Digitized by Google

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

IV. 7. h.

Digitized by Google

Digitized by Google

8.46.F.2

F. AMBROSII,

CALEPINI

BERGOMENSIS

Ord. Eremit, S. Auguſtini

DICTIONARIVM

SEPTEM LINGVARVM,

IN HAC RECENTI EDITIONE A MENDIS EXPVRGATVM

& infinitis penè vocum Additionibus, quas aliæ Impreſſiones Venetæ non habebant, locupletatum, quæ proinde ſigno † notatæ, tam in Latino, quam Italico Dictionario conſpiciuntur.

ADDITAMENTA QVOQVE PAVLI MANVTII SVO QVAEQVE LOCO *inſerta; nec non in ſingulis ferè vocibus propria genera, inflexionumq; ratio adiuncta ſunt.*

INSVPER HENRICI FARNESII EBVRONIS I. C. ARTIS ORATORIAE IN TICINENSI GYMNASIO publici item Lectoris APPENDICVLÆ DVÆ; quarum altera de verborum Splendore, & Delectu; altera de Interpretatione, verborum originem, Adagiorum proprietatem, Hierogliphycorumq; naturam complectens ſubſequuntur.

QVAE OMNIA EX COLLATIONE HVIVS NOSTRAE EDITIONIS NOVAE cum cæteris facta, prudens Lector facilè deprehendet.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIIS.

VENETIIS, M DC XXV.

Apud Georgium Valentinum.

Digitized by Google

Digitized by Google

HENRICVS FARNESIVS EBVRO I. C. ET ARTIS ORATORIÆ TICINI INTERPRES REGIVS,

Lectori S.

SI in negociis contrahendis verba habentur, sine proprietate, inepta: cum detrimento, dubia inuisa superis, hominibusq; adulterina: grata contrà, quæ & dilucida sunt ad docendum, & suauia ad delectandum, & grandia ad mouendum: est meo quidem iudicio ad verborum vim, tanquam ad ignem accedendum, qui scientibus, victus nescientibus vti, est interitus. Quoniam igitur in Calepino est verborum disciplina: in verbis eloquentiæ seges, & materia: in eloquentia succus, & sanguis scientiarum omnium: est ex Calepino, tanquam ex cella, & horreo Reip. literariæ, non vulgare penu depromendum ingenij, & doctrinæ: quid dicerem ad artem oratoriam vbertatis, & copiæ? exiliit in eo potissimum verborum delectus, qui ad omnem doctrinæ apparatum, optima est eloquentiæ supellex. Quare vltimam hanc Calepini plurimis locis restituti primum amo editionem: deinde in editione hac singularem maximè laudo industriam, pleniore verborum instructu, ornatuque commendatam. Quoniam autem Liber hic non adeo fundus est orationis Latinæ, quàm diuersorium bonarum artium, & Asylum omnis doctrinæ, ex quibus vis omnis efflorescit dicendi, statuo iam nihil esse hoc Libro ad facultatem dicendi vtilius: nihil ea facultatem ad omnem doctrinæ fabricam necessariũ magis. Si quidem res neque cæcæ, & ab aspectus indicio remotæ, vlla luce magis clarescunt quàm facundiæ: neque vel apertæ, vel ancipites, & dubiæ obscurioribus offunduntur tenebris, quàm infantiæ. Nam & eruditio omnis sine dicendi facultate, suo quasi cassa occæcatur lumine: & infantia in docto etiam viro, veluti quædam sterilitas est doctrinæ, atque ingenij inopia. Quocirca doctrina orationis apparatu orba, ita squalet, it non tam videatur verborum pedore sordida, quàm rerum mendicitate quadã infelix, & misera. Etenim ex siccitate dicendi artes omnes, & scientiæ sic exarescunt, vt in ijs pro Nectare, & Ambrosia, nihil sæpè sit, nisi stomachus & nausea. Quę enim in Musarum hortis planta est doctrinæ sine arte verborumque cultura, ita vel agrestis sit, vel insulsa, vt plerumque stirps videatur aut furoris, aut fatuitatis. Quare in Rep. Literaria Calepini malleo, tanquam Pegasi vngula, vbertim, vt est in fabulis, fontes aperiuntur scientiarum omnium, è quibus non solum Musarum Helicon ad prudenter cogitandum: sed etiam Martius ad fortiter agendum irrigatur campus. Nam ex facundiæ prędio, si Hermagoræ modo credimus, suauissimi fructus omnes leguntur iuris; & togati, & armati. In togato enim nihil a iudice frustra capit, qui Iudici, vt Carneades, nouit fidem facere. Hic quippè artificio dicendi eruditus nullam vnquam causſam aut suscepit, quam non sustinuit; aut oppugnauit, quam non euertit. In iure autem armato, qui vir est eloquens, nunquam ante bellum suscipit, quam explorata belli habeat trophæa. Non obscura aut hebes est Pyrrhi Epirotarum Regis auctoritas, nam quas non potuit, vt ipse testatur, armatorum militum copijs vrbes capere, eas præsidijs oratorijs Cyneæ, hoc est, eloquentiæ neruis, & viribus facilè expugnauit. Quapropter nihil est, si sapimus modo, eloquentia, nisi tempore, & pacis, & belli veluti quoddam veniculum imperii: bonarumque simul artium omnium vexillum, atque iuris, & iustitiæ vallum munitissimum, si quidem vt sine iure, imperium; ita ius sine facultate dicendi, nullum potius, quam exangue redditur, & nudum. Etenim si antiquos consulimus, cur propter summa eloquentiæ adiumenta, & Pisistratus Soloni Athenis, & Vlysses in armis Araci fuit intepositus? Quoniã domi, militiæque, nisi planè hebescimus, seges, & materia felicitatis est eloquentia. Hęc quippè, si Poetis modo credimus, ille est Mercurii Caduceus, cuius interuentu omnes cadunt repentè controuersiarum tempestates, & procellæ; quid, inquam, controuersiarum? imo vitiorum omnium. Non enim magis Hydra Herculis clava, quam crimen omne mactatur eloquentiæ machęra; quo beneficio haud scio an vllum grandius accidere potest imperio. Nam vi virtute extruitur: ita vitio omne destruitur imperium. Quare & Spartha auaritię, & Troia libidinis, & Carthago inuidiæ, ac denique Imperium Romanum superbiæ suæ pœnas cum dedit, non tam hostili ferro, quam suo periit vitio. Infelix igitur semper est, quod opibus magis, quam doctrina & virtute abundat imperium: nunquam ęrò non beatum, in quo non qui potest, sed qui sapit plus aliis imperat, cuiusque in doctrinę septis arx, & ars clauis tenetur imperandi. Nam icut abies, quę arborum omnium est eminentissima, ramis omnibus truncatis, vix relanguescit, sola autem apice rescissa, statim moritur: ita Imperium plurimis plagis acceptis durat, vna vero ab eo reuulsa eloquentia, quæ aperit sapientię, qua reguntur omnia, illico intereat necesse est. Etenim si velimus memoriam refricare temporum, cur Thebanis cum diserę Epaminundæ virtute & accessit, & recessit imperium? quoniam ea, vt docet Orphei Lyra, vis est dicendi, vt nunquam fiue ea ortus: semper cum ea occasus fuerit imperij. Nihil quippè est, vt paucis expediam, eloquentia, nisi Apollinis lyra, qua detracta, neque concentus, neque consensus vllus datur iuris: nec leges solum voce reddantur hæsitantes, & absonæ: sed etiam muta quasi & elinguis imperij auctoritas. Nescit imperare, qui non didicit uerbis populo fidem facere: nec sceptrum nouit gestare, qui neque res futuras deliberando: neque præteritas iudicando: neque emittentes intelligendo scit sustinere. Quantum igitur est in imperij ærario, non auri, sed ingenij & doctrinæ: tanta populi oportet sit uel beatitas, uel calamitas. Quocirca nihil est hoc eloquentię seminario, ad felicitatem Reipub. Literarię neq; honestius, neque utilius, nam dcendi uis in bonis insitis robur, & soboles est scientiarum omnium: in bonis uero foris asciitis, prædium Plutonis uincit mągnitudine utilitatis. De honestate igitur nihil attinet dubitare, facultas enim dicendi cũ non una, sed omnes sit ars, tantoplim est habita, ut Epicteti disertissimi Philosophi lucerna lateritia, sicut Lucianus refert, centibus drachmarum millibus empta fuerit, maius certè omni precio glorię monimentum. Supersedeo de utilitate dicere, nam cur Alexander Macedo, Darij scriniolo, quo in regia gaza nihil erat pretiosum magis, usus est ad opera reseruanda Homeri? non certè ut hoc ipsum faceret, quod faciebat, sed vt doceret opes omnes literis, non literas opibus, in vtilitate cedere. Sapienter igitur, iucundissime Lector, Typographi faciunt, qui ansam gratiæ tuę capessendæ ex hoc tali, utroque rapiunt munere. Illi hac vna industriæ clava hydram, belluam multorum capitum, mactant ignorantiam: & eadem felicius mactant, quam monstrorum domitor Hercules, nihil enim est ignorantia, nisi uigilantis somnium, quãdaliud semper, quam quod res est, præsagiat, qui est ignorans. Doctè igitur Hesiodus qui somnum Noctis fecit filium: & Homerus temerè, qui Mortis censuit esse fratrem. Nam uir rudis, ut sopitus, gustum nullum habet rationis; ut mortui sensus omnes amisit uirtutis. Quare sopus qui sapit censetur uigilare, aut potius inuigilare Reip. quid dicerem uitam? Vita mortalium omnis, si modo sapimus in una sita est uirtute, qua detracta, omnes spirant mortui. Vale.

Digitized by Google

AVVERTIMENTI ALLI BENIGNI LETTORI.

ESSENDO il Dittionario Calepino opera di grandiſſima importanza, vtile à tutte le nationi, & neceſſario à tutte le perſone letterate, & in particolare alli giouani quali militano nelle nobiliſſime arti Grammatica, Poeſia, Rhetorica, &c. habbiamo vſato ogni diligenza, non riguardando à veruna ſpeſa, accioche compariſca non ſolamente più corretto; ma ancora più copioſo, & commodo.

Primieramente habbiamo procurato di farlo correggere per huomini intelligenti delle lingue, quali preleggendo la copia hanno leuato infiniti errori, che nelle dette lingue erano ſcorſi, tanto nella Hebrea, laquale non ſolamente habbiamo ridotto alla ſua antica perfettione, ma ancora in infiniti luoghi ampliata: quanto nella Græca, nella quale habbiamo vſato l'iſteſſa diligenza.

L'habbiamo accreſciuto parimente con vtilità de' Studioſi in queſta noſtra Editione d'vn numero infinito di Vocaboli nuoui, li quali hauemo ſegnati con il ſegno †

Di più gli Additamenti di Paulo Manutio al ſuo proprio luogo, cioè alla ſua propria lettera commune, mettendo per ſegno, P. M. nelle margini, che dinotano PAVLVS MANVTIVS, accioche cadauno commodamente ſi poſſa ſeruire di quelli al ſuo beneplacito, eſſendo fin'hora in luogo oſcuro, & incommodo da pochi veduti, & quaſi da neſſuno letti.

Parimente le due Appendicule del Eccellentiſs. Signor Henrico Farneſe, Lettor publico in Pauia l'vna delle quali è DE VERBORVM SPLENDORE, ET DELECTV; & l'altra de VERBORVM INTERPRETATIONE.

Vltimamente per commodità de' giouani principianti, accioche ſappino li generi & le declinationi de' nomi, & verbi, habbiamo fatto mettere doppo il vocabolo, alcune lettere & numeri, le quali dimoſtrano li ſuoi generi, & declinationi, come quì ſotto diſtintamente appare.

DELLI NOMI.

m. 1. Dinota nome maſculino della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta, & 5. della quinta declinatione.
f. 1. Feminino della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta, 5. della quinta declinatione.
n. 2. Neutro della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta declinatione.
c. 1. Commune della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza declinatione.
o. 1. Omne del nome aggettiuo della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza declinatone.
p. 1. Promiſcuo della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta declinatone.
i. 5. Incerto della quinta declinatione.

DELLI VERBI.

a. 1. Dinota il verbo attiuo della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta coniugatione.
p. 1. Paſſiuo della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta coniugatione.
n. 1. Neutro della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta coniugatione.
. 1. Commune della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta coniugatione.
d. 1. Deponente della prima, 2. della ſeconda, 3. della terza, 4. della quarta coniugatione.

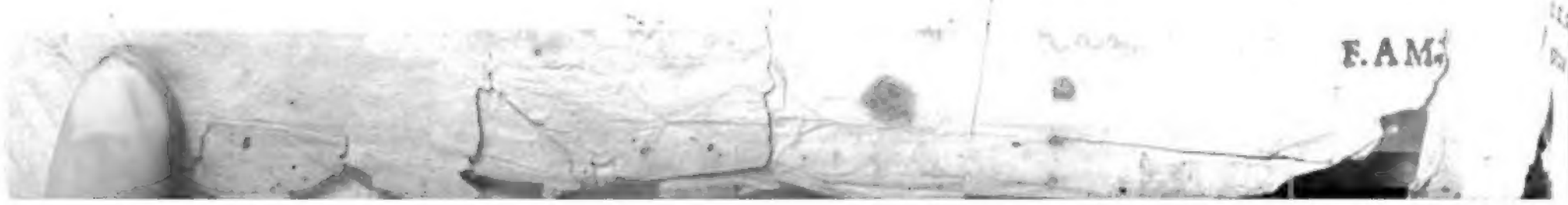

Digitized by Google

PERILLVSTRI D. D.

PHILIPPO FLORENIO

VENETO,

IVVENI EGREGIO, ET STVDIOSISSIMO.

Georgius Valentinus Typographus S. D.

OMNIA *in deteriùs ruere, peruetus est prouerbium, usu tritum, experientia comprobatum. Atenim res dumtaxat caducas, & imperio vietæ vetustatis obnoxias perstringit effatum istud, non eas, quæ suopte ingenio à temporis edacitate vindicatæ, asserunt se in perennis memoriæ libertatem. In quarum albo, si quid aliud, hoc certè* AMBROSII CALEPINI *Vocabularium censeri debet. Ita enim hic Author à paruis initijs, & primis (vt sic dicam) incunabulis excreuit, vt pluries recusus, resutus, interpolatus, ac velut Amnis maiorum gentium, multis in se receptis fluminibus grandior incedat, adeoq; ab origine distans, vt primos eius fontes nullus agnoueris: sit tamen idem, vt quondam nauis illa Theseia, tametsi nihil pristinæ substructionis apparet. Huic ergo operi singulis ferè lustris proferre pomœria æmulum fuit, & iuge litteratorum certamen: sed nondum labor explerat numeros, amplus adhuc Campus relictus erat, in quo industria longè latèq; decurreret. Nunc operi summa manus imposita posthumæ curæ spem omnem præcidit; itaq; iam vulgamus, ac publici iuris facimus* CALEPINVM, *innumera penè vocum supellectile, Adagijs, Autoritatibus, Notis deniq; & Obseruationibus non proletarijs, auctiorem, locupletiorem, adeoq; (verbo absit inuidia) ad amussim elaboratum; vt si non absolutissimum Prothogenis Satyrum, at Veneream Coam esse velimus, cui nemo nisi rediuiuus Apelles extremam manum admoueat. Jam verò prospicienti mihi velut è specula librum istum genio suo victurum, nec vllo Magnatum egere patrocinio, quo se aduersus obtrectatorum morsus defendat, placuit eum in amicitiæ pignus, potius quàm in clientelam emittere. itaq; Amicorum meorum de meliore nota recensum facienti, cui illum potissimum auncuparem, tu princeps occurristi Philippe suauissime, quem neque ratio commodi, nec*

beneficij fœnerandi cupiditas; sed candor morum, & probitas mihi concilianuit. Accedit, quod te ab ineunte ætate humanioris litteraturæ studiosissimum semper agnoui, in eaque vltra mediocritatem versatum. Taceo, quod multa debeo familiæ vestræ, neque excidere runt, quæ à Ioanne Lollino Auunculo tuo Viro ad vnguem facto, & magni illius Lollini Bellunensium Episcopi toto Orbe celeberrimi Germano. in me profecta sunt beneuolentiæ monumenta quam plurima, quæ quoniam ipsi vita functo coram referre non valeo, æquum est ea viuæ ac non degeneri soboli grata mente persoluere. Tibi igitur iure meritò THESAVRVM istum, seu potius STLVAM omnigena rerum varietate, & copia refertissimam offero. Tibi inquam non librum vnum, sed librorum multorum succum, & sanguinem, atque vt vno verbo dicam βιβλιοθήκλιν ἔυφορον dico, vt te ipsum melius quam Leontium Rhetora βιβλιοθήκλιν ἔμψυχον dicere possumus. Ego si tuæ famæ consulo curoq; vt Orbi notus in omnium manus, & ora deuenias, nihil aliud quòd reponas exopto, præter amorem, quo me in potestate sis habiturus, tibique nexu & mancupio clientem addicturus. Vale.

HEN.

Digitized by Google

AMBROSIVS CALEPINVS EREMITANVS SENATVI, POPVLOQVE BERGOMENSI S. P. D.

PLVRES anni sunt, Magnifici, Consummatissimique viri, ex quo vel à prophanis, tum veteribus, tum recentibus; vel a Catholicis, & his sanè doctissimis, sanctissimisque viris, complurimas dictionum interpretationes, quæ ad pernoscendas auctorum sententias idoneæ viderẽtur, excerpere, atque in vnum cẽpi cogere. Quod planè opus sic a me susceptum esse velim existimetis, vt alijs, & mihi in primis, vsui quandoque futurum esse confiderem. Non enim tam instituendorũ aliorum, quàm mei exercẽdi ingenij gratia id efficere aggressus sum. Nam cum a teneris (vt aiunt) vnguiculis, inter sacrorum numerum, fauentibus superis, relatus fuissem, & neque declamationibus, refragante natura, me dedendũ putarem, neque percipiendæ philosophiæ vlla mihi a patribus facultas daretur. Quippe qui in id ẽporis incidissem, quo de saluandis animis tantummodo cogitandum foret, cum nec tempus omninò frustra terendum ducerem, haud iniqua res visu est, ea me amplecti studia, quæ certàm præferrent humanitatem. Neque vero eo vel temeritatis, vel dementiæ redactus sum, vt bonarum artium studiosis satis me facere posse existimem, quando nemo (licet sapientissimus) id vnquam præstare potuerit; certoque sciam me nec tanto ingenio, tantavè litteratura præcellere, vt quæ a Nonio, Marcello, Festo Pompeio, Pediano, Seruio, Donato, Varrone, cæterisque Latinæ linguæ luminibus elucubrata fuerint, ego ipse magis religioni dedicatus, quam cuipiam disciplinę, clarius, aut enucleatius scribere posse confiderem. Verum, quia in præstantissimis illis litterarum antistitibus plurima desiderabantur, ego (vt communi studiosorum vtilitati consulerem, ac meis pro viribus suscepti muneris officio cumulatissimè satisfacerem) ea carptim ex omnium penè disciplinarum monumentis expromere conatus sum, multa contra Laurentium Vallam, contra Priscianum, aliosque auctores præstantiorum auctoritate nixus: Plus enim apud me Ambrosij, Hieronymi, vel Augustini grauitas, & doctrina valet, & Græcorum, quàm Laurentij Vallæ studiosa reprehensio. Id autem benè, male ve fuerim assecutus, iudicent alij. Hoc vnum affirmare ausim, nostrum hoc opus, & vocabulorum multitudine, & præpositionum interpretamento, & auctorum citatione, ordineque, Dictionaria cuncta superare. Quod cum in volumen amplum excreuisset, ac illud multorum rogatu emittere statuissem, patriam delegi, cui id dedicarem. Nam cui potissimum consecrari opus de re litteraria debuit, nisi patriæ, & illi quidem patriæ, in qua magno, & excellenti ingenio viri sunt, qui de grauitate, de Iuris prudentia, deque omni scientiarum genere præclarè meriti essent, quos ego tamquam obices oblatrantibus constitui opponere. Ferè enim plerique omnes, quæ in litteris præsertim aliquid edidere, id Principi, vel Senatui cuipiam inscripsere, quærentes, vt ab eorum patrocinio, ac magnitudine, laboribus suis apud omnes auctoritatem, & ab inuidis tutelam, munimenque pararent. Prudenter id quidem, quando ita veteri consuetudine fieri videmus, vt omni in re, quæ principes probant, ea cæteri laudent, cupiant, tueantur. Scio namque futuros esse, qui labori nostro detrahant. Ita enim fit, vt quæcunque mortales agant, siue priuatim, siue publicè, calumniæ subiacere certum sit: hec diuinis operibus maledica lingua parcit, tantum sibi humanus arrogat intellectus. Ego non nisi volentibus hæc legenda trado. Multa sanè fateor a me tradita sunt, quæ alij probent, ab alijs vitio dentur, quod plerisque (etiam doctissimis) vsu veniſſe compertum est. Velle suum cuique est (inquit Poeta) nec voto viuitur vno. Domus quæ apud forum extructa est, quod editior sit, vel depressior, quam æquum videatur, sæpè contenditur. Difficile reor omnibus placere posse. Sed ego non solum cuipiam me non prępono, sed nec æquiparo quidam, eligens cum Propheta, abiectus esse in domo Dei. Quare si meum opus a vobis acceptum fuerit, illudque probasse videamini, abesse non poterit, quin a tã grauibus, tam doctis, tamque eloquentibus viris laudatum, laudandum quoque reliqui existiment. Multa verò, imo penè innumerabilia desunt in hoc opere: Quis enim vniuersa multis etiam queat comprehendere voluminibus. Verum ne longius epistolam euagari patiar, finem dicendi faciam, si modo hoc vnum vos monitos effecero, quod ad rem plurimum cõducere videtur, quippè quod vnamquamque dictionem inuentu facilem reddit. Nam omnes orationis partes, aut simplices sunt, aut compositę. Quæ simplices sunt, suo quoque loco pro dotarum, triumvè litterarum præcedentium ordine collocantur. Compositarum alias cum simplicibus, alias per se, secundum variam multiplicemque earum significantiam coaptarum, ab A littera initium sument.

AD CLARISSIMVM AC SAPIENTISSIMVM THEOLOGVM DOMINVM Magistrum Aegidium Viterbiensem, totius Augustiniani gregis Eremit. pastorem dignissimum,

Ambrosius Calepinus Bergomas, eiusdem religionis de obseruantia nuncupatus minimus. S. P. D.

QVM hominem senem, me præsertim, bullam, quod dicitur, esse non ignorarem, neque ingrauescens ætas colligenas iam esse sarcinas admoneret, Dictionum interpretamenta olim quidem a me edita, proximis verò annis incudi reddita, & aliquanto diligentius emussitata collegi, effecique, vt castigatiora, & vberiora in manus bonorum exirent. Nam de priore editione, & quę incautius dicta videbantur, & quæ nescio quis peruersæ sedulitatis corruptor ne sciente, adiecerat, detraxi. Neque non plurima, quę deinceps vel apud alios inueneram, meipse excogitaueram, addidi, fore sperans, vt mihi, si non eruditionis, quę perexigua est, laboris saltem & industriæ testimonium non ingrate lectur exhiberet. Hoc verò quidquid est operis, quamuis & ipse nomini tuo dicare exoptarem; Idque ipsum religiosi, quotquot Bergomi degunt, collegæ nostri pro sua quisque in te pietate a me certatim contenderent, harebam tamen, neque ingenij tui iudicio præsertim a Secundus ait) laceſſitum subire audebam. Neque enim sic toto (vt dici solet) cœlo errabam, vt non viderem eum esse in te, quem quasi Cilicium illum Persium, omnium doctissimum metuere etiam eruditi debeant. Quis enim, quæso, nei mirabitur eandem tuam Aegnatij Rufi manibus contemnere legere potuit, vt te summum in poetica non agnosceret? Quis librum de Ecclesiæ incremento a te conscriptum laudes continentem legere potuit, vt te summum in poetica non agnosceret? Quis librum de Ecclesiæ incremento a te conscriptum laudes continentem legere potuit, vt te summum in poetica non agnosceret? Quis ad populus te concionantem & diuina Pont. Max. voce laudatum non admiratur? Quis verò eloquentiæ tuę fulmina æquauerit? Quis ad populus te concionantem & diuina Pont. Max. voce laudatum non admiratur? Quis verò eloquentiæ tuę fulmina æquauerit? Quis audiuit, quicquam vocestuas Pauli esse contrarium existimauerit? Quis tuę illius Dialecticæ subtilitatis ceratinas, & foritas effugerit? Quis audiuit, quicquam vocestuas Pauli esse contrarium existimauerit? Quis tuę illius Dialecticæ subtilitatis ceratinas, & foritas effugerit? Quis porro latcat, quantum in his, quę Physica, quaque item Metaphysica nominantur, quantum denique in sacrarum litterarum studijs semper excelleris? Quid plura? te vnum intelligebã, cui nihil non lectũ nihil nõ intellectum esse. Sed bene, quod quem summa doctrina sorte mutabilẽ effinxerat, eundẽ vita sanctitas amabilẽ reddidit. Neq; enim mihi, quãuis a te longissimè dissito, noscere permittitur, quam benè commissi tibi gregis pastor existas, vt languentes foueas, vt demissas erigas, vt salubribus medelis aut veterni morbo occurras, aut eundem, si fortè inualuerit, amoueas. Noster ordo (quod diu exoptauimus) te auctore, est integratus, te magistro sibi restitutus ter cedebat summis priuilegijs honestatus. Quę cum animo volverem, facilè percipiebam, te, qui vniuersos me diligeres, singulos non benuere. Hocdenique quasi addita obrepsit audacia, neque illuc impulit, vt ad te quasi ad numen aliquod confugerem, & qualescunque vigilias meas tibi dicarem. Quod factum meum boni consulas, obsecro; meminerisque, me quasi non postremæ notæ villicum hac dedicatione rationem otij mei exhibere tibi voluiße, quam tu velut diligens paterfamilias inspicere non grauaberis; vel certè, vt bonus pastor, ne reticula quidem ouis fœtum, tibi contemnendum putabis, sed potius vmbra tui nominis proteges. Quod si (vt spero) feceris, ad summam votorum meorum peruenisse mihi videbor, ac tuo, quasi colophonio suffragio (vt in veteri verbo est) aditus, non omnis mea tribus, sed in singulis etiam tribubus puncta omnia tulisse me existimabo, nec ætatis tantum nostræ oblatratores, sed & celebratum illum veteribus Momum contemnam. Vale, Pater R. & Congregationem nostram, ac præsertim Bergomensem conuentum habe commendatissimum. Nam & te, vt debent, omnes mirificè amant ac reuerentur, & me decrepitum iam senem, atque oculis captum mi pietate complectuntur. Bergomi, kalen. Octob. M. D. IX.

F. AMBROSII CALEPINI DICTIONARIVM.

A Litera vocalis, Hebræis, Græcis, & Latinis, in literarũ serie prima: q̃ a Cic. Salutaris litera dr, q̃ nota esset absolutionis, ut C. condẽnationis, & N. Lampliationis. Hæc litera clara ex arteria gpdit, os renidens hilaritate quadã liberius aperiet, spiritusque profundior suapte natura palati connexum ferit: Eius sonus magis auditur in principio, quàm in medio, remissior in fine dictionis. Fit tamen in principio clarior, si subsequitur minus vehementis spiritus consonans. At si huiusmodi literæ geminentur, maius incrementum suscipit: si diuersæ obstrepentes succedant, non parum asperitatis habet. Denique iuxta qualitates consonantium aut simpliciter positarum, aut geminatarum, aut diuersarum inter se coeuntium, modò suauius sonat, modò asperius strepit: ceteraq; soni præstantia longè anteit vox illa in qua plurimum viget A. In notis antiquorum per hanc literam A. significatur Augustus, vel Aulus, vel auius, vel assoles, vel aut, vel aliquando, vel ager, vel agrum, vel abiunt, vel annus, vel absoluo, vel absolutio. AA. Augusti, vel Augusta. AA. Augustalis. A. A. apud agrum: vel aurum, argentum. A. A. Cante auditam causam. AAA. Augusti A. A. A. F. F. ære, argento, auro, flato feriundo, vel flando feriundo. A. A. A. F. F. QV. TY. auri, argenti, æris flator fabricæ Quirinalis Tyberini. A. A. S. L. M. apud agrum sibi locum monumenti. Vide Golz. Thesaur. c. 24. Hæc a tergo aspirationem accipiens fit Interiectio, de qua infrà suo loco.] Est & à, prepositio, sed sine aspiratione, ablatiuo seruiens, & rõ est: q̃n descẽdit à Græco ἀπό remota vltima syllaba πὸ, remaneteq; in Latino tenuis eadẽ. si. n. aspiraretur, esset cõtra Græcã doctrinã. Et non solũ à, prepositio venit à Greco, sed ẽt ab, q̃n ἀπὸ, excludit, ο, præsertim in collisionibus vocaliũ, & remanet ἀπ, i. asp. sed π, tenuis vertitur Latinè in b, suã mediã, & dr ab. Eadẽ rõ est abs, quanũ triũ eadẽ prorsus vbiq; est significatio, motus. s. de loco, hoc solo differentibus, quod à, nũquã cõiungitur cũ dictionibus incipientib. à vocali, ab vero cũ oib. ajs, & præterea cũ l, & r. duabus liquidis, & i, consonantis locũ tenente, vt, ab lege, ab rege, ab Ioue (licet apud Liuiũ cum alijs quoq. consonantibus coniunctũ legatur) abs, cum t, & q, vt, abs Tullio, abs quolibet. Quæcunq. igitur de a, eadẽ & de ab, & abs, quantum ad significationem attinet, dici & posse, & debere est putandum. A, vel ab, iunctũ cum verbis passiuis cãm efficientẽ, siue (vt loquuntur alij) personã agentẽ significat, [*Da*] Quint. li. 12. c. 1. Fabricius respondit à cive se spoliari malle, quam ab hoste venire. Verti potest hic ablatiuus in datiuum. Virg. 1. Aen. Neq; cernitur vlli. i. ab vllo. Significat ãr à, interdum post [*Dopo*] μετὰ cũ accusatiuo, & ἀπὸ. Cicer. de Senec. Cuius à morte hic tertius, & tricesimus est annus, hoc est, post cuius mortẽ. Sic dicimus, A coitu, à partu, à tergo, à funere, à cõmeatu, quod est, Post coitum, post partum, post tergum, ὄπισθεν, ταφὴν, post funus, post commeatum. Liu. lib. 3. Neq; hostiũ a tergo incursum vidit. Suet. in Cæsare, Plebs statim a funere ad domum Bruti, & Cassij cum facibus tetendit, hoc est, post celebratas exequias. Idem in Tiberio; à commeatu castra repetentes: Sic a somno, i. post somnum. Dicimus quoq; a rege, hoc est, post regem, siue secundus a rege Liuius. Si dignum, qui secundus a Romulo numeretur, crearitis. Q̃n̄q; significat, De. Teren. in Adel. A villa mercenarium vidi. Suet. in Vesp. Alterum ad Iuniam Calui nam a gente Augusti pertinere dicebat, pro de gente. Martialis, Ipsam protinus à via salutes. Q̃n̄q; habet vim defensionis, & significat, pro, [*Per in fauore.*] cum genitiuo. Cice. in Bruto: Nemo contra ciuium perditorum dementiam à Senatu, & bonorũ causa stetit constantius. i. Pro partibus Senatus, & bonorum, hoc est, Senatui studuit, & fauit, eumq; tutat' fuit. Sic dicimus, à quæstionibus, à testibus, à voluntate; quæ locutio creberrima est apud idoneos auctores, quasi defensor quæstionum, testium, & voluntatis alterius. Item in effectis, & dignitatibus significandis plurim' eius vsus est; vt, A studijs dicitur esse, qui pro eruditione, & doctrina sua præest studijs alicuius, puta principis. Ab epistolis ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν [*Cancelliero, Secretario.*] A rationibus, A libellis, qui epistolis, rationibus, libellis supplicib., præest. Suet. in Claudio. Polybium, à studijs, Narcissum ab epistolis, & Pallantem a rationibus. A caliculis, ὁ πρὸς ταῖς κύλιξι. [*Coppiero,*] qui præest caliculis, quæ sunt vasa potoria. A commentarijs, q̃ præest commẽtarijs, hoc est, qui ist commẽtariorum custodias refert, & veluti diarium custodiam curat. Hunc Asconius Pedianus Cõmentariẽsem vocat. A manu, [*Cancelliero*] dr̃ scribe, quorum manu ad litteras scribendas principes vti solent. Suet. in Cæs. Philomenem, a manu seruum, morte punijt. Hi alio nomine ad manum dicuntur, Cice. lib. 3. de Ora. Licinium seruum sibi Gracchus habuit ad manum. Amanuenses eos Suetonius vocat. A memoria, ὁ ἐπὶ τῆς μνήμης τοῦ βασιλέως, cuius officium est suggerere principi res edendas, & in memoriam illius reuocare ex præscripto. A pedibus vocantur, quorum pedib. ad eundum vtimur. [*Staffiere.*] Cic. ad Att. Pollucem, seruum à pedib. Et sciendum, A pedibus per oẽs casus eadẽ terminatione dici. Rectè. n. interrogaueris, quid agũt à pedibus; intelliguntur ibi, serui à pedibus: Missi à pedibus: Dedi à pedibus meis. Hi ẽr Circumpedes vocantur. Vnde ait Vegetius: Circũpedes sunt obsequia seruorum: Antepedes, amicorum. Cic. in Ver, Circũpedes hoies formosos, & litteratos suos esse dicebat. A pugione, dr, qui principis pugionẽ gestat, biq; semper pñto est. Lãpridius in Comm. Libertinus, qui à pugione (hæc) latus est. Multa sunt alia huiusmodi nomina. A pmẽctis, qui præest reditui aquariorum, vt est apud Frontinũ lib. 2. de aquæduct. A secreto, siue a secretis, qui est Secretarius, particeps secretorum, ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων, [*Secretario*] Budæus: A secretis sunt, qui ab ore principis imperata recipiunt diplomatum subscribendorum, dictorũq; quæ in consilio selecto decerni solent. A voluptatibus, qui studiũ habent comminiscendi voluptates, ad principẽ oblectandum. Vnde olim Xerxes edixit, se præmium daturum ei, qui nouum voluptatis genus reperisset. Suet. in Tib. Officium instituit à voluptatibus, Præposito Equite Romano. A, vel ab, motũ à loco significat [*Da*] vt à villa redeo, ab agro, vel ab agris; Venio ab vrbe, ab Italia. Vir. 2. æn. Etiã Argiua phalãx instructis nauibus ibat A Tenedo. Idẽ in 1. Maia genitũ demisit ab alto. Aliq̃n pro Cõtra ponitur [*Contra,*] Vir. in Melibeo, Teneras defendo à frigore myrtos. Ci. pro Fõteio: A quo periculo defendite iudices ciuem fortem. Quandoque pro per [*Per*] Plau. in Bacc. Ab trãsenna. i. per transennam. Qnque pro Præter, siue contra, [*Fuori, contra*] vnde ab re significat præter, siue cõtra vtilitatem, aut sine vtilitate, ἀσύμφορον. cui cõtrariũ est; E re. i. ad vtilitatem, συμφέρον. Sæpius autẽ vsurpatur cum particula negatiua. Plau. in Asi. Haud ab re aucupis. Pli. li. 33. c. 8. Id quod notasse haud ab re est. i. non inutile. Ab re, pro frustra [*In vano.*] Pla. in Tri. Ab re consulis. Ab re orare. Plau. in Cap. Ab re ne quid ores. i. ne quid ores alienum ab honestis moribus. Nõ ab re. Suet. in Aug. Nõ ab re fuerit, subtexere. i. non alienũ à proposito. Liu. Haud ab re duxi. A, vel ab, pro quod pertinet ad [*In quanto, circa*] Cice. pro Rab. Quorum impunitas fuit nõ modo à iudicio, sed etiam à sermone. Idem ad Att. Sumus imparati cũ à militibus, tũ à pecunia. Pro quod ad iudicium, ad milites, ad pecuniã, ad cæteros pertinet, Pla. in Epid. A morbo valui; ab aĩo æger fui. i. quod ad morbum, q̃ ad aĩum pertinet. Huc pertinent & hæc, ab animo perijt, ab re perit, ab animo ociosus, ab ĩgenio improbus, Doleo ab aĩo, Doleo ab oculis, & similia apud Pla. ac Ter. Accipiũtur ẽt a, vel ab, pro vers' [*Verso*] Pli. l. 33. Qđ à sole fuit in ijs melius, q̃ quod à terra, pro versus solem, & versus terrã. Idem li. 2. c. 46. Ab Oriente æquinoctiali Subsolanus, ab Oriente brumali Vulturnus. Dr & à parte [*Verso*] pro eodem. Plin. li. 13. c. 15. Laudatissimo à parte Aquilonis. A, vel ab, præterea cum ablatiuo personæ eleganter domicilium significant, vt à Iudice venio, [*Da casa*] hoc est, à domo iudicis. Ter. in And. Vnde est? My. à vobis. i. à domo vestra. Ibidem: Mysis ab ea egreditur. Sic à me, à milite, à Glycerio, apud eundem. Ab eo, pro eius, Ter. in Eun. Ab eo gratiam hanc inibo, vbi Donatus: Hæc est locutio, Gratiã ab eo inibo, pro eius gratiam merebor, ab eo, amat Terentius pro Eius, ponere, vt in And. Hęc animaduertenda ab eo iniuria est. i. eius iniuria. Sũt & aliæ harum præpositionũ significationes, cuiusmodi sunt, quæ sequuntur, Cæsar à millibus passuũ circiter duob. Romanorum aduentũ expectabat: Pro interuallo duum mill. passuum. Idem. Positis castris a mille passuum quindecim. Ab aliquo legare. Cic. pro Cluen. Imque ex testamento legat grandem pecuniam à filio, à secũdo hærede nihil legat, subintelligitur, tradendã. A lenone manu asserere, apud Pla. in Persa. †A calce ad carceres. i. à fine ad principiũ. Ci. de Senect. A capite vsq; ad calcẽ. i. totũ. Ab uno vsq. ad mala. Prouerb. q̃ deo q̃ est, ab initio cõuiuij vsq. ad finẽ. A matre pulli. i. pulli recẽtes a nido accepti.] Hęc de significatione, & vsu harum præpositionum A, & ab, & abs. cæteris dictionibus appositarum. Composita vero scias separationẽ significare, & priuationẽ, solumq; a, cum m, & u, cõsonante

A con-

cõnecti,vt amotteo,amẽs,auello: Ab,cũ a,d,e,f,i,l,n,o,r,& q,vt ex-
bactor,abduco,aberro,abfore,abiuro,ablacto,abnũo,abotior, ab
rogo,abũdo(notãtur aufero,& aufugio,in quib. b,euphoniæ cauſ
ſa mutat in u,)& ſignificat fere priuationẽ, vt abſimilis,nõ ſimilis.
Nõnumquã ſeparationẽ, vt in ablacto,aufugio. Ponitur interdũ
pro extra, vt abduco. Et pro cõtra, vt abuſus,cõtra vſum. Aliqñ ſu-
perflua eſt. vt apud Liuium,ſupplementum ab Roma abduxerat.
Abs vero cõponitur cum,c,q,t,vt abſcondo,abſq;,abſtineo:ſigni-
ficat quoq; retractionẽ in partem poſteriorẽ,ſicut in abſtraho; &
aliqñ priuationẽ, vt in abſternius, quaſi ſine ternero. Quin & hoc
ſciendũ,has ꝓpoſitiones a,ſiue ab.& abs,nõ ſolũ motũ à loco, ſed
ẽt à tẽpore ſignificare; vt cũ dico, Profectus ab Italia Baſileã ve-
ni,ſignificõ me iter incepiſſe ab Italia. A,& ab, interdũ pro,cum,
declarantur,ſeruiuntq; tẽpori ſignificãdo,vt: à paruo te noui,hoc
eſt,cũ adhuc paruꝰ eſſes: à puero me noſti: i.cũ adhuc eſſem puer,
à pueris,ſiue à paruis vnà vixim⁹;.i.cũ adhuc eſſem⁹ pueri,[*Dalla fanciullezza*] Sic dicimus,ab adoleſcẽtulo,à cunabulis,ab incuna
bulis,ab ineunte adoleſcentia, ab initio ætatis, à prima ætate, pri-
ma adoleſcentia,& à puero paruulo. Ci. 2. de Fin. Tum erga me, &
erga philoſophiã volũtate ab adoleſcentia ſuſcepta. Pla. in Pſeud.
Quid ſapit? Ch. vſq; à cunabulis. i. ex quo eſſet adhuc in cunabulis.
Liu. li. 4. Ab incunabulis imbutũ odio Tarquiniorũ. Ci. ad Sulpitiũ
li. 4. epi 5. Ter. in And. Quæ incepta à paruis cum ætate accreuit ſi-
mul. Cice. lib. 4. epi. A prima ætate me oĩs & ars & doctrina libera-
lis,& maximè philoſophia delectabit. A, vel ab, pro per, Cice. lib.
3. de legib. Cui ne reditus quidẽ ad bonos, ſalutem à bonis potuit
afferre. i. per bonos. Idẽ pro Mil. Adde caſus, adde incertos exitus
pugnarũ, Martemq; cõem, qui ſæpe ſpoliantẽ iam, & exultantem
euertit,& percutit ab abiecto. i. per eũ, qui abiectus eſt. & proſtra-
tus. A, vel ab, pro verſus. Cic. ad Brut. Firmos oĩno,& duces habe-
mus ab Occidente,& exercitus. A pro erga, [*Verſo*] Cic. pro Roſc.
Amer. Præeſt huic quarteni vir,& contra audaciam fortiſſimus,
& ab innocentia clementiſſimus. i. erga innocentes.

AARON, m. 3. אהרן haharõ, Ἀάρων, ꝓpriũ nomẽ apud Hebræos. Sui.

ABA. ἄβα, Xenophanis filia, Strabo lib. 14. Fuit etiam ciuitas Phoci
dis. Idem lib. 10. Eſt etiam mons Armeniæ ex quo naſci Euphra-
tem vult Plin. lib. 5. c. 24.

ABACAENA, f. 1 ἀβάκαινα, oppidũ Sicil. Ptol. Suid. Steph. friũ. Feſtus.

ABACTI, m. 2. ἀποδόται, dicebãt magiſtratꝰ, q coacti depoſuerãt ipſe

ABACTORES, m. 3. ἁλιτῆρες, qui ſint, quære in dictione Abigetis.

ABACTVS, a, um, o. 1. 2. גרוש garuſch, ab abigo, vt, abacti greges, [*Caciato*] furto aut per vim abducti. Cic. 4. Ver. Greges nobiliſſimarũ
equarum abactos. Liu. 4. ab Vrb. Prædæ abactæ hominum, pecorum
que. Additur quandoque & ablatiuus, furto. Plin. lib. 8. ca. 51.
Compertum furto abactos remeaſſe. Abacta nox, pro exacta. Vir.
8. Aen. Medrã iam noctis abactæ Curriculo. Abactus, us, ui, verbale, pro violenta expulſione. Plin. in Paneg. Abactus hoſpitum.

ABACVLI, m. 2. *Ita. Segni da far conti, detti ferlim, o ragionati, Gal. Get-
tons a conter. Hiſ. Contario para hazer cuenta.*] ἀβάκια, calculi erant,
quibus vtebantur veteres in diſpoſitione, ſupputationeq; nume-
rorum, Pli. lib. 36. c. 26. Calculi quos quidam abaculos appellant.

ABACVS, p. c. m. 2. *Caſſa da riponere dẽtro i vaſi, come di vetro d'oro di
argento, & ſimili, armario.* ארון lach. Ger. Ein banck. ſtuel. *G. Dreſſoir
ou buffet, banc, ou ſiege. H. abarador de la plata. o váſos*] ἄβακος, mẽſa
in qua res reponuntur; qualis eſt ceroꝝ tabula, in qua receptacula eduliorũ exponunt, vel potius id ſerinij genus eſt, ſup q argẽ
tea vaſa exponi ſolent. Iuue. Vrceoli ſex. ornamentũ abaci. Cice. 6.
Ver. Ab hoc iſte abaci vaſa oĩa abſtulit. Eſt itẽ tabula calculatoria,
in qua numeros, q deleri ſubinde poſſunt, ducimus, itẽ q depingẽ-
dis, deſignandiſque apta eſt formis, vt in qua Mathematici lineas
ſuas,& numeros,& figuras deducũt, de quo Perſius: Nec qui aba-
ci numeros,& ſcedo in puluere metas Scit riſiſſe vafer. De eodem,
& Apuleius in Magia: veteres menſam Pythagoricã appellabant.
Itẽ pro ipſa ſupputandi peritia. λογιστικὴ ponitur. Planities quæq;
è marmore, vel ſtructura facta ad ſeſsũ habilis, hoc noĩe appella-
tur. Sunt præterea abaci columnarum ornamenta, hoc eſt, tabulæ
quadræ quæ ſupponuntur epiſtylijs, de quibus Vitru. li. 13. c. 1.

ABAEA, abææ, f. 3: ἄβαία, oppidum in ſinu Meſſeniaco. Ptol.

ABAEATAE, p. p. m. 1. ἀβαῖται, populi quidam Arcadiæ, Pli. lib. 4. c. 6.

ABAGIO, m. 3. *Prouerbio.* שטל inaſcial, παροιμία, pro eo q nos, vna
littera immutata, adagionem dicimus. Var. lib. 6. de Ling. Lat.

ABALA ἄβαλα, oppidum Troglodytarum, Plin. lib. 6. c. 19.

ABALIENO, as, p. p. a. 1. alieno, diſiungo, vendo, ſeparo. *R. mouure,* בלה
uichar חסן heſit. Ger. Er iſt f. embden. *Gal. Aliener, eſtranger. Hiſ.
Enagenar. o deſapropriar*] ἀπαλλοτριόω, quod noſtrũ erat, alienũ fa-
cere. Abalienationis duo genera ponit Cic. 1. Top. hoc modo: Ab-
alienatio eſt eius rei q mãcipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in iu-
re ceſſio, inter quos ea iure ciuili fieri poſſunt. Quæ verba exponẽs
Boethius, inquit: Oẽs res, quæ abalienari pñt, aut noſtro in alte-
rius trãſire dñium poſſunt, mãcipi dictæ ſunt. Mãcipi res veteres
appellabãt, quæ ita abalienabantur, vt ea abalienatio quadã nexus
fieret ſolẽnitate. Ci. de lege Agr. Vt agros vectigales P. R. abalienã-
rẽt. Abalienari beneuolentiã dixit Ci. li. 2. de Orat. benevolentiam

conciliat, abalienatq; abijs. Abalienare aliquẽ à ſe, alienũ à ſe face-
re. Cic. Lent. fam. li. 1. Quia à Senatu hoĩem clariſſimũ abalienare-
runt. Qñq; pro diſiungere, & ſeparare ponitur, [*Separare.*] Plaut.
in Cur. Niſi mors meũ alium abs te abalienauerit. Idẽ in Mil. Cin-
cior, ἀνὴρ me tali abalienarier. Abalienare, & retinere cõtraria. Ci.
ad Lẽt. lib. 1. Quãquã eſt incredibilis horum puerſitas, q nos quo
fauchẽo in cõi cã rẽtinere potuerũt, intridẽdo abalienarunt.] Hinc
abalienatus. Cic. in Ver. Abalienati ſcelere iſtius reges amiciſſimi.
[Abalienata membra, dicuntur emortua, & quæ non habent am-
plius vigorem. Quint. l. 8. c. 3.]

ABALVS, m. 2. inſula in Oceano Germ. Pli. lib. 37. c. 2.

ABAMBVLANTES, o. 3 abũ edentes: Feſtus ἀπεσχοινότες.

ABAMITA, tæ, p. c. f. 1. ſoror abaui. Ex lib. 3. Inſtitutionum.

ABANA, p. c. m. 1 חבנה haunah, fluuius Damaſci, qui in radicibus
Libani exortus, in Syriacum effunditur mare.

†ABBANATIO, f. 1. vnius anni exilium.]

ABANEO, p. c. m. 3. אבנט abanet, cingulum ſacerdotale, ſicut decet
Hier. Polymita arte ex cocco, purpura, hyacinthoque contextum
ita vt flores, atque gemmæ in eo viderentur eſſe diſtinctæ.

ABANTES, ἄβαντες, populi quidam Herod. lib. 1. Inter Ionas ponit: Or-
ph. vero Argon. iuxta Pontum collocat.

* ABANTIAS, f. 3. ἀβάντιας, patronymicum, filia vel neptis Abantis,
apud poetas pro Danae ponitur, vel Atalanta.

ABAPTISTVM, n. 2. ἀβάπτιστον, medicorum inſtrumentum, terebellæ
vſum præbens, Cel. lib. 3. c. 23.

ABARIMON, m. 3. Scythiæ regio, in qua ſilueſtres, & feri homines de-
guntur ueſtis poſt crura plantis, maxima velocitate. Plin. lib. 7. ca. 2.

ABARBAREA, f. 1. vna Naiadum, Hom. Iliad. 6.

ABAS, antis, m. 3. ἄβας, ἄβαντος, per vnum b, nomen Argiuorum Regis
Lyncei ex Hypermneſtra coniuge filij, hominis bellicoſi, & acer-
rimi ingenij, qui regnauit annis 23. vt inquit Euſeb. Fuit item Tro-
ianus quidam nobilis, comes Aeneæ. Virg. lib. 10.

ABATOS, p. c. n. 3. [*Luogo ove ſaltre non ſi poſſa*] Latinè inacceſſus, ab a
priuatiua, & βαίνω, i. vado, vt de loca, ad q nõ datur accẽſſus, dicit
ἄβατα, Latini vocãt inuia, ſiue auia. Quo nomine dicta eſt & in-
ſula in extremis Aegypti, in palude Mẽphitica poſita, quæ illã pa-
ludem, & papyrorũ copiã difficillimus ſit aditus. Luc. li. 10. Hinc Abe-
tõ, q nra colit veneranda vetuſtas, Terra potẽs. Hoc noĩe ẽt vocat
eſt locus vltra Aegyptũ & Aethiopes, iuxta paludẽ, q Stygẽ vocãt.

ABAVNCVLVS, m. 2. abauiæ frater, ex lib. 3. Inſtitutionum.

ABAVVS, m. 2. [*Itter Zeuo,* אב ab. G. Des uhrahns vatter,] ἀπάππους,
p. c. dictus eſt pater proaui, q nõ lõgè abſit ab auo. Sic abauia, ἀπὸ
μάμμης, mẽ proaui. Ci. de Clar. Or. Duorũ abauorũ illuſtre nomẽ.

ABAX, abacis, f. 3. [*Tauola.* לוח luach. Ger. Ein Gredenztiſch, ein An-
richte. *Gal. Dreſſoir ou buffet. Hiſp. Aparador de vaſo. o ſobre meſa de
aparador,*] ἄβαξ. idem eſt q Abacus, hoc eſt, menſa, vel tabula, in
qua aliquid deponitur, quales ſunt menſæ cerarũ, in qua diſci,
alicq; id genus exponuntur. Itẽ tabula calculatoria, in qua logiſtæ
numeros deletiles, & mathematici lineas ſuas ducunt. Itẽ tabula
quadrata, quæ epiſtylijs columnarum ſupponitur. Sunt præterea
abaces, vaſa quædã viliora, in quibus precioſiora reponuntur. Hos
rũ meminit Lab. in l. her. de leg. 3. Cui Corinthia vaſa legata eſſẽt,
huic abaces quoq; eorum vaſorum cã paratas, deberi, Trebatius
reſpõdit: Labeo aũt id nõ probat, ſi eas abaces vaſorũ numero re-
ſtator habuit. Preculus vero rectè ait, ſi Aeneæ quidẽ ſint abaces,
non aũt Corinthiæ, non deberi. Hinc deducitur diminutiuũ Aba-
cion, ἀβάκιον, idem ſignif. cans, q abaculus. i. parua abax. Ammo-
nius tamen ita diſtinguit, vt abax ſit menſæ genus in triclinijs, vbi
vaſa omnis generis exponi ſolent. Abacion vero tabula illa calcu-
latoria, in qua vel numeros, vel lineas ſubinde deletiles ducimus.

*ABAZIA. p. p. n. 2. dies feſti quidam, Cic. 3. de Nat. Deor.

ABDERA, æ. 2. ἄβδηρα, ων. p. p. vrbs Thraciæ. Democriti philoſophi,
& Protagoræ ſophiſtæ patria, q Diomedis ſoror cõdidit, & à ſe co-
gnominauit. Oui. Aut te deuouear certis Abdera diebus. Quidam
autumãt dici ab Abderito, Herculis delicijs, à Diomedis equis dila-
cerato, cũ pugnaret cũ Hercule. Hæc poſtea collapſa, Clazomenæq;
à Clazomenijs ex Aſia venientibus, qui eam ampliore forma reſti-
tuerunt, vocata eſt. Sciendũ ab Ephoro dici Abdera, numero plu-
rali tantùm. Eſt ẽt Abdera nomen ciuitatis in Hiſpania. (Leon.

*ABDERITICVS, o. 1. 2. adic. vt mens abderitica. i. ſtupida. Cic. de Nat.

†ABBREVIO, as, are. [*Accorciare*] βραχύνω. G. Verkurtzen. G. *Abbre-
ger. Eſp. Abbreuiar lo luenge.* Veg. in prol. l. 3. me docritatem abbre-
uiare iuſſiſti.

ABDERITAE, m. 1. ἀβδηρῖται, populi Thraciæ, q cũ à muribus ranis ve
xarẽtur, coacti ſunt patrium ſolum relinquere, & aliò migrare. Hos
Caſſander, ſedib. in vltimis Macedoniæ partib. conceſſis, ſuſcepit.

ABDICO, as, p. c. a. 1. abrego, amoueo, repudio, reijcio, in periũ depo-
no. [*Priuare de hered tad. & desheredare,* ויניח gheraſch. מאב maas. G.
Verwerffen, verſchupffen. Itẽ Ein kind enterben. vt Gen. xxi. ffen.
*Gal. Deietter. deſſheriter, renoncer pour enfant le priuer d'heredatage.
Hiſpã. Empuxar a fuera, echar a fuera, desherendar el hijo en la q da*]
ἀποκηρύττω, quaſi lõgè dico, amoueo. Vnde abdicare filiũ, dicimus
bonis priuare, dũ pr adhuc viuit. Exheredatio vero poſt mortẽ pa-

tuum

trā propriè fieri dr. Valla.lib.5: Alij sic. Abdicat filiū, qui priuat eō iure filij: exhæredat filium, qui tantum submouet ab hæreditate. ita vt ꝙsquis abdicatus est, idē sit exhæredatus, non cōtra. Quint. lib.7.c.7. Abdicationū formæ sunt duæ, altera criminis perfecti, vt si abdicet raptorē: altera imperfecti, velut pēdētis, & adhuc in conditione positi, quales sunt, in quib. abdicatur filius, quia nō pareat patri. Et Abdicare est renūciare, ꝙ pertinet ad magistratū, [*Renunciare*] Dicimus āt, abdicare se magistratu quempiā, pro deponere magistratum. Id quod etiam abrogare alicui magistratum, dr. Ci. 2.de Nat.Deor. Augures rem ad Senatum, Senatus, vt abdicarent: Consules abdicauerūt. Et abdicare se magistratu. Liu.li.2. Abdicauit se Consulatu. Cæs.3.Bel.Cin. Dictatura abdicat. Cic.in Cat. Cū se prætura abdicasset. Abdicare se tutela, libertate: pro deponere. Cic.ad Att.li.6. Tutela cogito me abdicare. Abdicare aliq̄d. Pl.li. 20.c.3. Democritus rapam abdicauit, hoc est, omnino ex ciborum vsu sustulit, Græcè ἀπέτυσεν, ἀποδοκίμασεν, *Separare*.] Idem li.33.c. 1. Vtinam posset è vita abdicari aurum. Itē repudiare, [*Rifiutare*.] Ter. Recusat nuptias, generum abdicat. Abdicare item in alio genere loquēdi, ꝓ reijcere, [*Ributtare*.] Pl.li.15.c.30. Laurus abdicat ignes crepitu. Abdicatio, q̄ opponitur adoptioni. Pl.li.7.c.45. Abdicatio Posthumi Agrippæ post adoptionē. Abdicatio magistrat⁹, cū magistrat⁹ ipse deponit. Li.l.6. Amot⁹ abdicatione Dictaturę terror.

Abdico, is, p.p.x., cū, 2.3. *Lasciar da parte*, תרחיק hirchick חעך teheb. Ger. Verwerffen. *G. Reietter, ietter en arriere. H. Echar atras, o al traues*] Reijcio, augurale verbum. Cic.li.1.de Diu. Cum ī quatuor partes vineam diuisisset, tresque partes anes abdixissent, quarta parte in regiones distributa, mirabili magnitudine vuam inuenit.

Abditivs, a, um, p.p.o.1.2.a participio abditus, nunc, vt opinor, obsoletum. Festus, Abditiui, Abortiui.

Abdo, dis, didi, tū 2.3. retrudo, abscōdo, obtego, [*Nāscōdere*, תסריך *histir. Gal. Chasser, musser, retirer. Hi. Esconder*] κρύπτω, ex ab & do, significat abscōdo, occulto. Hēt āt variū vsū, & cōstructionē. Abdere aliq̄d. Pla.in Tri. Scapulis stultitiā abde. Abdere se aliquò, est latēdi gratia se in aliquē locum recipere: & fere cum accusatiuo, & præpositione In, cōstruitur. Ci. Curio.li.7.fam. Abdo me in bibliothecā: Q̄nq; nullo expresso loco, vt in illo Vir.2.Aen. de Hele na, Abdiderat sese, atq; aris inuisa sedebat. Abdere, intra, vel sub, cum accusatiuo, Liu.2. Abdito intra vestē ferro. Cic.2. Tusc. Audis me hæc Amphiarae sub terrā abdite? Abdere se in tectis. Liu.1. Se ī suis quisq; tectis abdiderūt. Abdere sub, cū ablatiuo. Liu.1. Cultrū sub veste abdiū habebat. Aliq̄n subaudit In, ꝓpositio. Vir.3. Geor. Abde domo, vbi Serenus: Abde domo, in domo, nam si aduerbialiter vellet loqui, domi diceret. Abdere se ex, [*Partirsi*.] Pla.in Pseu. Ex cōspectu heri sui se se abdiderunt, luxuriantē, hoc est, lanēter se amouerūt. Abdere se literis, & ī literas, [*Attendere alle lettere*] Ci. ꝓ Archia, Si q̄ ita se literis abdiderūt, hoc est, ita se studendo penitus ab hominum conspectu, atq; frequentia remouerūt. Est aūt, literis, datiuus. Idē Vol.li.7.fam. Me totū in literas abdere. Abdor, passi. cōdor, occultor. Pl.li.9.c.8. Abduntur circa Canis ortū. Hinc abditus, part. & abditè aduerbium, [*Occultamente*] Cic.4. in Ver.

Abdomen, p.p.n.3. *Il grassio, ouer sorma de gli animali. Gal. Celle part du uentre, qui est vers le nombril iusques aux ueines, sous celle peau qui cōmunemēt est grasse, & impropremēt signifie grausse. Hisp. La untaza, o engundia de animal, como de los puercos.*] ὄυυτρον, ἀπυγράσιον, pinguedo, q̄ spinæ adhæret, & ī qua renes iacent, dictū quod abditi sit. Iuuen. Mōrani quoq; vēter adest abdomine tardus. Cels. lib. 4.c.1. Abillis ab pube, abdomen sursum versus ad præcordia pertinet: ὑπογάστριον aūt à Græcis nominat. Pli.li.11.c.37. Porcæ fumen antiqui abdomen vocabant. Translatè ponitur pro gulę vitio. Cic. ꝓ Sextio, Manebat insatiabile abdomen, copiæ deficiebant: Sic Latinè dicas, abdomini indulgere, abdomini inseruire, abdomini operā dare, abdomini natus. i. vētri, & gulę, [*Esser goloso*.] Ci.ī Pis. Ille gurges, atq, helluo natus abdomini suo, nō laudi, atq; gloriæ. Abdominis voluptates. Idem in Pison.

Abduco, cis, p.p.a.3. remoueo, aufero, abstraho, auerto, traduco, [*Toglier ꝓ forza*, תשה tsehah נהב hebi. Ge. Hinweg fuehrē, ἀπάγω, a loco duco. Abducimus aliquē, cū eū alicū de nobis cū ducimus, cui contrarium est abducere, & quemadmodum de pecorib. abigere dr, ita de hominibus abducere. Abducimus autē sine vi, aut per vim: Sine vi [*Menare*.] Ter.in Eun. Me continuā solum abducebat sibi. Ci.2.de Fin. Maiores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illū, vt Dictator esset. Per vim [*Menar via*.] Cic.5. in Ver. Oē instrumentū diripuit, familiā abduxit. Idē.7. Ver. Naue a prędonib. abducta. Ter.in Adel. Me inuito abduxit meam. Abducere vi, aut ꝓ vim. Ci.5. Ver. tertiā Isidori Mimi filiā vi abductā à Rhodio nulite. Liu.2. Consularibus negocio daro, vt collegā per vim, si aliter nō possent, de foro abducerēt. Abducere in alienum locum. Ter.in Adel. Credo abductū in ganeum aliquò. Abducere in seruitutē. [*Farschiauo*.] Cęs.1.Bel.Ga. Agri vastari, Liberi eorū ī seruitutē abduci, oppida expugnari. Abducere, pro auertere, auocare, remouere. [*Remouere*. Ci.5. de Fin. Democrit⁹ dr oculis se priuasse, vt quā minimè animus a cogitationib. abduceret. Abducere quēquā à re, ꝓ reuocare à fide pstāda [*Disobligarsi*] Ci., ꝓ Flac. L. Flaccū

sibi dare cupijsse, vt fide se abduceret. Sestetiū vicies, subaudit est ꝓpositio. 2. Abducere aliq̄d, pro auferre, [*Togliare*.] Pla.i Trin. Quid si de vestro quid orē abducere? Idem in Cas. Clauē abduxi. Abduce, pro abduc dixit Ter. in Adel. Huuc abduce. Abducere ꝓ abstrahere, & dicitur abducere a rebus, abducere animū à cogitationibus, abducere animum a sollicitudine, abducere se ab angoribus. & molestijs, [*Esser allegro*] abducere ab īstitutis, abducere eq̄tarū ab aliquo ad se, abducere vxorē a vire [*Separare*,] & abducere à meretricio quæstu. Ci. pro Cęl. Equidem vos abducā à testib⁹. Idē 5.de Fin. Idem li.4.Epist. Idem Lucceio lib.3.epist. Idē in Ver. 10. Idē 11. Phi. Idem pro Flac. Et idem 2. Phil. Dicitur etiam abducere ab officio. i. deserere officium, Cic.de Ami.

Abecedarivs, a, um, 1.2. [*Ordine di alfabeto*.] qui per alphabetum aliq̄d ordinat. Aug.in Psalmorum expos. Diligentius factum est, quam nostri, vel Latinè, vel Punicè, quos Abecedarios vocant, Psalmos facere consueuerunt. Bud.in Pand. Cœl.lib.14.c.28.

Abedo, is, p.c.a.n.3. vel abedo abes, idem quod exedo, אכל achal. Ge. Aussessen, Gar essen, Tacit.lib.15.

Abella, læ. f.1. oppidum Campaniæ. Ptol. & Virg.7. Aen.

Abellinae, f.1. [*Nocciole*] p.p. dictæ sunt Auellanæ, ab Abellino Campaniæ oppido, vbi abundant.

Abemo, p.c.a.3. [*Tolgo*, לקח lauach, compositum ex ab, & emo, significat quasi adimo. Plau. Abemito vestem. Fest. Abemito significat demito, vel auferto; emere enim dicebant antiqui pro accipere.

Abeo, is, iui. vel ij, itum, p.4. discedo, trāseo, cōcedo, facesso. [*Partire, andare*, חלך halach אזל azal. G. Hinweggehn. *Gal. S'en aller, se partir, Hisp. Ir'a lugar*] ἀπέρχομαι. Liu. lib.1. Hæc locutus, sublimis abijt. Et abire de tempore. Ter.in And. Menses abierunt decem, i. effluxerunt. Et abi dicimus, quasi morāti. Idem: Vos istbæc intro auferte, abite. Et pro præterire. Ter.in And. Mirabar, hoc si sic abiret. Abijt fides, dixit Liu.3, Quia equos mouere sua sponte anima posse iā fidē abierit. i. desijt credi, & esse verisimile. Memoria abire [*Scordarsi*.] Idem li.1. Quorum vetustate memoria abijt. Abiit nausea [*Cessare*.] Ci.ad Att.li.14. Nausea iā planè abijt. i. cessauit. Abijt precium, [*Andire*] Pl.iun.li.3. Vt redites agrorum, sic p̄cium retro abijt, ꝓminutum est. Sic abit sol, spes, ips. Pla.i Merc. Sol abit [*E sera, trasmōta il Sole*.] i. decedit. Lucan.lib.1. Spes victis telluris, abijt, hoc est perijt, effluxit. Ci. Abijt illud tps. Idem, Illa mea, quæ solebas antea laudare, abierunt, pro præterierunt. Abire ab re aliqua [*Tacere*.] Ci.4.Acad. Abeo à sensibus, hoc est, desino de sensib. dicere. Abire ab emptione, dixit Paul. Iurisc. i. discedere à priore contractu. Abire ab iure. Cicer. de suis bonis ita dat, vt ab iure non abeat, i. ab iure non discedat. Abire è medio, è vita, [*Morire*] ex matrimonio. Ter.in Phor. Ea mortem obijt. E medio abijt. Ci.1.Tusc. Cato è vita abijt. Pla.in Mil. Ex hoc matrimonio abierim. i. matrimonium hoc reliquerim. Abire magistratu, Consulatu. [*Renuncia re*,] &c. pro deponere magistratum, Consulatum. Liu.4. Properantis abire magistratu. Abire ĩcepto, ĩcepto desistere. Liu.4. Bel. Pun. Tenuit, ne incepto abire tur. Abire in rem aliquā, promutari, [*Mutarsi*.] Pli.li.24.c.9. Salicis fructus ante maturitatem in arenā abit. Cato de re rustic.6. In radices uites oleæ abibunt. Abire in malam crucem, locutio imprecandi, ab antiquis vsurpata. Ter. in And. Abire in diem, [*Differire*.] Ter. in Phorm. Præsens quod fuerat malum, in dię abiit. hoc est, in aliud tps dilatum est. Abire in ora hominum [*Essere schernito*.] Liu.2.ab vrbe. Ne in ora hoium pro ludibrio abiret. i. ne in ludibrium veniret. Abire in sumptus. Cic. ad Att.lib.11. In quos sumptus abeunt fructus prediorum? Abire sub iugum, [*Farsi suddito*] Liu.3.ab Vrbe; Vt exprimat tādē cōfessio, subactam domitamq. esse gentem, sub iugum abituros. Dixit & Pli.lib.3.c.34. Abijt oppidum in villas. Ἐς βαν καὶ ταῦρος ἐς ὕλην, hoc est, abijt & taurus in siluam. pastorale adagium in eos, qui a solitis desciscunt, & diuersum sequuntur vitæ institutum. Abire viā, figuratè dicitur, Plau.in Rud. Abi tacitus viam tuam. Abire in vulnus. Liu.2.ab Vrbe. Telo extra & o, præceps Fabius in vulnus abijt, id est, pronus cecidit ī vulnus. Abi, vt ait Donatus, est verbum blandientis: nam sic dicunt, qui iam compotes sunt votorum omnium. Ter. in Adelph. Abi, virum te indico. Abitur, impersonale Plaut.in Mer. Me hinc abire vis, abibitur. Hinc abitus, & abitio. [*Partita*] ꝓ discessu. Ter.in Heau. Propter eam hæc abitio euenit.

Abercео, ces, n.2. [*Vietare, prohibire*, מנע manah, ἀπείργω, ex ab, & arceo, prohibeo. Plau. Eam abercet domo.

Aberro, as, n.1. recedo, deerro, animū abduco, erro, digredior, viade flecto, [*Andare errādo, vagare. Ga. S'esgarer, se de suoyer, se fouruoyer Hisp. Desuiarsi*] ἀποπλανάω, erro, digredior. Ci.l.5. Tusc. Redeat vnde aberrauit oratio. Aberrare in melio, dixit Pl.in.l.4. Artificē ne in melius quidē finas aberrare, i. ab illo exemplari discedere, ēt si melius facturus sit. Indę aberratio, discessio. Ci. Cassio. Aliā aberrationem a molestijs non habemus. Et dicitur aberrare à miseria Cic.ad Att.lib.12. Nullo alio modo à miseria quasi aberrare possum, i. à miseria cogitationem auertere; & aberrare proposito, & a proposito, [*Vscire di proposito*.] Idem.2. Tusc. Sed te de æternitate dicentem aberrare proposito facilè patiebar. Aberrare ēt a cōi vtilitate. Idem, pro Ligario. Vtrisq. cupientibus Rempubl. salutem,

sed partim conſiliis, partim ſtudijs à cõmuni vtilitate abernãtib.

*Abesamis,f.3.Syriæ oppidum,Pli.lib.6.c.28.

Abesti,n.3.oppidum, Plin.lib.6.c.23.

Abfore,p.c.[*Douere allontanarſi.*] ἀπέσεσθαι,abfuturũ.Virg.8.Aen. Nihil abfore credũt,quin oẽm Heſperiã penit⁹ ſua ſub iuga mittãt.

Abgrego,gas,p.c.a.1.[*Sciogliere*] ἀφορίζω, ab grege duco.

Abhinc, מעתה mehattah, ἄπο, abhinc triẽniũ, triennio ante,[*Gia ſono tre anni.*] Ter.in Andr.Mulier quædam abhinc trienniũ ex Andro commigrauit huic viciniæ.Et cum ablatiuo,Cic.ad Att.lib.2. abhinc annis amplius 25.

Abhorreo,res,rui.n.2.abhorrens ſum,aſpernor-fugio,diſſentio,abſum,diſcrepo,alien⁹ ſum ab aliqua re,[*Aborrire,odiare,* ψυω ſchixxets.G.Ein abſcheuhen von einem ding tragen.*Gal.Auoir en horreur,& deſdain.Hiſp.Aborrecer,*] μυσάττομαι, modo accuſatiuo, modo ablatiuo iungitur.Suet.de Aug. Pumilos,atq. diſtortos, vt ludibria naturæ maliq. omnis,abhorruit.Liu.4. ab Vrbe : Parum abhorrẽs famam.Cum ablatiuo,[*Fuggire,ſchiffare.*] Ter.in Hecy. Abhorrere animũ huic video à nuptijs.Cic.pro Clu.Se ab his nuptijs abhorrere nũdit.Additur interdũ nomẽ adiectiuũ participia ſe.Cic.ad At.li.14.A ducenda vxore abhorret.Sciendum tñ,cum accuſatiuo iũgitur,in ſimili fere ſignificatione ſumi, qua horreo: tunc.n.quaſi rem proximam audire,vel aſpicere, pertimeſcimus, execramurq; cum vero ablatiuo,tunc procul nos eſſe ab eo,q̃ non placet,demonſtramus,vt ſi dixero.Hãc rẽ abhorreo,ſignificat execror,& pati nequeo:abhorreo ab hac re.i.alienus ſum. Ci.p Clu. hoc verbo vſus eſt abſolutè,cum inquit,Nemo illum conuiuio dignum iudicabat,omnes aſpernabantur,omnes abhorrebant.

Abhorresco,n.3.[*Impaurire.* סמר ſamar,ἐκπλήττομαι,valde timeo. Lact.de Iu.Quem terra Contremiſcit,cœlumq. & mare, & latebræ Tartareæ,& dæmones abhorreſcunt.

†Abhortor,aris,d.1,idem fore quod Dehortor.[*Sconfortare*] ἀποτρέπω,Germ. Almanen.Gall. Deſenhorter,deſconſeiller.]

Abiegnvs,a,um,o,1.2.] *Lauoro di abete*]ἐλάτινος,quod eſt ex abiete. vt abiegnæ mẽſe.Col.lib.12.c.43.abiegna ſcobe viridis vuas cuſtodiunt.Et abiegnæ trabes, apud Cic.ex veteri poeta.

Abies,etis,ἐλάτη,p.c.f.3.[*Abete*] עֵרָה beroſch.G.Ein Thannbaum oder Fichten,]arbor,dicta,quod præ cæteris arboribꝰ longa erat; quidam Gallicam vocant,propter candorem.Hæc arbor pulcherrima in trabib.vt inquit Pl.li.16.c.49.Abietis pars inferior enodis eſt,& ſapinus vocatur, ſuperior nodoſa, duriorq; ſuperna.Diminutiuum eſt Abiecula. Græcè dicitur ἐλάτη, forſan ab ἐλάω,impello,produco.

Abietarivs,o,1.2.[*Lernaiuolo.Gal.charpentier.Hiſp.Carpintero,*]faber lignarius,ab abietibus,vt apud Exodum:faciant opera abietarij.Hi & Materiarij dicuntur,a materia τέκτονες,cuius nomine ligna,quæ ad ædificandum,fulciendumque neceſſaria ſunt,intelligenda eſſe declarat Iureconſultus.Feſtus pro denominatiuo vſurpat,inquiens; Abietaria negocia dicebantur,quam nũc materiam dicimus,ab abietibus coemendis.

Abiga,æ,f.1.[*Vna muſcata*]p.c.ab abigẽdo partu ſic vocata, alio nomine Chamæpitys. χαμαιπίτυς, ea eſt herba, quã vulgus herbariorum Iuam appellat, cognomento muſcatam. Teſtis Ruellius. Pli.li.24.c.6.Chamæpitys.Latinè abiga vocatur,propter abortus.

Abigeatvs,tus,m.4.crimẽ abactionis.Marcellus li.47.Digeſtorum. Abigeatus crimen publici iudicij non eſt,quia furtum magis eſt.

Abigena,f.1.bos. Varro de Ling. Lat.lib.6.

Abigevs,o.1.2.& abactor,m.3. [*Rubacore da Gregge.Gal. Laron,ordinaire de beſtial.Hiſ.Hurtador de ganado,*] ἀκτὴρ βοῶν.Hom.vocat,vtrũq. ab abigo;& eſt abactor,quicunq. greges abducit:nam abactores vocantur pecuariorum animalium fures, latrunculiue. Abigei aũt,vt auctor eſt Vlpianus,propriè dicũtur, qui pecora de paſcuis,vel ex armentis ſubtrahunt,& quodãmodo deprædantur. Scribit & Claud. Quantitas diſcernit furem ab abigeo : qui enim vnam ſuem furripuerit,vt fur coercebitur ; qui gregẽ, vt abigeus.

Abigo,gis,pe.c.a.3.pello,expello,eijcio,ago[*Menar via greges.Gal. Chaſſer les beſtes.Hiſ. Apartar ganado, hurtado,o exear,*] ἐκπλαύνω, חדיח hiddiach,ex ab,& ago,a loco fugo,deterreo,ἀπείργω,vt abegi canes à cenaculo,& aues à ſegete,& muſcas à facie, *Mandar via & cacciare.*]Cic,de Orat,li,2.Puer abige muſcas.Martial.l.10. Abigatque moto noxias aues panno, Trasfertur & ad res incorporeas,vt abigere faſtidium,laſſitudinem expellere.Pl.lib.12.capit. 17. Styracis aeri odore abigentes ſuorum faſtidium . Pla.in Mercat.Abige abs te laſſitudinem.Quãdoq.eſt abducere,[*Menar via*] Liuius,Herculem in ea loca boues mira ſpecie abegiſſe ferunt.Refertur quandoq. ad homines,quandoque ad res ſpirituales. Plautus, Abigam ego illum aduenientem ab ædibus.Idem,Abegi à foribus maximam moleſtiam.Quandoque ſignificat ante pellere,vt cum boues ad paſcua mittũtur.Varro,li.2.de re ruſt. Greges ouiũ abiguntur ex Apulia in Samnium eſtiuatum.Abigere partum,vel per abortionem expellere,[*Diſperdere,ſtracciare.*]Cic.pro Cluent. Patrũ ſibi ipſa medicamentis abegerat.Pli.lib.14.c.18. Col.lib.6. c.27.Hæc incommoda fœtum abigunt.†Inter Abigere & Arcere Grammatici hanc ſtatuunt differentiam,Abiginus,quæ vbi acceſ

ſerint expellimus:Arcemus,quæ prohibemus ne accedãt.i.Pretereo olim videtur vſurpatum, Abegerunt nunquam meos boues aut equos.i.nunquam me læſerunt,aut iniuria affecerunt, vt illos odiſſe debeam.]

Abiicio,cis,pen.cor.a.3.depono,*Gittar da lontano.* השליך hiſchlich Germã.Hinwerffen,von ſich werffen.*Ga.Ietter ſur deſdaing ou facherie,Hiſp.Abatir,o hecharde ſi,*ἀπορρίπτω,& p geminũ ii,quia mutatur a,in i,quod tamen in præterito conuertitur in e.Eſt autẽ abijcere,proijcere,[*Gittare.*]Valer.Max.lib.1.Abijci eos in mare juſſit.Abijcere ſe aliquo.Cic.lib.1.de Orat.vt ſe abijcere ĩ herbã, Pl.lib.21.c.13.Abijciunt ſe humi.Abiicere ſe,pro,paruipendere,[*Auilirſi.*]Cic.in Paradox.Sic te ipſe abijcies,atque gregarios,vt nihil inter te,atque quadrupedem aliquid putes intereſſe.Alienãdo ex deſperatione.Cic.1.Tuſc.E muro ſe in mare abieciſſe.Abijcere ſe alteri ad pedes,[*Ingenocchiarſi.*]Cic.ad Att.lib.8.Cui tali re libenter me ad pedes abieciſſem.Abijcere ſe ſupplicem. Cic.p Mil.Ego me plurimis pro te ſupplicem abieci.Transfert ẽt ad animum: pro amouere,vt,Abijcere curam,[*Eſſer lieto.*]Pla.in Pſ.Curas malas abijcite.Cic.Pet.lib.9.Famil.Caue exiſtimes me abieciſſe curam reipub.Abijcere memoriam doloris,[*Scordarſi.*] Cic.1. Phil.Abiicere ſocordiam.Plau.in Aſi.Abijcere amorem alicuius. Cice. Philip.2.Abijcere animum , pro animum deijcere,ac penè deſperare,[*Diſperarſi,*]vnde abiectus animus.Sic abijcere ſpem. Ci.in Ver.Abijcere auctoritatem,[*Spreggiare*]pro vile ac abiectum reddere.Cice.ad Att.li.1.Senatus auctoritatem abiecit. Hinc abiectus,a,um,partic.Cic.ad Att.Abiecta toga.Sic abiectis armis, apud Hircium de bel.Afr.lib.5.Cicer.1.Offic.Abiectatemni cunctatione adipiſcẽdi magiſtratus, hoc eſt,omiſſa. Abiectus. [*Vile.*] abiectior,abiectiſſimus,nomẽ ex participio,humilis,minimi precij.Cic.& alij. Abiectè aduerbium,conteptim, & abiecto animo, [*Vilmente.*]Cic.2.Tuſc.Prouidendum,ne quid abiectè faciamus. Hinc Abiectio verbale, [*Viltà,deſperatione,*] vtaĩ abiectio , quaſi defectio,& penè deſperatio.Cic.in Piſ. debilitatio,atque abiectio animi tui.

*Abila,p.c.f.1.oppidi nomen.Plin. & Steph.

Abintegro,pen.naturaliter c.[*Di nuouo* Ger.Von neuwem an.*Gal. Derechef.Hiſp.De nuouo o deſdecomienzo,* חדש hodh,]ἐξαθρισον,ſignificat denuo,quaſi res perfecta rurſus inchoetur.Virg.4.Eclog. Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo.Cic.ĩ Ver. Vtrum existimatis minus operis eſſe,vrãm columnam efficere ab integro nouam,an quatuor illas reponere.

Abintestato,aduer.[*Senza teſtamento.*Germã. Ohnein teſtament oder gedechtniſſ,]ἀδιάθετος,ſine teſtamento,μὴ διαθέμενος,Afra. lib.29.Digeſt. Quicumque ab inteſtato ſucceſſerit.

†Abiotos,p.p.herba eſt Dioſcoridi,quæ notiore nomine Cicuta appellatur.ἄβιοτος.

* Abis,m.3.flumen in Danubium influens,qui & Abſus dicitur.

* Abisama,f.3.oppidum Arabiæ,Ptol.54.

* Abisontes,m.3.populi Alpini.Plin.lib.3.c.2.

Abivdico,as,p.c.a.1.)(adiudico,[*Toglier via per giudicio.*Germ.Mit recht abſprechen.*Gal.Oſter par iugement,Hiſp.Quitar alguna coſa per ſentencia*]ἀποδικάζω,rem,de qua controuerſia eſt, per iudiciũ aufero,alienoue.Vnde ager abiudicatus, à Liuio dictus,quẽ Ro, per iniquũ iudicium interceperant.Ci.1. Ver.2. Nulli res cuiquã tam patria , atque anita fuit , quæ non imperio iſtius abiudicaretur.Abiudicare etiam repudiare ſignificat,[*Riſiutare.*]Cic. de Or. lib.2.Id totum abiudico, atque reijcio.

Abivgo,gas,p.c.ἀπουζεύγνυμι,propriè a iugo alieno,vt,Abiugare bouem.Et de homine,per translationem. Pacuuius,Quæ res te ab ſtabulis abiugat? contrarium eſt Adiugo.

Abivngo,gis,a.3.[*Separare,* פרד paradh.Ger.Von einander fuegen, oder abſonderen,ἀποχωρίζω,ſeparo.Vir.lib.3.Geor. Marrentẽ abiungens fraterna morte iuuencum.Cic.ad Att. Quod ſe ab hoc iudiciali dicendi genere abiunxerit. Plau.in Mil. Quando aſpicio hunc,lachrimor,qui abiungitur. Contrarium Adiungo.

Abivrasso, antiquum verbum,pro abiuro,n.3. Plaut.in Perſ. Nec metuo,quibus credidi hodie, ne quis abiurauſſit mihi.

Abivro,ras,a.1. [*Negare con ſacramẽti,* נשבע שקר nſchbaghhal ſchcker.G.Mit dẽ eydſchwur leugnẽ,verſchwehrẽ,]p.p.ἀπομνύω rẽ mihi creditã periurio nego,ait Seru.Plaut.ĩ Curc. Et abiurant, ſi quid creditũ eſt.Vir.li.8.Abſtractaq; boues,abiurataq; rapinæ,

†Abiacto,as,a.1.à lacte remoueo.ἀπογαλακτίζω.[*Spoppare,ſlattare*] Virgilius dixit a lacte derello: Varro,à mamma diſiungo.]

Ablaqveo,eas,a.1.[*Sleuare.* עדר hadhar,]ἐκσκαπτω.*Gal.Decheuiller vn arbre ou plante,Hiſ.Eſcauar,o alimpiar los arbores,*]a laqueis expedio;ſed vtimur frequentius pro eo,cum circũ arbores fodimus terram,vt magis fructificent.Col.lib.3.Vinea vetus ablaqueanda non eſt,ne radices inareſcant. Palladius,Ablaqueandæ vites. Ablaqueari,paſſiuum.Pli.li.16.c.27.Quæ ſubarantur,aut quæ ablaqueantur,celeriora neglectis.Ablaqueatio,ipſe actus ablaqueandi.Pli.l. 12.c.15.Myrrha gaudet raſtris,& ablaqueationibus.

Ablativvs,m.2.caſus Grãmaticis dicitur,qui ſextus eſt caſus apud Latinos.Quandoque pro genitiuo ponitur. Virgil.Illa ferax oleo eſt.Quandoque pro datiuo.Cice.Honeſta bonis viris,nõ occulta,

retinuntur a bonis vitiis. Et pro accusatiuo, vt Gratior, & pulchrio venions in corpore virtus. Prisc. in fi. lib. 5. & Val. li. 2. c. 1. & 6.

* ABLECTAE ædes apud Plau. in Most. dicuntur nitidæ, & ornatæ.

ABLEGMINA, ni. 3. partes erant extorũ, quæ diis immolabantur. Fest.

ABLEGO, as. p. p. a. 1. amando, remoueo, dimitto [*Mãdar ĩ qualche luogo, שילח* schillach. Ger. Hinwegschicken, Abfertigen. *Gal. Se defaire & pedescher de quelque chose, enuoyer quelqu'vn. Hi. Emblar al que de algun lugar.*] ἀποπέμπω, aliquò mitto. Liu. li. 1. Pueros venatum ablegauit. Dicitur & de animalibus, Col. lib. 7. Cum ablegabuntur in ea loca perducenda erunt.

* ABLEGATIO, onis, f. 3. שלוח schillauach, ἀπόστολος Ci. 1. de Leg.

† ABLEPSIA, ἀβλεψία, Latine cæcitas al & inconsiderantia. Suet. in Cl.

* ABLETI, m. 2. populi vicini Pergamo. Stra. lib. 13. (c. 39.)

ABLIGURIO, ris. p. c. a. 4. [*Consumare,* אבל achal. Ge. Verschlemmẽ, vnnutzlich verthun, verzechen,] κατεσθίω. Ter. in Eun. Patria abligurierat bona, id est, suauibus escis consumpserat. Donat.

ABLOCO, as. are, p. c. a. 1 [*Assignare, dare affitto,* שכר schachar. idẽ quod locare. Suet. in Vitel. Domum in reliquam partẽ anni ablocauit.

ABLVDO, n. 3. [*Esser d'ssimile.*] Hor. 2. Ser. Hæc ate n on multũ abludit imago, i. hoc exẽplum non multum dissimile est tuis moribus.

ABLVO, luis, [*Lauare,* רחץ rachaz. Germ. Abwesche n,] ἀποπλύνω, vide mo. Abluere somnia, quid sit, vide Celiũ, Lect. ant. lib. 14. ca. 49. Ablutio, verbale. Mac. Sat. lib. 3. c. 1. Corporis ablutione purgari.

ABLVVIVM, n. 2. [*Diluuio,*] κατακλυσμός, vniuersalis inũdatio. Gell.

AMATERTERA, f. 1. p. c. soror abauiæ. ex tertio lib. Instit. (li. 16. c. 7.

ABMITTO, is. 3 [*Mandare,* שלח schillahc. Ge. Hinschicken, hinsendẽ,] verbum ratissimum, idẽ quod mitto. Plaut. in Truc. Dic, ob hæc dona, quæ abmiserit, me illum amare plurimum.

† ABNATO, as, n. 1. p. caliunde natando recedo ἀπονήχομαι. Natat in dietro. Ger. Von danen schwimmen. Stat. 1. Achil. Tunc excepta freto, longè ceruice reflexa Abnatat.

ABNEGO, as, are, p. c. a. 1. [*Far morire*] idẽ quod necare. Plau. in Truc.

ABNEGO, gas, p. c. a. 1. [*Denegare,* יעץ chicheesch. Ger. Verleugnẽ, ablagen. *Gal. Denier, renier, refuser. Hisp. Negar hechãdo sobre ssamal diziendo*] ἀπαρνέομαι, maximè nego, & maximè profiteri debeo, qd vulgo renegare dicimus [*Rinegare*] Lact. li. 6. Qui cõem omnium patrẽ Deũ tãq; rebelles liberi abnegassẽt. Abnegare, priè est denegare. Col. li. 10. Ingeniũq; loci, vel Iupiter abnegat ibrẽ. Abnegamus & nobis creditũ est, vt depositũ. Pl. in ep. Ne depositũ appellati abnegatẽt. Abnegamus, & qui primissimus. Vir. 8. Aen. Accipitur idẽ pro tenuere. [*Recusare, non uolere*] Vir. 2. Aen. Abnegat excisa vitam producere Troia.

ABNEPOS, p. c. m. 3. ἀνεψιός, filius pronepotis, quasi seiũctus à nepote, est n. inter ipsũ & nepotẽ pronepos. Abneptis, pronepotis filia.

* ABNOBA, m. 1. mõs Germaniæ, ĩ quo oritur Danubius, Pli. li. 4. c. 12.

† ABNOCTO, as, n. 1. foris pernocto, vel noctu absum, ἀπονυκτερεύω [*Dormir fuora la notte.* Ger. Da aussen vber nacht bleiben. Senec. de vita beata; Alius Iouem adulterum inducit & abnoctantem.

ABNODO, p. p. a. 1. [*Tagliar i nodi.* Ger. Die knorren von den beumen hauwen,] nodo, arbores & vites nodis repurgo. Col. lib. 4. ca. 24. Amputant, & abnodant priusquam corroboretur.

ABNORMIS, o, 3.] *Sen[a regola]* ἄπαρτος, sine norma. Hor. l. 2. Serm.

ABNVO, nuis, ni. tũ. 2. 3. nego, recuso, renuo. *Far cẽno di nò col capo, & rifiutare,* נוד mehen. G. Mit schuttlen des haupts verneinẽ oder abschlagẽ. *Gal. Hocher la teste, & mõstrer par signe de ne vouloir qlque chose, escõduire, refuser. Hi. Negar inclinãdo la cabe[a]* ἀπονεύω, ex ab & nuo, & est, signo capitis aliqd nego, quis & oculis, & manib. id fieri possit; nuere. n. apud veteres, p velle ponebat, vñ Nutus, & Numẽ, [*Volõtà, poestà*] q est Dei nutus, hoc ẽ, ĩperiũ & ptãs. Vir. Meo sine numine võti Auderis. Nutus verò significat, q fit ocu lis, vel capite, vel manib. Idẽ Annuit, & totũ nutu tremefecit Olĩpũ. Ponitur & p. voluntate, quæ hmõi signo declaratur. Liu. Nutus Scipionis pro decretis patrũ, p populi iussis esse. Pli. lib. 1. epi. docet, Nutum dici, qñ annuimus; Renutum, qñ recusamus. Sic. n. ait, Simuli nutu ac renutu respõdere voto tuo possumus. Suc. ĩ Vespasiano, nutũ accipit pro renutu, cũ ait, adolescentulũ fragantẽ vngnẽto, cũ pro impetrata Præfectura gratias ageret, nutu aspernatus, litteras reuocauit. Annuo, fit Nuto, tas, *vdrãzo,* frequentatiuũ. sæpe capite huiusce modi signũ facio. Qñq; ponitur, p moueri, & quasi ruinã minari, tractũ a motu capitis, q inclinãdo affirmare, & cõcutiẽdo negare solemus; vnde nutare ædificia dicimus, cum malè solidata ruinã minitãtur. Trãsfertur & ad aĩum, & pro titubare, i. dubitare sumitur. Abnuto, p, p, frequentatiuum, sæpe signo capitis abnuentis quippiam nego. Plau. in Cap. Cice. 3. de Orat. Contraria sunt Nuo, Annuo, pro assentior, & nutu assensum præbeo. Innuo signo aliquo voluntatem meam ostendo. Ter. Abiens mihi innuit. Nonius inter nutare, nuere, & nictare, hoc inter esse scribit, q Nutare capitis sit, inclinãdo, autĩ gyrũ mouendo: Nuere, nutu, vel labiorũ; Nictare, oculorũ patefaciendo eos, aut claudẽdo, vel vtrũq; vel alterũ. Pl. ĩ Asi. Nec illa vlli hoi nutet, nisi cui, annuat, hoc est, nec capite, nec labijs, nec oculis quicquã indicet. Abnuo, [*Negare,*] nego. Cice. 2. de Fin. Et pro prohibere. [*Impedire.*] Vir. 10. Aen. Abnuerã bello Italiã cõcurrere Teucris. Vbi Serui. Prohibuetã Italiã cõtrà Troianos bella suscipere. Reperit & abnueo, abnues, apud veteres. Enn. annal. 8. Certare abnueo. Idem in Telamone. Abnuí, passiuum in tertijs personis, Liu. 3. ab vrbe, Nec abnuitur ita fuisse, id est, nec negatur.

ABOBRICA, m. 1. mons in Hispania, Plin. lib. 4. c. 20.

* ABOCCIS, f. 3. oppidum Aethiopiæ. Plin. lib. 6. c. 29.

* ABOLANI, m. 2. populi Italiæ, Albensibus proximi, Pli. lib. 3. c. 5.

ABOLEO, a. 2. *Annullare, ridurre al niente,* השמיד hischmid hischbith. Germa. Abtilgen oder ausstilgẽ, zunicht machen. *Gal. Abolir, effacer, aneantir. Hi. Raer, borrar, o quitar,* ἀφανίζω, aboleo, leui, vel lui, letũ, vel litum, tollo, destruo, vt ne odor quidẽ eius relinquatur, [*Dileguarsi.*] Pl. li. 28. c. 9. Coquitur, donec omnis aboleat odor. Virg. 4. Aen. Abolere magistratum. i. abrogare magistratũ Liu. 3. ab Vrbe: Tentationem eam fore Aboleo, abolendi sibi magistratus, abluo, seu lauo [*Lauare*] Vir. 4. Geor. Nec viscera quisq; Aut vndis abolere potest; aut vincere flamma. Quem locum his verbis exponit Seruius, nec lauari, nec coqui poterant. Abolitus, a, um, Pli. li. 14. c. 4. Abolitio, verbale. Qu. li. 9. c. 2.

ABOLESCO, n, 3. [*Annullare* נכרת macha. G. vnicht werden, ἀφανίζομαι, ad nihilum redigor. Liu. Col. Virg.

ABOLLA, f. 1. vestis Senatoria, quasi abulla, qd vndiq; sit bullata; alij accipiunt abollã pro veste cõfecta duplici pãno, vt apud nos scholastica, & apud Græcos Diplois. Quæ ẽt quandoq; pro veste militari sumitur, vt est apud Iuuen. Dederat Tyriã Crispinus abollã. Quandoque pro veste Cynici philosopi; nam Græci milites, & philosophi, palliati, seu chlamydati incedebãt, vnde Mart. de Cynico Philosopho, Cerea quem nudi tegit vxor abolla grabati.

ABOMASVM, abomasi, p. p. n. ἄντυφον, vt omasum. Hor. li. 1. epist. 26. Patinas cenabat omasi. Quid sit, his verbis docet Hermola* in 9. c. 28 Pli. Quid autẽ, ait, significet inter ventres centipellio, vulgaris, & trita laniorum vos offendit; quarum ventrem interpretatur Gaza, ἄντυφον, quẽ & abomasum vocauit, q genus edulij Iulius Pollux Taconas à Cratete Cynico putauit appellatum, etiã si aliter ĩ ea voce multi sentiant. Corium certè vetus hodie queq; vulgus Taconas vocat, propterea & cẽtipelliones fortasse nominati. Hactenus Hermol. Enystron, seu abomasum ab alijs exponitur, sinus, seu venter, qui lingitur quasi in ventre post reticulum.

ABOMINOR, aris, p. c. d. 1 sum auersus ab aliqua re, aliquid tamquam religioni habeo: aspernor, fugio, respuo, perhorresco, detestor [*Hauer a sdegno,* תעב] ghal. Ger. Verfluchen, ein grewlich abscheuhen tragẽ. *Gal. Detester, abominer, auoir en horreur, & abomination Hisp. Detestar, maldezir, y mal agorar,*] ex ab, & ominor, execror, quasi pro malo õmine habeo, βδελύττομαι. Pl. lib. 28. c. 3. Incẽdio inter epulas nominato, aquam sub mensa profundi abominamur. Idem lib. 7. c. 5.

ABOMINADVS, da, o. 1. 2. [*Odioso,* תעב] nighal. Ger. Verfluchens oder uẽrmaledeiens waert, Grewlich,] detestatione dign* Pl. l. 22. c. 4.

† ABOMINATVS, a, um. Part. passiuè sumptum, Execrationibus, malisq; omnibus deuotus. Horat. in Epod. Odib. Parentibus abominatus Hannibal.]

† ABOMINOSVS, plenus abominatione, βδελυκτός Diomed. lib. 3. Vt libantes sonum vocis abominose audire non possint.]

* ABONITICHITAE, m. 1. ἀβωνοτειχῖται, populi ad Põtũ Euxin. Step. & Lucia. in Pseudom.

* ABORAGA, f. 1. regio ad Mœotidem, Strab. li. 11.

* ABORIENES, n. 3. oppidum in Africa. Pli. lib. 4. c. 5.

ABORIGINES, p. c. m. 3. quasi sine origine, dicti sunt populi antiquissimi, qui primi tenuerunt agrum, qui nunc pop. Ro. est, qui uagi, & sine laribus erant, ex uaria gentium colluuione mixti. Hi postea aduentu Aeneæ Prygibus iuncti, Latini uno noĩe appellati sunt. Possunt tñ & aliarum urbiũ primi cultores aborigines dici, ac si sint terra geniti, Liu. Latinus Rex, Aborigineseq; ad arcendã uim aduenarum concurrunt, Græcè προτιρογενῆς uocantur. Dicuntur etiam ἐγχώριοι i. indigenæ, quo uocabulo Ambrosius utitur.

ABORTOR, reris, uel riris, d. 3. 4. [*Disperdere, scõciare,* הפיל hippil. Ge. Fin unzeitige frucht gebaeren, oder unzeitig geborẽ werdẽ. *Gal. auorter, ou estre auorté, naistre deuãt le terme. H. mal parir la muger* ✠ *sin tiempo, o nascer la criatura sin tiempo, abortar,* ἐξαμβλόω, abortũ facio. Varro, Vinũ ibi natũ, si prægnans biberit, fieri ut aboriatur, id est, fiat abortus. Gel. li. 12. c. 1. Fœtus in corpore suo cõcepti aboriantur. i. ante maturũ partum eijciantur. Hinc abortus, ta, tũ, & abortus, tus, q nõ sit tempestiuè ortus,] *Parto acerbo.*] Plin. Vno abortu XII. edita puerperia. Nonius, Aborior etiã ab orsũ facit, q tñ ab abordior magis est; & hanc inter abortũ, & aborsum ponũt differentiã, quod aborsus ille dicendus sit, qui est in primis mensio. cum conceptui exordium factum est. Abortus propè tempus pariẽdi: tunc. n. moritur, q nascitur. Græcè ἐκτιτρώσκω, i. aborior, & inde ἐκτρωσμα. ματος, abortiuus, ab ἐκ, ex, & τιτρώσκω, vulnero. Differt etiã abortus, ab eiectione, quod hæc grandioris fœtus sit: abortus uero intra quadragesimũ diẽ cõtingat, Græcè ἐκτρωσμόν.

ABORTIO, onis, f. 3. [*Il parto acerbo,* הפלת hippil. G. Eines unzeitigen geburt] ἀμβλωτὶς. ἐκτρωσμός, immaturi fœtus eiectio. Ci. pro Clu. Pecunia merces abortionis.

ABORTIVM,n.2.[*Parto acerbo,*]idē ꝙ abortus.Hie.Crebris abortiſ.
ABORTIVVS, ua,uum,p.p.o.1.2.*Coſa chefa il parto acerbo.* Ger. Das ein miſſgeburt bringt,]*ἐκτρωματικὸς* quod abortum facit. Plin. Sternuiſſe à coitu abortiuum.Idem li.14.c.18.
ABORTO,tas,n.1.[*Diſperdere,* חפיר hippil.]abortū facio.Iul.Firmicus li.6.Abortauit filios.geminos. Var.1.de re ruſt.c.4.Ne dū exilire uelit,prægnans abortet.
ABPATRVVS,in.2.Propatruus,& Patruus maximus,idem sūt,id eſt, pater abau,& proauj,ex lib.3.Inſtitutionum.
ABRADO,dis.p.p.a.3.*Radere,e radēdo,togliere via.* קיץ Katſah. Ge. abſchaben,ab Kratzen,abſcharren.*Gal.Rader,enleuer,en raclant. Hiſp.Raer de alguna coſa*]*ἀποξύω*,aufero.Col.l.1.Acuta dolabra abradito.Plī.li.6.c.20.Abraſus,particip.Cic.Abraſa ſupercilia.
ABRAM,m. אברם aurā,nomē primi Patriarchæ,&Latinè pr excelſus interpretatur,quem Deus ab ijs,quæ vñr,ad inuiſibilia protrahēs:Nō vocaberis,inquit,Abrā,ſed Abrahā erit nomē tuū, quia multarum te gentium patrem poſui. Secundum tñ declinationē Latinā Abraamus dicitur,& aſpiratur à quibuſdā,Abrahamus.
* ABRACES,m.3.proprium viri apud Xenoph.
* ABRETANA,f.1.Myſiæ regio.Suid.
ABRETVA,à negocijs familiaribus,*ἀπὸ τῶν οἰκ.*Ter. in Hea. Tātū ne eſt ab re tua ocij tibi,aliena vt cures?Ex re tua *πρὸς σοῦ*, ex vtilitate tua,ſicut E rep.ex vtilitate Reip.vt apud Cic.ſæpè.
* ABRINATAE,m.1.pop.non procul à Ponto.Steph.de vrbibus.
ABRIPIO,pis,p.c.a.3[*Rubare,* גזל ghazal חטף chataph.Ge.Hinweg reiſſen, Mit gewalt dannen nehmen.*Gal.Rauir,& emporter force.H.Arrebatar de alguna coſa.*]*ἁρπάζω*,quaſi aufero:nā de ijs dī,quæ auferri poſsūt,vt veſtis,liber,& hmōi.Cic.lib.1.Of.Aliqñ abripere eſt vi abducere,vt virum,mulierem,iumenta, [*Rapere,menar via.*]Ter.in Eun.Ex Attica hanc abreptā. Ci.ad Quirites.A coniuge abreptum,vitā degere in exilio:nā,ab, propriè rei ablationem denotat.Abripere ſeſe apud Plau.in Mil.Huic cōtrariū eſt arripio,ꝙ ex ad & rapio cōponitur,quæ attractionē ſignificāt,vnde & pro accipio ponitur,[*Recipere*] Cic.in Cat.Non cani, non rugæ repente auctoritatem arripere poſsunt. Aliqñ ſignificat vehementer ad me rapio,vt fit,cum celeri quadam animi,corporiſq; vehementia ad nos trahimus. [*Prendere.*] Liu.lib.1. Aliquando ſubito eleuo.Pla.in Cur.Vix foras me abripuit.Aliquando celeriter rapere.Vir.Hanc abripere velis.
* ABROCOMAS,m.1.Darij filius.Herod.
ABRODIAETVS,*ἀπὸ βροδιαίτου*,cognomē fuit Parthaſij,pictoris nobiliſſimi,quod Latinè ſignificat delicatum,atque elegantem, talē autem ſe ipſe putauit,Herculemq;Lyndi fecit, aſſecutus eum à ſe talem pictum,qualem ſæpè in quiete vidiſſet.
ABRODO,p.p.a.1[*Rodere,* חשש haſchaſch.Ger.Abnagen,]eſt rodendo abſcindo.Plī.lib.10.c.62.Viperæ mas caput inſerit in os,quod illa abrodit voluptatis dulcedine.
ABROGO,as,p.c.a.1.adimo,refigo,abdico,reſcīdo,diſſoluo,irritū facio,antiquo,ī firmo.[*Togliere il vigore,* חשבית hiſchbith.Ge.Hinweg thun,auffheben,vlcreffrig machen.*G.Abolir,caſſer,& annuller. Hiſp.Quitar lo que eſta en vſo.*] *ἀνῃρέω,ἀναιρῶ*,eſt cōſenſu publico aliquid abolere,tollere,vt legem,imperiū,magiſtratū. Seruius,Abrogatur lex,cum prorſus tollitur lex; derogatur, cū pars detrahitur.In libris ad Her.Illa defenſio tenuis eſt, cū oſtēditur id factum eſſe,quod ea lex ſanciat,cui legi abrogatum,vel derogatū ſit.Cic.autem,abrogatur legi,& abrogatur lex,[*Annullare*] Liu.9.ab vrbe.Vbi duæ cōtrariæ leges ſunt,ſemper antiquę abrogat noua.Ad Her.Cui legi abrogatum,vel derogatum ſit. Cicer. de Clar.Orat. Abrogare alicui imperium,magiſtratum,poteſtatem,[*Priuare publicamente,*] hoc eſt,cum publicè priuare imperio,&c.Cic.4.Ver.Si tibi magiſtratum abrogaſſet.Abrogare aliquē,dictum figuratè.Plī.de Vir.Illuſtribus.Lepidū priuatus Italia abrogauit.Interdū abrogare eſt per rationē auferre. Septem modis ex iure conceſſis fieri conſtat abrogationem,primo cōtraria conſuetudine,quæ nota eſt principi; ſecundo cōtraria cōſtitutione;tertio cauſæ ceſſatione;quarto,locorum uarietate,quito,nimio rigore;ſexto,ſi precib.occaſionē iniquè agendi habeat;ſeptimo,propter malū inde ſequens.Interdum eſt ſimpliciter auferre. [*Priuare,& torre,*] & ad Her. Quæ res fidem abrogat orationi. Abrogatio,uerbale Cic.ad Att.li.5.
* ABRON,Grammaticus è Phrygia.Suid.† Abrones ēt dicūt homines molles et delicatu. Vide prouerb.Abronis vita.]
ABROTONION,ſiue abrotonitum,f.2.*ἀβροτόνιον*,nomen mulieris ab *ἁβρὸν,τὸ τρυφερὸν*,ꝙ eſt glabrū,ſiue delicatū. Latinè amplexibus apta dī.In quo nec cabulo id lubet annotare,quæ apud Græcos in on exeunt,apud nos in um exire:in um aūt exeuntia,oīa eſſe neutra,ꝑter mulierū propria, ꝙ feminina sūt,ut Glycerū, Philetiū, Euſtochiū,& ſimilia. Licet ergo vtriq; ſexui conueniāt,vt ſcortū,& mancipiū,& pluralia in a,pro hoibus ponantur, vt ſeruia, pro ſeruis,miniſteria,pro miniſtris,& licet ſiumē notent,vt Rhenū,Cruſtumiū,aut fructuum nomina pro arboribus,vt pruna,pyra,pro prunis,pyris,aut quarundā animaliū,quæ pauciſſima ſunt,& aut maſculina,aut feminina,aut communia eſſe debent)ſignificēt,vt oſtrea;tamen,quia in um,exeunt,aut ſingulariter per um terminantur,ſupradicta omnia cenſebuntur neutra.
ABROTONITES,abrotonitæ,p.long.m.g. ſed figuratè neutro genere iungitur,& eſt vinum factitium ex abrotono.Col.lib.12.c.25.
ABROTONVM,p.c.n.2.[*Abrotono,*]*ἀβρότονον*,herba calidæ virtutis, Hor.Abrotonum ægro,non audet,niſi ꝙ didicit,dare.Aetius l.6. Simpliciū multa de abrotono.Gal.item de ſimpl.med.tū Dioſcorides,& Plī.li.21,c.10.Eſt & oppidi nomen,de quo Strabo.li. 17.
ABRVMPO.[*Interrōpere,rōpere.* קרע Karah.*G.Rōpre,e briſer ce,quiſe tiēt enſemble.Hiſ.Quitar alguna coſa rōpiendo,*]*ἀποῤῥήγνυμι*,īcido interrumpo,auello. Abrumpere vincula.Liu.6.bel.Pun. Abrūpētium vincula iumētorum.Idē li.8.Transfertur & ad res incorporeas.[*Interrōpere,*]vt abrūpere ociū,apud Plī.iunioꝛē in epi. Abrumpere ſermonem.Virg.4.Aeneid.Abrumpere vitam.Idem 8. Aen.Abrumpere ſomnum.Idem.3.Georg. Abrumpere ſe ab aliquo,[*Sbrigarſi.*]Cic.Phil.14.Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonij.1.ſubito & cum impetu ſeſe ab eo liberauit.Vnde loca abrupta [*Ruine,*]diuiſa atque ob id inuia dicunturr.D.Hier. li. 1.Regum,Perrexit Saul ſi.per,abruptiſſimas petras. Eſt & abruptus adiectiuum,vt abruptus ſermo,abrupta oratio. Abruptè adner.Quin.li.3.c.10.Nec enim abruptè incipiēdū.Abruptio,verb. Cic.de Diu.lib.2.Abruptio corrigiæ obſeruanda.
ABS,ſignificat idem quod a,de quo ſatis in ſuperioribus.
ABSARVS,m.2. מין min,amnis Armeniæ ī Pontum defluens,qui cum Pariedris montibus Armeniam minorem claudit.
ABSCEDO,p.p.n.3.[*Partirſi,*] סור ſar.G.Hinweichē,abſcheidē,abtreten.*Gal.S'en aller,ſe retirer,ſe partir. Hiſp.Partir de lugar,*]*ἀφίσταμαι*,ex abs,& cedo,ſignificat recedo.Hirc.5.bel.Afr.Cōſpexit Labienum ab ſuis copijs lōgiùs abſceſſiſſe,[*Diſcoſtarſi,*] Abſcedere ſine ꝓpoſitione,apud Liu.6.Bel.Pon.A quo Abſceſſus,& abſceſſio,ꝙ ferè idē ſignificant,affectus locus in corpore,quo abſceſſit. .i.confluxit mali humoris copia, [*Apoſtema,*] Aliqñ tñ abſceſſus dī concurſus mali humoris in aliquā partē corporis. Celſus lib.5.c.18.Prodeſt impoſitum minutis & maioribus abſceſſibus.
ABSCIDO,p.p.a.3.*Tagliare* גאר ghaddah.Ger.Abhauwē,abſchneiden.*Gal.Trancher,ſeparer,couper.Hiſp.Cortar de alguna coſa,*]*ἀποτέμνω*,ex abs,& cedo.Oui.13. Met. Abſcidit iugulo pectuſque humerumque ſiniſtrum.Et abſciſſus,a,um.Cicer.de prou.
ABSCINDO,dis.a.3.[*Tagliar via*]*ἀποκόπτω* , idē ꝙ abſcido.Virg. Aen.3.Heſperium Siculo latus abſcidit. & Luc.lib.3.Abſcidit impulſu vētorum.Liu.9.ab vrbe.Abſciſſus,a,um,abruptus,a,um.Cic. Liu.Inuenitur & cōparatiuus apud Valerium li.6.Charonæ præfractior,& abſciſſior iuſtitia ad cruorem vſque.
ABSCONDO,dis,di,ditū,a.3.occulto,celo,abdo,abtrudo,retrudo,opprimo,*Aſcondere.* טמן tamē.*Gal.Cacher,muſſer.Hiſ.Eſconder,*]*κρύπτω*.Col.lib.de arboribus,cap.7.Radices ī terram abſcōduntur.A particip.Abſconditus,ſit aduer. Abſcōditè,[*Occultamente.*] Ci.2.de Finib.Abſconditè differuntur.Plin.lib.8.c.16.Abſcōſio, dixit,a ſupino abſconſum.
*ABSENS,&abſentia, vide.Abſum.
ABSENTO,tas,aa[*Allōtanare*] הרחיק hirchik,abſentē facio.Claudianus. Vetiramq;dearū Colloquio patris procul abſentauerit aſtris.
ABSIMILIS,[*Diſſimile,*]*ἀνόμοιος*,diſſimilis.Frequēs ē hui* vocabuli cum negatione vſus, vt,Haud abſimilis;nec ſignificāt,valde ſimilis,ſed aliquātulū ſimilis.Plī.l.8.c.33.Roſtrum haud abſimile ſuillo.Sueti Oth.Nō abſimilis Tiberio principi fuit.Et Col.l.6.c.17.
†ABSILIO,is,ire,ex Ab & Salio,ſaltu alicunde recedo.*ἀναπηδάω*. Saltar in dietro.Germ.Hindam ſpringen.Lucr.6.Aut procul abſiliebat,ut acrem exciret odorem.]
†ABSINTHIVM,n.2.[Aſsēſo.*ἀψίνθιον*.Germ.wermuet.]Herba amā à qua populi cognominati,ꝙ iuxta Pontū habitāt,ubi mōs eiuſdē nois habet.Ouid.5.Tri.Cena prius gelido deſint abſinthia nōto.
†ABSINTHITES,æ.m.1.Vini factitij genus eſt cum abſinthio decocti,aut alio quouis modo abſinthio conditi. Eius confectionem docet Plin.lib.14.c.16.]
ABSIS,ſidos,fornicis curuatura.Cæcil.in epiſt.
ABSISTO,ſtis,n.3.[*Star lontano,partirſi* סור ſar. *Gal.Se retirer arriere, ſe tenir loin.Hiſp.Alexarſe d'algun lugar,*]*ἀφίσταμαι*,diſcedo.Iūgitur frequēter ablatiuo ſine præpoſitione.Vir.6.Aen.Totoq; abſiſtite luco[*Diſcoſtarſi,*]&ī 7.Nec cuſtos abſiſtit limine Ianus.Qñque ſupprimitur ablatiuus.[*Fermarſi.*]Virg.Nec prius abſiſtit,ꝙ ſeptē ingentia uiēbor Corpora ſundat humi.Qñque abſiſtere ponitur pro deſiſtere,[*Laſciare.*]Liu.li.8.Legatos miſere ad Conſulē,vt abſiſteret obſidione.Claudianus,Abſiſte rogari,[*Non ti far pregare,*]Abſiſtitur.īpſonale Liu.1.bell.Pun. ſi nō abſiſteret bello.Abſiſtēs,partic.Liu.4.bel.Pun.Cōtrariū eſt Aſſiſto,*παρίσημι*.
ABSOLVO,uis,a.1.pficio,cōficio,trāfigo,finio.libero,ſoluo,[*Abſoluere,* הרים hitſdick.Ger.Entledigen,ledig machen.*G.Deliurer abſoudre,deliurer. Hiſ.Deſcargar lo atado,abſoluer.*]*ἀπολύω*, ꝙ ligatū erat diſſoluo.Interdū ſignificat pficio,[*Cōpire.*]Gel.li.1.Nono & quadrageſimo die totus homo ī vtero abſoluitur.Itē abſoluere, eſt liberare[*Liberare*]Li.li.2.Leges ꝙ Cōſulē Regni ſuſpicione abſoluerēt.Sed cū de peccato agitur,genitiuū regere poteſt. Cic.2.ad

Her.

Her. Iudex absolnit iniuriarũ illum. Pl. l. 14. Esi cædis absolutum. Item euadere. Plau. in Amph. Vno vt labore absoluat ærumnas duas. Item expedire. [*Espedire*] vt apud eundem in Curcul. Te absoluam, qua aduenisti gratia. Et in Epid. Te absoluam breui. Absoluere creditorem, aut quemuis alium, qui pecuniam petat. Ter. in Adelp. Ad forum ibo, ut hunc absoluã. Vbi Donatus, Vt hunc reddito illi precio, dimittam. Hinc absolutio, teste Cic. li. 1. de Inu. est, per quã omnia, quæ incidunt in causſam genera, de quibus postea dicendũ est, amplectimur partitione, sed sic apud Rhetores accipitur. Propriè aũt, perfectionẽ significat, [*Perfettamente.*] Ci. Virtus rationis absolutio definitur. Ponitur & pro liberatione a crimine, [*Perdono.*] Ci. pro Fonteio. Magna causa absolutionis hæc est. Et absolutus participium.

ABSOLVTA, iuridicialis cõstitutio, ἀντίληψις, est, teste Ci. li. de Inu. 1. quæ ipsa in se nõ ut negocialis implicitè, & abscõditè, sed patẽtius, & expeditius recti, & non recti quæstionem continet.

ABSOLVTORIVS, a, um [*Absolutorio*] פטורים matsdik. Ger. Daszu der entledigung gehort. quod absoluit. Suet. i Aug. Duas tabulas, dãnatoriam, & absolutoriã. & Asconius Absolutorium, rij, neu. gen. remedium liberans. Plin. lib. 28. cap. 6. Clauum ferreum defigere, in quo loco primum caput defixerit cornicns morbo Comitiali, absolutorium eius mali dicitur.

ABSOLVTVS, pfectus. [*Assoluto, perfetto,*] מושלם meschillam. Ger. Auſſgemacht, vollkommen. *Gal. absolu. parfait. Hisp. Acabdo.*] Ci. Veram & absolutam eloquẽtiam. Hic absolutè. [*Perfettamente, compiutamente.*] Cic. 3. de Fin. Feliciter, absolutè, fortunatè viuere.

ABSONO, nas, p. c. [*Disonare, discordare*] Ger. vbelthonen oder lauten ἀνάδω, dissono, malè sono. vide Sono.

ABSONVS, na, nũ, p. c. o. 1. 2. [*Discorde. Gal. Qui ne sone pas bien, desacordant. Hisp. Desacordado*] ἄνωδος. quod est praui soni, parumve congruens. Liu. lib. 1. Quorum nihil absonum fidei. Cic. 1. de Or. Sunt quidam aut linguã ita hæsitantes, aut ita voce absoni. Absonus clamor, dissonus. Apuleius de Asino, lib. 1. Illius absono clamore experrectus. Et per metaphoram pro differens [*Differente*] Liu. 7. ab Vrbe. Nec absoni a voce motus erant.

ABSORBEO, bes, bui, a. 2. & absorbo, bis, absorpsi, absorptum [*Inghiottire*] בלע balah. Ger. Gar verschlingen, auſſauffen. *Gal. Humer tout, engloutir. Hisp. Sorver.*] quasi sorbendo absumo, & proprie de rebus liquidis dicitur. Pli. li. 12. c. 24. Lens optima, quæ maximè aquam absorbet. Transfertur & ad alia, vt si dicas, aqua nauim absorbuit. Transfertur præterea ad res inanimatas. Cic. 2. de Legibus, Ne æstus nos consuetudinis absorbeat. Idem in Bruto: Hunc absorbuit æstus quidam insolitæ adolescentibus gloriæ.

ABSOLVS, insula in mari Adriatico. Ptol.

ABSQVE, [*Senza*] בלי bilti. Ger. Ohn. *Gal. Sans. Hisp. Sin.* [ἄνευ, χωρὶς præpositio separatiua est, vt absque pecunia nõ facilè vitã traducas. Aliquando est aduerbium [*Se non*] Ter. in Hecyr. Quam fortunatus sum cæteris rebus, absquè vna hæc foret. Et licet Absq. sit separatiua præpositio, Ab tamen, & Abs, passionem, aut discessionem notant, vt diligor abs te, discedo abs quolibet improbo. Cæterum ab, abs, & au, nihil differre videntur, præterquam incõsonantia: nam vni verbo in diuersis temporibus nõ mutata significatione, præposita per compositionem comperiuntur: dicimus enim in præsenti, & eius temporibus, aufero, auferebam, auferã, aufer, auferrem, &c. In præterito autem, & inde deductis abs, vt abstuli, abstuleram, abstulissem, abstulero, abstulisse. Porro in supino, & ab eo natis ab, vt ablatum, ablatu, ablatio. Mirum autem est, quod Que particula, quæ cum alijs significationẽ auget, siue affirmatiuam, vt atque; siue negatiuam, vt neque, cum abs posita mutet: nam absque, ferè idem est quod sine.

ABSTEMIVS, a, um, o. 1. 2. [*Quello che non bene vino.* Germa. Der Kein wein trinckt, der sich vom wein enthaltet. *Gal. Qui ne boit point de vin, Hisp. Elegnato.*] ἄοινος, qui se a temeto, idest, vino abstinet. Cõponitur ex abstineo, & temeto, quod apud veteres pro vino ponebatur. Ouid. lib. 15. Vina fugit, gaudetque meris abstemius vndis. Varr. de Vita P. R. lib. 1. Abstemias mulieres. Gellius lib. 10. c. 23. Mulieres Romæ, atque in Latio ætatem abstemias egisse.

ABSTERGO, gis, a. 3. [*Nettare. Gal. Torcher, netter, Hispan. Alimpiar*] vel abstergeo. Pla. in Asi. Labellum abstergeas.

ABSTERREO, es, a. 2. tepello, prohibeo. Cic. 4. Ver. a pecunijs homines absterrere. Absterritus, part. Liu. lib. 65. Solitudine absterriti.

ABSTINENTIA, f. 1. *Astinenza.* Germ. Enthaltung. *Gal. Abstinẽce. Hisp. Aquel refrenamiento de lo agen abstinencia,* ἐγκράτεια, est virtus, qua ab alienis abstinemus. Et est abstinentiam viro innocente. Continentia in temperante. Sallust. Cum modesto pudore, cum innocente abstinentia certabat. Abstinenter, aduer. Sallust. Modestè se gessit, & abstinenter.

ABSTINEO, abstines, p. c. a. 2. *Astenere* פרש hithapek. G. Enthaltẽ, sich messigen. *Gal. Abstenir, se deporter. Hisp. Se refrenar de tomarlo agena abstener* ἐγκρατεύομαι, ex abs, & teneo, significat tempero. Ter. Non mane abstines. Cice. in Ver. Act. 2. Abstineant i hoc iudicio manus, animosq; ab hoc scelere. Iungitur quandoque cum præpositione. Plaut. in Amph. Hic à me vt abstineat manum & sine

præpositione sæpe apud Cic. Abstine re aliud Plau. in Amph. prò arcere, Factis me impudicis abstines. Abstinetur impersonale. Li. lib. 5. ab Vrbe. Ab inermi abstineatur.

ABSTO, stas, stiti, stitum, & abstatum [*Star lontano.*] ἀφίστημι, longè sto. Hor. in arte poet. Vt pictura poesis erit, quæ si propius stes, Te capiet magis, & quædam si longius abstes.

ABSTORQVEO, a. 2. vide Torqueo.

ABSTRACTVM, n. 2 [*Astratto*] τὸ ἐξ ἀφαιρέσεως τὸ κεχωρισμένον. ab abstracto fit, definiturq; a Logicis hoc modo: Abstractũ est, quod significat formam aliquam, cum excludente subiecti, vt albedo. Concretum est, od significat eandem formam, cum hærentibus subiecti, vt album. Et hæc aliter dicuntur Denominans, & denominatium, vt est apud Arist. in antepradic.

ABSTRAHO, is, a. 3. abripio, euello, auoco, abduco G. Abbrechẽ mit gewalt. *Tirare per forza. Gal. Entrainer, tirer p force. Hispa. Sacar otomar por forza,* ἀποχωρίζω, quasi per vim aufero. [*Liberare.*] Ci. li. 1. Tusc. Mors nos à malis, nõ a bonis abstraxisset. Cæs. 7. bel. Gal. Cædes faciũt, in sententiã abstrahunt. Eius contrariũ est, Atraho.

ABSTRINGO, is, a. 3. *Sciogliere,* soluo. Li. Laxaret pedẽ abstricto nodo.

ABSTRVDO, dis. p. p. a. 3. *Ascondere, serrare dentro.* G. Verbergen verstossen. *Gal. Cacher & serrer. H. Encerar por fuerza,* ἀποκρύπτω ex abs & trudo, abscondo; sed Ser. auctore differunt, q abscõdere sit de industria, abstrudere a natura. Vir. Vt venis silicis abstrusũ excuderet ignẽ. Pla. i prol. Aul. Domo sublatũ varijs abstrudit locis.

ABSTRVSVS, a, um, o. 1. 2. *Nascoso,* נסתר nistar. Ge. Verborgẽ, heimlich. Latens. Cic. 4. Acad. Disputatio paulo abstrusior; & dicitur ab strusus homo, qui suum secretum magnopere celat. Tac. Annal. lib. 1. Hæc audita, quamquam abstrusum, & tristissima quæque maximè occultantem, Tiberium perpulere.

ABSVM, n. a. remotus sum, distinctus sum, abhorreo, desum, *Esser lõtano;* רחוק hirchik. G. Abwesend. *G. Estre Absente. Hisp. Star absente de lugar alguno,*] ἄπειμι. longè sum, ex ab præpositione, & sum. Sal. Neq. aius, neq. corpus a vobis aberit, *Disi astarsi, esser lontano.* Liuius. Castra viginti millium spacio aberãt. Cel. lib. 6. Tabulata inter se minus trinis pedibus absint. Liu. li. 6. Absit verbo inuidia. Hinc absens, sicut a præsum præsens. Vlp. Absentẽ accipimus eũ, qui non est in loco, in quo petitur: non. n. trans mare absentem desideramus, & si forte extra continentiam vrbis sit, abest. Cæterũ vsq; ad continẽtiã non abesse videbitur, si loco latitet. Abesse aũt nõ videbitur, qui ab hostibus captus est, sed qui a latronibus detinetur. Paulus. Abesse res videtur, si vestimẽtũ scissũ reddatur, vel res corrupta, sit veluti scyphi collisi, aut tabula rasa, pictura, qm earũ rerũ preciũ non in substantia, sed in arte sit positũ. Itẽ, si eã dns rem, quæ sibi furto aberat, ignorans emerit, rectè dr res abesse, ẽt si id postea ita esse sciret: quia vr res ei abesse, cui preciũ abest, Abesse etiam scribit Caius. [*Non trouar si.*] quæ i rebus humanis non sunt. Abesse, absolutè ẽt ponitur. Ter. in Eu. Domini vbi absũt. Dicimus præterea, Culpa à me abest. *Esser innocente.* Cic. ad Cornif. Quicquid acciderit, à quo mea culpa absit. Abesse interdum diuiditur i partes duas. Cæsar. Erat ab oppido mil. passuum tria. pro aberat. Dicimus autẽ more Att. absente nobis. [*In uostra assenza,*] & præsente nobis, pro absentibus, & præsentib. nobis: sicut, Aperite aliquis aduenturum, apud in Adel. & Plaut. in Amph. Nec nobis præsente quisquam aliquid ausi sunt. Ab absens fit absentia. L. Ant. in epist. ad Cic. lib. 14. ad Att. Cic. in Pis.

ABSVMO, mis, p. p. a. 3. [*Consumare,*] כלה chillah. Germ. Verzehrẽ, verthun, verbrauchen. *Gal. Consumer, mettre a fin, Hisp. Gastar en mala parte,*] ἀναλίσκω, cõsumo. Ouid. li. 1. Fast. Quærere vt absumãt, absumpta requirere certant. Pli. li. 26. Corpora defunctorum absumi intra quadragesimum diem. Iustinus, *Annegare, sommergere,*] Aquarum illuuies partẽ Græciæ absumpsit. Pla. in Mostel. Absumpti sumus, pro actum de nobis est. Dicimus, & Absumi fero, veneno, morte, Cic. & alij.

ABSVRDVS, a, um, o. 1. 2. [*Sconuenenole,*] לא יאות lo raui. Ger. Vngeschickt, vnbequẽ, nicht geziemend. G. *Absurde, mal conuenable. Hisp. Cosa digna de non esser oyda,* ἀτόπος, inconueniens, stultum, deforme. Cic. in Lel. Potest ne quicquam esse absurdius, quam quo minus viæ restat, eo plus viatici quærere? Absurdè. Cic. de Fin. Dicit absurdè.

ABSYRTIDES, ἄψυρτίδες, Insulæ in Adriatico mari. Pl. li. 3. ca. 26. Absyrtides à Graijs dictæ, a fratre Medeæ Absyrto ibi interfecto. Põpon. In Adriatico sunt Absorus, Celadusa, Absyrtis, Issa.

ABSYRTVS, m. 2. ἄψυρτος Aeetæ Colchorum regis filius, quem Medea soror laceraut, iuxta fluuiũ Absyrtũ, in quẽ cõuersum ferũt poetæ. Sed aliud scribit Orph. in Argo. lib. 1. & aliud Apollonius Rhodius, & Luc. Theon. & Sophocleus. Plurimi fuerunt, q apud Græcos Argonautica scripserũt, & dicũt Iasonẽ Medeã ad Phæaeas adduxisse adhuc intactã, Absyrtũq; fratrẽ grãdi multitudine armatorũ sororẽ & Iasonẽ subsecutũ, adeo vt Arete vxor Alcinoi regis Phæacũ, & ipse rex statuerint reddi, si intacta esset. Quo cognito, cum ea dormiuit, & eo modo habuerunt discedẽdi facultatẽ. fuit & Absyrtus scriptor Græcus, qui scripsit de medicandis equis, & de cura animalium, & eorum medicina, cumq; pulcher

rimum,& emendatiſſimum habet Antonius Vicecomes Mediol.

ABVDIACVM,vrbs Germaniæ,Ptol.

ABVERTO,tis,ti,ſum,a.3.ἀποστρέφω abuertere antiquum verbum,pro auertere.Pla.Ab ſaxo abuerti fluctus,ad litus ſcapham.

ABVLA,f.1.vrbs Hiſpaniæ,Ptol,

ABVNDANTIA,f.1.copia,vbertas,affluentia,magnitudo,copia rerũ. *Abondança.*G.*Abondance,ſo:ſon,plante Hiſ.A quella abrade abũdar vſer copioſo.*Germa.Vberfluß. *Εὐφορία.*]Cic.& alij.Abũdãter, [*Abondeuolemente,copioſamente.*]Cic.2.de Or.Copioſe, & abũdã ter loquantur.Abundè ab abundo,copiosè.Suet.in Cæſ.Se glorie abundè adeptum.Abundè eſt.Vir.7.Fraudis abundè eſt. Abũdè cũ ſubſtantiuo noſce.Sall.id Iug.Parentes abundè habemus.Abũ dè & cum adiecti.Idem eodem loco. Abundè magna præſidia.

ABVNDO,as,n.1.affluo,redũdo,circũfluo,magnã copiã habeo.[*Abõ dare,*נתר nathar.G.Vberfluеſſig ſein,die volle haben,*Gal.Eſtandre,Eſtandre par deſſus eſtre plein iuſque a debors,abonder.Hiſ.Abonder y ſer copioſo,*] ὑπερβάλλω,ex ab & vndo,vt quidam aiunt:eſt.n.abundare tractũ ab amnibus,qui quò magis augentur imbribus, eo maioribus vndis eriguntur,[*Preduvre,generare.*]Ci.de Sen.villa abundet porco,agno,hœdo.Dicitur etiam quis abundare,qui ſuccẽſu proſpero affluit.Ter. in Phor.Amore abundans. Abundare cum genitiuo venuſtè dictum à Lucilio,[*Eſſer ricco.*]Quarum & abũ demus rerum,& quarum indigeamus.Abundare etiam abſolutè poſuit [*Moltiplicare.*]Vir.lib.4.Georg.Abũdabat fluidus liquor, Hinc abundãs,[*Ricco,*]pro diuite,& pecunioſo.†Inter Abũdare, et Redundare hoc diſcriminis eſt:abundat non quod ſuperfluũ eſt,ſed quod eſt copioſum & cumulatũ,Redundat, quod eſt ſuperuacaneum.]

ABVNDVS,m.2.Britanniæ fluuius maximus.Prol,

†ABVOLO,as.n.1.p.c.ἀπόλλυμαι.volãdo diſcedo.Cic.2.de Fi.Finit igit voluptas corporis,& prona quæq;abuolat. Alj legũt auolat.

ABVSQVE,[*Infin la* ן min,]adu.modò tẽpus,modò locum ſignifi cãs,poetica vox,pro vſque ab.Plaut.in Amph.Pugnata pugna ab vſque mane ad veſperum.Vir.Siculo proſpexit abuſq; Pachino.

ABVS,pars Tauri montis.Strab.lib.14.

ABVTOR,p.p.d.3.aliquo modo nõ rectè,vel non ſuo loco, vel vt nõ cõuenit,vtor,*Mal vſare.*G.Misbrauchen.*Gal.Abuſer,faire abuz,Hiſ.V ſar mal de alcuna coſa,*κατάχρωμαι,re aliqua malè vtor.Pl. ĩ Afin.Vbi illa,quæ dedi ante?C.abuſa,[*Straciare.*]Ci.Noli abuti nimis patiẽtia noſtra.Donat°:Vtimur cum honore,abutimur cũ iniuria.Vtimur ijs rebus,quæ nobis vtentibus permanent, abutimur ijs,quæ nobis vtentibus pereunt.Ex quo Vſus,& Abuſus,videntur contraria:nam vſui eſt ager,domus; abuſui,vinum,oleũ, & huiuſmodi.Cic.in Top.Per translationem verò dicimur abuti,cum frustra tempus in aliqua re conterimus.Terent.In ſcribẽdis prologis operam abutitur. Dixit & Plaut.cum accuſatiuo in Bacch.Nos aurum abuſos.Abuti veteres paſſiuè dixerunt.Varro apud Priſc.li.8.Inde Abuſus,participium in eadẽ ſignificatione. Ibidẽ,Hortenſius,abuſis iam omnibus locis.Abutendum ſe permittere,dixit Suet.in Galba,Abuſus,us,uſui.Fab.lib.3.ca.3.Hinc per abuſionem poſita,Abuſiuè, aduerbium. [*Impropriamente.*] Impropriè,contra vſum.

ABYDENA,o.1.2.[*Vaſo,*]ὑπερφύματα ἄβυδηνὰ, dicuntur futilia,ac nullo digna precio,quod Abydeni velut molles, & laſciui haberentur.Paul. ex Suid.

ABYDENI,m.1.populi,ἄβυδηνοί,ab Abydos Ciuitate Aſiæ, qui cũ a Philippo Macedonũ rege ita obſiderẽtur,vt ſalutis ſpes nulla ſupeſſet,in eam rabiem ſunt accenſi,vt repente ad cedes coniugum, liberorumq; diſcurrerent, ſeq; ipſi pariter omnes lati interficerent.Liu.lib.31.

†ABYDOCOMAE,p.c.ἀβυδοκόμαι.Dicunt ſycophãtę,à verbo κομᾶν, quod eſt,efferri,& parum modeſte ſe gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni, quod inſignes artifices eſſent calumniarum,eoq; ſibi nomine placerent.]

ABYDON,onos,f.3.regio Macedoniæ, de qua Steph. & Suid.

ABYDOS,p.p.f.2.ἄβυδος,vrbs Aſiæ à Mileſijs cõdita,Gyge Lydorum rege permittente,qui totius Troadis imperium habuit: Cui Seſtos in Europa opponitur,intercedente arguto mari, à caſu virginis Helleſponto nuncupato,id cuius Aſiam ab Europa diuidat, Xerxes Perſarum Rex ponte coniunxit.

ABYLA,p.p.f.1.ἄβυλα,mons excelſus Mauritaniæ,Calpæ monti,qui ĩ Hiſpania eſt,oppoſitus,quos ambos Herculis columnas dicunt. Stephanus Byzantius,Dionyſius Afer.Euſtathius. Et notandum, Alybam,dici a Græcis,pro Abylam,forte per Metatheſin.Eſt & oppidum Syriæ.Plin.lib.3.c.1.

*ABYRTACE,n.3.apud Medos erat edulij genus ex porro,catdamo, allio,granis mali punici,& ſirapi,aliiſque rebus confectum.

ABYSSVS,f.2.[*Abiſſo.*תהום tehom.G.Ein groſſe tiefe des waſſers, ein abgrund.*Gal.Abiſme,Hiſ.Ab ſmo.*]ἄβυσσος,aqua vergens in immenſam profunditatem.Oris,inquit Aug.aqua nimis humida natura,atq; ſubſtantia circumfusaq; diffuſa per maria, & flumina,& antra,& per occulta,ſimul vno nomine abyſſus vocatur.

*ABZOAE,p.c.m.1.populi ad Oceanum Scythicum.Pli.li.6.c.13.

AC,coniunctio copulatiua eſt,καὶ.[*Et,*]vt docti,ac iuſtus es.Aliquãdo aduerbium eſt,& accipitur pro quàm,ſ,vt,Haud ſecus ac iſti faciunt,[*Non altrimenti che*]Ac,in principio ſententiam mediocriter augendi vim habet.Cic.1.de Ora.in præcipio.Ac primo quidẽ cotius orationis ignari.Aliquando,vt docet Donatus,ſignificat contra quam.Ter.in And.Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie,ac velui dicere.Etiam ac,& ac ſi.[*Non altrimenti che*] venuſtè ponuntur poſt perinde,pro ita,vt Superbit perinde,ac ſi rex eſſet.

ACA,f.1.ἄκκα,ciuitas Phœnicũ,poſtea Ptolemais dicta.Strab.lib.6. Pl.lib.5.c.19.

ACABE,mons Aegyptius.Ptol,

*ACABIS,ciuitas,Africæ,Ptol.

ACABO,p.c.m.3.animal multũ valens vi medica,in deſertis Arabie.

ACACALIS,f.3.ἀκακαλὶς,ſemen fruticis in Aegypto naſcẽtis ſimile fructui Tamaricis.Pauſanias:Fuit & hoc nomine filia Minois e regis ab Apolline vitiata. Apollonius poeta Argon.& dicit innocentia,ſimplicitas, animus ab eã terrore liber,in quo Democritus Philoſophus ſummum bonum conſtituebat, Ci.lib.5.de Fin. Id enim ille ſummum bonum,euthymiam, & ſæpè acaciam appellat,id eſt,animum terrore liberum.

ACACIA,f.1.ἀκακία,genus ſpinę, & ſuccus ex illa,Plin.lib.24.c.12.

ACACVS,o.1.2.acaca.[תמים tami.Ger.Vnſchuldig,nicht boeſe ſeruig.ἄκακος, purus,ſimplex,apertus,non verſutus. Dionyſius ad Demophilum ſcribens,oſtendit acacos eſſe,quibus alienum metes non ſunt formidoloſi: ex ſive enim animo alienum æſtimant animum,vt ſit acacus minimè ſubdolus,aut ſuſpicioſus.

ACADEMIA,f.1.[,*Academia*]ἀκαδήμια,locꝰ nemoroſus,ab Athenis mille paſſib.diſtans,ab Academo heroe:vide Laertiũ in Platone. Ibi natus eſt Plato,& Philoſophiã magna diſcipulorũ frequẽtia profeſſus eſt:unde & eius ſectatores Academici uocati ſunt,ſicut a Stoa,Stoici. Antea per E,ſcribebatur.Ecademia.Fuit & Academia villa memorata digna,ab Auerno lacu Puteolos tendẽtibus impoſita litori,celebrata porticu & nemore,quam Ci.Academiã uocabat ab exẽplo Athenarum,ibi compoſitis uoluminibus eiuſdem nominis,in qua & mentumentũ ſibi inſtaurauerat. Hęc Pli. li.31.c.2.Erat autem Academia gymnaſiũ inferius,cũ ſuperiori gymnaſio nomen eſſet Lyceum,quæ & inferior ambulatio,& ſuperior dicebatur.Lyceum uero rectè ſcholæ Ariſtotelicę.Acad. dici poteſt quælibet litterarũ ſchola inſignior,atq; celebrior.Huius noſtis academia per.producitur a Cicerone.Ir.academia umbrifera,nitidoq;Lyceo.Sic & ĩ alio verſu Laureę Tullij:Atq;academiæ celebratã nomine uillã.Verum alij eã corripiũt,vt Claudianus:In Latiũ ſpretis academia migrat Athenis.Sidonius:Obruet & quamquã totis academia ſectis.Ratio eſt: quoniã eſt una de dichronis.Sic.Vir.de Sycheo.Hinc academicus,ca,cũ,ἀκαδημικὸς,qui academicos ſectatur,uel ad academiam pertinet.

ACADINVS,m.2.ἀκάδινος Fons iuxta Palicos in Cicilia manat,ĩ quo tabellas inſcripto iuſo,ſi rectè iuratũ foret,ſupernatare, neque liquore perfundi aſſerit Ariſtoteles:ſi perperã,protinus in profundum rapi,neque apparere ultra,Alexander ad Alex.lib.5.c.10.

ACAENA,æ,f.1.ἄκαινα, uirga pedum dictum, qua demetiebãtur agros.uide Cælium,lib.antiq.lect.4.c.29.

†ACALANTHIS,thidis,f.3.Auis eſt,quam alij acanthidem, alij carduelem uocant.Virg.3.Georg.Reſonãt acalanthida dumis.Sic legitur ui omnibus antiquis codicibus,teſte Pierio,nõ,acanthida.]

ACAMAS,m.3.promontorium in Cypro,unde Cyprus antea acamãtis uocata.Strabo.lib.14.

ACANTHICE,es,f.1.lacryma helxines herbæ.Plin.lib.21,cap.16.

ACANTHION,n.2.ſiue acanthum,thij,ſpinæ genus.Pli.li.10.c.12.

ACANTHIS,thidis,f.3,Gardelino,Ger.Ein diſtelvogel]ἀκανθὶς,auis ſtridula,quæ & carduelis,ea ſpinis & carduis paſcitur:nã ἄκανθα ſpina,ἀκανθὼν ſpinetũ.Hæc & Acã hidis uocatur,quæ lino ĩtexit nidũ.Alij Argathylin uocant,de qua Plin.lib.10. c.74. Acanthis in ſpinis viuit.Acanthis eſt etiam genus herbæ, quæ Latinè Senecio dicitur.Plin.lib.25.c.13.

ACANTHVS,m.2.Ger.Vuelſch Beerenldauu ἄκανθος, puer in florẽ ſui nominis conuerſus.Vir.Et circumtextum croceo uelamẽ acãtho.Plin.lib.22.docet,acanthum eſſe herbam topiariam, lato lõgoque folio margines crepidinum uestientem.Inde ponitur pro flexuoſo ornatu.Quidam putant herbam eſſe ſimilem ſpinæ albæ,& hęre folia minora & aculeata lanugine.Seruius in Pellicione dixit,eſſe arborem ſemper florentem,quaſi ſpinis plenam; nã eſt ſpinoſa,quæ in Cyrenaica inſula abundat.Vir.lib.2.Geor.Sẽper frondentis acanthi.Hinc acanthinus,na,num:quod eſt acanthi,aut acantho ſimile.Pli.lib.25.c.7.Eſt etiam hoc nomine oppidum in Macedonia, ſiue Aetolia,quę eſt urbs Athamanum, in qua mutas eſſe cicadas Stephanus ſcriplit.

ACAPIS,p.c.m.3.fluuius Aſiæ apud Lacos populos.

ACAPNA,p.2.†Legnę ſecche,che nel'ardere nõ faciano fume.Ger. Dürr und wol erbrennet holtz, das nicht rauchet vnd ſtinckt.] ἄκαπνα,ligna,de quibus eſt titulus apud Martialem in Xenijs quæ uidentur eſſe,quæ Vlpiano dicuntur ligna cocta, ne fumum faciant:

cisi:nam ἄκαπνος,sine fumo,interpretatur. Est & mellis genus, quod eadem ratione acapnon Plin.appellat,lib.2.cap.16.Stra.Acapnistron.Acapnathysia,sacrificia absque fumo, dicitur de nimium tenui comuitio,& in quo nihil cocti obsonij apponitur.

ACARA,p.c.f.1.ἀκάρα,oppidum est in medio Pannoniæ.

ACARASSVS,oppidum Lyciæ.Steph.

ACARNANIA,f.1.Ἀκαρνανία.Epiri pars quam Achelous ab Aetolia diuidit.In hac est oppidum Leucas.Est & regio quædam parua i Aegypto dicta Acarnania,vt scribit Seruius i lib.5.Aen.Et Ciuitas non procul à Syracusis,ut inquit Cic.in Ver.in qua Olympij Iouis antiquissimum fuit fanum.

ACARNE,acarnes,f.1.marinus piscis,Plin.lib.32.c.11.

ACARON,p.c.f.3.ciuitas Palestinæ,quæ Cæsarea uocatur;& arboris genus,Plin.lib.15.c.7.aliàs Accaron.

ACARVS,ri,m.2.[Ger.Ein milb die im wachs wechst.]tineæ genus in cera nascens,omnium animalium minimum,ἀπὸ τῆς ἀκαρῆς, quod est indiuisibile.Arist.lib.5.de hist.anim.cap.32.

ACASTA,f.1.Ἀκάστη,Nympha Oceani & Tethyos filia.

ACASTVS,m.2.Ἄκαστος, Peliæ & Thessalorum Regis filius.

ACATALECTOS,Ἀκατάληκτος,uersus,cui nulla syllaba deest:contra Catalecticus,cui vna deest syllaba.

ACATALEPSIA,f.1.Ἀκαταληψία,incprehensibilitas,qua dictione vsus est Cic.ad Attic.lib.13.

ACATALEPTON,ἀκατάληπτον,quod comprehendi non potest. Sic interpretatur Cic.lib.4.Acad.quæst.

ACATIVM,n.2.ἄκατον genus nauigij actuarij. Pla. sed Pollux scribit velum in naui maximum esse,sicut minimum,dolonem; tertium quod retrorsum panditur,epidromum.Plin.lib.9.c.30.Concham esse acatij modo carinatam.

ACCA Laurentia,f.1.Faustuli vxor,quæ Romulum,& Remũ lactauit,& aluit,Lupa dicta,quod nobile scortum fuerit,& tales nuncupantur lupe,ob auaritiam,causa cuius pudicitiam prostituũt; hodieque cellæ talium Lupanaria dicuntur.

ACCEDO,is,p.p.n.3.adeo,venio,appello,addor,seu adiũgor)(Decedo.*accostarse.*ויגש nighghasch,קרא Karab.G.Hinzugehn,zunei gen,zuliegen.*Gal.S'approcher,se rapprocher.Hisp.Allegar se,llegar a otra cosa.*παραγίνομαι,adeo,appropinquo, Ter.in Adel.Accedam ad fores.Vir.li.1.Aen.Penitusque sonãtes Acestis scopulos,pro accessistis,per syncopen:cõtrarium Abscedo.Accedere quandoque est assentiri.[*Consentire,*]Pla.in Aul. Accessit animus ad sententiam,Quandoq; adiungere.[*Aggiongere, congiũgere*]vt,hoc calamitatibus meis,vel ad calamitates meas malum accessit.Liu.Hæc tibi à me dotalia dona accedent.Ci.pro Ros.Ame.Eo accessit studium doctrinæ. Accedere etiam similitudinẽ significat.[*Somigliare,*]Cic.pro C.Rabirio.Acceditur, impersonale apud Cic.pro Cec.Ad eas cũ accederetur.Ab accedo pro adueniо,fit Accessus,sus,sui.Ab accedit pro adiungitur fit Accessio pro adiectione,& incremento,& contrarium decessio,Cic.3.Of. Eorum neq; accessione meliorem, neque decessione peiorem.

ACCELERO,ras,p.c.n.1.[*Andare in fretta.affrettare,*מהר miher.Ge. Eylen,schnell gehn.*Gal.Auancer,haster.Hisp.Apprestarse a otra ó venir.*]σπουδάζω,propero festino,Cic.in Catil.Si accelerare volẽt. Cæs.1.Bel.Ciu.Iter accelerat.Hinc accelerare,raptim aliquid facere,maturare.

ACCENDO,dis,di,sum,a.3.[*Accendere,*מהר miher. Ger. Anzundẽ, *Gal.Allumer,enflamber.Hisp.Encender,*]ἅπτω,ex ad,& cando,a, in c,mutato,licet non sit in vsu; non a Candeo, (vt quidam putauerunt)quod est neutrum:Accendo v.actiuum.Est autem Accendere,ignem excitare,inflammare.Cicer.de Vniuers.Deus ipse solem,quasi lumen accendit.Per translationem est instigare,& animare,[*Instigare,*]Virg.Martemque accendere cantu.

ACCENSI,m.2.מתרגמים sciotery.Ger.Die Statknecht oder weibel. vt Marcellinus scribit,genus militum erat administrantibus proximũ,dicti quod ad necessarias res sæpius accirentur,veluti accersiti.Festus verò sic: Accensi dicebantur, qui in locum mortuorũ militum subrogabantur,& ad censum adiiciebantur.Idem lib.1. Adscriptitij veluti quidam scripti dicebantur,qui supplẽdis legionib. ascribebantur:hos & Accensos dicebant.Sed Varro rectius, qui docet accensos ministratores fuisse magistratuum,ab accieндo dictos, i.vocando;nam accensus instar præconis aciebat iussu Consulis Quirites ad concionẽ,Pli.li.7.Adiectus est & meridies, Accenso Consulum id pronunciante. Erant singuli præsidibus prouinciarum Accensi.Quod munus nemini nisi libertus deferebatur,vt scripsit Cic.ad Q.F.Asconius autem sic: Accensus est nomen ordinis & promotionis in militia,& nũq dicit Princeps,vel Commentariensis,aut Comicularius.† Accensi & Præconis officia in hoc conueniebant,quod vterq; ad imperium nutumq; magistratus præsto esset;verũm in hoc differebant,quod Præco in iudicijs,concione,& Comitijs, si quid pronunciandum recitandumq; esset,alia voce recitabat.Accensus verò homines priuatos ad magistratum accersebat. Inter Accensos & Apparitores hoc interest,quod apparitoris vocabulum generale est, ecq; omnes, qui magistratui solent apparere,eiusq; imperio præsto esse intelliguntur:honestior verò cæteris apparitoribus erat Accensus.]

ACCENTVS,m.4.pro tono,magis placet vox,sonus.[*Accento,*נגן taham,Ge.Der thon der silben in einem ieden wort.*Gal.Accent.elevation ou abaissement de voix en pronunciant.Hispa.Il accento de cada palabra.*]dicitur quasi ad cantus,hoc est,iuxta cantum,quia ad cantilenam vocis nos cognoscere facit syllabas:Græci προσῳδίαν dicunt,quod προσῳδᾶται τοῖς τόνοις,a Latinis etiam tonus, & tenor vocatur,quia ibi sonus crescit,& desinit.Definitur a quibusdam quod sit anima verborum:ab alijs,quod sit vox syllaba.Hos veteres nunc moderamenta,nunc accentiunculas,nunc vocalationes appellant.Sunt autem tres accẽtus,acutus,grauis,& circũflexus:acutus dictus,quod acuat & erigat syllabam:grauis,quod deprimat,est enim contrarius acuto:circumflexus, qui ex acuto & graui constat:incipiens enim ab acuto desinit in grauem. Priscianus.Quint.Diomedes.

ACCEPSO,veteres pro acceperim dixere.Pacuuius:Priusquam accepso,quod peto.

ACCEPTILATIO,f.3.ἀπογραφή.est deliberatio,vt docet Modestinus, & Vlpianus,quæ sit per interrogationem,& responsionem,qua vtrique contingit ab eo nexu absolutio.Dicendo enim: Quicquid tibi per stipulationem promisi,vel ex stipulatu debui, habesne acceptum? Et tu respõdeas,Habeo,acceptũq; fero:quasi dicas:Perinde habeo,ac si accepissem abs te per veram solutionem.

ACCEPTIO,f.3.verb.ab accipio.Cic.in Topicis.

ACCEPTOR,m.3.[*Accettatore,*]Pla.i Tri.verbis falsis acceptator fui.

ACCEPTRICA, tricæ.Pla.in Truc. Nusquam apparet neque datori, neque acceptricæ.

ACCEPTVM FERO[*Confessare il riceuuto,*Ger.Fur empfangen habẽ] προσαποδέχομαι, fateor me accepisse,etsi pũ accepi,cũ nulla solutio interuenerit;sermo familiaris Iurisconsultorũ.Vñ acceptilatio.

ACCEPTVM refero,vide dictionem Refero.

ACCEPTVS,nomẽ,1.2.[*Accetto,caro,amato*יקר virth.sch.Ger.Angenem.]id quod placet.Cæs.1.bel.Gal.Pro bi acceptus erat.Acceptum accepti absolutè, quicquid ab alijs accipimus.Pla. in Truc.

ACCERSIO,sis,a.4.*chiamare andare a chiamare.*קרא Cara, Ger.Zuim beruffẽ,beschicken.*G.appeller a soy.Hisp.Llamar.*]μεταπέμπω.quartæ coniugationis, & verbum actiuũ pro voco. Cicero lib.4.Tusc.Liu.lib.3.Sal.in Iugu.Syllã accersiri iubet.Et p accusare,[*Accusar,*]Ci.pro Cælio,Alterũ ambitus crimine accersiret.

ACCERSO,sis,siui,situm,a.3.aduoco,accio,asciscо,assumo,[*Andare a chiamare.G.appeller a soy.Hisp.Ir'allamar*]μεταπέμπω,cõiugationis tertiæ,ponitur pro euoco,seu ad vocandum eo:actum .n. corporis denotat,sicut cætera in so,terminata,sed in ſterito, non aũt in præsenti est quartæ,quæ propterea desideratiua a Grãmaticis dñr,quod nunquã fere eorũ verborũ actus sine desiderio fiãt[*Cõdurre,menare,*]Suet.in Cæs.Ter.in And.Obstetricẽ accerso.Fit ãt accerso ab accio:arcesso vero ab arcio,q; idẽ est,cũ apud ãtiquos, ar,pro,ad,poni consueuerat:Accersitus,ta,tũ,partic.vocatus.Cic. de Orat.Cauendũ est, ne accersitum dictum putetur.Accersitus, huius,tus,[*Domanda,*]Cicer.1.de Nat.Deor.Cum ad eum, ipsius rogatu,accersituque venissẽ.Accersitor,oris,vocator.Pl.epi.101.

ACCIDENS,n.3.[*Accidente,*מקרה mickretch.Germ.Ein zuhfall,oder zuhfellig ding,συμβεβηκός,quod adest,& abest,preter subiecti corruptionem.[*Circonstante.*]Quint.lib.5.c.10.Causa, tẽpus, locus & cætera sunt rerum accidentia.

ACCIDENTIA,æ.f.1.verbale ab accidit,Plin.li.32.c.2.

ACCIDO,p.p.a.3.[*Tagliare,sfrauare,scarmare,rassottigliare*]טל mal Ge.Behawen,beschneiden.]extenuo,circũcido,κατατέμνω, ex ad & cædo,[*Esser vinto*]Liu.Prælio vno accisa Vestinorum res.

ACCIDO,p.c.n.3.euenio,obtingo,aduenio,intercnio.*Gettarsi davãti ingenocchione,accadere. Gal.Cheoir sur,ou pres quelque chose.Hisp. Chaer ó contescer alguna cosa.*] συμπίπτω, ex ad & cado, & proprie iuxta cado.Et accidere,est gestum corporis in humilitatẽ cadentis ostendere.Suet.in Cæs.Ad genua sibi accideret.Sal.sine ꝓpositione dixit:Quò accidam.Iurisconsulti vsurpant accidere ꝓ mori,[*Morire,*]vt,Si quid filio meo acciderit.Sed & Suet.in Aug. Iulias filiam,neptẽque,si quid his accidisset, voluit sepulcro suo inferri. In tertia persona significat euenire,tã bonum,quàm malum.[*accadere,succedere,*]Ter.in And.Cic.in Lælio:Dicũtur propriè accidere mala,contingere bona,euenire vtrnque.Accidit in animum Cic.Att.Accidisse nihil ad animum tuum.Accidit, absolutè,sequente particula Vt[*auertir,che.*]Cic.3.Verr. Hinc accidens participium, & accidens nomen.

ACCIEO,ies,iui,itum,p.c.a.2.[*Chiamare.*קרא Kara Ge.Herzuberuffen]voco.Pla.in Mil.Ego illum huc accieбo.

ACCINGO,gis,a.3.[*Apparecchiare,ornare,*חגר chaghar. Ge. Sich vmb gurten oder anthun,sich rueſten,*Gal. Se trousser,se mettre à point;s'accoustrer & preparer à quelque cose.Hisp.poner chaldas en cinta,apareiarse à hazer alguna cosa.*διαζώννυμι,Metra cingo,Virg. 4.Aen. Magicas inuitam accingier artes.Idem 9.Aen. Interdum est parare.Virg.1.Aen.Illi se prædæ accingunt. Vnde accinctos, vocamus industrios expeditosque cõtra Discinctos,ignauos,negligentesque.

Ac-

Accino,n.3.hinc accentus,προῳδία,de quo supra.

Accio,cis,civi,vel cij,num,p.p.a.4.[*Chiamare,*] קרא Kara.G.Zuihm beruffen.beschicken.προσκαλέω,ex ad & cio,aduoco.vnde accitus,aduocatus.Virg.11.Aen.Spem si quam accitis Aetolum habuistis in armis.Hinc accitus,tus,tui.[*Il chiamare*]Vir.Aen.1.Accitu cari genitoris ad vrbem.

†Accito,as.p.p.frequenter accire,προσκαλοῦμαι. Lucr. lib.5.

Accipio,is,a.3.capio,recipio,tracto,interpretor,intelligo,mutuor. *Pigliare,ricevere;* נשא nasa לקח laxah.G.Annehmen,nehmen.G. *Recevoir,prendere.Hisp.Tomar lo que se da.*]λαμβάνω,q̄q̄ separatur sicut in Capio dicetur.Multi & varij vsus est hoc verbum.Interdum est audire.[*Vdire,*]Ci.in Catone : Accipite veterē orationē Architæ.Interdum sentire[*Sentire.*]Ter.in Heau.Aliter de amore tuo atq;est,accipis.Interdū cognoscere.[*Intendere*]vt. Accepi te in patriā reuersurū.Interdū cōcipere.[*Predurre*]Vir.li.8. Aen. Vētosis follibus auras Accipiūt.Interdū recipere.Lucilius:Sic Annibalem acceptū.Interdū tractare.[*Trattare.*] tam in malū , quā in bonū.Ter.in Adel.Indignis sum acceptus modis.Cic. ät sæpe accipere nomen,pro eo quod vulgus dicit recipere ad monstrā. Liu.2.belli Punici:Si suum nomen Dictator acciperet.Accipere etatē dixit Pl.li.14.c.7.Cuius dulci admisto, reliquorum duritia suauitatem accipiat simul,& ætatē.Latè patet. hoc uerbū : Dicimus enim accipere cōditionem,colorem,fœdera,libertatem,&c.

Accipiter,m.3.[*Sparuiere,*] נץ metus.Ger.Ein.Raubuogel,als Habich,Sperber.]ἱέραξ,ab accipiendis malè alijs auibus, est n.auiū aliarum rapax. Ter. in Phorm. Non rete accipitri tenditur. Vide Falco.

*Accitana,f.1.coloria,Plin.lib.3.cap.3.

Accius,m.2.Ἄκκιος,poeta tragœdiarū scriptor insignis,natus traditur parētibus libertinis,Marcio,& Serano Cōs.lib.eius tragediæ fuerunt clarissimæ grauitate sr iarū,verborum pōdere,& aucto ritate personarum,restis Qu.li.10.c.1.eum tñ,vt duriusculum notat Cic.ad Att.Sed & Licinius ferreum scriptorem appellabat,q̄ dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinum,durioré se præstiterit,id quod Quin.pro suo candore in tempora illa reijcit.

Acclamo,as,p.p.n.1.*Gridare:* קרא Kara צעק zahak.Ger. Zuschrei en mit erhebter stimm.*G.escrier en la faueur,ou defaueur de quelqu'un fauoriser,ou contrad.re par cry.Hi.Dar voȝes alas voȝes de otro,llamar dando voȝes.*Ci.pro Cec.Popul⁹ acclamauit ita eē. Verbale acclamatio,[*Grido,*]Idem Att.libr.1. Ex acclamatione Clodij.Acclamito,freq.Pla.ī Amp.Facta,īfecta esse acclamitat.

Acclino,nas,a.1.[*Inchinare.*]p.p.κατακλίνω,inclino.Liu.4.ab Vrb. acclinaturos se ad causam Senatus,pro assensuros causæ per metaphoram.

Acclivis,p.p.o.3.*Erto.Gal.Esleué en montant,grimpar haut.Hisp.Cosa cuesta arriba,*ἀνάντης , quod est leuiter erectum , & acuminatum:& propriè de ascensu dicitur,quasi in cliuum acuminatum. Ci.Q.Fr.Ea viæ pars valde acclivis est.Contrarium est decliue,ī clinatum,incuruum.Dicitur ēt acclivus,a,um;& Decliuus.Hinc acclivitas,Cæs.2.bel.Gal.Pari acclivitate collis. Et dicitur acclivis falsis animus,*Inclinato,*] id est,inclinatus ad falsa.Hor.2.Ser.

Acco,hui⁹,Accus,f.4.ἄκκω,nomē mulieris propriū,quæ eius delirij fuisse proditur,vt cū se cōtēplaretur in speculo,imaginē suam perinde ac mulierē alterā alloqueretur,inueret,submurmuraret, arrideret,interdum cōminaretur,promitteret,subblandiretur,& quicquid cōfabulantes solent,numeris omnib.impleret. Scribūt alij,etiam clauos nonnūquam spongia,veluti malleo impingere conatam.Cęl.lib.9.antiq.lec.27. Hinc qui stultius , aut ineptius aliquid agunt,Accissare dicuntur, & Accus nomine cōpellātur.

Accola,p.c.m.1.iuxta habitans:incola eiusdem ciuitatis,id est,īhabitās,& in eo loco natus,[*Vicino habitante,*] שכן sciachen גר ghet תושב Tosciau.G.Nachbawr,der bei einem wohnet]πάροικος, vicinus,propè habitans.Valla ait.Incola est, qui in loco;Accola, qui ad locum habitat.Liu.lib.1.Pastor accola eius loci.

Accolo,lis,p.c.n.3.[*Habitar vicino,*]שכן schiahen.Ger.Beiwohnē nachwohnen.*Gal.Demeurer auprez,estre voisin.Hisp.Morar cerca de lugar,*παροικέω,iuxta colo,& de aquis,montibusq. dicitur. Li. li.4.Qui Hetruscum mare,quiq; Tiberim accolunt.Plin.li.4.Accolitur,passiuum.Pl.lib.3.c.1.

Accommodo,as,p.c.a.1.commodo,apto,refero,naturam meā verso,& ad tempus togo,adhibeo,aptè colloco.*accōmodarsi,*יתן tikkē חכין hechin.Ge.Zufuegen.*Gal.accommoder,approprier.Hisp. ayuntar una a otra,*]ἁρμόζω, [*acconciare, adattare,*]Cic.lib.2.de Orat.Idem lib.1.Offic.Qui se ad Rempub.accomodauere.

Accommodate,& accommodatius.Cice.

Accommodatio,onis.f.3. [*attitudine,*] ipse actus accommodandi Cic.1.de Inuen.Sententiarum ad intentionem accommodatio.

Accommodvs,a,um,o.1.2.[*atto buono,*]Idem quod accōmodatus, aptus,idoneus.Vir.11.Aen:Vallis,accommoda fraudi.

Accredo,dis.p.p.a.3.[*Consentire,*]האמין heemin,Germ. Glauben geben,mit eines glauben zustimmen,ex ad & credo,ad id quod creditur accedo,assentior,Col.li.2.

Accredvo,duis,n.3.[*Consentire,*]accredo,Pla.Quicquā accreduas,

Accrēsco,scis.n.3.[*Accrescere,aumentare* עזר Saga.Ger.Anwachsen.*Gal.Croistre,accroistre.Hi.accrescentar,ò augmentar*]ἀυξάνομαι,vide Cresco.Hinc accretio,onis[*Accrescimento.*]incrementum,Cic.1.Tusc.

†Accvbatio,verbale,Il sedere a mensa,κατάκλισις.Cic.de Sen.Accubatio epularis amicorum.Idem de Offic.

Accvbidvm,n.2.*Letto,doue anticamē e si māgiana,* משכב mischar. Ger.Ein gutschen,oder lo terbeth,auff dem man am tag schlafft. διακλιντήριον,lectus in quo cubatur interdiu.Lampridius,Commodum scribit non accubuisse,nisi in ijs accubitis,quæ plumā le porinum habuissent,aut plumas perdicum subalares.Dicūtur & Anaclinteria,apud Florentinos Tuscanica.

Accvbitvs,tus,m.4.[*Lo star in giu*]ἀνάκλισις.ipse accubātis actus. Plin.lib.18.c.2.

Accvbo,p.c.n.1.accūbo,cubo,discumbo,[*Star appresso.Ga.Gesir'au pres,estre couche tonare.Hisp.assentarse cerca alguno,*παρακατάκλινομαι , iuxta cubo. Vir. 6. Aen. Furiarum maxima iuxta Accubat. Pli. in Afi, accubat mecum. Et pro adiacere. [*Esser posto,*] Sueto.in Cæs.

Accvdo,a.3.[*Battere denari,*Pla.in Mer. Tres minas accudere etiā possum.

Accvmbo,bis,n.3.[*Giacere appresso,* שכב שכן sciachan ezel. Germ. zutisch sitzen.]iuxta accubo Pla.in Most.Caue ne in via accumbas.Et accumbere est in cōuiuio esse.Cubabant enim antiqui vescentes.Cice.Pet.Accubueram hora nona.Accumbere ad mensam,est in mensa discumbere.*Mangiare.*Cic. Vatinium criminatur,quod atratus ad mensam accumbebat.

Accvmvlo,las.p.c.a.1.*Ammassare.Gal.ammasser, accumuler, entasser.Hispan.ammontonar sobre monton,*ἐπισωρεύω,quasi ad cumulū addo.Cice.in Rul.Auget,addit,accumulat.Hinc accumulatè,apud Ciceron.& accumulatio apud Plin.

Accvro,ras,p.p.a.1.[*Diligentemente curare , accortamente operare , seruire lei* השמיר hiphKid.Ge.Fleissig versorgē.*Gal.Sogner,sement faire quelque cose.Hispa.Diligentemente curare,*ἐπιμελοῦμαι , diligēter curo.Pla.in Epid.Accurentur hospites. Cic.de Inu.Melius accurantur.Accurare pensum , prouerbialis sermo. Pla.in Bacc.Ego pensum meum lepidè accurabo,hoc est,curabo vt efficiam,q̄ mihi mandatum est.Hinc accuratus , [*Diligente,*] qui magnam adhibet curam.Gell.Cultu corporis nimis accurato.Hinc Accuratio,[*Diligenȝa,*] Cicer. de Cla. Orat. Inuentis,componendisque rebus mira accuratio.

Accvrro,ris,n.3.[*Correre unitamente,*] προστρέχω,†ad aliquid curro. Pla.Accurro ut scissam.Cic.2.de Diuin.Accurritur,Impersonal.Tacit.lib.1.Annal.Accurritur ab uniuersis.]

†Accvrsvs , m. 4. verb. Tacit. lib. 1. Annal. Accursu multitudinis protectus.]

Accvsabilis,& hoc le,o.3.[*Reprehensibile,biasimeuole,*]quod accusatione dignum est,Cic.4.Tus.Quorū accusabilis est turpitudo.

Accvsativvs,casus,o.1.2.αἰτιατικός,quia per hunc vel accusamus, vel laudare videmur;vnde & Laudatiuus dicitur.

Accvsatorivs,[*Pertinēte ad accusa*]κατηγορικός,q̄ ad accusationē pertinet.Cic.pro Clue.Accusatorio aīo.Accusatorie. Idē in Ver.

Accvsiorvm colonia,vrbs Allobrogum putatur.Prol.

Accvso,as,p.p.a.1.Cām,vel culpā in aliquē cōfero,postulo,insimulo,arguo,cōpello,criminor,cito,nomen defero,diē dico,ī crimē voco,reum facio,in iudiciū voco,[*Accusare,Ga.Accuser,reprendre.H.Accusar delante es que puede punir,*]κατηγορέω,frequentatiuum,ab accudo,vt docet Priscianus:ex ad & cūso,q̄ a cudo deducit:ex quo,Incuso,Excuso,& Recuso.Quanq̄ nō desint, q̄ dicāt, Accuso ex ad & cā,seu causor cōponi.Accusare,ait Valla,ē apud iudicē vel aliū,& aliq̄n apud illum,quē accuses,ostēdere aliquē peccasse.Dicimus aūt accuso te illi,apud illū,vel corā illo,sceleris,aut de scelere.Id obseruatū fere cōperi,vt q̄ peccati nomē exprimit genitiuo,q̄ minus,ablatiuo poneretur:vt, Te accusant homicidij,& alio scelere.Exēpla patēt apud Cic.& alios,Incusare, est alterius mores reprehēdere,& plerūq;cū querela,q̄ ab illo īiuria sis affectus.Qui dixerūt,Incusare,de maiori,dicit:Accusare,de paribus,vel minoribus,errant.Cæs.in 1.Com.Vehemēter Cēturiones incusauit.Diom.Incusante Cic.Catilina cōiectus.Tacitus.Intemperiem cęli incusante. Hinc Accusator , & accusatrix.

†Acedia,ἀκηδία.Latinè pigritia,tristitia,tædium.]

Acedici,m.2.populi in Italia.Plin.li.3.c.12.

Acela,f.1.ciuitas Lyciæ.Steph.

Acelvm,n.2.oppidū creditur in Taurisco agro:vnde Acelinus Romanus fruitia famosus inter recentiores historias auditur.

Aceo,aces,acui,acid⁹,ēre,n.2.*Esser acetoso,* חמץ Mar.חמץ chmets Ger.Saur oder essechtig sein,ὀξύζω.Et dī acere vinū,cū in acetū degenerauit.Cato de rust. Vinū,q̄ neq; aceat, neq; muceat. Ab hoc Acidus,a,um[*Acetoso*]& acetū[*Aceto*]Cōpositum Coāceo.

Acer,aceris,& aceris,ris,f.3.[L'acero.Germ.Ein Masholder baū, oder ein ahorn.]σφένδαμνος,nomen est arboris;vñ Acernus,a,um,materiatum ex ea arbore. Vir.Trabibus contextus acernis Staret equus.

ACER, hæc acris, hoc acre, o. 3. *Aero bronco, ירחכמני Chomeni, חמר.* Ger. Saur, scharpff. *Gal. Aigre, aspre, Hisp. Agro, fuerte.*] ἰξύς, prima pars à quo acrior, & acerrimus propriè ad vinũ, acetũ, & huiusmodi pertinet. Col. li. 3. Acri aceto. Et acres cibi dñr, qui acrimoniã habent, & quasi mordaces sunt, vt sinapi, allium, cæpe. Pl. lib. 11. c. 53. Oĩa in cibis acria. Transfertur ad alia, & modo pro forti ponitur, [*Forte,*] Vir. Aen. 9. Acrem Turnũ. Modò pro veloci. *Velocem.*] Idẽ li. 4. Acri gaudet equo. Modo pro acuto. [Acuto] Cic. Acri ingenio. Modo pro vehemẽti. Idẽ in Hort. Theopõpo acrius. Modo pro diligente, [*Diligente,*] Virg. 2. Geor. Modo pro seuero. [*Seuero,*] Cic. li. 1. Offic. Acres an. mad persõres vitiorum. Modo pro aspero, [*Crudele,*] Idem in Lælio, Ab acer fit Peracer. Deriuatiua acrimonia, apud Cic. & Cat. Acritas apud Actium, & Gelliũ Acritudo, apud Virg. Acriter, accerrimè, apud Cic. Liu. & alios.

†ACERBVS, a, um, o. 2. 2. propriè dicitur, quod saporem vehementer adstringentẽ habet, guttaturq; linguã cõtrahit. πρᾶος. Acerbo Germ. Bittet, Herb, Vnzeitig, differtq; ab austero, vt maius à minore. Cic. de Sen. Per metaph. dicitur durus, tristis, molestus. Cic. de Orat. & tã ad res, quã ad psonas refertur. Vnde Acerbè, adverb. asperè, πικρῶς. Cic. 1. Of. Acerbitas, tis. Species saporis, qualis est in fructibus immaturis. Acerbitudo apud Gell. idẽ quod acerbitas. Et Acerbo, verbũ, pro valde & aspere turbo. Claud. li. 2. Virg. 12. Aeneid.]

†ACERRA, æ. f. 1. arcula, in quam thus reponi solet. θυμιατήριον. Nauicella del incenso. Alij putant esse aram, q̃ ante mortuũ poni solebat, in qua odores incendebant. Virg. 5. Aen. Et plena supplex veneratur acerra. Est & nomen oppidi.]

†ACERVVS, i. m. 2. cumulus, & vt Valla vult, propriè minutarũ rerũ congeries, vt frumenti, leguminũ, &c. σωρός. Cumulo, mucchio. Germ. Ein Hauff. Gal. Vn monceau. Hisp. Monton. Et fere generale est ad omnia. Plaut. Aceruatim, adueriò per aceruos: hinc, aceruatim dicere, ideſt, promiscuè. Cic. pro Clu. Acerno, as. verbũ accumulo. σωρεύω. amassare. Germ. zusammen hauffen. Plin. li. 6. c. 4. Plura undiq; aceruabimus. Hinc Aceruatio, verbale, ipse actus aceruandi. Plin. l. 11.]

†ACESco, is, n. 3. acidus. f. o. ἀξύζω. Diuenir acetoso Colum. l. 12. Horat. in epist.]

†ACETABVLVM, li. n. 2. ἀξύβαστον. ab accipiendo dicitur, vt vult Hermolaus; seu potius ab aceto: est mensuræ genus, cotylæ quartam partem continens, hoc est, drachmas xv. Plin. lib. 21. c. 34. Cels. l. 5. c. 24. Acetabula in corporibus dicuntur pyxides, vt Anatomici vocant, quibus coxendices infiguntur, circaq; ea vertuntur ossa coxarũ. Plin. l. 28. c. 11. κοτυλαδόνες. Abusiuè, Est pro alijs rebus, quæ similitudinem referunt acetabuli, quod in corporibus est.]

†ACETARIA, orum, dicũtur à quibusdam herbæ seu cibaria, quæ ex aceto sumuntur ad excitandã appetentiam, quales sunt herbæ virentes, quas aceto & oleo guttatim instillato concinnamus. Salata. Plin. l. 20. c. 20.]

†ACETVM, p. p. n. 2. acre uinũ. ἄξος. Aceto. Ger. Essig. Gal. Vinaigre. Hisp. El vinagre. Suet. in Cal. Aceto liquefactus. Acetũ pro industria transtulit Plaut. in Pseud. Aceto aliquẽ pfũdere, id est, amara mordacitate reprehendere. Horat. 1. Serm.]

†ACHAEMENES, p. c. ἀχαιμένης. nomen primi regis Persarum, à quo reges oẽs vsque ad Darũ vocati sũt Achemenidæ Herodot. l. 4.]

†ACHAEMENIDES. p. c. ἀχαιμενίδης. unus è socijs Vlyssis, qui apud Virg. 3. Aeneid. narrat de Polyphemo.]

†ACHAIA. æ. p. c. ἀχαΐα. proprie dicitur Peloponnesi regio septẽtrionalis, secundũ litus sinus Corinthiaci, ab ipso Isthmo usq; ad Araxum promontorium, & Eliorũ agrum ad occidentẽ extensa: ita dicta ab Achæo Xuthi filio. Strabo li. 8. Antea vocabatur Aegialus, propter vrbes in litore dispositas. Plin. l. 4. c. 5.]

ACHATES, p. p. m. 3 [*Agate,* שבו schebo,] ἀχάτης ἀχάτου. i. à cura, quæ regum semper comes est, quo noie dictus Aeneæ comes: & lapis quidam pretiosus in Sicilia, apud Achatẽ fluuiũ primum repertus. Plin. li. 36. c. 10. Achates in magna fuit auctoritate, tẽpestates auertere, & flumina sistere dr; in hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum Rex Musas nouem naturales, & Apollinem cum lyra.

ACHELOVS, m. 2. ἀχελῶος. Aetoliæ Rex, à quo fluuius eiusdẽ nominis a Pindo oriens, & Aetoliam ab Acarnania diuidens, ĩ Maleacum sinum defluit, Thoas antea appellabatur. Hĩc Acheloius, a, um, quod modo possessiuum est modo pro; aqueus, ponitur. Vir. Georg. primo. Poculaque inuẽtis Acheloia miscuit vuis. Veteres enim aquam omnem Acheloon nuncupauere, quod primus post diluuium erupisse è terra fertur; sitæ quod Achelous in Græcia, vbi tot ingenia floruerunt, omnium fluuiorũ celeberrimus fuit. Hinc Acheloides Nymphæ.

ACHERON, rontis. m. 3. ἀχέρων, palus infernalis dicitur à poetis, ἀπὸ τοῦ ἀχέειν. χαίρειν. quasi esset fluuius dolorum. Vir. Flectere si nequeo superos, Acheronta mouebo. Ab Acheron fiũt Acherõtius, & Acherusius, & Acherõticus. Acherons, p Acherõ, dixit Pli. C.

ACHERONTIA, f. 1. ciuitas, parua Apuliæ, in monte sita.

ACHERVSIA, f. 1. ἀχερουσία λίμνη, palus inter Capuam & Athersã, per aperta plana vsq; prope Cumas diffusa. Dionysius in 2. Bibliotheca historiæ, tradit paludem esse Acheruſiam; in q̃ immittantur cadauera in vlteriorem ripam deferenda, inde natam de Charonte, qui animas transuehebat Stygem, fabellam. Itẽ Acheruſia spelunca est iuxta Euxinum.

ACHETAE, f. 1. ἀχέται, cicadæ argutæ, & canoræ: à verbo ἄχω. i. sono

ACHILLEON, ἀχιλλεῖον, oppidum iuxta tumulum Achillis, à Mytilenæis conditum, vbi classis eius steterat. Pli. lib. 5. c. 30.

ACHILLEOS, ἀχίλλειος, myriophyllum herba appellata, quod eam Achilles inuenisse traditur in curando vulnere Telephi.

ACHILLES, m. 3. siue Achilleus, tantæ fortitudinis fuisse fertur, vt teste Gell. li. 2. c. 11. ĵnsigni fortitudine duces, Achilles, veterũ prouerbio appellentur; & argumentum Achilleum, quod sit insuperabile, & insolubile, vocetur. [*Achille,*] Ger. Ein handuester hauptman der Griechen vnter Troia, ἀχιλλεύς qui & Achilleus dr. Huius nominis Genitiuus tam in i, quam in is finit, vt Achillis à nominatiuo Achilles: Achilli, a nominatiuo Achilleus. Nomina enim in eus, per diphthongum terminata, quæ more Latino genitiuum faciunt in ei, per duas syllabas, sæpe per crasim contrahũtur in ei diphthongum, vel i, longum, vt Virg. 1. Aeneid. Danaũ, atq; immitis Achilli. Hic Pelei & Thetidis filius, Chironi nutriẽdus datus est, inter filias Lycomedis sub habitu muliebri absconditus, ex Deidamia genauit Pyrrhum. Indignatus contra Agamemnonem, post mortẽ Patrocli suscepit a Vulcano arma noua. Hectorem occidit. A Paride coniugium Polyxenæ sperans tãdẽ occiditur, & in Sigæo promontorio sepelitur.

ACHILLEVM, n. 2. genus spongiarum tenue densumque, ex quo fiebant penicilli. Pl. li. 9. c. 45.

ACHIMENES, m. 3. ἀχαιμένης, filius Bacchemonis, filij Persæ, a quo Achimenia regio. Fuit & Achimenes Ariobarsis Regis Lyciæ filia, vxor Bellerophontis.

† ACHNE, es, f. 1. ἄχνη. significat minutas quasdam festucas ex spicis inter triturandũ euolantes: & latius accipitur pro quibuslibet rebus minutis.]

†ACHORES, p. p. ἀχώρεις, sunt manãtia capitis vlcera, quæ fiũt in cute capitis, tenuissimis foraminibus, cutem perforantia, ex quibus sanies effluit glutinosa: notũ malũ genus, pueris aduocũ familiare. Nostrates à similitudine tinearũ in vestibus, Tineas appellãt.]

ACIAERIS, f. 3. securis ærea, qua ĩ sacrificijs sacerdotes vtebãt. Fest.

ACICVLA, f. 1. ἀκίκη, ab acu, vt inquit Priscianus: qua vtũtur mulieres ad ornatum capitis. Est & acicula piscis tenuis, ac longus.

ACIDALIVS, p. c. m. 2. fons in Orchemeno oppido Bœotię, Veneri sacer: vnde Venus Acidalia dicta.

ACIDVLA pyra, à succo subacido dicta.

ACIDVS, da, dum, p. c. o. 1. 2. [*Cosa che è diuenuta forte,* חמץ chamoz Ge. Saur, essechtig. *Gal. vinaigre. Hisp. Acedo*] ἀξύς, asper, ab aceo. Col. li. 6. Diminutiuum est acidulus; Compositum Subacidulus, aliquantulum acidus. Cato. li. de re rustic.

ACIES, f. 5. refertur ad oculos, Acumen ad mucronem, [*Filo taglieńte, pũta, taglio,* חדד ישור pihachereb. Ge. Die schneidẽ oder scherfe eines eisens, ἀκμὴ ἀκμῆς ea pars in ferro, quæ ob acumen secat. Transfertur & ad alia, oculos, animum, ingeniũ. Significat & exercitus institutionem, παράταξις cum ad dimicandum paratus est, quod acuto ferro armatus sit. Virg. Geor. 2. Cãpo steterit agmen aperto. Directaque acies. Cic. in Catone. Dicimus autem tam acie, quam aciei, in genitiuo. Salust. lib. 1 Historiarũ: Dubitauit acie pars. Aciem trahere, est acuere. Plin. lib. 36. c. 12.

ACINACIS, p. c. m. 3. [*Sorte di spada vsata da Persi,*] ἀκινάκης, gladius Persicus. Hor. lib. 1. Car. Lucernis Medus acinaci. Val. Flac.

ACINVS, acini, penultima cor. m. 2. & acinum neutri, teste Nonio, חרצן chatzã. Ger. Koernlin in den traubẽ, ῥάγες, inter fructus minutiores arborum fruticumve qui passim nascuntur, vt vuæ grana, hederæ, sãbuci, tribuli, mali Punici. Hier. Nunc de acino vinacei disseramus. Granum paruũ est, vix duobus digitulis teneri possit: baccæ diffusius, & rarius, vt fructus lauri. Valla. lib. 4. c. 29. Inter acinos, & baccas hoc interesse puto, q̃ acini ĩter fructus minutiores arborum fruticumq; densius nascãtur: baccæ dispersius, & rarius. Nonnunquam acini, & baccæ indifferenter ponũtur. Vir. Sanguineis ebuli baccis. Ab acinis vuæ, acinatitius, a, um, fit, vt vinum acinatitium. Vlp. ff. de tritico, vino, l. acinatitium vinum.

ACINOS, siue acinus, fœ. gen. 2. herba. Plin. 21. c. 15. & 27.

ACINOSVS, a, um, 1. 2. ab acinus, q̃ multos habet acinos, vt vua acinosa. Ge. das vollkoernlin ist. Pl. 14. c. 3. Columbinæ acinosissimæ. Acinosum pro re succosa, in modum acinorum. Pl. lib. 12. c. 13.

ACIPENSER, seu aquipẽser, m. 3. ἄλλας, genus piscis, de quo Pli. lib. 9. c. 17. apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser: vnus omnium squamis ad os versis contra aquã nando meat. Martial.

ACITANI, m. 2. Hispana gens, simulachrum Martis radijs ornatum colens, quem Necum, ideſt, Martem vocant.

ACIS, m. 3. ἄκις, fluuius Siciliæ, ex Aetna procedens: ex cuius ripis fertur Polyphemus saxum in Vlyssem eiecisse.

ACITTIA, f. 1. insula, quę & Melos & Siphnus dicitur.

ACLASSIS, tunica ab humeris non consuta. Festus.

ACLIDES, p. c. teli antiqua. Virg. lib. 7. Teretes sunt aclides illis.

ACMON,

ACMON,is,p.c.masc.gen.m.3.ἄκμων, Latinè incus: vnde Pyracmon vnus fuit ex Vulcani famulis,quod a calchu incude nunquam discederet.Seruius,in Virg.8.Aenei.

ACMOTHETON,ti,p.c.ne.gen.d.2.ἀκμόθετον,lignũ sustinens incudẽ.

ACOETES,ἀκοίτης m.3. nomen viri pauperis, cuius tenuitatem exprimit.Ouid.lib.3.Met.

ACOLATVS,vitiosus,o.1.2 ἀκόλαστος,prodigus,intemperans,immodestus,lasciuus,libidinosus,infrenis,immoderatus.Gel.l.19.ca.2. Negat Latinè verti posse,sonat ad verbum,impunitus,vel incoercitus,vt sit qui cupiditates non puniat,veluti iniecto frano.Nam κολάζω,punio est,& α priuat;nec solum de hominibus,verũ etiã de rebus dicitur,vt ἀκόλαστος γλῶττα,lingua infrenis. Acolastus homo;homo nihili,neque rei,neque frugis bonę.Gellius lib.7.c. 11.Budęus in Commen.proterunum propriè significare putat, & qui sibi circa libidines temperare non potest.

†ACOLVTHOS, p.p.Latine Consequens dicitur ἀπὸτοῦ ἀκολουθεῖν ideſt,à sequendo.]

ACONE,Bithyniæ portus,proueniũt malorum graminum adeo celebris,vt noxias herbas Aconita nominemus. Vide Aconitum.

ACONITVM,p.p.n.2.ΒΡΠ rosc.ἀκόνιτον,herba quę Cerberi spuma cõsperſa,venenũ maximè diru cõtraxit,quo tempore eũ Hercules ab inferis traxit.Dictum aconitum ἀπὸ τῆς ἀκόνης, hoc est,à cote,seu saxo,quia nascũt dura viuacia caute, Mortale aconita vocãt.Sunt qui ab acone,portu deriuent Heraclęę,Lyco flumini oppositę.Alij quod iuxta nullius puluis terat.Nã ἄκονις Græcè puluis,ἄκονιτι sine pulueres.Pli.lib.27.scribit, aconitum dictum,quòd in nudis cautibus,quas aconas vocãt,nascatur. Vel quoniam ἀκονίζομαι est accelero,quia mortem accelerat.Sũt qui putant eam esse,quam Napellum vocãt vulgo, sed non est.

ACONTIAS,f.1.[*Comete*.Ger.Ein Comet wie ein pfeil.ἀκόντιαι,sũt stellæ crinitæ,ἀπὸ τοῦ ἀκοντίου hoc est,à iaculo:quia iaculi modo vibrantur ocyssimo volatu.Pli.li.2.c.25.Easdem breuiores,& in mucronem fastigiatas Xiphias vocauere.

ACOPA,orum,n.2.ἄκοπα.p.c.medicamenta.quæ adhibentur lassis, impositio ex re vocabulo.Pli.li.29. c. 3. Omnia acopis curantur.

ACOPIS,f.3.ἀκωπὶς gemma nitro similis,pumicosa,aureis guttis stellata,lassitudinem soluens,Pli.lib.37. c.10.

ACORVS,f.4.herba est quæ & Anagyris,ἀνάγυρις, cuius semen commanducatum vomitiones facit,Plin.lib.27.c.4.vnde prouerbiũ, ἀνάγυρον κινεῖς,hoc est,anagyrim moues:quoties loquimur de re, vnde nobis ignominia excitari possit.

ACOR,m.3.[*Acuità,asprezza, fumosità*. Ger. Seure. Ἰξόης,sapor is, vt ita dicã,acuitas,siue asperitas,vt vini,mali punici.Col.li.5.

ACORNA,f.1.genus cardui.Pli.li.21.c.16.acorna colore rufo.

ACQVIESCO,n.3.*Riposarsi,acquetarsi*,ינוח ratsath יעה iaah.Germ. auff einer sachen beruhen.*Gal. Se reposer.Hisp. Descansar,o sentir consolo*,ἀναπαύομαι quiesco.Per translationem,cũ remittitur dolor,aut alia animi molestia.Cic.1.de Fin. Nunquam sinit eũ respirare,nunquam acquiescere. Et dicitur acquiescere in re aliqua,aut in aliquo homine,cum quadam animi voluptate,quietęque consistere,& oblectari in re aliqua,in qua prius in dubio,aut solicitudine animus fuit.Cic.Sulp. Dicitur quoque acquiescere alicui rei,pro in aliqua re.Seneca li.24.Vt meliora tibi proponas & acquiescas spei blandæ.

ACQVIRO,a.3.quæro,comparo,cõcilio,adiũgo,paro,colligo, adipiscor,persequor,consequor.[*Acquistare*.יגע קנה ganah יגע iasasch. Germ.Erlangen,vber kommen. *Gal. aquerir. Hisp.alcanzar lo disseado*,προστρίζομαι περιποιοῦμαι, quærendo adipiscor,ab ad & quæro.Cic.de Ami.Acquirendi sunt quos diligamus.Acquiri pro augeri.Pli.li.15.c.17. Vini odorem acquiri putant.

†ACRATISMVS,mi.m.2 .ἀκρατισμός,& Acratisma,atis,n.3,Ientaculum,de quo vide Cæl.Rhod.lib.13.c.57.]

ACRATOPHORVM,ri,n,2.*Orciuolo*,קנקנת schischah.G.Ein kuebel. viceolus Latinè.Cic.3.de Fin.Ephippijs,& acratophoris.

ACREDO,dinis.f.3.[*Asprezza,granezza*,τρυγώδης,asperitas in fructibus non maturis. Vide Acer.

ACREDVLA,p.c.f.1.*Lusignola*.Ger.Ein'Nachtegal. φιλομήλα,putatur luscinia auis.Oui.i Progne.Vt matutinos exerceat acredula cãtus.

ACRIMONIA,f.1.*Asprezza*,מרורות meriruth.G.*Aspreté, force, & poinct,cõme d'oignõ,& choses tẽbles*.H.*Agrura,augedaza,forteza*.δριμύτης,asperitas,ad varias referẽtes. Cato de re rust. Si vlcus acrimoniam eius ferro non poterit.Col.lib.10. acrimonijs alij,vel ceparum.Per translationem pro vehementia,δεινότης, vt apud authorem ad Her.lib.4.

ACRIS,f.3.Italiæ fluuius est,in Tarentino sinu.

ACRISIVS,m.2.ἀκρίσιος,Abantis argiuorum Regis filius, & pater Danaes.Hic cũ apud Argos annis xxxj.regnasset,à Perseo nepote suo,licet nõ sponte,occisus est.A quo fit Acrisionęus,nea,neũ, ἀκρισιονῆος.Virg. Quam dicitur vrbem Acrisioneis Danaè fundasse colonis.Patronymicum femininum Acrisione,pro Danae.

ACRITAS,atis,f.3.denotatiuũ,ab acer.Gell.lib.13,cap.2.Nihil interest,acritudo,dicas;an,quod actius ĩ Neoptolemo scripsit,acritas,

ACROAMA,n.3.ἀκρόαμα,auditio,iucũda narratio.Cic.pro Arch.& in Verr.& Suet.in Aug,scribit,acroamata ab cõterponi solita cõuiuijs ad conuictores oblectãdos.Aristot.Acroamata nominauit commẽtationes suas,quas discipulis tradebat.Lamprid. accipere videtur pro ipsis hominib.acroama recitãtib.cũ ait in Alexãdro Alexãdrũ vocales exoletos,& omnia acroamata populo donasse.

P.M.Acroama.Mos erat apud veteres,qui hodie nullus est, vt in fabulis agendis actionem histrionum musica symphonia commẽdaret:vnde illud,tibijs dextris,& sinistris,aut paribus & impari bus,aut Serranis,& Phrygijs.Erat igitur in voce histrionũ actio. erat in musica symphonia,quod acroama dicebatur,inde.s.quod fabulæ pars auribus percipereetur,& auditio quædã esset, animũ lenientis musico concentu,sicut illa,quæ ad actionẽ histrionũ pertinebat,spectantium oculos oblectabat,atq; hanc fuisse acroamatis significationem,loci demonstrant, quos in antiquorũ scriptis obseruauimus nã Loratione.pro Archia distinxit acroama & vocem.i.eum qui fidibus,& eum qui voce caneret.Cũ,inquit,ab eo quæreretur,quod acroama,aut cuius vocem libẽtissimè audiret, respondit,eius à quo sua virtus optimè prædicaretur. & i Verrẽ, acroama pro homine potius,quam pro re,plane constat esse vsurpatum,sunt.n.hæc verba:Hic quasi festiuum acroama ne sine corollario discederet,emblemata anellenda curauit.Sed nunquam apertius,quã apud Macrobium,quid acroama sit intelligitur: est enim certè is,qui fidibus,non is,qui voce delectat; Saturnaliorũ inquit lib.11.Delectatus iter cænã erat Augustus pueris symphoniacis Turonij Flacci mangonis,atque eos frumento donauerat, cum in alia acroamata fuisset liberalis nummis;eosdemq; postea Turonius ęquè inter cenam,quæ rẽti Cæsari sic excussuit.Admonitas sunt.In oratione autẽ pro Sestio,de P.Clodio.Ipse ille, maximè Ludius,nõ solùm spectator,sed actor,& acroama.quod ideo dixit Cicero,quia Clodius vtrumque munus,& histrionis,& mimi sici obiret.Ex nostro Commentario in orationem pro Sestio.

ACROCERAVNIA,orum,n.2.ἀκροκεραύνια, montes excelsi inter Armeniam,& Hiberniam:sic dicti,quod fulminibus sępe infestentur.Nam κεραυνὸς fulmen,& ἄκρος altus significat.

ACROCHORDONES,m.3.*Porri che nascono per le mani,asprezza*, feeth.G.Vuartzen die vnden auffder haut als Klei seind wie ein seitlin.*G.Verue.Hisp.Vngenero de berruça,que duele*.ἀκροχορδόνες, verrucę nostratis fabę amplitudine,quę pueros maximè infestãt dolore,qm̃ in imo angustæ ita sunt,vt pendere videãtur.Celsi.li.1.

ACROCORINTHVS,m.2.ἀκροκόρινθος,mons Peloponnesi excelsus,iter duo maria Aegæum,& Ionium studiorũ trium & dimidiati,subcuius radice iacet oppidum Corinthus. Vertex ipse Acrocorinthi Veneri sacram habet ædiculam: infra verticem Pyrenen fontem.

†ACROSTICHIS,idis,p.c.f.3.ἀκροστιχὶς,dicitur, cum primis aliquot versuum literis nomen alicuius, vel alia quæuis oratio aut dicto exprimitur. vt argumenta quædã sunt comediarũ plauti. Cæl.Rhod.lib.13.c.39.]

†ACROTERIO,orum , n.2.ἀκρωτήρια.Dicuntur pinnacula in summitate ędificiorum prominentia.Item in corpore humano extremitates Acroteria dicuntur,quales sunt in manibus & pedibus illę partes digitorũ,quæ sub unguibus latent.Sunt etiam rostra nauium & ornatus.Budæus.]

ACTA.[*Litto* ghedoth.Germ.Ein gestad das lustig ist.] substãtiuũ nomen,& Græcum,vltima depresso accentu, litus nam ἀκτή litus dicitur:ἀκταῖος litoralis.Virg.lib.5.

ACTA,orum,n. 3. *Acti*, coph.πράξεις,ab ago,gis,dicũt de rebus priuatis,minorib.familiaribusq;quæ in vrbe fiũt,& in scripta redigũtur.Iuu.Cupient & in acta referri.In quo sensu ẽt actus dicimus.Ci.De vita mea,atq;actib.respõdeo.Acta vero diuma dñr quæ p singulos dies fiunt,& scribuntur.Græco vocabulo ἐφημερίδες Latino,diariũ dicebantur.Suet.in Cæsare, instituit, vt tam Senatus,quàm populi, diurna acta cõficerentur.Acta uerò eius,qui togatus ĩ Repub.versatus sit cum Imperio,ac potestate, sunt ,priùs leges.Cic.Quære acta Gracchi,leges Sẽproniæ proferẽtur.Acta & Actitata.Perottus,in Cornucopia ita distinguit: acta sunt,quę extra iudicium fiunt;actitata,ea quæ in iudicio. Putrẽ,& acta,& acta,& actitata utrobiqur fieri,sed actitata frequentiam denotare.Valla,lib.4.c.9.& gesta,& acta hoc differunt, quia illa sunt in administratione magistratus,& in rebus maioribus,& ad Rempub.& ad plures spectantibus,vt gesta Cæsaris: acta verò etiam rerum priuatarum,& minorum,ac familiarum.Acta circumducere.i.delere.Paulus sub titulo de re iudicata.

ACTAEA,f.1.nympha,ab acte,ideſt,litore maris, dicta.

ACTAEA,Græci ebulum dñt,& propriè chamæacte χαμαιακτη, nisi quis sambucum pro Actæa capiat,quam vocant actun, & fructum eius actæon.

ACTAEON,ἀκταίων,m.3. cũ diphth.Aristei filius, à Diana in cerũ conuersus,& à suis canibus dilaceratus:de quo Oui.li.3.Metam.

ACTAEVS,ἀκταῖος,a,um,o.1.2.dicitur ,p Athenienſi;Nã Attica regio apud priscos dicta fuit,non solũ Attis,idos, ab Attide Cranai regis filia,vt inquit Eustathius,sed ẽt Acte,vt Pl.li.4.& Gellius testantur.Vel ab Actæone,vel ab Actæo Rege indigena.Primũ enim Atticam regionem Acton dictam,Lycophron Græcus poeta

in inuit: Vel quia litoralis fere tota sit, exili, & angusto quodam velut margine, vt auctor est Strabo. Vnde Ouid. 1. Metamor. Separat Aonios, Actæis Phocis aboris; vult enim Parnassum mediũ esse inter Bœotiam, & Athenas. Attica enim regio quõdã Ionia est vocata, ab Ionio Apollonis, & Creusæ Erichthei filio, vel) vt inquit in Str.) ab Ione Xuthi filio.

ACTIA, actionum, n. 1. ἀκτία. Ludi quinquennales Actiaci, Apollini Actio dicati, qui prius & à finitimis agebãtur, sed ab Augusto honorificentiùs celebrati sunt, vt Seruius super illo loco, Actiaque Iliacis celebramus litora ludis.

ACTIO, f. 1. *Actione, opera.* מעשה mangasè, *Gal. Action. Hisp. Obra, hechura.* Ger. Handlung. Cũ ab ago nomen verbale sit, multa significat, nã quinque pronunciationẽ. [*Pronuncia.*] Cic. ī Ora. Est actio quasi corporis quædã eloquẽtia, cũ cõstet è voce, atq; motu: quid aũt sit pronunciatio, habetur lib. 1 ad Her. Pronũciatio, est vocis, vultus, & gestus moderatio, cum venustate. Qñque actio ponitur pro oratione scripta, quandoque pro historia. [*Historia,*] vt Cice. actiones ī Verr. Quin. lib. 7. Cuius actionẽ solam in hoc tempus emiserã. Qñq; dicitur defensio [*Diffesa,*] alicuius rei, Cic. Q. Valerio: Actionẽ meam C. Cæsar comprobauit. Et actio, δίκη, ius, q sibi debetur in iudicio persequẽdi, vt lib. 1 ad Heren. A caussa cadit is, qui agit, nisi habeat actionẽ. Hinc actio gratiarum, cũ gratum animum pro accepto beneficio verbis demonstramus. Cice. Plan. Gratiarum actionem a te non desiderabam. Interdum pro administratione, [*Gouerno,*] & actis. Cic. Mearum actionum monitores. Generaliter capitur pro omni operatione atq; actu, Cice. lib. 1. Offic. Virtutis laus omnis in actione consistit.

ACTISANAS, Rex Aethiopiæ, qui Amasim Aegypto depulit. Diodor. lib. 1. c. 1.

ACTIVM, ἄκτιον, Epiri promontorium, vbi Augustus Antonium, & Cleopatram vicit.

ACTITO, tas, p. c. a. 1. frequentatiuũ, ab acto, sicut scriptito, à scripto, lectito à lecto, & propriè actitare dicitur in caussis ἀλαζονεύεσθαι. Cice. de Cl. Orat. Potidias multas priuatas caussas actitauit. vide & Gell. lib. 9. cap. 6.

ACTIVVS, o. 1. 2. [*Che opera,*] ἐνεργητικὸς, qui agit, nomẽ est fictum à Grammaticis, ut verbum actiuum, quod ait Prisciano, semper actu significat. Plura apud eundem li. 8. c. de generibus verborũ.

*ACTOR, m. 3. [*Operatore, facitore. Gal. Exploicteur. Hisp. El que haze.*] q aliquid agit, qui causam agit, vt orator, qui gestu vultus & corporis agit, vt mimus & histrio: & qui comedias, & tragedias agit, vt comedus, & tragœdus. Cic. de Clar. Orat. Actori summo caussarũ, & magistro. Item dicitur villicus, qui res nostras curat, aliàs actor. Colum. lib. 1. c. 7. Ita fit vt & actor, & familiæ peccant.

ACTVARIVS, m. 2. *Notaro.* סופר Sofer. *G. Notaire. H. à quel che escrive lo que otro dize.* Germ. Ein thaeter, ein uerhandler.] qui acta actionesq; describit veloci stylo, eaque descripta deinde recitat, notarius, scriba, γραμματεύς, Sue. in Cæs. Quã Augustus existimat magis ab actuarijs exceptam. Item qui aptus est ad vehendum: vnde actuariæ naues, paruæ, celeres, quòd cito agi possũt. Sal. Actuariæ naues triginta. Actuariolum pro nauibus actuarijs accepit Ci. ad Atticum lib. 10. & lib. 16.

P. M. Actuarius limes est, qui primus actus est ab eo quintus quisque quem si numeres cum primo, erit sextus, qñ quinque centuriæ sex limites claudunt: actuarij aũt extra maximos, D. & K. latitudinem habent ped XI I. Per hos iter populo, sicut per viam publicã debetur; ita enim cautum est lege Sempronia, & Cornelia, & Iulia. quidam ex his latiores sunt XII. pedibus, vt hi qui sunt per viam publicam militarem acti, habet enim latitudines uiæ publicæ. Hæc tradita sunt ab Hygino in libro de militib. constituẽdis.

ACTVM est. [*Espedito, spacciato, finito,* סוף] nohasc. πέπρακται. sẽpe in malam partem accipitur: vt actũ est de Rep. i. extincta, desperata est. Ter. in And. Actum est, siquidem hæc uera prædicat.

ACTVOSVS, o. 1. 2. πρακτικὸς *Attuoso, pronto ne gesti del corpo. Ga. Qui represente bien les mines, & cõtenances. Hisp. El que haze gestos y visages.* ab actu, qui in actibus multum exercetur, ut actuosus ignis, apud Sen. Dona. in Ter. Hæc scena actuosa est. Actuosa uita, quæ in actione, & labore uersatur. Actuosè aduer. Ci. 3. de Orat.

ACTVS, a, um, o. 1. 2. [*Finito, condotto à fine.*] πεπραγμένος, ponitur p completo, Virg. li. 6. His actis properè exequitur præcepta. Sybillæ. Pro ut adducto. Idem lib. 2. Seu tempestatibus acti. Pro impulso. Idem lib. 9. Viribus ensis adactus. Pro admoto. Idem lib. 15. ac celerant acta pariter testitudine Volsci. Pro territo. [*Spauentato,*] ut, Prodigijs acti cœlestibus ossa piabunt. Actum agere. Ter. Actum agam: vbi Donatus, actum agã, prouerbium, id est nihil agam. Quod enim iure semel iudicatum sperit, rescindi & iterũ agi non potest. Alia significata quære in ago.

ACTVS, us, m. 4. [*Atto, una cosa, che si fa,*] πρᾶξις, Salust. Cõstituerat, uti L. Bestia de actibus Cic. quereret. i. de ijs, quæ Cic. dixerat, aut fecerat. Interdum actus dr historia. Et partes comediæ, ac tragœdiæ dñr actus, à gellibus histrionũ: qui ex hoc ipso actuosi dñr. Et actus dr spatium in agro cẽtum uiginti pedum, quod ī eo boues agi tenur, cum aratur uno impetu iusto. Tres autem reperiuntur actus, minimus, quadratus, & quadratus duplicatus; minimus quatuor pedes habet latitudinis, longitudinis pedes centum uiginti, quod spatium in agris erat inter vicinos: quadratus vndiq; centum uiginti pedib. præfinitur: quadratus duplicatus ingenium præstat. Rursus, actus, vt Modestinus de seruitute rusticorum prædiorum scribit, est, vbi aramenta trahere, & vehiculum ducere licet, ἐλαύνω, iter, quo quis pedes, vel eques commeare potest. Vide Institutionis Iustiniani lib. 2. tit. 3.

P. M. Actus, agrestis mensuræ genus fuit, de quo dicetur in dictione Mensura.

ACTVTVS, p. p. [*Di subito, incontinente,* פתאום pithon. *Gal. Tout soudain. Hisp. Presto, luego.* Germa. Geschwind, flux, embsig, bald. *extrinsecus* aduerb. temporis, ab actu, id est, celeritate, valet statim. Terent. in Phorm. Aggredere actutum.

ACVLEVS, m. 2. [*Ago* דרבון darban. *Gal. Pointe ou aguillon. Hisp. El aguijon de la aueja o abispa,*] κέντρον. spiculum, vel res pungens. Col. lib. 1. Palus infestis aculeis armata. Cic. de optimo dicendi genere transtulit ad orationem. Hinc aculeatus, ta, tum [*Acuto*] quod acumine pungit. Pli. li. 11. Quiddam aculeatum linguis simile. Per metaphoram, quod quasi pungit animum [*Pungente*] Cic. Att. lib. 14. Aculeolus, dimin. ut. Mart. lib. 8.

ACVMEN, p. p. n. 3. [*Acuteza,* דרדר darban. *Gal. Pointe ou aguillon. Hisp. Agudeza o acutadura,* ὀξύτης, sibilitas. Per translationem pro ingenij perspicacitate. Colu. in præfatione, Facillimam esse, nec vllius acuminis rusticationem.

ACVMINATVS, a. um, o. 1. 2. [*Aguzzo,*] quod acumen habet. Pli. lib. 11. c. 2.

ACVMINO, nas, pe. c. a. 1. [*Aguzzare,*] חדד litesch, ὀξύνω, acutum facio Lact. De opificio, contextum spinæ à summo capite deductum, acuminauit in caudam.

ACVO, cui, cutum, a. 3. [*Dare il filo, affilare; aguzzare* חדד latasch. *Gal. Aiguiser en trenchant. Affiler. Hisp. aguzar.* Germanic. Scherpffen. ἀκονάω, θήγγανω. proprie de falce, cultro, & huiusmodi, quę acui possunt. Col. lib. 3. Quoties falcem acuetis. Per translationem, [*Insternare*] Ter. in Ad. Illes ætas acuet, i. docebit. Virg. 1. Geo. in simili significatione cordibus tribuit; Curis acuens mortalia corda. Cicer. Treba. Et lib. 3. [*Accendere, incitare,*] Duæ res illum acuebant, ocium, & solitudo, i. incendebant. Acuere pro irritare. Virg. 7. Aen. Postq; visa satis primos acuisse furores. Dicimus & acuere ingenium, pro excitare. Hinc exacuo, valde acuo. Virg. lib. 1. Ge. Exacuunt alij vallos Idem lib. 3. Georg. Præacuo, prius acuo. Cat. Vitem teneram præacuito.

ACVPEDIVS, o. 1. ὀξύπους, cui præcipuum est in currendo pedum acũmen. Fest.

ACVS, ci, mas. gen. 2. qui & acicula dicitur βελόνη, piscis genus. Mart. lib. 10. tenues ducere credis acus. Hic etiam Belone dicitur. Pl. li. 9. c. 51. Acus, siue Belone, vtero parit. Ab eod. li. 32. c. 11. aculeatus piscis.

ACVS, aceris, n. 3. purgamentum frumenti, ἄχυρον, Col. li. 8.

ACVS, us. *Ago,* מכת machat, ἀκίς, βελόνη quartæ decl. g. fem. est, qua suimus, & qua discernimus capillos; ab acuta cuspide. Cice. & alij. Paleæ etiam frumenti acus dicuntur, à similitudine acus. Col. lib. 2. durissimæ acus resectæ. Similiter exercitus instructio acus dicitur, quod ea militum pars vehementissima sit ad hostẽ vulnerandum acumine telorum.

* ACVSILAVS, rhetor Athenienſis, Suid.

* ACVTIA, P. Vitellij vxor. Tac. lib. 5.

ACVTVS, ta, tum, p. p. o. 1. 2. *Acuto,* אגוזו, שכיו schianun. *Aigù aguise. Hispa. Cosa aguda.* Germa. Spitzig, Scharpff, ὀξύς, quod acumen habet. Plau. in Mil. Acutus culter probè. Transfertur & ad incorporea, [*Sottile,*] vt acutum ingenium, acutus visus. Interdum pro aspero, [*Aspro,*] Vir. Et acuto murice. Acutam autem vocem, tenuem vocamus. Acutè aduerbium, [*acutamente,*] Cice. in Lælio, Responsa acutè. Ab acuto Acutulus dimin. Cic. 3. de Nat. Deor.

* ACYLAS, m. 1. philosophus, Plin. lib. 18. c. 6.

* AGYLOS, fructus ilicis feminæ, Plin. lib. 18. c. 6.

ACYPHAS, f. 1. vrbs Thessaliæ putatur, quę & Pindus, ἄκυφας.

A A N T E D

AD, A, אל el, πρός. πέρα, prepositio est, accusatiuo casui seruiens, cuius proprius est vsus cum motus aliquò significatur, & plerũq; propinquitatem significat, [*Appresso,*] Curtius. Ad ripam fluminis ingens arbor. Ci. Fiscos ad Senatorem relictos. Col. li. d. Quic quid adposueris, i. iuxta posueris. Habet quoq; vim similitudinis, vt, Ad vnguem. Vim intendendi, vt, Admodũ, i. valde: Adedo, ī totũ edo. Denotat motum ad hominẽ. Ter. in Phor. Cessas hominẽ adire? Interdũ motum ad rem. Virg. Necdũ illis labra adnoui. Interdũ ad locũ. Sal. in Iug. Pleraq. loca hostiliter accedit. Significat ẽt locũ. Cic. Tironi, Ad vrbẽ accessit. Qñq. cõtrarietatẽ, [*Contra*] vt, Ad illũ mihi pugna est, i. contra illũ. Qñq. cõparationem [*Arispetto.*] vt Cæsar: Nihil ad equitatũ tuum, i. cõparationẽ equitatus tui. Qñq. additionẽ, [*Onero,*] vt, Ad hæc mala. Qñque caussã [*Perche*] vt, Ad quid hoc fecisti? Ad cũ suo accusatore pro

dationo

datiuo ponit. Ter. i Phor. ad diē dat ea ī feminitē. Capit p̄ circiter, [*Interno.*] vt, Ad duo millia hominū occisa. Pro super, [*Bene præ.*] Ter. in Andr. Ad eā rē improbū. Donatus, ad eam rē, super eam rem. Vsurpatur pro ante [*Ante.*] Vir cunctantē ad limina templi. Item pro post, [*Post.*] ut, Ad hæc. Significat & tēporalitatē, & hoc duobus modis. Vno, cū temporis conditionem significat, [*A tempo.*] Quin. Fingere ad tps uideor. Altero, cum significat temporis spatiū, & includit tempus, cui adiungit. [*Infino.*] vt, Silebo ad annū, Latebo ad tēnus. Varro. Cū ad tempus latuisset, tandem inuentus est. Cic. pro Cec. Ad diē veni in castellū. i. diē p̄stituto. Aliqñ addit vsq; [*Infino.*] Sal. in Iug. Vsq. ad nostram memoriam laborauere. Aliqñ vsq; ad, & vsq; significat, & df ad hāc fluis, vt in cinerē redigatur. Pli. li. 9. c. 10. Pariunt oua auium ouis similia ad centena numero. Comprehēdit & numerum cui adiungitur. Liu. li. 1. Ad vnum omnes occidat. Pla. in Epid. Ad quadraginta eam posse emi minas. Qñque absolutè ponitur, [*Absque.*] vt apud Ter. in Adelph. Vbi ad Dianæ, Veneris, subintelligitur, templum. Sic ad cyathos stare dicuntur pincernæ Regibus, quibus cyatho vina ministrant. Sueto. in Cæs. Ad dexteram & sinistram, subintelligitur manum. Ter. in Heau. Proximam huic fundo ad dextram. Idem in Adel. Ad sinistram hæc recta platea. Ad vrbē esse dicebāt olim, qui triūphū sibi decerni vellēt, vrbē nō ingrediētes, ne id ius amitterēt. Ci. 4. Ver. Ad vrbē cū esset. ad ī cōpositione cū iūgit dictionibus icipiētibus a c, f, g, n, p, r, s, t, mutat d, ī literas sequētes, vt accurro, affero, aggrego, alligo, annumero, appono, arrogo, assisto, attribuo; excipiūtur agnosco, in quo d, abijcitur, aut in g. mutatur, sicut agnat⁹, euphoniæ caussa, similiter adsum, vbi d, remanet, sicut suo dicetur loco. Sed si cōponat cum a, b, d, e, h, i, o, u, semper d, integra manet; vt, Adamo, adbreuio, adduco, adeo, adhibeo, adimpleo, adoleo, aduoco; si uero cū q, d, mutatur in c, ad acquiro. Anquiro autem ab an fit.

* ADA, f. 1. Artemisiæ soror. Str. lib. 14.

ADAD, *Hadad*, siue Adadus. m. 2. Deus est; quem Assyrij summū habent, ac maximè venerant; significat hæc vox non aliud ferè, quā vnum. Adijciunt & Deam noie Adargatim, siue ea sit ēt Atergatis. Omnia horum duorum numinum potestati subiecta opinabantur, Solem interpretantes, & Terrā. Cel. antiq. lect. li. 10. c. 34. & fusissime Macro. li. 1. Sat. c. 23. meminit nonnihil Pl. li. 37. c. 11.

* ADADATA, f. 1. ciuitas ad Taurum montem, Strabo. lib. 12.

* ADAE, rum, f. 1. Oppidum Asiæ. Strabo. lib. 13.

ADASIA rabes, Aegypto finitimi, vt scribit Ptol.

ADAEQVE. [*Parimente. Gal. Pareillement, autant, Hisp. Vguat y semejante temente,*] ἴσιως, æquè. Plau. in Cas. Non est amator adæquè miser.

ADAEQVARE, 1. *Vguagliare* שׁוה schiwah. *G. Egaler, faire egal. Hisp. Vgualar vna cosa o otra,*] ὁμαλίζειν, æquare, hoc est, complanare. Lin. 1.

ADÆRO, as, are, pe. p. a. 3. [*Stimare a contanti. Gal. Apprecier argent,*] Budæus. A dærare, est are æstimare, & est ab ære, deductum. in lege annonas, de erog. milit. annonæ, li. 12. Species resistentes nō aliter adærentur, nisi vt in foro rerum venalium dilatahuntur. Species autem resistentes intelligo restantes, quæ ex præterito debentur.

ADAGGERO, ras, n. vide Aggero.

ADAGIVM, n. 2. & apud antiquos adagio, onis, [*Proverbio,* מאל mashal. *Gal. Vn proverbe. Hisp. El refran,*] παροιμία prouerbiu, quasi circumagium, quod per ora hominum circumferatur. Festus, Adagia ad agendum apta. Donatus in Eunuch. Adagiones, quod rem agant, facetis hominibus adscribuntur.

ADALLIGO, as, a. 1. [*Legare,* אסר asar. *Gal. Allier a quelque chose. Hisp. Atar vna cosa otra,*] ad aliquid ligo. Plin. lib. 20. c. 21.

ADAM, m. 1. *Adam,* Hebraicè, vt Iosephus scribit, idem quod ruber.

ADAMANTEVS, a, um, o. 1. 2. [*Di diamante*] adamantinus. Ou. 7. Met.

ADAMANTINVS, a, um, p. c. [*Adamantino, di diamante, Gal. Fait de diamant, Hispan. cosa de diamant,*] ἀδαμάντινος, quod est ex adamante. Proper. Coschis flagrantes adamantina sub iuga tauros.

ADAMANTIS, tidis, f. 3. herba magica. Pli. lib. 24. c. 17.

ADAMAS, p. c. [*Diamāte,* שׁמיר schamir, ἀδάμας, lapis magni precij ab a priuatiua particula, & δαμάζω, domo, quasi indomitus, q̄ durissimus sit; creditur ēt a nōnullis, eum nullo ictu posse frangi, qd falsum esse, qui experiuntur, intelligunt: facilè hircorum calido sanguine dissoluit. Adamātū genera quatuor, Indicus, Arabicus, Macedonicus, Cyprius. Qui in India nascit, atque magnus est ac nucleus auellanæ, cui similis Arabicus, sed aliquanto minorib⁹ in Macedonia ī Philippico auro inuētus ē olim, cucumeris fermi par est magnitudine. Cyprius colorē aereū repræsentat, & in medicamine plurimū valet. Est ēt adamas cognomine Sidētites, qd

ceteris fit splēdoris, ceteris adamantū generibus pōderosior, sed dissimili natura, vt pōte qui frangatur ictibus & adamante aliquo perforetur, nempe Cyprio. Est & Adamas nōmen fluuij Indici, in quo lapis adamas reperitur. Plin. lib. 37. c. 4.

* ADAMASTVS, m. 2. Ithacensis fuit, pater Achæmenidis. Vir. 3. Æne.

ADAMIANI, m. 2. hæretici ab Adam dicti, cuius imitantur in paradiso nuditatem, quæ fuit ante peccatum: nudi itaque mares fœminæq. conuēniunt, nudi celebrant sacramenta.

ADAMO, mas, p. c. a. 1. אהב ahab, *amare molto Ga. aimer fort, aimer ardēment. Hisp. amare como enamorado,*] ὑπερφιλεῖν, valde amo. Cic. li. 3. de Ora. Antisthenes duritiā in Socratico sermone adamarat.

ADAMO, as, are, a. 1. [*adamare*] προσκάπτω. vide Apto.

ADAPTO, quas, p. c. a. 1. חשקח hisch Kah, [*adacquare. Gal. abbreuer, arrouser d'eau Hisp. Regar los arboles,*] ὀρταλίζω: Sueton. in Calig. Vbi adaquare solebat iumentum. Adaquare pro irrigare. Plin. lib. 17. c. 10. Dēnis diebus adaquari.

ADARCA, siue Adarces ἀδάρκης, spuma arundinis, medicinæ vtilis, nascens è cortice arundinis palustris, ut Plin. lib. 17. Alij inter species sinapis, vt herbam, numerant, ex Plin. lib. 20. c. 22.

ADAREO, adare, p. p. n. 2. חרב charab, *Secare. G. Diuenir secco, assecher. Hisp. Secarse,*] adaresco, adarere, idem quod arere, siue exarescere. Cato de re rust. c. 98. Vbi arundines adaruerit.

ADASSO, n. 3. scripsere veteres pro Adigo. Plautus, Vtinam diui adassint ad suspendium. Festus legit, Adaxint.

ADASVS, m. 2. species tunicæ, sic dictæ, quod ab humeris non erat consuta. Perotus.

ADAVGEO, a. 2. & Adaucto רבה rabah. [*accrescere, aumentare. Gal. augmenter, accroistre. Hisp. accrescentar*] αὐξάνω, vide Augeo.

ADBIBO, n. 3. largius bibo. Ter. Heau. Is mihi, vbi adbibit plº paulo.

ADDAX, m. 3. ἀριόλιξ, qui est contortis cornibus.

† ADDECET, p. c. ἐπιπρέπει. idem quod decet. Plaut. Amphit. Eius studio seruire addecet.

ADDENSEO, ses, si, sere, a. 2. [*Inspessare, fare inspesso, folto. G. Espesser. Hispan. Espessar.*] ex ad & denseo, teste Seruio, densum facere, cō stipare. Vir. 10. Extremi addensent acies, verbum rarissimum.

ADDENSO, as, are, a. 1. [*Vnire*] חעבר hchebah, idem quod Addenseo Plin. lib. 10. cap. 21.

ADDEPHAGI, af. 1. ἀδηφαγία. inexplebilis edendi cupiditas. Hanc apud Siculos pro Dea colebatur. Cœl. Rhodig. lib. 7. c. 11.

ADDICO, cis, p. p. a. 3. [*Darsi, donarsi, vendersi all'incanto.*] מכר machar, *Gal. vendre au plus offrant. Hisp. Vender en al moneda.*] ἐπαγγέλλομαι. adiudico, destino. Vir. lib. 3. Huic me quecunq. fuisset, Addixi. un de Addictum, deuotum, destinatum. Cicer. li. 1. Offi. Qui mortis addictus esset. Hor. cum infinitiuo dixit in Epi. Nullius addictus iurare in verba magistri. Aliqñ Addicere, ἀποκηρύττειν, est in auctione vēdere. Plin. Tabula soēs ex publico propter æs alienum ciuitatis addictas, hoc est, publicè venditas. Quintilianus Suet. in Cæs. Hinc titulus est, de in diem addictione. Et addicere, κατακυρώσαι. Prætor dicebatur, quando debitorem tradebat creditori, vt in eum & vitæ, & necis haberet potestatem, cū soluendo non esset. Vnde Addicti, κατακεκυρωμένοι, est enim vnum ex tribus verbis Prætorijs, quæ sunt hæc do, dico, addico. Et Addicere sententiam apud Cic. Phil. 2. pro vendere. [*Vendere*] In disciplina verò augurali aues dicuntur addicere, quando ratum faciunt auspicium. Liu. Fabio auspicanti aues semel atque iterum non addixere. Addicere opus aliquod, pro locare faciendum, Ci. 3. Verrin.

ADDISCO, scis, n. 3. [*Imparar bene,* למד lamadh. *G. Biē apprēder. Hisp. aprender bieno, o de nuēuo.*] προσμανθάνω, ad ea quæ didiceram addo. Cic. 1. Offi. Audemus aliquid addiscere.

ADDITAMENTVM, ti, n. 2. [*accrescimento,*] מרבה marbeh, *Gal. Surcroist. Hispa. annadidura.*] accessio. Cic. pro Sex.

ADDITVS, ta, tum, p. c. o. 1. 2. [*aggiunto. Gal. adiouste. Hi. añadido,*] προσθεμένος, adiunctus, & quandoque inimicus. [*Nimico.*] Virg. Nec Teucris addita Iuno Vsquam aberit.

ADDIVINO, as, are, n. 1. *Indouinare,* חסם chasam. *Gal. Deuiner. Hisp. adeuiner lo venidero,*] Plin. 31. cap. 10.

ADDO, dis, a. 3. [*aggiungere,* יסיף hosiph, *Gal. adiouster. Hisp. añadir.* adiūgo, προστίθημι, Ci. Ap. Vlich. Additum potius aliquid ad meā erga te studium, quam quicquam esse detractum. Addere aium, id est augere, [*Crescere.*] Pla. Amph. Nostris animus additus.

ADDO, das, a, 1. [*aggiungere,*] iuxta do προστίθημι, Pla. Truc. Tuo arbitratu, quod iubebis, addabitur.

ADDOCEO, a. 2. [*Insegnare,* למד limmad, *Gal. Enseigner. Hisp. Ensenar scientia,* προσδιδάσκω, Horat. Addocet artes.

ADDORMISCO, n. 3. [*addormentarsi,* ישן iaschan, *Gal. s'endormir. Hisp. addormecerse*] ἀποκοιμάομαι. cōtrarium, Expergiscor. Suet. Quoties post cibum addormisceret.

ADDVA, m. flumen Insubriæ, Pl. lib. 2. c. 10.

ADDVBITO, as, a. 1. [*Dubitare alquante* מלגיא talugiani, *Gal. Douter*

acuerment. Hiſ. Dudar cercade alcuna coſa, ἀμφοβάντια, dubito. Cl. Volumnio lib. 7. Addubitaui, num à Volumnio Senatore eſſet. Addubitatus, Particip. Cic. 1. Off. Addubitáta re.

ADDVCO, cis, p. p. a. 3. [*Cõduire.* מוֹבִיל hebi. *Gal. amener. H. Leuar quiã do alaran.*] προσάγω, ad aliquem, ſeu ad aliquid duco. Ter. Lesbiã adduci iubes. Interdũ inuitũ duco. [*Tirare.*] Idem. Dicimus ẽt, Ad ducam te in meã ſententiam. Interdum eſt contrahere; συνάγω. Vir. li. 3. Geor. Adductam frontem irati habere dicuntur, hoc eſt, contractam. Interdum intorquere, rotare, [*Torcere,*] volgere. Vir. li. 9. adductas circum caput egit habenas. Interdum cogere, [*Sforçare.*] Cice. de Sen. Nullo frigore adduci poteſt. Aliquando, [*Diſtendere.*] Vir. Adducto torquens haſtile lacerto. Aliquando redigere. [*Ridurre.*] Ci. in Lelio; Res adducta in anguſtum.

ADDVPLICO, as, are, 1. [*adoppiare,* כָּפַל chaphal, *Gal. Redoubler. Hiſ. Doblar.*] Idẽ q. duplico. Pla. in Pœnulo, Adduplicabit omne furtũ.

ADEDO, p. c. n. 3. [*Conſumare, mãgiar tutto. Gal. mãger tout. Hiſ. Comer haſta el cabo.*] edo prorſus, κατεσθίω, Vir. 4. Geor.

ADELPHI, m. 2. delphon priſca lingua Græcorũ vnum ſignificat, vnde Apollo, id eſt, Sol, Macrobij ſententia, Delphios dicitur, quaſi vnus & ſolus. Sic fratres adelphi, quaſi non ſoli: vnde Terentij comœdia Adelphi, in qua de duobus agitur fratribus.

ADEMPTIO, ſ. 3. actus adimendi, Cic. pro domo, & alij.

†ADENES, p. c. *adiris.* Scrouole. Glandulæ ſunt in gutture, ex carne in duritiem contracta, quæ alio nomine dicuntur χοιράδες. id eſt, ſcrofulæ. Plin. lib. 11. c. 37.]

ADEO [*Coſi, Tanto.* גַּם gam, *Gal. Tant ſi, Hiſ. tantoque.* τοσοῦτον, οὕτως, vſq; eo, in tantum. Qñq. pro valde. Ter. Iuuenem adeo nobilem. Virg. lib. 4. Nec me adeo fallit. Quandoque pro etiam. Cic. in Cat. Eum intra mœnia, atque adeo in Senatu videtis. Pro certè. Vir. Geor. 1. Multum adeo raſtris glebas qui frangit inertes. Pro modò. Ter. Tute iam adeo eius audies verba. Adeo apud poetas, præſertim Comicos, ſæpe ornatiua, vel expletiua. Ter. in And. Propterea adeo puerum tollere.

ADEO vſque [*Finche,*] ſiue vna dictio, ſiue duæ, idem quod vſque adeo. Plau. in Aſin. Adeo vſque dum peris: pro vſque dum, i. donec.

ADEO, dis, diui, vel adij, aditum, p. c. a. 4. [*andare. Gal. aller alencontre. Hiſp. Yr a lugar.*] accedo, προσέρχομαι. Paſſiuum protulit Cic. 2. Tuſc. Pericula adeuntur ĩ prælijs, & l. 1. Off. Laboribus ſuſceptis, periculiſq. aditis. Interdũ aggredi, & quaſi ad prælium ire. Ter. in Phormio. Prior adito. Aditur, impersonale, Cicer. 4. Ver. Antequam in ius aditum eſſet.

ADEPS, pis, m. & f. 3. [*Graſſo, larde, ſoupçe.* חֵלֶב cheuel, Germ. Feiſſte *Gal. Graiſſe, Sein. Hiſ. Enxundia.*] πίων, generale nomẽ pinguedinis. Ideo Adipatum, pingue, & ſucculẽtum, tam de ſermone, quam de alijs rebus dicitur. Iu. Feruent adipata veneno. Interdũ ſignificat illud pingue, ad ſimilitudinẽ reticuli inteſtina continens. Gel. lib. 4. Contegit omnia hęc omentum, cui adeps quoque innaſcitur. Pl. libr. 3. Cum quo recens adeps cocta ſit. Adipes in plurali poſuit Plin. lib. 8. cap. 36.

ADEPTVS, a, um, o. 1. 2. [*acquiſtato.* Ger. Der erlanget oder vber kommen iſt. *Gal. acquis trouué, Hiſ. alcanzado.*] ἐπὶ τυχών, aſſecutus. vide Adipiſcor.

†ADEQVITO, as. n. 1. προσπαραπέμπω, Caualcare d'intorno, Equitãdo protius accedere. Liu. 5. Bell. Maced. Numidæ adequitare, dein refugere.]

ADESDVM, [*Staqui,*] Ter. ĩ And. Adeſdum, paucis te volo. vbi Donatus imperatiuũ eſt, & dum παρέλκον. Eſt enim Dum, productio & adiectio ſyllabæ: vt, Ehodum ad me.

ADESVS, o. 1. 2. [*Mãgiato,* אָכַל vcchal. Cer. Gargeſſen vnd verzehrt. *Gal. Mangé. & conſumé, Hiſ. Comedo.*] Cicc. Tuſc. Adeſum, & renouatum ietur.

ADHABITO, p. c. n. 1. [*Habitar vicino,*] παροίκω, iuxta habito. Plaut. in Cap. Si ad habites propius, os denſabit tibi.

ADHAEC, [*Oltre acio ſi*] præterea, πρὸς τούτοις, Cic. pro Flac.

ADHAEREO, n. 2. nitor, infixus ſum, approximo, arctiſſimè infideo, adhæreſco [*Star appiegeiato,*] דָּבַק debaK. Germa. Anhangen. *Gal. Eſtre pres, ou contre quelque coſe. Hiſ. Allegarſe,*] πρὸς πολλοῖσθαι, arctiſſimè infideo. Adhæreſco, idem quod adhæreo, Cic. Off. 1.

ADHAESIO, ſ. 3. [*Accoſtamento* דֶּבֶק debek. Germ. Anhangung. *Gal. contouchent. Hiſpan. Allegamiento.*] actus adhærendi. Cl. 1. de Fi. Adhæſiones inter ſe. Adhæſum, adheſi, pro adhæſione. Lucr. li. 3.

ADHALO, n. 1. ἐπιπνέω, afflo. Pli. Si pateſcentes adhalauerit.

ADHIBEO, es, p. c. a. 2. admoueo, pono, adiungo, adijcio, vtor, cõfero, affero.] *vſare, & mettere diligẽza* נָחַן nathã כָּמַח ſamach. Ger. Anwenden, herzuhalten. *Gal. Ioindre a vne autre mettre pres. Hiſ. Añadir.*] προσφέρω. Cicer. Fabio: Adhibui diligentiam, vt adeſſẽ. Et cum nominibus iũgitur, vt adhibere medicinam, vim, animũ, auctoritatem, multitudinem. Et adhibere, eſt prope habere. [*Hauere*] Teren. in Phor. Quin mihi teſtes adhibeam, cum dem.

ADHINNIO, is, ire. n. 4. [*Annitrire,* צָהַל tzahal. Germ. Schreien wie die Roſſ thun.] proprie equorum eſt. Cice. ad hominem trãſtulit nam in oratione in Piſo. Hic ad illius orationem adhinnijt.

† ADHORTOR, aris, d. 1. Idem quod ſimplex Hortor. προτρέπω. Eshortare. Ger. Ermanen. Gall. Enhotter. Cic. Philip. 4. Ad recuperandam libertatem adhortabor. Hinc Adhortatio, verbale, παράκλησις. Adhortator, qui exhortatur. Liu. 7. ab Vrbe.]

ADHVC, *Fin qui,* עַד hodh. Germ. Biſſ herd, bis verzun. *Gal. Encor iuſque icy, iuſque a preſent. Hiſpan. Haſta aqui,*] [καὶ τοῦτον, aduerbium ex ad, & huc. Vnde adhuc, vſque huc, lib. 4. ad Heren. Accipitur quandoque pro etiam. [*Ancora.*] Quint. Adhuc alia in reſpondendo figura. Denotat autem quandoqũe temporis continuationem. Hor. Grammatici certant, & adhuc ſub iudice lis eſt. Adhuc locorum, eadem figura, qua dicimus: Vbique locorum, vt Pla. in Capt. Vt adhuc locorum feci, faciam ſeduló.

ADIACEO, ces, p. c. n. 2. [*Eſtar vezino,* קָרַב Karab. Ger. Bevligẽ. nebẽ ligen. *Gal. Geſir aupres. Hiſ. Iazer cerca.*] Iuxta iaceo, adhæreo, πρόκειμαι. Col. in pref. Sæpe nocte fera foribus ingratis adiacere.

†ADIANTVM, ti, n. 2. ἀδίαντον. Capel Venere. Herba, q̃ alijs nominib. Polytrichon, Callitrichõ, & Capillus Veneris dr. Pli. lib. 22. c. 21.]

† ADIECTIO, nis, verb. προσβολή. Aggionta. Vitru. l. 9. c. 9. Liuio adiectio eſt acceſſio.]

ADIECTIVVM, n. 2. ἐπίθετον, ab adijcio fit, quaſi adiunctiuũ, qa ſubſtantiuis adiungatur, poſtulat autem infinitiuum, ſiue actiuum, ſiue paſſiuum; vt, dignus habere opes, dignus amari.

ADIECTVS, huius adiectus, m. 4. [*aggiono men o*] ab adijcio, idem q̃ adiectio. Vitr. lib. 9. c. 9. Cuneorum adiectus, aut exemptus.

ADIGO, gis. p. c. a. 3. cogo ĩpello, [*Conficar. Y*] חָתַךְ tachagh. כִּיתַּר patsaz German. zuhin treiben. *Gal. Faire entrer, faire abouter a quelque coſe. Hiſ. conſtreñir, o empuxar,*] βιάζεσθαι, ex ad & ago, cõcito, & õpello. Pli. l. 16. c. 10. In arborem clauus adigatur. Item, adigo, adſtringo. [*Conſtringere*] Liu. li. 1. Iureiurando adegit. Item adduco [*menare.*] Tere. in Eun. Nocturne adigent horſum inſomnia. Item intus pono [*Ficcare*] Col. Cuneum adige inter lignum. Adigere, ꝓ agere. Plau. Bac. Quis has huc eues adegit? Adigere arbitriũ, erat Feſt. interprete, cogere aduerſariũ dare arbitrũ. Ci. in Of. & Top.

ADIICIALES, cenæ, adipaleſq. vocantur ſacerdotum, ab adijciendis dapibus. Varro. li. 3. de re ruſt. Primus Hortenſius pauones Augurali adijciali cena appoſuiſſe dicitur.

ACIICIO, cis, p. c. a. 3. immitto, addo, applico, [*Aggiungere, accreſcere,* הוֹלִיף holiph. *Gal. adiouſter. H. añ dir a otra coſa,* προβάλλω, ex ad & iacio, cum ceteris à iaceo oppoſitis per duplex i, niſi in poemate, vbi qñq. prima ſyllaba contrahitur. Stat. Fœtibus intẽtas abiicit, monſtratq; cruorem. Vir. Tityre paſcentes a flumine reice capellas; tunc enim altera i, abijcienda eſt, ne ſyllaba breuis, poſitione i, duplicis conſonantis contra rationẽ metri producatur: In præterito verò per ſolum i, ſcribenda ſunt, vbi a, in e, mutatur: vt abieci, adieci. Cõtingit nihilominus plerumq. vt quædam producãtur, quæ a iacio componuntur, vbi alterum i, adiectũ eſt. Vir. li. 4. Oneras, atq. obijcis hoſti. Serui. Obijcis, ob, naturaliter breuis, ſicut re, & ad: ſed producũt plerũq. hac ratione obijcio, reijcio quia habent i, vocalem ſequentem, quæ per declinationem poteſt in cõſonantis formam tranſire, vt obiecit, reiecit. Ergó etiam antequam i, fungatur officio conſonantis, præcedentem longam facit. Idẽ li. 10. ſuper verbo reiecit, Re (inquit) naturaliter breuis eſt, & eã pro longa poſuit, ſicut alibi: Reijce, ne maculis infuſcet vellera pullis. Significat adijcere, adiungere, accreſcere, vt Adiecit claſſi remiges. Et adijcere animum, quaſi applicare, vt Ad virginem animũ adiecit. Adijcere oculum, quod eſt inſpicere, conſiderare, [*Vedere, conſiderare,*] Cicer. 4. Ver.

ADIMO, is, p. c. a. 3. aufero, eripio, ſubtraho, deleo, præcido, [*Torre, portar via* לָקַח lachach, חָסִיר heſir. Germ. Hinweg nemmen. *Gal. Oſter. Hiſ. Quitar de alcuna coſa*] ἀφαιρέω, quaſi diminuo, aufero. Teren. in And. Hanc niſi mors, adimet nemo. Inde ademptus, ablatus. Adimere verò ius ſuffragij in comitijs, eſt ius ſuffragandi tollere, & tam quam ſexagenarios de ponte deijcere: nam per pontem ſuffragia ferebantur. Ab emo, & ad componitur.

ADIMPLEO, a. 2. Cic. magis expleo, impleo, [*Empire.* מָלֵא male. Germanicè, zufullen. *Gal. Emplir. Hiſ. Enchir dealgo.*] idem quod ſuũ ſimplex, ſed rarum. Plin. lib. 11. c. 37. Cochleis oculorum vicem comicula bina prætentatu adimplent. Quaſi oculorum vicem implent, aut potius ſupplent.

ACINDO, is, ere. a. 3. [*Imporre, aggiungere* סָפַח ſapach. Germ. Hinein thun, hinein ſetzen *Gal. Faire entrer. Hiſ. meter adentro,*] verbũ antiquum, compoſitum ex indo, quod & ipſum ex do eſt compoſitũ, ſignificat imponere, immittere. Caro de re ruſt. c. 18.

ADINEO, nis, adinui, nitum, p. c. a. 4. [*meter appreſſo o dentro,*] ἐναφίημι id eſt, intus, vel iuxta mitto. Col. lib. 3.

ADINSTAR, [*Ingualſa,* כְּמוֹ che כָּמוֹ chemo. Ger. zugleich, eben wie. G. *a la comparaiſon. Hiſ. a ſemeianca.*] quidam ex recentioribus dixerunt. Solinus Apuleius, Aurelius. Primus autem Serenus Lyricus ad inſtar ſcripſiſſe memoratur. Valla docet, ad, redundare.

ADINVENIO, is, ire, a. 4. [*Trouare.* מָצָא matſa. Germ. Et finden, erfinden. Gal. *Trouuer. H. ſallar.*] Idem quod ſuum ſimplex. Cicer. 2. de Nat. deo. Adinuenta animo, percepta ſenſibus.

ADIPALE, is. p. o. 3. [*Graſſo*] ſεσαρκον, בֶּלֶב chelb. adiectiuum ab adipe pro pingui, vnde Feſtus adipales cænas ſacerdotum vocat; & Cic. in

In Orat. optimum, & tanquam adipale dictionis genus.

ADIPATVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Ingrassato, & vmor* שמנה schamem, Germ. Das fuult ist, das mit feisste gespickt ist,] στατός, vide adeps.

ADIPISCOR, ceris, d. 3. nanciscor, cõsequor, assequor, inuenio, obtineo, colligo [*acquistare, trouare,* הנה anah, ex ad & apiscor, προσκτάομαι. Fest. Aptus poni solet, proed aptus sicut apisci, pro adipisci. Noni. de Priscis dictionibus. Luc. lib. 26. Quod ego te cupere apisci intelligo. Dicitur etiam apiscor, aris. Indè indipiscor, quod significat assequor. Plaut. tamen in Aul. Indipiscis dixit. Adipiscor etiam est obtineo. [*Ottenere*] lib. 4. ad Heren. Hæc omnia adipiscemur. Cicero. in proœm. Offi. Plaut. passiuè dixit in Tri. Ingenio adipiscitur sapientia. Aliquando significat pernenio. [*Giungere.*] Cum scilicet persona iũgitur. Pla. in Epid. Occepi sequi, vix adipiscendi potestas fuit. Cic. Medio itinere eũ adeptus amplexus sum.

ADITIO, nis, f. 3. [*andata* מבוא mabo. Germ. zugang. *Gal. allée, Hisp. a quella obra de yr a lugar*] πρόσοδος accessio. Plau. in Tru. Quid tibi hanc aditio est? pro cur hanc adis? Vbi notandum, casum verbi additum esse nomini, vt apud Cice. domum reuersio.

ADITO, tas, p. c. a. 1. [*andar spesso* חלח hilicch. Germ. Offt zu einẽ gehn] ab adeo, adis. Diomedes, adeo, adis, hoc iteramus, aditto, tas, dictantes. Pla. in Cap. Si adites propius.

ADITVS, tus, m. 4. [*adito, entrata,* מבוא mabo. Germ. Ein zugang oder eingang. *Gal. allée, accès. Hi. Entrada a lugar.*] significat ingressus, p quem ingredimur. Vir. Aditumque per auia quærit. Vnde quandoque pro ianua ponitur [*Porta, vscio,*] Aditus etiam μ metaphoram dicitur, vt Aditus ad virtutem.

ADIVDICO, cas, a. 1. [*attribuire, assignare per sentenza,* נתן על הדין na thã hal iedhe hadin. Germa. zuerkennen, mit vrtheil zusprechẽ. *Gal. adiuger. Hi. attribuir*] ἀποδικάζω, per iudicium tribuo, assigno. Cicer. ad Att. li. 4. Domus nobis adiudicata. Adiudicare, pro statuere, [*Determinare.*] Plau. in Mer.

ADIVGO, gas, p. c. 1. [*Congiungere,* חמיר hirsmid. G. Aniochen, aneinander Kupplen. *Gal. Accoupler. Hisp. ayuntar vna cosa a otra,* ἀποζεύγνυμι ad aliquid iungo, iugo. quod fit cum duo boues ad vnũ iugum iunguntur. Pla. per translationem. Mater anima adiugat voluntatem.

† ADIVMENTVM, ti, n. 2. βοήθημα. Aiuto. verb. ad Adiuuo, auxilium, ad miniculum. Cic. 1. Off.]

ADIVNGO, gis, a. 3. adnecto, applico, aggrego, adhibeo, adscribo, accedo, complector, attero, addo, apto, accõmodo, חגר chubber. προσλήμμαι, alligo, addo. Ter. in And. Animum ad aliquod studiũ adiungat. Hinc adiunctio, & adiunctor. Cice. Att. lib. 8. Galliæ viterioris adiunctor. Adiunctus nomen ex part. [*Congiunto, proprio*] Cic. pro Clu. Quæ propria huius causæ, & adiunctiora sunt.

ADIVRO, ras p. p. a. 1. [*Giurare,* שבע nischah. Ger. Hefftig schweren. *Gal. Iurer fert. Hispan. Iurar appressuradamente*] ὀμνύω, valde iuro. nam, ad, auctiua est. Ser. Tunc nos adiuramus, cum aliquid fecisse negamus. Ter. in Hec. Sanctè adiurat, non posse. Item adiurare est incantationibus dæmones eiicere. [*Scongiurare*] Lactan. li. 4.

ADIVTOR, taris, d. 1. pro adiuto. Pac. Qui adiuuatur.

† ADIVTORIVM, ij. n. 2. dicitur illud officium, quod ab adiutore præstatur, βοήθεια. Val. Max. Adiutorio deorum immortalium.]

ADIVVO, as, a. 1. pen. c. adiumento sum, adiumentum affero, suffragor subleuo, adiutor sum alicui contra aliquem, opem fero. [*Aiutare. giouare, dar aiuto,* עזר hayar. Germ. Helffen. *Gal. aider, secourir. Hisp. aydar.*] βοηθέω, opem fero. Terent. in Phor. Qui me adiuuerit comiter. Hinc adiutor, βοηθὸς, p. p. qui auxiliatur. Et quidem adiutores, vt scribit Donatus, dicuntur in re bona, impulsores in mala. Ter. in Andr. In psaltria emenda adiutor fuit.

ADMANDO, a. 1. [*Commettere.*] פקד paxadh. Germ. Befehlen, einem etwas zu verwaltẽ befehlen. *Gal. Donner charge. Hisp. Encomendar*] ἐντέλλω, ad aliquem, vel aliquo aliquid cuipiam committo. Pla. in Pę. Reuertor Carthaginem, si quid admandare vultis.

ADMANVM, [*Apparecchiato,*] πρόχειρον, in promptu, in proximo, & parabile. Seneca: Ad manum est quod sat est.

ADMETIOR, ris, d. 4. [*Misurare,* מדד madhadh. G. zumessen, messen. Liu. 5. Bel. Maced. Frumentum militi admetiatur.

ADMETVS, p. p. m. 2. [*Ammesso.*] ἄδμητος, nomen Thessaliæ regis, cui armenta pauit Apollo. Tamen Callimachus contrà hanc inuetera tam lectionem ita scribit in hymno Apollinis: Phœbum, & Pastoricium vocamus, iam inde cum sub Amphryso iugales pascebat equos Deo similis, amore accensus Admeti.

ADMINICVOR, aris, d. 1. [*Sostẽtare, aiutare* סמך samach. חמם tamach. סעד schadah. Ger. vnterstutzen, behulfflich sein. G. *appuyer esta ver. Hisp. Sostener, o ayudar.*] & Adminicule, las, actiuum. auxilior, fulcento. Cato de liberis educ. Adminiculam tuam voluntatem. Ci. 5. de Fin. Ars agricolarum amputet, erigat, adminiculetur.

ADMINICVLVM, n. 2. [*Aiuto, sostegno.* Ger. Einhulff, auffenthalt, vnderstutzung. *Gal. Appuy, soustenement. Hisp. Sostenimiento.*] χάραξ, auxilium, sustentaculum, Cic. Offi.

ADMINISTER, m. 2. [*Ministro*] משרת mescharet. Ger. Ein diener, verwalter] idem quod minister. Cic. 4. Ver.

ADMINISTRATIO, f. 3. & Administrator, [*Governo,* משרה pechudah. Ger. Verwaltung.] Cicer. 4. de Fin.

ADMIRABILITAS, f. 3. [*Marauelia,* פלא pali, Ger. verwunderung.] ab admirabilis. Cicer. 2. Offi. Hæc animi despicientia admirabilitatem magnam facit.

ADMIRABILITER, [*Marauigliosamente,* פלאים pelaim. G. wunderbarlich. *Gal. Marauellesement. Hisp. Marauillosamente.*] Ci. 4. Tus.

ADMIRANDVS, a. 1. 2. [*marauigliosso* נפלא niphla, Germ. Der zu verwundern ist. *Gal. Digne d'admiration. Hisp. Digno de admiracion.*] θαυμαστὸς, dignus admiratione. Virg. 4. Georg.

ADMIRATIO, f. 3. [*ammiratione, marauiglia,* תמהון timmahon. Ge. Ein verwunderung. *Gal. Merueille, esbahissement. Hisp. Marauilla*] θαῦμα, Cic. 4. de Fin. & alibi sæpè.

ADMIROR, d. 1. si spicio, admiratione afficior. [*Marauigliarsi,* תמה tamah. Ger. Sich verwunderen, sich hefftig vvunderen. θαυμάζω. Vide in dictione Miror.

† ADMISCEO, es, scui, admistum, siue admixtum: rẽ aliq̃ cum alia miscco. *Hisp.* ἐπιμίγνυμι, mischiare una cosa con l'altra. Ger. Vermischen. Cic. 2. Tus. Hinc Admistio, verb. concretio mistura, μίξις. Cic. de Senect.]

ADMISSARIVS, m. 1. equus, [*Stallone* משמן sus muvan. Germ. Ein rosse oder hengst so man zu stutten laßt. *Gal. Estallon. Hisp. garamendo de las yeguas,*] ἐπιβάτης, quid ad sobolem creandam equæ adiungitur. Metaphoricè ad hominem trãsfertur libidinis permagatæ. Cic. in Pis. Et Cel. 8. Epist. ad Ciceron.

ADMISSIONALIS, m. 3. [*Vscitero.* Ger. Einlasser, Portner. *Gal. Huissier, portier. Hisp. Portero.*] εἰσαγγελὲυς. dicitur is, cuius officium est admittere aulicos in cubiculum ad principem salutandum. Lampridius in Alex. Admissionalibus remotis.

ADMISSIVAE, f. 1. aues dictæ ab auguribus, quæ consulentem iurarent. Festus.

ADMISSVRA, f. 1. חם iachem. German. Die zeit der zusatzung der manlichen zu den weyblinen under dem vieh.] εἰσία, tempus, & actio ipsa, qua maritis gregum admittũtur ad coitũ fœturæ caussa. Silius: Felix emeritos habet admissura parentes.

ADMITTO, is, a. 3. recipio, approbo, intromitto, suspicio, committo, pficio, alligo, edo, adhibeo. [*accettare, ricevere:* קבל hebi, קבל Kibbel. חדר hodhah. Ger. zulassen, zugeben. *Gal. Receuoir, accepter. Hisp. recebir para si*] εἰσάγω, recipio, assumo. Iu. Iam fas est, admitte viros, dormitat adulter. Interdũ est intromittere, [*Intromettere.*] Mar. Stantem dubites admittere famam. Interdum iuxta ponere, adiungere [*appressare,*] Iust. li. 1. Equæ equum admittit. Interdum peccare, [*Errare*] Ter. in Eun. Si alium admisero vnquã, occidito.

ADMODVM, p. c. [*Molto,* מאד meodh. Ge. Hefftig.] *Gal. grande ment. Hisp. Muy mucho.*] κομιδῆ, valde; ut, Vir admodum fortis, ut sæpè apud Cicer. quandoque significat aliquantulum, [*alquanto*] quasi secundum rationem. Liu. Mitigati admodum animi.

ADMOENIO, nis, niui, nire, a. 4. *gittare le mura a terra,* חצר tsar, חיץ het sar. נתץ nathats. G. Die mauren zerstceren. *Gal. abbatre les murs, Hisp. Derribar los muros,*] Plaut. in Pseu. Oppidum admenire volo.

† ADMOLIOR, iris, d. 4. admoueo, ἐπιχειρῶ, propriè dicitur de rebus magnis & arduis. Huic contrarium est, Amoliri. Curt. Rupes præaltas admolita natura est.]

ADMONEO, p. c. a. 2. commoneo, moneo, ad memoriam alicuius rei aliquem excito. [*ammonire,* חזיר hizhir. G. Vvarnen. *Gal. admonnester, remoniter. Hisp. amonestar,*] παραινέω, moneo. Cicer. pro Cęl. Illud te admonitum esse volo. Et dicimus: Admoneo te illam rem, & illius rei, à Græcis traductum, qui cum ablatiuo careant, genitiuo vtuntur. Sal. in Iug. Tanti viri tempus admonuit. Vir. lib. 10. posuit pro percutere. [*Percuotere*] Admonuit bijugos. Propriè admonemus præsentia, commonemus præterita, monemus futura. Verbalia, admonitio, admonitus, [*ammonitione*] Cic. 5. de Fin.

ADMORDEO, a. 2. [ש] naschax, uide Mordeo.

ADMOTVS, o. 1. 2. uel bale. Cic. pro Cluen. Machina admota.

ADMOVEO, es. 1. 2. p. c. appono, adhibeo, porrigo, extendo, [*Porre appresso, appressare* קריב hichrib. *Gal. approcher pres. Hisp. arimar vna cosa a otra.*] προσίθημι, iuxta moueo, appono. Virg. in Buc.

† ADMVGIO, is, p. p. προσμυκάομαι, propriè de bobus dicitur, cum alio tum mugitibus respondent, vel ad alios mugiunt. Mugiare. Ouid. de Art. 1.]

† ADMVRMVRO, as. p. c. submisso quodam murmure applaudere dicenti, & quasi eius dictum approbare. προσμορμύρω. Cic. 7. Ver. Huic contrarium est, Obmurmuro. Admurmuratio, verbale, approbatio & applausio murmure facta. Cic. per lege Manil.]

† ADNASCOR, eris, d. 3. quasi ad aliqd nasci: propriè enim adnasci dicimus, quod nascitur in re aliqua præter id, quod ei naturale & proprium fuerat. προσφύω. Plin. li. 16. c. 44. Gel. lib. 3. c. 10.]

† ADNATO, as, p. c. Frequent. ab Adno, idem significans quod primituum, id est, natando aliquò peruenire προσνήχομαι. Pli. li. 8. c. 25.]

ADNECTO, vide ANNECTO.

ADNICTO, as, compositi. ex Nicto, ἐπιλαμπάω, far cenno con gli occhi. Germ. Hertzwincken mit den augẽ. Festus: Admictat sæpe.]

ADNITOR, vide Annitor.

ADNO, as, are, n. 1. [*Nuotare,* שחה sachah. Ge. Herzuschvvimmẽ. Vir.

6.Aen. Paulatim adnabam terræ.

ADNVTRIO,is,ire,a.[*Nutrire,* גדל ghiddel,pro nutrio.Pli.li.17.c.23.

ADOBRVO,2.3.4.[*Sotterrare,* כסר chissah.Ge.Vberfallen oder bedecken.*Gal.Couurir du tout,& quasi enterrer.Hisp.Enterrar*]Idē quod obruo.Col.lib.2.c.11.Iaciunt semina,& sarculis adobruunt.

ADOLEO,les,leui,& lui,adultū,p.c.n.2.[*Crescere,aumentare,* גדל ghadal.*Gal.Faire croistre,bruler.Hisp.Encender,*]vnde adultus,adolescens,adolescens,& adolescentia,& diminutiuū adolescentulus.Est autē adolere,siue adolescere,crescere αὔξανειν.Virgil.12.Aene. Cum matura adoleuerit ætas.Adolescere crescentis,insolescere arrogantis,exolescere euanescentis.Aliquando adolere,est sacrificare,& quasi odorem dijs præbere.[*Sacrificare,*]Virg.Verbenasque adole pingues & mascula tura.Quoniam verò sacrificiū igni fieri cōsueuit,adolere,pro vrere capitur,[*Brusciare,*]Varro.Cum intestina adoleuissent.Diminutiua,Adolescentulus,& Adolescentula. [*Giouanetto,*]Ter.in And.Vnam aspicio adolescentulam.

ADOLESCENTIA,f.1.[*Giouanezza* נעורים nchurim,Ger.Iugent.*Gal. adolescence.Hisp.Mocedad.*] νεότης, ab adolesco,quod cū sanguine, & corpore simul perturbationes animi effrænatius adolescant.

ADOLESCENTIOR,tiaris,d.1.[*Lussuriare*]τρυφᾶν,significat luxuriare.Varro:Tu quoque adolescentiaris.

ADOLESCENTVRIO,n.4.μειρακιᾶσθαι,adolescentium more facio. Laberius:Incipit adolescenturire.

ADONIA,orū,n.2.ἀδώνια,festa Adoni dicata. Ammia.lib.22.Hist. Adonia celebrari. Ritu veteri Adonia cum planctu celebrantur, ob planctum Veneris repræsentandum.

ADONIS,nis.[*adone,*]ἄδωνις,Filius Cynaræ Cypriorū regis,& Myrrhæ:quem Venus in delicijs habuit, formositate præcellentem. Hic apri dente sub inguine percussus interijt; Venus miserata in florem Adonium,qui est sanguineo colore, eum transformauit. Adon Græcè suauitas dicitur. Et quia myrrha odore suauis est, Adonem dicitur genuisse; Ideo autem Venerem amasse dicunt, quod hoc genus pigmenti sit valde feruidum.Macrobius accepit Adonidem pro Sole. Moscopulus ἀδώνιδος, nomen ab ἀδω, quod est cano,deriuatum putat.De eodē festiuissimè Theocritus,εἰδυλλ. ιε & κθ.Itē piscis hoc nomine est.Vide Plin.li.9.c.19. & Oppian. περὶ ἁλιευτικῶν, lib.1.

†ADOPERIO,is.2.4. idem quod operire ἀποκρύπτειν. Coprire.Liu. 1.ab Vrb.Capite adoperto.]

ADOPTATITIVS,a.o.1.2. [*Figliuolo adottiuo.Gal.Adoptif.Hisp.El hijo adoptado,*] ποιητός,ὑοθετητός,qui in adoptionē venit.Pl.in Pœ.Antidamarchi adoptatitiū.Adoptiua,orū,pro adoptionis iure. Ci.pro D. P.M.Adoptio lege curiata fiebat:licebat autē non patricio plebeiū, sed plebeio patricium adoptare.Atque hoc in genere tria lex iubebat obseruari: primum, vt is adoptaret,qui neque procreare iam liberos posset,& cum potuisset,expertus esset.Alterum, vt tum generum,ac dignitatis,tum sacrorum ratio haberetur, id est,vt ita fieret adoptio,vt ne quid aut de dignitate generum,aut de sacrorum religione minueretur.Tertium,ne qua omnino calumnia,ne qua fraus, ne quis dolus adhiberetur; quę si seruarentur omnia, tum adoptionem rectè fieri.Nihil tamen horum in adoptione P. Clodij seruatum esse,arguit Cicero in oratione pro domo sua;neque solùm ob hanc causam ait esse infirmam irritamque illam adoptionem,verùm etiam quod cum curiata lex ferretur,tum sertatum de cœlo sit:quod cum fieret,neque legem ferri,neque omnino quicquam agi cum populo licebat.Primum enim adoptandi causas esse oportuit,de quibus pontifices iudices erant;deinde,si causæ probarentur,curiata lex ferebatur,quam qui ferret,is omnia seruare debebat,quæ in cæteris legibus,cum ferrentur,seruari mos fuit:quod vtrumque significat Cicero in oratione, cum ait; Vt is adopter, qui quod natura iam assequi non potest, legitimo, & pontificio iure quærat.Itaque quod est apud Tacitum li.12.Lege curiata apud pontifices adoptio fiebat, id ita est intelligendū, vt nisi & lex ferretur,& adoptandi causas pontifices probassent, adoptio fieri non posset.Vtrumque verò separatim agebatur,cum de causis pōtifices cognoscerent,legem verò magistratus ferret. Adoptantis autem ætatem XVIII. annis maiorem,quàm eius qui adoptaretur,esse oportere,à Modestino scriptum est his verbis: Non tantum cum quis adoptat,sed & cum arrogat,maior esse debet eo,quem sibi per adoptionem, vel per arrogationem filium facit,sed vtiq; plena pubertate.i. XVIII.annis,cum præcedere debet.Ex libro nostro de legibus Romanis.

ADOPTIVVS,o.1.אשר לוא לבן ascherhu leuen.Ge.Ein ervvelter oder an Kinds statt angenommener son.ὑοθετητός,ποιητός,qui in adoptionem uenit.Gell.li.5.c.19.

ADOPTO,as,a.1.filium instituo,in filij locum adsciscо. *adottare,* לבן לקח lakach lo leben.Ger.An Kinds statt auffnemmen.*Gal.Adopter,Hisp.adoptar en lugar de hijo,*]ὑοθετεῖσθαι. Adoptare se alicui,pro adiungere.[*Accompagnarsi*]Plin.li.13.c.1.Qui se Cæsaris libertis adoptasset.Et pro deligere,asciscere.[*Eleggere.*]Cic. in Inuect.1. in Ver.Quem sibi illa defensorem sui iuris adoptauit.Adoptatio idem quod adoptio.[*Adottatione*]Gel.lib.5.c.19.Quod per prætorem fit,adoptatio dicitur.

ADOR,indeclinabile:quamuis apud aliquos inueniatur declinatum: Virg.lib.2.Adoris strauisse manipios.Declinatur autem hoc Adoreum.Vnde & Adorea.Est autem ador frumenti genus,vel farris, Edor quondam appellatum,ab edendo:quod epulis & immolationibus sacris putabatur pium:vel quod aduratur:vnde in sacrificio mola salsa fit.

ADOREA,& adoreola,f.1.[*Gloria della vittoria.*Ger.Lob vnd ehrdie man im Kriegleinlegt]*Gal.Triomphe de Victoire.Hi.Fama de la victoria.*]cum accentu i antepen. laus bellica,quod victores a victis quasi adorentur; vel quod adorandi sint,qui laudem ex bello reportant.Pli.li.10.3.Gloriam ipsam,de farris honore,adoream appellat.Festus.Adorea laus quia gloriosum putabant esse,qui farre a populo donatus esset.

ADOREA,f.1.liba è farre facta,quibus in sacrificijs vtebantur.

ADOREVM,Far.Varro.lib.1.de re rust.Far adoreum ferunt.

ADOREVM,n.2.semen.[*Farro*]vt Col.ait,idem quod far,cuius quattuor sunt discrimina,clusium,vermiculum,cādidum,trimestre.

ADORDIOR,iris,adorsus,d.4.[*Cominciare,Gal.Commencer.Hisp.Comenzar.*]ἄρχομαι,incipio,Amb.lib.1.Offi. Bellum adorsus est.

ADORIOR,iris,vel reris,adortus,d.3.4.[*Assaltare.*]עטה naggah.Germ. Anfallen,schnel langreiffen oder anfahrē.*Gal.Assaillir.Hisp.Arremeter,*]ἐπιτίθεσθαι,est repente aliquē inuadere,quod corpora aggredientiū exurgant subitò,atque increscant. Liu.li.1. Ne ciuitatem vis aliqua externa adoriatur.Differunt tamē,inquit Donatus,adorior & aggredior;quia aggredimur de longinquo,adorimur de proximo.Interdum est incipere,[*Cominciare.*]Lact.lib.4.

† ADORNO,as,idem quod Orno.ἐπικοσμέω.instruo,comparo,præpparo.Liu.l.1.ad Vrb.Curuli sella adornauit.Cic.pro Cluen.]

ADORO,as,p.p.a.1.[*Adorare,* השתחוה סגד hischtacha vah saghadh.G.Anbettē.*Gal.Adorer.Hisp.Hazer reuerencia,*]προσκυνέω, ex ad,& oro,significat oro,veneror.Prisc.verò adorare ab ador,hoc est,frumento sacrificijs destinato deriuat,non ab oro.Apud Ci.significat colo,& veneror.Nonius: Adorare,propitiare religiones, ab ador potest dictum videri. Hinc Adoratio.Pli.lib.28.c.2.

ADPVLSVS,uide Appello.

ADQVO,[*Quanto,*].i. quantum,Afranius: Adquo te expediat loqui.

ADRASTIA,f.1.ἄδρηστεια, regio non longè à Troade, quæ est Mysia, ab Adrasto rege dicta,qui primus Nemesi,id est,Fortunæ templū ædificauit,Adrastiamq; vocauit.Ibi etiam eodem nomine ciuitas fuit, qua diruta lapides transuecti sunt,& ibi ara ædificata Hermocreontis,opus magnitudine,& pulchritudine memorabile.Est etiam quædam Dea, quæ adiuuat hominibus memoriam & sensum. Et Arist. de Cœlo scribit,esse ineuitabilem caussam existentem secundum naturam: Parcam autem semper existentem.

ADRASTVS,masc.2.ἄδραστος, nomen regis Argiuorum, qui fuit filius Thalaonis & Eurynomes.Hic cum duas haberet filias,Argiam,& Deiphilem,& in somnis visus est alteram leoni,alteram apro vxorem dare:quare cum eodem tempore Tydeus,& Polynices argos veniissent, ille apri, hic leonis pelle tectus, insomnij sui memor, vtrumque sibi generum adsciuit, Deiphile Tydeo, Argia autem Polynici tradita. Deinde cum vtroque genero Thebas profectus, vt Polynicem ab Eteocle fratre exclusum in regnum reduceret, magno accepto detrimento, in regnum reuersus est.

ADREPO,pis,pen.p.n.3.[*Accostarsi piano piano à qualche cosa,* שמר rasmas זחל zachal.G. Herzuek riechen.*Gal.Grauir vers,rāper a quelque chose.Hisp.Ir gateando hazia otra cosa,*]προσέρπω, ad aliquid repo.Pli.l.33.c.10.Ad matris mammam adrepens infans.Per metaphoram, pro paulatim accedere. Cicer.in Ver.

ADRIÆ,p.c.f.1.ἄδρια, Stephano, & Ptolomæo Romanorum colonia,in Piceno, quinta Italiæ regione, VII. M.pass.à mari distans; A qua ager ipse Adrianus dicebatur, vino generosissimo nobilis, quod & ipsum Adrianum fuit appellatum.Pli.li.3.c.13.de Picentibus, Tenuere ab Aterno amne, vbi nūc ager Adrianus,& Adria colonia à mari VII. M. Atria oppidum fuit ad Padum amnem à Tuscis conditum, nobili portu in primis clarum: à quo vicinum mare primum Atriaticum dictum fuit,& deinde litterę vnius mutatione Adriaticum,vt docet Pli.li.3.c. 16.& Cato in Orig. Adria masc.gen.Hucusque Adria, hucusque Italiæ latus alterum pertinet.Luc.lib.5.Sonat Ionio vagus Adria Ponto.

ADRIÆNOPOLIS,f.3.ἀδριανοῦ πόλις,Ciuitas est Thraciæ ad Hebrum fluuiū, primum Oresta dicta à nomine Orestis conditoris postea ab Adriano instaurata fuit, cum ei furore agitato responsum esset vt se in furiosi domum reciperet.Vide Cœl.Rhodig.lib.7.c.2.

ADRIANVS,a,um,o.1.2.ab Adria ducitur.

ADRIATICVM MARE,n.2.German.Das Adriatisch oder Venediger Meer,ἀδριατικὸν πέλαγος, est sinus ille maris, inter Lacinium extremum Italiæ,& Acroceraunium primum Epiri promontorium irrumpens,quod & superum mare appellatur: siue quod Italiam superandus sit. Hoc primum Atriaticum dicebatur ab Atria: Pro eodem etiam dicimus, Mare Adrianum, & Adriacum. Cicer. in Pis.Brundusium vitauit,& vltimas Adriani maris oras petiit.Horat.lib.1.Carm.Proper. lib.3.

ABORTIVM,n.2.[*Parto acerbo,*]idē q̄ abortus.Hie.Crebris abortiſſ.

ABORTIVVS,ua,uum,p.p.o.1.2.*Coſa chefa il parto acerbo.*Ger. Das ein mißgeburt bringt,]*ἐκτρωματικὸς* quod abortum facit. Plin. Sternuiſſe à coitu abortiuum.Idem li.14.c.18.

ABORTO,tas,n.1.[*Diſperdere,* הפיל hippil.]abortū facio.Iul.Firmicus li.6.Abortauit filios.geminos.Var.2.de re ruſt.c.4.Ne dū exilire uelit,prægnans abortet.

ABPATRVVS,in.2.Propatruus,& Patruus maximus,idem sūt,id eſt, pater abaui,& proaui,ex lib.3.Inſtitutionum.

ABRADO,dis.p.p.a.3.*Radere,e radēdo,togliere via.* קצץ Katſah. Ge. abſchaben,ab Kratzen,abſcharren.*Gal.Rader,enleuer,enracler. Hiſp.Raer de alguna coſa*]*ἀποξύω*,aufero.Col.l.3.Acuta dolabra abradito.Plin.li.6.c.20.Abraſus,particip.Cic.Abraſa ſupercilia.

ABRAM,m. אברם aurā,nomē primi Patriarchæ,&Latinè pr excelſus interpretatur,quem Deus ab ijs,quæ vīr,ad inuiſibilia protrahēs:Nō vocaberis,inquit,Abrā,ſed Abrahā erit nomē tuū, quia multarum te gentium patrem poſui. Secundum tn declinationē Latinā Abraamus dicitur,& aſpiratim à quibuſdā,Abrahamus.

* ABRACES,in.3.proprium viri apud Xenoph.

* ABRETANA,f.1.Myſiæ regio.Suid.

ABRETVA,à negocijs familiaribus,*ἀπὸ τῶν σῶν*,Ter. in Hea. Tātū ne eſt ab re tua ocij tibi,aliena vt cures?Ex re tua *πρὸς σοῦ*, ex vtilitate tua,ſicut E rep.ex vtilitate Reip.vt apud Cic.ſæpè.

* ABRINATAE,m.1.pop.non procul à Ponto.Steph.de vrbibus.

ABRIPIO,pis,p.c.a.3[*Rubere,* חזל ghazal חטף chataph.Ge.Hinweg reiſſen, Mit gewalt dannen nehmen.*Gal.Rauir,& emporter force.H.Arrebatar de alguna coſa.*]*ἁρπάζω*,quaſi auferō:nā de ijs dr,quæ auferri poſsūt,vt veſtis,liber,& hmōi.Cic.lib.1.Of.Aliqn abripere eſt vi abducere,vt virum,mulierem,iumenta, [*Rapere,menar via.*]Ter.in Eun.Ex Attica hanc abreptā. Ci.ad Quirites.A coniuge abreptum,vitā degere in exilio:nā,ab, propriè rei ablationem denotat.Abripere ſeſe apud Plau.in Mil.Huic cōtrariū eſt arripio,q̄ ex ad & rapio cōponitur,quæ attractionē ſignificāt,vnde & pro accipio ponitur,[*Rizeuere*] Cic.in Cat.Non cani, non rugæ repente auctoritatem arripere poſſunt. Aliqn ſignificat vehementer ad me rapio,vt fit,cum celeri quadam animi,corporiſq; vehementia ad nos trahimus. [*Prendere.*] Liu.lib.1. Aliquando ſubito eleuo.Pla.in Cur.Vix foras me abripuit.Aliquando celeriter rapere.Vir.Hanc abripere velis.

* ABROCOMAS,m.1.Darij filius.Herod.

ABRODIAETVS,*ἀβροδίαιτος*,cognomē fuit Parthaſij,pictoris nobiliſſimi,quod Latinè ſignificat delicatum,atque elegantem, talē autem ſe ipſe putauit,Herculemq;Lyndi fecit, aſſeuerans eum à ſe talem pictum,qualem ſæpè in quiete vidiſſet.

ABRODO,p.p.a.3[*Rodere,* חשחש haſchaſch.Ger.Abnagen,]eſt rodendo abſcindo.Pli.lib.10.c.62.Viperæ mas caput inferit in os,quod illa abrodit voluptatis dulcedine.

ABROGO,as,p.c.a.1.adimo,refigo,abdico,reſcīdo,diſſolno,irritū facio,antiquo,īfirmo.[*Toglıere il vigore,* חשכיח hiſchbith.Ge.Hinweg thun,auffheben,vncreffrig machen.*G.abolir,caſſer,& annuller.Hiſp.Quitar lo que eſta en vſo.*] *ἀνῃρέω*,*ἀναιρῶ*,eſt cōſensu publico aliquid abolere,tollere,vt legem,imperiū,magiſtratū. Seruius,Abrogatur lex,cum prorſus tollitur lex; derogatur, cū pars detrahitur.In libris ad Her.Illa defenſio tenuis eſt, cū oſtēditur id factum eſſe,quod ea lex ſanciat,cui legi abrogatum,vel derogatū ſit.Cic.autem,abrogatur legi,& abrogatur lex,[*Annullare*] Liu.9.ab vrbe.Vbi duæ cōtrariæ leges ſunt,ſemper antiquæ abrogat noua.Ad Her.Cui legi abrogatum,vel derogatum ſit. Cicer. de Clar.Orat.Abrogare alicui imperium,magiſtratum,poteſtatem,[*Priuare publicamente,*] hoc eſt,cum publicè priuare imperio,&c.Cic.4.Ver.Si tibi magiſtratum abrogaſſet.Abrogare aliquē,dictum figuratè.Pli.de Vir.Illuſtribus.Lepidū priuatus Italia abrogauit.Interdū abrogare eſt per rationē auferre. Septem modis ex iure conceſſis fieri conſtat abrogationem,primo cōtraria conſuetudine,quæ nota eſt principi; ſecundo cōtraria cōſtitutione;tertio cauſæ ceſſatione;quarto,locorum uarietate;quito,nimio rigore;ſexto,ſi precib.occaſionē iniquè agendi habeat;ſeptimo,propter malū inde ſequens.Interdum eſt ſimpliciter auferre. [*Priuare,& torre,*] & ad Her. Quæ res fidem abrogat orationi. Abrogatio,uerbale Cic.ad Att.li.3.

* ABRON,Grammaticus è Phrygia.Suid.† Abrones ēt dicūt homines molles et delicati. Vide prouerb.Abronis vita.]

ABROTONION,ſiue abrotonium,ī.2.*ἀβροτόνιον*,nomen mulieris ab *ἁβρὸν,τὸ τρυφερὸν*,q̄ eſt glabrū,ſiue delicatū.Latinè amplexibus apta dr.In quo tu calculo id lubet annotare,quæ apud Græcos in on exeunt,apud nos in um exire:in um aūt exeuntia,oia eſſe neutra,ꝓter mulierū propria,q̄ fœminina sūt,ut Glycerij, Philetij, Euſtochij,& ſimilia. Licet ergo vtriq; ſi xui conueniāt, vt ſcortū,& mancipiū,& pluralia in a,pro hoibus ponantur, vt ſeruitia, pro ſeruis,miniſteria,pro miniſtris,& licet fœmē notent,vt Rhenū,Cruſtumiū,aut fructuum nomina pro arboribus nominibus ponantur,vt poma apud Tibullum,aut quæuis animalia,quæ pauciſſima ſunt,& aut maſculina,aut fœminina,aut communia eſſe debent)ſignificēt,vt oſtrea;tamen,quia in um,exeunt,aut ſingulariter per um terminantur,ſupradicta omnia cenſebuntur neutra.

ABROTONITES,abrotonitæ,p.long.m.g. ſed figuratè neutro generi iungitur,& eſt vinum factitium ex abrotono.Col.lib.12.c.35.

ABROTONVM,p.c.n.2.[*Abrotono,*]*ἀβρότονον*,herba calidæ virtutis, Hor.Abrotonum ægro,non audet,niſi q̄ didicit,dare.Aetius l.6. Simpliciū multa de abrotono.Gal.item de ſimpl.med.tū Dioſcorides,& Pli.li.21.c.10.Eſt & oppidi nomen,de quo Strabo.li.17.

ABRVMPO.[*Interrōpere,rōpere.* קרע Karah.*G.Rōpre,e briſer ce,quiſe tiēt enſemble.Hiſ.Quitar alguna coſa rōpiendo,*]*ἀποῤῥήγνυμι*,īcido interrumpo,auello. Abrumpere vincula.Liu.6.bel.Pun. Abrūpētium vincula iumētorum.Idē li.8.Transfertur & ad res incorporeas.[*Interrōpere,*]vt abrūpere ociū,apud Pli.iunioré in epi. Abrumpere ſermonem.Virg.4.Aeneid.Abrumpere vitam.Idem 8. Aen.Abrumpere ſomnum.Idem.3.Georg. Abrumpere ſe ab aliquo,[*Sbrigarſi.*]Cic.Phil.14.Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonij.1.ſubito & cum impetu ſeſe ab eo liberauit.Vnde loca abrupta [*Ruine,*]diuiſa atque ob id inuia dicuntur.D.Hier. li. 1.Regum,Perrexit Saul ſuper,abruptiſſimas petras. Eſt & abruptus adiectiuum,vt abruptus ſermo,abrupta oratio. Abruptè aduer.Quin.li.3.c.10.Nec enim abruptè incipiēdū.Abruptio,verb. Cic.de Diu.lib.2.Abruptio corrigiæ obſeruanda.

ABS,ſignificat idem quod,a,de quo ſatis in ſuperioribus.

ABSARVS.m.2. מן min,amnis Armeniæ i Pontum defluens,qui cum Pariedris montibus Armeniam minorem claudit.

ABSCEDO,p.p.n.3.[*Partirſi,*] סור ſar.G.Hinweichē,abſcheidē,abtreten.*Gal.S'en aller,ſe retirer,ſe partir. Hiſp.Partir de lugar,*]*ἀφίσταμαι*,ex abs,& cedo,ſignificat recedo.Hirc.5.bel.Afr.Cōſpexit Labienum ab ſuis copijs lōgiùs abſceſſiſſe,[*Diſcoſtarſi,*] Abſcedere ſine ꝓpoſitione,apud Liu.6.Bel.Pon.A quo Abſceſſus,& abſceſſio,q̄ ferè idē ſignificant,affectus locus in corpore,quo abſceſſit. i.confluxit mali humoris copia, [*Apoſtema,*] Aliqn tn abſceſſus dr concurſus mali humoris in aliquā partē corporis. Celſus lib.5.c.18.Prodeſt impoſitum minutis & maioribus abſceſſibus.

ABSCIDO,p.p.a.3.*Tagliare* גאר ghaddah.Ger.Abhauwē,abſchneiden.*Gal.Trancher,ſeparer,couper.Hiſp.Cortar de alguna coſa,*]*ἀποτέμνω*,ex abs,& cedo.Oui.13. Met. Abſcidit iugulo pectuſque humerumque ſiniſtrum.Et abſciſſus,a,um.Cicer.de prou.

ABSCINDO,dis.a.3. [*Tagliar via*]*ἀποκόπτω*, idē q̄ abſcido.Virg. Aen.3.Heſperium Siculo latus abſcidit. & Luc.lib.3.Abſcidit impulſu vētorum.Liu.9.ab vrbe.Abſciſſus,a,um,abruptus,a,um.Cic. Liu.Inuenitur & cōparatiuus apud Valerium li.6.Charonæ præfractior,& abſciſſior iuſtitia ad cruorem vſque.

ABSCONDO,dis,di,ditū,a.3.occulto,celo,abdo,abtrudo,retrudo,opprimo,*Aſcondere.* טמן tamē.*Gal.Cacher,muſſer.Hiſ.Eſconder,*]*ἀποκρύπτω*.Col.lib.de arboribus,cap.7.Radices i terram abſcōduntur.A particip.Abſconditus,tior aduer. Abſcōditè,[*Occultamente.*] Ci.2.de Finib.Abſconditè differuntur.Plin.lib.8.c.16.Abſcōſio, dixit,a ſupino abſconſum.

* ABSENS,& abſentia, vide.Abſum.

ABSENTO,tas,a.1[*Allōtanare*] הרחיק hirchik,abſētē facio.Claudianus,Vetiamq;dearū Colloquio patris procul abſentauerit aſtris.

ABSIMILIS,[*Diſſimile,*]*ἀνόμοιος*,diſſimilis.Frequēs é hui* vocabuli cum negatione vſus, vt,Haud abſimilis;nec ſignificat,valde ſimilis,ſed aliquātulū ſimilis.Pli.l.8.c.33.Roſtrum haud abſimile ſimillo.Suet.i Oth.Nō abſimilis Tiberio principi fuit.Et Col.l.6.c.17.

†ABSILIO,is,ire,ex Ab & Salio,ſaltu alicunde recedo.*ἀπαλλομαι*. Saltar in dietro.Germ.Hindam ſpringen.Lucr.6.Aut procul abſiliebat,ut acrem exciret odorem.]

† ABSINTHIVM,n.2.[Aſsēſo.*ἀψίνθιον*.Germ.wermuet.]Herba amara à qua populi cognominari,q̄ iuxta Pontū habitāt,ubi mōs eiuſdē noīs habet.Ouid.5.Tri.Cena prius gelido deſint abſinthia pōto.

† ABSINTHITES,æ.m.1.Vini factitij genus eſt cum abſinthio decocti,aut alio quouis modo abſinthio conditi. Eius confectionem docet Plin.lib.14.c.16.]

ABSIS,ſidos,formicis curuatura.Cæcil.in epiſt.

ABSISTO,ſtis,n.3.[*Star lomano,partirſi* סור ſar. *Gal.Se retirer arriere, ſe tenir loin.Hiſp.Alexarſe d'algun lugar,*]*ἀφίσταμαι*,diſcedo.Iūgitur frequēter ablatiuo ſine præpoſitione.Vir.6.Aen.Totoq; abſiſtite luco[*Diſcoſtarſi,*]&c i 7.Nec cuſtos abſiſtit limine Ianus.Qñque ſupprimitur ablatiuus.[*Fermarſi.*]Virg.Nec prius abſiſtit,q̄ ſeptē ingentia uictor Corpora fundat humi.Qñque abſiſtere ponitur pro deſiſtere,[*Laſciare.*]Liu.li.8.Legatos miſere ad Conſulē,vt abſiſteret obſidione.Claudianus,Abſiſte rogari,[*Non ti far pregare,*]Abſiſtitur.īpſonale Liu.1.bell.Pun. ſi nō abſiſteret bello.Abſiſtēs,partic.Liu.4.bel.Pun.Cōtrariū eſt Aſſiſto,*παρίστημι*.

ABSOLVO,uis,a.2.ſicio,cōficio,trāſigo,ſinio.libero,ſoluo,[*Abſoluere,* חרץ hitſdick.Ger.Entledigen,ledig machen.*G.Delter.abſoudre.del.urer.Hiſ.Deſatar lo atado,abſoluer.*]*ἀπολύω*, q̄ ligatū erat diſſoluo.Interdū ſignificat pficio,[*Cōpire.*]Gel.li.2.Nono & quadrageſimo die totus homo i vtero abſolvitur.Itē abſoluere, eſt liberare[*Liberare*]Li.li.2.Leges q̄ Cōſulē Regni ſuſpicione abſoluerēt.Sed cū de peccato agitur,genitiuū regere poteſt. Cic.2.ad

Her.

Her. Iudex absolnit iniuriarū illum. Pl. l. 14. Eū cædis absolutum. Item tradere. Plau. in Amph. Vno vt labore absoluat ærumnas duas. Item expedire. [*Espedyr*] vt apud eumdem in Curcul. Te absoluam, quæ aduenisti gratia. Et in Epid. Te absoluam breui. Absoluere creditorem, aut quemuis alium, qui pecuniam petat. Ter. in Adelp. Ad forum ibo, ut hunc absoluā. Vbi Donatus, Vt hunc reddito illi precio, dimittam. Hinc absolutio, teste Cic. li. 1. de Inu. est, per quā omnia, quæ incidunt in catusam genera, de quibus postea dicendū est, amplectimur partitione, sed sic apud Rhetores accipitur. Propriè aūt, perfectionē significat, [*Perfettione*] Ci. Virtus rationis absolutio definitur. Ponitur & pro liberatione a crimine, [*Perdono.*] Ci. pro Fonteio. Magna causa absolutionis hæc est. Et absolutus participium.

ABSOLVTA, iudicialis cōstitutio, ἀντίληψις, est, teste Ci. li. de Inu. 1. quæ ipsa in se nō ut negocialis implicitè, & absconditè, sed patētius, & expeditius recti, & non recti quæstionem continet.

ABSOLVTORIVS, a, um [*Absolutorio* פטורים matsdik. Ger. Daszu der entledigung gehort. quod absoluit. Suet. i Aug. Duas tabulas, dānatoriam, & absolutoriā. & Asconius Absolutorium, rij, neu. gen. remedium liberans. Plin. lib. 28. cap. 6. Clauum ferreum defigere, in quo loco primum caput defixerit corruens morbo Comitiali, absolutorium eius mali dicitur.

ABSOLVTVS, pfectus. [*Assoluto, perfetto,*] טמיר meſcillam. Ger. Auſſgemacht, vollkommen. *Gal. absolu. parfait. Hisp. Acabdo.*] Ci. Veram & absolutam eloquētiam. Hīc absolutè. [*Perfettamente, compiutamente.*] Cic. 3. de Fin. Feliciter, absolutè, fortunatè viuere.

ABSONO, nas, p. c. [*Disonare, discordare*] Ger. vbelthonen oder lauten, ἀπάδω, dissono, malè sono. vide Sono.

ABSONVS, na, nū, p. c. o. 1. 2. [*Discorde. Gal. Qui ne sone pas bien, desaccordant. Hisp. Desacordado*] ἄπαδος. quod est praui soni, parumve congruens. Liu. lib. 1. Quorum nihil absonum fidei. Cic. 1. de Or. Sunt quidam aut linguā ita hæsitantes, aut ita voce absoni. Absonus clamor, dissonus. Apuleius de Asino, lib. 1. Illius absono clamore experrectus. Et per metaphoram pro differens [*Differente*] Liu. 7. ab Vrbe. Nec absoni a voce motus erant.

ABSORBEO, bes, bui, a. 2. & absorbo, bis, absorpsi, absorptum [*Ingluire*] בלע balah. Ger. Gar verſchlingen, auſſſauffen. *Gal. Humer tout, engloutir. Hisp. Sorver.*] quasi sorbendo absumo, & propriè de rebus liquidis dicitur. Pli. li. 22. c. 24. Lens optima, quæ maximè aquam absorbet. Transfertur & ad alia, vt si dicas, aqua nauim absorbuit. Transfertur præterea ad res inanimatas. Cic. 2. de Legibus, Ne æstus nos consuetudinis absorbeat. Idem in Bruto: Hunc absorbuit æstus quidam insolitæ adolescentibus gloriæ.

*ABSOLVS, insula in mari Adriatico. Ptol.

ABSQVE, [*Senza,*] בלי bili. Ger. Ohn. *Gal. Sans. Hisp. Sin.* [ἄνευ, χωρίς præpositio separatiua est, vt absque pecunia nō facilè vitā traducas. Aliquando est aduerbium [*Se non*] Ter. in Hecyr. Quam fortunatus sum cęteris rebus, absquè vna hæc foret. Et licet Absq. sit separatiua præpositio, Ab tamen, & Abs, passionem, aut discessionem notant, vt diligor abs te, discedo abs quolibet improbo. Cęterum ab, abs, & au, nihil differre videntur, præterquam incōsonantia: nam vni verbo in diuersis temporibus nō mutata significatione, præposita per compositionem comperiuntur: dicimus enim in præsenti, & eius temporibus, aufero, auferebam, auferā, aufer, auferrem, &c. In præterito autem, & inde deductis abs, vt abstuli, abstuleram, abstulissem, abstulero, abstulisse. Porro in supino, & ab eo natis ab, vt ablatum, ablatu, ablatio. Mirum autem est, quod Que particula, quæ cum alijs significationē auget, siue affirmatiuam, vt atque; siue negatiuam, vt neque, cum abs posita mutet: nam absque, ferè idem est quod sine.

ABSTEMIVS, a, um, o. 1. 2. [*Quello che non bene vino.* Germa. Der Kein wein trinckt, der sich vom wei enthaltet. *Gal. Qui ne boit point de vin, Hisp. Elegnato.*] ἄοινος, qui se a temeto, idest, vino abstinet. Cōponitur ex abstinco, & temeto, quod apud veteres pro vino ponebatur. Ouid. lib. 15. Vina fugit, gaudetque meris abstemius vndis. Varr. de Vita P. R. lib. 1. Abstemias mulieres. Gellius lib. 10. c. 23. Mulieres Romæ, atque in Latio ætatem abstemias egisse.

ABSTERGO, gis, a. 3. [*Nettare. Gal. Torcher, netter, Hispan. Limpiar*] vel abstergeo. Pla. in Asi. Labellum abstergeas.

ABSTERREO, es, a. 2. repello, prohibeo. Cic. 4. Ver. a pecunijs homines absterrere. Absterritus, part. Liu. lib. 65. Solitudine absterriti.

ABSTINENTIA, æ f. 1. *Astinenza.* Germ. Enthaltung. *Gal. Abstinēce. Hisp. Aquel refrenamento de lo agen abstinencia,* ἐγκράτεια, est virtus, qua ab alienis abstinemus. Et est abstinentiam viro innocente. Continentia in temperante. Salluſt. Cum modesto pudore, cum innocente abstinentia certabat. Abstinenter, aduer. Salluſt. Modestè se gessit, & abstinenter.

ABSTINEO, abstines, p. c. a. 2. [*Astenere* התאפק hithapek. G. Enthaltē, sich messigen. *Gal. Abstenir, se deporter. Hisp. Se refrenar de tomarlo agena abstener* ἐγκρατεύομαι, ex abs, & teneo, significat tempero. Ter. Non inuitū abstineo. Cice. in Ver. Act. 2. Abstinent ī hoc iudicio manus animosq; ab hoc scelere. Iungitur quandoque cum præpositione. Plaut. in Amph. Hic à me vt abstineat manum? & sine

præpositione sæpe apud Cic. Abstine te apud Plau. in Amph. prò arcere. Fœdis me impudicis abstines. Abstinetur impersonale. Li. lib. 5. ab Vrbe. Ab inermi abstineatur.

ABSTO, stas, stiti, stitum. & abstatum [*Star lonrano.*] ἀφίστημι, longè; sto. Hor. in arte poet. Vt pictura poesis erit, quæ si propius stes, Te capiet magis, & quædam si longius abstes.

ABSTORQVEO, a. 2. vide Torqueo.

ABSTRACTVM, n. 2. [*Astratto*] τὸ ἐξ ἀφαιρέσεως τὸ κεχωρισμένον. ab abstracto fit, definiturq; a Logicis hoc modo: Abstractū est, quod significat formam aliquam, cum exclusione subiecti, vt albedo. Concretum est, cō significat eandem formam, cum hærentibus subiecti, vt album. Et hæc aliter dicuntur Denominans, & denominatiuum, vt est apud Arist. in anteprædic.

ABSTRAHO, is, a. 3. abripio, euello, auoco, abduco G. Abbrechē mit gewalt. *Tirare per forza. Gal. Entrainer, tirer p force. Hispa. Sacar otomar por forza,* ἀποχωρίζω, quasi per vim aufero. [*Liberare.*] Ci. li. 1. Tus. Mors nos à malis, nō a bonis abstraxisset. Cæs. 7. bel. Gal. Cædes faciūt, in seruitutē abstrahunt. Eius contrariū est. Atraho.

ABSTRINGO, is, a. 3. *Scioglire,* soluo. Li. Laxaret pedē abstricto nodo.

ABSTRVDO, dis. p. p. a. 3. *Ascondere, serrare dentro.* G. Verbergē, verstossen. *Gal. Cacher & serrer. H. Encerar por fuerza,* ἀπωθῶ τῆς ex abs & trudo, abscondo; sed Ser. auctore differunt, q. abscōdere sit ex industria, abstrudere a natura. Vir. Vt venis silicis abstrusū excuderet ignē. Pla. i prol. Aul. Domo sublatū varijs abstrudit locis.

ABSTRVSVS, a, um, o. 1. 2. *Nascoso,* נסתר nistar. Ge. Verborgē, heimlich. Latens. Cic. 4. Acad. Disputatio paulo abstrusior; & dicitur ab strusus homo, qui suum secretum magnopere celat. Tac. Annal. lib. 1. Hæc audita, quamquam abstrusum, & tristissima quæque maximè occultantem, Tiberium perpiere.

ABSVM, n. a. remotus sum, disiunctus sum, ab horreo, desum. *Esser lōtano;* רחוק hirchik. G. Abwesend. *G. Estre Absent. Hisp. Star absēte de lugar alguno,*] ἄπειμι. longè sum, ex ab præpositione, & sum. Sal. Neq. ānus, neq. corpus a vobis aberit, *Discostarsi, esser lontano.* Liuius. Castra viginti millium spacio aberāt. Cel. lib. 6. Tabulata inter se minus trinis pedibus absint. Liu. li. 6. Absit verbo inuidia. Hinc absens, sicut a præsum præsens. Vlp. Absentē accipimus eū, qui non est in loco, in quo petitur: non n. trans mare absentem desideramus, & si forte extra continentiam vrbis sit, abest. Cæterū vsq; ad continētiā non abesse videbitur, si loco latitet. Abesse aūt nō videbitur, qui ab hostibus captus est, sed qui a latronibus detinetur. Paulus. Abesse res videtur, si vestimētū scissū reddatur, vel res corrupta, sit veluti scyphi collisi, aut tabula rasa, pictura, qm̄ earū rerū preciū non in substantia, sed in arte sit positū. Itē, si eā dns rem, quæ sibi furto aberat, ignorans emerit, rectè dī res abesse, ēt si id postea ita esse sciret: quia vī res ei abesse, cui preciū abest. Abesse etiam scribit Caius, [*Non trouarsi.*] quæ ī rebus humanis non sunt. Abesse, absolutè ēt ponitur. Ter. in Eu. Domini vbi absūt. Dicimus præterea, Culpa à me abest. *Esser innocente.* Cic. ad Cornif. Quicquid acciderit, a quo mea culpa absit. Abesse interdum diuiditur ī partes duas. Cæsar. Erat ab oppido mil. passuum tria. pro aberat, Dicimus autē more Att. absente nobis. [*In nostra assenza,*] & præsente nobis, pro absentibus, & præsentib. nobis: sicut, Aperite aliquis actutum, apud in Adel. & Plaut. in Amph. Nec nobis præsente quisquam aliquid ausi sunt. Ab absens fit absentia. L. Ant. in epist. ad Cic. lib. 14. ad Att. Cic. in Pis.

ABSVMO, mis, p. p. a. 3. [*Consumare,* כלה chillah. Germ. Verzehrē, verthun, verbrauchen. *Gal. Consumer, mettre a fin, Hisp. Gastar en mala parte,*] ἀναλίσκω, cōsumo. Ouid. li. 1. Fast. Quærere vt absumāt, absumpta requirere certant. Pli. li. 16. Corpora defunctorum absumi intra quadragesimum diem. Iustinus, *Annegare, sommergere,*] Aquarum illuuies partē Græciæ absumpsit. Pla. in Mostel. Absumpti sumus, pro actum de nobis est. Dicimus, & Absumi fero, veneno, morte, Cic. & alij.

ABSVRDVS, a, um, o. 1. 2. [*Sconueneuole,* לא יאות lo raui. Ger. Vngeschickt, vnbequē, nicht geziemend. G. *Absurde, mal conuenable. Hisp. Cosa digna de non esser oyda,* ἀπρεπής, inconueniens, stultum, deforme. Cic. in Lel. Potest ne quicquam esse absurdius, quam quo minus vitæ restat, eo plus viatici quærere? Absurdè. Cic. de Fin. Dicit absurdè.

ABSYRTIDES ἀψυρτίδες, Insulæ in Adriatico mari. Pl. li. 3. ca. 26. Absyrtides à Græcis dictæ, a fratre Medeæ Absyrto ibi interfecto. Pōpon. In Adriatico sunt Absorus, Celadusa, Absyrtis, Issa.

ABSYRTVS, m. 2. ἄψυρτος Aeetæ Colchorum regis filius, quem Medea soror lacerauit, iuxta fluuiū Absyrtū, in quē cōuersum ferūt poetę. Sed aliud scribit Orph. in Argo. lib. 1. & aliud Apollonius Rhodius, & Luc. Theon. & Sophocleus. Plurimi fuerunt, q apud Græcos Argonautica scripserūt, & dicūt Iasonē Medeā ad Pheneas adduxisse adhuc intactā, Absyrtūq; fratrē grādi multitudine armatorū sororē & Iasonē subsecutū, adeo vt Arete vxor Alcinoi regis Phæacū, & ipse rex statuerint reddi, si intacta esset. Quo cognito, cum ea dormiuit, & eo modo habuerunt discedēdi facultatē. fuit & Absyrtus scriptor Græcus, qui scripsit de medicandis equis, & de cura animalium, & eorum medicina, eumq; pulcher

timum,& emendatiſſimum habet Antonius Vicecomes Mediol.

ABVDIACVM,vrbs Germaniæ,Ptol.

ABVERTO,tis,ti,ſum,a.3.ἀνατρέπω abuertere antiquum verbum,pro auertere.Pla.Ab ſaxo abuerti fluctus,ad littus ſcapham.

ABVLA,f.1.vrbs Hiſpaniæ,Ptol.

ABVNDANTIA,f.1.copia,vbertas,affluentia,magnitudo,copia rerũ. *Abondança.*G.*Abondance,ſo:ſon,plante.Hiſp.A quella abrade abũ dar vſer copioſo.*Germa.Vberfluß. *Δθυία.*]Cic.& alij.Abũdãter, [*Abondeuolmente,copioſamente.*]Cic.2.de Or.Copioſe, & abũdã ter loquantur.Abundè ab abunde,copiosè.Suet.in Cæſ.Se glorie abundè adeptum.Abundè eſt.Vir.7.Fraudis abundè eſt. Abũdè cũ ſubſtantiuo noũe.Sall.id Iug.Parentes abundè habemus.Abũ dè & cum adiecti.Idem eodem loco. Abundè magna præſidia.

ABVNDO.as,n.1.affluo,redũdo,circũfluo,magnã copiã habeo[,*Abõ dare,*נתר nathar.G.Vberfluеſſig ſein,die volle haben.*Gal.Eſſjan dare par deſſus eſtre plein iuſque a dehors,abonder.Hiſ.,Abonder y ſer copioſo,*] *ἀνατίω,*ex ab & vndo,vt quidam aiunt:eſt.n.abundare tractũ ab amnibus,qui quò magis augentur imbribus, eo maioribus vndis eriguntur.[*Predurre venerare.*]Ci.de Sen.villa abundat porco,agno,hœdo.Dicitur etiam quis abundare,qui ſucceſſu proſpero affluit.Ter. in Phor.Amore abundans. Abundare cum genitiuo venuſtè dictum à Lucilio,[*Eſſer ricco.*]Quarum & abũ demus rerum,& quarum indigeamus.Abundare etiam abſolutè poſuit [*Moltiplicare.*]Vir.lib.4.Georg.Abũdabat fluidus liquor, Hinc abundãs,[*Ricco,*]pro diuite,& pecunioſo.†Inter Abũdare, et Redundare hoc diſcriminis eſt:abundat non quod ſuperfluũ eſt,ſed quod eſt copioſum & cumulatũ,Redundat, quod eſt ſuperuacaneum.]

ABVNDVS,m.2.Britanniæ fluuius maximus.Prol.

†ABVOLO,as.n.1.p.c.*ἀδίστημι.*volãdo diſcedo.Cic.2.de Fi.Fluit igit voluptas corporis,& prona quæq.abuolat. Alij legũt auolat.

ABVSQVE,[*Infin la* מן *min,*]adu.modò tẽpus,modò locum ſignifi cãs,poetica vox,pro vſque ab.Plaut.in Amph.Pugnata pugna ab vſque mane ad veſperum.Vir.Siculo proſpexit abuſq; Pachino.

ABVS,pars Tauri montis.Strab.lib.14.

ABVTOR,p.p.d.3.aliquo modo nõ rectè,vel non ſuo loco, vel vt nõ cõuenit,vtor,*Mal vſare.*G.Misbrauchen.*Gal.Abuſer,faire abuz,* *Hiſ.Vſar mal de alcuna coſa,καταχρήομαι,*re aliqua malè vtor.Pl. ĩ Aſin.Vbi illa,que dedi ante?C.abuſa,[*Straciare.*]Ci.Noli abuti nimis patiẽtia noſtra.Donat*:Vtimur cum honore,abutimur cũ iniuria.Vtimur ijs rebus,quæ nobis vtentibus permanent, abutimur ijs,quæ nobis vtentibus pereunt.Ex quo Vſus,& Abuſus,vi dentur contraria:nam vſui eſt ager,domus; abuſui,vinum,oleũ, & huiuſmodi.Cic.in Top.Per translationem verò dicimur abuti,cum fruſtra tempus in aliqua re conterimus.Terent.In ſcribẽdis prologis operam abutitur. Dixit & Plaut. cum accuſatiuo in Bacch.Nos aurum abuſos.Abuti veteres paſſiuè dixerunt.Varro apud Priſc.li.8.Inde Abuſus,participium in eadẽ ſignificatione, Ibidẽ,Hortenſius,abuſis iam omnibus locis.Abutendum ſe permittere,dixit Suet.in Galba,Abuſus,us,uſui.Fab.lib.3.ca.3.Hinc per abuſionem poſita,Abuſiuè, aduerbium. [*Impropriamente.*] Impropriè,contra vſum.

ABYDENA,o.n.2.[*Vaſo,*]*ἀστιοφώματα ἄβυδηνα*, dicuntur fictilia,ac nullo digna precio,quod Abydeni velut molles, & laſciui haberentur.Paul. ex Suid.

ABYDENI,m.2.populi,*ἄβυδηνοί,*ab Abydos Ciuitate Aſiæ, qui cũ a Philippo Macedonũ rege ita obſiderẽtur,vt ſalutis ſpes nulla ſupeſſet,in eam rabiem ſunt accenſi,vt repente ad cedes coniugum, liberorumq; diſcurrerent, ſeq; ipſi pariter omnes læti interficerent.Liu.lib.31.

†ABYDOCOMAE,p.c.*ἀβυδοκόμαι.*Dicunt ſycophãtę,à verbo *κομάω,* quod eſt,efferri,& parum modeſte ſe gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni,quod inſignes artifices eſſent calumniarum,eoq; ſibi nomine placerent.]

ABYDON,onos,f.3.regio Macedoniæ, de qua Steph. & Suid.

ABYDOS,p.p.f.2.*ἄβυδος,*vrbs Aſiæ à Mileſijs cõdita,Gyge Lydorum rege permittente,qui totius Troadis imperium habuit: Cui Seſtos in Europa opponitur,intercedente anguſto mari, à caſu virginis Helleſponto nuncupato,id cum Aſiam ab Europa diuidat, Xerxes Perſarum Rex ponte coniunxit.

ABYLA,p.p.f.1.*ἄβύλα,*mons excelſus Mauritaniæ,Calpæ monti,qui ĩ Hiſpania eſt,oppoſitus,quos ambos Herculis columnas dicunt. Stephanus Byzantius,Dionyſius Afer.Euſtathius. Et notandum, Alybam,dici a Græcis,non Abylam,forte per Metatheſin.Eſt & oppidum Syriæ.Plin.lib.5.c.1.

*ABYRTACE,n.3.apud Medos erat edulij genus ex porro,cardamo, allio,granis mali punici,& ſirapi,aliiſque rebus confectum.

ABYSSVS,f.2[*Abiſſo.*בתהום *tehom.*G.Ein groſſe tiefe des waſſers, ein abgrund.*Gal.Abiſme.Hiſ.Ab ſmo.*]*ἄβυσσος,*aqua vergens in immenſam profunditatem.Otis,inquit Aug.aqua,omnis humida natura,atq; ſubſtantia circumquaq; diffuſa per maria, & flumina,& antra,& per occulta,ſimul vno nomine abyſſus vocatur.

*ABZOAE,p.c.m.1.populi ad Oceanum Scythicum.Plin.li.6.c.13.

AC,coniunctio copulatiua eſt,*καὶ.*[*Et,*]vt doctus ac iuſtus es.Aliqñ aduerbium eſt,& accipitur pro quàm,ſ,vt,Haud ſecus ac iuſti faciunt,[*Non altrimenti che*]Ac,in principio ſententiarum correctendi vim habet.Cic.1.de Ora.in præcipio.Ac primo quidẽ totius orationis ignari.Aliquando,vt decet Donatus,ſignificat contra quam.Ter.in And.Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie,ac velui dicere.Etiam ac,& ac ſi.[*Non altrimenti che*] venuſtè ponuntur poſt perinde,pro ita,vt Superbit perinde,ac ſi rex eſſet.

ACA,f.1.*Ἄκη,*ciuitas Phœnicũ,poſtea Ptolemais dicta.Strab.lib. 6. Pl.lib.5.c.19.

ACABE.mons Aegyptius.Ptol.

*ACABIS,ciuitas,Africæ,Ptol.

ACABO,p.c.m.3.animal multũ valens vi medica,in deſertis Arabie.

ACACALIS,f.3.*ἀκακαλὶς.*ſemen fruticis in Aegypto neſcẽtis ſimile fructui Tamaricis.Parthenias:Fuit & hoc nomine filia Minois regis ab Apolline viriata. Apollonius poeta Argon.& dicit innocentia,ſimplicitas, animus ab oĩ terrore liber,itaque Democritus Philoſophus ſummum bonum conſtituebat, Ci.lib.5.de Fin. Id enim ille ſummum bonum,euthymiam, & ſæpè acaciam appellat,id eſt,animum terrore liberum.

ACACIA,f.1.*ἀκακία,*genus ſpinę, & ſuccus ex illa,Plin.lib.24.c.12.

ACACVS,o.1.2.acaca.[תשים tamũ.Ger.Vnſchuldig,nicht boeſe ſeyn tig.*ἀκακος,* purus,ſimplex,apertus, non verſutus. Dionyſius ad Demophilum ſcribens,oſtendit acacos eſſe,quibus alienum mores non ſunt formidoloſi: ex ſuo enim animo alienum æſtimant animum,vt ſit acacus minimè ſubdolus,aut ſuſpicioſus.

ACADEMIA,f.1.[*Academia*]*ἀκαδημία,*loc* nemoroſus,ab Athenis mille paſſib.diſtans,ab Academo heroe:vide Laertiũ in Platone. Ibi natus eſt Plato,& Philoſophiã magna diſcipulorũ frequẽtia profeſſus eſt:unde & eius ſectatores Academici uocati ſunt,ſicut a Stoa,Stoici. Antea per E,ſcribebatur.Ecademia.Fuit & Academia villa memoratu digna,ab Auerno lacu Puteolos tendẽtibus impoſita litori,celebrata porticu & nemore,quam Ci.Academiã uocabat ab exẽplo Athenarum,ibi compoſitis uoluminibus eiuſdem nominis,in qua & monumentũ ſibi inſtaurauerat. Hec Pli. li.31.c.2.Erat autem Academia gymnaſiũ inferius,cũ ſuperiori gymnaſio nomen eſſet Lyceum,quæ & inferior ambulatio,& ſuperior dicebatur.Lyceum uero rectè ſcholæ Ariſtoteliceæ.Academici poteſt quælibet litterarũ ſchola inſignior,atq; celebrior.Huius noĩs academia peregrinatur a Cicerone.In q.academia umbrifera,nitidoq;Lyceo.Sic & ĩ alio verſu Laureę Tullij:Atq;academiæ celebratã nomine uillã.Verum alij cã corripiũt,ut Claudianus:In Latiũ ſpretis academia migrat Athenis.Sidonius:Obduruet & quamquã totis academia ſectis.Ratio eſt: quoniã eſt una de dichronis.Sic.Vir.de Sycheo.Hinc academicus,ca,cũ,*ἀκαδημικὸς,* qui academicos ſectatur,uel ad academiam pertinet.

ACADINVS,m.2.*ἀκάδινος* Fons iuxta Palicos in Cicilia manat,ĩ quo tabellas inſcripto iuſo,ſi rectè iuratũ foret,ſupernatare, neque liquore perfundi aſſerit Ariſtoteles: ſi perperã,protinus in profundum rapi,neque apparere ultra,Alexander ad Alex.lib, 5.c.10.

ACAENA.æ,f.1.*ἄκαινα,* turga pedum decem, qua demetiebãtur agros.uide Carliem,lib.antiq.lect.4.c. 29.

†ACALANTHIS,thidis,f.3.Auis eſt, quam alij acanthidem, alij carduelem uocant.Virg.3.Georg.Reſonãt acalanthida dumi.Sic legitur ui omnibus antiquis codicibus,teſte Pierio,nõ,acanthida.]

ACAMAS,m.3.promontorium in Cypro,unde Cyprus antea acamãtis uocata.Strabo.lib.14.

ACANTHICE,es,f.1.lacryma helxines herbæ.Plin.lib.21.cap.16.

ACANTHION,n.2.ſiue acanthium,thij,ſpinæ genus.Pli.li.10.c.12.

ACANTHIS,thidis,f.3,Gardelino,Ger.Ein diſtelvogel]*ἄκανθις,*auis ſtridula,quæ & carduelis,ea ſpinis & carduis paſcitur:nã *ἄκανθα* ſpina,*ἀκανθὼν* ſpinetũ.Hæc & Acãthidis uocatur,quæ lino ĩtexit nidũ.Alij Argathylin uocant,de qua Plin.lib.10. c.74. Acanthis in ſpinis viuit.Acanthis eſt etiam genus herbæ, quæ Latinè Senecio dicitur.Plin.lib.25.c.13.

ACANTHVS,m.2.Ger.Vuelſch Beerenldaun *ἄκανθος,* puer in floręſtui nominis conuerſus.Vir.Et circumtextum croceo uelamẽ acãtho.Plin.lib.22.docet,acanthum eſſe herbam topiariam, lato lõgoque folio margines crepidinum uestientem.Inde ponitur pro flexuoſo ornatu.Quidam putant herbam eſſe ſimilem ſpinæ albæ,& hęre folia minora & aculeata lanugine.Seruius in Pollione dixit,eſſe arborem ſemper florentem,quaſi ſpinis plenam; nã eſt ſpinoſa,quæ in Cyrenaica inſula abundat.Vir.lib.2.Geor.Sẽper frondentis acanthi.Hinc acanthinus,na,num,quod eſt acanthi,aut acantho ſimile.Pli.lib.25.c.7.Eſt etiam hoc nomine oppidum in Macedonia, ſiue Aetolia,quæ eſt urbs Athamanum, in qua mutas eſſe cicadas Stephanus ſcripſit.

ACAPIS,p.c.m.3.fluuius Aſiæ apud Lazos populos.

ACARNA,n.2.†Legne ſecche,che nel'ardere rõ faciano fume:Ger. Durr und wol ertrucknet holtz, das nicht taucht vnd dampfft.] *ἀκάρνα,* ligna,de quibus eſt titulus apud Martialem in Xenijs cauidentur eſſe,quæ Vlpiano dicuntur ligna cocta, ne fumum faciant.

cissimam ἀκαθαρσίαν, sine fimo, interpretatur. Est & mellis genus, quod eadem ratione acapnon Plin. appellat, lib. 2. cap. 16. Stra. Acapnistron. Acapnathysia, sacrificia absque fumo, dicitur de nimium tenui comitio, & in quo nihil cocti obsonij apponitur.

ACARA, p. c. f. 1. ἄκαρα, oppidum est in medio Pannoniæ.

ACARASSVS, oppidum Lyciæ. Steph.

ACARNANIA, f. 1. Ἀκαρνανία. Epiri pars quam Achelous ab Aetolia diuidit. In hac est oppidum Leucas. Est & regio quædam parua ī Aegypto dicta Acarnania, vt scribit Seruius ī lib. 5. Aen. Et Ciuitas non procul à Syracusis, ut inquit Cic. in Ver. in qua Olympij Iouis antiquissimum fuit fanum.

ACARNE, acarnes, f. 1. marinus piscis, Plin. lib. 32. c. 11.

ACARON, p. c. f. 3. ciuitas Palestinæ, quæ Cæsarea uocatur; & arboris genus, Plin. lib. 15. c. 7. aliàs Accaron.

ACARVS, ri, m. 2. [Ger. Ein milb die im wachs wechst.] tineæ genus in cera nascens, omnium animalium minimum, Ἀ'πὸ τοῦ ἀ'καροῦς, quod est indiuisibile. Arist. lib. 5. de hist. anim. cap. 32.

ACASTA, f. 1. Ἀκάστη, Nympha Oceani & Tethyos filia.

ACASTVS, m. 2. Ἄκαστος, Peliæ & Thessalorum Regis filius.

ACATALECTOS, Ἀκατάληκτος, uersus, cui nulla syllaba deest: contra Catalecticus, cui vna deest syllaba.

ACATALEPSIA, f. 1. ἀκαταληψία, ὁ incprehensibilitas, qua dictione vsus est Cic. ad Attic. lib. 13.

ACATALEPTON, ἀκατάληπτον, quod comprehendi non potest. Sic interpretatur Cic. lib. 4. Acad. quæst.

ACATIVM, n. 2. ἄκατον genus nauigij actuarij. Pla. sed Pollux scribit velum in naui maximum esse, sicut minimum, dolonem; tertium quod retrorsum panditur, epidromum. Plī. lib. 9. c. 30. Concham esse acatij modo carinatam.

ACCA Larentia, f. 1. Faustuli vxor, quæ Romulum, & Remũ lactauit, & aluit, Lupa dicta, quod nobile scortum fuerit, & tales nuncupantur lupe, ob auaritiam, cuius pudicitiam prostituũt; hodieque cellæ talium Lupanaria dicuntur.

ACCEDO, is, p. p. n. 3. adeo, venio, appello, addor, seu adiũgor) (Decedo. *accostarsi.* קָרַב nighghasch, קִרְאֵ Karab. G. Hinzugehn, zunei gen, zuſuegen. *Gal. S' approcher, se tirer pres d'aiomdre. Hisp. Allegar se alugar, acerca cosa.* προσχωρέω, adeo, appropinquo, Ter. in Adel. Accedam ad fores. Vir. li. 1. Aen. Penitusque sonãtes Accestis scopulos, pro accessistis, per syncopen: cõtrarium Abscedo. Accedere quandoque est assentiri. [*Consentire,*] Pla. in Aul. Accessit animus ad sententiam, Quandoq; adiungere. [*Aggiongere, congiõgere*] vt, hoc calamitatibus meis, vel ad calamitates meas malum accessit. Liu. Hæc tibi à me dotalia dona accedent. Ci. pro Ros. Ame. Eo accessit studium doctrinæ. Accedere etiam similitudinẽ significat. [*Somigliare,*] Cic. pro C. Rabirio. Acceditur, impersonale apud Cic. pro Cec. Ad eas cũ accederetur. Ab accedo pro adueniо, fit Accessus, sus, sui. Ab accedit pro adiungitur fit Accessio pro adiectione, & incremento, & contrarium decessio. Cic. 3. Of. Eorum neq; accessione meliorem, neque decessione peiorem.

ACCELERO, ras, p. c. n. 1 [*Andare in fretta, affrettare,* מָהַר miher. Ge. Eylen, schnel gehn. *Gal. Auancer, haster. Hisp. Appreserarse a otro è venir.*] σπεύδω, propero festino, Cic. in Catil. Si accelerare volẽr. Cæs. 1. Bel. Ciu. Iter accelerat. Hinc accelerare, raptim aliquid facere, maturare.

ACCENDO, dis, di, sum, a. 3. [*Accendere,* מָהַר miher. Ger. Anzundẽ, *Gal. Allumer, enflamber. Hisp. Encender,*] ἄπτω, ex ad, & cando, a, in e, mutato, licet non sit in vsu; non a Candeo, (vt quidam putauerunt) quod est neutrum: Accendo v. actiuum. Est autem Accendere, ignem excitare, inflammare. Cicer. de Vniuers. Deus ipse solem, quasi lumen accendit. Per translationem est instigare, & animare, [*Instigare,*] Virg. Martemque accendere cantu.

ACCENSI, m. 2. עִמָּרִים sciotersi. Ger. Die Statknecht oder weibel. vt Marcellinus scribit, genus militum erat administrantibus proximũ, dicti: quod ad necessarias res sæpius accirentur, veluti accersiti. Festus verò sic: Accensi dicebantur, qui in locum mortuorũ militum subrogabantur, & ad censum adiiciebantur. Idem lib. 1. Adscriptitij veluti quidam scripti dicebantur, qui supplẽdis legionib. ascribebantur: hos & Accensos dicebant. Sed Varro rectius, qui docet accensos ministratores fuisse magistratuum, ab accendo dictos, i. vocando: nam accensus instar præconis ciebat iussu Consulis Quirites ad concionẽ, Plī. li. 7. Adiectus est & meridies, Accenso Consulum id pronunciante. Erant singuli præsidibus prouinciarum Accensi. Quod munus nemini nisi libertis deferebatur, vt scripsit Cic. ad Q. F. Asconius autem sic: Accensus est nomen ordinis & promotionis in militia, & nũc dicit Princeps, vel Commentariensis, aut Cornicularius. † Accensi & Præconis officia in hoc conueniebant, quod vterq; ad imperium nutumq; magistratus præsto esset; verùm in hoc differebant, quod Præco in iudicijs, concione, & Comitijs, si quid pronunciandum recitandumq; esset, alia voce recitabat. Accensus verò homines priuatos ad magistratum accersebat. Inter Accensos & Apparitores hoc interest, quod apparitoris vocabulum generale est, eoq; omnes, qui magistratui soient apparere, eiusq; imperio præsto esse intelliguntur: honestior verò cæteris apparitoribus erat Accensus.]

ACCENTVS, m. 4. pro tono, magis placet vox, sonus. [*Accento,* טַעַם taham, Ge. Der thon der silben in einem ieden wort. *Gal. Accent. elenation ou abaissement de voix en pronunciant. Hispa. Il accento de cada palabra.*] dicitur quasi ad cantus, hoc est, iuxta cantum, quia ad cantilenam vocis nos cognoscere facit syllabas: Græci προσῳδίαν dicunt, quod προσῳδεῖται τοῖς φθόγγοις, a Latinis etiam tonus, & tenor vocatur, quia ibi sonus crescit, & desinit. Definitur a quibusdam quod sit anima verborum: ab alijs, quod sit vox syllaba. Hos veteres nunc moderamenta, nunc accentiunculas, nunc vocalationes appellant. Sunt autem tres accẽtus, acutus, grauis, & circumflexus: acutus dictus, quod acuat & erigat syllabam: grauis, quod deprimat, est enim contrarius acuto: circumflexus, qui ex acuto & graui constat: incipiens enim ab acuto desinit in grauem. Priscianus. Quint. Diomedes.

ACCEPSO, veteres pro acceperim dixere. Pacuuius: Priusquam accepso, quod peto.

ACCEPTILATIO, f. 3. ἀκκεπτιλατιὼ est deliberatio, vt docet Modestinus, & Vlpianus, quæ fit per interrogationem, & responsionem: qua vtrique contingit ab eo nexu absolutio. Dicendo enim: Quicquid tibi per stipulationem promisi, vel ex stipulatu debui, habesne acceptum? Et tu respõdeas, Habeo, acceptũq; fero: quasi dicas: Perinde habeo, ac si accepissem abs te per veram solutionem.

ACCEPTIO, f. 3. verb. ab accipio. Cic. in Topicis.

ACCEPTOR, m. 3 [*Accettatore,*] Pla. ī Tri. verbis falsis acceptator fui.

ACCEPTRICA, tricæ. Pla. in Truc. Nusquam apparet neque datori, neque acceptricæ.

ACCEPTVM FERO [*Confessare il ricenuto,* Ger. Fur entp fangen habẽ] προσαγορεύω, fateor me accepisse, etsi nõ acceperi, cũ nulla solutio interuenerit; sermo familiaris Iurisconsultorũ. Vñ acceptilatio.

ACCEPTVM refero, vide dictionem Referre.

ACCEPTVS, nomẽ, 1. 2. [*Accetto, caro, amato* יָרֵא virth, seh. Ger. Angenehm.] id quod placet. Cæs. 1. bel. Gal. Pisibi acceptus erat. Acceptum accepti absolutè, quicquid ab alijs accipimus. Pla. in Truc.

ACCERSIO, sis, a. 4. *chiamare andare a chiamare* קָרָא Cara, Ger. Zuim beruffẽ, beschicken. G. *appeller a soy. Hisp. Llamar.*] μετάπεμπω. quartæ coniugationis, & verbum actiuũ pro voco. Cicero lib. 4. Tusc. Liu. lib. 3. Sal. in Iugu. Syllã accersiri iubet. Et p accusare, [*Accusar,*] Ci. pro Cælio, Alterũ ambitus crimine accersiret.

ACCERSO, sis, siui, situm, a. 3 aduoco, accio, ascisco, assumo, [*Andare a chiamare.* G. *appeller a soy. Hisp. Ir allamar*] μεταπέμπω, cõiugatio nis tertiæ, ponitur pro euoco, seu ad vocandum eo: actum .n. corporis denotat, sicut cætera in so, terminata, sed in ptcrito, non aũt in præsenti est quartæ, quæ propterea desideratiua a Grãmaticis dñr, quod nunquã fere eorũ verborũ actus sine desiderio fiãt [*Cõdurre, menare,*] Suet. in Cæs. Ter. in And. Obstetricẽ accerso. Fit ãt accerso ab accio: arcesso vero ab arcio, q; idẽ est, cũ apud ãtiquos, ar, pro, ad, poni consueuerat: Accersitus, ta, tũ, partic. vocatus. Cic. de Orat. Cauendũ est, ne accersitum dictum putetur. Accersitus, huius, tus, [*Domanda,*] Cicer. 1. de Nat. Deor. Cum ad eum, ipsius rogatu, accersituque venissẽ. Accersitor, oris, vocator. Plcpi. 101.

ACCIDENS, n. 3. [*Accidente,* מִקְרֶה mickrech. Germ. Ein zuhfall, oder zuhfellig ding, συμβεβηκὸς, quod adest, & abest, preter subiecti corruptionem. [*Circonstante.*] Quint. lib. 5. c. 10. Causa, tẽpus, locus & cetera sunt rerum accidentia.

ACCIDENTIA, æ. f. 1. verbale ab accidit, Plin. li. 32. c. 2.

ACCIDO, p. p. a. 3. [*Tagliare, sfemmare, scarmare, rassottigliare*] מַל mal Ge. Behawen, beschneiden.] extenuo, circũcido, ἀκρόω, ex ad & cædo, [*Esser vinto*] Liu. Prælio vno accisa Vestinorum res.

ACCIDO, p. c. n. 3. euenio, obtingo, aduenio, interuenio. *Gettarsi dauãti ingenocchione, accadere. Gal. Cheoir su, ou pres quelque chose. Hisp. Caer è conteser alguna cosa.*] συμπίπτω, ex ad & cado, & proprie iuxta cado. Et accidere, est gestum corporis in humilitatẽ cadentis ostendere. Suet. in Cæs. Ad genua sibi accideret. Sal. sine ꝓpositione dixit: Quò accidam. Iurisconsulti vsurpant accidere, ꝓ mori, [*Morire,*] vt, Si quid filio meo acciderit. Sed & Suet. in Au. Iulias filiam, neptẽque, si quid his accidisset, voluit sepulcro suo inferri. In tertia persona significat euenire, tã bonum, quàm malum. [*accadere, succedere,*] Ter. in And. Cic. in Lælio: Dicũtur propriè accidere mala, contingere bona, euenire vtraque. Accidit ad animum Cic. Att. Accidisse nihil ad animum tuum. Accidit, absolutè, sequente particula Vt [*auertir, che.*] Cic. 3. Verr. Hinc accidens participium, & accidens nomen.

ACCIEO, ies, iui, itum, p. c. a. 2. [*Chiamare* קָרָא Kara Ge. Herzuberuffen] voco. Pla. in Mil. Ego illum huc accieho.

ACCINGO, gis, a. 3. [*Apparecchiare, ordinare,* חָגַר chaghar. Ge. Sich vmb gurten oder anthun, sich rueſten. *Gal. Se trousser, se mettre à point; s'accoustrer & preparer à quelque cose. Hisp. ponerr chaldas en cinta, apareiarse à hazer alguna cosa.* διαζώννυμι, i. vtra cingo, Vir. 4. Aen. Magicas inuitam accingier artes. Idem 9. Aen. Interdum est parare. Virg. 1. Aen. Illi se prædæ accingunt. Vnde accinctos, vocamus industrios expeditosque cõtra Discinctos, ignauos, negligentesque.

Ac-

Accentio,nis.n.3.hinc accentus,προσῳδία,de quo supra.

Accerso,cis,civi,vel cii,itum,p.p.a.4.[*Chiamare,*קרא Kara.G.Zuihm beruffen.beschicken.προσκαλέω,*ex* ad & cio,aduoco.vnde accitus,aduocatus.Virg.11.Aen.Spem si quam accitis Aetolum habuistis in armis.Hinc accitus,tus,tui.[*Il chiamare*]Vir.Aen.1.Accitu cari genitoris ad vrbem.

†Accito,as.p.p.frequenter accire,προσκαλοῦμαι. Lucr. lib.5.

Accipio,is.3.capio,recipio,tracto,interpretor,intelligo,mutuor. *Pigliare,ricevere;*משא nasa לקח laxah.G.Annehmen,nehmen.G. *Recevoir,prendere.His.Tomar lo que se da.*]λαμβάνω,ḡq; separatur sicut in Capio dicetur.Multi & varij vsus est hoc verbum.Interdum est audire.[*Vdire,*]Ci.in Catone : Accipite veteré orationé Architæ.Interdum sentire[*Sentire.*]Ter.in Heau.Aliter de amore tuo atq;est,accipis.Interdũ cognoscere.[*Intendere*]vt. Accepi, te in patriã reuersurũ.Interdũ cõcipere.[*Produrre*]Vir.li.8. Aen. Vetosis follibus auras Accipiũt.Interdũ recipere.Lucilius:Sic Annibalem acceptũ.Interdũ tractare.[*Trattare.*] tam in malũ , quã in bonũ.Ter.in Adel.Indignis sim acceptus modis.Cic. ãt sæpe accipere nomen,pro eo quod vulgus dicit recipere ad monstrã. Liu.2.belli Punici:Si suum nomen Dictator acciperet.Accipere ætatẽ dixit Pl.li.14.c.7.Cuius dulci admisto, reliquorum duritia suauitatem accipiat simul,& ætaté.Latè patet. hoc verbũ : Dicimus enim accipere cõditionem,colorem,fœdera,libertatem,&c.

Accipiter,m.3.[*Sparviere,*נץ netus.Ger.Ein.Raubuogel,als Habbich,Sperber.]ἱέραξ,ab accipiendis malè alijs auibus, est n.auiũ aliarum rapax. Ter. in Phorm. Non rete accipitri tenditur.Vide Falco.

*Accitana,f.1.colonia,Plin.lib.3.cap.3.

Accius,m.2.ἄκκιος,poeta tragœdiarũ scriptor insignis,natus tragicis parẽtibus libertinis,Marcio,& Serano Cõsulib.eius tragediæ fuerunt clarissimæ grauitate sriarũ,verborum põdere,& auctoritate personarum,testis Qu.li.10.c.1.eum tñ,vt duriusculum notat Cic.ad Att.Sed & Licinius ferreum scriptorem appellabat,q; dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinum,durioré se præstiterit,id quod Quin.pro suo candore in tempora illa reijcit.

Acclamo,as,p.p.n.1.*Gridare,*קרא Kara צהל zahak.Ger. Zuschreien mit erhebter stimm.*G.escrier en la faueur ou defaueur de quelqu'vn fauoriser ou contrad.re par cry.Hi.Dar voces alas vezes de otro,llamar dando voces.*Ci.pro Cec.Popul⁹ acclamauit ita cẽ. Verbale acclamatio ,[*Grido,*]Idem Att.libr. 1. Ex acclamatione Clodij.Acclamito,freq.Pla.i Amp.Facta,i fecta esse acclamitat.

Acclino,nas,a.1.[*Inchinare.*]p.p.a.κλίνω,inclino.Liu.4.ab Vrb. acclinaturos se ad causſam Senatus,pro assensuros causſæ per metaphoram.

Acclivis,p.p.o.3.*Erto.Gal.Eslevè en montant,agupar hault.Hisp.Cosa cuesta arriba.*ἀνάντης , quod est leuiter erectum , & acuminatum:& propriè de ascensu dicitur,quasi in cliuum acuminatum. Ci.Q.Fr.Ea vix pars valde acclivis est.Contrarium est decliue,i clinatum,incuruum.Dicitur ẽt acclivus,a,um;& Decliuus.Hinc acclivitas,Cæs.2.bel.Gal.Pari acclivitate collis. Et dicitur acclivis falsis animus,*Inclinato,*] id est,inclinatus ad falsa.Hor.2.Ser.

Acco,hui⁹,Accus,f.4.ἄκκω,nomẽ mulieris propriũ,quæ eius delirij fuisse proditur,vt cũ se cõtẽplaretur in speculo,imaginẽ suam perinde ac mulierẽ alterã alloqueretur,inueret,submurmuraret, arrideret,interdum cõminaretur,promitteret,subblandiretur,& quicquid cõfabulantes solent,numeris omnib.impleret. Scribũt alij,etiam clauos nonnũquam spongia,veluti malleo impingere conatam.Cęl.lib.9.antiq.lec.27. Hinc qui stultius , aut ineptius aliquid agunt,Accisſare dicuntur, & Accus nomine cõpellãtur.

Accola,p.c.m.1.iuxta habitans:incola eiusdem ciuitatis,id est,ĩhabitãs,& in eo loco natus,[*Vicino habitante,*שכן sciachen גר ghet תושב Tosciau.G.Nachbawr,der bei einem wohnet]πάροικος, vicinus,propè habitans.Valla ait.Incola fit, qui in loco;Accola, qui ad locum habitat.Liu.lib.1.Pastor accola eius loci.

Accolo,lis,p.c.n.3.[*Habitar vicino,*]שכן sciahen.Ger.Beiwohnẽ nachwohnen.*Gal.Demeurer auprés,estre voisin.Hisp.Morar cerca de lugar,*παροικέω,iuxta colo,& de aquis,montibusq. dicitur. Li. li.4.Qui Hetruscum mare,quiq; Tiberim accolunt.Plin.li.4.Accolitur,passiuum.Pl.lib.3.c.1.

Accommodo,as,p.c.a.1.commodo,apto,refero,natiuum meã versſo,& ad tempus togo,adhibeo,aptè colloco.*accõmodarsi,*יתן tixkẽ הכין hechin.Ge.Zufuegen.*Gal.accommoder,approprier.Hisp. ayuntar una a otra,*]ἁρμόζω , [*acconciare, adattare,*]Cic.lib.2.de Orat.Idem lib.1.Offic.Qui se ad Rempub.accomodauere.

Accommodate,& accommodatius.Cice.

Accommodatio,onis.f.3. [*attitudine,*] ipse actus accommodandi Cic.1.de Inuen.Sententiarum ad intentionem accommodatio.

Accommodvs,a,um,o.1.2.[*atto buono,*]Idem quod accõmodatus, aptus,idoneus.Vir.11.Aen:Vallis accommoda fraudi.

Accredo,dis.p.p.a.3.[*Consentire,*האמין heemin,Germ. Glauben geben,mit eines glauben zustimmen,]ex ad & credo,ad id quod creditur accedo,assentior,Col.li.2.

Accredvo,duis,n.3.[*Consentire,*]accredo,Pla. Quicquã accreduas,

Accrisco,scis.n.3.[*Accrescere,aumentare*]יסף Saga.Ger.Aufwachsen.*Gal.Croistre,accroistre.Hi.accrescentar,ò augmentar*]ἀυξάνομαι,vide Cresco.Hinc accretio,onis[*Accrescimento.*]incrementum,Cic.1.Tusc.

†Accvbatio,verbale,Il sedere a mensa,κατάκλισις.Cic.de Sen.Accubatio epularis amicorum.Idem de Offic.

Accvbidvm,n.2.*Letto,doue anticamẽte si mãgiaua,*משכב mischat. Ger.Ein gutschen,oder lo terbeth,auffdem man am tag schlafft. ἀναπαιστήριον,lectus in quo cubatur interdiu.Lampridius,Commodum scribit non accubuisse,nisi in ijs accubitis,quæ plum le porinum habuissent,aut plumas perdicum subalates.Dicũtur & Anaclinteria,apud Florentinos Tuscanica.

Accvbitvs,tus,m.4.[*Lo star in giu*]ἀνάκλισις.ipse accubãtis actus. Plin.lib.18.c.2.

Accvbo,p.c.n.1.accũbo,cubo,discumbo,[*Star appresso.Ga.Gesir'apres,estre couche ou a table.Hisp.assentarse cerca alguno,*παρακατάκειμαι , iuxta cubo. Vir. 6. Aen. Furiarum maxima iuxta Accubat. Pli. in Afi, accubat mecum. Et pro adiacere. [*Esser posto,*] Sueto.in Cæs.

Accvdo,a.3.[*Battere denari,*Pla.in Mer. Tres minas accudere etiã possum.

Accvmbo,bis,n.3.[*Giacere appresso,*שכב sciachan ezel. Germ. zutisch sitzen.]iuxta accubo Pla.in Most.Caue ne in via accumbas.Et accumbere est in cõuiuio esse.Cubabant enim antiqui vescentes.Cice.Pet.Accubueram hora nona.Accumbere ad mensam,est in mensa discumbere.*Mangiare.*Cic. Vatinium criminatur,quod atratus ad mensam accumbebat.

Accvmvlo,las,p.c.a.1.*Ammassare.Gal.ammasser, accumuler, entasser.Hispan.ammontonar sobre monton,*ἐπισωρεύω,quasi ad cumulũ addo.Cice.in Rul.Auget,addit,accumulat.Hinc accumulatè,apud Ciceronem.& accumulatio apud Plin.

Accvro,ras,p.p.a.1.[*Diligentemente curare , accortamente operare ,* מתקן hetim leu תקן hiphKid.Ge.Fleissig versorgẽ.*Gal.Sogner,sement faire ruelque cose.Hispa.Diligentemente curare,*ἐπιμελοῦμαι , diligẽter curo.Pla.in Epid.Accurentur hospites. Cic.de Inu.Melius accurantur.Accurare pensum , prouerbialis sermo. Pla.in Bacc.Ego pensum meum lepidè accurabo,hoc est,curabo vt efficiam,q; mihi mandatum est.Hinc accuratus , [*Diligente,*] qui magnam adhibet curam.Gell.Cultu corporis nimis accurato.Hinc Accuratio,[*Diligentia,*] Cicer. de Cla. Orat. Inueniendis,componendisque rebus mira accuratio.

Accvrro,ris,n.3.[*Correre unitamente,*] προστρέχω,†ad aliquid curro.Pla.Accurro ut sciscam.Cic.2.de Diuin.Accurritur,Impersonal.Tacit.lib.1.Annal.Accurritur ab uniuersis.]

†Accvrsvs, m. 4. verb. Tacit. lib.1. Annal. Accursu multitudinis protectus.]

Accvsabilis,& hoc le,o.3.[*Reprehensibile,biasmevole,*]quod accusatione dignum est,Cic.4.Tus.Quorũ accusabilis est turpitudo.

Accvsativvs,casus,o.1.2.*αἰτιατικὴ*,quia per hunc vel accusamus, vel laudare videmur;vnde & Laudatiuus dicitur.

Accvsatorivs,[*Pertinẽte ad accusa*]κατηγορικός,q; ad accusationẽ pertinet.Cic.pro Cluc.Accusatorio aĩo.Accusatorie. Idẽ in Ver.

Accvsiorvm colonia,vrbs Allobrogum putatur.Prol.

Accvso,as,p.p.a.1.Cãm,vel culpã in aliquẽ cõfero,postulo,insimulo,arguo,cõpello,criminor,cito,nomen defero,diẽ dico,ĩ crimẽ voco,reum facio,in iudiciũ voco,[*Accusare,Ga.Accuser,reprendre.H..Accusar delante es que puede punir,*]κατηγορέω,frequentatiuum,ab accudo,vt docet Prisciantus:ex ad & cuso,q; a cudo dedu cit:ex quo,Incuso,Excuso,& Recuso.Quanq; nõ desint, q; dicãt, Accuso ex ad & cã,seu causor cõponi.Accusare,ait Valla,ẽ apud iudicẽ vel aliũ,& aliqñ apud illum,quẽ accuses,ostẽdere aliquẽ peccasse.Dicimus aũt accuso te illi,apud illũ,vel corã illo,sceleris,aut de scelere.Id obseruatũ fere cõperi,vt q; peccati nomẽ ex primit genitiuo,q; minus,ablatiuo poneretur:vt,Te accusari homicidij,& alio scelere.Exẽpla patẽt apud Cic.& alios,Incusare, est alterius mores reprehẽdere,& plerũq;cũ querela,q; ab illo ĩiuria sis affectus.Qui dixerũt,Incusare,de maiori.dicit:Accusare de paribus,vel minorib.errant.Cæs.in 1.Com.Vehemẽter Cẽturiones incusauit.Diom.Incusante Cic.Catilina cõuictus.Tacitus.Intemperiem cęli incusante. Hinc Accusator , & accusatrix.

†Acedia,ἀκήδεια.Latinè pigritia,tristitia,tædium.]

Acedici,m.2.populi in Italia.Plin.li.3.c.12.

Acela,f.1.ciuitas Lyciæ.Steph.

Acelvm,n.2.oppidũ creditur in Taurisco agro:vnde Acelinus Romanus sutitia famosus inter recentiores historias auditur.

Aceo,aces,acui,acid⁹,sum,n.2.*Esser acetoso,*חמץ Mar.חמיץ chmets Ger.Saur oder essechtig sein,ὀξύζω.Et dr acere vinũ,cũ in acetũ degenerauit.Cato de rust.Vinũ,q; neq; aceat, neq; muceat. Ab hoc Acidus,a,um[*Acetoso*]& acetũ[*Aceto*]Cõpositum Coaceo.

Acer,aceris,& aceris,ris,f.3.[L'acero.Germ.Ein Masholder baũ, oder ein ahorn.]ὀξύδαμνος,nomen est arboris;vñ Acernus,a,um,materiarum ex ea arbore. Vir.Trabibus contextus acernis Staret equus.

ACER, hæc acris, hoc acre, o. 3. *Aero bruſco, ſyrrichometi, Volnar. Ger. Saur, ſcarpff. Gal. Aigre, aſpre, Hiſp. Agro, fuerte.*] ἐξύς, prima pred. a quo acrior, & acerrimus propriè ad vinũ, acetũ, & huiuſmodi pertinet. Col. li. 3. Acri aceto. Et acres cibi dñr, qui acrimoniã habent, & quaſi mordaces ſunt, vt ſinapi, alium, cæpe. Pl. lib. 11. c. 53. Oía in cibis acria. Transfertur ad alia, & modo pro forti ponitur. [*Forte,*] Vir. Aen. 9. Acrem Turnũ. Modò pro veloci. *Veloce.*] Idẽ li. 4. Acri gaudet equo. Modo pro acuto. [Acuto] Cic. Acri ingenio. Modo pro veheméti. Idẽ in Hort. Theopõpo acrius. Modo pro diligente, [*Diligente,*] Virg. 2. Geor. Modo pro ſeuero. [*Severo,*] Cic. li. 1. Offic. Acres an. madperſores vitiorum. Modo pro aſpero, [*Crudele,*] Idem in Lætio, Ab acer fit Peracer. Deriuatiua acrimonia, apud Cic. & Cæ. Acritas apud Actium, & Gellĩ Acritudo, apud Virg. Acriter, acerrimè, apud Cic. Liu. & alios.

†ACERBVS, a, um, o. 1. 2. propriè dicitur, quod ſaporem vehementer adſtringentẽ habet, guſtatumq; linguã cõtrahit. σφοδρός. Acerbo Germ. Bitter, Herb, Vnzeitig. differtq; ab auſtero, vt maius à minore. Cic. de Sen. Per metaph. dicitur durus, triſtis, moleſtus. Cic. de Orat. & tã ad res, quã ad pſonas refertur. Vnde Acerbè, aduerb. aſperè, πικρῶς. Cic. 1. Of. Acerbitas, tis. Species ſaporis, qualis eſt in fructibus immaturis. Acerbitudo apud Gell. idẽ quod acerbitas. Et Acerbo, verbũ, pro valde & aſpere turbo. Claud. li. 2. Virg. 12. Aeneid.]

†ACERRA, æ. f. 1. arcula, in quam thus reponi ſolet θυμιατήριον. Nauicella del incenſo. Alij putant eſſe aram, ſ̃ ante mortuũ poni ſolebat, in qua odores incendebant. Virg. 5. Aen. Et plena ſupplex veneratur acerra. Eſt & nomen oppidi.]

†ACERVVS, i. m. 2. cumulus, & vt Valla vult, propriè minutarũ rerũ congeries, vt frumenti, leguminũ, &c. σωρός. Cumulo, mucchio. Germ. Ein Hauff. Gal. Vn monceau. Hiſp. Monton. Et fere generale eſt ad omnia. Plaut. Aceruatim, aduerb. per aceruos: hinc, aceruatim dicere, ideſt, promiſcuè. Cic. pro Clu. Aceruo, as. verbũ accumulo. σωρεύω. amaſſare. Germ. zuſammen hauffen. Plin. li. 6. c. 4. Plura undiq; aceruabimus. Hinc Aceruatio, verbale, ipſe actus aceruandi. Plin. l. 11.]

†ACESCO, is, n. 3. acidus. f. o. ἐξύζω. Diuenir acetoſo Colum. l. 12. Horat. in epiſt.]

†ACETABVLVM, li. n. 2. ξύβαστον. ab accipiendo dicitur, vt vult Herniolaus; ſeu potius ab acero: eſt menſuræ genus, cotylæ quartam partem continens, hoc eſt, drachmas xv. Plin. lib. 21. c. 34. Celſ. l. 5. c. 24. Acetabula in corporibus dicuntur pyxides, vt Anatomici vocant, quibus coxendices infiguntur, circaq; ea vertuntur oſſa coxarũ. Plin. l. 28. c. 11. κοτυλήδονα. Abuſiuè, Eſt pro alijs rebus, quæ ſimilitudinem referunt acetabuli, quod in corporibus eſt.]

†ACETARIA, orum, dicũtur à quibuſdam herbæ ſeu cibaria, quæ ex aceto ſumuntur ad excitandã appetentiam, quales ſunt herbæ virentes, quas aceto & oleo guttatim inſtillato concinnamus. Salatæ. Plin. l. 20. c. 20.]

†ACETVM, p. p. n. 2. acre vinũ. ὄξος. Aceto. Ger. Eſſig. Gal. Vinaigre. Hiſp. El vinagre. Suet. in Cal. Aceto liquefactus. Acetũ pro induſtria tranſtulit Plaut. in Pſeud. Aceto aliquẽ pfũdere, id eſt, amara mordacitate reprehendere. Horat. 1. Serm.]

†ACHAEMENES, p. c. Ἀχαιμένης, nomen primi regis Perſarum, à quo reges oẽs vſque ad Dariũ vocati ſũt Achemenide Herodot. l. 4.]

†ACHAEMENIDES, p. c. Ἀχαιμενίδης. unus è ſocijs Vlyſſis, qui apud Virg. 3. Aeneid. narrat de Polyphemo.]

†ACHAIA, æ. p. c. Ἀχαΐα. proprie dicitur Peloponneſi regio ſeptẽtrionalis, ſecundũ litus ſinus Corinthiaci, ab ipſo Iſthmo uſq; ad Araxum promontorium, & Elioru agrum ad occidentẽ extenſa: ita dicta ab Achæo Xuthi filio. Strabo li. 8. Antea vocabatur Aegialus, propter vrbes in litore diſpoſitas. Plin. l. 4. c. 5.]

ACHATES, p. p. m. 3. [*Agate,* שבו ſchebo,] ἀπὸ τοῦ ἄγειν. i. à cura, quæ regum ſemper comes eſt, quo noĩe dictus Aeneæ comes: & lapis quidam pretioſus in Sicilia, apud Achatẽ fluuiũ primum repertus. Plin. li. 36. c. 10. Achates in magna fuit auctoritate, tẽpeſtates auertere, & flumina ſiſtere dẽ; in hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum Rex Muſas nouem naturales, & Apollinem cum lyra.

ACHELOVS, m. 2. Ἀχελῶος, Aetoliæ Rex, à quo fluuius eiuſdẽ nominis a Pindo oriẽs, & Aetoliam ab Acarnania diuidens, ĩ Malæacum ſinum defluit. Thoas antea appellabatur. Hĩc Acheloius, a, um, quod modo poſſeſſiuum eſt: modo pro aqueus, ponitur. Vir. Georg. primo. Poculaque inuẽtis Acheloia miſcuit vuis. Veteres enim aquam omnem Acheloon nuncupauere, quod primus poſt diluuium erupiſſe è terra fertur; ſiue quod Achelous in Græcia, vbi tot ingenia floruerunt, omnium fluuiorũ celeberrimus fuit. Hinc Acheloides Nymphæ.

ACHERON, rontis. m. 3. Ἀχέρων, palus infernalis dicitur à poetis, ἀπὸ τοῦ ἀχέειν, κακῶν. quaſi eſſet fluuius dolorum. Vir. Flectere ſi nequeo ſuperos, Acheronta mouebo. Ab Acheron fiũt Acherõtius, & Acheruſius, & Acherõticus. Acherons, p Acherõ, dixit Pl. ĩ C.

ACHERONTIA, æ. f. 1. ciuitas, parua Apuliæ, in monte ſita.

ACHERVSIA, æ. f. 1. Ἀχερουσία λίμνη, palus inter Capuam & Atuerſã, per aperta plana vſq; prope Cumas diffuſa. Dionyſius in 2. Bibliothecæ hiſtoriæ, tradit paludem eſſe Acheruſiam, in q̃ immittantur cadauera in vlteriorem ripam deferenda, inde natam de Charonte, qui animas tranſuehebat Stygem, fabellam. Itẽ Acheruſia ſpecus eſt iuxta Euxinum.

ACHETAE, f. 1. ἀχέται. cicadæ argutæ, & canoræ: à verbo ἄχω. i. ſono

ACHILLEON, Ἀχιλλεῖον. oppidum iuxta tumulum Achillis, à Mytilenæis conditum, vbi claſſis eius ſteterat. Pli. lib. 5. c. 30.

ACHILLEOS, ἀχιλλείος. myriophyllum herba appellata, quod eam Achilles inuenieſſe traditur in curando vulnere Telephi.

ACHILLES, m. 3. ſiue Achilleus, tantæ fortitudinis fuiſſe fertur, vt (te ſte Gell. li. 2. c. 11.) inſigni fortitudine duces, Achilles, veterũ prouerbio appellentur; & argumentum Achilleum, quod ſit inſuperabile, & inſolubile, vocetur. [*Achille,*] Ger. Ein handueſter hauptman der Griechen vnter Troia, ἀχιλλεύς qui & Achilleus dĩ. Huius nominis Genitiuus tam in i, quam in is finit, vt Achillis à nominatiuo Achilles: Achilli, a nominatiuo Achilleus. Nomina enim in eus, per diphthongum terminata, quæ more Latino genitiuum faciunt in ei, per duas ſyllabas, ſæpe per craſim contrahũtur in ei diphthongum, vel i, longum, vt Virg. 1. Aeneid. Danaũ, atq; immitis Achilli. Hic Pelei & Thetidis filius, Chironi nutriẽdus datus eſt, inter filias Lycomedis ſub habitu muliebri abſconditus, ex Deidamia generauit Pyrrhum. Indignatus contra Agamemnonem, poſt mortẽ Patrocli ſuſcepit a Vulcano arma noua. Hectorem occidit. A Paride coniugium Polyxenæ ſperans tãdẽ occiditur, & in Sigæo promontorio ſepelitur.

ACHILLEVM, n. 2. genus ſpongiarum tenue denſumque, ex quo fiebant penicilli. Pl. li. 9. c. 45.

ACHIMENES, m. 3. ἀχαιμένης, filius Baccheronis, filij Perſæ, a quo Achimenia regio. Fuit & Achimenes Ariobatis Regis Lyciæ filia, vxor Bellerophontis.

†ACHNE, es, f. 1. ἄχνη. ſignificat minutas quaſdam feſtucas ex ſpicis inter triturandũ euolantes: & latius accipitur pro quibuslibet rebus minutis.]

†ACHORES, p. p. ἀχώρεις, ſunt mentagra capitis vlcera, quæ fiũt in cute capitis, tenuiſſimis foraminibus, cutem perforantia, ex quibus ſanies effluit glutinoſa: notũ malũ genus, pueris admodũ familiare. Noſtrates à ſimilitudine tinearũ in veſtibus, Tineas appellãt.]

ACIAERIS, f. 3. ſecuris ærea, qua ĩ ſacrificijs ſacerdotes vtebãt. Feſt.

ACICVLA, f. 1. ακίκυλα, ab acu, vt inquit Priſcianus: qua vtũtur mulieres ad ornatum capitis. Eſt & acicula piſcis tenuis, ac longus.

ACIDALIVS, p. c. m. 2. fons in Orchemeno oppido Boeotiæ, Veneri ſacer: vnde Venus Acidalia dicta.

ACIDVLA pyra, à ſucco ſubacido dicta.

ACIDVS, da, dum, p. c. o. 1. 2. [*Coſa che è diuenuta forte,* חמוץ chamoz Ge. Saur, eſſechtig. *Gal. vinaigre. Hiſp. Acedo*] ὄξυς, aſper, ab acteo. Col. li. 6. Diminutiuum eſt acidulus; Compoſitum Subacidulus, aliquantulum acidus. Cato. li. de re ruſtic.

ACIES, f. 5. refertur ad oculos, Acumen ad mucronem, [*Fil taglẽte, pũta, taglio,* חרב ſiue פ pihachereb. Ge. Die ſchneidẽ oder ſcherfe eines eiſens, ἀκμὴ ἀκμή ea pars in ferro, quæ ob acumen ſecat. Transfertur & ad alia, oculos, animum, ingeniũ. Significat & exercitus inſtructionem, παράταξις. cum ad dimicandum paratus eſt, quod acuto ferro armatus ſit. Virg. Geor. 2. Cãpo ſtetit agmen aperto. Directæque acies. Cic. in Catone. Dicimus autem tam acie, quam aciei, in genitiuo. Saluſt. lib. 1 Hiſtoriarũ: Dubitauit acie pars. Aciem trahere, eſt acuere. Plin. lib. 36. c. 12.

ACINACIS, p. c. m. 3. [*Sorte di ſpada vſata da Perſi,*] ἀκινάκης, gladius Perſicus. Hor. lib. 1. Car. Lucernis Medus acinaci. Val. Flac.

ACINVS, acini, penultima cor. m. 2. & acinum neutri, teſte Nonio, חרץ chatzã. Ger. Koernlin in der traubeu, ῥάγες, inter fructus minutiores arborum fruticumve teſtis naſcuntur, vt vuæ grana, hederæ, ſãbuci, tribuli, mali Punici. Hier. Nunc de acino vinacei diſſerantur. Granum paruũ eſt, vix duobus digitulis teneri poſſit: baccæ diffuſius, & rarius, vt fructus lauri. Valla. lib. 4. c. 29. Inter acinos, & baccas hoc intereſſe puto, q̃ acini ĩter fructus minutiores arborum fruticumq; denſius naſcãtur: baccæ diſperſius, & rarius. Nonnunquam acini, & baccæ indifferenter ponũtur. Vir. Sanguineis ebuli baccis. Ab acinis vuæ, acinatitius, a, um, fit, vt vinum acinatitium. Vlp. ff. de tritico, vino, l. acinatitium vinum.

ACINOS, ſiue acinus, fœ. gen. 2. herba. Plin. 21. c. 15. & 27.

ACINOSVS, a, um, 1. 2. ab acinus, q̃ multos habet acinos, vt vua acinoſa. Ge. das vollKoernlin ift. Pl. 14. c. 3. Columbinæ acinoſiſſimæ. Acinoſum pro re ſuccoſa, in modum acinorum. Pl. lib. 12. c. 13.

ACIPENSER, ſeu aquipẽſer, m. 3. ἄλλαντος, genus piſcis, de quo Pli. lib. 9. c. 17. apud antiquos piſcium nobiliſſimus habitus acipenſer: vnus omnium ſquamis ad os verſis contra aquã nando meat. Martial.

ACITANI, m. 2. Hiſpana gens, ſimulachrum Martis radijs ornatum colens, quem Necum, ideſt, Martem vocant.

ACIS, m. 3. ἄκις, fluuius Siciliæ, ex Aetna procedens: ex cuius ripis fertur Polyphemus ſaxum in Vlyſſem eieciſſe.

ACITTIA, f. 1. inſula, quę & Melos & Siphnus dicitur.

ACLASSIS, tunica ab humeris non conſuta. Feſtus.

ACLIDES, p. c. teli antiqua. Virg. lib. 7. Teretes ſunt aclides illis.

ACMON,

ACMON,is,p.c.masc.gen.m.3.ἄκμων.Latinè incus: unde Pyracmon vnus fuit ex Vulcani famulis,quod a calcitu incude nunquam discederet.Seruius,in Virg.8.Aenei.

ACMOTHETON,ti,p.c.ne.gen.d.2.ἀκμόθετον,lignũ sustinens incudẽ,

ACOETES,ἀκοίτης m.3.nomen viri pauperis,cuius tenuitatem exprimit.Ouid.lib.3.Met.

ACOLATVS,vitiosus,o.1.2 ἀκόλαστος,prodigus,intemperans,immodestus,lasciuus,libidinosus,infrenis,immoderatus.Gel.l.19.ca.2. Negat Latinè verti posse,sonat ad verbum,impunitus,vel incoercitus,vt sit qui cupiditates non puniat,veluti iniecto fræno.Nam κολάζω,punio est,& a priuat;nec solum de hominibus,verũ etiã de rebus dicitur,vt ἀκόλαστος γλῶττα,lingua infrænis. Acolastus homo;homo nihili,neque rei,neque frugis bonę.Gellius lib.7.c. 11.Budęus in Commen.proteruum propriè significare putat, & qui sibi cirta libidines temperare non potest.

†ACOLVTHOS,p.p.Latine Consequens dicitur ἀκόλουθος ἀκολουθῶν ideſt,à sequendo.]

ACONE,Bithynię portus,prouentu malorum graminum adeo celebris,vt noxias herbas Aconita nominemus. Vide Aconitum.

ACONITVM,p.p.n.2.τὸ καὶ ὁ ἀκόνιτος,herba quę Cerberi spuma cõsperſa,venenũ maximè diri cõtraxit,quo tempore eũ Hercules ab inferis traxit.Dictum aconitum ἀπὸ τῆς ἀκόνης. hoc est,à cote,seu cautę,iuxta Oui.dicẽtẽ.Quia nascũt.dura viuacia cautę, Mortales aconita vocãt.Sunt qui ab acone,portu deriuent Heracleę,Lyco flumini opposito.Alij quod iuxta nullius puluis ĩtermeniat.Nã ἀκόνις Græcè puluis,ἀκονῶσι sine puluere.Pli.lib.27.scribit, aconitum dictum,quòd in nudis cautibus,quas aconas vocãt,nascatur. Vel quoniam ἀκονίζομαι est accelero,quia mortem accelerat.Sũt qui putant eam esse,quam Napellum vocãt vulgo, sed non est.

ACONTIAE,f.1.[*Comete.*Ger.Ein Comet wie ein pfeil.ἀκόντιαι,sũt stellæ crinitæ,ἀπὸ τοῦ ἀκοντίου hoc est,à iaculo:quia iaculi modo vibrantur ocyssimo volatu.Pli.li.2.c.25.Easdem breuiores,& in mucronem fastigiatas Xiphias vocauere.

ACOPA,orum,n.2.ἄκοπα.p.c.medicamenta,quæ adhibentur lassis, imposito ex re vocabulo.Pli.li.29. c. 3. Omnia acopis curantur.

ACOPIS,f.3.ἀκόπις gemma nitro similis,pumicosa,aureis guttis stellata,lassitudinem soluens,Pli.lib.37. c.10.

ACORVS,f.4.herba est,quæ & Anagyris,ἀνάγυρις, cuius semen commanducatum vomitiones facit,Plin.lib.27.c.4.vnde prouerbiũ, ἀνάγυρόν τινα εἶπε,hoc est,anagyrim moues:quoties loquimur de re, vnde nobis ignominia excitari possit.

ACOR,m.3.[*Acuità,asprezza, fumosità.* Ger. Saure.] ὄξος,saporis,vt ita dicã,acuitas,siue asperitas,vt vini,mali punici.Col.li.5.

ACORNA,f.1.genus cardui,Pli.li.21.c.16.acorna colore rufo.

ACQVIESCO,n.3.*Riposarsi,acquetarsi,* נָחָה ratiath נַחַת iaath.Germ. auff einer sachen beruhen.*Gal. Se reposer. Hisp. Descansar,o sentir consuelo,* ἀναπαύομαι,quiesco.Per translationem,cũ remittitur dolor,aut alia animi molestia.Cice.1.de Fin. Nunquam sinit eũ respirare,nunquam acquiescere. Et dicitur acquiescere in re aliqua,aut in aliquo homine,cum quadam animi voluptate, quieteque consistere,& oblectari in re aliqua,in qua prius in dubio,aut solicitudine animus fuit.Cic.Sulp. Dicitur quoque acquiescere alicui rei,pro in aliqua re.Seneca li.24.Vt meliora tibi proponas & acquiescas spei blandæ.

ACQVIRO,a.3.quæro,comparo,cõcilio,adiũgo,paro,colligo, adipiscor,persequor,consequor.[*Acquistare.* קָנָה קָנַן kanah קִנְיָן iascasch. German.Erlangen,vber kommen. *Gal. aquerir. Hisp. alcanzar lo dissеado,* προστορίζομαι,τρίβομαι, quærendo adipiscor,ab ad & quæro.Cic.de Ami.Acquirendi sunt quos diligamus.Acquiri pro augeri.Pli.li.15.c.17. Vini odorem acquirunt putant.

†ACRATISMVS,mi.m.2.ἀκρατισμός,& Acratisma,atis,n.3.Ientaculum,de quo vide Cæl.Rhod.lib.13.c.57.]

ACRATOPHORVM,ri,n.2.*Oreinolo,* שׁכּוּר schischah.G.Ein zuebel, vrceolus Latinè.Cic.3.de Fin.Philippijs,& acratophoris.

ACREDO,dinis.f.3.[*Asprezza,granezza,*] τρυγή,asperitas in fructibus non maturis. Vide Acer.

ACREDVLA,p.c.f.1.*Lusignola.*Ger.Ein'Nachtegal.φιλομήλα,putatur luscinia auis.Oui.i Progne. Vt matutinos exercet acredula cãtus.

ACRIMONIA,f.1.*Asprezza,* מְרוּדוּת meriuth.G.*Asprete, force, & poinct, cõme d'oignõ,& choses semblables. Hi.Agrura.* ἀκεδαζα,*fortalezza,* δριμύτης,asperitas,ad varias referẽtes. Cato de re rust. Si vlcus acrimoniam eius ferre non poterit.Col.lib.10. acrimonijs alij,vel ceparum.Per translationem pro vehementia,δριμύτης, vt apud authorem ad Her.lib.4.

ACRIS,f.3.Italiæ fluuius est,in Tarentino sinu.

ACRISIVS,m.2.ἀκρίσιος,Abantis argiuorum Regis filius, & pater Danaes.Hic cũ apud Argos annis xxxj.regnasset,à Perseo nepote suo,licet nõ sponte,occisus est.A quo fit Acrisionęus,nea,neũ, ἀκρισιονήϊος.Virg.Quam dicitur vrbem Acrisioneis Danaè fundasse colonis.Patronymicum femininum Acrisione,pro Danae.

ACRITAS,atis,f.3.denoiatiuũ,ab acer.Gell.lib.13,cap.2.Nihil interest,acritudo,dicas;an,quod actius ĩ Neoptolemo scripsit,acritas,

ACROAMA,n.3.ἀκρόαμα,auditio,iucũda narratio.Cic.pro Arch.& in Verr.& Suet.in Aug.scribit,acroamata ab eo interponi solita cõuiuijs ad conuictores oblectãdos.Aristot.Acroamata nominauit commẽtationes suas,quas discipulis tradebat.Lamprid. accipere videtur pro ipsis hominib.acroama rectãtib.eũ ait in Alexãdro Alexãdrũ vocales exoletos,& omnia acroamata populo donasse.

P.M.Acroama.Mos erat apud veteres,qui hodie nullus est, vt in fabulis agendis actionem histrionum musica symphonia commẽdaret:vnde illud,tibijs dextris,& sinistris,aut paribus & impari bus,aut Serranis,& Phrygijs.Erat igitur in voce histrionũ actionis erat in musica symphonia,quod acroama dicebatur,inde,s.quod fabulæ pars auribus percipieretur,& auditio quædã esset, animũ leniente musico concentu,sicut illa,quæ ad actionẽ histrionũ pertinebat,spectantium oculos et delectabat,atq; hanc fuisse acroamatis significationem,loci demonstrant, quos in antiquorũ scriptis obseruauimus nã I oratione pro Archia distinxit acroama & vocem.i.eum qui fidibus,& eum qui voce caneret.Cũ,inquit,ab eo quæreretur,quod acroama,aut cuius vocem libẽtissimè audiret, respondit,eius à quo fua virtus optimè prædicaretur. & ĩ Verrẽ, acroama pro homine potius,quam pro re,plane constat esse vsurpatum,sunt.n.hæc verba:Hic quasi festiuum acroama ne sine corollario discederet,emblemata anellenda curauit.Sed nunquam apertius,quã apud Macrobium,quid acroama sit intelligitur: est enim certè is,qui fidibus,non is,qui voce delectat; Saturnaliorũ inquit lib.11.Delectatus iter cænã erat Augustus pueris symphoniacis Turonij Flacci mangonis,atque eos frumento donauerat, cum in alia acroamata fuisset liberalis nummis,eosdemq; postea Turonius eque inter cenam quæréti Cæsari sic excusauit.Admonitus sunt.In oratione autẽ pro Sestio,de P.Clodio:Ipse ille, maximè Ludius,nõ solum spectator,sed actor,& acroama,quod ideo dixit Cicero,quia Clodius vtrumque mimus,& histrionis,& mimici obiret.Ex nostro Commentario in orationem pro Sestio.

ACROCERAVNIA,orum,n.2.ἀκροκεραύνια, montes excelsi inter Armeniam,& Hiberniam:sic dicti,quod fulminibus sępe infestentur.Nam κεραυνός fulmen,& ἄκρος altus significat.

ACROCHORDONES,m.3.*Porri che nascono pe'le mani,asprezza,* nitgi feeth.G.Vuartzen die vnden auffder haut als Klei seind wie ein seitlin.*G.Verue.Hisp.Vngenero de berruga,que duele.* ἀκροχορδόνες, verrucę nostratis fabę amplitudine,quę pueros maximè infestat diutur,qm̃ in imo angustæ ita sunt,vt pendere videãtur.Celsi.li.1.

ACROCORINTHVS,m.2.ἀκροκόρινθος,mons Peloponnesi excels⁹,iter duo maria Aegæum,& Ionium studiorũ trium & dimidiati,sub cuius radice iacet oppidum Corinthus. Vertex ipse Acrocorinthi Veneri sacram habet ædiculam: infra verticem Pytenem fontem.

†ACROSTICHIS,idis,p.c.f.3 ἀκροστιχὶς,dicitur, cum primis aliquot versuum literis nomen alicuius, vel alia quæuis oratio aut dictio exprimitur. vt argumento quædã sunt comediarũ plauti. Cæl.Rhod.lib.13.c.39.]

†ACROTERIO,orum, n.2.ἀκροτήρια.Dicuntur pinnacula in summitate ędificiorum prominentia.Item in corpore humano extremitates Acroteria dicuntur,quales sunt in manibus & pedibus illę partes digitorũ,quæ sub unguibus latent.Sunt etiam rostra nauium & ornatus.Budæus.]

ACTA.[*Litto* ghedoth.Germ.Ein gestad das lustig ist.] substãtiuũ nomen,& Græcum,vltima depresso accentu, litus nam ἀκτή litus dicitur:ἀκταῖος litoralis.Virg.lib.5.

ACTA,orum,n.3.*Atti,* coph.πράξεις,ab ago,gis,dicũt de rebus priuatis,minorib.familiaribusq;quæ in vrbe fiũt,& in scripta redigũtur.Iuu.Cupient & in acta referri.In quo sensu ẽt actus dicimus.Ci.De vita mea,atq;actib.respõdeo.Acta vero diurna dñr quæ singulos dies fiunt,& scribuntur.Græco vocabulo ἐφημερίς Latino,diariũ dicebantur.Suet in Cæsare, instituit, vt tam Senatus,quàm,populi,diurna acta cõficerentur.Acta uerò eius,qui togatus ĩ Repub.versatus sit cum Imperio,ac potestate, sunt ꝓpriè leges.Cic.Quære acta Gracchi,leges Sęproniæ proferẽtur.Acta, & Actitata.Perottus in Cornucopia ita distinguit: acta sunt,quę extra iudicium fiunt;actitata,ea quæ in iudicio. Putrẽ,& acta,& acta,& actitata utrobique fieri,sed actitata frequentiam denotare.Valla,lib.4.c.9.& gesta,& acta hoc differunt, quia illa sunt in administratione magistratus;& in rebus maioribus,& ad Rempub.& ad plures spectantibus,vt gesta Cæsaris: acta verò etiam rerum priuatarum,& minorum,ac familiarum.Acta circumducere.i.delere.Paulus sub titulo de re indicata.

ACTAEA,f.1.nympha,ab acte,ideſt,litore maris,dicta.

ACTAEA,Græci ebulum dñt,& propriè chamæacte χαμαιακτή, nisi quis sambucum pro Actæa capiat,quam vocant acten, & fructum eius actæon.

ACTAEON,ἀκταίων,m.3. cũ diphth.Aristei filius, à Diana in cerũ conuersus,& à suis canibus dilaceratus:de quo Oui.li.3.Metam.

ACTAEVS,ἀκταῖος,a,um,o.1.2.dicitur ꝓ Athenienſi;Nã Attica regio apud priscos dicta fuit,non solũ Attis,idos, ab Attide Cranai regis filia,vt inquit Eustathius,sed ẽt Actę,vt Pli.li.4.& Gellius testantur.Vel ab Actæone,vel ab Actæo Rege indigena.Primũ enim Atticam regionem Actæon dictam,Lycophron Græcus poeta

a immit: Vel quia litoralis fere tota sit, exili, & angusto quodam velut margine, vt auctor est Strabo. Vnde Ouid. 1. Metamor. Separat Aonio, Actæis Phocis ab oris; vult enim Parnassum mediũ esse inter Bœotiam, & Athenas. Attica enim regio quõdã Ionia est vocata, ab Ionio Apollonis, & Creusæ Erichthei filio, vel) vt inquit in Str.) ab Ione Xuthi filio.

ACTIA, actionum, n. 1. ἀκτία. Ludi quinquennales Actiaci, Apollini Actio dicati, qui prius & à finitimis agebãtur, sed ab Augusto honorificentiùs celebrati sunt, vt Seruius super illo loco, Actiaque Iliacis celebramus litora ludis.

ACTIO, f. 1. *Attione, opera.* מעשה mangasè, *Gal. Action. Hisp. Obra, hebrea.* Ger. Handlung. Cũ ab ago nomen verbale sit, multa significat, nã quinque pronunciationẽ. [*Pronuncia.*] Cic. ī Ora. Est actio quasi corporis quædã eloquẽtia, cũ cõstet è voce, atq; motu: quid aũt sit pronunciatio, habetur lib. 1 ad Her. Pronũciatio, est vocis, vultus, & gestus moderatio, cum venustate. Quinque actio ponitur pro oratione scripta, quandoque pro historia. [*Historia,*] vt Cice. actiones ī Verr. Quin. lib. 7. Cuius actionẽ solam in hoc tempus emiserã. Quinq; dicitur defensio [*Diffesa,*] alicuius rei, Cic. Q. Valerio: Actionẽ meam C. Cæsar comprobauit. Et actio. *Nan,* ius, q̃ sibi debetur in iudicio persequẽdi, vt lib. 1. ad Heren. A caussa cadit is, qui agit, nisi habeat actionẽ. Hinc actio gratiarum, cũ gratum animum pro accepto beneficio verbis demonstramus. Cice. Plan. Gratiarum actionem a te non desiderabam. Interdum pro administratione, [*Gouerno,*] & actis. Cic. Mearum actionum monitores. Generaliter capitur pro omni operatione atq. actu, Cice. lib. 1. Offic. Virtutis laus omnis in actione consistit.

ACTISANAS, Rex Aethiopiæ, qui Amasini Aegypto depulit. Diodor. lib. 2. c. 1.

ACTIVM, Ἄκτιον, Epiri promontorium, vbi Augustus Antonium, & Cleopatram vicit.

ACTITO, tas, p. c. a. 1. frequentatiuũ, ab acto, sicut scriptito, à scripto, lectito à lecto, & propriè actitare dicitur in caussis ἀλαυίζασθαι. Cice. de Cla. Orat. Potidius multas priuatas caussas actitauit. vide & Gell. lib. 9. cap. 6.

ACTIVVS, o. 1. 2. [*Che opera,*] ἐνεργητικὸς, qui agit, nomẽ est fictum à Grammaticis, vt verbum actiuum, quo meste Prisciano, semper actu significat. Plura apud eundem li. 8. c. de generibus verborũ.

*ACTOR, m. 3. [*Operatore, facitore. Gal. Exploicteur. Hisp. El que haze.*] q̃ aliquid agit, qui causam agit, vt orator, qui gestũ vultus & corporis agit, vt mimus & histrio: & qui comedias, & tragedias agit, vt comœdus, & tragœdus. Cic. de Clar. Orat. Actori summo caussarũ, & magistro. Item dicitur villicus, qui res nostras curat, aliàs actor. Colum. lib. 1. c. 7. Ita fit vt & actor, & familiæ peccant.

ACTVARIVS, m. 2. *Notaro.* סופר Sofer. *G. Notaire. H. à qual che escriue lo que erro dize.* Germ. Ein thaeter, ein uerhandler.] qui acta actionesq; describit veloci stylo, eaque descripta deinde recitat, notarius, scriba, γραμματεύς, Suet. in Cæs. Quã Augustus existimat magis ab actuarijs exceptam. Item qui aptus est ad vehendum: vnde actuariæ naues, paruæ, celeres, quòd cito agi possũt. Sal. Actuariæ naues triginta. Actuariolum pro nauibus actuarijs accepit Ci. ad Atticum lib. 10. & lib. 16.

P.M. Actuarius limes est, qui primus actus est ab eo quintus quisque quem si numeres cum primo, erit sextus, q̃n quinque centuriæ sex limites clauduntactuarij aũt extra maximos, D. & K. latitudinem habent ped xii. Per hos iter populo, sicut per viam publicã debetur; ita enim cautum est lege Sempronia, & Cornelia, & Iulia. quidam ex his latiores fiunt xii. pedibus, vt hi qui sunt per viam publicam militarem acti, habet enim latitudines uiæ publicæ. Hæc tradita sunt ab Hygino in libro de militib. constituẽdis.

ACTVM est. [*Espedito, spacciato, finito,* סוף] nohasc. πέπρακται. sẽper in malam partem accipitur: vt actũ est de Rep. i. extincta, desperata est. Ter. in And. Actum est, siquidem hæc uera prædicat.

ACTVOSVS, o. 1. 2. πρακτικὸς *Attuoso, pronto ne gesti: del corpo. Ga. Qui represente bien les mines, & cõtenances. Hisp. El que haze gestos y visages.* ab actu, qui in actibus multum exercetur, ut actuosus ignis, apud Sen. Don. in Ter. Hæc scena actuosa est. Actuosa uita, quæ in actione, & labore uersatur. Actuosè aduer. Ci. 3. de Orat.

ACTVS, a, um, o. 1. 2. [*Finito, condotto à fine.*] πεπραγμένος, ponitur p̃ completo. Virg. li. 6. His actis properè exequitur præcepta. Sybillæ. Pro ui adducto. Idem lib. 2. Seu tempestatibus acti. Pro impulso. Idem lib. 9. Viribus ensis adactus. Pro admoto. Idem lib. 15. ac celerant acta pariter testitudine Volsci. Pro territo. [*Spauentato,*] ui, Prodigijs acti cœlestibus ossa piabunt. Actum agere. Ter. Actum agam: vbi Donatus, actum agã, prouerbium, id est nihil agam. Quod enim iure semel iudicatum sperit, rescindi & iterũ agi non potest. Alia significata quære in ago.

ACTVS, us, m. 4. [*Atto, una cosa, che si fa,*] πρᾶξις, Salust. Cõstituerat, ui L. Bestia de actibus Cic. quereret. i. de ijs, quæ Cic. dixerat, aut fecerat. Interdum actus dr̃ historia. Et partes comediæ, ac tragœdiæ dr̃ actus, à gestibus histrionũ: qui ex hoc ipso actuosi dr̃ntur. Et actus dr̃ spatium in agro cẽtum uiginti pedum, quod ī eo boues agerentur, cum aratretur uno impetu iusto. Tres autem reperiuntur actus, minimus, quadratus, & quadratus duplicatus; minimus quatuor pedes habet latitudinis, longitudinis pedes centum uiginti, quod spatium in agris erat inter vicinos: quadratus undiq; centum uiginti pedib. præfinitur: quadratus duplicatus ingenium præstat. Rursus, actus, vt Modestinus de seruitute rusticorum prædiorum scribit, est, vbi armenta trahere, & vehiculum ducere licet, ἰλαυία, iter, quo quis pedes, vel eques commeare potest. Vide Institutionis Iustiniani lib. 2. tit. 3.

P.M. Actus, agrestis mensuræ genus fuit, de quo dicetur in dictione Mensura.

ACTVTVS, p. p. [*Di subito, incontinente,* פתאום pithon. *Gal. Tout soudain. Hisp. Presto, luego.* Germa. Geschwind, flux, embsig, bald. αὐτίκα aduerb. temporis, ab actu, id est, celeritate, valet statim. Terent. in Phorm. Aggredere actutum.

ACVLEVS, m. 2. [*Agoderdar* דרדר darban. *Gal. Pointe ou aguillon. Hi. El aguion de la aueia o abispa,*] αἰκτρον. spiculum, vel res pungens. Col. lib. 1. Palus infestis aculeis armata. Cic. de optimo dicendi genere transtulit ad orationem. Hinc aculeatus, ta, tum [*Acuto*] quod acumine pungit. Pli. li. 11. Quiddam aculeatum lingvis simile. Per metaphoram, quod quasi pungit animum [*Pungente*] Cic. Att. lib. 14. Aculeolus, diminut. Mart. lib. 8.

ACVMEN, p. p. n. 3. [*Acutezza,*] דרדר darban. *Gal. Pointe ou aguillon. Hisp. Agudeza, o aguzadura,* ὀξύτης, subtilitas. Per translationem pro ingenij perspicacitate. Colu. in præfatione, Facillimam esse, nec vllius acuminis rusticationem.

ACVMINATVS, a. um, o. 1. 2. [*Aguzzo,*] quod acumen habet. Pli. lib. 11. c. 2.

ACVMINO, nas, pe. c. a. 1. [*Aguzzare,*] שחז lateisch. litesch, ὀξύνω, acutum facio Lact. De opificio, contextum spinæ à summo capite deductum, acuminauit in caudam.

ACVO, cui, cutum, a. 3. [*Dare il filo, affilare; aguzzare* שחז latasch. *Gal. Aiguiser en trenchant. Affiler. Hisp. aguzar.* Germanic. Scherpffen. ἀκονάω, θήγω. proprie de falce, cultro, & huiusmodi, quæ acui possunt. Col. lib. 3. Quoties falcem acuetis. Per translationem, [*Insegnare*] Ter. in Ad. Illes ætas acuet, i. docebit. Virg. 1. Geo. an simili significatione cordibus tribuit; Curis acuens mortalia corda. Cicer. Treba. Et lib. 3. [*Accendere, incitare,*] Dum res illum acuebant, ocium, & solitudo, i. incendebant. Acuere pro irritare. Virg. 7. Aen. Postq̃ visa saris primos acuisse furores. Dicimus & acuere ingenium, pro excitare. Hinc exacuo, valde acuo. Virg. lib. 1. Ge. Exacuunt alij vallos Idem lib. 3. Georg. Præacuo, prius acuo. Cat. Vitem teneram præacuito.

ACVPEDIVS, o. 1. ὀξύπους, cui præcipuum est in currendo pedum acumen. Fest.

ACVS, ci, masc. gen. 2. qui & acicula dicitur βελόνη, piscis genus. Mart. lib. 10. tenues ducere credis acus. Hic etiam Belone dicitur. Pl. li. 9. c. 51. Acus, siue Belone, vtero parit. Ab eod. li. 32. c. 11. aculeatus piscis.

ACVS, aceris, n. 3. purgamentum frumenti, ἄχυρον, Col. li. 8.

ACVS, us. *Agho,* עכו machat, ἀκίσπα βελόνη quartæ declin. g. fem. est, qua suimus, & qua discernimus capillos; ab acuta cuspide. Cice. & alij. Paleæ etiam frumenti acus dicuntur, à similitudine acus. Col. lib. 2. durissimæ acus resectæ. Similiter exercitus instructio acus dicitur, quod ea militum pars vehementissima sit ad hostẽ vulnerandum acumine telorum.

* ACVSILAVS, rhetor Atheniensis, Suid.

* ACVTIA, P. Vitellij vxor. Tac. lib. 5.

ACVTVS, a, um, p. p. o. 1. 2. *Acuto, aguzzo,* שחז schianun. *Agut aguise. Hispa. Cosa agnda.* Germa. Spitzig, Scharpff, ὀξύς, quod acumen habet. Plau. in Mil. Acutus culter probè. Transferatur & ad incorporea, [*Sottile,*] vt acutum ingenium, acutus visus. Interdum pro aspero, [*Aspro,*] Vir. Et acuto murice. Acutam autem vocem, tenuem vocamus. Acutè aduerbium, [*acutamente,*] Cice. in Lælio, Responsa acutè. Ab acuto Acutulus diminut. Cic. 3. de Nat. Deor.

* ACYLAS, m. 1. philosophus, Plin. lib. 18. c. 6.

* ACYLOS, fructus ilicis feminæ, Plin. lib. 18. c. 6.

ACYPHAS, f. 1. vrbs Thessaliæ putatur, quę & Pindus, Ἄκυφας.

A A N T E D

AD, A, אל el, πρός, παρά, prepositio est, accusatiuo casui seruiens, cuius proprius est vsus cum motus aliquò significatur, & plerũq. propinquitatem significat, [*Appresso,*] Curtius. Ad ripam fluminis ingens arbor. Ci. Fiscos ad Senatorem relictos. Col. li. d. Quic quid adposueris, i. iuxta posueris. Habet quoq. vim similitudinis, vt, Ad vnguem. Vim intendendi, vt, Admodũ, i. valde: Adedo, ī totũ edo. Denotat motum ad hominẽ. Ter. in Phor. Cessas hominẽ adire? Interdũ motum ad rem. Virg. Necdũ illis labra admoui. Interdũ ad locũ. Sal. in Iug. Pleraq. loca hostiliter accedit Significat ẽt locũ. Cic. Tironi, Ad vrbẽ accessit. Q̃nq. cõtrarietatẽ, [*Contra*] vt, Ad illũ mihi pugna est, i. contra illũ. Q̃nq. cõparationem [*A rispetto.*] vt Cæsar: Nihil ad equitatũ tuu, i. cõparatione equitatus tui. Q̃nq. additionẽ, [*Onero,*] vt, Ad hæc mala. Q̃nque caussã [*Perche*] vt, Ad quid hoc fecisti? Ad cũ fuo accusatiuo pro

datiuo

dativo ponit. Ter. i Phor. ad diē dat ea ē seruitutē. Capit p̄cinctatiuo ponit. Ter. in

cumenem. Hiſ. Dudar cercade alcuna coſa, ἀμφισβητῶ, dubito. Ci. Volumnio lib. 7. Addubitaui, num à Volumnio Senatore eſſet. Ad dubitatus, Particip. Cic. 1. Off. Addubitata re.

ADDVCO, cis, p. p. a. 3. [*Cõducre.* מביא hebi. *Gal. amener. H. Tenar quiẽ do alegar.*] προάγω, ad aliquem, ſeu ad aliquid duco. Ter. Lesbiã adduci iubes. Interdũ inuitũ duco. [*Tirare.*] Idem. Dicimus ẽt, Ad ducam te in meã ſententiam. Interdum eſt contrahere; συνάγω. Vir. li. 3. Geor. Adductam frontem irati habere dicuntur, hoc eſt, contractam. Interdum intorquere, rotare, [*Torcere,*] *volgere.* Vir. li. 9. adductas circum caput egit habenas. Interdum cogere, [*Sforzare.*] Cice. de Sen. Nullo frigore adduci poteſt. Aliquando, [*Diſtendere.*] Vir. Adducto torquens haſtile lacerto. Aliquando redigere, [*Ridurre.*] Ci. in Lælio; Res adducta in anguſtum.

ADDVPLICO, as, are, a. 1. [*adoppiare,* כפל chaphal, *Gal. Redoubler. Hiſ. Doblar.*] Idẽ q. duplico. Pla. in Pœnulo, Adduplicabit omne furtũ.

ADEDO, p. c. n. 3. [*Conſumare, mãgiar tutto. Gal. mãger tout. Hiſ. Comer haſta el cabo.*] edo prorſus, κατεσθίω, Vir. 4. Geor.

ADELPHI, m. 2. delphon priſca lingua Græcorũ vnum ſignificat, vnde Apollo, id eſt, Sol, Macrobij ſententia. Delphios dicitur, quaſi vnus & ſolus. Sic fratres adelphi, quaſi non ſoli: vnde Terentij comœdia Adelphi, in qua de duobus agitur fratribus.

ADEMPTIO, f. 3. actus adimendi, Cic. pro domo, & alij.

†ADENES, p. c. *adiris.* Scrotiole. Glandulæ ſunt in gutture, ex carne in duritiem contracta, quæ alio nomine dicuntur χοιράδες. id eſt, ſcrofulæ. Plin. lib. 11. c. 37.]

ADEO [*Coſi, Tanto.*] גם gam, *Gal. Tant ſi. Hiſ. tantoque.* τοσοῦτον, οὕτως, vſq; eo, in tantum. Qñq. pro valde. Ter. Iuuenem adeo nobilem. Virg. lib. 4. Nec me adeo fallit. Quandoque pro etiam. Cic. in Cat. Eum intra mœnia, atque adeo in Senatu videtis. Pro certè. Vir. Geor. 1. Multum adeo raſtris glebas qui frangit inertes. Pro modò. Ter. Tute iam adeo eius audies verba. Adeo apud poetas, præſertim Comicos, ſæpe ornatiua, vel expletiua. Ter. in And. Propterea adeo puerum tollere.

ADEO vſque [*Finche,*] ſiue vna dictio, ſiue duæ, idem quod vſque adeo. Plau. in Aſin. Adeo vſque dum peris: pro vſque dum, i. donec.

ADEO, dis, diui, vel adii, aditum, p. c. a. 4. [*andare. Gal. aller alencontre. Hiſp. Yr a lugar.*] accedo, προσέρχομαι. Paſſiuum protulit Cic. 2. Tuſc. Pericula adeuntur i prælijs, & l. 1. Off. Laboribus ſuſceptis, periculiſq. aditis. Interdũ aggredi, & quaſi ad prælium ire. Ter. in Phormio. Prior adito. Aditur, impersonale, Cicer. 4. Ver. Antequam in ius aditum eſſet.

ADEPS, pis, m. & f. 3. [*Graſſo, lardo, ſongia,* חלב cheuel, Germã. Feiſte *Gal. Graiſſe, Sem. Hiſ. Enxundia.*] πίαρ, generale nomẽ pinguedinis. Ideo Adipatum, pingue, & ſucculẽtum, tam de ſermone, quam de alijs rebus dicitur. Iu. Feruent adipata veneno. Interdũ ſignificat illud pingue, ad ſimilitudinẽ reticuli inteſtina continens. Gel. lib. 4. Contegit omnia hęc omentum, cui adeps quoque innaſcitur. Pl. libr. 3. Cum quo recens adeps cocta ſit. Adipès in plurali poſuit Plin. lib. 8. cap. 36.

ADEPTVS, a, um, o. 1. 2. [*acquiſtato.* Ger. Der erlanget oder vber kommen iſt. *Gal. acquis trouué, Hiſ. alcanzado.*] ἐπιτυχών, aſſecutus. vide Adipiſcor.

†ADEQVITO, as. n. 1. προσιππάζω, Caualcare d'intorno, Equitãdo propius accedere. Liu. 5. Bell. Macedo. Numidæ adequitare, dein refugere.]

ADESDVM, [*Staqui,*] Ter. i And. Adeſdum, paucis te volo. vbi Donatus imperantiũ eſt, & dum παράλογον. Eſt enim Dum, productio & adiectio ſyllabæ: vt, Ehodum ad me.

ADESVS, o. 1. 2. [*Mãgiato,* אכל vcchal. Cer. Gargeſſen vnd verzehrt. *Gal. Mangé. & conſumé, Hiſ. Comedo.*] Cice. Tuſc. Adeſum, & renouatum ictur.

ADHABITO, p. c. n. 1. [*Habitar vicino,*] παροικῶ, iuxta habito. Plaut. in Cap. Si ad habites propius, os denſabit tibi.

ADHAEC, [*Oltre a ciò ſi*] præterea, πρὸς τούτοις, Cic. pro Flac.

ADHAEREO, n. 2. nitor, inſixus ſum, approximo, arctiſſimè inſideo, adhæreſco [*Star appoggiato,*] רבק debaK. Germa. Anhangen. *Gal. Eſtre pres, ou contre quelque coſe. Hiſ. Allegarſe,*] πρὸς κολλάομαι, arctiſſimè inſideo. Adhæreſco, idem quod adhæreo, Cic. Off. 1.

ADHAESIO, f. 3. [*Accoſtamento* דבק debeK. Germ. Anhangung. *Gal. contreonchent. Hiſpan. Allegamiento.*] actus adhærendi. Ci. 1. de Fi. Adhæſiones inter ſe. Adhæſum, adhęſi, pro adhæſione. Lucr. li. 5.

ADHALO, n. 1. ἐπιπνέω, afflo. Pli. Si patefcentes adhalauerit.

ADHIBEO, es, p. c. a. 2. admoueo, pono, adiungo, adijcio, vtor, cõfero, affero.] *Vſare, & mettere diligẽza* נחת nathã כמח ſamach. Ger. Anwenden, herzuhalten. *Gal. Ioindre a vne autre mettre pres. Hiſ. Añadir.*] προσοίσω. Cicer. Fabio: Adhibui diligentiam, vt adeſſẽ. Et cum nominibus iũgitur, vt adhibere medicinam, vim, animũ, auctoritatem, multitudinem. Et adhibere, eſt prope habere. [*Hauere*] Teren. in Phor. Quin mihi reſtes adhibeam, cum dem.

ADHINNIO, is, ire. n. 4. [*Annitrire,* צהל tzahal. Germ. Schreien wie die Roſſ thun.] proprie equorum eſt. Cice. ad hominem trãſtulit nam in oratione in Piſo. Hic ad illius orationem adhinnijt.

†ADHORTOR, aris, d. 1. idem quod ſimplex Hortor. προτρέπω. Eshortare. Ger. Ermanen. Gall. Enhorter. Cic. Philip. 4. Ad recuperandam libertatem adhortabor. Hinc Adhortatio, verbale, παραίνεσις. Adhortator, qui exhortatur. Liu. 7. ab Vrbe.]

ADHVC, *Fin qui,* עד hodh. Germ. Biſſ herd, bis herzum. *Gal. Encores iuſque icy, iuſque a preſent. Hiſpan. Haſta aqui,*] [πρὸς τοῦτον, aduerbium ex ad, & huc. Vnde adhuc, vſque huc, lib. 4. ad Heren. Accipitur quandoque pro etiam. [*Ancora.*] [Quint. Adhuc alia in reſpondendo figura. Denotat autem quandoque temporis continuationem. Hor. Grammatici certant, & adhuc ſub iudice lis eſt. Adhuc locorum, eadem figura, qua dicimus; Vbique locorum, vt Plaũ in Capt. Vt adhuc locorum feci, faciam ſedulò.

ADIACEO, ces, p. c. n. 2. [*Giacer vicino,* קרב Karab. Ger. Bevligẽ. nebẽ ligen. *Gal. Geſir aupres. Hiſ. Iazer cerca.*] Iuxta iaceo, adhæreo, πρόσκειμαι. Col. in pref. Sæpe nocte fera foribus ingratis adiacere.

†ADIANTVM, ti, n. 2. ἀδίαντον. Capel Venere. Herba, q̃ aliis nominib. Polytrichon, Callitrichõ. & Capillus Veneris dr. Pli. lib. 22. c. 21.]

†ADIECTIO, nis, verb. προσβολή. Aggionta. Vitru. l. 9. c. 9. Liuio adiectio eſt acceſſio.]

ADIECTIVVM, n. 2. ἐπίθετον, ab adijcio fit, quaſi adiunctiuũ, qa ſubſtantiuis adiungatur, poſtulat autem infinitiuum, ſiue actiuum, ſiue paſſiuum; vt, dignus habere opes, dignus amari.

ADIECTVS, huius adiectus, m. 4. [*aggiong men o*] ab adijcio, idem q̃ adiectio. Vitr. lib. 9. c. 9. Cuneorum adiectus, aut exemptus.

ADIGO, gis. p. c. a. 3. cogo ĩpello, [*Conficar. V.* חח tachagh. פצר patsaç German. zuhin treiben. *Gal. Faire entrer, faire abouter a quelque coſe. Hiſ. conſteñir, o empuxar,*] βιάζομαι, ex ad & ago, cõcito, cõpello. Pli. l. 16. c. 10. In arborem clauus adigatur. Item, adigo, adſtringo. [*Conſtringere.*] Liu. li. 1. Iureiurando adegit. Item adduco [*menare.*] Tere. in Eun. Nocturne adigent horſum inſomnia. Item intus pono [*Ficcare*] Col. Cuneum adigo inter lignum. Adigere, ἀναγκάζειν agere. Plau. Bac. Quis has huc eues adegit? Adigere arbitriũ, erat Feſt. interprete, cogere aduerſarium dare arbitrũ. Ci. in Of. & Top.

ADIICIALES, cenæ, adipateſq. vocantur ſacerdotum, ab adijciendis dapibus. Varro. li. 3. de re ruſt. Primus Hortenſius patrones Auguriali adijciali cœna appoſuiſſe dicitur.

ADICIO, cis, p. c. a. 3. immitto, addo, applico, [*Aggiungere, accreſcere,* יסף hoſiph. *Gal. adiouſter.* H. añ *dir a otra coſa,* προσβάλλω, ex ad & iacio, cum cęteris à iaceo cõpoſitis per duplex i, niſi in poemate, vbi qñq. prima ſyllaba contrahitur. Stat. Fœtibus intẽtas abicit, monſtrateq; cruorem. Vir. Tityre paſcentes a flumine reice capellas; tunc enim altera i, abijcienda eſt, ne ſyllaba breuis, poſitione i, duplicis conſonantis contra rationẽ metri producatur: In præterito verò per ſolum i, ſcribenda ſunt, vbi a, in e, mutatur: vt abiecit, adiecit. Cõtingit nihilominus plerumq. vt quædam producãtur, quæ a iacio cõponuntur, vbi alterum i, adiectũ eſt. Vir. li. 4. Oneras, atq. obijcis hoſti. Serui. Obijcis, ob, naturaliter breuis, ſicut re, & ad: ſed producũt plerũq. hac ratione obijcio, reijcio quia habent i, vocalem ſequentem, quæ per declinationem poteſt in cõſonantis formam tranſire, vt obiecit, reiecit. Ergò etiam antequam i, fungatur officio conſonantis, præcedentem longam facit. Idẽ li. 10. ſuper verbo reiecit, Reſinquit) naturaliter breuis eſt, & eã pro longa poſuit, ſicut alibi: Reijce, ne maculis infuſcet vellera pullis. Significat adijcere, adiungere, accreſcere, vt Adiecit claſſi remiges. Et adijcere animum, quaſi applicare, vt Ad virginem animũ adiecit, Adijcere oculum, quod eſt inſpicere, conſiderare, [*Vedere, conſiderare,*] Cicer. 4. Ver.

ADIMO, is, p. c. a. 3. aufero, eripio, ſubtraho, deleo, præcido, [*Torre, portar via* לקח lachach, חטיר heſir. Germ. Hinweg nemmen. *Gal. Oſter. Hiſ. Quitar de alcuna coſa*] ἀφαιρέω, quaſi diminuo, aufero. Teren. in And. Hanc niſi mors adimet nemo. Inde ademptus, ablatus. Adimere verò ius ſuffragij in comitijs, eſt ius ſuffragandi tollere, & tam quam ſexagenarios de ponte deijcere: nam per pontem ſuffragia ferebantur. Abemo, & ad componitur.

ADIMPLEO, a. 2. Cic. magis expleo, impleo, [*Empire.* מלא male. Germanicè, zufullen. *Gal. Emplir. Hiſ. Enchir dealgo.*] idem quod ſuũ ſimplex, ſed rarum. Plin. lib. 11. c. 37. Cochleis oculorum vicem cornicula bina prætentatu adimplent. Quaſi oculorum vicem implent, aut potius ſupplent.

ADINDO, is, ere, a. 3. [*Importe, aggiungere* ספח ſapach. Germ. Hinein thun, hinein ſetzen *Gal. Faire entrer. Hiſ. meter adentro,*] verbũ antiquum, compoſitum ex indo, quod & ipſum ex do eſt compoſitũ, ſignificat imponere, immittere. Cato de re ruſt. c. 18.

ADINGO, nis, adinxi, nctum, p. c. a. 4. [*metter appreſſo o dentro,*] ἐπαφίημι id eſt, intus, vel iuxta mitto. Col. lib. 3.

ADINSTAR, [*Ingroſſa,* כמו chemo. Ger. zugleich, eben wie. G. *a la comparaiſon. Hiſ. a ſemeianca.*] quidam ex recentioribus dixerunt. Solinus Apuleius. Aurelius. Primus autem Serenus Lyricus ad inſtar ſcripſiſſe memoratur. Valla decet, ad, redundare.

ADINVENIO, is, ire, a. 4. [*Trouare.* מצא marſa. Germ. Et finden, erfinden. Gal. *Trouuer. H. ſallar.*] idem quod ſuum ſimplex. Cicer. 2. de Nat. deo. Adinuenta animo, percepta ſenſibus.

ADIPALE, p. p. o. 3. [*Graſſo*] πιαστικόν, כלב chelob. adiectivum ab adipe pro pingui. vnde Festus adipales cænas ſacerdotum vocat; & Cic. in

6.Aen.Paulatim adnabam terræ.

ADVVTRIO,is,ire,a,[*Nutrire,* גדל ghiddel,pro nutrio.Pli.li.17.c.25.

ADORRVO,2.3.4.[*Soterrare,* כסה chiſſah.Ge.Vberfallen oder bede cken.*Gal.Couurir de tout,& quaſi enterrer.Hiſ.Enterrar*]Idē quod obruo.Col.lib.2.c.11.Iaciunt ſemina,& ſarculis adobruunt.

ADOLEO,les.leui,& lui,adultū,p.c.n.2.[*Creſcere,aumentare,* גדל ghadal.*Gal.Faire croiſtre,bruler.Hiſ.Encender,*]vnde adultus,adoleſcens,adoleſcentia,& diminutiuū adoleſcentulus.Eſt autē adolere,ſiue adoleſcere,creſcere αὐξάνεσθαι.Virgil.12.Aene. Cum matura adoleuerit ætas.Adoleſcere creſcentis,inſoleſcere arrogantis,exoleſcere euaneſcentis.Aliquando adolere,eſt ſacrificare,& quaſi odorem dijs præbere.[*Sacrificare,*]Virg.Verbenaſque adole pingues & maſcula tura.Quoniam verò ſacrificiū igni fieri cōſueuit,adolere,pro vrere capitur,[*Bruſciare,*]Varro.Cum intestina adoleuiſſent.Diminutiua,Adoleſcentulus,& Adoleſcentula. [*Giouanetto,*]Ter.in And.Vnam aſpicio adoleſcentulam.

ADOLESCENTIA,f.1.[*Giouanezza* נעורים nehurim,Ger.Iugent.*Gal. adoleſcence.Hiſ.Mocedad.*] νεότης, ab adoleſco,quod cū ſanguine, & corpore ſimul perturbationes animi effrænatius adoleſcant.

ADOLESCENTIOR,tiāris,d.1.[*Luſſuriare*]πανηγύριμαι,ſignificat luxuriare.Varro:Tu quoque adoleſcentiaris.

ADOLESCENTVRIO,n.4.μειρακιεύομαι,adoleſcentium more facio.Laberius:Incipit adoleſcenturire.

ADONIA,orū,n.2.τὰ Ἀδώνια,feſta Adoni dicata. Ammia.lib.22.Hiſt. Adonia celebrari. Ritu veteri Adonia cum planctu celebrantur, vbi planctum Veneris repræſentandum.

ADONIS,nis.[*adone,*]Ἄδωνις,Filius Cynaræ Cypriorū regis,& Myrrhæ:quem Venus in delicijs habuit, formoſitate præcellentem. Hic apri dente ſub inguine percuſſus interijt; Venus miſerata in floꝛem Adonium,qui eſt ſanguineo colore, eum transformauit. Adon Græcè ſuauitas dicitur. Et quia myrrha odore ſuauis eſt, Adonem dicitur genuiſſe; Ideo autem Venerem amaſſe dicunt, quod hoc genus pigmenti ſit valde feruidum.Macrobius accepit Adonidem pro Sole. Moſcopulus Ἀδώνιδος, nomen ab ἄδω, quod eſt cano,deriuatum putat.De eodē feſtiuiſſimè Theocritus,ᾠδὴ, χῃ & ωῃ.Itē piſcis hoc nomine eſt.Vide Plin.li.9.c.19. & Oppian. περὶ ἁλιευτικῶν, lib.1.

†ADOPERIO,is.2.4. idem quod operire σκεπάζειν. Coprire.Liu. 1.ab Vrb.Capite adoperto.]

ADOPTATITIVS,a,o.1.2. [*Figliuolo adottiuo.Gal.Adoptif.Hiſp.El hijo adoptado,*υἱοθετός,qui in adoptionē venit.Pl.in Pœ.Antidamarchi adoptatitiū.Adoptiua,orū,pro adoptionis iure. Ci.pro D. P.M.Adoptio lege curiata fiebat:licebat autē non patricio plebeiū, ſed plebeio patricium adoptare.Atque hoc in genere tria lex iubebat obſeruari:primum, vt is adoptaret,qui neque procreare iam liberos poſſet,& cum potuiſſet,expertus eſſet.Alterum, vt tum generum,ac dignitatis,tum ſacrorum ratio haberetur, id eſt, vt ita fieret adoptio,vt ne quid aut de dignitate generum,aut de ſacrorum religione minueretur.Tertium,ne qua omnino calumnia,ne qua fraus, ne quis dolus adhiberetur; quę ſi ſeruarentur omnia, tum adoptionem rectè fieri.Nihil tamen horum in adoptione P. Clodij ſeruatum eſſe,arguit Cicero in oratione pro domo ſua;neque ſolùm ob hanc cauſam ait eſſe infirmam irritamque illam adoptionem,verùm etiam quod cum curiata lex ferretur,tum ſertanum de cœlo ſit:quod cum fieret,neque legem ferri,neque omnino quicquam agi cum populo licebat.Primum enim adoptandi cauſſas eſſe oportuit,de quibus pontifices iudices erant;deinde,ſi cauſſæ probarentur,curiata lex ferebatur,quam qui ferret,is omnia ſeruare debebat,quæ in cæteris legibus,cum ferrentur,ſeruari mos fuit:quod vtrumque ſignificat Cicero in oratione, cum ait; Vt is adoptet, qui quod natura iam aſſequi non poteſt, legitimo, & pontificio iure quærat.Itaque quod eſt apud Tacitum li.11.Lege curiata apud pontifices adoptio fiebat, id ita eſt intelligendū, vt niſi & lex ferretur,& adoptandi cauſſas pontifices probaſſent, adoptio fieri non poſſet.Vtrumque verò ſeparatim agebatur,cum de cauſſis pōtifices cognoſcerent,legem verò magiſtratus ferret. Adoptantis autem ætatem XVIII. annis maiorem,quàm eius qui adoptaretur,eſſe oportere,à Modeſtino ſcriptum eſt his verbis: Non tantum cum quis adoptat,ſed & cum arrogat,maior eſſe debet eo,quem ſibi per adoptionem, vel per arrogationem filium facit,ſed vtriq; plena pubertate.i. XVIII.annis,cum præcedere debet.Ex libro noſtro de legibus Romanis.

ADOPTIVVS,a,o.1.אשיר לוא לבן aſcherhu leuen.Ge.Ein ervvelter oder an Kinds ſtat angenommener ſon.υἱοθετός,ποιητός,qui in adoptionem uenit.Gell.li.5.c.19.

ADOPTO,as,a.1.filium inſtituo,in filij locum adſciſco. *adottare,* לקח לבן lakach lo leben.Ger.An Kinds ſtat auffnemen.*Gal.Adopter,Hiſ.adoptar en lugar de hijo.*υἱοθετέω. Adoptare ſe alicui,pro adiungere.[*Accompagnarſi*]Plin.li.13.c.1.Qui ſe Cæſaris libertis adoptaſſet.Et pro deligere,aſciſcere.[*Eleggere.*] Cic. in Inuect.1. in Ver.Quem ſibi illa defenſorem ſui iuris adoptauit.Adoptatio idem quod adoptio.[*Adottatione*]Gel.lib.5.c.19.Quod per prætorem fit,adoptatio dicitur.

ADOR,indeclinabile:quamuis apud aliquos inueniatur declinatum: Virg.lib.2.Adoris ſtrauiſſe maniplos.Declinatur autem hoc Adoreum.Vnde & Adorea.Eſt autem ador frumenti genus,vel farris, Edor quondam appellatum,ab edendo: quod epulis & immolationibus ſacris putabatur pium:vel quod aduratur:vnde in ſacrificio mola ſalſa fit.

ADOREA,& adoreola,f.1.[*Gloria della vittoria.*Ger.Lob vnd ehrdie man im krieg einlegt]*Gal.Triomphe de Victoire.Hi.Fama de la victoria.*]cum accentu ī antepen. laus bellica,quod victores a victis quaſi adorentur; vel quod adorandi ſint,qui laudem ex bello reportant.Pli.li.10.3.Gloriam ipſam,de farris honore,adoream appellat.Feſtus.Adorea laus quia glorioſum putabant eſſe,qui farre a populo donatus eſſet.

ADOREA,f.1.liba è farre facta,quibus in ſacrificijs vtebantur.

ADOREVM,Far.Varro.lib.1.de re ruſt.Far adoreum ferunt.

ADOREVM,n.2.ſemen.[*Farro*]vt Col.ait,idem quod far,cuius quatuor ſunt diſcrimina,cluſiuum,vermiculum,cādidum,trimeſtre.

ADORDIOR,iris,adorſus,d.4.[*Cominciare,Gal.Commencer.Hiſp.Commençar.*]ἄρχομαι,incipio,Amb.lib.1.Offi. Bellum adorſus eſt.

ADORIOR,iris,vel reris,adortus,d.3.4.[*Aſſaltare.*עגם naagah.Germ. Anfallen,ſchnel angreiffen oder anfahrē.*Cal.Aſſaillir.Hiſp.Arremeter,*]ἐπιτίθεσθαι,eſt repente aliquē inuadere,quod corpora aggredientiū exurgant ſubitò,atque increſcant. Liu.li.1. Ne ciuitatem vis aliqua externa adoriatur.Differunt tamē, inquit Donatus,adorior & aggredior;quia aggredimur de longinquo,adorimur de proximo.Interdum eſt incipere,[*Cominciare.*]Lact.lib.4.

†ADORNO,as,idem quod Orno.ἐπικοσμέω.inſtruo,comparo,prepa ro.Liu.l.1.ad Vrb.Curuli ſella adornauit.Cic.pro Cluen.]

ADORO,as,p.p.a.1.[*Adorare,* השתחוה סגד hiſchtacha vah ſaghadh.G.Anbettē.*Gal.Adorer.Hiſ.Hazer reuerencia,*]προσκυνέω, ex ad,& oro,ſignificat oro,veneror.Priſc.verò adorare ab ador,hoc eſt,frumento ſacrificijs deſtinato deriuat,non ab oro.Apud Ci.ſignificat colo,& veneror.Nonius: Adorare, propitiare religiones, ab ador poteſt dictum videri. Hinc Adoratio.Pli.lib.28.c.2.

ADPVLSVS, uide Appello.

ADQVO,[*Quanto,*].i. quantum,Afranius: Adquo te expediat loqui.

ADRASTIA,f.1. ἀδράστεια, regio non longè à Troade, quæ eſt Myſia, ab Adraſto rege dicta,qui primus Nemeſi,id eſt,Fortunæ templū ædificauit,Adraſtiamq; vocauit.Ibi etiam eodem nomine ciuitas fuit, qua diruta lapides tranſuecti ſunt,& ibi ara ædificata Hermocreontis,opus magnitudine,& pulchritudine memorabile.Eſt etiam quædam Dea, quæ adiuuat hominibus memoriam & ſenſum. Et Ariſt. de Cœlo ſcribit,eſſe ineuitabilem cauſſam exiſtentem ſecundum naturam: Parcam autem ſemper exiſtentem.

ADRASTVS,maſc.2.ἄδραστος, nomen regis Argiuorum, qui fuit filius Thalaonis & Eurynomes.Hic cum duas haberet filias,Argiam,& Deiphilem,& in ſomnis viſus eſt alteram leoni,alteram apro vxorem dare;quare cum eodem tempore Tydeus,& Polynices argos veniſſent, ille apri, hic leonis pelle tectus, inſomnij ſui memor, vtrumque ſibi generum adſciuit, Deiphile Tydeo, Argia autem Polynici tradita. Deinde cum vtroque genero Thebas profectus, vt Polynicem ab Eteocle fratre excluſum in regnum reduceret, magno accepto detrimento, in regnum reuerſus eſt.

ADREPO,pis,pen.p.n.3.[*Accoſtarſi pian piano à qualche coſa,* רמס ramas רגל zachal.G. Herzuek riechen.*Gal.Grauir vers,rāper a quelque choſe.Hiſp.Ir gateando hazia otra coſa,*]προσέρπω, ad aliquid repo.Pli.l.33.c.10.Ad matris mammam adrepens infans.Per metaphoram, pro paulatim accedere. Cicer.in Ver.

ADRIÆ,p.c.f.1.Ἀδρία, Stephano, & Ptolomæo Romanorum colonia,in Piceno, quinta Italiæ regione, VII. M.paſſ.à mari diſtans; A qua ager ipſe Adrianus dicebatur, vino generoſiſſimo nobilis, quod & ipſum Adrianum fuit appellatum.Pli.li.3.c.13.de Picentibus, Tenuere ab Aterno amne, vbi nūc ager Adrianus,& Adria colonia à mari VII. M. Atria oppidum fuit ad Padum amnem à Tuſcis conditum, nobili portu in primis clarum: à quo vicinum mare primum Atriaticum dictum fuit,& deinde litterę vnius mutatione Adriaticum,vt docet Pli.li.3.c.16.& Cato in Orig. Adria maſc.gen.Hucuſque Adria, hucuſque Italiæ latus alterum pertinet.Luc.lib.5.Sonat Ionio vagus Adria Ponto.

ADRIÆNOPOLIS,f.3.Ἀδριανοῦ πόλις,Ciuitas eſt Thraciæ ad Hebrum fluuiū, primum Oreſta dicta à nomine Oreſtis conditoris poſtea ſtuuiū, primum Oreſta dicta à nomine Oreſtis conditoris poſtea ab Adriano inſtaurata fuit, cum ei furore agitato reſponſum eſſet vt ſe in furioſi domum reciperet.Vide Cœl.Rhodig.lib.7.c.2.

ADRIANVS,a,um,o.1.2.ab Adria ducitur,

ADRIATICVM MARE,n.2.German.Das Adriatiſch oder Venediger Meer,Ἀδριατικὸν πέλαγος, eſt ſinus ille maris, inter Lacinium extremum Italiæ,& Acroceraunium primum Epiri promontorium irrumpens,quod & ſuperum mare appellatur: ſiue quod Italiam ab Oriente alluat, ſiue quod ex vrbe eò tendentibus, Apenninus ſuperandus ſit. Hoc primum Atriaticum dicebatur ab Atria: Poſt eodem etiam dicimus, Mare Adrianum, & Adriacum. Cicer. in Piſ.Brunduſium vitauit,& vltimas Adriani maris oras petiuit.Horat.lib.1.Carm.Propert. lib.3.

ADVERTO,is,p.p.a.1.[*Voleer ſi ad alcuna parte.*פָּנָה panah ſub הִפְנָה hiphnah hiphch הִשְׁחִיל hixſchib Ger.Hinzukehren.*Gal.Tourner vers quelche coſe. Hiſp. Boluerſe haʒia otra coſa,*] ad aliquem locum verto, τρέπω. Ter.in Eun.Trãſfertur quoq; ad animum, vt ADUERTERE animum,apud Ter.vel ADUERTERE animo,apud Plaut.In qua ſignificatione etiam abſolutè poſitum inuenitur, pro animaduerto, [*Hauer cura.*]Ci.ad Att.li.2.De librarijs diligenter aduerte.Ponitur ét impersonaliter Cice.Lẽt. ADUERTEBATUR Pompeij familiares aſſentire Volcatio Pli.quoq; eleganter epiſt.10. pro eo quod eſt, ad ſe vertere; allicere ſpectatores, [*Volgere a ſe.*]Vt mediocriter quoque doctos aduertant,& afficiant.

ADVESPERASCIT[*Farſi ſera,*] עֶרֶב הֵעֲרִיב heherib עֶרֶב הֵעֲרִיב panah hereb. G.Es wirt abend, es fahet an ſpath werden. *Gal. Il ſe fait tard,*] ἑσπερίζω, veſpertinum tempus aduentat.Cice.6.Ver.

ADVIGILO,as,n.1.[*Dare opera,& darſi à qualche coſa,*] שָׁקַד ſchaxadh Ger.Fleiſſig wachẽ,wachtbar vnd mit fleiſs etwas thũ,*Gal.Veiller ſoigneuſement a quelque choſe. Hi.Velar para haʒer obra.*]diligẽter vigilo, ἐγρηγορέω.Translatè pro alicui rei operam do.Terent. in And.Si aduigilaueris, Ex vnis geminas mihi conficies nuptias.

ADVIVO,p.p.n.ʒ. ἀνιζάω,quaſi adhuc viuo,Plin.lib.15.c.18. Fortuito ſata adnituntin medio foro. Sic legit Hermolaus,cum alia exemplaria habeant,viuit.

ADVLIS,p.p. ἈΔΟΥΛΙΣ,ciuitas Aethiopiæ,quæ & Panos inſula dicitur. Oppidani dicuntur ADULITÆ.Vide Steph.

ADVLIA, ἈΔΟΥΛΙΑ,Ptolomæo oppidũ eſt maritimum,in Troglodytarum regione, ſiue ea Aethiopię parte, quæ ſub Aegypto ad mare ſpectat,commune Aethiopum,& Trogloditarum emporium, à ſeruis,qui à dominis profugerant,conditum.Vnde & nomen habet,vt indicat Pli.6.c.29.Diſtat a Ptolomaide 5. dierum nauigatione. A Steph.ADULIS appellat,à Ptolomæo ADULIA. Huic vicino ſimul ADULITICO nomen factum eſt, qui in mare rubrum excurrit.

ADVLOR,p.p.d.1.blandior,aſſentor,auribus do,omnia ad voluptatẽ loquor,nihil ad veritatẽ,[*Adulare, luſingare.*] חָמִיק hechelix. G.Schmeichlen,Liebkoſen.*Gal.Flatter,ablandir. Hiſ.Liſongare,*] κολακεύω,idẽſt,id aſſentari, hoc eſt, blãdiri,ſiue voce, ſiue geſtu,oſiaq; ad voluptatem alicuius,& loqui, & agere,nõ ad veritatem.Cic.de Amicit.Apertè adulantem nemo non videt.Idem 2.de Diu.Valla3.5.c.69.Adulari,inquit,eſt inſeruire,& adniti,vt fauorem emereamur quoquomodo, vel voce, vel geſtu: Eſtque tractum, ἀπὸ τοῦ δοῦλος, quod ſeruum ſignificat.Eſt.n.fanè quã ſeruile,homineq; ingenio minimè dignũ. Feſt.Ab alludẽdo deductũ putat,paucis litteris tranſpoſitis.In qua ſententia Nonius quoque fuiſſe videtur,cùm adulationẽ propriè canum blandimentum eſſe interpretatur,cognitudine ad homines traductum.Dñt enim canes adulari,cum corporis geſticulatione, & caudæ motu nobis blandiuntur.Veteres etiã dicebant ADULO,actiua voce.Lucr.li. 5. Gannitu voces adulant.Huius paſſiuo vſus eſt Cic.li.1.Offi.Inuenimur apud veruſtiſſimos pro Labo,Cice.2.Tuſc.Ex Accij Prometheo,Pinnata cauda noſtram adulant ſanguinem.Hinc ADULATIO, & ADULATOR.[*Adulateur, adulateresse,*]& ADULATRIX. Item ADULATORIUS,a,um,Tacit.lib.5.

ADVLTER,m.2.mœchus,alieno coniugis corruptor,[*Adultero,*] נָאַף no eph.Ger.Ein Ehebrecher,*Gal. Adultere,celuy,ou celle,qui viole ſon mariage,Hiſp. Adultero de caſada,*]μοιχὸς,ADULTER, μοιχαλὶς ADULTERA,ex ad,& alter,ſeu altera:quod ille ad alteram,& hæc ad alterum ſe conferat.Ouid.1.Epiſt.

ADVLTERATVS,o,1.2.Cic.Fucatus,fallax,ficoſus,adulterinus,[*Falſificato,*]νόθος,alienæ rei cõmiſtione corruptum,vt adulteratum gummi.Pli.lib.19.c.3. Contrarium eſt ſincerum.

ADVLTERINVS,a,um,pe.p.o.1.2.quod ſimplex non eſt, neque ſincerum,id Græci νόθον vocant,in veteratorem,& fallacem hominẽ maximè cadit,]*Baſtardo, falſificato,* מַכּוֹר mamzer.Ge.Ein Baſtard,vnehelich.*Gal.Faux,contrefait. Hiſp.Falſo,baſtardo,contrecho,*]nothus,quaſi ex adultero procreatus,μοιχογενὴς.Plin.libro 10. capit.3.de aquilæ pullo,Præcij erat è nido,velut adulterinum.Vnde. Adulterina ſigna, quæ ſunt falſis aſſimilatiſque anulis facta. Cice.pro Cluen.Sic Adulterinæ litteræ,& Adulterinæ claues,quę pro veris ſubſtituuntur.Itẽ Nummus adulterinus apud Cic.2.Off.

ADVLTERIVM,[*Adulterio,*] נִאוּף niuph.German.Ehebruch.] μοιχεία, quod propriè cum nupta cõmittitur, vt Val. ſcribit li. 6. Ci.5. de Ora.In adulterio deprehenſus.Quin.li.7.c.4.Non commiſit adulterium.[*Inganno.*]Transfertur aliquando ad alia:vt Adülteria naturæ,pro operibus non verè naturalibus. Adulteria mercis, pro fraude.Adulteria arborum,pro inſitionibus,apud Plin.

ADVLTERO,as,pen.c.a.1.corrumpo,ſtupro,*Commetter adulterio,*] נָאַף naaph.German.Die Ehebrechen,]adulterium cõmitto,μοιχεύω. Gel.li.10.c.23.Eſt etiam adulterare[*Falſificare,*]arte aliqua quippiam pro vero aſſimilare, atque ita rem ſinceram corrumpere. Pli.lib.12.cap.7.Piper longum facillimè adulteratur. Inde etiam adulterare iudicium,adulterare tabulas,&c.apud Cic.

ADVLTEROR,aris,d.1.[*Commettere adulterio,*]idem Cic.1.de Offic. Adulterari turpe eſt. Item paſſiuè, Hora. Epod.15. Adulteretur & columba miluio.Hoc eſt, per adulterium a miluio ineatur.

ADVLTVS,o.1.2. *Creſcitus.*] qui creuit ad iuſtam ſtaturę ſuæ altitudinem,ἐφηβικὸς.Vnde iuuenes dicuntur adulti,qui in flore ætatis ſunt poſiti. Item Virgo adulta, quæ viro matura eſt, & plenis nubilis annis,[*Da marito.*]Cic.de Clar.Orat.Eã ideamur,vt adultam virginem,caſtè.Virg.4.Georg.De apib.Adultos educant fœtus.Vbi Seru.Educant adultos,hoc eſt,educando adultos faciũt. Tranſumitur ẽt ad inanimata.Cic.de Clar.Or.Adultus item participium pro crematus. Antias in 74. Ita omnia adulta ſunt. Ex Priſcian.lib.9.Vide etiam in Adoleo,& Adoleſco.

ADVMBRATIO,f.3.verbale,ἐπισκιασμός,Cic.de perf.Orat.

ADVMBRATIM,aduerbium, ſuboſcurè,non apertè.Luc.lib.4.

ADVMBRO,as,a.1.vmbrã adhibeo,ſiue vmbrã tegendo facio, *Adombrare,ritrarre,* חָתַל hetſel.Ge.Schatten machen,Erwerffen,] ἐπισκιάζω.Col.li.12.Vdumbratur,vel ſtramentis,vel alijs tegumentis. Accipitur pro non ſatis apertè oſtendo,vti pictores,qui imagines planas adumbrant,vt ſolidæ videantur. Cic.3. Tuſ.

ADVNCITAS,f.3.[*Stretteʒʒa a kampuladʒas,*Cic.de Nat.Deo.

ADVNCO,cas,a.1.[*Piegare,*]ab Vncus,ſignificat curuo.ἐγκάμπτω.

ADVNCVS,o.1.2.]*Piegato,* חָפוּף chaphuph. Ger.Krumb, oder das ein hagken hat,] καμπύλος. Curuus,tortuoſus. Cic.pro Cluen.

ADVNGVEM,[*Apunto,*] מְאֹד מְאֹד meodh meodh.G.Bey einen nagelin,gantz fleiſſig.*Gal.Exquiſitement. Hiſp. Derechaʒ ɣenalmente,*] ἐξονυχίσεως, ſignificat ad perfectionem. Translatio ſumpta à marmorarijs, qui iuncturas marmorum tunc abſolutas exiſtimant,cum vnguis ſuper ductus nihil offendit; ſiue ab ijs,qui magna diligentia,& conſideratione aliquid faciunt,& inter cogitandum vngues mordent.Hor. lib.1. Serm.Fonteius ad vnguem factus homo,[*Perfetto.*] hoc eſt,omni ex parte perfectus.

ADVNO,p.p.a.1.in vnum locum congrego,in vnum coniungo,in vnũ redigo,in vnum confero,[*Adunare, congregare,*] יָחַד iachadh. Ge. Vereinigen, eins machen. *Gal.Vnir, aſſembler en vn. Hiſ.Ayuntar diuerſas coſas en vno,*] congrego, ἀθροίζω.Plin.lib.19.c.2.

ADVNVM,[*Tutti. Gal.Tous.Hiſ.Todos,*] גַּם אֶחָד ghamechadh.Ge.Bei einem,das iſt,Alle,] πανσυδίᾳ, aduerbialiter ſumptum, ſignificat omnes,nullo excepto.Curt.Omnes ad vnum periere.

ADVOCATVS,m.2.patrocinio datus,euocatus ad conſilium præbendum;inuocatus dicitur ad auxilium,[*Auocato.*Germ. Beitender am rechten, ADUOCATEN,Furſprecher,*Gal.Aduocats.Hiſp. Abogados para acuſar,o defender*]συνήγοροι,dicũtur,qui alteri adſunt in cauſſa.Plau.in Caſ.Contriui diem. Dum adſto ADUOCATUS cognato meo.Inter ADUOCATUM,& Patronum hoc intereſſe Valla exiſtimat,quod ADUOCATUS nomen ſit generalius, quàm Patronus; vt non tantum ſignificet eum, qui alterius cauſſam agit(quem propriè patronum dicimus) verùm etiam quicumque adeſt alteri in cauſſa officij gratia. ADUOCATUS appelletur,etiam ſi nihil dicat,neque agat, ſed tantum paratus ſit defendere. Patronus propriè, qui agat cauſſam,ſed accuſati,non accuſantis dicit.

ADVOCATIO,f.2.συνηγορία,verbale, quę eſt amicorũ coactorum ad opẽ fauorẽq; præſtandũ,facta coitio,aut cœtus ipſe patronorũ,& cauſidicorum,aut ipſa cauſſæ defenſio.Cic.in Epiſt.Fam.ad Trebatium:In re militari multo es cautior,quam in aduocationibus.

ADVOCO,as,p.c.a.1.accerſo,in auxiliũ voco,*Chiamare a ſe,*קָרָא קרא cara.Germ.Herzu beruffen,]ad me voco,προσκαλέομαι.Vnde pro conſiliorum auxilijve cauſa amicos accerſere,ponitur.Terent.in Phor.Amicos aduocabo,ad hanc rem qui adſint.Huic opponitur Auoco,ἀποκαλῶ.

ADVOLATVS,tus,m.4.[*Volo*]actus aduolandi.Cic.2.Tuſ.

ADVOLO,las,pe.n.1.[*Volare,*] עוּף huph Ger.Hinzufliegẽ]iuxta,vel ad aliquem locum volare,προσπέτομαι, & conſtruitur cum accuſatiuo,præpoſito Ad,vel In,& aliquando dativo.Plin.At in agrũ Volaterranum palumbium vis è mari quotannis aduolat. Idem li.10.c.40.Caprarumque vberibus aduolant.

ADVOLVO,a.3.שָׁרַף ſcherephach מְגוֹרָה mineuah,προσκυλίω, vide in dictione Voluo,Virg.3. Geor.

ADVORSOR,d.1.[*Opporſi,*]ἀντιτίθημι,pro aduerſor, & ADUORſORE, pro aduerſarium veteres dixerunt,teſte Feſto. Sic ADUORſUM, & ADUORTO,pro aduerſum,& aduerto.

ADVOTVM,[*Secondo ibſuo deſiderio, a ſua voglia,*] חֵיכָל hechal.*G.A ou ſelon ſon ſouhait. Hiſ.Segun ſu.vuo,o deſeo.*Ger.Nach dem wunſch,nach der begierd.]κατὰ γνώμην,idẽſt,ex ſententia.Nam licet hoc videtur rationis,illud cuiuſdam affectus, in eandem tamen veniunt ſignificationem.Cic.de Orat.

ADVRGEO,ges,gere,a.2.vehementer vrgere, בָּנַן bnian.Ge.Hinzu zwingen, hinzutreiben,] ἐπείγω,ἐπισπεύχω. Cæſ. Is quo niam eſt natus dens in locum prioris, quotidie digito adurgendus eſt.

ADVRO,pe.pa.3. *Bruſciare,* יָקַד iakadh.*Gal. Bruler,baurr,baſler. Hiſ. Mucho quemar.*Ger. Vaſt brennen,beſengen.]idem eſt quod ſimplex Vro,κάω.Cic.2.Off.de Dionyſio ſuperiore Syracuſano;Candenti carbone ſibi adurebat capillum,cultros metuens tonſorios.

ADVSQVE,[*Fin a,*] עַד hadh.G.Biſsdahin.*Gal. Iuſques a.Hiſ.Haſta a.*μέχρι,ideſt,Vſque ad.Virg.11.Aen.Atrides Prothei Menelaus ad vſque columnas Exulat.

ADVSTIO,onis,verbale,f.2.[*Abbruſciamento,*] שְׂרֵפָה ſerephah.G.Ei brunſt.

brunſt,brandt.Ἀκαῦσιν.Plin.lib.14.cap.20.

ADYNAMVM,n.2.ἀδύναμον.vini factitij genus,q̃ fiebat ex musto ad bo dimidia parte aquæ addita,q̃ admotũ igni decoquebatur,donec aquę mensura exareſceret.Vide Pli.li.4.c.16.Dictum adynamum,ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας,propterea quod eſſet imbecille,& ſine viribus,idcoque ęgris dabatur,quibus vini noxam metuebant.

ADYRMACHIDÆ,m.1.ἀδυρμαχίδαι,populi ſunt interioris Libyę,ab ea parte,qua Aegyptum ſpectat.Vide Cœl.Rhod.

AEDYTVM,n.2.ἄδυτον,media correpta,locus eſt ſecretior templi,ad quem nulli eſt aditus,niſi ſacerdoti,ab ἀ,priuatiua,& δύω,ingredior,quaſi inacceſſibile.Virg.2.Æneï.

A A N T E E

ÆA,αἶα,f.1,ciuitas eſt Colchidis,Aeetæ regis opus(vt ſcribit Steph.) quã Hippos,& Cianos fluuii è diuerſis locis in Phaſim influentes peninſulã efficiũt. Fabulantur poetæ Æam nomẽ accepiſſe à puella eiuſdẽ nominis,quæ cũ Phaſidis amnis vim effugere nõ poſſet, miſeratione Deorum in peninſulam eſt conuerſa, quam etiam nunc,vt veterem illum amorem adhuc poſſis agnoſcere, magna ſui parte ambit,& veluti amplectitur Phaſis.De hac Pli.lib.6.c.4.

AEÆA,o.i.2.αἰαία,Circe dicta,ab aſpernantium voce,propter celebratas illic corporum mutationes,vt placet Ser.in illud Virg.3. Æn. Ææque inſula Circe. Veriſimilius tamen eſt Æam dictam ab Æa Colchorum ciuitate, quemadmodum & Cytæis, ſiue Cytæa dicta eſt,κυταίης ἢ κυταία, à Cyta eiuſdem regionis oppido. Quod etiam ab Apollonij interpretibus annotatum eſt.

AEÆE,ſiue Ææa,f.1.αἰαίη,inſula fuit in mari Tyrrheno,nõ modico olim freto ab Italia dirempta,hodie continens,ita tñ vt paludib. circũquaq; cincta inſulæ ſpeciẽ præſeferat. In hac Home. Circes ſedẽ collocauit,li.20.Odyſ.Huius meminit & Vir.lib.3.Æn.Inferniq; lacus,Ææq; inſula Circes. Tametſi Seruius ibi tres diphthõgos videtur agnoſcere,vt ſit Ææa Circes.Latini queq; locũ hunc à Circes domicilio Circeum,vel Ciceos appellant: ibidemq; anti qui Latij terminum conſtituunt.Vide Pli.li.2.c.85. & li.3.c.5.

ÆAus,a,um,o.1.2.αἰαῖος,denominatiuũ ab Æa Colchidis peninſula,& vrbe eiuſdem nominis, in qua natã creditur Circes Solis filia.Vnde peculiari epitheto Ææa appellatur. Vir.3.Æn.

ÆACIDES,m.1.αἰακίδης,Suidę patronymicum maſculinum, quo ſignificatur filius,vel nepos,vel aliquis è poſteris Æaci. Virg.1.Æn. Ęuus vbi Æacidę telo iacet Hector.Hoc eſt,telo Achillis,Æaci ex Peleo nepotis.Æacides item Pyrrhus,Æaci ex Achille pronepos. Vir.3.Aen.Coniugio Æacidę Pyrrhi ſceptriſque potitũ. Pyrrhus item Epirotarum rex ab Æaco trahens originẽ,Æacides dictus. Vir.6.Aen. Æacideius,a,um, adiec.ſex ſyllabarum. Ouid.7.Met.

ÆACVS,p.c.αἰακός,Iouis filius ex Aegina filia Aſopi,qui primus inſulam,in qua regnauit,Aeginam à matris ſuę nomine appellauit, cum antea Oenone diceretur,(vt Pl.Stra. & Steph.tradiderunt) aut certè Oenopia,vt apud Naſonem legitur li.7.Met. Oenopiã veteres appellauere.Hunc tantę iuſtitię fuiſſe dicunt,vt apud inferos animarũ creditus fuerit a Plutone delectus iudex,cum Minoe,& Rhadamantho. Ouid.in Ibin. Tuaſque Aeacus in pœnas ingenioſus erit.

AEAMEIS,p.p.f.τὰ Αἰάμεια,regio Nabathæorum,apud Steph.

AEANTIVM,n.2.αἰάντειον,Ptolomæo oppidum Troadis a Rhodijs conditum, eodem in loco, in quo ſepultus eſt Aiax,& vbi claſſis ſuæ habuerat ſtationem.Vnde & nomen habet. Nam quem nos Aiacem,Græci αἴαντα vocant.Vide Pli.lib.5.c.30.Eſt etiã Aeantium nomen promontorij in Magneſia,ad ſinum Pelaſgicum, de quo idem Pli.lib.4.c.9.

AEAS,antis,m.3.αἴας,fluuius,qui ex Candauijs Macedonię montib. orum ducit,& non procul ab Apollonia Taulantiorum vrbe, in mare Ionium illabitur. Lucanus lib.5.

AECA,f.1.αἴκα,Marſorum ciuitas,à qua Æcani,αἰκανοί,populi,quorum meminit Pli.lib.3.c.12.

AEDEPOL,p.c.[*Certamente,per mia fe,*]νὴ τὸν Ἀΐδην aduerb.iurandi, quod eſt,quaſi per eundem Pollucis.Item Pol,& Perpol,quę idẽ ſignificant. Perpol quã pauci ,apud Ter.in And.Per tmeſim dictũ puto,pro,Pol per quã pauci.Enim aut Aedepol,teſte Gell.lib.11.c. 6.iuramentum tam viris,quã mulieribus commune.Per Herculẽ autem mulieres numquam iurabant,ne quę viri per Caſtorem.

AEDERSVS,Αἴδερσος,Stephano oppidum fuit Euboeæ inſulæ, cuius meminit Pli.lib.4.c.12.

AEDES,f.3.[*Il tẽpio,la Chieſa,*]בַּיִת hechal.*G.Tẽplo.H.Tẽplo.G.*Ein Tẽpel,Kirchẽ,ναός,ναὸς,tã in ſingulari quã in plurali vt ędes ſacra, ędes ſacrę,ędes Iouis,ędes Deorũ,ędes Pacis,& huiuſmodi.Ci.2. Ver.Aedes Minerue in fano Apollinis.Val.Max.lib.1. Marcellus, edib.ſuę parans Honoris,ac Virtutis ſimulachra ſtatuit.Olli in Ep. Didus,pro ſepulchro poſuit,cũ ait:Eſt mihi marmorea ſacratus ędes Sichęi.Nã & ſepulchra(vt ſcribunt Iuriſcon.ſ. de Sepult. & religioſ.)iure loca ſacra habẽtur.Pro ędificio prophano,vix aliter quã plurali numero vtimur,[*Caſa.Gal.Maiſon.Hiſp.Caſa.*] Cic.Ver. Quę vidi ego omnes apud illũ in ędib.Dixit in Cluentius de geſt.Alexãdri in numero ſingulari,Proximi ferib.ędis,in qua rex acquiescebat.Vbi ędes pollicitus dimiſſe vt *Camera.* Idẽ alibi: Stabat ad fores ędis eius,in qua rem veſcebatur.Dĩ ãt ędes (vt ſcribit Seruius)ab Edo,quod in ea ſacrificãtes edere conſuerunt.Nã quędam ſunt nomina,quę initio diphthongum recipiunt,quãuis à verbo monophthongo deriuentur,vt ędes,ęſculus. Var.li.4. de Lingua Lat.ab aditu fieri putat,q̃ſ.plano pede adibant;vnde ẽt prima ſyllaba diphthõgũ accepit.Feſtus:Aedes quod ĩ ędito poni ſolerent. Alij edẽ dici ęſtimant,q̃ in eũ degatur,quod Græcè αἰὼν, vocatur.Aedis in nominatiuo ſingulari.Varro de vita pop.Rom.lib.1. Hoc etiam ex diminutiui formatione vt conſequtu, vt ędis in nominatiuo dicamus,non ędes nã vt apicula ſit à nominatiuo apis, vt analogię ratio exigere,vt ędicula ſit ab ędis.Nam ab eo,quod ẽ edes,potius fieret diminutiuũ Aedecula,vt a Vulpes Vulpecula.

*AEDESIA,mulier Aegyptia,vxor Hermee.Suid.

AEDICVLA,f.1.[*Picciola caſa,& cavella nelle Chieſe.*] בֵּית חִשְׁכָּה biſchchah *Gal.Maiſonnette,Logette.Hiſ.Caſa pequeña.*Ger.Heußlin,oder ein capell.Parua domus οἰκίδιον.Aliqñ pro cellula in ędibus.Plaut.in Epid.Aliqñ pro ſacello,quod ẽ ędis ſacrę appẽdix.Liu.Iiſdẽ diebus ędiculã Victoriæ dedicauit.Aliquando pro loculamento ſimulachri.Pl.36.de Venere Gnidia:Aedicula eius tota aperitur.

ÆDIFICIVM,n.2.*Edificio* בִּנְיָן biniam.*Gal.Edifice.Hiſ.Edificio.*Ger. Ein gebeuw,] οἰκοδομία, ędis conſtructio ; & ponitur pro omni ſtructura.Aedificij quę que appellatione non ſolum ſuperficiem ſignari,ſed ſolum quoque ipſum,cui ędificium ſuperpoſitum eſt, Vlp.putat.Pli.lib.16.c.6.Minus vtilis ędificijs.Cæſ.Bell.Gall.li.2.

ÆDIFICATIO,f.3.*Fabrica,* בִּנְיָן biniah.*Gal.Baſtiment.edifiement.H.* *Obra de edificar.*Ger.Ein Bawy,Erbauũg.]οἰκοδομία.Cic.ad Att.

ÆDIFICATIVNCVLA,f.1.parua edificatio.Cic.Q.Frat.

ÆDIFICATOR,m.3.[*Muratore,*] בַּנַּאי bonah,]οἰκοδόμος,οἰκοδομήτης Cato.Bono ędificatore.

ÆDIFICO,a.1.*Edificare,fabricare* בָּנָה banah.*Gal.Edifier,baſtir,maiſonner.*G.Bawen,]οἰκοδομέω,propriè idẽ eſt,q̃ domum ſtruo,quod ẽt indicat partes cõpoſitionis; nã ab ęde,vel ędibus facio,dicta eſt.Et ita fere abſolutè ponitur ſine caſu.Cic.ad Qu.Fr.Tribus locis ędificio.Hor.1.Epi.Diruit,ędificat.Quoties.Vel accuſatiuum adiunctũ hẽt,idẽ valet,quod ędũ ędificare.Ci.pro leg.Manil.Cũ maximas ędificaſſet claſſes.Idẽ pro Syl.la.Caput ędificare.Vnde vt magis ſumi pro cõſtruo,præſertim cũ et domus additur,quam aliter ſtra dominum iungeremus.Cic.de Nat. Deo. Hęc cõpoſita ſunt, Coędifico, Exędifico , Inędifico ,in loco aliquem ędifico.Liu.li.5. Templi eius,quod inędificaretur.Prędifico,unde Prędificatõ veteres dicebant,teſte Feſto , quod ex priuato loco præcederat in publicum ſolum.Reędifico,rurſus ędifico.Superędifico.S.Hier. Quis autem ſuperędificat ſuper fundamentum hoc.&c.

ÆDILES,m.3.ἀγορανόμοι,dicti ſunt ab ędibus,quod ędes ſacras & priuatas,procurarẽt,teſte Var.li.4.de Ling.Lat.Primo ex plebe duo creati ſũt ędiles:deinde poſtea ex patricijs adiuncti ſunt,qui a ſolio eburneo,quod eis datũ eſt,Curules dicti. Officiũ ædilium erat ludos publicos exhibere,& ſacras priuataſq; ędes procurare, totã vrbẽ tueri,vt cloacæ,&c.aquæductus,quaq; publica ędificia munda,& integra eſſent,locaq; in theatro aſſignare;Si quiſpiã ſeruũ,aut iumentum morboſum, vitioſumve,pro integro,ſanoq; vẽdidiſſet,edicto ædilium emptori fuccurrebatur, idq; Edictũ ædilitiũ dicebatur,ſiue Edictiones ædilitiæ.Cic.3.de Leg.ex lege 12. tab. Suntoq; ædiles curatores vrbis,annonæ , ludorumq; ſolemnium , olliſque ad honoris amplioris gradum is primus aſcenſus eſto.Erant & alij ædiles,qui frumento præerant, à Cæſare primũ creati , & à Cerere Cereales nominati, vt ſcribit Pomp. His cura ponderum,ne qua fraus fieret, & menſurarum commiſſa erat.

ÆDILITAS,tis,f.3.ἀγορανομία Ipſa dignitas. Ci.1.Offi. Craſſus ædilitate functus eſt,Liu.lib.7.ab Vrb.

ÆDILITIVS,tia,tium,o.1.2.ἀγορανομικὸς,nomen poſſeſſionum ab ædilibus,vt Comitia ædilitia,in quib.creabantur ædiles;& ædilitiũ munus,officiũ ad ædiles pertinẽs.Cic.de Off.li.3.Aedilitias repulſas.

ÆDILITIVS,tij,qui ædilitate functus eſt. Cic.in Bruto.Aedilitius eſt mortuus.Et pro Cluent.

ÆDITIMVS,p.c.m.ż.νεωκόρος,qui ædib.præeſt,*Sacreſtano,guarda de Chieſa,* כֹּמֶר chãman.G.Kirchẽhueter,Sagriſt.*Gal.Sacriſtain, guarde du temple.Hiſ.El Sacriſtan,guardador del tẽplo.* Gellius li.2.c.10.Ait ęditimus dici ea forma,qua finitimus,legitimus.Verum pro eo nunc vtimur ædituus, vt Var.lib.1.de re ruſ. ait:Rogatus ab ædituo,vt dicere didicimus a patrib.noſtris , vt corrigimur a recentibus vrbanis,ab ædituo.

ÆDITVOR,d.1.νεωκορέω,ædem tueor.Gel.lib.12.c.10.

ÆDITVVS,ui,m.2.[*Defenſor del tempio ſacro,*] νεωκόρος,idem quod Aedituus,ſacræ ędis tutor,id eſt,curam gerens,ab ædibus ſacris,quas tuetur.Lucretius pro ædituis,dixit ædituentes,lib.6.

AEDON,ἀηδών,aus,alijs nominibus & Philomela,& Luſcinia , ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ἀείδειν,à perpetuo canendo,quod etiam nunc canat,cum reliquæ volucres ſilcant.Virg.Quæ ſuauis cantat Aedon.

AEETES,vel Aeeta,pe.pr.m.1.αἰήτης,Rex fuit Colchorum,& filius Solis ex Perſea Oceani filia,& pater Medeæ,& Abſyrti, & Chalciopes:qui cum aureum vellus a Phryxo Athamantis filio in Luco Martis ſuſpenſum diligentiſſimè aſſeruaret, a Medea filia pro

ditus,

dimus,& vehete,& duobus insuper liberis spoliatus est.Fabula notissima est ex Val.Flac.& Apol.Rh.Hinc fit patronymicũ Æetias, pro Medea Æetę filia.Ou.Concipit interea validos Aeetias ignes.

AEGA,æ,ę promontorium est Aeolidos ad mare Aegeum,à quo & ipsi mari nomen inditum creditur.

AEGAE,f.1.αἰγαί,multorum oppidorum nomen est : quorum vnum est in Macedonia,nõ procul ab Halyacmono fluuio,in quo receptũ erat Macedonum reges sepelire.De hoc Pl.lib.4.c.10.Alterum in Cilicia,non procul à Pyramo fluuio, vt tradit Pli.li.5.c.27.Tertiũ in Aeolide,apud eundẽ li.5.c.30. quartum in Eubœa, à quo Strabo Mare Aegæum dictum putat. Quintum in Lydia . Sextum in Aetolia,& Septimum in Locride,commemorantur à Steph.

AEGAEA,f.1.αἰγαῖα,nomen duarum vrbium,vt scribit Ptol.quarum vna in Emathia , alia in Mauritania . Strab.ẽt duo huius nominis oppida,vnũ ad Amanũ mõtẽ; alterum in agro Laconico collocat.

AEGAEAE αἰγαῖαι, insulæ sunt Ioniæ adiacentes.Pli.lib.5.c.31.

*AEGAEON, nomen gigantis,quem Briaretum vocant.Hom.1.Iliad.

AEGAEVM MARE,n.2.[*L'Arcipelago*,αἰγαῖον,πέλαγος,ἢ αἰγαῖος πόντος,Step.& Suidæ,amplissimus est Maris Mediterranei sin⁹,à parte Orientali Isthmi Corinthiaci,(vt Pl.placet)aut certè à Simiõ Atticæ promontorio,vt tradit Ptol.ad ipsum vsq; Hellespontũ extẽsus,aliis aliis in locis à regionibus,quas alluit,nomina sortitus; Dẽrõne nõis varia traduntur à scriptoribus.Nonnulli (in quibus est Suidas)ad Aegeũ Thesei patrẽ referũt,quẽ in hoc mare sese præcipitẽ dedisse ferunt, cum nauim filij, qua ille in Creta ad Minotaurũ vectus fuerat,nigro cũ velo(quod sibi cũ nauclero amissi filij signũ conuenerat) redeuntem videret:Alij ab insula quadã, seu verius scopulo deductum putant,in hoc mari inter Tenedum , & Chium sito,quem à capræ similitudine,αἴξ,naute appellant.Plin.lib.4.c.11. Aegæo mari nomen dedit scopulus inter Tenedum, & Chiũ verius,quã insula,Aex noie à specie capræ (quæ ita à Græcis appellatur)repẽte in medio mari exilientis. Strabo autem lib.8.ab Aegis Eubœæ oppido,Aegæum appellatum existimat,tametsi idẽ in li.13.παρὰ τὰν αἰγάν, hoc est,ab Aega,Aeolidis promõtorio dictum velit, quod suo sæculo Canã, siue Canas tradit fuisse appellatũ . Græcorum Codicum consensus in eã me adducit sententiã, vt Aegeum potissimũ per æ,diphthongũ scribendum existimem.

*AEGEMON,m.3.poetę Græci nomẽ,qui Leuctricũ bellũ conscripsit.

AEGER,ra,rum,o.1.2.[bene valens,*Infermo,debile*,חלה Icholeh.Gekranck,bexumnert,vnuermoegend.*G. Dolent faschè,ennuyè,malade.Hispan.Enfermo,ò passionado del alma*,] νοσῶν,ab ago,agis per contrarium,(vt quidam opinantur) eo quod ægri non probè funganrur suis actionibus , siue quod qui morbo correptus est , gratius agitetur.Et tam de animo dicitur , quàm de corpore , quamuis ægritudo ad animum, ægrotatio ad corpus referatur . Sallust.in Catil.Antonius pedibus eger.Cice.Att.7.Tyronem Patris ęgrũ reliqui. Idem pro Cel. [*Affamato afflitto*] Medeæ animo egra , amore sęuo saucia . Per metaphoram Cice.in Ver.3. Maximè ęgram,& propè depositam reipub.partem.

AEGERIA,αἰγερία,f.1.nympha fuit,quę celebratur in luco Aricino cum qua Numa Pompilius & connubium , & colloquium se habere simulauit super cultu religionum , quo animorum , & predę studio fla grantem populum Rom.ad pacis artes abstraheret.Vnde Ouid.in Fast.Aegeria est,quę præbet aquas, dea grata Camœnis,Illa Numę coniux consiliumque fuit.

AEGESTANI,m.2.αἰγεσταῖοι,Steph.populi,sunt in Sicilia,quorũ vrbs Aegesta , non procul à Lilybeo promontorio sita est , ab Aegesto Troiano nomen habens.Hi Segestani vocantur à Pli.lib.3.c.8.

AEGEVS,per duas syllabas,m.2.αἰγεύς, filius Pandionis fuit , & Rex Athenarũ,qui ex Aethra Pitei Trœzeniorũ regis filia Theseũ suscepit:ex Medea autem ab Iasone repudiata ãlterum filiũ nomine Medũ,vt placet Iustino. Hoc iã ad senium vergente, Minos Cretensium Rex Atheniensibus ob Androgei filij necem bellũ intulit , victisque durissimas pacis conditiones imperauit , vt septem quotannis iuuenes Athenienses ex suis in Cretam mitterent , Minotauro mõstro obijciendos.Quibus legibus cum triennio paruissent, euenit, vt quarto anno sors inter oẽs ex æquo ducta , Theseũ prõderet: Aegeus,filiũ interijsse ratus, doloris impatientia sese in mare præcipitẽ dedit. Cui vita funẽto , Athenienses Thesei opera grauissima seruitute liberati,diuinos honores instituerunt,Deum marinum, & adoptiuum Neptuni filium appellantes. Mare quoquaipsum nonnulli sentiunt ab eo Aegęum esse appellatum.

AEGIALE,f.1.αἰγιάλη,siue Aegiala,αἰγιάλεια vxor fuit Diomedes,q̃ Venus,à viro eius in bello Troiano vulnerata,tãta adulteriorũ in uoluit turpitudine, vt Diomedes ad eã in patriã redire recusarit , acceptaq; a Dauno agri portione,vrbẽ condiderit in ea parte Italię , quę magna Græcia dr , quam à nomine relictę pãtrię Argos Hippiũ appellauit : quę deinde Argyripa,& postremo Arpi fuit appellata. Vide Serũ. in illud Aen.lib.11. Vrbem Argyripam patrię cognomine gentis Victor Gargani condebat Iapygis agris.

AEGIALEVS,m.2.αἰγιαλεύς, filius Aeetę fuit, & frater Medeę,a qua discerptus fuit,vt patri eam persequenti nora iniceretur.Alio nomine dictus est Absyrtus . Fuit etiam hoc nomine Phoronei regis Argiuorum filius,cui Apis (quem quidã Phoronei, quidam Iouis filium ex Niobe Phoronei filia, esse tradunt) postquam Argis regnasset, in Aegyptum transiens,Achaię regnum reliquit.

AEGIALIA,f.1.αἰγιαλία,insula adiacẽs Aetoliæ regioni. Pl.l.4.c.12.

AEGIDA,αἴγιδα,,oppidum Istriæ.Pli.lib.3.c.16.

AEGIDES,p.p.m.1.αἰγείδης,patronymicum masculinum est formatum à nomine Aegeus : quo poetæ vtuntur pro Theseo Aegei filio.Oui.3.de Arte;Perfidus Aegides ducentia fila secutus.

AEGILA,f.1.αἴγιλα,insula est in sinu Megarico,25.M.pass.distans à Phalasarna Cretæ oppido,& à Cythera.15.M.pass.Pl.teste.l.3.c.12.

AEGILODES,m.3.sinus.αἰγιλώδης κόλπος , sinus est exiguus inter Messeniacum & Laconicum medius: de quo Pli.lib.4.c.5.

AEGILOPS,ægilopis,p.p.m.3.αἰγίλωψ.[*Squala*. Ger.wilder haber,habembroc.*Gal.Coquiole,auron*,*H.Vna sucrta d'auena monteſina*,herba est folio verno tpe pilẽso,vt loliũ,hordeũ enecans,q̃ & festuca dfq; messis tpe,cũ semẽ iã deciderit,vacuũ reperiatĩ modũ festucæ.Pli.li.18.c.17.Vir.1.Geor.Latinẽ vertit sterilẽ auenã,in hoc versu:Infælix loliũ,& steriles dominantur auenæ.Rustici i Gallia vocãt,du Lauron. Est præterea ęgilops,abscessus inter nares , & magnũ oculi angulũ, qui si incuriosè tractetur(vt inquit Aegineta)in fistulã vertitur.Dictus ægilops;quasi oculus caprinus, quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ sint . Huic malo medet Aegilops herba,teste Pli.lib.5.c.13. Vnde & ipsa nomen accepisse videtur.

*AEGIMVS, senex ætate prouectissima, hunc tradunt ad ann.CC.vixisse. Pli.lib.7.c.28.

AEGINA,p.p.m.1.αἴγινα, fuit Alopi Baotiæ regis filia,& mater Aeacii,à qua insula Peloponneso adiacens contra Atticam,Aegina vocata est,cum antea Oenone dicebatur(vt apud Strab., Plin.& Stephanum legitur)aut certè Oenopia,vt placet Ou.lib.7.Met.Hinc fit gentile Aegineta,& denominatiuum Aegineticus,a,um,vt Aegineticum æs,quod in hac insula non gignebatur quidẽ,sed optimè temperabatur , vt est auctor Pli.lib.34.c.2.

AEGINIVM,n.2.αἴγινιον,oppidum Macedoniæ,in ea regione,quę appellatur Pieria, Pli.lib.4.c.10.

AEGION,n.3.αἴγιον,Suidæ oppidum Achaiæ proprie dictę, quæ regio est Septentrionalis Peloponnesi. Vide Pli.lib.4.c.5.

*AEGIOCHVS,m.2.Iouis cognomen,quod Aegida tollat.

ÆGIPANES,m.3.αἰγίπανες, quos nonnulli Semicapros vocant,monstra sunt caprinos pedes habentia, reliquis partibus humanam referentia figuram.Pli.lib.6.ca.30.Veteres huiusmodi monstra pro semideis , siue pro siluestribus dijs coluerunt , quemadmodum Faunos,Siluanosque : Faunos,ac Satyros memorum Deos esse dicentes;Panas agrorum,Siluanos siluarum.

ÆGIRA,p.p.f.1.αἴγιρα,oppidũ Achaiæ in Peloponneso.Pli.l.4.c.5.

AEGIS,f.3.αἰγίς, munimentũ pectoris æneum à Vulcano fabricatũ , habens in medio Gorgonis caput. Quod si in pectore numinis sit Aegis;si in corpore hois, sicũt in antiquis Imperatorum statuis videmus,Lorica dr.Vir.8.Aen.Aegidaq; horrifera turbatæ Palladis arma.Hæc fere Seru.Aegis apud Græcos varia significat, Pelliceũ tegmen,quod gestant Athi; præterea maris intumescentis vndas, ac ventorum procellas,& turbines. Alij malunt esse rete ex coronamentis contextum. Nec desunt,qui putent significare sacerdotẽ , quæ Athenis solita sit ferre sacram Aegidem,& ne ingredi ad eos,qui nuper duxissent vxores. Vnde factum prouerbium,Aegis venit,quod Suid.indicat dici solitum de ijs,qui petulanter, & impudẽter agerent.Est præterea Aegis,scutũ Ionis & Palladis.Iliad.4.& 5.in cuius medio erat Medusæ Gorgonis caput,serpentib. vice criniũ terribile,quod qui intuebantur, mox verterentur in lapides:vt apud Oui.4.Met.habetur. Est etiam Aegis,lignum densum, medullæ simile,in larice fœmina nascens , mellei coloris,ex quo pictoriæ tabulæ fiebant,& codicilli,immortali pene materia, nullisq; rimis,aut fissuris obnoxia.Auct.Pli.lib.16.c.39.

AEGISTHVS,m.2.αἴγισθος,Thyestis filius,ex Pelopeia eiusdẽ filia,quẽ infantulũ mr causa tegẽdi sceleris perdendũ feris expositum in siluis,sed à pastore inuentus,eiusque beneficio nutritus est , & inde αἴγισθος,dictus,q; nutrit⁹ sit à capris.Hic prouectiori ætate,Atreũ, impellẽte tñ patre,interfecit,& eius dẽ filiũ Agamemnona in balneis,vel,vt alij volũt, in primo egressu,adiuuãte vxore Clytemne stra,qua etiã turpissimè vsus erat,obtrũcauit.Postremo ab Oreste Agamemnonis filio,patris mortẽ vlciscente,è medio est sublatus.

† Aegithus αἴγιθος,auiculæ nomen nõnũllæ,irreconciliabiles cum asino simultates exercens , quod nidus eius , quem ferè in carduis struit,ab asino dissipetur; contra ęgithus quia alia ratione nocere non potest,asini vlcera erodit.Plin.l. 10.c.74.]

AEGIVM,m.2.oppidũ Achaiæ,in quo Iouem à capra nutritũ ferunt.

AEGLE,f.1.ἄιγλη, vna Hesperidum fuit,hoc est, vna filiarũ Hesperi Italiæ regis,quæ vna cũ Arethusa & Hesperethusa soroꝛib. amantissimos in Mauritania hortos habuit, iuxta Lixum Romanorum coloniam,iussu Claudij Cæsaris deductam,in quibus (vt est in fabulis) aurea mala nascebantur , quæ à perugili dracone asseruabantur,quæ postea abstulit Hercules, draconem interempto . Vide Hesperides. Fuit & nympha hoc nomine, vna Naiadum, Solis,vt volunt,ex Neæra filia,de qua Virg.in Sileno.

AEGERS,m.1.athleta summus,mutus,de quo Gel.lib.5.c.9.

AEGLOGA,p.c.f.1.[*Ragionamento pastorale,*] αἰγόλλιον, capratũ, seu rerum pastoralium sermo dicitur,quasi ἀιγῶν λόγος.

AEGOCEROS,otis,m.3.[*Capricorno*] αἰγόκερως:signum cæleste est, q̃ à nobis capricornus dicitur, quod Sol ingrediẽs Solstitiũ hiemale efficit.Poetæ fabulantur hunc ex Amaltheæ nymphę capra natum fuisse,& eodem lacte cum Ioue educatũ,qui postea cæli imperio potitus,veterem collectaneum inter astra collocauit. Est etiam Aegoceros (αἰγόκερως. Dioscoridi) siue (vt apud Plin. legitur,Aegoceras herba,quę nostro nomine[*Fiengreco*]Fenum Græcum appellatur)ita dictum, quod semen habeat in siliquis caprino cornu similibus.Vide Pli. lib.24. c. vlt.

* AEGON,caprile;& pastoris nomen apud Virg.αἴγων.

AEGOPHAGOS,αἰγοφάγος, Iuno apud Spartanos dicta, quod illi capris præcipuè sacrificabant. Cæl. Ant. lect.li.26.

†AEGOPHTHALMOS:αἰγόφθαλμος,gemma quardam, sic ab oculo caprino,cuius speciem referri,appellata.Pli.li.27.c.11.]

AEGOS,m.3.αἶγος, Thraciæ fluuius,ad cuius ostia classis Atheniẽsiũ à Lysandro capta fuit,Pl.li.2.c.60. Idq; factum interdiu in Thraciæ parte ad Aegos flumen.Step.ad Hellespontũ collocat oppidũ nomine αἱ γὸς ποταμὸς,quod nos capræ flumẽ interpretari possumus:à quo deducitur gẽtile: Aegopotamites, vel Aegopotamita.

AEGRE,[*Molestamẽte, mal volentieri,*] בקשה bekaſcheh בחגיר bemer.Ger.Kummerlich,schwerlich,[*molestè, dolenter,iniquo animo.*]Ter.in And.Iratus,atq; ægrè ferens.Item aglè,χαλεπῶς. [*Difficilmente,*]malè,difficulter,vix.Vir.3.Geor. Aegrè tristes terras rimantur.Neque solum cum verbo Ferre, sed cum alijs etiam verbis iungitur,vt careo ægrè,Sustineo ægrè.Et Cice.Att.Ab hasta ea ægrè me tenui . Aegrè est mihi , frequens est apud Pla.pro dolet mihi,aut male me habet:vt in Cas.Quid tibi ægre est?Agrè facere alicui , pro eo quod est , aliquem ægritudine, uel molestia afficere,[*Affligere*] Ter.in Eu.Hinc ægrius,& ægerrimè,pro difficilius,& difficillime.Pli.l.16.c.10.Fragosius fidunt,ægrius reuelluntur.Cæs.1.Bel. Gal.Aegerrimè confecerãt,vt flumen traderẽt.

AEGREO,n.2.æger sim,[*Essere infermo,*]ἀδῶ,à quo Aegresco,ægrefio. Pli. li. 10. Comi ægrescunt ferè agentis dictis.

AEGRIMONIA,p.c. f.1.[*Infermità,malatia.*]λύπη idẽ quod ægritudo,ductum ab æger,factũ ea forma,qua ab acer,acrimonia, Plau. in Rud.Dum abscedat à me hæc ægrimonia. Cic.ad Att.12.

AEGRITVDO,f.3.[*Dolore d'animo,malinconia,affãno*] דאבון daabõ.G. kranckheit,bekummernus,vn mut,]λύπη,αἰ ægritudo affectio.Ter.in And.Si nulla ægritudo hujus gaudio intercesserit.Hanc Ci.4.Tus. sic definit: Aegritudo est animi , aduersante ratione, contractio.

AEGROTATIO,f.3.verbale;[*Infermità,*] חלי choli.G.kranckheit,νόσημα,quod & ipsum propriè de corpore dicitur.Cic.3.Tus.Vt ægrotatio in corpore , sic ægritudo in animo. Per metaj horam tamen aliquando de animo dicitur, quemadmodum & verbum , à quo descendit,[*Affanno*] Cic.4.Tus.

AEGROTO,as,n.1.[*Infermarsi,*] חלת chalah.Ge.Kranck vnd schwach sein.]ægro corpore sum, morbo afficior , νοσεῖω. Cicer. pro Clu. Transfertur etiam ad animum.[*Affliggersi*] Cic.4.Tus.

AEGROTVS,a,um,c.1.2.*Infermo,ammalato,* חולה choleh.G.kranck.] νόσιμος,adiectum ab æger denatum:à quo tñ differt,teste Seruio , vt æger de corpore , & animo dicatur , ægrotus de corpore tantum.Hor.Epist.ægroto domino dedrxit corpore febres. Cic. ad Att.Aegroto,dum anima est,spes est,Ter.in And.Ad animum transtulit.

AEGYPTVS,f.2.[*Egitto.*Germ.Das Aegipterland,] αἴγυπτος,regio ab Africa(vt Plin.inquit,Canopico distermunatu cstio,ab Asia vero Pelusiaco: quã ob rem quidam inter insulas Aegyptum computauere.Qui tñ Asiam dimersi sunt, inter Asiæ regiones Aegyptum quoque dinumerauerunt.Est Africæ proxima,ab Aegypto Danai fratre sic appellata,prius Aeria dicta.Hac teste eodem Plin.lib.5. ab Oriente Rubro Mari,Assyria q; coniungitur:ab Occasu Cyrenem,& Africæ residuum habet;à Meridie vsque In Aethiopiam protenditur:à Septentrione habet mare Aegyptiũ. Eius insignes vrbes sunt,Thebæ,Abidos,Alexandria,Babylon & Memphis. In hac(vt Plato inquit)rumquam visum est pluere,sed. Nili inundatione fecundatur.Eius figura triquetra est,quam efficit Nilus,ita se diuidens,vt Δ,litterà facere videatur.Ab Aegypto fluuium adiectiua Aegyptius,a,um,αἰγύπτιος,& Aegyptiacus,a,um,vt Aegyptia ficus,de qua Pli.lib.13.c.7.Aegyptio mẽsa,&c.Aegyptia cognomen Macrob.li.8.Tempore Amasis regis vrbes habuit xxxvi. Diparens terrarum,vt in qua Crinitus aiam Aegyptiorum populorũ vetustissimi,disciplinarumque complurium inuentores,rerumq; diuinarum , & siderum peritissimi, dicuntur , primique animam esse immortalem dixere,& de corpore in corpus vagari,vt auctor est Diodorus.In hanc Dædalus, Melãpus, Pythagoras. Homerus, Plato,complures q; alij eruditionis causa profecti,de gnata in suã quisque patriam retulere.Et quoniam Aegyptij in gestandis ornatibus quæstum non satis honestum factitare consueuerunt,natum est hinc adagium:Non tolerent centum Aegyptij;& de moribus intolerandis,seu fastu præturgidis,solitum dici.

AEGYPTVS,m.2.αἴγυπτος,Beli prisci filius fuit,& frater Danaï: Vide infrà in dictione Belides.

AEGYS αἴγυς,oppidum est Laconicæ regionis apud Steph.

AELANA,siue,vt alij malunt,Laana,f.1.αἴλανα,ἢ λαίανα, oppidũ est Arabiæ felicis,iuxta sinũ,qui ab eo Aelaniticus dr,siue Leanites, λαιανίτης κόλπος.Ptol.Pli.li.6.c.28.Sinus intimus,i quo Leanitæ, qui nomen ei dedere.Aegia eorum Agra,& in sinu Leana , vel vt alij Aelana. Nam & ipsum sinum nostri Aelaniticũ scripsere,alij Elaniticum.Artemidorus Alanaticum. Iuba Laaniticum.

AELIA,f.1.αἰλία,vbs est Palæstinæ, quæ & Hierosolyma : ita dicta ab Aelio Adriano.Stephanus.

AELII,per quatuor syllabas,o.1.2.αἴλιοι dicuntur,quibus duæ sorores nupserunt.Vide Cæl.Rhodig.li.29.c.24.

AELIVS,m.2.αἴλιος, nomen Romanæ familiæ illustris.

AELLO,f.3.αἴλλω,una Harpyiarum,quasi ἰᾶν ἀλλομένη,hoc est , alienũ tollens,de qua Oui.13.Met. Est ẽt nomẽ vnius ex canibus Acteonis,apud Oui.3.Meta.Dictum ἀπὸ τῆς αἴλλης,hoc est à procella quam cursus celeritate referebat.

AELVRVS,p.p.m.2.[*Gatto*]αἴλουρος,Latinè catus,& felis dicitur. Aristot.de ani.Aeluri,& Ichneumones tot numero pariunt, quot canes.Vide Ael.Hist.anim. li.7.

AEMILIA,f.1.[*Romagna.*]regio Italiæ,quæ & Flaminia,& Romãdiola ẽt dr:in qua sunt vrbes,Ariminum, Cæsena, Sassina, Fauentia, Rauenna,Forumlinij,Bononia,Ferraria,Imola, Pentricij iuris.

AEMINIVM,n.2.αἰμίνιον,Ptol.oppidum Lusitaniæ mediterraneum.

AEMINIVS,m.2.αἱ μίνιος,fluuius Hisp.à Minio Tarraconẽsis tractus fluuio distans CC.M.pass.ut ex Varronis sinia tradit.Pli.li.4.c.22.

AEMONIA p.c.f.1.[*Tessaglia,*]αἰμονία, Stephano regio(q̃ postea dicta est Thessalia)ab Aemo monte,cui propior,qua est,vel ab Aemone Deucalionis filio : prius Pyrrhæa dicta , à Pyrrha Deucalionis uxore.Quidam cum aspiratione scribunt Haemonia,αἱμονία , quo pacto etiam apud Suidam legitur.

AEMONIVS,a.um,o.1.2.Ouid.in Epi.Laodamiæ ad Protesilaum,Aemonis Aemonio Laodamia uiro.Est etiam Aemonia,oppidũ Norici,apud Pli.lib.4.c.24.

AEMVLATIO,f.3.[*Emulatione,il contrafare , Pimetare alcri in qualche opera inuidiosamẽte,*] קנאה Kineah,G.Nachfolgũg.Eifer.Itẽ,Vergunst.*Gal.Enuie d'ensuiure quelqu'vn ialousie.His.Rencamiẽto en bien,o en mal embidia,*ζῆλος,quæ,ut Cice.4.Tus.scribit,dupliciter dicitur,aliqn laude,& in uitio nomen hoc sit,sicut Aemulor.Nam inquit,imitatio uirtutis,æmulatio dicitur:& est æmulatio ægritudò,si eo,quod concupierit,alius potiatur,ipse careat.

AEMVLATOR,oris,m. 3.[*Emulatore,*]ζηλωτής.Idẽ quod æmulus.Cic. Att.li.1.Seruilius æmulator Catonis.

AEMVLOR,aris.p.c.d.1.[*Imitar a concorrenza,*] הלן כדרו halan bed herech.ger.Mit eifer nachthuen,nachfolgen.*Gal.Imiter,taſcher a faire auſſi bien qu'vn'autre.It,Remediar en biene,*]ab Aemulus,cũ accusatiuo in bonã partẽ accipitur,p imitari.& quasi ζηλόω.Cic. p Flac.Oẽs eius urbis institutæ laudare facilius possumus,q̃ emulari.Interdũ sine casu.Pla.in Merc.Aemulari quia nõ licet,inuidet. Accipitur & in malã partẽ,pro inuideo,[*Hauer inuidia,*]& sic fere cũ datiuo cõstituit.Cic.2.Tus.Obtrectare alteri,aut illa uitiosa æmulatione,quę ritualitati similis est,æmulari,quid hẽt utilitatis?

AEMVLVS,inuidus,o.1.2.[*Inuidioso,emolo,*] מקנא mekanne.G.Nachfolger eines dings,Vergunstig.*Imitateur,emulous.Hisp.Embidioso en'bien,y mal,*ζηλωτής,ut æmula senectus,apud Vir.5.Aẽ.Quę quasi inuidere nobis uidetur iucundioris ætatis fœlicitatem.Item eiusdem rei studiosus, uel sectator,atque imitator. Cic.Att.6.

AENEVS,m.2.αἰνεύς, Steph.Mons Thraciæ sic dict⁹ ab Aemo Boreæ & Orithiæ filio.In hoc monte Martis domicilium collocauerunt poetæ.Sunt qui per aspirationem scribant Hæmus,αἷμος, quo pacto & apud Suidam legitur.

AENARIA,f.αἰναρία, insula est in sinu Puteolano,de qua sic scribit Pli.lib.3.c.6.Aenaria à statione nauiũ Aeneæ , Homero Inarime dicta, Græcis Pithecusa , non à simiarum multitudine (ut aliqui existimauere)sed a figulinis doliariorum.Hodie Ischia dicitur,à figura oppidi,quod in monte habet ad exemplaris figuram.

AENARIVS,m.2.αἰνάριος,locus ĩ Achaia Peloponnesi regione,iuxta Olenum oppidum , in quo Achæi de rebus communibus consulturi conuentum agebant.Auctor Strab.li.8.

AENEA,f.1.αἰνία,urbs in Thracia,ab Aenea(ut Steph.placet)condita,quam nos eandem esse credimus cum ea,quam Pl.Aenum uocat.Liu.li.4.Proficiscuntur(inquit)a Thessalonica Aeneam ad fluuium sacrificium.Item Theophrastus de plantis:Circa Aeneam ficus arbor scabiem nõ sentit. Hinc fit gentile Aeneates,Steph.& Aeneaticus denominatiuũ.Hoc ẽt nomine olim dictum fuit oppidum,urbi Romæ imminens,quod & Ienículum dicitur:conditum à Romulo Aeneę filio,ut tradidit Dionysius.

AENEAS,p.p.m.1.αἰνείας.Veneris & Anchisæ filius,Virgilij carmine notissimus,dictus Aeneas,ut quidam putant,ab αἰνεῖν, quod significat laudo:nam laus à Græcis αἶνος dicitur.Ab Aenea dicti sunt Aeneadæ,αἰνεάδαι,Troiani,de huius genealogia,uide Ouid.l.4.Fastor. ibi.Dardanon Electra,&c.

AENEA-

AENEATORES, m.3. [*Trombetti,* חצוצר inachitsir. Ger. Trommeter, σαλπισταί,] tubicines, ab ænea tuba. Ammian. lib. 16. & 34. & Suet.

AENEVS, a, um, o. 1. 2. [*Cosa fatta di bronzo,* נחשתי nachusch. Ger. Erin, Daron ertz gemacht ist. *Gal. Qui est de cuiure, ou d'airain. Hisp. Cosa de alambre o cobre,*] idem est, quod æreus, χάλκεος, dieresim quã æque patitur, & interponitur aspiratio firmioris soni gratia. Hor. lib. 1. Epi. Hic muris aheneus esto. Pro eodem etiam legitur Ahenus, a, um, ut Ahena turris, apud eumdem.

AENI INSVLA, αἴγιουσσος, insula est in sinu Arabico, Ptol.

AENIA, f. 1. αἰνία. Step. oppidũ est Perrhęborum, nõ procul ab Achelöo fluuio, cuius meminit Stra. li. 8. Hinc deducitur gẽtile AENIENSIS, quo utitur Plin. li. 4. c. 9. & AENIAN, anis, Straboni, sicut ACARNÃ, anis. Item Aenianicus denominatiuum: ut Aenianicus.

AENIGMA, is, n. 3. *Enigma, allegoria obscura. Gal. Enigme sentence obscure, & couuerte. Hi. Sẽtencia obscura,*] αἴνιγμα, obscura allegoria, vel quõ obscura, q̃ difficilè intelligitur, nisi aperiatur, ab αἰνίσσω, obscure loquor, innuo. Innuitur. n. quidã, q̃ pluribus explicandum est. Huiusmodi est illud li. Iudicũ: De comedẽte exiuit cibus, & de forti egressa est dulcedo. Gel. lib. 12. c. 6. Quæ Græci dicunt ænigmata, hoc genus quidam ex nostris ueteribus, Scrupos appellarunt.

AENOBARBVS, dictus est Domitius, fuitque eius gentis cognomen.

AENOS, αἶνος, Steph. oppidum Thraciæ liberum cum Polydori tumulo. Plin. lib. 4. c. 11. Strab. Poltiobria dicitur. Oppidum hoc Vir. credidit ab Aenea conditum fuisse, & ab eo nomen accepisse, cum ait lib. 3. Aeneadasque meo nomen de nomine fingo.

AENVM [*Caldaia,*] χαλκίον, genus uasis, ab ære, quod & cacabus, sive caldare dĩ. Diuiditur q̃nque diphthongus per dieresin, & tunc (ut Seruius docet) aspiratio interponitur, ut apud Horatium, Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum. Aenum. adiectiuum idem significat, quod æreus. Vir. 2. Aen. Et luce coruscus ahena.

† AENVS, i. αἶνος. Germaniæ fluuius est, qui in Danubium defertur, & Vindelicos a Nericis discriminat. Ptol. Hinc Aenipons, vulgo Inspruck, Comitatus Tirolis Metropolis, & sedes Austriacorum Archiducum.]

AEOLIA, f. 1. αἰολία. Steph. insula est Siciliæ adiacens, una earũ, quæ à Græcis Hephæstiades, à Latinis Vulcaniæ appellantur, & AEOLIÆ. Putatur eadem esse, quæ alio nomine Strongyle dicitur. In illa. n. Aeolus, quamuis Vulcanijs omnibus imperaret, præcipuè domicilium habuisse fertur. *Virg. li. 1.* Ventorum in patriam, loca fœta furentibus Austris, Aeoliam uenit. A quibusdam etiã AEOLIA dicitur regio minoris Asiæ, Hellesponto & Propontidi adiacens, quæ olim *Mysia* dicebatur. Verum hanc cum Plin. Strabone, Mela, cæteris q̃; Geographis melius AEOLIDEM appellaueris.

AEOLIAE INSVLAE, f. 1. q̃ & Vulcaniæ ἡφαιστιάδες, insulæ Aeoliæ sunt numero septẽ, non procul à Peloro, Siciliæ promontorio dissitæ, de quibus sic scribit Plin. lib. 3. c. 8. Citra uero Siciliam ex aduerso Metauri annis, 12. millibus fermè passuum ab Italia, septem AEOLIÆ appellatæ. Eædem Liparæorum, Hephæstiades à Græcis, à nostris Vulcaniæ dictæ AEOLIÆ, quod Aeolus Iliacis temporibus ibi regnabat. Harum insularum nomina sunt, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Ericusa, Phœnicusa, & Euonymus. Pli. eod. lib. c. 5.

AEOLES, p. c. m. 3. αἰολῆς, populi fuerũt Græci, ita dicti ab Aeolo Heleni filio. Hi relicta patria, in Asiam traiecerunt, sedibusq̃, in Mysia minore fixis, AEOLIDEM à sese uocauerunt. Antea Pelasgi dicebantur, teste Hero. lib. 7. Hinc AEOLICUS, a, um, ut Lingua AEOLICA, una ex quinque Græcorum dialectis.

AEOLIDES, αἰολίδης, dictus est Vlysses ab auo AEOLO, qui filium habuit Sisyphum, ex quo, & Anticlea ante Laertæ nuptias natus est Vlysses, Virg. l. 6. Comes additur unà Hortator scelerum Aeolides.

AEOLIS, idis, f. 3. αἰολίς, regio est in minore Asia, Lectio promontorio à Troade, Hermo autem fluuio ab Ionia diuisa: ita dicta ab AEOLIBUS Græciæ populis, qui duodecim in ea urbes ædificarunt, teste Hero. lib. 1. Antea Mysia dicebatur, teste Pli. lib. 5. c. 30.

AEOLVS, p. c. m. 3. [*Eolo.*] Ger. Ein Son Iouis, ist fur ein Gott der winden gehalten worden,] Αἴολος, Iouis filius ex Aceste, siue Sergesta filia Hippotæ Troiani: à quo Hippotades dicitur. Oui. 11. Metam. Quod socer Hippotades tibi sit, qui carcere fortes Contineat uentos. Hic in hospites benignus fuisse, & AEOLIAS à se nominatas insulas in ora Siciliæ tenuisse perhibetur, & in his Strongylen: ex cuius fumo, quinam status futuri essent, in tridum prædicebat: unde uentorum Rex putatus est. Fuit præterea Aeolus Hellenis filius, à qua uentorum rationem primo inuentam tradit, Pli. lib. 7. c. 56.

AEOS αἰώς, Typhonis filius, qui Paphon condidisse dicitur.

* AEPEA, αἴπεια, agri Laconici oppidum. Steph. Stra. lib. 8.

* AEPYLO, Istriæ rex fuit. Liu.

* AEPY, Ciuitas sub Nestoris imperio. Hom. 2. Iliad.

AEQVABILIS, o. 3. [*Equale,* שוה, iaschar ἴσος, ἰσαλὲς, ἴσόνομος, idem fere quod æqualis. Cic. pro Cecin.

AEQVABILITAS, f. 3. [*Egualità,* יושר ioscher משור mischor. Ger. Gleichformigkeit. ἰσονομία, ἰσαλότης, idem fere q̃ æqualitas, hoc est, certus quidã rerũ modus & cõstãtia, vel sibi cõstans, & nulla parte in uitiũ inclinans ratio, vt AEQUALITAS uitæ, in qua nulla est perturbatio, nec quæ uarietas, aut discrepantia. Cic. 1.

AEQVABILITER, [*Vgualmente,*] aduerbium, ἰσαλῶς, æqualiter. Cic. de Ora. Genus facetiarum æquabiliter in omni sermone.

AEQVAEVVS, o. 1. 2. [*Della medesima età,* בן־גיל chegil. Germ. Gleiches alters. *Gal. D'vn medesme aage. Hisp. Cosa d'igual edad,*] æqualis eiusdem ætatis, ἰσηλιξ, ab æqualitate æui. Vir. 2. Aen. Vt regẽ aqueũ crudeli uulnere uidi Vitã exhalãtẽ. Poeticũ est, AEQUALIS oratorijs.

AEQVALIS, o. 3, [*Piano, vguale* שוה schoveh שוה scaveh. G. gleich] ἴσος, ἰσαλὴς, peræquè magnus. Cic. 3. de Leg. Paupertatem diuitiis æqualem esse uolumus. Interdum accipitur pro simili [*Simile,*] Pli. Aequalem fortunam expertus. Refertur & ad ætatem, dicunturque æquales, qui pares sunt ætate, & æque multos numerant annos. Coætanei uerò dicuntur, qui ætate eadem uixerunt, etiamsi alter altero annis multis fuerit maior. Sic Ciceronem, & Augustum coætaneos fuisse dicimus: æquales uerò nequaquam. Cic. in Catone. Ideni de Clar. Orat. Liuius Ennio æqualis fuit.

AEQVALITAS, f. 3. [*Vgualità,* ישר ioscher משור mischor. Ger. Gleicheit, ἰσαλότης similitudo, paritas, seu æquabilitas. Plin. li. 30. c. 31.

AEQVALITER, [*Vgualmente* בשוה beschauch יחד, inchadh. G. Gleichlich, pariter, ex æquo, ἰσαλῶς, Cic. 4. Acad. Aequaliter omnibus abrogatur fides, id est, tam his abrogatur, quàm illis.

† AEQVAMENTVM, ti. æquatio est, quod & Libramentum dicitur, æquâ vtrinque portione propendente. σάθμωσις. Sic vertit Gaza.]

AEQVANIMIS, & hoc nime, o. 3. & Aequanimus, a, um, o. 1. 2. qui æquo est animo. [*Temperato. Gal. Qui prend bien les choses, qui sarui ẽeurt sans se facher, & annuyer. Hisp. Paciente y sufrido.* Germ. Dultmutig,] qui est æqui animi, ἐγκρατὴς, qui nec prosperis extollitur, nec aduersis frangitur. Ausonius, Aequanimus fiam te iudice.

AEQVANIMITAS, f. 3. [*Temperanza d'animo.* ראאפם oren appaijm, Ger. Dultigkeit. *Gal. Patience. Hisp. Paciencia y sufrimento,*] ἐγκράτεια, fauor, & propitius animus. Ter. in And.

AEQVANIMITER. [*Tẽperatamente,*] ἐγκρατῶς, moderatè, æquo animo.

AEQVATIO, uerbale, f. 31. [*Vgualità.* ἰσαλότης, equalitas. Ci. pro Mur.

AEQVATOR, toris, m. 2. ἰσημερινὸς circulus in cælo, sphæram diuidẽs in duas partes æquales, parem utrinq; uersus polos mundi distantiam relinquens: in quem cum sol inciderit, (quod bis contigit in anno, semel in principio Arietis, atque iterum in principio Libræ) dies fiunt æquales nocti in toto orbe terrarum.

AEQVE. [*Giustamente,* ישר iachadh בם־ישור bemischod בצדק betsedhẽ. G. Billich,] aduerbium, significat iustè, δικαίως, Seneca: Eam si æquè statuerit, haud æquus fuit. Nonnumq̃ idẽ quod æqualiter [*Vgualmente.*] Cic. 1. Off. Beneuolentia ciuium non æquè omnes egent. Idem Fam. 13. Ter. in And. Miser æquæ, atque ego.

AEQVI, m. 2. populi fuerunt Italiæ, Latinis, & Volscis finitimi, à Quinto Cincinnato Dictatore ad internecionem deleti.

AEQVICVLANI, m. 2. Italiæ populi Sabinis ad Orientẽ proximi: quorum oppida sunt Citernum, & Calceoli. Horum meminit Pl. li. 3. c. 12. Idem à Vir. 7. Aen. Aequicolæ uocantur: Horrida (inquit) prægipuè cui gens, assuetaque multo Venatu nemorum, duris AEQUICOLA glebis. Eosdem & Aequicolos dictos inuenimus. Oui. 3. Fast.

AEQVI BONI QVE FACIO, 3. [*Bene è giustamente fare, pigliare in buona parte,*] εὐδοκιμεῖν τινί, in bonã partem accipio. Apul. li. 1. de Asi. Istud quidem quod pollicetis, æqui boniq; facio. Potest ẽt accipi pro non magni pendo, [*Non curare.*] Ter. Istud Chreme, æqui boniq; facio, Liu. nos æqui boniq; faciamus. Ci. ad At. Sine copula dixit: Aeq̃ boni facit. Hæc loquẽdi formula à Iurisperitis est, pfecta: Illi. n. æquum bonũ appellant, qñ non stricto, & summo iure, sed sm̃ æquitatis dictamen, quę est legitima iuris moderatrix, negocium deciditur. Hinc etiam dicimus; Ex æquo, & bono statuere, arbitrari, censere, æstimare. Itẽ, Aequũ, & bonum impetrare. i. suum obtinere, rem suam recipere, quod æquum erat auferre.

* AEQVIDIALE, o. 3. dicebant ueteres, quod æquinoctiale, nunc dicimus. Fest.

AEQVILATATIO, f. 3. [*Larghezza vguale.*] nomen duriusculè cõpositum ex æquo, & latum, quasi æqualium linearum secundum latitudinem productio. Vitr. lib. 1. c. 8.

AEQVILIBRIVM, n. 2. [*Contrapeso giusto* פלס peles משקל mischkal. Germ. Gleiche der wag, won die wag gleich instheth,] ἰσορροπία æquatio libræ, quod & æquamentum, & libramentum dicitur, & trutina, Gellius.

AEQVILIBRIS, & hoc bre, p. p. o. 3. [*Di peso vguale,* משקל־שוה beml schkal. schoueh, אחד echad. Ger. Gleichwichtig.] ἰσορρόπος, ex Aequus, & Libra cõpositum, propriè significare uidetur, quod ad libram æquali constat pondere, ut si dicas: Hi nummi sunt æquilibres, id est, æquali pondere. Transfertur tamen ab aliam æqualitatem. Vitr. lib. 5. c. 12.

AEQVILIBRITAS, atis. f. 3. ἰσορροπία, Cic. lib. 1. de Nat. Deor.

AEQVILIBRIVM, n. 2. locus Romæ, ubi domus Mellj solo æquata fuit. Tit. Liu. lib. 4. Cic. pro domo sua.

AEQVINOCTIALIS, o. 3. [*Equinottiale.* Ger. Das zu des tags und nacht gleiche gehort.] ut Horæ equinoctiales, quarum 24. exæquant diem naturlem. Pli. lib. 2. c. 75.

AEQVINOCTIVM, n. 2. [*Equinottio,* שוויום schiwiui haijom. Ger. Die

zeit,ſo tag vnd nacht gleich ſind.] *Isonuſia*,ab æqualitate noctiũ dierũq; tunc dies,& noctes horarum ſpacio æquales ſint.Ci.ad Att. Nunc æquinoctium nos moratur. Duo ſunt aũt æquinoctia. Vernale.ſ. & Autumnale. Vernale fit quarto Idus Martias, uel circa octauũ Cal.Apr.& in octaua parte Arietis conficitur.Autumnale 18.Cal.Oct.habent Vergiliaũ occaſum diebus quadraginta.Annum.n.olim in duas tantũm partes diuidebant, in eſtiuum, & hic male ſolſtitium: quamquam in hieme potius bruma dicebatur.

AEQVIPARO,as,p.c.a.1.[*Aggueliare*,שוה ſchival דמה demmah.G. Vergleichen.] ſignificat comparo,uel æquo,*ἰσόω*,Ci.5.Tuſ.Nemo eſt,qui factis me æquiparare poteſt.Virg.6.Ecl.

AEQVIPARABILIS,& hoc le,o.3.[*Cõparable* רשה demeh.Ge.Gleichlich.Das wol zuuergleichen iſt.] quod æquari cum aliquo põt. Plau.in Trin.Dicis nõ eſſe æquiparabiles ueſtras cũ noſtris factiones.

AEQVIPARATIO,ſ.3.[*Vguaglianza*,דמיון dimion.G.Vergleichung] *ἰσασις*,Gel.lib.14.c.3.

†AEQVIPOLLEO,es,*ἰσοδυναμέω*. parem poteſtatem habeo,idem valeo.Hinc Aequipollentia,æquivalentia.]

AEQVIPONDIVM,ii,n.2. *Cõtrapeſo giuſto* פלס peles משקל miſchkal.o. Gleich gewichte,] *ἀντίσταθμος*,x die.Aequum,& pondus,ponderis,æqualitas,ut ſi dicas,Aurum dedi ad argenti æquipondium, Legitur hoc nomen apud Vitr.lib.10.c.8.

AEQVITAS,ſ.3[*Pianura,giuſtitia* משר meiſchor צדק tzedheck.G. *Egalité,equité,moderation de droict*. Hi. *Latinitatis quæ tiempla derecho*.] modo planitiem *ὁμαλότης*,ſignificat: modò iuſtum, quodq; conſentaneum eſt: modò paritatem quamdã interhoies,quam Cic.æqualitatẽ uocat,cum eos coæquamus. Vbi non ſunt uniuerſi pares,æquitas non eſt,& excludit inæqualitas ipſa iuſtitiã. Sæpenumero aũt accipitur æquitas pro perfecta quadã ratione,quæ leges ſtrictũq; ius interpretatur, & emẽdat, nulla ſcriptura comprehenſa,ſed ſolũm in uera ratione conſiſtens. Cic.pro Cecinna: A uerbis recedis,& æquitate uteris.Pro eodẽ ét dicimus, Aequum,& bonũ.Idem ibidem:Ex æquo,& bono,non excallido uerſutoq; iure rem iudicari oportet. Aequitas animi,[*Modeſtia*,] eſt quædam moderatio, cũ æquo animo, patienteq; omnia ferimus,Ci.2.ad Att.Et Aequitas abſolutè. Idem in Partit. Duplicem uim æquitatis conſtituit, cuius altera directi, & ueri, & iuſti rationem cernit: altera ad uiciſſitudinem referendæ gratiæ pertineat,quæ in beneficio, Gratia;in iniuria. Vltio reminatur.

AEQVIVALEO,es,p.c.n.2.[*Voler parimẽte* שוה ſchavah ערך harach. G.Gleich uermögen,gleich gelten.*Gal.Valoir autant.H.Valer otrotanto*,] *ἰσοφορέω*,tantumdem ualeo.Oui.de Philemela.

AEQVIVOCVM,n.2.[*Equuoco*,] *ὁμώνυμον*, à Martiano uocatur Plurium eadem,quando pluribus rebus eadem eſt appellatio, ut Aries: nam & machinam,qua muri expugnantur, & ſidus in cælo,& animal in terris Aries uocatur.

AEQVO,as,a.1.[*Spianare*,שוה ſchiwah דמה damah.G.Eben machẽ gleich machen. *Gal.Applanir,egaler,faire uni.H.Ygualar una coſa a otra*,] æquum,ſiue æquate facio,plano,*ὁμαλίζω*,Cice.6.Verr. Quo in ſummo eſt æquata agri planicies.Et propria eſt huius uerbi ſignificatio.Per translationem autẽ ſignificat æqualiter diuidere,[*Diuidere ygualmente*] Vir.1.Aen.Operumq; laborem Partibus æquabat iuſtis.Aliqñ cõtinuare,*Continuare*.] Idẽ 9.Aen.Accipitur ét frequenter æquare pro eo quod dicimus æqualem,uel parẽ alicui facere,uel etiam quempiã in re aſſequi,[*Vguagliare*,]atque ita interdum conſtruitur cũ præpoſitione Cum. Cic. de Leg. 3.Cum principibus ſe æquari putarint.Interdum cum datiuo. Idẽ Offi.1.Qui ſe iã illis fere æquarunt.Interdum abſolutè.Cæſ.Bel.1. Vt æquato omnium periculo ſpem fugæ tolleret.Compoſita,Adæquo, Coæquo,Exæquo,& Peræquo,quæ ſecundum uim præpoſitionum ſignificant.

AEQVOR,ris,n.3.[*Mare, pianura*,מישור miſchor.G.Das Meer.*Gal. Vne plaine,le plain de la mer. Hiſ.Llanadura del a mar,o del campo*,] *πέλαγος*,mare dict.ab æquare,pro planum facere, quod æquam ſuperficiẽ habeat,ſiue planũ ſit,nullis iã à tẽpeſtate fluctuãtib. procellis. Virg.Aen.7.Heu quæ nũc tellus,inquit,quę me æquora pñt Accipere? Neq.ſolum de mari dict,ſed etiã in terrã,de cãpo plano, [*Campo piano,pianura*.]Idem Geor.3.At prius ignotum ferro quã ſcindimus æquor.Ci.de Diu.1.Aegyptij in cãporũ patentiũ æquoribus habitantes,Qñque pro mare,[*Aere*.]Vir.1.Aen.Aſpice bis ſenes uolitãtes æquore cygnos.Ab æquore fit Aequoreus,a,um,quod ad æquor pertinet.Vir.5.Aen.Et genus æquoreum, pro piſcibus.

AEQVVS,a,um,o.1.2[*Vguale,piano,giuſto*,ישר ישר ſchar ישר ſchar ſchalem. Ger.Eben, gleich.*Gal.Plan & uni,egal,raiſonnable,equitable.H. Coſa ygual,o iuſta,o juſt cosa*,] *ἴσος*,in quo nihil eminet,nihil ẽ inæquale. Cice.pro Cec.Sed ne æquo quidem, & plano loco. Per translationem ponitur pro integro,& iuſtitiæ debito, quique nullam in partem ſe inclinet: ut Prætor æquus. Cic.6.in Ver. Prætor æquus,& ſapiens.Ponitur aliquando pro fauente, uel ſetti agante, [*Amorevole*,] & hoc interdum cum datiuo: ut, Te mihi æquum præbere debebis.Cic.ad Att.Eos ipſos,contra quos ſtatuas, æquos placabilesque dimittas. Ad rem quoque aliquando refertur, ut æqua conditio,æqua lex, æqua poſtulatio. Ter. Eun. Aequum eſt,

nos cognoſcere, & ignoſcere. Aliquando Aequus pro æquali legitur, ſiue æquè magno.[*Vguale*.] Ter.in Eun.O Thais,Thais, ſi uinam eſſet mihi par æque amoris tecum,]*Pari*,] Virg.2. Aene. Sequiturque patrem non paſſibus æquis, Aequum neu.gen. [*Giuſtitia*.]Idem quod æquitas.Virg.2.Aen.Cadit & Ripheus iuſtiſſimus unus Qui fuit in Teucris,& ſeruantiſſimus æqui.

AER,in.3.[*Aere,aria*,אויר ſchachar אויר aver.G.Der luffi.G.*Lvn den quatre elements.Hiſ.Ayre elemento*,] *ἀήρ*,proprie dict.medium ſpacium inter elementũ ignis,& terrã, plus multo habens raritatis,quã inferiora elementa. Aër,ét irane vocatur,[*Aere*.]in Siris,quã inferiora elementa. Vir,ét irane vocatur,[*Aere*.]in Siris, Dicens:Nam q; canebat,uti magnum per inane coacta Semina. Dicitur aer,ſi quidã autumant *ἀπὸ τοῦ ἀίσσω*,ab eo,quod ferat terrã,uel q; feratur. Sed credo potius dici ab *ἀημὶ*,ſpiro,uel de producit uitiam.Luc.li.2.Aer,& lorgi uolucri Titana labores; quia corripiunt,& laudiani deprauata lectione fallumtur,dũ ſic legunt: Lucidus umbroſe miſcebitur aer Auerro.Vera ſiquidẽ lectio non habet Aer.ſed axis. Aliquando aer dicitur ventus,ſpiritus, uel flamus uel dicus,[*Vento,ſpiritu*.] Vir.Aera dimouit tenebroſi m.

AERA,æ.ſ.2.numeri rota erat ut creta,qua cies precium deſignabatur.Lucil.Hac eſt ratio perfecta æra numeri ſubducta ſuprobẽ. Aſtrologi quo q; temporis minutũ, à q; computationes incipiunt, Aerã uocãt. Vide Cæ.Rh.li.1.c.21.Ett & Aera[*Logro*,]herba minutũ enecãs, quæ apud nos Lolũ eſt,ut inquit Dioſc.Plin. 18.c.17. Hinc Aerius,a,um,quod ex æra factũ eſt.Idem:Panis uerò cum mele & ærea farina,id eſt,lolacea.

ÆRAMENTVM,ti,n.2.[*Coſa fatta di rame*. Germ.Ein werck,das auſſertz gemacht iſt,erzin geſchirr.*Gal.Ouurage decuure,ouurage d'airain di nanderie,Hiſ.El alambre*,] *χάλκωμα*,*χαλκούργημα*,opus ex ære cõfectum:ut,Lorica æramentum ex ferro.Pli.lib.15.c.8.

ÆRARII prefecti,morum.c.2.[*Teſoreri,camerlengh*.Ger.Seckelmeiſter, Schatzmeiſter,die vber dẽ gemeinẽ ſeckel verordnet ſind.G.*Gouuerneurs des finances.Hiſp.Teſoreros*,hodie(ut arbitror)uocare poſſumus,quos Generales financiarũ dicunt,qui ét Quæſtores uocitari poſſunt,quod munus olim Prætores Prætoriiq; obibãt, Tribunos uerò ærarios,*ἀρχιταμίας*,quos Receptores generales appellant.Illis, ut Varro ſcribit, tributa erat pecunia, quam militibus redderent: idque quod attributum erat, dicebatur As militare. Aerarij milites,*μισθοφόροι*, dicti ſunt ab ære, quod ſtipendium facerent.

ÆRARIVM,rij,n.2.pecunia publica,uectigalia,& locus ubi ea pecunia aſſeruatur.[*Doue ſi repone il teſoro*.Germ.Schatzkammer, Das ort da man Gemein gelt hin behaltet.*Gal. Letrreſor public lieu ou ieſtoit.Hiſp.El teſoro publico*,] *ἱεροφυλάκιον*,*ταμεῖον* æris repoſitorium,hoc eſt,nummorum,ſimiliumque rerum precioſarum,atq, opum, quæ utilitatem reipub.allaturæ erant. Sic dictum,quia æra, in illud principaliter inferebantur. Romanorũ aũt ærariũ in Aede Saturni fuiſſe,conſtat,propterea, quod aureo illo ſeculo nullũ fanctũ eſſe furtum creditur.Cic.lib.5. Tuſ.C.Gracchus,cũ effudiſſet æs,ut

hoc tertium ærarium assiduis, tum ordinarijs, tũ extraordinarijs impensis exhaustum, & ad summas angustias redactũ, in agraria lege in oratione de prouincijs Consularib. & cõtra Verrem Cicero. Quem locum Asconius Pedianus in cõmentario Corneliana, Marcellinus li. 16. significare, Pedianus in cõmentario Corneliana, Marcellinus li. 16. significare, Pedianus in cõmentario Corneliana, Marcellinus li. 16. significare facant, priora duo per quã raro aperiri, ideoq; sanctiora vocari solita, Cicero, Cæsar, & Liuius demonstrant: nam de prædæ bellicæ aurõ in ærario, in quo ipso fuisse aurũ, Gallici belli metu depositũ, ad Att. epi. 12. & 26. li. 7. significatur. Cæsar aũt ipse li. 1. cõm. de bello ciuili sic: Lentulus Consul, aperto sanctiore ærario, ex vrbe profugu. Florus quoq; lib. 4. Sanctum ærarium vocat. Itidem sanctum ærarium dictum illud esse, quo vicesimariũ aurũ seruabatur, Liuius li. 27. ostendit. Cõsulibus, inquit, aurum vicesimariũ, qd in sanctiori ærario ad vltimos casus seruabatur, promi placuit. Quod autem ærario ad vltimos casus seruabatur, promi placuit. Quod autem ait Lucanus, Multis intactus abanit, ita verisimile videtur, si ciuilia bella excipias, certè. n. neque C. Mario, neq; Cinnæ, neq; postremo Sullæ, qui publicam libertatem armis oppresserunt, pecuniã capere ex ærario religio fuit; ẽt ipsum Pompeium ante Cæsarẽ, orta inter eos ciuili contentione, ærarij pecunia esse vsum, quis dubitet? quamquã accepit multo minus quã reliquit: Cum igitur æraria tria memorantur, distinguuntur pecuniæ potius, quam loca, cum vno Saturni templo publicæ pecuniæ omnes asseruarentur; sed in eo templo tres fuisse cellas, in quib. thesauri publici reponerentur, licet existimare, vt pecuniæ publicæ tria genera fuerunt, (pecuniam voco, siue aurum, argentumque percussum esset, siue factum, vt vasa, & similia: siue infectum, vt latera) vnum ex auro illo propter belli Gallici timorem depositio, & ex præda bellica alterum ex auro vicesimario: tertiũ ex annuis vectigalibus. Ex nostro commentario in Epistolas Ciceronis ad Att.

ÆRARIVS, a, um, o. 1. ἀ. *Cosa fatta di rame. G. Qui est fait d'airain ou de cuiure. Hisp. Cosa de materia de cobre,*] χάλκεος, quod est æris, siue ex ære. Pli. lib. 33. de ærarijs metallis, & argentarijs. Ærarius subitantium, qui aream operi fabricabat. Plin. lib. 16. c. 6. Ærariorum tantum officinis compendio Ærarius fieri dicebatur, qui à Censoribus inceratas tabulas referebatur, id est, vt in eo tantum esset ciuis, quod vna cum ciuibus tributum pendebat. Hæc Asconius. Vnde Ærarium facere, & inter ærarios, siue in ærarios referre, pro eodem leguntur: hoc est, ea ignominia quempiam afficere, quòd ius propriè ad Censores pertinebat. Liu. lib. 4. secun. Bel. Pun. Hi tribu moti ærarij omnes facti.

ÆRATVS, o. 1. 2. [*Coperto di rame.* Getma. Verkupfferet, mit kupffer vberzogen vnd bedeckt. *Gal. Couuert d'airain ou de cuiure. Hisp. Cosa di fuera cubierta de cobre,*] adiectiuum, quod ære tectum est. Pli. li. 24. c. 3. Quod ærata ostia haberet i domo, & triclinia ærata. Ærarius homo, ære alieno obstrictus, [*Debitore,*] qui vsurarius dicitur, Oberatus. Cic. Att. lib. 1. Tribuni non tam ærarij, quam, vt appellantur, ærati. Plau. Pro pecunioso posuit in Mostel. [*Ricco di danari.*] Ferocem facis, quia te ærarius amat.

ÆRE DIRVTI MILITES, vocabantur, ob ignominiam stipendio priuati. Cic. in Ver. Ære diruti sunt.

ÆREVS, a, um, o. 1. 2. [*Cosa fatta di bronzo.* Germ. Ertzin, das ausserts gemacht ist. *Gal. D'airain de cuiure. Hisp. Cosa de materia de cobre.*] χάλκεος, quod ex ære factum. Vir. 1. Æn. Ærea cui gradibus surgebant limina, nexæque ære trabes.

ÆRIA, f. 1. ἀέρια, olim dicta ẽ Ægyptus, teste Steph. Est itẽ Æria Narbonensis Galliæ oppidum, apud Pli. lib. 3. c. 4. Item insula in mari Ægæo non procul à Nessi fluminis ostio, quæ alio nomine Thassus dr. auctor Pli. li. 4. c. 12. Hoc ẽt noĩe dicta est insula, quæ notio nomine Creta appellatur, vt idem Pli. testatur loco iam citato.

ÆRIFICIVM, n. 2. χάλκωμα, ex ære factum. Var. Polito ærefício.

ÆRIPES, p. c. o. 3. quatuor syllabarum, [*Veloce,*] ἀερίπους, celer, quasi aerios pedes habens. Vir. Synæresim facit: Fixerit æripedem cervam. Æripes trium syllabarum, χαλκόπους, eneos habens pedes.

ÆRISONVS, a, um, o. 1. 2. adiectiuum, æris dans sonum. Stat. libro 1. Theb. Melius votis Mareotia fumat Coptos, & ærisoni lugentia flumina Nili. Ærisoni Nili, hoc est, dantis sonum æris propter sistra, quibus in Isidis sacris vtebantur.

AERIVS, a, um. o. 1. 2. [*Alto*] ἀέριος, modò significat altum, vt Aeria turris, modò quod constat ex aere, [*Aereo,*] vt Corpus aerium; fulgor aerius. Vir. 4. Geor. Protinus aerij mellis cœlestia dona.

ÆRO, as, a. 1. χαλκόω, æs misceo, siue ære orno. Vnde Æratæ fores apud Vir. Prisc. A metallorũ quoque noibus solent nasci verba: vt ab auro; Auro, auras: ab ære, Æro, æras Vnde Auratus, & Æratus. Cic. 3. Vir. Lecti ærati, cãdelabra aurea. Composita sunt Obæro, & Subæro. Persius, Neque suberato mendosum tinnias auro: Adæro, as, vide suo loco.

ÆROMELI, n. 3. ἀερόμελι, liquor est in Syria præcipuè, & Arabia, sereno cælo ex aere defluens sub exortum Vergiliarum, plantisque adhærescens, & deinde duritiem quandam colligens. A quibusdam Ros Syriacus, à recentioribꝰ Manna dicitur. vid. Ruell. li. 1. ca. 24.

ÆROSVS, a, um, o. 1. 2. χαλκώδης, ære abundans. Vnde Cyprus ærosa dicebatur, quod in ea æris plurimum nasceretur. Aurum ærosum, qd multum æris habeat admistum. Plin. lib. 33. c. 4. Aurum ærosum cõtrahit fœcem, hebetatur que. Lapis ærosus, ex quo æs excoquitur, quem

&c Cadmiam, [*Terra cadmia,*] καδμία, appellati testantur idem Pli. lib. 34. c. 1.

ÆRVGINOSVS, a, um, o. 1. 2. [*pieno di ruggine,* Germ. Rostig. *Gal. plein de rouil, rouille. Hisp. Cosa mohosa*] ἰώδης, quod est æruginæ plenum. Sen. lib. de Breuitate vitæ: Maiorem dierum partem in æruginosis lamellis consumit.

ÆRVGO, p. p. æruginis, f. 3. *ruggine,* חלאה iomarkom. German. Rost des ertzs, oder des silbers, g. *Le rouil, ou la rouilleure du cuiure, ou airain, ou d'autre chose. Hisp. el moho de coble.*] idem q. Rubigo, & in ære, vel argento cũ viridescit, ἰὸς χαλκοῦ, rubigo verò in ferro & segetibus, ἀπὸ τοῦ αἴρω, quanquam & Rubigo pro æris vitio positum inuenitur. Plin. lib. 34. c. 9. Ara exterſa celerius rubiginem trahunt, quam neglecta, nisi oleo perungãtur. Transfertur ad segetum rubiginem, vt est apud Theop. lib. 4. de Causis plantarum. Est autẽ Ærugo incidentis segetibus humoris putrefactio, quo vitio spicæ marcidæ fiunt. Apud Horat. Iuuen. accipitur Ærugo pro pecunia, [*Denari.*] quæ ex ære.

ÆRVMNA, f. 1. [*Gran fatica* עמל hetlib עמל hitslabon. Germ. Trubseligkeit, beschwer, arm seligkeit. *Gal. Tribulation & vne fascherie pleine de trauail. Hisp. Trabaio con afan.*] ἀπὸ ζυγοῦ, ἀπὸ τοῦ αἴρω, leuo, tollo, nam propriè Ærumna, & per diminutionem Ærumnula dicunt furcinulæ, quibus viatores sarcinas suas seligatas, sibella inter posita ferre consueuerunt, quæ a Mario earũ inuẽtore imũi Mariani postea vocatæ sunt, de quibus suo loco. Hinc laborem onerosi, Ærumnæ dicuntur. Cic. li. 2. de Fin. labores nõ fugiẽdos, ærũnas nominauit. Vnde labores Herculis, ærumnæ sunt appellati. Ausonius: Prima Cleonæi tolerata ærumna leonis. Cice. li. 4. Tusc. Ærumna est ægritudo laboriosa. Interiter ærumna dicitur, calamitas [*Miseria, infelicità.*] Vnde ærumnosũ, [*Infelice,*] Cicero. 3. Tuscu; Nec tam ærumnoso nauigassem salo. Apud Plaut. in Cap. etiam inuenitur ærumnatus, adiectiuum.

ÆRVMNALIS, o. 3. [*pien di fatica,* ἀπὸ ζυγοῦ, vt, labor ærumnalis apud Apul. lib. 1. de Asin. Ærumnatus, ærumnis plenus apud Luc. li. 6.

ÆRVSCARE, n. 1. [*Buscare danari,* German. Gelt mit betrug hin vnd wider vberkommen. *Gal. Quester, mẽdier auec ruẽses & tropperies, beliſtrer. Hisp. Buscar dineros por todas partes,*] pro pecuniis vndique fallacijs colligere, dixit Gel. lib. 9. cap. 2. Et lib. 14. cap. Ærusicatores homines.

ÆS, æris, n. 3. [*rame* נחשת neschoscheth. Germanic. Ertz. *Gal. Airain, cuiure leton. Hisp. Cobre.*] χαλκὸς, propriè species est metalli rubro colore, primum in Cypro reperta. Deductum nomẽ putant alij ab auri similitudine, alij a Græco ἀπὸ τοῦ ἔρα terra; Varro ab asse. Et ita primum maximo in pretio fuit, adeo vt pecuniam quoq. iacente nummo, ex eo signarent, factum est, vt pro ipsa pecunia accipiatur. Ouid. in Fast. Æra dabant olim: melius nunc omen in auro est. Seruius Rex primus post Vrb. conditam signare æs cœpit; cuius in altera parte nota fuit Ianus geminus, in altera rostrum nauis. Hæc. Plin. libr. 33. Macrobius autem primum æs a Iano ipso signatum fuisse tradidit eo tempore, quo Saturnus filium fugiens, primum in Italiam venit, hocque a Iano tributum existimat, aduenæ bene de se meriti memoriæ: quod rudis illa Aborigĩũ gens, monstrato agriculturæ vsu ab illo ad meliorem vitam esset traducta: & cũ nauis fuerat aduectus, insignãdo ære ex vna quidem parte sui capitis effigiem, ex altera nauis rostrum impressit. Ponitur etiam quandoq. pro tubis, quoniam ex ære fiunt [*Tromba.*] Virg. 6. Æn. Ære ciere viros. Vnde Æneatores, [*Trombetti.*] tubicines dicuntur.

ÆS ALIENVM, n. 3. [*Il debito fatto. Gal. Debte, les deniers d'autruy. Hisp. Ladeuda de dineros prestados*] Idẽ quod debitum χρέος, ὀφείλημα, vt Æs alienum meum, æs alienum tuum, æs alienum filij. i. quod ego, quod tu, quod filius debet. Hinc, In ære dicimus, quo eleganter vsus est Cicer. in Fam. 13. Semper sic in animo habui, te in meo ære esse, i. inter amicos meos esse, [*esser amico,*] In ære. n. meo est, idem est, quod meum, & in bonis meis est. Sic in ære alieno nullo esse, idem quod nihil debere. Cicero. 6. Ver.

ÆS MILITARE, χρήματα στρατιωτικὰ, quod tribunis ærarijs attribuũ erat, vt militibus redderetur. Pla. in Aul.

ÆS DVCTILE, χαλκὸς ἐλατὸς, quod facile ducitur, attenuaturque in laminas. Hoc & Regulare vocat. Plin. li. 34. c. 9. (cap. 9.

ASCALDARIVM, χαλκὸς χυτὸς, quod malleis frangibile est. Pl. lib. 34.

†AESACVS, ci. p. c. Αἴσακος. Priami ex Alyxothoe nympha filius, qui cum Hesperies amore captus, eam per alia fugientem persequeretur, euenit vt serpens a puella calcatus, eius pedem mordicus apprehenderet: quo ex vulnere cùm illa interijsset, Aesacus doloris impatientia, se in mare præcipitauit. Quem Thetys miserata in mergum auem conuertit. Ouid. 2. Met.]

AESALON, in. 3. p. c. αἴσαλων, genus accipitris; quod solum toto anni tempore nostris in regionibus apparet. Reliqua enim accipitrum genera sub hiemem abeunt. Pli. li. 9. c. 8.

AESCHINES, p. p. m. 3. αἰσχίνης, Athenien. orator, Demosthenis æmulus: cuius orationes tres extant, & aliquot epistolæ. Præter hũc alij sex eo nomine claruerunt. Aeschines multi narrantur Diogenes. Primus philosophus, Socratis discipulus. Secũdus, qui artẽ oratoriã scripsit. Tertius, hic. Quartus, Mitilenæus, quẽ flagellum ora-

torum

tem vocabat. Quintus, Neapolitanus philoſophus Academicus.

AESCHYLVS,p.c.m.2.*αἰσχύλος*,nomen poëtæ tragici.Hor.in Arte:Poſt hunc perſonæ,pallæquerepertor honeſtæ Aeſchylus.Hic cum eſſet caluus,& in aprico forte quieſceret, teſtudo ab aquila in altũ delata cum decidiſſet,caput eius confregit,interemitque,Pli.lib. 10.c.3.

AESCVLANVS,m.2.Deus,& Argentinus,dicti ſunt dij æris,& argenti.i.locupletandorum hominũ ptátem habentes.Bud.li.5.de Aſſe.

AESCVLAPIVS,m.2.Germanicè.Ein ſon Apollinis,ei auſsbũdiger leher vnd eleuchter der artznei *αἰσχλαπιός*, nomen eſt Apollinis filij,qui medicinæ artem vel laude,vel opere ampliauit,ob eamq. rem in Deorem numerum receptus fertur.Cuius duo filij,Podalirius,& Machaon, bello Troiano Agamemnonem ſecuti, non mediocrem opem commilitonibus attulere.

AESCVLVS,p.c.*πλαταίελλος*,arbor glandifera,cuius fructu i prima ætate homines ueſcebãtur.Vnde quidam ſine diphthongo ſcribunt ab eſca nomen trahentes. Hinc Aeſculeus, a, um, quod eſt materia ex æſculo.Palla.Ou.1.Met.Hic iuuenum quicunque manu,pedibusve rotave vicerat,æſculea capiebat frondis honorem.

AESERNIA,f.1.*αἰσέρνια*,Ptol.Samnitum vrbs in Italia.Str.lib.5. Aeſernia,& Allifæ,Samnitica ſunt oppida,alterum bello Marſico deletum,alterum ſuperſtes adhuc.

AESIS,*αἴσις*,Vmbriæ fluuius eſt,inter Anconam, & Senogalliam in mare Adriaticum influens, qui olim Italiam à Gallia diuidebat; fluuij huius meminit Ptol.in deſcriptione Italiæ.Plin. lib.3. cap. 14.& Strab.li.5.Hoc quoque nomine a Ptolomæo appellatur eiuſdem regionis oppidum,quod à Strabone Aeſium vocatur.Nomẽ vtrumque ab Aeſi fluuio ductum videtur, à quo oppidum hoc non longè eſt diſſitum.

AESOPVS,m.2.*αἴσωπος*,philoſophus Phryx genere,conditione ſeruus Xanthi,tempore Cræſi Lydorum regis, cui fabulas ſuas dicauit. Item alius Aeſopus anagnoſtes Mithridatis eruditiſſimus,ſcripſit de laudibus Mithridatis,& de Helena,vt auctor eſt Suidas.Praterea Aeſopus Tragœdiarum auctor amicitia iunctus Cic.cum quo ſæpe in curiam,ad videndum pronunciantem Hortenſium profectus eſt,teſte Valerio.

AESTAS,f.3.[*eſtate*, יָרַח chaijts.Germ.Der Summer. *Gal.Eſte.Hiſp. eſtio*,*θέρος*,anni pars incipiens ab æquinoctio vernali,& finem accipiens æquinoctio autumnali:conſtatque ſenis menſibus. Nã totus olim annus in æſtatem tantum,& hiemẽ diuidebatur. Poſtea tamẽ anno in quattuor partes diuiſo,cœpit æſtatis nomine vocari trimeſtre illud ab ingreſſu Solis in Cancrũ,vſque ad æquinoctiũ autumnale,quod fit ſole ingrediente Libram. Ita enim diſtinguuntur quatuor anni partes,vt ſole ingrediẽte Arietẽ,incipiat Ver: in Cancro,Æſtas:in Libra,Autumnus; in Capricorno Hiems principium ſumat.Varr.4.de lingua Lat.Ab æſtu æſtas,hinc æſtiuum: niſi forte a Græco *αἴθεσθαι*.Virg.1.Aen.Nam te iam ſeptima portat omnibus errantem terris, & fluctibus æſtas.

AESTIFER,a,um,o.1.2. quòd æſtum,i.calorem affert.Virg.2.Georg. Hoc vbi hiulca ſiti findit canis æſtifer arua. Aeſtifer canis,quod æſtum afferat.Aeſtiferum itẽ dicitur,quod æſtum fert,& patitur. Luc.lib.1.Squalentibus herbis Aeſtiferæ Libyes.

AESTIMABILE,o.3.[*Coſa d'aſtimare* יָקָר iakrir.Germ.Achtbarlich, oder das leichtlich zuſchetzen iſt.*Gal.Eſtimable digne d'eſtre priſe.Hiſp.Eſtimable coſa da precio.*]*τιμητόν*,quod facile æſtimari poteſt:contrarium eſt inæſtimabile,*ἀτίμητον*, Cicer.3. de Fin.

AESTIMATIO,f.3.[*Eſtima*, עֵרֶךְ herech.Germanicè. Schetzung,achtung.*Gal. Valeur, eſtimation. Hiſpan. A quella obra de eſtimar,o appreciar.τίμημα*.Cicer.3.de Fin.Pondus dignum æſtimatione.

AESTIMATOR,m.3.[*pregiatore eſtimatore*] מַעֲרִיךְ maharich.German. Schetzer,vberſchlager,ein ſcheider eines handels.*Gal. Eſtimeur priſeur. Hiſ. Eſtimador,appreciador*,] æſtimat.Cicero.de Fin. Et quia te aptiſſimum habeo meorum ſtudiorum æſtimatorem.

AESTIMO,as,p.c.a.1.facio, pure,duco,habeo,pcno,ſpecto,pondero, tribuo,pẽdo,metior,cẽſeo,cõſidero[*Eſtimare, taſſare*,] עָרַךְ harãch חוֹקֵר hoxir חָרַץ chaſchah.G.Schetzen,achten.*Gal.priſer,eſtimer.H.Eſtimar appreciar*,]Significare,cõſiderare.*τιμάομαι*,ſicut Exiſtimo,iudicare,vt,Valla vult.li.5.c.20.Hinc ponit *ἀπ*appretio, taxo[*pretzare*.Habet autẽ accuſatiuũ cum genitiuo horum nominum,tanti, quanti quantiuis,tantidẽ,quanticũque, magni, parui, pluris,maioris,maximi,plurimi,nihili,& ſi qua huiuſmodi reperiuntur,Cic.2.de Fin.Magni æſtimabat pecuniam.Si tamen hæc nomina adiectiue accipiantur,hoc eſt, ſi habeant aliud ſubſtantiuum adiunctũ,debent poni in ablatiue.Nõ enim rectè dixeris: Non æſtimo hoc parui pretij,ſed paruo pretio,quamquam etiam ſine ſubſtantiuis inueniuntur in ablatiuo poſita. Cic. ibidem: Virtutem non magni æſtimandam putem.Sic etiam cum alijs ablatiuis.Idem 4.Ver.:Hæc pecunia æſtimari non queunt.Iamus vtrumque caſum complexus eſt:Mancipia quidem nullius ærisaut pluris veniſſent.Perſæpe autem ſubintelligitur accuſatiuus,& tamen exprimitur genitiuus, vel ablatiuus. Interdum ſine ablatiuo,aut genitiuo,cum accuſatiuo ſolo:quale eſt illud Cic. in Verr.Æſtimauerũt harum rerum omnium pretia.Similiter ſignifica

tionem habent,pendo,facio,curo,eſt,intereſt,& refert,cum pretium iungitur:quia eiuſdem fere ſunt ſignificationis.Interdũ habet accuſatiuum cum ablatiuo,& præpoſitione(Ex)& tunc ſignificat perpendere,metiri.Cicer.pro Roſ.Vulgus ex opinione multa æſtimat. Valla arbitratur,hoc verbum componi ex æs, æris, & nomine Græco *τιμὴ*,hoc eſt,pretium,vt Aeſtimo ſit idem, quod æris pretio taxo.Qua in re ſibi permittit, quod in alijs reprehendit,vt dictio aliqua ex Græca,& Latina dictione componatur; ego malim per ſyncopen dictum ab exiſtimo.Lis æſtimata vocabatur vt Budæus ſcribit,pecunia multaritia, & numaria ſententia,vt hodie,cum iudices pecunia reos damnant.Et Aeſtimata pœna, quæ certo ære cẽſebatur,vt ouis decuſſis,id eſt,decem aſſibus,bos centuſſis,id eſt,centum.

AESTIVA,orum,n.2.pluraliter,loca ſunt,in quib⁹ æſtatis ardorem vitantes beſtiæ,aut milites cõtinentur.][Hiberna.*Ombria,meriggio* מִיתַ מֵירַח baijth meruach, עֲלִיוֹת חַמִּדְרַר halijoth hãme kedah בֵּית הַחַיִץ beth hakkaijts.Germa. Summer hauſſ,ſummer laden, Ein ort da mã im ſummer iſt.*Gal. Lieux pour ſe mettre a l'umbre en eſté.Hiſ. Lugar freſco,para tener el eſtio.*]dicũtur loca vmbroſa,nemoroſa,in quibus per æſtatem vitatur Solis ardor,*παθειναὶ*. Statius:Et vmbroſi patuere æſtiua Lycæi.Quandoque ponitur pro ipſis gregibus in æſtiuis commorantibus,vel contra,pro ipſis locis i quibus æſtate ſunt armenta,& greges.Vir.li.3.Geor.Aeſtiua quoque caſtra dicuntur,in quibus æſtate milites degunt, quemadmodum Hiberna,in quibus hiemem tranſigunt.Cicer.epiſt.li.1.Mihi erat in animo cum primum æſtiua attigiſſem,decedere ea S.C.

AESTIVO,as,are,p.p.a.1.[*Ombreggiar per fuggir il caldo*, Germanic. Das ſummer leger haben einem ort,den ſummer verſchlieſſen. *Gal.Paſſer l'eſté.faire ſon eſté en quelque lieu. Hiſpan. Tener el eſtio en algun lugar.*λοθεῖσθαι διαγειν propter æſtum euitandũ alicubi morari,quemadmodum Hiberno, hiemem aliquo in loco tranſigo. Pl.lib.12.Intra ſepem eam æſtiuant paſtores.

AESTIVVS,a,um, p.p.o.1.2.[*eſtiuo*.Germã.Sũmerlich.*Gal. D'eſté appartenant a l'eſté.H.Coſa de eſtio.*]quod eſt æſtatis,*θερινός*,licet ab æſtus,non ab æſtas formatum ſit,vt æſtiui menſes,æſtiui dies,æſtiuæ niues.Cic.ad Q.Fratrẽ.Vnus æſtiuus dies. Aeſtiuæ fruges, dñr milium,panicũ,& cæteræ id genus,quæ ante Vergiliarũ exortum ſeruntur:quemadmodum Hibernæ,quæ circa Vergiliarum occaſum fatæ per hiemem terra nutriuntur.Vide Plin.lib. 18.c.7.

AESTVARIA,n.2.[*Stagni lagune*, גֵּהוֹת gedhoth.Germanicè.Ein arm des meers,ein graben des meers.*Gal. Lieux par ou l'eau flote,& reſte m.Hiſp.el eſtero del agua del a mar.*]*ἀναχύσεις*,dicũtur per quę mare viciſſim tum accedit,tum recedit.Str.Plin.lib.3.Natura vadoſi maris,æſtuarijs tenui alueo intercurſantibus. Cæſar.

AESTVATIO,f.3.verbale. Pl. lib. 18.c.1. Relictis æſtuationi ſuę inſtis hominũ turbis,pergamus excolere vitã.i.vehemẽtib⁹ deſiderijs, & gaudijs.Cõpoſitũ Exæſtuo,extra æſtuo,exundo.Vir.Fundoque exæſtuat.Iuſt.li.1.Quę materia in his locis paſſim è terra exæſtuat.

AESTVO,as,n.1.ardeo,feruco oppoſitũ algeo,[*bollire* חֵם cham רִתָּה rittah.German.Hitzig ſein,groſſe hitz haben.*Gal.Auoir,ou,ietter grande chaleur,bouillir,Hiſ.hervir o arer calo.*]Feruco,flagro, *καυσοῦμαι*,& opponitur algendi ſignificato.Cicer.1.Aca. Per metaphoram ponitur etiam pro angi,& dubitatione torqueri.[*Dubitare.*] Ci.4.Ver.Aeſtuabat dubitatione.Idem pro Fla.Hunc æſtuantem, & tergiuerſantem iudicio ille perſequitur. Aliquando eſtuare eſt fluctuare,agitari [*Ondeggiare.*]Virg.6.Aenei. Turbidus hic cœno, vaſtaque voragine gurges Aeſtuat.

AESTVOSVS,a,um,o.1.2.[*pieno di caldo*. חֵם chom. Hitzig, voll hitz. *Gal,plein de grande chaleur,fort chaut.Hiſ.Coſa caluroſa.*]Quod eſt calore plenum,*καυσώδης*,Cicer.Att.li.2.Iter conficiebam æſtuoſo, & pulueulenta via.

AESTVS,ſtus,m.4.[*Caldo grande*. חֵם chom.ger. Groſſewerme,hitz. *Gal.Ardeur,ou grãd chaleur. Hiſp. La ſieſta,ó calor de la ſieſta,*]calor nimius,& feruor,flagrãtia ſolis,*καῦσων,πνῖγος,θάλπος* Vir.3.Geo. Aeſtibus in medijs vmbroſam exquirere vallẽ.Aliquando pro motu,& agitatione fluctuum.[*Moto.*]Cicer,de Ora.3.Feruet æſtu pelagus. Ab vtroq. ſignificato deducta metaphora, ponitur pro variis animi egritudinũ generibus,cupiditate,amore,libidine,&c. Cicero.de Ora. 3.Repente te quaſi quidam æſtus ingenij tui procul a terra abripuit.Idem in Bruto.Sic apud Pli.iunio.ponitur pro dubitatione non mediocri:[*Dubio.*]Explica,inquit,æſtum meum.

AETAS,[*eta,etade*.עֵת heth דוֹר dor.Germã.Ein iedes alter.*Gal.aage Hiſp.edad,ſiglo,αἰὼν*,Græco nomine deductum,ab hoc .n. Aeuũ, Aeuitas,& per ſyncopen Aetas,*ἡλικία*.Generaleque nomen eſt ad infantiam,pueritiam,adoleſcentiam,iuuentutem,ſenectutem pertinens.Varro quinque gradus facit.In primo vſque ad annum xv. pueros dictos vult,quod ſint puri,id eſt,impuberes:in ſecundo ad annum xxx.Adoleſcentes,ab adolendo nominatos:in tertio vſque ad annum xl.Iuuenes appellatos,eo quod reſp.i re habitari ita re poſſent:in quarto autem gradu vſque ad lx.annũ Seniores,ab occupatos,quod tunc corpus ſeneſcere incipiat. Inde vſque ad finẽ vitæ vnuſcuiuſque quintum gradum factum, in quo qui eſſent, Senes appellatos,quod ea ætate corpus iam ſenio laboraret.Horũ tamen

tamen singuliter in tria diuiduntur, ut prima pars uiridis fit eadem de adulta postea præceps. Vnde Virg. Viridisque iuuenta. Alij alio ter diuidunt ætates. AETAS præterea mundi prima ab Adam vsque ad Noe numerabatur: secunda à Noe vsque ad Abraham: tertia ab Abraham vsque ad Dauid; quarta à Dauid vsque ad transmigrationem Iudææ in Babyloniam; quinta deinde vsque ad aduentum Saluatoris in carne; sexta quæ nunc agitur, vsquequo mundus iste finiatur. Interdum ætas accipitur pro anno. [*Anno,*] Virg. vbi quarta accesserit ætas. Interdum pro xxx. annorum spatio. Cicer. Tertiam iam ætatem hominum uiuebat. Sic Plutarchus ætatem ostendit esse spatium xxx. annorum secundum Heraclitum. Interdum pro centum annis. Ouid. 12. Meta. Annos bis centum vixi, nunc tertia viuitur ætas. Ponitur & pro quouis tempore humanæ vitæ longissimo. AETAS mala dicta est senectus. Plau. AETAS ut mala est, mors mala est. Contra bona ætas, Iuuenta appellatur. [*Giouentù.*] Cicer. Quod si ipsis voluptatibus bona ætas fruitur. AETAS media, uocatur illa, quæ est inter iuuentam, & senectam. [*età virile,*] quam Auicenna uocat ætatem pulchritudinis, quæ fere est à trigesimo vsque ad quadragesimum annum. Eadem dicitur AETAS consistè dixin qua Hippoc. Aphor. 2. facilè inediam ferri dicit.

AETATEM [*Lungamente. Gal. Longuement. Hisp. Luenge tiempo*] aduerbium, significat diu. Ter. Iamdudum ætatem lites sunt inter eos.

AETATVLA, f. 1. [*età tenera.* Germanicè: klein alter, oder zart alter. *Ga. petit, aage bas aage. Hisp. edad tierna*] diminutiuū, tenerior puerorū ætas, *νηπίου ἡλικία.* Cic. de Fin. In primis puerorum ætatulis.

AETERNO, as. a. 1. [*perpetuare.* Germanicè. Ewig, oder vnto dtlich machen. *Gal. Eterniſer, perpetuer. Hisp. Dura para siempre sin fin.*] Perpetuum facio, *ἀϊδιζω, ἀϊδιστέω.* Verbum est antiquum. Hor. 4. Car.

AETERNVS, [*Eterno, perpetuo,* עולם *olam* ascher, *G. Eternel, durable a iamais perpetuel. Hispan. Cosa que siempre dura y viue,*] *ἀΐδιος, ἀένναος,* ppetuus, quasi æuiternus, à quo sempiternus, quasi semper æternus Sal. in, Ca. Virtus clara, æternaq; habetur. AETERNITAS. [*Eternità.* עולם *hadh* perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate mensurari, nullo temporis spatio designari potest, cum omne contineat æuum, & contineatur à nullo. Pli. li. 13. c. 5. Materiæ uerò ipsi æternitas. Differūt tamen Aeternum, & Sempiternum, quod Sempiternum dicunt Deū esse, qui sēper fuit, erit q. Aeternos homines, qui principiū qui dē habuerunt, & tamen animo sunt immortales, atque perpetui.

AETERNO, aduerbium [*Eternamente*] Plin. lib. 2. c. 107.

AETERNVM, frequenter pro aduerbio tēporis accipitur. [*Eternamente, sempre,*] *ἀεί.* Virg. 6. Aeneid. Sedet, æternumque sedebit.

AETHALIA, *Αἰθαλία* Straboni, *Αἰθάλη* Steph. Palmosa; insula est in mari Tyrrheno, distans à cōtinenti stadijs circiter centū, hoc uomine memorabilis, q̄ ferri fodinas hēt, quæ à fossorib. exhaustæ certo tpe succrescant. Auctor Str. li. 5. Alio nomine Ilua uocatur, teste Pli. li. 3. c. 6. Quo nomine & a Vir. appellatur. Aen. lib. 10.

AETHER, m. 3. [*Sfera del fuoco* שחק *schachak.* Ger. Der himmel, oder das element des fewer. *Gal. L'air supreme, ou l'element du feu. Hisp. Cielo del huego.*] *Αἰθήρ,* ab Anaxagora accipit pro elemēto ignis. Aristo uerò de Mundo, hoc nomine significari ait cœli, siderūq. substantiam, hoc est, totam siderum, & cœli, & stellarum compaginem, non quod ignita flagret, *ἀπὸ τοῦ ἀΐδιον,* sed quod semper motu suo circunductili currat, & cursibus rapidissimis rotetur, *ἀπὸ τοῦ ἀεὶ θεῖν,* cum sit, inquit, illud elementum a quatuor illis diuersum, tum diuinum, tum interitus expers. Alij Aetherem accipiunt pro aere. [*Aere.*] Vir. Resonatque fragoribus æther. Lucr. li. 1. Aethera posuit pro Ioue.

ETHEREVS, a, um. o. 1. 2. *Αἰθέριος,* quod est ętheris. Virg. 1. Aen. Aetheria quos lapsa plaga Iouis ales aperto Turbabat cœlo.

ETHEREVS, a, um, o. 1. 2. Cic. de Diui. Aethereus ignis.

ETHIOPIA, f. 1. Germ. Morelād, in den die leut von grosser hitz der sonnen gantz schwartz werden *Αἰθιοπία.* ab Aethiope, Vulcani filio, q̄ illi p̄fuit, dicta, ut ait Pl. c. 36. li. 6. uel à Græco, *Αἴθω,* cremo, & ὤψ, aspectus, facies, nā solis uicinitate eius regionis incolæ torrē tur: est enim ibi iugis æstus: Quicquid eius fertile est, sub meridiano cardine est. Circa verò Occiduū montuosa est, arenosa in medio, ad Orientalem plagam deserta. Cuius situs ab Oceano Atlante monte, ad Orientem vsque in AEgypti fines porrigitur: à Meridie, Oceano, à Septentrione, Nilo flumine clauditur; plurimas habet gentes diuerso vultu, & monstruosa specie horribiles. Ferarum quoq. & serpentum referta est multitudine. In ea. n. rhinoceros, chameleon, pardus, basiliscus, dracones ingentes. Quidā bifariam diuidunt Aethiopiam, & vnam quidem Asiæ, alteram Africæ assignant: altera ad Orientē vergit, altera est sub ipso Meridie.

AETHIOPIS, idis, f. 3. *Αἰθιοπίς,* herba est Lactucæ folio, in Aethiopia nascens, vel in Meroe Nili insula (à qua etiā Merois dicitur) cuius tactus (magorum vanitati credimus) clausta omnia aperiuntur, amnesq. etiam, & lacus exarescunt. Pli. li. 26. c. 4. & lib. 27. c. 4.

AETHIOPS, m. 3. *Αἰθίοψ* Vulcani filius fuit, qui Aethiopiā à se denominauit, vt placet Pl. l. 6. c. 30. Aethiopes quoq. dicunt, qui Aethiopiam incolut, & mulieres Aethiopissæ. Sunt qui AETHIOPES dictos putent, à Chus, filio Cham: Nam Chus Hebræis AETHIOPE sonat. Hi etiam ad Indum fluuium habitasse dicuntur, relictisq; sedibus suis intra Aegyptum consedisse inter Nilum, & Oceanum supra Heliopolim, & paulatim etiam ad interiora Africæ penetrasse.

AETHON, m. 3. *Αἴθων,* equus Phœbi dictus est. Fuere autem (vt in fabulis fertur) quattuor equi solis Phlegon, f. Pyrois, Eous, & Aethon, quibus significantur quattuor diei horæ. Oui. 2. Me. Interea volucres, Pyroēs Eous, & AETHON Solis equi, quartusq. Phlegon hinnitibus auras Flammiferis implent. Latinè Aethon interpretatur ardens, Phlegon inflammatus, Pyroeis ignitus, Eous lucifer.

AETHRA, æ. f. 1. *Αἰθήρ,* splendor ętheris, & pro aere ponitur [*Aere*] Virg. lib. 3. Neque lucidus æthra Siderea polus. Vbi Serui. per AETHRAM sideream, intelligit splendorem ætheris. Nam æther ipsū elementum; æthra verò splendor ætheris.

AETHRIA, f. *Αἰθρία,* in Aegeo mari insula est, quæ Aeria, & Thassos appellata est. Pli. lib. 4. c. 12.

AETHVSA, f. 1. *Αἴθουσα,* insula est in mari Libyco, quæ à quibusdam AEguſa dicitur. Plin. lib. 42. c. 9.

AETIOLOGIA, æ. f. 1. *Αἰτιολογία.* Latinè, causæ redditio, composita dictio *ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ λόγου.* Quint. lib. 1. c. 5.]

AETITES, p. p. m. 1. *Αἰτίτης,* lapis est ex colore subrufo, quem si cōcutias alium lapidem, quem veluti prægnans in vtero gerit, intus audis sonantem. Inueniuntur bini in Aquilarū nidis, feruntur q; aquilæ sine ijs ova parere non posse. Quam ob causam nomen illi impositum creditur. Quattuor autem sunt ætitæ species, quas enumerat Pli. li. 36. c. 23. Est & Aetites gemmæ nomen impositum à colore aquilæ candicante cauda. Vide eundem, li. 37. c. 11.

AETNA, f. 1. [*Mongibello,*] *Αἴτνη,* mons est Siciliæ perpetuo c'arus incēdio, ec q. nomine à poetis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Iust. lib. 4. Sicilia (inquit) terra est cauernosa, & fistulosa, quo fit, ventorum ut flatibus pateat, unde ignis concipitur. Intrinsecus sulphur hēt, & bitumen, quod, vbi uel tus per spiramenta cauernarū incubuit, diu lucēdo cōcipit ignē, sic Aetne durat incēdiū. Motus ergo ventorum causā incēdij est. Est & Aetna, Siciliæ opidū (ne quis nominis vicinitate fallatur) quod Ci. 7. in Ver. Act. quin in medio Siciliæ situ esset insulæ, eius umbilicū appellauit.

AHTNAEVS, a, um, o. 1. 2. *Αἰτναῖος,* denominatiuum. Virg. 8. Aen. Antra Aetnæa tonant. Accipitur interdum pro magno, instar Aetnę montis, ut annotauit Cœl. antiq. lect. lib. 21. c. 22. In qua significatione Vir. quoq. vsurpasse uidetur li. 3. Aen. Ceminus astantes nequicquam lumine toruo Aetnæos fratres. Est etiā Aetna oppidū in Sicilia, nō procul à Catana, Hieronis opus, quod olim, teste Stephan. Inessum dicebatur. Hinc Aetnenses populi, *Αἰτναῖοι,* quorum meminit Pl. li. 3. c. 8.

AETOLIA, f. 1. *Αἰτωλία.* Græciæ regio in tertio sinu Europæ, Epiro, Acarnaniæ, & Locris finitima, dicta ab Aetolo Martis (ut Pl. placet) siue (vt Step. mauult) Endymionis filio, cū antea Hyātis, *Ὑᾶντις,* diceret. Hinc Aetolus apud Vir. l. 11. & Ci. pro Archia, & AETOLICUS.

AETOLVS, m. 2. *Αἰτωλός,* ut scribit Pli. li. 7. c. 56. Martis fuit filius. Homeri autē enarrator de Aetolo sic tradidit: Aetolus (inquit) filius Endymionis fuit, qui cæde per imprudentiam in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quę postea ab ipsō Aetolia dicta est, ibique genuit filium Pleuronem, à quo vrbs Aetolia dicta.

AETVS, m. 2. *Αἶτος,* olim appellatus fuit Aegypti fluuius, qui postea Nilus dictus est, vt ex Lycophrone annotauit Cel. Rhod. Antiqu. lec. li. 20. c. 13. Quod nomē à cursus velocitate illi impositū fuisse apparet, quod. f. uolatum aquilę (quam Græci vocāt *ἀϊτόν*) propemodum æquare uideretur. Commemoratur & in Scythia fluuius nomine Aetos, qui q̄ Prometheī agrū uberē altequi, crebris exundationibus infestaret, fecit locū fabulæ, vt Prometheis cōtinuo renascens iecur ab aquila exedi diceretur. Ex eiusdem Cel. li. 7. c. 29.

AEVITAS, f. 3. [*Et a vecchiaia* שובעשים *sobah iam in Ge. m.* Alter. *Gal. aage, vieilleſſe. H. Eda. veiez de muchos años*] antiqui pro ætas vel annositas dixerunt. Varro Tithono: Extima attigit mea ætas. Gel. lib. 20. c. 11. Si in ius uocat, si morbus æuitasq. vitium esset. Hic pro annositate. Sunt autem uerba ex lege XII. tab.

AEVVM, n. 2. *Tempo lungo, longa etade, perpetuita.* חיר dor. Ger. Lange zeit, ewig were dezeit. *Ga. Temp perpetuel, l'aage que peut viure vn homme.* αἰών *Hisp. Laedad ó ſiclo que viue vn hemme* proprie tēpus, & ætas longa, siue perpetua, à Græco, *αἰών,* u interiecta, ut inquit, Apul. Vir. Tātum aui Lógir qua ualet utitare uetustas. Pro ætate [*Età,*] Idem 2. AEN. Vos quibus integer æui sanguis, ait, Inde AEuitas & AEuitternus, secundum Prisc. quod per syncopam ætas, & æternus dicitur, pro senectute, longęuitateq. Hinc deducuntur Cæuus, AEquæuus, Grandæuus, & Longæuus, & Primęuus.

†AEXONES, *αἰξωνες.* Prouerbij specie dicuntur contiatores, ab AEXONIBUS Atticæ regionis pagulis, dicacitate & mordaci vitulentia famosis. Cœl. Rhod. li. 18. c. 25.]

A A N T E F

†AFER, ra, rum, adiect. *Ἀφρικός.* qui est ex Africa. Virg. 3. Georg.]

AFFABILIS, p. c. o. 3. [*Affabile, piacenole.* נשוא *nosi chen, ex Ad & Fabilis,* in sermone iucundus, *εὐτραπελος.* Terent. in Adel. Meditor esse affabilis. Cic. 1. Offic.

AFFABILITAS, f. 3. [*piacenolezza.* ענוה *hanauah εὐτραπελία.* Cic. 2. Of. Quantopere conciliet animos comitas affabilitasq. sermonis.

AFFA-

AFFABILITER.Comiter.[*placeuolmente*]affabilitas,affabilissimè.Gel. lib.16.c.3.

AFFABRE.p.c.[*A penello, artificiosamente,*במארח מיאמן bemaha seh jedneimah במעשה חרש bemaha seh charasch.G.Vuerckli ch,Kunstlich,zierlich.*G.Artificieusement, elegamment. Hisp. Artificiosamente,lindamente.*]δεξιῶς ἀλέως,aduerbium,artificioè,scitè i sicut in fabrè,sine artificio.Cicero.Gell.lib.7.cap.7.

† AFFABVLATIO,dicitur breue documentum,quod fabulis subnexũ earum explicat utilitatem,ὑπαύδιον]

† AFFANIAE,arum,ὐδάματα.vocabulum Apuleianũ, pro nugis, verbis futilibus, & meris mendacijs: à fando inclinatũ nomen. Ciancie,bugie,Apul.lib.4.]

† AFFARIS,affatur.parlare.secunda & tertia persona,ab inusitato verbo Affor.Cic.de Senect. Licet verbis ijsdem mihi affari.&c. Virg. Lacrymis affatur obortis.

AFFATIM,[*Abondeuolmente,largamente,*נמאר מאר bimeodh meodh Ge.Reichlich,gnuegsamlich,vberflussig.*Gal.Largement,a saison,en abondance. Hisp.Copiosamente.*] aduerbium,prima,nõ media acuta,vt Quin.li.4.docet,abundè,largè,Cicer.li.1.ad Att.

† AFFATVS,us,m.4.verb.alloquium,collocutio, Virg. 4. Aeneid.]

AFFECTA fœmina(vt inquit Festus)vel in bonam partẽ dr, velut honorata,σεμνή;vel in malam, ad extremum periculum adducta.

AFFECTATIO,f.3.[*Troppo desiderio,*תאוה taauah ענין hinian.Germ. Ein vberiger fleiss oder begierd.*Gal. Desordonné. Hisp.Codicia cõ diligentia*]curiositas.Plin.lib.11.c.37. Decoris affectatio.

† AFFECTATOR,ris.m.3.ζηλωτής. qui æmulatur. Quint. lib. 6. c. 3. Nimius risus affectator.]

AFFECTATVS,a.1.2.[*Affettato.*]Pli.iun.i Paneg.Affectata alijs castitas,ubi ingenita, & innata.Affectata oratio,φυσγματώδης λόγος, nimis curiosè quæsita,quæ ex nimio culto quãdã sapit nouitatem.

AFFECTO,as,a.1.appeto,quasi,arcesso,nimis exquiro.[*Desiderare,cercare con ansieta.*יאב iaab יאב taab יה iwah.ger.Mit grosser anmuetung einem ding nachstellen,embsig begerẽ.*Gal.Affecter,auoir vn desir merueilleux de quelque chose.H. Cobdiciar.*]significat anxiè quæro,nimis exquiro,ἱστρέλλομαι,μιμέομαι,μιμνίσκομαι,σπουδάζω,Vir.Geor.Viamq.affectat Olympo.Aucto ad Her.Aliquando est afficere.[*Afflegere*]Plaut.in Bac.Tua flagitia,quib.patrem amicos.q.omnes affectas tuos. Legitur etiam Affector, deponens, sed obsoletum. Var. Affectatus est regnum.

AFFECTIO,onis,f.3.[*Affettione,*מתנוך mathchouer מיטסר mietsor.Ger. iede bewegũg des gemuets,als freud,forcht,zorn,&c.*Gal.Disposition,affection. Hi. La passion del animo*] πάθος, animi motus,siue passio,vt amor,odium,iracũdia,inuidia,timor,lætitia,spes.Cic.1. de Inu.Quædam commotio animi affectio.q. Interdũ & latius sumitur,vt ẽt ad corporis mala extendatur. Vnde sic definitur à Cicli.1.de Inu.Affectio est animi, aut corporis ex tempore aliqua decã commutatio,vt lætitia,cupiditas,mœstus,morbus,debilitas.

AFFECTVS,us,m.4.[*Affetto,affettione,passione,*מתנוך matchonech מיטסר mietser.Ger.Ein schnelle bewegung des gemuets.*G.affection,disposition,passion. Hisp.passion del anima*]πάθος,idẽ quod affectio.Cicaffectiones,vel affectus vocat.Interdum accipitur pro studio,cupiditate.[*Desiderio*]Iuu.Si res ampla domi, similisque affectib.esset.

AFFECTVS,a,um,o.1.[*Affamato,afflitto,*מעך melunech. German. Bewegt sein in dem gemuet oder leib. *Ga.Mal d sposo,languissant. Hisp.Flacco con dolencia*]sumitur pro languente,τρυχωμένος.Liu. lib.5.Vires corporis affectæ.Affecta dicuntur, quæ propè sunt confecta,sed non ad finem deducta.Cicero. de Prou.Cons.Bellum affectum videmus, & pene confectum.

AFFERO,fers.adfero,defero,infero, deporto, nuncio,apporto,adhibeo[*Recitare,portare,*]נשא nasa הוביל hobil הריא hebi Ge.Herzubringen.*Gal.Apporter, Hisp. Traer a lugar*]ex Ad & Fero,significat apporto,ἀνοίσω. Ter. in Eun. Inter cætera significat, quod vulgo dici solet,allegare,& adducere, [*Scusare,*] Cic.An etiam afferet.i.in excusationem adducet?Idem Addere.Cic. Att.lib.16. Magnam attulit accessionem Aliquando Nunciare, [*Auertire,*] Cic.Att.lib.8.Complures attulerunt,Cæsarem iter habere Capuã. Afferre alicui manus,est vim alicui inferre.[*Sforzare.*]Ci.1.Offi. Sibi manus afferre,est seipsum interficere.Cic.Octauio: Ego Senatum sibi manus afferre coegi.

AFFICIO,is,p.c.a.3. moueo,pmoueo[*Disponere,*נשה hasah תכן tichchen תקן tikken הין hecin.G.Ein anfechtung machen,bewegẽ. *Gal.Esmouuoir,disposer.Hisp.Afficionar a otra cosa.*] ex ad & facio, significat affectionem quãdam induco,διατίθημι. Et tam ad animum,quàm ad corpus refertur;& tam in bonam,quàm in malam partem accipitur,construiturque cum accusatiuo, & ablatiuo;ut, Hæc res afficit me gaudio. Affeci te lethali vulnere; id est, inflixi tibi lethale vulnus.Inuenitur quinque absolutè positum; ut.Multa sunt,quæ afficiunt homines.i.affectiones,siue affectus inducunt. Celsus:Pulmo totus afficitur.i.corrumpitur,[*Corromperse.*] Quandoque cum præpositione ad.Cicer.in Top. Ducuntur argumenta ex rebus,quæ quodammodo affectæ sint ad id, de quo quæritur, id est,adiunctæ.[*Congiongerse,*]Afficior pass.quasi animo.id est, istius animi sum. Cicer.in Læl.

AFFICTITIVS,a,ũ,verbale,o.1.a,[*Fittricio*מרוא badhn.*Gadionstlich trouue. Hisp.anadido,contrahecho*;quod rei alicui affingitur,siue additur. Var.lib.3.de re rust c.12.Afflictitius ad villam qui solet esse.

AFFIGO,gis,ad aliquid figo, a.3.*Attaccare,*תקע taxah הרכיב hidhbik.Germ.Anheften.*Gal.Fischer a quelque chose,attacher.Hisp.Hincar a otra cosa,*[προσαρτῶ.Cic.2.de Nat.Deo.Minerua,cui talaria affigunt.Transfertur ad incorporea.[*Ponere*]Pli.lib.30.ca.1. Hûc affixisse animis eam dulcedinem constat.

AFFINGO,gis,[*Contrafare,*יצר iatsar ברא badhe.Germ.Darzuthun, darzuerdichten vnd setzen. idem quod fingo,seu fingendo accõmodo,siue addo,vel adiũgo,προστιθέμενον. Et proprièest figulorum,cum vasi ansas,vel aliam quãquis particulam addũt.Quãquam etiam latius accipitur pro effermo,siue addo.[*Formare,agginngere.*]Ci.2.de Ora.Nullam partem corporis sine aliqua necessitate affictam reperies.Sumitur etiam pro eo, quod est tẽ aliquã inter narrandum mendacijs augere.[*Fingere,*]Idem 2.Phil.

AFFINES,m.3.in agris,vicini sunt.[*Confinanti,πρόσοροι*;ĩ homines, qui non consanguinitate,sed p propinqui alicuius nuptias fiunt cõiuncti,*parẽte*חתן chothen.Germ.Schwager,gefreundet.*Gal. Prochains par lignagen,alliez par mariage. H. Parientes per casamento.*] Neq.solum de viris dicitur,verum etiã de mulierib. Cic. pro sest red. in sen.Tu affinem tuam,meã filiam a genib. tuis repulisti.Dñr autem ab eo, qd cognationes diuersæ per nuptias copulantur,& altera ad alterius finem accedit:ex ad,& finis.Terein Heau.gener, & affines placent. Vbi Dona.ait:Vxoris cognati,sunt affines mariti.Vnde multi gradus sunt,& veluti rami propinquitatis in affinitate,& cognatione dispositi.Nomina eorũ hæc sunt,socer,socrus, gener,nurus,vitricus,nouerca,priuignus,priuigna,leuir.glos,ianitrices.Et quidem viri pater,vxorisq.Socer,mater eorũ Socrus appellatur.Filij vxor,Nurus:filiæ vir gener.Vxor liberis ex alia vxore natis,Nouerca dr.Matris vir ex alio marito natis,Vitricus appellatur.Eorum vtriq.natos aliunde Priuignos,Priuignasq.vocat.Viri frater,est Leuir; viri soror, dicitur glos; duorum fratrũ vxores Ianitrices dicuntur.Sed de singulis horum copiosius suis locis.

AFFINIS,o.3.[*Vicino,congiouro,*קרוב Karob.c.Nachbawr,anstosser *Gal.Voisin,prochain.Hisp.Cosa comarcana*]adiectiuũ πρόσορος, Affinis culpæ,vel sceleris dr,qui est culpæ,vel sceleris particeps.[*Participe.*] Cic.in Cat.

AFFINITAS,atis,f.3.[*Parentela.*חתנה chatunnah.German.Schwagerschafft,Sipschafft.*Gal.affinité.*Hoiũ affiniũ ater ipsos cõnũcio. Cic.4.Ver.Cognatione ,affinitate,necessitate aliqua attingebat.

AFFIRMATIO,f.3.[*Affirmatione,*חוב chij jub.Bestetigung,gewisse bezeugung,κατάφασις,quæ est enũciatio alicuius de aliquo. Cic. 3.Off.Est enim iusiurandum affirmatio religiosa.

AFFIRMATE,aduerb.κατατικῶς. Cic.3.Offi.

AFFIRMO,as,a.1.[*Affermare.*יעד iahad הקים hexim עיד chij ieb. G. Bestendig sagen,gvvisse tvvas sagen. *Gal. acertener. Hisp. Mucho, affirmar,alguna cosa.*]Asseuero,κατάφημι.Cic.4.Acad.

AFFIXVS,a,um,o.1.2.[*Attaccato.*]Cicero.in Tusc.Prometheus affixus Caucaso.

AFFLATVS,us,m.4.verbale[*Fiato,vẽto*נשמה neschamah;actus afflãdi,ἐπίπνοια,Pli.l.10.c.33.Perdices cõcipiunt superuolãtium afflatu.

AFFLEO,es,cui,etum,n.2.[*Lagrimare,*בכה bachach.G.Mit einẽ vvei nen.*Gal.Larmoier.Hisp.Plorar.*ἀναδακρύω,illacrimor.Pla.ĩ Persa.

AFFLICTIO,f.3.[*Infermità,*עצב hetseb.Germ.Trubsal,bekummernuss.κάκωσις,ægritudo cum vexatione corporis.Afflictus,us.Idẽ, Cic.2.Tusc.Enaminata virtus afflictu occidit.

AFFLICTO,a.1.עצב hitseb.frequentatiuum.Cic.4. Tusc.Quam te afflictarem,nisi iratus essem.

AFFLICTVS,a,um,o.1.2.[*Afflitto.*προσαραχθείς, reb⁹ aduersis oppressus.Cic.pro lege Manilia;Afflictum erigere,perditumq. recreare.

AFFLIGO,gis,p.p.a.3.profligo,prosterno,deprimo[*Affligere,atterrare,*] הפיל hippil. Germa.Nider auffden boden vverffen.*Gal. Ruer par terre.Hisp. Derribar per el suelo*]ex ad, & fligo,antiquo verbo,cuius proprièest terræ allido,[*Gettare in terra*]Plin.li.8.c.40.Bellua afflixit.Accipitur pro perdo.[*affliggere.*] Cicer.Att.lib. 4.

AFFLICTOR,oris,m.3.מרגה mehanneh.Ge.Ein plager,durchachter bekummerer.Cic.in Pis.Afflictor,proditor Senatus,ὑβριστὴς.

AFFLO,as,a.1.[*Spirare,*נשב nasch hab נפח nafchach פיח puach נשף nasaph.Ger.anblasen, an Kauchen , anvvaien. Jac aliquid ipso ἀποπνέω.Liu.Afflabat vis frigoris.Ci.de Sen.vide Flo.

AFFLVENTER,[*Copiosamente,*בשפע בשפע bimeodmood.Germ.Vberflussig lig,gnugsamlich]Copiosè.Cic.5. Tusc.ἁφθόνως.

AFFLVENTIA,[*Abondanza,*מטר mothar שפעה scephah מבגיר magabid G.Vberflussigkeit,genuege.)abundãtia.Cic.de Lege agrar.

AFFLVO,n.3.[*Abõdare,*נהר nahar הערף hehdiph שגה saghah.Ger. Herzufliessen,vberflussig sein)abudo,ἀποῤῥέω.Vt Affluo diuitijs. Dicimus etiam Diuitiæ affluunt mihi.Aliquando est vehementer decurrere,[*Correre.*]Col.lib.1.Cum a vertice torrens imbribus cõceptus affluxerit.

AFFODIO,is,a.3.חתק chathar חפר chaphar.Germa.Mit graben zu samen fuegen,affodi,affossum,fodiendo adiungo.Pli.lib.2.c.68

† AFFOR, aris, atur, ex ad & Fari, compositum, significat alloqui.

Par-

Pulsare πρὸς βίαν. Germ. anreden, zusprechen. Cic. 2. Phil. Virg. 2. Aen.]

†AFFORE, p. c. πρὸς τοῖς θύραις εἶναι. ad fores esse. Cic. ad Pap. Non suspicatus fum illam affore.

AFFORIS, p. c. [*De foris*, aduer. חוץ michus, ἔξωθεν, a parte exteriori. Plaud. 19. c. 24. In vicis penetrat omnis aforis iniuria. Sunt qui Aiunt scribant, à foris.

AFFORMIDO, as, are. a. 1. *Temere*, פחד pachad חרד charad. G. Grosse forcht haben, sich vbel forchten,] idem quod suũ simplex. πτοεῖσθαι, Pla. Bacchid. Magisque afformido, ne is pereat.

AFFRANGO, is, a. 3. ad, siue iuxta frango, Stat. lib. 1. Theb.

AFFRICO, as, p. c. a. 1. πρόσρῑψις. Vide Frico, as, Affrictus, ctus, verbale. *Freemann.* שבר schibbar, לש galasch, πρόσρῑψις, Ger. Anreibẽ. Pli. li. 31. c. 6. Spumaque aquæ affrictu verrucas tollit.

AFFRIO, as, a. 1. דקק dakak, G. ertwas zerreiben. Jex Ad, & Frio, ἐπιῤῥίπτω, digiti, ferè do aliquid aspergo. Varr. 3. de re rust. Quidam ipsum triticum conspergunt, alius aliud affriat, aut aspergit.

† AFFULGEO, es, n. 2. ἐπιλάμπω. risplendere contra qualche cosa. Ger. Anscheinen, anleuchten. Liu. li. 6. Spes affulsit. Idem lib. 10. Aliquando fortuna affulsit.]

AFFUNDO, is, a. 3. [*Versare, allegare*, שפה schaphach. Germ. Angiessen, zuschutten, ἐπιχέω, aspergo. Plin. li. 16. c. 44. Vinum illi affundere. Affundi fluuij dicuntur ijs locis, quæ affluunt. Idẽ lib. 5. c. 11. dere. Affundi fluuij dicuntur ijs locis, quæ affluunt. Idẽ lib. 5. c. 11.

AFRANIA, f. 1. Licinij vxor, quæ causas apud iudices agebat. Val. Max.

AFRANIVS, m. 2. togatarum fabularum scriptor fuit, & L. Afranius dux copiarum Pompeianarum.

AFRICA, æ. 1. Africa, siue regio est latissima, vna ex tribus scipuis mundi partibus ab Oriente Aegypto, & Nilo fluuio, ab Occasu Oceano Atlantico terminata: a Meridie Oceanum australem, a Septentrione mare Libycum spectans. Nomen habet (si Iosepho credimus) ab vno posterum Abrahæ, cui nomen erat Afer, vel ab ἀφρικὸν, quod horrorem significat: est enim hæc regio frigoris horroriſque expers, vt quæ maiore sui parte inter Tropicos sita sit. Prouincias habet ad Mediterraneum mare extensas, duplicem Mauritaniam, Tingitanam, & Cæsariensem: deinde Numidiam, post Africam propriè dictam, quæ & Africa minor dicitur. Hanc excipit Cyrenensis, siue Pentapolitana regio. Post hanc est Libya Marmotica Aegypto cõtermina. Interiora Africæ Aethiopes habent plurimique alij populi monstruosi, quos enumerat Plin. lib. 5. cap. 8. Africa minor olim vrbes habuit Carthaginem, Vticam, Adrumentum, Zamam, Hipponem, Rhegium, & alias quasdam. Semper aliquid noui apportat Africa: prouerbium quod quadrat in homines lubrica fide, semperque nouandarũ rerum audosq; in Africa finitima regione ad vnum aliquem ritum plurimæ ferarum species bibendi gratia conuenire coganut, ibiq; varia mistura violentæ Veneris monstrorum formas, subindeque nouas nasci. Plin. lib. 8. c. 16.

AFRICANAE Ferae, f. 1. ἀγριόθηρα, Pantheræ. Pli. lib. 8. c. 17. Senatusconsultum fuit vetus, ne liceret Africanas in Italiam aduehere.

AFRICANVS, a, um, o. 1. 2. [*Africano*] vt gẽs Africana, Gallinæ Africanæ, Varr. de re rust. li. 3. c. 4. Gallinæ Africanæ sunt grandes, variæ. Videntur autem differre Afer ab Africano, quod Afer gentile nomen propriè est, quamquam Maro dicit, Armentarius Afer Africanus, denominationum, vt Scipionum, à deuicta Africa. (17.

AFRICVS, a, um, o. 1. 2. [*Africano*, λιβυκός, vt Africa bella apud Sil. l.

AFRICVS, m. 2. substantiuum, venti nomen est ab Africa spirantis inter Austrum, & Zephyrum, qui, & λίψ, a Græcis dicit. Virg. 1. Aeneid. Creberq. procellis Africus. Hor. li. 1. Car. Luctantem Icariis fluctibus Africum. Hinc Africus, adiect. ab Africo vento, vt Africæ procellæ, ab Africo vento excitatæ, Horat. 3. Carm.

A A N T E G

AGAGAMANTAE, m. pl. populi circa Mæotim. Pli. lib. 6. c. 7.

*AGALLOCHVM, n. 2. אהלים ahalim. Ge. Aloesholtz [ἀγάλλοχον, lignũ maculis quibusdam distinctum, odore iucundissimo, gustu subamaro: idque oris grauiolentiæ maximè conducit. [*Ligno Aloes.*]

AGAMEDE, m. ἀγαμήδη, oppidum Lesbi insulæ. Pli. lib. 5. c. 31.

AGAMEMNON, m. 3. ἀγαμέμνων. Atrei, & Æropes filius, frater Menelai, rex Mycenarum, qui in ea expeditione, quam Græci ob Helenæ raptum aduersus Troianos susceperunt, omnium consensu vniuersi exercitus dux est declaratus, quo in bello decimo demum anno victoria potitus, vbi primum in Græciam rediit, à Clytemnestra vxore, adiuuante Aegysthо (qui eũ illa absente viro adulterii consuetudinem habuerat) est interfectus, relicto filio Oreste, qui post ea indignam patris necem vlciscens, matrem vnà cum adultero interemit. Seneca in Agamemnone, & Euripides in Oreste.

AGAMNESTOR, m. 3. Athẽniensium rex fuit. ἀγαμνήστωρ.

AGAMZVA, est oppidum Mediæ.

AGANIPPE, pes. m. 3. ἀγανιππίνη, fons Bœotiæ, à Cadmo mostratus, Musis sacer, quem poetæ fabulantur factum esse Pegasi equi alati vngula. Hinc Aganippæus, a, um, denominatiuũ. Propertius: Par Aganippææ ludere docta lyræ, Et Aganippis, ἀγανιππίς, patronymicum fœm. Ouid. 5. Fast. Dicite, quæ fontes Aganippidos Hippocrenes Gratæ Medusæi signa tenetis equi.

*AGAPENOR, m. 3. præfectus classis Agamemnonis.

*AGAPIVS, m. 2. medicus, & philosophus. Suid.

AGARICON, p. c. [*Agarico*. G. Tannenschwam, ἀγαρικόν, fungus est fatidus, aut certè radix; fungi more in arboribus nascens, sapore initio dulci, sed mox ĩ amaritudinẽ declinãte, colore aũt cãdido, Pli. lib. 25. c. 6. & Ruel. li. 5. c. 1. nascitur circa Bosphorũ, & in Gal. Cisalp.

AGARVS, ἄγαρος, fluuius Sarmatiæ Europæ in Bosphorum Cimmerium illabens; circa quem radix quædam fungosa arboribus adnascitur, quę ab eo Agaricum dicitur, huius meminit Ptolomæus in descriptione Sarmatiæ, & Coelius antiq. lect. lib. 29. c. 8.

AGASO, p. p. m. 2. [*Afinaio, mulatiere*, רכב rachchab. Germ. Ein viehtreiber, Eseltreiber, oder Rossbub. *Gal. Palafrenier.* His. *Harrier.*] Equorũ vel asinorũ ductor, ὀνηλάτης. Plin. lib. 35. c. 11. Pinxit & in vna tabula, quaq; maximè inclaruit, agasonẽ cum equo. Liu. Acceptos ab agasonibus equos. Est & nomen serui. Hora.

AGASYLLIS, f. 3. ἀγάσυλλις, frutex est, quem iuxta Cyrenem Africa gignit, ex quo succus profluens in subiectas arenas decidit, quũ Ammoniacum vocant. Vide Dioscor. & Ruell. lib. 3. c. 53.

AGATHEA, p. p. ἀγάθεια, oppidum est Phocidis. Steph.

*AGATHO, m. 3. philosophi Pythagorici nomen, & poetæ.

AGATHOCLES, m. 3. ἀγαθοκλῆς. Siculus tyrannus fuit, qui ex sordido genere natus, s. figulo, cum libidini, latrocinioq; operam dedisset, gregariam militiam exercuit, in qua cũ manu strenuus esset, & in concionibus perfacundus, breui ex centurione tribunus militũ euasit: & primo quidẽ bello contra hostes pugnãs, magna sui virtutis specimina dedit, ex quibus factum est, vt in demortui regis locũ fuerit suffectus. Nec multo post interfectis Syracusanis nobilib. cũ Carthaginẽsibus bellũ gessit. Deinde spe ampliandi regni in Italiã traiecit vbi cũ deceptus fuisset, ex indignatione nouarũ contra se rerum quo et vita functus est. Hic cũ figuli (vt mõ diximus) esset filius, generis humilitatẽ nũ mõ nõ dissimulauit, verũ et eo veluti firmissimo argumẽto vsus est ad inflamandos suos ad capessendã virtutẽ. Vñ vasis aureis frequẽter figulina sũlebat admiscere, vt ostẽderet fortidissimæ et cõditionis hominibus per virtutẽ ad honores iter patere.

AGATHVSA, f. 1. ἀγάθουσα, a Callimacho dicta est insula vngũẽto nobilis, quę alio nomine Telos dicitur. Pli. lib. 4. c. 12.

AGATHYRSVM, n. 2. siue Agathyrsa, ἀγάθυρσα, Stephano vrbs est Siciliæ, quæ reponitur à Pli. lib. 3. c. 8.

AGATHYRSI, m. 2. ἀγάθυρσοι, populi Scythis vicini: qui (vt ait Cice.) multũ hñt auri, sine auaritia, aut imudia. Hos Pl. li. 4. c. 12. scribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos vocãt, qm̃ versicolorib. vestib. iduũtur. Virg. l. 4. dicti Agathyrsi, ab Agathyrso Hercules filio.

*AGAVE, p. p. Cadmi filia, quæ Pentheum filium dilaniauit.

AGAVI, m. 2. ἀγαυοί. populi sunt Septentrionales, quos Hom. circa initium lib. 13. Iliad. dixit gentem innocentissimam, vtq; sine vllis diuitijs equino victitaret lacte.

*AGAVVS vnus è Priami filijs.

*AGBATANA. Phœnices oppidum apud Steph. Pli. Ecbatana vocat.

AGE, [*Vorsun, wolauff*, הבה habah. Germ. Vuolan. Gal. *Orsus. Or auant, courage*, ἄγε, ἄγετε, ἄγε δή, aduerbiũ hortãtis, & singulariter numerũ deficerat. Agite pluraliter dicimus, & agitedũ, sed in plurali semper. Liu. li. 1. Agedũ, ite nacũ. Interdũ est corripiẽtis. Terẽ. Adel. Age, nouistis, q. loquar? Interdũ pro dic. [*Dimmi.*] Ter. Adel. Age, nouistin tũ animũ. Vbi Donatus, Age, nũc verbi est, significãs Dic: qa iam prope est, vt cõsentiat persuadenti. Interdũ consentientis. [Iasta] Ter. in Adel. age, age, traducatur Bacchis. Interdũ excitandi: & plerumque post Nunc, apud poetas ponitur. Vir. Geor. 4. Nũc age naturas apib. quas Iupiter ipse Addidit, expediã. Et agedũ: Cicer. p. Sylla. Age quæ res agi soleant. Ennius. Vsitatius foros vocamus. Vide Festum & Scaligerum.

*AGEDINCVM, n. 2. p. p. Gallorum Senonum oppidum, Ptol.

*AGELADES, m. 3. (statuarij) clari nomen. Plin. lib. 34. c. 8.

*AGELASTVS, p. 3. שחוק ישראל schelloschi tsochek leholã, Germ. Frawrig, dermit lache. Iocus est Crassus, quod semel tm̃ in vita risit, quum vidisset asinum carduos comedentem. Cice. 5. de Fin.

AGELLVS, m. 2. [*Campicello, campetto*, diminutiuum, significat paruũ agrum, γύδιον. Teren. in Adel. Agelli est hic sub vrbe paulũ, quod lubitas foris. Hinc fit aliud diminutiuum. Agellulus. Ambrosius. Agelluli sui contenti fructibus.

AGEMA, atis, p. p. n. 3. [*Squadra*. אגף ugaph. Ge. Ein hauff, oder rott,] ἄγημα, idẽ q. agme. Arrianus scribit alã equũ fuisse, quę dicebatur ἄγημα, idẽ q. & de peditib. dici agema idẽ testatur Arrianus, Liu. 5. decade; Duo erant agemata, hanc ipsi legionem vocabant.

AGENOR, p. p. m. 3. ἀγήνωρ, nomẽ regis Phœniciæ, & Beli filij. Hic genuit Taygetã, & Europẽ filias: filios verò Cilicem, Cadmum, & Phœnicem. Varr. 1. Æn. Punica regna vides, Tyrios, & Agenoris vrbem. Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Troiani.

AGER, gri, m. 2. territorium, seges, solum, campus, salus. [*Campo, possessione*, שדה sadheb יגר iagheb. German. Ein acker, ei te lo. Gal. vn champ. Hisp. *Cãpo que se labra.*] ab ago, is, q. in eo aliquid agat, vel (vt Donatus ignit) q. in eo multa fiunt agẽda. Quint. aũt li. 12. scribit Græcũ esse nam ἀγρόν. Latinè rus dici põt: significat ager qñq;

cis-

circũiectum territoriũ alicuius vrbis seu prouinciæ. [*Territorio,*] Salu. in Cat. Reliquos Catilina per mõtes asperos in agrũ Pistoriẽsem abducit. Vñ dicimus, Ager Cãpanus, & icludit in se nemora, saltus, pascua lacus, flumina, &c ia, q̃ in territorio illo sunt, & in ea significatione vix vsq̃ reperit pluraliter. Qñq. significat partẽ quãdam ipsius territorij vrbis, q̃ priuatim ab aliquo possidetur, & esse vt rus, in quo & domus, & cõia quæ in agro sunt, generaliter cõtinẽtur. i. quæ p̃ capita ipsius partis esse pnt. [*Villa, podere, possessione.*] Vñ Ter. in Eun. Ex meo propinquo rure hoc cano cõmodi. Et sequit: Neq. agri, neq. vrbis odiũ me vsq̃ percipit. Ex his inuenit sub agri nomine & domum, & cõia alia, quæ in agro continentur, cõprehendi, idemq. esse agrum, rus, & possessionẽ. Qñq. significat locum in rure, quem colimus, siue arando, siue conserendo, & singulariter, pluraliterq. numerum habet. Col. li. 1. Nã vbi sedulò colitur ager, cõpendium affert. Liu. li. 4. Pestilentẽ annum inopia frugum, neglecto cultu agrorum, vt plerumque fit, excipit. Ager colonus. Cic. de leg. agra. Cognoscerent qui ager colonus esset, Videtur eam agri partem significare, quæ propriè ad arandum accommodata est.

P.M. Ager Latinè appellari dicitur, eo quod in eo aganur aliquid: alij agrum ex Græco nominari manifestius credũt: vnde & villa Græcè choragros dicitur, villa autem à vallo, i. aggere terræ nuncupata, qui prò limite constitui solet. Et possessiones quę dñr, itẽ fundi, prædia, rura, agri sunt, sed in hoc differunt, quod possessiones sunt agri latè patentes, publici, priuatiq. quos initio non marcipatione, sed quisq. vt potuit, occupauit, atq. possedit, vñ & nuncupati. Fundus autẽ dictus, quod in eo fundatur vel stabiliatur rei familiaris fundamẽtum, (pecuniæ. n. tõ labilis est) & tam vrbanum ædificiũ, quam rusticum per fundum intelligendum est. Prædium appellatũ, quod ex omnibus patrisfamilias bonis maximè præstet. i. appareat, quasi præuidium, vel quod antiqui agros, quos bello ceperant, vt prædæ nomine habebant. Rura verò in cultos agros, i. siltas, & pascua, veteres dicebãt. Agrorum nomina multa sunt, cõpascuus, alluuius, arcifinius, noualis, squalidus, vliginosus, subsecius, quorum oĩum rationem exponemus. Compascuus ager dictus, qui à diuisoribus agrorum relictus est ad pascendum cõiter vicinis. Alluuius ager est, quem paulatim fluuius in agrum reddit. Arcifinius ager dictus est, qui certis linearum mensuris non continetur, sed arcentur fines obiectu fluminum, montium, arborum: vnde & in his agris nihil subsecuorũ interuenit. Noualis ager est primũ p̃scissus, siue qui alternis annis vacat, nouandarũ sibi virium causa: noualia. n. semel cũ fructu erant, & semel vacua. Squalidus ager, quasi excolidus, quod iam cultura exierit, sicut exconsul, quod à consulatu discesserit. Vliginosus ager est semper humidus: nã humidus dicitur, qui aliquando siccatur: vligo enim humor terræ est naturalis ab ea nunquam recedens. Subsecina sunt propriè, q̃ quæstor de materia præcidens, quasi superuacua abijcit: inde & subseciui agri, quos in pertica diuisos recusant, quasi steriles, aut palustres. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

Agrorũ qualitates Iulius Frontinus his verbis persecutus est. Agrorũ qualitate, sunt tres: vna agri diuisi & assignati: altera mensurati & per extremitates comprehensi: tertia arcifinij, qui nulla mensura continetur. Ager diuisus & assignatus est coloniarum; hic hẽt conditiones duas; vnam, qua plerumq. limitibus continetur; alteram, qua per proximos possessionum rigores assignatus est, sicut in Cãpania Suessę, Aruncę, quicquid autem secundum hanc conditionẽ in longitudinem est delimitatum, per strigas appellatur, quicquid per altitudinem, per scamna. Ager ergo limatus hac similitudine decumani & cardinib. continetur. Ager per strigas & per scamna diuisus & assignatus, est more antiquo in hac similitudine, qua in prouincijs arua publica coluntur. Ager est mẽsura comprehẽsus, cuius modus vniuersus ciuitati est assignatus, sicut ĩ Lusitania, Salmanticensibus, aut in Hispania citeriore Palatinis, & in compluribus prouincijs; tributarius, solus per vniuersitatem populis est definitus, eadem ratione & priuatorum agri mẽsurã agũntur. Nam agrum multis locis mensores, q̃is extremum mẽsuris comprehẽderint, in formam, & in modum limitũ condiderunt. Ager est arcifinius, qui nulla mensura continetur, finitur secundum antiquã obseruationem fluminibus, fossis, mõtib. vijs, arborib. antemissis, aquarum diuortijs, & alijs locis, q̃ ante à possessore potuerunt obtineri: nã Ager arcifinius (sicut ait Varro) ab arcendis hostibus est appellatus, qui postea interuentu litium per ea loca, quibus finit, terminos accipere cœpit. In his agris nullum ius subsecuorum interuenit. Subsecium est, quod à subsecante linea nomen accepit. Subsecuorum genera sunt duo, vnum, quod in extremis assignatorum finium centuria expleri non potuit. Aliud genus subsecuorum, quod in medijs assignationibus, & integris cẽturijs interuenit, quicquid. n. inter quatuor limites minus, q̃ intercisum est, fuerit assignatum, ĩ hac remanet appellatione: iõ quod is modus, qui assignationi supereſt, linea claudatur, & subsecentur. Nam & reliquarũ mensurarum actus, quidquid inter normalem lineam, & extremitatem interest, subsecium appellatur. Est ager similis subsecuorum conditioni extractus, & non assignatus; qui fit Reip. populi Romani, aut ipsius coloniæ, cuius finę circũdatur, siue pere-

grinæ vrbi, aut locis sacris, aut religiosis æq. ad populũ Romanum pertinentib. datus non est, iure subsecuorũ, i. eius qui assignare potuerit, remanet potestate. Ager intercisus est, q̃ intra finitimam fineam, & centuriatas interiacet, ideoq. extra clusus: quia vltra limitem finitimo linea claudatur. Ex Frontino de limitibus agrorum.

AGERATON, *ἀγήρατον*, herba est ad duorum palmorũ altitudinẽ excrescens, similis origano, florem ferens bullis aureis non absimilẽ, dicta quod non facilè marcescat. Vide Plin. lib. 27. c. 4.

AGERONA, f. 1. Dea cum sacram nomen erat apud Romanos, ab agendo dicta, quod industriæ præsidere putabatur, sicut contra Murcea, secordiæ Dea credebatur.

AGESANDER, dr. 2. Statuarius Rhodius insignis. Pli. lib. 36. c. 5.

* AGESIAS, m. 1. Cyrenaicus philosophus. Cic.

* AGESIDAMOS, nobilis Olympionices. Pind.

AGESILAVS, m. 2. *ἀγησίλαος*, Lacedemonius Archidami filius, qui post mortem Agidis fratris sui Rex constitutus. Tissaphernum ĩ Asia, qui principatum tenebat inter Persas, vicit, & Athenienses, & Beotios apud Coroneam vrbem Peloponesi. Breui statura corporis, & altero pede claudus fuit, sed rara virtute præditus. Vitam eius vide apud Plu.

AGESINATES, Galliæ populi sunt, Pictonibus vicini. Pli. lib. 4. c. 19.

AGESIS, [*Orsis*] aduerbium excitandi: compositum ex particula, sis, p̃ si vis, quæ verbis imperatiui modi apud veteres addebatur. Luc. lib. 1. Nunc agesis, quoniam deorum nil posse creari De nihilo.

† AGGEMO, is, n. 3. p. c. ex ad & gemo compos. Ouid. 1. Trist. Aggemit & nostris ipsa carina malis.]

AGGER, tis, [*arcine,* לֵל Gelach. Germanic. Ein schutte ode wuol, ein zusamẽ hauffung. dess erdtrichs, ein damm, *χῶμα*, per duplex g, masc. ge. significat proprièlapidum, aut terræ congeriem, qua fixis vallis aggeritur, castrorum, alteriusve loci muniendi gratia. Virg. 10. Aen. Df etiam agger media via eminentia, ex aggeratis lapidibus strata. Idem: Qualis sæpè viæ deprensus in aggere serpens. Agger item dicebatur tumulus ex terra, aliave materia congestus, ad oppidi, vel arcis alicuius oppugnationem. [*Bastion.*] Cicero. Att. lib. 2.

AGGERO, as, p. c. a. 1. accumulo, cumulum facio [*accumuler,* לֵל Galal. שׂגב sabar נתא nasa. Germ. Neben etwas tragen, herztragen. *Gal. amasser. His. amõtoner,*] *σωρεύω*, Plin. li. 17. c. 4. Nec fluminib. aggesta semper laudabilis. Plau. in Rud. His aggerẽda etiam est aqua.

AGGESTVS, us, m. 4. *χῶμα*. subst. verb. Tacit. li. 19. Locus tuto copiarum aggestu. 7.

AGGLOMERO, p. c. a. 1. implico, adiũgo [*accompagner, inuoluere,* גלם ghalã. G. herzufugen. an ein Kugel werckten. *συνελίσσω*, à Glomero, q. à Glomer deducitur. Vir. 2. Æn. Et lateri agglomerãt nostro.

AGGLVTINO, p. c. *Conjungere,* דבק hidbik. Germanicè. Anleimen, an ein ander kleben.] ad aliqd glutino, copulo, *κολλάω*. Plau. in Aul. Sc. 6. a. 2. Mihi ad malum malæ res planè se agglutinant.

AGGRAVO, a. 1. premo. [*Grauare,* חבבי hichbidh. Germ. Beschweren, *βαρύνω*. Liu. Bel. Pun. 2. lib. 8. Inopia aggrauari socios. Aggraueſco, grauis fio. [*Tormentare, affligere,*] Ter. in Hecyr.

AGGREDIOR, d. 3. ad aliquem gradior, adeo, accedo, item adorior, inuado, peto, incipio, assilio, attẽto, [*assaillir,* בא ba כרב karab. German. zueinem gehn. Item, Einẽ angreiffen, anfallen. *Gal. assaillir. His. acometer.*] *προσέρχομαι*, & hoc aliquãdo in bonam partẽ, idq. vel cum accus. solum. Cicer. pro Cec. Quomodo aggrediatur iudicẽ, nõ habet. Virg. 4. Æne. Vel cũ accusatiuo, & præpositione. Cicero. de Natur. Deo. Aggrediar ad ea, quæ a te disputata sunt. Vel cũ infinitiuo. Idẽ Off. 2. De quib. dicere aggrediar. Aliquãdo in malã partẽ, pro inuadere, quasi gradatim, & veluti ex insidijs adire. Sal. Ex lateribus ceteros aggrediatur. Sumitur etiam pro incipere. [*Commencer*] Cice. 1. Offi. Omnibus in rebus, prius quam aggrediare, adhibenda est præparatio diligens: Aliquando pro tentare. [*Tẽtare,*] Sal. in Iug. Naturam loci vincere aggreditur. Hæc autem verba aggredior, adorior, allequor, & similia, ad, præpositione cui adiuncta, cum accusatiuo solo elegantius ponuntur, quàm si simplicia eorum accusatiuo cum præpositione, ad iunganturr: vt Aggredior hominem, non, Gradior ad hominem.

AGGREGO, as, p. c. a. 1. coniungo, ce i grego, quasi in vnum locum gregem contraho) [abgrego. *Congregare,* אסף asaph כנם chanas. Ger. zusamen samlen.] *συναθροίζω*, Cicer. in Cat. si eodem cæteros naufragos aggregauerit. Translatè pro adiungere. [*aggiongere,*] apud Cæs. 6. Bell. Gal.

AGGRESSIO, f. 3. [*assaut,* קרב Karabah. G. Anfal. angriff. *ἐπιχείρησις*,

perbale.Cic.in Orat.Cum animos prima aggreſſione occupauerit.

AGGRESSOR,m.3.graſſator.Vlpian. & AGGREſſURA. Idem.]

AGGREVS,pro aggreſſus dixit Ennius,aggretus fari.Feſtus.

AGILIS,p.c.o.3.lenis,dexter,promptus, aut voluntarius ad agẽdum. [*Deſtro,leggiero,* מָהִיר mahir בָּקַל Kal חָשׁ chuſch. Ger.Schnell, *Eutrapelus*, qui ſe facilè agit,hoc eſt, qui expedito eſt corpore.Horatius agili remiſſum opponit.

AGILITAS,ſ.3.[*Deſtrezza,* שְׁחִיחוּת pachaz,Germanicè.Behendigkeit. *Gal.Agilité,Hiſp.Legiereza,* Dexteritas, corporis celeritas, εὐκινησία, Col.lib.1.

AGILITER,[*Deſtramente,* מְהִירוּת meherah.Germ.Fertiglich, behendig.Agilius,agillimè,id eſt,cum agilitate.Col.lib.2,c.2.

AGINA,æ.p.f.1.[*Done ſi regge il manico della ſtadiera,*] eſt in qua ſtatera ſcapus trutinæ,i.in quo trutina agit,& vertitur,ab agendo dicta.

† AGINOR,p.p.vilia negotior.]

AGINVM,n.3. vibs Galliæ. Ptol.

AGIS,Lacedæmoniorum rex.

AGITATOR,m.3.[*Chi ſprone, & mena cavalli, ò aſini,* מַרְהִיט manhigh German.Ein roſstreiber,Karrer,fuermann.]qui eſt equorum,curruumve rector.ἡνίοχος.Cicer.Att.lib.13.

AGITATIO,nis,ſ.3.[*Sentimento,* מַנְהָג manodh.Germ. Bewegung. κίνησις.Cic.pro Mur.Motus,& agitatio fluctuum.

AGITE,Agitedum aduerbia.Vid. ſup. Age.

AGITO,as,p.c.a.1.concutio,impello,crebrò facio,factito.[*Agitare, far ſpeſſo,* הֲנָה henah הֵנִיד henid.Ger.Fleyſſig thun, offt hãdlen. Item,Bewegẽ hin vnd wider,πράττω.Sal.in Iugurt.Variè per omnem exercitum lætitia,mœror,luctus, atque gaudia agitabantur. Item Stimulare[*Stimolare.*] Plau. Agitabo quadrupedem calcari. Item Obſeruare.[*Riuerire.*]Vir.lib.2.Georg.Item Perturbare,molestare.[*Noiare*]Cicer.de Legibus. Furiæ agitant, inſectanturque improbos.Item Inſectari,[*Perſeguitare.*]Cic.lib. 3.Offi. Etiam ſi exercitaturus non ſis,nec agitaturus.Item Exercitare.[*Eſſercitare*] Lact.Niſi virtus agitetur,proficimus parum.Agitare vitam.[*Viuere,*]Idem quod agere,vel ducere.Sal.in prœm.Bel. Cat.Tum vita hominũ agitabatur ſine cupiditate.Item Cruciare. [*Affligere*] apud eundẽ.Agitabatur magis,magiſque in dies ferox animus, impia rei familiaris.Item ſæpè adminiſtrare.[*Gouernare,*]Idem ; In pace verò beneficijs magis,quam metu.Imperium agitabant.Itẽ, ſæpè conſiderare,cogitare,recogitare.[*Conſiderare.*]Idem:Sed ea quæ mente agitari omnes iam antea audiſtis.Tere.in Pho. Agitare ferociter, eſt ſeſe ferociter gerere. Sal. in Cat. Ferocius agitare quã ſolebat.Agitare lætitiam,eſt lætitiam præſeferre,& reipſa gaudiũ oſtendere.[*Dimoſtrare,*]Ibidem:Gaudium,& lætitiam agitabat.Hinc Exagito.

†AGLAIA,ἀγλαΐα.Vna ex Gratijs ſeu Charitibus, Latinè interpretatur Lætitia.]

†AGRASPIS,dis,nomen legionis apud Liuium 5.Dec.l.4.]

AGLIDIA,orum,n.2.ἀγλίδια,dicũtur ſegmenta illa in capitibus alijque alio nomine aglithes dicuntur,Ruel.lib.1.c.2.

AGMEN,inis,n.3.exercitus,acies militum,copiæ,multitudo.[*Moltitudine,ſquadra,ordinanza.*]מַחֲנֶה agaph מַחֲנֶה machaneh.Ge.Ein ſchar volcks,ein zug,πλῆθος.Vir.7. Aen.Vocat agmina ſæua ſororum.

AGNA,gnæ,f.1.menſuræ genus in agrorum dimenſione.Col.li.5.c.16

† Ité Agna,fœmineus ouis fœtus.Ouid.3.Triſt.Vt paucæ agnæ lupis.]. P.M.Agna vocabatur actus menſuræ genus agreſtis a ruſticis,puinciæ Bæticę.Ex libell■ variorum auctorum de limitibus.

AGNASCOR,ris,ſci.d.3.[*Naſcere,* נוֹלָד holadh.germa.Herzugeboren vverden.]ex ad,& naſcor.πρόσφυω.Cicer.1.de Ora.Conſtat agnaſcendo rumpi teſtamentum.Agnaſci præterea dicuntur, quæ in re aliqua naſcuntur ad eius perfectionem minimè neceſſaria, vt ſextus in manu digitus.[*Naſcere appreſſo.*]

AGNATIO,ſ.3.πρόσφυσις.[*Parentela,* מוֹדְהַת modhath.agnatorum cõ ſanguinitas.Cicero.1.de le,Ex qua verè vel agnatio nobis cum cęleſtibus,vel ſtirps appellari poteſt.

AGNATI,p.p.m.2.[*Parenti,* מוֹדְהַ modhah.Ge.Gefreunder von den vatteren her.] ἀγχίστεις,dicuntur qui per virilis ſexus perſonas cognatione coniuncti ſunt,quaſi à parte congeniti, (inquit Cauſs.I. C.)veluti frater eodem patre natus,filius fratris,neposve ex eo. Inter agnatos,& cognatos hoc intereſt,quod in cognatis continẽtur agnati,in agnatis non vtique cognati, vt puta frater patris, id eſt, patruus eſt agnatus,& cognatus:matris verò frater,ideſt,auunculus cognatus eſt,ſed non agnatus.Gentilitas vero, & agnationem, & cognationem complectitur.

AGNETIS,m.3.fluuius in Tigrim influens.Pli.li.6. c. 27.

AGNINVS,a.1.2.quod ex agno eſt,vel ad agnũ pertinet.Pli.li.29.c.4.

AGNITIO,ſ.3.verbale.[*Cognitione,* הַכָּרָה hachcharan.G. Erkantniſſ Cic.de na.Quæſtio ad agnitionem animi pulcherrima.

AGNVS,m.3.ἀγνώ,fons Arcadiæ.

AGNOMEN,n.3.שֵׁם מִכְמֶנֶת michemeh inuui.Ger. Zunã,der nam vom geſchlecht.[ἐπωνυμία, extrinſecus aliqua ratione, vel caſu quæſitũ, vt Africanus,Aſiaticus,Achaicus,&c.Cic.de Inu.1.Nomẽ cum dicimus,cognomen quoque & agnomen intelligatur oportet.

AGNOMINIVM,ti.n.4.vt cognominentum, Agnomen,ἐπωνυμία,Apuleius: Agnomenta duo ei indita.]

AGNOSCO,cis,a.3.cognoſco,attẽdo,ſentio,exaudio,recipio,ſuſcipio, confiteor,probo.[*Conoſcere,*] יָדַע hichchir יָדַע iadhah.German. wider erkennen,ἀναγιγνώσκω,ex ad, & noſco, euphonix,cauſa d, mutata in g,,ppriè eſt noſcere id,quod nobis olim,aut viſum fuit, aut alia quauis ratione cognitum.Virgil.3. Æne.

AGNVS,m.2.[*Agno,Agnello* חֵשֶׂב chefeb. Germa. Ein iamb, ἄρρες, fœtus eſt ouis,qui annum nondum egreſſus ſit. Cicer.de Sen.

AGNELLVS,m.2.diminutiuum.Plau.in Aſin.

AGO,is.actũ,a.3.gero,traduco,agito.[*Fare,trattare,operare.*]עָשָׂה haſah פָּעַל pahal.Germ.Thun,handlẽ,wercken,]ἀγω multa ſignificat,nã,agere,eſt operari.[*Operare*]Cic.lib.1.epi. Hic quæ agunt, ea te litteris multorũ cognoſcere arbitror.Qñq.Impellere, [*Spingere,*] Lact.li.6.Tres affectus homines,iracundia,timor,cupiditas præcipites agũt,Qnq.Audire,[*Vdire,*] Ter.and.I loccine agis,an nõ? Pla.Vos agite ſpectatores.Qñq.dicere. [*Dire,*] Idem Ter. in And. Sed eſt ne hic ipſus, de quo agebam.Qñque pronunciare, [*Pronunciare.*] Cicer.de optimo genere dicendi:Diſerti deformitate agẽdi,inuiti infantes putati ſunt.Qñq.cogitare[*Conſiderare.*Vir.Ecl.9. Idẽdem ago,& tacitus Lycida mecũ ipſe voluto . Qñque cõfingere . [*Fingere.*]vt Ago ſtultũ.i.fingo me ſtultũ;vnde Acrotes Comœdiarũ dñr,qui diuerſorum hominũ geſtus agunt in ſcena.Cicero pro Roſcio:Qñq. Ite,viuere. [*Andare,viuere.*] vt Nudus agor, Pomp. Mela:Nudi agunt.Agere bonum ciuem,eſt fungi boni ciuis officio[*Eſſere.*]Cicero 4.li.epi.Miſificũ agis ciuem.Sic agere Cõſulẽ, vel Senatorem,eſt facere ea,q̃ propria ſunt Cõſulis vel Senatorꝭ. Qñq.agere ſignificat extẽdere,porrigere.[*Eſtẽdere.*]vt, Vera gloria radices agit.Agere teſtudine,eſt admouere. [*Appogiare.*]teſte Ser.in illud. Vir.2.Aen.Obſeſſumq.acta teſtudine limen.Sic agere vineas,& turres.Cæſar Bel.Gal.3.Quibus fortiter reſiſtentibus, vineas turresq.egit.Item agitare.[*Trauagliare.*]Vir.6.Æn.Pro digiſq.actis cœleſtibus.Agere cum aliquo dicimus,cum quippiã ab eo impetrare,vel aliquid ei perſuadere conamur.Cicer.ad Att.lt.5.. Is egit mecũ accuratè. Bene,vel præclarè agi nobiſcum dicimus, cum res nobis feliciter ſuccedunt. [*Succedere bene, o male.*] Cicer. de Amicitia;Cum illo quidem actũ optimè eſt.Agitur res noſtra, vel de re noſtra agitur,hoc eſt,ad nos pertinet,vel res noſtra in diſcrimẽ adducitur.[*Apartenere.*]Cic.pro Sex. Roſc. Tua res primagna agitur.Idẽ de Amic. Agere cũ aliquo tabellis obſignatis,eſt eũ cõuincere teſtimonio litterarum ſuarum.[*Conuincere.*]apud Cice.5. Tuſ.Agere & ferre,eſt diripere,& populari.[*Rapire,robbare,*]locutio à Græcis tracta,qui in eadẽ ſignificatione dicunt, actũ eſt,vel ges acta eſt,hoc eſt,perijt,vel deplorata eſt.[*Son rouinato.*]Tere.in Hea.Si iterũ mihi ſit cœna danda,actum fiet. Actum agere.i.nihil agere.Idem in Phor.Actum,aiunt,ne agas . Forma loquendi eſt à more iudiciorum tracta.Quod.n.iure ſemel iudicatum fuerit,reſcindi,& iterum agi nõ poteſt.Aliud agere,vel,alias res agere, eſt non eſſe intentum ijs,quæ aguntur.[*Non ſtar attẽto.*]Cic.pro Sex. Roſ.Animaduerti eum alias res agere.Interdum pro vertere.[*Volgere,*] Virg. Ipſe ter adducta circum caput egit habena . Pro vrgere,perſequi. [*Cacciare, perſeguitare.*] Idem; Paſtor agens telis, Pro regere,[*Reggere,*]Vir.1.Aen.Tros,Tyriusve mihi nullo diſcrimine agetur.Pro ante nos pellere.Idẽ 1. Ecl.Ipſe capellas Protinus æger agro. Pro vehere, ducere [*Menare,*] Varro : Pactolus aureas vndas agẽs.Pro foras pellere,fugare.[*Cacciare,*]vt , Membris agit atra venena.Agere ẽt ad lites pertinet: vnde emerſerunt innumeræ penè loquẽdi formulæ:vt Furti agere, hoc eſt,actionẽ furti intendere.Agere ex ſyngrapha, Lege agere ex ſponſo,de quo infra in dictione Sponſio.Agere reũ.[*Accuſare,*] hoc eſt,reum facere.Peragere reum,eſt agendo perficere,vt reus condemnetur.Agere gratias,verbis oſtẽdere nobis aliquid fuiſſe gratum.Agere cũ populo,[*Orare,far Oratione,*] eſt populũ rogare , vt ſuis ſuffragijs quid iubeat,aut vetet.Cuniculos agere, eſt ſpecus ſubterraneos effodere , per quos occultus in locum aliquem fiat aditus.[*Cauare,*] Cic. 3.Offi.Agere viam,eſt viã ſibi aperire per loca inuia.[*Farſi la via.*] Vir.3.Aen.Occultas egiſſe vias ſubter mare.Deniq.agere pertinet ad omnes actus humanos,nam qui ſedet,qui cogitat,qui iacet,qui moritur,aliquid agere dicitur,ita vt nullus , qui modo viuat, eſſe vnquam poſſit ſine actione,Hinc fit,vt & agere dicamus pro viuere,pro quo etiam dicimus,vitam agere. Ter. in And. Pudicè vitã, parcè,ac duriter agebat.Item,annũ 20.vel 30. agere,cuum agere, ſenectutem agere,& ſimilia.Annus, vel menſis vigeſimus agitur, hoc eſt,currit vel incurrit,vel in curſu eſt.Teren. in Hecy.Menſis iam hic agitur ſeptimus.Agere animã,eſt mori. Cœl.epi.li. 8. Hortenſius animam agebat.Cõponitur ago cum ad,vt Adigo,cũ ab,vt Abigo:cum Am,vt,Ambigo;Co,vt Cogo:Circũ,vt Circumago,quod eſt circumduco;De,vt Dego;Ex,vt Exigo;Per,vt Perago;Pro,vt Prodigo;Re,vt Redigo:Sub,vt Subigo,a quo fit Profubigo;Trans,vt Tranſigo.Sunt etiam qui putent Cattigo, Inſtigo,Mitigo,Leuigo,Litigo,& Nego,cõpoſita eſſe verbi ago,vt ſit Caſtigo,caſtè ago:Mitigo,mitem ago;Leuigo,leuẽ ago,ideſt,planum.Fuſtigo,fuſte ago;Litigo,litem ago.Sed cum ſint primę coniugationis,habeantq. q̃dã. i.productum,non videntur ab ago cõpoſita

posita. Ab ago sunt actor, actio, actus, acta, actum, & actus, actus.

AGOGAE, f.1. ἀγωγαὶ, fossæ in metallis auratis, per quas aqua aurum trahens ducitur, vlice frutice, qui illis insterni solet, auru retinente. Plin. li. 33. c. 4. Hermolaus Inlices vocari tradit.

AGON, m.3. [*Agone*, German. Kampffung zum streit. *Gal. Tout exercice de combat, comme luictes, iousires, & autres*,] ἀγὼν, Græcis idē est quod certamen.

AGONALIA, ium, vel iorū, n.3. vel 2. ἀγωνάλια, festa erant apud Ro. quotannis celebrari solita in honorem Iani, (vt est apud Ouid. 1. Fast.) aut certè in honorem Agonij Dei, vt Festus tradit, qui rebus agendis præesse putabatur: hoc die rex sacrorum arietem immolabat, vt tradit Var. lib. 1. de Ling. Lat.

AGONIA, ἀγώνια, feriæ erant Romæ, mense Ian. celebrari solitæ, postea Agonalia appellata. Ouid. 1. Fast.

AGONOTHETA, p.c.m.1. נגיד naphtul. ἀγωνοθέτης. Ge. Ein hauptmā und furgesetzer der fechtschulen, der ihnen die belohnung ausstheilt,] munerarius, quasi agonis præfectus, qui præmium certātibus in quolibet ludorum genere proponit, qualis Achilles apud Homerum in funere Patrocli, & Aeneas apud Vir. 6. Aen. Spartianus in Adriano: pro agonotheta resedit.

† AGORAEVS, i. ἀγοραῖος. nundinarius, vilia emens, ab ἀγοράζω, emo. Apud Gellium sumitur pro illiterato. Panis agoræus dicitur, qui in foro rerum venalium venditur. Ruell. l. 2. c. 14.]

AGORANOMVS, p.c.m.2. ἀγορανόμος, eiusdem significationis, est cui ædilis. Dictus à foro rerum venalium, cui regulam præscribit. Pl. in Capt. Hunc fecerunt sibi agoranomum Aetoli.

AGRÆ, arum, f.1. ἄγραι, oppidum est mediterraneum Arcadiæ, apud Plin. li. 4. c. 6. Item Atticæ regiuncula, Dianæ templo insignis. Vide Cœl. Rhod. lib. 20.

AGRÆI, m.2. ἄγραῖοι, Steph. populi sunt Arabiæ in sinu Leanitico, quorum oppidum est Agra, Leanitarum regia, cuius meminit & Plin. lib. 6. cap. 28.

AGRAGAS, m.1. qui & Acragas, ἀκράγας, Siciliæ mons est, & ī eo oppidum eiusdem nominis, quod hodie Agrigentum vocant. Vir. 3. Æen. Arduus inde Agragas ostentat maxima longè Mœnia. Agragantinus idem quod Agrigentinus. Luc. li. 1. Quorum Agragantinus cùm primis Empedocles est. Vide Acragas.

AGRARIVS, a, um, [*Apertenente a campi*,] ἀγρικός, quod ad agros pertinet, vt lex Agraria, quæ ferebatur de agris populo diuidendis. Liu. li. 2. Tum primum lex agraria promulgata. Agrarius, rij, substantiuum, legis agrariæ suffragator, aut qui agros publicè diuisos possidet. Cic. 4. Phil. Num solicitabit rursus agrarios?

AGRESTIS, e, o. 3. [*Villesco*, ἄγριον, dicitur, qđ ad agros ptinet, quodq. in agris, non i hortis nascitur. Vir. Cererem pubes agrestis oderet. Item Agrestis dicitur, qui siluestrem vitam agit, & feram. [*Siluatico*,] Agrestis substantiuum pro homine rustico. [*Contadino*] Vir. 9. Æn. Lydorumq. manum, collectos armat agrestes. Cicer. contra Rul. Ligures montani, duri & agrestes.

† AGRIA, ἄγρια. Scabies quædam est statis anni temporibus reuertēs; curatu adeo difficilis, vt nulla penè arte sanari possit: vnde & nomen habet; ἄγριος enim idem est quod ferox & immitis. Celsus ferum scabiem vocat.]

AGRICOLA, m.1. p.c. [*Lauratore della villa*, עבר icchar, γεωργὸς, ex ager & colo, cultor agri. Vir. 1. Geor. O fortunatos nimiū, bona si sua norint Agricolas. Ci. 1. Tusc. Arbores secet diligens agricola.

AGRIGENTVM, ἀκράγας, vrbs Siciliæ, quæ & Acragas, siue Agragas dicitur, ex qua Empedocles Philosophus, & Phalaris tyrānorum sæuissimus originem duxerunt. Vnde Agrigentinus, a, um, possessiuū, p.p. vt Tyrannus Agrigentinus: & sal Agrigentinum, quod in igne fluit, & in aqua, vel i liquore alio crepitat, quasi torreatur.

AGRICOLATIO, onis, f.3. [*Agricoltura*] agricultura. Col. lib. 1. c. 9.

AGRICVLTOR, m.3. [*Agricoltore*] איש עבדה ישבת hoisbeth adamah] idem quod agricola. Liu. 6. Bel. Pun.

AGRICVLTVRA, æ. f.1. [*Agricoltura*, γεωργία, cultus agrorum. Ci. 1. Offic. Nihil agricultura melius, nihil vberius.

† AGRIMONIA, herba vulgo ita uocata, uerum est eupatorium Græcorum. ἀγρεμωνή. Ruel. l. 3. c. 5.]

† AGRIOPHYLLON. ἀγριόφυλλον. Herba est, quæ alio nomine peucedanum dicitur; aliis fœniculum porcinum. Vide Dioscor.]

AGRIPETÆ, p.c.m.1. qui petunt ex agrorum diuisione portionem, q̄ viritim dabatur. Cic. ad Att. Agripetas electos à Buthrotijs.

AGRIPPAE, m.1. *Quelli che nascono con gli piedi innanzi*, quasi Aegrippæ, ab ægro partu (vt docet Gel.) dicuntur, quorū in nascendo non caput, sed pedes primi exierunt, qui partus difficillimus & ægerrimus habetur, ab ægritudine & pedibus appellati.

AGRIPPINA, f.1. p.p. ἀγριππῖνη, M. Agrippæ filia, & neptis Augusti, & vxor Germanici, quem etiam in Syriam comitata est, ubi cū ille misto à Cn. Pisone veneno interijsset, cineres eius in Italiam reportauit, & Iuliæ familiæ monumento intulit, Pisone mq. iudicio secuta ad spontaneam necem adegit: postremò apud Tiberiū Cæsarem nullo suo merito in inuidiam adducta, inedia sibi mortē consciuit. Iulia Agrippina Germanici, & superioris Agrippinæ filia fuit, quæ primum Cn. Domitio Aenobarbo nupsit, cui Neronē peperit; mortuoq. Domitio nouo quodā exēplo cum Claudio Cæsare patruo suo secundas nuptias contraxit: quē, ut Neroni filio suo expeditam ad imperium viam sterneret, venenato boleto sustulit.

AGRIPPINA, f.2. siue Agrippinensis colonia, vrbs est celebertima ad Rhenū fluuiū, Vbiorum metropolis, nomen habēs ab Agrippina Neronis matre, quæ vt patriam (ibi.n. nata erat) splendidiorē redderet, socijsq. ēt nationib. potentiam suā ostentaret, veteranorum coloniam eò deduci imperauit. Vide Tacitum annal. lib. 12.

AGVNTVM, n.2. ἄγουντον, Ptolomæo oppidum est Norici, quod & a Plin. recensetur lib. 3. c. 24.

AGYLLA, f.1. ἄγυλλα, vrbs Tusciæ, aliàs Care vocata, & Agyllina, a nomine cōditoris, quem Vir. l. 8. ex Lydia venisse ostēdit, cum ait: haud procul hinc saxo colit fundata vetusto Vrbis Agyllinæ sedes.

† AGYRTÆ, ἀγύρται, præstigiatores sunt & circulatores circumforanei. Nam ἀγυρτίζω, inter cætera significat, præstigium exerceo.]

AH, siue aha, (*Ah*, הח hah, *ai*,) interiectio est multorum affectuum significatiua, nam mō dolentis est siue commiserantis [*Orme*] Vir. 1. Eglo. Spem gregis, ah, silice in nuda connixa reliquit. Modo admirantis, [*o*] vt apud Plautum; Ah, quid ais? Aliqn' dehortantis. [*Orsu*] Ah, indignantis siue increpantis seipsum. Ter. And. Ah, vix tandem sensi stolidus. Virg. 2. Eclo. Ah Corydon Corydon, quæ te de mentia cepit. Ah, desiderantis, [*Deh*,] Plau. in Asin. Ah quanto amplius valerem si hic maneres? Ah, factum alterius reprehendētis? Ter. And. Nam quid ego dicam de patre? Ah, tantam ne rem tam negligenter agere? Ah, obiurgātis. Ibidem: Ah, quanto satius est, te Id operam dare, qui istum amorem ex animo amoueas tuo? Ah, abnegantis, [*Di gratia*,] Ibidem: Ah, ne me obsecra. Ah, reclamantis, aut contradicentis. Ter. in Hec. Meum receptas filiū Pamphilum. Bacchis. Ah. Laches. Sine dicam. Vbi Donat. Ah, quod fatium est, reclamauit meretrix statim, & voluit contradicere, si permisisset senex. Ah, Ah, suspirantis. Plau. in Milite. Habe bonum animum. Pa. ah, ah, Cum venit in mentem, mores mihi mutandi vt sient. In notis antiquis. A. H. alius homo.

AHALA, m.1. cognomen eius Seruilij, qui Sp. Melium nouis rebus studentem, cum equitum sacra manu occidit.

AHENVM, n.2. [*Caldaia*, סיר sir פרור parur. Ger. Ein Kessel.] χαλκεῖον, vas in quo aqua ad lauandum calefit. Vir. 1. Geor.

AHENVS, na, num, o. 1.2. *Cosa fatta di bronzo* נחושי vaschusch. Germ. Ehrin, Kupferin, das von erta oder Kupfer gemacht ist.] χάλκεος, idem quod æreus. Vir. Et luce coruscus ahena. Aheneus, a, um, idē. Hor. Epist. Hic murus aheneus esto.

AHV, ἀαὺ, interiectio, index animi perturbati. Ter. Ahu, tace obsecro.

AIAX, m.3. αἴας, duorum fortissimorum Græcorum nomen fuit, quorum altera patre Telamone, Telamonius cognominatus, proximum altera patre Telamone, Telamonius cognominatus, proxima Achille fortitudinis laudem obtinuit in Græcorum exercitu.

AIDONEVS, m.2. ἀϊδωνεύς, rex inferorum, quem nos Ditem, & Plutonem appellamus.

AIO, is, affirmo, dico, loquor, [*Dire*, אמם amar הגה hex im. Germ. Sagen, oder reden] φημί, præteritum imperfectum habet integrum, perfecti solùm secundas personas. In imperatiuo ai, in futuro optatiui aias, aiat, aiamus, aiant. Participium habet unum Aiens: reliqua omnia tempora desiderantur, & significat idem quod dico. Pla. in Asi. Me vnicè unum ex omnibus amare aiebat. Aliquando accipitur pro affirmo. [*Affirmare*,] & habet antitheton nego. Ci. de Fin. bonorum: Quasi ego id curem, quid ille aiat, aut neget. Pri sciamus, Aiamus dixit lib. 1. de constructione.

AIVS, deus, m.2. à Romanis dictus est, ab eo quod aiebat; nam olim Romæ audita vox est silentio noctis, clarior humana voce, quæ iuberet magistratibus nunciari, Gallos aduentare, & ut prouiderēt, ne Roma ab ijs caperetur. Ex eo dictus est Deus Aius, i. loquens. Cic. lib. 2. de Diui. Liuius hunc eadem ratione uocat Locutium.

AIZOON, ἀείζωον, herba est folio carnoso, leui, oblōgo, & sēp uirenti, vnde a Latinis Sempervivi Sēperuiuū appellatur. Vide Pl. li. 25. c. 13.

ALA, f.1. [*Ala* כנף chanaph. G. Flugel πτερὸν, qua aues uolant: A cuius similitudine alas ēt dī locus ille concauus subter brachium in homine, quia in eo pili, quasi pennæ nascuntur. [*Ascella*] Pl. li. 11. c. 40. Elephas dras (scilicet mammas) nec in pectore, sed cita ... alis occultat. Hinc hircinus ille odor concipitur. Hor. Epo. 12. Pro eodem etiam axillam dicimus, eoque vocabulo antiqui solum vtebantur: nam alæ appellatio recentior est, fuga vastioris litteræ ex axilla effecta.

ALABANDA, f.1. ἀλάβανδα, Stephano Cariæ ciuitas est, non procul a Mæandro fluuio, scorpiorum copia affluens.

ALABASTRITES, m.3. Ger. Ein weisser stein, getheilt vnit mancherlei farben, welchen mā auff holet zu salbbuchsen) ἀλαβαστρίτης, lapis humani vnguis candorem referens: vnde & onyx appellatur: dictus

dictus alabastrites, quod alabastra ex eo fieri soleant. Vide Alabastrum. Est etiam alabastrites gemma quædam candorem habens variis coloribus interstinctum, quę cremata cum fossili sale, ac trita, gravitatem oris, & dentium extenuat. Plin. lib. vlt. c. 10.

ALABASTRVS, m. 2. *ἀλάβαστρος*, fluuius in Æolide, Pli. li. 5. c. 30.

ALABASTRVM, n. 2. [*Alabastro.* German. Ein glatte steimbuchsen. *ἀλάβαστρος*] vasis genus erat ex alabastrite lapide torno excauatū, ad conseruanda vnguenta maximè idoneum. Mart. Quot Cosmi redolent alabastra, focique deorum. Dicitur etiam in masc. gen. Alabaster. Ci. lib. 2. Acad. Alabaster plenus vnguenti. Alabastrites autem, ex quo vascula huiusmodi fieri consueuerunt, auctore. Plin. li. 36. c. & lapidis genus est colore candido, quem Onychem à colore humani vnguis nominabant.

† ALABRVM, dicitur instrumentum, quo fila vertuntur. Filum enim à colo ducitur in fusum, à fuso in alabrum, hinc in girgillum deinde in glomicellum, hinc in pannum, postea in telam.]

ALABYRTON, *ἀλαβύριον*, Syriæ oppidum Stephano.

ALABVS, m. *ἀλάβας*, fluuius in Orientali parte Siciliæ. Ptol.

ALACER, cris, & hoc cre, 3. vel hic, & hæc alacris, & hoc alacre, p. c. *Vigoroso, di sesi, allegro,* טוֹבלֵב tobleb, מְשׂוּל meghil. g. Mutig, frisch, dapfer.] *ἀκμαιόνεις*, qui viget sensibus vniuersis (inqt Ascon.) quod est indicium erecti animi, atque sublimis,) perterritus.

ALACRE, pro alacriter. Pla. in Amph. E loco compellemus alacrè.

ALACRITAS, [*Vigore, gagliardezza,* גִּילָה ghilah, גִּילָרוּת ghilarut, German. Freudigkeit, leichtsinnigkeit] *θαῤῥύνη*, vigor, & animi erectio, nec non lætitia gestiens, quæ secundum Donatum propriè est mutatio quædam vultus gestientis in spem aliquam, & media est inter lætitiam atque tristitiam.

ALACRITER, [*Gagliardamente,* בְּגִילָה beghilah. Germa. Hurtiglich, dapfferlich, freudig.] *θαῤῥύνως*, Plin. lib. 20. cap. 12.

ALACHROÆ, m. 1. populi Africæ iuxta aras Philenorum, qui etiã Lotophagi appellantur. Plin. lib. 5. c. 4. c.

ALALCOMENÆ, siue alalcomenij, *ἀλαλκομεναί*, siue *ἀλαλκομένιον*, Steph. oppidum Bœotiæ, ab Alacomeneo conditore appellatum, qui & Mineruæ simulachrum ibidem consecrauit, quam à suo nomine *ἀλαλκομενίδα* appellauit, cuius meminit Hom. 4. Iliad.

ALALIA, f. 1. *ἀλαλία*, vrbs insulæ Cyrni, Phocensium colonia. Her. lib. 1.

ALANA, f. 1. vrbs Æthiopiæ. Plin. 6. c. 29.

ALANIA, f. 1. regio est Scythiæ Europæ quæ ad Mœotidas paludes pertingit; eius incolæ Alani, de quibus Plin. l. 9. c. 12.

ALANVS, m. 2. p. p. Scythiæ fluuius, a quo Alani populi dicti sunt iuxta Roxolanos; de quibus Plin. lib. 4. c. 12. Ammianus scribit Alanos dici, quos prisci Massagetas dixerunt. Hi carnibus vescuntur, & panem non manducant. Mar. li. 7. Iul. Capit. Alanos in parte Daciæ collocat. Ptol. verò in ea Scythiæ parte, quæ est intra Imaum.

ALAPORSI, m. 2. populi Scythici ad Septentrionem. Ptol.

† ALAPA, æ. f. 1. colaphus, *κόλαφος*. Guanciata, mostacione. German. Ein backenstreich. Gal. vn soufflet. Hisp. Bofetada. Iuuenal. Sat. 8. Ridere potest qui Mamercorum alapas.]

ALARIS, alare, o. 3. ab ala, & Alarius adiectiuum, pro eodem, ut equites alarij, & cohortes alariæ. Liu. lib. 10. Cohortib. alarib. Idem Præerat alarijs equitibus. Cæs. 2. Bel. Ci. Cohortes triginta alariorum.

* ALARODII, m. 2. populi circa Pontum. Herod. lib. 3.

† ALASTOR, *ἀλάστωρ*, à Græcis dicitur animus sibi malè conscius, & (ut ita dicam) conscientiæ remorsus, uel etiam malus genius hominem crucians: nam *ἀλαστέω* significat crucior, uel aliquid graue patior. Numeratur etiam Alastor inter equos Plutonis. Claud.]

ALATERNVS, ni. f. 2. arbor, siue frutex, nullum semen, aut fructum ferens, cuius folia sunt media quadam similitudine inter ilicem & oliuam. Plin. lib. 16. c. 26. & Col. lib. 7. c. 6.

ALATINATES, m. 3. Hemicorum populi. Liu. lib. 9.

ALATVS, a, um, o. 1. 2. alis munitus, purius teste Cice. volucer, ales, aliger, quippe qui ea voce supersedet. [*Alato*] *πτερωτὸς*, quod habet alas. Mercurius alatus. Virg. 4. Æneid. Alatis tetigit magalia plantis.

ALAVDA, f. 1. [*Alodola,* c. Ein lerch. *κορυδαλὶς*] auis quæ olim Galerita vocabatur, quia apicem habet, hoc est, plumam elatam in capite ad similitudinem galeri, siue galeæ. Varro appellat Galericũ.

ALAVNA, f. 1. *ἀλαύνα*, oppidum est Britanniæ insulæ. Apud Ptol.

ALAVNVS, m. 2. *ἀλαῦνος*, duorũ fluuiorũ nomen in Britannia, quorũ alter est in Orientali eius insulæ plaga; alter in Meridionali. Ptol.

ALAZON, *ἀλαζὼν*, fluuius ex Caucasijs montibus in Cyrum amne defluens, Albanosque ab Iberibus diuidens. Plin. lib. 6. c. 10.

ALBA, f. 1. *ἄλβα*, nomen est duarũ vrbiũ, quarũ vna est in Latio, à qua Albani populi, & Albanus mons sub, quo Ascanius ciuitatẽ hanc Albam condidit, quæ vt Li. scribit li. 1. a situ porrectæ in dorso vrbis, Alba longa vocata est. Altera verò sita est in Subalpinis, ad radices Apennini, iuxta Tanacrum fluuium, a quo alluitur, & hæc a Pompeio eius conditore, Alba Pompeia dicta est. Pl. & Ptolom.

ALBASPINA, f. 1. *ἀλβάσπινα ῥάδιξ*, herba aculeata, folia habens chamæleonis albi similia, quam officinæ Bedeguarim appellant. Vide supra Acantha.

ALBANÀ, f. 1. *ἀλβανὰ*. Ptolomæo vrbs Felicis Arabiæ.

ALBANIA, f. 1. p. p. *ἀλβανία*, regio in Oriẽte a colore populi vocata, eo quod albo crine nascãtur. Hæc ab Oriente sub mare Caspiũ sita gens per oram Oceani Septẽtrionalis vsq. ad Mæotidas Paludes per deserta extenditur. In ea Albana ciuitas & Albanus fluuius.

ALBANVS, m. 2. *ἀλβανὸν ὄρος*, nomen est montis, & lacus nõ procul ab vrbe, vnde vaticinium fuit, nunquam Romanos Veios capturos, nisi primo ex Albano lacu emitteretur aqua.

ALBARIVM, n. 2. טִיחַ tiach. German. Vueiss mit dem man die wend weiss machet.] *κονίαμα*, dicitur, quod illinitur tectorio, cũ paries pingendus non est, quod fit ex calce. Plin. lib. 35. c. 16.

ALBATVS, a, um. *Vestito a bianco.* לָבוּשׁ לְבָן labusch laban, לְבוּשׁוּר labuschur. German. Vueiss gekleidet, in weiss angethã.] ab albus, albatus homo, i. vestibus albis ornatus: cui contrarium est atratus; antiqui autem festos dies albati fere agebant. Cice. i Vati.

ALBEDO, f. 3. [*BiancheZZa,* לְבָן labõ שִׁיר chur. Germ. Vueisse farb;] *λεύκωσις*, candor. Plau. in Trin. Huius vocis loco est apud Cic. color albus, candor.

ALBEGMINA, n. 2. partes extorum, quæ Dijs immolabantur, à colore dicta. Fest.

ALBEO, es, n. 2 [*Essere bianco,* חִלְבִּין hilbin חִלְבִּית hilabbẽ. G. Vueiss sein,] *λευκόν εἶμι*, albus sum. Vir. 12. An. Ossibus albent.

† ALBEOLVS, pro Aluceolus. Cic. de Fin. Aut albeolum poscere, aut quærere quempiam ludum.]

ALBESCO, n. 3. [*Farsi bianco,*] חִלְבִּין hilbin. Ger. Vueiss werden,] albus fio. Virg. lib. 1. Georg. Hinc Exalbesco.

ALBESIA, n. 2. scuta quib. Albenses, qui sunt Marsi generis, vsi sunt: hæc & decumana vocabantur, quod essent amplissima, ut decumani fluctus, qui cæteris longè maiores creduntur. Fest.

* ALBIA. f. 1. regio Camis finitima. Strab. l. 7.

ALBI CALCVLI, m. 2. [*Pietre picciole bianche*] *λευκαὶ ψῆφοι*, dicebãtur quibus Cretenses dies lætos, quos in uita agerent, numerare solebant, nam candidos lapillos ad hoc officium eligebant: quemadmodum è contrario infelices, atque infaustos dies, nigris lapillis signabant, & ex candidorum numero vitæ tempus metiebantur. Malos enim dies annorum in numeros non redigebant. Huc alludit Hor. in ep. Hunc Macrine diem signa melliore lapillo.

ALBICERATA FICVS, f. 2. pediculo minimo latissima. Pli. lib. 15. c. 18.

ALBICO, n. 1. p. c. [*Biancheggiare,* חִוֵּר chauer. G. Vueiss sein,] albesco, aliquantulum albus sum, *ὑπολευκόν εἶμι*. Pli. li. 22. Ex nigra albicare incipit. Hor. Nec prata canis albicant pruinis. Idem censendum est de verbis similiter terminatis, qualia sunt Vellico, Fodico, Candico, Nigrico, & pleraque alia: quæ omnia diminutionẽ important actionis suorum primitiuorum.

ALBIDVS, a, um, o. 1. 2. [*alquanto bianco,* חִוֵּר chauer. Ger. Vueiss lechtig,] aliquantulum album, *ὑπόλευκος*. Oui. lib. 3. Met. Spumaque pestiferos circumfluit albida rictus. Hinc Subalbidus.

ALBII, m. 2. *ἄλβιοι*, olim dicti fuerunt montes, quos nunc Alpes dicimus. Athenæus. Albij etiam dicti fuerunt liberi Galliæ populi, in quorum agro conditum est Lugdunum. Pli. lib. 4. c. 18.

* ALBIGERIVS, m. 2. magus fuit Carthaginensis.

ALBI MILLIVM, n. 2. Ptolomeo, Liguriæ vrbs est, quam alio nomine Vintimillium, siue corrupta voce Vintimiam vocant.

ALBINGA, f. 1. oppidum Ligurum colonia ad mare deducta: cuius incolæ Ligures Ingauni vocantur. Dicitur & Albigaunum.

ALBINGAVNVM, n. 2. *ἀλβίγγαυνον*. Ptol. & Albium Intemelium, Liguriæ oppida quædam: nam cum Ligures partim Ingauni, partim Intemelij dicerentur, eorum coloniæ ad mare deductæ; altera Albium Intemelium, quasi Alpium Intemelium: altera Albingaunum vocitatæ sunt. Vtriusque oppidi meminit Pli. lib. 3. c. 4.

* ALBINOVANVS, m. 2. cognomen Celsi, amici Horatij.

* ALBINVS, m. 2. nomen Romani Imperatoris.

ALBION, *ἀλβίων*, Steph. insula est (hodie Britannia à doctis, à vulgo Anglia dicta) ab Albis rupibus, quas mare abluit. Vide Anglia. Fuit etiam Albion nomen filij Neptuni, qui inuasit Herculem.

ALBIS, m. 3. *ἄλβις*, fluuius est nobilissimus, quem Romani olim voluerunt esse terminum sui imperij. Oritur ex montibus, qui Moraui uiam à Boemia diuidunt. Suscepto deinde Multa fluuio, Pragam Boemorum metropolim præterlabitur. Influit in mare vastissimo ostio, iuxta Hamburgam. Germani hodie Elbam vocant. De hoc Luc. lib. 2. Fundat ab extremo flauos Aquilone Sueuos Albis. Saxoniæ Electoris clade nobilis.

ALBIVM Intemelium, n. 2. oppidum Ligusticum, Pli. lib. 3. c. 5.

ALBIVS, m. 2. proprium nomen uiri. Hora. 1. Ser. Sat. 4. Stupet Albius ære. Albius Tibullus Poeta elegiographus, Horatio, & Ouid. familiaris. Hor. lib. 1. epi. Albi nostrorũ sermonum candide iudex.

ALBO, as, a. 1. [*Imbiancare,*] *λευκόω*, album facio, passiuum est Albor, aris, albus fio. Vnde & Dealbo, eiusdem significationis. Curio Ciceroni: Duos parietes de eadem fidelia dealbare.

ALBOGALERVS, m. 2. pileum capitis, quo flamines Diales vtebantur. Fiebat enim ex hostia Alba, Ioui cæsa. Festus.

ALBONENSES, m. 3. Liburniæ populi. Pli. lib. 3. c. 21.

ALBOR, oris, m. 3. [*Albore, biancheZZa,* לְבָן laban. Ger. Vueisse. Gal.

Blancheur. Hiſp. Blancura,]albedo, λάυκωμα. ab albeo, ſicut cãdor à candeo. Varro: Qui vident alborem eius, admirantur. Alborem etiam Apitius uocat, quod eſt albũ in ouo, [*Bianco, chiaro dell'ouo.*] quod Plin. Albuginem appellat, medici Albumen.

ALBVCVM, n. 2. *de* θάλασσος, herba ſcapum habens cubitalem, radicem ſimilem multis napis ſimul coacernatis. Aſphodelos etiam, ſiue Haſtula regia uocata.

ALBVELIS, f. 3. vnx. genus Pli. lib. 14. c. 2.

ALBVGO, f. 3. pe. pr. [*Macchia nell'occhio.* תכלת tablu.] macula in oculo λάυκωμα. Plin. libr. 21. Oua alligata oculo, albugines tolli dicuntur. Idem Albuginem vocat Album in ouo.

ALBVLA, p. c. Δύβρις, fluuius, ab albo colore aquæ, qui poſtea Tyberis à Tyberino Siluio Albanorum rege ibi ſubmerſo dictus eſt. Liuius; Pax ita conuenerat, vt Hetruſcis, Latiniſque fluuius Albula, quem nunc Tyberim uocant, finis eſſet. Albulæ præterea (Interprete Gal. lib. 8. Methodi) dicuntur aquæ aluminoſæ cutem lauantium mirum in modum aſtringentes, & vulneribus medentes: cu iuſmodi Strabo non paucas eſſe tradit in agro Tiburtino. Mart. lib. 4. Redolet palus lacunæ, Crudarum nebulæ quod albularum.

ALBVM, n. 2. ſubſtantiuum, [*Vna tauola ingeſſata,* לוח luach. German. Ein geweiſete tafel] quod Græci vocant λάυκωμα, tabula gypſata, in qua iudices notari, prætorumque iura ſcribi ſolebant. Si quis vero album corrupiſſet, puniebatur; quia prætoria maieſtas contempta videbatur. Pau. Si familia alicuius album corruperit, non ſimiliter hic edicitur, vt in furto. Iudex (inquit Sen. li. 3. de Benef.) ex turba ſelectorum, quem cenſus in album, & equeſtris hæreditas miſit. Hoc & Pyctatium dicitur, ut in Alexandro Cæſare Lampridius vulgo matrix appellata. Item ea tabula dicitur Album, in qua ſingulorum annorum acta litteris mandabantur à Pontifice maximo, præponebaturque demi eius, ut poteſtas eſſet populo cognoſcendi. Hique nunc Annales maximi nominantur, ut auctor eſt Cic. li. 2. de Ora. Eſt & Album decurionum, & citharœdorum: nam in Digeſtis titulus eſt, de albo ſcribẽdo: ubi docet Vlpianus, quo ordine decuriones in albo ſcriptos eſſe oporteat. Vide Pyctatium. Ponitur etiam album abſolutè pro albore. Vir. in Bucol.

ALBVM, n. 2. promontorium Africæ, V. M. paſſ. freto à Mellaria Hiſpaniæ uico diremptum. Plin. in proœm. lib. 3. Eſt & alterum eiuſdem nominis promontorium in Phœnice, non procul à Tyro. Pli. li. 5. cap. 19.

ALBVMEN, n. 3. penult. prod. [*Chiaro dell'ouo,* חלבון rir. Germanicè, Das weiſſ in dem ei, eier klahr. *Gal. Aubin d'euf, le blanc d'euf, la claire. Hiſp. Lo blanco, o claro del hueuo,*] quod eſt in ouo albũ, λάυκωμα.

ALBVNA, fœm. 1. dea nomen, quæ in nemore quodam agri Tiburtini colebatur. A Græcis dicitur λάυκοθία, putaturq; fuiſſe Ino Athamantis uxor, quæ uiri furorem metuens, unà cum Melicerta filio ſe in mare præcipitauit. Alii Sibyllam Tiburtinam fuiſſe exiſtimant, quæ ob admirabilem ſapientiam à uicinis populis dea credita eſt.

ALBVNEA, f. 1. fons, & nemus iuxta Anienem, ſiue ab albore aquæ ſulphureæ, ſiue quod Albuna Latinè ſit, quæ Græcè λάυκοθία, dicitur. Vir. lib. 7. Lucoſque ſub alta Conſulit Albunea.

ALBVRNVM, n. 2. adeps arboris, [G. *Raeſa dell'arbore,* חלב העץ cheleb haheṣ, בת חלב bitsiah lebanah. German. Das hartz, oder gummi ſo auſſ dem baum fleuſſt. *Gal. L'aubour, l'aubier, d'vn'arbre. Hiſ. Albura o blonco de la madera*] ſεμα δένδρε, Pl. lib. 6. c. 38. Humor, & cortici arborum eſt, qui ſanguis eorum intelligi debet. Et paulò poſt. Proximi pleriſque adipes. Hi vocantur à colore alburnum. Hinc Exalburno, as, quod eſt, Alburnum detraho. Idem lib. 6. ca. 40. Robur exalburnatum, cui nigricans color. Solent autem robora exalburnari, hoc eſt, alburno ſuo ſpoliari, eo quod ea pars materiæ ſit inutilis, id nonnulli eſſe exiſtimant, quod à Theo. μελάνδρον appellatur: quamquam ille hoc nomine potiùs quamdam roboris ſpeciem uidetur deſignaſſe.

ALBVRNVS, m. 2. Lucaniæ mons, à candore verticis dictus, & portus eiuſdem nominis. Vir. 3. Geor. Plurimus Alburnum uolitans.

ALBVS, a, um. o. 1. 2. [*Bianco* לבן laban, חור chiuuar. Ger. Vueiſſ. *Gal. Blanc. Hiſ. Blanco*] λάυκος, nomen coloris notiſſimi, quod à candido ita differt, ut album pallori coniunctum ſit, quale eſt plumbum: candidum verò ſplendori, qualis eſt in niue. Albo opponitur atrũ, candido nigrum. Feſt. vult Album, à Græco ἀλφὸν, eſſe appellatũ: alij ab eo, quod Sabini Alpum dicunt: unde credi poteſt Alpiũ nomen a candore niuiũ eſſe deriuatum. Ab albo fit Exalbeſco, id eſt, pallidus fio. Interdum per metaphoram albus ponitur pro bono. [*Buono,*] ſicut è contrario niger pro malo. Perſ. Sint omnia protinus Alba. Hor. Hic niger eſt, hunc tu Romane caueto.

ALBVS, m. 2. ſpinus, à vulgo Gallorum appellatur frutex, ſiue arbuſcula ſpinoſa, pruni magnitudine, acinis, cum pubeſcunt, uiridibus, cum maturuerunt, rubris. Vide Ruel. li. 3. c. 12.

*ALBVTIVS, m. 2. Silus, Notarienſis orator, Romæ in Planci contubernium acceptus.

ALCAEA, [*Leone*] Leo dicitur, ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, hoc eſt, à fortitudine, quod caudæ incitamento ad fortitudinem excitetur. Cel. libr. 7. cap. 29.

*ALCAEVS, m. 2. poeta Lyricus, qui magnificus, & diligens fuit.

ALCAICVM, n. 2. carmen, ἀλκαϊκὸν μέτρον, quod poſt duos dactylos trochaicam habet ſyzygiam, quale eſt illud apud Horatium, Heſperiæ mala luctuoſæ. Nomen accepit ab Alcæo inuentore.

ARCANOR, m. 3. viri proprium, ἀλκάνωρ. Virg.

† ALCARMES, ſiue Carmes, Punica lingua dicitur coccus, ſeu vermiculus, ex quo fit coccineus ille color, quem inde Carmeſinum appellant. Ruell. lib. 2. c. 136.]

ALCATHOE, ἀλκαθόη, vrbs, quæ Magara uocatur. Oui. 8. Met.

*ALCATHOVS, i. m. 2. ἀλκάθοος, Pelopis filius.

† ALCE, ἀλκή, nomen canis, apud Xenophont. Meretricis, apud Gellium lib. 4. c. 11. Item nomen vrbis Hiſpaniæ apud Liu. Eſt item Alce, animal iumento ferè ſimile, niſi præceritas aurium & cerui eis diſtinguat. Plin. li. 8. c. 15.]

ALCEA, f. 1. ἀλκία, herba eſt ſilueſtrium maluarum generi aſſignata, folia habens uerberacæ. Pl. lib. 7. c. 4.

ALCEDINES, f. 3. ἀλκυόνες, ſũt quedã aues, dictæ quaſi Algedines, qđ frigidis tpibus in mari pariant. Pla. Periſti, niſi illã tã trãquillã facis, q̃ mare eſt, cum Alcedo pullos educit ſuos, Amb. li. Hexam. Alcyone eſt auis maritima, q̃ in litorib. fetus ſuos edere ſolet, ita vt in arenis ouа depenat medio ferè hiemis. Septẽ dies fetus ſunt, quib. decurſis educit pullos: Illico alios ſeptẽ adiungit dies, quib. enutrit partus ſuos, donec incipiant adoleſcere. Hinc poetæ ansã fabulandi arripuerunt, Halcyonẽ filiam Æoli fuiſſe, qui in gratiam filiæ, dum illa in littore ouа parit, & fetus educat, vẽtos Ire cluſos ſeruat. Ferunt hanc auem paulo maiorem eſſe paſſere, pennis purpureis, candidis admiſtis, collo gracili, & procero, roſtro ſubuiridi, lõgo, & tenui, raro viſam. Ariſt. li. 8. de animalib. Halcyonũ duplex genus eſſe ſcribit: alterum vocale, arundinibus inſidens, alterùm mutum, ampliori corpore. Ab Halcyone fit Halcyonius, a, um, vt Halcyonij dies, ab ἅλς, quod mare ſignificat, vnde etiam per aſpirationem ſcribẽdum vī Halcyon, cum Alcedo Latinis ſine aſpiratione notetur, eo quod ab Algedine originẽ habere exiſtimetũr. Euſtathius tñ contra etymi rationem ἀλκυονές, tenui ſpiritu notandum tradit, adiecto etiam generali canone, quo negat vocabulum vllũ eſſe aſpirandum, quod initium ſumat ab α, ſubſequente κ.

ALCEDONIA, n. 2. ἀλκυονίδες, dies ſunt hyberni fere 14. quibus alcedo ouа parit in mari, & excludit, quo tempore ſumma ventorum eſt tranquillitas. Pla. Alcedonia ſunt circa forum. Dicta ab Alcedine.

*ALCENOR, m. 3. Argiuus vir, vnus ex ccc. qui cum totidem Spartanis pugnarunt. Herod. li. 1.

ALCES, is, ſeu alces, æ, ſiue alce, es, ἄλκη, Pauſaniæ animal Galliæ Tranſalpinæ, figura, colore, & quantitate mulæ ſimilitudinem præterdẽs, ſed labiũ ſuperius adeo protenſũ habet, vt niſi retrogradè incedens herbas in terra carpere non poſſit. Eſt inuentu rarum, olfactu è lõginquo venatorem ſentiens, ſtatimq; in ſpecus, & latibula ſe condẽs, media iter camelũ, & ceruũ ſimilitudine, ſed mares ex his in ſupcilijs hñt cornua. Nũc Sarmatis Europæis nõ ignotũ. De his aĩalib. Cæſar li. 6. Eſt & Alces Bithyniæ fluuius, Plin. li. 5. c. vlt.

ALCESTE, es, ſiue Alceſtis, idis, ἄλκηστις, fuit Peliæ filia, Admeti Pheræorum regis coniunx, quæ maritum tanto amore dilexit, vt pro eo perire non recuſauerit. Iuuen. Spectant ſubeuntem fata mariti Alceſten. Plura apud Euripidem in Alceſte.

† ALCEVS, dictio diſſyllaba, ἀλκεύς. Pater Amphitryonis, & auus Herculis, à quo & Alcides, ἀλκείδης appellatur.]

† ALCHIMIA, ſcientia docens facere aurum vel argentum ex pulueribus metalli, vel aurum quoq; à cupro ſeparare. Alchimiſta, qui hanc artem callet ſeu profitetur.]

ALCHIPPE, Marſorum oppidum eſt, lacu Fucino abſumptum, extructum à Marſya Lydorum duce. Pli. lib. 3. c. 12.

ALCIBIADES, p. c. m. 3. ἀλκιβιάδης, nomen Athenienſis Imperatoris ſummi, qui fuit genere & forma præcipuus, omnibus rebus aptus, diues præterea, affabilis, patiens, deniq; ſummis naturæ, ingenijq; dotibus egregiè ornatus: cæterùm tanto rurſus vitiorum agmine deformatus, vt, ſi vitia virtutibus penſes, merito addubites, laudene, an vituperio dignior videat. Hic cũ eſſet procliuis ad luxũ, & ad cæteras voluptates, ad bonã diſciplinã traductus eſt à Soc. Plut.

ALCIBIADION. Ge. Ein gattung der rotẽ Ochſenzung, ἀλκιβιάδιον, Dioſ. herba ſic dicta, q̃ vti ea ad formã conciliandã ſolitus ſit Alcibiades, magnis foliis, & aſperis, radice rufa oblonga, naſcens præcipuè in aridis, & arenoſis locis. Notiore nomine vocatur Anchuſa.

ALCIDES, p. p. ἀλκείδης, Hercules Græca ſignificatione à virtute appellatur: nam ἀλκή, virtus, robur, fortitudo dicitur. Vel verius Alcides (vt Herod. ait) nomen eſt patronym. ab Alceo, auo paterno.

† ALCIMEDON, ontis. Sculptor nobilis apud Virg. Eclog. 3.]

† ALCIMVS, ἄλκιμος. Orator omnium qui tum in Græcia florebant eminẽtiſſimus. Diog. Laer. Fuit & Rex Lydorum eius nominis apud Cœl. Rhod. lib. 19. c. 2.

† ALCINOVS, i. p. c. ἀλκίνοος. Nauſithoi filius, teſte Hom. Odyſ. 7. Rex Phæacum in Corcyra inſula iuſtiſſimus. Fuitq; diligens hortorũ cultor. Virg. 2. Georg. Ouid. 2. Metamorph. Ferunt horum pomariorum tantum fuiſſe fertilitatem, ut maturis fructibus noui ſuccederent.]

† ALCIP-

†ALCYONE, ἀλκυόνη. Vna ex Halcyonei gigantis filiabus. Item nomẽ rusticæ mulieris apud Theocrit. & Virgil.

†ALCYTVS, ἀλκυτος. Lacedæmonius ciuis fuit, inter suos maxima auctoritate, patriæq. studiosissimus, q̃ ab inimicis i exiliũ actus fuit.

†ALCMAON, ἀλκμαίων. Amphirai vatis & Euriphyles filius, qui matrem in ultionem patris, quem illa dolo occideret, interemit.

*ALCMAN poeta Lyricus qui morbo phthiriasi iterijt, Suida auctore.

ALCMENA, p. p. f. 1. ἀλκμήνη, nomen matris Herculis, Electrionis filia, Amphitryonis Thebani vxor, quæ Ioui herculem peperit. Dicitur ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, i. robore, quoniam hæc mulier multum præ se tulit animi, & constantiæ, ad viros proximè accedens. Aliquãdo posit. ponitur u, Alcumena, prout versus exigit. Vide Hesi. in Ap.

ALCOMENAE ἀλκομεναι. Ithacæ insulæ ciuitas est, à qua Vlysses Alcomeneus à poetis appellatur. Steph.

ALCYONE, p. c. f. 1. ἀλκυόνη. Aeoli regis ventorum filia fuisse creditur, & vxor Ceycis, quæ desiderio mariti, qui naufragio perierat, in mare se dejecit, veritq; poetæ fabulãtur in auem fuisse nominis. Vide Ouid. Met. Altera fuit Alcyone Eueni fluminis filia, vxor Idæi, antea Marpesia appellata: quàm Apollo cum rapuisset, non dubitauit: mantus sumpto arcu, & sagittis, uxorem vi ab eo repetere, quod cum frustra conatus esset, parentes filiæ casum lugentes, commutato nomine, Alcyonem eam appellarunt, quod fatum superiori non dissimile sortita videretur. Hæc Hom. 9. Iliad. Alij scribunt Halcyone, prima vocali aspirata. Vidę Halcyon.

ALEA, ae. c. f. 1. omnis ludus, in quo temeritas, & casus, non ratio, nec consilium valent, [*Giuoco di sorte, come dadi, e carte.* Ger. Brettspil, alle wurfelspil so man waget. *Gal. Tout ieu de hazard. Hispan. Qualquier iuego de fortuna, como dados*] πεττεία, idem quod tessera, vel ipse ludus tesserarum. Hora. in epist. Quem damnosa Venus, quem præceps alea nudat. Accipitur etiam pro quouis ludo, qui casu potius, quàm arte gubernatur. Mar. in Distichis: Alea parua nuces, & non damnosa videtur. Per translationẽ ponitur pro quauis fortuna, siue periculo, siue etiam periculi dubitatione, [*Pericolo, fortuna,*] diciturque, Aleam iacere, qui se periculo, fortunæque committit. Cicer. de Diu. Liu. In dubiam imperij, seruitijque aleam imus. Est & Alea Steph. nomẽ oppidi in Arcadia, dictum ab Aleo condilore. Item, Minervæ cognomen, quę circa hanc vrbem colebatur, vt est videre apud Herod. lib. 1. Verum in duabus hisce postremis significationibus primam corripit, quam alioqui producit. Papinianus in Siluis.

ALEATOR, in. 3. [*Giuocatore*, Ger. Ein spiler der ... wagt, ein brettspiler,] ἀσσβάτης, qui sæpe alea ludit. Cic. in Catil.

ALEATORIVM, n. 2. [*Luogo dal giuoco.* Ger. Ein spilplatz mit wurffen. *Gal. Berlãd. Hisp. Lugar di iuego.*] ἀσσβατήριον, apud Sidonium pro ludo aleæ, ait enim: Atque illic aleatorium faciat. Suetonius vocat aleatorium forum. Cicero autem, damna aleatoria, in Antonium.

ALEBRAS, Lariſſæorum Tyrannus. ἀλεβρας.

ALEC, siue (vt apud Plin. legitur), Alex, genus liquaminis, quod ex piscibus quibusdam conficiebatur. Mart. lib. 11. Hor. 2. Ser. Sat. 5. In neutro genere collocauit: Ego, inquit, primus fœcem & Alec, inueni. Theodorus quoque ex Aristotele Alecem vertit propisciculo, quem ille μαῖναν, Cicer. Mænem appellant; Sunt qui per aspirationem scribant Halec, siue Halex.

ALECTO. ἀληκτω, vna ex furijs infernalibus, Latinè incessans interpretatur, ab α priuatiua, & λήγω, desino, quia cupiditas numquam satiatur.

†ALECTORIA, ἀλεκτορίδες, gemma quæ in uẽtriculo galli inuenitur. Plin. lib. 37. c. 10.

ALECTOROLOPHOS, ἀλεκτοροφάλος, herba est tussientibus vtilis, foliis galli gallinacei cristæ similibus, caulem tenuem, semenque nigrũ in siliquis habens, Latinis Crista dicitur, teste Pli. lib. 7. c. 5.

ALECVLA, f. 1. diminutiuum ab Alec, siue Alex, μαινίδιον, parua Alec siue Mœna. Col. lib. 8. c. 17. lib. 9.

ALEH CAMPI, n. 2. ἀλήϊον πεδίον. locus est Lyciæ, in quem ceciderit Bellerophontes, cũ à Pegaso ab œstro agitato excuteretur: sic dictus, quod in eo cœcus errauit Bellerophontes, donec periret.

ALELI, Pharzaniorum vrbs in Africa. Pli. lib. 5. c. 5.

ALEMANI, m. 2. [*Alemani,*] ἀλλεμανοί. Stephan. populi Septẽtrionales, qui & Germani dicuntur: Rheno fluuio à Gallis, Alpibus ab Italis discreti: ita dicti patrio vocabulo, quasi prorsus viri. Cum. n. Germani illi Septentrionales, præsertim Transalbiani, mutare sedes cogitarẽt, imitati priores Germanos, qui traiecto Rheno, quo se totos viros fore ostenderent, sibi hoc nominis (quasi Gar ein mã) imposuissent: & ipsi se, quod fortissimi bellatores, & viri omnes esse & vellent, & deberent. Allemanos (quasi Als mannet) appellauere. Hæc Beatus Rhenanus in Tacitum.

ALEMANVS, masc. 2. fluuius apud Frisios originem à Rubro Castro, Rotenburg trahẽs. hic ad ... heim oppidũ iũgitur Danubio, Vulgo Altmona, vel Altmuel appellatur. Vide Althamerũ in Tacitũ.

ALEMVSII, m. 2. Atticæ populi, apud quos est Cereris legiferæ, & Proserpinæ templum. Pausanias in Attic.

ALEO, onis, [*Giuocatore,*] ἀσσβάτης, idem quod aleator. Næuius apud Festum Perfunorum pessime, audax ganeo, lurco, aleo.

ALEORTYRA, f. 1. insula in Mœotide.

ALERIA, f. 1. Corsicæ colonia à Sylla Dictatore deducta. Pli. li. 3. c. 6.

ALES, huius alitis, e. 3. [*Vccello, augello,* עוף hoph עוף haijr. Germ. Ein grosser vogel. *Gal. Oyseau grand comme gelinot, oye, grue, & autres. Hisp. Ane, o otra cosa que buela como fuera.*] ὄρνεον, dẽ quilibet volucris ab alis gerendis: tũ masc. quã fem. gen. profertur. Virg. Nãq; volans fuluus Iouis ales in æthra. Mart. Alitis eximiæ cauda superba fuit. In genitiuo plurali alitum, & alituum, per ecthesin, secundum Priscian. Virg. li. 11. Auis est, quæ parit ova, pennis prædita. Volucris autem significatio latius patet: nam de omni eo dicitur, quod volat, siue pennas habeat, siue non; vnde vespertilio volucris est, non tamen auis.

ALES, o. 3. adiectiuum omnis generis ponitur à poetis pro veloci. [*Veloce,* מהיר mahir. Ger. Schnell, flux. *Gal. Leger, viste. Hisp. Ligero.*] ταχύς. Silius: Alite vectus equo. Virg. 8. Aen. Ponitur & pro alato, hoc est, alas habente, [*Alato.*] Cicer. 1. de Inuent. Plumbum ales, pg. sande plumbea, quæ fundæ emittitur in hostem. Sil. Ital. lib. 5.

ALESA, f. 1. ciuitas est Siciliæ. Ptol. Hinc Alesinus, na, num. Cic. in epi. fam. In Alesina vrbe.

ALESIVS, m. 2. ἀλέσιος, oppidũ Elidis. Steph. Item mons Arcadiæ, non procul à Mantinea. sic dictus ab errore Rheæ. Auctor Pausanias.

ALESIVM, n. 2. oppidum Peloponnesi, apud Strab. lib. 8.

*ALETHES, m. 3. viri proprium. Virg. ἀληθὴς.

ALETIVM, n. 2. ἀλήτιον, oppidũ Salentinorum in Italia, auctore Ptol. & Pli. lib. 3. c. 11. Hinc Aletini populi apud Pli. lib. 3. c. 11.

ALESCO, scis, n. 3.] *Crescere,* גדל ghadal. Ger. Vinehsen, zunemmen] antiquum, verbum ab alo, alis, idem quod cresco, αὐξάνω. Varr. de re rust. lib. 1. c. 44. Quæ nata sunt in fundo alescunt, adulta concipiunt. Idem c. 3. Inde Coalesco, pro concresco.

ALETRINATES, & Aletrini, m. 2. Ital. pop. i Cãpania. Pl. li. 3. c. 5. & 12.

ALETVDO, f. 3. [*Grassezza, corpulenza.*] apud Festum, verbale ab aluedo, corporis pinguedinem significat. Ob soletum est.

ALEVRON, ri, neu. gen. 2. ἄλευρον, farina propriè tritici, alphitũ verò hordei. Hinc apud Ruel. lib. 6. c. 14. Panis Aleurites.

ALEX, ălecis, f. g. 3. genus liquaminis, quod Pl. Muriæ vitium appellat lib. 31. c. 8. Est etiam fluuij nomen Strab.

ALEXANDER, m. 2. Ἀλέξανδρος, nomẽ propriũ regis Macedonici. Hic lõge omniũ pstantissimus fuit, cui ex reb. actis & auctis. Magni inditũ est cognomẽ. Huius vitã vide apud Plutarchũ, & Q. Curtiũ.

ALEXANDRIA, f. 2. Ἀλεξάνδρεια, vrbs Aegypti, non longè à Nili ostio, ab Alex. Macedone condita, vrbs fertilissima, quam Dinocrates architectus metatus est mirabili ingenio, quindecim millib. passuũ laxitate, ad effigiẽ Macedonicę chlamydis orbe gyrato acinosam, anguloso dextra leuaque procursu. Condita est ante Christum natum anno xx. supra ccc. intra spacium septemdecim dierum (vt testatur Iust. lib. 11.) cum sex millibus murorum passibus.

ALEXANDRINVS, a, um, o. 1. 2. Cic. contra Rul. Rex Alexandrinus.

ALEXANDRIVM, n. 2. Ἀλεξάνδριον, Iudeę oppidũ, Iosepho, & Stra. l. 6

ALEXIA, f. 1. Sequanotũ vrbs, quam Ptolomæus Regiacũ vocat. Diodorus ait, hãc vrbẽ ab Hercule conditam, semperque liberã mansisse, donec à Cæsare longa obsidione coacta Romano accessit Imperio; creditur eadem esse, quam Galli hodie Aussois vocant.

*ALEXICACON, remedium ad depellenda mala, & amuletum dicitur.

ALEXICACVS, ἀλεξίκακος, adiutor in malis, malorum depulsor. Herculis, & Apollinis Epitheton. Pausan. in Attica.

*ALEXIPHARMACA, n. 2. sunt medicamenta adiuuantia, quæ venena, incantationes, execrationesque depellunt.

ALEXITERIA, idem significat, quod Alexipharmaca, ἀλεξητήρια.

ALGA, [*Alga,* סוף suph Ger. kraut, oder grass das in dẽ meer wachses,] φῦκος θαλάσσιον. herba quæ nascitur in aquis marinis, dicta ab algore aquæ, siue quod pedes alliget, quia crassa est, foliis ex parte supernatantibus. Vir. lib. 7. Laterique illisa refunditur alga.

ALGENSES, Pelagiæ, purpuræ genus vilissimũ, nomen habens ab alga, qua nutritur. Pl. li. 9. c. 37. Algosus, a, um, Alga abũdãs. Pli. li. 32. c. 9.

ALGEO, es, alsi, vel alx, alsum, frigeo) (contrariũ eius est, æstuo. [*Patir freddo,* קר karani צנן tsanan. Ger. Vbel frierẽ, grosse frost oder kelte etleiden. *Gal. Auoir grãd froid, geler de froid. Hisp. Enfriarse.*] à Græco ἀλγέω, patior fr gus, frigidus sum. Cic. 2. Tus.

ALGIDENSIS, o. 3. adiectiuum, vt Raphanus Algidensis, qui circa Algidum nascebatur, longus & translucidus. Pli. lib. 19. c. 4.

ALGIDVS, a, um, o. 1. 2. [*Freddo,* קר kar. Ger. kalt,] adiect. frigidus. Cat.

ALGIDVS, pe. c. m. 2. mons ab vrbe duodecim passuum millib. distans ab assiduo frigore sic dictus. Hor. Quæq; Auentinum tenet Algidumque. Ab hoc quoque silua Algida dicta est, monti subiacens.

ALGIDVM, n. 2. ἄλγιδον. Steph. Italiæ oppidum, non procul à Tusculo in alto mõte situ, ex aeris algore dictũ, nũc Roca di Papa existimatur, siluaq; proxima adhuc Algidi silua cognominat. Volater.

ALGIFICVS, a, o. 1. 2. Germ. Der kelte oder frost machet] quasi algifaciens, ψυχρατικός. Gel. li. 19. c. 4.

ALGOR, m. 4. *Il freddo,* קור kor קרח tsinnah. ger. kelte, frost. *Gal. Froidure grande, grand froid. Hisp. Frio o frescor,*] ab algeo, frigus vehementius, [*Freddo,*] ἀῤῥιγος, ῥιγος. Sallust. in Cat.

ALGVS, us, m. in. 4. [*Freddo,*] Plaut. in Rud. Vel suda, vel peri algu.

ALIAS,aliquando[*Altra volta,in altro luogo.Gal.Vne autre fois.Hisp.*
En otro tiempo,]o *en otro lugar*,ἄλλοτε adiuerbiũ,alio in loco, vel
aliter,vel alio tempore.Ter.in Andr.Quid aliàs malim,quàm ho-
die has fieri nuptias?Cic.Sed de hoc aliàs. Ponitur & pro Aliquã-
do,& nunc fere geminatur[*Alcuna volta.*] Cic.3.de Orat.Aliàs
ita loquor,vt necessum est,aliàs vt necesse est.

ALLABRES AGIS, παρὰ προσδοκίαν, non curas quod dicitur.

ALIBI,[*altrone*,אין במקום berakom acher.*Gal. ailleurs, autre part.*
Hisp. En otro lugar,]ἀλλαχοῦ,alio loco. Vir. 1. Geor. Ter.in Hec.

ALICA,p.c.f.1.χόνδρος,ex tritici generibus est,ut ait Gal.lib.1.de
facult.alimen.tantũ certè farris genis tritico simile,secum tamen
lentiorem habens,quàm triticum, siue in aqua cocta cum mulso,
aut vino,siue cum oleo,sale,q;frixa sumatur.Plin.li.18.c.7. Hordeũ
maximè nullum; & alica. Nomen autem Alicæ ab alendo. Festus
deducit,quod vehémenter nutriat: Est præterea Alica,confectio
quædam ex frugum quarundam farina,aliis in locis aliter præpa-
rata:ita dicta,ut ex Aegineta colligi potest, quod primum ex fru-
mento,siue farre,cui Alica nomen est,fuerit confecta. Postea ta-
men magis receptum fuit, vt ex zea conficeretur. Plures autem
fuerunt apud veteres Alicæ conficiendæ rationes,quas omnes exe-
quitur, Plin.li.18.c.11.

* ALICARIÆ,f.r.meretrices in Campania appellatæ, quòd solent cir
ca pistrina. Alicariorum, versari. Festus.

ALICASTRVM,n.2.genus farris est, ea forma ab Alica derivatũ,qua
Siliquastrum à Siliqua. Col. lib.2.ca.6.

ALICVBI,[*In qualche luogo, in alcun luogo*] Germ. Etwan einem ort.
Gal.En quel que lieu,en quelque part. Hisp. En algun lugar,]ἐναχοῦ,
in aliquo loco, vsquam. Att.lib.9.

ALICVNDE,[*Da qualche luogo.Gal. De quelque lieu,de quelque part.Hisp.*
Da algun otro lugar]πόθεν,ex aliquo loco. Ter.in Andr.Venit me-
ditatus alicunde. Vide Aliquò.

ALIENATIO,f.3.בכר nocher בכר necher.Germ.Entfremdung,Entfe
rung,Jahs Alieno.Cic.Q.Fr.Alienatio Consulum.

ALIENIGENA,a.1.[*Forestiero*,נכר nechar.Ger. Ein frembdling,auss
lender.*Gal.Estranger.Hisp.Estranjeros*] ἀλλογενὴς cõmunis ge-
neris,vel[secundum Probum,omnis generis,sumitur in eodem si-
gnificato cum alienigenis.Gel.li.1.c.23.

ALIENIGENVS,a,ũ,o.1.2.[*Forestiero,*]à Genus,uel à Gigno,& signifi
cat extetnũ,vel alieni generis,uel interalienos genitum. Val.l.1.

ALIENO,as,a.1.abalieno,immuto,distinguo,vendo,diminuo,mẽtem
meam ab omni studio sensuq;alicuius flecto)(reconcilio, [*aliena*
re,vẽdere,נכר nichchar חיר hezir.Ger.Entfremdẽ,Entferen.*Gal.*
alienerer,estranger.Hisp.agenar,enagenar, ἀλλοτριῶ, alienum facio,
vel ex nostrio dominio in alienum transfero.Ci.de leg.Agrar.Res
nostras in perpetuum alienari.Paul.Iurec. Alienationis uerbo usu
capionem contineri putat,Vix est enim(inquit)ut nõ uideatur a-
lienare,qui patitur vsucapi.Et alienat,qui non vtendo amittit ser-
vitutes.Alienare etiam pro immutare,& ex amico inimicum,siue
ex beneuolo,maleuolum reddere,[*Inimicarsi.*]Cic.ep.li.1.Et alie
natam mentem pro stultitiæ signo posuit Suet. in Aug.

ALIENVS,a,um,o.1.2.*Aliено, altrui*,זר zar אחר nochri. Ger. Frembd
Gal.Alienè qui est à autruy.Hisp. ageno, enagenado] ἀλλότριος,q
est alterius, siue quod ad alium pertinet.Cic.in Offi. Difficilis cu-
ra rerum alienarum.Alienum quicquid aliquando dicimus,qui nul
lo nobis necessitudinis vinculo est deuinctus.Idem epist. li. 1. In-
terdum idem quod aduersus,vel abhorrens,[*Nimico*.Cic.3. Ver.
Homo non alienus à literis.Nonnumquã idẽ quod alienatus,hoc
est,ex amico inimicus factus.Idẽ l.1.epist.Si ille à me est alienior.

ALIFER,[*alato*]alatus,πτερωτός; Ouid.4. Fast. Alifero tollit axe Ceres.

ALIGER,alatus,[*alato Gal.Qui a ailes.Hisp.Que tiene alas parte volas,*]
πτερωτός.Vnde cupidin ẽ alatũ,& Aligerũ poetæ uocãt.Vir.1.Æn.

ALI MALA,ἀλίμαλα, Steph.locus est in Lycia.

ALIMENTARIVS,ria,rium,o,r.2. [*Cosa che appartiene a nutrire. Gal.*
Appartenant ala nourriture.Hisp.Cosa perteneciente a mantenemien
to]quod ad alimentum pertinet,σιτικός; ut, Lex alimentaria, qua
filij parentes alere tenebantur. Celius in epist.ad Cic.

ALIMENTVM,n.2.*Nutrimento.*G. *Nourriture a iment. Hisp.El mante-*
nemiento]quo vita sustentatur,τροφή.Scribit Iurecõs.alimentis le
gatis,cibaria,& vestitus,& habitatio debebit:qa sine his ali corpꝰ
nõ potest.Ci.de Vniu. Nec desiderabat mũdus alimẽta corporis.

ALI MONIA,f.1.[*Nutrimento,*]p.c.idẽ quod alimentum,nutrimẽtũ.

ALI MONIVM,nij,n.2.[*Nutrimento.*]Idem Var.li.3.c.16.

ALINDA,f.1.Ἀλίνδα,vrbs Cariæ,in qua regnauit Ada,filia Hecotã-
ni regis Cariæ,auxilio Alexandri Magni. Strab. li.14.

ALIO,[*Altroue.*]alia loca.Ci.ad Att.Atpinũ ne eũdũ sit,an quò aliò

ALIOQVIN,& Alioqui,[*Altrimenti. Gal. Autrement sãs,si non H. En*
otra manera,] habet. p. p. accentus tamen est in antep. ne videan-
tur duæ dictiones,significatq;aliter,seu alio modo,ἀλλοῖος,ἢ εἰ μὴ
Ci.3.de Leg.Aliequin multa extarent exempla malorum.

ALIORSVM,[*Verso altroue.Gal.Vers autre lieu.Hisp.Hazia*
otro lugar,]ἀλλῆ, versus aliũ locum: ut Aliorsum ire,apud Pla.
Item in aliam partẽ,[*Altrimenti che.*]Teren. in Eun. Vereor, ne
Phædria aliorsũ,atq;ego feci,acceperit.Aliouersũ, *Altrimenti.*

Idẽ Pla.Aul.Aliorsum dixeram,Non istuc quod tibi infensus.

ALIPES,o.3.[*Veloce*,קל kal,]*piedoso*,p.c.velox,qui ast alis in pedibꝰ
habens.Vig. 12. Æn. Alipedumque fugam cursu tentamus equo-
rum.Sil.Italic.lib.7.

ALIPHERAI,m.2.Ἀλιφῆραι.Arcadiæ populi.Pl.l.4.c.6. Ab oppido
Aliphira.Cic.ad Att.lib.7.epist.13. Tenet & Aliphira.

ALIPILVS,lium.2.alarum pilos in balneis vellens.Sene.li.8.ep.ad Lu-
cilium.Celius lib.6. c.46.

ALIPTES,m.1.ἀλείπτης,dicebatur magister athlarũ, qui eos exercu-
tos inungebat,eaq; curabat,quæ ad eorum robur attinebant. Cicer.
in epist.ad Lent.Dicit præterea Alipta,[*Ceretano,*]chirurgi, qui&
ipsi oleis, pinquibusq; malagmatibus fortis adhibitis, vulneribus,
morbisq;exteriorib.medentur.Cels.l.6.c.6.Neque medico, ne-
que Aliptæ egere.Vbi tamen nonnulli legunt,atrolipta. Est etiã
Aliptes, fontis nomen apud Ephesum.

ALIQVÁ,*Per qualche luogo.Gal. Par quelque partie,par quelque lieu, par*
quelque voie.Hisp. Por algun lugar, [ũ, per aliquem locum. Cic.3.
Ver. Cupere aliquà evolare.

ALIQVANDIV, [*Alquanto tempo.*G.Etwan ein zeit lang.*Gal. Quel*
que fois,Hisp Algun tiempo]aduerb.positũ aliquo tempore; nõ abs
lõgo admodũ. Ci.1. Acad. Aristum Athenis audiui aliquandiu.

ALIQVASPERTI,[*Alquanti*]pro aliquot.Cice.6.Ver.

ALIQVANDO,aliàs,nonnunquã,interdum, quodam tempore, tãdẽ,
aliquo tẽpore,[*Alcuna volta,alcun hora* פעלים pchalim. Ge. Etwã
ein mal,vnder weilen. *Quelque fois,aucune fois,vne fois entre ãl-*
*tres.Hisp. En qualche tiempo.*ποτέ, secundum Prisc. cum accentu in ul-
tepen.quamuis in carmine ratione positionis semper producatur:
aliud.n.est syllabæ quantitas,aliud accentus.Hẽt autẽ tria tẽpora,
præsens,præteritum & futurũ: & est idem quod nõnunquã. interdũ,
pro tandem,[*Finalmente.*] Cic. Val. Aliquando nos reuisãs.

ALIQVANTISPER pro ista voce nitidius vsurpat Cic. Paulisper,pau-
per,[*Alquanto*,מעט chimhait Ge.Ein weil, ein Kleine zeit lãg.
Gal.Par quelque peu de temps.Hisp.Por algun tiempo,ἐπί χρόνον, ad-
uerbiũ,ad ipis breuitatẽ refertur,vt ait Valla,sic q; significat,qd
Aliquãdiu. Ter.in Heau. Cõcedas aliquo abeo re aliquã tisper.

ALIQVANTILLVM,dim.inutivum ab Aliquantum, Plaut. in Capti

ALIQVANTVLVM,*Pocherto,pocolino*,מעט zchet.Ge.Ein klein wenig.
Gal.Vn bien peu,vn tantinet.Hisp.Pequillo,]ἐλάχιστον, diminutiuum ab
Aliquantum,Paululum Ci.li.3.de Inu. Aliquãgulum suspicionis.

ALIQVANLVM,paulum,nonnihil,leuiter,paulisper,nescio quid,ali-
qua ex parte,[*Alquãto*,מעט chimhat.Germ.Etwas,ein wenig.
Gal.Vn peu,quelque peu.Hisp.Algun tanto tal,]ἐπιμικρόν, medio tẽ-
men est, vt apud Cic.pro Cluen. Aliquantum in medio reiectũ.
Modò aduerbium,significãs Nõnihil. Leuiter. Pl.li.3.c.3. Aliquã
tum vetus forma mutata est. Inde Aliquantulum diminutivum.

ALIQVANTVS,adiect.[*Alquanto mediocre,*]ex alius,& quantus:idem
penè,q; mediocris.Sal.in Iug.Timor aliquãtus,sed spes amplior.

ALIQVATENVS,pe.c.[*En alcuna parte.*Ger.Biss auff ein theil,etli-
cher maß,]ἐπιμέρους, in aliquam partem:Quinct.
Hoc aliquatenus mutatum est.Pl.li.27.c.12.

ALIQVID,Aliqua,vel vllapars)(nulla pars,[*Alcuna cosa.qualche cosa.*
מאומה meumah,τί,substantiuum est,vt Aliquid vtile. Cic. Att.
Ego tibi aliquid de meis scriptis mittam.

ALIQVIS,aliqua,aliquod,[*Alcuno,qualcuno.*G.*Aloin quelqu'vn,*]τίς
quasi alius quis,& hẽt vim pluralẽ,quãuis singulariter dicat:nõ. n.
est aliquis, nisi de multis.Vnde & apud veteres vario genere nume
ro;proferebatur.Ter.Aperite aliquis ostium. Idem est dicendũ
de Quisquam.Quispiam,& Vllus.Aliquis etiam,vt Græcis, τίς,
capitur pro homine nõ obscuro,& nonnullius precij.Ci.Att.Fac.
vt me velis esse aliquem.i.velis esse me non prorsus abiectũ.Iuu.
Sat.3. Si uis esse aliquis.

ALIQVISPIAM,[*Alcuno.*]Quispiã,τίς.C.p.Se.Aliquapiã ui pelleret

ALIQVO,[*In qualchè luogo.Gal.In quelque lieu.Hispan.A algun lugar,*
πού,ad aliquem locum.Ter.Heau. Al que profugiet militatum.

ALIQVORSVM [*Verso qualche luogo.*]πῇ τινα τόπον,uersꝰ aliquẽ locũ.

AIQVOT,[*Alquanti.Gal.Quelques vns,quelque membre, ie ne scay com-*
bien.Hisp.Algunos en numero,τινές, numero tãtùm plurali, teste
Donato;idem quod nec multi,nec pauci.Ter.in Andr.Aliquot me
adiere.Cic.de Ami. Aliquot sacula in Italia uiguit.

ALIQVOTFARIAM.Var.de re rust.lib.1.c.2. In eo agro aliquot fariã
in singula iugera dena culea vini fiunt.

ALIQVOTIES,sèr Aliquoties,פעמים pchamim, [*Alcune volte.Gal.*
*Quelques fois,ie ne scay quantes fois.Hisp.Algunas vezes,*πολλάκις, alì
quòt vicib.Cic.4.Ver.Aliquotiens litteras de istius iniurijs miserat.

*ALISARNA,f.1. oppidum Troadis,a quo Alisarnæus. Steph.

*ALISTVS,m.2.oppidũ Germaniæ,in tractu maritimo Saxoniæ.Ptol.

*ALISVA,n.2.p.p.oppidum Germaniæ. Ptol.

*ALISTA,f.1.Insula Corsicæ urbs,in meridionali latere. Ptol.

*ALITER,secus alio pacto,alio modo,non eodem modo,non perin-
de,*Altrimenti.Gal.autrement.Hisp.En otra manera.*]ἀλλως. adiectiuum fit ab alis,huius alis,pro alius,sicut declinabant antiqui, &
significat,alio modo. Vir.Dijs aliter visum.Ci.7.Ver.

*ALIVBI,*In altro luogo.*Ge.An einẽ anderen ort,anderstwo.*Gal.Ail

leurs,

loci,& alterpart,& lieu.Hisp.En otro lugar, ἀλλόθι, compositum ex alius,& vbi,idē significans,quod alibi.Pl. Nec usquam aliubi.

ALIVNDE,[*D'altro luogo,*] ἀλλοχόθεν,ex alio loco. Pli.li.15.c.29.

ALIVS,alia,aliud, אַחֵר acher.*Altro.Gal.Autre.Hisp.Otro.*] ἄλλος,genitiuo alius,p.p.idem quod diuersus. Olim faciebat genitiuum, & datiuum,sicut cætera adiectiua primæ,& secundæ declinationis.Cic.de Nat.Deo.Quib.bestijs erat is cibus, vt alij generis bestijs nascerentur.Alij generis,inquit,pro alius . Accedit quōque ad huius comparationis . Qu. At quanto alius fuit ille infelicissimi iuuenis affectus? Quomodo autem differat ab alter,illic uideas .

ALIVSMODI,[*D'altra maniera,*]alterius modi. Cæsar. Vno excepto, quem aliusmodi,atque omnes, natura finxit .

ALIVTA[*Altrament,*]neteres pro Aliter scripsisse manifestum est. Hinc est illud in legibus Numæ Pompilij: Si quis aliuta faxit,ipsius Ioui sacer esto.Festus.

*ALIZONES,m.3.Asiæ minoris populi.Steph.

ALLABOR,d.3.*Scorrere vicino,*iuxta fluo.siue appellor,προσρέω. Cla. Siculis allabitur oris.Ci.2.de Diu.Humor allapsus,extrinsecus.

ALLABORARE,a.1.*Affaticarsi e rādemēte,* יָגַע charasch יָעַף iaghah עָמַל hamal.Ger.Etwas darzuewercken, hefftig arbeiten ob einē ding.*Gal.Labourer fort,s'efforcer,mettre grāde peine.Hisp.Trabar y arse afanando,*]alicui rei per laborem aliquid adijcere.Hor.1.car. Simplici myrto nihil allabores.Significat etiam Adnitor.

ALLAEVO,a.1.pe.ſ.[*Far piano,* מָרַח marat מָרַק marak.Ger.Glat,oder eben machen]idem est quod Læuo,hoc est,planū facio,ἐπιλειαίνω.Col.lib.4.c.25.Ea plaga uno uestigio allæuatur.

ALLALIA,ſ.i.ἀλλάλια,Corticæ insulæ oppidum,Phocensium opus, teste Herodoto.Gentile est,Allalilæus,Stephano .

ALLAMBO,a.3.is.ere,לָחַךְ laxak לָחַן lachach.ger.Lecken,sanfft anrueren,]lambo:per metaphoram leuiter attingo.Quin.Scitis exequiarum die quamdiu filium tenuerit allambentibus flammis.

ALLANTIS,ſ.i.ἀλλάντα,Steph.duorum oppidorum nomen est,quorum alterum in Arcadia,in Macedonia alterum collocatur . Inde Allantij,qui & Allantenses dicuntur à Pli.lib.4.c.10.

ALLATRO,as,are,a.1.נָבַח] nabach.Ger.Anbellen.Vide Latro.

ALLAVDO,as,are,a.1.[*Laudare.*] poeticū uerbum pro laudo *ad'vio*, Plau.in Merc.Agit gratias mihi,atque ingenium allaudat meum.

ALLATVS,a.v.1.2 [*Portare,*]προσενεχθείς,per duplex ll,apportatus,participium ab afferor. Plau.Allata peregrè epistola,

ALLECTO,ctas,a.1. [*Allettare per lusinghe,*] frequent. ab Allicio , est per blanditias attrahō,ἐπάγω.Col.lib.2. Ad aquam duci oportet, sibiloque allectari,quo libentius bibant.

ALLECTOR,ris,m.3.[*Lusingatore,*]מְחַנֵּף chaneph,qui allicit.col.lib.8. c.10.Quasi allectores sint captatorum.

ALLECTI, m.2. qui ad augendum numerum senatorum ex equestri ordine assumebantur, qui & conscripti vocabantur ; nam patres dicebantur,qui erant patricij .

ALLEGO,gis,ere,a.3.p.c.[*Accompagnare,*]נָמַס bachar חָבַר chibber. Ge.sich zu nehmen,in ein gesellschafft auffnehmen,] adscribo,deligēdo addo,ἐπιλέγομαι.Vnde apud Iul. Capitolinū scribitur, Antonium multos ex amicis in Senatum allegisse.Liu.lib.10.

ALLEGATIO,onis,ſ.3.מִשְׁלוּחַ schillach מִשְׁלֹחַ mischolach.Ger.Botschafft an ein ander ort.]παραγγελία,cum aliquis legatur ad aliquē.Ci.2.Ver. Quibus allegationibus illam sibi allegationem expugnauit?Id est,amicorū intercessionibus,& velut legationibus.

ALLEGO,a.1.p.p.[*Allevare,mādare ad alcun luogo* שִׁלַּח schillach,ger. Etwas hin mit befelch sendē,oder schicken. *Gal.Enuoyer,en quelque lieu.Hisp.Embiar persona algun lugar,*] aliquò mitto,vel ad aliquem locū mitto,παραπέμπω. Pla.in Cas.Ipsa me allegauit. Proprium autem,cumque venustissimū verbum hoc locū obtinet,cū rei alicuius impetrandę gratia ad aliquem mittimus eos,quos aut gratia,aut auctoritate apud illū valere existimamus, quiq; veluti legatorum officio fungēres,nostrā apud illum causam agant.Cic, pro Sex.Ros.Homines nobiles allegati.Vsurpatur etiā pro citare, siue adducere, [*Produrre in mezo.*] Plin. Tū multa allegauit,quæ ad rem propositam pertinere minimè videbantur.Budæus,Sua in ea allegare,& in iure disceptare:quod Causificari Pla.dixit.Cic.& Caussari,& Proferre. Quin.& Iurisconſ.Allegare appellant.

ALLEGORIA,ſ.i.מָשָׁל maschal.] ἀλληγορία,cum accentu in penultima,figura est,quæ à Quinctiliano dicitur Inuersio,cum aliud verbis,aliud sensu ostēditur.Nascitur autem hæc figura ex continuatis,perpetuaque metaphora.Eiusmodi est illa apud Virg.3.Eclog. Claudite iam riuos pueri,sat prata biberunt, Id est , Desinite iam plura canere,quia satis audiuimus .

ALLELV-IAH,הַלְלוּ יָהּ hallelu-jah,] duæ dictiones sunt,quib.significat, Laudate Deum.Allelu,n.(vt Aug.ait) Imperatiui modi est,& significat,Laudate;Iah,verò Vniuersalē,vel Vniuersaliter.i.Deū. Hieronymus:Iah,apud Hebræos vnū est de decē Dei nominibus.

ALLEVAMENTVM,n.2.[*Aiuto,alleggiamento.*]Cicero pro Sylla: Et in aduersis siue vllo remedio,& allevamento permanere.

ALLEVATIO,ſ.3.[*Alleggiamento,*]מַרְפֵּא marpe.Ger.Leichterung.*Gal. Allegement.Hisp. A quella obra de alliuianarse ſalmar,*] Vehemle,doloris mitigatio:Cic.fam.5. Tot tātisq; rebus vrgemur, vt nullam alleuationem quispiam nō stultissimus sperare debeat.

ALLEVIO,n.1.leuem facio & imminuo.Cic.de Inuent.Confirmatio diluitur,infirmatur,aut alleuiatur.

ALLEVO,a,as,a.1.p.c.[*Leuare in alto,alzare,*נָשָׂא נָשָׁא naſa תָּרִים herim.g. Aufheben,in die hohe stellen. *Gal. Eleuer,alleger.Hisp Aliuianar o soliuiar,*]*in altū tollo,erigo,& quod humi iacet,sursum leuo.Quinct.* Quorū singulis ad singulos vocis conatus alleuarent . Accipitur itē Alleuo,pro leuius reddo,[*Alleggiare.*] Cice.pro Sex. Ros.Hoc onus si vos aliqua ex parte alleuabitis.Transfertur ēt ad animū,pro eo,quod est recreare,vel dolores mitigare,[*Mitigare.* Cic.de Clar.Orat.Sic dicimus, Alleuare afflictū,hoc est,sublevare,& calamitate eximere.Quin.Non petit,vt afflictum alleuetis .

ALLIA,m.1.ἄλλια,nomen fluuij,qui à Crustuminijs montib. præalto defluens alueo Tyberino amni miscetur , quadragesimo ab vrbe lapide , vbi magna strage Romani à Gallis profligati sunt . Hinc Alliensis dictus est,tamquam infaustus.

ALLIARVM,n.2.*Aglio,*ab allio admixto,pulmētarij & ītinctus genus est,*ἐκ τοῦ προσφάγου.*Pla.Sine me alliato fungi fortuna mea.

ALLICEFACIO,cis,a.3.[*Allettare,adescare,* מָשַׁךְ mātah.Germ.Zuhin reitzen,mit locken zuhin bringen]πάγω,à quo Allicetio. Suet.in Vitel.Nobiles viros omnibus blanditijs allicefactos.

ALLICIO,cis,a.3.p.c.allexi,allectū;allecto,iuito,capio,capto,,plecto traho,duco,attrahō,induco,excito, titillo,illicio,obsemio, semio, *Lusingare,imitare con lusinghe* מָתַח pittah.Ge.Zuhī reitzē, zuhī locken.*Gal.attraire,allicher,affriāder,attirer par beau.Hisp.Attraer cō dagos,*ex Ad,& Lacio,significat blāditijs attraho,siue potius induco,ἀπαγαγῶ,Ci.pro Plācio;Allicere voluntates alienas, retinere partas.Inuenit & pīteritū Allicui.sicut ab Elicio,Elicui. Pis. lib.1.Hic multorum allicuit animos . Id tū admodum rarum est .

ALLIDO,dis,a.3.p.p.[*Percuotere insieme,* רָטַשׁ ratasch.Ge.Anstossen, an ein hart ding schmaetteren.*Gal.Abeurter cōtre,frire ſſer en heurtant.Hisp.Herir vna cosa a otra,*]impingo,cōtra aliquid iacio, vel ad saxum,durumve aliud corpus comminuo,*ἐκπρίω.*Cæs.3.Bel. Ciu.Pars ad scopulos allisa intericeretur .

ALLIGO,as,a.1.p.c.deuincio,astringo,[*Alligare,legare a qualche cosa. Gal.Allier,lier à.Hispa.Atar alguna cosa a otra,* propriè ad aliqd ligo,*ἀπαρτῶ*,vt alligare vitē palis,vel ad palos.Col.li.2. Arbustiuā vitē,antequā putes,alligare diligenter oportet.Inde Alligator, [*Legatore,*] q alligat.Col.li.4.c.13.Et Alligatura,[*Legatura.* Idem de arboribus c.8. Infra insitionē,& alligaturā.Et alligatio ipse actus alligādi.Per translationē alligare est obstringere,obnexiū facere , [*Obligare,*] Ter. in Eu.Hic furti se alligat.Ci.pro Rabirio Post.Accipitur & pro suo simplici,[*Legare.*]Idē de Diu.Alligandi essent omnes.Alligari quoque rei alicui quis dicit,cui ita est addictus,vt diutius ab ea abesse nō possit. Sic adolescētulos scortis alligatos dicimus,meretricijs amoribus irretitos,[*Essere innamorato.*

ALLIGVRIO,n.4.idem quod simplex Ligurio,λιχνεύω.

ALLINO,is,a.3.[*Vngere,* מָשַׁח masch מָשַׁךְ tuach מָשַׁח maschāch.Ge.Anstreichē, ansalben.*Gal.Oindre,frotter en oignant.Hisp.Vntar vna cosa a otra,* ex ad,& Lino,ἐπιχρίω,inungo,& linendo rem alicui induco. Plin. Sunt,quæ leporino coagulo dentem allinant.Cice.in Ver.[trijuit,]

ALLISIO,f.3,act. allidēdi.Spart.multa digitorū duorū allitione cō-

ALLIVM,[*Aglio,* שׁוּם schum.Germ.Knoblauch,]κόρδυον, herbæ genus satis notum.Vir.in Buc.Fessis messoribus æstu Allia,serpillum que herbas contundit olentes .

ALLOBROGES,p.c.m.3.[*Sauoini,& Delphinati* g.Die Saphoier,ἀλλοβρογες,Steph.populi galliæ iuxta Rhodanū,nūc Sabaudienses,& Delphinates,victoria Fabij,& Cat.coniuratione noti,ad.tractum Lugdunēsē siti.Ptol.Hor.Epo.16.Notisq;reb.infidelis Allobrox.

ALLOBROGICVS,a,um,ἀλλοβρογικός,adiect.Cic.& alij .

† ALLOCVTIO.f.3.uerbale.ipse actus alloquendi;sed usitatius est Alloquium. Allocutione solari aliquem.Catul. (vrb.]

†ALLOQVIVM,ij.n,ἀντίφθεγμα,parlamento con un altro Liu.1.ab

ALLOQVOR,[*Parlare,* דָּבַר dibbet.G.Anreden,ansprechen,*Gal. Parler a quelqu'vn.Hisp.Hablar a alguno,*]προσλαλέω.Cōpello.Ad Her. Te nunc,al loquor, Africane .

ALLOSCORODON,n.2.ἀλλοσκόροδον,herba est Dioscoridi,quæ nostro re nomine Capparis appellatur .

ALLOTRIGES,ἀλλότριγες,populi in Hispania.Strab.lib.3.

ALLVBESCO,scis,n.3.[רָצָה raath,*Far volontieri.Gal.Estre agreable.Hisp. Hazer agana,*] siue adlubesco.Lubens facio,obedio,faueo.Plaut.

ALLVCINATIO,ſ.3. [*Abbarbaglio,* הוֹת hathul הַתָּה petli פֶּתִי peth-juth.G.Fehlung,oder irrung.*Gal.Fraute,fornoyment,deception.H.A quella obra de ver assi,*]lucis alienatio,vel aberratio,ἀμβλυωπία; q & ad oculos meus trāsfertur,cū minus rectè quid intelligitur , obducta quadā caligine animo,Ita nūt à Graco ἄλυσις, quod est, tardū,languidū,& stupidū esse.Sunt,qui per aspiratione scribant in principio, vt Aulus Gel.qui testatur sua ætate ita scribi solere.

ALLVCINOR,d.1.p.c.[*Abbagliare,ingannare,* פָּתַח pathah,הוּתָה hutha]. G.Fehlen,Irren mit dem gesichte.*Gal.S'abuser,& se trōper,errer. Hisp.Ver commo luzyinvēdas,*]παραφλαίνω,proprie oculorum,cū circa obiectū fallimur,aliudq;pro alio cōspicere nobis videmur. Transfertur & ad animū,alia imitiq;alius nati,cū à vero iudicio aberra-

abeamus,[*Ingénnare ſi.*] Cic.16.ad Att.Suſpicor hunc allucinati. Gel.lib.16.c.12.Verbum hoc iubet aſpirari.Vide Hallucinor.

ALLVDO,p.p.[*Alludere,ſar feſta,*] תשחק tſachar תפח taphah.Ge.Schmeichlẽ,mit einem kurtzweil treiben.*Gal.Se iouer à quelqu'vn:Hiſ. Burlar mirando a otra coſa,*] παίζω, ludendo alicui blandior, Propriè puerorũ,cum ludentes nutrici, vel parentibus blandiuntur,aut etiam canum,cum caudæ motu herũ adulantur.Lact.li.3. Homini alludũt animalia.Eſt itẽ Alludere, (vt ſcribit Valla li.4.) cũ aliud dicimus, & ad aliud ſententiã latenter referimus.Virg. 7.Aen.Nec plura alludens.Alludere ad hiſtoriam,eſt ad rei fidem verba componere,vt cum poetæ in fabuloſis narrationibus hiſtoriæ veritatem vno,atque altero verbo nonnunquam attingunt.

ALLVVIES,f.r.& Alluuio,onis,& Alluuiũ,[*Inũdatione,* שטף ſchetph Ge.Anſtoſſ des waſſers,waſſerguſſ.*Gal. Ruine d'eau,des gorgement d'eau.Hiſ.Auenida de agua,*] πρόκλυσις, immoderata aquarũ violentia,vel pluuialiũ,vel fluuialiũ,cũ pars alicuius agri impetu fluminis aggeritur in alium agrum, quæ tunc cedit in poſſeſſionem eius,cuius eſt ager.Valla exponit,ſordidã aquã quæ alluit vbi lutum cum aqua non multa.Liu.li.1.In proximo alluuie pueros cõponunt.Illuuies eſt ẽt immũditia in homine,aut veſte,aut re quauis alia inſita,ſeu iniecta.Ter. in Heau.Immũda illuuie.Virg.li.1. Vide Colluuies,Diluuium,Eluuies.

P.M.Alluuionum,quæ contingere ſolẽt in prædiis,quæ ripis quorũdam fluminum terminantur,ea natura eſt, vt ſemper incerta poſſeſſio,incertum ſit eius dominium, quod poſſeſſori per alluuionẽ accreſcet: nam quod hodie poſſidemus, nonnunquam altero die vicini fundi domino in alteram fluminis ripam translatũ acquiritur,nec tamen,apud quem decreſcit, remanet,ſed plerumq; redit ad priorem dominum cũ augmento, ſæpe nec apud poſteriorem manet,nec redit ad priorem, ſed in arenã fluminis inũdatione ſoluitur,ideoq; ſuggeſtione fulminis tui admittimur, vt iudicio agri menſoris finiatur,non de Aegyptijs ſolis,nec de limitantum alluuionibus loquimur, ſed quod ſalubre eſt orbi terrarum, atq; omnibus prouincijs, promulgamus, vt ea, quæ per alluuionẽ poſſeſſoribus acquiruntur,neq; ab ærario vendi,neq; à quolibet peti, nec ſeparatim cenſeri,vel functiones exigi,perpetua lege valitura ſancimus,ne alluuionum ignorare vitia, vel rem noxam poſſeſſoribus indicere videamur.Similiter nec quidem,quæ paludinus antea,vel paſcuis videbantur adſcripta,ſi ſumptib.ac laboribus poſſeſſorum nunc ad frugum fertilitatem translata ſint, vel verdi, vel peti,vel quaſi fertilia ſeparatim cenſeri, vel functiones exigi concedimus, ne hi doleant diligenter operam ſuam agri dediſſe culturæ,neve diligentiam ſuam ſibi damnoſam intelligant.Hæc ex Frontino de limitibus agrorum,quæ ille retulerat ex edi.Theodoſij,& Valentiniani Imperatorum. Agenus autem & ipſe in libello de limitibus agrorum,ſic inquit: De alluuione obſeruatio eſt,ſi hæc in occupatorijs agitur agris,quidquid vis aquæ abſtulerit,repetitionem nemo habet,quæ res neceſſitatem ripæ monienda iniungit,ita tamen,vt ſine alterius damno quidquã fiat,Si vero in diuiſa,& aſſignata regione tractabitur,nihil amittet poſſeſſor,quoniam formis per centurias certus cuiq, modus adſcriptus eſt;circa Padum aũt cum ageretur,quod flumen torrẽs, & aliquã tam violentum decurrit, vt alueum mutet, & multorum latè agros trans ripam, vt ita dicam,transfert,ſæpe ẽt inſulas efficit.At Caſſius Longinus,vir prudentiſſimus,iuris arctor,hoc ſtatuit, vt quidquid aqua lambendo abſtulerit,id poſſeſſoramittat,quoniã. ſ.ripam ſuam ſine alterius damno meti debet. Si verò maiore vi decurrens alueum mutaſſet, ſuum quiſque modum agnoſceret, quia non poſſeſſoris negligentia, ſed tempeſtatis violentia abteptũ apparet.Si vero inſulam feciſſet,à cuius agro feciſſet, id poſſideret;at ſi ex communi,quiſq; ſuum reciperet.Stationẽ quibuſdã regionibus cũ aſſignatentur agri,adſcriptos eſſe aliquot per centurias fluminis;hoc autem prouidit auctor diuidendorũ agrorum, vt quoties tempeſtas fluuium concitaſſet, non per regionem excedens alueum uagaretur, ſed ſine iniuria cuiuſquam defluerẽt: hos tñ agros,id eſt,hunc omnem modum,qui flumini adſcriptus eſt.Reſp.quibuſdam vendidit. Hæ quæſtiones maximẽ in Gallia tota mouentur, quæ multis contecta fluminibus, immodicas alpium niues in mare tranſmittit,& ſubitarum relegationum repentinas inundationes patitur. Aliquibus locis impetrauerũt poſſeſſores à præſide prouinciæ,ut aliquam latitudinem flumini darent;nam & in Italia à Pado uero flumini latitudo eſt aſſignata:ceterum, quouſque alluebat, Alluuius ager à ueteribus dicebatur, quem paulatim fluuius arrumpendo reddit.

ALVO,uiſi,a.3.[*Bauarer ſi'ermele t'eine* נחל nachal נחת nathach נוח ſchataph.Germ.Anlieſſen,ſich waſſerrinnen.*Gal.Couler auprés arroſer,l'iſſe,Eſtre couuert d'eau*] iuxta fluo,allabor, παραῤῥέω, verbum de aquis proprium,maria,amnes,& flumina alluere dicuntur loca,ad quæ fertur,quamue præter fluunt: compoſitum ex ad.& antiquo Luo,quod eſt eiuſdem ſignificationis cum uerbo Lauo. Cicer. 5.Ver.Nos alluuntur à mari mœnia extrema.

ALMELDESSVS,m.2.Ἀλμηδησσός,oppidum in ora Thraciæ,non procul à Boſphoro.Plinius libro 11. Ptolemæus uocat, Ἀλμυδησσόν, Halmidaſſum.

ALMENE,p.p.ἀλμήνη, oppidum eſt Pontum Euxinum,à quo fiunt gentilia Almenius,& Almenites,Stephanus.

ALMO,onis.m.3.riuulus ante portam Capenã,ubi ſacerdotes Cybeles deæ ſimulachrum,& cultros ſanguinolẽtes,& ſua vulnera ſolent abluere.Ouid.4.Faſt.In Tyberim, qua lubricus influit Almo.

ALMON,ἄλμων,oppidum Theſſaliæ,à nonnullis Elmon appellatur, teſte Plinio li.4.c.8.Eſt & Almon apud Virg.7.Aen. Paſtoris nomen.

ALMOPIA,f.1.ἀλμωπία, Macedoniæ pars ab Almope gigante.Helles ex Neptuno filio;incolæ Almopes dicti ſunt, & Almopii. Steph.

ALMVS,a,ũ,Sãctus,Auguſtus,[*Almus ſeinore,mariore,*] אדיר adir Nomen,חי chai.G.Ein ehrer.*Cal.Qui nourrit copieuſement, Hiſ.Lo que mantiene,*]ab alendo,ut dicebant Feſtis,id eſt, quod alit, vnde alma Tellus,quod fruges ſuggerat,quibus alimur,Col.li.3.c. 22.Alma tellus mortalib.diſtẽta munſto demittit vbera,ideo & ζείδωρον ἀρόσιμον, quidã Homero dictã putant, quaſi ζωοδοτεῖραν, quod animantium feracitati uitium debeamus.Plin.tamen li.18.c.8.ζείδωρον ἀρόσιμον dictum mauult, q̃ eam ſuppeditet, q̃ frugis genus eſſet ſummo habitũ eſt in honore.Ceteri quoq; hoc epitheton aſſignauit Virg.li.1.Geor.Liber,& alma Ceres.Apud Plaut quoq; in Curc. Paraſitus Heram.hoc eſt, Fortunam almam nominat. Accipitur & pro ſancto,ſiue pulchro,[*Sancto,bello*]ut de & Venere almam appellat Virg.in epig.de Venere,& uino:Pioli Ventus alma creãdæ Seruiat.Itẽ pro tranquillo,ſiue ſereno[*Sereno,tranquillo*]Virg. 5.Aen.Si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit.

ALNVS,f.2.κλήθρη, arbor eſt aquoſis locis gaudens,ex qua primum factæ ſunt lintres,dicta quod amne alatur naſcitur enim iuxta fluuios.Luc. Et fluctibus aptior alnus. Imo pro naui quandoque poni ſolet. Virg.1.Geor.Tunc almos primum fluuij ſenſere cauatos. Scrib.Ariſt.Almos in inſula Creta ſteriles non eſſe.In almos ſororis Phaetontis mutatas ait Virg.

ALO,ahsi,alui,alitũ,uel altũ,a,3.educo,nutrio,alimẽtis ſuſtẽto,[*Nourrir,* אמן amam חיה chijjah גדל ghidel.G.Ernehren,erhaltẽ.*Gal. Nourrir.Hiſp.Criar,mantener,*] τρέφω Cic.de N.Deo.li.2.Transfertur & ad res incorporeas,pro augere, & maius facere. [*Crescit*] Cic.in Cat. Qui ſpem Catilinæ mollibus ſententijs aluerint. Virg. Hos ſuccеſſus alit.i.auget. Sic etiã dicimus, Honor alit artes,hoc eſt, auget artes, & ad eas capeſſendas nos incitat.Duo ſunt huius verbi participia præteriti temporis,alitus,& altus, quemadmodũ & duo ſupina, alitum, & altum. Diomedes tamen alitum,rectius dici putauit,quam altum,ideq; ambiguitatis vitãdæ gratia. Apud Cic.tamen contra,altum ſæpius legimus,quam alitum,ut in Bruto:In ea vibe, in qua & nata,& alta ſit eloquentia.

ALIBILIS,le,o.3.[Omen Ger.Das wol nehret,quod facultatem habet alendi,τρεφτικός.Var. de re ruſt. li.1.c.11.

†ALITVRA,æ,Is pro nutricatione.Gell.li.12.c.1.Alituram feram criminatus eſt.]

ALOE,alões, *Aloe* Ger. Aloe,ein kraut ſo bitter ſafft hatt.*Gal.Herbe treſamere,de la quelle ſe fait l'appelle aloe.Hiſ.Hierbabuena,*]ἄλοη, herba amariſſimi ſuccí,quæ à quibuſdam Sempetuiuum marinum appellatur. Iuue.Plus aloes, quam mellis habet.

* ALOEVS,m.2.nomen gigantis,Titanis,& Terræ filij.

ALONIS,m.2.perpulit Meſopotamiæ Gordyæus vicinus,per quem Zerbis fluuius in Tigrim cadit. Plin. lib.6.c.26.

ALONTICELI,m.2.Hiſpaniæ populi in conuentu Hiſpal.Pli.li.3.c.1.

ALONTIVM,n.2.Ptol.Ἄλοντιον, Alontiũ, Siciliæ oppidũ non procul à Lilybæo promontorio;inde Alõtini,ſiue Alũtini,incolæ.Pl.li.3.c.8.

ALOPE,es,ἄλοπη. Theſſaliæ ciuitas eſt apud Pli.li.4.c.7.Dicta ab Alope Cercionis, ſiue (vt alijs placet) Actoris filia. Enumerantur & aliæ quinque eiuſdem nominis ciuitates,vide Steph.

ALOPECE,ἀλώπεκες,inſula Boſphori Cimmerij,& altera eiuſdẽ nois è regione Smyrnæ,ſita in mari Aegæo. Pli.lib.4.c.12.& li.5.c.31.

ALOPECIAS,m.1. piſcis marini genus apud Pli.li.32.c.11.

ALOPECIA,æ,f.1.[*Pelaia*]ἀλωπεκία,morbus in capite humano,& barba,ex vitio humorum, qui ſit cum prolapſu expilorum, dicta à vulpe,quam Græci vocant ἀλώπεκα,quod ea crebro id genus morbi patiatur:Pl.Linguã herba efficacius radix combuſta,& trita,alopecias emendat.Eſt & Alopecia Strab. li.11. Inſula Mœotidis paludis,ante oſtia Tanaidis, Mygdonum domicilium.

ALOPECONNESVS,m.2.ἀλωπεκόννησος oppidum,teſte Steph.in Helleſponti ea Cherſoneſo,ex oraculo nomen adeptum, quo iubẽtur Athenienſes ibi vrbem condere,vbi vulpinos catulos reperiſſent. Eſt & eiuſdem nominis inſula, ante Thraciam Cherſoneſum,ſ.q̃ procul à Cæla,eiuſdem Cherſoneſi portu,de qua Pl.li.4.c.12.

ALOPECVRVS,ἀλωπέκουρος.p.p.herba,ſpicam habens mollem,& lanuginem denſam,molli diſſimilis vulpium caudis: vnde & nomẽ habet: Pl.lib.21.c.17.

ALOSA,f.1.Ger.Alloſa,ein fiſch den man in dẽ meer farget] ἄλοσα, piſces ſunt ſic dicti à Gallis,& Cãpanis,quos Hiſpani Saualos:Hetruſci autem,& Veneti,vetere ſeruato nomine,Clupeas appellãt. Apud Ariſtotelẽ uero,Strabonem,Athenæum,Oppianũ,& Athenæum Tullius legere eſt,quã nocem Alosin interpretatur Gaza, Auſonius in Moſella:Stridentéſque focis obſonia plebis Alosæ.

ALOPIAE, m.1. Hiſpaniæ populi in conuentu Hiſpalenſi, Pli.li.3.c.1.

ALPES, [*Alpi.G.*Alpenburg, Schneeburg. ſo Italiam von Frãckreich vnd dem Schweitzerland abſunderen,] ἄλπεις, à candore niuium dictæ ſunt, quia perpetuis fere niuibus albeſcunt. Sabini n. alpum dixere, quòd poſtea Latini Album, vnde Alpium nomen. Silius, clauſas niuibus rupes ſuppoſita que cœlo Saxa vocat. Sunt autem montes altiſſimi, qui Galliam Tranſalpinam à Ciſalpina diuidebant. Nunc verò promotis finibus termini ſunt Italiæ. In longitudine centum millia paſſuum patent à ſupero mari ad inferum, vt Cel. tradit. Liu. verò tria millia ſtadiorum. Hinc Alpinus, na, num, p.p. Pl. Gentes Alpinæ, & venti Alpini, qui ab Alpibus flant.

ALPESA, oppidum Celticæ regionis i Hiſpania vlteriori. Pli.li.3.c.1.

ALPHA, ἄλφα, nomen primæ Græcorum litteræ. Vnde pro principe accipitur, [*Principe,*] Mart.li.2. Codrus Alpha penulatorum. Vbi videtur ſignificare, Codrum fuiſſe primum penulatorum, id eſt, primum tenuiſſe locum inter pauperes.

ALPHEIAS, f.1. ἀλφειάς, dr Arethuſa apud Oui.li.5. Met. Tum caput Eleis Alpheias extulit vndis. Alludit ad fabulã, qua ferũt Awhusã Alphei amatoris vim fugientẽ in fontẽ ſui nominis eóuerſam.

ALPHENES, m.2. nomen Sutoris apud Horat. & Iuriſc.

*ALPHESIBOEA, f.1. Phlegei filia.

ALPHEVS, m.2. per tres ſyllabas, & p.p. ἀλφειός, fluuius in Elide in Peloponneſi regione, quã Pauſanias li.5. tradit occultis meatib. ſubter mare labi, & in Arethuſam Siciliæ fontem deſinere. Qua in re ſecutus eſt poetarũ fabulas, qui Arethuſam venatricem fuiſſe tradunt ab Alpheo adamatã, cui cum ille vim adhibere pararet, Dianæ miſeratione in fontem ſui nominis eſſe conuerſam, occultiſq; meatibus, ne amatoris vndis polluereſur, in Siciliam vſq; fugiſſe, tandemq; in ea parte Syracuſanæ vrbis, quæ Ortygia dicitur, magna aquarum vi erupiſſe: Alpheumq; amatæ Nymphæ deſiderio eodem eſſe inſecutum, de quo Virg. 3. Æn. Alpheum fama eſt, &c. Verum hæc fabuloſa eſſe conſtat, cum Alphei aquæ nuſquam abſorbeantur, vt docet Strab. lib. 6. Eiuſque oſtium manifeſtè videatur inter Ichthyn promontorium, & Haliartum oppidum.

*ALPHEONAE, f.1. Dianæ templum ad Alphei oſtium, Strab.

*ALPHION, lacus in Pyrrhea. Pli.lib.31.c.2.

*ALPHEVS, m.2. fœnerator, de quo Horat. Epod.1.

*ALPHOS, m.2. ſpecies vitiligínis. Celſus.

ALSA, f.1. fluuius eſt Venetiæ, Aquileiam præterfluens. Pli.li.3.c.18.

ALSIA, f.1. villæ nomen eſt ditionis Mediolanenſis, in Varieſienſi præfectura. Vide annotationes in Tacitum.

ALSINE, nes, fœm.1. ἄλσινη, herba, quam Muris auriculam Itali, Galli Mauron vocant, quod horrorum muris delectetur. Pli.lib.27.c.4.

ALSIOSVS, o.1.2. *Freddoloſo, aghiacciato* [ψυχρός, q à frigore læditur. Pl. Abrotonum, & Adonium Alſioſa admodum ſunt. Var.

ALSIVM, n.2. ἄλσιον. Ptolemæo vrbs eſt Tuſciæ littoralis, quam hodie Sanctam Seuerinam vocant. Pli.lib.3.c.5.

ALSVS, a, um, o.1.2. [*Freddo*] frigid⁹. Ci. Art. Nihil alſi⁹, nihil amœni⁹.

ALTANVS, p.p.m.2. [*Vẽto da terra.* Ger. Ein wind auſſ dem erdtrich her] genus venti, ſiue flatus è terra conſurgentis. Pli.lib.1.c.43. Videmus ventos, quos vocant Altanos, è terra conſurgere.

ALTARE, n.3. [*Altare* מזבח mizbeach, Ger. Eĩ altav] θυμέλη, ab altitudine dictum: nam antiqui in ædificijs à terra eleuatis ſacra faciebant Diis ſuperis, in terra Diis terreſtribus, in effoſſa Diis infernalibus. Pli.lib.15.c.30. Accendi altaria, araque. Altare ſuperis tantum conſecratum erat, ara tam ſuperis, quam inferis.

ALTE. *Altamẽte, profondamẽte.* Gal. *Hautement, en haut.* Hiſp. *Alto, hondamente,* ὑψοῦ, excelsè, profundè. Vir.9.Æn. Alte veſtigia oculis. Liu.1.ab Vrbe. Ferrum haud alte in corpus deſcendit. Altius comparatum. Cice.2.de Diu. Cum ſulcus altius eſſet impreſſus.

*ALTELLVS, m.2. dict⁹ eſt Romulus, q ĩ tellure alitus ſit à lupa. Feſt.

ALTER, ra, rũ, o.1.2. genitiu⁹ alteri⁹, p.c. *Altro, l'vno di due,* אחר acher Ger. Der ander, auſſ zweien einer. *Gal. L'autre, le ſecond.* Hiſp. *Vno de dos, o ſegũdo en orden.*] Græcè ἕτερος. Et de vno ex duob. dr, vt Annibal in trãſitu Alpiũ amiſit alterũ oculũ. Siue de vna duarũ partiũ. Ci. Duplices ſimilitudines eſſe dẽnt, vnæ rerũ, alteræ verborũ. Vir.3.Eclo. Aurea mala decẽ miſi, cras altera mittã. Alius verò de plurib. dr: vt, Alij virtutẽ præponũt, alij voluptatẽ, alij indolẽtiã. Interdũ tñ alius de duob. dr, & tũc idẽ fere ſignificat, q diuerſus. Alia eſt facies mea, alia tua. Itẽ alter ponitur pro ſecũdo à duobus primus ve; vt, altero mẽſe repudiani vxorẽ: & hic eſt alter annus bel. Pun. i. ſecũdus à belli Pun. origine. Ci. de Sen. Is erat alter locus de vitijs ſenectutis. Aliqñ pro aduerſo. [*Nimico, cõtrario* (auct. Feſto) vt ĩ Augurijs altera appellatur auis, q proſpera nõ eſt. Vnus aut alter idẽ valet, q; vnus, aut duo. Cic. pro Clu. Cũ is vnũ iã, & alterũ diẽ deſideraret. Ter. in And. Quẽ tñ ĩ locũ Donatus annotauit, alterũ de trib. dici, q totidem eſſent Chryſidis amatores. Alter ego, elegãs locutio, pro hoie mihi chariſſimo. *Cariſſimo.* Ci. Att. li.2. Meipſum accerſo, deinde te, quaſi alterũ me. Olim per primã, & ſecundã nominũ inflexionẽ declinabatur, ſicut niger, aum, vnde Ter. in Hea. Hoc ipſum (inquit) alteræ dum narrat, forte audiui.

ALTER, alteris, [*Pallad: prõbo, piombarola.*] ἀλλομαι, p.p. & g.m. ſignificat paſſum plumbeam, qua ad exercenda corpora in gymnaſijs

vtebantur. Mart. lib.14. Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti. Dictus alter ab ἄλλομαι, quod eſt ſalio, nam maſſulis huiuſmodi plumbeis vtraque manu ſe librabat, qui ſaltu ſe exercebat.

ALTERAS, antiqui dicebant pro alias. Feſt.

ALTERCOR, caris. d.1. concerto, contẽdo, iurgium cũ aliquo habeo contra aliquem clamo, [*Contendere, cõtraſtare,* ריב hitſah ריב rab. Ge. Haderẽ, zanckẽ, balgen. *Ga. Debattre, l'vn cõtre l'autre, noiſer, tanſer l'vn a l'autre. Hiſpa. Contender y pugar con diſputacion.* διαλογίζομαι. Cef. Bel. Ciu. 3. Altercati cũ Vatinio incipit. Dr & Alterco. Ter. in And. Cum patruo tuo altercaſti. Hinc Altercatio, [*Contẽſa,*] contentio, qualis erat inter actorẽ, & reum, qñ non perpetua oratione, ſed interciſis iurgijs ſe ſe mutuo impetebant. Liu. Altercatio inde, non ſermo fuit. Altercator, oris. [*Contenditore,*] qui altercatione vtitur. Quinct. lib.6.c.4.

ALTERCVM, n.2. herba, q ἴσον κύαμος, dr Græcis, Faba porcina Latinis.

ALTERNATIM, *Aucẽda, ſcãbieualmẽte,* חליפות chaliphoth. G. Ein vmb ander, abgewaechsleret weiſs nach. *Gal. L'vn apres l'autre, par fois. Hiſp. alai veces vno alas veces otro,*] per vices, ἀμοιβαίως. Quadr. An, li.3. Gaudiũ, atq; ægritudinẽ alternati ſequi. Nonius.

ALTERNE, [*Aucenda,*] alternatim. Pli.lib.1.c.37.

ALTERNVS, adiect. ab alter,] *Vicẽdeuolmẽte* חלף holeph. Ger. Einer vmb den anderen,] quod fit alternis vicib. Cic. de Orat. Pedes aut Heroos aut Choreos, aut alternos eſſe oportet. Vir. Eclo.7. Alternis contendere verſibus ambo Alternis dictus.

ALTERNIS, aduer. [*Hor l'vno, hor l'altro* חליפות chaliphoth. Ger. Ietz eins vmb das ander, abgewechslet,] aduerb. viciſſim, παραλλάξ. Virgil.3.Ecl. Alternis dicetis, amant alterna Camenæ.

ALTERNO, as, are, a.1. [*Alternare, ſcãbiare,* חלף hecheliph. Ger. Eins vmb das ander machen. Abwechslen. *Gal. Faire maintenãt l'vn maintenãt l'autre, chãger par fois. Hiſ. Denzir, o hazer a veces,*] viciſſim alterum duorum ponere, ἀμοιβαίως, col.li.5.c.5. Dabimus operam, vt pari ordine vernaculas, & Atinias alternemus. Hinc Alternatio, [*Scambiamento,*] per vicem ſucceſſio.

ALTERO, ras, a.1. p.c. [*Alterare,* שנה chilleph שנה ſchanah. Ger. Endern, anderſt machen. *Gal. Varier, faire autre. Hiſ. Mudar,* ἑτεροῦν, vario, & quaſi alterum facio. Ouid. in Faſt.

ALTERATIO, f.3. pro hac voce apud Cic. eſt viciſſitudo. [*Mutatione.*] ἑτεροίωσις, quam philoſophi definiunt eſſe progreſſionem ab vna qualitate in alteram.

ALTERPLEX, o.3. [*Doppio,*] veteres pro duplici ponebant. Feſt.

ALTERTAM, [*O l'vna o l'altra,*] pro alterutra veteres poſuerunt. Feſt.

ALTERVTER, o.1.2. p.c. *O l'vno, o l'altro di due,* מפה או מפה mippoh ò mippoh. Ge. Eint wederer, oder einer auſſ zweien. *Gal. Lundevous, qu'il ſoit. Hiſp. El vno o el otro de dos,*] alter ex duobus, ἑνάτερος, Cic. in Ver. Video neceſſe eſſe alterutrum.

ALTERVTRINQVE, [*O dall'vna, o dall'altra parte delle due. Gal. De deux coſte7. Hiſp. De vna y otra parte,*] videtur ſignificare ab alterutra parte, Pli.lib.10.c.7. Alterutrinque modus eſt.

ALTHAEA, f.1. [*Maluaniſchio.* Ger. Eibiſch,] ἀλθαία, Suid. Alterutrum ex maluarum generibus, ſilueſtre ſ. cui grande folium, & radices candidæ. Virg. Hibiſcum, vulgus ſeplaſiariorum Biſmaluam vocat. Dicitur ἀλθαία, ἀπὸ ἀλθαίνειν, i. mederi, quaſi medicam dixeris. Eſt & Althæa Meleagri matris nomen, quæ vt fratrum cædem vlciſceretur à Meleagro filio perpetratam, fatalem illius ſtipitem igni impoſuit, filiumque vnà cum illo exuſſit. Vide Meleager.

ALTILIS, & in plurali Altilia. אבוס abus, p.c. *Tutte le coſe, che s'ingraſſano. Ga. Qu'on engraiſſe, nourri pour engraſſer. H. Coſa por engordar,* σιτιστά, quicquid domi, vel in villis, vel ĩ viuarijs ſaginatur, ſiue ſit auis, ſiue quadrupes, ſiue piſcis: ab alẽdo, vt Altilis gallina, quæ alita eſt. Macrobius Altilem ſanguinem dixit, non qui alitur, ſed qui alit, quaſi alentem. Pla. in Ciſt. Dotem altilem, opulentam dixit.

ALTIMETER, m.3. à Geometris vocatur inſtrumentum, quo metiuntur alta.

ALTINVM, m.2. ἀλτινόν, p.p. vulgo Altino, vrbs olim in littore Venetiarum florentiſſima fuit: Altinates populi dicti, Pli.lib.3.epiſt.

ALTISONVS, a, um, o.1.2. [*Alto ſuonante* גבורה gheburah. Ger. Das laut hoch, oder hell tonet] ὑψηχής, quod ex alto ſonat: poeticũ eſt. Cic. 3. Tuſc. Septum altiſono cardine templum.

ALTITONANS, o.3. p.c. *Altitonãte,* רעם מרום rohẽ minmarom. Ger. Der auſſ der hohe thonet oder donneret] ὑψιβρεμέτης, qui ex alto tonat. Cice. de Diu. Nam pater altitonans ſtellanti nixus Olympo.

ALTITVDO, f.3. excelſitas, vel celſitas, profunditas, ſublimitas,] *Altitudine, altezza,* גבה ghobah מרום marom. Ger. Hohe, tieffe. *Gal. Hauteſſe, hauteur. Hiſp. Dignidad, hondura,*] ὕψος, vt altitudo turris. Dicitur etiam altitudo fluminis, vel maris, quæ eſt profunditas. Pli.lib.10.c.33. Sex pedum defoſſa altitudine. Cice.7. Ver.

ALTIVOLANS, p.c.o.3. [*Altiuolante.* G. Ler hoch fleugt] qui altum volat, ὑψιπέτης. Cic.2.de Diu. Seruat genus altiuolantum. Altiuolus, a, um, idem Pli.lib.10.c.19.

ALTOR, otis, m.3. [*Balio. Cal. Nourriſſier. Hiſp. Criador o mantenedor.* τιτθός, qui alit, ſiue educat. Cic.2.de Nat. Deor. Omnium rerum altor eſt mundus.

ALTRINSECVS, [*Altrõde,* מפה או מפה mippoh u mippoh. G. Vñ der

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AMANTIA,f.1.*Ἀμαντία*,ciuitas Macedoniæ.Ptol.

AMANTINI,m.2.*Ἀμαντῖνοι*.Ptolomęo,Amates Pli.populi sunt Pannonię inferioris,quæ hodie Vngaria dicitur.

AMANVENSES,m.3.[*Serui che s'adoprano a scriuere*,סופר sopher.Gedient so mãzum schreibẽ braucht.Substituẽ.*Gal.Cleres qui scriuen lo que otro dize*]*ὑπογραμματεῖς a scribere,secretaires. Hisp.Los qui scriuen lo que otro dize*]*ὑπογραμματεῖς*. sunt serui,qui a manu dicuntur, quorum opera,& manu inscribendo perinde ac scribarum vtimur.

AMANVS,m.2.*Ἀμανός*.Steph.p.p.pars Tauri montis,qua Syria à Cilicia diuiditur.Strab.lib.11.Cic.Att.

AMARACINVM,n.2.p.c.*Ἀμαρακῖνον*,siue sampsuchinum,oleũ, seu vnguentum,quod fit ex Amaraco,ad excalefaciendos,emolliendosq; neruos, vt Plin.scribit lib.21.Lucr.Postesque superbos Vngit Amaracino.Huius vnguenti nobilissimus odor locũ fecit prouerbio:Nihil cũ Amaracino sui:quod Aul.Gell.extremo lucubrationum suarum capite eleganter torquet in quosdam ingenio pinguiore homines, qui elegantiores litteras,quas non assequuntur, miro supercilio contemnunt.

†AMARACVS,ci.p.c.Cynaræ regis Cypri puer,qui casu lapsus dũ fert vnguenta, fregit alabastrum, maioremq. ex confusione odorẽ creauit. Hic postea cum nimio dolore contabuisset, versus est in sampsuchum,quæ ex eius nomine Amaracus appellari cœpta est. *Ἀμάρακος ἀμάραντος*.Herbam hãc vulgo maioranam vocant. Pli.lib.21.c.22.]

AMARANTHVS,m.2.*Ἀμάραντος*, herba spicam verius habens,quàm florem,eamque purpuream,ab immortalitate nomen trahens:Vnde,Immortales Amaranthi,numquam enim marcescit.Fitque ab *a* priuatiua particula,& *μαραίνομαι*, sicco,tabesco. Plin.21.c.8.

AMARANTII,m.2.*Ἀμάραντοι*,populi iter Colchos,apud quos Phasis fluuius oritur,vnde & Amarãthius à quibusdã appellatur.Steph.

AMARBI,m.2.populi Scythiæ,Hyrcanis proximi,quorum meminit Pli.lib.6.c.13.Strab.li.11,Amardos vocat.

AMARESCERE,n.3.[*Diuenir amaro*,]amarum fieri, *πικρὰ γεύεσθαι*,Palladius,Amygdalus,si rodatur,amarescit.

AMARITIES,ei,f.5.[*Amaritudine*]amaror.Per translationem accipitur pro solicitudine.Catul.Quę dulcem curis miscet amaritiem.

AMARITVDO,f.3.& AMAROR,מר mener,[*Amaritudine,Ga.Amerume.Hisp.Amargura*,] significat insuauitatem,& asperitatem illã, quam Græci *πικρίαν* vocant. Cum.s.lingua adeo detergitur, vt etiã exasperetur;huiusmodi.n.sapores amaros vocari,docet Plato in Timæo,& post eum Gal.lib.1.de facul.simp.medic.Vir.2.Geo. Tristia tentãtum sensu torquebit amaror. Plin.li.11.c.37.Tantam habent amaritudinem,vt à canibus non attingantur.

AMARVLENTVS,a,um,o.1.2.[*Amaro*,מרור meriri,Ger.Hefftig bitter,]valde amarus,*πικρὸς*,vt succus amarulentus: Per metaphoram,ponitur pro inuido,aut maledico,& *Inuidioso,maligno*,] Gel.li.5.c.17.

AMARVS,a,um,o.1.2. 7b mar.[*Amaro.Gal.Amar.Hispan.Amargo*]*πικρὸς*,contrarium est dulci.Vir.1.Ecl.Salices carpetis amaras. Translatè pro aspero, [*Aspro*,] Vir.1.Hostis amare quid increpitas;Ci. Att.Amarorem me fecit senectus.

AMARVSIA,f.1.*Ἀμαρυσία*,]Dianæ cognomen(vt Pausaniæ videt)ab Amarynthio Eubœæ vico,vbi summa cum veneratione colebatur.

AMARYNTVS,m.2.*Ἀμάρυνθος*,vicus est Eubœæ insulę,iuxta Erctriã, in quo Diana colebatur;quæ inde Amarusia dicta est.Str.lib.10.

ARASENVS,m.2.p.p.fluuius Volscorum.Est & alius in Sicilia eodem nomine,de quo Oui.li.15.Met. Sicanias volues Amasenus arenas.

AMASIAS,*Ἀμασίας*, Straboni fluuius Germaniæ inter Rhenũ,& Albim,iuxta Enidã Phrysiæ Orientalis Metropolim,in Oceanum illabens,Germani die Embs vocant.Pli.& Melæ Amisius dicitur.

AMASIA,f.1.*Ἀμάσεια* p. p. oppidum Cappadociæ,quod Iris fluuius præterfluit,Straboni Geographi patria,vt idẽ Stra.testatur.l.12.

AMASIS,*Ἄμασις*, p.p.nomen proprium regis Aegypti.cuius tumulus fuit vna pyramidum,dicente Luc.lib.9.Non,mihi pyramidum tumulis extulsus Amasis. Hic legem condidit,vt quisque quotannis apud præfidem rationem vitæ redderet, demonstraretque, vnde viueret,aut quo quæstu sustentaretur; qui hoc non faceret,morte afficeretur.Hanc legem Solon ab Ægyptiis transtulit,ad Athenienses. Multa de hoc Plutarchus in Symposio septem Sapientum,& Diogenes Laertius in vita Periandri.

AMASIVS,m.2.[*Innamorato*,חב hogheb.Germ.Ein buler.*Gal.Amoreux.Hisp.Enamurado*,]*ἐρωμενικός*, vel AMASIA,*ἐρωμένη*,qui,vel quæ amat,vel amatur.Gel.lib.19.c.9.

AMASSO,pro amauero,scripsit Laberius, & Plaut.in Mil.

AMASTI,m.2.Pli.lib.6.c.7.Populi circa Mæotim.

AMASTRIS,*Ἀμαστρίς*, Metropolis Paphlagoniæ. quæ antea Cromna dicebatur,postea Amastris appellata,ab Amastri muliere Persica, filia Oxyathræ,fratris Darii; vel (vt aliis placet) ab Amastri quadam Amazone. Est & vrbs Bithyniæ,Ptolomæo.

AMATA,f.1.à Pontifice appellabatur virgo Vestalis, cum ad ministerium Vestæ capiebatur, quod prima, quæ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomine Capi autem iccirco dicebatur,quod veluti bello capta à parentibus,vel ab eo, in cuius potestate erat, manu à Pontifice apprehensa abducebatur.Gel.lib.1.c.12.

AMATA,m.1.populi Indiæ,Pli.lib.6.c.20.

AMATHA,orum,*Ἄμαθα*, regio Arabiæ. Vnde Amathæi, Stephano quorum meminit & Pli.6.c.22.

AMATHE,es,f.1.*Ἀμάθη*, Steph.oppidum est Phœnices,& alterum Siciliæ,ab vtroque deducitur gentile Amathæus.

AMATHEI,Arabiæ populi. Pli.lib.6.c.22.Ioseph.lib.1.antiq.c.12.

AMATHVS,p.c. thuntis,*Ἀμαθοῦς*, Cypri ciuitas Veneri sacra,in qua Adonis colebatur. Virg.lib.10.

AMATHVS,amathi,m.2.*Ἄμαθος*, fluuius Pylon vrbem. Nestoris patriam,præterlabens.Vnde Pylos ipsa Amathoessa videtur appellata.Hic & Pamisius vocatur.Stra.lib.8.& Mamurs,& Arcadicus.

AMATHVSIA,*Ἀμαθουσία*;insula ĩ mari Cilicio,ab Amathunte vetustissima vrbe appellata,nunc Cyprus dicitur.Pli.lib.5.ca.31. Inde Amathusiacus,a,ũ,adiect. Oui.Met.10. Amathusiacæq. bidẽtes.

AMATIO,[*Innamoramento*,חבה,ות amor venereus.Pla.in Poen.Acerba amatio est.Idem in Mercat.

AMATOR,ōris,cultor,obseruator.[*Amatore*,אהב meahab. Germ. Ein liebhaber oder buler. *Gal.Amoureux.Hisp.Amador.*]*ἐραστὴς* & in bonam-, & in malam partem accipitur. In bonam Cicer.de Vniuer.Sapientiæ amatorem se profitetur. Idem ad Att. Quamuis acrem amatorem inueneris.In malam: vt Amator mulierum. Ter.in Eunu.Amatores iudicẽt esse mulierum eos maximos. Idẽ Cicer.3.Tusc.Aliud est esse amatorem, aliud amantem. Sunt qui ita distinguant inter amatorẽ,& amantem,vt amator dicatur,qui multis se amoribus implicat, naturaque ad amandum est promptus:amans,qui ex causa amat,etiã si alioqui natura sua in amorem non admodum sit propensus. Amator item fingere potest,in amãte nihil est simulati.

AMATORCVLVS,m.2.*ἐρωτύλος*,dim.Pla.Vix Amatorculos inuenimus.

AMATORIE,[*Damamante.*G.Liebhabẽder weyß nach.*Gal.Amoureusement.Hisp.Amorosamente.*]*ἐρωτικῶς*,aduerbiũ,ad similitudinẽ amantis.Ci.2.Phil. Amatoriè scripta epistola.

AMATORIVM,n.2.*φάρμακον*-genus veneni,amorem inducentis.

AMATORIVS,a,um,o.1.2.[*D'amore.amorosa.*]*ἐρωτικός*,quod ad amorem pertinet.Cice.3.Tusc.Anacreontis poesis amatoria tota est.

†AMAVROSIS,*ἀμαύρωσις*.Latinè dicitur oculorum hebetudo,ci mi sine ullo euidenti vitio,& extra dolorem visus obscuratur; quod solet contingere ex obstructione nerui visui.]

*AMAXĀ,f.1.Bithyniæ locus,*Ἄμαξα*.

*AMAXIA,f.1.Ciliciæ vrbs,*Ἀμαξία*.

AMAZONES,f.3.[Ger.Streitbare weyberĩ Scythien.*ἀμαζόνες*,p.c.feminæ bellicosissimæ,Scythiam iuxta Tanaim primum,deinde ad Thermodoonta incolentes,quæ magnam Asiæ partem occupauere;dictę Amazones,eo quod manus exterent,ab *a*.& *μαζός*,sine mamma.Mos.n.fuit Amazonib.interfectis maritis quos genuissẽt, seruare fœminas,eorumq.infantium mammas dextras inurere, ne impedimento essent ad pugnam conferendam,& ne sagittarũ iactus impediret.Vel Amazones ab *a*.& *μαζός*,i.pulte,seu pane,quasi sine pane,eo quod non pane vescerentur,sed carnibus.Steph.dictas putat a nympha Amazonide,filia Sarmonæ.Fuere & in Libya Amazones,vnde Silius It.li.2.Habiten, Harbæ tũiã Amazonica pelta insignem facit.Alij ab Amazone puella,Dianę sacerdote,& regina Ephesi,Amazones dictas volunt.

AMAZONIA,f.1.*Ἀμαζονία*,illarum regio dicitur.

AMAZONIVS,m.2. mons Cappadociæ, prope cuius radices labitur Thermodoon fluuius.Plin.lib.6.c.3.

AMBACTVS,a,o.1.2.[*Menato intorno in volta*,]*περιηγμένος*,circumactus, circumductus.Ambacti præterea Gallorum lingua serui dicũtur [Serui.]Cæs.lib.5.plurimos circum se ambactos,clientesq. habet,

AMBAGES,f.3.p.p.i huius vocis vicem formatur à Cice.circuitio,anfractus,[*Giro di parole*עקלקלות hakalkaloth.G.Vmbschweiffẽ de red.verborum circuitus,*περιαγωγή*,Vir.lib.2. Geor.

AMBAGIOSVS,a,sum,o.1.2.עקלתון hakallathon. Ger. Das vil vmbschweiffig ist]*περίλογος*,qui ambagibus abundat. Gel.

AMBARRI,m. 2. a Cæsare inter Galliæ Lugdunensis populos numerantur.

AMBARVALIS,f.3.hostia,ab ambiẽdis aruis dicta,victimę genus,quæ annis pro frugibus sacrificari solitum.Vir.Terq.nouas circũ felix eat hostia fruges.Festus tñ ab ãbo,vt dedrecere,dicit: Ambarualles hostiæ appellabantur,q̃ pro aruis a duct.fratrib. sacrificabãt. Huic autem sacrificio præfecti erãt sacerdotes nu. 12. à Romanis primum instituti,qui Fratres aruales vocabant:de quib.suo loco.

AMBARVM,n.2.odoraturẽti genus,ab Aetio, recentioribusq. Græcis, *ἄμβαρ*,appellatum,teste Ruel.li.1.c.27.vulgo.*Ambragrysea.*

AMBE,*Ἄμβη*,ciuitas e Arabiæ Felicis Ptolemæo.

AMBEDO,dis,di,ambedere,a.3.*πάντοθεν περαίνω ἐν ὅλῳ μέρει* אכל bal Germanic.Vmbessen,zuringes vmbhrgen.*Gal.Manger, & ronger tout autour. Hisp.comer en derredor.* ex eo, & edo, i.circumedere, *περιτρώγειν*.Plau.in Mer.Stat vocis dotem ambedisse.

AMPEGNI,m.2.a veteribus hos.& verues appellabantur,cum ad eorum vtraque latera agni in sacrificium ducebantur.Fest.Varr.lib. 6.de Ling.Lat.

AMBESVS,a,um,o.1.2.נאוף,מנאף neecha].G.Vmbgefiẽ,vmbgenagẽt,]

περι-

AMEN, ἀμήν. אמן amen, dictio Hebræa, q̃ nos Fidelitet fecordũ Aquila interpretationem dicere possumus. Dictum aduerbium exoptantis fidei. Scdm verò septuaginta interpretes idem est, ac si fiat, minime dicerentur: vnde in fine librorũ (in quinq. si quidẽ Psalteriũ apud Hebræos diuisum est) Fiat, Fiat, transtulerunt, quod in Hebræo legitur Amen, amen: quod ea vera, quæ suprà dicta sunt, memorent. C.

AMENS, tis, o. 3. mente motus, perturbatus, qui a mente sua discessit, de statu mentis deiectus [*furioso, pazzo,* משוגע meschughah. Ger. Vnsinnig, raub. *Gal. Insensé, hors du sens, forcené. H. Sin senso,*] ἄφρων, Cicero. 2. de Finib. An me tam amentem putas.

AMENTIA, [*Pazzia,*] שגעון schighghahon, G. Vnsinnigkeit.] ἄνοια' Cic. 3. Tusc. Animi affectionem lumine mentis carentẽ nominauerunt amentiam, eandemque dementiam. Quidam Dementem ab amente ita distinguunt, quod Demens sit, qui non cogitat quid agat, aut loquatur: Amens qui prorsus insanit.

AMENTVM, n. 2. [*Ogni sorte di legame,*] מיתר methar עבות aboth. Αἰωρ. omne ligamen, quo media hasta religatur, vt iaci longius possit. Sil. lib. 14.

AMENTATVS, a, um, o. 1. 2. Cic. 2. de Orat. Amentatas hastas.

AMENTARE, n. 1. apud Lucan. pro iacere, aut circumdare, aut amento munire; laculum amentauit habena.

AMERIA, f. 1. ἀμέρια, Stephano ciuitas in Vmbria, ante Persicũ bellũ annis nongentis septuaginta quattuor condita; vnde salix Amerina apud Pl. li. 24. c. 9. Et, Amerina retinacula, p viminibus, Vir. 1. Geor. Atque Amerina parant lentæ retinacula viti.

AMERIOLA, f. 1. oppidum Latio, Plin. lib. 3. c. 5.

AMERIMNON, n. 2. Ger. Hausswurtz, ἀμέριμνον herba, quæ alio nomine aizoon manus appellatur, auctor est Plin. lib. 25. c. 13.

AMERINA, f. 1. species est salicis arboris, quæ & Sabina appellatur. Plin. li. 24. cap. 9.

AMESTRATVS, m. 2. ἀμήστρατος Siciliæ oppidum, cuius incolæ dicũtur Amestratini, ἀμηστρατῖνοι. auctor Stephanus.

AMES, amitis, m. 3. [*Pertica da vccellare* אחלמה achlamah] pertica aucupalis. Hor. in Epodo: Aut amitẽ leui rara tendit retia.

AMETHYSTVS, m. 2. ἀμέθυστος, gemma est diluto violæ colore, fulgore purpuræ, non prorsus igneo, sed in vinicolorem desinente; nomen dicit ab α priuatiua, & verbo μεθύσκω, quod est inebrior, siue quod ebrietati credatur resistere: siue (vt Plinio placet) quod vsq. ad vini colorem accedens, priusquam eũ deprehẽdat, in violam desinat. Amethystus quoque a nonnullis vocatur vuæ quedam species, viriũ tam infirmatum, vt nullo modo inebriet. Vide Plin. lib. 14. c. 12.

AMETHYSTINATVS, o. 1. 2. amethystino colore ornatus. Mar. libro 2.

AMIA, f. 1. piscis est pelamidi similis, cuius incrementum singulis diebus intelligitur. Pli. li. 9. c. 15.

AMIANTVS, m. 2. [*Alume de piuma*] ἀμίαντος. lapis est friabilis in modum lanæ, aluminis scissili adeo similis, vt pro eo a Sepsasianis supponatur. Vulgus Gallorum nocat Alumen plumeum, falso existimans speciem esse aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt ellychnia, propterea quod ab igne non consumitur. Textum quoque inter vestes, & mappas quæ fordidatæ igni purgantur.

AMICA, æ, f. 1. [*amica,* רעות rahjah. Ger. Ein bul. *Gal. amie, amoureuse. Hisp. amiga,*] ἑταίρα, quã quis amat inhoneste. Hor. Epi. 2: Vt nox longa, quibus mentitur amica. Ter. in Andr.

AMICABILIS, le. [*Conueniente all'amico.*] Ger. Das zur freundtschafft gehort. φίλιος. Pla. Mil. Operam da amicabilem. Hoc est, quam decet amicus.

AMICE, aduerb. [*Amichevolmente,* בריעות beahabah. Germ. Freundtlich. Gal. *En amy, amiablement. H. amigablemente,* φιλικῶς, cum amore, & beneuolentia. Ci. in Lælio. Facis amicè.

AMICINVM, p. p. n. 2. [*Pedicino dell'orze*] iutris pediculus, ex quo vinũ diffunditur. Fest.

AMICIO, cis, p. ci. 4. amicui & amixi, amictum; vestio, operio. [*Vestire,* מלבש hatah. G. Bekleiden, anthun. *Gal. Vestir, affubler. H. Vestir.* ἀμπίσχω. Est autem amicire, nestire. Hor. Quicquid chartis amicis ineptus. Suet. in Vesp. Dum salutabatur, & calceabat ipse se, & amiciebat. Veteres Amicibor dicebant. Pla. Amicibor gloriosè.

AMICITER, [*Amichevolmente,* aduerb. pro amicè, Pla. Perf. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam dabunt; &c.

AMICITIA, tiæ, f. 1. benevolẽtia, cõiunctio, familiaritas, necessitudo. [*Amicitia, amistad,* רעות ahabah אהבה riedhidhuch. Ger. Freundtschafft. *Gal. Amitie. Hisp. Amistad,* φιλία, ab amicus, est studiorum omnium voluntatumque consensus. Cice. in Lælio: Est autem amicitia nihil aliud, nisi omnino diuinarum, humanarumque rerum cum benevolentia, & charitate summa consensio. Cuius contrariũ est Inimicitia. Ennius: Amicitiam atque inimicitiam in fronte ponam. Geto.

AMICO, micas, care, n. 1. *Fare amico,* רעע hathar. Ger. Freundtschafft machen.] *Gal. Faire amy. Hisp. Hazer amigo,* προσλογοῦμαι, concilio; propitium reddo. Stat. 3. Theb.

AMICTVS, a, um, o. 1. 2. [*Vestito,* לבוש hoth. Ger. Bekleidet, angethon, *Gal. Vestu, couuert. Hispa. vestido,* ἀμφιεσμένος. Partic. vestimus. Cic. 2. Phil. Amictus toga purpurea.

AMICTVS, m. 4. [*Sopraueste,* מחלצות mahaleth. Germ. Kleidung; vbi Kleid *ἐπίβλημα*, Vestis quæ superponitur alijs vestibus, quasi pallium. Tibul. Frustra iam vestes, frustra mutentur amictus.

AMICVLA, f. 1. [*Amichetta.* G. Ein bule.] diminut. ab amica, τὸ ἑταιρίδιον. Plin. Miserat epistolas Romam ad Amiculam quandam.

AMICVLVM, n. 2. חלוק tachrich. Ger. Ein kleid das man vber andere anlegt. ἀμφίασμα genus vestimenti, auctore Festo, a circumiectu dictũ. Ci. 2. de Diu. Visus est in sõnis amicũ esse amictus amiculo.

AMICVLVS, [*Amichetto,*] φίλιος, dimin. ab amicus. Hor. in epist.

AMICVS, m. 2. subst. f. *Amico,* רע' ahuh. רע rehah. Germa. Ein freund. *Gal. amy. Hisp. amigo.* φίλος. benevolus, qui honesto amore aliquem cõplectitur, & indissolubili familiaritatis iure ei est coniunctus. Paulus Iureconsul. amicos appellare debemus non leui notitia coniunctos, sed quibus fuerint ista cum patrefamiliis, honestis familiaritatis quæsita rationibus. Contrariũ est inimicus. Amator est, qui ad tempus, & venerè amat, & amor huiusmodi amatio dicitur Donatus: Amicus animi est, amator corporis; amator ad tempus, amicus in perpetuum. Cicer. 7. Verr. Alba tuus non solum amicus, verum etiam amator.

AMICVS, ca, cum, o. 1. 2. adiectiuum [*amico caro*] φίλος. benevolus, amicitia coniunctus. Cice. Attic. Mihi nemo est nec amicior, nec iucũdior Attico. Iunctum cum re inanimata significat vtile, vt amicus pratis humor, amica frugibus æstas, amicum plantis fidus.

AMILCAR, ris, m. 3. ἀμίλκας. Carthaginensiũ dux, Annibalis pater, q̃ filium irreconciliabili illo erga Romanos odio primus imbuit.

AMINÆVM, n. 2. genus vitis, vnde Aminea vua, & Aminææ vites. Vir. Sunt & Aminææ vites firmissima vina; à regione antèh vocantur, & Aminæa fuerunt, vbi nunc Falernũ est, vt Mac. testatur. Alij Amineum scribunt, geminato m. p. c. Vnde & versum Vir. supra citatum, sic restituerunt: Sunt & Amineæ vites, &c. & hoc rectè.

* AMIPSIAS, m. 1. poeta comicus Atheniensis. Suid. ἀμειψίας.

† AMIS, itis, est lignum bifurcatum per quod uenatores expandunt retia, ad capiendas feras.]

AMISIVS, m. 2. fluuius Germaniæ, quem Amasiam Strab. vbi supra diximus. Hic in Frisia orientali iuxta Emdam ciuitatem in Oceanum influit. Germani die Embs vocant, quasi Emissum dicas.

† AMISSIO, his, f. 3. verbale. ἀποβολή. rei alicuius priuatio & iactura Cic. de Fin. Amissio sensuum.]

† AMISTIDES; lapis est, quem quis secum gestauerit, non poterit inebriari.]

AMISVM, n. 2. ἄμισος, siue Amisus, Stephano oppidum insigne, in cõfinio Paphlagoniæ, & Cappadociæ, & distans a Sinope 130. M. P. Plin. lib. 6. c. 2.

AMITA, æ. f. 1. [*Tia.* Germian. Des vatters schwester. *Gal. Tante du coste du pere. Hisp. hermana de mi padre.* πατρὸς ἀδελφή. Teophi. Patris mei soror, quasi a me tertia sit, atque aui videri possit. Maior amita dicebatur, aui, & auiæ amita, sicut & maior auunculus, aui, & auiæ auunculus. Liu. Se ad Eburiam amitam contulit.

AMITERNVM, n. 2. [*Aquila, Città.*] ἀμίτερνον, vrbs Campaniæ, ex qua Crispus Sallustius natus perhibetur, Plin. lib. 3. c. 5.

AMITERNVS, o. 1. 1. adiect. vt Amiternina cohors, apud Sillium Ital. li. 8. Item Amiternus ager. Mart. lib. 13. Nos Amiternus ager felicibus educat hortis.

* AMITHAON, m. 3. pater Melampi vatis, ἀμυθάων.

AMITHOSCVLA, f. 1. regio Arabiæ. Plin. lib. 6. c. 28.

AMITINENSES, m. 3. Italiæ populi in tractu Hetruriæ. Pl. lib. 3. c. 5.

* AMITINI, p. p. m. 2. dicuntur, quorum alter ex fratre, alter ex sorore est genitus. Non. ὁ τοιοῦτος ἀδελφοῦ, καὶ τῆς ἀδελφιδῆς υἱός.

*AMITTO, tis, a. 3. dimitto, iacturã facio; pdo. [*Perdere,* אבד ibbadh. German. Verlieren. *Gal. Perdre. Hisp. Perder.*] ἀπόλλυμι. Prodimittere. Ter. in Heaut. Prius pecuniam omnem, quàm abs te amittas filium. Item significat perdere. Sal. Vera rerũ vocabula amissimus. Item ignoscere. [*Perdonare.*] Ter. in Eun. Vnam hanc noxam amitte. Item adimere. Plau. in Asin. Cur minitaris mihi vluam esse amissurum?

* AMMI, os. apud Dioscor. herba est, quæ in officinis vocatur Ameos.

AMMOCHRVSVS, ἀμμόχρυσος, gemmæ nomen. Pli. li. 37. c. 11.

AMMODITES, m. 3. ἀμμοδύτης. serpens est vipere similis, arenosi coloris, vnde & nomen accepisse videtur; a nonnullis Cenchrias dicitur quod caudam habeat duram instar milij. Actius li. 13. c. 25.

AMMON, onis. Germa. Ein zunã Iouis, ἄμμων. Suidas, siue, vt alij malunt, Hammon Iupiter appellatus fuit, qui in desertis Libyæ sub arietis forma colebatur. Cuius appellationis ratio hæc fuisse traditur: Quum Liber pater per desertum Libyæ exercitũ duceret, vniuersa iam Asia deuicta, & siti admodum laboraret, implorasse a patre auxilium dicitur. Quo facto, apparuisse ei extemplo arietem; quẽ dum fugientem persequitur, peruenisse illo duce ad fontẽ amœnissimum; quapropter desiderio potitum, existimasse arietem illũ fecisse Iouem, eique templum miræ magnitudinis in arena constituisse, & Deũ vocasse Ammonem. Hoc est, Iouem arenatum. Sunt qui dicant lingua Ægyptia Ammon, Iouem dici, hinc corrupto nomine Ammonem vocitatum. Alij tradunt Ammonem dictum ab Ammone quodam pastore, qui primus illic templum ædificauit. Huius meminere Suidas, & Aristophanes. ἀμφιετὴς.

Am-

AMMONIA,f.2.ἀμμωνία,regio mediterranea Libyę,ſ quia Iupiter Ām mon colebatur:ita dicta ab arenæ copia,quæ ἄμμος Græcis dicit.

AMMONIACVM,n.2.ἀμμωνιακὸν,eſt gutta,ſiue lachryma ferulæ ī Li bya naſcentis,quæ a Dioſcoride Agaſyllis,a Plinio Metopion ap pellatur.Dioſcor.lib.3.& Plin.12.c.23.

AMMONIACVSAL,m.ἀμμωνιακὸν,Dioſcoridi terræ falſugo eſt, in Libyæ arenis creſcente luna effloreſcens;alumini ſciſſili nō diſſi milis,glebis oblongis,veriſque in longitudinē tectis.Vide Plin. 31.capitul.7.& Dioſcorid.libr.5.

AMMONITRVM,n.2.ἀμμόνιτρον,maſſa conſtans ex arena molis trita & tertia parte nitri;ex qua recocta fit vitrum purum & candidū. Plin.lib.36.c.26.

† AMNENSES,ium. amnium accolæ.περιποτάμιοι.Feſtus.]

† AMNESTIA,ἀμνηστία.præteritorum in perpetuum obliuio,quaſi lex obliuionis.ab ἀμνηστία,obliuiſcor.Cic.1.Philip.]

AMNICVS,a,um,o.1.2.[*di fiume*]Germa.Das des fluſſ oder bachs iſt. ποτάμιος,fluuiale:vt,Stirps amnica,apud Apul.Plin.lib.3.c.55.

AMNIS,m.3.[*Fiume.*נָהָר nahar יְאוֹר ieor.G.Ein fluſs; ein bach.*Gal. Fleuue riuiere.Hiſ.El rio.*]ποταμὸς,fluuius;ab Am.i.circum,& No, fluo,qm̄ flexuoſo meatu labitur; vel ab ambiotoīx enim flumina circumeunt,ideoque cornuta pinguntur.Nec deſunt,qui a Græco ἀμνὸς deduci malint,quod etiam Suidas fluuium interpretatur. Vir.1.Geor.Atque alius latum funda iam verberat amnem.Ponit pro torrente.[*Torrente.*] Virgi.4. Æn.Ruunt de montibus amnes.

AMNICOLA,læ,m.1. [*Quello c'habita preſſo il fiume.*Ger.Derbei einen fluſſ wonnet,περιποτάμιος,amnis accola.Ouid.10.Met.

† AMO,as,a.1.Amare.G.Liebhabē,lieben.G.Aimer.H.Amar.φιλῶ.Di ligo,charum habeo, ſtudio proſequor,benevolentia complector, magno amore in aliquē fum.Cic.ad Atticum:Amat,nos, charosq; habet.Amare,maioris vis eſt,quàm diligere.Cic.ad filium:Vt ſci res,eum non à me diligi ſolùm,verum etiam amari.Quod ſi Amo, abſolutè ponatur,capitur pro amore captus ſum.[*Eſſer innamora to.*]Plaut. Amat filius. Hinc Adamo,Deamo,Redamo,p.c. Sic & Peramo,ad finem amo.]

AMODO,*da hora innāzi,per l'auenire,*]ἀπὸ τοῦ νῦν.poſt hac.Apuleius: Nemo me amodo tam mane egredientem ſolum videbit.

AMOEBÆVS,ἀμοιβαῖος,in pe.cum æ,& in ante pe.cum œ.diph.Genus Carminis,in quo qui canunt, vtuntur æquali numero verſuum,& ita ſe habet ipſa reſponſio,vt aut maius,aut contrarium aliquid di catur:eſt apud Vir.in Buco.Ab Ioue principiū Muſæ, Iouis omnia plena:Ille colit terras, &c. Nomen deducti,ἀπὸ τοῦ ἀμείβεσθαι, quod inter cætera ſignificat alternis reſpondere.

AMOENITAS,f.3.[*Amenità.*נְעִימוּת noham,Ger.Luſtbarkeit.]ἀστειότης,iucunditas illa,quæ ex rebus amenis percipitur.[*Diletto*]Cicer. de Leg.Amœnitatem,& ſalubritatem hanc ſequor.

AMOENITER,aduer.pro amœnè,ἁβρῶς,Gel.li.20.c.7.

AMOENVS,a,um,o.1.2.voluptarius,iucūdus,]*Ameno* נָעִים נוֹעַם nahim.German.Luſtig.lieblich vnd lub ſchanzuſehen.*Gal.Plai ſant recreatif.H.naturæ amene delectabile.*[ἁλὸς,ἀβρὸς,ab a.i.ſine & munus,quod ſit res grata,ſed ſine fructu. Vel(vt inquit Seruius) a Mœnio,munio,vel fructum capio: vnde qui nihil præſtant,im munes vocantur,Feſtus ab amo deriuat,cum ait,Amœna loca dicū tur,quæ ad ſe amanda alliciunt.Virgil.6.Æneid.Et amœna vireta.

AMOLIOR,liris,d.4.[*Remouere,*עָזַר biher יָסַף heſir. Ger.Dannen thun mit arbeit,*Gal.Chaſſer & roſter de quelque lieu auec grande pei ne.Hiſp.Apartar,arredrar.*]ἀπὸ βίου,ex a,& Molior, quod ſignifi cat amoueo, & propriè de ijs dicitur, quæ cum magna difficulta te ſubmoliuntur.Plin.lib.11.c.10. Amoliuntur cōa è medio.Ter.per translationē in And.pro recedo poſuit [*Partirſi*] Hinc vos amoli mini.Accipitur & pro refellere.Qu.li.3.c.14.Amolienda ſingula.

† AMOLITIO,nis,f.3.verbale.Gel.lib.12.c.1. Facta ex oculis ambula tiuncula.]

AMOMVM,p.p.n.2.ἄμωμον,frutex ex ligno ſe cōtoluēs in racemi modum,flore paruo,ceu cādidę violæ,foliis vitis albæ ſimilibus.

AMOR,ris,m.3.charitas,benevolentia,gratia,ſtudium,pietas,delicię [*Amore,*אַהֲבָה oheb.Ge.Liebe.*Gal.Amour.H.Amor.*]ἔρως,plus eſt quam benevolentia: licet plerumque pro eodem accipiantur: ex amore enim naſcitur benevolentia,ſicut oſtendit Cicer.Amor(ex quo amicitia nominata eſt)princeps eſt ad benevolentiam coniun gendam. Differt autem amor a Charitate: quod amor ſit genus, Charitas ſpecies:ille ad omnes pertinet animates,hęc ad homines tantum.Eſt autem amor(vt inquit Aug.lib.de Amicitia)animæ ra tionalis affectus,per quem ipſa aliquid cum deſiderio quærit, & ap petit ad fruēdum.Amor ſingulari numero plerumq; honeſtus eſt, vt amor fraternus,Amor patris in filium.Cic.Incenſus ſum amo re virtutum tuarum.Poteſt tamē & in Venerem partem accipi.& tunc(ſecundum Auguſtinum)cupiditas,aut libido vocatur [*Deſi derio*] Vir.Et gentis æquorum,pecudes,pictæq.volucres.In furias ignemq. ruunt,amor omnibus idē Amor(inquit Plaut.)mellę, & felle fecūdiſſimus eſt,guſtu dulcedat,amarum ad fatietatem uſq; aggerit.Amor formæ(ait Seneca)rationis obliuio eſt,& inſaniæ ęmulus.Amores in plurali plerumq.laſciui ſunt.Cice.pro Cæl.Mu lier amorum turpiſſimorum quotidie fœdera ſcriens.Nonnunquā tamen etiam honeſtos amores dicimus.Idem lib.1.Offi.Formam Marce fili,& tanquam faciem honeſti vides:quæ ſi oculis cerneretur, admirabiles amores ſui excitaret.Amor item pro Cupidine, (quem veteres Deū Amoris eſſe putauerunt,accipi ſolet.[*Amore Dio*]Proper. Quicumque ille fuit,puerum qui pinxit Amorem.

AMOTIO,onis,f.3.[*Remouimento.*Cic.de Fin.Augendæ voluptatis fi nis eſt doloris omnis amotio.

AMOVEO,ues,n.c.a.2.[*Remouere,*נדח hefir.Ge.Hinwegthun,damē treiben.*Gal.Oſter.Hiſ.Quitar alguna coſa de otra,*]ἀποπέμπω,remo veo.Plau.in Amph.per translationem dixit,amouit è foribus maxi mam moleſtiam.i.abegit,ſiue abire cōpulit;quia prius dixerat,Abi gam ego iam hunc venientem ab ędibus.Quo item modo Ter. i Adel.vſus eſt:Ego hunc amouebo[*Cacciar via.*]Cic.Ar.

AMPE,n.3.ἄμπη.oppidum Arabię, non procul a mari rubro, cuius meminit Herod.lib.6.Gentile eſt Ampęus.Steph.

AMPELA,f.1.Ciuitas eſt.Cretæ apud.Pli.lib.4.c.12.

AMPELOPRASON,n.3.ἀμπελόπρασον,herba ē ſolijs porri,ſed angu ſtioribus,flore candido,radice bulboſa, naſcitur in vinetis,vnde & nomen accepit.Plin.lib.14.c.15. vulgus Porrū vinearū vocat.

AMPELONES,μύες ἀμπελῶνες.Pli.li.37.c.23.herba eſt,qua vites re ligari ſolent apud Siculos.

AMPELOS,f.2.oppidum ciuitatis Macedonię,apud Plin.lib.4.c.10.Ptolo mæus quoque Ampelon vrbem ī Creta collocat. Stephanus aliā in Cyrenaica regione.Eſt præterea ampelos,ſiue Ampellus,promontorium Sami inſulæ e regione Drepani Icariæ inſulæ.Strab.lib.14.

AMPELOS LEVCE,f.1.ἄμπελος λευκή, herba eſt, quæ aliis nominibus Bryonia,Piſtelthrum,& a Latinis Vitis alba dicitur.

AMPELOESSA,f.1.oppidum eſt in Decapolitana regione, quæ Syriæ proxima eſt.Pli.lib.5.c.18.

AMPELOS agria,ἄμπελος ἄγρια,labruſca.i.vitis agreſtis.Pli.l.23.c.1.

AMPELVSIA,fil.ἀμπελουσία, nomen eſt promontorij in ea Africæ parte,qua Atlantem alluit Oceanus, a vitium copia impoſitum. Plin.lib.5.cap.1.

AMPHAPALIA,f.1.locus Cretæ,Straboni ī ipſius Inſulę deſcriptione.

AMPHIALA,f.1.oppidum eſt Atticę,Strab.lib.9.

AMPHIARAVS,p.p.m.2.ἀμφιάραος,Argiuus,Oeclei;aut(vt alij mālunt)Lini,& Hypermneſtrę filius,vates,& augur fuit,futurorum peritiſſimus,qui cum præuideret fore,vt in bello Thebano interi ret,domi latitauit.Tandē tamen ab vxore proditus,inuitus a Po lynice ad bellum eſt pertractus,vbi,cū fortiter pugnaret, vnà cū curru terrę hiatu abſumptus eſt.Vide Statium.

† AMPHIBIA,ionum,ἀμφίβια animalia tam in terris, quàm in aquis viuentia.Græci Amphibion dicunt, quod eſt duplicis vitæ.Cotta Cicero lib.1.de Nat.Deor.ancipites beſtias vocat.]

AMPHIBOLOGIA,f.1.ἀμφιβολογία,dubiū dictum, ſermo dubiā ſen tentiam indicans,figura,quæ fit vitio compoſitionis,cū in ambi guo poſita eſt ſententia.Et modo fit per duos accuſatiuos a verbo infinitivo rectos,vt Aio te Æacida Romanos vincere poſſe.Modo per verbum commune,vt cū dicimus,Cato iniuſtè criminatur.in certum eſt enim,an ipſe ab alio crimineturan ipſe aliū. Modo p partic.vt,Vidi ſtantem auream haſtam tenentem.Modo per ho monyma,vt ſi quis dicat Aciē, nec exprimat oculi, vel gladij,vel exercitus.Poteſt etiam fieri alijs modis. † Dicitur etiam Amphi bolia,& Amphibolon.]

AMPHIBRACHVS,p.c.m.2.ἀμφίβραχύς,pes ex prima, & vltima bre uib.,media producta;dictus,q in vtraq. parte brevem habeat,vt timere;ab ἀμφί,vtrinque,& βραχύς,breuis.Huic opponit amphi macrus,qui brevem habet ſyllabam inter duas longas,vt æquitas.

AMPHICTYONES,ἀμφικτύονες publicum Græciæ conciliū, vt ſcribit Cicero de Inu.li.2.vnde decreta Amphictyonum citat Demoſthe nes in oratione pro Cteſiphonte. Conſtabat aut Amphictyonum conuentus ex ſeptem Græciæ ciuitatibus,vt docet Strab.li.9.Vnde autem Amphictyonum nomen deducatur,docet Dion.lib.14.Am phictyonem Heleni filium commentum eſſe Amphictyonicū cō cilium,cui ab ipſius nomine nomen indiderunt.

* AMPHICYRTOS,m.2.lignum curuum,quo onera geſtari ſolent.

* AMPHIDAMAS,m.1.Buſiridis filius.

* AMPHIGENIA,f.1.oppidum Peloponneſi.

* AMPHIMACRVS,m.1.& Amphimacer.p.c.ἀμφίμακρος,pes ex trib. ſyllabis conſtans,prima,& vltima longis,media correpta,vt Palli di.Sic dictus,quod vtraque parte longam habeat ſyllabam.ἀμφί, enim vtrinque ſonat,& μακρὸς,longum.Eſt autem contrarius am phibracho.

AMPHIMALLA,n.2.ἀμφιμαλλα,וְסָדִין ſadin אַדֶּרֶת addereth ſchar, tunicę ſapinæ,ex vtraque parte pilos habentes, quæ & Gaulapia dicebā tur.Plin.lib.8.c.48.

* AMPHIMEDON,m.3.vir a Perſeo occiſus.Ouid.5.Met.

* AMPHINOME,nymphæ nomen.

AMPHION,p.p.m.3.ἀμφίων,Iouis & Antiopes,vel ſecundū aliquos, Mercurij filius,a quo accepta lyra adeo ſuauiter canebat,vt ſaxa ad ſtruēdos muros Thebanos traxiſſe dicatur.Hor.dictus & Am phion Thebane conditor vrbis,Saxa mouere ſono teſtudinis. Qui

ideo fictum,quia eloqui ſtraminè hómines rudes,& inculti ſmo
nibus ad obſequij ciuilis pallexit diſciplinam. De Amphione lib. j.
Apollonius Rhodius in Argon. Hinc Amphionius,a,um.

AMPHIPOLIS,ſ.f.ἀμφίπολις,ciuitas in ea parte,qua Thraciam Ma-
cedonia contingit,dicta quod eam Strymon amnis circumfluat.

AMPHIPPI,m.i.ἀμφίππους,milites,qui duobus equis in bello vtuntur.
& ex ſello in recentem trafiliunt. Liu. lib. 2. Bel. Pun. Deſultores
uocat,& equi ipſi deſultorij appellantur.

AMPHIRRHOS,ſ.f.i.nympha,ab vndecunque fluendo. ἀμφίῤῥους.

AMPHISBÆNA,ſ.f.i.ſiue(vt aliis placet) Amphiſibæna,ἀμφισβαίνα,
ſerpens eſt in Libyæ deſertis,duo habens capita,vnde & circula-
tus trahibus creditur incedere. Luc. lib. 9.

AMPHISSA,ſ.f.i.ἀμφισσα,vrbs Locrorum,qui Ozolæ dicuntur,ita ap-
pellata,teſte Stephano,quod vndiq. montibus cingatur. Luc. li. 3.
Phocicas Amphiſſæ ramos,ſcopuloſaq. Cyrrha. Hinc Amphiſſęi,
qui Delphicum templum diripuerunt,apud Demoſthenem in o-
ratione pro Cteſiphonte.

AMPHISTRATUS,ti.m.2.(ſecundi) nomen,apud Plin. l. 36. c. 5.

AMPHITANE,ἀμφιτάνης,gęma,quæ alio nomine dicitur Chryſocol-
la. Inuenitur in ea India parte,in qua formicæ eruunt aurum,co-
lore auri,figura quadrata. Plin. lib. 37. c. 10.

AMPHITAPA,ἀμφίτατοι,אדרנים aldereth ſchar. Athenęus veſtis
genus vtrinque villos habens. Varro; Dormire ſub Amphitapa be
ne molli. Lucilius; Plumaq; atque amphitapæ, & ſi quid aliud deli
ciarum,pro eodem etiam legimus Amphimallon.

AMPHITHALAMUS,m.i.cubilis genus,quaſi duplex thalamus. Vitr. l.
6. cap. 9.

AMPHITHEATRICA,ſ.f.i.charta,dicta a loco confectura,cui quartus
locus tribuitur a Plin. lib. 13. c. 12.

AMPHITHEATRALIS,le,o.3.adiect. ad amphitheatrum pertinens,vt
Ludi amphitheatrales; Ampitheatrale ſpectaculum. Pl. li. 11. c. 24.

AMPHITHEATRUM,n.2.[Amphitheatro. Germanic. Ein rund hauſſ de
ſchawſpielen,]ἀμφιθέατρον,ædificiũ etiã rotũdum,veluti ex duo-
bus theatris(quæ hemicyclia figura erant) compoſitum. Maria. li. 1.

AMPHITHETUM,n.2.ἀμφίθετον,poculi genus eſt,qd vtrinq; ex parte
ſtare poteſt. Conſtat autem magnum fuiſſe poculum,quo vti ſole-
bant cum ſtrenuè potare volebãt,vñ mãſit prouerbiũ,Ex Amphi-
theto bibiſti,cũ aliquẽ ad ebrietatẽ vſq. bibiſſe volumus indicare.

AMPHITOS,ſ.f.i.nympha,ab ἀμφί,circum,& θέω,curro.

AMPHITRITE,tes,p.pũ.f.i.ἀμφιτρίτη,Oceani,& Doridos filia,q̃ fingi
tur a poetis eſſe vxor Neptuni, & per metonymiam ponitur pro
mari. Nomen dedũctum eſt ab ἀμφιτρίβειν,hoc eſt,à circũterẽdo
quod mare terram vndique terat,& lancinet. Ouid. Met. 1.

AMPHITRIO,m.3.ἀμφιτρύων,princeps Thebanus Alcei filius,& Alo
menæ,Herculis patris,coniunx,a τρύζω,gęmo, vel τρύχω,vexo.
Pla. in Amphitruo ſcribit, quia uetuſtiſſimi Romani peregrinas
literas non admittebant,vnde & Phryges dicebãt,quos nos Phry
ges,& Sullam,quem nos Syllam. Hinc Amphitryonides patronymicum,& per epenthęſim Amphitryoniades,quo poetæ vtuntur
pro Hercule Amphitryonis re vera filio,q̃is ob rerũ geſtarũ ma-
gnitudinẽ nonnulli originem eius ad Iouem retulerint. Vir. & alii.

AMPHORA,p.c.f.i.[Anfora בד chaadh. Germ. Ein Krug,oder Kãn
ten mit zweyen oeren,ein weingeſchir.ἀμφορεύς]vaſis fictilis ge-
nus,duas habens anſas,vnde & nomen accepit,q̃ ſ. anſis vtrinque
apprehenſis ferretur. Hor. in arte. Amphora cœpit Inſtitui,curen
te rota cur vrceus exit? Erat aũt hoc vaſis genus vino aſſeruãdo in
primis accommodatum. Erat præterea Amphora menſuræ genus:
capiens congios octo,hoc eſt 48. ſextarios: alio nomine quadrantal
dicebatur,a menſuræ eius figura,q̃ omni ex parte pedem habebat
quadratũ. Cice. p Fonteio: Tituriũ quaternos denarios in ſingulas
vini amphoras portorii nomine exegiſſe. Idem in Verrem. Hinc
Amphoralis,le,quod eſt vnius amphoræ capax. Pl. 37. c. 2.

AMPHRYSUS,p.p.m.2.ἀμφρυσός,καὶ ἄμβρυσος,Stephano fluuius Theſ
ſaliæ,iuxta quem armenta regis Admeti Apollo pauiſſe traditur.
Luc. li. 6. Irrigat Amphryſus famulantis paſcua Phœbi. Hinc Am
phryſius,a,um. Virg. 6. Æn. Amphryſia uates. Item Amphryſiacus,
a,um. Papinius; Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi. Eſt
& nomen duarum vrbium. Vnde Ambryſius.

AMPLE,[amplenare,בוד berob,Germ. Herrlich,groſslich.]ἀθρόως,
adiuer. copioſè,magnificè. Cicer. 2 de Fin. Hæc ſatis amplè,ſatis ho
neſtè dici putas. Ampliſſimè,vt Ampliſſimè gerere honores,hoc
eſt,cum ſumma dignitate[Cum grande honore.]Cic. 4. Verr. Ampli
ter,aduerbium,pro Amplè,dixit.

AMPLECTOR,eris,d.3.Amplexus: Amplexa. circũplico,cõplector,cir
cumnecto,circũplico.[Abbracciare,חבק chabak. G. Vmbfahẽ,
umbfaſſẽ,vmbgreiffen. G. Ambraſſer. H. Abbraſar.]περιβάλλω. Pl.
in Ciſt. Anus ei Amplexa eſt genua. Numerator à Priſ. inter com
munia. Lucilius paſſiuè dixit: Ego nõ finam me amplectier,Ponit
& amplecti pro amare[Amare.]Cic. ep. Fam. 6. Amplector tamẽ
animum. Amplexor frequentatiuum. Luc. Amplexetur qui velit.

AMPLEXUS,us,ui,nomen,ipſe amplectendi actus. Cic. 1. de diu. Puer
um dormientem circumplicatum ſerpentis amplexu.

P.M. Ampliatio,& comperendinatio,differunt omnino inter ſe,nec

tñ in duo planè differant,ſatis conſtat,quæ de re recitabimus pri-
mum Pediani uerba; deinde,quid ſentiamus ipſi,exponemus. Pe
dianus igitur ſic: Ante legem Glauciæ de comperendinatione,ante
ſtatim ſnia dicebatur,ſi abſtinendus eſſet reus; aut amplius pronũ- A
tiabatur,ſi videretur eſſe damnandus,cum diciſſent iudices: Non
liquet,hoc eſt,obſcura cauſſa eſt. itaq. ea pars,interpoſita dilatione A
dicebatur ampliatio,in cuius peroratione videbatur obſcuritas:
comperendinatio verò vtriuſq. partis recitatio eſt,& infra ſubiun
git hæc: Alii ſic,Inter comperẽdinationem,& ampliationem hoc
intereſt,quod comperendinatio ex vna tantum parte reddebatur,
cum cauſſam iudex nõ intelligeret,& omnino ſi videbatur iudici
bus bona cauſſa,abſoluebant reum: ſi mala,non ſtatim condem-
nabant,ſed hac excuſatione parcebant,nã cũ condẽnandi nota eſ-
ſet C. littera,abſoluendi A. ampliandi ſignum N. L. dabant: quo ſi
gnificabãt,nõ liquere: vñ ampliatio naſcebatur,quibus verbis pri
mum illud intelligitur,in ampliatione aut accuſatorem ſolũm,aut
defenſorem iterum cauſſam egiſſe: deinde etiam hoc conſtat,eſſe
amplius,pronunciatum,non cũ ambigeretur,abſoluendo aut con
demnandus eſſet reus,ſed cum ita diſſicile pateret culpa,ut condẽ
nandus omnino videretur,in qua tamen,vt quaſi ad excuſandum
dilationem,ſpeciem aliquam dubitationis præſeferent,ampliãdi
ſignum in tabellis dabãt N. L. turnq. iterum dicebat is,vel pro reo,
vel contra reum,qui quod propoſuerat,argumentis nõ ſatis pro-
baſſe videretur. Quod ad primũ attinet,etſi Pediano,ſicuti debeo,
tribuo plurimum,quæro tñ,verè ne ſcripſerit,an ſecus: venit enim
in mentem ſuſpicari,ne quemadmodum in comperendinatione,
ſic in ampliatione ab vtraq; parte iterum acta cauſſa ſit. Liu. n. li.
xliij. cauſſam de repetundis ex ampliatione vtrinq; ait eſſe actam:
idem ex iis verbis poſſim conijcere,quæ ſint apud Cic. li. 1. in Ver
rem: Quid ergo tũc in altera actione Cn. Dolabellæ ſpiritus,quid
huius lachrimas,& concurſationes proferam? uocat alterã actio-
nem poſt ampliationem, quæ d verbũ ſpectare potius vtramque
partem,quam alterutram videtur, & Aſconius ipſe, non dubito,
quin idẽ ſenſerit; ſubiungit enim hæc in ſuo Commentario: Hinc
apparet,etiam in ampliatione ſic alteram dici quemadmodum in
comperendinatione. De illo altero,cum dixit,ampliationem fuiſ-
ſe non in cauſſa dubia,ſed in manifeſta rei culpa,non ad cauſſam
melius cognoſcendam, ſed ad damnationem differendam,planè
non aſſentior: nec tamen audeo diſſentire,libenter enim exiſtima
uerim,amplius eſſe pronunciarũ,cum obſcura cauſſa eſſet,nec de
abſolutione,aut condẽnatione ſatis liqueret; propterea q. amplius
requiri ad cauſſam demonſtrandã videretur: nam ſi ampliatio fu
turæ damnationis eſſet ſignum, quorſum cũ de Philodamo eſſet
amplius pronunciatum,tantopere Dolabella & Verres contendiſ
ſent,vt condemnaretur? nam opera ſuperuacanea fuiſſet,contẽde
runt aũt,quia videbant poſſe fieri,vt abſolueretur. Quid Pedia-
nus ipſe,nonne contra ſuam ſententiam loquitur? quaſi enim oblitus
ea,quæ ante de ampliatione dixerat, hoc in loco ait; Mos veterũ
hic fuerat,vt,ſi abſoluendus quis eſſet, ſtatim abſolueretur; ſi dã-
nandus,ſtatim damnaretur,ſi cauſſa nõ eſſet idonea ad damnatio
nem,abſoluirtñ poſſet, amplius pronũtiaretur. Sed fortaſſe Pedia-
nus excuſari poterit, ſi tempora diſtinguantur hoc modo, vt ante
legem Glauciæ ampliatio fuerit dilatæ cõdemnationis iudicium,
poſt legem vero Glauciæ,obſcuritatis,nec ſatis exploratæ ſentẽtiæ
vtrũq; ſanè,duo Ciceronis loca ſi quis attenderit,videntur oſten-
dere; primum,in iudicio Philodami,de quo proximè dictum eſt,
ibi enim dubium fuiſſe poſt damnationem euẽtum iudicij, planè
conſtat. Deinde,cũ ea dixit in eodem libro; Verũ vt opinor, Glau
cias primus tulit,vt cõperendinaretur reus,antea vel iudicari pri
mo poterat,vel amplius pronunciari; vtrũ igitur putas legẽ mol
liorem; opinor illam veterem,qua vel citò abſolui,vel tardè cõ-
demnari licebat. nã hoc,Tardè condemnari,ad illud, quod proxi
mè dixerat,refertur,amplius pronũciari,vt ampliatio nihil aliud
quã tardam condemnationem ſignificare uideatur. Differt etiam
in hoc à comperendinatione ampliatio,quod ampliatio tãtùm à
iudicum arbitrio,ac voluntate pendet; cõperendinatio verò eſt il
la quidem in iudicibus poſita,ſed petẽte vel accuſatore,vel defen
ſore: nã niſi alteruter,aut vterque petiiſſet,nihil iudices de com-
perendinando eo cogitaſſent, nõ potuiſſe aũt comperẽdinationẽ
inuitis iudicibus omitti, Pedianus docet,cum ait,ideo teſtib. vſum
eſſe Ciceronem,vt,ſi poſſet,comperendinationem tolleret; ſpera
bat enim Cicero,cauſſa per teſtes patefacta,iudicibuſque proba-
ta,futurũ,vt de tollenda cõperendinatione à iudicib. impetraret.
Ergo tum in iudicib. tum in accuſatore ac defenſore ſitum fuiſſe
comperẽdinandi itu,,verè dixi. Differebant etiam origine amplia
tio,& comperendinatio, nam vetuſtiorem fuiſſe ampliationem,
verba Ciceronis de lege Glauciæ demõſtrant,& P. Licinio,C. Caſ
ſio Coss. hoc eſt,multis ante primam de repetundis legem annis,
quam à L. Piſone latam diximus; ampliatos reos in iudicio repetũ
darum, apud Liuium li. xliij, animaduertimus. Ex libro noſtro de
legibus.

AMPLIFICATIO,onis,f.3.Accreſcimento,מרבה marbeh. G. Mehrung,
Groſſmachung[augumentatio,αὔξησις,Cic. 1. Off. Nec vero ampli
ficatio

ficatio rei familiaris, nemini nocens, vituperãda est. Apud Rhetores amplificatio (definiente Cic. in Par.) est grauior quædam affirmatio, quæ motu animorum conciliat in dicendo fidem.

AMPLIFICATOR, m. 3. verbale, qui rem aliquam, aut personam ampliorem reddit. Idem. 3. Tus. Pythagoras rerum amplificator fuit.

AMPLIFICO, as, a. 1 augeo, amplũ facio, dilato, multiplico, verbis pariam rem magnã facio, verbis maius, & acerbius facio, collocupleto, [*Amplificare,* הרבית hirbah הרחיב hirchib. Ger. Grossmachen Erweiteren. *a'υξω.* Cic. 2. de N. Deo. Eamq. facultatem amplificauit Academia. Idem pro domo sua.

AMPLIO, phas, a, 1. augeo, protraho, dilato. comperendino, amplius pronuncio, rem profero [*Ampliare,* הרחיב hirchib הרבה hirbah. Germa. Vereitern, Grossmachen, *Gal. Amplier, accroistre, augmenter. Hisp. Ensanchar, o estender*] μεγεθύνω, vt Ampliare ætatis spatiũ, Ampliare vites. Pertinet ẽt hæc vox ad iudicia, ut cũ reus ampliari dicitur quod tum fiebat, cum causa iudicibus nõ satis erat probata. Ad Her. li. 4. Nam quid fuit iudices, quare in sententijs ferẽdis dubitaueritis aut iustum hominẽ nefarium ampliaueritis? Liu. l. 4. ab vrb. cond. scribit, Postumã virginem Vestalẽ ampliatã, deinde absolutam, hoc est, per ampliationem in secundam actionẽ interposita dilatione protractã, vt. s. bis causam dicere posset. Romani. n. iudicia hoc modo petagebãt, nã aut statim sñia dicebatur à iudicibus, si absoluendus esset reus; aut amplius pronuntiabatur, si cã obscurior esset, & tunc duab. hisce litteris, N. L. iudices significabant sibi non liquere quid esset statuendum, causamq. denuo esse dicẽdã: hinc Ampliatio nascebatur, quę appellata videtur, quasi amplius dicendi pronũciatio, quia qui ampliabatur, interposita dilatione, rursus ad agendã causam redibat. De hac ampliatione intelligit Cic. 3. in Verrem sectione, cum ait, Et si lex ampliandi faciat potestatem, tamen isti sibi turpe existiment nõ primo iudicare. Vide Pedianum, & voce Ampliatio.

AMPLITVDO. f. 3. *ampitϋde.* בוד rob. G. Grosse, herrligkeit, grossmechtigkeit.] *ἀξίωμα,* & *a'ξιοπρέπεια.* Cic. ad Lẽtulũ, Amplitudo corporis. Pl. in epist. Meatus animæ, propter amplitudinem corporis illi grauior erat.

AMPLIVAGVS, a, um. p. c. o. 1. 2. q. in amplum vagatur. auctor ad Her.

AMPLIVS. *Plϋ.* עוד iother. עוד hod. G. Mehr, weiter. *Gal. Plus largement, d'auantage. Hisp. Mas.* μᾶλλον, aduer. significat Plus. Et quando quę iungitur ablatiuo. Cæsar. Com. 7. Vt non amplius quattuor digitis ex terra eminerent. Qñq; accusatiuo. Vir. 1. Aen. noctem nõ amplius vnam Falle dolo. Qnq; nominatiuo Cæsar. Comm. 5. Amplius octingentæ Ponitur ẽt pro, præterea [*Dipor*] sine casu. Ci. de Arusp. resp. Amplius ad eius laudem. minuendã facere potuisset.

AMPLVS, a, um, o. 1. 2. [*Ampio, spatioso;* רחב rab רחב rachab. G. weit, breit, gross. *Gal. Ample. spacieux. Hisp. Ancho,* πλατὺς, & latè patet. Virg. 1. Aen. Vocéq. per ampla volutant Atria. Est item Amplus dignitate multa præditus [*Honoratissime,*] Ci. pro sex. Roscio. Is mihi videtur Amplissimus, qui sua virtute in altiorẽ locum peruenit.

AMPVLLA, f. 1. [*Ampolla:* נאד ṭappachath. Germ. Ein Oelgutteren non glas, Ein Krug, Ein geschirr das ein weitẽ bauch hatt. *G. Fiol, bouteille, Hisp. Ampolla o redoma de vidro*] geminо ll, ἀλάβαστος, vasis genus ex vitro, aut alia materia, ad fernandũ oleũ in balneis, Itẽ in mensa ad aquã, vel potionẽ, aliosq; vsus accommodatum. Ci. li. 4. de Fimb. Si ad illam vitã, quæ cũ virtute degatur, ampulla accedat. Erat aũt hoc vasis genus turgidum, velut vẽtre innato. Vnde per translationem Horatius, Proijcit Ampullas, & sesquipedalia verba, pro eo, q̃ est, verba turgentia, & sufflata abijcit. Vtebantur etiam Romani Ampulla ad hauriendas potiones. Suet. in Domit. Modicam in Ampulla potiunculam daret. Est etiam Ampulla, tumor inflatus, quem, & Bullam vocamus.

AMPVLLARIVS, rij, m. 2. substantiuũ, artifex Ampullarũ. Plau. Rud. Quiuis dicat Ampullarius optimũ esse opere faciundo coriũ. Ampullarius, a, um, adiect. ut Ampullariæ unctiones. Pla. Sti. Manicas ampullarias. Ampullaceus, a, um, q̃ ex Ampulla est, ut Frustum ampullaceum. Pla. in Menæch. Vocare mulierem Ampullaceam.

AMPVLLOR, aris, a. 1. [*Insuperbire, gonfiare,* נאה ghaah. Ger. Aufblasen, oder stoltz sein.] ab Ampulla, pro superbio, turgeo: Suet. in Dom. & Hor. 1. epist. Tragica desuit, & Ampullatur in arte.

AMPVLLACEA pyra, quę ab Ampullæ forma nomen habent. Pli. lib. 15. cap. 15.

AMPVTATIO, nis, f. 3. Cic. de Senect. Sarmentorum Amputatio.

AMPVTO, tas, p. c. a. 1. *Potare.* זמר zamar. Ge. Abhawen, beschneiden *Gal. rongner, coupper a l'entour. Hi. Cortar endorredor*] *a'ποκόπτω,* circumputo, abscindo, seu aufero. Cic. 5. de Fin. Quę sit ars agricolarum, quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat.

AMPYCVS, m. 2. Mopsi auguris pater. Vñ Amphycides. Ou. 12. Met.

AMSANCTVS, m. 1. locus est in medio Italiæ apud Hirpinos, sulphureas habens aquas, quæ quod undique siluis, angustijsque clausæ sint, tam pestilentem emittunt odorem, vt propius accedẽtes enecẽtur. Hinc factus est locus fabulę; In Amsancti vallibus inferorũ spiraculum esse. Cic. 1. de Diuina. Mortifera quædam pars est, ut Amsancti in Hirpinis, & in Asia. Plutonia, quæ uidimus. Virg. 7. Aen. Est locus Italię in medio sub montibus altis Nobilis, & fama

multis memoratus in oris Amsancti uallis.

AMVLA, p. c. f. *a'μφιφορεύς,* genus vasculi ad ignem gestandum, quod religionis, & expiationum animorum gratia gestabatur, dictũ quasi framola, ab amoliendis periculis, diminutiuum, Amũlula.

AMVLETVM, p. p. n. 2. *a'λεξίφαρμακον,* omnẽ genus remedij aduersus cuncta mala medicamenta, præsertim cõtra venẽficia. Pli. Infantibus alligatur succinum. Amuleti ratione, formam vasculi habens.

AMVLIVS, ri, 2. *a'μύλιος,* Procę filius; & Numitoris frater, qui regnũ fratri abstulit, lucq. oẽm eius stirpẽ virilẽ necauit. Fratris quoq. filiæ Rheæ Siluię, per speciem honoris, cum Vestalem eam legisset, perpetua virginitate spem partus ademit. Liu. 1. ab urbe?

AMVRCA, f. 1. [*Fece d'oglio,* שמרים pesoleth. G. Oelentsen, oder Oelpfen. *Gal. Lie d'huile, Hi. Alpechem de Zeyte,* ἀμύργη, sordes olei, quæ præcedunt, nam quæ sequuntur, fæces uocantur. Virg. Geor. 1. Nigra perfundere amurca. Hinc examurcatus, sordib. purgatus.

AMVRCARIA, n. 2. dolia, in quæ amurca infunditur. Cato de re rust. cap. 10.

AMVSSIS, f. 3. [*Archipẽdolo.*] אנאקה anaqh. Apeles. G. Ein richtschnur, ein richtscheit, welche die zimmerleuth brauchen. *Gal. La cordenne ou la ligne des charpentiers, esquerre. Hisp. Hilo de almagre que vsan los carpinteros.*] κανών, est duplex ff. fabrorum & lapicidarũ regula, qua ad dirigenda ligna, saxaq. vtuntur. Sed latè pro ol ordine ponitur. Vnde Amussim aduerbiũ. & compositũ Adamussim, pro pfectè. Var. li. 2. de re rust. Numerus non est adamussim. vt cũ dicim⁹, Iudiciũ adamussim factũ, aud. G. Hic amussitata, adamussim facta. Pla. in Mil. Amussitam indolem. Nonius: A

AMVSIVM, n. 2. ventis discernẽdis excogitatum organum, ut ait Cel. Vitr. li. 1. c. 6. Locus ita expolietur, vt amusium desideretur.

† AMVSVS, p. p. *a'μουσος.* Indoctũ. Ger. Vngelehrt. Indoctus & inelegans, hoc est, a Musis alienus. Antiquitus enim nihil eruditum habebatur sine Musica. Vitru. li. 1. c. 1. Nec musicus, ut Aristoxenus, sed non amusus.]

AMYCLÆ, *a'μύκλαι,* pluraliter, nomẽ est urbis Laconicę, Tyndari regia, in qua nati sunt Castor, & Pollux. Alia est in Italia inter Tarracinam, & Fundos in paludibus, a Laconibus cõdita, iuxta Sermũ cuius ciues cum Pythagoricam sectam sequerentur, & abstinerẽt à cęde animalium, vt nec uicinæ paludis serpentes interimerẽt, ab illis deleti sunt. Alij non a serpentibus, sed hostium repentino aduentu hãc urbem deletam prodiderunt: nam cum aliquoties falso nunciatus esset aduẽtus hostium, postea cautum est, ne quis amplius nunciaret. Inde ex improuiso captæ sunt Amyclæ. Hinc prouerbium, Loqui volo, nam scio Amyclas tacẽdo perisse. Hinc Virgil. tacitæ Amyclæ dictæ sunt.

AMYCLÆVS, a, um, o. 1. 2. *a'μυκλαῖος.*

AMYCVS, m. 2. *a'μυκος,* Neptuni, & Melies nymphæ filius, Bebrycionum rex, qui aduenas in Bebrycium nemus ad cæstuum certamen prouocabat, & insidijs circumuentos ibidem interficiebat. Cum itaq; Argonautæ in Bebrycium uenissent, Pollux ab eodem ad certamen prouocatus, cognitis insidijs, socios conuocauit, & ab ijs ad iutus Amycum interfecit. Vir. 5. Aen.

AMYDON, p. c. f. 3. *a'μυδών.* ciuitas Peoniæ, quæ auxilia misit Troianis. Iuue. Saty. 3. Hic alta Sicyone; ast hic Amydone relicta.

AMYGDALA, læ, p. c. [*Mandola,* שקד schekedh. G. Mandelnuss, Mandelkern. *Gal. Amende. Hisp. Almendra.* *a'μυγδα'λη,* nux Græca, quæ & Thasia dicitur. Amygdalum, etiam neutro genere dicitur, pro fructu. Palladius: Græci asserunt, nasci amygdala scripta.

AMYGDALA, f. 1. [*Mandorlo*] שקד schaked. Germa. Ein mãdelbaum *a'μυγδα'λη,* arbor Amygdala ferens. Col. lib. 3. Amygdala, si parũ ferax erit. Hinc Amygdalinus, na, nũ, p. c. Serenus: Fertur Amygdalinę succus nucis esse bibendus.

AMYGDALITES, f. 3. *a'μυγδαλοειδὴς.* Dios. herba est è genere tithymali, à similitudine foliorũ Amygdali, quæ & Corymbites dicitur, & Platyphyllos, a latitudine foliorum. Pl. li. 26. c. 8.

AMYLON, n. 2. *a'μυλον,* placẽtę genus, quod ex tritico fiebat, aut siligine sæpius elota, ita dictum, quod sine mola fieret. Macerabatur. n. sæpius quotidie triticũ, aut siligo, donec ita mollesceret, ut cremor exprimi posset, qui deinde in sole siccabatur. A vulgo Sephasiariorum vnica littera immutata, Amydon vocatur. Ratione conficiẽdi Amyli vide apud Plin. lib. 18. c. 7. & apud Cat. de re rust. c. 87.

AMYMONE. vna ex quinquaginta filiabus Danai. Strab. libr. 8. Et fons iuxta Lernam. Plin.

*AMYNTAS, m. 1. pater Philippi, Macedonum regis.

AMYSTIS, f. 3. *a'μυστις,* strenuæ potationis genus erat apud Thracas, cũ potus ingurgitabatur, vt virũ in doliũ infunditur, neq. spiritu reciprocato, neq. ore cõtracto. Vnde *a'μυστίζειν,* Græci dicũt, pro ingurgitare, & sine respiratione affatim bibere. Hor. li. 1. Car. Bassũ Threicia vincat amystyde. Alij Amystidem pocula speciem interpretãtur, quo Thraces utebãtur, quoties *ἀμύστι καὶ ἀπνευστί.* hoc est, citra labiorũ contractionem, & spiritus reciprocationem potare volebant.

AMYTHAONIA, f. 1 *ἀμυθαονία,* Elidis pars est, teste Stephano, ita dicta ab Amythaone Crethei filio.

*AMYTHAON, m. 3. Melampodis insignis auguris, & medici pater.

Virg.

Virg.3.Geor.
*Amylon,Cariæ oppidum.Pli.lib.5.c.29.

A N T E N

Anà.adverbium interrogãdi,& pro nunquid ponitur[*Dimmi?*] Cic.An vero Romulus ille,aut paſtores,aut conuenas congregaſſe videntur?Sed aliquãdo tranſit in vim Coniunctionis,vt.[Se.]cum ſermo dubitatiuus eſt,& tunc fere ſubiunctiuo iungitur, vt Neſcio an poſſet viuere.

Anas.f.1.ſiue vt apud Melã legitur[Anas]ἀνάς,Prolomæo fluuij nomen eſt apud Hiſpanos,qui Bœticam,hoc eſt,Granatam à Luſitania,quam hodie vocant Portugalliam, diuidit.Plin.li.3.c.1.& 22. Vulgo Guadiana.

Anabathra,n.2.ἀναβάθρα,ſcalæ, pulpita,gradus ſuperiores ſcanſiles.Iuu.Sat.7.Conducto pendent Anabathra tigillo.

*Anabis,f.3.oppidum Hiſpaniæ.

†Anabolagivm,vel Anaboladium.Sindonis genus eſt,quo humeri operiuntur,ſic dictum ἀπὸ τῦ ἀναβάλλομαι,quod Induo ſignificat.Solebant enim mulieres in negligentiori cultu hoc ornamento pectus & humeros protegere, & cum viſum eſſet reijcere.]

Anacardivm,n.4.ἀνακάρδιον,arbor Indis familiaris,fructu auiculæ corculo non diſſimili,unde nomen putant inditum,rubente intus cruore,quo veluti ſanguine ſcatet.Ruel.lib.1.c.37.

†Anacephalaeosis.p.p.ἀνακεφαλαίωσις. Sic vocant Oratores figuram,cum ea,quæ ſparſim & fuſius dicta ſunt, paucis repetuntur.Quintil.lib.6.c.1. Vulgus barbarè vocat Recapitulationem.]

*Anace,oppidum Achaiæ.

Anacharsis,m.3. ἀνάχαρσις, philoſophus ex Scytharum genere, ſapientiæ admirandæ,vt ſcribit Ci.li.5.Tuſ.qui ſtudio cognoſcẽdi tutus,& mores Græcorũ,in Græciã ſe contulit, eodẽ tpe quo ſeptẽ Sapientes florebant.Hic leges aranearũ telis, quã ſimillimas eſſe dicebat,q̃ muſcas quidẽ,& cætera eius generis infirmiora animalia irretirent,à fortioribꝫ aũt perrumperentur. De genere mortis eius tradit Laertius,à fratre ſuo,Scytharum rege, interemptũ eſſe.

Anachites,m.3.ἀνάχιτης,gẽma oium pretioſiſſima,quẽ Adamantẽ vocamus,dicta q̃ vanos motus, animiq. lymphationes credatur abigere,& aduerſus venena habere vim antidoti.Plin.lib.vlt.c.4.

†Anachoresis,p.p.ἀναχώρησις.Eremus,ſeceſſus:unde monachi eremum incolentes,& quicunq. procul ab hominibus ſeceſſerint.Ἀναχωρῆται. Anachoretæ uocantur.Caſſian.]

Anaclinterivm,n.2[*Letticciolo,materazzo*,מטה miſchchab.Germa.Ein gutſchen,ein ruhbettlin,lotterbett.*Ga. Lict de matlas pour ſe repoſer ſour iour.Hiſ.Lugar para dormir.*]ἀνακλιντήριον,lectꝰ,vbi quieſcimus interdiu;apud Lampridium in Heliogabalo,Accubita. A quibuſdam Stibadia dicuntur.Spart.in Antonio Commodo;Lectum eminentibus quattuor Anaclinterijs fecerat.

Anacreon,m.3.ἀνακρέων, poeta Lyricus, a quo metra Anacreontica dicta.Ortus ex Teo Ioniæ ciuitate.Amauit puerum formoſiſſimũ, nomine Batyllum.Horat. Non aliter Samio dicunt arſiſſe Batyllo Anacreonta Teium.Periit acino vuæ paſſæ ſtrangulatus, vt tradit Plin.7.c.7.

Anacroion,ἀνακρούων, herba eſt', quæ notioribus nominibus ξιφιον Græcis,& Latinis gladiolus appellatur.Dioſcor.lib.4.

Anactoria.f.1.ἀνακτόρια. Stephano oppidum Acarnaniæ,ad ſinũ Ambraciũ.Pl.lib.4.c.1.Eſt item Ioniæ urbs in minore Aſia, poſtea Miletus appellata,vt teſtatur idem lib.5.c.29.

Anadema,n.3.ἀνάδημα,corona,aut ſimile captis ornamentũ. Luc. lib.4.Et bene parta patrum fiunt Anademata mitræ.

Anaea,f.1.ἀναία,Steph.vrbs Cariæ cõtra Samũ,à qua fiunt gẽtilia Anaeus,ἀναῖος;& Anaites ἀναΐτης.Hinc ortus Menela* Anęus,Peripateticæ familiæ Philoſophus,& hiſtoriarum ſcriptor egregius.

Anadiplosis,ἀνάδιπλωσις,figura,i.reduplicatio.

Anadyomene,i.emergens, quo nomine dictum eſt Apellis opus, quod Venerem haberet mari emergentem. Plin.

Anaetia,f.1.ἀναιτία,oppidum maioris Armeniæ.Plin.lib.5.c.24.

Anagallis,f.ἀναγαλλίς. herba,quam Morgelinam, vel Gallinæ morſum vulgo uocant,ſi Ruellio credimus.Duæ eius à Plinio traduntur ſpecies,floris colore diſtinctæ,mas florem habet phœniceum,fœmina cæruleum.

Anaglypha,p.c.n.2.[*Coſe di rilieuo*,מנוקד pitruach,ἀνάγλυφα.dicũ tur vaſa, aliaue opera, ſculpturis aſpera, quæ ſcilicet ita exculpta ſunt,vt in eis imagines eminueant.Anaglypta appellata Plin.li.33. c.11.Martia.libi.

Anagnia,f.1.ἀναγνία.Prol.ciuitas Hernicorum in Latio,vbi Antonius,ſorore Auguſti cõtempta,& Cleopatra in uxorem ducta monetam fieri iuſſit.Virg.lib.7.Quos diues Anagnia paſcit.

Anagnostes,[*Lettore*]ἀναγνώστης,lector.Cicero Att.lib.1.

Anagyris,f.3.ἀναγυρίς,herba eſt grauiſſimi odoris,q̃ ob id à ruſticis lignum putidum uocatur.Huius folia, virgaſq. ſi quis decerpſerit,ſpiritiſſimo odore manus ibuit,quo non niſi frequente lotione pót liberari.Hinc factus eſt locus prouerbio,vt qui ſibi obfutura commoueat,ἀναγυρίσειν.hinc eſt,Anagyrim mouere,dicat.

Anaitis,idis,f.3.ἀναΐτις,Deæ cuiuſdam nomen,quæ in Sacaſena armeniæ regione præcipuè colebatur.Sunt qui tradant,hanc feſta in memoriam victoriæ,quam Cyrus de Sacarum gente retulit, eſſe inſtituta,Stra.lib.11.

Analecta,n.2.[*Immondicie della tauola*,שחת ſchechatat ſchulchan.דרך path.Germ.Zuſammen raſchung,was von dem tiſch falt,ſo man zuſamen liſet und auffſchuttet.*Gal.Ce qui tombe ſous la table,miettes,Hiſ.Los relieues del mantarque ſobra*]ἀνάλεκτα purgamẽta cænarum,quæ manu colligi ſolent,& extra triclinium efferri.Marti.li.7.Colligere longa nec turpe putat dextra Analecta,ἀπὸ τοῦ ἀναλέγεσθαι,hoc eſt à colligendo,propterea quod manu colligerentur,non ſcopis euerrentur.

Analectes,ἀναλέκτης,dicitur,teſte Cœlio Rhod.lib. 13.c.31.qui multa lectione exercitatus,memoria eſt firmiſſima.ἀναλέγεσθαι,n. eſt memoria concipere,& firmiter tenere.Seneca.Suaſit illi Satellius Quadratus,vt Grammaticos haberet Analectas.

Analectides,ἀναλεκτίδες,dicuntur quibus à xylino lino,vel quatis materia,puellæ tãquam pulluillis conſtipant ſcapulas prominentes,vt uideri pleniores poſſint.Ouid.3. de arte Amau.Conueniunt tenues ſcapulis Analectides altis.

Analogia,f.1.*Proprietà,proportione conuenienza,ſimilitudine*,אנלוגיא miſchkal.Ger.Gleichformigkeit,geleicheit.*Gal.Proportion.cõuenance.Hiſ.Propriedad,conueniencia.*ἀναλογία,accentu in pen.proprietas,proportio,conuenientia,ſimilitudo.Ci.Quod Analogiam Stoici,nos appellemus conuenientiam,ſi placet. Quin.li.1.Analogia præcipuè, quam proximè ex Græco transferentes in Latinum proportionem vocauerunt.Vide Gellium lib.2.c.25.& lib.15.c.9.

Analogismvs,m.2.vocatur à dialecticis firmum argumenti genus quod à cauſſa ducitur propinqua:cui opponitur,epilogiſmus.

†Analphabetvs,p.p.ἀναλφάβητος,a Græcis dicitur,qui ne elementarias quidem literas nouit,quem Fulgentius Abecedarium vocat,lib.3.Mythol.]

†Analytica,orum.nomen eſt duorum librorum Ariſtotelis,quibus ille iudicandi,vel(vt alij loquuntur) argumenta reſoluendi partem exequitur. Nomen deductum a verbo ἀναλύω reſoluo. Hinc Analyſis,Reſolutio.]

Anantapodoton,ſchema,quo Græci frequẽtius vtuntur,quã Latini,cum oratio aliquo membro daſtinitur,

Anapaestvs,m.2.ἀνάπαιστος, pes ex duabus ſyllabis breuib. & tertia longa,ex ἀνά re,& παίω,ferio,eo quod repercutiat dactylũ ſono reciproco.A Græcis ἀνάπαιστος dicitur, quaſi dactylo contrarius.Cice.lib.2.Tuſc.Nõ adhibetur vlla ſine Anapæſtis pedib. exhortatio.

Anaphalis,f.3.ἀναφαλίς,herba eſt;quæ notiore nomine Gnaphalium,& a quibuſdam Centunculus appellatur.

*Anaphe.ἀνάφη,inſula vna Sporadum.Pli.lib.2.c.87.

Anaphora,p.c.f.1.ἀναφορά.ſeu Ephanaphora,ἐπαναφορά,figura,q̃ nos Relationem,ſeu Repetitionem dicere poſſumus,quæ fit,quoties in principio ſingulorum membrorum, aut verſuũ eadẽ pars orationis repetitur,hoc modo:Verres calumniatores apponebat. Verres de cauſſa cognoſcebat,Verres pronũtiabat.Virg.1.Aen.Nate meæ vires,mea magna potentia,ſolus.Nate patris ſummi.Anaphoræ etiam ſcanſiones,ſeu aſcenſiones ſignorum uocabãtur, ab Oriente circumactu mundi quotidiano factæ,ex inclinatione ęquinoctiorum,nunc maiores,nunc minores.Firmicus,

Anapis,p.p.in.3.ἄναπις.Siciliæ fluuius leniter decurrens,decem ſtadijs procul a Syracuſis in mare defluens.Ouid.5.Meram.

Anariacæ,m.1. Straboni, Anariaci Plin.ἀναρίακαι,Steph.populi ſunt ad mare Caſpium ad ortum incolentes: quorum oppidum Anariace commemoratur à Stephano.

Anarrhinon,ἀνάῤῥινον,quod & Antirrhinum,herba eſt anagallidi ſimilis,radice nulla aut perexigua, ſemine vitulinas nares imitante,vnde & nomen habet Plin.li.25.c.10.& Ruellius, li.3.c.131.

Anas,atis,p.gen.c.f.3.[*Anitra.*Ger.Ein ent.*Gal.Cane ou canart. Hiſp.Ande.vitra*]anus notiſſima ex genere amphibiorum, ita dicta ab aſſiduitate natandi. Mart.li.3. Tota tibi ponatur Anas. Eſt & Anas fluuius vlterioris Hiſ.Bæticam diuidens a Luſitania.De quo Pomp.Mela.li.2.Antiqui præterea Anatem vocabant anuum morbum,quo ſcilicet vetulæ laborabant. Feſt.

Anatinvs,na,num, p.p.o.1.2.νήττειος. Plaut. in Rudente: Vtinam fortuna anatina nunc vterer;ut,cum exiſſem ex aqua,arerẽ tamen.

Anasa,ἄνασα,oppidum Germaniæ,apud Pl.lib.4.c.48.

†Anastomosis,p.p.ἀναστόμωσις.apud Medicos vocatur apertio venarum qñ.f.venarum orificia plus ęquo aperiunt. Gal.4.Method.

*Anastrophe,eſt inuerſio.i.duorum verborum ordo præpoſterus: vt Italiam contra,pro contra Italiam.ἀναστροφή.

Anaticvla,f.1.νηττάριον.Cice.5.de Fi[illegible]ere anguicta[illegible]nacula re mẽbras,nare anaticulas,comibus[illegible]ci videmus boues.

Anatarivs,ia,um.[*Quello ch'è dell'anatra come le piume.*D. Das zu der enten gehort.] q. ex anate eſt,vt Anatariæ plumæ; ſiue qđ ad anates pertinet,vt Anataria aquila[illegible]anates venatur. Pli.li.10.c.3.

Anathema,n.3.deteſtatio,execratio.[*Scomunica.*חרם cherem.G. Ein fluch,ein verannung.]ἀνάθημα,Item donarium,quod dijs ſuſpéditur in columna,vel pariete templi,ἀπὸ τοῦ ἀνατίθεσθαι,hoc eſt, a ſeponendo,vel ſuſpendendo:[illegible]certè ab eo,quod nefas eſſet ea loca

loca mouere. Homines quoq; sacri, quorũm capita Deorum alicui dicata sunt, Anathemata appellantur. Vide Budæum in Çon. linguæ Græcæ. Inde Anathematizo, detestor, deuoueo.

ANATOCISMVS, m. 2. [*Vsura dell'usura.* G. Der wucher da mã zinss an leget, das die selbigẽ wider zinss tragẽ, zinss võ zinsen.] ἀνατοκισμός. est usuræ anniuersaria reuolutio, & quas vsuras usurarum uocant. Cic. ad Att. Centesimas me obseruaturum cum Anatocismo.

† ANATOME, p. c. ἀνατομή. Dissectio, vel Incisio, cum scilicet corpus humanum dissecatur, vt venæ, nerui, & cæteræ partes à Medicis conspici possint.]

ANAVROS, ἄναυρος, fluuius Thessaliæ, ex Pelio monte fluens, quasi absq. aura dictus. Lucr. lib. 6. Nec tenues uentes aspirat Anauros. De hoc fluuio, vel potius torrente, uide plura apud Apollon. Argonau. lib. 6.

ANAVSIS, apud Flaccum in Argon. procus est Medeæ. Alanorum, & Heniochorum rex, postea a Styro riuali interfectus.

* ANAX, viri proprium, qui fuit Cœli, ac Terræ filius. Cæl.

ANAXAGORAS, p. c. m. 1. ἀναξαγόρας, Clazomenius philosophus in physicis præcellens, non modo generis gloria, & diuitijs, verũ animi quoq; magnitudine clarissimus, quippe qui totũ patrimonium suis sponte reliquit, & cum ab eis negligentiæ simularetur: Quid ergo, inquit, nonne vos ista curatis? Mox abscedẽs, studio doctrinarum flagrans, cuidã ipsum ita compellanti; Nulla ne tibi patriæ cura est? dixit, Mihi verò patriæ cura, & quidem summa est; digitum in cælum intendens. Hic cum post diutinam peregrinationẽ in patriam redijsset, possessioneſq. desertas uidisset; Non essem, inquit, ego saluus, nisi istæ perijssent. Vide apud Laertium.

* ANAXANDRIDES comœdiarum scriptor, Rhodius. Suid.

ANAXARCHVS, m. 2. ἀναξάρχος. philosophus Abderita, sectator Democriti. Hic habuit inimicũ Nicocreontem Cypri tyrannũ, a quo comprehensus coniectusq. in pilam saxeã, ibiq. ferreis malleis cõtusus, adeo toleranter pertulit asperrimos illos cruciatus, vt verbũ illud memorabile cõduplicauerit; Tunde, tunde Anaxarchi follẽ Anaxarchum enim non tundis. Ad ultimum, amputationẽ linguæ minitante tyranno, proprijs dentibus abscissam linguam in os ita patulum dicitur expuisse. Vide Laertium.

ANAXARETE, puella Cypria. Ouid. 14. Metam.

ANAXILAS, poeta comicus. Suid.

ANAXIMANDER, m. 2. ἀναξίμανδρος. Milesius philosophus, Thaletis auditor, primus terræ, maris q; circuitus descripsit, & sphæram insuper construxit, vt ait Laertius.

ANAXIMENES, m. 3. ἀναξιμένης, philosophus fuit Milesius, Eurystrati filius, Anaximandri discipulus, successorque, qui eo die obijt, quo Sardeis a Cyro captæ sunt. Hic principium rerũ aera opinatus est, quem genere infinitum, qualitatibus finitum aiebat, cuius condensatione, ac rarefactione cuncta gigni putauit. Solem, Lunam, cæteraſque stellas a terra ortum habere.

* ANAXO, Ancæi filia.

ANAXYRIS, ἀναξυρίς, herba est notissima, quam & Oxalidẽ Græci, & Latini Rumicem appellant.

ANAZARBA. ἀνάζαρβα. Stephano, oppidum est Ciliciæ, Dioscoridis illustrissimi medici patria.

ANCAESA. n. 2. [*Vasi intagliati*] dicta sunt ab antiquis vasa, quæ cælata uocamus, quod circumcidendo talia fiant. Ipsum quoq. Celare verbum ab eadem caussa dictum est, d, cum l, permutata. Festus.

* ANCÆVS, Samiorum rex, ἀγκαῖος.

ANCEPS, ipitis, o. 3. dubius, incertus, ambiguus [*Dubio, dubioso,* חלרי, ratlui, Ger. Zweifelhafftig. *Gal. Douteux, incertain. Hisp. Dudoso,* ἀμφίβολος, ANCEPS (inquit Festus) significare uidet, quod ex utraq. parte caput habet, ut secũris, bipennis: sed magis a capiendo, quod ex utraq; parte eq. capiatur, appellatum est. Lucil. Vecte, atque ancipiti ferro effringã cardines. Accipitur pro dubio, siue ambiguo. Cic. pro Marcel. Incertus est exitus, & anceps fortuna.

* ANCHACES, m. 1. nomen ducis in exercitu Persę.

ANCHEMOLVS, m. 2. Rhæti, Marrubiorum regis filius, Vir. 10. Aen.

ANCHIALE, ἄγχιαλη, ciuitas Ciliciæ, de qua Strab. post Zephyrium, inquit: Anchiale supra mare, Sardanapali opus. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non à Sardanapalo, sed ab Anchiale Iapeti filia conditam vult, Cydni matre, a quo nomen vicino flumini.

ANCHISES, m. 1. ἀγχίσης. Capyos filius, ante bellum Troianũ nemorũ latebras, & solitudines coluisse fertur, gregib. & armentis intẽtus, quib. cũ uacaret, a Venere adamari cępit, & cũ ea concubuit, vnde natus est Æneas apud Simoenta Troiæ fluuiũ, ut scribit Seruius. Pene est afflatus, Propter concubitu usum fuisse iactatus, a Ioue fulmen fuisse. Ardente Troia, cũ nulla salutis spes appareret, senio cõfectum Æneas humeris imposuit, secumq; Drepanum usq, Siciliæ urbẽ uexit, ubi faris concessit. arg. 1. Aen. Tu ne ille Æneas, quẽ Dardano Anchisę Alma Venus lutygij genuit Simoëtis ad undas.

ANCHORA, p. c. f. 1. *Anchora,* אנקר hack, Ger. Ein anchet, Der gros eisin, hack an dẽ man in dẽ meer dẽ schiff behaltet. *Gal. Ancre, ou croc de fer de quoy on retient les nauires. Hisp. Ancla, o ancora ancle naue.* ter reũ uultrumentũ, quo naues retinentur, ϕ & à Græcis ἄγκυρα vocatur, unde & Latini uocẽ hãc procul dubio mutuarunt κ, tenuẽ in suam aspiratam, & υ, in ο, commutantes. Cicer. 7. Ver. Vela fieri, præcidi anchoras imperauit. Et quia nautæ tempestate iactati, qñ feliciter nauigandi nulla spes superest, ad anchoras cõfugiũt, quæ eiecta, nauim eodẽ in loco retinẽt, donec felicius nauigandi sese offerat occasio, factum est, ut sacram anchoram proverbialiter dicamus, pro extremo perfugio. [*Vltimo refugio.*] Item anchoras tollere, dixit a Varrone, nõ sine proverbiali specie, pro moliri discessum.

ANCHORALIS, le, adiect. o. 3. Plin. lib. 6. ca. 8. Vsus eius anchoralibus maximè tragulis. Anchoralis tractus. Liu. 7. Bel. Maced.

ANCHORARIVS, m. 2. [*Ancharaio*] qui curam anchorę habet.

ANCHORARIVS, a, um, o. 1. 2. quod ad Anchoram pertinet, ut Funes anchorarij. Hirtius: Storias ex funibus anchorarijs tres fecerunt.

ANCHVSA. f. 1. ἄγχουσα, herba est lactucæ foliis, radicẽ habens digiti crassitudine, colore sanguineo, æstate manus inficiens, qua mulieres colorem purpureum malis inducunt.

ANCILE, per l. simplex, p. p. n. 3. חרב sinnah ἀγκύλη, scutũ breue erat, auctore Festo, ita ex utroq. latere recisũ, ut nullus angulus uideri posset, & sũmũ, infimumq. eius latus medio pateret. Dictũ est ab am, & cęsum, quasi Anciſum, vel ἀγκῶν, q. est cubitus; vel ab ἄκος, remediũ, qm̃ pestilentiæ remedi ũ fuit. Fertur Numę Põpilij tẽpestate de cęlo decidisse, vnàq. edita voce, oĩum potentissimam fore ciuitatẽ, quãdiu in ea mãsisset. Itaq; facta sunt eiusdẽ generis plura, quib. id misceretur, ne internosci cęleste posset. De hoc Ou. li. 4. Fastorum: Ecce leui scutum versatum leuiter aura Decidit, a populo clamor ad astra uenit. Et paulo post: Idq. Ancile uocat, qd ab omni parte recisum est. Quęq; notes oculis, angulus omnis abest. Liu. li. 1. Salios duodecim Marti Gradiuo legit, tunicæ pictæ insigne dedit, & super tunicam æneum pectori tegmẽ: cæleſtiaq. arma, quæ Ancilia appellantur, ferre, ac per urbem ire canentes carmina cum tripudijs, solemniq. saltatu iussit. Hor. li. 3. Car. Hoc annis Ancilium declinauit, cum ait; Ancilionum nominis, & togæ. Iuuenalis verò adiectiuum posuit cum dixit, Clypeis Ancilibus.

ANCILLA, lę, f. 1. pedissequa, famula. [*Fante, serua.* שפחה schiphcah אמה amah. G. Ein dienstmagt, dienstiũgfraw. G. *Chambriere, seruante. Hisp. Sierua, o clana, o moça de seruicio,*] δούλη, mulier serua. nomẽ deductũ putauit Festus ab Anco Martio, q̃ is in bello magnũ fęminarũ numerum ceperit. Siue quod antiqui Anculare, dicebãt ministrare. Ex quo dij quoque ac deæ ferũtur coli, quibus nomina sunt Anculi, & Anculæ, Pl. li. 2. c. 63. Terra mortaliũ sẽper ancilla.

ANCILLARIS, ris, re, o. 3. Cicero Tusc. Ancillari, sordide que artificio.

ANCILLARIOLVS, ancille addictus, qui ancillam amat. Mar. li. 12.

ANCILLOR, laris, [*Seruire,* עבר habadh. Germa. Ein dienstmagt sein, Dienen. *Gal. S'assuiettir a quelqu'vn comme son seruant. Hisp. seruir como esclaua, o moça.*] δουλεύω, ministro more ancillarum. Cicero in Salust. Non vni priuatim ancillatus sum.

ANCILLVLA, f. 1. διμινυτίδιον, dim. ab Ancilla. Cic. 1. de Orat. Iuris scientiam eloquentiæ, tamquam ancillulam adiunxisti.

ANCLABRA, n. 2. vasa quibus sacerdotes vtebantur. Anclabris (inquit Festus) est mensa ministerijs apta diuinis: vasa quoq. in ea, quib. sacerdotes vtuntur, Anclabra appellantur. Sunt qui legant Antlabra, ἀπὸ τοῦ ἀντλεῖν, hoc est, ab hauriendo.

ANCON, onis, siue ANCONA, næ, p. p. f. 1. 3. [*Ancona,*] ἀγκών, vrbs est totius Piceni celeberrima, portum habens insigni opere, à Traiano Cæsare extructum. Nomen habet a situ, qui cubiti flexurã refert, Græci enim & cubitum, & locum cubiti modo sinuosum ἀγκῶνα appellant. Plin. l. 3. ca. 13. Ab ijsdem colonia Ancon, appositа promontorio Cumero in ipso flectentis se oræ cubito. Fuit item ANCON, apud Carthaginenses obscurum domicilium, in quo detrudebantur quibus iratior erat tyrannus.

ANCTERES, m. 3. uincula, quibus labia vulnerum constringuntur.

ANCVS, ἄγκος, cognomẽto Martius, quartus fuit Romanorũ rex, Numę Põpilij ex filia nepos, qui & Latinos bello domuit, & Ianiculũ ponte sublicio vrbi coniunxit, Romanorũq. limites ad mare vsq. promouit, vbi & Ostiam condidit. Reliqua vide apud Liu. li. 1. ab Vrb. cond. Dictum autem volunt Ancum ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος, hoc est à cubito, quem incuruum habebat, nec poterat exporrigere. Vide Seruium in illud Vir. 6. Aen. Quẽ iuxta sequitur iactantior ANCVS.

ANCVLI, & ANCVLę, dij, deæque ancillarum putabantur. Festus.

* ANCYLOGLOSSVM, vinculum neruosum sub lingua, quod filum vulgo appellatur.

ANCYRA. ἄγκυρα, nomen duarum vrbium, quarum altera est Phrygiæ, altera Galatiæ. Dicta Ancyra ab anchoris nauium captarum a Mithridate, quas, Ptolomæus, Aegypti rex supplicias Gallogræcis miserat. Vide Steph. & Plin. lib. 5. c. vlt.

ANDABATAE, m. 1. [*Combattenti allacieca.* ἀνδαβάται. Ci. Tre. Quem antea ne Andabatã quidẽ defraudare poteramus. Andabatæ fuerintne populi clausis oculis soliti pugnare, an gladiatorum genus, qui clausis oculis tenderent in aduersarium, an potius lusus genus, vt propemodũ ex Seneca licet conijcere, nõdũ satis cõpertum est.

ANDANIA, f. 1. ἀνδανία. Stephano oppidum Peloponnesi. Strab. lib. 8.

ANDANIS, m. 3. ἀνδανις, fluuius est Carmaniæ regionis. Plin. libro 6. cap. 23.

ANDE-

ANDECAVI, ī. Galliæ Lugdunenſis populi, qui & Andes. Tacit. ll. 1. Erupere primi Andegaui, ac turonii. Plin. li. 4. c. 18.

* ANDELVS, eſt Hiſpaniæ ciuitas.

ANDES, ium, m. 3. populi inter Celtas, Carnutibus, & Turonibus finitimi, ac ducatui Bituricenſi, oceanoque proximi, quos Ligeris fluuius alluit. Pli. Andegauos appellat. Cæſar ANDES.

ANDES, m. 3. vicus non procul a Mantua, Virgilij patria.

ANDINVS, adiect. ut Andinus vates [*Virgilio,*] cantus Andinus. Sil. l. 8. Ad ſidera cantu Euecta ANDINO ad eſt. Virgiliano.

* ANDOCIDES, vnus ex decem præcipuis Athenienſium rhetoribus.

* ANDRACHNE, Portulaca; & Andrachne agria, Silueſtris portulaca, & herba, quam illecebram uocant.

ANDRIA, f. 1. *ἀνδρία*, Phrygiæ oppidum, apud Pl. l. 5. c. vl. Præterea Andrium in Elide collocat, & alteram in Macedonia. Steph.

ANDRIACA, f. 1. *ἀνδριακή*, Ptolomæo oppidum eſt in Media, & alterum in Lycia; Rurſum aliud in Thracia, Strab.

ANDRICVS, p. c. m. 2. *ἀνδρικός*, Cilicię mons, ut inquit Strab. libr. 14. quo etiam nomine dictum eſt flumen quoddam eiuſdem regionis, non procul ab Amani portis, apud Pli. lib. 5.

ANDROCLES, philoſophus fuit, Porphyrij diſcipulus.

ANDRODAMAS, m. 3. *ἀνδροδάμας*, lapis eſt ex gñe hæmatitarum, colore nigricante, pondere ac duritia inſignis, qui attritus coti, ſuccũ reddit ſanguineũ. Vide Pli. li. 36. c. 20. Eſt præterea Andromadas, gemmæ nomen, quę argenteũ nitorem hẽt, ut adamas, quadrata & ſemper teſſellis ſimilis, cui Magi putant, nomen impoſitum ab eo, q̃ impetus hominum, & iracundias domet, *ἀπὸ τοῦ δαμάζειν τοὺς ἄνδρας*, hoc eſt, a domandis viris. De hac Plin. lib. 37. c. 10.

* ANDRODAMVS, m. 2. Rheginus, qui Leges Chalcidenſibus tulit.

* ANDRODVS, m. 2. Codri Athenienſium regis filius.

* ANDROGEOS, m. 3. Minois Cretenſium regis filius.

ANDROGYNI, p. æ. m. 2. [*Hermaphrodito,*] *ἀνδρόγυνος*, qui utrũque habent ſexum, maris & fœminæ. Cicero 1. de Diu.

ANDROMACHE, p. c. f. *ἀνδρομάχη*. Aetonis regis Thebarũ, quæ in Cilicia sũt, filia, & Hectoris Troiani uxor, & mater Aſtyanactis, quę a virili pugna nomẽ ſortita eſt. Fuit. n. virili animo, & quædam, ue luti uirago. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Græciam adduxit, & ex ea Moloſſum filium ſuſcepit, poſteaque Heleno uati Priami filio eam uxorem tradidit, regnique portionem eidem aſſignauit.

ANDROMEDE, p. c. f. 1. *ἀνδρομέδη*. Cephei, & Caſſiopes filia, quæ ob matris ſuperbiã, quæ ſe Nereidas forma antecellere gloriabatur, a Nymphis ſcopulo fuit alligata, & ceto deuorãda expoſita, ſed Perſei uirtute liberata, qui illac opportunè iter faciens, & eertũ in teremic, & Andromedẽ uxorẽ duxit. Poſtremò Mineruæ beneficio inter aſtra collocata dicitur. Oritur i parte piſciũ duodecima.

ANDRON, m. 3. {*Lauatrum,*} *ἀνδρών*, a quibuſdam putatur eſſe locus in ædibus, parietibus undiq; ſeptus, ſed ferè ſine tecto. Pli. in epiſt. Inueniacẽ Andron parietem cubiculi, hortiq; diſtinguit. Feſtus locum eſſe ait in ædibus longitudine anguſtiorem, in quo viri plurimum uerſantur, vt γυναικωνῖτιν, in quo mulieres. Suidas quoque Andronem interpretatur locum in ædibus, in quem viri ſolent conuenire. Dicebatur etiam Andronitis, quod in eo uiri ſine interpellationibus mulierum verſarentur. Vitru. li. 6. c. 9. Eſt etiam Andron, vt ſcribit Ptolomæus, oppidum inferioris. Nili.

* ANDRONICVS, m. 2. Rhodius Peripatetieus. Strab. & Gel.

ANDRONIVM, n. 2. medicamentum eſt, vuæ, quæ in fine fauciũ naſci ſolet, curandæ vtile. Eius confectionẽ uide apud Celſum li. 6. c. 14.

ANDROS, ſiue Andrus, *ἄνδρος*. inſula eſt vna Cycladum, Euboeę adiacens, de qua Pli. lib. 4. c. 12. Eſt item Andrus, inſula Oceani Septentrionalis inter Hyberniam, & Britanniam. Pli. lib. 4. c. 16.

ANDROSAEMON, *ἀνδροσαιμον*. herba eſt ſimilis Hyperico, caulículis tamen maioribus ac magis rubentibus. Florẽ habet lutei coloris, qui digitis attritus, ſuccum emittit ſanguini ſimilem, vnde & nomen habet, αἷμα enim ſanguinem ſignificat. Vide Pl. lib. 26. c. 5.

ANDROSACES, *ἀνδροσάκες*. herba eſt in maritimis Syrię locis copioſiſſimè prouenies, alba, carens folijs, folliculos in cyrris habens. Pli. lib. 27. c. 4.

ANELLVS, m. 2. [*Anelletto.* Gal. *Annellet.* Hiſ. *Pequenno anillo,* *ἀνελλάριον*, dim. ab anulo. Hora. in Ser. Cũ trib. anellis modo læua Priſcus inani. Cic. Cuius imaginẽ in poculis, & anellis habebant.

ANEMO, m. 3. fluuius eſt in octaua Italiæ regione, apud Pli. li. 3. c. 25.

ANEMONE, p. p. f. 3. *ἀνεμώνη*. herba florem habens eiuſdem nominis, flatim euaneſcentẽ, q̃ ẽ poetæ fabulantur ortum eſſe ex ſanguine Adonidis ab apro interẽpti. Nicander i Theriacis, & Theocritus in Bucol. Flos purpureos, aſpectu ſatis amœnus, ſed nulla odoris gratia commendarus. Vnde ortum eſt prouerbium, *ὁδὸν ἀνεμώνη προσφέρειν*, hoc eſt, Rosã cũ Anemone confers. Dicta putatur Anemone, q̃ niſi uento flante (quẽ *ἄνεμον* vocant Græci) nõ aperiatur.

ANEMOREA, oppidum Phocidis apud Hom.

ANEMOSPHOROS, herba ex genere naporum.

ANETHVM, n. 2. *ἄνηθον*. genus herbæ boni odoris, etiam hodie i officinis nomen retinens, ructus mouens, tormina ſedãs, & ſingultus cohibens. Plin. lib. 20. c. 18.

ANFRACTVS, m. 4. [*Vmbrera,* עִקְּלִיָּה hakalkaliah, Ger. vmbrend der wegen, vmbwendung oder raeneк, wie in di ſchneccken ſind. *Gal. Vn deſtour en rond, vn deſtour de rue.* H. *Rodeo de camino aſpero,*] *περίοδος*. obliqui viarũ flexus, in ſe recurrentes, ab an, & frango, quod recta via crebris Mæãdris undequaque ſit interrupta. Cæſar: Si nullus anfractus intercederet, M. CC. paſſuũ aberat. Transfertur & ad alia, accipiturque pro quouis circuitu, [*Giro, circuito.*] Ci. de Part. Or. Oratio circumſcripta longo anfractu. Legitur & ANFRACTVM, neu. gẽ. apud veteriſſimos. Accius Eurypace, citante Nonio; Alta patris terrarum anfracta reuiſam.

ANGARI, *ἀγγαροι*, teſte Suida, nuncij erant regij apud Perſas, quod nomen poſtea latiùs vſurpari cępit pro quibuſuis, qui ſeruorum, aut iumentorum onera baiularent. Vide Cœl. Rhod. lib. 18. c. 8.

ANGARIA, p. p. f. 1. [*angaria, grauez.* עֲבוֹדָה habduth γεν lachats. Ger. Ein genoctigter dienſt, zwang, *Gal. C. harge, contraincte.* Hiſp. *Dauana, o ſeruidumbre,*] *ἀγγαρεία*, dictio Perſica, vt inquit Suidas, propriè ſeruitus coacta. Vnde ſi quis cogitur plus ſoluere publicanis, quàm liceat, angaria eſt. Inde *ἀγγαρεύω*, cogo. Apud Perſas erat *ἀγγαρεῖον δρόμημα*, curſus pernicioſiſſimus equitum, vt ſcribit Her. in 8. Vnde nomen Angariæ, & Perangariæ in libris iuris lectitatum manauit. Noſtrates poſtas appellant.

ANGARIS, m. 3. mons eſt Idumææ, apud Pli. lib. 5. c. 13.

ANGELVS, m. 2. *ἄγγελος*, Latinè nuncius; nam officij nomen eſt, non naturæ. Semper enim ſpiritus ſunt, ſed cum mittuntur, vocantur Angeli. Angelicum metrum Diomedi, celeritate nuncijs aptum.

ANGELLVS, li, m. 2. dimin. ab angulo. Lucr. lib. 2.

ANGERONA, f. 1. [*La Dea del piacere.* Ger. Die Goettin deſſ wollufts.] *ἀγγερώνα*. Voluptatis Deæ, quæ & Volupia dicebatur, cui ſacra a Romanis inſtituta ſunt, cum angina ciuitas vexaretur, ab angore tollendo ſic dicta. Eius feſta Angeronalia ſunt vocitata. Hinc Pontifices in Sacello Volupiæ ſacrum faciebant.

ANGINA, p. p. f. 1. [*Squinantia.* Ge. Geſchwulſt in hals oder der Kelẽ, ſo die luffttroete verhinderet, zaepffling wch. *Gal. Squinante.* Hiſpa. *Eſquinancia.*] *συνάγχη*, genus morbi acutiſimi, quo fauces angũtur, ac ſtrangulantur, imperitũ vulgus medicorum Squinantiam vocat: dicta Angina, quod angat guttur. Plau. Vellem mã i ginam verti, vt huic aniculæ fauces præoccuparem. Feſt. Anginã vinariam habere dicuntur, qui vino ſuffocantur.

ANGIPORTVS, m. 4. & Angiportum, [*Via ſenza capo. Angiporto,* קלה שער hazalkallah. G. Ein eng gaeſſli das nit durchgẽgigiſt. *G. Vne ruelle, ou qui eſt ſans iſſue. Hiſ. Calle angoſta o fin ſalida*] *στενωπός*, via eſt exitum non habens: vel vicus anguſtus, & flexuoſus, in modũ anguis, quaſi anguſtus ad portam aditus: ab angendo, & portu. Vlpia. Angiportum a portu dictũ eſt: portus vero conclusus, & munitus locus eſt, quemadmodum & ſtatio ab importandis, exportandiſq; mercibus nomen habẽs. Ter. in Adel. Id quidem angiportũ non eſt perusium. Cice. 4. Verr. Alij a Græco *ἀγχι*, quod ſignificat propè, deductum volunt, quia non longius extenditur.

* ANGITIA, f. 1. Æetæ filia, & Medeæ ſoror: & nemus apud Vir. lib. 7.

ANGLIA, f. 1. *Inghilterra.* G. Engellãd. *Gal. Angleterre.* Hi. *Inglaterra.* *Βρεττανία*, quę Britannia ab eruditis dr, inſula inſignis in Oceano, quæ vndiq; a cireũfuſo mari cõplexa eſt, nuſquã iuncta continẽti, quæ quõdã ab albis rupibus, quas mare vndiq; alluit, Albion dicebatur. Hanc primũ Troes incoluerũt, qui Troia diſiecta fugerunt exciſam patriã, Palladiſq; oraculo claſſe in hanc inſulam migrauerunt, atq; gigantes tunc inſulã tenentes, multis victos prælijs, expugnauerunt. Hãc poſtmodũ longo tẽporum tractu, Saxones, qui ſunt illuſtres Alemaniæ populi, oppreſſere, agroſq; & opes inter legatos Saxonum regina Angela diuiſit. Atq; vt linguæ pariter, & gentis memoria in deuicta inſula ſempiterna foret, ab Angela, cuius ductu victa eſt, Angliam tellurem illam vocauit. Quamquam plerique Angliam veluti noſtri orbis angulum prędicent dictam. Sita eſt (vt inquit Pl. li. 4. c. 16.) ex aduerſo Galliæ, Germaniæ, atq; etiam Hiſpaniæ, licet longiore interuallo. Agrippa longitudinem eius prodidit eſſe DCCC. M. paſſ. latitudinem vero CCC. M.

ANGO, gis, anxi, ſine ſupino, coſtringo, crucio, premo, vexo, [*Affanna re,* תורה hidheib יגה hetſir. Ger. Tringen, trucken, engſtige. *Gal. Eſtrangler, tourmẽter, angoiſſer.* H. *Anguſtiar o congoxar*] *ἄγχω*. modò ad animum, modo ad corpus, modo ad vtrũq; promiſcuè pertinet. Ad aiũ. Ci. ep. fam. l. 16. Audio te aio angi. Ad corpus [*Tranagliare*] Col. li. 8. Robuſtus angit ĩbecillũ. Ad vtrũq; promiſcue. Gel. Cũ angerentur Romani. Pla. pro abſumo poſuit in Aul. Tum anxiſſe aquã ſi quis petet. Deducitur *ἀπὸ τοῦ ἄγχω*, quod eſt ſuffoco. Itrangulo: à quo Synanche morbus faucium acutus, vt dictum eſt in dictione Angina. Dicimus autem, Angor animi, vel animo.

ANGOR, oris, m. 3. [*Affanno doglia,* אנח deabah. Ger. Angſt, bekuemernuſs. *Gal. Angoiſſe.* Hiſpa. *Anguſtia, anſia o concoxa,*] *ἀδημονία*, corporis uel animi cruciatus. Cic. 4. Tuſc. Angor, eſt ægritudo premens. Idem 1. de Fin. Animus excelſus, omni eſt liber cura, & angore. Hinc ANXIETAS & ANXIETVDO.

* ANGRVS, m. 2. fluuius ex Illyricis uerſus Boream fluens. Herod.

ANGVICVLVS, m. 2. [*Serpẽtello.* G. Ein ſchlãgle, ein kleine ſchlãg. di minutiuũ ab anguis. Ci. de Fi. Serpere anguiculos, rare anatcul.

ANGVIFER, p. c. m. 2. ſignum cœleſte, quod a Græcis dr *ὀφιοῦχος*. (G.

Anguifer cum mane cecidit, tempestatem significat.

ANGVILLÆ, f. 1. [*Anguilla. Gal. Anguille. Hisp. Anguilas*] γάλεοι pisces solæ exanimes non fluitant, quas nõ ouo, non coitu procreari scribit Arist. dictæ anguillæ, quod specie anguem repræsentent. Plin. li. 9. c. 51. Anguillæ atterunt se scopulis, ea stringẽtia vinificunt; nec alia est earum procreatio. Plau. in Pseu. Anguilla est, elabitur.

ANGVINEVS, a, ũ, adiect. quod anguiũ est, aut quod ex anguibus cõstat. *Ἐχιδνῆος.* vt Anguineæ comæ Medusæ, apud Ou. & Trist. & anguineus capillus Eumenidũ apud Catullũ. Itẽ quod anguis similitudinẽ accedit, vt Anguineus cucumer. Col. li. 2. c. 9. Hoc est, oblõgus, & ad anguis similitudinẽ cõtortus. Plin. dũ Erraticus, li. 20. c. 2.

ANGVINVS, a, um, idẽ; vt Anguina vernatio, pro pelle, quã vemo tẽpore angues exuunt. Plin. lib. 30. c. 3. Anguinum ouũ. Pl. lib. 29. c. 3.

ANGVIMANVS, ni, elephantorũ epitheto est, quod proboscis eorum, quæ manus vocatur, in omnẽ partem, anguiũ more, facile flectitur. Lucr. li. 5. Anguimanos belli docuerunt vulnera pœni Sufferre.

ANGVITENENS, idem quod Anguifer.

ANGVIPEDES, à poetis dicti sunt Gigantes, [*Giganti*] quasi loripedes, quod pedes tortuosos habuisse fingũtur, sicut angueis se tortuosos faciunt. Ouid. 1. Met. Anguipedum capitio brachia cœlo.

ANGVIS, [*Serpente aquatile, biscia.*] ן zoche חִוִּי tannin. Germã. Ein schlang. *Gal. Serpent, couleuure. Hisp. Culebra, o serpente.* Genus tã femin. quam masc. gen. serpentis genus satis notum, & proprie illud (si Seruio credimus) quod in aquis degit. Frequentissimè tamen etiam de terrestribus dictum inuenitur. Vir. 3. Ecl. Latet anguis ĩ herba. Tacitus, Anguem in cubiculo uiatam narrare solitus est. Frequentius tamen masc. gen. profertur.

ANGVLARIS, & hoc lare, *γωνιαῖος*, q. hẽt angulos. Cat. de re rust. c. 15.

ANGVLATIM, *κατὰ γωνίας*, aduerbium significans per angulos.

ANGVLOSVS, a, um. 1. 2. habens plures angulos, *γωνιώδης*. Pl. lib. 37. c. 12.

ANGVLVS, p. c. [*Angolo, cantone, canto,* פִּנָּה peah *Vispo* mixtim ן r. Ge. Eineck, winckel. *Gal. Angle, coing. Hi. Rincon, γωνία*, a Geometris dicitur id, q. resultat ex duabus lineis in idem punctum desinentib. In ædificijs item anguli dicuntur, ubi duo parietes coeunt. Itẽ in agris, & regionibus, vbi duo latera conueniunt, atque in acutũ desinunt, angulus appellatur. Cæs. 5. Bel. Gal. Et quemiam anguli in ædificijs reliquis partibus fere sunt obscuriores & secretiores, factum est, ut angulus accipiatur pro loco quouis secreto, & abdito. [*Luogo secreto.*] Cic. in Cat. Angularus, ta, tum. Cl. de Nat. Deo. Esse corpuscula quædam rotunda, alia angulata.

ANGVSTIA, æ, f. 1. tenuitas, locus arctus, & minimè amplus, cuiusmodi sunt montium fauces, *Luogo stretto, strette* צַר tsar. מְצוּקָה tsarah עֲקֵרָה hakah. Ger. Enge eines orts. *Gal. Destroit, destresse. Hisp. Angostura, estrechura*] στενοχωρία. Cæs. 5. Bell. Gal. Angustijs itinerũ. Transfertur & ad alias res, ut Angustia ærarij. Angustia etiã corporis, & animi. [*Affanno, miseria, afflittione*] Cæs. Neminẽ, qui ĩ tot rerũ angustijs subuenire, habebat. Angustitas, atis, uetus nomen, pro Angustia. Actius, Sed angustitatem inclusam, ac saxis squalidam. Nonius.

ANGVSTE, arctè, strictè, exiguè, exiliter, pressè, tenuiter, [*Strettamente,*] adverb. Cæs. 3. Bel. Ciu. Qua angustè utebantur.

ANGVSTO, as, n. 1. stringo, coarctõ, cõtraho [*Stringere,* צוּר hetsar חנק hohik. G. Eng machẽ. *Gal. Estrecir. Hi. Angostar, estrechar*] στενοχωρέω. Lucr. lib. 5. Quà maris angustat fauces saxosa Carybdis. Hinc angustans, angustat, ãgustãd, part. Cat. Cuius iter cœlis angustãs corporũ acerbis. Cl. Só. Scip. Ois terra, angustata uerticib. lateribus latior. & de Tranq. Vitæ angustanda patrimonia sũt.

ANGVSTVS, a, um, æ. 1. 2. [*Stretto,* צַר tsar אֵיץ aes. Ger. Eng. [*strick,* ab angulus, arctus, quod anguli semper coarctentur; ut Angusta domus. Cic. 1. de Fin. Angustissimæ fauces. Cæs. 1. Bell. Ciu. Angustioribus foljs. Pli. lib. 13. c. 11.

ANHELATIO, onis, f. 3. [*Difficultà di spirare,* מַפּוּחַ mappach. G. Das keychen, das schwer athmẽ. *Gal. Difficulté d'auoir son haleine. Hisp. Aceço y fospiro,*] ἀνάδυσις, spirandi difficultas. Plin. lib. 12. c. 11.

ANHELATOR, masc. 3. *Vn che non possa ribauer facilmente il fiato* נָפַח nopheach. Ger. keichig, der mit arbeit auff engbrustigkeit, oder sonst athmet, ἀσθματικὸς, qui est suspiriosus, quod uitium constitit inspirandi difficultate. Pli. lib. 22.

ANHELITVS, us, p. c. m. 2. [*Hato,* רוּחַ revechah מַפַּח mappach. Ge. Der athem] ipse spiritus, uel respirandi actus. Plaut. Epid. Abuno malè est, accipiam anhelitum.

ANHELO, as, p. p. a. 1 *Spiro, respiro,* [*Spirare, ansare* נָפַח naphach רוּחַ ravach שָׁאַף tchaaph nach. G. keichen, mit arbeit athmẽ. *Ga. haleer, halener, souffler. Hisp. Aceçar, o fospirar, desseando*] ἀσθμαίνω. ex Am, & Halo, an, in n, mutata, significat ægrè halo, cũ ex labore vehementi, crebris quasi singultib. spiratur, ac respiratur. Col. lib. c. 3. Sudare, atq; anhelare boues. Vnde & pro ardenter cupio, per trãslationẽ poni consueuit. [*Desiderare ardentemente*] Cic. in Cat. Catilinam furentẽ audacia, scelus anhelantem, pestẽ patriæ nefariè molientem, &c. Anhelatus, partic. Oui. in epist. Medeæ ad Iasonẽm: Isset anhelatus non premeditatus ad ignes.

ANHELVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Ansante,* נָפַח] nopheach. Ger. Der schwerlich athmet, Keichet] ἀσθμαίνων, ἀνάδυσιν ἔχων, ægrè anhelitũ ducens.

Vir. 1. Geo. Nunc, ubi primus equis Oriens afflauit anhelis. Idẽ 2. Geor. Senibus medicantur anhelis, id est, suspiriosis.

ANICETVM, n. 2. *ἀνίκητον*, à quibusdã appellari scribit quod nostro hoc tempore Anisum uocamus, auctor est Pli. lib. 20. c. 17. Propterea quòd appetentiam excitet, a Græcis quæcũq; ore eximendam *ἀνίκητα* dicuntur, quasi inuicta. Nõ aliã, etiam ob causam Dioscorides eandem appellationem. Anetho tribuit, lib. 3. c. 60.

ANICIANA, pyrrichius. Col. li. 7. c. 10. & Cato. 7. li.

† ANICVLA, æ. f. 1. diminut. ab Anu, *γραῦδιον* pro Senilia. Vecchierella. Ger. Ein Alt, weible. Cic. pro Flac. Aniculæ minimè suspiciosæ purgatæ.

† ANICVLARIS, e. o. 3. idem est quod anilis. *γραώδης.* Da vecchio. Aug. Aniculania verba.

ANIENIS, m. 3. fluuius ad tertium ab urbe milliarium. Ci. de Cla. Or.

ANIGRVS, p. p. m. 2. *ἀτρεκὴς*, fluuius Thessaliæ, i quo Cẽtauri ab Herculc vulnerati abluerunt sua uulnera. Vnde cum antea haberent aquas purissimas, Centaurorum sanguine sordidas reddidere sunt, & impuræ. Auctor est Oui. Met. lib. VII.

† ANILIS, & Anilitas. Vide Anus.

ANIMA, mæ, f. 1. acer. aius, animus spirabilis, spiritus, manes, unta, [*Alma, aiã, fiato, & aria,* נְשָׁמָה neschameh נֶפֶשׁ nephesch. Ge. Die seel. *Gal. L'ame, la vie, l'air que nous respirons. Hisp. Alma, vida, ayre*] corporũ viuentiũ, hæc est, stirpium, & animalium; tam rationantium, q. sine carentiũ pars nobilior, qua vnum quodq; illorum viuit, animat, sentit aut ratiocinator. Ea in stirpib. simplex est, quam Altricẽ appellant, qua fallæ alimentum attrahunt, retinent, & in vniuersas suas partes distribuunt, illisq; assimilãt, & quod in alimoniã vertũ non pòt, excernunt. Brutis vero animum ab anima duplex est, quæ a nobilieri sua actione Sentiẽs appellatur, sub se comprehendens Altricem, item sensus, atq; in tetragono trigonus comprehenditur. Lõge aũt nobilissima homini est ãa, quæ à ratione, qua solus homo vtitur, Rationalis appellatur. Hæc re quidem vna est, ex triplici autẽ actione tria sortitur nõia, modo altrix, siue vegetatrix, modo sentiens, modo rationatrix appellatur. Accipitur itẽ Ãa, pro aĩo, pro vita, pro spiritu, de quibus vide testimonia in dictione Animus.

ANIMABILIS, le. o. 3. [*Animato,* Iudic. 6. q. aĩam, & spiritũ habet. Ci. 1. de N. Deor. Hac animabili spirabiliq; natura, cui nemẽ est aer.

ANIMALIS hostia, f. 1. *θυσία ἔμψυχος*, q. ob id mactabat, vt eius anima Deo alicui offerret. Dius, is, quæ Macrobius, eã hostiarũ genera, vnum, in quo voluntas Dei per exta discitur. Æterũ, in quo sola aĩa Deo cõsecratur, quas Auspices Animales hostias appellant.

ANIMADVERTO, is, a, 3. moto, aĩũ aduerto, animo aduerto, animaduerto, deprehendo, sentio, intelligo, cogito, cõsidero. *Considerare,* נָכַר nachar הִתְבּוֹנֵן hithbonen. G. Vernemen, sich fleissig mercken. *Ga. Aduiser, prãdre garde, apparceuoir. Hisp. Mirar, y obseruar. Gal. Θεωρέω, βλέπω, ἀκούω, Guardare, vedere.* M. Animaduertere hominẽ subabsidũ Cic. de Diu. Cu accusatiuo, medíãte præpositione. In, significat punire, [*Punire,* פָּקַד pakad. G. Straffen,] castigare, verberare, iram exercere. Cic. i Ver. Act. 3. Statueras animaduertere in eos. Interdũ sine præpositione. Idẽ in Ver. Act. 2. Eã grauiter animaduertenda peccata, quæ difficillimè præcauentur. Inueniuntur etiam ablatiuo tunc tum cum præpositione A, vel Ab, [*Vendicare.*] Ter. in And. Ea primum ab illo est animaduertenda iniuria. i. vindicanda.

ANIMADVERSIO, f. 3. *Considerazione,* בִּינָה binah. G. waarnehmũg, aufmerckung. *Gal. Considération. Hisp. A quella cosa de mirar haze alguna.*] q. modo cõsideratiõnem significat. Cic. 1. de Fin. Interesse enim inter argumentãti, cõclusionẽque rationis, & inter mediorum animaduersionem. Modo punitionem, quam *κόλασιν* Græci vocant, [*Pena, punitione, castigo.*] Idẽ 1. Offic. Omnis autẽ & animaduersio, & castigatio contumelia vacare debet.

ANIMADVERSOR, ari. 3. *κολαστής*, punitor. Cic. 1. Off. Si acres ac diligentes esse volumus animaduersores vitiorum.

ANIMADVERSVS, a, o. 1. 2. perfectus, cognitus. Cæsar. Hac re animaduersa, Cæsar iubet signa conuerti. Item significat, qui supplicio affectus est. Paulus Iureconsl. Corpora animaduersorum, quibuslibet petentibus ad sepulturam danda.

ANIMAL, n. 3. [*Animale,* חַי chaijah. Ge. Ein thier, das lebẽ hatt vnd empfindt. *Gal. Vn animault, ce qui a vie auec sens, comme les hommes, & les bestes. Hisp. Animal, que tiene anima,*] ζῶον, substantia animata sensibilis. Pl. li. 10. c. 63. Bipedum solus homo animal gignit. Cic. 1. de Legibus. Animal prouidum, & sagax homo.

ANIMALIS, & hoc ale, o. 3. [*Vitale. Gal. Viuant, & sentant, auent ame. Hisp. Cosa de vida.*] ἔμψυχος, quod est ex animali. Viue quod habet in se animam. Animalis item dicitur spirabilis, [*Spirituale.*] Cic. lib. 3. Tusc. Siue illi animi sint animales: Contrarium est Exanimalis, qui non est animalis. Plaut. Bac. Illum exanimalem faxo.

ANIMANS, *Animãte, animale,* חַי chaijah. Ger. Ein thier oder was ein lebẽ hatt, [sibi tãtum-fe. vel ea, ge. tiere, quam alia accipiunt, q. Græci ζῶον vocant. Cic. de Nat. Deor. Animantiũ aliæ cerijs tectæ, aliæ vilis vestitæ. Inuent. & genere masculino. Hora. 2. Ser. Haud petet vltro quemquã animantem. Cl. de Vrin. A quo animante cẽs reliquos contineri vellet animãtes. Nehemiquã extẽditur, præsertim in neutro genere, ad oĩaque habẽ tã rubam;

sunt

sunt arbores,frutices,herbæ, quibus animam inesse constat,quam philosophi recentiores Vegetatiuã appellant,nec animalia tñ,sed animantia nuncupantur,vt docet Sen.li.8.ep.moral. Animãs vero adiectiuum,idem est quod animam habens, Auctor ad Her.lib.4. Res omnes animantes,& inanimantes ob oculos poterit ponere.

ANIMATIO,f.3.verbale ab animando ἐμψύχωσις. Ci.de Vniu.

ANIMATVS,a,um,p.1.2.[*Animato*,מחזיק mechuzzak.G.Geartet,gesinnet] ἀνιμώτως,ab aïo fit,sicut à Tunica Tunicatus;aïo,aut voluntate aliqua affectus,[*Disposito.*]Cic.D.Bruto: Ita aïatus esse debes,vt ni hil facias nisi iussus,i.eã vo'ũtatẽ hꝛe debes.Et aïatus,q̃ habet animã.Ci.Tus.1.Animatũ q̃ est,id motu cietur interiore,contrarium Inanimatus,qui non habet aïam.Ci.de Am.Res inanimatæ,atque mutæ. Animatus,us,verbale nomen,idem quod animatio. Plin. 11.cap.5.

ANIMO,as,a.1.*Inanimare,incorare,incitare*,חזק chizex חרחיק heche zix אמץ immets.G.Muetig vnd gehertzt machẽ.*Gal.Donner courage,enhardir.H. Esforzar,dar coraçon*] καταθαρρύνω,animum indico,siue animum incito,& sic ab Animus descendit.Clau.l.3.Pe ssiferas animare ad prælia taxos. Aliqñ est animam inducere, & uiuificare[*For vino*]tuncq; ab anima,siue ab animo,cum pro anima capitur,deducitur.Col.li.9. Diebus quibus animantur oua.

ANIMOSE,adu.fortiter,strenuè.Cice.4.Phil.Nec solum id animosẽ, & fortiter,sed considerate etiam,sapienterque fecerunt.

ANIMOSITAS,f.3.*Ardire,corage*,חרדה gheburah.G.Hertzhafftigkeit,mãnlichkeit,dapfferkeit,θυμώσις,ipetus aï,sedẽ hñs in corde, quẽ Speusippus definit esse impetũ violẽtũ partis aïæ irrationalis.

ANIMOSVS,a,um,o.1.2. plenus animi, plenus roboris, non timidus, [*Valoroso,corage oso*,עז nilbab מעין ammits.G.Gehertzt,muetig,vnerschrocken,hertzhafft.*Gal.Courageux,hardi,de gran coeur. H. De grando animo y esfuerço*] θυμώδης,siue qui ẽ elati spiritus,quo que ad iracundiã est procliuior.Ouid.Pyrrhus Achilleides aïosus imagine patris.Cic.in Catone.Ex quo fit,vt aïosior ẽt senectus sit, quam adolescentia.Ea quoq; aïę potentia,qua ad iram incitamur, animosa appellatur.Inuenitur ẽt Animosus,pro nodoso,per translationem positum.Vir.3.Geor.Luxuriatq;toris animosum pectus. Vbi Seruius aïosum interpretatur nodosum.Non male tñ Animosum pectus intelligere possumus de homine forti,& magnanimo.

ANIMVLA,f.1.[*Animetta.*Ger.Ein kleine seel] ψυχάριον,dim.ab anima.Seruius Sulp.ad Cic.li.4.Vnius mulierculæ animula si iactura facta est, tantopere commoueris?

ANIMVLVS,dimin,m.2.Plau.in Cas.Minimule,mea vita.

ANIMVS,m.2.& Anima,[*Animo,l'anima*] רוח ruach לב leb נפש daha th.G.Das gemuet. *Gal.Ame,esprit,courage. H.Anima racional cõque entendemos*,]διανοια ψυχή,in hoc differunt,q̃ aïa sit vitæ,aïus consilij: nãaïa in homine est,qua viuimus, & sentimus,& mouemur:ita vt contineat vim vegetandi,mouẽdi,& sentiendi,quę oïa cõia sũt nobis cũ cæteris aïantib.nã ipsi alũtur,crescunt,& gignũt, mouentur præterea & sentiunt. Aïus, διάνοια, vero est quo homines sumus,quo sapimus,& intelligimus: quæ vis nõ est educta de potẽtia materiæ,sed à Deo immortali de nihilo creat eodẽ tpe,à quo & infunditur in corpus nr̃m.Ci.li.1.Tus.sic differit: Aïum aũt alij, aïam ét fere nñi declarant noiari,nã & Agere aïam,& efflare aïam dicimus,& aïosos,& bene aïatos,& ex animi sñia.Ipse aũt animus ab aïa est dictus. Sciendũ tñ est,animũ pro anima plerumq;sumi, ut apud eundẽ in Cat.Qui si in hoc erro,q̃ aïos immortales credã, libẽter erro.Contrariũ est Inanimis,qui aïa caret.Similiter Exanimus,siue Exanimis,Semianimus, qui semiuiuus est. Aliqñ accipitur pro delectatione,[*Delecto.*]Pla.in Epid.E.Cur eã emit? T. Animi caussa. Hinc Vnanimus,qui vnius est animi, id est,voluntatis. Qñq; pro spiritu,siue flatu,ac vento, vnde anima,vel animus nomen accepit,nã ἄνεμον Græci dicunt,quẽ nos ventũ.Cic.1.Tusc.Si aïa animus est,fortasse dissipabitur,[*Frato.*]Ter.in Adel.Animum recipe.i.respira.Pro eodem etiam legitur,Anima,&(vt opinor)frequentius,quã animus, [*Aere.*]Cic. de Vniu.Inter ignem & terrã, aquam Deus animamque posuit. Virg. 8.Æn.Quantum ignes, animæque valent.Ponitur etiam pro animositate,& animi alacritate, [*Valor,fortaça,fortaçza.*]Cice. Att.li.2.Nostris animus accessit,timor hostib.iniectus est.Animos quoq; plurali numero elegãter dicimus,pro quadam arrogantia,[*Orgoglio,& arroganza.*] Cice.pro Flac. Remittant spiritus,cõprimant animos.Idem pro Clu.Nostris animos eius,& spiritus Tribunitios.Legitur etiam Animus pro memoria,[*Memoria*]vt annotauit Ser.in illud Vir.9.Eclo.Omnia secum ætas,animum quoque. Frequenter etiã anima pro vita accipitur[*Vita.*]Sal.Quid reliqui habemus præter miseram animam? Iuue.Iunc,& venus animã cõmitte.Animã quoq; pro aïo positã legimus,hoc est,pro mente,[*Mente.*] Mact.Tunc.n.anima libera, & nulla corporis cogitatione impedita. Sæpe pũ halitu oris,siue spiritu,[*Frato.*]Pla.in Asi.An færet anima vxoris tuæ? Virg.3.Geo. Animas,& olentia Medi Ora fouent illo.Ter.Ad fores accedo. Animam compressi,autem admoni.Pro eodem Græci ψυχὴν,dicunt à verbo ψύχω,q̃ est refrigero: nã quæ plus æquo calent, anima,hoc est,spiritu refrigeramus.Anima item capitur pro ira,[*Ira*] Plaut. Animam comprime.Hinc animosus,& animatus,pro iracundo,de

quibus suprà.Varro posuit Animam,pro sono,[*Suono.*]Et Phrygias audire aïas.Virg.Pro ipso homine,[*Huomo*]Ite,aït,egregias animas,quæ sanguine nobis. Hanc patriam peperere suo,&c.

ANIO,m.3.anienis,p.p.[*Teuerone,*] ἄνιον,nomẽ fluuij in agro Tyburtino,qui è sublimi in vallẽ subiectã præceps fertur.Hora.Et præceps Anio,& Tyburti lucus. Hinc Anienus,na,num.Propert.Sitie Aniena tuos tinxerit vnda pedes. Anieni nomen indidit Anius rex Hetruscorũ,qui insequẽs Cethegũ filiæ raptorẽ, cũ eũ assequi nõ posset,in fluuium insilijt,ibiq, extinctus,vt Anio vocaretur effectus.

ANISVM,n.2.ἄνισον,herba est,caulem,folia,& flores habens fœniculo similia. Pli. lib.20.c.17. Anisum à Pythagora inter pauca laudatur,siue crudum,siue decoctum,fatorem tollit manducatum.

ANITIVS,m.2.viri Prænestini nomen,qui cum Cn.Flauio,Appij Cæci scriba,Aedilis curulis fuit.

ANIVS,m.2 Apollinis filius,& rex in Delo,qui habuit Andrũ filium. Vir.li.3.Aen.Rex Anius,rex idem hominum,Phœbique sacerdos.

ANNITOR,ris,p.p.d.3.]*Sforçarsi*,עמל hamal עז jaghah.Ge.Dapfer etwas zuthun vnderst ehn. *Gal S'efforcer à faire quelque chose.His. Esforçar*,]ἐπισπουδάζω.Incumbo ad aliquid agendum,Sal.Pison. in Hispaniam Quæstor pro Prætore missus est, annitente Crasso. Cic.in Læl.Natura semper ad aliquid,tanquã adminiculũ, annititur.Annisus,& annixus.Liu.5.Interficere intercessores legis annisi sunt.Idem lib.4.Summa ope annixi sunt.Annisurus & annixurus, idem dixit lib.1.& lib.2.Annisurum,vt appareat exilio sibi iratos.

ANNA,ἄννα,f.1.per duplex n,Beli filia,soror Didonis,quę postquam mortuã sororẽ vidit, & Carthaginẽ ab Iarba Getulorũ rege occupatã,relicta sede patria,ad Battũ regẽ, qui Melitæ insulę imperabat,cursum arripuit, à quo iure veteris hospitij benigne susceptus, duos,& vltra annos ibi mansit.Sed cũ Pygmalionẽ fratrẽ iã cũ armis aduentare didicisset Battus veritus potentiam illius, Annã, vt inde abiret,hortatus est.Mox igit̃ mare ingressa,dũ Cumerã nauigare cõtẽderet,vi tẽpestatis acta, in Laurentẽ oïã petuenit, vbi iã Aeneas pacatis reb.& ducta vxore Lauinia,imperabat. Hic tũ forte solo Achate comitatus, in littore nudis pedib. ambulabat, q̃ cũ errantẽ Annã aspexisset,& vix sibi persuadere posset eã esse, tãdẽ agnitã cõpellat.Timuit illa principio sororis casum ante oculos ponẽs,postea vero ab illo benignè inuitata,in regia cũ eo ꝓcessit cui mox Lauinia,amorẽ cõiugis suspectũ habẽs,tẽdere insidias cępit,sed Anna in sõnis à Didone monita,vt infantã domũ relinqꝛeret, statim p̃ fenestrã exilijt, cũq; citato cursu ad Numiciũ amnẽ peruenisset,in eũ se precipitẽ dedit. Tum ad quærentes eã ita loqui visa est,placidi sũ Nympha Numici,Amne perenne latẽs,Anna perenna vocor. Quapropter læti conuiuia celebrarunt,eam pro Dea venerantes,quem ritum postea longissimo tẽpore seruarunt.

ANNALES,liũ,m.3.memoria publica,monumenta vetustatis,annaliũ monumenta,[*Annali*,דברי הימים dibre haiamim.G.Iarbucher, Chronicxen,in welche man verlauffne ding verzeichnet.G.*Annales,Chroniques.H.Cronica del tiempos*,]ὑπομνήματα ἐνιαύσια,dicuntur res gestæ,quæ de anno in annum in historias rediguntur. Virg.2.Aen.Et vacet annales nostrorum audire laborum.Historia res gestas narrat:& ab ætatis nostræ memoria remotas.Cic.li.2.de Orat.Erat enim historia nil aliud,nisi annalium confectio.Gelius sic habet;Rectè annales historias appellaueris, sed non continuo quicquid historia fuerit,annales appellare possis.Sunt enim vtraque rerum gestarum narratio. Earum propriè rerum sit historia, quibus gerendis interfuit is,qui narrat. Annales vero cum res gestæ plurium annorum,seruato cuiusq. anni ordine, memoriæ traduntur.Quam autem non per annos,sed per dies singulos res gestæ scribuntur,Diarium vocatur.Præterea historia, non solum res gestas longo ordine explicat,sed & consilia,quibus gestæ sunt exponit,& conciones facit,& acies instruit,& situs locorũ describit. Annales singulorum annorum gesta breuissimè notant.Vnde Annales Pisonis,& Sallustij historias dicimus.

ANNALIS,& hoc annale,o.3.[*Annale,annuale.G.annual.Hist.anual.*C. Das zu den iar gehoert,] ἐνιαύσιος,quod ad annos pertinet, vnde Legem annalem dixerunt,quę præscribebat legitimam ad petendum magistratum ætatem.Cic.de Leg.Ciuitatem Annali lege sortiuanto.Dicitur & tempus annale,quod est vnius anni.Varro: Tempora duorum generum sunt, vnum annale, quod Sol circuitu suo finit:alterum menstruum,quod Luna circumiens comprehendit.

ANNARIVS,a,um,o.1.2. idem quod Annalis:vt Lex Annaria ab antiquis dicebatur,qua finiuntur annui magistratus capiendi.Fest.

ANNASCOR,d.3.vide ADNASCOR,& AGNASCOR.

† ANNECTO,is,a.3.agglutino,alligo,ad aliquid necto.προσδέω.Attacare,ò ligare,a qualche cosa.Ger.Anbinden,anknupfen.Plin.l.10. c.47.Epistolas annexas eorum pedibus,Cic.2.de Nat. Deor. Hinc Annexus, us.m.4.apud Tacitum.]

ANNIBAL,m.3.[*Annibale,*]ἀννίβας.Amilcaris filius,quẽ adhuc impuberẽ iureiurando ante aras pater astrinxisse fertur, vt cũ primum per ætatem liceret, arma contra Romanos sumeret. Quapropter per ætatem licerat, arma contra Romanos sumeret. Quapropter iã adultus in Hispaniã,inde per Galliam in Italiam traiecit,Alpib. quo expeditius iter faceret,igni & aceto petefactis. Ibi occurrẽtẽ sibi Tiñ Sempronium Consulẽ apud Trebiã profligauit.Flaminiũ

menta valuarum, quæ Antis affiguntur. Festus: Antes sunt extremi ordines vinearum: vnde nomen trahunt Antæ, quæ sunt latera ostiorum. Idem: Antes sunt quadraturæ, vnde & Antæ dictæ sunt quadratæ columnæ. Anta in singulari legitur apud Vitr. & Antarius apud eundem lib. 10. c. 3.

*ANTÆUS, Ægypti oppidum.

ANTÆUS, m. 2. ἔντατος, gigãtis Libyci nomẽ, Neptuni ex Terra filii, magno ac procero corpore, ꝙppe qui in 40. cubitos excreuerit. Hic cũ Hercule congressus, quoties membra labore defessa essent, tacti terræ recreabat, qua re animaduersa, Hercules altè sublatum terræ contactu prohibuit, pectoriq. suo arctius astrictũ enecauit. Scribit Plut. Sertorium Romanorum ducẽ, apud Tygarnã oppidũ in sepulchro Antæi cadauer inuenisse. Euseb. in Chronicis scribit, Antæum Palæstinæ artis fuisse doctissimum, & quorumcunque certaminum, & ob id fe arbitrari fictum, quod fuerit filius Terræ.

*ANTALCIDES, m. 3. vir fuit Spartanus, de quo Plut. in vita Pelopidæ.

† ANTANACLASIS, ἀντανάκλασις, ad uerbum transferri potest, Ex ad uerso refractio. Figura, cum id, quod ab altero dictum est, non eadem mente, qua dictum est, intelligitur, sed in aliam, aut contrariam accipitur. Quintil. lib. 8. c. 3.]

ANTANDROS, f. 2. [*Andandro*, ἀνδρος, Phrygiæ urbs, ad Meridiem posita, quam inhabitauere Leleges, finitimi Cilicibus. Virg. 3. Æn.

*ANTAPODOSIS, figura, cum media primis, & vltimis respondent.

ANTARCTICVS CIRCVLVS, m. 2. *Australe*. ἀνταρκτικὸς κύκλος, ꝙ Arctico ex diametro opponitur, terræque obiecta nobis cerni non pot. Huius circuli centrum Polus Antarcticus appellatur, qui Arctico polo oppositus est, & alio nomine Australis appellatur.

ANTE, antea, præ, prosa fronte, ob, in conspectu positus, ante id tempus, ante hunc diẽ. [*Primainnanzi*, קדם Kedem. G. Vorhin, zuuor Gal. *Deuant*. H. *Ante delante*.] modo aduerbium, modo præpositio est. Aduerbium, quando nulli deseruit casui, & significat antea [*Primache*] πρότερον. Vir. Ecl. 1. Ante leues ergo pascentur in æthere cerui. Hoc enim accidit multis præpositionibus. Nec mirum, qñ aduerbiis etiam quibusdam licuit vim præpositionis assumere, vt pridie kalendas, pridie Nonas. Itaq. apud, Circum, Ante, Post, & reliquæ, nunc præpositiones iure appellantur, quando casibus adiunctæ transitionem facere ostẽdunt, quod est proprium ipsarũ; quando vero sine casibus ponuntur, sunt aduerbia. Sciendum, qd Ante & Post, cum casibus præponuntur, accusatiuum exigunt, vt ante annum, post annum: cum vero casibus subijciuntur, ablatiuũ Plaut. in Asin. Vix anno post exegi. Nisi manis dicere, post, ibi esse aduerbium. Ante præpositio, extra compositionem, quandoq. personam, quandoq. locum, quandoq. tempus denotat, [*Dauanti*,] vt Ante ora parentum, ante templum, ante duos annos. Componitur cum dictione incipiente ab a, vt anteambulo; c, vt antecapio; e, vt antecedo; f, vt antefero; g, vt antegredior; l, vt antelucanus; p, vt antepono; s, vt antesto. Ab ante fiunt deriuati ua, Antica, Anticum. Antes, Antenna, & huiusmodi.

ANTEA, [*Vel tempo passato. Gal. Par ci deuant, deuant ce temps là. Hispan. antes, o del uso*,] πρότερον. ad. crb. eiusdem significationis cum Ante, componitur ex Ante, & ea, ut ostendit Priscia. quamuis tantum tẽpus denotet. Hor. Epod. 11. Pecti nihil me, sicut antea, iuuat.

ANTEALIOS. [*Innanzi gli altri più che*,] πρὸ τῶν ἄλλων, plus alijs. Vir. 3. Æn. O felix vna ante alios Priameia virgo.

ANTEACTVS, a, um, p. 1. 2. [*Cosa fatta innanzi, passata*. קדמוני Kadhmoni. Ge. Zuuor volbracht, vergangen. *Gal. Fait deuant*, *Hisp. Cosa hecha de antes*,] participium ex ante, & actus, quod est præteritum significans, vt Anteacta vita. Cic. pro Marcello. Fructum anteactæ vitæ.

ANTEAMBVLO, as, n. 1. [*Andare auanti*,] προπέμπω, præcedo, prægredior. Vnde Anteambulones dicti sunt, qui aliquem honoris gratia deducentes precunt. *Gal. Escuier allant deuant son seygneur. Hisp. Escudero que anda adelante*,] Matt. lib. 3. Anteambulo regis.

ANTECANIS, m. 3. a Cic. de Nat. Deor. Dicitur sidus illud, quod a Græcis. προκύων: inde nomen habens, quod ante maiorem Canem exoritur. Hic teste Hygino, in lacteo circulo est defixus, pedib. æquinoctialem circulum tangens. Spectat ad occasum, vtpote qui inter Geminos, & Cancrum sit constitutus. Tres tantum habet stellas. Ab aliquibus Abricanis appellatur, sed illorum error ex Græce dictionis compositione facile deprehenditur.

ANTECAPIO, is, a. 3. [*Preuenire, anticipare*, קדם Kiddem. Ge. Vorãhin nemmen, furkommen. *Gal. anticiper, preoccuper. Hisp. Yr ante delante*,] προλαμβάνω, anticipo. Sal. Noctem, quæ instabat, antecapere.

ANTECEDO, p. p. a. 3. [*Andare innanzi*, קדם Kiddem הלך hothir. G. Vorinhingehn. *Gal. aller deuant, preceder. Hisp. Yr o estar delante*,] προέρχομαι, præcedo, anteeo; & cõstruitur tam cum accusatiuo, quam datiuo. D. Brutus Ciceroni; Priduo me Antonius antecessit. Cicer. pro Arch. Celeriter omnib. antecedere ingenii gloria cõtigit.

ANTECEDENS, tis, o. 3. præcurrens, antegrediens. Plin. Antecedens annus. Cic. Antecedens deitate.

ANTECELLO, a. 1. [*Auãzare, superare*, נשא nitsach. G. Fuertreffen, vbertreffen. G. *Estreplus auance. Hisp. Soprepuiar à otro, adelantar se*.] ὑπερέχω. Præcello. Cic. pro Cornelio: Eloquentia cæteros antecellis.

ANTECELLENS, tis, o. 3. particip. Cic. pro Mur. Catulum humanitate, sapientia, integritate antecellentem.

ANTECESSIO, onis, f. 3. πρόοδος. Cic. 1. Off. Cassas rerum videt, earumque progressus, & quasi antecessiones non ignorat.

ANTECESSOR, oris, m. 3. [*Anticipatore*, קדם] naghid. G. Vorgenger, vorleuffer, vorbott. *Gal. auant courier. Hisp. antecessor, ò que esta delante*] πρόδρομος, qui antecedit. Suet. in Vitel. Agminis antecessores.

ANTECESSVS, m. 4. siue Antecessum, c. 2. πρόδρομος, quod prius datur, vt post aliquid recipiatur. Senec. lib. 4. de Benef. Quid cui debeam scio, alij, post longam diem repono, aliis in antecessum est. Et alibi, Bene credi tibi scio, itaque in antecessum dabo.

ANTECOENIVM, n. 2. [*Merenda*. German. Das abendessen, abendbrot. *Gal. Le reciner, ou goustier. Hisp. Merenda, ò comida ante de la cena*,] τὸ μετ' ἄριστον, cibus ante cœnam. Apul. lib. 2.

ANTECVRSOR, m. 3. נגיד] naghid, πρόδρομος, qui præcurrit. ab Ante, & Cursor. Cæsar. Bel. Ciu. Cõ antecursorib. Cæsaris prælio commisso.

ANTEO, is, n. 4 קדם Kiddẽ נגד nitsach. G. Vorgehn, vorãhingehn. *Gal. aller deuant. Hisp. Ir delante*.] προέρχομαι, ὑπερίσχνομαι, tã datiuo, quã accusatiuo iungitur, & significat ante vado. Cic. 2. Offi. Barbarum districto gladio iubebat anteire. Pla. in Amph. Virtus omnibus rebus anteit. Cic. Offi. 2. Cæteros virtute anteeunt.

ANTI EXPECTATVM, siue Antexpectatũ, vna dictione, vt Seru. placet in illud Vir. li. 2. Geor. Anteexpectatũ positis stat in agmine castris, ponitur pro aduerbio tpis, & idẽ est, quod Antequam expectabat.

ANTEFERO, p. c. a. 1. [*Anteporre superare* הקדים hixdim. G. Hecher halten, oder schetzen. *Gal. Preferer, priser plus. Hispan. Poner delante*,] προτιμάω, antepono. Cice. Cecinnæ. Quum vel iniquissimam pacẽ iustissimo bello anteferrem. Antelatus, participium. Ci. de prouin. Conf. Quum ipse cæteris omnibus esset omni honore Antelatus.

ANTEFIXA, n. 2. dicuntur, quę ex opere figulino sub tectis affiguntur sub stillicidio. Festus, & Nonius.

ANTEGENITVS, m. 2. [*Primogenito*, [πρωτότοκος, priore loco genitus. Hinc Antegenitalis, adiect. Pli. lib. 7. c. 5.

ANTEGREDIOR, d. 3. [*Andare innanzi*, קדם Kiddem. Ger. Vorgehn, vorantretten. *Gal. Marcher deuant. Hispan. Yr delante*,] προπορεύομαι, πρόειμι, anteeo. Cic. 1. Offi. Cum antegressa est honestas.

ANTEHABEO, a. 2. [*Anteporre*, הקדים hixdim. Germ. Hecher halten. *Gal. Proferer estimer plus. Hisp. Poner delante*,] προτιμάω, præfero; sicut contra, Post habeo, postpono. Tacit. lib. 4.

ANTEHAC, [*Nel passato*, קדם Kedhem. Germ. vor der zeit, vormalen. *Gal. Par ci deuant, au par auant. Hisp. Adelante*,] πρότερον. non modo significat ante hoc tempus, vt Ter. in And. Quod antehac fecit, nihil ad me attinet; sed etiam ante illud tempus. Sall. Sæpe antehac fidem prodiderat.

ANTELOQVIVM, n. 2. πρωτολογία, primus in dicendo locus. Macrob. Prætextato antelequium detulerunt, i. primas dicendi vices.

ANTELVCANVS, a, um, o. 1. 2. [*Innanti di*. German. Das vor tag ist. *Gal. Qui est, ou est fait deuant le iour. Hisp. Ante de la luz del dia*.] ἡμιλύκανος, λυκαυγής, quod est ante lucem. Cic. in Cat. Ex antelucano tempore vsque ad horam diei decimam. Sic & Antelucanæ cœnæ, Antelucani flatus. πρὸ λυκαυγοῦς ἄνεμοι, vẽti sunt diluculo flentes, vemo præsertim tempore, Sole autem inualescente cadentes.

ANTELVCVLO, [*Auanti giorno*. לפנות בקר liphne haschachar. G. Vortagzeit. *Gal. Deuant iour. Hisp. Delante el luz*,] λυκαυγῶς, aduer. ante lucem. Apul. lib. 1. Anteluculo furtim euadere.

ANTEMERIDIANVS, a, um, o. 1. 2. quod ante meridiem fit) (pomeridianus, [*Auanti mezodi*. Ge. Vor mittag. *Gal. De deuant midi. Hisp. cosa antes del medio dia*.] προμεσημβρινός, ab ante, & meridies. Ci. Att. lib. 3. Antemeridianis tuis litteris rescripsi.

ANTEMNA, f. 1. ἀντέμνα, cum m, ante n, vrbs Sabinorum, quasi ante amnem dicta, quod eam amnis præterfluat, de qua Vir. lib. 7.

*ANTEMVS, untis, m. 3. ἄνθεμοῦς, fluuius Colchidis, Coraxos vrbem præterfluens. Pli. lib. 6. c. 5.

ANTENNA, f. 1. [*Antenna*. Ger. Die segelstang in einem schiff. Gal. *Le nas de lanao*,] κεραία, lignum transuersum in naui ad malum, cui velum alligatur, à circumtenendo dictum. Vir. 3. Æn.

ANTENOR, m. 3. ἀντήνωρ. Troianus fuit, patriam prodidisse existimatus; quia & legatos, qui ad repetendã Helenam venerant, suscepit hospitio, & Vlyssem intra mania dissimulato habitu cognitũ, non indicauit. Capta Troia, adiunctis sibi Henetis, & Paphlagonibus, in intimũ maris Adriatici sinum se contulit, ibiq; vrbẽ condidit non procul a mari, quam de nomine sui Antenorum appellauit, postea Patauium dictum est & hodie Padua. De hoc Virg. 1. Æn. Antenor potuit mediis elapsus Achiuis, Illyricos penetrare sinus, & paulo post: Hic tamen ille vrbem Pataui, sedesque locauit Teucrorum. Et Liuius in principio primi libri eius meminit.

ANTENOREVS, a, um, o. 1. 2. adiect. Luc. Antenore dispergitur, vnda Timaui.

ANTEOCCVPATIO, nis. f. 3. Cic. in Oratore.

ANTEOCCVPO, as, a. 1. [*Preuenire, preoccupare*.] Cic. in Ora. Vt anteoccupet, quod putat opponi.

ANTEPAGMENTA, n. 2. [*Vsciali*] πρόσπηγματα, valuarum ornamenta, quæ ante valuas affigantur. Cat. ... 4. legunt alij Antipagmenta.

quos timemus,datur,vulgo præseruatiuũ. *Rimedio cõtra il veneno*. רפואה rephuah.Ge.Artznei wider gifft,*Gal.Contrepoison, drogue,breuuage contre vn'autre.Hisp.Medecina contra ponzoña*, ἀντίδοτον.ἐκάστῃ καὶ δίδωμι.contra & do.Qu.li.9. Datum ei venenum dixit,sed antidotum daturum.Dicitur & Antidotus,gen.fœ. Gel. lib.14.Antidotus celebratissima,quæ Mithridatios vocatur.

ANTIGENIDES m.3.*ἀντιγενίδης*, auctore Suida, Thebanus musicus, ubicunq; Philoxeni discipulus.Pl.li.16.c.36.Hic etiam,vt ait Ci.in Bruto,discipulo frigenti ad populum ait,Mihi cane,& Musis.Vide Gel.c.17.lib.15.& Val.lib.3.c.7.

ANTIGEN IM,[*Subito,*] ueteres pro Valde; & pro Statim vtebantur, quasi antequam res geretur.Festus.

*ANTIGONE *ἀντιγόνη*.Oedipodis Thebanorum regis filia.

*ANTIGONIA.f.1.*ἀντιγόνεια*, oppidum Troadis.

*ANTIGONVS,m.2. rex Macedonum.

†ANTIGRAPHVM,n.2.*ἀντίγραφον* quod ex archetypo effictum est, de tabula ad imitationem alterius depicta.]

†ANTILENA,æ,f.1.*προστιδίον*.Pectorale,qua pectus iumenti cingitur,sicut Postilena,quæ sub cauda ponitur.Sipont.]

ANTILIBANVS,m.2.*ἀντιλίβανος*,mõs Libano oppositus,nõ procul à Sidonio mari incipiens,& ad montes Arabiæ desinens.Str.li.16.

ANTINOMIA,f.1.*ἀντινομία*.legum contrarietas & pugna.Qu.li.7.c. 8.Constat in Antinomia duos esse,scripti & voluntatis,status.

*ANTINOEA,*ἀντινόεια*,Steph.vrbs Aegypti.

*ANTINOVS,m.2.*ἀντίνοος*.Vnus ex procis Penelopes.

ANTIOCHIA.f.1.*ἀντιόχεια*.חמת chamath.Syriæ vrbs ad Orõtẽ fluuiũ sita,toti* regionis caput,à Seleuco Nicanore cõdita,& à patris sui noie Antiochia appellata.Str.l.15.Step.Byzãtius duodecĩ alias enumerat eiusdẽ nois vrbes, quarũ vnã collocat ĩ Lydia,& ab Antiocho Epiphane ita nominatã existimat.Alterã ĩ Mesopotamia, q̃ & Mygdonia,& Asibe appellat,ĩ qua Apollophanes Stoicus & Pharnuchus Persicæ historię scriptor,nati dñr.Tertiã ĩ Pisidia cõstituit,cuius meminit & Str.li.12.Quartã inter cauã Syriã,& Arabiã. Semiramidis opus.Quintã in Cilicia ad Pyramũ fluuiũ.sextã in Piera,q̃ & Arados à Syris appellatur. Septimã ad Callirhoem lacũ.Octauã ad Taurũ mõtẽ,in Comagena regione.Nonã in Scythia.Decimam in Caria,quę & Pythopolis fuit appellata.Vndecimã in Margiana,ab Antiocho Sotere conditam.Duodecimam eãdem facit cum Tarso Ciliciæ oppido.Hinc Antiochenus,a,um.

ANTIOCHVS,m.2.*ἀντίοχος*.nomẽ secũdi regis Syriæ,Seleuci filij,huius nominis primi,qui Soter cognominatus est,& regnauit an.20. Secundus Antiochus huius filius dictus Achios, regnauit ann.20. veneno ab vxore Laodicea extinctus. Tertius Antiochus Galericus.Antiochus quartus rex cognomento Magnus, regnauit an.16. Dictus est ẽt Hierax,quod ancipitris more in rapiẽdis alienis vitã duceret;Hic Ptolomeum Philomatorẽ prælio superauit.Quintus Antiochus Syriæ dictus nobilis, siue illustris, qui regnauit annis 11. Hic Hierosolymam destruxit, & multa mala intulit Iudæis. Sextus Antioch* Syrię,& Asię rex,dictus est Eupator.Fuit & alius Antiochus Ascalonita Philosophus, Ciceronis Brutiq; præceptor.

ANTIOPA,f.1.*ἀντιόπη*.Nycteĩ filia fuit,& uxor Lyci Thebanorum regis. Hanc cum Iupiter in Satyrum mutatus compressisset, Lycus repudiauit, vxoremque Dircem superinduxit, quę Antiopam in carcerem coniecit. Verùm instante partus tempore,illa nuptiis uinculis in Citheronem mõtẽ se recepit,ubi Amphionem,& Zetum peperit,qui à pastoribus inuenti,& educati, maternæ iniurię ultores exterunt,Lyco cum Dirce uxore interfecto.

ANTIPATES,*ἀντίπατης*,gemmę nigrę species.Pl.lib.37.c.10.

†ANTIPATHIA,*ἀντιπάθεια*. Naturalis rerum differentia siue repugnantia,ad verbum sonat contra passionem,cui opponitur Sympathia,quę mutuam quandam rerum cognationem inter se significat.Plin.lib.32.c.2.]

†ANTIPELARGIA,*ἀντιπελάργησις*.remuneratio mutua beneficiorũ compensatio.Græci enim *ἀντιπελαργὸν* vocant,de nobis benemeritis officiorum vicissitudine respondere. Sumpta est metaphora a ciconijs, quas illi *πελαργοὺς* vocant.

‡ANTIPERISTASIS,*ἀντιπερίστασις*. Latinè circum obsistentia, reciprocatio, compressio undiq. circumfusa, per quam ubi calidum est,inde frigus expellitur,vbi frigidum est,ĩde calor expellitur.]

ANTIPHELLVS,*ἀντίφελλος*,oppidum Pli.lib.5.c.27.

†ANTIPHERNA,*ἀντίφερνα*,iuncto ex *ἀντὶ* & *φερνὴ* nomine: dicuntur apud Iurisconsultos ea, quæ maritus constante matrimonio uxori suę quasi remunerandæ dotis causa largitur,Hotoman.]

†ANTIPHONA,p.p.*ἀντίφωνον*.vox reciproca duobus choris alternatim psallentibus,Antiphonas Græci primi composuerunt,& apud Latinos sanctus Ambrosius instituit.

ANTIPHRASIS,f.3.[*Parlare inteso al contrario,*]*ἀντίφρασις*.pe.c. sermo per contrarium intelligendus,ut Parcæ,quia nemini parcant.

ANTIPODES,*ἀντίποδες*.p.c.m.3,qui contra nos positi sunt contrarijs uestigijs.Cic.4.Acad.E contraria parte terrę,qui aduersis uestigijs stent contra nostra uestigia, quos Antipodas uocatis. Declinatur Antipus,Antipodis,uel Antipodos.

ANTIPOLIS,f.3.urbs in Gallia Narbonensi. Pol.

ANTIPTOSIS,f.3.figura,cum casus pro casu ponitur,ut Vrbem;quam statuo,uestra est,pro,urbs.

ANTIPYRGVS,*ἀντίπυργος*, urbs Libyę Marmaricę, quæ eadem esse creditur,quam vulgo Lucho uocant.

ANTIQVARIVS,ria,rium.o.1.2.*ἀρχαιολόγος*, qui uerba usu remota,& exoletos scrutatur auctores,ut ex his contrahat,quæ nõ intelligãtur, utque quædã solus scire uideatur. Inuc. Ignotos;q; mihi tenet antiquaria uersus.Suet.in Aug. Antiquarios pari studio sprevit.

ANTIQVATIO.Gel.Facta est antiquatio legis.i.abrogatio p suffragia.

ANTIQVE,[*Anticamente,*קדם chedhem.Ger. Auff alte gattung, Altfrencksch.*Gal.Antiquement,a la maniere antique.Hisp.Antigua y vieiamente.*]*παλαιῶς*,aduerb. ad morem antiquorum. Hor.2.ep.

ANTIQVITAS,[*Anticheità,*קדם chedhem.G.Die aelte, pro ipsis antiqs.Pl.li.12.c.19.Fabulosa narrauit antiquitas.Itẽ ĩ alio significato accipit apud Sallustiũ,Seruio teste:Tm antiqtatis, cureq; maioribus p Italica gẽte fuit.i.pcipui amoris:ab eo q. é antiquũ, p caro.

ANTIQVITVS,olim,tempore antiquorum,*ἀρχαίως*. Cęs. libro 6.Bell. Gal.Summa auctoritas antiquitus erat in Heduis.

ANTIQVO,as,a.1.aboleo,abrogo,irritũ facio,[*Annullare,*מחר billah, hesit בער biher.c.Abthun,hin wegthũ,vnkrefftig machẽ] *ἀναρχαίω*.in legẽ antiquatã dicimus,q̃ populus suffragijs suis improbauit,neq; perferri passus est. Abrogatã aũt dicimus legẽ,quæ cum accepta fuisset, postea contraria lege fuerit sublata. Liu. Antiquandas censeo istas rogationes. Cicer. 3. de Leg. Legem antiquastis.

ANTIQVVS,a,um,o.1.2.priscus,uet*)(recẽs. *Antico,*קדמוני kadhmõni hattix הישן iasi hisch.Ger.Alt,uon vielen iahren:*Gal.Ancien, antique,vieux,son vieil.Hisp.Antiguo, o viero,* ἀρχαῖος. idem quod uetus,ab Ante & Auũ, ut Varroni placet. Virg.2. Geor. Antiquasq; domos auium. Qm̃ uero quæ antiquiora sunt, fere meliora esse cõsueuerũt,ut mores,uinũ,& similia; factũ est,ut antiquũ pro bono[*Buono*]dicamus.Ter.in And.Pol. Crito antiquũ obtines. Cice. p Rosc.Amer. Sic & antiquius dicimus,pro meliore,cariore[*Meglior,caro*]Ci.At.li.1.Nihil mihi antiquius nostra amicitia est.Ab antiquus fit Antiquitas, pro uetustate.

ANTIRRHINVM,n.2.*ἀντίρρινον*, herba est eadẽ cum illa,quam supra Anarrhinon appellauimus.Pli.lib.25.c.10.

ANTISCORODON,n.2.*ἀντισκόροδον*. herba est ex generibus allij, quæ & Vipicum,& allium Cyprium appellatur. Pli.lib.9.c.6.

ANTISSA.f.1.*ἄντισσα*.Steph.Lesbi insulæ oppidum, ex quo Terpander nobilis Citharœdus originem duxit.Gentile Antisseus.

ANTISTES,itis,m.3.primari* sluri* tẽpli sacerdos,*presidẽte.*כהן הראש chohen haresch פקיד pakidh נגיד naghid.Ger.Ein Vorsteder,ein Prelat.*Gal.Premier entre les autres,prelat,president.Hisp.Prelado presidente*]*προστάτης*,ex ante,& sto,tã fem. quã masc.gen.à uerbo antiquo Antisto,pro antesto.i.excello;& erãt primarij tẽploꝝ singulorum sacerdotes,q̃ sacris præerãt, deq; futuris respõsa dabãt.Ouid. 4.de Põt. Nõ sinit illã sui uanas antistitis umq; Esse preces.Val.li. 1.Ne Deæ uetustis ritib.perito deesset antistes. Per trãslationẽ dr, q̃ in re aliqua excellit, [*Eccellente,*]unde Seruius Sulp. Quin. teste lib.11.c.1.Iuris antistes appellatus est. & Plato sapientiæ antistes.

ANTISTHENES,m.3.*ἀντισθένης*. philosophus Socraticus.

ANTISTITA,æ,f.1.*προστάτις*.Gell.lib. 13.cap.19. Sacerdotes forminas Cic.Antistitas dicit in Ver.

ANTISTITOR,p.c.*Presidente,*שוטר schoter שר,nasi.G.Ein furgeseter,uorstender,*ἐπισάτης*.pia rectus,quasi antestator. Col.li.4.

ANTISTO,as,are,n.2.[*Soprastare,*על iathar חתיר hothir.Ger.Ein furgeseтzter,oder uorstender sein.*Gal.Presider.Hisp.Ser presidente en alguna degnidad.*]antiquum uerbum pro antesto,id est,antecello, *προϊστάμαι*.Cato c.156.Brassica omnibus oleribus antistat.Lucr.l.6.

*ANTISTOECHON litterarum permutatio, ut sella pro sedda.

ANTISTROPHE. *ἀντιστροφή*. Lyricis poetis est saltationis genus: quo modo in dexterã,modo in sinistrã choros agerent, ac reuocarent.

† Dicitur item,cum inter coniuncta duo,quę a sese mutuo pendẽt, fit alterna conuersio: vt seruus domini, & dominus serui.]

ANTITHESIS,p.c.f.3.*ἀντίθεσις*,color rhetoricus, cum contraria contrarijs opponuntur. Quinct.Contentionem uocat.

ANTITHETON,p.c.m.2.[*Contrapositione,*]*ἀντίθετον*.figura est,quam contrarijs opponuntur contraria,ut apud Ouid.1.Met.Frigida pugnabant calidis,humẽtia siccis,]Mollia cum duris.Ci.ad Brutum, Quę Græci Antitheta nominant,cum contrarijs opponuntur contraria,numerum oratorium necessitate ipsa efficiunt.

ANTIVM,n.2.*ἄντιον*.Vbs Latij,Volscorum caput,Romanorũ colonia,in qua celeberrimũ Fortunæ templum. Hor. 1. Carm. O diua gratum,quæ regis Antium.Hinc Antiates.vide sup.Antiatę.

ANTLARE,Veteres dicebant pro haurire,à Græco *ἀντλεῖν*. Liu.Andronicus:Florem antlabant Liberi ex carchesijs.Hinc Exantlare, de quo infra.

ANTLIA,ę.f.1.[*Instrumento con che si cava l'acqua,*מכשה maschcah. Ger.Ein Instrumẽt damit man waller schepffet]machina ad hauriendã aquã:nam *ἀντλεῖν*,Lat.haurire est.Mart.lib.5. Curua laboratas Antlia tollit aquas.Et Fest.Antlare,haurire a Græco,*ἀντλεῖν*.

ANTOECI,m.2.*ἀντοῖκοι*,populi trans æquinoctialem habitantes circulum,

meg mit, dinnen mit, heb dich. *Gal. Oste, oste, arriere de la, retire toy. His. Quitta d'ay.*] dictio Comica, à Græco ἀπάγω, quod est abduco, remoueo. Plau. in Curc. Apage hanc caniculam. Var. ad Cic. Apagere cum nostro Sext. Seruilio.

APAGESIS, p.c. (quod & ipsum frequens est apud Comicos) familiari ter conuentus est, & significat, abi si vis. Plau. in Pœn.

APAMIA, siue Apamea, f.1. ἀπάμεια. Vrbs celeberrima in Tetrapoli Syriæ, à Seleuco Nicanore condita, & à nomine vxoris eius ita appellata, ut testatur Stra. lib. 15. Est & Apamia Parthorum ciuitas, Heracleæ, & Rhagis finitima, de qua apud eundem lib. 11. Tertia est in ora maritima Bithyniæ, inter Rhyndaci & Ascanij ostia, Antiochi Epiphanis opus: cuius meminit Steph. & Ptol. l. 5. c. 1. Quartũ collocat Pl. lib. 5. c. 29. in ipso Marsyæ fluminis ostio, vbi s. Marsyas in Mæandrum influit, quam antea Celænas, deinde & Cibossus in Mæandrum influit, quam antea Celænas, deinde & Cibossus in Mæandron ait appellatã. Hãc Strabo ab Antiocho Sotere conditã scribit, & noie Apamiæ matris eius, (quę Artabazi filia fuit, & vxor Seleuci Nicanoris) Apamiam fuisse appellatam. Fuit hæc Vrbs olim clarissima, totiusq; Asiæ emporium post Ephesum celeberrimũ.

APAMESTE, f.1. oppidum in ea Italiæ parte, quæ olim magna Græcia dicta est. Incolæ Apamestini. Pl. li. 3. c. 11.

APARCTIAS, m.1 ἀπαρκτίας. ventus ab Arcto flans, hoc est, à Septentrione.

APARINE, ἀπαρίνη. Lappæ genus, quod alio nomine Philanthropos appellatur, quod vestib. hominum adhærens eos amare uideatur.

APATE, ἀπάτη. genus Intybi apud Theophr. quam Theod. Fraudem conuertit; quod gustantes amaritudine decipiat.

† APATHIA, ἀπάθεια. animi tranquillitas, nullis affectuũ motibus obnoxia, qualem in sapiente uolebant esse Stroici.]

APAVORTENE, ἀπαυορτηνή, regio Scythiæ, ĩ qua ẽ Hyrcania prouĩcia

APELIOTES, p. p. ἀπηλιώτης, ventus ab Oriente æquinoctiali flans, quem Latini Subsolanum vocant. Gel. lib. 2. c. 22.

APELLA, m.1. *Circũcisõ* מול mul. ἀπερώδερμος, sine pelle, quo noie uocati sũt Iudæi circũcisi. Hor. l. 1. Ser. Sat. 5. Credat Iudæus Apella.

APELLES, apellis, m. 3. Ἀπελλῆς, nomẽ pictoris eximij, patria Cũi, quĩ oẽs prius genitor, futurosque postea artificio superauit, & picturæ plura solus propè contulit, quã ceteri oẽs. Fertur Alexandrum Macedonem à nullo pingi uoluisse, quàm ab Apelle. De hoc Pl. l. 7. c. 37. & lib. 35. c. 10. & li. 37. c. 1.

APELLEVS, a, ũ, adiect. o. 1. 2. St. l. 5. Sil. Appelleo vultu signata colore.

APENNIGENA, m. 1. qui Apenninum inhabitat. Claud.

APENNINVS, m. 2. Ἀπέννινος ὄρος, per duplex nn, uel Apeninus cũ œ, diphth. (vt scrib. Serv.) quasi Alpes Pœni, q̃ eas Annibal primus superauit. Mõs est, qui Italiã mediã diuidit, incipitq; à Genua, & supra Camos incumbit. Eius descriptionem uide apud Lucanum.

† APEPSIA, ἀπεψία. ventriculi uitium est, quod Latini cruditatem appellant, cùm scilicet cibi in ventriculo non mutantur, sed tales fere egeruntur, quales sunt ingesti. Gal. de sympt. diff.]

APER, [*Porco saluatico, cinghiale,* חזיר chazir. G. Ein eber, eĩ wildsch vein. *Gal. Porc sanglier. His. El varon del puerco montes.*] porcus siluester, à Græco κάπρος, remota prima littera. Varro de Ling. Lat. li. 4. Apri ab eo, quod in locis asperis versentur: nisi à Græcis deductum malis, qui hos καπρους uocant. Hinc Aprinus, & Aprugnus: de quibus infra.

APERIO, 4. patefacio, palam facio, illustro, expono, nudo, detego.) (Claudo, [*Aprire* פתח patach. Ger. Aufftthun, oeffnen. *Gal. Ouurir. His. Abrir lo serrado.*] ἀνοίγω, ex ad, & pario (ut inquit Prisc.) abiecta d, (quia d, sequente p, nonnumquam abijcitur.) Ter. Fores aperi. Habet q; a, correptam. Iuuen. Protulit ut mos est, & aperta pallui agna. Quandoque detego. [*Scoprire.*] Hinc Macrob. ait: Iuniores solitos esse maiorib. caput aperire. Stat. Sic fatus, aperto Ense vocat socios. Per translationem est exponere, [*Dichiarare.*] Pla. Hoc ænigma aperi nobis. Item pro nudare, [*Spogliare.*] Cic. Verentur, si quo casu accident, vt partes corporis quædam aperiantur. Item pro vulnerare, [*Impiagare.*] Inu. Fuste aperire caput. Aperire fenestram, ianuam, prouerbialiter dicuntur, pro occasionem, & velut ausam præbere. Hinc Adaperio, valde aperio, à quo Adapertile, p.c. quod aperiri potest. Ou. de Trist. Exaperio, foris aperio.

APERTE, aduerb. clarè, manifestè, planè, nõ obscurè, rectè. [*Aperta mente. Gal. Apertement, clairement. His. Claramente.*] φανερῶς. Cic. Bruto. Quæ verba apertè indicant. Hinc apertius, apertissimè. Itẽ pro Quin. Rosc. Apertius dicam. Idem Attico; Apertissimè tulimus.

APERTIO, onis, verb. f. 3. [*Apertura,* פתחון pithchon. Var. de re rust. c. 36. Cum periculo introitur recenti apertione.

APERTVRA, ræ, f. 1. [*Apertura*] Vitru. lib. 5. c. 5.

APES, vel apis. f. 3. [*Ape.* דבורה deborah. Ger. Ein Imbodet Bein. *Gal. Mouſche a miel. His. Abe a.*] μέλισσα. Col. li. 10. Quanto grandior apis, atque rotundior, tanto peior. Ouid. li. 13. Met. Compositum putatur ab α, sine, & pes, quod sine pedibus nasci uideatur: dicente Virg. Trunca pedum primo, sed cum non seruet analogiam, sicut cætera comp ›sita, Bipes. edis, tripes, edis; compes, edis: magis simplex iudicandum est. Creantur Apes ex boum fimo, sicut crabones ex equorũ, fuci ex mulorũ, vespæ ex asinorum excremẽtis

APEX, icis, m. 3. ἄπαλα, ἀκρωτήριον. propriè fastigium in summo flaminis pileo, in cuius extremo modica lana est: quod primum constat ad Albam Ascanium instituisse. Hodie pontificum insula hoc nomine appellari potest. Valer. lib. 2. Sulpitio inter sacrificandum à capite apex ptolapsus, eidem sacerdotium ablatulit. Plerumque tamen sumitur pro summa verticis parte, quod longè sit à pedibus & pro cuiuscumq. rei summitate acuminata. [*Cima* ראש roſch aa gab. ee. Ein spitz, das aufferist, oder oberst theil jedes dings.] Col. lib. 5. Cic. vero transtulit ad summam rei alicuius dignitatem: Apex, inquit, senectutis est auctoritas.

APEXABO, onis, m. 3. [*Boldone. Sanguinaccio,*] intestinum sanguine plenum admisto pingui, sic dictum, quod in summitate quiddã quasi in capite apicem habeat. Var. li. 4. de Ling. Lat.

APHACA, cæ, siue Aphace, es, fœm. 1. ἀφάκη herba est in aruis nascẽs, paulo altior lente, foliis admodum tenuibus, terna aut quaterna femina nigra in siliquis ferens. Hæc Plin. lib. 27. c. 5. Ruel. eamdẽ esse putat cum ea, quam vulgus Viciam agrestem appellat.

APHAERESIS, ἀφαίρεσις. figura, quæ à principio dictionis literã vel syllabam auferet: ut, Ponc metũ, pro Depone. Ex ἀπὸ καὶ αἱρέω.

APHAREVS, m. 2. Ἀφαρεύς. per tres syllabas, pen. c. patris Lynceï nomẽ est, a quo Ou. Lynceum prolem Apharean uocat li. 8. Met.

APHIDANTES, m. 3. Ἀφιδάντες, populi ex Molossis, ut inquit Steph. ab Aphidante rege.

APHIDNÆ, arum. Ἀφίδναι. Steph. locus celebris in Attica. Seneca in Hipol. Parnas alius calcet Aphidnas.

† APHORISMVS, ἀφορισμός. Est plurium rerum summatim facta traditio, & quasi ad regulam exacta rerum doctrina. Galenus ait, aphorismum doctrinæ genus esse, quod omnes rei proprietates breuissimis verbis circumscribit.]

APHRACTA, n. 2. [*Turchesco barcha.*] ἄφρακτα. sunt aperta, intectaque nauigia. Cic. ad Tiro. Nosti Aphracta Rhodiorum.

† APHRICA. Vide Africa.

APHRODISIAS, f. 1. Ἀφροδισιάς. insula in mari Persico, vbi Persis à Carmania disiungitur: dicta quod in ea Venus quam religiosissimè coleretur; alio nomine κρανία. Pli. lib. 6. ca. 25. Est præterea Ciliciæ oppidum, teste Stephano. Est item insula in Oceano Hispanico, non procul à Gadibus, Pli. lib. 4. c. 22.

APHRODISIVM, n. 2. Ἀφροδίσιον. oppidum in Latio maritimum, quod postea mutato nomine Antium dictum est. De hoc Plin. lib. 3. c. 5. Est & Cariæ promontorium Pomponio, quod Aphrodisias à Pli. appellatur. Est præterea Ptolem. vrbs Africæ. Deinde & Hispaniæ Tarraconensis promontorium, eodem auctore.

APHRONITRVM. [*Schiuma del Salnitro.* Germ. Schaum des salpeters. *Gal. Escume d'vne sorte de salpetre. Hisp. Alarron.*] ἀφρόνιτρον. (spuma nitri. Pli. lib. 31. c. 10. & Mart. lib. 14. Dicor & aphronitrum.

APHORON, Plinio herba est ex generibus papaueris, foliis passerum speciem repræsentantibus, radicem habens in summa terræ cute, à Dioscoride μήκων ἀφρώδης, hoc est, spumeum papauer appellatur, Plin. lib. 20. c. 19.

APHTHÆ, ἀφθαί. exulcerationes in summo ore, infantib. peculiares, prouenientes uitio lactis, quo nutriũtur, calido humore corrupti. Oriuntur & in ætate prouectioribus. Vide Cęl. Rhod. li. 9. c. 20.

APHYA, ἀφύη. piscis genus, candidum, molle, ac tenerum, quod admotum igni protinus decoquitur. Vnde prouerb. Aphya ad ignẽ. In ea quæ celeriter intereunt, aut consumuntur. Piscis huius meminit Arist. lib. 6. Animal. Theodor. Aptiam vertit.

APHYTHAGORAS, arboris genus iuxta Hypobarum Indiæ fluuium electrum ferens. Pli. lib. 37. c. 2.

APYTE, es, f. 1. Ἄφυτη, siue Aphytis, oppidum est Thraciæ, non procul à Pallene, Apollinis oraculo insigne, ab Aphyo quodam indigena ita appellatum, incolæ Aphytæi. Steph.

APIANVS, na, num, o. 1. 2. [*Moscatello,*] μελιτοπάτος, quod apes auidè sumunt. Vnde Apianæ vuæ dictæ sunt, quas, vt inquit Col. muscæ infectantur: nunc vulgo à muscis, Muscatellæ dicuntur. Græci Ricam vocant, etiamsi à quodam sapore quasi castoreo. Pli. lib. 14. c. 2. Apianæ apes dedere cognomen præcipuè earum auidę.

APIARIVM, n. 2. [*Luogo done stanno l'api.* Ger. Ein imbenheus lin, ein imbenbanck,] μελισσῶν, locus vbi aluei apium tenẽtur, quod Mellarium, siue Aluearium nominatur. Col. lib. 8. c. 14. & lib. 10.

APIARIVS, m. 2. μελιτουργός, qui curat siue possidet apes. Plin. li. 31.

APIASTRA, f. 1. μελισσοφάγος, auis dicitur, quæ apes comedit. Alio nomine Merops dicitur: de quo suo loco.

APIASTRVM, n. 2. [*Melissa,*] μελισσόφυλλον, herba est, qua apes mirum in modum delectantur, vnde Melissophyllon, & per syncopẽ Meliphyllon appellatur. Vulgo Melissa. Vide Melissophyllon.

APIATVS, a, um, o. 1. 2. ab apib. Sicut à vermib. Vermiculatus, q̃ apiũ ĩpressam habet similitudinẽ, vt Apiata mensa, apud Plin. l. 13. c. 15

APICAE, f. 3. *Pecore che non hanno molta lana* G. Schaff die nicht wol bey leib, sind, vnd wenig mollẽ habem. Durre vnd bloſe schaff. *Gal. Brebis pelees sous le ventre. Hispa. La ouejas que tienen el vientre, lampinno,*] πρόβατα πεπλανημένα: oues dictę, quæ non amplo corpore sunt, nec multam lanam habent circa corpus. Plin. li. 8. c. 48. Quibus ouibus venter nudus, Apicas vocabant, damnabantque.

APICIVS, m. 2. Ἄπικιος, omnium nepotum fuit prĩceps, cui parum visum

sum

fuit, & eſt principum congiaria, & Capitolij vectigal commeſſationibus deuotaſſe, niſi ſuæ, etiam gulæ monimentum poſteris reliquiſſet, conſcriptis de gulæ irritamentis aliquot libris. Hunc vixiſſe ſuo ſæculo teſtatur Seneca in lib. de conſol. ad Albinam.

APICVLA, f. 1. *Ape piccolla.* μελίττιον. diminutiuum, parua apis. Plin. li. 7. Nauem, quam apicula pennis abſconderet. Dicitur & Apecula ab Apes. Plau. in Curc.

APICVLVS, m. 2. κηρία. diminut. paruus apex, quod & Apiculum dicitur. Feſt. Apiculum, filum eſt, quo flamines velatũ apicẽ gerũt.

* APIDANVS, m. 2. Theſſaliæ fluuius.

APINA, & Trica, f. 1. duo oppida Apuliæ fuerunt, quæ Diomedes euertit, tanta ignominia, vt in prouerbij ludibrium tranſierint; quoties. n, rem nullius pretij oſtendere volumus, Apinas, & Tricas nominamus. Mar. lib. 13. Sunt Apinæ, Tricæque, & ſi quid vilius iſtis.

APIS, m. 3. bouis nomen apud Ægyptios, quem pro Deo colebant ab alio nomine Serapis. Corpore erat niger, candida fronte, in tergo alba nota inſignis, duplicibus pilis in cauda, & lingua cantharo notatus, quem certos vitæ annos excedere non licebat. Hunc in lacum demerſum Ægyptij, indicto iuſtitio, veſte ſciſſa, & laceratis crinib. defunctum plangebant, inuento vero alio, mirificè lætabantur. Reſponſa autem dare, non vt reliqua oracula ſolitus, ſed ſi manu oblatum pabulum ſumpſiſſet e conſulentibus, ſecundos euentus atque omnia proſpera decernebat; ſi verò abnueret, omnia ſiniſtra portendebat. Ideo cum Germanico Cæſ. pabulum oblatum renuiſſet funeſtum omen, & indubiam necem, quæ paulo poſt ſecuta eſt, pronunciauit. Hæc Marcel. lib. 22.

APISCOR, eris, [*Acquiſtare, ſ'empar*] Kanah. Ger. Vberkommẽ, erlangẽ. *Gal. Reconurer, ſouur. Hiſ. Aleanzar lo deſſe ado*] τυγχάνω. cuius præteritum volunt eſſe Apiuiſſim, idem eſt quod Acquiro. Verbum eſt penè obſoletum, quod non niſi apud antiquiſſimos legitur. Lucr. lib. 1. Nec ratione animi, quam quiuis poſſit apiſci. Hinc Adipiſcor, & Indipiſcor, de quibus ſuo loco.

APIVM, n. 2. [*Petroſemolo. Gal. Perſil. Hiſp. Pereril.*] σέλινον. herba hortenſis. Ex hac fiebant apud antiquos coronæ victoribus in Nemeorum ſacris certaminibus. Iuuen. Quidam ab apice deducunt, quia antiqui apicem capitis apio coronabat.

APIVM MONTANVM, n. 2. ὀρεοσέλινον. herba cicutæ foliis Apiũ agreſte dicta, in mõtibus lociſq. petroſis naſcens, unde & nomẽ habet.

APIVM PALVSTRE, ἑλεοσέλινον. herba apio ſatiuo maior, dicta, quod in paludibus, & aquoſis locis proueniat.

APIVM SAXATILE, n. 3. πετροσέλινον. herba eſt ſemen proferens ammeos ſemini non diſſimile, ſed odoratius, quę qm̃ in Macedonia optima naſcitur, vulgo Petroſelinum Macedonicũ uocari cepit.

APLVSTRE, n. 3. & in numero plurali Apluſtra, uel Apluſtria, nauis eſt ornamentum in ſummitate mali. Cic. in Arato: Nauib. abſumptis fluitantia quærere apluſtra. Feſtus & per m. ſcribi poſſe exiſtimauit, Apluſtria (inquit) nauiũ ornamenta, quæ quia erant ampliꝰ, quam eſſent neceſſaria vſui, etiam ampluſtria dicebantur. Hęc ille. Nos contrà putamus, non ab Amplius hoc nomen deduci, ſed ab α, priuatiua, & πλέω, quod ad nauigationem non ſit neceſſarium.

APOCALYPSIS, f. 3. ἀποκάλυψις. Latinè reuelatio, ex ἀπὸ, quæ Re, in compoſitione ſignificat, & καλύπτω, velo.

†APOCHA, æ. p. c. ἀποχὴ. Schedula eſt, qua fatemur nobis de pecunia eſſe ſatisfactum. Quitanza, Receuere. Germ. Quittung. Acceptationis autem nomen generalius eſt, quam Apochæ. Vlpian.]

APOCOPE, ἀποκοπὴ. amputatio, ex ἀπὸ, ab, & κόπτω, amputo; figura, cum vltima littera, vel ſyllaba tollitur; vt peculi pro peculij.

APOCOPI, m. 2. [*Caſtrati, Eunuchi. Ger.* Verſchnitne,] ἀπόκοποι, dicti à Iulio Materno caſtrati.

APOCROTVS, a. 1. 2. durus, rigidus, ἀπόκροτος. Firmicus l. 7. Naſcentur ſerui, apocroti, oligochronij & infelices.

† APOCRYPHVS, a, um. p. c. ἀπόκρυφος. Latinè abſconditus ſecretus, ex ἀπὸ quæ rem exaggerat & κρύπτω, abſcondo. Illa verò ſcriptura dicitur Apocrypha, cuius occulta origo eſt, & in qua licet inueniatur aliqua veritas, tamẽ propter multa falſa non habet ſcripturæ canonicæ pondus.]

APOCYNON, ἀπόκυνον. officulum in ranæ ſiniſtro latere, quod ſi in aquam deiectum fuerit, ſtatim feruere ferunt. Plin. lib. 32. c. 5.

†APODES, p. c. ἄποδες. aues quadam ex genere hirundinum, ita dictę, quod careant vſu pedum: alio nomine Cypſelli vocantur. Plin. li. 10. c. 39.]

† APODIXIS, f. 3. ἀπόδειξις. Euidens probatio, demonſtratio. Quint. lib. 5. c. 10.]

† APODOSIS, f. 3. p. c. ἀπόδοσις. Schema iucundiſſimũ cum præcedentium membrorum ſingulis ſingulæ particulæ reſpondent. Exemplum eſt apud Terent. in Andr. Latinè ſonat Redditionem.]

APODYTERIVM, n. 2. ἀποδυτήριον. locus, in quo lauari veſtes deponebant, & ſeruabant: nam ἀποδύειν, exuere dicitur. Cicero ad Q. fratrem, & Plin. ad Apollinarem.

APOGAEI, m. 2. ἀπόγαιοι, uenti ſunt a terra flantes. Plin. lib. 2. c. 3.

APOLACTIZO, zas, a. 1. [*Aſſaltare con calci,*] ἀπολακτίζω, calcibus inuado. Per translationem parui facio, contemno. Pla. in Epid.

APOLECTI, m. 2. [*Eletti fuor di molt'altri*] ἀπόλεκτοι, Senatores erant dicti παρὰ τὸ ἀπολέγεσθαι, quod ex multis ſolent deligi. Liu. li. 4. Bell. Mace. Aetoli per Apolectos ſita uocant ſanctius concilium, & ex delectis conſtat viris, id agitabant. Eſt & genus piſcis ex pelamidum genere. Plin. lib. 32. ca. 11. Pelamis earum generis maxima, apolectus vocatur.

APOLLINARES, m. 3. ludi, ἀπολλώνια, qui in honorem Apollinis fiebant. Vide Liuium lib. 25. & Macrob. Sat. 1. Cic. ad Att. Ludis Apollinaribus Diphilus in Pompeium inuectus eſt.

P. M. Apollinares ludi cum in vnum annum vouerentur, incertoque die fierent, & natus P. Licinium Varum, prętor, in Vrb. ferre ad populum iuſſit, vt in perpetuum, in ſtatum diẽ vouerentur hi Ludi, cũ Annibal eſſet in Italia, ex Martij clari vatis carmine primũ inſtituti, cuius in libris hæc inuenta Liuius recitat li. 5. eademque fere & Macrob. li. Sat. 1. Hoſtes, Romani, ſi expellere vultis, Apollini vouendos cenſeo Ludos, qui quotannis comiter Apollini ſiãt, cum populus dederit eos publico partem, priuati uti coferent pro ſe ſuiſque. Iis Ludis faciendis prærerit prætor, qui ius populo plebique dabit ſummum. X. viri Greco ritu faciant. Hoc inuẽto carmine, cenſuerunt patres Apollini Ludos nouendos, faciendoſque; voueri autem, & fieri a Prętore Vrb. quod is eſſe uideretur, qui ius populo plebiq; ſummum daret, cum facta eſſent duodecim millia æris. Prętori ad rem diuinam, & duas hoſtias maiores dandas, & vt X. viri ſacra ritu Græco facerent, hiſque hoſtijs, Apollini bouc aurato, & capris duabus albis auratis, Latonæ bouc geminæ aurata. Ludos prætor cum facturus eſſet, edixit, Vt populus pro eos Ludos ſtipem Apollini, quantum commodum eſſet, conferret, populus eos coronatus ſpectauit, matronæ ſupplicauere, vulgoq; apertis ianuis in propatulo epulati ſunt, celebrique dies omni cęremoniarum genere fuit. Anno proximo, referente Calpurnio Prętore, decreuit Senatus, ut ij Ludi in perpetuum vouerentur. Triennio poſt, ut in perpetuum in ſtatum diẽ vouerentur. P. Varus, ut diximus, Prætor Vrb. a Senatu iuſſus, legem tulit, & ex eà lege ipſe primus vouit, fecitque ante diem 11. Non. Quin. eumque diẽ ſolemnem deinde ſeruatum eſſe Liuius tradit. Ego tamen M. Bruti, qui Cæſarem interfecit, Prætoris Vrbani abſentis nomine, neque uno die tantum, neque 11. Nonas Quint. factos inuenio, ſed cum Nonis Quin. eſſent commiſſi, vſq. ad 111. Idus datos fuiſſe, quod ex duobus locis epiſt. ad Att. li. 16. colligitur, atque hoc ipſum, de plurib. Ludorum Apollinarium diebus, confirmat fatis plenè, ut uidetur, Liuius lib. 37. his uerbis: Ludis Apollinaribus ad v. Idus Quin. cœlo ſereno, interdiu obſcurata lux eſt. Ex libro noſtro de legibus Romanis.

APOLLINEVS, a, um, o. 1. adiect. ἀπόλλειος, Apollinea ars, pro arte medica. Ou. li. 3. Triſt. eleg. 3. Et ars Apollinea, pro arte vaticinandi. Idẽ in Ibin. Apollinea clarus in arte ſenex. Tireſiam intelligit.

APOLLO, inis, m. 3. [*Apollo*] ἀπόλλων. Deus, quem Græci etiã φοῖβον appellant. Cui, vt Macrob. inquit, varię fuerunt poteſtates, nã fuit auctor carminis, præſes vaticinij, ſagittandi peritiam habuit, artẽ medicinę percalluit, & citharam adinuenit. Idem dicitur Liber, quod liberè vagetur per aerem. Nomius, i. paſtor, quod Admeti regis pauerit armenta. Porphyrius ait eundem eſſe Solem apud ſuperos, Liberum patrem in terris, Apollinem apud inferos; unde & tria inſignia circa eius ſimulacrum videmus; Lyram, quæ nobis cęleſtis harmoniæ imaginem monſtrat; Gryphum, quod terrenum nomen oſtẽdit; Sagittas, quib. infernus Deus indicatur, & noxius. Vnde & Apollo dictus videtur ἀπὸ τοῦ ἀπολλύειν, quod perdo ſignificat, quod non paucos nimio ęſtu crederetur extinguere, quare ſpicula ei aſſignauit vetuſtas, quæ tamen non dextera geſtat, ſed ſiniſtra, quod ad iuuandum promptior ſit, quàm ad nocendum. Vnde nonnulli παρὰ τὸ ἀπαλλάττειν τοὺς νόσους, id eſt, ab abigendis morbis, Apollinem dictum exiſtimant.

APOLLODORVS, m. 2. ἀπολλόδωρος. ſex huius nominis memorantur. Athenienſis comicus. Celeus comicus. Tarſenſis Tragicus. Athenienſis Grammaticus. Pergamenſis Rhetor. Alexandrinus Comicus, Menandri æmulus.

APOLLONIA, f. 1. ἀπολλωνία. oppidum in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari adiacet, Corinthiorum colonia, optimis olim inſtituta legibus; his temporibus Valora nominatur. De hac Strab. Eſt & Apollonia inter inſulas Thraciæ cis Iſtrum amnem. Eſt & ciuitas in Creta, & alia in Syria. Vide Steph.

APOLLONIATÆ, m. 1. ἀπολλωνιάται. populi Apolloniæ. Val. Max. l. j.

†APOLLONIVS. ἀπολλώνιος. Nomen Philoſophi Alexandrini, qui Rhodi vixit & Rhodius appellatus eſt.

APOLOGIA, f. 1. *Apologia, diffeſa,* חתנצים hithnatſeluth. Germa. Ein verantwortung, beſchirmung, gegenantwort. *Ga. Apologie, defenſe. Hiſ. Reſpueſta, eſcuſation*] ἀπολογία, defenſio, ἀπολόγημα, vnde Apologeticus liber, quos nos purgamus, & aduerſario ſatisfacimus.

APOLOGVS, p. c. m. 2. [*Fauola,* משל maſchal שנוי ſcheninah. Germa. Ein fabel, ein gedicht, fabelred. *Gal. Fable. Hiſ. Fincion, o nouella fingida.*] ἀπόλογος, fabula, in qua bruta animalia, vt qui introducuntur. Cicero 2. de Ora. Vide Quin. lib. 5. c. 11. Et Gell. cap. 29. libro 2.

APOMELI,

Apomeli,itis.n.3.ἀπόμελι.potus confectus ex maceratis aqua fauis, medius inter mulsum, & oxymel. Gal.li.8.Method.

Aponvs,p.c.ἄπονος.fons calidis aquis,haud longè a Patauio.Luc.li. 6.Aponus terris vbi fumifer exit. Aponus autem dicitur, non tam quod morbis medeatur,quam quod sine dolore remediũ afferat.

†Apophasis.p.c.ἀπόφασις.negatio, abnuentia, depulsio. Vide de hac figura Quint.lib. 9.c.2.Apophasis etiam dicitur catalogus & index bonorum,qualis fere fieri solet à morte alicuius.Iurisperiti suo quodam more vocant Inuentarium.]

‡Apophlegmatismi.ἀποφλεγματισμὸι. vocantur remedia, quæ in ore retenta,vel manducata, aut linguæ subdita, noxios quosq; humores ex capite detrahunt. Sic dicti à verbo ἀποφλεγματίζω, quod est capitis pituitas expurgo.]

Apophoreta,p.p.n.*Mancia* משׂאת masseeth.G.Schenckungen zu dẽ gutẽ iaar. *G. Estrenes.Hisp.Cosas que se dan como presents.*ἀποφόρητα. munera,q̃ dari solebant Saturnalibus.Munuscula quoq;, q̃a cœna comitis dabantur domum afferenda,etiam Apophoreta dicebantur,a Græco ἀποφέρω,quod auferre significat.Suet. Dabat sicut Saturnalibus viris Apophoreta, ita per Kal.Martias fœminis.

Apophthegma,tis,n.3.breuis,& acuta sententia,siue argumentum dictum,non cuiuslibet,sed illustrium tãtum virorum. [*Sententia breue dicho breue,& acuto,* מכל maschal.*Ga. Breue parole sentencieuse dette breue,& acute,y sentencioso,*]ἀπόφθεγμα. Vnde Plutarchi Apophthegmata.Ci.1.Off.Multaq.multorum facetè dicta,quæ vocant ἀποφθέγματα.Dicteria Latinè dicuntur,vt Macrob. ex Cic.

†Apoplecticvs, dicitur cuius corpus & mens stupet, fulmine uel morbo.Cels.lib.6.c.26.vocat Attonitos.]

Apoplexia,f.i.*Gocciola.*Germ.Der schlag, oder tropfflab welchen alle glieder erstarren. *Gal. Apoplexie, quand'on est entrepris de tous les membres. Hisp. Apoplexia enfermedad,*]ἀποπληξία, siue Apoplexis est stupefactio neruorum totius corporis,cum priuatione sensus,& motus:dicta a Græco ἀποπλήττω,quod est percutio, attonitum reddo.

*Aposiopesis,i.reticentia,ἀποσίωπησις.figura est indignantibus familiaris,in qua verbum extrinsecus subauditur.Vir.2.Aen.Quos ego?deest puniam,aut quid simile. Quin.lib.9.

Apostata,p.c.m.2.[*Sfratato,mancatore,rebello,* נפל nophel סורר sorer Ger.Ein abtrunniger,ein abfelliger.*Gal. Apostat,rebelle.Hisp. Cosa rebelde,o que rebela*]ἀποστάτης.desertor, vt qui duce suo deserto ad hostes transfugit,vt a Christianis ad Ethnicos,uel Iudæos.Et talis defectio dicitur Apostasia.]

Apostato,as,p.c.[*Ribellare* נפל naphal מרד paschah.Ger.Abfallen abtrünig werden,sich widersetzen]ἀποστατέω.rebello.Cypria ad Com.Eos,qui uelut apostatauerunt,ad hæreticos transfugæ facti.

Apostema,tis,p.p.n.3.[*Apostema,* מר mazor.Ge.Ein geschwaer ein boese beul.*Gal. Apostume.Hisp. Botor.*]ἀπόστημα,tumor præter naturam,cum pus ex phlegmone resolutum,in quendam quasi sinum colligitur.Tria horum sunt genera.Nam si quiddã melli simile contineant,Melicerides appellantur;si pingue quippiam in morem seui,Steatomata; quod si pultis similitudinem referat, quod in ijs continetur,Atheromata dicuntur. Dicitur autem Apostema a uerbo Græco ἀφίστημι,quod est abscedo.Vnde Latini verbum ex verbo exprimentes, Abscessum appellarunt. Cel. li. 2.c.1. Abscessus corporis,quæ Apostemata Græci nominant.Plin.lib.20. c.13.Supputationem interpretatur.

Apostolvs,m.2.[*Apostolo*]ἀπόστολος. Latinè missus,siue nuncius,ab ἀποστέλλω,mitto. Apostolorum autẽ quattuor sunt genera; a Deo missi,non per hominem, vt Moses:a Deo,sed per hominem,ut Iesus Naue;per hominem tantum,sicut nostris temporibus multi fauore vulgi in sacerdotium subrogati sunt; ex se autem,sicut ipsi pseudo prophetæ. Apostoli etiam dicebantur litteræ dimissoriæ, quę ab eo,a quo appellatum erat, ad eum qui de appellatione cognoturus erat, testandæ appellationis causa dabantur, de quibus Alciatus de rerum,& verborum significat. Athenis quoque Apostoli,magistratus quidam erãt,quorum officium erat, rectè atque ordine curare, atque instituere classem.

Apostrophe,ἀποστροφὴ,dici potest conuersio;figura cum sermonẽ, a iudice,uel auditore ad absentẽ aliquem conuertimus. ἀποστρέφω enim idem est, quod auerto.

Apostrophvs,m.2.ἀπόστροφος.collisionis nota in fine dictionis, denotans uocalem præcedentis dictionis elisam,ut ἀπ' οὗ pro ἀπὸ οὗ.

†Apotelesma,tis,n.3.ἀπο τέλεσμα.Effectus horoscopi,id est,quid quid cælum ex astrorum compositione & mutuo aspectu affectũ, in natali hora cuiusq; efficit.]

Apotheca,f.i.[*Cantina,bottega,* בית אוצר otsar beith mischchenah. Ge. Ein weinkeller, ein iedes orth darinn man etwas behaltet. *Gal. Lieu ou on serre quelque chose pour la garde.Hisp. Bodega,ò tauerna,ò tienda,*]ἀποθήκη,cella vinaria,vbi uinum,& conseruatur & venditur.Pli. Tantùm pecuniarum detinent uini apothecæ. Dicitur & Apotheca statio, in qua res venales exponuntur.

Apotheosis,f.3.consecratio,quæ quo modo fieret, docet Herod.li.4. ἀποθέωσις.

†Apozema,tis.n.3.ἀπόζεμα.Aqua cotta.Aqua cocta cum varijs eõ

dimentis, officinæ Decoctum vocant. A verbo Græco ἀποζέω. quod est Deferuesco.]

Apparate [*Con apparecchio.*] Ger. Mit grosser zuestung, prechtig. *Gal. Auec grand appareil,Hisp.con mucho coarejo.*]ἀπάθως,aduer. Ci. 2.Att.Et edit,& b.bit opiparè & apparatè.

Apparatio,onis.f.3.apparatus,magnificentia. [*Apparecchio.Cal. Apparil-apparest.Hisp. Aparejo.*]παρασκευὴ, apparatus.Cice.2.Off. Est multus in laudanda magnificentia,& apparatione.

Apparatvs,m.4. *Apparecchio,* מחבר mathechoneth.G.Ein zubereitung,ein aufrustung]παρασκευὴ, appetitio,præparatio,magnificentia.Cic.3.Phil.Quid prandiorum apparatus proferam?

Appareo,n.2.p.p.videor,compareo,adsum,exto,existo,consto, elucco,emineo,speciem præ me fero,in conspectum me do. [*Apparere,* נראה niraeh.Ger.Erscheinen.*Gal. Apparoistre,estre veu.Hisp. Apparecer,o ziruela.* Vir.1.Geo.Est etiam de improuiso se ostendere [*Comparere.*]Ci.Cum equites Antonij apparuissent.Item presto esse ad obsequium.Vir.li.12.Hęc Iouis ad solium,sanctique ad limina regis Apparent.Terent.in Eun.Ille bonus vir nusquam apparet.

Apparitio.f.3.ἀπαρίτια.Apparitorum officiũ erga magistratus. Cicer.ad Thermum.In longa apparitione singularem Marcilij fidem cognoui.

Apparitores,m.3.*Apparitori,birri,* שוטר schoter.G.Ein diener,der da warten vnd auffsehen soll,wo man ihm etwas befehle.*Gal. Apparitieurs,come sergeant,huissiers,& heraux.Hisp.Que estan en ple para seruir a otro.*]κλητῆρες, dicti quod appareant, & præsto sint ad obsequium,qui & Statores dicuntur, ut sunt, qui magistratus circunstant,parati ad obsequendum.Cic.in Ver.& alibi.

Apparitvra,f.i.παράστασις,ipsum ministerium.Scribit Suet.lib.de Grammaticis,Orbilium apparituram fecisse magistratibus.

Apparo,as,p.c.a.1.[*Apparecchiare,* זמן zimmẽ הכין hechin תכן tichchen.Germ.Zubereiten,zurusten. *Gal. Apparreiller, appresser, faire apprests.Hisp. Apparejar con mucho aparado*]παρασκευάζω,paro,cũ magnificentia quadam adorno.Cice.3.Phil. Facilius apparabitis.

Appellatio,f.3.τρίσημα προσφώνησις,cõpellatio,allocutio. Interdũ idẽ q̃ nominatio.Cic.pro domo: Regũ appellationes venales erant.Apud Iurisc. Appellatio significat Prouocationẽ,cũ ob sententiã iniquã maioris iudicis auxiliũ imploramus. Vide Appello.

Appellator,oris,m.3 qui appellauit,idest,ab aliquo iudice ad aliũ prouocauit.Ci.6.Verr.Vt manus ab illo appellatore abstinerẽtur.

Appellito,as,are,a.1.frequentatiuum; vnde Festus, Appellitauisse, pro appellauisse.

Appello,as,a.1.nomino,nũcupo,vsurpo,dico,perhibeo,voco,inuoco,alloquor,compello,[*Nominare,appellare,* קרא kara. G. Nennẽ, mit namen ansprechen.*Gal. Nominer,appeller. Hisp. Llamar o apellidar con vozes,*]ὀνομάζω.Ci.3.Off.Scipione, qui primus Africanus appellatus sit. Item est comiter, seu familiariter alloqui, vocare, [*Chiamare.*]Ci.pro Cluen.Appellat hilari vultu hominem. Hinc appellare, teste Vlp. definitur.est blanda oratione alicuius pudicitiã attentare.Interdum accusare,[*Accusare*] Liuius:Dasiũ de proditione appellabat. Itẽ auxilij,vel testimonij gratia quempiã implorare.Cic.pro Sex.Roscio.Te nunc P.Scip.appello.Appellare debitorem,est rem nobis debitam a debitore exigere.Quinct.Appellabatur a creditoribus,vt solueret debitum.Interdum est post sententiam tamquam iniquam, ad superiorem iudicem prouocare. Vlpianus.Dicimusque Appello principem,& ad principem.

Appello,lis,ui,appulsum,a.3.applico,admoueo, [*Arriuare,gẽgere,* נגש nighghasch קרב karab בא ba.Ge.Zufuegẽ,mit macht herzu treiben,ankommẽ,lẽden.*Gal. Aborder, arriuer,meneriabord. Hisp. Empuxar haZia otra cosa venir,*]προσορμίζω.Ci.2.Ver.Cum Persæ mille numero nauium classe Delum appulissent. Vir.3. An. Legitur & Appellere absolutè, & sine casu, p accedere, [*Venire accostarsi*] Ci.2.de Diu. Visus est in somnis pastor ad me appellere. Hinc Appulsus,us,pro accessu pecoris ad aquam. Iureconsultus: Totum corrũpat pecoris ad aquã appulsum. Appellere animũ,est animum ad aliquid agendum intendere. [*Attendere.*] Ter. Ptol. And.dum appulit.Interdum adduco,compello,[*Ineitare.*]Plau.in Asin.Me ad mortem appulerunt.i.adduxerunt.

Appendicvla,f.1.Cic.pro Rab.Appendicula causæ iudicatæ.

Appendix,genus spinæ,dictum, quod baccas puniceas habeat ad se pendentes,quæ & ipsæ appendices nominantur.Pli.lib.24.c.13.

Appendix,[*Pendice.*Ger.Ein anhang.*Gal. Depence,accessoire. Hisp. Lo que cuelga a otra cosa,*]ἀπένθησις, quod alij adiunctum est,quasi ex alio pendeat.Ci.in Horten.Vidit appendicem animi esse corporis.

Appendo,is,di,sum,a.3.[*Sospendere,attaccare,* תלה talah.Ge.Anhẽcken,vmb etwas anders henckẽ.*Gal.Pendre a quelque chose. Hisp. Colgar vna cosa à otra,*]προσαρτάω, ad aliquid pendo,sut Appendi uam ad tigna.Pli.Est etiam ad stateram, lancemque ponderare, [*Pesare.*]Ci.in Att.Vt iã appendatur pecunia.Item adiungere,[*Aggiungere*]vnde Appendix.Appensus,participium,suspensus.Cice.4. Tus.Fulgẽtẽ gladiũ è lacunari setæ equinæ appensũ demitti iussit.

Appeto,is.p.c.a.3.[*Appetere,desiderare* נשׂא iwah חמד chamadh Ge. Begeren.*Gal. Conuoiter,desirer ardemment.Hisp. Desear,*]ἐπιθυμέω, auidè cupio,& tã in bonum,quã in malũ:sicut Expeto capitur cõtra

tra quorundam ſententiam. Cic. lib. 4. Tuſc. Vt bona natura appetimus, ſic à malis natura declinamus. Falluntur itaque, qui differentiam hanc aſſignant inter Appetere, & Expetere, quod expetamus tm̃ bona planèq; honeſta: appetamus verò inhoneſta & mala, qd conſtat falſum eſſe. Nã q; Expeto ét ad voluptates, & quandoque ad maximum malum pertinear, idem oſtendit lib. 1. Offi. Expetuntur diuitiæ, cum ad vſus vitæ neceſſarios, tũ ad perfruendas voluptates. Ad maximũ malũ. Ci. in Piſo. A me quidé etiam penas expetiſti. Interdum appropinquare, [*Inſidiare ſi.*] vnde, Appetit nox. Interdum pro aggredi. *Cereris*, vnde Appetere vitam alicuius, p mortem alicui moliri. Cic. pro Sex. Roſc. Fili q vita inſidijs appetita. Item appetere oculos, [*Aſſalire.*] pro inuadere. Liu. li. 7.

Appetens, ntis, o. 3. [*Deſiderioſo.* מר chomedh חמאוה mitheawch. germ. Begirig. g. *Appetant conuoiteux. Hiſ. Deſſeioſo.*] ἐπιθυμητής, nomẽ ex participio, auidus, cupidus. Sall. in Car. Alieni appetens. Cicero de Ami. Nihil eſt appetentius ſimilium ſui.

Appetentia, f. 3. [*Appetito* תאוה taavah, תשוקה teſchukah. Germa. Begird, begaerung, g. *Appetit. deſir. Hiſ. Deſſeo*] ἐπιθυμία, cupiditas, motus animi ad aliquid. Cicc. 4. Tuſc. Vt aegritudo quaſi morbum aliquem doloris efficiat, libido effræna tam appetentiam. Pli. Cibi appetentiam faciunt lactucæ.

Appetitio, tionis, f. 3. [*Appetite, deſiderio,* תאוה taavah חמדה chemdah, תשוקה teſchukah. germanic. Ein ernſtliche begeirung, wũſchung. c. *Appetit, deſir d'auoir quelque choſe. miſ. Deſſeo*] ὁρμή, impetus animi, quo ad aliquid agendum impellimur. Cicero. 4. de Fin. Appetitio animi, quæ Græcè ὄρεξις dicitur. Accipitur & pro appetentia cibi, quam Græci ὄρεξιν, vocant, [*Fame*] Gel. lib. 16. c. 3. Omnis eius appetitio priſtina elãguit. Item pro conatu aliquid apprehendendi. Cic. de Diuin. Ex triplici appetitione Solis, 30. annos Cyrum regnaturum portendi.

Appetitvs, us, m. 4. [*Appetito*] ὁρμή, impetus animi, quo ad rem aliq impellimur: cuius ſedem philoſophi conſtituerunt in iecore. Cicc. 3. Offic. Duplex eſt animorum natura, vna pars in appetitu poſita eſt, quæ eſt ὁρμή Græcè, quæ hominem huc atque illuc rapit.

Appianvs, m. 2. Ἀππιανὸς, Alexandrinus, nobilis hiſtoricus, qui Adriani Imperatoris temporibus claruit, ſcripſit Romanæ hiſtoriæ lib. 22. quorum nouem tantum ad nos peruenere.

Appia via. f. 1. ἡ Ἀππία ὁδὸς, via ſaxo quadrato ſtrata, Roma per portam Capenam, Capuam, vel vt alij volunt, Brundiſium vſque ducens, ab Appio Claudio Cæco ſtrata. Cicc. pro Cælio: Appius Claudius cæcus pacem Pyrrhi diremit, aquam adduxit, viam muniuit.

Appiana poma, n. 2. Ἀππιανὰ μῆλα, ab Appio ex Claudia gẽte cognominata; odor his maximus eſt, fere cotoneorum. Plin. lib. 15. c. 14.

Appianvm, ni, n. 2. coloris viridis genus apud Plin. lib. 35. c. 6.

Appingo, egi, actum, 2. 3. [*Aggiungere,* חמה holiph. Ge. zuhin thuen, zuhin ſetzen. g. *Ad. ouſter. miſ. Aiudir a outra coſa*] προσῖημι, ex ad & pango, addo, vel adiungo. Ci. Att. li. 2. Appinge aliquid noui. Alterum eſt Appingo, xi, ctũ. [*Dipingere appreſſo.* [ex Ad & pingo. Horat. in art. poet. Delphinum ſiluis appingit, fluctibus aptum.

Applavdo, n. 3. [*Applaudere* מחה machah. G. *Frapper les mains l'vne contre l'autre, en ſigne de faueur. miſ. Dar fauor*] ἐπικροτέω, allido. Apuleius libr. 9. Incuſſis in eam poſteriorum pedum in calcibus, protinus applaudo terræ. Aliquando applaudere, eſt manuum, vel pedum plauſu fauorem oſtendere. Pli. Pſeu. Si vultis applaudere, atque approbare. Cicc. pro Sext. Cui generi ciuium maximè applaudatur.

Applavsor, ris, m. 3. סופק ſopheK. qui applaudit. Pli. in Pan eg. Populus ille aliquando ſcenici Imperatoris ſpectator, & applauſor.

Applavsvs, a, um, o. 1. 2. particip. ἀνακροτηθείς. Oui. 4. Met. Ille cauus velox applauſo corpore palmis Deſilit in latices.

Applavsvs, us, m. 4. nomen. סופק ſopheK ἐπικρότησις. Cicer. de Diui. Magno applauſu loquimur, aſſentante populo.

Applicatio, f. 3. actus ipſe applicandi. Ci. in Lælio: A natura videtur orta amicitia, applicatione animi cum quodam ſenſu amandi.

Applicatvs, & Applicitus, o. 1. 2. partic. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Applicatus, noſtris ad terram manibus. Plin. in epi.

Applico, as, p. c. aui, atum, & applicui, applicitum, confero, adiungo, appello, annecto. [*Accoſtare, arrimare,* חקרב hikrib חבר chibber הדביק hidhdix טפל taphal. Ger. zuhin fügen, herzuelegen. *Gal. Faire arriuer, accommoder. appliquer. Hiſ. Arrimar vna coſa a outra.*] προσάγω, & cõſtruit cum datiuo, vel accuſatiuo cum ad. Vir. 1. Æn. Quæ vis immanibus applicatoris. Ci. Appio Pul. Omnes vites ciuitatis ſe ad Pompeij ductum applicauerunt, id eſt, adiunxerunt.

Applodo, is. p. p. n. 3. [*Applaudere,*] ἐπικροτέω, idem quod Applaudo, veteres enim plodo dicebant, quod nos plaudo. Applodere fulgetris, apud Plin. eſt fauere, teſtarique honorem illo motu.

Applоro, as, are, n. 1. προσδακρύω, apud aliquem ploro, vel vnà cum aliquo ploro. Hor. lib. 3. Carm.

Applvda, p. p. f. 1. [*Pula, ſemola.*] πτύσιον, Antiquis idẽ ſignificabat quod furfur, vt docet Gel. li. 11. c. 7. Plin. lib. 18. c. 10. docet, Appluduin vocari pergamenta mihi, & panici, & zizaniæ, cum in frumẽto palea dicatur. Dicta appluda ab applodendo, quod propter tenuitatem, qua minutiſſima eſt, ſpiritu deiiciatur. Næuius: Nec Appluda eſt hodie, qua Attalenſior.

† Applvmbo, as. plumbo, quæ diſiuncta erant, conjungo. προσπολυδέω. Impiombare. Ger. Verbleven. Vlpian. Hinc Applumbatura, idem quod plumbatura, conglutinatio, quæ plumbo fit.]

† Appono, is, p. 3. p. p. ad aliquid pono, admoueo, προστίθημι. Mettere appreſſo. Ger. zuhinthuen, herzuſetzen. Cic. 1. Phil. Nitram apponebat ad malum verſum.]

† Apporto, as. affero, [aſporto. προσφέρω. Portare, cõdurre. Ger. Herzutragen zuhinbringen. ſæpius tamen pro aduehere accipitur. Cic. 2. Verr. Lapis apportandus fuit. Item pro Nunciare, Terent. Andr. Quidnam apportas? i. quid nunciás.]

Appositio, onis, f. 3. Ci. in Parad. Hæc ſine appoſitione exemplorum lentius diſputantur.

Appositvs, a, um, o. 1. 2. *Poſto, appreſſo, atto, accomodato,* משפיל muſapil מחבן mechubhan. G. Herzugethan, hinzugeſetzt. *Gal. Mis, aupres, apposè ad om. Hi. Anad: de a oter coſa idoneo, y aparejado.*] προσθετέος, iuxta poſitum. Ci. de Inu. Gladium prope appoſitum è vagina eduxit. Aliqñ ſumitur pro conueniens. [*Conueneuole, acconcio.*] Idem ibidem: Si quid ad id appoſitum ſit, quod nos interpretemur.

Apposite, aduer. *Acconciamente.* Germanicè. Bequemlich, fueglich, fein vnd wol. *Gal. Bien, & proprement, conuenablement. Hiſp. Conuenientement.*] ἐπιτηδείως. apte. Cic. de Inu. Officium eius facultatis videtur, dicere appoſitè ad perſuaſionem.

Appositvs, m. 2. *Quello c'ha beuuto molto* שכר ſchachel. Germanic. Der trunken iſt, wol beſchen. *cal. Qui abien ben. H. ſpan. El que beuto demaſiadamente.* οἰνόμεθυος. qui multũ potauit. Plau. in Amph.

Apprehendo, a. 3. [*Trendere, ſtrinere,* החזק hechtaz אחז achaz] παραβάλλω. capio. Ci. de N. Deo. Vites clauiculis adminicula, quaſi manib. apprehendunt. Vir. 2. Æn. Quam prendimus arcem? per ſyncopen.

Apprime. p. p. in primis, egregiè valdè, multum, perquam [*Sopra ogni altra coſa, piu che altro. Gal. Grandement, excellentement. Hiſ. Primiera, y principalmente, o ſeñaladamente*] ἐς τὰ πρῶτα. aduerb. Ter. in And. Id arbitror apprime in vita eſſe vtile. Fit ab apprimus quo veteres vſi ſunt pro longè primo, vt docet Gel. li. 7. c. 7. citans illud ex Homeri Odyſſ. Vir ſummus, apprimus, Patroclus.

Apprimo, is, ere, a. 3. [*Premere,* חצר hetsar הען hehit. *Gal. Preſſer. ou ſerer. Hiſp. Apretar.*] ex Ad, & premo. πρόσωθεν. Plin. li. 24. c. 9.

Approbatio, f. 3. δοκιμασία. Cic. 1. Tuſc. Efficitus eloquentiæ eſt audientium approbatio.

Approbator, atoris, m. 3. δοκιμαστὴς, qui aliquid approbat. Cice. Att.

Approbo, bas, bare, a. 1. [*Laudare, approbar,* שבח ſchibbach, יהלל hillel קיים Kijjam. G. Heiſſig loben, fur gut haben. *Gal. Approuer, trouuerbon. Hiſp. Aprouar alguna coſa por buena*] δοκιμάζω, idem quod Probo. Ci. 4. Acad. Nec tamen ego is ſum, qui nihil vnquam falſi approbem.

Approbvs, p. c. [*Molto buono.* טוב tob חביב chabib. Ger. Gar fromm. *Gal. Bon, & honeſte Hiſp. Mucho bueno,*] πρόσφιλος. valde probus. Gel. Et in verſu eſt Cæcilii poetæ comici, adoleſcens approbus.

Appromitto, is. a. 3. [*Prometere per vn'altro.* ערב harab. Ge. Fuer ein anderen ſich verſprechen, vmb das ſo er verheiſſen hat. *Gal. S'obliger pour vn autre, promettere pour luy. Hiſ. Prometter pro otro,* pro altero promitto. ἐγγυῶμαι. vñ Appromiſſor, ris. ἐγγυητὴς. Vlpianus Appromiſſorem vocat fideiuſſorem. l. in omnibus. ff. de ſolutionibus.

Approperо, are, n. 1. [*Affrettare.* מהר miher. G. Herzueilen. *Gal. Se haſter s'auancer. Hiſp. Appreſurarſe en venir.*] propero, accelero. σπεύδω. Ter. in And. Cic. Att. Appropera, & vale. Approperatũ opus. i. acceleratũ. Liu. l. 4. ab vrb. Cœptũ opus adeo approperatũ eſt, &c.

Appropinqvo, as, are, n. 1. [*Accoſtar, auuicinarſi* קרב Karab. Germ. Sich nacheren. *Gal. Approcher, venir pres. Hiſpan. Acercarſe, o allegrarſe.*] ἐγγίζω, propinquũ fieri, aut loco, aut tpe. Cæſ. 1. Bel. Gal. Heduos finib. Bellouacorũ appropinquare cognouerat. Ci. ad Q. Fr.

Appropinqvatio, f. 3. קרבה, Kerabah, προσπέλασις. Ci. de Sen. Ange te noſtram ætatem videtur appropinquatio mortis.

Appvlsvs, lege Appello.

Apricari, d. 1. *Stare al Sole.* G. An der Sõnen ſein, ſich an einẽ Sonnechtigen ort halten. *cal. Eſtre en labri, ſe tenir, ou Soleil. Hiſp. Abrigarſe en lugar abrigado*] ἀναθάλπω, eſt in aprico loco eſſe, hoc eſt, in loco Soli expoſito verſari. Varro in miniſterijs: Multos in hieme in Sole apricari. Ci. in Cat. Apricatione caleſcere, & ad Att. l. 7.

Apricitas, atis, f. 3. eſt hibernus ille tepor in locis apricis. Col. l. 8. c. 15.

Apricvs, a, um. p. p. 1. 2. [*Eſpoſto al Sole aprico,* Germ. Ein Sõnechtig ort, ein ort das viel Sonnen hat. *cal. Tourne vers le Soleil, ou le Soleil bat, abri. miſ. Coſa abrigada, que eſtaa al abrido,*] προσήλιος. Soli expoſitus, quaſi ἀνευ φρίκης, hoc eſt, ſine frigore. φ aſpirata in π ſuã tenuem conuerſa. Vir. 2. Geor. Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. Aprica auis, quæ Sole gaudet. Col. l. 11. c. 3. Nonnulli hanc locis apricioribus deponunt. [*Chiaro, ſereno.*] Idem li. 9. c. 14.

Apries, m. 3. Pſammis Ægyptij regis filius.

Aprilis, m. 3. *Aprile* אייר iijar. Ger. Der monat Aprill. *cal. Lemois d'Auril. Hiſp. El mes d'Abril.*] ἀπρίλις. quaſi apertilis, quod terrã aperiat: natũ verna temperie plantarum germina aperiuntur. Vel

Aprilis,

Aprilis,quaſi Aphrilis,ab ἀφρός,ſpuma,q Venus,cui hic mẽſis ſacer eſt, ex ſpuma maris fingitur nata. Hor.4. Carm. Accipitur & adiectiuè, vt Nonis Aprilib.Cic.ad Lent.Nonis Aprilib. mihi eſt Senatus aſſenſus.

Aprinvs, ἄφρινος. vt Aprina caro; ſic ſcribi debet ſecundũ analogiam.Antiqui tamen ſcribebant Aprugnus. Plin. lib.8.c.51.

Approнare,in genua inclinari [*Inginocchiarſi* ברך barach, Ger. Sich neigen, bucken]κάτωρον ζώδιον.pro ingeniculari, vt antiqui dicebant Apul.lib.1.In genua appronat ſe. Videtur compoſitum ex Ad & pronus.

Apsis,dis,f.3.ἁψίς curuatura rotæ.Et eſt fornicis curuatura. Cæcil. lis,apud Pli.lib.2.c.15.

Epiſt.Cubiculum in apſida curuatum. Et apſides circuli in ſtel-

Apsvs,m.2. fluuius in Macedoniæ parte,ad mare Adriaticum.

Apтera,f.1.ἄπτερα. vrbs in Lycia, & altera in Creta, a Sirenib.dicta,quod victæ ibi cantu a Muſis,præ mœrore exutæ pennis in mare deſiliſſent. Steph.

†Aptotvm,ti,n.2.p.p.ἄπτωτον.interpretatur, ſine caſu. Sunt enim aptota nomina, quæ neq; per caſus, neq; per numeros declinantur:ut Frugi,Nihili,&c.]

Apto,aui.[*adaptare,accõmodarſi,ſtar bene,* חכן hechin תכן tucchen. Ger. zuſammen fuegen, oder ordnen. *Gal. approprier,accõmoder, agencer.Hiſ.Acomodar,a acuntar vno con otro,*] πρόσαπτω. conuenienter aliquid rei alicui iungo,ſeu accommodo. Conſtruitur cũ dativo, vel accuſativo mediante ad. Cic. in Phil. Cuius fortunæ ſtudia tantæ laudi,& gratulationi tuæ ſe non aptarint. Idem 3.de Ora.Hoc verbum eſt ad id aptatum,quod ante dixerat.Hinc Adapto, & Coapto.

Aptvs,a,um,o.1.2.accommodatus,appoſitus,conueniens,congruẽs, quod decet,conſtitutus,idoneus,conſentaneus][ineptus[*Atto,accommodato,accorto.*] נחן nachon ראוי raui.Germa. Geſchickt,bequem,bequemlich.*Gal. Bien fort,able,conuenable,propre.Hiſ.Coſa idonea,y apta y vtil*]ἐπιτήδειος, quod ad aliquid accommodatum eſt. Perſius Sat.1.Si fortè quid aptius exit.Interdum ponitur pro creatus,factus.Cicero.lib.3.de Fin.Natura ſumus apti ad totius conſilia ciuitatis.Interdum elegans[*Elegante*]ut apud eundem li.2.de Or. Ita verbis eſt aptus,& preſſus.[*proportionato*] Idem 1.de Offi:Pulchritudine corporis, apta compoſitione membrorum mouet oculos.Interdum connexus,[*attaccato,conginto*]Virg.l.2.Geor.Ipſos e torquibus aptos iunge pares.Eſt etiam aptus participium, ab Apiſcor,idem ſignificans quod adeptus.Varr.Ea omnibus oſtentat, quæ bello eſt aptus.Aptè,aduerb. Cicero ſæpè.

Apva,æ,m.1.ἄφυα.piſciculus eſt minimus,& viliſſimus, quem Græci,quod ex pluuia naſcatur,ἀφύην uocant,vide Plin.l.31.c.8.& ea, quæ notauimus in dictione Aphya.

Apvani,m. 2.Ligures ſunt,teſte Liu.li.10.vulgo *Genoueſi.*

Apvd,[*Appo,appreſſo,*] עם etſel.Germa.Bei.*Gal.Aupres,chez,deuant. Hiſ.Cerca*]παρά,πρός,præpoſitio,quæ nunquam compoſita reperitur,appoſita verò caſibus quandoque locum denotat; [*a*]vt Apud Mantuam hæc ſcripſit:perſonam,vt Apud regem:loci & perſonæ coniunctionem[*con*]vt Cœnati apud Pompeium.Sed cũ ad perſonam referunt, plerumque familiaritatem ſignificat,nõ dominiũ: vt,Fuit apud te.i.tecum,vel domi tuæ. Penes verò,& poteſtatem, & perſonam,& dominium.ἐπί,cum datiuo.Ou.li.1.Faſt.Me penes eſt vnum vaſti cuſtodia mundi. Quamquam etiam ſine dominij ſignificatione aliquando inueniatur, vt latius docebimus ſuo loco.Apud, aliquando accipitur pro In[*In*] vt apud Ter.in Andr. De Dauo modo apud forũ audiui.Apud ſe dicitur eſſe, qui domi ſuæ eſt,vel qui ſui compos eſt.Cicero li.1.de Orat.Scautus, quem nuri apud ſe eſſe audio.Plau.Quid audio? Vix apud me ſum.

Apvlia,f.1.[*Puglia*]ἀπουλία.Italiæ regio,mari Adriatico conterminata,inter Dauniam,& Calabriam,quæ & Iapygia ab Iapyge Dedali filio,qui eam regionem tenuit,dicta eſt. Corripit primam ſyllabam, & ſcribitur vnico p: aſſumit tamen interdum alterum p, vt eandem producat,ſecundã autem ſyllabam ſemper producit;contra Apulus ſemper primam producit,& corripit mediam. Hor.li. 3.Car.Nutricis extra limen Apuliæ.Iuuenalis. Vendit agros,ſed maiores Appulia vendit; vbi & prima producitur.

Apvlvs,a,um,ſiue Appulus,o.1.2.adiect.Luc.5.Apulus Adriacas exit Garganus in vndas.

Apvs,odis.Vide Apodes.

Apyrinon,ἀπύρηνον.genus mali Punici dulciſſimi, ita dictũ, quaſi ἀπὸ πυρῆνος,hoc eſt,ſine nucleo: non quod prorſus nucleis careat, ſed quod eos habeat minus lignoſos: Hæc Pli.li.13.c.19.Martial. lib.13.Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis.Legitur & adiectiuum Apyrinus,a,um.Col.lib.de arb.c.23.

*Apyrvm,n.2.ſulphur,apud Plin. eſt, quod viuum dicitur.

Apyrotvs,gẽma igniti coloris,quam Oui.2. Met. Pyropum uocat.

rant,redimites ignem ſupergrediebant aqua aſperſi,quod purgationis genus vocabant Suffitionem. Hoc elementum cæteris omnibus videtur imperare:terras enim deuorant aquæ, flammas necant,ſcandunt in ſublime,& ipſum quoq;ſibi uendicant cœlũ.Præterea alibi calidæ ſunt,alibi frigidæ, alibi tepidæ, & pene omnibus morborum generibus auxiliantur.Sed de aquis,earumq.præſtantia Plinius pleniſſimè. Sunt qui aquam quaſi æquam, hoc eſt, æqualem dictam volunt,ablato e:quod aqua;niſi ventis agitetur, nihil ſit æqualius.In aqua hæret,in eos competit adagium,qui ſic implicantur negotio quopiam, vt ſe nequeant extricare. Cic. 3. Off. de Epicuro.

Aqvæ Auguſtæ,f.1. ὕδατα σεβαστά,vrbs in Gallia Aquitanica Ptolomæo.Hanc vulgo Bonnam uocant.

Aqvæcalidæ,f.1.ὕδατα θερμά.vrbs Britanniæ inſulæ. Ptol.

Aqvæ dvctvs,us,ui,m.4.*Acqueduto* נחלה thalah.Ger.waſſerleitung,waſſergraben,waſſerfurr.*Gal.Conduite d'eau. Hiſp. Aguducho para traer agua,*]ὑδραγωγία,ab aqua ducenda, eſt enim aquarũ ductio,hoc eſt,cũ alicunde aqua derivatur,vt per cuniculos impoſitis canalibus alio inducatur,ſiue ad bibẽdũ,ſiue ad irrigandũ.vi de Frõtinum in libro de Aquæ ductibus.Erat autem apud veteres duplex ratio ducendæ aquæ, nam aut per ſubterraneos cuniculos ducebatur,aut opere arcuato.Vlp.de ſeru. ruſt.prædior.

Aqvæmortvae,f.1.hodie vocatur oppidum Narbonenſis prouinciæ,ad alterum ex Rhodani oſtijs ſitum.Ptolemæus Marianas foſſas appellat,a propinqua foſſa,quam Marius ex Rhodano duxit in vicinum lacum,oſtreis(vt ſcribit Strabo)abundantem. Vide Plin. lib.3.c.4.Mel.lib.2.& Strab.lib.4.

Aqvaesextiae,ὕδατα σέξτια.Ptolemæo vrbs Galliæ Narbonenſis, iuxta quam ſunt aquæ calidæ, quæ ægros curare ſolent, ita appellatæ Sextio quodam Romanorum ducẽ,qui perdomitis Salibus, oppidum hoc extruxit.Strab.lib.4.

Aqvaeivales,f.1.ὕδατα νομίτα,menſæ adtribebãtur antiquitus, quæ decoquebantur, vt eſſent ſalubriores,poſtea colo aiunt:o,& ſacco attenuabantur.

Aqvagiva,quaſi aquæ agium,n.2.ὑδραγωγία,aquæductus, l.hoc iure,de aq.quoti.Dum ne fundum domino,aut aquagium riualibus deterius faciant.

Aqva,intercvs,f.3.[*Hidropeſia,*]ὕδερος,ὑδέρος,morbus,quem Græci Hydropen appellant,cum inter cutem aqua colligitur,qua corpus turgeſcit. Nonius; Aqua intercus, hydrops morbus, quaſi aqua inter cutem.Cic.3.Off.Si quis medicamentum cuipiam det quod aquam inter cutem. A Celſo,aqua inter cutem appellatur; lib.3.cap.21.Plin.vocat aquam ſubter cutem fuſam.

Aqvalicvlvs,m.2.*Albio,albiuolo de porci.*Ger.Ein ſeutrog. *Gal.Auge de pourceaux.Hiſ. Baxo,o barriga dornaio,donde comẽ los puercos*]χάσσον,dim.ab aqualicus,vas in quo porci ſordes fluunt.Perſ.Sat.1. mãslatione pro ventre ſumitur,in quem ſordes fluunt.

Aqvalicvs,p.c.m.2.aluus,quò ſordes defluunt. Item genus quodda lati inteſtini,ex quo farcimina fieri ſolent.Apicius:Reple aqualicum ſic vt laxamentum habeat,ne diffiliat in coctura.

Aqvalis,m.3.[*Vrna*, כד cos שפה ſ. ſchel גבאה ghebiah חבית chadh. Ger.Ein Vvaſſergeſchir,ein gieſ-faſſ [ὑδρία,genus vaſis,quo aqua manibus datur,quod & matellio dicitur,teſte Varr.Plaut.in Curc. Deiſti aqualim cum aqua.

Aqvarіola,n.2.[*Androna*]lotrinæ,in quas lotura proijcitur,nec in culina tantum, ſed in triclinijs,& cubiculis.

Aqvariolvs,m.2.[*Reffianello.*Germ.Huereniunge,huerenfuerer,] πορναχυτής.mulierum impudicarum aſſeclæ.Feſtus.

Aqvariolvm,ſiue aquariũ,n.2.locus,in quem ſordida aqua demittitur,qui & lauatrina dicitur a lauando, & per ſyncopen latrina.

†Aqvarivm,rij,n.2. ὑδρεῖον,Luoco da abbeuerare.G.Brunntrog.locus in flumine aut quauis aqua,ad quem animalia potum aguntur. Cato.c.1.

Aqvarivs,rij,m.2.[*Aquario.*Ger.Vuaſſerman;] ὑδροχόος, vndecimum ſignum Zodiaci eſt,proximum Capricorno,quod oritur 15. Kal.Febr.Fabulantur poetæ hunc fuiſſe Ganymedem,quem Iupiter ejus pulchritudine captus, ab aquila in cœlum raptum, miniſtrum ſuum feciſſe exiſtimatur.

Aqvarivs,a,rium,o.1.2.ὑδάτινος, quod ad aquam pertinet, vt cos aquaria,tes aquaria.Gellius;Re aquaria defectos.Pli.lib.34.

Aqvarivs ſulcus,qui aquam educit,αὐλὸς ὑδάτινος,Col.lib.2.

Aqvaticvs,ca,cũ,o.1.2.[*Aquatico,*]ἔνυδρος,qui in aqua degit.Plin. Terreſtres & aquatici piſces.

Aqvatilis,o.3.aquaticus,ὑδατινός, Cicer.1.de Nat.Deor. Beſtiarũ terrenæ ſunt aliæ,partim aquatiles,aliæ anceps.

Aqvatio,onis.f.3.verbale,ὑδρεία,actus aquãdi,id eſt,aqua ad caſtra afferẽdi.Cæſ.4.Bel.Aquationis cauſſa proceſſurũ eo die dixit.

Aqvator,oris,m.3.ὑδροφόρος,qui aquandi miniſterium, præſertim in exercitu facit.Cæſ.1.Bell.Ciu.Aquatores ab equitatu premi.

Aqvatvs,ta,tum,o.1.2. ὑδρομένος, מזוג mazugh,aqua mixtus,aqua diluitus,vt Lac aquatum.Pl.li.28.c.9.Omne vernũ aquarius eſt:uo.

Aqvevs,a,um,o.1.3.quod ex aqua eſt,ὑδρεώδης,vt color aqueus.

Aqvifolia,f.1.πρινοκυάνη. Theophraſto ſpecies eſt ilicis,meſpilum folijs

foliis referens, vnde & Mespilus siluestris a nonnullis appellatur. Pli. lib. 24. c. 13. & lib. 27. c. 8.

AQVILA, f. 1. [*Aquila,* עיט] nescher. Ger. Ein adler, *Gal. Aigle. Hisp. Aguila.*] ἀετός. regina auium, q̃ poetæ Iouis alitem, eiusdemque armigeram appellant, & fulmina ei subministrare fabulãtur. Cui fabulæ occasionẽ dedit aquilæ natura: quia sola auium & fulminis ictu non læditur, & Solis fulgorem oculis inconniuentibus potest aspicere. Aquila præterea sidus cœleste est, cuius ala dextera circulum æquinoctialem attingit, sinistra autem non longè a capite Ophiuchi vt figurata. Rostrũ eius a reliquo corpore diuidit circulus a Cancro ad Capricornum perueniens. Exoriente Leone occidit: exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite stellam unam, in vtraq; ala vnam, & vnã in cauda. Est ẽt aquila piscis nomen ex genere planorum, quem & Græci ἀετὸν appellant: teste Plin. lib. 9. c. 24. Ab aquila fit Aquilinus, a, um, vt Aquilinæ vngulæ. Plaut. in Pseu. Aquilinas vngulas dixit, p manib. rapacibus, quales sunt vngues aquilarũ. Aquilã volare doces. ἀετὸν ἐκπαιδεύεις. Prouerbialiter in eos dicitur, qui monerem quempiam conantur in ea re, in qua cum sit ipse exercitatissimus, nihil eget doctore.

AQVILA, f. 1. vrbs nomen in Brutijs. ex ruinis Furconij antiquissimi oppidi a Longobardis ædificatæ. Volater.

AQVILEGIVM, n. 2. κρούνος. a q̃ collectio. Pla. Si pluet aq̃legio iuuabo

AQVILEIA, f. 1. [*Aquileia,*] ἀκυλήια. Carnorũ metropolis, iuxta quã defluit Timauus, a legẽdis aquis dicta. Mart. Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo. Pli. Aquileiã collocat in decima regione Italiæ: Fuit aũt Rom. colonia, duodecies mille passib. a mari sita. Ex hac orti sunt Chromatius, ad quẽ Hier. sæpe scripsit, & Rufinus Græcè Latineque eruditus, qui Iosephum conuertit in Latinum.

AQVILEX, p. c. m. 3. [*Colui che raccoglie l'acqua. Gal. Maistre, Pontenier. Hisp. El que coge decramada, o el que conoce dõde a agua,*] proprié qui signis quibusdam fontes nouit inuestigare. ὑδρολόγος. Varro. Velior te Tuscus aquiles. Plin. Hoc habẽt signum aquileges.

AQVILIFERI, m. 2. signiferi in Rom. militia. ἀετοφόροι, ab aquila, quã Romanis legionibus Marius in secundo Consulatu suo proprié dicauit, fuit quę tanquã princeps totius legionis signum. Cæs. 3. Bel. Ciu. Graui vulnere affectus aquilifer. Habuerunt, & Romani alia signa, lupos, minotauros equos, apros, dracones: vnde Draconarij. Postea repulsis cæteris, vnam sentauerunt aquilam.

AQVILO, p. c. m. 3. [*Aquilone, Borea.* צפון] tsephon. Ger. Nortwind, der Biser, der Schindtenhengst von mitnacht, *Gal. Vent de Bise, vẽt de Septentrion. Hisp. Regnon viento entre Norte y Solano,*] ventus Septentrionalis, frigidus, & siccus: ita dictus à vehemẽtissimo volatu, instar Aquilæ, Græcè βορέας. Flat inter Septentrionem, & Ortum solstitialem, e regione Cauri. Pli. li. 2. c. 47.

AQVILONARIS, nare, adiectiuum, o. 3. צפוני tsephoni, βόρειος. Cic. de Nat. Deor. Regio Aquilonaris.

AQVILONIVS, a, um, o. 1. 2. vbi Aquilo flat. Pli. li. 27. c. 13. Oẽs herbæ vehementiores viribus frigidis locis, vt in Aquilonijs.

AQVILVS, o. 1. 2. חשך schacher. color fuscus, & subniger, ab aqua, ὑδατώδης χρῶμα. nam cum antiqui duos omnino naturales colores nosceren, album scilicet, & nigrum, tertium inter vtrumq; medium, ab aqua, cuius incertus est color. Aquilum dixere. Plaut. in Pœn. Statura haud magna, colore aquilo. Sue. in Augusto.

AQVIMINARII, m. 1. [*Vasi da portar acqua.* ὑδρία, dicũtur omnia vasa deferendis aquis deputata. Florentinus Iurisconsultus, li. 34. Digest. Aquiminarios argenteos in supellectili esse non dubitatur.

AQVINVM, n. 2. ἀκουῖνον. Ptolomæo oppidũ Latij, aut vt alijs placet, Campaniæ, diui Thomæ patria, qui ab eo Aquinas dicitur. Cic. 2. Philip. Cum Romam proficiscens ad Aquinum accederet.

AQVISGRANVM, n. 2. Germaniæ nobilissima ciuitas, prius Vegetra dicta, Caroli Magni sepulchro nobilitata. Germ. Aach.

AQVITANIA, f. 1. [*Guascogna,*] ἀκουιτανία. regio, & tertia Galliæ pars ab obliquis aquis Ligeris. Hæc à Circio Oceanum habet, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab occasu Hispaniam, a Septentrione Lugdunensem prouinciam, a meridie. Narbonensem; in ea Tolosa, & Burdigala ciuitates.

AQVITANVS, a, um, o. 1. 2. [*Guascone.* [vñ Aquitani populi. ἀκουιτανοί

AQVITES, p. c. m. 3. sacerdotis nomen apud Phasidem. Val. Fla. lib. 6.

AQVOR, aris, d. 1. [*Inacquare, adacquare,* שקה] schab. Ge. Vnasser schepffen, sich mit wasser versehen,]. ὑδρεύω. verbum castrense, aquã ferro ad vsum exercitus, vel alterius rei. Curtius: Cum miles aquatum profectus esset. Vir. Sub mœnibus vrbis aquantur.

AQVOSVS, a, um, o. 1. 2. *Acquoso.* Ger. Gewasseret, das vil wasser hatt. ὑδατώδης. quod copiam aquæ habet. Col. li. 4. de siccis Locis frigidis, & autumni temporibus aquosis.

AQVVLA, f. 1. diminut. ab aqua. ὑδάτιον. Cic. li. de Orat. Est & Aquula Ptolomæo opidum Hetruriæ, vnde Aquulenses, quos Aquenses vocat Plin. lib. 3. c. 5.

A A N T E R

ARA, f. 1. [*Altare.* מזבח mizbeach Germa. Ein Altar. *Gal. Autel. Hisp. Ara, o altar,*] βωμός, quasi ansa, vt Varroni placet, dicta est à tripodibus, quod sacrificantes ansas tenebant; aut potius, quia precantes manibus aras apprehenderent. Hinc Vir. 4. Æn. Tibi suas ornatas

dictis, arasq. tenentem. Primo ergo ansæ dictæ, deinde cõmutatione literarũ, aræ. Sunt qui aras ab ardendo deriuent, quod in his victimæ adolerentur; alij ab ἀράομαι, quod est oro, (vnde & ἀρά. oratio dr.) quod in sacrificando oretur. Iurantes etiã olim aras tangebãt. Vnde celebratur nobilis illa Periclis sententia: Ad aras vsque amicum esse oportet, qua significatur, neminem amici caussa aut peierare; aut quippiam inhonestum facere oportere. Tãquam ad aram confugere, prouerbiali figura dicimus, cum extremũ refugium intelligi volumus, inde sumptũ, quod olim, qui extrema necessitate vrgebantur, ad aras deorum solerent confugere, vnde nefas erat quempiam extrahere. Est etiam Ara ciuitas Arabiæ regia, necnõ & insula Arabiæ adiacens, vt scribit Ptol. Habet autem hoc nomen priorem syllabam productam.

ARABARCHES, m. 3. ἀραβάρχης (vt ostendit Aleiatus li. 1. Prætermissorum) dicebatur publicanus, qui præerat exigẽdo vectigali de pecoribus, quæ ex Arabia in Aegyptum adducebantur. Horum autẽ officium Arabarchia vocatur. Hinc Iuuenalis: Ausus habere Nescio quis titulos Aegyptius aut Arabarches. Pompeium quoq. sic appellat Cic. 2. ad Att. quod Arabiam deuicerat.

ARABIA, f. 1. ἀραβία. regio inter Iudæã, & Aegyptũ, ab Arabo Apollinis, & Babylonæ filio. Solinus Arabiã interpretatur, sacram. Est ẽt. triplex Arabia secundũ Pl. li. 2. vna Felix, altera Petræa, tertia Deserta, de quib. plura in dictione seq. Ab Arabia fiunt, Arabs, gentile. item Arabius, & Arabicus, adiectiua. Vi. li. 7. Hyrcanisne Arabisue parant. Propert. Nec si qua Arabio lucet bombyce puella.

ARABIA PETRÆA, f. 1. ἀραβία πετραία. sic dicta à Petra, vetustissimo oppido, pars illa Arabiæ, q̃ est Aegypto Iudeaq. cõfinis, auctore Ptol. Strab. ac Pl. Alio nomine Nabathæa dicitur. Post Petrã sequitur alia Arabiæ pars, Arabia Deserta Ptolomæo vocata, Strab. autem Scenitis, ἀπὸ τῶν σκηνῶν, quod gens vaga, & sine ædificijs in tentorijs habitet. Vide Pli. lib. 6. c. 28.

ARABILIS, le, o. 3. [*Arativo.*] quod arari potest. Pli. li. 17. c. 5.

† ARACHNE, f. 1. ἀράχνη. nomen puellæ Lydiæ, quæ cum de lanificio ausa fuisset cum Pallade certare, victrice dea, percussa radio, in araneam est commutata. De qua Ouid. 6. Metam.]

ARACHTHVS, m. 2. ἄραχθος. fluuius Epiri, non procul a Nicopoli in sinum Ambracium influens. Pli. lib. 4. c. 1. & Ptol. li. 4. c. 14.

ARACIÆ FICVS, dñr albæ, pediculo minimo, latissimæ. Pli. li. 15. c. 18.

ARACYNTHVS, m. 2. ἄρακυνθος. mõs est Acarnaniæ teste Pl. L. 4. c. 2. Est & alter in Attica mons eiusdem nominis, de quo Vir. 2. Eclog. Amphyon Dircæus in Actæo Aracyntho. Sũt tñ, qui putẽt ibi Virgilij personæ pastoritiæ rationem habuisse, ideoq. in Attica mõte collocasse, qui ceuera est in Acarnania, cuius generis pleraq. etiam apud Theocritum animaduertimus. Steph. præterea Aracynthũ in Bœotia collocat, a quo Mineruam Aracynthiã dictam scribit.

ARADVCA, f. 1. ἀραδούκα. vrbs Lusitaniæ, quam hodie *Arzuma* ab Hispanis vocari volunt. De hac Ptol. li. 2. 5.

ARADVS, f. 2. ἄραδος, insula est, siue potius vrbs in petra sita, habens in ambitu septem circiter stadia, distans a Phenice, cui adiacet, viginti stadijs, estque, vt tradit Stra. li. 16. vna ex Phœniciæ vrbibus, quæ Tripolim efficiunt, reliquæ duæ sunt Tyrus, ac Sidon. Pl. l. 5. c. 30. E regione huius insulæ, ad meridiem, vrbs est huic opposita, quæ olim Antarados, hodie *Tortosa* vocatur.

ARÆ FLAVI. 4, f. 2. vrbs Germaniæ non procul à Danubio fluuio, quã Germani sua lingua Nordlingen vocant.

ARÆTHYREA, f. 1. ἀραιθύρεα. regiuncula Achaiæ, postea Asophis dicta, vrbem habens eiusdem nominis, quam Homerus in Catalogo ab amœnitate commendat. De hac Pli. li. 4. c. 4. & Strab. lib. 8.

ARAGVS, m. 2. ἄραγος. fluuius Massagetarũ agrum irrigans. Str. l. 11.

ARAMEI, m. 2. teste Pl. l. 16. c. 17. ab antiquis dicti sũt Scythæ, alio nomine Sacæ à Persis appellati.

ARANEA, f. 1. [*Tela de ragni, ragnatello.* Ger. Ein Spinewep. *Gal. Toile d'aragne araignee. Hisp. La tela rañaque haze el arana,*] ἀράχνη. tela, seu rete araneorũ. Oui. 4. Met. Summo quæ pendet aranea tigno: Reperitur quandoque aranea pro ipso animali, [*Ragno,*] Vir. 4. Geor. Laxos in foribus suspendit aranea casses.

ARANEOLA, læ, f. 1. Cic. de Nat. Vt in araneolis aliæ quæ rete texũt.

ARANEVS, nei, m. 2. [*Ragno, aragno,* עכביש slachchabisch עכמורת sẽmamit. Ge. Ein Spin. G. *Araigne. Hisp. Arana.* [ἀράχνη, animalcului ex genere insectorũ. Pla. in Afin. Iustin: columnis deiici opera aranearum? Sunt & ex araneorum genere Phalangia, Italiæ ignota, (vt scrib. Pl. li. 19. c. 4.) quorum noxij morsus, corpus exiguum, varium, & acuminatum. Sunt & alia araneorum genera, quæ latius explicat idẽ Pli. li. 11. c. 24. Est præterea araneus vitiũ peculiare vitibus, & oliuis, cum veluti telæ inuoluunt fructum, & absumũt. De hoc Pl. li. 17. c. 24. Est ẽt piscis quidã hoc nomine, mari peculiaris, noxiam in dorso spinam ferens de quo Pl. li. 9. c. 48. & li. 32. c. 11.

ARANEVS MVS, μυγάλη. animal ex genere mustellarum, morsu venenato. Pli. li. 8. c. 58. & Ælianus, li. 8. c. 39.

ARANEOLVS, m. 2. cum accentu in antep. ἀραχνιόλον. dim. est ab araneus. Vir. in Culic. Atq. vt araneoli tenuem formauimus orsum.

ARANEOSVS, a, um, o. 1. 2. ἀραχνώδης. aranearum faciem habens. Pl. lib. 24. c. 12. Foliis araneosis.

ARARA, per syncopen, Arar. [*La Soune d'eau*,] fluuius Galliæ Lugdunensis, a Monte Vogeso per fines Heduorum, & Sequanorum in Rhodanum fluens. Euc. li. 7. Rhodanus unq. fluentē præcipitatior Arar. Ainsi est ab eo, qui per Helvetios lapsus, hodie Arola, vulgō *Arole*. Dicitur Mar. Aut Ararim Parthus bibet.

ARARIS, tarii, m. 2. ἄραρις, fluuius Scythiæ Europæ, in Istrum influens. Herodoto auctore lib. 4.

ARATIO, onis, f. 3. *Aration* ארשה chorefch. G. das pflügē, die zu ackerung. *Cal. Labour ou labeur. Hisp. Aguilla obra de labrar la tierra*] actus arandi. Pli. lib. 18. c. 20. Aratione per transitionem, ipse arandi actus

foliis referens, vnde & Mespilus silvestris a nonnullis appellatur. Pli. lib. 24. c. 13. & lib. 27. c. 8.

AQVILA, f. 1. [*Aquila,* נשר nescher. Ger. Ein adler, Gal. *Aigle. Hisp. Aguila,*] ἀετός. regina auium, ἣ poetæ Iouis alitem, eiusdemque armigeram appellant, & fulmina ei subministrare fabulãtur. Cui fabulæ occasionẽ dedit aquilæ natura: quia sola auium & fulminis ictu non læditur, & Solis fulgorem oculis inconniuentibus potest aspicere. Aquila præterea sidus cœleste est, cuius ala dextera circulum æquinoctialem attingit, sinistra autem non longè a capite Ophiuchi vsq; figurata. Rostrũ eius a reliquo corpore diuidit circulus a Cancro ad Capricornum perueniens. Exoriente Leone occidit: exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite stellam vnam, in vtraq; ala vnam, & vnã in cauda. Est ẽt aquila piscis nomen ex genere planorum, quem & Græci ἀετὸν appellant: teste Plin. lib. 9. c. 24. Ab aquila fit Aquilinus, a, um, vt Aquilinæ vngulæ. Plaut. in Pseu. Aquilinas vngulas dixit, p manib. rapacibus, quales sunt vngues aquilarũ. Aquilã volare doces. ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναβαίνειν διδάσκεις. p. uerbialiter in eos dicitur, qui monerem quempiam conantur in ea re, in qua cum sit ipse exercitatissimus, nihil eget doctore.

AQVILA, f. 1. vrbs nomen in Brutijs. ex ruinis Furconij antiquissimi oppidi a Longobardis ædificatæ. Volaterr.

AQVILEGIVM, n. 2. κριθίνος. a q̃ collectio. Pla. Si pluet aq̃legio iuuabo

AQVILEIA, f. 1. [*Aquileia,*] ἀκυλήια. Carnorũ metropolis, iuxta quã defluit Timauus, a legẽdis aquis dicta. Mart. Et tu Ledęo felix Aquileia Timauo. Pli. Aquileiã collocat in decima regione Italiæ: Fuit aũt Rom. colonia, duodecies mille passib. a mari sita. Ex hac orti sunt Chromatius, ad quẽ Hier. sæpe scripsit, & Rufinus Græcè Latineque eruditus, qui Iosephum conuertit in Latinum.

AQVILEX, p. c. m. 3. [*Colui che raccoglie l'acqua. Gal. Maistre, Fonteneir. Hisp. El que cora decramada, o el que couoce dõde a vagua,*] proprie qui signis quibusdam fontes nouit inuestigare. ὑδρολόγος. Varro. Vilior te Tuscus aquiles. Plin. Hoc habẽt signum aquileges.

AQVILIFERI, m. 2. signiferi in Rom. militia. ἀετοφόροι, ab aquila, quã Romanis legionibus Marius in secundo Consulatu suo propriè dicauit, fuit quę tanquã princeps totius legionis signum. Cæs. 3. Bel. Ciu. Gratii vulnere affectus aquilifer. Habuerunt, & Romani alia signa, lupos, minotauros equos, apros, dracones: vnde Draconarij. Postea repulsis ceteris, vnam seruauerunt aquilam.

AQVILO, p. c. m. 3. [*Aquilone,* Borea. צפון tsephon. Ger. Nortwind, der Biser, der Schindtenhengst von mitnacht, Gal. *Vent de Bise, vẽt de Septentrion. Hisp. Reganon viento entre Norte y Solano.*] ventus Septẽtrionalis, frigidus, & siccus: ita dictus à vehemẽtissimo volatu, instar Aquilæ, Græcè βορέας. Flat inter Septentrionem, & Ortum solstitialem, e regione Cauri. Pli. li. 2. c. 47.

AQVILONARIS, nare, adiectiuum, o. 3. צפוני tsephoni, βόρειος. Cic. de Nat. Deor. Regio Aquilonaris.

AQVILONIVS, a, um, o. 1. 2. vbi Aquilo flat. Pli. li. 27. c. 13. Oẽs herbæ vehementiores viribus frigidis locis, vt in Aquilonijs.

AQVILVS, o. 1. 2. חשך schacher. color fuscus, & subniger, ab aqua, ἀπὸ τοῦ ὕδατος χρῶμα. nam cum antiqui duos omnino naturales colores nosceret, album scilicet, & nigrum, tertium inter vtrumq; medium, ab aqua, cuius incertus est color. Aquilum dixere. Plaut. in Pœn. Statura haud magna, colore aquilo. Sue. in Augusto.

AQVIMINARII, m. 1. [*Vasi da portar acqua.* ὑδρία, dicuntur omnia vasa deferendis aquis deputata. Florentinus Iurisconsultus, li. 34. Digest. Aquiminarios argenteos in supellectilli esse non dubitatur.

AQVINVM, n. 2. ἀκουῖνον. Ptolomæo oppidũ Latij, aut vt alijs placet, Campaniæ, diui Thomæ patria, qui ab eo Aquinas dicitur. Cic. 2. Philip. Cum Romam proficiscens ad Aquinum accederet.

AQVISGRANVM, n. 2. Germaniæ nobilissima ciuitas, prius Vegetra dicta, Caroli Magni sepulchro nobilitata, Germ. Aach.

AQVITANIA, f. 1. [*Guascogna,*] ἀκουϊτανία. regio, & tertia Galliæ pars ab obliquis aquis Ligeris. Hæc à Circio Oceanum habet, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab occasu Hispaniam, a Septentrione Lugdunensem prouinciam, a meridie. Narbonensem; in ea Tolosa, & Burdigala ciuitates.

AQVITANVS, a, um, o. 1. 2. [*Guascone.* vñ Aquitani populi. ἀκουϊτανοί

AQVITES, p. c. m. 3. sacerdotis nomen apud Phasidem. Val. Fla. lib. 6.

AQVOR, aris, d. 1. [*Inacquare, adacquare,* שקה schab. Ge. Vnasser schepffen, sich mit wasser versehen,] ὑδρεύω. verbum castrense, aquã ferro ad vsum exercitus, vel alterius rei. Curtius: Cum mules aquatum profectus esset. Vir. Sub mœnibus vrbis aquantur.

AQVOSVS, a, um, o. 1. 2. *Acquoso.* Ger. Gewasseret, das vil wasser hatt. ὑδατώδης. quod copiam aquæ habet. Col. li. 4. de ficis Locis frigidis, & autumni temporibus aquosis.

AQVVLA, f. 1. diminut. ab aqua. ὑδάτιον. Cic. li. de Orat. Est & Aquula Ptolomæo opidum Hetruriæ, vnde Aquulenses, quos Aquenses vocat Plin. lib. 3. c. 5.

dictis, arasq. tenentem. Primo ergo ansæ dictæ, deinde cõmutatione literarũ, aræ. Sunt qui aras ab ardendo deriuent, quod in his victimæ adolerentur, alij ab ἀράομαι, quod est oro, (vnde & ἀρά. oratio dr.) quod in sacrificando oretur. Iurantes etiã olim aras tangebãt. Vnde celebratur nobilis illa Periclis sententia: Ad aras vsq; me amicum esse oportet, qua significatur, neminem amici caussa aut peierare; aut quippiam inhonestum facere oportere. Tãquam ad aram confugere, prouerbiali figura dicimus, cum extremũ refugium intelligi volumus, inde sumptũ, quod olim, qui extrema necessitate vrgebantur, ad aras deorum solerent confugere, vnde nefas erat quempiam extrahere. Est etiam Ara ciuitas Arabiæ regia, necnõ & insula Arabiæ adiacens, vt scribit Ptol. Habet autem hoc nomen priorem syllabam productam.

ARABARCHES, m. 3. ἀραβάρχης (vt ostendit Aleiatus li. 1. Prætermissorum) dicebatur publicanus, qui præerat exigẽdo vectigali de pecoribus, quæ ex Arabia in Aegyptum adducebantur. Horum autẽ officium Arabarchia vocatur. Hinc Iuuenalis: Ausus habere Nescio quis titulos Aegyptius aut Arabarches. Pompeium quoq; sic appellat Cic. 2. ad Att. quod Arabiam deuicerat.

ARABIA, f. 1. ἀραβία. regio inter Iudæã, & Aegyptũ, ab Arabo Apollinis, & babylonæ filio. Solinus Arabiã interpretatur, sacram. Est ẽt triplex Arabia secundũ Pl. li. 2. vna Felix, altera Petrea, tertia Deserta, de quib. plura in dictione seq. Ab Arabia fiunt, Arabs, gentile. item Arabius, & Arabicus, adiectiua. Vi. li. 7. Hyrcanisne Arabisue parant. Propert. Nec si qua Arabio lucet bombyce puella.

ARABIA PETRAEA, f. 1. ἀραβία πετραία. sic dicta à Petra, vetustissimo oppido, pars illa Arabiæ, q̃ est Aegypto Iudęaq. cõfinis, auctore Ptol. Strab. ac Pl. Alio nomine Nabathæa dicitur. Post Petręam sequitur alia Arabiæ pars, Arabia Deserta Ptolomæo vocata, Strab. autem Scenitis, ἀπὸ τῶν σκηνῶν, quod gens vaga, & sine ædificijs in tentorijs habitet. Vide Pli. lib. 6. c. 28.

ARABILIS, le, o. 3. [*Aratiuo.*] quod arari potest. Pli. li. 17. c. 5.

† ARACHNE, f. 1. ἀράχνη. nomen puellæ Lydiæ, quæ cum de lanificio ausa fuisset cum Pallade certare, victrice dea, percussa radio, in aranean, est commutata. De qua Ouid. 6. Metam.]

ARACHTHVS, m. 2. ἄραχθος. fluuius Epiri, non procul a Nicopoli in sinum Ambracium influens. Pli. lib. 4. c. 1. & Ptol. li. 4. c. 14.

ARACIÆ FICVS, dñr albæ, pediculo minimo, latissimæ. Pli. li. 15. c. 18.

ARACYNTHVS, m. 2. ἄρακυνθος. mõs est Acarnaniæ teste Pl. L. 4. c. 2. Est & alter in Attica mons eiusdem nominis, de quo Vir. 2. Eclog. Amphyon Dircæus in Actæo Aracynthо. Sũt tñ, quĩ putẽt ibi Virgiliũ personæ pastoritiæ rationem habuisse, ideoq. in Attica mõte collocasse, qui tenera est in Acarnania, cuius generis pleraq. etiam apud Theocritum animaduertimus. Steph. præterea Aracynthũ in Bœotia collocat, a quo Mineruam Aracynthiã dictam scribit.

ARADVCA, f. 1. ἀραδοῦκα. vrbs Lusitaniæ, quam hodie Arzuam ab Hispanis vocari volunt. De hac Ptol. li. 2. 5.

ARADVS, f. 2. ἄραδος, insula est, siue potius vrbs in petra sita, habens in ambitu septem circiter stadia, distans a Phenice, cui adiacet, viginti stadijs, estque, vt tradit Stra. li. 16. vna ex Phœniciæ vrbibus, quæ Tripolim efficiunt, reliquæ duæ sunt Tyrus, ac Sidon. Pl. l. 5. c. 30. E regione huius insulæ, ad meridiem, vrbs est huic oppositа, quæ olim Antarados, hodie *Tortosa* vocatur.

ARÆ FLAVI, æ, f. 2. vrbs Germaniæ non procul à Danubio fluuio, quã Germani sua lingua Nordlingen vocant.

ARÆTHYREA, f. 1. ἀραιθύρεα. tegiuncula Achaiæ, postea Asophis dicta, vrbem habens eiusdem nominis, quam Homerus in Catalogo ab amœnitate commendat. De hac Pli. li. 4. c. 4. & Strab. lib. 8.

ARAGVS, in. 2. ἄραγος. fluuius Massagetarũ agrum irrigans. Str. l. 11.

ARAMEI, m. 2. teste Pl. l. 16. c. 17. ab antiquis dicti sũt Scythæ, alio nomine Sacæ à Persis appellati.

ARANEA, f. 1. [*Tela de ragni, ragnatello.* Ger. Ein Spinewep. *Gal. Toile d'aragne araignee. Hisp. La tela rañaque haze el arana,*] ἀράχνη. tela, seu rete araneorũ. Oui. 4. Met. Summo quæ pendet aranea tigno. Reperitur quandoque aranea pro ipso animali, [*Ragno,*] Vir. 4. Geor. Laxos in foribus suspendit aranea casses.

ARANEOLA, læ, f. 1. Cice. de Nat. Vt in araneolis aliæ quæ rete texũt.

ARANEVS, nei, m. 2. [*Ragno, aragno,* עכביש slachchabisch שממית sẽmamit. Ge. Ein Spin. G. *Araigne. Hisp. Arana.* [ἀράχνη, animalcu lũ ex genere insectorũ. Pli. in Fin. Iussin' columnis deijci opera araneorũ? Sunt & ex araneorum genere Phalangia, Italiæ ignota, (vt scrib. Pl. li. 19. c. 4.) quorum noxij morsus, corpus exiguum, varium, & acuminatum. Sunt & alia araneorum genera, quæ latius explicat idẽ Pli. li. 11. c. 24. Est præterea araneus vitiũ peculiare vitibus, & oliuis, cum veluti telæ intoluunt fructum, & absumũt. De hoc Pl. li. 17. c. 24. Est ẽt piscis quidã hoc nomine, mari peculiaris, noxiam in dorso spinam ferens de quo Pl. li. 9. c. 48. & li. 32. c. 11.

ARANEVS MVS, μυγάλη. animal ex genere mustellarum, morsu venenato. Pli. li. 8. c. 58. & Ælianus, li. 8. c. 39.

ARANEOLVS, m. 2. cum accentu in antep. ἀραχνίδιον. diminut. ab araneus. Vir. in Culic. Atq. vt araneoli tenuem formauimus orsum.

ARANEOSVS, a, um, o. 1. 2. ἀραχνοειδὴς. aranearum faciem habens. Pl. lib. 24. c. 12. Foliis araneosis.

A A N T E R

ARA, f. 1. [*Altare.* מזבח mizbeach germa. Ein Altar. *Gal. Autel. Hisp. Ara, o altar,*] βωμός, quasi ansa, vt Varroni placet, dicta est à tripodibus, quod sacrificantes ansas tenebant; aut potius, quia precantes manibus aras amplectebantur. Hinc Vir. 4. æn. Talibus orauẽ

ARARIS, per ſyncopen, Arar. [Là Saone.] fluuius Gallię Lugdunenſis, a Mona Vogeſo per fines Heduorum, & Sequanorum in Rhodanum fluens. Luc. li. 7. Rhodanumq; fluentē præcipitat Arar. Alius eſt ab eo, qui per Heluetios lapſus, hodie Arola, dictus. Arelatenſis. Mir. Aut Ararim Pardus bibet.

ARARVS, tarij, m. 2. [Sagæ per] fluuius Scythiæ Europæ, in Iſtrum influens. Herodoto, lib. 4.

ARATIO, onis, f. 3. Araciones שדמות chorēſch. G. das pflügē, die zu ackerung. Gal. Labourage de labrer la terre. Hiſ. Aquella obra de labrar la tierra. Labouration, ipſa arandi actus. Pli. lib. 18. c. 20. Aratione per transuersam iterata, oceano ſequitur. Nōnung; ſuppetit pro ipſo aruo, ſeruato culto. [Campagne.] Mām recte inquit Valla, nomina, quæ poſſeſſionē habent actio, laudis ſignificare ſolent, nec actionē modo, ſed rem etiam, & corpus ſignificant. Virg. Ver. Cum dederint Arationes? Inde Aratiuncula pronoquod poſſit fortaſſe quis dicere aratiunculam dimmer. Plaut. in Truc. Nolo habere aratiunculam apud vos.

ARATOR, m. 3. [Arature, שדם chorēſch. G. Labourer de terre. Hiſ. Gmanque de la terra.] dicitur, qui aratro ſimiliter tam pro boue, quam pro hōmine bouem ducente. Pli. lib. 19. c. 19. Arator, niſi in turnus, præuaricatur.

ARATRO, tras. p. ſine Aratro, litera una per ſyncopen ſublata, a. 1. Rouſcurer. Gr. Vuideturn Kerein] ἀροτριᾶν, quaſi arando itero, quod eſt, ſegetes iam natas rurſus arando proſcindo, quod impingumdi cauſſa fit. Pl. li. 18. c. 20. At illæ meſſes duplicatæ docuerūt, quod nunc vocant iterum id eſt, arātrare, ut credo tunc dictum.

ARATRVM, tri, p. p. n. 2. [Aratro. מחרשה chareſch hebbakar. Ger. Ein pflug. G. Vn charrue. Hiſ. Aradà para arar.] ἄροτρον ab aratro verbo, ſicut a luto lauacrum, inſtrumentum eſt, quo aratur. Virg. Æn. Et terram centum vertebat aratris.

ARAXES, m. 3. fluuius Armeniæ, eodem in monte, ex quo Euphrates naſcitur.

ARCERVM, n. 2. Pli. Ἀρκαῖον. Ptolomæo promontorium in occidua parte Peloponneſi, non procul a Patris. Plin. [li. 4. c. 5. Ptol. lib. 3. c. 16.

ARCHA, Græcis apud Pli. li. 3. c. 21. inſula eſt ante Illyricum. Ptol. veto li. 2. c. vlt. vrbem eſſe tradit Scardoniæ, quæ eſt inſula Illyrico adiacēs.

ARCHI, m. 2. Gentis Indicæ. Step. populi Indis finitimi, non procul ab Araxis, & Gedroſijs, dicti ab Arbi vicino fluuio. Pli. lib. 6. c. 23.

ARCILLA ARVINA, æ, id eſt, pinguēdo corporis. Feſtus.

ARBITER, tri, p. c. m. 2. Gnudice, arbitro, פלילי pelili. G. Ein Scheidſmān. G. Arbitre. Hiſp. Eluez arbitre, o arbitrario,] διαιτητὴς. iudex nō a lege datus, ſed ab iis, qui litigant, electus, qui totius rei habet poteſtatē, dictus ab arbitrando, id eſt, æſtimando, cuius officiū eſt iudicare, non prout iuris ſit, ſed prout ipſe æquum eſſe exiſtimet: Iudex vero ex officio dictus eſt. Ter. in Heau. Me cepere arbitrum.

ARBITRARIVM, n. 2. [Arbitrario, פלילי pelili. Ger. Vuilxuerlich.] τὸ ἐπ' ἐμοί. dicitur quod alicuius arbitrio eſt relictum: ita dictum ab arbitrorum more, qui totius controuerſiæ ſuo arbitrio finiendæ poteſtatem habent. Martianus: Victor arbitrarius variabat. Plā. in Amphi. Hoc certum eſt, non arbitratium.

ARBITRATVS, tus, m. 4. [Parere, giudicio,] דת rats, in אשר chepheres. Ger. Ein wil, guidunckē. Arbitrage, ſentence, & opiniō. Hiſ. Parere ſtar vuolontad] δόγμα. arbitrium, voluntas. Cic. in Læl.

ARBITRARIO, ſine arbitrariè. [Secondo il ſuo parere.] aduerb. pro arbitrio, pro voluntate. Plau. Pœn. Perij certo, haud arbitrario.

ARBITRIVM, rij, n. 2. [Sentenza arbitraria. G. Sentence d'arbitre arbitrage. Hi. Sentencia dels mes Arbitrario,] δίαιτα. ſententia, quæ ab arbitro ſtatuitur. Interdum poteſtas arbitrio data, vnde arbitrium ſuſcepiſſe dicitur, qui patres iudicis ſuſcepit. Ci. in procem. Offi. Iudicio, arbitrioque noſtro, quantum quoque modo videbitur, hauriemus. Interdum idem eſt quod opinio, ſine volūtas, [Opinione,] vt Omnia pro meo arbitrio facio, id eſt, vt opinor faciendum.

ARBITRŌR, traris, p. d. 1. [Giudicare, penſare, eſtimare.] אשר eſchar, אדם pillel. German. Entſcheiden, achten, ſchätzen, meinen. G. Arbitrer, donner ſentence par arbitrage, poſer cuider, eſtimer. H. Iuzgar como arbitro, penſar.] δοκῶ. δικάζω. exiſtimo, cenſeo. Cic. 6. Ver. Ad officium tuum pertinere arbitrabere. Interdum accipitur pro ſpeculari [Inueſtigare, cercare,] & inquirere. Plaut. in Aul. Hinc poterō, quid agant, arbitrarier. Apud Iureconſ. arbitrari, pro iudicare ponitur, & item arbitrio ſtare] Sententiam ferre, ἀρέσκειν. & διαιτᾶσθαι τοῖς dicitur. Vlpianus de recept. arb. Si quis Magiſtratuum deſtiterit, qua per eū factum eſt, quo minus arbitretur, pœna eōmunitur.

ARBŌR, arboris, f. 3. [Albero.] δένδρον. hetz. Ger. Ein baum. G. Arbre. Hiſ. Arbol.] δένδρον. nota ſignificationis nōnē, cuius appellatione cōtinentur plātæ maiores, quæ ſimplici caudice ramiſq. brachiorū more porrectis aſſurgunt; eiuſmodi ſunt oleæ, vites, quercus, & ſimiles. Plin. proœ. li. 12. Summumq; minus hominum damus arbores, ſi quæ intelligebantur. Dr & Arbos in nominatiuo. Vir. 4. Georg. Obuia quæ hoſpitij teneāt frondentibus arbos. Hinc Feſt. Arborem pro arbore antiqui dicebant, & Roboſo pro robore. Arborem fici, ſicut arborem ficum, dici poſſe oſtendit Col. li. 9. cum ait; Ita ſeroben fici arbuſculam deponito. Ci. pro Flac. Homini Phrygi, qui arborem fici nunquam viderat. Quod eſt cōtra Laurentium Vallam.

ARCTOLON, n. 2. pli, is eſt in Oceano Gaditano, tam vastis dumis ſaltus ramis, vt frenum nunquam ingreſſus prædatur. Auctor Plinius. c. 9.

ARBORARIVS, a, um, c. 1. 2. adi. Arbor Arborarius picus, qui in arboribus nidificat. Pli. li. 10. c. 16. Arborea ſalix, apud Cato. c. 151.

ARBORATOR, m. 3. [Potatore d'alberi. German. Ein bauminheberer, der die bäum erhawet. G. Celuy qui plante eſmonde, & taille les arbres. arbrer. Hiſ. Home que ſap podar arbores.] ἀρβορεύς, qui arbores putat, qui & Frondator dicitur. Plin. li. 18.

ARBORESCERE, n. 3. [Farſi albero. German. Zu einen baum werden. G. Deuenir arbre, croiſtre en arbre. Hiſ. Arzerſe poco a poco arbol, arboleccer.] δενδρόω αι, in arboreum crescere. Plin. lib. 19.

ARBORETVM, n. 2. [Boſchetto.] vide paulo poſt in dictione Arbuſta.

ARBOREVS, a, um, adj. 1. 2. [Arboreo.] quæ eſt arboris. Vir. lib. 1. Geor.

ARBORIVSCVLA, f. 1. [Arbuſcello. שיח ſiech. G. Ein baumle. G. Arbriſſeau, petit arbre. Hi. Pequeño arbol.] δενδρύλλιον. diminut. ab arbor. Varr. lib. 1. de re ruſt. In eo arbuſculas eſſe oportet, quæ ferant glandē. Significat etiam machinulam, qua Græcè ἀναβάθρα dicitur, in qua verſantur eorum axes, cuſi laminis ferreis, de qua Vitr. li. 10. c. 17. Arbuſcula præterea nomen eſt mulieris cuiuſdam imaginē. Hor. 1. Serm. Sat. vlt.

ARBVSTA, n. 2. [I luoghi doue ſono molti alberi. אשר eſchel חרש chorēſch שדמות ſichim יער iahar. G. Ein ort da baum ſtehn, ein ort mit baumen an welchen die rebē auffgezogen ſeind. G. Boſcage, ou boſc, lieu planté d'arbres ou ſe nourrit la vigne appuyée d'iceux, pepiniere. Hi. Arboledas de arboles.] δένδρεα. ſeca cōſita arboribus vitiferis, hoc eſt, vlmis, populis, vel ſimilibus, in quibus vites extēdi ſolent, vel ipſe etiā arbores vitibus maritatæ, & in ordinē digeſtæ. Col. li. 5. c. 5. Qui vineam, vel arbuſtū cōſtituere volet, ſeminaria prius facere debebit. Docet etiam Pli. quō arbuſtum ſit faciendum. Rurſus Arbuſtum locus eſt, in quo arbores ſint ad fructum cōſitæ, ſicut Salictum, vel Salicetum, in quo ſint ſalices. Hoc & arboretū aliqui vocant. Gel. li. 17. c. 2. Conualles, inquit, & arbuſta magna erant.

ARBVSTIVS, a, um, o. 1. 2. adiect. vt Arbuſtiue vites. ἀναδενδάς. quæ arboribus applicantur, & in ſublime proceſſunt. Pallad. Locum, quem arbuſtivis viribus deſtinabis implete. Col. de arboribus, cap. 16.

ARBVSTO, as, n. 1. [Plātar alberi, o ſoſtenno delle viti. שתל natah eſchel נטע natah יתד hets. G. Baum zweigen, pflantzen, die reben daran zu auffziehen. G. Complanter d'arbres. Hiſ. Plantar arboles para vinas.] δενδρεύω. agrum arboribus cōſero ad maritandas vites. Pli. li. 17. c. 27. Trāſpadana Italia omni carpino, arbuſtat agros.

ARBVTVM, n. 2. [Corbe Zolo. German. Die frucht von einem wilden baum. G. Arbouſſe, fruit d'arbo ſie. Madronno.] ἀρβοτον. pomum ruborum ſiluarum, quod Plinius Vnedonem vocat, quod alperitatem ſuam plura edi non poſſint. Virg. lib. 2. Georg. Duo eius traduntur genera, Comarum, & Memecylon. Vide Plin. li. 15. c. 25.

ARBVTVS, pe, c. [Albero.] arbor folio citro ſimilis, ſed raris frondibus, cuius fructus Arbutum, & Vnedo vocatur. Hæc arbor in Arabia excreſcit in altitudinem 50. cubitorum. Vir. Eclog. 7.

ARBVTIVS, a, um, o. l. 2. [Coſa fatta di Corbe Zolo,] lex arbuto factum. Virg. 1. Geor. Arbutea crates.

ARCA, æ, f. 1. [Arca, caſſa, ſcrigno.] ארון aron. G. Ein kiſt, ein trög, kaſten. G. Coffre huche, a che. Hi. Arca & caxa de guarda.] κίβωτος. ſcrinium, capſa, ab arcēdo, dicta, ſui ſit Var. li. 4. de Ling. Lat.) quod ab ea clauſa arceantur fures. Ci. in Parad. Animus hominis: diues, non arca appellari ſolet. Hinc Arcula dimin. parua arca. Ci. 2. Of. Eſt & Arcula vrbs Celeſyriæ, antiquum adhuc nomen in ter barbaros retinens, cuius meminit Ioſeph. li. 5. Antiq.

ARCADIA, f. 1. Ἀρκαδία. Peloponneſi regio intima, a mari vndique remota: ab Arcade Iouis filio, ex Callisto Lycaonis Arcadiæ regis filia ſic appellata. Hæc, vt Euſtathius docet, aliquā dicta eſt Pelaſgia a Pelaſgo rege magno, ſapiente viro, qui vitæ cultioris auctor eis fuit, & victum ex ſtirpibus herbarū arborumq. frondibus tranſtulit, & ad glandem, maſtēq. ad fagineam. Aliquā et Lycaoniā, aliquā Gigātes, & aliquā Parrhaſia dicta eſt, teſte Stephano. Areā hāc cū Pelaſgos in deditionem redegiſſet, eorum regionem Arcadiam nōminauit. Scribit Pli. hanc vniuerſam veluti penſante ea rum inopia ſua natura, in montes 76. attolli. Habet hæc regio aſinos pro certiſſimos, & iſti ob corporis magnitudinem in proverbium abierunt. Hēt & lapidem Ἀρκάδιον. hoc eſt, nextinguibilē. Oppida eius præcipua ſunt Mantinea, Tegea, & Stymphalis: montes Pholoe, Cyllene. Lycæus & Menalius, & Nonacris: fluuij Ladon, & Erymanthus. Arcadiā poſtulas, Ἀρκαδίαν αἰτεῖς. Diogenianus Proverbij duplicem oſtendit ſignificationem. Aiunt enim vel in magna, vel in vtilia petentem. Herod. lib. 1. irritare videtur, natū ex oraculo.

ARCADIVS, n. 2. Ἀρκάδιος. Theodoſij filius, Romanorū Imperator fuit cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romāni cēperunt. Fuit præterea hoc nomine Grammaticus Antiochenus, qui librū de ὀρθογραφίᾳ, & alterum de ſyntaxi conſcripſit. Suidas.

ARCADICVS, ca, cum, o. 1. 2. Ἀρκαδικός. qd eſt ex Arcadia, vt Arcadici mores, Arcadium pecus. Et Arcadius, a, um, vt Arcadius Deus, pro Pane apud Propert. Arcadij ſidus, Vrſa, vel Arctos. Sen. Oedip.

ARCANVM, n. 2. ſecretum, abſconditū, occultum: ab arca, in qua quæ clauſa

clauſa fuga,ſecreta manent.[*Secreto,* סתר ſodh.Ger.Das heimlich vnd uerborgen,ein verholen ding. *Gal.Vn ſecret,choſe ſecrete.Hiſ. Secreto y guardado,*] ἀπόῤῥητον,poteſt & ab arce dici,quę tutiſſima pars vrbis eſt.Virg.1.Aen.Longius,& voluens fatorum arcana mouebo.Arcane,& Arcanò aduerbia.Cæſ.1. Bel.Ciu.

ARCANVS,a,um,o.1.2.*Occulto,ſecreto,* מחרישׁ machariſeh.Ge.Heimlich,verborgē,ſecret,ἀπόῤῥητος,adiect.vt Arcanus homo,qui quę audit,tacet,& continet optimè.Plau.Dixiſti arcano. Arcanus ſenſus.Virgil.4.Aen.Arcanos etiam tibi credere ſenſus.

ARCAS,cadis,m.3. ἈρκὰΣ,nomen Iouis filii ex Caliſto,a quo Arcades originē ducūt.eſt & gētile ab Arcadia.Ou.5.Faſt.Arcadis Euādri.

ARCELLA,videri poteſt dimin.ab Arcera, de qua infra. Vnde Arcella vitis,quæ in formam arcerę eſt diſpoſita.Col.li.3.c.22.

ARCEO,es,cui,ſine ſupino vſitato:nam arcitum non dicimus, licet in compoſitis Exercitum dicamus,& coercitum;propulſo,abigo,prohibeo,pello] *Scacciare,ſčtanare,* מנע manah לאה chala.G.hinweg treiben.wehren.hinderhalten.*Gal.Garder d'approcher,chaſſer,empeſcher.Hi.Conſtrēñir,arredar,apartar de lugar,*]ἀπώθω.Ci.in Cat. Aliquando pro ſtringo,ſiue coerceo.[*Stringere*]Virg.2.Aen.Tenebras arcebant vincula palmas. Arcere vim hoſtium, eſt vim vi propulſare[*Impedire*]Liu.li.1.ab vrbe.Arcere aquam pluuiam.Cic.pro Muræna; Ille ſcit vt hoſtium copiæ, ita vt aquæ pluuiæ arceantur. Ab Arceo fiunt Ars,arcis: Arcus,a,um: & Artus pro membris, de quibus ſuo loco.

ARCERA,ſ.1.[*Lettiera,ἁμαξεῖον.*Ge.Ein Senffte,ein Roſſbar]ab arca deducitur,& ſignificat plauſtrum tectum vndiq. ex tabulis,quaſi arca q̄dā magna,veſtimentis inſtrata, vt inquit Aſconius, quo vehiculi genere & ſenes,& ægroti cubātes vectabantur.Gell.li.20.c.1.

ARCESILAS,m.1.ſiue (vt apud Laertiū legitur) Arceſilaus,ἈρκεσίλΑΟς philoſophus fuit,ex Pitane Aeolica ciuitate ortus,qui relicto natali ſolo,Sardeis ſe primū,deīde & Athenas cōtulit, vbi initio Cranonē,deinde & Polemonē audiuit;poſthæc eximius & ipſe philoſophus effectus,mediā primus Academiam inuexit. Fuiſſe autem traditur miro ingenij acumine,ſed nimia in diſputādo pertinacia. Hic eſt ille, quē Cic.li.5. de Finib.ait euertiſſe omnē philoſophiā: induxit.n.philoſophiæ quoddā genus,ἀνύπαρκτον,hoc eſt,quod ſubſiſtere non pōt,aſſerens,nihil omnino ſciri poſſe; quod certè abſq. repugnantia intelligi non poteſt. Si enim ſciamus nihil ſciri poſſe, falſum eſt nihil ſciri poſſe,cum iam aliquid ſciamus.

ARCESSO,ſis,vel Arceſſio,ſis,a.3.[*Accuſare,* רכל righghel.G.verklagen. *Gal.Accuſer. Hiſpa.Acuſar,*]κρίνω,ab arceo naſcitur,& ſignificat accuſo,ſiue ad accuſandum eo;etenim accuſare alium,eſt a maleficijs eum arcere, & hoc modo cōſtruitur cum genitiuo,& aliquando ablatiuo.lib.1.ad Here.Arceſſitur Capio maieſtatis.Ci. 2. Offi.Innocentem iudicio capitis arceſſas.Significat etiam aduoco.[*Chiamare,andar à chiamare,*]ad vocandum eo μετακαλῶ,ab adceſſo,d,in r,mutata,antiqui enim (teſte Priſciano) d,literā mutabant,in r,nos in c.Plaut.in Amph. Blepharonem arceſſat, qui no biſcum prandeat.Ci.pro Roſc.Ameri. Cum ab aratro arceſſebantur.Interdū eſt adducere(*Mouere.*]Cicero:Quando arceſſebātur.

† ARCHAISMVS,mi.ἀρχαϊσμός.Latinè Antiquitas dicitur. Figura eſt grammaticis,veruſtè aliquid ſignificans dictum.]

ARCHELAVS,m.2.ἈρχέλΑΟς.Philoſophus Athenienſis, ſeu Mileſius, qui patrem habuit Apollodorum,& fuit auditor,ſucceſſorq. Anaxagoræ,à quo Socrates philoſophiam audiuit.Hic phyſicam philoſophiam ex Ionia Athenas inuexit; eſtque Phyſicus appellatus, quod in eo defecerit Philoſophia naturalis,Socrate Ethicen introducente.Quamquam ne hic quidem Ethicæ rudis fuit,qui de legibus,de honeſto,& de æquo philoſopharus eſt.

ARCHETYPVS,p.c.o.1.2.[*Modello,* תבנית abnith.Ger.Ein vorbild,ein exēplar, das einer fuer ſich nimpt vnd nach dē ein anders macht *Gal.L'exemplaire premier. Hiſ.El original de donde ſe ſaca el exemplo.*] ἀρχέτυπος,adiectiuū eſt,quodcūq.ita primū fabricatū eſt,vt exemplar reliquis ſit,Mar.li.8.Archetypū Myos argentū ſe dicit habere. Eſt & Archetypū ſubſtantiuū,quo ſignificatur, primum exēplar, quod quis ſibi imitādum proponit.Pli.iun.ad Antonium; Ab hoc Archetypo labor,& decido.Dicuntur ēt Archetypa,ſigna, ſtatuę, vaſa,& tabulæ,non ad aliorum ſimilitudinem efficta, ſed a nobili quopiā artifice primum cōfecta. Mar.li.8.Archetypis veluti nil eſt odioſius Aucti.

* ARCHIAS,m.2.poeta Antiochenus,Ciceroni charus.

† ARCHIATER,& Archiatrus. p.c. ἀρχίατρος. Medicorum princeps, ἰατρός enim medicus,ἀρχός princeps dicitur. Hic vulgo protomedicus appellatur.]

*ARCHIBIVS,m.2.Grammaticus Romæ ſub Traiano.

* ARCHIGENES,m.3.medicus Syrus præſtantiſſimus.

† ARCHIGRAMMATEI,ἀρχιγραμματεῖς.Gran Cancellieri. Ger. Die Cantzler,die Stattſchreiber.Plut.]

ARCHILOCHVS,p.c.m.2.ἈρχίλΟχος.nomen poetæ Lacedæmonij. Hic fuit inuentor carminis Iambici: quod ab eo Archilochium vocat, quo Lycamben quendam, quod filiam ſibi pactam alteri locauiſſet,ad ſuſpendium creditur adegiſſe.Hor.in Arte: Archilochū proprio rabies armauit Iābo.Alius fuit Archilochus, Neſoris filius,q̄ patrem in expeditione Troiana ſecutus,a Mēnonē interfectus eſt. Alius fuit Siculus,qui Ariciam vrbem cōdidit.

† ARCHIMAGIRVS,p.p.ἀρχιμάγειρος. Maeſtro de cuochi.Princeps & magiſter coquorum.Iuuenal.Sat.9.]

† ARCHIMANDRITA,p.p.ἀρχιμανδρίτης. Abbati,Priori,Guardiani.Ger.Ein Abbt,ein Prelat.ſignificat id quod dicimus Abbatem. Priſci enim illi monachi etemos colentes,ἐν ταῖς μάνδραις.i.in ſpeluncis & cauis montium habitabant.Alciat.]

ARCHIMEDES,m.3.ἈρχιμήΔΗς,nomen propriū uiri Syracuſij, q̄ geometricæ,ac machinalis,ſideraliſq. ſcientiæ peritiſſimus fuit,teſtimonio Liuij,Pli. & Plu.Hic velut Deus terrenus mechanico artificio ſphærā vitreā fecit, in qua mira arte diſſimiles motus circulorū viſebant.De qua ſic ſcribit Claud.Iura poli,regnūq. deorū Ecce Syracuſius tranſtulit arte ſenex.Percurrit,propriū mēitus ſignifer annū,Et ſimulata nouo Cynthia menſe redit.Marcellus in expugnatione Syracuſarū interdixit,ne Archimedes vnus necaretur. Verum cum Syracuſæ caperentur,& ipſe animo,ac oculis in terra defixis formas geometricas deſcriberet, a milite ignaro quis eſſet, interfectus eſt.

† ARCHIMIMVS,ἀρχίμιμος.Princeps de buffoni.Princeps & ſummus mimorum.Sunt autē mimi, qui in ſcena geſtus eorum,quos volūt irridere,exprimunt & imitantur.ἀπὸ τοῦ μιμεῖσθαι,quod eſt imitari.Sueton.in Veſpas.]

ARCHIPIRATA,m.1.[*Capitano de Corſari.*Ger.Ein oberſter der Meerrauber.*Gal. Le Capitaine de courſaires,& eſcumeurs de mer.Hi.Principe de corſarios,*]ἀρχιπειρατής,prædonum dux.Cic.2.de Offic.

ARCHITECTOR,aris,d.1.[*Fabricare,* בנה banah.G.Bawen,ein werck machen.*Ga.Dreſſer,& baſtir l'ordonnance de quelque baſtiment baſtier ed fier.Hiſp.obrar pro artificio*] ἀρχιτεκτονία,conſtructio,fabricor. Vitr.l.9.c.4.Naturalis poteſtas ita architectata eſt.Transiatione ponitur à Cic. 2. de Fin.An ita ſapientia callida eſt,vt opimè poſſit architectari voluptates? [*Formare,produrre.*] ideſt,formam,& rationem fruendarum voluptatum comminiſci,& præſcribere.

ARCHITECTVRA,ſ.1. *Architettura,*ædificādi ſcientia,Græcè ἀρχιτεκτονική,dicitur.Cic.li.1.Offi.

ARCHITECTVS,m.2.& Architecton,m.3. [*Architetto,* רבמבנים rabbabbonim חרש charaſch.G.Ein vvercksmeiſter,ein bavvmeiſter *Gal.Maiſtre ouurier,maiſtre charpentier,ou maſſon.Hiſ.El maeſtro d'obra para edificar,*]ἀρχιτέκτων,ex ἀρχὸς,princeps,& τέκτων,faber. principalis faber,fabricandi artem habens.Architectus(vt inquit Plato li.de regno,)magno miniſterio non vtitur,ſed vtentib. præſidet.Fabri autē,qui aliquid manu faciunt in ædificiis,alii fungutur ingenio,alii opera valent.Cic.Var.Si quis adhibere volet non modo vt Architectos,uerum etiam vt fabros ad ædificandam rēpub.Architecton,onis.Architectus.Pla.Pen.Me dolis iam ſuperat architectonem.Architectonicus,a,um,adiect.ad Architectonem pertinens.Vitr.li.9.c.4.Per rationes architectonicas circiniq.deſcriptiones.Architectonice,ces,f.g.[*Architettura*]ars ipſa architectandi.Quinct.li.2.Aliæ quoq.artes minores habent multiplicem materiam,velut Architectonice.

ARCHITRICLINVS,p.p.m.2.[*Scalco,* טבח meltſar.G.Ein Truchſeſſ, ein Hoffmeiſter.G.*Sommellier. Hiſ Reſtolero.*ἀρχιτρίκλινος,qui præeſt triclinio,id eſt,qui curat, vt eduliorum varia fercula ordine,& tempore conuiuis exhibeantur.

† ARCHIVVM,ἀρχεῖον Cācellaria.Armarium librorum,ſeu locus publicus, in quo acta vrbis & ciuium recondi cōſueuerunt.Romani Tabularium dicunt.Græci Chartophylacium.Bud.]

ARCHON,tis.m.3.ἄρχων,ſummus principatus Athenis,ſicut Suffes apud Carthaginenſes, Romæ Dictator.Fuerunt enim,teſte Suida, Archontes nouem,quorum ſex Theſmothetę,hoc eſt,legislatores dicebantur,vnus Rex,vnus Polemarchus, & præter hos vnus,qui per excellentiam Archon dicebatur.De hoc magiſtratu ſic ſcribit Budæus:Archontes qui fuerunt,non planè conſtat.Suidas nouem fuiſſe auctor eſt,& inter eos numerat Theſmothetas: rectè,vt opinor,cum idem ſentire videatur enarrator Demoſthenis: quippe Archontas etiā Theſmothetas appellat.Sed ex his vnus erat princeps collegii,& præfectus,qui & Hegemō,& Prytanis uocabatur. Prytanes aūt erant numero quinquaginta,decimā partē conſilii, & curiæ quinquagenarię efficiētes,in orbē πρυτανεύοντες,hoc eſt, magiſtratum eum gerentes,& in ſingulos menſes vicem mutātes. Verum is, qui inter Archontas peculiarem appellationē retinuit, ſimili ēt ratione Prytanis dictus eſt, quemadmodum autem Romæ Prætor iudicibus præerat, atque ideo quæſtionis iudex dictus eſt,& Quæſitor;ita hic Archon.Athenis iudicibus præſidebat.Ci. de Fat.Morietur Epicurus Archonte Pytharato.

ARCHYTAS,p.c.m.ἈρχύτΑς,I leſtiæi,ſiue(vt alii malūt)Mneſarchi filius,philoſophus fuit Pythagoricus,patria Tarentinus,qui Platonē aduerſus Dionyſij inſidias præſtitit incolumem.Hic in mathematicis maiorē humano captu progreſſum feciſſe traditur,adeo, vt & cubum primus inuenerit,& columbam ligneam tam affabre effinxerit,librauerit,& inflauerit,vtquiuę uolatum imitaretur.Primus etiam platagen, hoc eſt, crepitaculum puerorum traditur inueniſſe,quo pueros nunq̄ interquieſcētes detineret,& a periculoſiori-

ribus ludis uocaret. Hinc factus est locus prouerbio, ut desipientes, & puerilia tractantes ad Archytæ platagen dicamus recidisse.

P.M. Arcifinius ager dictus est, qui certis linearum mensuris non cõtinetur, sed arcentur fines eius obiectu fluminum, montium, arborum, vnde & in his agris nihil subseciuorum interuenit. Sic in lib. agrariorum auctorum de limitibus. Siculus autem Flaccus; Occupatorij, inquit, dicuntur agri, quos quidam arcifinales uocant, ij autẽ arcifinales dici debent, quibus agris victor populus occupãdo nomen dedit, bellis enim gestis, victores populi terras omnes, ex quibus victos eiecerant, publicè atque uniuersaliter territorium dixerunt, intra quos fines ius dicendi esset, deinde, ut quisque uirtute cõlendi occupauit, arcendo uicinum, arcifinalem dixit. Hæc apud Frontinum legimus. Ager arcifinius, sicut ait Varro, ab arcendis hostibus est appellatus, qui postea, interuentu litium, per ea loca, quibus finit, terminos accipere cœpit, in his agris nullũ ius subseciuorum interuenit. Arcifinales agri & arcifinij dicũtur, quorum fines deprehendi non possunt. (Ptolom.

Arcilabis, f. ἡ Ἀρκιλάβις. oppidum est Hispaniæ, in tractu Bætico.

Arcinna, f. t. ἡ, τὰ Ἄρκιννα. oppidum est Daciæ. Ptol.

Arcio, is, ĩui, ĩtum, a. 4. pro indere, & adigere accepisse videtur Cato de re rust. c. 40. Eoque arcito furculum.

Arcir-ium, f. t. [*Carretta*] ἁμαξίς. genus modici plaustri, quo homo gestari solet. Festus.

Arcitenens, adiect. τοξοφόρος. Apollinis epitheton, ab arcu tenẽdo, quod semper cum arcu, & pharetra pingeretur. Virg. 3. Aen.

Arcticvs, a, um, adiect. o. 1. 2. [*Settentrionale.*] ἀρκτικός, vt polus Arcticus, hoc est, Septentrionalis, cui oppositus est Antarcticus polus, hoc est, Meridionalis.

Arcte, [*Strettamente.*] Cic. de Diu. Arctè, & grauiter.

Arcto, as, a. 1. [*Stringere,*] στενόω. frequentatiuũ est ab arctum, participato supino verbi Arceo, idem significans, quod constringo. Col. l. 12. c. 43. Nonnulli adiecto de fructo contenti sunt transuersas perticas arctare. Est item Arctare angustius facere. Pli. lib. 3. c. 6.

Arctomys, f. ἀρκτόμυς. animal habens similitudinẽ muris, & vrsi.

Arctónnesvs, p. p. ἀρκτόννησος. oppidum est Milesiorum, ad Propontidem, alio nomine Cyzicum. Pli. li. 5. c. vlt.

Arcton, m. 3. ἄρκτων. mons qui imminet Cyzico, ita dictus a Ioue nutricibus, quas illic in ἄρκτους, id est, in vrsas migrasse tradunt.

Arctophylax, pc. m. 3. ἀρκτοφύλαξ. sidus iuxta maiorẽ vrsam, alio nomine Bootes. Ci. in Phænom. Arati: Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes. Latinè Vrsæ custodem interpretari Possumus; nã velut is custos quidam vrsæ adhibitus a tergo eã subsequitur; simili etiã rõne Bootes appellatur, quod in modum bubulci plaustrũ sequitur; rustici enim Septẽtriones plaustra vocant. Fabulantur autem poetæ, hunc esse Calistus ex Ioue filium, cui nomen Arcadi fuisse.

Arctos, ἡ Ἄρκτος. apud Græcos vrsum, vel vrsam significat. Quo fit, vt & pro duob. signis Septentrionalibus accipiatur, quę & a Latinis vrsæ appellantur. Sunt aũt Arcti duæ Septentrionali polo velut axe quodã nixæ, arctico circulo clausæ, & ita collocatæ, vt vtraq. resupinata, alterius contegat caput, sed caput eius, quæ superior est, ad caudã inferioris contendat. Alterã maiorẽ vrsã siue Elicen, alterã minorẽ vrsam, siue Græcorũ lingua, Cynosurã, i. canis caudã nominant. Illã Græcæ populi notare solitæ, hanc Sidonij obseruãt inter nauigandũ. Oui. Esse duas arctos, quorũ Cynosura vocat Sinoidis, Elicen Graia carina notat. Elicen scribit Hesiodus Calisto Lycaonis, Arcadię regis filiã fuisse. Hanc studio venationis inductã, relicto patre sese i siluas contulisse, factãq. vnã ex comitib. Dianę, a qua cũ mirificè amaret, quodã die solã in siluis inuentam, a Ioue cõpressam fuisse. Quod facinus, cũ aliquandiu celasset, tandẽ iussa cum ceteris virginibus lauari, tumore vteri crimen detexisse; quamobrem indignatam Deam, in Vrsæ effigiẽ eam commutasse, quæ Græcis ἄρκτος, appellatur: in ea specie non multo post filium peperisse, quem Arcada nominauit, a quo postea dicta est Arcadia Peloponnesi regio. Ab Arcto oritur Arcticus, & Antarcticus.

Arctovs, p. p. o. 1. 2. ἄρκτιος. adiectiuum ab Arcto. Septentrionalis. Mart. li. 10. Solibus arctois, sideribusq. ducem. Arctous arbis. Luc. li. 1. Arctoa sedes, & Arctous polus. Senec. in Herc. Oetæo.

Arcvrvs, m. 2. ἀρκτοῦρος. stella in signo Bootæ post caudam maioris Vrsæ, cuius ortus, & occasus tempestates facit, dictus arcturus; παρὰ τὴν τοῦ ἄρκτου οὐράν, hoc est, ab Vrsæ caudæ similitudine. Virg. Geor. Ante tamen non fuerit tellus fœcunda sub ipsum Arcturum.

Arctvs, ta, tum, o. 1. 2. [*Stretto*] στενὸς. angustus, strictus, ab arcẽdo, id est, constringendo. Cic. 3. Ver. Arctioribus laqueis tenebitur. Inde Arctè aduerbium. Col. lib. 3.

Arcvla, f. t. [*Cassetta*] κιβώτιον. dimin. p. scriniolo. Cic. 2. Offi. Perscrutabantur arculas mulierum. In auspicijs quoq. arcula dicebat, teste Festo, auis, q̃ aliquid fieri vetabat, ab arcendo nomẽ habens, quod cõsulentẽ a re aliqua aggrediẽda arceret, hoc est, phiberet.

Arcvlata, n. 2. circuli, qui ex farina in sacrificijs fiebant. Fest.

Arcvatim, aduerbium, i. in modum arcus. Pli. li. 29. c. 6.

Arcvatvs, a, um, o. 1. 2. participiũ, curuatus, in modũ arcus. Liu. li. 1. ab vrb. Ad id sacrificij flamines bigis curru arcuato vehi iussit. Dicitur & arcuatus. *Oppilato* correptus morbo regio, de quo vide anquar.

Arcvlvs, m. 2. [*Archetto,*] diminutiuum ab arcus, τοξάριον, a quo aliud diminutiuũ Arcellus. Arculus præterea, teste Festo, dictus est Deus, qui tutelam geteret arcarum. Item Arculus, vt idem Festus testatur, dicebatur circulus, qui capiti imponebatur ad sustinenda commodius vasa, quæ ad sacra publica capite portabãtur. Erat enim ritus apud Athenienses, postea ad alias quoque nationes translatus, vt virgines nubiles Dianæ sacra capite gererent in canistris, vnde Canephoræ, κανηφόραι, dictæ sunt, circulis quibusdã suppositis, vt firmiùs inhærerent, hoc ipso Dianæ fidem faciẽtes, se virginitatis pertæsas, cupere exauthorari.

Arcvo, as, are, a. 1. [*Piegar in modo d'arco,*] חפה chaphah. חפשׁ achaphsh. Biegen, als ein bogen krũmmẽ. *G. Faire en voute, courber en forme d'arc. Hi. Encoruar*] κυρτοῦν, in modũ arcus curuare. Pli. li. 29. c. 9. Illã aũt, quæ non arcuatur, Sepa Græci vocant, alij Scolopendrã.

Arcvs, huius arcus, quartæ tantum declinationis, [*Arco,* ne. קשת keshcheth. G. Ein bogen] τόξον. instrumentum est notum, e quo sagittæ emittuntur. Ci. de Sen. Appius animum intentũ tanq̃ arcum habebat. Dictus est aũt arcus ab arcendo, quod eminus arceat hostem, non cominus propulset, quemadmodum ensis, aut hasta. Est præterea Arcus [*Volta*] curuatura in edificijs, quę alio nomine Fornix appellatur, ita dictus, ab arcendo, hoc est, continendo, vel cõstringendo ædificio. Cic. Iã enim arciolum, & arcus duos absoluerat. Arcus item, siue vt Nonio placet, Arquus, ἶρις, [*Arco celeste*] accipitur pro arcu cœlesti, quẽ pluuio tpe varijs coloribus expressum in nubibus conspicimus. Hor. in Arte. In hãc aũt significatione ẽt per secundã declinationẽ inflexũ legitur. Ci. 2. de Nat. Deo. Cur earũ species in Deorum numerum nõ reponitur? Ennius q. f. protulit. Formatur aũt arcus cœlestis hoc mõi. Dum sol in nubibus rarescentib. ex aduerso resulserit, radiosq. suos directa linea humori nubilo transfundens impresserit, fit repercussio splendoris eius in nubibus, ex quibus fulgor emicans arcus speciem format. Sicut enim impressa cera anuli imaginem exprimit, sic nubes ex aduerso ex rotunditate solis figuram sumentes, orbem efficiunt. & arcus effigiẽ fingũt; apparet aũt hoc nõ semper, sed cum nubila cœli rarescunt; nam rursus cum coeunt in se nubes, atq. densantur, cõfestim arcus forma resoluitur. In nubium. n. densitate arcus imperfecto gyro complectitur. Deniq. sine sole, & nubibus nunquã apparet arcus. Quadricolor autem est, quia ex omnibus elementis in se naturas species. De cœlo enim trahit igneum colorem, de aquis purpureum, de aere albũ, de terris colligit nigrũ. Nonnus hoc discrimẽ statuit inter arcum, & arquum, vt arcus dicatur fornix suspensus; arquus autem, non nisi qui in cœlo apparet, quẽ Iram poetæ dixerunt. Vnde etiam arquatos dictos vultus quib. color, & oculi virent, quasi iridarqui similitudinem. Verum eam differentiam nõ vsquequaque obseruati, abunde magno illud est argumento, quod & arquatum dicimus pro camerato; & arquites pro sagittarijs.

Ardea, f. q. ἡ, ἀρδία. auis quędam, quasi ardua, quã volando alta petit. Vir. 1. Geor. Atq. altam supra volat ardea nubem. Huius diminutiuum est Ardeola. Est & Ardea. ἀρδία, nomen vrbis in Latio, Turni, & Rutulorum regia, a Danae Persei matre, vel, vt alij malunt, a Daumo Pilumni filio conditã: & a feruore regionis sic dicta, q̃ decẽ & octo milliaria ab vrbe est posita. Martialis, Ardea solstitio, Prænestaque rura petantur. Seruius Ardeam dictam ait, quasi Arduam, id est, magnam, & nobilẽ. Hygimus vero, ab augurio auis Ardeam dictam vult. Hanc vrbem post Turni mortem igni cõsumptam, & in auem sui nominis commutatam esse fabulantur Oui. 14. Met.

Ardeas, tis, adiect. o. 3. Cic. 3. de Nat. Deor. Cui in agro Ardeati rẽ diuinam facere solemus. Legitur & Ardeatino.

Ardeates, p. p. m. 3. ἀρδεᾶται. populi sunt Ardeę incolæ.

Ardelio, m. [*Inquieto, che vorrebbe far ogni cosa,* דלק dolek. Germ. Ein vnruewiger mensch, der sich aller sachen vnderzeucht. *Cal. Qui de tout se mesle. Hi. Hombre ligero singolgan Za, o perdido y glotones*] πολυπράγμων. homo inquietus, huc atque illuc semper vollitans, omnibus negotijs sese immiscens. Mar. ad Attalum.

Ardeo, ardes, arsi, arsum, e. tremor, flagro, deflagro. κάομαι, [*Ardere,* בער baher דלק dalak. Ger. Brennen. *Cal. ardre, bruler. His. arder*e,] Vir. 5. Aen. Per translationem ponitur pro ardenter amare, siue alicuius rei cupiditate, vel studio teneri. [*Essere innamorato*] & sic modo cũ accusatiuo, modo cum ablatiuo construitur. Vir. 2. Eclo. Corydon ardebat Alexim. Hor. in Epod. [*Desiderare.*] Cic. Nimis videndi te desiderio ardebam; & cum infinitiuo. Vir. Patriæque mori pro mœnibus ardent. Interdum pro festinare, [*Sollecitare*] Virtute ardens pro festinante, ingenioso, acutoq. ponitur, quod instar ignis omnia penetret; sicut è contrario segnis dicitur tardus, quasi sine igne, [*Valoroso*] Vir. 12. Aene. Infiant ardentes Tyrrhi. Interdum pro fulgorem emittere, [*Risplẽdere.*] Idem 4. Aen. Tyrioq. ardebat murice lana. Vnde & ardens, pro fulgido; seu flammeo. Interdum fuere, vel irasci, [*Iracondo,*] vt apud eumdem lib. 10. Lanmque per agmen Ardens lunatam agit ferro. Huc pertinent illa, Ardere bello, auaritia, cupiditate, dolore, iracundia. Ardens. [*Ardente, caldo, focoso,*] nomen ex participium at. Ardentissimæ diei hora. Plin. lib. 31. c. 3. Ardentissimus calor. Pli. lib. 21. c. 4.

ARDENTER, aduerb. [*Feruentemẽte, ardentemente,*] πῠρικῶς. Plin. lib. 12. c. 19. Austros ardenter flare.

ARDOR, ris, m. 3. [*Ardore,* חרר dalleketh. Ger. Brunst, grosse hitz. *Gal. Ardeur, vehemente, chaleur. Hisp. Ardor, Calor estraño,*] καῦμα, vehemens calor, & incendium. Ci. 4. Acad. Fore tamen aliquando, vt omnis mundus ardore deflagret.

ARDESCO, scis, n, 3. [*Diuenir ardente,* יקד jaxadh בער bahar. G. Brennend werden, inbrunstig werden,] καίομαι, ardens fio. Virgil. 1. Aen. Expleri mentem nequit ardescitq; tuendo. Inde Exardesco.

* ARDISCVS, m. 2. Scythiæ fluuius. Herod. lib. 4.

ARDVENNA, f. i. [*La selua d'Ardena*] silua mirę magnitudinis, q olim a ripis Rheni, & Treuirorum finib. ad Neruios vsq; pertigit, & in longitudinem, teste Cæsare, millibus amplius quingentis patuit.

ARDVI, [*Arido,*] veteres p Aridũ dicebãt; in qt Nonius, citãs illud Lucilij ex li. 27. Ardũ miserrimũ, atq. infelix lignũ sãbuchũ vocat.

ARDVVS, a, um. o. 1. 2. [*Ardue alto, d. fficile, malagenole,* קשה kascheh שגב nisghab. Ger. Hoch, stetzig. *G. Haut & mal aisé a atteindre. Hisp. Alto y arriscado,*] altus, & ascensu difficilis, ἀ'ντης, ἀ'νωφερὴς. Ouid. 2. Met. Ardua prima via est. Per metaphoram accipitur pro difficili, laborioso, & molesto. Sal. in Cat. Arduũ videtur res gestas scribere. Quod verbum exponens Gel. lib. 4. c. 15. inquit Arduum Sallust. non pro difficili tantum, sed pro eo quoque ponit, quod Græci δυσχερὲς, aut χαλεπὸν appellant, quod est cum difficilo, tũ molestum quoque & incommodum. Hinc prouerbium, In arduis constanter agendũm; quo admonemur, in arduis, & periculosis negocijs non esse præcipitandum consilium.

ARDVITAS, tatis, f. 3. [*Altezza,* משגב misghab רום resch. Ge. Hoche.] altitudo, vt Montium asperitas. Var. 1. de re rust. c. 10.

AREA, f. 1. [*Aia, piaz.a,* גרן ghorẽ. G. Ein ort, oder platz ohn ein gebew, ein hofstatt. *Gal. Aire, place sans bastiment. Hi. Era*] ἄλων, καὶ ἄλως. proprię dr locus purus in vrbe sine ædificio, quem Græci πλατεῖαν dicũt; dicta area, quod ardore solis sit facta arida. Quidã ab ara deducunt, quod sicut ara pura est, ita areæ in vrbe, sine vico, loca pura sunt. i. sine ędificio. Vall. Campus est planities ampla, & grãdis, ideoq; spaciosæ plateę, areęve cãpi nomẽ accipiũt. Vnde Romæ cãpus Martius nã locus huiusmodi vocatur area. Ci. in Parad. Areas quasdã magni æstimant. Suet. th in Cesare posuit areã pro loco puro, accõmodato foro extruẽdo, cũ inquit; Forum de manubijs inchoauit, cuius area super sestertiũ millies cõstitit. Item Area dr solum terreũ, seu planicies glabra. i. locus purgatus, coequatusq; & cylindro consolidatus, plateis amplitudine similis, vbi frumenta arescunt, & teruntur. Vir. li. 1. Geor. Area tũ primũ ingenti est æquanda cylindro. Item Area, & per diminutionẽ Areola, est terra probè subacta, atq; sata, seu serẽda, quales sunt in hortis quadrata quædã, & bene subacta, & coæquata spacia, i quę mox semina iaciãtur. Col. Areæ sic informandæ sunt, vt facilè manentiũ manus ad dimidiã partẽ latitudinis perueniant. Apud Geometras area sumitur pro spacio vacuo in aliqua figura, vt in triangulo, vel quadrangulo. Itẽ Area morbus est capitis cum profluuio capillorũ. ita dictus, quod areas quasdam, hoc est, loca capillis nuda in capite efficiat. Celsus lib. 6. c. 4. Area prętereа a quibusdã nominatur species, vel imago sidereę claritatis illustrata vndiq; quæ & ἄλωες a Græcis dr: differẽs ab iride, quod hæc aduerso sole appareat; area vero totum sidus ambitu suo cingat. Vide Commen. de Mundo, qui Arist. adscribitur.

* ARICOMI, ci, m. 2. populi sunt Gallię Narbonensis. Plin. lib. 3. c. 4.

AREFACIO, à. 3. [*Seccare,* יבש hecherib. Ge. Durr machen, dorren *Gal. Secher ou desecher quelque chose. Hispa. Secar otra cosa,*] ξηραίνω, aridũ facio. Cato de re rust. c. 69. Amurcam arefacito. Plin. li. 14. c. 22. Quidam cauleм incidunt per messes, arefactumque tollunt.

AREFIO, p. p. o. 3. ξηραίνομαι, pro exiccor.

ARELATE, ἀ'ρελάτη. ciuitas i mediterraneo Narbonẽsis Galliæ, à Pli. dicta Colonia Sextanorũ, qm ex sexta legione coloni eo deducti sũt. Est & Germaniæ in Norico. Ptol. quæ vulgo Lintz appellatur.

AREMORICA, æ. Galliæ comatæ pars tertia, à Celtis Garumna fluuio diuisa; alio nomine Aquitania dicta, teste Pli. lib. 4. c. 17.

ARENA, f. 1. ἀ'ρήνη. Peloponnesi ciuitas est iuxta Pylum, quæ flumine Myncio abluitur. Hom. lib. 2. Iliad. & Strab. lib. 8.

ARENA, f. 1. [*Arena, sabione,* חול chol. G. Sand. *Gal. Sable arene, Sablõ gras. Hisp. Arena,*] ἄ'μμος. tenuissimus pulvis, & aridus, idecq; ab ariditate deducti nomen quidã existimãt, caret n. oĩ humore, & succo; vnde & plurimũ aquæ ebibit, & ita sine aspiratione scribi dẽt. Nec quẽquã mouere debet, quod arena habeat primã breuẽ, areo vero productã; cũ derivatiua nõ semper primitiuorũ naturã sequantur. Alij per aspirationẽ scribunt, volunteq; dicã ab hærendo: quod sibi inuicẽ pp tenuitatem cohæreat, vel q. cũ calce parietib. inhæreat, sicut in fabricis videmus. Eius vero tres sunt species. f. fossilis, fluuiatilis, & marina: inter quas crassior, fabulum nuncupauit. Qñq; th arena ponitur pro loco, in quo pugnabant gladiatores. Suet. in Aug. Parthorum obsides per arenam mediã ad spectaculũ induxit. Hinc Arenarij dicti gladiatores, quia arena dẽ pugnabãt. Per translationẽ arenam dicimus pro foro, [*Pallagio del tarragione,*] quia illic sic depugnãt actores causarũ, vt in arena gladiatores digladiabãtur. Senec. Hoc ita habitum est, scholã quasi ludum esse, forum arenam. Hinc Pli. Arenam suam appellat Centumuiros, qm in iudicio centũuirali certabat frequenter telis oratorijs. Hoc nomen licet raro pluralem numerũ habeat, Vir. th dixit, Quam multę Zephyro turbantur arenæ. Ab hac significatione oritur adagium, In tua ipsius arena, hoc est, in tua arte: neq; n. parum gladiatorum intererat, nota, an ignota dimicarent arena.

ARENACEVS, a, um, o. 1. 2. ἀ'μμώδης, quod ex arena est. Plin. lib. 17. c. 7. & lib. 3. c. 15.

ARENARIAE, arũ. f. 1. Fodinæ, in quib. arena fodiũr. Cic. pro Cluent.

ARENARIVS, ria, rium, o. 1. 2. ἀ'μμώδης. quod ad arenam pertinet, vt Iupiter arenarius, quem Græci Ammonem dicũt. Arenarius substantiuum, qui in arena depugnat. Callistratus; Nec patrono præstare debet arenarius manumissus tales operas.

ARENATVS, ta, tũ, o, 1. 2. [*Cosa meschiata cõ arena,* λελεπισμένος, q arena mistũ est: vt Calx arenata. Cato de re rust. c. 18. Calce arenato struito. Vsurpatur & Arenatũ substãtiuè, pro eo qđ ex arena factũ est, sicut Marmoratũ, q ex marmore. Vitruius. Tectoria fundam arenati, & marmorati soliditate. Arenatũ alio noie Intritã vocamus, Barbari Et Mortariũ, nonnulli & Cæmentum, sed perperam. Nã cæmẽti appellatione lapides significãtur impoliti, vel potius lapidũ frusta, quæ arenato coniũgũtur, vt latius decebimus suo loco.

ARENOSVS, sa, sum, o, 1. 2. [*Arenoso.* C. Vol sand, sar de chuh. ψαμμώδης quod arena gbundat. Vir. 4. Aen. Litus arenosum Libyæ.

ARENVLA, f. 1. diminutiuum ab Arena. ψαμμάδιον, arena tenuissima. Plin. lib. 30. c. 3.

AREO, res, rui, n. 1. [*Secare* יבש jabesch חרב charab. G. Durr sein. o. *Se secher. Hisp. Secarse,*] ξηλαίνω. aridus sum. Plau. in Rud. Vtinã fortuna nunc arearina, vterer. Vt cum exissem ex aqua, aretem tamen, quãdã hinc verbum ab ara deducunt, in qua quæ dijs immolabãtur, torreri solebant. Alij vero per cõtrariũ sensum, ἀ'πὸ τοῦ ἀ'ρδειν, q significat irrigare, q aridũ minimè sit irrigatum. Hinc Adareo, Exareo, Inareo, Obareo, Perareo, & Subareo, de quibus suo loco.

AREFACIO, a. 3. ξηραίνω. aridum facio. Cato de re rust. c. 69. Amurcam arefacito. Huius passiũ m est Arefio, pro exsiccor.

AREOLA, dim. ab area ἀ'λώριον. Col. li. 6. Areolas facito. Aliter accipitur à Geometris pro spacio scilicet in figuris vacuo inter lineas.

AREOPAGITAE, m. 1. ἀ'ρειοπαγίτης. p. p. illi dicebantur, qui in templo Martis iudicabant, quod iudicium exquisitissimum habebatur. Nam cum Mars, qui Græcè dicitur ἄ'ρης, homicidij crimine reus factus esset à Neptuno, iudicantibus duodecim dijs, in Areopago sex sententijs absolutus est, vt Stephanus Byzantius docet, & multi alij Græci. De his vide copiosius apud Alexandrum ab Alex. lib. 3. c. 5. & li. 4. c. 11. & li. 6. c. 11. apud Cæl. Rhod. Antiq. lect. li. 7. c. 25. Budæum in Pandectis.

AREOPAGVS, m. 2. p. p. ἄ'ρειος πάγος, Steph. vicus erat Athenis à templo Martis sic cognominatus, vbi primum iudicium capitis actum fuisse scribit Pli. lib. 7. Nam cum Mars Halirrhothium, Neptuni filium, qui vim Alcippæ filiæ suę intulerat, occidisset, à Neptuno homicidij reus factus est, causaque à duodecim dijs in Areopago cognita, sex sententijs est absolutus.

AREOPOLITAE, m. 1. ἀ'ρειοπολῖται. p. p. qui habitant Areopolim. Areopolis autem ciuitas Arabiæ, quę alio nomine dicitur Moab.

AREPENNIS. f. 3. apud Gallos mensura est dimidij iugeri, Cantedum ipsi appellant, qua illi agros suos metiuntur. Col. lib. 5. c. 1. Semiiugerum Arepennem vocant.

ARESCO, scis, n. 3. *Secarsi,* יבש jabesch. G. Durr vnd Truckẽ werden, *Gal. Deuenir sec. H. Hazerse seco,*] ξηραίνομαι. aridus fio. Auctor ad Her. li. 2. Nihil lachrima citius arescit. Adaresco, idem quod Aresco. Inaresco, intus, siue penitus aresco. Obaresco, circum vel omnino aresco. Peraresco, valde aresco. Exaresco, siue Exareo, aridus sum, vel fio.

ARESTA. n. 2. dicuntur sententiæ præfecti prætorio, quæ rescindi non possunt. ἄ'ρειστα Græcè. Bud.

ARETA, ἀ'ρέτη. Aristippi filia, quæ ei successit in scholam. Fuit etiam Alcinoi Phæacum Regis vxor apud Hom. in Odyss.

ARETALOGVS, m. 2. *Garrulo, ciancione.* בדה badh. G. Ein schwetzmãder sich seiner tugẽdẽ viel vermẽt. *G. Ioueur de merauilles, farceur plai faiseur. H. Cõponedor de nouellas fingidas, el que parla vanamẽte*] ἀ'ρετᾶλόγος, p. c. Porphyrione teste, garrulus, & loquax dr in ostẽtationẽ virtutis; vnde & nomen deducitur, ἀ'ρετὴ. n. virtus est, & λόγος, sermo. Suet. in Aug. Frequentius Aretalogos & festos solẽnes celebrabat. Iuu. Sat. 15. Mendax Aretalogus. Aretalogus ẽt dr, qui in fingendis mendacijs auditores mouet arte verborum. Sed tunc contra Porphyrionem ab ἀ'ρέσκω, placeo fieret, vt sit Aretalogus, facetus, vrbanus, quique sermonis lepore oblectat auditores.

ARETHVSA, f. 1. ἀ'ρέθουσα. virgo venatrix. Dianæ comes, ab Alpheo amata, cui⁹ vim cũ effugere nõ posset, Dianę misertione in fontẽ sui nois dr cõmutata: q ne amatoris aqs pollueret, per subterraneos cuniculos i Sicilią anfugit, & iuncta Syracusas vberrimo aquarũ gurgite emergit. Vñ & Syracusæ Arethusides dicte sũt, formã patronymici fam. Ou. li. 4. Fast. Vtq; Syracusas Arethusidas absistit armis Claudius. Fuit & Arethusius fons Smyrnæ; ettius i Chalcide;

cide:quartus in Idræa: quintus in Eubœa: sextus in Bœotia propè Thebas.Didymus octo huius noīs fontes cōmemorat,adeo vt epithetō esse putet cuiuscūq; fontis,ab irrigādo.Est ꝑterea Arethusa, lacus Armeniæ maioris, pōdera oīa sustinens, & nitrū nebulis exhalās,per quē Tigris fluuius tanto ferrur impetu,vt aquæ nō commiscentur. Vnū ei piscium genus est,& hoc transcurrentis fluuij alueo non miscetur, sicut nec è Tigri pisces in lacū trāsnatant.Author Pli.li.6.c.27.Est & Arethusa locus Syriæ munitus,iuxta Emesam sexdecim millibus passuum:à qua Arethusij, vt inquit Strab. Est item Arethusa vrbs vna Eubœæ, altera Syriæ.Volater.

ARETIVM,n.2.*Aretium.ἀρήτιον*,ciuitas Tusciæ,dicta ab Aretijs Græcis(cuius gentis etiamnum superstites,Mediolanum,& Bergomū inhabitant)à quibus fuit condita eo tempore, quo populus Israel iudicibus rēgebatur,à qua incolæ dicti sunt Aretini.Vasa quoque fictilia,quæ in ea fiebant,Aretina appellabantur.Mart.lib.4.

ARFERIA,æ,f.1.aqua,quæ inferis libabatur; seu vas vini,quod adhibebatur sacris, & à Fero deducitur.Festus.

ARGÆVS,*Ἄργαῖος*,Pelopis filius,& Alectoris pater.Fuit alius ab Hercule abductus,cuius corpus primum fuit crematum. Mons etiam Cappadociæ est apud Stra. lib.12.

ARGANTHONIVS,m.2.*Ἀργανθόνιος* rex fuit, vt testatur Herod.lib.1. in Arna ciuitate Bœotiæ. Fuit item Argāthonius Terressiorum rex in Hispania,quem Plinius vixisse 120.annos. Silius autem,qui eius meminit lib.3.300.ait; Ter denos decies emensus belliger annos.

*ARGATHON,m.3.mons in Mysia,vbi Hylas raptus est.

ARGEA,n.2.p.p.loca quædam Romæ appellantur, quod in ijs sepulti essent quidam Argiuorum illustres viri.Hæc Festus.Liu.Argeos vocat masculino genere.Sic.n.scribit li.1.ab vrbe:Multa alia sacrificia, locaque sacris faciendis, quæ Argeos Pontifices vocant dedicauit.A Varrone li.6.de Ling.Lat.Argeorum sacraria appellantur.

ARGEMA,atis,n.3.p.breui,*ἄργεμα*, morbus est oculorum, cum.f.albidum quoddam vlcus oculi infestat circulum,quem Irim Græci dicunt,quod mali genus affine est illi, quod Latinis albugo vocatur:Græcis etiam *λάϊνεμα*.Pli.lib.29.c.6.

ARGEMON,herba apud Pli.lib.24.ca.19.quæ Lappa canaria dicitur.

ARGEMONE,es.p.p.*ἀργεμώνη*. herba siluestri papaueri oino similis, ita dicta ab effectu, q̄ oculorū albugines, quæ Argemata appellātur,sanet.Vide Dios.l.2.c.169.Pl.Argemoniam appellat.li.25.c.9.

ARGENTARIVS,rij,m.2.substantiuè,*Cassiero,banchiere.Gal.Banquier, changeur.Hisp.Cambiador,o banquero publico.τραπεζίτης*.qui argētū exercet,hoc est, apud quē pecuniam deponimus, qui tempore loco ve alio nobis reddat. Plaut.in Cur.Habent hunc morē plerique argentarij.vt alius alium poscant,reddant nemini. Propriè autem argentarij dicuntur (vt docet Iurisc.ff. de edendo)maiores mēsarij,qui multorum pecunias acceptas custodiunt', cum opus fuerit reddituri, & quotum officium, atque ministerium publicā habet causſam,hiq; rōnes cōficiunt. Auctor est Seneca, Argētarios præesse publicis actionibus. Vide Budæi annotationes in Pandectas.

ARGENTARIA,riæ,f.1.[*Banco,ouero bottega dou si batte l'argento.Gallonique ou forge,ou on bat ou forge l'argēt.H.Plateria,o la casa de la moneda,*] *ἀργυρεῖον*,mensa tabernave argentaria,vel etiam officina,in qua argentum cuditur,aut præparatur.Plaut.in Epid.Per myropolia,& lanienas circumq; argentarias.Significat & argentaria functionem argentarij.Vlp. titū.de eden. Sed & quod solui constituit argentarius, edere debet: nam & hoc ex argentaria venit. Argentariam facere,vel exercere,eodem titulo.

ARGENTARIVS,ria,rium,o.1.2.adiect.[*D'argento, ouero ch'appartiene a l'argento,*] *ἀργυρικός*,quod est argenti,aut ad argentum pertinet, vt Argentaria metalla.Plin.lib.33.c.5.Rato argentaria.i.pecuniaria.Cato de re rust.c.2.Auxilium argentarium. Plau.in Pseud.

ARGENTATVS,ta,tū,*Coperto d'argēto,ἀργυρικός*, argēto tectus. Liu.9.

ARGENTVM VIVVM,n.2.[*Argento viuo.G.Quecksilber. Gal.Vif argent.Hisp.Azogue.*] *ὑδράργυρος*, genus est metalli liquidi, argentū colore, fluidā vero cōsistentia aquam referens, vnde & nomen accepit,Arist.*ἀργυρος χύτος*,hoc est,fusile,seu liquidum argētum vocat.Huius duæ sunt species,Natiuum, siue Fossitium, & Factitium,quod ex minio excoquitur.Vtrumque Hydrargyros Dioscoridis dicitur.Pli. Hydrargyron ab argento viuo distinguit. quod fossile est & natiuum, Argentum viuum; quod ex Minio purgatur, Hydrargyros appellans,lib. 33.c.3.

ARGENTEVS,a,um,o.1.2 [*D'argento.G.Silberin,ἀργύεος*,q̄ est ex argētoꝛut Argēteus denarius,& Argēteę sphęræ,apud Pli.Argēteū solū,argēti splēdorē referēs,apud eūdē.l.16.c.18.Argētea amica, q̄ argēto vēdita est.Pla.in Pse.Audio amicā mā esse factā argēteā.

ARGENTINA,vel Argentoratum.*ἀργεντόρατον*.Ptol.vrbs Galliæ,ad Rhenum fluuium:quam tamen Germani inhabitant, sicut pleraque alia cis Rhenum oppida, vulgo Strasburg dicitur.

ARGENTVM,n.2.*Argento.Cat.Argent.H.Laplata,ἄργυρον*.metallū est,post aurū pretiosissimū,q̄ gignitur (si chymistis credimus) ex argēto viuo,& sulphure albo.Eius spuma vulnera sanat,neq. sinit fistulas carnes excrescere,& sordes cordis mūdificat.Argētū factū dr, quod laboratū est,& in vasa aliāve supellectilē fabricatū Pop.ff.de act.& arg.leg.Argēto facto, Q.Mucius ait,vasa argētea cōtineri,velut trullas,paropsides,pelues,& his similia.Huic opponitur Argentū infectum,hoc est,rude,& nondū laboratū.Argentū signatum,[*Moneta,*]id est pecunia argentea,ab eo q̄ signū principis,vel magistratus habeat impressum.Sen.1.de Benef.Libentius donabo argentū factū, quā signatū.Interdum ēt Argentū absolutè positū legimus pro argēto facto,siue supellectili argentea.Pla. in Pseu.Tu argentum eluito.Ci.Argentumq; expositum in ædibus.Itē pro argento signato,hoc est,pecunia argentea, [*Denari,*] Ter.in Phor. Emunxi argento senes. Idem in Heaut. Argentum primo signatum est anno Vrbis 585.Q.Fabio Consule,quinq; annis ante bellum Punicum primum:nota argenti bigæ,& quadrigæ fuerunt,inde Bigati,& Quadrigati nummi appellati sunt.Argētum accepi,Imperiū vēdidi. Plautus prouerbij quadam specie in Asinaria dixit,nihil hac sententia decantatius, Qui accipit beneficium,perdit libertatem.

ARGENTOSVS,o.1.2.*Chezien d'argēto.Ger.Das mit Silber vermischt ist,*]*ἀργυρομιγής*. cui immistum est argentum: vt Aurum argēto sum.Pli.li.33.c.5.Ita ferruminatur aurum,q̄ argentosum vocant.

ARGENTIFODINA,æ,f.1.p.p.[*Miniera d'argento.Ger.Ein Silber grub Gal.Mine d'argent.Hisp.Minero de donde sacan plata,*]*ἀργυρωρυχία* vbi foditur argentum.Pli.lib.33.c.6.Odor ex argenti fodinis inimicus est omnibus animalibus,sed maximè canibus.

ARGESTES,m.3.*ἀργέστης*.ventus flans ab occasu æstiuo,qui à Latinis Corus,& Caurus dicitur.Pli.li.2.c.47. Ab occasu æquinoctiali Fauonius,ab occasu solstitiali Corus:Zephyron & Argesten vocant.

ARGEVS,ea,eum,o.1.1.*ἀργεῖος*.denominatiuum deductum ab Argis Peloponnesi vrbe,idem significans quod Argiuus.Hora.li.4.Car. Tybur-Argeo positum colono.Argei quoque,teste Varrone,dicebantur scirpeæ effigies,quæ per virgines Vestales iacibantur singulis annis in Tyberim per pontem sublicium.

ARGIA,f.1.*ἀργεία*.Adrasti regis Argiuorum filia,Polynicis vxor,de cuius interitu maritum pietate vide Statium li.12.Theb.

*ARGIÆ,f.1.insulæ xx.adiacentes Cariæ. Pli.lib.5.c.31.

ARGILETVM,n.2.locus erat Romæ,iuxta Palatium,ita dictus(vt quidam volunt)ab Argo Argiuorum duce,qui ab Euandro hospitio exceptus,cum iu affectati regni suspicione venisset,ab Arcadibus inscio(vt volunt)Euandro,est occisus.Cui postea Euander tumulum erexit, quē de nomine eius Argiletū appellauit. Huc alludit Virg.8.Æneï.Et letum docet hospitis Argi.Alij Argiletum dictum putant,quasi argilletum,ab argilla,hoc est,creta,cuius eo in loco magna erat copia.Vtramq; opinionē refert Var.li.4.de Ling.Lat.

ARGILLA,f.1.[*Creta,terra,* חמר chemer.Ger. weich erdtrich,weicher leim oder lett.*Ga.Argille.Hisp.Barro o arzilla*]*ἄργιλλος*.terra cretosa,& candida,qua figuli vruntur ad vasa facienda.Ci.in Pis. Homulus ex argilla,& luto factus Epicureus.Hor.2.epist.Argilla quoduis imitabitur vda.Sunt qui vnico l,scribant,quod etiā conuenire videtur cum Græca origine, contra tamen vsus obtinuit.

ARGILLACEVS,a,um.o.1.2.[*Di creta,*]*ἀργιλλιώδης*.Germ.Das aus leim ist,lettig,Schlipfferechtig;quod ex argilla est,aut quod tenax est in modum argillæ.Pli.lib.17.c.7.

ARGILLOSVS,a,um,o.1.2.[*Abondante di creta.*Germ.Das lettig oder Leimig ist.]*ἀργιλλώδης*.abundans argilla,vt Loca argillosa.Pl.lib. 21.c.4.Colles argillosi.Colu.

ARGILVS,m.3.p.c.*ἀργίλιος*.Herod.l.7.hist.teste,vrbs fuit Æmathiæ, non procul ab ostijs Strymonis fluuij, versus occidentem.

ARGINVSA,f.1.*ἀργινοῦσαι*,insula exigua,Lesbo adiacens,inter Methymnā,& Mytilenę,iuxta Argenum promontorium,vnde & nomen habet.Pli.lib.5.c.31.Stephanus *ἀργενοῦσαι* vocat.Stra. autē li.13.Tres facit insulas Arginusas,modico interuallo discretas.

ARGIPHORTES,æ,m.1.*Ἀργεφόντης*. cognomen est Mercurij,tractum ab Argo cētoculo,q̄ Custode,quem Iouis iussu interfecit.Mythologici interpretantur Argum sphæram esse stellatā,quod illi insit species quædā cęlestiū oculorum.Io aūt terram esse volūt,quā Ægyptij in hieroglyphicis litteris bouis imagine exprimunt.Hanc Argus,hoc est,cælum stellatū nocturno tēpore desuper vt obseruare; Mercurium autē Solem interpretātur, qui Argum tunc dī occideret,cū luminis sui magnitudine stellas omnes obscurat,earumq; conspectū mortalibus eripit.Vide Macrob.Satur.l.1.c.19.

*ARGIPPÆI,m.2.populi sūt Scythiæ,iuxta Sarmatas,& Thussagetas

*ARGISSA,f.1.Thessaliæ ciuitas prope Peneū,à Larissæ filijs cōdita.

ARGO,f.3.*ἀργώ*.prima nauis fuisse creditur,qua Iason vnà cum flore iuuentutis Græciæ in Colchida naulgauit,velluſq; aureum a Medea adiutus,in Græciā reportauit. Volunt autem hanc nauē Argo appellatā ab Argo architecto,de quo Flaccus.Diodorus à velocitate dictā putat:nā *ἀργός*,inter cætera significat velocē.Alij ab Argiuis, q̄ in ea vecti fuerūt,malunt appellatā,quod sentire vī Cic. li.1.Tusc.quæst.cū ait: Est nominata Argo,qa Argiui in ea delecti viri vecti.Est & Argo signum celeste,quod & naus appellatur;oritur pridie Idus Mart.

ARGOLICVS,a,um,o.1.2.*ἀργολικός*Argiuus,vt Vir.1.Æn.

ARGOLIS,*ἀργάς*,fœ.gen.Argiua.Ouid.9.Met.Argolis Alcmene.

ARGONAVTÆ,*ἀργοναῦται*.heroes illi,qui cū Iasone ī Colchos pro-

umero amplius quinquaginta: ex quibus præcipui Ca
ollux,Telamon,Orpheus,Hercules.& Hilas puer:ſic co
mati a naui,qua nauiganerunt.De his Orpheus li.1.& Apol
in Carat.Heroum,& Flaccus in Argonaut.

ARGOS,ei,n.g.& in plurali numero Argi,orũ,clariſſima ciuitas Peloponneſi,nó procul a Mycenis,quæ ad diſcrimẽ aliarũ eiuſdem nois urbium Argos Hippium dicebatur,quod agrũ haberet paſcẽdis equis in primis idoneũ.Dſ & Diplon, ab aquæ penuria, quo ũt,ut plures eodem vtãtur puteo,quod genus eſt apud illos ætiſſimæ ſocietatis. Aliqñ & Phoroneũ dictum eſt, teſte Steph. à Phoroneo primo rege.Eſt autem hoc nomen in ſingulari numero neut.gen.quod apud Græcos declinatur,τὸ ἄργος,τοῦ ἄργους,apud Latinos aũt tm in vſu hẽt nſi ſatiuũ,accuſatiuũ,& vocatiuũ.In plurali vero maſc.eſt ſecundæ inflexionis.Hor. Aptũ dicit equis Argos diteſq; Mycenas.Vir.7.4n.Hinc Argiui Græci dicti ſũt;& Argolicus ſinus.& Argolici duces,& Argolica regio.Eſt itẽ Argos oppidũ Theſſaliæ,q & Pelaſgicon dicũt a Pelaſgis.Lucan.Vbi nobile quondã, Nunc ſuper Argos erat. Aliud in Acarnania, Amphilochicũ cognominatum,quod Alcmeon eiuſq; liberi condiderunt inquit Str.lib.7.Fuit & Argos Apuliæ oppidum, à Diomede conditum, & primũ a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellatum, quod deinde Argyrippam, & poſtremo Arpi vocitatum eſt. Theſſaliam quoque aliquando Arges Pelaſgicum appellatã fuiſſe, auctor eſt Plin. lib.4.c.7.i;ſam,præterea Peloponneſum antiqui Argos, & Argos Achaicum appellauere, vt ſcribit Str.lib.8.

ARGOVS,a,um,o.1.2.ἀργῶος, idem quod Argolicus. Horat. in Epod.

ARGVMENTATIO,onis,f.3. ratio,argumẽtum,inuenti artificiola expolitio,rei propoſitæ per argumenta probatio,ἐπιχείρημα.[*Proua, & propoſition*,ר תוכח tochachath עצמה hatſumah.G.Beweiſung, beweiſung.*Gal. Probation ou preuue par raiſon ou coniecture.Iuſt.argumento luendo.*] Auctor ad Heren.lib.1. Argumentationes, quas Græci ἐπιχειρήματα appellant. Cic. lib.1.de Inuent. definit hoc modo: Argumentatio eſt inuentum ex aliquo genere, rem aliquam aut probabiliter oſtendens,aut neceſſario demonſtrans.

ARGVMENTOR,aris,d.1.argumẽtis oſtẽdo,vel probo argumẽtis,uel cõiecturis proſequor,ἐπιχειρέω,[*Prouuer* ר תוכח hochiach,ר תוכח hith vachchah.G.Etwas mit guten anzeigungen und gruenden beweiſen. *Gal.Argumenter,amener raiſons pour prouuer quelque choſe. Hiſp.Argumentar.*]rationibus nitor ad aliquid probandum.Cicero de Fin.1.Argumentandum,& accuratè diſſerendum putant.

ARGVMENTOSVS,ſa,ſum,o.1.2. [*Argumentoſo,ingenioſo*,Ger.Dasvielbewarung hatt, kunſtreich]ἐπιχειρηθείς, factum magno argumento,hoc eſt,artificio. Quin. lib.5.c.10.Paulo numeroſius opus dicitur argumentoſum, id eſt,nimia argumentorum mole refertum.

ARGVMENTVM,n.2. [*Argumento,proua*.ר תוכח tochacath ר אמה hatſumah.Germ.Ein anzeigung,Ein bewerung eines zweifelhafftigen dings.]ἐπιχείρημα. Quinctiliano eſt ratio probationem præſtans,qua colligitur aliud per aliud, & quæ,quod eſt dubium, per id,quod dubium non eſt,confirmat.Sumitur interdum etiam pro materia, quæ aliquo in opere tractatur; quam Græci ὑπόθεσιν vocant.[*Soggetto.ſomma.*]Cic.Quoniam nullum ſcribendi argumentum mihi relictum eſt. Sic dicimus argumentum comœdiæ,quod Græci periocham vocant, id eſt, ſummam totius comœdiæ, paucis uerſibus expreſſam.Interdum pro coniectura.[*Inditio,ſegno.*] Idem in Catil.Certiſſima argumenta, atque indicia ſceleris. Item pro iudicio.Cic. lib.2. Offic.Tabulæ nouæ quid habent argumenti? Argumentum præterea pro ingenioſo artificio ponitur. Idem. 6.Verr.

ARGVO,guis,gui,argutũ,a.3.[*Impugnare,reprendere,accuſare,al.Reprendre,connaiſtre.Hiſp.Redarguir.*] reprendo,reprehendo; & genitiuo ſupinus,quã ablatiuo iungunt, Plautus amph.Qui me miſerã arguit,ſupri. Si vero id,quod quis arguitur,nõ exprimitur,accuſatiuum tãtum habet. Lact. Ideo igitur libri arguunt.Propriè tñ Arguere eſt oſtendere. [*Manifeſtare.*] Virg.4.Æn. Degeneres animos timor arguit. Aliqñ in diſcrimen vocare, Feſt. Arguũ iri,4.in diſcrimen uocari.Sciendum eſt,quod licet Arguo, argutũ ſupinum faciat,ex quo argutus, participium tñ futuri tẽporis eſt arguiturus. Sal.li.2.hiſt. Quos aduerſum multi ex Bithynia uolentes decurrere,falſum filium arguituriuã,ut docet Priſc. quædam ſunt uerba in utum ſupinum formantia,quorum participia futuri teminãt in iturus, & verbalia in itio,ut Argutũ,arguiturus: Tutum,tuiturus. Sputũ,ſpuiturus. Plutũ, pluiturus;pluitio.

ARGVS,m.2.ἄργος. nomen proprium regis Argiuorum, filij Apis,à cuius noĩe Argiui appellati ſunt.Hoc regnãte cepit uti frugibus Græcia,& habere ſegetes i agricultura,delatis aliunde ſeminib. & poſt obitũ Deus haberi cœpit,tẽplo & ſacrificijs honoratus. Fuit præterea Argus filius Phryxi, qui aurato ariete in Colchidẽ tranſiecius eſt.Fuit & alius Argus, πανόπτης à Græcis cognominatus,q tõtus oculis ſcateret,quem poetæ fabulantur à Iunone cõſtitutũ fuiſſe cuſtodẽ Ius Inachi filiæ, quam Iupiter in Iuuencæ formã commutauerat.Hunc poſtea Mercurius Iouis iuſſu interfecit;unde & ἀργειφόντης cognominatus eſt. Iuno aũt oculos eius auis ſuę,hoc eſt,pauonis caudæ inſeruit.Hinc Argum fallere,prouerbialiter dicimus,de uehementer aſtuto.Hanc fabulã latiſſimè deſcribit Ouli.b.1 Myſticè autem Argus eſt cælum ſtellarum luce diſtinctum, quibus ineſſe quædam ſpecies cęleſtium uidetur oculorum. Argus quoq; uocatus fuit nauis illius architectus, quæ ab illo Argo dicta eſt,qua Iaſon imà cum Minyis in Colchidem uectus eſt.

ARGVTE,adverb.Cic.pro Cœl.Sirmihi acutè,argutèq; reſponderit.

ARGVTATIO,f.3.[*Strepito,*ר המלה hamullah.Ger.Geſchwetz. *Gal.Iaſerie quer.Hiſpan.Obra de mucho y demaſiado parlar,*]δυσχίρεια.ſtrepitus,Catul. Tremulique quaſſa tecti argutatio.

ARGVTATOR,oris,uerbale[*Sofiſta acuto.*מכיח mochiach.G.Ein geſchwinder ſchwetzer,Sophiſt. *Gal.Iaſeur.ſophiſte.Hiſp.El que mucho o demaſiadamente habla,*] σοφιστὴς.Gel.lib.17.c.5.Argutatorem pro ſophiſta arguto, uel argumentatore accipit.

ARGVTIÆ,arum,f.1.[*Argutia,ſottigliezza.*קס rechm.Ger.klueger beſcheiden, ſpitzfundige wort, oder werck,]σόφισμα. acutè, & malitiosè dictum. Plaut.in moſt.Nihil eſt,quod illi non aſſequantur ſuis argutijs.

ARGVTIOLA,æ,f.1.diminutum.Gel.li.2.c.7.σοφισμάτιον.

ARGVTOR,aris,d.1.p.n.[*Parlar arguiamente* חוח hochiah חחלח hithvachchah. Ger. Liſt, und ſpitzfundigkeit in der red brauchen, ſchwetzen. *Gal.Iaſer,trop ſubtilement arguer. Hiſp.Parlar argudamente,*] ab argutus ſit; ſignificat procaciter loqui, teſte Nonio σοφίζομαι Næuius: Alij cum tacerent,tenuem diem argumentur quaſi cicada.Eſt & Argutari, ſubſilire. Titinn.in Fullonia,ut citat idem Nonius:Terra hæc eſt noua,quaſi ubi tu ſolitus argutari pedibus cretam dum compeſcis.Reperitur & Arguto, as.Prosper. Illa mihi tot ſargutat noctibus ignes, id eſt,argutè obijcit.

ARGVTVLVS,in.2.σιμύλος,διγεννηματικὸς,diminutiuum ad contemptum derivatum,& non blandiendi cauſſa,ut Homunculus.

ARGVTVS,a,ũ,o.1.2.[*Taſſaro,reprenſo,accuſato* קסם roſem.G.Peſchelden,Spitzfundig,oder Liſtig.*Gal.Subtil,ingenieux.Hiſ.Arguto,o,ingenioſo.*] participium paſſiuum ab arguor,idem ſignificans,quod accuſatus,vel reprehenſus,ἐλεγχθείς. Pla. in Pſeu.Argutus malorum facinorum. Quandoque uero eſt nomen, idem ſignificans quod ſubtilis,& acutus,[*Acuto.*] Pli.in ep.Vtinam ſem dum,ne uiderer argutior. Interdum pro canoro ponitur antiq.[*Sonante*, ut Arguta hirundo, & Arguti homines, qui multum & celeriter loquuntur. Vir.Eclo.9.Argutos inter ſtrepere anſer olores.Interdum pro exili,& breui, & quaſi acuto, [*Arguto*] Idem.lib.3. Geor. Argutum;nec caput,brevis alvus,obeſæque terga.

ARGYRA,f.1.ἄργυρα.ciuitas Siciliæ,unde ſe Diodorus Siculus orium dicit;à qua Argyrini.Eſt & Argyra, Taprobanæ inſulæ metropolis,cuius incolæ dicuntur Argyritæ.Steph.

ARGYRASPIDES,m.3.*Quelli che portano eli ſcudi d'argento.*ἀργυράσπιδες, qui argentea ſcuta ferunt,ut Alexandri Magni milites.

ARGYRIPPA,ἀργυρίππη.Steph.Apuliæ ciuitas eſt,à Diomede cõdita, quã primum à nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellauit:poſtea corrupto uocabulo Argyrippa dicta eſt, & Arpi. Vir.li. 11.Alterum p,abiecit metri cauſſa.Ille(inquit) urbem Argyripam patriæ cognomine gentis.Victor Gargani condebat Iapygis auus.

*ARGYRITIS,f.3.[*Schiuma d'argento*]ἀργυρῖτις,ſpuma argenti.Pl.li. 33.c.6.Eius ſunt tria genera,aurea,argentea,plumbea.

ARGYRODAMAS,ἀργυροδάμας, lapillus argenti nitorem habens.Pli. lib.37.c.10.

*ARGYROGNOMONES,p.c ἀργυρογνώμονες Banchieri.Ger.wechsler. vocantur a Græcis pecuniæ permutatores,quos Campſores vulgo vocamus:quaſi pecuniæ ſpectatores dicas.Bud.]

*ARGYRONDAS,ἀργυρώνδας, Aetoliæ flumen.

ARIA,f.1.ἄρια. regio inter Indos & Parthos, iuxta Gedroſios, & Dragianos, quam recentiores Geographi Turqueſtam uocant. Eſt etiam Aria inſula in Ponto uerſus Colchos, Martí ſacra, aliàs Chalceritis dicta. Pli.lib.6.c.12.

ARIA,f.1.ἄρια. arbor apud Theoph.hiemis initio fructificans, materiæ tam duræ, ut neceſſe ſit, prius quam terebretur, aqua eam macerari.

*ARIAIGNES,m.3. fuit Darii filius ex filia Gobryæ.Herod.lib.7.

ARIADNA,f.1.*Ariadne.*filia Minois regis Cretę ex Paſiphae uxore,cuius induſtria Theſeus, ab Athenienſibus Cretam miſſus, à Minotauro deuorandus, labyrinthũ filo duce, quod Ariadna dederat, euaſit,occiſo prius Minotauro.Theſeus aũt eius amore captus,cũ in patriam reuerteretur,eam abduxit,ſed prioris beneficij immemor,abductam in inſula Chio, ſeu Naxo deſeruit,quam Bacchus poſtea uxorem duxit,eiuſq. coronã nouem ſtellis ornatam, quam a Venere acceperat,aſtris intulit, uocaturque corona Gnoſia.

ARIANIS,f.3 ἀριανὶς.herba ignei coloris,cuius tactu Magi tradunt ligna oleo peruncta accendi,naſcitur apud Arianos,Scythicam gentem.Pli.lib.24.c.18.

*ARIARATHES,m.3.Cappadociæ rex fuit,& Antiochi gener, à pop. Romano in ſocietatem receptus.

ARICANDVS,m.2.fluuius Niliadis in minore Aſia.

ARICIA, ἀρίκια, urbs in Italia, quam ædificauit Hippolytus Theſei filius, & à nomine coniugis Ariciam appellauit,abeſt ab urbe ad decimum lapidem.Martialis;Mittit prædipuos nemoralis Aricia por-

portus Iuno. Dictat ab excelsa nemoralis Aricia Roma.

ARICINVM NEMVS, n. 3. iuxta Ariciam urbem, in quo Aegeria Nympha erat, cū qua loqui solitū ferūt Numam Romanorū Regem.

ARICINVS LACVS, m. 2. iuxta Ariciam urbem, quod Speculum Dianę uocabatur: in quo nunc quoque insulæ proceris arboribus nobiles conspiciuntur.

ARICOMISCI, m. 2. populi in tractu Narbonensis Gallię trans Rhodanum, inter Volscas numerati, quorum metropolis est Nemausum. Pl. lib. 3. c. 4. Pomp. li. 2. Arecomicos uocant. Ptol. Arecomios. De his scribit Strab. li. 4. Volscę, quos Aricomicos appellant, maximum incolunt spacium.

ARIDA, ἄγρωστις, herba, quę & Echiū, & Alcibiadion dicitur. Dioscor. li. 4.

ARIDITAS, f. 3. quę & aritudo dicitur. [*Aridità, sicità,* יבשות jah, G. Durre. *Gal. Secheresse. Hisp. Secura*] ξηρασία, siccitas, Pli. lib. 11. c. 35. Humorem absorbēs anditatem amplius. Aritudo, pro parsimonia, [*Parsimonia,*] apud Plaut. in Rud. Seruus gloriam aritudinis.

ARIDVS, a, um, o. 1. 2. p. c. exsiccatus, tenuis) (humidus & quasi redundans. [*Secco, arido,* יבש jabesch. Ger. Das dürr ist, verdorret, austrucknet. *Gal. Sec, aride. Hisp. Seco, enxuto de toda humidad*] αὖος, ζηρός. siccū, quod naturalē humorē amisit: vt, Fons aridus. Cat. Corpora siccior cornu, aut si quid magis aridū est. Interdum pro puro, & lucido, [*Puro & lucido.*] Plaut. in Rud. Argento arido. Interdū pro horrifico, acuto, cū de sono loquuntur: quia ea, quæ arida sunt, cū frangi ceperint, horrificum sonum edunt, [*Acuto, spauenteuole.*] Virg. lib. 1. Georg. Et aridus altis Montibus audiri fragor. Dim. Aridulus.

ARIES, tis, m. 3. p. c. [*Montone,* איל aijl. Ger. Ein wider. *Gal. Mouton, belier, bélin. Hisp. Carnero,*] κριός. mas ouiū, & dux gregis, qui integer est, & tenetur ad generandam sobolem: Verux vero, cui inuersi, vel adempti sunt testiculi. Ab ara dictus est aries, quod aris imponi ad sacrificia soleret. Virg. 3. Eclog. Ipse aries etiam nunc vellera siccat. A cuius similitudine bellica machina aries appellatur. Vegetius li. 4. c. 14. Materia ac tabularis testudo cōtexitur, quæ ne flāmis eruri possit, corio, siue cilicio vestitur. Intrinsecus recipit trabem: quæ si adunco præfigitur ferro, Falx vocatur, ab eo, quod incurua est, vt ex muris lapides extrahat, si vero caput ipsius ferro tegitur Aries appellatur, quod instar arietini capitis fieri soleret, vel quod haberet durissimā frontē, qua subruat muros: vel quod more arietū retrocedit, vt vehemētius feriat. Cęs. 7. bel. Gal. Ab incendio lapis, & ab ariete materia defendit. Pl. lib. 7. c. 56. Qui nunc Aries appellatur, in muralib. machinis Epeū ad Troiā ferunt inuenisse. Eadem & Testudo dī, à similitudine naturę testudinis, quia sicut illa modò reducit caput, modò profert: ita huiusmodi machina interdum reducit caput, interdum effert, vt vehemētius feriat. Est & Aries cęleste signum, primū in Zodiaco. Aries ēt marinus piscis, siue marina belua est, candore tantum cornibus assimilatus. De hoc Pl. li. 9. c. 44. Grassatur (inquit) aries, vt latro, & nūc grandium nauium in salo stantium occultatus vmbra, si quem nandi voluptas inuitet, expectat.

ARIETARIVS, arietaria, itum, o. 1. 2. κριόδης, quod ad arietem pertinet, seu quod arietis habet similitudinem. Vitr. Arietaria machina.

ARIETINVS, na, num. p. p. quod est ex ariete, ὁ τοῦ κριοῦ. Pl. Arietinum iecur ad id vtile est.

ARIETO, tas, a. 1. pe. c.] *Percuotere, scuotere* (נגח naghach) נגף machah יגף hiphil. Ger. Zu boden Stossen wie ein wider mit den hoernern. *Gal. Heurter des cornes, coups, ietter par terre. Hisp. Dar en cuyuno y topar,*] κριόω percutio, dejcio, ab arietum similitudine, cuius summissimū caput, & solidissima cornua faciunt, vt magno impetu quidquid obieceris, percutiāt & dejiciāt. Pla. in Truc. Quis pertue nostras ædes arietat. Curt. Quē Dioxippus arietauit in terram.

ARII, m. 2. ἄριοι, populi iuxta Indiam, Gedrosijs, & Drāgianis finitimi. Herod. lib. 4. Histor.

ARIMANIVS, m. 2. ἀριμάνιος. Plutonis cognomen apud Persas.

ARIMASPI, m. 2. ἀριμάσποι. pop. Scythiæ Europęæ, versus Aquilonis exortū, vt li. 7. Pl. refert, vnicum in media fronte habentes oculū.

ARIMINVM, n. 2. [*Arimino,*] ἄριμινον, ciuitas Italiæ, à flumine propinquo eiusdem nominis sic dicta. Hæc quondam Vmbrorum colonia fuit, sicut & Rauenna, verum vtraque accepit Romanos inquilinos. Habet autem hæc ciuitas portum non ignobilem, non procul à Rubicone amne, qui olim Italiam à Gallia discernebat. Ædificata est ante Christi exortum anno ducentesimo, septuagesimo, P. Sempronio, & Ap. Claudio Coss. eam Octauius ampliauit, & à Liburnis diruram Diocletianus reposuit, fusisque Liburnis, arcum triumphalem in ea exstruxit.

ARIMPHAEI, masc. 2. ἀριμφαῖοι populi Asiæ septentrionalis propè Riphæos mōtes; habent pro dentibus nemora, pro alimentis baccas. De his Ammianus sic: Vbi montes Riphæi deficiunt, Arimphæi habitant, iusti homines, & morum placiditate cogniti.

ARIMVS, m. 2. rex Mysiæ, seu Męoniæ. Auctor Varro Xanthum citans, antiquum rerum scriptorem.

ARINCA, f. 1. ἄλυρα. Gallicum vocabulum, quo, teste Plinio, significatur frumenti genus, quod Graeci Olyram, Latini Siliginem vocāt. Vide Ruel. lib. 2. c. 21.

ARIOBARZANES, m. 3. rex Cappadocum fuit, & amicus, sociusque

populi Romani; qui Pompeij partes aduersus Cæsarem fouit.

† ARIOLATIO, Ariolor, Ariolus, Vide Hariolor, Hariolus.]

ARION, m. 3. p. p. ἄριων. citharœdus nobilis fuit & poeta Lyricus, ex Methymna Lesbi ciuitate ortus, qui primus Dithyrābos creditur inuenisse. Hic cū ex Italia, vbi ingentē pecuniæ vim arte sua meruerat, Corinthū traijceret, videretq; à nautis, qui opibus suis inhiabāt, sibi insidias strui, nonnihil spatij ab ijs sibi cōcedi postulauit, quo veluti cygnus moriturus suas sibi exequias caneret: q; cū impetrasset, stās celsā ī puppi carmē orithiū dijs marinis cecinit: quo peracto, se in mare præcipitē dedit, statimq; à delphino exceptus, ad Tænarū Laconiæ promontoriū est perlectus: vnde sese ad Periandrum Corinthiorum tyrannū contulit: qui emissis nauigijs cum militibus, nautas comprehendit: qui re, vti gesta erat cōfessa, grauissimo supplicio sunt affecti. Refert historiam hanc, siuè potius fabulam, Her. lib. 1. & Plutarchus in Symposio.

ARISARON, ἄρισαρον. herba exigua, radicem habens oliuæ magnitudine; maiore acrimonia, quam Aron: à Plinio Aris appellatur.

ARISBE, f. 1. vrbs in agro Troiano, quam Achilles euertit. Str. lib. 13.

ARISTA, f. 1. *Spica,* שבלת schibboleth. G. Das spitzlin an den aehren. *Gal. La barbe del'espi de blé, ou l'espi. Hisp. Raspa,*] ἄθηρ. ab ariditate dicitur, quod sit omnino arida: sunt enim Aristæ extremæ spicæ partes, quæ primæ arescunt, quæ veluti aculei quidam, siue spinæ frumentum ab auium minorum morsu tuentur. Cic. in Catone; Contra auium minorum morsus munitur vallo aristarum. Apud poetas quandoque accipitur pro ipso frumento, [*Frumento.*] Virg. 1. Georg. Chaoniā pingui glandē mutauit arista. Nonnumquā, p ipsa æstate, [*Estate.*] Idem 1. Eclo. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas. hoc est, post aliquot æstates, siue aliquot annos.

ARISTÆVS, m. 2. ἀριστῖος. filius Apollinis, ex Cyrene filia Penei fluuij Arcadiæ, qui deinde in Arcadia regnauit, & primus apum, olei, & mellis vsum, lactisq; coagulum demonstrauit, & alia quamplurima adinuenit: vt refert Iust. li. 14. Primus quoq; apum ex bubulis visceribus reparandarum rationē traditur inuenisse: nam cum Eurydicæ, Orphei vxori, amore eius captus, vim inferre conaretur, illa per arua fugiens, morsu serpentis est occisa: in cuius vltionem nymphæ omnes apes perdiderunt; quapropter matris auxilium implorauit, quæ illum ad Protea consulendum perduxit: à quo infortunij causam edoctus, Eurydicem sacrificijs placare iussus est; quod cum faceret, tauroſque quatuor, & totidem iuuencas immolaret, ingens apum multitudo è bobus erupit, atque hoc pacto apes suas recuperauit, vt satis copiosè tradit Virg. fere in fin. lib. 4. Georg. ibi, Pastor Aristæus fugiens Peneia tempe.

* ARISTAGORAS, m. 1. ἀριστάγορας. fuit præfectus exercitus Darij contra Græcos. Herod. lib. 5.

ARISTARCHVS, m. 2. ἀριστάρχος. homen grāmatici, qui tantum sibi in Homeri poemate permisit, vt versus quos vellet, velut supposititios parus, ab Homeri familia submoueret. Inde ēt hodie Aristarchos vocamus alienorū scriptorum censores. Alius fuit Tegeates poeta Tragicus, cuius meminit Hor. Fuit itē alius Mathematicus.

ARISTEAS, m. 1. nobilis poeta fuit Crœsi, & Cyri temporibus, scripsit Theogoniam. Suidas.

ARISTIDES, m. 3. ἀριστείδης. cognomento Δίκαιος. i. iustus. Athenis à Themistocle ī administrāda rep. dissensit, cū esset diuersis morib. Catoni alter, Cęs. Themistocles cōparādus. Auctor Plutar. Hic tā ta fuit rei familiaris tenuitate, vt quoties Imperator designaretur, necesse esset aliq̄d ei pecuniæ in crepidas, & palliū decernere. In Senatū qñq; vocatus, ea excusatione vsus est, q; pallū lauisset, nec aliud haberet, quo indueret; eo mortuo, in ædibus eius nihil fuit veru ferreū inuentū est: ciuitas tñ beneficiorū eius nō immemor, filias eius ex publico egregiè dotauit. Fuit ēt hoc nōie Sophista q̄dā ex Adrianis Mysiæ, siue Bithyniæ vrbe ortus, q̄ cū Smyrnæ professeretur, aduocatus fortè M. Antonio principi, vnus olim nō proficeretur, aduocatus fortè M. Antonio principi, vnus olim nō professeretur, aduocatus fortè M. Antonio principi, vnus olim nō professeretur, aduocatus fortè M. Antonio principi, vnus olim nō profess

& pĕnè ferè datũ ẽ. Hor. Oĩs Aristippũ decuis, status, & color, & res. Fuit & alter Aristippus, huius nepos ex filia, Metrodidactus dictus, quasi a matre doctus, hic in naufragio a tẽpestate deprehensus timuit, & expalluit, & interrogatus a quodam, quare philosophus timeret cũ ipse cõtra nihil metueret, festiuiter respõdit. Nõ eãdẽ filiũ, & illi causam esse, qm̃ is non esset magnoperẽ solicitus pro aĩa nequissimi nebulonis, sese autẽ pro Aristippi aĩa timere.

ARISTO, m. 2. ἄριστος. philosophus, cognomento Scepticus, q. Latinè cõsitor, & cõsiderator dr. Semper, n. in quærẽdo cõsiderãdoq; fuit. Hic natione Cous, & Zenonis fuit auditor. Apud hũc oĩa idifferẽtia tãtũ, vt inter optimè valere, & grauissimè ægrotare, nihil interesse diceret; quare tãq̃ naturam ipsã excludens, ab oĩb. fuit reiectus.

* ARISTOBVLVS, m. 2. scriptor historiarum fuit Alexandri Magni.

ARISTOCLES, ἀριστοκλῆς. philosophus Messanẽsis Peripateticus, scripsit de philosophia libros decẽ, vter esset studio, & doctrina prior Homerus ne, an Plato, in quib. Philosophorũ omnium catalogũ contexit, opinionosa, recẽset. Fuit ãt ARISTOCLES Lampsacenus philosophus, Ieẽ, alius Megarensis sophista, sub Traiano & Adriano, scripsit de rhetorica, epistolas, & declamationes ad Imperatorẽ.

* ARISTOCRATES, m. 3. Rhodius fuit, ignauus planè vir. Suid. (Quid,

ARISOCRATIA, f. 1. ἀριστοκρατία. optimatum principatus.

* ARISTOLOCHIA, f. 1. herba, qua etiam, vulgo sic vocatus,

* ARISTODEMVS, m. 2. nobilis grammaticus fuit.

* ARISTOGENES, m. 3, medici Thasij nomen, fuit is Antigoni Macedonum regis temporibus, ad quem libros multos scripsit.

* ARISTOGITON, m. 3. cius Atheniensis, qui cum Harmodio Pisistratum, tyrannum occidit, vnde ab Atheniensibus in foro positæ ijs statuæ. Vide Herod.

† ARISTOMENES, Nomen viri Messenii, qui iustissimus fuit: Dux tanta calliditate, vt sæpe Lacedæmonios deceperit. Tandem ab ijs captus & occisus est, & mœsto corpore cor eius pilosum inuentum est. Plin. lib. 11. c. 37.]

ARISTON, stonis, m. 3. p. c. ἀρίστων. sculptor. Pli. lib. 34. c. 8. Et Iurisconsultus doctissimus, apud Gel. lib. 11. c. 18.

ARISTONICVS, m. 2. eunuchus fuit, sed sũmus belli dux: fuit ẽt grãmaticus, qui Hesiodi Theogoniam explanauit; vtriusq; meminit Suid.

* ARISTONIDES, m. 3. statuarius egregius fuit. Plin. lib. 34. c. 14.

ARISTONYMVS, m. 2. insignis scriptor comœdiarum. Suid.

ARISTOPATRA, f. 1, mater Cranti, qui sub Alexãdro multum habuit. Strab.

ARISTOPHANES, m. 3. p. c. ἀριστοφάνης. poeta comicus ex Lindo Rhodi oppido: lege verò Atheniensis, patre Philippo, maledicus, & in carpendis hoĩum vitijs liberrimus, inuentor tetrametri, & octometri versus: filios habuit Ararota, Philippũ, Philetrũ, Comicos oẽs. Edidit fab. 54. Suidas. Socratis æmulus fuit, quem exagitat, & insectatur in Nubibus. ARISTOPHANES alter Byzantinus Grãmaticus, Apellis filius, dux etiam exercitus, discipulus Callimachi, Zenodoti, & Diony. Suidas. Aristoph. grammatici Quinal. lib. 1. meminit.

* ARISTOPHON, m. 3. pictoris nomen, Plin. lib. 35. c. 11.

* ARISTOR, m. 3. pater Argi, qui centum oculos habuit.

ARISTOTELES, m. 3. p. c. ἀριστοτέλης. nomẽ Stagiritæ philosophi, Peripateticorum principis. Hic habuit patrem Nicomachũ medicum, matrem verò Phestiadem. Fuit paruus, gibbosus, & deformis, balbutiens, sed diues, vt qui socius, & præceptor, & secretarius Alexãdri esset. Septem decim annos natus Athenas profectus est, vbi viginti annis Platonis se auditorẽ præbuit: deinde à Philippo in Macedoniam euocatus, decem annis Alexandrum instituit; cui quam fuerit carus, vel illud vnum abunde magno est argumento, quod Stagiram patriam eius, quam diruerat, in gratiam eius instaurauerit Alexandro deinde in Asiam profecto Athenas redijt, & in Lyceo 13. annis Philosophiã professus est; postea accusatus, quod de dijs non rectè sentiret, cedens inuidiæ, abiit in Chalcidẽ, ibiq; reliquum vitæ transegit. Excessit ætatis anno 63; sub idem fere tẽpus, quo & Demosthenes extremum vitæ diem clausit.

ARISTOTELICVS, a, um, o. 1. 2. Cic. ad Att. Aristotelica pigmenta.

ARISTOTELEVS, a, um, o. 1. 2. Cic. de Orat. Illa Aristotelea vis. (Suid.

ARISTOXENVS, m. 2. Tarentinus medicus, & philosophus, & musicus

ARITHMETICA, f. 1. [*Arithmetica, ἀριθμητική*, numeralis scientia, quę tractat de numeris, & supputandi rõne; hanc inter disciplinas mathematicas primam esse dr, quia nulla alia indiget disciplina; musica autem, & geometria, & astronomia istius auxilio egent. Pla. 35. c. 10. In pictura omnibus literis eruditus, præcipuè Arithmeticæ, & Geometricè. Dicta Arithmetica, *ἀπὸ τοῦ ἀριθμεῖν*, à numerando.

ARITHMETICVS, a, um, o. 1. 2. Cic. ad Att. in Arithmeticis satis exercitat*.

ARITVDO, f. 3. [*Aridità, siccità, ξηρανσία*, pro ariditate. Var. Hugus caloris atque humoris aritudinem mirer. Vide ARIDITAS.

ARIVS, m. 2. ἄριος. fluuius qui Ariam regionem irrigat; quæ est inter Parthos, & Indos: à quo ARij populi. De hoc Plin. lib. 6. c. 23.

ARMA, n. 2. *Arma, orum*, bey den Teutschen, G. Vnaffen, Gewehr, und harnesch. Gal. *Armes, armures*. Hi. *Las armas para armar*] ὅπλα, ὁπλισμός. humeris, à quib. dependent, vt inquit Fest. vsitatum, clauicula, & cæ quib. præliamur. Seruius docet arma esse, quæ nos tegunt. Varr. ab arcendo arma dicta, existimat, q. his arcemus hostes, vt fustibus, lapidibus, & hmõi. Quidã à verbo Græco deriuant ἁρμόζειν, quod aptum sit humi ab humi, sub tarma, nisi in quadrãte corpo-

ri, vt neque ampliora sint, neq; angustiora, vtrinq; cõpulsa detur angustia, neq; amplitudine impediat. Sed reuera nõ solũ hoc nosse bellica, sed etiam omnium ferè artium instrumenta intelligẽtia. Vnde rusticorũ arma vocamus rastra, ligones, & hmõi. Vir. 2. Geo. Dicendum & quæ sint duris agrestibus arma. Arma coquinaria sunt lebes, patella, tripus, olla. Plaut. Quàm eleganter instructũ coquinarijs armis. Arma studiosorũ, stylus, pugillares, libri. Pl. Cuius arma etiam, nõ venabulum, & lãcea, sed stylus, & pugillares. Nauarum quoque, & pistorum ista arma dñr. Iub. 5. Aen. Colligere arma iubet, validisque incumbere remis. Et lib. 1. Cerealiaq; arma Expediunt. Quandoque arma capiuntur pro bello, [*guerra*,] sicut toga pro pace: vt, Cedant arma togæ. Fraudes quoq; & consilia arma dicuntur. *Ingannos, astutias, consiglios*.] Vir. 2. Aen. Et quæ re conscius arma. Omnibus armis præsidijsque destitutus, prouerbialiter dicitur, qui prorsus omni caret auxilio. Bis interimitur, qui suis armis perit: magis enim dolemus incommodis, quibus ipsi dedimus occasionem; celebratur hoc adagium Senecæ titulo.

ARMAMENTA, n. 2. [*Munitione d'armi, et cose simili*, מַכְשִׁיר. Gr. Allerley rüstzeug, oder werckzeug. *Gal. Vtensiles, & instrumens seruant a quelque chose que soit. Hisp. Aiuntamento de armas*. ὅπλα, ὁπλισμός. armorum congregatio. Vnde nauium instrumenta, vel munimenta, sicut funes, & vela. Cæsar. Omnia cautè armamenta locans. Dicuntur tamen etiam de alijs rebus. Nam Plin. etiam vinitorum instrumenta armamenta vocat.

ARMAMENTARIA, n. 2. [*Luogo di riporr l'armi, arsenale*. Ger. Ein zeug hauss, Ein ort da mã allerley rüstung zu dem krieg behalten, harnischmachen. G. *Lieu, ou on serre toutes sortes d'vtensiles & armes. Hisp. Almazen para guardar armas*.] ὁπλοθήκη. tepidorum armorum sunt, & fere naualium. Armamentum insigne Athenis Philõ fabricatũ, mille (teste Pl.) capax nauium. Liu. de bello Maced. Cõflagrauit armamentarium cum ingenti apparatu machinarum, & tormentorum. Visitur etiam hodie amplissimũ armamentarium Venetijs, quod illi Arsenale vocant, cæteris omnibus anteferendum.

ARMARIVM, rij, n. 2. *armario*, מַלְתָּחָה. Gr. Ein ort da mã allerley ding hin behalten, ein kestlin. *Gal. Armoire. Hisp. armario para guardar cosas*] ab armis, locus vbi cibaria, libri, & simulia recondũtur. *ἁρμάριον*. Plau. in Capt. Rechsita armarium. Diminutiuum est Armariolum, pro armarium. Plau. in Truc.

ARMATVRA, f. 1. *armatura*, מַלְתָּחָה. Gr. Rüstung, waffen. *Gal. armure. Hisp. Armadura*] ὅπλα. habitum armorum, vel ipsa arma significat. Ci. Habet cohortes nostri armatura 300. similibus, quibus nos armati sumus. Veg. lib. 3. c. 14.

ARMATVS, huius armatus, m. *armatura*. Idẽ quod armatura. Liu. 7. bel. Maced. Eodem armatu Cares, & Cilices mille & quingenti.

ARMENIA, f. 1. *Armenia*, אַרְמִנְיָה. Gr. Armenia. G. Ein fuemehme landtschafft in Asia, *dapuerla*. regio Asiæ inter Taurũ, & Caucasũ mõtes sita, & a Cappadocia ad Caspium vsq; mare protensa: ab Armeno quidẽ Rhodio (vt ex Antipatri sentẽtia tradit Steph.) ita appellata, & (vt Plinio auctore est) duplex est, maior. s. & minor. Maior posit. Mediã ad occidentẽ occurrit. Est vt ait Ptolæa Septentrione Colchidem habet, Iberiam, & Albaniã: ab occasu magnũ Euphratis cursum, qui Cappadociam, minorem Armeniam, & Syriam Comagenẽ se linquit: ad dextris: ab Oriente partẽ Hyrcani maris ac Mediã: quã montes Caspij assurgunt: à meridie Mesopotamiam, atq; Assyriã. Montes in Armenia sunt Moschici, qui supra partẽ Ponti ad Cappadociã se efferunt: Paryedrus, in quo fontes habent Euphrates, & Araxes fluuij: Antitaurus, qui ab Euphrate scissus, & Mediã per cortons, postremos Abus appellatur; Gordiæus, ex quo Tigris oritur: Taurus ac Niphates, qui Mesopotamiam atq. Assyriam ab Armenijs disterminat: Caspij, qui vergunt ad Medos: & Caucasi, qui septentrionalia, Iberiã versus Albaniamq; concludunt. Flumina sex, Cyrus, qui in montibus Caucasi, à sinistris, Iberiam Albaniamq; diuidens: Armeniam à dextris in Hyrcanum defertur pelagus. Araxes, Phasis, Laicus, Tigris, Euphrates que. In Armenia pretiosum inter cetera aromata nascitur amomum. Armeniam Hebræi Ararath vocant. Inest ciuitas insignis Artaxam.

ARMENIACA MALA, n. ἀρμενιακὰ μῆλα, ἐρμηνιακὰ. poma sũt mediam quendam locum obtinentia inter Persica, & Pruna. Sunt. n. nihilominus Persicis, sed citius maturescunt. Ossibus ad prunum, carne ad Persicum quàm proximè accedunt. Dioscordes alio nomine Præcocia vocari testatur. Gal. verò li. 2. de alim. facul. & libr. 7. Simplicium medicam, Armeniaca discernit à præcocibus, hæcque illis multo præstantiora esse testatur.

ARMENIVS, a, um, o. 2. 2. adie. Quod est ex Armenia. Hor. 1. Epo. Claudi virtute Neronis Armenius cecidit. Virg. 5. Eclo. Armenias curæ subiungere tigres. Pro eodem etiam dicimus Armeniacus, a, um, vt Malum Armeniacum.

ARMENTARIVS, rij, m. 2. [*Custode dell' armento*. מְנַהֵל בָּקָר. Gr. Ein vichhirt, als ochsenhirt, kuehirt, rosshirt. q. *Gardeur de gros bestail, cõme Vacher, Bouuier. H. Gardadera de ganado mayor*,] ἀγελάτης, armenti custos. Vir. li. 3. Georg. Omnia locum armentarius Afer agit. Lucr. lib. 6. Pastor, & armentarius omnis.

ARMENTALIS, e, ἀγελαῖος, ἀπὸ τοῦ ἄρμενος. Virg. 11. Aen. Armentalis equæ

equæ mammis,& lacte ferino Nutribat.

ARMENTINVS,a,um,n.1.2.ex armento,ἀγελαῖος.Pl.lib.28.c.28.c.17.

ARMENTITIVS,a,um,o.1.2.idem significat.Varro l.2.de re ruſt.cap. 10.Armentitium pecus.

ARMENTOSVS,a,um,o.1.2.ἀγελαῖος armentis abundãs.Gel.l.11.c.1.

ARMENTVM,n.2.[*Armẽto*, בָּקָר baxar.G.Ein herd groſſ vieh,als och ſen vnd roſſ.*Gal.Haras,troupeau de gros beſtail.Hiſp.Ganado mayor, como buey,o cauallo*]κτῆνος.inquit Feſtus,id genus pecoris dſ,quod eſt idoneũ ad opus armorũ,vt ſunt equi,& boues,nã equis in bello curritur,clypei verò boum corijs armantur.Varro autem boues,armenta vocari voluit,quaſi aramẽta; tertia littera ſublata, q eorum præcipuè opera in arandis agris vtamur.Vnde Col.li.7.Iumenta',& armenta nomen à re traxere,quod noſtrum laborẽ,vel onera ſubiectãdo,vel arãdo iuuarẽt. Propriè itaq; armẽta boues dĩr,& equiq̃us ẽt alia maiora animalia eo nomine dici poſſint, quãuis ſint ad arandum,aut ad geſtãda arma inutilia.Nam cerui, qui ad hoc non ſunt idonei,inter armẽta cõputantur a Vir.li.1 cũ aut,Hos tota armẽta ſequunt.De hoc vide plura in dictione Grex.

ARMIFER,a,um,adiect.[*Armigero*,ὁπλοφόρος.arma ferens.Sil.lib.6. Queis cedat toga,& armiferi gens facta Quirini.Armifera dea,periphraſis Minerue.Ou.ad Liuiã Armiferum aurum.Sen. Medea.

ARMIGER,armigeri,m.2.p.c.[*Armigero,ſeruitore di lancia*,נוֹשֵׂא כְלֵי nese chelim.Germa. waffentrager,ein troſsbub. *Gal.Celuy qui porte les armes apres ſon maiſtre.Hiſ.Seruidor que trae armas, o eſcudo.*] ὁπλοφόρος,ἰκλίτης qui lanceam,ſcutum,galeamque ferens,armarum equitem in prælio ſequitur: apud antiquos Armigeri fuerũt futuri viri,vt Patroclus Achillis,Achates Æneæ.Pl.lib.35.Pinxit Apelles Clytum equo ad bellum feſtinantem,& ei galeam poſcẽtiarmigerum porrigentem.

ARMILLA,f.l.[*Braçalı,braçaleti*, עִטֵּרֶת tſamidh, אֶצְעָדָה etshadhadah.G.Armzierd.G.*Braſſelets.Hi.Manilles,ò manyas del eſcudo, braço*,]ornamẽta in circulorum modum,q̃ viri militares ab Imperatoribus donata in ſiniſtris brachijs gerere conſueuerũt. Dicũtur *Armillæ* ab armis,quod antiqui humeros cum brachijs armos vocabant:vnde arma ab his dependentia ſunt vocata.Liu.li.1.*Sabini* aureas armillas magni ponderis ſ brachio læuo habuerũt.Inde Armillati curſores,quos poſtas dicimus,[*Poſta,corriero*,],videlicet,quia id inſigne gerunt,quod poteſt armilla,aut ſpinter dici.

ARMILLATVS,o.1.2.qui armillas habet,ψελλιοφόρος, Propert.

ARMILLE,n.3.inſtrumentum,& apparatus verſutiarum ab armis,p dolis,& fraudibus.Apuleius li.6.ad armille redit.

ARMILLVM,n.2.vas vinariũ ſ ſacris,q̃ ab armo.i.humero deportarẽt Varro de vita pop.Ro.li.1.Armillum,qd eſt vrceoli genꝰ vinarij.

ARMILVSTRIVM,n.3. feſtum apud Romanos,quo res diuinas armati faciebant,& ſacrificantes canebant tubis.Item locus in quo huiuſmodi ludi fiebant.Varro hoc nomen ab ambitu luſtri dictum exiſtimat,quod ibi circumferretur pompa, & equi currerent.

ARMIPOTENS,o.3.[*Potente nelle armi,armigero*. German.Mechtig inn den waffen.]κρατερός,αἰχμητὴς.armis valens;vnde & Pallas ſiue Bellona,armipotens dicit.Virg.2.Æne.Diuæ armipotẽtis ad arã.

ARMISONVS,o.1.2. vt Pallas armiſona. Virg.3.Æn. Numina ſancta precamur Palladis armiſonæ.

ARMO,as,a.1.(nudo,*Armare*,נָשַׁק naſchak.German.Bewaffnen, wapnen,mit waffen anthun.*Gal.Armer,equiper.Hiſpan.Armar*,] ὁπλίζω armis in duo,ſeu munio.Virg.8.Æn.Tunc quoque fas nobis Teucros armare fuiſſet. Plancus ad Cicer. Iuſtius in Lepidi perniciem armaſſet,Liu.li.2.de bello Pun. Muri reficiebantur,& propugnaculis armabantur.Hinc Dearmo,Exarmo,idem ſignificãt.Obarmo,Circumarmo,Perarmo, perfectè,vel pulchrè armo.

* ARMON,raphani ſilueſtris genus,Pontica lingua,quod Armoraciũ dicitur.Pli.

ARMORICAE,f.1.ciuitates,a Cæſare appellantur ciuitates Galliæ ad Oceanum occidentalem.

ARMORACEA,æ,f.1.ἀρμοράκιον.teſte Palladio,agreſtis raphanus eſt, Pl.Armoracum vocat,ſic ſcribens li.19.c.5.Etiamnũ vnum ſilueſtre, Græce ἄγριον vocãt, Pontici Armon, alij Leucen, noſtri Armoracion,fronde copioſius,quàm corpore.Eſt & hoc nomine fluuius,qui de montibus Arabiæ deſcendens in ſtagnum Aſphaltitẽ erumpit,diuidens Moabitidem,& Ammonitidem.Ioſeph. lib. 4.

ARMVS,m.2.[*Homero,ſpalla*,כָּתֵף ſchor.Germã.Ein ſchulteren,ein ſpulen.*Gal.L'eſpaule,ou l'extremité d'icelle.Hiſpan.Eſpalda*,]ὦμος humerus.Virg.li.5.Geor.Dextro iactãta recumbit i armo.Differt tamen Armus ab humero,nam humeri propriè eorum ſunt,q recti in cælum ſpectãt:vnde hominũ ſolũ humeros eſſe dicimus.Vir. 4.Æn.Os humeroſq; Deo ſimilis. Armi verò ſunt brutorum: quãuis & de hominibus quandoque dicantur.Hor.Sat.4.Fœcundi leporis ſapiens ſectabitur armos.

ARNATES,m.3.apud Pli. lib.3.c.14.populi ſunt in ſexta regione Italiæ,ab Arna,Vmbrorum ciuitate ita dicti.

ARNE,es,f.1.ἄρνη.ciuites iuxta ſinum Maliacum,primum a Bœotijs habitata,deinde a Theſſalis.Thucydides lib.1.Bel.Pelop.Sunt & aliæ eiuſdem nominis ciuitates, de quibus Stephanus.

ARNOBA,f.1.vt habet *Plinius*,Abnoba vt Prol.Arbona vt Cornelius Tacitus;mons eſt ex aduerſo Raurici,Galliæ oppidi,ex quo Danubium oriri ferunt.Plin.libr.4.c.12.

*ARNOGLOSSVM,n.2.plantago Latinè vocatur,eadem heptapleuros, ideſt,ſeptem coſtas habens,dicitur.

* ARNVS,fluuius Hetruriæ Florẽtiam alluẽs,Magni Ducis regiam.

ARO,as,n.1.aratro ,ſcindo[*Arare*,חָרַשׁ charaſch.G.Das feldeacker en.*Gal.Arer,labourer la terre.Hiſp.Arar y labrar la tierra*,]ἀρόω. propriè ſignificat terrã iã proſciſſam rurſus vomere euerto.Pli.In arando magnopere ſeruandũ eſt Catonis oraculum: Quid eſt primum ꝛagrũ bene colere. Quid ſecundũ ꝛbene arare:Per trãslationem ponitur pro coire,[*Vſare carnalmente.*]Plau.Fundũ alienum arat,incultũ familiarẽ deſerit.i.alienas mulieres ſubagitat, vxorẽ ſuam deſerit.Hinc Dearo,Exaro,Peraro, Inaro,& Subaro.

AROMA,p.c.f.ἄρωμα.Lydiæ,ſiue Mœoniæ oppidum.Str.li.14.

AROMATA,n.3.[*Species*,]ἀρώματα,vulgo ſpecies dicũtur,vel alia odoramenta.Col.lib.12.c.20.Hinc Aromaticus,a,um.

AROMATITES,f.1.ἀρωματίτης.gẽma,quæ in Arabia gignitur,dicta quod myrrhę odorem habeat.Pli.li.37.c.10.Aromatites & ipſa in Arabia traditur gigni, ſed & in Ægypto circa Piſas. Eſt item Aromatites,vinum aromatibus conditum.Plin.lib.14. cap.13.Hoc vini genus quo pacto confici ſoleat, docet Dioſcor.lib.5.

ARON,herba eſt è bulborũ genere,reſte Plin.libr.19.c.15.Officinæ corrupto,vti ſolent,nomine Iarum appellant, quidam ex vulgo Pedem vituli,alij Serpentariam minorem vocant.

ARPINAS,atis,modo ſubſtantiuũ,is,qui Arpini natus eſt.Modo adiectiuum,quæ ad oppidum aliquo modo pertineant.Cicer.pro leg. Agr.Meus paternus fundus Arpinas.

† ARPINVM,ni.n.2.ἄρπινον. p.p. Oppidum Volſcorum, Ciceronis patria.Hinc Arpinas.]

ARQVATVS,a,ũ.o.1.2.ſiue Arcuatus,[*Coſa arcata,c'hã figura d'arco.G.* Gebogen,gekrummet.*Gal.Courbé en forme d'arc voutté.Hiſp.Arcado,corcobado*]adiect.ab arcus;dicitur quicquid arcus figurã vllo modo imitatur.Ouid.11.Met.Dixit:& arquato cœlũ curuamine ſignãs. Vnde opera illa,quibus aqua duci ſolet,arcuata dĩr, q multis arcub.æqualiter diſtantib.fulciantur.Dĩr ẽt Arquati,quos Græci ἐντερικοὺς[*Guercio*]vocãt,quod virentib. oculis arcus cœleſtis colorem imitantur. Hic morbus a Varrone, Morbus regius dicitur,vnde A cuatũ pecus,quod morbo icterico.i.regio laborat Col.lib.5.Hun ana vrina remedio eſt etiam pecori arcuato.

ARQVITES,m.3.[*Sagittari,arcieri*,קַשָּׁת Kaſchſchath.G.Bogẽſchutzen.*Gal.Archiers.Hiſp.Archieros,ò Flecheros*]τοξόται.dicebant antiqui arcu præliantes,quos nunc ſagittarios vocant.

ARRECTARIVS,o.1.2.[*Dritto*,]adiectiuum,a participio Arrectus,qd eſt arrectũ,vt Aſſer arrectarius ĩ cratitio pariete,qui arrectus eſt: ſicut Trãſuerſarius,qui in tranſuerſum ponitur. Vitr.lib.2.c.8.

ARREPO,is,n.3.p.p.[*accoſtarſi*.Ci.ĩ ver.Arrepere ad amicitiã alicui*.

ARREPTITIVS,qui a dæmone rapitur.ἀνάρπαστος.qui etiam Abreptius Veteres Arreptitiũ dicebant laruatũ, quaſi a larui arreptum.

ARRHA,rhæ,f.1.& Arrhabo,onis.p.c.[*Arra,caparra*.Ge.Ein haffgelt,ein gotspfennig.*Gal.Arrer, denouer a Dieu H. Sennal de la cõpra.*]ἀρραβών.vtrũq; ſumitur pro eo,q̃ dari ſolet ad confirmationem contractus.Plin.lib.33.c.1.Argumento eſt conſuetudo vulgi ad ſponſiones etiamnum anulo exiliente,tracta ab eo tẽpore,quo nondum erat arrha velocior. Ter. Ea relicta huic arrhaboni eſt.

* ARRIA,f.1.Romana mulier fuit,Pęti vxor,quæ ſeipſam gladio cõfodit;vide Tacitum, & Dionem.

ARRIANVS,m.2.ἀρριανός.philoſophus Nicomedienſis, qui Romæ Adriani temporibus floruit,a quo etiam ſummis honoribus eruditionis nomine eſt affectus. Scripſit Epicteti philoſophi vitam, & Alexandri Magni hiſtoriam,quæ opera etiã hodie in bibliotheca Vaticana aſſeruantur. Fuit & poeta quidam hoc nomine, cuius verſibus Tiberium Cæſarem unicè delectatum ferunt.

ARRIDEO,es,n.2.[*Ridere d' coſa che piaccia*, מחך ſachak מחק ſchahak Ger. Anlachen.frolig ſein mit dem lachẽ erzeigen.*Gal.Rire a quelqu'vn,ſoubrire.H.Reir a la riſa de otro que ſe rie*]προσγελάω.ridẽdo applaudo,vel riſu lætitiam oſtendo.Ci.de Somn.Scip.Hic leniter arridens Scipio:Accipitur & pro placeo,[*Piacere.*]Idem At.Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriſerat,vehemẽter diſplicet.

ARRIGO,is,a.3.c.ex ad & rego compoſitum[*Arrizzare*.]Vir.10.Comasque arrexit.Dicitur etiam per metaphoram,a ſicuius animum arrigere.Sal.Eos non paulo Marius oratione ſua arrexerat.Arrigere aures. Ter.in And.

ARRIPIO,is,a.3.ad me rapio,attraho,apprehẽdo,p vim adduco[*Torre per forza,rapire*,חטף chataph חתף taraph.Ger.Ergreiffen,erwuerſchen.*Gal.Empoigner rudement,ſaiſir.& prẽder ſoudain.Hiſp.Arrebatar*.]ἁρπάζω.Cic.2.de Ora.Si quemcunque patre familias arripuiſſetis ex aliquo circulo.Idem 2.de Natur.Deor.Querit apud Xenophontem Socrates, vnde animam arripuerimus.

† ARRISOR,ris,m.3.qui alicui ſubridẽt,vel arridet. Sen.ep.27.l.3.

ARRIVS,ἀρρίος.philoſophus Alexandrinus fuit,tãto in honore apud Auguſtum habitus, vt aliqua ex parte Alexandrinorum ſalutem illi deberi fateretur.Plutarchus in Antonio.Fuit hoc etiam nomine hæreſiarcha quidam,a quo Arriana ſecta originem cæpit.

*ARRODO,s.,f.3.Idem quod rodo,uel circumrodo.[*Rodere intorno.*]

ARROGANTER,[*Arrogantemente.*G. Vermeſſēlic,vbermuetiglich. *Gal.Arrogamment.*H.*ſp.Soberuiamente,*]ἀλαζονικῶς.adu.ſuperbē. Ci.2.de Or.1.Si aſpetē,ſi arroganter,ſi turpiter dictum aliquid.

ARROGANTIA,f.1.[*Arrogancia* ,גאות]geuth.Ger.Vermeſſenheit.Vbermuetigkeit.*Gal.Arrogance.vreſomption.autrecuidemet.*It*ſp.Preſſumpcion.y ſoberuia,*]ἀλαζονεία.Cū ea nobis,ſi nō debem⁹,attribuimus,aut appetimus. Cæſ.3.bel.Ciu.Accidiſſe iis,quod plerumque hominib.nimia pertinacia,atq.arrogantia accidere ſolet. Eſt autē arrogantia fere idem quod ſuperbia:hoc tamen intereſt,quod ſuperbia ex diuitiis oritur,arrogantia autem in paupertate eſſe pōt.

ARROGO,as,p.c.[*Attribuirſe tropo,vātarſi.*נשא ,משא naſa ,משׂא laxach. G.Ihm ſelbs zu meſſen,zu viel ihm ſelbs zuſchreibē.G.*S'attribuer trop.*Hiſp.*Attribuirſe, o atribuir aſi lo que no tiene,*ἀλαζονεύεσθαι. aſſumo, vendico,plus ſatis mihi tribuo , cui opponitur Derogo. Cic.pro Sex.Roſc.Non.n.tantum mihi derogo,tametſi nihil arrogo.Ponitur aliquando pro Adopto,& filiū facio.Hinc fit Arrogatio,q̄ eſt,cū quis voluntate,& iuſſu populi aſciſcit ſibi in locū filij eum,qui ſui iuris erat,Arrogans.[*Arrogante,*]qui ſibi temerē,atq. inſolenter tribuit,quæ in eo non ſunt.Cæſ.3.bel.Ciu.Neaut ingratus in ferenda gratia,aut arrogans in p̄cipiendo populi beneficio videretur.Ariſ.in Ethicis;Arrogans præclara, & ea,quæ non inſunt, & maiora,q̄ inſint,ſibi fingit,diſſimulator vero aut ineſſe ſibi negat,aut imminuit.

* ARROSTHEMA,n.1.ἀῤῥώστημα.Latinē ægrotatio,Cic.4.Tuſ.Deinde ægrotationes,quæ appellantur a Stoicis ἀῤῥωστήματα.

ARRVGIA,[*Foſſa d'onde ſi caua l'oro.*Ger.Goldgrub,]χρυσωρυχία.cuniculus ſubterraneus,ex quo effoditur aurum. Vide Plī.li.33.c.4.

ARS,tis, f.3.artificium,rō faciendi,facultas,præcepta,virtus, doctrina,ſcientia,ſtudium,diſciplina,via,manus, opera)(inertia.[*Arte,* מלאכה melachah ,מלאכת dalath,G.Ei Kunſt.*G.Art,ſcience,meſtier, induſtrie.Hiſ.Arte*]τέχνη.multipliciter dī: nā quædā eſt ars,quæ in ſpeculatione tm̄ conſiſtit,ut Aſtrologia, & hęc Theorice.a.ſpeculatiua dī,nullum exigens actū, ſed ipſō rei,cuius ſtudium hēt, intellectu contenta.Quædam in agendo , quæ actu perficitur, & Practice,id eſt,actiua dīcitur ſaltatio. Quædam in eſſe,etiā,quæ operis,quod oculis ſubijcitur,cōtinuationem,& finem accipit:qualis eſt pictura,& ſic definitur , Ars eſt recta rō rerum faciendarū, Dicta ars ἀπὸ τοῦ ἀρτίου .i.a virtute, quam Greci vniuſcuiuſque ſcientiam vocant.Eſt & ars,quæ conſtat ex præceptorū collectione,ab Arceo,as,quod arctis præceptis,anguſtis & breuib.concludatur,ut eſt ars Seruij,ars Donati,ars Priſciani.Ars etiam aſtutia, [*Aſtuzia,*]ſiue in virtute,ſiue in vitio dicatur, qua quis non facilē falli,ſed magis alios fallere poteſt;quæ Græcis quoque dicitur τέχνη,Vir.2.Æn.Dolis inſtructus,& arte Pelasga.Hinc Iners,Solers, Artifex .

ARSACES,m.3.p.c.Ἀρσάκης .nomen proprium Parthorum regis,cuius memoriæ hunc honorem Parthi tribuerunt , propter quietū conſtitutumque ab eo regnū, vt omnes deinde reges ſuos Arſaces appellauerint ; quemadmodum Ægyptij reges ſuos uocauerunt Ptolemæos , quin & Parthi ipſi ab eo dicti Arſacidæ.

* ARSANIAS,m.1.fluuius Armeniæ.Plin.lib.4. c.24.

ARSENICVM,ci,n.2.[*Arſenico.*G.Operment.*Gal.Orpiment.*H.*Oropimēte*]ἀρσενικόν. genus coloris lutei,qd a Pli. Auripigmentū vocatur ,eō quod in picturis auri colorem referat. Duo eius ſunt genera,nativum & factitium: nativum rurſus eſt duplex,alterum cruſtoſum,& in ſquamas ſciſſile,aureo colore micans,nulliq.materiæ permiſtum , hoc a nonnullis vocatur ſolutum. Huius generis magnam vim Gaius princeps,auri auidiſſimus , excoqui iuſſit, & fecit planē aurum excellens.ſed tam exiguū,vt detrimentum ſentiret.Alterū genus glandis effigie,pallidius,& colore ſandarachā referens:hoc ignobilius eſt,nulliusq.ex eo excoquitur aurum,ſæpe in eadem inuenitur glebacum ſandaracha: a quo ſolo colore differt,& coctione,vim alioqui eandem habens.Ex hac ſpecie fit arſenicum factitium,quod quo pacto fiat,vide apud Dioſc.lib.5.

ARSENOGONON,ἀρσενόγονον.herba ferens ſemen teſtibus ſimile , dicta quod vino,in quo macerata eſt,epoto, mares generari credantur.Plin.lib.26.c.vlt.

ARSENARIA,f.1.ἀρσενάρια.Ptol.Mauritaniæ Cęſariēſis colonia, tribus paſſuum millibus a mari diſtans.Pl.li.5.c.2.& a Ptol.li.4. c.2.

ARSENIVM,n.2.Ἄρσενιον.Germaniæ oppidum Ptol.lib.2. c.11.

ARSIA,f.1.Hetruſcorum ſilua,Romanorum cum Veientibus,& Hetruſcis pugna celebris.

ARSICORAS,m.1.Sardorum rex Annibalis tempore.

ARSINOE,f.1.Ἀρσινόη.filia Ptolemæi,Lagi filij,de cuius nomine vrbs in Cyrenaica regione ab eius fratre Philadelpho condita eſt.

* ARSIS,ſeos,f.Ἄρσις.Latinē dicitur eleuatio vocis,ſicut θέσις,poſitio eſt,vt arma; ar,eleuatio eſt; ma, poſitio; in quibus duobus per diuiſionem legitimi pedes colliguntur.

ARTABANVS,m.2.p.Ἀρτάβανος.Vltimus Arſacidarum, fuit Parthorū rex,quem Artaxerxes miles Perſa interemit, ſuſque regnum reſtituit,quod poſt Darium regem ab Alexandro victum ſemper penes Parthos fuerat. Fuit & alter Artabanus,Hyſtaſpis filius, & patruus Xerxis,quem expeditionē in Græciam parantē,frustra conatus eſt ab inſtituto reuocare, in ipſa quoq; expeditione cum regis conſilia identidem improbare viderentur , veluti militiæ imunilis,ad regni adminiſtrationem in Perſidem remiſſus eſt;vbi poſtea Xerxem obtrucauit.Herod.li.7.& Iuſt.li.ib.2.

ARTABA,f.1.menſura frumentaria apud Perſas.

* ARTAZIAZVS,m.2.fuit Armeniæ rex,filius Mithridatis,ab Antonio occiſus,quod eius exercitum Parthis prodidiſſet.

* ARTABRI,orum,m.2.Ἀρτάβροι.Hiſpaniæ populi in extremis finib. Luſitaniæ,ad Septentrionem & Occaſum,auro,argento,& ſtanni abundantes:dicti ab Artabro vicino promontorio.Strab.li.4.

ARTACA,f.1,ſiue Artace,ἄρτακη.in Cyzicenorū inſula mons eſt arboribus plenus,in fronte habens quādā paruam inſulā eodē nomine.Str.li.12.& 13.Eſt ēt Stephano Phrygiæ oppidū.Mileſiorū colonia:quod tamen Ptol.li.5.c.1.Villam appellat. Plinius portū.

ARTACENA,f.1.ἡ Ἀρτακηνή.regio Syriæ, Lyco, & Capro fluuijs irrigata, in qua Darium ab Alexandro victum tradit Strab.in prin.l.16.

ARTAXATA,rum,n.2.ἀρταξάτα.clariſſima Armeniæ vrbs , ad Araxē amnē ſita,quam Annibal Artaxię regi condidit,a quo & nomē accepit.Alio nomine Artaxiaſota, ἀρταξιάσατα.Strab. li.11.

ARTAXERXES,m.1.Xerxis filius fuit , qui Longimanus dictus eſt.

ARTEATA,m.1.ἀρτεάται.gens Perſica,dicta ab Artea Perſidis regione,Stephanus,& Herod.lib.1.

ARTEMIS,f.3.Ἄρτεμις . Diana , ſiue Luna , quaſi ἀείτομος. aerem ſecans.vt quidam volunt; vel quod integros faciat partus , vt exponit Strab.lib. 14.

ARTEMISIA,f.1.ἡ Ἀρτεμισία.Mauſoli Cariæ regis vxor,inſignis pudicitiæ,quæ virum incredibiliter amaſſe perhibetur . Nam & mortui cineres vino commiſtos ebibit,& memoriæ eius tam ſplendidum erexit ſepulchrum , vt magnifica omnia monumenta , Mauſolea dicenda ideo fuerint appellata.Eſt & Artemiſia herba inſignis,abſinthij modo frutticoſa , maioribus foliis pinguioribuſq; , cuius duo ſunt genera,alterū latioribus foliis,alterum minoribus . Nomen accepiſſe putatur ab Artemiſia regina , cum antea Parthenis diceretur:alij ab Artemide dictam putant,quoniam priuatim medicatur ſeminarum malis.Vide Plin. lib.25.c.7.

ARTEMISIVM,n.2.Ἀρτεμίσιον,ut Demoſthenes pro Cteſiphonte docet,promontorium Euboeæ eſt:item lucus prope Athenas , Dianę ſacer,quaſi Dianium,Latini Nemus,& agrum vicinum Nemorēſem dixerunt.

ARTEMISIVS, m.2.Ἀρτεμίσιος.quod Macedonas menſis Manis dicitur,quo nomine etiam vocatur mons Arcadiæ.Plin.lib.4.c.6.

* ARTEMITE,f.1.ciuitas quingentis ſtadijs a Seleucia diſtans,Strab.

ARTEMON,m.3.[*Artimone.*Ἀρτέμων.quod ſit,inter eruditos non ſatis cōuenit.Baſſus credit eſſe velū maximū in naui,qd ēt hodie Veneti maximū nauis velū ita vocant. Alcinous,eſſe velū additituum quod ſ.maiori velo additur,& affuitur dirigendæ nauis cauſſa,nā Græci ἄρτειν,dicunt affuere,uel appendere, & ἄρτημα ,appendicem. Alij volunt eſſe nauis antennam,ex qua velū ſuſpenditur.Vitr. li.10.Docet Artemonem eſſe,quem noſtri trochleam . Græci ἀρτέμωνα,vocant.Hæ aūt in nāuibus funes ducendi trahuntur, & armamenta explicantur: vt merito additamentū magis quā pars nauis eſſe videatur. Aiti idē ſcriptor,machinas id genus trochleas ad onerandas naues eſſe accommodatas,fieriq; his trochleis nauium ſubductiones.Fuit & Artemon medicus,quem Pli.li.28.c.1.Ex hominis cremati cultra aquam propinaſſe ſcribit aduerſus morbum Comitialem.Alius item pictor nobilis,cuius opera enumerat.Pl.li. 35.c.11.Artemon preterea Syrus quidam fuit ex infima plebe,Antiocho regi adeo ſimilis,vt Laodice, necato Antiocho , regni ſucceſſionem per eum fuerit adepta.Plin.lib.27.c.12.

ARTERIA,f.1.*Arteria,la cana della gola,*Stroz.ערלי mabeth, belah. G.Ein pulſader.G.*Artere.*H.*Donde paſſa el aire,*ἀρτηρία.Latinē vena vitalis,ſeu ſemita,in qua eſt vitalis ſpiritus. Pl.li.11.c.37. Inter hos latēt arteriæ.i.ſpiritus ſemitæ.Gell.li.5.c.10.& li.17.c.11.& li. 18.c.10.Arteria eſt,inquit,conceptaculū ſpiritus naturalis miſti cō fuſiq; cū ſanguine,in quo plus ſpiritus eſt,& minus ſanguinis,quę motu,atq.pulſu habitū,& modū febriū demonſtrat.Antiqui arterias vocant pulſus.[*Polſo.*Super arterias locantur uenæ,præterquā in dorſo,in quo magna arteria eſt poſita ſuper venam. Dicta arteria eo,quod aer.i. ſpiritus in ea ferretur , quaſi τὸν ἀέρα τηροῦσα. Aſpera arteria,τραχεῖα ἀρτηρία.eſt fiſtula exterior colli,ab ore protenſa ad pulmonem,per quàm ſpiritus attrahitur, & emittitur.

ARTHRITICVS,m.2.[*Gottoſo,*]ἀρθριτικὸς.qui laborat arthritide,hoc eſt morbo articulari.ἄρθρον enim Græcē articulum ſignificat.Ci. ad Pętum: Non arbitror cocum te arthriticum habere.

† ARTHRITIS,p.p.ἀρθρῖτις.Infirmità ò dolore di gionture.Ger.Dem. Zipperle.Morbus articularis,ita dictus,quod τὰ ἄρθρα,hoc eſt,articulos & iuncturas infert.]

ARTICVLARIS,& hoc are,o.3.qd ad articulos pertinet,ἀρθρικὸς, vt Articularis morbus,q̄ poēs artus vagetur; hoc morbo Ennius laborāſſe fertur.Serenus . Pro eodem etiam legitur Articularius,a,um.Pl.l.21.c.20.Articularios morbos ſedat . Item li.20.c.9.

ARTICVLARIVS,rij.m.2.ſubſtantiuum, ἀρθριτικὸς.qui articulari morbo

bo laborat. Pla. Mer. Nec podagricus, nec articularius est.

ARTICVLATE, articulatè pronunciare, est distinctè, & quibusdam veluti articulis. Cicer. Art. Puellę salutem articulatè dices.

ARTICVLATIM, κατ' ἄρθρα. per articulos. Plau. in Epid. Istic homo te articulatim concidit.

ARTICVLATIO, onis, f. 3. Plin. lib. 16. c. 25.

ARTICVLOSVS, si. m. 2. [*Nodosa.* G. Vngleich, oder Knopffig. G. *Plein de gualdures & de nauds.* Hisp. *Lleno de nodos.*] ἀρθρώδης. plen⁹ articulis, Pl. li. 24. c. 16. Radice longa, veluti signata articulosaq. Qu. lib. c. 5. Euitanda concisa nimium, & velut articulosa partitio.

ARTICVLVS, m. 2. [*Nodo, gietura.* G. G. Gleic. *Iointture, nocud.* H. *Nocud artejo, articulo.* ἄρθρον. dim. ab artus, & ponitur pro iunctura, siue nodo, vel parte membri. Pl. Articulis mẽbra distinxit. Sed & in vite dr̃ articuli nodi, ex quib. gemma erumpit. Ci. in Catone; Exite dr̃ articuli nodi, ex quib. gemma erumpit. Ci. in Catone; Exiit

bus libris. Et ſeſtertius, duarum aſſium, & ſemiſſis. Interdum triens, quadrans, quincunx, & ſimiles partes aſſis apud poetas accipiuntur pro calicibus, aut menſura poculorum. Prop. Cum fuerit multis exacta trientibus hora. Mar. Te conuiua leget mixto quincunce. Componitur, As cum eo, quod eſt tres. & fit treſſis. Perſ. Hic Dama eſt, non treſſis agaſo. Ex octo & as, fit Octuſſis. Hor. Quanti empta? octuſſibus. Et ſic per omnes numeros uſque ad 100. ut centuſſis. Perſ. Et centum Græcos curto centuſſe licetur.

†ASA FOETIDA, uel ut alij uolunt, Aſa putrida; uulgo à Pharmacopæis & medicis dicitur, q. latinè Laſer nuncupatur, Græcè σίλφιον.]

ASAE, f.1. vicus in Peloponneſo, vt ait Steph.

ASACHEI, populi in montibus Aethiopiæ, viuentes elephantorum venatu. Pli. lib. 8.

ASAESVS, m.2. fluuius Heracleam alluës, ſitam ad radices montis Oetæ, teſte Liu. lib. 5. de bel. Mac. Pli. lib. 3. c. 10. Apylam vocat.

*ASEA, f.1. ἄσεια, mons apud Suid.

*ASEVS, m.2. vnus ex Græcorum principibus. Hom. 11. Ilia.

ASANDER, dri, m.2. ἄσανδρος. viri proprium apud Str. lib. 7. qui Taurica Cherſoneſum a continente ſeparauit, ducto per eius Iſthmũ muro, a ſinu Carcinitico vſque ad Mœotim paludem.

ASARVM, p.c.n.2. ἄσαρον. teſte Pli. li. 12. c. 13. herba folia habẽs ſimilia hederæ, rotundiora tamen, & molliora, florem purpureum, radicem Gallici nardi, ſemẽ acinoſum, ſaporis calidi, & vinoſi. Hęc herba etiam hodie (ſi Ruellio credimus) Gallorum lingua Aſarũ appellatur, Baccarra & Cabara. Id certũ eſt, vel Dioſc. teſtimonio eandem herbam eſſe cum ea, quæ alio nomine Baccar dicitur.

ASAROTVM, n.2.p. p. ἄσαρωτον. pauimẽtum picturæ arte elaboratũ, a Græcis inuentum; ſic dictum, quod verri non debeat; nam deducitur ab α priuatiua particula, & σαίρω, verro, ſcopis purgo: ſolebãt quippe purgamenta cenarum, quæ ἀσάρωτα vocantur, è pauimẽto verri, dum ſubtegulanea pauimenta in vſu erant, poſtea aſarotis inuentis, ceſſauit vſus ſcoparum, manibuſq. colligi purgamẽta cœperunt, pauimenta verò ſpongijs mundari. Pap. li. Siluarum. Suberantque nouis aſarota figuris. Vide Plin. li. 36. c. 25.

ASBESTINVM, n.2. [*Lino che non ſi abbruggia*] ἀσβεστινον. genus lini, q. ignibus non abſumitur. Pli. lib. 19. c. 1.

ASBESTVS, m.2. ἄσβεστος, nomen lapidis ferrei coloris, in montib. Arcadiæ naſcentis, qui ſic ardet, vt non poſſit extingui: inam ἄσβεστος, inextinguibilis dicitur. Plin. lib. 36. c. 10.

ASBOTVS, p.p. ἄσβοτος, vrbs Theſſaliæ Stephano.

*ASBYLVS, Cicloniata, cuius Pauſ. & Plato meminerũt in lib. de rep.

ASCA, f.1. oppidum eſt Arabiæ apud Strabonem lib. vlt.

ASCALABOTES, m.3. ἀσκαλαβώτης, animal venenatũ, ex genere ſtellionũ, diuerſum ab eo, quod Itali ſua lingua Tarantulam vocant. Plin. lib. 20. c. 4.

ASCALINGIVM. Ptol. vrbs Germaniæ epiſcopalis, hodie Hildesheim.

ASCALONIVM, [*Scalogna*. Ger. Ein gattung der zwyvbelen. *Gal. Eſcallotes, vne ſorte d'oignon, appetit. Hiſ. La aſcalonia, ſebolla para ſemiente*] ἀσκάλωνιον κρόμμιον. carpe genus. Plin. lib. 19. c. 6.

ASCANIA, æ. f.1. ἀσκανία. inſula vna Sporadum, non procul ab Anaphe, & Aſtypalæa. Pli. lib. 4. c. 11. Eſt & Aſcania, Phrygiæ locus, de quo Plin. lib. 5. cap. vlt. Item alius ĩ ſuperiori Myſia, ſiue Bithynia, iuxta Aſcanium lacum quam Myſicã vocat Strabo, ad differentiã ſuperioris, quam Phrygiam appellat. Vide Strab. lib. 12. & 14.

ASCANIVS, m.2. ἀσκάνιος. Aeneę nlius, teſte Vir. ex Creuſa regis Priami filia, & fugæ laborumq. in ꝗrendis ſedib. ſocius. Liu. lib. 1. dubitat, Creuſæ ne, an Lauiniæ filius fuerit; ſed poetæ cẽs, & cęteri hiſtorici cũ Virgilio Creuſæ filiũ fuiſſe affirmant. Dictus eſt aũt primum Aſcanius, ab Aſcanio Troiæ fluuio, deinde Ilus ab Ilo Troianorũ rege, poſtea Iulus a prima barbæ lanugine. Vnde Vir. 1. Æn. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo Additur, Ilus erat, dũres ſtetit Ilia regno, Troia diruta, cum patre poſt multos errores in Italiã venit, vbi Turno occiſo, & patre ẽt mortuo, cum apud Latiniũ 30. annis regnaſſet, Albam longã condidit, annos 30. regnauit, & cum videret filium Iulum Siluium regnó non ſatis aptum. Siluium poſthumũ fratrẽ, ſed ex diuerſa matre, pietate, & iuſtitia præſtantem, regni hæredem reliquit. Eſt prętera Aſcanius Myſiæ ſuperioris, ſiue Bithyniæ lacus, fluuiũ emittens eiuſdem nominis, qui circa Eribeam in Propõtidem illabitur. Virg. 3. Geor. Trãs Gargara, tranſque ſonantem Aſcanium. Vide Strab. li. 12. & 14.

ASCARIDES, m.3. ἀσκαρίδες. vermes exigui ex genere lumbricorũ. Gal. lib. vlt. Meth.

ASCENDO, dis, n.3. [*Aſcendere, ſalire, montare*, עלה balah. Germ. Auffſteigen, hinauffgehen. *Gal. Monter. Hiſ. Subir arriba.*] ἀναβαίνω, ex Ad, & Scando, ſeb abijcitur d, ſignificat ſurſum, ſiue ad aliq̃d ſcando. Tere. in Adel. Nauem aſcendit. Aſcendere in concionem, eſt in eum locum ſcandere, vnde oratio ſolet haberi ad populum. Cice. Att. In concionem aſcendit.

†ASCENSIO, nis. f.3. verbale, aſcendendi actus. Cic. de clar. Orat.]

ASCENSVS, m.4. [*Aſceſu, ἀναβάσεως*, pro aſcẽdendi actu. Cic. pro Domo: Homines audaces ab eius tẽpli aditu, atq. aſcenſu prohibuiſti.

†ASCETERIA, n.2. vocantur monaſteria in Codice Iuſtiniani.

ASCIA, æ. f.1. [*Aſcia*, קרדם chaſchul מעדר mahats adh. Ger. ĩ beihel, hobel. *Gal. Preoccient, ou hache, doloire. Hiſp. El ſigũon, o acuel a para dolar*] ξέστρον. fabrilignarij inſtrumentum, quo fabricæ materiæ dolantur. Pli. li. 16. c. 40. Diminutiuum eſt Aſciola.

ASCIBVRGII, n.2. vrbs inter Germanos inferiores, ſua lingua Emmerich vocant.

ASCIO, as, a.1. [*Aſciare, polire*, Germa. Behauuen, zimmeren. *Gal. Doler, bocher auec vne cognee. Hiſ. Dolar.*] πελεκίζω. aſcia cædo. Vitr. l. 7. c. 2. Calx in lacu macerata aſciatur. Exaſciatum opus apud Pli. pro poſito, & perfecto.

Aſcisco, aſciſcis, aſciui, aſcitum, a. 4. vel, vt quibuſdam placet, aſcio, aſcis, aſcribo, approbo, expeto, adiungo, aſſumo, attribuo, accerſo, aduſco, aliũde ſumo) (reprobo, declino, deciſco. ἀναγόμαι. *Attribuire*, לקח lachach, חדות hidhbik, חבר chibbar. Germ. Aufnẽmen, an ſich nẽmen, zu ſich beruffen. *Gal. Prendre, ou appliquer a ſoy, s'attribuer, vſurper, & prendre. Hiſp. pour ſoy attribuir, llamar, o traherlo a.*] Accuſatiuum poſt datiuum ſemper ferme poſtulat. Quint. lib. 8. Id quod ſimilitudinis gratia aſciuimus. Cic. pro Domo: Illam ſapientiam mihi non aſciſco. Ci. pro Arc. perficiam, vt Licinium putetis aſciſcendum fuiſſe, id eſt, donandum ciuitate. Contrarium eſt Deſciſco.

ASCITA, m.1. ἀσκῖται. Arabes dicti ſunt ab vtribus, quos Græci ἀσκους. vocant: quia bubulos vtres binos ſtrementes, piraticam exercent. Pli. li. 5. c. 29.

ASCITES, ἀσκίτης, hydropis ſpecies, in qua plus ſeſe humoris promit, ſpiritus autem minus. Cui opponitur Tympanites, in qua plus ſpiritus quàm aquæ. Celſus lib. 3. c. 21.

ASCLEPIAS, f.3. adis, ἀσκληπιάς. herba, ramos oblongos, & hederæ folia habens, dicta ab Aſclepio inuentore. Dioſ. l. 3. & Pl. l. 26. c. 5.

ASCLEPIADES, m. 3. ἀσκληπιάδης. nomen Hiſtorici Cyprij, floruit quo tempore Pygmalion regnabat in Oriente. Alius fuit philoſophus cæcus, quem ferunt (vt Cic. li. 5. Tuſ.) cum quidam quæreret, quid ei cæcitas attuliſſet, reſpondiſſe, vt puero uno eſſet comitatior. Fuit & alius Aſclepiades Pruſienſis medicus, qui lapſu ſcalarum interijt. Fuit & alius Aſclepiades Poeta; Vnde carmen Aſclepiadeum dictum eſt.

ASCLEPIODORVS, m.2. nobilis pictor fuit. Plin.

ASCLETARION, m.3. mathematicus fuit.

†ASCOLIA, n.2. ἀσκωλία. Feſta erant apud Atticos, quibus inter vtres ſaltantes bacchabantur, vnde & nomen ſumpſerunt. Meminit Virg. in Georg. vnctos ſaliere per vtres.]

ASCONIVS Pędianus, m. 2. grammaticus, & hiſtoricus, ſub Nerone clariſſimus, qui in Ciceronis orationes reliquit commentarios, vixit annos 85. Euſeb.

ASCOPERA, [*Sachetto, borſa di cuoio.* כיס chis ארוך tseror. Germa. Ein leder ſeckle. *Ga. Vne pochette, ou ſachet de cuir. Hi. Saco pequeño, ò coſtal de cuero.*] ἀσκοπήρα. ſacculus pelliceus, ab ἀσκος, & πήρα. Suet. in Nerone; Collo aſcopera deligata.

ASCRA, ἄσκρα, vicus Boeotiæ, in aſpero, & ſterili loco, in dextra parte Heliconis, Heſiodi patria. Inde Aſcræus, a, um, adiectiuum. Var. 2. Geor. Aſcręumq. cano Romana per oppida carmen, & Ou. 6. Faſt.

ASCRIBO, pſi, ptũ, a.3. [*Sottoſcriuere, attribuire.* כתב chathab hai. G. Heraufchreiben, zumeſſen. *Gal. Ad ouſter acc, qui eſt eſcrit, attribuer. Hiſp. Eſcriuir matriculando, attribuyr, yeſcriuir perſona para alguna coſa.*] προσγράφω. ex Ad, & ſcribo, ſignificat ſubſcribo, hoc eſt, ad ſcriptum aliquod nomen, uel ſententiam meam ſubiungo. Cice. de Leg. 1. Aſcribito me fratris ſententiæ. Idem ad Att. Salutem vtique aſcribo. Significat & aſciſco. [*Far cittadino*] Cicer. pro Archia: Aſcribi ſe in eam ciuitatem voluit. i. ciuis fieri voluit. Dicimus Aſcribere ciuitati, in ciuitatem, vel in ciuitate. Item Aſcribere eſt Attribuere, adiungere, uel aſſignare. Cicer. Dolabellę; Hominum opinio ſocium me aſcribit tuis laudibus. Cum datiuo. Cum præpoſitione vero In, vel Ad, idem Offi. l. 3. Vt ſe in amicitiam tertium aſcriberent. Ad Q. Fra. Et in malam partem, pro imputare, [*Imputare*] Cice. Neq. mihi negligentiam uelim aſcribas. Ab abſcribo, aſcribi dicebantur, qui in colonias nomina dediſſent, vt cæteris colonis adderentur. Item Aſcripti milites, qui ſupplendis legionibus aſcribebantur.

ASCRIPTITIVS, o. 1. 2. *Colui che è ordinato a qualche coſa* בן chathub G. Eingeſchrieben, angenommen. *Gal. Enregiſtrè, eſcrit comme vn'officier nouellemẽt creè, & adiouſtè au nõbrè ancien Hiſp. Perſona eſcritta para alguna coſa*, παρεγγραπτος. ad aliquã rem aſcriptus; & dij aſcriptitij, qui dijs maiorum gentium opponuntur, de quibus Bud. in Pan. Item ciues aſcriptitij, quod natis ciuibus adiuncti, ſe iam in alterius imperium dediderunt. Adſcriptiuus, idem quod aſcriptitius, apud Plau. in Men.

ASCRIPTOR, oris, m.3. προσγραφεύς. qui rei alicui nomen ſuum aſcribit, alterusve acta approbat. Ci. pro domo: Ille nouitius Ligur, venalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus. Idem ad Quir. poſt red. Itaq; is fuit nó modo ſaltus defenſor, verũ ẽt aſcriptor dignitatis meę.

ASCVLVM, n.2. ἄσκουλον. oppidum Piceni: vnde Aſculanus.

ASCVRIVM, n.2. ἄσκυριον. vrbs Liburniæ Ptol. Plin. lib. 4. c. 22. Aſcriuium vocat.

ASCYRON, ἄσκυρον. herba hyperico ſimilis, comas habens, quæ mani-

bus

bus trita, flauo sanguineo manant. Plin. lib. 27. c. 4.

ASDRVBAL, m. 3. ἀσδρούβας. gener Amilcaris patris Annibalis, qui post eius mortem septem annos imperium tenuit, demum a seruo barbaro, cuius dominum occiderat, interfectus est. Liu. lib. 21. Asdrubal alius fuit Annibalis frater, qui cum in Italiam traiecisset cum magnis copijs, vt fratri suppetias ferret, iuxta Thrasimenum lacum a Claudio Nerone, & Liuio Salinatore Consulibus vi cinctus est, & occisus. Vide Liu. lib. 22. & Plutarchum in Annibale.

ASELLA, f. 1. *Asinella* חֲמוֹר athon. Germ. Ein eselin. ὀνίσκη. diminut. ab asina, vt asellus, ab asinus. Ou. 4. de Arte.

* ASELLIVS, m. 2. Sempronius historicus, & tribunus militum fuit sub Scipione Æmiliano apud Numantiam. Gell.

ASELLVS, m. 2. *Asinello* G. Ein eselin. *Gal. Asnon anischon, petit asne. Hisp. Asnillo, pequeño asno.* ὀνάριον. dimin. ab asinus. Mar. li. 6. Auribus longis, quæ sic mouentur, vt solent asellorum. Asellus etiam est nomen piscis, quod sit colore cinericio, sicut asinus. Pli. li. 9. c. 29. fit & nomen duarum stellarum in signo Cancri. Pl. l. 18. c. 35.

ASIA, f. 1. *Asia.* Germ. Ein auß dem drei theilen der vuelt. ἀσία, nomen tertiæ partis orbis, quo ad numerũ, nam quo ad magnitudinem dimidia reperitur. Est aũt duplex Asia, maior, s. & minor. Asia minor in quatuor partes diuiditur, in Phrygiam, Lydiã, Mysiam, & Cariam. Maior autem Asia distinguitur ab Europa Tanaide fluuio, ab Africa aũt Nilo. Dicta est autẽ Asia ab Asia nympha, Oceani & Theyos filia, Iaperi coniuge, ex qua Prometheũ Atlantem, Epimetheum, & Menœtium genuit. Alij a Lydo Asio Manei Lydi filio, ab Asia sit Asius, sia, sium, Asiagus, Asiaticus, Asianus, & Asis, idis, de quibus infra. Est & Asia ἀσία λίμνη. nomen paludis in Mysia, prope Caystrum fluuium, a quo vicinos campos, Asia prata nocauit Virg. 1. Geor. in hac autem significatione Asia primam syllabã producit, alter eandem corripit.

ASIANVS, a, um, o. 1. 3. [*De Asia*] ἀσιανός, vnde Asiani oratores dicti, qui redundanti orationis genere vtebantur, qualis oratio eorum, qui in Asia nati erant, aut instituti.

ASIACVS, a, um, ou. 2. ἀσιατικός. possessium ab Asia. Ouid. 12. Meta.

ASIATICVS, a, um, o. 1. 2. [*De Asia*] ἀσιατικός. Asianus. Cicer. de Clar. Orat. Genera Asiaticæ orationis duo sunt. Sic Asiaticæ pecuniæ. Idem pro lege Man.

ASIDA, æ, f. 1. oppidum mediterraneum in Boetica. Pli. lib. 3. c. 1.

* ASILAS, m. 2. augur is nomen apud Virg. lib. 10. Tertius ille hominum, diuumque interpres Asilas.

ASILVS, m. 2. [*Taſane. G. Taon, vne mouche fort piquante, qui moleſte fort les beſtes, & les vaches. Hiſp. Moſcardaque abunyent algũ vacas, o raſa.*] ὄιστρος. p. p. muscæ genus gregib. maximè infestũ: vnde et a Græcis œstros appellatur. Hoc insecto Iuno pellicem Iouis Io, mutatam in iuuencam, adegit ad insaniam. De hoc Virg. 3. Geor. Nascitur è latusculis quibusdam bestiolis, quæ in fluuijs supernatant, vnde circa aquas magna asilorum copia.

ASINARIVS, o. 1. 2. *Asinarius* adiect. quod ad asinos pertinet: vt Asinaria Plauti comedia, quod de Asinorum venditione tractet.

ASINARIVS, rij, m. 2. [*Aſinaio*] German. Ein eselhirt, ein eseltreiber, ὀνηλάτης. qui asinos pascit, vel custodit. Cato de re rust. c. 10.

ASINE, ἄσινη. oppidum Peloponnesi, in sinu Messenio. Luc. l. 8. Quas Asine cautes, & quas Chios asperat vndas. Hic sinus, Rhoeteus Strabo li. 8. & Pomp. Mel. lib. 2. Asine item insula vna ex Sporadibus in mari Adriatico. Pomp. lib. 2.

ASINVS, [*Aſino* חֲמוֹר chamor. Ger. Ein Esel. *Gal. Aſne, Hiſp. aſino,*] ὄνος. animal notum. M. Var. de re rust. lib. 2. c. 8. ex equa, & asino fit mulus; ex equo, & asina hinnus. Asini in Achaia optimi Arcadici, in Italia Reatini. Plin. li. 8. c. 43. Ab asino lanam, ὄνου γνάφος ζητεῖς. vetus prouerbiũ de ijs, qui stultè quærunt ea, quæ nullibi sunt.

ASININVS, a, um, o. 1. 2. *Aſinino.* Germa. Das des esels ist. ὀνικός. adiect. quod est asini: vt, Pullus asininus. Var. 2. de re rust. cap. 8. Lac asininum. Pli. lib. 28. c. 11.

ASIO, onis, ἄσιος. auis ex genere nocturnarum, minor bubone, plumas erectas habens aurium modo. Plin. lib. 10. c. 23.

ASIS, dis, ἄσις, ἄσιτος. ab Asia. Qui. 9. Met. Celerique carina Ægeas metiris aquas, & Asida terra Mœnia contituis.

† ASISIVM, n. 2. ἄσισιον. vrbs vmbrorum, cui mons imminet, D. Francisci sepulchro celebris. vulgo Assisia.]

ASIVS, m. 2. fuit Dymantis filius, & Hecubæ frater. Ilom.

ASO, nis, m. 2. [*L'Aſo,*] Picenti fluuius, a quo Ripa transon, cum non procul ab eo sit ipsa ciuitas; Ripa vero a P. Rupilio Cos. Rodicitur, vt Felix Bernardus Rip. I. V. D. eximius, & Theod. Quatrimus Rip. lib. 1. c. 2. suæ hist. test, vt latius suo loco.

ASOPIS, idis, f. 3. ἀσωπίς. regiuncula Peloponnesi, in tractu Achaiæ: dicta ab Asopo fluuio, cui adiacet. Ab Homero Arathyrea dicitur, teste Pli. lib. 4. c. 5. Strab. li. 8. etiam Asopiam appellat.

ASOPIADES, m. ἀσωπιάδης. f. c. patronymicum masc. quod apud poetas accipitur pro Aeaco, Asopi nepote, qui pater fuit Æginæ matris Æaci. Oui. li. 8. Met. Asopiades, Peleus irrita, dixit.

ASOPVS, m. 2. ἄσωπος. fluuius Peloponnesi, qui e Chronio monte medium præterfluens Corinthi regionem, in sinũ labitur Corinthiacum. Est & alius eiusdem nominis fluuius, in Bœotia, qui Thebas,

Plateas, & Tanagram præterfluit. Item alius in Asia propriè dictus, qui vna cum Capro fluuio Laodicem vrbem celeberrimam alluit Lyco flumini impositam. Est & quartus in Paro insula. Horum omnium meminit Strabo li. 8. Hinc Asopis, idis, patronymicum femininum, quo poetæ vtuntur pro Ægina, Asopi filia.

ASORVS, m. 2. [*Laſſiuo, prodigo* סָרוּת ſirnach, זוֹלֵל zolel. Germ. Ein vnnutzer verschwender. *Gal. Laſſif, prodigue. Hiſp. prodigo, gaſtador.*] ἄσωτος. p. p. lasciuus, helluo. Cicer. 2. de Natu. Deor. Asotos ex Aristippi schola exire. Inde Asotia, id est incontinentia, & luxus.

ASPALATHVS, m. 2. ἀσπάλαθος. spina candida, teste Pli. lib. 12. c. p. 24. magnitudine arboris mediæ, flore rosæ, cuius radix vnguẽtis expetitur: putatur esse, quod hodie Lignum Rhodium appellant. Ruel. lib. 1. c. 38.

ASPHALTION, n. 2. ἀσφάλτιον. species trifolij, apud Dioſc. lib. 2.

ASPARAGVS, gi, m. 2. p. c. [*Eſparagi.* Ger. Spargen. *Gal. Aſperges. Hiſp. Eſparagos,*] ἀσπάραγος. herba est feniculi folio, bacciſque cum maturuerint, rubris. Pl. li. 19. c. 4. Ecce altiles spectantur asparagi.

ASPASIA, f. 1. mulier Milesia, quæ sophisticè, Rhetoricenque optime callebat, hancque Pericles vxorem duxit.

ASPASIVS, m. 2. Sophista fuit Rauennas, qui Romæ docuit sub Alexandro Seuero.

ASPECTABILIS, le, o. 3. [*Riguardeuole,* An ſcharaph. G. wol ſchauwẽs wert. *Gal, Digne d'eſtre veu, & regarde, Hiſp. Digno de ſer mirado,*] θεατός. *Macrob.* dignum quod aspiciatur. Cic. de Vniu. Deus animal vnũ aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit. Interdũ in quod videri potest [*Viſibile,*] Idem ibidem; Aspectabile, item, tractabile omne necesse est esse, quod natum est.

ASPECTO, as, a. 1. [*Guardar fiſſo* הִבִּיט hibbit מִרְאֶה ſchazaph. Ger. Eben vnd mit fleiß ſehen. *Gal. Regarder ſouuent. Hiſp. Mirar a menudo,*] ἐφορᾶσθαι. sæpe, aut fixè aliquem intueor. Vir. 1. Aen. Aduersasque aspectat desuper arces.

ASPECTVS, ctus, m. 4. præsentia, cor. spectus. quod visum appellant, & intuitum. [*Aſpetto, veduta,* מַרְאֶה mareeh. G. Angeſicht, anſehung. *Gal.*] Virg. 1. Aen. Teque aspectu ne subtrahe nostro.

ASPELLO, [*Remouere,* נָדַח nadhaph נדח nadhaph. Ger. Dannen treiben, hinderſich ſtoſſen,] ἀποκηρύσσω. abigo, arceo. Cic. 3. Tusc. Longè à lęto nomine aspellor Iouis, id est, expellor, arceor. Plau. in Cap. Neque spes est, quę mihi hunc aspellat.

ASPENDIVS, m. 2. citharœdus, ἀσπένδιος. prouerbio dici solet in eos qui rei nullius, quam pritati sui compendij rationem habent; tradum ab artifice quodam Aspendio, qui tam leuiter sinistra manu vitharæ suæ chordas mouebat, vt sonus ad ipsum tantum citharędum aut certè ad proxime astantes perueniret. Cic. in 2. Ver. Aspendium citharistam, de quo est Græcis hominibus in prouerbio, quem omnia intus canere dicebant, sustulit. In quo Cic. exemplo, intus canere prouerbialiter dictum est, pro omnia priuatæ rei emolumento.

ASPENDVS, m. ἄσπενδος. Steph. Pamphyliæ vrbs, Argiuorum ędificium, teste Pomponio li. 1. Hic Veneri suibus sacrificabant, quod auctori eius generis Mopso, ex Argis proficiscenti, occurrit sus.

ASPER, ra, rum, o. 1. 2. scabet, durus) (lenis, lęuis. [*Aſpro inſoaue,* קָשֶׁה kaſcheh שָׂעִיר ſchahir. G. Rauch, herb, vnlieblich. *Gal. Aſpre, & raſcheh, rude a voir, ouir, gouſter, & toucher, rabateux. Hiſp. Aſpero,*] τραχύς. quod, visu, vel gustu, vel tactu, aliove sensu ĩsuaue est, videtur deductum a Græco ἄπορον. Cic. 2. de Fin. Idem in Part. Orat. In locis & illa naturalia, Lęues an asperi, salubres an pestilentes. Aspera signis pocula. Virg. 5. Aenei. Transfertur & ad alia, quę dura sũt, [*Duro, faſtioſo, noioſo,*] Ter. Asperum pater hoc est. Vnde & pro [*Duro, faſtioſo, noioſo,*] innocente quandoq. accipitur. Virg. 3. Georg. Asperi, acerba sonans, Et pro iniquo, [*Iniquo,*] Idem 1. Aen. Quin aspera Iuno. Cic. pro Cn. Planco; Quos natura putes asperos. Pro fastidioso, & ingrato, [*Faſtidioſo, ingrato.*] Virg. 8. Aen. Rebusque veni non asper egenis. Aspera, & horrida oratio Cicer. in Orat. Aspera, tristi, horrida oratione. Aspri pro asperi, synęresis vsitata poetis. Virg. 2. Aeneid. Improuisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit.

ASPERE, [*Aſpramente.* G. Reuchlich, vnlieblich. *Gal. Aſprement. Hiſ. Aſperamente,*] aduer. durè, idem quod insolenter. Cic. de Am. Monere, & moneri, proprium est veræ amicitię, & alterum liberè facere, non asperè; alterum patienter accipere, non repugnanter. r.

ASPERITAS, atis, f. 3. [*Aſprezza.* שְׁעִירוּת keſchi. Ge. Herbe, reuhe, vnfreundtligkeit. *Gal. Aſpreté rudeſſe, auſterité. Hiſp. Aſpreza*] contraria lenitati. Cic. 4. de Fin. Quam illorum tristitiam, atque asperitatem fugiens Panętius. Asperitas animi, siue animæ, pro difficultate spirandi. Pli. lib. 22. c. 24. Ergo & hęc animi asperitas, seu potius animę, dulciore succo mitigatur.

ASPERITER, pro eodem apud Nęuium in Pullis: Vbi tu nequaquam cubares asperiter. Nonius.

ASPERO, s. 1. [*Aſprezza,* שָׁעַר. p. idem quod asperitas. Celſ. lib. 5. ca. 27.

ASPERVDO, s. 3. inis, [*Aſprezza.*] Celsus lib. 6. c. 6.

ASPER NVMMVS, in. 2. qui recens cusus, signatusq. est, quod plusculũ habeat asperitatis, quã qui iam manib. tritus est. Pers. Quid asper Vtile nummus habet. Suet. in Ner. Exegit. numum asperum.

† ASPERGILLVM, n. 2. ἀσπερσόραντήριον. Aspergele. Ger. Spritzwadel. In

...ſtrong and ſtiff, and the ſtalk ſmooth, and of a purple colour. The leaves are ſet by pairs, and are ſmooth, and of a dark green colour. The flowers are produced in ſpikes, and are of a purple colour. The ſeeds are ſmall, and of a brown colour. The root is perennial, and is ſtrong and woody. The whole plant is

iam me assequi non potes; sin es in via, cū me fueris assecutus, cōiam me assequi non potes. Per translationem accipitur pro æquare. Æqualiamus agemus. Per translationem accipitur pro æquare. Aggualiare]Cic. 3. de Leg. Quem imitaris, nunquam assequere. Idem Lent. Nullam enim partem tuorum erga me meritorum videar assecutus. Quique pro acquiro. [Acquistare.] Idem post reditum ab exilio: Vestros honores, quos eramus gradatim singulos assequuti.

Asseres, m. 3. [Tauole da segare, לוח קרש keraschim מן luchoth. Gal. Membrures de bois fendu, ou sciee. Hisp. Tablas cortadas] σανίδες, tabulæ sectiles, dicti ab assidendo, quod admoueantur, hæreantque parietibus, trabibusque. Huius nominatiuus singularis est Assis, assis, sicut pulvis, sive etiam asser. Plin. Vernis asseribus contabulare pauimēta oportet. Hinc Asso, as, de quo ī fra. Palladius asseres querimas dixit. Assem structuram, coassationem vocamus, vt à tabulis tabulationē. Interdū accipitur pro lignis, quibus vtebantur lecticarij. Suet. in Calig. Lecticarij cum asseribus accurrerunt. Dicitur & Assis, is, pro eodem: vnde & dimin. Assicolus. Col. lib. 6. cap. 10. Assibus roboreis compingitur solum. Et paulo post: Prohibentibus aduersis assiculis.

Assula, f. 1. dim. Pla. Pultando confregi assulas. Asserculus, σανίδιον, dimin. est ab Asser, ris, Col. lib. 12. c. 50 Asserculos inter se distātes.

Assero, ris, assui, assitum, n. 3. [Seminar appresso, זרע zarah נטע nasah German. Etwas zusaeyen, etwas beypflantzen. Gal. Semer, planter, ou semer auprez. H. Sembrar cerca alguna lugar,] πρόσφυτεύω, iuxta semino, vel iuxta planto. Cato de re rust. Arbores multæ asserantur.

Asserio, ris, asserui, assertum, a. 3. [Affermare, auerouare, כון קים hexim הכין hechī אמר amar יעד iahadh. G. Bestetigē, Furgewisz sagen. Gal. asseurer, affermer, acertener. H. affermare por fiado,] διαβεβαιόω, affirmo, approbo. Cicer. Offi. 3. Villam bonam, vt ipsi asserunt, benedificatā. Asserere item iuris verbum est, idem significans & vendicare, suumq. esse dicere, [Far libero & franco.] vnde Asserere in libertatem, est affirmare, aliquem, qui seruus creditur, esse liberum: contra Asserere in seruitutem, est aliquem, qui pro libero se gessit, tanquam seruum suum vendicare. Liu. lib. 3. Claudio negotium dedit, vt virginem in seruitutē asseueret, hoc est, vindicarum iudicio pro serua vendicaret. Frequens etiā locutio est apud veteres, Asserere manu, pro in libertatem vendicare. Ter. in Adelp. Illam liberali causa manu assero. Vbi Donat. Verba, inquit iuris; nam & assertores dicuntur vindices alienæ libertatis, & ipsa causa liberalis dicitur, quod actionem in se continet libertatis. Item Plau. in Cur. Si quisquam hanc liberali causa manu asseret. Legimus etiā asserere se, absolutè, pro vindicare se in libertatem. Ou. lib. 3. Am. Scilicet asserui iam me, fugique catenas.

Assertio, f. 3. [Affirmatione,] διαβεβαίωσις, affirmatio, Cic. 3. Acad. Nihil oportere assertione approbare. Inuenitur nonnunquam pro ipsis vindicijs, siue liberali iudicio. Fabi. lib. 3. c. 8. Sit ne liber, qui in assertione est.

Assertor, m. 3. βεβαιωτής, qui aliquem in seruitutem, aut ēt in libertatem vendicat. Pro huius voce vindex dī a Ci. Prioris exemplum est apud Liu. lib. 3. ab vrbe cond. Assertorem nihil opus multitudine concitata, ait. Vbi assertorem intelligit Clodium, qui, app. Claudio submissus, virginem in seruitutem petebat. Posteriores exēpla passim occurrunt. Mart. Qui curios loquitur, assertoresq. Camillos. Vocat camillum, assertorem, hoc est, publicæ libertatis vindicem, quod populū R. a Gallorum seruitute in libertatem vindicauerit.

Asservio, is ire, n. 4. [Seruire, עבד habad Germ. Dienen, Mitdienen. Gal. Seruir a quelque chose, ou s'addonner. Hispa. Seruir en fauor de otro.] ὑπηρετέω, inseruio. Cic. 4. Tusc. Qui volunt exclamare magis, toto corpore contentioni vocis asseruiunt.

Asservo, as, a. 1. [Conservare, custodire, שמר schamar. Germa. Behalten, bewaren. Gal. Conseruer, garder. Hisp. Guardar] φυλάσσω, seruo, custodio. Cic. 3. Ver. Imperat hominem vt asservarent.

Assessio, onis, f. 3. Cice. Matio. Quæ tua fuerit assessio, oratio, confirmatio animi mei, &c.

Assessvra, æ, f. 1. Vlpianus de proxenetis: Si quis conditionis, vel amicitiæ, vel assessuræ proxeneta fuerit.

Assessor, m. 3. [Assessore. Ger. Ein beisitzer in den Rhatpflegen. Gal. Assesseur, ou cōseillier. Hi. assessorque corna de otro se assienta como por dar consejo.] παράδρος, ab assideo, qui assidet alicui, simulq. cōsulit. Cic. 1. de Diu. Lacedæmonij regibus suis augurē assessorē dederunt.

Assestris, fę. 3. πα, τὸ παρεδρικόν, quæ iuxta sedet. Afranius, Dimittit iā assestrices me ad sese vocat.

Asseveranter, βεβαίως. Cic. Att. Statius scripsit, locutum secum esse Q. Cic. valde asseueranter. Idem 4. Acad. Multo asseuerantius.

Asseverate, adueib. Gell. li. 7. c. 6. Tragediæ doctarum nobilium scitè atque asseuerātè actitatæ.

Asseveratio, f. 3. [Affirmatione. G. Ei bestetigung. Gal. Affirmation, assurance. H. Obra de affirmar.] βεβαίωσις, affirmatio. Qu. lib. 4. c. 2. Quū quorundā probatio sola sit in asseueratione, & perseuerātiæ.

Assevero, as, a. 1. [Affermare approuare, אמן hexim הכין hechi אמר amar. G. Bestaetigē, etwas gewisz, vnd bestēdiglich sagen. Gal. affermer, asseurer, acertener. H. affirmar porfiando,] διαχυρίζομαι, διαβεβαιόω, constanter, & seuerè affirmo. Ci. 1. Aca. Nemo illa de re pōt asseuerare. Asseueror passiuum. Cic. 4. Ver.

Assiccescoio, n. 3. [Secarse, יבש charab יבש iabesch. Germa. Trucken werden. Gal. Deuenir sec, se secher. Hisp. Secarse.] siccum fieri, ἀναξαίνω. Col. lib. 12. c. 6.

Assicco, as, a. 1. [Secare חרב hecherib יבש hobisch. Ger. gleissig trucknen] ξυράω, diligenter secare. Col. lib. 12. c. 15.

Assidelæ mensæ, ad quas sedentes flamines sacra faciebant. Festus.

Assideo, sīdes, n. 2. p. c. [Sedere, ישב iasch habhal. Ger. Beisitzen. Gal. Estre assis auprez, ou voisinant. Hisp. Assentarse cerca de otro como por dar consejo.] παρέδρευω. ex ad & sedeo, idem quod iuxta sedeo. Verbum est neutrum. Ci. pro Plan. Huic assident, pro hoc laborāt. Habet etiam interdum accusatiuum virtute præpositionis, ex qua componitur. Salust. in Iug. Adherbalem dextra assedit. Quāquam hoc aliqui velint esse ab Assido. Salustius, teste Prisciano, possiuē protulit. Oppidum amissum assideri; eodem modo, sicut dicimus, obsideri, & circumsideri. Pro similis sum, dixit Horatius: Assidet īsano, id est, similis est insano.

Assido, ās, n. 3. Porsi a sedere. יסד iaschab hal. Ger. Herzusitzen. Gal. S'asseoir, se mettre auprez. Hisp. Poner sitio, o cerco a lugar. idē pene quod Assideo, sed cum motu quodam: vt sit quasi ad assidēdum me demittere; caret proprio præterito, & supino, capit autem præteritum a verbo assideo, propter significationum affinitatem, & tēporum similitudinem: quæ nix alia ratione, quam accentu dignoscas. Vnde in illo Salustiano, Adherbalem dextra assedit. Prisc. vult esse præteritum ab assido, non proprium tamen, sed mutuatum a verbo assideo. Penultimam habet longam, vt & suum simplex, & cætera composita. Vir. 6. Aen. Sedibus optatis gemina super arbore sidunt. Oui. li. 1. Met. Iussit & extendi campos, subsidere valles.

Assidvvs, a, um, o. 1. 2. Quotidianus, frequens, continuus, diligens. Assiduo ā continuo, f equin e. תמיד tamid. G. Fleisig, embsig, vnderlass. Gal. assiduē, cōtinuel. Hisp. Cosa continua y accostūbrada,] συνεχής. iugis, continuus. Liu. lib. 33. Assiduus in oculis hominū fuerat. Vnde Assiduitas, [Diligentia.] diligentia. Cic. 2. de N. Deor. Assiduitate quotidiana, & cōsuetudine oculorum assuescūt animi. Assiduè [Spesse volte,] frequēter. Vir. 2. Ecl. Inter dēsas, vmbrosa cacumina, fagos Assiduè veniebat. Ci. de Cla. Ora. Assiduissimè mecum fuit. Assiduò idē qd assiduè. [Continuamente] Pla. Mil. Dum tale facies, quale assiduo edes. Assidui ēt dicebātur, qui locupletes erant. Cice. in Top. Lex Ælia iubet vindicem assiduum esse. Vide Gell. li. 16. c. 10. Et Assiduus, qui asse suo, id est, sine stipēdio militabat. [Venturiere,] & tunc ab asse suo, id est, ære deducitur.

Assignatio, f. 3. idem quod attributio. Cic. Rutil. Cum Cæsar Syllæ res venditiones, & assignationes ratas esse velit.

Assigno, as, a. 1. [Assegnare, consegnare, נתן nathā חלק chalax G. Zugeben, zuordnen. Gal. Assigner, bailler per assignation. Hisp. assignar, o consignar] διανέμω. attribuo. Cic. pro Domo: Inferiorem ædū partem assignauit genti suæ Clodiæ. Interdum idem quod tribuere, imputare. [Incolpare.] Auctor ad Heren. lib. 1. Si tardius, occupationibus assignare debebis.

Assilio, lis, n. 4. pe. c. assilui, & assilīui, assultū; ex ad & salio, [Salire, assaltare, עלץ dalagh דלג raxad. Ger. Herzu springen. Gal. Saillir contre quelque chose. Hisp. Saltar hazia alguna cosa, acometer con impeto, o arremetida] assultu ad rem aliquā me cōfero. Cic. 3. de Or. Nec assiliendum statim ad illud genus. Accipitur pro oppugnō, impadio, [Dare assalto,] Oui. li. 11. Met. Cum sæpe assilit defensæ manib. vt bis. Etiam Assilire dicitur de animalibus maribus cum fœminas ineunt. [Vsar carnalmente.] Col. li. 7. Ea marem concipit assilientem.

Assimilis, le, o. 3. ex ad, & similis, [Simile, דמה domeh. Ger. Gar gleich. Gal. Fort semblable, moult ressemblant. Hisp. Semejante.] ὁμοιος, prorsus similis. Ci. de Nat. Deor. In pulmonib. ineſt raritas quædā, assimilis spongijs mollitudo, ad hauriendum spiritum aptissima.

Assimiliter, [Similmente, כן che כמוכן chemochen. Ger. Gleichformig klich,] aduerb. ὁμοίως. similiter. Plau. Bacc.

Assimilo, a. 1. [Assomigliare דמה dimmah. G. Vergleichen. Gal. Comparer, parāgōner, rendre semblable. Hisp. Semejar. o parecer. similem facio, vel cōparo. Ci. 4. Ve. Litere, literaq. oēs assimilatæ, & expressæ. [Paragonare,] Ou. 1. de Trist. Grādia si paruis assimulare velit.

Assimvlatio, f. 3. [Simulatione,] ὑπόκρισις. verbale. Pli. li. 11. c. 43.

Assimvlo, las, a. 1. [Simulare, fingere, חנף chaneph. Ger. Gleichen, Der gleichen thun, alsob etwas were, das nit ist. G. Simuler, feindre ce qui n'est point. & contrefaire. H. Fengir lo que no es,] ὑποκρίνω, fingo aliqd esse, qꝺ re vera non est. Ter. in And. Tuum est officiū, has bene vt assimules nuptias. Ci. 3. Offic. Vlysses furorem assimulauit. Assimulari passiuè. Ter. Eun. Is essem verè, qui assimulārer.

Assipondivm, n. 2. ἀσσάριον. pondus vnius assis. Var. de Lin. Lat. Quod vnum pondo assipondium dicebatur: id ideo, quod as erat libræ pondus.

Assis, is, f. 3. [Tauola asse, לוח luach דרש keresh. G. Ein diler, tafel, brett. Gal. Vn ais. Hisp. Tabla, o tabla o cabrio,] σανὶς tabula sectilis, Pli. Quernis assibus contabulare pauimēta oportet. Vide Asseres.

Assisivm, n. 2. [Assisi,] Vmbriæ vrbs, diui Francisci patria. Ptol. Assisium vocat.

Assisto, n. 3. [Stare, esser presēte, עמד hamadh נצב mitsab חזה hithiatzleb. Ger. Beystehen, zugegenheiten. Gal. assister, estre auprez.

Ab, Ap, Ad, Af, Ag, Al, Am, An, Ar, As, At, Av, Aw, Ax, Ay, Az, Ba, Be, Bi, Bl, Bo, Br, Bu, By, Ca, Ce, Ch, Ci, Cl, Co, Cr, Cu, Cy, Da, De, Di, Do, Dr, Du, Dy, Ea, Eb, Ec, Ed, Ef, Eg, El, Em, En, Ep, Er, Es, Et, Eu, Ev, Ex, Ey, Fa, Fe, Fi, Fl, Fo, Fr, Fu, Ga, Ge, Gi, Gl, Go, Gr, Gu, Gy, Ha, He, Hi, Ho, Hu, Hy, Ia, Ib, Ic, Id, If, Ig, Il, Im, In, Ip, Ir, Is, It, Iv, Ix, Iy, Ja, Je, Ji, Jo, Ju, Ka, Ke, Ki, Ko, Ky, La, Le, Li, Lo, Lu, Ly, Ma, Me, Mi, Mo, Mu, My, Na, Ne, Ni, No, Nu, Ny, Ob, Oc, Od, Of, Og, Ol, Om, On, Op, Or, Os, Ot, Ou, Ov, Ow, Ox, Oy, Pa, Pe, Ph, Pi, Pl, Po, Pr, Pu, Py, Qu, Ra, Re, Rh, Ri, Ro, Ru, Ry, Sa, Sc, Se, Sh, Si, Sk, Sl, Sm, Sn, So, Sp, Sq, Sr, St, Su, Sw, Sy, Ta, Te, Th, Ti, To, Tr, Tu, Ty, Ul, Um, Un, Up, Ur, Us, Ut, Va, Ve, Vi, Vo, Vu, Wa, We, Wh, Wi, Wo, Wr, Ya, Ye, Yo, Yr, Za, Ze, Zo, Zy.

Abaca, Abacot, Abacterial, Abactinal, Abactinally, Abaction, Abactor, Abaculus, Abacus, Abadite, Abaff, Abaft, Abaisance, Abaiser, Abaissed, Abalienate, Abalienation, Abalone, Abamite, Abampere, Abandonable, Abandonedly, Abandonedness, Abandonment, Abanet, Abanga, Abannition, Abapical, Abarambo, Abarthrosis, Abarticular, Abarticulation, Abarticulative, Abarticulatively, Abarticulatory, Abarthrosis, Abarticulation, Abarticulative, Abarticulatively, Abarticulatory, Abas, Abase, Abasedly, Abasedness, Abasement, Abaser, Abasgi, Abash, Abashedly, Abashedness, Abashless, Abashlessly, Abashlessness, Abashment, Abasia, Abasic, Abasio, Abasite, Abaskayan, Abassi, Abassin, Abastardize, Abastral, Abatable, Abatage, Abatant, Abatchy, Abate, Abatement, Abatepain, Abater, Abatic, Abatis, Abatised, Abatjour, Abator, Abattage, Abattis, Abattised, Abattoir, Abatua, Abatvoix, Abature, Abatures, Abaue, Abave, Abaxial, Abaxile, Abaze, Abb, Abbacomes, Abbacy, Abbandono, Abbas, Abbasi, Abbassi, Abbassid, Abbatial, Abbatical, Abbatie, Abbatiest, Abbatikin, Abbation, Abbatist, Abbatrice, Abbe, Abbeystead, Abbeystede, Abbeystow, Abbeystowe, Abbeyward, Abbeywork, Abbeyworker, Abbeyworkman, Abbie, Abbogada, Abbogado, Abbot, Abbotcy, Abbotess, Abbotfood, Abbotship, Abbotship, Abbotship

...lgere vrbs eius nominis in Syria. Et fluuius Achaiæ, in Ne-
...mea fluens, & fructuum ubertate ripâ abundantissimus,
...vicinus est Lactantius. Item mons Peloponnesi, ad sinum Argoli-
cum, de quo Phil. lib. 5. Est & herba quæ iam hoc nomine apud Pau
...nias agro Argino nascens ad ripam fluuij eiusdem nominis,
...cuius folia simoni acerbæ in coronas nectunt. Asterion item Come
tes fuit Iasonem Colchos nauigantem secutus est; vt habet A-
pollonius. Val. libr. 1. Argon. Asterion, quem matre carentem Cle-
none gemino fouit pater amne Cometes.

Asterion, rij, n. 2. ἀστέριον, species est aranei, cuius morsu genua labe
fiant, Plin. li. 29. c. 4. Est Asterion herba, quæ & spondylium di-
citur, quod semen habeat asterij animalculi figura. Dioscor. lib. 3. in
descriptione Spondylij.

Asteris, ἀστηρίς, insula in medio Sami, & Ithacæ sita. Stra. lib. 1.

Asterno, is, ere, astraui, astratũ, a. 4. Distendere, רפד raphadh חרץ
hirbis חשכ hischchib חתת hitstsiah. German. Herzustrewen,
Neben legen.] προστατταλλω, παραστρώνυμι, iuxta sterno. Oui.
vsus eius passiuo 2. Met. Asternuntur que sepulchro.

Asteusia, f. 2. ἀστερουσία, mons Cretæ ad meridiẽ mare aspiciens:
a quo & Asterusia Indiæ vrbs nomen hẽt, quod illic Cretẽses colo-
niam collocauerint; incolę Asterusiani vocant, & Asterusij. Steph.

Asthmaticvs, o. 1. 2. [Asthmaticus. Ger. Ein Keicher, der schwerlichẽ
athmet. Gal. Pouſſif, qui a ſon aleine a grand difficulté. His. Coſa que
tiene dificil reſpiracion] ἀσθματικός, anhelus, & suspiriosus dicitur,
cum scilicet quis spirare sine sono, & difficultate non potest. Id au
tem morbi genus asthma ἄσθμα vocatur. i. spirandi difficultas.

Astige, ἀστιγὴ, regio est Thraciæ, supra Bosphorum, Ponto Euxino
imminens. Plin. lib. 4. c. 11.

Astigi, ciuitas Bęticæ, a qua Astigitanus ager. Plin. li. 3. c. 1.

† Astipvlatio, nis, f. [συγκατάθεσις. Accordo. Assensus. Pli. li. 29.
c. 1. Extat etiam apud Senecæ allipulatio.]

Astipvlator, oris, m. 3. [Chi ſi accorda, & concorre in opinione con alcu
no, הסכים rotsch. G. Ein vervilliger, mitstimmer. Gal. Qui s'accorde
a aucun & eſt de ſon opinion. His. Elque aſſi conſiente cõ otro,] συγκατα-
τιθεὶς qui assentitur. Cic. 4. Acad. Stoicorũ astipulator Antiochus.

Astipvlatvs, us, m. 4. [Conſentimento,] antestatio, vel assensus. Pli. li. 7.
c. 47. Iouis deorum summi astipulatu.

Astipvlor, d. 1. [Conſentire,] נתן iaath עתר ratsah. German. Verwil
ligen, vberein Kommẽ. Gal. Conſentir a quelque choſe. His. Cõsir cõ
otro, a ſu voluntad.] συγκατατίθεμαι assentior. Liu. 9. Bell. Maced. Astipu-
lari irato Consuli Tribuni plebis.

Astitvo, is, stitvi, stitvtum, a. 3. [Collocare, ponere, שים hehemidh. Germ.
Herzusetzen, neben etwas stellen.] παρίστημι. ex Ad, & Statuo,
iuxta statuo. ad Her. li. 1. Reum ad lectum eius astituemus. Est itẽ.
suo loco colloco. Plau. in Capt. Iuben' astitui aulas patinas elui?

Asto, as, astiti, astitum, n. 1. [Eſſere preſente, ſtar firme in piede, עמד ha
madh. Ger. Beistehn, zugegẽ stehn, neben etwas stehn. Gal. Eſtre
pres, aſſiſter, eſtre debout pres quelque choſe. Hiſp. Eſtar en pieco circa
de otro,] παρίστημι, firmus, seu erectus sto. Ponitur interdum absolu
tè. Pla. in Cap. Vix asto præ formidine. Idem in Cist. Interdum cũ
dativo. Idem in Cas. Dũ asto aduocatus cuidã cognato meo. Inter-
dum cum præpositione In. Idem, Continuo in genua astanti. Et cũ
Ad. Cicero pro Arch. Cum in Sigeo ad Achillis tumulum astitisset.
Aliquando simpliciter sto. (Stare) Vir. Erectis auribus astant.

Astoni, m. 2. ἄστομοι. Indiæ populi sine ore, anhelitu tantùm viuen
tes, & odore, ab α, priuatiua, & στόμα, os. Pli. li. 7. c. 2.

Astræa, f. 1. [Iuſtitia] ἀστραία. Astræi, & Aurorę, siue vt alij malũt,
Iouis, & Themidos filia, Iustitiæ antistita, quam Poetæ fabulantur
aureo illo sęculo e cœlo in terras migrasse, & tandem mortalium
sceleribus offensam, cœlum repetiuisse. Ou. 1. Met.

Astrævs, m. 2. ἀστραῖος. vnus ex Titanib. qui contra Deos arma sump
serunt. Hic cũ Aurora fertur cõcubuisse, & ex ea ventos genuisse, q
ab eo Astræi fratres dicti sunt. Ou. 14. Met. æraq. & tumidũ subiris
concursibus æquor Astræi turbant, & eunt in prælia fratres.

Astragalizo, n. 1. [Giuocare a dadi. Germ. Mit wurfflen spilen. Gal.
Iouer au garignon, ou aux dez. Hiſp. Iugar al carnicol.] ἀστραγαλίζω. Græcum verbum, idem quod talis ludo. Vnde Astragalizõtes,
talis ludentes, ἀστραγαλίζοντες, quo nomine dictum fuit opus no
bilissimum Polycleti ex ære, quod duos habebat pueros talis ludẽ-
tes. Plin. li. 34 c. 8.

Astragalvs, m. 2. d. [Talone. German. Knoden: item, Ein spil mit
wurfflen. Gal. Vn oſſelet qui eſt au talon. His. Carnicol.] ἀστράγαλος.
os pedis in animalibus quibusdam supra calcaneum, quod a Lati-
nis Talus dicitur. Item ludi genus erat, in quo astragalis, i. talis vte
bantur. Astragali quoque dicuntur septem spinæ vertebræ, quibus
collum incumbit, quos στροφέας τοῦ τραχήλου Suidas appellat.
Est item Astragalus (vt ex Dioscor. colligit Ruell.) herba, quam mõ
tanum, vel rusticum cicer appellamus. In ædificiorum quoque co-
lumnis astragalus erat cælaturæ quoddam genus, ab herbæ fortas-
se huius similitudine dictum, cuius meminit Vitr. cum ait, Astra-
gali faciendi sunt octauæ partis.

Astrapias, ἀστραπίας, gemma colore partim albo, partim cyaneo,
fulgoris radios in medio habens discurrentes. Vnde & nomen ac
cepit. Plin. lib. vii. c. 11.

† Astrepo, is, ui. 3. Simul Astrepere, Plin. in Paneg. Tacitus. Astrepe-
bat huic alacre vulgus, id est, applaudebat Bud.]

Astricte, aduerb. [Stretamente. Germanicè. Eng, nachzusammen,
Gal. Eſtroitement, ſerrement. Hiſpan. Apretadamente, eſtrechamẽte,
arctè. Cic. 3. de Ora. Qui putat orationem non astrictè, sed remis-
sius numerosam esse oportere.

Astrictio, f. 3. [Stretteza, קפדה kippaon. G. zusammẽ ziehũg, oder
bindung. Gal. Reſtriction, aſpreté. His. Apretamiento, aſpreça. Jotú-
ra, estrenimiento. actus astringẽdi. Pli. Gustus amari cũ astrictione.

Astrictorivs, a, um. o. 1. 2. quod astringit, συστατικός. Plin. li. 24. c. 13.

Astringo, gis, a. 3. alligo, obligo, cõtrahо, coniungo, coarcto] [dissol-
uo, relaxo. [Stringere, ligare, קשר tsar קשר asar דחק dachax קפח kapha
חסם chasam כלא balam. Germanicè. zusammen ziehen, zusammẽ
zwingen. G. Serrer, eſtreindre, lier, contraindre. His. Apretar mucho,
πρίσσω. Col. li. 3. Vimine arboré astringito. Vi. li. 1. Geor. Venas
astringit hiantes. Per translationem pro obligare [Obligare,] & si
genitiuo iungitur, sicut Gellius nouit Salvinum scripsisse. Furti
astringitur. Quãdoque peonittere [Promittere] quia promissa, vin-
cula fidei dicuntur. Ter. in Eun. Meam astringo fidem.

Astrios, oris, gemma crystallo propinqua, quæ si astris opponitur,
fulgorem eorum rapit, & regerit. Plin. li. 37. c. 9.

Astroites, ἀστροίτης, gemma, quæ oculis piscium similis esse perhi-
bebatur. Plin. li. 37. c. 9.

Astrolabivm, n. 2. [Astrolabio,] ἀστρολάβιον, instrumẽtum, ex quo a-
strorum motus colliguntur.

Astrologia, f. 1. [Astrologia,] ἀστρολογία, scientia tractans de cogni-
tione, & motu astrorum, quæ & Astronomia dicitur.

Astrologos, m. 2. siue Astronomus, [Astrologo,] ἀστρολόγος, ἀστρονόμος,
qui Astrologiæ, siue Astronomiæ gnarus est.

† Astropolismvs, ἀστροβλησία. Arborũ vitium est, cum Canicule
æstu (quam Theophrast. peculiariter ἄσθμα vocat) humore absum-
pto arescunt. Latini nonnulli Siderationem interpretantur. Trans-
fertur etiam ad animalia, cum pars aliqua corporis cum ipsis etiã
ossibus exarescit; q mali genus σφακελισμὸς à Galeno appellatur.]

† Astronomia, & Astronomus, idẽ quod Astrologia, & Astrologus:
quamquam non desunt, qui hæc ita distinguant, vt Astronomia
sit, quæ de motu astrorum disserit; Astrologia autem, quæ de iudi-
cijs agit ad vitam fortunamque pertinentibus. Sed hæc differentia
non obseruatur.]

† Astvm, vide Astet.

Astrvo, is, a. 3. [Fabricare appreſſo, fortificare, בנה banah חבר hidbik
chibber. G. Hinzubawen. Gal. Baſtir & edifier, adiouster autruy
His. Fabricar, affirmar, o confirmar,] προσκατασκευάζω, iuxta ædi-
fico. Gel. li. 1. Cũ veteri astructus recens ædificiũ. Per translationẽ
pro affirmare, [Affirmare] Pli. lib. 12. c. 18. Periti rerũ astruxerunt.

Astv. n. 4. vt cornu, pro ciuitate Atheniensi, quam ἄστυ vocabant, sed
a Latinis mutatur, y, in u, & fit Astu; vt inquit Ptisc. Ter. in Eunuc.
An in Astu venit? Probus Æmilius in Alcibiade: Postquam in Astu
venit, cõcione aduocata, verba sic fecit. Apud Latinos verò Astu, id
est, Festus Pompeius: Astu apud Poetas astutiam significat, cuius origo a
Græco ἄστυ, hoc est, ab oppido deducitur, i quo qui versati assidue
sint, cauti & arguti esse videntur. Interdum pro Astutè ponitur,
[Astutamente.] Teren. in Eun. Astu rem tractauit. Astus, adiect.
videtur finxisse Plau. Tyro. Astis confectum sallacijs.

Astva, asturis, m. 3. ἄστυρις, ortus ex Astutia Tarraconensis Hispaniæ
regione, Martialis Asturem equum dixit, pro Asturico, siue Astu-
ricensi: Venit abarmiferis genubus Astur equus.

Astvria, f. 1. ἀστυρία, regio Hispaniæ in tractu Varraconensi, equis to
lutarijs nobilitata, qui ab ea Asturcones vocati sunt.

Astvra, f. 1. ἄστυρα, flumen Latij, & insula in fluuij ostio. Plin. li. 3 c.
3. & lib. 33. Ab aliquis Stura dicitur. Vnde Festus: Stura flumen in
agro Laurenti est, quod quidam Asturam vocant.

Astvres, m. 3. ἄστυρις. vide Astur, & Asturia.

Astvres, m. 3. ἄστυρις. vide Astur, & Asturia.

Astvrica avgvsta, f. 1. Hispaniæ Tarraconensis vrbs. Ptol.

Astvrcones, m. 3. equi, [Giumenti, Germ. zelter Ross.] ab Asturia
regione Hispaniæ ita appellati, quibus non vulgaris in curſu gra-
dus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio est. Pli. lib. 8.
c. 42. Silius lib. 3. Aut incõcusso glomerat vestigia dorso: Aut mol-
li pacatu celer trahit essęda collo. Latini dicunt solutarios equos, a
lentis pedibus, & collutim glomerandis.

Astvs, us, m. 4. [Astutia,] πανουργία. astutia. Silius libro 16. Seneca in
Troade: Acris astus.

Astvte, aduerb. [Astutamente. בעמה behormah. Ger. Listigxlich.
Gal. Finement, cautelcuſement. His. Con astuta,] πανούργως, callidè,
versutè. Cicer. ad Q. Fra.

Astvtia, tiæ, f. 1. [Astutia, ערמה hormah. Germanicè. Listigxeit, ge
scherdigxeit. Gal. Ruze finesse, astuce, cautelle. His. Astucia, cautela,]
πανουργία, calliditas, malitia, Cicero. 5. de Fin. Intelligendi astutia:

Astvtvs, a, um. o. 1. 2. callidus, vafer, veterator, veteratorius, malitio-
sus. (Apertus, simplex. [Astuto, malitioso, ערום harmm. Germanicè.
Listig, gescheid, πανούργος, adiect. versutus. Seruius; Propriè astu-

tos

Transcriber's note

ACT, n. s. [actus, Lat.]

1. Something done, a deed, an exploit.

Let us not burden our remembrance with
A heaviness that's gone. Shakespeare.

2. The state of reality, not power.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

3. Performance, not promise.

Now is the time of action; with your swords
Upon your foes relent your angry words. Dryden.

4. Agency, operation.

Thou hast made us for thyself, and our heart is restless, until it repose in thee. Augustine.

5. Power exerted, not habit.

Habits are first formed, and then they form us: first we make our custom, and then our custom makes us: habits are the effects of actions, and actions the effects of habits. South.

6. Part of a play.

Shakespeare generally allots to the first act the introduction of persons and circumstances, and lets the plot slowly unfold itself in the second act, and in the third produces the main events, and exhibits the passions in their strongest state. Johnson.

7. Solemn law, decree.

Let us not burden our remembrance with
A heaviness that's gone. Shakespeare.

8. Record, writing.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

9. Act of parliament.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

10. Action, gesture.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

11. Mien, manner.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

12. Behaviour, conduct.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

13. Agency, operation.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

14. Power exerted, not habit.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

15. Part of a play.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

16. Solemn law, decree.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

17. Record, writing.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

18. Act of parliament.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

19. Action, gesture.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

20. Mien, manner.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

21. Behaviour, conduct.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

22. Agency, operation.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

23. Power exerted, not habit.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

24. Part of a play.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

25. Solemn law, decree.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

26. Record, writing.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

27. Act of parliament.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

28. Action, gesture.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

29. Mien, manner.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

30. Behaviour, conduct.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

31. Agency, operation.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

32. Power exerted, not habit.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

33. Part of a play.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

34. Solemn law, decree.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

35. Record, writing.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

36. Act of parliament.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

37. Action, gesture.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

38. Mien, manner.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

39. Behaviour, conduct.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

40. Agency, operation.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

41. Power exerted, not habit.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

42. Part of a play.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

43. Solemn law, decree.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

44. Record, writing.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

45. Act of parliament.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

46. Action, gesture.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

47. Mien, manner.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

48. Behaviour, conduct.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

49. Agency, operation.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

50. Power exerted, not habit.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

51. Part of a play.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

52. Solemn law, decree.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

53. Record, writing.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

54. Act of parliament.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

55. Action, gesture.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

56. Mien, manner.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she paces even,
And bears thee soft with the smooth air along,
Solicit not thy thoughts with matters hid,
Leave them to God above, him serve and fear.
Of other creatures, as him pleases best,
Wherever placed, let him dispose: joy thou
In what he gives to thee, this paradise
And thy fair Eve: heaven is for thee too high
To know what passes there; be lowly wise:
Think only what concerns thee and thy being;
Dream not of other worlds, what creatures there
Live, in what state, condition or degree,
Contented that thus far hath been revealed
Not of earth only but of highest heaven. Milton.

57. Behaviour, conduct.

Whether the sun predominant in heaven
Rise on the earth, or earth rise on the sun,
He from the east his flaming road begin,
Or she from west her silent course advance,
With inoffensive pace that spinning sleeps
On her soft axle, while she pa

te Latini ad Apollinis templũ. Accipiuntur pro auditorio publico [scholæ, schola] ad quod conueniebant studiosi, vt aut Poetas recitantes, aut Rhetores declamantes, aut Philosophos, aliarumve disciplinarum professores audirẽt. Dictum, ἀπὸ τῶν ἀθροιζομένων. hoc est, a Minerua studiorum antistita. Iul. Cap. Vbi adoleuit, in Atheneo controuersias declamauit. Lampr. Ad Athenęum audiendorũ & Græcorũ, & Latinorũ Rhetorum causſa processit. Est & Atheneũ promontorium Campaniæ, non procul a Pompeijs, in extrema sui parte Mineruæ sacellum habens, ab Vlysse conditum. Strab. lib. 5.

ATHENÆVS, m. 2. ἀθηναῖος. Cilix, Peripateticæ sectæ philosophus fuit tempore Augusti. Fuit etiam hoc nomine Grammaticus Naucratites, qui sub M. Antonio claruit, qui libros Dipnosophistarum varia eruditione refertos conscripsit, quos Hermol. Byzantius in Epitomen contraxit. Vide Suid.

ATHENION, m. 3. pictor fuit insignis. Plin.

ATHENODORVS, m. 2. ἀθηνόδωρος. Philosophus fuit Augusti familiaris, quem cum natura ad iram procliuiorem videret, hoc illum præcepto instruxit: Cum ira, Cæsar, te ceperit, nihil prius neq. dixeris, neque feceris, quam ipsa quatuor & 20. elementa litterarum Græcarum tecum ipse percurreris, vt ita concitatio illa, quæ momentosa est, parui temporis interiectu languescat.

ATHENOPOLIS, f. 3. oppidum fuit Massiliense, Plin. lib. 3. c. 4.

†ATHEOS, p. c. ἄθεος, sine Deo; Impius; qui nullum credit esse Deum.]

† ATHEROMA, atis, n. 3. ἀθήρωμα. Tabernulum ex genere apostematum: ita dictum, quod humorem pulsi similem in se contineat, ἀθήρα. enim Græcis est pulsis genus.]

ATHESINVS, m. 2. p. p. ἀθεσῖνος. fluuius effluens e lacu, qui in Apennino est, supra Carnos recumbente, & labitur in Istrum. Strab. lib. 4.

ATHESIS, m. 3. p. c. [Adige] ἄθεσις. fluuius, qui ex Tridentinis alpibus Tridentum alluit, & Veronam diuidit, deinde per latas Padi paludes gradiens, non longè a Brundulo portu in Adriaticum mare influit. Plin. lib. 1. cap. 16.

ATHLETA, m. 1. p. p. ἀθλητὴς. pugil & luctator, ab ἆθλος, certo. Pollux hoc nomine gymnicos omnes intelligit, id est, Luctatores, cursores, pugiles, item disco, & saltu certantes.

ATHLETICA, f. c. ἀθλητικὴ, ars certandi: vide apud Iurisc. legitur, ignominiosos non esse, qui athleticam virtutis gratia exercebant.

ATHLETICVS, a, um, o. 1. 2. ἀθλητικὸς, quod athletarum est: vt Athletica certamina. Valere Athletice, optimè, & firmissimè. Pla. I Bacch.

ATHLOTETES, m. 1. ἀθλοθέτης. certaminum iudex. Suet. Athlothetę in gymnicis ludis erant.

ATHOS, ἄθως. Steph. mons inter Macedoniam, & Thraciam, tantæ altitudinis, vt vsque ad insulam Lemnon vmbram porrigere dicat; dictus a Gigante eiusdem nominis. Situs est hic mons in Chersoneso, quę Chalcidicę regioni angustę Isthmo annectitur, quẽ Xerxes bellum Græciæ inferens perforauit, montemque ipsum a continẽte abscidit. Seru. in illud Vir. 12. Æn. Quantus Athos, aut quantus Eryx. Athon metri necessitate, non Athos legendum præcipit, existimans posteriorem syllabam corripi, in quo fallitur, cũ apud Græcos ἄθως, scribatur per ω magnum.

*ATIMETVS, m. 2. Cæsaris libertus, vt in verbo, Homonœa, infra.

ATINA, p. p. f. 1. ἄτινα. ciuitas iuxta Pontinas paludes: dicta a morbis, & Græcę ἄτα, dicuntur: quos paludis vicinitas creat. Inde sunt dicti.

ATINATES, m. 3. populi, quorum meminit Pli. lib. 3. c. 5.

ATINIA, æ, f. 1. genus vlmi rarissimam ferens samaram: ita enim vlmi semen vocant. Col. lib. 5. c. 19.

ATIZOE, ἀτίζοη. gemma argenteo nitore fulgens, magnitudine triũ digitorum, ad lenticulæ figuram, odoris iucundi. Plin. lib. 37. c. 10.

ATLANTICÆ INSVLÆ, f. 1. ἀτλαντίδες νῆσοι. quas Beatas vocant; sępẽ sunt pauo inter se diuisæ mari, decem millibus stadiorum ab Atlante distantes. Imbres illic rari, mediocresque venti suaues, ac roriferi; solum pingue, nec arari vllo modo, plantarive desiderat, sed ex se absque vllo humano studio fructum producit dulcem, & vberem. Aer sincerus, ac tẽperatus, mediocri mutatione per tempora contentus, adeo vt apud Barbaros increbuerit fides, ibi Elysios cãpos esse, & beatorum domicilia ab Homero decantata.

ATLANTICVM MARE, n. 2. ἀτλαντικὸν πέλαγος, ea pars Oceani, q̃ Mauritaniam ab occidente alluit: dictum ab Atlante monte, qui eam Oceani partem respicit. Cic. de Som. Scip. Omnis terra, parua quędam insula est, circumfusa illo mari, quod Atlanticum appellatis.

ATLANTIDES, f. 3. ἀτλαντίδες. Vergilię dictæ sũt: Atlas. n. ex Pleione Oceani filia, vt ait Hygin⁹, vt alii, Deucalionis, habuit quindecim filias, quę vno vocabulo Atlantides dicuntur. Verum quinque ex his Hyades sunt nominatæ, à fratre Hyante, a sororibus plurimum dilecto, reliquæ Pleiades a matre dictæ, Vergiliæ dicuntur; quia cum Vere exoriuntur. Et sunt septem, quarum sex clarissimè apparent, septima verò, quia Sysipho nupsit, non videtur. Cic. ait Hyadas a pluendo dictas. Nostri Suculas vocant a suibus, quoniã sues hac gaudent. Indica enim pluuias.

ATLAS, antis, m. 3. ἄτλας. Mauritaniæ rex fuit, qui humeris cœlum sustinuisse dr, q̃ primus cursum Solis, & Lunæ, siderũq. oĩum versationũ rationes, vigore animi, solertiaq; deprehenderit. Hic fuit Promethei frater, & cũ monitus esset oraculo, vt cauerẽt a Iouis filio, nullam hospitio susciperet, quod Perseus Iouis ex Danae filius indignè ferens, ostendit ei caput Gorgonis, quo conspecto Atlas ĩ mõtẽ conuersus est tã excelsum, vt eius cacumen cerni nequeat. Hinc factus est locus fabulæ, vt Atlas rex Mauritaniæ cęlũ humeris suis fulcire dicatur. Fere e medio monte nubes incipiũt, hieme, & ęstate tenuem habet. Columnam cœli indigenæ appellant. Atlas cœlũ ἄτλας τὸν οὐρανὸν. sub audiendum, ὑπέδεξατο. i. sustinuit, prouerbium de ijs dici solitũ, qui se magnis, & molestis inuoluunt negotijs, ipsique sibi malum accersunt. Nam hic Cœlum hospitio excepit, deprehensus autem quod illi struxisset insidias, præceps datus est ĩ mare Atlanticum. Ab eo monte populi incolentes Atlãtes dicuntur, qui soli sunt anonymi, hoc est, sine nominibus: nam in vniuersum Atlantes nominantur, singulis nullum proprium nomẽ imponitur. Pli. Solin. Hero. Ex Atlante ingentia flumina oriuntur, inter quæ Nilus. Scribunt quidam duos esse montes in Mauritania Atlantes dictos, alterum columnis Herculis viciniorem, alterum in interiore Libya; remotior ab Atlante rege in eum conuerso dictus est, quem cœli columnã nominant. Tres autẽ Atlantes fuisse memorantur, vnus rex Italiæ, & pater Electræ vxoris Corythi alter rex Arcadiæ, & pater Maiæ, ex qua nat⁹ est Mercurius; tertius Maurus, qui dictus est Maximus; hic primus nauim construxit, nauigauitq. Est & Atlas fluuius ex Hæmo monte nascens, & Aquilonem versus in Istrum defluens. Hero. lib. 4.

ATLANTICVS, a, um, o. 1. 2. ἀτλαντικὸς. vt Atlanticum mare.

ATLANTEVS, a, um, o. 1. 2. p. p. Hor. Carm. Atlanteusque finis Concurrit. Pleaides Atlanteæ, apud Ou. 3. Fast. Atlantides, æ, & per epenthesin Atlãtiades, ἀτλαντιάδης, ἀτλαντιάδης, patronym. masc. quo poetæ vtuntur prò Mercurio Maiæ filiò, & nepote Atlantis. Ouid. 8. Met. Venit Atlantides positis caduceifer alis. Atlãtis, idis, siue Atlãtias, adis, ἀτλαντὶς, ἀτλαντιὰς patronymicum fœm. filia Atlantis, Virg. 8. An. Electra Atlantide creta.

ATLANTIVS NODVS, m. 2. primus spinæ articulus vocatur. Pl. li. 18. c. 8.

ATNEPOS otis, m. 3. filius abneptis, vel abneptis. Atneptis, filia abneptis, vel abneptis. Instit. lib. 3.

ATOCION, n. 2. ἀτόκιον. medicina, quæ conceptum abigit, hoc est, sępẽ partus interciput. Plin. lib. 29. c. 4.

ATOMVS, f. 2. [Atomo, indiuiduo, sibile. Germa. Ein ding das man nit kan zertheilen. Gal. Chose si petite, qu'on ne la seauroit partir. H. Cosa nõ partibile en partes, que non se puede partir,] ἄτομος. corpusculũ ita imminutissimum, quod τομὴν. i. sectionem non recipit, ab α, & τέμνω, dico. Vnde & Atomi dicæ sunt, quas Lucr. minutiores dixit esse illis corpusculis, quæ infusis per fenestram radijs Solis videmus, vt de Epicuris ex Atomis mundum struit, & earumdem dissolutione dissoluit. Dicitur eadem ratione Atomus [Momento] minimum, & insecabile temporis momentum. Similiter in numeris vnitas.

ATOSSA, f. 1. Cyri regis filia, quæ primùm Cambysi, post Dario nupsit. Herod. lib. 3.

ATQVE, [Ogham. Germa. Vnd, auch. Iuste mement. Gal. Et mesme. Enfeblement. Hisp. Semejantemente,] ἄμα, cõiunctio cohęxiua est, vt Albanique patres, atq. altæ mœnia Romæ. Q̃nq. aduerbium, prius quam [Che,] ἤ πρὶν Cice. in Cat. Simul ac rum Iouis contra, atq. antea fuerat, ad Orientem conuersum. Quandoq. prò celeriter & statim, [Subito, velocemente] Virg. Atque illum in præceps prono rapit alueus amne. Q̃nq. pro festinè, & intrepidè geminatum inuenitur, [Valerosamente] Ennius. Atq. ascendit super muros Troiana iuuentus. Atq. adeo, particula est augmentatiua, qua vtimur, cum significantius, grauiusq. verbum leuiori subiungimus. Cic. pro Sex. Ros. Hoc consilio, atque adeo hac amentia impulsi.

ATQVI, [Ma אך ach אבל abal. Germ. Aber. Gal. Mais, toutes fois. Hisp. Mas, empero, mas,] ἀτὰρ. sed enim, etenim. Ter. I And. Atqui ex me hic non est natus. Cic. pro Mil.

ATRACES, m. 3. pe. c. ἄτρακες. populi Ætoliæ, ab Atrace fluuio per agrum eorum in mare Ionium illabente sic dicti. Plin. lib. 4. c. 2.

ATRACIS, idis, f. 3. ἀτρακὶς. gentile femininũ, ab Atracibus dictũ Ætoliæ populis: aut etiam ab Atrace Thessaliæ ciuitate. Vnde Ou. Hippodamiam Pirithoi vxorem Atracidem vocauit.

ATRACIVS, a, um, o. 1. 2. ἀτράκιος. deductum ab Ætoliæ regione, siue ab Atrace Thessaliæ oppido, vnde Atraciam artem Stat. li. 1. Theb. appellauit Magiam, quæ apud Thessalos plurimum viguit.

ATRACTYLIS, f. 3. ἀτρακτυλὶς. spina, ex qua mulieres colus faciebant, vnde & nomen habet. Eius duæ sunt species, vnam Cartamum agrestem, alteram Cardinum benedictum vocant officinæ. Plin. lib. 21. c. 17. & Ruel. lib. 3. c. 55.

† ATRAMENTARIVM, ij. n. 2. μελανδοχεῖον. Calamario, dene si tien Pinchioſtro. Ger. Dintenfas. Vasculum, in quo atramentũ cõtinet.

ATRAMENTVM, ti. n. 2. [Indo, estro, A deio. Ger. Schwartze farb, Dintẽ Gal. Encre, peinture noire. Hisp. Tinta para escriuir, o tinta de los pintores, o tinta de los zapateros,] μέλαν τὸ. ab atro colore dicitur, cuius duo sunt genera, scilicet Scriptorium, μελανγραφικὸν. & librarium dicitur, quod librarij ĩ transcribendis libris eo vterentur; & Tectorium, a tectoribus, quo pictores vtebantur. Cicer. ad Quin. Fr. Calamo & atramento temperato res agitur. Est & Sutorium atra-

mentum,[*Vitriolo*]quod in inficiendis pellibus sutores coriarij vsurpant.vulgo hoc a vitri similitudine,Vitriolum nominant.Plin. li.34.c.22.Atramentum pro sanguine est Sepis.Plin.lib.9.c.29.

ATRAMITA,æ.m.1.pop.i Arabiæ Fœlicis.Plin.li.6.c.28.

ATRANI,m.2.populi Hirpinorum in Italia.apud Plin.lib.3.c.11.

ATRATVS,a,ũ,p.1.2.[*Intempero.vestito de bruno.*] קדר kodher.*a.Noir et pertant le deuil.Hisp.Hecho negro,o vestido de vestidura brava*]μέλας πέπλους,ἐσθῆτι.lib ATER,veste lugubri indutus,funestus,*f.*Albatus. Cic.in Cat.Quis vir quam ego feci atratus,id est,cum toga pulla.

ATRAX,m.5.ἄτραξ.Fluuius,& tolitas,a quo Atraces populi.Plin.lib.4.c.2. Est item Atrax,Thessaliæ oppidum,a quo Hippodamia Pirithoi vxor,Atracis Ouidio dicta est. (nius.

ATREBATES,m.3.populi inter Belgas,quos hodie Artesienses vocant.

ATREBATICÆ VESTES.f.3.*ἱμάτια ἀτρεβατικά.*erant colore Xerampelini,hoc est,siccatis vitium foliis similes,quæ apud ATREBATES optimæ fiebant.Suidas Atrabaticas vocat,alij Atrabepticas,a coloris scilicet nigredine.Curt.Rhod.lib.16.c.10.

ATREVS,a.um,o.1.2.*ἀτρεύς.*adiect.est trium syllabarum.Stat.8.The.I precor,Atrei si quid tibi sanguinis vnquam.

ATREVS,m.2.dissyllabũ,*ἀτρεύς.*Pelopis & Hippodamiæ filius,pater Agamemnonis,& Menelai.Iste habuit Thyestẽ,q fratris vxori stupri intulit.Atreus verò fratri filiũ epulãdũ apposuit:ob q facinora,Sol,ne polluere[t]cursũ retrorsum dicitur conuertisse.Hinc prouerbiali figura dicimus,Atrei oculi.*ἀτρέως ὄμματα,*de toruo,tricolorecq;aspectu:his enim oculis in Tragœdijs inducebat Atreus.

ATRIA,æ.f.1.oppidum fuit insigne Tuscorum,portum habens nobilẽ non procul a Padi ostijs,a quo vicinum mare Atriaticum vocatũ, & postea Adriaticum.Plin.li.3.c.16.

ATRIDES,m. 1.*ἀτρείδης.*plura.Atridæ,arum:Atrei filij, Agamemnon & Menelaus.Virg.1.Æn.Atridas,Priamumque,& sæuum ambobus Achillem,Ouid.12.Met.Non minor Atrides.

ATRICAPILLA,[*Capnea ὁ μελανοκέφαλος,*]auis ex ficedularum genere,ita dicta,quod summum caput,quæ est pet nigrum sit.Festus.

ATRICI,m.2.[*Portiers,portinari.Gal.portiers,huissiers de sale.Hisp.Los porteros de la casa.*] ἀνάκοοι.a Iurisconsultis dicuntur,qui excubant ad atrium,qui & ad limina vocantur,& Atrienses.

ATRIENSIS,m.3.*Camerero* חסר חמם schomer hassaph שער הסף shoher hassaph.שמר חצר shoher hacer.Ger.Hofmeister, der zu dem vorhoff sorg treget.*Gal.Maistre de sale,portier.Hisp.Portero de la casa,*]αὐλοφύλαξ,cui custodia cura atrij. Est autem seruus præcipuus,in familia.Cic.in Pis.Col.lib.12.c.3.

ATRIOLVM,n. 2.[*Cortile,*]*ἀνάκλιτον.*parvum atrium.Cicero ad Q.Frat.

ATRIPLEX,f.3.*ἀτράφαξις.*Dios.herba est siluestris,& hortẽsis,frigida,& humidæ habitatur. Atreplexum veteres dixere,teste Festo.

ATRITAS,atis,f.3.*Negreza,negrete.It.a.Gal.Noirceur.Hisp.Negror,negrura,*] *μελανία,*nigredo.Plaut.in Pœn.Ita replebo atritate,vt atrior multo siet,quàm Ægyptij. Aliquando pro immanitate, (*Crudeltà.*]Gel.Atrorem dicere maluit,lib.2.c.26.

ATRIVM,trij,n.2.*Cortile,corte de la casa,* חצר chatser חירה horatah. G.Ein vorhof eines hauses.*It.a.Cortile,corte de la casa.Gal.Premiere sale d'une mayson.Hisp.Entrée de la grand sale.Hisp.El portar dentro de casa,primiera parte de la casa,*] *αὐλή.* prima pars domus,quæ continet mediã aream,in qua collecta ex oi tecto pluuia descendit,& in qua prisci (vt ait Cato) aperto cœlo epulabãtur,vbi & pectinatus,& cætera pretiosiora seruabantur;seruorũq; quibus tanq honorationibus,cum custodiã cõmittebãt, ATRIẽSES[*Cerregians,*]appellabãt.Vitr.lib.6.In vibe atria proxima ianuis esse dẽt.Gel.li.16 c.5.Animaduerti quosdã cupinam,vestibulũ esse partẽ domus priciẽq; vulgus Atriũ vocat.Isidorũ Atrium, ab Atrialibus Hetruriæ populis,vt ait Var.li.1.de Lin.Lat.Quia id genus ædificij Atriæ primũ in Hetruria fit ifitutũ;vel q à terra oriat;quasi Aterriũ;vel q atrũ esset ex fumo cultra:in atrio.n.tria erãt habitacula,vestibulũ;locus sportularũ,q & ipse Sportula dicebatur,vbi proponebãtur eo die,quę dono dãda erãt; & culina, quãquã vestibulum propriè locus sit ante ædes.Vide Vestibulum.

ATROPATIA,f.1.*ἀτροπατία.*Steph.altera est ex partibus Mediæ:ab ATROPATO duce,qui eam a Macedonum vi tutatus est.

† ATROPHIA,*ἀτροφία.* Macies & tabes vel totius corporis,vel alicuius tantum partis,prouenies ex vna vel pluribus naturalis facultatis partibus vitiatis. Qui autem hoc morbo laborant,Atrophi,*ἄτροφοι.*appellantur.]

ATROPOS,f.2.p.c.*ἄτροπος,* una ex tribus Parcis, dicta quasi immutabilis,quod ad nullius preces conuertatur.Vide Parcæ.

ATROCITAS,atis,f.3.[*Atrocita,crudelità,*] אכזריות achzerijut.German. Grausamkeit,grimme.*Gal.Felonnie,cruauté,ontrage.Hisp.Inhumanidad,crueldad.*]*ὠμότης,*crudelitas.Cic.6.Ver.Multitudo auorum atrocitatem clamore coegit.

ATROCITER,aduerb.*Crudelmente.*Ger.Grausamlich,grimmiglich,] *ἀγρίως.*crudeliter.Cic.pro Rosc.Am.

ATROX,ocis.3.[*Atroce,crudele.Hisp.*] אכזר achzari.G.Grausã,grimm, erschrecklich.*It.a.Crudel,felon,ou tragetx.Gal.Cruel,felon,ou tragetx,sanguinaire.Hisp.Inhumano, terrible,o crudel,*]*ἀπηνής,* asper,crudelis,q qui atro vultu sit,aspernatẽ,& inhumanæ se ferat.Ter.in Hec.Incredibilis res atq; atroci petitur.Vir.1.Geo.Fellæ a Græco nomẽ hoc derivat,qd illi *ἀτρόπιτα*

appellant,quæ crudæ sunt,siue ab *ϙ,*q,atroces nihil de se timẽtes. *τρέειν,* enim significat timere.vnde & pro constanti q̃nq. ponitur. [*Constante,ferme.*] Horat.lib.2.Car.Ode 1.Atrocem animũ Catonis.

ATRVM OLVS,herba sauio apio multo maior,Græci propter magnitudinem,*ἀτρυμόλιον* vocant.

ATTACVM,n.2.*ἄτταλον.*Hispaniæ oppidum.Ptol.lib.2.c.6.

ATTA,æ.f.1.*ἄττα.*ciuitas Arabiæ Fœlicis.Ptol.lib.6.c.8.

*ATTABVS,m.3.& Numer.i° latrones eximij fuerũt,& famosissimi.

ATTAE,m.1.teste Festo,dicti sunt,qui per vitium crurum,aut pedũ, plantas à terra non subleuant, & atterunt magis terram, quàm ambulant,quod cognomen fuit Quintio Poetæ.Hor.li.2.epi.Rectè,nec te crocum,floresque perambulet Attæ fabula.

ATTAGEN,m. 3.*ἀττάγην.*Suidæ,& Attagena,æ,auis Asiatica inter nobilissimas habita,maximè vero quæ in Ionia nascitur,& interescu lentiores aues præcipuo sapore.Plin.li.10.c.48.Mart.Inter sapores fertur alitum primus Ionicarum gustus Attagenarum.

ATTAGEN.*ἀττάγης.* Suidas indicat hoc cognominis prouerbiali ioci dici solere in senios stigmaticos:quod hęc auis plumas habeat varijs colorum notis distinctas.Aristoph.in Auibus.

ATTALIA,æ.f.1.*ἀττάλεια.*Steph.oppidum est Aeolidis.Plin.lib.5.c.30. Item alterum in Pamphylia.Ptol.lib.5.c. 5.& Strab.lib.14.

ATTALVS,m.2.*ἄτταλος.* nomen Pergami regis peropima ditissimi, & splendida supellectile,à quo omnia magnifica, Attalica dicta, vt inquit Plin.li.8 c.48.Prop.Nec sit in Attalico mors mea nixa toro. Hic cum liberis careret,populum R.testamento fecit hæredem constituit.Fuit & Attalus nomen medici, de quo Plin.lib.32.c.8.

ATTAMEN,[*Nordmeno,*] אבל abal אך ach.G.Aberdoch,ie doch.*Ca. Neãtmoins,mais,toutes fois.H.Empero.*]*ἀλλὰ μήν;* cõiunctio,ex ai & tũ,veruntũ.Cic.in epist.Attamen te nutrire vnde hoc apiderit. Aliqñ ĩ legitur diuisa. Idem 3. de Ora.Si neque quã parẽ eius ingenio,at pro nostro tñ studio,meritam gratiam referre debemus.

ATTEGIAE,arum,[*Cauanne,*] חרות cheroth.G.Hutten,Hüttheuslin, *ἀττηγίαι.*mappalia,& tuguria.Iunc.Dirue murorem attegias.

ATTEGRARE.1.veteres dixerunt pro integrare, siue augere. Festus.

ATTEIVS PHILOLOGVS,Libertinus,Athenis natus,quem Capito Atteius Iurisconsultus, eius patronus,inter grammaticos rhetorem, inter rhetores grammaticum fuisse ait:cum iussisset Sallustium componendo,auctor est Pollioni coluit familiarissimè Sallustium, eoque mortuo,Pollionem.Tranquillus.

ATTELABVS,m.2.*ἀττέλαβος.* parua locustæ species,sine alis. Pl.li.29.

ATTELLANAE.f.1.*ἀτελλανικὰ ἐπύλλια,* Latinè sunt fabulę,ab Attella Oscorũ ciuitate sumptæ,in quib ridicule personæ inducebãtur,& argumẽtis dictisq; iocularib.respondebant satyricis fabulis Græcis.Propriè aũt Attellanicum dicebatur exordium.Liu.li.7.Iuuentus ipsa inter se ridicula intexta versib. iactitare cœpit,quæ exordia postea appellata,conseruaque fabulis potissimum Attellanis sunt,quod genus ludorum ab Oscis acceptum tenuit iuuentus.

ATTELLA,æ.f.1.*ἄτελλα.* oppidum Campaniæ,inter Capuam,& Neapolim,nunc Auerlam dicimus.Hinc Attellanus,a,um.Cic.Cluen tio;De agro vectigali municipij Attellani. Et Attellanius,a,um. Cic.2.de Diu.Fatũm Attellanio versu irrisum videtur.

ATTEMPERO,as.a.1.*Accommoder* התקין hitkin ken.Ger.Etwas zuhin fuegen.*Gal.Addresser aucune chose,quelque part.Hispan. Atemperar,*] *πρόσαρμα.* ad,apto,inde Attemperate,tempestiuè.[*A tempo*]Ter.in Andr.

ATTENDO,a.3.[*Attẽdere,aduertere,considerare,*] הקשיב hiskschib.Ger. warnemmẽ,aufmercken.*Gal.Estre attentif,abendre ses yeux ou son esprit vers quelque chose.Hisp Cõsiderar,estar attento*]*προσέχω.*aduerto,animaduerto,& quasi animum intendo.Ponitur interdum absolutè.Cic.2.de Inuen.Si diligenter attẽdimus,hæc apta esse inter se intelligemus.Nonnunquã cum accusatiuo.Ibidem:Hoc oportebit attendere.Suet.iũxit dicturo:Inter liberales disciplinas attẽdit iuri,[*Studiare,*]i.operã dedit.Cum præpositione Ad.[*Auido, cupido,inclinato.*] Ter.in And.Nimiũ ad rẽ in senecta attenti sumus. Animum attendere,pro intendere.Ci.3.de Offi.Cũ animũ attenderis,turpidinẽ videas adimẽtã. Hinc attẽtos dicimus auditores, qui ad ea,quę dicũtur,intendunt animum.*προσκόους.*Cicer. de Natur. Deor.Præbebo me tibi attentũ cõtra Stoicos auditorẽ.[*Diligente*] Attentũ patremfamilias,cõsideratum,prudentẽ.Ci.pro Quintio: Paterfamilias,& prudẽs,& attentus.Attentã vitam, pro diligente & cuiusta.Cic.pro Rosc.Amer.Hęc attenta vita,& rusticana.

† ATTENTE aduerbialiter,*κατὰ νοῦν* animo attento,diligenter[*Attentamente.*Cicer.Fleissiglich.Cic.ad Caton.Scis enim,quàm attentè te audire soleam.]

ATTENTO,as.a.1.ex ad & tento,pertẽto,periculum alicuius rei facio. [*Tentare,*] נסה bachan,נסה nissah. Ge.Vnderstehen.*Gal.Attenter, essayer,esprouuer.Hisp.Tentar.*]*πειράω.*frequenter tento.Plin.in Prat. li.6.Qui attentauerit.Cic.in Orat.Melius præterire,quàm attentatum deserere.

ATTENTIO,f.3.[*Attentione.*] קשב keschcb.Ger.Auffmercksamkeit,warnemmig.*Gal.Attention,soing de sauoir ou fayre quelque chose.Hisp.Attencion,*]*προσοχή.*contentio animi ad discendum.Cic.3.de Ora.

ATTENVATE,*ἀνειμένως* aduer.Cic.de Clar.Or.Oratorũ bonorum duo genera,*κατὰ* attenuatè,presticque;alterũ sublatũ,amplecq; dicẽtiũ.

ATTENVATIO, onis, ἀσθένωσις. ad Her. li. 4. Attenuatio ſuſpicionis.
ATTENVO, as. a. 1. [*Aſſottigliare,* דק hdhar. G. kleinerē, ringer, kleiner vnd ſubtiler machen. *Gal. Amenuiſer, attenuer, apetiſſer, amoindrir. Hiſ. Adelgaẓar lo grueſſo.*] λεπτύνω, ſubtilem facio, minuo. Ouid. 4. Triſt. Curas attenuare meas.
ATTERO, ris, triui, tritū, a. 3. [*Fregare, ſtroppiciare,* דכא dichcha חרך hedhak. Ger. Antreiben, zerreiben. *Gal. Froiſter l'vne part, frotter a quelque choſe. Hiſ. Gaſtar vſando la coſa, fregar,* περιτρίβω. eſt rē aliquā ad aliā terere. Pli. li. 9. c. 5. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis. Eſt & cōminuere, frāgere, *Rōpere, diminuere.* Col. li. 5. c. 6. Demiſſū palmitē iferior atteret. Vir. 4. G. Sucgētes atterat herbas.
ATTESTOR, aris, ari. [*Chiamare per teſtimonio,* העיד hehidh. G. Bezeugē. *Gal. Prendre ou appeller a teſmoin, atteſter, teſmoigner. Hiſ. Tomar por teſtigo o dezir teſtimonio*] μαρτύρομαι. testem voco. Cic. pro Mil. Te Magne tamen atteſtaretur. Idem eſt Antestor, vide ſuo loco. Poſſumus etiam pro teſtimonium dicere, & affirmare. Pl. in Præfat. lib. 4. Hoc atteſtabatur, vel iniquo iudici ſe approbari poſſe.
ATTEXO, is, ere, attexui, attextū, a. 3. [*Teſſere appreſſo, aggiūgere.* דבק huchbik חבר hiṛib. G. Anweben, zubin ſezen. *Gal. Tiſſre auec, adiouſter auec. Hiſ. Texer ſobre otra coſa, anadir.*] προσῠφαίνω. Adiūgere. Cic. de Vniu. Ad immortalem partem attexit ore mortalem. Cæſar: Pinnæ: loricæque exercitibus attexuntur.
ATTIS, idis, f. 3. Ἄττις, Cranai filia, à qua regio Attica, vt quidā putant, dicta, cum prius Actica ab Actæone diceretur; ſiue ab Actæo rege, vt Fauorino, & Lycophroni placet; ſiue ab ἀκτή, litus, quod ea regio, vt ait Strab. magna ex parte litoralis ſit. Præcipuæ regionis huius ciuitates fuerunt Athenæ, Eleuſis, Marathon. Attidem præterea Poetæ luſciniam appellant, ad fabulam reſpicientes, qua Philomela, Pandionis Athenienſium regis filia, in hanc autem dicitur conuerſa, Martialis: Multiſona feruet ſacer Attide lucus.
ATTICA, f. 1. Ἀττική, regio Achaiæ. Vide Attis, nam eadem eſt.
ATTICE, Ἀττικῶς. C. de opt. or. ge. Bene dicere, eſt Atticè dicere.
ATTICISMVS, m. 2. Ἀττικισμός. Attici ſermonis elegantia. Cic. de clar. Ora. Ille Latinus Atticiſmus ex intervallo reguſtandus.
ATTICISSO. 1. Ἀττικίζω. Atticè loquor. Plau. Non atticiſſat, ſed Siciliſſat, nam vt Attici inter Græcos omnes ornatiſſimè loquebātur, ita Siculi omnium peſſimè; vnde Cic. Cæcilium irridet, quod linguam Græcam non Athenis, ſed in Sicilia didiciſſet. (tico loqui.
ATTICVS, a, um, o. 1. 2. Ἀττικός. Cic. de Nat. Deo. Scito ſermone, & Atti-
ATTIGO, a. 3. [*Attingere, toccare,*] ſine n, idem quod attingo: nam ſicut Tigo, ita & Tago dicimus. Pla. in Moſt. Abſcedite, telis ne attigāt.
ATTIGVVS, o. 1. 2. *Proſſimo.* πρόσαντες. proximus, ab attigēdo. Apul. l. 4.
ATTILIVS Regulus Conſ. Rom. captus a Carthaginenſibus, cum Romam miſſus permutationem captiuorum diſſuaſiſſet, ab hoſtib. ad quos redijt, crudeliſſimè necatus eſt.
ATTINEO, *Partenere.* Ge. [ſchoogen, antreffen, geziemmen. zuſtehn] προσήκω, πρόσειμι. pertinere. Ter. in Adelp. quod ad te attinet. Aliquando eſt in manibus tenere. [*Tenere in mano.*] Plau. in Cap. Cultros attinet.
ATTINGO, gis, attigi, attactum, a. 3. [*Toccare leggiermente,* נגע naghah משש maſchaſch. Ge. Anrieꝛē. *Gal. Attaindre, toucher tant ſoit peu. Hiſp. Alcançar tocando alguna coſa,*] ἅπτομαι, ἐπιλαμβάνω. leuiter tago. Ter. in Andr. Tetigin' tui aliquid? Si attigiſſes, ferres infortunium. Hinc Attactus, us. [*Toccamento,*] verbale. Virg. 7. Æn. Illic inter veſtes, & lania pectora lapſus Voluitur attactu nullo.
ATTOLLO, is, 3. elecio, erigo, [*Alzare,* נשא naſa הרים herim. Ge. Erheben, auffheben. *Gal. Lever haut eſleuer. Hiſp. Alçar, aquitar.*] ἐπαίρω, Liu. Cum ſe quiſq. attollere vellet. Aliqñ pro aufero, [*Torre, robbare.*] Pacu. Cuſtodite iſtū, ne eū quis attollat. Aliqñ pro affero. Pla. Caſin. Quid ſi propius attollamus ſi gna? Facit præteritum attuli.
ATTONDEO, es, a. 2. ξυρέω. [*Radere, tonder a facto.*] omnino tondeo. Plau. Caſin. Hinc Attonſus, partic. Attondere aliquem auro, per metaph. Plaut. in Bacch.]
ATTONITVS, o. 1. 2. [*Stupefatto, attonito.* נבהל nidhchā נבהל mbhal. G. Erſtarret, erzittert, erſchrocken. *Gal. Eſtonne, eſbahi.* ἐκπλαγείς. cōſternatus, fulmine aut morbo, ſubitaue re ſtupefactus. Ser. Attonitus dī, cui caſus vicini fulminis, & ſonitus tonitruū dant ſtupo-rem. Vir. 3. Aen. Talibus attonitus viſis ac voce deorum. Deducitū a verbo Attono: quo vſus eſt Ouid. in epi. Phoenissæ ad Hippolytum: Numine contactas attonuere ſuo. Attonite, cauet. Pli. li. 30. c. 1.
ATTRAHO, his, a. 3. [*Trarre, & tirare, allettare,* משך maſchah. Ger. Zu ihm ziehen, an ſich ziehē. *Gal. Attirer, tirer a ſoy. H. Traer a ſi,*] ἕλκω, ad me trahe. Cic. At. Malum accerſis, atque attrahis.
ATTRECTATIO verbale. ἁφή. attrectatus. Lampr. in Heliog.
ATTRECTATVS, us, m. 4. verbale ab attrecto. tactus. Cic. 2. Tuſ.
ATTRECTO, *Maneggiare.* נגע gaſchaſch משש maſchah ψαύω raphas. G. Ilenteren, betaſten, angreiffen. *Gal. Toucher, taſter, toucher, donc-ter. H. Tratar ſobando. Acoſa-μιτε-χειζω,* manib. tracto, palpo. Cic. de Aruſp. reſp. Attrectare cōminatis manib. Et Vir. 2. Aen.
ATTREMO, is, ere, n. 3. [illegible]cem alicuius contremiſcere. Stat. 8. Theb.
ATTRIBVO, is, a. 3. [illegible] tribuo, aſſigno, confero, commito, addico, vendico, aſſero, deſtino, affingo, [*Aſſegnare, attribuire,* נתן nathā. Ge. Zugeben, zumeſſen. *Gal. Attribuer, bailler, aſſigner. Hiſp. Attri-*

buir a alguno, o dar.] προσάπτω. Liu. Cæteroqui ciuitatem omnem Quæſtori attribuit. Vnde Attributæ pecuniæ, quas nunc aſſignationes dicimus. Vnde etiam Tributum, quod pecunia populo imperata, tributim a ſingulis exigebatur.
ATTRIBVTIO, onis. f. 3. Cic. Att. Ait enim attributionem in Idus, &c.
ATTRITVS, tior, tiſſimus, o. 1. 2. nomen ex part. imminutus, detritus. Cic. 6. Ver. Vt eius mentum paulo ſit attritius. Attritæ opes apud Liu. pro imminutæ.
ATTRITVS, us, verbale. m. 4. Pl. li. 9. c. 45. Attritu petræ ſcalpentes, &c.
*ATTYLA, æ. m. 1. rex Hunnorum, qui flagellum Dei dictus eſt.
*ATVACVTVM, n. 2. ἀτουάκατον. vbs eſt inter Fungros, poſt Tabullam flumen ſita. Ptol.
ATYS, m. 3. Ἄττυς. apud Poetas puer formoſiſſimi nomen, quem Cybele ſacris ſuis præfecit, ea lege, vt perpetuo caſtitatem conſeruaret: ſed cum poſtea Sangaritidem nympham cōpreſſiſſet, ab ira Deæ in furorem actus, cumq. manus ſibi afferre conaretur, miſeratione Cybeles in pinum arborem mutatus eſt. Ouid. lib. 10. Met. Atys alius fuit Cræſi Lydiæ regis filius, qui cum antea ſemper mutus fuiſſet, in eo tamdem prælio, quod Lydiæ ſeruitutem attulit, cum Cyri militem videret ſublato enſe patri ſuo eadem illaturum, linguæ vinculum abrupit, claraque voce patris ſui ſalutem deprecatus eſt. Hero. lib. 1. Atys alius fuit ex Hercule &, Omphale prognatus, qui filium habuit Lydum, à quo Lydi dicti ſunt: & Tyrrhenum, a quo Tyrrheni appellati ſunt, de quib. Strab. li. 5.
ATYPVS, pi, m. 2. ἄτυπος, qui non ſatis expedito plectro lingua vtitur quaſi aere non feriens. Gel. li. 4. c. 2. Balbus ãt & atypus vitioſi, magis quã morboſi ſunt. Huius vitij meminerunt I. C. de ædil. edict.

A A N T E V.

AV, interiectio, cōturbatæ mētis. Ter. in Andr. Dictura ne quod tog.? M. Au. Au, interiectione eſſe ſilentium imitantis, docet I. magiſter.
AVANTICI, m. 2. Ἀουαντικοί. populi Helueticis finitimi. Ptol. li. 2. c. 9.
AVARE, πλεονεκτικῶς, tenaciter. Cic. 3. Offic. Auarè aliquid.
AVARITER, pro auidè. Plau. Cauc. Imo ingiter metum amater.
AVARITIA, f. 1. φιλαργυρία. Cic. Tul. Auaritia eſt opinatio vehemens de pecunia, quaſi valde expetenda ſit, inhærens & penitus inſita.
AVARITIES, ei, & ſidem. Lucr. Auarities, & homines in eam cupidos.
AVARICVM, n. 2. oppidum fuit Biturigū. flumine & paludibus circū.
AVARVS, a, um. 1. 2. [*Auaro, auido, ingordo,* חמדי chidai. Germ. Geitzig, Gal. *Auaricieux, qui che conuoite aux biens. Hiſ. Auariento, o codicioſo,*] φιλάργυρος. quaſi auidus auri, dictio, ut Gal. placet, ſimplici addendo dicta. Et ſemper in reprehenſione eſt. Auidus tamen ab auido, etiam in laude ponitur. Scil. Laudis, auidi pecuniæ ideo dicti erant. Horat. 1. epiſt. Semper auarus eget.
AVCEPS, cupis. c. 3. [*Vccellatore,* יקוש iakuſch. Ge. Ein vogler, oder ein voglerin. *Gal. Oiſeleur preneur d'oiſeaux. Hiſp. Cazador de aues,*] ὀρνιθοθήρας. qui, vel quæ aues capit. Col. lib. 8. c. 10. Pla. Amph.
AVCTARIVM, rii, n. 2. [*Accreſcimento,* תוספת tauſibth. Ge. Ein zugab, ein zumas, was man einem in dem kauff darzugibt, ἐπίμετρον. quod ſuper menſuram, vel pondus iuſtum, vel ad iuſtum pretium adijcitur. Plautus: Auctarium adijcito, vel mille nummum plus quàm poſcet.
AVCTIFICVS, a. c. adiect. o. 1. 2. *Quello, ch' accreſce,* αὐξητικός, quod auget. Lucr. lib. 2. Auctifici motus.
AVCTIO, onis, f. 3. [*Aumento, accreſcimento, vendita all'incanto.* Ge. Ein verkauffung an einer gantz, das einer mehr gibt dann der ander. *Gal. Vente de biens au plus offrant. Ge. dernier encheriſſeur. Hiſp. Vender a los mas offrant, ancan. Hiſp. Almoneda qui en da mas.*] αὔξησις, ab augeo, ſignificat augmentum. Vnde etiam ponitur pro venditione, quæ fit per augmentum precij, cum ſit publica rerum priuatarum venditio, & res traditur plus offerenti, Iuuen. Si coniugis auctio fiat.
AVCTIONARIVS, adiect. o. 1. 2. ut Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. Cic. de Lege Agr. Vt in atriis auctionarijs auctionentur.
AVCTIONOR, p. p. d. 1. [*Vendere all'incanto.* Ger. Verganten. *Gal. Vendre publiquement au plus offrant, vendre a l'encant. Hiſ. Almonedear, vender en almoneda,*] ἀποκηρύττω, λαφυροπωλέω. per auctionem vendo. Cic. pro Quinctio. Hominem deterret, ne auctionetur.
AVCTITO, as, a. 1. frequentatiuum ab Aucto aut Auctuare, eo minus ſe-pore. Tacitus, ἀναύξω.
AVCTO, as, a. 1. [*Accreſcere,*] αὐξάνω, ab augeo, frequentatiuum. Plaut. in Amph. Auctare perpetuo nero. [Compos. Adauctio.]
AVCTOR, m. 3. [*Autore.* בעל baal מחבר mechabber. G. Ein Mehrer. *Gal. Qui donne accroiſſement. Hiſp. Creſcedor,*] ab augeo, ſeu quia augmentum eſt Auctrix. Cic. 2. Offi. Apud Homerum, optimum auctorem nullus talis eſt de Vlyſſe ſuſpicio. Eſt autem non ſolùm, qui opus aliquod facit, ſed qui princeps eſt, & primus iubet, ut aliquid fiat, aut inductor, perſuaſione. [*Cagione, capo.*] Cic. lib. 3. Off. Huius deliberationis ipſe ſuaſor, & auctor fuit. Significat & promiſſorē. [*Promettitore.*] Liu. lib. 2. Auctores ſumus, tutam ibi maieſtatē Romani nominis fore. Item primū denunciatorē. [*Nuncio.*] Idē Liu. Iiſdē auctoribus cognitū eſt. Æquos Volſcoſq; ſummā in bellū apparare. Similiter approbatorem. Idem lib. 3. legum latarum patres auctores.
AVCTORITAS, f. 3. [*Autorità,*] αὐθεντία. poteſtas reb' geſtis, aut mutuis opinione comparata. Cic. & alij.

ACCEPTILATION, in the civil law, a release or discharge from a debt or obligation, by the creditor's declaring that he has received what was due to him, though he has not received it.

ACCEPTOR, in commerce, he who accepts a bill of exchange drawn upon him.

ACCESS, in law, the means or power of coming to the possession of a throne or other dignity.

ACCESSARY, in law, one who is not the principal actor in the commission of a crime, but is present aiding and abetting the principal, or before the fact, by counselling and procuring the crime to be committed.

ACCESSIBLE, in geography, a term applied to places which may be approached or arrived at.

ACCESSION, in law, the right which a proprietor has to all that is produced by his property, or that is united to it by accident.

ACCIDENT, in logic, a quality which may be absent or present without destroying the subject.

ACCIDENTAL, in music, a term applied to the sharps, flats, and naturals, which are occasionally introduced into a piece of music.

ACCIDENTAL *Colours*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Lights*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Shadows*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Tones*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Values*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Vibrations*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in painting, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

ACCIDENTAL *Waves*, in music, are those which are produced by the reflection of the light from the surface of the objects.

dicimus,cum eos à fronte intuadimus;auersos autem,cum fugien tes à tergo adorimur.Per metaphoram Auersum vocamus,iratũ, iniquum,contrarium,& malè cupiẽtem,[*Irato,nemico,contrario,*] Cic.Att.lib.8.Deos auersos esse à salute populi Rom.Virg.4.Aen. .Talia dicentem iamdudum auersa tuetur.Vbi Ser.Auersa,inquit, hoc est,irata: nam si intueretur,quomodo auersa,nisi irata.

AVERTAE,tarum,f.1.sunt lora(vt Bud.scribit in annot.Pand.) latiora, quæ per terga equi iugalis excurrunt sub alis eius succincta. Accursius Auertã, equorum pectorale vult esse, ita dictum, quod auersum collocetur. Alciato placet, hoc vocabulo ornamentum capitis intelligi,quo habenæ figuntur, & id quoque ab auertendo,quod equi per eam vertantur,prout sessori visum est.

AVERTO,tis,s.3.oculos remoueo,abduco,aliò verto,amoueo,[*Remouere,volger altrone,* הסיר hesigh Germ.Abwenden,dannen keren. *Gal.Destourner.His.Boluer,empuxar de algun lugar*]ἀποστρέφω.Vir. 1.Aneï.Nec posse Italia Teucrorum auertere regem?Huius antitheton est Aduerto.Vnde Aduertere oculos,vel mentem dicimus, pro ad rem aliquam aciem oculorum,vel mentis intendere,[*Riguardare,considerare*[Auertere autem est remouere,& aliò flectere.Cicero.de Amic.Tu velim animum parumper à me auertas, Latium loqui ipsum putes.Est item Auerto nonnũquam idem,quod interuerto,hoc est,efficio ne res ad eum perueniat, cuius est.Cicero. 3.Ver.Is auersa pecunia publica aufugit.Idẽ in frumentaria: Frumentum auersum à Rep. abreptum ab aratoribus.

AVFEIA AQVA,f.1.olim dicta,quæ postea Marcia dici cœpit,omniũ aquarum toto orbe,Plinio teste,clarissima, frigoris, salubritatisq; laude cæteris prælata;oritur in vltimis montibus Pelignorũ,transit Marsos,& Fucinum lacum: mox specu inersa, in Tyburtino se aperit nouem millium passuum formicibus perducta.Primus eam in vrbem ducere auspicatus est Ancus Martius,vnus è regibus;postea Q. Martius Rex in prætura, à quibus Martiæ aquæ nomen accepit, cum antea Aufeia dicerentur.Hæc fere Pli.lib.31.c.3.

AVFERO,aufers,abstuli,ablatum,a.2.[*Togliere.G.Oster emporter,prendre.H.Quitar alguna cosa de lugar*]ἀφαιρέω, ex Ab,& Fero,significat tollere,[*Portare*] Ter.in And.Vos istæc intro auferte.Ci.3.de Finib. Commentarios quosdam Aristotelicos veni,vt auferrem.

AVFIDENA,æ,p.p.f.1.αὐφιδηνα.oppidum est in quarta regione Italiæ.Pto.li.3.c.1.Hinc Aufidenates populi.Pli.li.3.c.1.

*AVFIDIVS,m.2. cognomento Lurco, qui primus saginare pauones aggressus est.

AVFIDIVS Bassus, nobilis historicus fuit Quinctiliani ætate, qui de rebus Germanicis historiam conscripsit.

AVFIDVS,di,p.c.m.2.αὔφιδος.Stra.Fluuius in Hirpinorum montibus nascens, & præter Canusium in mare Adriaticum influens, quem exclade Cannensi Romanorum sanguine aliquando rubuisse tradit Liu.lib.3.bel.Pun.

AVFVGIO,is,p.c.n.3.[*Fuggire altrone,* נדד nus נדד naduadh.Ge.Hinweg fliehen.*Gal.S'enfuir,eschapper.H.Huyr a lugares de lugares*]φεύγω,aliò fugio.Ter.in Hec.Aufugerim potius,quã redeã.Inuenitur aliqñ accusatiuo iunctum.Ci.2.de Nat.Deo.Andromedam fugiens conspectum mœsta parentis. Sæpe etiam absolutè, & sine casu.Idem in Epi.ad Vatinium:Dionysius,cum multos libros surripuisset,aufugit.Interdum cum ablatiuo mediante præpositione A,Ab,vel Ex.Liu.Ex eo loco,vbi pugnatum est,aufugerat.

AVGA.æ,f.1.vel Auge,es,vel Augea,æ.αὐγη ἠ αὐγεία,mater fuit Telephi quam Euripides dicit ab Alæo patre(cum ab Hercule corrupta deprehenderetur)in vrna quadam cum Telepho filio impositam,& in mari demersam esse:sed Palladis prouidentia,vrnam ad Caycum Oëtæ trãsmissam euasisse,& Augem à Teuthrante exceptã, eidem nupsisse: illumque Telephum pro filio educasse, & regni successorem instituisse. Strab.li.13.Aliter Diodorus lib.5. Auge,in quit, mater Telephi fuit ex Hercule, quæ à patre grauida deprehensa,nauclero cuidã tradita submergenda: sed antequã ad mare perueniret,vrgente tempore partus, Telephum peperit,quem inter virgulta abdidit,qui postea inuentus à pastoribus,Gortyno regi datus est,& Telephi nomine appellatus, quod à pastoribus inuentus esset pendens ab vberibus ceruæ. Auge vero à mercatoribus,qui illiã à nauclero dono acceperunt,in Cariam ad Teuthrantem regem delata est, vbi postea à Telepho filio fuit agnita.

*AVGASII,m.3. populi sunt inter Massagetas. Steph.

AVGEAS,æ.m.1.αὐγείας. Athenienſis comicus fuit.Suid.

AVGEO,es,xi,auctum,a.2.[*Accrescere,far maggiore,* הרבה hirbah.Ge. Mehren,groesser machen.*Gal.Croistre,augmenter,multiplier.His. Acrecentar,*] αὐξω. amplifico,addo,accessionem facio,& tum ad res,tum ad personas refertur.Ad personas.Ci.Bruto auctus Antonij beneficio est.Ad res,[*Moltiplicare.*]Idem in Varr.Locupletissimi cuiusque census extenuarant, tenuissimi auxerant. Hinc Adaugeo, & Exaugeo. Ab Augeo fiunt Aucto, as. Auctus,a,um. Auctus,us.Auctor,& Augesco,scis.

AVGESCO,scis,n.3. *Accrescere,aumentarse,ingrossarse,* הרבה rabah.Ge. Groesser werden,zunemmen,] αὐξάνομαι. cresco,incrementum accipio.Sumitur n.passiuè,& semper intransitiuè ponitur.Pli.lib. 11.Augescunt corpora dulcibus, atque pinguibus. Cicer. de Sen.

AVGEA,æ.Steph.nomen duarum vrbium,vnius in Locride,cuius in Catalogo nauium meminit Homerus:alterius in Laconia.

AVGIFICO,a.1.Ennius dixit pro Augeo. Et trabes numero augificabit

AVGMEN,inis,n.3.[*Accrescimento,*] מרבית marbith.Ge.Ein mehrung zunemung.*Gal.Augmentation,accroissement.H.Acrecentamento*] αὔξησις. Augmentum. Luc.lib.3. Perfectum corporis augmen. Augmine donare,[*Accrescere,*] pro augere.Idem.lib.2.

AVGMENTO,as,a,1.συναυξάνω.idem quod augeo.Cic.in Læl.opus ipsa suum,quæ augmentauit,natura dissoluit.

AVGVR,auguris,*Augure,indouinatore,* נחש nachesch.Ge.Ein weisager auss dem fliegẽ,schreien,oder weiden der vogel.*Ge.Deuin ou deuine,par le chant,vol,ou autre geste des oiseaux,augur.His.El que adeuina por agueros*]οἰωνοσκόπος,qui ex volatu aut cantu auiũ futura diuinatrix dictus,teste Festo,ab auiũ garritu,siue à gestu earũ, quæ augures solent obseruare.Ci.in Cat.Augurique cum esset, dicere ausus est,optimis auspicijs ea geri,quæ pro Reip.salute gerentur.Hinc Auguriũ,[*Augurio,*]pro ipsa diuinatione,quasi Auigerium dictum, vel Auigarium, proquo antiquissimi etiam Augurum dixerunt, per tres syllabas, vt Accij testimonio cõfirmat Nonius. Erant autem tria diuinationis genera:in auibus:nam aliæ volatu, aliæ cantu futura prædicebant, & illæ quidem præpetes. hæ oscines dicebantur.Erat & tertium genus ex illarum pastu: cũ pullis gallinaceis è cauea depromptis esca porrigebatur. Si enim ita auidè edebant, vt cibus ore excidens terram pauiret, hoc est, feriret,tum auspicanti tripudium solistimum nunciabatur,fœliciter cessurum quicquid ille animo concepisset:contra,omnia infausta portendebantur, si escam non caperent.Sumitur etiam latius Augurij nomen pro quauis diuinatione,[*Indouinatione.*] Cic.4. Phil. O mea semper frustra verissima auguria rerum futurarum:

AVGVRACVLVM,culi,οἰωνοσκοπεῖον.veteres dicebant,quam nos arcem vocamus, quod ibi augures auspicarentur.

AVGVRALIS,le,o.3.οἰωνοσκοπικός.ad augurẽ pertinens:vt,Auguralis cæna,quæ & Adijcialis dicitur.Var.3.de re rust.c.6.& Cic.ad Gallum,Augurales libri.Auguralia insignia.Porta Auguralis Tac.lib. 2.Nocte porta egressus augurali.Augurale,insigne augurum. Senec.de Tranquil.vitæ,c.11.Vir auguralis.Cic.de Clar.Ora.Augeralis virga, baculus erat brevis,qui & lituus appellatus est.

AVGVRATIO,onis,f.3.[*Indouinare*]οἰωνοσκοπία.ipse augurandi actus Cic.2.de Diu.Quæ ista auguratio est ex passeribus?

AVGVRATO,[*Per augurio,*οἰωνοσκοπῶν.adverb.per augurium:vt Auspicato, per auspicium. Liu.lib.1. Accitus Numa,sicut Romulus, augurato in vrbe condenda.

AVGVRATVS,us,m.4.οἰωνοσκοπικότης.dignitas auguris.Cice.1.de Diu. Cùm tentaret scientiam auguratus. Ibidẽ. Lituus iste vester,quod est insigne augurarus.

AVGVRIVS,a,um.o.1.2.οἰωνοσκοπικός. idem quod auguralis.Cic.epi. lib.2.Quum ipsa cognitione meam iuris auguri consequi cupio.

AVGVRO,as,a.1.[*Augurare,indouinare.Gal.Deuiner par les oyseaux.H. Adeuinar per agueros,*]οἰωνίζομαι.Virg.lib.9.Si quis vera messis augurat,opto.Hinc Inauguro,& Exauguro, contraria: nam Inaugurare,est per augurium consecrare: Exaugurare,quod inaugurati erat,profanum facere. Cice.de Anton.Phil.2.Cur non inaugurare à fume diem,vide qui te inauguret.

AVGVROR,p.c.d.1.נחש nicheſch כסם kasam.Ge.Vueissagen aus der voegel fliegen,schreien,vnd der gleichen,] οἰωνοσκοπῶ.ex auium cantu, gestu, vel pastu futura diuino: latius accipitur pro quouis modo conijcio,[*Imaginare,indouinare.*] Regi vel accusatiuum: Cice. 1.de Diu. Calchas ex passerum numero belli Troiani annos auguratus est.Vel ablatiuum,Idem Att.Quanum coniectura auguramur. Item cum prepositione De. Idem in Brut. Quid de illo augurer,lubet dicere.Et cum Ex.Idem Cecin.Nonigitur exalitis volatu, nec ex cantu sinistro oscinis tibi auguror.

AVGVSTA CASAREA,f.1.αὔγουστα καισάρεια. vrbs supra Iberum. Distat à Numãtia ad 80.stadia; vulgus Hispanorũ Saragosã vocat.

AVGVSTA Emerita,f.1.ciuitas Lusitaniæ,à militibus emeritis conditoribus,& Augusto nomen sortita; nam,vt Diomedes refert,cum Augustus Cantabris & Asturibus deuictis,in Italiam rediret,relequit militibus emeritos,ijsque vt in Lusitania Augustam Emeritam condercnt,permisit.

AVGVSTA Vindelicorum, Germaniæ vrbs celeberrima, ad Lycum amnem sita,quam Germani sua lingua *Augspurg* vocant.Augusta Treuirorum, est metropolis Treuirorum ad Mosellam flumẽ sita.Vulgo *Trier* à Germanis dicitur,a Gallis Treuers.

AVGVSTALE,is,n.3.[*Palatio di magistrati,*]πραιτώριον.domus principis,vel magistratus, a tecentionibus appellata, quę a veteribus Prætorium.In castris quoque Imperatoris tabernaculum Augustale dictum legimus.

AVGVSTALES,m.3.teste Veget.libro 2.Rei militaris.Dicebãtur,qui primos in bello ordines ducebant,quod ab Augusto ad id munus essent electi.

AVGVSTE,aduer.[*Sãtamente,religiosamente,*]ὁσίως.sanctè,piè, religiosè.Cicer.1.de Nat.Deor.Quum nostri maiores auguste,sanc

Atque Liberum cum Cerere & Libera conſecrauerint. Dicere de religione auguſtius. Cic. de Clar. Or.

P. M. Auguſtei termini dicebantur in locis montanis poſiti. rotundi; quod Auguſtus eos recenſuit. & vbi fuerant, lapides aliquot conſtituit, & omnem terram ſuis temporibus remenſurari voluit, ac veteranis aſſignari.

AVGVSTODVNVM, n. 2. Heduoñ metropolis. & Galli Auſtum vocãt.

AVGVSTORITVM, n. 2. αὐγουστόριτον, Pto, vrbs Pictonũ, Gall. Poictiers,

AVGVSTVS, a, i, o. 1. 2. [*Auguſto, digno de reuerencia, reuerendo.* ה׳ נכב hannichbadh Ger. Heilig, ehrwirdig, voll maieſtat. *Ga. Conſacre ou ſaincti, veneruble, reuerend, magnifique. Hiſp. Santo, religioſo que deue ſer honorado,*] σεβάσμιος. dignus quem religioſa quadam veneratione colamus. vnde Auguſta templa, auguſta forma. Oui. 1. Faſt. Auguſta vocantur Templa, ſacerdotum rite dicata manu. Ci. 5. Tuſcu. Ex hoc Platonis quaſi quodam ſancto, auguſteque fonte, noſtra manabit oratio. Sed & Octauius Cæſar primum, indeq; reliqui ab illo Cæſares Auguſti, σεβαστοί, cognominati ſũt. itẽ, quia menſe Sextili Octauius Cæſar primum Conſulatum iniit, triumphos in vrbem intulit, Aegyptus quoque hoc menſe in poteſtatẽ populi Ro. redacta, & finis ciuilibus bellis impoſitus, placuit Senatui, vt qui ante Sextilis, deinde Auguſtus appellaretur, vt qui imperio fœliciſſimus fuiſſet,

AVGVSTAE, f. 1. [*Imperatrici,*] Coniuges dicebantur Imperatorum, Diuæ autem, poſt mortem tantum. Auguſtarum nomina hæc ſunt; Liuia Auguſti, Agrippina Agrippæ filia, vxor Germanici, Lepida Galbæ, & aliæ, quas enumerat Volater. lib. 14.

AVIA, æ. f. 1. μάμμη. patris, vel matris mater. Hinc proauia, Abauia, Atauia, Tritauia deriuari debent, vt ab auo fit, proauus, abauus, atauus, tritauus; auiam nominat Cice. ad Att. & Perſ. Sat. 5. In oratione autem de Aruſp. reſp. Mendoſe legitur, ataui manibus, quod in Aldinis, (ab Aldi filio ex hiſtoria repoſitum) abani manibus,

AVIARIVM, rij, n. 2. ὀρνιθών, locus, in quo aues nutriuntur, vel quo ſe aues recipiũt. Ci. Q. Fr. Nihil reſtabat præter balnearia, & ambulationẽ, & auiariũ. Col. li. 9. c. 1. Appellamus apũ cubilia apiaria: vel nũtiũ volucrũ auiaria, vel pecudũ ſilueſtriũ vinaria. Auiaria quoque à Vir. li. 2. Geor. dicuntur loca remoteſa, quæ auibus abundant,

AVIARIVS, m. 2. [*Celui che tiene cura d'uccelli.* Ge. Der die voegel ver ſihet, der mit voeglen vmbgeht. *Gal. Oiſelier. Hiſ. El que cria o guarda a quellas aues,*] ὀρνιθοκόμος, qui curam auium gerit. Col. li. 9. Dicitur & Auicularius.

AVICVLA, diminutiuum, f. 3. [*Uccellino, augellino.* Germ. Ein vogele, ὀρνιθάριον, parua auis. Gel. lib. 2.

AVIDE, *Deſideroſamente, auidamente.* Ger. Begirlich. *Gal. Ardemment. Hiſ. Codicioſamente,*] ἐπιθυμητικῶς. aduer. Ci. de Sen. Græcas literas ſenex ſic auidè arripuit, quaſi diuturnã ſitim expellere cupiẽs.

AVIDITAS, tis, f. 3. [*Deſiderio,* תאוה tavah, Ger. begird, begierligkeit. *Gal. Conuoitiſe. Hiſ. Codicia,*] πλεονεξία. Ci. de Sen. Habeo ſenectuti magnam gratiam, quæ mihi ſermonis auiditatem auxit.

AVIDVS, cupidus, o. 1. 2. [*Auido, deſideroſo* מאוה mea-veh. G. Begirig. *Gal. Conuoiteux, deſireux, cuuide Hiſ. Codicioſo, y auariento,*] πλεονέκτης ab auendo, id eſt, cupiendo. Ter. in Heau. Patrem auidum, miſerum, atque aridum.

AVILLA, f. 1. *Agnellino, pecorino,* quaſi ouilla, agnus recẽtis partꝰ. Feſ.

AVIS, f. 3. [*Uccello, augello,* עוף hoph. Ger. Ein vogel. *Gal. oiſeau. Hiſp. Auueque pone y ſaca hueuos,*] ὄρνεον. volucris ois, quæ oua parit, & pẽnis decorata eſt, dicta (vt quibuſdam vf) ab auijs. i. locis ſecretioribus, quibus aues delectantur. Ad Here. li. 4. Auiũ dulcedo deducit ad auium. Volucres autem πτηνὰ dicuntur, quæcunq; volare poſſunt vt de apes, veſpæ, muſcę, papiliones, volucres ſint, non tamẽ aues. Alba auis, λευκὸς ἔρις prouerbialiter à M. Tullio in epiſt. fa. lib. 7. dicitur, pro re noua, atque inſpicata; quadrabit in rem admodum raram & inuſitatã, quod aues perpaucæ ſint hoc colore.

AVITVS, a, um, p. p. o. 1. 2. πατρῷος, quod ab auo, aut auia ad nos peruenerit. Cic. in Ver. Act. 1. Res patria atque auita.

AVIVS, a, um, o. 1. 2. [*Senſza via.* Ge. Ohn ein weg,] ἄβατος. q. diſtat à via, aut quod eſt ſine uia. Vir. 2. Geor. Auia tũ reſonant auib. virgulta canoris. Sal. in Iug. Nocturnis auijs itinerib. repẽte Romanos aggredi. Luc. Auia Pieridũ peragro loca, nullius ante Trita ſolo.

AVLA, f. a. [*Palaſzo, corte de Prencipe,* היכל vlam pro birhan. Ge. Ein hoff. ein ſahl. *Gal. Vne ſale. la cour de Prince, maiſon royale. Hiſp. Palacio de los grandes,*] αὐλή. propriè eſt principũ domus uẽtus perflabilis, vt annotauit Atheneus: uerum quoniam principum ædes habere ſolent ampliſſima hypæthra, factum eſt, vt aula pro regia ponatur. Seneca: Cum quidam illum interrogaret, quomodo rariſſimam rem in aula conſecutus eſſet ſenectutem? Iniuriam (inquit) accipiendo, & gratias ſæpe agendo. Antiqui Aulas dicebant, quas nos ollas. i. uaſa figulina, quibus cibaria coquũtur. Plaut. in Amph. Infringatur aula cineris in caput. Dim. Aulula, (a qua Plauti comœdia Aululariæ nomen habet) hoc eſt, parua olla. A quo turpiſſimi aliud deminutiuũ, Auxilla, vt ait Feſt. Abaula fit Aulicus, a, um, [*Reale.*] denominatiuum, vt Aulicus apparatus; & Aulicus, ſubſtantiuè, [*Cortegiano,*] qui aulæ ſectator eſt aſſiduus. Suet. in Ner.

AVLAEVM, uel Aulæi, uel Aulæa, orũ, pluraliter, n. 2. [*Pãno de ſeda o lana (?) i*

Gal. Tapis, ouurage de ſoye. Hiſ. Manta de pared eſtimada, Tapeçaria de ſeda pintada, & marauillioſa textura ſpectabile, Græcè περίπετάσματα. & ποικίλματα. quibus ſplẽdido aliquot apparatu parietes obtenduntur. Dicta aulæa ab aula Attali Aſiæ regis, in qua primũ inuenta. vnde & Attalica aulæa uocãtur. Prop. Nobilis aulæis porticus Attalicis. Pelluta Tapetia, ζωστά, dixit Plin. a textura belluarũ. quæ in aulæis intexuntur. Singularis numerus legitur apud Ci. A in Orn. pro Cæl. Scabella cõcrepãt, aulæũ tollitur. Legit & Aulæa, f. g. apud Curtium: Cum poſt aulæã, qua lectos obduxerat, ſtaret.

AVLERCI, m. 1. apud Cæſarem, Galliæ Celticæ populi, ad Oceanum ſiti. Otiontius credit eſſe, quos hodie uocamus Rhotomagenſes.

AVLETES, p. p. m. 3. αὐλητής. cognomen Ptolomæi, patris Cleopatræ, qui choraulam exercuit, vnde & nomen nactus eſt. Hic ab Alexandrinis regno exactus, cum Romam confugiſſet, à Gabinio in regnum reductus eſt. Strab. lib. 17. †Auletes aliàs ſignificat tibicinẽ, aulædum. αὐλητὴς. ſonnatore di piffaro. Cic. pro Mur.]

AVLETICVS, a, um, p. c. o. 1. 2. αὐλητικός. tibijs idoneus, vt Auleticus calamus. Pli. li. 16. c. 36. Orchomenius eſt continuo foramine pertius, quem auleticon uocant.

AVLICOQVA, n. 2, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc eſt, ollis coquuntur. vnde Aulicoqua exta dicuntur in ollis elixa. Feſt.

AVLIS, lidis, f. 3. αὐλίς. regiuncula eſt ſaxoſa Bœotiæ, è regione Chalcidis oppidi Erbeæ, una cum oppido eiuſdem nominis, q; portum habet exiguum, quinquaginta non amplius nauium capacẽ. Huc Græcorum claſſem conueniſſe ferunt, Troianis bellum illaturam ibidemq; maris tempeſtate retentum Agamemnonem, filiam ſuã Iphigeniam Dianæ ſacrificaſſe. Straboni tamẽ lib. 9. placet, non ĩ hunc portum tam anguſtum Græcorum claſſem coactam, ſed in alterum maiorem, qui Tanagræorum uico proximior eſt.

AVLODVS, m. 2. αὐλῳδός. qui tibijs canit, quas Græci αὐλοὺς uocant. Cic. pro Mur. Aulœdos eſſe aiunt, qui citharœdi fieri non poſſent.

AVLOCRENE, nes, p. p. f. 3. regiuncula minoris Aſiæ, in conuentu Apameno; ubi platanus oſtenditur, ex qua pependit Marſyas uictus ab Apolline. Pli. lib. 16. c. 14. & lib. 15. c. 29.

AVLON, in. 3. αὔλων. mons Calabriæ, ferax uini. Mart. l. 13 Et Baccho fertilis Aulon. In eo eſt oppidum eiuſdem nominis. Fit & nomen duarum urbium, quarum una in Macedonia, alia in Cilicia.

AVOCO, as, p. c. a. 1. [*Chamare altroue* השיב heſchib. G. Hinweg beruffen, an ein ander ort beruffen. *Ga. Rappeller, retirer. Hiſ. Llamar a lugar*] ἀπάγω τινὰ. aliò uoco; & per translationem, abduco, [*Richiamare, rimouere.*] Lact. lib. 1. Ad ſtudia pacis a rebus bellicis auocauit. Cic. pro Roſ. Amer. Quos ætas a prælijs auocabat.

AVOLO, as, p. c. n. 1. *Volare, altroue,* נדד nadhadh עף haph. G. Hinweg fliegen. G. *S'en voler, ſe partir viſte. Hiſ. Volar de lugar.*] ἀποπέτομαι. aliò uolo, ſiue aliò ſubito diſcedo. Ci. ad At. Experiar, ut hinc auolẽ.

AVRA, f. 1. [*Aura, vento piacenole, vent. cello,* רוח ruach. Ger. Ein ſanfter luft,] αὔρα. uentus lenior, teſte Seneca, in Natu quæſt. Vir. li. 6. Aenei. Dulcis cõpoſitis ſperabat crinib. aura. Interdũ ponitur pro ſplendore, [*Splendore.*] Idẽ in 6. Diſcolor unde auri per ramos aura refulſit. Interdum pro fauore. [*Fauore.*] quia cum flat aura ætate, ut æſtuantibus fauere. Idem ibidem: Nimium gaudens popularib. auris. Hor. li. 2. Car. Translatè poſuit pro uenuſtate [*Leggiadria*] & illecebris mulierũ. Fit autem (ut quidam uolunt) Aura ab aere, quod mons aer, & ſplendorem facit, & uentum, & præcul dubio Græcum eſt. Suid. αὔρα ἴτατ πνοή. aura, inquit. i. ſpiritus.

AVRAMENTVM, n. 2. χρύσωμα. inſtrumentum effodiendo, aut purgando auro accommodatum. Pli. 33. c. 3. Hiſpania ſtrigiles uocat auri paruulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſa auramento capitur. Vbi legendum puto, aut ramento.

AVRARIA, f. 1. fodina, [*Miniera d'oro,*] χρυσωρυχία, ubi foditur aurũ, quæ & Aurifodina dicitur.

AVRARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Di oro.* G. Von gold, oder was zum gold gehoert,] adiect. ut Auraria metalla. Pl. lib. 37. c. 12. Auratium negocium. Plau. Bacch.

AVRARII, m. 2. [*orefici,* צרף tſoreph. G. Goldſchmid,] χρυσοχόοι. aurifices, qui aliquid ex auro conficiunt, aut inaurant. Aurarij etiam fautores dicuntur, teſte Seruio, à nomine aura, quod nonnumquã pro fauore accipitur.

AVRAS, m. 1. αὔρας. fluuius ab Hæmo in Iſtrum defluens. Herod.

AVRATA, f. 1. χρυσόφρυς. [Orata] piſcis, qui ab auri colore nomen accepit, cuius amator Sergius, Orata cognominatus eſt, ut refert Macrobius, quaſi Aurata, ſicut ploſtrum, pro plauſtrum. Mart. li. 13.

AVRATVS, a, um, o. 1. 2. [*Dora o, indorado.* Ge. Vergulden, vberguldet. *Gal. Doré. Hiſp. Dorado per parte de fuera,* χρυσοειδὴς. quod in ſuperficie habet aurum. Cic. poſt red. in ſen. Cum aurato reportati. Suet. in Ner. Piſcatus eſt reti aurato. Abuſiuè tamen Auream domum, & Auream portam dicimus, pro aurata. Milites aurati. Liu. lib. 6. Tunicę auratis militibus uerſicolores.

AVREAE, f. 1. παρῳστία. frœni, qui circa aures equorũ religantur. Feſt.

AVRELIA, f. 1. αὐρηλία. familia Romæ primis celebris, à Sabinis (ſi Feſto credimus) oriunda, cui locus publicè conſignatus erat, in quo Soli ſacra facerent. Ex hac Aurelij, primum Anſelij dicti, ſicuti Papirij, qui poſtea Papirij. Fuit & nomen proprium matris Cæſaris.

Au-

JANUARY, the first month of the year, so called from Janus, to whom it was consecrated by Numa Pompilius, the second king of the Romans. Before the time of Julius Cæsar, the Romans began their year with March, and reckoned only ten months, which made 304 days; but Julius Cæsar, finding that the year consisted of 365 days, added two months, January and February, to the end of the year, and made January the first month, as it is with us.

JANUARY, in the Gregorian calendar, is the first month of the year, and consists of 31 days. The sun enters Aquarius the 20th day, and the 21st day he enters Pisces.

JANUARY, in the Julian calendar, is the first month of the year, and consists of 31 days. The sun enters Aquarius the 20th day, and the 21st day he enters Pisces.

JANUARY, in the Roman calendar, is the first month of the year, and consists of 31 days. The sun enters Aquarius the 20th day, and the 21st day he enters Pisces.

JANUARY, in the Julian calendar, is the first month of the year, and consists of 31 days. The sun enters Aquarius the 20th day, and the 21st day he enters Pisces

Accomplishment (Fr.) the completion of a work, or the perfection of a person in any art or science.

Accord (Fr.) a term in music, signifying the harmony of two or more sounds heard at the same time.

Accordion (Fr.) a musical instrument, consisting of a number of reeds, which are sounded by the passage of air from a bellows, and are governed by keys.

Account (Fr.) a statement of pecuniary transactions between two persons, or of the debtor and creditor state of the same.

Accountant (Fr.) a person who keeps accounts, or is skilled in the method of keeping them.

Accoutrements (Fr.) the dress of a soldier, except his arms.

Accretion (Lat.) the growing to any thing by natural means.

Accroach (Fr.) to draw towards one.

Accumulation (Lat.) a heaping together.

Accurate (Lat.) exact, done with care.

Accusation (Lat.) the charging a person with a crime.

Accuse (Lat.) to charge with a crime.

Accustom (Fr.) to habituate, to make familiar by frequent use.

Ace (Lat.) a unit, a single point on a card or die.

Acephalous (Gr.) headless.

Acerb (Lat.) sour, austere.

Acerbity (Lat.) sourness, austerity.

Acescent (Lat.) turning sour.

Acetic (Lat.) sour, belonging to vinegar.

Acetous (Lat.) sour, belonging to vinegar.

Acetum (Lat.) vinegar.

Achromatic (Gr.) without colour.

Acid (Lat.) sour.

Acidity (Lat.) sourness.

Acidulous (Lat.) sourish.

Acknowledge (Sax.) to own, to confess.

Acknowledgment (Sax.) confession, owning.

Acme (Gr.) the highest point.

Acoasm (Gr.) a hearing.

Acoasmatic (Gr.) belonging to hearing.

Acoustic (Gr.) belonging to hearing.

Acquaint (Fr.) to inform, to make known.

Acquaintance (Fr.) knowledge, familiarity.

Acquiesce (Lat.) to rest satisfied.

Acquiescence (Lat.) rest, satisfaction.

Acquire (Lat.) to gain, to obtain.

Acquirement (Lat.) gain, attainment.

Acquisition (Lat.) gain, attainment.

Acquit (Fr.) to clear, to release.

Acquittance (Fr.) a release, a discharge.

Acre (Sax.) a piece of land containing 4840 square yards.

Acrid (Lat.) sharp, bitter.

Acrimonious (Lat.) sharp, bitter.

Acrimony (Lat.) sharpness, bitterness.

Acrobat (Gr.) a rope-dancer.

Acrobatic (Gr.) belonging to rope-dancing.

Acrostic (Gr.) a composition in which the first letters of the lines form a name or motto.

Act (Lat.) a thing done, a deed, a law, a division of a play.

Actinic (Gr.) belonging to the rays of light.

Actinometer (Gr.) a measurer of the rays of light.

Action (Lat.) a thing done, a deed, a battle, a gesture.

Actionable (Lat.) liable to an action at law.

Active (Lat.) busy, nimble, quick.

Activity (Lat.) nimbleness, quickness.

Actor (Lat.) a player, a doer.

Actress (Lat.) a female player.

Actual (Lat.) real, existing.

Actuality (Lat.) reality, existence.

Actuary (Lat.) a clerk, a register.

Actuate (Lat.) to put in motion.

Acumen (Lat.) sharpness, quickness of mind.

Acute (Lat.) sharp, quick, shrewd.

Acuteness (Lat.) sharpness, quickness, shrewdness.

Acutiator (Lat.) a sharpener.

Adage (Fr.) a proverb, a saying.

Adagio (Ital.) a term in music, signifying slow.

Adamant (Gr.) a very hard stone.

Adamantine (Gr.) hard as adamant.

Adapt (Lat.) to fit, to suit.

Adaptation (Lat.) fitness, suitableness.

Add (Lat.) to put to, to join to.

Addendum (Lat.) a thing added.

Adder (Sax.) a viper.

Addible (Lat.) that may be added.

Addition (Lat.) the adding of one thing to another.

Additional (Lat.) added, belonging to addition.

Address (Fr.) to direct, to speak to, skill, dexterity.

Adduce (Lat.) to bring forward.

Adduction (Lat.) a bringing forward.

Adept (Lat.) skilful, expert.

Adequate (Lat.) sufficient, equal to.

Adhere (Lat.) to stick to.

Adherence (Lat.) a sticking to.

Adhesion (Lat.) a sticking to.

Adhesive (Lat.) sticking to.

Adieu (Fr.) farewell.

Adipose (Lat.) fat.

Adit (Lat.) an entrance.

Adjacent (Lat.) lying near to.

Adjective (Lat.) a word added to a noun.

Adjoin (Lat.) to join to.

Adjourn (Fr.) to put off to another day.

Adjudge (Lat.) to give judgment.

Adjudicate (Lat.) to give judgment.

Adjunct (Lat.) a thing joined to another.

Adjure (Lat.) to charge on oath.

Adjust (Fr.) to set right, to regulate.

Adjustment (Fr.) a setting right, a regulating.

Administer (Lat.) to manage, to give.

Administration (Lat.) management, the executive power.

Admirable (Lat.) worthy of admiration.

Admiral (Fr.) the commander of a fleet.

Admiralty (Fr.) the office of admiral.

Admiration (Lat.) wonder, astonishment.

Admire (Lat.) to wonder at.

Admissible (Lat.) that may be admitted.

Admission (Lat.) a letting in, an allowing.

Admit (Lat.) to let in, to allow.

Admittance (Lat.) a letting in, an allowing.

Admonish (Lat.) to warn, to caution.

Admonition (Lat.) warning, caution.

Admonitor (Lat.) a warner, a cautioner.

Admonitory (Lat.) containing admonition.

Ado (Sax.) trouble, difficulty.

Adolescence (Lat.) youth.

Adolescent (Lat.) growing up to manhood.

Adopt (Lat.) to take as one's own child.

Adoption (Lat.) a taking as one's own child.

Adore (Lat.) to worship.

Adorer (Lat.) a worshipper.

Adorn (Lat.) to decorate, to beautify.

Adornment (Lat.) decoration, beautification.

Adrift (Sax.) floating, driven by the wind.

Adroit (Fr.) dexterous, skilful.

Adroitness (Fr.) dexterity, skill.

Adsorption (Lat.) a sucking to.

Adulation (Lat.) flattery.

Adulator (Lat.) a flatterer.

Adulatory (Lat.) containing flattery.

Adult (Lat.) grown up to manhood.

Adulterate (Lat.) to debase, to corrupt.

Adulteration (Lat.) debasement, corruption.

Adulterer (Lat.) one who commits adultery.

Adulteress (Lat.) a female who commits adultery.

Adulterine (Lat.) spurious, counterfeit.

Adultery (Lat.) unfaithfulness to the marriage bed.

Advance (Fr.) to go forward, to lend, a loan.

Advancement (Fr.) a going forward, a lending, a loan.

Advantage (Fr.) gain, profit, benefit.

Advantageous (Fr.) gainful, profitable, beneficial.

Advent (Lat.) coming, the four weeks before Christmas.

Adventitious (Lat.) accidental, casual.

Adventure (Lat.) a hazard, a risk.

Adventurer (Lat.) one who hazards or risks.

Adventurous (Lat.) hazardous, risky.

Adverb (Lat.) a word added to a verb.

Adversary (Lat.) an enemy, an opponent.

Adverse (Lat.) opposite, unfavourable.

Adversity (Lat.) misfortune, calamity.

Advert (Lat.) to turn to, to refer to.

Advertise (Fr.) to give notice, to inform.

Advertisement (Fr.) notice, information.

Advice (Fr.) counsel, information.

Advisable (Fr.) prudent, proper.

Advise (Fr.) to counsel, to inform.

Advocate (Lat.) a pleader, to plead for.

Advocation (Lat.) a pleading for.

Advocator (Lat.) a pleader for.

Advocatory (Lat.) containing a plea for.

Adze (Sax.) a tool for cutting timber.

Aeolian (Gr.) belonging to Aeolus, the god of the winds.

Aeolian harp (Gr.) a musical instrument played by the wind.

Aeolipile (Gr.) a hollow ball filled with water, and made to turn round by the force of steam.

Aeolotropic (Gr.) irregular.

Aeriform (Gr.) in the form of air.

Aerolite (Gr.) a stone which has fallen from the air.

Aerology (Gr.) a description of the air.

Aeromancy (Gr.) divination by the air.

Aerometer (Gr.) a measurer of the air.

Aeronaut (Gr.) a navigator of the air.

Aeronautic (Gr.) belonging to aeronautics.

Aeronautics (Gr.) the art of navigating the air.

Aerostatic (Gr.) belonging to aerostatics.

Aerostatics (Gr.) the science of the equilibrium of the air.

Aesthetic (Gr.) belonging to the perception of the beautiful.

Aesthetics (Gr.) the science of the perception of the beautiful.

Aetiology (Gr.) the science of causes.

Afar (Sax.) at a distance.

Affable (Lat.) courteous, civil.

Affair (Fr.) business, matter.

Affect (Lat.) to act upon, to move, to pretend.

Affectation (Lat.) pretence, assumption.

Affected (Lat.) moved, pretended.

Affecting (Lat.) moving, touching.

Affection (Lat.) love, kindness, a disease.

Affectionate (Lat.) loving, kind.

Affidavit (Lat.) a declaration on oath.

Affiliate (Lat.) to adopt as a child.

Affiliation (Lat.) an adopting as a child.

Affinity (Lat.) relationship by marriage.

Affirm (Lat.) to declare, to assert.

Affirmation (Lat.) a declaration, an assertion.

Affirmative (Lat.) declaring, asserting.

Affix (Lat.) to fasten to.

Afflict (Lat.) to grieve, to distress.

Affliction (Lat.) grief, distress.

Affluence (Lat.) wealth, abundance.

Affluent (Lat.) wealthy, abundant.

Afford (Sax.) to yield, to produce.

Affray (Fr.) a fight, a quarrel.

Affright (Sax.) fear, terror.

Affront (Fr.) to insult, to offend.

Afloat (Sax.) floating, on board a ship.

Afoot (Sax.) on foot, walking.

Afore (Sax.) before.

Afraid (Sax.) fearful, timorous.

Afresh (Sax.) anew, again.

Aft (Sax.) behind, the hinder part of a ship.

After (Sax.) behind, later.

Afternoon (Sax.) the time between noon and evening.

Afterwards (Sax.) later, behind.

Again (Sax.) a second time, back.

Against (Sax.) opposite to, contrary to.

Agape (Gr.) love, a love-feast.

Agate (Gr.) a precious stone.

Agave (Gr.) the American aloe.

Age (Fr.) a period of time, a generation, old age.

Agency (Lat.) action, office.

Agent (Lat.) a doer, a transactor of business.

Aggravate (Lat.) to make worse, to provoke.

Aggravation (Lat.) a making worse, a provoking.

Aggregate (Lat.) a collection, a whole.

Aggregation (Lat.) a collecting together.

Aggress (Lat.) to attack.

Aggression (Lat.) an attack.

Aggressor (Lat.) an attacker.

Aggrieve (Fr.) to grieve, to distress.

Aghast (Sax.) terrified, struck with fear.

Agile (Lat.) nimble, quick.

Agility (Lat.) nimbleness, quickness.

Agio (Ital.) the difference between the value of bank notes and specie.

Agiotage (Ital.) the business of money changing.

Agitate (Lat.) to shake, to move, to disturb.

Agitation (Lat.) a shaking, a moving, a disturbing.

Agitator (Lat.) a shaker, a mover, a disturber.

Aglet (Fr.) a tag of a lace.

Agnail (Sax.) a hangnail.

Agnate (Lat.) related by the father's side.

Agnation (Lat.) relationship by the father's side.

Agnomen (Lat.) a surname.

Agnostic (Gr.) one who professes ignorance.

Agnus Dei (Lat.) a figure of a lamb, a prayer to the Lamb of God.

Ago (Sax.) past, gone by.

Agog (Fr.) eager, desirous.

Agonistic (Gr.) belonging to athletic contests.

Agonistics (Gr.) the art of athletic contests.

Agonize (Gr.) to torment, to torture.

Agony (Gr.) torment, torture.

Agrarian (Lat.) belonging to land.

Agree (Fr.) to consent, to assent.

Agreeable (Fr.) pleasing, willing.

Agreement (Fr.) consent, assent.

Agriculture (Lat.) husbandry, tillage.

Agriculturist (Lat.) a husbandman, a tiller.

Aground (Sax.) on the ground, stranded.

Ague (Fr.) a fever with cold fits.

Aguish (Fr.) belonging to ague.

Ahead (Sax.) before, forward.

Aid (Fr.) help, assistance.

Aide-de-camp (Fr.) an officer who assists a general.

Aigrette (Fr.) a plume of feathers.

Aiguille (Fr.) a needle, a sharp peak of rock.

Ail (Sax.) to pain, to trouble.

Aim (Fr.) to point at, to endeavour.

Air (Gr.) the atmosphere, a tune.

Air-bed (Gr.) a bed filled with air.

Air-cushion (Gr.) a cushion filled with air.

Air-gun (Gr.) a gun discharged by air.

Air-pump (Gr.) a machine for exhausting air.

Air-tight (Gr.) so close as not to admit air.

Aisle (Fr.) a wing of a church.

Ajar (Sax.) half open.

Akimbo (Sax.) with the hand on the hip and the elbow bent.

Akin (Sax.) related to.

Alabaster (Gr.) a white stone.

Alacrity (Lat.) briskness, liveliness.

Alarm (Fr.) to frighten, to terrify.

Alarum (Fr.) to frighten, to terrify.

Albatross (Lat.) a large sea-bird.

Albeit (Sax.) although.

Albino (Lat.) a white negro.

Album (Lat.) a blank book.

Albumen (Lat.) the white of an egg.

Albuminous (Lat.) containing albumen.

Alcaic (Gr.) a kind of verse.

Alcaics (Gr.) a kind of verse.

Alcalescent (Arab.) becoming alkaline.

Alcali (Arab.) a salt.

Alcalify (Arab.) to make alkaline.

Alcalinity (Arab.) alkalinity.

Alcaline (Arab.) alkaline.

Alcalize (Arab.) to make alkaline.

Alcanet (Arab.) a plant.

Alcazar (Arab.) a palace.

Alchemical (Arab.) belonging to alchemy.

Alchemist (Arab.) one who practises alchemy.

Alchemy (Arab.) the art of transmuting metals.

Alcohol (Arab.) spirit of wine.

Alcoholic (Arab.) belonging to alcohol.

Alcoholize (Arab.) to make alcoholic.

Alcoran (Arab.) the Mahometan bible.

Alcove (Arab.) a recess.

Alder (Sax.) a tree.

Alderman (Sax.) a magistrate.

Ale (Sax.) a liquor made from malt.

Alehouse (Sax.) a house where ale is sold.

Alembic (Arab.) a chemical vessel.

Alert (Fr.) brisk, lively.

Alertness (Fr.) briskness, liveliness.

Alexandrine (Gr.) a kind of verse.

Alexandrines (Gr.) a kind of verse.

Alexipharmic (Gr.) belonging to antidotes.

Alexipharmics (Gr.) antidotes.

Alexiterial (Gr.) belonging to antidotes.

Alexiterials (Gr.) antidotes.

Alexiterical (Gr.) belonging to antidotes.

Alexiterics (Gr.) antidotes.

Algebra (Arab.) the science of calculating by letters.

Algebraic (Arab.) belonging to algebra.

Algebraical (Arab.) belonging to algebra.

Algebraist (Arab.) one who practises algebra.

Algebrist (Arab.) one who practises algebra.

Algid (Lat.) cold.

Algidity (Lat.) coldness.

Algorism (Arab.) the science of numbers.

Algorithm (Arab.) the science of numbers.

Alias (Lat.) otherwise.

Alibi (Lat.) elsewhere.

Alien (Lat.) a foreigner, a stranger.

Alienable (Lat.) that may be alienated.

Alienate (Lat.) to estrange, to transfer.

Alienation (Lat.) estrangement, transference.

Alienator (Lat.) one who alienates.

Alienism (Lat.) foreignness.

Alienist (Lat.) a foreigner.

Alienor (Lat.) one who alienates.

Alienor (Lat.) one who alienates.

Alight (Sax.) to get down, to descend.

Align (Fr.) to range in a line.

Alignment (Fr.) a ranging in a line.

Alike (Sax.) similar, resembling.

Alimental (Lat.) belonging to food.

Alimentary (Lat.) belonging to food.

Alimentation (Lat.) nourishment.

Alimony (Lat.) maintenance.

Aliquot (Lat.) a part which will exactly measure the whole.

Alive (Sax.) living, quick.

Alkahest (Arab.) a universal solvent.

Alkali (Arab.) a salt.

Alkalify (Arab.) to make alkaline.

Alkalinity (Arab.) alkalinity.

Alkaline (Arab.) alkaline.

Alkalize (Arab.) to make alkaline.

Alkanet (Arab.) a plant.

Alkekengi (Arab.) a plant.

All (Sax.) the whole, every one.

Allay (Sax.) to quiet, to appease.

Allegation (Lat.) a declaration, an assertion.

Allege (Lat.) to declare, to assert.

Allegiance (Fr.) loyalty, fidelity.

Allegoric (Gr.) belonging to allegory.

Allegorical (Gr.) belonging to allegory.

Allegorist (Gr.) one who writes allegories.

Allegorize (Gr.) to write allegories.

Allegory (Gr.) a figurative description.

Allegretto (Ital.) a term in music, signifying rather quick.

Allegro (Ital.) a term in music, signifying quick.

Alleviate (Lat.) to lighten, to relieve.

Alleviation (Lat.) a lightening, a relieving.

Alley (Fr.) a walk, a passage.

Alliance (Fr.) a league, a relationship.

Alligation (Lat.) a binding together.

Alligator (Lat.) a crocodile.

Alliteration (Lat.) a beginning with the same letter.

Allocation (Lat.) a placing.

Allocution (Lat.) a speaking to.

Allodial (Lat.) belonging to allodium.

Allodium (Lat.) free land.

Allopathic (Gr.) belonging to allopathy.

Allopathist (Gr.) one who practises allopathy.

Allopathy (Gr.) the curing of a disease by its opposite.

Allot (Fr.) to distribute, to grant.

Allotment (Fr.) distribution, grant.

Allow (Fr.) to grant, to permit.

Allowance (Fr.) a grant, a permission.

Alloy (Fr.) to debase, a debasement.

All-spice (Sax.) a spice.

All-wise (Sax.) infinitely wise.

Almanac (Arab.) a calendar.

Almighty (Sax.) omnipotent.

Almond (Lat.) a nut.

Almoner (Lat.) a distributer of alms.

Almonry (Lat.) the office of almoner.

Almost (Sax.) nearly.

Alms (Sax.) charity, gift to the poor.

Alms-house (Sax.) a house for the poor.

Aloe (Gr.) a plant.

Aloetic (Gr.) belonging to aloes.

Aloft (Sax.) on high.

Alone (Sax.) single, solitary.

Along (Sax.) lengthwise, by the side of.

Aloof (Sax.) at a distance.

Aloud (Sax.) with a loud voice.

Alp (Lat.) a mountain.

Alpaca (Lat.) a kind of sheep.

Alpine (Lat.) belonging to the Alps.

Already (Sax.) before, previously.

Also (Sax.) likewise, too.

Altar (Lat.) a place for sacrifice.

Alter (Lat.) to change.

Alterable (Lat.) that may be changed.

Alteration (Lat.) a change.

Altercate (Lat.) to dispute, to wrangle.

Altercation (Lat.) a dispute, a wrangle.

Alternate (Lat.) by turns, one after the other.

Alternation (Lat.) a succession by turns.

Alternative (Lat.) a choice of two things.

Although (Sax.) though, notwithstanding.

Altimeter (Lat.) a measurer of heights.

Altitude (Lat.) height.

Altogether (Sax.) entirely, wholly.

Alum (Lat.) a salt.

Alumina (Lat.) the earth of alum.

Aluminous (Lat.) containing alum.

Aluminum (Lat.) the metallic base of alum.

Always (Sax.) at all times, perpetually.

Amain (Sax.) with force, with speed.

Amalgam (Gr.) a mixture of metals.

Amalgamate (Gr.) to mix metals.

Amalgamation (Gr.) a mixing of metals.

Amanuensis (Lat.) a writer, a clerk.

Amaranth (Gr.) a flower.

Amaranthine (Gr.) belonging to amaranth.

Amass (Fr.) to heap together.

Amateur (Fr.) a lover of any art or science.

Amatory (Lat.) belonging to love.

Amaze (Sax.) to astonish, to confound.

Amazement (Sax.) astonishment, confusion.

Amazon (Gr.) a female warrior.

Ambassador (Fr.) a minister sent to a foreign court.

Ambassadress (Fr.) a female ambassador.

Amber (Arab.) a fossil resin.

Ambergris (Arab.) a perfume.

Ambidexter (Lat.) one who uses both hands alike.

Ambidexterity (Lat.) the using both hands alike.

Ambidextrous (Lat.) using both hands alike.

Ambient (Lat.) surrounding.

Ambiguity (Lat.) doubtfulness, uncertainty.

Ambiguous (Lat.) doubtful, uncertain.

Ambit (Lat.) a circuit.

Ambition (Lat.) a desire of honour.

Ambitious (Lat.) desirous of honour.

Amble (Lat.) to move easily.

Ambrosia (Gr.) the food of the gods.

Ambrosial (Gr.) belonging to ambrosia.

Ambrosian (Gr.) belonging to ambrosia.

Ambrosiate (Gr.) to season with ambrosia.

Ambrosiation (Gr.) a seasoning with ambrosia.

Ambulance (Lat.) a hospital for the wounded.

Ambulant (Lat.) walking.

Ambulate (Lat.) to walk.

Ambulation (Lat.) a walking.

Ambulatory (Lat.) belonging to walking.

Ambuscade (Fr.) a lying in wait.

Ambush (Fr.) a lying in wait.

Amelioration (Fr.) a making better.

Amen (Gr.) so be it.

Amenable (Fr.) liable to answer.

Amend (Fr.) to correct, to improve.

Amendment (Fr.) correction, improvement.

Amends (Fr.) compensation, satisfaction.

Amenity (Lat.) pleasantness, agreeableness.

Amerce (Fr.) to punish by a fine.

Amercement (Fr.) a punishment by a fine.

Amethyst (Gr.) a precious stone.

Amethystine (Gr.) belonging to amethyst.

Amiable (Lat.) lovely, worthy of love.

Amicable (Lat.) friendly, kind.

Amice (Lat.) a vestment.

Amid (Sax.) in the middle of.

Amidst (Sax.) in the middle of.

Amiss (Sax.) wrong, faulty.

Amity (Lat.) friendship, kindness.

Ammonia (Gr.) a gas.

Ammoniac (Gr.) belonging to ammonia.

Ammoniacal (Gr.) belonging to ammonia.

Ammonium (Gr.) the metallic base of ammonia.

Ammunition (Fr.) powder, shot, and shells.

Amnesty (Gr.) a pardon.

Among (Sax.) amid, in the midst of.

Amorous (Lat.) loving, fond.

Amount (Fr.) to rise to, the sum total.

Amour (Fr.) love, a love affair.

Amphibious (Gr.) living both on land and in water.

Amphibium (Gr.) an animal living both on land and in water.

Amphibrach (Gr.) a foot in verse.

Amphibrachic (Gr.) belonging to amphibrachs.

Amphibrachs (Gr.) a foot in verse.

Amphitheatre (Gr.) a circular building.

Amphitrite (Gr.) the goddess of the sea.

Amphora (Gr.) a vase.

Ample (Lat.) large, wide.

Amplification (Lat.) an enlarging.

Amplify (Lat.) to enlarge.

Amplitude (Lat.) largeness, wideness.

Amputate (Lat.) to cut off.

Amputation (Lat.) a cutting off.

Amulet (Lat.) a charm.

Amuse (Fr.) to entertain, to divert.

Amusement (Fr.) entertainment, diversion.

Amusive (Fr.) entertaining, diverting.

Anabaptism (Gr.) the doctrine of anabaptists.

Anabaptist (Gr.) one who baptizes again.

Anabaptistic (Gr.) belonging to anabaptists.

Anabaptistical (Gr.) belonging to anabaptists.

Anabaptistry (Gr.) the doctrine of anabaptists.

Anabasis (Gr.) a going up.

Anachronism (Gr.) a mistake in time.

Anachronistic (Gr.) belonging to anachronisms.

Anachronistical (Gr.) belonging to anachronisms.

Anachronize (Gr.) to make an anachronism.

Anacoluthon (Gr.) a want of connexion.

Anacreontic (Gr.) belonging to Anacreon.

Anacreontics (Gr.) verses in the manner of Anacreon.

Anadem (Gr.) a garland.

Anaglyph (Gr.) a carved ornament.

Anaglyphic (Gr.) belonging to anaglyphs.

Anaglyphical (Gr.) belonging to anaglyphs.

Anaglyphics (Gr.) the art of carving anaglyphs.

Anagram (Gr.) a transposition of letters.

Anagrammatic (Gr.) belonging to anagrams.

Anagrammatical (Gr.) belonging to anagrams.

Anagrammatism (Gr.) the art of making anagrams.

Anagrammatist (Gr.) one who makes anagrams.

Anagrammatize (Gr.) to make anagrams.

Anagraphic (Gr.) belonging to anagraphs.

Anagraphical (Gr.) belonging to anagraphs.

Anagraphics (Gr.) the art of making anagraphs.

Anagraphs (Gr.) a description of the heavens.

Anagraphy (Gr.) a description of the heavens.

Anal (Lat.) belonging to the fundament.

Analeptic (Gr.) belonging to restoratives.

Analeptics (Gr.) restoratives.

Analogic (Gr.) belonging to analogy.

Analogical (Gr.) belonging to analogy.

Analogism (Gr.) the doctrine of analogy.

Analogist (Gr.) one who practises analogy.

Analogize (Gr.) to make analogies.

Analogous (Gr.) agreeing in analogy.

Analogue (Gr.) a thing agreeing in analogy.

Analogy (Gr.) agreement, resemblance.

Analysis (Gr.) a resolution into its parts.

Analyst (Gr.) one who practises analysis.

Analytic (Gr.) belonging to analysis.

Analytical (Gr.) belonging to analysis.

Analyze (Gr.) to resolve into its parts.

Anamorphosis (Gr.) a distorted figure.

Anapaest (Gr.) a foot in verse.

Anapaestic (Gr.) belonging to anapaests.

Anapaestics (Gr.) verses in anapaests.

Anarch (Gr.) a leader of anarchy.

Anarchic (Gr.) belonging to anarchy.

Anarchical (Gr.) belonging to anarchy.

Anarchist (Gr.) one who practises anarchy.

Anarchy (Gr.) confusion, want of government.

Anastomose (Gr.) to open into each other.

Anastomosis (Gr.) an opening into each other.

Anastomotic (Gr.) belonging to anastomosis.

Anastomotical (Gr.) belonging to anastomosis.

Anathema (Gr.) a curse.

Anathematize (Gr.) to curse.

Anatomic (Gr.) belonging to anatomy.

Anatomical (Gr.) belonging to anatomy.

Anatomist (Gr.) one who practises anatomy.

Anatomize (Gr.) to dissect.

Anatomy (Gr.) the science of dissection.

Ancestor (Lat.) a forefather.

Ancestral (Lat.) belonging to ancestors.

Ancestress (Lat.) a female ancestor.

Ancestry (Lat.) a line of ancestors.

Anchor (Gr.) a large iron hook.

Anchorage (Gr.) a place for anchoring.

Anchoret (Gr.) a hermit.

Anchoretic (Gr.) belonging to anchorets.

Anchoretical (Gr.) belonging to anchorets.

Anchoretism (Gr.) the life of an anchoret.

Anchoress (Gr.) a female anchoret.

Anchorite (Gr.) a hermit.

Anchoritic (Gr.) belonging to anchorites.

Anchoritical (Gr.) belonging to anchorites.

Anchoritism (Gr.) the life of an anchorite.

Anchovy (Lat.) a fish.

Ancient (Lat.) old, of old time.

Ancillary (Lat.) belonging to a female servant.

And (Sax.) a conjunction.

Anecdotal (Gr.) belonging to anecdotes.

Anecdote (Gr.) a short story.

Anemometer (Gr.) a measurer of the wind.

Anemometry (Gr.) the measuring of the wind.

Anemone (Gr.) a flower.

Anent (Sax.) concerning.

Aneroid (Gr.) a barometer without mercury.

Anew (Sax.) again, a second time.

Angel (Gr.) a messenger, a spirit.

Angelic (Gr.) belonging to angels.

Angelical (Gr.) belonging to angels.

Angelus (Gr.) a prayer.

Anger (Sax.) wrath, passion.

Angina (Lat.) a disease.

Angle (Sax.) a corner, a fishing-rod.

Angler (Sax.) one who fishes with a rod.

Anglican (Sax.) belonging to the English.

Anglicism (Sax.) an English idiom.

Anglicize (Sax.) to make English.

Angry (Sax.) wrathful, passionate.

Anguish (Lat.) grief, pain.

Angular (Lat.) having angles.

Angularity (Lat.) the having angles.

Anhydrous (Gr.) without water.

Aniline (Arab.) a substance.

Animadversion (Lat.) a censuring.

Animadvert (Lat.) to censure.

Animal (Lat.) a living creature.

Animalcule (Lat.) a small animal.

Animalcules (Lat.) small animals.

Animalcular (Lat.) belonging to animalcules.

Animalcule (Lat.) a small animal.

Animalcules (Lat.) small animals.

Animalcular (Lat.) belonging to animalcules.

Animalism (Lat.) the life of animals.

Animalist (Lat.) one who practises animalism.

Animality (Lat.) the life of animals.

Animalize (Lat.) to make animal.

Animate (Lat.) to enliven, to encourage.

Animation (Lat.) liveliness, encouragement.

Animosity (Lat.) hatred, enmity.

Animus (Lat.) hatred, enmity.

Anise (Gr.) a plant.

Aniseed (Gr.) the seed of anise.

Ankle (Sax.) the joint between the foot and leg.

Anklet (Sax.) a ring for the ankle.

Annalist (Lat.) a writer of annals.

Annals (Lat.) a history of years.

Annex (Lat.) to join to, to add to.

Annexation (Lat.) a joining to, an adding to.

Annihilate (Lat.) to destroy, to reduce to nothing.

Annihilation (Lat.) a destroying, a reducing to nothing.

Anniversary (Lat.) a yearly return.

Annotate (Lat.) to write notes.

Annotation (Lat.) a writing of notes.

Annotator (Lat.) a writer of notes.

Announce (Fr.) to proclaim, to declare.

Announcement (Fr.) a proclaiming, a declaring.

Annoy (Fr.) to vex, to trouble.

Annoyance (Fr.) vexation, trouble.

Annual (Lat.) yearly, lasting a year.

Annuitant (Lat.) one who receives an annuity.

Annuity (Lat.) a yearly payment.

Annul (Lat.) to make void, to destroy.

Annular (Lat.) ring-shaped.

Annulary (Lat.) ring-shaped.

Annulate (Lat.) ring-shaped.

Annulet (Lat.) a little ring.

Annulose (Lat.) ring-shaped.

Annulous (Lat.) ring-shaped.

Annum (Lat.) a year.

Anodyne (Gr.) a medicine to ease pain.

Anoint (Fr.) to rub with oil.

Anomalism (Gr.) irregularity.

Anomalistic (Gr.) belonging to anomalism.

Anomalistical (Gr.) belonging to anomalism.

Anomalous (Gr.) irregular.

Anomaly (Gr.) irregularity.

Anon (Sax.) soon, presently.

Anonymous (Gr.) without a name.

Another (Sax.) one more, a second.

Answer (Sax.) to reply, a reply.

Answerable (Sax.) liable to answer.

Ant (Sax.) a small insect.

Antacid (Gr.) belonging to antacids.

Antacids (Gr.) medicines against acidity.

Antagonism (Gr.) opposition.

Antagonist (Gr.) an opponent.

Antagonistic (Gr.) belonging to antagonism.

Antagonistical (Gr.) belonging to antagonism.

Antagonize (Gr.) to oppose.

Antalgic (Gr.) belonging to antalgics.

Antalgics (Gr.) medicines against pain.

Antarctic (Gr.) belonging to the south pole.

Antecedence (Lat.) a going before.

Antecedent (Lat.) going before.

Antechamber (Lat.) a room before a chamber.

Antedate (Lat.) to date before the true time.

Antediluvian (Lat.) belonging to the time before the flood.

Antelope (Gr.) a kind of deer.

Antemeridian (Lat.) belonging to the forenoon.

Antemeridional (Lat.) belonging to the forenoon.

Antenna (Lat.) a feeler.

Antenuptial (Lat.) before marriage.

Anterior (Lat.) before.

Anteriority (Lat.) priority.

Anteroom (Lat.) a room before a chamber.

Anthem (Gr.) a hymn.

Anther (Gr.) a part of a flower.

Antheral (Gr.) belonging to anthers.

Antherical (Gr.) belonging to anthers.

Antherous (Gr.) belonging to anthers.

Anthology (Gr.) a collection of flowers.

Anthracite (Gr.) a mineral.

Anthracitic (Gr.) belonging to anthracite.

Anthracitical (Gr.) belonging to anthracite.

Anthracitous (Gr.) belonging to anthracite.

Anthrax (Gr.) a carbuncle.

Anthropic (Gr.) belonging to man.

Anthropical (Gr.) belonging to man.

Anthropography (Gr.) a description of man.

Anthropoid (Gr.) belonging to man.

Anthropology (Gr.) the science of man.

Anthropomorphic (Gr.) belonging to anthropomorphism.

Anthropomorphism (Gr.) the ascribing of human form to God.

Anthropomorphist (Gr.) one who ascribes human form to God.

Anthropomorphite (Gr.) one who ascribes human form to God.

Anthropomorphitic (Gr.) belonging to anthropomorphites.

Anthropomorphitical (Gr.) belonging to anthropomorphites.

Anthropomorphitism (Gr.) the ascribing of human form to God.

Anthropomorphize (Gr.) to ascribe human form to God.

Anthropophagi (Gr.) man-eaters.

Anthropophagic (Gr.) belonging to anthropophagi.

Anthropophagical (Gr.) belonging to anthropophagi.

Anthropophagism (Gr.) the practice of anthropophagi.

Anthropophagite (Gr.) a man-eater.

Anthropophagize (Gr.) to eat men.

Anthropophagous (Gr.) belonging to anthropophagi.

Anthropophagy (Gr.) the practice of anthropophagi.

Anthropophuism (Gr.) the practice of anthropophagi.

Anthropophuist (Gr.) a man-eater.

Anthropophuize (Gr.) to eat men.

Anthropophuous (Gr.) belonging to anthropophagi.

Anthropophuy (Gr.) the practice of anthropophagi.

Anthropotomy (Gr.) the dissection of man.

Anti (Gr.) against.

Antic (Lat.) a buffoon, a fool.

Anticipate (Lat.) to foresee, to forestall.

Anticipation (Lat.) a foreseeing, a forestalling.

Anticipator

ANEMOMETER, an instrument for measuring the force of the wind. See Mechanics.

ANEMONE, wind-flower, in botany, a genus of the polyandria polygynia class of plants, ranking under the 30th natural order, multisiliquæ. The calyx is petaloid, and has no nectary; the petals are numerous, and the capsules are naked. There are 20 species, of which the most remarkable are the following:

1. The nemorosa, or wood anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

2. The pulsatilla, or common pasque flower, has a hairy stalk, with a single flower, and the leaves are cut into narrow segments. It grows on dry hills, and flowers in April.

3. The hepatica, or liverwort, has a tuberous root, and the leaves are roundish, and three-lobed. It grows in woods, and flowers in March.

4. The coronaria, or garden anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Levant, and flowers in April.

5. The hortensis, or broad-leaved garden anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into broad segments. It grows naturally in the Levant, and flowers in April.

6. The stellata, or star anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Levant, and flowers in April.

7. The ranunculoides, or yellow wood anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

8. The apennina, or blue anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Apennines, and flowers in April.

9. The trifolia, or three-leaved anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

10. The alpina, or alpine anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Alps, and flowers in April.

11. The sylvestris, or snowdrop anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

12. The canadensis, or Canada anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

13. The virginiana, or Virginia anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

14. The japonica, or Japan anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

15. The narcissiflora, or narcissus-flowered anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

16. The multifida, or many-cleft anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

17. The palmata, or palmated anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

18. The dichotoma, or forked anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

19. The ternata, or three-leaved anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

20. The biflora, or two-flowered anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

ANEMOSCOPE, an instrument for measuring the force of the wind. See Mechanics.

ANEPIGRAPHUS, in antiquity, a term applied to a coin which has no inscription.

ANEPIGRAPHUS, in botany, a genus of the polyandria polygynia class of plants, ranking under the 30th natural order, multisiliquæ. The calyx is petaloid, and has no nectary; the petals are numerous, and the capsules are naked. There are 20 species, of which the most remarkable are the following:

1. The nemorosa, or wood anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

2. The pulsatilla, or common pasque flower, has a hairy stalk, with a single flower, and the leaves are cut into narrow segments. It grows on dry hills, and flowers in April.

3. The hepatica, or liverwort, has a tuberous root, and the leaves are roundish, and three-lobed. It grows in woods, and flowers in March.

4. The coronaria, or garden anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Levant, and flowers in April.

5. The hortensis, or broad-leaved garden anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into broad segments. It grows naturally in the Levant, and flowers in April.

6. The stellata, or star anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Levant, and flowers in April.

7. The ranunculoides, or yellow wood anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

8. The apennina, or blue anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Apennines, and flowers in April.

9. The trifolia, or three-leaved anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

10. The alpina, or alpine anemone, has a tuberous root, and the leaves are cut into narrow segments. It grows naturally in the Alps, and flowers in April.

11. The sylvestris, or snowdrop anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

12. The canadensis, or Canada anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

13. The virginiana, or Virginia anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

14. The japonica, or Japan anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

15. The narcissiflora, or narcissus-flowered anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

16. The multifida, or many-cleft anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

17. The palmata, or palmated anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

18. The dichotoma, or forked anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

19. The ternata, or three-leaved anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

20. The biflora, or two-flowered anemone, has a creeping root, and a naked stalk, with a single flower. It grows in woods, and flowers in April.

...ing the Salt-Petre, and Sulphur, and Coal, and Water, and Oil, and Spirit, and Sal-Ammoniac, and Mercury, and Arsenick, and Antimony, and Lead, and Copper, and Iron, and Tin, and Silver, and Gold, and Earth, and Stones, and Glass, and Crystal, and Precious Stones, and Pearls, and Corals, and Amber, and Ivory, and Bones, and Horns, and Hoofs, and Feathers, and Hair, and Wool, and Silk, and Flax, and Cotton, and Paper, and Parchment, and Leather, and Wood, and Timber, and Trees, and Plants, and Herbs, and Roots, and Fruits, and Grain, and Seeds, and Spices, and Gums, and Rosins, and Balsams, and Honey, and Wax, and Tallow, and Fat, and Flesh, and Fish, and Eggs, and Milk, and Cheese, and Butter, and Wine, and Beer, and Ale, and Cyder, and Perry, and Vinegar

BALATRONES,m.3.(inquit Festus)& Blateas,antiqui appellabãt, hãc latinè ex itinerib.aut quod de calceamẽtorũ soleis traditur. Balatrones,[*mascalzone,poltrone,*] p nullius pretij hominibus vt accepisse Varro de re rust.lib.2.c.5.cum inquit:Videbo iam vos Balatrones.Dicti putantur a balatu,& vaniloquẽtia,ut annotauit Porphyriõ in illud Horat.1.Ser.Sat.1.Mẽdici,mimæ,Balatrones, hoc genus omne Mœstum, ac solicitum est cantoris morte Tigelli.

BALAVSTIVM,n.2.[*Flor di pomo granato.*German. Granatapfelblue. *Ga.La fleur d'vn grenedier.Hi Flor de granado.*] βαλαύστιον.flos mali Punici,vtilis non modo medicis,sed etiam tingẽdis vestib.Proprie est siluestris Punicæ flos;nam satiuæ Cyrinus dr.Hinc Balaustinus,a,um.p.c.vt Balaustinus color , a floris huius similitudine.

BALBVCINARI,d.1.βλαισεύειν est lingua balba loqui,sicut senes.

BALBVS,a,v.1.2.[*balbo,*בלע hillegh.Ger.Stammler,stagger.*Gal.begue. Hisp.Tardanado*] βλαισός,qui vitio linguæ non bene potest exprimere verba.Cic.1.de Ora. Cum ita balbus esset.

BALBVTIO,n.4.[*balbettare,*לגלג nihag.G.Stãmlẽ,sich hefftig an der red stossen.*Gal.begueier,parler mal, & indistinctement.Hisp.Tartamudear,*] βλαισεύω. imperfectè loquor,quadam linguæ hæsitatione trepido.Cic.5.Tus.Ma.nec dore desinant balbutire aliquando.

BALDRACA,f. puella obscuri generis , peregrinæque cõditionis,quę tamen Othoni Imperatori concubitum negauit, licet multa promittenti, vt scribit Volater.

BALEARES,f.3.βαλεαρίδες.duæ insulæ [*Maiorica,& Minorica*] Ante Hispaniã,30000.passuũ interuallo a se inuicem distãtes , quarum maior,q̃ orientem spectat,100000.passuũ lõgitudinẽ hẽt, circuitũ aũt passuũ 480000. Alterius in 60000. tm̃ passuũ millia longitudo extenditur,circuitus aũt in passuum 150000.Dictæ Baleares(vtq̃dam volunt)a Baleo quodã Herculis comite ibi relicto, aut ἀπὸ τοῦ βάλλειν,iaculando.quod fundæ iactatione Baleares peritissimi habiti sunt;tradit enim Lycophron , & post eũ Florus li.3.c.8.eã hisce in insulis obseruatam consuetudinem,ut esurientibus filijs a matribus ientaculum in sublimi trabe proponeretur:quod illi contingere nõ poterant,nisi prius funda deiecissent.In hisce insulis tantus olim cuniculorum prouentus fuit,teste Pl. li. 18.c.52. vt in eos præsidium militare ab Augusto petere sint coacti.Hodie ab *Hispanis*, quorum imperio parent, Maiorica, & Minorica appellantur.Baleares etiam dicuntur incolæ harum insularum.Inde

BALEARICVS,ca,cum,o.1.2.vt Balearica funda.Ouid.2.Met.Balearica plumbum Funda iacit. Balearica vina. Plin.lib.1.c.7.

BALEARIS,& are,o.3. Vir.lib.1. Geor. Balearis verbera fundæ.

BALESIVM,n.2.Apuliæ oppidum maritimum.Plin.lib.3.c.5.

BALI MENSES,n.3.populi in Lario,aliàs Trebulani.Plin.li.3.c.5.

BALINEVM,n.2. *Bagno*,G.Bad.βαλανεῖον,& Balineæ, arum,idẽ quod Balneum,& Balneę,arum.Ci.Att.li. 2. Balneum calefieri iubebo. Dictum Balineum,ἀπὸ τοῦ βάλλειν.i.à glãdib. quæ in balneis succendi solent.Scribit,enim Suidas, glandes hominibus apud antiquissimos,cortices verò earum igni alimenta præbuisse.

BALLARIA,æ,f.1.herba,quę a Dioscoride Lychnis coronaria dicitur.

BALLISTA,æ,f.1. *Balestra,*קלע mechi.G.Ein armbrust,ein instrumẽt mit dẽ man schiesset,ein schlingen.)a βάλλω, iacio;machina est, qua saxa torquent,vel sagittæ.De saxa iaciẽte (q̃ & maior ballista appellari pt.)Val.Max.li.1,serpentẽ ballistarũ tormẽtis vndiq petitum,filicũ crebris,& põderosis verberib. prostrauisse.De sagittas iaciente(quæ & minor) Lucanus li.2.Tortaq.p tenebras validis balista lacertis Multifidas iaculata faces.Hãc Græci βέλεμνον dicũt, quã & Phœnicas inuenisse Pl. tradit li.2.c.56. alijs Saturnũ a Ioue pulsum,& in Græciã pfugũ,ballistarũ vsum docuisse scribẽtibus.

BALLISTARIVM,n.2.locus vbi sita est ballista. Plaut. Ballistam emittam e ballistario. Vbi Ballistam accipere videtur pro telo.

BALLOTE,βαλλωτή.herba est marrubio similis.Officinæ Marrubiastrum vocant,aut marrubium nigrum.Dioscor.li.3. Pli.l.27.c.8.

BALNEA,orum,n.2.M.Varro: Balnea erant bina ædificia coniuncta: alterum vbi viri,alterum vbi mulieres publicè lauabantur.

BALNEÆ,arũ,f.1.Cic. pro Sest. Rosc. Occidit ad balneas Palatinas.

BALNEARIA,orum,n.2.pars ædium,in qua balneæ sunt.Cic.ad Q.F, lib.3.Nihil ei restabat præter balnearia. Col. li.1.c.6.

BALNEARIVS,a,um,o.1.2.siue Balnearis,re[*rosa pertinente a bagni.*G. Das zu dem bad gehort. *Gal. Estant du bain, ou estuues. Hisp. cosa del baño,*] quod ad balneum pertinet : vt, Seruus balnearius:Balnearia instrumenta,vt strigiles, ampulla olearia, lintea . Pro quibus etiam Balnearia absolutè dixit Apul.lib.3.

BALNEATOR,m.3.βαλανεύς qui curam habet balnearum.Cicer. pro Cel.Familiaris,facta erat balneatori.Plau.Truc.Omnes amatores balneatores fient. Balneatrix, quæ balneum curat.

BALNEATORIVS,a,um,o,1.2.quod ad balneum pertinet. Mart. Iureconsl.Instrumento balneatorio legato balneatores continentur.

BALNEOLVM,n.2.diminutiuum, Iuu.Sat.7.

BALNEVM,n.2.[*bagno,*מרחץ marchetseth.G.bad,bad stubẽ.G.*bain ou estuues. Hisp.baño,*] βαλανεῖον.Ci.Terẽtiæ vxori.Labrũ li in balneo nõ erit,facvt sit.Istud aũt,ferè obseruata scriptorib.ut balneę vel balnea in plurali num.de publicis tm̃ dicãt;balneũ in singulari,locum in domo nostra,vbi priuatim lauamur.Rõ huius diuersitatis vt,quod in publicis balneis plura ad lauandum fuerint loca. Habebant.n.mulieres lauationes suas a viris separatas.Erant præterea in balneis tria veluti cenacula (nisi regiones malis appellare) quorum summum plenum erat aeris calidi , qualia hodie sunt Germanorum hypocausta . Hæc balneorum pars Laconicum vocabatur:in medio cenaculo erant aquæ calidæ,in imo frigidæ. Ex his facilè ostendi põt,quid sit diferiminis inter Balneas,& Thermas.Balnea.n.tm̃ dñr,in quib.lauamur,vnde summa illa balneorum pars ,quam Laconicum vocari diximus , & cryptæ quædam siccæ, in litore Baiano calidi aeris plenæ,balneorum appellatione non veniũt,quæ tm̃ thermæ aptè dici possunt;thermæ.n.dñr,quęcunq.loca calida,siue illa sicca sint,siue calidis lauationibus accõmodatæ:frigidum itaq. balneum sub thermarum appellatione nõ venit,nam θέρμη,calorẽ significat.Valla in Raudensem huiusmodi ponit differentiam,vt thermæ dicãtur,quæ natura calidæ sunt: balnea,ęt q̃ calefiunt igni;q̃l non omnino verũ esse constat multis tũ Martialis,tum aliorũ testimoniis,qui Neronis,& Titi balnea thermas vocant,quæ certè igni calefiebant. Vnde autem dicatur Balneum,vide s dictione Balineũ.Quid cani & balneo? τί κυσὶ καὶ βαλανείῳ;quadrabit in eos,qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles,ita vt in balneo nullus est cumium canum vsus.Hoc adagio vtitur Lucianus aduersus inertiam.& in parasitum.

* BALSA,inter Cyrenaicæ regionis oppida numeratur Plin. l.5.c.5.

BALSAMVM,n.2.[*balsamo,*בשם basmagh.Ger.balsam. *Gal. baume.Hisp.balsamo,*] βάλσαμον,arbuscula vni terrarũ Iudeæ quõdam concessa,viti similior,quã myrto.Vir.2.Geor. Quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? Succum emittit eximiæ suauitatis,quem oppobalsamum dicunt: nam ὀπὸς Græcis succus est. Summa oppobalsami probatio est,vt lac coagulet,& in veste maculas non faciat.Plin.lib.12.c.25.

BALSAMINVS,a,um,o.1.2.adiect.p.c.vt,balsaminũ oleũ.Pli.li.23.c.13. balsãminum lõgè pretiosissimum oium, contra serpentes efficax.

BALTEVS,& Balteum,in singulari,in plurali neutrum tantum, [*Cinta da spada* חגרים abnet חגור *espr.*Germ.Ein taedermer gurtel mit eisen beschlagen.*Gal.baudrier.Hisp.Vanda de Cauallero,*] ζωστὴρ.militare cingulum.Vir.12.Aen. Humero cum apparuit alto balteus. Liu.li.9.Auratæ vaginæ , aurata baltea illis erant.

BALVX,vcis,minutior auri particula ab Hispanis dr.Pli.li.33.cap.4.

BAMBACION.[*Bambagia.*]βαμβάκιον,Suidæ lanę genꝰ cãdidissimũ, in exiguo nascens frutice, quem nonnulli Gossipion,plures Xylõ appellant,teste Pl.l.19.c.1.Fert hic frutex fructũ barbatæ nuci nõ dissimilẽ,q̃ dehiscẽs,velut iculcatũ lanæ globũ detegit,ex qua deinde vestes fiũt,q̃ a nõnullis bãbacinæ appellant;a peritioribꝰ Xylinę,vel Gossipinę,vulgus Cotoniũ vocat,a similitudine fortasse illius lanuginis,q̃ foris in malo cotoneo gignitur.Rute.l.2.ca 150.

BAMBORVM,n.2.flumen Mauritaniæ crocodilis refertum.

BANASA,f.1.apud Pli.Romanorum colonia in Mauritania fuit,quæ Valentia vocatur.

†BANAVSVS,βάναυσος[Mecanicus,artegiano]Propriè dicitur artifex,qui circa caminos & fornaces sua opera conficit. Per metaph. tũ latius sumitur ad viliores omnes operas,quæ manuum opificio victum quæritant.]

BANCHVS,m.2 βάγχος. piscis marini genus , quẽ & Myxona vocari auctor est Pli.li.32.c.7.Est & banchus iter mugiles minimus,quẽ Aristoteles Celonem vocat.

†BANDVM,σπατηγιοῦμεν.Procopius dici signum militare à Romanis interpretatur;vnde factũ cõiectamus vt vulgus Bãderias nũcupet.]

†BANNVM,Exilij species , quæ antiquis dicebatur Proscriptio. Hinc Banniti dicebantur,qui carebant iure togæ,quibus aqua & igni interdictum erat.Cæl.Rhod.lib.15.c.17.]

BANVRRI,m.2.Getuli,incolę Tingitanę prouinciæ.Plin.li.5.c.2.

BAPTÆ,m.1.βάπται Athenis erant sacerdotes Cotyttus,impudicitię Deæ,cui nocturna sacra peragebant , saltationibus & omni voluptatum generi indulgentes.Dicti baptæ,ἀπὸ τοῦ βάπτειν quod qui sacris illis initiabantur,aqua calida tingerentur.Iuu.Sat 2.Cecropiam soliti baptæ lassare Cotytto.In hos Eupolis Comœdiam conscripsit,quam ab illorum nomine baptas appellauit, in qua mollitiem eorum,& libidinem depinxit,quã ob caussam ab illis in mare præcipitatus est.Vide Suidam,& Politianum Miscella.c.10.

BAPTES,βάπτης.gemma mollis prestantissimi odoris.Pl.li.37.c.10.

BAPTISMVS,& Baptisinum,n.n.2.[*Batteſimo,*טבול rebilah.Germ. Tauff.*Gal.baptesme,Hisp.Baptismo.*] βαπτισμὸς. & Baptisma,atis. βάπτισμα.Latinè immersio,vel intinctio dicit,a βάπτω,immergo, Greg.βαπτισμα,dicitur Latinè tinctio: quia ibi homo spiritu gratiæ in melius immutatur.

BAPTISTERIVM,n.2.[*Lauatoio,*G.tauff stein,badstein,badzuber.*G. Cuue,ou autre grand vaisseau dãt le quel on se laue.Lauoir.Hisp.Lauadero,lugar do se lauan,*] βαπτιστήριον.est locꝰ,vel vas quoddã ex ligno, aut lapide ędificatus,in quo lauandi gratia mergi solemus,hoc in cellis,i.in locis secretioribus soler cõstitui:quarum aliæ Caldariæ sunt,in quibus calida lauamur:alię Frigidariæ,in q̃b.lauamur frigida:alię Tepidariæ,in q̃b.tepida aqua abluimur.Pl.iun.ad Apollinarem:Cella frigidaria,in qua baptisteriũ amplum, atq. opacũ.

BARA-

BARACVM,n.2.*Βάρακον*.oppidum Africæ in tractu Cyrenaico. Plin. lib.5.cap.5.

BARACVRA,f.1.*Βαράκαυρα*.Emporium Indiæ extra Gangem, hodie *Bangella*,ciuitas fœcundissima.& regnum latissimum.

BARATHRVM,n.2.[*Abisso,profondeza*,תהום tehom. Ge.Ein grausame tieffe,grub,oder loch,war vor zeiten zu Athen ein solchs vnden voll muer vnd kot,in welches mã die vbeltheter verschuexte *Gal.Abisme,gouffre,lieu profond.& dãgereux. Hisp. Lugar sin honda*,]*βάραθρον*.locus Athenis tumens profunditatis,in imo mollis & cœnosus,in quem noxios,& damnatos deturbabant; hinc factũ est,vt loca omnia profunda,vnde quis emergere non possit,ab illius similitudine barathra dicantur.Hoc etiam nomine appellant terræ cauitates,quæ fluuios hauriunt, alijs in locis rursus emerituros.Transfertur quoque ad alia. Mar.barathrum fœminaeum,pro locis muliebrib. dixit. Idem stomachi imum hiatum, barathrum appellauit,cum ait,Extremo ructus si venit a barathro. Horat.in Ser. vsurpat pro ingluuie,& voragine.

BARATHRO,m.3. [*Goloso,*] gulosus, qui in barathrum gulæ insumit totum patrimonium.

BARBA,f.1.[*barba*,זקן zakan.German.Ein bart.*Gal.barbe,His.barba*, *πώγων*. vtroque numero non solùm hominum, sed & brutorum quadrupedũ est.Pla.nacc.Cano capite,atq.alba barba. Virg.2.*Æn.* Squallentem barbam,& concretos sanguine crines.Silius nu.plur. etiam de homine dici posse ostendit,lib.13.nunc Imberbis,& hoc. imberbe,& Imberbus,a,um,sine barba.

BARBVLA,læ,dim.f.1.Cice.pro Cœl.Aliquis mihi ab inferis excitandis ex barbaris illis,non hac barbula,qua ista delectatus.

BARBARE,aduerb.vt barbarè loqui.Cicer.2.Tusc.

BARBARIVM,n.2.*Βαρβάριον*.apud Str.li.3. promõtorium Lusitaniæ.

BARBARI,m.2.[*barbari*.Ge.Die ein rauche vnd grobe sprach habẽ, Ausslender mit frembden sprachen.*Gal.Barbares,qui ne sont point de nostre langue,estrãgers,in ciuils,mansuades. His.Peregrino:en lengua y costumbres*] *Βάρβαροι*.factitio noie,inquit Str.li.14. dicti sunt ab initio,qui difficulter,asperè,atq.duriter loquebantur.*Dicti sic a βάρβαρ*,absona voce,in q̃ peregrini homines Athenas aduentãtes, cũ primũ Græcè loqui conarentur,identidem incidebant, omnes igitur, qui crasse loquuntur, barbari dicuntur,quales olim habiti sunt omnes gentes,præter Græcos;vnde Plautus Nævium Poetam Latinum, barbarum dixit. Nunc etiam ab hoc nomine exempti sunt Latini,quod hi mitiorem linguam habeant,ac magis cultam. Quin etiam inter hos,si quis non rectè proferat,barbarè loqui dicitur. In summa barbari dicuntur illiterati,malis moribus, feri, crudeles,*Scelestus,ro.crudele*.Cicer.pro Fonteio:Immanis,ac Barbara consuetudo hominum immolandorum. Barbarus ex triuio, *βάρβαρος ἐκ τριόδου*,in homines dicebatur extremæ humilitatis,ac omnino nullius precij, perinde quasi dicas extremum, ac vilem seruulum alicunde è triuijs emptum,non dono datum,aut dominatum.Lucianus.

BARBARIA,*βαρβαρία*.p.p.f.1,barbarorum regio,& gens fera.Ci.3.ĩ Cat. Quale bellum nulla vnquam barbaria cum sua gente gessit.

BARBARICVM,n.2.clamor exercitus dicitur,quod eo vociferandi genere barbari vtantur.Festus.

BARBARICVS,a,um,p.c.o.1.2.[*Barbaro:crudele*,] *βάρβαρος*,barbarus ferus,& malis morib Apul.Feris,ac barbaricis moribus. Vir. barbaricum aurum dixit,pro multo,aut ex barbaria aduecto. Æne.2. barbarico postes auro,spoliisque superbi. barbarica pauimenta, q̃ & Subtegulanea dicebantur,ex testis tusis,tudere,& calce constãtia;de quibus Plin.lib.36. c.25,

BARBARIES,f.5.*Βαρβαρότης*.feritas quædã.Cic.pro Cor.Balbo: Inueteratam quandam barbariem deleuit. Accipitur ẽt pro ipsis barbaris.Idem 1.de Natu. Deor. Ægyptij, & Syri,& fere cuncta Barbaries. Item pro vitioso, & inquinato sermone.Idem de Clar. Orat. Quos nulla barbaries domestica ĩfuscauerat,rectè loquebantur.

BARBARISMVS,m.2.*Βαρβαρισμός*.est contra Romani sermonis legẽ aut scripta,aut pronunciata vitiosa dictio, fitq. duob. modis, scripto,& pronũciatione;& hoc quadrifariam,adiectione,detractione,mutatione,transpositione litteræ,syllabæ,temporis,adiectione litteræ, vt Reliquias Danaũ,pro reliquias:syllabę,vt Mauors pro Mars;temporis,vt Italiã fato profugus,vbi prima syllaba cum corripi debeat,producitur.Detractione litterræ,vt Argyripa,pro Argyrippa,apud Virg.1.Æn.Syllabę,vt Salmentum pro Salsamentũ temporis,vt Feruere Leucaten,auroque effulgere fluctus. Mutatione litterę fit Barbarismus,vt Olli pro illi: syllabæ, vt Pernices, pro pernicies: temporis,vt Vnius ob noxam. Transpositione litterę,vt Tymbre,pro Tymber:temporis,vt dominus,pen.prod.

BARBARVS,a,um,o.1.2.[*Crudele*,] immanis.Cic.pro Muræna.Gentes immanitate barbaræ.

BARBATVLVS,dim,o.1.2.Cic.in Parad. barbatulos multos exceptare de piscinis.Idem ad Att.lib.1.Concurrabant barbatuli iuuenes.

BARBATVS,o.1.2.[*barbuto*.Ge.Gebartet,der ein bart hat. *Gal. barbu. His.barbado*]*διάγων*,qui barbã habet.Vnde illud: Si promissa facit prudentẽ barba,qd obstat barbatus possit quin caper e le Plato?

BARBESVLA,f.1.Hispaniæ Bæticæ oppidu,in conuentu Gaditano, & fluuius,qui vbi nomen fecit.Pli.lib.3.c.1.

BARBIGER,a,um,o.1.2.[*barbuto*.German.Der ein bart tregt.] *πωγωνοφόρος*.qui barbam gerit:vt,Barbigeræ pecudes.Liuli.5.

BARBITIVM,n.2.pro barba posuit Apul. Hircinó barbitio Philosophum mentiebatur.

BARBITOS,*Cætera,βάρβιτος*.p.c.gen.masc.instrumentum musicum, quod pulsatur plectro,vel calamo. Hor.li.1. Epod.12. Dic Latinũ Barbite carmen.Feminino genere vsus est Ouid.in epist.Sapphus ad Phaonem;Nec facit ad lacrymas barbitos vlla meas. Dicimus etiam Barbitum in neutro gen.Auson.in Philomusum.

† BARBO,siue Barbus,genus piscis à Venetis ita dictum, quod gemina barba insigniatur labro inferiore. Colum.lib.3.de re rust.mullum barbatulum vocat.Quis illius vis purgatiua inest.]

BARCHA,f.1.cognomen nobilissimæ apud Carthaginenses familiæ, ex qua fuerunt Annibal, & pater eius Amilcar. Inde barchina factio dicta,quæ Barcharum potentiæ fauebat.Liu.lib.2.

BARCINO,p.c.f.3.[*barcellona*,] *Βαρκίνων*.Ptol.vrbs apud Hispanos,totius tractus Tarraconensis celeberrima,vulgo *Barcellona*] dicitur. Ausonius ad Pau.Tarraco, & ostrifero superaddita Barcino põno.

BARDERATE,vrbs Galliæ togatæ.Plin.

* BARDESANES,m.3.historicus Babylonius.

BARDOCVCVLLVS,m.2. genus vestis omni tempore commodæ. Mar. Gallia Santonio vestit te bardocucullo.Sunt qui dicant Bardocucullum esse tegmen capitis villosum,translatum à populis Galliæ, qui dicuntur Bardi.

BARDVS,o.1.2.*Stolto*,נבל nabal נבה bahar.Ger.Ein narr,ein dolpel, vnuerstendiger. *Gal.Merne,lourdaut.His.Grossero,bouo,que poco sabe.*ἄβλαξ.stultus,tardi ingenij.Cic.de Fato:Stupidum esse Socratem dixit,& bardum, quod iugula concaua non haberet. Bardi apud Gallos vates erant,aut philosophi, qui virorum fortium laudes decantabant.Luca.Plurima securi fudistis carmina bardi.

* BARLA,f.1.oppidum Hispaniæ citerioris.

* BARGVS,m.2.Thraciæ fluuius,in Hebrum cadens.Plin.

* BARGYLLA,f.1.oppidum Cariæ apud Steph.

* BARGYLVS,m.2.mons Syriæ,in confinio Phœnices.Plin.

BARIS,f.1. *βᾶρις*. apud Aegyptios dicebat cymba,qua cadauera vectabãt ad sepulturã.Proper.lib.3.Baridos & contis rostra Liburna seq.est itẽ Păphyliæ oppidum,in prefectura Pisidica.Ptol.li.5.c.5.

BARIVM,n.2.*Βάριον*.Pt.Apuliæ oppidum,teste Pl.li.3.c.11.vulgo *Bari* vocatur.Hor.Sat.5.Bari Mœnia piscosi.Vbi rari dixit,pro Barij.

BARONES,m.3.*Baroni*.viros molles vt appellasse Cic.ad Att.lib.5. Apud Patronem, & reliquos Barones te in maxima gratia posuit, de Epicureis loquitur,quos philosophorum nomine non dignatur.

BAROPTENVS.Plin.lib.37.c.10.gemma nigri coloris.

BARRITVS,us,p.p.m.4. vox Elephantis. Item Romanorum clamor militum,cum vtraque acies se iunxerint.Vegetius.

BARRVS,m.2.[*Elefante*.פיל ; il.Ger.Elephant,]*ἐλέφας*. elephas. Hor. in Epod.Mulier nigris dignissima barris.

BASAGOCATES,m.3.Galliæ populi.Plin.lib.4.c.19.

BASALTES,m.3.*Βασάλτης*.genus est marmoris ferrei coloris, & thritiæ,ab Aegyptijs in vicina Aethiopia inuentum.

BASANITES,tis,m.3.lapis,ex quo fiunt cotes.Plin.lib.36.c.20.*ἀπὸ τοῦ βασανίζειν*,quod est,explorare,vel examinare.

BASCAVDA,f.1. vas Britannicum, post in Romanorum vsum receptum.Iuu.Sat.11.Adde & bascaudes,& mille escaria.Mart.libr.14.

BASILEA,æ,p.p.f.1.*Βασιλεία*.Rauracorũ vrbs,ad Rhenũ fluuium,ex dẽ,aut certè proxima ei,quam Augustã Rauracorũ appellat Ptol.

BASILEI,orum,m.2.*Βασίλειοι*.Straboni populi Sarmatæ eum pace, vtramque Istri ripam incolentes.

BASILICA,æ,f.1.[*Luogo publico, dove fanno le facende d'importanza*, בית חיל bitan. חיל hechal.G.Ein pallast,ein schon herrlich vnd weit hauss,das gemeinen handlen bestimbt ist,als ein radthhauss.*Gal. Maison royale,mai son magnifique mai son de Prince,Hostel de ville. His.Casa real,palacio,*]*βασιλικὴ* principio dicta fuit domus ampla spaciosa, cãrũ cognitioni destinata:dicta ab eo, q̃ principes eò ad ius dicẽdũ conuenirent,aut q̃ Græci *τὸ βασιλικὸν* appellatione ẽt iudicem intelligerent,attipulante ẽt Hesiodo, qui *δωροφάγους* appellat *βασιλῆας* hoc est,donitoros iudices,interprete Budæo.Pli. in Epist.Descenderam in Basilicã Iuliam,auditurus,quibus proxima comperendinatione respondere debeam. Erat autem Basilica templo persimilis,ambulationibus amplissimis instructa,ad quam multi tota ex urbe,alij causas agẽdi,alij consultãdi,alij aliud agẽdi gratia confluebant.Cic.ad Att.li.2.Basilicam habeo, nõ villam frequẽtia Formianorum.Postea etiam Basilicæ ædificatæ in usum negotiorum,eaque in locis foro proximis.Vide Vitru.lib.1.

BASILICE,aduerb.[*Splendidamente,regalmente*,]*βασιλικῶς*.regiè,magnificè,splendidè.Pla.in Pen.Basilicè ornatus incessit.

BASILICVS,a,um,o.1.2.[*Reale*.G.Kuenigrlich.*Gal. Royal, magnifique somptueux grand.His.Real,o perteneciẽte al Rey*.]*βασιλικὸς* reg.tis. Pla.in Cap.basilicas ædificationes,atq.imperiosas hẽt.Et in Pseu. basilicus thatus.Basilicus victus,regalis & excellens.& Basilica farinaria,regia.Basilica nux,*βασιλικὸν κάρυον* iuglans,dis genus optimũ, quod & Persicũ dr,dictum basilicon à præstantia, q̃ inter nuces

principatum obtinere videatur, uel à regibus, qui eas primi è Perside in Græciá transtulerunt, ut non obscurè innuit. Pl. li. 15. c. 22.

BASILICVS SINVS, m. 2. βασιλικὸς κόλπος. Q Ioniá alluit. Pl. li. 5. c. 29.

† BASILINDA, βασιλίνδα. Ludi genus est, quo rex sorte creatus, nego tij aliquid ministro similiter sorte creato imperat.]

BASILISCVS, m. 2. Baseliſco. G. Ein Baſiliſch. βασιλίσκος. genus serpentis, (teste Pl. l. 8. c. 21.) in solitudinib. Africæ habitat, cándida in capite macula, veluti quodã diademate adornatũ. Acutissimũ hẽt caput, rubeos oculos, colorem ad nigredinẽ vergentem, reliquos serpentes sibilo fugat. Luc. li. 9. In vacua regnat Basiliscus arena.

BASILIVS MAGNVS, m. 2. βασίλειος μέγας. Cæsariẽsis fuit, qui vnà cũ Gregorio Nazianzeno, & Ioanne Chrysostomo, sub Valente, inde sessus Christianæ religionis contra Arianos extitit propugnator.

BASIATIO, nis, f. 3. osculorũ exhibitio. Cat. Da mihi mille basiationes.

BASILONI, m. 2. βασιλωνοὶ populi Arabiæ. Steph.

BASIO, as, 2. 1. [Basiare] Mart. li. 6. Et bis terque quaterque basiauit.

BASIS, [Baſis ſoſterno. מכונה mechonah. G. Ein vnderſetz oder faul, darauff etwas ſtehet, das es nicht falt. G. Vn ſoubaſſement de colonne ou d'autres choſes. ſouſtenement. Hi. El pie de la columna y otra coſa.] βάσις, a nostris dici pót sustentamentum: sunt. n. bases quidam veluti pedes columnarum, seu fabricarum, quæ à fundamento cõ surgunt, & superpositæ fabricæ sustinent pondus. Cic. 5. Tusc. ad columnæ basim accessimus. Est & Basis, figura in narrationibus, cum omnia pedetentim proferuntur, vt apud Ter. in Eun. Matri mercator dono dedit: mater vbi accepit, &c.

BASIVM, n. 2. Baſcio, נשק neſchikah. Ger. Ein kuſſ. Gal. Vn baiſer. Hiſ. El beſo, como de enamorado. φίλημα. osculum, suauium. Donatus osculum, basium, & suauiũ, sic distinguit, ut oscula sint officiorum; basia pudicorum affectuum; suauia libidinum, vel amorũ: quæ differentia non obseruatur, ut latiùs infra ostendemus in dictione Osculum. Hic satis fuerit ostendere, basia sæpe impudicorum affectum esse. Catulus ad Lesbiam: Da mihi basia mille.

BASSARIS, is. vel idis, f. 3. βασσαρὶς. Bassarei, hoc est, Bacchi sacrificũ. Persius Sat. 1. Et sectũ vitulo caput ablatura superbo Bassaris. Est ẽt vestis genus ad talos vsq; demissæ, qua in Bacchi sacrificijs vtebãtur sacerdotes. Dictus aũt Bacchus Bassareus a Bassara Lydiæ oppido, vbi precipuè colebatur; vel ἀνὰ τὸ βάζω. i. clamo, quod eius sacra maximis clamoribus à Bacchis celebrarentur. Hor. l. 2. Car. Non ego te candide Bassareu Inuitum quatiam.

BASTVLI, m. 2. Baticæ Hispaniæ populi prope Turdulos. Vide Strabonem lib. 3. Ptol. lib. 2. c. 5. & Pli. lib. 3. c. 1. & 3.

BAT, vox, qua vtimur, cum quempiam iubemus tacere. Plau. Pœn.

BATA, orum, n. 2. βάτα, τὰ. vicus, & portus in Sarmatia Asiatica, supra Bosphorum Cimmerium. Ptol. lib. 5. c. 9. & Str. lib. 11.

† BATAVIA, æ. f. 1. Germaniæ prouincia, duobus Rheni alueis bona ex parte inclusa, quæ hodie Hollandia appellatur.]

BATAVVS, a, um, pen. indifferente. Luc. li. 2. Vangiones Batauiq. truces. Comel. Tacit. de situ Germaniæ: Omnium harum gentiũ virtutem præcipui Bataui, non multum à ripa insulam Rheni colũt. Fuerunt Bataui olim stupiditatis notati, quò fit, vt Auris Batauæ, dicatur de nullius iudicij homine.

BATHYLLVS, li. m. 2. Βάθυλλος. Poeta tragicus insignis. Fuit item Samius adolescens, Anacreontis Poetæ amasius. Hora. in Epod.

BATIA, æ. f. 1. βάτιαι. ciuitas est Mediterranea Epiri. Strab. lib. 7.

BATIOLA, æ. f. 1. βατίνη. vasis genus, quo vinũ e cado hausturn ad mensã ferebatur. Plau. in Col. vt citat Nonius; Batiolã aureã habebat.

BATIAE, p. p. f. 1. βατίνη. Step. locus editus in agro Troiano. Str. l. 13.

BATILLVM, n. 2. [Fadile. Germ. Ein feurſchauffel, Ein fuerkellen. Gal. Vne pelette à feu. Hiſ. badil, ò la pala de hierro.] ferreum instrumentũ similitudine palæ, quo pruna colligitur: primùm Batulum dictum, quaſi putulum, deinde diminutiua forma, Batillũ. Pli. li. 25. ca. 8. Batillis ferreis candentibus ramento argenti imposito. Apicius de petasone: Et armillam illius candẽti Batillo vris. Batillum rusticum instrumentum, quo ad sulcos, ilices, fossasq; in agris faciendas vtuntur. Var. 3. de rust. c. 6. Pastorem cum batillo circuire oportet, ac stercus tollere. Est item messorium instrumentum, quo Picentes vtebantur. Idem 1. de re rust. cap. 5. In Piceno ligneum habent incunuum batillum, in quo extremo fit serrula.

BATIS, f. 3. Finocchio marino. σέσελι μακρόν. herba est fruticosa, pingui folio in modum portulacæ, sed crassiore, latiusculo, & gustu salso, floribus cándidis, & semine libanotidis, quam Dioscorides σέσελιν, siue σέσελιν appellat. Vide Dioscor. lib. 2.

BATO, m. 1. Βάτων. Iulto rius Sinoprus, qui de rebus Persicis scripsit. Strab.

BATOS, m. 2. βάτος. frutex spinosus, lenta habens flagella per terram spansa. Latini Rubum appellant. Dioſc. lib. 4. c. 40.

BATRACHITES, βατραχίτης. lapis ranæ viridi similis colore, & effigie. Plin. lib. 37. c. 10.

† BATRACHIVM, ij. n. 2. Coloris species, quo ante intentas personas faciem obiungebant. Est & genus herbæ, quam Latini Ranunculum vocant. Plin. l. 25. c. 13.]

BATRACHOMYOMACHIA, βατραχομυομαχία. Ranarum & murium pugna, quo titulo Homerus elegantem conscripsit libellum.]

BATRACHVS, chi. g. c. m. 2. βάτραχος. piscis mari pecusiaris, apud Pli. lib. 35. ca. 11. Fuit præterea nobilis statuarius ex regione Laconica, qui Octauiæ templa Romæ extruxit. Plin. li. 36. c. 5.

BATTIADES, m. 3. dictus Callimachus poeta elegiographus, à patre. Oui. in Ibin. Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin.

BATTIS, f. 3. βαττὶς. puella formosissima, quàm Philetas poeta elegiographus adamauit, suisq; carminibus celebrauit. Ouid. li. 1. Trist.

† BATTOLOGIA. βαττολογία. Vitiosa verborum redundantia, cui opponitur laconismus. Nomen sumptũ à Batto quodam inepto pœta, qui in hymnis suis eadem crebrius iterabat.]

* BATTON, onis, m. 3. comicus, cuius meminit Suid.

* BATTVS, m. 2. pastor apud Ouid. & rex Cyrenaicus.

* BATVIVM, n. 2. castellum Campaniæ. Virg. lib. 7.

BATVO, is, 2. 3. [Battere. בעט naghah. Ger. Schlagen. Gal. Battre, meurtrir. Hi. Batir, sobriar.] πλήσσω. verbero. Pla. in Cas. batuatur ubi eos, senex nequissime. Suet. de Cali. Mirmillonem e ludo rudibus secum batuentem, & sponte prostratum, confodit ferrea sica. Ci. Pato, transtulit ad rem obscenam, cum inquit, batuit impudenter.

BAVBARI, deponens, βαύζειν. facetium verbum, a noce canum cum latrant. Lucr. li. 5. Et cum deserti baubantur in ædibus omnes.

BAVLI, illæ nomen inter promontorium Misenum, baiarumque lacum. Seruius dictum inde nomen ait, quod olim Hercules iuxta Baias fecit caulam bobus, & eam sepsit; qui locus primo baulia dictus, mox bauli.

BAXEA, f. 1. [Pianelle, zoccoli. German. Ein gattung der ſchuch oder pantoffen, wie es die gelehrten tragen. Gal. Vne maniere de pantouffles, ou ſouliers, de quo y vſoyent les philoſophes. Hiſ. Chinelas, o alcorques,] proprié calcei philosophorum. Apul. in li. de Asino Aur. Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio philosophum fingeret. Plau. in Men. Peniculus quo extergentur baxeæ.

B A N T E D

* BDELLIVM, n. 2. arbor nigra, gummi genus ex sudãs, quod & ipsum bdellium vocatur. Pli. & Dioscor.

B A N T E E

BEATE, Beatamente,] aduer. feliciter. Cicer. 1. de Fin. Omnis summa philosophiæ ad beatè viuendum refertur.

BEATITAS, & BEATITVDO, f. 3. [Beatitudine, felicità, טובה oſcher, טובה aſchre. Germ. Seligkeit, gluckhafftigkeit. Gal. Beatitude, felicité. Hiſ. Bienauenturança,] μακαριότης. Ciceronis sæculo uocabula fuerũt dura, q̃ tñ ille putauit vsu fieri posse molliora. l. 1. de Nat. Deo.

BEATVLVS. Persius Sat. 3. beatulus alto Compositus lecto.

BEATVS, a, um. o. i. 2. [Beato, felice, אשרי meuſchſchar, טוב aſchre. G. Selig, gluxhafftig. Gal. Heureux, bien heureux, bien fortuné. Hi. Bien auenturado, y perfecto.] μακάριος. felix, fortunatus. Qui sint dicendi beati, Se. li. 6. in epi. declarat his verbis: Hoc nos docet beatũ non eum esse, quem vulgus appellat, &c. Cic. li. 5. Tusc. Hos existimo beatos, qui sint in bonis nullo adiuncto malo. Accipitur & pro diuite [Ricco] Iuu. Sa. 1. Vetulæ uesica beatæ. Hor. li. 2. Carm.

BEBRIACVM, ci. Vicus inter Cremonam, & Veronã, apud quẽ Vitellius Othonem superauit. Tacitus annal. li. 18. Eo die, quo bebriaci certabatur, auẽ inusitata facie apud Regium Lepidi celebri luco consedisse in colle memorant. Hunc vicũ hodie *Lebinam* uocãt. Hinc bebriacensis, sc. Pli. li. 10. c. 49. Venere in Italiã bebriacenses bellis ciuilib. trans Padum, externa, & nouæ aues, turdorũ specie.

BEBRYCES, m. 3. Βέβρυκες. Stephano; uel bebricij, populi à Thracibus oriundi, qui eam partem Asiæ incoluerunt, quę postea Bithyniá, & aliquando Mygdonia dicta. Str. l. 7. c. 12. Hos Arrianus originẽ a bebryce trahere, vna filiarum Danai, scribit, quæ vnà cũ Hypermnestra præter iussa patris uiro pepercit; quare fugiens parentem, unà cum viro in hęc loca peruenit, incolasq; ritus docuit Aegyptios, pro quibus meritis regionem ab eius nomine bebryciam tenuerunt appellatam. De his & Volater.

BEBRYCIA, f. βεβρυκία. regio minoris Asiæ ad Propontidem, postea Mygdonia, & bithynia appellata.

BEBRYCIVS, a, um, o. i. 2. βεβρύκιος. possessiuũ à bebrycia. Vir. 5. Aen.

BEBRYX, cis, m. 3. βέβρυξ. rex fuit in montibus Pyrenæis, teste Silio. Est item nomen gentile, cum significans, qui est ex bebrycia ortus: de quo uide in dictione bebryces. Huius autem nominis obliqui secundam syllabam modò producunt, modò corripiũt poetę. Val. Flaccus 2. Argon. Bebrycis, & Scythici procul inclementia cæli. Silius li. 3. Possessus Bacho seua bebrycis in aula.

† BECHICA medicamenta à medicis uocantur, quæ tussi medentur, βῆχα enim Greci tussim appellant.]

BECHIRES, m. 3. Pli. βέχιρες. Steph. populi Themiscyræ. Pli. li. 6. ca. 4.

BEELZEBVB, βεελζεβοὺβ. Idolũ Accaronitarum, Idolum muscę significans. bel, (inquit Hier.) & Beel, & baal, Hebræis idolum, Zebub autem muscam signat; vnde beelzebub tanquam muscę dicatur idolum. Sed & pro dęmoniorum Principe ponitur.

BELBINA, æ. tũ, n. 2. βέλβινα. Str. l. 9. Insula è regione Anaphystiorum.

BELGAE, arũ, m. 1. βέλγαι. populi Galliæ Comatæ, inter Sequanã, & Scaldẽ fluuios siti, in quindecim olim populos diuisi. Pl. li. 4. c. 17.

BELGICVS, a, um. o. 1. 2. vt Essedũ belgicũ, currus genus. apud Pelignas primũ iuctũ. Vi. 3. Geo. Belgica uel molli melius feret essęda collo.

Belgi-

mentum.[*Vitriolo*]quod in inficiendis pellibus sutores coriarij vsurpant.vulgo hoc a vitri similitudine,Vitriolum nominant.Plin. li.34.c.22.Atramentum pro sanguine est sepiis.Plin.lib.9.c.29.

ATRAMITA,æ.m.1.populi Arabiæ Fœlicis.Plin.li.6.c.28.

ATRANI,m.2.populi Hirpinorum in Italia.apud Plin.lib.3.c.11.

ATRATVS,a,ũ,p.t.2.[*Luctuoso,vestitus de bruno.* קדר kedher.*Cubierto con paramento de duelo.Hisp.Hecho negro.o vestido de vestidura negra.*]μέλας,ανος.ab Ater,veste lugubri indutus,funestus,f.Albatus. Cic.in Cat.Quis vestrum non cognouit reatum,si est,cum toga pulla.

ATRAX,m.x.ἄτραξ.fluuius & oppidum,a quo Atraces populi.Plin.lib.4.c.2. Est item Atrax,Thessaliæ oppidum,a quo Hippodamia Pirithoi vxor,Atracis Ouidio dicta est.

ATREBATES,m.3.populi inter Belgas,quos hodie Atrebatenses vocamus.

ATREBATICÆ VESTES.f.3.χιτῶνες ἀτρεβατικοί.erant coloris Xerampelini,hoc est,siccatis vitium tremulis similes,quæ apud Atrebates optimæ fiebant.Suidas Atrabaticas vocat,alij Atralepticas,a coloris scilicet nigredine.Cœl.Rhod.lib.16.c.10.

ATREVS,a,um,o.t.2.ἀτρεύς.adiectiuum est trium syllabarum.Stat.8.Theb. Precor,Atrei si quid tibi sanguinis vnquam.

ATREVS,m.2.dissyllabũ,ἀτρέυς.Pelopis & Hippodamiæ filius,pater Agamemnonis,& Menelai.Hanc habuit Thyestes,q̃ fratris vxori stuprũ intulit.Atreus verò fratri filiũ epulãdũ apposuit:ob q̃ facinora,Sol,ne pellueret cursũ retrorsum dicitur conuertisse. Hinc prouerbiali figura dicimus,Atrei oculi,ἀτρέως ὄμματα,de torui, truculentoq.aspectu:his enim oculis in Tragœdijs inducebat Atreus.

ATRIA,f.1.oppidum fuit insigne Tuscorum,portum habens nobile non procul a Padi ostijs,a quo vicinum mare Atriaticum vocatũ, & postea Adriaticum.Plin.li.3.c.16.

ATRIDES,m.1.ἀτρείδης.plura.Atridarum:Atrei filij, Agamemnon & Menelaus.Virg.1.Æn.Atridas,Priamumque,& saeuum ambobus Achillem,Ouid.12.Met.Non minor Atrides.

ATRICAPILLA,[*Capironera*]μελαγκεφάλους,auis ex ficedularum genere,ita dicta,quod summum caput niger habeat.Festus.

ATRICI,m.2.[*Porters,portenarii.Gal.portiers,huissiers de sale.Hisp.Los porteros de la casa.*] ἀνάκτορες.a Iurisconsultis dicuntur,qui excubant ad atrium,qui & ad limina uocantur,& Atrienses.

ATRIENSIS.m.3.*Camarero* שר החדר schemet hatsaph שר החצר schohet hatsaph.שר הבית schohet hatsaer.Ger.Hofmeister, der zu dem uorhof sorg treget.*Gal.Maistre de sale,portier.Hisp.Portero de la casa.*]ἀνάκτορες,cui cura ditis cuta atrij. Est autem seruus præcipuus in familia.Cic.in Pis.Col.lib.12.c.3.

ATRIOLVM,n.2.*Cortile,*]αὐλάδιον.paruum atrium.Cicer.ad Q.Frat.

ATRIPLEX,f.3.ἀτράφαξις.Dioscor.herba est siluestris,& hortẽsis,frigida,& humidæ habitaturæ.Atriplexum veteres dixere,teste Festo.

ATRITAS,atis.f.3.*Negrezza,negrez.Gal.Noirceur.Hisp.Negror,negrura,*] μελανία,ης,nigredo.Plaut.in Pœn.Ita replebo atritate,vt atrior multo siet,quàm Ægyptij. Aliquando pro immanitate, (*Crudelitã.*]Gel.Atrocem dicere maluit,lib.2.c.26.

ATRIVM,atrij,n.2.*Cortile,corte de la casa,* חצר chatser עזרה hazarah. G.Ein uorhof eines auses. G.*Premiere sale d'une mayson.Entrée de la grand'sale.Hisp.El portar dentro de casa,primera parte de la casa,*] αὐλή. pruna pars domus,quæ continet mediã aream,& qua collecta ex oi tecto pluuia defertur,& in qua prisci (vt ait Cato) apertio cœlio epulabãtur,vbi ẽt pectinas,& cætera pretiosiora seruabant; seruosq; quibus tanq̃ honoratioribus, cura cultus diã cõmittebãt, Atriẽses.[*Cortegians,*]appellabãt.Vitr.lib.6.In vibe atria proxima ianuis esse dẽm.Gel.li.16.c.5.Animadverti quosdã cupinam, vestibulũ esse partẽ domus priorẽ,q̃ vulgus Atriũ vocat.Tertiũ Atrium, ab Atrialibus Hetruriæ populis, vt ait Var.li.4.de Lin.Lat.Quia id genus ædificij Atriæ primũ in Hetruria fit:Vitruuius vel q̃ à terra oriat,quasi Aterriũ:vel q̃ atrũ esset ex fumo cubræ:in atrio.n.aria erãt habitacula,vestibulũ;locus sportularũ,q̃ & ipse Sportula dicebatur,vbi proponebãtur eo die,quę dono dãda erãt; & culina, quãquã vestibulum proprie locus sit ante ædes.Vide Vestibulum.

ATROPATIA,f.1.ἀτροπατία. Steph.altera est ex partibus Mediæ: ab Atropato duce,qui eam a Macedonum vi tutatus est.

† ATROPHIA,ἀτροφία. Macies & tabes uel totius corporis, vel alicuius tantum partis,proueniens ex vna vel pluribus naturalis facultatis partibus viuatis. Qui autem hoc morbo laborant,Atrophi,ἄτροφοι.appellantur.]

ATROPOS,f.1.p.c.ἄτροπος,una ex tribus Parcis, dicta quasi immutabilis,quod ad nullius preces conuertatur.Vide Parcæ.

ATROCITAS,atis,f.3.[*Atrocitá.crudeltá,*] אכזריות achzerijut.German. Grausamkeit,grimme.*Gal.Felonnie,cruauté,outrage.Hisp.Fiereza,crueldad,*]ὠμότης,crudelitas.Cic.6.Ver.Multitudo auocatur,concitatur,atrocitate rei commota,ferarum clamore coegit.

ATROCITER,adverb.*Crudelmente.*Ger.Grausamlich,grimmiglich,] ὠμῶς.crudeliter.Cic.pro Rosc.Am.

ATROX,ocis.[*Atroce,crudele.áspero,*] אכזרי achzari.G.Grausã,grimm, erschrockelich.G.*Cruel,felon,outrageux.sans pitie.H.Inhumano, terrible,o cruel.*]δεινός,asper,crudelis,q̃ qui atro vultu aliũ aspernatur,& fraudãdum se fecit.Ter.in Hec.Incredibili re,atq; atroci pericul.Virg.Geo.Fell.à Græco nomẽ hoc derivat,qd illi ἀτρόπον

appellant,quæ crudæ sunt,siue ab eo,q̃ atroces nihil de se timeãt. ἀτηρὸν. enim significat timere.vnde & pro constanti q̃q. ponitur. [*Constante,fermo.*]Hor.lib.2.Car.Ode 1.Atrocem animũ Catonis.

ATRVM OLVS,herba fœnu apio multo maior,Græci propter magnitudinem,ὑπερέλινον vocant.

ATTACVM,n.2.ἄτταον.Hispaniæ oppidum.Ptol.lib.2.c.6.

ATTA,æ,f.1.ἄττα.ciuitas Arabiæ Fœlicis.Ptol.lib.6.c.8.

ATTABES,m.3.& Numeri latrones eximij fuerũt,& famosissimi.

ATTAE,m.1.teste Festo,dicti sunt,qui per vitium crurum,aut pedũ, plantas à terra non subleuant, & atterunt magis terram, quam ambulant,quod cognomen fuit Quintio Poetæ. Hor.li.2.epi.Rectè,nec te crocum,floresque perambulet Attæ fabulæ.

ATTAGEN,m.3.ἀτταγήν.Suidæ,& Attagena,æ,auis Asiatica inter nobilissimas habita,maximè verò quæ in Ionia nascitur,& inter esculentiores aues præcipuo sapore.Plin.li.10.c.48.Mart.Inter sapores fertur alitum primus Ionicarum gustus Attagenarum.

ATTAGEN.ἀτταγήν. Suidas indicat hoc cognomen prouerbiali ioci dici solere in seruos stigmaticos:quod hęc auis plumas habeat variis colorum notis distinctas.Aristoph.in Auibus.

ATTALIA,æ.f.1.ἀτταλία.Steph.oppidum est Aeolidis.Plin.lib.5.c.30. Item alterum in Pamphylia.Ptol.lib.5.c.5.& Strab.lib.14.

ATTALVS,m.2.ἄτταλος.nomen Pergami regis pecunia ditissimi,& splendida supellectile,à quo omnia magnifica, Attalica dicta, vt inquit Plin.li.8.c.48.Prop.Nec sit in Attalico mors mea mixta toro. Hic cum liberis careret,populum R.testamento fecit hæredem instituit.Fuit & Attalus nomen medici, de quo Plin.lib.32.c.8.

ATTAMEN,[*Nendmens,*אבל abal אך ach.G.Aberdoch,ie doch.*Cabien.Neãtmoins,mais toutes fois.H.Empero.*]ἀλλ. ἴμως,cõiunctio,ex at & tamen,vel magis.Cic.in quibꝰ.Attamen ne nutrix.Vnde hoc accidetur. Aliq̃ ẽt legitur dimissa. Idem 3.de Orat.Si neque quã parẽ cius ingenio,at pro nostro tñ studio,meritam gratiam referre debemus.

ATTEGIAE,arum,[*Cabanne,*חרות cheroth.G.Hutten,Hittẽheusslin, ἀπήγια.mappalia,& tuguria.Iunc.Diruc murorum attegias.

ATTEGRARE.l.veteres dixerunt pro integrare,siue augere.Festus.

ATTEIVS PHILOLOGVS,Libertinus,Athenis natus,quem Capito Ateius Iurisconsultus,cius patronus,inter grammaticos rhetorem, inter rhetores grammaticum fuisse ait: cum iussisset Sallustium in conpendio,auctor est Pollioscoluit familiarissimè Sallustium, ecquæ postea,Pollionem.Tranquillus.

ATTELABVS,m.2.ἀτταλάβης.parua locustæ species,sine alis. Plin.li.29.

ATTELLANAE.f.1.ἀτελλανικὰ ἀφορήματα, Latinè sunt fabulę,ab Atellia Oscorũ ciuitate sumptæ,in quibus ridiculę personæ inducebãtur,& argumẽtis dictisq; iocularib. respondebant satyricis fabulis græcis.Propriè aũt,Atellanicum dicebatur exordium.Liu.li.7.Iuuentus ipsa inter se ridicula intexta versib. iactitare cœpit, quæ exordia postea appellata,confertaque fabellis potissimum Atellanis sunt,quod genus ludorum ab Oscis acceptum tenuit iuuentus.

ATTELLA,f.1.ἄτελλα. oppidum Campaniæ,inter Capuam, & Neapolim,iunc Auersam dicimus.Hinc Attellanus,a,um. Cic.Cluentio; De agro vectigali municipij Attellani. Et Attellanius,a,um. Cic.2.de Diu.Fatum Attellanio versu irrisum videtur.

ATTEMPERO,as.a.1.*Accommoder,*יפה tiqqen.Ger.Etwas zuhin fuegen.*Gal.Addresser,mettre quelque part.Hispan.Atemprar,*] προσάπτω. adapto;inde Attemperate,ten pestiuè.[*A tempo.*]Ter.in Andr.

ATTENDO,a.3.[*Attẽdere,aduertere,considerare,*הקשיב hiqshiv שית sith lebab.Ger. waidtpmẽ.Gal.Bien Ren.*Gal.Estre attentif,a bien mettre ses yeux & son esprit vers quelque chose.Hisp.Cõsiderar,estar attento.*]προσέχειν.animum aduerto,animaduerto,& quasi animum intendo.Ponitur interdum absolutè.Cic.2.de Inuen.Si diligenter attẽdimus,hæc apta esse inter se intelligemus.Nonnunquã cum accusatiuo.Ibidem:Hoc oportebit attendere.Suet.aũxit datiuo:Inter liberales disciplinas attẽdit iuri.[*Studiare.*]i.operã dedit.Cum præpositione Ad.[*Anido,cupido,inclinato.*]Ter.in And.Nimiũ ad te in senecta attenti sumus. Animum attendere.pro intendere.Cic.3.de Offi.Cũ animũ attenderis,turpidinẽ videas adiunctã. Hinc attẽtos dicimus auditores, qui ad ea,quę dicũtur,intendunt animum.προσκόπως.Cicer. de Natur. Deor.Præbebo me tibi attentũ cõtra Stoicos auditorẽ.[*Diligente*] Attentũ patremfamilias,cõsiderantem,prudentẽ.Cic.pro Quintio: Patremfamilias,& prudẽs,& attentus.Attentã vitam, pro diligente & cuticia.Cic.pro Rosc.Amer.Hęc attenta vita,& rusticana.

† ATTENTE aduerb.προσέχων animo attento,diligenter.[*Attentamente.*Ger.Fleissiglich.Cic.ad Caton.Scis enim,quàm attentè te audire solcam.]

ATTENTO,as.a.1.extẽdo & tento,pertẽto,periculum alicuius rei facio. [*Tentare.*]נסה bachan,נסה nissah. Ge.Vnderstehen.*Gal.Attenter, essayer,esprouuer.Hisp.Tentar.*]πειράω.frequenter tento.Plin.in Pan. li.6.Qui attentauerit.Cic.in Orat.Melius præterire,quàm attentatum desercre.

ATTENTIO,f.3.[*Attentione.*קשב reschev.Ger.Auffmerckung,warnemũg.*Gal.Attention,soing,auis ou fasse quelque chose.Hisp.Attencion,*]προσοχή.contentio animi ad discendum.Cic.3.de Orat.

ATTENVATE,διαλῦσαι.aduer.Cic.de Clar.Orat.Oratorũ bonorum duo genera,vnũ attenuatè,præsicque;alterũ sublatè,amplèq; dicẽtiũ.

ATTEN-

ATTENVATIO, onis, ἀπόνωσις. ad Her. li. 4. Attenuatio ſuſpicionis.

ATTENVO, as. a. 1. [*Aſſottigliare,* דקק hdhax. G. xleinerē, ringer, xleinerund ſubtiler machen. *Gal. Amenuiſer, attenuer, apetiſſer, amoindrir. Hiſ. an. Adelgaẓar lo groueſſo.*] λεπτύνω, ſubtilem facio, minuo Ouid. 4. Trift. Curas attenuatę meas.

ATTERO, ris, triui, tritū, a. 3. [*Fregare, ſtroppiciare,* דכא dicheha מחק chathah חדק hedhak. Ger. Antreiben, zerreiben. *Gal. Frotter l'vne parte, frayer a quelque choſe. Hiſ. Gaſtar vſando la coſa, fregar,* περιτρίβω, eſt rē aliquā ad aliā terere. Pli. li. 9. c. 5. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis. Eſt & cōminuere, frāgere, *Rōpere, diminuere.* Col. li. 5. c. 6. Demiſſi palmitē iferior atteret. Vir. 4. G. Suggētes atterat herbas.

ATTESTOR, aris, dep. [*Chiamare per teſtimonio,* העיד hehidh. G. Bezeugē. *Gal. Prendre vn appeller a teſmoin, atteſter, teſmoigner. Hiſ. Tomar por teſtigo o dezir teſtimonio*] μαρτύρομαι, teſtem voco. Cic. pro Mil. Te Magne tamen atteſtaretur. Idem eſt Anteſtor, vide ſuo loco. Poſſunt etiam pro teſtimonium dicere, & affirmare. Pl. in Præfat. lib. 4. Hoc atteſtabatur, vel inimico iudici ſe approbari poſſe.

ATTEXO, is, ere, attexui, attextū, a. 3. [*Teſſere appreſſo, aggiūgere.* הדק hidhbik ארג hirrib. G. Anweben, zuhin fezen. *Gal. Tiſſre auec, adiouſter auec, Hiſ. Texer ſobre otra coſa, anadir,*] προσύφαινω. Adiūgere. Cic. de Vniu. Ad immortalem patrem attexit ore mortalem. Cæſar: Pinnæ: loricæque exercitibus attexuntur.

ATTIS, idis, f. 3. ἄττις, Cranai filia, à qua regio Attica, vt quidā putant, dicta, cum prius Actica ab Actęone diceretur; ſiue ab Actæo rege, vt Fauonino, & Lycophroni placet; ſiue ab ἀκτὴ, litus, quod ea regio, vt ait Strab. magna ex parte litoralis ſit. Præcipuæ regionis huius ciuitates fuerunt Athenæ, Eleuſis, Marathon. Attidem præterea Poetæ luſcitiam appellant, ad fabulam reſpicientes, qua Philomela, Pandionis Athenienſium regis filia, in hanc auem dicitur conuerſa, Martialis: Multiſona feruet ſacer Attide lucus.

ATTICA, f. 1. ἀττικὴ. regio Achaiæ. Vide Attis, nam eadem eſt.

ATTICE, ἀττικῶς. C. de opt. or. ge. Bene dicere, eſt Atticè dicere.

ATTICISMVS, m. 2. ἀττικισμὸς. Attici ſermonis elegantia. Cic. de clar. Ora. Ille Latinus Atticiſſimus ex intervallo reguſtandus.

ATTICISSO, as. n. 1. ἀττικίζω. Atticè loquor. Plau. Non atticiſſat, ſed Siciliſſat. nam vt Attici inter Græcos omnes ornatiſſimè loquebātur, ita Siculi omnium peſſimè; vnde Cic. Cæcilium irridet, quod linguam Græcam non Athenis, ſed in Sicilia didiciſſet. (tico loqui.

ATTICVS, a, um, o. 1. 2. ἀττικὸς. Cic. de Nat. Deo. Scito ſermone, & Att-

ATTIGO, a. 3. [*Attingere, toccare,*] ſine n, idem quod attingo: nam ſicut Tago, ita & Tago dicimus. Pla. in Moſt. Abſcedite, telis ne attigāt

ATTIGVVS, o. 1. 2. *Proſſimo.* προσαγὴς. proximus, ab attigēdo. Apul. l. 4.

ATTILIVS Regulus Conſ. Rom. captus a Carthaginenſibus, cum Romam miſſus permutationem captiuorum diſſuaſiſſet, ab hoſtib. ad quos rediit, crudeliſſimè necatus eſt.

ATTINEO, *Partenere.* Ge. [ghoeren, antreffen, geziemmen. zuſtehn] προσήκω, ἀνήκω. pertinere. Ter. in Adelp. quod ad te attinet. Aliquando eſt in manibus tenere. [*Tenere in mano.*] Plau. in Cap. Cultros attinet.

ATTINGO, gis, attigi, attactum, a. 3. [*Toccare leggiermente,* נגע naghah שמש maſchaſch. Ge. Anruren. *Gal. Attaindre, toucher tant ſoit peu. Hiſp. Alcanzar tocando alguna coſa,* ἅπτομαι, ἐπιψαύω. leuiter tago. Ter. in Andr. Tetigin' tui aliquid? Si attigiſſes, ferres infortunium. Hinc Attactus, us. [*Toccamento,*] verbale. Virg. 7. Æn. Ille inter veſtes, & læuia pectora lapſus Voluitur attactu nullo.

ATTOLLO, is, a. 3. eleuo, erigo. [*Alzare,* נשא naſa הרים herim. Ge. Erheben, auffheben. *Gal. Lever haut eſleuer. Hiſp. Alzar, aquitar.*] ἐπαίρω, Liu. Cum ſe quiſq. attollere vellet. Aliqñ pro aufero, [*Torre, rubbare.*] Pacu. Cuſtodite iſtū, ne eū quis attollat. Aliqñ pro affero. Pl. i Caſin. Quid ſi propius attollamus ſi gna? Facit præteritum attuli.

†ATTONDEO, es, a. 2. ἐνιπτέρω. [*Radere, tonder a facto.*] omnino tondeo. Plaut. Caſin. Hinc Attonſus, partic. Attondere aliquem auro, per metaph. Plaut. in Bacch.]

ATTONITVS, o. 1. 2. [*Stupefacto, attonito.* משתומם nidhchā נבהל nihhal. G. Erſtarret, erzittret, erſchrocken. *Gal. Eſtonne, ebahi.* ἔκπληκτος conſternatus, fulmine aut morbo, ſubitaue re ſtupefactus. Ser. Attonitus dī, cui caſus vicini fulminis, & ſonitus tonitruū dant ſtuporem. Vir. 3. Aen. Talibus attonitus viſis ac voce deorum. Deducti ā verbo Attono, quo vſus eſt Ouid. in epi. Phoenīſſæ ad Hippolytum: Numine contactas attonuere ſuo. Attonitę, aduer. Pli. li. 30. c. 1.

ATTRAHO, his, a. 3. [*Trarre, & tirare, allettare,* משך maſchah. Ger. Zu ihm ziehen, an ſich ziehē. *Gal. Attirer, tirer a ſoy. Hiſ. Traer a ſi,*] ἕλκω, ad me traho, allicio. Ci. At. malum accerſis, atque attrahis.

†ATTRECTATIO verbale. ψηλάφησις. attrectatus. Lampr. in Heliog.]

ATTRECTATVS, us, m. 4. verbale ab attrecto. tactus. Cic. 2. Tuſ.

ATTRECTO, *maneggiare.* מוש gaſchaſch משש maſchah ψηλαφάω raphas. G. Betaſten, betaſtē, angre. *Fen. Gal. Manier, taſter, toucher, doucement. Hiſ. Tratar ſobando la coſa,* μεταχειρίζομαι, manib. tracto, palpo. Ca. de Auſp. reſp. Attrectare cōminatus manib. Et Vir. 2. Aen.

ATTREMO, is, ere, n. 3. ad[illegible]ecem alicuius contremiſcere. Stat. 8. Theb.

ATTRIBVO, is, a. p. aſcri[illegible]ribus, aſſigno, confero, committo, addico, vendico, aſcito, deſtino, affingo. [*Aſſegnare, attribuire,* נתן nathā. Ge. Zugeben, zumeſſen. *Gal. Attribuer, bailler, aſſigner. Hiſp. Attribuir a alguno, o dar.*] προσάπτω. Iu. Cæteorum ciuium Quæſtori attribuit. Vnde Attributæ pecuniæ, quas nunc aſſignationes dicimus. Vnde etiam Tributum, quod pecunia populo imperata, tributim a ſingulis exigebatur.

ATTRIBVTIO, onis. f. 3. Cic. Att. Air enim attributionem in Idus, &c.

ATTRITVS, tior, tiſſimus, o. 1. 2. nomen ex part. imminutus, detritus. Cice. 6. Ver. Vt eius mentum paulo ſit attritius. Attritæ opes, apud Liu. pro imminutæ.

ATTRITVS, us, verbale. m. 4. Pl. li. 9. c. 45. Attritu petræ ſcalpentes, &c.

*ATTYLA, m. 1. rex Hunnorum, qui flagellum Dei dictus eſt.

*ATVACVTVM, n. 2. ἀτουάκουτον. vbi eſt inter Tungros, poſt Tabullam flumen ſita. Ptol.

ATYS, m. 3. ἄτυς. apud Poetas puer formoſiſſimi nomen, quem Cybele ſacris ſuis præfecit, ea lege, vt perpetuo caſtitatem conſeruaret: ſed cum poſtea Sangaritidem nympham cōpreſſiſſet, ab ira Deæ in furorem actus cum, manus ſibi afferre conaretur, miſeratione Cybeles in pinum arborem mutatus eſt. Ouid. lib. 10. Met. Atys alius fuit Cræſi Lydię regis filius, qui cum antea ſemper mutus fuiſſet, in eo tamdem prælio, quod Lydiæ ſeruitutem attulit, cum Cyri militem videret ſublato enſe patri ſuo cædem illaturum, linguę vinculum abrupit, claraque voce patris ſui interitum deprecatus eſt. Hero. lib. 1. Atys alius fuit ex Hercule & Omphale prognatus, qui filium habuit Lydum, à quo Lydia dicta eſt, & Tyrrhenum, a quo Tyrrheni appellati ſunt, de quib. Strab. li. 5.

ATYPVS, pi, m. 2. ἄτυπος, qui non ſatis expedito plectro lingua vtitur quaſi aerē non feriens. Gel. li. 4. c. 2. Balbus ât & atypus vitioſi, magis quā morboſi ſunt. Huius unius meminerunt. I. C. de ædil. edict.

A A N T E V.

AV, interiectio, cōturbatæ mētis. Ter. in Andr. Dictura ne quod nog.? M. Au. Au, interiectione eſſe ſilentium imigentis, docet. Lunacer.

AVANTICI, m. 2. ἀουαντικοὶ. populi Helueticę finitimi. Ptol. li. 2. c. 9.

AVARE, πλεονεκτικῶς, tenaciter. Cic. 2. Offic. Auarè munia.

AVARITER, pro auidè. Plau. Cure. Inemigitas meum auariter.

AVARITIA, f. 1. φιλαργυρία. C. 4. Tul. Auaritia eſt opinatio vehemens de pecunia, quaſi valde expetenda ſit, inhærens & penitus inſita.

AVARITIES, ei, f. 5. idem. Lucr. Auarities, & hominum cęca cupido.

AVARICVM, n. 2. oppidum fuit Biturigū, flumine & paludibus cinctum.

AVARVS, a, um, 2. [*Auaro, auido, ingordo,* חלבי chilbi. Germ. Geitzig, karg. *Gal. Auaricieux, ch. che, conuoiteux des biens. Hiſ. Auariento, o codicioſo,*] φιλάργυρος, quaſi auidus æris, dictio, vt Gel. placet, ſimplici ab eundo dicta. Et ſemper in reprehenſione eſt. Auidus verò ab auēdo, etiam in laude ponitur. Scilicet Laudis, auidi pecuniæ illi olim erant. Horat. 1. epiſt. Semper auarus eget.

AVERSEMPIS, c. 3. [*Vccellatore,* יקוש iaxuſch. Ge. Ein vogler, oder ein vogler in. *Gal. Oiſeleur preneur d'oiſeaux. Hiſp. Cazador de aues,*] ἰξευτὴς, qui, vel quæ aues capit. Col. lib. 8. c. 10. Pla. Afin.

AVCTARIVM, rij, n. 2. [*Accreſcimento,* תרבית tarbith. Ge. Ein zugab, ein zumas, was man einem in dem kauff darzugibt, ἐπίμετρον, quod ſuper menſuram, vel pondus iuſtum, vel ad iuſtum pretium adijcitur. Plautus: Auctarium adijcito, vel mille nummum plus quàm poſcet.

AVCTIFICVS, p. c. adiect. o. 1. 2. *Quello, ch' accreſce,* αὐξητικὸς, quod auget. Lucr. lib. 2. Auctifici motus.

AVCTIO, onis, f. 3. [*Aumento, accreſcimento, vendita all'incanto.* C. Ein verkauffung an einer gandt, da einer mehr gibt dann des andern *Ga. Vente de biens au plus offrant, & dernier encheriſſant. Hiſ. Almoneda que en da mas,*] αὔξησις, ab augeo, ſignificat augmentum. Vnde etiam ponitur pro conditione, quæ fit per augmentum precij, cum ſit publica rerum priuatarum nendatio, & res traditur plus offerenti. Iuuen. Si coniugis auctio ſiat.

AVCTIONARIVS, adiect. o. 1. 2. at Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. Cic. de Lege Agr. Vt in atrijs auctionarijs auctionentur.

AVCTIONOR, p. p. d. 1. [*Vendere all'incanto.* ger. Verganten. *Gal. Vendre publiquement au plus offrant, vendre a l'encant. Hiſ. Almonedear, vender en almoneda,*] ἀποκηρύττω, πραιπωλέω. per auctionem vendo. Cic. pro Quinctio. Hominem deterrere ne auctionetur.

AVCTITO, as. a. 1. frequentatiuum ab Auctor, aut Auctitare, eo quod ſæpe. Tacitus, ἐπαυξάνω.

AVCTO, as. a. 1. [*Accreſcere* αὐξάνω, ab augeo, frequentatiuum. Plaut. in Amph. Auctare per pectus meum. Et impoſ. Adauctor.]

AVCTOR, m. 3. [*Autore.* בעל bahal מחבר mechabber. G. Ein Mehrer. *Gal. Qui donne accroiſſement. Hiſp. Creſcedor,*] ab augeo, ſeminino auctrix. Cic. 2. Offi. Apud Homerum, optimum auctorem nulla talis eſt de Vlyſſe ſuſpicio. Eſt autem non ſolùm, qui opus aliquod facit, ſed qui princeps eſt, & primus iubet, aut aliquid fiat, aut inducit, perſuaſione. [*Cæſione, capo.*] Cic. lib. 3. Off. Huius decreti ipſe ſuaſor, & auctor fuit. Significat & promiſſorē. [*Promettitore.*] Liu. lib. 2. Auctores ſumus, tutam ibi maieſtatē Romani nominis fore. Item primū denunciatorē. [*Nuncio.*] Idē Liu. Iiſdē auctoribus cognitū eſt. Æquos Volſcos q; ſumma ui belli apparare. Similiter approbatorem. Idem lib. 3. Legum latarum patres auctores.

AVCTORITAS, f. 3. [*Autorità,*] εὐθυτία. poteſtas reb' geſtis, aut mutuis opinione comparata. Cic. & alij.

AVCTORARE,a.1.[*Obligare,ſi alicuius cau ſacramento,*[*πρὸς στρατιῶτας.*] eſt aliquem aut ſacramento,aut præmio obligare;& habet o,produ-ctum.Suet.De legendo,uel auctorando milite.Auctoramentum, [*obligatio,*]obligatio.Cic.lib.11.Offic.

AVCTORATVS,o.1.2.[*Obligatus,mercenarius,*]ὁ ἐπὶ μισθῷ στρατεύων.auctoramento obligatus,mercede conductus.Huic opponitur,Exauctoratus, auctoramento ſolutus.

AVCTVM,n.2.uocabatur ſpacium circi,quod ſuper definitum modum uictoriæ adiungebatur.Feſt.

AVCTVS,us,m.4.uerbale.[*Accreſcimento,* מרבית marbeh מרבית marbith.Germ.Zunemmung,]ἀύξησις.Liu.5.ab urbe.Cuius rei præmium fit in ciuitate,eam maximis ſemper auctibus creſcere.

AVCVPATORIVS,o.1.2. *Coſa che appartiene a pigliar uccelli.* Ger. Das zuden uogleu gehoret,ὀρνιθευτικός.quod ad aucupium pertinet.Vn de Aucuparorij calami uiſcati,quibus utimur ad capiendas aues.

AVCVPATIO,& Aucupium,f.3.n.2.[*Vccellagione.Gal.Oiſelerie.Hiſp. Caça de aues.*]ὀρνιθοθήρα.auium captio,Plau.in Aſin.Hic quæritus aucupij ſimilimus eſt.Per translationem accipitur pro illecebris, Cic,2.de Or.Delectationis aucupium.

AVCVPOR,p.c.dep.1.*Vccellare,* צוד iaxaſch.Ger.Voeglen,uogel fahē.*Gal.Chaſſer auxoiſeaux,tendre aux oiſeaux,tendre a quelque choſe.Hiſpan.Caçar aues,buſcar.*]ὀρνιθεύω.aues capio.Translatè,artificio quodam quæro,ut Aucupari gratiā alicuius.θηρᾶσθαι,Cic.ad Luciū li.5.Non uereor ne aſſentatiuncula quadam aucupari tuam gratiā uidear.Idē lib.1.de leg.Reperitur ét Aucupo,as,uoce actiua.Plau. Moſt.Circumſpice,num quis eſt,ſermonem noſtrū qui aucupet.

AVDACIA,ciæ,f.1.confidentia,impudentia,[*Audacia,ardire,* מבטח mibtach.G.Freuel,uermeſſenheit.*Gal.Preſumption,temerité.Hiſ. Oſadia,attrimiento.*θράσος. ſecuritas,qua quis malum neque futurum,neque præſens horreſcit. Et fere accipitur in malam partem,pro nimia confidentia.Cice.Nec uires, nec audacia,nec telatem,pro nimia confidentia.Cice.Nec uires, nec audacia,nec tela defuere.Salluſtius.Audacia pro muro habetur.

AVDACITER,& Audacter, per ſyncopen,[*Audacemente. Gal. Ardiment,audacieuſement.Hiſp.Oſadamente,*]θρασέως.Cic.pro Roſcio. Multa audaciter,multa improbè feciſti (borum.

AVDACVLVS,m.2.dimin.ab audax.Gel Reprehenſor audaculus uer-

AVDAX,]*Audace,ardito,*לץ dolek נסה boteach נועז batuach.G.Freuel,Dapffer,κυᾶ,κεκχ.*Gal.Hardi,temeraire,audacieux,anẽtureux. Hiſp.Atreuido,oſado,ſin prudencia,*]modo fidēs dē,τολμηρός.Vir. 5.Aene.Quiq; pedum curſu ualet, & qui uiribus audax.Modo temerarius,[*Temerario.*]Plau. Pergin'audax hoc facinus perſequi ?

AVDENTER,aduer.idem quod audaciter,[*Audacemente,*נסה betach. Ger.Freeuntlich,dapfferlich,θρασέως.audaciter. Tacit.lib.4.

AVDEO,des,uſus,ſum,n.paſſ.[*Ardire,eſſer audace*לץ dalax בטח batach.Germ.Doerffen,*Gal.oſer.Hiſ.oſar,*] τολμάω.Plau.Vix domo egredi audet.Iungitur aliquando cum accuſatiuo. Ouid.lib.6.Nihil eſt quod non efficeno captus amore auſit. Auſum,auſi, [*Ardimento,*] nomen ſubſtantiuum. Virg.6.Aen. Auſi omnes immane nefas,auſoque potiri.

AVDIO,is,iui,tum,a.4,[*Vdire,* שמע ſchamah.Ger.Hoeren,loſen.*Gaouir,eſcouter.Hiſ.oyr*]ἀκούω. Virgilius audiendi uocabulū ét ad ea tranſtulit,quæ aurib.& ſenſu careṇt,cum ait. Fertur equis auriga, neq; audit currus habenas.Interdum eſt audita petenti cōcedere. Vir.9.Æn.Audit,& genitor cęli de parte ſiniſtra Intonuit lęuum. Interdū credere,[*Credere.*]Cic.in Tuſ.Nec Homerum audio,qui Ganymedē à dijs raptum ait.Interdū præcipienti parere,[*Vbidire,*]& hęc tā cū accuſatiuo,quā datiuo.Ci.Curio: Audies te : nam audire præcepta alicuius dicimur,cū eis paremus;Cū datiuo.Idē: Et audiens eſſet huic ordini.i.obediens.Inuenitur & cum aduerbio,bene,pro laudor. Ter.Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene.

AVDITIO,f.3.[*Lo udire,* שמע ſchemah שמועה ſchemuhah,משמוע miſmah.Ger.Hoerung.ipſe audiēdi actus.ἀκρόασις.Ci.5.de Fin. Fabellarum auditione ducuntur.Dicitur & Audientia,[*Vdienza*] pro eodem.Plau.Exūrge preco,fac populo audientiam.i.fac ut populus audiat,Cic.1.Ver.Quantā audientiam orationi mex improbitas illius factura ſit.Hinc Auditiuncula,dimin.Gel.lib.13.c.18.

AVDITOR,ris,m.3.ideſt qui audit,audiens,diſcipulus,is apud quem agitur,]*Vditore* שומע ſchomeah.Ger.Ein zuhoerer.*Gal.Auditeur. Hiſp.oydor,*]ἀκροατής.Cic.Att.l.16.Quos Saluius bonos auditores nactus,in conuiuio legat.

AVDITORIVM,n.2.[*Auditorio.*Ger.Ein ort da man einē redner oder lehrer zuhoert.*Gal.Auditoire,parquet d'audience.Hi. Lugar para oyr*]ἀκροατήριον.locus ubi audiuntur præceptores,aut oratores.Quli.2,c.11.Sed cuius rei gratia plenum ſit auditorium.Per metonymiā accipitur pro ipſa auditorum turba,[*Vditori.*]Pl.in epiſt. Frequenti auditorio inter ſe coram multi iocabantur.Etiam pro foro & tribunali ponitur, [*Palazzo della ragione.*] Paulus in l.contra, de re iud.Is qui ad manus auditorium uocatus eſt,ſi litem inchoatā deſeruerit,contumax non uidetur.Et pro ſchola[*Schola.*]Rhetorum,Grammaticorum,Philoſophorum,in qua diſcipuli præceptorem audiunt.Quin,lib.10.c.1.Alia ratio eſt fori & auditorii.

AVDITVS,us.m.4.[*Vdito,*שמוע miſchmah.Ger.Gehoer.*Gal.ouye. Hiſp.El ſentido de oyr,*]ἀκοή.ſenſum audiendi ſignificat.Cicc.pro

Marc.Vereor ut hoc quod dicam, non perinde intelligi audire poſſit,atque ego ipſe cogitans ſentio.

AVE,χαῖρε.uerbum defectiuum; in ſecunda perſona ſingulari, Aue, & plurali Auete,in infinitiuo Auere,teſte Diomede, lib.1.

AVEHO,is,a.3.[*Conducre.*Ger.Dannen furen,hinweg furen, ἀπάγω. abduco,alio ueho. Ter.in Adel.Is uenit ut ſecum anehat.

AVELLANA,næ,fæm.1.[*Nocciola,*אגוז luz.*Ga.Noiſette,auline,noix de haye,Hiſ.El auellana.*]λεπτοκάρυον.nux corylli arboris,alio nomine nux Pontica.Primum autem dictæ ſunt Abellinæ,ab Abellino Campaniæ oppido,quod a Virg.appellatur Abella,à Silio, Auella.Plin. lib.15.cap.21.

AVELLO,lis,li,& auulſi.auulſum,a.3.[*Sbarbicare,ſtirpare a forza,ſpiccare,*נתש,natax פרע hathar.Ger.Abreiſſen,dannē reiſſen.*Gal.Arracher,retirer a force,oſter bonerè,malgrè.Hiſ.Arrancar de lugar,*] ἀποσπάω.a loco uello,abſtraho. Cice.de Senect.Poma ex arboribus ſi cruda ſunt,ui auelluntur,[*Tirare.*]Vir.2.Aen Fatale aggreſſi ſacrato auellere templo Palladium.Hinc Auulſor,& Auulſo.Plin.lib.17.c.10.& lib.9.c.45.

AVENA,æ,f.1.[*Auena.*Ger.Haber.*Gal.Auoine.Hiſp.Auena*]π.p.βρώμη. herba nota ex frumentaceo genere,cuiorum præcipuè pabulis naſcens,tritico foliis & calamo ſimilis, ſemen habens eiuſdē nominis,è ſummo pendēs culmo.† Ponitur interdum Auena pro calamo ſiue culmo ſegetis, ex quo paſtores ſibi fiſtulas conficere ſolent; quo fit, ut pro ſtylo ſiue charactere bucolico accipiatur. Virg.1.Eclog.]

†AVENACEVS,a,um,βρώμινος. quod ex auena confectū eſt.Pli.li.30.]

AVENARIA,f.1.cicadæ ſpecies,nonnulli frumentariam uocant,quia ſimul cum frumentis areſcentibus apparet.Pli.lib.11.c.27.

AVENIO,onis,*auenion.*Steph,oppidum Narbonenſis Galliæ ad Rhodanum. Pontificiæ ditionis,ſiquidem Clementi VI.hanc urbem uendidit Ioanna Siciliæ regina.Volater.

AVENTINVS,ni,p.p.m.2.ἀβεντῖνος.unus è ſeptem urbis Romæ montibus,cuius radicum Tiberis præterlabitur,dictus ab auibus,ut ex ſententia Næui refert Varro: quod ſe eo a Tiberi ferrent aues. Eſt & adiectiuum Auentinus,a,um, ut Arx Auentina, apud Ouid.6, Faſt.Et Auentinum iugum apud eumdem lib. 3.

AVEO,es,n.2.[*Deſiderare,appetire,*אוה auah אבה abah.Ger.Begerē, erwunſchen,*Gal.Souhaiter,deſirer,conuoiter.Hiſp.Codiciar,*]γλίχομαι.ſine præterito,& ſupino,concupiſco. Cice.Att.lib.1. Valde aueo ſcire,quid agas,Auere etiam à nimia cupiditate pro gaudere ponitur.Vnde ſalutantes Aue,χαῖρε,dicimus,ideſt,lętare.Auēs, partic.Hor.2.Serm.

AVERNALIS,le,adiect.o.3.ut,Aquæ auernales.Hor.5.Epod.Auernales nymphæ.Ouid.5.Met.

AVERNVS,m.2.ἄορνος.in plurali Auerna,orum,lacus Campaniæ,prope Baias,quem locum Plutoni dicatum, & inferorum limen eſſe rudis uetuſtas credidit;unde & pro inferorum ſede a poetis uſurpatur. Dictus Auernus,quaſi ἄορνος.hoc eſt,auibus carens, ſiue quod aues ſuperuolantes graui eius odore enecentur, ſiue quod ſulphureæ exhalationes aerem uſque adeo extenuent, ut aues ſuſtinere nō poſſit.Luc.li.6.Principio quod auerna uocant non nomen id ab re Impoſitum eſt ,quia ſunt auibus contraria cunctis. Stra.li.6.Contiguus Baijs Lucrinus adeſt ſinus,intra quem Auernus eſt.Auernus,a,um,adiect.Vir.2.Geor.

AVERRVNCARE,a.1.[*Rimouere,ſcacciare.Gal.oſter,& deſchaſſer,pouſſer,& chaſſer ce qui nuit.Hiſp.Rocar o arancar raizes,*] ἀποτρέπειν. auerto,depello;putatur a runcando deductū,quod eſt herbas,uel frutices noxios ex agro euellere. Liu. 8. Placuit ad auerruncandā Deum iram uictimas cædi. Inde Auerruncaſſo,pro eodem.Luc.li. 16.Dij maluerunt meliora,atque amentiam auerruncaſſint tuam.

AVERRVNCVS,ci,m.2.ἀποτρόπαιος.Dei nomē erat apud Romanos, qui mala auerruncare,hoc eſt,depellere, atque euertere putabantur. Cuiuſmodi apud Græcos habebantur Hercules & Apollo, quos idcirco ἀλεξίκακους,ἀποτροπαίους,καὶ ἀποτρόπους appellabant.Pacuu.apud Var.lib.6.de Ling.Lat.

AVERSA VENVS,f.1.3.κατακυφὴν dicitur præpoſterus,ſi fandus & execrādus coitus.Iul.Capitol.de Clodio Albino:Mulierarius fuit, auerſæ Veneris ſemper ignarus. (blica.]

† AVERSOR,oris.m.3.ἀποστρεπτής.Cic.7.in ver. Auerſor pecuniæ pu-

AVERSOR,ris,d.1.[*Abominare,volger il volto altra parte* מאם maas נגע ghahal מן meen. G.Die augen abwenden, ein grewel vnd vnwillen haben.*Ga.Tourner le dos deſtourner la face,ne daigner regarder,reietter.Hiſpa.Deteſtar,mal agorar,*]ἀποστρέφομαι. deteſtor, abominor.ab aliqua re,quam odio habeo,uultum auerto. Ouid. 10.Faſt.Officinque leuem non auerſatus honorem.[*Odiare.*]Col. Nec rubos auerſatur capra. Auerſatio,[*Odio,*] uerbale.Qu.li.8.c.3.

AVERSVS,a,um.o.1.2.[*Quello che volge le ſpalle verſo noi,*נכח] nakegh. Germ.Das abgewenditiſt.*Gal.Qui a le dos tourne deſtourne,tourné d'autre coſtè.Hiſpan. El que buelue las eſpaldas,*ἀντεσταμμένος . qui faciem nobis auerrit, tergumq; oſtendit. antitheton eſt Aduerſus,ἐναντίος qui faciem, anteriorem q[illegible] corporis partem nobis obiectā habet.Cic.3.de Ora.Aduerſus, & auerſus impudicus es, hoc eſt,anteriore parte,& poſteriore.Sic hoſtes aduerſos aggredi

dici-

the Ancients, and the Moderns, in which he has given the Preference to the latter. Perrault has also written a Parallel of Painters and Architects, in which he has done the same. Fontenelle has written a Dialogue on the Plurality of Worlds, and another on the Origin of Fables. Abbé Terrasson has written a Dissertation on the Sciences, in which he proves that Logic is not necessary to direct the Operations of the Mind in the Search after Truth. Mr. Rollin has written a Treatise on the Manner of teaching and studying the Belles Lettres. Mr. Crousaz has written a Treatise on the Art of Thinking. Mr. Reaumur has written the Art of Hatching Eggs. Mr. Bion has written a Treatise on the Use of Mathematical Instruments. Mr. Formey has written the Art of Writing Letters. Mr. Gordon has written a Treatise on the Art of Governing. Mr. Wolfius has written a Treatise on the Art of Thinking. Mr. Gravesande has written an Introduction to Philosophy, or the Art of Philosophizing. Mr. Muschenbroek has written a Treatise on the Art of Experimenting. Mr. Boerhaave has written a Treatise on the Art of Medicine. Mr. Hales has written a Treatise on the Art of Ventilating Mines. Mr. Desaguliers has written a Treatise on the Art of Fortifying. Mr. Belidor has written a Treatise on the Art of Engineering. Mr. Bouguer has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Euler has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Bernoulli has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Maupertuis has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Clairaut has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. D'Alembert has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Condorcet has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Laplace has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Lagrange has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Legendre has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Monge has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Carnot has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Fourier has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Poisson has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Cauchy has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Dirichlet has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Jacobi has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Abel has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Gauss has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Riemann has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Weierstrass has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Kronecker has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Cantor has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Dedekind has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Hilbert has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Minkowski has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Einstein has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Planck has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Bohr has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Heisenberg has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Schrödinger has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Dirac has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Pauli has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Fermi has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Chandrasekhar has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Feynman has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Gell-Mann has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Weinberg has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Salam has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Glashow has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Ramanujan has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Hardy has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Littlewood has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Erdős has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Turing has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Gödel has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Church has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Kleene has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Rosser has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Curry has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Feferman has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Solovay has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Cohen has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Scott has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Rabin has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Cook has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Karp has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Levin has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Valiant has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Vazirani has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Arora has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Safra has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Dinur has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Khot has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Regev has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Aaronson has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Shor has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Grover has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Kitaev has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Preskill has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Deutsch has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Bennett has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Brassard has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Wiesner has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Ekert has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Zeilinger has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Aspect has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Clauser has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Bell has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Kochen has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Specker has written a Treatise on the Art of Navigation. Mr. Conway

Cèque Liberum cum Cetere & Libera consecrarunt, Dicere de religione augustius. Cic. de Clar. Or.

P. M. Augustei termini dicebantur in locis montanis positi. rotundi: quod Augustus eos recensuit. & vbi fuerunt, lapides aliquot constituit, & omnem terram suis temporibus remensurari voluit, ac veteranis assignari.

* AVGVSTODVNVM, n. 2. Heduorũ metropolis. ã Galli Austun vocãt.

AVGVSTORITVM, n. 2. αὐγουστόριτον. Pic, vrbs Pictonũ, Gall. Poictiers.

AVGVSTVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Augusti, deens & reuerentia. reuerendo.* הדר hannichbadh Ger. Heilig, ehrwirdig, woll maiestat. *Ga. Conlacre ou sainct, venerable, reuerend, magnifique. Hisp. Santo religioso que deue ser honorado.*] σεβάσμιος. dignus quem religiosa quadam veneratione colamus. vnde Augusta templa, augusta forma. Ouid. 1. Fast. Augusta vocantur Templa, sacerdotum rite dicata manu. Cic. 5. Tusc. Ex hoc Platonis quasi quodam sancto, augusteque fonte, nostra manabit oratio. Sed & Octauius Cæsar primum, indeq; reliqui ab illo Cæsares Augusti, σεβαστοί, cognominati sũt. itẽ, quia mense Sextili Octauius Cæsar primum Consulatum inijt, triumphos in vrbem intulit, Aegyptus quoque hoc mense in potestatẽ populi Ro. redacta, & finis ciuilibus bellis impositus, placuit Senatui, vt qui ante Sextilis, deinde Augustus appellaretur, vt qui imperio fœlicissimus fuisset.

AVGVSTAE, f. 1. [*Imperatrici,*] Coniuges dicebantur Imperatorum. Diuæ autem, post mortem tantum, Augustarum nomina hæc sunt; Liuia Augusti, Agrippina Agrippæ filia, vxor Germanici, Lepida Galbæ, & aliæ, quas enumerat Volater. lib. 14.

AVIA, æ. f. 1. μάμμη. patris, vel matris mater. Hinc proauia. Abauia, Atauia, Tritauia deinceps dicere debent, vt ab auo sit proauus, abauus, atauus, tritauus; auiam nominat Cic. ad Att. & Pers. Sat. 5. In oratione autem de Arusp. resp. Mendose legitur, atauia manibus, quod in Aldinis, (ab Aldi filio ex historia repositum) abauti manibus.

AVIARIVM, rij, n. 2. ὀρνιθών. locus, in quo aues nutriuntur, uel quo se aues recipiũt. Cic. Q. Fr. Nihil reliquabat præter balnearia, & ambulationẽ, & auariũ. Col. li. 9. c. 1. Appellamus apũ cubilia apiaria: uel nãtiũ volucrũ auiaria, vel pecudũ siluestriũ vinaria. Aularia quoque à Virg. li. 2. Geor. dicuntur loca nemorosa, quæ auibus abundant.

AVIARIVS, m. 2. [*Celui che tiene cura d'vccelli.* Ge. Der die voegel versihet, der mit voegien vmbgeht. *Gal. Oiselir. Hisp. El que cria o guarda a quellas aues.*] ὀρνιθοκόμος, qui curam auium gerit. Col. li. 9. Dicitur & Auicularius.

AVICVLA, diminutiuum, f. 3. [*Vccellino, angellino.* Germ. Ein vogele, ὀρνιθάριον, parua auis. Gel. lib. 2.

AVIDE, *Desideroſamente, auidamente.* Ger. Begirlich. *Gal. Ardemment. Hisp. Codiciosamente.*] ἐπιθυμητικῶς. aduer. Cic. de Sen. Græcas litteras senex sic auidè arripuit, quasi diuturnã sitim expellere cupiẽs.

AVIDITAS, tis, f. 3. [*Desiderio,* אות tavah, Ger. begird, begierligkeit. *Gal. Conuoitise. Hisp. Codicia.*] πλεονεξία. Cic. de Sen. Habeo senectuti magnam gratiam, quæ mihi sermonis auiditatem auxit.

AVIDVS, cupidus, o. 1. 2. [*Auido, desideroſo* חמד meaveh. G. Begirig. *Gal. Conuoiteux, desireux, auide. Hisp. Codicioſo, y auariento.*] πλεονέκτης ab auendo, idest, cupiendo. Ter. in Heau. Patrem auidum, miserum, atque aridum.

AVILLA, f. 1. *Agnellino, pecorino,* quasi ouilla, agnus recẽtis partꝰ. Fest.

AVIS, f. 3. [*Vccello, angello,* עוף hoph. Ger. Ein vogel. *Gal. oiseau. Hisp. Aueque pone y saca huenos.*] ὄρνεον. volucris ois, quæ ova parit, & pẽnis decorata est, dicta (vt quibusdam vf) ab auijs. i. locis secretioribus, quibus aues delectantur. Ad Here. li. 4. Auiũ dulcedo deducit ad auium. Volucres autem πτηνὰ dicuntur, quæcunq; volare possunt: vnde apes, vespæ, muscę, papiliones, volucres sunt, non tamẽ aues. Alba auis, ἀνὴρ ὄρνις prouerbialiter à M. Tullio in epist. fã. lib. 7. dicitur, pro re noua, atque auspicata; quadrabit in rem admodum raram & inusitatã, quod aues perpaucæ sint hoc colore.

AVITVS, a, um, p. p. o. 1. 2. πατρῷος. quod ab auo, aut auia ad nos peruenerit. Cic. in Ver. Act. 1. Res patria atque auita.

AVIVS, a, um, o. 1. 2. [*Senza via.* Ge. Ohn ein weg,] ἄβατος. q. distans à via, aut quod est sine uia. Virg. 1. Geor. Auia tũ resonant auib. uirgulta canoris. Sal. i Iug. Nocturnis auijs itinerib. repẽte Romanos aggredi. Luc. Auia Pieridũ peragro loca, nullius ante Trita solo.

AVLA, f. a. [*Palaʒo, corte di Prencipe,* היכל vlam pro bithan. Ge. Ein hoff, ein sahl. *Gal. Vne sale. la cour de Prince, maison royale. Hisp. Palacio de los grandes.*] αὐλή. propriè est principũ domus uetis perflabilis, ut annotauit Athenæus: uerum quoniam principum ædes habere solent amplissima hypæthra, factum est, ut aula pro regia ponatur. Seneca: Cum quidam illum interrogaret, quomodo rarissimam rem in aula consecutus esset senectutem? Iniuria (inquit) accipiendo, & gratias sæpe agendo. Antiqui Aulas dicebant, quas nos ollas. i. uasa figulina, quibus ciboria coquũtur. Plaut. in Amph. Infringatur aula cineris in caput. Dim. Aulula, (a qua Plauti comœdia Aululatia nocata) hoc est, parua olla. A quo rursus fit aliud diminutiuũ. Auxilla, ut ait Fest. Abaula fit Aulicus, a, um, [*Reale.*] denominatiuum, ut Aulicus apparatus; & Aulicus, substantiuè, [*Cortegiano.*] qui aulæ fectator est assiduus. Suet. in Ner.

AVLÆVM, ei, vel Aulæa, orũ, pluraliter, n. 2. [*Pãno de vaʒʒa, arraʒʒi*

Gal. Tapis, tapisserie; Hisp. Manta de pared eõ figuras, *ò de aue* bre pictura rara, & superficiei textura spectabilis. Græcè περιπετάσματα, & ἀνάκρεμα. quibus splẽdide alicuius apparatu parietes obtenduntur. Dicta aulæa ab aula Attali Atiæ regis, in qua primũ inuenta. unde & Attalica aularia uocãtur. Prop. Nobilis aulæis portícus Attalicis. Poluata Tapetia, ζωστὰ, dixit Plin. textura bellorũ, quæ in aulæis intexuntur. Singularis numerus legitur apud Cic. in Or. pro Cæl. Scabella cõcrepãt, aulæũ tollitur. Legit & Aulæa, f. g. apud Curtium: Cum post aulæa ã qua lectos obduxerat, staret.

AVLERCI, m. 1. apud Cæsarem, Galliæ Celticæ populi, ad Oceanum siti. Orontius credit esse, quos hodie uocamus Rhotomagenses.

AVLETIS, p. p. m. 3. αὐλάτης. cognomen Ptolemæi, patris Cleopatræ, qui chorulam exercuit, unde & nomen nactus est. Hic ab Alexandrinis regno exactus, cum Romam confugisset, à Gabinio in regnum reductus est. Strab. lib. 17. † Auletes aliàs significat tibicinẽ, aulædum. αὐλητὴς. sonatore di piffaro. Cic. pro Mur.]

AVLETICVS, a, um, p. c. o. 1. 2. αὐλητικὸς. tibijs idoneus, ut Auleticus calamus. Plin. li. 16. c. 36. Orchomenius est continuo foramine pertius, quem auleticon uocant.

AVLICOQVA, n. 2. antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc est, ollis coquuntur. vnde Aulicoqua exta dicuntur in ollis elixa. Fest.

AVLIS, lidis, f. 3. αὐλὶς. regiuncula est saxosa Eœoriæ, è regione Chalcidis oppidi Eubœæ, una cum oppido eiusdem nominis. q. portum habet exiguum, quinquaginta non amplius nauium capacẽ. Huc Græcorum classem conuenisse ferunt, Troianis bellum illaturam ibidemq; maris tempestate retentum Agamemnonem filiam suã Iphigeniam Dianæ sacrificasse. Strabonem tamẽ lib. 9. placet, non ĩ hunc portum tam angustum Græcorum classem coactam, sed in alterum maiorem, qui Tanagræorum uico proximior est.

AVLODVS, m. 2. αὐλῳδός. qui tibijs canit, quas Græci αὐλοὺς uocant. Cic. pro Mur. Aulœdos esse aiunt, qui citharœdi fieri non possent.

AVLOCRENE, nes, p. p. f. 3, regiuncula minoris Asiæ, in conuentu Apameno; ubi platanus ostenditur, ex qua pependit Marsyas uictus ab Apolline. Plin. lib. 16. c. 14, & lib. 15. c. 29.

AVLON, m. 3. αὔλων. mons Calabriæ, ferax uini. Mart. l. 13 Et Baccho fertilis Aulon. In eo est oppidum eiusdem nominis. Fit & nomen duarum urbium, quarum una in Macedonia, alia in Cilicia.

AVOCO, as, p. c. a. 1. [*Chiamare altroue.* עשיב heschib. G. Hinweg berueffen, an ein ander ort beruffen. *Ga. Rappeller, retirer. Hisp. Llamar a lugar*] ἀπάγω. aliò uoco; & per translationem, abduco, [*Rechiamare, rimouere.*] Lact. lib. 1. Ad studia pacis a rebus bellicis auocauit. Cic. pro Ros. Amer. Quos ætas a prælijs auocabat.

AVOLO, as, p. c. n. 1. *Volare, altroue,* דרך nadhadh עף haph. G. Hinweg fliegen. G. *S'en voler, se partir viste. Hisp. Volar de lugar.*] ἀποπέτομαι. aliò uolo, siue aliò subito discedo. Cic. ad At. Experiar, ut hinc auolẽ.

AVRA, f. 1. [*Aura, vento piacteuole, vent. cello,* רוח ruach. Ger. Ein sanfter lufft,] αὔρα. uentus lenior, teste Seneca, in Natu quæst. Virg. li. 6. Aenei. Dulcis cõposuis sperabat crinib. aura. Interdũ ponitur pro splendore, [*Splendore.*] Idẽ in 6. Discolor unde auri per ramos aura refulsit. Interdum pro fauore. [*Fauore.*] quia cum flat aura ætate, ut æstuantibus fauere. Idem ibidem: Nimium gaudens popularib. auris. Hor. li. 2. Car. Translatè posuit pro uenustate [*Leggiadria*] & illecebris mulierũ. Fit autem (ut quidam uolunt) Aura ab aere, quod motus aer, & splendorem facit, & uentum, & procul dubio Græcum est. Suid. αὔρα ἀπὸ τοῦ πνεῖν, aura, inquit, i. spiritus.

AVRAMENTVM, n. 2. χρύσωμα. instrumentum effodiendo, aut purgando auro accommodatum. Plin. 33. c. 3. Hispania strigiles uocat auri paruulas massas, quod super omnia solum in massa auramento capitur. Vbi legendum puto, aut ramento.

AVRARIA, f. 1. fodina, [*Miniera d'oro,*] χρυσωρυχία. ubi foditur aurũ, quæ & Aurifodina dicitur.

AVRARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Di oro.* G. Von gold, oder was zum gold gehoert,] adiect. ut Auraria metalla. Pl. lib. 37. c. 12. Aurarium negocium. Plau. Bacch.

AVRARII, m. 2. [*orefici,* צרף tsoreph. G. Goldschmid,] χρυσοχόοι. aurifices, qui aliquid ex auro conficiunt, aut inaurant. Aurarij etiam fautores dicuntur, teste Seruio, à nomine aura, quod nonnumquã pro fauore accipitur.

* AVRAS, m. 1. αὔρας. fluuius ab Hæmo in Istrum defluens. Herod.

AVRATA, f. 1. χρυσόφρυς. [Orata] piscis, qui ab auri colore nomen accepit, cuius amator Sergius, Orata cognominatus est, ut refert Macrobius, quasi Aurata, sicut plostrum, pro plaustrum. Mart. li. 13.

AVRATVS, a, um, o. 1. 2. [*Dora o, indorato.* Ge. Vergulden, vbergulden. *Gal. Doré. Hisp. Dorado per parte de fuera.*] χρυσοειδὴς. quod in superficie habet aurum. Cic. post red. in sen. Curru aurato reportati. Suet. in Ner. Piscatus est reti aurato. Abusiuè tamen Auream domum, & Aureum portam dicimus, pro aurata. Milites aurati. Liu. lib. 6. Tum ę auratis militibus uersicolores.

AVREAE, f. 1. περόναι. frœni, qui circa aures equorũ religantur. Fest.

AVRELIA, f. 1. αὐρηλία. familia Romæ ĩ primis celebris, à Sabinis (si Festo credimus) oriunda, cui locus publicè designatus erat, in quo Soli sacra faceret. Ex hac Aurelij, primum Aufelij dicti, sicuti Papisij, qui postea Papirij. Fuit & nomen proprium mariti Cæsaris.

Au-

JANUARY, the first month of the year, so called from Janus, to whom it was consecrated by Numa Pompilius, the second king of the Romans. Before the time of Julius Cæsar, the Romans began their year with March, and reckoned only ten months, which made 304 days; but Julius Cæsar, in the year of Rome 708, added two months, January and February, which made 355 days; and to bring the year to the course of the sun, he added one day every four years, which made 366 days. Augustus Cæsar, in the year of Rome 731, ordered that the year should begin with January, and that the leap year should be reckoned 366 days, and the other years 365 days. The Romans, in the time of the republic, began their year with the consuls, who entered upon their office on the first day of January; but in the time of the emperors, they began their year with the emperors, who entered upon their office on the first day of January. The Romans, in the time of the republic, began their year with the consuls, who entered upon their office on the first day of January; but in the time of the emperors, they began their year with the emperors, who entered upon their office on the first day of January.

JANUARY, the first month of the year, so called from Janus, to whom it was consecrated by Numa Pompilius, the second king of the Romans. Before the time of Julius Cæsar, the Romans began their year with March, and reckoned only ten months, which made 304 days; but Julius Cæsar, in the year of Rome 708, added two months, January and February, which made 355 days; and to bring the year to the course of the sun, he added one day every four years, which made 366 days. Augustus Cæsar, in the year of Rome 731, ordered that the year should begin with January, and that the leap year should be reckoned 366 days, and the other years 365 days. The Romans, in the time of the republic, began their year with the consuls, who entered upon their office on the first day of January; but in the time of the emperors, they began their year with the emperors, who entered upon their office on the first day of January. The Romans, in the time of the republic, began their year with the consuls, who entered upon their office on the first day of January; but in the time of the emperors, they began their year with the emperors, who entered upon their office on the first day of January.

JANUARY, the first month of the year, so called from Janus, to whom it was consecrated by Numa Pompilius, the second king of the Romans. Before the time of Julius Cæsar, the Romans began their year with March, and reckoned only ten months, which made 304 days; but Julius Cæsar, in the year of Rome 708, added two months, January and February, which made 355 days; and to bring the year to the course of the sun, he added one day every four years, which made 366 days. Augustus Cæsar, in the year of Rome 731, ordered that the year should begin with January, and that the leap year should be reckoned 366 days, and the other years 365 days. The Romans, in the time of the republic, began their year with the consuls, who entered upon their office on the first day of January; but in the time of the emperors, they began their year with the emperors, who entered upon their office on the first day of January. The Romans, in the time of the republic, began their year with the consuls, who entered upon their office on the first day of January; but in the time of the emperors, they began their year with the emperors, who entered upon their office on the first day of January.

El aguero, tomado de las aues, οἰωνισμὸς augurium, diuinatio ſumpta ex geſtu, vel cantu auium, cuius mentionem Tireſiæ Thebano aſſignat Pli.li.7.c.56 Dictum AVSPICIVM, quaſi auiſpicium, ab auibus ſpectandis: quemadmodum Augurium, quaſi auigarium, ab auium ſcilicet garritu, quem auſpicantes obſeruabant. Cic. de Diu. Nihil publicè ſine auſpicijs, neque domi, neque militiæ gerebatur. Sumitur etiam latius, vt ad alia diuinandi genera extendatur, [*Augurio.*] Cic. 3. de Diu. Fulmen optimum auſpicium habetur, ſi ſiniſtrũ fuerit. Ponitur & pro ductu, & fortuna. [*Fortuna.*] Virg. 6. Aen. En huius, vate, auſpicijs illa inclyta Roma Imperiũ terris, animos æquabit Olympo. Nonnunquam pro imperio, & poteſtate, [*Imperio, ſignoria*] Idem 4. Aen. Communem hunc ergo populum, paribuſque regamus AVSPICIJS.

P. M. Auſpiciorũ duo fuiſſe genera Dion narrat: vnũ, ſine obnunciatione; alterum, cum obnunciatione; vtroq; genere poteſtas agendi cum populo tollebatur: primo, vel ſi nulla omnino ſigna de cœlo monſtrarentur; nec obnunciaretur quidquam: altero, cum cœleſti aliquo ſigno viſo, quod publicam calamitatem portenderet, obnũciaret is, qui auſpicabatur, ei qui agere cũ populo vellet; vti ũq; genus lege lata ſuſtulit P. Claudius Ciceronis inimicus, de quo ſic in oratione pro Seſtio: Iiſdẽ Cõſulibus ſedentibus, atq, inſpectantib. lata lex eſt, ne auſpicia valerent, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet. Ex noſtris commentarijs in Orationem pro Seſtio.

AVSPICOR, aris, d. 1. [*Augurare.* Ger. Der voegel acgtung tragen, vnd etwas weiſſagẽ. *Ga. Conſiderer par les ioſeaux, deuenir encommẽcer. Hiſp. Adeuinar por agueros comenzar,*] οἰωνοσκοπῶ. auſpicia ſumo, de cœlo ſeruo, ex auium cãtu, geſtuque futura diuino. Ci. de Nat. Deor. Gracchus cum pomerium tranſiret, auſpicari eſt oblitus. Et quia veteres nihil, niſi auſpicato gerebãt, fit, vt auſpicari dicamus pro incipere, [*Cominciare.*] Suet. in Aug. Militiam auſpicantibus præfecturas alarũ dedit, Col. li. 2. Ab Idibus Ian. auſpicari officia.

AVSPICO, as, n. 1. antiqui dixerunt pro auſpicor. Plaut. in Perſa. Ego auſpicatus in hunc diem. Idem in Rud. Nonius.

AVSTER, m. 2. [*Vento oſtro,* תֵּימָן teman. Germ. Der wind von Mittag, *G. Vent de midy. H. Viẽto de medio dia,*] νότος. ventus meridionalis, ab hauriendis aquis dictus, licet non aſpiretur in principio: nã nebuloſus, atque humectus eſt; vnde etiam Græcè eadem ratione νότος appellatur, quoniam νοτὶς, Latinè humor dicitur. Virg. 4. Geo. Frigidus vt quondam ſiluis immurmurat Auſter.

AVSTERE, [*Acerbamente. auſteramente.* Germa. Rauch, ernſtlich, mit ſaur ſehen. *Ga. Auſterement, aſpremẽt, rudemẽt. Hi. Aſperamẽt*] duriter, ſeuerè. Cic. pro Mur. Agit mecum auſterè, & Stoicè Cato.

AVSTERITAS, atis, f. 3. contraria ſuauitati. αὐστηρότης, Quinct. lib. 2. c. 2.

AVSTERVS, a, ũ, p. p. o. 1. 2. [*Acerbo, aſpro,* קָשֶׁה kaſcheh. *Gal. Auſtere, aſpre, crud, ſeuere. Hiſp. Aſpero en lo que toca al guſto,*] αὐστηρός. immaturis, ſubacerbus, qualis eſt ſapor fructuũ, & nõdũ plenã maturitatẽ ſunt conſecuti. Differt autẽ ab acerbo (vt docet Plato in Timæo, & Gal. li. 3. de Facul. ſimpl.) tãquã minus à maiore, vtraq; n. guſtata aſtringunt, & cõtrahunt linguã, minùs tñ eam exaſperãt, quæ auſtera ſũt. Hinc auſterũ vinũ dicimus. Per trãslationẽ accipitur, p duro, aſpero, [*Duro, noioſo.* Hor. in Ser. Molliter auſterũ ſtudio fallẽte laborem. Propert. li. 1. Eleg. 13. Quii volet auſteros arte ferire viros.

AVSTRALIS, o. 3. Cicer. de Som. Scip. Auſtralis ille habitabilis.

AVSTRINVS, o. 1. 2. νότιος. Plin. lib. 19. c. 26. Si fiat Auſtrinum cœlum.

AVSTRANIA, æ, f. 1. inſula in Oceano Septentrionali, aliàs Gleſſaria dicta. Pl. lib. 4. c. 13.

AVSTRIA, æ, f. 1. [*Auſtria,*] regio Germaniæ ad Danubium, olim Pannonia ſuperior dicta, metropolim habens Viennam, vehemẽti Turcarum oppugnatione nobilitatam.

AVSTRO, as, a. 1. *Bagnare,* νοτίζω. humecto. Pl. Auſtrat rad ignẽ ſedẽt.

AVT, [*Onero, oneramente,* ו Germa. Oder. *Gal. Ou. Hi. O,*] ἢ. coniunctio ſeparatiua. Virg. 4. Geor. Aut onera accipiunt venientum, aut agmine facto Ignauũ fucos pecus a præſepibus arcent. Aliquã dubitatiuè, vt Aut librum volo, aut precium. Si ſemel ſubticiatur, diminutiua eſt, vt apud Vir. 1. Æn. Aut age diuerſas. Quod. n. grauiſſimum erat, Iuno primùm optabat, ſcilicet ſubmerſas puppes obrueret, aut, ſi id grauius videretur, vt ſaltem in partes diuerſas eas diſiiceret. Aliquando coniunctiua, vt apud Virg. 9. Æn. Me primã abſumite ferro, Aut tu magne pater diuum miſerere.

* AVTARIATÆ, m. 1. populi in Illyrico bellicoſiſſimi. Strab.

AVTEM, [*Ma,* אֲבָל abal. Germa. Aber, *Gal. Mais. ains Hiſ. Mas.*] δὲ. pro ſed, ſiue verùm, coniunctio, tantum ſubiunctiua. Cic. de Ora. Poeta numeris aſtrictior paulo, verborum autem licẽtia liberior.

† AVSTHENTICVM, αὐθεντικὸν. [Autentico, approbato] dicimus, Græcos ſecuti, quod Latine authoratum diceremus. Hinc lex authentica, & decretum authenticum, quod multorum authoritate comprobarum eſt.]

AVTHEPSA, αὐθέψης. ollæ æneæ fuit genus, ita dictũ, quaſi p ſeipſũ coquẽs, q; tam artificioſè factum eſſet, vt minimo ſuppoſito igne facilè bulliret, meminit huiuſmodi ollæ Cic. pro Sex. Roſ. Amer.

* AVTHE, filia Alcyonei gigantis.

AVTHORITAS, Authorare, &c. Vide Auctoritas.

AVTOGRAPHA EPISTOLA, apud Suetonium in Auguſto, ipſius manu ſcripta ſignificatur.

AVTOBOLES, p. c. m. 3. αὐτοβόλος. populi Africæ ad Atlantem montẽ Pli. li. 5. c. 1. Sil. li. 4. Nectpon Autololes, letalibus gens ignea plãtis.

*AVTOMALAX, caſtellum eſt in intimo Cyrenaici ſinus receſſu.

AVTOMATA, n. 3. ſunt inſtrumenta ita ſubtiliter conſtructa, vt ſua ſponte, nulla apparente cauſſa, moueantur.

*AVTOMEDON, m. 3. nutrix Achillis.

*AVTONOE, Cadmi, & Hermiones filia.

† AVTONOMIA, αὐτονομία. Libertas videndi ſuis legibus. Autonomus, qui ſuis legibus viuit.]

† AVTOPHOROS, p. p. αὐτόφωρος. A Iuris conſultis dicitur fur manifeſtus, qui ſcilicet in ipſo furto, aut cum re furtiua eſt deprehenſus.]

† AVTOPYROS, p. c. αὐτόπυρος. Cẽſo panis, cui nihil furfuris eſt ademptum.]

*AVTRICVM, n. 2. apud Prol. Gallia vrbs eſſe creditur, quæ Chartres vocatur, a Cæſare Carnutum.

AVTVMNALE, adiect. o. 3. φθινοπωρινὸς. vt Tẽpus autũnale. Var. li. 1. c. 39.

AVTVMNITAS, f. 3. autumni tempeſtiuitas; ſicut oliuitas, quando olea legitur. Cato de re ruſt. c. 1.

AVTVMNVS, m. 2. [*Autumno,* סְתָו Kaijs. Germa. Herbſt. *Gal. L'automne. Hiſp. Otonno,* τὸ φθινόπωρον. vna ex quatuor anni partibus, inter æſtatem, & hiemem media, qua vindemia fit, & arborum fructus colliguntur. Vnde etiam ab augendo quidam autumnum dictum putant, quod eo tempore coactis fructibus agricolarum opes maximè augeantur. Virg. 1. Geor. Quid tempeſtates autumni, & ſidera dicã?

AVTVMO, as, p. c. a. 1. [*Stimare, affermare,* אָמַר amar. Ger. Achtẽ. Schetzẽ, meinẽ. G. *Eſtimer, auoer, penſer, croire,* & *affermer. Hiſp. Iuzgar, penſar, creer,* ὑπολαμβάνω. exiſtimo, cenſeo. Cic. in Top. Bene quã meritam eſſe autumas, dicis male mereri. Plau. Niſi hoc ita factum eſt, vt factum eſſe autumo. Vide Gel. li. 15. c. 3.

AVVNCVLVS, m. 2. [*Auo da lato di madre.* Ger. Meinet mutter bruder. *Gal. L'oncle du coſte de la mere, le frere de la mere. Hiſ. Hermano de la madre,*] μητράδελφος. non eſt diminutiuũ, ſia nõ ſeruat ſignificationẽ integri, ſed eſt matris meæ frater: ſic dictus, ad æq. tertius a me vt auus eſt, ſed non eiuſdẽ iuris, nõq. vocabuli facta diminutio eſt, perinde ac minor auus. Vel dE Auunculus, quod aui locũ teneat, & proximitate tueatur ſororis filios, quemadmodum frater patris a patre patruus, πατράδελφος, θεῖος πρὸς πατρός, appellatur, quod ſit quaſi alter pater. Ci. de Fin. Quæ mihi controuerſia fuit cũ auunculo tuo, diuino, ac ſingulari viro. Auunculus maior θεῖος μέγας, Theophilo eſt aui æ maternæ frater. Perſ. Maior auunculus exit.

AVVS, m. 2. [*Auolo.* Ger. Groſſvatter. *Ga. Ayeul, pere grand. H. Abuelo,*] πάππος. patris, vel matris pater, ab æuo nominatus q; patre antiquior, ſit, vel a Græco, ἀὸς, quod ſiccum eſt & aridum; aut a verbo ἀύω, quod inær cæteta ſignificat clamo, ſtrepito: eſt enim ætas illa clamoſa, & impẽdio loquacior. Hinc Proauus, πρόπαππος, aui paterni, vel materni pater: quod ſit propè auum. Ataus, qui eſt abaui, vel ab auiæ pater. Trita us, quaſi Tera: tatus, quod quartus ſit ab auo. Poſt tritauum maiores, προγονοι dicuntur.

AVXILIOR, aris, d. 1. [*Auxiare, aiuare,* עָזַר hazar. German. Helffen, hãdreichung thun. *Gal. Aider, ſecourir, dõner aide, confort, & ſecours. H. ſ. Ayudaro traer gente otra ayuda,*] βοηθῶ. adiuuo, cum datiuo cõſtruitur. Ter. Adel. Si omnes cuperent, tibi poſſent auxiliari.

AVXILIARIS, Auxiliarius, [*Auxiatore d'altri* עָזַר heyer. Ge. Behilfflich, der da hilff beweiſſt. *Gal. Secourable, qui aide Hiſpa. Ayudador,*] βοηθητικὸς ſuppetias ferens. Pl. li. 32. c. 1. Vinum, & acetum ex his factum, auxiliarem contra eamdem vim habent. Aſinius Ci. Militẽ non modò legionarium, ſed ne auxiliarium quidẽ vllum quoquam miſit. Auxiliaria cohors apud Cicero. de prouinc. conſ.

AVXILIVM, lij, n. 2. [*Aiuto,* עֵזֶר nezer. Ger. Hilff, beiſtand. *Ga. Aide, ſecours. Hiſ. Ayuda,*] βοήθεια. ſubſidium, adiumentum, quã & opẽ Latinè dicimus. Accipitur, & pro ipſis militibus, qui auxilio mittebantur, plurali tñ nu. Ci. pro Deiotaro: Imperatoribus noſtris auxilia mitteret. Dictum putatur Auxilium ab augendo, quod vires eius augeat, cui accedit. Poſt bellum auxilium, Μετὰ τὸν πόλεμον, ὃ συμμαχία quoties ferius adhibeatur remedium, refertur a Suida.

AVXILLAM, olim parunlum dicebant antiqui, vt inquit Feſtus.

AVXIMVM, n. 2. ἄυξιμον. p. p. Piceni vrbs, a qua Auximates populi. Pl. lib. 3. c. 13. vulgo Oſimum.

A A N T E X

AXAMENTA. n. 2. carmina, quæ a Salijs in vniuerſos homines componebantur. Feſtus.

AXANTOS, inſula in Oceano ſeptẽtrionali poſt Hibernã, Pl. l. 3. c. 16.

AXARE, [*Nominare,*] antiqui pro nominare poſuerunt. Feſtus.

AXENVM mare, n. 2. ἄξενος πόντος. olim dicebatur, quod hodie Põticũ & Euxinũ dicitur a truci accolarum barbarie appellatũ, ἄξενος enim inhoſpitalis eſt. Num, vt Strabo 7. tradit, ſolebant Scythæ, matris huius accolæ, hoſpites immolare, eorumque carnibus veſci. Ouid. de Pon. Frigida me cohibent Euxini littora Ponti; dictus ab antiquis Axenus ille fuit. Pindari interpres Ode 4. Pyth.

AXIACÆ, m. 1. ἀξιάκαι populi Sarmatiæ Europææ, inter Tyran, & Boryſthenem amnes.] Peucinis, & Carpianis proximi. Hi, dicti ab Axiace fluuio ex Peucinis iugis naſcente, qui Carpathe monti ad

hæ-

ANNUITY, in Law, a yearly rent or revenue granted to another in fee, for life, or for years, charged only upon the person of the grantor, and not upon any land.

ANNUITY, in Commerce, a sum of money payable yearly, for a term of years, or for life, either charged upon the revenues of a kingdom, or upon the estate of a private person.

ANNUITY, in Astronomy, is the motion of a planet in its orbit, whereby it performs its revolution round the sun, or the time in which it performs it.

ANNUITY, in Gardening, a term applied to such plants as live but one year, or only from spring to autumn.

ANNUITY, in Medicine, a term applied to such diseases as return every year.

ANNUITY, in Natural History, a term applied to such animals as live but one year.

ANNUITY, in Physiology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANNUITY, in Surgery, a term applied to such ulcers as require a year's time to heal.

ANNUITY, in Theology, a term applied to such sacrifices as were offered every year.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANNUITY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANTIMONY, in Chemistry, a mineral substance of a metallic nature, of a bluish white colour, and very brittle. It is found in the mines of Hungary, Germany, and England. It is used in medicine, and in the manufacture of glass.

ANTIMONY, in Medicine, a term applied to such diseases as return every year.

ANTIMONY, in Natural History, a term applied to such animals as live but one year.

ANTIMONY, in Physiology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANTIMONY, in Surgery, a term applied to such ulcers as require a year's time to heal.

ANTIMONY, in Theology, a term applied to such sacrifices as were offered every year.

ANTIMONY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANTIMONY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANTIMONY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANTIMONY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

ANTIMONY, in Zoology, a term applied to such animals as live but one year.

ANTIMONY, in Zoology, a term applied to such animals as sleep all the winter.

dolum. Vnde est illud apud Iuuen. Sat. 2. Qui Curios simulant, & Bacchanalia viuunt. Hæc a multis Græciæ vrbibus triennio quoque celebrabantur.

BACCHARIS, is, f. 3. βάκχαρις. Dioscoridi herba est radice odorata, folio aspero, magnitudine inter violam & verbascum, angulosa caule, quæ coronas admiscere solet.

BACCHARI, d, t. [*Insanire, furiare,* יָנַן hischtaghgheah. G. wuetten, toben, schreien als die trunckenen, halb vnsinnig sein. *Bacchari, vinorum ebrietate & ecstasi, vinere dissolutum. Hisp. Enloquecerse, embriagarse*] βακχεύειν. proprie est Bacharum, quæ magnis clamoribus Liberi patris Orgia celebrabant, quanquam & latius sumitur pro furere, insanire. Vir. 4. Aen. Infensa per vrbem Bacchatur. Hinc Bacchatus participium: Virg. 10. Aen. Medias Italum bacchata per vrbes. Legitur & bacchatus, in passiua significatione, pro eo, quod est, à bacchantibus frequentatus. Vir. 2. Geor. Virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Item Bacchans, antis, aliud participium. Cic. 4. in Cat. Cethegi furor in vestra cæde bacchatus. Cõposit. Debacchor.

BACCHATIM βακχικῶς. aduer. more bacchantium. Apul.

BACCHATIO, onis, f. 3. [*Imbriachez, Zecha*] βακχεία. Cic. 3. Ver. Sileatur de nocturnis eius bacchationibus.

BACCHEIS, idos, f. 3. βακχεῖος. denominatiuum femininum a Baccho; Stat. 2. Sil. Qualis si iubeas Ephyres Baccheidas altum Culmen.

BACCHEVS, a, um, per tres syllabas, quarũ pen. ꝓducit, o. 1. 2. βακχικός. possessiuũ, a Baccho deductum. Col. li. 10. Bacchea voce frementẽ. Virg. u diphthongum diuidens, per quattuor syllabas extulit, li. 1. Geor. Quid memorandum æque Baccheia dona tulerunt.

BACCHIADÆ, m. 1. βακχιάδαι. dicti, q è Corintho exules in Sicilia deuenerunt, & vrbem inter Pachynum & Pelorum ædificantes, Siculi facti sunt. Hi à Bacchia Dionysij filia originem duxerunt. Str. li. 8. de Corintho loquens; Bacchiadæ, ii, qui, ferme annis 200, vrbem dominatione tenuerant. Ou. 3. Met.

BACCHICVS, à, um, 0. 1. 2. βακχικός. pertinuũ a nomine Bacchus. Ou. 1. Trist. Deme meis hederas Bacchica serta comis.

† BACCHILIO, finuius de mõtib. Vicentinis defluens 2. Bacchilione,]

BACCHIVS, m. βακχεῖος. genus pedis ex tribus syllabis constans, quarum prima brevis, reliquæ duæ longa, vt Honestas. Hoc pedis genere vtebantur in catmunibus sacrorum Bacchi: contrarius est Antibacchius, ex duabus longis & vltima brevi, vt fortuna. Est item Bacchius gladiatoris nomen, Horat. Sat. 7.]

BACCHVS, m. 2. *Barro Diodel. ex* Διόνυσος. Iouis ex Semele filius, putatur esse Deus vini, & propterea vino primi cõsecuti. Huic multa nomina fuisse primũ Dionysius, deinde Liber pater dictus est: & postremo Bacchus, a Bacchis mulieribus, quas in Indiã expeditione parans multas secũ habuisse fertur. Idẽ & Osiris dicitur, & Bromius, & Leneus, a Græcis ἔτι ληνῶν, q bis ratus fuisse, & duas quasi matres habuisse fingatur. Ferunt enim Semelẽ ex Ioue iã grauidã, cũ ab amatore Deo (qui se illi daturũ, quicquid petiisset, per Stygiam paludẽ iurauerat) Iunonis dolo hoc sibi munus rogasset, vt talis secũ, qualis cum Iunone soleret, nocte vna cõcumberet, fulmine tussem exustã puerumq. vtero exemptũ Iouis femori insertũ, quẽ ille postea maturo partu ꝑfecit, more grauidæ mulieris, est enixus. Hic orbem fere terrarũ pagrauit, multas nationes domuit. Indos debellauit, & primus eorum triũphauit, vectus Indico elephãto, vt scribit Died. Primus emere ac vẽdere instituit, & diadema regiũ ac triumphum inuenit. Dictus Bacchus, vt Diodoro placet, a Bacchis mulieribus, q illũ βακχεύουσαι, hoc est, insanientes & immodestè se gerẽtes in Indiã sunt secutæ, siue (vt Eustathio placet) ἀπὸ τοῦ βακχᾶν, hoc est, a vociferando, & vlulando, adiecto littera k, quò vastior ille Mœnadũ sonus in ipso Dei nõe redderetur. Crudelis Bacchus, ὠμηστὴς Διόνυσος, Baccho quondam vinos homines lacerare mos erat; vnde in crudeles cõuenit, siue qd tumultũ feroces reddat & immites.

BACCVLA, dim. f. 1. parua bacca. Plin. lib. 25. ferunt bacculas paruas.

BACELI, m. 2. βάκελοι. ab Augusto dicti sunt stulti, teste Suet. a Bacelo quodam eunucho (vt Aelianus credit) qui corpore quidem procero fuit, sed adeo stolidus, vt cesserit in prouerbium.

BACRIONEM, dicebant genus vasis longioris manubrij, quod alij trullam appellant. Festus, vide Trullam.

BACTRA, rũ, n. 2. βάκτρα. Scythiæ ꝓuincia, vltra Assyriã, a flumine Bactro cognominata. Vir. li. 2. Geo. nõ Bactra, neq. Indi Laudib. Italiæ certent. Populi Bactrij, & Bactriani vocati sunt, quorũ rex fuit Zoroastres, magicæ artis inuẽtor. Bactrianũ regnũ olim mille vrbib. fuisse inclytũ ferunt. Bactra item, siue Bactrum (vt apud Plin. legit lib. 6. c. 16.) oppidũ est eiusdem regionis, Bactrianorũ regum regia.

BACVLVS, li. m. 3. [*baston,* שֵׁבֶט schebet לַ מַ makkel מִשְׁכֶּנֶת mischkã. G. Ein stecken, *Cal. baston. Hisp. Cayado, o to. dõ.*] βακτηρία, βακτηρίδιον. fustis, scipio; & Baculus, neu. gen. Ou. li. 15 Met. Baculum q. tenens agreste sinistra. Hinc dimin. Bacillum, neu. gen. Cic. li. 2. de fin. Bacillum i. flexum, & incuruatũ. Bacillus, masc. gen. in vsũ non est, a quo ũ vẽ manasse. Imbecillus, a, um, & Imbecillis, imbecille. Abiq. baculo ne ingreditor, ἀπὸ ξύλου μὴ βαδίζε. Inermis ne sis; verũm semper ad manum sit, quo depellas, si quis forte quærat lædere.

† BADIVS COLOR, is est, quem & Isabellam vocamus, siue spadiceũ. Inde Equus badius, qui & baius, & balius dicitur. Vide euã, Baius color infrà.]

BANIZARE, [*Andare*] βαδίζειν est ire. Plan. in Asin.

BAETIRAE, f. 1. *Belitr, ae.* vibs Galliæ Narbonensis, Ptol. libr. 2. c. 10.

BAETICA, li. βαιτική. Hispaniæ regio Australis, a Lusitania Ana fluuio discreta, ita dicta a Bætamine, qui eam mediam perfluit. Plin. li. 3. c. 1. Hodie bona huius regionis pars Granata dicitur, a grani tinctorij copia, quod Græci coccum appellant.

BAETIS, is, m. 3. βαῖτις. fluuius vltioris Hispaniæ, qui ex Tarraconensis agri tribus labens, Austrialemque Hispaniæ regionem, quæ ab eo Betica appellatur, mediam percurrens, tandem non procul a Gadibus in Oceanum Occidentalem illabitur. Huius fluuij aquis lanas optime tingi, Martialis ait.

BAETICVS, a, um, adiect. qui. 2. βαιτικός. Beticus color obscurus, qui & pullus dicitur, & Hispanus, & Natiuus: nam in Betica Hispaniæ regione vellera natura pulla fiunt.

BAETICATVS, a, um, c, 1. 2. alit. adiect. pullatus. Mart. lib. 2.

BAETICOLA, æ, p. c. 1. accola Bætis fluuij. Sil. lib. 1.

BAETVLO, m. 3. βαιτύλων. Hispaniæ fluuius est in Tarracon. ẽ tractu circa mortem Iauis, non procul a Barcinone in mare influens. Hispani hodie sua lingua *besonem* vocant. Mela. li. 2. Est item Baetulõ oppidi nomen in eodem tractu. Plin. lib. 3. c. 3. Ptol. lib. 2. c. 6.

† BAETYLVS, Βαίτυλος. dicuntur fuisse illi fasciis eburneis, quod pro Ioue deuorasse Saturnus, ut testatur Hesychius. Vnde locus factus prouerbio: Etiam baetylum deuorasses. In voracem & cuncta concupiscentem.]

BAGOAS, æ. m. 2. βαγώας. teste Curtio, eunuchus fuit, ab Alexandro Magno turpiter adamatus.

BAGRADA, æ, f. 1. βαγράδας. p. c. fluuius Africæ qui iuxta Vticã labitur, apud quem a Q. Attilij Reguli exercitu serpens centum & viginti pedes longus occisus est. Plin. lib. 8. c. 14. Gel. lib. 6. c. 3. Stat. li. vlt. Luc. lib. 4. Qua se Bagrada lentus agit siccæ fuluentior arenæ. Silius Ital. li. 6. Lanius ater eo fœdo spumabat Bagrada campo.

*BAGVNTIVS, m. 2. Pannoniæ fluuius in Saum influens.

BAHAL, m. 5. Βάαλ. num. fr. g. auctore Hieronymo, Tyriorum Deus.

BAIAE, f. 1. βαῖαι, ciuitas Campaniæ, situs amœnitate & aquarũ salubritate celeberrima, ita dicta, a Baio Vlyssis socio illic sepulto. Silius. Hinc fit Baianus, a, um, vt Sinus Baianus, q hinc Misenum nõte illinc Puteolis clausus. Baiana litora, & Oræ Baianæ, apud Statiũ.

BAIVLO, as. a. 1. [*Portare,* נָשָׂא nasa סַבָּל sabal נוֹשֵׂא natal. Ger. Tragen *Gal. Porter sur les espaules. Hispan. Leuar, o traer carga acuestas.*] βαστάζω. porto. Plau. in Asi. Ego baiulabo. Quint. li. 6. c. 1. Ego te baiulare non possum.

BAIVLVS, p. c. m. 1. [*Facchino, baiulo* שׂוֹכֵל rose נְטִיל netil. Germa. Der schweer burdiren tregt *Gal. Portefais, chrocheteur, gagne denier Hi. bacliue, ovanapan.* βαστοφόρος, qui onera corpore suo victus quærendi gratia portat. Cic. in Parad. Vtrum potius quærendum quid baiuli, an quid doctissimi senserint.

BAIVS COLOR, m. 1. *baio,* Germ. Kester braune farb. *Gal. baye, fauue. Hisp. Vayo.*] γρυπὸς χρώς idem est cum spadiceo, siue badio, in equis laudatus. μετὰ τὸ βαῖον, quo nomine Græci appellant palmæ termitem cum fructu anulsum, qui huius est coloris.

BALÆNA, æ, f. 1. vastissima maris bellua, ex genere cetorum, quã Plin. tradit in Oceano Indico ad quaternorum iugerũ magnitudinẽ excrescere. Græcis φάλαινα dĩ, παρὰ τοῖς ῥῶς ἄλαιδαι. Latinis Balæna, q aspirata in b mediam suam conuersã. Plin. li. 9. c. 1. 4. & 6.

BALANITIS, idis, f. 3. βαλανῖτις. genus castaneæ rotundius, & maximè purgabile, a rotunda glandis effigie ita appellatum. Plin. li. 15. c. 23.

BALANITES, huius Balanitæ. βαλανίτης. gẽma subuiridis, Corinthio similis æri, secante mediam flammea vena. Plin. lib. 37. c. 10.

† BALANI SARDIANI. βάλανοι Σαρδιανοί. A Græcis olim appellabantur, quas nos Castaneas dicimus. Primũ enim Sardibus creduntur prouenisse. Plin. li. 15. c. 26.]

BALANVS, ni, p. c. f. 2. βαλανός, generale nomen, omnia continẽs, quæ apud non glandis vocabulo comprehenduntur, præcipuè tamen dactylos, olivas, & alia nucleos intus habentia.

BALANVS myrepsica, βαλανὸς μυρεψικὴ. Dioscoridi fructus est arbusculæ myricæ similis, magnitudine nucis auellanæ, ex cuius cortice odoriferus liquor exprimitur, quem vocant oleum Balaninũ. Glãdem autem myrepsicam Plin. vno nomine vocat Myrobolanum, quasi dicas glandem vnguentariã. Ita enim scribit li. 12. c. 22. Myrobolanum nascitur vnguento, vt ipso nomine apparet. Quo itẽ indicatur, glãdem esse arboris, heliotropio simili folio. Fructus magnitudine auellanæ nucis. Hactenus ille. A Balanus fit Balanatus, balanino oleo perfusus. Persius. Sat. 4. Tu cum maxillas balanatũ gausape pectas. Balaninus, a, um, aliud adiect. ex balano factũ; ut, Balaninum oleum. Plin. 23. Balaninum oleum repurgat veros.

BALARE, n. 1. [*Belare.* G. Blarrẽ, schreiẽ wie ein schafoder zigẽ. *Cal. beeller. Hisp. belar las ouejas, o corderos*] βληχᾶσθαι. proprium est vocis ouis, aut hœdi. Quint. li. 1. c. 5. Iã ne balare quidẽ, aut hinnire dicaremus, nisi iudicio vetustatis niteremur. Ou. 4. Fast. Tactaq. fœmãti sulphure balet ouis. Hinc frequent. tatiuum Balito, as. Plaut. in Bacch.

BALATVS, m. 4. nomen, βληχή. Plin. Gustatum a pecore, caprifico, vel a latum concitat.

BALATRONES,m.3.(inquit Festus)& Blateas,antiqui appellabãt, bullas huiusce innerib.aut quod de calce amẽtorũ soleis traditur.Balatrones,[*mascalzone,poltrone,*]ꝓ nullius pretij hominibus vt accepisse Varro de re rust.lib.2.c.5.cum inquit:Videbo iam vos Balatrones.Dicti putantur a balatu,&c vaniloquẽtia,ut annotauit Portus,vbi in illud Horat.1.Ser.Sat.1.Médici,mimæ,Balatrones, hoc genus omne Mœstum, ac solicitum est cantoris morte Tigelli.

BALAVSTIVM,n.2.[*Flor di pomo granato.*German. Granatapfelblue. *Ga.La fleur d'vn grenedier. Hi. Flor de granado.*] βαλαύστιον.flos mali Punici,vtilis non modo medicis,sed etiam tingẽdis vestib.Proprièest siluestris Punicæ flos;nam satiuæ Cyrinus df.Hinc Balaustinus,a,um,p.c.vt Balaustinus color, a floris huius similitudine.

BALBVCINARI,d.1.ψελλίζειν est lingua balba loqui,sicut senes.

BALBVS,a,o.1.2.[*balbe.*] hilleg h.Ger.Stammler,stagger.*Gal.begue. Hisp.Tartamudo*] ψελλός,qui vitio linguæ non bene potest exprimere verba.Cic.1.de Ora. Cum ita balbus esset.

BALBVTIO,n.4.[*balbettare.*] לָגַג nihag.G.Stãmlẽ,sich hefftig an der red stossen.*Gal.begoyer,parler mal, & indistinctement. Hisp.Tartamudear,*]ψελλίζω. imperfectè loquor,quadam linguæ hæsitatione trepido.Cic.5.Tus.Me auctore desinant balbutire aliquando.

BALDRACA.f. puella obscuri generis, peregrinęque cõditionis,quę tamen Othoni Imperatori concubitum negauit, licet multa promittenti, vt scribit Volater.

BALEARES,f.3.βαλεαρίδες dux insulæ [*Maiorica,& Minorica*] Antè Hispaniã,50000.passuũ intervallo a se inuicem distãtes, quarum maior,q̃ oram spectat,100000.passuũ lõgitudinẽ hẽt, circuitũ aũt passuũ 480000.Alterius in 60000. tñ passuũ millia longitudo extenditur,circuitus aũt in passuum 150000.Dictæ Baleares(vt q̃dam volunt)a Baleo quodã Herculis comite ibi relicto, aut ἀπὸ τοῦ βάλλειν,iaculando,quod fundæ iactatione Baleares peritissimi habiti sunt;tradit enim Lycophron., & post eũ Florus li.3.c.8.eã hisce in insulis obseruatam consuetudinem,ut esurientibus filijs a matribus ientaculum in sublimi trabe proponeretur:quod illi contingere nõ poterant,nisi prius funda deiecissent.In hisce insulis tantus olim cuniculorum protentus fuit,teste Pl. li. 18.c.52. vt in eos præsidium militare ab Augusto petere sint coacti.Hodie ab *Hispanis*, quorum imperio parent, Maiorica, & Minorica appellantur.Baleares etiam dicuntur incolæ harum insularum.Inde

BALEARICVS,ca,cum,o.1.2.vt Balearica funda.Ouid.2.Met.Balearicapkumbum Funda iacit. Balearica vina. Plin.lib.1.c.7.

BALEARIS,& are,o.3. Vir.lib.1. Geor. Balearis verbera fundæ.

BALESIVM,n.2.Apuliæ oppidum maritimum.Plin.lib.3.c.5.

BALI MENSES,o.3.populi in Latio,aliàs Trebulani.Plin.li.3.c.5.

BALINEVM,n.2.*Bagno*,G.Bad.βαλανεῖον,& Balineæ,arum,idẽ quod Balneum,& Balneę,arum.Ci.Att.li. 2. Balneum calefieri iubebo. Dictum Balineum,ἀπὸ τῶν βαλανῶν.i.à glãdib. quæ in balneis fœcendi solent.Scribit,enim Suidas, glandes hominibus apud antiquissimos,cortices verò earum igni alimenta præbuisse.

BALLARIA,æ,f.1.herba,quę a Dioscoride Lychnis coronaria dicitur.

BALLISTA,æ,f.1.*Balestra.*קֶלַע mechi.G.Ein armbrust,ein instrumẽt mit dẽ man schiesset,ein schlingen.)a βάλλω, iacio;machina est, qua saxa torquent,vel sagittæ.De saxa iaciẽte (q̃ & maior ballista appellari pt.)Val.Max.li.1,serpentẽ ballistarũ tormẽtis vndiq̃ petẽs,filicũ crebris,& põderosis verberib. ꝓcubuisse.De sagittas iaciente(quæ & minor)Lucanus li.2.Tortaq.ꝓ tenebras validis ballista lacertis Multifidas iaculata faces.Hãc Græci ἑλίκτηρα dicũt, quã & Phœnicas inuenisse Pl. tradit li.2.c.56. alijs Saturnũ a Ioue pulsum,& in Græciã ꝓfugũ,ballistarũ vsum docuisse scribẽtibus.

BALLISTARIVM,n.2.locus vbi sita est ballista. Plaut. Ballistam emittam e ballistario. Vbi Ballistam accipere videtur pro telo.

BALLOTE,βαλλωτή.herba est marrubio similis.Officinæ Marrubiastrum vocant,aut marrubium nigrum.Dioſco.li.3. Pli.l.37.c.8.

BALNEA,orum,n.2.M.Varro: Balnea erant bina ædificia coniuncta: alterum vbi viri,alterum vbi mulieres publicè lauabantur.

BALNEÆ,ãrũ,f.1,Cic. pro Sest. Rosc. Occidit ad balneas Palatinas.

BALNEARIA,orum,n.2,pars ædium,in qua balneæ sunt.Cic.ad Q.F, lib.3.Nihil ei restabat præter balnearia. Col. li.1.c.6.

BALNEARIVS,a,um,o.1.2.siue Balnearis,re[*cosa pertinente a bagni.*G. Das zu dem bad gehort. *Gal. Estant du bain, ou estuues. Hisp. cosa del baño,*] quod ad balneum pertinet : vt, Seruus balnearius:Balnearia instrumenta,vt strigiles, ampulla olearia, lintea . Pro quibus etiam Balnearia absolutè dixit Apul.lib.3.

BALNEATOR,m.3.βαλανεύς qui curam habet balnearum.Cicer. pro Cel.Familiaris,facta erat balneatori.Plau.Truc.Omnes amatores balneatores fient. balneatrix, quæ balneum curat.

BALNEATORIVS,a,um,o.1.2.quod ad balneum pertinet. Mart. Iureconſ.Instrumento balneatorio legato balneatores continentur.

BALNEOLVM,n.2.diminutiuum, Iuu.Sat.7.

BALNEVM,n.2.[*bagno,*מֶרְחָץ marcherseth.G.bad,bad stubẽ.G.*bain on estuues. Hisp.baño,*]βαλανεῖον.Ci.Terẽtiæ vxori.Labrũ si in balneo nõ est,facvt sit.Illud aũt,ferè obseruata scriptorib.ut balneę vel balnea in plurali num.de publicis tm̃ dicãt;balneũ in singula ꝛ,locus in domo nostra,vbi priuatim lauamur.Rõ huius diuersitatis vt, quod in publicis balneis plura ad lauandum fuerint loca. Habebant.n.mulieres lauationes suas a viris seꝑatas.Erant præterea in balneis tria veluti cenacula (nisi rectior es malis appellare) quorum summum plenum erat aeris calidi, qualia hodie sunt Germanorum hypocausta. Hæc balneorum pars Laconicum vocabatur:in medio cenaculo erant aquæ calidæ,in imo frigidę. Ex his facilè ostendi põt,quid sit discriminis inter Balneas.& Thermas.Balnea.n,tm̃ dñr,in quib.lauamur, vnde summa illa balneorum pars,quam Laconicum vocari diximus, & cryptæ quædam ficcæ,in litore raiano calidi aeris plenæ,balneorum appellatione non veniũt,quæ tm̃ thermæ aptè dici possunt;thermæ.n.dñr,quęcunq.loca calida,siue illa sicca sint,siue calidis lauationibus accõmodata:frigidum itaq. balneum sub thermarum appellatione nõ venit,nam θέρμη,calorẽ significat.Valla in Raudensem huiusmodi perit differentiam,vt thermæ dicãtur,quæ natura calidæ sunt balneæ,ét q̃ calefiunt igni;qd rem oĩno verũ esse constat multis tũ Martialis,tum aliorũ testimonijs,qui Neronis,& Titi balnea thermas vocant,quæ certè igni calefiebant. Vnde autem dicatur Balneum,vide ſ dictione Balineũ. Quid cani & balneo? τί κοινὸν κυνὶ καὶ βαλανείῳ;quadrabit in eos,qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles,ita vt in balneo nullus est omnium canum vsus.Hoc adagio vtitur Lucianus aduersus ineruditum,& in parasitum.

* BALSA,inter Cyrenaicæ regionis oppida numeratur Plin. l.5.c.5.

BALSAMVM,n.2.[*balsamo.*בָּשָׂם | annagh.עֲנָג tsori.Germ.Balsam. *Gal. baume.Hisp.balsamo,*] βάλσαμον.arbuscula vni terrarũ Iudeæ quõdam concessa,viti similior,quã myrto. Vir.2.Geor. Quid tibi odorato referam sudantia ligno balsama? Succum emittit eximiæ suauitatis,quem oppobalsamum dicunt: nam χυμὸς Græcis succus est. Summa oppobalsami probatio est,vt lac coagulet,& in veste maculas nõ faciat.Plin.lib.12.c.25.

BALSAMINVS,a,um,o.1.2.adiect.p.c.vt,balsaminũ oleũ.Pli.li.23.c.13. balsaminum lõgè preciosissimum eium, contra serpentes efficax.

BALTEVS,& Balteum,in singulari,in plurali neutrum tantum, [*Cinta da spada*חֲגוֹר chabnet.חֲגוֹרָה esor.Germ.Ein tadermer gurtel mit eisen beschlagen.*Gal.baudrier,Hisp.Vanda de Caualliero,*] ζωστὴρ.militare cingulum. Vir.12.Aen. Humero cum apparuit alto balteus. Liu.li.9.Auratæ vaginæ, aurata baltea illis erant.

BALVX,vcis,minutior auri particula ab Hispanis dr.Pli.li.33.cap.4.

BAMBACION.[*Bambagia.*]βαμβάκιον.Suidæ lanę genꝰ cãdidissimũ, in exiguo nascens frutice,quem nonnulli Gossipion,plures Xylõ appellant,teste Pl.l.19.c.1.Fert hic frutex fructũ barbatæ nuci nõ dissimilẽ,q̃ dehiscẽs,velut ĩ culeatũ lanæ globũ detegit,ex qua deinde vestes fiũt,q̃ a nõnullis bãbacinæ appellant,a peritioribꝰ Xyline,vel Gossipinę,vulgus Cotonjũ vocat,a similitudine fortasse illius lanuginis,q̃ foris in malo cotoneo gignitur.Rue.l.2.ca 150.

BAMBORVM,n.2.flumen Mauritaniæ crocodilis refertum.

BANASA,f.1.apud Pli.Romanorum colonia in Mauritania fuit,quæ Valentia vocatur.

†BANAVSVS,βάναυσος[Mechanico,artegiano]Propriè dicitur artifex,qui circa caminos & fornaces sua opera conficit. Per metaph. tũ latius sumitur ad viliores omnes operas,quæ manuum opificio victum quærunt.]

BANCHVS,m.2 βάγχος. piscis marini genus, quẽ & Myxona vocari auctor est Pli.li.32.c.7.Est & banchus ĩter mugiles minimus,quẽ Aristoteles Celonem vocat.

†BANDVM,σπατηγισσῦμα.Precopius dici signum militare à Romanis ĩterpretatur;vnde factũ cõiectamus vt vulgus Bãderas nũcupet.]

†BANNVM,Exilij species, quæ antiquis dicebatur Proscriptio. Hinc Banniti dicebantur,qui carebant iure togæ,quibus aqua & igni interdictum erat.Cæl.Rhod.lib.15.c.17.]

BANRVRI,m.2.Getuli,incolę Tingitanę prouinciæ.Plin.li.5.c.2.

BAPTÆ,m.1.βάπται Athenis erant sacerdotes Corytus,impudicitię Deæ,cui nocturna sacra peragebant, saltationibus & omni voluptatum generi indulgentes.Dicti baptæ,ἀπὸ τοῦ βάπτειν quod qui sacris illis initiabantur,aqua calida tingerentur.Iuu.Sat 2.Cecropiam soliti baptæ lassare Corytto.In hos Eupolis Comœdiam conscripsit,quam ab illorum nomine baptas appellauit, in qua mollitiem eorum,& libidinem depinxit,quã ob caussam ab illis in mare præcipitatus est.Vide Suidam,& Politianum Miscella.c.10.

BAPTES,βάπτης.gemma mollis præstantissimi odoris.Pl.li.37.c.10.

BAPTISMVS,& Baptisma,m.n.2.[*Batesimo,*מִקְוֶה tebilah.Germ. Tauff.*Gal.bapteſme, Hisp.Bautismo.*] βαπτισμὸς. & Baptisma,atis. βάπτισμα.Latinè immersio,vel intinctio dicit,a βάπτω,immergo, Greg.βαπτισμα,dicitur Latinè tinctio: quia ibi homo spiritu gratiæ in melius immutatur.

BAPTISTERIVM,n.2.[*Lauatoio,*G.tauff stein,badstein,badzuber.*G. Cuue,ou autre grand vaisseau,dãs le quel on se laue.lauoir.Hisp.Lauador,lugar do se lauan,*]βαπτιστήριον.est locꝰ,vel vas quoddã ex ligno, aut lapide ędificatus,in quo lauandi gratia mergi solemus,hæc in cellis,i.in locis secretioribus solet cõstitui:quarum aliæ Caldariæ sunt,in quibus calida lauamur:aliæ Frigidariæ,in q̃b.lauamur frigida;aliæ Tepidariæ,in q̃b.tepida aqua ablumur.Plin.ad Apollinarem:Cella frigidaria,in qua baptisteriũ amplum, atq. opacũ,

BARA-

principatum obtinere videatur, uel à regibus, qui eas primi è Perside in Græciá transtulerunt, ut non obscurè innuit. Pl. li. 15. c. 22.

BASILICVS SINVS, m. 2. *Βασιλικὸς κόλπος.* à Ioniá alluit. Pl. li. 5. c. 29.

† BASILINDA, *Βασιλίνδα.* Ludi genus est, quo rex sorte creatus, negotij aliquid ministro similiter sorte creato imperat.]

BASILISCVS, m. 2. *Basiliscus.* G. Ein Basilisch. *Βασιλίσκος.* genus serpẽtis, (teste Pl. l. 8. c. 21.) in solitudinib. Africæ habitat, cãdida in capite macula, veluti quodã diademate adornatũ. Acutissimũ hẽt caput, rubeos oculos, colorem ad nigredinẽ vergentem, reliquos serpentes sibilo fugat. Luc. li. 9. In vacua regnat Basiliscus arena.

BASILIVS MAGNVS, m. 2. *Βασίλειος ὁ μέγας.* Cæsariẽsis fuit, qui vnà cũ Gregorio Naziãzeno, & Ioanne Chrysostomo, sub Valente, inde sessus Christianæ religionis contra Arianos extitit propugnator.

BASIATIO, nis, f. 3. osculorũ exhibitio. Cat. Da mihi mille basiationes.

BASINNI, m. 2. *Βασίννοι* populi Arabiæ. Steph.

BASIO, as, 2. 1. [*Basiare*] Mart. li. 6. Et bis terque quaterque basiauit.

BASIS, [*Basis, sis, essem.* מנוח mechonah. G. Ein vnderſetz oder faul, darauff etwas ſtehet, das es nicht falt. G. *Vn ſoubaſſement de colonne ou d'autres choſes, ſouſtenement. Hi. El pie de la columna y otra coſa.*] *Βάσις.* a nostris dici põt sustentamentum: sunt. n. bases quidam veluti pedes columnarum, seu fabri carum, quæ à fundamento cõ surgunt, & superpositæ fabricæ sustinent pondus. Cice. 5. Tusc. ad columnæ basim accessimus. Est & Basis, figura in narrationibus, cum omnia pedetentim proferuntur, vt apud Ter. in Eun. Matri mercator domo dedit: mater vbi accepit, &c.

BASIVM, n. 2. *Basio,* נשיקה neſchikah. Ger. Ein kuff. *Gal. Vn baiſer. Hiſ. El beſo, como de enamorado. φίλημα.* oculum, suauium. Donatus osculum, basium, & suauiũ, sic distinguit, ut oscula sint officiorum; basia pudicorum affectuum; suauia libidinum, vel amorũ: quæ differentia non obseruatur, ut latiùs infra ostendemus in dictione Osculum. Hic satis fuerit ostendere, basia sæpe impudicorum affectum esse. Catullus ad Lesbiam: Da mihi basia mille.

BASSARIS, is. vel *idis, f. 3. Βασσαρὶς.* Bassarei, hoc est, Bacchi sacrificula. Persius Sat. 1. *Et* sectũ vitulo caput ablatura superbo Bassaris. Est ét vestis genus ad talos vsq; demissæ, qua in Bacchi sacrificijs vtebãtur sacerdotes. Dictus aũt Bacchus Bassareus a Bassara Lydiæ oppido, vbi præcipuè colebatur; vel *ἀπὸ τοῦ βάζω.* i. clamo, quod eius factæ maximis clamoribus à Bacchis celebrarentur. Hor. l. 2. Car. Non ego te candide Bassareu Inuitum quatiam.

BASTVLI, m. 2. Baticæ Hispaniæ populi prope Turdulos. Vide Strabonem lib. 3. Ptol. lib. 2. c. 5. & Pli. lib. 3. c. 1. & 3.

BAT, vox, qua vtimur, cum quempiam iubemus tacere. Plau. Poen.

BATA, orum, n. 2. *Βάτα, τὰ.* vicus, & portus in Sarmatia Asiatica, supra Bosphorum Cimmerium. Ptol. lib. 5. c. 9. & Str. lib. 11.

† BATAVIA, æ. f. 1. Germaniæ prouincia, duobus Rheni alueis bona ex parte inclusa, quæ hodie Hollandia appellatur.]

BATAVVS, a, um, pen. indifferente. Luc. li. 2. Vangiones Batauiq. truces. Comel. Tacit. de situ Germaniæ: Omnium harum gentiũ virtutem præcipui Batani, non multum à ripa insulam Rheni colũt. Fuerunt Batani olim stupiditatis notati, quò fit, vt Auris Batana, dicatur de nullius iudicij homine.

BATHYLLVS, li. m. 2. *Βάθυλλος.* Poeta tragicus insignis. Fuit item Samius adolescens, Anacreontis Poetæ amasius. Hora. in Epod.

BATIA, f. 1. *Βάτια.* ciuitas est Mediterranea Epiri. Strab. lib. 7.

BATIOLA, f. 1. *Βατίολα.* vasis genus, quo vinũ e cado hausturn ad mensã ferebatur. Plau. in Col. vt citat Nonius; Batiolã aureã habebat.

BATIAE, p. p. f. 1. *Βατίναι.* Step. locus editus in agro Troiano. Str. l. 13.

BATILLVM, n. 2. [*Padile.* Germ. Ein feurſchauffel, Ein fuerkellen. *Gal. Vne pelote à feu. Hiſ. Padil, ò la pala de hierro.*] ferreum instrumentũ similitudine palæ, quo pruna colligitur: primùm Batulum dictum, quasi patulum, deinde diminutiua forma, Batillũ. Pli. li. 23. c. 2. 8. Batillis ferreis candentibus ramento argenti impositio. Apicius de petasone: Et armillam illius candẽti Batillo vris. Batillum rusticum instrumentum, quo ad sulcos, ilices, fossasq; in agris faciendas vtuntur. Var. 3. de rust. c. 6. Pastorem cum batillo circuire oportet, ac stercus tollere. Est item messorium instrumentum, quo Picentes vtebantur. Idem 1. de re rust. cap. 5. In Piceno ligneum habent incuruum batillum, in quo extremo fit serrula.

BATIS, f. 3. *Finocchio marino. πήθαμον.* herba est fruticosa, pingui folio in modum portulacæ, sed crassiore, latiusculo, & gustu salso, floribus cãdidis, & semine libanotidis, quam Dioscorides *πήθαμον*, siue *πήθαμνον* appellat. Vide Dioscor. lib. 2.

BATO, m. 2. *Βάτων.* historicus Sinopæus, qui de rebus Persicis scripsit. Strab.

BATOS, m. 2. *Βάτος.* frutex spinosus, lenta habens flagella per terram spansa. Latini Rubum appellant. Dioscor. lib. 4. c. 40.

BATRACHITES, *Βατραχίτης.* lapis ranæ viridi similis colore, & effigie. Plin. lib. 37. c. 10.

† BATRACHIVM, ij. n. 2. Coloris species, quo ante inuentas personas faciem obiungebant. Est & genus herbæ, quam Latini Ranunculum vocant. Plin. l. 25. c. 13.]

BATRACHOMYOMACHIA, *Βατραχομυομαχία.* Ranarum & murium pugna, quo titulo Homerus elegantem conscripsit libellum.]

BATRACHVS, chi, p. c. m. 2. *Βάτραχος.* piscis mari peculiaris, apud Pli. lib. 33. ca. 11. Fuit præterea nobilis statuarius ex regione Laconica, qui Octauiæ templa Romæ extruxit. Plin. li. 36. c. 5.

BATTIADES, m. 3. dictus Callimachus poeta elegiographus, à patre. Ouid. in Ibin. Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin.

BATTIS, f. 3. *Βαττίς.* puella formosissima, quàm Philetas poeta elegiographus adamauit, suisq; carminibus celebrauit. Ouid. li. 1. Trist.

† BATTOLOGIA. *Βαττολογία.* Vitiosa verborum redundantia, cui opponitur laconismus. Nomen sumptũ à Batto quodam inepto poeta, qui in hymnis suis eadem crebrius iterabat.]

* BATTON, onis, m. 3. comicus, cuius meminit Suid.

* BATTVS, m. 2. pastor apud Ouid. & rex Cyrenaicus.

* BATVIVM, n. 2. castellum Campaniæ. Virg. lib. 7.

BATVO, is, a. 3. [*Battere.* VII naghah. Ger. Schlagen. *Gal. Battre, meurtrir. Hi. Batir, ſobriar.*] *ἀλάω.* verbero. Pla. in Cas. batuatur tibi os, senex nequissime. Suet. de Cali. Mirmillonem e ludo rudibus secum batuentem, & sponte prostratum, confodit ferrea sica. Ci. Pato, transtulit ad rem obscenam, cum inquit, batuit impudenter.

BAVBARI, deponens, *βαύζειν.* factitium verbum, a uoce canum cum latrant. Lucr. li. 5. Et cum deserti baubantur in ædibus omnes.

BAVLI, uillæ nomen inter promontorium Misenum, Baianumque lacum. Seruius dictum inde nomen ait, quod olim Hercules iuxta Baias fecit caulam bobus, & eam sepsit; qui locus primo baulia dictus, mox bauli.

BAXEÆ, f. 1. [*Pianelle, zoccoli.* German. Ein gattung der ſchuch oder pantoffen, wie es die gelehrten tragen *Gal. Vne maniere de pantouffles, ou ſouliers, de quo y vſoyent les philoſophes. Hiſ. Chinelas, o alcorques.*] propriè calcei philosophorum. Apul. in li. de Asino Aur. Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio philosophum fingeret. Plau. in Men. Periculus quo extergentur baxeæ.

B A N T E D

* BDELLIVM, n. 2. arbor nigra, gummi genus ex Sudã, quod & ipsum bdellium vocatur. Pli. & Dioscor.

B A N T E E

BEATE, *Beatamente,*]aduer. feliciter. Cicer. 1. de Fin. Omnis summa philosophiæ ad beatè viuendum refertur.

BEATITAS, & BEATITVDO, f. 3. [*Beatitudine, felicità,* טוב oſcher, טובה a ſchre. Germ. Seligkeit, gluckhafftigkeit. *Gal. Beatitude, felicité. Hiſ. Bienauenturanza,*] *μακαριότης.* Ciceronis sæculo uocabula fuerãt dura, q̃ tñ ille putauit vsu fieri posse molliora. l. 1. de Nat. Deo.

BEATVLVS. Persius Sat. 3. beatulus alto Compositus lecto.

BEATVS, a, um, o. j. 2. [*Beato, felice,* אשרי meuſchſchar, טוב aſchre. G. Selig, gluckhafftig. *Gal. Heureux, bien heureux, bien fortuné. Hi. Bienauenturado, y perfecto.*] *μακάριος.* felix, fortunatus. Qui sint dicendi beati, Sen. li. 6. in epi. declarat his verbis: Hoc nos docet beatũ non eum esse, quem vulgus appellat, &c. Cice. li. 5. Tusc. Hos existimo beatos, qui sint in bonis nullo adiuncto malo. Accipitur & pro diuite [*Rico*] Iuu. Sa. 1. Vetulæ uesica beatæ. Hor. li. 2. Carm.

BEBRIACVM, ci. Vicus inter Cremonam, & Veronã, apud quẽ Vitellius Othonem superauit. Tacitus annal. li. 18. Eo die, quo bebriaci certabatur, auẽ inusitata facie apud Regium Lepidi celebri luco consedisse in colle memorant. Hunc vicũ hodie *Labinam* uocãt. Hinc bebriacensis, sc. Pli. li. 10. c. 49. Venere in Italiã bebriacenses bellis ciuilib. trans Padum, externa, & nouæ aues, turdorũ specie.

BEBRYCES, m. 3. *Βέβρυκες.* Stephano; uel bebricij, populi à Thracibus oriundi, qui eam partem Asiæ incoluerunt, quæ postea Bithynia, & aliquando Mygdonia dicta. Str. l. 7. c. 12. Hos Arrianus originẽ a bebryce trahere, vna filiarum Danai, scribit, quæ vnà cũ Hypermnestra præter iussa patris uiro pepercit: quare fugiens parentem, unà cum viro in hęc loca peruenit, incolasq; ritus docuit Aegyptios, pro quibus meritis regionem ab eius nomine bebrycian tenuerunt appellatam. De his & Volater.

BEBRYCIA, f. *Βεβρυκία.* regio minoris Asiæ ad Propontidem, postea Mygdonia, & bithynia appellata.

BEBRYCIVS, a, um, o. 1. 2. *Βεβρύκιος.* possessiuũ à bebrycia. Vir. 5. Aen.

BEBRYX, cis, m. 3. *Βέβρυξ.* rex fuit in montibus Pyrenæis; teste Silio. Est item nomen gentile, cum significans, qui est ex bebrycia ortus: de quo uide in dictione bebryces. Huius autem nominis obliqui secundam syllabam modò producunt, modò corripiũt poetæ. Val. Flaccus 2. Argon. Bebrycis, & Scythici procul inclementia saxi. Silius li. 3. Possessus Bacho seua bebrycis in aula.

† BECHICA medicamenta à medicis uocantur, quæ tussi medentur, *βῆχα* enim Greci tussim appellant.]

BECHIRES, m. 3. Pli. *Βέχειρες.* Steph. populi Themiſ. vrx. Pli. li. 6. ca. 4.

BEELZEBVB, *Βεελζεβοὺβ.* Idolũ Accaronitarum, Idolum muscę significans. bel, (inquit Hier.) & Beel, & baal, Hebræis idolum, Zebub autem muscam signat; vnde beelzebub tamquam muscę dicatur idolum. Sed & prodęmonio rum Principe penitur.

BELBINA, orũ, n. 2. *Βίλβινα.* Str. l. 9. Insula è regione Anaphystiorum.

BELGAE, arũ, m. 1. *Βέλγαι.* populi Galliæ Comatæ, inter Sequanã. & Scaldẽ fluuios siti, in quindecim olim populos diuisi. Pl. li. 4. c. 17.

BELGICVS, a, um, o. 1. 2. vt Essedũ belgicũ, currus genus apud reges primũ iuẽtũ. Vi. 3. Geo. Belgica uel molli melius feret essida collo.

BELGI-

repertum fuisse vitium. Plscribit lib. 4. ca. 19. Ioseph. li. 1. belli Iudaici, Stadijs ait duobus à Ptolemaide Belum amnem distare.

BELVS, m. 2. alius fuit Phœnices rex, & patet Didus, vir militaris scientiæ peritissimus, Cyprios Phœnicū litus infestātes piratica subegit, vel ut apud Virg. 1. Aen. Genitor tū Belus opimā Vastabat Cyprum. &c. Alio nomine dicebant Metres, vt ait Seruius Belus præterea Stephano oppidum est Hispaniæ, non procul ab Herculis columnis, idem fortasse cum eo quod à Plinio Belon appellatur.

BELVS, f. 1. gemma est virrea specie, magnitudine nucis iuglandis, in Arbelis nascens, vt ex Democriti sententia refert Pli. lib. 37. c. 10.

BEMBINA, f. 1. βεμβίνα. Steph. Nemeæ vicus, quē Hellanicus Bēbi, non βεμβίνα, appellat, vnde Nemeæus leo à poetis Bēbinates dicitur Pli. Mil. Bēbinatidis beluæ instar, hoc est, Nemeæi leonis instar.

BEMBINADIA, f. 2. regio Arcadiæ inter Clitorium, & Cleonem opida. Pli. lib. 4. c. 6.

BENACVS, p. p. m. 2. [*Lago di Garda.*] Βήνακος. lacus Cisalpinæ Galliæ, non procul à Brixia Venetorum oppido, quem aiunt aureas arenas euoluere, & ex eis nutrire pisces, quos indigenæ Carpiones vocant, nusquam alibi repertos. Ex hoc Mincius fluuius excurrit in Padum. De hoc lacu Virg. lib. 2. Geor.

BENDIDIA, n. 2. Βενδίδεια. festa fuisse apud Thraces, narrat Strabo, ex quibus Orphica originē sumpsere. Vide Cęl. Rhod. li. 18. c. 22.

BENE, probè, præclarè, valdè cōmodè, bona rōne [mala rōne, רעים beheb. Germ. wol. *Gal. Bien. Hisp. bien, a buenamente.*] εὖ. aduerbiū a Bonus formatum. Ter. in And. O factum bene. Aliquando ponitur pro commodè, [*Commodamente,*] vt Bene habito. Ci. 2. Of. Domus bene, & ratione ædificata. Interdum feliciter, siue prosperè. [*Felicemente,*] Cic. 2. de Diu. Vt primus minentur extis, bene promittant secundis? Nonnunquam pro valde. [*Molto*] Idem 3. de Orat. Habetis sermonem bene longum. Bene cogitare, vel malè cogitare, referuntur ad alterum, significanq; beneficium, aut perniciem. Pli. Hoc tuo studio bene de te cogitantem & liberaliorē reddes. Cic. de Sen. Carthaginem, diu malè cogitantem. Bene de te mereor. i. bonum in te confero, aut bene tracto. Bene vertere, est in vtilitatem vertere, sicut Male vertere, est in perniciem. Bene volo tibi id est, te amo.

BENEDICI, p. c. aduerbium. εὐφήμως. Plaut. in Asin. Illiciebas blandè ad te & benedicè.

BENEDICO, as. 3. [*Laudare, benedire,*] ברך borech. Germ. Guts reden, loben, segnen. *Gal. bien dire d'alun, le louer, parler en bien. Hisp. Desir bien de alguno.*] εὐλογέω, εὐφημέω, benè loquor, cum datiuo. Cic. pro Sext. Cui bene dixit vnquam bono?

BENEDICTA, n. 2. εὐφημία. bona uerba, & benevolētia plena, quib. opponuntur Maledicta. Ter. in Phor. Benedictis si certasset, audisset bene. Bene dicta ēt diuisis dictionibus, quæ prudenter, & appositè dicta sunt. Cic. de Nat. Deo. li. 2. Bene dicta malè interpretari.

† BENEDICTIO, εὐλογία. Apul. Deus laudibus, benedictionibusque celebretur.]

BENEDICVS, p. c. o. 1. 2. [*Benedicente,* εὐφημος, χρηστολόγος. qui uerbis benevolentiam præ se fert. A quo aduerbium Benedicè.

BENEFACIO, n. 3. καλῶς ποιέω. Ter. in Eu. Bñ facis, merito te amo. Vbi Donatus: Bñ facis, nō iudicantis, sed gratias agentis est. Bñ facio, cū datiuo, est beneficiū in aliquem cōfero, de aliquo bene mereor. Cic. 2. de Inuen. Ab ijs, quibus bene fecerimus, malè tractari.

BENEFACTVS, subst. n. 2. *Ben fatto,* חסד chesedh. Germ. Ein gutthat. *Gal. Bien fait, benefice. Hispa. El bien hecho, o beneficio.*] εὐεργέτημα, beneficium. Liu. 5. Bell. Pun. Benefacta Hieronis. Cic. 2. Offic. Benefacta malè collocata, malefacta arbitror. Bene facta item diuisis dictionibus dicuntur. Idem 4. Tuscul. Omnia bene facta in lucē se collocari volunt.

BENEFICENTIA, æ. f. 1. *Beneficenza,* נדבה nedhabah. G. Gutthatigkeit. *G. Largesse liberalité, vouloir de bien faire a quelqu'vn. Hisp. A quella obra de bien hazer.*] εὐεργεσία. benignitas, beneficiorū collocatio. Ci. 1. de Nat. Deor. Quid præstātius bonitate aut beneficētia?

BENEFICIARIVS, m. 2. [*Quelli che hanno ricenuto beneficio.* חסיד chasidh. Ger. Der gutthaten empfangen hat. εὐεργέτης. qui beneficiū accepit: vnde à veteribus beneficiarij dicti, quos Imperator suo beneficio promouisset in militia. Cæs. lib. 1. bel. Hisp. Petreius certamen init cum barbaris equitibus paucis beneficiarijs suis.

BENEFICIVM, n. 2. benefactum, benignitas, liberalitas, meritum, promeritum officium, gratia, munus. [*Beneficio,* חסד chesedh Ger. Ein gutthat. *Gal. Benefice. Hisp. Beneficio.*] εὐεργέτημα. Ter. in Eun.

BENEFICVS, o. 1. 2. [*Benefico, che fa benefitio.* חסיד chasidh נדיב nadhib. Ger. Gutthatig, der geneigt ist gutes zu beweisen. *Gal. Liberal, qui fait volontiers plaisir & seruice. Hisp. Bien hechor y franco.*] εὐεργετικός. liberalis qui beneficiū præstat. Ci. 2. de Nat. Deo. Ne homines quidem censetis, nisi imbecilli essent, futuros beneficos, & benignos fuisse. Comparatiuus Beneficentior, superlatiuus Beneficentissimus. Cic. ibidem: Iupiter optimus. i. beneficentissimus. Le guartumen, & beneficissimus apud antiquos: vt apud M. Catonem de Ptolemæo, rege optimo, & beneficissimo. Gell. lib. 17. c. 5.

BENEMERERI, d. 2. [*Ben meritare.*] εὐεργετῶ. beneficium in aliquem confero. Cic. in Lælio: Ciuis de patria benemerentis.

BENEMERITVS, a, um, o. 1. 3. Cic. Benemeritis de reipublicæ

BENEVENTVM, n. 2. Βενεβέντον. Ptol. Βενεβεντία. Suid. & Steph. Hispinorum urbs, quæ cum eo colonia duceretur, boni ominis gratia ita vocari cœpit: nam antea Maleuentum uocabatur. Hæc urbs à Diomede condita fertur. Pli. lib. 3. c. 11.

BENEVOLE, aduer. p. c. [*Benevolamente,*] בחן beraisn. Germ. Gutwillichlich, freundlich. *G. de vn bon vouloir. Hisp. Bien quista y amigablemente,*] εὐμενῶς. benigne, amicè. Ci. de Amic.

BENEVOLENS, o. 3. benevolus. Pl. in Cap. Equum benevolentē videtis.

BENEVOLENTIA, æ. f. 1. gratia, bona gratia, studium, & beneuolentia, odium, offensio. *Benevolenza, amicitia,* חן chen Gratia, raison Germa. Gutter will, gunst, guetwilligkeit. *Gal. benevolence, amour, & bon vouloir enuers quelqu'vn. Hisp. Amistad y buena gracia.*] εὐμένεια. Cicer. 1. offic. Benevolentia beneficijs capitur maxime. Epist. 8. lib. 2. ad Q. Fr. Optimi, & perditissimi in ciuē benevolentia. & epist. 9. ad Lentulum: Terentij benevolentiam.

BENEVOLENTIOR, oris, comparatiuus à Benevolens. Cic. li. 1. epist. Benevolentior tibi, quàm fuerim, nihilo sim factus.

BENEVOLVS, a, um, adiect. o. 1. 2. [*Benevolo amico,* חן chaphes. Ger. Guetwillig.] εὐμενής. benevolens alicui. Ci. 2. Ver. benevolo animo me, vt cauerem, præmonebat.

BENIGNE, aduer. [*Benignamente.* Germ. Treulich freygebigklich. *Gal. Courtoisement, liberalement, gracieusement, benignement. Hisp. Liberalmēte,*] ἐυεργετικῶς. liberaliter, amicè, benevolè. Ci. 1. Off. Aut opera benignè fit indigentibus, aut pecunia. Idem pro Flacco: Ista ciuitas neque seuerè Flaccum oppugnauit, neque benignè defendit.

BENIGNITAS, atis, f. 3. *Benignità, liberalità.* חסד chesedh נדב nedhabah. G. Gutigkeit, trew, freundligkeit. *Gal. Courtoisie, liberalité, largesse. Hisp. Largueza, liberalidad.*] εὐεργεσία. liberalitas, munificentia. Teren. in Eun. Nunc vbi meam benignitatem sentisti in te claudier? Cic. 1. de Offi. Ne maior benignitas sit quam facultas.

BENIGNITER, [*Benignamente,*] benignè. Titinius in Geminis: Patrocinari benignitèr. Nonius.

BENIGNVS, a. 1. 2. [*Benigno, liberale.*] חסיד chasidh נדיב nadhib טוב tob. G. Gutig, trew. *Gal. Courtois, benin, liberal, gracieux. Hisp. Franco y liberal,*] εὐεργετικός. liberalis, munificus; à bene gignendo, vt quibusdam vī; vnde benignā terram dicimus, fœcundè abundè reddētē. [*Fruttifero*] Pli. de Ægypto: Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior. Ci. 2. de Nat. Deo. Ne homines quidem futuros benignos fuisse. Plaut. in Rud. Quando ergo tibi benignus fuit.

BENNA, næ, f. 1. teste Festo, lingua Gallica, genus vehiculi. Vnde Cō bennones, in eadem benna sedentes. Cato de re rust. c. 23.

BEO, as, a. 1. [*Beatificare, beare* אשר ischicher. Ge. Selig oder gluckhaftig machē. *Gal. Faire heureux, donner felicité. It. Hazer bienauē turado o beatificar,*] μακαρίζω. beatū facere, translatē, cōfidere, [*Consolare,*] Pla. in Truc. Hoc me beat. Ter. in And. O factū bene, beatū.

BERECYNTIA, f. 1. Βηρεκυντία. (inquit Seruius) mater Deum, à monte Phrygiæ Berecynto, cuius vltima syllaba caret aspiratione, quam addimus, quoties montem Idæi Cynthum dicimus. Seruius in illud Virg. lib. 9. Aen. Ipsā Deum fertur genetrix berecyntia.

BERECYNTVS, m. 2. Βήρεκυνθος. Steph. mōs Phrygiæ, & nomē oppidi, in quo Cybele mater Deū colebat, vnde berecyntia dicta. Pli. l. 16.

BERECYNTIVS, a, um, adiect. o. 1. 2. Βηρεκύντιος. vt Cornu berecyntiū, apud Hor. 1. Car. quo excitantur ad furorem Cybeles berecyntiæ sacerdotes. Tibia berecyntia. Idem 3. Carm.

BERENICE, es, p. p. f. 1. Βερενίκη. Ptolemæi Lagi vxor, regina Aegypti, a cuius nomine Ptolemæus Philadelphus eius filius insignē vrbē in sinu Arabico condidit. Pli. li. 6. c. 29. Iust. & alia Ptolemæi Philadelphi, & Arsiones filia, quæ Ptolemæo Euergetæ fratri nupsit: q cum in Asiam expeditionem suscepisset, berenice crinem se detōsurā vouit, si salvus rediret: reuersoq; abiecisse comā in tēplo Veneris consecrauit; q cū postridie non apparuisset, ægrè id ferēti regi, Conon Mathematicus regis gratiam per adulationē captās, inter sidera collocatā affirmauit, septē ea figura vacuas ad candā leonis ostendens stellas, in quas berenices crinē mutatū asserebat.

BERENICE, es, f. 1. Βερενίκη. multarū vrbiū nomē, prima i Lybia Cyrenaica est, in extremo maioris Syrtis cornu sita. Pli. lib. 5. c. 5. Secūda ad sinum Arabicum, à Ptol. Philadelpho condita, & à nōie matris ita appellata. Pli. li. 6. c. 29. Tertiam cognomento Panchrysos; & quartam Epiriden dictā, enumerat idem Pli. loco nō citato. Duæ præterea recensentur à Stephano, altera in Cilicia, altera Chios olim vocata.

BERGOMVM, n. 2. oppidum Italiæ, trans Padum, etiam hodie nomen retinens. Bergomates incolæ.

BEROEA, siue Berthea f. 1. Βέροια. Steph. Βέρροια. Suidæ vrbs Macedoniæ ad Haliacmonem fluuium sita, non procul à Pella. Plin. l. 4. c. 10. Est etiam in Cœla Syria oppidum, à quo dicti Beroenses, Βεροιεῖς. Plin. lib. 5. c. 23.

BEROS, i, m. 2. collis Taurorum, tres habēs fontes, sine remedio, & sine dolore mortiferos. Pli. lib. 2. c. 103.

BEROSVS, m. 2. Chaldæus, cui ob admirandā prædicendi futura scientiam, Athenienses in Gymnasio posuerunt statuam lingua inaurata. Pli. lib. 7. c. 37.

BE-

1 Now king David was old and stricken in years; and they covered him with clothes, but he gat no heat.

2 Wherefore his servants said unto him, Let there be sought for my lord the king a young virgin: and let her stand before the king, and let her cherish him, and let her lie in thy bosom, that my lord the king may get heat.

3 So they sought for a fair damsel throughout all the coasts of Israel, and found Abishag a Shunammite, and brought her to the king.

4 And the damsel was very fair, and cherished the king, and ministered to him: but the king knew her not.

5 Then Adonijah the son of Haggith exalted himself, saying, I will be king: and he prepared him chariots and horsemen, and fifty men to run before him.

6 And his father had not displeased him at any time in saying, Why hast thou done so? and he also was a very goodly man; and his mother bare him after Absalom.

7 And he conferred with Joab the son of Zeruiah, and with Abiathar the priest: and they following Adonijah helped him.

8 But Zadok the priest, and Benaiah the son of Jehoiada, and Nathan the prophet, and Shimei, and Rei, and the mighty men which belonged to David, were not with Adonijah.

9 And Adonijah slew sheep and oxen and fatling by the stone of Zoheleth, which is by En-rogel, and called all his brethren the king's sons, and all the men of Judah the king's servants:

10 But Nathan the prophet, and Benaiah, and the mighty men, and Solomon his brother, he called not.

11 Wherefore Nathan spake unto Bathsheba the mother of Solomon, saying, Hast thou not heard that Adonijah the son of Haggith doth reign, and David our lord knoweth not it?

12 Now therefore come, let me, I pray thee, give thee counsel, that thou mayest save thine own life, and the life of thy son Solomon.

13 Go and get thee in unto king David, and say unto him, Didst not thou, my lord, O king, swear unto thine handmaid, saying, Assuredly Solomon thy son shall reign after me, and he shall sit upon my throne? why then doth Adonijah reign?

14 Behold, while thou yet talkest there with the king, I also will come in after thee, and confirm thy words.

15 And Bathsheba went in unto the king into the chamber: and the king was very old; and Abishag the Shunammite ministered unto the king.

16 And Bathsheba bowed, and did obeisance unto the king. And the king said, What wouldest thou?

17 And she said unto him, My lord, thou swarest by the Lord thy God unto thine handmaid, saying, Assuredly Solomon thy son shall reign after me, and he shall sit upon my throne.

18 And now, behold, Adonijah reigneth; and now, my lord the king, thou knowest it not:

19 And he hath slain oxen and fatling and sheep in abundance, and hath called all the sons of the king, and Abiathar the priest, and Joab the captain of the host: but Solomon thy servant hath he not called.

20 And thou, my lord, O king, the eyes of all Israel are upon thee, that thou should tell them who shall sit on the throne of my lord the king after him.

21 Otherwise it shall come to pass, when my lord the king shall sleep with his fathers, that I and my son Solomon shall be counted offenders.

22 And, lo, while she yet talked with the king, Nathan the prophet also came in.

23 And they told the king, saying, Behold Nathan the prophet. And when he was come in before the king, he bowed himself before the king with his face to the ground.

24 And Nathan said, My lord, O king, hast thou said, Adonijah shall reign after me, and he shall sit upon my throne?

25 For he is gone down this day, and hath slain oxen and fatling and sheep in abundance, and hath called all the king's sons, and the captains of the host, and Abiathar the priest; and, behold, they eat and drink before him, and say, God save king Adonijah.

26 But me, even me thy servant, and Zadok the priest, and Benaiah the son of Jehoiada, and thy servant Solomon, hath he not called.

27 Is this thing done by my lord the king, and thou hast not showed it unto thy servant, who should sit on the throne of my lord the king after him?

28 Then king David answered and said, Call me Bathsheba. And she came into the king's presence, and stood before the king.

29 And the king sware, and said, As the Lord liveth, that hath redeemed my soul out of all adversity,

30 Even as I sware unto thee by the Lord God of Israel, saying, Assuredly Solomon thy son shall reign after me, and he shall sit upon my throne in my stead; even so will I certainly do this day.

31 Then Bathsheba bowed with her face to the earth, and did reverence to the king, and said, Let my lord king David live for ever.

32 And king David said, Call me Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada. And they came before the king.

33 The king also said unto them, Take with you the servants of your lord, and cause Solomon my own mule to ride upon, and bring him down to Gihon:

34 And let Zadok the priest and Nathan the prophet anoint him there king over Israel: and blow ye with the trumpet, and say, God save king Solomon.

35 Then ye shall come up after him, that he may come and sit upon my throne; for he shall be king in my stead: and I have appointed him to be ruler over Israel and over Judah.

36 And Benaiah the son of Jehoiada answered the king, and said, Amen: the Lord God of my lord the king say so too.

37 As the Lord hath been with my lord the king, even so be he with Solomon, and make his throne greater than the throne of my lord king David.

38 So Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada, and the Cherethites, and the Pelethites, went down, and caused Solomon to ride upon king David's mule, and brought him to Gihon.

39 And Zadok the priest took an horn of oil out of the tabernacle, and anointed Solomon. And they blew the trumpet; and all the people said, God save king Solomon.

40 And all the people came up after him, and the people piped with pipes, and rejoiced with great joy, so that the earth rent with the sound of them.

41 And Adonijah and all the guests that were with him heard it as they had made an end of eating. And when Joab heard the sound of the trumpet, he said, Wherefore is this noise of the city being in an uproar?

42 And while he yet spake, behold, Jonathan the son of Abiathar the priest came: and Adonijah said unto him, Come in; for thou art a valiant man, and bringest good tidings.

43 And Jonathan answered and said to Adonijah, Verily our lord king David hath made Solomon king.

44 And the king hath sent with him Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah the son of Jehoiada, and the Cherethites, and the Pelethites, and they have caused him to ride upon the king's mule:

45 And Zadok the priest and Nathan the prophet have anointed him king in Gihon: and they are come up from thence rejoicing, so that the city rang again. This is the noise that ye have heard.

46 And also Solomon sitteth on the throne of the kingdom.

47 And moreover the king's servants came to bless our lord king David, saying, God make the name of Solomon better than thy name, and make his throne greater than thy throne. And the king bowed himself upon the bed.

48 And also thus said the king, Blessed be the Lord God of Israel, which hath given one to sit on my throne this day, mine eyes even seeing it.

49 And all the guests that were with Adonijah were afraid, and rose up, and went every man his way.

50 And Adonijah feared because of Solomon, and arose, and went, and caught hold on the horns of the altar.

51 And it was told Solomon, saying, Behold, Adonijah feareth king Solomon: for, lo, he hath caught hold on the horns of the altar, saying, Let king Solomon swear unto me to day that he will not slay his servant with the sword.

52 And Solomon said, If he will show himself a worthy man, there shall not an hair of him fall to the earth: but if wickedness shall be found in him, he shall die.

53 So king Solomon sent, and they brought him down from the altar. And he came and bowed himself to king Solomon: and Solomon said unto him, Go to thine house.

2 Now the days of David drew nigh that he should die; and he charged Solomon his son, saying,

2 I go the way of all the earth: be thou strong therefore, and show thyself a man;

3 And keep the charge of the Lord thy God, to walk in his ways, to keep his statutes, and his commandments, and his judgments, and his testimonies, according as it is written in the law of Moses, that thou mayest prosper in all that thou doest, and whithersoever thou turnest thyself:

4 That the Lord may continue his saying which he spake concerning me, saying, If thy children take heed to their way, to walk before me in truth with all their heart and with all their soul, there shall not fail thee (said he) a man on the throne of Israel.

5 Moreover thou knowest also what Joab the son of Zeruiah did to me, and what he did to the two captains of the hosts of Israel, unto Abner the son of Ner, and unto Amasa the son of Jether, whom he slew, and shed the blood of war in peace, and put the blood of war upon his girdle that was about his loins, and in his shoes that were on his feet.

6 Do therefore according to thy wisdom, and let not his hoar head go down to the grave in peace.

7 But show kindness unto the sons of Barzillai the Gileadite, and let them be of those that eat at thy table: for so they came to me when I fled because of Absalom thy brother.

8 And, behold, thou hast with thee Shimei the son of Gera, a Benjamite of Bahurim, which cursed me with a grievous curse in the day when I went to Mahanaim: but he came down to meet me at Jordan, and I sware to him by the Lord, saying, I will not put thee to death with the sword.

9 Now therefore hold him not guiltless: for thou art a wise man, and knowest what thou oughtest to do unto him; but his hoar head bring thou down to the grave with blood.

10 So David slept with his fathers, and was buried in the city of David.

11 And the days that David reigned over Israel were forty years: seven years reigned he in Hebron, and thirty and three years reigned he in Jerusalem.

12 Then sat Solomon upon the throne of David his father; and his kingdom was established greatly.

13 And Adonijah the son of Haggith came to Bathsheba the mother of Solomon. And she said, Comest thou peaceably? And he said, Peaceably.

14 He said moreover, I have somewhat to say unto thee. And she said, Say on.

15 And he said, Thou knowest that the kingdom was mine, and that all Israel set their face on me, that I should reign: howbeit the kingdom is turned about, and is become my brother's: for it was his from the Lord.

16 And now I ask one petition of thee, deny me not. And she said unto him, Say on.

17 And he said, Speak, I pray thee, unto Solomon the king, (for he will not say thee nay,) that he give me Abishag the Shunammite to wife.

18 And Bathsheba said, Well; I will speak for thee unto the king.

19 Bathsheba therefore went unto king Solomon, to speak unto him for Adonijah. And the king rose up to meet her, and bowed himself unto her, and sat down on his throne, and caused a seat to be set for the king's mother; and she sat on his right hand.

20 Then she said, I desire one small petition of thee; I pray thee, say me not nay. And the king said unto her, Ask on, my mother: for I will not say thee nay.

21 And she said, Let Abishag the Shunammite be given to Adonijah thy brother to wife.

22 And king Solomon answered and said unto his mother, And why dost thou ask Abishag the Shunammite for Adonijah? ask for him the kingdom also; for he is mine elder brother; even for him, and for Abiathar the priest, and for Joab the son of Zeruiah.

23 Then king Solomon sware by the Lord, saying, God do so to me, and more also, if Adonijah have not spoken this word against his own life.

24 Now therefore as the Lord liveth, which hath established me, and set me on the throne of David my father, and who hath made me a house, as he promised, Adonijah shall be put to death this day.

25 And king Solomon sent by the hand of Benaiah the son of Jehoiada; and he fell upon him that he died.

26 And unto Abiathar the priest said the king, Get thee to Anathoth, unto thine own fields; for thou art worthy of death: but I will not at this time put thee to death, because thou barest the ark of the Lord God before David my father, and because thou hast been afflicted in all wherein my father was afflicted.

27 So Solomon thrust out Abiathar from being priest unto the Lord, that he might fulfil the word of the Lord, which he spake concerning the house of Eli in Shiloh.

28 Then tidings came to Joab: for Joab had turned after Adonijah, though he turned not after Absalom. And Joab fled unto the tabernacle of the Lord, and caught hold on the horns of the altar.

29 And it was told king Solomon that Joab was fled unto the tabernacle of the Lord; and, behold, he is by the altar. Then Solomon sent Benaiah the son of Jehoiada, saying, Go, fall upon him.

30 And Benaiah came to the tabernacle of the Lord, and said unto him, Thus saith the king, Come forth. And he said, Nay; but I will die here. And Benaiah brought the king word again, saying, Thus said Joab, and thus he answered me.

31 And the king said unto him, Do as he hath said, and fall upon him, and bury him; that thou may take away the innocent blood, which Joab shed, from me, and from the house of my father.

32 And the Lord shall return his blood upon his own head, who fell upon two men more righteous and better than he, and slew them with the sword, my father David not knowing thereof, to wit, Abner the son of Ner, captain of the host of Israel, and Amasa the son of Jether, captain of the host of Judah.

33 Their blood shall therefore return upon the head of Joab, and upon the head of his seed for ever: but upon David, and upon his seed, and upon his house, and upon his throne, shall there be peace for ever from the Lord.

34 So Benaiah the son of Jehoiada went up, and fell upon him, and slew him: and he was buried in his own house in the wilderness.

35 And the king put Benaiah the son of Jehoiada in his room over the host: and Zadok the priest did the king put in the room of Abiathar.

36 And the king sent and called for Shimei, and said unto him, Build thee an house in Jerusalem, and dwell there, and go not forth thence any whither.

37 For it shall be, that on the day thou goest out, and passest over the brook Kidron, thou shalt know for certain that thou shalt surely die: thy blood shall be upon thine own head.

38 And Shimei said unto the king, The saying is good: as my lord the king hath said, so will thy servant do. And Shimei dwelt in Jerusalem many days.

39 And it came to pass at the end of three years, that two of the servants of Shimei ran away unto Achish son of Maachah king of Gath. And they told Shimei, saying, Behold, thy servants be in Gath.

40 And Shimei arose, and saddled his ass, and went to Gath to Achish to seek his servants: and Shimei went, and brought his servants from Gath.

41 And it was told Solomon that Shimei had gone from Jerusalem to Gath, and was come again.

42 And the king sent and called for Shimei, and said unto him, Did I not make thee to swear by the Lord, and protested unto thee, saying, Know for certain on the day thou goest out, and walkest abroad any whither, that thou shalt surely die? and thou saidst unto me, The word that I have heard is good.

43 Why then hast thou not kept the oath of the Lord, and the commandment that I have charged thee with?

44 The king said moreover to Shimei, Thou knowest all the wickedness which thine heart is privy to, that thou didst to David my father: therefore the Lord shall return thy wickedness upon thine own head;

45 And king Solomon shall be blessed, and the throne of David shall be established before the Lord for ever.

46 So the king commanded Benaiah the son of Jehoiada; which went out, and fell upon him, that he died. And the kingdom was established in the hand of Solomon.

3 And Solomon made affinity with Pharaoh king of Egypt, and took Pharaoh's daughter, and brought her into the city of David, until he had made an end of building his own house, and the house of the Lord, and the wall of Jerusalem round about.

2 Only the people sacrificed in high places, because there was no house built unto the name of the Lord, until those days.

3 And Solomon loved the Lord, walking in the statutes of David his father: only he sacrificed and burnt incense in high places.

4 And the king went to Gibeon to sacrifice there; for that was the great high place: a thousand burnt offerings did Solomon offer upon that altar.

5 In Gibeon the Lord appeared to Solomon in a dream by night: and God said, Ask what I shall give thee.

6 And Solomon said, Thou hast shewed unto thy servant David my father great mercy, according as he walked before thee in truth, and in righteousness, and in uprightness of heart with thee; and thou hast kept for him this great kindness, that thou hast given him a son to sit on his throne, as it is this day.

7 And now, O Lord my God, thou hast made thy servant king instead of David my father: and I am but a little child: I know not how to go out or come in.

8 And thy servant is in the midst of thy people which thou hast chosen, a great people, that cannot be numbered nor counted for multitude.

9 Give therefore thy servant an understanding heart to judge thy people, that I may discern between good and bad: for who is able to judge this thy so great a people?

10 And the speech pleased the Lord, that Solomon had asked this thing.

11 And God said unto him, Because thou hast asked this thing, and hast not asked for thyself long life; neither hast asked riches for thyself, nor hast asked the life of thine enemies; but hast asked for thyself understanding to discern judgment;

12 Behold, I have done according to thy words: lo, I have given thee a wise and an understanding heart; so that there was none like thee before thee, neither after thee shall any arise like unto thee.

13 And I have also given thee that which thou hast not asked, both riches, and honour: so that there shall not be any among the kings like unto thee all thy days.

14 And if thou wilt walk in my ways, to keep my statutes and my commandments, as thy father David did walk, then I will lengthen thy days.

15 And Solomon awoke; and, behold, it was a dream. And he came to Jerusalem, and stood before the ark of the covenant of the Lord, and offered up burnt offerings, and offered peace offerings, and made a feast to all his servants.

16 Then came there two women, that were harlots, unto the king, and stood before him.

17 And the one woman said, O my lord, I and this woman dwell in one house; and I was delivered of a child with her in the house.

18 And it came to pass the third day after that I was delivered, that this woman was delivered also: and we were together; there was no stranger with us in the house, save we two in the house.

19 And this woman's child died in the night; because she overlaid it.

20 And she arose at midnight, and took my son from beside me, while thine handmaid slept, and laid it in her bosom, and laid her dead child in my bosom.

21 And when I rose in the morning to give my child suck, behold, it was dead: but when I had considered it in the morning, behold, it was not my son, which I did bear.

22 And the other woman said, Nay; but the living is my son, and the dead is thy son. And this said, No; but the dead is thy son, and the living is my son. Thus they spake before the king.

23 Then said the king, The one saith, This is my son that liveth, and thy son is the dead: and the other saith, Nay; but thy son is the dead, and my son is the living.

24 And the king said, Bring me a sword. And they brought a sword before the king.

25 And the king said, Divide the living child in two, and give half to the one, and half to the other.

26 Then spake the woman whose the living child was unto the king, for her bowels yearned upon her son, and she said, O my lord, give her the living child, and in no wise slay it. But the other said, Let it be neither mine nor thine, but divide it.

27 Then the king answered and said, Give her the living child, and in no wise slay it: she is the mother thereof.

28 And all Israel heard of the judgment which the king had judged; and they feared the king: for they saw that the wisdom of God was in him, to do judgment.

4 So king Solomon was king over all Israel.

2 And these were the princes which he had; Azariah the son of Zadok the priest,

3 Elihoreph and Ahiah, the sons of Shisha, scribes; Jehoshaphat the son of Ahilud, the recorder;

4 And Benaiah the son of Jehoiada was over the host: and Zadok and Abiathar were the priests:

5 And Azariah the son of Nathan was over the officers: and Zabud the son of Nathan was principal officer, and the king's friend:

6 And Ahishar was over the household: and Adoniram the son of Abda was over the tribute.

7 And Solomon had twelve officers over all Israel, which provided victuals for the king and his household: each man his month in a year made provision.

8 And these are their names: The son of Hur, in mount Ephraim:

9 The son of Dekar, in Makaz, and in Shaalbim, and Beth-shemesh, and Elon-beth-hanan:

10 The son of Hesed, in Aruboth; to him pertained Sochoh, and all the land of Hepher:

11 The son of Abinadab, in all the region of Dor; which had Taphath the daughter of Solomon to wife:

12 Baana the son of Ahilud; to him pertained Taanach and Megiddo, and all Beth-shean, which is by Zartanah beneath Jezreel, from Beth-shean to Abel-meholah, even unto the place that is beyond Jokneam:

13 The son of Geber, in Ramoth-gilead; to him pertained the towns of Jair the son of Manasseh, which are in Gilead; to him also pertained the region of Argob, which is in Bashan, threescore great cities with walls and brasen bars:

14 Ahinadab the son of Iddo had Mahanaim:

15 Ahimaaz was in Naphtali; he also took Basmath the daughter of Solomon to wife:

16 Baanah the son of Hushai was in Asher and in Aloth:

17 Jehoshaphat the son of Paruah, in Issachar:

18 Shimei the son of Elah, in Benjamin:

19 Geber the son of Uri was in the country of Gilead, in the country of Sihon king of the Amorites, and of Og king of Bashan; and he was the only officer which was in the land.

20 Judah and Israel were many, as the sand which is by the sea in multitude, eating and drinking, and making merry.

21 And Solomon reigned over all kingdoms from the river unto the land of the Philistines, and unto the border of Egypt: they brought presents, and served Solomon all the days of his life.

22 And Solomon's provision for one day was thirty measures of fine flour, and threescore measures of meal,

23 Ten fat oxen, and twenty oxen out of the pastures, and an hundred sheep, beside harts, and roebucks, and fallowdeer, and fatted fowl.

24 For he had dominion over all the region on this side the river, from Tiphsah even to Azzah, over all the kings on this side the river: and he had peace on all sides round about him.

25 And Judah and Israel dwelt safely, every man under his vine and under his fig tree, from Dan even to Beer-sheba, all the days of Solomon.

26 And Solomon had forty thousand stalls of horses for his chariots, and twelve thousand horsemen.

27 And those officers provided victual for king Solomon, and for all that came unto king Solomon's table, every man in his month: they lacked nothing.

28 Barley also and straw for the horses and dromedaries brought they unto the place where the officers were, every man according to his charge.

29 And God gave Solomon wisdom and understanding exceeding much, and largeness of heart, even as the sand that is on the sea shore.

30 And Solomon's wisdom excelled the wisdom of all the children of the east country, and all the wisdom of Egypt.

31 For he was wiser than all men; than Ethan the Ezrahite, and Heman, and Chalcol, and Darda, the sons of Mahol: and his fame was in all nations round about.

32 And he spake three thousand proverbs: and his songs were a thousand and five.

33 And he spake of trees, from the cedar tree that is in Lebanon even unto the hyssop that springeth out of the wall: he spake also of beasts, and of fowl, and of creeping things, and of fishes.

34 And there came of all people to hear the wisdom of Solomon, from all kings of the earth, which had heard of his wisdom.

5 And Hiram king of Tyre sent his servants unto Solomon, when he had heard that they had anointed him king in the room of his father: for Hiram was ever a lover of David.

2 And Solomon sent to Hiram, saying,

3 Thou knowest how that David my father could not build an house unto the name of the Lord his God for the wars which were about him on every side, until the Lord put them under the soles of his feet.

4 But now the Lord my God hath given me rest on every side, so that there is neither adversary nor evil occurrent.

5 And, behold, I purpose to build an house unto the name of the Lord my God, as the Lord spake unto David my father, saying, Thy son, whom I will set upon thy throne in thy room, he shall build an house unto my name.

6 Now therefore command thou that they hew me cedar trees out of Lebanon; and my servants shall be with thy servants: and unto thee will I give hire for thy servants according to all that thou shalt appoint: for thou knowest that there is not among us any that can skill to hew timber like unto the Sidonians.

7 And it came to pass, when Hiram heard the words of Solomon, that he rejoiced greatly, and said, Blessed be the Lord this day, which hath given unto David a wise son over this great people.

8 And Hiram sent to Solomon, saying, I have considered the things which you sent unto me for: and I will do all your desire concerning timber of cedar, and concerning timber of fir.

9 My servants shall bring them down from Lebanon unto the sea: and I will convey them by sea in floats unto the place that thou shalt appoint me, and will cause them to be discharged there, and thou shalt receive them: and thou shalt accomplish my desire, in giving food for my household.

10 So Hiram gave Solomon timber of cedar and timber of fir, according to all his desire.

11 And Solomon gave Hiram twenty thousand measures of wheat for food to his household, and twenty measures of pure oil: thus gave Solomon to Hiram year by year.

12 And the Lord gave Solomon wisdom, as he promised him: and there was peace between Hiram and Solomon; and they two made a league together.

13 And king Solomon raised a levy out of all Israel; and the levy was thirty thousand men.

14 And he sent them to Lebanon, ten thousand a month by courses: a month they were in Lebanon, and two months at home: and Adoniram was over the levy.

15 And Solomon had threescore and ten thousand that bare burdens, and fourscore thousand hewers in the mountains;

16 Besides the chief of Solomon's officers which were over the work, three thousand and three hundred, which ruled over the people that wrought in the work.

17 And the king commanded, and they brought great stones, costly stones, and hewed stones, to lay the foundation of the house.

18 And Solomon's builders and Hiram's builders did hew them, and the stonesquarers: so they prepared timber and stones to build the house.

6 And it came to pass in the four hundred and eightieth year after the children of Israel were come out of the land of Egypt, in the fourth year of Solomon's reign over Israel, in the month Zif, which is the second month, that he began to build the house of the Lord.

2 And the house which king Solomon built for the Lord, the length thereof was threescore cubits, and the breadth thereof twenty cubits, and the height thereof thirty cubits.

3 And the porch before the temple of the house, twenty cubits was the length thereof, according to the breadth of the house; and ten cubits was the breadth thereof before the house.

4 And for the house he made windows of narrow lights.

5 And against the wall of the house he built chambers round about, against the walls of the house round about, both of the temple and of the oracle: and he made chambers round about:

6 The nether chamber was five cubits broad, and the middle was six cubits broad, and the third was seven cubits broad: for without in the wall of the house he made narrowed rests round about, that the beams should not be fastened in the walls of the house.

7 And the house, when it was in building, was built of stone made ready before it was brought thither: so that there was neither hammer nor axe nor any tool of iron heard in the house, while it was in building.

8 The door for the middle chamber was in the right side of the house: and they went up with winding stairs into the middle chamber, and out of the middle into the third.

9 So he built the house, and finished it; and covered the house with beams and boards of cedar.

10 And then he built chambers against all the house, five cubits high: and they rested on the house with timber of cedar.

11 And the word of the Lord came to Solomon, saying,

12 Concerning this house which thou art in building, if thou wilt walk in my statutes, and execute my judgments, and keep all my commandments to walk in them; then will I perform my word with thee, which I spake unto David thy father:

13 And I will dwell among the children of Israel, and will not forsake my people Israel.

14 So Solomon built the house, and finished it.

15 And he built the walls of the house within with boards of cedar, both the floor of the house, and the walls of the ceiling: and he covered them on the inside with wood, and covered the floor of the house with planks of fir.

16 And he built twenty cubits on the sides of the house, both the floor and the walls with boards of cedar: he even built them for it within, even for the oracle, even for the most holy place.

17 And the house, that is, the temple before it, was forty cubits long.

18 And the cedar of the house within was carved with knops and open flowers: all was cedar; there was no stone seen.

19 And the oracle he prepared in the house within, to set there the ark of the covenant of the Lord.

20 And the oracle in the forepart was twenty cubits in length, and twenty cubits in breadth, and twenty cubits in the height thereof: and he overlaid it with pure gold; and so covered the altar which was of cedar.

21 So Solomon overlaid the house within with pure gold: and he made a partition by the chains of gold before the oracle; and he overlaid it with gold.

22 And the whole house he overlaid with gold, until he had finished all the house: also the whole altar that was by the oracle he overlaid with gold.

23 And within the oracle he made two cherubims of olive tree, each ten cubits high.

24 And five cubits was the one wing of the cherub, and five cubits the other wing of the cherub: from the uttermost part of the one wing unto the uttermost part of the other were ten cubits.

25 And the other cherub was ten cubits: both the cherubims were of one measure and one size.

26 The height of the one cherub was ten cubits, and so was it of the other cherub.

27 And he set the cherubims within the inner house: and they stretched forth the wings of the cherubims, so that the wing of the one touched the one wall, and the wing of the other cherub touched the other wall; and their wings touched one another in the midst of the house.

28 And he overlaid the cherubims with gold.

29 And he carved all the walls of the house round about with carved figures of cherubims and palm trees and open flowers, within and without.

30 And the floor of the house he overlaid with gold, within and without.

31 And for the entering of the oracle he made doors of olive tree: the lintel and side posts were a fifth part of the wall.

32 The two doors also were of olive tree; and he carved upon them carvings of cherubims and palm trees and open flowers, and overlaid them with gold, and spread gold upon the cherubims, and upon the palm trees.

33 So also made he for the door of the temple posts of olive tree, a fourth part of the wall.

34 And the two doors were of fir tree: the two leaves of the one door were folding, and the two leaves of the other door were folding.

35 And he carved thereon cherubims and palm trees and open flowers: and covered them with gold fitted upon the carved work.

36 And he built the inner court with three rows of hewed stone, and a row of cedar beams.

37 In the fourth year was the foundation of the house of the Lord laid, in the month Zif:

38 And in the eleventh year, in the month Bul, which is the eighth month, was the house finished throughout all the parts thereof, and according to all the fashion of it. So was he seven years in building it.

7 But Solomon was building his own house thirteen years, and he finished all his house.

2 He built also the house of the forest of Lebanon; the length thereof was an hundred cubits, and the breadth thereof fifty cubits, and the height thereof thirty cubits, upon four rows of cedar pillars, with cedar beams upon the pillars.

3 And it was covered with cedar above upon the beams, that lay on forty five pillars, fifteen in a row.

4 And there were windows in three rows, and light was against light in three ranks.

5 And all the doors and posts were square, with the windows: and light was against light in three ranks.

6 And he made a porch of pillars; the length thereof was fifty cubits, and the breadth thereof thirty cubits: and the porch was before them: and the other pillars and the thick beam were before them.

7 Then he made a porch for the throne where he might judge, even the porch of judgment: and it was covered with cedar from one side of the floor to the other side of the floor.

8 And his house where he dwelt had another court within the porch, which was of like work. Solomon made also an house for Pharaoh's daughter, whom he had taken to wife, like unto this porch.

9 All these were of costly stones, according to the measures of hewed stones, sawed with saws within and without, even from the foundation unto the coping, and so on the outside toward the great court.

10 And the foundation was laid with costly stones, even great stones, stones of ten cubits, and stones of eight cubits.

11 And above were costly stones, after the measures of hewed stones, and cedars.

12 And the great court round about was with three rows of hewed stones, and a row of cedar beams, both for the inner court of the house of the Lord, and for the porch of the house.

13 And king Solomon sent and fetched Hiram out of Tyre.

14 He was a widow's son of the tribe of Naphtali, and his father was a man of Tyre, a worker in brass: and he was filled with wisdom, and understanding, and cunning to work all works in brass. And he came to king Solomon, and wrought all his work.

15 For he cast two pillars of brass, of eighteen cubits high apiece: and a line of twelve cubits did compass either of them about.

16 And he made two chapiters of molten brass, to set upon the tops of the pillars: the height of the one chapiter was five cubits, and the height of the other chapiter was five cubits:

17 And nets of checker work, and wreaths of chain work, for the chapiters which were upon the top of the pillars; seven for the one chapiter, and seven for the other chapiter.

18 And he made the pillars, and two rows round about upon the one network, to cover the chapiters that were upon the top, with pomegranates: and so did he for the other chapiter.

19 And the chapiters that were upon the top of the pillars were of lily work in the porch, four cubits.

20 And the chapiters upon the two pillars had pomegranates also above, over against the belly which was by the network: and the pomegranates were two hundred in rows round about upon the other chapiter.

21 And he reared up the pillars in the porch of the temple: and he reared up the right pillar, and called the name thereof Jachin: and he reared up the left pillar, and called the name thereof Boaz.

22 And upon the top of the pillars was lily work: so was the work of the pillars finished.

23 And he made a molten sea, ten cubits from the one brim to the other: it was round all about, and his height was five cubits: and a line of thirty cubits did compass it round about.

24 And under the brim of it round about there were knops compassing it, ten in a cubit, compassing the sea round about: the knops were cast in two rows, when it was cast.

25 It stood upon twelve oxen, three looking toward the north, and three looking toward the west, and three looking toward the south, and three looking toward the east: and the sea was set above upon them, and all their hinder parts were inward.

26 And it was an hand breadth thick, and the brim thereof was wrought like the brim of a cup, with flowers of lilies: it contained two thousand baths.

27 And he made ten bases of brass; four cubits was the length of one base, and four cubits the breadth thereof, and three cubits the height of it.

28 And the work of the bases was on this manner: they had borders, and the borders were between the ledges:

29 And on the borders that were between the ledges were lions, oxen, and cherubims: and upon the ledges there was a base above: and beneath the lions and oxen were certain additions made of thin work.

30 And every base had four brasen wheels, and plates of brass: and the four corners thereof had undersetters: under the laver were undersetters molten, at the side of every addition.

31 And the mouth of it within the chapiter and above was a cubit: but the mouth thereof was round after the work of the base, a cubit and a half: and also upon the mouth of it were gravings with their borders, foursquare, not round.

32 And under the borders were four wheels; and the axletrees of the wheels were joined to the base: and the height of a wheel was a cubit and half a cubit.

33 And the work of the wheels was like the work of a chariot wheel: their axletrees, and their naves, and their felloes, and their spokes, were all molten.

34 And there were four undersetters to the four corners of one base: and the undersetters were of the very base itself.

35 And in the top of the base was there a round compass of half a cubit high: and on the top of the base the ledges thereof and the borders thereof were of the same.

36 For on the plates of the ledges thereof, and on the borders thereof, he graved cherubims, lions, and palm trees, according to the proportion of every one, and additions round about.

37 After this manner he made the ten bases: all of them had one casting, one measure, and one size.

38 Then made he ten lavers of brass: one laver contained forty baths: and every laver was four cubits: and upon every one of the ten bases one laver.

39 And he put five bases on the right side of the house, and five on the left side of the house: and he set the sea on the right side of the house eastward over against the south.

40 And Hiram made the lavers, and the shovels, and the basons. So Hiram made an end of doing all the work that he made king Solomon for the house of the Lord:

41 The two pillars, and the two bowls of the chapiters that were on the top of the two pillars; and the two networks, to cover the two bowls of the chapiters which were upon the top of the pillars;

42 And four hundred pomegranates for the two networks, even two rows of pomegranates for one network, to cover the two bowls of the chapiters that were upon the pillars;

43 And the ten bases, and ten lavers on the bases;

44 And one sea, and twelve oxen under the sea;

45 And the pots, and the shovels, and the basons: and all these vessels, which Hiram made to king Solomon for the house of the Lord, were of bright brass.

46 In the plain of Jordan did the king cast them, in the clay ground between Succoth and Zarthan.

47 And Solomon left all the vessels unweighed, because they were exceeding many: neither was the weight of the brass found out.

48 And Solomon made all the vessels that pertained unto the house of the Lord: the altar of gold, and the table of gold, whereupon the shewbread was,

49 And the candlesticks of pure gold, five on the right side, and five on the left, before the oracle, with the flowers, and the lamps, and the tongs of gold,

50 And the bowls, and the snuffers, and the basons, and the spoons, and the censers of pure gold; and the hinges of gold, both for the doors of the inner house, the most holy place, and for the doors of the house, to wit, of the temple.

51 So was finished all the work that king Solomon made in the house of the Lord. And Solomon brought in the things which David his father had dedicated; even the silver, and the gold, and the vessels, did he put among the treasures of the house of the Lord.

8 Then Solomon assembled the elders of Israel, and all the heads of the tribes, the chief of the fathers of the children of Israel, unto king Solomon in Jerusalem, that they might bring up the ark of the covenant of the Lord out of the city of David, which is Zion.

2 And all the men of Israel assembled themselves unto king Solomon at the feast in the month Ethanim, which is the seventh month.

3 And all the elders of Israel came, and the priests took up the ark.

4 And they brought up the ark of the Lord, and the tabernacle of the congregation, and all the holy vessels that were in the tabernacle, even those did the priests and the Levites bring up.

5 And king Solomon, and all the congregation of Israel, that were assembled unto him, were with him before the ark, sacrificing sheep and oxen, which could not be told nor numbered for multitude.

6 And the priests brought in the ark of the covenant of the Lord unto his place, into the oracle of the house, to the most holy place, even under the wings of the cherubims:

7 For the cherubims spread forth their two wings over the place of the ark, and the cherubims covered the ark and the staves thereof above.

8 And they drew out the staves, that the ends of the staves were seen in the holy place before the oracle, and they were not seen without: and there they are unto this day.

9 There was nothing in the ark save the two tables of stone, which Moses put there at Horeb, when the Lord made a covenant with the children of Israel, when they came out of the land of Egypt.

10 And it came to pass, when the priests were come out of the holy place, that the cloud filled the house of the Lord,

11 So that the priests could not stand to minister because of the cloud: for the glory of the Lord had filled the house of the Lord.

12 Then spake Solomon, The Lord said that he would dwell in the thick darkness.

13 I have surely built an house of habitation for thee, and a place for thy dwelling for ever.

14 And the king turned his face about, and blessed all the congregation of Israel: (and all the congregation of Israel stood;)

15 And he said, Blessed be the Lord God of Israel, who spake with his mouth unto David my father, and hath with his hand fulfilled it, saying,

16 Since the day that I brought forth my people Israel out of Egypt, I chose no city out of all the tribes of Israel to build an house, that my name might be therein; but I chose David to be over my people Israel.

17 And it was in the heart of David my father to build an house for the name of the Lord God of Israel.

18 And the Lord said unto David my father, Whereas it was in thine heart to build an house unto my name, thou didst well that it was in thine heart.

19 Nevertheless thou shalt not build the house; but thy son that shall come forth out of thy loins, he shall build the house unto my name.

20 And the Lord hath performed his word that he spake, and I am risen up in the room of David my father, and sit on the throne of Israel, as the Lord promised, and built an house for the name of the Lord God of Israel.

21 And I have set there a place for the ark, wherein is the covenant of the Lord, which he made with our fathers, when he brought them out of the land of Egypt.

22 And Solomon stood before the altar of the Lord in the presence of all the congregation of Israel, and spread forth his hands toward heaven:

23 And he said, Lord God of Israel, there is no God like thee, in heaven above, or on earth beneath, who keepest covenant, and shewest mercy unto thy servants, that walk before thee with all their heart:

24 Who hast kept with thy servant David my father that thou promisedst him: thou spakest also with thy mouth, and hast fulfilled it with thine hand, as it is this day.

25 Therefore now, Lord God of Israel, keep with thy servant David my father that thou promisedst him, saying, There shall not fail thee a man in my sight to sit on the throne of Israel; so that thy children take heed to their way, that they walk before me as thou hast walked before me.

26 And now, O God of Israel, let thy word, I pray thee, be verified, which thou spakest unto thy servant David my father.

27 But will God indeed dwell on the earth? behold, heaven and the heaven of heavens cannot contain thee; how much less this house that I have builded?

28 Have respect therefore to the prayer of thy servant, and to his supplication, O Lord my God, to hearken unto the cry and to the prayer, which thy servant prayeth before thee to day:

29 That thine eyes may be open toward this house night and day, even toward the place of which thou hast said, My name shall be there: that thou mayest hearken unto the prayer which thy servant shall make toward this place.

30 And hearken thou to the supplication of thy servant, and of thy people Israel, when they shall pray toward this place: and hear thou in heaven thy dwelling place: and when thou hearest, forgive.

31 If any man trespass against his neighbour, and an oath be laid upon him to cause him to swear, and the oath come before thine altar in this house:

32 Then hear thou in heaven, and do, and judge thy servants, condemning the wicked, to bring his way upon his head; and justifying the righteous, to give him according to his righteousness.

33 When thy people Israel be smitten down before the enemy, because they have sinned against thee, and shall return and confess thy name, and pray and make supplication unto thee in this house:

34 Then hear thou in heaven, and forgive the sin of thy people Israel, and bring them again unto the land which thou gavest to their fathers.

35 When the heaven is shut up, and there is no rain, because they have sinned against thee; if they pray toward this place, and confess thy name, and turn from their sin, when

Bidẽtes,f.3.quidam intelligunt oues, quæ per ætatem duos dentes altiores habent:nã Hyginus dicit,q̃ bidẽs hostia,oportet dẽtes habeat octo,sed ex his duos cęteris altiores,per quos appareat ex mitiore ætate in maiorem transcendisse.Alij hostias Bimas,i.duos annos habentes hoc nomine intelligunt,quod in cõmentarijsad ius pontificium pertinentibus legatur,Bientes primò dictæ,d,littera ex superfluo interiecta (sicut in Redeo) ad hiatũ durum vocaliũ euendum.Ergo Bidẽnes primò dictæ sunt,quasi biennes, postea autem vocabulo longo vsu loquendi corrupto, quę prius Bidẽnes dicebantur,postea bidentes sunt dictæ.Vide Gell.l.10.c.4.Virg.6. Aen.lectas de more bidentes.Item Bidens.ὰμπύν.instrumentũ rusticum fossorum,quod duos dentes habeat. Iuue. Vive bidẽtis amans,& culto villicus horti.

Bidvvm,n.2.[*Il spatio di due giorni*,יומיר iamaiim.G.zvveen tag.*Ga. L'espace de deux iours,de deux iours entiers.*H.*El spacio de dos dias.*] δύο ἡμέρα.spatium duorum dierum.Teren.in Fun. Impetrare nequeo hoc abs te biduum.Biduo continenti, duobus diebus continentibus.Suet.in Gal.Vltro citro commeauit biduo continenti.

Biendvm,n.2.citerioris Hispaniæ portus.Plin.lib.3.in descriptione citerioris Hispanię.

Biennis,o.3.[*Di due anni.*Ger.Zvvev iar alt,von zvveiẽ iaren.*Ga.de deux ans.*Hisp.*Cosa de dos annos*]δυετὴς.duorum annorum,vt Triennis,trium.

Biennivm,n.2.[*Lo spacio di due anni*,שנתיים schenathaaiim.Germ. Zvveiar.*Gal.De deux ans entiers,l'espace de deux ans.* Hispa.*Cosa de dos annos.*] δυετία. spatium duorum annorum.

Bifariam [*In due parti.*G.Auff zvveen vveg,auff zvvo vveiſſ.*G.En deux parties,en deux sortes,en deux manieres.*Hi.*En dos partes*]διχῶς aduerb.duob.modis.Cic.3.Tusc.Bifariã quatuor perturbationes aqualiter distribuę.Sic multifariam, plurifariam,multorum,plurium generum,siue in multas,in plures partes.

Bifervs,o.1.2.δίφορος,δίκαρπος, quod bis quotannis fructum fert. Vir.4.Geor.Biferaq. rosaria Pæsti.bifera ficus.Col.li.5.c.10.

Bifidvs,a,um,p.p.o.1.2.[*Fesso in due parti.*Ge.In zvvey theil zerspalten.*Gal.Que est fendu,ou se fend endeux.*Hisp.*Cosa fendida en dos partes*] διχάϊς. in duas partes fissum. Ou.4.Met.Bifidosque relinquit Rima pedes.Bifidatus,a,um,adiect.idem quod Bifidus:Pli.li.13. c.4.Folio lateribus in ſese bifidatis.

Biforis,o.3.[*Che ha due porte.*G.Das zvvo thuerẽ hatt.*Ga.Aiãt deux huis,quon ouure ca & la.*Hisp.*Cosa que tiene dos aguieres,o hornados,o puertas*,] δίθυρος.quod habet duas ianuas.Oui.3.de Ponto. Bifores intrabat Luna fenestras.Vir.9.Aen.Biforem dat tibia cantum.Vbi Seruius,Biforem,biforum,imparem.

Biformatvs,a,um,adiect,o.1.2. [*Di due forme. Gal.Double de forme ayant deux formes.*Hisp.*Cosa que tiene dos formas,o figuras.*]biformis. Cic.2.Tusc. Biformatus Centaurus.

Biformis,is,& hoc biforme, o.3.δίμορφος.duas habens formas.Vir. 6.Aen. Mistumque genus proleſque biformis.

Bifrons,tis.o.3.[*Di due fronti.* Ger.Der zvvo stirnen hatt.*Gal.qui a deux face,ou deux visages.Hisp.Cosa que tiene dos frontes.*δίμετωπος. qui duas frontes habet. Iuni epitheton, quod preterita sciuerit, & futura præuiderit,vel quia superum, & inferum ianitor est. Virg. 12.Aen.Ianumque bifrontem.

Bifvrcvs,o.1.2.[*Biforcato.* German.Das zvveen spitz oder zincken hatt.*Gal.Qui a deux fourchons,fourchu.Hisp.Cosa de dos horcas.*] δίκερως.geminas furcas habens; vt,Bifurcum ferramentum. Col. lib.3.cap.18.Bifurci ramusculi.Idem lib.5.cap.11.

Biga,æ.[*Carretta da due caualli.*Ge. Ein karr so von zvveien rossen gezogẽ vvirt.*Ga.chariot,ou charette de deux cheuaux,deux cheuaux attellez l'vn auec l'autre.*] συνωρὶς;ζεύγη.currus duobus equis vecti, quasi Bijugi,quod duorũ equorum iugo agantur. Equi uerò ipsi Bijugi,Biugesve dicuntur.Vir.5.Aen.Et nox atra polum bigis subuecta tenebat.Apud ueteres tamen Bigam,& Trigam,& Quadrigam inuenimus.Suet.in Tib. Vix vnius bigæ adiectione honorari passus est.Papin Thob. Tenuauerat aera biga.Bigas primum iũxerunt Phrygii,quadrigas Erichthonius,teste Plin.l.7.c.56. [mia.]

†Bigamvs,m.δίγαμος.Rimaritato.Qui duas duxit vxores.Vn Biga

Bigatvs,m.2.numi bigas impressas habẽtes.Pli.li.33.c.3.Tac.de Ger.

Bigemmis,me,o.3.quod habet duas gemmas.Col.lib.6.

Bigenera,n.3.διγενῆ.aialia ex diuerso genere nata, ut Leopardus,ex lezna,& pardo.Ver.lib.2.de re rust.Muli bigeneri,atque infititij.

Bigerra,f.1.βίγερρα.Pl.vrbs Hispaniæ,hodie *Beiar*.ab ĩcolis uocata

Bigenæ,f.1.geminæ dicuntur,quia bis una die natæ sunt. Fest.

Bivgi,m.2.[*Due caualli ad un giogo.*Ger.Zvvei ross neben einander gespãnet.G.*Cheuaux accouplez,accoſtez d'vn autre.*Hi.*Dos caualli d'una yunta*] ζυγες. equi dicuntur, cum bini ad iugum nexi sunt.Virg.10.Aen. Biugis infert se Lucagus albis.

Bilanx,ζυγὸς.statera,quę duas habet lances: alio nomine Libra.

Bilbilis,is,f.3.βίλβιλις. oppidũ Celtiberorũ in Hispania Tarraconẽsi,ad Salonem fluuium,optima ferri tẽperatura nobile,ex hoc oppido Martialis poeta originẽ traxit, ut ipse multis in locis testatur.

Bilibris,bre,o.3.*Di due libre.*G.Zweipfundig.*Gal.Pesant deux liures.Hisp.Cosa que pesa dos libras*]δίλιτρος.duarum librarum. Mart. lib.11.Grandemve lupum, mulumve bilibrem.

Bilinovis,p.3.[*Bilingue,fallace.*G.Der zvvo zũgen hatt,ietz dieſes, dan ein anders sagt,lugner. *Gal.Qui parle deux langues.Trompeur, qui ne dit pas d'vn,tantost,de l'autre.Hi.El que tiene dos lenguas engãnoso*]δίγλωσσος,qui duas habet linguas.hoc est,q̃ aliud dicit,aliud cogitat.Vnde etiam pro fallaci positit Vir.1. Aen.

Bilis,f.3.*Colera.*חמה chemach,מרורה merorah,רם mẽmer Ge. Die gall.*Gal.Colere fil.n.Colera biel.*]χολὴ.nomen est cõe duob.ſcipuè humani corporis humorib. quorum alter, qui calidus est, & siccus,ab aureo colore.Flaua bilis appellatur.Alter,qui frigid⁹,& siccus,q̃n nigræ fauillæ colorẽ imitatur,Atra bilis dr.Vtrumq.genus rursus in duas primarias species scinditur,in naturalẽ,s. & nõ naturalem.Bilis flaua naturalis (quæ bilis appellationẽ sibi peculiariter vendicauit)rursus duplex est:Quędam.n.apta est nutritioni;Altera excrementitia est,& inepta nutritioni.Non naturalis itẽ in quatuor distinguitur species,in Vitellinã,λεκωδέστ,in Porraceam,πρασοειδής,in æruginosam,ἰώδης,& in eã,quę cærulẽo colore glastum imitatur: vnde ὑδατώδης a Græcis appellatur. Atra & ipsa in Naturalẽ diuiditur, quam proprię μέλαινα χυμὸς, i.atrũ siccũ,siue succũ melancholicum medici appellant;& nõ Naturalẽ. Accipitur itẽ Bilis pro ira, [*Ira*]quæ a bili excitatur. Hor.2.Ser. Sat.2.Inest & formicæ, & serpho bilis,ἔνεστι καὶ μύρμηκι καὶ σίρφῳ χολή.Admonet adagium, non esse contemnendum inimicũ quemquam, nec vllum temerè lacessendum: quandoquidem nullũ animal tam minutum sit, quod irritatum non excandescat ira.

Bilivosvs,o.1.2.[*Coleroso.* Germa.In den viel gallen, oder bitterkeit ist,zorniutig.]*Gal.Bilieux,facile a corroucer.Hisp.Melancolico,o colerico.*]χολώδης.in quo bilis abundat vt,Sanguis biliosus, Sputum biliosum,apud Celsum.

Bilix,o.3.adiec.a licium.[*Maglia a due lici. Gal. Renforcè, a double fil tissu en double.Hi.Cosa que se texè con dòi liçi.*] δίμιτος.vt Bilix lorica,a Virgil. dicta,quę duo licia,& fila in summitate haberet ad ornamentum, lib.12 Aen. Rumpitque infixa bilicem Loricam.

Bilvstris,re,o.3.[*Di due lustri.*Ge.Zehen iarig. *Gal. De dix ans.qui a duré deux fois cinq ans. Cosa de espacio de dos lustros.*] δεκαετής, vt,Bellũ bilustre,q: duo lustra,hoc est,decem annos duraut,quale fuit Troianũ. Ou.2.Am. Pergama cũ caderẽt bello supua bilustri.

Bimaris,re,adic.p.c.o.3.[*Cosa posta tra due mari.* G. Das zwischen zweien meeren ist.*Gal.Qui est entre deux mers.Hisp.Cosa que yaze entre dos mares.*] quod inter duo maria situm est:vt Bimaris Corinthus.Hor.1.Carm. aut Ephesum,bimarisve Corinthi Mœnia.

†Bimater,p.p.δίμητωρ.qui duas hẽt matres,agnomen Bacchi.Vide (Bacchus.)

Bimatvs,m.4.duorum annorum. Pli.li.11.c.21.

Bimembris,o.3.διμελής,duarum partium,quasi membrorum. Oui. confisum pedibus,formaque bimembri.Et Bimembres,substantiuè pro Centauris.Ouid.iv.Metam.Vasto trepidi clamore bimembres.Vir.8.Aen.Tu nubigenas inuicte Bimembres.

Bimensis,huius bimensis,m.3.[*Spatio de due mesi.*Ger.Zwen monat. *Gal. L'espace de deux mois, deux mois entiers.Hisp.Spacio de dos meses.*] τὸ δίμηνον,tempus duorum mensium.Liu.Dec.5.lib.3.

Bimestris,stre,o.3.*Chi ha due mesi.* German.Das zwen monat hat] δίμηνος,duos menses habens.Hor.lib.3.Carm. Et porco bimestri.

Bimvlvs,p.c.o.1.2.[*Di due anni.*Germanic.Von zweien iaren,zweiiarig.*Gal. De deux ans.Hi.Cosa de dos annos.*]διετής,qui duos annos ętatis habet.

Bimvs,o.1.2.δίενος. qui ętatẽ hẽt duorũ annorum.Var.2.de re rust. c.5.Vnũ anniculũ,alterũ bimũ.Ci.ad App. De hac sententia bima decedat.i.qua cẽsuit, vt per duos annos remanerem in prouincia.

Bini,æ,a.o.1.2.[*Duerni.*שנים שנים schenaijm schenaijm G.je zvveen vnd zvveen.*Gal. Deux ensemble,deux doubles gemeaux.* Hisp.*Cada dos*] δίς. distributiui numeri vox est,significans duo per singula. Cicer. 4.Verr. Describebat Censores binos p singulas ciuitates.i. duos in singulis ciuitatib.Idẽ Att. rõpeius distribuit binos singulis patrib. familiarũ: hoc est,vnicuiq. duos. Sic binos,ternos,quaternos, aut q̃ nos dicim⁹ milites incedere,hoc est,duos,tres,quatuor aũt q̃nque in singulis lineis, aut ordinib. Nonnũquã ẽt simpliciter accipitur pro duob.[*Due*]& sic frequentius ijs iungitur, quæ singulari numero dẽstituũtur.Sic binas litteras dicimus,& bina castra.non duas litteras,aut duo castra.Cice.6.Ver.Cn.Pompeius cum P.Vetitio intra bina castra collocatus est.Idẽ 2. Ver.Vt dies 45.inter binos hudos tolleretur:nã Castra,pro militum tentorijs.& Ludi,p magnificis,& splendidis spectaculis,singularem numerũ nõ agnoscunt.Aliqñ tñ ẽt in hac significatione ijs coniungitur,quę vtriq. habent numerum:sed hoc frequentius apud Poetas.Vir.2.Aen.Bina manu lato crispãs hastilia ferro.Idẽ 8.Aen.Interdũ ẽt in oratione soluta. Plin.lib.9.c.9.o.56. In nostro mari soligines capiuntur quinum cubitorum, saepe binum, Cic.3.de Or.

Binarivs,m.2.δυάς,numerum duorum denotat.

Binominis,o.3.[*Di due nomi.Gal.Qui a deux noms.Hisp.Cosa que tiene dos nombres,*] διώνυμος.qui geminum habet nomen,vt Ister,& Danubius: Iulus & Ascanius.Ouid.14.Met. Inde sub Ascanij ditione binominis Alba.Resque Latina fuit.

Bipalivm,n.2.διπάλιον.Lucretius,ein hauw.G.*Ein houw,eine beſelbe houw.*

haugan a faire fosses ou fossez.Hisp.Cierro instrumento para cavar.] Instrumentum rusticum, quo terra foditur. Var.Id prius bipalio vortito.Liu.3.ab vrbe.] Fossam fodiens bipalio innixus.

BIPALMIS,mc.o.3.[*Di due palme.*Ge.zweier hāēd breit.*Gal.De deux palmes de long,large ou profond.Hisp.cosa que tiene dos palmos en luengo,*]διτρέλαιος.duorum palmorum.Var.de re rust.c.7.

BIPARTITO,dupliciter.Cic.pro Flac.bipartito classis distributa,

BIPARVS,a,um,o.1.2.quī vel quæ bis peperit,δίτοκος.

BIPATENS,p.c.o.3.[*Chi s'apre da due parti.*Ge. Auzwein ortē offen, *Ga.A ouuert deux ouuertures.Hisp.cosa abierta en dos partes*]δίθυρον.ex vtroq; parte aperitur.Vir.2.æn.Portis alii bipatentibus adsūt,

BIPEDALIS,le,o.3.[*Di due piedi.*Ge.Der zwen schuch langist.*Gal.De deux pieds de long,large ou profond.Hisp.cosa que tiene dos pies,*]δίπους.δακτύλου.quod habet longitudinem duorum pedum.Cæsar bell.Gal. lib.4. bipedalibus trabibus immissis.

BIPEDANVS,a,um,siue bipedaneus,o.1.2.bipedalis.Col.li.2.c.2.Frumentis sat erit,atque bona fuberit bipedana humus.

BIPENNIFER,a,um,o.1.2.πελεκυφόρος.ferens bipennem.Oui.7.Met.

BIPENNIS,f.3.[*Bipēne,Seure da due taglj.Gal.Besuage.His.Hachade ame bas parties aguda,*Ger.Ein hellparte,ein beicl so auff beiden seiten hawet,]πέλεκυς.telle Nonio,quod vtrinque est acutum.Vir.l.11. Ferro sonat acta bipenni Fraxinus.Idem Vir.4.Geo.Validam ī vites molire bipennem.bipennis,bipenne est duas habēs pennas,δίπορον.Pli,li.11.c.38.Nullum,cui aculeus in alio est, bipenne est.

BIPERTIO,is,& bipertior,& bipartior,iris,[*Diuidere en due parts.*Ger. in Zwei theil zerschneiden oder zerhilen.*Gal. Partir en deux.Hisp.Partir en dos partes,*]διχάζω,in duas partes diuido.Col.lib.11. c.2.Ver bipertitur.Ci.in Cat.Hinc bipertitò & bipartitò,bifariam,dupliciter Ci.2.de Inuen,Id fit bipertitò.Cæs.1,bell. Gal.Romani signa bipertitò intulerunt.Hoc est,duobus locis.

BIPES,bip.dis,adie.o.3.[*Chi ha due piedi.*G.In Zwelfuessig.*Gal.Ayā deux pieds.Hisp.cosa que tiene dos pies,*]δίπους.qđ habet duos pedes, Iuue.bipedem sibi quærat asellum.Ci.pro domo:Omniū non modo bipedum,sed ēt quadrupedū impurissimo. bipedum nequissimus,de hoīe uehemēter improbo.Ci.pro domo sua,& Pl.in Epist.

BIRACEILVM,n.2.Tusciæ oppidū est Ptolomæo,hodie *Vicarellum.*

BIREMIS,f.3.[*Fusta.*Ger.Ein schiff das auff beiden seiten ruder hat. *Gal.Nauire,a double rāg d'auirons ou de rames.Hisp.Naue,e dos ordenes de remos,*]δίκροτος.nauis duobus remorum ordinibus acta, ab Erythræis primum inuenta.Pli.li.7.c.57.Virg.Aen.

BIS,aduer.[*Vne fiate.*פעמים pahamaiim.Germ.Zweimal.*Gal.Duex fois.Hisp.Dos vezes,*]δίς.Cic.de Amic.bis una Consules.

BISALTAE,m.1.*Βισάλται* Step.populi liberi Macedoniæ ad Strymonem amnem,teste Pli.li,4.c.11.Qui famem in bello lacte concreto,& sanguine equino tulerunt.Virg.3.Geor.

BISALTIA,f.1.*Βισαλτία*,Steph.regio Thraciæ,libera,ad Strymōnē amnem,dicta a Bisa te Solis,& Terræ filio;aut a Bisalte uicino fluuio.

BISELLIVM,n.2.δίσελλον.subsellium duorum capax,Var.4,de Lin.Lat.

BISETA,f.1.porca dicitur,a cuius ceruice setæ bifariam diuiduntur,

BISEXTVS,siue bissextus,m.2.[*Biseste.Gal.Bissexte.Hisp.Bissiesto,*]ἐμβόλιμος ἡμέρα. dies intercalaris,qui quarto quoque anno interseritur,ut anni rō cū cursu Solis cōueniat.Inuenta est aūt hæc intercalādi rō a Cæsare Dictatore,qui cū animaduertisset Solē cursū suū cōficere dieb.365.& horis circiter sex,quarto quoq;anno diē vnū curauit adijciendū,Dictus est át bissextus, q bis.i. duobus diebus cōtinuis numerarent Sexto kalendas Mar.duos uidelicet dies pro vno cōputātes:unde q est natus bissexto kalendas, nihil refert, (vt inquit Celsus de uerb.sig.l.cū bissextus) utrū priore,an posteriore die natꝰ sit,cū illud biduū pro uno tm die habeatur.Erat aūt huic intercalationi constitutus dies certus,qui est post 23.Feb.diem,inter Terminalia iā peracta,& Regifugiū.Februarius uerò duabus de caussis rei aptissimus visus est, tum quod paucissimos haberet dies;tum etiam,quod inter menses ultimum haberet locum,nam cum antea decem tantum essent menses,quorū primus erat Martius,duo postea in fine sunt adiecti,Ianuar.& Februarius.

BISON,tis,m.3.*βίσων*[Ger.Ein buffel.]animal ferū,& deforme, plixitate iubarū,& reliquo corpore cerui figura,media fronte interaures vnū cornu habēs Mar.i Am.Illi cessit atrox bubalus,atq; bisō.

BISTONES,m.3.*βίστονες*.populi Thraciæ,a bistonide lacu,siue ut Steph. placet,a bistone rege.Inde bistonis,*βιστονίς*. patronymicum fœ. quod tamen accipitur adjectiuè,& possessiuè.Oui.in epist.Paridis ad Helenam:Tuta tamen bello bistonis ora fuit.

BISTONIA,æ,f.1.*Βιστονία*.regio Thraciæ,a lacu bistonide,siue a bistone rege.bistonia præterea Steph.oppidum eiusdem nominis.

BISTONIS,m.3.*βιστονίς*.siue bistonius lacus, in bistonia Thraciæ regione,in quo natanta omnia demerguntur,unde & nomen accepit a βυθίζω demergo.Vnde & bystonis per y,scribendum uidetur Steph.tamen & Suidas scribunt per i.

BISTONIVS,a,um,o.1.2.*βιστονίος*.poetæ accipiunt pro Thracio.Ouid. brachia bistonia candidiora niue.Idem;Fessaque bistonia mēbra lauabis aqua.

BISVLCVS,o.1.2.[[*Chi ha l'vnghe fesse.*G.Der zerspaltene Klawē hat. *Gal.Fourchu.Hi.La que tiene las vnas,hēdidas*]δίχηλος.q vngulas habet nō solidas,sed scissas.Oui.7.Met.Pulueremq; suū pede pulsat.

re bisulco.Accipitur ꝓ δίκρανος in duas cuspides diuisū ē.Vnde bisulcā caudā dixit Pli,l.9,c.29.bisulcos arborū furculos,Col.de Arb.c.6.

BISVLTOR,m.3.Martis cognomen,a bis ulciscendo.Augustus enim, cum brutū,& Cassium vicisset,& signa a Parthis recepisset, Martis templum dedicauit,quem Bisultorem cognominauit,quod priuatum C.Cæsaris,deinde Crassorum necem vltus esset.Oui.5.Fast.

BISVRGIS,m.3.Stra.li.7.Germaniæ fluuius,Mela Visurgim vocat, li. 3.Ge.Der weser.Saxoniā interfluens,& territorium Brunsuicense.

BITHIA,f.1.Pharaonis filia,quæ Mosen adoptauit.

BITHYNIA,f.1.*Βιθυνία*.Regio minoris Asiæ aduersa Thraciæ,quę,vt Solin,scribit,& Sen.primum bebrycia,postea Mygdonia,deinde bithynia dicta.In ea est Libyssa,ubi hānibal sepultus ē.Sūt q scribāt Thynos populos trāsiisse ex Thracia,q deinde bithyni dicti,& regio Bithynia.Clau.Thyni Thraces erant,q nūc bithynia fertur.

BITHYNIVM,n,1.*Βιθύνιον*.Stephano, ciuitas in bithynia.

BITHYNICVS,a,um,o.1.2.aliud adiect.*Βιθυνικός*.quod Romanorum quibusdam in cognomē cessit a deuicta Bithynia. Mart.Iam te rē factam bithynice credis habere. De origine bithynorum, vidę Strab.lib.12.Herod.lib.7.Dionys.Afrum de situ orbis.

BITHYNVS,a,um,o.1.2.*Βιθυνός*.Steph.Iuu.Cappadoces faciant,equites q; bithyni:Vbi illud animaduertendum est,a Iuuen.corripi primam nominis huius syllabam,quæ a cæteris omnibus producitur.

* BITIAS,m.1.Carthaginensis,& Troianus vir.

* BITON,m.3. Argiæ sacerdotis filius,& Cleobis frater.

BITVMEN,inis,n.3.[*Bitume,*כֹּפֶר chemer כּ chopher.Germ.Ein zacher leim,Baech.*Gal.Terre limonneuse,ou limon,glueux cōme poix, bruslant comme fouffre.Hisp.El beton,*]ἄσφαλτος. limus quidam tenax,sulphuri odoris,in Iudææ lacu emergens,qui indę Asphaltites dicitur,Vide Plin.lib.35.c.15.

BITVMINEVS,a,um.o.1.2.bitumineę vires.Ouid.15.Met.

BITVMINO,as,a.1.כָּפַר chaphar,*ἀσφαλτόω*.bitumine linio. Vnde aqua bituminata,apud Plin.lib.6.cui admistum est bitumen.

BITVRIGES,m.3.populi Galliæ Aquitanicę,teste Plin.lib.4.c.10.Horum metropolis Auaricum erat,hodie *Bourges en Berry.*Singularis nominatiuus est Biturix, quo vsus est Lucan.lib.1.

BIVIVM,n.2.[*Di due vie.Ga.Deux chemins,vne fourchee,carrefour de deux voyes,ou sentiers.Hispa. El lugar donde se encuentan dos caminos,*]ἀμφοδίς.quod duas vias habet.Virg.9.æn.Locum insidijs cō speximus ipsi,Qui patet in biuio portæ,

† BIVIVS,a,um.adiect.ἀμφοδίς.Virg.11.æn.Vt bimas armato obsidā milite fauces.i.quæ ad duo loca ducunt.]

BIVMBRES,m. 3. ἀμφίσκιοι. populi quicumq; inter Tropicos cancri habitant ad meridiē:qnq; enim incedētes habēt vmbras,cū a meridie sol ad Gnomonē accedit recū,ad subiacens planum:quādoque autem in aduersum,cum sol in aduersum cōsistit.Strab.lib.2.

BIZEN,vrbs Thraciæ.Plin.lib.4.c.11.Bizium vocauit.Bizia, inquit, arx Regum Thraciæ.

*BIZON,Thraciæ oppidum inter Apolloniam,& Calatidem situ,magna ex parte terræ motibus haustum.Plin.ibid.

B A N T É L

† BLACTERO.Vide Blatero.

† BLÆSVS,a,um.[*Balbo,tardo à parlare.*G.Ein lispler stamler.*Gal.*Begue.Hisp.Tartamudo]βλαισός.Qui linguam habet impeditam, aut qui inter pronunciandum literam aliquam aut excludit, aut male profert: Quo vitij genere Demosthenem laborasse accepimus,qui aliquamdiu primam artis suæ literam enunciare non potuit.Iuuen. Blesis atque mero titubantibus.

BLANDA,f.1.Italiæ oppidum in agro brutio. Plin.lib.3.cap.5. Est & blanda,siue blande,oppidū Hispaniæ Tarraconensis,in agro Barcinonensi.Vulgo blanes.

BLANDICVLVS, & Blandicellus,o.1.2.dim. a Blandus. Blandicella verba.Festus.

BLANDIDICVS,o.1.2 χρυσολόγος.qui blandè loquitur.Plaut.in Poen.

BLANDILOQVENS,o.3.p.c.Laberius apud Mac.libr.2.Satur.

BLANDILOQVENTIA,æ,f.1.[*Lusinghe,*חלקה chelxah.Germā.Ein liebliche,süsse oder angeneme red.*G. Doux langage,beau parler,papelardise.Hispan.hablar de lisonias,*]χρυσολογία. suauis oratio,Cic. 3. de Nat.Deor.Nam & ego illis supplicarem tanta blādiloquentia.

BLANDILOQVENTVLVS,o.1.2.Plaut.in Trinum.

BLANDILOQVVS,p.c.o.1.2.[*Lusinghiere,*חלק chalax.G.Ein liebkoser der feine süesse vnd liebliche wort braucht.*Gal.Beau parleur,parlant doucement.Hispa.El que habla lisonias,o halagos.*]χρυσολόγος,q blanda verba loquitur;vt,Vox blandiloqua.Sen.in Agamemnon.

BLANDIMENTVM,ti,n.2.[*Lusinghe & carezze,*χρυσολογία.blāditię,illecebræ.Cic.pro Celio:Multa blādimēta nobis natura ipsa genuit.

BLANDIOR,iris,d.4.assentor,adulor,blanditias dico,[*Lusingare,adulare,*חלק hechelix.germanic.Schmeichlē,liebkosē.*Gal.Flater, amignarder,amigneter,amadouer.Hisp.Halagar,o lisongear,*]ἀκόλουθος. Cic.de Amic.Qui aduersario assentat, & litigare se simulans blāditur.Refertur & ad sensus interiores.Cic.1.Aca.Videquam suauiter voluptas sensibus blandiatur. Blandior calamitatibus meis,

dixit

dixit Quinctilianus, pro mitigo [*Mitigare,*] calamitates. Hinc Eblãdior, blanditijs extorqueo. Vnde Eblandita suffragia, quæ precib. & blanditijs impetrantur, apud Cic. pro Plan.

BLANDITIA, æ, & blanditiæ, tiarum, f. 1. [*Caret Ze, מַחֲלָקוֹת* chalaxoth *מַחֲלָקוֹת* chalaxoth. Ge. Schmeichlẽderey. Gal. *Flaterie, blandissemẽt. Hisp. Lisonias, ó halagos.*] χρησιλογία. adulatio, illecebræ. Cic. pro Planc. Facilis illa occursatio, & blanditia popularis. Idẽ 1. de Fin. Bláditiſs præſentium voluptatum delinitu, atque corrupti.

BLANDVLVS, a, um, o. 1. 2. ab adiectiuo Blandus.

BLANDITVS, us, ui, m. 4. [*Lasingher, מַחֲלָקוֹת* chelkah. Ge. Dasſchmeichlẽ liebzoſung, χρησιλογία. blanditiæ. Lucr. li. 2. Vt res p Veneris blanditum ſæcla propagẽt. Eſt & Blanditus, a, um, participiũ à Blãdior Pli. lib. 10. c. 13. Vnde blandita peregrinatio, prograta, & iucunda.

BLANDVS, o. 1. 2. [*Piacevole, חֲלָקוֹת* chalax. Germ. Liblich mit reden, geſtelt, freundtlich. Gal. *Plaisant, attrayant, courtois, gracieux, doux en parler. Hiſp. Cosa blanda, ó halagueña*] χρησιλόγος. qui blanditur in ſermone. Ci. ad Att. Scis me minimè eſſe blandum. Blandè [*Piacevolmente,*] adverb. Cic ad Att. Vides ne quam blãdè? Idem pro Clu. appellat hilari vultu hominem Bulbus, vt blandiſſimè põt. Blandiri, idem quod blandè [*Piacevolmente*] Pla. Pſeu. Cogito, ſæuiter, blandiremne alloquar?

BLANDVSIA, f. 1. in agro Sabino regio eſt, ĩ qua Horatius habuit vilã, & in ea fontem, quem ſuo celebrat carmine.

BLASPHEMIA, p. c. f. 1. נְאָצָה neatſah. Execratio, maledictio vituperatio, conuitium, & quaſi nocẽs dictum, ſacrilega infamatio, vel obtrectatio nefaria. βλασφημία. *Beſtemmia. Gal. Blaſpheme. Hiſ. Maledeian.* Germ. Ein leſterung.

†BLASPHEMO, as, p. p. βλασφημῶ. Beſtemmiare. Ger. Laeſteren. Significat execror, maledico, & verbis calumniam infero, ac dignitati honoriq; alterius derogo.]

BLATERO, as, & Blatio, is, n. 1. [*Parlar goffamente,* לָשׁוֹן tſiphtſeph. G. Plauderen, ſchwetzen, vnnutze vnd vnfletige rede treiben. G. *Babiller, parler mal honneyer. Hiſ. Hablar vana y, vaziamente*] ληρέω. veteres dicebant pro incõditè, & inaniter loqui: vt ſunt, qui extra oppoſitũ loquunt, vel verba immoderata emittunt. Pla. in Amp. Nugas blateras. Idẽ i Aul. Blateraſti vicinis oibus. Quidã a Græco deducunt, βλάξ. n. dicitur, qui ſe inaniter iactat. Hor. in Ser. Audit, cũ magno blateras clamore.

BLATERO, onis, m. 3. [*Cicalone, ciarlone,* מְרַגֵּל metſaphſep. Ger. Ein plauderer. *Gal. Babillart, bauart, languart. Hi. Habladar, parlero, y mentiroſo.*] βλάξ. immoderatè loquens. Gel. li. 3. c. 15.

BLATTA, f. 1. [*Tarma,* נָפוּ ſas לָפַת haſch. Germa. Einſchaben, oder ein Klein wurmulin] σῆραξ. vermis, qui aluearia lædit, a βλάπτω. noſco Col. lib. 10. Appellat Lucifugas blattas. Mart. tamen poſuit pro verme libros, & veſtes rodente. Conſtrictos (inquit) niſi das mihi libellos, admittam tineas, truceſque blattas. Hor. in Ser. Cui ſtragula veſtis, Blattarum, ac tinearum epulæ. Blatta etiã ponitur pro purpura, [*Porpora,*] Sidonius in Paneg. Pontus caſtorea. blattam Tyrus, æra Corinthus. Blattarũ recentiores ſcriptores vermiculum bõbycem intellexerunt, cuius textu veſtes ſericæ cõficerẽtur: vnde Blattea veſtis, & Blatteum paludamentum, apud Lamprid. Capitinq. pro ſerico, & precioſo, vel (vt paulus Aegin.) pro purpura: quoniam Indicum conchylium vulgo blattã dicitur. Sic Caſſio. in Epi. Blatteum pro purpureo accepit. Chamæleon (inquiens) modo praſina, modo cyanea, modo blattea varietate ſe commutat, Eutropius ſcribit Neronem ſolitum piſcari reti aureo, blatteis funibus annexo: cũ ab Oroſio, & Suet. dicatur purpureis. A quo colore Blatta etiã frumentum dicitur, quod rubidum ſit, ferventi accommodatum, in purpuram declinans.

BLATARIA, f. 1. herba verbaſco ſimilis, foliis min° cãdidis, flore luteo: hęc abiecta Blattas in ſe cõtrahit: vnde nomẽ accepit. Pl. li. 25. c. 9.

BLATTEVS, a, um, o. 1. 2. [*Boſſo. Gal. Rouge, vermeil. Hi. Roxo, o vermeio*] πορφύρεος. purpureus. Eutropius in Nero. Nero hamis aureis argenteiſque piſcabatur, quæ Blatteis funibus extrahebantur. Suet. vocat purpureos. Piſcatus eſt (inquit) reti aurato, purpura coccoque funibus nexis. Oroſius: Nero. inquit, retibus aureis piſcabatur, quæ purpureis funibus extrahebantur.

BLAX, o. 3. [*Troppo delicato, ſtolto.* פְּרוּחָה ſaruach. Ger. Ein thor, vnflat. *Gal. Luxurieux, delicat. Hiſp. Luxurioſo, delicado, Eouo*] βλάξ. mollis laſciuus, qui neſcit res diſcernere, & qui ſe inaniter iactat. Feſtus.

BLENNI, ſtulti. Pla. in Bacc. Stolidi, fatui, bardi, blenni, buccones. reſt.

BLEPHARO, m. 3. βλεφαρίδα. q hẽt ſupercilia magna. Pla. in Amph.

†BLESI, quibus extorsũ ſunt cura: ſicut rædi, quib. ſunt introrſum. Pto.]

*BLITERÆ, f. 1. oppidum prouinciæ Narbonenſis. Pl. li. 3. c. 4.

BLITVM, n. 2. βλίτον, Dioſ. βλίτος, Suida, olus eſt betæ foliis, teſte Hermolao, ineris nullius q. ſaporis. Inde Blitẽ dicitur, q. ſit nullius precij, vnde apud Menandrum, teſte Plin. li. 20. c. 21. Vxores per conuiciũ Blitæ vocantur a maritis; de quo apud Pla. i Tru. Meretrix blitea.

B A N T E O

BOA, æ, f. 1. ſerpentis genus, q. in mirã magnitudinẽ excreſcit; dictũ, q. lactis bubuli ſucco primũ alat. Pl. li. 8. c. 14. Eſt ẽt Boa morbi genus cum corpora papularum multitudine rubent, a ſimo bubulo, cuius litu maximè tollitur, ita dictum. Plin. li. 28. cap. 8. Idem lib. 26. c. 11.

BOAGRIVS, m. 2. Locrenſium amnis, qui Thronion vrbem præterfluit.

BOALIA, n. 2. βουφόνια, quæ & bupetiæ, ludi boum gratia inſtituti.

BOARIA, f. 1. lappa, herba nota, cui° radix ẽ vino pota articulis præſtu

BOARIVM, n. 2. forum, βοῶν ἀγορά, Romæ locus, in quo boues vendebantur. Plin. lib. 28. c. 2. & lib. 34. cap. 2.

*BOBIVM, n. 2. vrbs ad Apennini iuga.

*BOCAS, m. 1. βῶκα, inquit Feſtus, genus piſcis, a boando. i. clamãdo appellatum. Hæc ille. Cõcas, (vt ex Speuſippo annotauit Hermolaus) ſunt manę candidiores, quas nos Girros, ſiue Girrulos vocamus.

BOCHIANA, f. 1. oppidi nomen Troglodytarum. Plin. lib. 7. c. 29.

*BOCCORI, m. 2. qui & Concordienſes, populi Luſitanię. Pl. li. 4. c. 22.

*BOCCHVS, m. 2. Mauritaniæ rex.

BOCENSES, m. 3. Sardiniæ populi, teſte Pli. lib. 3. c. 7.

BODERIA, f. 1. Ptolemæo æſtuarium maris Britannici, à Tacito Bodotria dictum in vita Agricolæ.

BODINCOMAGVM, n. 2. oppidum ad Padum, alio nomine Induſtria dictum a Pado, qui Ligurum lingua Bodincus, quaſi fundo carens, vocabatur. Pli. li. 3. c. 16.

BODOTRIA, f. 1. æſtuariũ maris Britannici, apud Tac. in vita Agricolæ.

BOEMIA, f. 1. regio Germaniæ, trium fere dierum longitudine, & totidem latitudine. Hercynia ſilua vndique cincta, Albi fluuio irrigata ab oriente ſpectans Morauos, ab Arcto Saxones, ab occidente Noricum, a meridie ſuperiorem Pannoniam, quæ Auſtria dicitur, incolæ Boemi dicũtur, lingua & morib. a Germanis omnibus diſtincti. Vide Aeneam Siluium, qui Boemorum hiſtoriam conſcripſit.

BOEOTIA, f. 1. βοιωτία, regio in finibus Græciæ, Euboeæ inſulæ obiecta ab Attica autem Cithærone monte diſcreta: dicta à boue, cuius ductu Cadmus peruenit ad eum locum, vbi poſtea Thebas Boeotias cõdidit. Ou. 3. Met. Alij alias afferunt pęnitus huius rationes, quas vide apud Steph. Olim Aonia dicta eſt, & Ogygia, & Hyantis, & Meſſapia, & Cadmeis Thucydidi. Hinc Boeoti, dicti regionis incolæ, qui ſtupiditatis, & craſſi ingenij nomine malè audierunt. Hinc illud Hor. li. 1. Epi. Boeotum in craſſo iurates aere natum.

BOETVS, m. 2. Hiſpaniæ fluuius, naſcens inde, vnde Tagus. Strab.

BOGVD, udis, p. genitiui cor. m. 3. rex Mauritaniæ Tingitanę, quæ ab eo Bogudiana vocata eſt, teſte Pl. lib. 5. c. 2. Fuerunt plures eiuſdem nominis: poſtremus fuit, qui Actiaco bello Antonij partes ſecutus, ab Agrippa ſupplicio affectus eſt; a Strab. Bogus appellatur, lib. 8.

BOIAE, arum, f. 1. σειραί, vincula tam lignea, quã ferrea, teſte Feſto; ſeu torquis damnatorum, quod quaſi iugum in boue ſit. Pla. in Aſin.

BOIANVM, hodie Bouianum, n. o. oppidi nomen inter Samnites. Paul.

BOII, m. 2. βοῖοι. Straboni populi Galliæ Lugdunenſis, teſte Pl. l. 4. cap. 18. Qui putantur in agri Borbonienſis tractum incoluiſſe, hi poſtea alpes tranſgreſſi, iuxta Padum conſederunt, vbi Laudam Pompeiã vrbem condiderunt, teſte eodem, lib. 5. c. 17. Idem a Romanis expulſi, in Germaniam ſe contulerunt, teſte Strab. lib. 7. Vbi Hercyniæ ſiluę partem incoluerunt, quæ regio ab eis primùm Boiohemia, poſt abiectis aliquot litteris Beemia vocata.

BOION, βοιών. Steph. Doridis oppidum in Græcia. Pli. li. 4. c. 7.

BOLA, f. 1. βῶλαι. Steph. oppidum agri Cãpani in Italia. Vnde Bolani, apud Plin. lib. 3. c. 5. VII. 6. Ant. Bolamque, Coramque.

BOLBVLAE, f. 1. inſula in mari Aegeo, non procul a Teo. Pli. li. 5. c. 31.

BOLBITINVM, n. 2. Pli. li. 5. c. 10. Numerat inter Oſtia Nili.

† BOLBITON, ti. βολβίτιον. Letame di boue. Ger. Rinder miſt. Græcis fimum ſignificat, & propriè bubulum: vnde Imbulutare, dictum putat Feſtus, pro eo, q. eſt puerili ſtercore inquinare. Pli. l. 28. c. 17.]

BOLENIA, f. 1. gemma, quæ nimbo inuenitur, glebæ ſimilitudine. Pli. lib. 7. cap. 10.

BOLENTIVM, n. 2. Pannoniæ ſuperioris oppidum. Ptol. hodie, *Rachelſpurg.*

BOLETVS, m. 2. βωλίτης. Aeginetæ genus fũgi, inter omnes optimi. Pl. lib. 22. cap. 22. Iuu. Vitibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino, ſed qualem Claudius edit.

*BOLINGÆ, m. 1. populi ſunt Indiæ, apud Pl. lib. 6. c. 19.

BOLIS, idis, f. 3. *Dardo.* Germ. Ein pfeil. G. *Flambeau comme vn dard apparoiſſant en l'air. Hiſp. El tiro, que ſe lanza, o embla.*] βολίς. a Græcis dicitur haſta miſſilis, παρὰ τὸ βάλλω, iacio, ex quo faces quædam igneæ bolides vocantur, quę in ſuprema aeris regione gignuntur. Plin. l. 2. c. 26. Bolis etiam eſt perpendiculum nauticum, quo naues maris altitudinem explorant. Eius meminit Lucas in Act. Apoſt.

BOLVS, p. p. m. 2. [*Boccone.* German. Ein maul vol. *Gal. Vn morceau, vne bouche. Hiſpan. Pedaço, o parte de lo entero,*] βῶλος, cuiuſque rei fruſtum; vnde bolum terræ glebam dicimus. Bolum argenti, maſſam argenteam. Teren. in Heau. Crucior, bolum tantum mihi ereptum è faucibus. Quod dici ſolet, quoties commoditas, quæ iam propemodum tenebatur, inopinato præcipitur; translationem (vt ait Donat.) ab animalib. ſumpta, quib. aufertur præda. Bolus aũt pen. breui, iactum ſignificat, vel rete ipſum piſcatorium. Pla. in Rud. O Neptune, nimis lepidè recitũ bolum. i. pulcherrimum iactum feciſti.

BOLVS ARMENIA, βῶλος ἀρμενία. gleba eſt terræ, quę inuenitur in ea Armeniæ parte, quę Cappadociam attingit, colore ochræ, mirum

ad deſiccandum vim habens.

BOMBAX,pro aduerbio contemnentis vſurpauit Pla.in Pſend.

BOMBILO,as,pc.c.n.1.*Βομβίλω*.bombū emitto,proprié apum,auctor carminis de Philomela;bombilat ore legens munera melli apis.

BOMBILATIO,ſ.3.*Βόμβος*.ſonus apum.

BOMBVS,m.2.[*Rimbombo*,הימה hemiah הֲמוֹ hamō.*Gal.Sõ de trompette qui n'eſt cler,ou bourdonnement amouſches a miel.Hiſpa.Zumbido ó ſonido ronco*]*Βόμβος*.ſonus tubarum raucus,nec valde acutus;vox tracta ab ipſo ſonitu.Perſius: Implerunt cornua bombis.

BOMBYCINA,orum,n.2.p.c.*Βομβύκινα*.veſtes tenuiſſimæ ex bombyce.Mart.Fœmineum lucet ſic per bombycina corpus.

BOMBYCINVS,a,um,p.c.o.1.2.*Βομβύκινος*.ex bombycæ; vt Pannicullus bombycinus,apud Iuuen.Saty.6.Delicias,& panniculus bombycinus vrit.

BOMBYLIS,maſ.3.vermis genus,ex quo necydalus,deinde Bombyx procreatur.Plinius libro 11.capit.

BOMBYLIVS,m.2.*Βομβυλιός*.apis genus obſtrepens,a bombo,id eſt, ſonitu.

BOMBYX,m.3.[*Bicarro,che fa la ſeta.Gal.Ver à ſoye.Hiſpan.Guſano de la ſeda ya perfecto.*]*Βόμβυξ*.vermis ſimilis erucæ,qui apud Indiã, Æthiopiam,& Seres in araneorum morem tenuiſſima fila ducit ad veſtem faciendam,primum bombylis,deinde Necydalus,denum bombyx dictus.De hoc Ariſt.& Plin.

BONA DEA,ſ.1.*Θεὰ ἀγαθή*.quam veteres Faunam,ſiue Fatuam,ſiue Sentam dixere: hanc Varro ſcripſit tantæ pudicitiæ fuiſſe,vt nemo illam,dum vixit,præter virum,mas viderit,nec nomen eius audierit,quare illi in operto mulieres ſacrificabant,& bonam Deam appellabant.

BONASVS,n.p.p.m.2.*Βίσσος*.fera eſt,quæ,vt ſcribit Ariſt.ĩ mõte Mesapo,qui Peoniæ ac Mœſiæ limes eſt,inuenitur.de ea vide Pli.libr.8.c.15.Ælianum & Solinum.

BONI CONSVLERE,*Pigliare in buona parte*]in bonam partem accipere.

BONITAS,tis,ſ.3.probitas,integritas,virtus,fertilitas;vbertas,cum de agris loquimur,(malitia,[*Bontà*,טוֹבָה tobah מִטּוּב mitub metab. German.Gutigkeit,gute.*Gal.Bonte.Hiſpan.Bondad.*]*ἀγαθότης*.Ci.2.de Offic, Cum fidem,bonitatemque laudant,dignum eſſe dicunt,qui cum in tenebris nices. Frequentius tamen bonitas pro benignitate,& quadam ſimplicitate ponitur,[*Simplicità.*]Pl. Bonitas & ſimplicitas vxoris.Malitia è contrario pro verſutia,vnde malitioſum,callidum,ac verſutum dicimus.Cicer.Virtuti contraria eſt vitioſitas; ſic enim malo,quàm malitiã appellare: nam malitia certi cuiuſdam vitij nomen eſt,vitioſitas omnium. Eſt & alia; bonitas,non ex induſtria,ſed ex natura proueniens,[*Eccellentia.*] Cicer.2.de Offic. Quę & bonitate ingenij multi aſſequuntur,id eſt,præſtantia ingenij.

BONONIA,ſ.1.[*Bologna*,]princeps Hetruriæ colonia,Felſina olim vocata.Plin.lib.3.cap.15.

BONONIENSIS,ſe,o.3.de Clar.Ora.Ruſticellus bononienſis.

BONVS,a,ũ,o.1.2.[*Buono*,טוֹב tob.Ger.Gut.*Gal. Bon. Hiſp. Coſa buena generalmente*,]*ἀγαθός*.opponitur malo.Cice.1.Offi.Vir bonus innumerabilibus officijs,& laudibus continetur. bonum abſolutè a Philoſophis appellatur,quod ſui cauſa expetitur. Vnde Ariſtoteles,*τὰγαθὸν*,hoc eſt,bonum,appetitus ſenſitiui obiectũ facit,id que duplex eſt,verum & apparens;voluptas enim corporis tamq̃ bonum expetitur,non quod re vera bonum ſit,ſed quod eiuſmodi appareat.Summum autem bonum appellabant,quod eſſet rerum omnium expetendarum extremum. Aliquando bonum ſumit̃ p bonitate,[*Honeſtà.*]vt cũ dicimus.Ex æquo.& bono iudicare.Aliq̃ pro non vili,[*Nobile.*]quia(vt Donatus ait)boni non ſunt viles Ter.in Phor.Illam ciuem eſſe Atticam,bonam,bonis prognatam. Hinc & Optimates dicimus,pro viris dignitate,& auctoritate præſtantibus.Aliqñ,pro utili,[*Vtile*] vt bonum eſt pecuniæ parcere. Item pro ocio,& quiete.[*Quiete*]Seneca;Delicatus, & bono ſemp aſſuetus.Item pro miti,& fauente,[*Fauorabile.*]Statius:Atque has bonus accipe voces. Item pro pulchro,[*Bello*]vnde Forma bona, apud Ter.in And.Item pro apto,idoneo,[*Atto,Buono.*]Vir.2.Geo. Et bona bello cornus.Item pro docto,[*Dotto.*] Hor. Quandoque bonus dormitat Homerus.

BOO,as,m.1.[*Mugghiare,rimbombare*,הגה ghahah.Ge.Lucen,ſchreien.*Gal.Beugler,ou meugler,crier en beuf ou toureau.Hiſpan.Reſonar bramar el bueyo,vaca.*]*μυκάομαι*.mugio,clamo à *βοὰω*,vel a boum mugitibus.Plaut.in Amph.beat cœlũ fremitu virũ.& BOO,bois, boire,eiuſdem ſignificationis verbum antiquum.Varro Parmenone,vt citat Nonius;Strepunt,bount.Pacuuius Medea apud eũdẽ. BOARE,dicuntur boues,cum vocem emittunt,teſte Var.lib.6.de Ling.Lat.Sed BOARE magis eſt in vſu.Hinc Reboo,as.

BOOTES,tis,vel BOOTES,tæ,m.1.& 3.*Βοώτης*.a boue deductum nomen. Latinè BVBVLCVS,cœleſte ſidus,quod Arctophylax vocatur,& more bubulci plaſtrum ſequi videtur.Fuit autem BOOTES,(vt refert Higynus)Iouis ex Caliſto filius,nepos Lycaonis regis Arcadiæ,qui vnà cum matre in cœlum eſt translatus.Vide.2.de Nat.Deo.Sequitur Arctophylax,vulgo qui dicitur eſſe BOOTES,Quaſi tenere adiũctam præ ſe quatit Areton. Ouid. Arctophylax formam terga ſequentis habẽt.Habet quatuor ſtellas in dextra manu,quæ hoc decidunt.Gel.lib.2.cap.21.

† BORAGO,herba,q̃ alio nomine dicitur BVGLOSSVM.Vide BVGLOSSŨ.]

BOREAS,reæ,m.1.[*Borea*,צָפוֹן tſaphun.Ge.Nortwind von Mittemacht,der Schinden hengſt.*G.Vent de biſe.H.Reuanon,viento entre norte y ſolano*,]*Βορέας*.vẽtus frigidus,& ſiccus,ſpirãs inter Septẽtriõnem & exortũ ſolſtitialem,teſte Pli.li.2.ca.47. A quo Hyperborei montes nomen traxerunt.Dictus BOREAS,*ἀπὸ τοῦ βοᾶν καὶ ὀρύττειν*.quoniam vt violenti flatus eſt,ita etiam ſonori.Vir.1.Geo. BOREÆ penetrabile frigus adurat.Fuit item hoc nomine Thrax quidam Strymonis filius,raptor Orithyiæ,Erichthonij Athenarum regis filiæ: vnde poetis fabulandi occaſio,Orithyiam BOREA vento raptam,eique Zethen & Calain peperiſſe.

BOREAE,ſ.1.gemmæ ex Iaſpidum generibus.Pli.lib.37.c.8.

BORAVS,a,um,p.o.2.2.[*Settentrionale*.G.Mittnechtiſch. *Gal.Septentrional.Hiſpan.Coſa de quel viento*]*βόρειος*.ſeptentrionalis.Ouid.4. Triſt.Vita procul patria peragenda ſub axe BOREO eſt.

BORSYCITES,Pli.li.37.c.11. Gemma eſt in nigro ramoſa.

BORYPTES,gemma nigra ſanguineis,& albis nodis.Pli.lib.37.c.10.

BORYSTHENES,p.c.m.3.*Βορυσθένης*.fluuius Scythiæ,ſecundum Istrum omnium maximus,cuius aquæ ad potandum ſunt ſuauiſſimæ,& magnos piſces alunt nulla habentes oſſa.Eſt item BORYSTHENES oppidum,quod BORYSTHENE amne abluitur,vnde & nomen accepit. alio nomine Olbia dicitur,teſte Stra.lib.7.& Ptol.lib.3.c.5.Mela BORYSTHENIDEM appellat,lib.2.Eſt & inſula eiuſdem nominis,ante fluuij huius oſtia ſita,cuius etiã meminit Ptol.loco iam citato. Lacus quoque eiuſdem regionis,qui & ipſe BORYSTHENES appellatur, teſte Plin.libr.4.c.12.BORYSTHENIVS,a,um,adiect. Ouid.4.de Pon.

BORYSTHENIDAE,m.1.*Βορυσθενίδαι*.Steph.populi ad Borythenem amnem.Propertius:Gloria ad hibernos lata BORYSTHENIDAS.

BOS,bouis,[*Bue*,שור ſchor.G. Ein rind. *Gal.boeuf.Hiſ. Buey.*]*βοῦς*.g. cõmunis,datiuũ & ablatiuũ plur.per ſyncopen BOBVS facit,& more veterum BVBVS.Cicer.2.de Natu. Deorum. Quid de bubus loquar? Hinc Bouinus,a,um,& dim.Bouillus. Bubulus, Bucerus,a, um,& BOARIVS,a,um.vñ Forũ boariũ,vbi vendebant boues.Dict⁹ Bos *ἀπὸ τοῦ βόσκω*.q̃ eſt paſco,quod homines paſcat laborib. ſuis.

BOSCAS,idis,ſ.3.volucris eſt,de qua Col. lib.8.c.15.

BOSCOEDARIZA,le eius in confinibus maris Armeniæ.Strab.lib.12.

BOSMORVS,m.2.teſte Strab.li.1.frumenti religioſi genus,tritico minus,apud Indos inter amnes prouenies,quod excuſſum protinus torretur:iuramentoq. adiguntur meſſores,non aſportaturos prius quam coxerint,ne ſemen in alias terras transferri poſſit.

BOSPHORVS,p.c.m.2.*Βόσπορος*.Græcè ſine aſpiratiõe,& ita ratio verba poſtulat;anguſtas maris fauces ſignificat,a meabili bouis tranſitu impoſito nomine:vt teſtatur Plin.lib.6.c.1.Quaſi *τὸ βοὸς πορεία*. Sunt autem duo BOSPHORI,Thracius & Cimmerius,tanta vterq. anguſtia,vt & alitũ cantus,& canũ latratus ab vlteriore littore inuicẽ audiant.Thracius BOSPHORVS iuxta BYZANTIVM eſt,quingentoſũ nõ amplius paſſuũ freto Aſiã dirimens ab Europa,qua Darius pater Xerxis copias ponte tranſuexit.Val.Flaccus l.4.Argon.fabulat,Io puellã in vaccã cõmutatã per haſce anguſtias in Aſiã tranſiuiſſe:inde fretum illud BOSPHORI nomen traxiſſe. Alter inãtroitu. eſt Męotidis paludis,iuxta Tauricã cherſonetum,duorũ millium paſſ.latitudine,per quem palus Mæotica i Pontũ defluit.Hic Cimmerius BOSPHORVS dr̃,a Cimmerijs populis,q̃ partẽ eius frigidiſſimã incolũt:Vñ qui terras frigoribus occupatas habitant,Cimmerij appellantur.Inter Boſphorum Thraciũ & Cimmeriũ,vt ex Polybij ſententia ſcribit Pli.l.4.c.12.Interiacent millia quingẽta.HINC BOSPHORANVS,& BOSPHORIVS,Cicer.pro leg.Man.BOSPHORANIS finitimus ſuis bellũ inferre ſimulaſſet.Ou.2.Triſt.Egerit Ionio,roſphorioque mari.Eſt item Boſphorus Steph.duarum vrbiũ nomen: quarum alteram ad ſinum Cimmerium,& fretũ eiuſdem nominis collocat,& Boſphoropolis dicitur alteram in India conſtituit.

BOSTAR,n.3.[*Stalla de boui*,]*Βούσταθμον*.locus,vbi boues ſtare conſuerunt.

BOSTRA,ſ.1.*Βόστρα*.Phœnices ciuitas eſt,ad marę ſita.Stra.lib.16.

BOSTRYCHVS,m.2.[*Zazzera*.]*βόστρυχος*.Cæſaries in modum muliebris comę ornata.Firmicus lib.3.

† BOTRVS,tri,m.2.vua,racemus,a Graco *βότρυς*, qđ *παρὰ τὸ βῶ,τὸ πατῶ*.Moſchopul⁹ deduci putat.[Grappolo racemo.G.Weintraub.

BOTRYO,m.3.*βοτρύων*.vua,præſertim conditiua.Mar.lib.11.Nec toto dignam ſe Botryone putat.

BOTRYS,ſ.3.*βότρυς*.Dioſcoridi herbę genus,quod alio nomine Ambroſia,& a quibuſdam Artemiſia vocatur: dictũ quod cacumina caulem ſeminem habeat in ramulis,vnarum modo dependens,odore vinoſo,*βότρυν* enim Græci racemum vocant.Plin.lib.27.c.4.

BOTRYTIS,*βοτρύτης*.gemma incipienti vuę ſimilis.Pli.li.37.c.10.

BOTVLVS,ſiue Botellus,m.2.[*Salcicca* Germ.Ein wurſt]ſorte omnis genus ex carne ſuillata bolis,i.fruſtulis carnis appellatus.Mart.li 5.Et pultem niueam premens botellus. Idem li 14.

BOVATIM,ad ſimilitudinem bouis.Nigidius Figulus apud Non.

BOVILE,n.3.[*Stalla de boui*,בֵּית רְפָתִים.G.Kuhochſenſtall,Rinderſtall.*Gal.Eſtable a boeuf.*]*Βουστάθμιον*.H*ſ.Τὸ βοῦς παραγαγεῖν ἀπὸ νομοῦ, ſ. βου-*

ra dicit. Robin ait boues morantur, ac omnia, in quib. mues Colel. 2. Duplicia bubilia sunt, hiberna atq. æstiua. Eadem Bubilia dicuntur Plau. Persa. Memo, ne possim in bubile reijcere, ne vagentur.

Bovillae, arũ, f. l. Βουίλλαι. Step. oppidũ fuit in Latio, haud procul Urbe Roma, vnde Aricĩam ducebat, ut inqt Ascon. Bouillę, quasi bouis ilia, eò quòd eo vulnerata bos sua trahens intestina deuenerit.

Bovillvs, a, um. [*De bœuf.* Germ. Das zu ochsen gehort. *Gal. de bœuf. Hisp. Cosa de buey.*] Βουΐλλειος. Idem est quod Bouinus, licet sit diminutum. Pli. Bouillæ carnis inde facilè curatur. † In eadem significatione dicimus etiam Bubulus, a, um.]

† Bovinor, aris, p. p. Conuitior, & quasi in aliquem mugio. Κακολογέω. verbum exoleum. Hinc Bouinatores, Κακολόγοι, quos derisores dicimus, & Bouinatio, Κακολογία. conuitium.]

Bos, ois, m. 3. Βοῦς. genus piscis, a boando. Plin. lib. 32. c. vlt.

B A N T E R

Brabastens, m. 3. mons in Peloponneso. Liuius.

Brabevtae, m. 3. Βραβεῦται. a Græcis dicũtur iudices spectaculorũ, qui victoribus in certamine exhibent præmium. Suet. de Ner.

† Brabivm, bii, p. p. per b, ineram in secunda syllaba, non per u, Βραβεῖον. Dicitur victoria, vel certaminis præmiũ. Dicitur & Brabeũ, per. producta.]

Braccae, f. l. βράκαι. a quibusdam accipiuntur uestes fluxæ, intextæ, ac variij coloris, quibus vtebantur frigidiores plagæ gentes, ut inquit Diod. l. 6. Et à quibus Braccata Gallia uocata est Narbonensis prouincia, quod uestes ferret intonsas, & varij coloris. Braccis usos fuisse Scythas docet Ou. scribens, Pellibus & laxis arcent mala frigora braccis. Vide Gel. li. 10. c. 21. Mela: Braccati sunt totũ corpus. Sarmatæ. Suetan Cæs. In curia Galli braccas deposuerũt.

Braccarii, m. 2. braccarum uestium confectores. Lamprid.

Braccatvs, a, o. 1. 2. braccis indutus. Ci. pro Font. Sagatos, braccatosq.

Braccatam Galliam, constat dictam Galliam Narbonensem, Romanorum prouinciã, a braccis, genere uestis, quo eius regionis homines vtebãtur. Hæc alpibus ab Italia discernitur, & Varo amne.

Brachiale, n. 3. [*Manille.* אעדה etshadhah. Ger. Das gleich, oder der Knopff an welchem der arm vnd hand zusammen Kommẽ, oder armzierd. *Gal. Brasselet ou mancheron ornement de bras. Hisp. Manezas de lamoro, brazal, o manilla.*] Περιβραχιόνιον. Theod. brachialia, brachiorum ornamenta, ut uentraria uentris, frontalia frontis, tibialia tibiarum. Pl. li. 18. Tertianas quartanasq. febres aiunt leniri, menstruo in lana arietis nigri, & argentei brachiali incluso.

Brachiatvs, a, um, o. 1. 2. quod est ad brachiorum modum fuchũ. Col. li. 6. Alij capitatas uineas, alij brachiatas magis probant.

Brachivm, n. 2. [*Braccio.* Ger. Ein arm. *Gal. bras. Hisp. brazo.*] Βραχίων. aliqñ tantum membrum cum manu comprehendit; aliquãndo ab humero ad cubitum: a cubito uerò usq. ad hertebram manus, lacertus nuncupatur. Ouid. lib. 1. Met. Brachiaque, & nudos media plus parte lacertos. Transfertur ad maris, & montiũ sinuosos flexus. Ou. 1. Met. Nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite. Brachiolum, li. dim. Catul. Mitte brachiolũ teres. Molli brachio, & leui brachio aliquid facere dicimus, cum indiligentem operam significamus. Cic. lib. Epist. ad Att. 2. & 4.

Brachmanes, m. 3. vel Brachmanæ, Βραχμᾶνες. Steph. Indiæ sapiẽtes, diligentissimi siderum obseruatores. Bardesanes Babylonius gymnosophistarũ duo tradit genera, qui ex generis successione uetustã hereditariã sapientiæ possessionẽ amplectebãtur, Brachmanes dicti: qui verò electione ad philosophiæ professionem assumebantur, Samanei. Ad hos profectus est Apollonius Thyaneus, ut Iarcham in solio aureo sedentem de siderum motu audiret disserentem, vt testatur Hieronymus in præfatione Bibliorum.

Brachopes. Βραχώπης. promontorium Africæ, in extimo cornu Syrtis paruæ. Ptol. lib. 4. c. 3.

† Brachycatalecton Βραχυκατάληκτον. Breuis terminatio versus, cui desunt in fine syllabæ. Vnde & metrum Brachycatalecticum dicimus.]

† Brachilogia, Βραχυλογία. breuiloquũ, Laconismus. Vide Q. l. 9. c. 3.

Bractea, f. 1. & Lamina, differũt, qd Lamina crassior est, ex qua arma conficiũt. Bractea magis tenuis, & sua sponte plicabilis, quę crepat. Vir. l. 6. Leni crepitabat bractea vẽto. Bracteis inaurari simulachra solebant, sed unguib. plerũq. auferebant. Mart. Astuti derasti est unguis ministri Bractea. Et ferrum, q bracteã deraserat, apud Suet. dãnatus. Dictus Bractea à τὸ βράσσειν, a resonando.

Bractearivs, m. 3. & Bractearius, qui bracteas facit. Firm. Quicunq. habuerit horoscopum in 17. parte Scorpij, erit aurifex, inauritor, bracteator.

Bractevla, f. 1. dim. foliolum auri, alterius ve Metalli. Iuue.

Braegara Augusta, oppidum Tarraconensis Hispaniæ.

Bragada, fluuius qui iuxta Vticam labitur. Sunt tamen qui legant Bagrada, magis caligatè.

Brana, f. 1. Tridentinorum oppidum in Hispania. Pli. lib. 3. c. 1.

Branchidae, arum, m. 1. Apollinis Didymæi sacerdotes, apud Possidium, oppidum & promontorium Ioniæ. Vide Strab. li. 14.

Branchiae, arum, f. 1. Βραγχίαι. in piscibus secundum ceruicem foramina uocant hiantes partes, quibus anhelitum reddere, ac per uices recipere existimantur, balænis, & delphinis exceptis, quibus non sunt branchiæ. Plin. li. 9. c. 18.

Branchvs, m. 1. Βράγχος. raucedo, & asperæ arteriæ passio, dum humor ad gutt descẽdit. Cõtigit interdũ citra humoris defluxũ nimia uociferatione, uel frigidi aeris inspiratione, ut experiẽtia docet.

* Brancoli, m. 2. populi sunt Indiæ, quorum meminit Pl. li. 6. c. 20.

* Brasida, m. 1. Lacedæmoniorum dux.

Brassica, spirit. [*Cauali.* Germanic. Koel. *Gal. Chou. Hisp. Verça generalmente.*] Κράμβη. herba vulgo Caulis nomine nota, dicta quasi præsecta, teste Varrone, quia ex eius scapo, quem maximum liabet, folia minutatim præsecantur. Cat. de re rust. c. 156. & 157.

* Brattia, f. 1. insula una ex Illyrico adiacentibus. Pli. li. 4. c. vlt.

* Bravron, Atticæ oppidum, ubi Dianæ Brauroniæ sacellum.

Bratvm, n. 2. vrbs Hispaniæ Tarraconensis.

† Bravivm, Vide Brabium.

† Bregmatis, n. 3. Βρεγμα. à Medicis proprie appellat anterior pars capitis supra frontẽ capillis tecta, quæ & Sinciput à Latinis dicitur, quamẽt frequẽter per toto capite positũ inueniat apud Græcos.]

Brennvs, m. 2. Βέννος dux Gallorum, qui Brenonam Venetiæ Vrbẽ ædificauit, quæ postea litterarũ mutatione, Verona dicta est. Hic cum trecentis armatorum millibus in Italiam irrumpens, primũ Romanus apud Alliam fluuium profligauit; deinde ad Vrbẽ pergens, eam cœpit, totamq. exussit, præter Capitolium, in quod nobilior iuuẽtus confugerat: sed cum & illud aggrederetur, Romani cum illo cõuenerunt, ut acceptis aliquot auri talentis, obsidionẽ relinqueret. Cũ aurũ penderetur, ipse dux gladium sub sua uagina educens, & hunc pensari imperauit; sed cum hoc Romani, ut rẽ iniustam recusarent, atque ita inuicem contenderent, Camillus exul, qui absens Dictator creatus erat, collectis ijs, qui Roma profugerant, Gallos ex improuiso adortus, fudit, fugauitq. eosq. continuo persequẽs ex Italia expulit. Postremo Brennus Apollinis Delphici templum prædę causa ingressus, ira numinis se interfecit.

Brephotrophivm, Βρεφοτροφεῖον. Latine parulorum hospitium dicitur, ubi infantes exposit) aluntur. De his in decret. 23. q. 8.]

Bretena, f. 1. vrbs Italiæ sub Venetia Ptolemæo. Brixianum, hodie.

Bretolaevm, n. 2. Ptol. Lusitaniæ oppidum, hodie Britium.

Brevis, & hoc breue, o. 3. [*Breue,* קצר Kaiser. קצר Kurtz. Ger. Kurtz. *Gal. brief, ou brief. court. Hisp. Cosa breue, o carta.*] Βραχύς. opponitur longo. Cicer. pro Arch. Quid est, quod in hoc vitæ curriculo, & tam breui, tantis nos laboribus exerceamus? Hor. 4. Car.

Brevi. [*Breuemente.* Germ. In einer Kurze, in einer kurzen zeit. *Gal. En bref, en peu de temps, incontinent. Hisp. Breue y correntemente.*] aduerb. breuiter, vel breui tempore. Cicer. Curioni. Breui sic habeto, in eum statum temporum tuum reditũ incidere. Pœne esse & ablatiuus, vt subintelligatur Tpe. Cicer. in Verr. Breui postea mortuus est. Gel. li. 14. c. 17. Fuit Aeschylus non breui antiquior Euripide.

Breviloqvens, tis, o. 3. Cic. ad Att. lib. 7. Βραχυλογῶν.

Breviloqventia, f. 1. siue Breuiloquium. Βραχυλογία. Cic. de rep. ex Gell. li. 12. c. 1. Breuiloquentiam in dicendo cõlat.

Brevio, as, are, a. 1. Βραχύνω. Quin. lib. 1. c. 9.

Brevis, & breue, n. & h. g. a quibusdam dicuntur in eo significato, sed fortè minus Latinè, quo vulgus vsurpat Breue Apostolicum, Libellus. Lampr. Milites stipes sic vbique scitus, ut in cubiculo haberet & breues, & numerum, & tempora militantium. Flauius Vopisc. in Aurel. Breue nominum conscripsit.

Brevissime, Cic. 7. Ver. Tantum breuissimè dico.

Brevitas, tis, f. 3. angustia, contractio [*Breuitæ,* קצר Korser. Germ. Kurtze. *Gal. briefueté. Hispan. Brevedad, o corteda.*] Cic. li. 2. Offi.

Brevitet. [*Brevemente,*] aduerb. Cl. de Amic. Multa ab eo prudẽter disputata, multa breuiter, & commodè dicta, memoriæ mãdabã.

Brevia, um, n. 3. Βραχία. Thucydidi vadosa loca in mari, naubus insidiosa. Vir. 1. Aen. In breuia, & Syrtes vrget.

Breviarivm, n. 2. [*Sommario.* Germ. Ein summari, ein Kurtzer begriff. *Gal. Abregé, sommaire. Hisp. Libro abbreuiado,* Ἐπιτομή. cõpendium, summarium. Sueto. in Aug. Fecit breuiarium totius Imperij, quantum militum sub signis vbique esset. Plin. li. 18.

Briarevs, m. 1. Βριάρεως, gigas, Cœli, & Terræ filius, quẽ Poetæ finxerunt centum habuisse brachia, & quinquaginta uentres. Hunc fingit Hom. cum Pallas, Iuno, Neptunus, aliiue ex Dijs nonnulli aduersus Iouem coniurassent, persuasum a Thetide in cœlũ ascẽdisse, vt Ioui suppetias ferret, Deosq. coniuratos illius aduentu territos, a cœptis destitisse, & cum Ioue in gratiam redijsse. Hæc Homer. 1. Ilia. Vbi etiam hoc addit, a superis quidem Briareũ dictũ fuisse, ab hominibus autem Aegeonem. Alij Briareum inter eos numerant gigantes, qui aduersus Iouem conspirarũt. Vnde & Vir. lib. 6. cum alijs monstris in vocabulo inferorum collocatur. Dictus Briareus, à βριαρὸς, quod significat fortem, robustum.

* Brias, vrbs Pisidiæ.

* Brigantes, m. Hyberniæ populi.

* Brigantivm, n. 2. oppidum est Bætiæ, ad lacum Acrohium.

Brilettvs, m. 2. Atticæ mons, in quo bina lapicidinis sunt lectissima, certis venis quaterni, pentatis, & squamosis nulli. vide Pli. li. 11. c. 37. Suspicor eum, quem idem li. 4. c. 7. Brilessum vocauit unde Brilettus scriben-

Mr. Hall's Sermon on the Duty of Christians to Civil Rulers, and Mr. Hall's Reply to Dr. Kippis's Vindication of Dissent.

hominibus deferri,leges iuberent.Liuius ſanè duos tm̃ nominat arreti filios, in quos coniurationis crimine conuictos animaduerſum eſt,ſed verbum addit nullum, vnde vllum præterea bruti filium fuiſſe,poſſit intelligi. Apud Dionem eadem ferè,quæ apud Liuium leguntur,vt non facilè,verum ſenſerit,dijudicare liceat. Itaque dubitatio ex Dionyſio,Plutarcho,Poſsidonio,tota naſcit, quamquam ego quidem,cum argumenta illa duo,quæ poſui,cum animo meo conſidero:vnum,de nullo Iunio per CC. ann.poſt reges ejectos,Conſule;alterũ de brutis Trib.pleb. quos Dionyſius, & Cicero nominant,non admodum eſſe video,cur dubitem,& ab eo bruto, quem contra patres multa pro plebe geſsiſſe Dionyſius memorat,ponit M.Brutus,Seruiliæ filius,cæteriq. bruti eius ætatis ortum trahere:is porro ab aliquo L.bruti patricij liberto, nam liberti ita familiæ nomẽ aſſumebant,vt patricij,quamuis interim patricij eſſe non poſſent.Ex noſtro comment.ad Q. Fr.

Brya,bryæ,f.1.pumilus quidam frutex in Achaia appellatur,quem Dioſcorides *μυρίκην*,Romani Tamaricẽ appellant.Pli.li.13.c.21.

Bryges,populi Thraciæ, poſtea Phryges dicti,unde Phryges Aſiæ populi originem traxerunt.Strab.li.7.Brygas in Macedonia collocat.Stephanus.

Bryon,n.3,villoſum quiddam eſt,in quercu præcipuè,in cedro,& in populo naſcens,quod Latini Muſcum arborum appellarũt.Dioſc. li.1.c.20. Eſt & herba quædam, quàm Plinius Lupum ſalictariũ, officinæ Lupulum appellant.Ruel.lib.2.c.141.

Bryon Marinum,n.3.*βρύον θαλάσσιον*.herba marina lactucę foliis, rugoſa,& veluti contracta, ſine caule, exeuntibus è radice folijs, naſcitur in ſcopulis maximè. Pli.li.27.c.8.

Bryonia,f.1.herba ſarmenta,capreolos, & folia habens ſatinæ viti non diſſimilia,ꝓia tm̃ hirſutiora, alio noie Viris alba,a nonnullis Pſilothrũ,ꝙ acinos ferat rubẽtes.ꝙb.tergora depilant.Pl.li.23.c.1.

Brysea,f.1.vrbs Laconiæ,a qua Bacchus Bryſeus cognominatus eſt, quod ibi coleretur. Quidam tamen nacchum ruſticum dici putãt ab antiquo verbo *βρύω*.i. ſcaturio: quoniam ex alueatibus mella, vel ex vuis muſta exprimere primus docuit.

†Bryton,*βρύτον* Potionis genus ex hordeo,quod Ariſtot. *πίνον* vocat.Vide Cæl.Rhod.lib.7.c.26.]

B A N T E V

† Bv,*βῦ*.Particulam hanc ſolebant magnis & amplis rebus præponere,à magnitudine ſcilicet bouis,Varrone teſte.Hinc Bupædas,magnis pueros Bupodas, magnos pedes;Buliminam magnam famem dixerunt.]

Bua,f.1.*βρῦα*,Ariſtoph.Puerorum infantium potio eſt.Varro,cũ cibum,ac potionem Pappas,& buas vocent. Luci.li.8.

Bvbalinvs,a,um,o.1.2.vt Thorax bubalinus.bubalina ſtragula,a Iureconſulto dicta,quæ equis inſterni ſolebant,ex pellibus enim bubalinis fiebant antiquitus ſtragula ad equos. Rauſius.

Bvbalvs,p.c.in 2.*Bufalo*,מכיר m achimus מרוא meri.Ger.Ein buffel. *Gal.Buffle,boeuf ſauuage.Hi.Bufalo,*]*Βουβαλίς*.animal ſimile boui, colore nigro,fortiſsimis cruribus,& brevibus;cornua habet lõga, inflexa,nigra.Plinij ætate bubali Romæ erãt ſolo nomine noti.Vnde non mirum videri debet,ſi cerui,aut vituli figura eſſe dixerit. Primi autem bubali creduntur ex Africa eſſe aduecti: nũc ĩ Italia ſumma copia eſt.Itali vnica littera immutata,*Bufalum* vocant.

Bvbastis,f.3.*Βούβαστις*,Herodoto, ſiue bubaſt*ꝰ*,*Βούβαστος*,Steph.Aegypti urbs,in qua quotannis conuentus celebrabatur in honorem Dianę,q̃ & ipſa bubaſtis ab vrbis huius noĩe fuit appellata.Oui.9. Met.Cum qua latrator Anubis,Sanctaque bubaſtis.Pli.li.5.c.9.

Bvbasvs,m.2.Cariæ regio cuius mulieres bubaſides.Oui.lib.4.Met.

Bvbeivm,n.2.oppidum Cyrenes.Pli.lib.5.c.5.

Bvbetani,m.2.Campaniæ populi. Pli. li. 3.c.5.

Bvbili,n.3.p.p.[*Stalla da Boui,houile.Gal:Eſtable des boeuffs.Hiſ.Tori dos para gonado vacuno,*]*Βουκοσία*,boum ſtabulum,quod & bouile dicitur.Col.li.2.Latum bubile eſſe oportet pedes decẽ.Pla.Perſa:Metuo, vt poſsim in bubile reijcere, ne vagentur.

Bvbino,as,p.p.a.1.menſtruo mulierũ ſanguine inquino: vnde Imbubino.Lucil.Apud Non.Hæc te imbubinat. at hic contra te Imbulbitat.nam Imbulbitare, eſt pueri ſtercore fœdare.

Bvbo,onis *βύας*,g.m.& fæm.ſecundũ Priſcianum,auis feralis, debilis ad uolandum,in cauernis commorans:a bouis mugitu.quẽ imitari videtur,ita appellata.Vir.lib.4.Solaq. culminib.feralis carmine bubo.Bubones tumores quidam ſunt præter naturam,in quacũque corporis parte proenientes, ſed maximè circa inguina.

Bvbona,f.1.boum dea habita eſt,vt Pomona pomorum.

Bvbonivm,n.2.*Βουβώνιον*.herba eſt, quæ alio nomine Aſter Atticus dicitur,a capitulis quibuſdam, quæ in cacumine habet, ſtellę in modum radiata. Latinis Inguinalis appellatur.Pli.lib. 27.c.5.

† Bvbonocele,*βουβωνοκήλη*.Herniæ ſpecies,cum inteſtinũ aut omentum non intra ſcrotum deſcendit,ſed in inguine retentum ipſum tumefacit. Latini appellant ramicem inguinis.]

Bvbvlqva,p.c.m.1.בקר boxer bubulcus,qui boues ſequitur.Sidon. ad Eutropium;Si relinquare inter bubſequas ruſticanps.

Bvbvlcitor,aris,d.1.*Βουκολῶ*.bubulci officium facio.Pla.in Moſt.

Bvbvlcvs,m.2.[*Bifolco,boaro,*]בקר boxer.G.Ein rinderhirt.*Gal.Bouuier.Hiſ.Boyero,*] qui bobus arat,vel qui boues aratorios paſcit.Ci. 1.de Nat.Deor.

Bvbvlvs,a,um,o.1.2.[*Bouino* Ge. Rinderiſch. *Gal.De boeuf,ou de vache.Hiſp.Coſa de bueyes,o vacas,*]*βόειος*.Bouinus.Plin.Stomachum exulceratum lactis aſinini,aè bubuli potus reficit.Col.li.7.

Bvcardia,f.1.*βουκαρδία*.lapillus bubulo cordi ſimilis Pl.li.37.c.10.

Bvcca,cæ,f.1.*Bocca*,פה peh.G.Die hole des mũds,die man auffblasẽ kan.*Gal.Bouche.Hiſ.Boca*,*κόλπος*.oris concauitas intra malas a mento ad oculos,quæ ſpiritu a pulmone reuocato,& oppreſsis labijs retento inflatur.Hor.l.1.Ser.Quid cauſę eſt,meritò quin illis Iupiter ambas Iratus buccas inflet? Pla.in Trucul.pro maxillis exterioribus poſuit,[*Guancio.*]Quæ iſtas buccas tam bellè purpuriſſatas habes. Et ſonus ille, qui ex inflatione buccarum erumpit, ficto nomine Scloppus dicitur. Perſius.Nec ſcloppo tumidas intendis rumpere buccas.Cic.ad Att.Si rem nullam habebis,quod in buccam venerit ſcribito.Item Bucca,tuba[*Tromba,*] dicitur. Iuuen.Saty.6.Et Phrygia veſtitur bucca tiam.Hinc Buccina.

Bvccea,cæ.f.j.[*Boccone,*]פה pah.G.Ein maul vol,ein mũd vol.*Gal. Bouchee,morceau.Hiſ.Bocado que cabe en la boca,*]*βύκκη*.a bucca fit pro ore,& ſignificat fruſtulũ alicuius rei eſui aptæ,q̃tũ.ſ.bucca cõmodè capit.Aug.ad Tiberiũ;Duas buccas mãducau priuſquã vngi inciperem.Mar.li.11. Buccas dixit ꝓ Bucceas,vel buccellas.

Bvcella,f.1.*βουίον*.diminutiuum a Bucca.

Bvcellatvm,n.2.Biſcotto.G.Brot das zwey mahl gebachen iſt:als man es etwan im krieg braucht.*βουκελλατίον*.panis caſtrẽſis genꝰ, de quo Spart.ſcripſit,Peſcennium Imperatore iuſſiſſe milites buccellato in locis pacatis accepto eſſe cõtentos.Ammianus verò buccellatum accipere uidetur pro pane nautico,[*Pane biſcotto*] quem vulgus Biſcoctum appellat. Dictum ex eo,quod in buccellas, & quaſi teſſalata fruſta confectum ſit.

Bvccina,æ,p.c.f.1.[*Cornoſtrõba*,שופר ſchophar.Ge.Ein zinckhornlin,horn mit welchẽ man aufblaſet,als mit einer trommeten. *Gal. Vn cornet.Hi.Boçina para tanar*,]*σάλπιγξ*. dicta è cornu recurui, quod tubæ modo inflatur, ita dictũ a Bucca,cũ tubam ſignificat. Oui.Caua buccina ſumitur illi. Eſt quoq; Buccina paſtoralis, qua oues & porci conuocantur.Col.l.7.c.25.Ad ſonum buccinę,pecus ſepta repetere conſueſcat.Buccinas a tubis nõnulli ſic diſtinguũt: quod illę ex recuruis animalium cornibus,tubę ex ære,argentove confici ſoleant,ad animos militũ,& equorum inflãmandos.Apuleius certè li.3.Florib.Buccinam manifeſtè a tuba ſecernit,cũ ait; ſiquidẽ vox hominis, & tuba ſudiore tortior,& tibiæ queſtu delectabilior,& fiſtulę ſuſurro iucundior,& buccinę ſignificatu lõginquior.Sæpe tm̃ Buccinam pro tuba,[*Tromba,*] poſitam inuenimus.Cic.pro Mur. Illum buccinarum cantus exſuſcitat. Buccina etiam nomen oppidi in Sicilia, cuius meminit Dionyſius.

Bvccinator,m.3. [*Trõbetta*,חצוצר merah מרע machuſir.Ger.Ein hornblaſer,zinckenblaſer.*Gal.Corneur,trompeteur,ou tronpete.Hi. Tannedor de bozina*]*σαλπιστής*.qui buccina canit,ad incitandos ad prælium militum animos.Cęſ.2.bel.Ciu.Buccinatore in caſtris.& paucis ad ſpeciem caſtrorum in tabernaculis relictis.Per trãslationem pro laudatore ponimus.[*Laudatore.*]Ci.Tyroni:Polliceris te buccinatorem fore exiſtimationis meæ.

Bvccino,n.1.[*Sonare di cornetto*,חרע herah. Ger.Hornblaſen] *σαλπίζω*. buccina cano. Varr.2.de re ruſt.Cum buccinatum eſt.

Bvccinvm,ni,n.2.*σάλπιγξ*.cornu recuruum;Buccinum item cõchę genus,purpura minùs,quod circa ſcopulos legitur.Plĩ.lib.9.ca.36. Vno in loco vtrumq. ſignificationẽ expreſsit: Buccinũ eſt,inquit, minor concha,ad ſimilitudinem eius buccini, quo ſonus editur.

Bvccones,m.3.[*Sciocchi,*]qui numidioribus ſunt buccis,pro ineptis, & ſtultis vſurpauit Pla.in Bacch.Stulti, ſtolidi,buccones.

Bvccvla,[*Bocchina*.Ge.Ein kleines mundlein]dim.a Bucca.i.puſilla bucca.Apul.lib.6.de Aſino.Inpiter perpreſſa Cupidinis buccula. Quandoque pro parte caſſidis,per quam mittitur ſpiritus, dicta quod buccam tegat;vnde & buccarum tegmẽ a Cæſare appellatur, aut certè pro ſummo galeæ cono, in quo defiguntur criſtę, quod buccæ parue habeat ſimilitudinem.Iuuen.Sat.10. Lorica,& fracta de caſſide buccula pendens.

Bvccvlentvs,o.1.2.qui magnam habet buccam.Pla.in Merc.

Bvcea,f.1.per ſimplex c,folliculus grani fabæ interior.qui albus eſt.

Bvcentavrvs,m.2.*βουκένταυρος*.compoſita dictio, a *βοῦς*,quod magnum quiddam ſignificat, & Centaurus,id eſt, magna nauis Centauro inſignita.

Bvcentes[*Taffani*.Ge. Bremen,roſſmucken.*Gal.Taons,mouſches piquues que moleſtent les boeufs & les vaches.Hi.Moſcardos que abuyentan las vacas,o reſes.*]*βουκέντης*. tabani,a pungendis bubus, *κεντεῖν* enim pungere ſignificat. Latini Aſilum vocant, Græci ἔστρον.

†Bvcentrvm,tri,n.2.*βούκεντρον*.ſtimulus,quo boues agitantur.]

*Bvcephala,Indiæ ppidum.

*Bvcephalvs,m.2.qui in bouis caput,quo nomine dictus eſt,Alexãdri magni equus,in præſio eccleſiæ,quod cũ Poro geſſit Alexãder.

Bvceria,ceriæ,f.1.bubuli generis grex.Luc.li.2.Buceriaq. greges.

Bvcervs,a,ũ,o.1.2.bubuli generis epitheto,bubula habens cornua: *ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ τῶν κεράτων*.Oui.in Met.Armentaq.bucera parit.

Bvcer as, *βουκέρας*, herba est Theophrasto, quæ notiore nomine Fœnugræcum appellatur. Pli. lib. 24. c. vlt.

Bvcolica, orum, n. 2. *βουκολικὰ*. pastorale carmen, dictum *ἀπὸ τῶν βουκόλων*, hoc est, a bubulcis.

Bvcolicon, *βουκολικόν*. genus est Paracis. Pli. lib. 25. c. 4.

Bvcranivm, n. 2. *βουκράνιον*, herba. Vide Ruel. lib. 3. c. 131.

Bvcvla, f. 1. [*Vacchetta*, נְקֵבָה parah. Ger. Ein kelblin, ein junge kuch *βόυδιον*. dim. a boue, vaccã nuncnẽ & adhuc tenerã significãs. Vir. l. 2. G. Aut bucula cælũ Suspiciẽs. Itẽ Bucul⁹ parvus bos. Col. l. 6. c. 2.

Bvda, Vngariæ Metropolis, nõ ita pridem a Danubii ripa. Ger. Offen.

Bvdæa, p. Ion. *βοϋδαία*. Steph. Magnesiæ ciuitas, a Budæo quodã cõditore: a qua ẽt Minerua, q̃ in ciuitate colebatur, Budæa dicta. Homer. *βοϋδνον*, appellat. Est & Budæa Phrygiæ oppidum. Steph.

*Bvdei, m. 2. populi Mediæ Stephano.

*Bvdini, m. 2. Scythiæ Europææ populi. Pli. li. 4. c. 12.

*Bvdoræ, f. 1. Insulæ duæ prope Cretam. Pli. lib. 4. c. 12.

Bvdoris, f. 3. Germaniæ vrbs, vulgo Heidelberg, Palatinatus Rheni.

Bvfo, m. 3. *Botta, rospo*. G. Ein krott. *Gal. Crapaut. His. Zepo, ẽ espece de ranne*, *μύξος*, rana terrestris venenata. Vir. 1. Geor. Inuentusq. canis bufo.

Bvglossvm, n. 2. siue Buglossa. [*Buglosse*, pomgine, G. Borets hoder ochsẽzung. *Gal. Bourroches ou bugloſſe. Hiſp. Borraja.*] *βούγλωσσον*. Dictã autẽ Buglossam a linguæ bubulæ similitudine. Pli. li. 25. c. 8

Bvlbito, as, a. 1. *βολβίτζω*. puerili stercore fœdo. Vide Bubino.

Bvlbosvs, o. 1. 2. ut radix bulbosa, ĩ qua bulbi cõspiciũt. Pl. l. 21. c. 17.

Bvlbvs, m. 2. [*Cipolla, malitia*. G. Zwifflauch. *G. Eſchalotte*. H. *Vn cier to genero de cebolla*.] *βολβός*. caulẽ & folia habẽs lilio similia, cæpeque genus est, non absimile Ascaloniæ, q̃. Venerẽ impẽdio excitat. Col. li. 10. Iam Megaris veniãt genitalia fœmina bulbi. Generaliter vero apud idoneos auctores bulbi sunt radices rotundæ, mẽbranis suis tunicatæ, siue plurib. capitulis coagmentent, vno folliculo oẽs ambiente, siue quadantenus distinctæ separentur. Ex bulborũ genere Cato maximè celebrauit Megaricos, ita dictos, quod è Megaride Attici agri regiuncula mittebantur. Alij Scyllam nobilissimã faciunt medicamentis, & aceto exacuẽdo natam. Vide Pl. li. 9. c. 5.

† Bvlevta, m. 1. [*Conſigliero, Senatore. Ger. Ein Rathsherr.*] *βουλευτὴς ἀπὸ βουλῆς*, consilium. Plin. in epist. Hinc Buleuterion, locus publicis consilijs destinatus. Cic. 4. Ver.]

Bvlgæ, Bulgarum, f. 1. [*Bolcria, Biſuccia*, בוֹלְיָה ial. rut. Germ. Ein bulg, wetschger. *Gal. Bourgette de cuir*. Hi. *Bolſa de cuero*.] auctore Festo, sacculus erat ex corio, aut alia materia confectus, quo circumferebant peregrinantes pecuniam, aut alia vitæ necessaria. Luc. Sat. l. 6. Cũ bulga cenat, dormit, lauat, omnis in vna Spes hominis bulga.

Bvlgaria, f. 1. a recentioribus appellatur Europæ regio supra Thraciam inter Danubium & Pontum Euxinum. Incolæ Bulgari.

† Bvlimia, *βουλιμία ἢ βόλιμος*. dicitur magna fames. Gellius vim famis intolerabilẽ interpretatur. Medici appetitum caninũ vocãt.]

Bvlis, f. 3. *βοῦλις*. Phocidis oppidum inter Parnassum, & Helicona situm a Bulone conditore. Hinc Bulij, & Bulienses, quorum meminit Cic. in Pis.

Bvlla, f. 1. *βοῦλλα*. insigne erat triumphantium, quam in triumpho præ se gerebant, inclusis intra eam remedijs, quæ crederent aduersus inuidiam valentissima. Hinc deductus mos, vt prætexta, q̃ magistratuum erat, & etiam in vsu puerorum ingenuorum vsurparetur ad omen, & vota concipiãda virtutis, ei similis, cui primis in annis munera ista cesserunt. Erat hæc Bulla rotunda (vt Macrob. scribit) in cordis figuram fabricata, q̃ ante pectus annectebant in collo, vt Bullã inspicientes ita demũ se heroes esse cogitarẽt, si corde præsta rẽt. Romani depositã adolescẽtia eam exuebãt. Dicta est aũt Bulla, teste Macrob. *παρὰ τὸν βουλὴν*. i. a consilio, quod efficacis illius ætatis impetus, consilio præcipuè esset regendus. Primus aũt Tarquinij Prisci filius, q̃ se in bello viriliter gessisset, Bulla aurea donatus, & toga prætexta; deinde omnibus pueris facta cõis, quorum parẽtes Curulem magistratum gessissent: Libertinorum verò filij, totũ in collo pro Bullæ decore gestabant. Ascon. Bulla suspendi in collo infantibus ingenuis solet aurea, libertinis scortea. A cuius rei specie, Plutar. auctore in Probel. dicta Bulla, *τυμφάλυξ*, tumor quidã excrescẽs tam in aqua cum bullit, quàm in vrina cum spumam facit, & repente euanescit. Ex quo etiam prouerbialiter apud Var. dicitur, Homo Bulla, q̃ scilicet similis bullæ vita hominis sit fluxa, & momento caduca. Plaut. in Asi. accepit bullã pro capite clauorũ: Iussisti in splendorem dari bullas has foribus, ne sirus: Nam clauorum capita more bullæ, quasi turgentia formata sunt. Sic Cic. tradit Verrem bullas aureas ex valuis templi abstulisse. Bullæ etiam dicuntur ornamenta, quibus cingula decorantur.

Bvllatvs, a, um. o. 1. 2. bulla insignitus. Accipitur pro tumido, [*Gonfio*.] Pers. Non studeo, bullaris vt mihi nugis Pagina turgescat.

Bvllio, is, iui, itũ, n. 1. feruco, bullas emitto, [*Bollire*, רתח raiach. G. Sieden, wallen, strudlen. *Ga. Boullir. His. Bullir, cemodo que hierue*,] *ἀναβράζω*. dictum a bullis, quas in aqua feruida videmus. Gels. lib. 5. cap. 19. Spumę argenti fœlibra cocta, donec bullire desierit. Hinc Ebullire, efferuescere, & inter bulliendum effundi. Accipitur per metaphoram pro iactare, vel ostentare, [*Gloriarſi*.] Cic. 5. de Finibus; Dixerit Epicurus, semper beatum esse sapientem, quod qui-

dem solet ebullire nonnumquam.

Bvllis, idis, f. 3. *βουλλὶς*. oppidum in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico adiacet. Ptol. lib. 3. c. 13. Pli. Bullidensem coloniam vocat lib. 4. c. 10. Populos ipsos Bulliones, lib. 3. c. 23.

Bvllo, as. n. 1. *ἀφρυσσόμαι*. bullio. Cat. de re rust. Vbi bullauit vinum, ignẽ subducito. Pl. l. 28. c. 6. Magna signa sũt vrinæ bullãtis, & crassę. Sic Ebullo. i. erũpo. Pers. O si ebullet patrui præclarum funus.

Bvllvla, f. 1. parua bulla. Cels. lib. 2. de urina; si bullulas excitet.

Bvlvpa, f. 1. Libyæ Cyrenaicę oppidum, apud Pl. lib. & c. 5.

Bvmastos, *βούμαστος*. f. g. vuæ genus, crassioris mamnæ cuiusdã modo intumescentis, a *βοῦ* & *μαστὸς*, mamma, quasi magnam mãmam dixeris. Pli. lib. 14. c. 1.

Bvmelia, f. 1. *βουμελία*. fraxini species in Macedonia. Pli. li. 16. c. 15.

Bvnias, f. 3. adis, napi species diuersa a Bunio. Pli. li. 20. c. 4. Duas napi species facit, quarum altera Bunion, altera bunias vocantur.

Bvprestis, m. 3. vt scribit Pl. li. 10. c. 4. Animal ex genere cãtharidũ, scarabeo longipedi simile, venenatũ, rarũ in Italia. Apud Iurecõs. titulo ad legẽ Com. scribitur: Si cui temere pigmentarij dederint pytiocãpas, aut bupreſtes, quæ ambo venenata sunt, teneri pœna legis Corneliæ de siccarijs, & veneficijs. Est & bupreſtis herbæ genus, quam in laudibus ciborum habuere. Vide Ruel. li. 2. c. 127.

Bvra, f. 1. siue buris, *ἡ ἴτυς*. pars aratri posterior, q̃ manu bubulci tenetur, ita dicta, quasi *βοὸς οὐρά*, quod ad similitudinẽ bubulæ caudæ sit incurvata. Var. l. 1. de re rust. Et sæpe frecta bura relit quũt vomeres in arvo. Vir. lib. 1. Geor. Continuo in sulcis ne gravi flexa domatur In burim. Fuit item bura, Achaiæ propriè dictæ vrbs, ad sinũ Corinthiũ, olim florentissima, tunc ura cum Elide vicina vrbe maris impetu hausta, de qua Ouid. li. 15. Met. Si quæras Elicẽ & burã, Achaidas vrbes, Inuenies sub aquis; de qua ẽt Pli. li. 2. c. 92.

*Bvrchana, f. 1. insula in Oceano Germanico.

*Bvrdegala, f. 1. vbi Galliæ Aquitanicæ, Ausonij patria.

Bvrdo, in. 3. *ἡμίονος*. dicitur qui ex equo, & asina natus est. vtitur hac voce Vlpianus Iurecons. de leg. 3. item legato.

Bvrgvndia, f. 1. [*Borgogna*.] Gallię Celticæ prouincia, Ducatus titulo insignis, olim antea sub Regibus fuerit, a quo burgundi, & burgundiones. Eam olim Sequani, ac Hedui tenuerunt. burgundiones Pli. lib. 4. c. 14. inter genera Germanorum ponit.

Bvrrhanicvm, n. 2. genus nasis, ex Festo.

Bvrrhanica, f. 1. genus potionis, lac sapa mistum. Festus.

† Bvrrivs, Color a veteribus dicebatur, qui hodie Rufus dicitur [*Rosso*.] Græci enim *πύῤῥον* rubrum seu rufum vocant. Hinc Burrhus, vel Burrha, sine vel cum aspiratione vestis est genus vilioris, & pilis hirsutæ. Burrhæ pro nugis, apud Auson.]

Bvrsanoenses, m. 3. Hispaniæ citerioris populi. Pli. li. 3. c. 3.

Bvrtina. f. 1. Ilergetum ciuitas apud Ptol.

* Bvsaf, m. 1. populi Medorum. Herod.

Bvselinvm, n. 2. *βουσέλινον*. herba est satiuo apio similis, folioq; cauli brevitate, & rufa radice ab eo differens. Pli. lib. 20. c. 12.

Bvsicon, *βούσικον*. ficus erat præcipuæ magnitudinis, sed fatuo sapore, quæ alio nomine Marisca dicitur. ex Festo.

Bvsiris, pen. p. m. 3. *βούσιρις*. Neptuni & Libyes, filiæ Epaphi, filius, crudelissimus Aegyptiorũ tyrãnus, fuit, quo ipse Danaus Aegyptiũ deiato, cũ casdẽ illi insidias pararet, vnà cũ Amphidamãte filio, & Iphone Chalbe, & ministris aræ interfectus est. Huius dictionis media syllaba producit. Vir. 3. Geor. Aut illaudati nescit busiridis aras? Statius tamen lib. 12. Theb. (si modo emendata sit lectio) corripuit. Sic. n. ibi legitur: Non truncibus monstris busirim, infandumq. dedisti Cercyona. Est & busiris nomen vibis in Aegypto ad Nilum fluuium, a busiride condita, in qua fuit templum magnũ Isidis. Hinc busiritica præfectura, apud Strabonem lib. 17.

Bvstvarii, m. 2. gladiatores, qui ante sepulchra in honorem defuncti digladiabantur. Cicero. in Pis.

Bvstvm, n. 2. [*Tomba, ſepolcro*, שרפת serephah. G. Ein grab. *Gal. Sepulchre, sõbeau, de lieu ou l'on bruslon les morts*. H. *La ſepultura, ſepolcro*.] *τύμβος*. propriè dr locus, in quo mortui cadauer cõbustũ est, & sepultũ; dr bustũ, quasi bene vstũ. Hæc Fest. Seruus verò in 12. Aen. Pyra, inquit, est lignorũ congeries Rogus, cũ ardere caperit, dr: Bustũ, verò iã exustũ vocat. Quẽ ordinẽ seruat Poeta, dicẽs: Cõstituere pyras. Itẽ: Ter circũ accensos cinctì fulgẽtib. armis Decurrere rogos. Itẽ postea; Semustaq. seruãt busta. Liu. quoq; li. 5. scribit locũ fuisse iuxta Quirinalẽ, nomine busta Gallica. qm̃ illic acernatos cumulos suorum defunctorum ex pestilentia vsserant Galli. Cicer. verò lib. 3. de Leg. Bustum appellauit tumbam, aut monumentũ: Pœna, inquit, fuit Solonis lege constituta, si quis bustum aut violasset, aut deiecisset.

Bvtadae, m. 1. populi Attici ex tribu Aegeide. Steph.

Bvteo, in. 3. ex accipitrum genere auis est, quam Græci numero testiũ *τριόρχην* vocant *ὄρχις*. n. testiculus dicitur. Hinc cum Hermanoe Apollinis filia in augurijs principatum dedit. Buteon vnum ex nobilis Romę familia fuit, ita dicta a rutone arce, quæ præsentiero auspicio in Fabij ducis naue consedit, referente Plin. li. 10. c. 8.

Bvtes, m. 3. *βούτης*. filius Iouis Amyci, Bebryciorum regis, qui ob sæuitiam

rũ patris ab Argonautis c. vsu[illegible]gno pulsus,paruo nauigio Drepanũ in Siciliã cõfugit,vbi a. [illegible]caste nobili meretrice hospitio fuscepius est ea qua ciun ob formã,morumq.& ætatis elegantiã diligeretur,eius concubitu usus.Erycem filium ex ea suscepit,& quũ Lycaste ob eximiã pulchritudinẽ Venus uocabatur, datus est locus fabulæ,Butem ex Venere filium Erycem susceptisse. cõtra Vir.lib. 5. Aen. Butem a Darete iuxta tumulum Hectoris occisum tradit.

Buthrotvm,n.2.siue buthrotos,p.p.Romanorũ colonia(teste. Pli. lib.4.c.1.)in finib.Epiri,ad sinum Ambracium.Ou.l.13. Met.Epirosab his,tegnataq.vate Buthrotos Phrygio.Cicer. ad Tironem: Quinctus autem frater & filius buthroti. Seruius explicans illud Virg.3.Aen.Portuq.subimus Choanio,& celsam Buthroti ascẽdimus arcẽ.Arcẽ,inqt,buthroti.i. buthrotũ.Ex quo loco si emendata esset lectio, videret buthroti genitiuum esse conciſum per Syncopen,a nominatiuo buthrotiũ: quem tñ nusquam arbitror reperiri.Quõ sit,vt apud Seru.buthrotum legendum putem, & ita in uetustissimis quibusdam exemplaribus scriptum inuenimus.

Buthysiam,f.1.*βουθυσίαν*.magnum sacrificium appellauere, qualis est Hecatombe,& immolatio magnarum hostiarum. Suet. in Ner. Inter Buthysiæ apparatum barbam primam posuit.Deducitur a *βοῦς*,augmentatiua particula, & *θυσία*, quod hostiam,uel sacrificium significat.Plau. Buthyras appellat sacerdotes.

Bvtoevm,n.2.*βούτομον*.frutex est in paludib.nascẽs,folia ferens iridi proxima,ex una radice nõ singulos scapos,sed plures uelut uirgas emittẽs,ad uitiũ nexus utiles.Vulgus hodie *Iuncum cabac.* nũ.

* **Bvtos**,oppidum Aegypti.Ptol.(appellatur ide Ruel.li.2.c.127.

Bvttvbata,veteres vsurpauerunt pro eo,quod nugatorium est,& nullius valoris.Festus ex Næuio. Vide ibi Scalig.

Bvttvm,n.2.[*Putire*, נמק chemcah.G.Butter. *Gal.beurre.H.Manteca*,] *βούτυρον*. portio lactis pinguior,quæ frequenti agitatione a sero separatur:dictum Butyrum quasi *βοὸς τυρός*,hoc est, bubulus caseus.Fit.n teste Pli.li.28.c.9. ex lacte bubulo ut plurimum; habet autem penultimam syllabam indifferentem, quis apud veteres Poetas non temerè inuenias. Macer & Serenus corripuerunt. Sidon.verò,alijq. nonnulli produxerunt.

* **Bvxentvm**,n.2.oppidũ Lucaniæ,buxi frequẽtia nobile.Pli.l.3.c.5.

Bvxetvm,n.2.[*Locvs bene sono multi bossi*. Ger. Ein ort da buxbaum wachsen.*Gal.Boscage de bouys.Hisp.Boxedal,lugar de aquellos arbores*,]locus buxis consitus. *πυξίων*.

Bvxevs,xa,um,o.1.2. [*De bosso*,] *πυξινός*. quod ex buxo est,uel quod buxi colorem imitatur. Mart. Dentes piceique buxeique.

Bvxifer,a,o.1.2.*πυξοφόρος*.ferens buxum; vt, buxifer Cytorus. Catul.

Bvxosvs,a,um.o.1. 2. buxo simile. *πυξοειδής*. lignum balsami buxosum.Plin. lib.12.c.25.

Bvxvs,f.2.[*Bosso*.G.Buxbaũ.*Gal.Bouys.Hisp.Box*,] *πυξός*. arbor exigua, semp virens; producit ex se viscũ, & semen, seu granũ oĩb. animalibus inuisum. Lignum hẽt adeo durũ,ut cariẽ non sentiat, tã ponderosum,vt in aqua subsidat. Hoc Buxum appellat, nã in plerisq. nominib.arbores sũt fęminei generis,fructus uerò & ligna neutri,Vir.Volubile buxum.Qñq.tñ buxus dĩ pro ligno.[*Legno*]Vir.li.9. Buxosq. uocat Berecynthia mr. Ex buxo fiunt tibiæ multiforatiles, & pectines,ad capillos explicandos, & pyxides ad vsus plurimos.

* **Byzæ**,m.1.gentes Indicæ. Pli.lib. 6.c.20.

* **Byzeri**,gens Themiscyræ regionis in Asia,idem Plin.lib.6.c.4.

* **Byzygivs**,m.2.mons Thessaliæ. Pli. lib.4. c.8.

B A N T E Y

Bvbassvs,Cariæ oppidum Stephano,a bybasso pastore,qui Aesculapium maris tempestate in Cariam delatum seruauit.

Byblis,idis,f.3.filia Mileti,ex Ciane nympha. Ouid.9 Met.

Byblis,f.3.*βύβλις*. parua maris Mediterranei insula est, cũ oppido alio nomine Melos dicta. Aristoteles Zephyriã,Callimachus Myrmallida,Heraclides Siphnum & Acyton uocant. Pli. li.4.c.12.

Byblvs,f.3.est Phœnices vrbs, Beryto uicina,in qua Adonidis olim insigne fuit templum.Eam a tyranno oppressam,Pompeius liberauit, illo secum percusso.

Bycvs, ■. 2. Sarmatiæ Europæ fluuius,Ptol.Pomponio Buges dĩ.

Byrsa,f.1.[*Cuoio*] עור hor.Ger.Leder.*Gal.cuir.Hisp.cuero*,] *βύρσα*,corium, ac tergus Græcis dĩ.Hinc Arx in media Carthagine ensiũ urbe Byrsa appellata. Dido enim cum fratrem fugiens in Africã peruenisset,emit ab Iarba rege tantum soli,quantum taurino tergore posset circũdare; dissecto deinde tergo in minutissimas lammas, tantum loci eo circundedit,quantum arci extruendæ sat esset.Ad hanc fabulam alludit Vir. cum ait: Mercatiq. solum facti de nomine Byrsam,Taurino quantum possent circundare tergo.

Byrvs,m.2.[*Bisso*, בוץ buts.G Koſtliche und reine leinwat.*Gal.cretesyralin.Hisp.coto genere de lino muy delicado*.] *Byssos*. tenuissimi lini genus,proximum bombyci dignitatẽ, butinẽs,ex quo subtilissimæ fiunt uestes,quæ mulieribus olim præcipuè in deliciis erant. Plinica Elim Achaiæ nasci credidit. Hinc Byblinus,a,um,ut Byssinæ uestes quæ lutei coloris erant, & fulgore aurũ imitabãtur,quum postea inuento est ratio byssum quouis colore inficiendi.

Byzantivm,n.2.[*Constantinopoli,Turcis,Cezoreuddum*.] *Βυζάντιον*. Vrbs Thraciæ ad ipsum fit. Bosphorum,primùm a Pausania Spar-

tanorum rege condita,postea a Constantino in maius aucta, & sedeni Imperij sede,eò translata,ab illius nomine Constantinopolis dicta.Byzantius,a,um,adiectiuum,ut Littora Byzantia. Ouid. 1. Trist. Byzantij exules Cicero pro domo sua.Est item Byzantium, Libyphœnicum regio in Africa,quam sic describit.Pli.lib.4.c.5. Libyphœnices appellantur, qui Byzantium incolunt.

Byzeres,m.3.pe.pr.*βύζηρες*.apud Steph. populi sunt in Ponto,olim Chalybes,deinde Chaldæi uocati. Pl. li. 6.c.4.Buzeros uocat.

DE LITTERA C

Littera muta est,que ante n,sequẽte uocali i eadẽ syllaba ponitur, sed profertur sub uoce g,ob cognationẽ litterarum,vt Cnidius,Cneus. Tam sit etiam per cõpositiones,& derinationes in g, ut quadringẽti, pro quadricenti.In s, vt Parco, parsi;in x,Duco,duxi;Noceo, noxa.

† C,dũ profertur, extremæ linguæ pars anteriores dentes percutit, fitq; ex eo repercussu obtusior sonus. Diuersæ regiones diuersimodè pronunciant: aliæ ita proferunt, ut magis ad sonum s, uideatur accedere; aliæ verò nonnihil de sono g, admixtum habent.Litera tristis appellatur,quod nota esset condemnandi esset,quam Prætor in publicis iudicijs dare iudicibus solebat in tabella cerata scriptam, vt si reus damnandus videretur, eam in urnam conijcerent. Medium est inter g,& ch.]

† Cabala,Scientia est, vt Iudæi fabulantur, Hebræorum omnium uetustissima.Vide Cœl. Rhod. li.10.c.1.]

* Cabalaca, Albaniæ in Asia oppidum. Pl.li.9.c.10.

Cabalis, oppidum Cabaliæ, regionis Asiæ. Cabalia autem Lyciæ pars est.

* Cabales,m.3. sunt Lyciæ populi.

Caballvs,m.2.equus[*Caualllo Gal.cheual Hisp Caualllo*, סוס sus.Ger. Ein ross.Pferdt] *ἵππος*.Luc.li.2.Succussator tetri, tardique caballi:Hinc Caballinus,a,um,p.part Caballina caro. Pl.li. 28. c.20.

Caballinvs,m *Ἱπποκρήνη* Fons est in mõte Helicone Bœotiæ,quẽ Pegasus,in eo loco saxum feriens, aperuit. Vide Helicon.

*Cabassvs,m.2.uel Cabessus,oppidũ Cappadociæ Hon.vide Steph.

* Cabellio,Narbonensis prouinciæ oppidum, vulgo *Cauaillon*.

*Caberia,f.1.Protei filia,q tres ex Vulcano filios genuit.Strab. li. 10.

* Caberon,m.3.Asiæ fluuius.Pl.li.6.c.23.in descriptione Carmaniæ.

* Cabiria,oppidum Asiæ citerioris. Steph.

*Cabvllinvm,n.2 oppidũ Sequanorũ Ptolomæo,aliàs Catalaunũ.

Cacabvs,m.2.vas æneũ,in quo pulmentariũ coquimus. Pl.l.23.c.6. Paulus Iureconſ.Inter ahenum,quod supra focũ pendet, & cacabũ,non multum interest,nã in hoc pulmentariũ coquitur, in illo aqua ad potandum calescit.Antiqui.n.calidam, & frigidam ęquis adhibebant.Apicius: capita porrorum elixabis in cacabo nouo.

Cacalia,f.1.*κακαλία*.herba est,quæ & Leontice uocatur, in montib.ferè nascens,folia ferens candida,& magna.Pli. li.25.c.12. & Dioſc. lib. 3.c.128.

Cacaturio,n.4.[*Desiderare di cacare*,] *κῃζίω*.cacare desidero Mar. lib.11.Cœnaturit Vacerra,non cacaturã.

Cacemphaton, n. 2. vel Cacophaton,est durior sonus in oratione; ut,o fortunatam natam. Et contraria Euphonia.

† Cachexia, *καχεξία*. A Medicis dicitur malus corporis habitus, quo alimenta corrumpuntur: quod fit,cum longo morbo uitiata corpora,etiamsi illo uacent,alimentum tamen in sui substantiam non conuertunt.Qui hoc uitio laborant,Cacheĉtici appellantur]

Cachinnor,aris,deponens.& Cachino,as,neu.[*Ridere,rroppo*,קצף tsachak.Ger.Vnzimlich vber die massen lachẽ.*Gal R re a pleine gorge,ou de smesurement Hispan Rier demasiadamente, odar carcaiadas de risa*,] *καγχάζω*,immoderatè rideo.Cic.6. Verr.Ridere cum uituperatione,cachinnari ipse Apronius.Dicitur & de alio quouis sono uehementiore.Accius:Scuta sonãdo crepitu clangentes cachinnant.

Cachinnatio,f.3.[*Riso immoderato*.Germ.Das gafflen,das unmassig vnflatig lachen,] *καγχασμός*. dissolutior risus. Cic.4.Tusc.

Cachinnvs,m.2.solutus risus. *καγχασμός*.a sono risus fictum vocabulum.Hinc Seneca præcipit,vt risus sit sine cachinno.Apud antiquos nõ de risu tantum dicitur,sed & de quouis alio sono vehemẽtiore. Catul. Procedunt-leuiterque fluant clangore cachinni.

Cachla,f.1.Plin.libr.25.c.8.herba alio nomine euphthalmus.

*Cacidiri,m.2.inter celeberrimas Scytharum gentes, apud Plin. lib.6.c.17.

*Cacirini,m.2.Siciliæ populi Latinæ conditionis.Plin.lib.3.8.

Caco,as,n.1. [*Cacare*, יכין רנלין hesich raghlav.Germanic. Scheissen,sein notturfft thun. *Gal. chier,aller a la selle.Hispan.cagar*] alium exonero. Mart. nasse bibis uitro, carius ergo cacas. Cacatus, a, um, excrementis fœdatus. Cat. Annales Voluſi cacata charta.

† Cacochyla, siue Cacochyma, *καχόχυλα*, *καὶ καχόχυμα*, dicuntur illa,quæ malum succum habent. Quibus contraria sunt Eucchyla & Euchyma.

† Cacodæmon, *κακοδαίμων*. Malus genius, noxius dæmon. Meminit Val.Max.l.1.]

† Cacoethes, dictio tetrasyllaba,g.n.p.p. *κακοήθης*. Mala & præpo-

ſtera conſuendo. Iuuen. Sat. 7. Item vlceris vel carcinomatis genus curatu difficile.]

†CACOSTOMACHOS, κακοστόμαχος. Qui malum ac debilitatum ſtomachum habet, id eſt, uentriculum. Os enim ventriculi, qui ſtomachus dicitur, pro ipſo uentriculo ſumi ſolet. Cic. ad Tiron.]

†CACOSYNTHETON, κακοσύνθετον. Mala, ſeu deformis compoſitio. Quint. lib. 8. c. 3.]

†CACOZELIA, κακοζηλία. dicitur mala & indecora affectatio, quoties inſcitè virtutem aliquam imitãtes, in vitium labimur. Quint. lib 2. c. 2. Cacozelus, p. p. ineptus imitator.]

CACTOS, f. 3. κάκτος herba, eſt teſte Pl. lib. 21. c. 16. in ſola Sicilia naſcens. Athenæus eam eſſe credit, quæ Latinis Carduus vocatur.

CACVBALVM, n. 2. herba acinos ferens nigros, quæ a Latinis, qd ſtrumis medeatur, ab effectu Strumum appellatur. Vide. Pl. li. 27. c. 8.

CACVLA, m. ſ. militis ſeruus, fuſtibus, clauſq. ligneis armatus ad tute lã dominoru, ἀπὸ τοῦ κάλου. i. lignis. Pla. Video caculã militarẽ.

CACVMEN, p. p. n. 3. [*Cima, ſommità,* ווֹשׁ roſch. German. Ein gipfel, das oberſte theil eines jeden dings. e. *Sõmet ou coppeau de quelque choſe.* H. *cumbre, o altura,*] κορυφὴ. ſummitas cuiuſq. rei, ut Cacumina montium, Cacumina arborum. Cæſ. 7. Bell. Gall. Romanorum delibratis atq. præacutis cacuminibus, perpetuæ foſſe quinos pedes altæ duci iubent. Virg. 6. Aenei. De hinc ſumma cacumina linquunt. Cacuminate, acutum reddere, [*Aguzar.*] Ouid. 3. Met. Summaſque cacuminat aures, de Actæone loquitur in cerui mutato. Hinc Cacuminatus, a, um. Pl. l. 10. c. 52. Faſtigia cacuminata.

CACVS, m. 2. κάκος. filius Vulcani, qui Latium vndique latrocinijs, & incendijs infeſtabat, demum Herculis quoque ex Hiſpania, occiſo Geryone, redeuntis, & apud Euandrum hoſpitantis boues noctu cauda traxit in antrum ſuum, quas cũ mane diminutas cernecret Hercules, nec quotſum erraſſent, ſcire poſſet, fortè fortuna ad hoc antrum peruenit: ſed cũ veſtigia oĩa foras uerſa videret, cum reliquis abijt. Abeuntib. aũt ceteris, occluſę boues aliarum deinde rio mugierunt. Hercules, audito mugitu, Caci fraudẽ cognouit, raptaq. clauа iratus recurrit: ſed Cacus ſpelũca fretus, in eadẽ ſe abſcondit, clauſis foribus ingenti ſaxo; qd Hercules videns, ad montis cacumẽ tendit, & ad extremũ deiecto ſilice, qui antri ori ſummo incumbebat, intrepidè deſiliens, Cacum ſtrangulauit, boueſq. ſuas recepit. Virg. 8. Aen. Sunt q affirment hunc Cacum Euandri fuiſſe ſeruũ, qui in eo loco Italiæ oĩa latrocinio, & incendio vaſtauerit, & ob id Vulcani filium appellatum. Ou. fabulatur, illũ tricipitẽ fuiſſe, cum inquit: Mænalio iacuit fuſus tria tẽpora ramo Cacus. Veritas tñ ſecundum philologos, & hiſtoricos hoc habet, hũc fuiſſe Euandri nequiſſimum ſeruum, ac furem. Ignem autem dictus eſt vomere, quod agros igne populabatur. Hunc ſoror ſua eiuſdẽ nominis prodidit. Vnde etiam ſacrum meruit, in quo ei per virgines Veſtæ ſacrificabatur. Hæc Ser. enarrans cum Vir. locum lib. 8. Aen. Hic ſpelunca fuit vaſto ſubmota receſſu Semihominis Caci,

CADAVER, p. p. n. 3. [*Corpo morto,* נבלה nebelah a radice נבל nabal, cecidit. Ger. Ein todter corper. G. *Vn corps mort, charogne. Hi. cuerpo de animal muerto,*] τὸ νεκρὸν, ἢ ὅτι κεῖται τὸ σῶμα [corpus mortuũ a cadendo, quod poſt mortem ceciderit. Cæſ. 7. bel. Gal. Pene in ipſis cadaueribus prælio decertare cogent: Transfertur & ad alia, vt ẽt de oppidis ſolo æquatis qñque dicat. Sulp. Ciceroni: Tot oppidorum cadauera proiecta iacent. Seruius a carendo deducit. Cadaueroſus, a, um, quod cadaueris ſimilitudinem habet, Ter. in Hecy. Cadaueroſam faciem dixit.

*CADDVSII, m. 2. populi ſũt Mediæ, pe Albanos, & Caſpios. Str. l. 11.

CADISCVS, m. 2. vaſculũ, quo ſuffragia colliguntur. Græcè καδίσκος. dimin. a Cadus. Eſt etiam Cadiſcus mons Cretæ. Plin. lib. 4. c. 12.

CADIVVS, o. 1. 2. p. p. [*Caduco & caduco.*] Ge. Das von ihm ſelbs hinfelt] quod per ſe cecidit. Vnde cadiua poma dicuntur, quę non manu collecta, ſed ſua ſponte in terram cecidere; & Cadiua folia, quę per ſe ex arboribus cadunt. Pli.

CADMITES, gemma, quam cæruleæ interdum bullæ cinguntur.

CADMEA, f. 1. καδμεία auctore, Plu. in uita Pelopidæ, arx fuit Thebana, licet nonnunquam pro ipſa ſumatur vrbe. Hinc Cadmeus, a, um, idem eſt, quod Thebanus: & Cadmea victoria, hoc eſt, Thebanorum victoria, quod prouerbij vim habet, quoties ſignificare volumus tam magno conſtitiſſe victoriam, vt non ita multum interſit inter victoris ſortem, & victi. Stephanus auctor eſt, ipſam ẽt Carthaginem olim Cadmeam fuiſſe appellatam.

CADMEIS, idis, p. p. f. 3. καδμηὶς. regio eſt Achaiæ, è regione Euboeę ſita, quæ poſtea dicta eſt Bœotia. Thucyd. Belli Pelop. li. 1.

CADMIA, f. 1. καδμεία. corpus eſt metallicum, cuius duo ſũt genera: alterum, quod in rupib. & montibus reperitur earum regionum, in quibus æris ſunt metalla: idq. Cadmiam lapidoſam, nocat Gall. li. 9. Simpl. Nam reuera nihil aliud eſt, q̃ pyrites aureus, ex quo excoquitur æs. Atq. hoc quidem Cadmiæ genus ẽt Pli. cognitũ fuiſſe, ut videre eſt li. 34. c. 1. Itẽ c. 10. eiuſdẽ libri. Alterũ eſt genus Cadmiæ, quod in ærarijs officinis inuenitur, idque, rurſus duplex. Nã quod ex fuligine, ſiue fauilla, quę ex fornace perpetuò egeritur, ſenſim colligitur, altioribuſq. ediũ partibus, in quibus æs excoquitur, adhæreſcit, Botryitis appellatur, quod vuæ quandam imaginem re-

præſentet. Alterum in fornacibus [illegible] nuncupatur ſupra diphrygẽs, cruſtæ ſimilitudine, unde & Placitin appellauere.

CADMVS, m. 2. κάδμος. Agenoris Phenicũ regis filius, qui a patre miſſus ad quærẽdã Europã ſororẽ, inſciſq. fine ea nõ reuerti, deſperato reditu, Thebas in Beotia cõdidit. Ab huius nomine ipſe ẽt Thebe Cadmeæ dñr, a Cadmo conditore. Prop. Cũ tibi Cadmeæ dñr Põtice Thebę. Poſtea aũt a Zetho, & Amphione regno pulſus ad Illyricos ſeſe contulit, vbi deorum miſeratione & ipſe, & vxor in ſerpẽtes mutati ſunt. Filias habuit Semelen, Aganen, Ino, & Antonoen. Ferunt Cadmum decem & ſex litteras è Phœnicia in Græciã detuliſſe, α β γ δ ε ι κ λ μ ο π ρ σ τ υ His Palamedẽ Troiano bello quatuor adiecciſſe, ξ θ φ χ. Et totidem poſt eũ Simonidem Melicũ, ζ η ω. Aiunt quoq. Cadmum hiſtoriam imueniſſe, & primum proſaicam orationem inſtituiſſe. Paulo iunior fuit Orpheo. Hæc Suidas. Apuleius vero hoc aſcripſit Pherecydi. Fertur rẽ inuenſſe auri metalla, atq. conflaturam. Hinc fit Cadmeius, a, um, p quatuor ſyllabas, vt Aemon Cadmeius, Sta. 8. Theb. Leuius Cadmeius Aemon Tela rotat. Item Cadmeus, a, um, per tres ſyllabas, & p. p. Stat. 8. Theb. Pudeat Cadmea iuuentus. Item Cadmeis, idis, fę. ge. patronymicum a Cadmo. Ou. 4. Met. Acquore diſtringunt ſummis Cadmeides alijs. Eſt & Cadmus mons, qui Laodiceæ imminet, ex quo Lycus fluuius fluit. Str. lib. 12. & Plin. lib. 5. c. 26.

CADO, dis, cecidi, casũ. n. 3. cõcido, labor, delabor, decido, corruo, ſcipito, accidit, euenit, [*Cadere* נפל naphal. G. Fallẽ. *Gat. cheoir, tomber. Hiſ. caer, morir y acontecer.*] συμβαίνω. Ci. in Ora. Si ferme conſtituerit, nũquam cadet: Porrẽ cũ datuo. Pla. in Men. Dentes nulla cadebãt primulum. Cum Ab. Plin. lib. 16. c. 18. Aut ruſus ab alto cadere. Ci. per aduerbiũ dixit. Altè. n. cadere non põt. Cum Dr. Ci. de Fate; Si Daphne fatum fuit de quo cadere. Cum Ex. Plin. 17. c. 20. Sponte cadunt ex arbore. Translatè dixit Ter. in And. Hominũ illico lachrimæ cadunt. Virg. Eclo. 1. Maioreſq. cadunt altis de montib. vmbræ. Idem: Cadit & Ripheus iuſtiſſimus vnus, pro moritur, [*Morire.*] Itẽ cadere commodè, opportunè, pro euenire, contigere. Cadere in ſuſpicionem, in cogitationem, in deliberationẽ, in offenſionẽ, pcidere, uenire. Cadere cauſſa, uel a cauſa, pamittere litem. Cadere formula, pro rẽ ipſã per formulas non rectè exponere. Cadere animũ, cadere oculos, vultus, uerba, pro frãgi, deplicare. Cadere animũ, debilitari, opprimi. Cicer. in Ora. Verba melius in ſyllabas lõgiores cadunt, pro deſinunt. [*Finire, terminare.*] Itẽ ad Art. Cadendum in vnius poteſtatẽ. Hinc res nobis feliciter cadere dñr. Ci. ad Art. Nihil mihi felicius cadere potuit. Cõpoſita eius, accido, decido, excido, incido, intercido, occido, concido, procido, recido, & ſuccido, ſuis locis.

CADVCEATOR, m. 3. κήρυξ, קרא tſir. dicitur legatus pacem petens, a caduceo, quod manu geſtat. Cato; Caduceatori nemo homo nocet. Liu. 6. bel. Pun. Aſdrubal Caduceatorem miſit.

CADVCEVM, n. 2. κηρύκειον. Mercurii uirga fuiſſe fertur, qua ille ad diſſidia & diſcordias tollendas vtebatur; a cadendo dicta, q̃ contẽtioſa & diſcordias tollendas vtebãtur. Caduceũ Agyptij in ſpecie duorũ draconũ maris, & feminę figurauerũt, q̃ parte media fui voluminis nodo, quem Herculeum vocant, ſibi alligantur, priſque partibus reflexis, in modum circuli oſcula iungunt.

CADVCIFER, o. 1. 2. nomen, quo Mercurius vocitatus eſt: cum. n. Mercurius Iram in Cyllene monte Arcadię ſeptichordẽ ad Atlãtidũ numerũ inſtituiſſet, quod Maia mater eius ex illarũ numero eſſet, ac non multo poſt deprehenſus fuiſſet ab Apolline boues ſuas abigere, quo facilius ueniam ab eo impetraret, Apollini traditur conceſſiſſe, vt Iram a ſe primo inuentam prediceret. Quã obrẽ Apollinem ferunt, uirgam quandam Mercurio dediſſe, q̃ cũ manu telinem ferunt, uirgam quandam Mercurio dediſſe, q̃ cũ manu telinem ferens in Arcadiam proficiſceretur, inuentos ab eo fuiſſe dracones duos ſimul ligatos, & inter ſe murmo pugnantes; quo viſo, uirgam interpoſuiſſe. & dicto citius prelium diremiſſe. Qua re conſpecta huiuſmodi virgam pacis gratia creditum eſt eſſe conſtitutam; unde factum eſt, vt legati pacis caduceatores dicerentur, poſteriquo eius rei exemplo Mercurio uirgam deinceps duorum draconũ ſimilitudine vbique aſſinxerint. Huius virgę poteſtatem deſcribit Vir. 4. Aen. Tum uirgam capit, hac animas ille euocat Orco, &c.

CADVCITER, aduerbium antiquum, teſte Nonio, pro præcipitanter. Varro, Frigidos nimbos aqua iſta caduciter ruentes.

CADVCVS, a, um, o. 1. 2. fragilis, mobilis, mortalis, falſus, incertus, [*Caduco, mortale, fragile.* Ger. Hinfellig, zergenglich. *G. caduque, corruptible, ruineux, allant en decadence. Hiſp. Debil, que ligeramente pueda caer.*] θνητὸς. non ſolũ momentaneũ ſignificat, q̃ facilè cadit, ſed & id, quod cadere facit. Vnde caducus morbus, [*Mal caduco*] quod correptũ faciat cadere. Hirmic. li. 7. Si Luna ĩ horoſcopo fuerit inuenta, caducos efficiet. Qñque caducus, mortalis dr, [*Mortal.*] Vir. li. 6. Belloque caduci Dardanidæ. Caduca hæreditas dicitur, cum hæredes ceciderunt, hoc eſt, quæ legitimum hæredem non habet: & Caducarij, qui huiuſmodi hæreditatẽ accipiunt. Caducum, quod ſub aliqua conditione legatum eſt. Iuue. Legatum omne capis, nec nõ & dulce caducum. Caduca auſpicia veteres dicebant, cum aliquid in templo excidit, veluti de manu virgæ. Caduca lit-

er litteræ, quæ obſcuriores ſũt, & uſu prope fugiunt. Pli. l. 13. c. 12

*CADVENI, æ, m. 2. populi in Caria. Plin.

CADVCEVM, n. 2. tectorium, ſiue calcitra, qua merces teguntur, à Caducis Galliæ populis, vt inquit Plinius, apud quos lini præſtantia palmã obtinet. I. calcitris. I. uectalis. Inſtitor hibernæ tegetis, nimeique caduci. Sunt qui putent eſſe vela illa penſilia, quæ lecto obtẽduntur, aut etiam tegmen quadratum, quale eſt illud, ſub quo & ſacra ſanctam Hoſtiam geſtari, & principes in ſolemnioribus pompis vehi videmus. Ianualis, Violato pœna cadorco.

*CADVRCI, m. 2. Galliæ Aquitaniæ populi. Plin. li. 4. c. 19.

CADVS, m. 2. [*Baville, Botta.*] cadh. Ge. Ein weinfas. *Gal. Vn caque. H. Vaſija de vino.*] κάδος. vas vinarium, quo vinum cõditur, vt vidit Acron, cuius prima corripitur. Mart. In Vaticanis condita muſta cadis. Continet congios decem, vel (vt alij volunt) duodecim.

*CADVSII, m. 2. populi, inter mare Caſpium, & Pontum. Stra. lib. 11.

*CADYTIS, f. 3. vrbs Syriæ maxima. Herod. lib. 2.

CAECATVS, a, um, o. 1. 2. [*Accecato*] Cæcus factus. Cic. de Clar. Or. Rabida, & celeritate cæcata oratio. Cæcatus vitijs. Idem 4. Tuſc.

CAECIAS, m. 1. κραιάς, ventus, qui ita flare dicitur ab Ariſt. non vt nubes propellat, ſed vt ad ſe vocet. Pli. li. 2. c. 47.

CAECILIA, f. 1. genus ſerpentis cæci, vnde nomẽ accepiſſe vr. Col. li. 7.

CAECITAS, tis, f. 3. [*Eſſer cieco*] τυφλότης. hirwaron. Germa. alindtheit. *Gal. cecité, aueuglement. Hiſp. ceguedad.*] τυφλότης tam ad corpus, quam ad animum refertur. Cic. de Aruſp. reſp.

CAECIGENVS, ni, m. 2. [*Nato cieco.*] G. Ein geborner blinder. G. *Aueugle né. Hiſ. Nacido ciego.*] τυφλογένης, qui cæcus natus eſt. Luc. lib. 2.

CAECO, as, a. 1. [*Arciecare,* עור hiuuer. Ger. alind machen, Blenden. *Gal. Rendre ou faire aueugle. Hiſ. cegar a otro, hazer ciego.*] τυφλῶ. cæcum facio. Cic. 8. Phil. Spes rapiendi cæcat animos eorum. Hinc Excæco, valde cæco. Plin. Si oculos attingat, excæcet.

CAECVBVM, n. 2. καικύβον. Strabonis, vinum generoſiſſimũ, ſic dictũ a Cæcubis Campaniæ populis, apud quos naſcitur. Plin. lib. 4. Mart. lib. 13. Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis.

CAECVLVS, diminut. a cæcus, m. 2. Eſt & nomen proprium filij Vulcani, cuius mater cum iuxta ignem ſederet, fortè fortuna ſcintilla ejdam in eiuſdem gremium euolauit, ex qua mulier concepit, peperitq. filium, quem poſtea ob oculorum parũitatẽ, Cæculũ vocarunt, a quo Cæcilios ortos putant, quorum familia Romæ nobiliſſima fuit. Hæc collecta multitudine, poſtq. diu latrocinatus eſſet, Prænestinã ciuitatẽ in montib. condidit, & cum ad ludos vicinos populos inuitaſſet, cœpit eos admonere, vt ſecum habitarent, & pro gloria iactare ſe filium Vulcani: quod cum illi non crederent, inuocato Vulcano, vt ſe filium comprobaret, omnis illius multitudinis chorus eſt flamma circumdatus, quo facto commoti omnes ſimul habitauerunt, & Vulcani filium eſſe crediderunt. Hæc Semanis in illud Vir. li. 7. Æn. Nec Prænestinæ fundator deſunt vrbis, &c.

CAECVTIO, as, n. 1. [*Veder poco, contrafare i ciechi.*] Ger. Ein blend vnd ſchwach geſicht haben. *Gal. Ne voir pas fort cler, auoir les yeux cõme eſbloüis. Hiſ. cõtra hazer algun ciego.*] ἀμβλυώττω. cæco ſimilis fium. Feſt. Cæcutire, eſt cæcos imitari. Plau. Mihi oculi excultant.

CAECVS, a, um. 1. 2. [*cieco,* עור hiuuer. G. blind. *Gal. Aueugle. H. ciego.*] τυφλός. oculorum vſu carens, quaſi oculis captus. Qñq. idem eſt quod inuidioſus, tacitus, qui videri nõ poteſt. [*Acuto, tacito,*] Col. l. 1. Ex quibus ſæpe contrahuntur cæci morbi, quorum cauſſas ne medici quidem perſpicere queunt. Ci. contra Rullum. Cur hoc eſt tam obſcurum, atq. cæcum? Idem de Ora. Sic Vir. ẽt vada cæca, & cæcos ſcopulos vocat, qui ita ſub aquis occulteantur, vt oculos fallant. Transfertur etiam ad animum, vt cum aliquem cæcum auaritia, furore, amore, aut odio dicimus. [*Eſſer priuo*] Cic. pro Sex. Ros. Ipſos cæcos reddit cupiditas, atque auaritia. Sic dicimus cæcam noctẽ [*Oſcuro*] in qua non videmus. Veſtigia quoq. cæca dicũtur, quæ in obſcura, aut incognita via veſtigantur. Virg. 6. Aen. Cæca regens filo veſtigia. Item locus cæcus dicitur, in quo non videmus. Cęcæ foſſæ, cæci aditus, qui ſunt obſepti. Cæcum vallum, in quo præacuti pali affixi herbis & vel frondibus occuluntur. Item cæcum inteſtinum, quod inter ileon, & colon ſitum, paruo, oblongoque ventri ſimile eſt; cęcum appellatum ab eo, quòd ingreſſum exitui aduerſum nõ acceperit, ſed hos tam vicinos habeat, vt plerumque in vnum coire, & exitu carere videatur.

CAECVTIO, n. 4. [*Veder poco, eſſere hormio.*] Ge. Vbel oder nur ei wenig ſehẽ, ein Klein vnd abnẽmẽd geſicht habẽ. *G. Eſtre aueugle, ne voir guere, ou ne voir pas clair. Hi. cegar o coqueiar.*] ἀμβλυώττω. parũ video: & Cæcutiens, quaſi ſemicæcus. Var. Verũ oculi mihi cæcutiũt.

CAEDES, dis, f. 3. [מַכָּה verſach] [*Veciſione,*] φόνος. mors ferro, aut alia vi illata, præſertim ab eo, qui occidere, aut ferire volebat. Cic. in Brutum. Nam cum in ſilua ita facta ſint cædes eſſet. Ouid. 8. Met. Modo vulnera fratrum Ante oculos mihi ſunt, & tantæ cædis imago. Inde dicimus aliquem commiſiſſe cædem.

CAEDITIAE TABERNAE, f. 1. dictę ſunt a Cæditio quodam, qui eas in via Appia ædificauit.

CAEDO, is, cecidi, cæſum, verbum actiuũ, p. p. 3. [*Percuotere,* הכה hich ahh. Ger. Schlagen, ſtreichen. *Gal. Frapper couper, trẽcher, tuer. Hiſ. Herir.*] πάιω. percutio, ferio, verbero. Teren. in And. Verberib. te cæſum, in piſtrinum Daue dicã. Interdũ idem q. amputo, (vel) abſcindo [*Tagliare*] Cic. 3. de Diu. Arbores ſimul cũ fructu tempeſtiuè cædi. Idem occido [*Vccidere, ammazzare.*] Vir. 2. Aen. Cæduntur vigiles. Ponitur qñq. pro immolare [*Sacrificare, Ammazzare*] apud eundẽ, Cædunt binas de more bidentes. Itẽ p frãgere. [*Frãgere, Rompere,* Cic. 3. Ver. Cædere iamũ ſanis, inſtare ferro. Cædi teſtib. apud eũdẽ ad Q. Fr. eſt teſtiũ multitudine vrgeri, premi, cõtinei. Huius cõpoſita ſunt. Abſcido, Cõcido, circũcido, decido, Excido, Incido, Intercido, Occido, Præcido, Recido, & Succido, quorũ pen. ſcit. Accedo ſine diphthõgo, ceſſi præteritũ, & ſupinũ ceſſum facit multaq. ſignificat. Nã qñq. cedere ſignificat abire, & locum vicerari dare. Ci. cui quidẽ exercitus non in Imperatore eſq. ceſſerũt. Qñq. diſcedere, euitare atq. ſubterfugere. [*Partirſi, fuggire,*] Pla. Cedamus imbri. Hinc cedere iræ, dicimus, dare locũ iræ, & quaſi ab ira diſcedere. Cedere bonis, diſcedere a bonis, & quicquid noſtrũ erat, tradere creditori. Cedere iuri, diſcedere iure, ius q. habemus, alteri tradere etiã & de iure cedere dicimus. Cedere itẽ eſt, in ius alicuius venire, vt, cedunt mihi ea bona, i. in ius meum veniunt. Et cã accẽſatiuo mediãte. In Hieronymus ſup. Mat. Ita fiebat, vt oblatio liberorum ſub occaſione templi, & Dei, in ſacerdotum lucra cederet. Rurſus cedere ponit p dare, [*Dare*] Cedite manus veſtras, mea ſq. accipite. Pro cõcedere obſeq. nõ repugnare [*Concedere,*] vir. 21. Aen. Cedo equidẽ, nec nate tibi comes ire recuſo. Pro ſuccedere, ſeu in ſortẽ contingere, [*Auuenire,*] Idem: Ceſſerit Auſonio ſi fors victoria Turno. Pro incidere. [*Abbatersi*] Plau. in Aul. In hoſtẽ abſolutus cedas. Inuenit & cedo imperatiuus p Dic [*Dimmi*] nec hẽt aliã perſonam, niſi tm̃ cedite pluraliter, habetque primam correptam: Ter. in And. Cedo, cuium puerum apposuiſti hic ante ianuam. Ci. in Cat. Tere. in Phor. poſuit pro dare: Quin. tu mihi argentum cedo? Phor. Immo uxorẽ tu cedo. Cedere diẽ, inquit Vlpianus, ſignificat incipere deberi pecuniã, ſicut Venire diẽ, ſignificat eam diẽ uenisſe, quo pecunia peti poſſit. Cedere è uita [*Morire.*] eſt mori. Ci. de Cla. Or. Hortẽſius è vita ceſſit. Hinc abſcedo, accedo, antecedo, cõcedo, decedo, diſcedo, excedo, incedo, intercedo, præcedo, procedo, recedo, retrocedo, ſecedo, & ſuccedo.

CAEDVA SILVA, f. 1. [*Selua da tagliare.*] Germ. Ein wald der zu hawen iſt. *Gal. Taillis. Hiſ. Boſque que ſe corra, o puede cortar.*] ὑλοτομικὸν ὄρος. a cædendo dicta, quæ ſi religioſa non eſt, ſed quoties opus eſt, ad ignis, vel ædificiorum vſum cæditur. Pl. lib. 13. c. 4. Ceduę palmarũ ſiluę. Contra Incidua ſilua dicitur, quę non ceditur. Eiuſmodi erãt Luci religioſi, quos violare nefas erat, qualẽ deſcribit Luc. Pharſalię ſuę lib. 3. Lucus erat longo nunquam violatus ab æuo.

CAELAMEN, inis, n. 3. [*Intaglio,*] γλυφὴ. cęlatura. Ouid. 13. Met.

CAELATOR, oris, m. 1. [*Intagliatore,* חרט mephatteach. Germa. Ein auſſgraber, Auſſtecher. *Gal. Graueur ou eſt offeur. Hiſp. El que labra de finzel.*] Quin. lib. 2. cap. 4. cęlator cęlum deliderat, & pictor penicilla. Argenti cęlatores. Pli. li. 34. c. 8.

CAELATVRA, f. 1. [*Intaglio*] מחרטת pituach G. Die Kunſt deſ auſſgrabens, auſſſtechens, oder bildwerck zumachen. *Gal. Grauure, ou eſt offeure, meſtier degrauer. Hiſp. Obra de finzelo, o la arte de finzelar.*] γλυφή. ars cælandi, aut ipſa ſculptura & inciſio. Plin. lib. 19. c. 4. & lib. 35. c. 12.

CAELEBS, [*Huomo, ouer donna non maritati.* Ge. Der, oder die auſſerhalb dem eheſtand lebt, ein man ohn ein weib, ein weib ohn ein man. *Gal. Quin'eſt point marié, ſans femme. Hiſ. Varon ſoltero, o muger ſoltera.*] ἄγαμος. generis communis, vir ſine vxore, aut mulier ſine marito viuens; dictus cęlebs (vt inquit Hier.) quod cęlo dignam vitam agat, qui coitu careat. Aug. cælebs qui non habet vxorem, vel quæ non habet maritũ: qualia ſunt numina in cęlo, quæ abſq. coniuge ſunt, ſi Agapetas nõ attendamus. Hi accipiunt cælibes nõ tam pro vxore carentibus, quàm pro caſtis, & omni Venere abſtinentibus. Sed propriè dicitur cælebs, qui vxorem non habet, etiam ſi concubinas habeat, nam cælebs, & maritus contraria ſunt. Mar. lib. 12. Corrumpis ſine talione cælebs. Hoc eſt, corrumpis alienas vxores, cum ipſe viuas in cælibatu, nec habeas vxorem, quam illi viciſſim poſſint corrumpere. Cic. de Legib. Cælibes eſſe prohibento. Inde dicimus torum cælibem, & vitam cælibem, ætam in cælibatu. Ouid. Quæ ſi non fuerat, cęlebs te vita deceret.

CAELESTIS, ſte, o. 3. [*Celeſte.* Ge. Himmeliſch. *Gal. celeſte, de lair du ciel, diuin. Hiſ. celeſtial.*] οὐράνιος, divus, diuinus, è cęlo exiſtens. Virgil. 1. Aen. Tantæne animis cœleſtibus iræ; Liu. 4. ab vrb. Nec cœleſtes modo defuerunt aquæ, ſed terra quoque ingenito humore egens. Cœleſtes etiam ſubſtantiuè dicimus, pro cœlitibus, & dijs ſuperis, (*Dei*) Cic. 6. Phil. De voluntate cæleſtium dubitare poſſumus?

CAELESTINI, m. 2. populi Vmbriæ ſunt, a Pl. libr. 3. c. 14. in ſexta Italiæ regione collocantur.

CAELIA, f. 1. potus genus eſt ex frugibus confecti. cuius meminit Pli. lib. 22. c. 25.

CAELIBARIS HASTA, f. 1. dicebatur, qua caput nubẽtis comebat, quę i corpore gladiatoris occiſi ſtetiſſet, vt ſicut illa connuncta fuerat cũ corpore gladiatoris, ſic cum viro nouo nupta eſſet copulata. Feſt.

CAELIBATVS, us, m. 4. ἀγαμία. pro vita, qua agitur ſine vxore. Suet. Amiſſa vxore Lepida, duobuſque ex ea liberis, manſit in cęlibatu.

CAELI-

CAELICOLA,m.1.*habitator del cielo*,Germ.Ein woner des himmels. *Gal.Celeste que habite au ciel.* *Hisp.* Morador del cielo. *Ital.* Celicolo. Celicolæ quiq; vel quæ cælum inhabitat. Virg.2.Aen. Nec sic cælicolæ voluisse ducere vitam.

CAELIFER,O.1.2.ὑπερουράνιος, vel Adiectiuis epitheton est, quæ Poetæ ob inusitatam significationem fingunt sustinere cælum. Virg.6.Aen. Cælifer Ide fuit, cui mens non talia fingit.

CAELITES,cælitum,p.c.m.g. [*Dei cælesti.* Ger. Die himmelischen; dicti quasi in hiromei semid. *Gal.Celestes habitans au Ciel. Hisp. Los dioses, o santos del cielo* ὑπερουράνιοι θεοί cælestes. quæ cælum inhabitant. Cælum aũt appellabant veteres illam mundi partem, quam nos *æthera*, siue *aerem supremum*, vocamus, hoc est illud, quod est supra elementum ignis, vide Solem, & Iunam, & cæteros planetas inter deos cetu micantes numerabant. Cicer. 2. de Diu. Ego Deum genus esse semper dixi, & dicam cælitum. Centur. de apud Ou. 4. de Ponto, singulare cælite. Quale tandem de cælite, Brute, recenti Vestra proces? positis carmen mirabere. derivo Vbi vocat Augustum cælitem.

CAELITUS,p.a.[*Del cielo* ὑπουράνιος, adhibetur significatq; cælo, sicut diuinitus a Deo. Haeton. Tandem cælitus inspiratus.

CAELIVS,m.3.mons vrbis Romæ ex septem, a Celio Vibenno nobilissimo duce Tusco dictus, qui pro Romulo aduersus Latinos regem cum auxiliarib. veniens quo cælimontium, aut cælomontana porta. Hunc montem Tul. Hostil. vbi addidit sibi, ipse habitauit, quem frequentius habitaret, vt inquit Liu. Fuit & Celius nomen patricij Saturnini.

CAELIVS,n.2.quidã Calabrias, non procul a Brundusio. Plin. lib.3.c.11.

CAELIVS,m.2.orator acerrimo ingenio fuit, discipulus Ci. de quo extat illud Quin. elogiũ: Longiore illũ vita, & meliore tempore dignũ fuisse. Hic postea ab Atratino quodã accusatus, quod cum Catilina conspirasset in perniciem Reip. quodq; aurum a Clodia Clodij sorore extorsisset, eiq; venenum propinasset, defensus est a Ci. ea legãtissima illa oratione quæ hodie quoque habetur in manibus.

CAELO,as,a.t.[*Scalpere, intagliare*, פסל pritach. Ge. Antgrahen. auffstechen, getruckte arbeit machen. *Gal. Graver, ou est offert. Hisp. Labrar de buril o sinzelar* γλύφω sculpo. aliqui tamen scribunt sine diphthongo. Cic. 1. de Diuin. Hanc speciem Praxiteles cælauit argẽto. Vir. Cælataq; in auro Fortia facta virum. A quo Cælata vasa dicuntur, quæ veteres, *toreuta* vocabant, quod cum cælando fiant, & Cælum ipsum instrumentum, quo quippiam celãtur.

*CAELOS, Thraciæ portus, vrbi Plin. lib.4.c.11.

CAELVM,n.2.[*Scalpellus* מפסלת cheret. Ge. Ein auffstiche, ein schrotcysen, ein grabmeissel. *Gal. Burin ou autre instrument a graver. Hisp. Smizel o buril.* γλυπτήριον, γλυφίον. instrumentũ, quo vtuntur argentarij, dum vasa sculpũt, aut quo sculptores, aut statuarij vtuntur in ligneis, aut lapideis simulachris scalpendis. Vnde est illud, Cælo ex bricata Myronis.

CAELVM,n.2.[*Cielo* שמים schamaim, οὐρανός. *Gal. Le Ciel, les cieux. Hisp. Cielo.* Ger. der himmel] vno nomine dr tota illa mundi pars, quæ est supra elementum ignis, quàm Philosophi Aethera appellant, ita dictum a cælando, hoc est, occultando, quod inferiora omnia celet, & tegat: siue à stellarum imagine, quæ in eo quodam modo cælata apparent. Amb. li. Hexa. Cælum, quod impressa stellarum lumina habeat, quasi cælatum appellatur, sicut argẽtum quod signis eminentibus effulget, cælatũ dicimus. Varr. Cælum quasi κοῖλον, hoc est, cauum, dictum putat, & sic per æ diphthongum scribendũ videtur. Cic. ad Põpeio: Põpeium cæles, sicut aliquẽ non ex hac vrbe meum, sed de cælo lapsũ intuent. In cælo esse, metaphorice dr pro eo, quod est, muneris omnib. felicem esse, & suauissimis laudibus celebratis. *Efferre felicem, & celebrare.*] Item in cælũ ferre, vel tollere, est summis honoribus afficere. [*Laudare.*] Ci. Att. li.3. Salaminij nos in cælum decretis suis sustulerũt. De cælo detrahere, est de summo honoris gradu deturbare. Ci. 6. Phi. Collegã de cælo detraxisti. Philosophi decem cælos esse dixerunt, quorũ septem a planetis appellauere, octauum fidereum, seu stellatũ: nonũ verò cũ nescirẽt cuius conditionis esset, vocauerũt celum aqueum, crystallinumve, nõ a frigiditate, sed à trãsparentia, quod per illud sidera apparẽant, & pelluceant. Decimũ locũ sibi vendicat cælũ illud, quod vltimũ Philosophi putantes, Primum mobile vocauerunt. Vndecimum cælũ beatorũ sedes ab Ethnicis philosophis ignoratũ, qd idcirco Theologi Empyreum vocauerunt, non quod colore, sed splẽdore, & claritate cæteris antecellat. Sunt igitur vndecim cæli. i. cælũ Empyreũ, primum mobile, cælum crystallinum, cælum stellatum, cælum Saturni, cælum Iouis, cælum Martis, cælum Solis, cælum Veneris, cælum Mercurij, & cælũ Lunæ. Hæc fusius tractantur in libro de cælo ab Arist. Cic. 4. Tus. cælum hoc, in quo nubes, imbres, ventiq; coguntur, quod & humidũ, & caliginosum est, propter exhalationes terræ. De cælo ici, est fulmine afflari. Cic. li. 1. de Diu. Summanus de cælo ictus. De cælo seruare, est cæli statu obseruato, auspicia nuncupare. Auspicia n. non nisi serenis temporibus fiebant; contra fulmine, aut pluuia turbabantur Cic. in Vat. Quod eo die seires de cælo esse seruatum. Plin. lib. 11. c. 37. Cæli capitis [*Cranio*,] cranium vt appellasse, eo quod caput totum eo tegatur, vt intrinseca hęc cælo; Hoc, inquit, est viscerum cacumen altissimũ, proximumq; cælo capitis, sine carne, sine cruore, sine fibris. Interdũ cælum simpliciter pro aere, [*Aere.*] Virg. 1. Geo. Et varium cæli prædicere morem. Vbi Seru. cæli, id est aeris. Lucr. In hoc tractatu qui dicitur Aer. Plinio Secundo cælum appellauere maiores, quod a uolumine Aera. Hinc grauia cæli, & pruinosi imbres, procellæ, turbines, ventorum.

CAELMENTARII,m.2. [*Muratores*, ædificatorũ, hoc est, qui ædificiorum quæ ex lapidibus sunt structores, quos fabros murarios appellamus.

CAELMENTITIVS,a,um,o. Cæmento, vel pariete cæmentitio. Vitr. lib.2.c.8. Parietibus cæmentitiis altitudines extruũtur.

CAELMENTVM,n.2.κάλιξ a cædo, vt quidã putant. Saxi cuiuscunq; omnis rudior materia, a qua primũ cæsuræ tõ surgũt: quales tũ rudes lapides nulla arte ad ædificium accõmodati, aut politi, sed quales nemo temerè cõgestis fundamentis quæq; fulciendis caparie cæmentarius appellãr. Liu. 1. bel. Pun. Cæmenta nõ calce durata erãt, sed inædificato adhęrẽt ponuntur priusquam cæsa, id est, æduficio quod sit cæmento iuncturus lapides erigantur. Pli. li. 16. c. 22. Pallidus lapis in cæmento rarò vtilis.

CAENEVS, *Proleuica, sinus Laconici oppidũ non procul a Tenario promontorio. Hinc Cenites portus, apud Pli. li. 4. c. 5. & Cenæus hospitor. Ouid. Cæneus item parua quondam in insula mansit, Sicuneus hospitor. Ouid. Cæneus item parua quondam in insula mansit

CAERETVM,n.2. Vmbriæ oppidum inter Spoletum, ac Narniam, a quo ceretani appellantur, totum orbem vano quodam, ac turpi superstitionis genere ludificantes.

CAERVLEVS,a,um,o.1.2.[*Verdiccio,d'azurro.* Ge. Himmelblaw. c. *De couleur,bleue cõme le ciel.* H. *Color verde,o azul escuro,*] κυάνεος. quod cœli puri,& nubibus vacui colorẽ imitatur, quasi cæluleus? vnde & mare', quod à cœlo colorem suum accipit, propriè Cæruleum dicimus. Virg.12.Aen. Quæ cæruleo sunt numina ponto. Sic etiam Cic.lib.1.de Nat.Deor. Neptuni oculos dixit esse cæruleos, ad maris colorem respiciens.

CAERVLEVM,n.2.arenæ genus est,quod in auri,atque argenti metallis nascitur ad picturarum vsus. Plin.lib.34.c.12.& 13.

CAERVLVS,a,um,o.1.2.[*Verdiccio.*] ὑακίνθινος idem qđ Ceruleus. Cæru. Cœrula verrentes abiegnis æquora palmis, & apud Vir. lib. 10.Aen.Freta cœrula. Cœruleum substãt.seu potius in plu.nu.Cœrula, pro mari accipitur apud poetas[*mare,*] Vir.3.Aen. Cœrula verrunt.

CAESA,n.1.quæ & Incisa vocãtur,sunt particulæ orationis, quę Græci κόμματα vocant, differuntq. a membris,quę Græci dicunt κῶλα, membrum.n.est pars periodi ex plurib.absolutè aliquid significans, hoc mõ:Et si vereor,iudices,ne turpe sit pro fortissimo viro dicere incipienti timere.Cæsum aũt pars orationis est,ex duob.aut pluribus verbis, nondum quicquam absolutè significans,hoc mõ: Et si vereor iudices,ne turpe sit. Cęsa oratio dr, cum non efficiuntur membra ex connexione verborum,sed singula verba aliquid significantia proferuntur,hoc mõ; Quis est ille Gellius? amiger Catilinæ,flipator cui corporis, concitator tabernariorum, latrator fori. Veteres etiam Cęsa vocabant,quæ postea cæsa dicta sunt,quę erãt tela Gallis peculiaria,sicut Romanis pila,& Macedonibus sarissę. Varro:Qui gladijs cincti sine scutis,cum binis cæsis essent.

CAESAR,m.3.κόσαρ,cognomen Iuliorum est.Ille.n.qui primus Cæsaris nomen adeptus est,ab eo dictus fertur,quod cęso matris vtero fuerit natus:vel ab elephantõ in pugna occiso,qui lingua Maurorum Cęsar appellatur: vel quod oculis cæsijs,hoc est,glaucis fuerit,vel a Cęsarie,cum qua natus proditur. Iulius aũt Cęsar, qui primus Dictaturam perpetuam inuasit,oẽm Galliã,quæ à saltu Pyrenæo,Alpibusque,& monte Gebenna,fluminibusque Rhodano,& Rheno continetur, nouem annis in prouinciæ formam redegit. Germanos qui trans Rhenum incolunt,primus Romanorum ponte fabricato aggressus,maximis affecit cladib.aggressus est & Britannos,ignotos antea,superatisq. pecunias, & obsides imperauit; deinde cum obtinere non potuisset,vt sui absentis in Consulatibus comitijs ratio haberetur,arma in patriam conuertit: Pompeioq; Italia pulso,in Hispaniã transgressus, validissimas Põpeij copias, quæ sub trib.legatis,M.Petreio,L.Afranio,& M.Varrone erãt, superauit:Pompeiũ in campis Pharsalicis fudit: Ptolemæum in Aegypto subegit.In Africa deuicit.Scipionẽ,& Iubã: In Hispania liberos Pompeij. Triũphauit quinques,primũ de Gallia,postea de Alexãdria,deinde de Ponto,de Africa,& de Hispania.Liberalissimus fuit omnium,& maximè post hos triumphos, de quib. Suet. magni, quæ turris Stratonis vocabatur: sed postea ab Herode in honorem Cæsaris nobilius ædificata,Cæsarea est appellata.Altera Cæsarea Philippi,a Philippo,Herodis filio,in honorem Cęsaris ad radices montis Libani ædificata. Tertia Cappadociæ,sic a Tiberio nominata,cum antè Maza diceretur.Est.Quarta Mauritaniæ,nobili portu insignis, ante Io vocitata.Strab.lib.7.

CAESARAVGVSTA,f.1. [*Saragoça,*] κοινὴ παγγύρεα, vrbs Hispaniæ Tarraconensis,q̃ Strabo Augustam Cæsareã nominat: antea Numãtia dicta,teste Pompon. Vulgus Hispanorum,*Saragossa* vocant.

CAESAREVS,a,um,o.1.2.vt domus Cæsarea. Oui.1.Trist.Eleg.1.Vultus Cæsarei.Idem 2.Pon.eleg.8.Et Cæsarianus,a,um. Cic.ad Att.li.16.Aiunt eum Cæsariana vti celeritate.

CAESARIES,ei,f.1.[*Chioma,* צִיצִית tsitsith פֶּרַח perach צֶמַח tsãmah. Get.Das haar der manns personen,welches mã offt abschneidet. cal.*Perruque.*H.*Cabelladura,*]coma,κόμη.a crebra cæsione: ideoq; propriè virorum est.Cæsaries promissa.i. longa apud Liu. libr.28. Vnde Cæsariatus.comati. Plau.in Mil.Miles cæsariatus.

CAESARIENSES,m.3. Ioniæ populi,in Ephesiorum conuentu.Pli.lib. 5.cap.29.

CAESARIVM,n.2.Aegypti emporiũ est;& secessus q̃dam Str.libr. 17.

CAESAROBRICENSES,m.3.Lusitanicæ Hispaniæ populi.Pl.li.4. ca.22.

CAESENNA,f.1.vrbs Flaminiæ prouinciæ: quod exiguo amne cæsa, id est,diuisa sit,vel quod ager eius duobus fluminibus,Sapi,& Rubicone,sit diuisus.

CAESENNATES,m.3.dicti sunt,Cęsennã habitãtes;& Cęsennaria vina.

CAESIM,[*A pegar a mimuto.* German. Durchschneiden oder hawen. *Col.Par membres.*H.*Cortãdo,a cuchilladas de miembro,en miẽbro.*] κόπτειν.significat cędendo,siue per incisionẽ gladij.pũctim,mitigando.Liu.li.5.bel.Pun.Hispano punctim magis,quã cæsim atque ictu hostem.Col.lib.5.Maior pars operis ductum potius, quã cæsim faciendi;id est,curi maturitate potius,quam vno impetu.

CAESITIVM,tij,linteolũ erat puniceum,& candidum: dictum, quod oras crassiores haberet.Plautus in Epid.Linteolũ cæsitium. Ex Nonio.

CAESIO,onis,f.3.[*Taglio,tronco*]incisio.Col.li.5.c.13.In alterã cę...

CAESIVS COLOR.γλαυκὸς χρῶμα:oculorum proprius est, quem & Felinum,a felium oculis nonnulli appellauerunt.Est autem hic color subuiridis, igneo quodam splendore intermicans, qualem in leonis oculis potissimum conspicimus.Cic.1.de Nat.Deor. Cæsios oculos Minervæ,cæruleos Neptuni.

CAESONES,m.3.qui cæso matris vtero nati sunt.Plin.lib.7.c.9.

CAESPES,itis,m.3.[*Cespite-cespueglio,* גֵב tegheb,מְגֻרָה meghraphàh.c. Ein wasen,ein grassbusch. *Gal.Motte de terre,gluzon, bleste de terre herbue.Hisp.Cesped,tierra con yerua.*] ἅπαξ.a cædo,& significat terram cum herba autumnam.Virg.1.Eclo. Pauperis & tuguri cõgestum cæspite culmen.Ex cæspite agger castrensis fit.Lucan.lib.1.Et subitus rapti munimine cæspitis agger Præbet securos intra tentoria somnos.Docet Veget.lib.3.Quia altitudine,ac latitudine cęspes circumcidi debeat.

CAESPITITIVS,a,um,o.1.2.ex cæspitibus: vnde tribunal cæspititium, suggestum ex cæspitibus factum.Flauius Vopiscus: Concursus ad cæspititiũ tribunal.Arcæ cæspititiæ,ex cæspite cõgestæ.Iulius Capitol.

CAESPITO,as,n.1.[*Scapuz,Zare,* כִּיסַּח chasshal.Germ.Straucheln,Sichr mit den fuessen stossen.*Gal.Broncher,trebucher.Hisp.Tropeçar,tropeçando*]p.c.παραπίπτω *Iud.Zo.* pede aliquid percutio,quo quasi ruere cogar,vt fit cæspitare,quasi ad cęspitem offendere. Vnde cæspitatores equi,qui sæpe in cæspitem,vel lapidem impingunt.

CAESTRVM,n.2.instrumentum,quo ebur cauatur.Plin.lib.33.c.11.

CAESVLIAE,m.f.a vetustissimis dicti sunt,qui cæsis sunt oculis: Fest.

CAESVRA,æ.f.1.[*Taglio,* יְמִיר zamir,כְּמֹר demi מַחוֹז mashzeb קְצִיצָה ketzet seb.Germ.Erhawung.beschneidung. *Gal. Coupe,taillade,incision.Hisp.Cortadura,*]διαίρεσις propriè incisura.Plin.li.17.Tempestiuam habet cæsuram.Cæsura item in carmine dicitur,cũ in medio versu vox pronunciantis,quasi incidatur,pedis alicuius principio finem dictionis terminante.Hæc quadrifariam diuiditur,alia Penthemimeris dicitur,siue Semiquinaria: alia Heptemimeris siue Semiseptenaria;tertia Trochaica:quarta Bucolica. Pẽtemimeris est, cũ post duos primos pedes superans syllaba inuenitur, quæ dictionem terminet:vt,Arma,virumq.cano:&,Italiam fato: habet.n.ex quinque dimidium.Heptemimeris est,cum post tres pedes similiter syllaba dictionem terminans inuenitur;vt,Arma,virũq; cano, Troiæ.Continet.n.septenarij medietatem. Trochaica est, cũ post duos pedes trochæus partem orationis perficit;vt,Nil nostri miserere. Bucolica, cum post quatuor pedes syllaba superat in partem orationis desinens, & inuenitur trochæus partem orationis terminans;vt,Omnia vincit amor,& nos cedamus amori.

CAESVRATIM,[*Brauemente,*Germ.Beschneidig,kurtz. *Gal.Succintement,brieuement.Hisp.Cortando,brieuemente,*] συντόμως.breuiter per cæsuræ comitata.Vtitur hac voce Sidonius in epistola quadam ad Claudianum.

CAESTVS,us, m.4. πυγμὴ. genus clauæ, pilas plumbeas loris bubulis appensas habens,quo Daretem,& Entellum pugnasse legimus; a cædendo dictum.Virg.li.5.Aen.Seu crudo fidit pugnam committere cęstu.Cęstus vero cesti,m.2.sine diphthongo sumitur pro cingulo,& zona illa virginea,quam maritus prima nocte dissoluebat; & est femin.gen.quamuis & masc.reperiatur: a uarijs punctis sic dicta,κεστόω.n.pungere est,& picturare. Vnde cingulũ illius Veneris,quo ipsa Martem, & Iuno Iouem conciliabant, a poetis Cęstus,κεστὸς,dicitur.Mar.A te Iuno petit cęstos & ipsa Venus.Sed & horum,aut opus interpunctum,acuve pictum, commune ornamentum feminarũ,cęstos Græci vocant.Proinde Celsus Africanus,cũtra quẽ scripsit Orig.24.libros edidit,quos a rerũ varietate κεστοὺς appellauit.Hinc Incestus:& cestilus diminut. De Veneris cęsto vide multa apud Hom.lib.3.Iliad.& eius interpretem Eustathium.

CAESVS,a,um,o.1.2.Cic.pro Cluen.Hostia cæsa.

CAETERA,rum,o.1.2.[*Altro,* אַחֵר achar שְׁאָר nischear. Germa. Das vberig *cal.l'autre,la reste.Hisp.Lo restante,*] nominatiuum singul. masc.gen.non habet,ex Græco κατὰ ἕτερος, id est, & alius. Terent. Hecy.Quam fortunatus cęteris fuit rebus.Cic.4.Acad.Cætera feries deinde sequeretur Idem 6.Ver.Cætera doctus[*Nel rimanente*] figurata locutio,detinuata à Græcis,qui κατὰ,præpositionẽ frequẽter subaudiunt.Cic.1.de Nat.Deor.Nõ solùm poeta suauis,verùm etiam cætera doctus,sapiensque traditur.Nominatiuo singulari cętera,in m.g. vsus est Cato de re rust.22.vbi sic habet: Cæterus ornatus domi Pompeij emptus est.

CAETERO,[*Quanto al resto,*] אַחֵר achar.G.So viel das vberig.*cal...le reste,au demeurant.H.f...Allende de reste,*]adverb. Pli.lib.10.cap.58. Palumbes fœmina incubat post meridiem in matutinum, cætero mas;hoc est,quod reliquum est temporis.Cæterequin pro alioquĩ [*Altramente.*]Cic.de Orat.Quem, nisi quod solùm cæteroquin rectè quidam vocant Atticum.

CAETERVM,[*Mà quanto al resto,* אַךְ abal.Ger. Aber. *cal. Toutes fois, neantmoins.Hisp.Mas,*]μέντοι.coniunctio,siue aduerbium,pro sed. Plau. Pœn.Cæterum valere. Cætera etiam,quandoque aduerbialiter[*Dipoi*]capitur pro deinceps. Virg 9.Aen.Cætera parce puer bello.Curt.Cętera opimam predam fore id est,in posterum.

CAETOBRIX,ígis.Lusitaniæ vrbs,alio noie Cetrimbria.Ptol.lib.2.ca.5

CAIA-

CAIANVS,a,um,o.1.2. Stat.l.4.Sil.Emptum plus minus esse Caiano.
CAICVS,m.2.fluuius Mysiæ,in Theutrania nascens,& per cãpum fluens. Vir.4.Geor.Mysiusq. Caicus.
CAIETA,f.1.nomẽ mulieris Troianæ,quàm alij Aeneæ,alij Ascanij, alij Creusæ nutricem faciunt: hãc Aeneas ab inferis reuersus fato cessisse inueniẽs,eam non lõgè a Baiano sinu sepelit, ibique & vrbem condidit,quam ùnà cum adiacenti portu Caietam dixit Vir. li.7.Tu quoq.litoribus nostris Aeneia nutrix, Aeternam moriens famam Caieta dedisti.Strabo,autem lib.5.Caietam a sinus curuitate appellatam existimat; Laconum idiomate, qui curua omnia ita solent nominare.
CAINAS,m.1.India fluuius nauigabilis ad Brachmanas. Pli.libro 6. cap.17.
†CAIRVS,Aegypti ciuitas. Vide Babylon.
CAIVS,1.2.*Γάϊος*.prænomen a parentum gaudio sumptũ. Est dictio dissyllaba,nisi per diæresim ex i, cõsonante facias vocalẽ,ut apud Mart.Perugil in pluma Caius ecce iacet.Profertur per G,& nota tur per C, quæ inuersa C,mulierem Caiam declarat, Quin etiamno anchore,li.1.c.13.Cic.pro Mur.Putarunt omnes mulieres, quæ coemptionẽ facerẽt,Caias vocari. Apud priscos autẽ pro domino ponebatur,sicut & Caia,*γαῖα*.pro domina.Vide Plutarchum.
CALAE,m.1.[*Bastone*]teste Seruio,a maioribus dicebãt fustes, quos portabant famuli sequentes dominos ad prælium, vnde ẽt calones dicebantur: nã consuetudo erat militis Romani. ut ipse sibi arma portaret,& vallum;vallum autem dicebant Catas.Luc. Scinde cãlam,vt caleas,idest,scinde lignum,& focum accende,ut calefias.
CALABRA CVRIA,f.1.Romæ erat proxima casæ Romuli,a calando, idest,vocando dicta,quod ibi ante fastorum cognitionem pontifex conuocata plebe pronunciabat,quot dies inter Calẽdas,& Nonas intercederent.Hinc Curia ipsa,teste Macr lib.c.15.calabra dicta est,quod in ipsam populus calaretur.
CALABRIA,p.c.f.1.[*Calauria*.]G.Die allerhinderste landtschafft Italiæ,so an das meer stosst.]*καλαβρία*.extrema Italiæ regio est,Peninsulæ formam referens, cuius Istimus est vnius diei via,quam a Tarẽto Brundusium ducit,alijs nominibus Messapia, & Salentina, & Peucetia dicta est,teste Strab.l.6.& Pl.l.3.c.11.Oppida eius pecuaria sunt Brundusij,& Hydrus totius Italiæ extremũ.Hor.1.Car. Ode 31.Non æstiuosa grata Calabriæ Armenta. Inde Calaber,ri, Calabriam incolens.Et Calaber,a,um.Ouid.li.3.de Arte:Ennius emeruit Calabris in montib.hortos.Dicit,*ἀπὸ τοῦ καλὸς κὶ ἔρυθρος*, quod sit regio in primis fertilis.Hinc Calabri populi,&c.
CALABRICVS,a,um,o.1.2.vt Calabrica olea.Col.lib.12.c.49.
*CALAGVRITANI,m.2.Hispaniæ citerioris populi,quorum oppidũ Calagurium dictum est.Plin.li.3.c.3.
CALAIS,m.3.Boreæ ex Orithyia coniuge filius alatus,qui vna cũ Zethe fratre,similiter alato,cum Argonautis Colchos profectus est. Qua in expeditione,cum à Phineo rege humaniter essent accepti Harpyias,quæ regnum illius infestabant, persequi constituerunt. quas cum & alarum auxilio,& sagittandi peritia in Plotas vsque insulas fugassent,ab Iride admoniti sunt, ne Iouis canes vlterius persequerentur.Ij itaque retrorsum conuersi, duabus illis insulis, in quib.Harpyias reliquerũt,a conuersione sua Strophades, appellarunt,cũ antea Plotæ dicerentur.Postremo ab Hercule occisi dicuntur,& in vẽtos commutati,qui Caniculæ exortum dies fere ocẽto præcedunt,vnde *προδρόμοι*.i.præcurrentes appellantur. Est ẽt Calais gemma sapphyro similis,candidior tamen,& liquoroso mari similis.Hanc plerique eandem esse existimant cum Augite.
CALAMARIVM,n.2.*Pennaiuolo*,רקם keseth.Germ.Ein schreibzeug, ein federrohr.*Calamar,ou escrubire.Hisp.Caxa de escriuanias*,]*καλαμοθήκη*,repositorium. calamorum.
CALAMENTA,p.p.n.2.apud Col.li. 4.c. 27. ponuntur pro fragmentis veterum calamorum,idest,pedamentorum,quæ ex calamis,idest, ex arundine fiebant.
CALAMITHA,æ,f.1.[*Calamenta*.Ger.Bergmuntz,Steinmuntz. *Gal. Pouliot sauuage,ou l'herbe anchar.Hisp.Laneuada*,]*καλαμίνθη*.herba est mõtibus familiaris,folia habens ocymi,incana, furculos aridos,caules angulosos,& florem purpureum.Vide Dioscor.li.3.c.34.
CALAMISTRATVS puer,m.2.*καλαμιστρατός*.pro crispulo, cirratoque, qui anulatos capillos hẽt.Ci.post red.Varro refert,calamistrũ parari ob ornatum,quod calefactum i cinere capillos ornet. Qui ẽt calamistrum administrat,a cinere Cinerarius,& Ciniflo uocatur.
CALAMISTRVM,& calamister.n.& m.2.[*Ferro da increspare i capelli* מרוט charit.G.ein pfriemb,mit dẽ man dat haar krauli machet. *Ga Vn instrument ou fer pour grillier ou frizer les cheueux.Hi.hierro para encrespar los cabellos*]*καλαμίσκος*,*ίδος*.acus maior, qua calefacta crispantur capilli.Cic.post red. Frons calamistri notata vestigijs.
CALAMITAE,f.1.[*Ranocchi piccioli*.Ge.ein laubfroesch.]*καλαμῖται*. ranæ minimæ sunt,& viridissimæ,quę à quibusdam Dryopetæ vocantur.Sic dictę,quod inter calamos versentur.Plin.lib.32.c.7.
CALAMITAS,tis,f.3.miseria,æruinna,pernicies,aduersũ, vel incõmoda fortuna,incõmodæ res,offensio.[*grãdine calamita,miseria.* אידה eidh רעה rahah שאה schoah שמה schemamh.G.*Calamité,malẽcontre perte,malheur,misere, pregremens gresse qui rompe le ruyan*

da blẽ.H. Danno que haze la tempestad generalmente l'anime, & desastre,o perdida qualquiera,]*χάλαζα*.grando,quod cõminuat calamos,idest,culmos,& segetes. Plau. Cas. Quicquid erat : calamitatem profecto attigerat nunquam.Ter.in Eunuc.Ipsa egredi in notas

ad rem aliquâ satis incitatus est, vehementius adhuc inflammare.

CALCARIA FORNAX f.3. [*Fornace de calcine. Ger.* Kalchofen. *Gal. Fourneise à chaux, chaufour. Hisp. Calera donde se cuẽce la cal.*] in qua calx coquitur. Plin. li.17.c.9. Est autem adiectiuum Calcarius, a, um. Calcarius verò substantiuè, qui præest fornaci calcariæ. Cato de re rust. Græcis χυλοποιὸς dictus.

CALCATA ædificia, n.2 dñr calce cõtecta, quam artem Loricationem & Tectoriam appellant, & præcipuè si læue, politumve fuerit.

CALCATORIVM, n.2. apud Palladium lib.1.cap.18, videtur esse semita quædam editior in cella vinaria, inter duos lacus.

CALCEAMEN, & Calceamentum pro ipso calceo, n.2.3. [*Scarpe,* נַעַל *nahal. Germa. Geschuch.*] ὑπόδημα. Pli.li.9. Hinc calceamina, & pastorum uectis Cicero. 5. Tusc.

CALCEATVS, us, m.4. [*Scarpa,*] idem quod calceamen. Pli. longo itinere sine calceatu atteruntur pedes. Idem lib.11.c.45.

CALCEOLARIVS, m.2. [*Calceolaio. Gal. cordonnier, Hisp. Zapatero*] Ger. Ein Schuster ὑποδηματοποιὸς, qui calceos conficit. Plau. in Aul.

CALCEOLVS, dim. a calceus m.2, ὑποδημάτιον. Cicer. 1. de Nat. Deo.

CALCEARIVM, ii, n.2. ὑπόδεσις, [singulari numero pluralis vim hẽt, nã cũ alicui calceariũ, aut vestiarium legatum dicimus, non calceum unũ, non vestẽ vnã significamus, sed tm̃ vestium, aut calceorum, quantũ illi corpori honestè tegendo, pedibusq. armandis fuerit satis. Vlp. de alim. leg. Diarijs, vel cibarijs relictis, neque habitationem, neque vestiarium, neque calcearium deberi palam est.

CALCEVS, a calce, m.2. [*Scarpa,*] נַעַל *nahal. Ger. Schuch. Ga. Souliers. Hi. Zapato*] ὑπόδημα. pedis indumẽtum, quod fit ex pellib. animalium. Cic. li.1. de Inu. Ne supra pedem calceus, Μὴ ὑπὲρ τὸν πόδα τὸ ὑπόδεμα, i. ne maiora viribus suscipias: aut ne magnificẽtius tegeras, quam pro tua conditione. Lucian. in Imagin. & in Gallo.

CALCENDIX. f.5. Fest. concha genus est.

CALCHAS, antis, m.3. κάλχας. propriũ nomẽ Græci arguris, Thestoris filij, (a quo Thestorides a poetis appellat) qui cũ Græcis ad expeditionẽ Troiæ profectus est, & qm̃ diuinandi arte plurimum præstabat, eius consilio multa gesta sunt. Nã in Aulide ostẽdit qũo placata Diana, vẽti sedari possent; & apud Troiã in castris docuit, quæ ꝓ Apollinis placãdi, vt pestilẽtia cessaret, foret; & ex passere, quæ cum nouem pullis a Dracone vorabatur, indicauit decennalẽ obsidionem Troiæ futuram. Diruta aũt Troia reuersus cum Amphilocho Amphiarai filio, terrestri itinere Colophonẽ. cũ in luco Apollinis Clarij extra vrbẽ apud fanũ in Mopsium præstantissimum augurem incidisset, artis peritia ab illo superatus, dolore cõtabuit, ꝙ ꝓposita sibi a Mopso caprifico (vt refert Hesiodus) aut (vt Pherecydes mauult) siue grauida conijcere non potuisset, quot in illa ficus essent, quotve hinc vtero ficulas gereret, quod tamen Mopsius sine vllo errore diuinauit. Hom. lib. 1. Iliad. & Vir. 2. Aen.

CALCIFRAGA, f.1. ἀμπετρον. herba est, in maritimis petris ferè nascẽs a calculis frangendis ita dicta. Plin. lib.27.c.9. & Ruel. lib.2.c.129.

CALCIO, & CALCEO, as, a.1. [*Calçare,* נָעַל *nahal. Ger. Schuchan legen. Gal. Chausser. H.* [*Calçar los pies, ò herrar las bestias.*] ὑποδέω. calceo induo. Et mõ accusatiuũ habet eius rei, qua quis calceatur, modo ablatiuum. Accusatiuo iunxit Pli. lib.36.c.5. Ablatiuo idem li.7.c.20. Calciari itẽ equi dñr. [*Ferrare,*] cum pedes eorum aduersus saxorum iniurias ferramentis munjuntur. Testimonium vide apud Suet. in Vespas. Hinc Excalcio, [*Scalçare,*] Sue. in Vesp. Pro maximo munere a Messallina petijt, vt pedes præberet sibi excalciãdos.

*CALCIOPE, f.3. filia Aetæ Colchorũ regis, soror Medeæ, & Absyrti.

CALCITRO, as, p.c.n.1. [*Trarre di calci,* נָגַף *nahat, Ge. Mit den fuessen hindersich schlagen, scharrẽ, stäpffen. Ga. Ruer des pieds, regimber. Hisp. Acotear,*] λακτίζω, pede percutio. Plin. li.30.c.16. Mulas non calcitrare cum vinum biberint. Hinc calcitrones equi, qui calcibus infestant. Gell. lib.4.c. ἵππους λακτιστὰς.

CALCITRATVS, us, m.4. λακτισμὸς. actus ipse calcitrandi. Pli. l.8.c.44.

CALCITROSVS, a, um. 1.2. λακτιστὴς. qui sæpe calcibus ferit. Col. lib. 2.

CALCO, as, a.1. [*Premere col pie, calcare,*] דָּרַךְ darach רָמַס ramas. Ge. Mit fuessen tretten. *Gal. Fouler aux pieds, mettre le pied dessus. Hispa. Hollar, o acocear con los pies,*] πατέω, pede comprimo. Virg. 12. Aen. Mistaque ruor calcatur arena,

CALCVLATOR, m.3. [*Contista, calculatore* מְחַשֵּׁב mechascheb. Germ. Ein Rechenmeister. *Gal. Calculeur, conteur, dresseur de conte. Hisp. contador, como con contante,*] λογιστὴς. dicitur a calculis, i. lapidibus minutis, quos antiqui in manu tenentes, numeros componebant. Mart. lib.10. Nec calculator, nec notarius velox,

CALCVLOSVS, a, um, o.1.2. [*Saffoso,* Germa. Vol steinlin. *Gal. Pierreux Hisp. Pedegroso*] calculis plenus Col. Loca aprica, calculosa, glareo sa mar. Et apud Plin. li.35. c.14. Calculosum solum.

CALCVLVS, m.2. *Sasso picciolo* מְכֵּס mehah עֵדָה ttetor. Ger. Ein fand steinlin. *G. Pierre, grauoir la pierre, ou grauelle, mereau, ou getton a conter, ou iouer. H. Pedrezita.* ψῆφος, lapis breuis terræ administus; sic dictus, quod molestiã calcantib. exhibeat, uel quod calcẽ, hoc est pedem offendat. Vir. 1. Geor. Dumosis calculus aruis Cic. de Ora. Demosthenes coniectis in os calculis, summa voce uersus multos non spiritu pronũciabat. Est item calculus lapillus in renibus, aut vesica generatus, meatum vrinæ prohibens, asperrimũq. gignens cruciatũ, quod morbi genus Græci λιθίασιν appellant. Pli. li.11.c.37. Sed hominum quibusdã diro cruciatu subinde nascentes calculi. Qui autẽ eo morbo laborãt, calculoti dñr. Pl. li.20.c.21. de curatione calculosorum. Itẽ calculos, λίθους dñr, quem Lusionem seu Latrunculũ antiqui appellauerũt, vulgus, [*Caccum,*] uocat Mart. Hic mihi bis seno numeratur tessera puncto, Calculus hic gemino discolor hoste perit. Qm̃ aut calculis subducere rõnes solemus, Calculus pro ipsis rationibus ponitur. [*Conto, ragione,*] Hic reuocare, siue reducere ad calculũ, est aliquid exactius supputare. Cicer. de Amic. Hoc est quidẽ nimis exiguè, & exiliter ad calculum reuocare amicitiam, vt par sit ratio acceptorum, & datorum. Calculis item olim Græci suffragia colligebant, candidis absolutionem, nigris condemnationem significantibus. Vnde factum est, vt Calculum pro suffragio, sententia, & iudicio, [*Sentẽza.*] ponamus.

CALDARIVM, n.2. *Caldara* דּוּד dudh. German. Ein Kessel. *Gal. Chaudiere. Hisp. Caldera,* λέβης, ahenum, quo aqua calida hauritur, uel in quo aqua igni admouetur. In balneis item caldarium erat locus, in quo calida lauabantur.

CALDARIVS, a, um, o.1.2. [*Stuffa,*] vt caldaria cella, in qua calida lauabantur. Pli. li.5. Epist. caldarium æs, ex quo caldaria, i. ahena fiebant. Plin. lib.34.c.8.

CALDOR, oris. m.3. idẽ quod calor. [*Calore.*] Var. li.1. de re rust. c.55.

CALEDONIA, f.1. silua, in ea parte Britanniæ fuisse putatur, quæ hodie, [*Scotia*] dicitur, sæuissimis olim vrsis nobilitata. Mar. Nuda Caledonio sic viscera præbuit vrso.

CALEFACIO, & Calfacio, a.3. [*Scaldare*] חַמֵּם chimmes. Ger. warmen heissoder warm machen. *G. Eschauffer. Hisp. Calentar a otra cosa.*] θερμαίνω, calidum reddo. Ci.2. de Nat. Deor. Ad calefaciendũ corpus igni adhibito. Transfertur, & ad animum. Ci. ad Q. Fr. li.3. Gabinium ad populum luculenter calefecerat Mꝫminius. i. vexarat, exagitarat, [*Trauagliare*]. Calefactus patri. Ouid. in Ibin. Nondum calfacti vellitis hasta solum. calefactus, us, nomen. [*Riscaldamento,*] Plin. lib.29.c. cibi calfactum obiter fouent.

CALEFIO, n. pass. [*Scaldarsi,* חַמֵּם chamam יָחַם iacham. Germ. warm werden. *Gal. Estre eschauffe, deuenir caud. Hispa. Sereſcalentado,*] θάλπομαι. calidus fio. sub voce neutrali passiuam habet significationem. Cic. Att. lib.1. Balneum calefieri iubebo.

CALEGIA, f.1. Ptolomæo Germaniæ ciuitas putatur inter Saxones, quam vulgo [*Vuitembergam.*] vocant. Electoratus metropolis.

CALENA, f.1. apud Ptolomæum ciuitas in Anglia esse creditur, quæ hodie [*Oxonia,*] appellatur. Ger. Oxenfurt.

CALENDAE, f.1. καλάνδαι. Plutar. primus dies mensis, a καλέω, voco. Tunc enim pontifex calato, i. vocato populo quot dies a Calendis ad Nonas supereſſent, pronunciabat, confluere autem Nonarum die in vrbem populus solebat, vt addisceret, quid eo mense in diuinis, humanisque rebus facto opus esset.

CALENDARIS, re, o. 3. quod ad calendas pertinet. vt Iuno. Calendaris dicta, quod Calendarum dies ei sacer esset. Macrob. lib.1. c.14.

CALENDARIVS, a, um, o.1.2. idem est, quod calẽdaris, ut Calendarius liber [*Calendario,*] ἀνάγραφος τῶν μηνῶν. Calẽdaria dicebãtur tabulæ, ab obseruatione singulorum mensium, ut diaria, a singulorum dierum ratione obseruata. Accipitur etiam Calendarium apud iurisconsultos pro negotiatione.

CALENVM, n.2. teste Plinio, Cãpaniæ oppidum, non procul a Capua in cuius agro mite, & generosum vinum nascitur. Inde caleni populi. Pli. li.3.c.5. Hoc etiam oppidum cales, ium, in nu. pl. appellatum inuenitur. Vir. 7. Aen. Item Hor. li.4. Catin. vulgo. *Carinola.*

CALENVS, a, um, o.1.2. possessiuum a calibus, siue caleno, Horat. li.1. Car. Ode 20. Prælo domitam caleno Tu bibes uuam.

CALEO, les, lui. n.2. *Scaldarsi* חַמֵּם chamam, חָם iatham. Ger. Heisso der warm sein. *Gal. Estre chaut. H. Escalentarse.*] θέρμαι, feruco, calidus sum Vir. 1. Aen. centum calent aræ. calere dr res per trãslationem, dum adhuc recens est. Plau. in Pœn. Nihil est, nisi dũ calet hoc agitur. Tracta est metaphora a ferarijs fabris, qui ferrũ candens simul ac igni exemerunt, statim cudunt, ne mora interposita durũ fiat, & intractabile. Ci.3. Ver. Postea quã satis calere res Rubrio visa est, ideſt, vbi vidit eos inflammatos multa cõpotatione,

CALEPIVM, n.2. καλέπιον, oppidum in Cenomanis, ad 4. lapidem a Bergomo Brixiam versus.

CALES, ium, campaniæ oppidum, unde Calenum.

CALESCO, scis, n.3. [*Scaldarsi,* חַמֵּם chamam יָחַם iatham. Ger. Heissoder warm werden.] θερμαίνομαι, calidus fio. Pli. li.10.c.21. Succus calescit in Sole modicè. Ouid. 6. Fast. Est Deus in nobis, agitante calescimus illo, a quo concalesco, incalesco.

CALESTRA, f.1. oppidum in Thessalia, ad mare situm. Herod. li.7.

CALETE, f.1. ignobilis insula inter Samothracem, & Chersonesum.

CALEFACIO, cis, a.3. [*Riscaldare.* Cic. in Ep. ad Tyr. calface hominẽ

CALEFACTO, as, are, a. 1. [*Riscaldare, Gal. Eschauffer. Hisp. calentar a otra cosa.*] Hor. 2. Epist. Lignis calfacta ahenum. Hinc excalfacio, a quo Excalfactorius, a, um. Pli. Excalfactorias habet uires. cõcalfacio, calidum reddo. Cic. cum brachium concalfecerat.

CALCVLVS, li, m.2. [*Calicetto,*] κυλικεῖον, dimin. a calice, ipse potorium Cato de re rust. c.108.

CALIDVS,

CALIDVS, a, um, o. 1. 2. [*caldo* on cham on chom. Germani. warm. *Gal. Chaut. Huſ. Caliente.*] θερμός, modo feruentem ſignificat. Vir. 9. Aen. Vomens calidum de pectore flumen. Modo ferocem, inconſultum. Pacu. Ne nimis calidè loquaris, & turbam concites. Modo velocem, [*Veloce.*] Varro: Ecce calidis pedibus quidam nauicularis irrumpit in cutiã. Dicitur & calidus per ſyncopen. Mar. Frigida non deerit, non deerit calda petenti.

CALENDARVM, n. 2. *Capello poſticco*, ornatus eſt muliebris capitis, uel certè coma aſcitua, vt interpretatur Acron in illud Hor. 1. Ser. Altum Saganæ caliendrum. Excidere.

CALIGA, f. 1. *Calza.* G. Stuffel, hoſen luſſ auff die waden. *Gal. Chauſſe botine, & chauſſure de guerre, iuſques amy iambe, garnie de cuir.* H. *Calça, o cierta armadura, o veſtidura de pierna.*] καλίγα, tegumentũ tibiarum. Ci. 2. Phil. Cum caligis, & lucerna cucurriſti. A caliga fit caligatus, caligis idus; vt Miles caligatus. Dicebãtur aũt milites caligati tenuiſſimæ ſortis, & poſtremarum claſſium milites; nãm primæ, & ſecundæ claſſis milites ocreas æneas geſtabant. Liu. li. 1. caligarius, a, um, o. 1. 2. vt caligarius clauus. Plin. li. 10. c. 18. Piſces clauorum caligariorum effigie. Idem lib. 34. c. 14.

CALIGARIS, & hoc re, o. 3. Pli. li. 22. c. 22. caligaris clauus.

CALIGATIO, onis, f. 3. *Caligine, oſcuritá,* מעפל מנידם ſanverium phelah. Germ. Vertinſterung, verdunckelung. H. *Eſcuridad* ἀμβλυωπία. Pli. li. 20. c. 6. Aqui cuncto relle cum melle Attico in unguntur nubeculæ, & caligationes, ſuffuſionesque oculorum.

CALIGINOSVS, a, um, o. 1. 2. *Oſcuro,* ערפל aphel.] γνοφώδης, pro obſcuro. Cic. 4. Tuſc.

CALIGO, p. p. f. *Nebbia, folta,* ערפל ophel. Germ. Finſternis. *Cal. Obſcurité, tenebroſité, eblouiſſement. Hiſpan. Eſcuridad, ceuedad,*] ζόφος, tenebræ, opacitas, aeris ſpiſſitudo. Virg. 9. Aen. Quis globus, cuiues caligine uoluitur atra?

CALIGO, as, n. 1. ἀμβλυώττω חשך chaſchach, cæcutio. Pli. li. 10. c. 22. In ungũt caligãtes oculos cũ melle. Caligans participiũ. V. 4. Georg.

CALIGVLA, m. 1. dictus Caius Imperator: a caliga militari, qua frequẽter in exercitu utebatur ad cõciliandos ſibi militũ animos. Anſoquẽter in exercitu utebatur ad cõciliandos ſibi militũ animos. Caius Caius cognomẽ caligę cui caſtra dederũt. In exercitu. n. natus erat

CALIX, veteres pro clam uſurpauerunt. Feſtus.

* CALINGAE, m. 1. populi Indiæ maritimi, quorum fœminæ concipiunt quinquennes, Plin.

* CALINGII, m. 2. Arabiæ populi, author Pli. li. 6. c. 26.

* CALINIPARA, f. 1. Indorũ oppidũ nõ procul a Gãge fluuio. Pli. li. 6. c. 19

CALIX, m. 3. *Calice, b. chiero,* כוס chos. G. Ein trinckgeſchirr, ein Kelch ein becher, *Gal. Calice, coupe, hanap. H. vaſo como de vidro para beuer,* κύλιξ, genus poculi, quo bibimus, ita dictum, q; eo calidã bibebant: nã & calidam, & frigidã conuiuijs ueteres adhibebãt. Pl. in Cap. Aulas caliceſq; oĩs confregit. Quandoque pro uaſe. Ci. 1. Tuſ. Huic calix muſſi impingendus eſt, ut plorare deſinat. Quandoque pro uaſe, in quo legumina, & olera cocquuntur, [*Pentola*] Ou. li. 5. Faſt. Stant calices, minor inde ſaba, olus alter habebat. Varro: calix a caldo, quod in ea calida plus apponebatur.

CALLA, f. 1. herbæ genus eſt arũ ſimile, in arationibus naſcens, uſuſq; eoſdem habens quos arum, Plin. lib. 27. c. 9.

CALLAEI, m. 2. gallinaceorum barbæ, quod colorem purpureũ, quẽ καλλαϊσμόν, Græci dicunt imitantur. Cæl. Rhod. lib. 11. c. 16.

CALLAIS, idis, f. 3. καλλαΐς, gemma ex uiridi palleſcens, oculi figura extuberans. Vide Plin. lib. 37. c. 8.

CALLAICI, m. 2. καλλαϊκοί. a Ptol. 2. c. 6. appellantur Hiſpaniæ Tarraconenſis populi; a Plinio Galleci appellantur. (3. 2. c. vlt.

CALLARIAS, m. 1. piſcis eſt mari peculiaris, ex aſellorum genere. Pl. l.

CALLEO, les, lui, n. 2. [*Eſtre ſi calle.* Ger. Hatte viel ſchwuelle, hrige haut haben an henden oder fuelſen. *Gal. Auoir des cals & durillons Hiſp.* Hazer callos, *ſer calloſo, o tener callos,*] τυλόω, callo ſus fum. Plau. in Pſeu. Plagis coſtæ callent. Transfertur & ad animum. Sul. Cic. In illis rebus exercitatus animus callere iam debet. Interdũ callere, eſt perfectè ſcire. [*Sapere ot imamente.*] quod ſicut pes, uel manus ex longo labore callũ acquirit; ita mens longa experientia colligit habitum quẽdam rerum, in quibus verſatur. Perſius, Dicenda, tacendaq. calles. Hor. in Arte. Legitimaq; ſenũ diuitias callemus, & aure. Hinc Occalleo, a quo Ocalleſco. Plau. in Ari. Qui latera cõtetã, tua quæ occalluere plagis, Occallui animus, quod eſt dẽ per translationem pro obduruit, [*Indurire,*] callens, [*Docto,*] nomen Pl. lib. 21. c. 31. Sunt ratiocinandi callentes.

* CALLIÆ, f. 1. una eſt ex tribus Aetoliæ uiribus. Steph.

* CALLIANAS, f. 1. & callianira duo nymphatũ marinarũ nomina.

CALLICIA, f. 1. herba, qua Pythagoras aquam congelaciari tradidit. Pli. lib. 24. cap. 17.

* CALLICRATES, m. 3. ſculptor fuit egregius. Pli. lib. 39. c. 8.

CALLIDE, aduerbium Attice, ſatiẽ, maniuoſè, [*Aſtutamente,*] Ger. Liſtiglich, behendiglich. *Gal. Finement, par ruſe. Hiſp. Aſtutamente, y recatadamente,* πανουργῶς, Cic. 3. de Or. callidè, argutèque dicere. Idem 2. de Fin. Omnia callidè referentem ad utilitatem.

CALLIDITAS, atis, f. 3. [*Aſtutia,*] ערמה hormah. G. Geſchwindigkeit. *Gal. Fineſſe, ruſe. Hiſp. Aſtutia, y recatamiento,*] πανουργία, aſtutia. Cicero. 1. Offic. Scientia, quæ eſt remota ab iniuria, callidita

potius quam ſapientia appellanda.

CALLIDROMVS, m. 2. mons iuxta Thermopylas. Pli. li. 4. c. 7.

CALLIDVS, o. 1. 2. [*Scaltrito, aſtuto,*] ערום haro. G. Kluog, Geſchwidliſtig. *Cal. Fin, cauteuzè, bien apris, prudent. Hiſ. Aſtuto, y recatado.*] differt a verſuto, quod callidus ſit ille, ut ſcribit Cic. cuius animus uſu, vt manus opera concalluit. verſutus, cuius mens celeritei uerſetur. Cic. 4. Acad. Vt agitator callidus equos ſuſtinebo.

CALLIELAEA, καλλιέλαια olea ſatiua. Vide Ruel. li. 1. c. 104.

CALLIGONON, καλλίγονον, herba quam nonnulli Sanguinariam dicunt, a multitudine ſeminis, & dẽſitate fruticis dicta. Pl. l. 27. c. 32.

CALLIMACHVS, p. c. m. 2. καλλίμαχος, nomen poetę Cyrenenſis, qui apud Græcos princeps inter elegiacos habetur. Fuit & alius hiſtoricus Aegyptius, filius Batti, & Meſatmæ, diſcipulus Hermocratis Iaſei Grammatici. Vixit apud Ptolomæum Philadelphum uſque ad Euergeten, bibliothecæ regiæ præfectus. Omne poematis genꝰ attigit. In aduerſarium poema acerbiſſimum ſcripſit, quem ficto nomine Ibin appellat: vnde Ouidius poema, nomen & argumentum mutuatus eſt. Edidit elegias quoque & epigrammata, & hymnos, aliaque complura. Ex Suida. Callimachus alius ſculptor fuit, qui primus lapidem perforauit. Pauſanias.

CALLINVS, m. 2. καλλῖνος, lapis eſt ex genere aetitarũ, Pli. li. 36. c. 21.

CALLION, ſ. 3. καλλίον, herba, quam aliis nominibus Solanum ſomniferum, Halicacabum, & Veſicariam appellant. Pli. li. 21. c. 31.

CALLIONYMVS. m. 2. gen. piſcis, cuius fel cicatrices ſanat. Pl. l. 32. c. 7.

CALLIOPE. καλλιόπη, una Muſarum, quæ etiam calliopea dicitur. Eſt item Calliope oppidum Parthorum. Steph.

CALLIOPOLIS, καλλίδολις, urbs Thraciæ in extremo Helleſpõti. Str. lib. 13. Eſt itẽ Peloponneſi ciuitas, in tractu occidentali, nõ procul ab Araxo promõtorio. Mela li. 2. Callipolis præterea inſula eſt maris Aegæi, uia Cycladum notiore nomine Naxus, Pli. lib. 4. ca. 12.

CALLIRHOE, m. 1. καλλιρρόη, fons apud Athenas. Papinius lib. 12. Theb. Li quos Callirhoe nutrit errantibus undis Implicat. Martianus de hoc fonte, Fontes multi Atticæ, inter quos Callirhoe praedicatur.

CALLIS, is, m. 3. [*calle, ſtrada,* מסלה meſillah. Germ. Ein gebanneter, weg,] τρίβος. uia callo perdurata. Virg. lib. 8.

CALLISCERE, ἀποτυλοῦσθαι, veteres dixerunt pro calleſcere, ſine oc calleſcere. Cato. Aures nobis callieſcunt ad iniurias. Nonius.

CALLISTHENES, m. 3. philoſophus Olynthius, Alexandro Magno familiaris, eiuſdemq; ſub Ariſtotele cõdiſcipulus, quẽ ille poſtea in Aſiã accerſiuit, vt res ſuas memoriæ proderet, huic nocuit inmodica libertas: nã cũ Alexãder, ex Perſico bello arrogantior factus regio more adorari vellet, Calliſthenẽ ob adorationis Perſicæ interpellatum morem, truncatis mẽbris, abſciſſiſq; auribus, ac naſo labiiſque deformatum, cum cane in cauea clauſum circum ferri iuſſit, diuque tortum tandem necauit. Curtius de Geſtis Alexandri.

CALLISTO, us. καλλιστώ, Lycaonis Arcadię regis filia, quæ a Ioue compreſſa, grauidaq; effecta, cum ſimul cum Pallade lauarentur, tumore ueteri prodita, & ab ea repulſa, Arcadem filiũ in ſiluis peperit, a quo poſtea Arcadia dicta eſt. Hæc poſtea a Iunone in urſam commutata & Iouis miſeratione in cælo collocata, maioré efficit urſam, quæ & arctos a Græcis dicitur, Proper. li. 3. Calliſto Arcadios errauerat urſa per agros: Hæc noctuma ſuo ſidere uela regit.

CALLISTRVTHIAE, f. 1. ficorum omnium frigidiſſimæ. Pli. l. 15. c. 18.

CALLITRICHON, f. 3. herba alio nomine Polytrichon, quod multos & pulchros crines nutriat. Dioſcorides Adiantũ appellat, quo nomine Pli. Vtitur li. 22. ca. 21. Legitur, & nominatiuus callitrix. Idẽ li. 26. c. 14. Humidis ulceribus prodeſt callitrix decocta in aqua.

CALLITRIX, cis, m. 3. καλλίθριξ, animal eſt ex genere ſimiarũ, a pili pulchritudine ita dictum. Pli. li. 8. c. 54.

CALLVS, li, m. g. & callum, li, (utrumque enim modo dicitur,) n. 2. [*Callo. Gal. Durillon, quand la peau eſt endurcie, comme es mains par trop trauorer, & aux pieds par trop cheminer. Hiſ. El callo de pie, o mano o de otra parte,*] τύλος, eſt cutis labore uiæ in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis denſior facta, cuiuſmodi eſt in ſiſis noſtro, crure bouis animalium plãtis, & duritia illa, quæ in manibꝰ ex labore naſcitur. Pl. in Perſa. Plus calleo, quã aprugnũ callũ callet. Eſt autẽ callum aprugnũ caro apri callioſior, & ob id ſaporis iucundioris. Et in Cap. Quanta ſumini abſumẽdo? quanta callo calamitas? Vnde callum obducere doleri, dicimus pro lõga aſſuetudine ita nos comparare, ut doloris moleſtiam nõ ſentiamus. Cic. 9. Fam. Cõſuetudo diuturna callum iam obduxit ſtomacho meo.

CALLOSVS, a. 1. 2. *Pieno di calli. a. Plein de cals, & durillons, duo cõmenu cal, rabouteux. Hiſp. Coſa llena de callos,*] τυλώδης, durus, callis plenus. Col. li. 3. c. 1. Fructus acini calloſi, & anguſti.

CALO, as, a. 1. *Chiamare,* קרא Karia. G. Ruefen, nennen. *Gal. Appeller. Hiſp. Llamar,*] καλῶ, voco. Hinc comitia calata, quæ pro collegio Pontificum haberi ſolebant. Dicta calata comitia, quod claſſes populi ordinẽ calarent, i. uocarẽt. Hinc Calẽdæ dictę Macr. l. 1. c. 15.

CALONES, m. 2. calcei ex digno corio etiam, nomine ſerui militũ cattra ſequentes dicuntur, qui claues ligneas, & fuſtes gerebãt, uel q; militibus ligna ſubminiſtrabant. Hor. Hunc perminxerũt calones, atque caballi. Li. li. 3. Iuſſit calones uallum ferre. Quidam calones a calendo dicuntur, quod ad miniſterium aduocantur, alij a calẽdis,

dis,quòd calendarum die cibaria caperent pro toto menſe.
CALOPHANTA,m.1.deriſor.Plaut.in Curc.
CALOR,& caliditas,m.& f.3.*Calore,caldo,* חם chom.G.warme,hitz *Gal.Chaleur.Hiſ.Calor naturale,o de fuera.*] θέρμη,κάλιε,a calendo. Plaut.in Mil.Nam mihi nimius calor comburebat guttur.
CALPE,κάλπη, Hiſpaniæ mons, circuitu non magnus, altitudine ingens,oppoſitus Abylæ monti Africæ,altera ex columnis Herculis,in cuius radicibus vrbs eſt nomine Calpe,vt inquit Strab. quo etiam nomine dicta eſt inſula in occaſu poſt Gades,anguſto diſcreta freto.
CALPAR,n.3.doliũ,& vini genus,qđ ſacrificij cã è dolio emittebat, prius,quã deguſtaret.Varro.li.1.de Vita Pop.Rom. Antequã nomen dolij prolatum eſſet,cum id genus vaſorum calpa diceretur, id vinum calpar appellatum.Feſtus docet eſſe genus vaſis fictilis.
CALTHA,f.1.καλθὰ.viola eſt lutei coloris. Vir.in Buc.Mollia luteola pingit vaccinia caltha.Vide Plin.lib.31.c.9.
CALTHVLA,læ,f.1.veſtis à caltha viola coloris lutei.Plaut.
CALVA,æ,f.1.κράνιον.os capitis,vbi capilli eſſe conſueuere. Mart.
CALVARIA,f.1.τὸ βρέγμα.totum caput carne nudum,& tam de brutis,quàm de hominib. dicitur.Caper caluam vocat.Palladius: Equæ caluaria intra hortum ponenda eſt. Vide Celſ.libr.8.ca.1.
†CALVASTER,Subcaluus,ἀνεθαλαντίας.cui capilli parti deciderũt.
CALVATAVINEA,f.1.in qua vites quidẽ ſint,verum paucę,vt in calitio capilli.Plí.lib.17.c.22.Cato de re ruſt.c.33.
CALVEO,es,[*Eſſere caluo,*] קרח haraeh.Germ.Kal ſein *Gal.Eſtre chauue.Hiſpa.Encalurſe,*] φαλακρόω.caluus ſum.Plin.li.11.c.37.Hinc Recalueo,in calutiem reuertor.
CALVEFIO,fis,[*Diuenir caluo,*] caluus fio. Varro de re ruſt.lib.2.ca. 37.Ego ſeruo,ne decreſcente Luna tondens caluefiam.
CALVESCERE,n.2.eſt caluum fieri.Plí.li.11.c.29.Proprium huic calueſcere omnibus annis.Dicitur & de agris.Col.lib.5.
CALVITIVM,n.2.φαλάκρα. defluuium capillorum a capite. Suet. in Cæſ.Caluitij deformitatem iniquiſſimè ferebat.cicer.3.Tuſc.Quaſi caluitio mœro leuaretur.Dicitur etiam Caluities,ei.
CALVMNIA,ſ.1.[*Calumnia* רכיה dibbah קופי dophi עשק hoſchek. G.Ein ſchmachred,affterredũg,ein falſche anklagũg.*Ga.Calomnie Hiſp. Accuſation falſa,calumnia.*] διαβολή. vexatio alicuius in litib.per fraudem,aut rei alicuius malitioſa interpretatio.Nonius malitioſam,& mẽdacem infamationem interpretatur.cic.& alij. lege 12.tab.Calumniator idẽ patiatur quod reus,ſi conuictus fuerit.Cic.pro Clu. Eſt hic Ennius egens quidem calumniator.
CALVMNIOR,aris,d.1.[*Calumniare* רגמא ריר horſi dibhah.G.Schmachẽ,leſteren,falſche nachtede treiben. *G.Calumnier,deſguiſer la verité pour blaſmer quelque vn.Hiſp.Accuſar falſamente calumniar.*] διαβάλλω.ſignificat per fraudem alios vexo,vel falſa crimina intendo. Cicer. ad Varro. Nam quod antea calumniatus ſum te.
CALVO,as,a.1.caluum facio;a quo Decaluo,& Recaluo,primum ſignificat Valde caluo;ſecundum Ab interiore capitis parte caluo.
CALVO,is,[*Ingannare,*] נתך niptah נעקב neheкab.Germa.Betriegen.*Gal.Fruſter,tromper.Hiſp.Engañar,falſar en lo prometido,*] decipio.paſſiuum eſt Caluor,tractum a caluis militibus, qui omnibus ſolent eſſe fruſtratui.Sal.in 3.Hiſt.contra ille calui ratus, hoc eſt, decipi.Inuenitur etiam Caluor deponens.Pl.in Caſi.Sopor manus caluatur,id eſt,decipit.
CALVVS,a,um,[*Caluo,*] קרח קרוח קרית kereach.Ge.קאל,glatzechtig. *Ga.chauue,Hiſ.calus de cabello,*] φαλακρός.dicitur,a cuius capite capilli defluxerunt,ſiue qui ſine capillis natus eſt. Vnde Plí.lib.11.docet eſſe gentes naturaliter caluas.Suet.in Cæſ.Mœchum caluum adducimus.Caluum vellis, φαλακρὰν τίλλεις. vbi inanem operam quis ſumit,aut auferre conatur,quo vacat is,a quo petitur,velut ſi quis a paupere conetur extorquere pecuniam.
CALX,m.& f.3.[*Calcagno* עקב haxeb.G.Die ferſen der fueſſ.*Gal. Le deſſous du talon.Hiſpan.Calcanar,ò coce,golpe del piè,ò del calcanno,*] πτέρνα. pro calcaneo, extrema pedis parte ponitur,qui & pes inus appellatur,a calcãdo dictus.Vir.5.Æn.Calcemque terit iam calce Diores. Vnde & pro fine metaphoricè ponitur[*Fine*] vt,A vertice ad calcem.Cic.Qm̃ ſumus ab ipſa calce eius interpellatione reuocati.Aliqñ pro ictu calcis,& percuſſione pedum,plagaq. λάκτισμα. Teren.in Phor.Nã quæ inſcitia eſt,Aduerſum ſtimulos calces.Et ẽ pro calcaneo,quàm percuſſione,modo maſcu.modo fœm. gen. vſurpari ſolet.Virg.Cornipedemque citum ferrato calce fatigat.
CALX,[*calcina,*] גיר gĩr.German. xalck. *Gal.De la chaux. Hiſ.Cal.*] ἀσβέστος fe.ge.lapis vſtus,ex quo arenæ admiſtione fit inuitatiua dictus a calcando:nam ita lapides ſimul aſtringit,vt cal can videantur. Pallad.Calx,quæ erit ex ſpiſſo,& duro ſaxo, ſtructuris conuenit.Plin.lib.36.c.23.
CALYBA,f.1.Thraciæ vrbs,a Philippo Macedonũ rege cõdita.Stra.
*CALYCADNVS,m.2.Ciliciæ fluuius,Seleuciam prœterlabens.
*CALYDIVM,n.2.Italiæ oppidum in via Appia.
*CALYDNE,f.2.inſula vna Sporadum.Plin.lib.4.cap.12.
*CALYDON,p.c.f.3.καλυδών.Steph.Aetolorũ ciuitas,regia Oenei Patris Meleagri,a qua regio vicina calydonia dicit.Diſtat a mari ſeptem millium quingentorum paſſuum ſpatio, per quam Euenus fluit.Lucan.Et Meleagreã maculatus ſanguine Neſſi Euenos Calydona ſecat.Hinc Calydonius,a,um,& calydonis,dis.Ouid.8.Met. Plangunt ſe matres calydonides.Ab hac etiam vrbe vicina ſilua calydonia dicta eſt.
CALYPSO,nympha Oceani,& Tethyos filia:vel(vt aliquibus placet) Atlantis.Regnauit in Ogygia inſula,quam poſtea a nomine ipſius calypſus inſulam nominarũt, vbi Vlyſſem naufragum humaniter excepit,& in ſeptimum vſq. annum apud ſe retinuit, coniugiũ illi ſimum & immortalitatem offerens: quæ tñ ille patriæ,& Penelopes ſuæ amori omnia poſthabuit.Vide Hom.Odyſſeæ li.5.Ci.in Offi. Si Circe,& calypſo mulieres appellandæ ſunt.
†CALYPTRA,æ,f.1.καλύπτρα.genus veſtimenti,quo mulieres capita tegebant à καλύπτω.tego.]
CALIX,m.3.ſignificat folliculum,quo primum flos,& deinde ſemen herbarum,vel fructus arborum cooperitur.Plí.lib.15.ca.22. †Calyculus,diminu.Plin.lib. 16. c.4.]
CAMÆ,m.1.populi Scythiæ.Plin.lib.6.c.17.
CAMALODVNVM,n.2.oppidum Britanniæ.Plin.lib.2.c.73.
CAMARA,f.1.vrbs cretæ.Steph.Lato prius dicta,vulgo *camera.*
CAMARINA,f.1.καμάρινα.Steph. teſte Seruio,palus eſt Siciliæ iuxta oppidum eiuſdem nominis,cuius aquæ cum fœtore ſuo peſtem generarent,conſuluerunt Apollinem, expediret ne ipſis camarinam exſiccari: quibus ab Apolline reſponſum,camarinam non eſſe mouendam;neglecto tamen oraculo ſiccauerunt paludem,per quam mox ingreſſis hoſtibus contempti oraculi pœnas dederunt. Hinc manauit prouerbium, camarinam mouere,pro ſibi malum accerſere.Alij dicunt camarinam fruticem eſſe,cuius ramos ſi quis commoueat,quatiatque,tetrum quendam edere odorem.
CAMBIO,is, pſi[*cambiar,*] חלף chalaph.Germ.Vertauſchen, wechslen.*Gal.changer.Hiſ cambiar,ò trocar,*] μεταλλάττομαι,commuto, Apud antiquos cambire accipitur pro pugnare,iter inchoare, flectere,a quo campſo,as,iter flecto.
CAMBYSES,m.3.καμβύσης.mediocris dignitatis Perſa fuit,cui Aſtyages Perſarum,& Medorum rex,mandanen filiam ſuam collocauit, ex quã natus eſt cyrus,qui poſtea victo auo regnum inuaſit.Cambyſes item alius fuit,Perſarum,& Medorum rex,cyri filius,& ſuperioris Cambyſæ nepos,qui patrijs regnis Ægyptum adiecit,ſed offenſus illorum ſuperſtitionibus,Apidis, ceterorumq. Deorũ ædes dirui iuſſit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum miſit:qui in Libya deſerta arenis obrutus,vniuerſus interijt. Herod.lib.1.& 2.Eſt etiam hoc nomine Fluuius Hyrcaniæ,ortum habens in montibus caucaſiis, Septentrionem verſus per Iberos, & Albanos defluens.Plin.lib.6.c.13.
CAMELLA,f.1.genus vaſis apud Ouid.lib.4.Faſt.
CAMELOPARDALIS,m.3.καμηλοπάρδαλις.animal eſt cameli proceritate,colore pantheræ,maculis veluti florentibus variegatum.
CAMELVS,ſimplicil,m.2.[*camelo,* גמל ghamal.Ger.Ein kamelthier. *Gal. chameau.Hiſp.an. camelo,*] κάμηλος.animal quadrupes, quod crura prolixa,collum oblongum habet. De camelis multa Plí.lib. 8.cap.28.Cic.2.de Nat.Deo.cameli adiuuantur proceritate collorum.Hor,2.epiſt.Diuerſum confuſa genus panthera camelo. camelus vel ſcabioſa complurium aſinorum geſtat onera. κάμηλος ἁρμοῦσα πολλῶν ἴσον δύναται φορτία.de iis,qui vſque adeo præcellunt quoſdam,vt etiam ſenes,aut alioquin ægroti,præſtantiores ſint tamen integris.Hinc camelinus,a,um:vt camelinum lac.Plí.li. 28.c.9.Dulciſſimum ab hominib.camelinum,efficaciſſimũ ex aſnis. Eſt & camelus funis nauticus, quo anchoræ religantur.
CAMERA,f.1.[*Volto,* חכ chippah חלם vlam.ger.Ein gewelb. *Gal. Voulte, berceau comme celuy qu'on fait aux iardins, pour ſouſtenir la vigne,entreille.*] καμάρα.arcus ædificium ſuſtinens,tectumq. deuexum,& incuruatum,quod & fornix,& teſtudo a Latinis appellat. Seruius deductum exiſtimat ab adiectiuo camurus,quod curuum ſignificat,& inflexũ.Cl.ad Q.F.Cameras quaſdã,non probaui,mutarique iuſſi.Sal.in Catil.Inſuper camera lapideis fornicib.iuncta.
CAMERARIVS,a,um,o.1.2.Plin.li.19.c.5.cameratium,genus cucurbitæ vocat,quod in pergulis arrepit in hortis, non quod humi ſerpit.
CAMERO,as,are,a.1.[*Edificare in volto.*G.Vuelbẽ,ein gewelb machẽ. *Gal.Voulter,Hiſ.Edificar de bouedo.*] καμαρῶ,cameram.i.fornicem, & teſtitudinem facio;a quo concamero.Plí.li.24.Dinocrates Arſinoes templum concamerare inchoauerat.Inde concamerata loca, quæ fornicib.conſtant.Camerata vehicula,qualia ſunt pentiſia,quibus matronæ geſtantur,cuiuſmodi etiã hodie fiunt corio cõtecta.
CAMERINVM,n.[*camerino,*] vmbriæ vrbs a cumulate ſitus ita appellata:Camertes populi Plí.li.3.c.14.& Str.li.5.Cic.pro Balbo.Neque Fulginatium,neq.camertium fædere eſſe exceptum.Rectus ſingularis eſt camers.Silius l.8.Et armis,vel caſtris laudãde Camers,Cí. pro Syl.In agro camerti.Hinc camertinus,a,um. Cice.pro Balbo.
CAMERIVM,n.2.Latii oppidum iuxta Collatium,apud Plí.li.3.c.5.
CAMERTES,m.3.appellati ſunt Vmbricę populi in montib.Picenocõterminis.vide Camerinum.Plin.lib.3.ca.13.
CAMILLA,regina Volſcorum.Virg.11.Æn.
CAMILLVS,m.2.κάμιλλος.propriè puer ingenuus, qui Flamini Diali

prehenderit.Cato de re ruſt.Eadem braſſica vulnera putrida,Cancroſque purgabit.Cancros Orci, dixit Apuleius,pro faucibus, & tenacibus ſtationibus quaſi Cancellos.

CANCHLEI, m.2.Arabiæ populi,Cedreis,& Nabathæis finitimi.

CANCHRYS, fœcundæ Libanotidis ſemen.Dioſc.li.3.c.70.

CANDACE,es,f.1.κανδάκη.Suidæ,Aethiopum regina,tempore Auguſti,quæ tanti in ſuos meriti fuit, ut omnes deinceps Aethiopum reginæ,eius nomine fuerint appellatæ.Strab li.17.Pli.lib.6.c.29.

CANDAVIA,f.1.mons in ea parte Macedoniæ,quæ in mare Adriaticũ vergit.Plin.Candauias montes,multitudinis numero appellat,lib.3.c.23.Cic.ad Att.Ex caſtris ad imam Candauiam.

CANDAVLVS,m.1. κάνδαυλος, opſonij genus ex carne elixa, pane,& caſeo Phrygio,cum anetho,& pingui iure. Cœl.Rhod.li.20.c.14.

CANDEFACIO,3.[*Imbiancare*,] חלבן hilbin.Germ.Vueiſs machen, weiſſen. *Gal.Faire blanc,blanchir. Hiſp.Emblanqueer*,] λεύκαίνω. candidum facio. Plau.in Moſt.Vna opera ebur atramento candefacere poſtules. Aliquando etiam candefacere, eſt candentem,id eſt,ignitum reddere. Plin.li.34.c.8.Vbi inter lapides candefactus funditur.Hinc Excandefacio,candens,& ignitum facio:vnde Fertum excandefactum. Per translationem accipitur pro ira inflammare,[*Adirarſi.*]

CANDELA,f.1.[*Candela.*Ger.Kertz.*Gal.chandelle,torche,cierge,ou telle choſe eſclairante,*]λύχνος.à candore luminis dicitur.Iuuc.Sat.9.

CANDELABRVM,n.2.λυχνία.in quo candelæ figuntur.Cic.6.Ter.Lectos aratos,& candelabra ænea.Var.Candelabra à candela,in his enim funiculi ardentes figebantur.

P.M.Candetum Galli appellant in areis vrbanis ſpacium centumpedum,quaſi centeatum: in agreſtibus autem pedum centum quinquaginta quadratorum inſtum candetum vocant. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

CANDEO,es,ui,n.2.[*Eſſere biãco*,] חלבן hilbin.G.Vueiſs ſein.c.*Eſtre blanc.Hiſ.Emblanqueterſe*,] λάμπειν. candidus ſum.Ou.11.Met. Candida de nigris,& de candẽtib.atra.Significat ẽt ignitum eſſe: Cic.1.Off.Candente carbone ſibi adurebat capillum.A cãdeo,cãdeſco,ignitus fio, igneſco.Oui.1.Met.curruſq.ſuos candeſcere ſentit.Candeſcere ẽt album fieri ſignificat.Tibul.li.1. Liceatq; caput candeſcere canis.Hinc Excandeo,& Incandeo,à quibus Excandeſco,propriè vehementer incendor,inflammorque.Cato de re ruſt. Cum bitumen & ſulphur additum eſt,excandeſcet.i.incendetur. Transfertur ẽt ad iram, quod ea eſt velut ignis animũ incendens, & vultũ hominis quodã candore perfundens. Cœlius Ci.Id poſtquam reſcijt, excanduit.& me cauſſam inimicitiarũ quærere clamauit,id eſt,vehementer incenſus eſt. Hinc Excandeſcentia,quę eſt (vt Cic.4.Tuſ.inquit) ira naſcens,& ſine modo exiſtens.Incandeſco,candens,& ignitus fio.Oui.li.7.Met.Incandeſcit eundo.Eſt & Recandeo,à quo Recandeſco,rurſus candeſco;& accipitur pro tale fio.Ouid.lib.1.Met.

CANDICO,as,n.1.λευκάνθημι.candorem habeo.Pli.li.8.Candicans macula.Hinc cãdicãtia,æ,[*Biãche77a*]pro albedine.Pl.li.37.c.13.

CANDIDATORIVS,a,um,o.1.2.Cic.ad Att.lib.1.Nos in omni munere candidatorio fungendo ſummam adhibebimus diligentiam.

CANDIDATVS,m.2.qui luce quadam nitente perfuſus eſt,vnde Lact. immo talitate nos veluti candidatos eſſe,elegãter dixit.Candidati etiam dicebantur, qui ad alicuius magiſtratus petitionem aſpirabant,à toga candida,quam induebant; ſiue ad denotandum integritatem; quod ſolus hic color purus,& minimè inquinatus eſt, ſiue vt perſpici ab omnibus poſſet, eos pecuniam non habere,quæ ciues corrumperent. Ire autem candidati per comitia ſolebant, ſuadendo,rogando,ſubmittendo ſe omnibus, & nudato etiã corpore,cicatrices oſtendendo.Ci.pro Mur.Inde aliarum quoque rerum petitores,candidati dicuntur,ſicut à Quinct.candidatus eloquentiæ. Plin.in Panegy.Candidatus gloriæ,& immortalitatis.

CANDIDE,[*Puramente.*Ger. Ein feling klich,trewlich,ohne betrug. *Gal.A la bonne foy,ſimplement. Hiſp.Simple,y puramente*,] purè,ſincerè.Cælius Ciceroni: Cauendum tibi erit,ne parum ſimpliciter, & candidè poſtuiſſe inimicitias videaris.

CANDIDO,as,a.1.[*Imbiancare*,] חלבן hilbin.Germa.Vueiſſigen,weiſs machen,] λευκαίνω.candidum facio.Pompon.Veſtem lixiuio candidans.Pli.Cuius radice vtuntur ad candidandos capillos.

CANDIDVLVS,a,um,Cic.5.Tuſc.Candiduli dentes,venuſti oculi.

CANDIDVS,da,dum,o.1.2.[*Candido,bianco*,] לבן laban.G.weiſs,gleiſſend.*Gal.Blanc,reluiſant,reſpendiſſant.Hiſp.Blanco con luſtre*,]λευκός.quod lucentem quamdã habet albedinem: unde niuem candidam;& cygnum candidũ magis propriè dixeris,quàm album.Seruius in 3.Georg.Aliud eſt candidum eſſe,id eſt,quadã nitenti luce perfuſum.Aliud albũ,quod pallori conſtat eſſe vicinum. Sumitur etiã pro ignito:vnde ferrũ candidum vocamus,cũ accẽſum eſt.Et quia inter colores candidus puriſſimus eſt,accipitur cãdidum pro puro,[*Puro.*]& minimè fucato.Horat.1.epiſt.Albi,noſtrorum ſermonis candide iudex.Interdũ candidus ponitur pro fælici,[*Felice*] traſtii a Thracib.qui diẽ fortunatũ,albo; aduerſum,nigro lapide deſignarunt.Catul.Fulſere verè candidi tibi ſoles.Hor.li.2.Serm. nunccine ſolem tam nigrum eſſe mihi?id eſt,triſtẽ,& exitioſum.

CANDIFICO,cas,a.1.[*Imbiancare*,] λευκάνω. candidum facio.Nauius.

CANDOR,oris,m.3.[*Biancheʒza*,לבן laban.Ger.Vueiſſe glirz,reclate. *Gal.Blancheur,luciar,pureté,bonne foy Hiſ.Blancura con luſtre*,] λευκότης albedo ſplendori coniuncta.Ci.2.de Nat.Deo.Solis candor illuſtrior eſt,quàm vllus ignis.†Per metaph.pro puritate animi.]

CANDOSOCCVS,m.2.in vitibus quid dicatur,docet Col.lib.3.c.4.

CANDYBA,f.1.apud Steph.eſt Lyciæ regionis ciuitas.

CANE,oppidum Aeolidis regionis. Pli.lib.5.c.30.

CANENTAS,f.1. capitis ornamenta veteres dixere.Feſtus.

CANEO,es,ui,n.2.[*Venir canuto*,שיב ſab.ge.Graw werdẽ.*Gal.Griſer, griſonner,deuenir chenu,& blanc.Hiſ.Encanecer*,]πολιῶ.de capillis dicitur in ſenibus, cum albeſcunt : & per translationem de aliis etiam rebus,quæ capillorum canitiem imitantur.Canent herbæ, matutino rore aſperſæ, Virg.3.Geor.Dum gramina canent. Idem 2.Geor.Et glauca canentia fronde ſalicta.

CANESCO,is,n.3.canus fio,& propriè de ſenibus dicitur , cum capilli eorum in albedinem uergunt.Pro ſeneſcere,[*Inuecchiarſi*,שיב ſab. G.Graw oder weiſſ alters halb werden.]Ci.1.de Leg.Caneſcet ſęclis innumerabilibus.de quercu loquitur.

CANEPHORA,f.1.virgo dicitur, quæ more Attico ſacra in ciſtulis repoſita capite ſuſtinebat.Cic.in 6.Ver.Habe Canephoras.

CANI,orum,m.2.πολιαί.capilli albi in capitibus ſenum.Cic.de Sen. Non cani,non rugæ,repente auctoritatem afferre poſſunt.

CANIA,æ,f.1.urticæ ſilueſtris genus.Pli.lib.21.c.15.

CANICAE,[*Semola,cruſca*]furfures ab antiquis dicebãtur,teſte Feſto, eo quod canes ijs paſcerẽtur.Vnde Canicaceum panẽ,furfureum dicimus.Pacu. Qui apud te, quaſi ſeruus eſt canicaceum panem.

CANICEPS,genus animalis faciem caninam habens.Pl.li.7.c.2.

CANICVLA,κυνίδιον.dimin.à cane,cum eſt,ſ.g.Cice.3.de Nat.Deor. Prudentis eſt intelligere,ſe habere ſenſum,& rationem,hæc eadẽ & caniculã non habere.Accipitur & pro ſigno cęleſti,ὁ κύων.Col. li.10.Peracto ſolſtitio vſq; ad ortum caniculæ,qui fere dies triginta ſunt.Dicebatur præterea hoc noſe tali lanus,quod vnitatẽ oſtendebat,in quod cõuerſo talo,deponebatur ab eo,qui iactauerat,nũmus vnus,aũt quãtum inter ſe pacti fuerant, ſine aliquo lucro,iccirco dãnoſa canicula vocabatur.Perſius:Damnoſa canicula quãtum Raderet. Canicula item genus piſcis marini. Pli.lib.32.c.11.

CANICVLARES dies appellamus, eo quod ſidus hoc ijs diebus in medio cæli centro ſit,coniunctumque cum Sole duplicet calorem.Dicta canis , quod corpora nimio calore mordere videatur.

CANINVS,a,um,o.1.2.ex cane.Pli.Sanguine canino nihil contra toxica præſtantius eſt.caninũ prandium,abſtemium. in quo nihil vini potatur,quoniam canis vinum non bibit.Gel.li.13.c.29.Canina cęna,idem.Plau.in Caſin.Caninam cænam ſpero meliorem fore.

CANIS,[*Cane*,כלב cheleb. Germ.Ein hund.*Gal.chien,ou chienne.Hiſ. can,perro*,]κύων.gen.com.animal latrabile,piſcis marinus, & Inditalaris ſignum , quod vnum dumtaxat punctum continebat, ideo damnoſus canis appellatur . Propert. Semper damnoſi ſubſiluere canes . Canis animal à canendo dicitur,quod nocte in cuſtodia & in venãdo ſignum voce det.Ter.in Phor.Introijt in ædes alienus canis.Col.li.7.c.12.Pli.lib.10.c.63.& Xenophõ de Venatione. Sunt autem duo canes in cælo,maior ſcilicet,& minor:ſed canem dicendo, maiorem intelligimus , minor enim canis, canicula dicitur.Hæc etiam Antecanis,& Sirius dicitur.Cice.Antecanem,Procyon,Graio qui nomine fertur Oritur 17.Kalend.Auguſt.Occidit ſed non tota,poſt dies quadraginta.Canis vindictam, κυνὸς δίκην, Macedonicum adagium in eos , qui præter expectationem pœnas dant ijs, quos aliquando læſerunt.

CANISTRVM,& caniſtet,ri,m.2. [*Caneſtro,ceſto,paniere.*סל ſal.Germ. Ein korb.*Gal.Panier ou corbeille,faicte d'oſier.Hiſ.canaſta*,] κάνεον , fiſcella,ciſta viminea,à Græco κάναστρον in mutato. Virg.Ceteremque caniſtris Expediunt.Pallad. Salignis caniſtros fieri debere virgultis.Hinc caniſtella,& caniſtellus,κανάστριον,κανίσκιον.

CANITIES,& canitudo,f.5.[*Biancheʒza,canutezza*,שיבה ſebah Ger. Grawe des haars.*Gal.Blancheſſure de cheueux , blanche vieilleſſe.Hiſ. canas de los cabellos*,]πολιότης.capillorum albedo.Pli.li.11.c.37.Canities homini tantum,& equis.Pla.Stultus eſt aduerſus ætatem , & capitis canitudinem.

CANNA,f.1.[*Canna*,קנה kaneh. Ger.Ein rhor. *Gal.canne,roſeau.Hiſ. canna*,] arundo,licet minor ſit,& maior calamo.Ouid. Et pigram velabat canna paludem. Hinc fit Canneus, a,um,quod ex cannis conficit. Vñ Col.li.12.c.50.canneas tegetes vocat,ſtorias ex cannis confectas,q̃ ad excipiendam arboribus oliuam ſubſterni ſolebant.

CANNABIS,p.c.f.3.[*canapo.*G.Hanf.]κάνναβις.herba eſt,ex qua fiunt chordæ.Perſius: Tibi torta cannabe fulto cœna ſit in tranſtris? Pf & Cannabum.Palla.lib.3.c.5.Hoc tempore cannabum ſeris.Hinc Cannabaceus,a,um,& Cannabinus,a,um,ex cannabe.Col.li.7.

CANNÆ,arum.f.1.vicus in Apulia,Romanorum clade clarus.pugna canñenſis.Prop.li.4.Cannenſis calamitas.Cic.de Clar.Orat.

CANNETVM,n.2.[*Canneto.*G.Ein ort da viel rhor wachſen.*Gal.Lieu ou croiſſent les cannes ou roſeaux.Hiſp.cannaueral*] καλάμων. vbi cannarum copia eſt.Pallad.

CANNITIAE, f.1. cameræ dicuntur in agreſtibus ædificijs ex cannis

construcꝛ, κανονικὴ κάμαρα. vt est apud Pallad. lib. 1. c. 13.

CANO, is, cecini, cantum, a. 3. [*Cantare*, שיר schar זמר zimmer. Ge. Singen. *Gal. Chanter. H. cantar.*] ἀδω, sed eius composita faciũt præteritum in vi diuisis syllabis: significatq; proprie canere, voce modulari. Pl. li. 10. c. 29. Merula canit æstate, hieme balbutit. Cic. 4. Acad. Cũ cornix cecinerit. Hinc canere poetæ dicuntur, quoniã versus rhythmica rõne compositos cantando pronunciare consueuerũt. [*Dire cantando*] Virg. 1. Aen. Arma virumq; cano. Canere & is dr, qui fides organave pulsat, aut qui tibias inflat. [*Suonare*] Cic. 1. Tus. Epaminõdas fidibus præclarè cecinisse dr. Idem 1. de Or. Canere receptui, [*Suonare à raccolta*,] significat post cursum milites a pugna reuocare: quod fit cantu tubarum, & clangore. Liu. li. 26. Flaccus receptui cani iussit. Contra, Canere bellicum, est milites tubæ clangore ad bellum accendere. [*Dar all'arme.*] Cic. in Or. Alter incitator fertur, & de bellicis reb. canit etiã quodãmodo bellicum. Sed quia veteres laudare, & vaticinari versibus solebant, factum est, vt Canere, pro laudare capiatur. [*Laudare.*] Virg. 7. Aen. Regemq; canebant. Et pro vaticinari, [*Predire, profetizare, indouinare.*] Idem 6. Aene. Ipsa canas oro. Et pro prædicare, & cum quodam, vt exaudiri possit, canore proferre. Mar. Quicquid fama cadam, vt exaudiri possit, canore proferre. Mar. Quicquid sanus cadam, vt exaudiri possit, canore proferre. Mar. Quicquid sanus donat arena tibi. Canere eãdem cantilenam dicitur is, qui nonit,

mittere uellet,à Thebanis lapidibus est obrutus.Hinc factus est locus fabulæ,capaneum,cum Deorum contẽptor esset,é Ioue fulmine esse percussum. Vegetius lib.3.de re militari: Qui scalis (inquit) in obsidione urbibus admouentur, frequenter [periculum sustinent, exemplo Capanei,à quo primum scalarum oppugnatio perhibetur inuenta: qui tanta mole lapidum fuit obrutus à Thebanis, ut fulminibus dicatur extinctus. Vnde Ouid.li.4.Trist.Cum eecidit Capaneus subito temerarius ictu. Capaneus,a,ũ, pen.pr. adiectiuum tetrasyllabũ,vt Capanea pinus,apud Stat.8.The.Capaneius,a, um,aliud adiectiuum.Stat.12.Theb.Ante alias capaneia coniunx.

*CAPARA,æ,f.1.urbs Hispaniæ,in tractu Lusitaniæ.

*CAPASITES,æ,m.1.[*capacelargo* חלל cholel רחב rachab מיכל mechil. G.Fachig,das etwas fassen oder begreiffen]mag.*Gal.Capable,contenant,ius.Cela en que mucho cabe,*] δεκτικὸς.quod capit, seu cõtinet, aut continere potest.Plin.li.10.c.35.Hirundines vtero capaci.Idem li.12.c.1.Capax quindecim conuiuarum triclinium.Cic.in Orat. Aures meæ sunt auidæ,& capaces.

CAPEDVNCVLA,æ,f.1.dimin.Cic.3.de N.Deo.Capedunculis,quas Numa nobis reliquit.

CAPEDO,inis,f.3.*Κοτύλη*.vas amplum,& capax,à capiendo.Cicer. in Paradox.capedines,ac fictiles vrnulas fuisse.

CAPENA,æ,f.1.p.p.oppidum vicinum Romæ.Hinc capenas,atis,gentile. Capena porta Romæ a capena Vrbe; quã Italus rex ædificauit, vt inquit Solinus.Hec etiam porta Appia dicta est,per quam Capuam itur,vt Frontinus,lib.de aquæductu,docet. hodie portam Diui Sebastiani vocant. Dicta est & triumphalis, quod triumphantes per eam potissimùm in vrbem inuehi solerent.

CAPER,pri,m.2.[*caprohœco,*עז hez צפיר tsaphir.G.Ein Verschnitner bock.*Gal.Vn bouc chaltré,ti.Et cabron,ó chiuo castrado*] τράγος.mas castratus in genere caprino.Mart.Dum lingulas hircum, facius es ipse caper.Nam Virg. impropriè,caprum pro hirco posuit,cum dixit: Vir gregis ipse caper.Dicitur caper,sine capra,à carpendis virgulis,odit enim omne virgultum,& in primis vites, propter quã Baccho immolari caper solebat.Est & Caper nomen ꝓpriũ Gram.

CAPERO,as,a.1.[*crespare la fronte,*חך chachah קמט kamat.Ger.Die stirnen rũtzlen,faur vnd schelch dich sehen. *Gal. Rider, refrongner. Hisp. rugar la fronte.*]frontem rugis contraho, & asperitatem vultus ostendo:quod à crispis caprorum frontibus, vel a cornuum caprinorum similitudine tractum est: vnde & caperatum; rugosum dicitur.Plau.Quid illud est,quod illi caperat frons seueritudine?

CAPESSO,is, ĩui,itum,a.3.secundum Prisc.verbum actiuũ, [*Pigliare,* לקח laxah.G.Annemen,ergreiffen,]ad capiendum eo.Sallu.lib.2. hist.Diuersa,vt solet,rebus perditis capessiuit.Ci.ad Att. Ad rẽpublicam capessendam venio.Virg.posuit pro Exequendum suscipio;[*Essequire*]Mihi iussa capessere fas est.Pla.in Asi.Pro imnitto, recipio.[*Andare.*]Quã magis te in altum capessis, tam æstus te in portum refert.Idem in Amph.Me domum capessam.

†CAPHAREVS: trisyllabum, p.p.*Καφηρεύς*. Euboææ mons altissimus, versus Hellespontum,ad quem Græcorum classis Troia rediẽs, Nauplij dolo propter Palamedis necẽ,magna ex parte allisa naufragium fecit.Plin.lib.4.c.12.]

CAPHAREVS,a,um,o.1.2.tetrasyllabum:vt, Saxa capharea. Propert. lib.3.Saxa triphales fregere Capharea puppes.

CAPHARNAVM,n.2.seu portus capernaum,totius Galilææ metropolis fuit,multis CHRISTI Seruatoris miraculis nobilitata.

†CAPHVRA ἀπόρρ. Actio & Actuario Indiæ arbor est tantæ magnitudinis,vt sub singulis hominum centuriæ possint quiescere.]

† APIDVLVS,n.2.genus vestimenti,quo caput tegebatur. Festus.

CAPILLACEVS,a,um,[*Di capello,sottile come capelli.*Ger.Haarin, vñ haré gemacht,]τριχώδης.Pl.Balsamũ tenui & capillacea coma.]

CAPILLAMENTA,n.2.*crines capelli,* שער tsitsith, צמר tsammah.Ger. Die haar.*Gal.cheueleure,perruque. Hisp.Los pelos,*) τρίχώματα.ipsi capilli.Pl.lib.21.Herba croci est folio angusto,pene in capillamenti modum.Transfertur quoque ad herbas,& arbores.Col.lib.5.

CAPILLARE,huius capillaris,n.3.reticulum muliebre, quo capillos inuoluunt.Mart.lib.3.Mœchæ pauperis capillare.capillaris,& capillata arbor,appellabatur, in qua tonsum capillum adolescentes suspendebant,quando deponebant comam,Deo eam sacrantes.Erat & in Vrbe Roma,teste Festo, arbor antiquissima, quæ capillaris appellabatur,quod Virginum Vestalium capillos ad eam deferre mos erat. Plin.lib. 16.c.44.

CAPILLATVS,a,um,o.1.2.qui crines lõgiores habet.τριχωτὸς,Cic.de lege Agr.Non minus bene nummatus,quàm bene capillatus.

CAPILLO,as,ãre,a.1.[*Mettere capegli.*Germ. Haar machen.*Gal.Faire auoir cheueux,produire cheueux. Hisp.Hazer cabellos.*τριχῶ.est capillos facere.Plin.lib.37.c.11.Polythrix in viridi capillatur.

CAPILLITIVM,n.2.[*chioma,crine*] κόμη capillamentum. Sic enim a capillo capillitium dicitur, vt a famulo famulitium. Capillitium flauum.Apul.

CAPILLVS,m.2.[*capello,*שער sehar.Ger.Haar des haupts.*Gal.cheueux ou perruque,poil.Hisp.cabello de la cabeça,*] κόμη.quasi capitis pilus.Cicer.in Pisone.Erant illi compti capilli. Quamuis,& pro omni pilo sumatur,[*Pelo*]Plin.lib.7.c.3.Cribusq; cum capillo pro manibilibus ante pectoris vsi.Gellius capillum pro hœdino pilo posuit: Nam si ouium lacte hœdi, aut caprarum agni alerentur,constat femĩe in his lanam duriorem,in illis capillum gigni teneriorem.

CAPILLVS Veneris, masc.2.*ἀδίαντος.* herba sic dicta, quod delapsos post alopeciam capillos recreat.Pli.Adiantum, polytrichon,& Callitrichon appellat.

CAPIO,is,cepi,captum,a.3.Accipio,cõprehendo,prehendo[*Pigliare,*לקח luxach לכד iachah תכל hechil.Ger.Nemmen,empfahẽ, fassen.*Gal. Prendre,contenir,comprendre.teurr.H.Tomar*]λαμβάνω Vir.li.4.Geor.Cape saxa manu,cape robora pastor. Sed differunt, quia capere est cum affectu: accipere cum quis non sic accipit vt habeat:Ideo,vt Vlpia.scribit,non videtur quis capere,quod est restituturus. Et capere est sponte,vel non sponte.Accipere tantum sponte.Vnde dicimus,cepi labores,cepi,vel suscepi inimicitias.Accepi calamitatem,cladem,centumeliam,vulnus.Vale. Max.Vt nõ coactus ensem accipere,sed sua sponte sumere videretur. Habet interdum reciprocum vsum: vt idem sit,cepi voluptatem,& cepit me voluptas,cepisti dolorem,cepit te dolor.Quandoque sapificat facere,[*Fare,*] Ter.in And.Non si capiundos mihi seã inimicos omnes.Quãdoq.delectare[*Dilettare*]inescare,irretire.extransfatione feratum,venatusq.Hor.2.Ser.Te coniux aliena capit.Quinque propitiari.Lucr.lib.2.Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira.Quandoque decipere.[*Ingannare.*]Virg. 2. Aen. Captiq. dolis,lachrymisq.coacti.Quandoque eligere,[*Eleggere.*] Terent.in Hec.Quum illum gnatum cepimus.Quandoque perpeti,[*Patire*] vt apud eumdem in Hea.Cum abs te absim,omnes mihi labores, quos cepi,fuere leues.Quandoque tolere,[*Tenere*]vt in Eunu. Dij boni,quid turbæ à dextra nostræ vix capient. Quandoque inuadere, decipere[*Prendere*] Cic. Nauem quandam prædonum praeda onustam cepere.Varro.Quid hic venator non capit? Hinc vincti,[*Prigioni*] captiui dicuntur,quod ne sui iuris sint, sed in potestatem aliorum redacti. Qui autem qui ita capti sunt, non sunt amplius sui iuris,sed libertate priuati,idem captos quandoque pro priuatis,siue impeditis accipimus. Mente capti,amentes.[*Pazzi*] hoc est, qui mentis compotes non sunt.Capti oculis,[*Ciechi,*]qui officio oculorum priuati sunt.Aliquando capere,est amore accendi.[*Innamorarsi.*] vnde cæpti amantes dicuntur.Lucil.Ne aspectu, & forma capiare aliena.In summa,hoc verbum sua habet significata pro diuersitate rerum,cum quibus iungitur; vt, capere manu,est comprehendere,[*Pigliare,*]capere oculis,[*Vedere.*]videre:capere auribus,audire:capere mente,intelligere:capere cõsilio,eligere: capere astu, vel dolis,decipere: capere cantu,aut voluptate, delectare. Virg.4. Geor.Carmine quo captæ dum fusis mollia pensa Deuoluunt. Capere consilium,est deliberare [*Deliberare*] Cæsar cum autem consiliũ hoc princeps cepisset.Capere rationem,est modum inuenire.[*Trouare modi*] Plaut. Rationem cepi,vt & amanti obsequerer, & patrem non offenderem. Hinc Accipio,a quo Præcipio, Concipio, Decipio,Excipio,Incipio,Intercipio,Percipio,Præcipio, Recipio, Suscipio,& Vsucapio,quæ antep.cor.habent.

CAPIS,dis,poculi genus,à capiendo.Liu.li.10.Si conspiciatur cum capide,& lituo,capite velato victimam cædat. dimin.est capidula.

CAPISSENSES,m.1.Asiæ populi,qui Capissam Vrbẽ habent.Pl.li.6.c.33.

CAPISTERIVM,n.2.genus vasis rustici quod tamen(vt Georgius Merula inquit)scaphium,à σκάφις,melius dicitur.Col.li.12.c.9.

CAPISTRO,as,a.1.[*Incapistrare,*חמם chãsam.Germ.Ein halffter anlegen,anbinden]κημίζω.capistrum impono.Plin.l.18.cap.19.Fiscellis capistrari boues oportet.Col.li. 11.c.2.

CAPISTRVM,n.2.[*capestro,legame,fune,*מתג machsom.G.Ein band das man den tollen vmb den kopff legt.*Ga. Licol,bride,ou cheuestre. Hisp.cauezada,ó cabestro*]κημός,capitis vinculum,quod equis & huiusmodi animalibus adhiberi solet, ne fugiant.Mart. paret purpureis aper capistris.Col.li 5.Vitibus attribuit,cum ad summum palum recta vitis extenta capistro constringitur. Et capistrum dicitur,quod circa os brutorum inuoluitur, ne cibos decerpant.

CAPITA DEORVM,dicebantur ea sacrificuli facti de verbenis.Fest.

CAPITALE,n.3.& per apocopen capital.*ἀνήκεστον κακόν*,dicitur facinus,quod capitis pœna luitur.Pla.in Me.Tametsi capitale fecerit, facilè esse.Terbis.Nonius docet capitale esse capitis periculum: Varro verò,facinolam,qua capilles nectimus.

CAPITALIS,le,o.3.adiect.[*Capitale,mortale.*Germanicè,Das den todt verschuldt hatt *Gal.capital,criminel,mortel. Hisp.criminoso,digno de muerte,*] quod capitis supplicium meretur,vt capitale crimen.Cicer.7.Ver. Insimulatio repentina,capitalis,atque inuidiosi criminis,capitalis homo.nõ solùm pro scelesto,qui est dignus puniri capite, sed etiam qui promptus est ad eadem.[*Pestifero.*] Cicero.in Antonium;Capitalem & pestiferum. M.Antonij rectum a Basilio exspectabamus.Capitalis oratio,Cicer.lib.1.Offic.Capitalis ira ab Horatio dicitur pro mortifera.[*Mortifera.*]capitale odium, capitalis morbus,qui de capite,& vitam hominis petunt. Capitalis locus dicebatur,vbi si quid vitiosum erat,capite violatis dari solebat. Capitale factum,capitale vitium,id est,propter quod debeat quis ad pœnam capitis peti.

Tette cheure. Hisp. Ordenador o cebupador de las cabras, ou ỹo Bóruo. dF qui capras mulget. Catul. Suffenus vnus caprimulgus, aut fossor.

CAPRINVS, a, ũ, o. 1. 2. vt Caprinus grex. Liu. lib. 22. Caprina pelli. Cicer. 1. de Natu. Deor.

†CAPRIPES, edis. m. 3. αἰγόπους. qui caprinos pedes habet. Propert. Capripedes calamo Panes hiante canent.]

CAPRONAE, arum, fem. 1. προκόμιον. iubæ, seu comæ in fronte deuexæ, quasi a capite pronæ. Lucil. lib. 7. Satyr. (vt citat Nonius) Aptari caput, atque comas fluitare capronas. Alio nomine dicuntur Antiæ, ex Festo & Nonio.

CAPROTINAM, Iunonem veteres dixerunt, quod illi Nonis caprotinis sub caprifico sacra fierent ab ancillis simul, & liberis. Nã post vrbem captam, cũ sedatus esset Gallicus tumultus, ex hausta rep. finitimi opportunitatẽ inuadendi Romani imperij aucupati, præcesserunt sibi Posthumiũ Livium, Fidenatiũ Dictatorẽ, qui fœciale ad Senatum mal'., postulauit, vt si vellent reliquias suæ Vrbis non deleri, matresfamilias, & virgines oẽs sibi dederentur. Cumq. patres essent in cipitu deliberatione, ancilla noïe Philotis, vel (vt alij malunt) Tutela, assumptis cæteris omnibus ancillis (matrumfamilias, virginumq. habitu sumpto noïe dominarũ ad hostes transijt, prosequentib. cæteris ad rei fidẽ. Quę cũ a Lucio in castris distribuitæ essent, hostes plurimo vino prouocauerũt, diem festũ apud se esse simulantes; quib. somno obrutis, ex caprifico dato signo hostes trucidati sunt. Memor itaq. populus Rom. accepit ab ancillis beneficij, oẽs iussit manumitti, dotemq. eis ex publico assignauit, diemq. ipsum Nonas Caprotinas appellauit, ab illa caprifico, ex qua signũ acceperat: sacrificiumq. annuum Ioni Caprotinæ sub caprifico instituit: cui etiam lac ex caprifico ad rei memoriam adhibebatur.

CAPRVNCVLVM, n. 2. vas fictile, sic dictum, quod canax sit. Festus.

CAPSA [*casse*, וְ] בּ burghaz. G. Ein Kast, ciſt. *Gal. coffre, casse, Hisp. caxa, o arca.*] κιβωτός. cista, & repositorium; a capio, quod res in se reconditas capiat. Cicer. in Diu. in Ver. Ad meas capsas admisero.

CAPSACES, m. 3. ϖ. CA *ἀγγεῖον.* vas olearium. Cyprianus lib. 2. epist.

CAPSARIVS, m. 2. [*cassiere. Ga. Qui porte les cassetins, paniers, ou coffres. H. El que lleua la caxa o el libro a le escuela.*] qui mercedis gratia seruãda in balneis vestimenta suscipit, custos capsarum. Suet. in Ner. † Item Capsarij sunt, qui capsas faciunt.

CAPSIS, [*Piglia se vos*] antiqui dicebant pro, Cape si vis. Capsit, prehenderit, teste Festo. Obsoletum verbum a Capio. Cicer. de Orat.

CAPSVLA. f. 1. a quo Capsella. Plin. lib. 30. c. 11. Stellionem inclusum capsulis. Catullus; Hæc vna è multis capsula me sequitur.

CAPTIO, f. 3. actus capiendi, [*Acto de pigliar,* לכד lechedh. *Gal. Prinſe; hiſ. A quella obra de tomar, assechança.*] ὑπαγωγή. Aliquando pro deceptione ponitur. Cicero. de Cla. Ora. Quantæ fieri in verbis captiones. Pla. Epid. Nulla in ea re captio est. Inde Captiuncula, [*cauilla*] Cicer. ad Att. Videtur omnes captiunculas pertimescere.

CAPTIOSE, [*cautamente.* Germ. Betrueglich, durchlist. *Gal. Finement, trompeusement, par fineſſe, & tromperie. Hiſ. Engañoſamente.*] Cicer. 4. Acad. Nec captiosè interroganti respondebo.

CAPTIOSVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Pieno d'inganni, captioſo.* Germ. Betrueglich, voll list vnd betrugs. *Gal. Plein de trõperie, tromperur, amadouceur. Hiſ. Engañoſo, enaſſechanza.*] ἀγρεύτικός. quod decipit. Cic. ϕ. Quinct. Rosc. Quo nihil captiosius, neque indignius, dici potest.

CAPTIVITAS, f. 3. [*cautiu, prigionia.* שְׁבִי schebi. Ger. Gefencknuſſ. *Gal. captiuité, ſeruitude aux ennemis. Hiſp. captiuidad,*] ipsa detẽtio; αἰχμαλωσία. Tacitus; Captiuitatem, cladem q. oculis obuersari.

CAPTIVVS, o. 1. 2. [*catiuo, prigione,* שְׁבוּי schabui. Germ. Ein gefangner. *Gal. captif, pris des ennemis. Hiſ. captiuo, priſionero,*] αἰχμάλωτος. in bello captus. Cic. 8. Phil. Captiui frugi, & diligentes. Virg. 9. Aen.

CAPTATIO, [*cercia,* שִׂיחַ sigh. G. Das laufferen etwas zu vberkommẽ. *G. Le ſoin duquel, ou pourchas qu'on fait pour auoir quelque choſe. hiſ. Aſſechança.*] venatio ϕίγα. Pl. ẽ prooem. li. 4. Capt. in ipsis fertilissimo.

CAPTATOR, m. 3. [*cacciatore,* מְצוּדָה matphatteh. מְשִׂיחַ masligh. מְרְדָּי iadh. Ge. Ein nachiaget eines dings. *Gal. Pourchaſſant & paſſant le guet pour auoir quelque choſe, amadoueur. Hiſpan. Aſſechador para tomar algo.*] venator. ϑηρατής. Cic. Captator ille populatis auris.

†CAPTATORIVS, a, um. n. 2. 2. χαλκεύτικος. Fraudolente. Vt captatoriæ scripturæ, & captatoriæ institutiones, id est, adulatoriæ, ne interpretantur Papinianus.]

CAPTO. a. 1. [*cercare via, & modo de pigliar per inganno,* מְצוּדָה matsudh מְשׂוּחַ hutsigh. G. Mit begier nehmen, einen dinge nachstellẽ *Gal. Guetter & taſcher a prendre, chercher le moyen d'auoir quelque choſe. hiſ. Aſſechar para tomar.*] θηράω. frequentat. a Capio, blanditijs aliquid venor. Cato. 10. Pil. Inania sunt illa, captare plausus, vehi per vrbem conspici velle. Aliqñ est conari decipere. Ter. in Hec. Infinita est, qua via capiant ue, ea, ad ipsos capiat. Mart. li. 9. Dimmne captares, mittebas munera nobis; Postquam cepisti das mihi Rufe nihil.

CAPTVRA, f. [*Preſalia,* מַלְכּוֹד malchodh. מַלְכּוֹדֶת malchodeth. Ge. Ein fahung. *Gal. Priſe, proye, gain. hiſ. Preſa,*] ϑήρα. actus capiendi. Plin. lib. 9. c. 1. Ad paucam capturam. Iuuen. dum præda, [*preda,*] quæ capitur. Iudith. li. 10. ca. 10. Capta ea, rapinarũ copiam faciens, donec capturam extorqueat. Et proquæstu [*Guadagno.*] Suet. in Calig. Ex capturis propinquarum.

CAPTVS, us, m. 4. [*Capacità dell'intelletto,* שֵׂכֶל hechel. G. Dasverſtandes. *Ga. capacite, & portee. hiſ. El temo de algo para hazer o intender alguna coſa.*] κατάληψις. cõprehensio, intelligendi facultas. Cic. li. 2. Tusc. Græci prudentes, vt est captus hominum: quasi dicerent, vt hominum natura fert. Apul. dixit, supra captum cogitationis, pro supra quam quisquam cogitatione capere, & complecti possit. Accipitur item captus pro sorte, & conditione, [*conditione, fortuna, ſorte,*] Terẽ. in Adelp. Præterea (vt captus est seruorũ) non majus: hoc est, vt se hẽt seruorum conditio, sicut exponit Donatus.

CAPVA, f. ἡ. Καπύη. Steph. totius olim Campaniæ vrbs pũlchritudine quem Vulturnus amnis interfluit, a cãporũ latitudine, in qb. sita est, ita dicta, vt inqt Cic. Liu. a Cap. Sãmitiũ duce dictã existimat. Alij à falcone, sub cuius augurio condita est, qui prisca Tuscorũ lingua Capys dicebatur. Vir. a Capy, Æneæ commilitone, qui eam condidit. Strabo; quod esset xii. vrbium caput: hoc est, ipsa duodecima reliquis vndecim præesset, dictã existimat. Quidã a capacitate, qd omnem vitæ fructum capiat. Eutarchius ẽt ab vrbe, cui nomen Cæpus esset, vel à camporum planitie, & abundantia, vt Diodorus, ϑ M. Genutio, & Agrippa Curio, Chilone Coss. exædificatam eam tradit. Suet. certè in Cæsare Dictatore, vrbis huius originẽ, & nomen clauuram ad Capyn conditorem refert: in cuius sepulchro æneam tabulam inuentam tradit, quæ Cæsari necem denunciabat.

CAPVLA, f. 1. vas vinarium, quod facilè capi posset. Var. Capitis & minores capulæ, a capiendo nominantur, quod ansatæ sint: vel a Græco, quod calpim, & calpium, digitatos, ansatosq. crateras, Erythris fingi solitos, Philemon, & Pamphilus scripsere; vnde & verbum capulare manauit.

CAPVLARIS, o. 3.] *Vicino a morte.* Ger. Der auff der gruben geht. *Gal. Vieillard, qui eſt ſur le bord de ſa foſſe. Hiſ. Viejo cercano, a la muerte,* adiect. vt, Capularis senex, τυμβογερών. i. morti contiguus, & mox capulo efferendus. Reum item capularem sibi dicebant, quod capulo dignus esset. Stamen capulare, [*Vita breue,*] pro vita breui, etiã capulo vicina. Pla. in Asi. rã capulari stamine tibi diu videor viuere.

CAPVLATOR, m. 2 qui capulis oleum deplet. Col. li. 12. c. 50.

CAPVLO, as, are, dolia olearia capulis deplere. Cato de re rust. c. 67.

CAPVLVS, & Capulum, m. n. 2. a capiendo [*candeliere, manico di ſpada, quer pugnale,* אָרוֹן aron. Ge. Ein todtenbar, oder der schragen, auff welchem man die todtenbar tregt. *Gal. Vn ſercueil, ou vne biere ou on met vn corps mort. Hiſp. Las andas, o le chega de muerto, ſepulchro*] ϑηκοφόρον. in quo mortui efferuntur. Est Capulus item manubriũ gladij, ϕ manu capiatur. Virg. 2. Aen. Capulo tenus abdidit ensem.

CAPVS, pi, m. 2. capo, onis, [*capone.* Ger. Kappaun. *Gal. chapon, coq chaſtré. Hiſp. capon*] ἀλεκτρυών. gallus cui testes sunt ablati. Var. 3. de re rust. E gallo gallinaceo castrato fit capus.

CAPVT, n. 3. [*capo, teſta,* וְרֹאשׁ roſch. G. Ein Kopff, ẽ haupt. *Gal. La teſte, la tẽſte. Hiſ. cabeça.*] κεφαλή. dE totum illud, qd collo sustentat; inde ductũ, q̃l ab eo initiũ capiunt nerui, per quos totũ in corpus distribuitur sensus, & motus, in summo. n. a natura collocatũ est, ϕ in eo regimẽ motus animãtis resideret. Alij ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, q̃ est caput vel ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, eiusdem significationis. Ter. in Adelp. Colaphis tabescis est eorum caput. Partes capitis distinguuntur: nã eminẽtior pars Vertex appellatur. Tũ corona capitis diuiditur in Frontẽ, anteriorem, & Occiput, posteriorẽ partẽ, media verò sunt Tẽpora, quib. aures inhærent. Aliqñ caput dE origo, & principium, [*Origine, principio,*] Cic. pro Flac. Caput est oium Græcorũ concitandorũ Heraclides. Aliqñ ϕ vita. [*Vita*] ponit; ut capitis res est. i. de vita periculũ est. Pla. in Tri. Cui si capitis res fiet, nũmũ nunq̃ credã plũbeum. Aliqñ ϕ summa prima in pecunia, a qua fenus, aut alius q̃stus fit, veluti rei principium, q̃ & fortẽ dicunt. Capita, [*capitale.*] Itẽ initia parua in libris, q̃ capitula apud vulgares dñr. Gel. Qd in capite superiore a Critolao scriptũ esse diximus. Caput facere, dE de suppurationib. cũ apostemata frangũtur. Pl. de Fœnuculis, Remedio sunt folia trita cũ polenta, si non caput fecerint. Sine capite sermo, ἀκέφαλος μῦθος. dicit imperfectus, ac mutilus. Plat. de leg. 6.

CARA. f. 1. radix est herbæ eiusdem nominis, qua lacti admixta, Hiccius scribit Cæsaris exercitum diu inopiam leuasse.

†CARABVS, bi. genus cancri. Pli. lib 9. c. 11.]

CARACALLA. f. 1. indumẽti genus ad talos vsq. demissum, ab Antonino Imperatore populo datu, vnde & caracallæ agnomẽ inuenit.

CARAVAGIVM, [*caranaggio*] Oppidũ Insubriæ vetustissimũ, ac nobilissimum a Iulio Cæsare condutum, Mediolani municipiũ, Glareç. Abduę caput, agri fertilitate, & hoium præstantia in oi virtutum genere celeberrimum. Ad cumulum vero Caranagij laudũ accessit, q̃ Deipara virgo iam inde ab anno M. cc. xxii. solum illud felicissimum inuisere dignata est; & vbi fixit cœli Regina pedes, emersit illico medicus fons, ad morbos oẽs depellendos, vt Christianus Orbis totus testatur, augustissimum & ornatissimum templum omnibus uisendum inibi erectum est, frequenti populorum cõcursu celebratum. Hpic tam insigni Oppido Veneti olim impetrabantiq̃ mutatque illud donare constituerant: Hodie autem illi imperat Mutius Secundus Sforcia, Vicecomes I V. Marchio. Hæc ex Fr. Vincẽtio Donesano Caranagiensi li. descrip. opp. caranagij.

CARAS, m. 1. Αἶψ. a Vir. appellatur uentus, ab occasu brumali flans.

Cases, [in grammar], are the different terminations of nouns, adjectives, and participles, to express their various relations to other words.

The Greeks have five cases, the nominative, genitive, dative, accusative, and vocative; the Latins have six, the nominative, genitive, dative, accusative, vocative, and ablative; the Hebrews have seven, the nominative, genitive, dative, accusative, vocative, ablative, and locative; the Arabians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Persians have two, the nominative and oblique; the Chaldeans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Syriacs have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ethiopians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Egyptians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Armenians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Georgians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Abyssinians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Nubians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Berbers have three, the nominative, genitive, and accusative; the Tuaregs have three, the nominative, genitive, and accusative; the Fulani have three, the nominative, genitive, and accusative; the Hausa have three, the nominative, genitive, and accusative; the Yoruba have three, the nominative, genitive, and accusative; the Igbo have three, the nominative, genitive, and accusative; the Swahili have three, the nominative, genitive, and accusative; the Zulu have three, the nominative, genitive, and accusative; the Xhosa have three, the nominative, genitive, and accusative; the Sotho have three, the nominative, genitive, and accusative; the Tswana have three, the nominative, genitive, and accusative; the Shona have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ndebele have three, the nominative, genitive, and accusative; the Malagasy have three, the nominative, genitive, and accusative; the Maori have three, the nominative, genitive, and accusative; the Hawaiians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Samoans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Tongans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Fijians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Tahitians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Marquesans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Rapanui have three, the nominative, genitive, and accusative; the Chamorro have three, the nominative, genitive, and accusative; the Palauans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Yapese have three, the nominative, genitive, and accusative; the Chuukese have three, the nominative, genitive, and accusative; the Pohnpeians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Kosraeans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Marshallese have three, the nominative, genitive, and accusative; the Gilbertese have three, the nominative, genitive, and accusative; the Tuvaluans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Nauruans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ni-Vanuatu have three, the nominative, genitive, and accusative; the New Caledonians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Loyalty Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Wallisians have three, the nominative, genitive, and accusative; the Futunans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Niueans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Cook Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Tokelauans have three, the nominative, genitive, and accusative; the Pitcairners have three, the nominative, genitive, and accusative; the Norfolk Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Lord Howe Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Macquarie Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Heard Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the McDonald Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Kerguelen Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Crozet Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Prince Edward Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Marion Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Bouvet Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Georgia Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Sandwich Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Orkney Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Shetland Islanders have three, the nominative, genitive, and accusative; the Antarctic Peninsula have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ross Dependency have three, the nominative, genitive, and accusative; the Marie Byrd Land have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ellsworth Land have three, the nominative, genitive, and accusative; the Thurston Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the Peter I Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the Balleny Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Scott Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the Macquarie Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the Heard Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the McDonald Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Kerguelen Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Crozet Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Prince Edward Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Marion Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Bouvet Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Georgia have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Sandwich Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Orkney Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the South Shetland Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Antarctic Peninsula have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ross Dependency have three, the nominative, genitive, and accusative; the Marie Byrd Land have three, the nominative, genitive, and accusative; the Ellsworth Land have three, the nominative, genitive, and accusative; the Thurston Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the Peter I Island have three, the nominative, genitive, and accusative; the Balleny Islands have three, the nominative, genitive, and accusative; the Scott Island have three, the nominative, genitive, and accusative.

Carere igit hoc significat, egere eo, q habere velis, inest.n. velle ī carendo, nisi cū tamq in febri df, alia quadam notione verbi. Df enim alio mō etiam carere, cū aliq̄d non habeas, & non habere te sentias, etiamsi id facilè patiare. Haetenus Cicer. Ex quo patet, carere non modo de ijs reb. dici, q̄ ad nostrum vsum naturāq. accōmodatæ sint, sed etiam de alijs, vt carere febri, carere dolore, carere mœstitia, & his similia. Construitur aūt hoc verbum aliquādo cum genitiuo. Ter. Heaut. oēs mihi labore fuere, quos cœpi, leues præterq tui carendum quod erat. Aliquando cum accusatiuo. Pla. in Cur. Id quod amo, careo. Sæpius verò cum ablatiuo. vt, carere domo, patria. Cicer. pro Mil. Caruit foro postea Pompeius i. in forum non venit. Idem Fam. lib. 6. Mihi nunciauit te planè febre carere. Quod aūt Pla. in Cure. dixit: Caruitne febris te heri? hypallage quædam est, præpostera omnino locutio. Aliquando ponitur pro abesse. [*Esser lontano.*] Cicc. Att. lib. 9. Roma caremus.

Cares, m. 3. x&rie;s, numero plurali, populi Cariæ, qui sub Minoe Leges dicebantur, & insulas habitabāt, Postea Asiæ minoris partē meridionalem occupauerunt, quæ Rhodum spectat, ab eaq. Cares appellati sunt Ea enim regio Caria dicebatur, a cara eius ore rege. Despectissimam olim fuisse hanc nationem clarissimè ostēdit Cic. in Ora. pro L. Flac. Hoc vestra voce vulgatum est, si quid cum periculo experiri velis, in Caria id potissimum esse faciendum.

*Caretha, f. 1. insula in mari Lycio. Plin.

Carevm, siue carūi. n. 2. Pli. xáρι. Dioscoridi, herbæ genus est, gētis suo cognomento i a appellatum, semen habens eiusdem nominis. Athenæus Pastinacam maiorem interpretatur, vulgata pastinaca multo præstātiorē, Officinæ carui appellant. Vide Rueli. li. 3. c. 43.

Carex, f. 3. xáριξ herba & acuta, & durissima, similis sparto, vligino sis & palustribus locis plurima nascens. Virg. 4. Geor. Et carice pastus acuta. Col. lib. 11. c. 3.

Caria, f. 1. xαρια regio nuncupatis Asiæ inter Lyciam, & Ioniam. Strab. Cariam a Borea Mæandro flumine claudit, ab Occidente Icario, & Myrtoo pelago, a meridie Rhodiensi, ab ortu Lycijs. Dicta Caria a Cara rege, qui primus auguria auium dicitur inuenisse.

Carica, æ, f. 1. [*Fiechi secchi*] genus fici, a loco dictum. Pl. li. 13. ca. 5.

Caricvs, a, um, o. 1. 2. ex Caria, vt Carica charta. Stat. 4. Sil.

Caries, rici, f. 5. [*Tarlo*] ארב rakab רקבון rikkabon. Ger. Schimmel vnd feule so von der eine eines dings Kōpt. *Gal. Pourriture de bois & vermoulsure, moisissure. Hisp. Carcomade mandera, o de otra cosa,*] ἰος, putrilago ex vetustate. Lucil. li. 4. Ne auriculam obsidat caries. Propriè autem caries in tignis dicitur, cum a vermiculo eroduntur. Col. lib. 12. Materia sic cæsa iudicatur carie non infestari.

Cariosvs, a, um, o. 1. 2. [*Tarlato, roso,* רקבני roxeb. Ger. Schimlechtig wurmig. *Gal. Fort vermeln, pourri & corrumpu. Hispan. cosa carcomida de carcoma,*] carie plenum. Ouid. 2. Amo. Cariosa senectus.

Carillæ, arum, f. 1. Piceni oppidum fuit, a Romanis. 2. bel. Pu. deletum. Silius lib. 8. Et exhaustæ mox Pœno Marte carillæ.

Carina, næ, p. p. f. 1. [Fondo della naue Ger Der boden oder bauch des schiffs] τροτις τείχος. pars nauis est, quam aluum, aut ventē vocant, hoc est, ipsa nauis concauitas est, & infima trabs, qui inædificatur nauis, quæ illi est pro fundamento. Ouid. 14. Met. Medijsque carina Subdita nauigijs. Poetæ carinam pro tota accipiunt naue. [*Naue.*] Cic. de Orat. In nauigio latera, carinæ, prora, puppis.

Carinæ, arum, f. 1. nomen vici Romani ad pedem Cliui Capitolini, in quo fuit domus Pompeij. Varro Carinas dici putat ab eo, quod hinc oriretur caput sacræ viæ. κάρα, Latinè caput. Cic. in Para. Manlius habuit ædiculas in Carinis.

Carinare, a. 1 est in modum carinę formare. Pl. l. 9. c. 33. Saliunt pectines, & extra volitant, sique & ipsi carinant, id est, ceu carinam quandam ex testa effingunt.

Carinatvs, a, um, o. 1. 2. [*Concauo.* Ger. Gebogen wie ein schiffboden. *Gal. cauo & faict en façon de fon de nauire. Hisp. hecho a, guisa de bando de naue,*] concauus, & in carinæ modum incuruatus. Pli. lib. 11. c. 37. Pectus homini latum, reliquis carinatum.

Caritas, f. 3. [*carestia,* יקר ieqar. Germ. Teurigkeit, Kostligkeit. *Gal. cherté, grand prix. Hisp. carestia, o carega de precio*] a Careo, exuberās rei alicuius precium ex penuria prouenies. Cic. 5. Verr. Alter annus in vilitate, alter in summa caritate fuit. Liu. libro vndecimo: Caritas erat annonæ. Differunt autem caritas, & inopia, quod caritas sit rerum penuria, quæ adhuc extant: Inopia earum, quæ non extant. Cicer. pro domo: Qua ex re primum caritas nata est, deinde inopia.

Carmania, f. 1. regio Indis conterminа, quam duplicem esse Ptolemæus tradit, cuiam alteram, alteram deseriam. Huius regionis incolæ Carmani dicuntur. Pomp. li. 3. Carmani sine veste, & fruge, sine pecore ac sedibus, piscium cute se velant, carne vescuntur, præter capita toto corpore hirsuti.

Carmelvs, m. 2. penul. prod. xαρμηλος. duorum montium nomē, recte Hieronymo, quorum alter est in Galilæa, alter Phœnices, iuxta Ptolemaidem mari imminēs. Posterioris meminit & Pl. li. 5. c. 19.

Carmen, [*Vers,* שיר schir. Ger. Ein Gesang, oder gedicht. *Gal. chanson, vers, rythme, poesie. H. El cantar, cācion, verso*] a, us quasi canimen, a canendo dici potest, quicquid est metricè scriptum. Vnde Vir. 3. æn. Versum vnum carmen dixit. Et rem carmine signo. Aeneas hæc de Danais victoribus arma: Et duos similiter in Daphnide. Tumulo superaddite carmen: Daphnis ego ī siluis, &c. Tota insuper æneis, heroicum carmen dicitur, item Eclogæ vniuersæ, carmen Bucolicum. [*Poema*] Quandoq; carmen dicitur incantario. [*Incanto.*] vt carmina de cœlo possint deducere lunam. Dicebantur etiam carmina apud veteres formulæ quædā conceptis verbis ad solemnitatem aliquam compositæ, vnde Iurisconsulti illi vetustissimi dicuntur habuisse carmina quedam excogitata, a quibus non licebat recedere. Cicc. pro Mur. Erāt & Saliis sua carmina, quę Saliaria vocabant, Marti peculiariter dedicata. Habebant & Feciales suum quoddam carmen ad res repetendas, & bellum indicendum destinatum. Habebāt & Patres patrati sua carmina, quibus ad ferienda fœdera vtebantur: quorum formulā depingit Liu. li. 1. Erat aliud carminis genus ī vrbium obsidionibus solemne, quo Dij tutelares, ne cum illis quoque bellum susceptum videret, solebant reuocari. Hoc Macrobius exponit. Erat & aliud carminis genus, quo hostium exercitus solebant deuoueri, cuius formam idem Macrob. tradit Sat. lib. 3. c. 9.

Carmenta, f. 1. & carmentis, Euādri mater tita cognominata a carminibus, quibus dabat responsa (erat. n. fatidica mulier) cum proprie Nicostrata vocaretur. Hinc carmētalis porta, quæ postea Scelerata dicta est, quod per eam sex & trecenti Fabij cum clientum quinque millibus egressi, aduersus Hetruscos ad amnem Cremeram omnes interfecti sunt. Ouid. 2. Fast.

Carminatio, f. 3. Pli. lib. 11. Hanc ab his gigni, subigique vnguium carminatione: & carminatores, qui lanas pectunt.

Carmino, as, are. a. 2. [*Pettinare, cardare,* גרש ghalasc מרט marat מרק marak Ger. Die wollen streichen, oder leuberen. *Gal. carder ou peigner la laine Hisp. carmenar, o cardar lana,*] est pectere, & lanas ab immunditijs repurgare. Pl. li. 19. c. 1. Iustum est, quinas denas carminari. Idem lib. 9. cap. 38. Lana mergitur carminata.

Carna, f. 1. xαρνα. siue cardinea, dea quæ vitalibus humanis, seu cardinibus præesse existimabatur. Oui. li. 6. Fast. Prima dies tibi Carna datur, dea cardinis hęc est. Hæc striges nocturnas, puerorum (vt dicebant) cunas infestantes, limine summouebat.

Carnarivm, n. 2. [*Carnaio.* Ger. Ein fleisch kammer, ein ort da mā dass gesaltzen fleisch auf henckt oder hinlegt. *Gal. Salloir, boucherie. H. Lugar donde se guarda la carne.*] proprie locus, vbi caro salsa suspenditur, seu reponitur. Plin. Quippe è macello, aut carnario vi vendum est. Pl. in Capt. Detulbauit totum cum carne carnarium. Quandoque etiam dicitur locus, vbi carnes tantummodo venduntur [*macaria*] Pla. Cœnam è carnario emit iam factus satur. Varro Tabernā carnariam vocat. Interdum carnarium accipitur pro ipsa carne, [*Carne.*] Plau. Qui mihi carnarium parauit. Carnarium item instrumentum dicitur cum pluribus vncis, quibus succidiæ, hoc est, carnes salitæ appenduntur.

Carnarivs, a, um. 2. [*Beccaio.* Ger. Ein metzger.] κρεωπώλης. qui carnes vendit, ac etiam qui carne delectatur. Mart. li. 11. Carnarius sum, pinguarius non sum, id est, carnosa muliere delector, non pingui.

Carnarivs, a, um, o. 1. 2. vt carnaria taberna, vbi carnes venduntur.

Carneades, m. 2. xαρνηάδης. Cyrenę notæ Academię Princeps fuit, qui aduersus Zenonem Stoicę sectę principem scripturus, cerebrū helleboro cādido purgauit, ne quid ex corruptis stomachi humoribus ad cerebrum redundaret, & constantiam vigoremque mentis labefactaret. Hic tanta eloquentia præditus fuisse perhibetur, vt cum Romam cum Diogene Stoico, & Critolao Peripatetico legatus venisset, M. Catoni reddiderit legationē suspectam, qui idēidem Senatum monuit, vt ab illorum eloquentia caueret, qua q̄quid vellent, etiam ab inuitis possent extorquere. Gell. li. 16. Quinlib. 12. c. 1. Fuit & alter Carneades Philosophus Atheniensis, Anaxagoræ discipulus: cuius meminit Suidas, Cicer. de Ora. Diuina quadam celeritate ingenij, dicendique copia Carneades.

†Carnevs, a, um. 1. 2. [De carne. Ger. Fleischin.] σαρκώδης. Cor. Gall. Carnis ad officium carnea membra placent.]

Carni, m. 2. xαρνοι. populi Istris finitimi, ab ea parte, qua Alpes Iuliæ Aquileiæ incumbunt, a Pl. collocantur in decima regione Italiæ.

Carnifex, m. 3. [*Boia, manigoldo.* Ge. Ein nachrichter, ein hēcker. *Gal. Boucher, bourreau, meurtrier. Hisp. Sayon, o verdugo de los hombres,*] q̄ carnes ex hominibus facit. Cic. 7. Ver. Carnifex Prętoris, animos, terrorque sociorum. Hinc Excarnifico, as, pro excrucio. Ter. i Heaut.

Carnificina, æ. p. p. f. 1. Supplicij & cruciatus locus, cruciatus ipse, & crudelitas, [*Luogo della giustitia.* Ge. Ein Richtstatt. *Gal. Le lieu ou on fait mourir les malfaicteurs, gibet, tuerie. H. Lugar donde atormentan los hombres,*] κολαστήριον. Suet. de Tib. Carnificinę eius ostēditur locus capreis. Carnificina item dicitur ipsa excarnificatio, & cruciatus. Plau. in Cap. Vel carnificinam hanc facilè possum perpeti. Cic. p Sestio: Non ea est medicina, sed carnificina, atque crudelitas. Cato carnificinas dixit pl. nu. pro tormētis, [*Tormento*] Eos dolores, atq. carnificinas per dedecus, atque ignominiam te facere ausum esse? Pla. in Cist. singulari vsus est. Cic. 1. Tus. Per translationem vsus est: cum omnis perturbatio misera eū, tum carnificina est ęgritudo, quia instar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat

CALIDVS, a, um, o. 1. 2. [*caldo* ον cham ם chom. Germani. warm. *Gal. Chaut. Hisp. Caliente.*] Hoquo's, modo feruentem significat. Vir. 9. Aen. Vomens calidum de pectore flumen. Modo ferocem, inconsultum. Pacuu. Ne nimis calidè loquaris, & turbam concites. Modo velocem, [*Veloce.*] Varro: Ecce calidis pedibus quidam nauicularis irrumpit in curiã. Dicitur & caldus per syncopen. Mar. Frigida non deerit, non deerit calda petenti.

CALENDARVM, n. 2. *Capello postizo*, ornatus est muliebris capitis, uel certè coma ascitia, vt interpretatur Acron in illud Hor. 1. Ser. Altum Saganæ caliendrum. Exciderc.

CALIGA, f. 1. *Calza.* G. Stiffel, hosen bisz auff die waden. *Gal. Chausse botine, & chaussure de guerre, iusques amy iambe, garnie de coleux. Hisp. Calca, o cierta armadura, o vestidura de piernas.*] καλίγα, tegumentũ tibiarum. Ci. 2. Phil. cum caligis, & lucerna cucurristi. A caliga fit caligatus, caligis ludus; vt Miles caligatus. Dicebãtur aũt milites caligati tenuissimæ sortis, & postremarum classium milites; nãtes caligati tenuissimæ sortis, & postremarum classium milites; primæ, & secundæ classis milites ocreas æneas gestabant. Liu. li. 1. Caligarivs, a, um, o. 1. 2. vt caligarius clauus. Plin. li. 10. c. 18. Pisces clauorum caligariorum effigie. Idem lib. 34. c. 14.

CALIGARIS, & hoc re, o. 3. Pli. li. 12. c. 22. caligaris clauus.

CALIGATIO, onis, f. 3. *Caligine, oscuritá,* חשכה senverim חשכים [maa phelah. Germ. Verfinsterung, verdunckelung. Il. *Escuridad* ἀμβλυωπία. Pli. li. 20. c. 6. Aquilæ imposito felle cum melle Attico in unguntur nubeculæ, & caligationes, suffusionesque oculorum.

CALIGINOSVS, a, um, o. 1. 2. *Oscuro,* חשך aphel.] γνοφώδης, pro obscuro. Cic. 1. Tusc.

CALIGO, p. p. f. *Nebbia, foltra,* חשך ophel. Germ. Finsternisz. *Gal. Obscurité, tenebres, ombre, & obscurissement. Hispan. Escuridad, o cegnedad.*] ζόφος, tenebræ, opacitas, aeris spissitudo. Virg. 9. Aen. Quis globus, o cives caligine volvitur atra?

CALIGO, as, n. 1. αμβλυώσσω, חשך chasch hach, cæcutio. Pl. l. 10. c. 22. Inungũt caligãtes oculos cũ melle. Caligans participiũ. V. 4. Georg.

CALIGVLA, m. 1. dictus Caius Imperator: a caliga militari, qua frequẽter in exercitu vtebatur ad cõciliandos sibi militũ animos, Anso. Caius cognomẽ caligę cui castra dederũt In exercitu. n. natus erat

CALIM, veteres pro clam vsurpant. Festus.

* CALINGAE, m. 1. populi Indiæ maritimi, quorum fœminæ conciunt quinquennes, Plin.

* CALINGII, m. 2. Arabiæ populi, author Pli. li. 6. c. 26.

* CALINIPARA, f. 1. Indorũ oppidũ nõ, procul a Gange fluuio. Pl. l. 6. c. 17

CALIX, m. 3. *Calice, b. chiero,* ein chos. G. Ein trinckgeschirr, ein kelch ein becher, *Gal. Calice, coupe, hanap. Il. vaso como de vidro para beuer,* κύλιξ, genus poculi, quo bibimus, ita dictum, q eo calidã bibebant: nã & calidam, & frigidã conuiuijs veteres adhibebãt. Plin Cap. Aulas calicesq; oẽs confregit. Quandoque pro maiori uase. Ci. 1. Tus. Huic calix mussi impingendus eũ, ut plorare desinat. Quandoque pro uase, in quo legumina, & olera cocquuntur, [*Pentola*] Ou. li. 5. Fast. Stant calices, minor inde sabas, olus alter habebat. Varro: calix a caldo, quod in ea calida plus apponebatur.

CALLA, f. 1. herbæ genus est aro simile, in arationibus nascens, vsusq; eosdem habens quos aron, Plin. lib. 27. c. 9.

CALLAEI, m. 2. gallinaceorum barbæ, quod colorem purpureũ, quẽ καλλαϊσμον, Græci dicunt imitantur. Cæl. Rhod. lib. 11. c. 16.

CALLAIS, idis, f. 3. καλλαΐς, gemma ex uiridi pallescens, oculi figura extuberans. Vide Plin. lib. 37. c. 8.

CALLAICI, m. 2. καλλαϊκοί. a Ptol. 2. c. 6. appellantur Hispaniæ Tarraconensis populi, a Plinio Gallęci appellantur. (52. c. Vlt.

CALLARIAS, m. 1. piscis est mari peculiaris, ex aselliorum genere. Pl. l.

CALLEO, les, lui, n. 2. [*Fare el callo.* Ger. Harte oder schwuellechtige haut haben an henden oder fuellen. *Gal. Durillon. quand la peau est endurcie, comme es mains par trop trauorer, & aux pieds par trop cheminer. Hi. El caiello de pie, o mano o de otra parte,*] τύλος est cutis labore vire in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis dentior facta, cuiusmodi est in suis rostro, cervice bouis animaliũ plãtis, & duritia illa, quę in manib⁹ ex labore nascitur. Pl. in Persa. Plus calleo, quã aprugnũ caliũ callet. Est aũtẽ callum aprugnũ caro apri callosior, & ob id saporis iucũdioris. Et in Cap. Quanta fumini absumẽdo? quanta callo calamitas? Vnde callum obducere doleri, dicimus pro lõga assuetudine ita nos comparare, ut doloris molestiam nõ sentiamus. Ci. 9. Fam. Cõsuetudo diuturna callum iam obduxit stomacho meo.

CALLOSVS, a. 1. 2. *Pieno di calli. Gal. Plein de cals, & durillons, dur cõme vn cal, rabouteux. Hisp. Cosa llena de callos,*] τυλώδης, durus, callus plenus. Col. li. 3. c. 1. Fructus acini callosi, & angusti.

CALO, as, a. 1. *Chiamare,* קרא Karia. G. Ruefen, nennen. *Gal. Appeller. Hisp. Llamar,*] καλῶ, voco. Hinc comitia calata, quæ pro collegio Pontificum haberi solebant. Dicta calata comitia, quod classes pordinẽ calarentẽ. i. uocarẽt. Hinc Calẽdæ dictę Macr. l. 1. c. 15.

CALONES, m. 2. calcei ex ligno, nomine etiam nomine serui militũ castra sequentes dicuntur, qui claues ligneas, & fustes gerebãt, vel q militibus ligna subministrabant. Hor. Hunc perminxerũt calones, atque caballi. Li. li. 3. Iussit calones vallum ferre. Quidam calones a calando dictum, quod ad ministerium aduocarentur, alij a calẽdis,

potius quam sapientia appellanda.

CALLIDROMVS, m. 2. mons iuxta Thermopylas. Pli. li. 4. c. 7.

CALLIDVS, o. 1. 2 [*Scaltrito, astuto,*] ערום haro. G. klueg, Geschwid listig. *Gal. Fin. cautruzé, bien apris, prudent. Hisp. Astuto, y recatado.*] differt a versuto, quod callidus sit ille, ut scribit Cicero, animus versu, vt manus opera concalluit. versutus, cuius mens celeritei uersetur. Cic. 4. Acad. Vt agitator callidus equos sustinebo.

CALLIELAEA, καλλιέλαια, olea satiua. Vide Ruel. li. 1. c. 104.

CALLIGONON, καλλίγονον, herba quam nonnulli Sanguinariam dicunt, a multitudine seminis, & dẽsitate fruticis dicta. Pl. l. 27. c. 32.

CALLIMACHVS, p. c. m. 2. καλλίμαχος, nomen poetę Cyrenensis, qui apud Græcos princeps inter elegiacos habetur. Fuit & alius historicus Aegyptius, filius Batti, & Mesatmæ, discipulus Hermocratis Iasei Grammatici. Vixit apud Ptolomæum Philadelphum vsque ad Euergeten, bibliothecæ regiæ præfectus. Omne poematis genꝰ attrigit. In aduersarium poema acerbissimum scripsit, quem nõ nomine Ibin appellat: vnde Ouid. poema, nomen & argumentum mutuatus est Edidit elegias quoque & epigrammata, & hymnos, aliaque complura. Ex Suida. Callimachus alius sculptor fuit, qui primus lapidem perforauit. Pausanias.

CALLIMVS, m. 2. κάλλιμος, lapis est ex genere aeritarũ, Pli. li. 36. c. 21.

CALLION, f. 3. κάλλιον, herba, quam alijs nominibus Sclanum somniferum, Halicacabum, & Vesicariam appellant. Pli. li. 21. c. 31.

CALLIONYMVS. m. 2. genꝰ piscis, cuius fel cicatrices sanat. Pl. l. 32. c. 7.

CALLIOPE. καλλιόπη, una Musarum, quæ etiam calliopea dicitur. Est item Calliope oppidum Parthorum. Steph.

CALLIOPOLIS, καλλίδολις, vrbs Thraciæ in extremo Hellespõti, Str. lib. 13. Est itẽ Peloponnesi ciuitas, in tractu occidentali, nõ procul ab Araxo promõtorio. Mela li. 2. Callipolis præterea insula est maris Aegæi, vna Cycladum notiore nomine Naxus, Pli. lib. 4. ca. 12.

CALLIRHOE, m. 1. καλλιρόη, fons apud Athenas. Papinius lib. 12. Theb. Et quos Callirhoe nouies errantibus vndis Implicat. Martianus de hoc fonte, Fontes multi Atticæ, inter quos Callirhoe prædicatur.

CALLIS, is, m. 3. [*calle, strada,* מסלה mesillah. Germ. Ein gebanneter, weg,] τρῖβος, uia callo perdurata. Virg. lib. 8.

CALLISCERE, ἀποτυλοῦσθαι, veteres dixerunt pro callescere, siue ocallescere. Cato. Aures nobis callescunt ad iniurias. Nonius.

CALLISTHENES, m. 3. philosophus Olynthius, Alexandro Magno familiaris, eiusdemq; sub Aristotele cõdiscipulus, quẽ ille postea in Asiã accersiuit, vt res suas memoriæ proderet, huic nocuit immodica libertas: nã cũ Alexãder, ex Persico bello arrogantior factus regio more adorari vellet, Callisthenẽ ob adorationis Persicæ interpellatum morem, truncatis mẽbris, abscissisq; auribus, ac naso labijsque deformatum, cum cane in cauea clausum circum ferri iussit, diuque tortum tandem necauit. Curtius de Gestis Alexandri.

CALLISTO, us. καλλιστώ, Lycaonis Arcadię regis filia, quæ a Ioue compressa, grauidaque effecta, cum simul cum Pallade lauaretur, tumore ueteri prodita, & ab ea repulsa, Arcadem filiũ in siluis peperit, a quo postea Arcadia dicta est. Hanc postea a Iunone in vrsam commutata & Iouis miseratione in cælo collocata, maiorẽ efficit vrsam, quæ & arctos a Græcis dicitur, Proper. li. 3. Callisto Arcadios errauerat vrsa per agros: Hæc nocturna suo fidere uela regit.

CALLISTRVTHIAE, f. 1. ficorum omnium frigidissimæ. Pli. l. 15. c. 18.

CALLITRICHON, f. 3. herba alio nomine Polytrichon, quod multos & pulchros crines nutriat. Dioscorides Adiantũ appellat, quo nomine Pli. vtitur li. 22. ca. 21. Legitur, & nominatiuus callitrix. Idẽ li. 26. c. 14. Humidis vlceribus prodest callitrix decocta in aqua.

CALLITRIX, cis, m. 3. καλλίθριξ, animal est ex genere simiarũ, a pili pulchritudine ita dictum. Pli. li. 8. c. 54.

CALLVS, li, m. g. & callum, li, (vtroque enim modo dicitur,) n. 2. [*Callo. Gal. Durillon. quand la peau est endurcie, comme es mains par trop trauorer, & aux pieds par trop cheminer. Hi. El caiello de pie, o mano o de otra parte,*] τύλος est cutis labore vire in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis dentior facta, cuiusmodi est in suis rostro, cervice bouis animaliũ plãtis, & duritia illa, quę in manib⁹ ex labore nascitur. Pl. in Persa. Plus calleo, quã aprugnũ caliũ callet. Est aũtẽ callum aprugnũ caro apri callosior, & ob id saporis iucũdioris. Et in Cap. Quanta fumini absumẽdo? quanta callo calamitas? Vnde callum obducere doleri, dicimus pro lõga assuetudine ita nos comparare, ut doloris molestiam nõ sentiamus. Ci. 9. Fam. Cõsuetudo diuturna callum iam obduxit stomacho meo.

CALLOSVS, a. 1. 2. *Pieno di calli. Gal. Plein de cals, & durillons, dur cõme vn cal, rabouteux. Hisp. Cosa llena de callos,*] τυλώδης, durus, callus plenus. Col. li. 3. c. 1. Fructus acini callosi, & angusti.

CALO, as, a. 1. *Chiamare,* קרא Karia. G. Ruefen, nennen. *Gal. Appeller. Hisp. Llamar,*] καλῶ, voco. Hinc comitia calata, quæ pro collegio Pontificum haberi solebant. Dicta calata comitia, quod classes pordinẽ calarentẽ. i. uocarẽt. Hinc Calẽdæ dictę Macr. l. 1. c. 15.

CALONES, m. 2. calcei ex ligno, nomine etiam nomine serui militũ castra sequentes dicuntur, qui claues ligneas, & fustes gerebãt, vel q militibus ligna subministrabant. Hor. Hunc perminxerũt calones, atque caballi. Li. li. 3. Iussit calones vallum ferre. Quidam calones a calando dictum, quod ad ministerium aduocarentur, alij a calẽdis,

dis,quod calendarum die cibaria caperent pro toto menſe.
CALOPHANTA,m.1.deriſor.Plau.in Curc.
CALOR,& caliditas,m.& f.3.*Calere,caldo,*חם chom.G.warme,hitz *Gal.Chaleur.Hiſ.Calor naturale,o de fuera.*]θέρμη,ἀπὸ τοῦ θάλπειν,a calendo. Plan. in Miſ.Nam mihi nimius calor comburebat guttur.
CALPE,κάλπη,Hiſpaniæ mons, circuitu non magnus, altitudine ingens,oppoſitus Abylæ monti Africæ,altera ex columnis Herculis,in cuius radicibus vrbs eſt nomine Calpe,vt inquit Strab. quo etiam nomine dicta eſt inſula in occaſu poſt Gades,anguſto diſcreta freto.
CALPAR,n.3.doliũ,& vini genus,qđ ſacrificij cã è dolio emittebat, prius,quã deguſtaret.Varro.li.1.de Vita Pop.Rom. Antequã nomen dolij prolatum eſſet,cum id genus vaſorum calpa diceretur, id vinum calpar appellatum.Feſtus docet eſſe genus vaſis fictilis.
CALTHA,f.1.καλθή,viola eſt lutei coloris. Vir.in Buc.Mollia luteola pingit vaccinia caltha.Vide Plin.lib.31.c.9.
CALTHVLA,læ,f.1.veſtis à caltha viola coloris lutei.Plaut.
CALVA,æ,f.1.κράνιον.os capitis,vbi capilli eſſe conſueuere. Mart.
CALVARIA,f.1.τὸ βρέγμα.totum caput carne nudum,& tam de brutis,quàm de hominib. dicitur.Caper caluam vocat.Palladius: Equæ caluaria intra hortum ponenda eſt. Vide Celſ.libr.8.ca.1.
†CALVASTER,Subcaluus,ἀπὸ τῆς καλαντίας.cui capilli partĩ deciderũt.
CALVATAVINEA,f.1.in qua vites quidẽ ſunt,verum paucę,vt in caluitio capilli.Pli.lib.17.c.22.Cato de re ruſt.c.33.
CALVEO,es,[*Eſſere caluo,*קרח chareh.Germ.Kal ſein *Gal.Eſtre chauue.Hiſpa.Encalueꝛſe,*]ψιλαπάω.caluus ſum.Plin.li.11.c.37.Hinc Recaluco,in caluitiem reuertor.
CALVEFIO,fis,[*Deuenir caluo,*] caluus fio. Varro de re ruſt.lib.2.ca. 37.Ego ſenuo,ne decteſcente Luna tondens caluefiam.
CALVESCERE,n.2.eſt caluum fieri.Pli.li.11.c.29.Proprium huic calueſcere omnibus annis.Dicitur & de agris.Col.lib.5.
CALVITIVM,n.2.ψιλάπη. defluuium capillorum a capite. Suet. in Cæſ.Caluitij deformitatem iniquiſſimè ferebat.cicer.3.Tuſ.Quaſi caluitio mœro leuaretur.Dicitur etiam Caluities,ei.
CALVMNIA,f.1.[*Calumnia*דבה dibbah קופי dophi חושך hoſchek. G.Ein ſchmachred,affterredũg,ein falſche anklagũg.*Ga.Calomnie Hiſp. Accuſation falſa,calumnia.*] διαβολή. vexatio alicuius in litib.per fraudem,aut rei alicuius malitioſa interpretatio.Nonius malitioſam,& mẽdacem infamationem interpretatur.cic.& alij.
CALVMNIATOR,m.3.συκοφάντης.qui falſum crimen obijcit.Vnde ĩ lege 12.tab.Calumniator idẽ patiatur quod reus,ſi convictus fuerit.Cic.pro Clu. Eſt hic Ennius egens quidem calumniator.
CALVMNIOR,aris,d.1.[*Calumniare,*דיבא דבה horſi dibbah.G.Schmahẽ,leſteren,falſche nachrede treiben. *G.Calumnier,deſguiſer la verité pour blaſmer quelque vn.Hiſp.Accuſar falſamente calumniar.*διαβάλλω.ſignificat per fraudem alios vexo,vel falſa crimina intendo. Cicer. ad Varro. Nam quod antea calumniatus ſum te.
CALVO,as,a.1.caluum facio;a quo Decaluo,& Recaluo,primum ſignificat Valde caluo;ſecundum Ab interiore capitis parte caluo.
CALVO,is,[*Ingannare,*נפח niptah נעקב nehekab.Germa.Betriegen.*Gal.Fruſter,tromper.Hiſp.Engañar,falſar en lo prometido,*]decipio.paſſiuum eſt Caluor,tractum a caluis militibus, qui omnibus ſolent eſſe fruſtratui.Sal.in 3.Hiſt.contra ille calui ratus, hoc eſt, decipi.Inuenitur etiam Caluor deponens.Pl.in Caſi.Sopor manus caluitur,id eſt,decipit.
CALVVS,o.1.2.[*Caluo,*קרח Kereach.Ge.kaal,glatzechtig. *Ga.chauue,Hiſ.caluo de cabello,*]ψιλός.dicitur,a cuius capite capilli defluxerunt,ſine qui ſine capillis natus eſt.Vnde Pli.lib.11.docet eſſe gentes naturaliter caluas.Suet.in Cæſ.Mœchum caluum adducimus.Caluum vellis, ψιλὸν τίλλεις. vbi inanem operam quis ſumit,aut auferre conatur,quo vacat is,a quo petitur,velut ſi quis a paupere conetur extorquere pecuniam.
CALX,m.& f.3.[*Calcagno*עקב hakeb.G.Die ferſen der fueſſ.*Gal. Le deſſous du talon.Hiſpan.Calcanar,ò coce,golpe del pie,ò del calcanno,*] πτέρνα. pro calcaneo, extrema pedis parte ponitur,qui & pes imus appellatur,a calcãdo dictus. Vir.5.Æn.Calcemque terit iam calce Diores.Vnde & pro fine metaphoricè ponitur[*Fine*] vt,A vertice ad calcem.Cic.Qm̃ ſumus ab ipſa calce eius interpellatione reuocati.Aliqñ pro ictu calcis,& percuſſione pedum,plagaq. λάκτισμα. Teren.in Phor.Nã quæ inſcitia eſt,Aduerſum ſtimulos calces.Et tĩ pro calcaneo,quàm percuſſione,modo maſcu.modo fœm. genere variari ſolet.Virg.Cornipedemque citum ferrato calce fatigat.
CALX,[*calcina,*סיד ſidh גיר ghir,German. kalck. *Gal.De la chaux. Hiſ.Lacal.*] ἄσβεστος ſe.ge.lapis vſtus,ex quo atenæ admiſtione fit inritamita dictus a calcando:nam ita lapides ſimul aſtringit,vt calcati videantur. Pallad.Calx,quæ erit ex ſpiſſo,& duro ſaxo, ſtructuris conuenit.Plin.lib.36.c.23.
CALYBA,f.1.Thraciæ vrbs,a Philippo Macedonũ rege cõdita.Stra.
*CALYCADNVS,m.2.Ciliciæ fluuius, Seleuciam pręterlabens.
*CALYDIVM,n.2.Italiæ oppidum in via Appia.
*CALYDNE,f.2.inſula vna Sporadum.Plin.lib.4.cap.12.
*CALYDON,p.c.f.3.καλυδών.Steph.Aetolorũ ciuitas,regia Oenei Patris Meleagri,a qua regio vicina calydonia dicit.Diſtat a mari ſeptem millium quingentorum paſſuum ſpatio, per quam Euenus fluit.Lucan.Et Meleagreã maculatus ſanguine Neſſi Euenos Calydona ſecat.Hinc Calydonius,a,um,& calydonis,dis.Ouid.8.Met. Plangunt ſe matres calydonides.Ab hac etiam,vrbe vicina ſilua calydonia dicta eſt.
CALYPSO,nympha Oceani,& Tethyos filia:vel(vt aliquibus placet) Atlantis.Regnauit in Ogygia inſula,quam poſtea a nomine ipſius calypſus inſulam nominarũt, vbi Vlyſſem naufragum humaniter excepit,& in ſeptimum vſq. annum apud ſe retinuit, coniugiũ illi ſuum & immortalitatem offerens: quæ tñ ille patriæ,& penelopes ſuæ amori omnia poſthabuit.Vide Hom.Odyſſeæ li.5.Ci.in Offi. Si Circe,& calypſo mulieres appellandæ ſunt.
†CALYPTRA,æ.f.1.καλύπτρα.genus veſtimenti,quo mulieres capita tegebant à καλύπτω.tego.]
CALIX,m.3.ſignificat folliculum,quo primum flos,& deinde ſemen herbarum,vel fructus arborum cooperitur.Pli.lib.15.ca.22.†Calyculus,dimin.Plin.lib. 16.c.4.]
CAMÆ,m.1.populi Scythiæ.Plin.lib.6.c.17.
CAMALODVNVM,n.2.oppidum Britanniæ.Plin.lib.2.c.73.
CAMARA,f.1.vrbs cretæ.Steph.Lato prius dicta,vulgo *camera.*
CAMARINA,f.1.καμαρῖνα.Steph. teſte Seruio,palus eſt Siciliæ iuxta oppidum eiuſdem nominis,cuius aquæ cum fœtore ſuo peſtem generarent,conſuluerunt Apollinem, expediret ne ipſis camarinam exſiccari: quibus ab Apolline reſponſum,camarinam non eſſe mouendam:neglecto tamen oraculo ſiccauerunt paludem,per quam mox ingreſſis hoſtibus contempti oraculi pœnas dederunt. Hinc manauit prouerbium, camarinam mouere,pro ſibi malum accerſere.Alij dicunt camarinam fruticem eſſe,cuius ramos ſi quis commoueat,quatiatque,tetrum quendam edere odorem.
CAMBIO,is, pſi[*cambiar,*חלף chalaph.Germ.Vertauſchen, wechslen.*Gal.changer.Hiſ cambiar,ò trocar,*]μεταλλάττομαι,commuto, Apud antiquos cambire accipitur pro pugnare,iter inchoare, flectere,a quo campſo,as,iter flecto.
CAMBYSES,m.3.καμβύσης.mediocris dignitatis Perſa fuit,cui Aſtyages Perſarum,& medorum rex,mandanen filiam ſuam collocauit, ex quã natus eſt cyrus,qui poſtea victo auo regnum innaſit.Cambyſes item alius fuit,Perſarum,& medorum rex,cyri filius,& ſuperioris Cambyſæ nepos,qui patrijs regnis Ægyptum adiecit,ſed offenſus illorum ſuperſtitionibus,Apidis, ceterorumq. Deorũ ædes dirui iuſſit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum miſit:qui in Libya deſerta arenis obrutus,vniuerſus interijt. Herod.lib.1.& 2.Eſt etiam hoc nomine Fluuius Hyrcaniæ,ortum habens in montibus caucaſiis, Septentrionem verſus per Iberos, & Albanos defluens.Plin.lib.6.c.13.
CAMELLA,f.1.genus vaſis apud Ouid.lib.4.Faſt.
CAMELOPARDALIS,m.3.καμηλοπάρδαλις.animal eſt cameli proceritate,colore pantheræ,maculis veluti florentibus variegatum.
CAMELVS,ſimplici l,m.2.[*camelo,*גמל ghamal.Ger.Ein kamelthier. *Gal.chameau.Hiſpan.camelo,*] κάμηλος.animal quadrupes, quod crura prolixa,collum oblongum habet. De camelis multa Pli.lib. 8.cap.28.Cic.2.de Nat.Deo.cameli adiuuantur proceritate collorum.Hor,2.epiſt.Druerſum confuſa genus panthera camelo. camelus vel ſcabioſa complurium aſinorum geſtat onera. κάμηλος ἁμαρτῶσα πολλὰν ὄνων ἀναπίπτει φορτία.de iis,qui vſque adeo pręcellunt quoſdam,vt etiam ſenes,aut alioquin ægroti,præſtantiores ſint tamen integris.Hinc camelinus,a,um:vt camelinum lac.Pl.li. 28.c.9.Dulciſſimum ab hominib.camelinum,efficaciſſimũ ex aſinis. Eſt & camelus funis nauticus, quo anchoræ religantur.
CAMERA,f.1.[*Volto,*קבב chippah גמא vlam.ger.Ein gewelb. *Gal. Voulte, berceau comme celuy qu'on fait aux iardins, pour ſouſtenir la vigne,entreille.*]καμάρα.arcus ædificium ſuſtinens,tectumq. deuexum,& incuruatum,quod & fornix,& teſtudo a Latinis appellat. Seruius deductum exiſtimat ab adiectiuo camurus,quod curuum ſignificat,& inflexũ.Cl.ad Q.F.Cameras quaſdã,non probaui,mutarique iuſſi.Sal.in Catil.Inſuper camera lapideis fornicib.iuncta.
CAMERARIVS,a,um,o.1.2.Plin.li.19.c.5.camerarium,genus cucurbitę vocat,quod in pergulis arrepit in hortis, non quod humi ſerpit.
CAMERO,as,are,a.1.[*Edificare in volta.*G.Vuelbẽ,ein gewelb machẽ. *Gal.Vouter,Hiſ.Edificar de bouedo,*]καμαρῶ,cameram,i.fornicem, & teſtudinem facio;a quo concamero.Pli.li.24.Dinocrates Arſinoes templum concamerare inchoauerat.Inde concamerata loca, quæ fornicib.conſtant.Camerata vehicula,qualia ſunt penſilia,quibus matronæ geſtantur,cuiuſmodi etiã hodie fiunt corio cõtecta.
CAMERINVM,n.[*camerino,*]vmbriæ vrbs a cumulate ſitus ita appellata.Camertes populi Pli.li.3.c.14.& Str.li.5.Cic.pro Balbo.Neque Fulginatium,neq.camertium fœdere eſſe exceptum.Rectus ſingulativ eſt camers.Silius l.8.Et armis,vel caſtris laudãde Camers.Cl. pro Syl.In agro camerti.Hinc camertinus,a,um. Cice.pro Balbo.
CAMERIVM,n.2.Latii oppidum iuxta Collatium,apud Pli.li.3.c.5.
CAMERTES,m.3.appellati ſunt Vmbriæ populi in montib.Picenc cõterminis.vide Camerinum.Plin.lib.3.ca.13.
CAMILLA,regina Volſcorum.Virg.11.Æn.
CAMILLVS,m.2.κάμιλλος.propriè puer ingenuus, qui Flamini Dialli

prehenderit.Cato de re ruſt.Eadem braſſica vulnera putrida,Cancroſque purgabit.Caneros Orci, dixit Apuleius,pro faucibus, & tenacibus ſtationibus quaſi Cancellos.

CANCHLEI, m.2.Arabiæ populi,Cedreis,& Nabathæis finitimi.

CANCHRYS, fœcundæ Libanotidis ſemen.Dioſc.li.3.c.70.

CANDACE,es,f.1.κανδάκη.Suidæ,Aethiopum regina,tempore Auguſti,quæ tanti in ſuos meriti fuit, ut omnes deinceps Aethiopum reginæ,eius nomine fuerint appellatæ.Strab li.17.Pli.lib.6.c.29.

CANDAVIA,f.1.mons in ea parte Macedoniæ,quæ in mare Adriaticũ vergit.Plin.Candauias montes,multitudinis numero appellat,lib.3.c.23.Cic.ad Att.Ex caſtris ad imam Candauiam.

CANDAVLVS,m.2. κάνδαυλος, opſonij genus ex carne elixa, pane,& caſeo Phrygio,cum anetho,& pingui iure. Cœl.Rhod.li.10.c.14.

CANDEFACIO,2.3.[*Imbiancare*,חלבן hilbin.Germ.Vueiſs machen, *Gal.Faire blanc,blanchir. Hiſp.Emblanquecer*,] λευκαίνω. candidum facio. Plau.in Moſt.Vna opera ebur atramento candefacere poſtules. Aliquando etiam candefacere, eſt candentem,id eſt,ignium reddere. Plin.li.34.c.8.Vbi inter lapides candefactus fingitur.Hinc Excandefacio,candens,& ignitum facio:vnde Ferrum excandefactum. Per translationem accipitur pro ira inflammare,[*Adirarſi.*]

CANDELA,f.1.[*Candela*.Ger.Kertz.*Gal.chandelle,torche,cierge,ou telle choſe eſclairante*,]λύχνος.à candore luminis dicitur.Iuue.Sat.9.

CANDELABRVM,n.2.λυχνίον.in quo candelæ figuntur.Cic.6.Ter.Lectos ærates,& candelabra ænea.Var.Candelabra à candela,in his enim funiculi ardentes figebantur.

P.M.Candetum Galli appellant in areis vrbanis ſpacium centumpedum,quaſi centeatum: in agreſtibus autem pedum centum quinquaginta quadratorum iuſtum candetum vocant. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

CANDEO,es,ui,n.2.[*Eſſere biãco*,חיור hilbin.G.Vueiſs ſein.o.*Eſtre blanc.Hiſ.Emblanquecerſe*,] λευκὸν εἶναι.candidus ſum.Ou.11.Met. Candida de nigris,& de candẽtib.atra.Significat ẽt ignitum eſſe. Cic.1.Off.Candente carbone ſibi adurebat capillum.A cãdeo,cãdeſco,ignitus fio, igneſco.Oui.1.Met.curruſq.ſuos candeſcere ſentit.Candeſcere ẽt album fieri ſignificat.Tibul.li.1. Liceatq; caput candeſcere canis.Hinc Excandeo,& Incandeo,à quibus Excandeſco,propriè vehementer incendor,inflammorque.Cato de re ruſt. Cum bitumen & ſulphur additum eſt,excandeſcet,i.incendetur. Transferur ẽt ad iram, quod ea eſt velut ignis animũ incendens, & vultũ hominis quodã candore perfundens. Cœlius Ci.Id poſtquam reſcijt, excanduit.& me cauſſam inimicitiarũ quærere clamauit,id eſt,vehementer incenſus eſt. Hinc Excandeſcentia,quę eſt (vt Cic.4.Tuſ.inquit) ira naſcens,& ſine modo exiſtens.Incandeſco,candens,& ignitus fio.Oui.li.7.Met.Incandeſcit eundo.Eſt & Recandeo,à quo Recandeſco,ruſſus candeſco;& accipitur pro tale fio.Ouid.lib.2.Met.

CANDICO,as,n.1.λευκαίνομαι.candorem habeo.Pli.li.8.Candicans macula.Hinc cãdicãtia,æ,[*Biãche77a*]pro albedine.Pl.li.37.c.13.

CANDIDATORIVS,a,um,o.1.2.Cic.ad Att.lib.1.Nos in omni munere candidatorio fungendo ſummam adhibebimus diligentiam.

CANDIDATVS,m.2.qui luce quadam nitente perfuſus eſt,vnde Lactantius nos velut candidatos eſſe,elegãter dixit.Candidati etiam dicebantur, qui ad alicuius magiſtratus petitionem aſpirabant,à toga candida,quam induebant; ſiue ad denotandum integritatem; quod ſolus hic color purus,& minimè inquinatus eſt, ſiue vt perſpici ab omnibus poſſet, eos pecuniam non habere,quæ eues corrumperent. Ire autem candidati per comitia ſolebant, ſuadendo,rogando,ſubmittendo ſe omnibus, & nudato etiã corpore,cicatrices oſtendendo.Ci.pro Mur.Inde aliarum quoque rerum petitores,candidati dicuntur,ſicut à Quinct.candidatus eloquentiæ. Plin.in Panegy.Candidatus gloriæ,& immortalitatis.

CANDIDE,[*Puramente*.Ger. Ein feltig ehrlich,ehrlich,ohne betrug. *Gal.A la bonne foy,ſimplement. Hiſp.Simple,y puramente*,] purè,ſincerè.Cælius Ciceroni: Cauendum tibi erit,ne parum ſimpliciter, & candidè poſſiſſe inimicitias videaris.

CANDIDO,as,a.1.[*Imbiancare*,חלבן hilbin.Germ.Vueiſſigen,weiſs machen,] λευκαίνω.candidum facio.Pompon.Veſtem lixiuio candidans.Pli.Cuius radice vtuntur ad candidandos capillos.

CANDIDVLVS,a,um,Cic.5.Tuſc.Candiduli dentes,venuſti oculi.

CANDIDVS,da,dum,o.1.2.[*Candido,bianco*,לבן laban.G.weiſs,gleiſſend.*Gal.Blanc,reluiſant,reſplendiſſant.Hiſp.Blanco con luſtre*,] λευκὸς.quod lucentem quamdã habet albedinem: unde niuem candidam,& cygnum candidũ magis propriè dixeris,quàm album.Seruius in 3.Georg.Aliud eſt candidum eſſe,id eſt,quadã nitenti luce perfuſum.Aliud albũ,quod pallori conſtat eſſe vicinum. Sumitur etiã pro ignito:vnde ferrũ candidum vocamus,cũ accẽſum eſt.Et quia inter colores candidus puriſſimus eſt,accipitur cãdidum pro puro,[*Puro*,]& minimè fucato.Horat.1.epiſt.Albi,noſtrorum ſermonũ candide iudex.Interdũ candidus ponitur pro fælici,[*Felice*] ut à Thracib.qui diẽ fortunatũ,albo; aduerſum,nigro lapide deſignarunt.Catul.Fulſere verè candidi tibi ſoles.Hor.li.1.Serm. nunccine ſolem tam nigrum eſſe mihi?id eſt,triſtẽ,& exitioſum.

CANDIFICO,cas,a.1.[*Imbiancare*,] λευκαίνω. candidum facio.Nonius.

CANDOR,oris.m.3.[*Biancheẓza*,לבנה laban.Ger.Vueiſſe glitzere chiere.*Gal.Blancheur,lueur,pureté,bonne foy Hiſ.Blancura con luſtre*,] λευκότης albedo ſplendori coniuncta.Ci.2.de Nat.Deo.Solis candor illuſtrior eſt,quàm vllus ignis.†Per metaph.pro puritate animi.]

CANDOSPECVS,m.2.in vitibus quid dicatur,docet Col.lib.3.c.4.

CANDYBA,f.1.apud Steph.eſt Lyciæ regionis ciuitas.

CANE,oppidum Aeolidis regionis. Pli.lib.5.c.30.

CANENTAS,f.1. capitis ornamenta veteres dixere.Feſtus.

CANEO,es,ui.n.2.[*Venir canuto*,שב ſab.o.e.Graw werdẽ.*Gal.Griſer, griſonner,deuenir chenu,& blanc.Hiſ.Encanecer*,]πολιοῦ.de capillis dicitur in ſenibus, cum albeſcunt: & per translationem de aliis etiam rebus,quæ capillorum canitiem imitantur.Canent herbæ, matutino rore aſperſæ, Virg.3.Geor.Dum gramina canent. Idem 2.Geor.Et glauca canentia fronde ſalicta.

CANESCO,is,n.3.canus fio,& propriè de ſenibus dicitur, cum capilli eorum in albedinem uergunt.Pro ſeneſcere,[*Imueechiarſi*,שב ſab. G.Graw oder weiſſ alters halb werden.]Ci.1.de Leg.Caneſcet ſeclis innumerabilibus.de quercu loquitur.

CANEPHORA,f.1.virgo dicitur, quæ more Attico ſacra in ciſtulis repoſita capite ſuſtinebat.Cic.in 6.Ver.Habe Canephoras.

CANI,orum,m.2.πολιαί.capilli albi in capitibus ſenum.Cic.de Sen. Non cani,non rugæ,repente auctoritatem afferre poſſunt.

CANIA,æ,f.1.vrticæ ſilueſtris genus.Pli.lib.21.c.15.

CANICAE.[*Semola,cruſca*]furfures ab antiquis dicebãtur,teſte Feſto, eo quod canes iis paſcerẽtur.Vnde Canicaceum panẽ,furfureum dicimus.Pacu. Qui apud te, quaſi ſeruus eſt canicaceum panem.

CANICERS,genus animalis faciem caninam habens.Pl.li.7.c.2.

CANICVLA,κυνίδιον.dimin.à cane,cum eſt,f.g.Cice.3.de Nat.Deor. Prudentis eſt intelligere,ſe habere ſenſum,& rationem,hæc eadẽ & caniculã non habere.Accipitur & pro ſigno cęleſti,ἀστρον.Col. li.10.Peracto ſolſtitio uſq; ad ortum caniculæ,qui fere dies triginta ſunt.Dicebatur præterea hoc noſe tali latus,quod vniuerſi oſtendebat,in quod cõuerſo talo,deponebatur ab eo,qui iactauerat,nũmus vnus,aũt quãtum inter ſe pacti fuerant, ſine aliquo lucro,iccirco dãnoſa canicula vocabatur.Perſius:Damnoſa canicula quãtum Raderet. Canicula item genus piſcis marini. Pli.lib.32.c.11.

CANICVLARES dies appellamus, eo quod ſidus hoc ijs diebus in medio cæli centro ſit,coniunctumque cum Sole duplicet calorem.Dicta canis, quod corpora nimio calore mordere videatur.

CANINVS,a,um,o.1.2.ex cane.Pli.Sanguine canino nihil contra toxica præſtantius eſt.caninũ prandium,abſtemium. in quo nihil vini potatur,quoniam canis vinum non bibit.Gel.l.13.c.29.Canina cena,idem.Plau.in Caſin.Caninam cænam ſpero meliorem fore.

CANIS,[*Cane*,כלב cheleb. Germ.Ein hund.*Gal.chien,ou bienne.Hiſ. can,perro*,] κύων.gen.com.animal latrabile,piſcis marinus, & ſidi talaris ſignum, quod vnum dumtaxat punctum continebat, ideo damnoſus canis appellatur. Propert. Semper damnoſi ſubſiluere canes. Canis animal à canendo dicitur,quod nocte in cuſtodia & in venãdo ſignum voce det.Ter.in Phor.Introijt in ædes alienus canis.Col.li.7.c.12.Pli.lib.10.c.63.& Xenophõ de Venatione. Sunt autem duo canes in cælo,maior ſcilicet,& minor:ſed canem dicendo, maiorem intelligimus, minor enim canis, canicula dicitur.Hæc etiam Antecanis,& Sirius dicitur.Cice.Antecanem,Procyon,Graio qui nomine fertur Oritur 17.Kalend.Auguſt.Occidit ſed non tota,poſt dies quadraginta.Canis vindictam, κυνὸς δίκην, Macedonicum adagium in eos, qui præter expectationem pœnas dant ijs, quos aliquando læſerunt.

CANISTRVM,& caniſter,ri,m.2. [*Caneſtro,ceſto,paniere*.סל ſal.Germ. Ein korb.*Gal.Panier ou corbeille,faitte d'oſier.Hiſ.canaſta*.] κάνιστρον, ſiſcella,ciſta viminea,à Græco κάναστρον in mutato. Virg.Cereremque caniſtris Expediunt.Pallad. Salignis caniſtros fieri debere virgultis.Hinc caniſtella,& caniſtellus,κανάστριον,κανίσκιον.

CANITIES,& canitudo,f.5.[*Biancheẓza,cantezza*,נתיו ſebah Ger. Grawe des haars.*Gal.Blancheſſure de cheueux, blanche uieilleſſe.Hiſ. canas de los cabellos*,]πολιότης.capillorum albedo.Pli.li.11.c.37.Canities homini tantum,& equis.Pla.Stultus eſt aduerſus ætatem, & capitis canitudinem.

CANNA,f.1.[*Canna*,קנה kaneh. Ger.Ein rhor. *Gal.canne,roſeau.Hiſ. canna*,] arundo,licet minor ſit,& maior calamo.Ouid. Et pigram velabat canna paludem. Hinc fit Canneus, a,um, quod ex cannis conficit. Vñ Col.li.12.c.50.canneas tegetes vocat,ſtorias ex cannis confectas,q̃ ad excipiendam arboribus oliuam ſubſterni ſolebant.

CANNABIS,p.c.f.3.[*canapo*.G.Hanf.]κάνναβις.herba eſt,ex qua fiunt chordæ.Perſius: Tibi torta cannabe fulto cœna ſit in tranſtris? Df & Cannabum.Palla.lib.3.c.5.Hoc tempore cannabum ſeris.Hinc Cannabaceus,a,um,& Cannabinus,a,um,ex cannabe.Col.l.7.

CANNÆ,arum.f.1.vicus in Apulia,Romanorum clade clarus.pugna cannenſis.Prop.li.4.Cannenſis calamitas.Cic.de Clar.Orat.

CANNETVM,n.2.[*Canneto*.G.Ein ort da viel rhor wachſen.*Gal.Lieu ou croiſſent les cannes ou roſeaux.Hiſp.cannaueral*] καλάμων. vbi cannarum copia eſt.Pallad.

CANNITIAE, f.1. cameræ dicuntur in agreſtibus ædificijs ex cannis

constructæ,καλαμίνοι κάναται.vt est apud Pallad.lib.1.c.13.

CANO,is,cecini,cantum,a.3.[*Cantare*,שיר schar זמר zimmer.Ge.Singen.*Gal.Chanter.Hisp.cantar.*]ἀδω,sed eius compolita faciũt præteritum in vi diuisis syllabis:significatq; proprie canere, voce modulari.Pli.li.10.c.29.Merula canit æstate,hieme balbutit.Cic.4.Acad. Cũ cornix cecinerit.Hinc canere poetæ dicuntur, quoniã versus rhythmica rõne compositos cantando pronunciare consueuerũt. [*Dire cantando*]Virg.1.Aen.Arma virumq; cano.Canere ẽt is dĩ, qui fides organave pulsat,aut qui tibias inflat.[*Suonare*]Ci.1. Tus. Epaminõdas fidibus præclarè cecinisse dr. Idem 2.de Or.Canere receptui, [*Suonare à raccolta.*]significat post cõflictum milites a pugna reuocare: quod fit cantu tubarum, & clangore.Liu.li.26. Flaccus receptui cani iussit. Contra,Canere bellicum, est milites tubæ clangore ad bellum accendere,[*Dar all'arme.*]Ci.in Or.Alter incitator fertur,& de bellicis reb.canit etiã quodãmodo belticum.Sed quia veteres laudare,& vaticinari versibus solebant,factum est,vt Canere,pro laudare capiatur,[*Laudare.*]Virg.7.Aen. Regemq; canebant.Et pro vaticinari,[*Predire,profetizare,indouinare.*]Idem 6.Aene.Ipsa canas oro.Et pro prædicare,& cum quodam,vt exaudiri possit,canore proferre. Mar. Quicquid fama canit,donat arena tibi.Canere eãdem cantilenam dicitur is,qui monit,donat arena tibi.Canere eãdem cantilenam dicitur is,qui mo Iestus est,sæpius eadẽ inculcans,[*Replicare vna medesima parola.*] Ter.in Phor.Cantilenam eãdem canis.Intus canere, dicitur solebat is,qui priuati commodi studiosus, quicquid agit, id omne ad domesticam refert vtilitatem.Ci.in Rull.Hoc carmen hic Trib.plebis non nobis,sed sibi intus canit. Hinc Accino, quod est ad aliquid, vel iuxta cano.Concino,simul cano,Intercino,inter agendũ cano. Occino,siue Occano,conuicium facio.Percino,canendo perseuero.Procino,canendo profero.Præcino,prædico,prædiuino,& antecano.Recino rursus cano.Hor.li.1. Carmin. Quem Deũ cuius recinit iocosa Nomen imago. Interdum significat in contrarium cano.Inde Recantare, quod semel à nobis malè, aut dictum, aut scriptum est,reuocare,& corrigere.Est & Succino, submissa voce cano.

CANON,n.3.κάνων.tributum erat frumentarium, quod Aegyptus, Africa,& Sicilia, statum pop.Rom. quotannis pendebant.Asconius Pedianus tria facit tributorum genera.Canonẽ, vt in portoriis,& vectigalibus:Oblationem,vt in vini distractione: & Indictionem,quæ & Collatio,& Collecta dicitur a Cic.lib.2.de Orat.

†CANON,κανών.Latine regula.Cic.ad Tir.Tu,qui canon esse meorum scriptorum soles. [Hinc Canonicus, regularis. Canon etiam significat lorum scuti,in quod brachium immittitur.]

CANOPVS κάνωπος,Stuid.pe.p.f.2.ciuitas Aegypti,distans ab Alexandria cxx.stad.ex qua orũ ferunt Claudianum poetã: dicta,quasi Canobus,a Canobo Amyclæo,Menelai nauis gubernatore,ibi sepulto,nam deuicta Troia,in Aegyptum vi ventorum delatus,cum Helena, gubernatore,morsu serpentis, quem Hæmorrhoida vocant,amisit,in eiusque memoriam vrbem condidit.Iuue,Sat. 15. Barbara famoso nõ cedit turba Canopo.Est ibi Nili ostium,quod Canopicum vocant.Strab,lib vlt.Pli.li.5.c.10.Pomp.li.1.Ammianus li.22.Hinc Canopitæ,qui Canopum inhabitant.

CANOR,oris,m.3.[*Canto,concento,*זמרה zimrah.Ger.Ein lieblicher zusammen stimmẽder thon.*Gal.Son accordant.Hisp.canto acordado,lindeza,gala,o gentileza,*]ᾠδη.cantus.Ouid.li.5.Met.,Nec tamẽ ille canor mulcendas natus ad aures.Virg.4.Georg.

CANORVS,a,um,o.1.2.[*Sonoro,canoro.*Ger.Wolsingẽd.*Ga.Resonant à doux,& accordãt.Hisp.cosa que mucho suena,o resuena.*]μελῳδικός vocalis,sonorus. Cic. de Sen. Canorum illud in voce splendescit. Vir.6.Aen.Threicia fretus cithara,fidibusque canoris.

CANOROSVS,a,um,o.1.2.[*Sonoro,risonante,*]Idem.Ge].Clapos,canorososque sonitus facit,

CANTA,pro cantata veteres vsi sunt.Festus.

CANTABRI,m.2.κάνταβροι.p.c.Hispaniæ Tarraconensis populi,efferi,& nullam vitam sine armis esse existimantes.Sil.Ital.Cantaberi ante omnes hiemisq; æstusq; famisq; Inuictus.Regio Cãtabria dicitur.Cantabricus,a,um; vt,cantabria gens.Cantabricum bellum,& Cantabrica herba,de qua Pli.li.25.c. 8.

CANTAMEN,nis,n.3.[*Incantamento.Gal.Enchantement, enchanterie. Hisp.Obra de encantar de palabras,encantacion.*]γοητεία.pro incantatione accipit. Proper. O vtinã magicæ nossem cantamina Musæ.

CANTES,f.3.[*Canne de gl'organi*]pluralis numeri tantum,fistulæ sunt organorum.

CANTHARIAS,f.1.gemmæ species,scarabeorum effigie.Pli.lib.37.c. 11.Quippè Græci κανθάρους vocant scarabæos.

CANTHARIS,dis,f.3.vermis terrenus viridis,auri colore superlucẽs, cuius succus in venas ingressus,vt venenum interimit.Ouid.Cantharidum succos dante parente bibas.Ci.ad Patrum li.9.Cuius cãtharides sumpsisse dicitur. Cantharis, κανθαρίς. à quibusdam appellatur herba,quæ κάνθος Dioscoridi,Latinis Fumaria,& Officinis Fumus terræ dicitur.

CANTHARVS,m.2.κάνθαρος.poculũ.quod Baccho tribuitur,a Cãtharo,nauigij genere.Pli.lib.23.c.11.Marius post victoriam Cimbricam cantharis potasse,Liberi patris exemplo,traditur.Vir.6.Eclo.

Attrita pendebat cantharus ansa. Vlpian.scribit Cantharos esse, per quos aquæ saliunt.Et Cantharus piscis nomen apud Pli.li.32. c.11.Col.li.8.Est itẽ Cantharus Græcis,qué Latini Scarabæũ vocãt,ex genere insectorũ.De hoc Pl.l,11,c,28.Et Aristophanes i Cantharo.Est itẽ Cantharus cæleste signum in Aquario,ex tribus constans stellis.Cantharus pilulam.Adagium in eos,qui castigati sapius,nihil proficiunt,sed pertinacius institutum sequuntur: quod enim animali natura est insitum,nulla arte viceris. Ductum ad eam animali natura est insitum,nulla arte viceris. Ductum adeam animalium a pilularum, idest,orbicularium stercorum illa volutatione, quæ cantharis est admodum familiaris.

CANTHERINVS,a,um,o.1.2.Plaut.in Men.Hæc mulier Cãtherina mihi astãs somniat.Solent.n.equi stãtes somniare,auctore.Pl.lib.10. c.vlt.Cãtherinũ hordeũ,Col.lib.2.c.9.Cãtherinũ lapathũ,Latini Rumicẽ appellant.Pli.lib.20.c.21.

CANTHERIOLVS,m.2.pro panno pedamento.Col.lib.11.c.3.

CANTHERIVM,n.2.κανθήριον.vehiculi genus,de quo Sen.epist. 8.

CANTHERIVS,m.2.genus ingi in vinea,de quo Col.lib.4.cap.12.Cãtheriatus,a.um.

CANTHERIVS,m.2.[*Cauallo castrato.*Germ.Ein ros das beschnitten ist.*Gal.chapuier au cheuron.Hispa.Perechado la parrado.*]καντήριος, equus, cui testes amputati sunt,vt fiat mansuetior.Cantherij item dicuntur,qui subijci solenta fabris materiarijs, dum moles arborum secant,vulgus *Caballos* vocat.Item Cantherij tigna dĩi.Virgili.3.Item Cantherius, vt auctor est Varro,mons est in Sabinis.

CANTHVS,thi.m.2.κανθός. ferrum, quo rotæ expremitates incurbantur.Persius,Verentem sese frustra sectabere canthum.Fuit etiam Canthus Abantis filius, & inter Argonautas ponitur. † Canthes Græci tum vocant angulos oculorum.]

CANTICVM,n.2.[*Canzone,*שיר schir.elegans cantus. Cic. Pæto; Nosti canticum.

CANTILENA,æ,f.1.[*Canzone,*שירה zemirah שיר schirah.Ger.Ein gesang,ein lied.*Gal.chanson.Hispan.cancion,canto,*]μελῳδία.carmen, cantilena,Cic.1.de Orat.Neque ex scholis cantilenam requirunt. Accipiuntq; pro verborum tractatione,[*Vanto.*]Brutus ad Cic.lib. 11.Cicero mihi, totam istam cantilenam ex hoc pendere.

CANTIO,nis,f.3.[*Canzone,canto.*זמירה zemirah שיר schir.Ge.Ein gesang,]cantus.Plaut. in Stich.Suauem cantionem.

CANTITO,as,frequent, a canto. Ter.And. Vt habeas qui cum cantites Cic.de Clar.Orat. Carmina in epulis cantitata a conuiuis.

CANTIVA,æ,n.2.Britanniæ promontorium,vnde ciuitas Cantuaria.

CANTIVNCVLA,dimin.f.1.[*canzoncella,*]ᾠδάριον,Cic.5.de Fin.si cantiuncula,tantus vir irretitus teneretur.

CANTO,as,a.1.[*Cantare.*]שיר schir שחה schar זמר zimmer.Ge.Ich singe.*Gal.chanter.Hisp.cantar,*]ᾄδω.frequent.à cano.Pli.li.11.c.26, Mares cantant in vtroque genere.Item Cantare,pro incãtare,[*Incantare.*]Vir.in Pharmaceutria;Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.Vbi Seruius cantando,dum incantatur.Nam gerundius modus ab oĩ verbo similiter procreatur,vnde modo cantando a passiuo ait,cũ supra ab actiuo dixerit Cantãdo tu illũ:Cãtare rẽ, pro celebrare, tollete laudibus,[*Lodare*]Cice.Att. Iã pridem istũ cantari,celebrarẽ.Cãtator,qui consueuit canere,[*Cantore.*]Mart.li.13. Cantator cygnus funeris ipse sui.†Cantatrix,ψαλτρία.Claud.Ploret cithara, cantatricerq.choreas]Cantatus,partic.Stat.1. Sil. Cantior cygnus funeris ipse sui.†Cantatrix,ψαλτρία.Claud.Inter Cantatus Abantis filius, & inter Argonautas ponitur. † Canthes Græci tum vocant angulos oculorum.]

CANTOR,& Cantrix,[*Cantore,cantatrice,*שר schar משורר meschorar. Ger.Ein singer oder singerin.*Gal.chantre,chanteresse.Hisp.Cantor, cantora*]qui,vel quæ cantus exercet.Pla.in Tri. Cantrices,cistellatrices.Cic.1.de Orat.Cantor formularum, auceps syllabarum.

CANTVS,ûs,m.4.a cãto,[*Canto,cãtone,*זמירה zemirah זמרה zimrah: *Gal.*Ein gesang.*Gal.chant,chanterie.Hisp.Cancion*]μέλος,est inflexio vocis,& pro cantione cuiuscumq; rei dicitur. Vir.8.Æn.Tũ Saxio vocis,& pro cantione cuiuscumq; rei dicitur. Vir.8.Æn.Tũ Salii ad cantus incensa altaria circũ.Cic.de Orat.2.Qui cantus nobis moderata pronunciatione dulcior inueniri potest Cantus etiam pro incantatione accipitur,[*Incanto*]Tibul.Nempe hæc eadem se dixit amores Cantibus,aut herbis soluere posse meos.

CANVS,a,um,o.1.2.[*Canuto,bianco,*שיב sah.Germ.Graw,der weisse oder grawe haar hat von seines alters wegen.*Ga.chenu,grison-qui a les cheueux blanes.Hisp.Blanco o cano de cabellos,*]πολιός.cui canẽt, siue albent capilli præ senectute.Pla.Transfertur & ad alia,vt Cani montes,[*Pien di neue.*]albi ex niue.Cana fides.Vir.1.Æn.Cana fides,& Vesta.Vbi Nonius,Canam fidem,veterem, & antiquam interpretatur.[*Antico,vecchio*]Cana veritas.Varro i Eudæ. Ecce de improuiso ad nos accedit cana veritas.Cani, orũ, substantiuũ.

CAVSIVM,n.2.καύσιον.Apuliæ oppidum,ad Aufidum fluuium,lanatissimæ lanæ ferax, quæ Canusina dicitur. Vnde Canusinatus dicitur,indutus Canusina veste.Mart.li.9.

CAPACITAS,atis,f.3.[*capacità.*נפח rachab מרחב merchab.Ger.Eine weite,oder das etwas fassen mag.*Gal.capacité,grandeur de lieu ou il peut entrer beaucoup de choses.Hispã.A quella capacitad de caber.*] spacium capiendi.Cicer.1.Tusc. Verum capacitatem aliquam in animo putamus esse.

CAPANEVS,m 2.per tres syllabas,καπανεύς.pe.co. Argiuus fuit,qui vnà cũ Polynice ab bellũ Thebanũ profectus,cũ scalas muris admo-

mouere uellet,à Thebanis lapidibus est obrutus.Hinc factus est locus fabulæ,capaneum,cum Deorum contẽptor esset,è Ioue fulmine esse percussum. Vegetius lib.4.de re militari: Qui scalis insiliunt in obsidione urbibus, illi interimuntur, frequenter periculum sustinent, exemplo Capanei,à quo primum scalarium oppugnatio perhibetur inuenta: qui tanta mole lapidum fuit obrutus à Thebanis, ut fulminibus dicatur extinctus. Vnde Ouid.li.4.Trist.Cum cecidit Capaneus subito temerarius ictu. Capaneus,a,ũ, pen.pr. adiectiuum tetrasyllabũ,vt Capanea pinus,apud Sta.8.The.Capaneius,a,um,aliud adiectiuum.Stat.12.Theb.Ante alias capaneia coniunx.

*Capara,f.1.urbs Hispaniæ,in tractu Lusitaniæ.

*Capastite,numeratur a Plin.inter præfecturas Aegypti.

Capax,acis,o.3.[*capax,laxus* חלל cholel רחב rachab מיכל mechil. G.Fachig,das etwas fassen oder begreiffen]mag.*Gal.Capable,contenant,qui a en que mucho cabe,*] δεκτικός.quod capit, seu cõtinet, aut continere potest Pli.li.10.c.35.Hirundines vtero capaci.Idem li.12.c.1.Capax quindecim conuiuarum triclinium.Cic.in Orat. Aures meæ sunt amplæ,& capaces.

Capedvncvla,f.1.dimin.Cic.3.de N.Deo.Capeduncules,quas Numa nobis reliquit.

Capedo,inis,f.3.*Διαχοίλια*.vas amplum,& capax,a capiendo.Cic. in Paradox.capedines,ac fictiles vrnulas fuisse.

Capena,f.1.p.p.oppidum vicinum Romæ.Hinc capenas,atis,gentile. Capena porta Romæ a capena Vrbe,qui Italus rex ædificauit, vt inquit Solinus.Hæc etiam porta Appia dicta est,per quã ingressi Capuam iter,vt Frontinus,lib.de aquæductu. hodie portam Diui Sebastiani vocant. Dicta est & triumphalis, quod triumphantes per eam potissimùm in vrbem inuehi solerent.

Caper,pri,m.2.[*caper,becco,*עז hez צפיר tsaphir.G.Ein Verschnittner bock.*Gal.Vn bouc chastré.ital.Et rabron,o cabro castrado*] τράγος.mas castratus in genere caprino.Mart. Dum lugulas hircum, iactus es ipse caper.Nam Virg. impropriè,caprum pro hirco posuit,cum dixit: Vir gregis ipse caper.Dicitur caper,sine capra,a carpendis virgulti,rodit enim omne virgultum,& in primis vites, propter qd Baccho immolari caper solebat.Est & Caper nomen ppriũ Gram.

Capero,asa,n.[*crisper la fronte,*קמט chachah קמט kamat.Ger.Die stirnen rümpffen,saur vnd scheel dich sehen. *Gal. Rider, refrongner. Ital. Rugar la fronte,*]frontem rugis contraho, & asperitatem vultus ostendo:quod a crispis caprorum frontibus, vel a cornuum caprinorum similitudine tractum est: vnde & caperatum, rugosum dicitur.Plau.Quid illud est,quod illi caperat frons seueritudine?

Capesso,is, ini,itum,a.3.secundum Prisc.verbum actiuũ, [*Pigliare,* נפל lanah.G.Annemen,ergreiffen,]ad capiendum eo.Sallu.lib.2. hist.Diuersa,vt solet,rebus perditis capessiuit.Ci.ad Att. Ad rempublicam capessendam venio.Virg.posuit pro Exequendum suscipio;[*Essequire*]Mihi iussa capessere fas est.Pla.in Asi.Pro immitto, recipio.[*Andare.*]Quã magis te in altum capessis, tam æstus te in portum refert.Idem in Amph.Me domum capessam.

†Caphareus: trisyllabum, p.p.*Καφηρεύς*. Euboææ maris altissimus, versus Hellespontum,ad quem Græcorum classis a Troia rediẽs, Nauplij dolo propter Palamedis necẽ,magna ex parte allisa naufragium fecit.Plin.lib.4.c.12.]

Capharevs,a,um,o.1.2.tetrasyllabum:vt,Saxa capharea. Propert. lib.3.Saxa trimphales fregere Capharea puppes.

Capharnavm,n.2.seu potius capernaum,totius Galilææ metropolis fuit,multis Christi Seruatoris miraculis nobilitata.

†Caphvra *καθαρά*. Actio & Actuario Indiæ arbor est tantæ magnitudinis,vt sub singulis hominum centuriæ possint quiescere.]

†Capidvlvm,n.2.genus vestimenti,quo caput tegebatur. Festus.

Capillaceus,a,um,[*Di capello,simile come capelli.*Ger.Haarin, võ haré gemacht.]τριχώδης.Pl.Balsamũ tenui & capillacea coma.]

Capillamenta,n.2.*crini,capelli,*שער tsitsith,צבר tsammah.Ger. Die haar.*Gal.cheueleure,perruque.Hisp.Los pelos,*] τρίχώματα.ipsi capilli.Pl.lib.21.Herba croci est filo angusto,pene in capillamenti modum.Transfertur quoque ad herbas,& arbores.Col.lib.5.

Capillare,huius capillaris,n.3.reticulum muliebre, quo capillos inuoluunt.Mart.lib.3.Mœchæ pauperis capillare.capillaris,& capillata arbor,appellabatur, in qua tonsum capillum adolescentes suspendebant,quando deponebant comam,Deo eam sacrantes.Erat & in Vrbe Roma,teste Festo, arbor antiquissima, quæ capillaris appellabatur,quod Virginum Vestalium capillos ad eam deferre mos erat. Pli.lib. 16.c.44.

Capillatvs,a,um,o.1.2.qui crines lõgiores habet.τριχωτὸς,Cic.de lege Agr.Non minus bene nummatus,quàm bene capillatus.

Capillo,as,are,a.1.[*Mettere capegli.*Germ. Haar machen.*Gal. Faire croistre cheueux,produire cheueux.*Hi.*מצר cabellos,*τριχόω.est capillos facere.Pli.lib.37.c 11.Polythrix in viridi capillatur.

Capillitivm,n.2.[*chioma,crine*] κόμη capillamentum. Sic enim a capillo capillitium dicitur, vt a famulo famulitium. Capillitium fanum.Apul.

Capillvs,m.2.[*capello,*שער schar.Ger.Haar des haupts.*Gal.cheueux ou perruque,poil.Hi.cabello de la cabeça,*] κόμη.quasi capitis pilus.Cicer.in Pisone:Erant illi compti capilli. Quamuis,& pro omni pilo sumatur.[*Pelo*]Plin.lib.7.c.3.cũ tribusq.cum capillo pro manubrio ante pectoris vsi.Gellius capillum pro hœdino pilo posuit: Nam si ouium lacte hœdi, aut caprarum agni alerentur,constat ferme in his lanam duriorem,in illis capillum gigni teneriorem.

Capillvs Veneris, masc.2.*ἀδίαντος*. herba sic dicta, quod delapsos post alopeciam capillos recreat.Pli. Adiantum, polytrichon,& capillitrichon appellat.

Capio,is,cepi,captum,a.3.Accipio,cõprehendo,prehendo[*Pigliare.*לקח lukach לכד lachah תכל hechil.Ger.Nemmen,empfahẽ, fassen.*Gal. Prendre,contenir,comprendre.teneir.H.Tomar*]λαμβάνω Vir.li.4.Geor.Cape saxa manu,cape robora pastor. Sed differunt, quia capere est cum affectu; accipere cum quis non sic accipit vt habeat:Ideo,vt Vlpia.scribit,non videtur quis capere,quod est restituturus. Et capere est sponte,vel non sponte.Accipere tantum sponte.Vnde dicimus,cepi labores,cepi,vel suscepi inimicitia. Accepi calamitatem,cladem,contumeliam,vulnus.Vale. Max.Vt nõ coactus ensem accipere,sed sua sponte sumere videretur. Habet interdum reciprocum vsum: vt idem sit,cepi voluptatem,& cepit me voluptas,cepisti dolorem,cepit te dolor.Quandoque significat facere.[*Fare,*] Ter.in And.Non si capiundes mihi fetã inimicos omnes.Quãdoq.delectare[*Dilettare*]inescare,irretire,ex translatione ferarum,venatusq.Hor.2.Ser.Te coniux aliena capit.Quoque propitiari.Lucr.lib.2.Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira.Quandoque decipere.[*Ingannare.*]Virg.2.Aen.Captiq. dolis,lachrimisq.coacti.Quandoque eligere,[*Eleggere.*]Terent.in Hec.Quum illum gnatum cepimus.quandoque perpeti,[*Patire*] vt apud eumdem in Hec.Cum abs te absum,omnes mihi labores, quos cepi,fuere leues.Quandoque tollere,[*Torre*]vt in Eun. Dij boni,quid turbæ ædes nostræ vix capient. Quandoque inuadere, occupare[*Prendere*] Cic.Nauem quandam piratarum præda onustam cepere.Varro.Quid hic venator non capit? Hinc vincti,[*Prigioni*] captiui dicuntur,quod non sui iuris sint, sed in potestatem aliorum redacti. Qui autem ita capti sunt, non sunt amplius sui iuris,sed libertate priuati:ideo captos quandoque pro priuatis,sine impeditis accipimus. Mente capti,amentes.[*Pazzi*]hoc est, qui mentis compotes non sunt.Capti oculis[*ciechi,*] qui officio oculorũ priuati sunt.Aliquando capere,est amore accendi,[*Inamorarsi.*] vnde capti amantes dicuntur.Lucil.Ne aspectu, & forma capiare aliena.In summa,hoc verbum sita habet significata pro diuersitate rerum,cum quibus iungitur; vt, capere manu,est comprehendere,[*Pigliare.*] capere oculis,[*Vedere.*]videre:capere auribus,audire:capere mente,intelligere:capere cõsilio,eligere: capere astu, vel dolis,decipere: capere cantu,aut voluptate, delectare. Virg.4. Geor.Carmine quo captæ dum fusis mollia pensa Deuolsunt. Capere consilium,est deliberare [*Deliberare*] Cic.cum autem consiliũ hoc princeps cepisset.Capere rationem,est modum inuenire. *Trouare modi*] Plaut. Rationem cepi,vt & amanti obsequerer, & patrem non offenderem. Hinc Accipio,a quo Præaccipio, Concipio, Decipio,Excipio,Incipio,Intercipio,Percipio,Præcipio, Recipio, Suscipio,& Vsucapio,quæ antep.cor.habent.

Capis,dis,poculi genus,a capiendo.Liu.li.10.Si conspiciatur cum capide,& lituo,capite velato victimam cædat. dimin.est capidula.

Capisseni,ũ,m.1.Asiæ populi,qui Capissam Vrbẽ habent.Pl.l.6.c.35.

Capisterivm,n.2.genus vasis rustici,quod tamen(vt Georgius Merula inquit)scaphulam,a *σκαφίς*,melius dicitur.Col.li.12.c.9.

Capistro,as,a.1.[*Incapistrare,*חרם charam.Germ.Ein halfftter anlegen,anbinden] κημόω.capistrum imperio.Plin.l.18.cap.19.Fiscellis capistrari boues oportet.Col.li. 11.c.2.

Capistrvm,n.2.[*capestro,legame fune,*מתג mach fem.G.Ein band das man den tesen vmb den kopff legt. *Ga. Licol,bride,ou cheuestre. Hi.xaquima,o cabestro*]κημός,capitis vinculum,quod equis,& huiusmodi animalibus adhiberi solet, ne fugiant,Mart. raret purpureis aper capistris.Col.li 5.Vitibus attribuit,cum ad summum palum recta vitis extenta capistro constringitur. Et capistrum dicitur,quod circa os bruterum inuoluitur, ne cibos decerpant.

Capitabiorvm,dicebantur tabellæ sacri de verbenis.Fest.

Capitalis,n.3.& per apocopen capital.*ἀνήκεστον κακόν*,dicitur,facinus,quod capitis pœna luitur.Pla.in Me.Tametsi capitale fecerit, facilè asseruabis.Nonius docet capitale esse capitis periculum: Varro,verò,taciolam,qua capilles nectimus.

Capitalis,le,o.3.adiect.[*Capitale,mortale.*Germanicè,Das den todt verschuldt hatt *Gal.capital,criminel,mortel. Hi.criminoso,digno de muerte.*] quod capitis supplicium meretur,vt capitale crimen.Cicer.7.Ver. Insimulatio repentina,capitalis,atque inuidiosi criminis,capitalis homo:nõ solùm pro scelesto,qui est dignus puniri capite,sed etiam qui promptus est ad cædem.[*Pestifero*] Cicero.in Antonium:Capitalem & pestiferum M.Antonij redditum a Brundusio expectabamus.Capitalis oratio,Cicer.lib.1.Offic.Capitalis ira ab Horatio dicitur pro mortifera.[*Mortifera.*]capitale odium, capitalis morbus,qui de capite,& vitam hominis petit. Capitalis locus dicebatur,vbi si quid vitij tum erat,capite vindicabatur. Capitale factum,capitale vitium,id est,propter quod debeat quis ad pœnam capitis peti.

Digitized by Google

*Teite cheure.Hiſ.Ordenador o cubpador de las cabras,αἰγοβόσκος.*dſ qui capras mulget.Catul. Suffenus vnus caprimulgus, aut foſſor.

CAPRINVS,a,um,o.1.2.vt Caprinus grex.Liu.lib.22. Caprina pelli. Cicer.1.de Natu.Deor.

†CAPRIPES,edis.m.3.αἰγίπους.qui caprinos pedes habet.Propert.Capripedes calamo Panes hiante canent.]

CAPRONAE,arum,fem.1.φροκόμιον. iubæ, ſeu comæ in fronte deuexæ,quaſi a capite pronæ.Lucil.lib.7. Satyr.(vt citat Nonius) Aptu caput,atque comas fluitare capronas.Alio nomine dicuntur Anuæ,ex Feſto & Nonio.

CAPROTINAM,Iunonem veteres dixerunt,quod illi Nonis caprotinis ſub caprifico ſacra fierent ab ancillis ſimul,& liberis. Nã poſt vrbem captam,cũ ſedatus eſſet Gallicus tumultus,exhauſta rep.ſi minimi opportunitatẽ inuadendi Romani imperij aucupati,pfecerunt ũbi Poſthumiũ Liuium,Fidenatiũ Dictatorẽ,qui fæciale ad Senatum miſſo,poſtulauit,vt ſi vellent reliquias ſuæ Vrbis non deleri,matresfamilias,& virgines oẽs ſibi dederentur.Cumq. patres eſſent ancipiti deliberatione,ancilla noĩe Philotis,vel (vt alij malunt)Tutela,aſſumptis cæteris omnibus ancillis(matrumfamilias, virginumq.habitu ſumpto noĩe dominatũ ad hoſtes tranſijt, pro ſequentib.cæteris ad rei hdẽ. Quę cũ a Liuio in caſtris diſtributæ eſſent,hoſtes plurimo vino prouocauerũt,diem feſtũ apud ſe eſſe ſimulantes;quib.ſomno obrutis,ex caprifico dato ſigno hoſtes trucidati ſunt.Memor itaq. populus Rom.accepit ab ancillis beneficij,oẽs iuſſit manumitti,dotemq.eis ex publico aſſignauit,diemq. ipſum Nonas Caprotinas appellauit,ab illa caprifico,ex qua ſignũ acceperat:ſacrificiumq. annuum Iunoni Caprotinæ ſub caprifico inſtituit:cui etiam lac ex caprifico ad rei memoriam adhibebatur.

CAPRVNCVLVM,n.2.vas fictile,ſic dictum,quod capax ſit. Feſtus.

CARSA(*caſſa,*)קרא barghaz.G.Ein Kaſt,Kiſt.*Gal.coffre,caſſe,Hiſp.caxa,o area,*]κιβωτὸς,ciſta,& repoſitorium;a capio,quod res in ſe reconditas capiat.Cicer.in Diu.in Ver.Ad meas capſas admiſero.

CAPSACES,m.1.χαλκάνθης.vas olearium.Cyprianus lib.2. epiſt.

CAPSARIVS,m.2.*(caſſiere.Ga.Qui porte les caſſetins, paniers,ou coffres. H.El que lleua la caxa o el libro a leſcuela*]qui mercedis gratia ſeruãda in balneis veſtimenta ſuſcipit, cuſtos capſarum. Suet.in Ner. †Item Capſarij ſunt,qui capſas faciunt.

CAPSIS(*Peglia ſe vols*]antiqui dicebant pro,Cape ſi vis.Capſit. prehenderit,teſte Feſto.Obſoletum verbum a Capio. Cicer.de Orat.

CAPSVLA,f.1.a quo Capſella.Plin.lib.30.c.11. Stellionem incluſum capſulis.Catullus; Hæc vna ẽ multis capſula me ſequitur.

CAPTIO,ſ.3.actus capiendi,[*Acto da pigliar*,לכד lechedh.*Gal.Priſe: Hiſ.A quelle obra de tomar aſſechanza,*] ὑπαγωγή. Aliquando pro deceptione ponitur.Cicero.de Cla.Ora.Quum tres eſſent in verbis captiones.Pla.Epid.Nulla in ea re captio eſt.Inde Captiuncula,[*cautela*] Cice.ad Att.Videtur omnes captiunculas pertimeſcere.

CAPTIOSE,*cauta mente.*Germ.Betrueglich,durchliſt.*Gal.Finement, trompeuſement,par fineſſe,& tromperia.Hiſ.Engañoſamente.*]Cicer.4. Att. Nec captioſè interroganti reſpondebo.

CAPTIOSVS,a,um,o.1.2. [*Pieno d'inganni,captioſo.*Germ.Betrueglich; voll liſt vnd betrug.*Gal.Plein de tröperie,trompeur,amadouer.Hiſ. Engañoſo con aſſechanza.*]δυσπιθάνως,quod decipit.Cic.p Quinct. Roſc. Quo nihil captioſius,neque indignius dici poteſt.

CAPTIVITAS,ſ.3.*(cautiue tu,priſion.*a.שבי ſchebi.Ger; Gefencknuſſ. *Gal.captiuité,ſeruitude,aux ennemis.Hiſp.captiuidad,*]ipſa detẽtio; αἰχμαλωσία. Tacitus:Captiuitatem,clademq. oculis obuerſari.

CAPTIVVS,o.1.2.[*cattiuo,priſione,*שבוי ſchabui.Germ.Ein gefangner. *Gal.captif,priſe des ennemis.Hiſ.captiuo,priſionero,*]αἰχμάλωτος.in bello captus.Cic.8.Phil:Captiui frugi, & diligentes. Vir. 9.Aen.

CAPTATIO,[*caccia,*]ציד ſigh.G.Das laufteren etwas zu vberkommẽ. *Gal.Le ſoin d'auoir,ou pourchas qu'on fait pour auoir quelque choſe. Hiſ. Aſſechanza.*]venatio,θήρα. Pla. prot.li.4.Capt.in qſtu fertiliſſimo.

CAPTATOR,m.1.*cacciatore,*מפתח mephatteh.משיך maſſigh.משאי iadh.Ge.Ein nachlager eines dings.*Gal.Pourchaſſant & faiſſent le guet pour auoir quelque choſe,amadouour.Hiſpan.Aſſechador para tomar algo,*]venator.ἀνὴρ θήρας.Cic.Captator ille populatis aurem.

†CAPTATORIVS,a,um.o.1.2.χαλκανθρικός.Fraudolente.Vt captatoriæ ſcripturæ,& captatoriæ inſtitutiones, id eſt,adulatoriæ, vt interpretatur Papinianus.]

CAPTO,a.1.[*cercare via,& modo da pigliar per mẽano,*מחה pittah.נצה tſidh.נתן hitſigh.G.Mit begier nemmen,einen ding nachſtellẽ *Gal.Guetter & taſcer a prendre,chercher le moyen d'auoir quelque choſe. Hiſ.Aſſechar para tomar,*]habeo.Frequentat.a Capio,blanditijs aliquid venor.Cic.in Pis.Inania ſunt illa,captare plauſus,vehi per vrbẽ,conſpici velle.Aliqñ eſt conari decipere. Ter.in Hec.Iniuria eſt,qua via capient te,eadẽ ipſos capi? Mart.li.9. Dum me captares, mittebas munera nobis,Poſtquam cepiſtidas mihi Rufe mihil.

CAPTVRA,ſ.1.[*Preſalia,*מלכד melxedech.מחבוא mithrach.תחבולה tſitſidh.מרמה malchodeth.Ge.Ein fahung.*Gal.truſe,proye,gaieuſe.*] ἄγρα,actus capiendi.Plin.lib.19.c.1.Ad pulcram capturam. Interdum preda,[*preda,*]qua capitur.Idem li.10.ca.20.Capta earum morſu corripiens, donec capturam extorqueat.Et proxime,[*Guadagno.*] Suet.in Calig.Et capturis prodituarum.

CAPTVS,ſ.1.[*Capacità dell'intelletto,*שכל ſechel.G.Dasero des verſtants.*Ga.capacite.& portee.Hiſ.El tomo de algo para hazer o intender alguna coſa,*] κατάληψις.cõprehenſio,intelligendi facultas Cic.li.2.Tuſ.Græci prudentes,vt eſt captus hominum: quali dicere, vt hominum natura fert.Apul.dixit, ſupra captum cogitationis, pro ſupra quam quiſquam cogitatione capere, & complecti poſſit.Accipitur item captus pro ſorte,& conditione,[*conditione, fortuna, ſorte,*] Ter.in Adelp.Præterea(vt captus eſt ſeruorũ)non malus:hoc eſt,vt ſe hẽt ſeruorum conditio,ſicut exponit Donatus.

CAPVA,ſ.i.καπύη.Steph.totius olim Cãpaniæ vrbs pũlãtiſſima,quam Vulturnus amnis interfluit,a cãporũ latitudine,in qb. ſita eſt, ita dicta,vt inqt Ci.Liu.a Cap.Sãnitiũ duce dictã exiſtimat.Alij à falcone,ſub cuius augurio condita eſt,qui priſca Tuſcorũ lingua Capvs dicebatur.Vir.a Capy, *a* neæ commilitone,qui eam condidit. Strabo,quod eſſet xii.vrbium caput: hoc eſt, ipſa duodecima reliquis vndecim præeſſet,dictã exiſtimat.Quidã a capacitate,qd omnem vitæ fructum capiat.Eutrachius ẽt ab vrbe,cui nomen Cãpus eſſet,vel à camporum planitie, & abundantia,vt Diodorus,q̃ M. Genutio,& Agrippa Curtio, Chilone Coſſ.exædificatam eam tradit.Suet.certẽ in Cæſare Dictatore,vrbis huius originẽ,& nomenclaturam ad Capvn conditorem refert:in cuius ſepulchro æneam tabulam inuentam tradit,quæ Cæſari necem denunciabat.

CAPVLA,ſ.1.vas vinarium,quod facilẽ capi poſſet.Var.Capitis & minores capulæ,a capiendo nominantur,quod anſatæ ſint:vel a Græco,quod calpim, & calpium,digitatos,anſatoſq. crateras.Erythris fingi ſolitos, Philemon,& Pamphilus ſcripſere, vnde & verbum capulare manauit.

CAPVLARIS,o.3.]*Vicino a morte.*Ger.Der auff der gruben geht. *Gal. Vieillard, qui eſt ſur le bord de ſa foſſe.Hiſ.Vieio cercano a la muerte,* adiect.vt,Capularis ſenex,τυμβογέρων.i.morti contiguus, & mox capulo efferendus.Reum item capularem dicebant, quod capulo dignus eſſet.Stamen capulare,[*Vita breue,*]pro vita breui,etiã capulo vicina.Pla.in Aſi.rã capulari ſtamine vbi diu videor viuere.

CAPVLATOR,m.2 qui capulis oleum deplet.Col.li.12.c.50.

CAPVLO,as,are,dolia olearia capulis deplere.Cato de re ruſt.c.67.

CAPVLVS,& Capulum,m.n.2.a capiendo[*candeletto,e manico di ſpada, quer pugnale,*]אר aron.Ge.Ein todtenbar,oder der ſchragen,auff welchem man die todtenbar tregt. *Gal.Vn ſercueil,ou vne biere ou on met vn corps mort.Hiſp.Las andas,o le chega de muerto,ſepulchro*] σορός,ὁ.in quo mortui efferuntur. Eſt Capulus item manubriũ gladij,q̃ manu capiatur.Virg.2.Aen.Capulo tenus abdidit enſem.

CAPVS,pi,m.2.capo,onis,[*capone.*Ger.Kappaun.*Gal.chapon,coq chaſtré. Hiſp.capon*]ἀλέκτωρ, gallus,cui teſtes ſunt auulſi. Var.3.de re ruſt. E gallo gallinaceo caſtrato fit capus.

CAPVT,n.3.[*capo,teſta,*ראש roſch.G.Ein Kopff,cõ haupt.*Gal.La teſte, teſtef,Hiſ.cabeza,*]κεφαλή,dẽ totum illud,qd collo ſuſtentat: inde dictu,q̃d ab eo initiũ capiunt nerui,per quos totũ in corpus diſtribuitur ſenſus,& motus,in ſummo.n.a natura collocatũ eſt, q̃ in eo regnũ totius animãtis reſideret. *Alij* ἀπὸ τῆς κεφαλῆς,q̃ eſt caput vel ἀπὸ τῆς κάρης,eiuſdem ſignificationis.Ter.in Adelp. Colaphis ubera eſt totum caput. Partes capitis diſtinguuntur: nã eminẽtior pars Vertex appellatur.Tũ corona capitis diuiditur in Frontẽ, anteriorem,& Occiput, poſteriorẽ partẽ, media verò ſunt Tẽpora, quib.aures inhærent. Aliqñ caput dẽ origo,& principium,[*Origine, principio,*]Cic.pro Flac.Caput eſt olim Græcorũ concitandorũ Heraclides.Aliqñ p vita,[*Vita*] ponit; ut capitis res eſt.i.de vita periculũ eſt.Pla.in Tri.Cui ſi capitis res fiet,nũmũ nunq̃ credã plũbeum. Aliqñ p ſumma prima in pecunia,a qua fenus,aut alius q̃ſtus ſit,ueluti rei principium, q̃ & ſorte dicunt.Capita,[*capitolo.*] Itẽ initia partua in libris, q̃ capitula apud vulgares dñr.Gel. Qd in capite ſuperiore a Critolao ſcriptũ eſſe diximus.Caput facere, dẽ ſuppuratione,ab cũ apoſtemata frangũtur.Pl.de Furunculis,Remedio ſunt folia trita cũ polenta,ſi non caput fecerint. Sine capite fermo,ἀκέφαλος μῦθος.dicit imperfectus,ac mutilus.Plat.de leg.6.

CARA,ſ.1.radix eſt herbæ eiuſdem nominis,qua lacti admiſta,Hiccius ſcribit Cæſaris exercitum diu inopiam leuaſſe.

†CARABVS, bi.genus cancri. Pli.lib 9.c.11.]

CARACALLA,læ,ſ.1.indumẽti genus ad talos vſq.demiſſum,ab Antonino Imperatore populo datu,vnde & caracallas agnomẽ inuenit.

CARAVAGIVM,[*caramaggio*]Oppidũ Inſubriæ uetuſtiſſimũ,ac nobiliſſimum a Iulio Cæſare conditum,Mediolani municipiũ,Glaceę. Abbatię caput,agri fertilitate,& boum præſtantia in oĩ virtutum genere celeberrimum.Ad cumulum vero Caramagij laudũ acceſſit,q̃ Deipara virgo iam inde ab anno M. CCC. XXII. ſolum illud felicißimum intuſere dignata eſt; & vbi fixit cœli Regina pedes, emerſit illico medicus fons,ad morbos oẽs depellendos,vti Christianus Orbis totus teſtatur,auguſtiſſimum & ornatiſſimum templum omnibus uiſendum inibi erectum eſt, frequenti populorum cõcurſu celebratum. Hinc tam indigni Oppidi Veneti olim imperantes,ciuitatemque illud donare conſtituerant: Hodie autem illi imperat Munius Secundus Sforcia, Vicecomes I V. Marchio. Hæc ex Fr.Vincentio Doneſano Caramagienſi li.deſcrip.opp.caramagij.

CARBAS,m.1.ἄφλαστον Vitr. appellatur uentus,ab occaſo brumali flans.

Quem usitatiore nomine Africum vocamus. *Ital. Garbino* dicitur; *Gal. Garbin.*

CARBASEVS, 2, um, ex carbaso, ἀπὸ τοῦ, Ci. 7. Ver. Tabernacula carbaseis intenta uelis collocabat. Carbasei venti. Tibul. li. 3.

CARBASINEVS, 2, um, o. 1. 2. idem, Varro de vita P. R. lib. 4.

CARBASINVS, 3, um, o. 1. 2. ut Carbasina uela, apud Plin. lib. 19. c. 2. Q. Curtius; Carbasinis vestibus Indi, & Arabes corpora velant.

CARBASVS, καὶ βασσος, ἀπὸ τοῦ ἀραβίου, in singulari frequentius fœ. g. inter dum etiam masc. in plur. verò neu. Propert. Exhibuit uiuos carbasus alba focos. Apud Val. Max. in masc. ge. inuenitur, ita .n. ait li. 1. Cum carbasum, quę optimum habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit. Est aũt carbasus genus lini mirę tenuitatis, in Hispania primũ repertũ, ut scribit Plin. lib. 19. c. 1. Ex carbaso fiebant vela nauium, quæ & ipsa Carbasa dicuntur. Virg. 3. Æn. Et auræ Vela vocant, tumidoq. inflatur carbasus Austro. Nonius docet, Carbasum esse pallium, quo fœminæ amictuntur opulentiæ causſa, ut serico, aut tenui lino. Vir. 8. Aen. Glauco uelabat amictu Carbasus.

CARBATINAE, f. 1. calceamẽti rustici genus, ex recẽtuore corio bubulo, vnde Carbatinæ crepidæ, apud Cat. Arist. li. 2. de animal. scribit, Camelos calciari carbatinis, ne in exercitu longiore itinere fatiscant.

CARBO, onis, m. 3. [*carbone*, פחם ghechal פחם pechá רשפה reschepha Ge. Ein Kolen. *Gal. charbon. Hisp. carbon*,] ἀνθρακὸς, proptiè dicit cum extincta fuerit pruna. Pers. Illa prius creta, mox hæc carbone notasti. Aliquando dicitur carbo, [*Bragia*,] cum est ignitus. Plin. li. 18. Cum carbo vehementer perlucet.

CARBONARIVS, m. 2. [*carbonaro*. Germ. Der die Kolen macht, Koler. *Gal. charbonnier. Hispa. carbonero*,] ἀνθρακικὸς, qui carbones cõficit. Plaut. in Cas. carbonarius, a, um. vt Fornax carbonaria. Carbonarium negocium exercere. Pl. de Viris Illust.

CARBVLO, Plin. lib. 3. c. 3. oppidum Bœticæ prope Cordubam.

CARBVNCVLVS, m. 2. dim. ἀνθρακίσκος. paruus carbo. Pla. in Most. Ambures tumor præter naturã siue ulceris genus celeriter crustã faciens, cũ vehementi partis inflãmatione; ita dictus a carbonis ignitæ similitudine. [קדחת reschepha. *carbanch. o. Gal. Apostume nomme charbon. Hisp. El caruoncel.* Ge. Ein boesz giftig geschwer, ei carbũckel blater] Est item carbunculus gẽma, igniti carbonis similitudinẽ referens, ipsíque etiã noctib. lucens. Plin. lib. 37. c. 7. Principatũ habẽt carbũculi, a similitudine igniũ appellati. Sumitur qnq. Carbunculus, pro terra, vbi tesselæ lapideæ, & nigræ reperiuntur. Pallad. In Ianuario mense carbunculus, nisi stercoret, macras vineas reddit. Hinc Carbunculosus ager dr, in quo id genus carbunculi abundat. Col. li. 3. c. 11. Nã carbunculosum agrũ, nisi stercore iuues, macras vineas efficere dixerunt. Carbũculus præterea in frob. & arborib. dr, cum earum flores aduruntur, & ad carbonis siccitatem, nigredinẽque rediguntur. Plin. lib. 17. c. 24. Hinc deducuntur Carbũculo, as, neu. absolutum, & Carbunculor, aris, deponens, carbonis similitudine aduro, seu inflammo. Plin. lib. 12. ca. 7. Cœli intemperie carbunculatur, fiuntque semina cassa, & inania. Idem lib. 18. c. 28.

CARCASSVM, n. 2. oppidũ Galliæ Narbonensis, hodie *Carcassona*. Pli.

CARCER, ceris, m. 3. [*carcere, prigione*, בית כלא chelel. Ger. Ein Kercker, ein gefengknuss. *Gal. Prison. Hispa. carcel. Iugar de prision.* φυλακὴ. locus, in quo seruantur noxij: vel vt docũ q. quis exire prohibeat, quasi coarcer: a coercendo, vt docet Varro: quod vincti in eo custoditi prohibeantur exire. Cicero. 7. Ver. Cur carcer ædificatur? Vnde & in circo, vnde emittebantur equi, carceres sunt appellati, qd eo coercentur equi, ne inde exeant, anteq̃ magistratus signũ miserit. Terminum aũt ad campi finem, vbi cursum siltuit, Metam dicimus. Hinc metaphoricõs carceres, pro principio, [*Principio*,] Metam, pro fine ponimus. Et licet quidam dicant in singulari tm̃ significare custodiam publicam, in plurali currentium equorum repagula, vel funes, qui equis ad metam currere volentib. opponuntur, Cicero tamen vtrumque indifferenter posuit. Nam in Catone sic inquit; Nec verò velim quasi decurso spacio, ad carceres a calce reuocari. Et lib. 4. ad Her. Impudentesque illos dicat esse, qui currere cœperint, ipse intra carcerem stet.

CARCERARIVS, a, um, quod ad carcerem pertinet. Plau. in Cap.

CARCHEDON, p. p. καρχηδών. a græcis appellata est vrbs Africæ totius olim potentissima, infestissimaque Romani imperij æmula. Vnde Carthaginenses ipsi ab eisdem Carchedonij appellantur. Hinc ẽt Pla. comœdiam suã Penulum, carchedoniã nominauit. Dicta Carchedon a Carchedone conditore, de quo Appian. Vulgarior fama est, conditam fuisse a Didone. Eustathius in Dionysium.

†CARCHEDONIVS, Carbũculi genus, inter metalla aeris repertum, vilissimum, minimumque. Alio nomine Smaragdites.]

CARCHESIVM, n. 2. καρχήσιον. poculi genus. Virg. 5. Aen. Hic duo, rite mero libãs Carchesia Baccho. Est aũt id vasis genus procerum, ac circa mediam partem compressum, ansatum mediocriter ansis a summo ad infimum pertingentibus. Est præterea Carchesiũ in nauibus suprema pars mali, a qua veli latera, quæ cornua vocantur, vtrinque diffunduntur: a cuius figura Asclepiades, referente Macrobio, uascula eiusdem nominis dicta arbitratur.

CARCINA, f. 1. ciuitas est Scythiæ Europæ, quam amnis Carcinites praeterfluit.

CARCINETHRON, n. 2. genus herbæ, cuius succus narib. infusus suppimit sanguinem. Geniculatam Latini vocant. Pli. lib. 27. c. 12.

CARCINIAS, f. 1. καρκινίας, gẽma marmi carnei coloris. Pli. li. 37. c. 1

CARCINODES, n. 3. morbus cancri naturam imitans. Plin. lib. 20. ca. 1 Narium carcinodes consumit illitum ex aqua.

CARCINOMA, atis, n. 3. καρκίνωμα. [*Cancaro*. Ger. Der krebs, ein krckheit. *Gal. chancre, maladie es parties superieures. Hisp. cancer o c*] *raran*,]p. p. cancer morbus. Plin. li. 20. cap. 9. Caro de re rust. Si qu in mammis vlceris natum, & carcinoma, brassicam tritam appto, sanum facit. Vide Cancer.

CARCINVS, m. 2. p. c. καρκίνος, cancer, animal, & signum cęleste. Vi Cancer. Luc. 9. Carcinus ardens, Humidus Aegoceros. Fuerũt e duo poetæ Tragici huius nominis.

*CARDAMINE, f. 1. Sisymbrij genus, quod officinæ nasturtium aquaticum vocant.

CARDAMOMVM, n. 2. καρδάμωμον. frutex est amomo similis, odoratus, oblongo semine, & angulosо. Plin. lib. 12. 13.

†CARDAMVM, καὶ δαμον. Agretto. Herba quæ siluestre nasturtium Dioscoridi & Galeno. Ede nasturtium. prouerb.]

*CARDAMYLA, f. 1. vrbs Peloponnesi propinqua Pylo.

†CARDIA, Græca vox, Latine cor quam quam etiam à medicis pro superiori ventriculi orificio ponebatur. Hinc morbus cardiacus, qui ventriculum infestat.]

CARDIACVS, ci, m. 2. [*Chi ha passione di cuore*,] ὁ πρὸς τῷ, qui cardiaco morbo tentatur. Ci. 1. de Diu. Cardiaco nunq̃ cyathũ misturus amphorã. tentatur. Ci. 1. de Diu. Cardiaco nunq̃ cyathũ misturus amphorã.

†CARDIALGIA. καρδιαλγία. Dolor cordis & inentis tritura. Item triculi erosio, quæ & Cardiogmos dicitur.]

CARDINATVS, a, um, o. 1. 2. Vitr. lib. 10. c. 21. Coniuncta capitibus tuersatio cardinato tigno.

†CARDINALIS, & Cardineus, adiectiua sunt à cardine deducta, quibus nonnulli recentiores uti sunt pro præcipuo seu principali.]

†CARDINEA Dea, quæ & Cardina dicta est, credebatur cardinibus præesse.]

†CARDIOGMVS, mi, m. 2. καρδιογμὸς. morbus est ventriculi ortu bens ex humoribus acribus & mordacibus, ipsum ventriculi cocium intolerabili punctione, & erosione infestantibus.]

CARDO, inis, m. 3. [*Ganghero* ציר sir. Ger. Der angel an der thur. *Legend d'vn huisse, ou porte è le pivot d'vne porte, le tenon qui se en vne mortaise. H. El qu. cio sobre que se buelue la puerta*] γίγγλυμος ferramentũ, circa q̃ fores vertunt. Vir. 6 Aen. Foribus cardo stridebat ahenis Hinc apud Romanos fuit Dea cardea, siue cardinea, cardinibus præerat, quasi Cardina. Cardines ẽt [*Poli*] dñi duo partes immobiles sibi mutuo oppositæ, quarum altera est ad Septentrionem, altera ad Austrum, Græci πόλους, vocant; vñ ẽt stella polaris, quæ est in cauda minoris Vrsæ, Polaris stella. Hinc polo proxima, q̃ est in cauda minoris Vrsæ, Polaris stella dicitur, non q̃ sit polus ipse, sed qd sua circũuolutione circulũ minimum efficiat, cuius polus est centrũ. Linea aũt illa recta, q̃ astronomi vno cardine ad alterũ imaginantur, propriè Axis appellatur. Hos tm̃ cosmographi cardinũ nomine quatuor præcipuas cœli partes intelligunt, Ortũ, Occasum, Septentrionem, & Meridiem. Hinc do ẽt in agrorũ limitatione appellatur limes, qui per agrũ ductus Meridie ad Septẽtrionem, sicut Decumanus vocatur limes ille, qui secat agrũ ab exortu ad occasum. vt inquit Plin. & Col. Ponit interdum cardo pro opportunitate, [*Opportunità*] Vir. 1. Aen. Hoc tanto cessabit cardine rerum. Quod Seruius inde tractum existimat, quod in prouerbio dicitur: Res in cardine est. Et circa id cardinem dicimus, in quo summa rei est.

P. M. Cardo a veterib. dictus est limes, q̃ a meridiano ad septẽtrionem dirigeret, a mũdi cardine. Hoc Aggenus, & Hyginus tradidit.

CARDVELIS, [*Cardellino*. Germ. Ein distelfinck, ein distelnogel. *chardonneret, ou chardonnerette. mſ. Sirgueruo ane*] ἀκανθὶς, auis, capite rubro, alis luteis, albo, nigroq. distinctis, dicta quod duorum semine pascatur. Plin. lib. 10. c. 14.

CARDVVS, m. 2. [*Cardo*, חרדר dardar. G. Eĩ iede distel. *Gal. Carde cardo generalmẽte dicho*,] ἀκανθώδες. herba vulgo nota, a qua ceteris auis appellata. Virg. 1. Geor. Segnisque horreret ĩ aruis carduus.

CARE [*Caro*, jaduer. a carus, magno precio, & pluris, q̃ pro rei vt carè æstimare, carè venire. Cicer. ad Brut. Valde carè æstimo annos, quor ista ætas recipit. Var. Quæ pingues veneunt care

CARECTVM, cti, n. 2. ἄκρατον. locus caricibus plenus. Virg. 3. E. post carecta latebas. Col. l. 6. c. 12. Melius nemorib. herbidis tectis & carectis, quàm lapidosis locis durantur vngulæ.

*CARENSES, m. 3. Hispaniæ Tarraconensis populi.

CARENTANI, m. 2. Italiæ populi in quarta regione. Plin.

CAREO, es, carui, & cassus, sum, & caritũ, & cassũ, sedm prisc. r co, vacuus sum, deficior, deseror) (abundo, potior, fruor, [*M esſere senza*, חסר chaser. G. Manglen. G. *Auoir faute de ce q dront bien auoir. Hisp. careter*,] στερίσκω. est rẽ desideratam no re, & propriè de eo dr, teste Cicer. qd aliqñ habuimus, & indigemus. Ita .n. ait Tus. 1. Triste est nomẽ ipsũ carendi, q̃ cit hæc vis: Habuit quis, nõ hẽt, defuerat, requirit, indiget.]

C

Carere igit hoc significat, egere eo, q̃ habere velis, ineſt.n. velle i carendo, niſi cũ tamq̃ in febri df, alia quadam notione verbi. Df enim alio mó etiam carere, cũ aliq̃d non habeas, & non habere te ſentias, etiamſi id facilè patiare. Hactenus Cicer. Ex quo patet, carere non modo de ijs reb. dici, q̃ ad noſtrum vſum naturãq. accõmodatæ ſint, ſed etiam de alijs, vt carere febri, carere dolore, carere moleſtia, & his ſimilia. Conſtruitur aũt hoc verbum aliquãdo cum genitiuo. Ter. Heaut. oẽs mihi labore fuere, quos cœpi, leues præterq̃ ut carendum quod erat. Aliquando cum accuſatiuo. Pla. in Cur. Id quod amo, careo. Sæpius verò cum ablatiuo. vt, carere domo, patria. Cicer. pro Mil. Canit foro poſtea Pompeius i. in forum non venit. Idem Fam. lib. 6. Mihi nunciauit te planè febre carere. Quod aũt Pla. in Curc. dixit: Caruitne febris te heri? hvpallage quædam eſt, præpoſtera omnino locutio. Aliquando ponitur pro abeſſe [*Eſſer lontano.*] Cice. Att. lib. 9. Roma caremus.

Cares, m. ι. κάρες, numero plurali, populi Carię, qui ſub Minoe Leleges dicebantur, & inſulas habitabãt, Poſtea Aſiæ minoris partẽ meridionalem occupauerunt, quæ Rhodum ſpectat, ab eaq. Cares appellati ſunt. Ea enim regio Caria dicebatur, a cara eius ore rege. Deſpectiſſimam olim fuiſſe hanc nationem clariſſimè oſtẽdit Cic. in Ora. pro L. Flac. Hoc vetera voce vulgatum eſt, ſi quid cum periculo experiri velis, in Caria id potiſſimum eſſe faciendum.

*Caretha, f. i. inſula in mari Lycio. Plin.

Carevm, ſiue carũi. n. 2. Pli. κάρον. Dioſcoridi, herbæ genus eſt, gẽtis ſuo cognomento i. a appellatum, ſemen habens eiuſdem nominis. Athenæus Paſtinacam maiorem interpretatur, vulgata paſtinaca multo præſtãtiore, Officinæ carui appellant. Vide Ruell. li. 3. c. 43.

Carex, f. ι. δρέξ, herba & acuta, & duriſſima, ſimilis ſparto, vligino ſis & paluſtribus locis plurima naſcens. Virg. 4. Geor. Et carice pa ſtus acuta. Col. lib. 11. c. 3.

Caria, i. 1. χώρα, regio mineris Aſię inter Lyciam, & Ioniam. Strab. Cariam a Borea Mæandro flumine clauſit, ab Occidente Icario, & Myrtoo pelago, a meridie Rhodienſi, ab ortu Lycijs. Dicta Caria a Cara rege, qui primus auguria auium dicitur inueniſſe.

Carica, æ, f. 1. [*Fuechi ſecchi*] genus fici, a loco dictum. Pl. li. 13. ca. 5.

Caricvs, a, um, o. 1. 2. ex Caria, vt Carica charta. Stat. 4. Sil.

Caries, ιei, f. ſ. [*Tarlo*] ברקבון rakab רקבון rikkabon. Ger. Schimmel vnd feule ſo von der elte eines dings Köpt. Gal. *Pourriture de bois & vermoliſſure, moiſiſure.* Hiſp. *Carcomade mandera, o de otra coſa,*] ἰχώρ. putrilago ex vetuſtate. Lucil. li. 4. Ne auriculam obſidat caries. Propterè autem caries in tignis dicitur, cum a vermiculo eroduntur. Col. lib. 12. Materia ſic cæſa iudicatur carie non infeſtari.

Cariosvs, a, um, o. 1. 2. [*Tarlato, roſo,* חרוכ: roxeb. Ger. Schimlechtig wurmig. Gal. *Fort vermeiu, pourri & corrumpu.* Hiſpan. *coſa carcomida de carcoma,*] carie plenum. Oui. 4. Arro. Cariosa ſenectus.

Carilla, arum, f. 1. Piceni oppidum fuit, a Romanis. 2. bel. Pu. deleatum. Silius lib. 8. Et ex hauſtæ mox Pœno Marte carillæ.

Carina, næ, p. p. f. 1. [Fondo della naue Ger Der boden oder bauch des ſchiffs] τρόπις, τρίφ. pars nauis eſt, quam alnum, aut vent ẽ vocant, hoc eſt, ipſa nauis concauitas eſt, & infima trabs, cui inædificatur nauis, quæ illi eſt pro fundamento Oui. 14. Met. Mediſque carina Subdita nauigijs. Poetæ carinam pro tota accipiunt naue, [*Naue.*] Ci. de Orat. In nauigio latera, carinæ, prora, puppis.

Carinæ, arum, f. 1. nomen vici Romani ad pedem Cliui Capitolini, in quo fuit domus Pompeij. Varro Carinas dici putat ab eo, quod hinc oriretur caput ſacræ viæ. κάρη, Latinè caput. Cic. in Para. Manlius habuit ædiculas in Carinis.

Carinare, 2. i eſt ▪ modum carinę formare. Pl. l. 9. c. 33. Saliunt pectines, & extra volitant, ſ. que & ipſi carinant, id eſt, ceu carinam quandam ex teſta effingunt.

Carinatvs, a, um, o. 1. 2. [*Concauo.* Ger. Gebogen wie ein ſchiffboden. Gal. *caue & faict en facon de fon de naure.* Hiſ. *Hecho a, quiſa de bando de naue,*] concauus, & in carinæ modum incuruatus. Pli. lib. 11. c. 37. Pectus homini latum, reliquis carinatum.

Caritas, f. ι. [*careſtia,* חרפה iexar. Germ. Teurigkeit, Koſtligkeit. Gal. *cherté, grand prix.* Hiſ. *careſtia, o careza de precio*] a Careo, exuberãs rei alicuius pretium ex penuria prouenies. Cic. 5. Verr. Alter annos in vilitate, alter in ſumma caritate fuit. Liu. libro vndecimo: Caritas erat annonæ. Differunt autem caritas, & inopia, quod caritas ſit rerum penuria, quæ adhuc extant: Inopia earum, quæ non extant. Cicer. pro domo: Qua ex re primum caritas nata eſt, deinde inopia.

Carmania, f. 1. regio Indis conterminа, quam duplicem eſſe Ptolemæus tradit, cultam alteram, alteram deſertam. Huius regionis incolæ Carmani dicuntur. Pomp. li. 3. Carmani ſine veſte, & fruge, ſine pecore ac ſedibus, piſcium cute ſe velant, carne veſcuntur, præter capita toto corpore hirſuti.

Carmelvs, m. 2. penul. prod. καρμηλος. duorum montium nomẽ, teſte Hieronymo, quorum alter eſt in Galilæa, alter Phœnices, iuxta Ptolemaidem mari imminẽs. Poſterioris meminit & Pl. li. 5. c. 19.

Carmen. [*Verſo,* שיר miſchmor שיר ſchir. Ger. Ein Geſang, oder gedicht. Gal. *chanſon, verſo, rithme, poeſie.* Hiſ. *El cantar, cãcion, verſo*] a canendo, quaſi canimen, a canendo dici poteſt, quicquid eſt metricè ſcriptum. Vnde Vir. 3. An. Verſum vnum carmen dixit. Et rem carmine ſigno. Aeneas hæc de Danais victoribus arma: Et duos ſimiliter in Daphnide. Tumulo ſuperaddite carmen: Daphnis ego i ſiluis, &c. Tota inſuper Æneis, heroicum carmen dicitur, item Eclogæ vniuerſæ, carmen Bucolicum. [*Poema*] Quandoq; carmen dicitur incantatio. [*Incanto,*] vt carmina de cœlo poſſunt deducere lunam. Dicebantur etiam carmina apud veteres formulæ quædã concepris verbis ad ſolemnitatem aliquam compoſitæ, vnde Iuriſconſulti illi veteriſſimi dicuntur habuiſſe carmina quædam excogitata, a quibus non licebat recedere. Cice. pro Mur. Erãt & Saliis ſua carmina, quę Saliaria vocabant, Marti peculiariter dedicata. Habebant & Feciales ſuum quoddam carmen ad res repetendas, & bellum indicendum deſtinatum. Habebãt & Patres patrati ſua carmina, quibus ad ferienda fœdera vtebantur: quorum formulã depingit Liu. li. 1. Erat aliud carminis genus i vrbium obſidionibus ſolemne, quo Dij tutelares, ne cum illis quoque bellum ſuſceptum videret, ſolebant reuocari. Hoc Macrobius exponit. Erat & aliud carminis genus, quo hoſtium exercitus ſolebant deuoueri, cuius formam idem Macrob. tradit Sat. lib. 3. c. 9.

Carmenta, f. 1. & carmentis, Euãdri mater ita cognominata a carminibus, quibus dabat reſponſa (erat. n. fatidica mulier) cum proprie Nicoſtrata vocaretur. Hinc carmẽtalis porta, quæ poſtea Scelerata dicta eſt, quod per eam ſex & trecenti Fabij cum clientum quinque millibus egreſſi, aduerſus Hetruſcos ad amnem Cremeram omnes interfecti ſunt. Ouid. 2. Faſt.

Carminatio, f. 3. Pli. lib. 11. Hanc ab his gigni, ſubigique vnguium carminatione: & carminatores, qui lanas pectunt.

Carmino, as, are. a. 2. *Pettinare, cardinare,* גלש ghalaſc מרט marat מרט marak Ger. Die wollen ſtreichẽ, oder ſeuberen. *Gal. carder ou peigner la laine* Hiſp. *carmenar, o cardar lana,*] eſt pectere, & lanas ab immunditijs repurgare. Pl. li. 19. c. 1. Iuſtum eſt, quinas denas carminari. Idem lib. 9. cap. 38. Lana mergitur carminata.

Carna, f. 1. κάρνα. ſiue cardinea, dea quæ vitalibus humanis, ſeu cardinibus præeſſe exiſtimabatur. Oui. li. 6. Faſt. Prima dies tibi Carna datur, dea cardinis hoc eſt. Hæc ſtriges nocturnas, puerorum (vt dicebant) cunas infeſtantes, limine ſummouebat.

Carnarivm, n. 2. [*Carnaio.* Ger. Ein fleiſchkammer, ein ort da mã daſſ geſſaltzen fleiſch aufhencket oder hinlegt. *Gal. Salloir, bouche rie. H. Lugar donde ſe guarda la carne.*] propriè locus, vbi caro ſalſa ſuſpenditur, ſeu reponitur. Plin. Quippe è macello, aut carnario vi nendum eſt. Pl. in Capt. Deturbauit totum cum carne carnarium. Quandoque etiam dicitur locus, vbi carnes tantummodo venduntur [*recaria*] Pla. Cœnam è carnario emit iam factus ſatur. Varro Tabernã carnariam vocat. Interdum carnarium accipitur pro ipſa carne, [*Carne.*] Plau. Qui mihi carnarium parauit. Carnarium item inſtrumentum dicitur cum pluribus vncis, quibus ſuccidiæ, hoc eſt, carnes ſalitæ appenduntur.

Carnarivs, m. 2. [*Beccaio.* Ger. Ein metzget.] κρεοπώλης. qui carnes vendit, ac etiam qui carne delectatur. Mart. li. 11. Carnarius ſum, pinguarius non ſum, id eſt, carnoſa muliere delector, non pingui.

Carnarivs, a, um, o. 1. 2. vt carnaria taberna, vbi carnes venduntur.

Carneades, m. a. καρνεάδης. Cyrenę⁹ notæ Academię Princeps fuit, qui aduerſus Zenonem Stoicę ſectę principem ſcripturus, cerebrũ helleboro cãdido purgauit, ne quid ex corruptis ſtomachi humoribus ad cerebrum redundaret, & conſtantiam vigoremque mentis labefactaret. Hic tanta eloquentia præditus fuiſſe perhibetur, vt cum Romam cum Diogene Stoico, & Critolao Peripatetico legatus veniſſet, M. Catoni reddiderit legationẽ ſuſpectam, qui idẽtidem Senatum monuit, vt ab illorum eloquentia caueret, qua q̃cquid vellent, etiam ab inuitis poſſent extorquere. Gell. li. 16. Quinlib. 12. c. 1. Fuit & alter Carneades Philoſophus Athenienſis, Anaxagoræ diſcipulus: cuius meminit Suidas, Cicer. de Ora. Diuina quadam celeritate ingenij, dicendique copia Carneades.

†Carneus, a, um. 1. 2. [Di carne. Ger. Fleiſchin.] σαρκώδης. Cor. Gall. Carnis ad officium carnea membra placent.]

Carni, m. 2. καρνοι. populi Iſtris finitimi, ab ea parte, qua Alpes Iuliæ Aquileiæ incumbunt, a Pl. collocantur in decima regione Italiæ.

Carnifex, m. ſ. [*Boia, manigoldo.* Ge. Ein nachrichter, ein hẽcker. *Gal. boucher, bourreau, meurtrier.* Hiſp. *Sayon, o verdugo de los hombres,*] q̃ carnes ex hominibus facit. Cic. 7. Ver. Carnifex [Prętoris, mors, terrorque ſociorum. Hinc Excarnifico, as, pro excrucio. Ter. i Heaut.

Carnificina, æ. p. p. f. 1. Supplicij & cruciatus locus, cruciatus ipſe, & crudelitas, [*Luogo della crudeltà.* Ge. Ein Richtſtatt. *Gal. Le lieu ou on fait mourir les malfaicteurs, gibet, tuerie.* H. *Lugar donde atormentan los hombres,*] κολαστήριον. Suet. de Tib. Carnificinę eius oſtẽditur locus capreis. Carnificina item dicitur ipſa excarnificatio, & cruciatus. Plau. in Cap. Vel carnificinam hanc facilè poſſum perpeti. Cic. p Sestio: Non ea eſt medicina, ſed carnificina, atque crudelitas. Caro carnificinas dixit pl. nu. pro tormẽtis, [*Tormento*] Eos dolores, atq. carnificinas per dedecus, atque ignominiam te facere auſum eſſe? Pla. in Ciſt. ſingulari vſus eſt. Cic. 1. Tuſ. Per transitionem vſus eſt: cum omnis perturbatio miſera eſt, tum carnificina eſt ęgritudo, quia inſtar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat

cens animam excarnificatumque conficit.

CARNIFICIVM,n.2.actus carnificis, carnificium cribrum, legitur apud Pla.in Most.O carnificium cribrum.

CARNIFICO,as,2.1.[*Squarnare*-חרן] nittach.Ger.Eines mẽschen leyb in stuck zerhawen.*Gal.Tuer en bourreau,faire mourir.Hisp.Desfeda-ar,encarnicar*]corpus humanum in frusta dissecto more carnificis. Liu.lib.24.Quod vbi tribuni militum Graccho nunciauerunt,neminem stantem iam vulnerari hostem,carnificari iacentes.

CARNIVORVS,a,um.o.1.2.[*Diuoratore di carne.*-חלל zolel.Ger. Fleischfresser.*Gal.Qui deuore & mãge chair,golu de chair. Hisp.Tragador de carnes.*]σαρκοφάγος.carnes vorans:vnde dicimus aquilam carnivorã, quod carnibus vescatur.Pli.lib.10.c.73.

CARNODVNVM,n.2.oppidum Vindeliciæ ad Danubium.

CARNOSVS,a,um.o.1.2.[*carnoso,grasso,pieno di carne.*G.Fleischechtig. *Gal.charnu.Hi. cosa de mucha carne-carnuda.*]πολύσαρκος,carne seu musculis abundans:vt Carnosum palatum.Pli.lib.11.c.37.

CARNVNTVM,n.2.oppidum in confinio Germaniæ, & Pannoniæ,in ter Danubium & Hercynium saltum.Pl.lib.vlt.Vnde carnunti.

CARNVTES,n.3.siue Carnuti,Galliæ Lugdunensis populi.

CARO,nis,f.3.[*carne.*-בשר basar.German.Fleisch.*Gal.chair.Hisp.carne.*]σάρξ. proprie mortuorum animalium est, quod careat anima, inquit Donat.Cic.in Pis.Multa carne subrancida.Et non solum de animalibus,sed etiam de piscibus,pomisque caro dicitur.Pli.lib.9. c.17.De mullis piscibus,& aliorum piscium carne.Idem.lib.16.ca. 38.Atque in toto corpore arborum cutis,sanguis,caro,nerui.

†CAROS, κάρος. Apud medicos est somnus iusto profundior,proueniens ex humore frigido & viscido,cerebrum,& præcipue eius anteriores ventriculos occupante.Galen.4.ad loc.aff.Est item Caros crapularis redundantia,à καρόω,percutio,vexo,agito.Item Caros, Dioscoridi est semen,exiguũ,anisi proportione respondens.Plinio Careum,seu Carium. Officinis Carui.]

†CAROTIDES venæ,καρωτίδες φλέβες circa colli iugulum,sunt. quæ etiam iugulares dicuntur.]

CARPASIVM,n.2.Cypri insulæ oppidum,apud Plin.lib.5.c.31.Steph. Carpasiam vocat. Carpasiam etiam nonnulli appellarunt insulam inter Cretam, & Rhodum sitam, quæ notiore nomine Carpathus appellatur.

CARPATHVS,m.2.κάρπαθος.p.c.insula contra Ægyptum,media inter Rhodum & Cretam,ducentorum stadiorum circuitum habens, a qua vicinum mare ad Ægyptum vergens.Carpathium dictum.

CARPENTARIVS,m.2.[*Legnaruolo.*חרשי charasci.Germ. Ein wagner.*Gal.Charpentir Hisp. carpintero.*] faber,qui carpenta facit.Hier.Carpentarius artifex fecit scamnum. Carpentarius equus qui carpentum ducit.

CARPENTVM,n.2.[*Cocchio,carretta.*עגלה tsab.Ge.Ein gattung der wagen,ein rollwagen.*Vn chariot branlant.Hi.Vn cierto genero de carro.*]ὄχημα.vehiculi genus, ita dictum, quasi Carmentum, a Carmenta Euandri matre. Ouid.li.1. Fasto. Nam prius Ausonias matres carpenta vehebant.

CARPINEVS,a,um,o.1.2.ex carpino factum.Pli.li.16.c.43.

CARPINVS,f.2.ζυγία.p.c.arbor nota de acerum genere.Col.l.6.Carpinus,& ornus.Palladius carpinus vitima arbor.

CARPIO,onis,m.3.[*Carpione.*]a Benaci lacus accolis appellatur piscis vni huic lacui peculiaris, quem aureis arenulis victitare tradunt; eame autem accipias pro pisce,quem Carpam vulgo dicimus:nam longe diuersus est.

CARPO,pis,carpsi,ptũ,a.3.[*Torre,carpire,pigliar fiori,o uiolẽze,*קלח lakat בלם balas אחז arah Germ. Nemen,abbrechen, ergreiffen. *Gal.cueillir prendre doucement,tirer & oster sans violence.Hisp.Tomar,cortar sin violencia,coger,*]περιτρώγω.decerpo.Vir.9.Ecc.Carpẽt tua poma nepotes.Item eligere,[*Eleggere.*]Ter.in Adelph. Vnum quodque,quod erit bellissimum, carpam. Item reprehẽdere, [*Reprendere.*]Mart.Carpere vel noli nostra,vel ede tua. Item lædere. [*Offendere.*]vt,Carpit enim virẽs paulatim,vtrique videndo Femina.Carpere viã,est ambulare, [*Andare*] Carpere vitales auras, est haurire spiritum. Carpere lanam,est pectere,& attenuare [*Pettinare.*]Vir.lib.2.Geor. Nec nocturna quidem carpentes pensa puellæ.Carpere linum,est euellere.Carpere cibum,est pasci; [*Mangiare*] Carptor,oris,qui reprehendit,[*Reprensore.*]Gel.lib.19.c.7.

CARPOBALSAMVM,καρποβάλσαμον.balsami fructus.Pli.li.12.c.25.

CARPTIM,hinc atque illinc carpendo. Sal. in Catil. Statui res gẽstas populi Romani carptim,perscribere.

CARPTVS,huius carptus, m.4. & Carptura,ræ, decerpendi actus; & nonnumquam id,quod decerpitur.Pli.li.25.c.10.Hos cuique generis trium digitorum carptu,dysenterias emẽdat. Var.2.de re rustic.cap.16.Nec non etiam aliud discrimen sequatur in carptura.

CARRHA,æ,f.1.κάρρα.Ciuitas Arabiæ ad rubrum mare, a quo Carrhæi dicti populi Pli.li.6.c.28.Varrhæis latissimos.& fertilissimos agros. Sed Carthæarum, κάρρα. Stephano, ciuitas Mesopotamiæ trans Edessam,Crassi & Romani exercitus cruore nobilis.

CARRVCA,p.c.f.1.[*Carrucola,*מרכבה merchabah מרכב recheb אב tsab German.Ein karren mit zweyen redern *Gal.Petit char ou charriot. Hisp.carreta para alleuar cargos,*]ὄλκιον.genus vehiculi duas habens rotas.Mar.l.5.Nec feriatus ibat ante carrucam.Pli.li.33.c.1. Carrucas ex argento cælare inuenimus.Hinc Carrucarius, qui carrucam regit.Vlp.in l.item quæritur,in princ.ff.loca.Si cisiarius,id est,carrucarius,dum cæteros transire,contendit,cisium euertit.

CARRVCARIVS,ria,rium.o.1.2.quod ad carrucam pertinet. Pomp. Pleraque mulas carrucarias tales esse,vt transiungi non possint.

CARRVS,& carrum,m.n.2. [*carro,*-חגלה haghalah. Ger. Ein karren. *Gal..Char,ou chariot.Hisp.carro carreta,*]ἅμαξα. currus quatuor rotarum, cuiusmodi erant, quibus exercituum impedimenta vehebantur:a sono,vt quidam putant,& rotarum stridore dictus. Hircius lib.6. Pompeius eo die per viarum angustias carra completa, multosque lanistas retraxit.Cæs.Bel.Gal.lib.1.

CARSEOLI,oppidum est in via Valeria, non procul a Pelignis, a quo ipsi etiam incolæ Carseoli dicuntur.Oui.4.Fast.Frigidã Carseolis, nec oliuis apta ferendis Terra.Carseolanus,a,um.Ouid.4.Fast.

CARTEIA,f.1.[*Carteia.*]Ptolomæo,oppidum est Hispaniæ Bæticæ,in tractu Bastulorum ad radicem calpes promontorij, Tartessos a Græcis dictum.Vnde Carteius,a,um.

CARTHÆA,f.1.καρθαία.Steph.vbi in Cea insula.Hæc apud Pli.lib.4. cap.12.Corruptè(vt suspicor)Cartheia appellatur:certè apud Stephanum per αι,diphthõgum scribitur. Hinc fit Cartharius,a,um, Ouid.libro 12.Metam.Transit & antiquæ Carthæia mœnia Ceæ, & Carthæus,adiect.Idem 10.Met.Sacer nymphis Carthæa tenentibus arua.

CARTHAGINIENSIS, dictio ex syllabarum; nam auctore Prisc.inter, n,& e,interponitur i.Ennius;Hostem qui ferict,mihi erit Carthagimiensis.

CARTHAGO,f.3.[*Carthagine.*]καρχηδών:vrbs Africæ totius celeberrima,post Troianum bellum,vt docet Euseb. a Didone condita, & tertio bello Punico a Scipione Æmiliano penitus euersa.Est & alia Carthago in Hispaniæ,quam Asdrubal condidit,quæ Nouæ perpetuo epitheto dicitur,ad differentiam Carthaginis Lybicæ. Hæc ẽt a spartí copia, quod in eius agro copiosissimè prouenit, Spartaria appellata est.Carthaginis autem nomen quidam a Cartha oppido haud procul a Tyro dici putant.Ci.vero li.2.de Nat.Deor.scribit, dictam a Carthagine Herculis filia,cum Byrsa prius diceretur.

CARTHEGON,n.2.buxi genus est.Pli lib.16.c.30.

CARTILAGO,f.3.inis.[*Cartilagine,*סרול bedhal. Ger. κροspelbein:*Gal. cartilage,tendron,ou tendrillon cõme celuy de l'oreille.ou dunez. Hisp. Ternilla,*]χονδρός. pars similaris corporis ex spermate genita, quæ tamen neque os est,neque caro,sed quoddam intermedium, qualis est tota auris,& extremæ partes ossiũ mototiorum.Pli.li.9.c.24.

CARTILAGINEVS,a,um,o.1.2. [*cartilaginoso.* G. Von κroespfen oder κroespelbeinen,]quod ex cartilagine constat.Pli.lib.11.c.37.

CARTILAGINOSVS,a,um,o.1.2.Pli.lib.12.c.25.

CARVNCVLA,[*carnicina,*Ger.Ein stueck fleisch,] *caruncr.* a caro dimin.Carnicula vero à carnis,nominatiuo antiquo.Ci.2.de Diu. Catunculæ vitulinæ.

CARVS,a,um.o.1.2.[*caro,*יקר jakar יקרה chabib.Ger.Lieb,angenẽm, theur,kostlich.*Gal.cher.precieux.Hisp. Agradecido,caro,en precio*] τρόφιμος.idem quod gratus,iucundus,suauis.Virg.4.Eclog. Cara Deum soboles.Cic. post reditũ ad Quirites: Mihi vero & propter indulgentiam,meam, & propter excellens eorum ingenium, vita sunt mea cariores. Et quia,quod omnibus gratum est,magno precio solet vendi,hinc factum, vt carum ẽt significet, quod magno cõstat.Ci.2.de Diu.Puta rem amœnam in macello cariorem fore.

†CARYATIDES, statuæ muliebres in ædificijs, vt ait Vitru.sicut viriles,quæ mutulos aut columnas sustinent, Telamones à nostris, à Græcis ἄτλαντες appellatæ.]

CARYCA,f.1.genus edulij ex sanguine, & varijs condimentis. Col. Rhod.lib.17.c.23.

CARYITES,f.3.media producta,sithymalli species Pli.lib.26.c.8.

CARYON,nis,n.3. quamuis Græcis generale sit ad omne nucis genus vocabulũ, vnde κάρυον τουτικὸν,uellanam, & κάρυον βασιλικὸν inglandem appellant; peculiariter tamen hoc sibi nomen inglandem appellant; peculiariter tamen hoc sibi nomen inglandem appellant; peculiariter tamen hoc sibi nomen iuglandem appellant; peculiariter tamen hoc sibi nomen iuglandes vendicarunt.Plin.lib.15.c.22.Caryon,a capitis grauedine propter odoris grauitatem continet dictum.Hinc Carynus,a,um, vt Carynum oleum.Idem li.23.c.41.Enuce verò iuglãde oleũ, quod carynum appellauimus,alopecijs vtile est.

†CARYOPHYLLON. Vide Garyophyllon.

CARYOTOS,pi,genus Cinnami,quod in Syria gignitur.Pli.li.3.c.23.

CARYOTA,æ,f.1.siue Caryotides,καρυωτίδες, palmulæ genus,a capitis grauedine,quam gignit.Pli.li.13.c.4.Var.lib.2.Non feritis palmulas caryotas,in Syria parere,inuectas in Italiam,non posse?

CARYSTOS,m.2.siue Carystus,κάρυστος.Euboea insulæ oppidum.in littore situm,ad radicem Ochæ montis.Pli.lib.4.c.12.& Pompon.libro 2.Strab.libro 10.& Plin.li.36.c.6.Luca.lib.5.Qua maris augustat saxea Carystos.Hinc Carystius,a,um.Pli.Epi.101.Item Carysteus,a,um,p.p.Ouid.3. Fast.

CASA,æ,f.1.[*casa.*Ge.Ein bauwrũ heuslin,oder ein geringe wonũg. *Gal. Logette.ma famette,tente.H.cosa pagiza o cauaña.*] καλύβη.de re rustica,quasi cana,vt nonnulli existimant, quod primi agricolæ in cauis montium,id est,in antris solebãt habitare. Alija casa,id est, tuna

ruina deducta malunt, quod ruſtica ædificia, cum ex leuiore materia conficiantur, magis ruinæ ſint obnoxia. Cic. in Tuſ. Ptolemæo peregrinati Aegyptum cibarius in caſa panis damnis eſt. Vir. 2. Eclog. Atque humiles habitare caſas. Diminutiuum eſt Cæſula.

CASANDRA, f. 1. inſula in Oceano meridionali contra Perſidem.

CASANDRVS, m. 2. vt ait Pli. lib. 6. ca. 23, Inſula eſt deſerta in Oceano Indiam verſus.

CASARIA, f. 1. mulier, [*Donna di conterno,*] quæ caſam cuſtodit. Feſt.

CASEVS, a, um, o. 1. 2. [*Vecchio,* זָקֵן zaken קַדְמוֹנִי kadimoni. Ger. Alt. *ital. Vieil, ancien. Hiſp. Coſa muy antigua,*] παλαιός. ſignificat vetus, cuius verbi origo Sabina eſt. Ennius: Quam primum caſci populi genere Latini. Refert Var. Manilij nomine celebratam fuiſſe hanc ſententiam, caſcum duxiſſe caſcam, nō mirabile eſt, id eſt, vetulam nupſiſſe ſeni. vide Adagia Eraſini.

CASEVS, m. 1. [*Formaggio, caſcio,* גְּבִינָה ghebinah. Ger. kaeſ. *ital. Fourmage. Iuſ. Queſo*] τυρός, a coeundo, vel (vt inquit Varro) a lacte coacto dicitur: nam fit lacte coagulato, hœdino in primis, vimlinove coagulo. Vir. Buc. Pinguis & ingratæ premerentur caſcus vrbi. Cice. de Sen. Villa abundat agno, gallina, lacte, caſeo, melle. Caſeorū varia genera vide apud Plin. lib. 11. c. 42. Si caſcum haberem, nō egerem obſonio, dicendum vbi quis minimus, viliſſimiſque contentus eſt, referunt a Plut. in Laco.

CASEALE, lis, n. 3. [*Cacatoio,*] locus aluo exonerandæ cauſa deſtinatus, quam Sellam familiarem vocat Varro. Col. li. 2. c. 15. Quædam quotidie, vt culina, & caſeale, debent emundari.

CASEARIVS, a, um, o. 1. 2. a caſeo formatum: vt Taberna caſcaria, Vl. l. ſicuti, paragr. Ariſto. ff. ſi ſeruit. vend.

CASIA, f. 1 quamuis apud Græcos, κασία, gemino σσ ſcribatur; frutex eſt Theophraſto ſalicis Amerinæ magnitudine, multis ſurculoſiſque brachiatus ramis, caſſiore quàm cinnamomum ſarmento, ſoloque cortice commendatus. Vir. 2. Georg. Nec caſia liquidi corrumpitur vſus oliui. Dioſc. lib. 1. Tria facit præcipua caſiæ genera, vnum ex nigro purpuraſcens, & roſæ odorem referens, Zyger appellatum; alterum longius & anguſtius, & fiſtulis plenum, aromatum & vini miſtum odorem repræſentans, quod Arabum lingua Lada, ab Alexandrinis autem mercatorib. Daphnitis dicitur. Tertium genus, ſuperioribus paulo vilius, quod rubum moſylicum vocitarunt. Higynus auctor eſt, a Latinis Caſiam appellari cocci Cnidij fruticem, quem Græci cneorum vocāt, & Thymelæam: cuius folia & in coronamenta veniunt. Vnde eſt illud apud Vir. 2. Eclo. Tum caſia, atq. alijs intexens ſuauibus herbis, quamquam ibi caſiā herbam quamdam, non fruticem videtur deſignare.

CASIA FISTVLARIS, f. 3. κασία συριγγώδης, a recentioribus medicis appellatur, quam ex doctoribus nonnulli Siliquam Aegyptiam malunt nominare. Eſt autem ſiliqua oblonga, & teres, concretum intus atramentum continens, non vna coaleſcens ſerie, ſed ex interuallis lignoſis tenuibuſque membranis ſeptum, oſſaq. quædā habens immerſa non diſſimilia ijs, quæ noſtræ profert ſiliqua.

CASIGNETE, κασιγνήτη. herbæ genus eſt apud Pli. lib. 24. c. 17. ita dicta, quod cum ſui generis herbis tantum naſcatur.

CASILINI, m. 2. Italiæ populi, in agro Campano, quorum oppidū Caſilinum appellabatur. Plin. lib. 3. c. 5.

CASINVM, n. 2. p. p. Campaniæ oppidum in Italia. Plin. lib. 3. c. 5.

*CASIOTIS, f. 3. apud Ptol. eſt regiuncula Arabiæ Petrææ.

CASITO, a. 1. Pau. Iurec. de ſeru. vrb. præd. l. ſeruitutes. Si antea ex tegula caſtauerit ſtillicidium.

CASIVS, m. 2. mons, κάσιον ὄρος, trās Peluſium eſt, extremū Nili oſtiū, in ea Arabiæ Petrææ parte, quæ ab hoc monte Caſioris Ptol. appellatur, in quo & Iouis Caſij templum erat, & magni Pompeij tumulus ab Adriano inſtauratus, vt in Adriano teſtat Capitolinus. Hinc Caſius, a, um. Lucan. lib. 10. Lucifer a Caſia proſpexit rupe. Eſt & in Syria Antiochena Caſius mons, ſupra Seleuciā cognomine Pieriam. Plin. li. 5. cap. 20. Pto. præterea li. 5. c. 18. Caſium quendā montem collocat in Meſopotamia.

CASNAR, ſenex dicitur Oſcorum lingua. Feſtus.

CASOS, inſula iuxta mare Carpathium. Plin.

CASPIÆ portæ, f. 1. κασπίαι πύλαι. anguſtiæ ſunt circa mare Caſpiū, quod alio nomine Hyrcanum dī, ad octo millia paſſ. teſte Solino, in longitudinem extenſæ, latitudine tā exigua, vt vix plauſtro ſint peruiæ. Non ſatis tñ conuenit inter auctores, ad quam maris partē coniungantur. Quidā Amazones, pertis Caſpijs egreſſas, ad Alexandrum veniſſe in Hyrcaniam prodidere, ſed illæ Caucaſiæ fuerūt, per quas tranſitus eſt ex Hybernia in Scythiam. Neronis quoque principis comminatio ad Caſpias portas (vt inquit Plin.) ad eū tranſitū reſpiciebat. Verū mons Taurus tribus in locis interruptus quaſi portis quibuſdam pertranſitur in Armeniam, in Ciliciam, & Mediam. Sed illæ tantū Caſpiæ portæ appellantur, quæ apud Medos exiſtunt, ſicut ex Ptolomæo, Pli. & Strab. licet intelligere, per has tranſitus eſt ex Babylone & Perſide ad mare Caſpium. Vnde etiam Caſpiæ dictæ ſunt. Iuga vero Caſpia procul hinc abſunt, & ad Armenos, viterioreſque populos pertinent.

CASPIVM mare, n. 2. κάσπιον πέλαγος. Immenſæ magnitudinis lacus inter Caſpium, & Hyrcanos montes, a quibus nomen accepit.

CASSANDRA, f. 1. κασσάνδρα, Priami & Hecubæ filia, quæ cum ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis ſui copiam promiſit, ſi vates ab illo fieret, quod Apollo ſe facturum iuramento firmauit; ſed cū illa promiſſis nō ſtaret, iratus Deus fecit, vt eiuſdem vaticinijs nulla fides adhiberetur, cū ex Helenę raptu futura incommoda prædiceret. Poſtea deſponſata fuit Chorœbo (vt ait Maro: Homerus vero Orthryon eū nominat) qui in auxiliū Troianis veniēs in poſtrema nocte perijt. Hanc Aiax Oileus in Mineruę templo vitiauit, vt ſuperius dictum eſt. Tandem, deuaſtata Troia, Agamēnoni in ſortem contigit, cui omnia fata, quæ a coniuge ſeruarentur, prędixit, ſed nihil ei creditum eſt. Veniens igitur cum Agamemnone domum, cum eodem in conuiuio iuſſu Clytemneſtræ occiſa eſt. Vir. li. 3. Aen. Tales caſus Caſſandra canebat.

CASSIS, caſſis, m. 3. [*Rete,* רֶשֶׁת reſcheth. Germ. Ein Nez, Das gam der jeget. *Gal. Vne rez a veneur. Hiſ. laret.*] δίκτυον. rete, præſertim venatorum, quod caſſum. i. rarum ſit: vnde & a raritate Rete dictū. Virg. 4. Georg. In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes.

CASSIS, huius caſſidis, f. 3. [*Elmo, elmetto,* כּוֹבַע chobah. Ger. Ein helm, ein eyſenhut. *Gal. Heaume, armet, veſtiere ſalade, baſſinet. Hiſp. capacete,*] κύνεος. galea, quod vacua ſit, ad caput recipiendum. Cæſ. 7. Bel. Gal. Malones cum caſſidibus.

CASSICVLVS, m. 2. [*Rete, reticella.* German. Ein Klein gam, oder netz. δίκτυον. dimin. a Caſſis, pro Reti. Hier. Nequaquam aranearum mihi opponas caſſiculos. Dicitur & caſſiculum n. g. Feſtus. Caſſiculi reticulum, a caſſibus per diminutionem dictum.

CASSIDA, æ, f. 1. [*Elmo, celata*] idem quod galea, κύνεος. Propert. Aurea cui poſtquā nudauit caſſida frōtē. Vir. 11. Aen. Aurea vati Caſſida. Vbi Ser. Caſſida, accuſatiuus Græcus pro nominatiuo Lati. Caſſis.

CASSINVM, n. 2. teſte Var. li. 6. de Ling. Lat. oppidum Samnitiū fuit, qui a Sabinis ortum traxerunt: dictum a vetuſto nomine caſcus, quod Sabinorum lingua antiquum ſignificabat: vnde & forum vetus, Caſſinum appellatum.

CASSIOPE, κασσιόπη ſiue Caſſiopea, f. 1. Cephei Regis Æthiopū vxor, & Andromedes mater, quæ quod gloriaretur Nereidibus ſeſe corporis pulchritudine præſtare, illarū indignationem incurrit: nymphæ enim iactātia eius irritatæ, ineredibilis magnitudinis cetū immiſerunt, filiamq. eius vnicam, nomine Andromedam, ſaxo alligarunt, cetoq. deuorandam propoſuerunt: quæ tamen Perſei virtute liberata, eidem nupſit. Caſſiope vero tandem generi meritis in cœlum translata traditur. Eſt item Caſſiope, oppidū Epiri mediterraneum, a quo Caſſiopæi populi ſunt. Pli. in Proœm. li. 4. Steph. Caſſiopam appellat. Item oppidi nomen in Corcyra inſula, apud quendem lib. 4. c. 12. quod Ptolomæo Caſſiopolis dicitur.

CASSITA, p. p. f. 1. *Lodola.* cerm. Ein lerch. *cal Aloueete. Hiſp. cepadn o coguiada*] κορυδαλὶς, auis, quam alij Alaudam, alij Galeritam dicunt. Pli. lib. 10. ca. 37. Gell. lib. 2. c. 29.

CASSVS, a, ū, o. 1. 2.] *Caſſo, vacuo, vano,* רֵיק nahur רִיק rex. G. Nichtſolend, vergebenlich. *Ga. de nulle valeur, nain & frinole. Hiſ. vano, vacio,*] κοῦφος, quod eſt inane & vacuum, atq. omni re carens, vt caſſa nux, a Plauto, & Horatio dicta. Luca. Caſſa fraude parat. Plau. in Aul. Virginē habeo grandem, dote caſſam, atq. illocabilem. Vir. Lumine caſſum, & Aethere caſſos, dixit pro vita priuatos & vacuos. [*Morto.*] † Hinc In caſſum, aduerb. εἰς κενόν.]

CASTALDVS, Ser uus, cui domus cura eſt demandata. i. œconomus. Alciat. l. lecta. ff. de reb. cred. Zaſio Caſtaldi ſunt gubernatores vel vice domini. Hinc Caſtaldia gubernatio dicitur, qua res domini gubernantur.]

CASTALIVS, m. 2. κασταλία. Phocide ad radices Parnaſſi montis fōs, nō procul a Delphis: vnde & Apollini & Muſis ſacer creditur, ita dictus a virgine Caſtalia, quæ Apollinem fugitans præcipitata, & in fontem verſa eſt: vnde Muſæ ipſæ Caſtalides appellantur.

CASTA MOLA, ſacrificij genus, quod Veſtales virgines faciebant.

CASTANEA, f. 1. [*Caſtagna,* עַרְמוֹן harmon. Ger. Ein Keſten, oder Keſtenbaum. *Gal. chaſt. ugne ou chaſtaignier. Hiſ. caſtanna, o caſtanno arbol*] κάστανα. a Caſtano Magneſiæ vrbe dicta: tam fructum, quā ipſam arborem ſignificat. Virg. 2. Ecl. Caſtaneæ molles. Pli. li. 17. c. 20. Caſtanea pedamentis omnibus præfertur.

CASTANETVM, n. 2. [*Caſtagneto.* Ger. Ein Keſten wald] locus caſtaneis conſitus. Col. lib. 4. c. 33.

CASTANINVM, n. 1. oleum ex caſtaneis factum.

†CASTE, aduer. [Caſtamente. Germ. Zuchtiglich.] ἁγνῶς. Pudicè, pure, honeſtè. Cice. pro leg. Manil. Caſtè, integreq; verſatus eſt labor meus in priuatorum periculis.]

CASTELLANVS, a, um, o. 1. 2. Caſtellanus triumphus, de caſtello capto actus. Cic. de Clar. Orat. Malim mihi L. Craſſi vnam pro Curio dictionem, quam caſtellanos triumphos duos.

CASTELLANI, m. 2. [*Caſtellani.* German. Die in ſchloſſeren wohnen, Burgvogt, ſchloſſherren. *Gal. Qui demeurent au chaſteau, = qui en ont la charge. Hiſp. Los que moranen los caſtellos o que los garda,*] κάστρῖται. qui caſtellum habitant. Liu. lib. 34. Decem millia populatum cum caſtellanis agreſtibus in armis habuit. Sal. in Iugurtha.

CASTELLATIM, κατὰ φρουρία. quaſi turmatim, per caſtella. Liu. lib. 7. Vt hoſtes circa collem caſtellatim diſſipatos aggrederentur.

CASTEL-

CASTELLVM,li,n.1.[*Castello*.Ger.Ein ſchlos,ein kleiner flecck vmbmauret] Dim.a castro,paruus vicus muris circundatus. κωμίδιον. Cice.pro Cec. Ebutius in Castellum uenit.Cęſa. Oppidis castellisque desertis. Dicebantur etiam castella,quædam in aquæductibus receptacula, ex quibus ad omnes uiarum anfractus eius aqua per uncias & digitos diuidebatur. Frontinus: Qui autē huiusmodi castellis præerant,castellarij dicti sunt.

CASTERIA,æ,f.locus,ubi cum nauigatio conquieſcit,remi & gubernacula reponuntur.Pla.Reposui remum hîc ego in casteria.

CASTIFICVS,a,um,o.1.2.Sen.in Hipp.Expelle scelus mente castifica.

CASTIGA,bo,nis,f.3.[*reprensione* מוסר musar,תוכחת tochachath.Ger. Straff,zuchtigung.*Gal.chastiment, reprehension*.Hi. *Castigó y correction*.] νίλεγξις.reprehensio.Cic.1.Offic castigatio omnis contumelia uacare debet.

CASTIGATOR,m.3.[*Reprensore*, יסר ioser מוכיח mochiach.Germa. Ein straffer, zuchtiget.*Gal.Chastieur*.*Hisp.Castigador y correcidor*] qui reprehendit, Plau. in Trin. Ibo ad meum castigatorem. Hor. in Arte. Censor, castigatorque minorum.

CASTIGO,a.1.[*Reprendere*. יכח iaser תוכיח hochiach.Ge.Straffen,verbesseren.*Gal.chastier,corrigér, réprendre*.*Hisp. Castigar,o correcir*] p.p.proprię verbis reprehendo:quasi castum.i.honestum ago καίνω Virg 5. Aen. Hic grauis Entellum dictis castigat Acestes. Quandoq. castigare est vindicare,punire[*Punire*]Idem li.6.castigatque dolos.Hinc castigatus df correctus, emendatus[*corretto, emendato*.]Ci.Tu.Nō,sedatus corporis,sed castigatus animi dolor.

CASTITAS,f.3.*Castitade,pudicitia*. טהר taheur נקיון nikeaon.Gē. Keuschheit,zucht:*Gal.Chasteté*.*Hisp. Castidad y honestidad*. Castitas & pudicitia, paria putantur, cum sint pudicitia ab iniuria turpium libidinum libera,castitas & ab his cortinens est,& remota; præterea,& religiosa mundicia, & puritas.Cic.2.de leg. Sentiant mulieres in natura feminarum omnem castitatem pati.

CASTIMONIA,f.1.& Castitudo.[*castità*] ἁγνότης. castitas. Liu.l.39. Decem dierum castimonia opus esse Accius; Antiquam castitudinem Dicebant etiam ueteres pro cultu cultus, per quam tamen declinationem.Varro: Religiōes. & castus id possunt.

CASTOR,m.3.[*Castore*] κάστωρ, animal ex genere amphibiorum,quod Latine fiber & castor appellatur,ex cuius testiculis medicamentum conficitur,quod castorium, καστόριον.medici appellant. Hic comprehensa hominis parte,non ante,quam fracta concrepuerint,offa,morsum resoluit.Habet caudam piscium, cætera species lutræ, pilus mollior pluma. Plin. lib.32. c.3.

CASTOR,& Pollux,m.3. κάστωρ καὶ πολυδεύκης. fratres gemini fuerunt Iouis ex Læda filij qui & Tyndaridæ passim a poetis appellantur, quemadmodum Helena soror ipsorum,Tyndaris. Hi, ubi primū adoleuerant, mare piratis liberauerunt, & ob id dij maris habiti sunt,quos si tempestate naute solent implorare. Post hæc Colchos cum Argonautis profecti sunt,qua in expeditione Pollux Amycū Bebryciorum legem,insidias sibi struentē,interfecit. Deinde domum reuersi,Helenam sororem a Theseo raptam,recuperarunt;Aphidna urbe, Theseo absente, expugnata. Tandem cū Castor eiē fuum obijsset, terunt Pollucem(qui eodem cū Helena ouo natus immortalis erat) fratris desiderio a Ioue petiisse,ut immortalitatē suam cum fratre posset partiri;quo impetrato,alternis eos vicibus mortem oppetijsse & reuixisse. Fabulæ occasionē dedit Geminorum natura,quorū altero oriente alter occidit,& è conuerso.Hinc Aecastor, aduerbium iurandi, quasi per ædem Castoris,quo sola mulieres vtebantur; quemadmodum uiri soli per Herculem iurabant.Aedepol.vero erat iusiurandum tam virile,quam mulieribus commune.

CASTOREVS,a,um,o.1.2.vt Castoreus odor. Plin.li.12.c.24.Castorea, orum,auctore Pli. lib.32.c.3. vocantur testes castorum.Castoreum item appellatur, pharmaci genus, ex castoris inuisis testiculis(ut creditur)compositum.Idem lib.26.c.11.

CASTRA,plu.nu.n.2.[*Campo alloggiamento*.*Steccato*, מחנה machan Germa.Kriegsleger.*Gal. Le Camp,le fort*.*Hispa.Real dē la huęſte*] ἀπὸ στρατοπέδου appellantur loca,in quibus milites tentoria fixerūt; uel ipsa tentoria,in quibus milites diuersantur.Ci.ad Att.cum Cæſar ad oppidū castra haberet.Vnde & de nauibus Virg.dixit; Nos castra mouemus;quoniā in illis milites essent. Cæsar 5.B.ll. Gall. Imperat, vt castra naualia adoriantur,dicta à castri similitudine, quod fossa,valloque quasi muro,circundari solent.

CASTRA METOR,p.p.d.1.[*Accampiár è attendere*, נטה chanah.Germ. Das leger schlagen.*Gal.Camper asseoir le camp*.*Hisp. Assentar real*] Castra loco,siue pono . Vtitur hoc verbo Liuius sæpe.

CASTRATA,f.1.siliginis genus est.Pli.lib.18 c.9.

CASTRATIO,f.3.virilium amputatio.Col.lib.16.c.26.

CASTRENSIS,æ,f.1.idem.Plin.lib.18.c.9.

CASTRENSIS,& hoc Castrense,o.3.στρατικός.quod ad castra pertinet. Vnde Castrenses vigiliæ,quę in castris disponuntur.Castrense peculium est,quod a patrib. vel cognatis in militia ageti donatum est.vel quod ipse filiusfam.in militia acquisiuit,quod,nisi militaret,non acquisiturus fuisset.Et Castrensia bona dicunt,quę licet in militia filiosfamilias non acquirantur,ita tamē fiunt ipsius,ac si ac

quisita in utilitia fuissent,vt sunt ea,quæ ex officijs acquiruntur.

CASTRO,as,are,a.1.[*castrare*,פלח natax.G.Ausschneiden,ausschneiden muencken.*Gal.Chastrer*.*Hisp. Castrar*]virilia amputare. κτέμνω, ἀποτέμνω. Iuu.Nullus ephebum Deformęm sæua castrauit in arce tyrannus.Licet & de quacunq.truncatione,siue priuatione dicatur. Pacu.Vt esset aliquis,qui linguam eius castraret. Castrare alueatia,est alueos fauis spoliare,[*Spogliare,privare*C.]astram Remp.Cic.2.de Orat.Col.lib.9.c.15.

CASTRVM,n.2.φυμα.numeri singularis, locus est muris munitus,dictus a casa,quod sit coniunctio quædam casarum.Cic.ad Cato. l. 15.Epi.oppidum sex castellis,castrisque maximis sepsi.

CASTRVM NOVVM,n.2.Italiæ oppidum est,non procul ab ostijs Tyberis apud Pomp.lib.2.& Plin.li.3.c.5.

CASTVLA,læ,f.1.palliolum,quo puellæ nudæ infra papillas præcingebantur.Varro.Castulam mulier sumpsserat pro succula.

CASTVLONENSES,m.3.populi Hispaniæ,in conuentu Carthaginēsi apud Pl.l.3.c.3. Quorum oppidum Castulon in Batica est regione, ad Anam fluuium. Vulgo. *Castona la vieia*.

CASTVS,a,um,o.1.2.[*Casto,immaculato*, טהור tahor נקי naki.Germ. Keusch,rein.*Gal.Chaste,qui n'est point corrompu*] ἁγνός.purus,continens,& libidinis labe immunis.Plau.in Pœn.Eo sumus natæ genere,vt deceat nos esse a culpa castas.Vir.2. Geor. Casta pudicitiam seruat domus.Item pro pio,& religioso[*Pio religioso*] Vir.6. Aen.

CASVS,us,m.3.ruina,fors,fors.[*caso,fortuna,ruina*.*Gal chesse, ruine, cas,fortune*.*Hisp.caso y fortuna,o cayda*.] πτῶσις.Curtius; Inopinato rhedæ casu oppressus. Interdum idem,quod fortuna, vel inopinatus euentus.Cic.de Amic.Si in eiusmodi amicitias ignari casu aliquo inciderint.Modo calamitas[*Miseria*.]Virg.2.Aene.Sed si tantum amor casus cognoscere nostros.Item casus dicuntur vocabulorum formæ, quibus in alium,atque aliam cādunt effigiem.

†CATACHRESIS, κατάχρησις. Turpius,quem nos abusionem, vel usurpationem dicimus,cum alienis,abutimur perinde ac propriis, cum propria deficiunt: vt se dicimus parricidam,qui fratrem occidit;piscinam,quæ pisces non habet.]

CATACLYSMVS,m.2.[*Diluuio*.*Gal.Deluge*.*Hi. Diluuio,reboſſadura*.] מבול mabbul.Ger.Ein grosser wasserguss,wie der suend fluss.*Gal. Diluge eau*.*Hi. Diluuio,reboſſadura*.] κατακλυσμός.diluuium,& inundatio.Var.3.de re rust.c.1.Thebæ ante cataclysmum ab Ogyge conditæ dicuntur.

CATADROMVS,p.c.[*corso*.Ger.Ein lauff oder rennplatz.*Ga. Lice,espace a courir*.*Hisp.carera,o lugar donde corren*.] κατάδρομος.Suet.in Ner. Eques Romanus elephanto superfedens,per Catadromum decurrit.) per stadium,in quo equites decurrere solebāt.Est etiam,teste Vitruuio,machinæ genus hoc nomine, qua architecti vtuntur ad subleuanda,vel demittenda onera, quæ apud Iurisconsultos Catadromus κατάδρομος vocatur,quasi dicas,Decursorium grus ,a figura fortassis,quod collum haberet extēsum more gruis,quales machinas etiam hodie videmus in maritimis emporijs, ad exonerandas naues accommodatas,quas etiam hodie Grues vocamus.Fuit&ē alius Catadromi vsus,cuius meminit Iulius Pollux li.4.cap.19.cū ex sublimi theatri parte per machinam quis delapsus aliquem rapiebat,& secum sursum asportat, vt cum Aurora Memnonem rapiebat,& Iupiter Ganymedem,aut Diana Endymionē.De hoc machinæ genere videntur intelligenda esse verba Pauli Iurisconsulti.l. pen.de action.empt.

CATALECTICVM,n.2.metrum dicitur, cui vna tantum deest syllaba, vt apud Hor.Mea renidet in domo lacunar.Est enim senarium Iambicum perfectum,vna syllaba minus.Acatalecticum,quod legitimo fine claditur,cuiq.ad perfectionem nihil deest; vt, Nec fōte labra prolui caballino.Est enim Iambicum senarium perfectum. †CATALEPSIS.κατάληψις.Occupatio,comprehensio,cognitio.Cic. 4.Academ.& lib.3.de Finib. Est præterea catalepsis medicis affectus cerebri,& præcipuē posterioris eius partis, procedens ab humoribus frigidis cerebri ventriculos occupantibus.]

CATALOGVS,p.c.m.2.[*Catalogo,tauola*] ממסף memeghillah.ספר mispar michtab.Germ.Ein register,ein rodel.*Gal Vn rolle,un rollet*.*Hisp.Matricula,o se escriuen muchos*,] κατάλογος.sermo,vel scriptū, quod numerum,vel ordinem recenset.Pla.in Mil.

CATAMIDIARE,a.1.[*Beffare,spreẕare*.Get.Einem ein offene schād, spott,oder schmach anthuen.*G. Infamer quelqu'un publiquement*: *Hisp.Poner ala verguenza*.] Spartianus de constitutionibus Adrianum loquens: Decoctores bonorum suorum catamidiari in amphitheatro iussit.i.deridendos omnibus per theatrum præberi;a Græco καταμειδᾶν,deridere.

CATAMITVS,p.p.m.2.πόρνος,μειδόν. puer , quo quis ad præpostorum Venerem abutitur,quasi κατὰ μειδόν.i.pro precio. Cic.2. Phil. Te catamitum,nec inopinato cū ostendisses,præter spem mulier aspiceret. Auson. Aut Iouis Elissij tu catamitus eris. Et Cic.2.Phil.

CATAPHRACTA,f.1.κατάφρακτη.lorica,siue thorax militaris. Vnde Vegetius scrib.exercitū Romanū pedestrē cataphractis, & galeis fuisse munitum. Et Li.l.37.Pedites loricatos,cataphractos vocant.

CATAPHRACTARII, m. 2. qui cataphractis muniti sunt.Lamprid.de Alexandro,Cataphractarios decem millia in bello interemimus.

CATAPHRACTVS,o.1.2.[*Armato d'ogni parte*,משוריין chamusch.Ger.

Allent halbē mit wehr vnd waffen wol bewart, ein Kurisser. *Cal. Gendarme, armé de toutes preces. Hisp. Hombre armado de todo*] κατάφρακτος. vndiq. munitus, a κατα, & φράττω, munio. Vnde Cataphractę naues, quas nos cōstratas, aut tectas dicimus. Seruī 11. Æn. Cataphracti equites, qui & ferro muniti sunt, & equos similiter munitos habēt. Sal. Sequebantur equites cataphracti.

†CATAPLASMA, atis, n. 3. κατάπλασμα. [Empiastro. Ge. Ein pflaster.] Emplastrū siue madagma dicitur, varijs rebus compositum in usum medicinæ. Pli. lib. 20. c. 16.]

†CATAPOTIA, orum, n. 2. Pilole. κατάποσις. Sunt quæ vulgo dicūtur pilulæ. ἐπὶ τὸ καταπίνειν, quod est deuorare, vel bibere propriè; quoniam neque editur, neque lingitur ad genus sed deuoratur. Pli. lib. 26. c. 8.

CATAPVLTA, f. 1. κατάπλατος. machina bellica, qua tela, aut saxa excuti solēt. Pla. in Cur. Ita te nervo torquebo, vt catapultæ solēt. Cæs. 2. Bel. Ciu. Catapultarium pilum, siue iactū, quod catapulta emittitur. Pla. Curc. Ex te hodie faciam pilum catapultarium.

†CATAPVTIA, Officinis; à doctioribus Lathyris, planta, est vulgaris potius. Vide Lathyris.]

CATARACTA. f. 1. siue cataractes, siue etiā germinator, catarracte, vel Catarractes, [*Gorge, cataracte*, ארבת arubbah,] locus est abruptus, & præceps in fluuium, vnde aqua ruit potius, quàm fluit. Pli. lib. 5. c. 9. De Nilo flumine: Vectus aquis properantibus ad locum Æthiopum, qui Catadupi vocantur, nouissimo cataractę inter occursantes scopulos, nōn fluens; immenso fragore creditur, sed ruere. Dicte autem sunt cataractæ, à κατάρασσω, siue κατάρρεω, cū impetu decido. Dicūtur item Catarractæ, portæ quædam ex funibus, aut catenis pendentes, quæ attolli, & demitti possunt; cuiusmodi in vrbiū portis videmus, ad hostium irruptionem propulsandam accommodatas; item in fluuiorum quibusdam, emittendæ, vel retinendæ aquæ idoneas. Liuius. Pendulas, & recidentes portas cataractas. Idē: Porta cataracta deiecta clausa erat. Est item Cataractes, Pamphyliæ fluuius post Olbiam, ita dictus, quod magno cum impetu defluat. Strab. li. 14. & Mela, lib. 1. Sunt præterea Cataractæ, aues quędam fulicis similes, sed dentatæ, oculosque habentes coloris ignei, cætero corpore candido, quæ nusquam terrarum apparent, nisi in insula Apuliæ adiacenti. Vide Pli. lib. 10. c. 44.

CATARRHVS, m. 2. [*Catarro, fleßa, discesa*. Ger. Ein in wendiger fluss des haupts, so in dem schlund hinabfalt. *Gal. Reume, catarrhe*. H. *Roma dīo*,] κατάῤῥοος, Latine fluxio, siue destillatio. Differt a coryza, & brancho: κόρυζα enim dicitur, cū pituita nares tm̄ obsidet. Graue do Latine dicta. Catarrhus vero, cū fauces, palatūq; at βράγχος, cum & guttur, & arteria corripitur, ob id & Arteriacum quādoque id uitium appellant. Omnia hæc tamen Hippocrates coryzas vocat, nostri Destillationes, quia Græce κατάῤῥοιαι nominantur in commune. Dictus catarrhus, a κατάῤῥεω, destillo, destillo.

CATARI, m. 2. Pannoniæ populi sunt. Plin. lib. 4. c. 25.

CATASCOPIVM, n. 2. nauigij exploratorij genus, Cic. ad Att.

CATASTA, f. 1. τὸ κάθισμα. Luciano locus erat, vbi venales serui exponebantur, κατάθεσις, expono. Tibul. lib. 2. Eleg. 3. Regnum ipse tenet, quem sæpe coegit Barbara gypsatos ferre Catasta pedes. Est & Catasta machina lignea, longa, & magna; compedis forma, qua serui vincti tenebantur. Pli. li. 35. c. 18.

†CATASTROPHE, κατασροφὴ. Latinè subuersio, ἀπὸ τῦ στρέφειν, à conuertendo. Vnde etiam extrema pars fabulæ Catastrophe dicitur, quod in ea res turbulentę in lętum exitum conuertantur, vt in Comedijs: aut contrà quod res lętæ sortiantur tristem exitum, vt in Tragedijs. Traducitur etiam Catastrophe ad cuiusque rei exitū; & propriè ad eius morte ponitur, quę est extremus vitæ nostræ actus.]

CATAX, is. [Zoppo ja. veteribus dictus, teste Festo, qui hodie Claudus.

†CATECHESIS, p. p. κατήχησις. Dicitur institutio rerum sacrarū, quę viua voce tradi solet ijs, qui sacris mysterijs initiabantur. ἀπὸ τῦ κατηχεῖν, quod est, viua voce instruere. Illi autem, qui ad hunc modum sacris mysterijs initiabantur, Catechumeni dicebantur.]

†CATEGOREMATA, κατηγορήματα. Prædicamenta. Cic 4. Tusc.]

†CATEGORIA, κατηγορία. Accusatio seu crimen. Aristoteli vero categoria seu Categorema est prædicamentū. Quin etiam positiones quædam à Dialecticis Categoriæ dicuntur, quas prædicatorias Latinè dicere possumus, à κατηγορεῖν, prædicare. Appellatas verò Categorias constat, quod non possint nisi à subiectis agnosci.]

†CATPIA, æ. genus teli, quo utebantur Tenones & Galli. Virg. 7. Æneid. Gell. lib. 10. c. 25.]

CATELLVS, & Catella, m. 2. f. 1. [*Cagnolino, cagniolette*. Germa. Ein gar jung hundlin] σκυλάκιον, diminutiua Catulus, paruus canis, vel canicula. Plaut. in Stich. Tantillum loci, vbi catellus cubet. Cic. de Diu.

CATENA, f. 1. [*Catena*, שלשלת tartok Germ. Ein Ketten. *Gal. chaine. Hisp. cadena hecha de eslauones*] σειρά. vinculum est ferreum, quo vel seruos, vel captiuos, vel animalia irretimus, ne effugiant, ita dicta, qđ sic capiendo teneat, quia in ea annulus annulum capit. Ci. 7. Verr. Ita sic hominibus innocentibus injici catenas imperat. Transumitur & ad incorporea. [*Legame*.] Seneca ad Luci. Vna est catena, quę nos alligatos tenet, amor vitæ. Cic. pro Sest.

CATENARIVS, a, um, o. 1. 2. Sen. li. 3. de ira: Irascēris catenario cani. Canis catenarius, qui ad fores domus alligatur causa custodiæ.

CATENATVS, um, [*Catenato*, חתך tuttak אסור asir. G. An ein Kettien gebunden. *Gal. Enchaine. Hisp. Encadenado*.] πεδίτης. Catenati labores, per translationem, id est, sese vicissim sequentes. Mar. di. 7. Catenatio pro coniunctione, & arctatione stricta trabium, vel aliarum rerum inter se. [*Inchaisamento*] Vitru. lib. 1. c. 9.

CATENVLA, f. 1. [*Catenella. Gal. chaisnette. petite chaine. It. cadenella, o pequenna cadena*] a catena. Catella, vel catellum, illud dum. Liu. lib. 9. Quintus suos equites catellis, & fibulis donauit. Pla. Cur. Cum catello vt accubes ferreo. Hor. 2. epist.

CATERVA, f. 1. גדוד ghedhudh. Cōpagnia Ge. Ei schar Kriegsleute] σῖρος, propriè Gallorum legio, vt phalanx Macedonum, auctore Veget. lib. 2. c. 2. In catervam erant sena militum millia. Hor. 1. ep. Equitum turmæ, peditumque catervæ. Plerumque tamen pro quauis multitudine sumitur, [*Moltitudine*] Cic. 1. Tusc. Caterum contradicentium. Virg. 2. Aen. Magna comitante caterua.

CATERVARII, o. 1. 2. [*Vniti in frotta*. Ger. Die auff der schare seind, oder ohne ordnung mit scharen zusammen gelauffen. *Gal. Vnis en compagne. Hisp. Ayuntados en campaña*] σύσσιροι. Cateruatim congiobati. Suet. in Aug.

CATERVATIM, [*In frotta*. Germ. Scharechtig, hauffechtig, von schar zu schar] λαδὸν, per varias catervas. Liu. lib. 23. cum alij caterua tim currerent. Col. lib. 3. c. 19. Vites missæ caterua tim.

†CATHARTICVS, καθαρτικὸς, Latinè purgatorius. Vnde] medicamentum cathartici dici potest, qđ vulgo Purgationē vocant. Cels. l. 2. a.]

CATHEDRA, dræ, f. 1. [*Sedia*, מושב moschab. Germa. Ein stuel, ein hohersitz, auff welchem man liset oder prediget. *Gal. Vne chaire, vn siege. Hisp. Cathedra, o silla*] καθίδρα. sella sublimior recitatorum, aut declamatorum. Iuu. Cuius apud molles minima est iactura cathedras. Hor. 1. Serm. Sat. 10. Cathedrarios philosophos vocat Seneca, quibus satis est de virtute in cathedris garrire.

CATHEDRALICIVS, a, um, o. 1. 2. Cathedralicius sensus, qui i cathedra herū defert. Mart. Cū cathedraliciis portet tibi rheda ministros.

CATHOLICVS, o. 1. 2. [*Catolico, vniuersale*. Germ. Allgemein. *Gal. Vniuersel. Hisp. Vniuersal*] vniuersalis, a κατὰ. circa, & ὅλος, totum, quasi circa omnia versetur; inde etiam Catholicū medicamentū, quod omnibus humoribus simul vacuandis vtile est. Item præcepta vniuersalia, vel perpetua, Catholica vocant, ait Quinct. lib. 2. c. 14.

CATI, fons dicebatur, ex quo aqua Petronia in Tyberim fluebat. Fes.

CATILLO, as, are, a. 1. [*Leccare i piatti*. Ger. Teller schlecken. *Gal. Lecher les plats. Hisp. Lamer los platos*] λιχνεύω, catinos lingere. Plaut. in Cas.

CATILLATIO, f. 3. λιχνεία, graue opprobrium obijcebatur hominibus generosis, si qui pincias amicas populi Rom. expilauissent, quod eorum bona lingurisse videntur. Festus.

CATILLONES, m. 3. [*Lecca piatti*, לולי zolel. Ge. Blatter, vnd schuesselschlecker, fressig leut. *Gal. Leche plats, gourmands, friands. Hisp. Golosos, los que lamen los platos*.] λίχνοι. qui catillos lingunt, gulosi. Catillones etiam dicebantur lupi Tyberini, inter duos pontes capti, qui stercora circa ripas catillarent, id est, deuorarent. Macr. lib. 3. Sat.

CATILLVS, m. 2. [*Macigno forano*, רכב recheb. G. Der obere stein, theil auff der malmuele. *Gal. Le dessus d'vne meule de moulin. Hisp. Muela de encima para moler*,] pars superior molæ, sicut Meta pars inferior. Pau. in leg. cum de lanionis, §. Idem consultus, ff. de fun. instructo.

*CATILVS, m. 2. nomen proprium viri, qui Amphiarai filius fuit.

CATINVS, m. 2. [*catino, conca*. קערה kelarah. German. Ein napf, ein grosse blatten oder schussel. *Gal. Vn plat, ou escuelle. Hispan. Plato, o escudilla*.] τρυβλίον, quod & catinū dī, p. p. tua, ut men sum escarium, in quo pultem, aut iurulenti quid ponebant: a capiendo appellatum. Pers. Sat. 3. Positū est algente catino Durū olus. Catinus item dicebātur ius, in quo metalla purgabantur. Plin. li. 33. c. 44. Quæ e catino iactatur spurcitia, in omni metallo uocatur scoria. A catinus fit Catillus: a catinum Catillum, uel Catinulum. Col. l. 12. c. 57. Hanc mistūrā cum in catillo compositeris. Vide Bayf. de Vasculis.

CATIZI, m. 2. [*Pigmei*] teste Pli. li. 4. c. 11. Pygmæi dicti sunt, qui circa Geraniā Thraciæ vrbem incoluerunt, a gruibus; vt creditur, fugatos.

CATONVM familia ex Tusculano municipio ortum traxit; ex qua primus Romam sese contulit M. Portius Cato; postea Censorius appellatus, persuasione, atq. amicitia Valerij Flacci adductus. Hic tribunus militum in Sicilia fuit, prætor Sardiniā subegit, vbi ab Ennio fuit Græcis litteris institutus, cum iam natu grandior esset, consul deinde cum eodem Flacco creatus, citeriorem Hispaniam fortius est, vbi rebus feliciter gestis, urbium omnium muros, quæ intra Bętimerunt, uno die solo æquari iussit. Polybius. Hunc Plinius summis laudibus extollit, absolutum eum Imperatorem, Senatorem, & Oratorem appellans. Scripsit ipsum de re rust. item alium de Originibus urbium Latij, & orationes quasdam. Huius duo fuerunt filij, quorum alter sub Paulo Æmilio magnā cum laude in Macedonia militauit: alter, qui ex nomine matris Saloninus fuit cognominatus, patre adhuc superstite, iam prætor designatus, extinctus est, egregijs de se cum animi, tum ingenij monumentis relictis. Gel. li. 2. ca. 14. Fuere & alij Catones: quorum ille celeberrimus, qui seipsum Vticæ interfecit, de quo uide Plat.

†CATOCHE, κατοχή. Morbus est veterno similis, ex melancholicis, &

Bay of Fundy, Nova Scotia, and Prince Edward Island, and the Gulf of St. Lawrence, to the Atlantic Ocean, between Cape Breton and Newfoundland. Its length is about 100 miles, and its breadth from 30 to 50 miles. It is navigable for ships of the largest size, and has many excellent harbours. Its shores are generally high, and in many places rocky. Its depth is from 20 to 30 fathoms. Its tides are very rapid, and run with great force. Its navigation is dangerous, on account of the numerous rocks and shoals with which it abounds. Its principal harbours are Sydney, Louisburg, and Arichat.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the north-east coast of the island of Cape Breton, in the Gulf of St. Lawrence, 45 miles north-east of Louisburg. Lat. 47° 2' N. Long. 59° 50' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the south-east coast of the island of Cape Breton, in the Atlantic Ocean, 30 miles south-east of Louisburg. Lat. 45° 30' N. Long. 59° 50' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the south-west coast of the island of Cape Breton, in the Atlantic Ocean, 30 miles south-west of Louisburg. Lat. 45° 30' N. Long. 60° 30' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the north-west coast of the island of Cape Breton, in the Gulf of St. Lawrence, 30 miles north-west of Louisburg. Lat. 47° 30' N. Long. 60° 30' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the north-east coast of the island of Cape Breton, in the Gulf of St. Lawrence, 45 miles north-east of Louisburg. Lat. 47° 2' N. Long. 59° 50' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the south-east coast of the island of Cape Breton, in the Atlantic Ocean, 30 miles south-east of Louisburg. Lat. 45° 30' N. Long. 59° 50' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the south-west coast of the island of Cape Breton, in the Atlantic Ocean, 30 miles south-west of Louisburg. Lat. 45° 30' N. Long. 60° 30' W.

CAPE BRETON, a cape of Nova Scotia, on the north-west coast of the island of Cape Breton, in the Gulf of St. Lawrence, 30 miles north-west of Louisburg. Lat. 47° 30' N. Long. 60° 30' W.

CAVERNOSVS,a,um,o.1.2.ἀντρώδης.pro loco cauernis pleno.
CAVERNVLA,læ,f.1 diminutiuum.Pli.lib.17.c.11.
CAVIARES,f.1.hostiæ,q̃ & Cauæ;erãt partes hostiæ cauda tenus,quæ in sacrificio pro collegio Pontificum quotãnis ponebantur.Festus.
CAVILLA,læ,f.1.& cauillus,li,γελοῖον.irrisio iocosa.Plau.in Truc.
CAVILLATIO,t.3.subdola(vt Caius Iurisconsultus definiuit)ratio est, quam conscij nobis mendacij,vincendi tñ caussa proferimus. Vnde Boetius super Topic. scribit,cauillationem partem quandã Logices esse.Sic Seneca,& Cicer.Cauillationes dixerunt,quæ Græcè, σοφίσματα nuncupantur.Vlp.in l.natura.ff.de verb.& rer.sign.Cauillationis natura,quã Græci σοφιστικὴν appellauerunt,hęc est,vt ab euidenter veris,p breuissimas mutationes disputatio perducat. Est item Cauillatio arguta irrisio.Ci.1.de Orat.Facetiarũ genera duo, alterum æqualiter in omni sermone fusum,alterum peracutum,& breue;superior Cauillatio,altera Dicacitas nominata est. Suet.in Vespa.Vt inuidiam aliqua cauillatione dilueret.
CAVILLATOR,masc.3.מלעיב malhib מתלס mithalles מצחק metsa cher.Truffatore.Ger.Ein speivogel,schwetzer,]βωμολόχος.Cicer.ad Att.lib.1.Consul cauillator,&c. Plau.cauillator facetus.
CAVILLOR,aris,d.1.[*Scherzare,beffare.*]לעב hilhib חתקפס hithkalles מצח tschen.G.Speihen,schertzen,in schimpff vexirẽ,vnd verlachẽ.*Gal.semoquer,brocader. Hi.Motejar,burlar,o escarnescer,vsar de malicia.*]γελάω,κερτομέω.deponens a Caluo,is,teste Nonio,significat iocari,siue etiam irridere.Ci.2.de Or.In Gorgia Socrates cauillatur.Est & cauillari,in disceptationibus fallacia,& dolo vti.
CAVLA,læ,f.1.[*Stalla.*]כלח chele.Germ.Ein schaffstal. *Gal. Estable, estable per gente. Hi.Hato,o aprisco de ganado.*]αὐλή.Latinè stabulũ, in quo oues recondũtur.Festus a Cauo caulam deriuat, quod antiqui ante vsum tectorum oues in antra ducebant. Sed verius ἀπὸ τῶν καυλῶν,nam etiam nunc fiunt ex viminibus septa. Vir.9.æn. Lupus insidiatus ouili,Cum fremit ad caulas.A veteribus caula p quocunque receptaculo accipiebatur.Lucre.lib.6.Dispergunt animas per caulas corporis omnes.Cice.pro Sex.
CAVLIAS,liæ,m.1.καυλίας.succus ex caule lactucæ serpitij.Pl.lib.19.c.3.
CAVLICVLVS,m.2.καυλίον.diminutiuum a Caulis.Pli.
CAVLINVS,gn.2.vinum iuxta Capuam proueniens,ab agro ita nomen natum.Pli.lib.14.c.6.
CAVLIS,huius Caulis,m.3.[*Il gambo dell'herbe.*]גבעול ghebhol.Ger. Der stengel an den Kreuteren,auff welchen die bletter wachsen. *Gal.La tige d'vne herbe,le gros.Hisp.Tallo de la yerua planta.*]καυλός. in herbis dr ipsum robur,siue stipes.i. ea herbæ pars, vnde se producunt folia,aut ramusculi. Cice.de Natu. Deo. Vites a caulibus brassicisq.refugere dicunt.Pli.lib.16.ca.7.Similiter in arboribus, & in vite Caulis dr,ad quem alimẽtum defert, quiq.supra terram emergit.Radix aũt plantæ est,vnde alimẽtum attrahit a terra.Ramus,quod a caudice exit.Surculus,qui è ramis orit. Varro: Ex sarmento caules,qui nati sunt,de his plurimum valent. Vir.li.12. Puberibus caulem foliis.Ponitur & pro quibuscunque oleribus.Iuu. Sat.1.Caules miseris,atque ignis emendus.Caulis item in volucrũ pennis dr calamus extra cutem eminens,è quo plumea illa lanugo erumpit.Pli.lib.11.c.39.Pennarum Caules omnium auium præcisi non crescunt,vulsi autem renascuntur.In animalium quoque caudis Caulis dr illud,vnde pili nascuntur.Idem lib.11.Boum caudis longissimus Caulis.Quandoque (sicut docet Seruius) sumitur pro virili membro,quãdoque pro ferro,& pro quolibet hastili.A Caulis fiunt Vnicaulis,& Multicaulis.Plin.lib.12.Quædam in his multicaulia sunt,vt carduus.
CAVLODES,καυλώδης. brassicæ species.Pli.lib.20.c.9.
CAVLON,m.3.καυλών. oppidum est in prima Italiæ fronte apud Locros.Plin.lib.13.c.10 Virg.3.Aen.Caulonisq.arces,& naufragum Scylaceum.Quamquam ibi poeta non tam de oppido, quàm de promontorio loquit vr.Hanc vrbem Strab.li.6. Pomponius li.2. & Steph.De vrbibus,Caulonijam appellant.
[CAVMATIS,n.3.καῦμα.Latinè calor ἀπὸ τοῦ καίομαι quod est uror.]
CAVNIÆ,f.1.καυνία.siue Cauneæ, sici genus minutum, quod è Cauno maritima Cariæ vrbe aduehebatur.Ci.de Diu.Quidam in portu carticas Cauno aduectas vendens,Cauneas clamitabat.
CAVO,as,[*Cauare,vuoi re.Ga.Cauer creuser.H.canar*]κοιλαίνω κοιλαίνω. cuncto,cauum facio.Liu.1. Bell. Pun. Naues cauabant ex singulis arboribus.Ouid.1.de Arte;Saxa cauantur aqua. Vir.3. Geo. Cauatque Telluré,& solido grauiter sonat vngula cornu.Cauator,oris, vt Cauator arborum picus Martius.Pli.lib.10.c.18.
CAVPO,nis,m.3.[*Hoste,hostesse.*]Germ.Ein wirt der speiss vnd tranck verkeufft.*Gal.Tauernier,qui vend vuandes.Hisp.Tauernero,o vẽtero*]καπηλός,ὁ τὰ ὤνια πωλῶν.esculentorum poculentorumque venditor.Vlp.in l.1.§ Caupones autem,ff.nau.caup. stab. Caupones autem,& stabularios æquè nos accipiemus,qui cauponam,uel stabulum exercent,institoresve eorum.Mar.lib.1.Nõ potes,vt cuperes, vendere caupo merum Cic.1.de Diu.
CAVPONVLA,læ,f.1.dim.Ci.2.Phil.Destituit in quadam cauponula.
CAVTONA,æ,f.1.[*Hosteria, auerna.*]מזנון zonab.German. Ein wirtshaus,oder herberg.dr.*Gal.Tauerne,ou bout que on vend vuandes Hisp. Tauerna,o venta,o venta.*] καπηλεῖον,vocatur tam mulier, quę vinum,& esculenta vendit,quàm ipsa taberna vinaria. Cic.in Pis. Nonne tibi nox erat pro die, caupona pro oppido?
CAVPONIVS,a,um,o.1.2.[*Cosa che appartenga ad hoste.*G.Das zũ wirt gehoert.*Gal.tauerne,des appartenences de tauerne.Hisp.De tauernera, o venta*] καπηλικός.quod ad cauponem pertinet,vt ars cauponia.Iustin.lib.1.Iussitque cauponias,ludicras artes, & lenocinia exercere.Martianus de fund.& instr.& inst.lega.l.pictoris,Et instrumẽto cauponio institorum.
CAVPONOR,cauponaris,p.p.d.1.[*Vendere al hosteria.*Ge.Vuirtschafft treiben,gremplen.]καπηλεύω.Cauponariam exerceo,uel re aliqua lucri caussa ad quæstum abutor. Ennius apud Cicer.de Offic. lib.1. Nec cauponantes bellum, sed belligerantes.
CAVRIVM,n.2.Lusitaniæ oppidum, vulgo *Cerra.*
CAVROS,insula erat,quæ postea Andros,tũ Antandros dicta est. Pli.
CAVRVS,m.2.ἀργέστης.ventus ab occasu solstitiali flans,qui & Corus dicitur. Virg.3. Geor. Spirantes frigora Cauri.
CAVSIA,f.1.καυσία.regiũ capitis tegmẽ apud Macedones. Valerius Max.lib.5.Quemadmodum Antigonus caput Pyrrhi texit caussa. Alibi etiam tenuibres caussa vsos legimus.Plin.li.1.Plau.Persa.
CAVSA,sæ,f.1.caput,origo,fons,radix,principiũ,seminariũ,stirps,effector,pignus,ratio,nomẽ,ergo,gratia,[*Causa-cagione,*סבה sibbah דבר dabar עלילה halilah טעם taham.Germa.Ein vrsach. *Ga.Cause,raison.Hi.Causa,o la occasion.*]αἰτία.proprièdicitur, id ex quo, vel propter quod,vel per quod,vel a quo aliquid fit. Cicer. de Fato:Caussa est,quę id efficit,cuius est caussa: vt vulnus mortis: cruditas,morbi:ignis,ardoris.Et paulo post:Nulla igitur earũ est caussa,quoniam nullam rem sua vi efficit id,cuius dicitur caussa. Differt autem caussa a Ratione, quod caussa est impulsus ipse ad aliquid agendum:ratio verò ordo gerendorum ex caussa venientiũ. Est & illud frequẽs bonis auctoribus,Quid caussæ est?id est,negare rene quisquã potest, vel caussam aliquã afferre? &, caussam haud dicã:id est, Per me licet, non recusabo. Quattuor autem caussarũ genera scripsit Arist.Materialem,ex qua aliquid fit: Formalẽ, per quã aliquid tale sit:Efficientem,à qua aliquid fit: Finalem, cuius gratia aliquid fit. Hinc rerum omnium opificem Deum caussam causarum esse affirmat:Per translationẽ tamen caussa dicitur omnis actio,quã in senatu, vel in foro habemus.Vnde tria esse causarum genera scribit Cicero:Demõstratiuum,Deliberatiuum,& Iudiciale. Ex his tamen magis propriè caussa dicitur,quæ iudicialis est,vnde & caussam pro lite,ac cõtrouersia ponimus.[*Lite*]vt Cicero diligenter egit caussam Milonis. Cicer. 2. de Ora. Atque in ciuiũ caussis disceptationibusq; diuersantur.Hinc causidici[*Oratori*]dicũtur patroni,qui in caussis,iudicijsque uersantur.Interdũ caussa dicitur occasio [*Occasione.*] Teren.in Eunu. Iamdiu aliquã caussam quærebat,quamobrẽ aliquid insigne faceret. Interdum dicitur excusatio.[*Scusa*]vt Honesta est caussa mei discessus. Interduum ratio.Ouid.1.Fast. Tempora cũ causis Latium digesta per annum.Interdũ origo [*Origine,*] unde & quidam caussam a casu dictam existimant,quod initia, & origines rerum,quæ causæ sunt, casu eueniant.Nonnulli a chaos,detracta aspiratione,quod confusa illa materia prima omniũ caussa fuerit. Alij a Græco καῦσις, p arborẽ,seu incendium significat,quod caussa sit,quæ nos accẽdit ad aliquid agendum.Alij a cauendo,quod ea sit,quæ cauet,vt aliquid agatur, aut non agatur.Caussa ité pro partibus accipitur.Lucan.li.1.Victrix caussa deis placuit,sed victa Catoni. Dimi.a caussa est caussula. Cic.in Ora. Sed quia primatas ille pleraſq. & eas ipsas alijs,& paruarum rerum caussulas scripsit,uidetur esse ieiunior.
CAVSARII MILITES dicuntur a Liuio li.5. qui propter honestam caussam,puta ualetudinẽ,a militia soluuntur,quasi ualetudinarij,siue fontici,aut qui omnino caussam, & missionẽ habebant ex morbo senectuteve.Sic causaria missio dicitur,per quam milites sic luũtur a sacramẽto militari. Vlp.caussaria,inquit,missio est,quæ propter valetudinẽ a laboribus militiæ soluit. Causariè,aduer. Martian.in l.milites agrum.§.is etiam,ff.de re mil.Idec & ad eum,qui causariè missus est, potest dici pertinere.
CAVSATIO,f.3.[*Excusatione.scusa.*Germa.Entschuldigung,auffred. *Gal.Excuse.Hi.A quella obra de rnar causas,excusa ion.*]παράφασις. prætextus,excusatio,vel color. Quandoque ponitur pro uitio interiore,& ægritudine[*Infirmità*]Pallad.li. 1. Si saluo capite in pulmonibus ac thorace, aut nulla est, aut rara causatio.
CAVSATIVVS,a,um,o.1.2.[*Quello che da cagione di far qualche cosa.*] αἰτιατικός.quod est caussa,ut aliquid fiat.ur,Nimia repletio est causatiua infirmitatis; quamuis etiam aliquando causatiuum accipiat, quod antecedentem causam significat:sicut & causale, ut coniunctiones causales seu causatiuæ.
CAVSIDICVS,m.2.p.c.[*Auocato,*G.Ein fuersprecher,Ein rechtshãdler.*Gal.Auocat,celuy qui plaide. Hisp. Abogado de pleitos*]δικολόγος.dr,patronus,q̃ i causis iudicijsq;versat.Ci.1.de Or.Nõ.n.causidicũ nescio nué,neq. proclamatorẽ, aut rabulam eorum quos imus.
CAVSIFICOR,d.1.excusationem affero, αἰτιολογοῦμαι. Plau.in Aul. Non causificor,quin ego illam habeam potissimum.
[CAVSO,vel CAVSON.καῦσος ἡ καῦσον, Aestus seu ardor. Inde ab Hippoc.Causon febris ardens appellatur.]

CAVSOR

CAVSOR ãris,deponẽs,[*Sensarsi.*G.Ein vrſach oder entſchuldigung herfuerbringen.*Gal. Dire, & alleguer la raison,ou excuse de quelque fait s'escuser.*Hiſ.*Traer causas,o achaques contra razones,*] προφασίζομαι,rei geſtæ cauſſam affero,excuſationem adduco.Sue.in Ner. cauſatus,nõdum eſſe fatalem horam.Gel.Negocium ſibi eſſe cauſatur.Virg.Ecl.9.Cauſando noſtros in longum ducis amores.

CAVSTICVM,n.2.quod vrit.Pli.li.20.c.9 Hinc medicamẽta cauſtica.

CAVSTVM,li.2.καυστήρ.Vſtile.Pli.Quartum e auſtum ad ellychnia.

CAVTE[*Cautamente,*]ערמה behosirah Ger. Behuetſamlich.fuerſichtiglich.*G.Cautement: finement,grandemment.Hiſ.Cautelosamente,astutamente,*]τιφυλαγμένως,prudenter.Pla.in Curc.cautè incedas.Ci.pro Cluen.A me omnia cautè,pedetentimque dicentur.

CAVTELA,læ,f.1.[*Cautela.*משמר miſchmar]προφυλακή.pro cautione.Plau.in l.ſi defunctus,§.qui ad communi.ff.de precur. Qui ad communi diuidundo iudicium datus eſt,ad agendum idẽ,& defendendum videbitur datus,duplici cautela interponenda.

CAVTERIVM,rij,n.2.καυτήριον.inſtrumentum,quo nonæ imprimuntur,& morbi alioqui inſanabiles inuri ſolent.Pli.lib.21.c.22. Præterea cauterium in pictorum inſtrumentis continetur. Mart.ti.de fundo inſtructo.

CAVTES,f.3.huius cautis[*Saxi aſperi & grandi*צור tsur סלע ſelah.*ſaxa.*]πέτρα.ſaxum aſperũ,& abruptũ.Vir.6. Aen. Quam ſi dura ſilex,aut ſtet Marpeſia cautes.Cæſ.3.Bel.Gal.Niſi ſaxa,& cautes timerent.

CAVTIM,idẽ quod cautè Ter.in Heau.Cautim,& paulatim dabis.

CAVTIO,onis,f.3.[*Cautione,ſeguretà,*זהרה zazharah משמע miſchmah Germa.Behuetſamkeit.fuerſehung,ſorgfaeltigheit.*Gal. Caution ſeurete, prouuoyance,aſſeurance.*Hiſp.*Caution,o cautela,*]prouidentia quædam,qua aduertimus,& vitamus,ne quid mali nobis accidat. Cice.1.Tuſcu.Declinatio ſi cũ ratione fiet cautio appellatur.Cautio eſt,locutio frequens eſt apud comicos,pro cautione eſt opus,ſi ne cauendum eſt.Ter.in And.Puerum autem ne reſciſcat mihi eſſe ab illa,cautio eſt.Cautiones etiam a Iuriſcõſultis uocantur fide iuſſiones,aut aliæ etiam ſtipulationes,quibus nobis cauemus.i.ſecuros nos reddimus.Vlp.l.ita autem,§. Iulianus,ff.de admin.tut.

CAVTIONALIS,le,o.3.adiect.vt cautionales ſtipulationes Prætoriæ, apud Vlp.de Præt.ſtip.li.46.Digeſtorum.Prætoriarum ſtipulationum ties videntur eſſe ſpecies,iudiciales,cautionales communes.

CAVTOR,m.3.[*Quello che defend gli altri,*מזרח mazkir חסיך choſech Germ.Verhueter,ſorgtrager.*Gal.Celuy qui garde,& enseigne qu'on ne soit trompe.*Hiſ.*El que defiende los otros,*]qui cauet,& prouidet alijs,quales erãt Iuriſconſulti,& patroni,qui conſultoribus aut cliẽtibus ſuis cauere ſolebant.Plau.in Epi.Cautor ipſe captus eſt. Cic. pro Seſt.Parum ſe fœdus violaturum arbitratur,niſi ipſum cautorem alieni periculi ſuis propriis periculis terruiſſe,&c.

CAVTVS,a,um,o.1.2.tutus,prouidus,circumſpectus [*Cauto,prudente, ſicuro,ſcaltrito,accorto.*]נבון nabon.Ger.Behuetſam,fuerſichtig,geſchwind.*Gal.Cauto,fin,prudent,bien auisè.Hiſ.Cauteloſo,aſtuto,y recatado,*]prudens,& qui ſibi ſcit cauere.Ter.in Phor.Vt cautus eſt, vbi nihil opus eſt.Nonnumquam ponitur pro tutus.Cic.pro Cec.

CAVVS,a,um,o.1.2.[*Voto,cauato,concauo.*]נבוב nabub,[κοῖλος.concauum, vacuum.Vir.3.Aen.Dat ſignũ ſpecula Miſenus ab alta Aere cauo.Ouid.4.Metam.

CAVVS,m.2.[*Luogo,cauato,*]גב ghebe גב gheb.Germanic. Hol. *Gal. Creux,trou,tanere.*Hiſpan.*L'hoio,agnero,*]κοίλωμα.ſiue cauum locus cauatus,ſeu concauus.Varr.Facere cauos oportet laxiores,ubi pullos parere poſſint.Col.ſcribit cauũ eſſe locum,qui inter ædiũ parietes relinquebatur.Hor.1.Epi.Macra canum repetes arctum, quem macra ſubiſti.Pli.lib.10.c.18. Pullos in cauis educant.

CAVATICVS,a,um,o.1.2.vt cauaricę cochleæ.Pl.lib.30.c.6.

CAYSTER,m.2.καΰστρος.Steph.fluuius Lydiæ,Sardibus proximus,cygnis abundans.Dicitur ἀπὸ τοῦ καθῆσθαι. i. ambari, quoniam propinquus ſit catacecaumenæ: quæ pars eſt Epheſiæ prætorridę,& deuſtæ,fertilis nulla,præter vitem,arboree,ſed uino præſtantiſſimo,quod Vitr. & Pl.catacecaumenitem ex hac origine denominant.Virg.1.Geor.In ſtagnis rimantur prata Cayſtri.

CAYSTRI CAMPI,m.2. καΰστρια πεδία.Steph.campi ſunt fœcundiſſimi ſub Sardibus,Lydorum vrbe,ita dicta a cayſtro vicino fluuio. Virg.cayſtri prata uocat,lib.1. Georg. Vide Strab.li.13.

C A N T E

*CE, ſyllabica adiectio eſt.

CEA,f.1.ſiue ceos(vtrumque.n.modo appellari auctor eſt. Pli. lib. 4.c. 12.)inſula eſt ſub Eubœa,bombycinarum veſtiũ textrinis olim nobilitata; in hac enim inſula Pamphila Latoi filia prima adorta eſt bombycum telas retorquere,eaſque rurſus texere,vt teſtatur idẽ Plin.lib.11.ca.22.Hinc Ceę veſtes dictæ ſunt,quæ in hac inſula ex bombyce tenuiſſimæ texebantur in vſum feminarum. Proper. Et tenues Cea veſte mouere ſinus.Ptol.hanc inſulam Ciam appellat, vt hodie quoque vulgus nautarum.Vrbes olim habuit tres,Carthæam,Iulidem,& Carteſſum.

*CEADVS,m.2. Ciconum rex fuit.

CEBES,etis,κέβης.Thebanus philoſophus,cuius hodie extant dialogi,quibus duplicem humanæ vitæ ſpeciem in tabula quadam ob oculos ponit.Vide Suidam,& Laertium.

CEBRENIA,f.1.κεβρηνία.regiuncula eſt Troadis cum oppido einſdẽ nominis,non procul a Scepſi.Pli.l.5.c.30.Sunt & cebrenij in Thracia,dicente Stra.li.13. Et fluuius quidam Arisbris in Thracia,prope quẽ Cebrenij Thraces habitant.Dicta eſt aũt Cebrenia,uel ab amne Cebrine(ut ex ſententia Herodiani refert Steph.)uel,ut alij malunt,a Cebrione Priami notho,quãquam Straboni magis placet,Cebrionem potius a Cebrenia,uel(ut apud eum legitur)cebrinia vrbe nomen accepiſſe.Cebrenis,huius cebrenidis,fę.patrony. Ouid.11.Metam. Aſpicit Heſperien patria Cebrenida ripa.

CECINA,fluuius Thraciæ.

CECROPS,m.3.primus Athenienſiũ rex,qui annis 50.regnauit. Hinc Cecropius,poſſeſſ.κεκροπιὸς. Virg.lib.4. Georg. Cecropias innatus apes amor vrget habendi.Et Cecropia,oppidum a Cecrope cõditore,nunc eſt arx Athenis.Pli.lib.7.c.56.

CECROPIDAE,m.1.Athenienſes dicti,a Cecrope rege.Ouid.7.Met.

*CEDAR,regio Arabiæ.

CEDO,vide.ſup.Cædo.

CEDRATVS,a,um,o.1.2.cedrino oleo perunctus.Pli.lib.13.c.13.

*CEDREÆ,f.1.Cariæ oppidum.

†CEDRIA,æ.κεδρία. Pix eſt,quæ ex Cedrelate,hoc eſt,ex maiore cedro defluit.Plin.lib.29.c.3.]

†CEDRINVS,a,um,o.1.2.κεδρινὸς.poſſeſſ.o ex cedro eſt.Pli.li.13.c.5.]

CEDROPOLIS,f.3.oppidum in Caria.

CEDRVS[*Cedro.*ארז erez.]κέδρος.arbor eſt perpetuo virens, iunipero non abſimilis,radicibus raris,per ſumma terræ diſperſis,folio duro,acuto,mucrone capillato,& ſpinoſo,ligno contorto,nodoſo, medulla rubẽte,odorata,baccis myrti flauis,odoratis,& eſculẽtis, nouo fructu per autumnum cum anniculo pendente. Plin.lib.13. c.5.Ouid.1.Triſt.Nec titulus minio,nec cedro charta notetur.

*CELADON,m.3.amnis in Alpheum influens.Strab.

CELADONE,p.p.oppidum Locridis.

CELADVSA,f.1.exigua inſula in mari Ægeo.

CELAENAE,arum,f.1.κελαιναὶ. collis eſt Aſiæ propriè dictæ,in quo vrbs fuit einſdẽ nominis,ex qua Antiochus Soter incolas tranſtulit in eam,quam a nomine matris Apamiam appellauit. Strab.lib. 12.Plin. verò lib.5.c.29.Celænas eaſdem facit cum Apamia.Celænas item alias collocat Pli lib.5.c.32.in ea parte Aſiæ,quæ Phrygię ſuperiecta eſt,iuxta Andriam,Ancyram,& Coloſſas.

†CELAENO,κελαινὼ.per diphthong.fuit vna ex Harpyijs,ἀπὸ τῆς κελαινότητος,id eſt,à nigredine ſic appellata,Virg.3.Aeneid.

CELATIM,[*Aſcoſamente.celatamente.Gal.Secretemẽt,couuertement, en cachette.*Hiſp.*Eſcondidamente.*]Clam.Siſenna apud Gel.li.12.c.35. Quam maximè celatim poterat,in inſidijs duo diſponit.

CELEBRATIO,onis,f.3.[*Celebratione.*חג chagh חלה tehillah]Cice. Att.De celebratione ludorum tibi aſſentior.

CELEBRESCO,[*Diuenir famoſo,*]celebris ſio,εὐδοκιμῶ.Accius. Et qualiſcunque fama celebreſcat tua. Ex Nonio.

CELEBRIS,& hoc celebre.vel celeber,bris,bre,o.3.[*Famoſo,celebrato,*משחח meſchudbach נכבה nichbadh G.Beruempt,fuemẽ.*Gal.Renõmè.hantè.Hiſ.Famoſo glorioſo.*]διάσημος.p.c.diſtinguitur a frequenti,qd frequẽs dicatur creber,ſiue de loco,ſiue de re animata; vt Frequens miles,frequens ſenatus,i.creber,copioſus,multus;frequentes domus,i.crebræ.Aliqñ dicitur,quod ab alijs frequẽtatur. [Frequentato,]vt Frequens templum,in quod multi cõueniũt.Celebris vero,idem eſt,quod clarus,& qui in omnium ore verſatur. Cicero de Diu. Numquã illud oraculum tam celebre,aut tam clarum fuit.Sæpe accipitur pro frequenti.Ad Heren.li.2. Locus quæritur celebrisne ſit,an deſertus,id eſt,qui celebretur.

CELEBRITAS,f.3.[*Frequenza,*קהל Kahal קדה Kedhah.Ge.Eĩ groſſemen ge vnd verſam lung der leute.*Gal.Assemblee de gens d'honneur,grãde aſsemblee d'hommes,& de femmes.*H.*Cõpanna de hombres*] frequentia,hominũ cętus,& concurſus.Ci.Att. Odi celebritatem, fugio hoĩes.Interdum idẽ eſt,quod famæ claritas.[*Fama*] Idẽ pro Archia;Hęc tanta famæ celebritate cum eſſet abſentibus notus.

CELEBRO,as,a.1.[*celebrare,frequentare,*]חגג hithhallech.Germa. Embſig begehn.*Gal.Frequenter,& hanter.Hiſp.Hazer muchas vezes alcuna cosa,o andar muchas vezes a vn lugar*]φοιτάω. frequẽto. Cice.3.de Or.Q.Mutij,ianua maxima quotidie ciuium frequentia celebratur.Eſt item prædicare,illuſtrare,[*Illustrare.*]Cic.p Rab. Nõ annaliũ monumentis celebrat.Hinc celebrare laudibus;[*Laudare*]& virtutum celebritas Item celebriorem,& celeberrimum, pro illuſtriore,& illuſtriſſimo.Celebrare ludos.eſt cum celebritate quadam ludos facere.Cic.6.Phil.Ludi Apollinares celebrati.Celebrare diem feſtum,[*Fare feſta,ferie,*]eſt feriari.Idem in Cat.Celebratote illos dies cum coniugibus & liberis veſtris.

CELEBRATVS,nomen ex participio.Cic.2.Phil.

CELER,ris,o.3.[*Preſto,veloce,*מהיר mahir. Ger.Schnell,geſchwind, behend]ταχὺς velox.Cice.ad Octauium; O miſeram,& in breui tam celerem reip.commutationem.Hor.li.1.ep.Hinc celerrimus, pro quo vetuſtiſſimi dicebant celeriſſimus. Manil.in Iliade apud Priſ.Celeriſſimus aduolat Hector.

CELERITAS,atis,f.3.[*Preſtezza,velocità,*מהירות meherah.G.Schnelle, behendigkeit.*Gal.Legierete,viſteſſe,ſoudaineté.*Hiſp. *Ligereza.*]

τάχος.velocitas Cic.7.Verr.Nauis incredibili celeritate.

CELERITVDO,f.3.[*Velocità,preſtezza.*]idē.Var.3. de re ruſt. Lucius alius putabat dictum leporem a celeritudine, quod leuipes eſſet.

CELERIPES,pedis,m.3.[*Veloce,*]Germa.Schnell zu fuſſ, ringfertig,] ἐύπους. quiteuis eſt pedibus.Cic.ad Att.lib.9.

CELERITER,celerius,celerrimè[*Velocemente,*מהר bimherah.G. Schnell,flůchs,geſchwind.*Ga.Viſtement,legiermẽt,ſondainemẽt. Hiſ.Preſtamente,legeramente,*]velociter.Cæſ.5.Bel.Gal.Imperata celeriter fecerunt.Cic.2.de Fin.Celerrimèque multa ſimul agitãtem.Celeranter, celeriter.Accius apud Nonium.

CELERO,celeras,a.1.[*Affrettare,*מהר miher.Germa.Etwas ſchnell thuen,eilen.*Gal. Haſter,auancer. Hiſ. Preſto,y ligeramente trayr.*] ταχύνω.celeriter aliquid facio.Vir.1.Aen. Tum celerare fugam, patriſque excedere ſuadet. Hinc Accelero,compoſ.

CELETES,m.3.κέλητες,p.p.uocãtur equi,q̃ ad cursũ ſoli adhibẽtur,ſine bigis,vel quadrigis.Latinè Deſultorij,q̃ ex his facilè deſiliatur Pli.lib.34.c.5.Videtur celetes poſtuiſſe pro ſtatuis equeſtribus.

CELETIZONTES,m.3. κελητίζοντες.a Græcis dicuntur equum celetẽ regentes.Pli.lib.34.c.8.Celetizontes pueri.

CELEVSMA,n.3.[*Grido emito di più perſone,*הידד hedadh.G.Das zuſamen anſchreien, wann mann einander ermanet etwas zuthũ. *Ga.cry de pluſieurs perſonnes,chant des mariniers.H.Canto de marinari.*]clamor nautarũ,& aliorũ,cũ vno aliquid iubente, oẽs vniformiter reſpondent.Mart.13.Lentos ſigitis ad celeuſma remos.

†CELEVSTES,æ,m.1.κελευστὴς.qui remiges hortatur,quaſi nauigationis mederator: a Plauto Hortatur dicitur.]

CELIA,f.1.potus ex frugibus cõfectus, qui Hiſpanis præcipuè in vſu erat,ſicut ceruiſia Gallis.Pli.li.12.c.vl.Eſt item Celia Apuliæ oppidum, in tractu Peucetiorum.Strab.lib.6.& Ptol.lib.3.c.2.

CELLA,f.1.[*cella,*קלה otſar. Ger. Ein Keller, ein ſpeiſſ kammer.*Gal. Cellier,gardemanger,depenſe,chambre.Hiſ. La cella,o camara de bodega.*]dicta eſt,quod in ea celentur,quæ eſſe volumus occulta.Ci.ad Att.li.14.Cui quidem ego totam villam,cellamque tradidi.Capit autẽ cella ſignificationem pro ratione adiectiuorum,quæ illi iungũtur,vt Cella vinaria,*Cantina,cenena,*]cella olearia,cella ſalinaria,cella pomaria,cella lignaria,cella libraria,cella caſearia;denique oĩs locus, in quo quid reponitur,cella dicitur,[*Ricetto,*]Ci.de Sen.Semper boni aſſiduique domini referta eſt cella vinaria,olearia,mellaria,& pomaria. Ter. Adel. Nam me in cellam aliquã cũ illa concludam.Virg.item 4.Geor.Fatorum cauernas,cellas vocauit,cum ait:Diſtendunt nectare cellas.Item loca, in quibus lauamur,aut vngimur in balneis,cellæ dicuntur,vnde caldariã cellã, frigidariam,tepidariam dicimus.Cella item pars tẽpli erat ſacratior,in quam ingredi cuiuis faſtum erat:vnde apud Gell.legitur, Scipionem in Capitolium ſæpe veniſſe,luſiſſeque cellam Iouis aperti,ibique ſolùm demoratum fuiſſe:Liuius,lib.3.

CELLARIA,f.1.[*cantina,cenena del vino,*יקב otſar ijain.Ger.Ein weinkeller.*Gal.cellier.Hiſ.Cella para vino,*]locus vbi conditur vinum. Plau.in Mi. Eijciar cellaria. Et Cellaria,ταμία,quæ præeſt cellæ.Idem in Mil.Succenſet cellaria.

CELLARIVM,rij,n.2.[*Ripoſtiglio,granaio,*מזנה maſam otſar.G.Ein Keller oder ſpeiſſ kammer]ταμιεῖον.videt ea figura dici,qua Granariũ, Penariũ,vt pro cella ac repoſitorio accipiatur.Hãc & cellã promptuariam,ſeu promptuarium appellant, in quo condũntur, & ex quo promuntur ad victum neceſſaria.Pli.li.36.c.15.Idem & Penarium,& Penaria,ſeu penuaria cella,a penu nuncupatur.Cic. in Verr.M.Cato ſapiens cellam penuariam reip.noſtræ,nutricem plebis Romanæ,Siciliam nominauit.Diminutiuũ eſt Cellariolũ.

CELLARIVS,m.1.[*Prepoſto alla mẽſa.*סוכן ſochẽ.G.Ein kellermeiſter, ſpeiſmeiſter.*Gal.Deſpenſier,maiſtre d'hoſtel,qui a la charge darbaire, & du manger. Hiſp. El cillero,botillere,*]ταμίας.qui in cella propoſitus eſt penni promendo,vel condendo.Col.Vt cibus,& potus ſine fraude a cellarijs præbeatur.Plau.in Cap. Prome quoduis, te facio cellarium.Hunc etiam Promum & condum appellabãt.Pla. in Pſeu. Promus & cõndus ſum,procurator peni. Auſon.

CELLARIS,re,o.3.act. vt Columbi cellares.Col.lib.8.c.8.

CELLO,is,antiquiſsimis in vſu fuit,pro percutio.

†CELLVLA,æ.diminut.à Cella.Ter.in Eunuch.]

CELO,as,a.1. [*Naſcondere,celare,*טמן halam סתר ſathar חפה chiſſada.G.Verbergẽ,heimlich halte,verhoelen.*Ga.chacher,celer tenir ſecret. Hiſp. Encubrir,o eſconder,*]κατακρύπτω.abſcondo,clam haben.Conſtruitur modò cũ vno dũtaxat accuſatiuo.Cic.1.de Nat. Deo.Nec tu mea celas.Modò cum duobus.Pla.in Bac.Iſthæc flagitia me celauiſti. Interdum loco vnius accuſatiui habet datiuũ Ter.in Phorm.Si hoc celetur patri.Modò cum ablatiuo mediãte præpoſitione.Ci.Tre.Baſſus noſter de hoc me libro celauit.At cũ pœnæ ponitur res ſiue perſona,quam quis aliquem celauit, ponitur in nominatiuo.Ter.in Eun.Diu celari non poteſt.Celatus parentes.Cic.pro Cluen.Non eſt de illo veneno celata mater.

CELOX,ocis,f.1.[*Fregata,*]κέλης.nauigij exigui genus,quod vno remorũ ordine agebatur,a celeritate nomen habens.Plau.in Aſi.

*CELSENSES,m.3.populi citerioris Hiſpaniæ.

CELSITAS,atis,f.3.[*Altezza,*]ὑψηλότης.altitudo.Cic.in Offic.Celſitas animi.†Item Celſitudo,pro excellentia.]

CORNELIVS Celſus,m. 2. variæ eruditionis nomine a Quinctiliano commendatus:qui rhetoricam multo quàm antea diligentius explicauit,& de re militari diligentiſsimè ſcripſit,nulliusque penè diſciplinæ genus intactum reliquit. ex quibus ad noſtra tempora nihil peruenit,præter octo elegãtiſsimos de re medica libros, qui omnium manibus teruntur.

CELSVS,ſa,ſum,o.1.2.[*Alto,eccelſo,*בן רם ghaboah. Ger.Hoch. *Gal.Haut,eſleue.Hiſp.Coſa alta.*]ὑψηλὸς.altus,excellens.Pli.li.11.c. 28.Firmiores,celſioreſque infantes fore.Cic.2.de Nat.Deor.Quã primũ eos humo excitatos,celſos,& rectos conſtituit.Feſtus deducit hoc nomen a Græco κέλης,q̃ qui equo vehuntur,ſublimes ſint.

CELTAE,m.1.κέλται.populi Galliæ Comatæ,inter Garumnam,& Sequanã fluuios,ita dicti a Celto Polyphemi filio,ſi Appiano credimus.Põp.Mela li.3.Populorũ Comatæ Galliæ tria ſumma nomina ſũt, terminãturq; fluuijs ingentib. Nã Pyrenæo ad Garumnã Aquitania,ab eo ad Sequanã Celtæ,inde ad Rhenum pertinẽt Belgæ.A Celtis ẽt Celtiberi Hiſpaniæ populi originẽ traxiſſe creduntur, qui cũ veniſſent ad Iberũ Hiſpaniæ fluuiũ,ibiq. conſediſſent,a ſuperato nomen ſuũ fluuij nomine,iuxta quem conſederãt,Celtiberi dicti ſũt,& regio eorũ Celtiberia.Luc.li.3.Profugiq. à gẽte veuſta Gallorum Celtæ miſcentes nomen Iberi.Inde Celtibericus,a,um.

CELTIAGA,f.1.oppidum Hiſpaniæ Bæticæ,in conuentu Hiſpalenſi. Pli.lib.3.cap.1.

CELTICA,f.1.κελτική.tertia pars Galliæ comatæ,inter Sequanam,& Garumnam fluuios ſita.Plin.lib.4.c.17.

CEMVS,f.2.κημός.herba apud Pl.li.27.c.7.cuius deſcriptionẽ ſe iccirco prætermittere ait,q̃ ſolis in amatorijs vſum habeat. Dioſc.li.4. eandem eſſe oſtendit cum leontopodio. Cemus autẽ videtur appellata ex floris,ſiue calycis figura,quoniã pixidicula Athenis ita nominabatur,per quam ſuffragia in ſubiectum naſculũ. quod caſtrum vocabant, demitti conſueuerant.Vide Ruell.lib.3.c.130.

†CENCHRAMIDES,κεγχραμίδες.Ficorum grana,ita dicta à milij ſimilitudine, quod græci κεγχρὸν dicunt.]

†CENCHRIAS,κεγχριὰς.Herpetis genus,quod à medicis dicitur membri mortificatio, ac cum putredine & molliſicatione diſſipatio. Cæl.lib.20. c.15.]

CENCHRIS,huius cenchridis,f.3.κεγχρὶς.auis ex accipitrum genere, quã Ariſt.li.8 de animal.ſolã ex adunco genere quaterna,& eo plura oua parere dicit.Pl.li.29.c.6.Dicta cenchris,quaſi miliaria.Latini a tinnitu vocis Tinnunculũ appellant.Eſt item Cenchris ſerpẽs maculis plenus,Thebano marmori ſimilis.Luc.li.9.Et ſemper recto lapſurus limite cẽchris,Plurib.ille notis.Plin.lib.20.c.22. Serpillũ aduerſus ſerpẽtes efficax,maximè cenchrin,& ſcolopendras.

CENCHRITES,κεγχρίτης.gemmæ ſpecies.Plin.li.37.c.11.

CENCHRON,m.3.adamantis genus,quod ſit milij magnitudine.κέγχρος enim milium dicitur.Plin.lib.37.c.4.

CENOMANI,m.2.κενομανοί.populi Galliæ Ciſalpinæ,teſte Pl.l.3.c.19. quorũ caput Brixia fuit.Sunt ẽt Galliæ Celticæ populi, Andeganis finitimi,quorum ẽt meminit Pl.li.4.c.18. Regioipſa Cenomania.

CENOTAPHIVM,[n.2.*Sepolcro,auello,depoſito vacuo.*G.Ein laer grab. *Ga.Vne repreſentation de ſepulchre.vn ſepulchre,ou il n'y a rien de dãs mais ſeulement eſert demonſtre.Hiſp.Sepolchro vaẓio,y vano*] κενοτάφιον.vacuum ſepulchrũ,κενὸς enim vacuus,& τάφος,ſepulchrũ a θάπτειν,ſepelire.Eſt enim ut capſa, quæ ponitur in templo in exequijs mortuorum.Vir,3.Aen.deſcribit Cenotaphium ſic:

Solemnes tum forte dapes,& triſtia dona
Libabat cineri Andromache, manesque vocabat
Hectoreum ad tumulum,viridi quem ceſpite inanem
Et geminas,cauſſam lacrimis,ſacrauerat aras.

Quo loco Serui.tumulũ inanẽ cenotaphiũ eſſe dicit.Cenotaphiorum autem vſum adinuenerunt veteres,qui credebant defunctorum animas,ſi honore ſepulcri carerent,Stygiam paludem tranare non poſſe:vnde a ſacerdotibus inuentum eſt exequiarũ genus, quod terræ iniectionẽ vocabant,ut etiam ijs,qui naufragio perijſſent,aut quorum corpora haberi non poſſent, inſta perſolueret: tumulum itaque ex ceſpitibus,aut alia materia congerebant, vbi abſente defuncti cadauere, tamquam præſente,ſolemni quodam ritu exequiæ peragebantur. Huiuſmodi autem ſepulcrum, in quo nullæ illatæ erant reliquiæ,cenotaphium,hoc eſt, inane ſepulcrũ vocabatur.Suet.Honorarium tumulum appellat in Claud.

CENSEO,ſes,ſui,ſũ,a.2.p.ẽ.arbitror,puto,exiſtimo,ſtatuo,decerno,cẽſeo,cenſum habeo,exiſtimationẽ habeo.[*Eſtimare,penſare,giudicare,*חשב chaſchab דן dan חום chas.c.Scherzen,achten,meinẽ *Ga.Penſer,eſtimer,eſtre d'auis.Hiſ.Eſtimar,iuẓ gar,o penſar*] δοκέω. Ter.Eu.Cẽſeri poſſe me obſtinate,&c. Liu.li.6.Bel.Pu.Cẽſent eò veritum obuiam Pœnum.Item conſtituere,deliberare,ſẽtentiam dicere. *Deliberare,dar ſentença.*]nã ſenator cenſet,cũ ſententiam dicit de eo,quod ſibi videtur:aſſentitur,cũ illẽ approbat.Ci.in Cat.Quid ſenatus cẽſuerit,exponam.Idem pro Flac. Cuius patrem armis pellendum a ſuis mœnibus cenſuiſſent:Item cẽſere, ſuccenſere ſignificat[*Adirarſi,*]Var.Nec vobis cẽſeam, ſi adhuc referretis.Eſt item cenſeri,a ciuilibus facultatibus in cenſum re

digi. Boet. in Top. Qm̃ faciendi liberi tres sunt partes: vna quidem vt censu liber fiat. Cēsebantur enim antiquitus soliciues Romani; censeri aũt dicebantur, cum bonorum suorum censum, hoc est, valorem apud censores profitebantur, quorum etiam nomẽ a censu deductum est. Cic. pro Flac. Voluisti magnum agri modum censeri, qui diuidi non potest. Legitur & Census sum, vel fui, in actiua significatione, tãquam a deponente Censeor. Idẽ ibidem: Census es mancipia Amynthæ. Hinc Accenseo, Percenseo, perfectè cēseo, numero. Recenseo, Succenseo.

CENSIO, onis, f. 3. *Castigatione, correttione,* ענש honefch כסרת michsa ch. Germ. Ein straff. *Ga. Punition, & reformation estimation taxe. Hi. Castigamiento, y corregimiente.* τίμησις. castigatio; unde cēsionem facere dicebantur censores, cum multam cuipiam irrogabãt Plaut. in Rud. Ne censionem semper facias.

CENSIO HASTARIA, f. 1. vocabatur, cum militi multæ nomine ob delictum militare indicebatur, vt haſtas daret.

CENSITOR, oris, m. 3. verbale ab antiquo uerbo censio, is, quartæ declinatio, idẽ q cēsor. Vlp. in l. forma, §. illã æquitatẽ, ff. de censi. Illã æquitatem debet admittere censitor, ut officio eius congruat.

CENSOR, oris, m. 3. [*Cēsore, correttore,* מוכיח methakken מכיח mechia ch סופר sopher. Ger. Ein schetzer, ein straffer. *Gal. Censeur, ou reformateur des meurs, & de la policie. Hisp. El juez de los censos, y costumbres, corregidor.*] τιμητὴς. qui censuram gerit. Cēsores magistratus olim erant, a censendo, id est, arbitrãdo dicti, quod illis summum arbitrium erat aliorum morum. Vel a censu, quod quinto quoq; anno P. R. censum agerent. Varro: Cēsor, ad cuius censionẽ, id est, [*Arbitrio*] arbitriũ censeretur populus. Ci. 3. de Leg. Censores populi ætates, soboles, familias, pecunias q; cēsento, vrbis templa, vias, aquas, ærarium, uectigalia tuentor. Fest. censores dicti, quod quisq; tanti sua æstimaret, quãtum illi censuissent; quod põ absurdum videtur, quia & rerum & morum censores erant. Vnde Plut. in Aemi. Censura senatores è senatu remouere potest, equitibus equos adimere, ex plebeijs ærarios facere, notare infamia, censum agere, lustrum condere. Erant autem duo cēsores, qui quinto quoque anno creabantur. Vide Liu. li. 4. vbi docet censores ab agendo populi censu nomen fuisse sortitos.

P. M. Censor. Quinquenne primum fuit Censorum imperium, ea lege, quę Greganio Macrino 11. Quinctio Capitolino V. Coss. lata est. Qua simul illud sancitũ, vt egente patricia crearẽtur; sed eã legem sexennio post Mamertinus Aemilius Dictator correxit, lege lata, ne plus quã annua, ac semestris cēsura esset, grauis enim omnis diuturna potestas in libera ciuitate. Censorũ erat munus, ciuitatem censere, vectigalia locare, vitia notare: notatio aũtẽ, & animaduersio in improbos ciues, non eiusdem erat generis, Senator Senatu mouebatur, Eques equum publicum perdebat, plebeius in Cæritum tabulas referebatur, & ærarius fiebat, hoc est, ferendi suffragij, & capiendi muneris publici potestate omni priuabatur, ut tantũ ad æra pro suo capite tributi nomine pẽdẽda, ciuis esset. Cærites enim, ait Gellius, p̃ sacris bello Gallico receptis, custoditisq; municipes sine suffragij iure facti, cõcessumq. illis, vt ciuitatis Romanæ honorem quidem caperent, negotijs tn atq. oneribus vacarent. Hinc tabulæ Cærites appellatæ, in quas Censores referri iubebant, quos notæ causa suffragijs priuabant. Adimebant igitur Cēsores, quod cuiq. ordini summũ erat, Senatori, ne in Senatu esset; Equiti, ne Equitis insigne publicum equum, & annulum aureũ haberet; plebeio, ne suffragiũ ferret, quod enim præterea posset adimi, nihil erat. Suffragij porro amissionẽ sequebatur amissio simul omnium munerum publicorum, sicuti suffragij iure concesso, sciemus honorum simul ac munerum omnium partem esse datam. Eratne Romano Senatori (dicet aliquis) præter ordinis amissionẽ alia pœna? erat; nam interdum non modo aditu Curiæ prohibebatur, verum etiam tribu mouebatur, in ærariosq. referebatur; moueri aũt tribu, est in tribum ignobiliorem transferri, vt ex rustica in vrbanã, vel in aliam rusticam minus honoratã. Aemilium quidem Mamertinum, quod censurę tẽptis minuisset, a Censoribus Senatu electum, & tribu motũ, ærariumque etiam censu explicato esse factum, Liuius li. 29. scriptum reliquit. Eodemque modo ciues Romanos ordinis Equestris non modo equo publico priuatos, verum etiam in ærarios relatos esse, ex Valerio Maximo, aliisque didicimus. Censoriã autem notam, atque ignominiam illi, qui succedebant, Censores plerumque soluebant, atque etiam, quod Censor vnus statuerat, id alter sæpe mutabat. Præterea, notatos à Censoribus pristinum in locum restituere, vel iudices, re cognita, & iudicata, suis sententijs; vel populus ipse suffragijs & poterat, & solebat. Quod si quis è Senatu electus, neque a Censoribus sequentibus, neque a iudicibus, neque a populo in integrum restitutus esset, vnam habebat in Senatu redeundi viam, si honores illos demum populi suffragijs consequeretur, quos qui gesserant, eis, etiã si lecti in Senatum a Censoribus non essent, patere tamen curiam leges iubebant. Causæ, quibus ciues Romani a Censorib⁹ notarẽtur, multæ traduntur, vt si quis conceptis verbis peierasset, si cum esset in quincia, socios diripuisset, si pecuniam accepisse ob rẽ iudicandam conuictus, si propter quę magnitudinem prædia mãci-

passet, si paulo esset insolẽtior in sumptu; qua de re verba sũt hæc apud Gellium li. 4. Cornelium Ruffinum bis Consulatu & Dictatura functum, Censor Fabricius Senatu mouit ob luxuriæ notam, quod decem pondo argenti facti haberet. Notabantur etiam qui strigosiores equos haberent, quibus equis publicis adimebatur: omnium denique rerum nomine malè audientes, vt furti, peculatus, captarum pecuniarum, quo socio, quorum criminũ turpia iudicia vocabantur, a Censoribus notabantur, vt tamen iidem illatũ ipsarum rerum postea iudicijs absoluti, ius suum, Censorum animaduersione ademptum, sæpe recuperauerint, neque vnquã ijs, in quos animaduertissent Censores, propterea vel magistratũ capere, vel iudicem legi, vel alterum accusare non licuit. Incensis pęna fuit grauissima bonorum, & libertatis amissio, eamque significat quidem Liuius, cum ait. lib. 1. Seruius censum maturauit metu legis. De incensis latè narrat & apertè Dionysius, dum inquit: τοῦτο δὲ τιμωμένου τιμωρίαν ὅριστο, τῆς τε ἰσότιμος στερίσθαι, καὶ αὐτὸν μαστιγωθέντα πρᾶσθαι. Ex hõ lib. de legibus, & ex lib. de ciuitate Romana. Censorum ẽt erat curare, vt sacella nõ in domo cuiusdã essent, sed populo paterẽt: itaq. Li. l. 40. vbi legitur de Lepido, & Fluuio Cẽsorib., Cõplura, inqt, & cella, publicaque sacra, occupata a priuatis, vt paterent essentque populo, curarunt.

CENSORIÆ VESTES, f. 1. 3. dicebãtur, quib. censores meritò vti possent.

CENSORIVS, a, o. 1. 2. τιμητικὸς. ad hominem relatum, cũ significat, quã aliquando censura fuerit functus. Cicero 2. de Orat. Consulatem se esse hominem, & censorium. Et paulo post: Id committere, vide quam sit homini turpe censorio. Frequenter tamen iungitur reb. vt censorium dictum, quod est cẽsoris, seu quod ad censorem pertinet; & censoria virgula. Quin. li. 1. c. 2. Censorium nen est. Cicer. pro Cluen. Hominum delictum fortunæ iudicio committere, minimè censorium est.

CENSVALIS, le, o. 3. Vlpianus l. forma, ff. de censi. Forma censuali cauetur, vt agri sic in censum referantur. Vincula censualia, Idẽ ead. l. §. si quis, inquit, Si quis inquilinum non fuerit professus, uinculis censualibus tenetur.

CENSVS, a, um. 2. adiectiuum, ut censui agri dicebantur, qui emi & uenire iure ciuili poterant. Fest.

CENSVRA, æ, f. [*Censura, riprensione,* תוכחת techachath. Germa. Das ampt des schetzens oder straffens. *Gal. Reformation censure, office de censeur. Hisp. La iudicatura de aquel censor, corregimiento,* τιμητικὴ ἀρχὴ. censoris dignitas. Liu. lib. 4. Alios magistratus annuos esse, quinquennalem censuram grauem esse. Accipitur interdũ pro decreto, & lege. [*Decreto, legge.*] Plin. in Paneg. Nam uita principis censura est, eaque perpetua.

CENSVS, us, m. 4. [*Censo, imposta,* מכס michsah מאס meches. Germ. Schatzung, die man einẽ nach seinẽ angezeigtẽ gut auffiegt. Steuer. *Gal. Taxe, & estimation, rencuy, rente. Hisp. Pecha, cañama.* dicebantur æstimatio rerum & bonorum facta, secundũ quam tributa pendebantur. Vnde censum agere, est recensere hominum facultates. Liu. l. censum instituit, rem salubertimã tanto futuro imperio. Census itẽ annuus reditus, & quicquid fortunarum quis hẽt. Iu. Proinde ad censum, de moribus vltima fiet. Quæstio. Cicer. 2. de Leg: A quo interũ funerũ sumptus præfinitur ex cẽsib. Vnde qui cẽtum milliũ æris in professionem detulissent, censi dicebantur.

P. M. Census egregia multa sunt, nec à multis aũaduersa, q̃ de cẽsu ciuium Romanorum a veteribus tradita licet colligere. Censebãtur ciues Romani, nõ vbi ad ætatẽ ferendis armis idoneam, hoc est, ad annos xvij. peruenerant, q̃ video quosdam existimasse; sed a quo primum die nati erãt: nam si robustiores tm̃ censi essent, Ser. Tullio regnante, qui censum instituit, Romæ fuissent hominũ ducẽtia millia, Dionysius etiam plures in primo censu commemorat, vt necesse sit, eos qui nondũ peruenissent ætatem gestare arma possent, (omitto senes affecta iã ætate ob infirmitatem virium domi sedentes, aut in lectulis cubãtes) haud fere pauciores ducentis millibus fuisse, tantoq; numerũ numero parẽ fuisse numerum fœminarũ, æquè necessarium videtur, quod certè, ad æstimationem quidem iudicij mei, vix est vt credi possit. Demus id, quod verum est, urbem Romam quinque Regum virtute ac sapientia rebus omnibus uehementer esse auctã, annorũ vero clxxxiij. spatio (in ipso enim regni principio Seruius, sext⁹ Rex, censum instituit) incremẽta fuisse tanta, vt capitum ducenta millia, quã hodie multitudinẽ in vna altera Europę vrbe uix, aut fortasse vix quidẽ inuenias, numerata sint; ita simile veri non est, vt monstri simile uideatur ipsi etiam Liu. lib. iv. cum ait: Q. Fabio T. Quinctio Coss. censa ciuium capita cxxiv. millia, ccxxiv. præter orbos orbasque; nullam etatem, orbis exceptis, nullumque sexũ censu exclusum, satis indicat. Idem q. lib. 59. significat, cum inquit, Censa sunt capita ccclxviij. millia DXIII. præter orbos, & viduas. Quæ si cui dubia videntur argumenta, Dionysij Halicarnassei legat historiam: nam ex eius verbis, quæ sunt lib. 1. non modo cuiusque rem esse æstimatam, quod unum Liuius scripsit quãdoq. parum diligens tradidit, verum etiam ætates omnium, uxores, liberos, locum vbi habitarẽt, uel in vrbe, uel in agro, publicis in tabulis notarum planissimè ostenditur. Quod autẽ ad libertinos attinet, eos

item

item una cum Ingenuis esse censos, idem Dionysius colem in loco significat. Vtrum verò, qui extra pomœrium, an illi qui intra pomœrium habitabant, censerentur, dubitare nō licet, cum ab eodem & de agro Romano fieri mentionem uideamus. Et vt de rusticis Romnis censis ex Dionysio, sic de municipibus postea quàm cōiecta cœpta ciuitas est, planè constat ex eo Pediani loco: Cōtinebat municipijs cuiuscunque modi multitudo, aut propter Comitia suffragiorum causa, aut Ludorum, aut ut censerentur, nec tamē obscurè idem significant illa verba pro Cluentio: Illū tabulas publicas Latini Censorias corrupisse; Decuriones uniuersi indicauerūt: certè enim de tabulis ijs intelligit, in quas Censores, cum ciuiū Romanorum cēsum agerent, municipium nomina retulerāt. Colonias ante bellum Punicum 2. nō censebantur, ait n. Liuius sic lib. xxix. Duodecim coloniarum, quod nunquā antea factum erat, deferentibus Censoribus, cēsum acceperunt, ut quantum numero militū, quantū pecunia ualerent, in publicis tabulis monimēta extarent. Censebatur quinto quoque anno, lustro scilicet confecto, quod interegnum quattuor annorum spatium fuit, tametsi ultra quadriēnij ne ullum, uel bello, uel domesticis discordijs, uel alio casu, sæpe productum esse censum, obseruauimus. Magistratus huius muneris præfuit primùm, qui summus in urbe fuit, Reges duo postremi, Seruius & Superbus, eiectisq; Regibus Cōsules: deinde, cum Consules bellis impedirentur, Censores, qui ab re nomen acceperunt. Census in fōro fiebat. Lustrum in campo Martio condebatur, cæsis sue, oue, tauro, quod sacrificiū, & suoni murilia uocabāt. de Lustro Liuius, Dionysius, omnes historiæ narrāt; de censu inde cōijcio, q equites trabeatos per medium forum idibus Quinctilib. ante Censores sua manu equum traduxisse, Liu. Valerius. Suetonius, Plutarchus affirmant. qua in re significanda, verbū Transuehere, ueteres historici libenter usurparunt: Cicero traducere dixit, quod si equites in foro cēlebantur, de cæteris nihil obstat, quin idem primum. A principio, è Serui Regis instituto, in sua quisq; classe, q̄ in centurias dispertitæ erant, hoc est, ex suo quisque censu; quæ res familiaris erat æstimatio, censebatur, qui centum millia, eove amplius possideret, in prima classe; qui infra cētum usque ad septuaginta quinque; in secunda, inde ad quinquaginta millia in tertia; inde ad uiginti millia, in quarta: ab eo ad undecim millia, in quinta; infra verò, in sexta, ex quo sequitur, vt Decuriones, Equites, Senatores, oēs in prima classe censerentur: q̄nquidem neque Decurio poterat esse qui centū millia non haberet, neq; Eques, qui quadraginta millia, neque Senator, qui octingēta millia. Post expletas verò xxxv. tribus, non in centuriis, sed in sua quemque tribu censem esse credidetim. Senatores n. clarissimos uiros, sūmis honoribus functos, ipsos inquam Cēsores M. Liuium Salinatorē, C. Claudiū Neronem, in suas utrumque tribubus, nulla facta classiū mentione, censum esse, Liu. li. xxxix. pspicuè demōstrat, his uerbis: Equi deinde census agi cœptus est, & ambo fortè censores equum pūblicū habebant, cum ad tribū Polliā ventū est, in qua M. Liuij, nomē erat, & ab eo cūctaretur citare ipsum Censorē; cita, inquit Nero, M. Liuiū, & siue ex residua, & uetere simultate, siue intēpestiua iactatione seueritatis instans, M. Liuiū, q̄a populi iudicio esset cōdēnatus, equum uendere iussit. Itā Liuius, cū ad tribum Narniensē, & nomen collegæ uentū est, uendere equū C. Claudiū iussit. Festus ut significare, post expletas etiam xxxv. tribus, censos esse eines Romanos in centurijs, ait. n. sic: Nequiscivit centuria est, quæ dē a Set. Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragiū ferre, qui nō tulisset in sua; ne quis ciuis suffragij iure priuaretur: nam, scisciscito, significat sententiā dicito, ac suffragiū ferro, unde scita plebis, sed ea centuria, neq; censetur quisquā, neque centuriæ præficitur, neq; centunalis pōt esse, quia nemo certus est eius cēturiæ. Est autem Nequiscivit, nisi qui sciuit. Pedianus etiam, cuiusque ciuis nomen in albo fuę cēturiæ scriptū fuisse tradit, indeq; exēptos, qui à censore ærarij fierent. Itaque hanc veterum quasi controuersiam ita dirimemus, vt nominatas quidem & recognitas in censu singulas tribus, nomina tamen ciuium in sua cuiusque centuria scripta esse dicemus. Et quoniā tria genera ciuium fuisse constat, Senatores, Equites, plebē; & plebi Equites, Equitib. Senatores dignitate præstitisse constat, ratio postulat, id quod ēt veterū exempla testātur, vt in censu primus ordinis Senatorij locus, Equitū secundus, plebis verò fuerit postremus. Primum igitur recitabantur omniū Senatorum nomina, erat aūt inter ipsos Senatores primū recitari honorificum, isque princeps Senatus vocabatur; id in arbitrio Censorum positum erat, è quibus tamen neminem, nisi de Consulibus, principem Senatus esse electū animaduertimus; eodē modo princeps Equestris ordinis dicebatur is, quem Censores primo loco scripsissent in ijs tabulis, quæ equitum nomina continebant.

CENSVS, o. f. 1. τιμήεις. significat eum, de cuius bonis factus est census. Cic. pro Arch. Eum qui sit census, ita se gessisse iā tum pro ciue.

CENTAVREA, æ, f. 1. siue Centaurium, rij, κεντάυριον. Dioscorides herba est, quæ a Chimme Centaureo nomen accepit, qui ea curatus dicitur, cū Herculis hospitis sui arma pertractanti, sagitta decidisset in pedem. Virg. Geor. Centaureum appellauit, p. p. cecropiumque thymum, & grauiolentia Centaurea. Vide Pli. li. 25. c. 9.

CENTAVRI, m. 2. [*Centauri*. G. Volcker. Thessalia, so die noch volck ersten gezeiniet vnd geerbet haben, Virg. 6. Aen. Thessalia populi, secus Pelistrum olim habitantes, qui primi equestri more, & ex ijs pugnare cæperint; quo factum est, vt a regionis populis primū cōspecti, membra partim humana, partim equina habuisse credderentur. Est etiā Centaurus nauis nomen apud Virg. 5. Aene. Centauro inde hic hitur magna.

CENTENVS, a, um, g. 1. 2. Plin. li. 33. c. 6. Nomen erat apud antiquos numeris ultra centum millia, atque & hoc modo multiplicantur hæc, vt decies centena millia dicantur. Virg. 10. Æn. Centenaque aborē flu ictum Verberat. Hoc est, centum ingentibus ictibus. Cic. in Partit.

CENTENARIVS, o. 1. 2. & similia in aliis denotant non multiplicationem sui, sed numerum aliarum rerum, quæ non nominantur; vt, Lapis centenarius, non qui centuplus sit, sed centum librarum. Centenarius humeris pregrum. Var. 3. de re rust. c. 5.

CENTENARIA CORNA, f. 1. dicebantur, in quibus lege Licinia non plus centussibus, hoc est, centum assibus impendebatur. Festus.

CENTESIMVS, a, um, o. 1. 2. post remus vel vnus ex centenario. Plaut. in Milite; Haud centesimam partem dixi. Interdū multiplicādi vim habet, & pro centuplo accipitur, vt cum dicimus, Centesimū fructum ager attulit, hoc est, centies tantum, quantum sementi acceperat. Centesima fruges. Plin. libr. 5. c. 4.

CENTESIMAS CALENDAS, Irrise. vocant centesimum mensem, vnde Centesimis Calendis aliquid dare, hoc est, intra annos octo, & menses quattuor, vt annotauit Alciatus in Pareng.

CENTESIMARE exercitum, a. 1. pro centesimum militem supplicio afficere. Solebant enim Imperatores, cum grauius quippiam milites deliquissent, eam modestationem adhibere, vt neque vniuersum exercitum delerent, neque facilitate veniæ alios ad similia inuitarent. Conuocatis itaque vniuersis, centesimum, aut si uideretur, decimum quemque sorte proditum secus percutiebant.

CENTESIMA, æ, f. 1. ἑκατοστή. genus usuræ, quæ centesimo mense explet sortem, vtpote cum centum librarum sors singulis mensibus libram vnam usuræ parit. Vide Budæum de Asse. Ci. Att. li. 1. A cæsio propinqui minore centesimis nummum mouere non possunt.

CENTICEPS, tis, o. 3. [*Di cento capi*. Germa. Hundert koepffig, das hundert heupter hatt. *Ga. Qui a cent testes. Hisp. cabeça que tiene ciento cabeças.*] qui centum habet capita. Hor. 2. Carm. Od. 13.

CENTIES. Cicer. in Pis. H. S. centies, & octogies Romæ reliquisti.

CENTIFOLIA, æ, f. 1. genus in Campania potissimum proueniens, a foliorum multitudine ita appellatum. Plin. lib. 21. c. 4.

CENTIGRANVM, n. 2. genus tritici, id ferat centum grana. Pl. l. 18. c. 10.

CENTIMANVS, o. 1. 2. [*Di cento mani*. G. Der hundert hend hatt. *Ga. Qui a cent mains. Hisp. El que tiene ciento manos.*] ἑκατόγχειρ. qui centū habet manus, qualē fuisse Briareū gigantem Virg. 6. Æn. refert.

*CENTINVM, n. 1. Vmbriæ oppidum. Ptol.

*CENTIPEDA, f. 1. *chelonæ*. vermis est pilosus, multis pedib⁹, arcuatim, repēs, ab aliquib. Multipoda, ab alijs Millepeda dictus. Pl. l. 29. c. 6.

CENTIPELLIO, onis, m. 3. Pli. li. 28. c. 9. de cenus: Saluariter dantur in vino ventres, qui centipelliones vocantur.

CENTIPES, m. 3. ἑκατόμπους. piscis alio nomine Scolopendra, a terrestri scolopendræ similitudine. Plin. lib. 9. c. 43.

CENTO, nis, m. 3. κεντρωνεύς. ciuili lanea, lanea, aut tormento confertū, qualibus olim in bello vti solebant ad machinas obtegēdas, ne tormētorū missilibus perfringerentur. Cæsar. Centonesque iniecerūt, ne aut tela tormentis missa tabulationem perfringerent, aut saxa excatapultis lateritiū discurrerent. Sisen. li. 3. Hist. Acerto madefactis centonibus integuntur. Quidam Centonē capiunt pro stragulo genere, quod cubantibus insterni solet. Cato de re rust. c. 10. & 11. Gallicitras octo, instragula octo, cētones pueris sex. Similiter & Macrobius scropham sub centonibus latere scribit, rusticum stragulum esse declarat. Fieri aūt centones constat ex pānis diuersorū colorū, vel lanis ī vnū cōdēsatis, atq; cōsutis. Vñ ad earū similitudinē Cēmonē vocant carminis genus, ex diuersis carminū fragmentis hinc atq; illinc accersitis contextum, quasique consutum. Extāt adhuc Homerocentones, & Virgiliocentones a Proba Falconia consuti.

CENTRALIS, o. 3. adiect. Pli. lib. 2. Terra centralis interiacet.

CENTROSVS, a, um, o. 1. 2. vt, Centrosa scobs. i. limatura admodū dura, veluti centrum, quod in marmore, vel innipero inuenitur. Pli. lib. 37. c. 7. Gemmæ factitiæ centrosa scobe deprehenduntur.

CENTRVM, tri, n. 2. [*Il cētro*, מרכז xereb. Ger. Ein mittel pūct, *Le centre, le poinct, ou milieu d'vne chose ronde. H. cēro.*] κέντρον. pūctū sphæræ, aut orbis mediū. Apuleius in cosmographia, cardinē, inquit, mūdi (ficti n. dixerim cētrū) hēt tellus. Cic. 1. Tus. Persuadēt n. Mathematici terrā in medio mūdi sitā ad vniuersi cæli cōplexū quasi pūctū instar obtinere, q̄ centrum illi vocant. Centra ī arundine, sunt quidam veluti duriores nodi ad clauū similitudinē, animosa scilicet, qui in intima ēt lignorum parte inueniuntur. Pli. li. 16. c. 39. Est item Centron crystalli quoddam vitium durum & fragile, quod & Scalem appellant. Pli. lib. 37. c. 2.

CENTVM, [*Cento*, ἑκατόν] numerale, & indeclinabile. Cic. pro Mil. Hi centū dies proximi accusatorē cum fuissent. Accipitur aliquando centum indefinite pro pluribus, [*Multis.*] Sic centum gurgites

Hor.2.Car.Ode 16.Et centũ iuuenci,apud eundem li.Epod. Centum puer artium Carm.li.4. Ode 1.Hinc Centenus,a,um, vt,Centena milia.Sic Ducentenus,Trecentenus,Quadringentenus,Quingẽtenus,Sexcentenus,Septingentenus,Octingentenus,Noningẽtenus,Centuplus,Ducentuplus,Trecentuplus,& reliqua.Centesimus,Centuplus.Ducentuplus,Trecentuplus,& deinceps.Centies quoq; aduer.[*Cento volte*]Ducẽties,Trecenties,Quadringenties,Quingenties,Sexcenties,Septingenties,Octingenties,Noningenties.Centenarius, Ducentenarius,

CENTVMCAPITA,herba est ex aculeatarum genere. Plin.lib.22.c.18.

CENTVMPONDIVM,n.2.,pimmani pondere,etsi centũ pondo excedat. Plau.in Asi. Ad pedes qñ adiectum est aequum centumpondium. Cato c. 13. Centumpondium incertum vnum, & pondera certa.

CENTVMVIRI,m.2.[*Centro huomini.*Ger. Hundert richter vorzeiten zu Rom.*Gal.cent personnes,ou plus qui anciennement a Rome iugeoyent des causes ciuiles. Hisp.collegio era en Roma de ciento Varones.*]Iudices centum Romæ,qui res quasdam priuatas iudicabant: Nam decisecentum Romæ,qui res quasdam priuatas iudicabant: Nam cum essent Romæ triginta quinq; tribus, quę & curiæ sunt dictæ, terni ex singulis tribubus fuere electi ad iudicandum, & Centumviri appellati, qui licet quinque supra centum fuerint, tamen quo facilius nominarentur, centumuiri dicti sunt.Fest. Cicer.pro Cęc. Sextiolam dixisti causam apud centumuiros non tenuisse.

CENTVMVIRALIS,le.o.3.quod ad centumuiros pertinet,vt Iudicium centumuirale.Cice.1.de Orat.

CENTVNCVLVS,m.1.κεντρυγκάτιον.dim.a cento,pro vili,ac sordido stragulo.Senec.libr.12.epist.81.Diutũ accipitur,in centunculo dormiut.Accipitur & pro vilitori operimenti genere,quod ctitellis substerni solet.Liu.7.Multis stratu detrahi iubet,binis tantum centunculis relictis.Centunculus item,teste Dioscor.a Romanis vocatur herba,quam Graeci Gnaphalion,& Chamaezelum vocant. Ratio nominis tracta videtur a molli foliorũ lanugine,qua ad infercidos centones torquendi inopia supplere posset. Vide Dioscor.li.3.cap. 112.Plin.autem lib.24.cap.15.Auctor est,Centunculum Italis appellatum fuisse tertium clematidis genus,rostratis foliis,ad similitudinem capitis penularum iacens in arbus.

CENTVPLEX,icis,o.3.[*A cento doppi.*G.Hundertfeltig]κατατετραπλάσιον.Plau.in Persa;Centuplex munus rebus seruandis parum est.

CENTVPLICATIO,[*Radoppia,o cento volte.*Ge.Dopplet hũdertfeltig,] aduerb.Plin.lib.6.cap.23.Quę apud nos centuplicato veneunt.

CENTVPLVS,a,um,o.1.2.idem quod centuplex.

CENTVRIA,ra,riæ,f.1.[*Compagnia di cento huomini.* Germa.Ein rott von hundert Kriegsleuten.*Gal.centeine,bande de cent hommes.Hisp. compania de ciem hombres armados.*]κατοντάρχια.in re militari centũ continet homines,qui sub vno Centurione sunt,quorum centenarius iustus est numerus.Cicer.2.de Diu.Primum vide,ne in eũ dixerint,qui rogator centuriæ fuisset.Centuriæ in agris dicebantur ducenta iugera.Centuria a centum iugeribus vocabatur,sed mox duplicata nomen retinuit,inquit col.li.6.Sicut tribus dictæ primũ a partibus populi tripartito diuisi,quæ tamen nunc multiplicatæ,pristinum nomen possident.

P.M.Centuria,Vocabulum centurijs,vt ait Siculus Flaccus,ex eo datum est,cum antiqui Romani agrum ex hoste captum victori populo per bina iugera partiti sunt, centenis hominibus ducentena iugera dederunt,& ex hoc facto,Centuria iustè appellata est.

CENTVRIATVS,us.m.4.dignitas,& officiũ Cẽturionis.cic. pro L.Man.

CENTVRIATIM,κατὰτάξεις.per centurias,sicut Tributim,per tribus Cic.pro Flac. Tribunum,& centuriatim descriptis ordinibus.

CENTVRIO,m.3.[*Centurione,capitano di cento soldati.*G.*centenier,ayant sous soy & en sa charge cent hommes.Hisp.Capitan di cient hombres armados.*G.Hauptmã vber hundert futirrecht,]ἑκατοντάρχης.dicitur,qui centũ peditibus praest.cic.pro Mar.Nihil sibi ex ista laude Cẽturio, nihil turma decerpit.Centurio aũt primæ cohortis dicebatur Primipilus,teste Pl.Veteres cũ viderent commisso prælio aciem facilè turbari, vt hoc incommodũ euitarent,cohortes in centurias diuisere,& singulis centurijs singulos Centuriones præfecerunt.Prima centuria primipilum vocabatur,quod circa signa grauis armaturę cõstituta erat.Centurio ipse primipili Centurio dicebatur,& primipilus.Hic non modo Aquilæ præerat,sed quatuor centurijs,hoc est, quadringentos milites in prima acie gubernabat, & tamquam princeps totius legionis merita consequebatur.

CENTVRIO,as,a.1.[*ordinare soldati a cento a cẽto.*שָׂרַר לְמֵאוֹת sar meoth ga.*Mettre par centaine,distribuer par bandes.Hisp.Ordenar los hombres armados de ciento en ciento.*Germ.Solche rotten ordnen deren ein iedes hundert personen haltet]κατατάττω.in centurias ordino. Cicer.ad Quir.post red. Egò cum homines Tribunali Aurelio palam conscribi,centuriarique vidissem.Ager centuriatus,qui in ducenta iugera definitus erat. Romulus enim centenis ciuibus ducenta iugera distribuit.Et milites centuriati,qui in ipsas centurias ordinabantur.Liu.lib.29.Scipio postquam in Siciliam traiecit,voluntarios milites ordinauit,cẽturiauitque.Centuriata comitia,vt Ascon.scribit,dicuntur,cum ab omni sexu, & ætate fertur suffragium,quod per centenas turmas diuisus erat pop.Rom.Hinc Succenturio,a quo Succenturiati dicuntur milites, non primæ,sed secundæ centuriæ,vbi ad insultandum maximè collocabantur Vri-

de Succenturiatus dicitur,quasi in insidijs positus.Tolen.in Phor. Ego in insidijs ero hic succenturiatus.Propriè autem Succenturiare significat,explendæ centuriæ gratia militum numerum supplere,vel in locum occisorum,vel exauthoratorũ militum alios substituere.Gell.elegãter ad cibos transtulit,cum in locum ciborum, qui auferuntur,alij statim substituuntur.

CENTVRIONVS,m.2.ab antiquis dicebatur,teste Festo,qui postea centurio appellatus est.

CENTVRIPE,es,siue Centuripæ,arum,κεντορυπίναι. Ptolemæi oppidũ est Siciliæ sub Aethna monte.Hinc Cẽturipini populi.Plin.li.3.c.8.

CENTVSSIS,m.3.pecuniæ genus fuit apud Romanos,centum asses valens Persius:Et centum Græcos curto centusse licetur.

CEPÆA,f.1.Plin.herba est similis portulacæ,nigriore radice.

†CEPHALALGIA,κεφαλαλγία.generale nomen est ad omnes capitis dolores,continetque sub se Hemicraniã Cephaleã,& similes.]

CEPHALAS,promontorium, maioris Syrtis initium Strab.

CEPHALEDIVM,n.2.oppidum Siciliæ.

CEPHALOTOMI,m.1.populi Colchicæ regionis.

CEPHALEA,f.1.κεφαλαία.dimanus,& inueteratus capitis dolor.Plin. lib.20.cap.13.& celsus.

CEPHALENE,[*Cefalonia*]κεφαλληνία,vel Cephalenia, insula Ionij maris,a Cephalo Amphytrionis socio,vel a Cephalo Deionei filio dicta.Strabo.10.Hinc populi Cephalenes.

CEPHALVS,m.a.κεφαλός.piscis est in metu caput occultans, totum se absconditum existimans: hic dictus a capitis magnitudine. Hinc Cephaleus,a,um.Luc.li.2.Sat. Thynnia venientibus prima Dabo, cephalcamq; carnem.Gel.lib.10.c.20.

CEPHENES,m.3.[*Galauroni*]recentes fœcundum fetus.Plin.li.11.c.16.Cepheues item fuerunt Asiæ populi,qui postea a Perse,Iouis,& Andromedes filio Perse appellati sunt.Herod.lib.7.

CEPHEVS,m.2.κηφεύς.teste Ouid.4.thiopum rex,Andromedæ pater, quam Perseus vxorem duxit. Hic postea cum vxore,& Andromeda filia,& genero Perseo,in cælum translatus dicitur. Ortus Cepheus in 15.parte Capricorni.Cepheius,a,um.Ouid.4.Met.

†CEPHISIA,κηφισία.Attica regio,sic dicta à Cephiso amne. Idem Cephisia tota est Atticæ.Plin.lib.6.c.7.]

CEPHISVS,m.2.p.p.κηφισός.fluuius per Bœotiam fluẽs.Cephisi aqua fœdicas dicit Luc.lib.3.ob Thiamidis oraculi vitium,a quo Deucalioni & Pyrrhæ ratio offensa est,qua genus humanum posset reparari.vnde Cephisi & Cephisia ora.apud Ouid.Pli.lib.4.c.7.

CEPHVS,m.2.animal est apud Aethiopes, pedes posteriores humanis pedibus,& priores hominis manibus similes habens.Plin.li.8.c.19.

CEPIONIDES,gemmæ crystallini nitoris.Plin.li.38.c.10.

CEPITES,f.3.siue Cepocapites,gemma candida est. Plin.li.37.c.10.

†CEPPHOS,auis ita leuis, vt quamcunq; in partem ventus flauerit, in eam auferat.Vnde Cepphicus,adiect.pro leui.Cic.ad Att.l.13.]

†CEPVRICA,κηπουρικά.Graeci appellãt,quæ nostri hortensia,nempe olera quæ in hortis seruntur.]

CERA,f.1.*Cera.*[*Wachs.*Ger.Vuachs.*Gal.cire.Hisp.cera.*]κηρός. Satis notæ significationis est, nempe illud,quod melle ex fauis expresso,remanet.Plin.l.21.c.14.Cera fit expressis fauis,sed ante purificatis aqua, & triduo in tenebris siccatis, quarto die liquatis ignibus,& in nouo fictili.Cera etiam veteres,ante inuentum papyri vsum,pugillares tuos obducere solebant;vnde etiam pro epistolis,& pugillaribus positum inuenitur. Iun.Nonne libet medio cera implere capaces Quadriuios?Hinc illæ loquẽdi formulæ:In prima cera,In secũda cera,Intra cera,& Extrema cera.Romani enim suum testamẽtum in tabulis ceratis perscribebant.Suet.in Cæs.Q.Pedium exquadrãte hæredẽ instituit,reliquos in intra cera;hoc est,in vltima parte testamenti.Inter ceras optima creditur Punica candidissima.

CERVLA,læ,f.1.dim.Cic.ad Att.lib.16.

CERACHATES,gemma ex achatę generibus.Plin.lib.37.c.10.

CERAMICVS,m.2.κεραμεικός.Cariæ sinus est,non longè ab Halicarnasso nobilissima vrbe. Pomp.li.1 & Pl.li.5.c.29.Ceramici nẽ duo fuerunt Athenis, de quib.Suid.scribit his verbis:Athenis Ceramici,loci duo erant,vnus in ciuitate,alter extra ciuitatem,in quo qui in bello cecidissent,publico sumptu sepeliebantur,funebriq; oratione ornabantur:qui vero in vrbe erat,locus erat,& certa,constituta; sedes meretricibus.Fuit præterea Ceramicus,Atticæ regionis locus præaltus,eodem Suida auctore,in quo lampadum certamina peragebantur;vnde prouerbium:Lampadẽ tibi cursu trado.

CERAMITES,gemma est testæ colorem habens,vnde & nomen accepit;nam κέραμος,testam sonat.Pl.lib.37.c.10.

CERARIVM,n.2.apud Cicer.5.Ver.Videtur accipi pro eo,quod cerę nomine penditur.

*CERASTÆ,f.2.insulę sunt in latere Arabiæ, inter Syenen, quę est in fine Aethiopię.

CERASTES,cerastæ,genus serpentis,quod teste Pl.li.8.c.23.quadrigemina cornua gerit,simillima arietum,vnde & nomen habet

CERASTIS,f.2.dicta Cyprus, quod procuruentibus promontorijs, velut in scitis cornibus assurgat. Steph.

CERASVS,si.pe.c.f.3.*cirerio arbore.*Ger.Ein kirsbaum.*Gal.cerisier. Hisp.cerese,arbol conocido.*]κερασός.arbor nota,a Cerasunte Ponti ciuitate

ritate ſic dicta, quàm cum Lucullus deleuiſſet, inde illam Roma tranſtulit, & a ciuitate Cerasũ appellauit. Sane arbor Cerasus dicitur, fructus verò Cerasum. Ouid. de Nuce: Audiat hæc cerasus, ſtipes inanis erit. Dicitur & Cerasum pro arbore. Colu. Cerasa, & Amygdalæ, quæ prime florent, poſſunt inſeri commodè.

CERASVS, ſuntis. κερασοῦς. vrbs Ponti, a Lucullo expugnata: vnde Cerasa primum in Italiam translata ſunt.

CERATHVS, m. 2. fluuius Cretæ, Gnoſſium vrbem preterlabens: a quo & Gnoſſus ipſa aliquãdo Cerathus vocata, teſte Strab. lib. 10. Hinc Ceratheus, a, um. Virg. in Cyri.

†CERATINAE. κερατίναι. apud Quint. vocantur argumentationes quædam ſophiſticæ inexplicabiles, quæ a Latinis etiam argumenta cornuta vocantur.]

CERATVM, n. 2. ſiue Cerotũ, [*Cerato*. Ger. Ein pflaſter von wachſſ gemacht. *Gal. cerot. Hiſp. Ciroto*,] κηρωτὸν. malagmatis genus, qđ vulneribus ſolet ſuperimponi. Dictum videtur a cera, quæ ferè omnibus ceratis additur ſolet. Plin. lib. 13. c. 22.

CERAVNIA, n. 2. ſiue Ceraunij. κεραύνια. mõtes ſunt Epiri, ĩ mare vſq. extẽſi, ἀπὸ τῶν κεραυνῶν. i. a fulminibus, quibus ſæpè impelluntur. Ouid. 2. de Pont. Ele. 6. Cum poteram recto tranſire Ceraunia velo. Pro iiſdem etiam Acroceraunia, vel Acroceraunios montes dicimus. Hor. lib. 1. Car. Ode 3. Infames ſcopulos Acroceraunia. Pli. in proem. lib. 4. Sunt & Ceraunij montes in Aſia, in Caſpium Pelagus obuerſi. Pomp. lib. 1. Quin & Taurus mons in vniuerſum Ceraunius appellatus, teſte Plin. lib. 5. c. 27.

CERBERVS, m. 2. p. c. [*Cerbero*] κέρβερος. a Poetis fingitur eſſe canis tricipes, inferorum cuſtos: quem ab Hercule catena ab inferis tractũ eſſe ijdem fabulantur. Mythologici tetram interpretãtur, dictũq; volunt cerberũ, quaſi κρεοβόρον, hoc eſt, carnem vorantẽ, q; terræ proprium eſt, quæ ſibi credita corpora omnia conſumit. Alij ſerpẽtem fuiſſe volunt in Tænaro Laconiæ promontorio, cuius veneno mortales extinguebantur. Et quoniam in Tænaro ad inferos dicitur eſſe aditus, Diis canẽ dixerũt, quem cũ Hercules trucidaſſet, fiata eſt fabula, canem tricipitem interemiſſe: quãquã hoc alij ad virtutem eius, & animi magnitudinem malint referre, qua omnes cupiditates, & cuncta vitia terrena contempſit, ac domuit. Cerberus etiam dictus eſt canis Alexãdri Epirotæ, leonibus cõgrediens.

*CERCASI, m. 2. Ægypti populi. Herod. lib. 2.

*CERCETAE, m. 1. populi ad Pontum Euxinum. Plin. l. 6. c. 5.

*CERCETI, m. 2. montes Theſſaliæ. Plin. lib. 4. c. 8.

*CERCINA, ſ. 1. inſula maris Libyci, & vrbs.

CERCVS, m. 2. qui & Circius dicitur, vẽtus eſt violentiſſimus, Galliæ Narbonenſi peculiaris. Gel. lib. 2. c. 22. & Pli. lib. 2. c. 47.

†CERCOPA, Græci appellant lucri vndique capiẽtem, quaſi κερδώνα, quem & nos Lucrionem vocamus.]

CERCOPITHECVS, m. 2. p. p. *Gatto mamone*. Ger. Koph. 6. Ein meerkatz. *G. Vn marmot, vne eſpece de ſinge ayant queue. Hiſ. Gattopano*,] κερκοπίθηκος. ex κέρκος, cauda, & πίθηκος. ſimia, quaſi ſimia caudata, q̃ *Mammonem* vulgo dicimus. Pl. li. 8. Cercopitheci nigri capitibus, pilo aſinino. Mart. lib. 13. Si mihi cauda foret cercopithecus eram.

CERCYRA, ſ. 1. κέρκυρα. inſula eſt maris Ionij, q̃ a Latinis littera vna immutata Corcyra dr, vulgo *Corfu*, Venetorum imperio ſubdita.

CERDONES m. 3. [*Artefici vili che ſolamẽte attẽdono al guadagno*, Ger. omen חרש charaſch. Ge. Der vnfletige hãdtwercк treibt vmb gewinns willen. *Gal. Cordonnier, ſauetier ou cuyoyer, artiſan. Hiſp. Oficial de alguna arte de ganancia*] κερδαλέοι. artifices ſordidi, & qui antes illiberales quæſtus gratia exercent, quales ſunt ſutores veterũ calceorũ, qui a Suet. Veteramentarij appellantur. Mar. l. 3. Vt velles corio ludere cerdo tuo. Cic. 1. de Nat. Deo. Ca tmẽ Pythagorei ferũt cuiuſdã fuiſſe cerdonis. Dicti aũt sũt Cerdones, a Græco κέρδος, quod lucrũ ſignificat: vnde & Lucriones a Latinis appellantur.

CEREALIS, le. o. 3. [*Ciò che ſ'appartiene a cerere*] quod ad Ceremem pertinet: vnde Cereales ædiles, qui rei frumentariæ apud Romanos præerant. Cereales ludi, in honorẽ Cereris facti. Liu. lib. 30. Cænæ cerealis. Plau. Men. Cereale papauer. Virg. Geo. Vbi Serũ. Cereale papauer, vel quod eſt eſui, ſicut frumentum: vel quod eo Ceres vſa eſt ad obliuionem doloris.

CEREALIA, orum, [*Sacrificio di cerere*] ἡμέτερα. ſacra Cereris a Triptolemo inſtituta: quę tanta religione celebrabantur, vt feriæ poſſe putę crederentur, ſi quis eo tempore cum vxore concubuiſſet. Præterea in ſacrificijs Cereris vinum non adhibebatur. Vnde Plaut. in Aul. iocandi anſam ſumpſit. Megadorum Cereri nuptias eſſe fa turum, quod nihil vini ad nuptias eſſet allatum.

CEREBELLVM, n. 2. ἐγκέφαλον. Pl. lib. 29. c. 5. Morſus a cane rabido, ne rabioſi fiant, cerebello gallinaceo occurritur. Medici cerebelli nomine intelligunt poſteriorem cerebri partem.

CEREBRVM, n. 2. [*Cerucllo* מוח. muach. Ger. Das hirn. *Gal. cerueau, ou cerueille. Hiſp. Meollo de la cabeça*] ἐγκέφαλος. inquit Pl. eſt viſcerum excellentiſſimum, proximumq; cœlo capitis, ſine carne, ſine cruore, ſine ſordibus. Hic habet ſenſus arcem, hic culmen altiſſimum, hic mentis eſt regimen. Cic. 1. Tuſ. Alijs pars quædam cerebri viſa eſt animi principatum tenere; alijs nec cor ipſum placet, nec cerebri quamdam partem eſſe animum.

CEREBROSVS, o. 1. 2. [*Cerucllino, irãcõdo*, שפר חמה שפיון ראש ורוח רעשה kefeheli, horch. Ger. Blatterkopff zornig. *Gal. cerueliniex, fort cholere, euertueux, obſtiné; & rigoureux. Hiſp. Loco como ſin meollo*] κεφαλόβαρις, qui vitio cerebri præceps fertur in iram. Hor. li. 1. Ser. Cerebroſus proſilit vnus. Dicitur & de brutis. Col. lib. 2. Noxium eſt bobus, quos pabulo ſuo cerebroſos reddit.

CERES, ſ. 3. [*Cerere*. Ger. Die goettin des getreids,] δημήτηρ. Dea frugũ putabatur, a creando dicta. Saturni & Opis filia, quæ peculiari epitheto. Alma dicitur, quia nos alit; vel (vt Cic. lib. 4. de Natura Deor. ſcribit) dicta eſt, tanquam gerens, a gerendis frugibus, caſa prima littera immutata. Hæc quandoque Luna dicitur,] *Iuno*.] ſicut Liber pro Sole ponitur. Vir. lib. 1. Geor. Vos ô clariſſima mundi Lumina, labentem cœlo quæ ducitis annum; Liber & alma Ceres. Ponitur interdum ceres pro ipſo pane, [*Pane*] ſicut Liber pro vino. Teren. Eun. Sine Cerere & Bacchо friget Venus. Cereri ſacrificãt dici ſolitum, ſi quando in conuiuio deeſſet vinum, propterea quod in huius ſacris nefas eſſet inferre vinum. Plaut. in Aul.

CEREVS, a, um, o. 1. 2. [*De cera*. Ger. Vuachſin, das von wachs gemacht iſt. *Gal. De cire, fait de cire, ou de couleur de cire. Hiſ. coſa hecha de cera, o de color de cera*,] κήρινος, ex cera. Cic. 3. de Nat. Deor. Si omnis cera commutabilis eſſet, nihil eſſet cereum, quod commutari non poſſet. Sumitur quãdoq; pro molli, facili, & flexibili, [*Facile*] Horat. Cereus in vitium flecti. Item pro flauo, [*Giallo*.] Vir. 2. Ecl. Addam cerea pruna, a cerę videlicet colore. Inde ficedulę pingues ab Accio cereæ vocantur, translucente nimirum percutera, flaua pinguedine. Quandoq; pro vncto, [*Vnto*] Mart. Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna.

CEREVS, m. 2. [*Cereo torzo*. Ge. Vuachſikertz. *Gal. Vn cierge, ou chãdelle de cire, torche. Hiſ. Sirio*,] κηρὸς. eſt funale, vel cãdela ex cera cõfecta. Mart. Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes. Ci. Oſſi.

CERIA, æ. f. 1. potionis genus ex frugibus confectum. Pli. lib. 18. c. 15.

CERINTHE, es, vel Cerinthe, es. f. 1. κηρίνθη genus herbæ, mellis cum cera mixti ſaporem habens. Virg. 4. Georg. Cerinthæ ignobile gramen. Dicitur & Cerinthus, & à Diphe. Cerãthe, ab Ariſt. Erithace. Vulgo eam vocato ſolõt *Carbinam*, in Hetruria præſertim, & Liguria, quia flatu Africi naſci creditur, quem, vt inquit Vitruuius, carbam nautæ, vel Carbinum cognominant.

CERINVS, a, um. o. 1. 2. [*Simile alla cera*. Germ. Das dem wachs gleich iſt. *Gal. Reſemblant à cire, de couleur de cire. Hiſp. coſa ſemeiante alla cera*,] cerę ſimile: vt, Cerinus color. Plin. Laudatio cerina, atque purpurea. Cerini ſmaragdi, apud eũdem lib. 37. c. 5. Plaut. in Epidi. Plumatile, aut cerinum, ſubintellige veſtimentum.

CERION, vlceris genus, achoribus ſimile. Pli. lib. 20. ca. 2. Sanat vlcera concreta in modum faui, quem Cerion appellant. Idem lib. 23. c. 7.

CERITES, p. princípium gemma eſt cerei coloris. Pli. lib. 37. c. 10.

CERITVS, p. p. quaſi Ceretitus: nam in Cereris ſacris furore corripiebãtur. Hora. in Ser. Cerinus fuit, aut commotæ crimine mentis, id eſt, inſanus, & furioſus. Plau. in Amph. Tu certè laureatus es, aut Cerinus. Idem: Iube hanc pro Cerinacì circumferri.

CERNETANI, m. 2. qui & Mariani dicti, Italiæ populi iuxta Cafinum, & Bouillas: ita dicti a Cernoto oppido, cuius meminit Pli. li. 3. c. 5.

CERNO, is, creui, cretum. a. 3. [*Vedere*, ראה raah. Germ. Sehen, ſpiegen. *Gal. Voir, regarder. Hiſ. Mirar, ò ver con los ojos*] βλέπω. video. Virg. 3. Aene. Cernimus aſtantes nequicquam lumine torui Aetnæos fratres. Transfertur & ad ſenſus interiores, vt idẽ ſit, qđ animaduertere, ſiue conſiderare [*Conſiderare, accuggerſi*.] Cic. li. 3. epiſt. Cerno iam animo quanto, omnia vberiora futura ſint. Quandoque iudicare, ſtatuere, deliberare, [*Giudicare, deliberare*.] Cic. de Leg. Quotcunq; Senatus creuerit, populus iuſſerit, tot ſunto. Lucil. Poſtquàm præſidium caſtris educere creuit. Quandoq; diuidere, ſecernere, cribrare, [*Criuellare*] quod & Incernere dicitur, vnde & Incernicula, cribra. [*Criuello*] vocamus. Plin. lib. 18. c. 11. Rurſus quæ trãſiit; arctiore cernitur. Vnde & crines dicti ſunt, quod ſint diſcreti. Quãdoq; dimicare, [*Combattere*.] Plau. Pro patria Amphitryo dii cernit. Quandoq; adire; vnde cernere hæreditatem filij patentũ dicti. Cic. ad Dolabellam: A te peto, vt me hanc quaſi falſam hæreditatem aliena glorię ſinas cernere. Cretio, onis, ſolemnitas, quę adhibebatur in adeundis hæreditatibus. Cic. ad Att. li. 11. Gaſleonis hæreditatem creui: puto enim cretionem fuiſſe ſimplicem. Var. 5. de Lin. Lat. Faci to videant te hæredem: itaq; in cretione adhibere iubẽt teſtes. Theodoſius Imp. l. 6. Cũtu. de iure deli. cretionũ ſcrupuloſã ſolẽnitatẽ hac lege penitus amputare decreuimus.

CERNVVS, a, um, o. 1. 2. [*chino, inclinato*. Ge. Nider gebogen, Bogech tig. *Ga. Pẽchant, enclinè, vers la terre. Hiſ. El que mira de cabeça la tierra*] κατηκενός. propriè inclinatus, quaſi qui terram cernat. Virg. li. 10. Erectoq; incumbit cernuus arnis. Vbi Seruius, Cernuus equus dicitur, qui cadit in faciem, quaſi in eam partem, qua cernimus.

CEROFERARIVM, n. 2. inſtrumentum, quo Cereus, hixus cõtinetur: vnde illud in Decr. diſtinctio. 23. Acolythus accipiat ceroferarium cum cereo.

CERO, as, a, um. 1. [*Incerare*. Ge. Verwechſen, mit wachs vberziehen. *Ga. cirer, encirer, enduire, ou couurir de cire. Hiſ. Encerar*,] κηρόω. cerã ob ducũ. Col. lib. 12. ca. 40. Sexta oliuitate dolia ceranda oportebit, anti

qui dixerunt. Hinc tabulæ ceratæ dicebantur, cera superinductæ.
† Vnde & ceratura, Ceratio, pro obductione ceræ, κήρωσις. Et compos. Inceruare. Iuuen. Genua incerate deorum.]

CEROMA, n. 2. κήρωμα. oleū, quo se athletæ perungere solent, adhibito quodam terræ genere. Cels. lib. 4. c. 26. vocat τερτον.

CEROSVS, a, um, o. 1. 2. [*che ha della cera mescolata*] κηρώδης. quod ceram admixtā habet; vnde Mel cerosum, nondum satis expurgatū. Pli.

CEROMATICVS, a, um. ceromate perunctum. Iuu. Sat. 3.

CEROSTROTVM, pe. p. n. 2. [*Tarsia, intarsiamento,*] a κῆρος, cornu, & στρωτὸς, stratus; picturæ genus, cum ex cornibus ramenta rumpūtur variis coloribus, deinde vermiculatim ligno inseruntur. Pli. lib. 1. Nunc tincta, nunc sublita, nunc quæ cerostrata, a picturæ genere dicuntur. Propriè tamen dicuntur Ceroſtrata, cornibus strata, vt lithoſtrota, lapidibus strata.

CERREVS, a, um, o. 1. 2. vt Cerrea glans. Pli. lib. 16. c. 6.

CERRINVS, a, um, o. 1. 2. vt Cerrinus calyx. Pli. lib 3. c. 10.

CERRVS, [*cerro,*] κῆρυς. Arboris glandiferæ species est, cuius glande suilla caro firmior redditur. Pli. lib. 16. c. 6.

CERTAMEN, n. 3. [*Battaglia, abbattimento, cõtrasto,* מלחמה milchamah. Ger. Streit, xampff. *Gal. Debat, cõbat, estrif. Hisp. Telea contẽcion, y porfia.*] ἀγών. conflictus qui fit inter duos aut plures. Quidtion, 10. Met. Ea lex certaminis esto. Interdum res ipsa, de qua certatur, scilicet vter columbā sagitta feriat, vter prior decurrat ad metas. Vir. 2. Geor. Velocis iaculi certamina ponit in Vimo Graia certamina celebratissima hæc fuerūt, Olympia, Pythia, Isthmia, & Nemea. Certamē significat etiam priuatam contentionem [*cõtesa,*] Sall. Diu magnum inter mortales certamen fuit. Certamen, prælium. Cic. 4. de Finib. Magnū, & difficile certamen. Plan. Cic. Ipse a certamine belli tam necessarij me remouissem.

CERTATIM, adu. [*A gara.* Ge. Mit streit, in kampff weis. *Gal. A l'envi l'vn de l'autre, a qui mieux mieux. Hisp. concentiosa y porfiadamẽte,* cum certamine, & æmulatione. Vir. li. 8. Tunc lecti iuuenes certatim, atque sacerdos Viscera tosta ferunt taurorum.

CERTATIO, onis, f. 3. *contesa,* מריבה meribah [מחלוקת] madhon. Ger. Das streitē oder xēpffen. διαφορὰ. actus, contentioq; certātiū. Cic. 2. de Leg. Quod sine curriculo, & sine certatione corporum fiat,

CERTATVS, us, ui, m. 4. [*contesa,*] nomen idem qd certamen. Stat. li. 2. Sil. Ridetque benigna Parthenope gentile, sacrum, nudosque virorum Certatus, & parua suæ limulachra coronæ.

CERTE, [*Certamente,* אמנם amnam. Ge. Vuarlich, ja, fur wahr, eigētlich. *Gal. Certainemẽt, assauremẽte, sans doute. Hisp. certamẽte,*] vt *diu*, aduer. affirmantis. Cic. 3. de Fin. Satis ne hoc conclusum videtur? certè. Interdum idem quod certò, clarè, & manifestè. [*Manifestamente.*] Cic. Q. Fr. certè enim scio, te fecisse cum causſa.

CERTO, [*Certamẽte,* בהחלט behemmah. Ge. Gewißlich, ohn alles fehlen,] σφόδρα. Ter. Eun. Hoc certò scio, Rhamnusium se esse aiebat.

CERTISSO, as, n. 1. certus sio. Pacuuius apud Non. Vocant cocus, vnde certissent.

† CERTITVDO, à Certus, ἀτρεσία. [*Certezza*] sine etiam Incertitudo, notæ significationis.]

CERTO, as, n. 1. [*Contendere, combattere,* נלחם rab mā] nitsah. G. Streiten, xempffen. *Gal. Debattre auec quelqu'vn, cõbattre. Hisp. contender y pelear,* ἀγωνίζεσθαι. aliquando rei bellicę conuenit, pro pugna, seu prælio. Tac. lib. 21. Missus in eos eques cum expeditis cohortibus ambigue certauit. Aliquando est omni re contendo; & tam in bonam partem, quàm in malam accipitur. Cum ablatiuo. Ter. Bene dictis si certasset, audisset bene. Cū ablatiuo & præpositione De, Liu. Antemni atque Ardeates de ambigua agro cum sæpè bello certassent. Cum præpositione Cum. Sall. Iaculari, cursu cū equitibus certare. Cum prepositione Inter. Cic. Reliquum est, vt cum istis certemus inter nos. Et cum aduerbijs mecum, tecum, secum. Pli. iun.

CERTVS, a, um, o. 1. 2. non dubius, non incertus, compertus, notus, exploratus, minimè dubius, definitus, ratus, nihil habēs dubitationis clarus, spicat*, apertus: à cerno, pro video, qa ea q̄ videmus, certa sunt, [*Certo, chiaro,* ברור iadhuach ונאמן neeman. G. Gewiß. *Gal. certain & asseure. Hisp. cierto ne dudoso claro,* σάφα. Pla. Mer. Iubet scire me ex hoc, vt sim certus meus. Interdum certus, qui non errauit, Mar. O quàm certa fuit librato dextera ferro? Interdum discretus, ἀφορισμένος. Hinc certos, [*Alcuni*] ferè plurali numero dicimus, pro eo qd est Quosdā, quasi a ceteris discretos. Ci. Iscum certis aliis ad Cæsarē missus, paulo ante discesserat. Sal. Apud Iuuen. certos locauit. Et certum dicimus deliberatum. [*Deliberato fermo.*] Vir. in Gallo: Certū est, in siluis inter spelæa ferarū Mollie pati. Hinc Certior, & certius cōparatiuo, pro exploratiore, & pertiore. Sen. in Hippol. Loquens de cupidine: Figit sagitta certior missa puer. Facere certiorē, est indicare, *Fare sapere, scriuere che.* Cic. 6. Ver. Certiorem te faciunt, Africanum Carthagine deleta, &c. Pla. in Casi. Fac me certiorem, quid meus vir me velit. Teren. in Phor. Quantum potes me certiorem face.

CERVARIVS, a, um, o. 1. 2. a cerno deductum: vnde Lupus ceruarius, dicta est fera lupi effigiē habēs, & panthera maculas, nomine, vepinor, a cerui na pernicitate imposito. Pli. li. 8. c. 22. Sunt in eo genere, qui ceruarij vocantur. Ceruarium venenum. Pli. li. 27. c. 4.

† CERVCHVS, p. p. [Cornuto] κερῶχος. Latinè dicitur cornulus, quasi κέρατα ἔχων. In nauibus Cerychi dicuntur rudentes antemnarum cornua firmantes. Flac. in Argon.]

CERVINVS, a, um, o. 1. 2. [*Di cerno.* Ge. Das zu den hirschen gehoert,] ἐλάφειος. ad cerui pertinet: vt Ceruinū cornu. Varr. 3. de re rust. Ceruinus color, qualis est pellis cerui, vel castaneæ. Palla. l. 4. c. 13.

CERVICALE, & cerucal, n. 3. [*Guanciale,* מראשות meraaſcoth. Ger. Ein hauptkussen. *Gal. Cheuet, ou trauersin coussin de lit, ou oreiller. Hisp. El almohada o cabezal para la cabeça,*] προσκεφάλαιον. id, quo dormientis caput, & ceruix innituntur. Iuu. conducit comites, sellam, cervical, amicas.

CERVICVLA, f, 1. Cic. 5. Verr. Tamen ne putamus patronum tuum in hoc crimine ceruiculam iactaturum?

CERVISIA, f. 1. [*Cernoqua. G. Biet. Gal. cerue ze. Hi. cerueza.*] ζῦθος. potus ex aqua & frugibus confectus, & præcipuè ex hordeo maceſacto, & rursus clibanis siccato, addito lupi salictarij flore: quo pot' genere etiam hodie pleraque Galliæ, & Germaniæ loca, Britanniaq; vniuersa, vini inopiam supplent. Pli. li. 22. c. 25.

CERVIX, f. 3. [*Coppa. Gal. chignõ du col le col. Hisp. ceruiz del cuello.*] τράχηλος. posterior colli pars, quę ab occipitio incipit, & tēdit ad spinā. Antiqui (vt Quinct. ait) ceruices pluraliter dicebant, prim sq. Hortensius ceruice dixit. Cic. in Vat. Inflato collo, tumidis ceruicibus intulisti. Cato: Si caput aut ceruices dolent, ea lotio calido lauato.

CERVSSA, p. p. f. 1. [*Biacca,* בדיל puch. Ger. Blewweiß. *Gal. De la cerusse fard. Hisp. El alvayalde.*] ψιμύθιον. plumbo in acuto aceto soluto cōparatur. Vitr. docet, quō fiat. Vide Gal. l. 9. Simpl. & Pl. li. 34. c. 8.

CERVSSATVS, a, um, [*Imbiaccare,*] vt, cerussata mulieres, quæ candoris comparandi gratia cerussa vtuntur. Mar. li. 2. cerussata turget Sebella Solem. Cerussata cutis, cerussatæ buccæ. Mar. li. 7. Cic. in Pis.

† CERVVS, ui. m. 2. [Cerui. Germ. Hirschen. *Gal. cerf. Hisp. ciervos.*] ἔλαφος. Animalia satis nota, ita dicta, quod magna cornua gerant, quasi gerui. Vel κέρατα κεράτων a cornibus. Plin. lib 8. c. 32. Cerui etiam dicantur furcæ, quæ ad calx sustentationem figuntur, ad similitudinem cornuum cervorum. Virg. Eclog. 2. Atq; humiles habitare casas, & fingere ceruos. Cerua, feminin.]

† CERVX, κῆρυξ. Latinè praco & caduceator. Senec. ad Seren.]

CESENA, f. 1. oppidum Picēni non procul a Cisterna. Pli. lib. 3. c. 15.

CESSATIO, nis, verbale, f. 3. [*Indugio,* שבת ichebeth משבית maſchbath. G. Aufhoerung, muessiggang. *Gal. Relasche, oyseuete, laschete. Hisp. Tardanza.*] διάλειψις. Cic. 1. de Nat. Deor. Epicurus nihil cessatione melius existimat.

CESSATOR, oris, m. 3. [*Indugiatore, ocioso.*] משבית meacher. G. Seumig müessig, der etwas zuthun aufgehoert hat,] διατριπτής. otiosus & cessator, & nihil agit. Cic. Pæto, l. 9. Non quod cessator esse soleterm.

CESSATVS, a, ū, part. sine verbi origine. o. 1. 2. vt Regnatus, & similia, nam regnor, aut cessor nō dicimus. Hic cessata arua, i. neglecta, & non culta. Ou. 4. Fast. Largaq; proueniat cessatis messis in annis.

CESSIM ire, [*Ritirarsi, tornar indietro,*] ἀναχωρῶ. significat regredi re cedere. Iust. lib. 2. Ite cessum, inhibete remos. Et apud legum cōsultos citu, ad l. Aquiliam, Incertum superius plaustrū cessim ire cæpit. Fit autem a cedo.

CESSIO, onis, f. 3. est iuris nostri in aliū trāsfusio. Ci. in Top. Abalienatio est eius rei, quæ mancipi est, aut traditio nexu, aut in iure cessio.

CESSO, as. [*cessare, fermarsi,* חדל chadal שבת schachat בטל batal אחר echar. G. Aufhoerē, ablassen. *Gal. Cesser, estre tardif. Hisp. cessar, tardarse, o absteners,*] ἀργέω. ablatiuo, abscedere vado. Vir. 7. Ecl. Et si quid cessare potes, requiescere sub umbra. i. (quæ Seruius, si potes bene otium nihil cessandum. Dicimus autē cessare in re aliqua, & cessare a re, [*Lasciare e*] Ci. Nec; vir quam in suo studio, atq; opere cessauit. Liu. Nec ex quo castris castra cessata sunt, cessatum a letumbus præliis est. Item Cessare, *Tardare,* tardare, remorari, diutius immorati in re aliqua faciendā, & eam negligentius agere. Vir. 6. Aen. cessas in vota precesque videt, qui dictes in vota faciendā? Teren. in Eunu. Paululū si cessasset, Pythia, domum non offendisset. Ci. de Nat. Deor. Cū verò pro detinere, vel finem facere ponatur, habet aliam secū infinitiuum. Cic. ad Q. Fr. Si se immunes vexare cœperint, ne cessaris me certiorem facere, vt accurram. Ter. And. cessas alloqui. Et in Phor. Abi nunc, vbi tot simultias nunquam cessant hodie dicere. Hinc concello. Ian. a. Pan. Postquam arcera est, nunquam concellauimus lauarijsue fracari.

CESTICILLVS, m. 2. auctore Festo, circulus est, quem mulieres imponunt capiti, quo commodius onera ferant.

CESTREVS, duabus tantum syllabis, m. 2. κεστρεύς. piscis genus, qui & capitalus, & Mugil vocatur. Vide Cœl. Rhod. lib. 27. c. 4.

† CESTRVM, i. n. 2. κέστρον. Instrumentum quo cauamus ebur. Suidas putat esse genus teli. Perſico bello muenu. Latini uiriculum appellant. Iul. Pollux, pro stimulo seu stylo accepit.]

CETARIA, arum. f. 1. loca iuxta mare, ita genuntur lacus, in quibus thynni, & alij huiusmodi pisces capiuntur, & salsamentur. Pl. li. 27. c. 5.

CETARIVS, m. 2. κητοθήρας. qui cetos, hoc est, marinos pisces insectatus capit, aut vendit. Col. lib. 8. Salsamentarum omnium purgamenta, quæ cetariorum officinis euerruntur. Ci. 1 Off. cetarij, lanij, coqui.

CETRA, træ. f. 1. scutum breue lorisque vsus Afri, & Hispani. Vir. 7. Æn.

Aen. Latus cetra tegit. Liu. l. 1. Bel. Plin. Hispani cetris superpositis incubantes, flumen transiere. Hinc cetrati, dicti milites cetris muniti, quos peltastas vocant. Hircius Bel. Ciu. l. 1. Erat cetrate ulterioris Hispaniæ cohortes circiter octogita. Li. l. 1. Bel. Maced.

CETVS, m. 2. κῆτος. nomen maioribus omnibus ma nis piscib. commune, in præsertim, qui animal pariunt, non ouũ: cuiusmodi sunt balenę, orcę, ptiles, thynni, & similes. Vnde cetarii appellantur, testè Nonio quoq; maiores in thatti pisces capiunt. Pli. li. 32. c. 1. cetos sexcentorum pedum longitudinis, & trecentorum sexaginta latitudinis in flumen Arabiæ inuasse tradit Iuba. Dicimus & cete, plurali tantũ numero, nulla casuum inflexione. Vir. 5. Aen. Immania cete. Cic. de Nat. Deor Properans subiungere cetis.

CEV, [*Comme, ou chem. G. Gleich, als, eben, wie. G. Bomme, quasi tout ainsi, que. Hisp. Assi, conzo,*] οἷον. tamquam, vel quasi: magisque est poetarum, quam oratorum, sed quo multi, & præsertim Plin. vtuntur. Virg. 1. Aen. Aduersi rupto ceu quodam turbine venti Confligunt. Pli. lib. 8. c. 16. Incremento terga, ceu quodam incitamento elegellantur.

CEVERE, est clunes mouere, vt in re veterea, & propriè de marib. dicitur; cuiusmodi verò de mulieribus. Persius: An Romule ceues?

CHANTEH

CHAA, f. 1. Peloponnesi vrbs, Lepræo proxima.

CHASSA, f. 1. vicus Aegypti, apud Strab.

CHABARENI, m. 2. populi Scythici.

CHABRIA, f. 1. vicus Aegypti, ea parte, quæ est Arabiæ confinis.

CHADISIA, fluuius, & oppidum Cappadociæ.

CHÆRONEA, æ, f. 1. χαιρώνεια, vicus Bœotię. Plutarchi patria. Pli. l. 4. c. 4.

CHÆROPHYLLON herba pastinacæ erraticæ, siue dauci folio, radicula candicante, subamara. Veteres Gingidion appellarunt: nam chęrophylli nomen recentius est, a comæ luxuria, & aspectus iucũditate impositum. Hodie vulgus herbariorum chærefolium appellant, Græci, & Latina voce in vnam coalescentibus.

CHALASIS, χάλασις. à Medicis appellatur laxatio articulorum, cũ scilicet ex nimio labore, lassitudine, aliaue causa euenit, vt laxatis vinculis membrum excidat.]

† CHALASSIS, Tunicæ genus, quod à Græcis χάλασσα vocatur, a laxitate. Vel, vt quidam volunt, nodus tunicę muliebris, quo connexa circa ceruicem tunica submittitur.]

† CHALAZA, χάλαζα. [Natu] collectio sub cute & bubone, & fabę Aegyptiæ similis, dolorem tacta afferens. Latinis Grando dicitur.]

† CHALAZIAS, ου. χαλάζιας. Gemma, quę grandinum colorem habet, & figuram. Plin. l. 37. c. 11.]

† CHALAZION, χαλάζιον. Tuberculum est in oculorum palpebris, nõ dissimile illi quod à Græcis κριθὴ appellatur, diuersæ tamen figuræ, & mobile, si huc illuc pellatur. vide Galen. 14. Method.]

CHALCANTHVM, χάλκανθον. [Vitriole] Corpus est metallicũ, quod à Latinis atramentum sutorium dicitur. Vulgo à vitri similitudine vitriolum nominant.]

CHALCEDON, f. 3. χαλκηδὼν. vrbs Bithyniæ, iuxta Bosphorũ Thraciũ ex opposito Byzantij. Hanc Megarenses condidere, cęci iccirco appellati, quod non potiùs oppositum litus elegissent, in quo postea conditum est Byzantium, tantò feliciore modis omnibus sede.

CHALCIS, idis, f. 3. χαλκὶς. serpẽtis genus è genere lacertarũ, quasdã æstei coloris lineas in tergo habens: vnde & nomen habet. Pl. lib. 31. c. 3. Est & Chalcis Homero, auis nocturna, ex genere accipitrũ bellũ internecinum cum aquila gerens. Plin. lib. 10. ca. 8. Cymnidin vocat. Est & mhalcis piscis. Plin. lib. 12. c. 11.

CHALCIS, dis, f. 3. [*Negropõte*, χαλκὶς. Eubœæ vrbs ęquipara, ab Culide: Bœotiæ portu, exiguo euripo diuisa, vetus Atheniensium colonia, ita dicta, (si Steph. credimus) a Chalcidæ filia Cesopi: aut certè, quòd æraria fabricæ ibi primùm fuerint repertæ. Est & alia Chalcis, agri Corinthij oppidum. Tertia Ætoliæ, Archeloo fluuio irrigata. Quarta Syriæ, a Monico Arabe condita. Sũt & aliæ eiusdem nominis vrbes, quæ enumerantur a Steph. A Chalcis, chalcidicus, a, ũ. Vir. Aen. Thalcidicaque leuis tandem superstitit arce.

† CHALCITIS, χαλκῖτις. corpus metallicum, medię inter μίσυ & σῦριν substantiæ, illo crassior, hoc tenuior. Dicta Chalcitis, tum quod ad æris colorem accedat, tum quod ea æs augeatur.]

† CHALCVS. Exiguum pondus erat apud Atticos, quod decies sumptũ obolum conficiebat.

† CHALDÆA, æ. Regio ad orientem Iudææ, Arabię contermina, plana, fontium indiga, in qua est Babylon ciuitas magna.]

CHALDÆI, m. 2. a Cicerone nominantur, non vt natio significetur, sed vt omnes ex sideribus futura prædicentes, siue Chaldæi sint, siue ex alio quouis populo: id ob eam causam, quod astrologiam, astrologicamque diuinationem Chaldei primi deuerint. Exẽplum hîc de Fato, in Tusc. 1. li. 2. de Diu. & apud Valer. Inde χαλδαΐζειν, pro in arte diuinandi operam ponere.

CHALYBES, m. 3. pop. in Ponto, iuxta Thermodontem fluuium, qui & Alizones Homero dicti sunt, & postea Chaldæi, teste Str. li. 12. Hi ferrum nudi effodiunt, dicente Virg. At chalybes nudi ferrũ. Ponitur tamen quandoque Chalybs pro ipsa ferri materia. [*Ferro, acciaio.*] Vi. 8. Aen. Vulnificusque chalybs vasta fornace liquescit.

Est & chalybs fluuius in Hispania, in quo ferrum optime temperatur, iuxta quem & chalybas populos collocat Iust. l. 44. vlt.

CHAMÆCERASI, m. 2. ex cerasorũ genere humillimus. Pli. l. 15. c. 24.

† CHAMÆCYPARISSOS, χαμαικυπάρισσος. Herba, quę ex vino pota, ũtra venena serpentium & scorpionum pollet. Plin. lib. 24. c. 15.]

† CHAMÆCISSVS. χαμαίκισσον. genus hederę, quæ nunquam à solo humo attollit.]

† CHAMÆDAPHNE, χαμαιδάφνη. Herba in funiculi modum se porrigens, & vicina quæque vinciens, vnde etiam Vinca pernica appellatur. Plin. lib. 21. cap. 11.]

† CHAMÆDRYS, χαμαιδρύς. [Querciuola.] Herba, quæ Latinis Trissago dicitur vulgo Querciola, aut calamandrina, aut Scrimula. Plin. lib. 24. c. 15. Ruel. l. 3. c. 56.]

CHAMÆLÆA, f. 1. χαμαιλαία. herba, quæ similitudinem foliorũ oleę habet. Pli. lib. 25. c. 7. Multum infra hunc succum est, qui fit ex herba Chamælæa. Idem lib. 24. c. 15.

CHAMÆLEON, ontis, f. 3. χαμαιλέων. herba ex genere aculeatarum: ita dicta a varietate foliorum. Mutat enim cũ terra colorem, hic niger, illic viridis, alicubi cyaneus, alicubi croceus. Pli. li. 22. c. 23.

CHAMÆLEON, tis, m. 3. [*Camelcontre*] χαμαιλέων. quasi paruus leo, animal est diuersa varietate cõspersum, vt pardus, & ad colores quos videt conuersione facillima variatur. Nascitur in India, figura & magnitudine lacertæ, nisi quod crura habet recta, & excelsiora. Latera ventri iunguntur, vt piscibus, & spina simili modo. Eminet rostrum simile suillo, cauda prælonga in tenuitatem desinens, & implicans se viperinis orbibus, vngues adunci, motus tardior, vt in studini, asperum corpus, vt crocodilo, habet oculos corpori concolores, nunquam eos aperit, solus animalium, nec cibo, nec potu alitur, nec alio, quàm aeris ambiento: later hiemę, vt lacerta. Vide plura apud Plin. lib. 28. c. 8.

† CHAMÆLEVCE, χαμαιλεύκη. Herba, quæ Tussilago dicitur, nascitur circa fluuios. folio populi, sed ampliore. Plin. 24. c. 15. Vulgus vocat Vngulam caballinam, Barbari Populaginem, & Bechion.]

ANAMÆMELON, n. 2. [*Camemilla. G. Kamille. G. Herbe qu'on appelle camomille. Hisp. Manzanilla*] χαμαίμηλον. herba est vulgo nota, ab odore mali fic dicta, quæ alio nomine Anthemis appellatur. Medici recentiores chamomillam barbare vocant.

CHAMÆPEVCE, f. 3. χαμαιπεύκη. herba est folia habens laricis foliis similia, lumborum & spinæ doloribus propria. Plin. lib. 24. c. 15.

† CHAMÆPITYS, χαμαίπιτυς. Herba, quæ à Latinis Ajuga dicitur. Officinæ Iuam vocant.]

CHAMÆROPS, opis, f. 3. herba est myrteis circa caulem geminis foliis, capitulis Græculæ rosæ. Pl. li. 26. c. 8. Ruellius eandem esse existimat, quam a Mithridate inuentore Mithridation appellant.

CHAMÆSICE, f. 1. herba est lentis folia habens. Plin. lib. 24. c. 15.

† CHAMVS, mi, χάμυς. genus fræni. Est etiam chamos, teste Hieronymo, idolum Ammonitarum, quod alio nomine Beelphegor dicitur.]

CHAONIA, f. 1. pars montana Epiri, licet quandoq; sumatur pro tota Epiro. Hinc Chaones populi, a Troiani Heleni fratre Chaone. Vir. 3. Aen. Chaoniamque omnem Troiano a Chaone dixit. Idem postea & Molossi dicti a Molosso Pyrrhi filio. Strab. lib. 7.

CHAONIDES, m. 3. χαονίδης. canum genus ex chais, id est, ex lupis ceruarijs conceptũ, vt videt Sintire Her. in Plin. Verisimilius tamẽ, a Chaonia regione dictos, vt Molossos a Molossia. Chaonidũ canũ originem refert Pollux ad æneum canem à Vulcano fabricatum.

CHAOS, [*Confusione*] thohu. G. Ein vermischẽg. verwirrung. *G. Confusion, vne mauuaise melle de toutes choses, gouffre & tenebres, & profondeur inestimable. Hisp. Confusion, mazcla chaos.*] χάος. Hesiodus ĩ Theog. Omniũ rerum initiũ vocat, quod ante tẽs Deos, deasque natum fuit: de quo Orpheus initio Argonau. Alij appellant materiã cęli, & terrę cõfusam, atq; informem, quæ primum ex nihilo facta est, de qua postmodũ omnia sigillatim p̃species varias, formasq; proprias prodierunt. Est autem nomen Græcum. Apud Latinos tãtum in vsu est chaos, & ablatiuus chao: quamuis Priscianus per secundam declinationem declinauerit chaus, chai. Vir. l. 4. Geor. At que chao densos diuum narrabat amores. Dictum chaos, a χέω. fũdo, q̃ fuerit fusio, id est, confusio elementorũ omniũ. Antiquior quàm chaos, χαοῦς ἀρχαιότερος. de re nimium prisca, & obsoleta.

CHARACIAS, Pli. l. 26. cap. 8. Tithymali genus, ramos habens digitali crassitudine. Alia quoque characias est (vulgo chafancia) quæ in hortis feneſtrisque per cancellos topiario opere digeritur. Sed de hac veteres nihil. Hermol. Corol.

CHARACTER, m. 3. [*Caractere, signe, figure, forme, marque*] χαρακτὴρ. Latinè dicitur signum, insigne, forma. Col. lib. 11. c. 2. Nec minus matrona quadrupedis characterę signari debent.

† CHARADRIVS, χαραδριὸς. Auis maritima, magna & inglauiosa, quam aspicientes icterici morbo liberantur, teste Aeliano, li. 15. c. 26. Alio nõie Ictericus appellat, & à Latinis Galgulus. Pli. 30. c. 11.]

† CHARIENTISMOS, χαριεντισμὸς. Est urbanitas, lepos, & venustas sermonis. Sumitur etiam pro figura illa, qua diua dictu mistius & grauius proferuntur.]

CHIROMANTIA,f.1.[*Chiromantia,*] diuinatio ex lineaſtrum,quæ in manibus ſunt, inſpectione. † Vnde & Chiromãtis,qui lineis manuum inſpectis,futura noſcere ſe profitetur.

CHIRON,nis,m.3.Centaurus, Saturni & Phillyræ filius,dimidia ſui parte equus,reliqua homo.Fabulantur.n.poetæ,Saturnũ,cũ Phillyrã Oceani filiã adamaret, eiuſq; frueretur cõcubitu, Opis vxoris interuentu turbatum, ſubitò ſe in equum conuertiſſe.Phillyrã aũt ex eo grauidam effectam fætũ peperiſſe, cuius anterior pars hominẽ,poſterior equum referret,eumq; Chironem nominaſſe; qui vbi primũ adoleuit,in ſiluas ſeſe contulit,ibiq; herbarũ vires edoctus, in præſtantiſſimum medicũ euaſit: à quo ét Centaurion herba nomẽ accepit,& Chironium vlcus,quod maximè ſit in pedibus & cruribus,duas habens oras calentes, tumenteſq; dolore modico:ſic dictũ, quod Chironis opẽ exigat. Hic poſtea a Peleo & Thetide acitus, propter probitatẽ, peritiam,& iuſtitiã,quib. cæteris multum antecellebat,Achillis pædagogus conſtitutus eſt, quem & citharæ artem,& herbarum vſum docuit. Ab eodem & medicinã Aeſculapius,& Aſtrologiã Hercules dñr accepiſſe. Poſtremo cũ Herculem hoſpitio ſuſcepiſſet, armaq; eius pertractaret,euenit,vt ſagitta quædã hydræ Lernææ veneno imbuta, illi in pedes caderet,quod malum cũ nulla ope ſanari poſſet, mori tñ non potuit,quod vtroq; parente immortali natus eſſet: tãdem cũ a ſuperis impetraſſet, vt immortalitatem ſibi morte liceret commutare,in cælum tranſlatus eſt, vbi & Sagittarij ſignum efficit.

CHIRONIA,f.1.vitis,herba ſimilacis foliis, clauiculis ſuis arbores vitis modo conſcendens. Pli.lib.23.c.1.

†CHIRONOMIA,χειρονομία.Manuum geſticulatio inter ſaltandum, vel ſaltationis quoddam genus, quod manuum geſticulationem habebat adiunctam,qualis olim fuit Pyrrhyca.Quint.li.1.c.19.]

CHIRONOMVS,m.2.χειρονόμος.qui inter ſaltandum manibus geſticulatur:quamuis etiã ad reliqui corporis geſtus transferatur.Iuu. Sat.6.Chironomum Ledam molli ſaltante Batillo.

CHIROTHECA,æ.[Guanto.Ger.Handſchuſch.Gal.Gant.*Hi. El guante.*]χειροθήκη.Manuum vagina, quam Græci etiam Dactylothecam,vocant.]

CHIRVRGIA,f.1.[*Chirurgia.*G.Die kũſt der wundartznei.*G.Chirurgie.Hiſ.A quella arte de curar con las manos:*χειρουργία.licet n.generale ſit ad oẽm artem, quæ actionem habet manuum cum cognitione coniunctam:propriè tamen dr de ea parte medicinæ,quæ ſectione,vel vſtione,aut alia quauis ratione, quæ manu adminiſtretur,morbos curat.Ci.ad Att.Dicta curari incipio, chirurgię tędet.Eadem & Chirurgice appellatur. Celſ. in Proę. li. 1. In tres partes medicina deducta eſt, vt vna victu, altera medicamentis,tertia manu mederetur. Primam dieteticen, ſecundam pharmaceutricen,tertiam chirurgicen,Græci nominauerunt.

CHIRVRGVS,m.2.[*Chirurgico.*Ger.Ein wundartzt.*G.Chirurgien.Hi. Chirurgiano,qui cura con manos*]χειρουργός.medicus vulnerarius, a manuum operatione dictus. Mart.lib.2.Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus.† Hinc Chirurgicus,adiect.]

CHLENA,f.1.veſtimenti genus,quod pallijs ſuperimponitur.

CHLAMYDATVS,a,o.1.2.chlamyde indutus.Ci.p Rab.Poſt.L.Sylla imperator chlamydatus.Pla. in Pſe. Quis hic homo chlamydatus ẽ?

CHLAMYDVLA,f.1.dim.χλαμύδιον.Plãu.Sume chlamydulam.

CHLAMYS,dis.f.3.[*Sopraueſta militare,*γρία mehil.G.Ei kriegskleidung.*G.Mantau ou cape,habit de gendarme au temps paſſe.Hiſp.Veſtimenta redonda como manto.*]χλαμύς.propriè veſtis militaris, palio breuior multo, ac ſtrictior Virg. 8. Æn.Ipſe agmine Pallas In medio chlamyde, & pictis conſpectus in armis. Plaut. puer cape chlamydem,& da palium.Idem ad ornatum militis ait opus eſſe chlamyde,& machæra,& petaſo.Similiter Iul.Pollux inter apparatus militares numerat chlamyda.Iureconſulti verò inter veſtimenta puerilia numerant chlamydes. A Numa Rom.rege chlamydem repertam,Suidas auctor eſt.

CHLORIS,f.3.[*Flora*]florum Dea, a Romanis Flora dicta, quæ cum Zephyro nupſiſſet, a marito muneris loco impetrauit, vt florum omnium haberet poteſtatem,Oui.5.Faſt.Chloris eram, quæ Flora vocor.Fuit & Chloris Amphionis & Niobes filia, Apollinis & Dianæ telis interfecta.Vide Fabulam apud Ouid.6.Met.

CHLORITES,χλωρίτης. gemma herbacei coloris, quæ in Scyllę auis ventre inueniri creditur.Pli.lib.vlt.c.10.

CHLORVS,m.2.fluuius eſt Ciliciæ prouinciæ.Pl.lib.5.c.27.

†CHOA,ſiue Chus, menſuræ genus fuit apud Græcos, Romanum capiens congium,hoc eſt,ſextarios ſex,ſiue cotylas Atticas duodecim,Vide Bud.]

CHOASPITES,gẽma viridis,auri fulgore intermicante.Pl.li.37.c.10.

CHOASPIS,m.is.Medorũ fluuius,ad fines Perſidis in Tigrim defluẽs. Tib.li.4.Nec qua vel Nilus,vel regia lympha Choaſpis Profluit.

*CHOATRÆ,m.1.populi ad Mœotin.

†CHOENIX,icis,p.p.f.3.χοῖνιξ.Nomen menſuræ duos capientis ſextarios.Hac menſura olim domini ſeruis frumentum in cibum diurnum admetiebantur.

†CHOENICION,χοινικιον.Inſtrumentum Chirurgorum,quo minora officula extrahunt.Latini Modiolum vocant. Celſ. lib.8.c.3.]

†CHOERADES,[*Serofele.*G.Kroepf.*Gal.Eſcroüelles,*Hiſp. *Lamparones*] χοιράδες.Nihil aliud ſunt, quàm indurati adenes,in collo præcipuè,in alis,& inguinibus naſcentes;Latino vocabulo ſtrumæ appellatæ.Chærades autem dictæ videntur,ἀπὸ τῶν χοίρων, hoc eſt, a ſuibus qui hoc malo peculiariter infeſtantur.]

CHOERILVS,m.2.poeta Samius,ſcripſit Athenienſium victoriam cõtra Xerxem:geſta Lyſandri Lacedæmoniorum ducis.Hor.auctor eſt,etiam Alexandri magni geſta ſcripſiſſe, & pro ſingulis verſib. ſingulis Philippeis donatum Sunt qui tradant,Alexandrum cum Chœrilo pepigiſſe,vt pro ſingulis bonis verſibus ſingulos acciperet Philippeos,pro ſingulis malis ſingulos colaphos:opere autem perfecto,vix ſeptem fuiſſe inuentos,qui poſſent probari.Fuit & alter Chœrilus poeta Tragic.Suid.

CHOLERA,choleræ,f.1.[*Colera Gal.cholere.Hiſ.El humor,colera*]χολέρα,morbi genus præcipitis, in quo & vomitus, & deiectio ſimul fiunt.Cor.Cel.lib.4.c.11.

*CHOLARGVS,m.2.vicus in agro Athenienſi.

†CHOLIAMBI,χωλίαμβοι.verſus ꝙ & Scazontes dicũtur,dicti quaſi claudi Iambi Graci enim χωλὸν,claudum dicunt.Sunt autem Iãbici trimetri,nihil a rectis Iambis diſtantes;quam quod in quinta ſemper habeant Iambum,in ſexta verò Spondeum.

*CHOLOBRENE, Armeniæ pars ſub Tigranis ditione.

CHOMA,atis,n.3.agger,ſiue tumulus. Bud. in Pand. Chomata ſunt aggeres terra aggeſta facti.Vlp.de extraord.crim.l.Saccularii.

†CHONDROS[Cartilagine.Ge.Krofpelbein.]χόνδρος.Græcis eſt pars ſimilaris in corpore animalis,ex ſemine generata, mediam inter os & carnem duritiem obtinens;Latini cartilaginem vocant.

CHORAGIVM,gij,n.2.χορηγεῖον.ædificiũ amplum poſt ſcenam, vnde promebãtur omnia ad ludos neceſſaria.Vitr.li.5.Feſtus Choragiũ interpretatur,ipſum ſcenicum inſtrumentũ,quo ſcena inſtruitur, & apparatur,cuius præfectus dr Choragus. Plaut. in Trin. Ornamenta a Chorago ſumpſit.Transfertur item Choragium ad quẽlibet alterius rei apparatum,[*Apparecchio.*]Ad Her.lib.4. Aut ali quod fragile falſæ choragium gloriæ comparetur.Apul.lib. 5. de Aſi.Dictum Choragium,à χορηγὸς, ſubminiſtro, ſuppedito.

CHORAGVS,gi.χορηγός.ſuppeditator inſtrumenti ludicri,& expenſarum.Suet.in Aug.Conduxit menſa choragum.

*CHORASMIE,es,f.1.vrbs Parthorum,orientem verſus.

CHORAVLA,f.1.ars tibicinũ; vnde Strabo culpat Ptolomæũ Aegypti regem, quod præter alia flagitia etiam choraulam exercuerit.

CHORAVLES,vel ét Choraula,m.1.à choro & tibijs dicti, q modulãtur ad choros,vel qui in choro fiſtulas inflant. χορὸς.n.tripudium, αὐλὸς.fiſtulã,ſeu tibiã: vñ Choraulæ dicti,qd tibijs ad choreas canunt.Mar.li.11.Non ſit cũ Citharœdus,aut Choraules.Pl.l.37.c.1.

CHORDA,de.f.1.[*Le corde de gl'inſtrumenti muſicali,*ym iether.Ger. Ein ſeitẽ.*Gal.corde a inſtrument de muſique.Hiſp.cuerda*]funiculus in inſtrumento muſico,qui Latinè fides dicitur.Cic.3.de Ora.Voces,vt chordæ,ſunt intentæ, quæ ad quemq; tactum reſpondeãt.

† CHORDAPSVS, χόρδαψος, morbus eſt inteſtinorum, quem Latini ab ilibus Iliacum vocant.]

CHORDVS,a,um,o.1.ὕστερος.quod ſerotina fætura natum eſt. Varr. li.2.de re ruſt.c.1.Dicuntur agni chordi,qui poſt tẽpus naſcuntur Pli.li.8.c.47.de Quibus loquens:Gerunt partum dieb.150. poſtea concepti inualidi; Chordos vocabant antiqui poſt id tempus natos.Dicitur & de hominib vnde pleriq; ſerius nati chordorum cognomen traxerunt. Transfertur & ad inanimata:vnde Chordum fœnum dicitur,quod autumno ſecatur.Colu.lib.7.c.3.Aluntur autumnali fœno,quod chordum vocatur; & Chorda frumenta dicuntur,quæ ſerò matureſcunt.

CHOREA,choreæ,f.1.[*Ballo,*מחול mecholah,Germ.Ein tantz.*Gal. Dance.Hiſ.Dança baile,*]χορεία.penult.indifferente,à χορεύω,ſalto,pro ipſa ſaltatione vſurpatur. Virg.6.Aenei.Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt.

CHORIAMBVS,pes ex prima & vltima producẽtis,duabus medijs brevibus, vt filiolis. Dictus choriambus, quod ex choreo,id eſt,trochæo,& iambo conſtet.

CHORIVS,ſiue Choreus,m.2.pes,qui alio nomine dicitur Trochęus, conſtans ex duabus ſyllabis, prima lõga & ſecũda breui, vt Muſa.

CHOROBATES, regula longa circiter pedes xx.quæ habet tranſuerſaria a quarum librationibus dicata,vt eſt videre apud Vitr.li.8.c.6.

CHOROCITHARISTÆ,m.1.[*Quelli che cantano,& ſuonano i coro,*ym cholel.Ger.Die auffden tantzen die harpfen ſchlagen.*Gal.Chantres,ou menetriers qui chantent,ou ſonnent aux danſes.Hiſp.Los tañedores de corro o danza,*]qui in choro citharizant. Suet.in Domit.

† CHORODIDASCALVS,li.m.2.[*Maeſtro di coro.*Ger. Ein Spilmeiſter, der die perſonen anweyſet.]χορὸς διδάσκαλος. Magiſter chori eſt Ariſtoteli & Platoni.]

CHOROGRAPHIA,f.1.χωρογραφία.regionis alicuius particularis deſcriptio,Geographia verò eſt totius terrarum orbis deſcriptio.

† CHOROSTATES.χοροστάτης. Chori præceptor eſt,quem vulgus Intonatorem vocat, qui ſcilicet chorum ſymphoniacum moderatur.]

CHORVS,ri,m.2.[*Coro,moltitudine di quelli che cantano, onero ſaltano*יחמ machol.G. Ei anzal deren die ſingen oder tantzẽ.*Gal.Aſſẽblee,*

Eleeschãtres & dãscuts.H.torro cãpana de personis quĩ dãt anoth. Chorus *à Græc. χορὸς.*proprie multitudo est canentium,aut saltantiũm.Nam multorum vocibus,& cõcentu constat,vt Seneca & Macr.tradũt. Et apud priscos ex scenis symphoniacis cõparabatur. Vnde apud iureconf.li.3.ff. leg.si chorus legatur,perinde est,ac quasi singuli homines legati sint.Et a *χαρὰ*,secundum Plat.li.2.de leg. quæ est lætitia,deducitur.Festus à corona deriuat:habetq; primã corrept. Vir.6.Aen.Illa chorũ simulans,& ouantes orgiã circum Ducebat Phrygias.Vbi Seruius:Chorum,hoc est,multitudinẽ in sacra collectam.Idem 1. Geo. Ois quam chorus & sceni comitantur ouantes.Vbi rursus Seru.Chorus proprie est comicorũ cantus,atq; saltatio. Transumitur & ad res incorporeas. sumiturq; pro consentienti rerũ aliquarũ multitudine.Ci.3.Offic.potest igitur quicquã vtile esse,quod sit huic talium virtutum choro contrarium, Hier. ad Dardanũ scribit, Chorũ esse musicum instrumentum ex simplici pelle, cum duabus cicutis æreis, quod per primã inspiratur, & per secundam sonus emittitur. Extra chorum saltare, *ἐκτὸς χοροῦ ὀρχεῖσθαι.* dr, qui dicit aut facit a re, quàm proposuit, alienum aliquid:etenim qui choros agunt,certis limitibus,certisque numeris adscripti mouentur,vt liberum non sit quolibet euagari.

CHRIA,f.1.*χρεία.*est cõmemoratio alicuius dicti,vel facti,vel vtriusque simul,celebrem habens demonstrationem, vt Isocrates dicebat: Virtutum radices amaras,fructus verò dulces. Est autem vna ex quatuor exercitationibus, quas Fabius Grammatico tractandas præcipit. Chriæ vsum,& genera latius exequitur Cœl. Rhod. lib.26.c.27.Dicta Chria,quod maximè sit vtilis: *χρεία* enim vsum significat.Vide Aphthonium in Progymnasmatis.

†CHRISMA,tis,n.3.*χρῖσμα.* Latinè vnctio,à verbo *χρίω.* Vnde & Christus,i.vnctus.]

CHROMATA,n.3.accipiuntur pro ornamentis, & luminibus artium. Vnde chromaticũ melos ab antiquis dicebatur vna ex tribus Musicæ partibus,quæ ob nimiam mollitiem infamiæ nota nõ caruit.

CHRONICA,orũ,[*chronica,*דִּבְרֵי הַיָּמִים dibre haij jami.G.Geschicht buecher,cronicken.*Gal.Chroniques annales.Hisp.Cronica,o historia de tiempos.*] *τὰ χρονικὰ.* generis neutri,annales,siue historiæ tẽporũ memoriã continentes,quibus facies gestæ, seruato temporum ordine,digeruntur.Inuenitur & Chronicus,a,um.Gel.li.17.c.21. Excerpebamus ex libris quos chronici appellantur.eli.lib. 35.

CHRONIZO,as,n.1.*χρονίζω,*si bistito,& existere identidem quiesco. Lucr. lib.2.Et satiati agni ludunt,blandèque chronissant.

CARYSA,æ.siue Chryse,es,f.1.oppidum Troadis. Pli.li.5.c.30.Strab. lib.13.Et Hom.Iliad.1.Ouid.13.Met.Chrysenque,& Cillan Apollinis vrbes. Stephanus item Chrysen quamdam collocat circa Lẽnum.Est item Chryse insula, de qua paulo post.

CHRYSALIS,dis,f.3. *χρυσαλὶς.* eruca: genus ex rorenascens.Plin.lib. 11.cap.23.

*CHRYSAORIS,f.3.Cariæ ciuitas, à Lycijs condita.

*CHRYSE,f.1.insula ante ostium Indi fluuij.

CHRYSENDETON,vasis genus aureis crustis illigatum.Mart.li.6.

CHRYSES,æ,m.1.*χρύσης.* Apollinis sacerdos,pater Astynomes, quæ à nomine eius Chryseis cognominata fuit: quem cum Greci,expugnatis Thebis Cilicijs,vrbe Etionis abduxissent,& Agamemnoni in prædæ diuisione tradidissent,Chryses Apollinis insignibus exornatus,ad Græcorũ castra accessit, filiamq; sibi petijt restitui: quod cum impetrare non potuisset. Apollinis auxilium implorauit,qui tam grauem Græcis pestilentiam immisit, vt Agamemnon patri puellam restituere fuerit coactus.Cuius loco cum Achilli Bryseidem eripuisset,indignè id ferens Achilles, in posterum à prælio omni abstinuit, donec morte Patrocli nunciata, intermissa arma recepit.Hom.1. Iliad.Est & Chryses amnis Siciliæ.Cic.in Ver.

CHRYSIPPEA,f.1. herba à Chrysippo inuentore dicta.Pli.li.26.c.9.

CHRYSIPPVS,m.2.*χρυσίππος.*Apollonii filius,patria Solensis,siue,vt alij malũt,Tarsensis,Stoicę sectæ Philosophus,auditor Zenonis & Cleantis: post quos ẽt scholæ præfuit.Ingenij iacturam plurimum valuit,vt qui in multis ẽt à præceptoribus dissenserit. In dialectica clarissimus fuit. Scripsit librorum volumina supra quinque, & septuaginta.De exitu eius varia traduntur. Quidã volunt à discipulis ad sacrificium vocatum,cum vinum dulce affatim hausisset,anhelitus difficultate laborare cepisse,atq; ita quinto demũ die fato concessisse,annos iã natus circiter tres & septuaginta. Alij ferunt, nimio risu expirasse:nam cum ficus rure allatos asinum comedentẽ videret,ancillæ iussisse aiunt, vt & vinum asino bibendi daret: eiusq; dicti vrbanitate tãmopere sibi placuisse, vt nimio risu fuerit suffocatus.Mortuo Athenienses statuam posuerunt in Ceramico.

CHRYSITIS,f.3.quæ dicatur docet Pli.li.33.c.6.Fit in ijsdem metallis & quæ vocatur spuma argenti,genera eius tria,optima, quã Chrysitim vocant.Est item herbæ genus,alio nomine Chrysocome.

CHRYSOCOLLA,f.1.[*Borasso.Gal.Colle d'or. soudure d'or. Hisp. Borrax à attincar.*] *χρυσοκόλλα.* humor qui in metallis per venas defluit. crassescente limo, rigoribus hibernis, vsque in duritiem pumicis. Vide Pli.lib.33.c.5.

CHRYSOGONVM,n.2.*χρυσόγονον.* herba folio querno,flore coronarij verbasci,radice rapi,vehementer intus rubente,foris nigra.Dioscor. lib.4.c.49. Nomen accepit ab auri feminis colore.

CHRYSOLITHVS,m.2.*χρυσόλιθος.*lapis preciosus,aureo nitore tamen lucens.Ouid.2. Metam.Per iuga Chrysolithi positaque ex ordine gemmæ.Pli.lib.37.c.9.

CHRYSOMELA,n.2.*χρυσόμηλα.* mala sunt ex genere Cydoniorum. Virg. Attica mala appellat.Pli.lib.15.c.11.

CHRYSOPOLIS,f.3. Bithyniæ oppidum est:& alterum in Cilicia.Steph.

† CHRYSORRASVS,p.c.*χρυσόπρασος.*gemma est, ex genere topaziorum,a porracia viriditate nõnihil in aurũ declinans. Pli.li.37.c.8.]

CHRYSORRHOAS,m.1.fluuius Syriæ circa Damascum.

CHRYSORRHOA,æ,n.1.populi ad Phasim fluuium.

†CHYSVLCA, Aqua illa est, qua mixta metalla diducuntur:Vulgò, Aquafort.Cuius vim ignorasse veteres colligit Alciat. ex Vlpiani verbis in l.Idem Pomponius.ff.de rei ver.d.]

†CHVS.vide CHOA.]

†CHYMVS.*χυμὸς.*quamuis apud Græcos quẽuis succum significet, a Medicis tamen peculiariter accipitur,pro massa sanguinea,quæ fit in hepate ex chylo è ventriculo per venas mesaraicas attracto.]

†CHYTRA,& Chytron,vel etiam Chutron.[*Pentola.Ger. Ein Hafi*] Latinè olla.Inde Chytropus,odis,olla quæ pedes habet,vel instrumentum ferreum,super quod olla apud ignem collocatur. Cato.]

†CHYTRINDA,*χύτρινδα.*Consimilis ludus fuit,vt tradit Hesychius, qui puerorum lusum esse ait: Ex his quispiam sedet in medio,quẽ circum circa pueri concursantes,illum eo vsque versant,donec ille aliquem apprehendat ex ijs,qui deinde sedere cogatur. Meminit Pollux & Suidas.]

C ANTE. I

*CIA,f.1.insula Euboeæ, non procul ab Atrica.

CIBARIA,orum,n.2.[*Nodrimento,cibo,* מַאֲכָל maachal.Ger.Allerlei speisse der leute vnd desviechs. *Gal.Nourriture,viuande pension, defunse,viures.Hisp.Mantenimento,censo,*] alimenta.Cic.ad Att.lib. 6.Respondi,me non instituisse ijs dare cibaria.

CIBARIVS,a,um, quod ad cibum pertinet. Macr. lib.3. Sat: Lepidus legem tulit cibariam.Cibarius panis, qui fit ex farina secundaria, ex qua flos antè excussus est.Celsus lib.2. cap.17.Infirmissimus cibarius panis.Cicer.lib5.Tusc.Cibarius in capsa panis datus.Cibarium vinum pro ignobili. Var. Potus meus vinum cibarium. Sic cibarius homo,ab eodem dicitur pro sordido,& plebeio [*Plebeo*] cibarium dixim.Col.lib.12.c.50.

CIBATVS,huius cibatus,m.4.[*cibo,viuande,* אֹכֶל ochel.G.Speisung. *Gal.Nourriture,mangeaille.Hisp.Mantenimento,censo,*] *σῖτος.*cibus. Plin.Truncos gratissimo in cibatu habent. Plaut. Mil. Tibi mani viam,quia cibatus ad te & legiones tuas tuto possit peruenire.

CIBILLA,f.1.teste Varr.lib.4.de Ling.Lat.Mensa erat escaria,à cibo dicta. Festus item cibillam interpretatur mensæ rotundæ genus: apud quem cillibam corruptè legi putauerim, pro Cibilla.

CIBO,as,a.1.[*Nodrire,cibare,* הֶאֱכִיל hechil.Ger.m.Speisen.*Gal.Nourrir,seruir de viande,bailler à manger.Hisp.Criar,y mantener,*] *σιτίζω.*alo,nutrio.Col.lib.6.

CIBORIVM,n.2.*κιβώριον.*Dioscorides interpretatur vtriculos quosdam in faba Aegyptia, (quam & colocasiam vocat Plin.)vesparum fauis similes,in quibus fabæ sunt bullarum modo emergentes.Idẽ & ciborium appellari testatur, quasi feminium; propterea quod ferantur fabæ hæc indito in madentem glebam semine, sicque in aquam proiecto. Pli.lib.20.c.15.& Strab.lib.17.Vsus est hac voce Hora.li.2.Carm.Ode.7.Obliuioso læuia Massicon ciboria explet.

CIBOTVS,f.2.Asiæ ciuitas,eadem cum Apamia.Plin.

CIBVS,m.2.[*Cibo.G.Speis.Gal.Viuãde.Hisp.censo,mantenimiẽto.*] *βρῶσις* id quo vescimur. Donatus cibũ distinguit à victu,quod cibus ẽt deliorẽ

lo punico, velut cellulantium discrimen. Festus.

CICER, n.3. [Cetr. Ger. Kicheren. *Gal. Pois chiche. Hisp.* [illegible] *garuanços*.] *Siliquæ genus*, genus leguminis. Plin. li. 18. ca. 12. Ciceris natura ē. gigni cū salsilagine. Vide ibidem plura ciceris genera. Hor. 1. Ser. Sat. 6.

CICERA, f. 1. leguminis genus à Col. inter pabula annumeratum, à cicercula solo differens, colore, est enim obsoletior, & nigro propior.

CICERCVLA, æ, f. 1. [*Cicerchia*. Germ. Kleine Kicheren. *Gal. cerres, pois cerés. Hisp. cicercha*.] *Κάθυρος*. leguminis genus ciceri non dissimile, sed minutius, in quales angulos habens. Plin. li. 18. c. 12. Col. lib. 2. cap. 10.

CICERCVLVM, n. 2. neutro genere, genus sinopidis. Plin. lib. 35. c. 6.

CICERO, m. 3. *κικέρων*, cuius vitā Tiro Tullius, eius libertus, trib. voluminibus scripsit, teste Pædiano: præceptores se habuisse fatetur in philosophia quidē Philonem Academicum, tunc Romæ cōmorātē: in iure ciuili, Scęuolā; in Dialectica. Diodorū Stoicum; in dicēdo Apollonium Molonē. Roscium Amerinū parricidij reum, annos 23. vt tradit Nepos, vt alij 27. defendit. Metuens deinde Syllā, quē in ea caussa offenderat, in Græciā abijt, Asiāq; simulata valetudinis caussa adijt, vbi se, vt ipse ait, recoquendū præceptorib. dicendi dedit, Xenoclemque Adramittenum, Dionysium Magnesiū, & Menippū Carem audiuit. Rhodi verò Apollonium Molonē magistrum dicendi habuit; referuntq; Posidonium tunc Athenis eū Græcè declamantem audiuisse, ac protinus exclamasse, quod solam Græcis dicendi reliclā gloriam videret ad Latinos per eum transferri. Cuius vitam omnem vide apud Plutarchum.

CICHORIVM, p. p. n. 2. [*cicoria, radicchio*, חַרְצָן meror. Ger. Vuegwois, sonnenwirbel. *Gal. De la chicoree. Hisp. cicoria yerua conocida*.] *κιχώριον*. Dioscoridi herba est, quā alio nomine Intubum eraticum vocit. Horatius dictionis huius pen. syllabam produxit, corripuit autem antepenultimam, perinde ac si apud Græcos *κιχόριον* scriberetur: Me, inquit, pascent olivæ, Me Cichoria, leuesque malvæ.

CICI, *ινος*. frutex paruæ fici magnitudine, folia habens platano simila. Diosc. li. 4. c. 145. & Pl. lib. 15. c. 7. Vulgus herbariorum hodie Capuciam maiorē vocat. Hinc Cicinus, a, um, vt Oleum cicinum, quod & Ricinium appellari, alibi docuimus. Plin. li. 23. c. 4.

CICIMENI, m. 2. populi ex genere laxamatarum, à Medis oriundi. Plinius lib. 6. c. 7.

CICINDELA, p. p. f. 1. [*Lucciola. G. Mueckle oder Keferle, die zu nacht scheinē. Gal. Vers ou mouche qui fauite de nuict, ou temps que les bleds sont meurs ou sciegle. H. La luciernega*.] *πυρολαμπίς*, Arist. Genus muscarum, quod nocte lucet ignium modo. Quidam Noctilucā, alij Nitedulam vocant. Ab hac lychnus pensilis, quem vulgo lampadē vocant, Cicindela appellatur, quæ nocte tota seruatur accensa.

CICONIA, f. 1. [*Cigogne*, חֲסִידָה chasidhah. Ger. Eī Storck.] *πελαργός*, auis, quæ serpentibus pullos nutrit, teste Plin. li. 10. c. 13. Iuue. Sat. 14. Serpente ciconia pullos Nutrit. Quo etiam nomine ab Hispanis vocatur lignum rostratum, quo è puteis hauriri aqua solet: quod & Telonem agricolæ vocant. Item Ciconia mensuræ genus est, sine instrumenti, quo rustici vti solent in sulcis, & fossis ducendis, ne qua pars alijs, aut profundior esset, aut latior. Col. li. 4.

CICONES, m. 3. p. c. populi Thraciæ, iuxta Hebrum flumen.

† CICVMA, æ. Auis est nocturna, teste Festo. Cael. lib. 17. c. 11. nycticoracem interpretatur.]

CICVR, ris, p. c. o. 3. [*Animal di seluatico fatto domestico*, חָמַד lūmadh. Ge. Zam, gewennen. *Gal. Apriuoiser, priué qui hante auec les hommes. Hisp. cosa domesticada duenda y mansa*.] *τιθασεύω*. quod ex fera factū est mansuetum, quod enim à fero discretum est, id cicur dicimus. Ci. 5. Tusc. Immanes alias, quasdam autem cicures. Cicur ingeniū dicitur mite, ac mansuetum. Var. de Lin. Lat. lib. 6.

† CICVRO, as. [Domesticare. Germ. Zam machen. *Gal. Apriuoiser*.] *τιθασεύω*. Manuefacio, verbum vetus, quod alio verbo dicitur Exarmo. Var. de ling. Lat.]

CICVTA, p. p. f. 1. [*cicuta herba*] *κώνειον*. herba venenosa, teste Pl. lib. 25. c. 13. Caule viridi, & geniculato, altior sæpe binis cubitis, i cacumine ibiq; ramosa, foliis coriandri tenuioribus, graui odoratu. Cicutæ famam Athenienses auxerunt, succo eius capitali iudicio damnatis necem inferentes. Iuu. Sat. 7. Hunc inopem vidistis Athenæ. Nil præter gelidas aquæ conferre cicutas. Est item Cicuta (vt Serv. docet) in cannis, calamisve, quod interceptum est inter duos nodos. Virg. 2. Eclo. Septem compacta cicutis Fistula.

† CIDARIS, ris, p. c. Tegumentum capitis, quo Persarum reges peculiariter vtebantur, albis maculis in cœrulei coloris fascia interminentibus. Quint. Curt. lib. 3.]

† CIDARVM, n. genus nauis. Gell. lib. 10. cap. 25.]

† CIDONIVM MALVM, idem quod Cotoneum. Hinc etiam vinum cidonium. Vlpian.]

CIEO, es, is, ambo ciui, citum faciunt: sed à Cieo, es, fit, citum, p. c. à Cio verò producitur, a. 2. & 4. Oui. li. 1. Met. Nec fruitur somno, rigantibus excita curis. Idem lib. 1. Trist. Aceitus toties in genus omne ioci. [*Mouere, turbare*. הָמָה hebir יָגַע heniah. G. Bewegē, betrieben. *Gal. Prouoquer, esmouuoir. Hi. Mouer, turbar y llamar*.] Et Cieo quidem significat turbare, commouere, [*Commouere*.] Virg. 4. Aneid. Tonitru cęlum omne ciebo. Cic. Cuius orbis semper eodem modo ciebatur. Cio verò [*Chiamare*.] Voco proprie. Propriè autē dixi, quoniam Cire, aliqñ mouere est; sicut & Ciere vocare, adeo vt alterum pro altero quandoque sumi posse videatur. Virg. 6. Aen. Misenum Aeolidem, quo non præstantior alter Aere ciere viros. Col. li. 7. c. 3. Cio, is, posuit pro commoueo; Ea res, inquit, cit altum. Liu. li. 1. Principes vtrinq; pugnam ciebant. Acico, pro moueo, s. t. Citus, a. velox. & Percitus, in furentem modum commotus, diuersimve motus.

CILICIA, f. 1. *κιλικία*. regio est in minori Asia. Syriæ proxima, tota se in campestris, Tauro monti subiecta, à Cilice nomen sortita. Ab Oriente Amano clauditur: à Septentrione Tauri iugis; ab Occidente Pamphilia. Huius metropolis est Tarsos, quam intersecat Cydnus amnis.

P. M. Cilicij termini dicti sunt à Cilicio Saturnino, Centurione cohortis septimæ & vicesimæ, qui remmigrationem fecit.

CILICIVM, cij. n. 2. [*Cilicio, vestimēto textum di peli di diuersi animali. Ger. Haerin Kleidt. Pet sar. Gal. Vne hure, vne estamine. Hi. Cilicio*.] *κιλίκιον*. à Cilicibus populis dictum est, apud quos (vt inquit Var. 2. de re rust. c. 11.) cilicia primùm confecta sunt. Cic. 3. Ver. Cū iste ciuitatibus frumentum, coria, cilicia, soccos, imperaret. Fiunt autem ex pilis hircorum, atque caprarum, adhibenturque (vt Veget. inquit) ad excipiendum impetum sagittarum.

† CILICIVS, a, um, possess. vt Ciliciæ portæ, hoc est, Amani montis angustiæ, quibus Cilicia à Syria diuiditur.]

CILIVM, n. 2. [*Ciglio. Ge. Die hoche oder der vreiss ob dē augliderē. Gal. La peau, qui couure les yeux dessus, & dessous en les eleuant. Hisp. La pestanna, o parpalo del ojo*.] *βλέφαρον*; *ου*. teste Plin. lib. 8. c. 37. Antiqui vocauerunt extremum superioris genæ ambitum, vnde & Supercilia. Alij Cilia intelligunt folliculos ipsos, quibus oculus integitur: nam quas Græcè vocant *βλεφαρίδας*. Theodorus cilia vertit. Lactantius quoque de Opific. oculos ciliorum tegminibus occultatis scribit. Cilium (inquit Festus) folliculus, quo oculus tegitur, vnde & supercilium. Idem alibi: Supercilium dicitur, quod super cilii sit. i. integumentum oculi superius.

CILIX, cis, m. 3. *κίλιξ*. nomen proprium Phœnices filij, à quo dicta Cilicia. Cilix etiam gentile est significans eum, qui è Cilicia ortus est. Luc. li. 3. Itque Cilix iusta, iam non pirata, carina. Crocus Cilix, pro Cilico. Luc. li. 2. Et cum scena croco cilicis perfusa rubens.

CILLA, vrbs prope Thebas Aethioneas. Strab.

CILLEO, æ. a. antiqui vsurparunt pro moueo: vnde fucillæ dicta. Ser. in lib. 2. Georg.

CILONES, m. 3. quorum capita oblonga, & compressa sunt, vel quibus frons eminentior. Cic. in Sall. Quicquid impudicorum, cilonum fuit in vrbe.

CIMBRI, m. 2. populi septentrionales, Saxonici maris peninsulam incolentes.

† CIMELIARCHIVM, Locus est, vbi reponitur thesaurus. Vnde Cimeliarcha, *κειμηλιάρχης*, custos vasorum & aliarum rerum Ecclesiæ.]

CIMEX, m. 3. [*Cimice*.] *κόρις*. vermiculus odore tedus, ex ligno nascēs, chartisque & paleis. Mart. li. 11. Nec tutus cimice lectus.

CIMMERII, m. 2. populi à Scythis oriundi, dexteram Ponti partē habitantes, nō procul à Bosphoro, qui à nomine ipsorum Cimmerius appellatus fuit: vbi & oppidum fuit nomine Cimmerion. Hi aerē crassum habuisse feruntur, & densis exhalationibus nebulosum, quod & ipsum Hom. testatur Od. lib. 11. Hinc Cimmeria tenebræ prouerbio celebrantur, pro densissima caligine. Lact. li. 4. O mentē Cimmerijs, vt aiunt, vmbris atriorē. Ephorus scribit, Cimmerios in Italia quoque fuisse iuxta lacum Auernum, eosque in subterraneis habitasse domicilijs, quorum morem patriū esse, vt nemo solē aspiciat, noctu verò egrediantur. Eorumdem meminit & Fest. Cimmerij, inquit, dicuntur homines, qui frigoribus habitatas terras incolunt, quales fuerunt inter Baias & Cumas. Cimmerius Bosphorus inde nominatur, cuius longitudo est ducentorum & viginti stadiorum. Cic. in Acad. 8. Cimmerijs, quibus asperum, solis sine Deus aliquis, sine natura ademerat.

CIMOLIVS, a, um, o. 1. 2. vt Cimolia creta. Plin. li. 6. c. 17. Diosc. li. 5. c. 94.

CIMOLVS, m. 2. p. p. insula in mari Cretico, vnde optima creta aduehitur. Ou. 7. Met. Hinc humilem Myconem, cretosaq; rura Cimoli.

CIMON, m. 5. Atheniensis fuit Miltiadis filius, mira erga ciues munificentia. Vide Plut. qui eum cum Lucullo comparat.

CINÆDIÆ, lapilli, q; inueniuntur in cerebro cinædi piscis. Plin. li. 37. c. 15.

CINAEDICVS, a, um, o. 1. 2. à cinædis. Plaut. in Stichō.

CINAEDVS, m. 2. *Κίναιδος*, qui muliebria patitur, *παρὰ τὸ κινεῖσθαι τὰ αἰδοῖα*. Catull. epig. 22. Cinedus molliōr cuniculi capillo. Alij Cinedos, quasi pudore vacuos appellant, *κενὸς* enim vacuus, *αἰδὼς*, pudor. Plaut. in Aul. In fustibus tum mollior magis quam vllus cinædus. Cinædus etiam piscis, de quo Pl. lib. 32.

CINARA, f. 1. [*Carriofel. G. Klein welsch distlen, die kein stachlē haben. Gal. Artichaux. Hisp. cardos que se labran y comeman*.] *κάκτος*. cardui sunt maiores, quos vulgus *Arthichocos* vocat, inter præcipuas mensuram delicias habiti. Col. li. 10. Hispida ponatur cinara, quæ dulcis Bacchо Potanti veniat, nec Phœbo grata canenti. Nominis originem referunt ad Cinaram puellam in herbam sui nominis ramatam. Alij à Cinere deductum putant, quod cinere in primis

primis,hæc herba gaudeat stercorati.

CIRCIA,f.1.locus Romæ,vbi Cincinnatorum monumentum fuit,Fest.

CINCINNATI,o.1.2.dicti,qui capillos intortos gestant. Cic.post reditum in Senat.Pl.Cap. Hoc cognomen fuit L.Quinctio,qui ab aratro ad dictaturam vocatus,æquos victos sub iugum egit.

CINCINNI,m.2.[*Capelli crespi,* קיצוץ קצוץ xeutsorh חרטש tiksith מחלפות machlaphoth.Ge.Gekrauſete haar.*Gal.Cheueux entortillés,& frizés ou roerillés,ma.ſ. fillons. Hi.Guedeja de los cabellos,*] crines intorti,qui et Calamistrati dicũtur.Iuu.Altior hic quare cincinnus? Martiq; Anulos vocat: Vnus de toto peccauerat orbe comarum Anulus. Varro,Colliculus viteus intortus,vt cincinnus.Solent autẽ cincinni oleo perungi.Cic.in Pis. Erant illi madẽtes cincinnorum simbriæ.

†CINCLVS.cli.[Codatremola.Ger.waſſeritelz.] *κίνκλος*. Auis est exigua,perpetuò caudam mouens, unde & Motacilla à nonnullis appellatur.]

CINCTICVLVS,m.2.[*Cintola.*G.Ei Vmbgurtũg,oder vmbſchurtz des vnderẽ theils am leib. *Gal.Petite ceinture. Hi.Pequeña cinta*] *διάζωμάτιον*.dim à cinctus,amiculi genus,q; fere sub umbilico præcingit, & ad dimidiũ crus porrigitur.Plau.in Bac.Cincticulo,præcinctus.

CINCTVS,us,m.4.[*cintura,* חגורה ezor חגורה chaghorah חגורה mezach. G.Gurt,gurtel,vmbgurtung. *G.ceinture. Hi.cinto ceñidura*] *διάζωμα*.à Cingo,sicut cingulum.Vide Ling.Lat.Cinctus,& Cingulũ à cingendo,alterum viris,alterum mulieribus attributum.Quamuis & pro vestitu sumatur,[*Vestimento.*] Virg.7.Aen.Ipse Quirinali trabea,cinctuq; Gabino Insignis.Porphyrio docet,Cinctũ tunicæ genus esse infra pectus aptatæ,à quo cinctutos Cethegos Horatius nominauit.Cinctum Gabinum esse dicunt,togam sic in tergum reiectam,vt vna eius Lacinia retracta hominem cingat.

CINCTVTVS,a,um,o.1.2.[*cinto,*] cincto indutus: quod vestis genus antiquissimis Romanis in vsu fuit. Vnde Hor. in Arte. cum antiquissimos illos denotare vellet,cinctutos Cethegos dixit.

*CINEAS,æ.m.1.vir Thessalus,Pyrrhi Epirotarum regis amicus, cuius eloquentia,& memoria celebratur.Pli.lib.7.c.24.

CINEFACTVM,n.2.[*Ridotto in cenere,* τέφρωσις. in cinerẽ dissolutũ,à Cinefacio,in cinerẽ reduco.Figuratio est (inquit Nonius) vt Tepefactũ,& Labefactũ.Luc.lib.3. Horrifico cinefactũ te prope busto.

*CINESIAS,æ.m.1.dithyramborum scriptor. Suid.

*CINGA,Hispaniæ fluuius in Iberum influens.

CINGO,is,xi,ctum,a.3.coerceo,cõprehẽdo.[*cingere,* חגר chagar חגר chagar.German.Vmbguerten, vmbgeben. *Gal.ceindre. Hi.ceñir. Hiſ.connir.*] ζώννυμι.notæ significationis est: & cum accusativo ablatiuum habet.Ou.5.Fast.Cinxitq; decentibus armis.Ci.2.de Nat.Deor.Diligentius vrbem religione,quàm ipsis mœnibus cinxistis.Per translationẽ pro circũdare,[*circondare.*] Liu.li.1. Muro lapideo vrbem cingere parat.Aliquando accusativo solo contentũ est: Pl.Cum eum saltum venatores cinxissent.Eius composita sunt Accingo,Circũcingo,quasi circumago.Discingo,de quo suo loco.Incinctus,idem quod cinctus.Liu.lib.10.Incinctum Gabino cinctu. Præcingo,idem quod cingo.Pla.in Bacc.Cincticulo præcinctus in sella apud magistrum assideres. Interdum est præparare: vnde Præcinctos,strenuos,& expeditos dicimus. Procingo,cingo:appparo: à quo procinctus,apparatus bellicus. Vnde dicimus, aliquid nos fecisse in procinctu,cum ad expeditionem,aut ad iter essemus parati & accincti.Ouid. Hæc in procinctu carmina facta puta. Et procincta classis vocabatur, cum exercitus cinctus erat confestim pugnaturus.Recingo,quod cinctũ erat,discingo, [*Seinnere.*] Ouid.1.Met. Velantque caput,tunicasque recingunt.Succingo, subtus cingo,& ad cingulum alligo.Cic 11.Phil. Galbam eodem pugione succinctum. Et Succingere,est cinctu vestes ita colligere,vt hæ utiones videantur,fiatq; e homo ad agendum promptior.

CINGVLA,æ,f.1.[*cinola.*חבות haboth Ger.Gurt der thierẽ. *Gal.centure pour ceindre les bestes. Hiſ.cinchat del albarda,*] ζῶναι,quæ cinguntur iumenta.Ouid.de Rem.Et noua velocem cingula lædat equum.

CINGVLVM,n.2.[*cinolo,cintura,* חגור chaghorah.Germ.Ein gurtel. *Gal.ceinture. Hiſ.cinta de la muger.*] ζώνη. propriè mulierum, Varr. 4.de Ling.Lat.Cinctus & Cingulum a cingendo,alterũ viris,alterum mulieribus attributũ.Festus,Cingulo nota nupta præcingebatur,quòd vir in lecto soluebat.Cic.in Som.Scip.Cernis autem terram eãdem,quasi quibusdam redimitam,& circumdatã cingulis.

*CINGVLVM,n.2.ciuitas inter Picentes,vñ mihi Cingulani apud Pli.

CINIFLONES,m.3.qui calamistris in cinere calefactis capillos crispabant.Hor.Ciniflones,parasiti.Hi & Cinerarij dicebantur.]

†CINIPHES, vermiculi sunt permolesti,culicibus similes. Apud Septuaginta *σκνῖπες*, scribitur.]

CINIS,eris,ab antiquo nominatiuo Cinet, hodie, m.g.olim etiã f.3. [*cenere* אפר epher אפר lescheu.Ger.Esch. *Gal.cendre. Hiſp. ceniza,*] πίσσα. puluis,in quem materia vsta resoluitur.Vir 6.Aen.Postquã collapsi cineres,& flamma quieuit.Cic.in Ver.Cur hunc dolorem cineri eius,atque ossibus inusisti? fe.g.Caluus apud Nonium. Cũ iam fulua cinis fueris.

CINERACEVS,a,um,o.1.2.cineris colorem referens.Pli.lib.33.

CINEREVS,a,um,o.1.2.è cinere,vel quod cinereum refert colorem.

CINERARIVS,m.2.Cinerarij, *p.* cinifiones.Cat.Tuũ cinerari? tõdet os.

CINERICIVS,a,um,o.1.2.vt Panis cinericius,coctus sub cinere.

CINNA,æ,f.ciuitas Thessaliæ,à Cinno gigãte,& Cæi fratre dicta, Est & Cinna ciuitas Hispaniæ in regno Castellæ,à qua Cinnenses populi,quos commemorat Plin.lib.3.c.3. Fuit item Cinna Marianis, & Syllanis temporibus,Romanorum omnium crudelissimus,semel quatuor Consulatibus functus,qui ob nimiam crudelitatem lapidibus ab exercitu occisus est.

CINNABARI,siue Cinnabaris.*κιννάβαρι*. Plin.lib.33.c.7.Sanies putauit esse draconis elisi elephantorum morientium pondere, permisto animalis vtriusque sanguine, quod falsum videtur.Dioscorides à minio diuersum esse ostendit;quod cinnabaris ex Libya,minium ex Hispania afferretur, quid tamen re vera esset,non indicauit.Quod autem hodie Cinnabrium vocant, ex sulphure & argento viuo simul vstis conficitur.

CINNAMOMVM,n.1.*κιννάμωμον*.frutex in Aethiopia Troglodytis cõtermina,humilis,& furculosus, duorum cubitorum altitudine; cinnamomum etiam hodie in officinis nomen retinet, vulgus à quadam canalium figura Canellam appellat.Pli.lib.12.c.19.

CINNAMVM,p.c.*κίνναμον*.frutex,siue arbuscula nascens apud Gebanitas in finibus Troglodytarum, præstantissimum exudans odoramentum,quod & ipsum Cinnamomum dicitur.Plin.lib.12.c.19.

CINNARIS,f.3. herba cerui remedium aduersus venenata pabula. Pl.lib.8.c.7.

CINSVS,m.2.plurimarum rerum,præsertim liquidarum commistio. Cic.de Orat.Cinsus vtriusque particeps.

CINXIA,Iuno dicebatur,quod nuptijs præesset.Inito enim coniugio soluebatur cingulum,quo noua nupta erat cincta.Festus.

*CINYRAS,æ.m.1.rex Cypri filius,qui cum Myrrha filia concubuit.

*CIOS, Phrygiæ emporium fuit.

CIPPVS,m.2.*κίππος*.columna, quæ cũ inscriptione ad conseruãdam rei alicuius memoriam solebat erigi.Hora.1.Ser.Sat.8.Mille pedes in fronte,trecẽtos cippus in agrum. Cippus item instrumentum erat ligneum,quo seruorum, & captiuorum pedes colligabantur.

CIRCA,[*Intorno,* סביב hal סביבה sabeh.Ge.Bei,oder vmb,in rings weiſſ. *Gal.Enuiron,pres. Hiſp.En derredor,*] περί.præpositio accusatiui casui,idẽ significans quod iuxta.Ci.de leg.Agr.Cũ Rullus viriẽs casui,idẽ significans quod iuxta.Ci.de leg.Agr.Cũ Rullus vrbes circa Capuã occuparit.Ponitur & pro circiter,vt tempus denotet.Pli.li.9. c.18.Nec amplius,quàm circa eum mensem vsi sunt.

CIRCE,f.1.*κίρκη*.Solis & Persæ nymphæ filia, Æetæ Colchorũ regis soror,veneficiorũ peritissima,quæ Sarmatarum rege,cui nupserat, veneno sublato, regnoq; per scelus parto, cũ crudelius imperaret, ab incolis pulsa,in Italiã profugit,& in Circeo mõte,qui efficacissimis herbis abũdabat,sedẽ sibi delegit,vbi cũ Glaucum marinum Deũ adamaret,Scyllam puellam, quã ille deperibat,infectis fontibus in monstrum marinum commutauit. Vlyssem item vi tempestatis ad se delatũ hospitio fuscepit,cui & Thelegonũ filiũ peperit. Postremò & Picum Latinorum regem,quod vxorem suam nomine Canentem sibi præferret,in auem sui nominis commutauit.

CIRCÆENSES,m.3.populi.Liu.li.6.Ci.li.3.de Nat.Deo. Circẽ coloni nostri Circeenses colunt.Circei verò quondã insula fuit,immenso mari circundata, si Homero creditur, vbi Latium antiquum terminabatur.Str.lib.6. Post Antium Circæum est,Radicum ducentorum,& nonaginta.Virg.lib.6.æn.Hom.10.Od.

† CIRCÆVS,a,um,ut Circæũ poculũ.Cic.1.in Verr.Circæa virga.]

CIRCENSES LVDI,*ἱππόδρομοι*.vel Circenses,sine adiectione,certaminis cursilis genus erat in honorem Consiliorum deorum institutum,à dictum,quod in circo peragerentur,non autem absentib. vt Gemmus nugatur,in circuitu dispositis.Liu.li.1.Tũ primum circo,qui nunc maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patribus,equitibusque vrbis,vt spectacula sibi quisque faceret: Virg.8. Aen. Magnis Circensibus actis. Circensium ludorum septem erant curricula solemnia.Gel.li.3.c.10.ex Varr.

CIRCENSE FOMENTVM,n.3.2.dicitur,quod fit ex summitatibus arundinum mollibus,lanæ similibus.

CIRCINO,as,pen.cor.a.1.[*Rotondare circuire.* חג chagh.Ge.Circkeln. *Gal.circuir,eſtendre en rond,tournoyer a l'entour,faire vn cercle auec le compas. Hiſ.Rodear ò compaſſar con compas.*] rotundum facio, vel circũio circulum facio.Pli.li.16.c.38.Circinantur in pulpã.Significat etiam circumire, vt Circinare auras,apud Ouid.2.Metam.

CIRCINVS,ni,p.c.m.[*Sesto,compaſſo,* מחוגה mechughah.Germa.Ein circkel. *Hiſ.Sestre.* instrumentum, quo circuli vertendo designantur.Pli,li.2.c.15.

CIRCITER,[*Intorno circa,* סביב hal סביבה che.G.Vmb,herumb] περὶ.ἀμφί. à circa fit,idemque significat,& refertur modo ad tempus.Plau.in Mostel.Recito huc circiter meridiem.Cæs.1.Bel.Gal. Ita dies circiter 15.iter fecerunt.Modo ad numerũ,Sallustius in Catil.Exercitũ circiter pars quarta erat militaribus armis instructa. Modò ad locum.Pla.in Cistel.loca hæc circiter excidit mihi. Circiter adverbium.Cic.ad Attic.

CIRCITES,m.3.Circuli ex ære facti,teste Fest.Est & genus cleæ.Col. lib.5.cap.7.

CIRCIVS,m.2.ventus nulli violentia inferior,sic dictus, quòd a turbet ac circumuertat.Gel.Galli ventũ ex sua terra flantem, quẽ sauissimum

mum patiuhé, Circium appellant, à uirbine, spinor, eius ac vertigine. Lucanus, Solus ſua littora turbat Circius: Cato Cerciũ, nõ Circiũ appellat. Eſt item Circius Tauri montis para apud Pl. li. 5. c. 27.

Circos, auis ex accipitrum genere, altero pede claudá, proſpertimi augurij in nuptialibus negocijs, & re pecuaria. Pli. li. 10. c. 8.

†Circvlaris, e, adiect. quod ad circulũ pertinet. κυκλικός. vt Figura circularis. Item magiſtratus circulares apud Demoſthenem.]

Circvlatim, per circulos. Suet. in Cæſ. Externarum gentium multitudo circulatim ſuo quæque more lamentata eſt.

Circvlator, m. 3. [*canta in banco.* G. Eí vmbſchweiffiger, landſt reicher, oder der under dẽ leutẽ maerle ſagt, oder abẽdthewr treibt. *Gal. Baſteleur qui amaſſe le peuple a l'entour de ſoy, comme vn vendeur de marth. Hiſ. El que junta al pueblo para que vealo que haze, y hochara vero ò charlatan.*] ἀγύρτης. qui hominum cœtu circundatus, fabulis eos, aut præſtigijs oblectat. Cic. lib. 5. Epiſt. Circulator actionũ notiſſimus. Apul. li. 1. Aſinor. Circulatorem aſpexi equeſtrem, ſpathã præacutam mucrone infeſto deuoraſſe. Paul. Iurecõſ. de extraord. crim. In circulatores qui ſerpentes circumferunt, & proponunt, ſi cui ob eorum metũ damnum datum eſt, pro modo admiſſi actio dabitur. Dictus Circulator a circulo, id eſt, hominum corona.

Circvlatorivs, ria, rium, o. 1. 2. Quint. præcipit nobis parandam vim orandi, non circulatoriam voluptatem ſpectandam, id eſt, garrulã illam circulatorum feſtinitatem non eſſe aucupandam. Idem li. 2. c. 3. Extemporalis garrulitas circulatoriæ iactationis eſt.

Circvlatrix, cis, f. 3. quæ in foro hominumque circulis verſatur, ſpectatores aut ſaltando, aut canendo, aut laſciuis ioculis fabulis remorans. Mar. lib. 10. Linguam circulatricem dixit, pro petulanti.

Circvlo, as. [*circondare. Cal. Enuironner. Hiſ. cercar. haʒer cerco.*] περιάλλω. pro circumdare. Col. li. 12. Is debebit ante circulari foſſula. Cic. de Claris oratoribus poſuit pro in circulum caput circumferre: Videt oſcitantem iſtidem, nonnunquam etiam circulantem.

Circvlvs, diminutiuum a Circus, m. 2. [*cercher.*) Vmbhang. G. Ein circkel. *Gal. Cercle, enuiron. Hiſ. Circulo ò rodeo, ò roſtilla de cabeʒa.*] κύκλος. figura eſt anularis. Ci. 2. de Nat. Deo. Cumq. duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus, ex planis aũt circulus, aut orbis. Amathematicis definitur eſſe figura plana, vna tñ linea contenta, in cuius medio punctus eſt, a quo oẽs lineæ ad circumferentiam ductæ ſunt æquales. Hæc omnium planarum figurarum eſt perfectiſſima, vnde Circularem ſcientiam dicimus, pro abſoluta omnium ſcientiarum cognitione, q̃ Græci, ἐγκύκλιον παιδείαν vocant. Circulus per tranſlationẽ pro cœtu hominum in orbem collectorum ſumitur. Liu. lib. 44. In omnibus circulis ſunt qui exercitus in Macedoniam ducant. P. M. Circulus. Quinque Circulis hæc nomina aſſignant: Summũ frigidiſſimæ partis Enem Septentrionalem appellant. Secundum ab eo Solſtitialem: ab hoc deinde, qui medium polum dimidit, Æquinoctialem, quod in eo Sol diei, & noctis horas æquet: ab hoc deinde, qui eſt Æquinoctiali proximus, Brumalem: nam & Solſtitialis eſt ordinatus, Septentrionali deinde contrarium Auſtralem appellat. Circuitus autem zodiacus, cuius fines Sol negatur excedere, ex circulo Solſtitiali ad Brumalem per diagonum oſtenditur, ita vt ex vtraque parte meridianum circulum medium ſecet; per hunc Sol defertur, & orbem terrarum viginti & quatuor horis ciciũt. Ex Hygeno de limitibus conſtituendis.

Circvm, [*Interno,*) hal עַל or סָבִיב ſabib. German. Vmb, herumb. *Gal. Alentour. Hiſpan. En derredor.*] περί. præpoſitio, & compõni ſolet, & ſeparari. Separata locum tantùm ſignificat, ſicut & compoſita. vt circum theatrum. Quandoque loco aduerbij ponitur. Vir. 4. Aen. Anne vides toto properari litore circũ? Componitur cum dictionibus ab a incipientibus, vt circumago: c, vt circũcido: d, vt circũduco: e, vt circumeo: f, vt circumfluo: i, vt circumiacio: a quo, circumiectus: l, vt circumlinio: m, vt circummunio: n, vt circumnaſcor: p, vt circumpono: q, vt circumquaque: ſ, vt circumſcribo: v, vt circumuenio: verum iuncta vocalibus integra ſcribi, ſed nõ proferri debet, vt circumago, circumeo ſcribantur, ſed proferatur circuago, circueo. Vnde Priſcianus ait, circumeo, & circumago, & ſimilia, non paterendũ eliſionem in pronunciatione, ſi tranſiret in ſequentem ſyllabam. n. Si verò iungatur cum c, d, f, q, t, mutatur m, in n, vt circuncido, circunfero, circunquaque, circuntuli, cum aliis remanet m, integra: vt circumſcribo, circumuolo.

Circvmaggero, as, a. Pli. li. 19. c. 5. Fimo circumaggeratas radices.

Circvmago, gis, a. 3. [*Menare interno.*] חגג chagh. G. Vmbtreiben. *Gal. Mettre, autour, tourneyer ça, & la, faire tourner en rond. Hiſ. Traer en cerco.*] περιάγω. circumduco. Liu. 1. Prius quam equites circumagerétur. Interdum inſequor, fugo. [*Cacciare, perſeguitare*] Curti. Nec vulneratum, & fere ſeminecem circumagere deſiiterunt. Inde circumactus, conuerſio, ſiue motus in gyrum. Pli. In põte duabus capellis obuijs è diuerſo, circumactum angustiæ nõ caperent.

Circvmambvlo, as, n. 1. in circuitu ambulare, περιπάτεω. Pau. in l. poſſideri, in princ. ff. de acq. poſſ. Fundi glebas circumambulet.

†Circvmaro, as. Arando circumdo. περιαρόω. Plin. lib. 18. c. 3.]

Circvmaspicio, cis, a. 3. περισκοπέω. Pli. li. 8. c. 33.

Circvmcidaneus, a. um, o. 1. 2. vt Vinum circumcidaneum, quod poſtremò exprimitur vinaceis, vbi iuere deſierint, circũque accisis. Cato. cap. 23.

Circvmcido, dis, a. 3. περικόπτω. circum, vel per circulum incidere, amputare. Col. li. 3. Corticem circumcidito. Circumcidere vinũ, vini vſu interdicere. [*Interdire.*] Celſ. lib. 2. cap. 20. & l. 6. ca. 9. Ci. de Finibus: Quæ ſit ars agricolarum, quæ circumcidat, amputet. Cicer. 1 de fin. Amputata, circumciſaque inanitate.

Circvmcingo, gis, a. 3. [*circondare.* Germanicè, zuring vmbgeben. *Gal. Ceindre tout a l'entour. Hiſp. Cennir en cerco.*] περιζώννυμι. circũdo. Sil. lib. 10. Ceu fera, quæ telis circumcingentibus vltro Aſſilit.

Circvmcirca [*D'intorno.* סָבִיב ſabib ſabib. G. Vmb vmb, allenthalbẽ. e. *De ʒa, & de la, de toutes parts, tout a l'entour de ſoy. Hiſp. Cerca o enderedor.* Iab omni parte, vt circumcirca proſpicere. Plau. in Aul. Occepit ibi ſcalpuntre vngulis circumcirca.

†Circvmcise. aduerb. περιτόμως. vt Circumciſe agere. Sueton. de clar. Rhet.]

Circvmcisio, onis, f. 3. [*Circoncisione,* מִילָה milah. German: Vmbhawung, beſchneydung. *Ga. Circonciſion, rogneure, & coupeure tout a l'entour. Hi. A quella cortadura cacerco.*] περιτομή. Lact. lib. 4. c. 17.

Circvmcisitivs, a, um, o. 1. 1. Var. de re rust. libr. 1. c. 54. Rurſus premunt, Expreſſum, circumciſitium appellant.

Circvmcisvra, æ, f. 1. inciſio in orbem facta. Plin. lib. 16. c. 40.

Circvmclvdo, dis, cluſi, cluſum, a. 3. [*Serrar interno.* Germa. Allenthalben beſchlieſſen. *Ga. Enclorre, enfermar de tout coſtez, emporer. Hiſp. Cercar, encerrar in cerco.*] περικλείω. vndique claudo. Cicer. in Cat. 4. Num inficiari potes, te meis præſidijs, mea diligentia circũ cluſum, commouere te contra reipub. non potuiſſe?

Circvmcolo, lis, n. 3. [*Habitare interno.* Germa. Herumb wohnen. *Gal. Demeurer & habiter es enuirons de quelque lieu. Hiſ. Morar cerca algun lugar.*] περιοικέω. circumhabito. Iust. libr. 31. Omnes qui circũcolunt Bœben paludem.

†Circvmcolvmnivm, nij, n. 2. Locus eſt circumquaq; porticus habens, uel ſaltem à tribus lateribus, qualia ſolent fieri monaſterijs. Græci vocant περιστύλιον.]

Circvmcvlcare, a, 1. circumcirca conculcare. Col. lib. 5. c. 6.

Circvmcvrro, is, n. 3. [*Correre interno.* German. Vmblauffen.] περιτρέχω. Quin. lib. 2. cap. 22. Artem circumcurrentem vocauerunt, quod in omni materia doceret.

Circvmcvrso, as, are, n. 1. frequentariuũ a circumcurro. Ter. Heau.

Circvmdo, a. 1. cingo, ſepio, circũuallo, circumligo, [*circondare.* עוז ſabab סָבַב hikkiph. German. Vmbgeben. *Gal. Enuironner, circuir. Hiſp. Cercar, y rodear.*] περιβάλλω. Circumeo inter ſe differunt: quo niam dicimus, Hercules circumiit terram, non circumdedit: & Anulus circumdat digitum, non circumit. Circuitus nomen vtrumque complectitur. Cice. Catoni: Vallo, & foſſa circumdedi. Plau. in Aſi. Circũdato me brachijs. Cæſ. 3. Bell. Ciu. Horatius. Ser. Sat. 2. Circumdata palla. Armis circumdatus, id eſt, armatus. Vir. 9. Aen.

Circvmdolo, as, are, aui. [*Polire interno.* Ge. Vmbhoblen. vmb vnd vmb glatt machen. *Ga. Doler de tous coſtez. Hiſ. Dolar en derredor.*] eſt circumquaque dolare, ſeu polire. Pl. lib. 16. cap. 32. Platanus etiam circumdolatis lateribus ceſtibilis ſponte facta.

Circvmdvco, cis, p. p. a. 3. [*Menare interno*, Cchegh. Ger. Herumb fueren. *Gal. Mener a l'entour. Hiſpa. Traer en derredor.*] περιάγω. in orbem duco. Cicero, Philip. Vt vexillum videres, & amatrum circumduceres. Circumducere apud Iureconſultos metaphoricè, abolere, delere, & abrogare accipitur [*Annullare*] Paul. Iacta. ff. de re iud. Vlp. l. & poſt edictum. ff. de iud. Circumducere aliquem per dolos, eſt decipere [*Ingannare,*] Pla. Pſeu. Per dolos eam circumducam. Circumducere argento. Idem Plau. Te velle amantem argento circumducere. Idem Bacch. Quadringentis Philippeis me circumduxerunt.

Circvmdvctio, f. 3. [*Ingannare,*] deceptio. Plaut. in cap.

Circvmeo, is, ii, n. 4. Circueo, eo circum, circumdo, ambio. [*Andare interno,* הָלַךְ ſabab סָבַב hikiph, חוג chamah. Ger. Vmbhergehn, zu ring vmbgehn. *Gal. Aller a l'entour, enuirõner, circuir, tourner ver hi. Adar, cercar en derredor.*] περιέρχομαι. Liu. 1. Romulus circumibat, docebatque, patrum id ſuperbia factum. Prædia circumire. Ceſ. pro Cec. Circuitus, circumductus. Sene in Med. Orbem circuitus comibus alligat, id eſt, circumductis, & totum globum cingentibus. Circuitus, us, ui. [*circuito*] περίοδος. Cice. 2. de Natu. Deo. Circuitus ſolis. Celſus lib. 3. c. 3. Quartanarum certus circuitus eſt.

Circvmitio, vel Circuitio, f. 3. Liu. 3. Circuitio, ac cura ædium plebis erat. Terent Andr. Aperte ipſum rem locutus, nihil circumitione vſus es. Cic. 2. de Diu. Circuitione quadam Deos tollens.

Circvmequito, as, are, n. 1. [*caualcare interno*, German. Vmbreiten. *Gal. Cheuaucher, tout a l'entour. Hiſp. Cauallear en cerco.*] περιϊππεύω. equo circumeo. Liu. 10. Duas turmas circumequitare mœnia iubet.

†Circvmferentia, æ. περιφέρεια. Apul. 4. Florid. Sedilia circũferentia.

Circvmfero, p, c. 3. 2. [*Portare interno.* Cietuna. Herumbtragen, hin vnd her tragen. *Gal. Porter de ça, & la. Hi. Traer en derredor.*] περιφέρω. circumporto, circumduco. Sal. Fuere, qui dicerent, Catilinã ſanguine vinum permiſtum pateris circumtuliſſe. Per translationem ponitur pro lustrare, ſeu purgare. [*Purgare.*] Vir. lib. 6. Idem ter focios pura circumtulit vnda.

Cir-

CIRCVMSONO,as,n.1.*Sonere d'ogn'intorno.* Germanis. Vmb vnd vmb tonen oder Klingen.]περιηχῶ.vndique ſono,Cic.in Oſſ.cũducere arbitror talibus aures tuas vocibus circumſonare.

CIRCVMSPECTATRIX,cis,f.3.verbale.Plau. in Aul.

CIRCVMSPECTE. Quin. li.9.c.2.

CIRCVMSPECTIO,nis.f.3. Cicer.4.Acad.

CIRCVMSPECTO,as.n.1.Ci.2.de Nat.Beſtiæ in paſtu circumſpectant.

CIRCVMSPECTVS,ctus,m.4.Cic.11.Phil.Facilis eſt circumſpectus.

CIRCVMSPICIENTIA,æ,f.1. Gel.lib.14.c.2.

CIRCVMSPERGO,gis,n.3.[*Sparger d'ogn'intorno.*Germ.Vmſpruezen, oder ſprengen.]περιῤῥαλῶ, περιῤῥάνω. Col.li.11.c.2.

CIRCVMSPICIO,cis,a.3.[*Guardar d'ogn'intorno.*Germ.Vmbſehen,zuring herumb lugen.*Gal.regarder a lantour,prendre regarde de tous coſtez.Hiſ.Mirar enderredor,*]περιοπτεῦω.ex circum & Specio,verbo antiquo,quod aſpicio ſignificat.Eſtque Circumſpicio,huc atq. illuc oculos verto,& circũfero,omnia oculis colluſtro.Cic.pro Roſcio: Circumſpicit,æſtuat. Ter. in And.Circumſpicio nuſquam. Significat etiam animaduertere, & diligenter videre, ſiue conſiderare,[*conſiderare,*]Cic.4.Academ.Cum omnia fecerit,diligentiſſimèq.circumſpexerit. Circumſpicere ſe,pro gloriari, & ſeipsũ admirari,ſibi placere,[*Piacerſi,*]Cicer. Vſque eo ne te diligis, & magnificè circumſpicis?Circumſpectus,ſignificat eum,qui in omnem partem circumſpectat.i.qui prudens eſt.[*Prudente,*]Col.Illa ſolemnia ſunt omnibus circumſpectis, vt ergaſtuli mancipia cognoſcant.Hinc Circumſpecto,as.Cic.2.de Natu.Deo.Vt in paſtu circumſpectent, vt in cubilibus deliteſcant. Circumſpectus paſſinè,qui circumſpicitur; vt Verba non circumſpecta.i.non perpenſa, & conſiderata. Oui.5.Feſt. Verba mouent iras non circumſpecta Deorum.

CIRCVMSTANTIA,æ,f.1.*circonſtanza.*German. Das vmbſtehn,vmbſtand,vmbſtellung.*Gal.circonſtance.Hiſp.A quel eſtar aſſi.*]actus circumſtandi. Gel.li.3.c.7. Circumſtantiæ in vnaquaque controuerſia quæri ſolent. Quin. li.5.c.10.

CIRCVMSTATIO,onis,f.3.Gell.li.7.c.4.

CIRCVMSTIPO,as,a.1.comitum agmine cingo. Claud.2.Paneg.

CIRCVMSTO,ſtas,ſtiti.2.[*Stare intorno,circondare,* סבב fabab.Germ. Vmbſtehn.*Gal. Eſtre entour,entourner.Hiſ.Eſtar enderredor cercar grader.*] περιίσταμαι. Circumdare. Cicer.in Cat. Qui circumſtant. Senatum.

CIRCVMSTREPO,is,a.3.περιῤῥοθῶ,in circuitu ſtrepitum facio. Tac.

CIRCVMSTRVO,is,a.3.[*Edificare intorno.*]περιοικοδομέω. Plin.l.11.c.6.

CIRCVMSVDO,as,n.1.Plin.li.14.c.1.

CIRCVMSVO,ſuis,a.3.περιῤῥάπτω.Plin. lib.34.c.56.

CIRCVMTEGO,gis,a.3.[*coprire intorno,*Germa. Allenthalben bedecken]περικαλύπτω.Plau. Mil.

CIRCVMTEXO,is,a.3.[*Teſſere intorno,* Ger. Vmbweben. Vir.Aen.Et circumtextum croceo velamen acantho. Circumtextum, ti, amictus genus,quod purpuram circum habeat . Feſtus.

CIRCVMTONDEO,des,a.2.περικείρω.Sue.in Aug.c.45.In puerilem habitum circumtonſam matronam.

CIRCVMTONO,as,n.1.Hor.2.Ser.Sat.3.Hunc circumtonuit gandens Bellona cruentis.

CIRCVMTREMO,mis,n.3.Lucr. lib.1. circumtremere æthera ſignis.

CIRCVMVADO,p.p.a.3.[*Aſſalire d'ogn'intorno.*Germa.Ringsumbyll anfallen.]περιτολέω.Liu.32. Repente anceps terror barbaros circumuaſit.

CIRCVMVAGVS,gi,m.2. vt Oceanus circumuagus. Hor.Epo.16.

CIRCVMVALLO,as,a,1.vallo munio.Cæſ.7.Bell. Gal. Oppidum biduo circumuallauit.Cic.Att.l.9.Circumuallatum eſſe Pompeiũ.

CIRCVMVECTIO,onis, f.3.Cic. Att. lib.2.

CIRCVMVECTO,as,a.1. Vir.3. Geor.

CIRCVMVEHO,his,here,a.3.[*Menare intorno.* Ger. Herumbfueren.] περιελαύνω. Circumporto. Liu. 3. Dictator equo circumuectus. Circumuehi claſſe . Liu.8.

CIRCVMVECTVS,ûs,m.4. Cicer. de Natu. Deor.

CIRCVMVENIO,a.4. [*Circundare,circumuenire,* סבב hixkip. Germa. Vmbgeben.*G.Enuironner,enlacer.Hiſ.Cercar enderredor*] περιέρχομαι circumdo, Liu.li.1.Vt hoſtibus, circumueniri ſe à tergo ratus,ſimulatac fuga iniceretur. Sal. Hominem familiarem circumuenire. Aliquando decipere.[*Ingannare,*[tractum a venatoribus,qui ferus laqueis,retibus,& canibus circumuenire ſolent.Cic.li.1.Offi. Neq;tenuiores propter humilitatem circumueniantur. Aliquando opprimere.[*Opprimere .*] Sall. in Cat. Se falſis criminibus circumuentum.

CIRCVMVERTO,a.1.περιστρέφω. Plaut. Perſa. In curſu rotula circumuertitur.Circumuertere aliquem argento. Plau.Pſeud.Qui me argento circumuectam, id eſt, dolis auferant à me argentum.

CIRCVMVERSOR,d.1,Luc. li.6. Quærente ſq. viam circumuerſantur.

CIRCVMVESTIO,a.4.[*Veſtire d'intorno.*Germ.Vmb vnd vmb bekleiden]περιτίθημι.Cic. 3. de Ora. Iſte circumueſtit dictis.

CIRCVMVINCIO,cis,a.4.[*Ligare.*Germa. Vmbbinden. Plaut. Rud. Vos virgis circumuinciam .

CIRCVMVISO,ſis,a.3. frequent.a circumuideo.Plau.

CIRCVMVOTO,las,a.1.περιτίθημαι.Hor.2.ſerm.Sat.1. Mors atris circumuolat alis.Circumuolantes.part.paſſiuum.Plin.li.10.c.32.

CIRCVMVOLITO,a.1. iterum atque iterum circumuolo.Virgil.lib.1. Georg. Aut arguta lacus circumuolitauit hirundo. Col. per translationem pro crebro viſo, vſus eſt : Mercenarijs ſaluratoris mendaciſſimum aucupium, circumuolitantis limina potentiorum.

CIRCVMVOLVO,a.3.[*Volgere intorno* , Ger. Herumb welzen.περιελίσσω.Virgilius : Interea magnum Sol circumuoluitannum.

†CIRCVMVOLVTOR,aris.1.περιελίσσομαι. Plin. lib.8.c.17.]

CIRCVS,m.2.[*Cerchio,circolo* , מחוג chugli.Ger.Ein vmbtraiſſ,ein circkel.*Gal.Cercle,rondeau,entour,circuit.Hiſ. Cerco,circulo,redondez dalla di cubeça*] κύκλος, omnis in gyrum ambitus,a circumeundo, ſecundum Seruium.Et differt circus a Globo,quod circus eſt planities rotunda,vt circuitus:Globus ſoliditas vndiq.rotunda, ut eſt ſphæra & ſtaminum glomera. Circus etiam dicitur locus, in quo populus ludos ſpectans conſidebat.Virg.lib.5.Mediaque in valle theatri Circus erat. Cicc.3. Philip. Neſcis heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuiſſe ? Vnde Circenſes ludi, quod circo fierent.Fuerunt tres circi Romæ,circus maximus, inter Palatium,& Auentinum:circus Flaminius,qui & Apollinaris,& circus Neronis in Vaticano.Candens circus,κύκλος γαλαξίας,id eſt, orbis lacteus.Ci.in Arato.Vidiſti magnũ candentẽ ſerpere circũ, Lacteus hic nimio fulgens candore notatur Idem in ſomnio,Scip. P.M.Circus Soli principaliter cõſecratus eſt a paganis,cui æ.les medio ſpatio,& effigies de faſtigio ædis emicat;quod nonnulli putauerunt ſub tecto conſecrandum,quem in aperto habet. Eſt autem circus omne illud ſpatium,quod circumire equi ſolent;hunc Romani dictum putant a Circuitu equorum,eo quod ibi circum metas equi curtãt. Græci vero à Circe filia Solis, quæ patri ſuo genus hoc certaminis inſtituit.Ornamenta circi,ova,meta,obeliſcus,carcer.Ova honori Caſtoris,& Pollucis ſcribũt , qui illos ouo editos credendo,de Cygno & Ioue natos dicere non erubeſcũt.Metarũ appellatione propriè terminum ac finem mundi deſignare volũt, ab eo quod aliquis emenſus finis eſt,ſiue ad teſtimonium orientis occidẽtiſq. Solis.Obeliſcum Meſſeres Rex Aegypti primus feciſſe fertur tali ex cauſſa : cum quodam tempore Nilus violentia inundationis Aegyptum vaſtaſſet,indignatus Rex,tanquam pœnas à flumine exigeret,ſagittam in vndas miſit,non multo poſt grauiualetudine correptus,lumen amiſit: qui poſt cęcitatem uiſu receptoduos obeliſcos Soli cõſecrauit:obeliſcus enim ſagitta dicitur, qui ideo in medio circo ponitur , quia per medium mundum Sol currit, medio autem ſpatio ab vtraque meta conſtitutus obeliſcus faſtigium,ſummitatemque cœli ſignificat,cum Sol ab vtroq.ſpatio medio horarum diſcrimine tranſcendit.Summo obeliſco ſuppoſitum eſt quiddam auratum , in modum flamma formatum , quoniam Sol plurimum caloris atque ignis habet, In circo , vnde emittuntur equi,carceres dixerunt,a carcere,qui eſt in ciuitate: ψ ibi homines damnati atque incluſi , ità hic equi coercentur, ne vt exeant ante quam ſignum emittatur. Ars circi,auriga,& currus,equites,uel pedites . Aurigæ autem duobus coloribus amicti ſunt, Praſino & Veneto.Praſinus terræ,Venetus cœlo & mari dedicatus eſt à paganis.Erichthonius autem , qui regnauit Athenis primus, quattuor equos iunxiſſe fertur, ſicut Virgilius auctor eſt , dicens :

Primus Erichthonius currus,& quattuor auſus
Iungere equos, rapidiſque rotis inſiſtere victor .

Currus autem a curſu dictus , vel quia rotas habere videtur , vnde & carrum,quaſi currum ; quadrigarum verò currus duplici temone olim erant,perpetuoq,& qui omnibus equis iniicerentur ; Iugo primus Ciriſthenes Sicyonius tantum medios iungit, cęſq.ſingulos ex vtraq.parte ſimplici vinculo applicauit. Quadriga, biga, triga,ſeiuga,a numero equorum , & jugo dictæ , ex quibus quadrigas Soli,bigas Lunæ,trigas Inferis,ſeiugas Ioui,deſignatos Lucifero & Heſpero ſacrauerunt. Quadrigas ideo Soli iungunt,quia per quattuor tempora annus vertitur, Ver, Aeſtatem,Autumnum , & Hiemem.Bigas Lunæ,quoniam gemino curſu cum Sole contẽdit, ſiue quia & nocte videtur,& die,iungunt enim vnum equum nigrum,alterum candidum, Trigas Diis inferis,quia hi per tres ætates homines ad ſe rapiunt.i.per infantiam,iuuentutem,ſenectutẽ. Seiugæ maximus curſus Ioui : propterea quod maximũ Deorum ſuorum eum,eſſe credunt.Septem ſpatia quadrigæ curſus,referentes hoc ad curſum ſeptem ſtellarum, quibus mundum regi dicũt, ſiue ad curſum ſeptem dierum præſentium,quibus peractis , vitæ terminus conſummatur. Porro equites ſingulares ideo currere dicunt,quia ſingulariter vnuſquiſq. curſum vitæ huius peragit, atq. tranſit. Alius alio tempore,& quens alium, per voam tamen viam mortalitatis viq.ad propriam metam mortis. Deſultores nominati,quod olim prout quiq.ad finẽ curſus veherent, deſiliebat, & curebat , ſiue de equo in equum,iterum tranſiliebat. Iſ equites autem propterea pedes dicuntur,quia pedibus curritur mortalitatis, ob hoc a ſuperiore parte currunt ad inferiora. i. ab oriente ad occidentem : quia mortales oriuntur , & occidunt . Nudi currunt , quia & homini in ſeculo nullæ reliquiæ ſunt : recto ſpatio currunt, quia inter vitam , & mortem nihil diſtat . Circa cauſas quoque cle-

quàm à Cico, vnde, & modò est iudiciale verbum, pro in ius vocare, & die alicui dicere, modò extra forum, pro fidem, auctoritatem que alicuius obtestari. Cic. Ver. 4. Citat reum, non respondet. Idem de Nat. D. o. li. 1. Cum tanquam Senatum philosophorum citares.]

†Citria, Vide in dictione Cis.]

Citrea malus, [*Cedro. Gal. Citronier arbre qui porte les citrons. Hisp. Cidras, madera mas preciosa que aler7es.*] arbor toto anno pomifera. Folia habens lauri, fructum aureo colore, & odore gratissimo, quẽ Virg. 2. Geor. miris laudibus celebrauit, ibi: Media fert tristes succos, tardumque saporem, Felicis mali.

Citrvs, f. 2. arbor est duorum generum, quorũ alterũ lauri folio perpetuo virens, alterũ siluestri cupresso simile est, & caudice & folio & odoratu in Mauritania præcipuè nascens, vnde in Italiã ad pretiosissimarum mensurum materiam adhibebatur, quæ & cedrinæ appellantur à Plin. lib. 13. c. 15. Hæc arbor ab Homero Trogete, à quibusdam etiam Thyia appellatur. Citrum, neutri generis, citriarboris lignum. Varro. 1. de re cult. c. 2. Nuper vbi hic vides citrũ, aut antum Mauritanum. Et citrum vetus, Indicoque dentes. Hinc Citreus, a, um ex citro. Cic. 6. Ver. Tu pulcherrimam mensam citreã a Q. Eunidio Diodoro abstulisti.

Citrivs color, [*Giallo.*] à citri similitudine. Plin. li. 19. c. 5.

† Citta, κίττα. Auis quasi pica, quod iam, vt Galenus ait, terram mãdit, aut quia colores habet, vt pica, dispares. Hinc depravatus mulierum prægnantium appetitus, Citta dicitur, cum cibos inutiles appetunt, vt cretam, carbones, & similia, quod ferè contingere solet secundo aut tertio a conceptu mense. ex alimento in ventriculo corrupto, fœtu existente, tam imbecilli, vt nutrimentum consumere non possit. Græci Picam vocauere, ab auis eius varietate sumpta similitudine.]

† Citta mentos, κιττὰ μέντος. Herba est quæ Dioscoridi Helxine, officinis Parietaria vocatur.]

Cittivm, ij. 2. oppidum Cypri: vnde Cittieus Zeno. Laertius, li. 7.

† Cittos, κίττος. Vocatum est vitium, cum acini à racemis dilabuntur. Cœl. Rhodig. lib. 6. cap. 1.]

Cito, as, are, a. 1. [*Velocè* מהר mahir. Ger. Schnell, behend. *Gal. soudain, viste. Hisp. a Muy ligero.*] ὀξὺς celer, velox. Liu. lib. 10. Eques citus ab Roma venit. Hinc Citor, citissimus. Plan. Nullã ego rem citiorem apud homines esse, quàm famam reor. Est & Citus participium à cio, pro citatus, agitatus. Vir. lib. 7. Cita Metium in diuersa quadriga Distulerant.

Civicvs, ca, cum, o. 1. 2. [*Ciudadinesco.*] Ciuilis: vt Ciuica corona, quàm ciuis ciui, a quo seruatus fuerat in prælio, testem vitæ dare solebat. Cic. pro Planc. Vt coronam dent ciuicam, & se ab aliquo seruatos esse fateantur.

Civilis, & hoc Ciuile, o. 3. [*Ciuile, Germa.* Burgerlich, oder das den burgeren zugehoert. *Gal. Polit, auo, appartenant aux citoyens. Hisp. cosa de ciudad, ciuil.*] πολιτικός, quod est ciuium, seu quod ciues decet, vel ad ciues pertinet. Ciuilis homo, qui est peritus eorum, quæ ad administrandam resp. pertinent. Cicer. 7. Philip. Cui pax, præsertim ciuilis, in primis fuit probabilis. Hor. 1. Epist. Nunc agilis fio, & versor ciuilibus vndis. Studia ciuilia. Ci. pro Font. Iniuriosior Fimbria, Scaurus ex ciuilibus studijs. Ciuilior, & Ciuilius comparatiua. Ouid. 4. Trist. Eleg. 4. Si pater patriæ, quid enim ciuilius illo?

Civilitas, f. 3. [*Ciuilità.* G. Burgerliche vnd erbarlich zucht. *Gal. Ciuilité, honneste è policie. Hisp. Ciudidad ò policia.*] τὸ πολιτικὸν τῆς ἀρετῆς, facilitas, modestia, magis ciui, quàm imperatori conueniens, quam Augusto tribuit Suet. c. 51. Iulius Capitolinus laudat Antoninum Pium, quod Imperatorium fastigium ad summam ciuilitatẽ deduxerit.

Civiliter, [*Ciuilmente.* Germa. Burgerlich, hofflich. *Gal. Gentement. Hisp. Ciulmente, politicamente.*] πολιτικῶς, Cic. 3. Offic. Cum ciuiliter contendimus. Iuue. Sat. 5. Poscimus vt cœnes, ciuiliter, id est, vt tibi sit panis idem, qui aliis conuiuis.

Civis, his, ciuis, comm. 3. vrbis incola, municeps, liber, popularis [*Ciudadano,* עיר איש ish habir חבר bẽ habir. Ge. Ein burger, oder burgerin. *Gal. Citoyen, ou citoyene, Hisp. Ciudadano,*] πολίτης. vrbis colonus, a coendo, vt Ciceroni probatur, quod vinculo quodam societatis ciues inuicem coeant cœtum, & sub iisdem legibus viuãt. Cic. in Cat. Serui me hercule mei si me isto pacto metuerent, vt te metuunt omnes ciues tui, domum meam relinquendam putarem. Ciuis, & peregrinus opponitur. Ci. 6. Ver. Neq; liberum, neq. seruũ, neque ciuem, neq; peregrinum. Idem: Colebatur à ciuibus, ab omnibus aduenis visebatur.

Civitas, f. 3. [*Ciuità.* Ge. Ein statt. *Gal. cité, bourgeoisie, assemblee de ciuoyens de citoyens. Hi. Ciudad, cõpania de ciudadanos. Iere.*] Collegium ciuium multitudo, ad eodem iure vtendũ. Ci. de Somn. Scip. Nihil est illi principi Deo acceptius, quàm concilia, cetusq; hominum iure sociati, quæ ciuitates appellantur. Idem pro Sestio: Tu conventicula hominum, quæ postea ciuitates nominatæ sunt. Ciuitas & vrbs in hoc differunt, quod incolæ dicũtur ciuitas; vrbs verò cõplectitur ædificia. Ci. 4. Acad. Nõ dubitassem, quin & Roma vrbs esset, & eam ciuitas incoleret. Idem pro P. Sylla. Aliquando Ciuitas dicitur ius ciuium; vnde ciuitate donare. [*Far Cittadino.*]

Civs, m. 2. Thraciæ fluuius ex Pennibus, & Rhodope monte profluens.

Clades, dis, f. 3. [*Calamità, vecisione,* שבר schober חבלה hebh. Ger. Einnidedlag, verderbung, iamerlicher schad. *Gal. Defconfiture de guerre perte enbataille, victoire perdue. Hisp. El estrago, o mortalidada de guerra*] πτῶμα, πλάθος, cades, multorum calamitas, siue detrimentum, ἀπὸ τοῦ κλάω. i. amputo, frango, aut certè ἀπὸ τοῦ κλαίω, à flecto, sine lugendo, quãquã nõ desit, qui à cadendo cladem, quasi cadendo dictã existimet, aut a calamis cõminuendis, quasi calamitate. Plin. li. 16. c. 32. Maiestas Pop. Rom. tum exit, quãte vastatæ Indibus fuerat. Cic. de Clu. Orat. Cursum ingenij tui Brute premit hæc importuna clades ciuitatis. Vir. 12. Aen. Si bita turbaret clade Latinos.

Clam. [*Celamente, di nascosto* בסתר besther. G. Heimlicher weiß, verborgener heh. *Gal. En cachette, secretement. Hisp. Occultamente, escondidamente*] λάθρα. præpositio ablatiuo casui seruiens, idem significans, q. latenter. Plau. Amph. Amare occæpit Alcumenã clam, viro. Iungitur aliquã & accusatiuo. Sal. Timẽs ne facinora eius clam vos esset. Quinque loco aduerbij. Virg. 1. Aen. clam ferro incautum superat.

Clamatorius, a, um. m. 3. Cic. de Orat. Clamatores odiosi, & molesti.

Clamatorivs, a, um, o. 1. 2. vt clamatoria auis, quæ a Laboue prohibitos clamitare dicitur. Plin. lib. 10. c. 14.

Clamito, as, are, a. 1. frequentatiuum. Cic. 2. Tusc.

Clamo, as, are, a. 1. vociferor, clamorem edo, clamorem facio, personio, voce contendo, clamorem profundo [*Chiamare, gr. daxen* קרא Kara יצק zahak פצה patsah. Germ. Schreien. *Gal. crier, huer, brayre. Hisp. Llamar dando voz.*] βοάω. est vociferari. Cic. ad Attil. 5. clamare omnes qui adsunt, nihil imprudẽtius. Ter. Adelph. Clamãt omnes, indignissimè factum. Quandoque vocare. Vir. 4. Aen. Par medios uit, moritentem nomine clamat. Clamare conqueri. Tere. in Adelph. Mihi quidem non placent; Et clamo sæpe. Liu. 3. clamant, fraude fieri, quod foris teneantur exercitus, Gigi pro Lu.

Clamor, m. 3. [*Grido,* קול קרי קריאה zehazah קצף Kanakah. Ger. Ein geschrei. *Gal. Clameur, cry, huyrement, Hisp. Clamor, ò voze grande.*] κραυγή. vox intensa, & maiore cum impetu prolata. Cic. 6. Ver. Exclamare de fama tota vrbe percrebuit, expugnari deos patrios. Vir. 5. Aen. Resonat clamoribus æther.

Clamosvs, a, um, o. 1. 2. κραυγαστικός. Ad Heren.

Clanculvs, a, um, o. 1. 2. diminutiuum a clam, [*Di nascoso* בסתר besther. Ger. Heimlich. *Gal. Secretemẽt, en cachette. Hi. Escondidamente*] λαθραῖος. Ter. in Eun. Adite patris per umbonum congerebam, clanculum. Accufatiuo iunxit Ter. Adel. Alij clanculum Patres quæ faciunt.

Clandestvlvs, a, um, o. 1. 2. [*Occulto.* טמן] nista. Germ. Verborgen. κρυπτὸς. occultus, latens. Mart. lib. 10.

Clandestino, [*Secretamente, occultamente.* בסתר besether. German. Heimlich, verborgenlich.] κρύβδα. occultè, latenter. Plau. in Mil. Hoc negotij clandestino vt agerem.

Clandestinvs, a, um, p. p. c. o. 1. 2. [*Occulto secreto,* טמן nehelam. Ger. Heimlich, verborgenlich.] κρυφαῖος. occultus, secretus. Cic. in Or. Cui clandestinis consiliis nos opprugnat.

Clango, is, xi, vel gui, *Trõbettare,* תקע tekah baschschophar תרועה bekeruch. Germ. Trommeten, einklingen. *Gal. Faire refeuenir, refeuner come fait vne trompette. Hisp. Sonar la bozina o trõpeta*] κλαγγάω, tubicano, vel increpo. Val. Flac. Luctificum clangente tuba. Aquilis item clangorem tribuit auctor Philomelæ apud Ouidium.

† Clangere etiam dicuntur anseres. Col. lib. 8. c. 13.]

Clangor, m. 3. [*Il sono delle trombe.* תרועה teruhah. Ger. Der Trommeten schal. *Gal. Son des trompette. Hispan. Son, ò sonido de trompeta*] κλαγγή. sonus tubarum est. Virg. 2. Aen. Exoritur clamorque virũm, clangorque tubarum. Licet etiam dicatur de sono anserum, & aliarum rerum clarè strepentium. Cic. 4. Tusc. Iouis satellites intelligit aquilam, clangorem fundit vastum. Col. de anseribus. li. 8. c. 13. Anser clangore prodit insidiantem.

Clanis, is, m. 2. κλανις. Steph. fluuius Campaniæ iuxta Acerras vrbem. Virg. 2 Geor. Vacuis Clanius non æquus Acerris. Pl. lib. 3. c. 5. Glanicum vocat, eundemque esse testatur cum Lyri, Minturnas inter secante. Stephanus Glanum appellat. Plinio tamen Glanis Tusciæ fluuius est, iuxta Aretium, de quo infrà suo loco.

Clareo, res, rui, ri. 2. [*Estre clauaro, illustre, noto* שמע tsach שוח tihar. G. Hell oder heiter scin, oder weit beruẽpt sein. *Gal. Estre clair, auoir bruit & renommee. Hisp. Esclarecerse, hazerse esclarecido, o famoso.*] δῆλος. clarus, manifestus. Ennius apud Cic. 3. Offi. Ergo magis magisque viri nunc gloria claret. Idem de Sen. Cuius aduentu insula hodie claret Cypros. Claret lumẽ. Ennius Telamone, ut citat Nonius: Hoc lumen candidum claret mihi. Clarere. i. apparere. [*Apparere,*] Cic. in Arato: Primordia clarent. Claret pro clarum est. Luc. li. 10. Quod in primo quoq; carmine claret. Claret, mihi, id est, patet. Clau. in Pareg. Ventura potestas claruit. Astronomi.

Claresco, scis, ui. 3. [*Farsi chiaro,* נתפרסם tsarsach. Ger. Heiter, vnd scheinbar werden, oder beruemt worden. *Gal. Deuenir clair, & manifeste, use. Esclarecerse. Hisp.*] λαμπρύνω, clarum, vel clariorem facio. Quinct. li. 4. ca. 4. Neque enim hæc aliis monitoribus clarescit. Virg. 2. Aen. Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror. Hinc fit Inclaresco, valde clarus, a quo Inclarescо, valde clarus fio.

tis magnis claudit nos obice pontus.

CLAVDVS,m.2.[*Zoppo.*] ὁ σπίσθεν *Graec. Quasi* χωλός. Quasi pedibus clausus, i. impeditus. Plaut. in Aul. Quasi claudus tutor domi sedet totos dies. Claudi more tenere pilã, pro turbatè. Cic. in Pisonem dixit Cicer. pro nullo delectu, nulloq; iudicio tenere, ac sequi, quicquid doctum indoctumque sit.

CLAVICVLA, læ, f. 1. κλειδίον. dimin. a clani, vel a clava virga. Dicitur quoq; clauicula, capreolus, siue pampinus in vite. Cic. de Sen.

CLAVIGER, m. 2. κορυνηφόρος, qui clauam fert. Ouid. 7. Met.

CLAVIS, f. 1. [*Chiaue.* מַפְתֵּחַ *maphteach. German.* Ein schlüessel. *Gal. Clef. Hisp. Llaue.*] κλεῖς. est, qua ostia, arculæ, & id genus multa & claudantur, & aperiuntur, à clam, quod quæ celare volumus, hac claudere soleamus. Cicer. pro Dom. Tu helluoni spurcissimo omnes horreorum claues lege tua tradidisti. Habet & clauim in accusatione. Plaut. in Most. clauim harum ædium iube afferri. Vnde conclauia, loca, quæ sub vna eademq; claue clausa sunt; & concla uatus locus, una claue clausus. Clauem Theodorus Samius primo monstrauit.

CLAVOLA, læ, f. 1. furculus arboris, vel fruticis plantationi aptus: quã & Talea vocant Latini. Varro lib. 1. de re rust. c. 40.

CLAVSTRVM, n. 2. [*Chiostro, claustro. Gal. Closture. Hisp. cerradura, o encerramiento,*] κλεῖθρον. clausura, siue quo aliquid clauditur. Virg. 7. Æn. Pomorum ingentia claustra. Cic. pro Flac. Omnes insulas, & vrbes munitas claustris imperij nostri contineri. In plurali tam masculini, quàm neutri generis est.

CLAVVLA, læ, f. 1. dĩ id, quod aliquid claudit, hoc est, finit. Plin. lib. 1. c. 45. Vngues, qui clausulæ neruorum summæ existimantur. Itẽ pro exitu. Cicero pro Cæl. Cùm clausula non inuenirent, fugit aliquis è manibus. Nonnunquam accipitur pro sententia, quæ epistolã, vel carmen claudit. Cic. Fam. 2. Vtar clausula, qua soleo.

CLAVSVM, subtili [illegible] מִשְׁכָּרֶת. *Gal. Enclos ou clos fermé. Hisp. Lugar cerrado,*] κλεῖθρον. pro tecto, siue loco concluso. Col. lib. 9. c. 8. Infundendi grati apibus liquores, quibus intra clausum alantur. Virg. 4. Geor. In clauso linquunt.

‡ CLAVSVRAE, vel potius Clusuræ sunt. τὰ ὀχυρώματα, quæ Imperatore Rom. in limitibus habuerunt. Posteriorum temporum scriptores Clusas & Clusas appellarunt.]

CLAVVS, m. 2. Chiodo. מַסְמֵר *masmer.* יָתֵד *jathed. Get. Ein nagel. Gal. Clou ou coing. Hisp. Clauo,*] ἧλος. dictus est, quod claudat, figat, atque contineat, a claudẽdo; nam ideo clauum figimus, vt claudat seu cõtineat aliquid. Cæs. 3. bell. Gal. Trãstra confixa clauis ferreis Liu. Dictatorem creatum figendi claui caussa, ad pestilentiã sedandã. Clauus itẽ nauis est gubernaculum, siue temo,] *Temone*] quod eam dirigat, rectamque teneat. Cicer. de Senect. Ille autem clauum tenens, quietus sedet in puppi. Item clauus genus tuberculi rotundæ speciei, colobis albicãtis in plantis, digitisq; pedum; maximè sic appellatum, quia ita pungit, vt quasi clauus ferreus infixus videatur. Alij clauum inter ligunt, quem Celsus Furũculum appellat, ioia durius a phymate differentem. Ægineta definit, esse tumorem cum abscessu, a crassis humoribus genitũ, qui in carnosis præcipuè locis consistit. Plin. Epist. 5. 1. Erat illi natus, insanabilis clauus. Fiunt & callosi quædam in candido oculi tubercula, quæ claui nominantur oculorum. Arbores quoq; clauum huiusmodi patiũtur, qui & Fungus, & Patella dicitur, vt inquit Plin. li. 17. c. 24. Idẽ scribit, clauos innasci naribus, & purgari succo pyxacanthi. Sũt & claui caligares, a caligis militaribus, quibus suffigebantur. Idem li. 9. c. 8. In quibus pisces omnibus annis Vergiliarum exortu exsistunt squamis conspicui crebris atq; præcutis, clauorum caligarium effigie. Præterea clauus est vestimenti genus, veluti quibusdam clauus aureus distinctum, quod & a palmarum, similitudine palmatũ vocabatur, & a verrucis clauo similibus Verrucata vestis: quod si latior ipsa vestis esset, Latusclauus diceretur. Horat. li. 1. Ser. Et latũ demisit pectore clauum. Vnde laticlauos appellari Senatores legimus. Suet. de Ner. A laticlauo, cuius vxorem attractauerat, cæsus. Ab Ouidio clauus simpliciter dicitur pro Senatoria dignitate: cui ambitiosa mensura coacta est. Suet. de Aug. Clauo nec lato, nec angusto. Hinc etiam clauata dicuntur vestimenta, clauis intexta, vel coloramenta clauis confixa. Et clauati socci, quod soleas habeant clauis intertextas. clauata verò sunt vestimenta, quæ ex auro, aut ex cocco, aut alijs coloribus clauos, & verrucas habẽt. tãpe Alex. Puta mi nulla cocco clauata. Præclauium, pars vestis, quæ ante clauum texitur. Afra, apud Non. Tertium diem præclauium vsam texere.

CLAZOMENÆ, pe. f. 1. Κλαζομεναί. vrbs Ioniæ, Asianicè, quam condidit Parias. Hæc prius Gryna nominabatur, vnde & Apollo Grynæus dictus est apud Virg. quod ibi esset eius oraculum.

CLEANTHES, m. 1. Κλεάνθης. nomen philosophi, qui Zenonis Citiensis scholam successor excepit. hic Phani Atij filius, egregius pugil, cũ Athenas venisset, Zenonã adhærens generosè philosophatus est. & mendicans permansit die & noctibus. Hic cum valdè pauper esset, mercenariam vitam vt ferunt egit. Nocte quidem in hortis aquam hauriebat per diem verò in studijs exercebatur, vnde Puteantes appellatus est, qui & putealis nauticus. Traditur illum, quæ a Zenone audierat, ostracis, hoc est, testis fictilibus perscribere solitum, cũ pecunia non supperet ad chartas emendas. Huius, insigni diligẽtia, & acerrima censura abijt in proverbiũ: nam cum aliquid summa cura, industriaq; elaboratum volumus significare, dicimus illud ad Cleanthis lucernam esse. cuius latum.

CLEARCHVS, m. 2. Philosophus fuit, item alius, dux Lacedæmoniorũ.

CLEMA, κλῆμα. herba est titymalli generibus assignata, Cypharissiæ non absimilis, quæ Dioscoridi Pityusa, officinis Esula dicitur. Vide Dioscor. lib. 4. c. 148.

CLEMENS, tis, o. 3. lenis, mitis, mãsuetus humanus, qui remittit de eo quod possit prosequi, (*Clemente pio,*) יְהִי חַנּוּן *chanun.* רָחוּם *rachũ.* חָסִיד *chasidh. German.* Sanfftmuetig, milt, barmhertzig. *Gal. Doux, humain, misericordieux, paisible clement. Hisp. Mite, manso, y templado.* ἤπιος. Cic. 2. de Fin. Etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci. Differt a Placido, quod Clemens sit circa rectè agentes: Placidus circa delinquentes: & clementis est, nullos lædere, placidi arridere omnibus: clemens animo, placidus vultu. Ter. in And. Clemens, placidus, nulli lædere, arridere omnibus.

CLEMENTER, [*Benignamente.* Ger. Huetiglich, sanfftmuetiglich. *Gal. Doucement, sans courroux, gracieusement. Hisp. Mansa y templadamente,*] μέτριως. moderatè. Cic. 6. Ver. Leniter hominem, clementerq; accepit. Clementer, & moderatè ius dicere. Cæs. 3. bel. Ciuil.

CLEMENTIA, f. 1. lenitas, benignitas, misericordia, animi moderatio. [*Clementia,* חֶסֶד *chesedh.* רַחֲמִים *rachem. Ger.* Sanfftmuetigkeit, miltigkeit. *Gal. Clemence, douceur, quand la personne ne se courrouce pas aisement. Hisp. Aquella mansedumbre y templança.*] πραότης. Cic. de Inuen. Clementia est, per quam animi temerè in odium alicuius inuectionis concitati, cõmitate, retinentur. Teren. Adelph. Facilitate nihil hominem melius, neque clementia.

CLEOMBROTVS, m. 2. Pausaniæ filius, Lacedæmoniorum dux, qui omnes ne viderentur cum Epaminonda hoste sentire, temerè cũ eo pugnauit: nã & ipse vulneratus occubuit, & exercitus delensus est. Fuit & alter Academicæ sectæ Philosophus, qui lecto Platonis libro de animæ immortalitate, seipsum ex sublimi saxo præcipitauit vt citius ad beatorum cœtum peruenire.

CLEONE, f. 1. Κλεωναί. mediocrè oppidũ, distans ab Argis stadiis 120. a Cõrintho nonaginta, nõ procul a Nemæa silua. Ouid. 6. Met. Humi lęsq; Cleonę. Vnde Cleonæus, a, um. Luc. Ille Cleonæi proiecit tegmina leonis.

CLEOPA, f. 1. Ægypti regina, Auletæ filia, soror, & vxor Ptolomæi vltimi, mulier impudicissima, a Cæsare primùm adamata, cui filiũ Cæsarionem peperit: deinde ad Antonio iustę vxoris loco habita, postea victo apud Actium Antonio, admoto corpori aspidibus sese interemit.

CLEPO, is, psi, ptum, a. 3. [*Rubbare, furare,* גָּנַב *ghanab. Germa.* Stelen, rauben. *Gal. Desrober, & destourner secretement, & en cacheta. Hisp. Hurtar,*] furor, furto surripio: tractum a κλέπτω. Vnde Cleptũ furto subtractũ. Liu. Si quis clepsit, ne populo scelus esto, neve cui clepsum erit. Plaut. Rape, clepe, harpaga. Cicero de Rep. Vt Spartę rapere, vbi pueri clepere discunt.

CLEPSYDRA, p. c. f. 1. (*Horologio di acqua.*] κλεψύδρα. vas vitreum gracilitèr fistulatum, quod æqualibus dimensionibus signatas horas ostendebat. Ad cuius etiam fundum erat foramen, quod aquã guttatim emitteret, & ita horæ per aquę diminutionem, quot essent, videri poterant. Dicta est Clepsydra, ab aquæ furto, quod aquã aut celet, aut furetur. Cic. de Orat. ad Clepsydram iurare. Mart. lib. 9. Septem clepsydras magna tibi voce petenti. Arbiter inuitus Cęcilianę dedit. Cõsimilia sunt hoc tẽpore Clepsydris vascula illa apud nos usitatissima, quę in medio instar duorum orbium coarctantur, ex quibus puluisculus per foramẽ minutum sensim delabitur. ex parte superiore in inferiorem, atq; ita legitimum tempus horæ metitur. Apud veteres oratoribus acturis caussas forenses præscribebatur tempus dicendi datis clepsydris, quib. exhaustis, amplius dicere vetabantur. Plin. in epist. Dixeram horis penè quinq; nã tribus clepsydris, quas spatiosissimè acceperam, sunt additæ quatuor. Est item Clepsydra astronomicum organum, sidera dimetiẽs. Martianus: Clepsydris Lunæ magnitudo cognoscitur. Est item nomen fontis in arce Messeniorum. Fuit & Athenis in arce fõs ita dictus, quod æstate incipientibus Etesijs abundet, iisdemq; desinentibus exaresc. Vide Cæl. Rhod. lib. 18. c. 39.

CLERVS, i, m. 2. vermiculus, teste Arist. in alicorum putrescentis nascens, quo exarescente, velut aranea obducitur æneus, & tandem perent. Plin. li. 1. c. 16. clerum interpretatur aprum abortum, cui inde fœtum apes non educerent, morbo impedira. †Clerus item accentu acuto in fine. κλῆρος. est sorte datus, diuinus. Clerus, apud Imperat. l. generali. C. de sacrosanct. Eccles. significat sodalitatem & collegium clericorum.]

CLIBANVS, i, m. 2. κλίβανος. mitrarum, tã placentis panis, & id genus cibis, quia in pani coquendo, dicitur, quod antiquissimè ita fieri solebat. Est & ferreus vel æneus. Colum. lib. 3. Plin. lib. 19. D. Ferrarium Clibanus a forno, quod hic maior sit, & immobilis, clibanus autem minor, vasque quocunque, vitreum, fictile, transferri.

...ing the Clitoris, and the Nymphæ, or Labia Pudendi, which are two Membranes, that cover the Entrance of the Vagina, and the Urethra, and are joined together at the Top and Bottom. The Clitoris is a Body of the same Nature with the Penis, and is placed in the Middle of the Nymphæ, at the Top of the Vagina, and is covered with a Membrane, which is joined to the Nymphæ. It is of a Cylindrical Figure, and is composed of two Corpora Cavernosa, and a Glans, which is covered with a Prepuce, and is perforated at the Top for the Passage of the Urine. It is supplied with Blood by the Arteria Pudenda Interna, and with Nerves by the Plexus Sacralis. It is the Seat of the Venereal Appetite, and is erected by the Injection of Blood into its Corpora Cavernosa, in the same Manner as the Penis is erected. The Nymphæ are two Membranes, which cover the Entrance of the Vagina, and the Urethra, and are joined together at the Top and Bottom. They are composed of a Membrane, which is covered with a Cuticle, and are supplied with Blood by the Arteria Pudenda Interna, and with Nerves by the Plexus Sacralis. They are the Seat of the Venereal Appetite, and are erected by the Injection of Blood into their Corpora Cavernosa, in the same Manner as the Penis is erected.

CLITORIS, in Botany, a Genus of Plants, the Flower of which is Papilionaceous, and the Pistil arises from the Cup, and is fixed to the Back of the Standard. The Pistil afterwards becomes a Pod, which is Compressed, and contains several Seeds.

CLITORIS, in Anatomy, a Part of the Female Pudenda, which is a Body of the same Nature with the Penis, and is placed in the Middle of the Nymphæ, at the Top of the Vagina, and is covered with a Membrane, which is joined to the Nymphæ. It is of a Cylindrical Figure, and is composed of two Corpora Cavernosa, and a Glans, which is covered with a Prepuce, and is perforated at the Top for the Passage of the Urine. It is supplied with Blood by the Arteria Pudenda Interna, and with Nerves by the Plexus Sacralis. It is the Seat of the Venereal Appetite, and is erected by the Injection of Blood into its Corpora Cavernosa, in the same Manner as the Penis is erected.

CLITORIS, in Botany, a Genus of Plants, the Flower of which is Papilionaceous, and the Pistil arises from the Cup, and is fixed to the Back of the Standard. The Pistil afterwards becomes a Pod, which is Compressed, and contains several Seeds.

...ing the Clitoris, and the Nymphæ, or Labia Pudendi, which are two Membranes, that cover the Entrance of the Vagina, and the Urethra, and are joined together at the Top and Bottom. The Clitoris is a Body of the same Nature with the Penis, and is placed in the Middle of the Nymphæ, at the Top of the Vagina, and is covered with a Membrane, which is joined to the Nymphæ. It is of a Cylindrical Figure, and is composed of two Corpora Cavernosa, and a Glans, which is covered with a Prepuce, and is perforated at the Top for the Passage of the Urine. It is supplied with Blood by the Arteria Pudenda Interna, and with Nerves by the Plexus Sacralis. It is the Seat of the Venereal Appetite, and is erected by the Injection of Blood into its Corpora Cavernosa, in the same Manner as the Penis is erected. The Nymphæ are two Membranes, which cover the Entrance of the Vagina, and the Urethra, and are joined together at the Top and Bottom. They are composed of a Membrane, which is covered with a Cuticle, and are supplied with Blood by the Arteria Pudenda Interna, and with Nerves by the Plexus Sacralis. They are the Seat of the Venereal Appetite, and are erected by the Injection of Blood into their Corpora Cavernosa, in the same Manner as the Penis is erected.

bunarum plebis petiit:quam cum per leges obtinere non posset, quod patricius esset,Eonteior cuidam ex plebe se ado, tandum de dictatque ita tribunatum nactus, non quiuit, donec Ciceronem per vim ciuitate expelleret.

CLOELIA,f.1.nobilis virgo Romana, quæ cum alijs virginibus Porsenæ Hetruscorum regi obses data,deceptis custodibus,vna cũ reliquis virginibus incolumis ad suos per Tyberim tranauit: quare Romani nouam in femina virtutem nouo honoris genere ornandam rati,statuam ei equestrẽ in summa sacra via posuerũt.Liu.1.

CLOSTRVM,n.2. [*chiostro,claustro*, מסגרת misghereth יגור seghor claustrum.Cato de re rust.cap.13.

CLOTHO,vna Parcarum,quæ humanæ vitæ stamina dispensant. Hesiodus in The. Themidos filias facit,& Iouis,Clotho,Lachesin,& Atropon.

CLVDO,dis,a.3.[*chindere,serrare.Ca.clorre,enclorre,enuirõner,entourer Hisp.Cerrar,*] κλείω.clude.Cic 2.de Nat Deor.Ipsum mare sic terram appetens litoribus cludit.Mart.li.11.Sed mors vocis iter properauit cludere blandè. In ueteribus quoque numismatibus legimus.Ianum clusit.

CLVEO,es,ere,n.2. [*Essere stimato,nominato,* שם shem]nechschab. Ger.Genennet oder geachtet werden.*Ca.al.Essere reputè,auoir le bruit. Hisp. Ser est.mando,y nombrado.*]perhiberi,putari,nominari.Pla.in Tri. Ita sis,vt nomen cluet. Idem in Epid. Senati qui columen cluent, id est,habentur.Idem in Pœn. Si quod agit cluet victoria,id est,victoriæ tribuatur.Dicimus etiam Cluo,is,per tertiam inflexionem, quod sæpe pro splendeo accipitur,[*Illustrare.*]Pruden. Qui patria virtute cluis.Cic.Interdum pro purgare.Pli.lib.15.c.29.

CLYMA,f.1.κάυτα.sunt folliculi hordei.Festus.

CLYNATVM,n.2.cultet sanguinarius,& ad clunes dependeat.Festus.

CLYNIA,f.2.oppidum Hispaniæ,in finibus Celtiberorum.

CLANICVLVS,f.1.dimin.est a cluris Gellius.

CLVNIS,nis,[*Natiche,*ישת scheth Ger.Der arsbacke.*Ca.la fesse. Hisp. Las nalgas.*]sæpius in plurali clunes,cluniũ,σφυρὰ nates,tam masc. quam fœm.gen.Iuue.Tremulo descendunt clune puellæ,Pla.Clunes infractos gero.Hor. Quod pulchræ clunes,breue quod caput. Hinc simias clunes appellatas volunt,quod clunes tritas gerant.

CLVPEA,f.1.quæ & Clypea dĩ,ciuitas Africæ propriè dicta,in promontorio Mercurij sita,ita dicta à clypei figura:vnde & Aspis dĩ,teste Solino,quod ẽt annotauit Hermol.in Plin.& Vadianus in Melam Sil.lib.3.In clypei speciẽ curuatis turribus Aspis.Lucan.li.4.Et cliupẽ tenuit stationis littora notæ. Ptolemæus verò duas vrbes propinquas collocat in Hermæo promõtorio,quarũ vnã Clupeã,alterã Aspidẽ appellat.Clupea ẽt exiguus piscicul⁹ est apud Pl.l.9.c.15.

CLVSINVS,m.2.dictus Ianus, quod in pace templi eius portæ claudentur. Virg.1.Aen.

CLVSINVM fat,adorei, siue farris genus candidius, dictum à Clusio Hetruriæ vrbe.Col.lib.2.c.6.

*CLVSIOLVM,n.2.oppidum Vmbriæ.

†CLVSIOS,Galli nominant dæmones quosdam,quos nonnulli existimant esse spiritus elemento aereo compositos.]

CLVSIVM,n.2.oppidum est Tusciæ mediterraneum,ubi Porsena Hetruscorum rex sepultus creditur.Pli.lib.36.c.13.

CLYMENE,f.1.κλυμένη p.c.Oceani,& Tethyos filia.Iapeti vxor,teste Hesiodo in Theogonia,de qua Virg.lib.4.Geor.Inter quas clyme ne curam nar.abat inanem.Fuit & altera Clymene,quæ cum forma valeret,Soli placuit,qui concubitu eius potitus, ex ea Phaethõtem,& sorores genuit.Ouid.lib.1.Met.

CLYPEVS,& clypeum,m.& n.2.[*Scudo,*מגן magher.Ger. Ein schilt den man im krieg zum schirm brauchet.*Gal.Bouclier,targe,rondelle. Hisp.Escudo,ò paues,*]ἀσπὶς. scutum maius, & tantum peditum, sicut scutum equitum,Seruio auctore.Liu.lib.6.Clypeis ante Romani vsi sunt:deinde postquã stipendiarij facti sunt,scuta pro clypeis fecere.Dicti clypei *ἀπὸ τοῦ κλάζειν*,quod celent totum corpus;vel a clepere,quod est furari ab ictibus.Pli.lib.35.c.3.*ἀπὸ τοῦ γλύφειν*,hoc est,sculpendo,& clypeum deduxit,vt dicatur clypeus, quasi γλυφὸς,id est,sculptus,g,in c,mutata.

CLYPEATVS,a.1.2.clypeo munitus.Plau.in Cure.Sic apud Vir.7.Æn. Clypeata agmina.

CLYPEVS,quicquid (vt Fest.scribit)antiqui ob rotunditatem etiã conum bouis appellarunt.

CLYTEMNESTRA,f.1.uxor Agamemnonis, quæ ob amorem Ægysthi adulteri uirum occidit. Vnde etiam ab Oreste filio in patris ultionem fuit occisa.Euripides in Oreste,& Hom.in Od.

CLYSTER,eris,sp.p.m.3.[*Cristere,autero seruatiale.*Ger.Ein cristier. *Ca.al. clyssor.*H.*Cryster.*]κλυστήριον ἀπὸ τοῦ κλύζειν,abluere enim clystere etiam ægrotantium lauare,seu purgare solemus.Pli.Cucurbitã infusa clysteribus intestinorum omnium vitijs medetur.Macer tamen hunus penult.corripit.Appositus digitis, aut intus clystere fusus.Oriculatius clyster.Cels.lib.6.ca.27.Idem humor rosã mixtus in ipsum vulnus oriculario clystere agendus est. †Dicitur etiam Cristerium,κλυστήριον. Clyster item sumitur pro ipso instrumento, quod ad proluenda ventris recrementa sedi inseritur.Vlpian. Item si obstetrix.ad leg.Aquil.]

CNEORON, frutex coronarius. Hyginus Cassiam interpretatur.Vide Pl.li.21.c.9.Dicsc. item thymelæam herbam Cneorum appellat.

CNEVS,m.2.per c,scribitur, sed profertur per g. prænomẽ Romanis peculiare,à naruo(vt volunt)tractum.Festus à γίγνεσθαι deduxit.

†CNICVS, vel Cnecus κνικος. Herba est oblonga habens folia, incisuris diuisa,aspera & aculeata,ex cuius ramulis dimulsis largus effluit humor. Ruellius Carthamũ fatuum uocat,vulgus Zafarano Saracinesco,ut & Officinæ crocum hortense.]

CNIDO,κνίδος.est vibs,in extremo corum posita insula Cariæ adhærentis, in qua Venus colebatur, vnde Cnidia dicta est. Potest etiam scribi Gnidos per g.Est & herbæ nomen,de qua Pli lib.21.c.16.

†CNIPOLEGOS,κνιπολέγος. Auicula acanthidis magnitudine, coloris cinerei,ac maculis distinctissic dicta,quod κνίπας, id est, cossos venetur. Gazæ Culicilega.]

COA vestis,βομβύκινον ἱμάτιον: siue subtilitate,coa,in plumo,subtilissimum erat vestis genus ex bombyce,adeo tenue,vt corpus pelluceret.Dictum à Coo insula,in qua & bombycem nasci solere,sicut in Cea insula,auctor est.Pli.li.11.c.23.Ouid.de Art.amandi:Siue erit in Tyrijs,Tyrios laudabis amictus,Sine erit in Coijs,Coa dece re puta.Eadem & Ceæ vestes dicuntur,à Cea insula.Pl.li.11.c.22.

COACCEDO, dis,n.3. [*Accostarsi insieme.* Ger. Sampt anderen herzu kommen.*Ga.Acrocher,auec les autres.estrenuis auec. Hisp.Allegarse,ò accercarse iuntamente*]simul accedo.Plau.Curc.

COACERVATIO,onis,f.3.Cic.in Part.

COACERVO,as,a.1.[*Amassare,raunare* אסף asaph קרם harã עבר tsabar.Germ.Zusammen hauffen.*Ca.Entasser ensemble,emmonceler, monceau sur monceau,accumuler. Hisp.Amontonar,ò ayuntar.*]συναθροίζω.congrego,addo.Liu.5.Armorũ cumulos coaceruare. Cæs. 2 Bel.Gal.Coacervatis cadaueribus. Ci.2.pro lege Agr.

COACESCO,n.3.[*Inacetire,diuenir agro,* חמץ hamẽ. Ger. Ganz herbe oder saur werden.*Ga.S'enaigrir, diuenir aigre.Hi.* Azedarse,] συνοξύζω. ex con,& acesco,significat simul,seu totũ acidum fieri.Ci.de Sen. Vt non omne vinum,sic non omnis ætas vetustate coacescit.

COACTILIA,inuolucra,vestibus inuoluendis,circumferendisq.idonea.Vlp.l.Argentum,de aur. & arg.leg.

COACTIO,onis,f.3.Cic.de aruisp.resp.Noctumus vigilijs,& coactione hominum institutum illud conceptum,ac conflatum est.

COACTOR,ris,m.3.Cic.pro Rab.Posth.Vt nostri coactores facere solẽt.

COACTVS,ctus,m.4.Cic.At.Quoniam efflagitas,coactu tuo scribam.

COADIVVO,a.3.[*Agiunteere insieme,* יחד hosiph.Ger.Mit einander herzu thun.] συναδίδωμι simul addo.Cat.c.40.

COADVNO, a.1. [*Adunare,* יחד jchedh. German. Vereinigen, zusammen fuegen]συνάγω.in vnum cogo.Pli.de viris illustribus: coadunatis pastoribus ciuitatem condiderunt.

COAEDIFICO, a.1.vt cœdificatus locus,cui opponitur vastus. Cic. in Partit.Celebres,an deserti,cœdificati, an vasti. Col.lib.8.c.14.

COAEQVALIS,le,o.3.[*Vguale,* שוה schoneh.G.Gleich.]æqualis,ἴσος.

COAEQVO,as,are,a.1.[*Aggnagl.are,* שוה schiuah.Ger.Vergleichẽ, gleich machen.*Gal.Esgaler.Hi.Igualar vna cosa con otra,*]ἐξισάζω.æquare.Sallust.Coæquare gratiam omnium difficile est. Col. li.3.c.16. Cætera coæquant.

†COÆTANEVS,[D'una medesima età.Ger.Der zu einer zeit gelebt hat.]ἡλικιώτης.qui ætate eadem vixit.Portius Iatro in Declam.in Catil. Scipioni coætaneo suo.]

COAEVVS,a.1.2.[*D'una istessa età.*Germa.Eines gleichen alters.*Gal. D'un mesme auge.Hisp.Cosa de una mesme edad,*]ἡλικίος.eiusdem ætatis.Cic.in Val.

†COAGITATIO,nis,f.3.συγκίνησις.Agitatio Ci.2.de N.Deo.Anima primùm calefiat ab ipso spiritu,deinde coagitatione pulmonum.]

COAGMENTA,n.2. [*Congiontioni,* חבר chebel.G. Eine enge zusammen fuegung etlicher dinge.*G.Assemblemens.assemblees.Hisp.Aquellos trauayones.*]συναφαί.coniunctiones arctæ, & compares; à cogendo,id est,stringendo.Plau.Most.Coagmenta in foribus.

COAGMENTATIO,f.3.Cic. 1. de Nat.Deor.

COAGMENTO,as,a 1.[*congiungere,* חבר chibber חדביק hidhbik. Ger. Zusammen fuegen, an einander setzen.*G.Assembler, & ioindre l'vn auec l'autre.coler ensemble. Hisp.Trauar vno con otro,*] συναρμόζω.coniungo,& compares coniũctiones cogo,ac stringo.Cic.in Catil.Opus ipsa suum,eadem quæ coagmentauit, natura dissoluit.Et translatè apud eumdem de Or. Verba verbis quasi coagmentare negligat,id est, ne nimium diligens sit in verbis cõiungẽdis.Pl.pallium protulit: Pluribus coagmentatur nucleis.

COAGVLO,a,as.1.cogo,constringo,[*coagulare,unire,* קרש kapha.G. Zusammen tringen, dick machen.*Ca. Faire prendre auec presture. Hisp. cuaiar con cuaio.*]πήγνυμι. Gel. Semen in vtero mulieris primis septem diebus coagulatur. Plin lib.12.c.25. Summa probatio est, vt lac coagulet.Coagulatio. Pli.li. 18.c.10.

COAGVLVM,n.2.[*Cagliarino,coagolo,*] קפאון kippaon.G.Die rennen, gerintzen,luppe. *G. Presture.Hisp.cuaio,*] πυτία à cogendo, id est,densando,siue stringendo,dicitur illud, quo ad densandũ lac vtimur.Ouid.13.Met. Lac mihi semper adest niueum,pars inde bibenda Soluatur,partem laquetacta coagula durant.Per metaphoram

Choreas & dascus. H. Horro. cāpana de personis quę dāt. Vnde Choraules, ἀνὸ τοῦ χορεύειν. proprię multitudo est canentium, aut saltantium. Nam multorum vocibus, & cōcentu constat, vt Seneca & Macr. tradūt. Et apud priscos ex setuis symphoniacis cōparabatur. Vnde apud iureconsl. li. 3. de leg. si chorus legatur, perinde est, ac quasi singuli homines legati sint. Et a χαρὰ, secundum Plat. li. 2. de leg. quæ est lætitia, deducitur. Festus a corona detiuat: habetq; primā corrept. Vir. 6. Aen. Illa chorū simulans, & euantes orgiā circum Ducebat Phrygias. Vbi Seruius: Chorum, hoc est, multitudinē in sacra collectam. Idem 1. Geo. Oīs quam chorus & sociis comitantur euantes. Vbi rursus Seru. Chorus proprię est comorū cantus, atq; saltatio. Transumitur & ad res incorporeas. sumiturq; pro consentiente rerū aliquarū multitudine. Ci. 3. Offic. potest igitur quicquā vtile esse, quod sit huic talium virtutum choro contrarium. Hier. ad Dardanū scribit, Chorū esse musicum instrumentum ex simplici pelle, cum duabus cicutis æreis, quod per primā inspiratur, & per secundam sonus emittitur. Extra chorum saltare, *ἐκτὸς χοροῦ ὀρχεῖσθαι.* dī, qui dicit aut facit a re, quàm proposuit, alienum aliquid: etenim qui choros agunt, certis limitibus, certisque numeris adscripti mouentur, vt liberum non sit quolibet euagari.

CHRIA, f. 1. *χρεία.* est cōmemoratio alicuius dicti, vel facti, vel vtriusque simul, celebrem habens demonstrationem, vt Isocrates dicebat: Virtutum radices amaras, fructus verò dulces. Est autem vna ex quattuor exercitationibus, quas Fabius Grammatico tractandas præcipit. Chriæ vsum, & genera latius exequitur Cœl. Rhod. lib. 26. c. 27. Dicta Chria, quod maximè sit vtilis: *χρεία* enim vsum significat. Vide Aphthonium in Progymnasmatis.

†CHRISMA, tis, n. 3. *χρῖσμα.* Latinè vnctio, à verbo *χρίω.* Vnde & Christus, i. vnctus.]

CHROMATA, n. 3. accipiuntur pro ornamentis, & luminibus artium. Vnde chromaticū melos ab antiquis dicebatur vna ex tribus Musicæ partibus, quæ ob nimiam mollitiem infamię nota nō caruit.

CHRONICA, orū, [*chronica,* דברי הימים dibre haiiami. G. Geschicht buecher, cronicken. *Gal. Chroniques annales. Hisp. Cronica, o historia de tiempos.*] τὰ χρονικὰ. generis neutri, annales, siue historiæ tēporū memoriā continentes, quibus facies gestæ, seruato temporum ordine, digeruntur. Inuenitur & Chronicus, a, um. Gel. li. 17. c. 21. Excerpebamus ex libris, qui chronici appellantur. Pli. lib. 35.

CHRONIZO, as, n. 1. *χρονίζω,* subsisto, & extra tempus idem quiesco. Lucr. lib. 2. Et satiati agni ludunt, blandēque chronizant.

CARYSA, æ. siue Chryse, es, f. 1. oppidum Troadis. Pli. li. 5. c. 30. Strab. lib. 13. Et Hom. Iliad. 1. Ouid. 13. Met. Chrysenque, & Cillan Apollinis vrbes. Stephanes item Chrysen quamdam collocat circa Lēnum. Est item Chryse insula, de qua paulo post.

CHRYSALIS, dis, f. 3. *χρυσαλὶς.* eruca genus ex rorem nascens. Plin. lib. 11. cap. 23.

*CHRYSAORIS, f. 3. Cariæ ciuitas, à Lycijs condita.

*CHRYSE, f. 1. insula ante ostium Indi fluuij.

CHRYSENDETON, vasis genus aureis cristis illigatum. Mart. lib. 6.

CHRYSES, æ, m. 1. *χρύσης.* Apollinis sacerdos, pater Astynomes, quæ à nomine eius Chryseis cognominata fuit: quam cum Greci, expugnatis Thebis Cilicijs, vrbe Etionis abduxissent, & Agamemnoni in prædę diuisione tradidissent, Chryses Apollinis insignibus exornatus, ad Græcorū castra accessit, filiamq; sibi petijt restitui: quod cum impetrare non potuisset. Apollinis auxilium implorauit, qui tam grauem Græcis pestilentiam immisit, vt Agamemnon patri puellam restituere fuerit coactus. Cuius loco cum Achilli Bryseidem eripuisset, indignè id ferens Achilles, in posterum à prælio omni abstinuit, donec morte Patrocli nuncupata, intermissa arma recepit. Hom. 1. Iliad. Est & Chryses amnis Siciliæ. Cic. in Ver.

CHRYSIPPEA, f. 1. herba à Chrysippo inuentore dicta. Pli. li. 26. c. 9.

CHRYSIPPVS, m. 2. *χρυσιππὶς.* Apollonii filius, patria Solensis, siue, vt alij malūt, Tarsensis, Stoicę sectæ Philosophus, auditor Zenonis & Cleantis: post quos ēt scholæ præfuit. Ingenij iacturæ plurimum valuit, vt qui in multis ēt à præceptoribus dissenserit. In dialectica clariſſimus fuit. Scripsit librorum volumina supra quinque, & septuaginta. De exitu eius varia traduntur. Quidā volunt à discipulis ad sacrificium vocatum, cum vinum dulcē affatim hausisset, an helitus difficultate laborare cępisse, atq; in quinto demū die fato concessisse, annos iā natus circiter tres & septuaginta. Alij ferunt, nimio risu expirasse: nam cum ficus rure allatos a simum comedentē videret, ancillę iussisse aiunt, vt & vinum asino bibendi; daret: eiusq; dicti vrbanitate tātopere sibi placuisse, vt nimio risu fuerit suffocatus. Mortuo Athenienses statuam posuerunt in Ceramico.

CHRYSITIS, f. 3. quæ dicatur docet Pli. li. 33. c. 6. Fit in ijsdem metallis & quæ vocatur spuma argenti, genera eius tria, optima, quā Chrysitim vocant. Est item herbę genus, alio nomine Chrysocome.

CHRYSOCOLLA, f. 1. [*Borraso. Gal. Colle d'or. soudure d'or. Hisp. Borrax à attincar.*] *χρυσοκόλλα.* humor qui in metallis per venas defluit. crassescente limo, rigoribus hibernis, vsque in duritiem pumicis. Vide Pli. lib. 33. c. 5.

CHRYSOGONVM, n. 2. *χρυσόγονον.* herba folio querno, flore coronarij verbasci, radice rapi, vehementer intus rubente, foris nigra. Dioscor. lib. 4. c. 43. Nemen accepit ab auri semine, colore.

CHRYSOLITHVS, m. 2. *χρυσόλιθος.* lapis preciosus, an topazion lucens. Ouid. 2. Metam. Per inga Chrysolithi positaque ex ordine gemmæ. Pli. lib. 37. c. 9.

CHRYSOMELLA, n. 2. *χρυσόμηλα.* mala sunt ex genere Cydoniorum. Virg. Attica mala appellat. Pli. lib. 15. c. 11.

CHRYSOPOLIS, f. 3. Bithyniæ oppidum est: & alterū in Cilicia. Steph.

† CHRYSORRASVS, p. c. *χρυσόῤῥαστον.* gemma est, ex genere topazion, a porracia viriditate nōnihil in aurū declinans. Pli. li. 37. c. 8.]

CHRYSORRHOAS, m. 1. fluuius Syriæ circa Damascum.

CHRYSORRHOĒ, m. 1. populi ad Phasim fluuium.

†CHYSVLCA, Aqua illa est, qua mixta metalla diducuntur: Vulgō, Aquafort. Cuius vim ignorasse veteres colligit Alciat. ex Vlpiani verbis in l. Idem Pomponius. ff. de rei vend.]

†CHVS. vide CHOA.]

†CHYMVS. *χυμὸς.* quamuis apud Græcos quęuis succum significet, a Medicis tamen peculiariter accipitur, pro malo sanguine, quæ fit in hepate ex chylo è ventriculo per venas meſaicas aut recto.]

†CHYTRA, & Chytron, vel etiam Chutron. [*Pentola.* Ger. Ein Hafi] Latinè olla. Inde Chytropus, odis, olla quæ pedes habet, vel instrumentum ferreum, super quod olla apud ignem collocatur. Cato.]

†CHYTRIRDA, *χύτριῤῥα.* Communis ludus fuit, vt tradit Hesychius, qui puerorum lusum esse ait: Ex his quispiam sedet in medio, quē circum circa pueri concursantes, illum eo vsque verbant, donec ille aliquem apprehenderit ex ijs, qui deinde sedere cogatur. Meminit Pollux & Suidas.]

CHRYSOLITHVS, m. 2. *χρυσόλιθος.* lapis preciosus, an topazion lucens. Ouid. 2. Metam. Per inga Chrysolithi positaque ex ordine gemmæ. Pli. lib. 37. c. 9.

CHRYSOMELLA, n. 2. *χρυσόμηλα.* mala sunt ex genere Cydoniorum. Virg. Attica mala appellat. Pli. lib. 15. c. 11.

CHRYSOPOLIS, f. 3. Bithyniæ oppidum est: & alterū in Cilicia. Steph.

† CHRYSORRASVS, p. c. *χρυσόῤῥαστον.* gemma est, ex genere topazion, a porracia viriditate nōnihil in aurū declinans. Pli. li. 37. c. 8.]

CHRYSORRHOAS, m. 1. fluuius Syriæ circa Damascum.

CHRYSORRHOĒ, m. 1. populi ad Phasim fluuium.

†CHYSVLCA, Aqua illa est, qua mixta metalla diducuntur: Vulgō, Aquafort. Cuius vim ignorasse veteres colligit Alciat. ex Vlpiani verbis in l. Idem Pomponius. ff. de rei vend.]

†CHVS. vide CHOA.]

†CHYMVS. *χυμὸς.* quamuis apud Græcos quęuis succum significet, a Medicis tamen peculiariter accipitur, pro malo sanguine, quæ fit in hepate ex chylo è ventriculo per venas meſaicas aut recto.]

†CHYTRA, & Chytron, vel etiam Chutron. [*Pentola.* Ger. Ein Hafi] Latinè olla. Inde Chytropus, odis, olla quæ pedes habet, vel instrumentum ferreum, super quod olla apud ignem collocatur. Cato.]

†CHYTRIRDA, *χύτριῤῥα.* Communis ludus fuit, vt tradit Hesychius, qui puerorum lusum esse ait: Ex his quispiam sedet in medio, quē circum circa pueri concursantes, illum eo vsque verbant, donec ille aliquem apprehenderit ex ijs, qui deinde sedere cogatur. Meminit Pollux & Suidas.]

C I A N T E. I

*CIA, f. 1. insula Euboeæ, non procul ab Attica.

CIBARIA, orum, n. 2. [*Nodrimento, cibo,* מאכל maachal. Ger. Allerley speis, der leute vnd des viehs. *Gal. Nourriture, viuande pension, despense, viures. Hisp. Mantenimento, sceno,*] alimenta. Cic. ad Att. lib. 6. Respondi, me non instituisse ijs dare cibaria.

CIBARIVS, a, um, quod ad cibum pertinet. Macr. lib. 3. Sat. Lepidus legem tulit cibariam. Cibarius panis, qui fit ex farina secundaria, ex qua flos antè excussus est. Celsus lib. 2. cap. 17. Infimissimus cibatus panis. Cicer. lib. 5. Tusc. Cibarius in capsa panis datus. Cibarius vinum pro ignobili. Var. Potus meus vinum cibarium. Sic cibarius homo, ab eodem dicitur pro sordido, & plebeio [*Plebeo*] ciborium oleum. Col. lib. 12. c. 50.

CIBATVS, huius cibatus, m. 4. [*cibo, viuande,* אכל ochel. G. Speisung. *Gal. Nourriture, mangeaille. Hisp. Mantenimento, sceno,*] *τροφὴ.* cibus. Plin. Truncos gratissimo in cibatu habent. Plaut. Mil. Tibi multa viam, quia cibatus ad te & legiones tuas tuto possit peruenire.

CIBILLA, f. 1. teste Varr. lib. 4. de Ling. Lat. Mensa erat escaria, à cibis dicta. Festus item cibillam interpretatur mensæ rotundæ genus: apud quem cillibam corruptè legi putauerim, pro Cibilla.

CIBO, as, a. 1. [*Nodrire, cibare,* מאכיל hechil. Ger. m. Speisen. *Gal. Nourrir, seruir de viuande, bailler à mangar. Hisp. Criar, y mantener,*] *σιτέζω.* alo, nutrio. Col. lib. 6.

CIBORIVM, n. 2. *κιβώριον.* Dioscorides interpretatur vtriculos quo sedam in faba Aegyptia, (quam & colocasiam vocat Plin.) vesparū fauis similes, in quibus fabæ sunt bullarum modo emergentes. Idē & ciborium appellari testatur, quasi scriniolum; propterea quod ferat faba hæc in imo ig' madentem glebam semine, sicque in aquam proiecto. Pli. lib. 20. c. 15. & Strab. lib. 17. Vsus est hac voce Hora. li. 2. Carm. Ode 7. Oblimeto læua Massico ciboria explet.

CIBOTVS, f. 2. Asiæ ciuitas, eadem cum Apamia. Plin.

CIBVS, m. 2. [*Cibo.* G. Speis. *Gal. Viuāde. Hisp. ceno, mantenimēto.*] *σιτίον* oē id quo vescimur. Donatus cibū distiguit à victu, q; cibus ēt deli catis præbeatur, victus in paruis, aridisq; alimonijs constitutus sit. Ter. in And. Lana ac tela victum quæritans. Idem in Eun. Videte ocium & cibus quid faciat alienus? E flamma cibum petere. Terā Eun. dixit in Parasitum: Pro quuduis cibi causſa pati, ac facere.

CIBYRA, f. 1. *κιβύρα.* Ptol. oppidum Asiæ propriè dictę, non procul à Mæandro fluuio. Cic. 6. Ver. Inde Cibyrates, vel Cibyrata. Cicero ibidem: Fratres illi Cibyratæ inambulant. Item Cibyraticus, a, um. Ibidem: Cibyratici illi canes.

CICADA, dę, f. 1. [*Cicala.* G. Ein thierli dass im sōmer auf dēn beumē singet, sich nennen es heuschrecken. *Gal. cigale. Hispan. cigarra o chicharro,*] *τέττιξ.* insecti genus canorū, non nisi æstuis mensibus apparēs; vnde & cicadā quidā dictā volūt, quasi citò cadētē, id est, euanescentem. Virg. 4. Geor. Et cantu querulæ rūpent arbusta cicadæ.

CICATRICARE, teste Festo, pro eo quod est cicatricem ducere.

CICATRICOSVS, o. 1. 2. [*Pieno di segni di ferite.* Ger. Voll wundmalen. *Gal. Plein de cicatrices. Hisp. Lleno de señales de heridas,*] *οὐλόεις.* cicatricibus plenus. Col. de arb. c. 11. Quinct. lib. 4. c. 1.

CICATRIX, cis, f. 3. [*Il segno della ferita,* צרובה arubah. G. Ein wund mal, ein schramm. Ist ein zeichē einer verwachsenē wunden. *Gal. cicatrice, la marque qui demeure apres la playe. Hisp. Semal que queda de la herida.*] *οὐλή.* propriè est signum vulneris obducti, quasi circa cutem, vel quasi obcæcatrix. Ter. in Eun. Neq; cicatrices sinas oriri. Cic. 7. Phil. Luculentam plagam accepit, vt docet cicatrix.

CICCVS, n. 2. dicebant antiqui membranam tenuem, quę est in malo

lo punico, velut cellularum discrimen. Festus.

Cicer, n.3.[Cece. Ger. Kicheren. *Gal. Pois eiche. Hisp.* [illegible] *garuanços*,] ἐρέβινθος, genus leguminis. Pli.li.18.ca.12. Ciceris natura é. gigni cũ fililigine. Vide ibidem plura ciceris genera. Hor.1. Ser. Sat.6.

Cicera, f.1. leguminis genus à Col. inter pabula annumeratum, à cicercula solo differens, colore, est enim obsuletior, & nigro propior.

Cicercula, æ, f.1. [*Cicerchia.* Germ. Kleine kicheren. *Gal. pois cerré. Hisp. cicerchas*] κάλυφος. leguminis genus ciceri non dissimile, sed minutius, inæquales angulos habens. Pli.li.18.c.12. Col.lib.2.cap.10.

Cicerculum, n.2. neutro genere, genus sinopidis. Pli.lib.35.c.6.

Cicero, m.3. κικέρων, cuius vitã Tiro Tullius, eius libertus, trib. voluminibus scripsit, teste Pædiano: præceptores se habuisse fatetur in philosophia quidẽ Philonem Academicum, tunc Romæ cõmorãtẽ; in iure ciuili, Scæuolã; in Dialectica. Diodorũ Stoicum; in dicẽdo Apollonium Molonẽ. Roscium Amerinũ parricidij reum, natus annos 23, vt tradit Nepos, vt alij 27. defendit. Metuens deinde Syllã, quẽ in ea caussa offenderat, in Græciã abijt, Asiãq; simulata valetudinis caussa adijt, vbi se, vt ipse ait, recreaturũ præceptorib. dicendi dedit, Xenoclemque Adramittenum, Dionysium Magnesiũ, & Menippũ Carem audiuit. Rhodi verò Apollonium Molonẽ magistrum dicendi habuit; referuntq; Posidonium tunc Athenis eũ Græcè declamantem audiuisse, ac protinus exclamasse, quod solam Græcis dicendi laudẽ gloriam videret ad Latinos per eum transferri. Cuius vitam omnem vide apud Plutarchum.

Cichorium, p.p.n.2. [*cicoria, radichio,* קוֹרַח meror. Ger. Vuegwois, sonnenwirbel. *Gal. De la chicoree. Hisp. cicoria yerua conocida,*] κιχώριον. Dioscoridi herba est, quã alio nomine Intubum erraticum vocãt. Horatius dictionis huius pen. syllabam produxit, corripuit autem antepenultimam, perinde ac si apud Græcos κιχόριον scriberetur: Me, inquit, pascunt olivæ, Me Cichoria, leuesque malvæ.

Cici, κίκι. frutex paruæ fici magnitudine, folia habens platano simili. Diosc.li.4.c.145. & Pl.lib.15.c.7. Vulgus herbariorum hodie Ricapueram maiorẽ vocat. Hinc Cicinus, a, um, vt Oleum cicinum, quod & Ricinium appellari, alibi docuimus. Pli.li.23.c.4.

*Cicimeni, m.1. populi ex genere Iaxamatarum, à Medis oriundi. Plinius lib.6.c.7.

Cicindela, p.p.f.1. [*Luciola.* G. mueckle oder keferle, die zu nachts scheinẽ. *Gal. Verm mouche qui saulte de nuict, ou temps que les bleds sont meurs ou seiegle. It. La luciernega.*] πυρολαμπίς, Arist. genus muscarum, quod nocte lucet ignium modo. Quidam Noctilucã, alij Nitedulam vocant. Ab hac lychnus pensilis, quem vulgo lampadẽ vocant, Cicindela appellatur, quæ nocte tota seruatur accensa.

Ciconia, f.1. [*Cicogne,* חֲסִידָה chasidhah. Ger. Ei Storck.] πελαργός, auis, quæ serpentibus pullos nutrit, teste Pli.li.10.c.13. Iuuc. Sat.14. Serpente ciconia pullos Nutrit. Quo etiam nomine ab Hispanis vocatur lignum roštratum, quo è puteis hauriri aqua solet: quod & Telonem agricolæ vocant. Item Ciconia mensuræ genus est, siue instrumenti, quo rustici vti solent in sulcis, & fossis ducendis, ne qua pars alijs, aut profundior esset, aut latior. Col.li.4.

Cicones, m.3.p.c. populi Thraciæ, iuxta Hebrum flumen.

†Cicuma, æ. Auis est nocturna, teste Festo. Coel.lib.17.c.11. nycticoracem interpretatur.]

Cicur, ris, p.c.o.3. [*Animal di seluatico fatto domestico,* חַיָּה lũmadh. Ge. Zam, gewennet. *Gal. Apriuoise, priué qui hante auec les hommes. Hisp. cosa domesticada duenda y mansa*] τιθασσός. quod ex fera factũ est mansuetum, quod enim à fero discretum est, id cicur dicitur. Ci.5. Tusc. Immanes alias, quasdam autem cicures. Cicur ingeniũ dicitur mite, ac mansuetum. Var. de Lin. Lat. lib.6.

†Cicuro, as. [Domesticare. Germ. Zam machen. *Gal. Apriuoiser.*] τιθασεύω. Manuefacio. verbum vetus, quod alio verbo dicitur Exarmo. Var. de ling. Lat.]

Cicuta, p.p.f.1. [*Cicuta herba*] κώνειον. herba venenosa, teste Pl.lib.25.c.13. Caule viridi, & geniculato, altior sæpe binis cubitis, i cacumine ramosa, foliis coriandri tenuioribus, graui odoratu. Cicutæ famam Athenienses auxerunt, succo eius capitali iudicio damnatis necem inferentes. Iuu. Sat.7. Hunc inopem vidistis Athenæ. Nil præter gelidas aquæ conferre cicutas. Est item Cicuta (vt Serui docet) in cannis, calamusve, quod interceptum est inter duos nodos. Virg.2. Eclo. Septem compacta cicutis Fistula.

†Cidaris, ris, p.c. Tegumentum capitis, quo Persarum reges peculiariter vtebantur, albis maculis in cærulei coloris fascia intermicantibus. Quint. Curt. lib.3.]

†Cidarum, n. genus nauis. Gell. lib.10.cap.25.]

†Cidonium malum, idem quod Cotoneum. Hinc etiam vinum cidonium. Vlpian.]

Cieo, cio, is, ambo ciui, citum faciunt: sed à Cieo, es, fit, citum, p.c. à Cio verò producitur, a.1. & 4. Ouid.li.1. Met. Nec fruitur somno, vigilantibus excita curis. Idem lib.1. Trist. Accitus raucis in genus omne ioci. [*Mouere, turbare,* יָרַע hebir יְרִיעָה heniah. G. Bewegẽ, bemueben. *Gal. Prouoquer e[t] mouuoir. Hi. Mouer, turbar y llamar.*] Et Cieo quidem significat turbare, commouere, [*Commouere.*] Virg.4. Æneid. Tonitru cælum omne ciebo. Cic. Cuius orbis semper eodem

modo ciebatur. Cio verò [*Chamare,*] Voco propriè: Propriè autẽ dixi, quoniam Cire, aliqñ mouere est: sicut & Ciere vocare, adeo vt alterum pro altero quandoque simi posse videatur. Virg.6. Aen. Misenum Aeolidem, quo non præstantior alter Aere ciere viros. Col.li.7 c.5. Cio, is, posuit pro commoueo; Ea res, inquit, cit altum. Liu.li.7. Principes vtrinq; pugnam ciebant. A cico, pro moueo, fit Citus, a. velox. & Percitus, in furorem, iracundiamve motus.

Cilicia, f.1. κιλικία. regio est in minori Asia. Syriæ proxima, tota fere campestris, Tauro monti subiecta, à Cilice nomen sortita. Ab Oriente Amano claditur: à Septentrione Tauri iugis: ab Occidente Pamphilia. Huius metropolis est Tarsos, quam interfecat Cydnus amnis.

P.M. Cilicij temuini dicti sunt à Cilicio Sanumino, Centurione cohortis septimæ & vicesimæ, qui remigationem fecit.

Cilicium, cij. n.2. [*Cilicio, vestimẽto textum de peli di diuersi animali,* Ger. Haerin Kleidt. *Gal. Vne robe de, une estamine. Hi. Cilicio,*] κιλίκιον. à Cilicibus populis dictum est, apud quos (vt inquit Var. 2. de re rust. c.11.) cilicia primùm confecta sunt. Cic.4. Ver. Cũ iste ciuitatibus frumentum, coria, cilicia, saccos, imperaret. Fiunt autem ex pilis hircorum, atque caprarum, adhibenturque (vt Veget. inquit) ad excipiendum impetum sagittarum.

†Cilicius, a, um, possess. vt Ciliciæ portæ, hoc est, Amani montis angustiæ, quibus Cilicia à Syria diuiditur.]

Cilium, n.2. [*Ciglio.* Ge. Die hoche eder der vreiss ob dẽ augelideren. *Gal. La peau qui couure les yeux dessus, & dessous en les elognant. Hisp. La pestanna, o parpalo del ojo,*] βλέφαρον, ὀφρύς. teste Pli.lib.8.c.37. Antiqui vocauerunt extremum superioris genæ ambitum, vnde & Supercilia. Alij Cilia intelligunt folliculos ipsos, quibus oculus integitur: nam quas Græcè vocant βλεφαρίδας, Theodorus cilia vertit. Lactantius quoque de Opific. oculos ciliorum tegminibus occultatos scribit. Cilium (inquit Festus) folliculus, quo oculus tegitur, vnde & supercilium. Idem alibi: Supercilium dicitur, quod super ciliũ sit, i. integumentum oculi superius.

Cilix, cis, m.3. κίλιξ. nomen proprium Phœnices filij, à quo dicta Cilicia. Cilix etiam gentile est significans eum, qui è Cilicia ortus est. Luc.li.3. Itque Cilix iusta, iam non pirata, carina. Crocus Cilix, pro Cilico. Luc.li.2. Et cum cœna croco cilicis perfusa recumbit.

Cilla, vrbs prope Thebas Aethiopicas. Strab.

Cillo, a.1. antiqui vsurparunt pro moueo: vnde furcillæ dictæ. Ser. in lib.2. Georg.

Cinones, m.3. quorum capita oblonga, & compressa sunt, vel quibus frons eminentior. Cic. in Sall. Quidquid impudicorum, cinonum, fuit in vrbe.

Cimbri, m.2. populi septentrionales, Sueuonici maris peninsulam incolentes.

†Cimeliarchium, Locus est, vbi reponitur thesaurus. Vnde Cimeliarcha, κειμηλιάρχης, custos vasorum & aliarum rerum Ecclesiæ.]

Cimex, m.3. [*Cimice,*] κόρις. vermiculus odore fœdus, ex ligno nascẽs, chartisque & paleis, Mart.li.11. Nec tutus cimice lectus.

Cimmerii, m.2. populi à Scythis oriundi, dexteram Ponti partẽ habitantes, nõ procul à Bosphoro, qui à nomine ipsorum Cimmerius appellatus fuit: vbi & oppidum fuit nomine Cimmerion. Hi aerẽ crassum habuisse feruntur, & densis exhalationibus nebulosum, quod & ipsum Hom. testatur Od.lib.11. Hinc Cimmeriæ tenebræ proverbio celebrantur, pro densissima caligine. Lact.li.4. O mentẽ Cimmerijs, ut aiunt, vmbris atriorẽ. Ephorus scribit, Cimmerios in Italia quoque fuisse iuxta lacum Auernum, eosque in subterraneis habitasse domicilijs, quorum morem patriũ esse, vt nemo solẽ aspiciat, nocte verò egrediantur. Eorumdem meminit & Fes. Cimmerij, inquit, dicuntur homines, qui frigoribus habitatas terras incolunt, quales fuerunt inter Baias & Cumas. Cimmerius Bosphorus inde nominatur, cuius longitudo est ducentorum & viginti stadiorum. Ci. in Acad.8. Cimmerijs quibus aspectum solis sive Deus aliquis, sive natura ademerat.

Cimolius, a, um, o.1.2. vt Cimolia creta. Pli.li.6.c.17. Dioscli.5.c.94.

Cimolus, m.2.p.p. insula in mari Cretico, vnde spuma creta aduehitur. Ou.7. Met. Hinc humilem Myconem, cretosaq; rura Cimoli.

Cimon, m.5. Atheniensis fuit Miltiadis filius, nunc ergo ciues munificentia. Vide Plut. qui eum cum Lucullo comparat.

Cimædiæ, lapilli, q̃ inueniuntur in cerebro cinædi piscis. Pl.li.37.c.15.

Cinædicus, a, um, o.1.2. à Cinædis. Plaut. in Stich.

Cinædus, m.2. κίναιδος, qui muliebria patitur, παρὰ τὸ κενὸν τὰ αἰδοῖα. Catul. epig.21. Cinædulus mollior cuniculi capillo. Alij Cinædos, quasi pudore vacuos appellant, κενὸς enim vacuus, αἰδὼς, pudor. Plaut. in Aul. In fustibus fum mollior magis quam vllus cinædus. Cinædus etiam piscis, de quo Pl.lib.32.

Cinara, f.] [*carriofels.* G. klein welsch distlen, die kein stachlẽ haben. *Gal. Artichaux. Hisp. cardos que se labran y comeman,*] σκόλυμος, cardui sunt maiores, quos vulgus *Arthichocos* vocat, inter præcipuas mensuram delicias habiti. Col.li.10. Hispida ponatur cinara, quæ dulcis Baccho Potanti veniat, nec Phœbo grata canenti. Nominis originem referunt ad Cinaram puellam in herbam sui nominis mutatam. Alij à Cinere deductum putant, quod cinere in primis

primis.haec herba gaudeat stercorati.

CINCIA,f.1.locus Romæ,vbi Cinciorum monumentum fuit,Fest.

CINCINNATI,o.1.2.dicti,qui capillos intortos gestant. Cic.post reditum in Senat.Pl.Cap. Hoc cognomen fuit L.Quinctio,qui ab aratro ad dictaturam vocatus,Æquos victos sub iugum egit.

CINCINNI,m.2.[*Capelli crespi,* קלעות קוצות קוצות tsitsith kotsoth kotsoth machlaphoth.Ge.Gekraufete haar.*Gal.Cheueux entortillés,& frizés ou roorillés.vasse fillons.Hi.Guedeia de los cabellos,*]crines intorti,qui et Calamistri dicuntur.Iuu.Altior hic quare cincinnus? Martis quidam Anulos vocat: Vnus de toto peccauerat orbe comarum Anulus. Varro,Colliculus viteus intortus,vt cincinnus.Solent autē cincinnos oleo perungi.Cic.in Pis. Erant illi madētes cincinnorum fimbriæ.

†CINCLVS, cli.[Codatremola.Ger.wasserstelz.]κίγκλος. Auis est exigua,perpetuò caudam mouens, unde & Motacilla à nonnullis appellatur.]

CINCTICVLVS,m.2.[*Cintola.*G.Ei Vmbgurtūg,oder vmbschurtz des vnderē theils am leib. *Gal.Petite ceinture.Hi.Pequeña cinta]* διάζωμάτιον.dim.à cinctus,amiculi genus,q; fere sub umbilico pingit, & ad dimidiū crus porrigitur.Plau.in Bac.Cinctulo præcinctus.

CINCTVS,us,m.4.[*cinctura,* חגור ezor חגורה chaghorah מחגה mezach. G.Gurt,gurtel,vmbgurtung. *G.ceinture.Hi.cinto ceñidura]* διάζωμα.à Cingo,sicut cingulum.Varro le Ling.Lat.Cinctus,& Cingulū à cingendo,alterum viris,alterum mulieribus attributum.Quamuis & pro vestitu sumatur,[*Vestimento.*]Virg.7.Aen.Ipse Quirinali trabea,cinctuq; Gabino Insignis.Porphyrio docet,Cinctū tunicæ genus esse,infra pectus aptatæ,à quo cinctutos Cethegos Horatius nominauit.Cinctum Gabinum esse dicunt,togam sic in tergum reiectam,vt vna eius Lacinia retracta hominem cingat.

CINCTVTVS,a,um,o.1.2. [*cinto,*] cincto indutus: quod vestis genus antiquissimis Romanis in vsu fuit. Vnde Hor. in Arte. cum antiquissimos illos denotare vellet,cinctuosos Cethegos dixit.

*CINEAS,m.1. vir Thessalus,Pyrrhi Epirotarum regis amicus, cuius eloquentia,& memoria celebratur.Pli.lib.7.c.24.

CINEFACTVM,n.2.[*Ridotto in cenere,* חרפה חיר. in cinerē dissolutū, à Cinefacio,in cinerē reduco.Figuratio est (inquit Nonius) vt Tepefactū,& Labefactū.Luc.lib.13. Horrifico cinefactū te prope busto.

*CINESIAS,m.1.dithyrambonum scriptor. Suid.

*CINGA,Hispaniæ fluuius in Iberum influens.

CINGO,is,xi,ctum,a.3.coerceo,cōprehēdo.[*cingere,* חגר azar חגרת chagar.German.Vmbguerten, vmbgeben. *Gal.ceindre.enuironner.entourer.Hisp.ceñir,*]ζώννυμι.Notæ significationis est: & cum accusatiuo ablatiuum habet.Ou.5.Fast.Cinxitq; decentibus armis.Ci.2.de Nat.Deor.Diligentius vrbem religione,quàm ipsis mœnib.cingitis.Per translationē pro circūdare,[*circondare.*]Liu.li.1. Muto lapideo vrbem cingere parat.Aliquando accusatiuo solo contentū est: Pl.Cum eum saltum venatores cinxissent.Eius composita sunt Accingo,Circūcingo,quasi circumago.Discingo,de quo suo loco.Incinctus,idem quod cinctus.Liu.lib.10.Incinctum Gabino cinctu. Præcingo,idem quod cingo.Pla.in Bacc.Cincticulo præcinctus insella apud magistrum assideres. Interdum est præparare: vnde Præcinctos,strenuos,& expeditos dicimus. Procingo,cingo:apparo: à quo procinctus,apparatus bellicus. Vnde dicimus, aliquid nos fecisse in procinctu,cum ad expeditionem,aut ad iter essemus parati & accincti.Ouid. Hæc in procinctu carmina facti puta. Et procincta classis vocabatur, cum exercitus cinctus erat confestim pugnaturus.Recingo,quod cinctū erat,discingo, [*Seinnert.*] Ouid.li.1.Met.Velantque caput,tunicasque recingunt.Succingo, subeus cingo,& ad cingulum alligo.Cic.11.Phil. Galbam eodem prodigione succinctum.Et Succingere,est cinctu vestes ita colligere,vt breuiores videantur,fiatq; e homo ad agendum promptior.

CINGVLA,æ,f.1.[*ciena,* חגורה haboth Ger.Gurt der dicrē.*Gal.centure pour ceindre les bestes.Hisp.cincha del albarda,*]ζώνη.qua cinguntur iumenta.Ouid.de Rem.Et noua velocem cingula lædat equum.

CINGVLVM,n.2.[*cintolo,cintura,* חגור chaghoiah.Germ.Ein gurtel. *Gal.ceinture.Hisp.cinta de la muger.*] ζωνὴ. propriè mulierum. Varr.4.de Ling.Lat.Cinctus & Cingulum a cingendo,alterū viris,alterum mulieribus attributū.Festus,Cingulo nouta nupta præcingebatur,quòd vir in lecto soluebat.Cic.in Som.Scip.Certis autem terram eādem,quasi quibusdam redimitam,& circumdatā cingulis.

*CINGVLVM,n.2.ciuitas inter Picentes,vñ multi Cingulani apud Pli.

CINIFLONES,m.3. qui calamistris in cinere calefactis capillos crispabant.Hor.Ciniflones,parasiti.Hi & Cinerarij dicebantur.]

†CINIPHES, vermiculi sunt permolesti,culicibus similes. Apud Sepulginta ערי עפר, scribitur.]

CINIS,eris,ab antiquo nominatiuo Ciner, hodie,m.g.olim etiā f.g. [*cenere* אפר epher לשכה leschen.Ger.Esch.*Gal.cendre.Hisp.ceniza,*] σποδός. puluis,in quem materia vsta resoluitur.Vir.6.Aen.Postquā collapsi cineres,& flamma quieuit.Cic.in Ver.Cur hunc dolorem cineri eius,atque ossibus inusisti? Sic.g.Caluus apud Nonium. Cū iam fulua cinis fueris.

CINERACEVS,a,um,o.1.2.cinetis colorem referens.Pli.lib.33.

CINEREVS,a,um,o.1.2.è cinere,vel quod cinereum refert colorem.

CINERARIVS,a,um.2.cinerarij,q.ciniflones.Cat.Tuū cinerari? rōdet os.

CINERICIVS,a,um,o.1.2.vt Panis cinericius,coctus sub cinere.

CINNA,æ,f.ciuitas Thessaliæ,à Cinno gigāte,& Cæi fratre dicta. Est et Cinna ciuitas Hispaniæ in regno Castellæ,à qua Cinnenses populi,quos commemorat Plin.lib.3.c.3. Fuit item Cinna Marianis, & Syllanis temporibus,Romanorum omnium crudelissimus,qui quatuor Consulatibus functus,qui ob nimiam crudelitatem lapidibus ab exercitu occisus est.

CINNABARI,siue Cinnabarim.κιννάβαρι. Plin.lib.33.c.7.Sanie puta tamit esse draconis elisi elephantorum morientium pondere, permisto animalis vtriusque sanguine, quod falsum videtur.Dioscorides à minio diuersum esse ostendit,quod cinnabari ex Libya,minium ex Hispania effertur,quid tamen re vera esset,non indicauit.Quod autem hodie Cinnabrium vocant, ex sulphure & argento viuo simul vstis conficitur.

CINNAMOMVM,n.1.κιννάμωμον.frutex in Aethiopia Troglodytis cōtermina,humilis,& furculosus,duorum cubitorum altitudine; cinnamomum etiam hodie in officinis nomen retinet, vulgus à quadam canalium figura Canellam appellat.Pli.lib.12.c.19.

CINNAMVM,p.c.κίνναμον.frutex,siue arbuscula nascens apud Gebanitas in finibus Troglodytarum, præstantissimum exudans odoramentum,quod & ipsum Cinnāmomum dicitur.Plin.lib.12.c.19.

CINNARIS, f.3. herba cerui remedium aduersus venenata pabula. Pl.lib.8.c.7.

CINNVS,m.2.plurimarum rerum,præsertim liquidarum commistio. Cic.de Orat.Cinnus vtriusque particeps.

CINXIA, Iuno dicebatur,quod nuptijs præesset.Inito enim coniugio soluebatur cingulum,quo noua nupta erat cincta.Festus.

*CINYRAS,m.1.rex Cypri filius,qui cum Myrrha filia concubuit.

*CIOS, Phrygiæ emporium fuit.

CIPPVS,m.2.σῆμα.columna, quæ cū inscriptione ad conseruādam rei alicuius memoriam solebat erigi.Hora.1.Ser.Sat.8.Mille pedes in fronte,trecētos cippus in agrum. Cippus item instrumentum erat ligneum,quo seruorum, & captiuorum pedes colligabantur.

CIRCA,[*Intorno,* סביב hal סביבות sabeb.Ge.Bei,oder vmb,in rings weiss. *Gal.Emuiron,pres.Hisp.En derredor,*] περί.præpositio accusatiuo seruiēs casui,idē significans quod iuxta.Ci.de leg.Agr.Cū Rullus vrbes circa Capuā occuparit.Ponitur & pro circiter,vt tempus denotet.Pli.li.9. c.18.Nec amplius,quàm circa eum mensem visuntur.

CIRCE,f.1.κίρκη.Solis & Perses nymphæ filia,soror Æetæ Colchorū regis, veneficiorū peritissima,quæ Sarmatarum rege,cui nupserat, veneno sublato, regnoq; per scelus parto, cū crudelius imperaret, ab incolis pulsa,in Italiā profugit,& in Circeo mōte,qui efficacissimis herbis abūdabat,sedē sibi delegit,vbi cū Glaucum marinum Deū adamaret,Scyllam puellam, quā ille deperibat,infectis fontibus in monstrum marinum commutauit. Vlyssem item vi tempestatis ad se delatū hospitio suscepit,cui & Thelegonū filiū peperit. Postremò & Picum Latinorum regem,quod vxorem suam nomine Canentem sibi præferret,in auem sui nominis commutauit.

CIRCÆENSES,m.3.populi.Liu.li.6.Ci.li.5.de Nat. Deo. Circē coloni nostri Circeenses colunt.Circei verò quondā insula fuit,immenso mari circundata, si Homero creditur, vbi Latium antiquum terminabatur.Str.lib.6. Post Antium Circæum est,stadiorum ducentorum,& nonaginta.Virg.lib.6.Æn.Hom.10.Od.

†CIRCÆVS,a,um.ut Circæū poculū.Cic.in Verr.Circæa virga.]

CIRCENSES LVDI,ἱπποδρομίαι.vel Circenses,sine adiectione,certaminis cursilis genus erat in honorem Consiliorum dei instituti,ita dictum,quod in circo peragerentur,non autem absentib. vt Seruius negatur,in circuitu dispositis.Liu.li.1.Tū primum circo,qui nunc maximus dicitur, designatus est locus, diuisa loca patribus,equitibusque vrbis,vt spectacula sibi quisque faceret. Virg.8. Aen. Magnis Circensibus actis. Circensium ludorum septem erant curricula solemnia.Gel.li.3.c.10.ex Varr.

CIRCENSE FOMENTVM,n.3.2.dicitur,quod fit ex summitatibus arundinum mollibus,lanæ similibus.

CIRCINO,as,pen.cor.a.1.[*Ritondere circuire.* חגג chagh.Ge.Circkeln. *Gal.circuir,estendre en rond,tournoyer a l'entour.faire vn cercle auec le compas.Hisp.Rodear ò compassar con compas.*]rotundum facio, vel circino circulum facio.Pli.li.16.c.38.Circinantur in pulpā.Significat etiam circumire, vt Circinare auras,apud Ouid.2.Metam.

CIRCINVS,ni,p.c.m.[*Sesto,compasso,* מחוגה mechughan.Germa.Ein circkel.*Hisp.Sarne.*instrumentum,quo circuli vertendo designantur.Pli.li.2.c.15.

CIRCITER,[*Intorno circa,* סביב hal a che.G.Vmb,herumb] περὶ.ἀμφί. à circa fit,idemque significat,& refertur modo ad tempus.Plau.in Mostel.Redito huc circiter meridiem.Cæs.1.Bel.Gal.Ita dies circiter 15.ter fecerunt.Modo ad numerū,Sallustius in Catil.Ex ea ni copia circiter pars quarta erat militaribus armis instructa. Modò ad locum.Pla.in Cistel.loca hæc circiter excidit mihi. Circiter aduerbium.Cic.ad Attic.

CIRCITES,m.3.Circuli ex ære facti,teste Fest.Est & genus oleæ.Col. lib.5.cap.7.

CIRCIVS,m.2.ventus nulli violentia inferior,sic dictus, q.in gyrum rubet ac circumuertat.Gel.Galli ventū ex sua terra flantem, quē sæuissimum

mum patiuhr, Circium appellant, à turbine, opinor, eius ne vertigine. Lucanus, Solus fin littora turbat Circius: Cato Cercũ, nõ Circiũ appellat. Est item Circius Tauri montis pars apud Pl. li. 5. c. 27.

Circos, auis, ex accipitrum genere, altero pede claudo, prosperrimi augurij in nuptialibus negocijs, & re pecuaria. Pli. li. 10. c. 8.

†Circvlaris, e, adiect. quod ad circulũ pertinet. περιλαικός. vt Figura circularis. Item magistratus circulares apud Demosthenem.]

Circvlatim, per circulos. Suet. in Cæs. Externarum gentium rouli modo circulatim suo quæque more lamentata est.

Circvlator, m. 3. [*cantator in bancq.* G. Eĩ vmbschweiffiger, landfarer, oder der vnder dẽ leutẽ maerle sagt, oder abẽdtheuer treibt. *Gal. Basteleur qui amasse le peuple a l'entour de soy, comme vn vendeur de triacle. Hisp. El que junta al pueblo para que vealo que haze, o bocharrera ò charlatan.*] ἀγύρτης. qui hominum cœtu circumdatus, fabulis eos, aut prædigijs obiecbat. Cic. lib. 5. Epist. Circulator actionũ nouissimus. Apul. li. 1. Asino. Circulatorem aspexi equestrem, spathã præacutum mucrone infesto deuorasse. Paul. Iurecons. ff. de extraord. crim. In circulatores qui serpentes circumferunt, & proponunt, si cui ob eorum metũ damnum datum erit, pro modo admissi actio dabitur. Dictus Circulator a circulo, id est, hominum corona.

Circvlatorivs, ria, rium, o. 1. 2. Quint. præcipit nobis parandam virtutem, non circulatoriam voluptatem spectandum, id est, garrulã illam circulatorum festivitatem non esse arcupandam. Idem li. 12. c. 3. Extemporalis garrulitas circulatoriæ iactationis est.

Circvlatrix, cis, f. 3. quæ in foro hominumque circulis versatur, spectatores aut saltando, aut canendo, aut lasciuioribus fabulis remorans. Mar. lib. 10. Linguam circulatricem dixit, pro petulanti.

Circvlo, as. [*circondare. Gal. Ennirronner. Hisp. cercar. haʒer cerco.*] περιβάλλω. pro circumdare. Col. li. 12. Is debebit ante circulari fossula. Cic. de Claris oratoribus posuit pro in circulum caput circumferre: Videt oscitantem nescio quem, nonnunquam etiam circulantem.

Circvlvs, diminutiuum Circus, m. 2. [*cercbio.* צ֫ר chug. G. Ein circkel. *Gal. Cercle, cerner. It. Circulo ò rodeo, ò rodilla de cabeça.*] κύκλος. figura est anularis. Cic. 2. de Nat. Deo. Cumq. duæ formæ præstãtes sint, ex solidis globus, ex planis aũt circulus, aut orbis. A mathematicis definitur esse figura plana, vna tm̃ linea contenta, in cuius medio punctus est, a quo oẽs lineæ ad circumferentiam ductæ sunt æquales. Hæc omnium planarum figurarum est perfectissima, vnde Circularem scientiam dicimus, pro absoluta omnium scientiarum cognitione, q̃ Græci, ἐγκύκλιον παιδείαν vocant. Circulus per translationẽ pro cœtu hominum in orbem collectorum sumitur. Liu. lib. 44. In omnibus circulis sunt qui exercitus in Macedoniam ducant. Pli. Circulus. Quinque Circulis hæc nomina assignant: Summũ frigidissimæ partis Enem Septentrionalem appellant. Secundum ab eo Solstitialem: ab hoc deinde, qui medium polum diuidit, æquinoctialem, quod in eo Sol diei, & noctis horas æquet: ab hoc deinde, qui est Æquinoctiali proximus, Brumalem: nam & Solstitialis est ordinatus, Septentrionali deinde contrarium Australem appellãt. Circuitus autem zodiacus, cuius fines Sol negatur excedere, ex circulo Solstitiali ad Brumalem per diagonium ostenditur, ita vt ex vtraque parte meridianum circulum medium secet; per hunc Sol defertur, & orbem terrarum viginti & quatuor horis circuit. Ex Hygeno de limitibus constituendis.

Circvm, [*Intorno,* סָבִיב hal סָבִיב sabib. German. Vmb, herumb. *Gal. Autour. Hisp. En derredor.*] περί. præpositio, & compõi solet, & separari. Separata locum tantũm significat, sicut & composita. vt circum theatrum. Quandoque loco aduerbij ponitur. Vir. 4. Aen. Anne vides toto properari litore circũ? Componitur cum dictionibus ab a, incipientibus, vt circumago: c, vt circũcido: d, vt circũduco: e, vt circumeo: f, vt circumfluo: i. vt circumiacio: a quo, circumiectus: l, vt circumlinio: an, vt circummunio: n, vt circumnascor: p, vt circumpono: q, vt circumquaque: s, vt circumscribo: v, vt circumuenio: verum iuncta vocalibus integra scribi, sed nõ proferri debet, vt circumago, circumeo scribantur, sed proferãtur circuago, circueo. Vnde Priscianus ait, circumeo, & circumago, & similia, non paterentur elisionem in pronunciatione, si transiret in sequentem syllabam m. Si verò iungatur cum c, d, f, q, t, mutatur m, in n, vt circuncido, circunfero, circunquaque, circuntuli, cum alijs remanet m, integra: vt circumscribo, circumuolo.

Circvmaggero, as, n. Pli. li. 19. c. 5. Fimo circumaggeratas rãdices.

Circvmago, gis, a. 3. [*Menare intorno.*] חגג chagh. G. Vmbtreiben. *Gal. Mettre, autour, tournoyer cà, & là, faire tourner en rond. Hisp. Traer en cerco.*] περιάγω. circumduco. Liu. 1. Prius quam equites circumagerẽtur. Interdum insequor, fugo. [*Cacciare, perseguitare*] Curtius: Nec vulneratum, & fere semineçem circumagere destiterunt. Inde circumactus, conuersio, siue motus in gyrum. Pli. In põte drabuscapellis obuijs è diuerso, circumactum angustiæ nõ caperent.

Circvmambvlo, as, n. 1. in circuitu ambulare, περιέρχομαι. Pau. in l. possideri, in princ. ff. de acq. poss. Fundi glebas circumambulet.

†Circvmaro, as. Arando circumdo. περιαρόω. Plin. lib. 18. c. 3.]

Circvmaspicio, cis, 2. 3. περισκέπτομαι. Pli. li. 8. c. 33.

Circvmcidaneus, a, um, o. 1. 2. vt Vinum circumcidaneum, quod postremò exprimitur vinaceis, vbi fluere defecerint, circũiectisque accisis. Cato. cap. 23.

Circvmcido, dis, a. 3. περικόπτω. circum, vel per circulum incidere, amputare. Col. li. 3. Corticem circumcidito. Circumcidere vinũ, vini vsu interdicere. [*Interdire.*] Cels. lib. 2. cap. 20. & l. 6. ca. 9. Ci. de Finibus: Quæ sit ars agricolarum, quę circumcidat, amputet. Cicer. 1. de fin. Amputata, circumcisaque iracundia.

Circvmcingo, gis, a. 3. [*circondare.* Germanicè, zurings vmbgeben. *Gal. Ceindre tout a l'entour. Hisp. Cennir en cerco.*] περιζώννυμι. circũdo. Sil. lib. 10. Ceu fera, quæ telis circumcingentibus vltro Assilit.

Circvmcirca [*D'intorno* סָבִיב מִסָּבִיב sabib missabib. G. Vmb vmb, allenthalbẽ. G. *De ʒa, & de la, de toutes parts, tout a l'entour de tous costez. Hisp. Cerca o enderedor.*] ab omni parte, vt circumcirca proijcere. Plau. in Aul. Occepit ibi scalpturire vnguli circumcirca.

†Circvmcise. aduerb. περιττῶς. vt Circumcise agere. Sueton. de clar. Rhet.]

Circvmcisio, onis, f. 3. [*Circoncisione,* מִילָה milah. German. Vmbhawung, beschneydung. *Ga. circoncision, ogneure, & coupure tout a l'entour. Hisp. A quella cortadura cercero.*] περιτομή. Lact. lib. 4. c. 17.

Circvmcisitivs, a, um, o. 1. 2. Var. de re rust. libr. 1. c. 54. Rursus premunt, Expressum, circumcisitium appellant.

Circvmcisvra, æ, f. 1. incisio in orbem facta. Plin. lib. 16. c. 40.

Circvmcvdo, dis, clusi, clusum, a. 3. [*Serrar intorno.* Germa. Allenthalben beschlieſſen. *Ga. Enclarre, enfermer de tout costez, enpower. Hisp. Cercar, encerrar in cerco.*] περικλείω. vndique claudo. Cicer. in Cat. 4. Num inficiari potes, te meis præsidijs, nica diligentia circũ clusum, commouere te contra reimpub. non potuisse?

Circvmcolo, lis, n. 3. [*Habitare intorno.* Germa. Herumb wohnen. *Gal. Demeurer & habiter es enuirons de quelque lieu. Hisp. Morar cerca algun lugar.*] περιοικέω. circumhabito. Iust. libr. 31. Omnes qui circũcolunt Hœben paiudem.

†Circvmcolvmnivm, nij, n. 2. Locus est circumquaq; porticus habens, uel saltem à tribus lateribus, qualia solent fieri ut monasteriis. Græci vocant περιστύλιον.]

Circvmcvlcare, a, 1. circumcirca conculcare. Col. lib. 5. c. 6.

Circvmcvrro, is, n. 3. [*correre intorno.* German. Vmblauffen.] περιτρέχω. Quin. lib. 2. cap. 22. Artem circumcurrentem vocauerunt, quod in omni materia doceret.

Circvmcvrso, as, are, n. 1. frequentatiuũ a circumcurro. Ter. Heau.

Circvmdo, a. 1. cingo, sepio, circũuallo, circumligo, [*circondare.* סבב sabab חקף hikkiph. German. Vmbgeben. *Gal. Enuirenner, circuir. Hisp. Cercar, y rodear.*] περιβάλλω. Circumeo inter se differũt: quoniam dicimus, Hercules circuiuit terram, non circumdedit: & Anulus circumdat digitum, non circumit. Circuitus nomen vtrumque complectitur. Cic. Catoni: Vallo, & fossa circumdedi. Plau. in Asi. Circũdato me brachijs. Cæs. 3. Bell. Ciu. Horat. 2. Ser. Sat. 2. Circumdata palla. Armis circumdatus, id est, armatus. Vir. 9. Aen.

Circvmdolo, as, are, au. 1. [*Polire intorno.* Ge. Vmbhobleu: vmbvmbvmb glatt machen. *Ga. Doler de tous costez. Hisp. Dolar en derredor.*] est circumquaque dolare, seu polire. Pl. lib. 16. cap. 32. Platanus etiam circumdolatis lateribus testibilis sponte facta.

Circvmdvco, cis, p. p. a. 3. [*Menare intorno*, C chegh. Ger. Herumb fueren. *Gal. Mener a l'entour. Hispa. Traer en derredor.*] περιάγω. in orbem duco. Cicero, Philip. Vt vexillum videres, & aratrum circumduceres. Circumducere apud Iureconsultos metaphoricè, pro abolere, delere, & abrogare accipitur [*Annullare*] Paul. Iacta. ff. de re iud. Vlp. l. & post edictum. ff. de iud. Circumducere aliquem per dolos, est decipere [*Ingannare,*] Pla. Pseu. Per dolos eam circumducam. Circumducere argento. Idem Piau. Te velle amantem argento circumducere. Idem Bacch. Quadringentis Philippeis me circumduxerunt.

Circvmdvctio, f. 3. [*Inganno,*] deceptio. Plaut. in cap.

Circvmeo, is, it, n. 4. Circueo, eo circum, circumdo, ambio. [*Andare intorno,* סבב sabab חקף hikiph, חגה chamah. Ger. Vmbhergehn, zu ring vmbgehn. *Gal. Aller a l'entour, enuirõner, circuir, tourner autour. Hisp. Andar, cercar en derredor.*] περιέρχομαι. Liu. 1. Romulus circumibat, docebatque, patrum id superbia factum. Prædia circumire. Cæs. pro Cæc. Circuitus, circumductus. Sene in Med. Orbem circuitis cornibus alligat, id est, circumductis, & totum globum cingentibus. Circuitus, us, ui. [*circuito*] περίοδος. Cic. 2. de Natu. Deo. Circuitus solis. Celsus lib. 3. c. 5. Quartanarum certus circuitus est.

Circvmitio, vel Circuitio, f. 3. Liu. 3. Circuitio, ac cura. Adhibũ plebis erat. Terent. Andr. Aperte ipsum rem locutus, nihil circumitione vsus es. Cic. 2. de Diu. Circuitione quadam Deos tollens.

Circvmequito, as, are, n. 1. [*caualcare intorno,* German. Vmbreiten. *Gal. Chenaucher, tout a l'entour. Hisp. cauallar en cerco.*] περιππεύω. equo circumeo. Liu. 10. Duas turmas circumequitare mœnia iubet.

†Circvmferentia, æ. περιφέρεια. Apul. 4. Florid. Sedilia circũferentia.

Circvmfero, fers, tuli, latum, a. irr. 2. [*Portare intorno.* Germa. Herumb tragen, hin vmb her tragen. *Gal. Porter de ca, & la. Hi. Traer en derredor.*] περιφέρω. circumporto, circumduco. Sal. Fuere, qui dicerent, Catilinã sanguine virum permistum potasse: circumuasse, per translationem ponitur pro lustrare, seu purgare. [*Purgare.*] Vir. lib. 8. Idem ter locios pura circumtulit vnda.

Cir-

CIRCVMFIRMARE,a.1. [*Fermare intorno, fortificare.*] Saſſach. Gerzuringh vmb,oder allenthalben bewaren,vesteſtigen] περιφράσσειν. circumſepire. Col. lib. 4. 17. Vaud quaſi quadrato circumfirmanda eſt aquinne.

CIRCVMFLECTO,ctis,a.3. [*Piegare intorno,*] Saſſach. Gerbiegen. *Gal. Tourner & retourner, ſe retourner en rond. Iſrchir a coſtè. Iuſ. Doblegar ò inclinar en derredor.*] περιστρέφω. in gyrum flecto. Virg. 1. Aen. Scirent & longas vbi circumflectere curſus. Circumflexus participium, vndique flexus. Inde accentus circumflexus, exacutus & grauis factus.

CIRCVMFLVVS,ui,um,m.4. nomen, περιῤῥύτη, Plin. lib. 8. c. 11.

CIRCVMFLO,as,auit,a.1. [*Soffiare intorno.*] Germa. Vmbwaiden. vmb anblaſen. *Gal. Souffler de toutes parts. Iſp. Soplar en derredor.*] περιπνέω. vndique affiare. Cic. 5. Ver. Hic ordo qualis editus in alterum, vt ab omnibus uentis inuidiæ circumflari poſſe uideatur. Circumflantibus Auſtris. Stat. lib. 11. Theb.

CIRCVMFLVO,n.3. [*Abundare,*] Saſſach. Gervberfluſſ haben. *Gal. Abunder. Hiſ. Abundar y ſer cubierto.* Abundo. Cicer. in Lach. Circumfluere omnibus bonis. Propriè tamen eſt circum aliquid fluere, decurrere. Plin. Id oppidum circumfluit amnis.

CIRCVMFLVVS,a,um,o.1.2. περίῤῥους. quod circumfluit. Ouid. 15. Scindit in gemina partes circumfluus amnis. Item inſula circumflua; quã aqua circumfluit. Ouid. 15. Met. Circumflua Tibridis alti Inſula.

CIRCVMFODIO,fodis,a.3. [*Canare intorno.* Germa. Vmbgraben. *Gal. Fouirà l'entour. Iſp. Cauar, ò horadar en derredor.*] in gyrum fodio. Plin. lib. 17. cap. 18.

CIRCVMFORANEA,f.1. Hoſtiæ dicti non tam quæ circum fora, quàm quæ circum agros & vrbes in ambarualibus ſacrificio circumferuntur.

CIRCVMFORANEI,m.2. [*Circuitani.* Germa. Auffſchweiffig, der auff allen marckten iſt, hans in allen gaſſen, landfahrer. *Gal. Qui hante les marchez. & les publiques. Iſp. Los que andan por los mercados.*] qui circa fora crebrò verſari ſolent, qui ſucis & magis captant quæſtum. Cicer. pro Clu. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggreditur. Aes circumforaneum, quod à fenèratoribus in foro tractatur. Cicer. Arr. lib. 1. Tralatitium & Pompeianum me arte, non Corinthio, ſed hoc circumforaneo cubitum, hoc eſt, arte alieno, quod a foro fœnori ſumpſi ab argentariis.

†CIRCVMFOSSVRA,æ,f.1. [*Canatura de intorno.*] Plin. Ibidem.

CIRCVMFORO,as,a.1. περιφράσσω. Plin. lib. 17. c. 27. Sit pro circumforato.

CIRCVMFRICO,as,a.1. [*Fregar intorno.* Ger. Vmbvnd vmbreiben. *Gal. Frotter tout entour. Iſp. Fregar en derredor.*] περιτρίβω. Cato, c. 26.

CIRCVMFVLGEO,ges,n.2. [*Splendere intorno. Reluire & reſplendir tout autour. Hiſ. Reſplandecer en derredor.*] περιλάμπω. Plin. 1. lib. 2. c. 37.

CIRCVMFVNDO,dis,a.3. Ci. 2. de Nat. Deo. Terra circumfuſa hac animabili natura, cui nomen eſt aer.

CIRCVMGELATVS,a.1.3. [*Gelato intorno.* Germa. Vmb vnd vmb gefroren. *Gal. Glacè & gelè tout entour. Iſp. Elado en cerco.*] participium, Plin. lib. 13. cap. 12. Qui circumgelatus videri poſſit.

CIRCVMGEMO,mis,n.3. Hor. epiſt. 16. Circumgemit vrſus ſimile.

CIRCVMGESTARE,a.1. [*Tortare intorno. Gal. Porter par tout. Iſp. Traer por todas partes.*] περιφέρειν. Cic. ad Q. Fr. lib. 1.

†CIRCVMGLOBO,as. περιστρέφω. [*Inuenire.*] Plin. lib. 9. c. 27.]

CIRCVMIACEO,cui,n.2. [*Giacere intorno.* Germanicè. Vmbligen. *Gal. Eſtre ſitué & aſſis a l'entour. Iſpan. Iacer en cerco.*] περικεῖμαι, in circuitu iaceo. Liuius. Qui circumiacent Europæ.

CIRCVMIECIO,cis,iecci,iectum,a.3. [*Gettare intorno.* Germa. zuringes hervmb werffen. *Gal. Ietter tout entour, eſpandre de toutes parts. Iſp. Echar en derredor.*] περιβάλλειν. Liu. 33. Circumiecti Pallas inuenientem extra ſuetudinem hoſtem comitum ſunt. Circumiicere vallum, apud eumdem, pro circumædificare. Et circumiicere ambitu extrema cœli. Cicer. de Vniuer. Extremum autem cœli rotundo ambitu circumiecit, hinc eſt circumamplexus eſt. Vnde Circumiectus, a, um vt Circumiecta vrbi loca. Liuius. Circumiectus, us. περιβολή. Cic.

CIRCVMLAMBO,bis,a.3. [*Lecchare intorno.*] German. Vmblechen. *Gal. Lecher tout entour. Hiſ. Lamer ò lamber en derredor.*] περιλείχω. Plin. lib. 11. cap. 37.

CIRCVMLIGO,gas,a.1. [*Ligare intorno,*] περιδέω. Liu. lib. 21. Stuppa circumligabant. Cicer. 1. de Diuin. Vt circumligatus foeni anguis.

CIRCVMLINIO,linis,a.4. circum vngere, vel aliquid leuiter alicui rei circuminducere. Plin. lib. 9. Nec picturæ, in qua nihil circumlinitum eſt, eminet.

CIRCVMLINO,a.3. in præterito, circumlini, circumliui, vel circumleui, circumcirca leuiter induco. Plinius: Circumlini aluearia fimo bibulo, vtiliſſimum. Vnde Circumlitio, onis. In picturis item circumlitiones dicebantur, ſupremæ operis expolitiones. Plinius lib. 35. cap. 11. Tantum circumlitioni eius tribuebat.

†CIRCVMLOCVTIO, περίφρασις. Figura eſt, cùm pluribus verbis id, quod vno, aut paucioribus dici poteſt explicatur. Gell. lib. 3. c. 2.]

CIRCVMLVO,luis,lui,n.3. [*Scorrere intorno.* Germanic. zuring vmbanrinnen, anwallen. *Gal. Lauer & mouiller tout entour. Hiſpan. Correr lo liquido en derredor.*] περιῤῥέω. circumfluo. Liu. libr. 5. Belli Punici.

CIRCVMMANEO,nes,n.2. Cic. 2. de Ora. Alludionem, circummanentem.

CIRCVMMETTO,mis,a.3. [*Mandare intorno.* Germ. Vmbhenſ hiessen. *Gal. Enuoyer par tout. Hiſp. Embiar en derredor.*] περιπέμπω. Liu. 4. 21. molli anuctu circummittere oblandiri. Plin. lib. 28. cap. 3. Hexagon in dolium ſerpentium eiectus, circummulcentibus linguis miraculum præbuit.

CIRCVMMVNIO, a.4. [*Fortificare intorno,*] Saſſach. Germanicè. vmbrings vmb bewaren, oder beueſtigen. *Gal. Fortifier ou munir de toutes parts. Iſp. Fortaleçer en derredor.*] περιτειχίζω. circumſepio. Cæſ. lib. 3. Circummunito macerie, aut foſſa. Plau. in Cap. Vinctis, circumfoditisque circummuniri ſumus. Circummunitio. Cæſar. Id ne fieri poſſet, obſidione, oppidique circummunitione faciebat.

CIRCVMNASCOR,d.3. [*Naſcere intorno.* Germa. Vmbwachſen] περιφύομαι. Plin. lib. 1. cap. 103.

CIRCVMOSTRVO,a.3. περιχαράσσω. Plin. lib. 19. cap. 5.

CIRCVMPADANVS,a,um,o.1.2. qui habitat in circuitu Padi. Liu. l. 21. Plin. lib. 14. cap. 20. Liguræ, circumpadanisque multis vtilitas.

CIRCVMPANGO,a.3. περιπήγνυμι. Plin. lib. 17. cap. 15.

CIRCVMPAVIO,uis,ui,a. circumpauire. Plin. li. 12. cap. 14.

CIRCVMPEDES,m.3. idem, qui & a pedibus dicuntur. Cicero. 3. Ver. Circumpedes autem & homines litteratos, ſuos eſſe dicebat.

CIRCVMPLECTOR,eris,d.3. [*Abbracciare intorno.* Ger. Vmbgreiffen, Vmbfaſſen.] Cicer. de Vniu. Vndique eſt eos circumplexus.

CIRCVMPLEXVS,us,m.4. nomen περίπλοκη. Plin. lib. 10. cap. 63.

CIRCVMPLICO,as,p.c.a.1. περιπλέκω. circumflecto. Cic. 3. de Diu.

CIRCVMPONO,nis,a.3. [*Mettere intorno.* Germa. Vmbſetzen, vmblegen. *Gal. Mettre entour. Hiſ. Poner en derredor.*] περιτίθημι. Hor. 2. Ser. Sat. 4.

CIRCVMROTATIO,onis,f.3. [Germ. Vmbzechungs] περιφορά. 2. circumpoto. Cic. 2. de Leg.

CIRCVMRADO,dis,a.3. [*Rodere intorno. Gal. Raer tout entour. Hiſp. Roer ò arrebatar en derredor.*] περιῤῥήδω. Plin. lib. 17. cap. 26.

CIRCVMRETIO,tis,ui,a.4. [*Impedire, inuiluppare.* Germa. Vmbgehen,] περιπλέκω. impedio, & implico. Lucr. lib. 5. Circumretiri enim ius, atque iniuria quemque. Cic. 7. Ver. Implicatum fraudem ate iudicum, circumretitum frequentia pop. Rom.

CIRCVMRODO,dis,pe.p.a.3. [*Rodere intorno.* Ger. Vmbnagen. *Gal. Ronger tout entour. Hiſp. Roer en derredor.*] Plin. lib. 33. cap. 2. Accipitur aliquando pro meditari, & quodammodo ruminare. Cicer. ad Att. lib. 4. Dudum circumrodo, quod deuorandum eſt. Item pro detrahо, obtrecto. Hor. 1. epiſt. Dente Theonino nõ circũroditur.

CIRCVMSCALPO,a.3. περιῤῥήγνυμι. Plin. lib. 20. cap. 5.

CIRCVMSCARIFICO,as,i.a.1. περιτραυματίζω. Plin. lib. 22. cap. 25.

CIRCVMSCINDO,dis,a.3. περιπαραῤῥήγνυμι. Liu. 2.

CIRCVMSCRIBO,bis,a.3. [*circonſcriure, contenere.* G. zurings vmbſchreibẽ, vmbzielẽ. *Gal. Eſcrire a l'entour. Iſp. Terminar*] περιγράφω. cõprehendo, vltra finem quendam complector, definio. Cic. 6. Phil. Virgula ſtantem circumſcripſit. In Parad. Exilium terribile eſt illis, quibus circumſcriptus eſt habitandi locus. Per translationem accipitur pro circumuenio, & decipio, [*Ingannare.*] Idem 1. Acad. Captioſis & falſis ibus interrogatiunculis circumſcripti, & decepti quidam.

CIRCVMSCRIPTE, aduer. Cic. 2. de Natu. Deor.

CIRCVMSCRIPTIO,onis,f.3. Cic. 1. Tuſ. Terræ ſitum, formam, circumſcriptionem, Verborum quadam circumſcriptione comprehendere ſententiam. Cicer. de Clar. Orat. Circumſcriptio, pro deceptione, [*Inganno.*] Cicero. pro Cluen. Cum ab his omnes inſidiæ circumſcriptionesque adoleſcentium naſcerentur.

CIRCVMSCRIPTOR,m.3. qui fraude priuat aliquem bonis. Cicer.

CIRCVMSECO,cas,a.1. [*Tagliare intorno.* Germa. Vmbſchneidẽ oder hauwen] περιτέμνω. circumcido. Col. lib. 7. cap. 5.

CIRCVMSEDEO,des,n.2. & Circumſideo, des, circumſedi, circumſeſſum. [*Aſſediare, circondare.* G. zuring herũb ſitzen, vmbligeren. *Gal. Se ſeoir a l'entour, eſtre aſſis autour, aſſieger. Hiſpon cerco a aleſſ lugar.*] περικαθῆσθαι. ſignificat circumdare, obſidere. Cicer. ad Att. l. 9. Po. Rom. exercitus Cn. Pompeium circumſidet. Circumſedent item, qui aſſident vtrinque alicui. Cic. 4. in Cati. Qui non mouear horum omnium lacrimis, à quibus me circumſeſſum videris.

CIRCVMSEPIO,pis,a.4. περιχαράσσω. Cicer. ad Arg. cohortibus armatis circumſeptus Senatus. Liu. lib. 1. Armatis corpus circumſeptum.

CIRCVMSERO,ris,n.3. περιφυτεύω. Plin. lib. 21. cap. 22.

CIRCVMSESSIO,f.3. Cicero. 3. Verr.

CIRCVMSIDO,dis,n.3. Circumſedeo, niſi quod motum quendam habeat coniectum, vt circumſidere dicantur, qui ſe iam ad ſedendũ conponunt, vel qui ipſo actu oppidum vel arcem caſtris, vel exercitu circundant. Liu. 9. Philiſtiam circumſidunt.

CIRCVMSIGNARE,a.1. Col. li. de Arbor. c. 26.

CIRCVMSISTO,is,a.3. [*Stare intorno, circondare.* Ger. Vmbſtellen oder vmbgeben. *Gal. Enuironner quelque vn, & ſe tenuer auprez de luy pour l'aſſaillir, defendre ou autrement. Hiſp. Eſtar en derredor, cercar y rodear.*] περιίσταμαι. circumdo, circumſto. Liuius li. 1. Centuriones Metium circumſiſtũt. Cæſar: Si quis grauiori vulnere accepto decideret, circumſiſtebant. Vir. Furentem Armati circumſiſtunt.

CIR-

CIRCVMSONO, as, are, n. 1. *Sonare d'ogn'intorno.* Germanis. Vmb vnd vmb tonen oder Klingen.] περιχῶ. vndique fono. Cic. in Oſſ. cõducere arbitror talibus aures tuas vocibus circumſonare.

CIRCVMSPECTATRIX, cis, f. 3. verbale. Plau. in Aul.

CIRCVMSPECTE. Quin. li. 9. c. 2.

CIRCVMSPECTIO, nis. f. 3. Cicer. 4. Acad.

CIRCVMSPECTO, as. n. 1. Ci. 2. de Nat. Beſtiæ in paſtu circumſpectant.

CIRCVMSPECTVS, ctus, pt. 4. Cic. 11. Phil. Facilis eſt circumſpectus.

CIRCVMSPICIENTIA, æ, f. 1. Gel. lib. 14. c. 2.

CIRCVMSPERGO, gis, n. 3. [*Sparger d'ogn'intorno.* Germ. Vmbſpruezen, oder ſprengen.] περιχέω, περιπάσσω. Col. li. 11. c. 2.

CIRCVMSPICIO, cis, 2. 3. [*Guardar d'ogn'intorno.* Germ. Vmbſehen, zuring herumb lugen. *Gal. regarder a lentour, prendre garde de tous coſtez. Hiſ. Mirar enderredor.*] περισκοπῶ. ex circum & Specio, verbo antiquo, quod aſpicio ſignificat. Eſtque Circumſpicio, huc atq. illuc oculos verto, & circũ fero, omnia oculis colluſtro. Cic. pro Roſcio: Circumſpicit, æſtuat. Ter. in And. Circumſpicio nuſquam. Significat etiam animaduertere, & diligenter videre, ſiue conſiderate, [*conſiderare.*] Cic. 4. Academ. Cum omnia fecerit, diligentiſſimèq. circumſpexerit. Circumſpicere ſe, pro gloriari, & ſeipsũ admirari, ſibi placere, [*Piacerſi.*] Cicer. Vſque eo ne te diligis, & magnificè circumſpicis? Circumſpectus, ſignificat eum, qui in omnem partem circumſpectat. i. qui prudens eſt. [*Prudente.*] Col. Illa ſolemnia ſunt omnibus circumſpectis, vt ergaſtuli mancipia cognoſcant. Hinc Circumſpecto, as. Cic. 2. de Natu. Deo. Vt in paſtu circumſpectent, vt in cubilibus deliteſcant. Circumſpectus paſſiuè, qui circumſpicitur; vt Verba non circumſpecta. i. non perpenſa, & conſiderata. Oui. 5. Feſt. Verba mouent iras non circumſpecta Deorum.

CIRCVMSTANTIA, æ, f. 1. *circonſtanza.* German. Das vmbſtehn, vmbſtand, vmbſtellung. *Gal. circonſtance. Hiſp. A quel eſtar aſſi.*] actus circumſtandi. Gel. li. 3. c. 7. Circumſtantiæ in vnaquaque controuerſia quæri ſolent. Quin. li. 5. c. 10.

CIRCVMSTATIO, onis, f. 3. Gell. li. 7. c. 4.

CIRCVMSTIPO, as, 2. 1. comitum agmine cingo. Claud. 2. Paneg.

CIRCVMSTO, ſtas, ſtiti. 2. [*Stare intorno, circondare,* סבב fabab. Germ. Vmbſtehn. *Gal. Eſtre entour enuourner. Hiſ. Eſtar enderredor cercar y rodear.*] περιίστημι. Circumdare. Cicer. in Cat. Qui circumſtant. Senatum.

CIRCVMSTREPO, is, 3. 3. περιλαλῶ, in circuitu ſtrepitum facio. Tac.

CIRCVMSTRVO, is, 3. 3. [*Edificare intorno.*] περιοικοδομῶ. Plin. 2. 11. c. 6.

CIRCVMSVDO, as. n. 1. Plin. li. 14. c. 2.

CIRCVMSVO, ſuis. 3. περιράπτω. Plin. lib. 34. c. 56.

CIRCVMTEGO, gis, 3. 3. [*coprire intorno.* Germa. Alienthalben bedecken] περικαλύπτω. Plau. Mil.

CIRCVMTEXO, is. 3. 3. [*Teſſere intorno.* Ger. Vmbweben. Vir. Aen. Et circumtexunt croceo velamen acantho. Circumtextum, ti, amictus genus, quod purpuram circum habeat. Feſtus.

CIRCVMTONDEO, des, 2. 2. περικείρω. Sue. in Aug. c. 45. In pueritiam habitum circumtonſam matronam.

CIRCVMTONO, as, n. 1. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruentis.

CIRCVMTREMO, mis, n. 3. Lucr. lib. 1. circumtremere æthera ſignis.

CIRCVMVADO, p. p. 2. 4. [*Aſſalire d'ogn'intorno.* Germa. Ringsumbyſſ anfallen.] περιπαλλω. Liu. 32. Repente anceps terror barbaros circumuaſit.

CIRCVMVAGVS, gi, m. 2. vt Oceanus circumuagus. Hor. Epo. 16.

CIRCVMVALLO, as, 2, 1. vallo munio. Cæſ. 7. Bell. Gal. Oppidum biduo circumuallauit. Cic. Att. L. 9. Circumuallatum eſſe Pompeiũ.

CIRCVMVECTIO, onis, f. 3. Cic. Att. lib. 2.

CIRCVMVECTO, as, 2. 1. Vir. 3. Geor.

CIRCVMVEHO, his, here, 2. 4. [*Menare intorno.* Ger. Herumbfueren.] περιπλάνω. Circumporto. Liu. 3. Dictator equo circumuectus. Circumuehi claſſe. Liu. 8.

CIRCVMVECTVS, us. m. 4. Cicer. de Nat. Deor.

CIRCVMVENIO, 4. [*Circumdare, circumuenire.*] περιβάλλω. Germa. Vmbgeben. *G. Enuirinner. Anglois cerc. Caſt. Cercar enderredor.*] κύκλοω. circumdo. Liu. li. 1. Vt hoſtibus, circumuenam ſe à tergo ratus, ſtitor ac fuga miſceretur. Sal. Hominem familiarem circumuenire. Aliquando decipere. [*Ingannare,* [tractum a venatoribus, qui feras laqueis, retibus, & canibus circumuenire ſolent. Cic. li. 2. Offi. Neq. tenuiores propter humilitatem circumueniantur. Aliquando opprimere. [*Opprimere.*] Sall. in Cat. Se falſis criminibus circumuentum.

CIRCVMVERTO, 3. 1. περιστρέφω. Plaut. Perſa. In curſu rotula circumuertitur. Circumuertere aliquem argento. Plau. Pſeud. Qui me argento circumuertant, id eſt; dolis auferant à me argentum.

CIRCVMVERSOR, 1. 1. Luc. li. 6. Quærente ſq. viam circumuerſantur.

CIRCVMVESTIO, 4. 4. [*Veſtire d'intorno.* Germ. Vmb vnd vmb bekleiden] περιτίθημι. Cic. 3. de Ora. Iſte circumueſtit dictis.

CIRCVMVINCIO, cis, 3. 4. [*Ligare.* Germa. Vmbbinden. Plaut. Rud. Vos virgis circumuinciam.

CIRCVMVISO, is, 3. 3. frequent. a circumuideo. Plau.

CIRCVMVOLO, las, 2. 1. περιπέτομαι. Hor. 2. ſerm. Sat. 1. Mors atris circumuolat alis. Circumuolatus, part. paſſiuum. Plin. li. 10. c. 32.

CIRCVMVOLITO, 2. 1. iterum atque iterum circumuolo. Virgil. lib. 1. Georg. Aut arguta lacus circumuolitauit hirundo. Col. per tranſlationem pro crebro viſo, vſus eſt: Mercenarijs ſaluratoris mendaciſſimum aucupium, circumuolitantis limina potentiorum.

CIRCVMVOLVO, 3. 3. [*Volgere intorno,* Ger. Herumb welzen. περιυλίνδομαι. Virgilius: Interea magnum Sol circumuoluitur annum.

†CIRCVMVOLVTOR, aris. 1. περιυλίνδομαι. Plin. lib. 8. c. 17.]

CIRCVS, m. 2. [*Cerchio, circolo,* חוג chugh. Ger. Ein vmbraiſſ, ein circkel. *Gal. Cercle, rondeau, entour, circuit. Hiſ. Cerco, circulo, redondo. della di cabeça*] κύκλος, omnis in gyrum ambitus, a circumeundo, ſecundum Seruium. Et differt circus a Globo, quod circus eſt planities rotunda, vt circuitus: Globus ſoliditas vndiq. rotunda, ut eſt ſphæra & ſtaminum glomera. Circus etiam dicitur locus, in quo populus ludos ſpectans conſidebat. Virg. lib. 5. Mediaque in valle theatri Circus erat. Cicc. 3. Philip. Neſcis heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuiſſe? Vnde Circenſes ludi, quod circo fierent. Fuerunt tres circi Romæ, circus maximus, inter Palatium, & Auentinum: circus Flaminius, qui & Apollinaris: & circus Neronis in Vaticano. Candens circus, κύκλος γαλαξίας, id eſt, orbis lacteus. Ci. in Arato. Vidiſti magnũ candentẽ ſerpere circũ, Lacteus hic nimio fulgens candore notatur. Idem in ſomnio Scip. P. M. Circus Soli principaliter cõſecratus eſt a paganis, cui æ. les medio ſpatio, & effigies de faſtigio ædis emicat; quod nonnulli putauerunt ſub tecto conſecrandum, quem in aperto habet. Eſt autem circus omne illud ſpatium, quod circumire equi ſolent; hunc Romani dictum putant a Circuitu equorum, eo quod ibi circum metas equi currãt. Græci vero à Circe filia Solis, quæ patri ſuo genus hoc certaminis inſtituit. Ornamenta circi, ova, uneta, obeliſcus, carcer. Ova honori Caſtoris, & Pollucis ſcribũt, qui illos ouo editos credendo, de Cygno & Ioue natos dicere non erubeſcũt. Metarũ appellatione propriè terminum ac finem mundi deſignare volũt, ab eo quod aliquis emenſus finis eſt, ſiue ad teſtimonium orientis occidentiſq. Solis. Obeliſcum Meſſetes Rex Aegypti primus feciſſe fertur tali ex cauſſa: cum quodam tempore Nilus violentia inundationis Aegyptum vaſtaſſet, indignatus Rex, tanquam pœnas à flumine exigeret, ſagittam in vndas miſit, non multo poſt graui valetudine correptus, lumen amiſit: qui poſt cecitatem uſu recepto, duos obeliſcos Soli cõſecrauit: obeliſcus enim ſagitta dicitur, qui ideo in medio circo ponitur, quia per medium mundum Sol currit, medio autem ſpatio ab vtraque meta conſtitutus obeliſcus faſtigium, ſummitatemque cœli ſignificat, cum Sol ab vtroq. ſpatio medio horarum diſcrimine tranſcendit. Summo obeliſco ſuppoſitum eſt quiddam auratum, in modum flammæ formatum, quoniam Sol plurimum caloris atque ignis habet. In circo, vnde emittuntur equi, carceres dixerunt, a carcere, qui eſt in ciuitate: ut vt ibi homines damnati atque incluſi, ità hic equi coercentur, ne exeant ante quam ſignum emittatur. Ars circi, auriga, & currus, equites, uel pedites. Aurigæ autem duobus coloribus amicti ſunt, Praſino & Veneto. Praſinus terræ, Venetus cœlo & mari dedicatus eſt à paganis. Erichthonius autem, qui regnauit Athenis primus, eſt à paganis. Erichthonius autem, qui regnauit Athenis primus, quattuor equos iunxiſſe fertur, ſicut Virgilius auctor eſt, dicens:

Primus Erichthonius currus, & quattuor auſus
Iungere equos, rapidiſque rotis inſiſtere victor.

Currus autem a curſu dictus, vel quia rotas habere videtur, vnde & carrum, quaſi currum: quadrigarum verò currus duplici temone olim erant, perpetuoq. & qui omnibus equis iniiceretur; Iugo primus Ciriſtenes Sicyonius tantum medios iugauit, coſq. ſingulos ex vtraq. parte ſimplici vinculo applicauit. Quadrigæ, bigæ, trigæ, ſeiugæ, a numero equorum, & iugo dictæ, ex quibus quadrigas Solis, bigas Lunæ, trigas Inferis, ſeiugas Ioui, deſultores Lucifero & Heſpero ſacrauerunt. Quadrigas ideo Soli iungunt, quia per quattuor tempora annus vertitur, Ver, Aeſtatem, Autumnum, & Hiemem. Bigas Lunæ, quoniam gemino curſu cum Sole cõfidit, ſiue quia & nocte videtur, & die, iungunt enim vnum equum nigrum, alterum candidum. Trigas Diis inferis, quia hi per tres ætates homines ad ſe rapiunt, per infantiam, iuuentutem, ſenectutẽ. Seiugæ maximus currus Ioui: propterea quod maximi Deorum ſuorum eum eſſe credunt. Septem ſpatia quadrigæ curſus referentes hoc ad curſum ſeptem ſtellarum, quibus mundum regi dicũt, ſiue ad curſum ſeptem dierum præſentium, quibus peractis, vita mortalitatis vſq. ad propinquã metam mortis. Deſultores nominati, quod olim prout quiſq. ad finẽ curſus veniret, deſiliebat, & curriebat, ſiue de equo in equum, iterum tranſiliebat. Diſcedentes autem propterea pede carrere, quia pedibus curritur mortalium, ob hoc a ſuperiore parte currunt ad inferiora. i. ab oriente ad occidentem: quia mortales oriuntur, & occidunt. Nudi currunt, quia & homini in ſeculo nullæ reliquæ ſunt: recto ſpatio currunt, quia inter vitam, & mortem nihil diſtat. Circa cauſas quoque, de-

vsum à Cico, vsno; & modò est iudiciale verbum, pro in ius vocare, & dicam alicui dicere, modò extra forum, pro fidem, auctoritatem alicuius obtestari. Cic. Ver. 4. Citat reum, non respondet. Idem de Nat. Deo. li. 1. Cum tanquam Senatum philosophorum citares. Cito, Vide in dictione Cio.]

Citrea, Vide in dictione Cis.]

Citrea malus, [*Cedro. Gal. Citronier, arbre qui porte les citrons. Hispa. Cidro, madera mas preciosa que alerze.*] arbor toto anno pomifera. Folia habens lauri, fructum aureo colore, & odore gratissimo, quē Virg. 2. Geor. miris laudibus celebrauit, ibi: Media fert tristes succos, tardumque saporem, Felicis mali.

Citrus, f. 2. arbor est duorum generum, quorū alterū lauri folio, perpetuo virens, alterū silvestri cupressō simile est, & caudicē & folio & odoratu, in Mauritania præcipuè nascens, vnde in Italiā ad pretiosissimarum mensarum materiam adlibebatur, quæ & cedrinæ appellantur à Plin. lib. 13. c. 15. Hæc arbor ab Homero Trogete, à quibusdam etiam Thyia appellatur. Citrum, neutri generis, citri arboris lignum. Varro. 1. de re rust. c. 2. Nunc vbi hic vides citrū, aut aurum Mauritanicum, Ebur, Citrum vetus, Indicosque dentes. Hinc Citreus, a, um. ex citro. Cic. 6. Verr. Tu pulcherrimam mensam citreā a Q. Eutadio Diodoro abstulisti.

Citrinus color, [*Giallo.*] à citri similitudine. Plin. li. 19. c. 5.

† Citta, æ f. Auis quasi pica, quoniam, vt Galenus ait, terram mādit, aut quia colores habet, vt pica, dispares. Hinc depravatus mulierum prægnantium appetitus, Citta dicitur, cum cibos inutiles appetunt, vt cretam, carbones, & simulia, quod ferè contingere solet secundo aut tertio a conceptu mense, ex alimento in ventriculo corrupto, fœtu existente, tam imbecillo, vt nutrimentum consumere non possit. Graeci Picam vocauere, ab aliis eius varietate sumpta similitudine.]

† Cittampelos, κιττάμπελος. Herba est quæ Dioscoridi Helxine, officinis Parietaria vocatur.]

Citium, ij n. oppidum Cypri: vnde Citticus Zeno. Laertius, li. 7.

† Citrei, ωτίτης. Vuarum est vitium, cum acini à racemis dilabuntur. Cœl. Rhodig. lib. 6. cap. 1.]

Citus, a, um, o. 1. 2. [*Veloce* מהיר mahir. Ger. Schnell, behend. *Gal. soudain, viste. Hispa. Muy ligero.*] ταχύς. celer, velox. Liu. lib. 16. Eques citus ab Roma venit. Hinc Ciuor, citissimus. Plau. Nullā ego rem citiorem apud homines esse, quàm famam reor. Est & Citus participiū à cieo, pro citatus, agitatus. Vir. lib. 7. Citæ Metium in diuersa quadriga Distulerant.

Civicus, ca, cum, o. 1. 2. [*Cittadinesco.*] Ciuilis: vt Ciuica corona, quàm ciuis ciui, à quo seruatus fuerat in prælio, testem vitæ dare solebat. Cic pro Planc. Vt coronam dent ciuicam, & se ab aliquo seruatos esse fateantur.

Civilis, & hoc Ciule, o. 3. [*Ciuile, Germa.* Burgerlich, oder das den burgeren zugehoert. *Gal. Politique, ausi, appartenant aux citoyens. Hispa. Cosa de ciudad, ciuil.*] πολιτικός, quod est ciuium, seu ciuitatem pertinet. Ciuilis homo, qui est peritus eorum, quæ ad administrandam remp. pertinent. Cicer. 7. Philip. Cui pax, præsertim ciuilis, imprimis fuit aptabilis. Hor. 1. Epist. Nunc agilis fio, & versor ciuilibus vndis. Studia ciuilia. Gi. pro Font. Initio ciuiliora fuimus. Scaurus ex ciuilibus studijs. Ciuilior, & Ciuilius comparativa. Qui. 4. Trist. Eleg. 4. Ius pater patriæ, quid enim ciuilius illo?

Civilitas, f. 3. [*ciuilità. G.* Burgerliche vnd erbarlich zucht. *Gal. Ciuilité, honneste è, policie. Hisp. Ciuilidad, ò policia.*] τὸ πολιτικὸν, ciuilitas, modestia, magis ciui, quàm imperatori conueniens, quàm Augusto tribuit Suet. c. 51. Iulius Capitolinus laudat Antoninum Pium, quod Imperatorium fastigium ad summam ciuilitatē deduxerit.

Civiliter, [*ciuilmente.* Germa. Burgerlich, hofflich. *Gal. Gentilement. Hisp. Ciuilmente, politicamente.*] πολιτικῶς. Cice. 3. Offic. Cum ciuiliter contendimus. Iuue. Sat. 5. Poscimus vt cœnes, ciuiliter, id est, vt tibi sit panis idem, qui aliis conuiuis.

Civis, his ciuis, com. g. vbis incola, municeps, liber, populanus [*ciutadano,* πολίτης ישׁב ישׁכ habit. חבר habir. Ge. Ein burger, oder burgerin. *Gal. Citoyen, ou citoyenne. Hisp. Ciudadano.*] πολίτης. vbis colonus, a cœndo, vt Ciceroni probatur, quod vinculo quodam ciues inter se cœtus ciues in vnum coeant cœtum, & sub iisdem legibus viuāt. Cic. in Cati. Serui me hercule mei si me isto pacto metuerent, vt ea metuunt omnes ciues tui, domum meam relinquendam putarem. Ciuis, & peregrinus opponitur. Ci. 6. Ver. Neq; liberum, neq. ciuem, neq; peregrinum. Idem: Colebatur à ciuibus, ab omnibus aduenis visebatur.

Civitas, f. 3. [*Citta. Ge.* Ein stat. *Gal. Cite, bourgeoisie, assemblee de citoyens. Hi. Ciudad, cōpania de ciudadanos.*] πολιτεία. Collectio ciuium multitudo, ad eosdem iure vtendū. Ci. de Somn. Scip. Nihil est illi principi Deo acceptius, quàm consilia, cœtusq; hominum iure cociati, quę ciuitates appellantur. Idem pro Scitio: Tū conventicula hominum, quæ postea ciuitates nominatæ sunt. Ciuitas, & vrbs in hoc differunt, quod incolæ dicūtur ciuitas; vrbs verò cōplectitur ædificia. Ci. 4. Acad. Nō dubitassent, quin & Roma vrbs esset, & eam ciuitas incoleret. Idem pro P. Sylla. Aliquando Ciuitas dicitur ius ciuium; vnde ciuitate donare. [*Far Cittadino.*]

Civs, m. 2. Thraciæ fluuius ex Pœnibus, & Rhodope monte profluens.

CLA

CLADES, dis, f. 3. [*Calamité, occision,* חבר scheber חלל edh. Ger. Eim niderlag, verderbung, iamerliche schlachtung. *Gal. Desconfiture de gens, perte, embarâille, victoire perdue. Hisp. El estrago, o mortandad de gente.*] κλάδος, ὁ ἀπὸ τοῦ κλάω. i. amputo, frango, aut certè ἀπὸ τοῦ κλαίω, à flēdo, siue lugendo, quāquā nō desunt, qui à cadendo cladem, quasi cædē dictā existimarint, aut a calamis cōminuendis, quasi calamitē. Plin. li. 16. c. 42. Maiestas Pop. Rom. resurrexit, quæ ante vastata, ac dibus fuerat. Cic. de Clu. Orat. Cursum ingenii tui Brute premit hæc importuna clades ciuitatis. Vir. 12. Aen. Subita turbarent clade Latinos.

Clam. [*Celamment, di nascosto* בסתר bestether. G. Heimlicher weiß, verborgenheit. *Gal. En cachette, secretement. Hisp. Occulta y escondidamente.*] κρύβδα. præpositio ablatiuo casui seruiens, idem significās, q. latenter. Plau. Amph. Amare occœpit Alcumenā clam vim. Iungitur aliquā & accusatiuo. Sal. Timēs ne facinora eius clam vos essēt. Quinque loco aduerbij. Virg. 1. Aen. clam ferro incautum superat.

Clamatorius, a, um. Cic. de Orat. Clamatores odiosi, & molesti.

Clamatorius, a, um. o. 1. 2. vt clamatoria auis, quæ a Labeone prohibetur dicitur. Plin. lib. 10. c. 14.

Clamito, as, are, a. 1. frequentatiuum. Cic. 2. Tusc.

Clamo, as, are, a. 1. vociferor, clamorem edo, clamorem facio, personо, voce contendo, clamorem profundo. [*Chiamare, gridare* קרא Kara זעק zahak צעק tzanax. Germ. Schreien. *Gal. crier, huer, brailler. Hisp. Llamar dando voces.*] βοάω. est vociferari. Cic. ad Att. li. 5. clamare omnes qui adeunt, nihil imprudētius. Ter. Adelph. Clamāre omnes, indignissimè factum. Quandoque vocare. Vir. 4. Aen. Per medios ruit, demorientem nomine clamat. Clamare conqueri. Terent. in Adelph. Mihi quidem non placent; Et clamo sæpe. Liu. 3. Clamant, fraude fieri, quod foris teneantur exercitus, Cicipro Cluentio.

Clamor, m. 3. [*cride,* קול קריה kol kriah. זעקה zehazah. צעקה tzanakah. Ger. Ein geschrei. *Gal. Clameur, cry, huyement. Hisp. Clamor, ò voze grande.* κραυγή. vox intensa, & maiore cum impetu prolata. Cic. 6. Ver. Exclamare fama tota vrbe pererebuit, expugnari deos patrios. Vir. 5. Aen. Resonat clamoribus æther.

Clamosus, a, um, o. 1. 2. πραυγαστικός. Ad Heren.

Clamvolus, diminutiuum a clam, [*Di nascoso* בסתר bestether. Ger. Heimlich. *Gal. Secretemēt, en cachette. Hisp. Escondidamente.*] κρυφαίως. Ter. in Eun. Adite patris per umbram omnem congerebam, clāculum. Accusatiuo iunxit Ter. Adel. Alij clanculum Patres quæ faciunt.

Clancvlarivs, a, um. o. 1. 2. [*Occulto.* נסתר nistar. Germ. Verborgen, *κρυπτός.* occultus, latens. Mart. lib. 10.

Clandestino, [*Secretamente, occultamente.* בסתר bestether. Germa. Heimlich, verborgenlich.] κρύβδα. occultè, latenter. Plau. in Mil. Hoc negotij clandestino vt agerem.

Clandestinvs, a, um. p. p. o. 1. 2. [*Occulto secreto,* סתר nehelam. Ger. Heimlich, verborgenlich.] κρυφαῖος. occultus, secretus. Cic. in Ora. Cur clandestinis consiliis nos oppugnat.

Clango, is, xi, vel gui, *Tr̄obettare,* תקע tzahbasch schophar בשופר beterch. Germ. Trometen, ein horn. *Gal. Faire resentir, resonner comme fait vne trompette. Hisp. Sonar la bozina, o trōpeta.*] κλάγγω, tuba cano, vel increpo. Val. Flac. Lucificum clangente tuba. Aquilis item clangorem tribuit auctor Philomelæ apud Ouidium. † Clangere etiam dicuntur anseres. Col. lib. 8. c. 13.]

Clangor, m. 3. [*Il sono delle trombe* תרועה teruhah. Ger. Der Trommeten schal. *Gal. Son des trompettes. Hispan. Son, ò sonido de trompeta.*] κλαγγή. sonus tubarum est. Virg. 2. Aen. Exoritur clamorque virūm, clangorque tubarum. Licet etiam dicatur de sono anserum, & aliarum rerum clarè strepentium. Cic. 4. Tusc. Iouis satellites (intelligit aquilam) clangorem fundit vastum. Col. de anseribus. li. 8. c. 13. Anser clangore prodit insidiantem.

Clanivs, m. 2. κλάνις. Steph. fluuius Campaniæ iuxta Acerras vrbem. Virg. 2 Geor. Vacuis Clanius non æquus Acerris. Pli. lib. 3. c. 5. Glanicum vocat, eundemque esse testatur cum Lyri, Minturnas inter fecunte. Stephanus Glanum appellat. Plinio tamen Glanis Tusciæ fluuius est, iuxta Aretium, de quo infrà suo loco.

Clareo, res, rui, n. 2. [*Estre clairo, illustre, noto* ידוע idoa. G. Hell oder heiter sein, oder weit beruēpt sein. *Gal. Estre clair, auoir, bruit & renommee. Hisp. Esclarecerse, hazerse esclarecido, o famoso.*] *διαφαίνω.* clarus sum, aut manifestus. Ennius apud Ci. 3. Offi. Ergo magis magisq; viri nunc gloria claret. Idem de Sen. Cuius aduentu insula hodie claruit Cyprus. Claret lumē. Ennius Telamone, ut citat Nonius: Hoc lumen candidum claret mihi. Clarere. i. apparere. [*Apparere,*] Cican Arato: Primordia clarent. Claret pro clarum est. Luc. li. 6. Quod in primo queq; carmine claret. Claret, mihi id est, patet. Claud. in Paneg. Ventura potestas clarauit. Asconius, id est, patet. Clau. in Paneg. Ventura potestas clarauit. Asconius,

Claresco, scis, n. 3. [*Hiarsi chiaro,* נודע nodah. Ger. Heiter, vnd scheinbar werden, oder beruempt worden. *Gal. Deuenir clair, & manifeste, auf. Esclarecerse.*] γνωρίζομαι, clarior fio. Quinct. li. 4. ca. 4. Neque nunc hoc ipsis monitoribus clarescit. Virg. 2. Aen. Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror. Hinc hi Inclaresco, valde clamo, a quo Inclarescо, valde clarus fio.

bunatum plebis petiit:quam cum per leges obtinere non posset, quod patricius esset,Eo tempore quidam ex plebe scelerato, tandem de quinquennio tribunatum nactus, non quiescit, donec Ciceronem per vim ciuitate expelleret.

CLOELIA,f.1.nobilis virgo Romana, quæ cum alijs virginibus Porsennæ Hetruscorum regi obsces data,deceptis custodibus,vna cũ reliquis virginibus incolumis ad suos per Tyberim tranauit: quare Romani nouam in fœmina virtutem nouo honoris genere ornandam rati,statuam ei equestrẽ in summa sacra via posuerũt.Liu.1.

CLOSTRVM,n.2. [*chiostro,claustro*, מסגרת misghereth שגור seghor claustrum.Cato de re rust.cap.13.

CLOTHO,vna Parcarum,quæ humanæ vitæ stamina dispensant. Hesiodus in The. Themidos filias facit,& Iouis,Clotho,Lachesin,& Atropon.

CLVDO,dis,s.3.[*chiudere,serrare.Ca.clorre,enclorre.enuirõner,entourer Hisp.Cerrar,*] κλείω.clude.Cic 2.de Nat Deor.Ipsum mare sic terram appetens littoribus cludit.Mart.li.11.Sed mors vocis iter properauit cludere blandè. In ueteribus quoque numismatibus legimus.Ianum clusit.

CLVO,es,ere,n.2. [*Essere stimato,nominato,* שם nechschab. Ger.Genennet oder geachtet werden.*Ca.Estre reputè,auoir le bruit. Hisp. Ser estimado,y nombrado,*]perhiberi,putari,nominari.Plaut.in Tri. Ita sis,vt nomen cluet. Idem in Epid. Senati qui columen cluent, id est,habentur.Idem in Pœn. Si quod agit cluet victoria,id est,victoriæ tribuitur.Dicimus etiam Cluo,is,per tertiam inflexionem, quod sæpe pro splendeo accipitur,[*Illustrare.*]Pruden. Qui patria virtute cluis.Cic.Interdum pro purgare.Plin.lib.15.c.29.

CLVMÆ,f.1.λάπυρα.sunt folliculi hordei.Festus.

CLVNATVS,n.2.cultер sanguinarius,ꝙ ad clunes dependeat.Festus.

CLVNIA,f.2.oppidum Hispaniæ,in finibus Celtiberorum.

CLANICVLVS,f.1.dimin.est a cluis.Gellius.

CLVNIS,nis,[*Natiche,*קש scheth Ger.Der arsch back.*Ca.la fesse. Hisp. Las nalgas,*]sæpius in plurali clunes,cluniũ,πυγαὶ nates,tam masc. quam fœm.gen.Iuue.Tremulo descendunt clune puellæ,Pla.Clunes infractos gero.Hor. Quod pulchræ clunes,breue quod caput. Hinc simias clunes appellatas volunt,quod clunes tritus gerant.

CLVPEA,f.1.quæ & Clypea dicitur,ciuitas Africæ propriè dicta,in promontorio Mercurij sita,ita dicta à clypei figura:vnde & Aspis dicitur,teste Solino,quod ẽt annotauit Hermol.in Plin.& Vadianus in Melam Sil.lib.3.In clypei speciẽ cunctis turribus Aspis.Lucan.li.4.Et clupeá tenuit stationis littora notæ. Ptolemæus verò duas vrbes propinquas collocat in Hermæo promontorio,quarũ vnã Clupeã,alterã Aspidẽ appellat.Clupea ẽt exiguus pisciculus est apud Plin.l.9.c.15.

CLVSINVS,m.2.dictus Ianus,quod in pace templi eius portæ claudentur. Virg.1.Aen.

CLVSINVM far,adorei, siue farris genus candidius, dictum à Clusio Hetruriæ vrbe.Col.lib.2.c.6.

*CLVSIOLVM,n.2.oppidum Vmbriæ.

†CLVSIOS,Galli nominant dæmones quosdam,quos nonnulli existimant esse spiritus elemento aereo compositos.]

CLVSIVM,n.2.oppidum est Tusciæ mediterraneum,ubi Porsena Hetruscorum rex sepultus creditur.Pli.lib.36.c.13.

CLYMENE,f.1.κλυμένη p.c.Oceani,& Tethyos filia.Iapeti vxor,teste Hesiodo in Theogonia,de qua Virg.lib.4.Geor.Inter quas clymene curam narrabat inanem.Fuit & altera Clymene,quæ cum formæ valeret,Soli placuit,qui concubitu eius potitus,ex ea Phaethõtem,& sorores genuit.Ouid.lib.1.Met.

CLYPEVS,& clypeum,n.& n.2.[*Scudo,*מגן magher.Ger.Ein schilt den man im krieg zum schirm brauent.*Gal. Bouclier,bouge,rondelle.Hisp.Escudo,ò paues,*]ἀσπὶς.scutum maius,& tantum peditum, sicut scutum equitum,Seruio auctore.Liu.lib.6.Clypeis ante Romani vsi sunt:deinde postquã stipendiarij facti sunt,scuta pro clypeis fecere.Dicti clypei,ἀπὸ τοῦ καλύπτειν,quod celent totum corpus;vel a clepere,quod est furari ab ictibus.Pli.lib.35.c.3.ἀπὸ τοῦ γλύφειν,hoc est,sculpendo,cælãdoque deduxit,ut dicatur clypeus, quasi γλυπτὸς,id est,sculptus,g,in c,mutata.

CLYPEATVS,a,um.2.clypeo munitus.Plau.in Curc.Sic apud Vir.7.Æn. Clypeata agmina.

CLYPEVM,quoque(vt Fest.scribit)antiqui ob rotunditatem etiã cotium bouis appellarunt.

CLYTEMNESTRA,f.1.uxor Agamemnonis, quæ ob amorem Ægysthi adulteri virum occidit.Vnde etiam ab Oreste filio in patris ultionem fuit occisa.Euripides in Oreste,& Hom.in Od.

CLYSTER,eris,p.p.m.3.[*cristere,autro seruitiale.*Ger.Ein cristier. *Gal. clystre.*H.*cryștel,*]κλυστήριον ἀπὸ τοῦ κλύζειν,abluere:nam clystere ægrotantium lauare,seu purgare solemus.Pli.Cucurbitã infusa clysteribus intestinorum omnium vitijs medetur.Macer tamen hanus penult.corripit. Appositis digitis, aut intus clystere fusis.Oricularius clyster.Cels.lib.6.ca.27. Idem humor tosa mixtus in ipsum vulnus oriculario clystere agendus est. †Dicitur etiam Clysterium,κλυστήριον. Clyster item sumitur pro ipso instrumento,quod ad proluenda ventris recrementa sedi inseritur.Vlpian. Item si obstetrix. ad leg. Aquil.]

CNEORON, frutex coronarius. Hyginus Casiam interpretatur.Vide Pl.li.21.c.9.Dioscor. item thymelæam herbam Cneorum appellat.

CNEVS,m.2.per c,scribitur, sed profertur per g. praenomẽ Romanis peculiare,à nauo(vt volunt)tractum.Festus à γίγνεσθαι deducit.

†CNICVS, vel Cnecus κνικος. Herba est oblonga habens folia, incisuris diuisa,aspera & aculeata,ex cuius ramulis dimulsis sanguis effluit humor. Ruellius Carthamũ satiuum vocat,vulgus Zafarano Sarracinesco,ut & Officinæ crocum hortense.]

CNIDO,nidos.est vibs,in extremo corpore insula Cariæ adhærentis, in qua Venus colebatur, vnde Cnidia dicta est. Potest etiam scribi Gnidos per g.Est & herbæ nomen,de qua Pli.lib.21.c.16.

†CNIPOLEGOS,κνιποπολεγός. Auis nigra acanthidis magnitudine,coloris cinerei,ac maculis distinctis sic dicta,quod κνίπας, id est, cossos venetur. Gazæ Culicilega.]

COA vestis,βομβύκινον ἱμάτιον: siue sericũ,ẽ,n.3.[*Vestido de seda.*] Sericum erat vestis genus ex bombyce,adeo tenue,vt corpus pelluceret.Dictum à Coo insula,in qua & bombycem nasci solere,sicut in Cea insula,auctor est,Pli.li.11.c.23.Ouid.de Art.amandi:Siue erit in Tyriis,Tyrios laudabis amictus,Sire erit in Coïs,Coa decere puta.Eadem & Ceæ vestes dicuntur,à Cea insula.Pl.li.11.c.22.

COACCEDO, dis,n.3. [*Acceslarse iuntamente.* Ger. Sampt anderen herzu kommen.*Ga.Acrocher,auec les autres estrenuis auec. Hisp.Allegarse,ò accercarse iuntamente*]simul accedo.Plau.Curc.

COACERVATIO,onis,f.2.Cic,in Part.

COACERVO,tas,a.1.[*Amassare,ramasser.*אסף asaph יחד harãtzar tsahar.Germ.Zusammen hauffen.*Ca.Enasser ensemble,ammonceler, monceau sur monceau,accumuler. Hisp.Amontonar,ò ayuntar.*]συνάγω,congrego,addo.Liu.5.Armorũ cumulos coacernare.Cæs. 2 Bel.Gal.Coacervatis cadaueribus.Cic.2.pro lege Agr.

COACESCO,n.3.[*Inacetire,diuenir agro,* חמץ hamets. Ger.Gantz herb oder saur werden.*Ga.S'enaigrir,diuenir aigre.Hi. Azedarse,*] συνοξύζω. ex con,& acesco,significat simul,seu totũ acidum fieri.Cic.de Sen. Vt non omne vinum,sic non omnis ætas vetustate coacescit.

COACTILIA,inuolucra,vestibus inuoluendis,circumferendisq.idonea.Vlp.l.Argentum,de aur. & arg.leg.

COACTIO,onis,f.3.Cic.de arusp.resp.Nocturnus vigilijs,& coactione hominum institutum illud conceptum,ac conflatum est.

COACTOR,tris,m.3.Cic.pro Rab.Posth.Vt nostri coactores fieri solẽt.

COACTVS,ctus,m.4.Cic.At.Quoniam efflagitas,coactu tuo scribam.

COADVNO,a.1. [*Adunare,* יחד jcheth. German. Vereinigen, zusammen fuegen]συνείρω.in vnum cogo.Pli.de viris illustribus: coadunatis pastoribus ciuitatem condiderunt.

COAEDIFICO, a.1.vt coædificatus locus,cui opponitur vastus. Cic.in Partit.Celebres,an deserti,coædificati,an vasti. [Col.lib.8.c.14.

COAEQVALIS,le,o.3.[*Vguale,* שוה schoneh.G.Gleich.]æqualis,ἴσος.

COAEQVO,as,are,a.1.[*Aggualiare,* שוה schiuah.Ger.Vergleichẽ, gleich machen.*Gal.Egaler.Hi.Igualar vna cosa con otra,*]ἐξισάζω.æquare.Sallust.Coæquare gratiam omnium; difficile est.Col. li.3.c.16.Cætera coæquant.

†COÆTANEVS,[*L'una medesima età.*Ger.Der zu einer zeit gelebt hat.]ἡλικιώτης.qui ætate eadem vixit.Portius Iatro in Declam.in Catil. Scipioni coætaneo suo.]

COAEVVS,o.1.2.[*D'vna istessa età.*Germa.Eines gleichen alters.*Gal. D'un mesme aage.Hisp.Cosa de una mesme edad,*]ἡλικιώτης.eiusdem ætatis.Cic.in Val.

†COAGITATIO,nis,f.3.συγκίνησις.Agitatio Cic.2.de N.Deo.Anima primùm calescit ab ipso spiritu,deinde coagitatione pulmonum.]

COAGMENTA,n.2. [*Congiontions,* חבר cheber.G. Eine enge zusammen fuegung etlicher dinge.*G.Assemblements,assimblees.Hisp.Aquellos trauayones,*]συναφαί.coniunctiones arctæ, & compares; à cogendo,id est,stringendo.Plau.Most.Coagmenta in foribus.

COAGMENTATIO,f.3.Cic. 1. de Nat.Deor.

COAGMENTO,as,a 1.[*congiungere,* חבר chibber חידבים hidhbik. Ger. Zusammen fuegen,an einander setzen.*G.Assembler, & soindre l'un auec l'autre.coler ensemble. Hisp.Trauar vno con otro,*] συνίσημι,συναρμόζω.coniungo,& compares coniũctiones cogo,ac stringo.Cic.in Catil.Opus ipsa suum,eadem quæ coagmentauit,natura dissoluit.Et translatè apud eumdem de Or. Verba verbis quasi coagmentare negligat,id est, ne nimium diligens sit in verbis cõiungẽdis.Pl.passiuum protulit: Pluribus coagmentatur nucleis.

COAGVLO,a,as.1.cogo,constringo,[*coagulare,unire,* קפא kapha.G. Zusammen tringen,dick machen.*Ca. Faire prendre,ou pressure. Hisp.cuaiar con cuaio,*]πήγνυμι. Gel. Semen in vtero mulieris primis septem diebus coagulatur. Plin lib.12.c.25. Summa probatio est, vt lac coagulet.Coagulatio. Pli.li. 18.c.10.

COAGVLVM,n.2.[*Cagliarino,coagolo,* קפאון kippaon.G.Die rennen, gerinnen,luppe. *G. Pressure.Hisp. cuaio,*] πυτία à cogendo, id est,densando,siue stringendo,dicitur illud, quo ad densandũ lac vtimur.Ouid.13.Met.Lac mihi semper adest niueum,pars inde bibenda Sequatur,partem liquefacta coagula durant.Per metaphoram

fam quidquid connectit,ac conjungit,coagulum dicitur.Gel.Vinculum illud coagulum animi.

COALITO,les,n.2.[*Crescere,* גדל ghadhal.G.Zusammē wachsen,*Ga. S'adiomdre & couplr auec quelque chose,se nourrir & croistre auec. Hisp. Crecer vna cosa con otra,*]*συνίεμαι.*cohæreo,concresco.Pli.li. 15.c.1.Vt nisi pinguissimo solo coalere non possit. Gel.lib.12.c.1. Cuius in corpore concretus homo,& coalitus sit.Tacit.Vetustate imperij coalita audacia.

COALESCO,is,ui,n.3.[*Crescere,aumentare,* גדל ghadal]*συνίεμαι.*cōcresco,cōualesco,Colu.de Arborib.Sic interposito triēnio coaleſcet ficus oliuæ.Sall.Incredibile memoratu est,quā facile coaluerint. Eius simplex protulit Var.li.1.de re rust.Seri,aut alescere,aut meti possit.

COANGVSTO,as,a.1. *Stringere,* חצר hetsar.Ger.Zusammen zwingen oder tringen,]*στενοχωρέω.*Cic.3.de Leg.

COANGVSTOR,aris,pallium,Cels.lib.7.c.27.

COARCTO,a.1.[*Stringere,cōprimere* דחק dachak.G.Zusammē tringen,einzwingē.*Gal. Estreecir,serrer. Hisp. Iuntamēte estrechar,*]*συστέλλω.*cōprimo,intro cohibeo.Ci.1.de Or.Quæ coarctauit,& perāguste refersit,in oratione sua dilatet nobis,atque explicet.Hinc Coarctatio,id est,coagmentatio,cōstipatio,& cōpressio [*Stringimento,*Liu.lib.7.Bell.Pun.Coarctatio plurium in angusto.

COARGVO,is,a.3.*Riprendere,manifestare* הוכיח hochiach.G. Straffen,schelten.*Ga. Reprendre,conuaincre.Hispa. Redarguir, descubrir o secreto,*]*ἐλέγχω.*reprehendo,redarguo,iudico,Cic.de Inu.Alijs constitutionibus factum coarguetur.Liu.2.Vt litteræ legatis darētur,quę deprehensæ,rem coarguere possent.

† COARTICVLO,as,p.c. Arnob. 1. adu.gent. Ora coarticulare mutorum,id est,facere ut muti articulatè loquantur.]

† CŌASPERNOR,aris,[*Sprezzar con altri*]*ἀποσείομαι.* Tacit. lib. 17. Co aspernantes veterem disciplinam.]

COASSO,as,a.1.[*Intarolare,*G.Zusámē tafelē,bretter zusámē fuegē. *Gal. Assembler ais,entabler.Hisp. Entablar con tablas,*]quod & Coassatio dr,pro cōtabulo:vnde Coassatio,cōtabulatio ab assib.quāuis re uera alleres tabulæ nō sint,teste Vitruuio,sed crassior,& angusta i modum paruæ trabis materia,ab assidendo parietibus,atq; ignis appellati.Pli.li.36.c.15.Necessarium binas coassationes substerni.

† COAVGMENTO,as. Vnde coaugmentatio verbale.Cic. 2. de Nat. Deor.Coaugmentatio naturæ.]

COAXARE,n.1.proprium vocis ranarum, *κοαξεῖν.* Auctor carminis de Philomela:Garrula limosis rana coaxat aquis.

CŌBIO,n.3.piscis quidam ex genere Chromborum. Pli.lib. 32.c. 8,

COBION,septima tithymali species est apud Pli.lib.26.c.8.

*COBORIS,f.3.insula in sinu Arabico.

*COBRYS,f.3.vrbs Thraciæ.

*COCANICVS,m.2.Siciliæ lacus.

COCCEVS,a,um,o.1.2.[*De grana,granatino.*Ger.Das die rotscharlachs farb hatt.*Gal. Descarlate.Ital. Cosa de grana*]quod cocci colorē hēt.Lāpr.

COCCINATI,m.2.qui coccineis vestibus sunt induti.Mar.lib.5.

COCCINEVS,a,um,o.1.2.vt Coccinei acini.Pli.li.21.c.31.Coccineum autem colorem non eumdem esse cum purpureo,ostēdit Vlp.l. si cui lana,de leg.3.Purpurę appellatione omnis generis purpuram contineri puto,sed coccum non continebitur.

COCCINVM,subtt.p.c.n.2.vestis coccinea,*κόκκινος χιτών.*Mart.Coccina famosę donas adianthina mœchæ.

COCCINVS,a,um,o.1.2.*κόκκινος.*cocco tinctum,siue cocci colorē referens.Hic color exuberantiam quamdam,ac splēdorem ruboris ostendit.Coccina vestis,cocco infecta.

COCCVM,ci,vel etiam Coccus,n.& m.2.[*Grana,cocco.* שני schani.G. Ein Koernlin,darauss man den scharlach ferbt. *Gal. Lagraine de quo,y on fait l'escarlate.Hisp. La grana para tenir*]*κόκκος.* granū ex arbuscula ilici simili,quod ad purpuram tingēdam adhibetur.Pli.lib.21.c.8.Animaduerto tres esse colores principales,vnum in cocco,qui in rosis micat,Frutex est sullonius,cui adhærent grana,quibus sit color lanarum præcipuus:cuius copia summa est in ea parte Hispaniæ,quæ Tudertana appellatur.Strab.lib. 10.

COCCYX,cygis,f.3.*κόκκυξ.*auis est ex genere accipitrum,quamuis aduncis vnguibus careat,verno tempore procedēs,& sub caniculæ exortum sese occultans.Latini Cuculum appellant.Vide Pl.li.10. cap.9.Est & coccyx,piscis nomen apud Græcos, quem Latinorū nonnulli Cuculum vertūt.

COCHLEA,f.1.*κόχλος ἡμερίδες.*ex genere est limacum,& proprie is, qui testam haber;nā limax, quāuis aliquando generis nomen sit, proprie tn de ijs dicitur,qui testa carēt.Cochleæ autem nomē ijs proprium est,quæ domicilium suū circumferūt,siue eæ terrestres sint,siue aquatiles,bina prætendētes cornua,quibus iter explorāt, quod oculis sint destitutæ.Pla.in Pœ.Vicisti cochleā tarditudine. .Pli.lib.18 c.17.Limaces nascuntur in vicia,& aliquādo è terra cochleæ minutæ erodentes eam. Cochlea etiā i torculari vocatur lignum erectum,strias habens paulatim ascēdentes, q dū vertitur, attollit urbem prēli,aut demittit.Est prēterea Cochlea hausloriū organum,quod vulgo *Pompā* vocant, cuius machinę conficiēdę rationē Vit.li.10.c.11.describit. Cochlea etiam est genus ostij. Var.2.de re rust.Ostium habere humile,& angustum,& pousli-

mum eius generis,quod Cochleā appellant. Cochleæ etiam lapides sint ex flumine,rotundi ad cochlearum similitudinē, q[uæ] & Cochlacæ dicuntur,Similiter Cochlea,siue Cochlis,idis,turris dicitur,siue scalæ rotundæ,[*Scale a lumaca,*]ad cochlearum similitudinem,quibus in editiorem partem ędium per circuitum conscendimus, quemadmodum & torcularia instar cochlearum facta,Cochleæ nominantur.Cic.de Diu.Vt si quis medicus ægroto imperet,vt sumat terrigenam,tardigradam,domiportam,singuli ne cassam,potius quam hominum more cochleam diceret.

COCHLEARE,n.3.ἀστρακόν.& Cochlear[Cocchiaro,Ge. Loeffel.i. strumētū quo cochleæ,& alia huiusmodi vescēdo sumūtur Mart.i dis.

COCHLEARIVM,rij,n,2.mensura minima rerū liquidarū,quę duodecies sumpta explet cyathum.Pl.li.21.c.27.Hydropicis dat in aqua, cochlearij mēsura.Est & Cochlearium, cochlearum vinarium,in quo cochleæ propagationis ergo asseruātur.Var.3.de re rust.c.14.

† COCHLIDIVM,dij,quod & Cochleam & Cochlidem vocamus[*Scala a modo di lumaca.*Ger.*Schneckenstegen.*]*κοχλίδιον.*Scalæ rotūdæ, per quas in turrim, vel in editiorem ædificij partem ascendimus. Strab.lib.vlt.]

COCLITES,p,c.m.3.*Loschi,ch'anno vn'occhio solo.Gal. Borgnes, qui ne voyent que d'un oeil.Hisp.Menguados de un'ojo,*]Luscos dixerunt antiqui,id est,qui vnum tantum haberent oculum,quasi Oclites.Pl. in Curc.Vnocule salue,ex Coclitum prosapia te esse arbitror.

COCTILIS,& hoc le,o.3.[*Cosa cotta.*Ger.Gebochet.*Gal.Cuit,fait pacuisson.Hisp.Cosa cocida,*]*ἑφθός.*res cocta,& non cruda,vt fictile, q factum à figulo,Pli.lib.7.Coctilibus laterculis.

COCTIBILIS,le,o.3[*Facile da cuocere.*G.Das sich leichtlich vnd gern Kochen lesst,*Gal. Aisè a cuire,facile a digerer.Hisp.Cosa que presto se cueze,*]*εὐέψητος.*quod facilè coquit,vt Coctilis caro.Pli.li.16.c.6.

COCTILITIA TABERNA,Iul. Cap. in Pertinace,a quibusdā exponitur,in qua ligna vendebantur cocta,ne fumum emitterent.Solere autem ligna coqui,auctor est Vlpian.l.Ligni appellatio,de leg.3. & de verb.signific.l.carbonum,§.sed & utiones.

† COCTIO,onis,f.3.*πέψις.* ipse coquendi actus.Vnde coctionem facere[*Far digestione,digerire*]pro cōcoquere, & cibum in ventriculo conficere.Plin.lib.20.c.9.]

COCTITO,a,1.*ἑφθέω.*freq. quo Plaut.sæpe vtitur.

COCTIVVS,a,uum,p.p.o.1.2.[*cotto,che facilmente si cuoce.* Germ. Das sich gern Kochen lesst,]*εὐέψητος.* quod facilè coquitur, vel maturatur,vt Coctiuum legumen,coctiuæ castaneæ ,id est,nigræ , quæ magis in vsu sunt.Plin.libro 15.cap.23.

COCTVRA,f.1. *ἕψησις.*coctio, aut id quod coquitur.Col.lib.12.c.18. Si quinta pars picis Brutiæ in vniuersam coctūram adijciatur.Coctura dicitur etiam cœli temperies,à perfecta fructuum coctione. Pli.lib.4.c.4.Ea cœli temperies fuisse,quam coctūram uocant.

COCTVS,a,um,o.1.2.[*cotto,* נמק] neepheh. Ger. Gekocht. *Gal. cuit. Hispan. cocido,*]*ἑψητός.* à coquendo,quod crudum non est,sed assum,elixum,aut frixum.Mart.lib.3.Esse negas coctum leporem.

COCVLVM,n.2.vas æneum coctionibus aptum.*χαλκίον.*Plaut.Aheis coculis excocta est mihi omnis materia. Alij Cocula accipiunt ,p dignis minutis, quibus facilè decoquuntur obsonia.Fest.

COCVLVS,p.c.m.2.dimin.paruus cocus,*μαγειρίσκος.*

COCVS,siue Coquus,m.2.[*cuoco,cuocimiere,* טבח cpheh מטבח mebachschel.Ger.Ein koch.*Gal.Cusinier,queux.Hisp.Cocinero,*]*μάγειρος.* qui cibos coquit.Mart.Namq; cocquus dñi debet habere gulā.Ci. in Pis.In ea cœna cocus meus,piter ius feruēs,nihil potuit imitari.

COCYTIA,n.2.*κωκύτια.*sacra erant,quæ fiebant in honorem Proserpinæ,quā Pluto rapuit,a Cocyto inferorum fluuio nominata.Auctor Porphyrius in illud Hor.in Epo.Inultus vt tu riseris Cocytia.

COCYTVS,m.2.*κωκυτός.*pen.prod.Latinè dicitur Luctus:Inferorum fluuius a Stygе profluens,*κωκύειν,*enim est gemere.Virg.6.Anei. Cocyti stagna alta uides,Stygiamque paludem. Cice.in Tus.Cocyti frēmitus.

CODAM,f.1.[*coda,*]veteres dicebant pro cauda.Nonius.

CODANONIA,f.1.insula vna ex Hemodibus.

CODEX,qui & Caudex,m.3.[*Tronco,*גזע gheziah.Ger.Der stamm an einem baum.*Gal Le tronc,d'un arbre.Hisp.El tronco del arbol.*]*κορμός.*truncus,vel stipes arboris,cui cortex detrahitur.Col.lib.4.c.8. Nec tam celeriter radiculę inueteraro iam codice enascuntur.Codex robustus,pro supplicij genere apud Plau.in Pœ.Detrudam ad molas,inde ad puteum,atque robustū codicem.Locus dicitur Festo Pompeio,ex quo præcipitabatur malefactorum genus. Codex etiam dicitur liber,[*libro*]Ci.3.Ver.L.Piso multos codices implenit earum rerum,in quibus,&c.Codex item in negotiatorū rationibus dicitur præcipuus liber,data continens,& accepta.Cice.pro Q Rosc.Non habere hoc nomen in codice accepti,& expēsi relatū cōtetur,Litura codicis.Ci.5.Ver.Legere codicē,Cic.i Var.Referre in codicem.Cic,pro Syl.Scribere codicē.Cic.pro Rosc.com.

CODIAMINON,Pl.l.21.c.11.Herba bis quotānis florēs,vere,&autur o

CODICARIÆ naues,erant naues grauiores,& firmiores, è codicibus, id est,crassioribus trūcis confectæ. Varro: Antiqui plures tabulas coniunctas codices dicebant,a quo naues codicarias in Tyberi appellamus.Sal.Naues codicariæ dederant.

CODI-

Conciliu,m.2.sunt litteræ,id est epistolæ.[*Lettres,epistole,*] Hebr. megillah.Germ.Brieff,buechle,*Gal.Lettre,memoire,obreuet,lettres.*
Esp.El codicillo de testamento.] Cic.ad Q.fr.lib.1.Epist. Hanc etiã codicillo de testamento. Idem Lepet.lib.6.Quælium è Balbo per cõfugitarunt codicilli tui.

Hor.1.Epist. Quid ſtudioſa cohors operum ſtruit? Item pro domitori,& familia magiſtratus,qui erat in prouinciam: vnde Cohors prætoria, quæ Conſuli, aut Prætori in prouincia præſto ſemper erat,quique latus eius cingebat.Cic.Ver.Quæ cohors,& qui comes fuerit,meminiſtis.Hor.Laudat Brutum,laudatque cohortem.Fuere autem duæ prætoriæ cohortes, vna euocatorum,altera voluntariorum,qui Proconſules in expeditionem comitabantur, vt vſu rerum peritiores domum redirent.Eſt & cohors,[*Corte,cour de*]locus circtus parietibus,quo gallinas, anates, & id genus reliqua habere in villa ſolemus.Ouid. Abſtulerat multas illa cohortis aues.Vnde etiam militares cohortes dictæ videntur.Varr. 4.de Lin.Lat.Cohors,quod vt in villa ex pluribus tectis cõiungitur, ac quiddam fit vnum,ſic ex manipulis pluribus copulatur cohors.In villa vero cohors dicitur, quod circa eam locum pecus coerceretur. Poſſunt etiam dici cohors ab horto; nam cum veteres hortos, vicos dicerent, quod qui arma ferre poſſent, ibi naſcerentur, inde cohortem dixerunt,manum hominum ex eodem vico ad pugnam euntium, quod illi eſſent ex eodem horto,id eſt,vico geniti: nam & Galli, vt eſt apud Cæſarem, hoc modo pugnabant. Quiſque enim pagis per ſe pugnam capiebat. Dicitur & cors,pro anium ſepto.Varro.In vrbana quoque domo,cortem facere poterimus, in qua paſcere Ciconias, Grues, Pauones,dabitur. Mart. Rauca cortis aues.Cortalis, lex vt, Gallina cortalis,in corte nutrita.Colu.in Præfatione operis: Et vt à pecoribus recedam, quorum in parte auium cortalium & apium cura poſita eſt.

Cohortatio,onis,f.3.[*Exhortation.*Germ.Vermanung.*Gal.Exhortation,exhortement. Hiſpan. Inducimiento con razones.*] παράκλησις.Cic. ad Brut.

Cohortor,c.1.[*Exhortare,*] הזיר hirzhir. Ger. Ermanen,einander zuſprechen.*Gal. Adhorter,admoneſter,remonſtrer. Hiſpa.*[*Inducir, o atraer por razones.*]παραγορεύω.hortor.Cice.ad Ter. lib.14. Eum per literas cohortatus ſum.

Cohum, lorum, quo temo buris cum iugo colligatur, à Cauo dictum, inquit Varro,ſiue(vt Feſtus) à cohibendo . Cohum Poetæ etiam cælum dixerunt,à chao, ex quo putabant cælum formatum. Feſtus.

Coinquino, as,p.c.a.1. [*Imbrattare*, חמם timmeph חמם timme.Ger. Verunſauberen,verſudlen,beflecken. *G.Souiller auec ſoy,diffamer, gaſter enſemble.Hiſ. Enſuzier,*] κοινῶ.inquino.Hor.Merdiſque coinquinet albis.Cic.de Nat.Deor. Matres coinquinari regias.

Cor,cis,genus ſtirpis,folio ad texendum vtili. Strab. Eſt etiam vas farinarium.

Colaphvs,& colaphum,m.& n.[*Guanciata,moſtaccino,pugno,*מכה מכות machchath lechi.Ger.Ein backenſtreich.*Gal. Vn ſoufflet,vn coup de la main, ou du poing ſur la ioue. Hiſpan. Coſetada,*] κόλαφος. eſt alapa. Ter. in Adelph. Colaphis tuber eſt totum caput . Hinc κολαφίζειν, colaphos infligere.

†Colasis. κόλασις. genus pœnæ eſt, quod adhibetur caſtigandi uel emendandi gratia. Euſtat. 3. Ethic. interpretatur refrenationem affectuum.]

†Colax.κόλαξ.Latinè aſſentator dicitur,a κολακεύω, adulor. Eſt & nomen Paraſiti,apud Terent.]

Colehicvm,n.2.κολχικόν.bulbus eſt agreſtis,exitu autumni croceũ edens florem , maxima eius copia in Colchide naſcitur : vnde & nomen accepit.Officinæ Hermodactylon appellãt. Dioſ.1.4.c.72.

Colchis,idis,κολχίς. regio Aſiæ iuxta Pontum , regnum Aeetæ regis,& Medeæ patria,Corace monte à Septentrione, ab Ortu Iberia,à Meridie Phaſide,ab Occidente Euxino ponto clauſa.Huc ferunt,Iaſonem cum Argonautis nauigaſſe,Medeæq; artibus adiutum,aureũ vellus retuliſſe.Incolæ dicuntur,Colchi,κόλχοι. Hinc Colchicus,a,um.Horat.2.Carm.Ille & venena Colchica,Et quicquid vſquam concipitur nefas Tractauit. Item Colchiacus,a,um. Propert. Colchis Colchiacis vrat ahena focis.

Colis,huius colis,m.3.vnico l,καυλός.eſt tener in vite , vel in herba ramuſculus, quem in vite etiam pampinum vocant . Varro de re ruſt.lib.1.c.31.Inde fit Coliculus. Col.lib.11.c.2.

Colevs,m.2.teſtis,ſiue teſticulus per diminutionem.κύστις.à colo is,q colat mulieris pubẽ:vnde illud in Priap.Stamus ſub Ioue coleis apertis.Ci.Pęto.lib.9.Teſtes,verbum honeſtiſſimum in iudicio,alio loco non nimis:at honeſti colei Lanuuini, Cluentini nõ honeſti.Dicitur etiã Culeus apud Poetas,quinta uocali pro quarta,ſuppoſita ratione Carminis. Mart. Cum depilatos Creſte Culeos portas.

Coliphivm,n.2.[*Focaccia,ſchiacciata ſotto la cenere cotta,*]κολύφιον. panis genus,quo athletæ vtebãtur,ἀπὸ τοῦ κόλου καὶ ῥέφω,à robore membrorũ.Pla.Coliphia mihi ne incocta detis. Iuue Sat.2. Comedunt coliphia paucæ.Mart.li.2.Cum coliphia ſexdecim comedit.

†Colla.[Colla.Ger.Leym.*Gal.Colle.Hiſp.la colla ò engrudo*] κόλλα. a Græcis dicitur,quod nos Glutinum dicimus,quo ligna ferrumi nantur. Vtimur autem earum eius compoſitis,vt Sarcocolla,Ichthyocolla,Chrybcolla.]

Collabasco,ſcis,n.3.ruinam minitor.Plaut.Scith.

Collabefacto,as,are,a.1.labefactare.Ouid.1.Faſt.Et factum molitu collabefactat opus.

Collabefio,fis,n.Inuſit.collabe fieri.Cæſ.2.bel.Ciu.Adeo graniter, incitatæ conflixerunt,vt altera perfracto noſtro tota collabefieret.

Collabor,beris,d.3.[*Cadere.Gal.Eſtre eudanger de choir,tomber enſemble.Hiſ.Caer con otro.*]πίπτω.labi,vel ſimul cum alio labi.Plautus Truc.Collapſus eſt in corruptelam ſuam.Ouid.6.Met.fugiens collabitur. Collapſus dicitur is , cui præ dolore concidit animus. Virg.8.Aen.Famuli collapſum in tecta ferebant.

Collapello,a.1.[*Giungere labra a labra,*] labra adiungo. Laberius apud Nonium.Collabella oſculum,id eſt, iunctis labris oſculare.

Collacrymatio,f.3.Cic.2.de Orat.Voce,vultu,collacrymatione.

Collacrymo,& collacrymor,n.c.1. [*Lacrimare, piangere.*תאב bachah.Germ.Beweinen,anitrocinen.*Gal. Pleurer incontinent.Hiſp. Llorar.*]προσαναπλαίω.Cic.in Som.Scip.Ad quemnam uenì,complexusme ſenex collacrymauit.

Collactanevs, m.2.[*Fratello di latte.*Germ.Mitſeugling, der von einer milch iſt erzogen worden.*Gal. Nourri d'vn meſme lait, frere de lait.Hiſpan.Collazo,hermano de leche.*]ὁμογάλακτος. eiſdem mammis nutritus .Collacteus qui eodem lacte.Iuu.Sat.6. Notæ collactea Mauræ. Martial. Amica & collactea.

Collare,ris,n.3.[*collare.*Germ.Ein halßband.*Gal.collier.Hiſ. collar.*]περιτραχήλιον.vinculi genus,quo canum colla aſtringuntur, ex corio firmo cum clauis capitatis.Varro 2.de re ruſt. Ne vulnerentur à beſtijs,imponuntur his collaria.

Collaria,riæ,f.g.pro ferro rotundo,quo conſtringuntur colla malefactorum.Plaut.Capt.Collus collaria caret.

Collatia,f.1.ciuitas in prima regione Italiæ . Seruius enarrans illud Virg.6. Aen.Collatinas imponent montibus arces.

Collatina , f. 1. porta Romæ à Collatia oppido dicta propè Romam,ad quod per eam portam ñebat iter.] eſtus.

Collatina, f. 1. Dea,quæ collibus præſidebat.

Collativs,a,um,o.1.2.Vir.6.Collatinas imponent mõtibus arces.

Collatio,f.3.dr,quod in vnum confertur. [*Tributo,contribuatione.*מס mas.מכה michah.Ger.Ein zuſammen tragung,als ſteur oder tribut.*Gal. Taille ſur le peuple, ce que chachun baille en commun pour ſapartion.Hiſp.Contribuzione,ò pecho.*]ἰσφορά,εἰσφορά Bud.Collationem antiqui vocabant, quæ Indictio alias Latinè dicitur. Plin. in Paneg. Te collationes remiſiſſe,donatiuum reddidiſſe.Liu.4. Specioſam etiam collationẽ faciebant.Eſt item collatio,comparatio, [*comparatione, ſimilitudine.*] Plaut. in Mil. Vbi facta erit collatio noſtrarum malitiarum.Collatio(inquit Cic.2.de Inuen.) eſt oratio rem cum re conferens .

Collativs,a,um,o.1.2.διαστικός,κτικός. quod collatum eſt.Apul. lib.4.Collaticia ſtipe demenſa.Collatitia inſtrumenta, Seneca in conſolatione ad Martiam, vocat ea , quæ à plurib.commodantur. Quinct. Declam. 6.Collaticiam uocat ſepulturam,quę à pluribus confertur.

Collativs,a,um, o.1.2. Collatium ventrem uocat Plautus, magnum & turgidum,quod edulia multa in eum conferantur .

Collato,as,are.[*Ampliare,dilatare*]πλατύνω.ampliare. Ci.in Ora. Alia eſt collatata & diffuſa oratio.

Collator,oris,m.3.à Confero.Plan.Cur.Symbolorum collatores.

Collatvs,us,ui,m.4.Hirc.de bell.Hiſp.lib. 6. In collatu pari erant conditione.

Collavdatio,onis,f.3.Cic.2. de Inuen. Scriptoris collaudatione.

Collavdo,das,a.1.[*Laudare.*הלל hillel. הודה hodhah ברך berech Ger.Loben,mitloben.]ἐπαινέω.laudo,approbo.Cic.Lentulo.

Collecta,æ,f.1.[*Raccolta*אסופה aſuphah.Germ. Ein ſamlung.*Gal. cueillette.*]συμβολον. quæ à pluribus colligitur : Symbolum aliàs dicitur.Cic. de Orat. Collectam à conuiua exigis.

Collectanevs,a,um,o.1.2.συλλογιμαῖος.mixtum , & ex diuerſo vſu conflatum: vt, Aes collectaneum. Plin.lib.34.c.9.

Collectio,onis,f.3.συλλόγη.Cic.pro L. manil. Vt eorum collectio diſperſa celeritatem perſequendi retardaret.Collectiones etiam dicuntur tumores præter naturam , ex humoribus in partem aliquam corporis defluentibus collecti. Plin.lib.20.c.8.

Collectitivs,a,um,o.1.2.Cic.Mario: Collectitio exercitu.

Collectivvs,a,um,o.1.2.quod colligit. Quinct.lib.7.c.2.

Collegæ,rum,m.1.[*compagni in officio.*חברים aſuphim. Ge.Mitgeſellen in einẽ ampt,Amptsgenoſſen.*Gal. compagnons en maeiſtrat ou office. Hiſ.companneros en officio,ò en collegio.*]συνάρχοντες.in dignitate & honore ſocij:dicti,t.ſte Varr. quod ſimul lecti ſunt.vt de Conſules & Prætores collegæ erant , teſte Gell lib. 13.cap. 14. quod ijſdem comitijs creabantur.Cic.4. Ver.

Collegivm,n.8.συνέδριον.collegarum ſocietas.[Tres numero collegium facere exiſtimauit Horatius Priſcus.Cic.6.Ver.Tum ex amplißimo collegio decemuitali . Collegium item congregatio , & ſocietas quorumcunq; hominum [*congregatione,compagnia,*חבר chabar.חבורה chabhurah.בית עד bedh aſuphim. Ger. Verſamlung. *Gal.Colleye, compagnie,aſſemblee,congregation. Hiſp.Collegio*].Plin. in Epiſt. Tu dominæ diſpice?an inſtituendum putes Collegium fabrorum.

P.M.Collegia,hoc eſt infimorum hominũ certas artes pariter exercentium

centium contentus,iã inde à Numa Rege esse instituta, in Plinij naturali historia,& in Plutarcho scriptum est.Postea,cum horum collegiorum numerus esset auctus, omnia præter pauca atq; certa,vt fabrorũ,figulorumq; quæ ciuitatis vtilitas desiderat,pluribus legibus sublata sunt,neq; solum legibus,sed & Senatus consultis, vt L.Cæcilio,Q.Marcio Coss.nec.n.hominũ humiliũ coitiones in ciuitate satis aptæ videbantur. Clodius aũt, vt inopem plebẽ,quæ parato negocio ad facinus impellitur,sibi cõciliaret,vtpotè qui ea uitatẽ,& vim meditaretur,collegia nõ solũm vetera restituit,sed etiam noua innumerabilia constituit, de quo in oratione pro Sestio,& in Pisonem Cicero meminit.Præterea Diosc.lib.xxxviii. Pedianus in commentario Corneliana.Hæc autem collegia nõ è solis peregrinis,aut è seruis,sed è peregrinis, qui postea ciues fiebãt, è nouis ciuibus,ex veteribus Romanis inopia laborantibus,è seruis contabant.est.n.ridiculum,eos putare fuisse peregrinos, quorum patres,& maiores multis ante annis artẽ aliquã fecerunt,nam administrassent: peregrini,quidem & erant & dicebantur ,antequam essent ciues:sed cum Romæ domicilium iam per aliquot annos habuissent,profecti apud Praetorem,ciuium Romanorum iura consequebantur , & vel eisdem , quibus antea artes administrabant,vel in militiam proficiscebantur, in qua,cum nonnulli fortẽ fidelemq;operam Reip.nauassent,Equestris loci dignitatẽ adipiscebantur, quod H.S.quadraginta millia possiderent.cõsequebantur:vel tribunitium nactum fuerit:ex quo postea Trib.pleb.facilè creabantur, vide de talibus magistratus erat diligens.Romanus aũt ciues aliqui quæstum artes militares,alios mechanicis artibus operam dedisse cile inuti & Plinius per se dicit,cum de collegijs opificum & figulorum à Numa Regibus institutis loquitur. Lucretius idem aperte demonstrat,cum hæc sunt verba: A Sex. Tarquinio Regespulso Romanus relatus in censum,digestus in certas curias,aq; [illegible] dimanata Respublica potestatibus,dignitatibusq; [illegible] & ordines equitum,& centuriarum,& classium,& maxima omnium [illegible] declarant, contra quam Leonysius Italicus Iasseus q; eodẽ in loco affirmat,artes illas, quas in officinis exercent opifices,qui multis ante annis iure ciuium Romanorum [illegible] Cicero demonstrat ingratiis se propudiatum fore:Nullum esse in hac vrbe collegium, nulli page placuisse,(quoniam plebi quoq; vrbanæ maiores,quibus [illegible] & quasi concilia quædam esse voluerant) qui non amplissimo nõ modo de statu meo,sed ẽt de dignitate decreuerint.Præterea Hesperius Att. iudicem esse Romæ significat Turpionem histrionem,quod [illegible] Att. iudicem esse Romæ significat Turpionem histrionem,quod [illegible] peritus,nomine in oratione pro Milone commemorato,quod eum nem,& populum Romanũ, cum de ipso quæreretur, [illegible] declararet,manifestè loquatur:nam cũ expectaretur illud concilium illa,dubitauit hæcidem T.Munatius Plancus vt sæpè diximus,postea audita & obsignata testiũ verba,dimisso q; interim iudicio, vocata concione cohortatus erat populum vt claustra taberna postero die ad iudicũ adesset,nec pateretur [illegible] Milonem. Existimant quidam collegia ex quattuor hominum generibus [illegible] ex inopi veterum ciuium Romanorum plebe, ex nouis ciuibus,ex his,qui cũ proximè in vrbẽ venissent,cẽti nondum erant:sed illa quę P.Clodius restituit,qui etiam,vt ait Cic.in Pisonem,noua quædam è seruitiorũ fece constituit, Dio historiæ lxxxviii. τὰ ἑταιρικὰ πολλαχῶς nominat.quod nihil aliud essent q opificũ Sodalitates , quales Venetijs videmus esse q plurimas;qd etsi ita sit,ad aliã tñ rẽ iam conuertendũ est,illud quod in libro de Senectute,ex persona Catonis,Cic.pronunciat: Sodalitates Paulo ante me Quæstore cõstitutæ sunt:nõ. n.de Collegijs opificũ est intelligẽdũ,sed de Sodalitatib.honestorũ ciuiũ,ammissa a consitutis,& quemadmodũ Sodalitates,ita collegia non semper artificũ cœtibus dñt:non.n.quod ht.l.1.ad Q.Fra.scriptũ est.M. Furiũ Flaccũ Equitẽ Romanũ Capitolini, & Mercuriales de Collegio eiecerũt,sic exponẽdũ est,vt de Collegio eorũ,q mechanicas artes exercerent , sed de Collegio aliquo sacerdotũ eiectũ esse Flaccũ intelligamus:nõ.n.suspicari aliter possumus,cũ Eques Romanus esset:artes aũt q̃stuarias ab infima plebe nactarẽt.argẽtaria tñ exceptã,q̃ a Q.Cæcilio,Equite Romano,Pompeij Attici amunculo,esse administrata,liquet ad Att. Cic. significat,si mõ fenerator,& argẽtarius idẽ fuit.Erat igit̃ inter q̃stuarias artes paulo honestior, vel,vt dicã verius,paulò minus turpis argentaria,cui tñ operã dare,pro ducebatur.Itaq. Octauius qui postea est Augustus appellatus,aũ argentariũ M.Antonius,& Cassius Parmensis,exprobrare solitus sunt. Ex nostris commentarijs in orationem pro Sestio.

COLLEVO,as,[*Mitigare,fari lieue*] συνεκκουφίζω.mitigo.Pl.li.23.c.1. Prodest renibus , iecinori & interaneis vehæ,colicuat enim ea.

COLLIBERTI,m.2.συνάπελεύθεροι.ab eodẽ domino,cuius serui fuerunt,libertate donati. Plan. in Pen.Collibertus meus ens.

COLLIBET,in tertijs tantum personis,idem quod Libet.Sal.in Ci.[Ita a puericia vixisti,vt nihil flagitiosum putares,q̃ alteri collibuisset.

Hor.1.Ser.Si collibuisset,ab ouo,vsque ad mala.Cic.ad Crass.lib. 15.Simul ac mihi collibitum sit de te cogitare.

COLLICIÆ,f.[interprete Festo,tegulæ sunt,per quas aqua in vas defluere potest.Solem & in agris humoribus colliciæ constitui, per quas aqua in fossas deiiceretur.Plin.libr.18.c.19.In vsu est & collicias interponere.Col.Colliquias vocat.lib.2.c.8.

COLLICVLVS,m.2.[*Collina pigciola*] λόφος.paruus collis.Apu.l.1.Flor.

COLLIDO,is,si,sum,p.p.simul percutio,frango,contero.[*Percuotere insieme*,כבר ritasch ירץ rats.Germ.Zusammen schlagen,an einander etKnitschen,oder stossen.*Gal.Frapper l'vn contre l'autre,choquer,heurter contre.Hisp.Herir vna cõsa con otra*] συμβάλλω.simul percutio. C.3.de Nat.Deo.Humor ita mollis,vt facilè premi : collidique possit.Lact.de Ira:Si ictu vehementiore collidãt,ignis exsilit.Collisus,us,m.4.Plin.lib.9.c.35.†Collisio,verb.σύγκρουσις.]

COLLIGATIO,f.3.verbale a Colligo,as,cõnexio,vinculum.σύνδεσμος. (de Vniuer. Cic.1.de Orat.

COLLIGÃTVS,a,um,n.2 substan,vt Omne colligatum solui potest.Cicer.

COLLIGO,is,si,ctum,3.cogo,constringo,quæ dispersa sunt coniungo,in vnum redigo.[*Cogliere,riunire ad vno*,אסף asaph יחד chibbir ליקט ligket יגן Kabats.Germ.Zusammen lesen.*Gal.Cueillir & mettre ensemble,amasser.Hisp.Coger ó cõcluir.*] συναγείρω,ἀθροίζω. in vnũ redigo.Virg.3.Aen.colligere arma iubet, validisque incumbere remis. Quæque aufero.[*Rubbare*]Luc.Ruis huc,& colligis omnia fortim. Quæque lego,decerpo.Vir.in Rosis:collige virgo rosas:Cũ vero dicimus,colligo me,colligis te,tunc pro reficere,& quasi dilapsum spiritum recipere ponitur.Ci.1.de Orat.Crassus colligẽdi sui causa se in Tusculanum contulit. Idem 4. Tusc.Quid est sciptum quod

Antiphila. Ad Herenn. lib. 2. Exornatio est, qua vtimur rei honestandæ & collocupletandæ causſa.

COLLOCVTIO, f. 2. verbale. Cic. 1. Tuſc.

COLLOQVIVM, n. 2. [*Ragionamento,* דבר dibber. Cice. 2. Phil. Amicorum colloquia.

COLLOQVOR, eris, colloqui, d. 3. [*Ragionare,* דבר dibber. German. Mit einander reden, geſprech halten. *Gal. Parlementer ensemble, deuiſer parler ensemble. Hiſp. Hablar uno con otro parlar.*] συνομιλῶ, simul loqui. Cice. 1. de Orat. Colloquimur inter nos.

COLLVCEO, ces, cere, n. 3. [*Lucere, riſplendere,* אור zahar אזר or. Germ. Scheinen. *Gal. Reluire. Hiſ. Luzir ò reſplandecer.*] λάμπω. Inceo Vir. 5. An. Infelicis Elisæ Collucent flammis. Cice. 2. de Nat. Deor. Sol immenſo mundo longè, latèque collucet.

COLLVCO, as, 2. 1. p. p. [*Tagliare i rami de ſelua ombroſa.* זמר zamar. Ge. In einem finſtereu wald die beum erhawen, das es heiter werde. *Gal. Esbrancher, eſſarter, couper d'vn'arbre les branches qui l'ouffuſquent. Hiſ. Podar los arboles.*] κλαδεύω. apud Catonem ſignificat, pro ſanæ ſiliæ ramos decido officientes lumini. Col. li. 2. c. 22. Neq. arborem ferijs collucare permittitur.

COLLVCTATIO, f. 3. Col. lib. 6 c. 2.

COLLVCTOR, aris, d. 1. [*Lottar* נבק nebak. Germ. Mitringen. συμπαλαίω. ſimul luctor. Plin. lib. 27 c. 2.

COLLVDO, dis, dere, n. 3. [*Scherꝛen, burlare.* Ger. Mit ſchertzen oder mit anderen ſchumpfen. *Gal. Se iouer ensemble. Hiſpa. Lugar uno con otro.*] συμπαίζω. ſimul ludere. Cice. 4. Ver. Niſi tecum colluſiſſet. Vir. 1. Geor. Aut ſumma nates in aqua colludere plumas. Hinc collusor, oris, q. vnà cũ altero ludit. Ci. 2. Phil. Lẽticulã de alea condẽnatũ, colluſorem ſuũ reſtituit. Colludere apud Iureconſultos dũr inter ſe litigantes, cum actor & reus litigare ſe ſimulant, alterque ſe patitur ſuperari, vt tertio cuipiam præiudicium afferat: uel cum alter ■ procuratorib. cauſſam domini prodit, & cum vincere poſſet, patitur ſe condemnari. Vlp. l. eleganter, ff. de dolo malo.

COLLVM, n. 2. [*Collo.* צואר tſuar. Ger. Der hals. G. *Le col. Hiſ. El cuello.*] τράχηλος. pars corporis caput ſuſtentans. Ci. 5. Ver. Hęc ciuitas mulieri redimiculum præbeat in collũ, hæc in crines. Legitur & Collus apud Plau. in Cap. Collus collaria caret. Collum ob ſtrictũ, verbum unis; nam in ius collo conſtricto rei trahebantur. Pla. in cor. Collum obſtringe, abduce iſtum in malam crucem.

COLLVO, is, 3. [*Lauare,* רחץ rachats. G. Vueſchen. *Gal. Lauer aucune quelque choſe. Hi. Lauar, ò lauar iuntamente.*] λούω. lauo: ut Colluere dẽtes, & colluere gutt. apud Perſiũ. Itẽ Colluere amphorã, a pud Catonem de re ruſt. c. 88. Amphorã defricato, colluitoq. Pli. li. 20. c. 6.

COLLVSIO, onis, f. 3. Colludendi actus. συμπαιγνία. Ci. 5. Ver. Tuorũ comitum collutio cum decumanis ſocijs tuis.

COLLVSOR, oris, m. 3. qui cum altero ludit. Cic. 2. Phil.

COLLVSORIE, aduerb. Vlp. l. ſi ſeruus plurium, ff. de leg. 1.

COLLVSTRO, are, 2. 1. [*Guardare intorno.* Ge. Allenthalben wolbeſichtigen. *Gal. Eſclairer çà & là. Hiſpan. Mirar en derredor.*] περιβλέπω. circumſpicio. Vir. 3. An. Omnia colluſtrans, hanc primum in luore claſſem Conſpexi venientem. Cic. 5. Tuſc. Cum omnia colluſtrarem oculis, animaduerti Columellam.

COLLVTVLO, p. c. a. 1. [*Sporcare* טנף tinneph. Ger. Verſudlen, verunreinigen, oder entehren. *Gal. Souiller, & gaſter, diffamer, ò deshonorar.*] πλύνω. fœdo, dedecoro. Plaut. in Trin.

COLLVVIARIA, orum, n. 2. ὀχετοί. dicta ſunt in ductibus aquarum, per quæ colluuies & immunditiæ eiectantur. Vit. li. 8.

COLLVVIARIS porcus, m. 3. dr in colluuie nutritus, cibo permiſto. Feſt.

COLLVVIES, ei, f. 5. [*Lardura,* שחת tſoah. Ge. Vnflat, wueſt. *Gal. Ordure & fange. Hi. Suzia. Hiſpa. Suziedad.*] συγκλύς. ſordes, aut immũditiæ, quæ concurſu alicuius rei contrahuntur. Plin. lib. 24. Per trãſlationem apud Cic. ad Att. li. 9. Cum hoc in ea, quæ perſpicuntur futura colluuie regnare.

COLLVVIO, onis, [*Lardura,*] Cice. pro Seſt. Ex omnium ſcelerum colluuione natus.

†COLLYBISTES, æ, ſeu Collybiſta [Banchiere Ger. wechsler. *Gal. Chãgeur. Hiſp. El cambiador que trucca moneda*] κολλυβιστής. Nummularius, qui ex pecuniæ permutatione quæſtum facit.

COLLYBVS, bi, p. c. m. 2. [*Il cambio, perdita de gl'argei.* Ge. Verluſt in der wechslung des gelts. *Gal. Change, taxe & dechet de l'or, ou argent, ſoit pour le change, ou autrement. Hiſ. Lo que gana el cambiador con el cãbio.*] id detrimentũ pecuniæ, quod in ratiocinijs emptionẽ anti appellãt, vulgo Cambiũ dicitur, cum pecunia ad exteras nationes exportanda eſt, & apud nũmularios alijs ſpeciebus commutanda. Vtiſi argentea moneta aurea mutetur, aut genera quędã pecuniæ repudiata in una prouincia, alio quodam genere permutanda ſint tuo, receptoque, & promulgato in ea prouincia: id enim quod ex ſumma a, ad nũmulariũ manet, & veluti deperit. Collybus uerbo Græco appellatur. Cice. 5. Ver. Ex omni pecunia deductiones fieri ſolebãt, pro ſpectatione, & collybo, & pro neſcio quo cerario. Hæc furtorũ improbitatibus ſunt vocabula: nam collybus eſſe qui põt, cũ vtantur oẽs vno genere nũmorum? ubi collybi appellãt pecuniæ permutationem, & nũmorum quaſi inſtrumentum. Cice. ad Att. Vide ne qua lacuna ſit in auro, in collybo eſt detrimenti ſatis.

COLLYRA, p. c. f. 1. κολλύρα. panis triãgulus, & mẽdicus. Pla. in Peniſ. Collyre facite vt madeant. Cœl. lib. 2. c. 30.

COLLYRIVM, n. 2. κολλύριον. medicamentum oculorum. Hora. 1. Ser. Sat. 5. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere. Hoc etiam nomine vocatur quoddã terræ Samiæ genus, quod præcipuus eius vſus ſit in collyriis. Vide Dioſc. lib. 5.

COLO, as, p. p. a. 1. [*Colare,* סלק zikkek. Ger. Seihen. *Gal. Couler. paſſer par vn ſac, ou eſtamine. Hiſpa. Colar como por coladero.*] Hinc Manilius; Et colare uagos inductis retibus amnes. Eſt autem Colare, paruillarim liquorem aliquem, ſtillatimque emittere, vel rem aliquã per colum purgare. Apu. lib. Flo. de Gymnoſophiſtis: Non illinere unt animum coſcue, vel aurum colare, vel equum domare. Vnde & Cola, per quæ liquor emittitur. Virg. in Geor.

COLO, is, lui, cultum, n. 3. [*Adorare, amare cõ honore,* עבד habadh עבר chibhedh Ger. Verehren. *Gal. Honorer, amoir en reuerence. Hi. Adorar, ò hazer reuerencia.*] σέβομαι. adoro, veneror. Virg. li. 9. Sancti cuſtos Soractis Apollo, Quem colimus. Colimus item pares amore, & officio, vt minores humanitate, & beneficijs, hoc eſt, qui amamur amore, officio, & ſimilibus. Pla. in Ciſt. Quia me colitis, & magni facitis. Teren. Adelph. Et nos coluit maximè. Item, coleue, exercere, [*Eſſercitare.*] Liu. lib. 1 Rem militarem colant. Item habitare, [*Habitare.*] Vir. 4. Eclo. Pallas quas condidit arces, Ipſa colat. Vnde & Cœlicolas dicimus, quod cęlum colant. Itẽ diligere. Ter. Heaut. Forma impulſi noſtra, nos amatores colunt. Itẽ arare, [*Arare.*] Colum. lib. 1. Vbi ſedulo colitur ager. Itẽ ornare, [*Ornare.*] Plau. quin tu te colis antequam exeas domum. Cic. Elegans & facета, & culta oratio. Cultum, ti, ſubſtantiuum, vt, Pinguia culta. Clau. in laude Serenæ. Cultor, oris, verbale, [*coltiuatore.*] Liu. 4. Famem cultorib. agrorum timentes. Cice. 1. de Nat. Deor. Quid iam de hominũ genere dicam, qui quaſi cultores terræ conſtituti, &c. Cultrix, fœminino. Ci. 5. de Fin. Eorum alendorum quamdam cultricem eſſe, quę ſit ſcientia. Cultio, onis, [*coltiuatione.*] Cic. 5. Verr. Quid eſt Sicilia, ſi ei agricultionem ſuſtuleris?

†COLOBIVM, ſiue Colobum. Veſtis genus, quo antiqui Romanorũ utebantur: Sic dictum, quod manicis eſſet mutilatum. Nam Græci κολοβὸν, mutilum dicunt.]

COLOCASIA, f. 1. κολοκασία. faba Ægyptia, latiſſima habens folia. Colocaſium neutro genere dixit Virgilius in Pollione; Miſtaque ridẽti colocaſia fundet acantho.

COLOCYNTHIS, thidis, f. 3. ſilueſtris cucurbitæ genus, ſatiua minus. Pli. lib. 20. c. 3. Vulgus *coloquintam* appellat.

COLON, p. p. n. 2. κῶλον, eſt craſſius inteſtinum, tubulatum, ex quo excrementa cum accipiunt colorem, quo egeruntur, plurimas cellulas, atque cauernas habens, ad renem ſiniſtrum religatum. Gell. li. 17. c. 11. Alutum vocat Celſ. lib. 1. ca. 8. Laxius inteſtinum uertit. Eſt autem colon, quintum in ordine inteſtinorum, medium inter cæcum, & rectum, locum obtinens. Serenus dictionis huius priorem ſyllabam contra artem corripuit: cum ait, Cũ colon inuiſum morbi genus intima carpit, Mande galeritam uolucrem. Colon etiã eſt membrum in oratione. Cic. de Clar. Or. In membra quædam, quæ κῶλα Græci vocant, diſpertiebat orationem libentius.

COLICVS, ca, cũ, o. 1. 2. vt, Colicus dolor, qui in colo generatur; & Colici qui hoc morbo laborant. Pli. lib. 20. c. 4. Celſ. lib. 1. c. 14.

*COLONA, f. 1. locus Troadis, non procul à Lampſaco Mileſiorum colonia.

COLONIA, f. 1. Agrippinenſis, Vbiorum ciuitas, eis Rhenum fluuiũ, dicta ab Agrippina Neronis matre, quæ vt ſocijs quoque nationibus potentiam ſuam oſtentaret, in hoc oppidum, tibi genita erat, colonium ex veteranis deduci imperauit. Tacit. lib. 12.

COLONIA, f. 1. [*Colonia,* מושב gheiuth. Ger. Ein zal der leute die man in ein ort hinauſſ ſendet, da ſelbs zuwohnẽ, oder das ort der wohnung ſelbs. *Gal. Metairie, cenſe, lieu, ou on enuoye gens pour habiter. Hiſp. Puebla, ò poblacion de algunos eſtrangers.*] ἀποικία. gens ad habitandũ aliquã terrã miſſa, ab incolendo. i. inhabitãdo terrã dicta. Cæſ. 8. bel. Gal. In togatam Galliã mittit ad coloniasciuũ Romanorũ mittendas. Cic. de Leg. Agr. Maiores noſtri colonias ſic idoneis in locis cõtra ſuſpicionẽ periculi collocarunt. Coloniarũ aliæ Latinæ, aliæ ciuiũ Romanorũ dictæ, alię ex vtriſque cõflatę: Bononia Latina colonia eſt, Mutina & Parma, Rom. ciuiũ. Erat & aliud genus coloniarũ, quales olim Põpeius Strabo trans Padum traduxerat. Nõ enim ex nouis colonijs eas conſtituit, ſed veteribus incolis manentibus ius dedit Latii. Erant præterea coloniæ, quibus ius Italię dabatur. Coloniarũ autem huiuſmodi ratio erat; cum in vrbe Roma multos ex ueteribus nouiſque incolis paupertate premi intellectum erat, adeo ut cenſui ſoluendo non ſufficerent Triumuiri a Senatu creabantur, qui locis primum conſideratis, in quibus reipub. expediret propugnaculum conſtitui, noua edicta proponebãt: danda eſſe nomina ab illis, qui in nouam coloniam deduci uellẽt, ſicque urbs pauperibus exonerabatur, & rei familiaris ponde. e grauari, ad nouas, quibus indigerent, diuitias gratis datas cum familia accedebant: accipiebant enim duo quaterna, ſex aut ſeptem agri iugera, & quandoque plura. Colonia etiam dicitur agricultionis locus, & aratoris officium, à colenda terra. Paul. Sentius qui

colo-

Ships of war are divided into three rates. See RATE.

CLOSE-Fight, is when the enemies ships are grappled together, and fight hand to hand.

CLOSE-Haul, a term used when a ship sails as near the wind as she can.

CLOSE-Reefed, is when all the reefs are taken in.

CLOSE-Stowed, is when the hold is full of goods.

CLOSE-Stools, are boxes with holes in them, and pans under them, to receive the excrements of the body.

CLOSE-Tackt, is when the sails are all taken in.

CLOSE-Tongued, is when the tongue of a buckle is made to fall in between two bars.

CLOSE-Waggon, is a waggon with a cover to it.

CLOSE-Windows, are those which have neither glass nor lattice.

CLOSE-Writing, is that which is written with the letters close to one another.

CLOSET, a little room for retirement.

CLOSET-Keeper, one who has the care of the closet of curiosities belonging to a prince.

CLOSET-Pieces, are pictures of small figures, for the decoration of closets.

CLOSING, the act of shutting.

CLOSING of the Eyes, the act of shutting the eyes.

CLOSING of the Mouth, the act of shutting the mouth.

CLOSING of the Wounds, the act of uniting the lips of wounds.

CLOSURE, the act of shutting.

CLOSURE of the Eyes, the act of shutting the eyes.

CLOSURE of the Mouth, the act of shutting the mouth.

CLOSURE of the Wounds, the act of uniting the lips of wounds.

CLOT, a lump of any thing.

CLOT of Blood, a lump of blood.

CLOTH, a piece of woollen, linen, or silk stuff.

CLOTH-Drawer, one who draws the nap of cloth with a teazle.

CLOTH-Worker, one who makes cloth.

CLOTHES, garments.

CLOTHES-Basket, a basket to carry clothes in.

CLOTHES-Brush, a brush to brush clothes with.

CLOTHES-Horse, a frame to hang clothes on.

CLOTHES-Line, a line to hang clothes on.

CLOTHES-Press, a press to put clothes in.

CLOTHIER, one who makes cloth.

CLOTHING, garments.

CLOTHING of Sheep, the wool with which they are covered.

CLOTHING of Walls, the plaistering of walls.

CLOTPOLL, a blockhead.

CLOTTED, curdled.

CLOTTED Blood, blood that is curdled.

CLOTTED Cream, cream that is curdled.

CLOTTED Milk, milk that is curdled.

CLOTTED Water, water that is curdled.

CLOTTER, to curdle.

CLOTTERED, curdled.

CLOTTERED Blood, blood that is curdled.

CLOTTERED Cream, cream that is curdled.

CLOTTERED Milk, milk that is curdled.

CLOTTERED Water, water that is curdled.

CLOTTERING, curdling.

CLOTTERING Blood, blood that is curdling.

CLOTTERING Cream, cream that is curdling.

CLOTTERING Milk, milk that is curdling.

CLOTTERING Water, water that is curdling.

CLOTTY, curdled.

CLOTTY Blood, blood that is curdled.

CLOTTY Cream, cream that is curdled.

CLOTTY Milk, milk that is curdled.

CLOTTY Water, water that is curdled.

CLOUD, a collection of vapours.

CLOUD-Berry, a berry that grows on the mountains of Scotland.

CLOUD-Capt, a term used when the clouds hang on the tops of mountains.

CLOUDED, covered with clouds.

CLOUDED Cane, a cane with dark spots on it.

CLOUDED Leopard, a beast of the leopard kind.

CLOUDINESS, the state of being cloudy.

CLOUDINESS of the Air, the state of the air when it is cloudy.

CLOUDINESS of the Eyes, the state of the eyes when they are cloudy.

CLOUDINESS of the Mind, the state of the mind when it is cloudy.

CLOUDINESS of the Urine, the state of the urine when it is cloudy.

CLOUDING, covering with clouds.

CLOUDING of the Eyes, the act of covering the eyes with clouds.

CLOUDING of the Mind, the act of covering the mind with clouds.

CLOUDING of the Urine, the act of covering the urine with clouds.

CLOUDS, collections of vapours.

CLOUDS of the Eyes, collections of vapours in the eyes.

CLOUDS of the Mind, collections of vapours in the mind.

CLOUDS of the Urine, collections of vapours in the urine.

CLOUDY, full of clouds.

CLOUDY Cane, a cane with dark spots on it.

CLOUDY Eyes, eyes that are full of clouds.

CLOUDY Leopard, a beast of the leopard kind.

CLOUDY Mind, a mind that is full of clouds.

CLOUDY Urine, urine that is full of clouds.

CLOUT, a piece of cloth.

CLOUT-Nail, a nail with a large head.

CLOVE, a bulb of garlick.

CLOVE-Gillyflower, a flower.

CLOVE-Pink, a flower.

CLOVEN, divided.

CLOVEN-Footed, having the feet divided.

CLOVEN-Hoofed, having the hoofs divided.

CLOVER, a plant.

CLOVER-Grass, grass that grows among clover.

CLOVES, bulbs of garlick.

CLOWN, a rustick.

CLOWNISH, rustick.

CLOWNISHLY, rustickly.

CLOWNISHNESS, rusticity.

CLOY, to glut.

CLOYED, glutted.

CLOYED Stomach, a stomach that is glutted.

CLOYING, glutting.

CLOYING Stomach, a stomach that is glutting.

CLOYMENT, glutting.

CLOYMENT of the Stomach, glutting of the stomach.

CLUB, a stick.

CLUB-Fist, a fist.

CLUB-Footed, having the feet distorted.

CLUB-Law, a law that is made by clubs.

CLUB-Room, a room where clubs meet.

CLUBBED, made like a club.

CLUBBED Hair, hair that is made like a club.

CLUBBED Head, a head that is made like a club.

CLUBBED Nose, a nose that is made like a club.

CLUBBED Wig, a wig that is made like a club.

CLUBBING, making like a club.

CLUBBING of Hair, making the hair like a club.

CLUBBING of the Head, making the head like a club.

CLUBBING of the Nose, making the nose like a club.

CLUBBING of Wigs, making wigs like a club.

CLUBS, sticks.

CLUBS, a term used when the clubs meet.

CLUCK, to call chickens.

CLUCKED, called chickens.

CLUCKING, calling chickens.

CLUE, a ball of thread.

CLUE-Garnet, a rope to draw up the corners of the main-sail and fore-sail.

CLUE-Line, a line to draw up the corners of the sails.

CLUMP, a lump of any thing.

CLUMP-Footed, having the feet distorted.

CLUMSILY, awkwardly.

CLUMSINESS, awkwardness.

CLUMSY, awkward.

CLUMSY Fellow, an awkward fellow.

CLUMSY Person, an awkward person.

CLUNCH, a lump of any thing.

CLUNCH-Fisted, having the fists distorted.

CLUSTER, a bunch of any thing.

CLUSTER-Grape, a bunch of grapes.

CLUSTERED, made like a cluster.

CLUSTERED Grapes, grapes that are made like a cluster.

CLUSTERING, making like a cluster.

CLUSTERING Grapes, grapes that are making like a cluster.

CLUTCH, to gripe.

CLUTCHED, griped.

CLUTCHING, griping.

CLUTTER, to curdle.

CLUTTERED, curdled.

CLUTTERED Blood, blood that is curdled.

CLUTTERED Cream, cream that is curdled.

CLUTTERED Milk, milk that is curdled.

CLUTTERED Water, water that is curdled.

CLUTTERING, curdling.

CLUTTERING Blood, blood that is curdling.

CLUTTERING Cream, cream that is curdling.

CLUTTERING Milk, milk that is curdling.

CLUTTERING Water, water that is curdling.

CLUTTY, curdled.

CLUTTY Blood, blood that is curdled.

CLUTTY Cream, cream that is curdled.

CLUTTY Milk, milk that is curdled.

CLUTTY Water, water that is curdled.

CLYSTER, a glister.

CLYSTER-Pipe, a pipe to give glisters.

CLYSTERED, given glisters.

CLYSTERING, giving glisters.

quibus chalc. Hispan. cumbre de cosa alta.] à columnis, id est, culmus, significat culmen, vel columnam. Var. 3. de re rust. c. 7. In turribus, ac columinibus villa. Trā slatè dixit Ter. [Saltegno, sanctoq;] in Phor. lione nullos salue, columen verò nostra familiæ. Vbi Donat. Columen familiæ, sustētatio, decus, unde Columnæ dictę. Plaut in Casi. Ego eadem senatus columen præsidium populi. Cic. in Anto.

COLVMIS, & Incolumis, me. o. 3. [Sano, salvo. Ger. Frisch, gesund. gal. Sauue. hisp. Entero, sano, y no ro.] Integer. sanus, integer. di. 1. ad Her. Naufragium incolumis delata.

COLVMNA REGIA, f. 1. ciuitas in agro Brutio. Pomp.

COLVMNA, f. 1. [columna. Arab. hammudh. Ger. Ein seul, oder stuecken. gal. colonne, pilar, pilastre. hisp. columna, pilar.] dicta, quod culmina sustineat. Cic. in Antonium. Euerso illius execratæ columnæ. Inter Columnas, & Pilas hanc differentiam esse volunt, quod columnæ uno scapo constent, id est, lapide oblongo perpetuo, pilæ autem structura constant, aut lapidea, aut cæmentitia, aut lateritia: non raro tamen etiam structiles columnas apud ueteres legimus. Columnarum tria sunt genera, teretes, quadrangulæ, striatæ. Antiquissime Quinctiliano, Columā dicebāt, detracta n, litteræ: unde Columella dicitur, pro columnella. Cæsar 2. Bel. ciu. Columellæ pedū in altitudinem quinque defiguntur, &c.

COLVMNATVS, o. 1. 2. columna sustentatus. Var. 3. de re rust. c. 5.

COLVMNÆ Herculis, [colonne d'Hercule,] quę esse perhibētur in occidente: quia ex Oceano mare nostrum intrantibus duo montes occurrunt, quorum alterum in Africa Abylam vocāt: alterū in Europa Calpen: Aliqui hos montes procul spectantibus geminas columnas uidēri dicunt. Alij dicunt columnas Herculis in Gaditano insula fuisse ex ære octo cubitorum, ad quas proficisci soiebant, qui nauigationem absoluissent, tamquam Herculi sacra facientes.

COLVMNATIO, f. 3. κιονωσις. columnarum exstructio. Apul. lib. 3. Flori.

COLVMVS, m. 2. à ueteribus dicebatur, qui nunc Culmus.

COLVRNVS, a, um, o. 1. 2. ex materia coryli, teste Sex. in illud Vir. Inverub. torrebimus ærea culurnis. Fest. tñ à corno arbore deduci ait.

COLVRI, m. 2. duo sunt circuli in sphæra sese mutuo ad angulos rectos. sphærales secantes, circa polos mundi, Zodiacumq; ita trāseuntes. vt vnus eorum per principia Arietis, & Libræ ferantur; alter p principia Cancri, & Capricorni ita dicti, ab imperfecta sui conuersione: quippe Græci κολοβον, imperfectum vocant, nunquam enim integri apparent: nam pars in Antarcticum vergens nostris semper ingeri obtutibus. Boet. de Arith. li. 2. Et Macr. in Somn. Scip. Colurnaque animalia sunt caudam non habentia, vel mutilam caudam habentia, quæ in sacrificijs non offerebantur.

COLVS, li. m. 2. tormenti genus, quod fit ex corio. Fest.

COLVS, li. [Rocca de filare, conocchia. Germ. Ein Kunckel: gal. Vne quenoille. Hispan. Rocca para filar,] κλωστηρ. tam quartæ, quam secundæ declinationis, instrumentum, quod pensa continet, à quo fusibula ducuntur, habeque p. c. Ouid. li. 4. Met. Et colus, & fusus digitis cecidere remissis. Cic. 2. de Orat. Quando ad me venies, cum lana & colu?

COLVTEA, f. 1. κολυτέα. arbor siluestris apud Theophrastū, 3. de Plāt. fructum ferens siliqua, magnitudine lentis. Colutearum arbē neut. gen. Plau. in Persa, videtur appellasse quoddam piscis genus.

COLVCA, arum, f. 1. specus, in quibus aphronitrum inuenitur. Plin. li. 31. c. 10.

COLYMBADES, f. 3. κολυμβάδες. vocabantur olivæ quædā conditicię. ετ' τὸ κολυμβᾶν, innatare, q. ob suam leuitatem salsilagini innatabant. Plin. lib. 23. cap. 3. Colymbades vlcera purgant.

† COMA, atis, κωμα. Morbus, grauem & diuturnum somnū inducens, quem Latini interpretantur Veternum. Est & altera Comatis species, quam vigilantem saporem nonnulli appellant.]

COMA, æ. f. 1. [Chioma, capelli. Arab. Zera, ramimah. Heb. tsiith. Ger. Das haar. gal. Perruque, ou cheueleure. hisp. Cabelladura.] κομη. capillus, interprete Festo, aliquo cum cura compositus, ἀπὸ τοῦ κομιζειν, ab ornando: vnde & comere Latini dedurerunt. Cic. 4. Tus. Scindens dolore intonsum comam. Ouid. 2. Met. Permulcetque comas. Seruius cum sis, comam geris, ὅτι κομᾶς ἀπὸ τοῦ κομιζειν, de eo, qui præter decorum quippiam faceret. Aristoph. in Auibus, & Suidas. Coma metaphorice etiam de fructibus dicitur. Vir. 4. Georg. Lilia cum molli premat aut cum tondeat acanthi.

COMANS, tis, o. 3. participi. sine verbo, qui longiorem habet comam. Virg. 2. Æn. Comantem Androgei galeam. Equorum colla comantia. Idem 12. Æneid.

COMAGENA, æ. p. p. f. 1. κομαγηνη, pars Syriæ supra Ciliciā, excurrens vsque in Mesopotamiam, à qua Euphrate fluuio dirimitur. Hinc Comagenū medicamentū dictum est, quod fiebat ex adipe anserino, in vasc. meo cum cinamomo multa nitre obruto, addita etiam herba, quæ Comagena appellabatur. Plin. lib. 10. c. 22. & lib. 29. cap. 4.

COMAGENVS, a, um, o. 1. 2. Iuuen. Sat. 6. Vel Comagenus aruspex.

COMANA, orum, n. 2. ciuitas in conuallibus Antitauri montis, insigni bellonæ fano celebris. Inde Comani dicuntur sacri semi Bellonæ: quorum Strabo sua ætate supra sex millia fuisse tradit: qui omnes sacerdotis imperio parebant. Fuere & Comana pontica, eidem deæ consecrata. Strab. lib. 13.

*COMARI, m. 2. populi inter Scythas ad riuum Caspium.

*COMARVS, m. 2. portus ad Sinum Ambracium iuxta Nicopolim.

COMATVS, a, um, o. 1. 2. participi. sine verbo, qui longiorem habet comam. Mart. li. 1. Cæruscum fueris, eris comatus. Silua comata. Catul. epigr. 4. † Vnde Comatilus, dimin. Hieron.]

COMATA Gallia, vno nomine appellata omnis Gallia Transalpina, à studio nutriendæ comæ. Pli. li. 4. c. 7. Galliam comatam in tres partes diuidit, armis distinctas. Inter Scalden, & Sequanam Belgas ponit: inter Sequanam, & Garunnam, Galliam Celticam collocat, quam etiam Lugdunensem Galliam appellat: inde ad Pyrenei montis excursum Aquitaniam, vocat.

COMBE, es, κοιλη. Asopi filia, quæ prima æneam armaturam traditur inuenisse, vnde & Chalcis est cognominata: à qua etiam Chalcidi vbi nomen factum putatur: de hac nonnulli intelligunt illud Ouid. 7 Met. Effigiem nati rum vulnera Combe.

COMBENNONES, m. 3. dicuntur in eadē benna. i. vehiculo sedētes. Fest.

COMBIBO, bis, n. 3 [Beuere in compagnia. Ger. Mit einander trincken. gal. Boire ensemble. hispan. Beuer juntamente,] συμπινω. simul bibo, Ouid. epist. 11. Et cogor lacrimas combibere ipsa meas. Combibere artes per translationem. Cic. 3. de Finibus: Intici debet ijs artib. quas si dum est tener, combiberit, ad maiora vemet parator.

COMBINO, onis, m. 3. compotor. Cic. Pato, lib. 9.

† COMBINO, as, pa. ond. ζω. Coniungo, conglutino. Cōbinatio, verbal, dicitur duorum coniunctio. Est etiam Combinatio figura, quā Græci ἀνθιστροφὴν vocant, cum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur.]

COMBRETVM, n. 2. herba est betonicæ similis, sed peior. Pli. li. 21. c. 6.

COMBVRO, is, p. p. a. 3. ex com, & uro, ib interposita, [Abbruciare, consumare. שרף Saraph. בער beher. Germ. Verbrēnen. gal. Bruster tout faire ardre ensemble. Hispa. Quemar, ó quemar juntamente] συμπρήθω, simul cum alijs uro, vel, ut sunt simplex pro compos. Cicero pro Cluen. Antequam hæc cremata combustaq; nimbus. Translatè Plaut. Mil. Mihi nimius calor comburebat quatur.

COMI, νομη, ἀπὸ τοῦ κομιζειν. herba, quam Barbam hircinā uocant, à comę similitudine. Pli. lib. 21. c. 15. & lib. 17. c. 13.

COMEDIM, pro comedam scripserunt Veteres, quod & Nonius obseruauit. Pla. in Bacch. Quod in histris comedim. Cic. ad Pętum. Curā ut tuales, ne ego te iacente bona tua comedim.

COMEDO, is, p. c. a. vel n. a. & Comedo, comes comest, in infinitiuo comedere, vel comesse, [Mangiare, אכל achal. Ge. Essen. gal. Manger. hisp. Comer, φαγω. Idem significat quod Edo. Martialis: Scenola tu comedis apud omnes, nullus apud te. Cic. Pollicetur profanum se comedisse

Tet. Das zu ein schauspil gehört.] κωμικὸς. vt veritus comicus. Artificium comicũ. Cic. pro Rosc. Com. Res comica. Hor. in Arte.]

COMINI, m. 2. populi Italiæ in tractu Aequicolarum. Plin. lib. 3. c. 12.

COMINVS, aduerbium, [*De presso*, מקרוב mikkarob. Germa. von nahem, in die nahe. *Ga. De pres. His. Cerca, y quasi con las manos.*] ἐγγύθεν. non est idem quod prope, sed (vt ita dicam) a prope, sicut eminus, a longe, vt cominus te lacessabant lapidibus, id est, è propinquo loco. Cic. 2. de Diu. Nunc cominus agamus. Significat etiam statim, [*Subitamente.*] Vir. li. 1. Geor. Iacto qui semine comi-
T nus arua Insequitur.

COMINIA, f. 1. genus oliuę apud Plin. lib. 15. c. 3.

COMIS, o. 3. [*Benigno, piacevole, humano.*] חנון hanau. Ger. Lieblich, freundtlich, holdselig. G. *Doux gratieux, courtois, affable, humain. His. Corter, tratable, humano*] ἐυμενὴς, ἥμερος. humanus, benignus, facilis. Cic. 2. de Fin. Quasi quis illum neget comem, & humanũ fuisse. Idem pro Balbo; comes, benigni, faciles homines dicuntur.

COMITAS, f. 3. morum suauitas, [*Piacevole*] חנה vah. Germ. Freundtligkeit, holdseligkeit. εὐλοφροσύνη. Cic. de Amic. Amicitia debet esse ad omnem comitatem facilitatemque procliuior.

COMITATVS, partic. à comitor, o. 1. 2. [*Accompagnato*, משלח meschal leach משלח meschullach. Germanic. Beleiter. *Gal. Accompagne. Hi. Acompannado.*] παραπεμφθεὶς. actiuè & passiuè accipitur. Actiuè, Plin. Quicumque eum comitati fuerant. Passiuè, Cic. 2. in Catil. Illud moleste fero, quod ex vrbe parum comitatus exierit. Virgil. 1. Aen. Ipse uno graditur comitatus Achate.

COMITATVS, comitatior. Cic. 5. Tusc. Puero ut uno esset comitatior.

COMITATVS, us, m. 4. [*Compagnia*, חברה chebrah מלוה schilluach. G. Beleitung, gute gesellschafft. *Gal. Compagnie, accompagnement trair. His. El accompanamento,*] παρακολούθησις. comites aliquem officij, vel honoris gratia subsequentes. Ci. ad Lepidũ: Si modò tecti satis est comitatum nostrum recipiendum. Sal. in Cat. Prætoribus imperat, ut Allobrogum comitatus deprehendant.

COMITER, [*Piacevolmente.* G. Freundtlichet weiss G. *Gratieusement, courtoisement, doucement, humainement. His. Cortes, y humanamente*] suauiter, mansuetè. φιλοφρόνως. comiter ac benigne appellare aliquem. Liu. 2. Ouid. 2. Fast. comiter excipitur.

COMITIALIS, o. 3. ἀρχαιρεσιακός. quod ad comitũ pertinet, vt Dies comitialis, qui comitijs gerendis aptus, quo cum populo agi licebat, vt inquit Macrob. & quo P. R. conuenire solebat ad suffragium ferendum. Cicero ad Quin. Frat. consecuti sunt dies comitiales.

COMITIALIS morbus, m. 3. [*Mal caduc, epilepsia.* Germa. Die hinfallẽ sucht. *Gal. Malade qu'on appelle vulgairement le mal S. Iean, epilepsie, mal caduc. His. Gota coral, o morbo caduco,*] ἐπιληψία. qui cũ totius cõporis cõuulsione principales cerebri operationes tollit, toto cerebro, vel duobus eius ventriculis affectus. Dictus comitialis, quod comitia vitiare diceretur. Interrumpebantur enim comitia, quoties aliquis ex hoc morbo cõcidisset. Cato: Quod comitia prohibere sõlet, nec id quidem mihi vitium fuit. Seruius: Est subiti species morbi, cui nomen ab illo, Quod fieri nobis suffragia iusta recusat. Hic morbus alio nomine dr facer, & morbus maior, pp grauitatem, qm̃ homo subitò cõcidit, & spumæ ore mouẽtur. Ideo et etiam Arist. hunc morbum a priscis Herculeum fuisse nominatũ, quia Hercules eo laborasse fertur, idque ex atrabile pleriq; contingere tradit. Plato & Apul. diuinum nuncuparunt, quod animi partem rationẽ, quæ logè sanctissima esse uidetur, obsideat. Comitialis homo, qui hunc morbum patitur. Plin. Fel testudinum naribus illitum comitiales erigit, attollitque. Pla. tamen comitiales homines in Pœnulo appellat litigiosos, qui in comitio propter lites quasi habitare uidentur.

COMITIALITER, aduerb. ἐπιληπτικῶς. Pli. lib. 22. cap. 21. Folia heliotropij contractionibus inedentur, etiam si id comitialiter accidat, id est, etiam si contractiones fiant ex morbo comitiali.

COMITIARIVS, o. 1. 2. vt, comitiaria statio, quæ in modũ comitiorũ celebratur. Liu. li. 23. Comitiaria duorum exercituum statione.

COMITIA, orũ, pl. nu. 2. [*Congregatione, consiglio, ragunanza*, קהל קהל kahal. Ger. Reichstag, landtag, versam lungẽ, vvan man oberkeitẽ ervvehlen vvill, oder sonst etvvas zuratschlagen hat. *Gal. Assemblee ou congregation du peuple, ou magistrats pour conseiller, & deliberer de quelque chose. His. Cordas que son para tregar dignidad.*] ἀρχαιρεσίαι, καὶ ἀρχαιρέσια, cõuentus populi, qui fiebat, qñ magistratus creabantur, à simul itando sic appellata. Ex comitijs autẽ alia erãt Consularia, alia Prætoria, alia Quæstoria, alia Tribunitia, alia Aedilitia: quibus. s. Cõsules, Prætores, Quæstores, Tribuni, Aediles creabantur. Illæ enim coitiones populi ad creandos magistratus, & ad leges ferendas dicebantur comitia: quorũ alia calata erãt, alia centuriata, alia curiata, alia Tributa. Calata comitia uocabãtur, quę p collegio pontificũ haberi solebant, aut regis sacrorum, aut Flaminum inaugurandorum causa. Curiata fuit apud Græcos, κατὰ φρατρίας. quæ ex curijs erant, & ex censu, & ætate per lictorem curiarum procalari, id est, conuocari solebant. Centuriata, cũ centuriatum, id est, per singulas centurias collatus unus pro suffragio ferebatur. Et hæc per comicinam ex regionibus de locis diuulgabãtur. Dion. lib. 7. histor. scribit, in comitijs curiatis omnem potestatẽ creandi magistratus fuisse penes populum, in centuriatis penes diuites. Tributa, cum tributim, siue per tribus suffragia ferebãtur.

P. M. Comitia. Comitiorum tria genera Romę diuersis temporibus instituta, curiata primum a Romulo, cẽturiata deinde a Ser. Tullo, sexto Romanorũ Rege, postremo Tributa, à Trib. pleb. Decuriatis Comitijs. Ista significant, quæ scripta sunt apud Pomponiũ Iurisconsul. Romulus, inquit, populo in triginta partes diuiso, quas curias appellauit, quod tunc Reipub. curam per sententias eãrũ expediebat, leges quasdam curiatas ad populum tulit; tulerunt & sequentes Reges. Centuriata Seruius Rex, vt diximus, maiorum rerum, patritiorumque magistratuum causa induxit, iisque Comitijs ad extrema Reip. tempora patricios magistratus creatos esse legimus. Tributa Regibus eiectis, tum primum instituta, cum Coriolanus in iudicium populi vocatus est; posteaq; cum Volerone Publilio Latorius legẽ tulerunt, ut tributis comitijs plebeijs, magistratus fierent, qui antea curiatis fieri solebant. Tributorum autem Comitiorum aucta maximè uis est ea lege, quã L. Valerius, & M. Horatius coss. tulerũt, vt quod tributis comitijs plebs sanxisset, eo Quirites omnes equè tenerentur, ac si centuriatis comitijs perlata lex esset; ita cẽturiatis tributa sunt æquata, & quod ait Liuius Tribunitijs rogationibus accerrimum telum hac lege datũ est, cũ quicquid Tribuni ple. ferrẽt, id deinde ab omnibus ciuibus seruari necesse esset. Quamquã & Publilius Dictator, lege lata, centuriata, quæ patriciorum causa instituta diximus, imminuit: sanxit enim, ut omnium legum, quę Comitijs centuriatis ferrentur, ante initum suffragium patres auctores fierent, ne scilicet roboris minus haberet, si quid populare, patribus inuitis, latum esset. De iure autem, & tẽporum comitiorum, ita cognosci poterit, si quæ duarũ legum, Aeliæ, & Fusiæ, fuerit sententia, cõsideretur: quare loca ipsa proponemus. Ac primũ, quod ait in ea pro Sestio: Isdem Consulibus sedentibus, atque inspectãtibus, lata est lex, ne auspicia valerent, ne quis obnunciaret, ne quis legi intercederet, ut omnib. fastis diebus legem ferre liceret, vt lex Aelia. lex Fusia ne ualerẽt: dicendum est, quattuor illas partes, de auspicijs, de obnũciatione, de intercessione, de fastis diebus, omnes duabus legibus, quę subijciũtur, Aelia, & Fusia comprehendi, sed tres priores Aelia, posteriorẽ aũt Fusia; rursus è tribus prioribus, eiusdem generis, & quasi naturæ duas esse, tertiã seperatam, & tanquã alienam: nã auspicia ideo erant, vt esset obnunciatio: cum. n. de cælo seruatũ esset, tũ ferentibus legem obnunciabatur. Itaq; auspiciorũ quasi partus quidam erat obnunciatio, nec vnquã seruatũ est cęlo, quin obnunciatũ sit siue prospera, siue aduersa signa essent, cũ prospera confirmarent id, quod cum populo ageretur, aduersa impedirent; propterea sublatum esse à Clodio morẽ de cęlo seruãdi, scripsit Dio. li. xxxviij. cum tamen antea ita diligenter auspicia seruata esset, vt M. Drusi legibus, quia contra auspicia latæ iudicarẽtur, Senatus decreuerit populum non teneri, quod Ci. li. 11. de legibus, & Pedianus in cõmentario Cornelianæ tradidit: ergo cum hoc auspiciorũ genere quasi cognatione quadam cohæret obnunciatio. At intercessio nihil habet commune cum auspicijs, auspicia enim ad religionẽ referebantur, quod à cęlo. i. à Deorum numine pendere uiderẽtur. Intercessio aũt humanæ potestatis erat, & cũ a uoluntate semper nulla religionis obseruatione manabat, tũ ab ea uolũtate nonnum quã, quę ab omni religione dissentiret, & cum ipsa quasi Deorum voluntate pugnaret. Præterea, seruare de cęlo. Augurum, atq. omnium planè magistratuum fuit, quod supra notauimus. Intercedere uerò dumtaxat ad Tribunos pl. tum ueteri sacratarum legum iure, ut ego existimo, legis. Aeliæ nihil pertinuit, loquor autem de intercessione ad populum, cũ lex ferretur: nã in Senatu, cũ S. C. fieret, non Tribunos pleb. cũ, sed oẽs, qui eadẽ potestate, qua ij, qui S. C. facerent, maioreue essent, intercedẽdi facultatẽ habuisse diximus in libro de Senatu: atq; etiam, quod in eo libro nõ diximus, forensis, vt ita dicam, erat intercessio, cum Prætori de priuata controuersia decernẽti, Prętor intercedebat, cuius generis idoneus locus erit in lib. de iudicijs. Nunc persequamur instituti. Dixi legis Aeliæ fuisse tria illa membra, de auspicijs, de obnunciatione, de intercessione, quæ Clodius sua lege intulit, quarum de fastis diebus Fusia lege sancitum. Itaq; in oratione de prouincijs cõsularibus, in extremo paulo diutinẽtius locutus est Cic. cum capue illud, de fastis diebus, seperatim à reliquis posuit, reliqua uerò tria seperati quidem & ipsa ab eo capite, sed ipsa tũ inter se coniuncta, vt dubitandũ minimè sit, quin hæc in una lege simul fuerint, sicut simul sunt a Cice. pronunciata, quod si in una lege; ne illud quidem dubitandum de duabus legibus, Aelia. s. & Fusia, utrũ intelligamus; nam si de tribus coniunctis unum aliquod in Aelia lege fuisse docuero. Aeliæ legi & reliqua duo tribui debere cõcedendũ, ut opinor, erit: docebo autem, Pediani verbis, obnũciationem Aeliæ legis fuisse: nã illud in Pisonem, App. Clodio, fatali portento prodigioque Reip. lex Aelia, & Fusia euersa est, ipse sic interpretatur: Legem tulit P. Clodius Tribunus pleb. ne quis per eos dies, quibus cum populo agi diceret, de cælo seruaret. Propter quã rogationẽ ait, legem Fufiam, & Aeliam, propugnacula, & muros cõquilla-

tis,

ZENITH, in Astronomy, a point in the heavens directly over our heads, or the highest point of the heavens.

ZENITH Distance, the distance of any star from the zenith, or the complement of its altitude.

ZENITH Sector, an instrument for taking the zenith distance of a star, when it passes near the zenith.

ZENO, the name of several eminent philosophers among the ancients, of whom the most remarkable are the following:

ZENO, the founder of the Stoic sect, was born at Citium, a city of Cyprus, about the 126th Olympiad, and 300 years before the Christian æra. He was originally a merchant, and had acquired a considerable fortune; but having suffered shipwreck, he lost all his property, and was reduced to poverty. He then went to Athens, and applied himself to the study of philosophy. He was a disciple of Crates the Cynic, and of Stilpo the Megarean, and afterwards of Xenocrates the Academic, and Polemo. He was also acquainted with Diodorus Cronus, and Philo the Dialectic. He was a man of a grave and austere character, and of a very retired life. He was much esteemed by Antigonus Gonatas, king of Macedon, who frequently visited him at Athens, and invited him to his court. He died at the age of 98, or, according to others, 72 years, and was buried at Athens. He left behind him a great number of works, which are all lost.

ZENO, the Eleatic, was born at Elea, a city of Lucania, in Italy, about the 79th Olympiad, and 500 years before the Christian æra. He was a disciple of Parmenides, and was also acquainted with Anaxagoras. He was a man of great courage, and of a very retired life. He was much esteemed by Pericles, who frequently visited him at Athens, and invited him to his court. He died at the age of 72 years, and was buried at Athens. He left behind him a great number of works, which are all lost.

ZENO, the Epicurean, was born at Sidon, a city of Phœnicia, about the 170th Olympiad, and 100 years before the Christian æra. He was a disciple of Epicurus, and was also acquainted with Metrodorus. He was a man of great courage, and of a very retired life. He was much esteemed by Pericles, who frequently visited him at Athens, and invited him to his court. He died at the age of 72 years, and was buried at Athens. He left behind him a great number of works, which are all lost.

ZENO, the Academic, was born at Tarsus, a city of Cilicia, about the 130th Olympiad, and 200 years before the Christian æra. He was a disciple of Arcesilaus, and was also acquainted with Carneades. He was a man of great courage, and of a very retired life. He was much esteemed by Pericles, who frequently visited him at Athens, and invited him to his court. He died at the age of 72 years, and was buried at Athens. He left behind him a great number of works, which are all lost.

ZENO, the Peripatetic, was born at Rhodes, a city of Caria, about the 150th Olympiad, and 150 years before the Christian æra. He was a disciple of Aristotle, and was also acquainted with Theophrastus. He was a man of great courage, and of a very retired life. He was much esteemed by Pericles, who frequently visited him at Athens, and invited him to his court. He died at the age of 72 years, and was buried at Athens. He left behind him a great number of works, which are all lost.

ZENO, the Stoic, was born at Citium, a city of Cyprus, about the 126th Olympiad, and 300 years before the Christian æra. He was originally a merchant, and had acquired a considerable fortune; but having suffered shipwreck, he lost all his property, and was reduced to poverty. He then went to Athens, and applied himself to the study of philosophy. He was a disciple of Crates the Cynic, and of Stilpo the Megarean, and afterwards of Xenocrates the Academic, and Polemo. He was also acquainted with Diodorus Cronus, and Philo the Dialectic. He was a man of a grave and austere character, and of a very retired life. He was much esteemed by Antigonus Gonatas, king of Macedon, who frequently visited him at Athens, and invited him to his court. He died at the age of 98, or, according to others, 72 years, and was buried at Athens. He left behind him a great number of works, which are all lost.

dum,& quaſi commendare.Cic.pro Domo:Cn.Pompeio plurima bella extra ordinem ſunt commiſſa.Q̃neque peccare,[*Peccare,errare,*]Cic.1.Ver.Quæ tu ſine Verre commiſiſti.Virg.1.Aen.Quid meis Aeneas in te committere tantum,Quid Troes potuere?Inde Cõmiſſa,[*Peccata,errori,*]peccata.Q̃q; coniungere.[*Coniungere,*] Virg.3.Aen. Delphinum caudas vtero commiſſa luporum. Quandoq; perpetrare.Saluſt.in Catil.Sempronia, quæ multa ſæpe virilis audaciæ commiſerat.Quandoq; incipere,[*Cominciare,*] Virg.li.5.Et tuba cõmiſſos medio cãnit aggere ludos Sal.Quibus dictis,mox prælium commiſere . Quandoque occaſionem prębere[*Far che,*]Cic.Att.lib.1.Non committam poſthac,vt me accuſare de epiſtolarũ negligentia poſſis.Idem li.2.Off.Quandoque in cõtentionem deducere.Suet.in Calig.Nec ceſſauit inter ſe omnes cõmittere.Committere prælium,prælíari,[*Far fatto d'arme*]Cic.lib. 4.epiſt.Fam.Quo die prælium Panſa commiſit.Propriè tamen ratione præpoſitionis, con,ſignificat ſimul iungere.Gel. Niſi tenue diſcrimen obiceret,maria quæ nunc diuidit, committeret. Vide Vallam li.2.c.38.& li.3.c.62.Commiſſus. Cic.pro Font.Commiſſus fidei,permiſſus poteſtati.Committendus.Cicer.Att.lib.10.Fortunæ ſunt committenda omnia.

COMMODITAS,f.3.[*Cõmoditá,* תועלת ישרה tobah ijthrõ שוב metab Ger.Komligkeit,nutzliche gelegenheit. *Gal. Commodité,aiſance, opportunité. Hiſp. Prouecho,* ὠφελία.emolumentũ,opportunitas.lib.2.ad Heren. Cauſa eſt,qua induxit eum commodorum ſpe. Et infra : Accuſator in ſpe commodi cupiditatem oſtendet aduerſarij.Ter.in Hec. Multa ex quo fuerint commoda,eius incommoda æquum eſt ferre.

COMMODVS,a,um,c.1.2.[*Commodo,vtile,* נוח nachon טוב tob.G.Nutzlich,komlich,geſchicklich.*Gal. Conuenable,opportun,profitable traitable,& de bonne ſorte.* Hiſ *Idoneo,vtile,* εὔχρηστος.vtile, aptũ,tẽpeſtiuũ,opportunum.Ter.And.Commodiorem hominem non vidi.Plin ep.Viuere filium,atque etiam commodiorem eſſe ſimulabat,ideſt,paululum iam a morbo eſſe confirmatum . Celſus:Maximè commodum eſt modicè exercere.

COMMODVS,m.2.Ante nini Philoſophi filius fuit,patri diſſimillimus, cui cum in Imperio ſucceſſit.Vide Herodianum.lib.1.

COMMOEREO,n.2 (*Contriſtarſi,* מתעצב hithhatstseb דאב dab.Ger. Ganz traurig ſein,hefftig ſich bekummeren.*Gal. Se contriſter ſe dolor.Hiſp.Entriſtecer,*) κατάλυπος.totus triſtor.Plau.in Epid.

COMMOLIOR,iris,iri,d.4. μηχανάομαι. molior.Cic.3.de Nat.Deor. Nec quem dolum ad eum,aut machinam commoliar,ſcio.

COMMOLO,lis,lere,a 3.(*Machinare,* מתחבל tachan.G.Zermalen.*Gal Moudre,& froiſſer auec vne meule.Hiſ.Moler,*) κυπαλίω.mola contero.

COMMONEFACIO,cis,a.3.(*Ammonire,* מכיר hijachir.G.Vuarnẽ, vermahnen,eines dings erinneren.*Ga. Aduertir & faire ſouuenir,remonſtrer & admoneſtre.Hiſ.Amoneſtar.* ὑπομιμνήσκω. commoneo. Sal.in Cic.Vt nos cõmonefacias,quã cõuerſa ſit reſp.Cõmoneſio Cic.7.Ver.Nemo eſt,quin tui ſceleris ex illa oratione cõmonefiat.

COMMONEO,es,p.c.a.2.[*Ammonire,* מזהיר hizhir.Ger.Vuarnen,vermahnen.] ὑπομίμνησκω.admoneo ; & conſtruitur cum genitiuo. Ter.in And. Aliorum exempla commonent.Ad Her.li.4.Non illæ cunctæ tibi res eius matrimonij commonebant . Commonitus, Iuuc.Liu.lib.34.Commonitoſque in quo ſtatu rerum accepiſſet .

COMMONITIO,f.3.[*Ammonitione,* תזהורת tchuhadh.Ge. Vuarnung, vermanung.] ὑπόμνησις.Quir.Cl.lib.4.c.2.

COMMONSTRO,as,are,a. 1.[*Moſtrare.* מזהיר hodhiah הראה hereah. German.Zeigen.*Gal.monſtrer,& enſeigner Hi.moſtrar.*] δείκνυμι, monſtro.Cic.2.de Or.

COMMORATIO,f.3.[*Habitatione,* מגור maghur גרות gherüth משכב moſchab.Ge.Wohnung,verharrung ein zeit lang.*Gal.Demeure,aſſeoir pour quelque temps.Hi. Habitation*]interdum pro habitatione.Cic.ad Leptam lib.6.Amœnitas illa commorationis eſt,non diuerſorij.Interdum pro tarditate,[*Dimora,tardanza.*]Ci.Q.Fr.li.3. Multos dies epiſtolam in manibus habui , propter commorationẽ tabellariorum.Commoratio,figura rhetorica.Ad Heren.lib.4.Cõmoratio eſt,cum in loco firmiſſimo , quo tota cauſſa continetur , manetur diutius .

COMMORDEO,es,a.2.[*mordere* נשך nafach]δάκνω.mordere.Plin.l.24.c.

COMMORIENTES,nomẽ fabulæ Plautinæ.Ter.in Præl.Adelph. (11.

COMMORIOR,eris,d.3.συναποθνήσκω.ſimul morior.Plin.lib.27 c.3.

COMMOROR,aris,[*Tardare,indugiare,* חנה chanah ישב iaſchab שבר ſchachen דר ghar.Ger. Verziehen,ein zeit lang an einem ort ſich ſaumen , *Gal.Seiourner,demorer,& ſ'arreſter quelque temps. Hiſpan. morar tardarſe en algun lugar*]moror.Cice.ad App.lib.3.Triduum Epheſi commoratus ſum.Commorari aliquem,eſt detinere. Plau. Merc.Properantem me commorare .

COMMORTALIS,le,vt Commortalis natura.Col.lib.3.c.20.

COMMOTIO,f.3.[*Turbatione,* עברת nechchereth, רעש rabaſch עורה zahayah.Ger. Bewegung,betrubnuſſ. *Gal. Eſmotion,eſmouuement esbranlement.Hiſp.mouimento,perturbacion.*]perturbatio : vt Commotio animi.Cic.3.Tuſc.

COMMOTIVNCVLA,f.1.diminutiuum.Cic.Att.lib.12.

COMMOVEO,es,p.c.[*Perturbare,commouere,* עבר hachar הרגיש hirhi ſch נוח hesith הגיר hehir.Germa.Bewegen,betrueben.*Gal. Remuer eſmouuoir,troubler.Hiſpa.mouer,o perturbar,*]διαταράττω.perturbo.Ter.And.Commoui hominem . Interdum quod velo,perſuadeo,[*Perſuadere,*]Cic.lib.1.epiſt. Viſi ſumus ſenatum commouere.Interdum lædere,[*Offendere,*]Col.li.2. Ne in radicem vomis impactus colla commoueat.Interdum recedere,[*Partirſi,*] Cicer. Tyroni:Te iſtinc ne temerè commoueas.Commotus,partic.Commotæ columnæ,apud Cic.3.Verr.Tripodes commoti;Sen.in Medea.Nonnunquam perturbatus.Ter.in Phor. Quidnam ille commotus venit?Commotior,comparatiuus.Cic.de Clar.Orat.Aſper, maledicus,genere toto paulo feruidior,atque commotior .

COMMVLCEO,ces,a.2.[*Placare,* מרגיע hechelix. German.Milteren, begnetigen.*Gal.Adoucir,amadoüer.Hiſp.Amanſar al ſanãdo, amollentar.*]κατακλάω.mollire.Gell.lib.7.c.3.Qui pro reis dicunt,iudices debent ſententijs commulcere .

COMMVNICATIO,onis,f.3.Cic.pro Balbo Communicatio ciuitatis.

COMMVNICO,as,p.c.a.1.à nomine communis,ſignificat commune facere,participare,conferre,impartiri,vt cũm quod priuatum eſt, fit vniuerſorum[*Communicare,conferire,far parte,*] חלק chalak. Get. Theilhafftig machen,mittheilen . *Gal.Communiquer,bailler part, faire partic.part.Hiſpan.Communicar o dar parte,*]κοινωνέω. Cic.de Amic.Secundas res ſplendidiores facit amicitia, diuerſas partiens communicanſque leuiores . Cum accuſatiuo & ablatiuo habente cum.Cicero.pro Balbo:Qui velint cum periculis noſtris ſua communicare Idem Fam.16.Cum mecum inimicitias communicaſti, .i.quando oſtenditi te eſſe inimicum inimicorum meorum.Idem ad Att.cũ accuſatiuo,& præpoſit.Inter,[*Ragionare.*]Ci.Hæc breui inter nos communicabimus.Interdum habet De.Cice.Fam.15.Vt quibus de rebus vellemus,inter nos communicaremus.Idem Lentulo Famil.1.Pompeius mecum de te communicare ſolet .

COMMVNIO,is,ire,a.4.[*Fortificar intorno* G.Allenthalben bewaren vnd befeſtigen. *Gal. Fortifier al'entour , munir , & aſſeurer de routes parts.Hiſp. Fortalecer,o guarnecer.*] περιφράττω.circũmunio. Plaut. Rud.Oppidum communiũ.Cæſ.Caſtella cõmunit.Cõmunitius , partic.Cic.5.Var.Situs vrbis communitus.Idem pro Cec.Quid refert habere fundum,ſi parum ſit cõmunitum ius?

COMMVNES DIES, κοιναὶ ἡμέραι . apud veteres erant , qui ãlio nomine vocabantur.interciſi,quod dijs, hominibuſque eſſent communes : erant enim medij inter feſtos,& profeſtos,& quibuſdam horis fas erat ius dicere, quibuſdam non: nam cum hoſtia cædebatur , fari nefas erat;cæſa autem,& porrecta,fari licebat ; rurſus cum adolebatur hoſtia,non licebat .

COMMVNIS,nic,o.3.[*Commune,* G.Gemein.*Gal.Cõmun qui eſt a vn chacun.Hiſp.Comun de muchos.*] κοινὸς.quod multorũ eſt,ab ijſdẽ munijs,ſiue muneribus:vnde & Inmunis dẽducitur.Interdum ponitur ſine caſu.Cic.Off.1.Magnũ eſt ijſdem vti ſacris,ſepulcra habere coia.Interdum cum datiuo. Pla. in Rud. Mare quidẽ cõe cerũ eſt oĩbus eſſe.Cum datiuo,& ablatiuo,præeunte Cuni.Ci.Fam.13 Cum Patrono.Epicureo mihi omnia communia ſunt.Sine datiuo, Cic.de Senect.Quod illud eſt crimen ſenectutis, cum illud videatis cum adoleſcentia eſſe commune?Cũ genitiuo.Ter.in Adelph. Commune omnium vitium.Cic.in Ver.Communis omnium inimicus.Cum inter.Teren.in Adel.Vetus hoc eſt,communia eſſe amicorum inter ſe omnia.

COMPELLO,is,compuli,ſum,3.3.συντελεύνω.propriè ſignificat(ſiquit Ser.)diuerſi,vel diuerſorũ generum animalia eodẽ cogere,[*Vnire,adunare,*] tſabar אסף aſaph.Ge.zuſammen vber ein hauffen treiben.*Gal.Aſſerrer enſemble,mettre ènſemble.Hiſp.Iuntar,o echar en vna compañia grande,*] Vir.Eclog.6.Compulerantque greges Corydon & Thyrſis in vnum.De hominibus.Cic.de Inu.Diſperſos homines in agris ratione quadam compulit in vnum locũ. Liu.lib 3. Compulſis in oppida equis.Accipitur & pro cogo,adigo,[*Condurre,ſpingere.*]Pli.li.36.c.5.Creditur aliquibus ad laqueum eos compulſiſſe. Transferè.Plaut.in Aſin. Noſtros amores diſpulſos cõpulit Cic.4. Acad.Cur orationem in tantas angustias compellimus?

COMPELLO,as,[*Fauellare,*דבר קרא kara דבר zahah.Germ.Einem anredẽ, oder anſprechen.*Gal.Parler a quelqu'vn,l'appeller.Hiſp.Llamar para hablar iuramente,*]κατηλογεῦμαι.alloquor.Vir.li.2.Vltro flens ipſe videbar Compellare virum.Cic.poſt red.in Sen. Neque ſolũ id dixit,ſed quos ei commodum fuit,compellauit.Aliquando accuſo,[*Accuſare,*]Suet.in Cæſ.Quod compellari ad ſe maiorem poteſtatem paſſus eſſet.Cic.ad Att.lib.2.Nigidium minari in concione,ſe iudicem,qui non adfuerit,compellaturum.

COMPELLVCEO,ces,cere,n.2.διαφαίνομαι. vnde compellucidus.Plau. Perſa:Nihil eſt è nigro compellucidum.

COMPENDIARIÒ,aduerb.συντόμως.Sen.epiſ.120.Ad maximas diuitias te compendiariò uoco.

COMPENDIARIVS,a,um,o.1.2.[*Breue, ſuccinto,*קצר katſer. Ger.Das kurtz iſt.*Ga Court & abbreuè.Hiſ.Coſa de atajo,*]σύντομος.breuis, ac velut ad certam metam per compendium ducens.Ci.li 2.Off. Præclarè Socrates hanc viam ad gloriam, quaſi compendiariam dicebat eſſe,ſi quis ita ageret, vt qualis haberi vellet,talis eſſet.

COMPENDIFACIO,cis,a.3.συντίμαω. orationis compendio utor.Pla. Moſt.Orationis operam compendifacito. Nonnumquam lucrifacio.Plau.in Perſa. Hodie compendifeci duos panes in dies.

COMPENDIOSVS,a,um,o.1.2.[*Molto vtile.*Ger.Gantz nuetzlich,]ἀυσιτελής, valde utilis. Col.lib.1.

COMPENDIVM,n.2.σύντμησις.i.quod parſimonia quadã ſeruamus: ſicut è cõtrario Diſpendium, quod uel incuria,uel immoderatione profundimus, aut perdimus.Plin. Bubulas carnes magno lignorũ cõpendio percoquunt.Compendium etiam luctum,[*Guadagno,*] Tibul.Nec uagus ignotis repetens cõpendia terris. Item lib.4.ad Heren.Duæ res poſſunt homines ad turpe cõpendium commouere,inopia,atque auaritia.Compendium,pro uia cõpendiaria, & breui.Pl.lib.5.c.5.compẽdiũ uiæ quatridui deprehenſum eſt.Itẽ compendium quamuis breuitas dicitur,[*Brevità.*]Plau.in Mil.

COMPENSATIO,f.3.[*Recõpenſa,*שלם שילום ſchilũ שלמה ſchillumah. גמול ghemul.Ger.Vergeltung, erletzung.*Gal.recompenſe.Hiſp. Recompenſacion,*]duabus auctore Modeſt.li.1.ff.de cõpenſ.debiti,&credidi inter ſe contributio. Ci.5.Tuſc.Hac uſurum cõpenſatione ſapientẽ, ut uoluptatem fugiat,Ad Heren.li.4.Fortitudo eſt cõtemptio periculi,cũ ratione utilitatis, & compẽſatione commodorũ.

COMPENSO,as,2. 1.retribuo,rependo, remunero, exæquo,quaſi pari pondere rependo,[*Recompenſare,remunerare,*]שלם שילם ſchillẽ גמל ghamal.G.Vergelten,erſetzen,gleichs hergegen thun.*Ga.Recompenſer,bailler l'vn pour autre.Hiſp.Recompenſar,galardonar,*] ἀνταμείβομαι. Cice. pro Mur.Opera ſua compenſari putant poſſe. Ouid.epiſt. 3.Tot tamen amiſſis te compenſauimus vnum. Val. Tarditatem ſupplicij grauitate compenſat.

COMPERENDINATIO,f.3.cum reus in tertium diem reiiciebatur. Gel.li.14.c 2. Accipitur tamen pro longa iudiciali dilatione. Cic. Ver.3. Vt his ludorum diebus interpoſitis,nemo ſibi competitor comperendinatum iudicaret.

COMPERENDINATVS,us,ui,m.4.Cic.1.Verr. Adimo cõperendinatũ. Vbi Aſcon. Comperendinatum pro comperendinatione poſuit.

COMPERENDINI dies,ἀγῶνα ὑμῖν. quibus uadimonium iuberi licet.Macrob. Vide V.M.lib.2.c.33.& Budæum in Annotationibus.

COMPERENDINO,as,p.c.[*Prolongare di di in dì,*ארך echar.Ger.verziehẽ,uerweylen,von tag zu tag auffziehen.*Gal.Differer iuſques a doze ou trois iours,delayer,* Hiſpan.*Dilatar de tercero en tercero dia,*] διαβάλλομαι. de die in diem differo.Cice.1.Ver.Vt ante primos ludos cõperendinem.Vnde comperendinatio,quæ eſt(ſicut docet Aſc.)ab utrisq; litigatoribus inuicem ſibi denunciatio in perendinũ diem. Cõperẽdinari aũt reus dicebatur,cum iudices adhuc incerti,quid deberent pronunciare, cauſſam in aliud tempus differebant.Comperendinare enim eſt in diem perendinum differre.

COMPERIO,is,4.[*Trouare.*מצא jadhah.Ge.Fur gewiſſ halten.*Gal.Sçauoir pour certain.Hiſpan.Auuer por cierto,*]& comperior,deponens differunt,auctore Dionede,quod comperiri eſt ex opinione colligere.Sal.in Iug.Comperior,Bocchum Punica fide,Romanos,& Numidam ſpe pacis detinuiſſe.Comperire uerò ab alio cognoſcere.[*Accertarſi.*] Ter. Andr. Quærebam, comperiebam nihil ad Pamphilum attinere.Ea tamen differentia non ſeruatur.

COMPERTO,abſolutè,Compertum eſſet.Tac.lib.3.Neque dum compertis,quos illa uis pertuliſſet. Iobalenus in l. Pantomimus.§. pro hærede.ff.de acq.hæ.Comperto matrem ſuam inteſtatã deceſſiſſe.

COMPERTVM eſt mihi,pro comperi. Compertus,deprehenſus.Sue. in Tib.Vt uxorem in ſtupro generi compertam dimitteret.Cõpertus ſtupri.Liu.li.2.Duę Veſtales eo anno ſtupri compertæ.

COMPERNES,m.3. dicuntur homines genibus plus iuſto coniunctis, vt Feſto placet,vel qui longos haberẽt pedes,ut Nonio.Lucil.l.17. Sat.Cõpernem,aut uaram fuiſſe Amphitryonis cõiugẽ Alcmenã.

COMPESCO,is,a.3.[*Refrenare,contener ſi.*חרם chaſam דרם balã.Ge. Hinderhalten,zemmen,bezwingen.*Gal.Retenir,refrener,retirer, reſerrer.Hiſp.Refrenar,*]συνέλλω.cohibeo,cõtineo, quaſi ab eodẽ (vt feſto placet)paſcuo contineo.Pli.lib.20.c.7.Libidinum imagines in ſomno compeſci.Pli.in epiſt.Ad incẽdia compeſcenda.Iuuen.Digito compeſce labellum.

COMPETENTER[*Mediocremente,* Germa. Fueglich,zugehoerig. *Gal. Mediocrement.H.Conuenientemẽte.*]mediocriter. Vlp.Sol.matrim. I.ſi cum dotem.

COMPETENTIA,f.1.[*conuenienza.*משקל miſchxal.Germanic. Zugehoerung]ἀναλογία.pro conuenientia.Gel.lib.2.

COMPETITORES,m.3.συμμετίοντες.qui in honoribus petendis concurrunt.Cicero ad Att.lib.1.

COMPETITRIX,cis,f.3.Cic.pro Mur.Habuimus ſcenam cõpetitricẽ.

COMPETO,is,a.3.[*Competere.*Ge.Mitteinem anderem etwas begerẽ. *Gal. Demander ieeque de mande vn'autre, & tendre ou pretendre ce qu'il pretend.Hiſp.competer,*]συμμετίημι.ſimul peto. Plin. de uiris Ill. Vnam ſpecioſam duobus cõpetentibus, pater puellæ conditionem tulit.Item,pro conſtanter valere, vt ait Nonius.Sal.li.1.hiſt. Si neque animo,neque lingua competeret.Aliquando competere teſte Nonio,eſt parem eſſe,vel conuenire[*Eſſere vguale,conuenir te.*] Vnde in rerum æſtimatione dicimus, Hæc illi competit. Senec.Nihil ei magis competebat.Colum.lib.2.Si non competet,vt in villam,fœnum portetur.

COMPILATIO,f.3.[*Furto,pigliamento,rubbamento,*G.Beraubũg,diebſtal,plunderung.*G.Pillement,pillage.H.Aquella obra de robar y ſalleare*]furtum.Cic. Cælio li.2. Tu me hoc tibi mãdaſſe exiſtimas,ut mihi Chreſti compilationẽ mitteres? Cõpilatus,qui furtũ paſſus.

COMPILO,as.p.p.a.1. [*Pieliar d'ogni parte,*בזר) nitſel.בז ghanab בזז bazaz.Ger. Stelen,rauben.*Gal.Voler & deſrober,& quaſi ne laiſſer vn ſeul poil.Hiſ.Robar ſalteando,*(συνκενσαζομαι.vndiq, ſurripio. Dictum à σιλῶ.i.cõplano,non a pilis vellendis, cuius prima corripitur.Vnde Compilare,& Expilare hæreditatẽ.i.fraudare, diripere. [*Rapire*]Cic.1.de Nat.Deo.Omnia,quæ poſſunt,fana compilant. Hor.Ne me cõpilaſſe putes Criſpini ſcrinia lippi.†Interdũ Cogo, & in vnum congero: vnde Compilatores,qui multa in vnum cogunt. *Ia.Lodol.*

COMPINGO,gis,pegi, pactum,3.a.3.(*Cacciare,cõgiungere,*דחק dachẽ צרר tſarar דחח dachah חדד hiddaich: G.Zuſammẽ.ẽdrucken, oder ſtoſſen.*Gal.Chaſſer pouſſer ſerrer,*H.*Empuxar*)a.con,& pango cõtrudo,compello.Pla.in Amph.Quid faciam,ſi tres uiri me ĩ carcerem compegerint?Ci.1.de Orat. Tamquam ia aliquot piſtrinũ detrudi,& compingi uidebam.Interdum compono,(*Componeré*) Vir.1.Ecl.Septem compacta cicutis Fiſtula Ci.5.de Fin.Quid tam compactum,& coagmentatum inueniri poteſt?

COMPACTIO,f.3.(*congiuntione,*חבר machbereth. Ge.Zuſammenſetzung,oder bindung, zuſammen fuegung.*Gal.aſſemblement,& liaiſon enſemble.Hiſ.ayuntamiento,*)conjunctio: ut,Compactio membrorum.Cic.5. de Fin.

COMPACTILIS,le,compactum,o.3.Pli.li.11.capitu.18 Optimæ apes, breues,variæ,in rotunditatem compactiles. Vir.lib.4.cap.8.appellat trabes compactiles,ſubſcudibus compactas.Et lib.10.c.17.Cõpactiles poſtes.

†COMPACTVM,pro commento, vel compromiſſo (*Patto*) συνθήκη. Compacto,vel de compacto aliquid agere,id eſt,ex cõpoſito.Pla. Capt.Liu.lib.5.)

COMPITA,n.3.ἀμφοδία. loca,quæ petuntur.i.adeuntur per diuerſas vias;eiuſmodi ſunt triuia,& quadriuia,in quæ plures cocunt viæ. Oui.In ternas compita ſecta vias.Virg.2.Georg.Pagos, & cõpita circum.Antiquis in vſu erat & Compitus,m. g. vt annotauit Nonius.Varr. de Scenicis originibus li.3. Vbi compitus erat aliquis. Ci.contra,Rul.In compitis auctionari.

COMPITALIA,orum,n.2.ἀμφοδία.feſta,quæ in compitis peragebantur,à Ser.Tullio dijs Laribus inſtituta.Pli.lib.37.c.vlt. Cato de re ruſt.c.5.Rem diuinam,niſi compitalibus,in compito nẽ faciat.

COMPITALIS,le,o.4.Suet.Aug.Compitales lares.

COMPITALITIVS,a,um,o.1.2.tit,Dies compitalitius,quo compitalia celebrabantur.Compitalitiæ ambulationes.Cic.ad Att.li.7.IIII. Non.Ian.cõpitalitius dies eſt.Et li.2.Hoc ambulationibus compitalitijs reſeruemus.Compitalitia,orũ,ſubſtantiuũ.Cic.in Piſ.Cũ è kal.Ian.compitalitiorum dies incidiſſent.Vide Gell.li.20.c. 24.

COMPLACEO,n.2.(*piacere ſommamente,*רצה ratſag חפץ chaphets,G. gar wol gefallen.*Gal.Complaire,fort plaire.Hiſp.Complacer.*) vide Placeo.Terent.in And.Tibi complacita eſt. Præteritum complacui, vel complacitus ſum, ut ſuperiore exemplo,& Plau. in Rud. Hoc deo complacitum eſt.

COMPLACO,as,a. 1.(*placare,*חפץ chippel.ger.Verſuehnen.*Gal.appaiſer,& adoucir.Hiſ.aplacar,o amãſar,*)ἱλάσκομαι.placo.Gel.l.7.c13.

...ment of the Cement, and the Cement of the Stone, and the Stone of the Cement, and the Cement of the Stone, and the Stone of the Cement, and the Cement of the Stone, and the Stone

Acquaintance, Acquaintance, Acquaintance,

*Hisp. Ornamento, adornamiento, atauio, atauiamiento, atauiamiento, atauio, atauiamiento, atauio, atauiamiento, atauio

...ſortem concordiam vocat. Lucilius imitatam amicitiam, ve-
...cum illum imitari, & colere videntur, quem tamen tacito odio
...proſequimur. Concordia ſulciatur opere etiam exiguum, prouerb.
...apud Homer. Ἓν φρονέειν ἐπὶ νηὸς ἀνὴρ ἐὺ οἰήια νοιῇσι.
...coniunctæ pollent etiam vehementer inertes.

CONCORDITAS, atis, f. 3. [*concordia*, ἡ ὁμόνοια, pro concordia apud Pacu.

CONCORPORO, 2. 1. [*Incorporare*. German. Zuſammen in einem leib bringen. einleiben. *Gal. Incorporer. Hiſp. Encorporar*,] in vnum corpus redigo. Plin. lib. 22. c. 24.

CONCORS, o. 4 [*concorde, d'accorde*. Germ. Einmuetig, gleich geſinnet *Gal. D'un meſme coeur, & courage. d'vn meſme fantaſie, & volonté. Hiſ. concorde*,] ὁμόνους. Cic. 1. Tuſc. Alijs cor ipſum animus videtur ex quo Exordes, Vecordes, Concordeſq; dicuntur. Parcæ concordes. Virg. 4. Eclog. Concordes ſtabili fatorũ numine Parcæ. Hinc Concordiſſimè. Cic. pro Rabir.

CONCRATITIVS, a, um. o. 1. 2. q. [ex cõſertis cratib. Inde Paries cõcratitius, q. inſertis cratib. conſtitutus. Pap. in l. ſi tres, ff. pro ſocio.

CONCREDO, is, 3. [*credere, committere alicui fede*, πιστεύω, πιστεύομαι. Gr. Einem etwas vertrawen, oder zubehalten geben. *Gal. Bailler, confier, mettre en garde, s'enfier du tout a vn' autre. Hiſ. cõfiar el empreſtido, encomendar*, fidei alicuius trado. cic. p. Quin. Cui tu rẽ tuã cõmendaris, & cõcredere ſolebas. Ventis aliquid cõcredere. Catullus. Cui pro Roſc. Am. Cui fama mortui, fortunæ vim commendata ſunt, atq; cõcredita.

CONCREDO, dis, dixere veteres. Plaut. in Aul. Si hoc concredno.

CONCREMO, as, pic. a. 1. [*cõburo, cõflagro*, πυρὶ δαίω. biber. Germa. Verbrennen. *Gal. Bruler tout en vn tas. Hiſ. Quemar. Ital.* Cremo. Plin. lib. 35. ca. 18. Quantum nemo principum nouiſſimi pompæ ſuæ dies cõcremauit. Cõcremare igni. Li. 6. ab Vrbe; Vrbs cõcremetur. Senec. Thebaid.

CONCREPO, p. c. n. 1. [*Fari, ſtrepito, reſonare*, non hannah, ἠχέω. Gr. Erkuchẽ, ein gereuſch oder kitte machẽ wie ein thuena. *Fr. Craquer, craquement, craquer comme vn bois, du quel les pons ſont neufs ou robiller. Hiſp. Eſtallar rebentando, hazer ruydo que ſe quiebra*,] κτύπος: perſono. Et plus eſt, quàm ſono. Ter. Oſtium concrepuit. Concrepare digitis. Ci. 4. Off. Concrepare gladijs ad ſcuta. Lan. lib. 8. Bel. Pun. Cõcrepare actiuè poſitum. Ou. 1. Faſt. Tenuesque cornicrepum.

CONCRESCO, concr, ui, concretum, n. 3. [*creſcere inſimul*, ἅμα φύομαι. Germ. Zuſammen wachſen. *Gal. croiſtre enſemble. Hiſ. crecer juntamente*, ἀναφύομαι. ſimul creſcere. Non raro tamen accipitur pro coagulari. Vir. 3. Geor. Cõcreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. Sic dicimus Lac, vel aerem concreſcere, pro cõdenſari. [*Vnire, coagulari, apprenderſi*,] Concretus, partic. Ci. 1. Cuſ. Graues hinc & concretus aer. Aer concretus in nubem cogitur. Idẽ ait de Nat. Deorum: Cœlum craſſum, atque concretum, & Aer purus, & tenuis ve lut e poſita poſuit, Cic. 1. de Nat. Deor.

CONCRETIO, onis, f. 3. Cic. 1. de Nat. Deor.

CONCRETVM, ti, n. 2. [*conjunctione*,] coniunctũ. Cicero de Nat. Deor. Quæ nil concreti habeat.

CONCRETVS, us, ui, m. 4. Plin. lib. 12. c. 16. In concretu albicantis ſucci

CONCRIMINOR, aris, c. 1. [*Incolpare*, חלה רכל halach rachil. Ge. Leſten, mit ſchelt worten ſtrafen, oder einem vbel zureden. *Gal. Blaſmer quelcun, & luy mettre ſus a quelque cas. Hiſpan. calpar, acuſar*,] κατηγορέω. crimino. Plau. Mil.

CONCRVCIO, as, pct. *Affere e uiatore*, מוג dagh דבא dabh. Ge. Gepeiniget werden, ſchmertzẽ habẽ, ἀνιάομαι, doleo, torqueor. Luc. 1. 3.

CONCVBIENSES, m. 3. Vmbriæ populi. Plin.

CONCVBATVS, us, ui, m. 4. Suet. in Nero. c. 8.

CONCVBINVS, Cõcubina. m. 2. f. 1 [*cõcubino, & cõcubina*, רע רעה rachesc pilegheſch] quod ſimul cubant. Quin. li. 1. c. 3. Cic. 1. de Or.

CONCVBITVS, us, m. 4. [*coitus*, משכב miſchghab] συνουσία. coitus. Pli. li. 10. cap. 63.

CONCVBIVM, n. 2 nocbis primus ſomnus: quod eo tpe ferones cubẽt, hoc eſt, illa pars nocti quæ eſt inter primã facẽ, & noctẽ intempeſtã: vide Nox. Nox cõcubia. Siſen. li. 4. Hiſt. Legati cõcubia nocte oppido digreſſi. Ci. 1. de Diu. Concubia nocte viſum eſſe i ſomnis.

CONCVBO, as, p. c. n. 1. ſiue quod vſitatius eſt, Concumbo, is [*Dormire in cõpagnia*, שכב ſchacahb. Ger. Beiligen, Beiſchlaffen. *Ga. coucher auec, coucher enſemble. Hiſp. Acoſtarſe, o dormir con otro*,] κοιμάομαι. ſimul dormio, ſimul quieſco; & per translationẽ coco, [*Vſar carnalmente*, Oui. 3. de Arte; Vos ego cum veſtris concubiſſe viris.

CONCVLCATIO, nis, f. 3. Pli. lib. 8. Obtumbata conculcatione prius aquã

CONCVLCO, a. 1. [*cõculcare, premere, calcare*. דרך darach דרס ramas עס has. Ge. Zertret ẽ. n. ie fuellen tretten. *Ga. Peſtele marcher ſur, fouler aux pied. Hi. Hollar, o acocear, o piſar*,] κατατατέω idẽ quod calco, calcibus premo. Cicer. ad Att. lib. 8. Conculcari miſeram Italiã videbis. Proterere, & conculcare aliquem. Cic. pro Flac.

CONCVMBO, bis, n. 3. [*coire, vſar carnalmente*,] Cic. de Inu. Si ſpe ritu cum viro concubuit.

CONCVPIO, pis, a. 3 [*Deſidero*, חמד chamadh. Ge. Begerẽ. *Gal. conuoiter, deſirer, ſouhaiter*. ἐπιθυμέω, ἐπιθυμία. cupio Cic. pro Quin. Sicut te ſemper ſum amẽ cõcupiti. Concupiſco, ſcis, eiuſdem ſignificationis. Idem 1. Acad. Nihil deſiderabile concupiſcant. Concupiſcor, paſſiuum. Plin. lib. 11. ca. 6. Id ſe facturas, quod concupiſci poſſit. Cicer. 3. Tuſ. Vt adepta iam aliquid concupitũ

CONCVPISCO, is, pi, ere, n. 3. [*Deſiderare*, חמד chamadh. Ge. Begerẽ. *Gal. conuoiter, deſirer, ſouhaiter*. ἐπιθυμέω, ἐπιθυμία. cupio Cic. pro Quin. Sicut te ſemper ſum amẽ cõcupiti. Concupiſco, ſcis, eiuſdem ſignificationis. Idem 1. Acad. Nihil deſiderabile concupiſcant. Concupiſcor, paſſiuum. Plin. lib. 11. ca. 6. Id ſe facturas, quod concupiſci poſſit. Cicer. 3. Tuſ. Vt adepta iam aliquid concupitũ. [Concupiſcentia eſt bonorum, quæ nullã ratione appetitur. Tertul. in lib. de ani. Concupiſcentia oculis arbitris vitiũt.]

CONCVRO, as, a. 1. [*curam cum aliquo habere*, חרך charach. Ge. Sorgẽ, ſorg haben. *Gal. auoir ſoin & ſouci. Hiſp. curar*,] κατασοφίζομαι quod curo. Plau. Bacch.

CONCVRRO, tis, n. 3. [*concorrere*, רוץ rutz. Ge. Zuſammen lauffen, Mit einander lauffen. *Concourir, ſe combiner ou venir tous meſme lieu. Hiſ. correr juntamente*,] ἐπιδραμεῖν. Cic. 4. Verr. Tantus in curia clamor fuit, vt non nec concurrentes dicuntur milites, cũ irruunt in hoſtem. Virg. 12. Aut ideo vnus cõcurrere virgo. Trãſferetur & ad inanimata. Terent. Eun. Concurſus multi quotidiani, quando ibi animum exanguẽ. Concurrere, cũ ſe. *Hiſ. Defendere*,] Gel. lib. 20. 1. Ibi in ſtomacho quædam bilioſa cõcurrit. Concurrit, imperſonaliter. Cl. in Orat. Phil. Concurritur, pro cõmittitur prælio. Hor. Set. lib. 1.

CONCVRSATIO, onis, f. 3. Cic. pro lege Agr.

CONCVRSATOR, oris, m. [Plau. lib. 3.

CONCVRSIO, onis, f. 3. Cic. 1. de Diuin.

CONCVRSO, as, n. 1. Cupto Seſt. Roſci Amari noſtes dies. concurſabãt. Huc illuc caſus & temere cõcurſare. Idẽ 1. de Diu. Lucilius.

CONCVRSVS, us, m. 4. [*Concurſo*, מרוץ merutſan. Ge. Zuſammẽ lauffen oder mit einander lauffen. *Ga. accourcement, aſſemblement, rencontre, choc de deux ou vn contre l'autre. Hiſ. Aquel encuentro*,] ἐπιδρομή. Cic. ad Brut. Concurſus ad me fasſus. Concurſo populi. Cic. ad Brut. Concurſus ad me fasſus.

CONCVSSVRA, æ, f. 1. pro concuſſione. Vitruu. Tenuibus.

CONCVSSVS, us, ui, m. 4. commotio. Pli. lib. 9. cap.

CONCVTIO, tis, a. 3. [*Cõtemnere, nõ curare*, בטח bachach. Ge. Erſchutten. tenere vergen. *Gal. ebranler, deſcrouer, hocher, faire trembler, mouuoir. Hiſ. ſacudir, menear, conmouer*,] ἐκκρούω. commouere. Cic. 1. de Inu. Leges Cæſius, vt temp. concuterent, euertit.

CONDALIVS, m. 2. [*Genus arcus*, τόξον. Gr. Eine. Plaut. in Tru. Diſtum condalium ἀπὸ τῶν ὀνύχων, a digitorum cauis, quibus illis ex eo habitur.

CONDALVS, m. 2. Martiali teres. Cõdale in Lycia promontorium.

CONDAMNO, Pedamnõ lib. 21. c. 8. Rhedemnare verba ſua. Gallia.

CONDECENTIA, f. 1. [*conuenienté*, ἁρμονία mathchoneth. Ge. Vberſtand,] ἁρμόττουσα. Cicero de Orat.

CONDECENTER, [*conuenienter, decenter*. Germ. Vnd es ſich gezimpt, vnd wol thelt,] πρεπόντως. Gel. lib. 6. c. 12.

CONDECET, p. c. [*conuenire, ſtar bien*, נאוה naueh. Ge. Es gezimpt, ſich. *Gal. Appartient bien. il ſied bien, il conuient. Hiſp. Hazer ſe conuiene*,] πρέπω. Decet compoſitum. Pla. Pſeu. Sed vide ne ornamenta hic ne ſatis condecent.

CONDECORVS, [*Ornamente*. Ger. Zierlich, ehrlich] ἁρμόττων. Gel. l. 14. c. 4.

CONDECORO, p. c. a. 1. [*Ornare*, יפה tichchen יאה heith. Ge. Zieren, *Gal. Orner, & parer, embellir. Hiſ. Hermoſear con alguna gracia*,] κοσμέω, κοσμῶ. ornato, honeſto. Ter. in Prol. Hecy. Vobis datur poteſtas condecorandi ludos ſcenicos.

CONDEMNO, as, a. 1. ex cõ, & dãno [*condẽnare*, יענש hirſchiah חיב chiſeb. Ger. Verdammen. *Gal. condamner. Hiſpa. condẽnar*,] κατακρίνω. propriè iudicis eſt, cuiꝰ multam reo, vel pœnam per ſententiam irrogat. Et conſtruitur cum ablatiuo, vel genitiuo. Cic. 3. de Orat. Capitis hominẽ innocentiſſimũ condemnarunt. Idem p Flacco: Scęuola alijs multis criminibus condẽnatus. Extenditur & ad accuſatorem, vt idem ſit, quod reũ peragere, vel efficere, vt damnetur. Cic. 2. Ver. Illum condemnẽ receſſe eſt. Itẽ extra forũ. damnetur. Cic. 2. Ver. Illum condemnẽ receſſe eſt. Itẽ extra forũ.

CONDENSEO, ſes, ſere, n. 2. *Vnire, apprenderſi*, חבה habah. Lucr. libr. 1. Quia ſe condenſent aer.

CONDENSO, as, are. a. 1. *Inſpeſſare* חבי hibbah. Ge. Dick machẽ. *Ga. Eſpeſſir, rendre, o faire eſpes. Hiſ. Eſpeſſar*,] συμπυκνοῦν. ſpiſſare. Col. 1. 7.

CONDENSVS, a, um, o. 1. 2. Pl. lib. 10. cap. 37. Condenſa arbor, condenſa acies, condenſa turma. Liu. lib. 26. & Hircius lib. 5. Condenſæ colũbæ. Virg. 2. Æn. Condenſa arboribus vallis Liu. lib. 3. bel. Pun.

CONDENSVS, a, um, o. 1. 2. Pl. lib. 10. cap. 37. Condenſa arbor, condenſa acies, condenſa turma. Liu. lib. 26. & Hircius lib. 5. Condenſæ colũbæ. Virg. 2. Æn. Condenſa arboribus vallis Liu. lib. 3. bel. Pun.

CONDENTO, is, ere, n. 3. [*Meſcolare, meſchiere*, נבל mabal. Ge. Vermiſchen. *Ga. Peſtrir, & emoller in frontier. Hiſp. Mezclar*,] commiſcere, a Græco μίγω. Nonius. Card. c. 6. Conſpergito, condeq; ſitque, ꝛc.

CONDICO, is, p. p. a. 3 [*Determinare*, יעד iahadh. Ge. Beſtim̃en, anzeigen, zuſagẽ. *Ga. al. Determiner, denoncer. Hiſp. Determinar, o denunciar*,] διαῤῥήδην, ὑπόσχεσιν ποιοῦμαι. conſtituo. Inſtit. lib. 3. Indutias cõdixerant. Item paciſcor. Liu. libr. 3. Hoc anno indutiæ cum Latinis cõdictæ ſunt. Dicimus & cõdicere cœnam, pro prædicere, ſeu promittere. Suet. in Tib. Sexto Claudio cœnam ex lege cõdixit, ne quid ex cõſuetudine immutaret. Condicere rem aliquam, Iuriſconſultiſſimum eſt pro reponere. Iul. l. ſi alienam, ff. de mortis cauſa do nat. Si alienam rem mortis cauſa donauero, eaque vſucapta ſit, verus dominus eam condicere non poterit. Plaut. Condicere rerum. eum litium, antiqui dixerunt, pro denunciare res, aut lites. Liu. l. b. 1. Quarum rerum, litium, cauſarum condixit pater patratus, ideſt, quas res lites, cauſſas, pater patratus denunciauit.

CON-

CONDICTIO, f. j. (ut docet Fest.) in diem certum eius rei, de qua agit, denunciatio est. Condicere enim prisca lingua, est dicēdo denūciare. Actio in personam, condictio appellatur. Vlp. in l. actionum genera, ff. de act. & obl. l. Actionū gña duo sūt. Vēdicatio & cōdictio.

CONDICTITIVS, a, um, o. 1. 2. vt, Actio condictitia, qua aliquid condicimus, & repetimus, in iure ciuili condictio uocatur. Vlpian. in l. fiduo, §. item Iulianus, ff. de iureiur.

CONDICTVM, n. 2. quod in commune dictum est, i. promissio. Festo.

CONDIGNVS, a, um, o. 1. 2. [*Digno*, ταπεινός. G. Wirdig.] p. dignus, ut patet. Plin. Amplū Cōdignū donū, quatis est, q. dotē dedit. Cōdignè. Plaut.

CONDIGRÆMA, n. 3. Germaniæ oppidum.

CONDIMENTVM, n. 2. [*Condire*, תבל tabal. Ge. Gulz, irritamēt, quo quid cōdicēda obsonia fiūt. Cic. l. 3. Off. condimenti fortasse nonnihil, utilis tamen certe nihil habet. Facetiæ, sermonū condimenta. q. 9. de Ora.

CONDIMENTARIVS, a, um, o. qui condimenta conficit, aut vendit. Est & condimentarius, a, um, quod ad condimenta pertinet. Plin. lib. 9. c. 8.

CONDIO, is, iui vel cōdiui, ītum, p. pass. *Aliquid sapore condire*, Dōn. herb. Würtzen, Würtzen machen, etc. speiß mit salz, gewürtz, &c. einmachen. Gal. *Assaisonner, adobar, condir, donner saueur. His. Adobar, guisar, sazonar.*] τραγήματα, pudim facio. cum epulari sapor fatie, ant pinguedine, seu aromatibus cōmendatur. Iuuen. Et quadringentis nummis conficit ille gulæ Fictile. Transl. Condire misturam hilaritate. Cic. ad Att. Hilaritate illam, qua hanc infelicitatem temporum condiebamus. Rom. Matham, Dōn. tephel. G. Dass einmachen, das ein ding wol gelehmaet vnd lieblich werde] Secundæ syllabæ p. actus condiendi. Cic. 1. de Nat. Deo. Compositio condiendique potus, ciborum conditionem.

CONDITA, æ. f. Cic. pro Sest. Condita cocta. Germ. Eingemachts, eingesaltzen] Saporis quæ fercula condit. Cic. post redit. Ad. sunt cōditores, instructores, coquinuj.]

† CONDITVRA, æ. f. Varro. condimentum. Solet. lib. 3. de Ita. In. nentur sunt multæ condituræ, quibus auctibus excitatur. Germ. li. 12. c. 4.]

CONDITVS, us, m. 4. [*condimento*,] p. quid cui quod condimentum. Col. lib. 12. c. 22.

CONDITVS, a, um. [*condire*, תבל mutab. Ge. Vngesalzen, vngemacht, der nicht gantz eingemacht oder eingebeitzt ist. Gal. *Confit, assaisonné, adouci, assinoré. His. Adobado, hecho dulce*,] p. promptē ex part. vt, condita oratio, per metaphoram, salibus quibusdam aspersa. Cic. 2. de Orat. Nec enim vnquam fuit oratio lepore, & festiuitate conditior.

CONDISCO, is, ere, n. 3. [*Imparare*, למד lamadh. Ge. Lehrnen. Gal. *Apprendre. His. Deprender*,] συμμανθάνω. idem quod discō. Cic. pro Plan. Conficias censeo mihi paulo diligentius supplicare.

CONDISCIPVLVS, li, m. 2. [*compagno ad imparare*. Germ. Ein mitlerner oder schulgesell. Gal. *compagnon d'estude, compagnon d'apprentissage. His. El que es discipulo con otro condicion*,] συμμαθητής. qui cum alio discit. Hieron. Tunc. Cum Aristotele æquali, & con discipulo suo. Condiscipulatus, us. Iustill. 12. Condiscipula, æ, apud Martial. lib. 10.

CONDITANEVS, a, um. 1. 2. modo a condendo, siue reponendo; modo a condiendo fit, & significat, quod condi, vel conditi potest. Vnde apud Var. Conditaneam oleam in agro crasso ferre conuenit.

CONDITIO, onis, f. 3. [*condizione*. Ger. Ein stand, ein wesen. *Estat, & condition. His. El estado y condition*,] κατάστασις. a condo, is, fit; & pro fortuna, siue sorte, aut qualitate fortunarū, temporū, & rerum poni solet. Cic. O miserā cōditionē administrandi Cōsulatus. Cōditiones pacis, hoc est, pacta, leges, [*Patto, legge*,] Ci. in ep. Ferantur conditiones pacis ab illo, vt Pompeius eat in Hispaniā. Horno bonæ conditionis, qui in bona fortuna est. Aliquādo electionē significat [*Elettione*,] sic apud Ter. in And. Chrysis accepit conditionē. i. pactum, promissionem q. amatorum consensit. [*Accetto il partito*.] Idem Heaut. Harum duarum conditionum nunc vtram malis vide conditionalis, le. Martianus, in hoc hæres, ff. de act. hær.

CONDITITIVS, a, um, o. 1. 2. [*Cosa cotta, & serbata*. Ger. Das behaltē oder hindersich gelegt ist. Gal. *Serré, chaché, gardé. His. Cosa guardada en lugar*,] a condio. quod conditum est, & seruatum. Colum. li. 9. Duobus mensibus acceptant conditicia cibaria.

CONDITIVVM, ui, n. 2. [*Sepoltro*] substant. pro sepulchro. Sen. epi. 61.

CONDITIVVS, a, um, o. 1. 2. [*Cio che è stato a condirsi*. Ger. Das zubehaltē ist, oder das man Kommlich behalten vnd hindersich legen kan. Gal. *De garder bon a garder on qu'on ferre pour garder, ni se Cosa buena a ser guardada, y salada*,] quod apte condi, & seruari potest. Var. li. 1. de re rust. Conditiua oliua superposita palea seruari reputat. Colum. 3. Conditiuis cibis fuit in cadis sunt.

CONDITOR, p. c. n. [*Fattore*, בורא borea. Ge. Ein macher, ein anfenger, oder schoepffer eines dings. *Gal. Autheur, fondateur, inuenteur. His. Componēdor de nueua autor*,] δημιουργός. a condo, qui aliquid facit, vt conditor legum. Plaut. in Epid. conditor disciplinæ militaris. Plin. in epist. conditor uerborum. p. p. a condio, is, qui fercula condit. Cic. post redit. in Sen. Conditores, instructores, coquinuj.

CONDITORIVM, ii. n. 2. a condo, qui, Ger. Ein ort dahin man etwas legt oder behaltet. itē, Ein grab] ἀποθήκη, locus, in quo aliquid reponitur. Vnde & pro sepulchro ponitur. [*Sepolcro*.] Petronius Arbiter: In conditorium etiam perfectum est defectum. & Pl. ep. 56. Sueto. accipit pro ipsa capsa, in qua mortui reconduntur. cum ait: Alexandri Magni conditorium aureum fuisse, et dicitorium muralium instrumentorum, apud Ammianum, pro repositorio machinarum.

CONDO, dis, didi, a. 3. [*Intus ponere, ad custodiā do, repono, recōdo. Absconder, esconder*.] צפן tsaphan. Ge. Verbergen, behalten, hinder sich legen. *Gal. cacher, serrer, mūsser. His. Encerrar, esconder*.] κατατίθημι. Vir. 2. Aen. Nota cōditum in uno. Pl. Vt subinde ficu tostæ condantur equitū. Quindecim, constituo, ædificio, quasi simul dono. [*Edificare*,] Troiam Romam cōdiderunt. Et. Ci. cero multos libros cōdidit, & cōposuit. [*comporre*] Vir. 2. Ecl. Pallas quas cōdidit arces, Ipsa colat. Quique pondere siccam interpretatur Non aliud Vir. lib. 7. Optatique premunt Troiæ de limadh. Gal. *Edifier, construire, affaire, former, instruire. His. Fabricar, edificar, formar, instruir, aprender, enseñar, doctrinar, enseñar, doctrina, enseñanza, doctrina*, alue facio. Cic. 5. Tusc. Nemo est qui animum condere facit, ut ea possit contemnere.

CONDOLEO, es, ui, n. 2. [*Dolersi*, אנח anah. Ge. Sich klagen. Mitleiden tragen, trauren, leid tragen, bekümmert haben. *Gal. Se douloir, auoir douleur grande. His. Dolerse*,] τρύχομαι. doleo. Cic. 3. de Or. Lacrymas dicenti condoluisse.

CONDOLESCO, is, n. 3. Cic. 1. Acad.

CONDONO, as, aui, [*Donare, perdonare*. Ger. Schencken. *Gal. Donner, pardonner. His. Dar, perdonar, perdonamente*,] δωρέομαι. Dono. Cui ad Phil. Vt eius filios qui in sua potestate sunt, mihi condones. Condonare peccatum, ignoscere. [*Perdonare*.] Suet. Haud facile alterius libidini simplicitate condonabat. Condonatio. Cic. 2. Vet. Beneficiorum addictio, & condonatio.

CONDORMISCO, is, n. 3. [*Dormire insieme*. Germa. Mitsammen schlaffen. *Gal. Dormir auec, ou quand & les autres. His. Dormir uno con otro*,] συνυπνῶ. simul dormio. Plaut. Mostel. Condormiscō. Condormisco, is. Plaut. Rud. Da mihi aliquid loci, vbi condormiscam.

CONDRILLON, siue condrillum. Plin. Dioscor. herba eadē, & lactuca agresti, intubo similis. Dioscor. lib. 2. c. 125.

CONDRIS, f. 3. siue potius Chondris, herba, nonnullis Pleudodictamnus. Plin. lib. 25. c. 8.

CONDVCIBILE, c. 3. [*Vtile*, מוהיל mohil טוב tob] vtile. Plaut. in Bac. Facinus conducibile.

CONDVCO, is, p. p. a. 3. [*Congregare, condurre*, קהל hillech אסף hebi asaph. Ger. Mitsuchten, zusammen füeren oder treiben. *Gal. Amener, mener ou apporter auec soy. His. Llenar, traer*,] συνάγω. simul duco, congrego. Cic. 2. de Inuen. Crotoniatæ virgines in vnum locum conduxerunt. Interdum conducto. Lucil. Et nitrāte tua, & claris conducere charis. Interdum precio vtendum accipio, [*Torre affitto*.] Ci. pro cœlio. Domum conduxit in Palatio. Cōducere etiam dī, qui precium accipit pro re aliqua facienda, quod & Redimere dī. Cic. de Diu. 1. Qui columnam illam conduxerat faciendam. Conducit in tertia persona, vel conducere in infinito, significat vtile esse, [*Esser utile*.] Col. li. 1. Id minimè conducit agricolæ. Plau. in Capr. Quod in rem recte conducat tuam, id petam. Cic. Lent. Reip. rōnib. conducere. A conducor fit, partic. Conductus, a, um. Plaut. Epid. Fidicinam nummo conductam. Cic. pro Sest.

CONDVCTIO, onis, f. 3. συνωνία. Cic. pro Cec. Habuit conductum de Cesennia fundum, cum idem ex eadem conductione fuerit in fundo. Conductio, pro collectione. Cic. de Inuen.

CONDVCTITIVS, a, um, o. 1. 2. [*Che è solito a condursi*, מוכר] nischehar. Ger. Das man dinget, oder bestellet. *Gal. Qui se louë ou mercenaire. His. Cosa alquilada*] μισθωτός. quod conduci solet, siue ex eorum numero est, quæ conducuntur. Plau. in Epid. Fidicinam aliquam conductitiam. Conductum domus tamen dicitur, quæ conducta est. Sic conductitia opera, mercenaria, quæ conducta est. Varro.

CONDVCTOR, oris, m. 3. μισθωτής, qui precio opus aliquod faciendum suscipit. Cic. ad Q. Fr. li. 3. Mihi respondit, seipsum eius operis H. S. xvi. conductorem fuisse.

CONDVCTVM, subst. n. 2. vt Habere aliquid conducti. Ci. pro Clu.

CONDVPLICATIO, onis, f. 3. διπλασιασμός Plaut. Poen. Quid hoc est conduplicationis? Est & conduplicatio figura rhetorum. Ad Heren. lib. 4. Conduplicatio est vnius verbi, uel plurium iteratio.

CONDVPLICO, as, are, a. 1. *Radoppiare*, כפל chaphal. Germ. Zweifach machen, Dopplen. *Gal. Redoubler. His. Iuntamente doblar*,] διπλόω. duplico. Ter. in Phor. Idem hoc tibi conduplicauit. Duitias conduplicate. Luer. lib. 3. Cic. 1. de Diu. Tenebræ conduplicantur.

CONDVRDON, herba est solstitialis, flore rubro. Pli. li. 26. c. 5.

CONDVS, m. 2. qui condendis cibis præponitur: vt Promus, qui cibum promit.

CONDYLOMA, atis, n. 3. p. κονδύλωμα. tuberculum insanabile: vt Iulius Pollux inquit) quod nascitur circa coronam ani, siue pudicis.

nem?a.] Lact. Ex quorum confinio nasus exoriens. Continis, nis, plu. num. 3. Sen. lib. 1. de ira: In confinibus hostis arcendus est.

CONFIO, [*Esser fatto*, עשה nethesah. G. Gemacht werdē. e. *Estre par fait & acheué. it. Ser hecho*] συμπέρασμα. idē quod fio. Vir. 4. Aen.

CONFIRMATIO, CRIS, f. 3. [*Confirmation*, מאמץ maamats. G. Ein befta etigung. *Gal. confirmation, renforcement, affeurance. Hi. confirmacion.*] ἐπιμαρτύρησις, βεβαίωσις. orationis rhetoricæ pars, argumenta continens, quibus caussæ nostræ fidem quærimus. Cic. 1. de Inu.

CONFIRMITAS, tis, f. 3. [*Fermeza* אמתה amtsah. Plau. Mil. Confidē tiam, confirmitatem.

CONFIRMO, as, are, a. 1. [*Affermare*, אמץ imets חזק chizzeh ενδυναμόω. G. Beſtaetigen, befeſtigen, feſtmachen. *G. confermer, fortifier, rẽdre fort. Hi. confirmar lo flaco.*] κρατύνω. firmū facere. Ci. pro lege Mā. Mithridates suā manū iā cōfirmarat. Aliqñ aſseuerare. Ci. de Ami. Nemo vnquā erit, & (ut cōfirmare possum) nemo certè fuit. Vnde confirmator, pro Clu. confirmator pecuniæ desiderabatur.

CONFISCARE, a. 1. est publicare bona, & in fiscū, h. e. ærariū principis redigere. Asc. Quia maior summa est pecuniæ publicæ quam priuatæ, factum est, vt Fiscus pro publica pecunia, & inde confiscare dicatur. Suet. in Aug. Confiscatā sēper pecuniam, repositamq; habuerat. Hæreditates cōfiscare. Suet. in Domitiano. Confiscare itē non solū de bonis, sed ét de hominibus dī. Sue. in Calig. Cū duos Equites R. locupletes corripi, confiscarique iussisset. Vide Fiscus.

CONFISIO, onis, f. 3. [*Confidença* בטח mibtach. G. Vertrawẽung. *G. Confiance, aſſeurance, ferme. Hiſ. confiença en buena parte*] Cic. 4. Tusc. Fidentia, id est, firma animi confisio.

CONFITEOR, eris, sus, d. 2. præ me fero, agnosco,) (inficior, [*Confeſſar*, אמר amar הודה hodhah. Ger. Bekennen, veriehen. *Gal. confeſſer. Hiſp. Confeſſar por fuerça*] ὁμολογῶ fateor. Lact. lib. 5. Qui se cultores Dei confiterentur. Ter. Heau. Ego ne confitear meum non esse filium, qui sit meus? Hinc confessus, a, um, modo actiuè, vt Reos confessus. Ouid. 2. de Ponto eleg. 11. Nō est confessi caussa mendæ rei. Aliquando passiuè, vt, confessa res, id est, clara. Cic. 5. Ver. Ex confesso. Quinct. lib. 3. cap. 5. In confesso est. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 11. In confessum venire. Pli. Epist. 302. Res in confessum venit.

CONFLAGES p. p. loca, in quæ diuersi conflant uenti, a confio. Fest.

CONFLAGRARE, [*Ardere, abbruſciare*, נשׂג bahar להב hitsith. Ger. Brennē oder verbrennē. *Gal. Bruler, eſtre tout en feu, ardre, & eſtre enflamé. H. Arder, ser encendido*] συμφλέγεσθαι. ardere, aut flammis consumi. Plin. de uit. Illus. Fulmine ictus cum regia conflagrauit. Conflagrare inuidia, [*Hauer inuidia*,] eleganter dicimus, pro inuidia grauari, aut inuidiosum esse. Cic. in Cato. Inuidiæ incendio conflagrare. Liu. lib. 10. bel. Maced. Si innocens sum, ne inuidia conflagrem.

CONFLARE, a. 1. simul Flare, [*Soffiare, gonfiare*, G. Zuſammen blaſen, mit einander blasē. Itē mitblasē, zuſammē gieſſem oder ſchmeltzem. *Gal. Souffler fort ou enſemble. Hiſp. Soplar, reſpirar juntamente*] συμφυσῶ. cum scilicet diuersi venti simul spirant. Item flando cōgerere. Stat. 9. Theb. Conflataq; uentis Tempestas. Interdum est sufflare. Pli. li. 35. c. 11. Philiscus officinam pinxit pictoris, ignem conflante puero. Interdum liquefacere, & fignare. [*Diſfare, liquefare*,] vnde conflare argenteam supellectilem, est liquefacere; & in massam redigere: & conflata pecunia, signata. Interdum ex cōposito, & consensu multorum adornato. Cic. 3. Ver. Vnde hoc totū ductum, & conflatum mendacium est. Interdum contrahere, & ut plurimum de malis dī. [*Acquiſtare*,] Dicimus. n. Tu tibi hodie conflasti inuidiam, inimicitias, odium. Sal. Magnam illi inuidiā conflauerant. Item, Mihi conflaui æs alienum: cui rñdet, Dissoluo æs alienum, quod est, es alienum restituo. Cic. 11. Phil. Patri persuasi, vt æs alienum filij dissolueret. Interdum congregare. [*congregare*.] Lact. lib. 2. conflauit ex his oīb. populum. Interdum creare. [*Creare*.] Idem lib. 7 Quicquid est in hoc opere mundi, conflauit, ac perfecit ex nihilo. Vir. li. 1. Geor. Rigidum falces conflantur in ensem. i. fabricantur.

CONFLATILIS, p. c. o. 3. χρυσότευκτος. quod conflando factum est.

CONFLATVRA, æ, χρυσοῦργεια conflandi ratio. Pli. li. 7. c. 56.

CONFLICTATIO, f. 3. Gel. lib. 16. c. 3. Totius exercitus conflictatione.

CONFLICTIO, onis, f. 3. [*Conflitto, conteſa, percoſſa*,] contentio, collisio. Ci. 1. de Inu. Conflictio est prima conflictio caussarum, ex depulsione intentionis profecta. Idem de Parut. Rerum inter se pugnantium conflictio. Quinct. li. 3. c. 5. Sonus est duorum inter se corporum conflictio.

CONFLICTO, as, are, n. 1. & conflictor, aris, deponens, [*Combattere ſar guerra*. Germ. Offt mit einander ſtreiten. *Gal. Ioudre en combat. Hiſpan. Pelear y dar batralla*] διαμάχομαι. pugno, percutio, affligo. Ter. Phor. Nec cum huiusmodi vnquam vsus venit, vt conflictares mali. Tac. l. 5. Plura per scelera remp. conflictauisset, [*Affligere*.] Ad Heren. lib. 2. Homines magnis, & multis incommodis conflictantur. Conflictatus, agitatus, vexatus, [*Tormentato*,] Plin. lib. 21. cap. 1. Agrippa conflictatus graui morbo pedum. Idem lib. 18. cap. 25.

CONFLICTVS, us, ūi, m. 4. [*Percoſſa, conflitto*] σύγκρουσις. collisio. Ci. 2. de Diu. Si nubium conflictu ardor expressus fulmen effecerit.

CONFLIGO, gis, n. 3. [*Far fatto d'arme*, רב rap נכח nochach נתז nitsah כרם nilcham. G. Mit einander ſtreiten, zuſammē ſchlagen. *Gal. combattre, debattre, frapper, & heurter l'vn contre l'autre. Hiſ. Pelear, y romper batalla*] συμβάλλω. dimico, acie decerno. Cæs. 7. Bell. Gall. Forenti pars cum ciuitatis parte confligat.

CONFLVCTVARI, impersonale. Sen. Medea. Metu conflictuatur.

CONFLVERE, simul fluere, n. 4. [*Concorrere inſieme*, רר nahar. Ge. Zuſammen flieſſen oder lauffen. *Ga. couler enſemble, ſe ioindre, ou couler l'vn auec l'autre. It. ſp. Correr iuntamente lo liquido y humido.*] Pli. li. 13. ca. 22. Translatè pro conuenire, [*Raccogler ſi*,] Cicer. 2. Tusc. Si ad hæc studia plura confluxerunt.

CONFLVENS, m. 3. [*Confluente, luogo di due fiumi*. Ger. Ein ort da zwei waſſer zuſammen flieſſen. *Gal. Vn confluant, ou deux riuieres s'aſſemblent. Hiſpa. El lugar donde ſe juntan dos rios*,] σύῤῥοια. alueus, in quē duo flumina conueniunt. Liu. li. 1. Ad confluentes collocat castra.

CONFLVGES, p. p. loca, in quæ riui diuersi defluunt. σύῤῥοαι. Nonius.

CONFLVXVS, & confluuium, m. 4. n. 2. [*Fluſſo*,] σύῤῥους. quò multi riui simul fluunt.

CONFODIO, is, 2. 3. [*Cauare*, חרה charah חתר chatar בקע daxar שׂוח machats. Ge. Graben, zergraben. *Gal. Fouir tout outre percer en fouiſſant*,] ὀρύσσω. idem quod fodio. Pli. li. 17. c. 10. Confodi iubent mense Aprili. Interdum idem quod transfigo, [*Trapaſſare, forare*] vnde Confossus, participium, hoc est, transfixus. Vir. 9. Aenei. Tum super exanimem sese proiecit amicum Confossus, &c.

CONFOEDVSTI, m. 2. apud veteres dicebantur fœdere coniuncti. Fest.

CONFOETA SVS, quę cum omni fetu adhibebatur ad sacrificium. Fest.

CONFORE, [*Hauer ad eſſere*, עתיד hathid. German. zuenfftig ſein. *Gal. Deuoir eſtre, eſtre a venir. Hi. Vendidero, qui ha de ſer*,] ὀφείλω. futurum esse, a verbo defectiuo, Fore. Ter. Andr. Qui mihi exorandus est, & spero confore. (conforisti me.

CONFORICARE, veteres vsurparunt, pro fodare, aut concacare. Pomp.

CONFORMATIO, f. 3. um תואר toar מראה motser. Ger. Geſtalt oder gleiche geſtaltung.] Cic. 1. Tusc. Quæ conformatio, quæ magnitudo, qui locus. Est etiam color rhetoricus, de quo Prisc. in exercitamentis rhetoricis. Conformatus. [*Formato*,] Mundus a natura conformatus. Cic. lib. 3. de Nat. Deor.

CONFORMIS, conforme, o. 3. & *Conforme, ſimile, vguale*, דמה domegh. G. Gleichformig. *Gal. conforme, ſemblable. Hi. Coſa conforme, o ſemeiante*,] ὁμόμορφος. eiusdem formæ. Per translationem pro conuenienti, & congruo, [*conueniente*.] Vnde

CONFORMO, a. 1. [*Formare*, יצר teer יצג iatsar. Ge. Gleichformig machen, Ein geleiche geſtalt geben. *G. conformer, donner forme, faconner. Hiſ. Formar y dar figura a la coſa.*] μορφόω. proprie significat in formam redigere. Ci. 1. de Fin. Genuit & conformauit nos natura ad maiora. Col. li. 9. Oua in speciem volucrum conformantur. Pro assimilare ponitur, [*Accordar ſi*] Ci. Len. Ipse me cōformo ad eius voluntatem. Idem pro Archia poeta.

CONFORNICO, as, are, [*Far in volta*. Ge. zuſammen gewelben. *Gal. Faire voute en vaulte, vouter enſemble. Hiſpan. Hazer ad fuio de boueda*,] καμαρῶ. in fornicem formare. Vitr. lib. 4. c. 5.

CONFOVEO, ues, ere, simul fouere. Cato, c. 5. Oleas sterco re confoueto.

CONFRAGOSVS [*Duro, ruinoſo*, סלע ſelah איתן ethan. G. Rauch, Schrofechtig. *G. aſpre, deſrompu, raboteux, dur, & malaiſé. Hi. coſa aſpera y dura*,] δύσβατος. præruptus, asper, durus. Liu. 1. ab Vrbe, confragosa loca.

CONFRAGVS, a, um, o. 1. 2. a confringo. Luc. li. 6. Et confraga dēsis Arboribus dumeta tegunt. i. aspera, & inaccessa.

CONFREMO, is, n. 3. [*Fremere*, המה hamah. Ger. Bruelen, ein geſchrei machen] ἐμβρύομαι. simul fremo. Cœlū confremuit. Silius li. 16. Omnes confremuere. Ouid. 1. Met.

CONFRICO, as, are, a. 1. [*Fregare inſieme*, חשׁר hiſchir רוץ rotſets. Ger. zuſammen reiben, an einander hawen,] συντρίβω. simul fricare. Interdum Frico. Pla. Asin. Nisi genua confricantur.

CONFRINGO, is, a. 3. [*Rompere, ſpeçare*, שׁבר ſchibber רוץ rotſets. G. Zerbrechen. *Gal. Rompre & briſer heurtant l'vn contre l'autre, heurter enſemble. Hiſ. Quebrar.*] διαῤῥήγνυμι. frango. Plaut. capt. Aulas, calices que omnes confregit. Cōfringere consilia. Cic. 3. Verr. confringat iste cōsilia Senatoria. Confringere nauem, pro naufragiū facere. Ter. And. confractus, participium: vt confracta nauis est illis, id est, naufragium fecerunt. Plaut. Rud.

CONFVGIO, is, ere, n. 3. [*Fuyere*, נוס nus ברח barach. Ger. Fliehen, entfliehen, ervvan hinfliehen. *Gal. fuir, eſtre quelqu'vn. Hiſ. Huyr a lugar*,] καταφεύγω. fugere. Cæs. 4. Ver. Quò confugiet. In agros confugere. Cic. Att. l. 3. & confugere in arcem. Idē 2. Tusc. confugere ad aliquē auxilij gratia. Virg. 1. Aen. & c. 1. Tusc. cum in aram confugisset, confugium, giū. [*Refugio*] Ouid. 4. Trist. commune confugium ægris animantibus. Stat. 12. Theb.

CONFVLCIO, is, ire, a. 4. συρίζω. fulcio. Lucr. lib. 2.

CONFVLGEO, es, ere, [*Reſplendere* נגה naghah. Ger. Scheinen, glantzē. *Gal. Reluir, eſtre tout raſeré. Hiſp. Reſplandecer*] διαλάμπω. splendeo. Plau. Amph. Totæ ædes fulgebant auro, quasi essent aureæ.

CONFVNDO, dis, a. 3. [*Confondere*, בלל balal בלל balal. Ge. husaren, ſchuetten, vodet einander miſchen. *Ga. Brouiller, meſler enſemble. Hiſp.*

CONIECTVS, à [*coniectare, diuinatione,* קסם kesem חרון pithron. Ge. Ein gemetex, mutmaſſung auff denen man etwas abnimpt. *Gal. coniecture. Hiſp. coniectura*] συμβολή. vt ait Speuſip. eſt rei latentis iudicium, quod quis per rationes, & ſigna, & tempora, & huiuſmodi coniicit. Cic. Com. Quantum copiarum haberes, coniectura conſequi poteram. Quint. lib. 3. Coniectura dicta eſt à coniectu. i. directione quadã rationis ad veritatem. Coniecturo, ras, rãre [*Coniecturare, imaginarſi*] Idem quod coniicere. Senec. lib. 9. Nat. Quæſt.

CONIECTVRALIS, le, o. 3. [*coſa che ſi giudica per coniettura.* Ge. Das man auff gemercken odet mutmaſſungen verſteht vnd abnimpt] requirit. quod per coniecturam colligitur, vnde Coniecturalem ſtatu vocant rhetores, cum per coniecturas quæritur, an aliquid factum ſit. Ad Her. lib. 1.

CONIECTVS, m. 4. [*Il gettare,* ירמיה remiiah, מרחב merachaveh. Ge. Ein zuwurff. *Gal. Iertement. Hiſ. El echamiento*] βολή. iactus, coniectio. Pl. lib. 26. c. 4. Aethiopide herba amnes, ac ſtagna ſiccati coniectu. Sic coniectus radiorum, apud eumdem, & coniectus oculorum. Ci. pro Plan.

CONIECTO, is, a. 3. [*Gettare, conietturare,* רמה ramah ירה jarah. Ge. Zuſammen vwerffen, vnd erachten. *Gal. Ietter enſemble, ruer, faire alter & entrer. Hiſp. Echar con otro, & coniecturar,*] idem quod coniecto. *ſi vero,* βάλλω. iacio, iaculor, ſimul iacio. Liu. li. 2. In hoſtem tela coniiciunt. Ter. Heau. Hic ſe coniecit intro. i. cum impetu introiuit. Coniicere ſe in pedes, uel in fugam. i. fugere, [*Fuggire.*] Ter. Phor. Hinc me coniicerem protinus in pedes. coniicere in vincula. Sal. complures Q. Metellius in vincula coniecerat. Coniicere veſtem in collum. Pla. in Epid. Palliolum tuum in collum coniice. Coniicere aliquem in lętitiam eſt lætitia afficere. [*Allegrare.*] Ter. in Heau. Obſecro, ne me in lætitiam fruſtra coniicias. Per translationem ſignificat interpretari, colligere, [*Interpretare*] Ter. in Phor. Tu coniecto cætera &: Plau. in Cur. Hinc coniicio ſomnium. Cic. 2. de Diuin. Num igitur quis melius coniecerit ex morbo euaſurum ægrotum, quàm medicus?

CONIECTVS, part. o. 1. 2. συμβεβλημένος. Cic. de Amic. Omnium oculos in te eſſe coniectos.

CONILA, æ, ſine conile, er, olus cicutæ ſimillimũ, a Dioſc. Myrrhis dſ.

CONISCO, as, a. 1. [*Aſſaltar con le corna.* בנגח naghach] eſt cornu petere more arietum. Lucr. lib. 2.

*CONISIVM, Teutraniæ oppidum, non procul a Caico fluuio. Pli. li. 5. cap. 30.

CONISTICAE, arum, a nonnullis Puluerarices dictæ. Cael. li. 7. c. 26.

*CONISTORSIS, f. 3. vrbs Hiſpaniæ citerioris in tractu celtico. Str. l. 3.

CONIVGALIS, le, o. 3. [*Matrimoniale.* Ge. Ehelich, oder das zu dẽ eheleute gehoert. *Ga. De mariage, des appartenances de mariage. Hi. Coſa perteneciente al caſamiento*] γαμήλιος. quod ad coniugium pertinet. Dij coniugales dicuntur, qui coniugijs præſunt: vt Iuno, Venus, Hymen. Seneca in Medea: Dij coniugales, tuque genialis thori Lucina cuſtos. Legitur & coniugialis, in eadem ſignificatione. Ouid. 5. Met. Fœdus coniugale. 11. Met. Iura coniugalia. 6. Met.

† CONIVGATA, συζυγία. apud Rhetores dicuntur, quæ ab uno genere veluti iugo flectuntur, vt Iuſtitia, iuſtus, iuſte.]

CONIVGATIO, f. 3. [*coniontione,* צמד tſemedh חברת machbereth. G. Zuſammen bindung. *Gal. Vnion, liaiſon. Hiſp. Ainntamiento*] συζυγία. Cic. in Catil. Capitum coniugatio, & religatio. Dicitur etiam Grammaticis coniugatio, variatio & declinatio in verbis, quod multa tempora ſub vnum thema, quaſi iugũ ſubiungat.]

CONIVGATOR, ris, m. 3. [*Congiongitore*] vt Boni amoris coniugator, de Hymenæo dixit Catul. in Epithal.

CONIVGO, as, p. c. [*cõgiengere,* חבר chibber חבת chibber. G. zuſammen iochen, zuſammen bindem, zuſammen kupplen] συζεύγνυμι. coniungo. Ci. Off. Ea iucundiſſima amicitia, quam ſimilitudo morum coniunxit.

CONIVGOR, p. c. [*congiunto.* συζυγεῖσθαι. coniugatum eſt. Pl. l. 8. c. 24.

CONIVGVLVS, a, um, o. 1. 2. vt Coniugulam vitis; apud Cat. cap. 133. Pli. lib. 15. cap. 19. Cato tria genera myrti prodidit, candidam, nigram, coniugulam.

CONIVGIVM, n. 2. [*Matrimonio,* חתנה chathunnah. Ger. Der Eheſtand. *Fa. Mariage, conionction & lien de mariage. Hiſp caſamiento de marido, o muger,*] συζυγία matrimonium. Virg. 1. Aene. Coniugio iungam ſtabili. Coniugium pro coitu, [*Coito*] Virg. 3. Georg. Sine vllis coniugijs vento grauidæ.

CONIVNGO, is, xi, ctum, a. 3. copulo, coniugo, conglutino, cõſocio, cõgrego, coagmento, concilio, connecto, [*coniungere,* חבר chibber חתם chathem. Ger. zuſammen fuegẽ. *Gal. Conioindre, aller, vnir. Hiſ. Aparar*] συζεύγνυμι. ſimul iungo; vt, cõiungere boues apud Cato. de re ruſt. c. 138. Vir. 3. Egleg. Pan primus calamos cera cõiũgere plures Instituit. Coniunctus participium; vt, Homines beneuolentia coniuncti. [*Amico.*] Ci. in Ver. Vitam vitijs, flagitijſque coniũctam. Coniunctus nomen, [*Amico.*] Ci. de Ami. Inter ſe cõiunctiſſimos eorum, & coniunctiſſimè. Coniunctio verbale. Pli. l. 14. c. 29. Coniunctioni, & huic arbori Venus præeſt. Coniũctio, pro mutua amicitia, [*Amicitia.*] Cicero ad Brutum: Cõiunctio tua cũ collega,

concordiaq; veſtra. Societas coniunctionis humanæ. Ci. 5. de Fin. Coniunctè, adu. [*Vnitamente, enſieme.*] Cic. 2. de Or. Si coniunctè ſit elatum. Pl. epiſt. 94. Quem & ipſe amo, ſed coniunctius tu coniunctiſſimè, & amantiſſimè cum aliquo viuere. Ci. de Am. Coniũctim. Cæſ. 6. Bel. Gal. Huius pecuniæ coniunctim ratio habetur.

CONIVNX, [*Moglie, ouero marito* שנך ſchegha'. G. Ein Ehegemahel. *Gal. Le mary, ou la femme. Hiſ. El marido, o la muger.* ζύγος. ſecũdum Priſcia coniungo, is, ſiue coniux, ſi e. r, ſecundum Phocam à coniugo, as, vxor, ſeu maritus. Ouid. 3. Met. Hec certè facit ũ coniux mea neſcit. Debita coniux. i. premiſſ. Ci. i. ep. 7. Quoad ſibi debita coniux. Deiectã cõiuge eſſe. id eſt, mariũ amiſiſſe. Vir. 3. Æn.

CONIVRATIO, f. 3. [*Congiuma* קשר keſher. Ger. zuſammen ſchvverung. Ter. in Hec. quæ hæc coniuratio.

CONIVRATI, orum, m. 2. [*congiurati* קשרים roſcherim. G. Die zuſãmen geſchvvoren.] συνώμοται. qui inter ſe coniuraverunt. Cic. in Cat. Quãta manus eſt coniuratorum, tãtam me inimicorum multitudinem ſuſcepiſſe video. Interdum cum genitiuo; vt, coniuratus Getarum, qui cum Getis conſpirauit. Clau. 1. in Ruf.

CONIVRO, p. p. [*Congiurare,* קשר keſher. Ger. zuſammen ſchvveren. *Gal. Cõiurer, conſpirer, iurer e. ſemble de ſa re vne meſme coſe. H. Conſpirar, los que conſpiran,*] συνίημι. simul iurare, cum ſcilicet multi in alicuius perniciem iurant. Sal. Cõiurauere pauci, in quibus Catilina fuerat. Liu. lib. 1. Trecenti coniurauimus principes iuuentutis Romanæ. Hor. de arte poe. poſſit pro conſentire. Alterius ſic Altera poſcit opem res, & coniurat amicè. Eſt etiam cõiurare ſimpliciter iurare, [*Giurare.*] Gel. Verbis conceptis coniurasti.

CONLATRO, as, are, a. 1. [*Abbaiare.* Ger. Vnder etwas bellen oder reden, ſchmehen. *Gal. Abbaier enſemble Hiſp. Ladrar,*] καθυλακτέω. latratu infesto obloquor. Senec. de vita beata: Ex ijs, qui philoſophiam conlatrant.

CONNATO, p. c. n. 1. [*Nuotare inſieme,*] συννήχομαι. simul nato, connatat nobiſcum, dixit Plau. per translationem pro riualis eſt.

CONNECTO, ctis, a. 3. [*Andare inſieme,* קשר kaſchar חסר ſafar חבר chibber. Ger. Zuſammen Knuepffen, an einander binden. *Gal. Lier, & attacher enſemble. accoupler, conioindre. Hiſpan. Trauar vna coſa con otra,*] συμπλέκω. simul necto. Quin. lib. 5. c. 1. Quæ Græci inexplicabili ſerie connectunt. Falces ſcalasque connectere. Tac. l. 19. Cõnexus particip. Cic. 2. de Nat. Deor.

CONNEXIO, onis, f. 3. [*Congiongimento, concluſione,* מחבר machibereth, connectendi actus, concluſio. Quin. li. 3. c. 14.

CONNEXVM, xi, ni, 2. [*Congiongimento, concluſione,*] pro concluſione. Cicer. 4. Acad.

CONNEXVS, ns, ui, m. 4 [*cõgiongimento,* חבר machbereth חבורת machburoth. chartſub. G. Zuſammẽ bindũg, oder knuepffung. *G. Liaiſon, connuiſſion. H. Atadera. trauaçon*] συμπλοκή. Luc. l. 2. & 3. o.

CONNITOR, eris, d. 3. [*Sforzarſi, far ſuo potere,* עזר jaghah. G. Ervvas mit einander vnderſtehn zuthun. *Gal. S'efforcer, a faire quelque choſe. H. Eſtribar, ſe forçar ſe para alçer alco,*] συμφιλονεικέω. simul vel vehementer niti. Ci. 5. de Fin. Connituntur, vt ſeſe erigant. Conniti, pro parere, [*Partorire*] Vir. 1. Eclo. Silice in nuda connixa.

CONNIVENTIA, æ, f. 1. diſſimulatio. Aſconius.

CONNIVEO, iui, vel xi, ctũm, n. 2. [*Serrar gl'occhi,* קרץ karats. G. Blintzẽ, mit den augen wincken. *Gal. Cligner les yeux ſourciller, Hiſpa. Abaxar los parpados de los Dioſcorides.*] μύειν. oculos genis intego, oculos claudo Plin. li. 11. G. auiores altum inferiore gena connituent. Transfertur & ad alia, vnde Gell. li. 15. ca. 3. dixit connituere caua ventris, pro claudi, & contrahi. Conniuere item, eſt clauſis oculis aliquid diſſimulare. Ci. 4. Phil. Quibuſdam in rebus etiam conniueo. Suet. in Cæſ. Conniuebat in ceteris, id eſt, reliqua vitia oculis veluti clauſis prætereibat. Perſ. Sat. 6. Væ niſi conniues.

CONNVBIVM, n. 2. [*Legge del matrimonio,* חתנה chathunnah. Ger. Die Ehe, oder eheſtand. Item das recht des eheſtands. *Fa. conuention, lien de mariage. Hiſ. La ley, o drecho par mariage. lien de mariage. affinité par mariage.*] γυναικεία. mis legitimi matrimonij a Nubo, cuius prima producitur, cum in connubio quandoq. corripiatur. Virg. 1. Aen. connubio iungam ſtabili. Cic. 1. Off. Sequuntur connubia, & affinitates. Connubialis. Stat. 5. Theb.

CONNVDO, as, are, a. 1. [*Spogliare,* עור piſchſchet. Germ. Entbloſſen, entdecken,] γυμνόω. nudo. Plin. lib. 28 c. 7.

CONON, m. 3. κόνων. Athenienſium dux fuit, qui prælio victus a Lyſandro Lacedæmoniorum duce, ſponte abijt in exilium ad Artaxerxẽ Perſarum regem, cuius auxilio patriam in libertatem reſtituit. Plutarch. Fuit & alius conon Samius aſtrologus, de quo Prop. li. 4. Eleg. 1. Hic ſeptem libros de aſtrologia edidit.

CONOPEVM, n. 2. [*Padiglione da letto,* קדרת jeribah מרבד marbadh. G. Ein vmbhang vmb das beth, wie es vor zeiten die Egypter gebraucht haben, wider die groſſen mucken, oder fliegen, ſo auff dem fluſſ Nilo herauff kommen. *Gal. courtine autour d'vn lit pauillon. Hiſp. Pauellon contra los moſquitos.*] κωνωπεῖον. & papilio ille lineus, vel laneus, ſeu bombycinus, qui toto circumdatus adarcẽdum culices quo maximè vtuntur Alexandrini, quod ex Nilo cuiices confluant, quos κώνωπας dicunt, inde κωνωπεῖον. Poetæ tamẽ Latini abijciunt vocalem ſubiũctiuam, & penultimam corripiũt.

Proper.

This work is in the Public Domain in the United States of America, and possibly other nations. Within the United States, you may freely copy and distribute this work, as no entity (individual or corporate) has a copyright on the body of the work. Scanned at the Internet Archive. Project Gutenberg eBook.

This work is in the Public Domain in the United States of America, and possibly other nations. Within the United States, you may freely copy and distribute this work, as no entity (individual or corporate) has a copyright on the body of the work. Scanned at the Internet Archive. Project Gutenberg eBook.

CONSECRATIO,onis,f.3.[Consecratione,נתן chanuchah, חרם cherē. German.weihung,heiligung.Gal.Conseration.dedicement.Hisp.Consecracion] κατάφασις.dedicatio.Cice.pro domo:Cōsecrationes fiebant à Pontificibus,aut à tribunis pl.

CONSECRO,as,a.1.[Consecrare,קדש kiddesch חנך chanach German. weihen,heiligen.Gott unnd heiligen gebreuchen zueignen] καθιερῶ.Cic.2.Tusc.Quasi addicti,& consecrati.

CONSECRARIVM,rij,ἀκόλουθον.est argumentum breuiter astrictum, in quo conclusio necessario sequitur antecedens.Cicero.4. de Fin. Nunc venio ad illa tua breuia,quæ consectaria esse dicebas,& primum illud:Bonum omne laudabile.Consectarius,adiect. Cic.4. de Fin.Illud vero minimè consectarium,sed in primis hebes.

CONSECTATIO,f.3.cic.in Or.In huius conciunitatis consectatione.

CONSECTATRIX,f.3.[Seguitatrice]cicero 3.offi. Libidines consectatrices voluptatis.

CONSECTIO,f.3.ἀνατομή.Cic.2.de Nat.Deor.Arborum consectione.

CONSECVTIO,nis,f.3.Cic.in partic.Consecutio verborum.

CONSECTOR,aris,d.1.[Seguitare auidamente,רדף radhaph חשק hidbix אחר hisigh.G.Begierig nachfolgen. Gal.Suiure ou poser suiure en diligence.Hispan.Seguir codiciosamente,] ἀκολουθέω. auide insequor,vel frequenter sequor.Cæs.6.Bel.Gal.Equites consectantur, atq.occidunt.Ci.ad Att.li.2.Fusium clamoribus,& sibilis cōsectatur.Per metaphoram,pro aucupari,[Cercare,vccellare.] Cic.in Pis. Leuitatis est,inanem aucupari rumorem, & omnes vmbras ēt falsæ gloriæ consectari.Cic.1.Offi.Alexander beneuolentiam Macedonum largitione consectabatur.Consectari passiuè. Laberius apud Nonium:Vxorem tuam a populo lapidibus consectari video.

CONSEMINEVS,a,um,o.1.2.dī de re,i qua varia semina commixta sūt. Vt Conseminæ vineæ,i quibus diuersa vitium semina aceruatim consita sunt.Col.lib.3.c.21.Sic Silua conseminea,ex varijs arborū generibus confusè consita.Idem li.12.c.46.Conseminalis.Col.lib. 12.c.45.Conseminalium vinearum non est firmum vinum.

CONSENESCO,n.3.[Inuecchiarsi,ישן zaben.German.Alt werden.Gal. Enuieillir,deuenir vieil.Hi.Enuegescer.]Cice.de Sen.Consenuerunt vires,atque defecerunt.

CONSENSIO,f.3.[Consentimento.German.Einhelligkeit,bewilligūg,] ὁμόνοια.vt Speusippus ait,cogitationum concordia.Cic.ad Cass..

CONSENSVS,us,ui,nomen.[Consentimento,concordia,רעה ratsom שלום schalon.Germ.Ein helligkeit,zusammē stimmung, verwilligūg. Gal.Accord.Hisp.Consentimiento,conueniencia) ὁμόνοια. concordia. Cic.3.de Natur.Deo.

CONSENTANEVS,a,ū,o.1.2.(Consentaneo,conueniente.כשר chaschoc.ae. Das mitstimpt,gleischformiglich.Gal.Conuenable,accordant,& semblable.Hisp.Cosa concorde en sentencia.) ὁμόφωνος.conueniens. Cice. 5.de Finibus: Actiones virtuti consentaneas.

CONSENTIA.f.1.ciuitas in agro Brutio.Pli.li.3.c.5.Consentini,incolę.

CONSENTIA SACRA,quæ ex consensu multorum sunt statuta.Fest.

CONSENTIO,is,n.4.(Consentire,concedere,רצה ratsah אמן jaath. Ger. Eines sinnes sein,bewilligen.Gal.consentir. Hisp.Consentir.) ὁμολογέω.Idem sentio.Cicer.3.de Fin.Ratio nostra consentit, oratio pugnat.Consentiens.Cic.de Diui.Animorum consentientium multitudine completum esse mundum. Consensus particip.confessus, Gell.lib.5.c.26.Syllogismus est oratio,in qua consensus quibusdā, & confessis,aliud quid necessariò conficitur.

CONSEPIO,pis,re,2.4.[Circondare di siepe.שך sach.Germ.Einzeunen. vmbhagē.Gal.Enclorre & enfermer de haies,ou de murs.Hisp.cercar de seto,περιφράττω.sepire.Cic.de Senec.Conseptum agrum,& diligenter consitum.Conseptum,pti,[Serraglio,] quod vndique clausum est.Col.lib.1.ca.4.Difficiliora consepta Conseptum fori, dixit Quintil.lib.8. pro ipsis cancellis.

CONSEQVENTIA,æ.f.1.[Consequenza,סדר sedher מוּר tur.Germa.Ein nachfolgung.Gal.Consequēce,suitte.Hisp.La consecutiō a otra cosa.] ἀκολουθία.consecutio.Ci.1.de Diu.Qui euentorum consequētiam notauerunt.Est & Consequentia necessitas conclusionis ex præcedentibus.Cic.ad Treb.in Top.

CONSEQVIAE,f.1.sequelæ,a consequendo,vt ab exequendo exequiæ, Apul.lib.10.Nouissimis trahebantur consequijs.

CONSEQVOR,pe.c.d.3.[Seguitare di fatto,הלך אחר halach achar.G. Nachfolgen.Gal.Suyure,& aller apres.Hispa.conseguirse a otra cosa, alcanzar lo que huye,] ἀκολουθέω.Ratum sequor.Vir.l.5.Aen. Quem deinde Cloanthus cōsequitur.Item obtineo,adipiscor,[Ottenere, acquistare,]Cic.in Ver.Act.1.Quod ego meo labore,& vigilia cōsecutus sum.Item exprimere,[Esprimere.] Idem Cæsari iuniori: Extrema quanta & qualia sunt,verbis consequi non possum. Consequens,tis,participium,[Seguente.]Cic.de Sen. Memoriam illius vitæ excipient omnes anni consequentes.Consequens,nomen,argumenti conclusio.Cic.4.de Finib.Cum consequens aliquod falsum.

CONSEQVENTER,[Consequentemente.Germ.Nachfolgend.Gal.consequement. Hispan.consecuentemente] ἀκολούθως.Vlp.l.sed & si quid, §.vlt.ff.de vsufr.& quemadm.quis vta,& frua.

CONSERO,p.c.serui,tum,a.3.[Mescolare,meschiare,חבר chibber שרג flechten hereyn הרב harab.Germ.Zusammen setzen,an einander kommē, vermischen. Gal. Entremesler,entrelacer.Hi. Trauar vno con altro] συμπλέκω,coniungo,connecto.Virg.3.Aen.Loricam consertā hamis,auroque trilicem.Conserere manus,est manus coniungere, & dextras mutuo apprehendere,[Tocar la mano.]Vnde manum conserere dicebantur litigantes,cum in agrum, aut aliam rem,de qua controuersia erat,profecti,rem litigiosam, aut aliquam eius particulam manu apprehendebant,iusque suum in re præsenti vindicabant;postea tamen propagatis Italiæ finibus, prætoribusque alijs negocijs distentis placuit,vt litigantes sine prætore in agrū proficiscerentur,glebamque inde in ius ad prætorem deferrent, & in ea tamquam in toto agro vindicarent,aduersariumque ex iure manu cōsertum(id enim formulæ nomen erat) ad prætorem vocarent. Pugnantes item manū conserere dicuntur,cum cominus rē geṭūt, & quasi manum manui admouent.Cic.ad Att.Illū ruere nunciāt, nō vt manū conserat,sed vt fugā intercludat.Pro eodē ēt dicimus pugnam conserere.[Combattere,]Virg 1.Aen.Multaq. per cæcam congressi prælia noctem Conserimus.Consertus,connexus,cōtextus.Fab.lib.5.c.10 Ordo rerum tribus momentis consertus est.

CONSERO,seui,situm,pe.c.n.3.[Piantare,seminare,inestare,זרע zarah נטע natah.Ge.Pflantzen,Esaiē. Gal.Planter,complanter,ou semer. Hisp.Plantar,sembrar,o enterir vna cosa con otra,]φυτεύω.locū aliquem seminibus, seu plantis oppleo: agri enim conseri dicuntur: semina aūt,vel plantæ seri. Vir.1.Ecl.En queis consueuimus agros, Inde Consitio,Ci.in Cato.Nec consitiones modò delectant, sed ēt insitiones.Consitus,p.c.vt,Cæca montis caligine consitus Catul.

CONSERTE,aduer.Cic.de Fato:Omnia conserte,contextèque fiunt.

CONSERTOR,m.3.oris.Pli.lib.33.c.1.

†CONSESSOR,oris,m.3.συνέδρος.vnà cum alio sedens.Cicer.ad At.2. Præclarum spectaculum mihi propono modo,te consessore,spectare liceat.

CONSESSVS,m.4.συνέδριον,non est consessio,sed homines in vno loco sedentes;sicut conuentus,non est conuentio, sed homines, qui in vnum locum conueniunt.Cice.de Sen.Quibus cum a cuncto consessu plausus multiplex datus.

CONSERRATVS,a,um,o.1.2.[he hai denti a guisa di seega. G.Das zeen hat vvie ein sargen.Gal.cho'se qui a dens,come vne sie.Hi.cosa que tiene dentes como la sierra,]πριονοειδής.serræ in modum denticulatum, Pli.lib.11.cap.37.

CONSERVA,æ.f.1.[Conserua.Ger.Ein mitmagt,mitdienerin.],Terē. in Eun.Conserua domi videbit.

CONSERVITIVM,tij,n.2.[Seruigio,) Plaut.Capt. Perque conseruitium commune.

CONSERVATIO,f.3.(conseruatione,משמר mischmar.Ger.Behaltung.) συντήρησις.Ci.1.Offi.Attentos animos ad decori conseruationem.

CONSERVATOR,oris,m.3.(Conseruatore,שמר schemer.Ger.Ei behalter,bewarer,schirmer.Gal.Conseruateur,gardien,garde.Hisp. Guardador,σωτήρ.Cic.pro Sest.Et conseruatores ciuitatis.

CONSERVATRIX,cis,f.3.[conseruatrice,שמרת schemereth,] σώτειρα. Cic.4.de Fin.Natura vult esse conseruatrix sui.

CONSERVO,as,a.1.(conseruare,שמר schamar נמר natar נצר natsar. Ger.Behalten,bewaren. Gal.Garder,conseruer,contregarder,entretenir Hisp.Guardar en vno,]σωτηρία.tucor,custodio,obseruo.Cicer. ad Att.lib.6.Ordinem conseruabo vnum.Idem Att.lib.5.Vt nos cā necessitudinem,quæ est nobis cum publicanis,obtinere,& conseruare patiamur.Idē Metello. Interdū idē quod incolumē seruare, & acertissimo periculo eripere.[Saluare,liberare,]Cicero,in Caro. Non minùs iucundi sunt dies illi,quibus conseruamur, quàm quibus nascimur.Conseruatus,partic. Cic. Lent.lib.1. Meos ciues,& a me conseruatos, & me seruare cupientes, seruis armatus obijci voluerim.

CONSERVVS,vi,m.2.[Conserto, Ger. Ein mit Knecht.] σύνδουλος. qui cum alio eidem domino seruit.Ci.ad Cassium:Cōseruo seruimus

CONSIDEO,es,antepen.c.n.2. [Sedere insieme.Ger. Zusammen sitzen, bei einander sitzen.Gal.Estre assis,auec,on pres d'autres.Hisp.Assentarse en vno.]συνεδρεύω.simul sedeo. Ci.in Brut.In patulo consedimus.Aliqñ significat manere.[Sedere,stare,]Cice. de Finib, cuius in mente consedit iustitia. Aliqñ rei humilitatem habet, & quasi denegatam altius euolandi facultatem.Cicero: Consedit vti iusq. nomen in Questura.Pro conquiescere,[Riposare,]vt considere in otio.Pro sedari,[Quietarsi,]Liu.Ira consedit.Pro commetari, vel consistere, [Fermarsi.] Cicer. Phil. 13. Martiam legionem Albæ consedisse sciebat.

†CONSIDERANTIA,æ.περίεργος. Cic.ad Q. frat.lib.3. Cuius in hoc vno considerantia est,ego sustinebo ut peterp.]

CONSIDERATE, aduer.[Consideratamente, Germa. wolbedechtlich, vveislich.Gal.consideremment,prudemment,ou auec grand consideration.Hisp.con mucha consideracione,.Ci.pro Quin.Prætores,ut cōsiderate ferret,cōparuerunt.Ibidē: Quid fieri non cōsideratissimè?

CONSIDERATIO,onis,f.3.[Consideratione.Germa.Betrachtung,erwegūg.Gal.consideration amusement.Hi.Consideracion]σκεπτική.Ci. 4.Acad.Consideratio,contemplatioque naturæ,est animorum,ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum.

CONSIDERO,are,a.1.[Considerare.חשר chaschab ראה raah חקר hechhint חתר hithbonen חקקש hixic hib.Germa.Betrachtē.bedēcken,

illustris,insignis.Ad Her.l.l.1. In gestu nec venustas cõspicitur, nec turpitudo sit. Tib.l.1.Ele.2.Insidiat celeri cõspiciendus equo.

Conspicio is,pen.cor.a.3.[*Guardare,mirare,* ראה raah משקיף hiscekiph, השגיח hiseghiach.Ge.Sehen,ansehen, anschawen.*Gal. Regarder,& cõsiderer aduiser,& prendre garde.Hisp.Ver ymirar.* ἐσιδῶ. video, cerno.Pla.in Amph.Qui ipsius equidẽ nunc primũ istanc tecum conspicio simul.Dẽ & de mente.[*Videre,*]Cicer.pro Balb.Vt conspiciatis eum mentibus,quem oculis non potestis.Cõspicere,pro artẽdere,[*Considerare*]Cicer.pro Mur.Debes M.Cato cõspicere,quibus vitijs affectum esse necesse sit eum,cui verè illud obijci possit.Conspicere sibi,quæ sint in rem suã.Pla.Trin.Conspicior,eris,passiuum.Ci.in Cat.Carere me aspectu ciuium,quam in festis oculis omnium conspici mallem.Conspectus nomen ex participio. Liu.lib.22. Turba,quàm dignitate,conspectior.

Conspicillvm,n.2.[*Luogo da riguardare,ò spiare,& occhiale,* נצפה mitspeh.G.Ein ort,auff welchẽ mã etwas heimlich luget,oder spaehet.*G.Vne guette,vn lieu dont on regarde & espie,vne sentinelle ou des lunettes. Hisp. Lugar de donde podemos mirar,miradero,ò los antoios conque miramos)* διόπτρα.dẽ vnde clanculum conspicere possis.Pla. in conspicilio assenabam.Itẽ quæ vulgo ocularia dñr.Idem; Necesse est conspicilio vti.Sunt qui vtrobique legant Conspicillum.

Conspicor,aris,d.1.(*Vedere,* הביט niscraph.Germ.Sehen.*Gal.Voir & apercevoir.Isi.Mirar y acatar)* φάω.a præpositione con,& antiquo verbo Specio,idem quod cõspicere.Tere.in Eun.Cur ego te in his cõspicor regionibus?Cæs.4.Bell.Ciu.Hũc conspicatę naues,sublatis anchoris sequi cœperunt.

Conspicvvs,a,um,o.1.2.(*Sagace,accorto,* כסם Kosem,נבון nabon.Ger. Scharffsinnig,vveis.*Gal.Sage,prudent accort.Hisp.Cabio,prudente y sfhaco,*)a conspicio,vt Perspicuus a perspicio.Modo significat sagacẽ,acutũ.Quin.Cõspicuus,sagax,callidus.Modo clarũ (*Chiaro,lucido.*) Vnde Mart. Conspicuum amphitheatrum appellat,libr.1. Conspicuus homo, qui in se omnium oculos conuertit, (*Riguardeuole,illustre,*)Liu.1.Romanis conspicuum eum nouitas,diuitiæque faciebant.

Conspiratio,f.3.(*Concordia,* קשר Keschet.Ger.Ein zusammẽ schvverũg,oder verbindung vvas zuthun.*Gal.Conspiration,vnion,& cõpint de plusieurs ensemble.Hispa.Conuiration,o tal cõpania)* ὁμονοία. pro cõcordia,& consensu.Ci.li.2.Off.Magnas vtilitates a dispiscimur cõspiratione hominũ atq.cõsensu.Et pro domo sua:Hanc nostrã conspirationem in rep.bene gerenda certi homines fictis sermonibus diremerunt. Accipiẽ itẽ in deteriorẽ partẽ pro cõiurare, (*conjurari*)&(vt Ci.loquitur)coire.Ci.pro Deiot. Cõspiratio cerborũ hoium contra dignitatẽ tuã.Cõspiratus,us,quo Gel.vtitur li. 1.c.11.

Conspiro,tas,pen.pro.n.1.*Spirare insieme,congiurare,* חבר naschab נשף naschaph קשר raschar.Ger. Zusammen blasen,Zusammen schvveren.*Gal.Souffler ensemble,conspirer,faire vn complot,s' vnir & allier ensemble pour faire quelque chose soit biẽ ou mal. Hispan.Soplar juntamente,conspirar y conjuramen vno,)* συμπνέω.simul spiro, conflo.Col.l.4.Ad educandã prolẽ nouam conspirent.Sumitur pro consentio,& communi animo aliquid aggredior. (*Accordarse*) Cice. contra Rullũ;Consentire nobiscũ,conspirare cũ bonis.Col.li.11. Conspirare quoq.ponitur pro conuoluere,(*Girare*)dictum a spiris, qui sunt circuli,qui in seipsos recurrunt:vnde Conspirare serpenter dicimus,cum ii in orbem conuoluunt.Pli.de viri ill.Anguis se in Volumnij tabernaculo cõsprauit.Conspirati,orũ,(*Congiurati*) qui coniurarunt.Sue.in Cæs.Assidentẽ conspirati specie officij circonstiterunt.Cõspiratæ res,velut cõflatæ in vnũ corpus.Sẽ.ep.85.

Conspisso,as,are a. 1.condenso.Pli.li.35,c.6.Col.lib.2.c. 18.

Consponsores,q̃ de eadẽ re cõspondẽt.Cic.Att.li.5.Inuestiges ex cõsponsorũ tabulis.Idẽ epi.fam.9.2,Si Galba cõsponsor tuus redierit.

Consvo,is,ere,a.3,καταπτύω.sputo aliquem fœde:Passiuum,Conspuor.Plau.Ab omnibus derisus,atque consputus.

Conspvrco,as,are,a.1.[*Sporcare,macchiare,* זרה raK.Ge.Vervvuestẽ vermaslen,verũreinigẽ.G. *Lardir,& gaster,souiller.*H.*Enfuziar.*] μιαίνω. commaculo.Col.li.8.c.4.Sapore tetro conspurcare omnia.

Conspvto,as,are,freq.a.1.Plaut.Curc. Cõsputatur,vituperatur. Ci. ad Q.Fr.lib.2.Clodiani nostros consputare ceperunt.

Constabilio,is,ire.a.4.[*Fermare,* חזק hechin.Ge.Bestaetigen,steiff vnd vest machen.*Gal. Affermer,& asseurer vne chose,faire ferme.* Isp.*Establecer,*]κραιόω.firmum facio.Pla.Cap.Rem meam constabilivi.Ter. Adel. Tuam rem constabilijsses.

Constanter,fortiter,æqualiter,perpetuo,cõuenienter,[*constantemente.*G.Standhafftig klich,bestendig klich.*Gal.constammẽt,fermement,perseueramment,Hi.constantemente,*βεβαίως.Cicer.de Amic.Multa eius,vel promissa prudẽter,vel acta cõstãter ferebãtur.

Constantia,f.1.[*constantza,* חזקה chezkah חין chozek גבורה gheburah.Ger.Standhafftig Keit,bestendig Keit.*Gal.constance,perseuerance,fermeté.Hisp.La constantia,*]διάθεσις.Cice.ad Att.O constantiam promissi,& fidem miram?

Constantia,f.1.Cypri vrbs,alias Salamis dicta. Est etiã oppidum Germaniæ ad Acronium lacum,celebre concilio generali.

Constantia Iulia,Hispaniæ Beticæ oppidum.

Constantinopolis,f.3.(*Constantinopli*) vrbs a Constantino aucta in finibus Thraciæ,vide Byzantium.

† Constellatio,nis.f.3.Spartian.in Vero:Quid si non rectè constellatio eius collecta est?Iul.Firmit.l.1.c.1.Hæc vitia mala, Mercurij cum marte perficit constellatio.Idem lib.4.c.12.]

Consternatio,f.3.*Paura,* חתת chathath חרדה chittah.Germa.Ein schnelle betruebnuss des gemuets.&leinmutigkeit.*Ga.Espouẽtement,estonnement,troublement.Hispa.Espanto,*)ἔκπληξις.concitatio quædã subita ex aliquo metu. Deduci vĩ a Sterno,quod significat dejcere:illi.n.qui ictu aliquo hunni sternunt,maxime perturbãtur.

Consternivm,n.2.locus prope thermas, vbi vestes deponebantur.

Consterno,as,aui,atũ,a.1.[*Sbigottire,perdere l'animo,* חת chath.Ge. Betrueben,verzagt vnd erschlagen machen,)ἐκπλήσσω.perturbo, & proprie de animo dicitur,teste Val.lib.5.Sal.Qua victoria elati hostes,nostri territi,atque animis consternati discessere.Idem,Equi exterriti,aut saucij consternantur.

Consterno,is,straui,a.3.[*Distendere* יצע hitstsiah.G.Bedecken,vberspreiten.*Gal. Abattre,& espandre,par dessus,couvrir d'abatage.Hisp. Desbaratar,forar como en ladrillar,o llanar,*] καταστρώω. sterno, vel sternendo operio.Vir.4.Aen.Alte cõsternunt terrã cõcusso stipite frondes.Sic Consternere aream silicibus,& lapide[*Salicare,*]qd Galli dicunt *Pauer*.Col.lib.1.Area optima est silice constrata.Cõstratus,a,um,[*coperto,*]a cõsterno,eris,tectus. Cic.pro Sest. Forũ corporibus ciuium Romanorum constratum. Inde Naues cõstratæ dicũtur,quę ab aliquibus vocantur tectæ, quæ scilicet sita habebant catastromata,in quibus propugnatores cõsistebãt. Ci.5.Ver. Erat sola illa nauis constrata. Quæ autem carebant catastromatibus,Naues apertę dicebantur.Hircius de Bello Alex.Quattuor ad eas constratæ naues,& complures apertæ contenderunt.

Constipo,as,a.1.*Cõdensare,spessire.* עדר tsarar קפח kaphah.G.Zusãmen stossen, nach zusammen stossen, dic Kmachen.*Gal.Enferrer ensemble,faire espez en amassant ensemble.Hisp.cõstribar,y recalcar,espessar,*)συστέλλω.condenso,in vnum cogo.Ci.de Leg.Agr.2.Cæs. 4.Bel.Gal.Vt se sub ipso vallo constipauerant.

Constitvo,is,a.3.statuo,decerno,destino,sancio,prescribo, statuo, propono,designo,paciscor,[*Deliberare,cõstituire,* יעד he Kim יעד iahadh.Ger.Rhatschlagen,fur sich nemmen,setzen,ordnen.*Gal. Mettre,& poser,assiener,& arrester,establir,& ordõner,constituer. Isp.Establicer,deliberar,*βουλεύομαι. Teren.Phor.Mihi dotem cõstituerunt dare.Vir.1.Æneï. Qui teneant(nã inculta videt)homines-ue,feræve,Quærete constituit.Item locum, siue tempus determino.Ter.Eun.Dati anuli,locus,tempus cõstitutum est.Ad constitutum venire, subaudi,diẽ,vel tempus,[*Al tempo,al termine,*]Ci. ꝓ Cec.Homines inermes,qui ad constitutum experiẽdi iuris gratia venissent.Cic.Mar.Si quid constituũ cum podagra habes, in aliã differas diem.Quandoque conuenire,& pactũ facere, [*Far patto, esser d'accordo*]Ter.Hecy.Constitui cum quodam hospite,me esse illum conuenturum.Cic.1.Offi.Cõstituere pecuniam,est assignare, [*Cõsignare.*]Aliquãdo ꝓ aliquid gubernare,moderari,regere, [*Gouernare,*]Ci.Inscitia senũ cõstituẽda,& regẽda est prudẽtia.Interdũ decernere. Nonnumquã parare,[*Apparecchiare,*]Cice.Erat interdũ decernere. Nonnumquã parare,[*Apparecchiare,*]Cice.Erat ignarus quantum sibi,ac liberis suis iam tum mali constitueretur.

Constitvtio,onis,f.3.[*constitutione,ordine,statuto,* חק chok.Germ. Ordnung,satzung. *Gal. Constitution,estat, condition, ordonnances. Hisp.Establecimento*]διαταξις.statutũ,decretũ,a verbo constituo, ꝙ inter cætera significat decerno,sancio,præscribo. Interdũ idem quod institutio,vt Religionũ constitutio,apud Cic.3.de Leg.Idẽ quod institutio.Bru.lib.3.Illud necesse me ad te scribere,quid sentirem tota de cõstitutione huius belli.Est itẽ Constitutio rhetoribus prima causarũ cõflictio,quę alio nomine Status appellatur.Ad Herẽ.li.1.Hec exornatio in cõiecturali cõstitutione causæ ferme ser per necessaria est.Cicer.1.de Inu.Constitutiones apud rhetores sũt quattuor, coniecturali, definitiua,generalis,trãslatiua,ꝙ status ẽt dicuntur.

Constitvtvs,a,um,o.1.2.*Ordinato,determinato,* מקום muxam מיעד muhadh.Germ.Geordent,gesetzet.*Ga.Establi,ordonné,assigné,arresté.Hispa.Establecido.*]διατεταγμένος.decretus,propositus.Constituta in mensem Ian.auctio.Cicer.de leg.Agr.Corpus bene constitutum,idest,bono præditum habitu.(*Ben complessionato.*)

Constitvtvm,tus,n.4.multitudo est hoium simul cõsistentiũ. Fest.

Consto,as,constiti,stitũ,& statum,n.1.Luc.li.7. Constatum fides superum:Mart.Constatura fuit Megalensis purpura centum.Est aũt constare,cõstanter permanere,perseuerare,ratũ habere(*Perseuerare,constare,* חמד hamadh.διαμένω.G.Bestehn,standhafftig sein *Gal.S' arrester ne bouger se tenir.Hisp.Ser el hõbre constante.*]Cic.ep. 3.Qua in sntia si constare voluissent.Constare sibi, est,in eadẽ opinione constanter permanere.Idẽ 1.Tusc. Si tibi quidem constare vis.Constare mente vel animo,est animi vel mentis compotem esse.Magno vel parvo aliquid cõstare dicimus,magno vel exiguo pretio comparatum.Ci.6.Ver.S.H.S.VI M.tibi constarent ea,quæ tu facilè posses vendere H-S.CC.millibus?Idem Attico:Id prope dimidio minoris constabit. Interdum pro compositus sum, cohæreo.Cice.1.de Natur.Deor.Homo, qui ex animo constat & corpore. Interdum simul stare, (*Dimorare,*) Sisen.li.4. histor. Multum-

CONCORD, a city of Cabarrus county, North Carolina, 20 miles N. E. of Salisbury, on the Western North Carolina railroad. It is the seat of Davidson college, and has a female college, a flourishing academy, and a number of churches. Pop. 1,200.

CONCORD, a city of Merrimack county, New Hampshire, on the Merrimack river, 60 miles N. W. of Boston, 16 S. of Manchester, and 70 S. E. of Dartmouth college. It is the capital of the state, and the seat of the state prison, and is connected with Boston by the Concord railroad, and with Manchester by the Northern railroad. The Merrimack river is navigable to this point by steamboats, and is crossed by a bridge 1,000 feet long. The city is regularly laid out, and contains many handsome buildings. The state house is a fine granite edifice, 90 feet long, 50 wide, and 3 stories high, with a dome and cupola. The state prison is a granite building, 200 feet long, 50 wide, and 4 stories high, with a wing 100 feet long. The city has a public library of 5,000 volumes, a state library of 10,000 volumes, and a law library of 3,000 volumes. There are 10 churches, 2 banks, 2 savings institutions, 2 insurance companies, 2 newspaper offices, and a number of manufactories. Pop. 8,274.

CONCORD, a city of Middlesex county, Massachusetts, 18 miles N. W. of Boston, on the Fitchburg railroad, and on the Concord river, which is navigable to this point by steamboats. It is the seat of the Concord reformatory, and has a public library of 10,000 volumes, 10 churches, 2 banks, 2 savings institutions, 2 newspaper offices, and a number of manufactories. Pop. 3,965.

CONCORD, a city of Cass county, Michigan, on the St. Joseph river, 20 miles S. E. of Jackson, and 100 W. of Detroit. It is connected with Jackson by the Michigan Central railroad, and with Detroit by the Detroit and Jackson railroad. The St. Joseph river is navigable to this point by steamboats, and is crossed by a bridge 1,000 feet long. The city has a public library of 5

in.in vnũ cõplures voces cõferunt,conuiciũ dr.Festus tñ a vicis,ĩ quibus primo habitatũ est,deriuat.Cic.pro Cœlio: Contumelia,si petulantius iactatur,conuicium:sin facetius,vrbanitas nominatur.

Convictor, m.3.[*Chi viue insieme*,רֵעַ reheh.Ge.Ein tisch genger der teglich bei einem isset vnd lebt.*Gal. Qui boit, & mange auec, commensal,portioniste.Hisp. En que viue iuntamente con otros*]συμβιωτης.quotidianus conuiua, & qui nobiscum viuit familiaritet. Horatius.Hunc quia sum tibi Mecœnas conuictor.Suet.in Tib. Nihilo leniorin cõuictores Græculos.Oui. 4. de Pon. Ille ego cõuictor, denſoque domesticus vsu.Cic.Tironi.Vtor conuictoribus.

Convictvs,us,ui,m.4.[*Conuersatione, commercio*,מוּרָה min hagh.e. *Nourriture,ordinaire viure auec vn autre,mesme table.Hisp. A quella bniuenda en uno*]συμβιωσις. commercium: quod qui vnà versãtur, sæpe etiam vnà epulentur.Col.li.11.ca.1. Conuictum domesticum vitet. Conuictus humanus,& societas.Cic.3.Off. Luceius Cice.lib. 5.|Vt ad conuictum nostrum redeas.

Convinco,is,n.3.[*Conuincere*,הוֹכִיחַ hochiach.G.Vberwindẽ, vberzeugen.*Gal.Conuincre,& surmonter.Hisp.Vencer*,]κρατεῖν, νικᾶν. Vinco:vt;Conuincere aduersariũ testibus.Cic.7.Ver.Idẽ de Ami. Leuitas,& infirmitas plerosque conuincunt.Idem 2.in Cat.

Convivo,is,ere,n.3.[*Conuiure*,חָיָה hochiach.G.Vberwindẽ, vberzeugen.*Gal.Conuincre,& surmonter.Hisp.Vencer*,]κρατεῖν, νικᾶν. Vinco:vt;Conuincere aduersariũ testibus.Cic.7.Ver.Idẽ de Ami. Leuitas,& infirmitas plerosque conuincunt.Idem 2.in Cat. Conuiuo:vt;Conuincere aduersariũ testibus.Cic.7.Ver.Idẽ de Ami. Leuitas,& infirmitas plerosque conuincunt.Idem 2.in Cat. Leuitas,& infirmitas plerosque conuincunt.Idem 2.in Cat. Leuitas,& infirmitas plerosque conuincunt.Idem 2.in Cat.

Convivo,is,n.3. Ci.in Arato:Et loca cõuisit cauda tenus infera piscis.

Convivae,m.1.[*Conuitati*,]inuitati ad conuiuium.Ter.in Heau.Cõuiuas moror.

Convivale,o.3.[*Cosa che appartiene,a conuitto*.G.Das zu der malzeit odet banchet gehoert]συμποσιακόν.quod ad conuiuium pertinet, Liu.Multaq; conuiualia ex auro, & argento vasa.Conuiualia obiectamenta,Liu.lib.1.Bel.Maced.Fabũlã conuiuales.Tac. lib. 5.

Convivari,d.1.[*Mangiare insieme*,שׁר לשתה hafah mischteh.G. Malzeit halten,zechen,miteinander essen, gastũg anrichten. *Gal. Faire banquets,faire grand chere,banqueter.Hi. Comer iuntamente*,) ἑστιᾶν. simul cibum sumere. Ter. Heau.

Convivator,m.3.διατυμπᾶν.qui parat conuiuium,Liu.5. Bell. Mac.

Convivivm,n.2.[*Conuito*,מִשְׁתֶּה mischieh.G.Ein malzeit,gastmal. *Gal.Banquet.Hisp.combite*,] συμπόσιον. a viuo fit,de quo Ci. de Sen. Quæ vitę coniunctionem haberet,conuiuium nominarunt.

Convivo,is,ere.n.3.[*Mangiare in compagnia*.Germ. Bei einem lebẽ, mit einem essen.*Gal.Viure ensemble,boire,& manger ensemble. Hisp. Viur iuntamente*,)συνεστιᾶσθαι.simul comessari.Pla.in Amph.Missi sti ad nauim Sosiam, vt hodie tecum conuiueret.

Convocatio,onis,f. 3. Cic. post reditum in Sen.

Convoco,cas,care.a.1.[*Conuocare*,קָרָא Kara זָעַק zahak.G. Zusammen beruffen.*Gal. concoquer,appeller pour assembler plusieurs ensemble.Hisp. Llamar iuntamente,ayuntar*,]συγκαλεῖν. simul vocare. Cic. 3.Offi. Piscatores ad se conuocauit.

Convolo,as,are,n.1.(*Volare insieme*.G.Miteinander fliegen, zusammen fliegen.Item.Eilends vnd flugs zusammen kommen.*Ga.Voler ensemble,venir hastiuement.Hisp.Volar iuntamente en uno*)συμπωτᾶσθαι.simul volare.Per trãslationem concurrere,[*Concorrere.*]Ci. 3.Tusc.Multi sunt,qui statim conuolent.

Convolvo,is,ere,a.3.[*Volgere insieme*,עָלַם ghal זָעַק ghasam.G. Zusammen vvinden,]συμπλέκω.simul voluo.Cic.1.de Din.

Convolvvlvs, pe. c. m. 2. ἰὸς, κάμπος.vermiculus minor eruca,erodens pubescentes vuas:a conuoluendo,quia se inuoluit in pampino a Plauto Inuolutulus,a Col.Inuoluela,a Suida ἰοῦλος.appellatur.Pl. lib.17.cap.18.Ne conuoluulus fiat in uinea.Conuoluulus itẽ herba per fruteta nascens, florem ferens nullo odore, dictus quod se sei, cui adhæret, inuoluat.Plin. lib.21.cap.4.Vulgus *Campanellam* vocat, aut *volubilem maiorem*.

Convoti,m 2.[*Obligati a medesimi voti*,]iisdem uotis obligati. Fest.

Convs,ni,m.2.[*Pigna*.G.Ein dannzapff,oder dannuss.*Gal.Vne Pomme de pin, & tout tel fruit ayant semblable figure. Hisp. La pina del pino, & toda tal fruit ayant semblable figure. Hisp. La pina del pino azalla de cipres*]κῶνος. nux pinea, & cognatarum arborum fructus,pineæ nucis similitudinem referens. Col. 7.Remedio sunt cupressini quindecim coni. Hinc Coniferæ arbores dictæ, quæ conos ferunt,id est,nuces pineis similes. Virg. 3. Aen. Coniferæ cyparissi. A nucis huius similitudine Geometræ conum nominarunt, figurã ex lato in acutum desinentem, quæ turbini contraria est. Serenus: Donec in angustum conscendat littera conum. In galea item Conus appellatur,summus apex in acuminatam desinens figura,cui cristæ inseri consueuerunt. Virg.3.Aenei.Et conum insignis galeæ.

Convlnero,as,a.1.[*Ferire*,פָּצַע patsah בָּצַע batsah.Germ. Vbel vervvunden,]τιτρώσκειν.multis vulneribus afficere.Pli.lib.11.cap. 37.

Convlsio,nis,f.3.[*Spasimo.Gal. Spasme,conuulsion.Hi. Pasme*] σπασμός.Pli.li.20.c.15.Vtile est cõuulsionibus, & inflammationibus.

Conyza, f.1.herba,quæ alio noie Cunilago, vulgo a necandis pulicibus,& cimicibus,*Pulicaria,& Cimicaria*.Pl.l.21.c.9.Ruel.l.3.c.63.

Cooperio,is,ire,a.4.[*Coprire*,בָּטַר chasah.G.Redeckẽ.*Gal.Couurir. Hisp.Cobrir.*]καλύπτω. tego. Cooperire lapidibus aliquem, lapidare, Cic. 3. Verr. Lapidibus coopertus esset in foro.Coopertus scelerib. Cic.3.Verr.Coopertus miserijs Sall.in Iug.Extorrem patria, domo inopem,coopertum miserijs.

Cooperculvm,li,n.2.[*Coperchio*,צָמִיד tsamidh נָבַע chesui.Ge.Ein decke,]σκέπασμα.quo quid cooperitur.Pli.lib.14.c.21.

Cooptatio,onis,f.3.Cic.3.de leg.Sublata cooptatione censoria.

Coopto,as,are,a.1.[*Eleggere*.בָּחַר bachar.G.Erwehlen,oder annemmen.*G.Eslire quelqu' vn,& luy bailer place,& quelque estat,auec autres.Hisp.Elegir con otro a su colligio*,]συναλέγομαι.est eligere inter pares,aut fere pares.Cic.de leg.Agr.Is a collegio cooptaretur.

Coortor,is,iri,p.p.vel cooreris,p.c.d.3.[*Nascere*,זָרַח zuach. Ger. Entstehn,sich erheben,] ἀνίσχω.simul oriri; vt,Coorta tempestas, Cæs.1.Bel.Ciu.Cic.in ver.

Coos, siue Cos, siue Coa. κῶς.insula in mari Icario.Rhodo proxima. Est itẽ vrbs eiusdẽ nominis,insulę huius caput. Eadem & Meropis dicta est,a Merope quodã terrigena, si Stephano credimus: quar q̃ hoc nomen,& Strab.agnoscit,qui in principio li.15.Indiam describẽs, Macedonas ait in India quinque millia, & nouẽ vrbes tenuisse,quarũ nulla minor fuerit Coo Meropide.Ex hac insula orti sunt viri illustres nõ pauci,& in primis Hippocrates Medicorũ clarissimus,Apelles pictor eximius, Simus medicus, Philetas poeta, ac orator,Nicias Coorũ tyrannus.Ariston Peripateticus. Hinc Cous,a, um,p.p.in Coo oppido,siue insula natus.Ouid.Si Venerem Cous nũquam pinxisset Apelles. In primitiuo prima corripitur. Pap. in Siluis: Hunc ipse Coo plaudente Philetas. Solent in hac insula fieri vestes tenuissimæ ex bombyce ad fœminarum ornamentum, quæ Coa vocabantur Ouid.de Arte:Siue erit in Cois Coa decere puta.

Copae, κῶμαι.vrbs Bœotiæ ad Cephisum amnem.

Copes,siue Copis,o.3.[*Copioso*.רַב rab.Ger.Vberfluessig.*Ga.Copieux, abondant.Hisp.copioso,y abundante*,]πάνυ πολύς.veteres,teste.Nonio,pro copiosus posuerunt.Plau.Pseu.Vt gloriosum faciã,& copi pectore. Hinc Copona,vel Caupona,taberna vinaria, ob copiã rerum, quæ ibi venduntur,& ipsa etiam cauponis vxor.

Copias,m.1.India fluuius.

Copiinvs,p.c.[*Cossino,corba*,סַלְתַּבַּר selhori.G.Ein korb.G. Vn cossin Hisp.Corbe,cesto texido de vmbres.]κόφινος.Latinè corbis, vas est rusticum è uimine cõtextum.Iuu. Cum dedit ille locum cophino.

Copia,f.1.[*Copia abondanza.Gal. Abondance ou affluence de quelque chose,que ce soit.Hisp. Facultad o abundancia*,] ἡ πορία. ab antiquo Copes,siue Copis,quod copiosum significat.Pac. Peribea, vt ciuat Nonius:O prospere copẽ diem.Inde Copia,abundantia. Ci.in Parad.Diuitiarum est fructus in copia, copiam autem declarat satietas rerum.Copia pro commeatu,seu annona. Tac li.15.Parthos inopes copiarum.Copia pro facultate aliquid faciendi,[*Licenza*,]Vir. 1.Aen.Postquam introgressi, & coram data copia fandi.

Copiolae,f.1.Brut.Cic.Epist.11.Recurri ad copiolas meas.

Copiae,copiarum, f.1.exercitus, multitudo,[*Gente d'arme,essercito. Gal.Armee,bande de gens de guerre,puissance,& forces.Hisp.Hueste de gentes armadas*,]δύναμις.vt Copiæ Pompeij.Cic.1.Tus.Copias maximas duxit ad Troiam. Aliquãdo etiam singulari nu. Cic. ad Att. li.8.Vt Brundusium duceremus hanc copiam.Contra etiam inuenimus, Copias in plurali pro abundantia, siue facultatibus, [*Richezze*]Cic.de Amic.Copijs,facultatibus,opibus.

Copior,aris,d.1.(*Adunare genti*.Ge.Kriegsleutan nẽmen, heer zeug zusammen bringẽ.*Gal.Amasser gens.Hisp.Ayuntar gentes armadas*,] Castrense verbũ pro copias cogere Gel.li.12.ca.2.Romani multis armis, & magno comeatu, prædaq. ingenti copiantur. Quod verbum ex eadem figura est,qua Lignantur, pabulantur, & aquantur.

Copiose,[*Copiosamente*.Germ.Vberfluessiglich,reichlich,]πάνυ πολλῶς. Cic.de Sen. Quam copiosè ab eo agricultura laudatur.

Copiosvs,a,um,o f.2.[*Copioso*,רַב rab.G.Vberfluessig, vvolhabend. *Gal.Copieux,abundant,ample,riche. Hisp. Abundant*,]πάνυ πολύς. Cic.3. Ver.Erat in primis copiosus.

Copo,onis,m.3.(*Hoste,hostiere*,]apud ueteres nõnunquam inuenitur pro caupo,& Copona pro caupona. Festus.

Copta,f.1.panis dutissimi genus:quod è Rhodo aduehebatur,quantum conijcere licet ex Mar.lib.14.Clara Rhodos coptam,quam tibi misit,edat.

Coptvs,m.2.Plin.li.37.c.3.oppidum Thebaidis,cõe Aegyptiorum,& Arabum emporium.Iuu.Sat.15.Calidæ referemus mœnia Copti.

Copvla,læ,f 1.[*Legame,laccinolo,cõgiuntione*,אֲסוּר esur מוֹסָר mosar לִוְיָה liuiah.Ge.Ein band, mit welchem man etliche ding zusammen Kupplet. *Gal. Vn lien, vne accouple. Hisp. Ayuntamiento,atadura*]ἅμμα,vinculum,quo aliquid copulatur.Ouid. Copula detrahitur canibus, id est, vinculum colli. Pl. in Epid.pesuit copulas prolotis ad colligandum accommodatis. Hinc Grammatici coniunctiones,Et,Que,cum similibus,copulas uocauere, quod earũ nexu uerba uerbis,& orationes orationibus coniungantur.Dicitur & copula cuiuslibet rei duplex numerus: vnde copula matrimonij.

Copvlate,aduerbium,coniunctè,)(simpliciter. Gel. lib. 10. cap. 24. Die quinti, pro aduerbio, copulare dictum est.

Copvlatio,onis,f.3.[*Congiuntione*.מַהְבֶּרֶת machbereth Germ.Zusammen bindung,]συνδεσις.connexio, coniunctio. Cic. 1. de Fin.

Copvlo,as,are,a.1.[*cõgiũgere*,אָסַר asar חָבַק chabbek חִתְחִבֵּק hithhibik G.Zusammẽ Knuepffen, zusammen Kupplen, *Gal. Accopler, lier ensemble,ioindre.Hisp.Ayuntar,aiar*,]συνδεῖν.colligare,vincire,cõiungere. Cic.in Part. Constructio uerborum tum cõnectionibus copulatur,tum dissolutionibus relaxatur.Copulor,aris, de penetris

idem significat. Pla. in Epid. Cauc sis cũ filia mea Hanc copulari, Copulatus,part.Cic.4. Tuſ. Cogitatione quidem inter ſe differunt, re verò copulata ſunt.Copulatus.[*Congiunto*]nomen.Cicc.1. Offi. Nihil amabilius, nec copulatius, quàm morũ ſimilitudo bonorũ.

COPVLATIVVS,a,um,o.1.2.[*Congiunto*]συνεπτικός quod copulat.

COQVINA,f.1.[*Coſina* מבשלה mebaſchlah. Ger. Ein Kuech. *Gal. cuiſine.* H*iſp. cozina*]μαγειρεῖον.p. p.locus, in quo dapes coquuntur. Nonius:Culinam veteres coquinam dixerunt.

COQVINARI,d.1.[*Eſſercitare l'arte del cuoco,cucinare* Germ. Kuchen meiſterei treiben,mit Kochen vmbgehn,]μαγειρεύειν.eſt coquinam artem exercere Plau. Aul.

COQVINARIA,æ,f.1.[*Cocinaria* μαγειρικὴ. ars coquendi, quę ad victum ſpectant.

COQVINARIVS,a,um,o.1.2.[*Ciò che à cocina s'appartiene.* Ge.Das zur Kuechen gehoert; *Ga.de coufine.* H.*coſa de coʒina*]μαγειρικός.quod ad coquinam pertinet: vnde Vaſa coquinaria dicta a Pl.li.33.c.11.

COQVITO, as, p.c. [*Cucinare ſpeſſo.*] frequentatiuum eſt a coquo: quo Plautum vſum eſſe pro coctitare,auctor eſt Feſt.

COQVO.is,xi,ctũ,a.3.[*Cocere,cucinare,* בשל biſchchel נז nazadh נפה aphah.German. Kochen. *Gal.cuire, o coſiner.* H*iſpa. coʒer cocinar.*] ἑψέω,ἑφθέω. eſt cibum eſui aptum reddo.Inde carnes coctæ,dicunt carnes elixæ,ſiue aſſæ,ſiue alio modo ad edendum paratæ. Coquere cœnam,prandium,cibum Pla.Aſin.& Rud.Pli.li.3.cap.1 Huius proprietas,vt ventiletur in coquendo,donec deſinat olere. Coquere bellum,& conſilia,per translationẽ,id eſt,parate,& moliri clanculum,[*Apparecchiare.*]Liu.8.ab vrb Occultè Romanum coquebant bellum.Coquit me cura.Cic.de Sen. Fructus ét coqui [*Maturare,*]dicuntur,cum Solis calore ad maturitatem perducuntur.Vir. 2.Geor.Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis.

COR,dis,(*Cuore* לבב lebab לב leb.Ger.Das hertz.*Ga.Coeur.H.coraʒon*] καρδία. præcipuum inter viſcera, & vitæ ſedes, & arteriarum, ac caloris natiui, quo animal regitur, quaſi fons quidam, & domicilium.Vide Gal.li.16.de vſu partium.& li.7.de Anat. adminiſt.Ci.3.de Diu.Nullum animal,quod ſanguinem habet,ſine corde eſſe poteſt. Et quoniam ex veteribus nonnulli mentis ſedem in corde collocarunt,(quod tamen ſecus habet) factum eſt, ut cor,pro animo,ſiue mente poſitum inueniamus.Cic.4.Tuſ.Alijs cor ipſum animus videt Ex quo Excordes,Vecordes,& cõcordes dicti.Hinc etiam dicimus, cordi eſt.i.placet animo meo[*Piacere.*] Cicero. de Amic. Is mihi eo magis cordi eſt. Corne edito. μὴ ἔδῃς τὴν καρδίαν.hoc eſt,ne curis tuum ipſius animum excrucies.

*CÓRA,Latij oppidum.Plin.

CORACINVS, pe.p. m. 2. κορακῖνος.coruinus.Eſt item coracinus piſcis Nilo familiaris.Plin.lib.32.c.5.Matt.lib.13.

CORALIVM,n.2.[*Corallo* רמת ramoth.Ger.Coral. *Gal.Du colar. Hiſ. Et colar,*] frutex ſub aqua naſcens, colore viridi,baccas ferens candidas(teſte Theophraſto in tractatu de gemmis)qui ex aqua exemptus, confeſtim lapideſcit, ruboremque contrahit, naſcitur in mari rubro,ſed laudatius Oceano Septentrionali, iuxta Orcades inſulas; item in mari Siculo circa Heliam, & Drapanum. Scribendum eſt autem coraliium,vnico l,cõtra cõem abuſum.Oui.li.Met.Nunc quoque coralijs, eadem natura remanſit. Claudia geminauit literam,vt ſyllabam breuem extenderet: Vellitque corallia Clotho.

CORALIVS.Phrygiæ fluuius,qui Sangarius dicitur,

CORALI,m.2.ſunt populi Pontici.

CORAM,[*In preſenza,dinanti,* נכחם nochach לנכחם hal pene.Germ. Vor,in dem beiweſen,gegenwertigklich.*Gal. Deuant, en preſence Hiſ.En preſencia*]πρό.præpoſitio eſt,quæ contrariam habet ſignific. præpoſitioni clam: vt coram ſenatu orationem habuit. Differt a Palam, quod coram magis ad perſonas certas, Palam ad omnes refertur? Coram indiget adiectione, Palã nõ indiget.Et differt ab Ante,& Ante oculos, lõgè itelligi põt: corã proximitatẽ ſignificat. Ter.in Eu. Quæ mihi ante oculos coram amatorem abduxit tuum.

CORAMBE,es,herba nota,quam braſſicam vocamus.

CORAX,is.m.3.rhetoris antiquiſſimi nomẽ,qui primus in Sicilia poſt Hieronis mortem, artem dicendi conſcripſit.Ci.in Bruto.Eſt item corax Sarmatiæ Aſiaticæ mons.Ptol.lib.5.c.9.Coraxicum appellauit.Plin.lib.5.c.37.Eſt item Aetoliæ mons.Ptol.lib.3.c.15.

*CORAXI,m.2.populi ſunt Colchidis.

CORAXICVS,m.2.Tauri montis pars.

CORBIS,is,m.3.[*Corbe,corba* סל נוקי ſal chori.Germa.Ein korb.*Gal. Coffin,corbeille,manne ou pa.nier d'oſier.*H *Ceſto coſa texida de vimbres.*]κόφινος.vas ex vîminibus.Ci.pro Sett. Meſſoria ſe corbe contexit.Dicta,quod ſpicas aliud ve quid eo conuehãt: olim enim ſpicas de meſſas in corbes conjiciebant.Var.de re ruſt.li.1.c.50.

CORBITÆ.p.p.f.1.naues onerariæ dictę, quod in earum malo ſummo corbes ſolerent ſuſpendi.Cic.ad Att.lib.16.

CORBITO,are,in corbitam immittere.Plau.in Caſi.Ego noui illas ambas eſtrices,corbitant,vbi comeſſe poſſunt. Translatè,pro ventrem implent,quaſi nauigium onerent.

CORBVLA,f.1.dimin.a corbis: vnde Cato de re ruſt.c. 11.ſcribit,villicum habere oportere corbulas Atticinas quattuor.

†CORCHORVS,κόρχορος.Herba humilis,altitudine palmum non excedens, alio nomine dicta Anagallis. Numeratur autem inter viliſſima olera,unde prouerbium.Corchorus inter olera.]

CORCVLVM,n.2.[*Cuore picciolo.* German.Ein Herzlin,]dimin. a Cor. Pla.Meum corculum meus motticulus caſeus. Fuit etiã hoc P.Naſicæ cognomen a prudentia impoſitum.Ci.1.Tuſc Naſica ille prudens,corculum appellatus.Corculum enim,veſte Feſto,dicebãt antiqui ſolertem & acutum.Pli.lib.7.c.41.Cato corculos apud Roma cognominatos ait,qui ſapientia præſtiterunt.

CORCYRA,f.1.[*Corfu.*Germa.Ein Inſel in Ioniſchen meer,heiſt jetz Corfu.]p.p.κόρκυρα.inſula in Ionio mari, Vlixis naufragio, & Alcinoi hortus clara,olim Phæacia a Phęace dicta.Luc. lib. 1. Seu vela ferantur In portus,Corcyra tuos.Pli.li.4. c.12. Inſulæ ex aduerſo Theſprotię Corcyra, a Buthroto xii. m. paſſ. Homero dicta. Scheria,& Phæacia.]Hæc Pli.Eſt & altera inſula cognomento Melena, quam Pompon.li.2.inter Electridas numerat.Pl.lib.3.ca. vlt. Hinc Corcyræus,a,um Cic. Att.

CORDATE,[*Corraggioſamente,ſauiamente* G. Vernünfftlich,daʒfürlich. G.D'*vn bon coeur,ſagement,prudentement.*H.*Prudente y ſabiamẽte,*] σοφῶς.ſapienter,prudenter.Plau.Pœn.Docte,& cordatè,& cautè.

CORDATVS homo,[*Homo prudente,corraggioſo,* גלבב m]bab. Ger. Ein herzhaffter,weiſer vnd gelchwider menſch.*Ga.Qui eſt d'vn coeur ſagè,& prudent.*Hi.*D'varon que tiene corazon ſabio, prudente,y aſtuto,*] ἔμφρων.prudens.Cicer.1.Tuſc.Egregiè cordatus homo.

CORDAX,m.3.menſura metrica,alio nomine appellatur trochæus.Ci. de Ora.Trochæus,cordax ab Ariſtotele appellatur.

*CORDILIO,m.3.Stoicæ ſectæ,philoſophus.

CORDOLIVM,[n.2.*Cordoglio.* עצבון דלב hitsbon halleb c.Schmertz vnd traurigkeit des hertzens]καρδιαλγία. dolor cordis. Plau. Mihi cordolium eſt.

CORDVBA,æ,p.c.f.1.κόρδουβα.oppidum Hiſpanię Bæticę,vtriuſq.Senecæ & Lucani patria,vt teſtatur Mart. libr. 1. ad Licinianum. Hinc Cordubenſis conuentus.]Pli.lib.3.c.1.

CORDVS,a,ũ,o. 1. 2.[*Tardo,che naſce dopo il tempo debito* עטף hatuph G.Das ſpat gewachſen,oder geboren iſt.*Gal. Tardif,ue ou produit hors ſaiſon,ou en arriere ſaiſon.*Hi.*Cordero,que nace tardo,*]ὀψίγονος. quod ſerotina fętura natum eſt,vt cordum fœnum, autumnale, qđ ſcilicet autumno ſecatur.Col.li.7.ca.3. Aluntur autumnali fœno, & cordum vocatur.Sic cordea frumenta dicta ſunt, quæ ſero matureſcunt. Et cordi agni, ſerotini, qui poſt tempus debitum naſcuntur. Pl.lib.8.c.47. Gerunt partus debitos CL. (cordos vocabant antiqui) poſt id tempus natos. Dicitur & de hominibus vltra tempus legitimum in vtero geſtatis. Vnde apud Suet. Cordi Cremutij nomen legitur. Quin etiam Quinct. lib. 1. præcipit ſcrutandas eſſe a ſubtili præceptore origines nominũ,vnde Agrippa,& Opiter,& cordus, & Poſthumus dicantur.Var.de re ruſt.li.2.c.1.Per aſpirationẽ ſcribit chordũ,& ἀπὸ τοῦ χορίου,deriuat, quod ſignificat inuolucrum, quo fœtus in vtero matris inuoluitur. Latini Secundas vocant.

*CORESA,f.1.Græciæ inſula.

CORFINIVM,n.1.oppidũ in Pelignis,quod belli ciuilis tpe Domitius, cũ pro Põpeio occupaſſet, obſidione coactus Cæſari dedidit. Hoc Marſi poſtea Italicam appellauere.Strab.lib.5.Pli.li.3.cap.12.

CORGO.aduer.apud veteres,pro certè,quaſi ex corde ago.Feſt.

CORIACESIA,f.1.herba,qua Magi tradidere aq̃ cõglaciari.Pl.l.24.c.17.

CORIACO,f.3.infeſta(vt Col. inquit lib. 6.)peltis bubulo pecori, cum ſcilicet pellis ita tergo adhęret, vt apprehenſa manibus deduci coſtis non poſſit.Vide Col.lib.6.c.12.

CORIANDRVM, n. 2. κόριον.Dioſcoridi,herbę genus etiam hodie nomen retinens.Plin.lib.20.c.20.

CORIARIVS,m.2.[*Cuoiaio.*Germ.Ein gerber,leder gerber.*Gal. Corroyeur,habilleur de cuir.Hiſpa. Curtidor que adoba cueros,*] βυρσοδέψης.qui coria concinnat,præſertim craſſiora.Plin.lib.17.c.9. In coriariorum officinis pilo madefacto. Coriarius præterea eſt frutex, ſiue herba ſilueſtris,foliis myrti,cauliculis breuibus,uenena, & uneas pellens.Plin.lib.24.c.11.

*CORICÆ,f.1.inſulæ duę apud Peloponneſum.

CORINNA,f.1.κόριννα.doctiſſimarũ aliquot poetridũ nomen,quarum prima Thebana, ſeu Tanagræa, quę Lyricorum principem Pindarũ quinquies viciſſe fertur.Secunda Theſbia, veterũ monumentis celebrata. Tertia floruit Ouidij temporibus ipſi poetæ chariſſima.

CORINNVS,m.2.Ilienſis Poeta, qui primus Iliada conſcripſiſſe creditur & Homero maioris operis argumentum ſuppeditaſſe.Suidas.

CORINTHIARIVS,m.2.amator Corinthiorum uaſorum. Suet.

CORINTHIA VASA,n.2.κορίνθια σκεύη. ex ære Corinthio,quæ tanto olim in precio habita ſunt, vt ſępe argenti, nonnunquam etiam auri æſtimationem excederent. Aeris autem Corinthij non naturalis erat,ſed artificio quæſita nobilitas,auro, argentoque æri permiſto. Hęc autem metallorum commiſſio caſu primum adinuenta contulis ex Corinthi incendio metallis.Plin.lib.24.c.2.

CORINTHVS, f.2.κόρινθος,vrbs Achaię,ſcite in medio Iſthmi.Peloponeſiaci ſita: abortu Saronicum,ab occaſu Criſſęum ſinum habens, qui & Corinthiacus dĩ: duob. inclyta portub. quorum Lechæũ Ionio,Schœnus Aegæo imminet mari. Vnde & Bimarẽ Corinthũ poetæ peculiari epitheto appellarũt.Oui.4.Faſt. Fertur aũt Corinthus

primo

primo a Sisypho latrone Aeoli filio cõdita fuisse,& Corcyræ nominata,auctore Str.postea Ephyre; deinde euersa,& instaurata a Corintho Marathonis seu Pelopis (vt Suidę placet) siue vt alij malũt Oresti, seu Iouis filio, Corinthus appellata. Habuit aũt hæc vrbs montem præruptum, ijsdem mœnibus conclusum, in quo arx fuit nomine Acrocorinthus, & Pirene fons, Musis sacer. Hanc vrbem Ci.prolege Manilia Græciæ totius lumen appellat. Eo .n. potentię propter situs opportunitatem excreuit, vt vix Romanæ vrbi concederet, tantumq; in fastũ euasit, vt populi Romani legatos iniuriosius appellare,(& si Straboni credimus) etiam sordibus perfundere non dubitaret. Qua re commoti patres,cum etiam antea crescentem in dies vrbis potentiam suspectam haberent, bellum illi inferendum censuerunt, Missus itaq. in Græciam L. Mũmius, Corinthum obsedit, tandemq; captam incendit, solooq; æquauit. Apollodorus auctor est,fuisse & alias hoc nomine ciuitates,quarum vna fuit in Thessalia,altera in Epiro,tertia in Elide. A Corinthus fiunt Corinthius,& Corinthiacus,& Corinthiensis. Non est cuuislibet Corinthum appellere. οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἐλθεῖν, Vetustum iuxta,ac venustum adagium de rebus arduis,& adiu periculosis,quas non sit cuiuslibet hominis affectare.

CORIOLANA PYRA,quæ dicantur,vide Plin. lib. 15.c.15.

CORIOLANVS,m.2. Martij ciuis Romani nobilissimi cognomen fuit, ab eo in memoriam Coriolanorum Vrbis a se expugnatæ vsurpatũ Hic plebis odio in exilium actus, Volscis pop. R. hostibus se coniunxit, patriæq; infestissimum bellum intulit, neque a quoquam, aut precibus,aut minis flecti potuit,nisi a Veturia matre, & Volũnia vxore.Liu.lib.2.& Plut.in eius vita.

CORIOLI,m.2.κορίολλα Steph. Latij oppidum,a Cn.Martio expugnatum,vnde & ipse Coriolanus dictus. Coriolani incolę. Pli.lib.2.4.

CORION herba oleaceo fructice. In officinis Hypericj nomen retinet: vulgus *Perforatam & D.Ioannis herbam* appellat.Pli.lib.28.cap 8.

CORIS,κόρις. Dios frutex folio erucæ,sed minore,& pinguiore:quidã Hypericum appellant.Pl.li.26.c.8.Est & aliud hypericon,q̃ alij Corin appellant,folio tamaricis,sed pinguioribus foliis, & rubẽtibus.

CORIVM,n.2.[*Cuoio,pelle,* עור hor.Ge.Ein haut oder leder. *Ga.cuir,ou peau.Hi.cuero,o cortez.a.*]βύρσα,δέρμα.animalũ est,præsertim eorũ quæ crassiorem pellem habent, ac duriorem: quamuis q̃nque de quacunque pelle dicatur,etiam rerum inanimatarum.Cęs.2. Bell. Ciu.Super lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immissa lateres diluere possit.Apud Pl. Corium terræ est, non tam cutis eius faciesque summa, quam tectorium, & statumen quoddã crassius, cui & aliud quoque subesse potest corium.Nam in parietib.struendis ordines ipsi laterum Coria a Vitruuio dicuntur.i.quę vulgo turba opificum appellat *Corsus*. Dicitur & Corius, masc. ge. Plau. in Pœn.In tergo meo tues facilè corios contriuisti bubulos.

CORNÆ, collis suburbanus agri Tusculani.

CORNEATES, m. 3. populi Pannoniæ.

CORNELIA,f.3.Sempronij Gracchi vxor, & Tiberij, & Caij Gracchorũ mater, & maioris Africani filia: quæ a Valerio laudatur, quod matronę Campanę,ornamenta sua pulcherrima ostentanti, nõ aurum,non gemmas, non denique vestes opposuerit, sed liberos,qui maxima sunt matronarum ornamenta. Fuit doctissima, & Latinæ puritatis diligentissima obseruatrix, quę etiam epistolas tersissimè scriptas reliquit:quarum meminit & Cic.in Bruto.Quin. item Cornelię eloquentiã cõmendat his verbis: Magni interest, quos quisq; audiat quotidie,quibus cum loquatur a pueto,quemadmodum patres,pędagogi, matres loquantur. Eloquentię Gracchorum mater Cornelia pro illo tempore plurimum contulit.

CORNELIORVM familia Romę fuit in primis illustris: ex qua non minimi nominis fuit Cornelius ille Cossus, qui cũ tribunus esset militum in exercitu. Volumnium Lartem Veientum regem occidit, secundaq. opima spolia Ioui Feretrio reulit.Cossus cognominatus a corporis eugositate.Cossos.n.eos,qui rugosi sunt & aspera facie,a similitudine vermium,qui in ligno nutriuntur, Festus dicit vocari.

CORNEOLVS,a,um,o.1.2.Ci. de N. Deor. Sed dum,& quasi non colos habent introitus.

CORNEVS,o.1.quod ex corno arbore est.Pla. Duram,ac corneam virgam.Cornea pyxis.Plin.lib.21.cap.2. Venabula cornea. Ouid. epist. 4 Virgulta cornea.Virg.3.Aen. Potest etiam esse a Cornu deductũ nomen: vnde hybernæ coronæ, corneæ dictæ, quoniam negante tum flores terra, laminis è cornu tinctis fieri solebant: vnde Corneum rostrum.Cic.2.de Nat.Deor. Cornicis color, qui corni similitudinem refert. Plin.

CORNICEN,p.c.m.3. κερατίας.qui cornu canit. Iuuen. Quadraginta dedit Gracchus sestertia dotem Cornicini. His olim etiam in prælijs tubantur. Liu.2. Cornicines, tubicinesque canere iubat.

CORNICOR,aris,p.p.dep.1.[*Gracchiare*]κρώζω. more cornicum garrio Pers. Sat.5. Nescio quid tecum grauè cornicaris inepte.

CORNICVLARIVS,m.2. nomen ordinis in militia, vt Cõmentariensis & Accensus. Docet Asc. Cornicularium a Corniculo sic inclinari, vt a Cornu Cornicen:nam qui corniculo militabat, is & Cornicularius dicebatur. Maternus videtur ostendere,Cornicularium officium fuisse super sententijs damnatorum,lib.2.

CORNICVLVM,dim.a cornu,n.2. κεράτιον.Pl.l.11.c.28. Alijs cornicula ante oculos pretenduntur.Idẽ li.9.c.32. de cochleis: Cornicula prætentant ater. Hoc etiam nomine vocatũ est oppidum iuxta Tarquinios, κόρνικλος.Step.Et Corniculum ornamenti genus,quo donabantur milites ab Imperatoribus pro re bene gesta.Liu.lib. 10.

CORNIGER,o.1.2.[*Cornuto,* מקרן maxim.Germa. Der hoerner hatt. *Gal.cornu, portent cornes Hispan.cosa que tiene o trae cuernos.*]κερατοφόρος gerens cornua:vt Cerui corniger.Ou.7.Met. Caput cornigerum.Ouid.Epist.5.Fluuius corniger.Virg.8. Aene. Taurus corniger.Cic. 2. de N. Deor. Bacchus etiam corniger dictus,quia simulachro Liberi patris cornua adijciebãtur, quod vini inuentor fuerit. Homines enim nimio vini potu truces reddimur.

CORNIPES,p.c o. 3. κερατόπους. animal corneos habens calceos, sicut equus,& capra, & huiusmodi vnguũ, aut pedum animalia Ouid. lib.2.Fast.Cornipedi Fauno cæsa de more capella.

CORNIX,f.3.[*Cornice,cornacchia.*Germ. Ein Krae, *Gal. Vne corneille Hispan.corneia*]κορώνη. auis vigilantissima, minor corno, quæ cæterarum auium dux esse dicitur.Annosa cornix. Hor. 3. Car. Imprecatus auium dux esse dicitur.Annosa cornix. Hor. 3. Car. Imprecatus cornix. Virg.1.Geor.Idem 9. Eclo. Ante sinistra caua monstasset ab ilice cornix. Cornices etiam accipi solent pro ijs, qui se sapientiores,ac duces aliorum videri volunt: vnde Cornicum oculos cõtiores,ac duces aliorum videri volunt: vnde Cornicum oculos cõfigere, prouerbio dicimus, pro veterum scelerum nouo iuuento obfigere, prouerbio dicimus, pro veterum scelerum nouo iuuento obscurare.Cic.pro Mur.Inuentus est scriba quidam Cn. Flauius, qui cornicum oculos confixerit.Dimin. Cornicula. Hor. in epi. Ne, si cornicum oculos confixerit.Dimin. Cornicula. Hor. in epi. Ne, si repetitum venerit olim Grex auium plumas, moueat cornicula risum repetitum venerit olim Grex auium plumas, moueat cornicula risum,Furtiuis nudata coloribus. Est etiam Cornix annulus ferreus, quo ostium pulsatur,a figura,aut potius a garrulitate sic dictus.

CORNV,& hic Cornus,4.[*Corno,* קרן Keré.G.Ein horn. *Gal. corne,corne-net.Hisp.Cuerno,*] κέρας. secundũ Prisc.a curuore(vt scribit Varro) nominatur. Pl.lib.8.c.11. Dentes mobiles cõfirmat cerui cornus, Iatione cornua fluminum dicuntur,flexus & cornitates alueorum, quod multis in locis ad cornuum similitudinem flectantur. Cicer. Att.li.9.Ab vtroque portus cornu moles iacimus. Item Cornua antennarum significant vtranq. partem antennæ.Vir.3. Aen. Cornua dextrũ,& sinistrum cornu, & quod inter vtrumque est, dicitur Media acies.Ter.in Eun.Tu Simalio in sinistrũ cornu,tu Syrisce in dextrum.Itẽ Cornu,genus est tubę obtortę,a quo Cornicines dicti.

CORNVCOPIA, κέρας ἀμαλθείας. cornu fuisse existimatur, q̃ Hercules cum Acheloo in speciem tauri mutato congressus ei detraxit: hoc Naiades acceptum, & omnium fructuum primitijs refertum Copiæ consecrarunt: Vnde apud Ouid. Achelous rigidũ fera dextera cornu Dum tenet,infregit, truncaque a fronte reuellit: Naiades hoc pomis, & odoro flore repletum Sacrarunt, diuesque meo bona Copia cornu est.

CORNVPETA,p.c.κερατόπυλος.animal quod cornibus petit.i.ferit.

CORNVS,(*Corniolo.*Ge.Thierlinbaum oder cornelbaum. *Gal. Cornoil ler.Hisp. El cerezo silueſtre,*) κρανεία. f.g. ge. tam quartæ,quam secundæ declinationis, secundum Priscian. arbor ramos habens duritie, & rigiditate cornibus similes,fructum circa solstitia ferens, primo candidum,postea sanguineum.Vir.1.Geor. Et bona bello cornus, id est,apta hastilibus.Idem.9.Volat cornus.i. telũ ex corno factum Cornum neu.gen.fructus Idem.3.Aen.Baccas, lapidosaque corna.

CORNVTVS,a,um,o.1.2.[*Cornuto,* מקרן maxim.Ger. Gehuemet. *Gal. cornu,ayant cornes.Hisp.cosa que tiene cuernos,*] κερατώδης.quod habet cornua.Varr.2.de re rust.c.7.Aetas cognoscitur equorum, & ébetes cornuum.Potest etiam dici cornutum, quod procedit ex cornu Mart.Occubuit tamdem cornuto ardore potitus.Cornutæ quadrupedes a veteribus dicebantur elephanti: nam quos in his dentes multi dicunt, cornua sunt.

COROLLA,f.1.[*Coronetta.*Germ. Ein Krentzlein,kroenlein.*Gal.Petite ,couronne,petit chapeaude fleurs, chappellet. Hisp.Pequenna corona,*] στέφανον.diuin.parua corona. Propert. Me iuuat externis positum languere corollis.

COROLLARIVM,n.2.ἐπιφορά. auctore Var.li.1. Significat id,quod additum est supra mensuram, præterquam quod debitum erit, tanditum est supra mensuram, præterquam quod debitum erit, tanquam auctarium quoddam; a corollis nomen deductũ, quòd hæ, cum placuerãt actores, in scena dari solitæ sint: vnde & corollaria dicuntur ipsæ coronæ. (*Corone,*) Suet.in Aug. Itaque corollaria, & præmia alienis quoque muneribus, ac ludis crebra, & grandia depsuo offerebat. Plin. lib. 21. Paulatim & Romæ subrepsit appellatio corollis,inter initia propter gracilitatem nominatis, mox & corollarijs, postquam è lamina crebi tenui mutata, aut margentata dabantur. Cic. in frumentaria. Defecerunt eorum corollarijs decimam emerunt.Hæc autem cum preci) parui forent,factum est,vt coruiolarium, pro re leuiori accipiatur.Plin.li.9.c.35. At illa corollarium id esse,consumpturamque se ea in cœna taxationem confirmans.

CORON,κόρον. Diosc. herba est eadem cum situelli rota.

CORONA,æ,insigne regni diadema,sertum,circulus hominum audiẽtium,(*Corona,diadema cerchio d'huomini,* עכרה hatarah.Ger.Ein Kron. *Gal. courone ,chappeau de fleurs. Hisp. coronaque se da al vencimi-*

miento,]στέφανος.olim Strophium,ἀπὸ τοῦ στρέφειν.quod eſt vertere. Poſtea per diminutionem Strophiolum eſt appellatum: deinde ēt Serta,in plu.nu,a ſerendo.Et cum videatur corona a choro dici,caret tñ aſpiratione.Cice.6.Verr.Vnxiſſe vnguentis,compleſſe coronis & floribus. Fuerunt aūt apud Romanos diuerſorum generum coronæ in magno precio habitæ.ſ. Triumphalis,q̄ Imperatoribus poſt victoriā ad vrbē redeūtib. ad triumphū mittebatur. Hæc antiquitus ex lauro fiebat: poſtea ēt ex puriſſimo aureo fieri cepta: ꝙ ēt inde aurū coronarū vocāt.Cic.de leg.Agr.Obſidionalis,quā liberati ab obſidione dabant ei,qui ipſos liberauerat,ex gramine decerpto inde,vbi obſeſſos ille ſeruaſſet. Nam (vt ait Plin. ſummum apud antiquos ſignū victorię erat,victos porrigere herbā è terra.Ciuica,quā ciuis ciui,a quo ſeruatus eſt in prælio, teſtem vitæ,ſalutiſque perceptæ dat, & hæc erat primo ilignea, poſtea magis placuit ex quercu,qd ante inuētas fruges arboris eius glandib. hoīes victita rint.Muralis erat,qua donabatur ab Imperatore, qui primus murū ſubijſſet,inq. oppidū hoſtium per vim aſcendiſſet. Hæc corona,ad incitandos ad oppugnationē militū aīos,ex auro fiebat. Vallaris, q̄ & Caſtrēſis dr,ſimiliter aurea,habens inſigne valli.Hac donabatur qui primus hoſtiū caſtra pugna introiſſet.Nauals quoq;aurea,quibuſdam quaſi roſtris nauū inſignita, qua donari conſueuerat, qui primus maritimo prælio in nauem hoſtium vi tranſilijſſet. Oualis myrtea erat,qua vtebantur Imperatores,qui ouantes introibant ciuitatem.Ouantes aūt Imperatores,poſt victoriam vrbē introibant, quoties bellū non rite indictū erat,neq; cū iuſto hoſte geſtū,vtpote ſubactis ſeruis,aut piratis, aut humili alio quouis hoſte: aut etiā quoties facta repente deditione, victoria citra puluerē (qd dici ſolet)obtigerat.His itaq; mittebatur corona ex mirto, q̄ eſt arbor Veneri ſacra, quod huiuſmodi victorias Venereas magis iudicarent, quam Martias.Corona ēt dr ornamentū muliebre. Hor.lib.1.Car. Et ſcindit hærentem coronā crinibus. Item ponitur pro conuentu hoīum circū ſtāte.Cic. pro Mil Non corona veſter cōſeſſus cinctus eſt, vt ſolebat.Item pro circulo circa lunam.ἅλως.Itē pro ſigno cęleſti ſupra humerum Arctophylacis. Vir.li.1. Geor. Gnoſiaq; ardentis decedat ſtella coronæ. Ferunt Ariadnam coronā dono accepiſſe a Theſeo, inde nupſiſſe Libero patri: & poſt eius mortem coronā a Libero in cælo fuiſſe collocatā.Alij dicunt hanc coronā dediſſe Bacchum Ariadnæ,cum ad Minoem in Cretam veniſſet. Alij dicunt coronā fuiſſe Baccho datam a Venere,cum Aridnam vxorem duceret.Hæc Cancro,& Leone exoriēte occidit, exoritur cū Scorpione Nonis Octobris, habet ſtellas nouem in orbem diſpoſitas.

Faire bannuets,faire grand chère,banquster.Hiſ.Comer iuntamente.)

CORONAMENTVM,ti,n.2.[*Coronamento.*G.Der zeug,oder die materi aus welcher mā krentz machet,als blumē,kreuter,&c. *Gal. Fleurs, & autres choſes a faire chappeaux,& bouquetz.Hi. Flores y otras choſas para hazer coronas*]στέμμα,coronarū materia.i. flores & frondes,coloris,aut odoris gratia coronarū cōfectioni congruentes. Pl. li.21.c.5.In hortis ſeru & coronamenta inſtit Cato. Idem li.eo.c.9.

CORONARIVS,rij, m. 2. qui coronas nectit; fœmin. Coronaria,mulier coronas conficiens. Plin.lib.21.c.2. Glycerę coronariæ dilectę illi.

CORONARIVM,n.2.opus in modum coronæ factum.Plin.lib.15.c.30.

CORONE,es,pe p. ſiue corona,æ. κορώνη. Peloponneſi oppidum eſt ad ſinum Meſſeniacum,etiam hodie nomen ſeruans.

CORONAEVS,a,ū,o.1.2.vt ſinus coronæus, q̄ & Meſſeniac⁹, ab Acrita promontorio,ad Tænarum vſque extentus. Pli. li.4.c. 5. Stra.lib.8.

CORONEA,f.1.κορώνεια. vrbs eſt Bœotiæ,ſ.ō ꝓcul ab Helicone, in colle ſita; dicta(vt Stephano placet)ac corono Theſſandri filio.Eſt & altera eiuſdem nois vrbs in Phthiotide,nō procul a Pagaſis. Stra. lib. 9.Pli.lib.4. c. 7. Stephanus & alias eiuſdē nois vrbs commemorat.

CORONEOLA,genus roſe, autumni tempore proueniens. Pli.lib.21.c.4.

CORONIS,idis,p.p.f.3.[*Sommita,cima,altezza,* ראש roſch. Ger.Der oberſt ſpitz oder gipfel eines bergs.Item, Das oberſt eines gebeuws. *Gal. Le ſommet,& fin bout de quelque choſe.Hiſ. El fin,l'altura,o cumbre de qualquier coſa*] κορωνὶς.ſummitas,ſeu apex alicuius rei. Significat & extremam nauis partem .i. incuruum quiddam ſupra puppim,in roſtri modum eminens. Deniq. Coronidem per translationē accipimus pro quocumq; fine,& vltima manu rei alicui impoſita,ſiue ēt pro eo,quod rei abſolute ornatus magis,quam neceſſitatis ergo accedit[*Accreſcimento,giunta.*]Mar.l.10.Sed nimius videor, ſeraq; coronide longus Eſſe liber. Poſtremo Grammatici, quoties perſona actoris eodem metri genere finit,quo cęperat,Coronidem vocant, eamque notant veluti roſtri figuram exprimentibus lineis.

CORONO,as,a.1.[*Incoronare,* חעטר hatar.G. Kroenen. *Gal.Couronner. Hiſp.coronar,*]στεφανόω. Vtg. 1. Aen. Et vina coronant. Coronatus. Cic. 2. de leg. Epulas inibant propinqui coronati.

CORONVLA,f. 1. στεφάνιον. parua corona.

CORONOPVS, κορωνόπους.oblonga herba, fiſſis ſuīs per terram repens. Plin.li.22.c.19.& lib.21.c.16.

COROPHIVM,n.2.piſcis de genere cancrorum Plin.lib. 32.c.11.

CORPILLI,populi Thraciæ,Hebrum accolentes. Pli. lib.4.c.11.

CORPORALIS,o.3.[*Corporale,corporeo. Ga. corporel. apertenāt au corps. Hiſp.coſa de cuerpo*]σωματικόν.quod eſt,uel habet corpus Sen.li.9. Dicimus quædam corporalia eſſe,quędam incorporalia, aliqū pro

eo quod eſt corporis:unde corporalia bona,apud Gel.lib.18.c.1. Et corporalia vitia,apud Sen.Ep.54.Corporalis poſſeſſio pignoris,quā habemus de pignore corporeo.Pap.l.debitor,ff. de pign.act.

CORPORATIO,f.3.[*Corporatura.*Ge.Des leibs groeſſe,oder das weſen eines leibs.*Ga.corſage,compoſition,& facon de corps.Hiſ.Encorporamiento*]σωμάτωσις habitus corporis.Col.lib.7.Cuſtodiendum, ne in corporatione uitibus impar cum violentiore iungatur.

CORPORATVRA,f.1.[*Quantità del corpo.*Germ. Leibs groſſe, leibs geſtalt]τὸ σῶμα τοῦ κατάστημα.habitus, & ſtatus ipſius corporis. Veg. lib. 1.ſcribit, corporaturam boni tyronis implere ſex pedum longitudinem.Col.lib.7.Modica corporatura pecoris operarij debet eſſe Vitru.lib.6.Roſcidus aer efficit ampliores corporatura.

CORPORATVS,a,um,o.1.2.[*Corporeo*] σωματικός. corporeus, ſiue corpus habens.Cic.de Vniuer.Tangitur, & Eſt vndique corporatus.

CORPOREVS,a,um,o.1.2.[*Corporeo.*Ge. Leibhafftig,] σωματικός., ſubſtantia corporea. Cic.2.de Nat. Deo.

CORPORO,as,a.1.(*Incorporare, vnir in un corpo.*German. Zu einem leib machen,etliche ding zuſammen ſetzen, vnd als in ein begriff bringen. *Gal.Faire deuenir corps,prendre forme de corps.Hiſ.Encorporar,como en collegio,*] σωματοποιῶ.cogo, coagmento, & in nouum corpus redigo.Plin.lib.7.ca.15. Tēpore ipſo animatur,corporatur-que.Apud antiquos corporare pro interficere[*Amazzare,*] corpus ſine anima relinquere. Ennius apud Noni.Corpus contemplatur, unde corpore vulnere. Accius:Corporare abs tergo es auſus.

CORPVLENTVS,o.1.2.[*Graſſo.G.corpu & fuori charnu,corpulent. Hi. coſa que tiene mucha pulpa,*] μεγαλόσωμος. homo obeſi corporis. Pl. in Epi.Corpulentior uidere,quàm agilior.Sic corpulentum pecus apud Col.li.6.c.5.Hinc Corpulentia,carnoſitas.Plin.lib.11.cap.53.

CORPVS,ris,n.3.(*Corpo* גויה ghiuph.גויה ghevaiah.Ge. Ein leib. *Gal. corps,chair.Hiſ.El cuerpo,*)σῶμα.generaliter dicitur ſubſtantia omnis viſu, tactuve perceptibilis.Cice.1.de Ora. Corpus intelligi ſine loco non pōt. Aliqñ corpus accipitur pro maſſa totius animalis, ex partibus ſimularibus, & organicis compacta, quę una cum anima totum conſtituit animal.Cic.pro Marcello: Vita corpore, & ſpiritu continetur.Aliqñ pro ſola carne,[*carne*]Cice. Gal. Vires,& corpus amiſi. Mar. vtramque ſignificationem uno verſu complexus eſt: Inque omni nuſquam corpore corpus erat Corpus pro volumine.Cic.ad Lucceium, lib. 5. A principio conjurationis uſque ad reditum noſtrum, videtur mihi modicum quoddam corpus confici poſſe. Corpus pro parte populi.Liu. 1. ab vrbe: Sui corporis creari regem volebant Corpus ciuitatis.Liu.li.6. Bell. Pun. Corpus nullū ciuitatis,nec ſenatum,nec plebis conſilium, nec magiſtratus eſſet Collegiorum corpus.Cai in l.1.§ in collegia, ff. quod cuiuſq; uniuer.Corpuſculum,[*corpetto,*]paruum corpus; unde atomos,corpuſcula uocat.Cic.1.Ac.& 1.Tuſ.Iuue.Sat.10.Mors ſola fatetur Quāntula ſint hominū corpuſcula. Corpus ſine pectore, prouerbij quadā ſpecie dixit Horatius,pro corpus ſine mente, & Ouid.in Herod.

CORRADO,is,p.p.a.3.σωρεύω.ſimul rado, & in unum contraho. Ter. in Adelph.Minas decem corradet alicunde.

CORREPO,is,n.3.[*Rampegare,* זחל zachal. Germ. kriechen, ruetſchen *Gal.Se couleuer,ou tramer en quelque lieu, etaborder ſecretement*]ἑρπύω. ex Repo. Lucil.8. Exiguam vector pauidus correpſit in alnum.

CORRIDEO es,ere,a.2.[*Ridere.*Ger. Sampt anderen lachen. *Gal. Rire enſemble.Hiſp.Reir en uno*]συγγελάω.ſimul rideo. Luc.li.4. Omnia corrident concepta luce diei.

CORRIGIA,giæ,f.1.[*Correggia,cima,cintolo,* שרך ſeroch.Ge.Guertel, oder rienen.*Gal.courroye,eſcourgee,Hiſp. La correia*]ζώνη. cingulū, quo cingimur.Cic.2.de Diu. Abruptio corrigiæ. Quidam hoc nomen a corrigendo deducunt, voluntque lori quoddam genus fuiſſe,quo ſerui corrigebātur.†Corrigia calceamenti. Ci.2.de Diuin.

CORRIGO,a.3.p.c.rexi,ctum,[*correggere,emendare,* יסר iaſar,חונת hochichich.Ger.Beſſeren oder verbeſſeren *Gal. Radreſſer une choſe tortue ou boſſue,corriger,amander. Hiſp.corregir,* διορθόω. ex con, & rego.Cic.ad Q. Fr.lib.1. Curſu corrigam tarditatem.

CORRECTIO,nis,f.1.[*Correttione,* מוסר muſar חמות tochachath.Ge. Beſſerung.*Gal correction, emendement,radreſſement. Hiſp. Caſtigo, o'emienda,*]διόρθωσις. emendatio. Cic.4. de Fin. Hæc eſt correctio philoſophiæ veteris emendatio. Correctio etiam figura eſt apud rhetores,quę tollit id,quod dictum eſt,& magis idoneum reponit. Exemplum eius eſt in Rhet.ad Her.Poſtquam iſti vicerunt, atque adeo victi ſunt.Eam enim quomodo victoriam appellem; quę victoribus plus calamitatis, quam boni dederit?

CORRECTOR,m.3.[*Correttore,* מוסר meiaſſer.G.Ein verbeſſerer, beſſerer.*Gal.Correcteur,corrigeur,radreſſeur.Hiſp.corregidor,y caſtigador.*] διορθωτής.Cic.pro Balbo.Hor. Epiſt. 1.

CORREPTOR,is,m.3.[*Riprenſore,* מסיר meiaſſer,מוכיח mochiach.G. Ein ſtraffer.*Gal.Reprenеur.Hiſp.Reprehendedor.*]Sen.2.de ira; Non hoſtis,ſed correptor peccantium.

CORRIPIO,p.c.a.3.[*Riprēdere,ammonire.* יסר iaſar הרכיח hochiach. Germ.Straffen,ſchelten.*Ga.Reprendre. Hiſpan. Reprender,caſtigar*] ἐπιτιμάω.reprehendo,arguo,obiurgo.Pl.in Epiſt. Repeto me correptum ab eo,cur ambularem.Corripimus uero magis uerbis, quā verberibus.Proprie autem eſt aliquid celeriter rapere, (*Pigliare,*)

Vir.1.Aen:Arcumque manu celereſque ſagittas corripuit. Adaptatur hoc verbum ad omnes actus humanos. Corripitur ſomno,[*Soprehendere*]corripitur febribus,inuaditur,& alia huiuſmodi.Corripere,item contrahere ; vnde correptas ſyllabas dicimus.

CORRIVARI,n.1.per rimos aquas eundem in locum ducere.Plin.lib. 6.cap.14. Angustis impedit corriuatus ſalis è cauibus liquor: Hoc eſt,uultus veluti riuis eumdem in locum fluens.Idem lib.3.cap.5. Tenuis primo, nec niſi in piſcinis corriuatus.

CORRIVALIS,m.3. [*Riuali.*Ge.Zwen oder mehr die buelſchaffi haben,mitbueler,]*συνερασταί.*qui duo,aut plures eamdem amicã habent,quod eundem riuum accedere videantur. Quin.14.Decla.

CORRIVATIO,onis,f. 3.*συῤῥοια.*aquæ eumdem aliquem in locum deductio, ſiue confluxus.Plin.lib.13.cap.3.

CORROBORO,pe.c.a.1.[*Confermare.fortificare.*חזק chizzek הקים he kim.Ger.Steicken.*Gal. Fortifier,enforcer.Hiſ. Fortalecer y enfirmar,*]*κραταιόω.*robustum,& fortem reddo Cic.5.de Fin. Ad quorum vſum iam corroboran,natura præeunte, deducimur. Transl.Cic.in Cat.Qui ſpem coniurationemque naſcentem non credendo corroborauerunt.Idem Catilio lib.12. Manabat illud malũ vrbanum, & corroborabatur quotidie.

CORRODO,is,ere,a.3.[*Rodere,conſumare rodendo,*אכל achal חשש haſchaſch.Germ.Zernagen.*Gal.Ronger al'entour.Hiſp.Roer,o royendo,gaſtigar,*]*κατεσθίω.*rodendo contumo,uel idem quod ſimplex rodo.Cic.2.de Diuin.Si mures,corroſerint aliquid,monſtrũ putemus.Varr.3.de re ruſt.c.17. Inſulas Lydiorum corroſas vidiſſes. Oſſa corroſa. Iuu.Sat.15.

CORROGO,as,a. 1.*ἐραζω.*idem eſt, quod rogando congregare, ſiue multis precibus contrahere.Liu.lib.3.Bel.Maced.Vela cum antennis ex nauibus corrogari iuſſit, vt vmbra cænantibus in luore fieret.Cic.e pro Quinct. Ipſe ſuos neceſſarios ab amijs Licinijs corrogat.Corrogãta ad neceſſarios vſus pecunia.Cæſ.3. Bel.Ciu.

CORRVDA,pen.p.f.1.*ἀσπαραγος ἄγριος.*Silueſtris aſparagus.Cato: In arundineto corrudam ferito.Col.lib.10. Prodit & aſparagi corruda ſimillima filo.Plin.lib 20.cap. 10.

CORRVGO,re.p.p.a.1.[*Increſpare,*חרר cahah.Germa.Rumffechtig, odergetuntzlet machen.*Gal.Refrongner,froncer,rider.Hiſ. Arrugar una coſa con otra,Jeuvionner.*in rugas contrahere, vt Corruga te montem,apud Plau. eſt,præ indignatione frontem in rugas contrahere.Horat.1. Epiſt.5. Ne ſordida mappa corruget nares.

CORRVGI,m.2.aquæ ex montium iugis ductæ ad lauandum aurum, dictæ a corriuatione,auctor Plin.lib.33.c.4.

CORRVMPO,is,a.3.[*Corrompere,quaſſare,*שחת ſchicheth.G.Zerſtoeren,verderben.*Gal.Corrompre,gaſter.H.corrumper,gaſtar,*]*διαφθείρω.*contamino,vitio,deſtruo.Plin.li.3.c.22. Quæ nec aquæ,nec igni corrũpuntur,cautio eſt Transfertur ad animum.Ci.2.Offi.Corrupti mores ſunt depranatique admiratione diuitiarũ.Animus largitione corruptus,apud eumdẽ ad Att.li.8. Aliqñ eſt inuitare, & illicere muneribus.Cic.pro Planc.Doce,quo diuiſore tribus corrupta ſit.Et paulo ante : Quam quiſque tribum tui pi largitione corrumperet.*Hinc* corruptus,a,um, quod modo participium eſt, vt Iudicium corruptum.i.pecunia a iure,& æquitate abductũ ; apud Cic. pro Cluen.Modo nomen ex participio,vnde corruptior, & corruptiſſimus.Pl.lib.15.cap.17.Demptis forcipe corruptioribus acinis. Idem lib.13.cap.3.Corruptiſſimo in genere.

CORRVO,is,p.c.n.3.(*Cadere,roumare,*נפל naphal.G.Fallen,zu hauffen fallen.*Gal.Cheoir enſemble,tomber.Hiſp.Caer,Jeuvuerzo.*cõcido,ſimul ruo,Cic.ad Q.Fr.lib.2.Ille pene timore,ego riſu corrui. Corruere pro labi,& errare,Cicer.de Sen. Ne in extremo actu corruiſſe videantur.Corruiſſe opes dñr,quæ corruptę ſunt.Ci.li.3.Of.

CORRVPTE,*Corrottamente.*G.Mitt verderbung.*Gal.Par corruption. Hiſp.Por corruption.*]aduer. Cic. de Fin.

CORRVPTELA,f.1.*Corrottione,*]corruptio. Tere.in Apel.Corruptela noſtrum liberum.

CORRVPTOR,m.3.[*Corrottore,*משחית maſchchith. Ge.Ein verderber,verwuſter,geſchender.*Gal.Corrompeur,geſteur.Hiſp. El que corrompe,geſtador,*]*φθορεύς.*qui corrumpit.Cic.in Cat. Iuu.Sat.1.

CORRVPTRIX,f.3.Cic.ad Q.Fr.lib. 1. Corruptrice prouincia.

CORSEÆ,inſulę Ioniæ adiacentes. Pli.lib.5.c.31.

CORSICA,pe.c.f.1.*κύρνος.*Ptolomęo inſula eſt maris Liguſtici, longa paſſuum 150. M. lata aũt quinquaginta , ſexaginta circiter ſtadijs diſtans a Sardinia. Tota maligne colitur,quod aſpera,ſit, & multis in locis inacceſſibilis.Corſicam aũt appellatam volunt , a quadam bubulci ancilla,cui corſe nomen erat,vt refert Steph. Incolæ Corſi appellantur.Vide Strab lib.5.& Pli.lib.2. c. 10.

CORSOIDES,m.3 lapis canicie hominis ſimilis,Plin.lib.37. c. 10.

CORTEX,[*Scorza,cortecia,*פלגלת petſalah. Ger.Rinden.*Gal.Eſcorce. Hiſ.Corteza como de arbol,*]*φλοιος.*tam maſc.quam fœm.gen.eſt,ue lum corũ cuiuſq; rei,vt in arboribus libor, & in cæteris rebus cruſta quædam ad tegendum data:nam corium proprie animaliũ eſt. Ouid.1.Met. Adhuc trepidare nouo ſub cortice pectus. Vir.7.Aen. Raptus de lubere cortex. Diminutiuum,Corticula. Col.li.12 c.47.

CORTICATVS,a,um,o.1.2.quod corticem habet.Col. lib.12.c. 23.

CORTICEVS,a,um,o.1.2.[*Pieno di ſcorza.*Ge. Rindechtig,das allent halben viel rinden hat.]corticibus plenum.Pli.lib.12.c 14.

CORTINA,pe.p.f.1.[*Cortina*]multa ſignificat Nã cortinę ſunt uaſa, in quib.pigmenta,colorciq;coquunt,quib.lanæ intingũtur,& uelicra pingũtur immerſa.Pli.25.c.6.Fit & apud infectores,ut flore nigro,qui adhæreſcit æreis cortinis Ser.in illud Virg.6. Aen. Nec te Phębi cortina fefellit.Cortinã interpretatur tripodẽ Apollinis,vñ oracula reddebantur,uel quod Apollinis tripus corio Pythonis ſerpentis tectus eſſet,uel q certa illic reſponſa funderẽtur,quaſi certina,uel quod illic cornatis teneretur Illuc n.rapţæ Phębades mittebantur.Hęalio nomine Delphicæ dicebãtur,q in eũ putiſſimũ vſum fierent,vt Apollini Delphico dicarẽtur.Pl.l.34.c.3.Ex ere faciebant & cortinas tripodũ,nomine Delphicas: qm domus maxime Apollinis Delphici dicebãtur.Cato cortinã piũ beam accipit,q vaſe,quo oleũ fluit cũ in torculari a factoribꝰ premitur.Itẽ Cortinę dñr aulæa,& uela,[*Veli,*]*περιπετάσματα.*ad locũ aliquem contegendũ. Vnde Hier.in Exod. Decem cortinas facito de byſſo retorta. Hæc etiam uelaria a uelis dicta:nam velũ,plagæ,& ſtragula inter ſe germana ſunt.Idẽ locus velatus in theatro,ex quo egrediuntur hiſtriones,& mimi,cortina dr Virg.Magni cortina theatri.

CORTINALE,n.3.a cortina,pro loco,in quo ſunt cortinæ, id eſt, vaſa, quibus ſapa decoquitur. Col. lib.1.c.16.

*CORTON , Theſſalię ciuitas.

*CORTONA,f.1. Tuſciæ oppidum.

CORTYNA,f.1.ſiue cortina *χορτος.* Steph.*χορτυνα.* inſignis vrbs Cretæ fuit,quam prętcrlabitur Lethæus amnis. Pli.lib 4.c.12. & Pompon.Mela,lib.2.Circa hanc vrbem calami naſcebantur ſagittis cõficiendis in primis idonei.Vnde cortynia tela, dixit Silius l.2.Eos quamuis certet cortyna ſagittis cortynia veltis,pro venatoria,apud Claud.lib 2.de Rap Proſerp.

CORVNCANVS,m 2.primus Romæ Pontifex,Max.de plebe quem Cicero pro domo ſua Pontificij iuris peritiſſimum fuiſſe teſtatur.

CORVS,pe.p.m.2.*ἄφρικος.*ventus flans ab occaſu ſolſtitiali , Aquiloni oppoſitus,teſte Pli.lib.2.cap.49. Iuue. Atque habites coro ſemper tollendus,& Auſtro.Quandoq;mutantes o in au,cautum dicimus Virgil.3.Geor.Semper hiems, ſemper ſpirantes frigore cauri . Est item corus, *κόρος* menſuræ genus, quadraginta quinque modios continens: cum prior huius dictionis ſyllaba corripitur.

CORVSCO,n,1.[*Riſplendere a guiſa di baleno.*ברק barah. G.Scheinen, blitzen. *Gal. Eſclairer , reſplender. Hiſpan.Reſplandecer,*]*λάμπω, φλέβω.*reſplendeo,reſplendeo,& proprie cæli eſt,cũ eo ignis ostenditur ſine tonitru. Cice. 3. de Orat.Flamma inter nubes coruſcat. Virgil.4.Georg.Elucent aliæ,& fulgore coruſcant. Interdum pro vibrare,habetque accuſatiuum. Virgil.10. Aen. Haſtamque coruſcat,Interdum abſolute pro vibrari,& concuti.Iuue.Sat. 3. Longa coruſcat Sarraco venente abies .

CORVSCVS,a,um,o.1.2.[*Riſplendente,*נוגה nogheah מאיר mophiah.G. Scheinend,glentzend,gleiſſend.*Gal.Reſplendiſſant.Hiſ.Coſa que reſplandece,*]*λαμπρός.*ſplendens.Virgil.2.Aeneid.Stat ferri acies mucrone coruſco.Ignis coruſcus.Hora.1.Car. Ode 24.Auro coruſcus Virg.9 Aen.Radij coruſci.Ou.5.Met.Siluæ coruſcæ,id eſt,criſpę, (*Creſpo.*)Virg 11.Aen.

CORVVS,m.2.(*Cornu,*חרב horeb.G.Ein rapp.*Gal.corbeau.Hiſp.cuervo,*)*κόραξ.*nota auis omnium nigerrima.Ci.1 de Nat. Deo. Miluo nos,)*κόραξ.*nota auis omnium nigerrima.Ci.1 de Nat. Deo. Miluo eſt quoddam quaſi naturale bellum cũ coruis . Græcis *κόραξ* dicitur,quo uerbo aliquando & Latini vtuntur. Cice. Quare coracem illum ueſtrum patiamur nos ,[quod pullos e nido ciudat ſuos . Coruus ſerpentem, *κόραξ. τινάσσει.* vbi quis ſuo ipſius inuento perit . Sumptum ex apologo quodam Aeſopi .

CORYBANTES,m.3. *κορύβαντες.* Cybeles ſacerdotes , q. ſacro correpti furore cymbala pulſabant,capitaque ſaltando iactantes,alios in ſimilem rabiem agebant.Hinc(inquit Strab.li.10.) quia capita ſaltãdo iactãt,& numinis aſpiratione furijſque agitãtur,Corybãtes dicimus.Hi primum Idam Phrygiæ montem tenuiſſe dicuntur;poſtea aũt in Cretam nauigaſſe, montemq. quendam incoluiſſe,quẽ nomine relictę ſedis, etiam Idam appellarunt:vbi & Iouem infantem aluerunt,tympana iugiter pulſantes,ne Saturnus (qui cum Titano fratre conuenerat , vt ſobolem omnem maſculam interficeret)pueri um uagientem audiret . Sunt qui Curetas, & Corybantas dictos volunt,*ἀπο κορυφῆς.*id eſt,caput ſaltãdo iactare uel(vt Herm. in Caſtr.ſentit)a pupillis oculorum,& genis,quas Græci *κόρας* so cant;quippe cum Iouis cuſtodes eſſent , non modo excubare , ſed etiam apertis oculis dormire cogerentur . Diodorus Corybantem ſcribit Iaſonis,& Cybeles filium fuiſſe,ac ſimul cum Dardano faciia matris Deum in Phrygiam detuliſſe,eoſque,qui ſacrificijs eius dęę incumbere voluerunt, de ſuo nomine Corybantes appellaſſe.

CORYCAEI,m.2.[*Curioſi,ſpie,*מרגל meraghghel חר tar.G.Ein auſſpeher.*Gal. Eſprons,gens curieux.Hi. Los aſſet kadore,o ſpias,*]*κορυναῖοι.*dicuntur exploratores.Ci.ad Att.Omnes coryczi ſubauſcultare vñt,nam tota Coryci montis Aſiatici , ſeu(vt quidam dicunt) promontorij in Creta prætermauigatio lactantibus plena fuit , qui diſperſi per portus ad mercatores furtim accedebant , & ſubauſcultabant,quid rerum ferrent,& quo nauigarent,vt poſtea diſcedentes adorirentur ac diriperent;ex quo factum eſt, vt omnes curioſi

rieſi ſecreta auſcultantes, coryczi dicerentur: & in prouerbium ceſſerit. Hunc Corycęus auſcultauit, quod de eo dici ſolet, cuius conſilia ſecreta patefacta ſunt.

CORYCIVM, n. 2. [*Begla, biſaccia da caualcar* אמרתת emthachath. G. Ein Bulgen, wie es die reuter an den ſattelbogē hencken, vnd gelt oder anders darinn fuehren. *Ga. Bourſe, beſace. Hiſ. cuerron, o talega.*] κωρύκιον. dimin. a κώρυκος, quod ſignificat peram, qua equites vtuntur ad circumferendum uiaticum, uel aliud quiduis. Suidas.

CORYCVS, p. c. κώρυκος. nomen uirbis, & montis excelſi in Cilicia, optimum crocum ferentis, a quo Corycius, a, um, ut Crocum corycium. Mart. lib. 11. Victima Corycio, quę cadit aura croco; a quo Corycides nymphæ dictæ. Ouid. lib. 1. Met.

CORYDALVS, p. c. m. 2. [*Lodola.* Germ. Ein lerch. *Gal. Alouete. Hiſ. Coguyada.*] κ ρύδαλος. auis habens in vertice capitis pennas aliquot erectas, quæ cristę galeæ ſpeciem præbent. Vnde & nomen accepit; nam κόρυς Galeam ſignificat, Latini Galeritam appellant, & Gallico uocabulo Alaudam.

CORYLVS, p. c. f. 2. κόρυλος. Theophraſto, arbor ferens auellanas. Virg. lib. 2. Georg. Plantis edurę coryli naſcuntur. Hinc Columnus, a, um; ut columna opera, ex corylo arbore facta.

CORYLETVM, n. 2. locus frequentibus corylis conſitus. Ouid. 2. Faſt.

CORYMBI, m. 2. [*Bacche di hedera* פרעם peret. *Gal. Grains ſemblables a raiſins, comme ceux d'hierre, & ſemblables. Hiſpa. Vuas de yedra.*] κόρυμβος. uuæ hederarum, quibus coronabatur Bacchus. Tibul. Sed uarij flores, & frons redimita corymbis. Pli. lib. 16. c. 34 Racemis in orbem circumactis, qui uocantur corymbi. Eſt etiam Corymbus fructus chryſocomæ, ſiue chryſitidis herbæ, & aliarum, quæ uuas ferunt hederaceis ſimiles. Pli. lib. 2. c. 8.

CORYMBIA, f. 1. ferulę caulis decoctus, muriaque, & melle conditus. Plin. lib. 19 c. 9.

CORYMBION, n. 2. herba, quam Dioſc. *Αὐχὶδας τὸ καὶ ὀρτυγόμητρα* appellat.

CORYMBIFER, o. 1. 2. qui fert corymbos. Ouid.

CORYMBITES, κορυμβίτης. tithymali ſpecies. Pli. lib. 26. c. 8.

CORYNETA, m. 1. κορυνήτης. Suidę latro fameſiſſimus. Vulcani filius, qui iuxta Epidaurum hoſpites claua, quæ coryna dicebatur, peremit; Vnde & hoc nominis ſibi ſumpſit. Hunc Theſeus interfecit.

CORYPHAEVS, m. 2. eſt cuiuſq. ordinis caput, & præcipuus, παρὰ τὴν κορυφήν, id eſt, a uertice capitis. Cic. 1. de Nat. Deo. Zenonem Philoſophum coryphæum appellare Epicureorum ſolebat.

CORYPHASIVM, regio agri Laconici, circa Pylum.

CORYTVS, p. p. m. 2. [*Carcaſſo, turcaſſo, faretra* אשפה aſchaphah. Ger. Ein Koecher. G. *Carquois a mettre des fleſches. Hiſ. carcax o goldre de flechas*] κόρυτος. theca arcum, ſiue ſagittarum. Stat. l. 9. Theb. Cæleſtibus implet Coryton telis. Virg. l. 10. Corytique leues humeris.

CORYTHVS, κόρυθος. p. c. oppidum Tuſciæ, a Corytho rege appellatū. Virg. lib. 9. Extremas Corythi penetrant ad urbes.

CORYZA, æ, f. 1. *Catarro.* Ger. Der pfnuel, ſi humpfſe. G. *Rhume, catharre, deſcente d'humeurs. Hiſ. Romadizo.*] κόρυζα. corruptæ noſtriæ naturę defluxio, nares obturans, & uocem obtundens: quam Latini grauedinem appellant. Cel. lib. 4. c. 6. Grauedo nares claudit, uocem obtundit, tuſſim ſiccam mouet, ſub eadem falſa eſt ſaliua, &c.

COS, cotis, f. 3. [*Core.* G. Ein wetzſtein. *Gal. Queue, une pierre a aiguiſer couſteaux, ou telles choſes. Hiſ. Piedra para aguzar herramientas, aguzadera*] ὀξύνη. lapis, quo cultri acuūtur. Liu. 1. ab Vrb. Notacula cotem diſciſſurum. Hinc cotes olearias, & aquaticas dicimus, quod illas ad ferrum acuendum oleo, has aqua madefacimus. Cicer. in Tuſ. Tam quam è ſcrupuleſis cotibus enauigauit oratio.

COS, κώς. inſulæ & ciuitatis nomen, ut docuimus in dictione Coos.

COSMETA, m. 1. [*Cameriere.* G. Ein zierer, oder ziererin in einē hauſſ. *Gal. Chambrier, uaiet de chambre. Hiſ. Camarero, que aſyta el ſeñor, o ſeñora,*] κοσμητὴς. p. p. ſeruus in familia, cui domini dominæve exornandi cura incumbit. Iuuen. Sat. 6. Ponunt Coſmetæ tunicas.

COSMICVS, o. 1. 2. [*Mondano*] mundanus. Mart. lib. 7. Coſmicus eſſe tibi Semproni Tucca uideris.

COSMITTO, m. 3. [*Commettere, imporre*] pro committo, m, litteram in s, ueteres dixere, teſte Feſto.

COSMOGRAPHIA, f. 1. [*Coſmografia*] mundi deſcriptio. Differt a Geographia, tamquam totum a parte: Geographi enim ſolius terręſitum deſcribunt, Coſmographi mundi totius tam elementaris, quā ætherij cognitionem inquirunt.

†COSMVS, Latinis ornatum ſignificat, & totum uniuerſum, quod cęli ambitu complectitur. [*il Mondo*] Mundus.]

COSSA, f. 1. κόσσα. Stephano oppidum eſt in Vmbria, Italię regione. Pli. lib. 3. c. 5. Hodie *Orbitellum* uocant.

COSSES, a Plin. uocantur uermiculi in ligno naſcentes, lib. 30. c. 13.

COSSI, m. 2. [σκώληκες τῶν ξύλων. Vermes in ligno editi, qui apud Phryges, & in Ponto pro delicatiſſimis cibis ſumuntur. Pli. lib. 17. & li. 11. c. 33. A ſimilitudine horū vermium homines rugoſi corporis, ab antiquis Coſſi dicti, unde & Coſſutiorum familia apud Rom.

COSTA, arum, f. 1. [*Coſte* צלע tſelah. Ger. Ein ripp. *Gal. Coſtes. Hiſ. Las coſtillas,*] πλάγιαι. ſunt oſſa illa ſpinæ cohærentia, inteſtinaque ſuo complexu coercentia. Virg. 3. Geor. Fricata labore coſtas.

COSTVS, i. 2. ſiue coſtū, neu. κόστος. Dioſc. κασσάριον. Str. frutex in Arabia, India, & Syria naſcens, radicē ferēs eximij odoris. Pl. li. & c. 12.

COSYRA, f. 1. p. p. inſulæ nomen in mari Libyco, cuius incolę Coſyrei dicuntur. Oui. 3. Faſt. Fertilis eſt Melite, ſterili vicina Coſyræ.

COTARIA, æ, f. 1. [*Luogo onde ſi cauano le coti.* Ger. Ein ort da man die wezſtein grabt, oder auſsbricht *Gal. Vne carriere dont on tire les couteaux a aiguiſer. Hiſp. Lugar donde ſe ſacan las anguzaderas,*) locus unde eruuntur cotes. Alphenus l. Cęſar, ff. de pub. Cæſar cum inſulæ Cretæ cotarias locaret.

CORTHON, onis, κώθων. inſulæ exigue nomen, quę Byrſę Carthaginēſium arci ſubiacebat. Strab. li. 17. Seruius uerò inſillud Vir. 1. Aen. Hic portus alij effodiunt; Portus manu factos cothonas uocari aſſerit. Eſt & cothon, genus poculi fictilis, militum vſui accommodatiſſimum. Suidas & Athenaus lib. 11. (opus.

COTHVRNATVS, a, um, o. 1. 2. Mar. Grande cothurnati pone Maronis

COTHVRNVS, m. 2. (*Bozachino coturno.* Ger. Suſſel buſſan die halben vvaden. *Gal. Vn certain brodequin, ou chauſſure ancienne. Hi. Borzaquino*) κόθορνος. calceamenti, genus ſubere ſublevatum, quo tragediarum actores in ſcena vtebantur, ut pro certiores uiderentur. Erat autem calceamentum tam dextro, quam ſiniſtro pedi conueniens, & de ſuis ſolet religari. Vnde illud apud Virg. 1. Aen. Purpureoque altè ſuras vincire cothurno. Iuu. Breuiorq. videtur Virgine Pigmæa nullis adiuta cothurnis. Aliqñ p ſublimi ordicēdi gne. [*Stilograue*] Vir. Ec. 8. Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno

COTINVS, m. 2. p. c. oleaſtri genus, quo Olympionicæ coronabantur. Ariſt. Philoſtephanō appellat. Eſt & frutex in Apennino ad liniamenta modo conchylij colore inſignis. Pli. lib. 16. c. 18.

COTICVLA, læ, f. 1 (*Picciola pietra a parangone.* Ger. Ein vvetzſteinlin, item ein goldſtein. *Gal. Petite pierre de touche, pierre a toucher, & eſprouuer l'or. Hiſpa. Piedra perquenna, el toque de la plata, o del oro.*) βάσανος. dim. a cote Pli. lib 31. c. 9. Accipitur item pro lapide, quo ſit auri, uel argenti experimentum, qui alio modo Index, uel lapis Lydius uocatur. Pli. lib. 33. c. 8.

COTIDIE, (*Ogni giorno*) σπανίως. quamuis a quoto, & die componatur, per c, non per q, ſcribendum eſſe quidam (ut Victor. de orthographia) exiſtimant, quia tanta eſt affinitas inter c, & q, ut q, in c, mutari facilè patiatur, ut ſequor ſecutus, loquor locutus.

COTONEA, f. 1. σύμφυτον πέτραιον. a Venetis dicta herba, quam Galli *halum* appellant, ſimilis cunilæ bubulæ, tota odorata. Pli. li. 26. c. 7.

COTONEVM, nei, n. 2. [*Pomo cotogno* Ger. Quitten. *Gal. Pome de coing, ou coing. Hiſp. Membrillo*] Mali genus, primum a Cydone Cretæ vibe aduectum, unde Cydonion a Græcis appellatur: nam cotoneorum nomen a Catone profectum putatur. Pli. lib. 11. c. 11.

COTTABVS, bi, m. 2. ænea phiala, quam peracto conuiuio mensæ imponere ſolebant uino plenam, deinde in minora pocula ab alto miſcentes ſonum edere, qui ſi illiſu maior ederetur, ab amaſijs amari ſe augurabantur. Plau. in Trin. Cottabum uidetur appellaſſe ſonū flagrorum, qui inter uerberandum redditur. Caue iis (inquit) ne bubuli cottabi crebri in te crepent.

COTTANA, f. 1. κόττανα. ficus exiguæ, uerùm ſuauiſſimæ. Pli. li. 14. c. 5

†COTTIAE Alpes, Pars Alpium Cottis, & Salaſſis proxima, inter Taurinos, & Allobroges poſita, qua primò Annibal in Italiam penetrauit, nunc *Monſenis* quaque poſtea Gn. Pompeius cum Sertorio conflixit. Car. Sig. de ant. iu. Italię lib. 3 c. 6. Montana hæc Regio, xij. olim Ciuitatibus inſignis erat, quæ Cottianę dicebantur, nomine accepto a Cottio Regulo. Pli. maior li. 3. ca. 20. Qui cæteris perdomitis Gallis, ſolus in amicitiam Octauiani Aug. receptus, tractum illum, alias propè inuium, ſtructuri, nobilibus tranſitum commodiorem reddidit: huius ſepulchrum, manesq. Seguſione, hodie *Suſa poco diſtante di Turino*, gemino religionis titulo colebant. Amm. Marcellini ætate, ut ipſe teſtatur li. 15. quod iuſto imperio ſuos rexerit, & ſocietate cum Romanis inita, quietem genti parauerit ſempiternam: nec de his Alpibus Auguſtus ueluti de reliquis penè omnib. triumphauit. Sigonius ibid. De harum ſitu accuratiſſimè diſſerit Philip. Cluuerius li. 1. c. 12. Italiæ antiquę. Eſt & oppidum Cottiæ Anton. vulgo Coz[illegible] in Agro Ticinenſi apud Candiam pręclarum a Ticino 28. M. P. Caſalenſem Vrbem verſus.

†COTTIVS, M. Iulius Cottius Rex, Reguli Cottij filius, Regio decoratus honore a Claud. Imper. Dion. li. 60. cuius actiones referūt ſcriptores illius æui: mortuus eſt Imperāte Nerone, qui Cottias Alpes in Prouinciā redegit. Suet. c. 18. Horū maiores ſuperioribus ſæculis extitere Viri equè celebres, ueluti Q. Cottius eques, qui uirtute ad eo præſtanti enituit, ut Romanorum Achilles meruerit appellari. Val. Max. ut. fort. A. Cottius pater Hiſpanię Proconſ. & A. Cottius filius Romæ Quæſtor, & Adilis. Ian. Grut. li. inſcript. & Sp. Cottius cui Senatus ob militarem uirtutem triumphalem ſtatuam decreuit. Pl. min. lib. 2. ep. 7. & lib. 3. ep. 10. Super his uide præterea Cic. in Verr. & Horat. lib. 1. Sat. 5.

†COTTIA Gens, & Reip. & Impp. temporibus in Italia illuſtris, & nunc etiam eadem Veronę ad DC. annos, ex Onuphrij Panuinij, & aliorum ſcriptorum teſtimonio, omnino clariſſima, &c.

COTVRNIX, (*Starna, coturnice,* שלו ſchelau. G. Ein vvachtel. *Gal. Vne caille. Hiſ. Codorniz.*) ὄρτυξ. auis aduena, terreſtris magis, quàm ſublimis: noſtri Qualeam dicunt. Vide Pli. lib. 10. c. 23.

†COTYLA,

OTYLA, κοτύλη. Mensuræ genus quod alio nomine Hemina dicitur, continens dimidium sextarij. In ossibus item Cotylæ, siue Coxendones dicuntur cauæ quædam acetabula, quibus aliorum ossium capita inseruntur. Est etiam genus vasis concaui. Item genus huius, & quo vide Cæl. Rhodig. lib. 13. c. 32.]

OTYLEDON, nis. herbæ genus, quod, teste Ruellio, vmbilicus Veneris a Romanis dicitur, quod nomen etiã hodie seruant Officinæ. Sunt item Cotyledones in mulieribus ora vasorum in vterum desinentia, per quæ sanguinis redundantia singulis mensibus ex omni corpore in vterum deriuatur, & per quæ semen alimentum ad se attrahit.]

OTYTTO, us, f. 4. κοτυττώ. Dea impudentiæ habita est, cui Athenis a Baptis nocturna sacra fiebant, quæ uocabantur Cotyttia. Hãc Probus saltatricẽ fuisse existimat: vnde etiam sacerdotes eius lasciuis saltationibus mores eius referebant. Iuuen. Sat. 2. Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotyttô. Vide Politiani Miscel. c. 10.

OVINVS, m. 2. [*carreta.* Germ. Ein karr, kriegs wagen, heerwagen. *Gal. Vn chariot de guerre, armé & garni de grands trenchans, & coutteaux, pour mettre en pieces ceux qu'il rencontre.* Hisp. *Vn genero de carro de guerra.*] vehiculi falcati genus fuit, quo Britanni, & Galli in præliis vtebantur. Mela. Inde couinarius dicitur auriga, qui couinum regit, aut qui ex couino pugnat. Tacit. in uita Agric. Media campi couinarius, & eques strepitu, ac discursu complebat.

OVS, o. 1. 2. nos. denominatiuum est a Coo insula, Hippocratis patria. Vnde coum vinum. Coi populi. Cic. 6. Ver.

OXA, coxendix, f. 1. 3. [*Cosce, anca, & Trek.* Ger. Hufft. *Gal. La hanche, ou la cuisse.* Hisp. *La Pierna o natura anca*] ἰσχίον. pro eodem accipiuntur, sunt enim coxendices, siue coxæ, ossa duo, sacro ossi vtrinque astricta, eamque quædam habentia acetabula, quibus ossium femoris capitula inseruntur. Plin. lib. 25. Coxendicibus, & articulis omnibus cum axungia utilissima. Cato incantamentum docet ad sanandas coxendices laxas, hoc est, loco suo motas. Suet. de Augusto. Coxendice, & femore, & crure sinistro, non perinde valebit. Plin. in epist. Coxam fregit.

C A N T E R

CRABRONES, m. 3. [*Calabrons, ירעה tsirhah.* Germ. Die hurnaussen. *Gal. Grefons, ou frelons, frelons, uisp. Tabarros, o mosquardas.*] σφῆκες insecta volucria, vespis similia. Plin. lib. 11. c. 22. & lib. 20. c. 13. & lib. 29. c. 4. Spicula crabronum. Oui. 11. Met. Asper crabro. Virg. 4. Geo. Irritare crabrones. τὰς σφηκίας ἐρεθίζειν. id dictum est a Plauto in Amphytrione in mulierum ingenium, quibus si iratis repugnes, magis prouoces, neque fine tuo malo discedas.

CRAMBE, es, f. 1. κράμβη. brassicæ species est, apud Plin. lib. 20. cap. 9. Amari saporis, tenuioribus foliis, & simplicibus, non ingrato gustu, sed quæ recocta fastidium parit, & nauseam; vnde prouerbiũ, Crambe recocta mors est. Græcis tamen crambe generale nomen est, ad ea omnia extensum, quæ Latinis brassicæ appellatione continentur. Crambe dicta, quasi κεράμβη, παρὰ τὸ τὰς κόρας ἀμβλύνειν, id est, quod oculorum pupillas obtundat, herbetetque. Vnde & κραμβῆ ab Atticis appellatur. Quamquam sunt, qui uocis huius etymon ad aliam eius herbæ naturam malint referre, ut crambe dicta sit, quasi κόρον ἀμβᾶν, seu potius ἐκπίβειν, id est, quasi crapulæ occurrat, seu resistat. Nam uino aduersatur; vnde suropta in cibis ebrietatem arcet, & crapulam iam contractam discutit.

CRAMBVSA, f. 1. insula est circa Seleucam Isauriæ. Strabo lib. 14.

CRANAVS, m. 2. Athenarum rex fuit.

CRANEVM, n. 2. gymnasium erat apud Corinthum.

CRANEA, f. 1. fuit e regia regio Ambraciotarum.

CRANEVS, m. 2. primus rex Macedonum. Volater. lib. 13.

CRANION, o. 2. Cephaleniæ ciuitas.

CRANIVM, n. 2. calua capitis, & poculi genus, caluæ figuram referẽs.

CRANTOR, m. 3. κράντωρ. Solensis Academicus philosophus fuit, Platonis auditor, & condiscipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui nouis opinionibus Academiam Platonicam repleuerunt. Hic scripsit librum de consolatione, quem Cic. æmulatus est. Hor. lib. 1. Epist.

CRAPVLA, f. 1. [*Crapula* Ge. Das hauptweh von dem prassen, Trunckenheit, fresserei, fuellerei. G. *Iurongnerie, & les inconueniens, & les maladies, qui en vienent.* Hisp. *Embriaguez,*] κραιπάλη. lucta capitis, & omnis noxa a uinositate proficiscens. Cic. 1. Phil. Edormi crapulam, & exhala. Plin. lib. 23 cap. 2. Capitis dolorem & vertigines facit; ab hoc dicta crapula est; Vbi hoc videtur innuere, crapulam dici ἀπὸ τοῦ τὸ κάρηνον πάλλεσθαι, id est, ab eo, quod caput vertigine concutiat. Arist. in problem. in eo distinguit crapulam ab ebrietate, quod ebrietas una cum mente adimit & sensum doloris: crapula uerò constante mente caput afflictet.

CRAPTOR, aris, d. 1. [*Mangiare troppo* אכל saba. Germ. Sich fuellen mit fressen vnd sauffen. G. *S'enyurer, manger, ou boire trop.* Hisp. *Embriagarse,*] deponens. κραιπάλαν. est cibo, & vino se ingurgitare.

CRAS, [*Domani,* מחר machar. G. Morgen. *Gal. Demain.* Hisp. *Manana, otro dia*] ἄυριον. die proximè futuro. Hora. Quid sit futurũ cras fuge quærere. Substantiuè posuit Mart. Nescio cras illud Posthume quando venit. Nonnumquam ponitur indefinitè pro quouis tempore futuro. Pla. in Aul. Quæ cras veniet, perendie feratur foras.

†CRASIS, κρᾶσις. à Medicis sumitur pro temperamento, siue proportione quadam primarum qualitatum existentium in elementis, ex quibus corpus mistum est & conflatum. A Grammaticis Crasis accipitur pro contractione duarum syllabarum in vnam coalescentium.]

CRASSAMENTVM, n. 2. [*Grassetza, spel ezza.* חשוקי mahabeh יב ha bi. Ger. Dicke. *Gal. Espressieur, ou grossieur.* His. *Grossura*] παχυσμός, crassities. Gell. Surculi duo erant teretes, oblonguli, pari crassamento, eiusdem longitudinis. Colu. Crassamentum uini fœculenti dixit. & lib. 12. c. 25. Crassamen, pro sedimento.

CRASSE, aduerb. [*Grossamente.* Ger. Dick, groblich. *Gal. Espressement, grossement, lourdement.* His. *congrossura, vespessura,*] παχυλῶς. Col. lib. 12. c. 43. Vasa iubebat intrinsecus, & extrinsecus crasse picari.

CRASSESCERE, n. 3. [*Diuentar grasso, ingrassare.* Germ. Dick oder feist werden. *Gal. Deuenir gras, & espez, & s'espessir, & engrosser.* His. *Engrossarse.*] παχυνθῆναι. est crassum fieri, vel pinguescere. Plin. lib. 2. Qui neque in nebulam densetur, nec crassescat in nubes.

CRASSITVDO, nis, f. 3. [*Grossezza*] συκαμία. Cæs. 2. Bel. Ciu. Crassitudo parietum quinque pedum. Cic. de Diu. Crassitudinem aeris.

CRASSIVENIVM, n. 2. aceris arboris genus, a venarum crassitudine, Plin. lib. 15. c. 16.

CRASSVS, a. 1. 2. [*Grasso, grosso,* שמן schamen דשן daschen בעה bari. Hab. G. Dick, groß. feist,) παχύς. spissus, densus, pinguis, ponderosus. Ter. in Hec. Magnus, turbicundus, crispus, crassus, cæsius. Ci. 1. Tusc. Crassus, & concretus aer. Plau. in Pseu. Scias eum posse gestare crassas compedes. Crassa Minerua dicitur aliquid fieri, & indoctius fit, non exquisita arte. [*Rozamente*] Hor. 2. Serm. Rusticus, enormis, sapiens, crassaque Minerua?

CRASSVS, m. 2. prænomine Marcus, Romanorum omnium ditissimus, qui negabat quempiam habendum esse ditem, nisi qui exercitum annuo reditu posset alere. Hic cum Pompeio, & Cæsare triumuir factus, cupiditate auri, ut fertur, in Parthos expeditionem suscepit, a quibus ipse cum filio adolescente, & vniuerso exercitu delectus est.

CRASTINO, adu. [*Domane,* מחר machar] ἄυριον. idem quod cras. Gel.

CRASTINO, as, n. 1. [*Prolongare di dì in dì*] ἀυριζειν. significat de die in diem traho, & differo. Hinc Procrastino, & Recrastino.

CRASTINVS, na, num, o. 1. 2. [*Di domane.* Germ. Morgend] ἀυριανός. a Cras fit; vt dies crastinus, id est, proximè adueniens. Vir. 1. Georg. Nunquam te crastina fallet Hora.

CRATER, eris, p. p. m. 3. [*coppa,* כוס aghghan גבע ghabiah. Germ. Ein grosser vnd weiter becher, ein trinck schal. *Ga. Vne coupe, ou tasse.* His. *copa, o palado con el agua,*] κρατήρ. vasis genus capacius, quo in libationibus, & solemnioribus epulis uti solent. Virgil. 9. Aeneid. Sed magnum metuens se post cratera tegebat. Ad huius vasis simi litudinem, crater in monte Aetna appellatus est, foramen illud, per quod ignis euomitur. Et crater in fontibus dicitur receptaculum, quod & Labrum dicitur, in quod fistulis aqua decurrit. Item signum cœleste, quod oritur 16. Kalend. Martij, vespere. Item sinus in littore Campano, a Miseno Athenæum usque extensus, duobusque penè cocuntibus promontorijs incuruatus. Strab. libro octauo.

CRATERA, æ, f. 1. p. p. idem quod crater, [*Coppa, tazza.* Hor. in Ser.

CRATERRA, f. 1. ab antiquis dicta est, teste Non. quam nos Situlã vocamus. Ci. 2. de Nat. Deo. In medioq. sinu fulgẽs craterra relucet.

CRATERITES, gemma præduræ naturę, inter Chrysolithi, & Electri colorem. Pli. lib. 37. c. 10.

CRATES, f. 3. [*Graticcio.* Ge. Ein huerd, oder gaetter] κρίς. rara quędam lignorum, uel viminum, uel ferramentorum connexio. Cæs. 7. Bel. Gal. Fossam cratibus contegunt.

CRATITIVS, a, um, o. 1. 2. [*Cosa fatta di graticcio.* G. Das auff huerden oder gatteren gemachet wirt. *Gal. Fait en facon de claies.* His. *cosa texida como carço*] κριδάτος. ex cratibus factus, ut cratitij parietes, qui cratibus insertis fiebant. Vitruu. lib. 2. cratitij parietes velim ne inuenti quidem essent.

* CRATERVS, m. 2. Macedo, ex Alexandri comitibus, qui res ab illo gestas conscripsit. De quo Pers. Sat. 3.

CRATES, m. 3. κράτης. nomen philosophi Thebani, qui, vt philosophiæ uacare posset, proiecto in mare non paruo auri põdere, Abite (inquit) pessum malæ cupiditates; Ego vos mergam, ne ipse mergar a vobis. Suidas autem tradit, Cratetem omnem pecuniam in substantiam redegisse, & apud Trapezitam deposuisse, ea lege, ut si filij philosophi essent, eam egenæ plebi diuideret, sin idiotæ, eis, quod acceperat, bona fide restitueret; ita enim iudicabat vir sapiẽtissimus, homini philosopho sapientiæ sectatori, nihil deesse ad beatè viuendum.

CRATHIS, m. 3. fluuius in Achaia, & in magna græcia iuxta Sybarim oppidum.

CRATICVLA, f. 1. [*Gratella, graticola.* G. Ein rost. *Gal. Vn gril.* His. *Las parillas,*] ἐσχάριον. a cratis, diminu. in qua cibi torrentur. Mart. libr. 14. Parua tibi curua cratícula sudet ofella.

CRATINVS, m. 2. poeta comicus, qui primus in Dionysiis Athenis satyricam fabulam induxit. Hor. Eupolis, atq; Cratinus, Aristophanesque

neſque poetæ. Hic ſupra modum gulæ ac omni voluptatum genere deditus fuit, præcipuè ebrietati, ad quod alludit Hor. in ep. Priſco ſi credis Mecenas docte Cratino, Nulla placere diu, nec viuere carmina poſſunt, Quæ ſcribuntur aquæ potoribus.

CRATIO, is, n. 4. [*Arpegare*, שדך ſiededh. Ger. Eggen. G. *Herſer ou tournir declare*: Ar. *Yguala la tierra con el arzon.*] τραῦλισις. idem quod occo. Plin. lib. 2 c. 18. Vtiliſſimum ſimul herbæ arare, deinde cratire.

CRATIPPVS, m. 2. Mitylenæus philoſophus, Ciceronis filij præceptor.

CRATIS, m. 3. Africæ fluuius. Plin. lib. 37. c. 2.

CRATYLVS, m. 2. Philoſophus Athenienſis, Platonis, mortuo Socrate, præceptor.

CREBER, bra, brum, o. 1. 2. [*Speſſo.* תמיד tamidh ורב rab. Germ. Embſig, dicht. Gal. *Dru, frequent, ſouuent, menant.* Hiſ. *coſa eſpeſſa que muchas veʒes ſe haʒe*] πυκνός. frequens quaſi creſcēs numero. Virg. 3. Georg. Non tam creber agens hiemem, ruit æquore turbo.

CREBRO [*Speſſe volte.* תמיד tamidh ברב berab. Germ. Offt, embſiglich. Gal. *Souuēt, ſouuentes fois.* Hiſ. *Eſpeſſamiento, muchas veʒes*,] frequenter. Ci. Att. lib. 2. Litteras omnibus de rebus crebro mittas.

CREBRESCO, is, brui, n. 3 [*Eſcere fatto celebre, eſtre diuulgato*, רבב robbab. Germ. Zunemmen, beruempt werden. Gal. *Eſtre frequent.* H. *Ser publicado o diuulgado por fama.*] διαβρόλλομαι. celeber fio, & diuulgor. A quo Percrebreſco. Prop. i. 147. Tum crebreſcere fragor. Optatæ auræ crebreſcunt. Vir. 3. Aen. Sermonem crebreſcere fecit. Idem 12. Aeneid.

CREBRISVRVS, vallum crebris ſuris, id eſt, palis munitum. Feſtus.

CREBRITAS, tis, f. 3. [*Frequenʒa*, תדיר tamidh ורב rob. Germ. Embſigkeit, offt. Gal. *Frequentation, abondance, multitude.* Hiſp. *A queſta eſpeſſura*] συχνότης. frequentia Cic. ad Att. li. 13. crebritas litterarū.

CREDIBILIS, o. 3. *credibile*, נאמן neeman. Ger. Glaublich] πιστὸν. quod facilè credi poſſit. Cic. 4. Ver.

CREDIBILITER, [*Credibilmente.* Ger. Glublichen] Cic. pro Deiot.

CREDITOR, ris, m. 3. [*Creditore*, מלוה maluch. Ger. Dem man etwas ʒu thun ſchuldig iſt, ein auffleiher, borger. G. *Crediteur, creancier.*] *Hi. Preſtador*,] χρήστης. cui debetur. Caius de verb. ſign. Creditorū appellatione non hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, ſed omnes, quibus ex qualibet cauſſa debetur. Hora. 2. Ser. Integer eſt mentis Damaſippi creditor? eſto.

CREDITVM, n. 2. *credito*, נשה chob מלוה maſchſcheh. Ge. Ein ſchuld. *Gal. Vne creance ce qu'a baille vn creancier, ce qu'on luy doit. Hiſpani credito, preſtido, o deuda*,] δάνεισμα. quod debetur, vt Publicum creditum. Quinct. li. 5. c. 10. Senec. de benefit. l. 2. Accipiam, tanquam creditum, non beneficium.

CREDO, dis, a. 3. fidem habeo, fidem adhibeo, fidem tribuo, authoritatē tribuo, mihi perſuadeo, concipio, dictis, uel factis fidem habeo. [*Credere, dare impreſtito, hauer fede.*] נאמן heemin. G. Glaubē, vertrawen. *Gal. Croire auoir foy. Hiſp. creer y confido de otro.*] πιστεύω. Et ponitur vel abſolutè. Cic. in Bruto: nunquam ſum adductus, vt crederem. Vel cum accuſatiuo. Cic. Att. 7. Omnia facilius credere poſſum, quàm quod ſcribitis. Vel cum accuſatiuo, & datiuo. Idem Fam. 15. Hoc mihi velim credas. Vel cum datiuo ſolo. Idem Fam. 5. Non ſatis credidi homini prudenti. [*Fidarſi*] Virg. 2. Eglo. Nimium ne crede colori. Vel cum præpoſitione De. Cic. Fam. 3. Bis ad te ſcripſi, te leuiter accuſans, quod de me cito credidiſſes. Aliquando fidei committere. [*Dar nelle mani*,] Pla. in Aul. Mihi id autem credidit. Lact. li. 4. Iudæi ſolis arcanum Dei creditum fuerat. Interdum mandare. Col. lib. 2. Ea, quæ terræ creditimus. Quandoque mutuum dare, [*Preſtare*] Mart. Dimidium donare Lino, quā credere totum. Cum accuſatiuo, mediante In, ſignificat immittere, injicere. Vir. li. 3. Geor. Inque nouos ſoles audent ſe gramina mitto Credere. Interdum pro puto. [*Penſare*,] Cic. Fam. 9. Tu omnia credo vidiſti. Item Fam. 14. Quod ad te de decem legatis ſcripſi, parum intellexiſti credo. Græce νομίζω. Ger. Meinen.

CREDVAS, pro credas dicebant veteres. Pla. Nec tu creduas. Creditur, impersonale. Cic. pro Sext. Roſc. Non temere creditur.

CREDVLITAS, tis, f. 3. [*Credulita*. Germa. Leichtfertigheit, etwas von ſtund an glauben. Gal. *Legereté de croire. Hiſp. Creencia de ligero*,] ταχυπιθεία. credendi facilitas. Cic. in Epiſt. Fam.

CREDVLVS, a, um, o. 1. 2. [*Facile al creder.* Ger. Leichtglaubig. *Gal. Qui croit de leger. H. Elque mucho y de ligero cree.*] εὐπιθὴς. qui facilè credit. Cic. de Amic. Stultiſſima perſona eſt credulorum ſenum.

†CREMASTERES, κρεμαστῆρες. Nertii, à quibus teſtes dependent. Col. lum. lib. 7. c. 26.]

CREME, κρεμὴ. vrbs Ponti, a qua gentile cremenſis, Cremeſius.

CREMENTVM, n. 2. [*Accreſcimento*] ἄυξησις. a creſco, pro augmento.

CREMERA, f. 1. fluuius Tuſciæ, apud quem Fabij a Veientibus occiſi fuere. Liu. lib. 2. dec. 1. Ouid. lib. 2. Faſt. Vt celeri paſſu Cremerā tenuere capacem.

CREMIVM, n. 2. [*Carne, fritta nella padella*, מקדה mokedh. Ge. geroe ßet, oder wol gebratē fleiſch] ὀρύγανον. Caro frixa in frixorio. Vtitur hac voce Plautorū interpres. Oſſa mea ſicut cremiū arſerunt.

CREMNVON, κρημνῶν. Stephano oppidum non procul a Corintho, Ouid. lib. 7. Quodque ſuam ſecutus arat Cremnyona colonus. Vbi alterum n, vel ſuperfluum, eſt eliſum.

CREMO, a. 1. [*Abbruſciare*, חרך hoxrdh. Germ. Bibliet. ceim. Brennen. Gal. *Bruler, faire ardre. Hiſ. Quemar. naia*: comburo. Plin. lib. 17. c. 1. Neronis incendia, quibus cremauit vrbem. Hinc cōcremo. Liu.

CREMONA, [*Cremona.*] vrbs Galliæ Ciſalpinæ, non procul a Mantua. Strab. lib. 5.

CREMOR, oris, m. 3. [*Amido.* Ge. Der ſafft, oder marck, von gekochten kernen, als gerſten. Gal. *Cremt de laict, ou ius eſpes de quelque graine trempe, & preſſe comme orge mōde. Hiſ. La leche que ſe ſacta del grano moſado.*] apud Catonem accipitur pro lacte expreſſo ex grano aqua macerato. Celſus: Cremor polentæ ſumendus eſt.

CRENAE, f. 1. [*Tagli, tagliature.* Ge. Kerb, oder zer kerbung. Ga. *Trous, ou pertuis. Hiſ. Raas o cortadura.*] γλυφίδες. Incīſuræ, a quibus crenata herbarum folia vocantur. ſecta per ambitum. In ſagitta quoq; partis extremæ ſectio, in quam neruus inſeritur, crena dicitur. Sed & in ipſo arcu ſumma cornua crenas ſuas habēt, in quib. collocatur, ſedetque nervus. Crenæ item dicuntur aſperitates quædam eſophagi, in rubi modum denticulatæ. Plin. li. 21. c. 37.

CREATIO, onis, f. 3. [*creation*, בריאה beriah. G. Schoepffung, erſchaffung; itē erwehlung] Creandi actus; ut Creatio magiſtratuū. Cic. 3. de leg. Ponitur & pro cōpoſito procreatio; ut Creatio liberorum.

CREATRIX, cis, f. 3. [*Creatrice, madre*, אם beriah. ut Rerū creatrix natura. Lucr. lib. 2.

CREO, a. 1. [*Creare* ברא bara. Ger. Erſchaffen, *Gal. creer, & donner eſtre a quelque choſe, mettre en nature. Hi. Crear, haʒer de nueuo, o engendrar*,] κτίζειν, producere, gignere. Cic. 5. de Fin. Omnium rerum, quas & creat natura, & tuetur. Creare fraudē alicui, cædes, liter. Magiſtratus quoq; creari dicuntur. Cæſ. 7. Bell. Gal. Cum magiſtratus antiquitus creari cōſueuiſſent. Creator, [*Creatore, padre, factore*,] effector, conditor. Cic. pro Cōm. Balbo; Creator huius vrbis Romulus. Idē 2. Diu. Nobis hæc portenta Deū dedit ipſe creator.

CREON, ontis, m. 3. κρέων. nomen Corinthiorum regis, qui Creuſam filiam Iaſoni deſponſauit, de quo Seneca in Medea. Alter fuit Thebanus, Oedipi regis Thebanorum ſocer, & pater Iocaſtæ.

CREPAE, à principio capræ ſunt appellatæ, quarum cruribus crepāt. Feſtus.

CREPERVS, a, um, o. 1. 2. p. c. [*Dubioſo.* ספק ſalui. G. Vngwiſſ, zweiffelhafftig. *Gal. Douteux. Hiſ. Dvodoſo*] dubius: vnde creperum bellum, anceps, & dubium. Luc. li. 3. Sunt creperi certamina belli. Hinc crepuſculum dicitur, tempus medium inter diem, & noctem.

CREPI, m. 2. Luperci dicti ſunt a crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. Mos enim erat Romanis, nudos diſcurrere in Lupercalibus, & obuias quaſque fœminas pellibus ferire. Feſtus.

CREPAX, acis, o. 3. a crepando, ut ab edendo Edax. Vnde crepacē mamillam, quodam in carmine dixit Mecænas, refetente Sen. Epiſt. 115.

CREPICVLVM, li, n. 2. ornamentum capitis, crepitum faciens. Feſt.

CREPIDA, æ, p. c. f. 1. [*Pianella*. G. Ein pantoffel. *Ga. Pantoufles qui n'a uoient anciennement qu'vne ſemelle par deſſous, & par deſſus des courroyes, & brides comme petis patins. Hiſ. Alcorque, o chinella*] κρηπὶς. Tuſcum calceamentum, teſte Seruio, quod corrigijs ligabatur. Apud Latinos poetas corripit primam, quamuis apud Græcos ſcribatur per vocalem longam η. Perſ. Non hic, qui in crepidis Graiorum ludere geſtit. Cic. pro Rab. Poſth. Cū crepidis in capitolio ſtatuam uideris. Hor. in Ser. Sapiens crepidas ſibi nunquam, Aut ſoleas fecit. Græca vox eſt, Gellio, & Perſio auctoribus.

†CREPIDARIVS, a, um. quod ad crepidas pertinet. Item qui crepidas conficit. Gell. lib. 13. c. 10.] (Piſonem.

CREPIDATVS, a, um, o. 1. 2. [*Chi ha le pianelle*, crepidis indutus. Cic. in

CREPIDO, dinis, f. 3. p p. [*Il margine della terra bagnata dall'acqua, la bocca del poʒʒo*] κυμάτωγή. p. p. significat oram terræ, quam aqua alluit, ex hoc appellata, quod ibi aqua alluens crepitat cum currit, aut undas appellit. Col. li. 9. Maris atrocitas obiectu crepidinis frāgitur. Per translationem vero & putei extremam oram, quæ ad ipſum puteum reſpicit, quæ vulgo dicitur, Os putei, & editioris cuiuſque loci extremitatem ſolemus crepidinem appellare, vt apud Hier. In crepidine viæ. Seneca: Quis crederet iacentem ſuper crepidinem Marium aut fuiſſe, aut futurum conſulem? Pro abrupti ſaxi altitudine. Virg. lib. 10. Forte ratis celſi coniuncta crepidine ſaxi Expoſitis ſtabat ſcalis.

CREPIDVLA, f. 1. κρηπίδιον. Gel. lib. 13. c. 12. dimin. a crepida.

CREPITACILLVM, n. 2. diminutiuum a crepitaculo. Lucr. lib. 5.

CREPITACVLVM, n. 2. [*cembalo* עגב heches. G. Glocckin, oder andere aerine inſtrument, an welche ſo man ſchlecht, es ein thon gibt. *Ga. Inſtrument pour faire bruit, comme vne ſonnete, ou clochette, crecerelle, & ſemblables choſes. Hiſ. caſtilleio iuego de ninos*] σεῖστρον. ſiſtrū æreum inſtrumentum, quod manibus percuſſum reddit ſonum, in Iſidis ſacris ſolēne, teſte Valer. li. 4. c. 29. Col. l. 9. c. 12. Quin. l. 9. c. 4.

CREPITŌ, as, n. 1. [*Far ſtrepito*, רעש hamah. G. Ein gereuſch oder getoeſſ machē] ψοφῶ. crepitū edo. Pl. l. 12. c. 17. Myrtata crepitāt ī igne.

CREPITVS, tus, m. 4. *Strepito* רעשה ſchion רעש hamith. Ger. Ein knall, thon, krach. G. *Son violent, & ſoudam de quelque choſe que ce ſoit. H. Sonido, ò rouido de lo que ſe quiebra*] ψοφὸς. ſonitus, qui ex concuſſione, & impulſu reſultat: vnde pedentis ſonum, crepitum ventris dicimus. Plaut. in Curc. Ex unoquoque eorū ejiciam crepitū polētarium. Et crepitus plagarum dixit Cic. in Ver. 7. Crepitus dentiū.

Cic.

c.4. Tuſc. Crepitus armorum. Plin. lib. 2. c. 57. Crepitus fori. Ma. in Cure. Crepitus frenorum. Var. lib. 2. c. 7. Crepitus gladiorũ. Hircius li. 6. Crepitus imbrium. Plin. lib. 12. c. 11. Crepitus pedũ. Cicero in Top. Ne crepitu quidẽ digitũ dignus, οὐ κἂν ψόφου ἄξιον ἡγήσαιτο, de ridiculo nulliuſq; pretij homine, prouerbium in hodiernum vſq; diem apud noſtros exiſtens, cũ edito crepitu digiti aiũt, Ne huius quidem facio.

REPO, as, pui, pitum, n. 1. [*Far ſtrepito, ſuonare,* חמה hamah. Germ. Toenen, rauſchen, Knellen. Gal. *Cruire, craquieter, peter, faire bruit.* Hiſp. *Hazer ruido lo que ſe quiebra*] κλαγγάνω ſignificat ſonare. Ouid. Et crepitat medios laurus adusta focos. Per translationẽ pro queri, accuſare, [*Doler ſe.*] Hor. lib. 1. Car. Quis poſt vina grauem pauperiẽ crepat? Hinc concrepo. i. perſono: vnde concrepare digitis, eſt digitis ſonũ edere. Cic. Offi. 3. Si vir bonus digitis concrepuerit.

CREPVNDIA, orum, n. 2. [*Ornamenti de'bambini.* Ge. Allerlei ding, ſo mã den Kinderẽ gibt, ſie zu geſchweigẽ, als docken, ſchaellẽ, &c. Gal. *Toutes petites choſes de quoy les enfans ſe iouent, comme poupes, anneaux, chainettes, & telles choſes.* Hiſp. *Los dixes, o inguetes, o panales de los niños,*] dicuntur prima munuſcula, quæ dantur pueris, vt ſint falſiolæ, linteoli, bullæ, coralia a crepando. i. tinniendo dicta, quoniam infantes crepitaculis maximè gaudent. Pl. in Rud. Sunt crepundia, Enſiculus eſt aureolus, ſecuricula anceps, ſicula argenteola. Pli. lib. 11. Cicer. de Clar. Orat. Tonus aliquem non nouo aliquo, aut crepundijs, ſed corpore omni vel le cognoſcere.

CREPVSCVLVM, n. 2. [*Luce dubia, quando ſi faſera, ouero giorno,* ערב neſcheph. G. Die zeit, wã tag vnd nacht ſcheidet, beſonders am abẽt. Gal. *le temps quand le iour fait, ou iour faillant.* Hiſp. *Entre lubricã, o entre dos luzes.*] ἠῶς. lux dubia ante ſolis ortum, & ante occaſũ; à crepero. i. dubio: quia tunc multis dubium eſt, dies ſit iam, an nox. Hinc crepuſcula apud Sabinos nominati, qui eo tẽpore erant nati.

CRESCO, is, creui, cretum. [*Creſcere, augmentare.* Ger. Vuachſen, oder zunemmen. Gal. *Croiſtre, augmenter.* Hiſ. *Crecer,*] αὐξάνω. augeor. Iuuen. Creſcit amor nummi, quantum ipſa pecunia creſcit.

CRESSA, f. 1. oppidum Paphlagoniæ, & portus Cariæ. Pli. lib. 5. c. 28.

CRESSA, f. 1. etiam mulier ex Creta. Virg.

CRESSARA, f. 7 regio Pallenæ vicina. Herod. lib. 7.

CRESTON, oppidum Doribus finitimum. Herod. lib. 1.

CRETA, æ, & Crete, tes, f. 1. [*Creta, Candia.* Ger. Ein groſſe Inſel im Egeiſchen meer gelegen, heiſt ietz Candia] κρήτη. inſula in medio Ponto, centum vrbiũ fama olim clara, quæ (vt ſcribit Stra.) à Septentrione Aegeo alluit ſimul & Cretico pelago: ab Auſtrõ Libyco ad Occidentẽ Aegylam, & Cytherã ſpectat; ad Orientem Carpathũ. Hét in longitudine ducenta ſeptuaginta millia paſſuum, in latitudine quinquaginta millia. Circuitus eius quingenta octoginta nouem millia paſſuum complectitur. Hodiè Candiã uocãt. Insignes in ea vrbes ſunt Cortyna, Cydon, Gnoſſus Minois regia, & Strabonis Coſmographi patria. Nullum in Creta animal noxium eſt, optimiq; vini ferax eſt, de qua Virg. 3. Aen. Creta Iouis magni medio iacet inſula Ponto, Mons Idæus vbi, &c. Primũ dicta eſt Cureta, ab habitatoribus Curetibus, & per ſyncopẽ Creta. Alij dicunt Cretã dictã a Crete nympha, Heſperidis filia: Arrianus noũ a Crete nominatiuo, ſed a Cres, Cretis genitiuum faciẽte, nominatam dicit, ſic. n. vocatum ait eum, qui Iouem abſcõdit in mõte Lycæo. A quo etiam eius inſulæ populi Cretes uocantur, & mulieres Creſſæ, ſimiliter Creſſeus, & Creſſius, κρήσσιος. Sunt autẽ hęc nomina, quæ ex maſculino, femininum ad ſimilem formam mittũt. ſ. Cres, Creſſa, Libys, Libyſſa, Phœnix, Phœniſſa, Thrax, Threiſſa. Tibullus; Phębo gratiſſima dona Cres tulit. A Crete uero ſunt Creticus, Cretenſis, & Creteus. Eſt & Creta oppidum Scythiæ.

CRETA, æ, f. 1. terra tenax [*Creta.* יקב chomer כפר tith. G. Kreiden.] κιμωλία γῆ. vel à Creta inſula, in qua optima prouenit; uel à creſcẽdo, quã proprietas eius eſt, vt macerando creſcat. Cimoliæ Cretæ duo erãt genera, cãdidũ vnũ, alterũ ad purpuriſſũ inclinans, vtrũque veſtib. aptũ. Ca. pro Flac. Hec laudari ob ſignata erat creta illa Aſiatica, quę eſt fere oĩb. nota nobis. Terra Creta. Vir. 1. Geor.

CRETACEVS, a, um, o. 1. 2. adiect. Cretacea ſiligo, quæ creuit in loco cretoſo. Plin. lib. 18. c. 9.

CRETATVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Cretato, incretato.*] G. Mit kreiden gemeyſſelt. G. *Blanchi, ou marqué de croye.* Hiſ. *Coſa vntada con greda,*] Cretã inſpergens: vnde Cretati pedes, creta dealbati, quales ſolent eſſe ſeruorum pedes, qui trans mare uenales aduchebantur.

CRETENSIS, e, & CRETENSIVS, a, ũm, o. 1. 2. [*di candia*] a Creta, ut Creticũ mare. Hor. 1. Car.

CRETERS, m. 2. ſubſtantiuum, κρητήρ, genus peſtis eſt, qui conſtat pleno, & tertia lõgis, & media breui, ut Sanitas. Alio nomine Amphimacras; qui obtinet locum principem in oratione ſolutæ.

CRETIO, onis, f. 3. Iuriconſultorum uerbum eſt, quod pro additione hereditatis accipitur. Cicero. ad Att. Ex eo cognoui cretionẽ. Quę inquit Att. li. 3. Diſp. c. 7.) eſt certus dierũ numerus, in quo impetratus hæres aut addit hæreditatẽ, aut finito tpe excluditur. Creto dicta a decernẽdo, quod eo tempore hæres debeat decernere.

CRETOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Pieno di creta.* Germ. Kreidechtig, voll kreiden] cretæ plenum, ut Ager cretoſus, & cretoſa rura. Ouid. 7. Met.

CRETVLA, f. 1. dim. a creta. Cic. 6. Ver.

† CREVI, Præteritum. Modo ſignificat Hæc ędificia ædilis, modo maior ætate uel cenſu ſum; modo iudicatu modo diuiſi. Quæ omnia à duobus verbis, Creſco & Cerno venium. Feſtus.]

CREVSA, f. 1. κρέουσα. Creontis Corinthiorum regis filia fuit, quam Iaſon, repudiata Medea, vxorem accepit, quamobrem Medea indignata carminibus ſuis ignem inextinguibilem, ſcriniolo incluſũ, per filios ſuos Creuſæ muneris loco miſit; filios verò præmonuit, vt ſtatim oblato munere diſcederent. Creuſa igitur uidendi cupida, nihilque mali ſuſpicans, ſcriniolum aperuit, & continuò euolauit ignis, Creuſamque & totam Creontis regiam exuſſit. Ouid. lib. 1. de Arte; Cui non dicta eſt Ephyręæ nata Creuſæ.

CREVSIS, f. 3. oppidum in finibus Bœotiæ, Locrorum, & Aetolorum. κρεουσσεύς. Vadianus in Pompon. lib. 2.

CRIBRO, as, a, 1. [*crinellare* נפה hemiph. Ge. Reiteren, ſeuberen. Ga. *cribler.* Hiſp. *Acernar, carandar, o cerner*] κοσκινεύω. purgo; cribramus enim triticum, & huiuſmodi, vt a puluere, & rebus immundis ſeparentur. Pli. li. 25. c. 5. Cribrarius, ria, rium, quod ad cribra pertinet. Pl. l. 18. Item cribrata, quæ ſimili modo in tertio remanſit cribro.

CRIBRVM, n. 2. [*Cribro, vaglio,* כברה chebarah נפה naphah] κόσκινον. Βυὰ. inſtrumentũ ex pellibus ſuillis, ut plurimum, crebris pertuſum foraminibus ad frumenta purganda. Ouid. li. 12. Met. Rari fibi põdere cribri. Cribro aquã haurire, uel gerere, [*Faticarſi in vano.*] Prouerbiũ in eos, qui operam perdũt. Plau. Pſeu. Nõ pluris refert, quàm ſi imbrem in cribrũ geras. Sũt & cribra, quæ à ſetis equorũ, farinæ a furfuribus ſeparãdæ gratia, facta ſunt, quæ Farinaria, Seracea, & ſubcernicula dicuntur. Sũt & Excuſſoria è limo, & Pollinaria a polline, quæ a nõnullis ab incernendo, Incernicula dicta ſũt.

CRIMEN, n. 3. [*Delitto, mãcamẽto, colpa,* עון peſchah חטאה ghiduph. Germ. Ein laſter, ſũend. Gal. *Crime, cas, commis, bleſme.* Hiſ. *crimen, grande pecado*] αἰτία. propriè dicitur delictum. Ci. ad Mariũ: Eodem ego te condemnabo crimine. Item appellatur id, quod per contentionem alicui obijcitur. Cice. in Phil. Vtinam hoc tuum verum crimen eſſet. Et ſic dicitur a cerno, ſicut a Diſcerno Diſcrimẽ. Virg. 7. Aen. Sere crimina belli, id eſt, contentiones, ex quibus bellum oriatur, [*Diſcordia.*] Aliquando ponitur pro falſa ſuſpicione; [*Soſpetto,*] Idem 9. Aen. Formidine crimen acerbat.

P.M. Crimẽ. Publica ſũt crimina, & Priuata: Publica capitalia, & nõ capitalia; Priuata ait cum infamia, aut ſine infamia. Capitalia crimina publicis iudicijs olim cognoſcebantur, non item publica iudicia de capitalibus omnia criminibus fiebant: nam, vt a Iuſt. l. 4. traditũ eſt, ſi quam infamiam irrogabant publica iudicia, eũ damno pecuniario, publica quidem erant, non tamen capitalia; q̃ quidem ſi de cauſſis publicis, in quib. cum detrimento rei familiaris, famę iactura coniungeretur, verum eſt, multo magis deprimatis, & hoc ipſum declarat Cic. ſatis apertè in epiſt. ad Patum, his uerbis: Iudicia non ſolemus olim tractare vno modo, priuatas cauſſas, & eas tenues, agimus ſubtilius; capitis, aut famæ. formatius. ſelũ xit. n. a. cauſis capitalib⁹ cauſſas famæ, ſiue publicas, ſiue priuatas. Sed ipſe me in dubitationẽ reuoco. Si cauſſæ famæ capitales nõ ſũt, cur Quinctij cauſſam, quę de fama eſt, capitalem Cicero ſignificat ait. n. in exordio: Quid hoc iniquius, aut indignius, q̃ me, qui caput alterius, famam, fortunaſq; defendã, priore loco cauſſam dicere? & infra clamabat Quinctius, ſeſe recito noſtro ſatisfacere, ne uideretur iudicaſſe bona ſua ex edicto poſſeſſa, eſſe ſponſionẽ porro ſi iſtiuſmodi faceret, ſe id quod nunc etenim, de capite ſuo priorem cauſſam eſſe dicturum: & in extrema oratione, Horribile eſt, cauſſam capitis dicere, horribilius priore loco dicere. Sanè non leuiter aliquam diu hæc me loca, & alia huiuſmodi in ea oratione perturbarunt, eoque magis, quod cauſſa Quinctij ad Recuperatores agitur, ex quo ſequitur, vt priuata ſit: recuperatores. n. & centum viri, & arbitri, iudices ſunt, ſi licebat hic arbitros inter iudices, uocabulo mihi mè proprio nominare, ciuilibus in controuerſijs ab vrbano Prætore dati. Cauſſam porro capitalem ad recuperatorem agi, ita nihil abſurdum, ita non rationi conſentaneum videbatur, vt perſuaderi nullo modo poſſet. Sed fortaſſe, ut ſæpe diſtinctione veritas illuceſcit, idẽ hic quoq; poſſe euenire cogitaui, nunquid cauſſam eſſe capitalem, & agi de capite, ſiue capitis eſſe cauſſam, idem ſit; non enim dubito, quin cauſſæ capitales, quæ uocãtur, eædem cauſſę capitis vocari omnes poſſint; quæ verò capitis, fortaſſe non ões item capitales: nam cauſſa capitis Quinctiana dicitur, quam tamẽ nullo modo capitalem fuiſſe concedi nõ ea in ea neq; deliberãte, neque de ciuitate adimenda, quæ capitalia fuiſſe iudicia notum eſt, agerentur; & cauſſa Mãcini, quẽ, ut, Cicero & alij prodidẽrũt, a patre patrato ex S.C. Numantinis deditum, Numantini non receperunt, cauſſa quidem capitis eſt. (agitur. n. in ea de ciuitate, de libertate, de capite) capitalis tamen non eſt: in capitalibus. n. quæritur de crimine, & damnato diminutio capitis ex iudicũ ſententia ſequitur: in alijs autem capitis cauſſis, agitur quidem de capite, non tamen quæritur de crimine, cãpitiſq; diminutio uel nulla ſequitur, vt in cauſſa Quinctij; vel, ſi ſequitur, vt in cauſſa Mancini, non ſequitur uti pœna a iudicibus irrogata, ſed ideo ſequitur, quia is qui iam dedi⁹ erat ex S.C. Numantinis, capite fuiſſe diminutus õnẽ dicitur: ita ut iudex nõ iudicet, ſit necne, capite minutus, quod ſit

in

matrice galli,& aliarum quarūdam auium. Plin.libro 10.capit. Vnapa crista visenda plicatili. Ad huius similitudinem etiam cristam vocamus,conum galeæ. Virgil.9.Aen. Tum galeam Messapi habilem,cristisque decoram Induit. Crista etiam herbę species,cuius meminit Pli.lib.37.cap.5.

CRISTATVS,a,um,o.1.2.qui cristas habet;vt, Cristatæ aues, estque periphrasis gallorum gallinaceorum. Mart.lib.14.Cristataque sonant vndique lucis aues. Cristata galea Liuius.

CRISTVLA,læ,dim.Col.lib.8.c.2.Rectis, rutilisque cristulis.

CRITHE,ēs.[Orzolo]tuberculum paruum est in palpebra super pilorum locum,ita dictum a similitudine hordei: vnde & Hordeolum à recentioribus nominatur. Vide Celf.lib.7.c.7.]

CRITICVS,a,um,o.1.2.[*Giudiciale,chi fasse giudicio.* Germa. Vrtheilēd, ein vrtheil fellend. *G.Giudiciel,qui sage,donne iugemēt. It.Indicial, el que haze iuyzio.*]p.c.κριτικὸς. idem quod iudicialis,vel iudicem agens,ἀπὸ τοῦ κρίνειν,id est a iudicando,vnde & poematum censores,& iudices alienorum operum, olim Critici dicti. Hor.2.epist. Ennius & sapiens,& fortis,& alter Homerus. Vt Critici dicūt. Critici dies vocantur,qui à mediis iudiciarij dicuntur,in quibus de morbi ratione ferri iudicium potest. Dicuntur etiam Decretorij.

CRITOLAVS,m.1.Peripatetice sectæ philosophus, qui cū Carneade & Diogene Stoico Romam missus fuit legatus. Cic.li.1.de Orat. De Critolai libra idē Cice. Tusc.lib.5. Quæro, quàm vim habeat libra Critolai.

†CROCVTA,æ,βουκέρως.aureus vel argenteus corymbus ex capillis pendens,idq; propriè in viris,nam in mulieribus potius Corymbum, & in pueris Scorpium vocamus.]

CROCALLIS,gemma cerasum repræsentans.teste Plin.lib.37.c.10.

CROCATVS,a,um,o.1.2.id est,croco tinctus. Plin. lib.16.ca.34.

CROCEVS,a,um,o.1.1. κρόκινος. vt Vestis crocea. Virg.7.Aen. Et circumtextum croceo velamen acantho.

CROCIAS,κρόκιας.gēmæ species,a croci similitudine. Plin.li.37.c.11.

CROCINVM,n.1.vnguentum, quod exprimebatur ex aromatibus & croco in oleo macerato,vt docet Dioſc.li.1.Proper.li.3.Et crocino nares murrheus vngat onyx. Pl.li.13.c.idem 13. & li.21.c.19.

CROCINVS,a,um,o.1.2.[*chez di color di zaffrano.* Germanic.Saffrangelb]κροκώδης.quod est lutei coloris. Plin.lib.11.c.19.

CROCIS,f.3.herba,cuius cōtactu phalangia emoriuntur. Pl.li.27.c.17.

CROCITATIO, Crocatio, & Crocitus, p. p. ipsa vocis corui prolatio. Festus.]

CROCITO,tas,n.1.frequētatiuum a Crocio. Pla. Voce crocitabat sua.

CROCODILINVS,a,um,o.1.2.quod ad crocodilum pertinet; vt, Crocodilinæ ambiguitates. Quin.lib.1.c.10.

CROCODILON,n.2.siue Crocodilorū oppidum,κροκοδείλων πόλις.oppidum Phœnices ad Carmelum montem. Str.li.19.& Pli.l.5.c.19. Est & alterum oppidum in Arsinoitica prefectura,ad Nilum fluuium,ita dictum,quod in eo crocodili pro dijs colerentur. Hanc vrbem postea Arsinoen appellarunt. Strab.lib. 17.

CROCODILVS m.2.[*Crocodillo.* תנין tsab. German. Ein crocodil, ist ein thier in Egypten. *Gal.Vn crocodile. Hisp.Crocadil.*]p.p.animal quadrupes,ex genere amphibiorū,tam in terra, quam in aqua viues, figura lacertæ non admodum dissimile,incredibili magnitudine, armati vnguibus,soli Aegypto,& ijs regionibus,quæ Nilo alluūtur,cognitum,cute ita dura,vt in solo ventre penetrari possit: conspecto homine,emittit lachrimas,mox appropinquāteni deuorat. Vnde factus locus prouerbio, Crocodili lachrimæ,quod de ijs dici solet,qui sub specie pietatis alios fallunt. Cic.2. de Natur. Deo. Crocodili bestiæ sunt aquatiles,quę in terra tamen gignuntur. Est & mons Ciliciæ. Plin.lib.5.c. 27.

CROCODILEA,f.1.κροκοδίλεια.finus crocodili terrestris, quo mulieres faciem illinebant ad coloris commendationē. Crocodilorū,n. duo commemorātur genera,quorum alterum aquaticum est, Nilo trā familiare,& lacubus Nilo vicinis;alterum terrestre,odoratissimū vescens herbis,quem Scincum Dioſc.appellat. Huius excrementa in primis odorata sunt,mulierumq. fucis experta. Hor.in Epod. Colorque Stercore fucatus crocodili. Plin.lib.28.c.8.

CROCODILIVM,n.2.herbæ species,chamæleontis figura,radice longa,gustu nasturtij,semine rotundo. Plin.lib.27.c.8.

CROCOTA,f.1.vestis muliebris crocei coloris. Cicero.de Aruſp. resp. Clodius a crocota, a mitra,a muliebribus soleis,est factus repente popularis. Crocotula,dimin. Plau.in Epid. Crocotularius, crocota tam vestium infector. Idem in Aul.

CROCOTILVM,n.2.veteres valde exile dicebant. Plaut. Extortis talis cum crocotilis crusculis. Festi.

CROCVS,m.2.[*Zaffrano.* כרכם charchom. Ger. Saffran. *Gal.Saffran. Hispan.Acafran.*]κρόκος. vel Crocum, flos qui Saffranum vulgo dicitur,a Croco puero,(vt poetæ fabulantur)dictus,qui cum Smilacem puellam tenerrimè deperiret,amoris impatiētia versus est in florem sui nominis. Ouid.4.Met. Et Crocon in partos verterat Smilace flores. Sal. Pastus nemore, in quo crocum gignitur.

CROESVS,ī.κροῖσος.rex Lydorum,Alyattæ filius,omnium,quos homines memoria celebrat,ditissimus. Hic cū se omninū mortaliū felicissimū crederet,monitus est a Solone,neminē ante cineres beatum dicendum,quod,quoad viuimus,periculum sit, ne instabilis huius mundi felicitas,dolore aliquo contaminetur: quam Solonis sententiam veritissimam esse,Croesi calamitas postea declarauit. Victus enim a Cyro,vtraq.impositus,tandem salubre Solonis consiliū agnouit,eiusq.nomen sæpius inclamauit. Vnde admiratus Cyrus,quisnam esset Deorum hominū ve quem ille in extremo periculo solū inuocaret,remq. totam edoctus,humane vicissitudinis memor,Crœsum ab incendio liberauit,summoq.semper apud se in honore habuit. Plut.in vita Solonis & Hero.lib.1.

†CRONIA,orum,n.2.κρόνια. Saturni festa erant, quę celebrabantur Romæ 14.Kal.Ian. Ita dicta ἀπὸ τοῦ κρόνου.hoc est,a Saturno. Vnde & Saturnalia a Latinis appellantur.]

CROTALIA,κροτάλια.a Pli.lib.9.c.34. dicuntur margaritæ,ita in ornamēntis collocatæ,vt ex collisione sonum generent.

CROTALVM,n.2.[*Campanella,nacchera.* Ger.Ein schellen oder Klaeffin. *G.Vn instrument qu'on frappe auec le main semblable a la cymbale.It.chapas o sonaias o tarrena.*]crepitaculum ex ligno,ære,aliave materia: vnde & Aegyptiorum sacerdotum sistra,quib. in Isidis festis vtebantur,a nonnullis Crotala appellantur,ἀπὸ τοῦ κρούειν.id. percutiendo. Quidam putant fuisse anulum æreum,qui ferreo baculo quateretur. Alij circulum æneum multas habentem annexas laminulas,siue orbiculos mobiles,qui colliſi sonum edebāt. Virg. in Copa: Cripsum sub crotalo docta mouere latus.

†CROTALVS,m.2.κρόταλος.dicitur,qui lingua est expeditiore,& voce sonanti ac propè tinnula quique loquacitate sua neminem non obtundit. Ducta metaph.a crotalo,crepitaculi genere.]

CROTO,f.3.siue Croton,κρότων.vrbs maritima in ea parte Italiæ,quæ olim magna Græcia dicta est,tanta salubritate aeris, vt inde ortū sit prouerbium,Crotone salubrius. A Diomede condita creditur. Incolæ Crotoniatæ dicti,eo nomine celeberrimi,quod maximam in exercendis corporibus curam ponerent. Vnde Milo ille Crotoniates,qui integrum vno die bouem ferunt absumpsisse.

CROTON,m.1.onis, κρότων.frutex ad magnitudinem paruæ ficus assurgēs,folio platani,sed leuiore,ac nigriore,ramis ac caudice arūdinum,modo concauis,semine vuarum aspecto,quod purgatū effigiem ricini animalis repræsentat,vnde & nomen accepit.

CROTOPVS,m.2.rex Argiuorum,pater Psamathes,quæ Linum ex Apolline peperit.

CRVCIABILIS,le,o.3.[*Doloroso,*]βασανιστικός.Apul.de Asi.aur.li.10.

CRVCIABILITAS,atis,f.3.βασανιστηρίότης.Pla.Cist.

CRVCIABILITER,βασανιστικῶς.Hircius 5.Bell.Afr.Cruciabiliter interfecti. (borum.

CRVCIAMENTVM,n.2.[*Dolore,*]λύπη.Ci.Phil.6. Cruciamenta mor-

CRVCIARIVS,a,ū,o.1.2.cruce dignus,apud Apul.de Asi.aureo.li.10.

CRVCIATVS,tus,m.4.cruciamentum,tormentum,pena,supplicium, afflictio,[*Tormento,afflictione,* דאבה deabah. Ge. Pein,plag,marter. *Gal.Tourment,affliction. Hisp.Tormento,*]ἄνιαι. Cic.3.Offi. Dionysius maximo cruciatu mortis angi solitus est.

CRVCIFIGO,is,a.3.]*crucifigere,* תלה talah. G. kreutzigen,oder an ein Kruetz heffien,]ἀνασταυρόω.in crucem tollo. Suet.in Dom.

CRVCIO,as,a.1.*Affligere,* מאר himer משאב hidheib.6.Peinigē, martertē. *Ga.Tourmenter,affliger. H. Atormētar,o fatigar.*]torqueo, affligo.κτείνω. Ter.in Eun. Quæ nos sēper omnib.cruciant modis.

CRVDARIA,f.1.argēti vena,q̄ in sūma fodina reperitur. Pli.l.34.c.6.

CRVDELIS,o.3.*crudele,aspro,* באר achzir אכזרי achziri. G. grausā, grimmig,vnmilt. *Gal.cruel & inhumain. Hisp.cruo,dur.*s.immitis,& asper. Cic.pro Deiot. Crudelis Castor,qui nepos auum in discrimē capitis induxerit. Quidam a cruore dictum volunt,quem crudeles effundunt. Ego malim a cruditate deriuare: nam quemadmodum in pomis,quæ mitia non sunt,cruda dicuntur: ita & homines immites crudeles dicuntur. Virg.6.Aen. Vidi & crudelis dantem Salmonea pœnas.

CRVDELITAS,atis,f.3.[*Crudeltà,*אכזריות achzerijuth. Ger. Grausamkeit,grimme. *Gal.cruauté. Hi.crueldad,*]ὠμότης.Ci.pro Rosc.Amer. Pop.Rom.hoc tempore domestica crudelitate laborat.

CRVDELITER,[*Crudelmente,* Ge. Grausamlich,grimmig Klich. *Gal. cruellement. i.crudelmente.*]aduer.ὠμῶς.atrociter, inclemēter. Cic. 1.Offic. Ne quid temerè,ne quid crudeliter fiat.

CRVDESCERE,n.3.[*Incrudire,incrudelirsi.* Ge. Vnbildt werden. *Gal.Deuenir cruel & aspre. Hispan. Encrudecerse,hazerse crudo,*]ὠμοῦσθαι. est crudum,vel crudius fieri,a Crudeo,es. Vir.3.Geor. Cœpit crudescere morbus.† Hinc Incrudescere, & ■ecrudescere.]

CRVDITAS,tatis,f.3.[*Crudità.* German. Boese dewūg thes magēs,]δυσπεψία.ventriculi vitium,cibum ægrè concoquentis. Ci.de Sen. Caret violentia & cruditate. Col.li.7. Cruditatis signa sunt, crebri ructus ac ventris sonitus,fastidia cibi.

CRVDVS,o.1.2.[*crudo,non cotto,*חי chai ח] na. Ge. Rohe,vngekochet *Gal.cru, encor verd,qui n'est encor cuit,digeré,ou meur. Hisp.crudo. no cozido,*]ὠμός.quod coctum non est: vnde Carnes crudæ dicuntur, quæ neq. elixæ sunt, neq; assæ. Fructus item crudos appellamus, qui iustam coctionem.i.maturitatem non sunt assecuti. Ci.de Sē. Poma,quæ cruda sunt,vi auelluntur. Item crudi cibi,qui nondum concoēti sunt in ventriculo. Iuuen. Et crudum pauonem in balnea

portas. Crudum item hominem dicimus, cuius vētriculus probo coctionis officio non fungitur. Cic. 2. de Fin. Asoti, qui in mensam vomant, crudiq. postridie se rursus ingurgitent. Cruduus vulnus, recens, & adhuc cruentum. Plin. epist. 3.

CRVENTO, ā. 1. [*Insanguinare.* Ge. Blutig machen, mit blut besudlen. *Gal. Enſanglanter, meurtrir a ſang, faire ſanglant. Hi. Enſangrētar*] αἱματόω. cruore inficio. Cic. de Arusp. resp. Secures suas cruentari scelere nolunt. Cruentati oculi. Plin. lib. 28. c. 7.

CRVENTVS, ā, ū, o. 1. 2. [*Sanguinoſo, ſanguinolento.* G. Blutig, schweiſſig. *Gal. Enſanglante, ſanglant cruel. Iuſ. Saneriento,*] αἱματηρός. qd cum cruore est, vt Cruenta victoria. Sal. in Cat. Cruentam, atq; luctuosam victoriam hostibus relinquaris. Aliquando pro crudeli, [*Crudele,*] vt, Cruenta vox, & Cruenta oratio. Cic. ī Ant. Antonius cruentus sanguine ciuium Romanorum. † Cruentè. aduerb. Iust.]

CRVMENA, æ. p. p. f. 1. [*Borſa,* כִּיס chis. G. Ein seckel, beutel, taschen. *Ga. Bourſe ou gibeciere. Iuſ. Borſa para dineros,*] βαλάντιον. loculus, a κρεμάω. suspendo, quod plerumque suspensa gestetur. Hor. 1. epi. Deficiente crumena.

CRVOR, ris, m. 3 [*Sāgue che eſce d'vna piaga,* דם dā. Ge. Bluet, der blutig sch weiss einer wunden. *Gal. Sang ſortant d'vne playe. Hi. Sangre fuera de las venas*] αἷμα, ατος. sanguis qui ex aliquo vulnere spargitur. Vir. 8. Æn. Tepidusq. cruor fumabat ad aras. Idē li. 4. vsurpauit in nu. plu. Atq; atros siccabat veste cruores, qd Seruius tanq; nouū dictum annotauit: quum alioquin neq. Sanguines dicamus, neq. cruores. Cic. pro Sext. Rosc. Cruorem inimici, quā recentissimum.

CRVPELLARII, m. 2. qui sint, docet Tac. lib. 3. his verbis: Additā a seruitiis gladiaturæ destinati, quibus more Getico continuum ferri tegmen (crupellarios vocant) interendis ictibus inhabiles, accipiē dis impenetrabiles.

CRVRI CREPIDÆ, arum, f. 1. Plauto in Trinum. dicuntur, quibus crura crepuerunt ferro, vt dicit interpres.

CRVS, cruris, n. 3. [*Gamba.* שוק schok. Germ. Der schenckel, schinbein. *Ga. La iambe de puis le genouil iuſques en bas. H. Perna.*] σκέλος. a cur rendo, quod crurum ministerio in cursu vtamur: siue (vt aliis placet), a κρούω. quod inter ingrediendum huc atque illuc feriant. Sūt autem crura a genibus vsque ad imum pedē. Celsus: Crus ex duobus ossibus constat, ex tibia & sura.

CRVSCVLVM, n. 2. diminut. a crus, σκελίδιον. Mar. Pectus cicadæ, crusculumque formicæ.

CRVSMA, atis, n. 3. *Cēbalo,* G. Vn ſistre, ou cloche. H. *Sonaia, o terrana*] κρουμα. sistrum, & velut cymbalū quoddā tintinnabulis refertum, quo gestientes mulieres oblectabantur: ἀπὸ τοῦ κρούειν a pulsando, qd sonum emitteret, dū pulsaretur. Mart. li. 6. Edere lasciuos ad Bætica crusmata gestus. Bætica aūt crusmata vocat, qd iis mulieres Hispaniæ vti solerent, quemadmodum & hodie Venetæ puellæ.

CRVSTA, æ, f. 1. [*crosta.* Germanic. Ein rinden oder ranfft. *Gal. Crouſte. Hiſ. corteça; durana de comer,*] κρουστός, excrementū, quod vel ob putredinem, vel concretionem super alicuius rei superficie nascitur. Vir. l. 4. Geo. Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ. Item crusta, qua quid integitur, vt crusta locustę. Plin. li. 9. c. 30. In parietibus item, atq. in pauimentis crustæ dicūtur, tenuia marmoris, vitri alteriusve materiæ segmenta, quibus illa integebantur, Pli. lib. 36. c. 6. In vasis item aureis, argenteisve crustę dicebantur, quæ ex diuersi generis materia illis illigabantur. Cice. 5. Ver. Vasis crustæ, aut emblemata detrahebantur. Crustas item medici appellant, duros quosdam veluti cortices, quibus vulnera vlcerave obducuntur. ἐσχάραι. Græcis dictas.

CRVSTO, ā. 1. [*Incroſtare* מוח tuach. Ger. Ein ranfft oder rinde einem ding machen; item, Etwas vberziehen. *Gal. crouſter, baller, ou dōner crouſte, ou couuerture a quelque choſe. Hiſp. Sobre poner corteça*] κρυστᾶν. crustam inducere, & materia aliqua dura integere. Plin. li. 15. c. 17. Mala generosissima eadem ratione crustant gypso vel cera. Vnde crustati parietes, crusta marmoris intecti. Secabantur enim marmora in laminas, & parieti apponebantur. Pl. lib. 36. c. 6. Item vasa argentea, quæ auro illigabantur, etiam crustata dicebantur. Et crustata animalia, crustis intecta. Plin. lib. 11. c. 37.

CRVSTARIVS, m. 2. κρυστάτης. qui incrustat. Plin. lib. 33. c. 12.

CRVSTOSVS, a, um, o. 1. 2. quod crustam habet. πλακώδης. Pli. li. 12. c. 9.

CRVSTVLA, æ. f. 1. πλακίδιον. dimin. a crusta. Apul.

CRVSTVLATA, æ. f. 1. placentę genus, quod & crustulum. Spart.

CRVSTVLVM, n. 2. Hor. lib. 1. epist. Pueris dant crustula blandi Doctores. Quod genus dulciarii esse putat Porphyrio.

CRVSTVLVM, n. 2. a crusta pultis, eo q. vt corium exurit, crusta dicta.

CRVSTVM, λοπάδιον. frustum eorum, quę comeduntur. Vir. 7. Æn. Paetulis nec parcere quadris Fatalis crusti.

CRVSTVMERIVM, n. 2. κρουσταμερία. Stephano oppidū in Latio, Albanorum colonia. Plin. li. 3. c. 5. Virg. 7. Æn.

CRVSTVMINA pyra n. 2. [*Pereghiacciole*] ex parte rubentia, Glaciola nunc dicta, a crustumino agro appellata. Plin. li. 15. c. 15. & li. 23. c. 7. Col. lib. 5. c. 10. & lib. 12. cap. 10. Vir. 2. Geor. crustumiis Syriisque pyris grauibusque volemis.

CRVSTVMINVM, n. 2. oppidum Thuscię, a quo & crustumina tribus & crustumina pyra, & crustuminum vinum.

CRVSTVMIVM, ii. 2. apud Lucil. l. 2. fluuius est ex Apennino ortum habens, Ariminumque preter labens. Plin. lib. 3. c. 15.

CRVX, f. 3. [*croce, forca* עץ *hets. G. Ein kreutz. G. croix, gibet, tourment, affliction. Hiſp. La cruz.*] σκόλοψ. furca, siue patibulū, in quo damnati figūtur, a κρούω, q. est ferire, pulsare. Ci. 7. Ver. In cruocem esse subla tum. Crux etiam quicquid nos cruciat. Te. in Eun. Illis cruciibus, q̄ nos, nostramq. adolescentiam habent dispicatā. Hanc veteres Ganalum vocauere. Varro: Innocentes in gabalum suffigimus.

*CRYA, f. 1. κρύα vrbs Lyciæ. Steph.

CRYPTA, f. 1. κρύπτη. cauerna, vel testudo subterranea, vel immōte ex cauata, ἀπὸ τοῦ κρύπτω, occulto. Iuu. Mediæ cryptam penetmre suburræ.

*CRYASSVS, m. 2. κρυασσός. vrbs cariæ, ita dicta a Cryasso, Curetis filio.

CRYPTOPORTICVS, m. 2. nomen compositum ex Græco Latineq. & significat subterraneum porticum. Plin. in epist.

CRYSTALLVS, f. 2. [*criſtallo* זכוכית zechochith G. Crystal. G. & *Hi. Criſtal*] κρύσταλλος. & Crystallū, neutri, gemma candida, & pellucida, παρὰ τὸ κρύος ἄλλεσθαι ὑπὸ τοῦ κρύους, hoc est, ab eo quod gelu cōtrahatur. Plin. lib. 27. c. 2. Crystallum nō alibi reperiri, quam vbi maximè hyberne nines rigent, glacieq. esse cerū est, vnde & Græci nomen dedere. Hęc ille. Inde Crystallinus, a, um, κρυστάλλινος. Iuuc. Grandia tolluntur crystallina. CANTET

CTEATVS, m. 2. κτεάτος. pater Amphimachi, vnus ex quatuor ducib. Epeorum, qui 40. nauibus ad Troianam expeditionem profecti sunt, vt testatur Hom. in Catal. nauium.

CTENES, m. 3. κτένες. quatuor dētes anteriores, a cibo cōcidēdo dicti.

†CRENIATRVS, κτηνίατρος. Medicus iumentorum & pecorum, quasi Malomedicum quis dixerit. [*Mareſchallo*] Hunc Colum. & Varro Veterinarium vocant; vulgus Mareschallum.

CTESIPHON, m. 3. κτησιφῶν. architectus, q Dianę Ephesiæ templū dē construxisse, Fuit etiam locus quidam Parthorum; & ciuis Atheniensis, pro quo extat omnium pulcherrima Demosthenis oratio.

CTESIPPVS, m. 2. κτήσιππος. Chabriæ summi Imperatoris filius.

CANTE

CVBA, f. 1. [*Lettica*] Sabinis vocatur, quam militares Lecticam: vnde videtur derivatum esse Cubiculum. Festus.

†CVBATVS, & Cubitus, m. 4. κοιμίσις. Cubandi siue dormiendi actus. Plin. lib. 10. c. 57. Medicina in fame, & cubatus in fumo. Idē lib. 29. c. 4. Supini cubitus oculis conducunt.

CVBICVLARIS, & re. o. 3. βαλανικός. quod ad cubiculum pertinet: vt Cubicularis lectus, apud Cice. 5. Tuscu. Cubicularis, pro cubiculario Suet. in Nerone, cap. 38.

CVBICVLARIVS, m. 2. [*Cameriere.* G. Ein kaemmerling, ein diener so auff die schlafkammer wartet. *Gal. chamberlant, valet de chambre. Hiſp. Camarero, guarda de la camera*] qui in cubiculo ministrat. Ci. in Ter. Hanc vestri ianitores, hanc cubicularij diligunt.

CVBICVLVM, n. 2. [*Camera* חדר chedher. Germa. Ein schlaffkammer, ein ort da viel bett stehn, auff welchē man schlaffet. *Gal. Chambre a coucher ou dormir. Hi. Camera donde dormimos.*] locus vno vel pluribus cubilibus instratus, nocturnaq. quieti destinatus. Cic. 5. Ver.

CVBILE, n. 3. p. p. [*Letto* מטה mitrah ערש hereſch. Ge. Ein bett. *Ga. Lit, lieu a se coucher, ou dormir nid, ranier. Hiſpan. Lecho, è cubril pro prio lugar de las fieras.*] κοίτη. lectus, quod i eo cubetur. Cic. 5. Tusc. Terra cubile erat Anacharsi. Cubilia item dicūtur loca, in quibus ferę cubant. [*Nido*] Ci. 2. de Nat. Deor. Delitescunt cubilib. bestiæ. Dicitur & de structura. Plin. lib. 35. c. 14. Ea, inquit, maxima moles fuit, nec sedit in cubili. Vtitur hac voce & Vitr. li. 2. in eadē significatione. Cubile salutatorium dicitur, in quo simulachra Deorū imponi solent: quod Lararium alio nomine dicitur. Plin. li. 15. c. 11.

CVBITALE, lis, n. 3. vel cubital, cubiti ornamētum, τὸ ὑπὲρ τὸν πῆχυν κόσμιον. Horat. in Serm.

CVBITALIS, le, o. 3. πηχυαῖος. vt herba cubitalis, apud Pli. canea cubitalis, apud Liu. id est, vno cubito alta.

CVBITO, as, n. 1. frequen. [*Dormire nel letto.* German. Staetig, oder offt ligen, schlafen] κοιτάω. Ci. pro Cal. Propter nocturnos metus pusio cum maiore sorore cubitauit.

†CVBITOR, Colum. lib. 7. Cubitorem bouem vocat, qui sæpe decumbit ex pertinaci contumacia.]

CVBITVS, ti, m. 2. & Cubitum [*Gomito, braccio da miſsurare,* מרפק marpek. Germa. Elnbogen. *Gal. coude, ou coudee, qui contient un pied & demi. Hiſp. codo del braço, o codo de medir.*] πῆχυς, ὁ γυιόν. curuatura brachij, vbi lacerto iungitur. Pla. Stic. Cubitis depulsa de via. Innixi cubito. Vir. 4. Aen. Ossa īgētia cubiti. Ou. 12. Met. Ci. de Leg. Cum lumellam tribus cubitis non altiorem. A medicis tamen cubitus vocatur os illud brachij, cui innitimur, quod ab ima manu ad brachii curuaturam extenditur. Accipitur & pro mensura cubiti. Plin. lib. 6. cap. 16. Constat autem cubitum ex sex palmis, i. digitis viginti quatuor, vt auctor est Vitr. lib. 3. Est præterea Cubitus regius, q̄ maior est communi cubito tribus digitis, vt refert Her. li. 1. Est & cubitus Geometricus, qui tantum valet, quantum sex nostra cubita, vt Origenes & Augustinus tradiderunt.

CVBO, as, bui, bitū, n. 1. [*Giacer, ripoſarſi.* שכב schachab. G. Ligē, schlaffen κατάκειμαι. (quis Cubatio, non Cubitio) est ā cubare iacere, vt Cubare in lecto. Pla. Cubare ī facie, ē cubare supinū, apud Iuu. Et ab-

bſoluē apud Cl.ſ.Ver.Cū iſte ēt cubaret.Sic Ire,cubitū,& Surge e cubitu.Cat.Dſ & de ægrotis.*Eſſer infermo*.Hor.Cubat hic Iuuenis c Quirini.i.egrotat.Ci.4.Tuſ Narrabat grauiter,& copioſe,nihil eſſe bonum,niſi quod honeſtum,cubantem diſputaſſe.

CVBVS,m.2.κύβος.eſt figura ex omni latere quadrata,quales ſunt teſſeræ,quibus in alueolo luditur.In numeris etiam cubus dicitur,cū omne latus eiuſdem numeri æqualiter inſe ſoluitur,vt ſit,quando terna dicuntur,atque idem ipſe numerus triplicatur.

CVCCIO,as,p.c.n.1.*ululo*. propriū eſt vocis nocturæ, Vt in carmine de Philomela,quod falſo Ouid.aſcribitur:Nocturnus lucifuga cucubat in tenebris.

CVCVLIO,m.3.eſt(vt capitolinus docet) genus pilei viatorum. Cato de re ruſt.c.2.vt oſtendere veſtis ruſticæ genus fuiſſe, qua operæ aduerſus tempeſtatum iniuriam tegebantur, *πῖλός τις χειμερινός*.

CVCVLVS,m.2.[*cucco*]Ge.Ein vogel ſo guxerheiſt.*Ga.Coću,ou coucou.It.cuculo,o* κόκκυξ.Hora.in Ser.Magnæ cōpellans voce cucullū. Mar.tñ penultimam corripuit:Quamulis perplures cuculus cantauerit annos.Eſt autem cuculus auis notiſſima,quæ in aliarū auiū nidis,ova parit.Pla.in Aſin.cuculum vocat adulterum,quod,ſcilicet ex alienis vxoribus liberos gignat, quos mariti pro ſuis educent.Plan.in Aſi:At etiam cubat cuculus,ſurge amator,i domum.

CVCVLLATVS,a,um,o.1.2. q cucullo indutus eſt,apud Col.lib.11 c.1.

CVCVLVS,m.2.[*Veſte che ha il capuzzio,ſtarto*ZZo.G.Kappen,ein kutten.*Gal.coqueluche,ou vne cape que les femmes portent pour ſe couurir durāt la ploye.Hi.capille de veſti diuerſo cogulla el papago,o capirote.*] genus veſtis eſt.Iuue.Sat.6.Sumere nocturnos meretrix Auguſta cucullos.Col.Quæ prohibentur pellib.manicatis,centombus confectis,vel ſagis,aut cucullis.Iuu.contentuſq. illic Veneto,duroque cucullo.Cucullus etiā pro tegumento papyraceo,quo pigmentarii vtuntur,ſumitur.Mart.3.Vel thuris, piperiſque ſis cucullus.

CVCVMA,æ,p.c.f.1.2.[*Bronzino,cuogoma di ferro,o di rame,*דוד dudh G.Ein Heſſel.*Gal.Paellon.Hiſ.Vaſo de cobre,como caldera,o ſarten*] vas æneum calefaciendę aquæ idoneum,petronius Arbiter in Sat. Frangitur cervix cucumæ,ignemque valeſcentem reſtinguit. Cucuma item tugurioium exiguum,[*caſetta*]in quo pauperiores habitabant.Mar.lib.10.Cucumam fecit Oracilius.Budæus ſcribit,cucumam eſſe genus baculi ferrati.tit.ad leg.Iul.de ſicariis.

CVCVMELLA,f.1.dimin.cucuma.Alphenus l.ſi quādo,ff.ſi ferui vend.

CVCVMER,m.3.ſiue cucumis,p.c.Cumeris,ſiue cucumis in genitiuo. [*cocumere*, קישות kiſchſchu.Ger.cucumeren,iſt ein frucht gleich den Kleinen kuerbſſen.*Gal.concombre.Hiſ.cohombro.*] *σίκυος*.herba eſt ſarmentis prælongis humi repentibus,& in ramos uitis modo ſe diffundentibus,folio rotundo,cucurbita aliquanto minore,flore luteo,fructu oblongo.Var.libr.4.de Ling.Lat.auctor eſt, cucumeres ſa curuitate dictos,quaſi curuimeres.Vnde & Tortum cucumerem vocat Vir.lib.4.Geor.Tortuſque per herbam creſceret in ventrem cucumis.Vide Pli.li.19.c.5.

CVCVMERARIVM,n.2.*σικύων*.locus cucumeribus cōſitus.Cyprianus pro tugurio cuſtodiarum poſuit.

CVCVMIS ſanguinus,ſine ſilueſtris,herba ſolo fructu a ſatiuo cucumere diſtans,quem multo minorem habet,glandibuſque longiuſculis ſimilem,officinę cucumerem aſininum appellant.Pli.lib.20. c.2.Græcis *κίκυς ἄγριος* dictus,menſes mulierum retentos expellit, & grauidis abortum facit.

CVCVMIS,genus piſcis ex genere cancharum.Pli.li.33 c.11.

CVCVRBITA,æ,f.1.[*Zucca*.Ger.Ein Kurbs.*Gal.Vne courge.Hiſp.calabaza*)*κολοκύνθη*.herba hortenſis eſt notiſſima,etiam hodie in Officinis nomen retinens,fructus magnitudines omnes tum herbarū, tum arborum ſætus exuperans.Ph. lib. 11.c.5.

CVCVRBITINA pyra,n.2.(*Pere zucole*) *κολοκυνθῶν*.dicimus,& Cucurbitinas ficus,ob cucurbitæ ſimilitudinem.Cato de re ruſt.c.7.

CVCVRBITARIVM,rij,n.2.*κολοκυνθεῶν*.locꝰ in quo ferunt cucurbitas

CVCVRBITVLA,æ,f.nunc vulgo *Ventoſa*, dicitur,prima enim huiuſmodi vaſcula ex cucurbitis fiebant.Celſ.li.2.c.11.Vſus cucurbitulæ præcipuus eſt,vbi non in toto corpore,ſed in parte aliqua vitiū eſt.Iuu.Sat.14.Iampridem caput hoc ventoſa cucurbita quærat.

CVCVRIO,ris,p.p.n.4. *κοκκύζω* gallorum proprium eſt. Auctor carminis de Philomela,quod falſo Ouid.adſcribitur: Cucurire ſolet Gallus,gallina gracillat.

CVDO,is.cudi,a.3.(*Battere,Stampare,imprōtare,coniare,* תקע tſut chatſch.Germ.Schlēgen,ſchmiden.c.*Batre,fraper,forger,imprimer ſur metail.Hiſp.Herir, imprimir,cuñar,*] *κόπτω*.non cuſi,vt quibuſdam vī,ſupinum facit cuſum,vt Excudo,excudi,excuſum. nā excuſum,eſt ab excutio.Vir.1.Æn.Scintillā excudit Achates.Vbi Ser.Excudit.i.feriendo elicit:nā cudere eſt ferire;vnde & Incus dicitur,quod illic aliquid cudamus.i.feriamus.Cudi pecunia dī, cum illi ſignum principis,vel Reip.imprimitur.Ter.in Hea.Argēti cudo,quod tibi dem.Paſſimum protulit in Eun In me iſthæc cuditur faba,quod eſt,in me hoc malum recidet. Metaphora ducta ab area,in qua fabæ triturantur.Ibi enim quamuis faba præcipuē cudatur,tamen omnes ictus in aream recidunt.

CVDO,onis,m.3,capitis tegumentum,ex corio confectum,quo vitę gręca vti ſolent.Sil.lib.16.cudone comantes diſiecit crines.

CVIAS,iatis,o.3.[*Di qual patria,di qual natione,di qual ſorta.*Germ. Von wannen biſt du?welches lands biſt du?*Gal. De quel pays.Hiſ. De que tierra,o vando,*] *πόθεν*.ſignificat vnde,& non tantùm patriam,gentem,nationemque innuit,vt apud Cic.5.Tuſ.Socrates quidem cum rogaretur,cuiatem ſe eſſe diceret:Mundanum,inquit: ſed etiā partes,& ſectas,vt,cuiates philoſophi veſtri:Stoici ne, an Epicurei?Sic noſtras,& veſtras.Ci.ex.l.Non ſolùm ea illa vē-ſtra oratoria,ſed hæc etiam ſcuta noſtratia.Dicitur & cuiatis,communis gener.vnde apud Plau.frequenter legitur,cuiatis es?id eſt, cuius patriæ,& gentis? Accius Telepho,ut ciuat Non.neque cuiatis eſſet vnquam potuimus multa rogantes ſcire.

CVIVS,cuia,cuium,o.1.2.(*Di chi*.German.Vuelches,oder weſſ?*Gal. A qui eſt.Hiſp.De qui en*) *τινός ων*.adiectiuum eſt per tria genera declinabile,vt meus,mea,meum; Refertur autem ad perſonam poſſeſſoris.Vir.Ecl.3.Dic mihi Damœta,cuium pecus?an Melibœi?Pro eodem interrogatur per cuius,genitiuum a Quis, quæ, quod, vel quid; ad quem reſpondemus etiam in eodem caſu, præterquam in poſſeſſiuis tam pronominibus,quàm nominibus.Vt cū quærimus, cuius eſt hæc veſtis?reſpondemus,mea,vel herilis;cuia res eſt.Ci. 3.Ver.Vt optima conditione ſitis,cuia res ſit,cuium periculū,cuſia intereſt.Cic.pro Mur.Ea cædes crimini datur ei,cuia interfuit.

CVIVSMODI,(*Di qual maniera.G.*Auff welche gattung,welcherlei.ꝛc. *De quelle ſorte,ou de quelque ſorte.H.De quien manera,*] vox indeclinabilis,compoſita ex duobus genitiuis cuius & modi.Ponitur relatiuè,infinitè,interrogatiuè,& etiam admiratiuè.Pla.in Men.cuiuſmodi hoīes erunt?E.Ego,& Menæchmus.Et aliter apud Cic.2.de Inu.Legem,cuiuſmodi ſit,in præſentia conſentiri a iudicibus.Pro eodem dicimus cuiuſmodicumque(*Qualunque*)Ci.pro Clu.cuiuſmodicumq; mater ſit.Sall.diuiſim enunciauit;Neq; ſolùm ciues, ſed cuiuſcumque modi genus hominum,qđ modo vſui foret,&c.

CVLCITRA,f.1.pc.(*Letto,coltra,materaz*Zo.G. Ein bett,ein polſter, oder pfulwen mit federen auffgefuelt. *Gal. coultil de lit,vn lit de plume,de boutre,ou de laine.Hiſ.colcetra,colchon colcha,*) *ἐφεστρίς, ἐπαμᾶ, ἐπαμή*.non ſtragulū eſt,quo dormientes integimur,vt q dā pperā tradiderūt,ſed id qđ plumis,tomento,floccis,aliave materia fartū dormituris ſubſternitur.nomen autem habet a calcando,quòd calcibus,id eſt,pedibus inferciatur.Cic.4.Tuſ.collocemus in culcitra plumea, pſaltriam adducamus.culcitula.dim.Pla.in Moſt.

CVLCITVLA,f.1. faſciculus quidam ligneus in ſacris dicebatur.Feſt.

CVLEOLA,n.2.ſunt cortices nucum viridium. Feſtus.

CVLEVS,m.2.(*Sacco,*זק Sak.G.Ein lederſack.*Ga.Vn ſacion,vaiſſeau de cuir.Hiſ.Sacco,la otrina,*) *κοῦλεὸς*.vel ēt culeum,n. ge.vel culeum, ſaccus ex lino,vel cannabe,vel corio factus,ab occultando,i.claudendo:Eo vtimur ad portanda frumenta. Plin.li.7.c.20. Vehicula cum culeis,donec exinanirentꝰ,ſuſtinere ſolitus.Eſt ēt culeus pœna parricidarum. Nā parricidæ ſanguineis virgis verberati,in culeo cū cane,ſimia,gallo,& ſerpente incluſi mari injiciebātur.Ci.Q.F. Inſuere aliquem in culeū.Iuu.cuius ſupplicio nō debuit vna parāri Simia,nec ſerpens vnus,nec culeus vnus. Eſt & nomē menſuræ viginti am phorarum capacis,vt eſt apud Pli.li.24.q.4. &Col.li.3. c.3.Hinc Seſquiculeare dolium,apud col.eſt[30.amphorarum.

CVLEX,[*Zenzala*.Germ.Ein muck oder braem: *Gal.Mouſcheron,ſouz petit ver,ayant ais. Hiſp.Meſquilo*] *κώνωψ*.vermiculus paruus alatus.Pli.lib.11.c.2.Plau.in Curg.

CVLIGNA,f.1.*κουλίγνη*,potorii vas,teſte Feſt.Cat.c.132.Ioui dapali culignam vini,quantum vis polluceto.Idem alibi: Culignam in fœnogræco ponito,vt bene oleat.

CVLINA,p.p.f.1.[*cucina*.Germ.Ein kuechen.*Gal. Cuiſine. Hiſpa. cozina,lugar da cozinar,*] *μαγειρεῖον*.(vt Varro de vita pop.Ro.ſcribit)dicta,quod ibi colebant ignem locupletiorem domus.Plau.in Caſ.Senex in culina clamat,hortatur coquos.Iuuen.Continens & contento poſuit.ſ.pro cibis coctis,cum inquit. Sequitur ſua quemque culina. Cic. epiſt. Ingentium culinarum.

P.M.Culina,loca quædam publica in ſuburbanis dicebantur,inopī deſtinata fimenibus,ut ait Aggenus in libro de limitibus agrorū.

†CVLMEN,inis,n.3.[*colmo,tetto,ſommità d'alcuna coſa*.. Germ. Ein giſpel eines haus.*Gal.le feſte & ſommet d'vne maiſon.Hiſpa.Cumbre de coſa alta*] *τέγος*. Vertex,faſtigium; ab antiquis culmina dicta ſunt tecta,quia ædificia è culmo,id eſt,paleis è meſſibus collectis contegebant. Virg.1.Ecl.og. Villarum culmina fumant.]

CVLMVS,m.2.[*Gamba del frumento,* קנה Kanneh בבוא abib.G.Ein halm oder ſtengel ab dem Korn.*Ga.C haume,chalume au,ou tuyau de bles,ou d'auoine,ou de ſemblables.Hiſ. La canna del trigo,κάλαμος, καλαμών*. frumenti calamus è radice vſque ad ſpicam,dictus,quod colatur;vnde olim & Columus dicebatur.Virg.1.Geor.Culmum que leuem,ſtipulaſq. volantes. Vbi Seruius: Culmus dicitur ipſe calamus, ſtipulæ verò folia,quæ ambiunt culmum.

CVLPA,f.1.[*Colpa,*אשמה aſcham,דבה dibbah.Ger.Die ſchuld'einer miſſhādlung.*Gal.Faute,coulpe,offenſe,blaſme.Hiſpa.Culpa ed alcun mal hecho,*]*αἰτία*.vt ſcribit Donatus,eſt eius,qui inſciens aliquem læſit.Cic.1.Ofli.Ne maior pœna,quam culpa ſit.

CVLPATIO,f.3.verbale.Reprehenſio.*ἐγκλημα*.Gel.lib.10.c.12.

CVLPITO,as,are,frequen.*ενοχλέω,αἰτιῶμαι*.Pla.in Ciſt.

tionem idem in Pisciculo: Sapit vlpa cunabulis adhuc ab ea ætate, quæ in cunabulis agimus. [*Dæ fanciullo.*] Liu. lib. 4. Ab incunabulis inhibitum odio tribunorum. Virg. li. 3. Cunabula apto in mitijs posuit. [*Origine.*] Mons Idæus, vbi & gentis cunabula nostræ. Quandoquidem incunabula vocamus nutritionem puerilé, vnde locum incunabulorum vocamus eũ, in quo ab ipsa statim infantia educati sumus. Suet. in Vesp. Locum incunabulorum assidue frequentauit.

VNCTATIO, ónis, f. 3. [*Dimora, ſ.* מוטכה. Motech. Germ. Verzug, saumnuſſ. *Gal. Tarjement, lacherie. Hiſ. Tardanza*] μέλλησις. Cicer. ad Att. Audio cunctationem non probari.

VNCTABVNDVS, o. 1. 2. Liu. 6. ab vrbe: Cunctabundos, & resistentes egressos castris esse.

VNCTANTER, aduer. [*Tardamente.* Ge. Lãgſamlich, vorzogẽlich. *Gal. Laſchement, n'de layant, tout bellement. Hiſ. Tardamẽte*] χρονίως. cũ mora. Liu. 1. ab vrbe: Tũ illũ haud cũctãter discidisse cõtẽ ferunt.

VNCTATOR, m. 3. μελλητὴς. dilator, procrastinator. Celius Cic. Nesti, Seruius q̃ cunctator? Hoc cognomen ab ambilis Fabio Maximo inditum, qui cunctabunda quadam prudẽtia vires Hãnibalis fregit. Vnde illud Ennij: Vnus homo nobis cunctando restituit rem.

VNCTI, o. 1. 2. [*Tutti,* כל chol. G. Allſampt, allmit einander. *Ga. Tous ensemble. H. Todos, juntamente*] ἁμαθόντες. significat quidẽ oẽs, sed q̃ simul cõiũcti. Oẽs vero etiã diuiũcti. Vir. 1. Geor. cũcta tibi Cererẽ pubes agrestis adoret. Cice. in epi. Cunctus populus, cuncta gratia.

VNCTOR, aris, d. 1. remoror, retardo, differo, moror, procrastino] σπεύδω, accelero. [*Indugiare, differire di di in dì.* אחר תחמיה echar, thimahmah. G. Verziehẽ, seumig sein. *Gal. Tarder, ou targer, differer & me ſe haſter point, faire le long. Hiſp. Tardar a otro,*] μέλλω. Virg. 4. Aen. Regina thalamo cunctatẽ ad limina primi Pœnorũ expectãt. Cæſ. 1. Bell. Ciu. Si cunctet, atq. agat leuius. Cunctans, cunctãtior, cũctãtissimus. Liu. l. 30. Vt dubites, vtrũ ingenio cunctãtior fuerit.

VNEARE, 2. 1. [*Puntellare.* Germ. Verbiſſen. *Gal. coigner.*] σφηνοῦν. est cuneis adactis firmare. Plin. lib. 16. ca. 40. Si quid cuneandum sit in ligno, clausq. figendum. Cuneari item est in cunei formam coarctari. Pli. lib. 5. scribit, Hispaniam angustijs quibusdam cuneari.

VNEATIM, per cuneos, κατὰ σφῆνα. Ammian. Imperator cuneatim stipatus. Cæſ. 7. Bel. Gal. Hostes in foro cuneatim constiterunt.

VNEATVS, a, um, o. 1. 2. [*Puntellato.* Ger. wie ein biſſen, oder wegen gemacht. *Gal. Fait en forme de coing, plus eſtroit d'vn bout que d'autre. Hiſp. coſa hecha a manera de cuna*] σφηνοειδὴς. in formam cunei factum; vnde a Liuio forma scuti cuneatior appellatur, cuius sũmum latius, imum strictius erat. Item cuneatus ager, apud Col. li. 5. c. 2. Vt puta cum est longum pedes centum, latus ex altera parte pedes viginti, ex altera pedes nõ amplius decem. Ou. 15. Met. Prominet in pontum cuneatis acumine longo Collis.

VNEOLVS, li, dim. m. 2. a cuneus. i. clauus ligneus, quo duo, vel plura ligna connectuntur. Cic. de Vniu. crebris quasi cuneolis iniectis.

VNEVS, m. 2. [*Cuneo.* Garui. Ein wegg oder biſſen, damit man holtz ſpaltet. *Ga. Vn coing. H. cuno, o cuna para hender.*] σφὴν. instrumentũ ferreum, aut ligneum, quo finduntur ligna: prima pars acutior, sequens latior, & amplior. Vir. li. 1. Georg. cuneis scindebant fissile lignũ, & Ciceronis vox in Tusc. Per translationem sumitur pro peditũ multitudine, in cunei formam redacta, teste Vegetio l. 2. Hinc & cunei dicta loca in theatro, in quib. vulgus spectatorum stabat inter sedentium subsellia. Iuuen. cuneis an habent spectacula nostris. Vir. l. 2. geor. Virr. li. 7. cunei spectaculorũ in theatro ita diuidũtur, vt anguli trigonorum, qui currunt circa curuaturam circinationis, dirigant ascensus. Inde theatrũ à Vir. cuneatũ dr. Ex cuneati, ab Apul. dicti, quib. sedendi locus non fuit in cuneis consertis.

VNEVS, m. 2. promontoriũ Lusitaniæ, nomẽ habens a figura cunei, quo ligna finduntur; cuius extrema pars acuminata est paulatim in latitudinẽ procedẽs. Pom. li. 3. Lusitania trãs Anã in tria promontoria dispertit. Anæ proximũ, qua lata sede pourrens paulatim se, ac sua leta fastigiat, cuneus ager dr; sequẽs, Sacrũ vocanti Magnũ, qd vlterius est. Hæc ille. Ptolemæus nõ leui errore hoc promontoriũ Sacrũ esse existimauit, vt docet Vadianus in locum Pomponij iã citatũ.

VNICVLVS, m. 2. [*Coniglio.* שפן schaphan. Germ. Ein kuniglin. *Gal. conil. Hiſp. El conejo*] δασύπους. animal lepori simile, quod sub terra foſſa latere solitum est. Mar. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. Var. 3. de re ruſt. c. 12. cuniculi dicti, quod sub terra cuniculos ipsi facere soleãt, vbi lateant. Est & foramẽ sub terra occultum ad suffodiendas vrbes inuentum [*Mina. μύωπες. Gal. Mine. Hiſp. La mina para minar fortaleças.*] Pli. Tentata per cuniculũ fuga. Vnde cuniculis oppugnare, dolo & fraude aliquid contra aliquem moliri. Et Agete cuniculos, quod vulgus minare dicit. Cæſ. Bell. Gal. Tectos cuniculos agunt ad caput fontis. Cuniculus in superpo canali [*canale*] accipitur. Plin. lib. 9. c. 58.

VNICVLATIM, cuniculi modo. Pl. l. 9. c. 33. cuniculatim, pectinatim.

VNICVLARIAE, f. 1. insulæ in mari Ligustico. Plin. lib. 3. c. 6.

VNICVLARIVS, rij, m. 2. qui sub terris cuniculos fodit. Veg. li. 2. c. 11.

VNICVLOSVS, a, um, o. 1. 2. plenus cuniculis. Catullus.

VNILA, f. 1. κόνυζα. Dioscoridi herba, quam vulgus à necandis pulicibus, Pulicariam appellat. Latini cunilaginem. Vide Plin. li. 21. c. 16.

VNILAGO, nis, f. 3. tertium genus cunilæ, quã Græci Masculam appellant, odore fœdo, radice rigida, folio aspero. Plin. l. 20. c. 7.

VNINA, f. 1. dea, quæ cunis infantium præsidere putabatur. Aug. 4. de ciu. Dei. c. 11.

VNIRE, n. 4. [*cacare*] stercus facere. Cunis infantium sæpe stercore fœdatis. Festus.

VNNILINGORVM, m. 2. dicebantur homines fœdissimi, ex cunis lingendis.

VNNVS, m. 2. [*Natica*] pars mulieris posterior. Vox Martiali familiaris.

VNVZA, æ. Gr. midis, f. 1. herba, alio nomine cunilago. Plin. lib. 20. c. 8.

VPA, siue Cuppa, f. 2. [*Botta. Gal. Vne cuue, ou tinette, a couer la vendange, ou vne cuue a boire. Hiſp. Cuba, o tina para guardar vino.*] vas vinarium amplũ, equo vinsi in apotecha cõditũ seruabatur. Vlp. de Leg. 3. l. cuius. Cupis etiam vti solebant ad naues, quæ reficiendæ erant, sustinendas. Lucanus: Namq. ratem vacuæ sustentant vndiq. cupæ.

VPEDIA, orum, n. 2. [*cibi delicati*] עדנים adanim. Germanic. Schleckerhafftige ſpeiſſ. a Romanis appellabantur lautiores cibi, siue a Cupedine Romano equite, cuius ædes solo æquatæ aream foro cupedinario extruendo præbuerit: siue quod delicatiores eiusmodi cibi rebus cupidinis alimenta præbeant. Pla. in Stich. Nihil moror cupedia. Cupedia, cupediæ. Cicer. 4. Tusc. Ligurritio, temulẽtia, cupedia; Vbi cupedium videtur posuisse, p vitioso cupediorũ appetitu. Cupedulũ, æ, dim. Gel. li. 7. c. 13. Non cupedulas ciborum, sed argutias quæstionum. Est etiam Cupes, qui lautiores cibos frequentat, [*goloſo.*] Pla. in Trin. Mendax, cupes, auarus.

VPEDINARIVS, m. 2. [*Vnandieri.* Germ. Ein brater, der ſchleckhaffte ge ſpeis feil hatt.] Pastetenmacher. *Gal. Vn roſtiſſeur, ou vnuandier, celuy qui vend viandes friandes. hiſ. Vendedor de golosinas*] ὀψοπώλης. qui esculenta, & poculenta cocta vendunt. Ter. in Eun.

VPEDINARIVM forum, & Cupedinis forum, in quo delicatiores epulæ coctæ vendebantur, quod ibi fuerit domus Cupedinis Romani equitis. Var. lib. 1. rerum human.

VPEDO, dinis, f. 3. ἐπιθυμία. idem quod cupido. Lucr. lib. 6. Et finem statuit cupedinis atque timoris.

VPIDE, [*Deſideroſamente.* G. Begierlichen. *Gal. Affectueuſement, auec ou par grand affection. Hiſp. codiciosamente.*] προθύμως. Cic. pro Rosc. Cupide, & libenter mentiatur. Cupidissimus. Cice. Att. lib. 4. Cupidissimus mei. Cupidissimus pacis. Asinius ad Cic. lib. 10. epist.

VPIDINEVS, a, um, o. 1. 2. [*De Cupido.*] ἐρωτικός. Ouid. 1. de rem. Am. Sagittæ cupidineæ.

VPIDITAS, ãtis, f. 3. [*cupidità, cupidigia,* תאוה auah. תאוה maavaijeu. G. Begierligkeit. *Gal. Conuoitiſe, appetit, deſirer. Hiſ. Codicia,*] ἐπιθυμία. auiditas, appetitus; vt Cupiditas cibi. Celſ. l. 8. & Ci. 4. Aca. Idem in Part. Numquam expletur cupiditatis sitis. Temeraria domina tria. animi cupiditas. Cic. 1. de Inuent.

VPIDO, dinis, m. 3. [*Cupido, Amore, Dio.* Ge. Der gott der liebe, oder holdſchafft, ein ſohn Martis vnd Veneris] ἔρως. amoris Deus, quẽ Hesiodus natũ vult ex Chao; & Terra. Simonides & Ci. ex Marte, & Venere: Acesilaus ex Nocte, & Aethere; Alcæus, ex Lite & Zephyro: Sappho ex Venere & Cœlo; & Seneca ex Venere, & Vulcano. Duplex autem est, Ou. dicente: Alma faue, dixi, geminorum mater Amorum: Honestus videlicet & turpis, illumque ex Venere, & Ioue patre natum volũt: hunc autem Erebi, & Noctis filium esse, qũ & ipsum refert Cice. lib. 3. de Nat. Deor. Fingitur a poetis armatus flammis, & telis, aureo videlicet & plumbeo (vt patet ex Ou. lib. 1. Met. De Daphne, & Apolline) item cæcus, nudus, alatus, arcitenẽs, volatilis, &c. Eius quoque formæ descriptio extat multis verbis apud Apul. de Asino aureo. Vir. de Vino, & amore: Bellũ sæpe petit ferus exitiale Cupido. Cupido verò f. 3. [*cupidità, deſiderio*] pro cupiditate accipit, quãuis cupiditas senior sit, quã cupido. Lucil. l. 19. Cupiditas ex hoc cupido, & stulto numquã tollitur: quod cupiditas pars sit temperatior defluẽs a cupidine. Est aũt animi affectio a libidine, & cupiditate proficiscens, qualis est auaritia, qua opes cupiunt, qualis iracundia, qua vltionem appetimus, & similia. Vir. 6. Æn. Quæ lucis miseris tam dira cupido? Pla. Pen. Cupido versatur in corde. Mortis cupido. Ouid. in Ibin. Plaut. Most. Amor & cupido in cor meum perpluit. Inuenitur et nonnumquã in m. g. Hor. 1. Car. Ode 16. Nec leues somnos timor, aut cupido. Sordidus aufert.

VPIDVS, o. 1. 2. [*Auido, ingordo, bramoſo,* איב oheb. מתאוה mitheawweh. Ger. Begierlich. *Gal. Deſireux, conuoiteux. Hiſp. codiciosſo, ambiçioſo*] ἐπιθυμητής. amidus, qui rei alicuius desiderio tenetur. Teren. in Hec.

VPIENTER, [*Deſideroſamente.* G. Mit groſſer begird] Plaut. in Pseud.

VPIO, is, iui, itum, 3. 3. Desidero, aueo, exopto, expeto, studeo, ardeo, cupiditate ardeo, desiderio teneor, [*Deſiderare,* חמד chemadh. חפץ roah. תאב taab. חפץ chaphets. Ger. Begeren. *Gal. deſirer, conuoiter. Hiſp. codiciar*] ἐπιθυμῶ. Cic. de Ora. Neque verò motus cupientibus atque optãtibus fructus otij datus est. Cupere alicui, pro bene velle, [*Voler bene, amare.*] Cic Q. Fr. lib. 1. Quid ego Fundanio non cupio? hõ amicus sum? Cupire in quarta coniugatione apud antiquos legitur. Luer. lib. 1. Pertringere vt arcta Naturæ primus portarum claustra cupiret. Cupiens, nomen, idem quod cupidus [*Deſideroſo,*] Plau. in Mil. Huius cupiens corporis est. Cupientissimus, Sall. Marius cupientissima plebe Consul factus. Cupitus, pe. p. part. Ouid. 3. Fast. Mars videt hanc, visamque cupit, petiturque cupita.

VPITOR, oris, [*Deſideroſo,* מאוה meawweh. חפץ chaphets. Ge. Ein begeter] Tac. lib. 12. Matrimonij cupitor repertus est.

adhibere. Cic. de Sen. Adolescẽtes grauius ægrotant, & tristius curantur. In passiua significatione sic vsus est Cic. 3. Tus. An cum corpora curari possint, animorum nulla medicina sit? Et cum ablatiuo addita præpositione Ab. Idem pro Clu. Mulier exclamat, se ab eo nullo modo curari velle, quo curante omnes suos perdidisset.

CVRÒTROPHIVM, κυροτροφεῖον. Domus alendis pueris destinata, κῦ-ρος enim puerum significat. Differt autem à Brephotrophio, quod in hoc infantes, recentesq. partus aut expositi, aut parentibus egentibus nati alebantur; in illo pueri grandiusculi, qui nondum labore suo victum sibi parare poterant. Hotoman.]

CVRRICVLO [*correndo prestamente. Gal. En courant, hastiuement. Hisp. De corrida, arrabadamente,*] δρομαίως. aduerbium, statim. Plaut. in Epid. Curriculo occœpi sequi. Ter. in Heau. Curriculo percurre.

CVRRICVLVM, n. 2. breuissimum vehiculi genus, quo veteres ad cursum in ludis Circensibus vtebantur. Pla. in Merc. Quin pedes vos in curriculum conijcitis? Est etiam Curriculum, cursus, [*corso*] Ci. 2. de Leg. Quod sine curriculo, & sine certatione corporum fiat. Curriculum vitę. Cicer. pro Rab. Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumscripsit. Item Curriculum significat tẽpus, [*Tempo*] Virg. li. 8. Quies medio iam noctis abactæ curriculo expulerat somnum, id est, medio tempore. Curriculum item denotat locum, siue interuallum, vbi cutritur à carceribus ad calcem. Horat. 1. Carm. Sunt quos curriculo pulueretem Olympicum collegisse iuuat.

CVRRO, ris, cucurri, cursum, n. 3. [*correre,* רוץ rats. G. Lauffen. G. *courir. Hisp. Correr*] τρέχω. Cic. Att. 10. Curio cucurrit Puteolos, vt ibi concionaretur. Sic Currere cursũ, Currere spaciũ, dicimus. Interdũ accipit pro fluere. Vir. 3. Geor. Cõcrescũt subitæ currenti in flumine crustæ. Pl. li. 11. c. 51. Doliis & inanib⁹ currit. Sic & Ci. Currere oratione, dixit 1. de Fin. Currẽs part. Vnde currentẽ incitare, dicimus prouerbialiter, pro incitatũ iã, & in rẽ aliquã incũbentẽ, instantius hortari, uel impellere. Cic. Att. Quod me hortaris, vt eos dies cõsumam in philosophia explicanda, currentẽ tu quidem. Curritur, impersonaliter. Ter. i Prol. Heaut. Si qua laboriosa est, ad me curritur.

CVRRVCA, f. 1. ἀτταλεῖς. parua auis, q̃ alienos pullos pro suis educat. Iuuen. Sat. 6. Tu tibi nunc curruca places, fletũque labellis Exorbes.

CVRRVS, us, m. 4. uehiculi genus, [*Carro,* רכב recheb מרכבה merchabah. G. Ein wagen, oder karch. *Gal. Char. Hisp. carro,*] ἁμάξις. Vir. 12. Aene. Quadriiugo uehitur curru. Hoc nomine bigæ etiam, & quadrigæ continentur. Pro triumpho. Cice. ad Cato. lib. 5. Quorum ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem?

CVRSIM, δρομαίως. currendo. Cic. 11. Phil. In Asiam irrupit cursim.

CVRSO, n. 1. (*Correr spesso. G. Courir souuent, maintenãt cà, maintenãt là. Hisp. Correr a menudo*) ἀνατρέχω. multum curro. Cic. 1. de Diu.

CVRSITO, n. 1. freq. à curso. Ter. in Hecy. Cursitando totum hunc cõtriui diem. Græcis πατατρέχω.

CVRSOR, m. 3. [*Corriere,* רץ rats. Ger. Ein lauffer. *Gal. coureur, courserii. Et trotero, o corredor*] δρομεύς. q. currit. Ci. 2. Tus. In stadio cursores exclamãt. Cursor itẽ tabellarius, à celeritate eundi Mart.

CVRSORIVS, a, um, o. 1. 2. q. ad cursũ pertinet, vt Nauis cursoria. Sidõ.

CVRSVRA, ræ, f. 1. [*Corso,*] Cursus. Var. Equi alij sunt idonei ad rem militarem, alij ad vecturam, alij ad admissuram, alij ad cursuram.

CVRSVS, m. 4. & Cursio, (*Corso,* מרוצה merutsah. Germ. Ein lauff. *Gal. Courir, course. Hispa. Corrida*) δρόμος. tam de nauigante, & equitante, quàm pedibus iter faciente. Plin. lib. 12. ca. 19. Recto cursu per finus impellunt. Cic. ad Cas. Omnis hominum cursus est ad vos.

CVRTIVS, m. 2. fons insigni aquæ ductu memorabilis. Pli. lib. 26. c. 15.

CVRTO, as, a. 1. [*Diminuire,* קצר Katsar. Ge. Kuerzen, Kuerzet oder beschnittner machen. *Gal. Accourcir, appetisser, diminuir. Hisp. Mellar, o menguar, o cõtar*] diminuo. Ho. 1. Ser. Sat. 3. A quo Decurto. κολοβίω.

CVRTVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Corto, breue,* קצור Katsel קטן Katã נרוע ghadhuah. Ger. Kurtz, ge Kuertzet. *Gal. Court, petit. Hisp. Cosa mellada, menguada, escassa, o corta*] breuis, parous, mutilus. Hor. Nunc mihi curto ire licet mulo. Sic Curtũ calicẽ dicit Mar. pro fracto, [*Rotto*] & Persius, Curtã supellectilem, pro exigua [*Picciolo*] & Cice. Curtam sententiam. i. decurtatam. Celsus quoque lib. 7. ca. 9. Curta vocat, partium corporis deformitates, particulæ alicuius defectu prouenientes.

CVRVAMEN, n. 3. [*Piegatura.* Ger. Kruemme, buck. *Gal. Courbement, courbeure. Hisp. Encoruadura, o corcoba,*] κυπαμὴ. curuatio, siue curuitas. Ouid. li. 2. Met. Sectus in obliquum est lato curuamine limes. Gell. Sub alio atque alio cœli curuamine.

CVRVATIO, f. 3. [*Piegatura.* Ger. Ein Kruemme,] verbale, κυπαμὴ. Plin. lib. 17. c. 23. Col. lib. 4. c. 23.

CVRVATVRA, æ, f. 1. [*Piegatura*] Pli. lib. 17. c. 19. Ne curuatura fugiat. Ouid. 2. Met. Aurea fuminæ Curuatura rotæ.

CVRVESCO, 0. 3. κυρτοῦμαι. curuus fio. Incurnesco. Comp. Cic. 3. Tus.

CVRVIPES, 0. 3. ἀγκυλόποδος. qui curuos habet pedes.

CVRVLIS, & hoc Curule, 0. 3. vt Aedilis curulis, & apud Horat. Ebur curule: nam senatores, qui curulem magistratum gerebant, honoris gratia in curiam uehi soliti erant curru, in quo sella erat eburnea, super quam considerent. Curulis etiam in fa. ge. accipitur pro ipsa sella. Luca. lib. 3. Vacuæque loco cessere curules.

CVRVO, as, a. 1. [*Piegare, torcere,* כפף chaphaph חשך hefchach אחרץ hichriah. Ge. Kruemmen, biegen. *Gal. Courber, faire, courbe, & par-*

cbè. Hisp. Encoruar, o corcobar a otro] καμπυλιάζω. flecto, vel curuum efficio. Virg. 2. Georg. Ituræos taxi curuantur in arcus. Lact. libr. 2. Curuant cæleste animal ad ueneranda terrena. Curuatus, particip. Stat. 5. Sil. Et simulant fessos curuatã cacumina somnos.

CVRVVS, ua, uum, o. 1. 2. [*Torto, piegato,* עקש chaphuph נשחש naschach. G. Krũb. *Gal. courbè. Hisp. Curuo a corcoba*] ἐπικαμπὴς. inflexus, tortus. Vir. 2. Geor. Et curuæ rigidum falces conflantur in ensem.

CVSPIS, dis, f. 3. [*Punta.* Ger. Ein spitz an einem schwert, spiess, nagel, &c. *Gal. Poincte ou bout aigu & poinctu. Hisp. Punta, o aguda̲ de arma*] ἐπιδορατὶς. acuta pars gladij, hastæ, claui, & huiusmodi. Mart. Ætola cuspide fixit aprum. Cuspis longa, pro ueru, [*Spiedo*] Mart. li. 14. Spumeus in longa cuspide fumet aper. Cuspides, pro tubulis fictilibus. Var. 1. de re rust. c. 8. † Hinc Tricuspis, adiect.]

CVSPIDO, as, a. 1. [*Far la punta a qualche cosa,* חניב דרבן hitstsib darbã. Germ. Spitzen, spitzig machen. *Gal. Bailler ou faire poincte, aiguiser en point. Hisp. Agazar, o hazer punta,*] ἐπιδορατίζω. cuspidem alicui rei induco. Pli. lib. 11. Alij præfixa his pila cuspidant. Cuspidatus, qui cuspidem habet. Pli. lib. 38. c. 19. Stimulus cuspidatus.

CVSPIDATIM, [*Acutamente,* Ger. Dẽ spitz nach, oder mit dem spitz. *Gal. Par la poincte, par le fin bout. Hisp. De punta o con punta,*] acutè, & ad similitudinem cuspidis. Plin. lib. 17. c. 14. Cuspidatim decisus.

CVSTODELA, æ, f. 1. veteribus custodia dicebatur. Festus.

CVSTODIA, diæ, f. 1. [*Guardia,* משמרת mischmereth משמר mischmar G. Ein huet, wacht, oder achthabung. *Gal. Guarde, le guet, & guarde qu'on fait sur aucuns. H. La guardia,*] φυλακή. ipse custodiendi actus, Hor. lib. 1. epist. Vt piger annus pupillis, quos dura premit custodia matrum. Cels. lib. & c. 2. Qui ista numquã sine custodia sui tuta habuit. Sæpe etiam inuenitur pro ipso loco, in quo quis custoditur, (*Prigione,*) τὸ φυλακτήριον. Cic. in Cat. Tu te ipse in custodiã dedisti. Col. li. 1. Explorent an ipsæ sedes custodiæ satis tutæ, muniteque sint. Quinque pro eo, qui custodit, [*Guardiano.*] φύλαξ. Tibul. Sed pretium si grande feras, custodia victa est. Pro eo, qui custoditur. Quetam Domit. Pleraſq; custodias audiebat. Et digest. de reorum custodia scribitur, Ne quis receptam custodiam sine causſa dimittat. Et alibi: Si custodia se interfecerit, militis culpæ ascribitur.

CVSTODIO, is, iui, itũ, a. 4. [*Custodire, guardare,* שמר schamar נצר natsar. G. Bewaren, behueten, behalten. *Gal. Guarder. Hisp. Guardar*] φυλάττω, seruo, obseruo. Cic. Dolabellæ. Fac ut diligẽtissimè te ipsũ, mi Dolabella, custodias. Custodio, pro obseruo, [*Riuerire*] Q. Cic. de Petit. Cons. Fac ut se abs te custodiri, atque obseruari sciant. Ci. in Cat. 1. Oculi & aures omnium te speculantur, & custodiunt.

CVSTODITE, iduer. Pli. epist. 11. Parcè, custoditèque ludebat.

CVSTOS, dis, m. 3. præses, antistes, cõseruator, uindex [*Custode, guardia no,* שמר schomer. G. Ein hueter, oder hueterin. *Gal. Guarde, guardiẽ Hisp. Guardador*] φύλαξ. qui rem aliquam tuetur, & curat. Teren. in Eun. Num tu hic relictus es custos? Interdũ significat prohibitorẽ, [*Defensore*] ut apud Vir. de Priapo: Et custos furũ, atq; auium. Ibi. n. custos furũ non dẽ, qui eos custodit, sed qui eos arcet. Vir. 8. Aen. At domus Herculei custos Pinaria sacri. Cic. li. 2. Offi. Custos etiam dictus fuit in iudicio cui curæ erat accusatores obseruare, ne a reo corrumperentur. Cic. in Diu. in Verr. Custodem, inquit, Tullio me apponite? Quid? mihi quàm multis custodibus opus erit? Custodes etiam in uitibus, dicuntur nouelli palmites, duarum uel trium non amplius gemmarum. Pli. lib. 17. c. 12.

CVTICVLA, f. 1. dimin. à cute, δερμάτιον. Iuuen. Sat. 11.

CYTILIA, f. 1. agri Reatini lacus, in quo siluosa insula innatat, q̃ nũquã die & nocte eodem permanet loco. Pli. li. 2. c. 95. & lib. 3. c. 12.

CYTIS, f. 3. pellis siue coriũ [*Gotenna, pelle, cuoio,* עור hor. Ger. Ein haut oder fel. *Gal. Peau. Hisp. Cuero, o polleia sorti*] χρὼς, δέρμα. Iuu. Sat. 6. Et se cutis arida laxet. Ci. in Ep. Si quid intra cutẽ subiit vulneris.

C A N T E Y

CYAMEA, f. 1. gẽma, q̃ fracta fabæ similitudinẽ refert. Pli. l. 37. c. 21.

CYAMOS, κύαμος. herba Aegypto peculiaris, latissimis foliis, quæ & Colocasia dicitur, & Faba Alexandrina. Pli. lib. 21. c. 15.

CYAMVS, m. 2. κύαμος. faba, genus leguminis.

CYANE, es, f. 1. nympha Sicula fuit, quæ in fontẽ sui nominis cõuersa fertur. Oui. li. 5. Met. Corripit hoc nomen tã penultimã, quam primam syllabam. Oui. li. 5. Met. Inter Sicelides Cyanæ pulcherrima Nymphas. Et pãllo post: Venit & ad Cyanẽ. Nimis fœdè itaq; lapsi sunt, qui mediam indifferentem esse affirmant, freti corrupta Ouidij auctoritate lib. 9. Metã. vbi sic legunt, Cognita Cyane praestanti corpore nympha. Ibi enim germana lectio non habet Cyane, sed Cyanee, per quattuor syllabas. Neque ibi poeta de Cyane, Siciliæ nympha loquitur, sed de Cyanee Mæandri fluminis filia quæ à Mileto compressa, Caunum & Byblida genuit.

CYANE, κυάνη. oppidum Lyciæ. Pli. lib. 5. c. 27. Est item fontis nomen in agro Syracusano, qui Anapo mixtus in mare illabitur. Oui. 5. de Ponto: Quaque suis Cyanen miscet Anapus aquis.

CYANEÆ, f. 1. siue Cyaniæ, insulæ, seu magis scopuli sub Thracio Bosphoro, modico spacio inter se distantes. Vnde factus est locus poetarũ fabulis, qui Cyaneas inter se concurrere tradiderunt, quod ex aduerso intrantibus geminæ cernebantur, naue verso paulum in alterum

bam assignarunt. Vir. 6. Æn. Gemuit sub pondere cymba.

CYMBALISTES, m. 1. κυμβαλιστής. qui pulsat cymbala. Apu. de Deo Socratis: Strepitu cymbalistarum, & tympanistarum, & chorautarũ.

CYMBALVM, n. 2. (cymbale. צלצל tsiltsal. G. Ein cymbel oder schelle. Cal. cymbale ou cimbales. Hisp. Campana) κύμβαλον. instrumentum mulierũ in sacris matris Deũ. Cic. in Pis: Neq; collegæ tui cymbala, ac crotala fugi. Vnde Cymbalissare, cymbala quatere. Cassius Hemina l. 4. Mulier cantabat tibijs Phrygijs, & altera cymbalissabat.

CYMBION. [vaso da bere a foggia di nave.] κύμβιον. Poculi genus est oblongum & angustum, teste Didymo, simile naugio, quod κύμβιον uocant. Virg. 5. Aeneid.

CYMBVLA, s. f. 1. dimin. a cymba. Plin. in epist. Cymbulæ onerarijs adhærescunt.

CYMINVM, p. p. n. 2. [cimino, מן chammon. Ger. Kuemmich. Gal. Du cumin. Hisp. comino, κύμινον. herbæ genus cum semine eiusdem nominis, quod nos y, in u, vertentes, cuminum dicimus.

CYMINVS, m. 2. Hetruriæ lacus ad sex milia passuum ab vrbe Viterbio, Cymino monti suppositus, vt Appianus ostendit. De huius lacus origine talia refert Seruius: Aliqui Herculẽ ad hos populos venisse, & quum a singulis prouocaretur, ad virilũ oblectationẽ, vectem ferreum, quo exercebatur, humi defixisse, quem cum nemo illorũ posset euellere, Herculem tandem cũ sustulisse, tantamque repente aquæ vim erupisse, vt Cyminum effecerit lacum. Hæc certius illud Virg. explicans Æn. 7. Cymini cum monte lacum.

CYMODOCE, uel Cymodocea, κυμοδόκη. Nympha marina, a placãdis fluctibus ita dicta, teste Hesiod. in Theogon.]

CYMOTHOE, p. c. f. 1. nympha marina, Nerei & Doridis filia, sic dicta, quod per fluctus discurrat. Vir. 1. Æn. Cymothoe, simul & Triton adnixus. Est item Cymothoe fons notissimus Achaiæ propriè dictę, inter Patras, & Pheras vrbes. Pli. lib. 4. c. 5.

CYNA, æ, f. 1. arbor est in Arabia, folio palmæ simili, ex quo Arabes vestes sibi conficiunt. Pli. lib. 12. c. 11.

CYNACANTHA, f. 1. κυνάκανθα. arbor, quæ acinos, veluti vuæ producit, vulgo vua spinea vocatur.

CYNÆTHA, f. 1. oppidum Arcadiæ, iuxta Lepreon. Pli. li. 4. c. 6.

CYNANCHE, κυνάγχη. Morbi genus est faucium, spirationis difficultatem, & suffocationis periculum afferens, Latinis Angina.] (tor.

CYNEGETICA, n. 2. libri de venatione cõscripti. Nã τυννήτης, df vena

CYNICI, m. 2. κυνικοί. philosophi quidã fuerunt, sectatores Antisthenis, Cratis & Diogenis, qui primi nouũ hoc philosophiæ genꝰ intro duxere, ita dicti siue a Cynosarge gymnasio, i quo Antisthenes, philebat, siue a canina mordacitate, qua i hoium vitas nullo discrimine inuehebant, aut (vt alij volũt) ab ea, q canũ more in propatulo coire nõ dubitarent. Laertius. Ex hac secta fuit Diogenes ille Cynicus. Philosophiam Cynici naturalem, & rationalẽ tollebant, solique morali innitebantur. Repudiabant liberales artes, maximè geometriam & musicam. Placebat eis finem esse secundum virtutem viuere. Nobilitatem, & diuitias abijciebant. Cic. lib. 1. Offic.

CYNIPS, Fluuius Africæ, à quo & regio eo nomine dicta est, in qua maximi sunt hirci. Hinc Grex Cyniphius. i. grex hircorum. Mart. Cyniphio potens planta latere sinu.

CYNOCEPHALEA, pe. p. f. 1. κυνοκέφαλον. herba, q̃ ab Ægyptijs Osirites appellatur, diuina prorsus, & ad oĩa venena efficax. Pli. lib. 13. c. 2.

CYNOCEPHALI, p. c. m. 2. homines, vel feræ in Aethiopia, canina habẽtes capita, cætera homini similia. Aug. lib. 16. de Ciu. Dei: Quid dicam de Cynocephalis, quorum canina capita, atque ipse latratus magis bestias, quàm homines confitentur? Plin. lib. 7. Cens, quam Cynocephalos vocamus, lacte viuunt. Gel. lib. 1. c. 5.

CYNOCEPHALION, n. 2. κυνοκέφαλον. Dioscoridi herba est, quam Græco notiore nomine ψύλλιον, nos pulicarem appellamus.

CYNOGLOSSOS, siue Cynoglossum, κυνόγλωσσον. Herba, Latinis lingua canis dicta, q̃ folia linguæ caninæ similia habeat. Plin. 25. c. 8.]

CYNOPOLIS, f. 4. oppidũ ad occiduã Nili ripã. Strab. li. 17. Pl. l. 5. c. 9.

CYNORRHODON, rubentis lilij flos, teste Plin. lib. 21. c. 5. ita dictus, q̃ cane rabido morsis medeatur. Eadem & Rosa illustris appellatur. Pli. lib. 25. c. 2.

CYNOSARGES, gymnasium in Attica, in quo Aristippus docebat.

CYNOSBATON, κυνόσβατον. genus rubi, quod alij Cynospaston uocant. Plin. lib. 24. c. 14.]

CYNOSORCHIS, κυνόρχις. Herba, quæ & Orchis dicitur. Officina Græcam uocem exprimentes, Testiculum canis appellant.]

CYNOSSEMA, locus est Troadis ad Hellespontum.

CYNOSURA, æ, pe. p. f. 1. κυνόσουρα. sidus septentrionale ex septem constellatis, quod & Vrsam minorẽ appellamus. Alio nomine etiã Phœnice appellatur, teste Hygino, cui quod a Phœnicibus inter nauigandum potissimum soleat obseruari, quemadmodũ & Helice, quæ Vrsa maior, a Græcis nauis. Ouid. de Trist. Esse duas Arctos, Graiam Cynosura notatur Sydonijs. Helicem Graia carina notet.

CYNTHIA, f. 1. (Diana) Diana a Cyntho monte in Delo insula, in quo natum Phœbo est; vnde & Apollo Cynthius appellatur.

CYNTHVS, m. 2. κύνθος. Deli mõs vsq; adeo editus, vt totã insulã dicas libare. In hoc mõte Apollo, & Diana nati traduntur, quorũ alter Cynthius, altera Cynthia ab eo appellati sunt. Vir. 1. Æn. Qualis

lis in Eurotæ ripis, aut per iuga Cynthi Exercet Diana choros.

CYPARISSVS, m. 2. nomen pueri, Telephi filij, quem Apollo amauit, postea in sui nominis arborem conuersi. Dicitur & per synæresin Cypressus, deinde conuersione y, in u, Cupressus. Dicta Cyparissus vt Didymo placet, ἀπὸ τοῦ κυπαρίσσειν, hoc est, ab æqualiter pariendo: quod æqualiter, & ramos pariat, & fructus. Fructus eius a figura, Coni appellantur. Vnde & ipsa arbor perpetuo epitheto comfera appellatur. Virg. Aeriæ quercus, aut comferæ cyparissi.

CYPEROS, κύπειρος. iunci genus angulosum. Pli. lib. 21. c. 18. Legitur & in neutro genere Cyperum, apud Ver. li. 2. de re rust. c. 16.

CYPIRVS, ζόφιον. herba folia habens ad iridis similitudinem mucronata, quæ a Latinis Gladiolus dicitur. Est & Indica herba, quæ Cyperis vocatur, gingiberis effigie. Pli. lib. 21. c. 18.

CYPRINVS, m. 2. κύπρινος. pisces ex genere rhomborũ. Pli. li. 32. c. 11.

CYPRIVM as, Copre. Gal. cuyure. Hisp. Cobre, quod vulgari vsu nominatur Cuprum: vnde Cuprini clami. Plin. Terimur Cyprio ære in Cyprio mortario. Cyprium absolutè, pro ære Cyprio, ex Cypro insula aduecto. Pli. li. 36. c. 26.

CYPRIVS, a, um, o. 1. 2. vnde tres paruæ insulæ huic propinquæ Cypriæ nominantur, & Venus Cypria, aut quod in Cypro genita fuerit, siue quod ei primum in Cypro templum sit constitutum.

CYPRVS, f. 2. [Cipro. G. Ein grosse insel ī der meerschoss, so eines theils an Cilicia, anders theils an Syrie flosset, heisst jetz dẽ Italis cipro]. κύπρος. insula ī Pamphilio mari, in sinu maximo, qui & Issicus dr, inter Ciliciam, & Syriam, diues, & miræ fertilitatis: unde & Macaria. i. beata olim uocata, maximè ẽt luxui dedita, unde & Veneri sacra. Hor. lib. 1. Car. Sic te diua potens Cypri. Ea quondam nouẽ erat regnorum sedes: Vrbes illius præclaræ, cythera, à quibus Venus dicta est Cytherea, Paphos, Palæpaphos, & Salamina. Hęc inter maiores nostri maris insulas locum sibi vendicat, à Septentrione Ciliciæ opposita, a meridie Ægyptum spectat, ab Oriente Syriam, ab Occidente Pamphiliam. Ambitus insulæ trium millium, quadringentorum, ac viginti stadiorum, teste Strab. lib. 12. Cyprus ẽt dicitur arbuscula, quę a Latinis Ligustrum vocatur semine atro, non absimili sambucino acino. Pli. lib. 12. c. 14.

CYPSELI, m. 2. κύψελαι. aues ex hirundinum genere. Pli. lib. 10. c. 39.

CYPSELVS, m. 2. Corinthiorum tyrannus, pater Periandri. Herod. li. 5. & Plut. in Symposio.

CYRENE, es, f. 1. & Cyrenæ. arum, insigne Libyæ oppidum, inter Mareotidẽ & Zeugitanam prouinciam situm, à Batto Thereo conditum, & a Cyrene, Penei amnis filia, quam Apollo adamatam in eã Libyę partem transtulit, ita nominatum. Ab hac vrbe totus ille Libyæ tractus, inter Africam propriè dictam, & Libyam Marmaricam, siue Mareotidem intermedius, vno nomine Cyrenaica regio dicitur. Adiectiua Cyrenæus, Cyrenaicus, Cyrenensis.

CYRENAICI philosophi, m. 2. ab Aristippo Cyrenæo, primo secte eius auctore, nomen traxerunt, qui summum bonum corporis voluptate metiebantur. Cic. Tusc. lib. 3. & Laertius in vita Aristippi.

CYRNEA, æ, vasis vinarij genus, teste Non. Plaut. Impleuit cymeam.

* CYRRHVS, m. 2. Syriæ oppidum, cuius incolæ Cyrrhestæ dicuntur.

CYRTAEA, f. 1. κυρταία. oppidum ad mare rubrum.

CYRVS, m. 2. nomen duorum fluuiorum, quorum vnus Armeniæ, & Hiberiæ fines inter fluit, & per Albaniam labitur, & alter iuxta Pasagardas per cauam Persidem, a quo Cyro maiori, qui iuxta hunc amnem expositus fuit, nomen est inditum. Strab. lib. 15.

CYRVS, m. 2. κῦρος. Cãbysis filius ex Mandane Astyagis regis filia, & Persarũ Medeorũq; rex, qui primus, deuicto Astyage, vltimo Medorum rege, imperium transtulit in Persas; & subacta Asia totum Orientẽ in potestatem redegit: postremo cum bellũ Scythis intulisset, eosq; clade magna affecisset, Tomyris eo tempore Scytharũ regina, compositis insidijs, ducenta millia Persarum cum ipso rege trucidauit, ita vt neque nuncius tantæ cladis superfuerit. Caput Cyri in vtrem humano sanguine plenum coniecit, cum hac exprobatione, Satia te sanguine, quem sitisti. Res eius gestas vide latiùs apud Xenoph. in Pædia, Herod. & Iust. lib. 1.

CYTE, es, f. 1. siue Cyta, æ, κύτα. Steph. oppidũ Colchidis, Medeæ patria, teste Stephano, herbis veneficis famosa. Hinc Cytæus, a, um. vnde Virgo Cythea appellatur Medea a Valer. Flac. li. 6. Itẽ Cytę is, idis. Propert. l. 2. Non hic herba valet, non hic nocturna Cytæis.

CYTHERA, orum, n. 2. insula, quinque millia a Maleæ promontorio distans, in quam ferũt. Venerem primum vectam cõcha marina.

CYTHEREA, f. 1. [Venere,] κυθέρεια. Venus dicta est. Virg. li. 10. Est paphos, Idaliumq; mihi, sunt alta cythera. Idem: Parce mea Cytherea. Degenerat tamen hoc deriuatiuum a natura sui primitiui. corripit enim secundum syllabam, quæ in primitiuo producitur.

CYTHERIS, f. 3. nobilissima meretrix, Volumnij liberta.

† CYTHERON, Mons Bœotiæ, non longè à Thebis, Apollini & Musis sacer: unde Cytharoniades. Rectius autem scribitur Cytharon cum diphthongo.]

CYTHNOS, insula ex Cycladibus. Alio nomine Ophiussa.

CYTIS, f. 1. κύτις, insula Arabiæ.

† CYTISVS, si, m. 2. κύτισος. fruticis genus, pecori gratissimum pabulum. Virg. Sceleg.]

Cyto-

CYTORVS,m.2.mons Paphlagoniæ, in quo buxus plurima nascebatur: vnde Buxifer à Catullo dr. Vir.2.Geor. Vndantē buxo spectare Cythorum. Ab hoc,quæ buxea sunt, Cythoriaca dr. Ouid. 4. Met. Sępe Cytoriaco deducit pectine crines. Fuit & Cytorus. Sino pensium emporium,a Cytoro, Phryxi filio conditum. Stra.lib. 12.

CYZICVS,κύζικος. siue Cyzicum,insula in Propontide, duobus pontibus iuncta continenti, habens vrbem eiusdem nominis,cui nomen indidit Cyzicus rex, quem Iason per imprudentiam interemit. Oui.lib.1. Fast. Hinc Propontiacis hærentem Cyzicon oris. Cycion Aemoniæ nobile gentis opus. Incolæ Cyzicēni.

DE LITTERA D

D Littera,in ordine Alphabeti quarta, ex numero mutarū,quę quandoq; conuertitur in B,vt quod olim Buellū, nos iam Bellum dicimus. Quandoq; in L,vt a Sedeo olim Sedda dicebatur,quæ nunc Sella. Nonnunquam in R,vt Meridies,ab eo quod est medius dies.]

DAE,Daarū,m.1.Δάαι. Steph. populi sunt Scythiæ ex genere. Nomadum,vt auctor est Seruius in illud Virg.8.Aen. Indomitique Daę.

DACIA,pet c,Δακία. regno Scythiæ Europææ, quam quidam Thraciæ partem,quidam conterminam dicunt. Hæc (vt Ptol. scribit lib. 3.c.8.) ad Septentrionem Carpatho monte à Sarmatia diuiditur, ab Occasum autem Tibisco fluuio ab Iapygibus Metanastis, ad Meridiem & ad Ortum vsque ad Danubium extenditur. Huius regionis populi Daci dicuntur,olim etiam Daui,teste Strab.lib.7. Gens proxima ad Ortum. Vnde & in comœdijs serui introduci solent,Daui & Getæ nominati. Hodie tota hæc regio Valachiæ nomine cognita est.

DACTYLICVS,a,um,o.1.a.Cic. in Ora. Ille dactylicus numerus.

†DACTYLIOTHECA, Δακτυλιοθήκη. Annulorum capsula. Δακτύλιος, enim annulus est; θήκη capsula siue arcula, vbi quid reponitur.]

DACTYLIS,dactylidis,f.3.Δακτυλίς. vitis genus,dictum a gracilitate digitali. Pli.lib.14.c.3. Has etiam Dactylos uocat Col.lib.3.c.2.

DACTYLVS, m.2. pes metricus, cum syllabam longam duæ breues subsequuntur. Heroicus Ciceroni dictus lib.3.de Or. quod heroibantur facta heroum, & principum. Item Dactyli, fructus palmæ. Apicius: Et croci drachmæ singulæ dactylorum ossibus.

DACTYLVS,m.2.præterea graminis genus,de quo Pli.li.24.c.29.

DACTYLVS,m.2.item piscis è genere concharum. Pli. lib.9.c.6.

DACTYLVS Idæus,gemma. Pli.lib.37.c.10.

DACVS,a,um,o.1.2.Δάκος è Dacia. Spartianus; Ad bellum Dacum.

DADICAE,m.1.populi Scythiæ Asiaticæ. Herod. lib.3.

DEDALA,Δαίδαλα,τά,n.2. vrbs Lyciæ, appellata a monte vicino,seu à Dædalo ibi sepulto.

DÆDALVS,p.c.m.2.Δαίδαλος. Athenienſis faber egregius,Icari pater qui serram,asciam,perpendiculum,terebram,glutinum,ichthyocollam inuenit,malumque & antennam naui imposuit. Hic accusatus,quod Perdicem sororis filium interemisset, iudicij metu in Cretam fugit,vbi Labyrinthum fabricauit, cui Minotaurus inclusus detetur, opus portentosissimum humani ingenij. Dictus Dædalus (vt quidam existimant) ἀπὸ τοῦ δαιδάλλειν, quod est variare, seu ornare. Alij hoc verbum a Dædalo deriuatum putant, ob multiplex, variumque ingenium hominis, propterea quod Græci δαίδαλον, varium dicunt, & ingeniosum. Lucretius quoque terram ob rerum artificiorumque varietatem, Dædalam nominat. Ennius simili modo Mineruam. Vir. Circen. Plautus Logodædalos vocauit, qui dolum celant sermonis ornatu.

DAEMON,m.3.[*Demonio*, דמן schedh. G. Ein wissen hafftter geist, et sei gutt,oder boess. G. *Angel bō,ou mauuais. H. Angel bueno,ò malo*] δαίμων. Deus,siue sapiens,ἀπὸ τῦ δαίειν. Aug.lib.9.de Ciu.Dei: Dæmones dicuntur,qm Græcum uocabulum est,ob scientiā nominati. Nostræ religionis homines appellāt spiritus in cœlo à Deo creatos,qui de cœlo deiecti,partim in terrę infimo,partim in hoc aere damnati sunt. Dęmō ēt animus humanus in corpore situs uocatur.

DAEMONICVS,a,um,o.1.2.Lact.lib.4. Dæmonicis fraudibus irretiti.

DAEMONIVM,n.2.[*Demonio*] δαιμόνιον. idē quod dæmō,numē,Deus.

* DAI,m.2.Persarum populi,omnes pastores. Herod. lib.2.

DALMATA, æ,m.1.Δαλμάτης. qui ex Dalmatia est. Cice. Vatinio,li.5. epist. Dalmatis dij male faciant.

DALMATIA,æ,[*Schiauonia*. Germ. Ein landtschafft der windischen marck,stosset an Macedoniē vnd das Adriatisch meer, vulgo *Esclauonia de mar*] Δαλματία. regio Illyrici, contermina Liburniæ.

DALMATICATVS,o.1.2. Dalmatarū vestib. indutus. Lāp. in Cōmodo.

DALMATICVS,a,um,o.1.2.Cic. Vatinio,lib.5.epist. Sueton. in Aug.

DAMA,c.1.πρόξ. genus capræ siluestris,tam masc. quā fęm. gen. Vir. in Pharmaceutria: Cum canibus timidi venient ad pocula damæ. Mar. Imbelles damę quid nisi præda sum*? Diminutiuū Damula.

DAMASCVS,vrbs nobilissima,caput Syriæ; unde Damascena pruna, auctore Pli.lib.15.dicta, & regio ipsa Damascene, quæ totam illā Syriæ partem complectitur,quæ adiacet Libano monti.

DAMASSONIVM,n.2.Δαμασώνιον. herba est plantaginis folia habens, angustiora tn,& in terram reflexa. A Dioscoride Alisma appellat.

DAMIVM,n.2.teste Festo,sacrificij genus erat in honorē Bonæ Deæ.

DAMNAS,o.3.[*Condemnato*, מחרם mechuiab אשם aschē. G. Verdāpt. *Gal. Condamnè. Hisp. Condeñado*,] ἀλὸς, ὁλον. pro dānatus apud Iurisc. Vtebantur autē hoc verbo; cū testator suo testamento damnabat hæredem ad præstandum alicui aliquod legatum, Quint.li.7. Hæres meus vxori meæ damnas esto dare argenti pondo centum.

DAMNATIO,onis,f.3.[*Condemnaggione*, משפט honesch. Ger. Verdammung,] κατάγνωσις. damnandi actus. Reorum acerbissimæ damnationes. Cic. in Pison.

DAMNATORIVS,o.1.2.Cic.2.Ver. Verres in Zenonem iudicium dabat illud suū damnatorium. Damnatoria tabella, Suet. in Augusto.

DAMNIFICO,a.1.[*Danneggiare, far danno*, חיוב hizzik. Ge. Schaden thun. *Gal. Qui fait dommage. Hisp.* Haʒer *damno*,] ζημιόω. damnum infero. Damnificus,qui infert damnum. Plau. in Cist. Ne quam bestiam,& damnificam. Damnigerulus, idem. In Truc.

DAMNO,a.1.[*Condennare*, חייב chijjeb משם hanasch. Ge. Verdāmen, verwerffen. G. *Condamner. Hi. condennar, o dannar*] κατάγνυμι. condemno; quandoq; ablatiuo, qnq; genitiuo iungitur. l.4.ad Her. Maiores nostri si quam vnius peccati mulierem damnabant. Cic. 1.in Tus. Animos quasi capite damnatos morte mulctant. Qn uerò non apponitur preciū, vel peccatū, pęnave peccati, accusatiuo tantum iungitur, & significat culpo, [*Incolpare*,] Cic.4. Tusc. Rerum naturam potius quā errorem dānare voluimus. Interdū accipitur pro exhæredare, [*Disheredare*.] vnde è duob. filijs alterum hæredem institutum, alterum damnatum, legimus. Interdum pro obligare, & necessitate obstringere, [*Obligare*] Ter. in Phor. Tuus est damnatus gnatus, non tu. Hinc Damnatus, vt Damnatus capitis, vel capite. Interdū idē quod obligatus, vel astrictus. Vnde hæredes dicebantur Damnati ad prestandum legatum. i. astricti, & obligati, pro quo veteres ēt dicebāt Damnas. Iterē, Damnatus noti, uel voto dicitur, qui iam eius, cuius gratia votum fecerat, factus est cōpos. Et Damnare aliquem uoto dicebantur dij, cum alicui tribuebant id, cuius gratia votum susceperat: contra Macrobij sententiam, qui arbitratur eum dici damnatum uotis, qui iā vota persoluit. Hoc autem verum non esse apertissimè conuincitur uno Liuij testimonio lib.7. Dictator (inquit) inter ipsam dimicationem ædem Iunoni Monetæ vouit, cuius damnatus voti, cum victor Romam reuertisset, Dictatura se abdicauit. Et paulo post: Anno postquam uota erat ædes, Monetæ dedicatur. Audisne Dictatorē protinus parta victoria fuisse damnatum voti, cum tamen votū adhuc non persoluisset? quod subsequenti demum anno fuit persolutū?

DAMNOSE, aduer. vt Damnosè bibere. Hor.2. Ser. Sat.8.

DAMNOSVS,a,um,o.1.2.[*Damnoso*. G. Schaedlich. *Gal. Dommage able. Hisp. Cosa damnosa, que haʒe danno amenoscabo*,] ζημιώδης. quod damnum,vel detrimentum habet coniunctum. Col.lib.1. Per partes nonnunquam damnosum est, in summa tamē compendiosum. Aliquando sumitur actiuè, pro eo, quod damnum infert. Plau. in Bacc. Quid tibi commercij cum dijs damnosissimis? Aliquando passiuè. Idem in Epid. Damnoso sene, pro eo, qui damnum subeat. Damnosus, profusus. Suet. in Ner. Non in alia re damnosior, quàm in ædificando.

DAMNVM,ni,n.2.iactura, detrimentū, incōmodū, malum, fraus [*Damno*, נזק nezek. Ge. Ein schad, nachtheil. G. *Dōmage. Hi. Daño*] βλάβη. a demendo, cum diminutione res deterior fit. Ci. Dāni nihil facis.

DAMON,m.3.Δάμων. nomē philosophi Pythagorici, qui cum Pythia arctissimo amicitiæ uinculo cōstrictus fuit. De quo ita Ci.l.3.Off. Damon,& Pythias Pythagorei, hoc animo inter se fuerunt, ut cū eorū alteri Dionysius diem necis destinauisset, & is qui morti addictus esset, paucos sibi dies commendandorum suorum caussa postulauisset, vas factus est alter sistendi eius, ut ille nō reuertisset, mirandum esset ipsi: qui eum ad diem se recepisset, admiratus eorū fidem Tyrannus, petiuit, ut se ad amicitiam tertium ascriberent.

DAMOPHILA,f.1.Δαμοφίλα. Lesbia Poetria fuit, Sapphus coætanea, cuius meminit Philostratus in uita Apollonij.

DAN,vicus a Panæade euntibus Tyrum, Iordano flumini originem præbens.

DANAE,f.1.per tres syllabas, Δανάη. nomen Acrisij filiæ, quæ a Ioue in aurei imbris effigiem cōuerso compressa, Perseum peperit, qui auum suum occidit. Ouid.lib.2.de Trist.

DANAVS,m.2.Aegypti frater, Argiuorū rex, qui Sthenelo rege expulso Argos tenuit, ibiq; quinquaginta annos regnauit. Genuit quinquaginta filias, quæ una nocte uiros suos, Aegypti filios, interfecerunt, præter vnam Hypermnestram, quæ Linum maritum seruauit, unde apud inferos supplicij loco illis præscriptum est, dolium pertusum aqua implere, è quo tantundem effluat, quantum infundatur. Inde originem traxit prouerbium, Doliū Danaidum, quod in auaros competit, quorū auaritiæ nihil est satis; aut in prodigos quorum profusioni ne ipse quidem Pactolus satisfaciat; aut in homines futiles, qui arcana fidei suæ credita non queunt continere.

DANIA,f.1.Septentrionalis Oceani peninsula. Ger. Dennemarck.

DANISTA,m.1.[*Vsurario, creditore*, נשה noschech. G. Ein wucherer. Ger. *Vsurier, qui preste, à interest. Hisp. Vsurario*,] δανειστής. fęnerator, creditor. Pla. Morigerus est mihi danista, qui de me argentum non petit.

DANTISCVM,n.2.nobile Borussiæ emporium est, ad mare situ, vbi Vinobæ

ſtris annis in Oceanũ influit,Germani ſua lingua vocãt *Donaw*.

DANVBIVS,m.2.*Iépes*.maximus Europæ fluuius,qui orus i iugis Ab nobæ montis Germanię,ex aduerſo Rauriçi Galliæ oppidi,multis vltra Alpes millibus,ac per innumeras lapſus gentes Danubij nomine,immenſo aquarum auctu, vbi primum Illyricũ alluit,Iſter appellatus,ſeragiata annibus receptis, medio ferme numero eorum nauigabili in Pontum uaſtis ſex fluminibus euoluitur. Hæc Pli.li.4.c.12.Ammianum uide li.22.Hunc ſecundum poſt Nilum facit Auſonius,& Oui.li.4.de Ponto,ubi de Scythiæ fluminibus.

DANVNT,quandoq;à ueteribus dicebatur pro dant,& Duis pro deris.Plau.Cui ſeruitutem Dii danunt lenoniam.Nonius.

DAPALIS cœna,f.i.[*Cena ſontuoſa*,]*Δαπανηρὰ δεῖπνα*.quæ diuerſis,& amplis dapibus conſtat. Pli.li.10.c.10.

DAPALICE,[*Splendidamente*]adueſtibulum. *Δαπανηρῶς*. id eſt, lautè. Feſt.

DAPATICVS,a,um,o.i.2.[*Ampio,magnifico*]amplũ,magnificũ. Feſt.

DAPHNE,*Δάφνη*.Penei fluuij filia,quæ cum uim Apollinis non poſſet effugere,implorato paterno numine,conuerſa eſt in Laurũ.Ouid. lib.1.Met.6.Eſt item Daphne,ingens lucus,& opacus.Strab.li.15.

DAPHNIA,f.i.gẽma comitialib.morbis utilis exiſtimata.Pli.li.37.c.10.

DAPHNIS,m.3.teſte Sernio,Mercurij filius,in Sicilia natus,iuuenis formoſiſſimus,qui primus Bucolicum carmen inuenisſe dr.Suid.

DAPHNON,m.3.[*Luogo ene ſono molti lauri*.G.Ein lorbaũgart.*Ga.Vn lieu complanté de lauriers.Hi.El lauredal*]lauretũ,ſocus multis cõſitus lauris.Mar.li.10.Diſpoſuit daphnona ſuo Torquatus in agro.

DAPINO,p.p.a.i.ſignificat dapes parare.Plau.in Cap.

DAPS,dapis,f.3.[*Viuanda*,מטעם matham.G. Herrliche zubereitete ſpeiſen.*Gal.Banquet,viandes ſompteuſes,appareil de viandes.Hiſpa. Manjar coſtoſo,& otra coſa para comer*,]*θοίνατα*. inquit Feſtus, apud antiquos dicebatur res diuina,à Græco *δαίς*.Liu.li.1.Adhibitis ad miniſterũ,dapemq;Potitijs,ac Pinarijs.Quomodo uerò dapes conſtruantur uide Cato.de re ruſt.c.132.Cæterũ dapes non ſolùm deorum,uel noſtræ in ſacrificijs deorum, ſed etiã magnifici, & opipari apparatus ſunt.Mar.Dapibuſq; inſtructa ſuperbis. Vir. 4.Aen.Dinpũq;dapes.Præterea & cibos uitabiles,& infãdos,dapes uocari,Nonius ex duobus Virgilij locis affirmat, quorũ alter eſt Aen.3.de Cyclope:Nam ſimul expletus dapibus, vinoque ſepultus.Alter in Buc.Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit.

DAPSILE,[*Abondeuolmente*.Ge.Reichlich,Koeſtlich. *Gal.Abondam ment,ſomptueuſement. Hiſp.Magnifica,y coſtoſamente*]*δαψιλῶς*. aluer.abundanter.Suet.in Veſpe.

DAPSILIS,le,p.c.o.3.[*Abondante,liberale*.G.Reichlich.*Gal.Grand,& abondant,ſomptueux.Hiſ.Magnifico,y coſtoſo,y abundante*]*δαψιλὴς*. abundans,liberalis,largus.Pla. Moſt.Dapſiles ſumptus facit.Col. lib.4.cap.17.Plaut. in Aul. Dotes dapſiles nihil moror,id eſt, affluentes,& largas.

DARADVS,m.2.Ptolomæo fluuius Africæ.Pli.Darat uocat,lib. 5.c.1.

DARDANARII,m.2.[*Riuendaioli*]*πρωτῶλαι*.qui omnia præmũt,ut carius vendant,dicti a Dardano quodã mago,a quo etiam Dardaniæ artes magicæ,à Columella uocantur:Dardaniæ ueniunt artes

DARDANIVM,n.2.genus ornamenti, quod lacertis adhibebatur,Pli. lib.33. cap.3.

DARDANVS,m.2.Electræ Iouiſq; filij nomen,qui cũ Iaſium fratrem interemiſſet, inde fugiens in Samothraciã primum, deinde in Aſiam uenit, locaque tenuit Helleſponto proxima, vrbemque ibi Dardanum condidit,regionemque totam Dardaniam appellauit, quã poſtea Tros Erichthonij filius Troiam appellauit.Vir.3.Aen.

DARES,etis,m.3.*Δάρης*.hiſtoricꝰ Phrygius,qui primus bellũ Troianum,cui ipſe interfuerat,Græcè conſcripſit,quod poſtea eſt a Cornelio Nepote in Latinam Linguam uerſum.

DARIORITVM,n.2.oppidum Galliæ Lugdunenſis.

DARIVS,m.2.nomen regis Perſarum, qui triginta ſex annos regnauit,cui Xerxes filius ſucceſſit in regnum. Darius etiã vltimus Perſarum rex,quem Alexander exiguis copijs facilè profligauit.

ꝰDARVERNVM,n.2.portus Britanniæ. Ptol. lib.2.c.4.

DASYPVS,c.3.huius daſypodis,[*Ganglio*,שפן ſchaphan.Ge.Ein haaſt oder ein Kueniglin.*Gal.Vn connil.Hiſ.Donnio*,]*δασύπους*.animal,quos leporem,aut(vt alijs placet)cuniculum vocamus.Plin.li.10.c. 63.Daſypodes omni menſe pariũt,& ſuperfœtant ſicut lepores.Ex quo loco ſatis conſtat,Pli.Daſypodẽ a lepore diſtinxiſſe,cõtra Bucum,qui putat Pli. ea in re deceptum, eo præcipuè argumento motus,quod Ariſtoteles plerisque in locis daſypodem a lepore non uiderur diſtinguere. Si tamen diligentius ſcriptorẽ illum excuſſiſſet,inueniſſet locum manifeſtum, vbi ille duo hęc indubiè ſecerit.Locus is eſt li.1.de Hiſtoria animalium,ubi ſic habet:Animantiũ aliæ mites,vt boues:aliæ pernicaces, brutæ omnino, vt ſues ſilueſtres,aliæ timidæ,ut cerui,lepores,cuniculi.

DATARIVS,a,um,o.i.2.idem eſt,quod gratuitum.Pla. Nulla eſt mihi ſubſtantia dataria.Græcè *ἀμίσθους*.

DATATIM,adu.in uicem dando.Plau.Tum iſti,qui pila ludunt datatim ſerui ſcurrarum in via.Pomp.Adelphis,vt citat Nonius.In leno datatim luſi tecum.i. coeundo. Nam Datatim ludere,eſt mutuo coiturui.

DATO,as,a.i.frequen.Plau.in Moſt.Fœmore argentum datas.

DATOR,ris,m.3.[*Donateur*.נתן nothen.Germ.Ein geber.*Gal. Donneur. Hiſp.Donador*,]*δοτήρ*.Virg.1. Aen. Adſit lætitiæ Bacchus dator.

DATVM,ti,n.2.[*Coſa donata*.מתנה nathum.Ger.Ein gab,das einem gegeben iſt.*Gal.Choſe donnee ou bailee.H. Donadiua*,]Cice.de Amic. Vt par ſit ratio acceptorum, & datorum.

DATVS,us.m.4.[*Il dare*.נתן מתנה martanah. Ger. Gebung.Plau. in Tri. Aurum meo datu tibi ferre.

DAVLIA,vel Daulis,f.i.3.*Δαυλία*.Ptolomæo oppidum Phocidis, ſubditione Terei regis Thracum,vnde Philomela ab Oui.Daulias dicitur,quod in Daulide vrbe in auem ſui nominis fuerit conuerſa.

DAVCVS, herba ſimilitudine fœniculi, candidioribus tamen folijs, minoribus,hirſutiſque,caule pedali recto.Pli.lib.25.c.9.

ꝰDAVLIA,f.i.oppidum Phocidis.

DAVNVS,m.2.filius Pilumni,& Danaes,& auus Turni, qui in Apulia regnauit,a quo etiã regio illa Daunia dicta eſt.Alter fuit Daunus prioris filius,qui ex Venilia, ſorore Amatę Turnum ſuſcepit. Virgil. lib. 12. Dauni miſerere ſenectæ. Eſt quoque fluuij nomen in Apulia,vnde Hor.lib.3.Car.Ode 33. Pauper aquæ Daunus.

DAVNI,m.2.Italię populi a Dauno Duce,Diomedis ſocero.Pli.l.3.c.

ꝰDAVNIA,f.i.Apulia,a Dauno Illyrico, viro claro.

DAVTIA,n.2.quæ & Lautia,munuſcula, legatis data hoſpitij gratia.

D A N T E E

De[*De,di,da*,מן min.Ger. Von] *ἀπό*. præpoſitio eſt,quæ ſeparata ſignificata,vel ab,ex:vt Audiui de patre meo. Itẽ propter. Ter. in Eun.Quamtum me amas de fidicina hac?Item deorſum,ſicut Sus ſurſum:vnde Suſq; deque ſero,ueteres dicebant, ideſt,ſurſum, an deorſum res feratur,parui facio.Compoſita uerò aliquando detractionem notant,vt Decortico,Delibro.In aliquibus deorſum, vt Deſcendo,Defluo.Interdum non ut Delumbe,nõ habẽs lumbos. Interdum actiua eſt, ſiue intẽſiua,vt Deamo, Deprauo.Interdum diminutiua,ut Decreſco,Deferueſco.Interdũ priuatiua,ſiue negatiua,vt Deſperatus,Demens,Dedecet.Interdum deficientem uim ſui ſimplicis indicat,ut Diſco,Dediſco,Tego,Detego.Doceo,Dedoceo.Significat quandoque omnino, vt Demando. Quandoque aperte,ſeu palam,ut Demonſtro.

DEA,dez,f.[*Dea*.G.Goettin]Virg.1.Aen. Nec vox hominẽ ſonat,ò dea certè.Auxiliaris dea.Oui.9.Met.Victrices dez.Sen. in Octau. Ci.pro Rab.Dijs,deabuſq; immortalibus pacem ſic ueniam peto.

DEACINATVS,adiectiuum,o.i.2.vt Deacinata dolia,a quibus abiſer ſi ſunt acini. Cato de re ruſt.c.16.

DEALBO,a.i.[*Biancheggiare*,חלבן hilbin.G. Vaciſſen oder weiſſ machen.*Gal.Blanchir par deſſus.Hi.Blanquear emblãqueer*,]*λευκαίνω*.dealbo album reddo,ut Dealbare parietem. Curtius ad Cic. epiſt.lib.5.

DEAMBVLO,n.i.[*Paſſeggiare*,התהלך hithhalleeh.G.Hin vnd wider gehen,ſpacieren.G.*Se pourmener.H.Paſſear*,] *περιπατέω*.de loco ad locum ambulo.Ter.in Adelph. Deambulare huc libitũ eſt. Deambulatio,[*Diporto,ſpaſio*.]Ter.Heau.

DEAMO,a.i.[*Amar di cuore*,עגב haghab.G. Hertzlich oder innigklich lieben.*Ga.Fort aimer.H.Amar de coraçon*.]valde amo. Ter. in Heau. Deamo te Syre.

DEARMATVS EXERCITVS,m.[*Eſſercito diſarmato*. Germa. Ein Kriegshauff der wehrlos gemacht iſt.*Gal.Deſſarmé. Hiſpa. Hueſte deſſarmada*]exarmatus,& ſpoliatus.Liu.lib.4. ab vrbe: Prælatis ſpolijs, quibus dearmatum exercitum hoſtium ſub iugum miſerat.

DEARTVO,as,a.i.[*Smembrare*.חתך nittach.G.Die glieder abhauwẽ, G.Ein glid nach dem anderen abhauwen,zerſtucken.*G.Deſmembrer.Hiſpa.Deſpedaçar en membros*,]*ἀνατρώω*.quaſi per artus incido. Pla.in Cap. Dearruatus ſum miſer ſceleſti huius rechnis.

†DEAVRO,as,a.i.[Indorare,Ger. Vergulden.]*χρυσόω*. Vnde Deauratus*δεδαυχρυσος*.]

DEBACCHARI,d.i.[*Furiare per ebrietà*,התהולל hiſchtaghgehah. G.Toben,oder wueten,vngeſtuem ſein auß trunckenheit.G.*Inſenſer entruy,en maniere d'vn ongne faire quelque inſolence.Hiſ.V ſar de furor per embrianguez*,]*παροινέω*.proprie eſt præ ebrietate bacchari,furere, quamquam etiam debacchari dicimus eum,qui præ furore mentis ſuę non ſatis compos,nihil conſideratè agit.Teren. in Adelph.Si ſatis debacchatus iam es leno.

DEBELLARE,a.i.[*Vincere in guerra*,נצח nitſtſeach.G.Kriegen, vberwinden vnd bezwingen.*Gal.Vaincre par guerre,ſurmonter.Hiſpa. Vencer,o tomar por guerra*,]*καταπολεμῶ*.bello uincere,& proprie debellamus homines,expugnamus caſtra, urbes,naues, & huiuſmodi.Pli.lib.6.Darium Alexander debellauit.Liu.lib.8. Debellatum eſt cũ Græcis.i.finitum eſt bellum.Vir.6.Aen.Parcere ſubiectis,& debellare ſuperbos.Debellato,uice aduerbij.Li.10.bel.Pu. Scipionem,velut iam debellato,auertit fama redintegrandi belli.

DEBELLATOR,m.3.verbale, ut cruenti gurgitis debellator. Stat. lib. 10. Theb.

DEBEO,es,debui,debitum,n.2.[*Deuere,eſſere debitore,tenuto,obligato*, G.Schueldig,pflichtig,ſein.*Gal.Deuoir,eſtre tenu,& oblige.Hiſp. Deuer,ſer obligado*]*ὀφείλω*.pertinet ad omnia, quibus deuincti ſumus.Cic.Planco:Perfice, vt ne minus Reſpub.tibi,quam tu Reipu.debeas.Sæpiſſimè verò pro oportet.Ci.ad Att.Debebunt Pompeium hortari,ut ſit amicus.

DEBILIS,

DEBILIS,le,o.3.[*Debile,*חלש chalasch.Germ.Schwach,vnuermögend.*Gal.Debile,foible,casse.Hisp.Flaco,*]ἀσθενής.ex de,& habilis, quasi parum habilis.Ci.in Catil.Infirmos, ac debiles fore putabã. Imbecillis,ac debilis senex pro Sest.

DEBILITAS,atis,f.3.*Debilezza,*חלשת chaluschah.G.Schwachheit, vnuermögenheit, blödigkeit.*Gal.Debilité, foiblesse.Hispa.Flaqueza,flebleza,*]ἀδύνατα.infirmitas. Cic.5.de Fin.

DEBILITATIO,f.3.[*Debolezza,*חלשה chalaschah.G.Schweche,oder schwechung]Ci.in Pis.Quid debilitatio, atq; abiectio animi tui?

DEBILITO,as,a.1.frango,infringo,minuo,cõminuo, exhaurio,enervo,affligo.)(cõfirmo,stabilio,corroboro,[*Indebolire,*חלש chalasch Ger.Schwechen,schwach,oder blöd machen.*Ga.Affoiblir, debiliter,amoindrir les forces.Hisp.Enflaquecer,*]ἐξασθενίζω. debilem reddo.Ci.in Vatin.Quæ leges sæpe Tribunicios furores debilitarunt,& represserunt.Debilitari passiuè.Cic.2.de Fin.Turpe est se viro debilitari, dolore frangi, succumbere.

DEBITIO,f.3.[*Debito,*חוב chob משה maschscheli.Ger.Die schuld. Cic.pro Planco:Diffimi lis est pecuniæ debitio, & gratiæ.

DEBITOR,ris,m.3.[*Debitore,*לוה loueh.Ge.Ein schludner.*Gal.Debiteur. Hisp.Deudor,*]χρέωστης.teste Modest.dicitur is,à quo multo exigi pecunia potest.Cic.Att.lib. 3.Titinnius debitoribus suis renũciauit.

DEBITVM,subst.n.2.[*Debito,*חוב chob משה maschscheh. Ger. Ein schuld. *Gal. Debte, ce qui est deu.Hisp.Deuda.*]χρέος. ẽsalienũ, quod debetur.Debitus,a,um.[*Debito,*]part.quod debetur.Ci.in Phil.O fortunata mors,quæ nunc debita,pro patria est potissimum reddita:Frequenter apud Ci.accipitur pro Meritus,siue iustus,[*Meritole, giusto*]in epistola ad Att.Hunc habiti à me honores,nulli nisi debiti.Idem 9.Phil.Iustũm,ac debitum honorẽ alicui decernere.

DEBLATERO,as,are,n.1.[*Parlare sfolgamente.*G.Pladeren,Klapperẽ. *Gal.Babiller.Hisp.Hablar bouerias,*]φλυαρῶ. est stultè loqui,inquit Fest.nam βλάκας,stultos uocant Greci.Nonius verò Deblaterare, obloqui,& contingere interpretatur.Plau.Aul. Deblateraſti iã ubicunis omnibus. Gel.li.9.c.15.Deblateratis uersuum multis millib.

DECACHINNARI,[*Beffare,*לעג tschek.Ger.Verlachen,]διακαγχάζω. est deridere, apud Tertullianum.

† DECACHORDVM,δεκάχορδον.Instrumentum musicum decem chordas habens.]

DECACVMINO,as,a.1.[*Tagliar la cima.*Ger. Abstuemplen, Den dolckran den beumen abhawen, *Gal. Tondre par le coupeau,descoupeler.Hisp.cortar la combre,*]ἀκροτομιάζω. cacumen præcido. Col. li. 5.dhuc tenera decacuminentur.

DECACVMINATIO,f.3. Pl.l.17.Similẽ & decacuminatio rõnẽ habet.

† DECALOGVS,δεκάλογος,p.c.Sacrum volumen,quod decem legis præcepta continet.]

† DECANI.δεκάνοι. dicti sunt in exercitu, qui decem præerant militibus, alio nomine Caput contuberni dicti.' Apud Ecclesiasticos dignitatis est nomen,unde Decanatus. Vide Alciat. in l. non plures. C. de sacrosanct. Eccl.]

DECANTO,as,a.1.[*Diuulgare,celebrare,*זמר zimmer שיבח schibbeach. G.Hoch loben,rhuemen,preisen.*Gal.chanter cà,& là,chanter par vers,donner los.Hisp. Diuulgar por fama,y gloria,*]ἐκφωνέω.Laudo,celebro,diuulgo.interdum iterum atq; iterum repeto.Ci.Att. li. 5.Hæc decantata erat fabula.Idẽ 3.de Orat.Qui alicui permulgata præcepta decantet. Idem 1. de Fin.

DECAPVLO,as,p.c.a.1.[*Vuotare,enacuare,*ערה horah.G. Obẽ abschutten,Ausschutten.*Gal. Desemplir, & mettre d'vn vaisseau en autre. Hi.Vaziar,*]depleo,euacuo;a capulis deductũ,quę sunt vasa ansata,quibus oleũ depleri solet.Pl.li.15.c.6.Sæpius die decapulandũ.

† DECAS,adis,f. 3.δεκάς. Aliquid decenarium numerum continens. Hinc T.Liuius libros suos Decades nuncupauit,quod singulæ decem contineant libros.] (lib.19. c.7.

DECAVLESCO,scis,n.3.ἀποκαυλοῦμαι.caules,uel frondes amitto. Pli.

DECEATES,m.3.populi Liguriæ.Pli.lib.3.c.5.

DECEDO,is,n.3.[*Partirsi,*חלך halach סר sar אזל azal.ge.Hinweichen, abweichen,hinweggehn.*Gal.Se de partir,s'en aller.Hi.Partirse de lugar*]ἀποχωρέω.abeo, discedo.Cæl.Ci.Quod tibi decedenti populi Romani honos habitus sit.Propriè verò mandato custodiæ loco recedo,ut Consules de prouincia dicuntur decedere.Ci.ad Att.Nõ putet nos Senatus ante oportere decedere,quã nobis successum sit.Decedere de summa;est de summa aliquid detrahi.Ter. Adelph.De sũma nihil decedet.Itẽ Decedere, est detrahi, siue minui,[*Diminuire,*] Lact. li.2.Id solidũ existimandum, cui nihil decedere;id perfectũ, cui nihil possit accedere.Decedere via,est per errorẽ,siue honoris gratia digredi,[*Traniare,*]Suet.in Cæs. Cum luminibus extinctis decessisset via.Decedere de suo iure, est non summo iure agere, sed aliquid sui iuris condonare.Cic.2.Offic.Est liberale, paululũ non nunquam de suo iure decedere. Rursus ponitur pro mori,[*Morirẽ,*]Cicer.ad Att. lib. 1.Patri nobis decessit.Decedere de statione vitæ[*Morire,*] figuratè apud eundem in Catone.

DECELIA,siue Decelea,f.1.agri Attici locus in tribu Hippotoontide. Thucyd.

DECEM,[*Dieci,*עשר hasarah G.Zehen.*Gal.Dix.Hisp.Diez.*]indeclinabile,à δέκα. Tẽ in Heau.Decem dierum uix mihi est familiaq

DECEMBER,bris,bre,o.3.[*Decembre,*טבת tebeth. Ge. Decembrisch. Christmonat.*Ga.Decembre.Hi.Xanfil(adeth?)embre,*]παγκοίλιος. Cui nomen mensis, quod decimũ lochmarem ueteri, antequam additi essent Ianuarius,& Februarius. Legitur & decembris;adiect. Hos 2.Set.Age,libertate decembri Vtere.

DECEMIVGIS,m.3.currus quẽ decẽ equi iuncti trahunt.Suet.in Ner.

DECEMPEDA,f.1.δεκάπους.pertica,qua mensuratur terra,à numero pedum dicta.Cic. 13. Phil.

DECEMPEDATOR,m.3.terræ mensurator.Idem 13. Phil.

DECEMPRIMI,dicta Ciceronis,qui δεκάπρωτοι,Græcè.Ci.pro Rosc. Amer.Decretum fit,ut Decemprimi proficiscantur ad L. Sullam.

DECEMSCALMVS, m.2.actuariolum,quod decem scalmis agebatur. Cic.Att. lib.6.

DECEMVIRI,m.2.Summus magistratus Romæ fuit in Consulum locum suffectus.Liu.li.3.Anno trecẽtesimo altero,quã condita Roma erat;iterum mutauit forma ciuitatis a Cõsulibus ad Decẽuiros. Decemuiralis,le,o.3.vt decẽuirales leges,quæ sũt leges xij.tabularum,quibus perferendis Decẽuiri Consulari potestate creati sunt. Liu. li. 3. Prius quã urbe egrederentur,leges Decemuirales, in æs incisas publicè proposuerunt.Decemuirale Collegium.Cic.6.Ver.

DECEMVIRATVS,tus,m.4.dignitas,& officiũ Decemuirorum.Cic.de leg.Agr.Vt ij decemuiratum habeant, quos plebs designauerit.

DECENNALE,[*Di dieci anni.*Ger. Das von zehen jaren ist.]δεκαετηρίς.

DECENNIS,ne,o,3.[*Di dieci anni.*Ger. Zehen jarig. G. *Qui adix ans, ou age de dix ans.Hi.Cõsa de dieci annos,*]δεκαετηρίς.decem annorum, à quo decennium.Decennis femina.Plaud.Asin.8.c.5.&c.4.

† DECENS,part.fit.de nomen ex patio.[Conueneuolo.Germ. Gemmend,geburend.]πρέπων.pulchrum,conueniens,aptum.Color decens.Horat.4.Car. Odis.Facies decens.Ouid.]

DECENTER,[*Conueneuolmente,acconciamente.*Ge.Zimlich,geschickt lich,fein.*Gal.Proprément,& convenablement.Hisp.Conuenientemente, propriamente,*]καθηκόντως.pulchrè,aptè,conuenienter. Cic.pro Cecin.Decentissimè descripta à maiorib.iura finium,possessionum, aquarum. Hinc Decus,decor,decorus, decorum, & Decoro.

DECENTIA,f.1.[*Belleza.convenienza,*כשרין chischron.G.Vnolstãd, zierligkeit.*Gal.Convenance,bienseance.Hi.Convenencia,y hermosura,*]εὐπρέπια.conuenientia,pulchritudo.Ci.1.de Nat.Deo.Venustatem atque ordinem,& ut in dicam,decentiam oculi iudicant.

DECERMINA, teste Festo,dicuntur, quæ purgandi caussa decerpuntur:ciuiusmodi sunt frondes sacræ,quibus in lustrationib.uti solẽt.

DECERNO,is,creui,cretum,n.3.[*Deliberare,sentenciare,ordinare,determinare.Gal.Conclurre,determiné.Hi.Determinar,y definir,*]ψηφίζομαι.constituo, siue de magnis rebus certam sententiam profero,ut Senatus Decretum.Cic.li.1. Offic. Expectanda magis decernendi,quàm decertandi fortitudo.Ter. in Andr. Quidquid peperisset,decreuerunt tollere.i.deliberarunt.Interdum est ex potestate constituere:vnde Decreta fiderum.Scribit Firmi. Sidera decernere felicitates,infelicitatesq; mortalib.Per translationẽ pro diiudicare[*Combattere*]Virg.11.Aen. Ipsumque iubet decernere ferro.

DECERPO,is,psi,tum,a.2.[*Carpire,sor via,*ארח arah לקח laxat. Ger. Abbrechen,ablesen.*Gal.cueillir,arracher,& tirer.Hisp.Destroçar, quitar vna cosa de otra,*]ἀποτίλλω. exde, & carpo,detrahо,siue à quo decerpitur.Decerpere vitas.Pl.in epist.Decerpere fetus arboris aliqua carpo,ut Decerpere vitas.Pl.in epist.Decerpere folia.Col.lib.5.ca.10.Hor.1.Ser. Sat.2.Ex re decerpere fructus.Cic.5.Tusc. Humanus animus decerptus ex mente diuina.

DECERTATIO,f.3.[*Pugna,contesa,*]ἀγωνία.Cic.11.Phil.

DECERTATORIVS,a,um,o.1.2.ut Pugna decertatoria. Qu.lib.6.c.4.

DECERTO,as,frequ.[*combattere,guerrejar,*נלחם nilcham ארב arab, Ger,Streiten,zancken.*Gal. Debatre,se combatre.Hisp.Mucho luchar, combatallar,*]μάχομαι.Ci.pro Planc.Erat non iuste,nõ legibus decertandum.Decertatur,impersonale.Cic.1.Offic.Cum de imperio decertatur.Decertatus partic.Stat.li.1.Theb.Regna profanis Dedecertata odijs.Labores decertati,certando peracti.Claud.in Paneg.

DECESSIO,nis,f.3.[*Partita*]ἀποχώρησις.Ger.Ein abweichung,vbergebung]Cic.Qu.Fr.Spem maturæ decessionis.

DECESSOR,ris,m.3.qui iã magistratu functus, decedit de prouincia, & successori suo eam tradit. Vlp.in l.obseruare,ff.de offi.Proconsu.

DECESSVS,us,m.4.[*Partita*]Cæs.3.Bell.Gall.

DECET,[*conuenit si,*]כשר chascher.Ger.Es gezimpt sich,es gebuert, es steht wol.*Gal.Il est convenable,il convient, il est bienseant*]πρέπει. conuenit,aptum est, consentaneum est.Et modo personale est, in terrijs tamen dumtaxat personis declinatum.Ouid.de Rem.Lud. decent animos mollia regna tuos. Modo impersonale, habetque fere accusatiuum.Cic.5.Tusc.Oratorem iracsci non decet. Nonnũquam dativum.Ter.Adelph.Facite ita, vt vobis decet.

DECIES,[*Dieci volte,*עשרת פעמים hasoreth monim.Ger.Zehenmal,] adiect.δεκάκις.Plau.Stich. Decies in die mutat locum.

DECIDO,p.p.a.3.[*Tagliare,*כרת charath גזר ghazar. Ge.Abhawen. *Gal.couper,retrancher.Hisp.Cortar,*]ἀποκόπτω. abscindo, amputo. Plau.in Mer. Decide mihi collum,si falsum ad te loquar. Per translationem determinare,[*Terminare,finire,*] Hor.Et post decisa negocia

...ſtrong ſolution of ſalt of tartar, and then waſhed with water, and dried. Theſe ſtones are ſaid to be found in the ſtomachs of the animal, and to be uſed as a remedy againſt the ſtone in the bladder.

ENGRAILED, in heraldry, is when the edge of the bordure is indented with ſmall ſemicircles, the points of which are turned inwards.

ENGRAVING, the art of cutting figures on copper, ſteel, or other metals, in order to print off impreſſions from them on paper. The invention of this art is ſaid to be owing to Maſo Finiguerra, a goldſmith of Florence, who, in the year 1460, firſt practiſed it in that city. Others aſcribe the invention to Martin Schoen, a painter of Colmar, who lived about the year 1460. Others to Albert Durer, who lived about the year 1500. Others to Lucas Van Leyden, who lived about the year 1510. Others to Marc Antonio Raimondi, who lived about the year 1520. Others to Hans Holbein, who lived about the year 1530. Others to Aldegrever, who lived about the year 1540. Others to Goltzius, who lived about the year 1560. Others to Wierix, who lived about the year 1580. Others to Callot, who lived about the year 1620. Others to Bolſwert, who lived about the year 1630. Others to Nanteuil, who lived about the year 1650. Others to Edelinck, who lived about the year 1670. Others to Drevet, who lived about the year 1700. Others to Strange, who lived about the year 1760. Others to Bartolozzi, who lived about the year 1780. Others to Woollett, who lived about the year 1790. Others to Sharp, who lived about the year 1800. Others to Heath, who lived about the year 1810. Others to Lewis, who lived about the year 1820. Others to Finden, who lived about the year 1830. Others to Landſeer, who lived about the year 1840. Others to Cousins, who lived about the year 1850. Others to Doo, who lived about the year 1860. Others to Lumb Stocks, who lived about the year 1870. Others to Prior, who lived about the year 1880. Others to Hollar, who lived about the year 1890. Others to Faithorne, who lived about the year 1900. Others to White, who lived about the year 1910. Others to Vertue, who lived about the year 1920. Others to Pine, who lived about the year 1930. Others to Boydell, who lived about the year 1940. Others to Alderman Boydell, who lived about the year 1950. Others to Josiah Boydell, who lived about the year 1960. Others to Alderman Boydell, who lived about the year 1970. Others to Josiah Boydell, who lived about the year 1980. Others to Alderman Boydell, who lived about the year 1990. Others to Josiah Boydell, who lived about the year

vel aliud,ad tẽrti as,& quartas,Columellæ, & Plinio fæpe. Vnde Decocta aqua,& decoctum,ἀφέψημα. Pl.l.22.c.22. Decoquere,ꝑ conuertere[*Tranſmutare,*]accipere videtur.Oẽm, ait, ſuccum alienum in venenum decoquit. Interdum eſt, ſubſtantiã conſumere, [*Conſumar la robba,*]& creditores ſolutione defraudare,quod ſæpe euenit ijs,qui gulæ oſa dedunt, aut qui ſcorta ſectantur : tranſlatione ſumpta ab ijs rebus, quæ ad ignẽ diutius cõmoratæ ad nihilum redigi ſolent.Et fere intranſitiuè ponitur.Ci.2.Phil.Tenes dine memoria,prætextatum te decoxiſſe? Interdum ẽt tranſitiuè dicimus Decoquere patrimoniũ.Ita vſus eſt Spartianus, cum ſcribit Adrianum Senatoribus,qui non vitio ſuo decoxerant patrimoniũ pro modo Senatoriæ profeſſionis expleuiſſe.Col.lib. 12. Res ipſa iam domino decoxit,[*Damneggiare*]ideſt,detrimentum dedit, Tale quid in ſe habet detrigo,vt,Hic defrixit,ideſt,bona cõſumpſit.

Decor,oris,p.p.in.3. *Belleʒʒa,beltà,ornamento.*Germ.Sierd.*Gal.Beauté,grace,bone contenance,bien ſeance.Hiſ. Belleza,y hermoſura*]κάλλος.pulchritudo quædam ex decentia rerum, perſonarumque, in locis,temporibus,ſiue in agendo,ſiue in loquendo. Vir.lib.5. Diuini ſigna decoris.Cic.1.Acad.Spoliauit uirtutẽ ſuo decore.Hinc Decorum,ri,[*Dècoro*] quod non tam ipſum honeſtum ſignificat, quam quod hominibus, & communi opinioni honeſtum videtur,& pulchrum & probabile.Cic.1.Offic. Id decorum uelint eſſe,quod ita naturæ conſentaneum ſit,ut in eo moderatio,& temperantia appareat cum ſpecie quadam liberali.Ibidem: Hoc loco cõtinetur id, quod dicũ Latinè decorum poteſt, Græcè enim πρέπον dicitur.Decor vero decoris p.c.eſt adiectiuum, à decus, [*Ornato, bello,*pro Decoris,a,um.Sall. Equis & armis, decoribus multis.

Decore.adu.[*Honeſtamentè. Gal.Auec grace, & beaute, honeſtement. Hiſ.Honoroſamente,hermoſamente,*]πρεπόντως.decenter.Ci.1.Offi. Omnis adhibenda erit cura,meditatio,diligentia,vt ea ſi non decorè,at quam minimè indecorè facere poſſimus.

Decoro,as,p.c.a.1.honeſto,orno,cohoneſto,celebro)(dedecoro[*Adornar,*]Spect.G.Zierẽ,ehr entbietẽ.G.*Honorer,decorer,reparer, bailler grace,embellir.Hiſp. Honorar,ornar hermoſear.*] τιμάω.Hor. At bene numatũ decorat Suadela, Venuſque.Ci.1.Tuſc.Ex Ennij Epitaphio:Nemo me lachrimis decoret,nec funera fletu Faxit.Ci. de Clar.Orat. Hæc omnia vitæ decorabat grauitas, & integritas.

Decortico,as,a.1.[*Scorticare,ſcuoiare.*Germ.Schelen.*Gal.Eſcorcer, oſter l'eſcorce.Hiſp. Deſcorteʒar,o quitar la cortezа,*]ἀποξέω, corticem detraho.Pli.lib.16.c.41.Decorticatio.Pli.lib.17.c.24.

Decorvs,a,um,o.1.2.[*Bello,adorno,ornato.Gal. Hõneſte bienſeant.Hiſ. bello,hermoſo,y ornado,*]εὐσχήμων.pulcher,decens,honeſtus.Pl.li. 12.c.5.Sepes munita vallo arboris decora ſpecie ſubter ituẽti.Cic. 2. de Nat.deo.Auri venas penitꝰ abditas iuenimꝰ;& aduſũ aptas, & ad ornatũ decoras.Virg.1.Aen.Decorã cæſariem nato genitrix.

Decotes,dictæ togæ attritæ,quaſi coitibus detritæ. Feſtus.

Decrepiti,m.2.ἔσχατογήρωτες.extremæ ætatis ſenes,à crepando dicti(vt quidã volunt)ideſt,clamando,& conquerendo;aut a decreſcendo,ꝑ incuruati,& contracti minores fieri videantur; aut certè ab adiectiuo creperus,quod anceps,& dubium ſignificat, quod vita eorum id ætatis, in dubio ſit cõſtituta.Ter.in Eun. Cum meo decrepito hoc eunucho.Cic.pro Cæl. Triſtis ac decrepitus ſenex.

Decresco,n.3.[*Smindire,ſcemare,*מעט mahat.*Ga.Decroiſtre, diminuir,apperiſſer,*]μειοῦμαι.Ci.de Diu. Oſtreis,& conchylijs omnibus contingit,ut cum Luna creſcant, pariterque decreſcant.

Decretorivs,a,um,o.1.2.[*Giudiciario.G.Giudicial.Hiſ.Coſa para iuzio,*]κριτικός.ponitur pro iudiciario,in quo,ſ.iudiciũ ferri poteſt, ut Dies decretorius,qui & Criticus, & Criſimus. Decretorium ſidus, uel tempus dicitur id, ex quo de prouentu aliquarum rerum futuro ſumitur iudicium.Pli.li.18.Res ſumma vitium agitur,decretorio uuis ſidere illo,quod Caniculã appellamus.Aliquãdo dicitur,quod eſt decretum, ſeu firmatum.Quint. Quidam pugnam illam decretoriam imperitis, ac ſæpe pullatæ turbæ relinquunt.

Decretvm,ti,n.2.[*Conſtitutione,deliberatione,*דת dath חק chok.G. Ein erkantnuſſ,ein ordnung vnd gebott,ein endtlicher beſchluſſ vnd ſententz.*Gal.Arreſt,ordonnance de magiſtrat,opinian arreſtee, & conclue,ou accerdee entre ſacauans.H.Statuto,ordenanʒa,ſentẽcia deliberada*]δόγμα,ψήφισμα.ſtatutum,ſententia.Ci.4.Acad.Sapientia neq; de ſeipſa dubitare debet,neq.de ſuis decretis.Vnde Decreta, pontificum conſtitutiones dicuntur . Decreta Senatus ſa Conſultis ſic diſtinguuntur ab aliquibus, vt decretum dicant particulam quandam eſſe Senatuſconſulti,vt cum prouincia alicui decernitur:tanquam decreta ſint ſpecialia , Conſulta generalia.

Decretvs,a,um,o.1.2.part.a decernor.Conſtitutus.Cicer. de Prou. Conſul.Prouinciam deſponſam,non decretam,habere uidetur.

Decvbo,as,n.1.[*Giacere,*רבץ rabats.G.Niderligen.*Ga.Eſtre couchi.*] *H.yazer.*]iaceo quaſi deorſũ cubo.Apul.Decubantẽ excitaui ferã.

Decvlco,as,a.1.[*Calcare,*דרך darach.Germ.Mitt fuеſſen niedertretten.*G.Mettre en bas,& fouler deſſus.Hiſ.Hollar,o acocear*]πατέω.calco. Plin.lib.17. c.10.

Decvlto,as,a.1.ex de & occulto, abiecto o,& altero c,valde occulto. κατακρύπτω. Feſtus.

Decvma,& Decumanus,Vide Decimæ,anus, & Decimanus.

Decvmbo,is,n.3.*Giacere,*רבץ ſchab. Germa. Nider ligen; zu bett ligen.*G.Eſtre couchè eſtre par terre.*H.*yaʒer,*]κατάκειμαι.decumbo, iacco,recũbo. Ci.3.Verr. Cum Apronius in triclinio decubuiſſet. Hier. Quintum iam diem decumbens lectulo.Col.li.7.c.9.Significat etiam ad menſam ſedere.[*Seder a tavola,*]Plaut.in Merc.Ad cenam uocat: venio,decumbo.Ter.in Phor.Prior decumbas.Aliqñ mori.[*Morire.*]Cic.2.Tuſc.Si ſatisfact ijs ſit, ſe velle decumbere.

Decvpa,æ,f. 1. quid ſit,a viris etiam doctis dubitatur, legitur tamen apud Ci.in Piſ.Panis,& uinum a propola atq.decupa.Quo loco legendum putat Budæus De cupa,duabus dictionibus, vt ſit ſenſus, Piſonem non viuere frugaliter, ſed vinum a propolis emere , atq. id è cupa.i.non diffuſum,aut aſſeruatum , ſed vt è cupa affertur,id eſt,penè muſteum : non enim futuris annis prouidebat.

Decvplvs,a,um, o.δεκαπλάσιος. quod rei alicuius quantitatem decies in ſe continet.Liu.lib.9.Bel. Maced. Vti decuplo tanto pluris quàm quanti eſſent æſtimarentur.

Decvrbes,m.3,antiqui pro decurionibus vſurparunt.Feſtus.

Decvria,æ,f.1.[*Squadra.* Germ.Ein rott von zehen Kriegs leuten, ein burſſ von zehen menſchen.G.*Vne bande de dix hommes.Hiſ. La de cuэa,compañia de dieʒ hombres,*] *Hiſ.* manipulus decem militum,vel aliorum hominum:cui qui præeſt . Decurio nominatur. Colum.Claſſes non maiores,quam denum hominum,quas decurias appellauerunt.i.Decuria Senatoria.Ci.4. Ver.Hic alteram De curiam Senatoriam iudex obtinebit? Decuria iudicũ.Cic.5.Phil.

Decvriare,a.1.eſt milites cõſcriptos in decurias diſtinguere.Ci. ꝑ domo:Cum decuriatos,ac deſcriptos haberes exercitus perditos.

Decvriatio,ſ.3.Ci.pro Plan.Decuriatio tribuũ,deſcriptio populi.

Decvriatvs,us,ui,m. 4.διάταξις.ipſa decuriatio.Liuius.1. Bel.Pun. .Vbi ad Decuriatum , & centuriatum conuenиſſent.

Decvrio,onis,m.3.[*Decurione,caporale,*רב johets.Ger.Ein rottmeiſter vber zehen.G.*Dizenier en guerre,ou vn des inges des diʒaines.Hiſ. El que es cabeza,o capitan de dieʒ.*]ἑκατοντάρχης. dictus eſt,auctore Vlpiano,quòd initio cum deducerentur coloniæ,conſilij publici gratiã,decima pars deductorum conſcribi ſolita ſit;vnde Cicin Oratore lib. oltat decreta Decurionum. Erant tamen alij vrbani,alij municipales Decuriones.Vrbanus decurio turmæ præerat,quæ duobus& triginta equitibus conſtabat . Varro autem tradit in ſingulis turmis equitum decuriones eſſe ternos,itaque cum turma in tres decurias diuidatur,ſingularum decuriarum præfecti,Decuriones dicti ſũt, quòd denis equitibus præſint.Eſt aut Decurionis militaris officiũ, conto ſcienter vti,turmales ſub ſua cura poſitos erudire ad omnia, quæ equeſtris pugna depoſcit. Neq. vero belli ſolũ,ſed domi quoque hac voce vtuntur,pro eo,qui præeſt cubicularijs.Suet.in Dom. Saturius Decurio cubiculariorum.Decurio quoq.palatij dictus eſt Ammiano,qui præpoſitus erat palatio,qui eſt ordo dignitatis . In municipijs.Decurio idem creditur,qui eſt Senator Romæ.Cic.pro Seſt.Recita quæſo Seſti,quid decreuerint Capuæ Decuriones. Plinior in Epiſt. Eſſe autem tibi centum millia nummum ſatis indicat,quod apud nos Decurio es. Igitur vt te non Decurione ſolum, verum etiam Equite Romano perfruamur , offero tibi ad implendas Equitis Romani facultates trecenta millia nummum.

Decvrro,is,ri,m.3.& interdum decucurri,decurſum.[*Correre in giu rats.*Ge.Hinab lauffen.G.*courir de haut en bas.Hiſ.Correr a ꝑſoo paſſar,*] καταδίω.deorſum curro.Vir.11.Aen.Laocoon ardens ſummа decurrit ab arce.Item Decurrere,currendo accelerare,& feſtinare.Liu.Cum citatos decurrere hoſtes vidiſſet. Interdum confugere,[*Rifuggire.*]Cic.pro Quint.Ad hæc extrema iura tam cupidè decurrebas.Decurritur, impерſonaliter,pro confugitur.Cæſ.1.Bel. Ciu.Decurritur ad illud extremum. S.C. Decurrere etiam milites dicuntur,cum propoſito certamine exercent ſeſe.Vitr.l. Ter.circũ accenſos cincti fulgentibus armis,Decurrere rogos . Interdum ad finem vſque currere.Ci.de Se.Quaſi decurſo vitæ ſpatio,a carcere ad calces reuocari.Idem pro Quint.Acta iam ætate decurſaque.

Decvrsio,ſ.3.κατάδρομος.Cic.5.de fin.Quem Tyberina decurſio ſeſto ille die tanto gaudio affecit.

Decvrsvs,us,m.4.[*Diſcorrimento,*מרוץ merutſah אפיק aphik.G. Das hinab lauffen.*Ga.Cours courſe:courement.*H.*Corrida de arriba ab axo,*]decurſio.Liu.1.Ne ſubito ex collibus decurſu Albanorum intercluderentur ab oppido.Decurſus,pro ſimulacro præliorum,gelib.7. Vt in decurſibus iudicris fieri videmus.

Decvrtatvs,o.1.2.part.a Decurto,[*Accortato,troncato,*גדע ghadhuad.G.Gekuertzt.G.*Accourti,rongne par vn bout.H.Mocho,o deſmochado*]κολοβός. mutilatus.Cic.in Oratore;Mutila ſentit quæda, quaſi decurtata .

Decvs,oris,pen.c.n.3.[*Honore,laude dignità.G.Honneur,honneſter.Hiſ. Honeſtiá ad honra,decẽcia,hermoſura.*]τιμή.honor,laus,ornamẽtum. Virg.lib.5.Oblitus decoriſque ſui,ſociumque ſalutis. Vnde Decora militiæ,coronæ,armillæ,& haſtæ puræ,quibus milites donabantur.Cõtrarium Dedecus,pro ignauia, ſiue infami turpitudinis genere.Hinc Decoro,as,p.c.honeſto.Horat.At bene numatum decorat Suadela, Venuſque .

Decvssatim,per decuſſes.Col.lib.vlt.

Decvssis, vt ex ipſa ſtatim compoſitione appareat, decem aſſes valebat.

t. Vitruuius pro ſumeto denario, quem δεκάδα vocant Græci, on ſemel vſurpaut. Ita enim ſcribit li.1.c.3. Platoni placuit denarium numerum ea re eſſe perfectum, quod ex ſingularibus rebus, nz monades apud Græcos dicuntur, perficitur decuſſis.

evsso,as,are,ἐπιχιάζω. eſt ad decuſſis figuram redigere, hoc eſt, es aliquas eo ordine collocare, vt inter ſe litteræ Græcè χ, aut Lainæ X, ſpeciem præbeant. Ea enim figura apud Latinos vocatur decuſſis: quia vt nos hodie, ita veteres quoq. hac figura numerum denarium ſignificabant. Quod ſi litteram X, per medium feces, relinquetur V, quæ figura denarij dimidium, hoc eſt, quinarium numerum commõſtrat. Vnde etiam Latini eam figuram Quincũcem vocauerunt, & eæ arbores, quę ita erant collocatæ, vt huius figuræ V, ſpeciem referrent, dicebantur in Quincuncem digeſtæ. Decuſſis verò, vt diximus, conſtabat ex duobus quincuncibus ita collocatis, vt X, litterę imaginem exprimeret. Inde Decuſſare, eſt aliquid ad eius figurę imaginẽ redigere. Cic. de Vni. Hanc conium ctionem duplicem in longitudinem diffidit, medięque accommodans mediam quaſi decuſſauit. Col. lib. 4. Duas regulas in ſpeciem Græcę litterę χ, decuſſabimus.

ecvsvs,us,ui,m.4. [*Abattimento*, הַפָּלָה] noxeph. Ger. Das abſchlagen oder abſchuetten. G. *Abattement, abitage.* Hiſ. *A quel fecudimiento.*] ἀποσεῖσις. decutiendi actus. Pli. li. 11. c. 37.

ecvtio,is,p.cuſſi,cuſſum,a.3. ex De, & Quatio, [*crollare, gettare a terra.* הַפָּלָה] raxaph. Germanic. Abſchlagen. G. *Abattre, faire cheoir, tuer ici.* Hiſp. *Sacudir, echar de arriba,*] ἀποσείω, quatiẽdo deijcio, demeto, decido. Liu. libr. 1. Summa capita papauerum dicitur baculo decuſſiſſe.

EDECET, p.c. [*Diſconuienſi.* Germ. Es gezimpt ſich nit, es ſteht vbel. Gal. *Il meſſied, il ſied mal, il eſt mal conuenable.* Hiſpa. *Deſconuiene, no eſtahien.*] ἀπρεπεῖ. indecorum eſt, non decet. Modo perſonale eſt. Cicer. 1. Offi. Si quid dedecet in illis, vitemus & ipſi. Ouid. 6. Met. Admouitque preces, quarum me dedecet vſus.

DEDECOR, is. [*Laido, diſhoneſto.* Germ. Entehrter, geſchmaechter.] ἄτιμος, αἰσχρός. Inhoneſtus. Salluſt. Dedecores, multiq. terga ab hoſtibus cædebantur.]

EDECORO, as, are, a, 1. [*Diſhonorare,* חלל halal. G. Entehren, ſchẽden, ſchmaehen] κατασχύνω. Ter. Heau. Et me, & te dedecoras.

DEDECOROSE, aduerb. αἰσχρῶς. turpiter. In epitom. Aur. Victor. Dedecoroſe vixi, turpius per eam. Verba ſunt Neronis.]

EDECORVS, a, um, o. 1. 2. [*Diſhonorato, infamato,*] p.c. Tac. li. 3. Sex. Põpeius M. Lepidum ut ſocordem, inopem, & maioribus ſuis dedecorum incuſauit.

EDECVS, oris, n. 3. turpitudo, nota, infamia, probrum, labes, macula, ignominia, opprobrium, [*Infamia, diſhonore,* קלון Kalon בלמה chelimmah. Ge. Ein ſchand oder vnehr. G. *Deshonneur, infamie.* Hiſp. *Vituperio, deshonra*] αἰσχύνη. Cice. 3. Tuſ. Dolorem exiſtimo maximum malorum omnium. M. Etiamne maius quam dedecus?

EDICATIO, f. 3. [*Dedicatione, conſacratione,* חֲנֻכָּה chanuchchah. Ge. Einweihung, zueignung. G. *Dediement, dedication, dediere.* Hiſ. *conſagracion,*] καθιέρωσις. Ci. pro domo: Superſtitioſa dedicatio.

EDICO, as, [*Conſecrare* חָנַךְ chanac קִדֵּשׁ Kiddeſch. Ger. Vneihen, heiligen, zueignen. G. *Dedier.* Hiſ. *Dar, applicar, o conſacrar a Dio,*] ἀφιερόω. conſecro, religioſum facio. Liu. 1. Multa loca ſacris faciẽdis dedicauit. Apud antiquos etiam legitur pro exponere. [*Eſponere, mostrare,*] Cæcil. lib. 1. Annal. ut citat Nonius, Legati, quo miſſi ſunt, veniunt, dedicant mandata.

EDIGNOR, aris, d. 1. [*Spreẕen, ſdegnare,* בָּזָה בְּעֵינָיו banaxal behenai. G. Vnwirdig achten, verachten. G. *Deſdaigner, auoir en deſdaing.* Hiſ. *Menoſpreciar, deſdeñar,*] ἀναξιόω. indignum reputo, cõtẽno. Vir. 4. En. Quos ego ſum toties iam dedignata maritos. Ou. 1. de Pont. Is me nec comitem, nec dedignatus amicum eſt. Dedignatio, verbale. Plin. in Paneg. Contumacia, & dedignatione parendi.

EDISCO, is, dedidici, a. 3. [*Diſimparare.* G. Entlernẽ, das einer erlernet hatt allgemach wider vergeſſen. G. *Deſaprendre, & oublier ce qu'im à apris.* H. *Deſaprender, oluidar lo deprendido* μετεμανθάνω qđ diſco obliuiſcor. Cice. 1. de Orat. Iuuentus noſtra dediſceret pene diſcendo.

EDITIO, f. 3. dedendi actus, ἐγγαίρησις. Cic. pro lege Manil.

DEDITITIVS, a, um, o. 1. 2. a deditus, ἐκδοτος. qui ſe in alterius imperiũ dedit. Cicer. ad Brut. Id S. C. plerique interpretantur ad tuos dedititios pertinere.

Ditus, dedi, ditum, a. 3. addico, trado, do, quaſi cõſecro. [*Darſi in tutela:* נָתַן nathan מִגְהַן imighghen. Germani. Sich ergeben, auffgeben. G. *Rendre ou mettre ſous la puiſſance d'autrui.* Hiſ. *Darſe del todo*] εἰς δίκην perpetuum do, vel totum ſubdo, ſiue in manus, poteſtatem, & arbitrium do. Vnde Dedere ſe hoſtibus [*Arrenderſi,*] dicitur, Et qui ita ſe dedũt, Dedititij vocantur. Liu. lib. 1. Sic ad ſupplicium Numitori Remus deditur. Cæſ. lib. 1. Heluetij legatos de deditione miſerunt. Forma deditionis deſcribitur apud Liuium in deditione Collatiæ. Ita enim rex interrogauit: Eſtis ne vos legati, oratoreſque miſſi a populo Collatino, vt vos populumq. Collatinum dederetis? Sumus. eſt ne populus Collatinus in ſua poteſtate? Eſt. Dedin ne vos populumq. Collatinum, vrbem, agros, terminos, aquã, delubra, vtenſilia, diuina, humanaq. omnia in meam populiq. Romani deditionẽ? Dedimus. Et ego recipio. Aliquando dedere, eſt ſimpliciter dare. [*Dare.*] Ter. And. Verberibus te cæſum in piſtrinum. Daue dedam. Dedere ſe angoribus aut voluptatibus, [*Attendere à*] Cic. 2. Offi. Dedere ſe angoribus. Idem 1. Tuſc. Dedere ſe lãguori, & deſidiæ. Idem 1. Offi. Dedere aures ſuas poetis. Idem pro Archia. Deditus par [*Inchinato, diſpoſto*] Addictus: ut, Deditus amori animus. Ter. in Hec. Deditus amatorijs leuitatibus. Cic. 1. de Fin. Deditus voluptatibus. Deditus litteris a pueritia, ad Lentulũ, li. 1. Dedita opera, [*Apoſt.*] data opera. pro Roſ. Ame.

DEDOCEO, a. 2. [*Inſegnare il falſo.* Ger. Entlernen, anderſt lernen weder einer gelehrt iſt worden. G. *Deſenſeigner, faire apprendre le contraire de ce qu'on à appris.* H. *Deſenſeñar lo enſeñado*] μετὰ διδάσκω. eſt ſecus, atq. quis doctus eſt docere. Quli 2. Dedocẽdi onus plus quàm docendi eſt. Propter quod Timotheum, clarum in arte tibiarum, ferunt duplices ab ijs, quos alius inſtituiſſet, ſolitum exigere mercedes, quam ſi rudes traderentur. Cic. 1. de Fin.

DEDOLEO, les, n, 2. [*Non dolerſi.* German. Verſchmertzen. G. *Laiſſer à ſe douloir, paſſer ſa douleur.* H. *Non dolerſe,*] ἀπαλγέω. non doleo, vel dolore me priuo. Ouid. 3. Faſt. Potui dedoluiſſe ſemel.

DEDOLO, as, a. 1. [*Polire,* פָּסַל paſal. German. Vberhebien. G. *Doler & vnir vne piece de bois auec vne dolorre, ou tel inſtrument, Esbaucher.* Hiſp. *Dolar*] ἀπελέω. dolabra vel eiuſmodi ferramento, quæ ſcabra atque impolita ſunt, læuigo. Col. li. 5. Partes eorum putres dedolãdæ. A verbo dolo: vnde mediã hẽt breuem. Mart. li. 11. Fractaq. fabrili dedolat oſſa manu: nam ſyllaba prior in verbo Dolo corripitur.

DEDVCO, cis, p, p. xi, ctũ, a. 3 [*Scorgere, tirare, conduure al baſſo.* G. Abhinziehẽ. G. *Conduire, & mener de haut en bas, conuoyer.* H. *Sacar, o traer abaxo, traer guiando,*] Propriè ex ſuperiori loco in iferiorẽ ducere, & tũc mõ hẽt ablatiuũ ſine ſpoſ. Vir. ī Phar. Carmina nec cęlo poſſunt deducere Lunam. Mõ cũ præpoſitione A, De, Ex. Cæſar. Bell. Gall. 3. Deducere de roſtris conantem cõcionari. Cato de re ruſt. c. 157. De capite, & de oculis omnia deducet, & ſanum faciet. Alio qñ de loco ad locum, ſiue de re ad rem ducere. Ci. Att. li. 7. De ijs oppidis præſidia deduceret. Sic dicimus, Deducere ex præſidijs, et alijs locis cohortes. Cæſ. 2. de Bel. Gall. Deducere ex hortulis in Academiam. Ci. de Nat. Deor. Hirtius de Bel. Ale. l. 4. Deducere ex regno, pro auferre regnũ poſſit. Deducere de fundo. Cic. pro Cæcin. Idem de Fato: Deducete de via. Atq. hęc quidẽ magis propriè dici videntur, q̃ quæ ſequuntur, q̃ translata potius ſunt. [*Remouere*] Ci. Fam. 1. Quod inſtituit referre de religione, ab eo deduci nõ poteſt. i. abduci, reuocari Q. Ci. de Pet. Cõſ. Vt de illa animi prauitate deducas. Rem aliq̃ deducere in controuerſiam, in iudicium, in ius, in fraudem, in diſcrimen, in periculum Item, cum præp. Ad Cic. pro Flacco: Qui ad hoc iudicium deducti non ſunt. Interdũ ſubtrahere. Ter. in Eun. Si qua eſt habitior paulo, pugilẽ eſſe aiũt, deducunt cibum. Vbi propriè (inquit Donatus) deducunt, p ſubtrahunt, vel ſubducunt. [*Prolongare*] Ci. Acad. li. 1. Vt dies plerosque deduceret. i. proferret. Pompo. in Attel. Vocem deducas oportet, vt mulieris videantur verba, pro tenuiorẽ facias. Vnde Hor. Tenui deducta poemata filo. Metaphora a lana, quæ purgata in fila trahitur. Deducere riuos, cum ex maioribus fluminibus aquam per riuulos in prata detiuamus. Vir. 1. Geo. Riuos deducere nulla Religio vetuit. Item de ſumma aliquid demere. Ci. Off. lib. 1. Addendo, deducendoq. videre, quæ reliqui ſumma fiat. Deducere etiam dicitur, qui aliquem officij gratia, vel honoris comitatur. [*Accompagnare,*] Liu. Frequentes eum domũ deduxerunt. Deducimus ſponſam marito, vel ad maritum, vel amicam ad amantem. Ci. Verr. Ad quem ille deduxerat Tertiam Iſidori Mimi filiã. Tibul. Vt iuueni primum virgo eſt deducta marito.

DEDVCTIO, onis, f. 3. [*Sottrattione, condotto* שִׁלּוּחַ ſchilloach. G. Belei tung, hinabfuehrung. G. *Gal. Conduite.* Hi. *Sacamiento de lugar, trahimiento,*] Actus deducendi: vnde Aquarũ deductiones dicimus, cũ ex fonte, aut flumine per riuos aqua deducitur. Ci. pro lege Agra. Quæ erit in iſtos agros deductio? Idem de Diu. li. 1. Albanæ aquæ facta deductio. Pro detractione minoris ſummæ a maiori. Cic. in Ver. Certus nominibus deductiones fieri ſolebant.

DEDVCTOR, oris, m. 3. [מוֹלִיךְ molich מְשַׁלֵּחַ meſchalleach. Ge. Ein beleiter, der auff dem weg etwan hin einen beleitet] ἡ τῶν ἐδῶν καθηγεμών. Q. Cic. ad M. Fr. Huius rei tres ſunt partes, una ſalutatorum, altera deductorum, tertia aſſectatorum.

DEERRO, n. 1. [*Errare, vagare, ſtranagliare,* תָּעָה tahah תְּעִלָּה teiſhel. Ge. Verirren, irrgehn. *Gal. Se fouruoyer, faillir, s'eſgarer.* Hi. *Dexar, o perder el camino*] ἀφαμαρτάνω. eſt de via, ſiue ratione declino. Virg. 3. Ecl. Vir gregis ipſe caper deerrauerat. Ad Her. li. 1. Si non deerrabimus ab eo, quod cœpimus exponere.

† DEFALCARE, [Diffalcare, tagliare. Ger. Abſchneiden.] ἀφαιρέω. ſignificat tollere & amputare, quaſi falce abſcindere. Siponti.]

DEFAMO, as, a, 1. [*Vituperare, infamare,* חרף chereph גדף ghiddeph. G. Verleumbden. G. *Vituperer, diffamer.* H. *Infamar,*] βλασφημέω. fama priuo, ſicut Diffamo. Gel. lib. 9. c. 2. Vt uocabula eorum defi

mata,

nata,atque de mortuꝝ cũm rebus ipsis viderentur.

DEFACO,a.1.[*Purgar,leuar la fece.Gal.Oster la lie,faire affermir, & esclarcir.Hi.Sacar las hezes,*ἀπεπυγόω.a fęce.Pl.li.18.Vina defęcari,etiam diffundi. Hyginus suadet, Hinc Vinum defœcatum,a fœce repurgatum.Colu.li.vlt.Plau.in Aul.Nunc defœcato demũ animo egredior domo,id est,a hangore purgato.

DEFATIGATIO,f.3.[*Fatica,*תלאה telaah.Ger.Muede.*Ga.Lassement, lassetè.m.f.Con fastio.*]Cic.de Sen. Corpora exercitationum defatigatione ingrauescunt, animi autem se exercendo leuantur.

DEFATIGO,as,a.1.[*Fatigare,stancare*חתרח hitriach נרף ghiddeph G. Ermueden,mued machen.*Ga. Lasser,defatiguer,trauailler.Hi.Cansar mucho a otra cosa*]κατατρυδῶ.lassum reddo.Ci.pro Marc.Noli i cõseruãdis bonis viris defatigari. Defatigare aliquem assiduo labore.Cæs.7.Bell.Gall.Ci.3.de Leg.Hic non modo Censores,sed ẽt judices omnes potest defatigare.Defatigatus,[*Stanco,*]labore confectus.Ter.in And.Decentus sum, non defatigatus.

DEFECTIO,f.3.[*Rebellione,* מרד meredh עשש pesch hoh.Ger.Abfall. *Gal. Reuoltement,rebellion.Hi.Rebeldia*]ἀποστασία.a deficio,debilitas,lassitudo.Suet.in Calig.Ita patiens laborum erat,vt tamen rõnunquã subita defectione ingredi, aut stare vix posset. Defectio [*Rebellione.*]ẽt est rebellio militũ ab Imperatore,vel ciuitatis a domino.Liu.li.1.Ad defectionẽ voluntarios traxere.Ci.4.Tus.Intẽperantia est a tota mente, a recta ratione defectio. Idem in Catone:Defectiones Solis,& Lunæ[*Obscuratione.*]id est,obscurationes.

DEFECTIVVS,a,um,o.1.2.[*Manco.*חסר chaser.*Gal.Defaillant mutile. Hisp.cosa que falta,o puede faltar.*]ἀνελλιπὴς.mancum, & imperfectum; vide Defectiua verba,apud Grammaticos.

DEFECTOR,oris,masc.3.[*Ribello,*סרי poscheah.*Gal.Rebelle,celuy qui s'est reuolté,apostat.Hi.Ribellador*]ἀποστάτης.qui de vno exercitu ad alium transit.Suet.in Ner.Reuocatis ad pœnitentiam defectoribꝫ.

DEFECTVS,a,um,part.a Deficior, habet significationem actiuam i voce passim. Martial. Dulcia defecta modulantẽ carmina lingua. Hinc Defectior, & Defectissimus.Col.in prefat.Defectissimum viribus in agrum relegat.Sic Defectus robore animi, pro destitutus.Q.lib.5.Aqua,ciboque defecti.

DEFECTVS,us,m.4.nomen[*Difetto,*חסר choser, Germ.Ein gebrech, mangel.*Gal.Defaut,defaillance.Hisp.Falta,o menoua.*]ἔλλειμμα.penuria.Liu.li.4. Defectus aquarum circa torridos fontes. Defectus Solis,aut Lunæ,[*Eclipse.*]est eorum corporum obscuratio,non qd reuera lumine destituantur, sed quod ita nobis apparet, corpore aliquo opaco eorum conspectum nobis auferente, terra videlicet inter Solem,& Lunam interueniente,aut Luna inter Solem & terram,quorum hoc Solis,illud Lunæ eclyptim generat.Vir.2.Geor. Defectus Solis varios,Lunæq.labores.Gel.li.2.De Lunæ motibus Solisq.defectibus. Defectus animi,siue defectus animæ, (vt Celso moris est loqui)animi deliquium vocatur.Defecti vero sunt,quos Græci παρεστῶτας, quasi elanguescentes, siue extabescentes dicunt. Plin. Prodest prægnantibus & defectis.

DEFENDO,dis,di,sum,a.3.[*Defendere,*לגן laghan.Ge.Beschirmen.*Ga.defendre.H.defender,*]ἀπώμνυμι.tueor,protego,propugno. Duobus aũt modis ab aliquo defendi dicimur, a Patrono nostro, vel defensore:vt cũ dicimus,Sext.Roscũ fuisse defensum a Cicerone.Altero modo dicimur defendi ab aduersario.i.ab iniuria,vel contra iniuriã aduersari.Cic.1.Offi.Qui nõ defendit,nec obsistit iniuriæ, tã est in vitio,quàm qui,&c. Differt tamen defendere a propugnare: quia defensio est,quocũq. modo fiat;propugnatio autem, nõ nisi per contentionem. Dicimus aũt,Defendo frigus tibi,&, Defendo te a frigore.Virg.Eclo.7.Solstitium pecori defendite. Et paulo ante: Dum teneras defendo a frigore myrtos. Interdum pro arceo, (*cacciare*)Gel.Q.Claudius defendebat hostes a pinnis facillimè.

DEFENSIO, nis,f.3.[*Difesa,*]מגן maghen.Ger.Beschirmung.*Gal. Defense.Hisp.Defension,*ἀπομωσία.Cic. 4. Acad.Vt ea pars defensionis relinquatur. Idem pro Cln.Innocentiæ defensio respirat.

DEFENSO,as,a.1.freq.Sallust.Alios ab hostibus defensabant.

DEFENSOR,m.3.[*Difendidore.*]מגן ghonen.German. Ein beschirmer, *Gal. Defendeur, protecteur,defenseur. Hispan. Defendor*]Cicero 3. Verr.Defensorem in mea persona,non accusatorem laudari volo. Paterni iuris defẽsor, & quasi patrimonij ꝓpugnator tui.Idẽ 1.de Orat.Custos defensorque iuris,& libertatis. pro Rab.

DEFENSITO,tas,a.1.Cicero lib. 1 Offic. Causas defensitare. Idem de Clar.Orat.

DEFERO,p.c.detuli,delatum,a.[*Portare,*נשא נסא הוביל hobil.Ger. Bringen,tragen.*Gal.deporter,porter de l'vn a l'autre.Hisp.Traer,llenar*]περαφέρω allero. Pla.in Amph.Nam hic nos dormientes detulit.Regit semper accusatiuũ casum,& hoc aliqñ cũ dativo. Pli. Tri.Quibus me oportet has deferre epistolas.Aliqñ cum præpositione Ad.Idẽ in Asin.Egon'vt non modo vxori meæ Surripiam in delicijs pallam q̃ hẽt,atq;ad te deferã? Aliqñ In.Pli.li.12.c.19.Deferũt in portum Gebanitarum.Sic Deferri in ea re,deferri in spem.Itẽ pro nũciare(*Nunciare,far sapere.*)Ci.Fam.15.Quæ ad me delata erant,scribẽda ad vos putaui.Idẽ Fam.5. Scito a me tribunos mil.& contubernales dumtaxat meos delatos esse. Solebãt autem prouincijs præfecti decedẽtes,cum rationes suas deponerẽt, etiam eorum nomina,qui se cum illis præclarè gessissent, deferre; quo & ipsi aliqñ pro meritis suis aliquid beneficiorũ à Senatu cõsequerentur.Ci.in Ver.Serui cuiusdam nomen deferturus accusatur,ficti testes in eum dantur.Vbi sciẽdum,deferre nomẽ alicuius, non esse propriè accusare, sed ante accusationem apud iudicẽ, vel magistratum aliquem de aliquo crimine denunciare.Deferre quæque causam dr cliens ad patronum,cum eum consulit. Ci.in Ver. Ad me hanc querimoniam Sicilia detulit.Pertinet etiã ad dignitatem[*Attribuire.*]Liu.lib.1.Omnes Numæ Pompilio regnum deferendum decernunt.Ci.Trebatio:Vnius tibi studium,& benevolentiã ad te defero.i.tibi attribuo.Hinc Delatus,a,um,ut Naues in portum delata,id est,deuecta;Delatus lectica,id est,deportatus.

P.M.Deferre magistratus e prouincia reuersi,post relatas rationes eorum nomina ad æraritum referebant,quorum opera videtur Resp. utilis fuisse; deferebant aũt ex iis,quos secum adduxerant:in quo erat ambitio quædam: nã ostendere volebant cohortẽ apud se fuisse hominũ lectissimorum,quæ beneficia in Remp.contuliſſet,iõque dicebatur deferre id beneficij,quod is,qui deferebat,quasi beneficium aliquod deferre videbatur. Huius illud in Orat.pro Archia;In beneficijs ad ærariũ delatus est,L.Lucullo Prætore,& Consule.Et pro Balbo:In Prætura,& Consulatu præfectum fabrum detulere.Ex nostris Scholijs in Epi.fam.

DELATOR,in.3.[*Accusatore,*רכיל רכל holech rachil מלשן melosché. Ger.Ein ohrentrager,der einẽ heimlich anklaget. *Gal. Accusateur, mouschar,delateur,& denõciateur à malfaire.Hi. Acusador,malsin*]oc cultus accusator,Martial. Et delator habet,quod dabat exilium.

DELATIO,onis,f.3.ἀνδεῖξις.Cic.pro Cluen.Qui sibi delationem nominis ostentaret.Cel.Ci.lib.8.Inter postulationem, & nominis delationem vnor a Dolabella discessit.

DEFERVEO,n.2.[*cessare di bollire.*G.Aufhoeren siedend zu sein. *Gal. Laisser,à bouillir,cesser de bouillir,ne bouillir,plus se refroidir. Hisp.dexar deberuir*]ἀποζέω.feruere desino. Gel.Olla deferbuerat.Translatè mitesco[*Mitigarsi*]Cic.pro Cælio: ætas deferbuerat.

DEFERVEFACIO,a.3.[*Far bollire forte,*חתח ritteach.Germa.Siedend heiss machen.*Gal.Faire bouillir.Hi.hazer,herur,*]ζέσω ποιέω. valde feruere facio.Pli.lib.23,c.7.Radix caprifici,deferuefacti in vino.

DEFERVESCO,n.3.ἀποζέω.feruorem amittere, & per translationẽ ardorem animi,inuita ratione excitatum,deponere,[*Lasciare.*]Ci.4. Tusc.Si quam habent vicissendi vim,differant in tempus,dum deferuescat ira.Sed hoc per translationem.Col.proprie pro refrigerari[*Raffreddarsi*]posuit li.2.de fœno loquẽs.Per paucos dies temerè congestum in se concoqui,& deferuescere patiantur.

DEFESSVS,a,um,o.1.2.[*Stanco*]Cicur.pro Arc.Aures concitio defessæ conquiescunt.

DEFETISCOR,d.3.[*Stancarsi.Gal.Se lasser,estre lasse.Hisp. Ser fatigado, ò cansarse,ò desfallecer*]κάμνω.deponẽs,ab antiquo verbo Fatiscor, per mutationem a,litteræ in e,significat labore deficio. Ter.Phor. Neque defetiscar unquam experiri,donec, quod pollicitus sum, effecero.De huius verbi præterito inter Grammaticos non conuenit.Priscianus.n.ait eius præteritum esse Defetiscus sum,sicuti à Fatiscor,fessus sum. Diomedes.Fessus,& Defessus,nomina esse ait, nõ participia,cuius sentẽtia videtur verisimilior:neq;n. Fetus,aut defessus,tempus vllum importat more participiorum,neq.actionẽ aut passionem;sed idem omnino significat,quod lassus, quod certè nomen esse nemo dubitat.Differunt autem hæc duo à participio fatigatus,sicut calidus,& calefactus,quorum hoc & tempus,& passionẽ significat,illud solãm qualitatem. Sic Fatigatus dicitur ille, quẽ res aliqua fatigauit.Fessus autem & defessus simpliciter,qui labore deficit. Verba autem hæc Fatiscor, & Defetiscor in usu non sunt,sed eorum loco utimur uerbo neutro Fatisco.Col.lib.2.Omni solo,quod prædictorum leguminum segetibus fatiscit.

DEFICIO,cis,a.3.desum,desisco,defero) (præsto sum.[*Mancare,*חסר chaser חסר aphes יפח saph.Ger.Gebresten, nit gnuegiam sein. *Gal. defaillir.Hi.desfallecer,faltar*] ἐκλείπω. ex De, & Facio,significat deesse,uel non sufficere.Cice.Seru. Sulp. Ea solatia me deficiunt, quæ ceteris simili in fortuna non defuerunt. Et more suo hic fecit Cicero,at per Desum,Deficio exposuerit. Deficere absolutè positum pro deesse.Hirtius:Neq.tanti sum timoris,ut ipse deficiam.Deficere animo.[*Hauer paura.*]Idem:Martius Rufus cohortatus suos,ne animo deficiant,id est,terreantur.Cũ accusatiuo,ꝓ destituere positũ[*Abbandonare*]Ci.4.Ver.Iam me uires deficere cœperunt. Lact. li.7.Non enim uerendum,ne ei in tam bona caussa deficiat oratio. Cæs.li.2.Ipsos res frumentaria deficere cepit.Nõ recte aut ita dicas ꝓ nominatiuũ rei animatæ,Vxor me defecit,sed à me defecit.Itẽ deficere cũ accusatiuo significat non suggerere. Vir.1.Geor. Cum iã glãdes,atq;arbuta sacræ Deficerent siluæ:Interdũ absolutè pro finire,definire,[*Finire,cessare,*]ibi. Hic præ mœrore defecit. Martianus:Tũ demum id agere consilium erat,cum uita defecit.Cõfirmatur quandoque cũ ablatiuo,pro carere.[*Hauer bisogno.*]Col.li.1.Vide ne uitis paulatino alimento deficiat.Capit & pro rebellare,desciscere.[*Rebellarsi*]Sal.in Iug. Quod oppidum primum omnium ab rege defecerat[*Partirsi*]Ci.i Lãt.Difficile est ampicitiam manere, ita uirtute deficeris.Liu.li.2.Eo deinde ãno duæ coloniæ, Porretia,

& Cora,ad Atuneos deficiunt. Inde Defectores [*Rebelli*] qui tranſeunt de uno exercitu ad aliam.

DEFIGO,is,pe.p.defixi,a.3. [*Piantare,ficare,* מַטָּע mahach תָּקַע tabah עָנַן taxah. G. Vndertich hefften,anheffren. *Gal. Ficher,attacher a clou ou autre choſe.* HIſ. Hincar.] καταπήγνυμι. deorſum figo,immitto. Vir.li.2.Geor. Altius & penitus terræ defigitur arbos. Defigere ſecum in corpore,apud Ci. Defigere gladium iugulo,apud Liuiũ. Ex hac verbi ſignificatione elegantes ſimul ac variæ trãslationes exſtant,vt cũ aliquem dicimus,pauore defixum eſſe,aut ſtupore, mœſtitiaue. Ci. Acad.4. Aduersãtur primũ, quod parũ defigũt animos. Idem pro domo: Sententiam dixi eã,quã populi ſermo in animis veſtris iam ante defixerat. Ci. Phil.11. Plin.li.8.c.26. Oculorũ aciem traditur defigere in terram. Ci.in Ver.Act.2. Vt non modo in auribus veſtris,ſed in oculis omnium ſua furta atq; flagitia defixurus ſim,hoc eſt,ut non modo auditui, & intellectui perſpicua ſunt, ſed etiam ſub oculis poni videantur.

DEFINIO,is,ſi,ct.[*diffinire,* גָּבַל ghabal גָּדַר ghadar, גָּזַר ghacar. Ger. Einzilen. *Ga. Limiter,& borner,determiner,aſſigner. Hiſp. determinar,diffinir,*] καθορίζω. decerno,& quaſi finiendo certos rei,de qua agitur,terminos preſcribo. Ci.de Som.Scip. Sic habeto,omnib.qui patriam conſeruauerint,certum eſſe in cœlo definitum locum. Idem de Ami. Altera ſententia eſt,quæ definit amicitiã paribus officijs. Sic Definire imperiũ,prædia,hortos[*diuidere*] pro demenſa inter ſe diuidere. Definitum eſt,pro decreui, conſtitui,[*Deliberare*] Pla.in Ciſt. Non remittam,definitum eſt. Definire præterea eſt vocabuli alicuius vim deſcribere.[*Deſcribere,*] Cic.li.1.de Inuen. Cum nominis controuerſia eſt, quia uis vocabuli definienda verbis eſt,conſtitutio definitiua nominatur.

DEFINITE,[*Eſpreſſamente.* Ge. Ausſtruckenlich,heiter. *Ga. Expreſſement,determinecement,diſtinctement.* H. *Determinadament,expreſſa,y claramente* jexpreſsè,manifestè. Ci.,p Bal. Lex id Gellia & Cornelia,q definitè poteſtatẽ Põpeo ciuitatẽ donãdi dederat,ſuſtuliſſet.

DEFINITIO,onis,f.3.quæ & Finitio dicitur[*Deſſinitione. Ga.definition,determination. Hiſp.definition,o determinacion*] ὁρισμός. eſt oratio explicãs quid ſit id,de quo diſputatur,vt Homo eſt animal rationale & mortale. Quin. Finitio eſt rei propoſitæ propria,& dilucida,& breuiter comprehenſa uerbis enunciatio. Cic 1. Offic. 1. Omnis, quæ a ratione ſuſcipitur de aliqua re inſtitutio,debet a definitione proficiſci, vt intelligatur quid ſit id,de quo diſputatur.

DEFINITIVVS,a.um,o.1.2. ὁριστικός. vt Definitiua conſtitutio. Cice. de Inuen. Cum nominis controuerſia eſt,quia vis vocabuli definiendi eſt, conſtitutio definitiua nominatur.

DEFINITVS,a,um,o.1.2.[*Conſignato,* נָגַר nighzar. Ge. Eingezilet,beſtimpt]aſſignatus. Cic. de Som. Certus in cœlo,ac definitus locus.

DEFLOCVLVS,m.2. *Loſco,ſenza vn occhio.* Ger. Einaugig. *Ga. Borgne, qui a qu' un oeil. Hiſp.* Tuerto d'un ojo] ἑτεροφθαλμος. captus uno oculo. Mar.lib.12. Hinc defloculus, & inde lippus.

DEFIT[*Manca. Gal. Il y a faute. Hiſ. Falleſce*] λείπει. deeſt,cum datiuo. Vir. Eclog. 2. Lac mihi non ęſtate nouum non frigore defit. Vbi Priſcia. Deficio loco paſſiui defio facit. Cic.in Tuſc. Mihi fortuna magis nunc defit,quàm genus.

†DEFIXVS,a,um,o. 1. 2. infixus,hærens in aliquo. Cic. Vitia in aliquo penitus defixa atq; hærentia.]

DEFLACCARE,[*Fiaccare,*] vetus & prorſus obſoletum uerbũ eſt, quo antiquiſſimi vſi ſunt pro atterere. Nonius Niſi fortè Defloccare, quis malit legere,& a flocco eius originem trahere, ut defloccare proprie ſit,floccos conſumere,quod fit,cum veſtes nimio vſu atteruntur. Huic coniecturæ illud fidẽ poteſt aſtruere, quod apud Pl. in Epid. vocantur defloccati ſenes,qui decrepiti ſunt,& ita attriti, vt veſtis, quæ floccos ſuos nimio vſu amiſit.

DEFLAGRATIO,onis,f.3. [*Abbruſciamento,* שְׂרֵפָה tabherah. Germ. Brunſt. *Gal. Bruſlement,embraſement. Hiſ. A quel ardor,*] ἐμπρησις. combuſtio. Cice.3.de Fin. Negat ſe recuſare, quo minùs ioſis mortis, terrarum omnium deflagratio conſequatur.

DEFLAGRO,as,n.1.[*Ardere,abbruſciare fortemẽte,* בָּעַר bahar. G. Vertoennẽ,mit feuer verzehrt werdẽ. *Gal. Ardre,& bruſler,eſtre ars, & bruler. Hiſp. Mucho ardo*] καταφλέγομαι. comburor,igne conſumor,& ſemper ablatiuũ poſtulat. Ci.4. Aca. Fore aliqñ, ut oĩs hic mũdus ardore deflagret. Per translationẽ,lãgueſcere, [*Languire,*] Liu.li.10.bel.Mace. Spes aũum ſubibat,deflagrare iras vĩas poſſe.

DEFLECTO,is,a.3.[*Torcere,piegare.* G. Nider biegẽ. *G. Deſtourner,tourner arriere, fleſchir,& plier. Hiſ. Doblegar.*] καταγάμπτω. torqueo, curuo. Col.li.3. Ramũ oliuæ deflectè. Cic.li.3.Off. pro declino per trãslationẽ poſuit: In quo uerbo lapſa cõſuetudo de uia deflexit.

DEFLERE,ere,a.2.[*Piangere,* בָּכָה bachah סָפַד ſaphadh. G. Bewein enden,beklagẽ. *Ga. Plaindre, quelque choſe en pleurant regretter. Hiſ. Muchollorar.*] καταδακρύω. deploro. Aſinius Cic.lib.10. Illud initium ciuilis belli deflerit.

DEFLEXVS,us,m.4.[*Piegatura*] κατάκαμψις. nomen, curuatio. Col. Ne deflexu frangatur.

DEFLO,as,are,n.1.[*Soffiare,* נָשַׁף hiſchſchib. Ger. Abhin blaſen. G. *ſouffler. H. ſo. Soplar,*] πνέω. idem quod flare. Pli.lib.28.c.2.

DEFLOCCATI[*Lanes,*] γηρύται παρακμάσαντες. qui florem uirium depo

ſuere, quaſi attriti; metaphora tracta a veſtibus, quæ multo vſu floccos ſuos amittunt. Pla.in Epi. De floccati ſenes quæritant me.

DEFLORERE,ſiue Defloreſcere,n.2.3. *Sfiorire* נָבַל nabel. G. Verbluehen. *Gal. Deflourer. Hiſp. Derar,deflorecer.*] ἀνανθῶ. flores amittere. Pl.li.17. Defloreſcentẽ uitem,& oleam percutit imber. Auctor ad Her. poſuit, pro vigorem amitto[*Perdere il vigore*] Formaſinquit) dignitas morbo defloreſcit. Apud Col.li.2.c.12. Accipi uidetur pro flores acquirere,& eoſdem amittere, productis fructibus.

DEFLORO,a.1.[*Sporeare,macchiare. ſfiorire,* שָׁמַם timme נָגַף tinneph Germ. Den erſten blumen abbrechen, verwueſten,ſchenden. *Ga. Deflorer,oſter la fleur,fouiller. Hiſp. Quitar la flor de lo florido, enſuciar,*] μιαίνω. idem quod contaminare, vitiare,quaſi floribus,& ornatu ſpoliare. Liu.li.7.bel.Maced. Gloriam eius victoriæ deflorum ad Thermophylas eſſe.

DEFLVO,n.3.deorſũ fluere [*Scorrere al ingiù.* נָזַר nighghar נָפַר nazal. G. Abhinflieſſen] καταῤῥέω. propriè de fluminib. Pli.li.6.c.7. Defluit in Rhenũ Moganus. Per translationem decurrere,delabi, [*Traſcorrere,*] Ci.in Lelio: Ad leues amicitias defluxit oratio Sal. in Iug. Vbi p ſocordiã uires,tẽpus,ætas,ingeniũ defluxere,[*Mancare,perire,*] i. quaſi cecidere,& periere. Lac.li.3. pro in nihilũ redigere poſuit: Corpus relictũ abaĩa defluit. Qñq; defluere,eſt ſecũdo amne fluere. Vir.li.3.Geor. Miſſuſq; ſecundo Defluit amne. Defluere etiam dicitur,quod etate,morbove ſoluitur.[*Cadere*] Vnde Defluere capillus dicitur; & capillus,qui defluit,defluus.

DEFLVVIVM,n.2.capillorum fluxus. Pl.lib. 11.ca.39. Defluuia comarum facere dicitur. Idem lib.22.c.13.

DEFLVXVS,us,m.4. καταῤῥοος. idem quod defluuium.

DEFODIO,is,pe.p.c.a.3.[*Sepelire,* חָפַר chaphar חָרַת charhar כָּרָה charah. Germ. Vergraben,eingraben. *Gal. Enfouir,enterrer. Hiſp. Enterrar alguna coſa ſo tierra,*] καταρύσσω. ſepelio, obruo, Liu. Defoſſi annis quindecim ſupra quingentos; loquitur de libris Numæ. Col.lib.8. pro fodiendo plantare poſuit, cũ dixit, Scrobẽ defodiamus in limine ſtabuli. Item eſt, deorſum fodere[*Cauare*] Idem li.2. Solũ in altitudinem trium pedum defodiatur. Defoſſus,us,ui. Plin. li.19. c.8.

DEFOMICATVM lignum,n.2. dixerũt antiqui,quod a fomitibus, quibus confoueri ſolet, erat ſucciſum. Feſtus.

DEFORE,compoſitum a fore,idem ſignificãs, quod defuturum eſſe. Cic.de Leg.Ag. Arbitrantur non defore, qui illam reſtituerent.

DEFORMIS,& hoc deforme,o.3.[*Difforme,ſozzo,brutto,* רַע rah. Ger. Vngeſtalt,vngeſchaffen,wueſt,haeſſlich. *Gal. Deſformè, diſſiguré, laid. Hiſpa. Coſa fea,o deſfigurada*] ἄμορφος. turpis, tædus. Cicer pro Cæſ. Vt cum peniteat non deformem eſſe natum. Cic.Marcel.l.4. Nec eam diligere minus debet,quod deformior eſt.

DEFORMITAS,atis,f.3.[*Bruttezza,* רֹעַ mum rah. Ger. Vngeſtalte. *Gal. Difformité,laideur. Hiſpa. Fealdado,o deformidad*] ἀμορφία. turpitudo. Ci.1.de Leg. Deformitas animi,& corporis prauitas. Idem in Offi. Si in deformitate corporis aliquid habeat offenſionis.

DEFORMITER,[*Bruttamente.* Ge. Vnformiglich, haeſſlich] aduerb. αἰσχρῶς. Quinct.li.8.c.3.

DEFORMO,as,a.1. fœdo,turpo, maculo, quaſi depingo.)(.orno,exorno.[*Far brutto,diformare.* Ge. Vngeſtalt machẽ, *Gal. Deſſigurer. H. Deſfigurar,o aſear*] ἀποσκευάζω. quaſi de forma deijcio, ab integra forma ad corruptam traduco. Auct.ad Her.li.1. Qui sũt, qui Italiã deformauerunt? Ci.de Aruſp.reſp. In qua Põpeium ornat, an potius deformat? Itẽ eſt figurare,& delineare,& noua forma inſignire[*Figurare,& ornare,*] Vitr.lib.6. Tragicæ ſcenæ deformantur columnis,ſignis,& regalibus rebus. Idẽ, Architectus graphidis peritus,vt deformare poſſit lineis imitationem, quã velit,ædificiorũ. Hinc Deformatio,onis. Liu.lib.9. Vt ſuæ quiſque conditionis oblitus, ab illa deformatione tantæ maieſtatis auerteret oculos.

† DEFRAVDATOR,oris,m.3. verbale. συκοφάντης fraudator. Seneca de benefic.lib.4. Qui beneficiorum defraudator eſt.

DEFRAVDO,a.1.[*Ingannare,* עָשַׁק haſchak. Ger. Einem mit betrug berauben. G. *Defrauder,chi frer,priuer vn' autre de ce qui luy apartient. Hiſ. Enganar*] παραχρούομαι. vel per ſyncopen Defrudare; eſt per fraudem circumuenire aliquem. Plau.in Aſin.D. Ne defraudato. L. Defraudem te ego? Defraudare geniũ, eſt naturæ, quod appetit, negare. Teren. in Phor. Quod ille vnciatim vix de demenſo ſuo, Suum defraudans geniũ, cõparſit miſer. Contra Indulgere genio, eſt voluptati operã dare. Quæ loquẽdi formulæ tractæ ſunt, q anti qui geniũ vocabãt naturæ Deũ, hoſpitalitatis preſidem. Vnde Hõgenialis, dr liberalis, & hoſpitalis, & ſplendido apparatui aſſuetus.

DEFRAENATVS,a,um,o.1.2. [*Sfrenato,* Ger. Vngezempt,] ἀχάλινος. effræna tus, quaſi ſine fræno. Ouid.1.Met. Et defræna to voluuntur in æquora curſu.

DEFRICO,as,p.c.a.1.[*Fregare,* גָּרַד gharadh. G. Abreiben. *Gal. Defroter,frotter. Hiſ. Fregar*] κατατρίχω. idem quod fricare. Auct. ad Heren. Vt in balneas venit, cæpit, poſtquam perfuſus eſt, defricari.

DEERIGESCERE,n.3. καταψύχεσθαι. frigeſcere. Col.lib.12.c.20.

DEFRINGO,is,a.3.[*Rompere,frangere,* שָׁבַר ſeeph. G. Abbrechen. *Ga. Rompre ou arracher de quelque choſe. Hiſ. Quebrantar,*] ἀποῤῥήγνυμι. frango. Col.li.6. Plerũq; fit, vt aut crure, aut cornib. boum ramuli vitiũ defringantur. Vir.2.Geor. Summas defringe ex arbore plantas.

tas,Ci.pro Cecin.Qui prætereuntes ramum defringerent arboris.

DEFRVGO,as,p.p.a.1.[*Tor via tutti i frutti.* G. Auſſnutetzen,die beſte frucht vnd Krafft herauſſ zichē.*Ga. Tirer la graiſſe, & ſubſtance de quelque choſe,la degraiſſer.H. Deſfruʼar,coger la fruta.*] καρπίζω. μαι.omnem fructum exhaurio,& agricola agrum defrugare dicitur,cum nimia ſętura exinanit agros,vel per inſcitiam,aut negligētiā perdit,laceſſitve fruges, ut cum uel feſt nata ſemētis eſt,uel ſerotina.Plin.li.18.Oraculum illud magnopere cuſtodiendū,Segetē ne defruges.Col.conſtat ſegetē nimia defrugatione exhaniri.

DEFRVTARE,n.1.[*Far vin cotto.* Germa.Geſotten wein machen.G. *Faire du vin cuit.*Hiſ. *Hacer vin cocido.*]ἑψεῖν. mustum decoquere, vt inde defrutum fiat.Col.lib.2.Defrutum quoque facere, & defrutare vinum licet.

DEFRVTARIVS,a,um,ut Vaſa defrutaria,apud Col.li.12.c.9. quæ ad defrutum idonea ſunt.Sic cella defrutaria,apud eundem li.1.c.6.

DEFRVTVM,n.2.[*Vin cotto.* Ger. Geſottner wein. c. *Vin cuit iuſques a la conſomptiō de la tierce partie.*Hiſ.*Vino cocido haſta la tercia parte,*ἕψημα,Hippocratis,a deferuendo,vt inquit Pallad.,vinū decoctum,Plinio auctore,vſque ad mediam partē. Sapa uerò a ſapiditate,muſtum ad tertiā partem decoctum.At Colu.aliter, Muſtum inquit,quam dulciſſimum decoquitur ad tertias.& decoctum defrutum vocatur.Sic Nonius: Sapa, quod nunc Mellaciū dicimus, muſtum ad mediā partem decoctum; Defrutum,ſi ex duobus partibus ad tertiam redigatur deferuefaciendo.

DEFVGERE,a.3.[*Recuſare.*]סרב meen.Ge.Flichen,medien]recuſare, in totum fugere.Cic. pro Sylla:Attende, quam ego defugiam auctoritatem conſulatus mei.

DEFVNCTORIE,*apis aperiatur.*languidè,& remiſsè.Vlp.li.11.ad Senatuſc.Tertul.Quę defunctorie petijt.

DEFVNDO,a.3.[*Verſare,*]שפך ſchaphach.G. Abſchuetten,abgieſſen. G.*Eſpandre dedans, mettre quelque liqueur dedans.* Hiſp. *Derramar coſa liquida.*]κατάχεω,effundo,& interdum fūdo. Cato de re ruſt. Aquam defundito.Col.Cum refrixerit, in vaſa defundat.

† DEFVNGOR,eris,defunctus ſum. [Eſſer liberato, campare da qualche periculo,& eſſerne fuori.Ger. Auſſtrichten,einer arbeit ledig werden.Hiſp.Acabar de hozer.]ἀπαλλάττομαι. fungor, perfungor,explicor aliquo negotio.Ci.pro Scſt.vt oī populari concitatio ne defungerer.Hinc Defunctus, part.Defunctus uita Vir.6.Aen.]

DEGENERO,a.3.[*Traligno baſtardo.*G.*Baſtard, forlignant, declinant de ſarace.*H. *Lo que no reſponde a ſu caſta, y genero.*]ἐξίστημι. qui maiorū ſuorum virtuti non reſpondet.Virg.Aen.Degenereſque Neoptolemum narrare momento.Quandoque pro ignobili,& uili.[*Ignobleule.*]Virg. 4. Aen. Degeneres animos timor arguit.Eſt adiectiuum generis omnis,præſertim in obliquis ſing. numeri, tertiæ declinationis,& facit in ablatiuo degenere, uel degeneri. Luc. li. 4. Si me degeneri ſtrauiſſent fata ſub hoſte.

DEGENERO,ras,n.1.[*Degenerare,traligmare.*G. *Forligner s'abaſtardir, degenerer.ne ſuiure po nt ſa race.*H. *No reſponder a ſu caſta, y genero*, *deſfalleſcer de la nobleza de ſus anteceſſores,*]ἐξισάω.à genere decidere.Ci.de Prouin. Conſ. Cuius utinam filij non degenerauſſent a grauitate paterna.Vir.li.2 Geor.Pomaque degenerant ſuccos obſita priores,id eſt,deterioris fiūt ſaporis.Prop. Dij mihi sūt teſtes non degeneraſſe propinquis.Dicimus autem degenerare tā a nalo,quam a bono.Liu.lib. 9. Ne degenerauerit a familia imperioſiſſima, & ſuperbiſſima.

DEGERO,is,re,a.3.[*Portare,*Germa. Tragen.*c al. Prendre d'un lieu & porter en l'autre, tranſporter.Hi. Traer,*]φέρω. gero. Plaut. in Men. Mea ornamenta ad meretrices degerit, id eſt, defert. Quidam legunt apud meretrices,& degerit, pro abſumit exponunt. Idem: Illud tuæ degeris amicæ.

DEGLABRARE,a.1.[*Pelare,*]ἀπολέπω.depilare,& glabrum facere.

DEGLVBO,is,ere,deglubi,deglubitum,a.3.[*Scarnare, ſcorticare,*]קלף pirſtſel.Ger. Entſchellen, auſſ den huelſen Klauben.*G. Eſcorer ou eſcoſſer,oſter la peau,ou l'eſcorce.*H. *Quitar el cuero,ò holleio,deſcortecar,*]ἀποδέρω,ξυράω.cortice eximere, ſiliquam aut folliculum excutere,& granum ſua nudare tunica: Var.1.de re ruſt.c.48. Quod eo folliculo deglubitur granū. Item excoriare. Vnde prouerbialis ſententia dici ſolet,Boni paſtoris eſt,tondere pecus, nō deglubere.

DEGLVTINARE,a.1.[*Diſſoluere,deſcollare.*G. *Deſcoller,deſgliner,deſordre d'enſemble.*H. *Diſempegar,deſencruzar*]ἀναπολλάω. eſt diſſoluere,quod glutinatum erat.Plin.li.25.c.13.Palpebras deglutinat.

† DEGLVTIO,is,a.4.ex de & glutio[Inghiottire.Ge. Verſchlinden.] κατάπινω. Verbum medicis familiare.]

DEGO,is,n.3.[*Condurre,menare,*]נהג nahagh.Germ.Vollſtrecken,verſchleiſſen,leben, &c. *c al. vener a fin,conduire, continuer.* Hiſpan. *Guiar.*]ἄγω.ex de,& ago,abiecto a,præteritum facit.Degi,ſine ſupino,idem eſt quod ago duco,perago.Et ferè habet poſt ſe accuſatiuum tempus denotantem:vt Degere vitam,ætatem,annum.[*Viuere*]Cicer.de Sen. Degere omne tempus ætatis ſine moleſtia.Ter. Hunc diem cupio perpetuum in lætitia degere. Interdum abſolute,ſine aliquo accuſatiuo,pro viuere[*Viuere*]Lact.l.5. Eum voluit ſub aliena ditione,atque imperio degere.Legitur & paſſiuū degitur,in tertiis tantum perſonis.Cicer.de Natu.Deor. Quæ uita deo-

rum ſit,quæque ab iis degatur ætas Degere pro detrahere [*Toglierе*]Plau.in Aul.Iſtum ſoror laborem degam,& diminuam. Idem in Epid. Degitur coriam de tergo meo.

† DEGRANDINAT,p.c.Impers nale[Tempeſta fieramente.Germ. Es haglet.]Oui.4.Faſt.Da veniam culpæ,nec,cum degrādinat,obſit.

† DEGRASSOR,aris,d.1.[Aſſaltare alla ſtrada.G.Greulich anfallē.]ἐπιληίζω. Stat.1. Achil. Vbi tāta iniuria primos Degraſſata duces.]

DEGRAVO,as,are,a.1. *Aggrauare,premere.* Gal. *Apeſantir, aggrauer, charger.*Hi. *Apeſar.*]βαρύνω.deprimere.Liu.4.ab vrbe: Etiam peritos nandi laſſitudo,& vulnera degrauant. Labore operis degrauari.Col.lib.6.c.2.

DEGRVMMARI,d.1 ὑβρίσαι κατὰ κάθαιρ. ad grummę menſurā diri gere.Eſt autem Grumma,teſte Nonio,menſura quædam,qua ſegetes,uæ viæ ad lineam diriguntur. Lucilius: Viamque degrummari iuſſit.

DEGVLO,as,a.1.p.c.[*Inghiottire.*לע lah הלע hillah בלע balah.Ge. Verſchlemmen,verpraſſen.*Gal. Englutir.*Hiſ.*Tragar,o engolo ſinar*]καταλαιμάω abligurio,quaſi gulę tradeo.Plau. Degluto patrimonio pauper factus es.

DEGVSTO,a.1. [*Guſtare,aſſaggiare,*]טעם tabā.Germanicè.Verſuchen. *Gal. Gouſter de quelque choſe,en taſter.*Hiſ.*Guſtar.*]γεύομαι.idem qd guſtare,ſeu deliberare.Plin.lib.18.c.2.Ne deguſtabant quidē nouas fruges,aut vina.Deguſtare pabulum.Var.2.de re ruſt.c.5. Per translationem accipitur pro leuiter aliquid attingere.Cice.5.Tuſc. Viſne igitur,quoniam hæc te uita delectat,ipſe eandem deguſtare?Huc etiam referendum illud Luer.lib.1.Ignes deguſtant tigni celeri flamma,id eſt,leuiter attingunt. Deguſtare continuam, dixit Cicer.lib.4.ad Atticum,pro ſententiam eius expiſcari.

DEHAVRIO,is,ire,a.4.idem q. hauric.Cat.c.66.*Murcam dehaurio.*

DEHINC,deinde,poſtea[*Depoi,enl'auenire*] עתה hattah.Ger. Fuerhin,dannethin,demnach.*Gal. Deſormais d'or ſenauant,par ci apres.*Hiſ.*Dende o deſpues,*]τοῦ, τοδεν.ἀπὸ τοῦ τοῦ, *ci apres d'icy enauant.*Hi. *Dende o de

est nobis illa macula. Hinc Deletus, a, um.

†Deleteria medicamenta, ἀλεξητήρια φάρμακα. a Medicis appellãtur noxia et mortifera, quæ scilicet, cum a calore nostro vinci nequeant, neq; concoqui, alia celerius alia tardius mortem inferunt. A verbo δηλέω. lædo.]

Deletilis, le. o. 3. quod delet. Var. Summam spongiã deletilẽ. Interdũ passiuè, pro eo quod deleri solet: vt Charta, seu tabula deletilis.

†Deletitivs, a, dic. ἰαλειπτός. vt Charta deletitia, παλίμψηστος. Vlp.]

†Deletrix, cis. f. 3. quæ delet. Cic. de Aruisp. resp. Scelerata & penè deletrix huius imperij fica.]

Deliacvs, a, um, o. 1. 2. Δηλιακός. ex Delo. Pli. lib. 34. Antiquissima æris gloria Deliaci fuit. Cice. pro Ros. Domus Chrysogoni referta vasis Corinthijs & Deliacis.

Deliberabvndvs, a, ũ, o. 1. 2. deliberans. Liu. 2. ab vrbe: Consules vel ut deliberabundi capita conferunt, diu colloquuntur. Idem lib. 3.

Deliberatio, f. 3. ‹ deliberatione, התבוננות mohetsah. Ger. Rhatschlag Betrachtung. Gal. deliberation, pensement, consultation. Hispan. deliberacion, Cicer. 1. Offi. Triplex consilij capiendi deliberatio.

Deliberativm, n. 2. [deliberatiuo] συμβουλευτικόν. genus est, quod in consultatione positum, habet in se suasionem, & dissuasionem, Cicer. 1. de inuent. (spondent.

Deliberatvm, substantiuum, n. 2. Cæs. 1. bell. Ciu. Illi deliberata re

Deliberator, oris, m. 3. Ci. pro Sest. Deliberatori merces duplicata.

Delibero, as, n. 1. [deliberare. Germanicè. Rhatschlagen, sichberaten. Gal. deliberer, consulter, penser come on doit faire. Hisp. deliberar] διαχειρίσασθαι. a libella, qua quid ponderatur. & significat cõsultare, decernere, perpendere. [Exãminare, considerare] Cicero: Postquã reuersus ab exilio noctem sibi ad deliberandum postulauit. Idem in Verr. Deliberatum est. i. fixum, & decretum est. Aliqñ dubitare [dubitare.] Cicero. li. 3. Off. Deliberant vtrũ id sequãtur, quod honestũ esse videant. Deliberatur, impersonale. Cæs. 7. Bell. Gall. Deliberatur de Alarico i cõmuni cõsilio. Deliberatus [Dispasto] part. Hor. 2. Ode. 37. Combiberet venenum deliberata morte. Deliberatius, nomen ex part. Cic. Metell. li. 5. Neque illi quicquam deliberatius fuit, quàm me quacunque ratione posset, euertere.

Delibo, as, p. p. a. 1. [Gustando, assaggiare, טעם taham. Germanicè, Abbrechen. Item, ein wenig versuchẽ. Gal. Atteucher tant seulement, du bout des leures, prendre vn peu au dessus, gouster. Hisp. Gustar como qui en haze salua.] ἀπολείβω. decerpo, quasi libando minuo. Cic. ꝓ Sest. Non sum tam insolens in dicendo, vt omnes vndique flosculos carpam, atque delibem. Nonnunquam præleuiter attingere, & quasi summis labris degustare. Idem Famil. 10. Putabam posse me nec de laude ieiuni hominis delibare quicquã. Interdum violo, [Violare, macchiare,] Gell. lib. 1. Compensatur leue damnum delibatæ honestatis. Compositũ a verbo Libo, Græcè λείβω, quod idem significat, quod rigo vel humecto: vnde cum summa tantũ labra rigamus, & leuiter degustamus, propriè libare dicimus. Virg. 1. Æn. Primaque libato summo tenus attigit ore.

Deliro, as, p. c. a. 1. [Scorzare, leuare la scorza, קלף pitsel. G. Ein baũ schinden, entrinden. G. Peler & oster l'escorce. Hi. descorrezar arboles,] ἀπολοπίζω. decortico librum. i. corticem arbori detraho. Col. li. 3. Corticem circumcidito, & materiam delibrato. Est etiam delibro, p. p. è libra compositum. i. ponderare. Vide libro.

Delibvtvs, o. 1. 2. [Onto, משוח nimuch hab מרא male. Cerm. Gesalbet, mit sälb begossen. Gal. Oinct, imbu, plein. Hisp. Vngido de olores.] ἐλαιωμένος. vnctus, quasi oleo, aut alio liquore imbutus. Ci. de Cla. Or. Multis medicamentis delibutus. Transfertur ad animũ. Ter. in Phor. Si te delibutum gaudio reddo. Sal. Vxor sacrilega, ac periuris delibuta. Participium est sine verbo.

Delicate, [Delicatamente. Gal. delicatamente, delicieusement. Hisp. delytosamente] τρυφερῶς. Col. Cultam, vestitam q. familiam viliter magis habeat, quam delicatè. Cic. de Of. Delicatè, ac molliter viuere.

Delicatvs, a, um, o. 1. 2. [Delicato, polito, מעדן hanogh. רך rach. Germ. zart, schleckerhafftig, weichling, oder der schleckens vnd wollusts gewohnt hat. Gal. Delicat, delicieux, douillet, Hisp. Delicado, y regalado,] τρυφερός. Delicium fit, & idem est, vt qui in delicijs viue re assuetus sit. Cic 6. Ver. Tam delicati esse non possumus. Per metaphoram mollis ac tener dicitur [Molle, tenero,] vt Molles, & delicatæ voluptates. Cicer. 1. de Nat. Deor.

Delicias facere. [Faire caprezze, θρύπτεσθαι, κατατρυφᾶν. lasciuire, ac lusitare, quod aliter dicitur deliciari. Plaut. Eia, delicias facis.

Delicia, æ, f. [auctore Festo, tigni genus, quod è culmine ad tegulas angulares infimas versus fastigiatum collocatur: vnde & tectũ ipsũ deliciatũ, & tegulæ delicatures appellantur. Cato de re rust. c. 14.

Delicivm, cij, ĩ singulari, & Deliciæ, arũ, in plurali, n. 2. f. 1. [Delicie, delicate, Ze, piacere. Gal. Delices, esbats, mets plaisiers, passetemps. Hi. Los deleytes, o regalos,] παιδιά. oblectamentum, oblectamenta ve, quæ nobis voluptati sunt: a Delicio, quod ex de, & lacio compositum. Mart. li. 13. Delicium paruo donabis Dorcada nato. Cicer. 6. Verr. Incipiam ab ea ciuitate, quæ tibi vna in amore, atque in delicijs fuit. Suet. Titus amor, ac deliciæ generis humani. Legitur & Delicia, fæ. gen. Pla. Mea voluptas, mea delicia.

Delico, as, p. c. a. 1. [Mostrare, הבה beet. Ger. Außlegen, erklären. Gal. Expliquer, exposer. Hisp. Esplanar o llanar lo escuro,] ἐξηγέομαι. explico, interpretor. Titinnius li. 5. vt citat Nonius: Quid iste vult sermonitrator delica. Veteres etiam Delicare, pro dedicare, quãdoq; dicebãt.

Delicvs porcus, qui dicatur, exponit Var. 1. de re rust. cap. 13. his verbis: Cum porci depulsi sunt a mãma, a qibusdã delici appellantur.

Delictvm, n. 2. [Delito, peccato, עון rascham Germ. Ein sünd oder fehl. Gal. Faute, peché. Hisp. Peccado menoscabo,] ἁμάρτημα. peccatum, a delinquo. is: quod qui peccat, delinquat officium suum. Cicer. pro Cec. Iniuriarum delictum esse.

Deligo, gis. a. 3. [Eleggere, בחר bachar. Germ. Ausserlesen, erkiesen. Gal. Eslire, cho sir, Hisp. Eleuir lo meior,] ἐκλέγομαι. ex de, & lego. Deligere, & Eligere inter se differunt, vt Deligere sit, quod magis idoneum ad rem agendam est, cernere. Eligere verò vel ad nostrũ emolumentum, vel ad illius, qui eligitur dignitatem. Cæsar. 3. Bell. Gall. Duces deligantur. Cic. 2. Offic. Quos sibi ipsi delegerunt ad imitandũ. Deligere pro colligere [Coeliere.] Tenui primam deligere vngue rosam. Ouid. epist. 4. Delectus, partic. Cicero, pro Rosc. Am. Ad eam ne rem estis delecti, vt eos condemnaretis?

Deligo, as, are, a. 1. [Legare, קשר asar. Germ. Binden. Gal. Lier, & attacher. Hisp. Atar.] δέω. δεσμέω. ligo, vincio. Var. 1. de re rust. c. 47. Integenda binis tabellis, dextra, ac sinistra deligatis. Deligare ad palum. Ciceto. 7. Ver. Deligatis omnibus membris. Idem 6. Ver.

Delimo, p. p. a. 1. [Limare. Ger. Abfeilen. Gal. Limer de quelque chose, en tirer auec la lime. Hisp. Limar.] ἐκτρίβω. a verbo limo, idem q. lima abrado. Pli. l. 34. c. 11. Alij delimatã æris, scobem aceto spargũt.

Delineo, neas. [Designare. Ger. Entwerffen, die ersten linien ziehen. Gal. Tirer le premiers traicts de quelque pourtrait, pourtraire doucement. Hisp. Trazar, o debuxar, rayando,] διαγράφω. ex De, & linea, designo, & ruditer depingo. Plin. de Apelle: Arrepto carbone extincto e focul o, imaginem in pariete delineauit.

Delingere, a. 3. [Leccare, לקק laxak Germa. Ablecken] λείχω. Pla. in Curc. Delinges salem. Vide Lingo.

Delinimentvm, n. 2. [Diletto] oblectamẽtũ. διάγνωσις. Liu. l. 4. Aptissimũ tẽpus erat, delinimentũ animis, Nolã agri diuisionẽ obijci.

Delinio, is, a. 4. perũgo, mitigo, placatum reddo [Vngere, placare, mitigare. G. Bestreichẽ, vbersalbẽ. Ga. Oindre doucement. Hisp. Vntar] si partiũ cõpositionẽ spectes, idẽ q. tit qd pungo: frequẽtius tñ accipit ꝓ placo, & illecebris q; blandã allicio. Pla. Stich. Vt eũ aduenientem dictis meis deliniam. Ci. pro Mil. Vt nõ mõ virtute flecteret, sed ẽt tribus suis patrimonijs deliniret. Delinitus, partic. Cicero. in epis. Virtuti nuntium remisisti, delinitus illecebris voluptatis.

Delinitio, f. 3. [Mitigatione, חלקה chelkah. Germ. Ein weichũg, streichlung mit sanfften worten. Ga. Amadouement, adoucissement. Hisp. halago.] Cicer. 2. Off. Delinitio multitudinis ad breue tempus.

Delinitor, m. 3. [Mitigatore, מחליק mephatteh. Germ. Ein vberredter, der einem mit guten worten vberredt, oder erweichet. Gal. Adoucisseur, amadoueur, attireur. Hisp. halagador.] Cicer. de Cla. Orat. Iudicis delinitor esse debet orator.

Delino, is, p. c. a. 3. [Cancellare, sporcare, חק tach מחה tinneph. Germ. Durchstreichen, beflecken. Gal. Effacer, souiller. Hisp. Quitar o borrar, ensuziar] κατάχριω. deleui, & delini, delitum, p. c. fodiae. Cicero Caluo: Litteræ delitæ mihi a te reddite sunt, Prisc. lib. 9.

Delinqvo, is, deliqui, delictum, a. 3. Fallire, peccare, חטא hasa hãs חמס chara. Germ. Suendigen, faelen. Gal. Faillir, faire, ou faire son deuoir ne faire ce qu'on doit. Hisp. Fallar, peccar] πλημμελέω, proprièt non præcauenda prætermitto. Pla. in Amph. Ex me queris quid deliquerit? Qm̃ verò p. æternittere ea, quæ præteriri non debent, peccare est, delinquere pro peccare nonnun. Cic. 3. de Nat. Deor. cõdemnaretur filius, si pater deliquisset? Delinquor, passiuum. Cicer. 1. Offi. Si quid delinquitur, magis in alios cernimus, quàm in nobismetipsis.

Deliqvesco, is, n. 3. [Diuenir liquido, נמס namas. German. zerschmelzen. Gal. Se fondre, & venir en liqueur. Hisp. Derretirse.] τήκομαι. in totum resolui, & dissolui. Ouid. 4. Met. Protinus imbutum cœlesti nectare corpus Delicuit. Col. li. 12. c. 41.

†Deliqviæ, vt Colliquiæ, quæ stillicidia excipiunt in cauædio Vitr. lib. 6. c. 3.]

Deliqvivm, n. 2. defectus, [Difetto, mancamento, חסר choser. Ger. Ein gebrechen, abgang, oder abbruch. Gal. Defaut, defaillance. Hi. Menoscabo, o falta.] ἔκλειψις. Plautus in Cap. Nullam causam dico, quin mihi, & parentum, & libertatis apud te deliquium sit. Deliquium solis, cum Luna inter Solem terramque interposita, lumen eius nostro eripit conspectui. Plin. lib. 2. c. 12. Deliquium animi, cũ animus linquitur, & quis animo deficit. Medici Syncopen vocãt.]

†Deliqvo, as, p. c. [volare un liquore. Ger. Abgiessen.] ἐκχέω. à liquore formatum significat effundere. Colum. lib. 12. c. 39. In alia vasa deliquare.]

Deliqvvm, deliqui, n. 2. [Meno, manco. Ger. Minder. Gal. Moindre, manque. His. Menos] ἐλάττων. quod minus, interprete Festo. Pla. in Cas. Tibi nil domi deliquium est; quamuis ibi legendum sit deliquium, auctore Varro. lib. 6. de lingua Lat

Deliqvesco, is, n. 3. Col. lib. 12. c. 41. Vt omnia poma deliquescant cũ mulso. Per translationem Cicer. Tusc. Nec sitienter quid expetens ardeat desiderio, nec alacritate futili deliqueat.

Deli-

DELIRATIO,onis,f.3.[*παραφροσύνη senile,* שיגעון schighghahon נבלה nebalah פחיוש pethaiuth.Ger.Aberwitz,thorheit.*Gal. Resuerie sottise-radotement,Hispan. Desuario,*]μωραφρόνησις.senilis stultitia,alienatio mentis ab ætate,vel morbo proueniens,quę significatio sumpta est ab ineptis aratoribus a lira.i.sulco abeuntibus. Pl.li.18.ca.20. Cicer.de Senec. Ista senilis stultitia(quæ deliratio appellari solet) senum ieuium est,non omnium.

DELIRIVM,n.3.[*παραφροσύνη,* שגעון schighghahon נבלה nebalah פחיוש pethaiuth.Germa.Vertruckung der vernunfft, aber wnz,narterei. *Gal.Radolement,privation d'entendement.Hisp. Desuario.*] παραφρόνησις.est alienatio mentis proueniens ex intemperie cerebri,viuante actionis principis facultatis, qualem & in senibus videmus, & in ijs,qui morbis ardentissimis infestantur.

DELIRO,as,pe.pr.n.1.[*Partirsi dal dritto,errare,impazzire,* חטא chata עוה hischtaghgheah נבער nibhar.G.Nebē ausshin auss der rechten strassen fahren,irr gehn,in aberwitz kommen. *Gal.Faire sayre de laraye en labourant,n'aller point droict,resuer,radoter.Hisp. Desuariar.*] παραφρονέω.a recto decedo.Translatio ab aratore:nam lira est recta fossa,quæ in agris ducitur, vt in eam aqua pluuia, & terræ vligo defluat;& quia rectus,est sulcus,delirare dicuntur,qui extra sulcum.i.a recta via declinant.Cic.1.Tusc.Adeo ne me delirare censes,vt ista esse credam?Hor.lib.1.epist.ad Lollium:Quicqd delirāt reges,plectuntur.Achiui.Compositum ex de & liro, quasi deorsum liro.Lirare verò est agros in sulcos dirigere.Alij Delirare a Græco λαλεῖν.quod ineptire est, trahunt.

DELIRAMENTVM,n.2.[*Sciocchezza. Gal.Resuerie. Hisp.Desuarie*] deliratio.Plaut.in Amph. Hæc quidem deliramenta loquitur. Idem Men. Audin'tu vt deliramenta loquitur?

DELIRITAS,f.3.[*Sciocchezza,pazzia,*]pro delitatione Laberius:Quę nam mens,quæ deliritas vos supplatores facit?Nonius.

DELIRVS,p.p.n.2.[*Pazzo,quello che si parte dalla ragione,* משתגע mischtaghgheah נאיף nibhar בעך bahar הרחי perhi נבל nabal. Ger. Aberwitziger,teupeller,der irr geht, vnd nit recht daran ist. *Gal. Resueur qui radote hors de son sens.Hispa.Desuariado*] παραφρων.ξ. qui insanit,& a ratione discedit:ratio enim est via recta,per quam omnes ducuntur.Cice.de Orat.Tum Annibal respondisse fertur,multos se deliros senes vidisse,sed qui magis deliraret,quam Phormio vidisse neminem.Idem 2.de Diuin.An tu censes vllam anum tam delirum futuram fuisse,vt somnijs crederet?

DELITEO,tes.ex de & lateo,n.2.[*Occultarsi nascondersi.Gal.Se cacher, estre mussé.Hisp.Esconderse,*]λάθρᾳ.occultari,latere.Vir.2.Aen.

DELITESCO,n.3.[*Nasconderssi*]eiusdem significati. Var.3.de re rust.c. 12.Lepores delitescunt in virgultis. Transfertur ad alia significata.Cic.pro Cec.Caue in ista tam frigida,tam ieiuna calumnia delitescas.Delitens,particip.Pli.li.35.c.2.Non placent spatia montis in cubiculo delitentia.

DELIVS,a,o.1.2.Δήλιος.qui ex Delo insula,vnde Apollo Delius.Ferunt enim Latonam ex Ioue grauidam,metu Pythonis serpentis,qui eā toto terrarum orbe Iunonis iussu persequebatur, in Delum insulā fugisse,ibique Dianam & Apollinem eodem partu edidisse.

DELIVM,n.2.lacus erant breuiores bullientibus aquis insignes,non longè a Catana,mirę profunditatis.Hi tanta olim in veneratione habiti sunt,vt circa eos iuramentum exigi soleret,si quis in furti suspicionem venisset.

DELMINIVM,n.2.Δελμίνιον.Dalmatiæ oppidum.Ptol.li.2.c.vlt.

DELOS,Δῆλος.insula maris Aegæi, Cycladum omnium clarissima, in quā Latona Apollinem,& Dianam dicitur esse enixa.Cicer.3.Ver. Proditum est litteris.Latonam ex longo errore & fuga grauidam temporibus exactis fugisse Delum atque ibi Apollinem.Dianamq. peperisse Aristoteles Delum appellatam existimat, ἀπὸ τοῦ δήλου, quod cum antea mari operta esset,' repente sese ostenderit. Alijs nominibus Ortygia appellata est,& Asteria,Cynthia,Lagia, Chamydia,Cynethos,& Pyrpilæ,ab igne ibi reperto.Plin.lib.4.c.12.

DELPHI,Δελφοί. tam pro oppido, quam pro oppidanis,plurali tantum numero,ciuitas in Boeotia iuxta Parnassum, dictæ a Delphio Neptuni filio.Delphis Apollinis erat oraculum toti terrarum orbi celeberrimum:vnde & ipse Apollo Delphicus appellatus. Macr. in Sat.Apollinem Delphicum appellatum existimat a prisca Græcorum voce Δλφος, quæ Solē significat,eo quod interdiu stellis ob-tab.obscuratis,solus luceat:qua rōne ēt Sol a Latinis appellatus est.

DELPHICVS,ca,cum,o.1.2.vnde Delphica laurus.

DELPHIS,siue Delphis, & Delphinus,n.3.[*Delfino.*]Ge.Ein Delphī, ist ein meerfisch.*Gal.Daulphin,vn poisson. Hisp.El delfin del mare.*] Δελφίς,Δελφίς.genus piscis,vel potius maris bellua,parit catulos decimo mense,interdum & binos nutrit vberibus,sicut balena,& decem annis ad summam magnitudinem peruenit. Vide Pli.lib.9.c. 8.Est etiam sideris nomen.Var.2.de re rust.c.5.Maximè idoneum tempus ad concipiendum à delphini exortu,vsque ad dies quadraginta. Delphinum nare doces, Δελφῖνα νήχεσθαι διδάσκεις. in eos competit,qui monere quempiam conantur in ea re,in qua propter peritiam nihil eget doctore.

DELPHINIVM,f.3. Δελφίνιον. herba florem habens purpureum,violæ non dissimilem,sesquipedales ex vna radice furculos emittens,folia autem diuisa, & prælonga,quæ Delphinorum effigiem repræsentant,vnde tractum est nomen.Dioscorides.

DELPHVSA,Δελφοῦσα.fons apud Delphos.

DELTA.f.1.insula in Nilo Aegypti fluuio, non procul ab Alexandria, ita dicta,quod litteræ Græcæ Δ,imaginem referat.Hirtius li.4.Bel. Ciu.Locus est illarum fere regionum nobilissimus, non longè ab Alexandria,qui nominatur Delta,quod nomen a similitudine litteræ cœpit.Est item Delta nomen vrbis non procul a Syria.Steph.

DELTOTON,signum celeste,supra Arietis caput.Cic.in Arato.

DELVBRVM,n.2.[*Tempio,Chiesa,* היכל hechal. *Gal.Temple,lieu consacrè aux dieux a la mode de payens.H.Templo,*] τέμενος.locus,i quo Dei simulachrum dedicatum est,ita dictum,quod in eo dij ponantur.Varro,& Macr.Sat.lib.3.c.4.Vir.2.Aen.At gemini lapsu delubra ad summa dracones Effugiunt. Alij accipiunt pro loco ante aras,vbi aqua currit a diluēdo:religio enim sacrificij apud antiquos exigebat,vt ante sacrum sacrificulus manus ablueret. Alij delubrū Dei simulacrum accipiunt,delibrato ligno dictum. Cice.pro Arc. Delubra musarum colere.

DELVCTOR,aris,d.1.[*Lottare,* נאבק neebak.Ger.Ringen. *Gal.Luitter contre Hisp.Lucar*] παλαίω. luctor.Plau.Persa.

DELVDO,is,a.3.[*Beffare,* צחק tschiek שחק lahegh.Germa.Vertspotten, verlachen,verspeyen. *Gal. Aduser quelqu'vn de tromper,se iouer de luy,mocquer.Hisp. Burlar y escarnecer.*]Irrideo.Plaut.in Asi.Furcifer etiam me delusisti.

DELVMBO,as,a.1.[*Indebolire.Gal.desrener,affoiblir,rompre les reins.Hispa. Deslomar*]ἰξαυχενίζω.debilito,quasi lumbos frango. Plin.lib.28.c. 4.Hoc sæpe,delumbata quadrupede,approbatur.Cic.in Ora.

DELVMBIS,be,o.3.quod lumbis caret,& ideo debile [*Debile. Gal.desrenè,qui ales reins rompus,effeminè.H.Dislomado,derrengado,flacco*] ἀσθενής.in lumbis enim vires corporis sitæ sunt.Pli.li.10.c.33.Perdix prægrauem,aut delumbem sese timulans.Delumbis,mollis,& effæminatus.Persius Sat.1.Summa delumbe saliua.

DELVO,is,delui,utum,a.3.[*Lauare.Gal.Effacer en lauant,lauer & netoyer.Hisp.Lauar*]ἀπολούομαι.depurgo,diligenter lauo. Cato: Laserpitium aceto deluito. Item est madefaciendo aliquid delere. Var.Ob ortę inter legendum lachrimę litteras deluebant.

DELVTO,p.c.as,are,a.1.[*Smaltare,luture,* G.Kottechtig machen,mit leim oder kott besudlen.*Gal.Enduire,de boue,emboüer.Hisp.cubrir de lato*] καταπλάσσω. est luto aliquid obducere.Cato. de re rust.c.128. Habitationem delutare cum volueris.

DEMADEO,es,p.c.n.2.[*Esser humido.*Ge.Gantz nass oder feucht sein] βρέχομαι.madeo.Ouid.5.Trist.Et te flente suos demaduisse sinus.

DEMADES,m.3.Δημάδης.Athenienſis orator,Demosthenis æmulus, eique aduersas in Rep.partes fouēs:nihil.n. aliud Demosthenes q̄ patriæ libertatem spectabat:ille ex Macedonum gratia potentiam quærebat,& opes.Plut.in vita Demosthenis.

DEMAGIS.[*Molto più*]valde magis,ex de,& magis.Lucil.libr.16.Rex solos demagis istos ex nimbo Aushellos.Item Demagis antiqui pro minus dicebant,ait Festus.

DEMANDO,andas,a.1.[*Commettere,* מסר hiphrdh.Ger.Befehlen, einem etwas in befelch geben.*Ga.Bailler charge,& commission,cōmettere,& encharger.H.Encomendar,*]ἐπιτρέπω.committo.Liu.li. 8.Curam eorum nominatim legatis tribunisque demandabant.

DEMANO,as,a.1.μετοχετεύεσθαι.mano. Catul. Ligna sed torquet,renueis sub artus Flamma demanat,sonitu suopte.

DEMARATVS,m.2.Lacedemoniorū dux,qui cum Athenienses,apud quos exulabat,ingens aduersus Lacedæmonios bellum parare animaduertisset,plus se patriæ q̄ius ingratę,debere ratus, q̄ priuatę amicitiæ,omnium quę agebantur,ciues suos fecit certiores.Vixit tē pore Philippi regis Macedonum. Alius fuit(vt scribit Liu.lib.1.ab Vrbe)Corinthius negotiator diues,qui ob seditiones domo profugus,tyrannidem Cypseli fugiens,in Hetruriam commigrauit: vbi a Tarquiniensibus Hetruriæ populis exceptus, Tarquinium Priscū, regem populi Romani ex illustri Hetrusca vxore genuit.

DEMEACVLVM,n.2.[*Discesa,* מורד moradh.Ger.Ein gang niderssich vnder die erden.*Gal.Descente.Hisp.Descendemiento,passamiento de arriba abaxo,*]κατάβασις.descensio ad loca subterranea.Apul.lib.6. Proserpinę nuptiarum demeacula.

DEMEARE,n.1.[*Descendere,* ירד nachath ירד jaradh.G.Hinab gehen, hinab steigen.*Gal.Descendre. Hisp.Decender,passar de arriba abaxo.*] καταπορίνεσθαι.est deorsum penetrare,descendere.Apul.

DEMENS,o.3.[*pazzo,stolto,fuor de mente,* משגע meschughghah נבבה nabal כסיל sachal כסה holel.Ger.Vnsinnig.*Ga.Insensé, qui est hors du sens.Hi.Loco,o sin aleun consejo*]παράφρων.Cic.in Offi. In tranquillo tempestatem aduersam optare dementis.

DEMENSVS,a.um,o.1.2.[*Misurato,* נמדד nammadh.Ge.Gemessen. *Gal. Mesuré.Hi.Medido,*]particip.a demetior,idem,quod mensuratus, διαμετρητός.Cic.de Orat.Vt verba,verbis quasi demensa,& paria respondeant.Demensum verò substant.mensura erat frumenti, q̄ seruis admetiebantur singulis mensibus Domini, ad totius mensis victum.Ter.in Phor.Quod ille vncatim vix de demenso suo,Suū defraudans gentum comparsit miser. Serui enim quaternos modios accipiebant frumenti in mensem,ait Donatus.

DEMENTER,[*Sciocamente.*Ge.Vnſinnigklich,vnuernuenfftigklich] inſanè.Cic.3.in Cat Tanta res tam dementer cœpta.

DEMENTIA,f.1.[*Pazzia.* שגעון ſchighghahon סכלות ſichlath הללות holeluth.Ger.Vnſinnigkeit,taubligkeit. *Gal.Follie.Hiſ. Locura,ſin conſeio,*]παράνοια.Cice.3.Tuſc.Animi affectionem,lumine mentis carentem,nominauerunt amentiam, eandemque dementiam.

DEMENTIO,tis,n.4.[*Impazzire.eſcre de mẽte.* השתגע hiſchtaghghe ah התל nisch hal.G.Von ſinnẽ kommẽ, Taub werden.G. *Affollir.demenir inſensè.*Hiſ.*Enloquecerſe*]παραφορά.de mente exco delito,inſanio.Lactant.li.4.Inſtinctu dæmonis percitus dementit.

DEMENTO,tas,neut.1.deſipio,inſanio[*Impazzire* משתגע hiſchtaghgheah התל nisch hal נחרי machen *μωραίνω.*Apul.in Magia: Confeſſa eſt ſeſe mea Magia in amorem deductam dementare.Dementare,pro impellere ad inſaniam,ſed in ſacris tantùm literis.

DEMEREO,res,rui,ritum,n.2.quaſi lucror,[*Guadagnare,meritare,obligare alcuno.*Germanic.Verdienen gewinnen.G.*Gaigner,pratiquer, meriter.*Hiſp.*ganar,ſueldo,obligar a otro con beneficios,*]περιποιοῦμαι, Plaut. Pſeu.Quid mercedis Peraſui hodie domino demereri poſſit. lib.1.cap.8.Laïs Corinthia ob elegantiam,venuſtatemque grãdem pecuniam demerebat.Eſt etiam Demereo,præcipuè eum accuſatiuo perſonæ iunctum,idem quod ſuo ſibi merito aliquem deuincire.Ouid.in epi.Heroid.Crimine te potui demeruiſſe meo. Suet. de Aug. Auunculum in Hiſpanias aduerſus Cn. Pompeii liberos ſubſecutus, magnoperè demeruit.

DEMEREOR,d.2.[*Far beneficio.giouare* רצה riſtſah. Germanicè,cuts vmb einen beſchulden,eines gunſt verdienen.*Ga.Meriter,eſtre diligne,aquerir.*Hiſp.*merecer,obligar a otro con beneficios,*]ἐκλαμβάνω. de aliquo benè mereor,concilio.Qui,Vt plenior obſequio demereretur amantiſſimos.Col.lib.1.Amœnitate aliqua demerenda erit.

DEMERGO,is,a.3.[*Affondare,* השקיע hiſchkiah.German.Vnder das waſſer trucken,hinũder ſenckẽ.G.*plonger dans l'eau,mettre a fond.*Hi.*cabullirſe de baxo dell'agua*] καταδύω.aqua obruo. Ouid.epi.5. Obſcænam ponto demergite puppim. Demerſus ærę alieno. Liu. lib.2.Totam plebem ære alieno demerſam eſſe.Cicero pro Sylla: Patriam demerſam extuli.Demerſæ leges opibus.Idem 2. Offic.

DEMETIOR,iris,d.4.[*Miſurare con ragione,* מדד madhadh.germanic. Fleiſſig maetlen.*Ga.meſurer diligemment, & par le menu.*Hiſ.*medir rayando y con razon,*]διαμετρέω.diligenter,& quadam ratione metior.Cicer.2.de Natu.Deor.Atque ita demetita ſigna ſunt.

DEMETO,tis,a.3.[*Mietere,* קצר Katſar.German.Abſchneiden,abaernden.*Ga.moiſſonner,cueillir les bleds quand ils ſont meurs.*Hiſp.*Segar,*] κατάμαω.meto.Catul.Sole ſub ardenti flauentia demetit arua.

DEMETRIAS,*Δημητριάς.*Theſſaliæ oppidum,quo Pagaſa dicebatur.

DEMETRIVS,m.2.Antigoni Macedonũ regis filius,& patris in regno ſucceſſor,qui ob inſignem in expugnandis vrbibus virtutem, πολιορκητὴς.i.vrbiũ expugnator dictus. Hic poſt Alexandrũ præter alios Macedonas nomine,ac virtute clarus, tranſmiſſo Euphrate, Babyloniam occupauit: Athenas Caſſandri,Ptolomæiq. imperio liberauit;Cyprũ,victo Ptolomæo,nauali prælio recepit;poſtremò, cum bellum aduerſus Antiochũ ſuſcepiſſet,acie victus viuus in illius poteſtatem peruenit:& in Cherſoneſo liberæ cuſtodiæ miſſus,morbo ex incontinentia correptus,periit.Hunc Plut.in Paralelis cum Antonio triumuiro in cõtentionem adducit.Fuit & alius Demetrius Phalereus Theophraſti diſcipulus,qui ob eximias virtutes Athenienſibus præfuit annis decem,trecentiſq.ſexaginta ſtatuis æreis honoratus eſt.Cicer.in Bruto;Demetrius Phalereus eruditiſſimus quidem ille omnium horum, ſed non tam armis inſtitutus,quam palæſtra:itaq.delectabat magis Athenienſes,q̃ inflammabat.Hic primus inflexit orationem, eamq. mollem,teneramq. reddidit,& ſuauis,ſicuti fuit,videri maluit,quàm grauis.

DEMIGRO,n.1.[*Andar di luogo in luogo,* נחל ghalah שלטלטל tiltelh tsahan.Ger.Von einem ort an das ander ziehen zu hauſ ziehen.*Gal. S'en aller d'vn lieu,changer de logis,ou d'habitation.*Hiſ.*Mudar caſa de lugar en lugar,*]μετοικίζω.eſt de vno loco in alium domicilium transferre.Cicer.1.Tuſ.Vetat Deus,in iuſſu hinc nos ſuo demigrare.Sic dicimus,Demigrare è vita,pro mori.[*Morire*]Cic.pro Rab.

DEMINVO,is,ere,a.3.[*Sminuire-ſcemare,* חסר chiſſer גרע gharah.G. Minderen,ſchmeleren.*Gal.Diminuer,amoindrir.Hi.Deſmenuzar, o amenguar,*] ἐλαττόω.idem quod diminuere. Plaut.in Truc. Iam de hoc obſonio deminui quinque nummos.

DEMIROR,p.p.d.1.[*Marauigliarſi forte,* תמה tamah. Germ.Sichſehr verwunderen.*Gal.S'eſmerueiller fort.*Hi.*Mucho marauillarſe,* ὑπερθαυμάζω. valde miror.Cic.ad Att.li.14.Et ſi addis Lamiam,quod demiror equidem. Aliquando eſt neſcire [*Non ſapere.*] quoniam (vt Donatus inquit)admirationem ignorantia facit. Teren.Quam cauſſam reperient demiror.

DEMISSE,Cic.5.Tuſ.Non eſt auſus elatè,& amplè loqui, cum humiliter,demiſsèque ſentiret.Cæſ.2.Bel.Ciu.Hæc quam poteſt demiſſiſſimè,atq; ſubiectiſſimè exponit.Volare demiſſiùs.Ouid.3.Triſt.

DEMITIGO,as,a.1.[*Mitigare,* להשפיל hechelick.G.Begnetigen,mil e ten.*Gal.Adoucir,apaiſer,amollir.Hiſ.Amanſar,o ablandar.*]πραΰνω.Cic.ad Att.lib.1.Quotidie demitigamur.

DEMITTO,tis,a.3.inclino,deprimo,ĩmitto,abijcio,[*Mãdar giù,* הוריד horidh הניחה hinchit השפיל hiſchpil.G.Hin ablaſſen,nider ſich ſchicken.*Gal.Abaiſſer,mettre bas, aualler,abaxo.*Hiſp.*Embiar de arriba abaxo*]καταβάλλω.deorſum mitto. Vir.Eclog.4.Iam noua progenies cælo demittitur alto.Inde Demiſſitiæ tunicæ,[*Lõgo*]ló gæ,& demiſſæ ad talos,& nulla zona ſuccinctæ.Plau.in Pœn.Sanè genus hoc mulieroſum eſt tunicis demiſſitijs.Item Demittere animum,eſt humiliare,[*Humiliarſi*]Ita dicimus eſſe demiſſo animo, qui eſt deiectis ſpiritibus,[*Vile*]Cic.in epiſt.Timido animo,humili,demiſſo.Idẽ de Finibus: Victi debilitantur,animeſque demittunt,[*Abbaſſare*]Cæſ.1.Bel.Gal.Triſtes capite demiſſo terram intuent.Item demittere ſignificat defodere.[*Cauare*]Virg.2. Geor. Alteq. iubebis In ſolido puteum demitti.Demittere mentes. Vir. lib.11.Æne.Demittunt mentes,it ſciſſa veſte Latinus,ideſt,deſperãt,interprete Seruio,vt contra ſperantes aliquid,erigunt mentes. Demiſſio,[*Baſſezza,viltà*]verbale.Ci.3.Tuſ.In quẽ cadit ægritudo,cadere in eumdem infractionem animi,& demiſſionẽ.

DEMIVM,n.2.*Δημιον.*gemma à pinguedine dicta, *Δημὸς* enim pingue dicitur:nec fuit in vſu antiquorum gemma vlla frequentior. Pli.lib.37.cap.7.

DEMIVRGVS,m.2.*Δημιουργός.*ſummus erat magiſtratus in quibuſdã Græciæ ciuitatibus.Liu.lib.2. belli Macedo.

DEMO,is,a.3.[*Detrarre,ſcemare,* לקח laKach חסר heſir.G.Hinnemmen,abnemmen,etwas von einem ding thun *Gal.Oſter de quelque choſe,excepter.*Hiſp.*Sacar,o quitar de otra coſa,*]ex de,& emo,abiecto e,detraho.*ἐξαιρῶμαι.*Ter.in Eunuc.Autumo mulier ſibi clamore,detrahet. Demptus. Plin.lib.15.cap.17.Demptis foreipe corruptioribus acinis.Ouid.2.Met.Paulatim que metu dempto.

†DEMOCRATIA,æ.*Δημοκρατία.*Imperium populare:principatus populi,qualis olim fuit apud Athenienſes,& hodie apud Heluetios.]

†DEMOCRATICI,*Δημοκρατικοὶ.* Qui fouent principatum populi,qui ſ.populari inſtituto viuentes,dignitatẽ in libertate conſtituunt.]

DEMOCRITVS,m.2.nomen philoſophi Abderitæ, qui accepta à fratribus natu maioribus patetnæ hæreditatis portione, cognoſcendarum rerum cupiditate accenſus, bonam orbis partem peragnauit: poſtea in patriam reuerſus cum ſumma inopia, in hortulo iuxta fuæ vrbis muros, ſe ad ſolas rerum naturas contemplandas contulit.Hic quocumque fortunæ caſu,& diuitu,in riſum ſoluebatur, vt Heraclitus in fletum,vnde Gelaſinus nominatus eſt;tamdem teſte Cic.lib.5.Tuſ.ſe obcœcauit,vt naturæ ſecreta ſubtilius rimaretur.Agebat centeſimum & nonum annum cum mortuus eſt.Dixit, omnia ex atomis fieri, ac plures eſſe mundos,& corruptibiles. In omni Philoſophię genere adeo profecit,vt Pentathlos,ſiue Quinquertrio dici poſſet: namque naturalia,moralia,mathematica,liberales diſciplinas,artiumq; omnium peritiam callebat.Conſtat patre locupletiſſimo natum fuiſſe,vt qui totis Xerxis copijs epulum dederit.

DEMOLIOR,[*Diſfare,ſtruggere,* פרם haras נתץ nathats.Ger. Zerſtoren,niderreiſſen,abbrechen.*Gal.Demolir,abatre.*Hiſp.*Derribar edificio,*]κατασφόμαι.amotior,diruo,deijcio.Plau.in Amph. Haſce illico toto demoliar tardine.Cic.2.Offic.Demoliri eã,quorum altitudo officeret auſpicijs.†Inuenitur etiam Demolio.is.]

DEMOLITIO,f.3.vt Demolitio ſtatuarum.Cic.4 & 6.Ver.

DEMONESVS,f.2.*Δημόνησος.* inſula circa Chalcedonem. Steph.

DEMONSTRATIO,f.3.[*Dimoſtratione,*] Rhetoribus, τὸ ἐπιδεικτικὸν. cauſſę genus,quod in laude, vel vituperio verſatur.Ci.de Inu.Deliberatio & demonſtratio genera ſunt cauſſarum.

DEMONSTRATOR,oris,m.3.[*Dimoſtratore*]Col.lib.3.c.10.

DEMONSTRATIVVS,a,um,o.1.2.[*Dimoſtratiuo. Gal.Demonſtratif.*Hi. *coſa que demueſtra algo,*] ἐπιδεικτικός. vt Genus demonſtratiuum cauſſæ,in quo orator demonſtrat;quod ſit in alicuius perſonæ laudem,vel vituperium.Ci.1.de Inuen.Ariſtoteles tribus in generib. rerum ueri fari rhetoris officium putauit,demonſtratiuo, deliberatiuo,& iudiciali.

DEMONSTRO,as,a.1.[*Demonſtrare,inſegnare.*G.*Demonſtrer,monſtrer apertement,faire entendre euidemment.*Hi.*Demoſtrar*]δείκνυμι.indico,oſtendo,declaro.Pla.in Aſin.*A des demóſtrauit noſtras.* Terẽ. Heau.Audiſtin homo iſte modo quam villam demonſtrauit?Ci. 4.Ver.Interdum eſt argumentis notiſſimis ad rei alicuius cognitionem perduco.Vnde Demonſtratio,argumentum ſit miſſimum per ſe rei dubiæ faciens fidẽ.Cic.3.de Orat.definit,eſſe rationem, quæ ex reb.perceptis ad id,quod percipiebatur,adducit.

DEMOPHOON,ontis,m.3.vel Demophon,per contractionem,Theſei ex Phedra filius,& rex Athenarum.Vide Phyllis.

†DEMORDEO,es,a.2.[Morder.Ger,Abbeiſſen.]ἀποδάκνω.Morſu decerpo.Plaut.Merc. Angue demorſa ceſſauit turgida.Plin.l.24.c.4.]

DEMORIOR,d.3.[*Morire.Gal.Mourir,trapaſſer.Hiſp.* Morir del todo.] ἀποθνήσκω.prorſus morior.Col.li.5.Si caput demortuum eſt.Demoritur te,ideſt,te deperit,ardet amore tui. [*I ſſer inamorato.*] Pla.Mil.Demortuus.Cic.Att.lib.16.Noſtri familiares demortui.

DEMOROR,c.1. *Indugiare molto.aſpettare.Gal.Faire tarder,amuſer dẽ tenir.Hiſp.Tardar*]βραδύνω.multum moror.Lact.lib.4.Cum Moſes 40.diebus demoratetur.Accipitur pro deuinco,[*Intarda re.*]l. 3.de

ȝ.De Orat.Ne diutius vos demorer.Pro expectare.Virg.10.Aenei. Mortalia demoror arma. Demoratus,passiuè.Gel.lib.10.cap.8.

DEMOSTHENES,is,m.ȝ.orator Græcorum,omnium oratorum princeps: hic natus patre,qui cultellarius cognominatus est, quod domi haberet officinam,& operarios cultellorum,relictus puer in hæreditate locupleti,tutorum fraude,& negligentia direptis bonis,vix habuit,vnde præceptoribus mercedem solueret.Grauissimus concionibus Philippum infectanus est,vtpote publicæ libertatis insidiatorem: post cuius mortem patria pulsus, tandem reuocatus est : sed cum mortuo Alexandro,& Antipatro rebus Græcis præposito, cũ manifestam sibi necem imminentem videret,veneno sumpto, vitam finiuit.Plutarchus.

DEMOVEO,es,ere,ȝ.ȝ.[*Mouere di luogo,* הנד henedh הסיר hesir. Ger. Vermeren,hindan bewegẽ.*Gal. Chasser,ou oster d'vn lieu,mouuoir de place,remuer.Hi.Mouer de lugar*] ἀπωθέω.de loco mouere. Cic. 4.de Finib.Tantam vim esse honestatis,vt nullis nec supplicijs,nec præmijs demoueri possit ex eo,quod rectum esse decreuerit.

DEMVGIO,is,ire,n.4.[*Mugire,* גהה ghahah.G.Heffig bruellẽ wie ein ochs.*Gal.Beugler ou mengler fort.Hisp. Mucho bramar los bueyes,o vacas*] μετημυκάομαι.mugitu implere.Ouid.11.Met.Sanguine litus, Vndaque prima rubet,demugitæque paludes.

DEMVLCEO,ces,ȝ.ȝ.[*Tocare gentilmente,* מש mâsch שׁעג ghischschesch חחל hechelix.G.Säfftiglich streichien.Item sanfft machen. *Gal. Adoucir,manier doucement,taster flatter.Hispa.Tocar blandamente*] καταμυλλάομαι.leuiter mulceo: vt cum catulos blande,& molliter attrectamus. Ter. in Heaut. Non possum pati,quin tibi caput demulceam. Liu.9.Ne dorsum demulceatis.

DEMVM, τὸ τέλος.tandem,vel ad postremum. Ter.in Adel.Egò nouus maritus anno demum quinto,& sexagesimo fiam ? Pro omnino,[*Finalmente del tutto*]præsertim quando iungitur cum Is,ea,id, vel cum Ita.Cic.in Sal.Ea demum magna voluptas,æqualem verbis vitam agere.

DEMVSSATA contumelia,f.ȝ.[*Iniuria dissimulata.*Ge.Ein schmach, die einer vertruckt vnd nit auff ihm lasst.*Gal.iniure dissimulee.Hisp. Iniuria disimulada*] dissimulata. Apul.libr.3.Mussitare enim proprie est dissimulãdi causa tacere.Ter.in Adel.Accipienda,& mussitanda iniuria adolescentium est.

DEMVTITO,as,are,ȝ.ȝ.[*Mozzare,* קצץ katsar. G.Stutzen,abstutzen.*Gal.Couper,& rogner de quelque chose,accourcir.Hisp. Demoschar,o cortar miembros*] κολοβόω.mutilo.Col.de Arborib.

DEMVTO,as,are,ȝ.ȝ.[*Mutare,* חלף hecheliph.G. Verenderen,verwechslen.*Gal.changer o muer d'vn'en autre.Hisp. mudar,*] ἀλλάττω. muto.Pla.Tri.Demutant mores ingenium tuum.Demutatio,onis, Pli.lib.28.c.28.

DENARIVS,ria,rium,o.ȝ.ȝ.idem quod decenarius,quod decem continet.Pli.li.31.c.6.de ratione aquæ ducendæ:Si quinariæ erunt,sexagena pondo pendere:si denariæ,centena vicena.Cic.de Offic.Emere denario,quod fit mille denarium.

DENARIVS,denarij,[*Dinaio.Gal.Dixain,de dix.Hisp.De diez*]apud Romanos nummus erat argẽteus,quattuor valens sestertios, ita dictus, quod pro decem assibus in solutionem cedebat, quo ad perpetuis bellis exhausto ærario placuit denariũ sexdecim assibus permutari,quod contigit,quum Annibal perpetuos octodecim annos totã Italiam crudelissimè vexabat.Pendebat autẽ argenti siliquas XXIV. Siliquæ autem duodeuiginti conficiebant drachmam:tres itaq; denarij pendebant drachmas quattuor:octo drachmæ conficiunt vnciã: vncia autem' sex constat denarijs.Hæc ex Prisciano. Bud.autẽ in lib.de Asse ostendit,drachmã Atticam,& Romanum denarium eiusdẽ fuisse ponderis,& precij. Quod & ipsum non obscurè indicat Plin.lib.11.c.vlt. Drachma(inquit) Attica denarij argentei habet pondus:eademq; sex obolos pondere efficit.Denarij dimidiũ, Quinarium appellabant : quinarij autem dimidium Sestertium, qui & Nummus vocabatur. Veteres etiam pro eodem denarium dixerunt in neutro genere.Plau.in Rud.Centum denaria Philippea.

DENARRO,ȝ.ȝ.[*Narrare per ordine,* ספר sipper.*Gal.Raconter. Hi.Contar fabula,o historia con orden*] κατὰλέγω.p ordinẽ narro.Gel.lib.ȝ.

DENASCOR,eris,d.ȝ.pro mori,[*Morire,* מת meth.Ger.Sterben] θνήσκω.Cassius Hem. Quæ nata sunt,ea oĩa denasci aiunt. Ex Nonio.

DENASO,as,p.p.ȝ.ȝ.[*Leuare il naso.*Ger.Die nasen abhawen.*Gal.Enasser,ou couper le nez,du visage.Hisp.Cortar las narizes,o desnarizar*,] ἀποῤῥίνω.nasum aufero.Plaut.in Capt.Os denasabit tibi morsicus.

DENDRACHATES,gemma ex Achatæ generibus.Pli.li.37.c.10.

DENDRITES.δενδρίτης.gemma,de qua Pl.lib.17.c.13.

DENEGO,as,p.c.ȝ.ȝ.[*Denegare,negare,*אבה meen.G.Leugnen,abschlahen.*Gal.Denier,refuser,vetter.Hisp. Negar,recusar*] ἀπαρνέομαι, recuso.Ter.in Andr.Denegarat se commissurum mihi gnatam suã. Interdum non do [*Non dare*] Cic.7.in Verr.Quæ iucunda videntur esse,naturæ denegaret.

DENI,denæ,dena,o.ȝ.ȝ.[*Diece.Gal.Dix.Hisp.Cada diez.*Ger. Zehen. ἀνὰ δέκα. pro decem.Pli.lib.10.c.63.Viuunt Laconici annis denũ.Cæs.5.Bel.Gal.Vxores habent deni inter sese communes.

DENICALES,feriæ,quibus hominis mortui causa familia purgabatur. Col.lib.ȝ.c.ȝȝ.& Cic.de Leg.

DENIGRO,as,a.ȝ.[*Far nero,* שחר hixdir.G.Schwertzẽ,schwartz machen.*Gal. Noircir,faire noir.Hisp. Ennegrecer à otra cosa*] μελανόω, nigrum facio.Pl.Capillum denigrat suffitu.

DENIQVE,[*Finalmente,* אולם beloph.Germ.Zuletzt.*Gal,Finalement,a la parfin.Hisp.Al cabo,finalmente,*] τέλος.postremo;vt cum plura sunt enumerata,subiungitur,Denique.Cic.Cum ibi non multitudinem militum,non idoneos Imperatores,non pecuniam sibi præsto videret, non denique vllam rem, quæ pertineat ad bellum administrandum.Pro omnino[*Del tutto*]Ouid. Si qua metu demptu casta est,ea denique casta est.

DENOMINATIVA.n.ȝ.παράγωγα.dĩr quæcunque ab aliquo solo casu,hoc est,solo fine sunt differentia,& sm illud nomen habent appellationem: cuiusmodi sunt adiectiua à substãtiuis deducta,vt à studio studiosus,à robore robustus. Nomen.n.denominatiuum debet communicare cum nomine vniuoco in principio, sed differre in fine.In denominatione autem tria requiruntur.s. denominans, denominatum, & denominatiuum:denominans est forma accidẽtalis,quæ importatur per nomen abstractum : & dr Denominans, quasi de se aliud nominans,quia de se dat concreto,vt prædicetur, & denominet subiectum. Denominatum autem est res ipsa, siue subiectum,cui accidens inhæret.Sed Denominatiuum est accidẽs, quod prædicatur denominatiuè de suo subiecto,vt album, vel nigrum.

DENOMINO,as,a.ȝ.[*Dar nome,* שם chinnah קרא xara. Ger. Nennen, ein namen geben.*Gal. Denommer,bailler nom.Hispan.Nombrar dar nombre,*] ὀνομάζω.nomen impono.Quinct.li.ȝ.c.10.Propria sunt verba,cum id significant,in quod primo denominata sunt.

DENORMARE,ȝ.ȝ.[*Disformare,disguaciare*,G.Auss der rechtẽ gerade oder schnuerschlechte bringen, *Gal. Faire inegal,mettre hors de ligne.Hisp.Desordenar,o desconcertar*]διαστρέφω est deturpare, & inæqualem facere, vt interpretatur Acron. illud Hor.lib.ȝ.Serm.O si angulus iste Proximus accedat,qui nunc denormat agellum.

DENOTO,as,p.c.ȝ.ȝ.] *Denotare,* נוח highghidh.Ger.Zeichnẽ.*Gal.Denoter,ou noter,marquer,remarquer.Hisp.Notar o señalar*]σημαίνω. noto,significo,designo.Liu.li.4.ab vrbe:Haud dubiè Icilios denotante Senatu.Cic.pro lege Man.Vno die tota Asia ciues Romanos necandos denotauit.

DENS,dãtis,m.ȝ.ab edendo,sicut Græci ἔδων ab ἔδω.[*Dente,* שן schẽ. Ger.Ein zahn.*G.Dent.Hisp.El diente,*] notæ significationis.Cic.ȝ.de Nat.Deo.Primus dentis euulsionẽ inuenit. Sed & oẽ,quo aliquid teneri,vel diflecari potest,solet dens appellari.Vir.lib.6. Tũ dente tenaci Anchora fundabat naues.Dentes diuersa sortiuntur nomina. Qui primum apparent apertis labijs, Primores vocantur,lati, & acuti,quibus cibus inciditur.Ipsi.n.non cibo tantum,& alimentis necessarij, sed vocis ẽt sermonisque regimen tenent, concentu quodam excipientes ictum linguæ. Qui vero sequuntur,quasi rotunda specie acuti in modum serræ, Serrarij dĩr,ab antiquis canini appellantur in quocunqæ animali.Pli.lib.11.Lupi dexter caninus,in magnis habetur operibus.Sequuntur maxillares,qui duplices sunt,cibumque conficiunt,ob id molares dicti. Iuu. Interque molares Difficili crescente cibo.Genuini,nouissimi nascuntur homini,vt ait Plin.Animalium alijs sunt dentes continui, vt homini, & equo;alijs exerti,idest,extra os producti,vt apro, & Elephanto.

DENSATIO,onis,f.ȝ.idem quod coactio.Pli.lib.ȝ1.c.ȝ.Prima densatio Babylone in bitumen liquidum cogitur.

DENSE,adu.Pli.li.16.c.ȝȝ.Cæsiq; densius innumero hærede prosint. Ouid.de Ponto:Nulla tamen subeunt mihi tempora densius istis.

DENSEO,es,re,n.ȝ.[*Vnire,apprehendere,* עבה habah.Ger.Dicke werden. *Gal.Espessir.Hi.Espessar,*]πυκνόω.in unũ locu coire,coagulari.Plin.libr.ȝo. c.14.Ipsa coire,densare quæ lac non paritur.Legitur & in actiua significatione pro densare.Virg.7.Aen.Agmina densentur campis. Hinc Condenseo,& ipsum actiuum.Lucret.lib.1.

DENSITAS,ẽ.ȝ.[*Spessezza,* עב habi.Ger.Dicke.*Gal. Espessissiment.Hi. Espessura*]πυκνότης Pli.li.11.c.ȝ.Arcente spiritum densitate.

DENSO,ȝ.ȝ.*Spessire,condensare,* עבה hibbah. Ger. Dick machen.*Gal. Espessir,serrer ensemble.Hisp. Espesar,o hazer espesso,*]πυκνόω.cogo spisso. Virg.ȝ.Geor.Et Iupiter humidus Austris densat.

DENSVS,a,um,o.ȝ.ȝ.[*Spesso,denso.G.Esphez,massif.Hi.f.Espesso*]πυκνὸς firmum,compactum.Ci.de N.Deo.Loca siluestribus sepibus densa.Pli.lib.10.c.69.

DENTALE,n.ȝ. γύης lignum,cui vomer arandi causa inducitur: sed pro vomere poni solet. Vir.ȝ.Geor.Duplici aptantur dentalia dorso.Dicitur & Dens(vt Varr.scribit)quod eo quasi dente moleretur terra. Non inest illi dentale γύης οὐκ ἔστιν αὐτῷ.dici consuetudo de quopiam ad rem aliquam parum vtili, sumpta metaphora ab aratro,cuius pars est γύης ea quia præcipua videtur,si absit,nihil confici potest aratro.

DENTATVS,o.ȝ.ȝ.[*Dentato,dentoso.*Ger.Der grosszaen hat. *Gal.Dentu,qui a des dents.Hisp.Cosa que tiene dientes*] ὀδοντώδης. qui magnos habet dentes,qui & Dentosus dicitur.Pla.Pseud.Non ego te ad illum duco dentatum virum. Item,quod dentes habet,siue magni, siue parui sint.Mart.lib.ȝ.Sic dentata sibi videtur Aegle emptis ostreis,

sibus,Indicóque dentata charta.Cic.ad Q.Fr.lib.2. Charta dentata res agetur. Dentatus, M.Curij cognomen fuit, quod cum dentibus natus sit.Pli.lib.7.

Dentex,m.3.icis, piscis, in cuius cerebro inuenitur gemma,quæ Synodontides vocatur.Pli.lib.38.c.16. Ælian.lib.1.c.46.

Denticvlatvs,a,um,o.1.2.[*Fatto a denti:G. Quina comme des dents, en facon le scie, crene, & croche comme une scie.Hisp.Cosa dentada de pequeños dientes,*] ἐδοντοειδής.quod ferre modo dentatum est.Pli. Bina brachia denticulatis forcipibus,denticulatæ falces.Col.lib.2. c.21.Denticulatum olus.Pli.lib.26.c.15.

Denticvlvs,li,m.2.ὀδοντίσκος. parvus dens:à quo,denticulo,verbum denticulos rei alicui induco:vnde Serra denticulata,& herbæ denticulatæ,quæ foliorum ambitum quibusdam quasi denticulis habent incisum.

Dentifrangibvlvm,n.2. vox à Plauto conficta, pro quauis re,qua dentes confringi possunt. Plau.in Bacc. Dentifrangibula hæc meis manibus gestiunt. Reperitur & in gen. masc.apud eumdem in Bac.

Dentifricivm,n.2[*Netta denti.G.Poudre,ou autre chose propre a frotter les dents.Hisp. Los polvos para fregar dientes*] ὀδοντίτριμμα.medicamentum,quo dentes fricantur,vt fiant candidi.Plin.lib.28.c.11.

Dentio,is,ire,n.4.[*Fare i denti.* Ger. Zanen.*Gal. Prodnire des dentes en ietter dehors.Come les enfans,a qui les dents viennẽt.Hisp. Endentecer los niños*]ὀδοντιάω.dentes emitto.Pli.li.30.c.3.Cinis eorum pueros tardè dentientes adiuuat cum melle. Plaut.in Mil.dentes dentiant,id est, ne inuicem atterantur, & concutiantur fame.

Dentiscalpivm,n.2.[*Scalz adenti.Gal: Vn curedent. Hisp.Monda dientes para los limpiar*] ὀδοντογλυφεῖς.instrumentum, quo scalpuntur dentes.Mart.lib.7.Et dentiscalpia septem.

Dentitio,f.3.dentium emissio.Pl.lib.28.c.19.

Denvbo,is,n.3.[*Maritarsi,*נשא nathah.Ge.hithechatten.G.Ein mann nemen, sich mit einem mann in den ehestand begebẽ.*Gal.Se marier à quelqu'vn.Hisp.Casarse la muger,*]γαμέω.coniungi matrimonio. Tacit.lib.5. Prisi filia nupsit in domum Rubellij Blandi.Per translationem etiam vites nubere dicuntur infirmioresque plantæ, cum arboribus firmioribus associantur.Col.libro 10.Semina depositis cupiunt denubere plantis.

Denvdo,a.1.[*Spogliare,mudare,*חלץ chaschaph.Ger. Entbloessen,nacket ausziehen.*Gal. Desnuer,mettre nud.Hisp.desnudar*]ἀπογυμνόω. nudum reddo.Cicc.7.Ver.Ne denudetur à pectore.

Denvnciatio,nis,f.3.[*Predittione,*נבואה rabsecrah.G.Ver kündigũg, weissagung.*Gal.Denonciation aduertissement,annoncemẽt de quelque chose a venir.Hisp. Denunciacion,*] Prædictio.παραγγελία.Cic.2.de Diu.Quæ est ista à dijs profecta quasi denunciatio calamitatum.

Denvnciatio,f.3.[*Minaccie*]Minæ.Cæs.3.Bel.Ciu.cum neque pollicitationibus,neque denunciatio periculi permouere posset.

Denvncio,as,a.1.[*Denonciare,far noto.Gal.Denoncer,amoncer,aduertir.Hisp.Denunciar,*]προαγγέλλω.futurum aliquid nuncio.Cicer.de Sen.Quomodo Carthaginj bellum inferatur, multo ante denuncio.Pro significare[*Significare,dire.*]Cic.1.Tusc.Si quid tale acciderit,vt à Deo denunciatum videatur, vt exeamus è vita, læti pareamus,Denunciare alicui testimonium,est aliquem ad iudicium vocare ferendi testimonij gratia. Cicer.pro Sext Ros. Non putasti me familiarissimis tuis testimonia denunciaturum.

Denvo,aduer.[*Di nouo,vn'altra fiata,*שוב hodh.Germ.Vnderumb, auff ein neues.*Gal.Derechef encoret.Hisp. Desde comenzado de nuevo*,] ἐξ ὑπαρχῆς. de nouo,de integro.Liu.lib.10.Bell.Pun.Hetruria rebellante denuo.

Deocco,as,are,a.1.[*Sarchiare*] ζωλοποτεῖν.Occo.Pli.lib.18.c.15.

Deonero,as, are,a.1.onus depono,exonero,onero,[*Scaricare,*פרק heKal.Germa.Entladen,abladen:*Gal. Descharger.Hisp.Descargar*] ἀποφορτίζω.onus adimo.Cic.1.Ver.Cum ex illius inuidia deonerare aliquid,& in te trajicere cœperit.

Deoro,a.1. ὑπαίθω.pro Peoro nonnulli vsi sunt.Festus.

Deorsvm,[*In giu di sotto,*למטה lemattah.Ge.Nider sich,vnder sich. *Gal.Contre bas,en aliant en bas.Hispan.Hazia abaxo,*]κάτω.Cicer.de Nat.Deor.Cum pendere, & grauitate directo deorsum feratur. Terent.in Eunuc. Ego te Parmeno quietum reddam, ne sursum deorsum cursites.Nam Athenarum portus in imo,vrbs in editiore loco sita erat.

Deosvlor,ari,[*Basciare,*נשק naschak.Ger.kuessen.*Gal. Baiser.Hisp. besar*]φιλέω.Osculor.Matt.li.8.Hos amplexatur,hos deosculatur.

Depaciscor,eris,sue Depecisci,d.3. *Far patto,*עד jahadhd הסכם xij iam.Ger.Ein vertragoder packt machen.*Gal.Faire paction, accorder ensemble,convenir.ou convenance.r.Hisp.Hacer pacto*] συντίθεμαι. Paciscor.Cic.pro Sext.Rosc.Ipse sibi tria prædia depactus est.Idẽ 3.Var.Nec ante dimissus,quam ad conditiones eius depactus est.

Depalmare,a.1.est palma percutere.[*Dar guantiare.* Ger. Mit der flachen hand einem in das maul,oder angesicht schlagẽ.*Gal.Soufleter,bailler deplat de la main sur la ioue empaumer.H.Abofetear,*] κολαφίζειν.Gel,

Depango,is,n.3.[*Piantare,ficcare in terra,*נטע mahach.Ger. In den boden etwas schlagẽ oder stecken.*Gal.Ficher,attacher.Hisp.Plantar,hincar en tierra*]καταπήγνυμι.Planto,infero,humi defigo. Colum.lib.4. Inde depactus.Pli.lib.16.c.16.

Deparcvs,a,um,o.1.2.*Qui parcit*,nimis parcus.Suet.in Nero.

Depasco,is,a.3.[*Pascere cõsumare pascẽdo,*בער bihar;אכל abhal.e. Alsopeidẽ,abetzẽ.*Gal.Paistre,manger l'herbe,& ce qui y croist.Bruler,Hisp.Pascer el granado,o estar pasciendo,*]κατανέμομαι.pascendo abſumo.Col.lib.7.c.6.Si hœdi roscidas herbas depauerint.Cicde Ora. Luxuries stylo depascenda.Depascor,verbum deponens. Plin.lib.11.c.19.Papilio ceras depascitur.

Depastio,onis,f.3. Pli.lib.17.c.28. Depastio animalium.

Depastvs,a,um,o.1.2.pastũe. Pl.lib.17.c.24.Depastam arborẽ relinquũt. Actum est,vt Apis depasta florẽ thymi.Cla.2.de Rap.Proserp.

Depavpero,as,are,a.1.[*Far povero,*עני roschesch. Ger. Arm machen,zu armẽ tz gen bringen.*Gal. Apauurir,faire pauure.H. Empobrecer a otro*]πένητα ἀπὸ.facere pauperem. Varro: Prius quam domum depauperasset sumptu suo.

Depecisco,d.3.depectus,συντίθεμαι.pro depaciscor.

Depecto,dictis,xui,vel xi,xũ.[*Perissare diligentemente,*שחר shilleschh מרט marat.Ger.Abtraelen,steissig abstriglẽ.*Gal. Peigner, abarre auec le peigne.Hisp. Peynar diligentemente*]κνηκίζω.diligenter pecto.Ouid.lib.3.Fasti Depexos crinibus Indos Vicit. Interdũ pectendo aufero. Virg. 2. Georg. Vellemque vi foliis depectant tenuia Seres.Depectere,vel Depexum reddere, frequens est apud comicos,pro demulcere verberibus,siue molle reddere.

Depecvlor,p.p.d.1.[*Spogliare,robbare,*בז bazaz.Ge.Stelẽ,rauben. *Gal.Piller,& defrober.Hisp.Hurtar como las reuas del Rey,despoiar,*] ex de & peculor. Sunt qui dicũt,depeculari propriè esse furari ea, quæ ad Remp.sine Principẽ,sine ad sacra pertinent.Auctor certè ad Herennũ docet,aliud esse furtum,aliud peculatum.Cic.in Diuin.in Verrẽ:Quib.in provincijs multas domos, plurimas vrbes, omnia fana depeculatus.Idem 6. Ver.Apollonium Depeculatũ omni argento spoliatũ,ac depeculatus es.Transfertur ad incorporea.Ibidẽ:Qui laudẽ,honoremq; familiæ vestræ depeculatus est.

Depello,is,depuli,depulsum,a.3.[*Scacciare,rimouere,*נדח nadhach. Ger.Abtreibẽ,vertreibẽ.*Gal.Pousser hors,dechasser,debouter,mettre hors par force.Hisp.Empuxar de algun lugar*]ἀπελαύνω.abigo auerto.Cic.3.de Leg.Quos no depellere quidem a se sine scelere potuit. Resp.Idem in Catil.Non facilè tantam molem mali a ceruicibus nostris depulisse.Vt ferre agnos a lacte,& a lacte removere.Vir.7.Eclo.Depulsis a lacte domi q̃ clauderet agnos.Procodem etiam dicimus,Depellere a matre.Varr.2.de re rust. Cum depulsi sunt a matribus agni,adhibenda diligentia, ne desiderio senescant.Item Depulsore,absolutè.Vir.3.Eclo.Quo sæpe solemus Pastores ouiũ teneros depellere fœtus.Depulsus.Ci.2. de Natura Deor.Dum depulsum, & quasi detrusum cibum accepit. Interdũ prohiblactato. Vir.3.Eclo.Dulce satis humor,depulsis arbutus hædis.Depulso.as,are,frequen.Plau.Stic.Cubitis depulsa de via. Depultus,particip. antiquum,pro depulsus: vt Pultare,pro pulsare. Auctor ad Her.Si præceps in Neptunias depultus erit lacunas.

Depvlsio,onis,f.3.actus ipse depellendi.Ci.4.Acad.Omnium deinde inanium visorum vna depulsio est.Depulsor.Ci.2.Phil.Depulsor dominatus,quam particeps esse maluit.

Dependeo,des,n.2.[*Pendere,dependere,*תלה talah.G.An einẽ ding vndersich hangen.*Gal.Dependir,ou pendre de quelque lieu. Hisp. Estar colgado de arroba,o suspeso.*]κρέμαμαι.de re aliqua pendeo. Col.li.4.Si pẽt vnumquemque pampinũ maior numerus vuarum dependent.Aliquando est sustentari,cum salus nostra in manu alicuius est sita.Cic.Omnis illorum salus a nostra salute dependebat.

Dependo,dis,a.3.[*Pesare,mouerare,*שקל schakal.G.wegẽ,mit ausz waegen bezahlen.*Gal.Bailler a poix,peser.Hisp.Pesar,pagar pension*]ἀτίω. Pondero.Et qm Romani eo tempore,quo ære graui vtebantur,non numerabant pecuniam, sed ponderabant stateris,factum est,vt adhuc manserint he loquendi formulę,Pendere vectigal,Pẽdere tributum,[*Pagare*]deest,soluere.Eodem modo, dependere pretium,Dependere pœnam.Cic.li.1.epist.Dependendum tibi est,quod mihi pro illo spopondisti.Idem Att.lib.1.Mihi abunde certius est,quam dependere. Dependere caput felicibus armis,dixit Lucanus,lib.8.pro victoria adipiscenda causa vitam profundere.Dependere pœnas, est soluere. Ci. in Catil. Latorem legis Semproniæ iussu populi pœnas Reip.dependisse.

Deperdo,is,a.3.ἀπόλλυω.Caius scribit,Deperditum dici,quod in natura rerum esse desijt:Diminutum,quod vsu raptum est.Cic.5. Tusc.Qui timebit,ne quid ex his deperdat, beatus esse nõ poterit. Cæs.1.Bel.Gall.P.R.hanc esse cõsuetudinem,vt socios non modo sui nihil deperdere,sed gratia,dignitate,honore auctiores velit esse.Cic.pro Cæc.Cum deinde ciuitatis nihil potuerit deperdere.

Deperео,ris,ex de,& pereo,n.4.[*Morire,perire,*אבד abadh.G.ganz vnd gar verderbẽ.*Gal.Perir du tout.H.Mucho ser perdido y perecer*] ἐκπόλλυμαι.pereo.Deperiũt nautæ.Cæs.5.Bel.Gall.Scheda ne quæ deperęat.Cic.Att.lib.1.Decor lachrimis deperit.Ouid.12.Epist.Ire perire,pro mori.Cic.in Top.Quando quę impatienter agrè,&immoderatè feruntur.[*Morirse*]ἐπιμαίνομαι τινί.Plau.in Cas.Hic Casinam deperit.

Depista n.2.vasa vinaria erant,quæ Sacris Sabinis in Deorum mensa collocari solebant.Var.lib.4.de Ling.Lat.

ERTO,as,a,1.freq.Terin Hec.Adeo exoratum habo,adeò depe-
ratum,ut dum viuet,memineriț ſemper mei.
ECVLATOR,oris,m.3.[*Rubbatore,*בזז bozez.Ge.Ein dieb,reuber.
der ein das ſein ſtilt.*Gal.Pilleur,deſrobeur.H.quartador,como de la*
renta del Rey]Ci.2.Ver.Depeculatorem ærarij, vexatorem Aſiæ.
ILIS,p.c.o.3.[*Senza peli,*גרטים nimiratim. G.kal,die kein hª
ar haben.*Gal.Qui ſont ſans poil.Hiſp.Lampiños,o ſinpelos*[ἄτριχες,
Græci,qui ſunt ſine pilis.Varr.lib.1.de Vita P. R.Pueri glabri, ac
depiles propter ætatem.
ILLO,las,p.c.a.1.*Pelare,traer vna i peli*]λάω.pilos detrabo. Mar.
Cum depilatos Chreſte coleos portes.Item rarefacio.Lucil.li.29.
Omnes depilati ſumus,ideſt, rarefacti, ut exponit Nonius.
INGO,is,ere,3.[*Depingere,*חקק chakah.G.Abmalen.*Gal.Depin*
dre,peindre,ſelon vn patron.H. Bien pintar]κατα γράφω. eſt perfectè
pingere.Cic.de Orat. Pamphilum ſinamus in inſulis tantam rem
depingere.Manus obſcenas depinxit tabellas.Prop.li.2. Depinge
re verbis rem aliquam.Cic.2.de finibus.Illius tabulæ,quã Cleanthes ſanè commodè verbis depingere ſolebat.Depingere facta alicuius.Ter.Phor.Eorum facta imprudens depingit ſenex. Depingere cogitatione.Cic.4.Acad. Quæ cogitatione depingimus.
IPLANGO,is,n.3.[*Planger aſſai,*נהה nahah.G. Groſſ.trawren vnd
hertzleid haben,innigklich beweinen,]plango,vel vehementer
plango.Oui.4. Met. Cadmeida palmis Deplanxere domum.
IPLANO,as,p. p.a.1.[*Spianare,*שוה ſchwah.c.Ebnẽ,eben machẽ.
Gal.Aplanir,eraler.Hiſp.Klanar]ἐξομαλίω.complano,planum fã
cio.Lact.li.4.Montes deplanabo.
IPLANTO,as,a.1.[*Suellere,ſpianiare,*נתש nathaſch. G. Etwas gepflantzets auſſziehen, auſſertzen. *Gal. Deplanter, prendre d'vn lieu,*
& planter en l'autre.Hiſp. Arancar lo plantado,] ἀνασυρτίω. quod
plantatũ erat,euello.Pl.Quæ cortice nituntur,ocyſſimè deplantantur.
IPLEO,ples,a.2.[*Votare,*ריק hariq.G.Abſchuetten,auſſlaeren.*Gal.Deſemplir,& ſurmider.Hiſ.Vaciar loco lle-*
nio]κατασπάω.exhaurio.Papinius : Da mihi,ſi veteres digno depleuimus haustu . Da fontes mihi Phœbe nouos.
IPLORO,ras,a.1.[*Lamentarſi piangendo,*סאף ſaphadh.קון Konen.
G.Beweinen.*Gal.Deplorer,plaindre.H. Llorar mucho,y con lamẽta*
cion.]ἀνοδύρομαι.plorando lamentor. Cic. in Cato. Non libet deplorare vitã.Et li.2.Offi.Admonebat me ros,ut hanc intermiſſionem eloquentiæ deplorarem.Aliquando eſt plorandi finem facere,unde Deplorata cadauera, quibus vltimus luctus perſolutus erat.Liu.lib.4.ab Vrbe:Ante omnia deplorati erant Equites.Rempub.item dicimus deploratam, [*Diſperata*] de qua nihil melioris ſperi ſupereſt.Aegroti deplorati,quibus nullo remedio poteſt ſuccurri.Plin.li.28.c.8:Prodeſt deploratis in phthiſi. Idem li.26. Deplorata aurium vitia eo remedio ſanantur.
IPLVMIS,me,o.3.[*Senza piume,ſenza penne,ſpenacchiato.*Ge. Ohn
fiederen,vnfluegig.*Gal. Deſplumer,ſans plume.Hiſ.Sin plumas,o deſplumado*]ἄπτερος.Implumis,ſine pennis. Plin. lib. 30.c.24.
IPLVO,is,te,n.3.[*Piouere,*רם מטר himtir. Ge. Oben herab regnen.
Gal.Plouuir.Hiſp.Llouer,]κατα βάσσω. deorſum pluo. Tib. lib. 2.
Multus ut in terras deplueretque lapis.
IPOLIO,is,ire,a.4.[*Polire,finire,*חרט charat.G. Auſſgletten,auſſbutzen.*Gal.Polir,par faire vn'ouurage.H.Mucho polir*] auctore Feſto,
pro perficere,ἐξεργάζομαι.quia in omni opere politio vltimũ ſibi
vendicat locum.Inde Depolitum,perfectum,pro ſimplici poſuit
Pl.l.36.c.25.Si cote depolitum eſt,nigri pauimenti uſum obtinet.
IPONENS verbum,ideo dicitur,quia deponit aliquid de quantitate
communi verbi,ſcilicet paſſiuam ſignificationem,& futurũ participium in dus,quod eſt ſignificationis paſſiuæ. Nam cum partes ipſa quatuor habeat verbum commune,ut criminans, criminaturus criminatus,& criminandus, deponens tantum habet tria,ve
Minor,minans,minaturus, & minatus:non autem minandus.
IPONERE,a.3.[*Laſciare,por giu,*הניח hinniach.G.Ablegen,niderlegen,oder nider ſetzen. *Gal.Mettre bas.Hiſ.Apoſtar,o poner en tierra,quitar de lugar*]κατατίθημι.eſt deorſum ponere,ut deponere ſarcinam.Pla.in Cur.Caput deponit,condormiſcit. DP & de rebus incorporeis:ut,Deponere dolorem, deponere moleſtias. Cic.
Att.Exiſtimauit honeſtiſſimè moleſtias poſſe deponi.Sic deponere inuidiam,curas,ſimultatẽ,inimicitias . Item Deponere memoriã,vel ex memoria,[*Scordarſi*]pro obliuiſci.Deponere ædificationem eſt abijcere animum ædificandi.Cic.Fam.3.Si audierit te ædificationẽ depoſuiſſe.Deponere prouinciã. Ci.ad Att.l.2.cũ alicui ſpõte ſua ante legitimũ tẽpus eã recuſat,uel conctus magiſtratu abdicat, nõ aũt cũ exacto prouinciali tpe magiſtratu decedit.
Depauare[*Priuare*] Plau. Vt me deponat diuo,eã affectat unam.
Deponere Et aliquid dñr certantes pignore,cum aliquid apud arbitrum deponunt,quod futurum ſit victoris.[*Mettere ſcommeſſa.*]
Virgin Buc.Pro fidei alicuius cõmittere,[*Raccõmandare, dar nel*
mano] Cic.3.Offi. Si gladiũ quis apud te ſana mente depoſuerit.
Depoſitus,ad cuſtodiendum traditus:ut,Depoſitã pecuniã recuperare.Ci.pro leg. agr. Depoſitus pro deſperato[*diſperato*]Cic.3.
Verr.Mihi videor maximè ægram ,& propè depoſitam Reip. ſalutem ſuſcepiſſe.Vir.12.Aen.Depoſitu perferret fata parentis.

†DEPONTANI , ſenes dicuntur , auctore Feſto, qui ſexagenarij deponte deijciebantur , hoc eſt,ſuffragio quod de ponte ferri ſolebat , priuabantur.]
DEPOPVLATIO,is,ſ.1.[*Sacco,diſtruttione,*שד ſchodh.G.Verheergũg.
zerſtoerung,plunderung.*Gal.Deſpeuplement,pillement,degaſt de*
ſtruction.Hiſ.A quella obra de robar el campo,di ſtruymento]κάρπωσις.vaſtatio,direptio.Cic. pro Fonteio:Prouinciæ à Thuscum depopulatione defenſa. Idem de Aruſp.reſp.Quã excidionem,depopulationem,uaſtitatem meis tectis,atque agris intulerunt.
DEPOPVLATOR,oris,m.3.[*Sacchegiatore.* Ger. Verherger, Plunderer.*Gal.Sacageur,deſtructeur,pilleur.Hi.Corcador que roba el campo*]
πορθητὴς . vaſtator, direptor. Cicer. pro domo ſua: Depopulator fori .
DEPOPVLOR,aris,ari,d.1.[*Sacchegeiare,guaſtare,predare.Gal. Deſpeupler,piller,degaſter,deſtruire.Hiſ. Robar el campo, deſtruir,*]κατασυλάω. eſt deſtructe,ſiue depręcari,vaſtare,& diripere.Pli.l.18.c.
20.Salaſſi cum ſubiectos Alpibus depopularentur agros. Cicer.5.
Ver.Qui cũ agros maximos,ac feracitſimos per ſeipſum, hoc eſt, per Apronium,Verrem alterum depopularetur.Legitur etiam de populo actiuè apud Hirtium,l.6.de Bello Hiſpanienſi: Agros(inquit) veſtramque prouinciam ueſtro impulſu depopulauit.
DEPORTATIO,ſ.3. vide Deporto.
DEPORTO,are,a. 1.[*Portare qualche coſa di luogo in luogo,confinare.G. Emporter,ou aporter d'vn lieu en autre,tranſporter.H.deſterrar alguno a lugar cierto*]ἀναχομίζω.reportare,de loco quopiam aliquid afferre.Ci.pro domo: Hoc ſimulachrum ad ornatum ædilitatis ſuæ deportauit.Idem pro Pompeio : Victorem exercitum deportauit. Deportare in inſulam, [*confinare , & bandire vno in vna iſola*] eſt quempiam inſulæ alicuius finibus circumſcribere. Vnde Deportati,exules certæ alicuius inſulæ, aut alterius loci limitibus circumſcripti,quo niſi aperto uitæ diſcrimine egredi non liceat. Vlp. Hæc eſt differentia inter Deportatos,& Relegatos, quod in inſulam relegari ad tempus & in perpetuum quis poteſt . Deportatos autem eos accipere debemus, quibus princeps inſulas adnotauit , uel de quib.deportandis ſcripſit . Transfertur etiam ad ea, quæ laudem, & vituperationem habent.Cicer. Trebatio:Nihil ex iſta prouincia poteſt,quod iucundius ſit,deportare.Transfertur & ad verba, Virg.2.Aen.Aduris hæc triſtia dicta reportat.
DEPOSCO,is,ere,depoposci,a.3.[*Domandare,*בקש biккeſch.G.Mit
anhalten begeren,forderen,heiſchen.*Gal. Demander,requerir.Hiſ.*
Demãdar con inſtancia]ἐξαιτῶν.inſtanter petere, & quodã quaſi iure exigere.Ci.6.Ver.Non quæ deleret Iouis Opt. Max. tẽplum, ſed quæ præclarius,magnificentiuſq; deposceret.Cæſ.8. Bell. gal. Concitatorem belli Cutruatum ad ſupplicium deposcit.
DEPOSITARIVS,m,2.qui depoſitum accipit.li.16.Digeſt.tit.Depoſi.
†DEPOSITIO,ſ.3.καταθέσεως.actio,qua depoſitum aliquid apud aliquem intelligitur, id eſt,cuſtodiæ traditum. Vlpian. Eſt etiam Depoſitio deiectio ab aliquo gradu dignitatis ἀποθέσεις.
† DEPOSITOR,m.3.aliud verbale,qui apud alterum quippiam deponit.Vlpian.in l.1.§.apud Iulian.ff. depoſiti.]
DEPOSITVM,ti,ſubſtant.n.2.[*Il depoſito quello che ſe da in ſalvo. Gal.*
Depoſt ce qu'on baille en garde.H. El depoſito,o lo que ſ'acquiſta,]τὰ παρακαταθήκη.quod alicui ſub fide traditur.Cic.3.Offi. Si,qui apud te pecuniam depoſuerit,bellum patriæ inferat , reddes ne depoſitum? Non reddere depoſitum, maxima iniuſtitia eſt.
DEPOSTVLO,as,a.1.[*Domandare con inſtanza.Gal.Demander,requerir,*
deprier.Hiſp.Mucho rogar,y demandar con ruegos] vehementer poſtulo.Hir.6.bell.Hiſp.Ciuitates auxilia ſibi depoſtulabant.
DEPRÆDOR, populor. d.1. [*Saccheggiare,*שדד ſchal.Ger.Berauben, pluenderen]κατασυλάω.†Hinc deprædator,& Deprædatrix ver
DEPRÆLIOR,aris,d.1.[*Combattere*]Prælior.Hor.1.Car. (balia.]
DEPRAVATE,[*Falſamente.*G.Verderblich,boſshafftiglich] Cic.1. de Fin. Deprauatè iudicant.
DEPRAVATIO,onis,ſ.3.[*Falſatione,*עקש hikxeſchuth.G.Verderbung.verherung.]Cic.Partit. Depravatio verbi.
DEPRAVO,p.p.a.1.(*Falſare,corrampere,*עות hiweth עקש hikxeſch. Ge.verboeſeren,verderben.*Gal.Tortuer,corrumpre,& gaſter.H.Torcer lo derecho,o verdad corrumper,deſtruir*) λωβάομαι.Prauum facio,corrumpo. Ter.in Phor. Nihil tam bene dictum,quin malè narrando poſſit deprauarier.Ci.1.de Fin,Quæ corrigere vult,deprauate mihi uidetur.
DEPRECATIO,onis, ſ.3.δέησις.poſtulatio veniæ.Ci.2.de Inu.Deprecatio eſt , in qua ignoſcendi poſtulatio continetur .
DEPRECATOR,oris,m.3.[*Interceſſore,*מחרן mithchannẽ.G.Ein abbitter,fuerbitter, entſchuldiger.*G.Deprieur,excuſeur , interceſſeur,*
moyenneur de remettre en grace.Hiſp. Entreuenidor,excuſador, inter
ceſſor,depulſor.Cicer.1.epiſt.Deprecatorem me pro illius periculo præbeo . Idem pro Flacco: Sperabam honoris potius L. Flacci me adiutorem futurum,quam auſeruandum deprecatorem.
DEPRECOR,aris,d.1.precando impetro,ſupplico,recuſo,detreſtor,remoueo.[*Pregare molto,*חנן chullah חלה hathar התחנן hithchanna nen.G.Abbitten,vaſt bitten.*G.Fort prier,deprier.H.Mucho rogar*]
Nouius. valde deprecor.Suet.in Cæſ.Cũ deprecantibus amicis,aliquam-

ITERTONA,æ,pe.p.f. 1. Stephano Inſubriæ oppidum ad Pādū ſtuiū, quod a Ptolomæo Taurinis annumeratur, hodie Tertona.

DERVMPO,is,[*Rumare,rompere,* פרץ parats. Ger. Zerbrechen,abreiſſen.*Gal. Defrumpre,Hiſp. Quitar alguna coſa rompiendo,*]abrumpo, vnde collis arduus, & deruptus, id eſt, abruptus, ſiue præruptus. Tacit.lib.2.Idem lib.9.Per inuia,& rupes deruptas.

DERVSCINO,2.1.diſſipare,a runcinis tractum, id eſt,ferris maiorib. quibus fabri lignarij maiora ligna ſecant.Plau.in Mil.Lapide deruncinauit militem.

DERVO,is,n.3.[*Ruinare abaſſo,* הפיל hippil.G.Hinab fallen.*Gal.Abbatre.H.Caer abaxo*]κατακόπτω.decido.Apul.Prolapſus deruiſſem. Cic.ad Att.l.16.Pro auſero.De laudib. Dolabellæ derutā cumulū.

DESACRO,as,a.1.[*Cōſecrare,* חרם hecheri רקש darcaſch חנך chanach.G.Heiligen,weihen.G.*Dedier,conſacrer.H.conſegrar*]ἀφιερόω. idē quod ſacrare,ut De ſacrare aliquid Triuię,apud Stat.9.Theb.

DESAEVIO,is,n.4.[*Incrudelire. Fra. Se tempeſter,debatre, ou courroucer iuſque an'en pouuoir plus. Hiſp. Mucho encrueleceꝛſe,*] valde ſæuio. Col.li.6.c. 2. Vnam diem noctemq; deſæuiant. Item ſæuire deſino.Vir.4.Aen.Dum pelago deſæuit hyems.

DESCENDO,is.[*Deſcendere,* ירד iaradh.Ger Hinab gehen,vnderſich gehen.*Gal.deſcendre.Hiſp.deſcender de lugar,*]καταβαίνω.ex loco ſuperiore in inferiorem me confero.Ci.4.Tuſ.Vt in inferiorē ambulationem deſcendimus.Translatè,Deſcendo in prælium,deſcēdo in cāpū,deſcendo in forū,& huiuſmodi alia.Perſius deſcēdere in ſeſe poſuit,pro ſuā infirmitatem agnoſcere; Vt nemo in ſeſe tentat deſcendere,nemo:Sed præcedenti ſpectatur mantica tergo.

DESCENSIO,onis[*Diſceſa,* מורד moradh.G.Abgang]Liu.l.2.bel.Pun.

DESCENSVS,us,m.4.[*Deſcenſa.Gal.Deſcente.Hiſ.Deſcendimiento,*]κατάβασις.Virg.6. Aen. Facilis deſcenſus Auerni.

DESCISCO,is,ſciui,ſcitum,n.3.[*Mancare de fede,* מרד marad פשע paſchah.Ger.Abfallen,auff die ander ſeiten fallen.*Gal. fair reuolter ſe departir,s'en aller.Hiſp.Rebellar*]ἀφίσταμαι.rebello.Liu.li.2. Præneſte a Latinis ad Romanos deſciuit.

DESCOBINATVS,o.1.2.[*Ferito,agliato*]ἀπεξυρημένος.faucius,abraſus. Var.in Meleag Satius eſt, ſaluis cruribus in Circo expectare, quā his deſcobinatis in ſilua curare. Non ius.

DESCRIBO,is,ere.[*Tranſcriuere deſcriuere,ricopiare,depingere.Ge.Abſchreiben.Gal.deſcrire,trāſcrire,doubler,copier.Hi.Transladar eſcriptura,eſcriuer vna coſa otra vez*],ἀναγράφω.propriè ſignificat de exēplari ſcribere.Cice.Cornif.Dicam ruis, ut eū deſcribant.Pro diſponere.Idem in Lælio: Mei ſunt ordines,mea deſcriptio. Itē pro depingere.Plau.in Aſin.Non potuit pictor rectius deſcribere eius formā.Pro ſimplici ſcribo,[*Scriuere.*] Virg.in Daphnide:In viridi nuper quæ cortice fagi Carmina deſcripſi.Lact.li.5. Quid eſt,cur illam vel in carminibus,uel in omni ſermone deſcribant. Deſcriptus,particip.Cicer.2. ■ Catil. Ratio totius belli deſcripta.

DESCRIPTIO,onis,f.3.[*Deſcriptione,* ספר ſephar.G.Abſchreibung oder abſchrifft,]deſcriptio equitum peditumque.Cic.4. Tuſc.

DESCRIPTVS,a,um,o.1.2.[*Deſcriuto,* כתוב chathub.G. Abgeſchribē. item,geordnet.*Gal.Tranſcript, double copie deſcrit,mis par ordre.H. translādado tracado,o deburxado*]Cic.3.de Fin.Natura nihil aptius, nihil deſcriptius.

DESECO,as,a.1.[*Tagliare,ſegare,* חזך ghazar. Ger.Abſchneiden oder abhawen.*Gal. Decouper,couper,& ſeparer d'auec,retrencher.Hiſpan. cortar de alguna coſa*]ἀποτέμνω.abſcindo,ſputo.Ci. Att. Tu illud deſecabis,& hoc adglutinabis.† Deſectio,verbale.Col.l.6.c.3.]

DESECRO,a.1.[*Diſſacrare,* חלל timme Ger. Entweihen, entheiligen. G.*Deſgrader.Hiſp. Deſgraduar,*] quod ſactum erat,profanū facio; vnde ſacerdotes ſceleris alicuius dānati,antequā ſupremo ſupplicio afficiātur,cōſueuerūt deſecrari:quod vulgus uocat degradari.

DESERO,is,ui,desitum,n.3.*Ineſtare,piantare,* נטע zarah. G. Seiē,pflantzen.*Gal.Semer,planter. Hiſp. Enxerir vna coſa en otra,plantar*] ſero ſiue planto. Var.lib.1.de re ruſt.c.23.In recentibus pomarijs, deſitis ſeminibus.

DESERO,is,p.c.rui,rtum,a.3.[*Abandonare,* עזב hazab. Ge. Verlaſſen. *Gal.Delaiſſer,abandoner,quitter.Hiſp.Deſamparar*]ἀπολείπω. derelinquo. Ter.in Heau.Mulier tela m deſerit continuò. Deſerere itē ſigna milites dicuntur.Deſerere patriam, deſerere Imperatorem.

DESERTO,as,freq.a deſero,a.1.Accius:Cum me ſolum deſertaſſet.

DESERTORES,m.3.dicuntur[*Traditori*]proditores, qui eos, quos maximè defenſos oportebat,in diſcrimine relinquūt.Cæſ.6.Bel. Gal. In deſertorum,ac proditorum numero ducuntur.

DESERTVS,ti,n.2[*Diſhabitato,ſolitario,* מדבר midhbar שממה ſchemamah ישימון tſijah. Ger. Ein einœde,ein ort das verlaſſen iſt, vnd niemand daſelbſt wohnet]ἔρημος.locus ſolitarius,ac inhabitatus. Vir.1.Aen.Ipſe ignotus egens Libyæ deſerta peragro.

DESERTVS,a,um.partic.o.1.2.[*Abandonato,* שמם ſchamem.Ger. Verlaſſen.*Gal. Deſert,delaiſſè,abandonè. Hiſp. Deſierto,o deſamparado,*] ἐρημικός.deſertus.Cice.pro Clu. Locus a voce tribuni deſertus. Idem in Par. Ora. Ager deſertus a plebe. Migrat etiam in oomen. Idem i Piſo, Vt nullius vnquam reditus fuerit deſertior. In deſertiſſima ſolitudine.6.Verr.

DESERVIO,n.4.*Seruire humilmēte,* עבד habadh.G.Vnderthenigklich dienen.*Gal.Deſeruir,ſeruir. Hiſp.Seruir con diligencia,y humildad,* ὑπηρετέω,ὑποχειρίων.eſt humiliter ſeruire.Cic. Tironi: Valetudini, dum mihi deſeruis, ſeruiſti non ſatis.

DESES, deſidis,o.3.[*Oc oſo,* עצל hatſel. G. Faul, Muefſiggenger.*G: Qui ſe tient aſſis: ſans rien faire,pareſſeux. Hi.Negligente,y perezoſo*] vocatus.ocioſus.Liu.l.1. Deſidem Romanum regem inter ſacella,& aras actum eſſe regnū rati. Vnde Deſidioſus, qui totus deſidet, & nihil agit,[*Scioperato*]Ouid.de Rem.Quæritur, Aegyhſtus quare ſit factus adulter? In promptu cauſſa eſt,deſidioſus erat.Inertiſſimum,& deſidioſiſſimum ocium. Cic.2.de leg.Agr.

† DESICCO,as.[Seccare.Ger. Trucknen.]ξηραίνω.Idem quod ſicco. Plin. lib. 20.c.19.]

DESIDEO,des,deſedi,deſidere,n.2.[*Stare ocioſo,* ישב nehetſal.Ger. Muefſig ſitzen,faulentzen]ocioſum ſedere. Ter.in Hecyr.Fruſtra vbi totum deſedi diem.

DESEDIOSE,aduer.[*Ocioſamente,* Ger. Fauliglich, Muefſigklich.G. *Sans rien faire,en oiſiueté.Hi. Perezoſamente,*]ῥᾳθυμως.agere ætatem deſidioſè.Lucr.lib.4.

DESIDO,dis,deſedi.n.3.nam præterim a Sedeo mutuatur, teſte Val. li. 5.[*Deſcendere, ſedere,ſtare al baſſo,* מכך mach.Ge. Sich nider ſetzē,oder niderlaſſen.*Gal. S'aſſeoir,s'aſſaiſſer,aller en fond,fondre.H. deſcender para aſſentarſe,caer abaxo,*]καθίζω. ad ſedendum deſcēdo.Sæpe pro dehiſco[*Aprirſi*] Ci.1.de Diu.Tantos terræmotus Ligurib.factos eſſe,ut multa oppida corruerint,terraq;deſederit.

DESIDERABILIS,le,o.3.[*Deſiderabile,* מחמד nechmadh. G.Das wollzu begeren iſt]ἐπιθυμητός.expetēdus. Ci.1.de Finib⁹.

DESIDERATIO, f.3. *Deſiderio,* תאוה taavah חמדה machmadh.Ge.Begierd oder begerung]verbale.ἐπιθύμησις.Cic.de Senect.

DESIDERATIVA,verba terminantſin rio,ut Eſurio, parturio, & deſiderium ſignificant.Cice.1. Phil. Vtinam aliquando dolor populi Romani pariat,quod iamdiu parturit. Parturio itaq; ſignificat cupio parere: eſurio, cupio edere: ſcaturio autē pro primitiuo capit ſcateo:nō enim deſideratiuum eſt ſignificatione, ſed voce tātum.

DESIDERIVM,n.2.*Deſio,deſiderio,* אוה awah חמדה chemdah.G.Ein begierd,wunſch,ein groſſ verlangen.*Gal.Deſir,ſouhait,regret.Hiſ. Deſeo*]ἐπιθύμια.Iuuen.Cur deſiderio tabulę Sertorius ardet. Ci. 4.Tuſc.Deſiderium eſt libido eius,qui nondum adſit,uidendi.

DESIDERO,as,a.1.[*Deſiderare,* אוה ivvah חמד chamadh.G.Begerē, wunſchen.*G.Deſirer,ſouhaiter.Hiſp. Deſiear,*]ἐπιθυμέω.a Sidus ducitur,vt placet Feſto:idem eſt quod cupere,optare.Cic.de Sen. Non caret is,qui non deſiderat.Idem Att.li.4. Sin erit bellum,partes meæ non deſiderabuntur.i.non requirentur.Deſiderari in acie milites dicuntur,qui in prælio ceciderūt,[*Eſſer occiſo*]quod in recenſione,quæ a prælio fieri ſolet,non compareant. Curtius: In eo prælio quinquaginta millia deſiderata ſunt. Deſiderare in aliquo integritatē,eſt huiuſmodi virtutē in aliquo requirere,[*Mancare,*] Ci.de Cla.Or.In Catone perfectiſſimo Stoico, ſummam eloquentiam non deſiderarem. Deſideratus,particip.Ci.poſt red.ad Quir. Omnia deſiderata magis, quàm aſſiduè perſpecta delectant.

DESIDIA,æ,f.1.[*Pigritia,poltroneria,* עצלה hatslah.G.Faulkeit,tragheit.G.*Pareſſe,oiſiueté.Hi.Pereza,y negligentia*]ῥᾳθυμία. ignauia, inertia. Ci.de leg.Agr. Qui propter deſidiam in ocio viuunt.

DESIGNATORES,m. 3. dicebantur,qui conſtituendæ funebri pompæ præerant,vnicuique incedendi locum,ordinemque præſcribētes, Græci βραβεύτας,uocant.Ci.ad Att. lib.4. Deſertus a ſuis,vix iam decimum deſignatorem retinet. Vlp. l. athletas,ff.de his qui not in fa. Deſignatores artem iudicram non facere, Celſ. probat. Budæus in Annotationibus.

DESIGNO,a.1.[*Deſignare,dinotare,* סמן ſamā חרץ rhodhiad חניך high ghidh.Germ.Bezeichnen,anzeigen.G. *Faire notoire, & declarer, deſigner,bailler le proiect.Hi.Señalar, notar,hazer notedad en algo*] ἀποτυπόω.quaſi per ſigna demonſtrare.Ci.1.Catil.Notat & deſignat oculis ad eādem vnumquemque noſtrum. Aliquando deligo,vt Deſignare Cōſulem.Sal. Sperans ſi deſignatus foret, facilè ſe ex voluntate Antonio uſurum.Interdum deſtinare, [*Diſponerſi,*]Col.li.3.Ipſum agrum,quem ſeminario deſignaueris,planum, & ſuccoſum.Aliquando rem aliquam inſignem patrare,& accipitur in vtramque partem, bonam & malam. Ter. in Adel. Modo quid deſignauit? Deſignatio. Cic.1.de Or.Rationem de infinitæ rei quæſtione ſine deſignatione perſonarum, & temporum.

DESILIO,is,ſecunda cor.n.4.[*Deſcendere di ſalto,* צנח tſanach.G.Hinab ſpringen.*G.Saillir,ou ſe mettre du haut en bas.Hi.Saltar de arriba abaxo*]καταπηδάω.deſilui,deſultum.ſaltu deſcendo. Plin. de uiris illuſt. Dum a templo Dianæ deſilijt, talum intorſit. Deſilire ab equo. Virg.11.Aen.Deſilire de nauibus.Cæſ.4.Bell.Gall. Deſilire de rheda. Cic. pro Milone.

DESIGNO,p.c.n.3.ex de & ſino[*Ceſſare,laſciare,finire* חדל chadhal.*c. ceſſer,s'arreſter.H.Dexar,o ceſſar de alguna coſa,*]παύομαι.finio,ceſſo. Terent.in Phor. Haud deſinā donec perfecero. Idem in Prol. And.Deſinant maledicere.Cice.Mario:Libenter me hercle artem deſinerem.Eſt autem deſinere artem, relinquere. Aliquando pro terminare,[*Terminare.*]Plin.in Paneg.Incipimus inde, deſinimus ibi,a quo incipi,in quo deſini ſub alio principe non poſſet. Idē in

Epi.

illius animi aciem destringit splendor sui nominis.
DESTRVCTILE, o. 3. ἀφανιστόν. quod destrui potest. Lact. libro de Ira Dei: Destructilia sunt omnia, quæ manu fiunt.
DESTRVO, xi, ctum, a. 3. [*Destruggere*, יתץ nathats הרס haras. Ger. Zerstoeren, zerbrechen. *Gal. Destruire, abatre, demolir. Hisp. Destruyr.*] ἀναιρέω, quasi structum erat, corrumpo Cic. de Senect. Vt nauem idem destruit facillimè, qui construxit. Quinct. lib. 5. ca. 7. Singulos vt exornare, ita destruere contingit.
DESVBITO, [*Subitamente*, פתאם pethah. Ger. Eins wegs. *Gal. Soudainement. Hisp. Subitamente.*] aduer. Idem quod subito. Plau. in Most.
DESVBVLO, as, a. 1. à subula; significat perfodere, ut interpretatur Nonius, citans illud Var. ex Sexqui Vlysse: Alteram Carneadem desubulasse, bona corporis sequutum.
DESVDO, as, n. 1. [*Sudar grandemente.* Ger. Sehr schwitzen. *Gal. Suer de trauail a faire quelque chose. Hisp. Mucho sudar.*] καταδύω. valde sudo. Per translationem ponitur pro laborare, [*Faticarsi.*] Cic. de Senect. Vnde Desudasco, & Desudascitur, impersonale. Plau. Vbi damnis desudascitur.
DESVEFACIO, is, ere, feci, factum, a. 3. [*Disusare.* Ger. Entwehnen, von der gewonheit bringen. ja cõsuetudine abstrahere. Ci. pro Cluen. Multitudinem iam desuefactam a concionibus ad veteris consuetudinis similitudinem reuocauerat.
DESVEFIO, desuefis, desuefieri, n. p. [*Disusarsi, lasciare l'vsanza.* Ger. Aussi der gewonheit kommen. *G. Se desacoustumer, estre desacoustumé. Hisp. Dexar la costumbre.*] a consuetudine abducor. Var. 1. de re rust. c. 9. Minutatim desuefiunt.
DESVESCO, is, desueui, desuetum, [*Disusarsi.* Germa. Entvvehnen. *Gal. Se desacoustumer, laisser sa coustume. Hisp. Desacostumbrarse.*] ἀνθίημι. & Desueo, es, eui, desuetum, prius neutrum, secundũ actiuum; vnde Nonius, Desueui illum, pro Desuefeci illum. i. consuetudinem illi abstuli. Titinn. Desueui, ne quo ad cœnam iret extra consiliũ meum. Vbi Desueui, dixit pro eo, quod est in desuetudinem adduxi. Desueo tamen hodie raro est in vsu, quemadmodum, & simplex Sueo. Quandoque Desuescere, accipitur pro consuescere, ut De, præpositio augeat. Plau. in Asin. Aues desuescunt.
DESVETVDO, f. 3. *Disusanza*, Ge. Entvvehnung. *Ga. Desacoustumance. Hisp. Desacostumare*] ἀνθέω. a desuescо. Liu. lib. 1. Mitigandum ferocem populum armorum desuetudine ratus.
DESVLTORES, m. 2. dicuntur, quorum ars est binos trahere equos, & alternatim ex vno in alterum mira celeritate transultare. Liu. lib. 23. Quibus desultorum in modum, binos trahentibus equos inter acerrimam pugnam in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat. Var. li. 2. de re rust. Equos eligit aliter quadrigarius, ad desultor.
DESVLTORII, verò ipsi equi sine ephippijs, ξύλιπποι dicti, quod ex his facilè desiliant desultores, qui duo singulis equitibus præsto erãt. Sueto. in Cæs. Equos desultorios agitauerunt nobilissimi iuuenes. Cassiod. uerò in epist. diuersum ab hoc genus fuisse docet in ludis Circensibus: Equi (inquit) desultorij, sunt, per quos Circensium ministri missus denunciant exituros, ut luciferi quadam in astris similitudine præcursorias velocitates imitari uideantur. Per translationem desultorius instabilis dicitur. Cic. pro Mur. Mihi videtur Prætorius candidatus in Consularem quasi desultorius in quadrigarium curriculum incurrere. Apul. 1. de Asino: Hæc ipsa vocis immutatio desultoria: scientiæ stylo respondet. Martian. de Nuptijs Philologiæ: Leuitate pernix desultoria gesticbat.
DESVM, dees, deest, n. [*Mancare*, חסר chaser חדל aphes. Ger. Mangeln, fehlen. *Ga. N'estre point, presenter, defaillir. Hisp. Faltar, o fallecer.*] ἐλλείπω. idẽ quod deficio. Sen. Fœlix est, cui nihil deest ad beatè uiuendum. Deesse officio suo, est officio suo non satisfacere. Deesse occasioni, est occasionem sese offerẽtem non arripere. Plin. li. 11. c. 25. Nullo momento meditari cessat, ne quando desit occasioni. Pro eodem fere vsurpamus, sibi ipsi deesse. Cicer. pro Rosc. Amer. Vide ne tibi desis. Deesse amici periculo, est amico in periculo non opitulari. Nonnunquam pro abesse accipitur. Cic. li. 2. ad Q. Fr. Huic conuiuio puer optimus defuit.
DESVMO, is, 2. 3. [*Pigliare, prendere. Gal. Prendre, & choisir d'entre plusieurs, recueuir, eslire. Hi. Tomar à su cargo.*] λαμβάνω. Sumo. Liu. lib. 4. ab Vrbe: Consules asseruandos desumunt.
DESVPER, [*Di sopra*, ממעל mimmahal. Ger. Oben herab. *Gal. Dessus. Hisp. Desde in cima*] ἀνωθεν. à superiore loco. Cæs. 1. Bel. Gal. Reperti tribunes, qui in phalangas insilirent, & desuper vulnerarent.
DETEGO, is, pen. cor. [*Scoprire*, גלה ghalah. German. Entdecken, oder auffdecken. *Gal. Descouurir. Hispan. Descubrir*] ἀνακαλύπτω. quod tectum erat aperio, Nudo. Plau. in Most. Texit, detexitque me illico. Translatè. Liu. lib. 10. ab Vrbe: Detegat ne quicquam conditas in fidas.
DETENDO, is, a. 3. [*Stendere.*] ἀείρω. Liu. lib. 1. Dec. 5. Nautici tabernacula detendunt. Cæsar. 3. de bel. ciuil.]
DETER, siue Deterus, a, um, o. 1. 2. [*Scelerato, maluagio*, רע rah. c. Boeff, nichts werth. *Gal. Mauuais. Hisp. Malo.*] adiectiuum inusitatum, vilis, pessimus, quasi detritus, a quo deterior, deterrimus. Ter. Heau. Deteriores omnes sumus licentia. Plau. in Most. Hominum deterrime.

DETERGEO, vide Detergeo.
DETERMINATIO, onis, f. 3. [*Determinatione*, גבול ephes גבול gebul. G. Aussziehung. *Gal. Limitation, bornement, limite, difiere. Hisp. Determinacion, diffinicion.*] Cic. 2. de Nat. Deor.
DETERMINO, a. 1. [*Porre i termini, diffinire*, גבל ghazar חרץ charats G. Aussziehẽ, aussmarckẽ, bestimmẽ. *G. limiter. ou bourner, ou determiner. H. Determinar, y diffinir.*] ὁρίζω. terminis, & velut limitib. quibusdã designo. Liu. li. 1. ab Vrbe: Deos precatus, regiones ab Oriente ad Occasum determinauit. Pla. in Pen. Eius nunc regiones, limites, confinia determinabo. Trãsla. pro Definio. Ci. de Or. id quod dicit, spiritu, non arte determinat.
DETERO, is, detriui, detritũ, a. 3. [*consumare*, בלה billah. G. Verschleiffen. *Ga. Gaster en vsant. empirer. Hi. Hastar vsando.*] κατατρίβω. vsu cõsumo, deterius reddo: unde toga detrita, lõga iam vsu deterior. Lænam estate deteris. prouerbio in eos dici consueuit, qui rebus necessarijs alieno tempore abutuntur. Accipitur & pro triturare. Col. li. 1. c. 6. Area optima est silice cõstrata, quo celeriter frumenta deterantur. Nonnun quam destruo, corrumpo, imminuo, [*Distruggere, diminuire*] Pli. Nimia cura deterit magis quàm emẽdat. Deterere laudes alicuius, pro Laudes eius imminuere. Hor. libr. 1. Car. Laudes egregij Cæsaris culpa deterere ingeni.
DETERREO, es, a. 2. dehortor, reuoco. auoco. deduco, repello, auerto, debilito, sũmoueo, [*Spauentare, sbigottire*, הרה bihel בעת biheth. Ge. Abschrecken. *Ga. Feietter. Desbourner en espouantant, diuertir. Hi. Espantar.*] καταπλήττω. valde terreo, quasi terrere quodã prohibeo. Cic. lib. 1. Tusc. Non deterret sapientem mors. Est etiam dehortari. Ci. 1. epist. Sed vt ego ad certam laudem hortor, sic a dimicatione deterreo. Deterritus, parti. Deterritus pudore. Cic. ad Att. lib. 10. Deterritus ab officio. Cæl. Col.
DETESTABILIS, le, o. 3. [*Maledetto*, ארור meraheb. G. Abschewlich, grevvlich. *Gal. Deteſtable, & abominable. Hi. Cosa abominada, y maldicta.*] βδελυκτός. abominabilis. Ci. in Offic. Nulla tam detestabilis pestis est, quæ non homini ab homine nascatur.
DETESTATIO, onis, f. 3. [*Maledittione*, אלה ohebah. G. Verfluchũg, abscheuhung. G. *Deteſtation, reiettement, abomination. Hi. Cosa abominada, y llena de maldicion.*] ἀπαρατήρητος. abominatio, execratio Cic. pro domo: Pro detestatione tot scelerum. Iurisconsultis Detestatio est denunciatio, quæ fit absenti, adhibitis testibus. Apuli. 7. Detestationem posuit pro testium abscissione.
DETESTOR, aris, d. 1. [*Maledire*, ארר Kats שנא tiheb. Ge. Verfluchen, eĩ abscheuhen oder greuvel haben. *Gal. Deteſter, auoir en abomination, & deteſtation, fuir, & reietter ou laisser. H. Maldezir, y abominar*] μυσάττομαι. abominor, execror. Ci. in Vat. Omnes te tam, quã malum auspicium detestantur. Passiuè. Hor. li. 1. Car. Bellaq; matribus detestata. Pro simplici testor [*chiamare per testimonio*] Plau. Men. Summum Iouem, Deosque detestor.
DETEXO, is, 3. [*Tessire*, ארג aragh. Ge. vveben, aussvveben. *Ga. Acheuer de tistre. Hisp. Texer, acabar de texer.*] ὑφαίνω. texo, perficio. Vir. 2. Eclo. Viminibus, mollique paras detexere iunco.
DETINEO, es, a. 2. [*Intrattenere, ritardare*, עכר hatsar אחר echar. Ger. Anffhaltẽ, auffziehen, verhinderen. *Ga. Detenir, retenir, retarder. Hisp. Detener*] κατέχω. teneo, siue remoror. Ci. Att. lib. 4. Suspensum me detines. Terent. in Eun. Detineo te fortasse. Per translationẽ; [*Impedire,*] Ter. in Pho. Pol me detinuit morbus. Sall. Me ambitio mala detinuerat. Retinere autem significat, quod habemus seruare, & custodire. [*Gouernare, seruare*] Sall. Imperium facilè ijs artibus retinetur, quibus initio partum est.
DETONDEO, es, detondi, a. 2. [*Tosare. Gal. Tondre. Hi. mucha tresquilar*] ἀποξυράω, penitus tondeo, Col. lib. 7. vbi de pecoribus.
DETONO, as, ἀπροσδοκήτως, tonare desino. Qu. lib. 12. c. 9.
DETORNO, as, a. 1. [*Lauorare al torno*, G. Treiẽ, abtreiẽ. G. *Faire au tornoir, tourner. Hi. Tornear con el torno*] ex materia quapiam torno aliquid efficio. Pli. li. 13. Ex quo ligno velares detornant anulos.
DETORQVEO, es, si, tum, a. 2. [*Torcere, piegare*, עוה havath עקש hikke sh. Ge. Kruemmẽ, biegen, es sei vbersich, vndersich, oder auff ein seiten. *Gal. Destordre, destourner. Hisp. Torcer, plegar,*] κατακάμπτω. deflecto, curuo. Col. lib. 4. Malleolum est necesse longiorẽ facere, si volumus detortum pangere. Per translationem pro abstraho, aliorsum torqueo, [*Torcere, remouere.*] Cic. 1. Offi. Voluptates maiores partes animi a uirtute detorquent. Pro deprauo, siue in alium sensum, quàm dictum aut factum sit, aliquid interpretor. Col. li. 3. c. 10. Prauè detorta, & inueterata opinio rusticorum.
DETRACTO, as, uel Detraho, a. 1. 3. [*Dir male dell'assente.* G. Einẽ sein ehr abschneiden. *Gal. Mesdire de quelqu'vn, le blasmer. Hisp. Detrar*

di-

dicienda mal de alcuno,]elancendum abſtoti obloquor.

DETRACTOR,oris,m.a[*Maledicente*,חלחר holech rachil תדגר meraghgel כלש meloſchen. Germ.Ein hinderreder,verleumder,afterredner,der abweſende leute ſchmehet,oder jhnen jhre ehre abſchneidet,oder jhnen jhre ehre vnd gedechtnis abſtilet.

DETRACTIO,onis,f.3.[*Il togliere*,מנרעה migrahath.G.Abzug,entwẽdung.Gal.*detraction,oſtement,treument*.Hiſ.*Qui tamiento detraction*] ἀφαίρεσις,ablatio.Cic.3.Offi.Non magis eſt contra naturam mortibus, aut egeſtas, quàm detractio,aut appetitio alieni.

DETRAHO,his,xi,ctum.a,3.[*Tor via*,גרד garaph משמה maſchach לקח lakach.Germ.Abziehen,hinnemmen.Gal. *Oſter. Hiſp.Quitar por fuerca*,]ἀπαιρῶ.trahendo aufero. Ter.in Hea. Occurrunt ſerui; forces detrahit.Interdum adimere, ſiue derogare *Tollere*]Ci.3. Off.Quod alteri detraxerit,ſibi aſſumat. Translatè,Detrahere famæ,honori,opinioni alicuius,pro famam alicuius,honorem, aut exiſtimationẽ lædere,[*Offendere,dishonorare*] & nunc cum datiuo conſtruitur.Ou.de Triſt.Detrahat auctori multũ fortuna licebit.

†DETRECTATIO,ſ.3 [Rifutamento di fare vna coſa.]διάδυσις.Liu.6. ab Vrb.Sine detrectatione conuenerunt.]

†DETRECTATOR, verbale. [Chi fuge qualche impreſa.] ἀναγκητής. Liu.4.bel.Maced.Cato haud ſane detrectator laudum ſuarum.]

DETRECTO,as,a.1.frequent.[*Refutare,recuſare*.]מאן meen מאס maas, Ger.Sich wideren,etwas zuthun abſchlagen.Gal.*Refuſer a faire, recuſer*.Hiſ.*Meno ſprectar,o retuſar*,]διαδύομαι.defugio,deuito,recuſo,nego.Virg.3.Geor.Nec mihi diſplicear maculis inſignis, & albo,Aut iuga detrectans.Detrectare militiam.Cæſ.li.7.Bell.Gal. Detrectare pugnam. Lib.lib.24.

DETRIMENTOSVS,a,um,o.1.2.[*Dannoſo*,מרע merah.Ge.Schaedlich. Gal.*Fort dommageable,qui porte dommage*.Hiſp. *Dannoſo,meguadero*,]βλαβερός.quod adfert detrimentum. Cæſ.7.Bel.Gal.

DETRIMENTVM,n.2.[emolumentum, [*Danno.Gal.Dommage, detriment*.Hiſp.*Danno,o mengua*]βλάβη.damnum, dictum ſ. cũcti Varronem a detritu,quod ea quæ trita ſunt, minoris precij ſunt. Hor. lib.2.Epiſt.Detrimenta,fugas ſeruorum, incendia ridet.

DETRVDO,is,p.p.a.3.[*Cacciare in giu*,דחה dachah.Ger.Stoſen,niderſtoſſen,abſtoſſen,abtreiben,abſtreiben,abſtuchen,abſtuecken.Gal.*Pouſſer dehort,debouter*.Hiſp.*Empuxar de lugar*]κατωθέω.deorſum trudo,ſiue trudendo deijcio.Liu. lib.2. Iam impetu conabantur detrudere virum. Per translationem pro compello. [*Spingere*,]Ci.lib.1. Offi. Si neceſſitas nos ad ea detruſerit.

DETRVLLARE,eſt de trulla in trullam transfundere: quo verbo vſus eſt Apitius,quod ipſum & diffundere ſecundum Pli. vocatur.

DETRVNCO,as,a.1.[*Troncare*,קטע katsa קיטט kittſets,Ger. Abhauwen, ſtuecken,abſtuempfen.Gal.*Couper,& oſter de deſſus le tronc,deruncquer*. Hiſ. *Deſcabeçar*,]ἀποκόπτω.truncando deijcio,amputo,quaſi a trunco abſcindo.Liu.li.1.Bell.Mac. Detrũcata corpora brachijs abſciſſis.Diſtrunco autem,in diuerſas partes trunco.Pla. in Truc. Iam ego te hic agnum faciam,& medium diſtruncabo.Detruncatio ramorum.Pli.lib.14.c.2.

DETVMEO,es,n.2.[*Sgonfiare*.Ge. Verblaſten,aufhoeren vngeſtuem vnd auffblaſen zuſein.Ga.*Deſenfler*.Hiſ.*Desbincarſe*]ἀπογκόομαι. eſt tumorem amitto.Vnde Papinius lib.5.Theb.cum vellet ſignificare,mare pacatius factum eſſe,dixit mare detumuiſſe[*Pacificarſi, quietarſi*.]Detummere(inquit)animi maris.

DETVRBO,as,a.1.[*Gettare abaſſo con violenza*,חפן hippil.Ge.Vngeſtuemigklich herab ſtuerze,mitt gewalt hinab werffen.Ga.*Ruerius,abatre,faire chebir*.Hiſp.*Derribar algo de arriba abaxo*]καταρρίπτω.cum violentia deijcio.Vir.5.Aen.Puppi deturbat abalto,Col. vero lib.5.ad pampinationem transtulit: Vinitor(inquit)ſuperuacuos pampinos deturbet.Ci.ad Cn. Pomp. ad animum transtulit: Scito,tuos veteres hoſtes litteris tuis perculſos, atque è ſpe deturbatos iacere. Deturbare de mente,[*Togliere*,]dixit Cic.in Piſ.Pro mente ſpoliare:Sua quemque fraus, ſuum facinus, ſua audacia de ſanitate, & mente deturbat.

DETVRGEO,es,turſi,n.2.[*Sgonfiare,diſcreſcere*. Gal. *Deſenfler*. Hiſp. *Dishincarſe*,]ἀπογκόομαι.turgere deſino,tumorem pono, decreſcere.Pli.lib.9.Deturgente Nilo mures inueniuntur.

DETVRPO,a.1.[*Disformare,imbrattare*,נבל nibbel. G. Verwueſten, vnflettig,oder vngeſtalt machen.*Gal.Enlaider,villener, faire laid gaſter la beauté*.Hiſ.*Aſcar*,]αἰσχύνω.turpem, ac deformem reddo. Sue.i Cal.Pulchros & conatos occipitio raſo deturpabat. Ci.Simplici vſus eſt, Iouis aram ſanguine turpari.

DEVA,ſ.1.Δηοῦα.Britanniæ oppidum eſt in tractu orientali. Ptol.lib. 2.cap.3.

DEVANA,ſ.1.Δηούανα.oppidum eſt Taxalorum,in tractu Britanniæ, qui Scotia dicitur.Ptol lib.2. & c.2.

DEVASTO,as,are,a.1.[*Dar guaſto-ſaccheggiare*,שדד ſchadhad החשם hechcheriv.Ger. Verwueſten, verhergẽ.Gal.*Depenpler,degaſter,mettre en degaſt*.Hiſ.*Deſtruyr,deſſolar,yemar*,]καταστρέφω.depopulor,proſtigo.Liu.lib.2.Bel.Pun.Marrucinos, & Pelignos deuaſtat.Agmina ferro Deuaſtata.Oui.13.Met.

DEVCALION,m.3.Filius Promethei, cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam coniugio iunxit. Porro cũ hic apud Theſſalos regnaret,ingens diluuium contigit,qua propter arcepta naui ſolus

Deucalion cum Pyrrha ſeruatis,in Parnaſſum mõtẽ delatus eſt, ceſſantibus verò aquis Themiſtos oraculum adijt,cõſultaturus de humani generis reſtitutione,quod reſpõdit,ut oſſa magnæ matris poſt tergum iacerent coniectis igitur poſt tergum lapidibus,quos Deucalion iecerat,in mares,quos Pyrrha, in feminas vertebãt. Iuuen.Sat.1.Paulatimque anima caluerunt mollia ſaxa.Oui.li.1. Met.refert fabulam.

DEVCALIONEVS,a,ũ,o.1.2.ut Deucalionei imbres, qui pro maximis ponuntur a poetis.Lin l.1.Deucalioneos fudiſſet aquarius imbres.

DEVEHO,a.3.[*Portar abaſſo*,הביא hebi.G.Hinabfuehren.*Gal.charrier,& porter d'vn lieuen autre. Hiſp. Llevar abaxo*]καταφέρω.deorſum veho,defero.Plin.in Epiſt.Fruges deuehit in vrbem. Cice.1. Phil. Celeriter Veliam deuectus Brutum vidi.

DEVELLO,is.a,3.[*Suellare*,ארח arach הערץ hehethix.G.Abreiſſẽ. Gal.*Cueillir,arracher*.Hiſp.*Aranchar algo de lugar*,]ἀποτίλλω.Vello. Pli.lib.21.c.11.

DEVELO,as,a.1.[*Scoprire,leuar il velo*,גלה ghalah.Ge.Den vmbhang hinwegthun,entdecken.Gal.*Deſcouurir,deſuoiler*.Hiſ.*Reuelar,y deſcubrir lo ſecreto*,]ἀποκαλύπτω.velum aufero,detego.Ouid.6.Met. Oraque deuelat miſeræ pudibunda ſororis.

DEVELTON,n.2.Δήλτος Ptol.oppidum Thraciæ. Pli.lib.4.c.11.

DEVENERO,aris,d.[*Riuerire*,כרד chibbed. Germa. Verehren.]σεβομαι. idem quod veneror.Ouid.Epiſt.2. Deuenerata focis.

DEVENIO,is,p.c.n.4.[*Scendere di luogo alto*,ירד jaradh בוא ba גיא hi gha ghiah.Germa.Hinab Kommen.Gal.*Deſcendre,& venir,parnegir.*Hiſ.*Venir de arriba,abaxo*]καταίνω. de loco editiore deſcendo. Vir.lib.4.Aen.Speluncam Dido,dux & Troianus eandem Deuenio.Ci.ad Att.Nouiunt.Aliquando pro ſuo ſimplici venio,[*Venire*.]Cæ.ad Att.Nolebam noſtrum familiarem ſermonem in alienas manus deuenire.Li.4.ad Herc.Videtur eſſe arrogantia,illa relinquere,& ad ſua deuenire.Pla.in Aſi.Quid ſi fortè in inſidias deuenero?

DEVESTIO,as,a.1.[*Imbratiare*,בגד nibbel.Ger.Vngeſtalt,oder vnflettig geſchaffen machen,verwueſten. Gal. *oſter la beauté fouiller gaſter vil enir.Hiſp.A fearlo hermoſo*.]λυμαίνομαι.deturpo. Gel.l.12.Tam quam pulchritudinis ſibi inſignia deuenuſtet.

DEVERBERO,as,a.1.[*Percuotere,battere*.Germ.Hefftig ſchlagen.Gal. *Battre a force,bien battre*.Hi.*Mucho acotar*.]Valde verbero. Ter.in Phor.Quot me cenſis homines iam deuerberaſſe vſq. ab necem.

†DEVERRAȩ f.1.Dea ab antiquis putata eſt,quam venerabantur,ſcopis de rum verrere poſſent.De hac Auguſt.lib.6.de Ciuit.]

DEVERRO,is.a.3.[*Spaçzare mettare*,מרט pinnah.Germ.Abwviſchen mitt vviſchen ſcuberen.Gal.*Balier, & nettoyer au net*.Hiſp.*Barrer*. κατασαίρω.everro,verrendo purgo.Col.lib.8. Stabula frequenter deuerrenda,& purganda.

DEVERSVS.Vetere dicebant,quaſi deorſum verſus. Feſtus.

†DEVERTO,is,pro Diuerto,frequenter apud Plautum legitur, more veterum. Quin.Commun.in & nota diuertunt. Tacit.lib.7.]

DEVESTIO,a.4.[*Spoliare*,פשט paſchar. Ger. Die Kleider auſſziehen. Apul.lib.3.Omnibus lacinijs ſe deueſtit.

DEVEXITAS,atis,f.7.[*Il chino piegato*,שחי eſchedh.Ger. Die haldechte vnderſich.Gal.*Panchement,abaiſſement*. Hiſ. *Acoſtamiento haxia abaxo*.]declivitas.Plin.in epiſt.Inde non loci deuexitate, ſed ipſa ſui copia,& quaſi pondere impellitur.

DEVEXO,as,a.1.κατασείλλω.valde uexo. Lact.lib.4.Animos deuexant.

DEVEXVS,a,um, o,1.2.[*Chino*,נטוי natuoch. Germa. Niderfich hãdent]κατατρὴς.declivis,ſiue deflexus.Col.li.1.Ad meridiem magis litter deuexis.

DEVINCIO,is,a.4.[*Legare,obligare*,אסר aſar אסרר aſarar.G.Verbinden. G.*Lier auec,ſerrer enſemble,obliger*. Hiſp. *Atar,y apartar,obligar*. κατάδω.ligo,conſtringo.Pla.in Cap.Illas maiores catenas,quibus ſint deuincti,demitto.Per trãslationem.Ter. in Heau. Vbi ſemel animus ſe cupiditate deuinxit mala.Aliqñ pro obligo. Ci.Lẽt.In Ep.Hic tibi præſtanti tua in eum liberalitate deuinctus eſt.Deuinctus,par. Deuinctus colla catenis.Silius li.11.Deuinctus, nomẽ part.Hor.1.Ser.Sat.5.Neque quæis me ſit deuinctior alter.

DEVINCO,is,a.3.[*Vincere*,נצח nitſeach.G.Vberwinden. *Gal.Vaincre du tout,ſurmonter*.Hiſ.*Vencer*.]κατανικάω.vinco,ſupero. Cic. de Sen.Q.Pœnos claſſe primus deuicerat.Deuictus animus.Ter. in And. Animus virginis miſericordia deuictus.

†DEVIO,as.A recta via recedo. Abuſiuè pro deflecto ſumitur.Metrob.5.Saturn.Paululum a grauitate Homerica deuiauit.]

DEVIRGINO,as,a. 1.[*Suerginare*.Gal.*Deſpuceler*.Hiſp.*Deflorar,o corrumper virgen*.]διαπαρθένω.uitio uirginem. Nonius.

DEVITATIO,onis,f.3 [*Schiuamento*.Ga.*Fuitement,eſchappement*.It *A quella huyda y apartamiento*.Ger.Scheihung,entfliehung.] Cæ. Att.li.16.Facilior deuitatio legionum fore videtur,quã piratarum.

DEVITO,as,p.p.a.1.*Schifare*.Gal.*Euiter,fuir d'aupres,eſchapper,& ſauuer de quelque choſe*.Hiſ.*Eſquiuar,huir el danno*,]ἐκφεύγω.declino.Cice.2.Ver.Vt procellam temporis deuitaret.

DEVIVS,a,um,o.1.2.[*Suiato,tolto dalla buona uia*.Gal.*Deſuoye,ſorte de voye, hors de voye*. Hiſp. *coſa deſuiada,y apartada de camino*,]a re-

ia remotum: vnde Cice. Anagninos vocat deuios, quod essent extra viam militarem collocati. Et Hor. Scortum deuũ dixit, quasi extra recta via remotum. Propert. Lætor, quod sine me deuia mea cubas. Cicero in Læl. Per translationem. quid potest esse tam deuium, quàm animus eius, qui ad alterius nutum conuertitur.

VNX, m.3. mensuræ, vel ponderis species, cui duodecima deest vncia. i. quę vndecim constat vncijs: dictus enim DEUNX, quasi vna vncia dempta de asse. Matt. li. 6. Misereri sibi protinus deunces, sed creditos iubet. Erat etiã Deunx mensura, qua veteres agros suos metiebantur. Col. li. 5. c. 1. Ex deunce aliquem hæredem facere, est alicui totam hæreditatem vnica vncia detracta relinquere. Cice. pro Cecin. Facit hæredem ex deunce, & semuncia Cecinnam.

EVOCO, as, p.c. [*chiamar abaſſo, richiamare.* Germa. Hinab beruffen. *Gal. Appeller pour venir en bas. Hiſ. Llamar de arriba abaxo*] μετακαλέω. vocando deduco. Liu. li. 4. Lænis à tumulo suos deuocat. Cic. lib. 5. Tusc. Socrates primus philosophiam deuocauit e cælo.

EVOLO, as, p.c. [*Volare d'alto.* Germ. Hinabfliegen. *Gal. Voler enbas, s'en voler & partir viſtement. Hi. Volar de arriba abaxo*] κάθιπτα μαι. ex loco superiori in inferiorem volo. Plau. in Amph. Deuolant Angues iubatu deorsum in impluuiũ. Translatè pro decurro ponitur. [*Diſcorrere.*] Liu. lib. 3. Præcipites pauore in forum deuolant. Idem li. 2. pro desilio posuit: deuolãt de tribunali, vt lictori auxilio esset. Aliquando discedere, [*Partirſi*] Auctor ad Her. Falsi amici sereno vitæ tempore præsto sunt: simulatque homini fortunæ inuiderint deuolant omnes.

EVOLVO, uis, a, 3. [*Rivolgerſi,* גלל ghal גמף ghamph. G. Hinab welzẽ. *Gal. Faire rouler de haut enbas, faire deualler, faire cheoir. Hi. Derriber abaxo.*] κατακυλίω. ex loco superiori voluo. Col. lib. 1. Aqua per saxa præceps deuoluitur. Liu. li. 2. bel. Pun. Saxa ingentia in agmen deuoluunt. Per translationem, deuoluta est res, i. translata. Idẽ lib. 5. Eo deuolui rem, ut patricij habendi tribuni plebis sint.

EVORO, as, p.c. a. 1. [*Diuorare,*] G. Verfressen. veschlucren. *Gal. Deuorer, aualler sans maſcher. Hi. Tragar mucho*] κατάδω. vorando absumo. Cato de re rust. Bos si ægrotare cœperit dato continuo ouum gallinaceum crudum, & integrum facito deuoret. Refertur & ad illos sensus, [*Guardar ſiſſo.*] Mart. Oculis deuorantibus draucos, i. uidè aspicientibus. Plau. Auscultate, & mea dicta deuorate. Pro concoquere. Cic. 6. Phil. Paucorum dictum molestiam deuorare.

VOTIO, f. 3. [*Deſtruction.* Germ. Verſprechung, vnd ergebung mit fluchen. *Gal. Dedicement, obligation à mort, voeu de mettre, & employer la vie. Hi. Ofreſcimiento hechicos.*] execratio. Suet. in Cali. Pisonem non prius succensere in animum induxerit, quam veneficijs, & deuotionibus impugnari se competisset. Hę deuotiones tales erãt, quales diræ apud priscos.

VOTO, as, a. 1. freq. ex deuoueo. Cic. Quæ uis patrem Decium, quæ illum deuotauit, ac immisit in armatas hostium copias?

VOTORIVS, a, um, o. 1. 2. adiect. ut carmina deuotoria, apud Liu. & Macrobium, quibus homines vrbesque deuouentur.

VOTVS, o. 1. 2. [*Deſtinato, deuoto. Gal. Dedié, adonné, voué, conſacré. Hi. Offrecido, ò deuoto.*] πρόθυμος. destinatus. Vir. 4. Æn. Pesti deuota meæ. Accipitur & pro diro & execrando. [*Crudele, maledetto*] Ouid. in Epist. Medeæ: Viuite deuoto fœmina virque toro. Deuoti itẽ dicuntur, qui mutuæ amicitiæ legibus ita se astrinxerunt, ut ijsdẽ [illegible] obnoxij sint. Cæs. 3. Bell. Gall. Cum sexcentis deuotis, quorum hæc est conditio, vt omnibus in uita commodis una cum his fruantur, quorum se amicitiæ dederunt.

VOVEO, es, p.c. [*Far voto, votare, Gal Vouer ſolennellement, dedier. Hi. Ofrecer, ò offrecer.*] κατοφλιάζω. solemniter voueo. Vouere autẽ est [illegible] mittere. aliquid sanctè promittere. Cic. 3. Offi. Cum deuouisset Dianę, quod in suo regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolaut Iphigeniam. Interdum idẽ est, quod præuio voto mortem sese dedere. Virg. 12. Æn. Quorum se deuouet arti. Liu. li. 9. Me deuoueo pro populo Rom. paratus sum. Item, est diris imprecationibus malũ alicui optare. [*Maledire.*] Ouid. in Ibin: Illum ego deuouebo quę mens intelligit, Ibin. Inter carmina magica duo erant apprimè maiores maximæ religionis: quorũ altero Dij tutelares vrbiũ euocabantur ab hoste victore, ne Deos captiuos ducere viderẽtur: altero deuouebant, i. morti dabant hostium exercitus, & singula interitum eorum, qui se traderent iræ numinum pro salute aliena.

VRO, is, re, 2. 3. [*Abbruſciare,* שרף faraphi בער beher להט lihat. Abbrennen. *Gal. Bruler. Hi. Quemar.*] καίω idem quod vrere. Liu. li. 8. bel. Mac. Alter Consul agros Ligurum deussit, depopulatusque est. Vrere morsu dicitur serpens, vel afflatu, cum inflammat. Mœnia deusta. Tacit. lib. 4. Pars Circi deusta. Ibidem.

ἀρκέω. admonet parœmia, nullum esse mortalium, in quo non aliquid desideretur, vnum esse Deum vndequaque perfectum.

DEXTANS, dextantis, m. 3. decem vncię, cum scilicet assi deest sextans, sicut Deunx, cum assi vna deest uncia. Fest. Colum. lib. 5. cap. 1. Pars dimidia, & tertia, vigintiquattuor millia hoc est, dextans, in quo scrupula 240.

DEXTER, dextri, vel dexteri, o. 1. 2. [*Deſtro. arto,* ימין iamin. G. Rechte. *Gal. Dextre, adroit & habile. Hi. Deſtro, ò derecho.*] δεξιός. Virgil. 5. Aen. Quo tandem mihi dexter abis? Dextrum cornu, & sinistrũ in acie tenere. Liu. 3. ab Vrbe. Ou. 2. Met. Signaq; sex foribus dextris, totidemq; sinistris Dexterior, comparatiuus. Ou. 2. Me. Nec te dexterior totum declinet ad anguem. Interdum aptus, conueniẽs, agilis, quod dextera manus agilior sit, & promptior sinistra. Stat. lib. 3. Sil. Signa frænatę moderatus alæ Castore dextro. Antiqui Dextimum & Sinistimum dicebant. Varro περιλείπων. Primò compito dextimam viam munit Epicurus. Sal. in Iug. Sylla cum equitatu apud dextimos. Aliquando prosper, propitius, [*Fauoreuole.*] Quinc. ĩ procem. lib. 4. Adsit Domitianus dexter ac volens. Oui. 1. Fast.

DEXTERA, vel Dextra manus. f. 1. [*Man deſtra:* ימין iamin Ge. Die rechte hand. *Gal. La main dextre, ou le coſté dextre. Hiſp. La mano derecha.*] δεξιά. Vir. 2. Si Pergama dextra Defẽdi possent, etiam hac defensa fuissent. Dare dextram, [*Aiutare,*] auxilium præstare. Vir. 6. Aen. Da dextrã misero. Antiqui per dextram iurabant, tamquã fidei sedem, & virtutis ministram. Dextram (inquit Seruius) Numa Pompilius fidei consecrauit. Cice. 11. Phil. Dextræ, quæ fidei testes esse solebant, perfidia sunt, & scelere violatæ. Dextella, læ, diminutiuũ. Cic. Att. lib. 14. Q. Frater est dextella.

DEXTERE, [*Deſtramente. felicemente.* Germa. Glucxlich. *Gal. Dextrement, auec bon heur. Hiſpan. Bien auentur adamente, y con deſtreza,*] δεξιῶς. Feliciter, aptè, cum quadam dexteritate. Liu. lib. 1. ab Vrbe: Liberaliter, dexteréque obeundo officia. Hor. 1. Ser. Sat. 9. Nemo dexterius fortuna est vsus.

DEXTERITAS, tis, f. 3. [*Deſtreza.* Ger. Geschick ligkeit alle ding mit vortheil anzugreiffen. *Gal. Dexterité, habilité, bienſeance. Hi. Habilidad, atauio, deſtrezza de la mano deſtra,*] δεξιότης. aptitudo. Liu. lib. 7. Bel. Mac. Multa in eo & dexteritas, & humanitas visa.

† DEXTRALE, ornamentum dextræ, commune viris & mulieribus. [περιδέξιον.]

† DEXTRARII, dicuntur equi, maximè bigarij. [ζυγιοι.]

DEXTRATIO, f. 3. Solinus. tarpeiũ Iouem terna dextratione lustrauit.

DEXTRORSVM, & dextrorsus, aduerb. [*Verſo la deſtra*] Germani. Auff die rechte handt, gegen der rechten seiten hinauff versus] dextrã partem. Cicero. 1. de Diu. Dextrorsum orbem flammeum.

DEXTROVERSVM, [*Verſo la deſtra. Gal. A coſté dextre, du coſté droit, à dextre. Hiſ. Haʒia la mano deſtra.*] Germ. Zu der rechten handt] Pl. in Curc. Sed dextrouersum aduersa it in malam crucem.

D A N T E I

DI, & Dis, præpositiones eiusdem significationis sunt, quæ ambæ in separabiles sunt, & in compositione solùm reperiuntur.

DIA. f. 1. *Δία.* insula est maris Aegei, vna Cycladum, Naxos etiam dicta, & Sicilia minor, & Dionysias, à vini fertilitate. Pli. lib. 4. ca. 22. Oui. in Trist. Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis. Est item Dia Thessaliæ vrbs ab Aeaco condita. Alia item Thracię, ad Athõ mõtem. Tertia, Euboeæ. Quarta, insula iuxta Scillæum Peloponnesi promontorium, oppidum habens eiusdem nominis. Quinta, Lusitanię ad Oceanũ. Sexta, Italiæ iuxta Alpes. Septima, Scythiæ, circa Phasim. Octaua, Catię. Nona, Bithyniæ, iuxta Pontum. Stephanus.

DIABATHRA, æ. f. 1. *Διαβάθρα.* genus solearum Græcarum, inquit Festus. Diabathrarius, qui soleas huiusmodi cõficiebat. Plautus in Au.

† DIALTES *Διάλτης.* Latinè trãsitus interpretatur; vnde & pro sipho ne vsurpatur. Accipitur etiam pro quodam renum morbo, maximam, & penè inextinguibilem sitim inducens; vnde & dipsacõ appellant. Vide Galen. de loc. aff. lib. 6.]

DIABOLVS, m. 2. [*Diauolo,* שטן satan.] *Διάβολος.* Latinè calumniator, *Διαβολὴ.* calumnia, *Διαβάλλω,* criminor.

DIACHETON, n. 2. spina magnitudine arboris modicè, flore roseo, cuius radix vnguentis expetitur, alio nomine Aspalathus. Pli. li. 24. ca. 13.

DIACODION, n. 2. medicamentũ ex capitibus papaueris. Pli. li. 20. c. 28.

DIACONVS. m. 2. [*Miniſtro,* משרת meschareth. G. Ein diener, oder helffer. G. *Diacre. Hiſp. diacono.*] *Διάκονος.* est minister, à *Διακονία,* ministro, quo cognomine Mercurius appellatus fuit, quem cõem esse voluerunt Deorum tum superiorum, tum inferiorum ministrum.

*DIACOPENE, *Διακοπηνή.* Cappadociæ regio, ad Halym fluuium. Strabo libro 12.

*DIACTOR, m. 3. *Διάκτωρ.* internũcius. Mercurii nomen apud poetas.

DIADEMA, p. p n. 3. [*Diadema,* צניף ʦaniph, מצנפת mitsnepheth צפירה hatarah כתר cher. Germa. Ein hauptzierd der Kuenigẽ, vorzeit war es ein bindẽ auff purpur. *Gal. Un diademe, qui eſtoit vn cercle n torquemẽt ou guarniture de chef de Roy ou Roine, fait de pourpre par ne tre laſſement. Hiſ. Corona real.*] *Διάδημα.* gestamen capitis, regum insigne, *ἀπὸ τοῦ διαδέω.* hinc est, à circumligando. Erat enim fascia quædam, qua caput circumligabatur. Cice. 2. Phil. Diadema ostendis, gemitus toto foro. Plin. lib. 21. cap. 16. Regibus apum in fronte

macula,quodam diademate candicans.

DIADEMATVS,a,o.1.2.diademate ornatus,vt Diadematus Apollo. Pli. lib.38.c.8.

†DIADOCHOS,διάδοχος.gemma beryllo similis Plin.lib.27.c.10.Apud Athenienses autem Diadochi dicebantur quingenti viri, quorum consilio de rebus publicis priuatisque statuebatur.]

DIÆRESIS,διαίρεσις.id,est,diuisio; apud Grammaticos figura est,qua vna syllaba diuiditur in duas,vt apud Hora. Nunc mare,nunc siluæ,vbi dictio dissyllaba siluæ,fit trium syllabarum:Et cum dicitur Aulai,pro aulæ.Nomen autem habet à διαιρέω.id est,diuido.

DIÆTA,f.1.cenaculũ,in quo æstate cenatur ad umbrã, hieme ad solem.Plin.in Epi.Ex triclinio in diætam transitus.Dicta Diæta ἀπὸ τῶν διαιτῶν,à conuiuijs,quæ in ea peragebantur: quamquam Varro Latinam vocem existimat,ita dictam,quod in ea per diem ederetur.Sumitur item Diæta, [*Ordine di viuere.*] pro victus rõne, & præscripta viuendi formula.Cice.Att.lib.14.Diæta curari incipio.

DIÆTARII,m.2.διαιτητικοί.vocantur ministri diætæ seruientes,quorum meminit Vlpianus,de fundo instructo.

†DIÆTETICA,διαιτητικὰ.medicina dicitur,quæ victu medetur,teste Cels.in procem. lib.1.Vulgus Regimen vocat.]

DIAGLAVCION,genus collyrij,ex glaucio herba temperatum.Pli.lib. 27.cap.10.

†DIAGONIOS,διαγώνιον. Lineæ genus est,quam Latini nonnulli angularem vocauerũt,quod ab vno angulo ad alterum perducatur.]

†DIAGRAMMA,tis,n.3.διάγραμμα. Græcis inscriptionem seu titulũ libri significat.Item decretum,formulam,siue edictum in scripturam redactum. Item figuram Geometricam. In musica item diagramma vocatur mẽsurarum proportio notis quibusdã rescripta.]

DIALECTICE,f.1.διαλεκτικῶς.adu.Ci.1.Aca.Multa dicta Dialecticè.

DIALECTICVS,a,um,c.1.2.[*Dialettico,*] quod pertinet ad Dialecticã, vt Dialecticæ captiones.Cic.2.de Finibus. Disputationes dialecticæ.Quin.lib.5.c.14.

DIALECTICVS,tici,subst.m.2.qui tractat Dialecticam.Cicero in Or.

DIALECTICA,f.1.[*Dialettica*]διαλεκτικὴ.ars differendi,cuius finis est verum a falso discernere, ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι,à disputando.Cic.in Top.Iudicandi vias diligẽter persecuti sunt ea scientia,quã Dialecticen appellant.Idem 4.Acad.Dialectica veri & falsi quasi disceptatrix & iudex Dialectica,orum,plur.nu.gen.neu.Ci.Att.li.4.Hominem remotum à Dialecticis,in Arithmeticis satis exercitatum.

†DIALECTVS,διάλεκτος.Linguæ alicuius proprietas,quod scilicet vnaquæq. lingua peculiare habet,& à cæteris distinctum.]

DIALIS,le,o.3.[*Di Giove,*]quod Iouis est,quem Δία vocant Græci;vñ Flamẽ Dialis,Iouis ministerio assignatus à Numa,vt docet Liu. li. 1.ab Vrbe.Dialem Consulem dixit Cice.pro Consule vnius diei,ludens nimiũ in voce ambigua,non secus ac si à die dialis diceretur.

DIALLAGE,f.1.διαλλαγή. figura est cum multa argumenta ad vnum effectum deducuntur.Quinct.lib.9.

DIALOGVS,gi,m.2.[*Dialogo.*Ge.Ein gesprech.*Ga.Dialogue,dispute entre quelques vns,diuis entre personnes,oraison par personnages.Hi.Libre,ò tratado en donde se introducen algunas personas que disputan,ò hablen juntamente,*] διάλογος.disputatio duorum, vel plurium, interrogationem,mutuamque responsionem continens.ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι,quod est disputare. Quinct.definit esse sermonem ex interrogatione,responsioneq;compositum,de ea re,quæ vel philosophiam,vel Reip.partes attingat,disceptans. Cicer. de Clar. Orat. Quum disputatio est inter eos,vt est consuetudo dialogorum.

DIALOGISMVS,m.2.διαλογισμὸς. à Rufiniano refertur inter schemata διανοίας.cum.s.quis secum rem aliquam volutans, tamquam cũ altero colloquens,interrogat & respondet. Exemplum insigne est illud in Eunucho Ter.Quid igitur faciam? non eam ne nunc quidem Quum accersor ultro? an potius ita me cõparẽ. Non perpeti meretricũ contumelias:exclusit,reuocat,redeã?nõ si me obsecret.

DIALVTENSES,Pelagiæ ex genere purpurarum.Pli.lib.9.c.37.

†DIALYTON,διάλυτον.Figura est,quæ alio nomine Asyntheton appellatur,qua plures dictiones,orationesq.sine copula iunguntur.Latinè distitutum dici potest. Eius contraria figura est Polysynthetõ.]

DIAMETER,p.c.m.2.[*Diametro.*G.Ein schnurschlechte linien,so die figurẽ in zwey gleichetheil durchschneidt.*Ga.Vn diametre,vne ligne passante tout à trauers vne figure de bord en bord.*Hisp.*Linea para-passante vna figura,ygualmente vna figura,d ametro,*] διάμετρος.est recta linea,figuram qua longissimè patet ex æquo secans, veluti diameter orbis est linea,quę sic à summo ad imum tenditur circulum, vt per centrum eat,definitore Macrobio in Somnio Scipionis l.2.Sic in quadrangulo Diameter vocatur linea à superiori lateris dextri angulo ad inferiorẽ lateris sinistri perducta.Hoc dissentit ab Euclidis definitione,Latini Dimetientem vocant; nam Græcis διάμετρος,παρὰ τὸ διαμετρεῖν,id est,à dimetiendo dicitur.Col.lib.6.Est area rotunda,cuius diametros habeat pedes septuaginta.

DIANA,f.1.[*Diana,*]Δίανα. Iouis filia ex Latona eodem cum Apolline partu edita.Eadem & Luna dicitur,siue quod noctu una, hoc est,sola,& sine fratre luceat,siue quod lumẽ à Sole accipiat, quasi luce lucens altera. Præterea & Noctiluca dicta est,sub quo nomine etiã templũ in Palatio dedicatum habuit.Hanc parturientes Iunonis Lucinę nomine inuocabant.Iunonem quidem appellantes à iuuãdo, Lucinam verò,quod partum in lucem proferre putaretur. Virg.4.Eclo.Casta fauc Lucina,tuus iam regnat Apollo.Alij Lucinam dictam putant,quod oculis,& luci præsit;alij a luco,quẽ Romę in Exquilijs habebat.Eadem & Proserpina dicta est,& Dictynna.Apud inferos Hecate dicitur,vel quod centum annos errare faciat insepultos.Dicta est & Pergea,περγαία.à Perga Pamphiliæ oppido,in quo templum habuit insigne. Plures tamen Dianas fuisse Cicero lib. vlt.de Nat.Deor.scribit,sed illa nominatissima est, quę eodem partu cum Apolline ex Ioue,& Latona nata est. Hęc ob uirginitatis amorem,fertur hominum consortia fugisse,& ut à se libidinis pruritum amoueret,venando siluas incoluisse,pauorum virginum comitatu contenta.Arcum ferebat & pharetram,succincta semper incedens,& cothurno induta. Ob hanc caussam siluarum & nemorum Dea putabatur.Dicta est Fascelis,à fasce lignorũ,ubi eius simulachrum abditum erat quod occiso Thoante, Tauricę regionis rege,ab Iphigenia Agamemnonis filia in Italiam delatum est.Laudatissimum templum habuit apud Ephesios, aliud item in Taurica regione,vbi came tantum humana litabatur.De hac Lucan.lib.1.Et Tauroscythicę non mitior ara Dianę.Dianam autẽ dictam putant,quasi Iouianam,ἀπὸ τοῦ Διός. fuit enim (vt iam diximus) Iouis filia ex Latona.

DIAPASON,n.3. Musicę mensurę genus,ex diapente, & diatessaron. vide Macrob.in Somn.Scip.

DIAPENTE,διαπέντε. musicę mensurę genus, tribus constans tonis, & hemitonio minore. Vide eumdem Macrob..n Somn.Scip.

†DIAPHANVM,ni,p.c.διάφανες.Latinè dicitur trãsparens,ἀπὸ τοῦ διὰ φαίνειν. transluceo.]

†DIAPHORA,p.c. διαφορὰ.Latinè differentia,ἀπὸ τοῦ διαφέρειν,differo.

†DIAPHORETICA medicamenta,διαφορητικὰ φάρμακα.A Latinis vocantur discussoria,quę scilicet collectiones incipientes non ad pus, aut saniem perducunt (quod Græci πυογενῆ vocant) sed sine suppuratione dissoluunt.Id enim medicis est διαφορῆσαι.]

DIAPHRAGMA,atis,n.3.διάφραγμα. quãuis ex ui uocabuli omne illud significet,quod in re aliqua medium est, (vnde & cartilaginẽ illam,quę nares dirimit, Græci διάφραγμα. appellant) peculiariter tamen medici hac uoce utuntur pro musculo quodã rotundo, qui spiritalia uiscera à naturalibus, hoc est,cor; & pulmones a iecore, & liene,uelut paries quidem interiectus,intersepit,& dirimit.

DIARIVS,rij,n.2.[*Il vivere d'ogni giorno,*] דבר יום debar jom bejomo.Ge.Ein taegliche speiss,was man in einem tag isset oder uerthuet.*Ga.Pitance d'vn iour,ou ce qu'on despende vn iour.Hi.La dieta comida de vn dia,*] victus quotidianus, id est, quod in vnius diei cibum datur.Mart.lib.11.Puerique diaria poscunt. Accipitur & pro libello,in quo acta quotidiana perscribuntur.Iuuenalis diurna,plurali tantum numero,appellat.

DIARIVS,a,um,o.1.2.[*Di vn giorno,*] ἡμέριος,vt, Diaria febris,hoc est,febris unius diei.

†DIARRHOEA,διάῤῥοια.Alui purgatio,ventris fluxio. Cic.Gallo li.7. Tanta me diarrhoea arripuit.]

†DIARTHROSIS,διάρθρωσις.Dearticulatio, ossium structura dicitur, quorum motus est euidens.Gal.de offib.]

†DIASATYRION,διασατύριον. Compositio quædam medicorum ad Venerem excitandam,ita dicta,quod Satyrion recipiat.]

†DIASTOLE,διαστολή.Figura dictionis,qua breuis syllaba contra naturam producitur. Itẽ Diastole apud medicos vocatur dilatatio thoracis,quę fit cum spiritum attrahimus, quemadmodum in Systole contrahitur.]

†DIATESSARON,διὰ τεσσάρων.Musicę mensura est,constans duobus tonis & semitonio minore.Macrob.]

DIBAPHA,f.1.[*Porpora tinta due fiate,*] ארגמן שני tolahath schanni.Ge. Zwey maleyngetunckter Purpur.*Gal.Teient deux fois,renforcè de teinture,comme estoit la pourpre.*Hispa.*Cosa dos veces tenida de color termeio.*] Purpura Tyria bis tincta Pli.lib.9.c.39.

DICA,f.1.iudicio,actio,libellus actionẽ continens,[*Petitione,ò demãda in giudicio*].G.Brieff in welchẽ eĩ rechtshandel begriffen oder verkuendt wirdt,ein manungs brieff. *Gal.Vne cause,ou procez,vne action.Hisp.*Demanda en juyzio,]δίκη.Ter.in Phor. En vnquã iniuriarũ auditi mihi scriptã dicã.Cic.4.Ver.Scribitur Heraclio dica.

DICACITAS,f.3.[*Cianciamento,*] צחוק tsechox לעג lahagh שנינה schininah חנג machal.Ger.Spottred,speyung,schwetzung.*Ga.Propos qui recontre,mocquerie facecieuse,aserie,brocarderie.*Hispan.*Demasiada parleria,*]γελοιοδορία.sermo cũ risu alios incessens,inquit.Quinct. lib.6.c.4.Cicero.in Ora.Salos in dicendo mirum quantum valent, quorum duo genera sunt,vnum facetiarum,alterum dicacitatis.

DICATIO,f.3.Cic.pro Balb.Dicatione potest fieri Ciuitatis mutatio.

DICACVLVS,& Dicacula,dim.Plaut.in Asin.Satis dicacula es.

* DICAEA,f.1.vrbs Macedoniæ in Thermaico sinu.Plin.li.4.c.10.

DICÆARCHIA, f.1. vrbs olim celebertima in ora Lucaniæ,quę nunc Puteoli.Sunt,qui Dicarchiam vocent hãc vrbem,per quattuor syllabas. Vnde possessiuum Dicarchęus,apud Sidonium Apollinarẽ legitur.Namque Dicarchęę translatus puluis arenę.

DICÆARCHVS,m.2.philosophus Siculus ex Messana ciuitate,Aristote-

lis,

lis auditor, Philosophus, orator, & geometra: scripsit de Republica Spartiatarum Suidas.

¶ DICAEOLOGIA, *δικαιολογία*. Iuris sui in medium prolatio, cum scilicet iure nostro fieri, & quitatem causæ quàm breuissimè complectimur. Barbam iustificationem vocant.]

† DICASTICVM, ci. *δικαστικὸν*. Dicebatur merces, quæ iudicibus dabatur, pro opera iudicandis controuersijs impensa. Budæus.]

DICAX, acis. [*Maledicente. Gal. Mocqueur, iaseur railleur. Hispa. Decidor parlero denunciado*] *σκωπτικὸς*. qui malignis salibus maledicit. Cic. in Orat. Demosthenes non tam dicax fuit quam facetus.

DICHOREVS, m. 2. pedis gen* ex duobus cõstãs trochæis: vt Audiamur.

† Dicis causa, Varro locutionem antiquam esse scribit, & ab eadem origine deductam, ut verbum Dico: fortasse a recto Dex, dicis, a Dico, sicut Iudex & Index, a Iudico & Indico. Dicis causa id fieri dicimus, quod nulla alia & causa fit, quam ut factum esse dicatur. quid sit dicis causa, docet. Victorius lib. 8. c. 24.]

DICO, as, p. ca. 1. nuncupo, confecro, addico, dedico [*Dedicare, consecrare*, חנך chanach, קדש Kiddesch. Get. Zueignen. *Gal. Dedier, donner a perpetuité. Hisp. Dedicar, o consegrar*] *ἀνατίθημι*. Cic. 1. Tusc. Dicati Apollini cygni. Pro addicere, & se totum alicui tradere, (*Amare*,) Cicer. Cæl. lib. 2. Balbum quanti faciam, quamque me ei totum dicauerim, ex ipso scies. Idem 3. de Orat. Qui tum adolescẽtes Crasso se dicarent. Dicare se in aliquam Ciuitatem, & Dicare se Ciuitati. Cic. pro Cor. Balbo.

DICO, is, p. p. dixi, dictũ, a. 3. [*Dire, parlare*, דבר amar. G. Sagen, tedẽ. *Gal. Dire, parler. Hisp. Hablar, dezir artificiosamente*,] *λέγω*. loquor. Cicero pro Quin. Quid, hoc iniquius dici, aut commemorari põt? Apud Oratores vero, Loqui, est qualiácũq. uerba proferre; dicere vero, eleganter, & facundè. Qu. l. 10. Nã mihi ne dicere quidẽ vẽ, nisi qui dispositè, ornatè, copiosè dicit. Cic. in Ora. Aliud vẽ oratio esse, aliud disputatio, nec idem loqui esse, quod dicere: disputãdi rõ, & loquendi, Dialecticorũ sit; oratorũ aũt dicendi, & orãdi. Dicere, [*Chiamare*,] Vir. 1. Aen. Est locus, Hesperiam Graij cognomine dicunt. Qñq. indicare. Vir. 3. Ecl. Dic mihi Damœta, cuium pecus? Qñq. denunciare. [*Auertire*] Ter. in And. Sed dico, ne temerè facias. Qñq. promittere. [*Promettere*] Pomp. in Pistorib. Numos certos dico quinquaginta millia. Sal. l. 2. Hist. Curio, quibus potuit pecunias dictas coegit. Pro dicare. Virg. 6. Æn. Iunoni infernæ dictus sacer. Pro significare, [*Significare.*] Ter. in Eu. At nesciebã id dicere illã. Pro cantare [*Cantare*] Vir. 3. Ecl. Alternis dicetis, amãt alterna Camenæ. Pro pronunciare. Hinc dicere sententiã, cũ tanq̃ consiliarij, quod nobis vt, pronunciamus. Quin. Apud iudices qui dem secundũ legem dicturos sententiam de confessis præcipuè ridiculũ est. Dicere leges [*Far legge*,] nihil aliud est, q̃ ferre leges: sanctum aũt leges apud suos: dicũtur aũt victis. Liuius: Qñ perinde ac victo iã sibi leges dicerẽtur. Dicere diem, [*Citare*] est citare, uel in ius uocare, & diem præfigere, quo ad causam dicendam presto sit. Liu. 3. Cũ diẽ Appio Virginius dixisset. Interdum ẽt extra iudicium Dicere diem. [*ordinare, determinare*,] est certum diem cõstituere. Ter. in And. Hic nuptijs dictus est dies. Dicere causã, dicit reus, cum accusationib. rñdere cogitur. Li. de Bell. Maced. Scipio iussus *dicere* causam. Dicere dotẽ, [*Promettere*,] est promittere in dote. Ter. Heau. Quid dotis dicã te dixisse filio? Dicere cænã. Pla. Stich. Aedepol cena dicta est. Ius dicere, est magistratuum. Ci. do Prouin. Cõs. Emisti grandi pecunia, ut tibi de pecunijs creditis ius in liberos populos dicere liceret. Idẽ pro Flac. Qui anno antè Romæ ius dixerat. Dicere magistrũ equitum, [*Eleggere*,] pro creare. Liu. 5. ab Vrbe: Is sibi magistrũ Equitum Posthumum Eburiũ dicit. Dicere mulctã, antiq tum dicebãt, cũ ad populũ, & in comitijs mulcta disceptãda irrogabat, quod ipsi. Certare mulcta, dicebãt. Liu. 2. Bel. Pun. lib. 5. Duo Trib. Pleb. ducentum milliũ eris multã M. Posthumio dixerũt. Dicere mulctationẽ, siue mulctã pecoris. Pli. l. 18. c. 3. Var. Dũ eiusmodi mulcta pecoris, armẽtiq. a magistratibus dicta erat. Dicere repudiũ. Tacitus, li. 3. Dicere sacramentũ, dicebantur milites, cum ad iusiurandũ adigebantur, Rempub. se non deserturos. Liu. li. 4. Bel. Pun. Hodie Consules creetis, quibus sacramenta liberi nostri dicãt. Hor. 2. car. Ode 17. Non ego perfidum dixi sacramentum. Dicere de scripto. Ci. pro Planc. Recitetur oratio, quæ pp eius magnitudinem dicta de scripto est. Dicere sententiam, quis dĩ, cũ iudicium suum ea de re explicat. Cicer. 6. Ver. Dicat sententiam qui uelit. Cælius Ci. Consulem designatum primam sententiam dicentem. Dicere pro sententia, idem q̃ dicere sententiam. Liu. l. 2. Bel. Mace. Nemo uestrum pro sententia dc qui dicere vult, aut audet. Dicere ex tempore. Pl. ep. 27. Dicit semper ex tempore, sed tãquam diu scripserit. Quin. li. 6. c. 3. Dicere testimonium, & testimonia, est testificari, & probare. Ci. ad Q. F. li. 3. Quum testimonium secundum fidem, & religionẽ grauissimè dixisset. Idem pro Sylla. Qui in illũ testimonia grauia dixerũt. Dicere pro testimonio, quod nunc dicimus Deponere. Ci. 7. Ver. Dicetis pro testimonio de missione nautarum. Dicere ad voluntatẽ alicuius, est assentari, & adulari, [*Adulare*] Cice. de Amic. Diceret, pro dicere posset. Ter. in And. Diceret, quid feci, quid cõmerui prius? Dicassis, pro dicas; Dice, pro dic, apud Comicos frequentia. Plaut. in Cure. Idem in Rud.

DICROTVM, n. 2. bicremis, quæ duobus remorum ordinibus regitur. Iul. Pollux lib. 1. Est & medicis pulsus quoddam genus, apud Gal.

DICTAMNVM, n. siue Dictamnus *δίκταμνος*. Dicsc. herba in Creta præcipuè nascens, acris, lauis, pulegio similis. Prodest in Creta eapras sagittis percussas huius herbæ pastu eas excutere. Vir. 12. Aen. Dictamnum genitrix Cretea carpit ab Ida.

DICTATOR, m. 3. *δικτάτωρ*. apud Romanos erat, cui periculosissimo Reipu. tempore summa potestas permittebatur, quam dictaturam vocabant; ita dictus, siue a dictando iure, siue quod a Cõsule dicebatur, cuius dicto audientes omnes essent. Creabatur enim viua voce, non per suffragia, nec durabat vltra sex menses. Et quia summa potestas erat Dictatoris in populum, is quoq. Magister populi appellatus est, vt scribit Var. Ci. 3. de Fin. Rectius magister populi (is enim Dictator) quam Sylla. Erat autẽ extraordinarius magistratus habens ius animaduertendi ĩ cuiuscunq. ciuis Romani caput, nec ab eo prouocãdi ius erat, nec alio pacto creari solebat quam cũ vis aliqua maior repente oborta, ingentem Vrbi cladem minitari videretur. Liu. l. 9. ab Vrbe Fabius L. Papyrium Dictatorem dixit. Dictatrix, icis, quæ dicit agẽda. Pl. Persa: Tu hic eris dictatrix nobis.

P. M. Dictator, cuius in vrbe Roma summum ius, ac planè Regia potestas fuit, lege lata, vt opinor T. Lartio Flacco 11. Q. Celio Cõs. sine prouocatione creatus, & de cõsularibus lectus. Porro cum de Cõsularibus eũ legi lex iuberet, sequebatur, vt de patricijs crearetur. Consules enim tunc, & per annos deinde multos patricij fuerunt; nec prius de patricijs legi Dictator desijt, quàm creari duo Consules patricij desierunt: non enim Consul patricius Dictatorem quẽ quam de plebe dixisset: itaque qui primũ de plebe Dictator fuit, C. Marcius Rutilus, is a M. Popilio Lenate consule plebeio dictus est, ita communicata plebi Dictatura, anno ab vrbe condita cccc. idque contra veterem consuetudinem, non tamen contra legẽ factum est: non enim lex Dictatorem de plebe fieri vetuerat, sed de Consularibus iusserat, at C. Marcius Cõsularis. Satisfecit igitur legi Popilius, cum Consularem hominem Dictatorem dixit. Patricijs non satisfecit, quia consularem de plebe dixit, cum oẽs antea de Patricijs dici consueuissent. Eadem fortasse lege sanctũ est (legẽ certè quæ hoc sanxerit nominat Plutarchus in Fabio) ne Dictator equo posset vti, adque ob eam causam, quod cũ plus inesse roboris in pedestribus copijs putaretur, propterea in legione permaneret, nec locum deserere deberet imperator: vel quod, cũ ad alia omnia Dictatoris esset singularis potestas, in hoc uno voluerũt eũ populo inferiorem videri. Senatus tamen petenti Fabio Max. Verrucoso, contra veterem legem concessit, ut equo vehi posset: datũ que id hominis virtuti ac tempori, cum cæsis ad cannas Romanis, in vno Fabio Dictatore creato, melioris fortunæ spes reposita videretur. Dictature spatiũ semestre fuisse, nec longius esse per leges potuisse, satis constat; duo tamen, propriam potẽtiam legibus ac libertati anteponentes, L. Sylla, & C. Cæsar, vterque Patricius, perpetuam Dictaturã armis inuasere; verum Sylla modestiũ, Dictaturã enim sponte deposuit, solusque cum paucis cõmilitibus in publico versari solitus est: eumque a quodam ingenij satis liberi adolescẽte conuicijs acerbissimis vexatum historiæ produnt: Syllamq. tũ dixisse, Hic adolescens, ne quis vtquã posthac in deponẽda Dictatura me imitetur, efficiet. Cæsar etiam illud sæpe in ore habuit: Sylla nesciuit litteras, cum eius insciti am, imprudentiamq; in omittẽda Dictatura notaret. Ex nostro libro de legitur Romanis.

DICTATORIVS, a, um, o. 12. quod erat Dictatoris. Liu. 6. ab Vrbe. Dictatorium fulmen in se intentatum. Dictatorius gladius. Cic. pro Clu. Liu. 1. Dec. li. 7.

DICTATVRA, f. 1 (*δικτάτωρος ἀρχή*. Liu. Dictaturæ semper altius fastigium fuit. Dictaturam gerere. Cic. 2. Offi.

DICTE, Ptol. li. 3. Mons Cretæ, a Dicte nympha, quæ in eo colebatur: vnde Dictæus, i. Cretensis. Virg. 4. Georg.

DICTERIA, orum, n. 3. [*Motti che pungono. Gal. Parules de mocqueries. Hispa. Danaire mouiendo*,] *σκώμματα*. dicta salsa, & acuta. Mar. Dicteria dicis in omnes.

DICTIO, f. 3. [*Voce*, מימרה mimrah דבּרה dabberah מאמר maamar. G. Ein wort. *Gal. Parole, mot. Hisp. Vna palabra*;] *λέξις, ῥῆσις, λόγος*. pars minima orationis, significatiua, ex qua instruitur oratio, & in q̃ resoluitur. Aliquando ponitur pro enunciatione [*Il proferire*] Ci. 2. de Inu. Aliud enim sententiæ dictio, aliud accusatio, aut recusatio cõficere debet. Item pro facunda, & oratoria oratione. [*Fauella*] Cice. l. 2. Tus. Cum ante meridiem dictioni operam dedissemus. Idem de Clar. Orat. Malim mihi L. Crassi vnam pro Curio dictionem, quã castellanos triumphos duos Dictio, [*oraculo*] pro oraculo. Liu. 8. Data dictio erat caueret Acherusiam aquam.

DICTITO, as, n. 1. [*Andar ducendo* שנן schinnen. Germ. Offt sagen, sagen eins segens. *Gal. Souuent, ou en plusieurs lieux dire, ou raconter quelque chose. Hisp. De Zir a menudo.*] Ja dicto, qd est a Dico frequentatiuum, & significat frequenter Dico. Ci. 3. Ver. Vt hoc iam palam dictitent. Idem ad Lentulum: Quẽ post reditum dictitant fracto ao fuisse. Idẽ 3. Offic. Dictitabat se hortulos aliquos emere velle.

DICTO, as, a. 1. [*Dettare*. G. Angaeben, oder vorreden, anmẽhre iben.

the Thames at Greenwich, and 1 E. from Deptford. Lat. 51. 29. N. Long. 0. 1. E.

NEWTON, a town of Lancashire, 6 miles N. of Manchester, and 183 N.W. by N. of London. Lat. 53. 30. N. Long. 2. 20. W.

NEWTON, a town of Lancashire, 6 miles S.W. of Preston, and 210 N.W. by N. of London. Lat. 53. 40. N. Long. 2. 50. W.

NEWTON, a town of Lancashire, 6 miles S.W. of Clitheroe, and 220 N.W. by N. of London. Lat. 53. 50. N. Long. 2. 30. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Sleaford, and 100 N. by W. of London. Lat. 53. 0. N. Long. 0. 20. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Boston, and 100 N. by E. of London. Lat. 52. 58. N. Long. 0. 5. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Caistor, and 150 N. by E. of London. Lat. 53. 26. N. Long. 0. 20. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Gainsborough, and 150 N. by W. of London. Lat. 53. 23. N. Long. 0. 50. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Spilsby, and 130 N.E. by E. of London. Lat. 53. 8. N. Long. 0. 10. E.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Horncastle, and 140 N.E. by E. of London. Lat. 53. 10. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Grantham, and 100 N. by W. of London. Lat. 52. 58. N. Long. 0. 40. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Stamford, and 90 N. by W. of London. Lat. 52. 40. N. Long. 0. 30. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Bourn, and 90 N. by W. of London. Lat. 52. 50. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Wainfleet, and 120 N.E. by E. of London. Lat. 53. 0. N. Long. 0. 10. E.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Louth, and 140 N.E. by E. of London. Lat. 53. 20. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Market Rasen, and 150 N. by E. of London. Lat. 53. 20. N. Long. 0. 20. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Gainsborough, and 150 N. by W. of London. Lat. 53. 23. N. Long. 0. 50. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Spilsby, and 130 N.E. by E. of London. Lat. 53. 8. N. Long. 0. 10. E.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Horncastle, and 140 N.E. by E. of London. Lat. 53. 10. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Grantham, and 100 N. by W. of London. Lat. 52. 58. N. Long. 0. 40. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Stamford, and 90 N. by W. of London. Lat. 52. 40. N. Long. 0. 30. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Bourn, and 90 N. by W. of London. Lat. 52. 50. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Wainfleet, and 120 N.E. by E. of London. Lat. 53. 0. N. Long. 0. 10. E.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Louth, and 140 N.E. by E. of London. Lat. 53. 20. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Market Rasen, and 150 N. by E. of London. Lat. 53. 20. N. Long. 0. 20. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Gainsborough, and 150 N. by W. of London. Lat. 53. 23. N. Long. 0. 50. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Spilsby, and 130 N.E. by E. of London. Lat. 53. 8. N. Long. 0. 10. E.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Horncastle, and 140 N.E. by E. of London. Lat. 53. 10. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Grantham, and 100 N. by W. of London. Lat. 52. 58. N. Long. 0. 40. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Stamford, and 90 N. by W. of London. Lat. 52. 40. N. Long. 0. 30. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Bourn, and 90 N. by W. of London. Lat. 52. 50. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Wainfleet, and 120 N.E. by E. of London. Lat. 53. 0. N. Long. 0. 10. E.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Louth, and 140 N.E. by E. of London. Lat. 53. 20. N. Long. 0. 10. W.

NEWTON, a town of Lincolnshire, 6 miles S.W. of Market Rasen, and 150 N. by E. of London. Lat. 53. 20. N. Long. 0. 20. W.

minus dilationeth patitur. Cic. 3. Phil. Quæ est igitur minima dilatio temporis? Dilator, oris, cunctator. Hora. in Art. Dilator, spe longus, iners. Dilatus, particip. Ci. 4. Verr. Priuato illo iudicio transacto, aut dilato. Pœna dilata in tempus mortis. Oui. 3. Trist. Interdū Differre est in diuersa loca ferre. Pla. in Rud. Nos cum scapha tempestas detrouersum differt ab illis. Interdū diffamare, [*Infamare.*] Lucil. Gaudes, quum de me ista foris sermonibus differs. Interdum scindere, [*Rompere,*] Ter. in Ad. Differor dolorib. Interdum in ordinem ponere, [*Ordinare,*] Vir. lib. 4. Geor. Ille etiam seras in tersum distulit vlmos. Interdum distare, [*Esser differenza,*] Cic. in Verr. Aut ide quid differat inter meam opinionem, & tuam.

DIFFIBVLO, a. 1. [*Disfibiare.*] Ger. Die haffien auffloesen, auffreissen. G. *Desboucher. Hisp. Quitar la beuilla o candado* ἀνοκοπτῶ. aperio, disfingo, fibulam resoluo. Pap. Chlamydem diffibulat aura.

DIFFICILE, [*Difficilmente,* בקשה bekaschech. Ger. Schwerlich, Kummerlich. G. *Difficilmente, malaisement, a grand peine aeue difficulté.* Hi. *Difficilmente.*] Pl. l. 27. c. 11. Semen durū, & qđ difficilè euellat.

DIFFICVL, pro difficili apud antiquos ex Varronis testimonio: Quod vnum sit magnum an paruum, facul, an difficul.

DIFFICVLTER, [*Difficilmente.* Cicer. de Inuen. Quid difficulter fieri, & quid facile fieri possit.

DIFFICILIS, le, o. 3. [*Difficile, malagevole.* G. *Difficile malaisè.* Hi. *Difficil de ha(cer,)* δύσκολος. Ter. in Hea. Nihil tam difficile, quin quærendo inuestigari possit. Si tamen de homine dicatur, idem erit, qđ morosum. Cice. de Sen. Moderati, nec difficiles senes. Inde difficultas, *Difficultà.*] Cic. pro Clu. Prospicio, quantum in agendo difficultatis sit habitura. Eleganter pro inopia, [*Carestia,*] vt Difficultas rei numariæ. Ci. 4. Ver. In summa difficultate esse numaria.

DIFFIDENTER. Cic. pro Cluent. Timidè, & diffidenter.

DIFFIDENTIA, f. 1. [*Diffidença,* G. Misstrawung. G. *Deffiance. H. Desconfianza,*] ἀπιστία. Ci. 4. Tus. Metus est diffidentia expectati, & impēdētis mali. Idē 1. de Inu. Qđ genus fidentiæ cōtrarīū est diffidetię. Oui. 2. de Rem Fit quoq. longus amor, quem diffidentia nutrit.

DIFFIDO, is, p. p. n. 3. [*Diffidarſt, non hauer fidança.* Ge. Misstrauwen, vbel trauwen. G. *Se deffier.* Hi. *Desconfiarse*) ἀπιστίζω. in re aliqua non satis præsidij mihi positum esse iudico. Ci. 2. de Diu. Dubitās plerūq. & mihi ipse diffidens. Ibidem: Eudemus ita grauiter ęgrotus fuit, vt eēs medici diffiderent. Dicimus aūt Diffido tibi, & Diffido de te. Ser. Sulp. Cic. Plura de hac re scribere pudet, ne uideat prudētię tuæ diffidere. Ad Het. De nobis diffidimus. Diffisus, part. Cice. pro Mur. Fatebor me ab adolescentia diffisum ingenio meo.

DIFFINDO, diffidi, p. pteriti correpta, diffissum, 3. *Fendere, tagliare in piu pezzi.* G. *Fendere, & mettre en pieces.* H. *Hender en diuersas partes,*] διαχίζω. in partes findo. Vir. 9. Aen. Et media aduersi liquefacto tempora plumbo Diffidit. Diffindere diem, teste Budęo, est rē in crastinum remittere. Tria. n. inquit idem, erant apud antiquos pronūciādi genera: aut enim dies diffindebatur, hoc est, res in posterum diem reijciebatur: aut comperendinabatur, id est, in tertiū diem differebatur: aut iudex non liquere pronunciabat. Vlp. li. 2. ff. si quis caution. Et iō etiam lex XII. tabul. si iudex, uel alteruter ex litigatoribus morbo sontico impediatur, iubet diem iudicij esse diffissum. Ci. de Vniuers. Hanc omnem cōiunctionē duplicem in longitudinem diffidit. & Gel. lib. 14. c. 2. Iussi diem diffindi.

DIFFINGO, is, ere, 3. 3. [*Guastare, corrompere,* שחת schicheth. G. Etwas gemachts zerbrechen, vnd anderst machē. *Gal. Desfaire ce qui est faict luy oster sa forme, & figure.* H. *Gastar, destruir, desfigurar*] διαθίπω. destruo quod factum, & formatum est. Hor. li. 3. Car. Neque diffinget, infectumq. reddet. Vbi Acron, diffinget. i. confundet, imrabit, siue diuellet. Idem Car. Diffingas retusum in Massagetas, Arabesque ferrum. Vbi Acron: Diffingas, contusum reformes: nam sicut fingere, formare dicitur, sic & diffingere, est quassatum reformare. Idem 2. Serm. Nihil hinc diffingere possum, id est, non possum negare rem sic non se habere.

DIFFINIO, diffinis, p. p. 2. 4. ex Dis, & Finio. [*Diffinire, terminare,* גמר ghazar. G. Entscheiden. *Ga. Definir determiner.* Hi. *Difinir o determinar.*] ὁρίζω. dispertiendo distinguo. Vnde Diffinitio [*Definitione*] quæ & Definitio, & Finitio appellatur, constans ex genere & differentiis: ut. Homo est animal rationale mortale. Quinct. Finitio est rei propositæ propria, & dilucida, & breuiter comprehensa uerbis enunciatio. Dicta aūt est diffinitio sumpta translatione ab his, qui fundos, prædiaque diuidunt alia ab aliis: nam ut illi agrum ab agro diffiniunt, atque habitam de finibus cōtrouersiā distinguūt: ita per diffinitionem res a rebus distinguuntur, & veluti certis quibusdam finibus circumscribuntur.

DIFFITIOR, d. 2. [*Negare*] נכחד meen. G. Verneinen, nicht woellen bekennen, leugnen. G. *Se vouloir pas confesser denier.* Hi. *Negar o no confessar,* ex dis, & fateor, nego: Asinius Ci. Nunquam diffitebor.

DIFFLO, as, a. 1. [*Gettare a terra soffiando,* נשב mischscheb. G. Zerblasē niderblasē. G. *Espendre, ou abatre par souffler, faire aller en vent.* H. *Derribar soplando.*] est flatu prosterno. Plau. in Mil. Cuius tu legiones diffiatti spiritu, quasi uentus folia.

DIFFLVO, n. 3. [*Scorrere in piu parti.* Germ. Zerfliessen] διαῤῥέω. est in diuersas partes fluo. Diffluere luxuria, est immo dicæ luxuriæ indulgeo. Teren. in Heau. Nunc luxuria, & lasciuia diffluit.

DIFFRINGO, is, a. 3. [*Frangere in piu parti,* שבר schibber רע rag. Ger. Zerbrechen] διαῤῥήγνυμι. in uarias partes frango. Plau. Asin. Crumā hercle diffringentur.

DIFFVGIO, is, p. c. n. 3. [*Fuggire in diuerse parti.* ברח nus ברח barach. G. Von einander hin vnd her fliehen. G. *Fuir ça, & là. reculer, euiter.* Hi. *Huir in diuersas partes,* διαφεύγω. in diuersas partes fugio. Vir. li. 3. Geor. Quo tota exterrita siluis Diffugiunt armenta. Ci. 5. Ver. Diffugerunt permulti. Itē pro refugere, renuere, [*Ricusare*] Var. 2. de re rust. Nec tñ diffugio, quin dicam, quæ sciā de suillo pecore.

DIFFVGIVM, gii, n. 2. Tacitus: Proximorum diffugia languētibus iā studiis.

DIFFVNDO, diffudi, diffusum, [*Versare, spargere in piu parti,* פור pazar זרה zarah פשח paschah. G. Zerspreiten, hin vnd wyder giessen. G. *Espandre.* Hi. *Derram ar en diuersas partes,*] διαχέω. variē fundo, hinc inde spargo. Col. li. 2. Dens aratri, si qua parte penetrauit, nō minutè diffundit humum. Pro dilatare. [*Ampliare, allargare,*] Ci. lib. 1. de Orat. Diffusa ramis patulis platanus. Diffundere animum alicuius, est exhilarare aliquem. [*Alleerare*] Ou. 1. de arte: Diffunderque animos omnibus ista dies. Diffusus, partic. Ci. 2. de Ora. Ius ciuile quod nunc diffusum, & dissipatum est.

DIFFVSE, [*Diffusamente.* G. Spreitechrig, weitleufū. G. *Esparsement, largement, & auec estendue d'un coste & d'autre.* H. *Derramadamente,*] aduer. Cic. 1. de Inuent. Enumeratio est, per quam res dispersè & diffusè dictæ, vnum in locum coguntur.

DIFFVSIO, f. 3. [*Spargimento,* זרא zara] dilatatio: ut, Diffusio animi, id est exhilaratione. Sen. de vita beata. Comicas, & diffusio animi.

DIGAMMA, Aeolicum, dicta est F. littera, quod duplicis F. imaginē referre videatur. Cic. ad Att. li. 9. fundum suum Formianū vocat Digamma, quod nomen eius ab F. littera initium sumeret.

† DIGAMVS, p. c. *Digamos,* qui duas duxit vxores. Hieron. Non damno digamos. Sic Digama mulier, quæ duos maritos habuit.

DIGERIES, [*Dispositione*] διάταξις. digestio, dispositio. Macrob.

DIGERO, is, p. c. digessi, digestū, a. 3. [*Ordinare, disporre,* תרך huchchen ערך harak. G. Ordnen, in ordnung setzen. *Ga. Porter çà, & là ordonner & disposer, mettre par ordre.* H. *Ordenar, disponer.*] διατάσσω. ordino, dispono. Vir. 3. Aen. Digerit in numerum. Quandoq. dilucido, interpretor. Idem li. 2. Aen. Ita digerit omnia Calchas. Quandoque diuido, distinguo, [*Diuidere, distinguere,*] Pli. li. 18. Quando que concoquo, διατείνω. Cic. ad Att. li. 4. Stomachus concaluit, ut digerat multa cruda facilius.

DIGESTIO, f. 3. [*Digestione,*] ערכה herech מערכה maharachah. G. *Ordonnance, distribution, ordre.* Hisp. *Repartimiento, ordinança,*] διάταξις. Quatuor in vnoquoq. corpore fiunt digestiones, prima in uentriculo, secunda ab hepate, tertia in uenis, quarta in singulis mēbris, dum quod vnicuiq. membro utile est, ipsi membro fit nutrimentū: inutile aūt per poros, & meatus excernitur. Macrob. lib. 7. c. 4.

DIGITALIS, le, n. 3. [*Di misura d'un dito.* Ge. Fingermassig, das eines fingers dick oder lang ist. *Ga. De la grosseur, espessear, Largueur, & longueur d'un doigt.* Hi. *Cosa que tiene quantidad a d un dedo,* δακτυλιαῖος. quod habet mensuram digiti. Pli. li. 22. Anchusæ radix in vsu est digitali crassitudine. Digitalia, substantiuum, digitorū tegmenta dicuntur. δακτυλοθῆκαι. Varro lib. 1. de re rust. Olea quæ digitis nudis legitur, laudabilior, quàm illa, quæ cum digitalibus.

DIGITATVS, o. 1. 2. [*Che ha diti.* Ge. Der finger hatt] qui digitos hēt. Pli. li. 11. c. 47. Auium quædam digitata, quædam palmipedes.

DIGITVS, m. 2. [*Dito* יצא etsbah. G. *Ein finger.* *Ga. Doigt. Hisp. Dedo*] δάκτυλος. Plau. in Persa: Si me vno digito attigeris, te ad terram affligam scelus. Monstrari digito, δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ. pro eo, qđ est insignem esse. Lucianus in Hermonide. Digitorū nomina sunt hæc, pollex, index, infamis, siue famosus, medicus, i. medicinalis, seu anularis, quod in eo anuli primum gestari consueuerunt, minimus, qui & auricularis, indicem, qui pollici proximus est, alio nomine Salutarem veteres vocauerunt. Mart. li. de Nup. Phil. Ad os compresso digito salutari, silentium commonebat. Medius digitus alia habet nomina: nam dictus est Verpus, a verrendo podice ob quā ēt caussā impudicus, & infamis vocatus est; & qñ porrigebatur, signū derisionis, & contumeliæ erat. Mart. Ostendas digitum, sed impudicum Alconti. Iuuen. Mediumq. ostenderet vnguem. Persius: Infami digito, & lustralibus antè saliuis Expiat. Digitum tollere, significat fauere, & suffragari. Hor. Vulgus vtroq; fiū laudabat pollice ludū. Digitū deprimere, suffragio derogare.

DIGITVLVS, & Digitellus, m. 2. [*Deto picciolo,*] δακτυλίσκος. Ter. in Eun. Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatus.

DIGITELLVS, siue Digitellum, m. n. 2. ἀείζωον. herba est, quæ alio nomine Sedum, siue Semperuiuum maius appellatur. Pli. li. 25. c. 13.

DIGITVS, m. 2. in aquæ ductibus certus est quidam aquæ modulus, quo ex castello in vicos, aut regiones, aut etiam in nobiliorum ædes aqua diuidebatur. Frontinus.

DIGLADIOR, d. 1. [*Far alle coltellate.* G. Fechten, streitē, mit schwerten oder streitē. *G. Debatre par armes, & come tirer a coustleaux, noise.* H. *Acuchillar*] διαξιφίζομαι. gladiis certo. Ci. per translationē dissentire, & contendere possūt. [*Contendere*] Quid (inquit) [illegible]

DILVCVLO,adu.[*Al far del giorno,*בקר boker. German. Angehends tags,an dem morgen fruch. *G. Alaube du iour,au poinct du iour. Hisp. Al tiempo de la madrugada*]λυκόφως. ſummo mane. Cic. ad Att. lib. 16. Cum veniſſem diluculo ad pontem Tiretium.

DILVCVLO,as,n.1.[*Farſi giorno,aggiornare.* German. Tag oder heitet werden. *Ga. faire iour. le iour poindre. Hiſp.* Madrugar,*ò amaneſcer*]ὄρθριον. ſignificat diluculum fieri. Gell. Die craſtino, vbi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant.

DILVCVLVM,n.3.]*Alba,aurora,*שחר ſhachar. Ger. Das angehend tag liecht des morgens. *Ga. L'aube du iour,le poinct du iour, Hi. El alua ò Manana,ò madrugada,*] πρωΐ ὀρθρου. ante ſolis ortum, aurora, quaſi parua diei lux. Ci. pro Roſ. Primo diluculo nuncius Ameriã venit.

DILVDIA,orum,n.2.[*Intermiſſione de giuochi.* G. Vnderlaſſung, oder Ablaſſung von dem ſpilen. *G. Intermiſſion de ieu,delayement, de ieu. Hi. Ceſſacion del juego,ò burlas*] ludorum intermiſſio. Hor. li. 1. epiſt. Diſplicet iſte locus,clamo,& diludia poſco. Vbi Acrò: Diludia ſunt tempora, quæ gladiatoribus conceduntur, vt intra quinque dies pugnent. Prophyrion; Diludia,intermiſſio ludorum,vel dilatio.

LAVO,is,lui,lutum,a.3.[*Lauare.*רחץ rachats,שטף ſchataph, טבל tabal. טמן hiſſich. german. Abwaſchen,ſeuberen,vermiſchen. *Gal. Deſtremper,amollir,diſſoudre en liqueur, Hi. Lauar,desleir.*]ἀποπλύνω. ex di,& antiquo verbo luo; lauo, purgo. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Ne canalibus aqua immiſſa lateres diluere poſſet. Item aquam, vel aliũ liquorem miſceret[*Meſchiare,*]βρίχειν. Vir. 4. Geor. Cui tu lacte fauos,& miti dilue Baccho. Perſius: Diluis helleborũ,dicit,pro medicamentis temperas. Translatè Cic. 3. Tuſc. Quæ cogitatio omnes moleſtias extenuat,& diluit. Diluere crimina. 1. refellere, vt oratores, quando refellunt obiectiones aduerſarii. Cic. 7. Ver. Quo facilius crimen inimicorum diluere poſſim Pro explicare, [*Dechiarare,*] Pla. in Rud. Abſtine maledictis,& mihi,quod rogaui,dilue.

DILVTVM,n.2. vocatur id liquidum,in quod aliquid certo tpe fuit maceratum. Plin. li. 29. c. 7. Bibitur & madefacti abſynthii dilutũ. Diluti ratio eſt, vt quiſquis fuerit modus aquæ,tegatur per triduum.

DILVTVS,a,um,o.1.2.[*Miſto,temperato,*שטוף,מזוג niſchtaph,מסוך maſuch Ger. Gemengt, vermiſcht. Gewéſſert. *Ga. Deſtemprè,meslè parmi. Hi. Meſclado,templado*]κεκραμένος. tẽperatum: vnde Vinum aqua miſtum, dicitur dilutum. Mar. Diluti bibis vnciam Falerni. A quo Dilutius, & Dilutiſſimum: vnde Cælſus præcipit hieme meracius eſſe bibendum, æſtate dilutius. Dilutus color, veluti aqua adhibita minus intenſus. Gel. Lyæus color rufo eſt dilutior.

DILVVIVM,n.2.[*Diluuio,*מבול mabbul. G. Ein vberſchwemung mit waſſer, ein waſſerflut. *Gal. Deluge,ruine de eau. Hiſ. Diluuio,auenida de agua*]κατακλυσμός. terræ inũ datio ab immodicis imbribus, vel maris, fluuiue incremento proficiſcens, eluuies, inundatio. Pli. epi. Hic aſſiduæ tempeſtates,& crebra diluuia. Diluuium metaphoricè pro euerſione[*Ruina,deſtruttione,*] Troiæ dixit. Vir. Diluuio ex illo diuerſa per æquora vecti. Dicitur,& Diluuies, diluuiei, [*Diluuio,*] f.g. κατάκλυσις. Luc. li. 6. Pars etiam glebarum ad diluuiem reuocatur Imbrib. Diluuio,as,are,[*Sommergere, annegare,*] aquis obruere. Luc. lib. 5.

DIMANO,n.2.[*Derivare in diuerſe parti,*נהר nahar,נזל nazal. Germ. zerflieſſen, von einan der flieſſen. *Gal. S'eſpandre. Hiſ. Manar en diuerſas partes,*]διαῤῥέω. diuersè mano. Cic. pro Cœlio: Meus nic forensis labor vitæque ratio dimanauit ad exiſtimationem hominũ.

DIMENSIO,ſ.3.[*Miſura,*מדה middah. Ger. Ein abmeſſung, oder auſſmeſſung. *Gal. Meſurement. Hiſp. Medida,*]διαμέτρησις. Cic. 1. Tuſc. De dimenſione quadrati.

DIMETIENS,tis,ſ.3,διάμετρος. linea, recta, figuram,qua longiſſimè patet,ex æquo ſecans. Pl. li. 2. c. 3. Quãtas dimetiens habeat ſeptimas.

DIMETIOR,ris,mẽſus,sũ,d.4.[*Miſurare,*מדד madhdadh. G. Meſſen, ermeſſen. *Gal. Miſurer,compaſſer. Hiſ. Medir*]διαμετρέω. metior. Cic. de Sen. Mori videbamus in ſtudio dimetiendi penè cæli,atq. terræ C. Gallum. Idẽ in Or. De ſyllabis probè dinumerandis,& dimetiẽdis loquemur. Dimenſus,part. Ci. de Sen. Iſta ſum omnia dimẽſus.

DIMETOR,p.p.aris,atus ſum,d.1.[*Miſurare*]metior. Cice. 2. de Nat. Deo. Eorum curſus dimetati, temporum varietates cognouimus.

DIMICATIO,ſ.3.[*Battaglia. G. Combat. H. Pelea,*]ἀγώνισις. Cæſ. 7. Bel. Gall. Omnium ſuperiorum dimicationum fructum in eo die atq. hora docet conſiſtere. Cic. pro Sylla: Subeunda dimicatio.

DIMICO,as,p.c.n.1.[*Combattere,*צוח nitſt ſah,מלחם niſcham. G. Streiten,fechten. *Gal. Bombattre. Hiſ. Pelear,*]ἀγωνίζομαι. pugno. Cæſ. 7. Bel. Gal. Ne contra ſuam voluntatem dimicare cogeretur. Cice. de Nat. Deor. Cum Poſthumius cum Octauio dimicaret.

DIMIDIVS,a,um,o.1.2[*Partito per mezo,*חצי chatſi. G. Halb]ἡμίτομος. quaſi per medium diuiſus. Cic. de Natu. Deor. Maior, quam dimidia pars terræ. Gel. l. 3. c. 14. Dimidium eſt, quod ipſum dimidiatũ, ſed quæ ex dimidiato pars altera eſt. Mar. Dimidium donare Lino quàm credere totum. Dimidium plus toto, πλέον ἥμισυ παντός. ænigma prouerb. quo commendatur aurea mediocritas: refertur & exponitur a Plat. lib. de Leg. 3.

DIMIDIATVS,a,um,o.1.2.[*partito in due parti vguali,*מחצה nechetſah חצות churtſat. G. In zwei gleiche theil abgetheilt, *Ga. parti in deux. Hiſ. Demediado en dos partes*]ἡμιμερής. dicitur de reb. quę cõtinuæ ſunt, & non ſeparantur: quaſi diſmediatus, & in partes duas pares diuiſus. Ci. in Ver. Exemit ex anno vnum, dimidiatumq. menſem. Idem 5. Tuſc. Epigramma exeſis poſterioribus partibus verſiculorum, dimidiatis ferè. Sicut autẽ qui ex mille denariis, qui ei debebantur, quingentos recipit, dimidium ſe recepiſſe dicet, non dimidiatum, ita ſi ſcyphus argenteus cum alio communis, in partes diuiſus ſit, dimidiatũ dicemus, non dimidium ſcyphum. Gel. li. 5. c. 4.

DIMIDIATIM,adu.[*Per meʒo,*מחצה bethauech. Ger. Der halb theil. *Gal. par le milieu,la moitie. Hiſ. per medio,o la mettad,*]ἥμισυ. Plau. in Mil. Dimidiatim dũ appetunt. i. dũ ſibi volũt dari dimidiã partẽ.

DIMINVO,nuis,a.3.[*Diminuire,*גרע gharah,חסר chaſar. G. Minderen. *Gal. Diminuir,amoindrir,appetiſſer. Hiſp. Amenuʒar,ò menguar,*] μειόω. minuo. Cic. de Clar. Orat. Interitu talis auguris dignitatem noſtri collegii diminutam dolebam.

DIMINVTIO capitis, apud Iuriſconſultos eſt prioris ſtatus permutatio, cum. ſ. aut libertatem, aut ciuitatem amittimus, aut per adoptionẽ alterius nos poteſtati ſubmittimus. Eſt autẽ triplex capitis diminutio, maxima, media, & minima. Vide leg. 1. de capit. dim. Cic. 1. Tuſc. Solem Lunamque accretione,& diminutione luminis.

† DIMINVTIVVS, adiect. Chariſ. l. 2. Sunt diminutiua, quæ ab abſolutis nominibus, adiecta in nouiſſima parte aut litera, aut ſyllaba, capiunt diminutionem, vt Parvus, paruulus. Vox Grammaticis familiari s. Hinc Diminutiuè.]

DIMITTO,is,[*Mandare in diuerſe parti,laſciare,*שלח ſchillah. Ge. Hin vnd her ſchicken, hinweg ſchicken, gehn laſſen. *Gal. Enuoier donner cõgé,& laiſſer en aller,delaiſſer. H. Embiar in diuerſas partes.*]διαπέμπω. diuerſa in loca mitto. Vir. 1. Æn. Per litora certos Dimittã. Aliquando abire permittere, abeundi poteſtatẽ facere,[*Laſciare.*] Cic. l. 1. off. Quum Pompilio videretur vnam dimittere legionem. Sal. Et pollicitus operam ſuam, domum dimittit. Aliquando pro permittere,& in poteſtatem dare[*Dar licenza di.*]ἀπιέναι. Cic. li. 1. de Rep. Tum annui Conſules, tum dimiſſi populo faſces. Aliquando derelinquo. Cice. li. 12. epiſt. Non idcirco eorum vſum dimiſeram, quod ijs ſuccenſerem. Dimiſſus, omiſſus. Cice. in 4. Acad. In iſta philoſophia, quæ nunc propè dimiſſa reuocatur. Hinc Dimiſſio. Cicer. in Parad.

† DIMISSORIAE literæ, inquit Modeſtin. ſunt, quæ vulgò Apoſtoli dicuntur. Sic dictæ, quod per eas cauſa ad eum, qui appellatus eſt, dimittitur. Sic Marcellus, De libellis dimiſſorijs.]

DIMOVEO,ues,a.2.[*Rimouere,mouere,*נסיר beſir,נדח nadhaph,הניד hinedh,נזח zanach. G. Verrucken, von einem orth bewegen. *Ga. Remonnoir,reboutter. Hiſ. Mouer,*] remoueo, & de propoſito deduco. ἀποτρέπω, Vir. li. 1. Geo. Agricola incuruo terra dimouit aratro. Ci. p Cec. Dimoueri,& depelli de loco neceſſe eſt eum, qui deiiciat. Idem in Parad. Voluptas, quò eſt maior, eò magis mentem ſua ſede,& ſtatu dimouet. Pla. Perſa: De hac ſententia non dimouebor.

† DIMYXOS,δίμυξος. Lucerna duo habens ellychnia. Vnde & Polymyxos; lucernæ quoddã genus dr ab ellychniorum multitudine.]

DINDYMENE,& Dindyme,ſ.1. Cybele, quod in Dindymo eius ſacra facerent. Mar. li. 8. Non per myſtica ſacra Dindymenes iurat Gellia.

DINDYMVS,m.2.δὶ δύμα τά. in ſingulari m.g. in plurali neutri: iugum montis Ideæ Phrygiæ, matri Deum dicata. Prop. Dindymus,& ſacræ fabricata inuenta Cybellæ. Vir. li. 9. Æn. Ite per alta Dindyma.

*DINOCRATES,m.3. Meſſenius fuit, laſciuia, luxuria,& vitæ incontinentia inſignis, animo tamen excelſo.

DINVMERATIO,onis,ſ.3. exornatio quædam verborum. Cic. de Ora.

DINVMERO,as,a.1.[*Numerare,*ספר ſipper. G. Abzehlẽ. *G. Denombrer, conter. Hiſ. Contar por numeros,*] numero. Pla. Rud. Mille numos dinumeraui. Ter. in Adel. Iube nunc iã dinumeret illi viginti minas.

DIOBOLARES,ſ.3. meretrices dicuntur, quæ duobus obolis cõducuntur, inquit Feſtus. Pla. in Pœn.

DIOCLES,m.3. Atheniẽſis comicus, et Diocles itẽ Caryſtius medicus.

DIOECESIS,διοίκησις. gubernatio, ſeu iuriſdictio. Cic. in epiſtolis.

DIOECETES,m.3. διοικητής, qui procurationem regiam ſuſcepit. Cic. pro Rabir.† Latinè Diſpenſatorem poſſumus dicere.]

DIODORVS,p.p.m.2.Διόδωρος. cognomento Chronus, Dialecticus ex Iaſſo Aſiæ. Ciuitate, qui Platonis tempore Euclidem audiuit. Dictus Chronus ab Apollonio Chrono eius præceptore, cuius vt famam obſcurauit, ita & cognomen vſurpauit. Dialecticus etiam appellatus, quod (vt ait Laertius) primus inuolutum differendi genus inuenerit. Strab. li. 14. Et Laertius. Diodorus comicus poeta, cuius comedias enumerat Athenęus. Diodorus Alexandrinus filius Pollionis philoſophi, eius, qui compoſuit Dictionarium Atticũ. Floruit Adriani temporibus. Suidas. Diodorus præterea duos è Lydia Tiberii tempore, Strabo commemorat, ambos oratores. Præterea fuit & Diodorus Siculus nobiliſſimus hiſtoricus, qui variam hiſtoriam libris quadraginta conſcripſit, quam Bibliothecam nominauit. Floruit Auguſti temporibus.

DIOGENES,m.3. nomen philoſophi,& Cynici celeberrimi, Antiſthenis diſcipuli, de quo ſcribitur, quod cum Antiſthenes nullum diſcipulorum reciperet, & perſeuerantem Diogenẽ remouere nõ poſſet, nouiſſimè claua minatus eſt, niſi abiret: cui ille ſubiecciſſe dicit caput, atque dixiſſe, nullius tam durus baculus erit, qui me a no

possit obsequio separare. Habitauit in portarum vestibelis, & porticibus ciuitatum, cumque se contorquere in dolio, volubilem se habere domum iocabatur, & se cum temporibus immutãtem, frigore enim os dolij vertebat in meridiem, æstate ad Septentrionẽ, & vicumq. Sol se inclinauerat, Diogenis delium vertebatur. Fertur accedentem Alexandrum rogasse, ne sibi apricanti a Sole obstaret. Obiit fermè non agenarius.

*DIOGNETVS, m.2. fuit vnus itinerum Alexandri regis mensor. Plin. lib.2.cap.17.

DIOMEDES, m.3. Rex Aetoliæ, Tydei & Deiphiles filius, qui cum reliquis Græcis ad Troiam profectis, adeo strenuè se gessit, ut post Achillem, & Aiacem Telamonium fortissimus haberetur. Hom. in Iliad. In Apulia Arpos condidit. Hor. li.1. Serm. Qui locus a forti Diomede conditus olim. Diomedes alter rex Thraciæ, qui dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida oppido truculentus, ab Hercule equis ipsis ad deuorãdũ obiectus est. Ou. in Ibi. & 9. Met.

* DIOMEDEI campi, in Apulia sunt.

DION, m.3. Syracusanus nobilis, qui adeò Platonẽ amauit, ut se eidẽ totum traderet. Hic patriam asseruit in libertatem, expulso Dionysio tyranno. Plutarchus, & alij. Dion Cassius, patria Nicæus, historicus, scripsit Romanam historiam libris LXXX. præterea res gestas Traiani principis, vitam Atriani philosophi. Suidas.

DIONE, f.1. Veneris ex Ioue mater. Vnde & Dionea dicitur. Virg.3. Aen. Sacra Dioneæ matri, diuisque ferebam.

DIONYSIA, orum, n.2. festa Athenis in honorem Dionysij instituta.

DIONYSIVS, m.2. [*Bacchus*] Bacchus: & Dionysia, & Bacchanalia, Bacchi festa. Fuit & hoc nomine philosophus Heracleotes, Zenonis Stroici auditor. Fuerunt præterea hoc nomine duo Syracusanorũ tyranni, pater, & filius, vterque Platonis auditor. Dionys. Halicarnasseus Augusti temporibus Romanam scripsit historiam, ut Suidas testatur, scripsit etiam de characteribus antiquorum oratorũ, præterea de compositione orationis, & elocutione.

DIONYSIVS, m.2. Areopagita, præsul Athenien sis, Pauli discipulus fuit. Hic cũ esset in Aegypto, quo se disciplinæ caussa cõtulerat, uideretq. eclipsim nulla ratione, cum Christus passus est, vna cum Apollophane sophista præceptore suo dixit, Aut Deus naturæ patitur, aut mũdi machina dissoluetur. Scripsit ad Timotheum Præsulem Ephesi de diuinis Nominibus lib.12. de Hierarchia cælesti, de cælestibus Ordinibus, præterea alia complura opusc. Suidas.

DIONYSIOPOLIS, f.3. Thraciæ vrbs. Plin. li.4.c.11. & Mela, lib.2.

†DIOPTICE, *διοπτικὴ*. Astrologiæ pars, Solis & Lunæ, cæterorumq; astrorum distantias per instrã inuestigans. Vulgo Perspectiua dr.]

* DIOPTRA, f.1. instrumentum geometricum, per quod longitudo, latitudo, altitudoque è longinquo prospicitur.

DIORYGES, f.3. fossæ manu factæ in Aegypto, ad Nili aquas in agros deriuandas. Mela, & Strabo.

DIORYCTVS, m.2. locus est Acarnaniæ. Plin. lib.4.c.1.

DIOSCORIDES, m.3. Anazarbeus Medicus, M. Antonij, & Cleopatræ familiaris, cuius multi extant de re medica libri.

DIOSCVRI, m.2. *Διόσκουροι, ἢ Διόσκουρα*. a Græcis dicuntur Castor, & Pollux, quasi Iouis filij. Antiquitas credidit hos salutares esse nauigantibus, si gemini apparent (apparent aũt ignis specie, antennæ, aut malo insidentes) contra tristes, si singuli apparent. *Διόσκουροι*, apud Græcos (inquit Ci. li.3. de Nat. Deor.) multis modis nominantur: Primi tres qui appellant Anaces, Athenis ex rege Ioue antiquissimo & Proserpina nati, Tritopatreus, Eubuleus, Dionysius. Secũdi Ioue tertio nati ex Læda, Castor & Pollux. Tertij dñr a nõnullis Aleo, & Melampus, Emolus, Artei filij, qui Pelope natus fuit.

DIOTA, f.1. [*Vasi da due manichi*. Germ. Irdine geschirr mit zweien handthaben, in die man wein behalt. *Gal. Vase a deux anses. Hisp. Vasos, o tinajas de dos orejas*] *διῶται*. sũt vasa, seu dolia fictilia, duas ansas habentia, ad seruanda uina accommodata. Hora. Deprome quadrimum Sabina, O Thaliarche, merum diota. Dictæ diotæ a binis auribus, siue ansis, quas Græci *οὖτα* appellant.

* DIOXIPPVS, m.2. nobilis athleta. & alius poeta comicus fuit.

*DIPHILVS, m.2. architectus tardissimus, vñ prouerb. Diphilo tardior.

* DIPHRIS, gemma apud Plin. lib.37.c.10.

* DIPHRYGES f.3. materia quædam terrea, quæ in metallis æris reperitur. Cuius tres species facit Dioscorides. Vide Diosc. lib.5.

* DIPHTHERA, f.1. pellis Amaltheæ capræ, & pastoritiũ uestimentũ.

DIPHTHONGVS, f.2. [*Diphtongo*,] *διφθογγος*. conglutinatio est duarum vocalium in eadem syllaba, vim suam seruantium, ita dicta, quod duarum in ea vocalium sonus audiatur.

DIPLOMATA, n.3. [*Patẽte, bolle, oder*] chethab. Ge. Freiheiten, oder gewalt brieff, so von fuersten auss geben oder versiglet werden. G. *Lettres patentes d vn Prince, bulles, lettres, closes, quelque chose mise en double. Hisp. Lettras del Principe como priuilegios, o sellos Papales*, litteræ principum signis obsignatæ quales sunt, quas litteras patẽtes, aut Bullas Pontificias uocant. Cic. ad Balbum: Diploma nõ est datum. Suet. in Aug. In diplomatibus, libellisque signandis initio sphinge vsus est, mox imagine magni Alexandri. † Diploma item Medicis est vas, quod vulgus Balneum Mariæ vocat.]

DISSONDIARIVS, a, um, o. [1.2. quod ex duobus ponderibus constat. Pli. lib.14.c.3.

DIPONDIVM, & Dipondius, siue Dupondium, & Dupondius, n.m.2. a duobus ponderibus nam (ut Var. docet) duos asses pendebat. Plin. lib.33.cap.3. Libralis vnde etiam nunc libella dicitur, & dipõdius appendebatur assis.

DIPSAS, adis, m.3. serpentis genus viperæ simile, a *διψῶ*, sitio, morsu enim humorem omnem consumens, sitim maximam inducit. Vide Lucan. lib.9.

DIPSON, ontis, m.3. fluuius est Ciliciæ ex Tauro profluens. Luc. lib.8.

† DIPTOTA, p.p. *δίπτωτα*. dicuntur nomina duos tantum casus habentia. Sic triptota, tetraptota pentaptota.]

DIRADIO, as, a.1. est ad radiorum figuram compono. Colu. Validam vitem in ramos diducere confer, atque diradiare.

DIRAE, f.1. [*Maledutionen*, חלות *halothn* קללות *kelaloth*. G. Verfluchungẽ vnd verfluchung grausamer dingen. *Gal. Furies d'enfer, maledictions, & execrations. Hisp. Las furias, o ira de los diosses*,] *ἀραί*. execrationes, & imprecationes, quibus quicumq. deuotus erat, credebatur maximo affici infortunio. Cicer. de Diu. M. Crasso quid acciderit, videmus, dirarũ obnunciatione neglecta. Diræ [*Furiæ*] inferorum furiæ. Vir. li.12. Aene. Diræ Quas, & Tartaream Nox intempesta Megærã Vno, eodemque tulit partu. Dicuntur autem in cælo Diræ, Furiæ in terris, Eumenides in inferis.

DIRCAEVS, m.2. Thebanus: nã pars Bœotiæ, in qua fons ẽ Dirce, Dircæa dicta est apud Vir. Amphion Dircæus dictus est. i. Thebanus.

DIRCE, f.1. Lyci Thebarum regis vxor, quam ille duxerat, repudiata Antiopa; sed hac uerita, ne Antiopam reuocaret, impetrauit a maritus soluta, gemellos, quos ex Ioue conceperat, peperit, Amphionẽ, & Zethum, qui postea Lycum interfecerunt: Dircen vero caudæ indomiti equi alligarunt, quæ diu ita per terram rapta, tandem deorum commiseratione in sui nominis fontem conuersa est. Propert. lib.3. Ab hoc fonte Thebani dicti Dircæi. Alia fuit Dirce Babylonia, quæ sua forma tumens cum Palladi conuiciaretur, inter lauandum in piscem conuersa est. Ouid. lib.4. Met.

DIRCENNA, fons gelidissimus in Hispania Tarraconensi. Mart. lib.1.

DIRECTE, siue directo [*Dr. trauers*, למישרים *lemescharim*. G. Gestracks, schnuerschlechtug. *Gal. Droitement, tout droit. Hisp. Derechamente sin torcer*, *ἰθὺ δ' ἰέναι*.] Ci. in Part. Alterum ad finem directo spectat. Ibidem: Vt cum semel dictum sit directo.

† DIRECTIO, ẽis, f. [*Adriçamento*. Ger. Richtung.] *ἰθυδρομία*. ut Directio ad ueritatẽ. Quint. li.3.c.7. Directum, subst. *ἰθύτης*. Ci. in Part.]

DIREPTIO, onis, f.3. [*Rapina*, משסה *meschissah* ובזה *bizzah*. Ger. Beraubung, pluenderung. *Gal. Rauissement, pillerie. His. Arrebatamento.*] Cic.2.epi. Vrbs relicta direptioni, atque incendijs. Idẽ in offic.

DIREPTOR, m.3. [*Ladro.*] Cic. in 3. Ver. Direptor, & vexator vrbis.

DIRIBERE, & Dirimere; illud tabellarum, hoc suffragiorũ uideo proprium verbum fuisse, neutrum autem satis fuisse manifestum. Diribere tabellas, significat distribuere; diribebantur aũt iis, qui suffragium laturi essent, de quo sic in oratione in Pisonem: Hoc certo video, vos rogatores, vos diribitores, vos custodes fuisse tabellarum. Et in ea post reditum in Senatu: Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores, custodesque vidistis? loquitur aũt Cicero de lege pro ipsius reditu Comitijs centuriatis lata. Nec dubito, qn legendum sit Diribeantur, non diripiantur, in ea in Pisonem, in eo loco, An expectas, dum de te LXXV. tabellæ diripiantur? ita hoc uerbum non in Comitijs solum, verum etiam in iudicijs vsurpatũ patebit. Nam hoc proximum exemplum satis planè iudicium, quod Pisoni Ci. minatur, significat. Pli. autem ad alias res transtulit hoc verbum, ait. n. sic lib. XXXVI. c. XV. Hic est ille domitor orbis populus, qui gentes, & regna diribet. Quod autem in oratione pro Planctio diremptio vocabatur; id ita esse, planè demõstrat Varro de re rust. li. III. Comitijs, inquit, Aedilitijs, cũ ego atq. Axius suffragiũ tulissemus, Axius mihi, Dum dirimuntur, inquit, suffragia, uis potius Villæ publicæ vtamur vmbra, quàm priuati candidati tabellis? sic enim scriptum est in veteribus libris, non, vt a quibusdã, huius verbi vim ignorãtibus, nimis temerè est intrusum, diribentur. In epistola quoq. III. lib. III. ad Q. Frat. Cato inquit. diruptis rabellis de circulo se subduxit; vbi, diremptis, legi malim. Perspicue autem huius verbi sententiam demonstrat Lucanus lib. V. in illo uersu: Et non admissa dirimit suffragia plebis, pro dinumerat, & discernit. Hæc ex obseruationibus nostris.

DIRIBITORES, m.3. distributores. Ci. post reditum ad Senatum: Quã do illa dignitate tot diribitores, custodesque vidistis?

DIRIBITORIVM, n.2. [*Luogo, done si pagano gli esserciti*. G. Ei musterplatz, ein ort da man den Kriegsleuten den sold bezalt. *Gal. Le lieu ou on fait la monstre des gens d'armes, ou on les paye, ou bien le lieu, ou*

se re-

ſeretirent let ſeruiteurs d'vne mai ſon. H. Lugar donde ſe hurzia el aluer de)locus, in quo recenſebatur exercitus, & ſtipendia numerabant, a diribendo. i. diſtribuendo. Item locus, in quo miniſtri verſabant & diribitores miniſtri dicebantur. Apul. li. 2. de Aſin. Diribitores pleſcul, ſplendidè amicti, fercula copioſa ſcitule ſubminiſtrata.

DIRIGES, ges, ui, n. 2. [*Diuenir rigido, pallido, ſpauure,* יסר ijſchſcher ſpannē. Ge. Vor Kelte, ſorcht, oder ādere zufael erſtarrē vnd erbleichen. G. *Denenir gourd & roide qu'on ne ſe peut remuer, ſoit de froideur, crainte, ou autre auenture. Hiſ. Paſmarſe, eri Zarſe, y quaſi ha Zerſe duro, como qui en ſe yela*] πάγυμι. præ frigore, aut timore, aut alio caſu uiribus deſtituor. Vir. l. 8. Aen. Diriguit uiſu in medio, calor oſſa reliquit. Idem 3. Aē. Gelidus formidine ſanguis Diriguit.

DIRIGO, gis, a. 3. [*Dirꝛare.* Ger. Richten, etwas Krumbs ſchlechts machen. *Gal. Dreſſer, viſer, ordonner. Hiſp. Emendar, o endereꝛar*] διΐθημι. ex di, & rego, ſignificat obliquum emendo, & rectum facio. Ci. 3. de Orat. Nec ſunt hæc muſicorum acerrima norma dirigenda. Planc. Cic. [*Tnuiarſi.*] Ad Mutinam iter dirigerem. Vir. 7. Aen. Direxere acies. Hinc Directus. Cato ca. 18. Arbores ad ſtipitem primùm directos pedes ſexdecim. Cic. pro Cec. Fundi extremam partem oleæ directo ordine definiunt.

DIRIMO, is, remi, remptū, a. 3. diuido, detraho, [*Spartire, ſeparare. Gal. Separer, diuiſer, departir. Hiſ. Apartar,*] διαλύμαι. ex dis, & emo, is, in i, mutato, ſignificat ſeparare. Vlp. 5. Aen. Et prælia uoce diremit. Sic Dirimere litem. i. diſſoluere; dirimere tempus, differre. Cic. de Diu. Quid hēt aruſpex, cur pulmo incīſus, ēt i bonis extis dirimat tēpus, & proferat diē? Inde Diremptio [*Prolongatione*] productio tēporis, vel magiſtratus in aliud tēpus. Ci. pro Planc. Nihil iā eſt quod populo ſupplicetur, nihil quod direptio expectetur. Aliqn̄ pro deſtruere [*Diſtruggere,*] Sal. Ea res conſiliū diremit. Direptus, us, ui, [*Separatione*] ſeparatio. Ci. 1. Tuſc. Eſt interitus quaſi diſceſſus, ac diremptus earum partium, quæ ante interitū iunctione aliqua tenebantur. Dirimere, eſt numerare, [*Numerare*] Luc. li. 5. Et non admiſſæ dirimit ſuffragia plebis. Var. lib. 3. de re ruſt. Vis, dū ſuffragia dirimuntur, villæ publicæ potius vtamur vmbra, quam priuati candidati tabella? Et ad Qu. Fr. li. 3. Diremptis tabellis.

DIRIPIO, pis, a. 3. [*Tor per forꝛa, rapire,* שסה ſchaſah. Ge. Berauben, pluenderen. *Gal. Raubr, piller, arracher, & emporter. Hiſp. Arrebatar*] ἁρπάζω καὶ φέρω. in diuerſas partes rapio; ut fit in vrbium expugnatione [*Saccheggiare*] Gell. Cum oppidum Cæpio Conſul diripuiſſet. Ci. li. 3. ad Att. Patriam non ſeruandam, ſed diripiendam reliquimus. Domus direpta. Virg. 2. Aen. Membra direpta manibus nefandis. Ouid. 3. Met. Opes direptæ. Claud.

DIRITAS, f. 3. [*Crudelita,* אכזריות achzerijuth. Ge. Grauſamkeit. *Gal. Cruauté. Hiſp. Crueldad, braueza ſin tino*] crudelitas. Cice. in Vatin. Quamquam ſis omni diritate, atque immanitate deterrimus.

DIRVS, a, um, o. 1. 2. [*Crudele, empio, fiero,* אכזר achzar. Ge. Grauſam, ſcheuzlich. *Gal. Horrible, cruel, comme enuoyé de l'ire de dieu. Hiſpa. Cruel, o de ira de Dios*] ἐπάρατος. crudelis, ſæuus, quaſi Deorum ira immiſſus. Vir. 3. Geor. Dire per incaſum ſerpant cōtagia vulgus. Cice. de Diu. In dira, & vitioſa excurrimus. Hinc Diræ, furiç, quaſi Deorum iræ. Aliquando pro magno, [*Reuerendo,*] Vir. 8. Aen. iam tum religio pauidos terrebat agreſtes Dira loci.

DERVMPO, pis, a. 3. [*Rompere a forꝛa,* פרץ karah פרס paras. Ger. Zerreiſſen, zerbrechen. G. *Derompre, briſer, caſſer, creuer. Hiſp. Romper por fuerꝛa, o en diuerſas partes,*] διαῤῥήγνυμι. variè rumpo, ſeu violenter ſcindo. Pla. in Cur. Nihil metuo, niſi medius dirū par miſer. Refertur qnq; ad ānum. Cic. ad Att. lib. 7. Dirūpor dolor [*Hauer dolore.*]

DIRVNCINO, a. 3. [*Nettare,* נקה nikkah. Ger. Seuberen, reuten. *Gal. Purger. Hiſp. Purgar, o olimpiar*] teſte Feſto, idem quod purgo; vertbum agriculturæ antiquum, a runca deductum, quod eſt inſtrumentum excidendis dumetis idoneum.

DIRVO, is, a. 3. [*Ruinare. Gal. Mettre par terre, ruer ius. Hiſp. Deribar edificio, deſtruir*] κατα βάλλω. euerto. Cic. ad Qu. Fr. Vrbes dirutas.

DIS, ditis, m. 3. Deus diuitiarū, qui a Luciano claudus fingitur ī acceſſu in recedendo alatus, quod diuitiæ longiſſimo tēpore partæ, niſi cautè diſpenſes, quā velociſſimè elabātur. Fingitur ēt cęcus, quod nullo prorſus iudicio indigniſſimum quemq; maximè opib. onerat, digniores prętereat. Dis ēt creditur eſſe inferorū Deus, [*Pluto*] quod diuitiæ ex intimis terræ viſceribus effodiātur. Ponitur & p diuite, [*Ricco.*] Ter. in Adel. Dis quidē eſſes Demea. Hīc ditior, & Ditiſſimus. Cic. de Diu. Midam ditiſſimum fore creditum eſt.

DISCALCEO, eas, a. 1. [*Diſcalzare,* חלץ chalaz nahal. G. Entſchuhen, die ſchuch abziehen. *Ga. Deſchauſſer. Hiſp. Deſcalcar*] ἐξυποδέω. eſt calceos exuere. Sueto. in Nerone: Prodijt in publicum ſine calceis, & diſcalceatus.

DISCAPEDINO, as, a. 1. [*Aprire.* G. Auffſchlieſſen, auffthuen. *Gal. Ouurir. Hiſ. Eſpedir, o abrir,*] a capedine fit, aperio, reſero. Apuleius.

DISCAVEO, a. 2. à Plauto in Men. vſurpatū eſt, pro diligenter cauere.

DISCEDO, dis. n. 3. abeo, pficiſcor, cedo, ſoluo, migro) (remaneo, [*Partirſi,*] חלך halach. Ger. Hinweg gehen, hinweichen. *Gal. Se partir, aller Hiſ. Partirſe de lugar*] ἀναχωρέω. Plau. Faceſſite hinc, atq; a nobis diſcedite. Interdum pro excipere: vt, Cū diſceſſi a parentibus, nemo eſt mihi te carior, i. parentibus exceptis. Cice. Lentulo;

Cum a vobis diſceſſerim, nemo eſt, cuius officijs me tribuiſſe demptum confitear. Interdum pro diuidi. Idem lib. 1. Offic. Cū terra diſceſſiſſet magnis quibuſdam imbribus. Diſcedere in ſentētiam, eſt alterius ſententiam probare. Mos enim fuit antiquorum, cum in tanto Senatorum numero longum foret ſingulorum ſententias audire, eos tantum, qui cęteris dignitate antecellebant, ſententiam rogare; deinde duabus tribusve iam dictis ſententijs reliqui in illorum, quorum iudicio ſubſcribebant, ſedilia tranſibant.

P. M. Diſcēdere, non eſt ſemper de loco abire. nam li. 11. ad Attic. Si poſſum, inquit, diſcedere, ne cauſſa optima in Senatu pereat. i. ſi poſſum conſequi, ſi hunc exitum res habere poteſt. Idem verbum ad eamdem ſententiam trāſtulit Terentius, apud quem ita loquitur Geta ſeruus in Phormione, Modo, vt hoc conſilio poſſit diſcedi, ut iſtam ducat. Ex noſtris commentar. Ad Attic.

DISCESSIO, onis, f. 3.) (Acceſſio [*Partita,* לכת lecheth. G. Hinweichūg, hingang. *Gal. Departement, ſeparation. Hiſ. La partida de lugar*] Cic. Off. Eōrū, neq; acceſſione melior uita fit, neq, diſceſſione peior. Interdum pro diuortio, [*Diuortio.*] Ter. in And. Incōmoditas huc oīs redit, ſi eueniat diſceſſio. In foro quoq; dicimus diſceſſionem fieri in ſententiam alicuius, cum Senatores è ſua ſede ad eum tranſeunt, cuius ſententiā approbant. Cic. 7. Ver. Dum iam non ſolùm diſceſſio facta eſſet, ſed ēt perſcriptum, atque in tabulas relatum.

DISCESSVS, us, ui, m. 4. [*Partita,* לכת lecheth מרה famch. G. Hingāg, hinfart. *Gal. Departement. Hiſ. La partida de lugar*] ἀναχώρησις. Cic. 5. de Fin. Diſceſſu a ſuis, atque ipſa relinquenda luce moueatur. Diſceſſum è vita, pro morte poſuit idem lib. 1. de Diu. O præclarum diſceſſum è vita. Diſceſſus terræ [*Apertura*] pro terræ hiatu, & chaſmate. Item Diſceſſus cęli, pro ſubita cœli diſruptione, qualem nobis videmur videre, cum fulgura, aut coruſcationes apparent. Cice. 2. de Diuin. Nec cęli diſceſſus, nec faces viſæ terrebunt.

DISCEPTATIO, f. 3. [*Arbitrio* פלילה pelilijjah. G. Ein ſpan, oder ſtreitiger handel. *Gal. Debat en parole, diſpute, controuerſe. Hiſ. A quella contienda diſputando*] pro arbitratu. Vlp. l. cum ij. §. ſi cui. ff. de trāſ. Hæc habent diſceptationem prætoris. Diſceptatio, [*Lite*] lis. Cic. 2. de Diuin. Cum quibus oīs nobis diſceptario, contentioq; eſt. Diſceptatiuncula, dim. Gell. li. 20 c. vlt.

DISCEPTATOR, tis, m. 3. [*Giudice,* פלילי pelili ממוכה mochioch. Germ. Ein ſcheidtman, der ein handel entſcheidet. *Gal. Iuge, ou arbitre. H. contendedor qui d'ſputa, iuꝛ arbitro, arbitrador,*] ſententiæ moderator, & arbiter. Cicer. in Partit. Aut auſcultator eſt (inquit) qui audit, aut diſceptator, i. rei, ſententiarque moderator. Ci. ad Sulp. lib. 13. Vt tea arbitro, & diſceptatore vterentur.

DISCEPTATRIX, f. 3. Cic. 4. Acad. Dialecticam eſſe dicitis ueri, & falſi quaſi diſceptatricem, & iudicem.

DISCEPTO, tas, n. 1. [*Diſputare, contendere,* חוכח hochiach פלל pillil. G. Zancken, ſtreiten. *Gal. Debattre, & diſputer de quelque different. Hiſp. contender diſputando*] διαπέρομαι, diſputo, contēdo. Ci. Fam. 4. Poſtquam armis diſceptari cæptum eſt de iure publico. Aliquādo moderor, iudico [*Giudicare*] Cicer. pro Mil. Iſti eſt præpoſitus quæſtioni, qui hæc iuſtè, ſapienterque diſceptet. Eſt etiam alius huius verbi elegans vſus apud Cic. Fam. 10. ad Planc. In uno prælio omnis fortuna Reip. diſceptat. i. pendet.

DISCERNICVLVM, n. 2. [*Scriminale,* ריט charit. Ger. Ein inſtrument, mit welchē die weiber die ſcheitlen machen. *Gal. Vn poiſſont dont uſent les femmes a faire les creſpes de leurs cheueux. Hiſ. El partidor de los cabellos*] καλαμίς. Var. lib. 4. de Lin. Lat. Diſcerniculum eſt, quo diſcernitur capillus. Nonius, Diſcerniculum, acus quę capillos mulierum ante frontem diuidit, a diſcernendo. Tranſumitur & ad quamuis differentiam. Gell. Duas ſpecies hellebori, diſcerniculo coloris inſignes, candidi, & nigri.

DISCERNO, is, diſcreui, cretū, a. 3. [*Diuidere, ſeparare,* חקק chakar בחן bachan ביר hichchir בין hibdil. Ger. Vnderſcheiden. *Gal. Diſcerner, ſeparer, & cognoiſtre l'vn de l'autre, diuiſer. Hiſ. Apartar,*] διακρίνω. ſeparo, diuido. Ci. 3. Tuſc. Democritus alba, & nigra diſcernere non potuit. Quādoque diſtinctè cognoſco, [*Diſcernere,*] Teren. in Adel. Nequeo ſatis diſcernere. Diſcernere Iltem. Virg. 12. Aen. Litem ut diſcerneret armis.

DISCERPO, pis, pſi, ptum, a. 3. [*Sbranare, ſquarciare,* טרף taraph. G. Zerreiſſen, zerzerren. *Ga. Mettre en pieces, deſchirer. Hiſ. Partir, y deſpedaꝛar en partes,*] διασπάω. ex Dis, & carpo, in partes diſtraho. Cicer. in Top. Quum res quaſi in membra diſcerpitur. Diſcerptus, part. Ci. de Ora. Quæ complecti tota nequeunt, hæc facilius diuulſa, & quaſi diſcerpta contrectant.

DISCEVS, m. 2. [*Cometa*] Pl. li. 2. c. 25. Accipi uidetur pro cometa.

DISCINCTVS, o. 1. 2. [*Diſcinto,* מפתן mephateach. G. Auffgegurtet. *G. Deſceint, deſarme. Hiſ. Sin ceñidero que no es ceñido*] ἀζωστος. particip. a Diſcingo. Liuius: Diſtrictis gladijs diſcinctos deſtituit. Antiqui negligentes, & deſides, appellabant diſcinctos, & intemperantes: contra accinctos ſolertes, ſtrenuos, quod a re ipſa deductū eſt; molles. n. dimiſſis, diſcinctiſque veſtibus uti ſolent: ſtrenui uero, atq; induſtrij, quo ſint ad res exequendas promptiores, ſuccincti incedunt. Perſ. Saty. 3. Non pudet ad morem diſcinctè uiuere Nacæ? Nepos diſcinctus. i. omni luxuria diffluens. Hor. Epod. Ode

1.Ou.1.Am. Ipſe ego ſegnis eram, diſcinctaque in otia natus. Lu. li.35.ab vrbe: diſcinctus, & inermis eques. Serui.: Diſcincti in ha biles ſunt militiæ, omnes enim qui militant, cincti ſunt; vnde diſcincti, [De poco.] inefficaces, & ignaui; præcincti, ſtrenui vocãtur.

DISCINDO, dis, diſcidi, pen. cor. à Dis, & ſcindo, a. 3. [*Fendre* פּלח pilach. G. Entzwerren, oder zerſchneiden, zerſpalten, *Gal. Fendre, ſeparer en coupant. Hiſpan. Hender,*] διαχάζω. diſcidi vero, pen. p. ſit a diſcido, quod eſt compoſitum a dis, & cædo. Ter. in Adel. Vide vt diſcidit mihi labrum. Idem in Eun. Veſtem omnem miſere diſcidit. diſcindere amicitias. Cic. de Ami. Tales igitur amicitiæ diſſuendæ magis, quã diſcindendæ. diſciſſus, part. Vir. 3. Georg. Diſciſſos nudis laniabant dentibus artus.

DISCINGO, is, xi, ctum, a. 3. [*Scingere* פּתח pitach. G. Entgurten, oder auffgurten. *Gal. deceindre, desarmer. Hi. deceñir,*] διαζώνυμι. qd cinctum eſt diſſoluo. Cic. ad Q. Fr. Cæſar mihi in ſinu eſt, neq. diſcingor. Mar. li. 9. Peltaram Scythico diſcinxit Amazona nodo. Translatè pro confutare, vel retundere [*Confutare.*] Vnde Diſcingere dolos tatione, dixit Silius lib. 7. pro tatione retundere.

DISCIPLINABILIS, le, o. 1. 2. ad Her. lib. 2. μαθητικὸς.

DISCIPLINA, f. 1. [*disciplina* לקח lexach. Ger. Lehr oder vnderweiſung, ſo einer von ſeinem lehrmeiſter nimpt. *Gal. diſcipline, enſeignemẽt, reglemẽt, obſeruance. H. doctrina, ẽ enchanẽa*] μαθητεία. accipitur & in malam partem. Pla. in Bac. Eademne etiam hæc diſciplina olim. Et in bonam, vnde Ci. queritur ſe in eiuſdem perturbationem veteris diſciplinæ. Sic apud Val. Max. caput eſt De militari diſciplina, i. de obſeruatione bonorũ morũ inter milites. Pro inſtituto, [*Ordine, vsanza.*] Pl. in Aſi. Eadem nos diſciplina vtimur. Pro ſecta philoſophorũ [*ſetta*] Ci. 5. Tuſc. Oĩs ferè philoſophi oĩum dicta philoſophorũ hoc animo eſſe potuerunt. Doctus ex diſciplina Stoicorũ, de Clar. Or. Diſciplina, pro bene viuendi exẽplo. Pla. i Moſt. hinc in reprehenſione dictus eſt diſciplinoſus gladiator a Catone.

DISCIPVLVS, m. 2. [*discepolo* תלמיד talmidh. Ge. Ein lehrjunge. *Ca. diſciple apprentir, celuy qui apriẽd. H. diſcipulo*] μαθητὴς. qui diſciplinã ab alio percipit. Cicero. 3. Offi. Orator dulcis, vt Theophraſti diſcipulum poſſis agnoſcere. Sic & Diſcipula dicitur, ſ. g. G. Lehrmeidlin. Pli. lib. 10. c. 29. Audit diſcipula intentione magna; & recedit.

DISCLVDO, dis, a. 3. [*separare,* פלג chalaq חבדיל hibdil. G. Auſſchlieſſen, von einander abtheilen. G. *Ouurir, separer. Hi. Echar de fuera*] διακλείω. ſeparo. Cicer. 1. Tuſc. Perturbationes ſemotas a mente, & diſcluſas putat. Significat & ſeparatim includere. Cicer. 1. Tuſc. Iram, & cupiditatem locis diſcluſit. Varr. 3. de re ruſt. c. 17.

DISCO, didici, n. 2. [*imparare,* למד lamadh אלף alaph. Ger. Lehrnen. *Gal. Apprendre. Hi. deprender, apprender de memo*] μανθάνω. Cicer. 4. Acad. ab eo dialecticam didicerat.

DISCOBOLVS, m. 2, qui diſcum iaculatur. Qu. li. 2.

DISCOLOR, o. 3. [*de diuerſi color:*] שבוּר thibuah. G. Von mancherley farben. *G. de diuerse couleur, different en couleur. Hi. de diuersos colores,*] παντοδαπὸς. diuerſorum colorũ. Mar. li. 14. Diſcolor hic gemino cultus hoſte perit. Pro diſſimili [*diſſimile.*] Hor. li. 1. epi. Et matrona meretrici diſpar erit, atq. Diſcolor. Cicer. i Var. Diſcolorius ſignis.

DISCONVENIO, n. 3. *diſconuenire* נחלק nechelak. G. Nicht vberein kõmen, mißfallen. *G. Eſtre different. & ne conuenir, ou s'aſſembler point. Hi. diſconuenir.*] Hor. Epi. Vitę diſconuenit ordine totou.

DISCOQVO, is, ere, n. 3. [*Cuocere,* בשׁר aphah בשׁר biſchehel. Ge. Kochen, oder verkochen. *Gal. faire cuire. Hi. Cozer,*] ἑφθῶ. valde decoquo. Plin. libr. 22. c. 25. In aqua cum ſale decoquere.

DISCORDIA, f. 1. [*diſcordia.* מחלקת machaloketh מדון madhon. Ger. Zweitracht, vne nigkeit. *G. diſcord, diſſenſion. H. diſcordia*] diſſidiũ, quaſi cordiũ diſſenſio. Cice. 4. Tuſc. Diſcordia eſt ira acerbior, intimo odio, & corde concepta. Veteres pro diſcordia dixere diſcordita. [*diſcordia,* & Diſcorditer: *diſcordamente.*] Diſcordabilis, le, quod diſcordat. Plau. Cap. Fuiſſe ingenio haud diſcordabili.

DISCORDIALIS, o. 3 [*Litigioſo* G. der zanck vnd vneinigkeit macher. *Gal. Qui a fait on engendre diſcorde. Hiſ. Il que engendra diſcordia,*] qui lites generat, & parit. Plin. li. 37. c. 10.

DISCORDIOSVS, o. 1. 2. qui diſcordias ſeminat. Sal. in Iug. Vulgus Numidarum ſeditioſum, atque diſcordioſum erat.

DISCORDO, as, are, n. 1. [*Eſſer in diſcordia,* נחלק nechelak Ger. Zweitraechtig, oder vneins ſein. G. *diſcorder, mal accorder. H. discordar*] ἀπεχθανομαι. diſſideo, diſſentio. Cic. 1. de Fin. In animis inclusis, inter ſe diſſident, atque diſcordant.

DISCORS, dis, o. 3. [*d. ſcorde.* נחלק nechelak. Germa. Zweitrechtig, vneins. *Gal. d'ſcordant, mal accordant. Hi. Coſa diſcorde*] ex dis, & cor, qui eſt de. i. animo diſſidet. Secum ipſa diſcors, apud Liu. li. 2. ab vrbe. Oui. 3. Am. Quid tibi diſcordes addere in arma viros? Antiqui dicebant diſcordis, huius diſcordis. Pompon. Blanda, fallax, impotens, ſuperba, diſcordis. (Cicer. 1. Offic.

DISCREPANTIA, tiæ, f. 1. *d ſcordanza,* διαφωνία. Diſſertio, diſcordia.

DISCREPITO, as, n. 1. a diſcrepo. Luc. li. 2 Poſitura diſcrepitant res.

DISCREPO, pas, n. 1. [*d'ſcordare,* נחלק nechelak. G. *d'ſcorder, mal accorder. Hi. diſcordar*] διαφωνῶ. nõ conuenio, quaſi diuerſimodè crepo Ci. li. 1. Offi. Vt in fidibus, aut in tibijs, quamuis paulum diſcrepẽt,

tamen id a ſcientea animaduerti ſolet. Pro diſſidere, vel differre [*Eſſer different.*] Cic. Ruffo: A meis rationibus tuæ diſcrepant. Liu. lib. 38. poſuit impersonale, Inter ſcriptores rerum diſcrepatur.

DISCRETIO. f. 3. a diſcerno, [*separatione,* נזר ghezer. Ger. Vnderſcheidung, abſonderung. *G. diſcretion, diſtinction, ſeparation. Hi. Apartamiento.*] διάκρισις. ſeparatio. Lact. li. 7. Quæ diſcretio mors vocatur. Ad Her. li. 4. Diſcretio nominatur, quæ rerum conſequentium continet perſpicuam, & dilucidam cum grauitate expoſitionem.

DISCRETVS, ta, tu, o. 1. 2. [*Separato,* מבדל mubdal. G. Vnderſcheiden. *Gal. separè, & diuiſè. Hi. Apartado*] διακεχωρισμένος. vt Diſcreta ſemina, apud Col. 1. ſeparata. Plin. li. 15. c. 30. Diſcretæ ſuis noĩb. diluræ. dem legimus Diſcretim. [*Separatamente.*] Var. de re ruſt. li. 1. c. 30.

DISCRIMEN, nis. n. 3. differẽtia, dilectus, periculum, dimicatio, diſſenſio, iteruallũ. *d ffereñe, a. ſeparation, per. colo,* מחלקת machaloketh נזר gezer. Germ. Vnderſcheidt. *Gal. difference. Hi. d fferencia*] διαφορὰ. Cice. Totum diſcrimen ſummi boni in ea rerum comparatione poſitum putat. Sall. Inter bonos & malos nullum eſt diſcrimen. Accipitur & pro interuallo. [*interuallo*] Cice. de Lege Agr. duo maria pertenui diſcrimine ſeparata. Item pro diuiſione capillorũ, [*Scriminale,* quæ ſit diſcriminis ratio. diſcrimen] [*Battaglia,*] certamen. Vir. 5. Aen. Aequo diſcrimine Piſtrix, Centauroſque locum tendunt ſu perare priorem. Diſcrimen [*Pericolo,*] periculum. Idem lib. 1. Aen. Per tot diſcrimina rerum Tendimus in Latium.

DISCRIMINALE, n. 3. [*Scriminale* חריט charit. G. Ein pfriemb, mit welchem die werber das haar ſcheitlen] jacus, quæ crines diuidit.

DISCRIMINATIM, [*differentemente.* Germ. Vnderſcheidenlich,] diſferenter. Var. li. 1. de re ruſt.

DISCRIMINO, as, a. 1. [*diuidere, d partire,* חבדיל hibdil. Ge. Vnderſcheiden. *Gal. Separer, diſtinguer, diſtrerner. Hi. Apartar*] διορίζομαι. diuido. Luc. li. 2. Quædam ratio diſcriminat omnes. Cic. ad Att. Heluidio. Diſcriminatus, diſtinctus. Liu. li. 21. Vi turiam diſcriminat Caſſia. Diſcriminatus, diſtinctus. Liu. li. 21. Vigiliarum, ſomnique nec die nec nocte diſcriminata tempora.

DISCRVCIO, as, a. 1. [*Affligerſh. G. Tourmenter en pluſieurs ſortes. Hi. Atormentar, ſacar de quicios*] βασανίζω. tam ad animum, quam ad corpus refertur. Cl. 12. Phil. Vt Trebonium, & Brutum diſcruciatos necaret. Pla. in Aul. Diſcrucior animi, cum gemino. Idem in Caſ. cum ablatiuo, Diſcrucior amore.

DISCVLVS, li. m. 2. dim. a diſcus. Cic. Art. Curam paraui diſculo.

DISCVMBO, is, n. 3. [*Sedere a mẽſa* ישב iaſchab. G. Zu tiſch ſitzen. *Ca. Se coucher, s'en aller dormir, ou s'aſſoir pour manger a la mode ancie. ne. H. Aſſentarſe ala meſa,*] κατάκειμαι. eſt mẽſæ accumbo. Gel. Apud eosnam Pauorini, cum diſcubitum fuerat. & Att. Diſcubui mus omnes. Vnde Diſcubitorius lectus, apud Pli. ſuper quo diſcubebant antiqui cænaturi.

DISCVNEATVS, o. 1. 2. quaſi ſimiſſo cuneo apertus, ac patẽs, vt ligna ad actis cuneis. Pl. li. 9. c. 30. Cõchæ ſe cõtinuũt, ſed fruſtra diſcuneatæ.

DISCVPIO, a. 3 [*deſiderar ardentemente,* אות iunah. G. Heffrig begerẽ] ἐνεθυμῶ. valde cupio. Cęlius Ci. li. 8. fam. Te videre, & omnia inuma conferre diſcupio.

DISCVRRO, n. 3. [*Correre in diuerſe parti, diſcorrere,* רוץ rozaz. G. Hin vnd her lauffen. G. *curir courirca, & la. Hiſ. correr a diuerſas partes*] διατρέχω. in diuerſas partes curro. Liu. li. 1. Iuuentus Romana ad rapiendas virgines diſcurrit ſigno dato.

DISCVRSIO, f. 3. Lact. de Opifi. Totos dies in diſcurſione conſumunt.

DISCVRSVS, us, m. 4. [*diſcorſo* שיח ſchor. Ger. das hin vnd her lauffen. Cæſ. 8. Bel. Gall. Magno clamore diſcurſuque paſſim ſe fugæ mandant. Plin. li. 2. c. 26. diſcurſus ſtellarum.

DISCVS, m. 2. [*Piatto grande,* קערה keharah, ge. Ein blatten, ein fleiſch teller. *Gal. Vn plat. Hi. Muy gran plato,*] δίσκος. vas latum, (vt Iulius Pollux inquit) ad portandas carnes aptum, fortè lanx. Cic. de Orat. Quorum auditores diſcum audire malunt, quàm philoſophum. Eſt & Diſcus, rotunda quędam moles ſaxea, uel plumbea, ſiue ferrea, cuius iactu iuuenes inter ſe certabant, victorq. euadebat, qui aut altius in ſublime, aut longius in tractu vltra deſignatum ſpacium proiecisſet. Mar. li. 14. Splendida cũ volitent Sparnum pondera diſci. diſci autem figura uidet fuiſſe plana, & rotunda.

DISCVTIO, tis, p. c cuſſi, cuſſum, a. 3. [*Scuotere d battere. Gal. Ebranler, pouſſer, & faire en aller, d'ſſondre, reſondre. Hi. Sacudir en diuerſas partes,*] διαθεῖναι. ex dis & quatio, d priè in diuerſas partes quatio, & dejicio. Liu. Tribaricetibus aliquãtulũ muri diſcuſſit. Ou. 2. Met. Tẽpora diſcuſſit clam caua malleus ictu. Translat. nõ pro remoueo ponit, [*Remouure*] Cic. 12. Phil. Diſcuſſa eſt illa caligo: videmus oĩa diſcutere, medicis eſt vlcus citra ſuppurationẽ diſicere. Nõ deficilo: Vt occurrere poſſimus interceptionib. eorũ captionib. ſq. diſcu

DISCVSSORIA medicamenta, & vis diſcuſſoria. Plin. li. 30. c. 10. (Nec. Cinis inanium cochlearum diſcuſſionem vim habet.

†DISCVSSVM, ſ. n. id quod examinatum, aut iudicatum eſt. Et actus ipſe Diſcuſſio. διάκρισις. Et Diſcuſſor, qui diſcutit. ἐξέτασις.

DISERTE, [*Facondamente.* Ger. Mit zier vnd artlich reden. *Ga. D'ſerte ment, diſtinctement, & elegamment, ou ſorte qu'on eſt bien a ſe entendu*

mendo,& claritemen, modò facũdè. ut Ci. li. 1. de Ora. Vt prudẽ tibus diserè, studijs etiam verè dicere uidearis. Modo distinctè,& expresè. [*Distinctamente.*] Liu. lib. 31. In fœdere Luctatij diserè ad scriptum, id ita ratum fore, si populus censuisset.

DISERTVS, a, um, o. 1. 2. [*Bel parlatore*, מדבר מהיר medhabber thachoth מלין melits. G. Vuolberedt, gespraechig. ca. *Disert, eloquent. Hi. Eloquente, facundo, e espedido en la lengua*] λόγιος. a disserto, qui prudẽter disputat: vñ M. Antonius apud Cicc. ait, se disertos vidisse multos, eloquentẽ verò neminẽ. Ci. ad Att. li. 10. Cel. Tuus disertus est magis, quã sapiens. Hor. Facundi calices quem non fecere disertum.

DISIECTO, as. Luc. li. 2. Disiectare solet magnũ mare transtra, carinas.

DISICIO, cis, 2. 3. [*Gettar in diuerse parti*, נפץ naphats נתץ nathats. G. Hin vnd her werffen. *Gal. Ietter par terre ca, & là, faire es carter. Hisp. Derramar echando, o echar en diuersas partes.*] διαρίπτω. in diuersas partes iacio. Vir. 1. Aen. Disiecitque rates. Hinc Disiectus, dispersus. Hor. 1. Car. Tectaque Penthei disiecta non leui ruina.

DISIVNCTIO, f. 3. [*Separatione.* גזר ghezer. Ge. Absünderung] διαζύξις. separatio, Cic. Molestissima disiunctio nostra.

DISIVNGO, 3. 3. [*Disiungere, separare*, הבדיל hibdil חלק chalak. Ger. Von einander fuegen, absünderen. *Gal. Desioindre, descouper, separer. Hi. Departir, o apartar.*] διαζεύγνυμι. separo. Cicc. Lent. Ab orationibus disiungo me, referoque ad mansuetiores Musas. Disiunctus, partic. Cic. pro Rosc. Amer. Vita disiuncta à cupiditate, & cũ officio coniuncta. Disiunctus, pouren. ex part. Cic. 4. Acad. Nihil ab ea cogitatione disiunctius.

DISPALESCERE, n. 3. est palam omnibus innotescere. Pla. in Bac.

DISPALO, as, p. p. a. 1. [*Andare errando*, נפץ naphats תעה thephis. Ge. Hin vnd herschweiffen. *Ga. Estre diuulgué, & manifesté, s'espandre cà, & là, vaguer par les champs. Hi. Derramar, derramarse huyendo.*] διαζεύγνυμι. separo, teste Nonio, à præpositione dis, & verbo palare, quod est vagari. Dispalor. Sisenna lib. 3. Hist. vt citat Nonius: Tanto passu dispalantur. Et apud eumdem: Dispalati, ab signis digressi oés, ac dissipati. Gel. li. 1. Ne sparsi dispalatique prouerent.

DISPANDO, is, te, 2. 3. [*Spandere, dilatare*, שטח nathah פרש rakah פרס paras מתח mathach. Germ. Ausspannen, zerthun. *Gal. Estendre, estirer, & desployer. H. Tender en partes,*] διατείνω. extendere. Lucr. li. 1. Denique fluctifrago suspensæ in littore vestes Vdescunt, eædem dispansæ in Sole serescunt. Plau. in Mil. Dispessis, per e, scribit, Eundum acutum extra portam dispessis manibus.

DISPAR, is, o. 3. [*Dispare, dissimile.* Ger. Vngleich. *Gal. Dissemblable, qui n'est point pareil. Hisp. Desigual,*] ἑτερομεγέθης. inæqualis, dissimilis. Ci. de Amic. Dispares enim mores disparia studia sequitur. Virg. 2. Eclo. Est mihi disparibus septem compacta cicutis Fistula.

DISPARILIS, o. 3. [*Dispare*] ἄνισος. idem quod dispar. Cic. 1. de Diu.

DISPARO, as, are, a. 1. [*Separare*, הבדיל hibdil. G. Suenderẽ, von einander scheiden. *G. Separer. Hi. Apartar en diuersos lugares,*] διαζεύγνυμι. separare, & seiungere. Plau. in Rud. Iupiter nos per gentes aliũ in alia disparat. Hinc Disparata vocãt Dialectici, quæ negatiuè opponuntur. Ci. 1. de Inu. Disparatũ est id, quod ab aliqua re per appositionem negationis separatur: hoc modo, sapere, & non sapere.

DISPARTIOR, iris, vel Dispertior, d. 4. [*Diuidere. Gal. Departir, diuiser. Hi. Partir, o diuidir en diuersas partes*] διαμερίζομαι. Cice. de leg. Quod positum est in vna cognitione, in infinita dispartitur.

DISPELLO, lis, dispuli, pulsũ, a. 3. *Scacciare in diuerse parti*, נדח naphats נדח hephis דחה dachaph. Germ. Zertreibẽ, von einander iagen. G. *Debouter, dechasser. Hisp. Echar en partes,*] διαπέμπω. in varia loca pello. Liu. li. 5. Cum equitem passim liberi frænis dispulissent equi. Cicer. li. 1. Tusc. Ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit. Vir. 1. Aen. Acer quos æquore turbo. Dispulerat, id est, disiecerat.

DISPENDIOSVS, a, um, o. 2. [*Dannoso,*] ζημιώδης. damnosus. Col. lib. 2. Dispendiosa est cunctatio.

DISPENDIVM, dij, n. 2. [*Spesa di danno.* Ge. Verluſt, vn Kost. *Gal. Despense & perte, dommage, degast. Hisp. El gasto*] sumptus negligentia, aut immoderatione factus. Pli. Magno lignorum dispendio fit. Aliquando damnum, [*Danno.*] Teren. in Hecy. Vt gratiam ineat sine suo dispendio. Virg. 3. Aeneid. Dispendium etiam est via obliqua. Luc. lib. 8. Aemoniæ deserta petens dispendia siluæ.

DISPENDO, dis, a. 3. [*Tener occupato.* Ge. zuschaffen geben, oder mit geschefften auffhalten. *Gal. Detenir, tenir occupé. Hisp. Detenir,*] διατείνω. distineo, siue occupatum teneo. Col. lib. 8. c. 2. Quæ pastoris vnius dispendant curam. Aliquando idem quod expendo, erogo; vnde Dispendiũ, & Dispenso, distribuo, [*Dispensare, distribuire.*] Col. li. 4. Cœlestes imbres alendis feminibus dispensat. Aliquando expando, & nunc non à pendo, sed à pando componitur. Plau. Dispendit hominem diuersum, atque distendit.

DISPENSATIO, f. 1. [*Dispensatione, officio di dispensiero*, פקדון peKuddah. Ger. Ausstheilung, verwaltũg. *Gal. La charge, & maniement de quelcuchose, office de despensier. Hisp. Officio de dispensero.*] Cicer. ad Att. lib. 5. Protectionem meam Erotis dispensatio impedit. Hodie Iurisc. dispensationem accipiunt pro communis iuris relaxatione.

DISPENDO, dis, a. 3. [*cõsumare*, שחר schicher אבד ibbadh. G. Verderbẽ, geschendẽ, zu nichten machen] διαφθείρω. cõsumo Ci. pro Leg. Agr. A maioribus nostris possessiones relictas dispersit, & dissipat.

DISPENSATOR, m. 3. *Dispẽsatore*, סבן sochẽ. G. Ein schaffner, haushalter, ein reuffer. *Gal. Despensier celuy qui a la charge de manier, & despenser, ou distribuir le bien de son maistre. H. Dispensero*] οἰκονόμος. qui familiæ necessaria dispensat. Mart. li. 9. Dispẽsatoris nobile cerris ep.

DISPENSO, as, a. 1. [*Dispensare*, חלק chalak סכן sachan. G. Ausstheilen. *Gal. Conuerner, dispenser, ou distribuer choses per raison. Hisp. Dispensar,*] διανέμω. freq. a dispendo. Cic. Att. li. 11. De domesticis rebus affectior, quod, qui eas dispersauit, vbi terrarum sit, nescio.

DISPEREO, ris, n. 4. [*Perire à fare*, אבד abadh. G. Verdarben, zu nicht werden. *Gal. Estre perdu, & gasté, deperir. H. Pareser en todo, o en diuersas maneras*] ἀπόλλυμι, ὀλῶ. ex dis, & pereo; vario modo, aut in totum pereo. Var. 1. de re rust. Fructus solent disperire. Disperẽ, [*Possio morire,*] iurantis vox. Plau. in Amph. Dispeream, si aut intus adhuc fui, aut si hunc miserim.

DISPERGO, gis, si, sum, a. 3. [*Spargere in diuerse parti*, זרה pazar. G. zerstreuwen. *Gal. Espandre, semer cà, & là. Hisp. Esparzir en partes, derramar*] διαπάσσω. in diuersas partes spargo. Ci. 4. Acad. Cur mortifera tã multa terra marique dispersit. Dispersus. Cic. 1. de Ora. Quæ sunt cõclusa nũc aurib. dispersa, & dissipata quondã fuerũt.

DISPERSE. [*In diuersi luoghi.* Ge. Hin vnd her zerstreiwet] Ci. 6. Ver. Quę dispersè à me multis locis dicentur, ac dicta sunt.

DISPERSIM. Var. de re rust. li. 1. c. 1. Scripserũt dispersim alij de alia re.

DISPERSVS, us, m. 4. Ci. Att. li. 9. Dispersu illorũ actio de pace sublata.

DISPERTIO, is, a. 4. & Dispertior, tiris, [*Partire*, חלק chalak פלג pilegh. G. Zertheilen, ausstheilen. *Gal. Dipartir, diuiser. H. Partir, o diuider en diuersas partes*] διαιρέομαι. deponens ex dis & partior; in diuersas partes diuido. Plau. in Aul. Iniuria dispertimisti. Sic Dispertire exercitum per oppida. Liu. li. 9. Bel. Pun. Dispertire tyrones inter legiones. Hirc. 5. Bell. Afr. Cic. 7. Ver. A quibus legum, morum, exempla hominibus & ciuitatibus data ac dispertita dicuntur.

DISPESCO, scis, cui, a. 3. [*Separare*, הבדיל hibdil. G. Suenderen, zerthei len. *Gal. Separer, diuiser. Hispan. Apartar, como del pasto el ganado,*] διείργω. disiungo, quasi pecus à pastione arceo. Pli. lib. 5. ca. 9. Africam ab Aethiopia dispescens. Dispescere (inquit Festus.) propriè est pecus à pastione deducere, vt compescere, vnà pascere, & in vno loco continere.

DISPESSVS, a, um, o. 1. 2. διεσταμένος, expansus, à dispando. Plaut. in Mil. Dispessis manibus.

DISPECTVS, us, ui, m. 4. [*Riguardo* משקף muschghach. Ger. Entscheidung, anschauung, betrachtung. *Gal. Regard d'vn coste & d'autre esgarè. Hisp. Mirada en partes diuersas*] διάκρισις. pro delectu, Sen. 2. de Ira: Pueris quod neglecto dispectu officiorum, ad lusus, & ineptos æqualium iocos spectent, quis irascatur.

DISPICIO, cis, n. 3. [*Discernere*, הכשיר hischghiach חכם chaKar. Ger. Entscheiden. *Gal. Discerner, considerer diligemment. Hisp. Discernere, o inuestigar,*] διακρίνω. discerno. Qu. lib. 2. Proprietates ingeniorum dispicere prorsus necessarium. Item considerare [*Considerare,*] & tanquam in omnem partem luminia mentis intendere. Cic. lib. 1. Tusc. Acie mentis dispicere cupiebant. Col. in Præfat. operis. Quũ magnitudinem totius rei dispicio.

DISPLICENTIA, f. 1. [*Dispiacere*, יגון gagal. G. Misfallung. *Ga. Desplaisance, chagrin. Hisp. A quel de sagradamiento,*] vsus est Sen. de Tranquil. vitæ. Hinc illud tædium & displicentia sui. Displicina, ę, apud Plau. in Cist. etiam legitur.

DISPLICEO, ces, n. 2. [*Dispiacere*, רוע rah. G. Misfallen. *Ga. desplaire. H. desagradar.*] Ci. Att. li. 2. Displiceo mihi, nec scribo sine summo dolore.

DISPLICO, as, a. 1. [*Dispiegare. Gal. Desployer, espandre. H. Desplegar,*] pene idem, quod explico. Displicatæ volucres, disgregatæ, latiùs dispersæ. Var. de re rust. li. 3. Si quando displicatæ sunt.

DISPLODO, is, a. 3. [*Scoppiare, rompere con strepito*, סכך hamam. Ge. Mit einem knall oder getöess zerspringen. *Gal. Faire grand bruit. Hisp. Rompere con sonido*] διαπατάω. cũ crepitu rumpo. Hor. in Epod. Et vesica sonat quantum displosa, pepedi. Displosus, part. Lucr. li. 2. c. 6. Sæpe ita dat pariter sonitum displosa repente, id est, dirupta.

DISPLVVIATVM, à Vitr. dr figura quædam cauedij. li. 6. c. 13. Displuuiata sunt, in quibus deliquiæ aream sustinẽtes stillicidia reijciũt.

DISPOLIABVLVM, n. 2. Pla. in Bacc. Vsus est pro dispoliatione.

DISPOLIO, a. 1. [*Spogliare.* Ger. Berauben. *Gal. Despouiller. Hisp. Despoiar.*] ἀπεκδύω. Ter. in And. Ipsam dispoliare non licet.

DISPONDEVS, m. 2. διῶν τόνων. pes, qui constat ex duobus spondeis.

DISPONO, nis, a. 3. dispensso, distribuo [*Ordinare* G. Ordnen. *Gal. Disposer. Hisp. Disponer*] διατίθημι. ordino. Pli. ad Fuscum, ep. li. 9. Quæris, vt in Tuscis diem ætate disponam. Disponere suo quique ordine. Col. lib. 12. c. 2. Quintus Ci. de Petit. Cons. Fac vt ijs hominibus descriptum, ac dispositum suum cuique munus sit. Idem Att. li. 4. Tyrãnio mihi libros disposuit. Disposius, us, [*Dispositione*] dispositio. Tac. li. 18. Dispositu, prouisuque rerum ciuilium peritus.

DISPOSITE, [*Distintamente.* Ger. Ordenlich. *Ga. Par ordre, a point. H. Ordenadamente*] διατάκτως. aptè, concinnè, distinctè Distinctè. Cic. 6. Ver. Non possum dispositè istum accusare.

DISPOSITIO, nis, f. 3. *Dispositione, ordene*, סדר matcheneth ערך phere ch. Ger. Ordnung. *Gal. Disposition, ordre, ordonnance. H. Disposicion,*] διάταξις. ordinatio. Col. lib. 10. c. 2. Nihil pulchrius in omni ratione

ne

ne vitæ, dispositione, aut què ordine. Dispositor, oris. Sen. lib. 5. Nat. quæst. Dispositor ille mundi Deus.

DISPVDET, dispuduit, vel dispuditũ est, [*Vergognarsi molto*, בוש hi chalem. Ger. Sich vbel schemen. *Gal. Auoir grand honte. Hisp. Auer mucha vergueça.*] αἰδοῦμαι. impersonale pro simplici, cum quodam augmento, vt dispudet sit, quod multis modis pudet. Teren. in Eun. Dispudet, mihi sic data esse verba.

DISPVLVERO, as. a. 1. [*Ridurre in polvere.*] κονιορτὸν. in pulueretem redigo. Nauius. Saxa, siluas, lapidés, montes, disijcis, dispulueras. Non.

DISPVNCTIO, onis, [*Il cancellare.*] ἐξάλειψις. verbale, à Dispungo. Interdum est delectio, interdum supputatio. datorum, & acceptorum collatio. Vlpian. l. cum plures, ff. de bon. auct. iudic. possid.

DISPVNGO, gis dispunxi, ctũ. a. 3. [*Cancellare*, מחה machah. Ge. Diu chthun. G. *Casser, annuller escritture. Hi. Cassar vno escraer,*] ἐξαλείφω. delere. Accipitur ẽt, p numerare, [*Numerare* quasi pũcto notare. Sen. de breuit. vitæ. Dispũge, & recense vitæ tuæ dies. Inde Dispungere nõnes, pro examinare calculũ. Papinianus, ff. de ver. sign.

DISPVTO, p. c. a. 1. differo, iure & legib. disceptãdo decerto, [*Disputare. Gal. disputer, debattre de qualque propos. Hi. disputar,*] διαλέγομαι. ex dis, & puto, quod valet purum facere, vnde Disputare (inquit Var.) valde putũ facere; & per translationẽ, pro disceptare, differre. Plau. in Most. Eà rem volutaui, & diu disputaui. Item Disputare rationem cũ aliquo, idem in Aul. dixit. Vbi disputata est ratio tare rationem cũ argentario. Disputare, rem aliquam agitare, ita vt verum tandẽ cognoscatur. Cic. de Am. Catonem induxi senem disputãtem. Lact. li. 7. Immortales esse aiãs Pherecydes, & Plato disputauerũt.

DISPVTATIO, f. 3. *Disputa. G. Dispute. Hisp. Disputacion,* διάλεξις, λόγος. Cic. Lentulo: Scripsi Aristotelico more tres libros in disputatione, ac dialogo de oratore.

DISPVTATOR, m. 2. [*Disputatore. G. Disputer, qui fait disputer. Hisp. Disputador.*] Cic. 1. Offi. Disputator stibulis, orator parum vehemens.

DISPVTATRIX, f. 3. à Quin. Dialectica dr. disputabilis, le. Sen. ad Luc.

DISQVIRO, ris, a. 3. *Inuestigare, cercare d'ogni intorno*, חפש chaphasch נחפש DIRFor. Germ. Fleissig durchsuechen, hin vnd wider suechẽ. *Ga. Chercher de toutes parts. H. Buscar curiosamente, o en diuersas partes*] ἐξετάζω. p oẽs partes q̃ro. Hor. 2. Carm. In prãsi mecũ disquirite.

DISQVISITIO, f. 3. ἐξέτασις. penè idẽ quod disputatio. Suet. in Cæs. Qui. Catulum de refectione Capitolij ad disquisitionem populi vocauit. Pertinet etiam ad forum. Liu. Sed non, quid ego fecerim, in disquisitionem venit. Cic. de Aruf. resp. Ad facinoris disquisitionem interest adesse quamplurimos.

DISRARO, as, a. 1. castro, & diuersis modis, q̃ densum erat, rarũ facio. Col. li. 5. Põt itercidi, & disrarari, q̃ opus rustici castrationẽ vocãt.

DISSECTVS, a, um, o. 1. 2. per anatomen exenteratum. Pli. & Celsus.

DISSECO, cas, p. c. dissecui, dissectũ, a. 1. [*Tagliare in pezzi,* גזר ghazar בתר bitter נתח nitach שרש schamth. G. Zerhauwẽ, zerschneidẽ *G. Couper en pieces, fendre diuiser. Hisp. Cortar en partes diuersas*] in varias partes diuido. σχίζω. Plin. li. 1. c. 37. Lacedæmonij pectus dissecuere cauta videndi.

DISSEMINO, as, [*Spargere*, פזר pazar. Germ. Hin vnd her saeen. G. *Semer ca, & là, espandre. Hisp. Sembrar en diuersas partes.*] Cic. in Cat. Latius opinione disseminatum est malum.

DISSENSIO, f. 3. [*Discordia*, נזר ghezer. G. Vneinigkeit. G. *Dissension, discord. no. se. Hisp. Desacuerdo de sentencia*] διχοστασία. Cic. pro Syll. Vt hoc dissidio, ac dissensione facta, oppidum in sua potestate posset, & Pompeianos habere.

DISSENTANEVM, n. 2. [*Non corrispondente. G. Different, non conuenable. Hisp. Cosa de desacuerdo en sentencia,*] διάφωνον. dissentiens. Cic. in Par. Aut consentanea, aut dissentanea.

DISSENTIO, is, vel Dissentior, iris, n. & d. 4. [*Nõ cõsentire*, נחץ neche lax. G. Einer anderẽ maynung sein, ein anderen sinn haben,] διαφωνῶ, διαλλάττω. diuersum ab alijs sentio. Cic. de Amic. Ab ijs, qui secundum ritu ad voluptatem oĩa referunt, longè dissentimus.

DISSEPIMENTVM, ti, n. 2. quũ res aliqua dissepitur, & diuiditur, vnde mẽbranulã illã i nuce inter mediã dissepimẽtũ vocari, ait Festus.

DISSEPIO, psi, ptũ, a. 4. [*Guastare.* Ge. Etwas eingezeunts wider auff brechen. *Gal. Separer, & diuiser. Hispa. Derribar lo que es cercado con seto,*] quod septum erat, dirimere, & disijcere. Stat. 10. Theb. Dissepto que aggere rursum Vtitur, &c.

DISSERENO, as, n. 1. [*Serenarsi,*] serenum fieri. Liu. li. 9. Bell. Mac. Cũ vndique disserena sset.

DISSERO, is, p. c. disseui, dissitũ, n. 3. [*Seminare*, זרע zarah. G. Hin vnd her saeen. *Ga. Semer ca, & là, espandre en semant. Hisp. Sembrar.*] κατασπείρω. idẽ quod simplex sero. Col. li. 11. c. 3. Panax, leni, & subacta terra, rarissimè disseritur. Dissero vero, dissero, dissertũ, est disputare, [*Disputare*] Cic. de Amic. Læli persona visa est idonea, quæ de amicitia ea ipsa dissereret, q̃ disputata ab eo meminisset Scæuola. Ibidẽ, Audite q̃ inter me, & Scipionẽ de amicitia disserebãtur.

† DISSERTATIO. διαλογισμός. Plin. Ingenium prædictorum, & reliqua subtexat dissertatio. Gell. lib. 1. c. 2.]

DISSERTO, as, n. 1. freq. a dissero. Gell. Quũ de antiquitate quorũdam verborum dissertaremus. i. dissertationibus cõtenderemus. Tacit. li. 12. Vbi hæc, atq; talia dissertauere. Dissertatio. Pli. li. 10. c. 68. dissertabiles. Gel. In corona astantium dissertabundi inuehimur.

DISSIDEO, des, p. c. n. 2. [*Discordare, esser differente*, חלק nechelax. G. Zweitrechtig sein, spaennig, oder stoessig sein. *Gal. Discorder, estre en different, tenir vn'autre parti. Hisp. Desacuerdar,*] κατατίζω. discordo. Cic. in Læl. Quum a capitali odio a Quin. Pompeio dissideret. Transfertur ad inanimata. Pli. lib. 37. Adamas dissidet cum magnete lapide, &c.

DISSIDIVM, n. 2. [*Separatione, discordia*, מחלקת machaloket גזר gezer מדון madhon. G. Vneinigkeit, zertrennung, spaltung. G. *Dissension, separation. Hisp. Desacuerdo, apartamento de vna cosa con otra,*] διχοστασία. discordia. Ter. in Andr. Valeant, qui inter nos dissidium quærunt. Ouid. libro 14. Met. Pro discessu, [*Partita,*] posuit, Nõ bene dissidium Phrygij latura mariti.

DISSIDENTIA, f. 1. [*Discordanza.* מחלקת machaloket גזר gezer מדון madhon] διαφωνία. discordia. Pli. lib. 29. c. 4.

DISSILIO, lis, p. c. n. 4. [*Saltare*, נתז nitter. Germ. Von dannen springẽ, vonein ãder springen. *Gal. Saillir de cà, & de là, se faillir. H. Saltar*] ἀναπηδάω. ex dis, & salio, significat loco moueor. Apul. Vertibulo ossa dissiliebant. Propriè autem est in diuersas partes salire. Plin. li. 36. Silicem Tusculanum dissilire igni. Aliquando pro creparem, frangi. [*Franger si.*] Virg. 3. Geor. Aeraque dissiliunt vulgo.

DISSIMILARES PARTES, à medicis appellantur partes corporis compositæ quæ è similaribus constitutæ, in easdem possunt resolui.

DISSIMILIS, le, o. 3. [*Dissimile.* Ge. Vngleich. *Gal. Dissemblable, diuers. Hisp. Dissemeiante,*] ἀνόμοιος. Cic. 2. de Diu.

DISSIMILITER. Cic. 4. Tusc. Cæterique dissimiliter morbi nascuntur.

DISSIMILITVDO, f. 3. [*Dissimilitudine.* Ger. Vngleiche, vngleich foermigkeit. *Gal. Dissimilitudine, diuersité, difference. Hisp. Desemeiança, diuersidad,*] Cic. 5. Verr.

DISSIMVLABILIS, o. 3. Vnde indissimulabilis, apud Gel. lib. 10. c. 22.

DISSIMVLATIO, [*Dissimulatione*, חנף choneph חנפה chanuphaph. G. Vergleissung, verhaltung. *Gal. Dissimulation. Hispa. Dissimulacion*] ὑπόκρισις. Cic. 4. Acad. Libenter vti solitus est ea dissimulatione.

DISSIMVLATOR, m. 3. [*Dissimulatore*, מכחד mechachedh. Ge. Ein verhaelẽr, der dergleichen thut als ob ein ding nicht were, das doch ist.] Cic. 2. de Ora. Dissimulatores studiorum.

DISSIMVLO, las, a. 1. [*Dissimulare*, חנף chaneph כחד chachadh. G. Vergleissnen, verhaelen. *Gal. Dissimuler, ne faire pas semblant. Hisp. Dissimular lo que es, o se haze*] altutè celo, ne quid nosci possit, vel intelligi. Cice. pro Cluen. Neque id obscurè ferebat, nec dissimulare vllo modo poterat. Ouid. lib. 5. Fast. Iam satis est virtus dissimulata diu. Hinc opponitur Simulo.

DISSIMVLANTER, [*Simulatamente.* Ge. Verdeckter oder vergleissnẽder weiss] ὑποκρινῶς. Ci. de Orat. dissimulãter facere, prudẽtia est.

DISSIMVLANTIA, æ, f. 1. [*Simulatione*, חנף choneph נפח chanuphah. Ger. Verhaltung,] ὑπόκρισις. Dissimulatio. Cic. 2. de Ora. Societatem opinor in hac dissimulantia longè omnibus præstitisse.

DISSIMVLATIM. [*Simulatamente.*] Qu. lib. 10. c. 1. Sæpè præparat dissimulatim insidias Orator.

DISSIPABILIS, le, o. 3. [*Separabile,*] διαφορητός. q̃ separari facilè põt. Ci. 3. de Nat. Deor. Aer natura cedens est maximè, & dissipabilis.

DISSIPATIO, onis, f. 3. [*Corruttione*, תפוצה tephutsah,] διασκέδασις. Cice. 1. de Nat. Deor. Interitus & dissipatio corporum.

DISSIPO, pas, p. c. a. 1. [*Dissipare, dispargere*, פזר pizar נפץ naphats הפיץ hephits. Ger. Zerstieben, wen, zerspreiten, zerbrechen. *Gal. Espandre cà, là, mettre en pieces cà, & là, dissiper, rompre, & separer, despendre, gaster. Hisp. Dissipar, distruir*] διαχέω. dispergo, diuulgo. Col. li. 2. Quamor & viginti vehes stercoris in iugerum disponemus, dissipabimusque. Cic. pro lege Man. Medeam prædicant in fuga fratris sui membra dissipauisse. Dissipare rumore, dissipare sermones, [*Diuulgare*] Cice. pro Flac. Sermo est tota Asia dissipatus. Cice. Cæl. lib. 2. Multi occisi capti, reliqui dissipati.

DISSITVS, p. c. o. 1. 2. [*Distante*, רחוק rachoc. German. Vèit gelegen,] ἀπέχων. distans, remotus, quasi procul situs. Apul. in Flor. Neque longulè dissita, neque proximè adsita possumus cernere.

DISSOCIABILIS, le, o. 3. quod sociari, coniungique nõ. põt. Tac. in vita Agricolæ: Res olim dissociabiles miscuit principatũ, & libertatem.

DISSOCIATIO, f. 3. Pli. lib. 2. c. 21. Tanta dissociatio deprehenditur.

DISSOCIO, as, are, a. 1. [*Scompagnare*, חכזיל hibdil פלג pillagh. G. Võ einander fuegen, abluẽderen. *Gal. Desassembler separer, desioindre. Hisp. Desacompanar*] διαζεύγνυμι. dissoluere, & a societate disiungere. Cic. de Amic. Morum dissimilitudo dissociat amicitias.

DISSOLVBILIS, le, [*Dissolubile.* Ger. Das leichtlich auff zuloesen oder von einander zuefuegen ist,] ἄλυτος. quod facilè dissolui potest. Cic. de Nat. Deorum: Animal dissolubile. Coagmentatio dissolubilis. Idem lib. 1. ibid.

DISSOLVO, a. 3. [*Sciorre*, פתח pittach חתר hittir. G. Auffloesen, entbinden. *Gal. Deslier, disioindre, desassembler, deštacher. Hispan. Desatar,*] διαλύω. quod ligatum erat soluo. Plau. Pœn. Vbi dissolutus tu sies, ego pendeam. Cic. de Sen. Opus ipsa suum eadem, quæ coagmentauit natura, optimè dissoluit. Dissoluere amicitias. Cice. de Amic. Dissoluere interrogationes. 4. Acad. Est etiam expedire, [*Spedirsi.*] Ter. in Heaut. Dissolui me cupio. operam vt tibi dem. Dissoluere ali-

liquet,[*Dar breuemente,*] non diu ſuſpenſum tenere, paucis quod volumus,dicere. Pla.Merc. Diſſolue iam me, nimis enim diu pendeo.Item diuerſis perſonis ſoluere.Cic.lib.2. Offi. Numquam nec maius ius alienum fuit, nec faciliùs diſſolutum.

DISSOLVTIO,ſ.3.*Διάλυσις*.Cic.in Partit. Conſtructio verborum tum coniunctionibus copulatur, tum diſſolutionibus relaxatur.

DISSOLVTVS,a,um,o.1.2.[*Sciolto,*פתר mephuttach מתח muttar נמס namas K.G. Auffgeloeſet.*Gal.Diſſolu,deſlié, deſioint.Hiſp. Soluto*]*Διάλυτος*.quod ligatum non eſt.Pl.li.28.c.7.Capillo,cinctuque diſſoluto. Diſſolati, qui morib.legibuſque ſoluti, luxum vitæ ſequuntur. Cice.6.Ver. Negligentes,ac diſſoluti ſi cupiamus eſſe.

DISSONVS,a,um,o.1.2.[*Diſcordãte,*חלף nechela K.G.miſ-haelléd,vngleich lautend.*Gal. Deſaccordant,different.Hiſp.Coſa que deſacuerda en ſon*]*Διάφωνος*.diſſimiliter ſonans.Liu.li.4.Dictator circumagenti ſe ad diſſonos clamores hoſti vndique obiecerat uictoré. Vnde Diſſono,as,diſcordo.Col.li.1.c.1.An vniuerſa,quæ maiores prodiderunt,huius temporis culturæ reſpondeant,an aliqua diſſonent.

DISSVASOR,m.3.qui diſſuadet.*Μεταπειθῶν*.Cic.ad Bru. Eteſiarũ dieb. Auſter me in Italiã,quaſi diſſuaſor mei cõſilii,retulit.Sic Luc.li.4. Gladiũ vocat,diſſuaſoré inſti;q̃ nos mortis metu à iuſto deterreat.

DISSVADEO,des,a.2.dehortor/ſuadeo,[*Scõfortare.* Ger. Miſſi haten, widerthaten.*Gal.Diſſuader,deſenhorter,deſconſeiler.Hiſp.Diſſuadir*]*Μεταπείθω*.Ci.de Offi.Dum de captiuis diſſuaſurus eſſet. Ouid.1. Met.Pudor eſt,qui ſuadeat,illinc,Hinc diſſuadet amor.Diſſuaſio. Cic.pro Clu.Diſſuaſio rogationis.Eius Antitheton Suaſio.

DISSVAVIOR,aris,d.1.[*Baſciare molto,*נשק niſchek]*Καταφιλῶ*.cũ uoluptate quadam exoſculor. Cic. Tiron. Tuos oculos diſſuauiabor.

DISSVLTO,tas,n.1.[*Saltare in diuerſe parti.Gal. Reſaillir,ſortir d'vn en eſte ſaillir cà,& là.Hiſp.Saltar en diuerſas partes,*נתר nitter]*Διαπηδῶ*.frequenter ſalio,à diſſilio,in diuerſas partes ſalio.Pli.li.37. Ferrum utrinque diſſultat.

DISSVO,3.3.[*Diſcuſire,*פלס param.Ger.Zertrennen,oder auffrennen] *Διαῤῥάπτω*.quod futuum erat diſſoluo.Vnde Diſſuere amicitias, per translationem dixit Cic.1.Offi.

DISTABESCO,is,n.3.tabeſco.Cato de re ruſt.ca.24. Sinito cum muſto diſtabeſcant.

DISTANTIA,ſ.1.[*Diſtanza,*מרחק merchah,]*Διάφορα*.differentia, interuallum.Ci.de Amic.Tanta eſt inter eos morum diſtantia.

DISTÆDET,ualde tædet.Ter.in Phor.Me cum hoc diſtædet loqui.

DISTARE,n.1.]*Eſſer differente,*רחק rachah.G.Daruon ſtehn,daruon ſein. *Gal. Eſtre loin,eſtre ſeparè,different,ou diſſemblable,*]*Διαφέρειν*. differe.Cice.2.Offic.Quib.reb exculta hominum uita tantùm diſtat à uictu, & cultu beſtiarum.Propriè ſignificat abeſſe] *Eſſer lontano.*]Hirc.4.Bel.Alex.Quum hi tam paruo ſpacio diſtarent ab ipſis.Pli.Quinque millia paſſuum diſtat ab Vrbe.

DISTENDO,dis,a.3.[*Diſtendere.Gal. Eſtender çà,& là.Hiſ.Eſtender en diuerſas maneras*]*Διατείνω*.in diuerſas partes tendo.Col.lib.5. Velut anchoris quibuſdam diſtenditur. Virg.4.Geor.Diſtendunt nectare cellas.

DISTENTIO,ſ.3.[Eſtendimento.]*Διάτασις*.Celſ.lib.2.c.8. Neruorũ diſtentio.]

DISTENTVS,o.1.2.[*Pieno,occupato,*מלא male]*Διατεταμένος*.repletus. Pl.Diſtentus ſolitaria cena,Nõnunquã ſignificat occupatus.Ci.ad Att.Brevitate epiſtolæ ſcire poteris eũ ualde eſſe diſtẽtũ. Diſtẽtiſſimus,pro occupatiſſimo,apud e ũdẽ li.3.de Na.Deo.& ad Att.li.13.

DISTERMINO,a.1.[*Separare,*הבדיל highil. Ger.Zertheilen,uon einander auſſtheilen]*Ὁρίζω*.ſeparo,vel diuerſas res termino.Luc.li.1. Et Gallica certus Limes ab Auſonijs diſterminat arua colonis.

DISTERO,ris,p.c.a.3.[*Tritare ſottilmente.Gal.Fort broyer,& menuiſer. Hiſ.Tellar,o trillar mucho*]*Καταπτίσσω*.multum ſiue crebò tero.Cato de re ruſt.c.75.Caſei pondo duo bene diſtere in mortario.

DISTICHON,carmen duorũ uerſuum, *δίχος* enim verſus eſt Græcis.

DISTILLARIVS,rij,m.2.cõcinnator,ſiue venditor diſtillationum.Sen.

DISTILLATIO,ſ.3.[*Catarro,*]quàm Græci catarrhum,coryzam,vel brãchum vocant.Plin.lib.20.c.6.Phthiſicis diſtillationibus prodeſt.

DISTILLO,as,n.1.[*Deſtillar.*Ger.Abhin tropfen.]*Καταῤῥέω*.paulatim fluo.Virg.3.Georg.Diſtillat ab inguine virus.Colum.]

DISTINCTÈ,[*Diſtintamente.*Germ.vnderſcheidenlich. *Gal. Diſtinctement,ſeparecment.Hiſ.Apartadament.*]Cice.2.Tuſc. Profitentur,ſe neque diſtinctè,neque diſtributè,neque eleganter ſcribere.

DISTINCTVS,us,ui,m.4.[*Diſtintione.*Ger. Mancherley vnderſcheid] Tacit.lib.5.Diſtinctu pennarum à cæteris auibus diuerſum.

DISTINCTIO,ſ.3.[*Diſtintione,*נדר ghezer.Ger.Vnderſcheidung. *Gal. Diſtinction,marque,difference,diuerſité,ſeparation.Hiſ.Apartimiento,differencia*.Cic.1.de leg.Lex diſtinctio eſt iuſtorũ,& iniuſtorũ.

DISTINEO,es,a.2. [*Tener impedito.* Ger. Auffhalten,mit geſchaefften beladen,und verhinderen.*Gal.Occuper,empeſcher.Hiſp.Tetener empachado*]*Περισπῶ*.diuerſis rebus impeditum teneo. Ci.Mario:Nos hic nouis legibus diſtinemur.Lucr.lib.5.[*Occupare.*]Et mare,quod late terrarũ diſtinet oras.i.occupat.Item arcere,repellere,[*Allontanare.*]Vir.lib.11.Dum diſtinet hoſtem Agger murorum.

DISTINGVO,guis,a.3.[*Diſtinguere,*הבדיל hibdil]*Διαῤῥίζω*.diſcerno.Ci. in Para.Cauſſa hæc non natura diſtinguit.Diſtinctus.Ci.2.de Nat. Deor.Littora colluerent,diſtincta tectis,& vrbibus.

DISTITO,as,n.1.freq.a Diſto.*Διίστημι*.Col.li.7.Diſtitent inter ſe aliquãto ſpacio,ne in colluctatione alter alteri noceat.

DISTORQVEO,es,a.2.[*Diſtorcere.*Ger.Verdraeyen, verkrümmen. *Gal. Deſtordre tordre d'autre coſte.Hiſpa. Tortere al contrario, ò deſtorcer*]*Διαστρέφω*.in diuerſum torqueo.Ter.in Eun.Ah,illud uide os, ut ſibi carnifex diſtorſit.

DISTORTIO,onis,ſ.3.[*Storcimento,*]*Διαστροφή*.Cic.4.Tuſc.& 5 de Fin. Si pecectur diſtortione,& depratatione,aut motu deſormi.

DISTRACTIO,ſ.3.[*Separatione,*גרר ghrezer.Ger.Zerziehung, zertrennũg]*Διάστασις*.ſeparatio.Cic.3.Offic.Nulla nobis cum tyrannis ſocietas eſt,ſed potius ſumma diſtractio.

DISTRAHO,a.3.[*Tirare in diuerſe parti.Gal.Detirer,tirer en diuerſes parties.Hiſp.Diſtrahere arraſtrar por partes,*סרח ſachah,]*Διαιρῶ*.diuersè traho,diuido.Ter.in Phor.Quod ſi eò meæ fortunæ redeũt, Phanium,abs te,ut diſtrahar.Virg.li.6. Turbatis diſtractus equis. Refertur plerumque ad animum.Cic.3 Off.Diſtrahitur in deliberando animus.Pro uendo.[*Vendere.*]Vl.de Tranſ.Si uni pluribuſque fundus ad alimenta fuerit relictus,uelintque eum diſtrahere. Apul.lib.1.Caſeus recens erat,& ſciti ſaporis,admodum commodus precio diſtrahi.Pro cõpono,ſedo, finio,[*Pacificare,accordare, & quietare.*]Ci.pro Cæcil.Omnia iudicia,aut diſtrahendarum cõtrouerſiarum,aut puniendorum maleficiorũ cauſſa reperta ſunt.

DISTRIBVO,is,a.3.[*Diuidere,*חלק chalak.Ger.Auſſtheilen,oder zertheilen.*Gal.Diſtribuer,departir,diuerſer çà,& là.Hiſ.Diſtribuir,partir,*]*Διανέμομαι*.diuido,partior,quaſi diuerſis tribuo.Terent. in Adelph.Id diſtributum eſt ſane ex ſententia.

DISTRIBVTÈ,adu.[*Diſtintamente.Gal.Diſtinctement,auec partitions,& diuiſions par parties.Hiſp.Con repartimiento,en partes,apartadamente*]*Διανεμητικῶς*.Cic.2.Tuſc.Profitentur ſe neque diſtinctè,neque diſtributè,neque eleganter ſcribere.Idem de Inuent.2. Sin diſtributius tractare quis volet.

DISTRIBVTIO,ſ.3.*Diſtributione*.מחלקת machaloreth,חלק chalukkah,פלוגה pelughghah.Ge.Ei zertheilunge oder auſſt heilig. *Gal.Diſtribution,departiſſement,diuiſion.Hiſp. Repartimento en partes.*Cic.pro Clu.Diſtributionem inuidiæ, & criminum ſeruare.

DISTRICTÈ,[[*Strettamente.*G.Einzogenlich,hertiglich.*Gal.Eſtroitement.Hiſp.Eſtrechamente.*] Plin.lib.9.epiſt.ad Sabinianum: Diſtrictè minatus,numquam me poſtea rogaturum.

DISTRINGO,a.3.[*Stringere ſtrettamente. Gal.Eſtreindre,ſerrer eſtroittement.Hiſpa.Eſtregar,eſtrennir eſtrechamente,*צרר tſarar]*Διασταλάω*. arctè ſtringo.Cic.lib.3 Offic.Fraus diſtringit, non diſſoluit periurium.Quandoq; radendo ſordes detergo;vnde Diſtringere ſeſe dicuntur,qui in balneis ſudores,& ſordes à corpore abradunt. Mar. lib.14.Pergamus has miſit curuo diſtringere ferro.Pli.li.34.cap.8. de Lyſippo:Plurima ſigna fecit fœcundiſſimæ artis, inter quæ diſtringentem ſe.Diſtringere gladium,[*Sfodrare la ſpada*]nudare,è vagina eximere.Cic.lib.3.Offi.Gladium diſtrinxit,iuratuſque ſe illum ſtatim interfecturum. Quãdoq; colligere,[*Raccogliere.*]Col. lib.ult.Sereno cęlo manibus diſtringi olivam oportet. Quandoque impeditum teneo,[*Impedire.*]Quint.Quibus componendis,biennium,tot alioqui negocijs diſtrictus impendi.

DISTRVNCO,a.1.[*Troncare.*Ge.Abſtũpfen.*Gal. couper & oſter iuſques au tronc,detronquer. Hiſ.Deſtroncar,partir por medio*]*Κολοβόω*. mutilo,uel in partes diſſeco.Pla.in Truc.Ego te hic mediũ diſtrũcabo.

DISTRVO,is,a.3.*Διασκεδάζω*. ſeparatim,vel ſeorſim ſtruo.Suet.in Calig.Diſtructis,ac inſtructis,pro loci dignitate,compluribus cellis.

DISTVRBATIO,ſ.3.[*Diſturbatione,*מהפכה mahpechah. Ger.Zerſtoerung,zerwerffung.*Gal.Demolition,abbatement.Hiſp.Adesbarato en partes.*] Cic.3.Offic.in Corinthi diſturbatione peccatur.

DISTVRBO,a.1. [*Diſturbare,turbare. Gal.Deſtourber, demolir, ruiner, ruer ius,ruiner,& abbatre*]*Διαῤῥίπτω*.diſijcio,euerto.Cic.pro domo: Diſtrahi à cõplexu ſuorum,diſturbari tecta,diripi fortunas. Idem pro Sex.Roſ.Qui fidem lædit, diſturbat humanæ uitę ſocietatem.

DISVLCVS,m.2.[*Porco,*חזיר chazir]à ueteribus porcus dicebatur,diuiſas in ceruice ſetas habens.Feſtus.

DITESCO,n.3.[*Arrichire,*עשר haſchat.Ge.Reich werdẽ.*Ga.Deuenir riche,s'enrichir.Hiſ.Enriquecerſe*]*Πλουτίω*.dines fio.augmentatiũ ab inuſitato verbo Diteo.Lucr.li.4. Partu poſſunt diteſcere dulci.

DITHYRAMBVS,m.2.*Διθύραμβος*. viri Thebani nomen,qui primus hymnos inueniſſe creditur,qui in honorẽ Bacchi ſolent decantari: à cuius nomine ipſi etiam hymni Dithyrambi creditũr appellati. Hor.lib.4. Car.Seu per audaces noua dithyrãbos Verba devolvit.

DITIO,nis,ſ.3 [*Giuriſdittione,imperio,ſignoria,*ממשלה memſchalah. Ger.Ein gebiet,oder heerſchafft.*Gal.Seigneurie,auctorité,maiſtrisé domaine,empire.Hiſp.Iuriſdicion,y ſeñorio.*]*Ἐξουσία*. imperium, dominium.Cice.2.de Leg. Ditione atque numine deorum geruntur res.Hoc nomen quamuis à Dis,Ditis, deriuari uideatur, attamen contra naturam primitiui corripit primam.

DITO,as,aui.[*Arrichire,*העשיר hẽgheſcir.G.Reich machẽ,]*Πλουτίζω*.ſ dis,ditis,diuitẽ facio.Liu.li.1.Bel.Pũ.Caſtra militẽ ditauere.

DITROCHÆVS,m.2.*Δίτροχαιος*.pes conſtans ex duobus trochæis.

DIV,per diu,multus annos,multos dies,pro multorũ annorũ memoria

ria[*Di giorno,* יומם iomã. *G. De iour. Hisp. De dia*] μεθ' ἡμέραν. aduer. pro die. Plaut. Nec noctu, nec diu quietus. Interdum significat lõgo tempore. Ci. de Sen. Quid est in hominis uita diu. Hor. in Epi. Quo semel est imbuta recens seruabit odorẽ Testa diu. Habet autẽ diu, frequenter post se particulam cum. Pla. in Mer. Haud sane diu, est cum illi dentes exciderunt.

DIVAGOR, p. c. d. 1. [*Andare vagabondo, vagare.* נדד nadhadh. Ger. Vmbschweiffen. *Gal. Vagabonder, estre vagabond. Hispa. Vagar, andar mucho vagabundo*] oberro, huc atque illuc vagor. Lact. l. 5. Animus in multa dispersus, huc atque illuc diuagatur.

DIVARICO, as, pe. cor. [*Diuidere,* פשק pissek. G. *Estendre, escarquiller. Hisp. Estendr.*] διατείνω. extẽdo, diuido: vnde & tibias diuaricatas dicimus, in diuersas partes discretas. Ad ramos trãstulit Cato: Arbores hoc modo putentur, rami diuaricentur. Non. Diuaricari dicẽtũ est distendi, ab ijs, qui vitio naturæ ita sunt pedib. discretis, vt eos in diuersum habeant separatos. Simplex est Varico, quo vsus Quint. Varicare (inquit) supra modum in stando deforme est.

DIVELLO, is, diuulsi, sum, a. 3. [*Suellere, tirare, togliere,* נתק nathak. Ge. Abreissen, dannen reissen, auffrupffen. *Gal. Arracher, & desioindre, oster, & rauir. Hisp. Arancar apartando.*] ἀπάω. abstraho. Sal. Diuelli liberos a complexu parentum. Membra diuulsa. Oui. 3. Trist. Eleg. 9. Vnda diuulsa remis. 8. Metam.

DIVERBERO, as, a, 1. [נכה hiccah. *Percuotere.* Ger. Zerschlagẽ, mit schlagen zertheilen. *Gal. Frapper à trauers, donner dedans. Hisp. Hender, accortar*] διαπαίω. Vir. 5. Æn. Stridente sagitta Hyrtacidæ iuuenis volucres diuerberat auras.

DIVERBIA, n. 2. διῤῥήματα. partes Comœdiarum, vbi plures personæ versantur. Liuius: Inde ad manum cantari histrionibus cæptũ, diuerbiaque tantùm ipsorum voci relicta. Seruius aliter, Diuerbium, inquit, primus actus Comœdiæ.

DIVERSITO, as, n. 1. [*Piegarsi spesso*] τροπεύω. freq. a diuerto. Gel. Nec ad verborum venustates diuersitandum.

DIVERSOR, saris, d. 1. [*Albergare,* נטה natah חסה chasah. Ger. Zu der herberg sein, oder ligẽ. *Gal. Se retirer, & loger en quelque lieu, y hanter. Hisp. Apossentarse en meson,* לין lan] καταγώγιον. hospitio alicuius vtor, ad hospitium diuerto. Cic. 2. in Ver. Rubrium parum laute diuersari dicit. Idem 5. Tusc. Quum Athenis apud eum diuersarer. Idẽ 2. Ver. Domus, in qua iste diuersabat. Accipitur & p cõuersor [*conuersare*] Val. li. 1. Tabernã, in qua is diuersabat, petere conat⁹.

DIVERSOR, [*Albergatore,* לין lan. Ger. Ein einkerender gast] qui in caupona hospitatur, & qui hospitem excipit. Cic. li. 2. de Inu. Caupo cum quibusdam diuersoribus, &c.

DIVERSORIOLVM, n. 2. [*Albergheto.*] Cicer. ad Comif. Sinuessanum diuersoriolum contempsisti. diminutiuum a diuersorio.

DIVERSORIVM, n. 2. [*Albergo, alloggiamento,* מלון malon. Germ. Ein herberg, wirtshaus. *Gal. Hostelerie, logis. Hisp. Posada, ò meson*] καταγώγιον. a diuertendo, hospitium, caupona, locus ad quem nõ habitandi, sed ad tempus cõmorandi caussa diuertimus. Ci. in Catil. Commorandi natura diuersorium nobis, non habitandi, dedit.

DIVERSORIVS, a, um, o. 1. 2. vt Taberna diuersoria, [*Hosteria,*] id est, caupona. Plaut. Truc.

DIVERSVS, sa, sum, o. 1. 2. [*Separato,* שנה schoneh. Germ. Abgewendt, abgescheiden, das viel anderst ist. *Gal.* Diuers, *different, tout autre, changè. Hisp. Cosa partida en partes diuersas, diuersa cosa.*] κεχωρισμένος. separatus. Hirc. 2. Bell. Afr. Numidas diuersos, dissipatosque in omnes partes fugere vidissent.

DIVERSVS, o. 1. 2. [*Auersario, nimico,* איב oieu. Item aduersarius. Sue. de Cla. Gra. Interrogatus a Var. diuersæ partis aduocato. Interdũ idẽ, quod alius, vel dissimilis. Ci. 4. Aca. Qui a te totus diuersus est.

DIVERSITAS, atis, f. 3. [*Diuersità,* גוד ghezer חפר hepher. Germ. Vngleiche. *Gal. Diuersité, difference, varieté. Hispa. Diuersidad de las cosas.*] διαφορὰ. dissimilitudo. Plin. in epist. Imitarer, quantum diuersitas ingeniorum pateretur.

DIVERSE [*in diuerse parti.* Germa. An vielen oertern, hin vnd wider. *Gal. En diuerses parties, en diuerses manieres. Hisp.* Diuersamente,] κεχωρισμένως. in diuersas partes. Ter. in Andr. Curę meum animum diuersè trahunt.

DIVERSVM [*in diuerse parti,*] pro diuersè. Pla. in Mil.

DIVERTICVLVM. n. 2. [*Diuolgimento,* נטיבה netibah. Ge. Ein abweglin von der landstrass. *G. Destour de chemin. Hi. Apartamiento del camino*] ἀπροσός. est via, per quã de itinere nostro alio diuertimus. Ter. in Eun. Vbi ad ipsum veni diuerticulum, constiti. Seruius: Diuerticula sunt semitę trãsuersæ, quæ sunt a latere viæ militaris. Diuerticula etiã domicilia in via, ad quæ diuertendũ sit. Liu. li. 1. ab vrbe: Quũ gladij abditi ex omnibus locis diuerticuli protraherentur. Fraudis, & insidiarum diuerticulum. Cic. pro Rosc. Co.

DIVERTO, is, & Diuertor, eris, n. 3. [*Diuertire, torcere,* נטה natah. G. Abkeren, oder abtretten, sichetwan hin wenden. *Gal. Se destourner, tourner son chemin en quelque part. Hispa Apartarse del camino.*] ἐκτρέπομαι. ab itinere deflecto. Ci. 6. Phil. Nunciant se Pompeij cõuentũ dimittendi caussa diuertisse Massiliam. Per translationem progredi

[*discostarsi partirsi,*] Cice. libro 12. epist. Redeamus ad illud, vnde diuertimus. Lact. lib. 9. Huc necessario diuertendum erat. Est item in diuersorium, vel hospitium se recipere, [*Albergare.*] Cicer. Alter ad cauponem diuertit, alter ad hospitem. Idem pro Mil. Clodium suspicari debuit ad villam suam diuersurum. Idem 1 Offic. Quicũque Laciades in villam suam diuertisset. Idem pro Deiot. Diuertor. Cic. Attico. Itinere causa, vt diuertar est deuium.

DIVES, tis, o. 3. [*Riceo,* עשיר haschir. Ge. Reich. *Gal. Riche, abondant, copieux. Hisp. Cosa rica, y abundante, y copiosa*] πλούσιος. Cic. in Parad. Quem intelligimus diuitem, aut hoc verbũ in quo homine ponimus? Et modò constituitur cum genitiuo. Vir. 2. Geor. Diues opum variarum. Modò cum ablatiuo. Cic. lib. 2. Offic. P. Crassus tum cognomine Diues, tum copijs. Est autem generis omnis, facit enim accusatiuum diuitem, & hoc diues. Quid. libro 1. de Arte: Addidit externo marmore diues opus. Hinc Diuitior, comparatiuus. Cic. de Orat. Licentior, & diuitior dithyrambus fluxit.

DIVEXO, a. 1. [*Affligere in varij modi,* עגה hatsab. Ger. Hefftig plagen, allenthalben vbel beleidigen. *Gal. Fort tourmenter. Hisp. Fatigar en diuersas maneras*] ἀγω, καὶ φέρω. varijs modis affligo. Ci. in Phi. Omnia diuexare, atque diripere cupientis, &c.

DIVIDIA, æ. f. 1. [*Noia,* עצב hetseb. Ger. Verdruss. *Ga. Ennuy, chagrin. Hisp. Enoio,*] tædium & molestia, sic enim exponit Nonius. Plaut. Bac. Illæc res magnæ diuidiæ est mihi. Festus Diuidiam, discordiã interpretatur.

DIVIDICVLA, æ. n. 2. teste Festo, dicuntur castella, ex quibus a rino communi aquam quisque in suum fundum ducit.

DIVIDO, dis, p. c. diuisi, sum, a. 3. [*Diuidere, separare,* חלק chalak פלג pilagh. Ge. Zertheilen. *Gal.* Diuiser, *departir, distribuer, partir en pieces. Hisp. Partir en partes,*] διαιρέω. separare. Vir. in epig. quodam: Diuisum. Imperium cum Ioue Cæsar habet. Ponitur & pro prædicare. Pla. in Aul. Me non diuides. Diuidere sententiam, forensis locutio, quam Asconius Pædianus interpretatur his verbis: Cũ aliquis (inquit) in dicenda sententia duas, pluresve partes complectitur, si non omnes probantur, postulatur, ut diuidãtur, id est, vt de singulis rebus seorsim referatur, ut pars altera, si ita opus fuerit, approbetur, altera repudietur. Cic. lib. 1. epist. Postulatum est, ut Bibuli sententia diuideretur.

DIVIDO, as. Plau. in Cas. Quod tibi ægrè est, idem mihi est diuidiæ.

DIVINATIO, f. 3. [*indouinatione,* קסם Kesem נחש nachasch. Ge. wahrsagung, oder vrtheilung. *Gal. Deuinement, prediction des choses à aduenir. Hisp. Adeuinacion*] μαντεία, μαντική. prudentia futurorũ. Cic. 1. de Diu. Versari quãdam inter hominem diuinationẽ, uim. s. cognoscentem, & videntem, & explicantẽ signa, quo a Dijs hominibus portenduntur. Dicitur etiam Diuinatio, iudiciũ, siue cognitio, quæ circa cõstitutionem accusatoris, uel subscriptoris cõsistit, cum. s. ex duobus pluribusve accusationem ambientibus, deligendus est, qui maximè sit idoneus. Ratio nominis hæc est; quia in alijs iudicijs iudex ea, quę testibus, tabulis, vel argumentis probata sunt, sequi debet; cum autem accusator est eligẽdus, ex leuib. quibusdam, & exilibus iudicijs, & coniecturis, iudicare debet, & penè diuinare, quis ad accusandum maximè sit idoneus. Asconius.

DIVINATVS, o. 1. 2. participium passiuum. Oui. de Nuce: Vt diuinatas auferat augur opes.

DIVIDVVS, a, um, o. 1. 2. [*Separabile,* חלק nechelak. Germ. Zertheilt oder das guet zutheilen ist. *Gal. Qui se puet diuiser, ou partir. Hisp. Cosa que se puede partir en partes,*] διχοτομὰν. quod separabile, aut separatum est. Cic. de Vniuers. Ex ea materia, quæ indiuidua est, & ex ea, quæ corporibus diuidua gignitur. Ter. in Adel. Totũ diuiduum face. Ouid. 1. Fasto. Insula, diuidua quã premit amnis aqua, id est, quam ambit fluuius ab vtraque parte.

DIVINIPOTENS. o. 3. θεοκρατὴς. qui in diuinis potestatẽ habet. Apul.

DIVINE, [*Diuinamente.* G. Goertlich,] θείκως. ad deorũ similitudinẽ, deorum more. Qu. l. 1. c. 10. Quæ Tul. in Orat. Diuinè exequitur.

DIVINITVS, [*Da Dio, diuinamente* מדני meadhomai. Ger. Von oben herab. *Gal. De Dieu, venant de dieu, à uinement. Hisp. Diuinamente.*] θείθεν. a Deo, siue a diuis. Vir. 4. Geo. Haud eqdẽ credo, qa sit diuinitus illis Ingeniũ. Interdũ idẽ est, qđ diuinè. i. humanis virib. excellentius. θείως. Cic. 2. de Ora. Ille locus inductus est a me diuinitus.

DIVINITAS, tis, f. 3. nomẽ, Maiestas diuina. (. humanitas, [*Diuinità,* Ge. Gottheit. *Gal. Diuinité. Hisp. Diuinidad* אלהות elahuth] θεότης. sors, uel ptãs diuina. Pl. li. 19. c. 12. Opus ingens, occultumque diuinitatis. Cic. de Ora. Aristoteles menti tribuit omnem diuinitatem.

DIVINO, as [*Indouinare* חסם chasam נבא nibba. G. warhsagen, rhathen. *Gal. Deuiner, predire les choses à venir Hisp. Adeuinar,*] μαντεύομαι. futura præsagio. Dictum videtur a diuinus, quia diuinũ quiddam esse uidetur futura prædicere, aut occulta in lucem proferre. Ter. in Hecy. Planè hic diuinat. Ci. Att. Non equidem hoc diuinaui, sed aliquid tale putaui fore. Composita Addiuino, Prædiuino.

DIVINVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Diuino, cosa a Dio pertinente,* קדוש Kadhosch. Ge. Gottlich, heillig. *Gal. Diuin, de Dieu, appartenent a Dieu. Hisp. Cosa de Dios*] θεῖος. quod ad Deum pertinet. Plau. in Cur. Rei diuinæ operã dabo. Diuinæ rei operam dare, & Rem diuinam facere, est Dijs sacrificare, *Far sacrificio.*] Ci. 6. Ver. Res illũ diuinas apud eos Deos

in suo

n fuo facrario facere vidiſti. Diuina verba, pro piaculariis. quibuſ-
dã uerbis, quibus prodigia ſolẽt procurari. Cato de re ruſt. Si de cę
o villa tacta ſit, de ea re verba diuina uti fiant, procuret. Cice. 1. de
Diu. Cẽſebat habere aliquid in aĩa præſagiens, atque diuinum. Di-
uinum interdum eximium, & humana ſorte maius, [*Marauiglioſo*]
Virg. 4. Eclog. Diuini opus Alcimedontis. Item qui diuinat, ſeu præ
dicit. Mart. nõ ſum diuinus, ſed ſcio quid facias. Auis diuina im-
brium, id eſt, diuinatrix, & prænuncia. Hor. 3. Carm.

DIVISIO, f. 3. [*Diuiſione, ſeparatione,* מחלקת machaloket חלקה chalukkah קלוג Kelughghah. Ger. Theilung, zertheilung. *Gal. Diuiſion, departement, ſeparation. Hiſp. Repartimiento*] διαίρεσις. partitio. Cic. 1. de Nat. Deor. Diuiſio trium regnorũ, Cęli, Maris, & Inferorum. Apud Rhetores Diuiſio eſt, (vt ſcribit Auctor ad Herennĩ) per quam apetimus, quid cõueniat: quid in controuerſia ſit: vel per quam exponimus, quib. de reb. dicturi ſimus. Quin li. 7. Diuiſio rerum pluriũ in ſingulas: partitio ſingulatim rerum in partes, diſcretus ordo. Ci. 3. de Nat. Deo. Quadripartita (inquit) fuit diuiſio tua.

DIVISOR, is, m. 4. [*Partitore,* חלק cholek. G. *Diſtributeur, diuiſeur, partiſſeur. Hiſp. Partidor*] διαδότης. qui pecunias inter tribus viritim candidatorum nomen diuidebat in creandis Magiſtratibus. Cõſueuerant enim petitores Magiſtratuũ apud Romanos, pecunia ſibi ſtudia conciliare ſuffragatorũ, & per cẽturias Tribuſq; diuidere numos. Ci. pro Plan. Doce id quod debes, per quẽ ſequeſtrẽ, quo diuiſore corrupta ſit. Eſt & Diuiſor, qui prepoſtera Venere pueros corrumpit. Ci. Pęto: Num honeſtum eſt verbũ Diuiſor? at ineſt obſcęnũ, cui reſpondet intercapedo. Pla. in Aul. Me quidem nõ diuides.

DIVISVRA, f. 1. [*Diuiſione,* גזרת ghezet. Ger. Zertheilung. *Gal. Coupeure, inciſion, ſeparation. H. Cortadura, partimiẽto, apartamiento*] διατομή. diuiſio. Pli. li. 12. c. 26. Ab hac ferula differt, foliis tantum, & platani diuiſura. Idem lib. 14. cap. 3. Folio paruo, & rotundo, ſine diuiſuris: quas inciſuras multis alijs locis appellat.

DIVISVS, us, ui, m. 4. [*Diuiſione,* מחלקת machaloketh חלקה chaluk kach פלוג pelughghah. Ge. Zertheilung] διαιρεσμός. diuiſio, id eſt, partitio. Liu. li. 3. Bel. Maced. Vectigalia publica prædæ, ac diuiſui quibuſdam magiſtratibus erant.

DIVITIÆ, arum, f. 1. opulentia, amplę fortunę, magnæ fortunę, atque copiæ, ſumma copia, omnium rerum abundantia) (ſumma inopia. [*Richeza,* עשר hoſchar רכוש rechuſch. G. Reichthũb. *G. Richeſſes. Hiſ. Riqueza,*] πλοῦτος. Ci. Diſcrimen videtur facere inter diuitias, & opes: Sunt ergo (inquit) diuitiæ ad neceſſarium vſum, opes verò ad magnificentiã: expetuntur autem diuitiæ, tum ad vſus vitæ neceſſarios, tum ad perfruendas voluptates. 1. de Offic.

DIVITO, tas, p. c. a. 1. [*Arrichire,* העשיר heheſchir. G. Reich machẽ. *Ga. Faire riche, enrichir. Hiſ. Hazer rico,*] πλουτίζω. diuitẽ facio. Accius: Augures verbis aures diuitant alienas.

DIVORTIVM, tij, n. 2. affinitatis diſſidiũ, [*Diuortio, partimento*] διαστροφή.] Ger. Die verſchupffung eines eheweibs, ein eheſcheidung,] à diuertendo, ſiue (ut ueteres loquebantur) à diuorrendo, dictũ idem eſt q diuerticulũ. i. ſemita tranſuerſa, qua à via regia deflectimus. Vir. 9. Æn. Obiciunt equites ſeſe ad diuortia nota. Frequenter accipitur pro diſtractione matrimonij [*Ripudio*] quã Ter. Diſceſſionẽ vocat: nam diuertio apud Iuriſ. ſæpè vſurpatur pro diſcedere à conjugio. Fiebat autẽ diuortium hiſce ferè verbis: Res tuas tibi habe, Res tuas tibi age. Cic. in Phil. Antonius cum Mima fecit diuortiũ. Et paulo poſt, Ille vxorẽ ſuam ſuas ſibi res habere iuſſit. Diuortiũ [*Separatione*] etiã ſeparatio dicitur. Ci. ad Cœl. li. 2. Mons diuiſus aquarũ diuortijs. Pro Cluen. Notis inter propinquos ſuſceptis inimicitijs, ſæpè fieri diuortia, atque affinitatum diſſidia videmus.

DIVM, [*Aere, cielo,*] ſubſtantiuũ, formatũ à genitiuo Græco, Διός, à nominatiuo ζεύς; vnde Sub dio aliquid fieri dicimus, id eſt, ſub Ioue, ſub cęlo, non ſub tecto. Hora. lib. 3. Carm. Nec te candide Baſſareu Sub diũ rapiam. Idem: Vitamque ſub dio, Et trepidis agat in rebus.

DIVRNO, as, n. 1. diu uiuo, a die: vt Perennare, ab anno. Nonius.

DIVRNVS, a, um, o. 1. 2. [*Di giorno.* G. Teglich. *Gal. De iour, ou d'un iour. H. Coſa del dia*] ἡμερήσιος. à die, ſicut Nocturnus à noctu. Ci. d Sẽ. An cenſes, me tantos labores diurnos, nocturnoſq; ſuſceputũ fuiſſe.

DIVRNVM, mi, n. 2. [*Giornale.*] G. Ein buch, in welchem man verzeichnet was auff einem ieden tag geſchicht. *Ga. Papier, iournal. Hiſ. Hiſtoria que procede de dia en dia*] ἐφημερίς. liber cõtinens acta ſingulorum dierum. Iuue. Longi relegit tranſacta diurni. Aliàs accipitur pro victu, atque mercede vnius diei. Seneca: Diurnum accipit.

DIVS, o. 1. 2. [*Diuino,* אלהי elahi. G. Gottlich, hochgeboren,] diuinũ, tamquam ἀπὸ τοῦ Διός. id eſt, ab Ioue genus ducens. Virgil. lib. 11. Quę ipſa decus ſibi dia Camilla Delegit.

DIVTINE, [*Lungamente.* Ger. Lange zeit, langwierigklich. *Gal. Longo tempi, longuement. Hiſpa. Luengo tempo,*] adu. διὰ. idem quod diu. Plau. in Rud.

DIVTINVS, a, um, p. c. o. 1 2. [*Continuo,* ארך aruch. G. Lãgwierig. *Gal. Qui dure long temps, de duree. Hi. Coſa de mucho tiempo*] χρόνιος. longus, ſeu cõtinuus. Ci. li. 10. epiſ. Libertatis deſiderio, tæticque diutinę ſeruitutis. Sic Cęſar, Diutinus labor. & Liuius, Diutinum bellũ.

DIVTIVS, comparatiuum ab adu. diu. χρονιώτερον. Cice. 7. Ver. Potero ita ego onus tantum diutius tacitus ſuſtinere.

DIVTISSIME, admodum diu. Cic. de Amic. Diutiſſimè ſenex fuiſſet.

DIVTVRNITAS, atis, f. 3. [*Lungheza,* אריכות orech iamim. G. Langwierigkeit. *Gal. Longue duree, longue eſpace de temps. Hi. Longura de tiempo.*] μακροχρονία. ut diuturnitas belli. Cæſ. Diuturnitas temporum. Cic. de Sen. Diuturnitate extinguitur.

DIVTVRNVS, a, um, o. 1. 2. [*Lungo,* ארוך aruch. Ger. Langwierig. *Gal. Qui dure lone temps. Hi. Coſa de mucho tiempo.*] χρονιαῖος. diutinus, à diu. Cic. de Sen. Quaſi diuturnam ſitim explere cupiens.

DIVVLGO, as, a. 1. [*Diuulgare* להדיח hodiah. G. cemeĩ machẽ, vnder das gemein volck auffbringẽ. *Gal. Diuulguer, publier quelque choſe. Hiſ. Diuulgar, y publicar.*] διαπτύω. in vulgus ſpargo. Cic. Balbo: Viſum eſt occultius agendum, neq; ullo modo diuulgandum.

DIVVLGATVS, o. 1. 2. nomen ex participio. Ci. Furnio lib. 10. Magiſtratus leuiſſimus, & diuulgatiſſimus.

DIVVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Diuo, diuino, ſanto.* G. Goetthlich. *Gal. Diuin, ſainct. Hi. Dios hecho de hombre, o canonizado,*] θεῖος. diuinus, quia veteres in ſingulari Dium dicebant, quem nos Deum: vnde nunc quoque in plurali dicimus dijs; vnde illud frequens Ciceroni, Si dijs placet Seru. Deos & Diuos ita diſtinguit, ut dij dicãtur æterni, diui autẽ qui ex hominibus fiunt. vnde etiam hac appellatione quidam Romanorum Imperatores poſt mortẽ decorati ſunt. Diuum [*Aere,*] pro aere. Hor. Sub diuo morieris. Pl. lib. 14. c. 21. Vina expoſita ſub diuo in cadis uerberari ſole.

D A N T E O

DO, das, dare, dedi, datum, a. 1. [*Dare,* נתן nathan. Ge. Geben. *Gal. Donner. Hiſp. Dar ſimplement,*] δίδωμι. variam habet conſtructionem. Quandoq; duos datiuos exigit, pro aſcribere, imputare, [*Imputare, attribuire,*] quamuis alter eorum non ſemper ponatur, ſed nonnũquam ſubintelligatur. Cic. li. 2. Off. Nec Marco quidem Seio vitio datum, quod in caritate annonæ aſſe modium dedit populo. Ter. unũ tantũ expreſſit, [*Diaſmare,*] Nunc quam rem vitio dent, quæſo animaduertite, ſubintelligitur poetæ. Plau. in Amph. Nunc tibi hanc pateram, Alcumena, cõdono. Aliquando ultra datiuum poni tur accuſatiuus cum præpoſi. Ad, [*Mandare, ſcriuere lettere.* Cic. Corn. Litteras ad te numquã habui, cui darem, quin dederim. Aliquando præter datiuum ponitur accuſatiuus cum præpoſi. In. Ter. in Phor. Dic, quid uelis dari tibi in manum. Nõnumquã loco datiui ponitur accuſatiuus cum Ad. Cic. 2. Phil. Ad ſepulturã corpus vitrici ſui negat a me datum. Interdũ accuſatiuus cum præpoſ. In. [*Inuiarſi,*] Cic. Terentię: In viam quod te des hoc tempore, nihil eſt. Dare cuipiã pecuniam a trapezita, eſt pecuniam a trapezita ſumere, & alteri dare. Pla. in Cap. Sequere me hac, viaticũ ut dem a trapezita tibi. Quandoque plures habet accuſatiuos, à diuerſis pẽdentes præpoſitionibus. Col. li. 9. Aſcẽſus deinde aubus ad tabulata per vtramque cellam datur. Sæpius tamen poſt accuſatiuũ datiuum regit. Plau. in Epi. Dederim vobis conſilium cautum, quod laudetis. Pro vendo, vt in loco illo Cic. quem paulo ante ex 2. libro Off. citauimus: In caritate annonæ modium populo dederit. Item pro offerre, [*Offerire,*] Ter. in Hecy. Vt res dãt ſeſe, ita magni, atq; humiles ſumus. Itẽ dicere, [*Dire,*] Ter. in Hea. Quamobrẽ has partes didicerim, paucis dabo. Item obtemperare [*Vbidire*] Idẽ in Adelph. Da te mihi. i. accommoda te meæ uoluntati. Dare etiam mulieres dicuntur, cum copiam ſui faciũt. Martia. Caſta fuit, nõ dat, nõ tamen illa negat. Itẽ. Nõ ſolet accipere, quid ſolet ergo? dare. Itẽ concitare, vt apud Ter. Eun. Ludum, iocumque dices fuiſſe illum alterum, prout huius rabies, quæ dabit. Dare manus, eſt ſe victum fateri, [*Arrenderſi,*] dare pœnas, eſt ſuſtinere. Lactant. lib. 8. Sed tñ docẽt nos ſanctę litteræ, quemadmodũ pœnas impij ſunt daturi. Dare veniã, interdum eſt ignoſcere, [*Perdonare,*] interdum concedere, q petitur, [*Concedere, dare.*] Ter. Da veniã quæſo filio tuo. Ci. de Ora. Dabis hanc veniam mi frater. Dare operam, eſt adiuuare, inſeruire, [*Aiutare,*] Ter. in Phorm. Nos operam dabamus Phædriæ. Dare poteſtatẽ, eſt rẽ alterius arbitrio permittere, [*Dare il gouerno.*] Pl. Suatum oĩum rerum poteſtatem auunculo dederat. Dare fidem, [*Promettere,*] eſt aliquid ſãctè promittere. Dare actionem, vel iudicium, eſt actorem ad intendendã actionem admittere. Cic. 4. Ver. Dare linteamentum in plagam, eſt feſtucas lintei in vulnus inſerere. Celſ. li. 5. c. 9. Dare in manum. i. de manu in manũ tradere. Ter. in And. Hanc mihi in manũ dat. Dare ſe in diſciplinã, eſt ſe alicui inſtituendum permittere. Gel. li. 5. c. 10. Dare verba alicui, eſt decipere, [*Ingannare,*] Pla. in Aul. Datum eſt, ideſt, fato conceſſum. Ter. in Eunu. Eſt iſtuc datam profecto, vt grata mihi ſint, quæ facio omnia. Sic Vir. 7. Æn. Nõ dabitur regnis (eſto) prohibere Latinis. Datur cernere, [*Dar licẽza di vedere*] i. poteſt cerni, vel licet cernere. Pli. epi. 10. Quãtum mihi cernere datur, multa in Euphrate ſic eminent. Datus, participium, δοθεῖς. vt Reddere data. Oui. de Ar. Multa rogant tradenda ſibi, data reddere nolunt.

DOCEO, ces, cui, ctũ, a. 2. *Inſegnare,* למד limmadh אלף aleph ידע bo rah. G. Lehrẽ, vnderweiſen. *Ga. Enſeigner. Hiſ. Enſeñar,*] παιδεύω. alicuius rei cognitionem alteri trãdo. Cum duobus accuſatiuis; vt, Doceo te litteras; aliquando cum vno tantum, licet alter poſſit intelligi: preciũ autem, quod a diſcipulo exoluitur doctori, ponitur in ablatiuo: excipiuntur hi quattuor genitiui, tanti, quãti, pluris,

*Dorisceus,m.2.locus literalis Thraciæ.Pli.& Herod.

Dormio,is,n.2.[*Dormire*,יָשַׁן iachan.Germ.Schlaffen.*Gal.Dormir. Hisp.Dormir*]κοιμᾶσθαι.Pla.i Trin.Dormibã placidè in tabernaculo,Cice.Att.Mane dormit ad horas tres. Aliquando cum accusatiuo,& præpositione In.Plin.in epist.Nihil est,quod in dextram aurem,& præpositione In.Plin.in epist.Nihil est,quod in dextram aurem,fiducia mei,dormias.Dormire in vtramuis aurem.[*Esser sicuro*,]est animo securo,vacuoque esse.Ter.in Heaut. Ademptum tibi iam faxo omnem metũ,in aurem vtramuis otiosè vt dormias. Dormire in vtrumuis oculum.[*Esser securo*]Idem Plau.in Pseu.

Dormisco,is,n.2.[*Dormire*]dormio.Pla.in Curc.Cum dormiscit,ei subduco anulum.

Dormito,as,n.1.[*uacuer sonm*,נוּם nam.Ger.Ein wenig schlaffen.*Gal. Sommeiller,auoir volonté de dormir.Hisp.Entre dormir y velar*.]νυστάζω. freq.est:quamuis diminutionem significat habeat.Hor.Quandoque bonus dormitat Homerus.Plau.in Amph. Te dormitare aiobas.Cicer.Var.lib.9.Fam.Cenato mihi,& iam dormitanti.

Dormitator,m.3.qui solet dormire,& omnia negligentius agere, Pla.in Trin.Homo est aut dormitator,aut sector zonarius.

Dormitorius,a,um,o.1.2.[*Oue si dorme.G.*Daszũ schlaffe gehoert. *Gal.De dormir,qui sert a dormir.Hispa.Cosa pertenesciente a dormir*,] vt,Cubiculum dormitorium,vbi dormitur.Pli.Iun.in epist.

Dormitorium,n.2.idem quod dormitorium cubiculũ.Pl.li.30.c.6.

Dorsualia,n.3.[*Coperte decauall*.G.Ein Rucke decke,Reitdecke. *Ga. Couuertures de cheual.Hisp.Las coberturas de los hueyos ò caualloe*] *Gal. Couuertures de cheual.Hisp.Las coberturas de los hueyos ò caualloe*] *Gal. Couuertures de cheual.Hisp.Las coberturas de los hueyos ò caualloe*] *Ga

certain. Hiſ. coſa dudoſa] qui duas uias hēt,& utrā eligat, neſcit. Vir.2.Aen.Nec dubijs ea ſigna dedit.Nōnūquā accipitur p̄ ancipiti periculo,[*Pericolo*] vnde In dubiū venire,pro ī diſcrimē adduci.Ter.ī Adelo.Tua ſam-,& gnatæ vita in dubiū veniet.Sic ſalutē dubiā,duxit Ci.in Epi.ad Ligarium,quæ in periculo verſatur.Cena ät dubia dī,cum tanta apponitur ciborum copia,vt cogaris dubitare,quod potiſſimū ſumas.Ter.ī Phor. Cena dubia apponitur. G.Quid iſtuc uerbi eſt? S.Vbi tu dubites,quid ſumas potiſſimum.

DVCATVS,us,m.4.[*Capitaniato,* מִנְהָג minhagh.Germ. Ein hauptmanſchafft, ein fuerſtenthumb.*Gal.Charge,conduite,gouuernement.Hiſ. Lagnaco acudillamento*] ἡγεμονία. præfectura,quod vulgus Capitaneatū appellat. Suet in Nero. Rufinū, quia ferebatur ducatus,& imperia ludere,mergendum mari demandauit.Scribit Lamprid. Heliogabalū ꝓpoſitoras,& ducatus,& officia palatina vendidiſſe.

DVCENARIVS,m.2.[*Capitano di ducento ſoldati.G.*Ein hauptmā vber zweihundert KriegsKnecht.*Ga.Capitaine de deux cens hōmes.Hiſ. Capitan de doʒientos hombres armados*] ἑκατοντάρχης. qui ducentos nudites ducebat in acie ſecunda,apud Suet. legitur quartum iudicum decuriam ab Auguſto additam eſſe, quæ ducenariorum diceretur. Ducenarij autem uidentur nominati, a cenſu ducentorū ſeſtertiorum.Ducenarius,a,um,ut Ducenaria pondera, id eſt, ducentarum librarum,apud Pli lib.7.cap.10.

DVCENTI,æ,a.plur.tantum διακόσιοι.Plin.lib.16.c.40.Anni ducenti ante excidium Troiæ.Ducenties,aduerb.Cic.2.Philip.Amplius ducenties acceptum retuli.]

DVCENVS,a,um,bis centum:ut Duceni pedes.Plin.lib.6.cap.26. Et Duceni anni,apud Plaut.Pſeud.]

DVCO,is,duxi,ductū,3.3.[*conduire,* נָחַל nahagh נַחַל nahal מַשָּׂא naſſa nachah.Germ.Fuehren.*Gal.Mener,conduire, guider.Hiſ. Guiar lleuar guiando.* ἄγω.Senec.Fata volentem ducunt,nolentem trahunt. Quandoque ſignificat reſpicere,exiſtimare, [*Riguardare,cōſidera re*.Ci.Tre.Ego ſi mei commodi rōnem ducerē, te mecum eſſe maximè vellē. [*Eſtimare*]Virg.li.10. Tanton'me crimine dignū Duxiſti? Qñdoq;affici,delectari.[*Dilettarſi*]Ci.in Ver.act.Si quis honore,aut gloria ducitur. Qñque voluere,cogitare[*Penſare.*] Vir.l. 6.Aen.Sic equidē ducebā animo,rebarque futurum. Qñq; nudare,educere.[*Sfodrare*]Idem li.12.Auxilium ducto mucrone petebat.Contrahere.Idem 9.Ecl.Aſtrum quo ſegetes gauderēt frugibus,& quo Duceret apricis in collib. vua colorē. Ducere ſomnos [*Dormire*]eſt dormire.Vir.4.Aen.Nate dea,potes hoc ſub caſu ducere ſomnos? Ducere muros[*Edificare*]ſtruere.Idē 1.Æn.Pars ducere muros,Molirig; arcem. Qñq.cōtraho.Mar.Qui ducis vultus & non legis iſta libenter In longum protrahere [*Prolungare*]Cic. ad Cæſ.li.1.Ne res duceretur.Demittere.[*Deſcendere*]deſcendere. Pla.in Aul.Ego me duco ab arbore.Gerere.[*Guerreggiare*] Vir. li. 9.Hi bellum aſſiduè ducunt cum gente Latina.Ad ſupplicium ducere.[*Menare,*] Curtius: Dicitur & de re obſcena, pro virilia ſita turpiter contrectare.Pla.Si tendetis ducere, ne diſrumpamini.

DVCTARIVS,a,um,o.1.2.ἀγωγός.ductilis.Inde ductarius funis, teſte Vitru.lib.10.c.2.qui per orbiculos trochleæ traijcitur.

DVCTILIS,le,o.3.[*che facilmente ſi guida done ſi vuole,* מִעְרָב, mixſcheh.Germ.zugig,das man leichtlich zerziehen kan.*Gal.Aiſè a mener,& conduire.Hi.Coſa que ligueramente ſe puede boluer*] ἐλατόν, ἀγωγόν.quod facilè ducitur, attenuaturque. Vnde ęs ductile, quod malleis attenuatur in laminas.Pli.l.34.c.8.Ductilis ſcena dicebatur, cū tractis tabulatis, hac atque illac ſpecies picturæ interior videbatur.Ductile flumen.Mar.lib.12.

DVCTIM[*A poco a poco.*Ger. Langſam.*Gal.peu,a peu. Hiſp. Poco,a poco*]paulatim,& cum mora.Pla.in Cur. Immergere in me liquores tuos ſino ductim. Col.li.3.c. 25. Maior parsoperis in vineam ductim potius,quàm cæſim facienda eſt.i.ductu falcis, quàm ictu.

DVCTITO,as,a.1.περιάγω.ſæpe circumduco. Ter.in Adelph.

DVCTO,a.1.[*Menare in queſta e in quella parte,* נִהֵג niheg. G Hin vnd herfuehren.*Ga.Mener,conduire ſouuent.Hiſp.guiar a menudo,o en diuerſas partes*] ἄγω.huc illud duco.Sal.Exercitum,quem in Aſia ductauerat.Ductare,[*V ſar carnalmente*]etiam eſt rē venereā exercere.Vñ Pl.ludēs in voce ambigua: Errabo potius,inquit,q̄ quis me ductet. Ter.Pho. Vt phileratis dictis ducas me,& meā ductes gratis.Huc reſpicit Qui,cū ait,Ductare exercitū,non ſine rubore dici.

DVCTOR,ris,m. 3.[*Conduttiere,* נָגִיד *nagbid* שַׂר ſar haliſch פָּקִיד,paxidh Germ.Ein hauptman.*Gal.Conducteur menеur,capitaine. Hiſ. Guiador*]ἡγεμών,στρατηγός.qui præeſt exercitui.Virg.2.Aen. Fracti bello,fatiſque repulſi Ductores Danaum.

DVCTVS,us, m.4. nomen[*condotta,* מִנְהָג minhagh,פְּקוּדָה peruddah, Ger.Ein fuehrung,oder leytung.*Gal.conduit,conduitte.Hiſp.Guia, ida de guiar*]ἀγωγή.ductio.Liu.4.Ductu Fabij nihil dignum memoratu actum.Ductus,aquarum.Cic.2. Offic.& 2.de leg.

DVDVM,[*Poco fa,por hora,* כְּבָר chebar.Germ. Vor langeſt.*Ga.Piece, ala y a aſſez long temps auparauant.Hiſp. Agora poco ha de aqui a poco*]πάλαι.de exiguo tempore dicitur,teſte Valla,dimidię ſ horæ, vel horę vnius,duarum,uel trium:ita tamen,ut tempus vnius diei nūq̄ excedat,vt,Dudum intraui,dudum te expecto.i.hora eſt,aut dux,vel tres,ex quo intraui,& ex quo te expecto. Quandoque etiam tranſcendit diem.Ter.in Andr.Oro Chremę, vt beneficium verbis initum dudum, nunc re comprobes.

DVELLA,ſ. 1.duæ ſextulæ ſunt,hoc eſt,tertia pars vnciæ.

DVELLO,as,n.1.[*combattere,* נִלְחָם nilchaim.Ge. Kriegen,ſtreiten.G. *Guerroyer,combattre.H.Guerrear,pelear.*]μάχομαι.bello,vnde Duellator,qui duellum peragit.Pla.in Capt. Duellatores optimi. Duellicus,a,um,id eſt,bellicus; nam duellum veteres dixerunt, quod nos bellum.Plaut.in Epid.Quem memorant apud reges armis, arte duellica, diuitias magnas ſibi adeptum.

DVELLONAM,ſ.1.Bellonā antiqui appellabāt.Varro li.4. de Lin.Lat.

DVELLVM,elli,n.2.[*Guerra:* מִלְחָמָה milchamah קְרָב kerah. Ger. Ein Krieg zwever partheyē]ab antiquis dicebatur,quod nos per duas ſyllabas bellum efferimus, cum a duabus partibus de victoria cōtendentibus dimicatur, non tantum duorum,vt quidam exiſtimarunt,ſed multorum,& pleſtrum exercituum, aliquin nō diceretur a Plauto,duellū inter Thebanos,& Teleboas;& ab Horatio, Græcia Barbariæ lento colliſa duello.Liu.l.6.Bel.Maced.Quod. P.R. eo tempore duellum iuſſiſſet cū rege Antiocho eſſe.Cic.2. de leg. Arsatque ferrum duelli Inſtrumenta.

DVICENSVS,(inquit Feſtus) cum altero hoc eſt, cum filio cenſus.

DVIDENS,ſ.1.hoſtia ab antiquis appellata eſt; q̄ nos bidentē dicimus.

DVINT,antiqui dixere,pro dederint & (Feſt-

DVIS,pro dederis.Pl.in Capt.Libellum pro eo argento ne duis. Ter. in Andr.Tibi Dij dignum factis exitium duint.

DVLCACIDVS,a,um,o.1.2.vox eſt Q Sereno admodū familiaris,pro eo quod miſtum quendam ſaporem habet ex acido,& dulci.

DVLCE,& Dulciter, בְּמֶתֶק bammetech[*Dulcemente.* Germ. Sueſſiglich.*Gal.Doulcement.Hi.Dulcemente*]γλυκερῶς. aduerb. Plaut. in Mil.Aſtitit,& dulcè,& comedicè.Cice.de Clar.Ora.Hiſtoria ſcripta dulciſſimè.Dulciter.Cic.de Clar.Orat.

DVLCEDO,ſ.3.[*Dolcezza. Gal. Doulceur. Hiſpan. Dulʒura,*] γλυκύτης. Ou.1.de Ponto:Neſcio qua natale ſolum dulcedine cūctos Ducit.

DVLCEO,ces,dulcui,n.2.[*Addolcire,* מָתַק mathax. *Gal. Deuenir doulx, s'adoulcir.Hiſ.Endulecerſe,*] γλυκαίνομαι.a quo Dulceſco,as,dulcis fio.Cic.in Catone: Vua maturata dulceſcit.

DVLCIARIVS,a,ū,o.1.2.vt Dulciarius panis, qui cōficitur ex ſaccharo,& nucibus pineis,vel amygdalis.Piſtor dulciarius,qui panes,& mellita concinnat edulia,de quo Mart.li.14.Mille tibi dulces operum manus iſta figuras Extruit:huic vni parca laborat apis. Lampr.de Heliogabalo:Dulciarios habuit, qui de dulcibus exhiberēt quæcunque coqui de diuerſis edulijs exhibuiſſent.

DVLCICVLVS,a,um,o.1.2, dimin.a dulci;vt, Dulciculus caſeus. Plau. Dulcicula potio.Cic.3.Tuſc.

DVLCIFLVVS,a,um,o.1.2.quod dulciter fluit,Dulciloquus,qui ſuauiter loquitur.Dulciſonus, ſuauiter ſonans.

DVLCIS,o.3.[*Dolce ſoaue.Ga. Doulx.Hiſ.Dulce.*]γλυκερόν,γλυκύ.ſuaue, quod quidā a delicio deducunt,q̄ dulcia maximè alliciant.Cic.3. de Na.Deo.Omne animal sētit calida,& frigida,dulcia,& amara.

DVLCITAS,tis[*Dolcezʒa*]Næuius: ò ſuauis linguæ ſonitus,o dulcitas.

DVLCITVDO, nis, f.3.[*Dolcezʒa*]Accius, Tanta huiç inuaſit ■ corda dulcitudo.Ci.3.de Or.[*Guſtatus*]Dulcitudine ſenſus cōmouetur.

DVLCOR,ris,m.3.[*Dolcezʒa*]Plin Contacta dulcedinē emittit.

DVLCO,as.a.1.[*Addoleire.* מְתַק himthik,*Gal.* ■ *doulcir, faire doux, Hiſpa.Endulcar,o hazer dulce a otra coſa*]γλυκαίνω.dulce efficio.Sidon.Apollinaris ad Agricolam: Vitæ tam dulcatæ ingenuitatem.

† DVLIA,δουλία.[*Seruitu.*G.Dienſtbarkeit.]Seruitus,ſiue cultus,qualem ſerui domino exhibent. Accipitur item pro ipſis ſeruis,ſicut apud Latinos Seruitij vocabulum.]

DVLICHIVM,n.2.δουλίχιον. inſula eſt in mari Ionio, non procul ab Ithaca. Vir.3.Aenei.Dulichiumque,Sameque.Hinc Dulichius,a,um.Prop.Dulichias Pallas ſpatiatur ad aras.

DVM[*Mentre che,fin che,* עַד hadh.Germ.Dieweil,biſſ.*Ga.Quand,cependantque, inſque a ce que,mais que,pourueu que*]aduer. temporale, & modo pro quando.ὅταν.ponitur.Plin.li.7.c.53.Nullis euidentibus cauſis obiere,dū calceantur matutino duo Cæſares.Modò donec.Teren.in Eun.Expectabo dum veniat.i. donec veniat.Modò pro poſtquam[*Poiche*]Mart.Audieris dum grande ſophos. i. poſtquam audieris. Quando autem in compoſitione ponitur poſt nec, uel non,vel haud,ſemper aduerb.temporis eſt, vt necdum, nōdū, hauddum.οὔπω.pro non adhuc.Eſt etiam cōiunctio, & ſignificat modo,vel dummodo.Sal.in Cati.Neque id quibus modis aſſequerētur,dum ſibi regnum pararet, quicquam penſi habebat. Interdum eſt ſyllabica adiectio.Ter.Andr.Adeſdum,paucis te volo.

DVMETVM,ti,n.2.[*Spineto,ſpineta.* סְנִי ſeneh.G.Ei ort da viel dorn und hecken ſtehn.*Gal.Vne buiſſonniere, vn lieu couuert de buiſſons, Hiſp.Eſpinal,o boſque aſpero*]ἔρυμνον.locus dumis, ideſt,ſpinis obſitus.Huiuſmodi loca,auctore Feſto, antiqui appellabant.Dumeta,quaſi dumiceta, quæ poſtea ſublatis per ſyncopen duabus literis,dicta ſunt dumeta.Ci.5.Tuſ Septum undique,& vestitum vepribus,& dumetis.Idem 4.Acad.Cum ſit campus, in quo exultare poſſit oratio,cur eam in Stoicorum dumeta compellimus?

DVMVS,g.m.2.[*Spino,* סְנִי ſir שִׂיר kots,שִׂיחַ ſeneh.G.Ein dornheck-*Ga.Buiſſonou eſpinaye.Hiſ.Eſpinal,o brena,o mata aſpera*] ῥάμνος. dicitur

dicitur omnis ſpina. Ouid. 12. Met. Solidoque reuellere dumo Anchiſen pinum magno molimine tentat. A quo dumoſus, a, um, [*Spinoſam pinum magno molumine tentat. A quo dumoſus, a, um, [Spinoſo*] uepribus plenus. Vir. 1. Ecl. Dumoſa pendere procul de rupe.

DVMTAXAT [*Solamente*, פרט rak. Ger. Allein. *Gal. Seulement. H. Solamẽte*] componitur ex dum, & taxo, as, pro æſtimo, & ſignificat ſolum. Ci. pro Deiot. Quod ipſum etſi non iniquũ eſt, in tuo dũtaxat periculo. Interdũ habet ante ſe negationẽ, & poſt ſe, Sed ẽt. Liu. lib. 46. Nec alium nobis duntaxat fidelẽ preſtitit, ſed oĩbus interfuit bellis.

DVOI Due, dui. שנים ſchenaiim. Germ. Zween, zwo, zwey. *Gal. Deux. Hiſpan. Dos en numero* δύο, & δύω, Attice, & Ambo, ut decet Priſcianus, genitiuum, & accuſatiuũ ſecundũ ſecundam declinationẽ pro ferũt, duorũ, amborum, duos, ambos. Datiuus aũt, & ablatiuus terminatiuo, proferturq. in o, more Græco. Hor. Duo ſi diſcordia vexet inertes. Vir. 12. Æn. Si duo præterea tales Idæa tulliſſet Terra uiros. A duo fiũt DUODECIM. Ci. 2. de leg. Diſcebamus pueri duodecim.

† DVODECIMVS, a, um, δωδέκατος. Plin. Ferè anno duodecimo deſinentes.]

DVODENVS, o. 1. 2. Cæſ. 5. Bel. Vxores habent duodeni inter ſe communes. Item Duodenarius, Duodeuiginti, & huiuſmodi, ducẽties, Duocentenus, Duodecies. Liu. lib. 38. Tiberis duodecies campum Martium inundauit. Duodeuicies, duodeuigeſimus, ducenteſimus.

DVONVM, Veteres pro bono dixerunt, ut duellum pro bello. Feſt.

DVPLARIS, o. 3. Numerus, διπλοῦς. dicitur, in quo minor bis numeratur. Duplariæ, ſiue duplares actiones dĩr à Turiſconſultis, q̃ in duplum dabantur, ſicut quadruplariæ, quæ in quadruplum. Duplares milites, in ueteri militia ducebantur, qui torque aureo ob uirtutem donati, duplã annonã accipiebãt amplius, quàm ceteri, quemadmodum Simplarij, qui ãnonam ſimplã accipiebant, præter eam, quę in ſingula militum capita diſtribuebatur. Ita dicti, quod duplã, & ſimplam annonam extraordinem accipiebãt. Veget. li. 2. Torquati inquit, duplares, & torquati ſimplares erant, quibus torquis aureus ſolidus virtutis præmium fuit, quẽ qui meruiſſet, præter laudem in terdũ duas cõſequebatur annonas, Duplares duas, Simplarẽ vnã.

DVPLEX, huius duplicis, o. 3. [Doppio משנה miſchneh. G. Zweyfach. *Gal. Double, de double. Hiſp. Doblado, ó doble*] διπλοῦς. cuius duæ ſunt partes. Virg. 1. Æn. Duplicem gemmis, auroque coronam. Nonnũquam etiam pro duobus accipitur [DVE] ut apud Cic. 1. Tuſc. Diſſeruit duas eſſe vias, duplicemq. curſus animorum è corpore diſcedentium. Quandoque ſæpe [*Largo*] Virg. 1. Georg. Duplici aptantur dentalia dorſo. Idem 3. Georg. At duplex agitur per lumbos ſpina. Vbi Seruius: Aut reuera duplex, aut lata. Duplices tantùm numero plurali, g. m. tabellarum genus eſt, in quibus literæ ſecretiores amatoriæ ſcribi ſolebant, quæ quidem aliquando etiam triplices erant. Mart. Tunc triplices noſtros, non vilia dona putabis, Cũ ſe venturam ſcribit amica tibi. Sic duplices, triplices, quadruplices, & quintuplices porticus dicuntur, in quibus ordines columnarũ duplicati, triplicati, quadruplicati, & quintuplicati ſunt. Vitr. li. 5. in duplici palæſtrarum, porticu collocanda complura membra.

DVPLICARII, vel (ut aliis placet) Dupliciarij, m. 2. [*Soldati, che hanno doppia paga*] milites erant, qui duplũ accipiebãt ſtipendiũ. Liu. li. 2.

DVPLICITER, [*Doppiamente*. בפל chefel. Germ. Auff zwen weg. *Gal. Doublement, en deux ſortes. Hiſp. Dobladamente*] duobus modis. Cice. ad Petum: Dupliciter delectatus ſum tuis literis.

DVPLICO, plicas, a. 1. [[*Radoppiare*] בפל chaphal. Ger. Zweyfach machen. *Gal. doubler, redoubler, Hiſp. Doblar*] διπλόω. duplicem facio, gemino. Cice. de Nat. Deor. Cum ſæpius duplicaret numerum dierum. Vnde & pro augere, [*Accreſcere.*] Virg. in Buc. Et ſol creſcentes decedens duplicat umbras.

DVPLICATO, adu. Plin. li. 2. c. 17. Saturni, & Iouis ſtellæ duplicatò digrediuntur.

DVPLVM, dupli, n. 2. [*Doppio.*] משנה miſchneh. Ger. Zweyfach, dopplet. *Gal. Le double. Hiſpa. El doblo.*] ſubſtan. ut Condemnari dupli. Cat. de re ruſt. in Præfa. Maiores noſtri ſic habuere, furem dupli cõdemnari, fœneratorem quadrupli, id eſt, vt bis tantùm redderet, quantum furatus eſt. Pœna dupli. Cic. lib. 3. Offic.

DVPLVS, pla, plũ, o. 1. 2. [DOPPIO. משנה miſchneh. Ger. Zweyfachtig, noch ein mal als viel oder al- groß. *Gal. Double, encor autant. Hiſpa. Doblado, dos veces tanto*] διπλάσιος. bis tantùm. Plaut. in Pœn. Duplum pro furto mihi opus eſt. Idem in Capit. Qui locant cædendos agnos, & duplã agninam dant, id eſt, qui ſub nomine agninæ carnis ouillam quoq. vendunt, & ita duplam, id eſt, duplicatam, & duorum generum agninam præbent, mentientes agninam eſſe.

DVPLIONEM, [Ger. Zweyfache ſtraff. ζημία τοῦ διπλασίου. veteres dixerunt mulctam dupli. Plin. lib. 18. c. 3. Noxamve duplionemue prætoris arbitratu decerni.

DVRABILIS, le, o. 3. [*Durabile* Germ. Langwirig, waerhafft. *Gal. Qui eſt de durer. Hiſp. Durable, coſa que puede durar.*] Ouid. Quod caret alterna requie, durabile non eſt.

DVRACINA PERSICA, n. 2. [*Perſichi, che non ſi ſpiccano da l'oſſo.* G. Pferſich die noch haft an ſtehen] quorũ corpus ligno adhæret, auelliq. nequit. Plin. διὰ τοῦτο. Pertinent ad duracinas palmæ duracinis. Idem li. 15. ca. 28.

DVRACINÆ VVÆ, f. 1. dicuntur, quæ duram, & firmam corticem habent, à duritie, vel à duris acinis. Plin. lib. 14. c. 1.

DVRAMEN, & Duramentũ, n. 3. & 2. [*Ramo della vite.* Ge. Das hart reb ſchoſſ, ſo zunechſtam ſtock ſteht. *Gal. Duree, ou ce qui eſt de duree le ſep, ou bras de viene prochain de la ſouche. Hiſpa. Endurecimiento pencao hoia de la vid,*] brachium vitis. Col. li. 5. c. 21. Duramentum etiã pro firmitate. [*Forza, ferme* (i. e.)] Sen. de Trãqui. vitæ: Dices teneri eſſe uirtutũ principia, tẽpore ipſis duramẽtũ, & robur accedere.

DVRATEVS, a, um, o. 1. 2. [[*Di legno.* Ger. Hoeltzin] ligneus. Lucr. li. 1. Nec cum durateus Troianus Pergama partu Inflammaſſet equus nocturno Graiugenarum. Adiectiuum eſt Græcum. Illi. n. δόρατα. uocant, quæ nos ligna. Durius, a, um, durateus. i. ligneus. Inde Nox duria, apud Val. Fl. 2. Argon. pro ea nocte, qua durius equus à Troianis exceptus, & in vrbem admiſſus fuit.

DVRE, & Duriter [*Duramente.* Ger. Hartiglich. *Gal. Durement. Hiſp. Duramente*] σκληρῶς. adu. inter ſe differunt, ſecundum Donatum, quod Duriter ſit ſine ſenſu laboris, Durè, crudeliter. [*Crudelmente*] Præterea durè in alterum: duriter in nos aliquid facimus. Terent. in Andr. Primum hæc pudicè vitam, parcè ac duriter agebat. Sed hæc differẽtia à ſcriptoribus nullo pacto obſeruatur. Ter. in Adel. Factum à uobis duriter. Verba ſunt Aeſchyni ad Mitionem patrẽ, quibus cum illo expoſtulat, quòd ipſe, & ſimulatus ille hoſpes Milesius, nimis duriter conſuluiſſent, non de ſe ipſis, ſed de virgine illa, & eius amatore.

DVREO, es, durui, n. 2. [*Indurire, indurare*] קשה Kaſchah. Ger. Hartſein. *Gal. Sendurcir, deuenir dur. Hiſp. Endurecerſe*] σκληρύνομαι. durus ſum, à quo Dureſco, durus fio. Ci. 2. de Na. Deo. Aquilonib. durefcit humor. Ou. 2. Met. Otaq. durebant, ſignũq. exangue ſedebat.

DVRIA, ſiue Durias, m. 1. δουρίας. Straboni fluuius Edetanorum, in tractu Tarraconenſis Hiſpaniæ. Pli. li. & c. 3. & Mela. lib. 2. Sal. Turiam uocat, de eo ſic ſcribens lib. 4. Hiſt. Inter læua mœniũ dextrũ ſluuen Turia, quod Valentiã paruo interuallo præterfluit. Quam ſcripturæ rationem in Claudiano quoque obſeruauimus; qui ſic habet, Floribus & roſeis formoſus Turia ripis. Phocas, alique nonnulli non obſcuri Grammatici, nomen hoc neutro genere efferendum contendunt, vt & Mulucha, pro Africæ fluuio. Eſt & alter eiuſdem nominis fluuius in latere occidẽtali Hiſpaniæ, per Vettones, & Vaccæos in Oceanum influens, teſte Stra. li. 3. Ptol. lib. 2. c. 6. Doriam appellat. Plin. item lib. 3. ca. 16. Durias duos commemorat ex Apennino ortos, & in Padum influentes: item alium in finibus Germaniæ, Sueuos à Carnutis dirimentem, lib. 4. c. 12.

DVRITAS, atis, f. 3. [DUREZZA] σκληρότης. duritia. Cic. in Orat.

DVRITIA, tiæ, & Durities, tiei, f. 1. & 5. [*Durezza, aſprezza*, קשי keſchi. G. Harte. *Gal. Dureté. Hiſ.* DUREZA, *crueldad*] σκληρότης. firmitas. Pli. li. 9. c. 56. Tãta duritia aculeo eſt. Accipit, & p aſperitate. Cic. in Partit. Fortitudinẽ audacia imitatur, & patriẽtiã duritia ĩmanis.

DVRITIES, ei, f. 5. [DUREZZA, קשי perch. Cic. in Catone. Quanta in altero comitas, in altero durities.

DVRICORIA, æ. 2. [*Che hanno il cuoio duro.* Ge. Die ein harte oder zaeche haut haben. *Gal. Qui ont le cuir dur. Hiſp. Coſas que tiene él cuero duro*] σκληρόδερμα. quæ ſunt duri corij: vnde ficus duricoriæ, quæ habent durum corticem. Pli. lib. 35. c. 18.

DVRO, as, a. 1. [*Far duro, durare, ſopportare,* קשה hixſchah חיה chizzek. Ger. Hart machen. *Gal. Durcir, endurcir. Hiſp. Endurecer a alguna coſa*] σκληρύνω. durũ facio, firmo, ſolido. Col. li. 7. Annicula murala ſeris locis paſcitur, ut vngulas duret. Cæſ. 5. Bel. Gal. Hoc ſe labore durant adoleſcentes. Mart. lib. 13. Sorba ſumus, molles nimiũ durant adoleſcentes. Mart. lib. 13. Sorba ſumus, molles nimiũ durante

ſitib.iudicandis dico numquam. Duumuiri nauales, apud Liu.l.9.

DVVMVIRALIS, le, o.3. quod ad duumuiratus munus pertinet, ut dignitas duumuiralis. Qñ verò de hoīne dr, eum ſignificat, qui ali quando duumuiratum geſſit, vt Conſularem vocamus, qui Cō ſulatu perfunctus eſt, & Triumphalem, qui triumphū peregit. Vlp. lib.1.ff. de albo ſcrib. Inter duumuirales antiquiſſimus.

DVVMVIRATVS, us.m.4. dignitas duumuirorum. Plin.lib.4. Epiſt. ad Sempronii. Paulus, l. honores, ff. de decur. Is qui non ſit decurio, duumuiratu, uel aliis honoribus ciuilibus fungi non poteſt.

DVX, Ducis, communis generis. [*Duca, guida,* נָגִיד] naghidh נָגִיד ſcha ſiſch נגיד paſidh Ger. Ein fuehrer, oder ein fuehrerin. Gal. *Capitaine, conducteur, celuy ou celle, qui meine ou conduit.* Hiſp. *Duque capitan guardador, ayo, ya.* qui, vel quæ ducit. Vir.1.Aen. Portantur auari Pygmalionis opes pelago: dux fœmina facti. Cic.in Ver. Reiecti a duce, Præfectoque claſſis.

D A N T E Y

DYNASTES, huius dynaſtæ, m. 1. qui in ciuitate plurimum pollet, a Græco *δύναϲθαι*, poſſe. Cic.ad Att.lib.2.

DYRRACHIVM, n.2. [*Durazzo,*] *Δυρράχιον.* vrbs eſt in parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico incumbit, diſtans a Brūduſio ccxxm. paſſ. traiectu. Dictum volunt Dyrrachium a noīe eius, qui vbi portum adiecit: nam antea Epidamnus vocabatur, teſte Pli.lib.3.c.23.

†DYSENTERIA, [*Fluſſo di ſangue. Ger.* Die roth ruer. Hiſp. *Camaras de ſangue*] *δυσεντερία.* Inteſtinorum exulceratio, cum inflammatione, & excretione ſanguinolenta, ventrem torminibus exercens. Cice. Gallo lib.7.epiſt. Sane *δυσεντερίαν* pertimueram. Plin. lib. 22.cap.25. Hinc Dyſentericus, qui hoc morbo laborat. Plin.lib.20. cap.2.]

DYSPEPSIA, *δυσπεψία.* Difficilis & ægra ventriculi concoctio; Plinius cruditatem vocat.]

† DYSPNOEA, *δύσπνοια.* Spirandi difficultas, quod vitij genus ſenibus ſolet eſſe familiare, teſte Hipp.]

† DYSVRIA, *δυσουρία.* Difficultas, & ſuppreſſio vrinæ, calculo, vel materia quapiam craſſa, aut carunculæ meatum obſtruente.]

D E L I T T E R A E

Suapte natura non ita reſonat, ſicut A, vel O, neq; tam prōptè os diducit, ictuq; magis languido circa arteriam prodit, rictum ſuperiorē aliquo modo deprimit, ſonū tamen & auget, & minuit ea ratione, qua & A. Hęc aliquādo loco 1, fuit, ut docet Gellius lib. 10.c.24.

Ex, *ἐκ, ἐξ.* Præpoſitiones ſunt, quæ & ſeparantur & componuntur. Separatę, modò temporales ſunt, [*Dopo*] ut, Ex illo celebratus honos, hoc eſt, poſt illud tempus: Modò locales, [*Dal*] ut, E cęlo. Modò ponuntur pro a, vel ab, [*Dal*] ut, Audiui è patre meo. Modò ſignificāt pro, uel ad; ut, Ex dignitate, Ex vſu, Ex vtilitate, h.e. pro dignitate, uel ad dignitatem. E republ. pro republica. Modò ſecūdū, [*Secondo*] vt, ex Platonis ſententia, id eſt, ſecundum Platonis ſētētiam. Modò in Ci. E renibus laborabat. i. morbum patiebatur in renibus. Compoſitæ quandoque priuationem indicant, [*Senza,*] vt, Elinguis, Exāguis. Quandoque vehementiam vel perfectionē, vt Eludo, Exoro. Quandoque extra; vt, Educo, Excludo. Componitur autem E, cum b, vt Ebibo: d, vt Educo: g, vt Egredior: i, vt Eijcio: l, vt Eludo: m, vt Emitto: n, vt Enitor: r, vt Erigo: u, vt Eucho. ex verò componitur cum a, vt Exaudio: c, vt Excurro: e, vt Exeo: f, vt Efficio: o, vt Exoleo: p, vt Expello: q, vt Exquiro: s, vt Exſequor: t, vt Extendo: u, vt Exuro. Verum quando poſt ex, ſequitur f, mutat x, in f, vt Effundo. Cum verò ſequitur ſ, abiicitur ſ, vt Exequor, & Exicco: in aliis integra manet.

E A N T E A

*EALE, fera eſt in Aethiopia naſcens, magnitudine equi fluuiatilis, cauda elephanti. Pli.lib.8.c.21.

EANTES, hiſtoricus Cyzicenus, Pygmaleonis ętate.

EANVS, a veteribus dictus, qui poſtea Ianus.

*EASO, promontorium Pyrenæi montis.

EATENVS, p.c. [*Fin a: anto che.* עַד hadh. G Nur alſo fern, alſo weit, vm ſouiel. *Ga. Iusques là, entant.* H. *Haſta a quello, ò a quel modo*] *καθ' ὅσον,* ſignificat vſq; eo, vel ad eum modum, cui reſpondent Quatenus, vſque quo, Quoad, Vt, Quin, Nequid. Caius de Inſtitoria actione, Eatenus dabitur in eum actio, quatenus ex ea re locupletior factus eſt. Cic.de Leg. Sed hoc ciuile, quod vocant, eatenus exercuerunt quo ad populo pręſtare voluerūt. Idem de Opt.gen.or. Verba perpendens eatenus, vt ea nō abhorreant a more noſtro. Col.li.22.c.9. Suet.in Tib. Eatenus interueniebat, ne quid perperā fieret.

E A N T E B

EBENVS, vel Ebenū, p.c.m. & n.2. [*ebano,* עֵבְנִים] hobnim. G. Ein baū der in Indi wachſt, inwendig ſchwartzlecht, ſunſt wie der Buchſſ baū. G. *ebene, un certain arbre qui croiſt en Indes.* Hiſ. *ebeno, arbol peregrino, o noſotros*] *ἔβενος.* Suid. Lignū intus nigrū, foris buxi a ſpectu adeo ſolidū, & ponderoſum. vt in aqua non ſupernatet. Vir.lib.2. Geo. Sola India nigrū Fert ebenū Vbi Seruius: Atqui & in Aegypto naſcit, ſed Indiā oēm plagā Aethiopię accipimus. Pli.li.12.c.4.

EBIBO, is, p.c.n.3. *ἐκπίνω.* bibendo euacuo. Pla.in Amph.

EBLANDIOR, diris, d.4. [*Tegliere per luſinghe. Gal. Auoir par belles paroles, attirer par douceur.* Hiſp. *Mucho halagar, ò qui tar per halago*] eſt blanditiis aliquid extorquere. Liu. libr.7. Bell. Pun. Nec quicquam emebat aut eblandiebatur: vnde eblandita ſuffragia, quæ precibus & blanditiis impertiuntur, apud Cice. pro Planc.

EBRIACVS, a, ū. o.1.2. [*Ebriaco, ubriacco.* antiquis, teſte Nonio, in vſu erat pro ebrio, vel inebriato. Pla. in Au'. Hō ebriacus ſemper ſinari ſolet. Ita enim legit Nonius. Alii tamen ibi Ebriatus legēdum contendunt, vt ſit a verbo Ebrio, cuius, compoſitum eſt Inebrio.

EBRIETAS, t.3. [*Ebrietà.* שִׁכָּרוֹן ſchichcharon. Ger. Trunckenheit. *Gal. Enyurement. Hiſ. Embriaguez, quām.*] Cato dicebat nihil aliud eſſe, quàm inſaniam voluntariam. Pl.li.3.c.14. Ebrietatem arcet.

EBRIOLVS, m.2. ab ebrius. Pl. Cur. Triſtes atque ebrioli incedunt.

EBRIVO, as, a.1. [*Ebriacare. G. Enyurer. H. Embriagar a otro*] *μεθύω.* ebriū facio. Laberius, Ebriolati mentē nilarem accipiūt. Nō.

EBRIOSITAS, t.3. propenſio in ebrietatem. Ci.4. Tuſ. Inter ebrietatē, & ebrioſitatem intereſt aliud q. eſt eſſe amatorem aliud amantē.

EBRIOSVS, o.1.2. [*Chi ſpeſſo è ebriaco ò ebrio,* שִׁכּוֹר ſchichchor. Ger. Ein trūckēboldt, ein voller zapff. *G. yurongne, ſuiet au vin. H. borracho, que a menudo ſe embriaga*] *οἰνόφλυξ.* qui ſæpè ſit ebrius. Ci. de Harū. Hūc ſcribunt ipſius familiares, & ebrioſum, & mulieroſum fuiſſe.

EBRIVS, a, um, o.1.2. [*Ebrio, ebriaco,* שִׁכּוֹר ſchichchor. *Ga. yure, enyuré. Hiſ. Embriago, borracho*] *μεθύων.* qui nimio potu alienatus eſt mente. Pla. Amph. Hō luè ebrius eſt. Cic. Pęto li.9. Habuiſti in tua poteſtate, ex quo uel ex ſobrio, uel certè ex ebrio ſcire poſſes. Vnde, non ſobrius, pro ebrio ſumitur, [*ne ebriaco*] Matt. Et nō ſobria uerba ſubnotaſti. Inter Ebrius, & Ebrioſus hoc intereſt, quod ebrius actum præſentem deſignat; ebrioſus habitum, & procliuitatem.

EBRON, *Ἔβρων.* mons Paleſtinorū, haud longè a Gaza Syrię ciuitate.

EBVDES, inſulæ ſunt quinque numero, in Oceano Britānico anguſto freto diuiſæ, a Plinio Hæbudes dicuntur, a Stephano. *Αἰβοῦδαι.*

EBVLLIO, is, n.4. [*Bollire,* רִתַּח rittach. Germ. Auffwallen, von ſieden ſtrodlen. *Ga. Bouillir, & ſortir de hors. Hiſp. Bullir mucho, o heruir*] *ἐκζέω.* inter bulliendum effundor. Per metaphoram pro iactabū dè aliquid oſtento [*Vantarſi*] Ci.3.de Fi. Dixerit Epicurus, ſemper beatum eſſe ſapientem, quod ſolet ebullire nonnunquam.

EBVLVM, n.2. [*Ebulo.* Ger. Attichſtaud. *Ga. Hiebles. Hiſp. Tęgo hierua nota*] frutex eſt ſambuco foliis & baccis ſimillimus, in tantam tamen altitudinem non aſſurgens, neque arboreſcens. Vir. in Silenō: Sanguineis ebuli baccis. Col. Et rutilas ebuli creat vuida baccas.

EBVR, oris, n.3. [*Auorio* שֵׁן ſchen. Germ. Helffenbein. *Ga. Yuoire. Hiſ. Marfil diente d' elefante*] *ἔλεφας.* dens elephantis, quaſi è barro, ſic. n. elephantum vocabant veteres, a barritu. Ci.4. Acad. Non eſt ex faxo ſculptus, aut ebore dolatus. Ebur pro vaſis, aut aliis rebus ex ebore dolatis. Hor. libr.2. Carm. Ode 18. Non ebur, neque aureum mea renidet in domo lacunar. Antiquis in vſu fuit nominatiuus Ebor, a quo remanſit genitiuus Eboris, & adiectiuum Eboreus.

EBVRATVS, a, um, o.1.2. [*Di auorio coperto.* German. Mit helffenbein vber zogen. *Ga. Couuert, ou enrichi, d' yuoire. H. Coſa cubierta de marfil*] quod extrinſecus ex ebore eſt, quod & Eburatum dicitur. Plau. in Perſa: Lectos eburatos auratos.

EBVRNEOLVS, dim. Ci.3.de Orat. Cum eburneola fiſtula.

EBVRNEVS, a, um, o.1.2. [*Di Auorio. G. D' yuoire. Hiſ. Coſa de marfil*] *ἐλεφάντινος.* ex ebore. Pli.li.36.c.5. Iouem fecit eburneum in Metelli æde. Aut quod inſtar eboris album eſt, [*candido.*] vt Eburnea facies. Ouid.3.Met. Impubeſque genas, & eburnea colla.

EBVRNVS, a, um, o.1.2. [*Di Auorio. G. Helffenbeinin*] Tibul plectro modulatus eburno.

EBVRONES, *Ἐβυρῶνες.* populi Galliæ Belgicæ, hodie Leodienſes dicti.

E A N T E C

*ECAMEDE, Arſinoi filia, captiua è Tenedo, & Neſtori data.

ECASTOR [*Per Dio*] aduer. iurādi. Donatus, Ecaſtor, per Caſtorem, & Pollucem, Nomina ſunt iurandi, apta fœminis. Plau. in Amph. Ecaſtor, te experior quanti facias vxorē tuam. Ter. in And. Perecaſtor ſcitus puer natus eſt Pamphilo. Sunt qui per diphthongū malint ſcribere, vt Aecaſtor dictum ſit, quaſi per ædem Caſtoris. Hoc iuramento (vt Macr.) viri nō vtebātur, nec mulieres per Herculem. Aedepol autem iuramentum erat tam mulierib. quàm viris cōe.

ECBATANA, num.plur.p.c.n.2. *Ἐκβάτανα.* metropolis eſt maioris Mediæ a Seleuco condita, teſte Pl.li.6.c.14. Strab.li.11. Media in duas partes diuiſa, quarum alteram maiorem uocant, cuius metropolis fuit Ecbatana ciuitas, & Medici Imperij caput, nunc etiam Parthi regia vtuntur. Fuit & in ora Syriæ eiuſdem nōminis oppidum, in monte ſitum, poſtea Carmelum appellatum. Pli.lib.5.cap.16.

Ecce [*Eccō*] hinneha. G. Sihe, ſchawzu, nimm war. G. *Voici, voyla ſoudainement, tout ſoudain. Hiſ. Mira o cata, heos aqui*] *ἰδού.* adue. demonſtrandi, quod apud Vir. aliquid repentinum, inſperatumq. ſignificat; vt, Ecce autem gemini a Tenedo tranquilla per alta. Scribit Aſcon. etiam hoc proprium eſſe Cic. vt in rebus improuiſis hac particula vtatur, vt in oratione pro Clu. Ecce tibi eiuſmodi ſortitio, vt in primis Balbo eſſet iudicandum. Nonnunquam etiam in rebus lętis hac particula vtimur. Ou.3.Amor. Ecce Corinna venit. Habet autem modò nominatiuum, modò accuſatiuum. Ci. Att. li.

scantur. Edisserendus ad verbum libellus. Cic. 4. Acad.
DISSERO, ris, p. c. a. 3. [*disputare*, פרש parasch פתר patar. Ger. Auslegen, erleuteren. *Gal. vnclarer & bailler a entendre. nisp. declarar lo escuro*] διαζήμι. explano, declaro. Pacuu. Edisserere vera rogãti. Pla. in Capt. Hæc Iulii edisserere. Cic. de Clar. Ora. Quis docendo, edisserendoque subtilior?
DISSERTO, as, freq. a. 1. Plau. in Amph. Ordine omne, ve quid actum est, edissertauit.
DITIO, f. 3. [*Publicatione. G. Publication d'vn liure. ni. La publication de la escriptura*] ἔκδοσις. traditio. Liu. 4. Antias, & Tubero Manlium & Sulpitium Coss. in eum annum edunt. Editio multiplex, pro varia & dissona traditione. Cæterum in tam discrepanti editione & Tubero, & Macer libros linteos auctores profitentur.
DITITIVS, masc. 2. index, quem altera pars elegerit. Cic. pro Plan.
DIVS, a, um, cō. 2. [*Alto*, רם ram גבוה ghaboah. Ge. Hoch, anfichtig, da rumb das ist in der hoehe ist. *Gal. Qui apparoist, fort haut, este nisp. Alto en alzado*] ὑψηλός. altus, a verbo edo, vt Edita loca, dicuntur alta, & sese edentia, i. ostendentia. Litt. li. 28. Tumulo editissimo. Editi colles. Cæs. 6. Bel. Ciuil. Horatius metaphoricè, pro forti vsurpauit, lib. 1. Ser. Sat. 3. Viribus editior cedebat.
DO, ĕs, edi, ēsum, vel ēstum, n. a. [*Mangiare*, אכל achal. Ge. Essen. d. *Manger. ni. Comer*] vel Edo, edis correpta prima syllaba ab ἔδω, Vesco. Vir. 4. Aen. Est mollis flamma medullas, Cic. ad Att. lib. 13. edit, & bibit. Infinitum duplicem habet, esse, ab edo, es; edere verò ab edo, edis. Cic. 1. de Orat. Quem cum Catullus inuper audisset, se num alios aiebat esse oportere.
DOR, edera, estur, præteritum, eris fum. Pli. li. 29. c. 9. In Ægypto propter eius amaritudinem non estur. Estur, impersonale. Plan. Most. Dies noctesque estur, bibitur. Edendus, partic. Ci. de Amic. Multos modios salis simul edendos esse, vt amicitiæ maturus expletum sit.
DO, edis, p. c. edidi, editum, a. 3. [*Mandare fuori, dar in luce. G. herfuer thun, auslassen gehen. G. Mettre hors produire. nisp. Embiar de fuera publicar la escriptura.*] ἐκδίδωμι. est emittere, & quasi extra dare; vnde Edere librum, est librum publicè legendum emittere. Ci. Nec se tenuit, quin contra doctorem suum librum ederet. Et quoniam quæ generantur, ex vtero in lucem prodeunt, Edi etiam pro nasci. [*Nascor*, accipitur. Hor. lib. 1. Car. Mecœnas atauis edite regibus. Sæpe significat exhibere, vt Edere munus gladiatorium. Plau. Edit quisque quod potest. Edere animam [*Morire*] pro mori. Cicer. pro Sest. Si tum P. Sestius animam, quam vix retinuit, edidisset. Sic edere vitam; edere frondem, siue fructum dicitur arbor apud Col. sic edere herbas campi dicuntur. Edere leges, est conscribere, & promulgare. [*Far legge.*] Edere nomen, pro imponere. [*Poner nome.*] Liu. lib. 1. L. Tarquinium Priscum edidere nomen. Est etiam edere nomen, proferre, vel efferre nomen suum, vt describatur. Quin et Edere nomina, hodie dicere possumus, quod procuratores apud Acta curiæ [*Presentare*] dicunt. Edere oraculum, [*Indouinare*] est diuinare. Edere rationes, [*Far conto*] facere computum cum aliquo. Cic. Att. lib. 7. Non rationes expectabam, quas tibi edidit. Edere sceleris, [*Commettere scelerdgeine.*] committere. Edere testes, profert. Edere actionem, est copiam describendi facere, vel in libello complecti, & dictare. Edere iudicium, idem quod edere actionem.
EDITVS, a. 1. 2. partic. vt Editus loco. Gallo, apud Cic. 1. Offi.
EDO, edonis, m. 3. [*Manglatores*, אכלי zolel. German. Ein esser, oder ein frass. *Gal. grand mangeur, qui mange, ou glouton. Hisp. comilon o tragon.*] ἔδων. Idem quod edax, qui & manduco dicitur. Nonius, Edones & phagones, ab edacitate, vnum Latinum, & aliud Græcum. Varro, Edones Romam, vt turbinem rendat annonam, sed propter phagones ficedulam pinguem, ac cerdum non video.
DOCEO, ces, a. 2. [*Insegnare con diligenza*, למד limmadh שכל illeph. G. Fleissig lehren. G. *Enseigner par faitement. H. Enseñar mucho y con diligencia*] διδάσκω. diligenter doceo. Stat. 3. Theb. Non te cœlestia frustra Edocuit. Cicer. in Tusc. Edocuit tamen ratio.
DOLO, as, p. c. a. 1. [*Polire perfettamente*, טוש pasal. Ger. wol behoblen oder gletten. *Gal. Acheuer de doler, polir ce qui est dolé, ou bien espaudre vn ouurage. Hi. Muchò y bien dolar*] κατεξέω. perfectè dolo; polio. Nonius. Edolare fabrorum est verbum, cum materiarum complanatur asperitas. Translatè Var. Vnum ego libellum non edolè? Cic. Att. li. 13. Quod iusseras, edolaui.
DOMO, as, a. 1. [*Domare*, כבש chibbesch, טמ limmadh. Ge. wol demmen vnd zwingen] δαμάζω. domo. Cic. pro Sylla; Improbi, ac perditi ciues edomiti, atque vicit.
EDONIS, idis. teste Seruio, mons Thraciæ, aut certè Macedoniæ, quæ Thraciæ proxima est, qui a Pli. li. 4. c. 11. appellatur Edonus. Vicini populi Edonij, vel Edoni, plurali. Hor. lib. 2. Car. Non ego sanius Bacchabor Edonis.
EDONIDES, f. 1. *Edonides*. mulieres bacchantes, quæ furore diuino agitatæ mysteria Bacchi celebrabant. Ouid. Protinus in siluis matres Edonidas omnes. Quæ videre nefas, sortã radice ligauit.
EDONIVS, & Edonus, a, um. 1. 2. idem quod Thracius. Vir. 12. Æn. Ac velut Edoni Boreæ cum spiritus alto Insonat Ægæo. Sic Stat. dixit, Edonas hyemes, pro frigore acerrimo, quale est in finibus Thraciæ.
EDOR, n. 3. [*farro*] ab antiquis appellatum far, quod postea Ador, teste Festo, dictum ab edendo, quod P. R. trecentis propè annis ex alio frumenti genere solo fare vsus fuerit. Pli. lib. 18. c. 7.
EDORMIO, is, n. 4. [*Dormire molto*, נרדם nirdam. Germ. Ausschlaffen. *G. Se dormir tout a fait, ou en dormant parachever a digerer. Hi. Acabar de dormir.*] dormite ad satietatem. Cicero. 4. Acad. Cum edormiuerunt, illa visa, quã leuia fuerint intelligunt. Edormire vinum sine crapulam, est dormiendo concoquere. Cic. 2. Phil.
EDORMISCO, scis, edormiui, n. 3. Ter. in Adel. Edormiscam hoc vilue.
EDVCATIO, f. 3. [*Nutritione* מחית michjah. Ger. Aufferziehung] vnd ernehrũg. G. *Nourriture. H. a quella crianza a niños*] tã institutione, quã nutritione cõplectitur. Ci. 3. de Fin. Bestiarũ i fetu, & educatione laborem cum cernimus, naturæ ipsius vocẽ videmur audire.
EDVCATOR, oris. m. 3. [*Nutritore.* τροφεύς. omen. Germa. Ein aufferzieher vnd ernehrer. *G. Nourrisser. H. El ayo que assi cria los niños*] τροφεύς. nutritor. Ci. 2. de Nat. Deo. Omnium rerum parens, (vt ita dicam) atque educator, & altor est mundus.
EDVCATRIX, f. 3. τροφός. Cic. 1. de Finibus: Educatrix sapientia.
EDVCO, cis, p. p. eduxi, eductum, a. 3. [*Menar fuori*, יצא hotsi. G. Hinauss ziehen oder fuehren. *Ca. Mener hors, tirer hors. H. Sacar a fuera guiãdo*] ἐξάγω. extra duco. Liu. li. 1. In aciem copias educit. Vir. pro extraho posuit lib. 10. Æn. Eduxit corpore telum. Aliquãndo erigere. [*Alzare*] Idem li. 6. Aranq; sepulchri Congerere arboribus, cœloque educere certant. Aliquando nutrire. [*Nutrire*] Tere. in Adel. Hunc maiorem adoptaui mihi, eduxi à paruulo, amani pro meo. Educere, verbum, est forense apud Cic. 4. Ver. Aditum est ad Metellum: eductus, est Apronius, eduxit C. Gallius.
EDVCO, cas. p. c. a. 1. [*Alleuare, nutrire*, גדל giddel, עמן amã. G. Auffer. ziehen, ernehren. G. *Nourrir, Eleuer. Hi. Criar mantener, gouernar*] ἀνάγω. nutrire. Ter. Ad. Vna a pueris paruuli Sumus educati.
EDVLCO, as, are, a. 1. [*Adolcir. G. Adoucir, faire doux. H. Endulcar, o hazer algo dulce*] γλυκαίνω. dulce facere. Cic. Mactius apud Non. Educare conuenit vitam, curasque acerbas sensibus gubernare.
EDVLIVM, n. 2. [*Companatico*, אכל machal. Ger. Essige speiss. *G. Mãger, ou mangeaille, tout ce qu'on mange. Hi. Manjar o comida que se suele comer*] ὄψον. quicquid ad prandium, cænamque edendi gratia apponitur, præter panem.
EDVRE, [*Duramente, ostinatamente. G. Hartenlich. Gal. Fort, rudement, rigoureusement. Hi. Muy duramente.*] durè. Ouid. 3. de Arte: Nec tamen edurè, quod petit illa, nega.
EDVRO, as, are, a. 1. [*Indurare*, קשה chizzeh. G. Etherte. G. *Endurcir, rẽdre dur. Hi. Endurecer a alguna cosa.*] σκληρύνω. ad laborẽ assuefacio. Col. lib. 11. c. 1. A pueritia rusticis operibus edurandus futurus villicus. Edurare [*durare*] neutrum, pro perdurare. Senec. de Breu. vitæ: Quina aut dena sæcula edurant.
EDVRVM, n. 2. [*Molle, non duro. Ger. Nicht hart, weich. G. Mol, qui n'est point dur. Hi. Muelle y no duro*,] ἁπαλόν. non durum, quasi extra durum. Virg. li. 2. Geor. Plantis eduræ coryli nascuntur. Quamquã vetusta quædam exemplaria habent, Plantis, & duræ, utranque lectionem Seruius agnoscit. Pl. li. 14. c. 3. In pergulis feruntur escariæ appellatæ eduræ. Interdum Edurum pro valdè duro [*Duro molto*] Var. 4. Georg. Eduramque pyrum. Seruius.
† EDVSA, à veteribus dicebatur Dea, quæ esui præerat, sicut Potina, à potu. Nonius.]

E A N T E E & F

*EETION, ionis. pater Andromaches, & socer Hectoris. Ho. 12. Iliad.
*EETIONEA, f. 1. ἠετιόνεια. alterum ex Pyræi promontorijs.
*EFFARCIO, is, a. 4. maximè impleo. Cæs. libr. 7. Bel. Gal. Grandibus in fronte saxis effarciuntur.
EFFARI, d. 1. [*Parlare, proferire*, דבר dibber, אמר amar. Ge. Aussprechen, heauss reden. G. *Dire, & parler, profere. Hi. Hablar esparzidamẽto.*] ἐκφαίνω. propriè est loqui. Ci. pro domo: Neq. verbũ fœlene potuit effari. Vir. Sic ore effata recepit Ad sese. Effari etiam Augures dicebantur, cum vltimas augurij sui preces proferebant: vnde Effata, sunt vltima precationes augurum, quas post fines auspicionum extra vrbem effabantur, vt Var. & Seruius aiunt. Et ager post pomeria, vbi captabantur auguria, dicebatur effatus. Effari templum dicitur, cum ab augnribus effatur, qui in hoc fines sunt. Cice. ad Att. li. 13. Opinor augures nihil habere ad templum effandum.
EFFATVM, n. 2. Cicer. 4. Acad. Fundamentum dialecticæ est, quicquid enunciatur (id appellant ἀξίωμα, quòd est quasi effatum) aut verũ esse, aut falsum.
† EFFASCINATIO, f. 3. [*Ammaliamento.* Ger. Verzauberung.] κατεύχεσις. Verbale. Plin. lib. 37. c. 10. Eam contra effascinationes auxiliari volunt.]
EFFASCINO, nas, a. 1. [*Ammaliare*, כשף chisschscheph. G. Verzauberẽ. G. *Ensorceler. H. Aojar, encantar. o quitar el seso*] κατεύχομαι. Fascino. Solinus: Quædam in Africa hominum familiæ sunt, voce, ac lingua effascinantes. Est itaque effascinare, noxio visu, & fictis laudationibus exitium afferre. Plin. refert ex Cic. Mulieres, quæ duplices habent pupillas, oculis fascinum circumferre.
EFFAXILLO, as, exero, quod exerto brachio axilla ostendatur. Fest.
† EFFECTIO, f. 3. Cic. 3. de finib. Effectio artis. Ibid. sic recta effectio, κατόρθωμα. ita appello.]

†Effectvm,ci.n.2.Qu.li.8.c.4.Ibid. Ci. initia, causas effecta,&c.]

Effectvs,m.4.[*Efferro,* יצוּ miphhal.Ge.wurckung,der ausſgang eines dings.G.*Effect.Hi.Efferro*]nomen.Plin.in Paneg.Vim, effectumque censurę tuum propositum obtineat.

Effector,m.3.[*Facitore,* עשׂה hosah עֲלִילָה poheleth.G.Ein verſchaffer,wuercker]Cic.de Diuin.

Effectrix,ſ.3.[*Facitrice* עשׂה hosah עֲלִילָה poheleth.G.Die etwas thut,vnd in das werx bringt]Ci.de Finibus,Pecunia eſt effectrix multarum voluptatum.

Effero,esſe,a.3.[*Portar fuori,inalzare:* נשׂא naſa.G.Hinauſſ tragē. *Ga.Porter hors,leuer,enleuer.Hi.Sacar a fuera,enſalcar,*]ἐκπέμπω.extra fero Ter.in Adel.Nunquidnam effert? occidit.Efferre pedem, egredi[*Vſcire,*]Vir.l.2.Me ne efferre pedem genitor? Hinc efferri cadauer dr,dū ſepelitur,quaſi extra vrbē ferri;ſiqdē apud veteres ſolebant extra vrbem ſepeliri,niſi qui geſtiſſent magiſtratus:honeſtiores tñ circa vias.Liu. Depugnabunt pro te ipſi,ac morientę, ac ſe vltrò efferent.Interdū eſt prouehere,extollere.[*Celebrare*,Vir. Extulit hæc Decios. Nonnunq; pro in altum eleuare[*Alzare*]Vir. 5.Aen.Oſtendit dextram inſurgens Entellus,& altè Extulit. Interdum proferre,vt apud eundem: Vt belli ſignum Laurenti Turnus ab arce Extulit.Interdum eleuare,minuereque,quaſi extra ferre.i. euacuare.Cic.li.2.de Or.Illa,quæ aut conciliationis cauſſa leniter, aut permotionis vehementer aguntur contrarijs commotionib. eſ ferenda ſunt. Aliquando pro manifeſtum facere.[*Manifeſtare.*] Ter.in Phor. Vides tuum peccatum elatum eſſe foras.

Elatvs,o.1.2.par.Liu.lib.7.ab Vrbe, Coetus è conſpectu elatus.

Effero,as,p.c.a.1.[*Incrudelire.*Ge.Grimm machen.*Ga. Rendre feroce,& cruel,comme vne beſte, faire ſauuage. Hi, Embrauecer a otrō,*] ἀγριόω.efferum.i.crudelem,inſtar ferę,facin.Cic.de Natu. Deor. Arbitror multas eſſe gentes immanitate efferatas.

Effervs,a,um,1.2.[*Crudele,* אכזר achzar.G.Gantz grimm vnd grauſam.*Gal.Cruel,forcenè,ferote,& agreſte.Hi. Brauo y cruel,*]θηριώδης. valde ferus.Vir.8.Aen.Sauitque iuuentus Effera.

†Effervęo,es,efferbui.[*Bollire*]ὀύω,ζέω.vehementer feruere,ebullire.Virg.li.1.Georg.Idem li. 4. Georg.]

Effervesco,n.3.[*Bollire*]Col li.12.c.25.Et in efferuescendo vinū ſe benè purget. Translatè pro vehementer commoueri.Ci.pro Plan. Illæ vndæ comitiorum,ut mare profundum,& immenſum, ſic eſ feruescunt quodam quaſi æſtu.Nonnunquam pro erumpere.Cic. de prou.Conſ.Totum Pontum armatum efferuescētem in Aſiam, atq. erumpētem,ægrè repulſum.Legitur & Efferuo,in tertia declinatione.Vir.4.Geor.Stridere apes vtero,& ruptis efferuere coſtis.

Efficaciter,[*Efficacemente*]G.Kreffiglich.*G.Auec effect. Hi.Eficaȝemente* Pl.l.8.d.51.Capitis vlcera manantia,vrina tauri efficaciter ſanat.Idem li.18.c.6. Efficaciſſimè contigit.

Efficax,o.3.[*Efficace* יעיל chazax.Ge.Krefftig.*G.Efficace,qui a force, & vertu a faire quelque coſe. Hi. Coſa effectiua, o que tiene efficacia*] ἐνεργής.ad agendū aliquid vim habet.Pl.li.24.c.15.Efficacib.docuit exemplis. Ibidem, Aduerſus ſerpentes ex aceto pota efficax. Celius ad Ci.Noſti Marcellum,quam tardus,& parum efficax ſit.

Efficacia,ſ.1.[*Efficacia* יעילה ccah,ἐνέργεια.i.vis ad aliquid efficiendū.Plin.lib.12.c.1.Efficaciæ,induſtriaque neruos comparemus.

Efficacitas.ſ.3. *Efficacia.*]Idem Ci.4.Tuſc. Neruis & efficācitati ſimiles.Q.Ci.de petit.Conſul.Qui tantum habet in libidine artis, & efficacitatis, ut &c.

†Efficiens,tis.Conficiens,quod efficit.Cic.Topic.Efficiens cauſa, aliter conficiens. Idem in Offic. Efficienter,aduerb.[*Con effetto*] ἐνεργητικῶς,Cic. de Fato]

Efficientia,ſ.1.[*Effetto,* כֹּחַ coah.Ger.wuerckung,oder vermoegung etwas zuthuen.]Idem quod effectus.Ci.de Nat.Deor.

Efficio,a.1.[*Far cō effetto,operare,* עשׂה hasah פעל pahal.G.Verſchaffen,zuſ vvegen bringen. *Gal. Parfaire, & paracheuer,faire,accomplir,mettre en effect.Hiſ. Achar de hazer obra*] διαπράττω.perficio, faciendo aſſequor, præſto. Tere. in Andr. Quid eſt quod tibi mea ars efficere hoc poſſit amplius? Pro eodem dicimus Effectum reddere. Ter. in And. Hoc ego tibi effectum reddam.

Effigies,giei,ſ.5.[*Effigie, ſembianza,* תמנה temunah. פרצוף ſemel. Ger. Ein bildtnuſſ von einem anderen abgemacht, ein eberbild. *Ga.Image,ſemblance,pourtraict fait ſur le vif,phantaſme.Hiſ.Imagen o ſomeianza,*εἰκών.ſignum ad alterius ſimilitudinē,verāve imaginem factum.Pl.li.10.c.44.Vnde origo fabulæ,Diomedis ſocios in earum effigies mutatos.Effigies humanitatis,& probitatis patris filius,apud Cic.2.de Finib.Dicitur etiam Effigia. Pla. in Rud. Veneris effigia hæc quidem eſt.

Effigio,as,a.1.[*figurare* יצר jatſar.תאר teer.Germ.Abbilden,nach eines anderen bildtnuſſ geſtalten.*Gal figurer.Hiſ. hazer la imagen de alguno*]εἰκονίζω.ad effigiem formo.Aug.lib.7.de Ciuit. De materiis licet a fabro effigiatis.

Effingo,is,a.3.[*figurare,ritrare,* יצר jatſar.תאר teer.Germanicè,Nachbilden,abmachē,oder nachmachen.G *Tailler, ou pourtraire,ou autrement exprimer,& repreſenter au vif faire a la ſemblance.*H.*De hazer,hazer la imagen de alguno,*]διατυπῶ.effigiem rei alicuius ad vium exprimo.Cic. 1. Tuſc. Quæ tam immenſa magnitudo,quæ

illa multa poſſe effingere? Quin. Mihi videntur M. Tullius effinxiſſe vim Demoſthenis,copiam Platonis,iucunditate Iſocratis.

Effictvs,o 1.2.Cic.pro Roſ.Hæc conficta arbitrio poetis,ut effictos noſtros mores in alijs perſonis uideremus.

Effictio,ſ.3.[*figura,* יצר jetſer]auctor ad Heren.li.4.Effictio eſt,cū exprimitur, & effingitur veris corporis cuiuſpiam forma.

Efflagitatio,ſ.3.[*Domanda*]Cic.2.ad Brut.Neminem magis decet Remp.amare,vel ſtudio, atque efflagitatione omnium.

Efflagitatvs,us,m.4.nomen[*Domanda con inſtanza,* בקשׁה baxxa ſcah,שאלה ſcheelah. Germaniecè, Ein trungenliche bitt,pro vehementi poſtulatione.Cic.7.Ver.Cruciatu,atque efflagitatu meo.

Efflagito,as,a. 1.[*Domandare con inſtanza,* בקשׁ bixxeſch שׁאל ſchaal.ger. Trungenlich bitten,mit ernſtlichem anhalten begeren.*Ga.Requerir inſtamment,preſſer en demandent,demander a toute force.Hi.De mandar con importunidad,*αἰτιάομαι.vehementer flagito.Virg.12.Aen.Notumque efflagitet ebſem.

Effleo,es,ere.n.2.[*Conſumear piangendo.*Ger.Mit zveinen verzehren,ausſgreinen.*Ga.Pleurer iuſques a perdre les yeux. Hi.Plorar de maſiado,perdre elos de mucho llorar*] flendo conſumor. Vnde effleto oculos dixit Quin.6.Declam.pro nimio fletu ſe excæcare.

Effligo,gis,p.p.effixi,efflictum, a.3.[*Affligere,* נגף hinnah, Ger. Plagen.*Gal.Perdre,& gaſter, traicter mal, exeer & tormenter.Hi. Mucho affligir.*]Affligo.Pl.in Aſin. Quā tu propediē effliges ſcio.

Efflictim,[*Dolorоſamente.*Ger. Hefftig,innigxlich]vehementer. Pla,in Amph.Efflictim amare; proaliquē in deperire.

Efflo,as,a.1.[*cacciare col fiato,* נשׁב niſchſcheb. Ger.Auſhin blaſen. *Ga. Ietter hors en ſouffiant,ſouffler hors. Hiſpan. Spolar a fuera,exear con el ſopio*]ἐκπνέω.flatu abigo,expiro. Var.l.1.de re ruſt.Beſtiolæ,ſi quæ propè naſcuntur,aut inferuntur,aut efflantur, aut aritudine cito pereunt.Inde efflare animam,pro mori,[*Morire*]Sueto. Prius quàm efflaret animam,pro mortuo deferi iuſſit. Efflauit extremum halitum,id eſt,mortuus eſt. Cic.2.Tuſc.

Efflorēo,& Efflorēſco,n.2.& 3.[*Fiorire,* פרח henitz.Ger.Bluen,in groſſe achtung auſſKommen]ἐξανθέω.valde floreo,& per translationem vigeo,excello.[*Creſcere,*Ci.in Lælio: Efflorēſcit amicitia.

Effvo,n.3.[*Sparger,* נזל nazal.Germa. Auſſflieſſen, auſſrinnen.G. *couler hors,ſ'eſcouler.Hi.Correr lo liquido a fuera.*]ἐκρεῖν ῥεῦμα. extra fluo,effundor.Cat.de re ruſt.c.1. Vinum effluet, aqua manebit.Cicero.2. Tuſc. Vna cum ſanguine vitam effluere ſentiret? Translatè pro diuulgari,[*Diuolgarſi,*] Teren. in Eunc. Vtrum hoc falſum eſt,effluet.i.nō tacebitur.Effluere etiam dicitur, quod è memoria excidit[*Scordarſi*]Cicer.2. de Fin. Bona præterita non effluere ſapienti,mala meminiſſe non oportet.

Effventia,æ,ſ.1.[*Spargimento* נזל nazab.Germ. Auſſrinnung,auſſlaufung ἐκροὴ.effluxus.Pl.li.25.c.10.

Effvvivm,vii,n.2.[*Sparg mento*]ἔκρυσις.effluēdi actus.Pl.l.7.c.51

Effoco,as,are,a.1.[*Suffocare,* חנק chanax, נפח nakar.Ge.Erſtecken. *Gal.Suffoquer.Hiſp.A hogar,*ἄγχω.ſuffoco.Sen.de Breu.vitæ: Bonis ſuis effocantur.

Effodio,dis,p.c.a.3.[*Far foſſe cauare* נקר nakar.Ge. Auſſgraben,her fuer graben.*Ga.Tirer hors en fouiſſant, deterrer, fouir & creuſer.*] κατανύσσω.fodiendo eruo.Pl.in Caſ.Ex ſterquilinio effoſa præda.

Effoeminate[*Delicatamente,a forgia di femina.* Ger. Nach weibiſcher gattung]Ci.Caue ne quid indecorè,effœminatève facias.

Effoemino,as,p.c.a.1.[*Effeminare.*G.vvveibiſch machen.*Ga.Effeminer,oſter le cœur,& hardi eſſe d'vn homme,& le faire mol,& puſillanime,comme vne femme.Hiſ. Debilitar, o enflaquecer a otro,*]ἀνοβριμύνω.in muliebrē mollitiē conuerto.Sal.Animū virilē effœminat.

Effoeminatvs,m.2.[*Laſciuo,delicato.*G.vveibiſch, vveich.G.*Effeminè Hiſ.Debilitado o enflaquecido*]ἐυτρεβαλμένος βιλυδρίας.mollis,& laſciuus dicitur.Cic.3. Phil.Intolerabile eſt ſeruire impuro, impudico,effœminato.

Effoetvs,a,ū,o.1.2.[*Quella coſa ch'ha già mandato fuori il ſuo parto.* יולדת hal. G. Das ſchon geboren hat. *Ga. Qui eſt del ure de ſa porteure. Hiſp.Coſa que ha parido el parto.*]ἐκτόκος.quod iam fœtum edidit. Col.li.7.c.12.Primus effœtæ partus amouendus eſt.Item pro fœtu, qui emiſſus eſt. Idem li.8.c.5. Cum grex fuerit effœtus,hoc modo deponatur.Effœta quoque dicitur,quę parere deſijt,quaſi frequēti partu laſſata,ἄγονος.Pli.li 10.c.53. Eſt tamen gallinis fecunditas, vt aliquæ effœtæ moriantur.Quo in loco effœtas dixit gallinas,fętu deſtitutas,& eneruatas.Effętæ[*Indebilite,* vires.quæ vigore priſtino amiſſo elanguerunt.Virg.5.Aen.Frigentq; effętę in corpore uires.Similiter effętam tellurem dicimus,vt item li.1.Geor. Effętos cinerem immundum iactare per agros. Vbi Seruius:Continua fertilitate laſſatos; vt etiam frequenti partu effęta dicitur mulier. Col. in Præfat. lib. 2. Quod exiſtiment vberitate nimia prioris æui fatigatum,& effętum ſolum.Cic.in Cato.Libidinoſa,& intemperans adoleſcentia effętum corpus tradit ſenectuti.i.debile,& infirmum,[*Debile,*Effætè,aduerbium.Mart.lib.2.

Efforo,as,p.c.a.1.[*Forare*]τιτραίνω,τιτράω. perforo. Col.li.9.c.1.

Effrænatvs,o.1.2.[*Sfrenato.*G.*Effrenè,ſin'ane frein ne bride.Hiſ. Deſenfrenado*]ἀχαλίνωτος. qui frænum detrectat, nec regi potest. Translatè dicitur de re,quæ omnem egreditur modum.Cicde Am-

uiſp.Cuius ego de effrænato,& præcipiti furore quid dicam? Idē 3.de Fin.Libido effrænatam appetentiam efficit.

EFRAENATE,[*Diſſolutamente.* Ger. Vngeſtuemlich,mit verhengten zaum.*Gal. Deſmeſurement,effrenement.* Hi. *Deſenfrenadamente*]diſſolutè.Cic.4.Tuſcu.An propter infinitum odium tyranni effrænatius in Arunten inuaſerit.Idem de Senec.Cuius voluptatis auidæ libidines temerè,& effrænatè ad peccandum incitantur.

EFRAENATIO,nis,f.3.[*Sfrenatez*ζα. Germ.Vnzeumlich, frechheit. *Gal.Deſmeſurement,deſbordement de raiſon.* Hiſp.*Deſenfrenadamiento.*]Cic.5.Phil.Quæ effrenatio impotentis animi?

EFRAENVS,a,um,o.1.2.vel EFFRENIS,& hoc effrenè,[*che non ha freno.* Ger. Vngezeumpt,frech,wild]ἀχάλινος.carens freno.Liu.lib.4.Ef fræno equo in medios ignes infertur.

EFRICO,as,2.1.[*Struere.* G.Herauſſ kratzen, oder abkratzen]fricando excutio.Sen.epiſt.96.Rubigo animorum effricanda eſt.

EFFRINGO,3.3.[*Frangere,*שבר ſchibber.*Ga. Rompre en pieces,briſer.* Hi. *Quebrantar*]διαῤῥηγνυμι. eſt vi quadam,& impetu frango.Ter.in Adel. Fores effregit,atque in alienas ædes irruit.

EFFRACTOR,m.3.qui fracto oſtio,aut ſepta in ædes,vel aream alienam irrumpit.Paul.li.3.de Offi.Præfec.vigil.Cognoſcit Præfectus vigilum de incendiarijs,effractoribus,furibus,& Vlp.li.1.de effrac.

EFFRACTARIVS,rij,m.2.qui effringit.Senec.epiſt.69.

EFFRACTVS,o.1.2.משבר meſchubbar,particip.Cic.pro Mur.Quæ effracta & reuulſa,tota pateret prouincia.

EFFVGIO,is,pe.c.n.3.fugio,euado,vito,elaboro,volo[*Fuyeire,*נס nas. *Gal.Fuir,eſchapper,euiter.* Hiſp. *Huir de algun lugar*]διαδύομαι. Virg. 3.Eclo.Numquam hodie effugies.Interdum celeriter tranſeo]*Tranſilire*]Vir.3.Aen.Effugimus ſcopulos Ithacæ.

EFFVGIVM,gij,n.2.[*Scampo,*מנוס manos.Germ.Ein auffluchte oder entrinnung.*Ga. Fuite,euiterure par ou on peut fuir,& eſchaper.* Hiſp. *La huida de algun lugar.*]ἀ φυγή.euaſio.Liu.lib.4. Si effugium patuiſſet.i.via euadendi.Cic.2.de Nat.Deor.Effugia pennarum.

EFFVLCIO,is,2.4.[שמך ſamach fulcio: vnde Effultus,part.Vit.7.Aen. Atque harum effultus tergo,ſtratiſque iacebat Velleribus.

EFFVLGEO,es,n.2.[*Reſplendere,erandemente,*נוג naghah חל hal. *Gal. Ietter ou luire reſplendir.* Hiſ. *Mucho reſplendecer,*]ἀ στράπτω.vehementer fulgeo. Virg.9.Aen.Inſtructo Marte videres Fetuere Leucaten,auroque effulgere fluctus.

EFFVNDO,is,2.3.[*Spargere,ſpandere fuori,*שפך ſchaphach.G.Auſſgieſſen.*Ga. Verſer,eſpandre en abondance.* H. *Derramar a fuera*]πρόχυσις. extra ſpargo.Pla.in Afi.Totamq; effudit fideliam. Per translationem conſumere.[*Conſumare.*]Cic.li.2.Offi.Multi patrimonia effuderunt inconſultè largiendo.Sic effundere ærarium dixit Ci.3.Tuſcu.Pro euacuare[*Vuotare*]Nonumquam pro erumpere,& magna cupiditate egredi[*Vſcire*]Cic.ad Brutum: Timore perculſa Ciuitas,tota ad te ſe cum cōiugibus,& liberis effundebat.Quādoque emittere.Virg.3.Geor.Ruuntque effuſi carcere currus.Quandoque profligare[*Rompere*]ῥάιστικῶς.Sall. Effuſo,ac profligato peditatu.

EFFVSIO,f.3.[*Sparzimento,*נתך ſchephek.o. *Eſpandement,effuſion.* Hi. *Derramiento a fuera*]Cic.2.de Nat.Deor.Aquæ etiam admixtū eſſe calorem,primum ipſe liquor,tum aquæ declarat effuſio.Interdū eſt prodigalitas.[*Prodigalità*] Cice.pro Roſ.Ame. Quos ſumptus, quas effuſiones fieri putatis?

EFFVSE.[*Liberalmente*]Ci.pro Sex.Roſ.Largè,effuſèq.donare alicui.

EFFVTIO,effutis,p.p.n.4.[*Parlar imprudentemente,*שרר bitte.*G. Parler indiſcretement,& a la volee,ne pouuoir tenir ſecret ce qu'on fait.* H. *Hablar vanidades*]φλαδάω.ineptè,& inconſultè loquor. Translatio ſumpta a vaſe fictili,cui patulo ore,fundo acuto,inſtabile,nihil in ſe continet.Terent.in Phor.Ne vos forte imprudentes foris effutiretis.Hor.in Art.Effutire leues indigna Tragœdia verſus, Varro, Enax verbum nihil ſignificat, ſed effutitum naturaliter eſt. Nonius effutire exponit,pro dicere cum mendacio,[*Dir mentʒogna*]adducitque Cic.5.Tuſc. Vbi ſic ait:Nec hoc ſic agit,vt ex tempore quaſi effutire videatur.Effutitus partic.Cic.2.de Diu.Quorum partim ficta apertè,partim effutita temerè.

E A N T E G

EGELASTA,oppidum citerioris Hiſpaniæ.Pli.lib.31.c.7.

EGELIDO,2.1.[*Diſfobiacciare.Ga. Deſgeler.H. Entibiar la coſa fria*]quod gelatum eſt diſſoluo.Sidonius,Egelidarentur fibræ glaciales.

EGELIDVS,a,um,o.1.2.[*Tepido.*Ger.Das Kalt iſt, vnd doch nicht auff das hoechſt.*Gal. Deſgelé,qui n'eſt par froid,ne auſſi chaud,mais tied.* Hi. *Coſa tibia a primiero calente.*]χλιαρός, quod de ſummo gelu aliquid remiſit.Ouid.Sed gelidum Boream ,egelidumque Notum. Col.li.10. Nunc ver egelidum,nunc eſt molliſſimus annus.Seruius valde gelidum interpretatur,explicans locum illum Vir.8.Aen.Egelido ſecretum flumine vidit.

EGENS,tis,o.3.[*Biſogneſo.*G.Durfftig,mängelhafft.]ἐνδεὴς ἄνροπος.qui eget,paup,tenuis.Ter.Phor.Egens relicta eſt miſera.Cic.De Am.]

EGENVS,p.p.o.1.2.[*Biſogneſo.Gal. Pauure,indigent.* Hi. *Pobre,o menoſteroſo.*]ἄνροπος.cui deſunt vitæ neceſſaria.Liu.lib.9.Otium egena corpora hūmi proſtrauerūt.Vir.8.Aen.Rebuſq; veni nō aſpēr egenis.

EGEO,es,gui,n.2.alicuius rei inopia laboro.[*Hauer biſogno.Gal. Auoir faute & defaut,auoir biſoing eſtre en indigence,& pauureté.* Hi. *Auer meneſter*]ἐνδεῶ.& tā genitiuo,q̄ ablatiuo iungitur.Cic.2.de Fin.Cōſumptis patrimonijs egent.Idem 1.de Diu.Illud Romanis nominibus glorioſum,vt Grecis de philoſophia literis nō egerent. Hinc Egens,[*Pouero*]Ci.de Ami.Egentes abundant,& imbecilli valēt.Egētior,& Egētiſſimus.Ci.Att.li.6.Nihil rege egētius.Egeſtas.Vir.

EGERIA,f.1.nympha fuit,cui prægnantes ſacrificabant. (& Cic.

EGERO,is,egeſſi,egeſtum,3.3.Col.li.2.Stercus ex colūbatijs egeritur.

EGERMINO,as,n.1.[*Germogliare,*צמח tſamach.Ge.Herauſſ ſproſſen, herfuer wachſen. *Gal. Germer, & bouter de hors,bourgeonner.* Hiſpa. *Brotar,y echar los arboles*]βλαστάνω.germino.Col.lib.5.c.5.Malleolus cū egerminauerit,ad vnam materiam reuocato.Idem li.4.c.17.

EGESTA,f.1.vrbs in Sicilia,q̄ Aeneas cōdidit,& ab Aceſtis matre Egeſta eam nominauit.Erat aūt Egeſta filia Hippotæ Troiani,quā pater ne marinæ belluæ traderetur,impoſitā nauiculę dijs & vētis cōmiſit,quæ tādē in Siciliā delata à Crimniſo amne cōpreſſa, Aceſtē edidit. Hęc poſtea Segeſta dicta,& Segeſtani,incolæ.Pl.lib.3.c.8.

EGESTIO,nis,f.3.Pli.epiſt.159.Publicarum opum egeſtione.

EGESTVS,us,m.4.Sen.3.de Nat.Corpora ad egeſtū venter exhaurit.

*EGNANTIA,f.1.vrbs Apuliæ.Ptol.

†EGO,mei,mihi,me.pronomē primę perſonę.[Io,Ge.Ich.*Gal.Ie,moy.* Hi. *yo.*]ἐγώ.Pla.Moſt.Quid tibi ego feci?EGOMET ,p ego.Pla.Amph.

EGRA,oppidum Arabiæ.Steph.

EGREDIOR,eris,d.3.extra gradior,exeo.[*Vſcir fuori.*יצא jatſa.6.Hinauſſgehen.*Gal. Sortir hors.* Hiſp. *Salir fuera de lugar.*]ἐξβαίνω. Ter. in Andr.Vnde egreditur? Ibidem,Egreditur ab ea,id eſt,ae domo eius.Dicimuſque.Egredior templo,& è templo'.

EGREGIE,[*Eccellentemente.* Germa. Fuertrefflich.*Gal. Excellemment.* Hi. *Señaladamente.*]ἐξαίρετως.excellenter, quamuis vſurpetur pro valde.Ter.in Andr.Horum ille nihil egregiè præter cætera ſtudebat. Placere egregiè.Cic.ad Att.

EGREGIVS,a,um,o.1.2.[*Egregio,ſcielto,*נבב nichbadh.Germa. Auſſbuendig,fuertrefflich,auſſerleſen. *Gal. Qui eſt, ſeparé du trompeau, excellent.* Hiſp. *Nobile,y principal ſeñalado*]ἐξαίρετος. quaſi ex toto grege electus,excellens. Ter.in Andr.Forma egregia,& ætate integra.Prōprium comparatiuum non habet,quo tamen vſi ſunt veteres.Lucr.lib.4.Nam nihil eſt egregius,quam res ſecernere apertas A dubijs.Iuuen.etiam Lucretium imitatus,ab Egregie aduerbio formauit comparatiuum Egregius,pro magis egregie.

EGRESSVS,m.4.Cice.in Piſ.Frequentia ſua veſtrū egreſſum ornando.

EGVLA,f.1.ſulphur, lanis ſuffitu mollitiem candoremque inducens. Plin.lib.37.c.25.

EGVRGITO,as,a.1.exhaurio.Plau.in Epid. Egurgitem domo prorſus.

E A N T E H & I

EHEM,[*Oh,ah,*אה,interiectio ſubito aliquid deprehendentis. Teren.in Eun.Quis hic loquitur? ehem,tu ne eras hic mi Phædria? Idem in Adel.Ehem opportune te ipſum quærito.

EHEV,[*Ah,hai,*אהה ahach.Ger.Hei,ach,ò weh] ἀ,interiectio dolentis.Vir.2.Eclo.Eheu,quid uolui miſero mihi.

EHO,[*Ola,*הוי hoi]εἶα,interiectio ad ſe vocātis.Iterdum ēt excitatiua particula eſt,qua attētionē nobis paramus eius,cum quo loquimur. Ter.Eho,dic mihi? Idem in Eun.Ehodū,dic mihi,eſtne,vt fertur, forma? Aliàs interiectio admirātis,vt apud eundem in And.Eho, an tute intellexiſti hoc aſſimilatier.

EI,τοιαυτῶ.datiuus ab is,ea,id,aliquādo habet qualitatis vim. Terē. in Andr.Ei ne ego,vt aduerſer? id eſt,tali,tam bono. In metro plerumque monoſyllaba dictio eſt,vt Cui, & Huic, licet quandoque etiam duarum ſyllabarum reperiatur,vbi e,modo corripitur, modo producitur. Iuuen. Ire viam pergant,& eidem incumbere ſectæ. Lucr.lib.6.Scilicet & fluuius qui viſus maximus ei.

EIA,[*Horſu via,*הבה habah.Germ.wolan,hui.*Gal. Là hay auant,ſus auant,or cà,or là.* Hi. *Or bien hay auant, ſus auant*] ἔα. modo aduerbium hortantis eſt.Mart.li.2.Eia age rumpe moras.Interdum corripientis.Ter.in Eun.Eia,haud ſic decet. Varios præterea uſus habet, quos paſſim apud auctores facile eſt deprendere.

EIACVLOR,aris,d.1.& Eiaculo,actiuum,[*Lanciare,*רמה ramah.Ger. Hinauſſ ſchieſſen, in die weite werffen.*Gal. Darder, & ietter ou loing.* Hiſp. *Tirar,ò lanzar*]ἐκβάλλω.longè eiaculor.Ou.4.Met.Forcipe longas Eiaculatur aquas.

EIECTAMENTVM,ti,n.2.pro excremento.Tac.de morib.Germaniæ.

EIECTIO,f.3.Cic.Att.li.2.Mortem & eiectionem timemus.

EIECTITIVS,a,um,o.1.2.ἐκβόλιμος.Pli.li.11.Vulua eiectitia uocatur.

EIECTO,as,are,freq.Pla.Mer.Ne hic te opprimeret impudentem,atque eiectaret.Fauilla eiectata.Ouid.1.Met.

EIICIO,2.3.[*Scacciare fuori*גרש gereſch נדח nadhaph.G.Auſſwerffen,auſſlitoſſē.*G. Ietter hors.* H. *Hechar a fuera.*]Ci.Terētia li.14.Eijcere nos magnū fuit. Pro extēdo,[*Diſtēdere*]Vir.10.Aen.Eiectoq. incūbit cernuus armo.Eiectū quoque pro naufrago,idem poſuit 4. Aen.Eiectū littore egentem Excepi.Eijcere pro abortiri.[*Sconciare,*]Iut intelligas accuſatiuū Partū.Vlp.ſi ſeruum,ff.ad legē Aquil. Si mulier pugno percuſſa eiecerit,Brutus ait Aquilia teneri.

EIVLATIO,f.3.[*Pianto,vrlo,*יליל ielalah.Germ.Heulung.*Gal. Brayement,pleurement en criant.* Hiſ. *Obra degridar lamentando,*]ὀλόλυγμος.clarus,& ſonorus planctus.Pla.Cap.

EIVLATVS,m.4.[*Planctus,ululo,*]Cice.de Aruſp.reſp.Eiulatus,& gemitus Philoctetæ.

EIVLO,as,are,n.1.[*Plancre fortè,* יליל helil.Ge:Heulen,]ἀναλάζειν. voce in altum ſublata plorare.Cice.2.Tuſc.Herculem uiderat in Oeta magnitudine dolorum eiulantem.

EIVRO,as,are,a.1.Eiecto,iuro,eiicio,deieſtor.[*Giurare.*G.Verſchweren, remitt dem eidſchwur abwenden.*G. Recuſer auec ſerment,refuſer negotier,& quitter ſolemnelement.* Hiſ. *Nieear por iuramento,* ἐξομνύω. idem eſt quod præſtito ante iuramento, ſe re aliqua liberare. Vnde,iurare iudicem iniquum, eſt interpoſito iuramento ſibi iudicem ſuſpectum eſſe,nomine iniquitatis, eius iuriſdictionem declinare.Cicer.11.Phil. Sic me iniquè eiurabant,de me querebantur.Eiurare forum iniquū, eſt iuriſdictionem fori alicuius detrectare,interpoſito prius iuramento,ſe in eo foro ius ſuum tueri non poſſe.Cic.5. Ver. Negociatores putant eſſe turpe,id forum ſibi,in quo negociantur,iniquum eiurare.Cic,in epiſt.ad Petum : Quod mihi bonam copiam eiures, nihil eſt, id eſt, quod iures tibi non ſuppetere facultates ad faciendum impendium cenæ, quam Cic. per iocum ab eo petebat.Pro eodem legitur Eierare, Ci.2. de Or. Eiero, inquit, iniquus eſt.

EIVSMODI,[*Di cotal maniera.*G.Solliche,der geſtalt.*G. De telle maniere ou facon de meſme ſorte.*hiſ.*De la manera,*] τοιοῦτος.& Eiuſcemodi,nomina ſunt indeclinabilia ex duobus genitiuis compoſita, idem ſignificantia,quod Talis,[*Tale*]Ter.in Andr.Qui cum ingenijs cõflictatur eiuſmodi.Ci.pro Pomp.Genus belli eſt eiuſmodi.

E ANTE L

ELABOR,pe.p.d.3.[*Fugere, ſdrucciolare,* נפל naphal.Ge. Entrinnen, entwuſchen.*Cal.S'eſcoyler, eſchapper ſecretement, ſe deſrober.* Hiſ. *Huir,o deſcabullir de lugar*]ἀπέχω.eſtingio, ut anguilla manu cõprehenſa lapſu fugit.Vir.1.Aenei. Antenor potuit mediis elapſus Achiuis Illyricos penetrare ſinus.Cum vellet ſignificare eũ è manibus penè Græcorum ipſum cõprehendentium euaſiſſe. Sic Pla. in Capt.Ea ipſa elapſa eſt.Plan.ad Cic.Elapſus ſum ijs.

ELAPSVS,a.1.2.Ci.in Som.Scip.Eorũ animi,qui ſe corporis voluptatibus dedidierunt,corporibus elapſi circũ terram ipſam uoluntur.

ELABORATIO,f.1. *Fatica*]Auct.ad Her.Hæc non uidentur fieri poſſe ſine elaboratione.

ELABORO,as,are,n.1.[*Affaticarſi molto,ſforçarſi,*] יגעה iaghah.Ge.Bearbeiten, etwas mit ernſtiget arbeit zuwegen bringen.*Ga. Prendre grand labeur, & trauail a faire quelque choſe.* Hiſ. *Mucho trabaiar.*]ἔκ τινος,eſt ſummo labore niti.Cic.Capitoni.Enitere,labora, effice.Elaboratus amor. Hor.Epod.14.

ELACATA,f.1.genus falſimenti,vulgo *Melandrea.*Col.li.8.c.19.

ELACATVM,n.2.ἐλάκατον. mons Theſſaliæ. Steph.

ELANCISCO,ſcis,n.3.[*Imbiancarſi.Ga. Se faire blanc,deuenir blanc cõme laict.*H [*Imblanquecerſe,bazar ſe blanco como leche,*] λευκαίνομαι.eſt album fieri ad modum lactis.Pli.lib. 24.c.21.

ELEA,f.1.urbis nomen in Creta inſula.Pli.li.4.c.12. Eſt etiam inſula in Propontide,contra Rhyndaci amnis oſtium.Idem eap. vlt.lib. 5. Eſt item Elæa, Aeolidis oppidum, non procul a Caico fluuio. Pompon.lib. 1. & Pl.lib.5.c.30.

ELANGVEO,gues,n.2.[*Eanguir.G.M'en pouuoir,plus,deuenir debile,perdre courage.*hiſ.*Enflaquecerſe,*] ἐκλύω. languore conficior. Plin. de uiris Illuſt.Campaniæ delicijs elanguit.Liu.l.3.Bel.Pun.Neq; tũ elanguit cura hominum ea mora.Idẽ 5.Differendo elanguit res.

ELANGVESCO,ſcis,n.3.[*Infermarſi, indebolirſi,* נמק names ,נמג namogh]valde infirmus fio.Gel.li.3.Omnis vigor animi,corporiſq; elanguescit.Liu.li.1.Vt elanguescendum alienæ ignauiæ eſſet.Cornus elanguescens,& iam caſura, Silius lib.4.

ELAPE,f.1. genus ſerpentis. Pli.li.32.c.5.

ELAPIDO,a.1.lapidibus purgo.Pli.17.c.4.Elapidato luto.

ELARGIOR,giris,c.4.[*Donare,* חנן chan. *Ga.Faire largeſſe,donner largement.Hiſ.Dar largamente*]δαδίδωμι.largior.Liu.Elargiendo de alieno populares fieri quærentes.

ELASSESCO,is,erem.3.[*Stancarſi.*לאה laah.Ge.Mued,oder laſſ vverden.*Cal.Se laſſer,deuenir laſſe.*hiſ.*Canſar ſe,*] κατατρυχόμαι. laſſum fieri.Pli.lib.16,c.15.

ELATE,f.1.Pl.l.12.c.vlt.Species abietis, quã alij Palmã,alij Spathen, appellant:Dioſc.uerò Galenus,Aegineta, & Heſychius Elatè nocant tenerũ palmæ germen,quorũ ſententia uidetur ueriſimilior.

ELATE,[*Altamente,ſuperbamente.*Ger. Hochtragenlich,prechtlich. *Ga.Hautement,hautement orgueilleuſement.*hiſ. *Soberuiamente, altiu amente*]aduer.Ci.in Ora.Vt Demoſthenes certe poſſint iam miſsè dicere,elate Lyſias fortaſſe non poſſit.i grauiter,& ampliè.

ELATERIVM,n.2.ἐλατήριον. medicamenti genus ex ſilueſtri cucumere confectum,ad purgandam alium accommodatum.Pl.li.20.c.1.

ELATIO,f.3.[*Altezza.*Ci,de Finib.Lætitia quaſi gestientis animi elatio voluptaria.

ELATRO,as,n.1.[*Abbaiare, cianciare.*G. Margroſſen geſchrei,als mit hunds bellen etwas reden, quasi,quodam canis latratu eloquor. Horat.li.1.Epiſt.ad Lollium.

ELATVS,a.1.2.[*Superbo.*גבה gabah.G. Stoltz,oder hochtragend. *Ga.Superbe,leue,hautain,audacieux d'orgueil.*hiſ. *Soberuio,*]μετεωρισμένος,ſuperbus,arrogans,a uerbo Effero.Cic.contra legem Agra. Quibus illi rebus elati,& inflati.Elatus arrogantia,ſuperbia,inſolentia.Cæſar.2.Bel.Ciu.

ELAVO,a.1.[*Lauare,* רחץ rachets.Ger,Ar ſuweſchen.*Ga. Reinſer,laueur,ou nettoyer.*hiſ.[*Lauar*]ἀπολούω.eluo,lauo.Col.li.12.c.50.Cum fuerit oliua elota,Plaut.in Aſin.Elauare ſe bonis, per translationẽ pro ſpoliare, [*Spoliare,* בז] naſãl בזז paſalh.]

ELBANA,f.1.*Iſola.*oppidum Vaccæorum.Ptol.lib.2.c.6.

ELEA,f.1.*Iſola.*Strab,lib.6. Ciuitas eſt Lucaniæ a Phocenſibus condita,Parmenidis,& Zenonis Pythagoricorum patria: qui ab ea Eleatæ dicuntur.

ELECTIO,onis,f.3.[*Elettione,eletta,* בחר mibehar.G.Ein wahl oder erwehlung.*Ga.Election eslire,choiſir.*hiſ.*Obra de elegir*]αἵρεσις.ſelectio.& approbatio.Cic.in Orat.Iudicium, electio que uerborum.

ELECTITO,as,a.1.frequentatiuum ab elicio,Plau.in Aſin.Electitabo, quidquid illud ſit,id eſt, eliciam.

ELECTOR,oris,m.3.[*Elettore,* בחר bocher. Ger.Ein erwehler]qui eligit,auctor ad Heren.lib.4.

ELECTRA,f.1.teſte Heſiodo,nympha Oceani,& Tethyos filia,uxorque Atlantis,cuius filia quædã etiam Electra dicta,quæ Ioui Dardanum peperit,dicente Virg.lib.8. Dardanus Iliace primus pater urbis, & auctor, Electra, ut Graij perhibent Atlantide cretus.Et ſubdit. Electram maximus Atlas Edidit.

ELECTRIVS,a,um,o.1.2.vt Electrin tellus. i. Samos,fortita nomen ab Electra Dardani matre, filia Atlantis. Val.Flac.Ar.2.

ELECTRVM,n.2.ἤλεκτρον.gũmi ſine lachrima, ſuccuſve creditus eſt ex arboribus pinei generis profluens. A Latinis ſuccinum dicitur. Multum laborant veteres, vbinam electrum naſceretur; aliis decentibus ad Padum fluuium eſſe populos arbores, ex quibus deflueret: aliis credentibus in inſulis quibuſdam maris Adriatici gigni,quas ideirco Electridas uocauerũt.Hodie uerò notiſſimũ eſt electrum prouenire in inſula maris Germanici,nõ procul à littore Pruteniço,quam Germani ſua lingua,Sudouw appellãt,ex cuius inſulæ ſcopulis in mare delapſum partim Oceani æſtu ad littus ejicitur,partim ruſticorũ opera in ipſo mari colligitur. Neque tamen verum eſt,ex arboribus defluere,ſed è ſaxis. Primò autem cũ emanat,liquidum eſt,ſed maris aeriſque frigiditate in eam, quã uidemus,duritiem concreſcit. Eſt itaque electrum, ſiue ſuccinũ nihil aliud,quàm bituminis genus,maris regioniſque frigore ex aliqua conſiſtentia in duritiam cõmutatum.Ab huius ſimilitudine veriſimile eſt,dictum eſſe quoddã metalli genus,quod ex parte quadam auri,& argenti commiſtione conficitur,dicente Pli.l.33.c.4. Aurum, in quo quinta argenti portio eſt,electrum uocatur.

ELECTVS,us,m.4.Oui.2.epiſt. In nocis electu parua futura mora eſt.

ELEEMOSYNA,f.1.[*Limoſina.*G. *Aumoſne.* Hi. *Limoſina.*]ἐλεημοσύνη. quod detinatur ab ἔλεος.i.miſeratio.Spartianus,de Caracalla: Nõ lentus in elegemoſynam.

ELEGANS,p.c.o.3.[*Elegante,polito,* טוב tob,נאה iapheh.Ger. Vuolgeziert,ſchoen.*Cal. De choſe d'eſlite, beau,ioly,orne.*hiſ. *Lindo-galano, y gentil,*]a verbo Eligo,ait Cic.li.de optimo dic.gene.innuere videtur,cum inquit:Nam ſi elegantem ſe videri volet,eliget quib.vtatur.eſt igitur Elegans,idem quod cultus,ornatus.Ci.1.de Fin.Midos,elegantes,optimis cocis,piſtoribus. Ter.in Eunuc. Cum ipſũ me noris,quam elegans formarũ ſpectator ſim. Vbi Donatus elegãs,ſpectator eſt,qui ſit curiõſus,& faſtidioſi iudicij,cui nõ quid placet facile.Ci.6.Ver.Iſtos qui ſe elegantes dici volunt.Gell.l.11. c.2.Elegans homo non dicebatur cum laude, ſed id fere verbum ad ætatem M.Catonis vitij,non laudis fuit.Catu lib.de Moribus Sumptuoſus,cupidus, elegans qui habebatur,is laudabatur.

ELEGANTER,[*Elegantemente.*G. Zierlich,fein.*Cal.Elegamment,de bonne grace,ornement,magnifiquement.*H.*Linda,galanna,y gentilmente,*]κομψῶς.Cic.de Fin. Hoc ipſum elegantius poteris,melius que potuit.Idem ad Brutum: Tibiis exponet, qui optimè omnia nouit,& elegantiſſimè exponere,& deferre ad te poteſt.

ELEGANTIA,f.1.[*Elegantza, politezza, nettezza,* יופי tipheereth. G.Schoene,zierligkeit.*Cal. Bonne grace,elegance,magnificence.*H. *Lindeza,galanya,gentileza,*]φιλοκαλία,κομψότης.munditia,lautitia, ornatus.Cic.in Or.Fucati medicamenta candoris,& rubons omnia tepellentur:elegantia modò & munditia remanebit.Idem 2. de Fin.Contemnit differendi elegãtiã.Idem 3.de Finib. Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. Elegantia in oratione virtutis eſt;huius duæ ſunt partes,Latinitas, & Explanatio.

ELEGIA,pe.p.f.1.[*Elegia uerſo miſerabile.Cal.Vne elegie,vers elegiaques,vers pitoyables*]ἐλεγεία,ἐλεγεῖον.ſiue Elegeia,per quinque ſyllabas,Latinè ſonat carmẽ miſerabile,ab ἐλεῖν,miſereor,quod hoc potiſſimũ genere carminis miſerabiles hominũ ærumnæ,& amoris querimoniæ ſoleant decantari;quamquam poſtea rebus etiam lætis ſecuti ſint,ut teſtatur Horat.de Arte,Verſibus(inquit) impariter iunctis querimonia primum;Poſt etiam inclusa eſt uoti ſententia compos. Ad huius vocis etymologiam alludit Ouid. in Epicedio Tibulli,his verſibus: Flebilibus indignos Elegeia ſolue capillos;Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.

ELEGIA,elegiorum,n.pro eiusmodi elegis.Plau.Mel.c. Mea im

pleantur

cantur carbonibus elegiorum fores.

ELEGION, diminutiuum ἐλεγεῖον. Perſ. Sat. 1. Si qua elegidia, crudi dictarunt proceres.

ELEGVS, a, um, o. 1. 2. [*Da piangere,*] vt Elegus verſus flebilis. Hor. li. 1. Carm. Ode. 33.

ELEGVS, gi, [*Elegia*] ἔλεγος, ἐλεγεῖα. idem quod elegia, ſiue carmē elegiacum. Ouid. 3. Faſt. Nunc primùm velis elegi maioribus itis.

ELEI, p. p. m. 2. ἦλεοι. populi in Peloponneſo. Elidem incolentes, claſſimi propter ludos Olympiacos, quorum præfecturam Elei habuerunt, vnde Elei equi. Lucan. lib. 1.

ELIADES, equæ dicuntur, quæ ex Olympico certamine palmam retulerunt. Seruius in illud Vir. 1. Geor. Eliadū palmas Epirus equarum.

ELEIS, idis, f. 3. mulieres bacchantes, ἀπὸ τοῦ ἐλελίζειν. a vociferando. Ouid. 4. Epiſt. Nunc feror, vt Bacchi furijs Eleleides actæ.

ELEMENTA, orum, n. 2. [*Elementi,* יסוד] ieſodhim. Ge. Die element, die erſten anfeng eines dings, auß welchen es zu ſeinem weſen kōpt. G. *Elemens, commencements de toutes choſes. H. El principio material de que alguna coſa ſe compone,*] στοιχεῖα. ſunt principia omniū rerum, ex quibus reliqua omnia componuntur, & in quæ reſoluūtur, vt ignis, aer, aqua, & terra. Cic. 2. de Nat. Deor. Omne corpus, aut aqua, aut ignis, aut aer, aut terra, aut quæ ex ijs componuntur. Horum ſimilitudine etiam notas literarum elemēta [*Lettere de lo alfabeto,*] vocamus, ex ijs primū ſyllabæ, deide ex ſyllabis dictiones cōſtituuntur: ſicut. n. illa cōiuncta omne corpus efficiūt, ſic hę cōiunctæ literalē uocem, quaſi corpus aliquod cōponunt. Sic lex Moyſi, & omne vetus teſtamentum elementū dicitur ab Apoſtolo, è quib. quaſi ex elementis, & religionis exordijs Deū diſcimus.

ELEMENTARIVS, a, um, o. 1. 2. Sen. lib. 5. ep. 36. Ridicula res elementarius ſenex. Iul. Capitol. Puer literis elementarijs imbutus.

ELENCHVS, chi, m. 2. [*Argomento,* עניין harſumah. G. Einbetrieget argument. Item ein tafel, ſo eines dings inhalt begreifft. G. *Argument. Iuſ. Argumento,*] ἔλεγχος. Latine argumētum, ab ἐλέγχειν. argumentor; plerūq; tñ ponitur pro argumento ſophiſtico. Sunt etiam Elenchi, [*Perſe*] margaritæ maioris. Pl. li. 9. c. 35. Iuue. Sat. 6. Auribus extenſis magnos commiſit elenchos.

ELEO, es, a. 2. [*Macchiare.* G. Vermaſſlē, beſudlē. *Ga. Macular. Hi. Mā char, o marzillar*] ἐνταράσσω. maculo. Luc. 1. 6. Veſtimēta eleuit luto.

ELEPHAS, elephantis, & Elephantus, ti, m. 2. & 3. [*Elephante,* שן pil. G. Ein elephant, oder helffant. *G. Elephant ou yuoire, qui eſt la dēt d'vn elephant. H. Elefante,*] ἐλέφας. animal oīū terreſtriū maximū, duos habens dentes, ex quibus fiunt opera eburnea. Vires tauri, aut elephantis. Cic. 2. de Nat. Deor. Manus data elephantis, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebāt ad paſtū. Poetę nonnunquam Elephantū pro ebore poſuerunt. [*Amolio*] Vir. lib. 3. Geor. In toribus pugnam ex auro, ſolidoque elephanto. Elephāti biennio vtero grauidſcūt, nec amplius, quàm ſemel gignunt, nec plures, quàm ſinguios. Viuunt annos trecentos. Hos primū vidit Italia. Pyrrhi regis bello in Lucanis, vnde & boues Lucanos nominamus; quoniam Itali maximam quadrupedum, quam haberent, vocarent bouem. Elephantus non capit murem. ἐλέφας μὲν οὐ χ λίσκει generoſus, & excelſus animus prædas viles negligit.

ELEPHANTIA, ſiue Elephātiaſis, f. 1. & 3. [*Lepra,* צרעת tſaraah. G. Ein gattūg der kretzen, ſchebē, oder Auſſatz. *Ga. Ladrerie, lepre, meſelerie. Hi. Cierta eſpecie de lepra*] ἐλεφαντίασις. morbus eſt, quem vulgus medicorum lepra uocat; ita tamē, vt aliū eſſe intelligamus a lepra Græcorum, quæ ſcabiei ſpecies eſt, cutē manifeſtis cruſtis obducens. Oritur elephantiaſis a ſanguine atræ bilis naturā habēte, qui temporis proceſſu in perfectum atram bilem conuertitur. Rationem huius nominis referunt ad elephanti naturam, cuius cutis vicinoſis quibuſdam vallibus infeſtatur. Pli. lib. 26. Auctor eſt, elephantiaſin in Italia ante Cn. Pompeij tempora non fuiſſe.

ELEPHANTIACVS, a, um. 1. 2. [*Leproſo.* מצרע metſorath. G. kretzig, Auſſſatzig] ἐλεφαντιακός, ἐλεφαντιάζων. qui morbo elephantiæ laborat.

ELEPHANTINI, m. 2. libri, apud priſcos fuerunt, in quibus S. C. ſcribebantur, quæ ad principes pertinebant.

ELEPHANTINVS, a, um, p. c. o. 1. 2. elephātinū emplaſtrū deſcribit Celſus lib. 5. c. 19. ſic dictum, quod ſit percandidum, quaſi eburneum.

ELEPHANTIO, tidis, m. 3. poeta, qui libellos ſcripſit, quibus varia genera concubitus complexus eſt. Mart. lib. 12. Nec molles Elephantidis libelli. Eſt etiam Nili in ſula infra Memphim eius fluuij cataracta. Pli. lib. 5. c. 9. Strabo Elephantinam appellat.

ELEVO, as, p. c. a. 1. [*Leuare, alzare,* נשא] naſa. הרים herim. Ge. Erheben in die hoche. *Gal. Leuer en haut. Hiſ. Alcar, o ſoliuiar de abaxo arriba*] μετεωρίζω, ἀείρω. ſurſum leuo, in altum tollo. Pla. Capedū impēdē hunc, itq; eleua. Item rem aliquam minuo, extenuo, [*Diminuire*] διαιρέω. Liu. li. 3. Si vana noſtra auctoritas ad plebē eſt, vos eleuatis eam. Cic. in Tuſc. Nihil eſt, quod tam eleuet ægritudinē.

ELEVS, untis, ſiue potius Eleus, ἔλευς. Stepha. oppidum in Thracia Chersoneſo. Pli. lib. 4. c. 11. Incolę Eleuntij, ſiue Eleuſij. ἐλεούσιοι.

ELEVSA, ſiue potius Elæuſa, f. 1. inſula Ciliciæ adiacens. Pli. lib. 5. c. 31.

ELEVSIS, f. 3. & Eleuſin, Ciuitas in Attica prouincia, in qua regnauit Eleuſinus, qui ob Cererē filiā quærentē liberaliſſimè hoſpitio ſuſcepiſſet, alia prō munere retulit ei oē genus agriculturæ: filiū ēt eius Triptolemum recens natum, per nōdū ſegne ſuū, per diē diuino lacte nutrivit: cūq; grādiuſculus factus eſſet, curruiſuto impoſitū per totū orbē miſit ad vſum frumentorū hominibus indicandū: ex quo Eleuſini Cereri ſolēnia ſacra inſtituerunt. Stra. li. 8.

ELEVSINVS, a, um, o. 1. 2. Vir. 1. Georg. Tu dapsque Eleuſinæ matris volentia plauſtra.

ELICES, p. c. m. 3. [*Foſſi d'intorno ai campi.* תעלה kanah. G. Vnaſſerfuerchen in dem acker etc. *Gal. Petits foſſez ou rayes autour ou dans vn champ pour enurer l'eau de hors. Hiſpan. Sulcos grandes para deſaguar la tierra*] αὔλακες. ſulci: ouarij, per quos aqua collecta ex agro educitur; ab eliciendo dicti. Col. lib. 2. c. 8.

ELICIO, is, p. c. cui, citum, a. 3. [*Elicere, cauare,* חוץ hotſi. Germa. hin auſsziehen, herfuer reitzen. *Gal. Attraire, tirer hors. Hiſpan. Atraer por fuer ca, ſacar a fuera,*] ἐξάγω. educo. Ouid. Credibile eſt lachrimas eliciuiſſe Deos. Cic. 1. de Orat. Verbum ex eo numquam elicere potui de ratione dicendi.

ELICIVS Iupiter in Auentino colebatur: ab eliciendis fulminibus. Oui. 3. Faſt. Nunc quoque te celebrant, Eliciumque vocant.

ELIDO, dis, p. p. eliſi, eliſum, a. 3. [*Fracaſſare.* רצץ rutſats. Ger. Auſſſchlagen, auſſſtoſſen, zerbrechen. *Gal. Rompre, & chaſſer, eſchaſſer, preſſer, & faire ſortir. Hiſp. Quebrar, o liſiar*] ἐκθλίβω. effringo, excludo, occido. Cic. 3. Tuſ. ægritudines, ipſo truncо euerſo, omnes elidendæ ſunt. Plau. in Rud. Iubeo oculos elidere. Virg. 8. Æn. Geminoſq; premens eliſerit angues. Pli. lib. 11. c. 37. Ceteris oſſibus laconis eſt tanta duritia, vt ignis elidatur, velut è ſilice. Suet. in Cæſ.

ELIGO, gis, p. c. a. 3. [*Eleggere, far elettione,* נבחר bachar. Ger. Auſſkeſen, erwehlen. *Gal. Eſlire, choiſir. Hiſ. Elegir, o eſcoger*] ἐκλέγω. è quouis numero, ex copia electionem facio. Cic. 4. Acad. Quam potiſſimum ſententiam, & diſciplinam melius eius eligere? Idem 1. Ver. Eligas vtrum velis. Electus. Ci. 1. de Fin. Electis verbis dictatæ res. Deligo verò ſignificat ex magis idoneis aliquem legere ad aliquid agendum.

ELIMINO, as, p. c. a. 1. [*Cacciar di caſa, mandar fuori,* נדח hotſi. Ger. Zum hauſs hinauſs ſtoſſen, fuer die thuer hinauſs ſtoſſen. *Gal. Faire ſortir hors de la maiſon, ietter de l'entree. Hiſp. Deſterrar o echar de caſa*] ἐξωθέω, ἐκβάλλω. extra limē ejicio, excludo. Pōp. ad Nonū: Eliminabo extra ædes cōiugē. Ennius Medea: Antiqua herilis fida cuſtos corporis, quid ſic extra ædes eliminant? Eliminare dicta, dixit Hor. li. epiſt. pro enunciare, [*Dire,*] quaſi extra limen efferre.

ELIMO, as, a. 1. [*Limare.* Ger. Vberfeilen. *Gal. Limer, eslimer, polir a la lime, ou mettre en limaille. Hiſp. Limar, o obrar con lima.*] ἐκλιμάω. propriè eſt lima conficere. Ouid. 5 Met. Retiaque & laqueos, quæ lumina fallere poſſent Elimat. Inde Elimare opus, pro ornare & abſolutè conficere, [*compire*] Cic. ad Att. lib. 16. Velim χάλων, aliquod elimes ad me. Interdum pro lima abradere. Plin. lib. 38. c. 18. Elimatam ſcobem in fictili crudo coquunt in caminis.

ELINGVIS, gue, o. 3.] *Senza lingua.* G. Ein mēſch ſo keine Zungen hat. *Ga. Qui n'a point de langue, & par conſequent muet. Iuſ. Deslenguado, o ſin lengua,*] ἄγλωσσος, ἄφωνος. ſine lingua. Itē qui lic qui non poteſt eſti linguam habeat. Cic. pro Flac. Conuicit & elinguem reddidit.

ELINGVO, as, a. 1. [*Priuare della lingua.* Germ. Einem die zungen auſsziehen, abhauwen,] ἐκγλωσσίζω. linguam extra ho. Plau. in Aul. Si ego te non elinguandam dedero vſque à radicibus.

ELIQVAMEN, n. 3. [*Salamoia,* מלח temes. Ger. Die auſsgeſchmeltzte oder auſsgeſottene feiſſlet. *Gal. La liqueur eſprainte, & deſgoutee de quelque choſe. Hiſp. La meneca de coſa derretida,*] ἁλυκίλισμα, quod eliquatum eſt ex re aliqua, vt ex carnibus, aut piſcibus, vulgus *Salmariam* vocat. Col. lib. 3. c. 14.

ELIQVESCO, n. 3. [*Diſfarſi,* liquidum fieri. Var. 1. de re ruſt. De olea loquens: Alia ad cibum eligitur, alia vt eliqueſcat.

ELIQVO, as, p. c. a. 1. [*Far liquido, liquefare,* נמס hemas. *G. Faire fondre & mettre en liqueur, paſſer, & couler un liqueur. Hiſpan. Hazer puro o clare ſin he*] τήκω, ἐκτήκω. liquidum facio, vt cum aurum igni diſſoluimus. Eſt etiam liquidè purgare. Sen. li. 3. Nat. quæſt.

ELIS, f. 3. ἦλις. oppidum in Occidentali tractu Peloponneſi, non procul ab Alpheo fluuio, iuxta quod certamen Olympicum celebrari ſolet. Pli. li. 5. Pto. quoque lib. 3. c. 16. Regionem omnem circumiacentem Elidem appellat. Hinc Eleus, a, um. Virgil. lib. 3. Georg. Hic vel ad Elei metas & maxima campi Sudabit ſpacia. Item patron. fœm. Elias, adis, vt Equæ Eliades, quæ apud Elidem certamine curuli palmas merentur. Seruius in illud Vir. 1. Geor. Eliadum palmas Epirus equarum.

ELISA, æ. f. [*Didone*] ἔλισσα. Beli Phœnicum regis filia, Dido cognominata; quod completa ſupra animi muliebris fortitudinem geſſerit: nam & fratris inſidias fugiens Carthaginem condidit: cumque à ſuis ciuibus cogeretur Iarbæ nubere morte ſponte ſua ſe cundis nuptijs liberauit. Seruius.

ELIXO, as, a. 1. [*Leſſare, cuocere a leſſo,* בשל biſchſi hel. Ger. Sieden. *Ga. Cuire en eau, bouillir. Hiſp. Coſer en agua,*] ἑψέω, ἑψάω. aqua coquo.

ELIXVS, a, um. n. 1. 2. [*Leſſo,* בשל baſchel. Ge. Geſotten. *G. Cuit en eau, bouilli. Hiſpan. Cozido en agua*] ἑψητός. aqua coctum. Elixum (ſic quit Nonius) eſt quicquid aqua mollitur, vel ſicco quitur, nam lixam aquam veteres dixerunt, vnde & Lixæ dicti, qui

ad

rus, inque fit emancipatione. Emancipare se alicui, siue (vt Veteres loquebantur) emancupare, est se totum alicui tradere, & veluti in mancipiū illius transferre. [*Offerirsi a seruigio di uno.*] Plau. in Bacc. Nunc mulier tibi me emancupo: tuus sum. Cian Catone: Ita senectus nimis honesta est, si ius suū retinet, si femini emancipata est. Emancipatus ad oē facinus. Apul. lib. 10. Assumpto nequissimo, & ad oē facinus emancipato seruulo. Emancipare agrū, est è mancipio. i. possessione sua emittere, & alteri possidendum tradere, ita vt inde ad nos singulis annis redeat prouentus. Plin. li. 7. Epist. Agrum ex meis actori publico emancipaui. Vbi Plin. Emancipare non pro vendere posuit, sed pro alienare: cum enim uellet vectigal publice donare in alimenta puerorum, fundum suum imaginaria venditione Reip. donauit, & subinde vectigalem recepit.

EMANCO, as. [*Tagliare le mani.* Ger. Die hend abhauen. *Gal. Faire mancher.*] manus præcido, mancum facio. Labien. apud Sen.]

EMANEO, es, n. 2. verbum militare. Propriè enim dicuntur emanere milites, qui diutius sine legitimo Imperatoris commeatu absunt à castris. Modest. l. desertorem, ff. de re milit. Is qui in expeditione emanet hostibus insistentibus, capite puniendus est.

EMANO, as, n. 1. [*Vscire, Stillare, נזל* jatsa. Ger. Ausrinnen, ausfliessen. *Gal. Issir hors, sortir. Hisp. Manar, o proceder de algun lugar,*] ἐκῥέω. extra manare, effluo. Col. li. 5. Sale cum adipe defricatur, dum sanies vis emanet. Plin. l. 20. c. 6. In angulo oculi humor emanans. Interdū activè ponitur. Idem l. 2. c. 3. Vtilis est sanies emanantibus, id est, emittentibus. Emanare res aliqua dicitur, cum spargitur in vulgus, [*Diuulgarsi, manifestarsi*] Liu. lib. 29. Periculum erat ne magis emanarent. Emanare in, vel ad vulgus. Cic. pro Rosc. Am. Nequaquam oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit.

EMANSOR, m. 3. propriè (vt inquit Modestinus li. 1. § desertorē, ff. de re milit.) dr miles, qui vltra tempus commeatus ab Imperatore impetrati, abest à castris. Desertor autem, qui per tempus longū vagatus reducitur. Erroneus, qui frequenter sine causa vagatur.

† EMANVEL, siue vt alij Emmanuel, Hebraica, dictio, quam si interpreteris, sonat Nobiscum Deus.]

EMARCVM, n. 2. teste Col. li. 3. c. 2. Est genꝰ vuę à Gallis sic appellatæ.

EMARGINO, as, p. c. 2. 1. [*Scrostare.* Ger. Die rauden von einem geschwer thun. *Gal. Oster la marge, le bord, la crouste, l'esquierre. Hisp. Quitar las margines o las orillas.*] significat crustas, & pituitos, & margines vlcerum adimo. Plin. lib. 28. c. 9.

EMASCVLO, as, a. 1. [*Castrare.* Ge. Muenchen, die mannheit nemmen. *Gal. Chastrer. Hisp. Chastrar el animal macho*] ἐκτομίζω. castro. Serius ait, apud quosdam populos sacerdotes solitos se quibusdam herbis emasculare, vt Venerem arcerent, & coire non possent.

EMATH, nomen duarum Syriæ vrbium; quarum maior Antiochia, minor appellatur Epiphania: vnde etiam hodie proficiscentibus in Mesopotamiam prima mansio Emas dicimus dicitur, corrupto uocabulo, sed pristini nominis vestigia retinente.

EMATHIA, f. 1. *ἡμαθία.* Stephano, & Suidæ Macedonia, ab Emathione rege. Plin. li. 4. c. 16. Macedoniā 150. populorū, duobus inclyta regibus, quondāq; terratū imperio clara, Emathia ante dicta. Poetæ Emathiā aliqn vsurpant pro Thessalia, suo quodā iure vicinorū locorū appellationes confundentes. Vir. 1. Geo. Non fuit indigna superi, bis sanguine nostro Emathiam, & latos Hæmi pinguescere cāpos? Luc. li. 1. Bella per Emathios plus quàm ciuilia cāpos, id est, per campos Pharsalicos, qui in Thessalia sunt, teste Plin. lib. 4. c. 8.

EMATVRESCO, is, ere, n. 3. [*Maturarsi, שׁיג* baschal. G. Zeitig werden. *Gal. Se meurir, o stre meur. Hisp. Madurarse*] πεπαίνομαι. maturum fieri. Plin. li. 15. c. 4. Nonnumquam ante candidum rufescit, si non ematuruit. Ouid. 2. Tri st. Ematuruerit Cæsaris ira.

EMAX, c. 3. *ἀφτικὸς.* qui, vel quæ facile inclinatur ad emendum. Cice. in Parad. Non esse cupidum pecuniæ, non emacem, vectigal est.

EMBAMMA, atis, n. 3. [*Guaʒʒetto, sapore.* Germ. Ein schleckerhafftige brueh, so man vber ein speiss macht, das sie lieblich, vnd wolgeschmack werd, in vvelche man tunc Kr,] ἐμβαμμα. condimentum, qđ ad condienda obsonia fit. Col. lib. 12. c. 55.

EMBLEMATA, n. 3. [*Opera di musaico, opera intarsiata.* Ger. Eingelegte kunstliche arbeit. *Gal. Enrichissemens, entrelassemens, attaches pour enrichir, & embellir quelques choses. Hi. Obra de esmalte, o esculptura*] ἐμβλήματα. dicuntur opera elegantiora ex tessellis, segmentisque in coagmentatis, vt rei alicuius imaginem tamquam penicillo depictam, repræsentent: cuiusmodi sunt, quæ in parietibus, cameriscque Musiata, siue Vermiculata, in pauimentis Tessellata, in lignis Segmentata dr. Dicta Emblemata, ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλειν, ab inferendo, quod ex tessellis, siue segmentis insititiis constarent. Budæus in Annotationibus, Emblemata, inquit, vermiculatū opus significant ex tessellis insititiis aptatum. Inde illud Ci. in Bruto de Calidii oratione: Nullum nisi loco positū, & tamq̄ in vermiculato emblemate (vt ait Lucilius) structum verbū videres. Et in Oratore de collocatione verborum loquens ex Lucilio: Quālepidè λέξεις. compositæ, vt tessellulæ omnes arte, pauimento, atq. emblemate vermiculato. Emblemata etiam in vasis argenteis aureisq. & Corinthiis, ornamenta erant apud antiquos exemptilia, cū libitū erat: cuiusmodi ætas ista non nouit, vt arbitror. Id aūt ex Tullio intelligi facilè potest in Verr. act. 5. In qua Verrem Siciliæ Prætorem refert Haluntinos vasa omnia in vnum aceruum conferre coegisse: quo facto, Verrem ex omnibus vasculis emblemata, i. pretiosissimā partem retulisse, ita vt Haluntini domū pura, nudaq. vasa referrent. Quoniam verò emblema, insertum quid & insitum significat, Qu. lib. 2. posuit emblema, pro ornatu temporario, & exemptili.

† EMBOLISMVS, m. *ἐμβολισμὸς.* dicitur intercalatio, quæ ñeri solet, vt annorum ratio cum solis cursu conueuerit.]

EMBOLIVM, lij, n. 2. [*Argomento, intreito della comedia. Gal. Argument ou entree de comedie. Hi. Argumento y entrada de comedia,*] ἐμβόλιον. a veterib. dicebat argumentū, & ingressus scenicus, ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλειν. i. ingredi. Huiusmodi fuit illud argumentum de Pasiphae a tauro compressa, quod Domitiani temporibus in scena repræsentatum fuit, vt testatur Martialis his versibus: Iunctam Pasiphaen Dicteo credite tauro. Cic. ad Att. Embolium nouum cogito. Idem pro Sest. Qui omnia fororis embolia nouit. Ergo saltatores, & psaltriæ, quos introduci solitos in scenam Polybius, Athenæusque testantur, & alia ridiculorum genera, Embolia dici possunt.

EMBRYO, nis, vel Embryon, bryi, m. 2. [*creatura,* גלם gholem,] ἔμβρυον. fœtus est in vtero conceptus, antequam lineamenta siue speciei accipiat, quod fere solet accidere circa 42. a conceptu diem.

EMEDVLLO, as, a. 1. [Germ. Ausmergien] ἐκμυελίζω. medullam eximo. Pli. de Limonio, Alarum graueolentiam emendat radicis emedullatæ vncia. Per translationem pro declaro, [*Dichiarare.*] Plau. Nam ea rem, atque emedulla.

EMENDATE, [*correttamente.* Ger. Ohn fael. *Ga. Correctement. Hisp. correctamente, emendadamente,*] ἐπανορθωτικῶς. Ci. de opt. gen. Ora.

EMENDATIO, f. 3. [*Correttione,* תיקון musar Germanic. Verbesserung. *Gal. Correction, radoubement. Hisp. Correccion, castigamento,*] ἐπανόρθωσις. Ci. 4. de Finibus: Hæc est philosophiæ ueteris emendatio.

EMENDATOR, m. 3. [*Correttore,* מיסר meiasser מתקן methaккen. *Gal. Correcteur ou corrigeur, radoubeur. H. Corregidor, emendador,*] ἐπανορθωτής. Cic. pro Bal. O præclarum interpretem iuris, correctorem, atque emendatorem nostræ ciuitatis.

EMENDATRIX, f. 3. [*Correttrice,* מיסרת meiasserah מתקנת methaккenah. Germ. Die etwas besseret vnd zu recht bringt,] ἐπανορθωτικὴ. Cicer. 1. de Leg. Lex vitiorum emendatrix.

EMENDICO, cas, p. p. a. 1. [*mendicare,* אתר schaal. German. Abbettlen erbettlen. *Gal. mendier. Hi. mendigar,*] ἐπαιτίζω. significat more mē dicantium aliquid petere. Suet. in Cæsare: In Hispania a sociis pecunias accepit, emendicatas in auxilium æris alieni. Inde Emendicata suffragia dicuntur, quæ abiectis, & humilibus precibus extorquentur. l. singuli, C. de accusat. Non oportere emendicatis suffragiis decretorum, aut relationibus a publicis personis destinandis, credere. Honos emendicatus, l. 1. C. vbi quis de curiali, uel coh.

EMENDO, as, a. 1. [*Corregere,* תקן iisser. תקן tikkē. G. Besserē. G. *Amender, corriger, guarir, & recouurir vne faute. His. Emendar, corregir,*] ἐπανορθῶ. corrigo, quasi a mēda purgo. Ci. Att. li. 2. Me rogat, vt annales suos emendem. Hinc mores emendati dicūtur a Ci. de Amic.

EMENTIOR, d. 4. [*Dir bugie,* שקר schicheschr שקר schikker. G. Erliegē. *Gal. Mentir apertement, controuuer, feindre. His. mentir*] ψεύδομαι. mendacium aliquod effingo. Ci. in Part. Alij ementiti sunt in eos, quos oderant. Accipitur non ineleganter pro simulare. [*Simulare.*] Cicer. pro domo, Qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adūbrare meliorē. Ou. 5. Met. At Nileus, qui se genitum septēplici Nilo Ementitus erat. Sic dicimus Ementiri uocem, vel manū alicuius, pro assimulare, & effingere. Ementiri auctoritatem alicuius ordinis. Ci. p domo sua: Satis ne tibi vt a Senatu iudicatū, me non ementitum esse auctoritatem eius ordinis. Ementiens, partic. Ci. 1. de Diu. Videmus hæc signa numquam fere emētientia. Emētitus, partic. Ci. 3. Tus. Vt quantum sit ementita opinio, appareat.

EMEREO, res, emerui, n. 2. idem quod emereor, & tam in bonam, quā in malam partem accipitur. Pla. Aul. Quid ego emerui mali, Quā obrem ita faceres? Prop. li. 4. Emerui generosos uestis honores.

EMEREOR, reris, emeritus d. 2. [*Meritare.* Germa. Verdienen. *Gal. Deseruir, meriter. Hi. Merecer,*] ἀναπτύσσομαι. mereor. Lact. li. 4. Oportet spiritum iustitiæ operibus emereri, vt fiat æternus: unde Emeriti milites nominantur, qui militia perfuncti, ab eaq. absoluti vacationem iam habent. Luc. l. 1. Quæ sedes erit emeritis? Emerita arma. Ou. 4. Tri. Miles vt emeritis non est satis vtilis armis. Emeritū stipendiū, passiuè, quod peractum est, cū iam milites missionē, ut uocant, impetrauerunt. Emeritos boues Virgilius per translationē terani, impetrauerunt. Emeritos boues Virgilius per translationē appellat, pro defessis, & opere ac labore solutis. [*Stracchi, Stanchi*] Emeriti senes uocantur a Valerio lib. 5. qui solent habere alios, qui pro se laborent. Emeritæ apes. Pli. lib. 11. c. 11. Emeritranni, iam effeti. Mart. li. 7. Emeritæ sunt annuæ operæ, pro absolutæ. Cice. Att.

EMERGO, gis, n. 3. exeo. [mergo, [*Surgere,* עלה ciph עיף iatsa. Germa. Herfuer Kommen, auss der nesse des wassers herfuer Kommen. *Ga. S'approscher, & monstrer, sourdre, & se monstrer, sortir hors. His. Salir de baxo del agua*] ἀναδύομαι. emergere dicit, qui subter aquā mersus, rursus in lucem redit. Cic. 2. de Natu. Deor. Aduolantem, ad eas aues, quæ cum emersissent, piscemque cepissent &c. Transfertur dicimus Emergere ex calamitate, aut morbo, protexpedire se

a mor-

a morbo aut calamitate,[*Liberare.*]Liu.li.25. Emersura virtus ex omni sauitia fortunæ. Cicer. pro Clu. Multorum improbitate depressa veritas emergit. Emergi,impersonale. Ter. Adel. Tot res repente circumualiant, vnde emergi non possit.

EMERITA,orum,n.2.pro commodis militum veteranorum Modest. in l.desertorem,ff.de re milit.

EMETIOR,iris,emensus sum. d.4.[*Misurare*מדד madhadh. Germa. Maessen,ausmaessen.*Ga. Mesurer. Hisp. Medir.*]διαμετρέω. idem qd metiri. Hinc Emetiri iter,per translationem, pro conficere iter,& Emetiri labores,quod alio modo dicimus,exantlare labores. Liu. lib.25. Aliquantulum emensus est iter,Cic.de Clar. Orat. Ego autem voluptatem tibi profecto emetiar, sed rem ipsam nondū posse videor. Emensus,passiuè. Liu. lib.21. Postquam multo maiorem partem itineris emensam cernant Vir.1. Georg.

EMERITA, Augusta, Hispaniæ oppidum ad Lusitaniam spectans, Plin.li.4.c.41.

EMETO,is,p.c.n.3.meto. Horat.in Epist. Emetit Orcus Grandia cum paruis non exorabilis auro.

EMICO,as,n.1.[*Risprendere,*נגה naghah בהר barah יפיע hophiah. G. Herfuer glaentzen. *Gal. Apparoistre,se monstrer,resplendre,reluire. Hisp. Resplendecer, saltar fuera de algun lugar,*] διάστιλπω, effulgeo,resplendeo. Plaut. Ex oculis quasi radij emicant solis. Emicare,extra saltare.[*Saltare*] Vi.6.Aen. Iuuenum manus emicat ardens Lituq; in Hesperium. Pli.lib.11.c.37. Cecinnæ Volaterrano draconos emicuisse de extis traditur. Emicare in iugum,pro attollere se,& efligere,[*Alzare*] Col.lib.4.c.20. Emicare pro excellere.[*Diuentr fa-moso,*ἐξέχειν. Pli.li.35.c.11. Post eum emicuit longè aneo thanes Eufranor fit huius. Præ omnibus emicat Nisus. Virg.5.Aen.

EMIGRO,as,p.c.n.1.[*Andar ad habitar altrove,*גהל ghalah. Germa. Auswеichen,aus einem ort in das ander ziehen. *Ga. Se partir d'vn lieu,changer de lieu,aller autre part. Hi. Mudar casa de lugar a lugar.*] μετοικέω. idem quod migro. Cic.4.Verr. Ex illa domo sic emigrat, vt,&c. Emigrare è vita, est mori.[*Morire.*]Cic.2.de Legib. μετοικίζειν τὸν βίον.

EMINATIO,*Gal. Eminatio.* Plaut. Cap. Quæ illaec eminatio est?

EMINENTIA,f.1.[*Eccellenza,*גאון gaon. G. Fürtrefflichkeit.] ὑπεροχή. excellentia. Ci.1. de Natu. Deorum.

EMINEO,nes,p.c.nui. n.2. [*Sopraſtare,*רם ram נבה naghabah יפיע hophiah. Ge. Fürausſgehn, vbertreffen. *Ga. Saillir de hors,& sortir,surpasser les autres,se monstrer, & apparoir. Hisp. Estar en cima de otras cosas,aparecer,*] ὑπερέχω, ἐξέχω. excello,abeo, & maneo. Pli.li.26.c.31. Eiculus,quantum corpore eminet,tū tadice descendit. Cæs. Bel. Ciu.li.2. Ita vt capita tignorum extrema parietū structura tegerentur,ne quid emineret. Interdum adiunctū habet præpositionem è,vel ex. Cic.1. Tusc. Globus terræ eminens è mari. Nonnunquam extra. Plin.lib.17.c.21. Duo oculi extra terram emineant,[*Apparire,*] Interdum præpositione. Per. Liu. Eminet ferrum per costas. Per translationem pro conspicuum esse, [*Esser manifesto.*]Cic.3.Ver. Toto ex ore crudelitas eminebat. Sic Eminere aliquis dicitur,qui cæteris antecellit. Cic.in Orat. Demosthenes vnus eminet inter omnes Eminens. Cæs. Bell. Ciu. 2. Trabes eminentiores,quàm extrema parietum. Cic.3.Tusc. Eminens effigies virtutis.

EMINOR,naris,d.1.[*Minacciare.*Ge. Treuwen,]ἀπειλέω, idem quod minari. Plau. Capt.

EMINVLVS,a,um.a.1.2.[*Non troppo alto.*G. Hochlecht fuer andere]ὑπερεκφερόμενος. parum eminens. Var. lib.2.c.5.

EMINVS,p.c.[*Da lungi.*מרחק merachox. G. Von weithuſſ,von ferren. *Ga. De loing. Hisp. De lexos,o a lexos,*] πόρρωθεν. significat a longinquo loco; & differt a longè, quod non rectè dixeris: Eminus habito,ut lōgè habito: sed,Eminus iaculor. Importat enim Eminus tacitum quendam motum de loco. Cæs.li.1.Bel.Ciu. Vtrinq.eminus fundis, sagittis, reliquisque telis pugnabatur.

EMISSARIVM,n.2.[*Condotto d'acqua.*Ger. Ein ausslaſſwines fees oder waſſers. *Ga. Vn conduit par l'eau s'escoule,canal. Hi. La sangradera para vaziar agua,*] ὑδρεύξ. locus, per quem aqua è lacu, aut stagnō emittitur. Cic.ad Tyron. Nullo aprico horto, nullo emissario.

EMISSARIVS,rij,m.2.[*Spia,e corriero.*Germa. Ein botten lauffer,vnd auſſpeher. *Gal. Vn qu'on envoye cà, & là, quand & on veut,messager,vne espie,ou escoute. Hispa. Atalayador, o mirador,que va para embiar de laute,προσκοπεύω, κατασκοπεύω.* qui ante exercitū emittit, vel ad explorādum,uel ad prælium lacessendum,uel qui dominū circumstatu,& præsto est,vt emitti possit. Ci. Mario, Pertinaserat nō nullis inuidis meis,in me emissarium semper fore. Item furtorum conciliator(vt Asconius docet)qui,dimittitur, ut exploret res furto opportunas. Cicer.3.Ver. Turpis quidā illius excursor,& emissarius. Itē vocat equus,[*Cauallo da razza.*]ἀναβάτης. ad generandam sobolem emittitur: Sed vt cō velle, vt dicatur Admissarius, quod ad sobolem procreandā fœminæ adiungatur. vnde Admissura,qñ mares brutorum ad fœminas admittuntur. Pli.lib.17.cap. 23. Emissarium appellat palmitem, qui emissus ex deputatione insertur imis seminis, vt per singulos annos ad superiora scandat.

EMISSITIVS,a,um,o,1.a.[*Spione.*Germa. Ein gelehrter,oder auſſspeher,

Gal. Espie,qu'on iette pour espier. Hisp. Atalayador,o fatellon a fuera,] qui ad explorandum emittitur. Et oculi emissitij,extra reducti, & foras porrecti. Plaut.in Aul. Circumspectatrix cum oculis emissitijs. Et Cicer.de Leg.

EMISSIO,onis,f.3.Cic.2.Tusc.Tormenta telorum vō grauiores emissiones habent,quo sint vocontenta, atque adducta vehementius.

EMITTO,tis,emisi,emissū,a.3.[*Mandar fuori.*G. Ausslaſſen,Ausſschicken. *Gal. Mettre hors,laisser aller lacher,enuoyer. Hisp. Alançar,embiar,echar fuera,*]ἐκπέμπω. foras mitto. Cic. 3. Cat. Vt abire non emissus ex vrbe,sed in vrbē immissus videat. Emittere aquā ex piscina,vel lacu,[*Cauare.*]Ci. Att.l.4. Lacus Velinus a Curio emissus. Varij præterea sunt verbi huius vsus,q̄ subiectis patebunt exemplis. Pla.in Merc. Emittit oculos,circūfert se. Auct.ad Her.4. Qd si nūc hanc vrbs inuictissima vocē emittat,non hoc pacto loquat? Cicer. de Diu.li.2. Si nubiū cōflictu ardor expressus se emiserit,id esse fulmen. Sic emittere arcu sagittas,aut tela. Pli.li.9.c.8. de Delphinis: Arcu emissi ad respirandū emicant. Idē li.10.c.53.de hirundinibus: Pullos adultiores circumagi docēt,& foris saturitatē emittere.i.ventrē purgare. Admittit quoq. & ꝓpositiones. Cic. pro Plan. Emissus aliqs è carcere. Et li.2.ad Att. Emittat ad me Publius, qui obsignet. Cæs. Bel. Ciu. li.1. Emittūt noctu p vallū. Liu. lib.24. Primos equites clamore sublato in hostē emisit. Emittere manu aliquē, pro libertate donare,[*Far libero.*]ἀφιέναι. Pla.in Cap. Nō emittam auarus,quin te gratis emittat manu. Terent. Adel. Haud dubium est,quin emittat aquum fiet, id est, liberum fieri. Aliquando pro edere,[*Publicare,*]ἐκδίδοναι. Cicer. Fam.lib.7. Si quando aliquid dignum nostro nomine emisimus, ingemiscamus.

EMODVLOR,d.1.μελῳδέω. idem quod modulor. Ouid.libr.1.Amor.

EMO,emis,emi,emptum, a.3.[*comparare,*קנה Kanah. Germa. Kauffen. *Gal. Acheter. Hisp. Comprar*]ὠνοῦμαι. aliquid mihi comparo: cōstruitur cum ablatiuo, vel genitiuo horum nominum tanti,quanti,pluris,minoris,& huiusmodi. Cicer.li.3.Offi. Emit tanti, quanti Pythius voluit. Gel. Libros plurimos arte pauco emi. Emptus, part. Hor.1.Epist. Nocet empta dolore voluptas.

EMOLIOR,iris,iri,d.4.[*Cacciare,*גרש gerasch. Germ. Hinauſſ stossen. oder werffen. *Gal. Mettre hors,auec effort. Hisp. Empuxar a fuera,*] ἐκβάλλω. elicio,expello. Cels.lib.4.cap.6.de Pleuritide: Sicca tussis, quæ nihil emoliatur. Col.lib.8.c.5.

EMOLLIO,lis,a.4.[*Far molle,mollificare,*רך herach. Ge. Erweichen, weich machen. *Gal. Attendrir,mollifier,effeminer, rendre mol & delicat. Hi. Amolentar a otra cosa,*]ἁπαλύνω. mollio,molle facio. Liu. libr.37. Hiemps arcus,fundas, & iaculorū amenta emollierat. Vñ emollire aluū,est laxare,[*Lenire,*]Pl.lib.20.c.9. Aluū leuiter emollit lapsana. Cū ad hominē transfert, significat effeminatū reddo, [*Far lascino delicato,*]Liu.li.25. Metuens,ne suū exercitū nimia vrbis amœnitas emolliret. Idē l.31. Emollitus amœnitate Asiæ hostis.

EMOLLIDVS,a,um,d.1.2.ab Emollio,[*Molle,*רך rach. Ge. Erweicht. *Gal. Molasſeminè. Hi. Amolentado o muelle,*]μαλθακός. mollis. Liu. li.24. Labor & æstus emollida,& fluida corpora Gallorum reddit.

EMOLVMENTVM,ti,n.2.[*Vtilità,*יתרון jithron. Germ. Nutz. *Gal. Vtilité,profffit,gain. Hisp. Ganancia o prouecho,*]ὄφελημα. vtilitas. Cic.in epist. Si id tibi esse emolumento sciam.

EMORIOR,d.3.[*Morire,*מות meth. germ. Ersterben. *Gal. Mourir. Hisp. Morir,*]ἀποθνήσκω. Plau.in Men. Tarenti emortuus est. Legitur & infinitiuus, Emoriri. Ter.in Eun. Risu omnes,qui aderāt,emoriri.

EMORTVALIS dies,quo quis mortuus est. Plau.in Pseud.

EMOVEO,es,a.2.[*Mouer,*נוע henidh. נוח heniah. German. Herauſſbewegen,dannen thun,verrucken. *Gal. Mouoir, remmouuoir, remuer oster d'vn lieu. Hisp. Mouer de lugar,*]ἐκκινέω. est è loco mouere. Vir.2.Aen. Emoti cardine postes.

EMPANDA,form.1.Paganorum Dea fuit,quod patentibus pagis,non clausis vrbibus præesset. Fest.

EMPEDOCLES,p.c.m.3.philosophus Agrigentinus,quem nescias vtrū inter poetas, an inter philosophos annumeres, quippe qui rerum naturam elegantissimo carmine explicuit. Empedoclis simultas, Ἐμπεδοκλέους ἔχθρα, in pertinacem,& irreconciliabilem: Empedoclem enim aiunt simultates pertinacissimè exercuisse.

EMPHASIS,f.3.ἔμφασις. figura,cum tacita verbis subest significantia, quæ pronunciatione indicatur. Eius duo sunt genera, vnum quo plus significatur,quàm dicitur; vt Cantando tu illum,quasi dicat, indoctus perituissimum. Alterum, quo etiam illud significatur, qd non dicitur. Vir.li.1.Geor. Cum iam glandes,atq. arbuta sacræ Deficerent siluæ, id est, non solum alij siluæ,sed etiam sacræ.

†EMPHYTEVSIS,ἐμφύτευσις. Latinè insitionem siue plantationem significat. Vnde fundum in Emphyteusin dare, frequens est apud Iurisconsultos, pro eo, quod est eo conditione alicui tradere, vt accipiens cum colat,eoq; utatur,fruatur, quamdiu mercedem soluit. Hinc Emphyteuta,qui fundum agramue a domino ea lege accipit,ut eum conserat, melioremq; efficiat.]

EMPIRICE,f.1.medicinæ pars,quæ solæ experientia curat. Pl.l.29.c.1

EMPIRICVS,m.2.qui sola experientia medetur. Cic.in Acad.

EMPLASTRATIO,onis,f.3.[ἐμπλάστρωσις. in arboribus dicitur, cum cortex eximitur inoculationis gratia,vt aptari queat cortex par ex alte-

a arbore.Col.lib.6.de Arboribus,c. 26. Est autem emplastratio
rbale,a verbo.Emplastro,cuius passiuum vsurpauit Col.lib.11.
p.2.Possunt,inquit, oleæ emplastrari.

PLASTRVM,stri,n.2.[*Emplastro*,מרח mazor.Germ. Ein pflaster.
a.Emplastre.Hisp.Emplastro.]ἔμπλαστρον.medicamẽtum ex variis
bus constans,a uerbo ἐμπλάττω,subigo,& versando mollio.Pli.
b.21.c.24.Imponuntur emplastra vulneribus;malagmata super
ntegram autem injiciuntur;pastilli illinuntur. Cels. li.5.c.17.

MPORETICVS,a,um.ἐμπορικός.Mercatorius,vt Emporetica char-
a dicta est,qua merces involuuntur,ad scribendum inutilis. Pli.
ib.13.c.12.]

PORIVM,n.2.[*Mercato.*Ger.Ein gewerbstatt, da man kaufft,vnd
erkaufft.*Gal.Le marché,le lieu ou on tient vne foire.Hisp. Lugar de
eria o trato de mercaderia.*]ἐμπόριον. locus,vbi res venales exponũ
ur.Plau.in Amph.Cic. Att.li. 5. Cum per emporium Puteolano-
um iter facerem.ἀπὸ τοῦ ἐμπορεῖν, a negociando.

PTITIVS,a,o.1.2.[*che si compra.*Germ.Gekaufft,oder verkaufft.G.
Qu'on achete,qui est acheté,ou pour acheter.Hispan.Cosa comprad̃a,]
qui emptus est,siue emi solet.Var.li.1.de re rust.Aprum glans em
titia facit pinguem,gratuita exilem.

PTITO,tas,p.c.2.1.frequenter emo.Pli.lib.33.c.1. Col. lib.8.c.10.
PTIO,f.3.*Compra.Ga.Achet,achettement.Hispa.Obra de comprar,*]
ptio.Cic.Att.lib.11. Emptiones ob hastam.

EMPTOR,ris.m.3.[*comprat*ore. G.Kauffer.gal. Acheteur.]ἀγοραστὴς,
qui emit.Cic.3.Off. Nequid omnino quod venditor norit emptor
ignoret.]

MPTVRIO,is,n.4.cupio emere.Var. in præmio lib.2. de re rust.
MPVSA,f.1.genus larvæ & terriculamenti,dictum Hecatæ,uno pe
de incedens,vnde & nomen.Auctor Eustathius.Cęl.Rhod.lib.6.
cap.38.lect.antiq.

EMPYI,ἔμπυοι.a medicis dicuntur, qui absessu thoracis laboran-
tes,pus excreant,quorum affectus etiam Empyema appellatur,nos
purulentam excreationem dicere possumus.Qui verò hunc mor-
bum patitur, Empyicus dicitur.]

MPYRIVM,cælum,appellatur a Theologis(nam philosophi cęli hu
ius nusquam meminerunt) vndecimum cælum, Primum mobile
ambitu suo complectens,Dei & Beatorum sedes,ita dictum quasi
ignitum,quod puritate sua reliquis cęlis, vt ignis cæteris elemen-
tis, antecellat.

MVGIO,is,p.p.n.4.*d* μυκάομαι.Cum mugitu profero.Quint.lib.2.
cap.12.]

MVLGEO,es.ἐξαμέλγω.Mulgeo,mulgendo tollo.Colum.li.7.c.3.]
MVNCTIO,onis,f.3.Quin.lib.11.c.3.

MVNDO,as.[*Nettare,*ἐκκαθαίρειν,Idem quod simplex.Colum.li.
3.c.15.Seritur prius in emundata pastinatione. Idem lib. 2.]

MVNGO,gis,emunxi,emunctum,a.2.[*Nettarsi il naso,soffiarsi il na-
so,mochare,*מצה matsas מצה matsah.G.Die nasen butzen.G.Mu-
cher son nez. *Hisp. Alimpiar las narizes,*] ἀπομύττω. nares purgo, qd
it cum mucus ex eis detrahitur;mucus verò est cerebri excremen
um ex naribus profluens.Emungere lucernam vel candelam,est
extremam ellychnij partem,quæ iam exusta lumini officit,digi-
tis aut instrumento alio auferre. Per translationem emungere, pro
fraude auferre.Tere.in Phor.Emunxi argento senes. Cubito se e-
mungere,scomma est prouerbiale,quod in eos dici consuevit,qui
artem aliquam immundam exercent. Illi enim cũ manus semper
habent inquinatas,cubito digitorum loco vtuntur. Auct.ad Her.
lib.4.Emunctus,partic.exhaustus,& pecunia denudatus.Plaut. in
Bacc.Miserum me auro emunctum.Emunctæ naris homo dicitur
is,qui acri est iudicio.Hor.1.Serm.Sat.4.

MVNIO,is,iui,itum,a.4.[*Fortificare,*בצר bitser.Ger. Befestigen,sest
ind wol bewart machen. *Ga.Fortifier,remparer.Hisp.Fortalecer,*]
ἀτειχίζω.munio:ut,Emunitus in modum arcis.Liu.lib.22.Tac.
in vita Agr.Manus fluuiis,ac paludibus emuniendis conterunt. E-
munire vites ab iniuria pecoris.Col. lib.5.c.6.

MVSCO,as,rhuscum adimo,a.1.Col.lib.11.c.2. Oleæ emuscantur.
MVTIO,tis,tiui,titum,p.p.n.4.[*Mutire.*Ger Gibsen,ein vvenig mut-
ten.G. *Grouder.Hisp.Hablar como entre dientes,*] φύζω. minimam
vocem emitto,vel strepitum.Plaut.in Merc. Etiam emutis?

E A N T E N

[*Ecce.*Ger.Sihe,schavv.*Gal.Voici,voila.Hi.Cata o mira*]ἰδοὺ,ἰνί.
ecce & tam nominatiuo, quàm accusatiuo iungitur: ut, En Priamus.En agros, & quam bello Troiane petisti Hesperiam metire
iuvenis. Oratores per nominatiuum frequenter.Cic.pro Deiot.En
crimen,en causa.

ENARGIA,æ.p.p.ἐνάργεια.Latine euidentia,siue repræsentatio, cũ
res ita describitur,ut cerni videatur Quint. lib. 4.c.2.]

ENARRO,as,a,1.[*Narrarè pianamente* ספר nipper ענין highghid פרש
pirsch באר beer.Ge.Erzehlen.*Ga.Raconter,reciter,expliquer,de-
clarer.Hisp.Declarar,exponer,*]διηγοῦμαι.perfectè narro. Cicc. pro
Marcell.Nulla dicendi tanta vis aut copia, quæ non dicam exor-
nare,sed enarrare res tuas gestas possit. Ter. in Adelph. Omnem
rem seni enarrauimus ordine.Enarratio.Qu.li. 1.c.19.Enarrabilis,
le.[*Che si può narrare,*]quod enarrari potest.Quin.lib.5.c.4.

ENASCOR,eris,d.3. [*Nascere,*ילד noladh.Germ. Herauss wachsen.
Gal.Naistre,sortir d'un'otre,surcroistre.Hisp.Nascer.]ἐκφύομαι.nascor,
siue ex alio nascor.Var.1.de re rust.c.41.Idem lib.2.c.9.Cic.ad At.
Ex multis curis est vna enata.

ENATO,as,are,n.1.[*Nuotare,*שחה naph.Ger.Auss schwimmen.*Gal.Pas-
ser en nageant, nager,iusques ou on prend-escl-apper en nageant.Hisp.
Salir del agua nadando,*]ἐκνήχομαι.natando euado.Hir.li.4.

ENAVIGO,as,are,n.1.[*Nauigare.*Germ.Auss schiffen,zu land auss der
tieffe schiffen.G. *Passer en bat ea ou nauire,aller par eau,& peruenir
iusques ou on peut aller.Hisp.Nauegar hasta el cabo,*]nauigando eua-
dere.Pli.lib.6.c.17.Cic.4.Tus.Tanquam è scopulosis cotibus ena-
uigauit oratio.

ENAVO,as,a.1.idem quod nauare,vnde opera enauata.Tacit. li.19.
†ENCHIRIDION,ἐγχειρίδιον.Exiguus quinis libellus,ita dictus,quod
ad manum semper haberi debeat, siue quod manu nullo negotio
circumferri possit.Item gladiolus.& pars remi.Pollux.]

ENCELADVS,m.2.ἐγκέλαδος.Gigantum maximus,Titanis & terræ fi-
lius,quem Iupiter fulmine ictum Ætnæ monti supposuit.Virg.lib.
3.Æneid.

†ENCÆNIA,ἐγκαίνια. Latinè Innouatio.August. Encænia festiuitas
erat dedicationis templi.]

† ENCAVSTICE,ἐγκαυστική.genus picturæ,quod adhibito igne fiebat
coloribus scilicet adustis,cera igni resoluta.]Hinc Encaustes, qui
hanc artem exercet.

†ENCAVSTVM,sti, n. 2.ἔγκαυστον. materia adusta,ad picturam aptæ.
Latine dicitur inustum. Plin. Tiglinum opus encausto pinxit.]

ENCOMIVM,mij,n.2.[*Laude,*תהלה tehilleh. Ger. Ein herrlich lob
gal. Louange, tesmoignage d'honneur.Hisp.Alabanza,o loor.] ἐγκώ-
μιον.laus alicuius.Solent autem encomia cani,vel dici victoribus,
& in ijs repeti solet,quicquid illi in vita laude dignum gessere.

ENDEPLORO,ras,p.p.a.1.antiqui dixerunt,teste Festo,pro implorо.
ENDEPROCINCTV,veteres dixerunt,teste Festo,pro in procinctu.
ENDROMIS,idis,f.3.ἀνδρομίς. vestis genus hirsutum. Mart.libr.4.Iun.
Satyr.6.

ENECO, as,cui,ctũ, a.1.[*Far morire,uccidere,*המית hemith קטל katal
בבד bibbadh.G.Ertoedten,vmbbringen.*Gal.Tuer.faire mourir.Hisp.
Matar.*]ἀποκτείνω,perimo.Hor.li.1.Bos est enectus arando.Cic.3.de
Diu.Auis fame enecta. Pro molestum esse,apud Comicos.

ENERGIA,p.p.f.1.[*Efficacia,*חיל choach.Ger.Vvirckung,Krafft,La-
tinè efficacia. Hieron.

ENERVIS,ue,vel enervus,o.1.2.[*Debile.*] Qu.lib.9.c.4.& Pl.in Paneg.
ENERVO,uas,a.1.[*Indebolire,snervare,*חלש chalasch G.kraffitloss ma
chen.*Gal.Oster la force,debiliter,Hisp.Quitar los nieruos y fuerças,*de
bilito,quasi nervis & robore spolio.Ci.de Sen.Non planè me ener
uauit senectus. Enervatus partic.vt,enervati, & exangues homi-
nes.Cic.pro Sest.Languidus & enervatus philosophus[*Sciocco*]pri
mo de Orat.Enervata & muliebris sententia,2.Tusc.

ENERVVS,a,um,vel enervis,o.1.2.& 3.*Debile,*רפה raphe חלש challa
sch.german.Schwach,weibisch.*Gal.Mol,& effeminé,n'a ant ancu
ne virilité.Hisp.Flaco,sin nervios*]ἐκκαδρος.debilis quasi sine nervo.
vnde enervia saltatio apud Apul.quasi effœminata.

ENHYDRIS,coluber in aqua viuens, vnde nomen accepit,Pli.li.30.c.
3.Herod.in Melpomene pro lutra accepisse videtur.

ENIM,[*Percioche,*כי chi.G.Dann]causalis coniunctio est,secũdum
ferè locum in oratione obtinẽs: vt,Cole pudicitiam:hæc enim ho
minem vindicat a scelere.

ENIPEVS,m.2.fluuius Thessaliæ,iuxta quem Cæsar vicit Pompeium
Luc.li.7.Sanguine Romano,quã turbidus ibit Enipeus. Est & al-
ter fluuius in Elide,in Alpheum illabens.Strab.lib.8.

ENITEO,es,n.2.[*Risplendere,*צהל tsach מרט morat.Ger.Scheinen,heff
tig glaentzen]ἐκλάμπω,valde niteo,clareo,emineo.

ENITESCO,scis, n.3.[*Risplẽdere.*G. *Estre poliè & orn,estre clair & beau.
Hisp.Resplendecer,*]nitidior, & clarior fio,Ad Heren.libr.1.Summa
cum laude enitescit.

ENITOR,eris,sus,vel nixus,d.3.[*Partorire,sforzarsi,*יגע iaghah יזל
holel.G.Geberen.Itẽ, Etwas mit sonderbarem fleiss vnderstehen.
*gal.S'efforcer de parfaire auec peine,& difficultè acheuer quelque cho-
se.Hispan.Parir la muger,esforçar.*]ἀδῖνω,paro.Pla.in Am.Ge-
minos Alcmena enitit. Interdũ est conari,laborare. Sall.in Iugur.
Ab adolescentia ita se enixum,vt ab optimo quoque probaretur.

ENIXE,[*Studiosamente,& efficacemente.*G.Mit allem fleiss,trewlich.
*Gal.En s'efforcant de tout son pouuoir. Hisp. Instante con instancia y
fuerça,*]σπουδαίως.studiosè,& cum magno conatu.Pla.in Trinum.
Cicc.pro Sest.Pro eodem legitur,& Enixim.Idem Enixim contra
fortunas,atque honores huius ordinis omnia fecisse.

ENNA,f.1.ciuitas Siciliæ editiore in loco & vndique præcipiti sita, a
Syracusanis(Stephano teste)condita,vmbilicus Siciliæ dicta,quod
in medio insulæ constituta sit. Olim templum Cereris habuit ve-
tustissimum,vnde Ennea Ceres.Strabo,& Ci.7.in Ver.Vulgus ho
die Annam appellat, ubi qui regis locum tenet,ob loci commodi-
tatem totius insulæ solet conuentum habere.

ENNAM,ἦ γάρ,antiqui dixerunt pro etiam ne,teste Festo.
ENNIVS,m.2.[*Ennio*]Ἔννιος,poeta antiquissimus apud Romanos,Q.

Vale-

tatis peritus, manu strenuus, animo maximo. adeo autem sanus veritatis, vt ne ioco quidem mentiretur: adhæc multiplici artium cognitione eximius: nam & fidibus nouit, & ad earũ sonũ accinere, qua in re præceptorem habuit Dionysium. Tibiarum autem artem ab Olympiodoro hausit, quemadmodum saltationem a Calliphrone. In Philosophia verò Lysiæ Pythagoræo operam dedit. Hic cum apud Leuctram Lacedæmonios plaga pestifera adeo afficisset, vt ex eo tempore Lacedæmoniorum opes corruerint, & principatum Græciæ amissum vltra reparare nequiuerint, dicere solebat, orbũ se, nõ tñ sine liberis mori, & ex se natã relinquere pugnã Leuctricã. Hic post clarissima facinora edita, extremo tempore apud Mantineã cũ acie instructa, & ducis optimi, & militis tortissimi officio fungit, sparo agresti telo, percussus ictu mortifero, relatusq. in castra semianimis, requisiuit a circumstantibus saluus ne esset clypeus, cũ saluũ esse flentes sui respondissent, allatũ velut socii laborũ, gloriæq. osculatus [illegible]um quæsiuit, essentne fusi hostes, cũ id quoq. vt cupiebat, ali[illegible]et, euelli tũ denique spiculum iussit: atq. ita multo sanguine profuso in lætitia, & in victoria mortuus est. Cuius morte Thebanorũ vires hebetatæ sunt, vt non tam illum amisisse, quã cum illo interijsse omnes viderentur: nam ante Epaminondam Thebani alieno imperio paruerunt, & post interitum eiusdem in seruitutem pristinam reuoluti sunt: vt manifestum sit gloriam Thebanam cum illo natam, & cũ illo extinctã fuisse. Vide Xenophontem lib. vlt. Rer. Græcarum, & Iustinum.

EPHEBEVM, n. 2. ἐφηβεῖον, dictum palæstræ membrum, in quo Ephebi exercentur: de quo Vitr. lib. 5. sic inquit, in duplici porticu collocentur hæc membra Ephebium in medio: hoc autem est exedra amplissima, &c.

EPHEBVS, p. p. m. 2. [*Giouanetto di prima barba*, יַנַּעַר נַחַר בַּחוּר helem. Germanicè Ein iunglig vber vierzehen jas, dem der erst bart ansacht zu wachsen. G. *Ieune iouuenceau, a qui cõmence a uenir la barbe.* Hi. *Iouen moço desbarbado y lucio*] ἔφηβος, dicitur, qui iam ad annos pubertatis peruenit, ex ἐπὶ & ἥβη, pubertas. Iuuen. Armenius Zelotes, cunctis narratur ephebis. Ter. in Andr. Postquam excessit ex ephebis Cic. pro Flacco. Quem tu ephebum cognouisti.

EPHEMERIS, p. c. f. 3. [*Giornale*. Ger. Ein dencxhucchlin in welches tzegliche handlungen verzeichnet werden. G. *Regiſtre, & papier iournal.* H. *Hiſtoria que procede de dia en dia*] ἐφημερὶς. in quo res gestæ per singulos dies scribuntur, Latinè acta diuina, & Darium dicitur, ab ἐπὶ & ἡμέρα. dies Propertius pro libro fœneratoris posuit Me miserum, huis aliquis rationem scribit auari, & ponit duras in tot ephemeridas, Cic. pro Quin. Quinctius ad ephemeridem reuertitur, inuenitur dies profectionis. Calendarium a Seneca dicit a Cicerone Aduersaria, orum.

EPHEMERVM, ἐφήμερον, duarum herbarum nomẽ Dioscoridi, quarũ alteri folia tribuit lilij, sed tenuiora caulem parem, florem candidum, amarum, semen molle, radicẽ vnã digitali crassitudine, odorem non iniucundo. Dictũ aũt Ephemerum putatur, quod floré habeat fugacissimum qui vnico die marcescat. Alterum Ephemeri genus ab eodem Colchicum appellatur, a quibusdam etiam bulbus agrestis, sub autumni exitum florem fundens croceo similem folia habens pinguiora, quã bulbus, caulem semipedalem, semen ruffum, radicem ex nigræ ruffescentem, quæ desquamata intus albicet, succumque lacteum fundat. Vulgus, [*Conuincam*] appellat, quod gustatum canes enecet.

EPHESVS, f. 2. vrbs Ioniæ, celeberrimo Dianæ templo clara, ab Amazonibus condita. Hoc templum ducentis viginti annis a tota Asia factum fuit in solo palustri, ne terræmotus sentiret. In eo centũ viginti septem columnæ fuerũt, singulæ a singulis regib. factæ, sexaginta pedũ altitudine, inter quas triginta sex celatæ miro artificio.

EPHIPPIA, orum, n. 2. [*Selle di cauallo*, חר char. Ger. Sattel. G. *Selles ou autres couuertures de cheuaux, cõme bouſſes & autres choſes.* Hiſpan. *Sillas o cubiertas de caballos*,] ἐφίππια, ἀπὸ τοῦ ἐπὶ καὶ ἵππος, proprie tegmina, seu stragula, quibus equi sternuntur, vel sellæ quis ad insidendum impositæ. Hor. in Epist. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Hinc equites ephippiati, qui ephippia habent in equis, Cæs. lib. 4.

EPHORVS, m. 2. historicus Cumæus, Isocrati auditor, Ephori item apud Lacedæmonios magistratus eiusmodi fuerunt: quales, apud Romanos Trib. pleb. qui a Theopompo sic appositi Regibus sunt vt apud Romanos consulibus Tribuni. Vt enim a consulibus ad Tribunos prouocare quisque poterat, sic Lacedæmonij a Regibus ad Ephoros. Olim pro ministris Regum fuerunt, paulatim deinde eo peruenerunt, vt sensim a Rege magistratum proprium constituerint, nomine Ephoriam. Ita dicti ἀπὸ τοῦ ἐφορᾶν, quod est intueri, quod ad Ciuitatis salutem oculos intentos haberent.

EPHYRA, y, æ, f. 1. vrbs Peloponnesi, in ipso sita Isthmo, alio nomine Corinthus. Ephyræ nomen accepisse volunt ab Ephyra nympha, Oceani & Tethyos filia. Virg. 4. Georg. & Luc. libr. 6. Hinc Ephyreus, rea, reum. ideſt, Corinthius Propertius. Non ita complebat Ephyræ Laidos ædes. Luc. lib. 6. Insedit castris, Ephyræaque mœnia seruat. Vir. 2. Georg. Ephyræus per quinque syllabas extulit. Illusas auro vestes. Ephyræaque æra, Fuit & alia eiusdẽ nominis vrbs in Epiro, alia tursus in finibus Thessaliæ, item aliæ nonnullæ, quas apud Steph. vide.

EPICHARMVS. Philosophus Syracusanus, Pythagoræ auditor, Comœdiæ auctor. Hor. libr. 2. Epi. Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi. Scripsit de natura rerum, & medicina Cic. li. 1. Tusc.

EPICEDIVM, n. 2. ἐπικήδειον, carmen, quod in laudem defuncti, corpore nondum humato, cani solet aliter Nœnia dictum.

EPICROCVM, n. 2. genus vestimenti, crocco colore infectum. Festus.

EPICTETVS, p. p. ἐπίκτητος, m. 2. nomẽ philosophi Stoici, qui ex Hierapoli Phrygiæ vrbe originem ducens, Romæ, Epaphrodito cuidã Neroni familiari seruiuit atq. ad Marci vsq. Antonini tempora peruenit. Domitiano autem imperante eius dominatu offensus, Roma Hierapolim migrauit, ratus verum esse, quod est apud Tragicum, patriam esse cuiusq. vbi quis rectè ageret. Tanta verò apud omnes homines eius vitæ admiratio extitit, vt Lucianus Syrius Epicteti lucernam fictilem tribus drachmarum millibus, ob eius auctoritatem, venisse tradat. Scripsit Enchiridion, opus vile, & Angelus Politianus Latinum fecit.

EPICVRVS, eius sectæ auctor, quæ ab eo Epicurea dicta est. Summum bonum in voluptate ponebat, non tamen in voluptate corporis, vt Aristippus, sed animi, i. in absentia omnium dolorum. Deorum prouidentiam è rebus humanis tollebat. Traditur, fuisse continentissimæ vitæ; nomen tamen illud voluptatis, in qua summum bonum ponebat, effecit, vt homines voluptarij Epicurei dicerentur.

EPICVS, a, um, adiectiuum, ab ἔπος, quod est carmen, & propriè Hexametrum. vnde Epicus poeta, carminis heroici scriptor. Cic. de Op. gen. or. Licet dicere Ennium summum Epicum poetam. Epicũ poema, Cic. ibidem. Vide Cœl. Rhod. lib. 17. c. 20.

EPIDAMNVS, m. 3. [*Durazzo.*] oppidũ in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari incumbit. Dictum ab Epidamno rege Barbarorũ, sed Romani eò coloniam deducentes (inquit. Pli. lib. 4. c. 27.) Dyrrhachiũ dicere maluerunt propter inauspicatum nomen Epidamni, tanq. a damno dicitur Epidamnum. Appianus sic habet, Epidamnus rex vrbem condidit, quæ ab ipso nomen assumpsit. Huiusex filia nepos Dyrrhachius portũ vrbi adiecit, qui Dyrrhachium appellat.

EPIDAVRVS, m. 2. ἐπίδαυρος, siue Epidaurum, ciuitas in Peloponneso Æsculapii templo celeberrima, Plin. Hoc etiam nomine dicta vrbs Dalmatiæ, ad Illyricum mare sita, de qua Luca lib. 2. Illyris Ionias vergens Epidaurus in vndas. Pausaniæ, & Straboni Lymira cognominata, quod sit portuosa, diruta a Gothis, è cuius ruinis Ragusia iuxta ædificata.

EPIGRAMMA, tis, n. 3. [*Epigramma*,] ἐπίγραμμα, inscriptio, ἀπὸ τοῦ ἐπιγράφειν, Cic. pro Arch. Quod epigrãma in eum fecisset, tantum modo alternis versibus longiusculis. Idem ad Att. li. 1. Epist. 11. Epigrammatis tuis contenti erimus.

EPILOGVS, p. c. m. 2. [*Concluſione*. Germanicè Diebeſchluſsred] ἐπίλογος, postrema pars orationis, quã Latinè conclusionem, siue Perorationem dicere possumus. Cic. 4. Tusc. Num etiam Rhetorũ epilogum desideramus? Rhetores tripartitum epilogum faciunt, cõstantem enumeratione, amplificatione, & commiseratione.

EPIMENIDES, m. 3. ἐπιμενίδης, poeta Epicus fuit, patria Cretẽsis, teste Apuleio li. 2. Floridor. qui a patre Agiasarcho in agrum ad custodiendum pecus missus, in quodã antro obdormiuit annos. LXXV. vnde emanauit prouerbium, Epimenidis somnum dormire, in eos dictum, qui perpetuum agunt otium.

EPINICIA, orum, n. 2. [*Giuochi, & feſte per la vittoria.* Germ. Ein feſt. oder gefang ſoman auff freuden eines erlangten figs haltet. *Gal. Vers, louanges, feſte ou celebrité, qu'on dit, chante, ou fait pour la victoire gaignee, comme les feux deioye.* Hiſp. *Dantas o iuegos publicos hechos por alguna victoria como iuegos de alegria.*] Græci vocant celebritates pro parta victoria, ab ἐπὶ, & νικᾶν, Suet. verò accipit pro carminibus in laudem victoris compositis, cum in Neronc scribit. Sequenti die lætum inter lætos cantaturum epinicia.

EPINICTIDES, f. 3. pustulæ minutę. Iulius Pollux epinictis, pustula sub liuida, modicè rumescens, & plena sanguinis in tibijs, & pedib. Accipitur etiam pro oculorum morbo, Plin. lib. 20. c. 6.

EPIPHANIA, f. 1 [*Apparitione*,] ἐπιφάνεια, apparitio seu manifestatio ἀπὸ τοῦ ἐπιφαίνεσθαι, ab ap parendo. Inde Epiphania, orũ, à Christianis dicuntur festa quædam, quæ nos apparitionem Domini vocare possumus.

EPIPHORA, p. c. f. 1. ἐπιφορά, morbus oculorũ, quem vulgo lachrymã vocant, cũ descẽsus humoris cuiusdã mordacis oculos angit. ἀπὸ τοῦ ἐπιφέρειν, ab inferendo. Pli. l. 20. c. 2. Caro peponum epiphoris oculorum imponitur. Dicitur, & de alijs membris. Plinius li. 20. c. 13. Testium epiphoris peculiarius est. Cic. epist. Balbus ad me scripsit tanta se epiphora oppressum, vt loqui non posſit.

EPIRHEDIVM, n. 2. vehiculi genus, non dissimile bẽnę, compositum nomen ex ἐπὶ, & rheda. Iun. Sat. 8. Tritoq. trahũt epirhedia collo.

EPIROTICA, malа, n. 2. ἠπειρωτικὰ μῆλα, dicuntur, quæ in Epiro Græciæ regione nascũtur; à nostris dicuntur orbiculata, a figura orbis.

EPIROTICVS, a, um, o. 1. 2. ἠπειρωτικός, Ci. At. li. 12. Nisi te epiroticæ litteræ impedient. Epirotici boues, ex Epiro. Var. 2. de ruſt. c. 5. epirotici non solùm meliores totius Græciæ, sed etiam Italiæ.

EPIRVS,

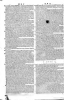

ra tñ retinet Equestria,annulū aureū,& Equum publicum; itaque M.Ci.cū Equite Romano natus esset, nunq; postea q in Senatum pertenit,Eques appellabatur, sed Senator, atq. ipse sius in scriptis cū de ordine Senatorio loquitur,nostrū appellat:eū de Equestri, non item,is igit non Eques,neq.Equestris ordinis, sed Senator,& Senatorij ordinis iure dicebatur. Ac mihi venit in mentem,quod in quadam epistola scripsit M.Cœlius ad Ci.Nostri,inquit,Equites nisi acutius vidissent, nostri, ob eam causſam dixit,quia vterq. pater.Equite Rom.natus erat. Potest igitur esse Eques,equestri loco natus,& Eques non Equestri loco natus, itemque potest esse Senator Equestri loco natus,& Senator non Equestri loco natus,cuius uerò pater Eques fuit,is, si Senator factus est, desinit appellari Eques,& equestris ordinis,eadē tñ retinet insignia,nisi ea ignominiæ causſa notatus a Cēsoribus,amisit.Ex nostris obseruationibus.

EQVESTER, huius Equestris, & hic, & hæc Equestris,& hoc Equestre,[*De caualllo.*Germ.Reuterisch,das zu den rossen vnd der reuterey gehoert.*Ga.De cheual,ou chenalier,des apertenances d'hommes d'armes,ou de gens a cheual.Hisp.cosa de caualleria,*ἱππικός,quod pertinet ad equitem,vt,Equestres copiæ.Ci.2.de Fin.Equestris disciplina.Item 6.Ver.Equestris ordo. Idem ad Brutum,Equestrem uerò ordinem,medium fuisse constat inter Patritios,& Plebē; hi olim sub Romulo,Regibusq.Celeres dicebantur,teste Pli lib.33.c.2.A Celere(vt quidam putant)Remi interfectore:deinde a flectendis equis,Flexumines vocitati:postea Trossuli,a Trossulo oppido Tusciæ,quod illud sine vllo peditum adiumento equites cœpissent.

EQVESTRIA,orum,n.1.ἱππικά, quattuordecim ordines graduum in Orchestra,in quibus sedebant Equites.Sen.li.7.de Ben.Equestria omnia Equitum Romanorum sunt.Sic popularia dicebantur,vbi plebs ipsa in theatro sedebat.Suet.in Do. Et quia pars intra popularia deciderat,quinquagenas tesseras ī singulos cuneos Equestris ac Senatorij ordinis pronunciauit.

EQVESTRIS,f.4.colonia,Galliæ Belgicæ oppidum. Plin.lib.4.c.17.

EQVIDEM,[*In vero,certamente,*אָכֵן ach.G.Zwar,fuerwar,warlich *Ga.Quant a moy certes,certainement. Hisp.cierto,ciertamente en verdad,si,sai bien,* affirmatiua coniunctio est, idem significans, qđ certe.Cic.de Amic.Equidem ex omnibus rebus quas mihi aut fortuna,aut natura tribuit, nihil habeo, quod cū amicitia Scipionis possit comparari.Sunt qui existiment compositum ab Ego,& quidem, sed cum inueniatur coniunctum cum uerbis cuiuslibet personæ in vtroq.numero,cōstat vbique non posse exponi per Ego.Persius Sat.5.Non equidem hoc dubites amborum federe certo Consentire dies.Cum verbo tertiæ personæ idem posuit Saty.1.per me equidem sint omnia protinus alba.Satius itaque erit dicere, Equidem nihil aliud significare,quàm Quidem.

EQVIFERVS,ri,m.2.equus ferus.Plin.lib.8.cap.15.& lib.28. cap.6.

EQVILE,n.3.[*Stalla ai caualli.*G.Ein Rosstall.*Ga.Estable a cheuaux, escurie.Hi.caualleriza,o establo de caualos,*[ἱππόκαπις,ἱππεών] stabulū equorū,vñ Var.li.2.c.7.Suadet, frēnos in equili suspēdere.

EQVIMENTVM,n.2.[*Prezzo dello stallone,che cuopre vna caualla,Gal. Le salaire d'vn estallon qui a failli vne iument. Hisp. Iornal de garañon caualllo,*]merces,quæ datur pro admissura equi,Varro.

EQVINVS,na,nū,*De caualllo,*ἱππῆος,Hor.de Ar.Humano capiti cervicem pictor equinam Iungere si velit.Cice. Tus.Gladius seta equina appensus.

EQVIO,is,n.4.ἱππομανῶ,de equis dicitur,cum coitum appetunt,Col. lib.7.Equienti mulæ cruda brassica datur.Pli.lib.8.cap.63.

EQVIRIA, n. 2. Ludi circenses a Romulo in honorem Martis instituti in campo Martio celebrabantur 3.Kal.Mart.Ouid.3.Fast.

EQVISO,onis,m.3.*Cozzone da caualli.*G.Ein rossztaeuffer,der die pferd mit bereitem anfuert.*Ga.Donteur,*ὁ *piqueur de cheueaux,escuyer. Hi.caualleriço de caualos,*ἱππεύς,qui equorum cutam gerit,emittitque Varro,equus traditur magistro, vt equiso doceat tollutim incedere. Veteres autem (vt Nonius afinotauit) non modo eos quorum magistrum,sed aliarum rerum gubernatorem equisonem vocabant. Vt Equisones nautici dicebantur,qui nauim exercebāt, & dicebant.

EQVITABILIS,le,o.3.[*Ou il può caualcare.*Germani.Da man wol reiten mag.]ἱππήλατος,vt,Locus equitabilis, in quo equi facile inambulare possunt.Liu.Equitabilis,& vasta planities.

EQVITATVS,us,m.4.[*caualllerin.*Germ.Ein reisiger zeog,oder reitūg *Ga.cheualllerie,gendarmerie,gens a chenal,Hisp.caualleria,o gēte de caualllo.*]modo equitum turmam significat. Tacit.li.19.Nutantem exercitum equitatus incursat. Modo actum ipsum equitandi.[*Il caualcare.*]Plin.lib.33.Fœmina equitatu arceri,& aduri solet. Cic. Ar.Sed iam quid opus equitatu.

EQVITVM,ti,n.2.[*Mādra di caualli.*Ger. Ein hauffen oder schar der rosse.G.*Vne trouppe de cheuaux,vn haras. Hi. El gatto de caualllos o yegua,*ἱππαρίῶν,*Sior,*equorū armētū. Vlp.l.plenū 6.equitij,ff.de vsufruct.leg.Tacit.de G.Mos est ciuitatib.vtero equitū cōferre principib.

EQVITATIO,f.3.[*Il caualcare.*Germa. Reisung. ritt.*Gal.cheuauache ment.Hisp.Obra de caualgar,*ἱππεία,Plin.lib.28.ca.4.Equitatio stomacho & coxis vtilissima.

EQVITARE,p.1.passiuè.Plin.lib.8.c.18.Etiam equitantur in prælijs.

EQVITO,as,n.1.[*Caualcare,*רָכַב rachab.Germ.Reiten.*Ga.Cheualcher aler a cheual,Hisp.Caualcar.*]ἱππάζω,equo iter facio.Horat.2. Ser. Sat.3.Equitare in atundine longa.Macr.Sat.li.6.c.9.Auctor est,veteres etiam equitare de ipso equo dixisse, & equitem pro equo nō nunquam accētum inueniri. Lucil. Nempe hunc currere equum nos,atque equitare videmus.Quamquam alij distinctionem post dictionem Equum faciant,vt,Nos, sit accusatiuus,ad hunc modū Nempe hunc currere equum, nos atque equitare videmus, vt sit sensus,Videmus,equum currere,& nos equitare.

EQVVLA,la,[*caualllina.*German. Ein iunge oder Kleine stutt]parua equa.Varro,Nemo est tam negligens,quin summa diligentia eligat asinum,qui saltet equulam.

EQVVLEVS,m.2.[*Poledro,ou Zino.G.Cheualet-poulain.Hisp.Pequenno caualllo.*]ἱππάριον,pullus equinus.Cice.in Hor.Domitores equorū cibum sæpè subtrahunt,vt fame debilitetur equulcorum nimis effrenata vis.Est & tormenti genus quo ad exprimendum de noxijs conscijsve veritatem Romani vtebantur,dictum(vt quibusdā placet)ab equi forma,tametsi alij ardentem lamināmalunt interpretari.Ci.pro Deiotaro.Facti enim in equuleo quæstio,iuris in iudicio.Idem 7.Phi.Ponite ante oculos vincula,verbera,equuleū.Sed in hac significatione alij malunt scribere Eculeus per c.

EQVVLVS,m.2.[*Caualllino.*G.Roesslin.Kldin rosslin]dim.ab equus: Cic. li.2.de Nat.Omnia in maturis meliora, vt in equo,quàm equulo, in cane,quàm catulo.Var.2.de re rust.cap.7.scribit equulum post annum,& sex menses domari posse.

EQVVS,[*Caualllo,*סוּס sus.Germ.Ein ross oder pferd.*Ga.Cheual. Hi.Caualllo,*]ἵππος,Ci.de Ami.Nemo est,qui non equo,quo cōsuerit, libentius vtatur,quam intracto,& nouo,Equorum alij gradarij,qui molli gradu sine succussura incedunt:contra Succussores sessorem frequenter inquietant. Alij dicuntur Veredi in cursu velocissimi, quibus maiores vsi sunt in venatione.Equus Troianus, proueribiali schemate de occultis latebris,conspirationibusq; ad perniciē alicuius tendentibus.Ci.pro Mur.intus,intus,inquam,est equus Troianus,a quo nunquam me Consule dormientes opprimemini. Equis,& quadrigis,id est,omni conatu. Ci.ad Q.Fr.li.2.Cursit corrigam tarditatem, cum equis, tùm verò quadrigis poeticis,Velis equisque[*Sforzarsi.*]Ci.2. Offic. Cum his velis equisque(vt dicitur)si honestatem tueri sententia est,decertandum est.

E ANTE R

ERADICO,as,a,n.1.[*Eradicare, estirpare,*עָקַר Vhakar עקר schheresch.G. Auss wurzlen,mit der wurtzel ausszichen.*Gal. Arrecher,oster.Hisp. Quitar,o arrancar hasta la rayz*] p. longa, ἐκριζόω.vnà cum radice euello. Translatè ponitur pro funditus perdo. Ter. in And. Dij te eradicent.

ERADO,is,ere,a.4.[*Radere,leuar via,*מָחָה hixtsiah.G. Auss xratzē. *Gal.Racler,oster en raclant.Hisp.Raer,o borrar,*]ἀποξύω.idem qđ expungere.Col.li.3.Surculos eradito tam alta, quam cuneum immisisti.Vnde eradere aliquem ex albo Senatorum, est eū ex Senatorum numero expungere. Tac.li.4.Metulam, Senatorio albo erasit.Erasus partic. Pl.in Paneg. Datum est ijs,qui post edictum tuū in locum erasorum subditi fuerant.

ERASISTRATVS,m.2.medicus eximius,ex Aristotelis familia natus.

ERATOSTHENES,m.3.Cyrenęus, Aristonis Chij,& Callimachi poetę discipulus,Platonis minor ob doctrinam vocitatus. Suid.

ERCISCERE, a,3.[*Diuidere,partire,*חָלַק chalak.G.Theilen,abtheidē. *Ga.Diuiser,partir. Hisp.Partire.*] prisca lingua significat diuidere. Apud Cic.1.de Or.Erciscere in 2.coniug.legitur inde iudicium familiæ erciscūdæ.i.rei familiaris diuidendæ,apud Ci.pro Cecinna

EREBVS,m.2.Ἔρεβος, fluuius inferorū, Vir.6.Aen.Magnos Erebi transnabibus amnes. Quādoque pro obscuriori inferni parte, ut,Imas Erebi descendit ad vmbras. Varro ex Erebo natam Noctē ait Vnde & illud,Erebó creata fuscis crinibus Nox te inuoco.Hec Festa. Alij malunt Noctē Erebi vxorē fuisse,ex quibus est Cic. de Nat. Deor. Frequentissimè autē Erebus pro ipsa inferorum sede accipitur.Vnde Proserpina ab Ouid.li.5.Met.Regina Erebi vocatur.

ERECHTHEVS,thi.2. Atheniensium Rex,cuius filiæ mortē pro patria contempserunt.Ci.pro Sextio, & Demosthenes.

ERENATA *αὐτοσχεδία, τὰ παραυτίκα λεγόμενα,* est ex occasione rei præsentis capto consilium,aliquando separatim,& de nouo natum, aliquando coniunctim.vt Erenatum exordium,id est,subitò inuentum apud Quint.

EREMIGO,as,aui,n.1.enauigare,emetiri. Pli.li.2.c.67.

EREMVS,p.p.f.2.[*Luogo solitario.Gal.Desert,lieu solitaire.*ווי *Ebrio, deserto,*]ἔρημος, solitudo.

EREPO,is,repsi,3.*Salir i luogo alto, & difficile,*עָלָה zachal שׁעה schha- ratsch רעש rarbasch.G.Herauss kriechē hērfuer kriechē.*Ga.Sortir, ou grimpant,*ὁ *grauissant,grimper hors,grauir hors. Hisp.Gatear,subir algun lugar,*ἐξερπύζω,ex loco abdito in lucem repo.Pl.in Aul.Foras lūbrico,qui subtertas ederpsisti.Interdū ad loca alta, & frupta euado Suc.in Tib.Tenitus,quod is a tergo insulæ ereptisset.

ERESPVBLICA,ex vtilitate Reip. Suet.in Cæs.

ERETRIA,æ,f.1.oppidum Eubœæ insulæ,Plin.lib.35.ca.6. &] soni.2. Iliad.in Catal. Nauium.

EROA,[*Verso,*עֵבֶר hal.G.Gegen.*Gal.Enuers.Hisp.Cerca,en ruinas y*

nocu, siue interdiu erumpentes. Inuenitur interdū actiuè positū cū accusatiuo. Ter. in Eun. Iamne erūpere hoc licet mihi gaudiū?

ERVNCO,as,a.1. [*Purger l'herbe.* Ge. Ausstreuten. *Gal. Sarcler, arracher les herbes inutiles qui croissent en quelque champ par myles bonnes.* H. *Rocar, y arrancar las yeruas.*] ἐκβοτανίζω, herbas noxias, & spinas, fruteta; extirpo, antiqui enim, teste Festo, runcam dicebant, quæ deinde runcina cœpit vocari, instrumētum ferratum, quo radices, spinæque in agris solent excindi. Hinc Runcare, & Eruncare.

ERVO,is,ui. [*Cauare, tirare,* חקר hitsil] חקל chillets. Ger. Ausstreissen, zusammen herfuerziehen. *Ga. Tirer hors, arracher de parmy, dimo lit. Sacar fuera lo escondido.*] ἐξαίρω, extraho. Pli. l. 11. c. 37. eruitur oculus. Lact. lib. 2. Ipse sibi oculos eruat. Interdum est destruere. [*Destruyr.*] Vir. 2. Aene. Troianas vt opes, & lamentabile regnum Eruerint Danai. Est etiam perscrutando inuenire, & veluti ex latebris in lucem proferre. Cic. pro Mur. Ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuæ.

ERVPTIO,f.3. [*Carrera,*] רץ pereth. G. Ein ausspruch, das hinauss fallet. *Gal. Saillie, ou sortie, assaut impetueusement. Hisp. Mancar, o yesca, cebo del huego,*] ab eruendo, cibus omnium animalium. Ou. 2. Am. el. 6. Nux erat esca tibi. Accipitur pro eo, quod datur auibus piscibus ve decipiēdi gratia. Cic. de Sen. Plato escam malorum voluptatem appellat, quod ea uidelicet homines capiantur, vt hamo pisces.

ERVPTVS,a,um, o. 1. 2. [*Di esca.* G. Das zur speiss gehoert. *Gal. Aparte aux viandes, Hisp. Cosa de comer,*] ἐπιτήδειος, quod ad escam pertinet. Plin. lib. 36. cap. 36. Ad escaria vasa rotum rubens vitrum, non translucens. Escaria mensa, teste Festo, dicitur quadrata, in qua homines epulantur. Vincula escaria. Pla. Men. Isthæc nimis lenta vincula sunt escaria.

ESCVLENTVS,a,um, o. 1. 2. τρόξιμος, quod esui aptum est. Cicero 2. de Nat. Deorum.

ESCVLVS, m. 2. arbor ex genere glandiferarum, eadem cum illa, quam Theophrastus, πλατύφυλλον. i. latifoliam appellat. Dicta Esculus, teste Seruio, quod primi mortales, nondum inuentis frugibus glādem eius pro esca vterentur. Idem tamen auctor est principiū huius vocis diphthongo scribi consuetisse, cui consuetudini hodie doctiores non obtemperant, plus originis rationi, quàm Seruij auctoritati tribuentes. De hac arbore vide Pli. li. 12. c. 1. & li. 16. ca. 4. & lib. 17. cap. 20.

ESITO,as, n. 1. καταπόσιος. freq. a supino Esum formatum. Gel. li. 4. c. 11. Pythagoram philosophum non esitauisse animalibus.

ESSEDARII, m. 2. qui essedā regūt, aut qui ex essedis pugnāt, Ci. Tre.

* ESSEDONES, m. 3. populi sunt Asiæ vtramque Scythiam incolentes. Pli. lib. 4. cap. 12.

ESSEDVM, di, p. c. n. 2. vehiculū Gallorum Britānorūque apud Belgas primo repertum. Vir. 3. Geor. Belgica vel molli melius feret esseda collo. Legitur etiam Esseda genere feminino. Sen. epist. 57.

ESTO, ās, futuri temporis imperatiui. Interdum concedentis, aduersabium est. Vir. 4. Aen. Esto, ægram nulli quondam flexere mariti.

ESTRIX, estricis, f. 3. verbale ab Edo, es, Plau. Cas.

ESVRIES, Esuritio, onis, & Esurigo, riginis, fem. 3. 5. [*Fame,* רעב rahab. G. Hunger, *Gal. Faim, famine. Hisp.* Hambre,] πείνη. idem quod fames, edēdi auiditas. Varro: Esurigo findebat costas. Catu. 20. Epig. Aureli pater esuritionum.

ESVRIO, is, ire, p. c. Esuriui, itum, n. 4. [*Hauer fame,* רעב raheb. G. Hungeren. *Gal. Auoir faim, desirer a manger. Hisp. Hauer gana de comer*] πεινάω. fameo, cibum appeto. Est autem absolutum, quamquā & cum accusatiuo inueniatur. Plau. in Curc. Nisi pecuniæ maturè paretur, maximè esurit. Ter. in Heaut. Est spes, nos esurituros satis.

ESVRITOR, m. 3. verbale. Mart. li. 3. Romā petebat esuritor Thurius.

ESVRIO, onis, m. 3. [*Chi ha fame,* רעב raheb. Germanicè. Ein Hungeriger. *Ga. Affamè, qui a grand faim. H. Hambriento, o ganoso de comer*] qui esurit. Plau. Persa: Esurio venio, non Saturio.

ESVS, us, ui, m. 4. [*Il mangiare.* German. Das essen. *Gal. Mangerie, manger ement. Hisp. El comer*] actus edendi. Plin. lib. 20. cap. 7.

E ANTE T

ET, καὶ, cōiunctio est copulatiua, vt Ci. eloquēs fuit, & philosophus. Duplicat interdū, ac cōpletiua est in diuersis reb. Vir. 1. Aen. Multum ille, & terris iactatus, & alto. Mō accipitur pro ēt, [*Ancora,*] Idē 1. Aen. Quorum Iphitus æuo iam grauior Pelias & vulnere tardus Vlyss. Mō interrogatiua. Vir. 1. Eclog. Et q̄ tāta fuit Romam tibi caussa videndi? Modo indignatiua. Idem 1. Aen. Et quisquā numē Iunonis adoret? Præterea ponitur interdū pro, hoc est. Pla. Annos natus iam sexaginta, & senex. Plerumq. sententiarum initijs cōpetit. Quin. Et finitæ quidem sunt partes duæ, quas hæc professio polliceatur. Interdum ponitur pro aduerbio ornandi, [*Dipoi,*] vt, Corpusque lauant frigentis, & vngunt, id est, deinde vngunt.

ETAXALVS, m. 2. insula est iuxta sinum Persicum, Pli. lib. 6. cap. 28.

ETENIM, [*percioche,* כי chi. Germ. Danu. *Gal. pource. Hisp. porque, ciertamente,*] καὶ γάρ, idem valet quod enim, quia, & fere primum i oratione sibi locum vendicat. Cic. 4. Ver. Etenim qm̄ numerum iniuriarum vobis non possum exponere, genera ipsa cognoscite. Idē 2. de Diu. Etenim ex diuisione hoc secūdū est. Inuenit & sēdo loco, vt, Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres. Cicer. de offic. ex vetere poeta. Accipitur aliqñ pro quippe. Cicero. pro Flac. Neq. in toto Aemonensium testimonio commouebor, etenim quibus ego istam laudationem remittam, i. quippe quibus, &c. Nonnunquam diuisa compositione per duas dictiones effertur. Cicero. de Clar. Orat. Et dicere, enim bene nemo pōt, hoc est etenim bene dicere.

ETEOCLES, p. c. m. 3. ἐτεοκλῆς, Oedipi filius, ex nefādo locastæ matris concubitu editus, cui cum fratre Polynice ita conuenerat, vt alternis regnarent. Exacto deinde primo anno; cum Eteocles, qui, qm̄ maior natu esset primo anno regnaret, reuertenti fratri renueret regno cedere. Polynices adiutus a Tydeo & Adrasto socero fratri bellum intulit, in quo ambo mutuis vulneribus ceciderunt.

ETESIÆ, m. 1. ἐτησίαι vēti, quos Strab. li. 1. Subsolanos vocat, i. Euros. Hi quotannis i vigore ætatis perflant 40. dieb. post caniculæ exortum. Dicti Etesiæ, i. annui. ἔτος, enim annus, ἐτήσιος, annuus, quod ex omnibus ventis hi maximè stati sint, & singulis annis eodem tēpore redeant. Plin. lib. 17. cap. 5. & Gel. lib. 2. cap. 18.

ETHICE, vel Ethica, cæ, f. 1. [*Ethica,*] pars philosophiæ ad mores pertinens. Cic. de Fato. Quia pertinet ad mores, quos ἤθη, Græci nuncant, nos eam partem philosophiæ de moribus appellare solemus, sed decet augentem linguam Latinam, nominare Moralem.

ETHOLOGVS, m. 2. qui gestu ipso corporis, & sono vocis ita exprimit mores hominum, vt gestibus loqui videatur Cicero. 1. de Ora. Mimorum est, & ethologorum, si nimia est imitatio, sicut obscenitas.

ETHVSA, f. 1. olim insula in mari Myrtoo, deinde continenti accreuit Plin. lib. 16. cap. 80.

ETIAM, [*Ancora, etiandio,* עד gham. Germ. Auch noch. *Gal. Aussi, davantage, encor. Hisp. Tambien.*] Pla. Tu ne ētid resciscis? Aliqñ significat Adhuc. Ter. in And. Nihil suspicans ēt mali. Aliquando præcedit ea, [*Oltre a cio.*] Idem in Andr. Etiam puerum comoeni Chremis. Etiam rēsio affirmatiua, [*Si.*] Pli. ad Tacit. Studes? inquam Rufinet etiam. Aliqñ & affirmandi vim hēt nulla præeūte interrogatione Cicer. pro Rosc. Si non, qūo tabulas conficis? Si ēt, quòrē hoc nomen triennio amplius in aduersarijs relinquebas. Accipitur & pro Quin potius, [*Anzi,*] Pli. in Paneg. Nullis ab eo auctoritas imminuta, aucta ēt: Etiam atq. ēt, pro valde [*Sommamente*] Cic. de Fin. 5. Iste locus est Piso tibi ēt atq. ēt confirmandus. Etiamdudū, pro adhuc [*Fino ad hora*] Ter. Hoc ego mali nō pridē inueni, neq. Etiā nūc scit pater. Etiā ne. Pl. in Asin. Age exerea. D. Etiā ne? L. Age q̄so

here le vſq. ex penitis faucib. Cic. Att. 10. Etiã hẽ Bell. I. Senatũ vel nire cogitet. Etiãnũ idẽ eſt qđ adhuc, vel ad hoc vſq; tempus. Pla. Tuc. Mihi etiãnũ quid ſit negotĩ, falſus interrogo ſum. Pro eodẽ legimus. Etiã nunc. Idem in Amph. Etiam nũc nauſeo. Ponitur & pro ſtatim, illicò, vel extẽplo, [*Subitamente.*] Idẽ in Aul. Abſcede hinc & nunc. Etiam tum, pro vſq; tunc, vſque ad id tempus. Ter. Hec. Narrat vt virgo ab ſe integra etiam tum fuerit. Cicero. de Orat. Omnes etiam tum retinẽbant illum Pericles ſuecum.

ETRVRIA, vide Hetruria.

ESTI, [*Benche, ancorche,* כי chi. Germanicè, wiewol, obſchon. *Gal. Combien que la cõquẽ, ſoit es fois que.* Hiſ. *Adunque,* γάϱτοι. Cic. 4. Mil. Etſi vereor Iudices. Interdum etiam cum ſubiunctiuo inuenitur. Cic. de Amic. Etſi illis plane orbatus eſſem. Nonnunquam interrogatiuè profertur. Cicc. Att. Etſi quæ fuit illa temeritas? Interdũ inuenitur iunctum cum Quamuis. Cic. ad Att. libr. 16. Etſi, quamuis non fueras ſuaſor profectionis meæ, approbator certè fuiſti.

ETYMOLOGIA, Ci. 1. Acad. Verborum explicatio probatur, id eſt, qua de cauſſa quæq. eſſent ita nominata, quam Etymologiã appellant.

ETYMON, mi, idem quod Etymologia, Var. 3. de ruſt. c. 4.

E A N T E V

EVACVARE, [*Vuidare,* ערה herah ריק herik פנה pinnah. Germanic. Ausſlaehen. *Gal. Vuider hors, euacuer.* Hiſpa. *Vaziar, enacuer,* κενοῦν. vnde euacuate alueum. Plin. lib. 20. c. 6.

EVADO, dis, ſi, ſum, fio, exeo, euenio, erumpo, euolo, [*Campare, fuggire diuentare,* נמלט nimlat נוס nus. Ger. Entgehen, entrinnẽ. *Gal. paſſer outre, paruenir, venir au deſſus, eſchapper.* Hiſ. *Eſcapar de peligro, ſalir hecha alguna coſa,* διαφεύγω, effugio, exeo. Vir. 9. Æn. Noſtras ne euadere demens Speraſti te poſſe manus. Cic. pro Cæl. Si euaſiſſent fubito ex balneis mulieris amici, Lucinũq. cẽ prehẽdiſſent. i. ſi è balneis erupiſſent. *Saluarſi.* Cæſ. Reliquos equites conſectati, paucos, qui ex fuga euaſerant, reliquerunt. Sic euadere è manib. hoſtiũ, apud Liuiũ, & Euadere ex iudicio aliquo apud Ci. Sal. in Iug. Atm Marius ſigna inferre, atq. euadere oppido properauiſſet, profectò cũcti fidẽ mutauiſſent. Cic. 1. Tuſ. 1. Accedit, vt eò facilius animus euadat ex hoc aere. Idẽ de Sen. Mihi quidem nunq; perſuaderi potuit, tũ animum eſſe inſipientem, cum ex inſipienti corpore euaſiſſet. Ponitur ẽt pro ad finem perducere, [*Riuſcire a fine.*] Terent. in Andr. Quã timeo, quorſum euadas, i. ad quem finẽ perueniat oratio tua. Item pro fieri, [*Diuẽtare, farſi.* Ci. in Ver. Tu eiuſmodi euaſiſti, in furis, ac diuiſoris diſciplina educatus. Euadere in muros, vel in cacumen montis, eſt aſcendere, [*Aſcendere.*] Virgil. 2. Æn. Euado ad ſummi faſtigia culminis. Euadere atua, apud Liuiũ. Euadere ante oculos, pro apparere. [*Apparere, comparere.*] Virg. 2. Æn. Vt tandem ante oculos euaſit, & ora parentis. Euadere ad cõiectũram, conſequi coniectura, [*Imaginarſi.*] Pla. Nunquam hodie quĩ ad coniecturam euadere. Euadere in malum, Tere. in Adelph. Nimia illa licentia profectò euadet in aliquod magnum malum.

EVAGATIO, f. 3. verbale. Plin. lib. 2. c. 17.

EVAGOR, aris, d. 1. [*Vagare,* נדד nadhadh, שוט tſahah. German. Auſſchweiffen. *Gal. Sortir de ſon lieu, ordre, ou place, vager cà, & là, ſortir de propos.* Hiſp. *Andar fuera vagando,* [περιπλανάω]. latius vagor, expatior. Liu. lib. 22. Frontibus aduerſis concurrendum erat, quippe nullo circa ad euagandum relicto ſpatio. Per metaphoram eſt extra propoſitum dicere. [*Vſcire di propoſito.*] Cic. in Offic. Nam qui appetitus longiùs euagantur.

EVALEO, es, p. c. *Ingaeluardirſi,* גבר ghabar חזר cahazak אמץ amatz. G. Vermueglich ſein. *G. Pouuoir. Hiſ. Mucho poder,* validior fio; vñ eualeſco, robur, & vires acquiro. Pli. li. 15. Quæ poſtquã eualuit.

EVAN, vnum eſt ex Bacchi cognominibus. Ouid. lib. 4. Met.

EVANTES, f. 3. dictæ Bacchę, quæ liberi patris Orgia celebrantes, Euãtis nomen identidem acclamabant. Vir. 5. Aen.

EVANDER, m. 2. Carmente filius, qui cum patrem imprudens occidiſſet, relicta Arcadia, in Latium ſeſe contulit, atque pullis Aborginibus in Palatino monte conſedit, vbi oppidum Pallãteum fundauit, a nomine Pallantis (ut Virgilio placet) proaui ſui. Vir. 8. Aen. Arcades his oris, genus a Pallante profectum. Qui regem Euandrum comites qui ſigna ſequuti Delegere locum, & põſuere in mõribus vrbem Pallantis proaui de nomine Pallanteum. Legitur & nominatiuus Euandrus, Idem 8 Aen.

EVANEO, es, n. 2. & euaneſco ſcis, ſecunda ſyllaba prodit. [*Suanire, ſparire,* חבל habal, עדם halah. Germ. Vergehen, verſchwinden. *G. Deuenir a neant, ſe perdre, s'eſuanouir.* Hiſp. *Deſuaneſcere, deſaparecer,* ἀφανίζομαι. è conſpectu abeo. Plin. li. 9. c. 61. Eodẽ tempore euaneſcunt. Cicer. de Clar. Orat. iſque & orationes reliquit, quæ tam euanuerunt. Idem ad Atui. libr. 3. Extenuari, & euaneſcere ſpem noſtram vidi.

EVANIDVS, a, ũ, n. 1. 2. inanis. *Fragile, vano, caduco,* תהם hobel. G. Hinfellig, zergenglich. G. *Qui n'ha point de verin, qui ſoudain s'eſuanouiſt.* Hiſ. *Deſuaneſcedo.* caduccus. Col. de Arb. cap. 17. Nã quæ in proceritatem extenduntur, euanidę ſunt, paruum fructus ferunt. Pli. lib. 37. cap. 5. Quædam ex ijs ſeneſcunt, paulatim viriditate euanida, Ouid. 5. Met. Pectoraque intenues abeunt euanida riuos.

EVANGELIA, orum, n. 2. ſacrificia & ſupplicationes pro iucundo nuncio. Cic. Att. li. 2. O ſuaues duas epiſtolas, quibus euangelia debeti fateor. Ibi in ad eundem. Itane nunciãt Britus, illum ad bonos vitus euẽgelia?

EVANGELIVM, n. 2. *Buonenouua* בשורה beſoraz. Germ. gute botſchaft, [*al. Euangeli, bonne nouuelle.* Hiſ. *Euangelio, è buon meſſage,*] bonũ nũciũ ab εὖ. bonum, & ἀγγέλλω, nuncio, vnde non immerito a Chriſtianis Euangeliſi appellatũ eſt, ſaluiferum illud nunciũm, a Chriſto, veraciſſimo patris nuncio, nobis allatum, quod omnibus ad dominum redeuntibus æternæ felicitatis hæreditatẽ promiſit.

EVANNO, aſſare, a. 1. [*Suentolare,* חרף heniph ארח zerah. G. Auſſwandẽ. *Gal. Vanner. & getter horsen vannant.* Hiſp. *Caranidar e auentar.* ἐξαλιμόω, vanni motu euentilo. Var. 1. de re ruſt. Quod leuiſſimũ, eſt in eo, euannetur foras. Per translationem pro amouere, vt annotauit Nonius, citans illud, Pomponij ex Panmuceatis. euannetur, & mea ocyus opera vt fiat, feceto.

EVAPORATIO, f. 3. [*Vaporatione,* אדים edh קטור Ketor. German. ein ausdempffung, vertiechũg. *Gal. Vaporation.* Hiſ. *Obra de abahar,*] ἐξατμίς, vaporis expiratio. Sen. lib. 1. Nat. qreſt.

EVASTO, as, are, a. 1. [*Dare il guaſto,* נתם nathas נתץ nathats נתש natasch שדד ſchadhadh, ישם heſchem. German. Verwuoſten, zerſtoeren. *Gal. Deſtruire, gaſter.* Hiſ. *Deſolar è mucho deſtruir,*] δῃόω, idem quod vaſtare. Liu. lib. 10.

EVAX, ἐυοῖ, interiectio exultantis. Plau. in Men. euax, aurgio vtercto tandem albei.

EVBOEA, f. 1. ũbœa, nomen inſulæ in mari Ægæo, ſinu Argolico, cuiposa Baotia diuiſa, vt per te illi coniungatur. Hodie vocant, [*Negreponte,*] Hinc Euboicũ mare, ed duplex eſſe dr: alterũ in Ægæo mari, alterum in Campetiſco Tuſco, quod in Ægæo, habet ea adiacet a qua denominatum eſt. Quod autem in Tuſco, Cumarum, Baianumq. allui oram, ab Euboicis aduenis & Cumarum conditoribus nuncupatum. Hinc Euboeus, a, um, adiectiuum. Stat. li. 5. Siluis nuncupatum. Hinc Euboeus, a, um, adiectiuum. Stat. li. 5. Siluis nuncupatum.

EVBOICVS, a, um, ũbœus, vt, Carmen euboicum, Ouid. 4. Faſt.

*EVCARPIA, f. 1. vbi Phrygiæ, ſi qua racemi feracitate ac magnitudine ſpectabiles fiunt, Stra. lib. 12.

EVCLIDES, m. 3. philoſophus Megarenſis, Socratis auditor, ſcripſit dialogos plurimos, quorum nomina recenſent Suidas, & Laertius. Fuit & alter Platonicus philoſophus, & geometra inſignis, tempore primi Ptolemęi. i. poſterior aliquanto ijs, qui Platonis temporibus vixerũt, antiquior verò Eratoſthene, & Archimede: hic multa de geometria, & muſica conſcripſit, quæ etiam nunc extant.

EVDOXVS, m. 2. peritiſſimus aſtrologus fuit, & geometra, patria Gnidius, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ curſum ordinauit Luc. lib. 10. Nec metus Eudoxi concedet faſtibus annus. Scripſit leges, & de geometria, atq; aſtrologia libros edidit. Cic. lib. de Diuin. & de geometria, atq; aſtrologia libros edidit. Cic. lib. de Diuin.

2. Eudoxus Platonis auditor, in aſtrologia facilè princeps.

EVECTIO, f. 3. (ſic ſcribe Budæo, diploma, ſiue chartula, ſigno Principis obſignata, qua poteſtas permittitur aliquid euehendi, vnde Cicer. de curſu publ. cauetur, vt euectiones ab ōmnibus poſtulentur.

EVECTVS, us, m. 4. euectio, quę fit vel nauibus, vel curribus. Pli. li. 15. ca. 5. Quo ſectari iubet, vt operariorum ſit copia propè, vt inuigilandi euectus.

EVEHO, ἐξάγω, extra veho. Cice. de Clar. Orat. vt ſemel è Pireo eloquentia euecta eſt. Per translationem extollo, [*Alzare.*] ἐπαίρω. Virg. 6. Aen. Pauci, quos æquus amauit Iupiter, aut ardens euexit ad æthera virtus, Dijs geniti potuere.

EVELATVM, o. 1. 2. [*Suentolato. Gal. Eſuenté.* Hiſ. *Auentado.* germanicè. Erluftet, erfeuberet] veteres dixere pro euentilato. Festus.

EVELLO, lis, euelli, & euulſi euulſum, a. 3. [*Stirpare,* Germ. Auſſrupffen, auſſreiſſen. *Gal. Arracher,* Hiſp. *Arrancar, aigo dè ingar.*] ἐκτίλλω, extraho, extirpo; vt, Euellere ſibi capillum præ luctu. Cicer. 3. Tuſc. Idem ad Att. 5. Exciſa eſt arbor, non euulſa. Sic Euellere ſe è complexu, apud eundem. Translatè, euellere opinionem ex animis hominum. [*Leuare, remouere,*] Euulſio. Cicero. de Natur. Deor. Euulſionem dentis Aeſculapius inuenit.

EVENIO, nis, eueni, enentum, p. c. n. 3. euado, obuenio, cado, fio, obtingo, concurro, conficior, accedit, vſu venit, procedo, exitum habeo, *Venire, accadere, auenire,* קרה Karah. Ger. Begegnen, widerfahren. *Gal. Aduenir.* Hiſp. *Acontecer.* venire, accidere. Pla. Caſt. Sic modo rus eueniat, remittam ad te virum. Nonnunquam etiam ſignificat euadere, i. per quamcunque difficultatem ad aliquid peruenire, exitum habere, [*Riuſcire.*] Plau. in Moſt. Hæc blanda dicta aquo eueniant, madeo metu. Sæpius tamen ponitur pro contingere, accidere, & iam in malam, quàm in bonam partem accipi ſolet. Cic. Offi. 3. Quod in poematibus, & in picturis vſu euenit. Idem Fa. 2. Ex quo vereor, ne idem eueniat in meas litteras. Quandoq. eſt obuenire, & ſorte alicui obtingere. Sal. in Iug. Metellõ Numidia euenit. Euenit, impersonaliter, pro ita accidit. Terent. in And. Quid ut Athenas inſolens. C. Euenit.

EVENTILO, as, are, a. 1. *Cruellare, ſuentolare,* זרה zerah. G. Mitwerffen. oder wannen erſeuberen. *G. Eſuenter.* H. *Derramar al viento,*] διαπτύω, ventilatione purgo. Col. li. 1. Frumẽta euẽtilata mũdiora fiũt.

EVENTVM, ti, n. 2. [*Auenimento,* מקרה mikreh Ger. zutragung eines dings, ein beſchehung eines hãdels. *G. Euenement, la fin & iſſue de* qui-

...ſpecthoſe.Hiſpa.*Accõteſcimento,ò la ſalida de lo que à conteſce,*]
...cer.li.1.Euentum dici poterit,quodcunque erit actum.Cice. m
...ntit.Cuiuſque facti,& euenti cauſſa ponetur.
...NTVS,m.4.[*Accidente,caſo,auenimento,*] מקרה mikreh.Germanic.
...der auſſ trag oder auſſgang.*Ga. Euenement.Hiſ.Aconteſcimiento.*]
...ſeuus,quod caſu aut fortuna nobis euenit,tam in bonum,quã
...malum.Cicer.li.1.de Orat.Vt enim quis optimè dicit,ita maxi
...è varios euentus orationis pertimeſcit.Vir.li.6.Æn.Cæoſq.vo-
...Quos Euentus animo ſecum.Oui.epiſt.2.Cateat ſucceſſibus opto,
...Quiquis ab euentu facta notanda putat.
...ENVS,f.p.m.2. *ἑυηνος*,fluuius ætoliæ,in Caſſidromo mõte naſcẽs,
...ſtium Calydonem in mare Ionium influens.ita dictus ab Eue-
...no Martis filio,qui ſe in hunc fluuium præcipitauit.Ou.li.9.Met.
...ENVS,m.2.*ἑυηνος*,philoſophus,qui ignem optimum ciborum con
...dimentum eſſe dicere ſolebat,]vt refert Plutarchus.
...VERBERO,a.1.[*Battere,*] הכה hichchah.German.Schlagen,zwingẽ
...*Ga.Battre.Hiſ.Herir o acotar,*] verbero.Ouid.14.Met.Cineres,
...pulſis euerberat alis.
...VERGETES,m.3.cognomen Ptolemæi Ægyptiorũ Regis,qui Phila-
...delpho ſucceſſit,a maximis ius in Græcas ciuitates meritis impo-
...ſitũ,*ἐυεργέτης*,enim beneficus dicitur.Euergetæ item dicti popu-
...li Scythiæ,qui & Arimaſpi,quod beneficij fuerint in Argonautas
...tempeſtate ad eorum litora delatos.Steph.
...EVERGO,is,ſi,ſum,[*Mandar fuori,*] מלח ſchillach.Germ.Herfuergeben
...*Ga.Enuoyer de hors.Hiſ.Embiar a fuera*] *ἐκπέμπω*,emitto.Liu.Mon-
...tes ſpem faciebant,eo magis,quod nullos euergerent riuos.
...EVERRICVLVM,li,n.2.[*Rete da peſcare,*] כרם cherem.Germanicè.Ein
...zug oder ſpreitgarn der fiſcher.*Ga.Filé,uerueil,ſeine.Hi.La red bar*
...*redera de peſcadores*] *σαγήνη*,rete piſcatorium a Græcis dictum,& a
...verrendo aqua ſic appellatum.Var.li.3.de re ruſt.c.17.Cum neque
...euerriculo in litus educere poſſent piſces.Cicer.6.Ver.Expilatorẽ
...Siciliæ Verrem,Euerriculũ appellat.Idem li.3.de Nat.Deo.Doli
...actionem Euerriculum appellat omnium malitiarum,quod ſcilicet
...ea euerrantur omnes fraudes è vita hominum ciuili.
...EVERRO,is,ri,ſum,[*Spazzare,*] טאטא tete כיר biker.G.Auſſwiſchẽ.
...*G.Balier & netoyer.Hiſp.Barrer,*]ſcopis expurgo.Col.li.8.Stabu-
...la frequenter euerrenda,& purganda.Translatè accipitur pro ex-
...pilare,[*Robbare,ſaccheggiare.*]Cicer.3.Ver.Quam domum,quam
...vrbẽ,quod fanum denique nõ euerſum,atque exterſum reliquiſti?
...EVERSIO,f.3.[*Diſtruction,ruina.*German.Vmbkehrung,vmbwerffung.G.*Renuerſement,deſtruction.Hiſ.Obra de traſtornar alguna co*
...*ſa*] *ἀνάτροπος*,Pli.lib.22.c.16.Præcipitia,vehiculorum euerſiones.
...Cicer.de Sen.Rerum publicarum euerſiones.
...EVERSOR,oris,m.3.[*Diſtruttore*] חפר hophech נתם nothes.Germ.Ein
...vmbkehrer oder zerſtoerer.*Gal. Renuerſeur,deſtruiſſeur.Hiſ.Tra*
...*ſtornador,deſtruidor*]Cicer.pro domo Euerſor huius imperij.Vir.
...12.Æn.Priami regnorum euerſor Achilles.
...EVERTO,tis,ſum,a.3.[*Rouinare,diſtruggere,*] הרס haras נתם nathas.G.
...Vmbkehren.*Gal.Renuerſer ce qui eſt deſſus deſſous,abolir,deſtruire.*
...*Hiſp.Reboluer o traſtornar,ſubuertir,deſtruyr*] *ἀνατρέπω*,ſcindo,
...diruo.Cicero.lib.1.Offi.De euertendis diripendiſque [illegible] val
...de illud conſiderandum eſt.Vir.3.Æn.Priamique euertẽ
...Iuppiter inuiſum ſuperis.
...EVESTIGIO,aduer.[*Incontinẽte,ſubito,*] מהרה pitheom.Germ.Eins
...wegs,vnuerſtundan,auff dem fuſſ nach.*G.Tout incontinent apres*
...*tout ſoudain,ſubit.Hiſ.Luego ſin algun medio*] *αὐτίκα*,cõteſtim,ſtatim.Ser.Sulpitius Ci.li.4.Eueſtigio eo ſum profectus prima luce.
...EVGANEI,m.2.*ἐυγένιοι*,populi fuerunt ad intimum maris Adriatici ſinum,Alpes verſus,qui deinde a Troianis & Henetis,qui Antenore duce in eam Italiæ partem venerunt,ſedibus ſuis pulſi,Alpes Graias tenuerunt.Liu.lib.1.Dicti Euganei,*ἀπὸ τῆς ἐυγενίας*,a generis nobilitate,teſte,Pli.li.3.c.20.Hinc Euganeus,a,um.Iuu.
...Euganea quantumuis mollior agna.
...EVGE,interiectio aſſentiẽtis,& gratulanti.Pla.in Epi.Euge,corpulentior videre,atque agilior.Idem in Mer.Euge,mi Demipho,ſaluc.
...EVGENIÆ,p.p.f.1.vuæ quædam a generoſitate ſic dictæ;nã *ἐυγενία*,
...dicitur nobilitas.Col.lib.3.c.2.
...EVGIVM,n.3.*ὑμήν*,pellicula quædam in pudendo muliebri,quã primo coitu rumpi nonnulli ex antiquis putauerunt.Nonius,Eugiũ
...pars media inter naturalia muliebria.Næuius,Sine Eugio puellum inuenit.Laberius,An concupiſcis eugium ſcindere?
...EVHYVS,o.2.Bacchi cognomen a Ioue illi inditum eo in bello,quod gigantes cum dijs geſſerunt:fabulantur enim poetæ,Liberum patrem ſe in leonẽ conuertiſſe,vnumque è gigantibus occidiſſe,& ob rem tam ſtrenuè geſtam Euhyon,i.bonum filium a Ioue ſalutatum.Stat.lib.2.Inde fœmininum Euhyas,quod Bacchi ſacerdotem ſignificat,Hor.lib.3.Car.
...EVIDENTER.[*Manifeſtamente.*Germanicè.Klaerlich,augenſcheinlich.*Gal.Euidemment,clairement.Hiſ.Clara y manifeſtamente,*]perſpicuè.Liu.lib.6.Eum tam euidenter pœnituerit.
...EVIDENS,o.3.[*Euidentemẽte,manifeſto,*] נראה nireeh ברור barur צח tzah צחיח tzechiach.Ger.Scheinbar Klar vnd heiter.*G. Euident,*
...*clair,manifeſte.Hiſpa.Viſibile,claro y manifeſto*] *σαφὴς*,quod aperte videtur.Cicero.de Vniuerſ.
...EVIGILO,as,n.1.[*Deſtarſi,ſuegliarſi,*] ער har.G.Auffwachẽ,erwachẽ
...*Gal.Veiller ne dormir plus.Hiſpa.Velar deſpues del ſueño,*] *ἐγείρομαι*,expergiſcor.Pl.epi.5.Enigilauerammuncius a Spurina.Stat.5.Sil.
...Excidit,& mediis miſer enigilauit in vndis.Nonnumquam elucubro,& per vigilias aliquid cõficio,[*Induſtrioſo.*]Cic.Att.lib.9.Ac
...quam expedita tua conſilia,quam enigilata tuis cogitationibus.
...EVINCIO,is,ire,a.4.[*Cingere,*] אזר afar.Ger.Binden,Knuepffen,]como.Virg.8.Aen.Euincti tempora ramis.
...EVINCO,a.3.[*Vincere,*] ניצח nitſtzach הכה hechiach.G.Vberwindẽ
...*Gal.conuaincre,ſurmonter,vaincre.Hiſ.Vencer*] *νικάω*,vinco,vincendo extorqueo.Liu.2.ab Vrbe.Euincunt inſtando,vt litteræ ſibi ad Tarquinios darentur.Hor.2.Ser.Sat.3.Si puerilib.his ratio eſſe euincet amare.Inde Euictus,[*Vinto*]victus,cõuictus.Cice.2.
...Verr.Tam multis teſtibus euictus,ora iudicum aſpicere auderet.
...Virgil.4.Aen.Tu lachrimis euicta meis,tu prima,&c.
...EVIRATVS,o.1.2.[*Caſtrato,*] נתוק nathux.Ger.Dem da auſſgeſchnitten iſt,]*ἐξευνουχισμένος*,caſtratus.Translatè pro effœminato.Pla.
...Adoleſcens euiratus ac mollis.
...EVIRO,as,[*Caſtrare,*] נתק nathax.G.Auſſ ſchneiden,muenchen.*Gal.*
...*Chaſtrer,effeminer,oſter la virilité.Hiſ.Caſtrar,enflaquezer à otro.*]
...*εὐνουχίζω*,caſtro,virilitamẽte execo;translatè,effœminatũ reddo.
...Var.Mancip.Euirauit omnes Veneri vaga pueros.Nonius.
...EVIRATIO,f.3.[*Caſtratione.*Ger.Muenchung,auſſ ſchneſtrung.]virilium exectio:vnde euirationem pilorum dixit Plin.lib.29.cap.
...1.pro depilatione.
...EVISCERO,as,a.1.[*Euentrare.*Ge.Entweiden,das eingeweid auſſnẽmen.*Gal.Esbouiller,oſter les entrailles,& le dedans.Hiſp.Deſſellar,ò deſembuchar,*] *κατατραχίζω*,viſceribus ſpolio.Virg.11.Aene.Pedibuſque euiſcerat vncis.
...EVITABILIS,le,o.3.[*Euitabile.*Ge.Das zuuermeiden iſt]*ἐυκτός*,vt non euitabile telum.Ouid.6.Metamorph.
...EVITO,as,a.1.[*Schifare,*] ברח barach נשך niſchmar.G.Vermeiden.
...*Gal.Fuir,euiter.Hiſp.Eſquiuar,*]*εὐλαβοῦμαι*,Vito.Cicero de Amic.
...Quas tum euitare,tum eleuare,tum ferre ſapiẽtis eſt.Eſt & euito pro vitam eripio,[*Occidere,*]Cic.3.Tuſc.è vetuſto poeta.Vidi priano vitam euitari Euitatio malorum,[*Il ſchifare.*] Quinct.
...*EVMECES,balſami genus leui cortice,ita dictũ,quod cæteris ſit pro cetius.*εὐμήκης*,n.procerus dicitur.Plin.lib.12.c.25.
...EVMENIDES,f.3.[*Furiæ infernali,*] furiæ infernales *κατ' ἀντίφρασιν*,dictę,q minimè benevolæ ſint,*εὐμενής*,n.benevolus ſignificat.
...Has tres ferunt fuiſſe,Acherõtis & Noctis filias,vno partu editas;
...Et apud inferos vocantur canes:vnde Lucan.Iam vos ego nomine vero Eliciam,Stygiasq; canes in luce ſuperna Deſtituam.Apud
...mortales furię ab effectu.Cic.2.de legibus.Agitant & infectantur impios Furiæ non ardentibus tædis,ut eſt in fabulis,ſed angore cõſcientiæ,& fraudis cruciatu.Apud ſuperos dicuntur Diræ.Vir.lib.
...12.Aen.At procul vt Diræ ſtridorem agnouit,& alas.
...*EVMETRIS,gẽma eſt apud Bactros naſcens,ſilici ſimili,q̃ capiti ſuppoſita,nocturna viſa ad oraculi ſimilitudinẽ reddit.Pli.li.37.c.10.
...EVMOLPIDÆ,m.1.*ἐυμολπίδαι*,ſacerdotes,ſeu magiſtratus Athenis,in
...memoriam & honorem Eumolpi regis.Diodorus & Cic.
...EVMOLPVS,m.2.Athenienſis,quem Suidas Muſæi poetæ filiũ fuiſſe ſcribit & Pythiorũ victorẽ.Alij Orphei vatis filiũ fuiſſe ſcribũt,q̃ poeſi fuit Homero antiquior.Ab hoc Eumolpidas,ſacrorũ quorũdã præſides dictos uolunt Aeſchynes in orat.contra Cteſiphontẽ.
...EVNVCHO,as,a.1.[*Caſtrare,*] נתק nathacx.Ger.Muenchen.*Gal.caſtrer.*
...*Hiſp.Caſtrar*] *εὐνουχίζω*,caſtro.Var.in lege Mænia apud Nonium,
...qui ſe eunuchat,aut alibi liberos producit.
...EVNVCHVS,*Caſtrato,*] סריס ſaris.Ger.Ein verſchnittner.*Gal. Eunuque,*
...*chaſtrè de ſon ieune aage.Hiſp.Capado,ò caſtrado,*] *εὐνοῦχος*,caſtratus,
...ab *εὐνὴ*,cubile,& *ἔχω*,cuſtodio,quia id hominũ genus adhibebatur ſeruandis cubilibus Regum.Cic.in Orat.Eunuchi è Syria Aegyptoque.Iuue.Sat.12.Qui ſe Eunuchum ipſe facit.
...EVOCATI,qui repẽtina aliqua neceſſitate in bellum tum alnatiẽ vocantur.Suet.in Galb.Delegit equeſtris ordinis iuuenes,qui euocati appellarentur.Cic.ad Appium.Antonium præfectum euocatorum miſi ad te.
...EVOCO,as,a.1.*Chiamar fuora.*קרא kara,זקע zahax.G.Hinauſſberuffẽ G.*Hucher pour venir,dehors appeller.H.Atraer y llamar a fuera.*
...*ἐκκαλέω*,extra voco.Ter.in Eunu.Num quem euocari hinc vis foras?Ci.Att.2.Sic te his litteris euocabam,vt nihil acrius fieri poſſet.Sic qui in prouincijs erant,ſæpè ad dicendam cauſſam Romã euocabantur.Cice.in Ver.Pericles Romã euocatus,quod auctor iniuriæ illius fuiſſe argueretur.Euocare item eſt ad ſubitã tumultuariamque militiam vocare.Cæſ.Bel.Ciu.1.Magnus numerus equitum,quos ex municipijs Dominus euocauerat.Euocare Deos,veteres dicebant,pro precibus elicere numina illa,in quorum eſſe tutela vrbs obſeſſa putabatur,vt ea relicta,in eorum qui obſidebant,vrbem tranſirent,vide Macrob.Sat.li.3.c.9.Hinc Euocator,
...& Euocatio.Ci.in Catone,Euocator ſeruorum.Auct.ad Her.Euocationes hominum.
...EVOE,interiectio bacchantis,quam in Liberi patris Orgijs identidẽ

ſiculeabant Sacchæ. Ouid. 6. Met. Exululant, Ecoeq̃ ſonant.

EVOLATICVS, tica, cum, vt euolatici homines. Plau. in Mil.

EVOLITO, as, are, n. 1. frq. Extra volo Col. lib. 6. cap. 8.

EVOLO, as, are, n. 1. *Volar fuori*, פרח haph נדד nadadh. Ger. Auſſfliegen, dannon fliegen. *Gal. S'en voler hors. Hiſ. Volar de vn lugar a otro,*] ἐκπέτασθαι. extra volo Cic. 1. de legib. Glandifera illa quercus, ex qua olim euolauit Nuncia fulua Iouis miranda viſu figura. Tranſlatè eſt eripere ſe. Cice. 3. Ver. ille cuperet aliquò euolare ſi poſſet. Euolare penam Cice. de prouin. Conſ. quam penam ſi tum euolarunt, at aliam multo grauiorem ſubierunt.

EVOLO, as, are, n. 1. [*Rubare, rapere. Gal. De ſcher. voler. Hi. Robar, arrebatar,*] ἁρπάζω. furari, rapere, quaſi in volam recipere. Plaut. Ciſt. Ciſtellam hic mihi euolauit.

EVOLVO, is, ere, a, 3. *Reuolgere*, גלל ghalal. Ger. Hinauſſ welltzen, oder erollen. *Ga. Desrouiller, desplier. Hiſ. Sacar voluiendo.*] de loco voluere. Lucr. li. 3. Nudis euoluunt ſaxa lacertis. Euoluere librum, Cice. Tuſ. Euoluere, meditari [*Conſiderare, leggere.*] Vir. 4. Geor. Gelidis hęc euoluiſſe ſub antris. Euolutus, Liu. lib. 26. Interuentu hominũ euolutam repente, atque ex oculis elapſam.

EVOLVTIO, f. 3. [*Lettura.* Ger. Auſſwicklung.] Cic. 1. de Finib. Quid poetarum euolutio voluptatis affert.

EVOMO, is, ere, a. 3. [*Vomitare. Ga. Vomir & ietter de hors, ſe deſgorger, rendre ſagorge. Hiſp. Gomitando rendir*] ἐξεμέω. vomendo ejicio. Cic. 2. de Nat. Deor.

* EVONYMOS, inſula eſt vna ex Vulcanijs.

* EVPALIA, nomen vrbis in Locride.

EVPATORIVM, n. 2. ſiue Eupatoria, herba eſt ab officinis Agrimonia appellata. Plin. lib. 25. cap. 6.

EVPHEMIA, f. 1. vxor fuit Iuſtini Imperatoris Suidas. Græcis item Euphemia fauſtam acclamationem ſignificat.

EVPHRANOR, m. 3. nomẽ Statuarij laudatiſſimi Iſthmij, qui de Symmetria, & coloribus aliquod volumina edidit.

EVPHRATES, is, m. 3. fluuius Meſopotamiæ, quem Strabo ſcribit ex Niphante monte Armenię, magnum, profundũ, & celerẽ naſci, influere autẽ in mare rubrum, prius tamẽ Babyloniam per medium diuidere, & Tigri coniunctũ Meſopotamiã facere. Sall. quoq; aſſerit, tam Tigris, quam Euphratis in Armenia fontus demõſtrari. Cui etiam aſſipulatur Plin. lib. 6. c. 24. Vbi Euphratem in Charanitide, Armeniæ maioris præfectura, naſci tradit. Dictus putatur Euphrates, ἀπὸ τοῦ εὐφραίνειν. i. a lætificando, quod circumiacentem agrum reſtagnationibus ſuis adeo lætum fecũdumque reddat, ut ſequente anno ſponte reſtibilis fiat ſeges. Plin. lib. 18. c. 15. & 16.

EVPLIS, m. 3. lacus Ciſalpinæ Gal. lib. 3. c. 19.

EVPOLIS, m. 3. priſcæ comediæ ſcriptor in reprehendendis hominũ vitijs libertimus. Scripſit comædias ſeptendecim, ex quibus nouẽ victoriam meruerũt, perijt in prælio nauali inter Lacedæmonios, & Athenienſes commiſſo, cuius mors quantum ciuitati luctum attulerit, illud vnum doceumẽto eſſe poteſt, quod publico edicto cautum eſt, ne poeta in poſterum militare liceret.

EVRIPIDES, m. 3. inſignis poeta tragicus, natus eo die, quo numeroſus ille Xerxis exercitus ab Athenienſibus fuſus eſt. Floruit tempore Archelai Macedonum Regis, a quo etiã ſummo in honore eſt habitus. Scripſit fabulas 75. ex quibus quinque tantum victoriã meruerunt. Caſtitate vitæ tanta fuit, ut vulgo μισογύνης, hoc eſt mulierum oſor fuerit cognominatus. Perijt noctu ab Archelai canib. ut fertur, diſcerptus. Oſſa eius regis iuſſu Pellam ſunt translata, repulſis Athenienſium precibus, qui ſæpè per legatos tentauerant, ut ciuis ſui reliquias ſibi in patriam referrè liceret. Cic.

EVRIPVS, m. 2. fretum. i. mare anguſtum inter Aulidẽ Beotiæ portũ, & Eubœam inſulam, quod vnius diei, & noctis ſpatio ſepties recurrit, eo impetu, vt nauigia, repugnantib. ventis, plena ſecum rapiat. Mela. Sunt item euripi, canales, ſeu ductus aquarũ aliunde deductarum in ſublime ſalientium, qui ſi maiuſculi ſunt, Nili dicuntur Cic. lib. 1. de Leg. Ductus aquarum, quos iſti Nilos Euripoſq; vocant quis non irriſerit? Euripi quoque ſunt foſſæ in ludis circundatæ pro ſepti, quorum loco temporaria prius clauſtra fuerunt, Pli. Homo Euripus εὔριπος ἄνθρωπος, in conſtantes, ac moribus inæqualibus homines.

EVROME, f. 1. oppidum eſt Cariæ. Pli. lib. 5. c. 29.

EVRONOTOS, ventus inter Eurum & Notum flans. Plin. lib. 3. c. 47.

EVROPA, f. 1. tertia pars orbis, ab Aſia Tanaide fluuio, ab Africa Mediterraneo mari diſcreta, dicta ab Europa, Agenoris Phœnicũ regis filia, quam Iupiter (vt poetæ fabulantur) in bouem transformatus raptam abduxit in Cretam. Habet quatuor ſinus magnos, primus eſt a Gaditano freto ad Lacinium vſq; promõtorium Italiæ in Locris. Secundus a Lacinio ad ipſo Epiri Acroceraunia. Tertius inde ad Helleſpontum. Quartus ab Helleſponto ad Mœotidis oſtia.

EVROTAS, m. 1. fluuius Laconiæ, Spartã præterlabens, teſte Liu. li. 34. bel. Mace. Vir. in Sileno. Q[illegible] Phœbo quondam meditante beatus Audit Eurotas, iuſſitque ea ſilere lauros.

EVRVS, m. 2. ventus ſpirans ab Oriente brumali Latinè Vulturnus, Plin. li. 2. c. 47. Ouid. 1. Met. Eurus ad Auroram, Nabathæaq; regna receſſit.

EVRIALE, pe. f. 1. Εὐρυάλη fuit regis Minois filia, quæ Neptuno Orio-

nem peperit. Alia fuit Preti Argiuorum regis filia. Tertia e Gorgonibus vna, quæ tres fuerunt in extrema Africa, circa Atlantem montem, quæ omnes vnum oculum habebant, quo inuicem vtentes quoſcumque aſpiciebant, conuertebant in ſaxa. Seruius enarrans illud Virg. lib. 6. Aen. Gorgones, Harpyiæque.

EVRIDICE, f. 1. vxor Orphei, cuius amore captus Ariſtæus, cum vim ei inferre pararet, illa per auia fugiẽs, incidit in colubrũ in herba delitescẽtem, cuius morſu interijt Orpheus autẽ accepta cithara inferos adijt vbi Plutonem Proſerpinãque tam ſuaui carmine demulſit, vt ei vxorẽ ab inferis reducendam permitterent, tamen cõditione, ne prius eam quã ad ſuperos redijſſet, intueretur. Quã legem cum ille amoris impatientia non ſeruaſſet, Euridice denuo ad inferos eſt retracta. Vir. li. 4. Geor. Reſtitit Euridicemq; ſuam iam luce ſub ipſa Immemor, heu victus q; animi reſpexit, &c.

EVRISTHEVS, m. 2. εὐρυσθεύς, Suidæ, Sthenelι Mycenarum regis filius qui Iunonis inſtinctu imperabat Herculi, ut varia monſtra ſuperaret, quo poſſet perire; vnde durus Euriſtheus vocatur a Virg. lib. 1. Geor. quod nullis Herculi laboribus potuerit mitigari.

EVTERPE, vna ex Muſis, quæ tibias inuenit, a concentus ſuauitate nomen trahens, eſt enim, εὖ bene, & τέρπειν, delectare.

EVVLGO, as, are, a. 1. [*Diuolgare, publicare,*] ἐξαγγέλω, in vulgus edo, Liu. l. 9. Ciuile ius, repoſitum in penetralib. Pontificum, euulgauit.

EVXINVS PONTVS, m. 2. mare illud quod incipiens a Boſphoro Thracio vergit in Orientem, & Septentrionem, prius Pontus Axenus dictus, id eſt, inhoſpitalis, propter immanitatem eorum, qui eius maris litora incolebãt. Illi enim hoſpites immolare ſolebant Str. lib. 7. Oui. de Pon. Frigida me cohibent Euxini litora Ponti, Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.

E A N T E X

EX, [*Dal.* מן min. Ger. Auſſ, von. *Gal. De par, Depuis, ſelon. Hiſ. De,*] ἐκ, ἐξ, præpoſitio, interdum ſignificat locum, vt, Ex cœlo, Apud Catullum Spectatum ex cælo Mars pater ipſe venit. Interdum tempus, vt idem quod poſt, [Doppo,] Ci. 1. Phil. Ex eo die, quo in ædem Telluris conuocati ſumus. Ex illo. i. poſt illud tẽpus. Vir. 2. Aen. ex illo fluere, & retro ſublapſa referri Spes Danaum. Nonnũquam perſonam: vt, Audiui hoc ex patre meo. Aliquando cauſſam [Per.] Sẽ. de Benef. Si quis patriæ meæ pecuniam crediderit, non dicam me illius debitorem, nec ex hoc æs alienum profitebor, i. non propterea profitebor æs alienum. Nonnũquam etiam accipitur pro Cũ [con.] Plau. in Merc. Reſinam ex melle Aegyptiam vorato. Ex æquo, idem eſt, quòd æqualiter, [*Igualmente ad vna hora,*] Tac. l. 8. Diſcrimen, ac periculum ex æquo partiemur. Liu. li. 41. *In animũ* inducerent, vt ex æquo fœdus fieret. Ex animo, hoc eſt, nõ ſimulatè [*Sinceramente, veramente,*] Ter. in Eun. Vtinam iſtud verbum eo animo, & verè diceres. Ex animi ſententia, pro voto, [*Secondo il piacer mio.*] Ex ante diem Nonarum hoc eſt, ante diem Nonarũ Iunium, [*Auanti,*] Ci. Att. li. 3. De Quinẽto fratre nuncij triſtes venerant ex ante diem Nonarũ Iuniarum, vſque ad pridie kal. Septẽb. Ex cõpoſito, vt conuenerat, vel dedita opera, [*A poſta Studioſamente,*] Liu. li. 1. Tum ex cõpoſito orta vis. Ex conſuetudine, [*Secondo*] Pli. [illegible] 1. Hunc oro ex conſuetudine tua legas, & regulas. Ex cõ[illegible]ſtatim, [*Subitamente,*] Iuſtinus l. 2. Ex continenti nedã [illegible]entiã ſpatio res per quem quã enarretur, &c. Ex dignitate, [illegible]dignitate, vel vt dignitas poſtulat. Cic. Licinio epiſt. lib. 5. Vt ſpero, ſtatues ex noſtra dignitate. Ex facili, facilè, [*Facilmente,*] Pli. li. 22. c. 25. Hippocrates ſorbitionis gratia laudauit, qm̃ lubrica ex facili hauriretur. Ex fide, fideliter, [*Fidelmente,*] Sue. in Galba Nummulario, nõ ex fide verſanti pecunias, manus amputauit. Ex induſtria. i. dedita opera, [*Apoſta,*] Liu. lib. 1. Ex induſtria factus ad imitationẽ ſtultitiæ. Ex inſperato, præter ſpẽ, [*All'improuiſo*] Liu. l. 28. Ex inſperato repente miſiſtis nobis huc Publ. Scipionẽ. Ex integro, vel de integro, quod barbari dicunt, De nouo, [*Di nouo*] Pli. in Epiſt. Sciebã datũ a Senatu ius ex integro agendi. Ex profeſſo, id eſt, ſerio, non diſſimulatè, & quaſi ex profeſſione. [*Da douero.*] Quin. li. 12. c. 1. Ex profeſſo philoſophiã oſtentantibus parũ decora ſunt pleriq; orationis ornatus. Ex præſcripto. i. ſecundum id, quod nobis præſcriptum eſt. Col. li. 1. c. 1. Neque. n. ſemper eundem, velut ex præſcripto, habitum gerunt. Ex quo. i. poſtquam. [*Poiche*] Liu. li. 1 Duo de quadrageſimo fermè anno, ex quo regnare cœperat. Ex tpe aliq̃d agere, abſq; vlla præmeditatione [*All'improuiſo*] Pli. in epiſt. Dicit ſemper ex tempore, ſed tanquam diu ſcripſerit.

EXACERBO, as, a. 1. [*Adirare,* המר hemar. G. Verbitteren, erzuernẽ *Ga. Irriter, faire courroucer, & aigrir. Hi. Moleſtar, y exaſperar,* [παροξύνω. ad iracundiam prouoco. Liu. li. 8. Cum omnes affirmatem infeſtius Papyrium exarſiſſe tum, agitatum contentione ipſa exacerbatumque. Suet. in Galba. Eo nomine omnes exacerbauit.

EXACERBESCO, ſcis, a. 3. [*Inacerbire, farſi aſpro,* מרר mar. Ger. Hefftig verbittert oder erzuernt machen. *Gal. Deuenir aſpre, s'enaigrir. Hiſp. Exaſperarſe, hazerſe aſpero,*] valde acerbus fio. Apul. in Apolog. Quis eſt tam mitis quin exacerbescat.

EXACESCO, is, ere, a. 3. [*Inacetire* כר far. G. Saur werden, zu eſſig werden. *Ga. Deuenir aigre, enaigrir. Hiſpa. Azederſe,* ὀξύνομαι, acidum fieri. Col. lib. 12. c. 17.

EXACTIO,

ACTIO,onis,f.3.διαταξις,acerba,& imperiosa petitio, cuiusmodi
st tributigalium,& tributorum collectio.Cic.2.de Leg.Eaq; pecu-
nia non minor eliet facta superiore exactione.Exactio operis dici
tur,cum certum pensum in singulos dies exigitur.Col.lib.1.cap.8.
XACTOR,oris,m.3.qui aliquid exigit.Cæs.3. Bell. Ciu.Erat plena li-
ctorum,& imperiorum prouincia,confecta præfectis,& exactori
bus.Nonnunquam expulsor[*chi caccia.*]Liu.lib.9.ab Vrbe. Regũ
exactores Iunij, Valeriq.
XACTVS,pun.o.1.2. [*Passato trascorso,*]נדש niddah,נגש nighrasch,
Dlego muschlam,on tam.Germ.Verschlissen,vergangen,ausgege-
riben.*Gal.Passé,parfait,acheué,*His. *Perfecto,o passado,*παρελη-
λυθως,præteritus,elapsus,ciectus,expulsus.Vir.lib.3. Geor.At tribus
CLACTIS,vbi quarta accesserit ætas.Exactu menses,in grauidis,dicũ
tur,qui partui sunt, vicini.Vir.3.Georg.Exactis grauidæ cum mẽ-
sibus erant,Nonnumquam expulsis, vt exactis regibus apud. Ci.
de Ora.Exactus verò nomen,valet absolutus,& ad vnguẽ factus.
[*Cumpito perfetto,*]Pli.epist.176. Quod ille obsequium Seruiano
exactissimo viro præstitit.Mart.lib.4. Nil exactius eruditusque.
EXACTVS,us,exactio. Quinct. Inuenit mercis exactum.
EXACVO,a.3.[*Aguzzare,*]שחל laraschשן schan.G.Auf wetzen,auff
spitzẽ.*Ga.Aiguiser,faire aigu,& pointu.* His. *Aguzar*]ὀξύνω.Acuo,
acutum facio.Cice. Att. Velim cohortere, & exacuas Celatinum.
Virg.3.Geor.Dentesque Sabellicus exacuit sus.Ad hominẽ trans-
latum idem fere est,quod incitare,[*Incitare*]Cla.de Bello Getico
At inuenẽ stimulis immanib.æmula virtus Exacuit.Exacuere ani-
mum,est acutiorem,& perspicaciorem reddere. Plaut. Nasturtiũ
Venerem inhibet,animũ exacuit. Exacutus. Plin.lib.18.ca.18.La-
tior,sed acutior in mucronem fastigiata . Exacutio, [*Acutezza,*]
Pli.lib.17.cap.14.Calami exacutio medullam ne nudet.
EXADVERSVM,[*Dirimpetto,*]נכח neghedנגד nochach.G.Gegẽ vber
gestracks dargegen.*Gal.A l'opposite,au contraire.*His. *Enfronte, de
cetro lugar*]ex opposito,e regione. Ter.in Phor. Exaduersum ei lo-
co Tostrina erat. Pro eodem etiam legimus Exaduerso. Plau. in
Mer.Nonne exaduersо vides?
EXÆDIFICO,as,are,a.1.[*Fabricare cõpiutamente,*]בנה banah.Ge.Auff
bauwen.*Gal.Edifier,& bastir,acheuer de bastir.*H.*Edificar hasta el
cabo*]ἐξοικοδομέω,ædificium absoluere.Cæs.1.Bel.Ciu.Quod oppi
dum Labienus sua pecunia exædificauerat.Cic.1.de Or.Non gra-
uare exædificare id opus,quod instituisti. Aliquãdo domo ejicio,
[*Gettare.*]Pl.in Trin.Exædificasset me ex his ædib.Exędificare in-
choatam ignauiam,per translationem,i.perficere, & ad summum
perducere,[*compire.*]Pli.ibidẽ.Quid interest,dare te in manus ar-
gentũ amanti adolescentulę, animi impoti, Qui exædificaret suã
inchoatam ignauiam. Hinc exędificatio,[*Edificatione.*]Cicer.2.
de Orat.
EXÆQVO,as,a.1.[*Fare vguale,vguagliare,*]השוה hischvah.G. Gleich
machen.*Gal.Egaler,faire tout vn,applanir.Hisp. Igualar vna cosa a
otra,*ἰσόω,æqualem facio.Cæs.1.Bel.Ciu.Pompeius neminem di
gnitate secum exæquari volebat.Exæquatus,ta,tũ, Lucr. Exequa-
ntę sunt creperi certamina belli .
EXÆRO,n.4.[*Lasciar la crudeltà.*G.Verwueten, auffhoren.*Gal.Pas-
ser sa fureur,appaiser,cesser d'estre rigoureux,& cruel.Hisp.Dexar de
ser cruel*]Desæuio,sæuire desino.Liu.Stetit ibi dum reliquũ tem
petatis exæuiret .
EXAGGERATIO,f.3.[*Accrescimento, amplificatione,*]תפארת asphah.G.
anffhauffung.Item,Erhebung.*Gal.Amoncelement, accroissement.
His.Aquella obra de amontonar,o aggrauar,y multiplicar*]συσρωσις.
congeries,ponitur pro excellentia, trãslatione sumpta a terra, q̃
in aggerem erecta,sustollitur in altitudinẽ.Cic.li.2. Tus. Hoc tibi pro
pone,amplitudinem,& quasi quendam exaggerationem, quã al-
tissimam animi,qui maximè eminet in contemnendis doloribus,
vnam esse omnium rem pulchertumam Oratoris exaggeratio dici-
tur,quando,pluribus verbis vna eademque res vehementer effer-
tur. Apud Catonem luculenta illa exaggeratio est. Succidas hu-
manas facis, decem funera facis, decem capita libera interficis,
decem hominibus vitam eripis,iudicia caussa,iniudicatis,indem-
natis.
EXAGGERO,a.1.amplifico, verbis aliquid magnum facio.)(extenuo,
[*Accrescere,amplificare,*]אבר sabarאסף asaph.G.Auffhauffen,zu
sammen hauffen.*Gal.Mettre en vn tas,entasser,augmenter. Hisp. A-
munconar vna cosa a otra, multiplicar.*] συσωρεύω, in vnum veluti
aggerem confero.Pl.li.19.c.8.Exaggerando aliam accumules.Est
praterea amplificare,verbis extollere,Cicer.5. Tusc.Xenocratem
exaggerantem virtutem, & extenuantem cætera. Exaggeratus
virtutibus animus.Cic.in Parad.
EXAGITO,tas;a.1.[*Turbare,*]הגה hinnah.G.Vmbtreibẽ,vnruehig ma-
chen,einem zu schaffen machen.G.*Tourmenter,trauailler,persecu
ter.Hisp.Commouer,y conturbar,y molestar,*]σεισμαζω.vexo.Plau.
in Mer.Mala bilis cruciat me,atque exagitat. Nonnumquã ad irã
prouoco,[*Adirare.*]Sal.in Cat. Tanta vis hominis magis leniẽda,
quam exagitanda videbatur. Ponitur & pro excutere, [*Scuotere,*]
Cic.pro Cluent.Exagitabantur omnes eius fraudes, atque fallacię.
Exagitator rhetorum,Pla.Cic.in Orat.
EXAGOGA,æ,m.1.qui exportat.Plau.in Tru. & Rud.
EXALBESCO,is,ere,n.3.[*Diuentar bianco,*]חלבין hilbin.G. Vueiſſwer
den,Eibleichen]palleſcere,& colorem pulsimum in albũ commu-
tare.Exalbescere metu,Cic.3.de Orat.
EXALBIDVS, a,um,o.1.2.[*Bianchino,*]לבן laban.Ger. Vueiſſlechtig,]
virondi'no. Albidus nisi ex,præpositio aliquid diminuat de significa-
tione.Pli.lib.24.c.19.Folia vticæ in medio exalbida.
EXALBVRNO,as,are,a.1.est albumin detrahere. Est autem albumẽ
ea arborum pars,quę proxima est cortici,Pli.lib.16. cap. 40.
EXALTO,as,a.1.[*Esaltare,alzare,*]רום rhetimנשא nasa.G.Ethoehẽ]
μετεωρίζω,in altum eleuo, Col.lib.3.c.13.
EXALVMINATVS,a,um,o.1 2.ad colorem alumnis accedens, Plin.li.
9.cap.35.
EXAMEN,is,n.3.*Schiera d'api,*עדה hedah.G.Ein schwarm der immẽ.
Gal. Vn ietton de mouſches a miel. Hiſpan. Enxambre de las abeias,]
ἐσμὸς, σμῆνος.noua apum soboles , quam parentes ex suis alueariis
bus ad nouas sedes quærendas exire cogunt.Ci. de Sen.Res rusti-
cæ lætę sunt gortis,pomariis,apum examinibus. Examina piscũ,
Pli.lib.31.c.1.Examina infantium,Pli.in Paneg. Examina seruo-
rum,Ci.de Aruisp.resp.Rursus examen,stylus est in lance siue sta-
tera, qui, quo pondus se vergit,exit,ἔλεγμα .
EXAMINO,as,p.c a.1.scrutor,inuestigo,perpendo,expendo,pondero,
exercitio,disputo,*Esseminare,cõsiderare,*חקר chaxarבחן bachar
נסה tsarapli.Ge.Examinieren,schẽ,erdawrẽ,]ἐξετάζω, veluti trutina qua-
dãexpendo.Pl.in Ep.Examina singula verba, & expende.Ci.2.de
Ora.Quæ non auruficis statutæ,sed quadã populari trutina exami-
nantur.Examinare dicuntur apes,idest,vernare. Col. lib.11.ca.14.
EXAMVRCARI,oleum,[*Leuar la feccia dell'olio.* Ger.Dietruesen vnd
globe matern vom oel thuen]ἀποφυρίζω,dicitur,quando fubila
ta amurca defęcatum sit. Apul.lib.4.
EXANGVIS,gue,o.3.[*Senza sangue.*Ger.Ohneblut,blutloss.*Gal. Sans
sang,qui n'ha point de sang. Hisp.Cosa sin sangue,o muerta,*]ἔξαιμον,
sine sanguine.Cice.7.Ver. Exangui corpora mortuorũ . Accipiẽ
ẽ pro pallido,quod pallẽtes uideantur sanguine carere,[*Pallido.*]
Quid.3.Trist.Aspicis exangui chartam pallere colore.Hor.epist.1.
Cuminum dixit exangue,quod semen illius epotum pallidos red-
det bibentes.
EXANIMALIS,o.3.[*Senza anima.* G.Das kein leben hat]ἄψυχος,quod
est sine anima. Pla.in cac.Neque Bellona mihi vmquã,neq; Mars
credat,ni illum ex animalem faxo . Idem in Rud. Posuit pro eo,
quod animam eripit.Ita (inquit)multæ in pectore sunt curæ exa-
nimales.
EXANIMATIO,חלחלה behalah.Ge.Geschwindung,wann einer von
ihm selbs kompt]subsequitur metũ , & est comes pauoris [*Fauori*]
vt ait Cic.4.Tus.Idem 1.Offic. Ne in exanimationes incidamus.
EXANIMO,as,are,a.1.*Spauentare,sbigottire,impaurire,*בהל bihel.Ge.
Hefftig erschreckẽ,biss auff dẽ todt erschreckẽ.*Ga.Oster la cosse,
toubler grandement.Hisp.Desmayar a otro,*συσταλάω,quando ab ani-
mo fit,significat perterreo.Ter. in Andr. Or. Hęc me omnem exanimauit metu.Quando vero ab anima est, significat anima pri
uo , neco,[*Vccidere.*] Curtius . Multos exanimauit rigor insolitus
nuis.Cic. Att. Aduentus Philotimi exanimauit omnes.
EXANIMVS,ma,mum,& exanimus, me,& Exanimatus,ata,tum[*Sbi-
gottito,spauentato,*G.Todt oder vor forcht halb tod.*Gal.Sans ame,
sans vie,mort,a demy mort.His.Desmuydado medio muerto.*ἄψυχος,
idem significant:licet Seruius voluerit hæc inter se differre.Nam
vt Exanimus,siue Exanimis modo idẽ est,quod mortuus,[*Morto*]
vt apud Liu.l.8.Vt vno ictu exanimem equo præcipitaret. Virg. 1.
Æn. Exanimumque auro corpus vendebat Achilles. Modo exter-
ritus. Idem lib.4. Audijt exanimis, trepidoque exterrita cursu Per
medios ruit.Sic exanimatus,non solum pro exterrito, siue pertur-
bato,(vt apud Ter.in Andr.Ibi tum exanimatus Pamphilus.Bene
dissimulatum amorem,& celatum indicat) sed etiam pro mortuo
accipitur,vt apud Liu.lib. 22. Cui mors filij falso nunciata erat ad
primum conspectum redeuntis filij gaudio nimio exanima-
tum .
EXANIO,as,a.1.[*Votare,spremere.* Ger.Den eiter auslassen,von eiter
seuberen. *Gal. Faire surtir le sang.Hisp.Sacar la sanguaza,o podre,*]
sanies,vel alium inutilem liquorem exprimo. Col.lib.vlt.Vt om
nem amaritudinem eius, & pallorem exaniet.
EXANTLO,las,a.1.[*Cauar fuori,*]שאב schaab.Ge.Erschoepffen,mit ar
beit erarnen.*Gal.Ispuiser,sur monter en endurant.Hisp.Sacar a fue
ra,padecer hasta el cabo,*verbum Græcum est,significans exhaurio.
Pla.in Stich.Vinum poculo pauxillulo sępe exantlauit.Inde accipitur pro perpeti,[*Patire,*Ci.li.1. Tusc. Cum exantlauisset omnes
labores.Lucil.l.30.Quantas ærumnas,quantos labores exantlaris.
Aliquando perficere,[*Fare*] Pacuu.in Peribœa , vt Nonius citat.
Non potest hic fine tua opera exantlari clauus.
EXAPTVS[*Atto,*]נחון nachon.Ge.Fast geschickt,gantz fueglich]an-
tiqui dixerunt pro aptus. Lucre. lib. 4. Brachia nec porro validis
exapta lacertis Esse .
EXARDEO,es,n.2.[*Ardere molto,*]דלק dalaxיקד jaradh.Ge.Hefftig
brẽnen,entbrennen,]ἀφλέγομαι,valde inflãmatũ esse.Transfer.

em. Exceptio dicta eſt, quaſi quædam excluſio, quæ interponitur actioni cuiuslibet rei, ad excludendum id, quod in intentionem, condemnationemque ductum eſt.

EXCEPTITIVS,a,um,qui aliquid excipitur. Pli.li.18.c.10.vocat ſiliginē exceptitiam,quæ ab alia ſiligine excipitur,quod ſine ariſta creſcit.

EXCERNO,as,a.1.[*Pigliare,tirare.* Ge.Auſſnemmen,zu ſich nemmen. Gal.*Prendre foument,recueillir,tirer a ſoy.* Hiſp.*Sacar fuera de numero,tirar haſtaſi.*]ἐξαιρέω,excipio. Cice.in Parad. Barbatulos mullos exceptantem de piſcina,& pertrectantem. Vir.lib.3.Geor.Exceptantque leues curas,ideſt,frequenter ad ſe trahunt,& capiunt. Cæſ.7.Bel.Gal.Singulos exceptans,in murum extulit.

EXCERNO,pis,pſi,ptū,a.3.*cauar fuori cernendo,* אדה arah בקר bachat. Ger.Auſsz lauben, auſslaeſen. Gal.*Extraire, cueillir par eſlite.* Hiſp. *coger rompiendo*]ἀποκρίνω.ſecernendo extraho.Ter.in Phor.Tu id, quod boni eſt,excerpis,dicis,quod mali.Et ēt eximere,[*Togliere.*] Hora.1.Ser.Sat.4.Ego me illorū dederi,quibus eſſe poetas.Excerpā numero.Cic.in Off.Ex malis oportet excerpere,ſi q; ineſt boni.

EXCERNO,nis,ēui,tū.a.3.*Purgare.*נקה niKkah פנים pinnah הבדיל hib dil חפה hiphridh. Germ. Auſſeuberen, auſſchieſen. Gal.*Separer. purger,& oſter le mauuais.* Hiſp.*Apartar lo limpio,purgar,*]ἐκκρίνω, ſpurgo. Col.lib.2. In area frumenta ſic aggerenda, vt omni flatu poſſint excerni. Ita dicimus excernere aluum,pro onus ventris deijcere, [*Cacare,*] Celſ.li.5.In inferiores partes ea,quæ excreturi ſumus,emittit.Hinc excrementum,purgamentum & ſtercus, [*Sterco.*] Pli.lib.10.c.43.Scribit coruum,quod excrementis ſuis calceamenta fœdaſſet, à mancipe proximæ ſutrinæ fuiſſe exanimatum.

EXCRETVM,purgamentum,quod excerniculo à frumento ſeparatur. Col.lib.8.c.4.

EXCESSVS,us,ui,m.4.*Vſcita.Gal.Delogement,departement.* Hiſp.*Partida de lugar,*]ab excedo Ci.1.Tuſ.Neq; exceſſu vitæ ſic deleri hominé. Ponitur aliqñ etiam abſolutè pro morte, [*Morte.*] Idē de Leg. poſt Exceſſum ſuum Romulus Iulio Proculo dixit ſe eſſe Deum.

EXCETRA,træ,dicta eſt hydra Lernæa,qđ vno cæſo capite tria excreſcebant.Pla.in Perſ.Nam cum leone,& cū excetra deluctari mauelim,quā cum amore. Ouid. Pars quotæ Lernææ ſerpens eris vnus Echidnæ.Scribit Diodorus,Herculē debellaſſe hydram nō ſolum ferro,ſed ēt flammis,adhibito Iolao,qui inciſam ceruicem ardēte face è veſtigio inureret. Conflat(ſm̄ hiſtoricos) hydram in Lerna Argiuorum regione in palude extitiſſe,aquas vomentē,quæ vaſtabat vicinas ciuitates, in qua vno meatu clauſo multi erumpebāt, quod Hercules videns loca ipſa exuſſit,& ſic aquæ meatus clauſit. Nam hydra ἀπὸ τοῦ ὕδατος,ab aqua nomē accepit.Plato aſſerit in Euthydemo,Hydram fuiſſe callidiſſimum ſophiſtam,cui propter ſapientiā pro vno ſermonis capite amputato, multa repullulabāt.

EXCHALCIO,exchalcias,are,a.1.[*Togliere denari,* verbū non illepide à dictione Græca χαλκὸς,formatum à quibuſdam; ſignificat autē ere ſpoliare,& auferre numos;vnde Porphyrio in Hora.lib.1.Ser. Sat.8.inquit Voranus Q.Catuli libertus,omni loco,omni tempore furaciſſimus fuiſſe dicitur : de quo etiam illud traditur,cū deprehenſus à nummulario eſſet, de cuius menſa numos ſubtractos in calceos ſibi infarcierat, quidā iocans,Belle,inquit, te numularius ille exchalciauit,cum aſpiratione.ſ. ſecū dæ ſyllabæ,ſimul vt chalcon. æs ablatum eo calceamēto obijceret.Vide ēt Cel.Rho.l.29.c.9.

EXCIDIVM,dij,n.2.[*Ruina,* חרי heres.Ge.Ein zerſchleiffung,formen ein volck, oder ſtatt gar auſſrotten vnd zerſtoert. Gal.*Deſtruction, ruine.ment.* Hiſpan.*Cayda o deſtrucion,*]ἐκκάεσος,ab excido deduci manifeſtum eſt,pro euerſione. Liu.lib.27.Magnum ſe excidio eius vrbis terrorem cæteris iniecturum.

EXCIDO,dis,p.c.n.3.[*Cadere,* נפל naphal.Ger.Auſſfallen.Gal.*choir de quelque lieu.* Hiſp.*Caer,*]ἐκπίπτω,ab ex & cado,a,in i,mutata,præteritum excidi,ſupinum excaium facit,ſignificatq; ex loco vel re aliqua cado.Vir.li.2.Geor.Incautis paſtoribus excidit ignis.Per trāſlationē,excidere aīo,eſt obliuiſci,[*Scordarſi.*]Idem.1.Aen.Necdū ēt cauſa irarū, ſæuiq; dolores Exciderant aīo. Interdū diſſentire, [*Eſſe de differēte,diſcorde.*]Luc.li.27.Ego ab Archilocho excido.Excideret vobis aliquod verbum dī, cum imprudentes proferimus. Cic.pro Sylla. Verbum ecquod vmquam ex huius ore excidit,vndequiſquam poſſet offendi?Cic.ad Brut.Ita multa peccata, vt victoria excideret è manibus.Excidere vxore,eſt ambitæ vxoris ſpē, amittere, [*Perdere la ſperanza.*] Ter. in And.Herus vxore excidit.

EXCIDO,dis,di,p.p.exciſum, à Cædo,a.3. *Fendere,* ברת charath קרץ karets.G.Auſshauwē.Gal.*Couper,& oſter de quelque choſe.* Hiſ.*Cortar,romper,deſtruyr,*]excindo,vel eruo.Cic.lib.2.Offi.Nec lapides ex terra exciderentur. Item penitus deſtruo, [*Diſtruggere.*] Idem in Catone.De Carthagine non ante deſinam,quam exciſam cognouero.Excilio tectorum.Cic.pro domo.

EXCINDO,dis,a.3.[*Ruinare,* ברת charath קרץ karats.Ger.Zerſtoerē, auſſrotten. Gal.*Couper,& gaſter,deſtruire,& ruiner.* Hiſp.*Deſtruir, cortar,*]diruo.Cicer.pro Planc.Vrbem declinaui,quæ ſe vel potius excindi,quam à ſuo complexu,vt eriperet,facile pateretur.

EXCIO,cis,ciui,citum,p.p.vel Excieo,es,exciui,excitum,p.c.a.2.& 4. [*Chamare,* קרא Kara זעק zahak.Ger.Hinauſſberuffen.Gal.*Eſmeuuoir,faire leuer,& ſortir ducher.* Hiſ.*Leuar,mouer o deſpertar a otro,* ἐκκαλέω,euoco.Plau.in Epid.Quid eſt patet,quod mē exciuiſti ante ædes? Aliquando expergefacere(*Deſtarſi.*] Liu.lib.1.Hercules ad primam auroram ſomno excitus.Idem lib.4.Dictatorem ex ſomno exciui.Sic Excire cubilibus,[*chiamar fora,*] Li.li.5.Excire animas ſepulchris. Vir.4.Æn. Aliquando commouere,vel elicere,[*Incitare.*]Plau.in Ciſt.Et mihi exciuiſti lachrimas. Ita Excire tumultum,Excire aliquem ad cupiditatem diſcendi.Liu.lib.11.

EXCIPIO,pis,p.c.a.3.[*Eccettuare,* קבל kibbel,Ge.Empfahen;auſſnemmen,&c. Gal.*Recevoir,extraire,recueillir.* Hiſp.*Sacar de regla,recebir con honra,o buena voluntad.*]ἐκλαμβάνω,capio,ſitio,ad me traho. Pla.Rud. Sum ne ego ſceleſtus, qui illuc hodie excepi vidulum? Aliqñ eximo numero Ci.1.Tuſ.Si ſolum eos diceres miſeros,quibus moriendū eſſet,neminem eorum,qui viuerent,exciperes. Aliqñ idem eſt quod recipio,[*Riceuere.*] Vir.li.3.Aenei.Heu quis te caſus deiectam coniuge tāto Excipit? Aliqñ inquirere,[*Inueſtigare.*] Cic.lib.de Ora.Quedam dari ex hac vita ad retrahendos animos hominum,& ad excipiendas eorum voluntates. Aliquando parare,[*Apparecchiare,*] Vir.lib.9.Criſtaſque rubentes Excipiam ſertis. Aliquando per dolum capere,intercipere [*Ingannare.*]Cic.Att.li.8.Admoniti ſumus,vt caueremus,ne exciperemur à Cæſare. Cæſ.6.Bel.Gal.Multos ex fuga diſperſos excipiunt. Vir.2.Aen.Excipit incautum. Aliquando colligere[*Raccogliere.*] Matt.Ventris onus miſero(nec te puder)excipis auro.Aliqñ abſcondere,[*Naſcondere.*] Plaut.in Aulul.Neque furem excipies. Excipere brachijs.Col.lib.9.c.13:Excipere clamoribus,pro applaudere. Pli.epiſt.28.Gremio alicuius excipi,Claudian.Paneg.6.Excipere oſculo. Pli.in Paneg. Excipere,pro audire, [*Vdire.*] Plaut.Amph.Quid memoret,hinc excipiam.Excipere auribus, [*Vdire.*] Plin.epiſt.28. Subire, & excipere tela.Cicer.de prouin.Conſ.Excipere cicatrices aduerſo corpore,7.Ver.Excipere gladio.Q.Curt.lib.9.Excipere item dicuntur,qui alio dictante aliquid deſcribunt.Suet.de Tit. Comperimus excipere velociſſimè ſolitum.Excipere ſe in genua,pro erigere. [*Alzarſi.*] Sen.epiſt.67.

EXCIPVLVS,li,m.2.ἀποχώριον. inſtrumentum, quo aliquid excipitur, hoc eſt,intercipitur,vt eſt ſeptum ex viminibus aliaue materia contextum ad capiendos piſces.Plin.lib.9.c.22:Idem lib.25.c.7.Videtur accipere pro genere vaſis; ſubditur excipulus ventriculo hoedino,humor lacteus videtur effluere.

EXCIPVVS,a,ū,o.1.2.quod excipitur,vt præcipuū,q; ante capiē.Perſ.

EXCISO,as,a.1.[*Impiagare,* פרק parak שרט ſarat קרע korah.*Gal.Couper,deschirer,& decouper.* Hiſp.*Deſpedaçar,herir,*] ἀποσπαράσσω. lanio, vulnero. Nonius,Exciſatum,laniatum, vulneratum.Plaut.in Ciſt. Capillo ſciſſo,atque exciſatis auribus.

EXCISORIVS,a,um,o.1.2.*De tagliare.* חרת choreth,ab Excido,vt Exciſorius ſcalper, quo carioſa excidituꝛ caro. Apud Celſ.lib.5.c.28.

EXCITATE,[*chiaramente.* Ger.*Hellig heiter,*] adu.vehementer lucide.Pli.lib.37.c.7.Mares excitatiùs fulgent,fœminæ craſſius nitent.

EXCITATVS,o.1.2.[*Sueglato,* מהר muhar. נער nehor.Ger.Bewegt, erwecket.G.*Eſmeu,ueiete.H.Mouido,* nomē ex partic.Pli.li.20.c.19. Optimū quā excitatiſſimi odoris,i.odoris vehemētiſſimi. Excitatus humo.Ci.2.de Nat.Deo.Humo excitatos,celſos,& erectos conſtituit,vt Deorum cognitionem,cælum intuentes, capere poſſent.

EXCITO,as,p.c.freq.ab excieo,a.1.incito,allicio,ſuſcito,cōmouco,ciio,ſtimulo,elicio,[*Incitare.ſtimolare,* עיר hehir. Ger.Bewegen, erwecken.Gal.*Eſmouuoir,exciter,inciter.* H.*Mouer,deſpertar.*] Aliqñ eſt commouere,vt Excitare aliquem ad virtutem.Cæſar.6.Bel. Gal.Excitare ad arma ciuitatem.Cic.1.de Diu.Ter.in Hea.Videas quantum mali ex ea re excitet? Aliqñ expergefacere,[*Deſtare,ſvegliare.*]Liu.25.Scipiones me ambo excitant ſæpe ſomno.Mortuos ab inferis excitare. Cicer. in Orat.& in Top.Excitare ædificium, [*Fabricare,*]pro erigere.Sen.ep.53.Duo ædificia excitata,ambo excelſa,ac magnifica.Excitare aliquem de ſpectaculis,eſt aliquē ludos ſpectātē loco ſuo depellere,[*Cacciare,*]quod decoctoribus accidere ſolet, qui qđ equeſtrē cēſum habere deſijſſent,a 14. gradibus arcebātur. Qu.li.3.c.6.Si excitatus fuerit de ſpectaculis,& iniuriarum ager,depulſio actoris erit.Excitari,paſſiuè.Cic.5.de Fin. Excitantur ſpe gloriæ.Miles truci Excitatur claſſico; Hor.Epod.1.

EXCLAMATIO,f.3.[*Grido,* זעקה zehakah.Ger.Auſschreiung. Gal.*Cri, eſcri.* Hiſp.*Grito,obra de llamar aſſi,*] Auct.ad Her.li.5.Acutas vocis exclamationes vitare debemus,ictus.n.fit,& vulnerantur arteriæ. Eſt & exclamatio ſchema Rhetoricu,ad Her.l.4.Exclamatio eſt,q; conficit ſignificationē doloris,aut indignationis alicuius per hois, aut vrbis,aut loci,aut rei cuiuſpiā cōpellationē, hoc modo,te nūc alloquor Africane,cuius mortui quoq; nomen decori eſt Ciuitati

EXCLVDO,dis,p.p.excluſi,sū,a.3.[*Eſtiudere,ſerrar fuori.G.Enfermer dehors,mettre hors.* Hiſ.*Echar a fuera,*]κλείω,extra claudo,ejicio: Per translationē pro liberare,[*Liberare.*] Accius apud Nonium.Qui virtute hic ſe ſeruitute exclutit? Itē pro incubando pullū emittere, [*couare*] Col.lib.9.Auiū oportebit mores prænoſci, quia aliæ melius excludant,aliæ editos pullos cōmodiùs educēt.Interdum pro cælare,[*Scolpire*]& in rudi materia alicuius rei figurā inducere; vt de dīr & in arte argentaria excluſores, i. ex quadam confuſione maſſę ad ſuam formam expreſſores, [*Scultore*] Excludi tempore

aut

tis equorum inuenere. Hiſpanij è lino excuſſoria, & pollinaria.

EXCVTIO, tis, p. c. excuſſ. tum, o. 3. [*Scrutare,* חפר nahar חבר chabar. e. Ausſchwingen, ausſch lagen. G. *Secouer, & faire cheoir.* Hiſ. *Sacudir, ir.*] ab Ex, & Quatio, propriè eſt quatiendo deijcio. Iũgitur hoc verbum ferè accuſatiuo modo rei inanimatæ, modo perſonę. De accuſatiuo rei inanimatæ hæc erunt exempl. Ci. de Nat. Deor. 2. Non intelligo cur non idem putet, ſi innumerabiles vnius, & ui ginti formæ literarum aliquò conijciantur, poſſe ex his in terram excuſſis annales Ennij, vt deinceps legi poſſint, effici, [*Battere.*] Pl. li. 6. c. 40. Ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. Pro eodẽ Vir. 1. Aen. dixit, Excutere ignẽ. Excutere oculos [*Cauare*] apud Pla. pro eruere. Et Excutere clauum lapide apud eundẽ pro expellere. Idem in Aul. Quia mihi miſero cerebrum excutiũt ea dicta. Idem dixit, Nauem malleo excuſſam [*Percuotere*]. i. percuſſã. Ter. Heau. Lachrimas excuſſit miſer [*Incitare, mouere*]. i. fecit vt ſubito exciderent. Ci. pro Syl. Noli aculeos orationis meę, q̃ reconditi ſunt, excuſſos arbitrari. i. eiectos. Excutere metũ, pro deponere, [*Metter ẽ oubly, deſcharger.*] Excutere iugũ, pro nolle parere, *Non obedire, deſobeyr.* Cum accuſatiuo perſonę etiam non iniucũdas hẽt tranſlationes, [*Getter*] Pli. Excuſſo Circenſibus auriga. i. de curru deiecto. Vir. 7. Æn. Quin ẽt patria excuſſos infeſta per vndas Auſa ſequi. [*Cacciare*] Vbi Excuſſos dixit, pro expulſos. Cic. de Aruſp. reſp. Non ignouit mihi crede, non, niſi forte ignotum putas, quod te iudices dimiſerunt excuſſum, & exhauſtum, [*Spoyliare,*] i. ſpoliatum pecunijs, quibus eos corrupiſti. Paul. Iureconſ. Non prius pupillos ad magiſtratus reuerti poteſt, quàm oẽs tutores excuſſi fuerint, i. quam actione tutelæ expertus ſit, an ab eis ſuum ius ſeruare poſſit. Aliqñ ineſt in hoc verbo diligens quædam inquiſitio, [*Cercare adoſſo*] Quin. l. 7. c. 2. Excuſſerunt illi patrẽ, & auru in ſinu eius inuenerunt. Cic. pro Roſc. Nihil eſt Glaucia, quod metuas nõ excutio te, i. non inquiro qua poſſem diligentia. Vlpia. l. ſi mandauero, ff. mand. Si tibi mandauero, vt vires excuteres hęreditatis, [*Eſtimare, conſiderare.*] i. diligẽtiùs æſtimares, exactiùs expẽderes, [*Dimoſtrare, dichiarare.*] Cic. 2. Offic. Explica atque excute intelligentiam tuam. Idem 11. Phil. [*Eleggere,*] Iuuentutem omnem ex tota Italia excuſſimus, ideſt, elegimus, vt docet Nonius. Excutere debitorem, frequens eſt apud Iuriſconſultos, pro auctionem bonorum eius facere, & experiri an ſit ſoluẽdo: vnde iure nouiſſimo ſancitum eſt, ne fideiuſſori moleſti ſimus niſi prius excuſſ■ debitore. Excuſſus partic. vt excuſſus pectore noſtro is dicitur, cuius obliti ſimus, [*Scordarſi.*] Vir. 5. Aen. Excuſſaque pectore Iuno eſt.

EXDECIMATVS, o. 1. 2. electus ex decem, interprete Feſto: a verbo Decimo.

EXDORSVO, as, a. 1. ἐκνωτίζω, dorſum confringo. Plau. in Aul. Tu Machærio congrum, murænam exdorſua quantum potes.

EXECO, as, p. c. a. 1. T*agliar via.* G. Auſsſchneidẽ, auſshauwen. *Gal. couper, fendre, inciſer, rougner.* Hiſ. *Cortar, ἀκρότομεω,* ab ex, & ſeco ſigni ficat excido. Col. li. 3. Arborẽ quã inſerere voles, diligenter execa to ea parte, quę maximè nitida, & ſine cicatrice eſt. Sic Execare linguã, excidere. Cic. pro Clu. Stratonem Iudices in crucem actũ eſſe exectã ſcitote lingua. Execare teſtes, eſt virilia amputare: vñ Exectiquib. detracti ſunt teſtes. Ci. 2. de Nat. Deor. Vetus hæc opinio Græciam oppleuit exectum Cęlum a filio Saturno. Exectio idem pro Cluent. Cum illa exectio fundi in armario animaduerteretur.

EXECRATIO, f. 3. κατάρα, aliqñ ſumitur pro ſacramenti genere, quo quis diras capiti ſuo imprecat, ſi peierauerit, *Sacramẽto,* אלה alah מרה merah. Ge. Verfluchung, fluch. *Ga. Maudiſſon, execration ſermẽt, & iurement execrable.* Hiſ. *A quella maledicion*] Sallu. in Cat. Fuere, qui Catilinã dicerent, cũ ad iuriſiurandũ populares ſceleris ſui addiceret, humani corporis ſanguinẽ uino permiſtum in pateris circumtuliſſe, inde cum poſt execrationem oẽs deguſtauiſſent, aperiſſe cõſilium ſuum. Execrabilis, & Execrandus, idem ſignifi cat, quod deteſtandus, [*Maledetto, ſcelerato*] Ci. 2. Phil. Non te execrandum P. R. non deteſtabilẽ, non omnes tibi Deos oẽs homines tibi inimicos eſſe, & futuros ſciebas? Liu. lib. 2. Odij execrabilis in dictum eſt. Execratus. Hor. Epod. 16. Phocęorum execrata ciuitas.

EXECROR, aris, depon. 1. [*Maledire,* אלה alah ארר ar. Ger. Verfinchen, *Gal. maudire, execrer, auoir en horreur.* Hiſp. *Abominar y maldecir*] κατάομαι, deteſtor, & alicui dirum exitiũ imprecor. Vir. 3. Aen. Teram altricem ſæui execramur Vlyſſis.

EXEDO, dis, vel exes, n. 3. *Mangiare,* אכל Achal. G. Auſſeſſen, zernagen. *Gal. Manger tout, ronger, conſumer.* Hiſ. *Gaſtar comiendo,* κατέδω, edo, conſumo. Luc. li. 3. Sed Titius nobis hic eſt, in amore iacentẽ, Quem volucres lacerant, atque exeſt anxius angor. Exeſus. Cic. 4. Tuſc. Epigramma exeſis poſterioribus partib. verſiculorum. Exeſoris, Luc. li. 4. Æſtus ab vndis Aequoris exeſor murorum litora rumpit. Aliquando ſumitur pro peredere, & totum abſumere. Ter. in Phor. Tu tibi hoc intriuiſti, tibi omne eſt exedendum.

EXEDRA, f. 1. ἐξέδρα, apud veteres locus erat in porticibus patẽs & ſo li peruius, plurimas habẽs ſedes, in quibus philoſophi, Rhetoreſque & qui ſtudijs delectantur, ſedentes diſputare poſſint. Vitr. lib. 5. Conſtituantur in tribus porticibus exędrę ſpacioſæ. Bud. in Anot. in Pand. Oſtẽdit exedras hodie non ineptè dici poſſe loca illa in monachorum periſtilijs, quæ illi barbarè Capitula vocant. Dicta eſt autem Exedra a ſedium frequentia, & ſedendi commoditate, quod huiuſmodi loca, circumquaq; ſuas habebant ſedes, Cili. 3. de Orat. Cum in eam exediam veniſſem, in qua Craſſus noſtro lectulo requieuiſſet. Exedrium neu. gen. Cic. Gallo, fam. lib. 7.

EXEMPLVM, n. 2. *Eſſempio. Ga. Exemple, mõſtre, & eſchantillon. H. Exẽplo que ſe toma de otra coſa,*] παράδειγμα, eſt virtus, vel vitium, vel aliud quiduis, quod in alio nobis imitandũ, vel vitandũ proponitur. Ille aũt, in quo ſunt huiuſmodi virtutes, vel vitia, dr Exẽplar. Cic. 7. Ver. Vetus eſt, quod dicam, & propter ſeueritatem exempli nemini fortaſſe veſtrum inauditum. Idem pro Cęcin. Falcula, exẽplar antiquæ religionis. Nonnunquam tñ confunduntur. Oui. ad Liuiam de Druſo, Occidit exemplum iuueni venerabile morum. Terent. in Adelph. Exemplum oibus curarem ut eſſet. Ci. pro Muren. Pro eodem dixit, Exemplum, & Exemplar, nam cum dixiſſet. Domeſticum te exemplum habere dixi ad imitandum, ſubdit: Ad imitandum vero tam mihi propoſitum eſt exemplar illud, quam tibi: Feſtus ita diſtinxit. Exemplar ab Exemplo, vt Exemplum ſit illud, quod nobis proponimus, vt ſequamur, aut vitemus. Exemplar ex quo ſimile faciamus. Plin. libro 35. Sunt qui Venerem illo pictam exemplari putant. Sed ſępe confunduntur, vt Exemplum ſit, ex quo ſimile faciamus. Quint. lib. 10. ſic Muſici vocem dicentium, ruſtici probatam experimento culturam in exemplum intuentur. Ponitur aliquando exemplum pro exſcriptione, [*Copia*] ἀντίγραφον, Cicer. Appio. Ex literis, quarum ad me exemplum miſiſti. Oui. de Triſt. Pluribus exemplis ſcripta fuiſſe reor. Rurſus dicitur illud, quod adhibetur rei, aut probandæ, aut ornandæ cauſſa; vnde pars probationis vocatur ab exemplis, & in elocutione Exemplum inter ornamenta numeratur, quod Exemplar dici nõ poteſt. Qu. li. 10. c. 2. Ijs, quæ in exemplum aſſumimus ſubeſt natura & vera vis. Similiter exemplum dicimus ſpeciem alicuius rei, quã venalem habemus. Auctor ad Her. li. 1. Si quis purpurã vendens dicat, Sume a me, ſed huius exemplum aliunde rogabo tibi, quod oſtendã. Exempli cauſſa, & exẽpli gratia. Ci. in Offic. Exẽpli cauſſa ponatur aliquid quod pateat latius. Pli. li. 2. c. 17. Multa promi poſſunt ſecreta natura. Exẽpli gratia. In Martis ſidere &c. Exẽplar, pro eo quod exſcribitur [*Copia*] Aſinius Cic. lib. 10. Ex literis quas Panſæ miſi, cognoſces omnia; nam tibi earum exemplar miſi. Exemplare, huius exemplaris pro exemplar. Lucr. lib. 2.

EXEO, exis, *Vſcire,* יצא jatſa. Ger. Hinauſsgehn, auſsgehn. *Gal. Sortir hors, vſſir.* Hiſp. *Salir a fuera,* ἐξέρχομαι, extra eo, egredior. Tere. in Adelp. Fieri potis eſt, vt nequa exeat. Et conſtruitur tam cum accuſatiuo, quã cum ablatiuo, vt exeo domũ, & Exeo domo. Per tranſlationem eſt liberari, [*Liberarſi*] Ci. Vt tandẽ ex tot ærumnis atq. miſeris exeamus. Item vitare, [*Schifare.*] Vir. 5. Aen. Corpore telamõ, atq. oculis vigilantibus exit. Item erũpere, [*Rompere*] vt apud eũdem li. 2. Nõ ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis Exijt. Lactantius. Potuerunt libri aboleri, & tñ res in memoriam exire, i. fieri memorabiles. Plin. lib. 7. Exit hic animi tenor aliqñ in rigorẽ quemdam. Exire in tertium diem, [*Differire*] Pli. iunior dixit pro differri. Exire de poteſtate mentis, impotem fieri. Ci. li. 4. Tuſ. Iratos propriè dicimus exiſſe de poteſtate. i. de conſilio, de ratione, de mente. Exire in altitudinem, [*Alzarſi*] dicitur arbor. Plin. lib. 13. c. 4. Religant comas, vt in altitudinẽ exeant. Vir. 1. Geor. Exijt ad cęlũ ramis felicib. arbos. Exijt dies, pro præteriit, [*Trapaſſare.*] Liu. li. 13. Exire è vita, pro mori, [*Morire,*] Cic. 1. de Fin. Exire in eaſdẽ literas, i. terminari. Qu. li. 1. c. 5. Sors exit. Ci. Att. li. 1. Cũ de Conſularib. mea prima ſors exiſſet. Exire de patricijs, eſt ex patritio plebeiũ fieri. Cic. pro domo. Exiens, exeũtis, partic. Ci. 1. de Diu. Quinto anno exeunte. Exitus, aliud part. apud antiquos, vnde apud Feſtum, ad exitam ætatem, ad vltimam ætatem, Exitus, us, ui [*Vſcita fine,*] Iuuentus, finis. Cic. Sulp. lib. 4. Perſpicis, qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit. Idem Tuſc. 1. Quo initium nobis rerũ omnium ortus noſter afferat, ſic exitum mors. Idẽ pro leg. Man. Huius orationis difficilius eſt exitũ, quã principium inuenire. Felix exitus. Cic. Cęl. li. 2. Hæc ætas habuit exitum ſatis felicem. Incertus exitus, anceps fortuna belli. Cic. pro Marcello. Hor. 4. Car. Fortuna luſtro proſpera tertio Belli ſecundos reddidit exitus.

EXEMPTILIS, le, o. 3. quod eximi poteſt. Col. lib. 9. c. 13.

EXEMPTIO, f. 3. Col. lib. 3. cap. 18.

EXEMPTOR, oris, m. 3. Plin. lib. 36. c. 15. Exemptores affirmant, comperi ſponte illa montium vlcera. Exemptores vocat qui eximunt lapides ſub terra.

EXENTERO, as, a. 1. *Suentrare. Ga. Oſter le dedans, comme les entrailles d'vne beſte, euentrer.* Hiſ. *Sacar la tripas,* ἐξεντερίζω, interiora aufero, translatè dixit Plau. in Epid. Acutum cultrum habeo, qui ſeni exẽterem marſupium. Exenteror, procrucior. Plau. Epid.

EXEQVIAE, arum, f. 1. [*Eſſequie, pompe funerali,* קבורה Keburah. Germ. Seelgrat, volge der leich beſtaettung. *Gal. Funerailles.* Hiſ. *exequias, honra de los muertos,*] ἐναγίσματα, funebre officiũ, quod. ſ. in funere exequimur, dictæ, quod homines pompam poſt ſequuntur, Cic. 2. de Leg. Sepultura, ac iuſtis exequiarum caruerunt. Ter. in Phor. Exequias. Chremeti, ſ. cõmodũ eſtare, iã tẽpus eſt. Exequias celebrare,

Hinc exigere pecuniã dicimur, quæ nobis debetur, & exactores q̃ pecunias publicas exigunt. Interdum est postulare, [*Requirere.*] Iuuen. lib. 4. Sapientia spectat ad filios; quæ exigit amorem. Interdũ agere, seu traducere. Ter. in Heaut. Exopto, vt reliq̃ exigat vitam. Interdum inquirere. [*Inuestigare.*] Virg. 1. Aen. Quærere constituit, sortem cuiq; exigat Iuno. Suet. in Cæs. Britanniam petijsse spe margaritarum, quarum amplitudinẽ conferentem, interdũ sua manu exegisse ponderis. Interdũ facere. [*Facere.*] Virg. 6. Aen. quos improba vertria Exegit cæcos rabies. Interdum definire, constituere. [*Determinare, ordinare.*] Idem lib. 4. Decreuitq; morí tempus secũ ipsa, medumq. exigit. Interdum complere. Pla. in Amph. [*Compire.*] Mentes animi tibi exactos esse vides. Aliquando extorquere. Cic. pro Font. Titum quaternos denarios in singulas vini amphoras portorij nomine exegisse. Exigere pœnam, est sumere pœnam. [*Punire.*] Ouid. 4. Met. Exigit indicij memorem Cythereia pœnam.

EXIGVE. Parce, מעט melhar. G. wenig, schlechtlich, parcè, & tenuiter. Cicer. 3. de Orat. Cum exiguè dixisses. Idem Att. Exiguè scripta epistola.

EXIGVVS, a, um. 1. [*Piccolo.*] מעט Katon מעט melhar דק da. K. Gerklein. Gal. *Petit. It. Pequeño.* קטן paruus. Cic. pro Deiotar. Copias exiguas vix tueri potest. Virg. 4. Geor. Puluerís exigui iactu cõpressa quiescent. Exiguus animi. *Vile.* Claud. in Eutro. Acer in absentes linguæ iactator. Abundans corporis, exiguusque animi. Exiguam aliquando per exiguè. Plin. epist. 50. Fortasse in omni re, in hac certè per quam exiguum sapio.

EXIGVITAS, is. f. [*Piccolezza, diferta.*] מעט melhar דלח dalkah. Ger. wenigkeit. Itelene. *Ga. Petitesse, un petit, un peu. Hisp. Pequeñez (Tacañeria.)* ὀλιγότης, vt exiguitas copiarum. Cæl. Cic. lib. 8. Exiguitas copiarum tecessum non diuicationem mihi præsagiebat, exiguitas lactis. Var. Exiguitas cibi. Col. Exiguitas temporis. [*Brevitas.*] Liu. lib. 1. Exiguitas corporis. Cæs.

EXILIVM, lij, n. 2. *Essilio, bãdo,* גלות ghaluth גלה ghelah. G. Verbannung oder verweisung in das elend. *Gal. Exil, bannissement. Hisp. El destierro fuera de su tierra.*) φυγὴ, patriæ priuatio, & natalis solis mutatio, legibus, principis ve imperio indicta. Cic. 5. Tus. Exilium si rerum naturam, non ignominiam nominis quærimus, quantum demum a perpetua peregrinatione differt? Et in orat. pro Cæc. Triplex autem numeratur exilii genus: nam aut certorũ locorũ inter dictio est, aut lata fuga, vt omnium præter certum locum: aut relegatio in insulam. Erat autem exilij pœna capitalis: & exilio mulctatus, capite damnatus dicebatur. Exulis enim caput de ciuitate exire dicitur. Quoties verò ciuitas retineretur, relegatio propriè, nõ exilium dicitur.

P.M. Exilium. Mentionem ciuium Romanorum exulantium sæpe fieri videmus, cum tamen nulla lege damnatis ciuibus exilium sit irrogatum, quod ne vocari possit in dubium, ponam verba Ciceronis in oratione pro Cæcinna. Exilium, inquit, non supplicium est, sed perfugium, portusque supplicij, nam, qui volunt pœnam aliquam subterfugere, aut calamitatem, eò solùm veniunt, hoc est, sedem, ac locum mutant. itaque nulla in lege nostra reperietur, vt apud cæteras ciuitates, maleficium vllum exilio esse mulctatũ. Sed cum homines vincula, neces, ignominiasque vitant, quæ sunt legibus constituta, confugiunt quasi ad aram, in exilium, qui si in ciuitate legis vim subire vellent non prius ciuitatem, q̃ vitam, amitterent quæ volunt, non adimitur ijs ciuitas, sed ab ijs relinquitur, atq. deponitur; nam, & cum ex nostro iure duarum ciuitatum nemo esse possit, tum amittitur hæc ciuitas denique, cũ is, qui profugit, receptus est in exilium, hoc est, in aliam ciuitatem, hæc Cicer. quæ nam, non esse exilium vlla in lege nominatum, apertè docent, tum verò ideo multos in exilium ante dãnationem sua voluntate profugisse, quia legis pœnam, quã præsentes corpore subirẽt, vt vincu hoeces, ignominiam aliquam omnino vitare vellẽt: nam etsi reo exilium profecto, nihilominus caussa peragebatur, & sententiæ rebitur (id exemplo Fabricij de veneficio cõdemnati; ex oratio pro Cluentio constat; qui cum absolutione desperata, a subsel- ... ponte discessisset, eum tamen latis sententijs absentem iu- ... condemnarunt; idemq; de Verre Pedianus significat, & in ... mentario Milonianę, cum ait. Multi præsentes, & cum citati ... spondissent, damnati sunt, tamen cum, quod ad corpus attinet ad præsentem ignominiã, ipse sibi iam reus cauerat, leuio- ... cebat reliqua, siue sibi absenti aqua, & igni interdiceretur, si- ... bona publicarentur, siue aliqua infamiæ nota inureretur. At idẽ ... (ipse sibi quasi repugnare in paradoxis videtur, vbi de exilio ... quam pœna legum ita loquitur. Omnes scelerati, atque impij, ... quam tu te ducem esse profiteris, quos leges exilio affici volunt ... sunt, etiam ... solum non mutarunt, an cum omnes leges exu ... te esse iubeant, non eris tu exul? In oratione autem pro Murę- ... ambitus lege, quam ipse tulit, Senatores in exilium missos ... demonstrat. Legem ambitus flagitasti, quę tibi non de- ... Erat enim seueriſſimè scripta Calphurnia, gestus est mos, & ... dignitati tuę, sed tota illa lex accusationem tuam, si ... reum, tortasse armasset, petitioni vero refraga- ... pœna grauior in plebem alta vece est flagitata est; commoti

animi tenuiorum, exilium in nostrum ordinem, concesse Senatus postulationi tuæ, sed non libenter duriorem fortunæ communi, ditionem te auctore constituit. Atque hac ipsa de lege deque exilio decem annorum lege quitur & Dion. lib. 38. nec desunt alia de ciuib. Romanis exulantibus exempla, quos tamen lege, vel a iudicibus, qui ministri legum sunt, nominatim in exilium esse electos, non debemus opinari, quomodo igitur eunles? Sciendum est, exilij duo genera fuisse, voluntarium, & legitimum: & voluntarij rursus duo genera: vnum, cum ea quæ ante latas a iudicibus sententias in exilium abibat, vel, vt legis pœnam vitaret, quod iam diximus, vel quia, cũ se damnatum iri perspicuè videret, sponte vellet eam pœnam subire, quã paulo post leges ei sine dubio illatura viderentur, quod in quos paulo ante nominauj, Verres, Fabriciusque omnis prorsus absolutionis abiecta spe, fecerũt, non. n. ante damnationẽ ideo discesserunt, vt legis pœnã vitarent, quãdo q̃ dẽ Fabricius nihil exilio grauius timere a iudicibus potuerit: cũ Oppianicum, qui mox eodẽ crimine præsens damnatus est, nullam omino propter quã exilij, calamitatem tulisse cõstet, nec de repetundis, quo crimine dãnatus est Verres, alia præter exilium & bis æstimationem, nocentes reos pœna sequebatur: qui vtramq. pœnam, post profectionem damnatus, Verres tulit. Alterũ exilij volũtarij genus fuit, cum reus post dãnationẽ, quia multam iudicib. dictã soluere non posset, ex urbe discedebat, quod vt putẽ ei legibus, ad effugiendam mulctę solutionẽ, fuisse permissum, adducor ijs verbis, quæ sunt in oratione pro Caecinna. In colonias Latinas sæpè nostri ciues, aut sua voluntate, aut legis mulcta profecti sunt, quã mulctã si tollere voluissent, tamen manere in ciuitate potuissent. Legitimum autem exilium erat, cum reus, non ille quidem verbo, re tamen ipsa in exilium mittebatur. vetus enim consuetudo fuit inducta legibus, more cõfirmata, quę non modo in Rep. sed Imperatorum quoque ætate multisque post saeculis viguit, vt si qui exilij pœna dignus iudicaretur, ei, nulla exilij facta mentione, tecto, aqua, igni interdiceretur. ita earum rerũ, quę maximè sunt ad vitam sustentandam necessariæ, vsu priuatus, cum vno aeris alimento contentus esse non posset, abire cogebatur, ex quo exulare ciues Romani dicebantur. Patet hoc in Oratio. pro Domo, in qua ita scriptum est. Qui erant rerum capitalium condemnati, non prius hanc ciuitatem amittebant, quàm erant in eam recepti, quo vertendi, hoc est, mutandi soli caussa venerant, id autem vt esset faciendum, non ademptionem ciuitatis, sed tecti, & aquę & ignis interdictione faciebant.] Ac ne ciues quidẽ omnium improbissimi, atque audacissimi, cum in suos inimicos acerrimo inuidiati odio, non leges, sed priuilegia ferrent, exilium nominabant: sed ijs aqua & igni interdicebant. Itaque & de ipso Cicerone, q̃ in eadem oratione legimus, P. Clodius Tribunus pl. cui nihil in tota vita modestiæ fuit, qui in Tribunatu pro sua libidine, neglecto more maiorum abiectis legibus cũcta gessit, ita populum rogauit. Velitis, iubeatis, vt M. Tullio aqua & igni interdiceretur. Neque solũ Clodius, sed antea quoque homines maximè seditiosi, C. Gracchus & L. Apuleius Saturninus, de suis inimicis eodem modo tulerunt. est. n. eadem in oratione ita scriptum: Ne tum quidẽ, cum aberam, negare poteras, esse me tua lege Senatorem. Vbi. n. tuleras, vt mihi aquà, & igni interdiceretur? quod Gracchus de P. Popilio, Saturninus de Metello tulit. Et minorẽ, siue mediã capitis diminutionẽ, cum ciuitas etsi non verbo, re tamẽ adimebatur, ita fieri solitã, tradit Iustinianus Inst. li. 1. de capitis diminutione, his verbis. Minor siue media capitis diminutio est, cum ciuitas quidem amittitur, libertas uero retinetur, quod accidit ei, cui aqua & igni interdictum fuerit; vel ei, qui in insulam deportatus est. Ergo, cũ dixit Cicero aduersus Clodium in Paradoxis: Familiarissimus tuus de te priuilegiũ tulit, ut si in opertum Bonæ Deæ accessisses, exulares, hoc significauit, vt sibi aqua, & igni interdiceretur. Et cũ de ambitu dãnatis x. annorum exilio puniendis Dio locutus est, non aliud intellexit, quã ut ijs in x. annos aqua, & igni interdiceretur. Erat autẽ, vt neque flagitia sunt paria, sic hoc pœnæ genus, neq; loci spacio, neq; temporis æquale, quibusdam. n. tantum intra urbem, hoc est, intra pomerij fines, aliis lõgius, aqua & igni interdicebatur. crediderim tñ actum satis leniter ac misericorditer cum reis, neminemq;, aut certè paucos admodum extra Italiæ terminos, aquę, & ignis interdictione summotos, qui videã Oppianicum de veneficio, quod capitale crimen erat, dãnatũ, impune tamẽ ad vrbẽ habitare potuisse notauimus. n. hæc in ōne pro Cluentio; Cũ vagus & exul erraret Oppianicus, & huc ad vrbem profectus esset, cecidisse ex equo dicit, & latus offendisse vehementer, & postea quã ad vrbẽ cum febri venerit, paucis diebus esse mortuus. Quid quod Q. Pompeium Rufum, & T. Plancũ Bursã vtrumq; de vi dãnatũ, quod ex Dionis historia constat alterũ Baulis fuisse, alterũ Rauennæ scribit M. Cęlius in epistola ad Ciceronẽ? nã Cicero ipse quadringentis millib. passuũ, non vlla cõi lege, neq; iudicum sententijs, sed iniquissimo P. Clodij priuilegio per operas Clodianas lato, abesse iussus est, aqua & igni citra illum terminum interdictis. Milonis ãt Massiliæ exulantis exemplum vix cũ altero licet exemplo contingere. grauc. n. facinus, occiso in Appia via Clodio à Senatu iudicatum est. & fuit satisfaciendũ populo, Clodij, cæde concitato, ideoq; nouæ lex

per-

con sacramento]*iuro*, pro iuramento asſero,& affirmo.Plau.in Amph.Quando exiuraſti,te mihi dixiſſe per iocum.

EXLEX,c.3.[*Senza leyes*,חלפ beliijehal Ger. Der ohn ein geſatz iſt, *c.4.Que n'ayme de loy,qui vit sans loy,desreiglé.Hiſpan.coſa que eſta, fuera de ley*]*ἄνομος*,expers legis,ſine lege. Lucil.Sat.2. Vagus exulet erret Exlex.Var.An exlex ſolus viuis Cic. pro Cluen.Non exlegem Syllam putarent.Hor.in Arte,Et potus,& exlex.

EXLOQVOR,d.3. *ἀναφθέγγομαι*,pro Eloquor Pla.in Mil.Exlocuta es.

EXORSECRO,as,are,a.1.[*Pregare molto*,בקש bikkeſch. Ger. Treulich bitten. *Gal.Fort prier,& requerir ſupelier affectueuſement.Hi. Rogar mucho*,]*λιτανεύω*,pro valde obſecro uſurpauit Pla.in Aſin.Supplicabo,exobſecrabo.

EXOCVLASSO,exoculaſſis,exoculaſſere,n.3.idem quod exoculare. Pla. Rud.Sinon ei caput exoculaſſitis.

EXOCVLO,as,are,a.1.[*Cauar gli occhi*,עור hiwer Germ. Die augen auſſ vechen.*Gal. Oſter les yeux.His. Quebrar,o cegar a otros los ojos*,] effodere oculos.Exoculatus,priuatus oculis.Apul.Cæcam,& prorſus exoculatam eſſe fortunam.

EXODIVM,dij,n.2.*ἐξόδιον*, carmen erat ridiculum,quod in exitu chori cantabatur a iuuentute in fine tabularum Atellanarum.Tragicũ eſt vocabulum,*ἀπὸ τῆς ἐξόδου*,ab exitu,quod in fine fabulæ ab exeunte inuentum choro iactabatur; vnde etiam veteres exodium pro exitu,& fine,vniuſcuiuſque rei acceperunt,[*Fine*] Var.Cum in vinculis publicis eſſet,& iam bibiſſet *κώνειον*,in exodium ſuæ. Iuu. 6.Verbicus exodio riſum mouet Atellanæ Geſtibus Autonoes.

EXOLETVS,a,um,o.1.2.[*Grande,grueſſamente*,עתיר hattix גדע hatter, puber,iuſtæq. ſtaturæ altitudinem iam adeptus.Pla.Trin. Exoletã virginem.Exoleti item,dicuntur ſcorta maſcula,q̃ iam pronectionis ſunt ætatis,q̃ vt amari ſint idonea.Cic.pro Mil. Clodius ſemper ſecum ſcorta,exoletos,lupas ducebat.Aliq̃n exoleſcere,ſiue obſoleſcere eſt inueteraſcere,ſeu in vſu eſſe deſinere,[*Diſuaſerſi.*]Cice.in Sal. ætas mea iam ad ea patienda,q̃ alteri collibuiſſet exoleuerat.Agretius.Adoleſcere augmenti eſt,Inoleſcere coagmenti,exoleſcere euaneſcentes.Plin.lib.37.Chalcedonij neſcio an in totum exoleuerint.Col.li.2.Multa ſunt,q̃ negligentia exoleſcant,& fiant ſterilia. Vñ exoletus,vetuſtus,& ab vſu remotus.[*Vecchio,diſuſato*,] Q.lib. 8.Exoletos ſcrutatus auctores Liu.Exoleto iam vetuſtate odio.

EXOLVO,is,a.3.[*Sciogliere,ſlegare*,נתק patach קרק ſchaxal.Ge.Auffloſen.*Gal.Deliurer,delier.Hi.Deſatar,o paga*,]*ἀπολύω*,quod ligatum erat ſoluo.Cõſtruiturq.aliquãdo cũ accuſatiuo ſolo.Pla.in Amph. Ego iſtam exoluam? Aliquãdo habet & ablatiuũ.Ci.li.3.epi.Si me occupationibus relaxaro,nam vt ijs me planè exoluam,non poſtulo.Ter.in Hecy.Illas errore,& te ſimul ſuſpicione exoluas.Accipitur p̃ ſatisfacio,[*Satisfare.*]Ci.in Ver.Ille tantum decumanis,quãtum iſte imperauit, exoluit, Exoluere aliquem religione,eſt illum omni prorſus religione liberare.Liu.li.9.Exoluamus religione populum Romanum.

EXOMIDES,f.2.*ἐξωμίδες*,veſtes ſubſtrictæ,& breues,teſte Gel.li.7.Sine manicis,& citra humerum deſinentes.

EXONERO,as,are,[*Scaricare*,חקל hexal.G.Entladen,dẽ laſt oder burde abnemmẽ.*Gal.Deſcharger.H.Deſcargar*,*ἀναφορτίζω*,onere leuo. Ter.Hecy. Ceſſo,quin hunc humerum exonerem pallio translatè accipitur pro moleſtia quapiam aliquem libero,[*Liberare*,]ibidem Nos exoneraſtis metu exonerate ventrem,[*Cacare.*]Mar.li.10.

EXOPTO,as,are,a.1.[*Deſiderare molto,bramare*,חמד chamadh אות iuuch חפץ chaphets Germ.Erwunſchen. *Gal. Souhaiter,deſirer.Hiſpan.deſſear,o elegir*,]*ἐκχομαι*.expeto,valde deſidero Cic.1.Offic. Quæ maiori parti pulcherrima videntur ea maximè exoptant. Exoptatus.Vi.2.Aen.Nec dulces natos exoptatumque parentem.Ci. ad Att.lib.5.Nihil exoptatiùs aduentu meo Exoptatiſſima gratulatio ad Att.lib.4.

EXORABILIS,le,o.3.[*Impetrabile*,עתיר anchtar.G.wolzuerbitten.*Gal. qui a ſement s'impetre,ce qu'on de mande.Hi.El del qual ſe alcanza facilmẽt lo que pedimos*,]qui exorari poteſt,& a quo facilè obtinemus quod petimus.Cic.ad Q.Fr.li.1.Iracundiæ ſi exorabiles,ſummæ leuitas.)(.Inexorabilis.

EXORATOR,m.3.[*Chi impetra*,עתר hother, Germ. Ein Erbitter,der mit bitte etwas erlãgt.]qui orando impetrat.Ter.in Prol,Hecyræ.

EXORATVS,o. 1.2.part.Cic,pro Cluen.

EXORBEO,es,bui,itum,vel exorpitum,a.2.[*Sorbire*,בלע balah לעג lah לעה hilleah.Ger.Auſſupffen.*G.Humer,& aualler ſans gouſter comme breuuage.Hi. Sober*,]*ἐκροφέω*,ſorbendo,exhaurio.Iuuc. Sat.6. Lachrimaſque labellis Exorbes, Idem Saty. 10. per metaphoram in ſeda ſignificatione vſus eſt,cum ait:Quot longa viros exorbeat vna Maura die.Exorbere ciuilem ſanguinem, pro auidè haurire, & copioſè effundere[*Spargere*]Cic.2.Phil.

EXORBITO,as,a.1.[*Accecare*,עמם ſchichchel Ge.Blind machen.G.*Aueugler,creuer,ou oſter les yeux.Hiſpa.Cegar,o priuar otro de los ojos*] *ἐκτυφλόω*.priuo orbe oculorum,vel cæcum reddo. Exorbitate animam,[*Vccidere.*]Plaut.in Bacc.Pro occidere.

EXORBITO,as,n.1.[*Suiarſi d. ſuiare*,Germa. Verirren,vom dem rechten weg tretten.*Gal.Se deſuoyer du droit chemin.Hiſp. Declinar o errar y ſalir fuera del camino*,] ab eo,quod rectum eſt,aberro, quaſi exorbita recedo.Aug.lib.9.de Ciuit.Quod æ orbitet ab itinere ſapientiæ,& lege iuſtitiæ.

EXORCISMVS,mi,m.2.[*Sconiuro*,*ἐξορκισμός*,adiuratio,cum homini, dæmoni ve magico carmine, vel efficacibus ſacræ ſcripturæ verbis neceſſitas imponitur proloquendi vnde quibus rogatur. Quo genere adiurationis qui vtuntur.Exorciſtæ Græco vocabulo appellatur,*ἀπὸ τοῦ ἐξορκίζειν*,quod eſt adiurare.

EXORDINE,[*Ordenadamente,per ordine*,חכיר chamidh.Ger.Ordenlich nacheinander,ſine intermiſſione.Vir.lib.4.Geor.Septem illum totos perhibent ex ordine menſes Fleuiſſe.

EXORDIOR,iris,exorſus,d.1.exordiũ capio, prĩcipiũ duco incipio,auſpicor,ordior,[*Comineciare,dar principio*,חלל hechel. Ge.Anfahẽ anheben,*Gal.Commencer.Hiſ.Ordir,y commenzar*,]*ἄρχομαι*, opetis aliquid inchoo.Pla.in Aſi.Conſilia exordiar. Eſt etiam hoc verbũ Rhetorib.frequens,pro orationẽ auſpicari,vel proœmio vti,[*Far proemio*]Ci.de Or.Qui non in exordienda oratione perturbantur. videntur imprudentes Cic.2. de Or.Iubent exordiri ita,vt eum,q̃ audiat,beneuolum nobis faciamus.Propriè aũt exordiri,[*Ordire*] textores dñr cum telæ futuræ ſtamen inſtruũt,quò fit vt apud Cic. duo hæc Exordiri,& pertexere,in eadẽ oratione ſæpe cõiuncta videamus,vt in 3.Phi.Pertexe Antoni quod exorſus es.Exorſus. Cic. pro Cœlio.Quid clamore exorſa verbis paruam rem magnã facis.

EXORDIVM,dijs,n.2.[*Eſſordio,principio*,תחלה techillach.G.Anfang. *Gal.Commencement,prologue,entree.Hi.comienzo*]*ἀρχή*. initiũ principium.Ci.1.de Inu.Huius exordium mali explicemus.Eſt ẽt exordium apud Rhetores, prima pars orationis,qua auditoris attentio captatur,beneuolentia,& docilitas.Auct.ad Her.lib.1.Exordiũ eſt principium orationis,per quod animus auditoris,vel iudicis cõſtituitur vel apparat ad audiendũ. Pro eodẽ ẽt legitur. Exorſum in neutro ge.[*Principio*,]Vir.2.Geor.Non huic te carmine ficto, Atque per ambages & longa exorſa tenebo.Item exorſus.us,[*Principio*,] maſc.gen.Cic.pro lege Man.Is eſt exorſus orationis meæ.

EXORIOR,ris,p.p.per quartam coniugationem, vel exoreris per tertiã,[*Naſcere,vſcir fuori*,זרח zarach צמח tſamach.G.Entſtehẽ,auffgehen,entſpringen.*Gal.Se leuer,& ſourdre,naiſtre.Hi. Naſcer ſalir,o ſacar fuera*,]*ἀναφαίνομαι*,naſcor,emergo,exurgo. Vir.2.Æn. Exoritur clamorq.virũ,clangorq.tubarum.Idẽ 4. Æneï. Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus vltor.Aliqñ pro recreari,[*Ricrearſi.*] Cic.ad Att. li.7.Nunc paulum exorior,& maximè quidem ijs litteris, quæ Roma afferuntur. Exoriri item dr, quod repete, & præter opinionem fit.Cic.contra Rullum,Repentinus Sylla nobis exoritur,[*Deriuare.*] Ter.in Hec. Hæc ſunt a mea vxore exorta omnia,i.prouenerunt.Sidera quoq.dies,& aurora exoriri dicuntur, cũ in noſtro hemiſphærio incipiunt apparere,[*Sorgere*]Cic.de Diu.Poſt ſolſtitium Canicula exoritur.Catullus,Aurora exoriente vagi ſub lumina ſolis.Extortus par.Cic.1.de Nat.Deo.ex poeta quodam. Fontes tum vero proles extorta repente.

EXORNATIO,f.3.[*Ornamento*,עדי hadhi,תפארת tphereth.G.Bezierung.*Gal.Ornement,parement.Hiſp.Atauio,o la de componer,y afeytar*,]*κόσμησις*,ornamentum,uel ipſe exornandi actus:rhetores duplicem conſtituunt exornationem,rerum & verborum. Auct. ad Her.lib.1. Verborum exornatio eſt,quæ ſermonis inſignita continetur prepoſitione;ſententiarum exornatio eſt,quæ non in verbis, ſed in ipſis rebus quandam habet dignitatem.

EXORNATOR,m.3.[*Ornatore*,מפאר mephaer,הדר hodheh.G.Einzierer] Cic.de Orat.

EXORNO,a.1.[*Apparecchiare,adornare*,פאר peer,עדה hadhah.Ge. Bezieren,herlich zubuzen.*Gal.Parer,orner,& acoustrer honneſtement, embellir.Hiſp.Componer,y afeytar*,]*διασκευάζω*, diligenter orno, magnificè apparo.Cic.Fabio li.7.Ep.Signa emere ſoleo, quæ exornent mihi in palæſtra locũ.Ter.in Eun. Varia veſte exornatus fuit.

EXORO,as,a.1.[*Impetrare pregando*,עתר hathar.Ger.Erbitten, mit bitten erlangen.*Gal.Obtenir ſa requeſte,impetrer.Hiſ.Impetrar,o alcanzar.lo que pedimos*,]*δυσωπέω*,orãdo impetro. Ter.in Pho.Nequeo te exorare,vt maneas triduũ hoc.Cic.8.Phil.Vt ſis popularis, exorare non poſſumus.Aliquãdo pro vehemẽter orare,[*Pregare molto*,]Pla.in Mil. Exoro,& quæſo,vt eius mihi ſit copia, quem amo.

EXORS,tis,o.3.*ἀπόκληρος*, extra ſortem. Vir.5. Æneid. Te voluit rex magnus olympi Talibus auſpicijs exortem ducere honorem.Liu. lib.5.Bel.Pun. Vnum eſſe exortem Punicæ amicitiæ. Sic Exors culpæ,apud eundem lib.2.B.P.

EXORTVS,ui,m.4.vt exortus ſolis,Auct.ad Her. lib.3.

EXORTIVVS,a,um,o.1.2.[*Oriẽtale*,קדמוני Kadmoni G.Deſſanffgãgs, *ἀνατολικός*,orientalis.Pli.li.18.ca.34. A parte exortiua ſolſtitialem habebit exortum.i.orientem verſus.Idem li.5.c.45.Exortuã dixit menſuram,quæ ortus noſtri ſpatium complectitur.

EXOS,exoſſis,o.3.[*Senza oſſo*.Ger.Ohn bein,]*ἄνοστος*, ſine oſſe. Lucr. lib.3.Exos & exanguis,tumidos perfluctuat artus.

EXOSSO,as,a.1.*Cauar l'oſſa*,גרם getem,Ge.Engraetẽ,die bein herauſſ nemmen. *Gal.Rompre ou oſter les os.Hiſp.Caſa ſinhueſſos*,]*ἰσχιόω*. oſſa detraho.Ter.in Adel.Vbi ego venero exoſſabitur piſcis.Iuuenal. dum oſſa comminuere,vel confringere,[*Frangere.*] Pla.in Amph. Exoſſatum eſſe oportet quem probè percuſſeris.

Exo-

simus,i.vsu cognita. Est etiam experiri, actionem intendere in iudicio. Vlpia.l.Prætor ait,ff.vi.bon.rap. In eum annum,quo primum experiendi potestas fuit in duplum actionem dabo.

EXPERS,rtis,o.3.[*Senza parte,non partecipe,* חסר chasef.G.Vntheilhafftig,nichtgenossig.*Ga.Qui n'ha point,qui est sans.*Hisp.*Cosa que no tenga alguna parte.*] ἄμοιρος, qui rei alicuius nullam habet partem.Ci. 2.de Orat.Antonium omninò omnis eruditionis expertem atque ignarum fuisse.Plau.in Amph.Diues operis,& laboris expers.Cic. 6.Vert.Vacui,expertes, soluti ac liberi ab omni sumptuum molestia Ci.expers doloris,qui non sentit dolorem.Expers lucis, qui nõ habet lucem.[*Senza.*] Iungitur etiã ablatiuo.Plau.in Persa:Ea res me domo expertem fecit.Id est,me ab esse domo facit[*Privo,*]Sal. in Cat.Patria,fama atque fortunis expertes sumus.

EXPES,o.3.[*Senza speranza.*Ger.Ohne hoffnung. *Gal. Qui à perdu toute esperance,sans espoir,desesperé.*Hispan.*Cosa sine esperança.*] sine spe. Hor.in Arte.Fractis enatat expes Natibus.

EXPETO,is,a.1.[*Desiderare,* חסר chamadh חוח iuuah דעץ chaphets. Germ.Vastbegeren,oder haischen.*Gal.Demander,& desirer fort, cuemiter,& requerir.*Hisp.*Desiear,codiciar.*]ἐφίεμαι, auidè cupio, Cic.1.Off.Expetũtur diuitiæ ad vsus,vitæ necessarios. Expetere pœnas ab aliquo.[*Punire.*]Cic.pro lege Man.Dij immortales pœnas à populo Rom. ob aliquod delictũ expetiuerint. Expetere preces à Deo,pro precari Deũ.[*Pregare.*] Plau.in Rud.Qui sunt,qui à patrona preces meas expetẽtes sunt? Supplicium expetere, Liu.li.6. bel.Pun. Tanta auiditas supplicij expetendi. Aliquando euenire. [*Auuenire.*]Plau.in Amph. In seruitute expetunt multa iniqua.

EXPETISCO,is,a.3.[*Desiderar molto,* חמד chamedh,אוח iuah.G.nefftig begeren.*Ga.Comoiter,desirer fort.*Hisp.*Mucho desear.*] vehementer desidero,Plau.Milit.expetiscit pulchram pulchritudinem.

EXPETESSO,sis,ere, [*Desiderare,domandare.*] חנח chameh אוזח iuah. G.Begeren.Ga.*Demandar,requerir,desirer.*Hisp.*Desiear,demandar.*] ἐπιθυμέω,peto,desidero. Plau.in Tri.Nec satis cogitatum,vtram potius harum mihi artem expetessam.Idem in Asi.Vtrò amas,vtro expetessis.

EXPIABILIS,le,o.5.G.Leichtlich zu reinigen oder zu butzen.]εὐκάθαρτος, purgabilis,& facilis expiatu,vt expiabilis religio,apud Ci. 4.Tusc.Bellum expiabile, 13.Phil.

EXPIATIO,f.3.[*Penitẽza,* חפר chippur חשאח chattath.G.Reinigũg, bützung.*Gal.Purgation,*Hisp.*A quella obra de alimpiar assi purgacion.*]κάθαρσις.Cic. 1.de Leg.Scelerum nulla expiatio.

EXPILATIO,f.3.[*Rubberia,sacco,* בזה bizzah נשטח neschissah.Ge.Beraubung,plunderung.*Gal.Pillement,pillerie.*Hisp.*A quella obra de robar,ò saltear,rõbamiento.*]Ci.2.Off.expilatio,direptioq; sociorũ.

EXPILATOR,oris,m.3.[*Ladro,rubbatore,* בזן bozez שטח schosah.Ge. Ein rauber,der einen auss plündert.*Ga.Pillart,pilleur.*Hisp.*Robador, ò salteador,*] fur,prædator.direptor.Ci.ad Q.Fr.lib.1.Cum domus hospitem, non expilatorem recepisse uideatur.

EXPILO,las,p.p.a.1.*Rubbare,* שלל schalal בז bazaz שסח schas שסח schasah.Ger.Gentzlich berauben,auss plunderen.*Gal.Piller tout,desrober furtiuement.*Hi.*Robar,o saltear,*]περιαιρέω,diripio,à Græco πιλέω,complano,quod qui è domo supellectilem detrahũt, æquare, ac complanare omnia videantur.Ci.in Part.Socios spolias,ærariũ expilas.Oui.li.2.Met.Expilatque genis occultos expilatus.Cic.3.de Or.Sumenda sunt nobis ab ijs ipsis,à quibus expilati sumus.Idẽ pro Cluent.Armarium expilatum pecunia ablata.

EXPINGO,is,a.3.[*Dipingere,* חקק chakak חקקה chukkah.Ge.Malen.*Ga.Depeindre.Hisp.Pintar,*ἐκγράφω,pino.Cicer.5.Tusc. Ita expictus,vt quæ ipse non viderit, vt nos videremus,effecerit.Pli.li.33.c.8.Pericula expinguimus,ne quis miretur & rogos pingi.

EXPIO,as,are,a.1.*Purgare,mõdare,nettare,* בפר חטא chiper חטה chitte נקה nikkah.Ge.Reinigen.Item,Butzen.*Gal.Purger,reparer.Hisp.Purgar,o alimpiar por sacrificio.*]ἁγνίζω,purgare,& mundum ac purũ facere,placare.Liu.li.1.Vt credes manifesta aliquo piaculo lueret, imperatum patri,vt filiũ expiaret pecunia publica. Expiare scelere,id est,punire,[*Punire.*]Ci.in Pis. Tua scelera dii immortales in nostros milites expiauerunt,id est, propter te afflixerunt nostros. Sallust.de Repub.const.ad Cæsarem. Neque barbaro ritu cæde eorum,& sanguine sanguinem expiandum.Expiatus.Ci.1.Phi.Expiato foro,dissipato concursu impiorum.

EXPIRATIO,f.3.[*Lo spirare,* נפח meppach.Ge.Auss blasung, auss athmung.*Ga.Expiration,exhalation,*Hisp.*Enchamiento del,e spiritu.*] ἐκπνοή, Cic.2.de Nat.Deor.Expirationibus alitur.

EXPIRO,as,are,a.1.[*Mãdar fuori il fiato,morire,* גוע ghaah חפה hippuch.Germa.Auss athmen,auss blasen,itẽ,sterben. *Ga.Rendre l'esprit,retter l'haleine,au vent de hors.*Hi.*Soplar,espirar,o embiar,a fuera el spiritu,*]ἐκπνέω,spiritum emitto,effio.Lucil. libro 3.Expirans animã pulmonibus ægre agebat.Expirauit,id est,mortuus est.Liu. 10.Translatè Pli.in Paneg.Expirante iã libertate,id est, declinante libertate.Expirans.Luc.li.2.Sanguinis expirans calidum de pectore flumen.

EXPISCOR,aris,d.1.*Pescare,investigare,guadagnare,* חקר chaKar בקש bakesch.Germ.Erforschen, mit fleissiger nachfrag ersuchen.*Ga. Enquerir soigneusement.*Hi.*Pescar,buscar,*] ἐξιχνεύομαι, indago, diligenter inquiro ductum à piscatoribus,qui piscũ latebras diligenter perscrutantur.Ter.in Phor.Perinde expiscare,quasi nõ neris.Quãdoque lucri facio,elicio.Pla.Nescio quid ab eo expiscatur.

EXPISSO,as,n.1.[*Spessire.*Ge.Dick machen.*Gal.Faire,ou rendre espez.*Hisp.*Espessar,hazer espesso,*συμπυκνόω. spissum facere. Pli. lib.5. c.13.& 20.c.7.

EXPLANATE,[*Chiaramente,apertamente* חשכבאר heteb baer. Ger. klarlich,heiter.*Gal.Clairement,manifestement.Hisp.Clara,y manifestamente,*]apertè.τρανῶς,Cic.in Orat.Explanatius vberius.

EXPLANATIO,f.3.[*Declaratione,* פרשה parascha.Ger.Erklaerung, erleuterung,auss legũg.*Ga.Declaration,exposition.*Hisp.*Declaramiento,allanamiento,*] διάλυσις.Ci.1.de Diu. Somnijs,oraculis,explanationes adhibitæ sunt interpretum.Explanatio item figura est Rhetorum.Auct.ad Her.lib.4.

EXPLANATOR,oris,m.3.[*Interprete,dichiaratore,* מבאר mebaer פרש coresch.Ge.Ein erklaerer,auss leger.*Gal.Expositeur,qui declare,& donne a entendre,*]qui interpretatur,& exponit.Cic.2.de Diu.

EXPLANO,as,p.p.a.1.interpretor,explico, illustro.expono,perspicuũ facio,[*Spianare,dichiarare,manifesta e* עבח hibbah גבר sal באר beer פרח parasch.G.Gletten,ebnen.*Gal. Aplanir,& vnir, declarer,donner a entendre.*Hi.*Declarar,o allanar lo aspero,o escuro,*] κατατείνω. planum facio: vt,Explanatus in denos pedes cortex. Pli. li.16. c.9.Declarare Ter.in Phor.Quem amicum tuũ ait fuisse ipsum?explana mihi.Sal.in Cat.De cuius moribus hominis pauca explananda sunt,Ci.1.Acad.Argumentis vtebantur ad concludendum id,quod explanari volebant.Explanatus. Cic.1.Acad.In lingua explanatam vocum impressionem ponebant.

EXPLANTO,as,a.1.[*Spiantare.*G.Auss rupffen,auss pflantzen]ἐκριζόω, plantas euello.Col.lib.4.14.

EXPLENDESCO,is,re,n.3.[*Risplendere,* נגה naghah.Ge.Hinauss scheinen,]ἐκφαίνομαι.luceo.Suet.in Vesp.In puero statim corporis animique dotes explenduerunt.

EXPLEBILIS,le,o.3.[*Satiabile.*Ge.Das gutzu erfuellen ist,] quod expleri potest.Cic.4.Tusc.

EXPLEMENTVM,ti,n.2.[*Empimento.*]ἔκπλήρωμα,Sene.epist.111.Explementum esse uentris.

EXPLENVNT,pro explent.scripserunt veteres.Fest.

EXPLETIO,onis,f.3.[*Empimento,* מלא melo.G.Erfullung,]ἐκπλήρωσις,Cic.5.de Finib.

EXPLEO,les,a.2.[*Satiare,empire,compire,* מלא male השביע hisbiah.G. Erfuellen.*Ga.Remplir,combler,assouuir,contenter.Hispan.Hinchir, hartar,*ἐμπλήθω,impleo,exsatio.Cic.2.de Orat.Neque infercions verba quasi rimas explet.Sal.Neque prius iugulãdi finis fuit, quã Sylla omnes suos diuitiis expleuit. Interdum perficio, [*Compire,*] Vir.5.Aen.Explebo numerum. Interdum exonero,[*Scaricare,*]nã Et,quãdoque priuatiua est.Ennius? Nauib.explebant sese. Explere animum curis pro exonerare,[*Liberare.*]Ter.in Hec. Explе animum, req; hoc crimine expedi.explere animũ, [*Compiacere*] pro satisfacere animo, Ter.in Andr. Dum tempus ad eam rẽ tulit sui animum vt expleret suum.Expletus. [*compiuto*]Cic.1.de Fin,Expletam,& perfectam formam honestatis. Plus est, quam satisfacere,vt sæpè satisfit multis,licet non expleantur.

EXPLICABILIS,le,o.3.vt,explicabilis mensura.Plin.lib.4.c.13.

EXPLICATE,[*Chiaramente,apertamente,* חשכבאר heteb baer.Germ. Klar lich,heiter.]clarè,& apertè,σαφῶς τρανῶς,Cicer.3.de Orat.

EXPLICATIO,f.3.[*Il distendere,* פרש miphrus.German.Erklerung, auss legung.*Gal.desployment,*Hi.*A quella desplegadura,*] explicandi actus:vt,Rudentis explicatio,Cice.1.de Diu.Explicatio,[*dichiaratione*]declaratio.Cic.3.de Fin. Multum ad ea,quæ quærimus,explicatio tua ista profecerit.Explicatus,us,[*dichiaratione,*]idem. Cice. de Nat.Deor.3.Alterno crurum explicatu.Idem. Natura deorum quam difficiles explicatus haberet.

EXPLICATOR,m.3.*Interprete,dichiaratore,* פרש מבאר mecha et Ger.Ein erklerer.*Ga.Qui declare,& donne a entendre.*Hisp.*declarador,el quel declara el oscuro,*]qui aliquid explicat.Cic.in Orat.Laudatus est,vt rerum explicator,prudens,seuerus,grauis.

EXPLICATRIX,f.3.Cic.1.Acad.

EXPLICITVS,comparatiuum ab explicitus,nomine,Cæs.1.Bel.Ciu.

EXPLICITVS,o.1.2.[*dichiarato,*]Ci.Att.li.9.Eius rei a te nulla defensio est explicita,id est,explanata.Explicatus liber,pro absoluto,[*Compiuto.*]Mart.lib.14.

EXPLICO,as,explicui & explicaui,explicitum,& explicatum,a.1.[*disciogliere,spiegare,distendere,* גלל ghalal פשט paschat,פרש paras.*G.* Auffwickeln,zerthun,auffthun.*G.desployer,estendre,mettre au large.*Hi.*desplegar,*]ἐκτείνω,extendo,euoluo, & propriè de iis rebus dr,quæ plicis intortæ sunt:vt,explicare vestes Ci.Explicare velũ Plau.Explicare plagas,Mar.Dr & de aliis reb.Vir.2.Geor.Sed truditgemmas,& frondes explicat omnes.Mart.de Pauone,li.13.Miraris quoties gemmantes explicat alas Oui.Atq,explicat ensem.explicare aciem,ordines,agmen,[*Far la mostra*]dicuntur Imperatores,cum milites suos in patentem locum exponunt ad concertationem incundam. Liu.4.Planitiem ad explicandas vtrinque acies ãplã.Explicare litteras, siue epistolam,pro aperire. [*Aprire,*]

ibus locis sunt,aut in paludibus,vbi nulla possit exerci cultura': quia dum non esset quod excoli potuisset, nullis necesse fuit limitum regulis obligari. Ex Aggeno de limitibus.

EXTREMO,*Vltimamente,* באחרונה baacharonah.Germa.Letstlich, zum hindersten.*Gal.Au dernier,a la parfin.*Hi. *Vltima,y finalmente,*Iadu.Cic.Att.lib.12.Quod scribis extremo.

EXTREMVS,o.1.2.[*Vltimo,estremo.*] אחרון acharon.Ge.Der letst,hinderist.*Ga.Tout le dernier.Hisp. Cosa vltima,ò cabora,*] ἔσχατος,vltimus, postremus.Vir.10.Ecl.Extremum hunc Arethusa mihi concede laborem.Ci.pro Clu.In extrema parte qõnis,Nonnumq̃ pro nequissimo,quasi a consortio humanitatis remoto,[*Sceleratissimo,*] Vir.4. Æn.Extremam(vt perhibent)Cæo,Enceladoq.sororem Progenuit Sen.in hoc summa bonitas,in illo extrema malitia,i.maxima: quãdo quidẽ medici affirmant,deteriores cæteris esse,qui vltimi nascũtur.Extremus pro principio.Pla.Ab extremo narrare incipiam.

EXTRACTORIVS,o.1.2.[*Vacuatorio,*Plin.lib.24.cap.11. Extractoriam vim habet,id est,vacuatoriam.

EXTRAHO,is,ere,xi,ctũ,a.3.[*Traer fuori,*] משך maschach.דלח dalah, גח gech.G.Ausszichen.*Gal.Tirer,hors.Hisp.Sacar a fuera,*] ἐξέλκειν, Extrahere,elicere.Ci.de Nat. Deor.Epicurus ex aïs hominũ radicibus extraxit religionẽ.Ci.pro Clu.Extrahitur domo Oppianicus a Manilio.Extrahere diẽ,est diẽ cõsumere,] *Consumare,*Cæs.li. 1.Bel.Ciu.Catone dicendi mora dies extrahente Extrahere aliquẽ pro inducere,[*Indurre,*] Liu.li. 22. Vulgus extrahere ad Consulatum nitebantur.Extrahere se ex aliquo negotio.Ter.in Phor. Cic. Q.Fr.li.2.Per obtrectatores Lentuli res calumnia extracta est.

EXTRICABILIS,le,o,3.quo quis se facilè potest extricare.

EXTRICO,cas,p.p.a.1.[*Districare.*G.Entwitten,ausloesen.*Gal.Desempestrer,desmesler,desueloper.Hi.Desembolver,ò desembetrar,*] ἐκλύειν, a tricis, sunt autem Tricæ capilli, vel aliæ quæuis res tenues, quę gallinarum pedibus nonnunquam adhærent, earumque gressum impediunt.Est igitur extricare,explicare,[*Espedire.*] Pla. in Epid. Aliqua ope exoluam,extricabor aliqua. Vatinius Cicer.in epist.De Dionysio tuo ad hoc nihil extrico. Extricare locum aliquem, pro purgare,[*Netare,*]Col.li.4. Siluestris ager,etsi fruticetis,aut arboribus obsessus est,facilè extricatur.

EXTRINGO,gis,extrinxi,extrictum,a.3.[*Stringere.*German.Zusamen trucken.*Gal.Estreindre.Hisp.Apretar,*]Cic.4.Acad.

EXTRINSECVS,[*Di fuori,*] מחוץ michuts, Germanic.Ausserthalb, von aussen.*Gal.Au dermer,a la par fin.Hi.De fuera ò haZia fuera,*]ab exteriori parte Bi.1.de Orat.adhibita est ars extrinsecus. Var.li.1.de re rust.c.41. Nõ denudes medullam,ne extrinsecus imbres nocẽt. Cicer.4. Acad. Irrumpunt extrinsecus in animos nostros imagines nobis dormientibus.

EXTRO,as,n.2.[*Vscire.*Germ.Hinaussgehn.*Gal.Sortir.Hisp.Salir a fuera,*antiqui dicebant pro exeo,vt nos pro ingredi,intrare. Afranius Simul limen intrabo illi extrant illico.

EXTRORSVM,*εἰς τὸ ἔχω,*versus exteriorem partem.

EXTRVCTIO,onis,f.3.]*Fabrica,*]Cic.14.Phil.

EXTRVDO,dis,a.3.[*Cacciar,fuori.*] מרוץ hiddijach.G.Hinausstruckẽ. ausstossen.*Gal.Pousser hors,chasser.Hispan.Echar fuera forceiando,*] ἐξωθέω,extra trudo,per vim expello. Ter.in Hec. Pamphilium extrudit pro alienare, [*Alienare.*] Horat.2. epis. Laudat venales qui vult extrudere merces.

EXTRVO,is,xi,ctum,a.3.[*Edificare,fabricare,*] בנה banah.Ge.Ausstbawen.*Ga. Bastir,eleuer vn monceau de quelque chose,faire vne montioye,*] κατασκευάζω,ædifico,construo.Cæs.1.Bel.Gal.Omnẽ eam materiam quæ erat cæsa,pro vallo extruebat. Extruere ædificiũ in alieno. Cicer.pro Mil.Extruere mensas epulis,& poculis,3.Tuscul.Extruere thermas de marmore,Mart.lib.9.Extructus,Cic.in Pis.

EXTVBERATIO,f.3.tuberculorum eruptio.Plin.li.31.c.9.

EXTVMEO,es,n.1.[*Gonfiare,enflare,*] נפח tsabah. Ger.Ein Knorten hervorgewinnen,ausgeschwellen,auffhauffen oder erheben wie ein beulen.*Gal.S'enfler,& eleuer en facon de vessue.Hisp.Hincarse,*] ἐξοιδέω,intumesco,excrescо,& quasi in tuberis formam effigior. Plin. li.21.c.13.Radice foliosa,ex qua media veluti extuberat. Idem,li. 9.Caux aut extuberantes videntur viliores æqualibus. Nonnunquam actiuè,pro tuberibus inæquale aliquid reddere. Sen.lib. 6. Nat.quæst. Vallis extuberat.

EXTVMESCO,n.3.[*Gonfiarsi,*]in tumorem redigi.Plin.lib.37.c.5.

EXTVMIDVS,a,um,o.1.2.[*Gonfio,*] צבה tsabeh.Ge.Auffgeblasen,bauchlech.*Gal.Enflè.Hisp.Hinchado,*] οἰδαλέος, Var.2. de re rust.c.41. Vbi diam paulo extumidam.

EXTVNDO,is,tudi,tusum,a.3.[*Sforzare,*Ger.Ausstossen, Herausspolderen,mit mueye herfuerbringen. *Gal.Faire sortir quelque chose a force coup,obtenir par force,ou par amour.Hi.Espuxar,*] ἐκπολάω, vel blanditijs aliquid extorquere.Suet. Nec,vt appeteret, cum pelli,nisi a matre potuit;ea demum extendit magis conuicio, quã precibus.Extundere,studiosam facere.Vir.8.Æn.Lapsa ancilla cello Extuderat. Idem 1.Geor. Vt varios vsus meditando extunderet artes. Ita enim legit.Nor.

EXTVRBO,bas,a.1.[*Scacciare,disturbare,*] מצל hippil משפל hischpil G.Hinausstürmen,vngestuemigglich hinausstossen.*Gal.Oster vio*

lentement de sa place.Hisp.Derrechar confundiendo,] è loco dejicio, extra,turbo,expello. Cic.pro Clu.Lectũ illũ genialẽ,sibi ornari,& sternи,expulsa atq.exturbata filia,iubet.Pla. in Curc. Istã exturbes ex aïo ægritudinẽ.Col.li.8.c.17.Piscis sedib.suis non exturbat. Exturbare calculos,eijcere,& expellere.Pl.li.10.c.10.de aspatago loquẽs:Radix calculos exturbat. Cat.Illa procul radicib. exturbata.

EXTVSSIO,is,n.4.ἐκβύσσευσις,tussiendo aliquid eijcere. Plin.lib.35.c.15.

EXVBERO,as,n.1.[*Abondare,*] חוץ hothir.Ge.Vber flüessig sein, voll sein. *Gal.Abonder,estre abondant,& fertile. Hispa.Mucho rebossar,o abundar,*]ἐθνέω,abundo,ab adiectiuo Vber,qđ fœcundũ significat.Vir.2.Georg.Pomisq.exuberat arbor.Col.in Præfat.li.1.Idẽ li. 1.c.4.posuit actiuè,Fauorem ceras exuberant,pro vberes reddunt.

EXVCCVS,a,um,o.1.2.[*Senza succo.*Ger. Ohne safft oder feuchtigkeit durr. *Gal.Sec,sans suc,sans humeur.Hisp.Seco,sinzumo,*] ἄχυμος,sine succo.Senec.in epist.Scis illum infirmi semper,& exucci corporis fuisse.Quin.lib.12.c.10.Aridi,& exucci.

EXVDO,das,n.1.[*Mandar fuori con sudore.sudare.*Ger.Hinaussschwitzen,ausslauffen.*Gal. Degout ser de sueur,rendre sueur.Hisp.Sudar,ochar alguna cosa sudando,* ἐξιδρόω;veluti per sudorem emitto. Plin. lib.24.c.9. Vnum arbor ipsa exudat. Vir.lib.1.Georg.Exudat inutilis humor,dixit neutraliter pro sudando effluit. Col.lib.12.cap.48. Oliua quicquid habuit amurcæ exudauit.

EXVERRÆ,f.1.purgatio q̃dã domus,ex qua mortuus ad sepulturam ferẽdus est,certo gñe scoparũ adhibito,ab extra vertẽdũ dictę.Fest.

EXVERTO,is,ere,ti,sum,n.3.[*Preoccupare.*] קדם Kiddem,Germa.Furkommen,]præuenire,præoccupare.Plau.Pœn.

EXVGO,is,pe.pr.xi,ctum,a.3. & exugeo,ges,[*Succiare,*] מצץ matsah יניק ianak.Ger.Aussaugen.*Gal.Essucer,sucer tout l'humeur.Hisp.Chuper,o mamar,*] ἐκθλάζω,fugendo elicio.Pla.in Epid.Eorum exugebo sanguinem.Idem in Rud.Exugebo quicquid humoris tibi est. Tertiæ declinationis.Idem in Pœn.Ego illi sanguinem exugã.Col. 4.c.24.Ab vno latere exugitur.

EXVL,is,c.3.ejectus,vi ejectus,extortis,exilio mulctatus,[*Bandito,esule,*] צורח tsoheh נדח nadh.Ge.Ein vertribner auss seinem vatterland. *Gal.Banny,enuoye en exil.Hispa.Desterrado y fuera de su tierra,*] φυγάς, si Nonio credimus,dicitur quasi extra solum ejectus. Cic.pro Domo sua: Hunc tu exulem appellare ausus es,cum tantis sceleribus esses,& factis notatus? Et iterum. Quid enim exul? Ipsum per se nomen calamitatis,non turpitudinis. Apud Iureconsl.Exules ij propriè sunt,quibus aqua,& igni interdictum est: cætera non exilia,sed relegationes sunt. Vide exilium.

EXVLCERATIO,f.3.[*Piaga,*] מחה machats.Ge.Verschrung der haut,] ἕλκωσις.Plinius libro 20.c.3.

EXVLCERATORIVS,a,ũ,o.1.2.[*Che impiaga.*G.Das die haut verschret vnd auffschwaetẽd macht,]exulcerãdi vim habens. Pli.li.32.c.7.

EXVLCERATRIX,is,f.3.[*che impiaga.*] מחית mochetseth.Pl.li.27.c.12. Vis ei stiptica,& exulceratrix.

EXVLCERO,as,a.1.[*Impiagare,*] מחה machats.Ger.Die haut verschren, oder schwaerend machẽ.*Gal.Exulcerer,blesser,& entamer la peau. Hisp. Llegar,o enconar llaga tractandola,*]ἕλκόω.vlcus induco.Plin.li. 20.c.6.Lepras exulcerat.Var.li.2.de re rust.c.9.de Canibus loquẽs aures,& digitos muscæ,ricini,& pulices solent exulcerare.Per trãslationem pro exacerbare,[*Ferire.*]Cicer.2.de Orat.Quæ sanare nequerunt,exulcerant.Idem pro Deiot.Exulcerato animo.

EXVLO,las,n.1.[*Esser bandito.*Ger.Im ellend sein,ein vertribner sein. *Gal.Estre banni,estre en exil.Hisp.Estar desterrado,o fuera de su tierra,* φεύγω,ἀποδημῶ,patria priuatus sum,& duob.modis dicitur, scilicet de loco,in quo exul est,& de quo ejectus est. Ter.in Eun. Demo exulo.Pla.in Most.Exulet a patria sua.Exulans. Cicer.2.de Diu.Cum Annibali apud eum exulanti depugnare placeret.

EXVLTANTER,ſ *Allegramente.* Germanic. Mit sonderbarer frewdigkeit,]Plin.Epist.62.

EXVLTANTIA,tiæ,f.1.idem quod exultatio.Gel.lib.12.c.5.

EXVLTIM,Exultando.Hor.3.Carm.Ode.21.Ludit exultim.

EXVLTO,as,are,n.1.[*Allegrarsi grandemẽte,gioire,*] חל halats, גל ghal, G.Auffs pruigen vor frewden.*Gal.Sauter,& tressaillir de ioye,s'exalter,& glorifier.*H.*Saltar de alegria,ò plaZer,algrarse,*]ἀγάλλομαι, ab Ex,& Salto,a,in u,mutata,significat supra modum exilire, atq. efferri,& quasi gestibus,saltibusq. lætitiã,aut ẽt alium affectũ animi ostendere.Ci.li.1.de Rep. Est quiddã turbulentũ in hominibus singulis,quod exultat voluptate,aut molestia frangitur.Idẽ in Catone:Annibalem iuueniliter exultãtẽ patientia sua mollichat. Vir. li.5.Exultantiaq.haurit Corda pauor.Cic.li.4.de Repub.Quæ omni crudelitate sic exultat vt vix hominum acerbis vulneribus sãtie tur.Quo loco(vt Nonius interpretatur) accipitur pro sæuire:quamuis alij malint ibi pro gaudere,& de delectari accipi. Propriè verò est extra saltare,[*Saltar fuora.*]Vir.lib.3.Æn.Exultãtq.vada,atq. æstu miscentur arenæ.Plin.li.8.c.13.Quo libuerit,exultant.

EXVLVLATVS,o.1.2.p.a verbo exululo,sub voce passiua actiuè signi fi cans.Ouid.4.Trist.Dum itupet Idæis exululata iugis.

EXVLVLO,n.1.[*Vrlare forte,*German.Sehr heulen,]valde vlulo.Ouid. 1.Met.Nactusque silentia ruris Exululat.

EXSVM,extra sum. Sic enim lictor in quibusdam sacris clamitare solebat:

libus locis ſint,aut in paludibus,vbi nulla poſſit exerceri cultura': quia dum non eſſet quod excoli potuiſſet, nullis neceſſe fuit limitum regulis obligari. Ex Aggeno de limitibus.

EXTREMO,[*Vltimamente,*] באחרית baacharonah.Germa.Letſtlich, zum hinderſten.*Gal.Au dernier.a la parfin.Hi.Vltima,y finalmente*,]adu.Cic.Att.lib.12.Quod ſcribis extremo.

EXTREMVS,o.1.2.[*Vltimo.eſtremo.*] אחרון acharon.Ge.Der letſt,hinderſt.*Ga.Tout le dernier.Hiſp.Coſa vltima,o cabora*,] ἔσχατος,vltimus, poſtremus.Vir.10.Ecl.Extremum hunc Arethuſa mihi concede laborem.Ci.pro Clu.In extrema parte qõnis,Nonnumq̃ pro nequiſſimo,quaſi a conſortio humanitatis remoto,[*Sceleratiſſimo,*]Vir.4. Æn.Extremam(vt perhibent)Cæo,Enceladoq.ſororem Progenuit Sen.in hoc ſumma bonitas,in illo extrema malitia,i.maxima: quãdo quidẽ medici affirmant,deteriores ceteris eſſe,qui vltimi naſcũtur.Extremus pro principio.Pla.Ab extremo narrare incipiam.

EXTRACTORIVS,o.1.2.[*Vacuatorio,*]Plin.lib.24.cap.11. Extractoriam vim habet,id eſt,vacuatoriam.

EXTRAHO,is,ere,u,ctũ,a.3.[*Traer fuori,*] משך maſchach.דלה dalah, נך gech.G.Auſſziehen.*Gal.Tirer,hors.Hiſ.Sacar a fuera,*] ἑξέλκειν, Extrahere,elicere.Ci.de Nat. Deor.Epicurus ex aïs hominũ radicitus extraxit religionẽ.Ci.pro Clu.Extrahitur domo Oppianicus a Manilio.Extrahere diẽ,eſt diẽ eõſumere,]*Conſumare,*Cæſ.li. 1.Bel.Ciu.Catone dicendi mora dies extrahente Extrahere aliquẽ pro inducere,[*Indurre,*] Liu.li. 22. Vulgus extrahere ad Conſulatum nitebantur.Extrahere ſe ex aliquo negotio.Ter.in Phor. Cic. Q.Fr.li.2.Perobtrectatores Lentuli res calumnia extracta eſt.

EXTRICABILIS,le,o.3.quo quis ſe facilè poteſt extricare.

EXTRICO,cas,p.p.a.1.[*Diſtricare.*G.Entwitren,ausloeſen.*Gal.Deſempestrer,deſmesler,deſueloper.Hi.Deſembolver,o deſembetrar,*] ἐκλέπω, a tricis, ſunt autem Tricæ capilli, vel aliæ quæuis res tenues, quę gallinarum pedibus non nunquam adhærent, earumque greſſum impediunt.Eſt igitur extricare,explicare,[*Eſpedire.*] Pla. in Epid. Aliqua ope exolum,extricabor aliqua.Vatinius Cicer.in epiſt.De Dionyſio tuo ad hoc nihil extrico. Extricare locum aliquem, pro purgare,[*Netare,*]Col.li.4. Silueſtris ager,etſi frutetis,aut arboribus obſeſſus eſt,facilè extricatur.

EXTRINGO,gis,extrinxi,extrictum,a.3.[*Stringere.*German.Zuſamen truckẽ.*Gal.Eſtreindre.Hiſ.Apretar,*]Cic.4.Acad.

EXTRINSECVS,[*Di fuori,*] מחוץ michuts, Germanic.Auſſerthalb, von auſſen.*Gal.Au dernier,a la par fin.Hi.De fuera ò haʒia fuera,*]ab exteriori parte Bi.1.de Orat.adhibita eſt ars extrinſecus. Var.li.1.de re ruſt.c.41. Nõ denudes medullam,ne extrinſecus imbres nocẽat. Cicer.4. Acad. Irrumpunt extrinſecus in animos noſtros imagines vobis dormientibus.

EXTRO,as,n.2.[*Vſcire.*Germ.Hinauſſgehn.*Gal.Sortir.Hiſ.Salir a fuera,*antiqui dicebant pro exeo,vt nos pro ingredi,intrare. Afranius Simul limen intrabo illi extrant illico.

EXTRORSVM,*ſi'c τὸ ἔξω*,verſus exteriorem partem.

EXTRVCTIO,onis,f.3.[*Fabrica,*]Cic.14.Phil.

EXTRVDO,dis,a.3.[*Cacciar,fuori.*] מריח hiddijach.G.Hinauſſtruckẽ. auſſtoſſen.*Gal.Pouſſer hors,chaſſer.Hiſpan.Echar fuera forceiando,*] ἐξωθέω,extra trudo,per vim expello. Ter.in Hec. Pamphilium extrudit pro alienare,[*Alienare.*] Horat.2. epiſ. Laudat venales qui vult extrudere merces.

EXTRVO,is,a.3.[*Edificare,fabricare.*] בנה barah.Ge.Auffbawen.*Ga. Baſtir,eleuer,ou monoceau de quelque choſe.faire vne monstoye,*] κατασκάζω,ædifico,conſtruo.Cæſ.1.Bel.Gal.Omnẽ eam materiam quæ erat cæſa,pro vallo extruebat. Extruere ædificiũ in alieno. Cicer.pro Mil.Extruere menſas epulis,& poculis,3.Tuſcul. Extruere thermas de marmore,Mart.lib.9.Extructus,Cic.in Piſ.

EXTVBERATIO,f.3.tuberculorum eruptio.Plin.li.31.c.9.

EXTVBERO,as,n.1.[*Gonfiare,enflare,*] נפח tſabah. Ger.Ein Knorten her furgewinnen,ausgeſchwellen,auffhauffen oder erheben wie ein beulen.*Gal.S'enfler,& eſleuer en facon de veſſue.Hiſ.Hincarſe,*] ἐπιφύω, intumeſco,excreſco,& quaſi in tuberis formam effigior. Pli. lib.1.c.13.Radice foliosa,ex qua media veluti extuberat. Idem,li. 17.Caux aut extuberantes videntur viliores æqualibus. Nonnunquam actiuè,pro tuberibus inæquale aliquid reddere. Sen.lib. 6. Nat.quæſt.Vallis extuberat.

EXTVMESCO,n.3.[*Gonfiarſi,*]in tumorem redigi.Plin.lib.37.c.5.

EXTVMIDVS,a,um,o.1.2.[*Gonfio,*] צבה tſabeh.Ge.Auffgeblaſen,bauchlech.*Gal.Enflè.Hiſ.Hinchado,*] φῦσαλέος, Var.2. de re ruſt.c.41. Mediam paulo extumidam.

EXTVNDO,is,tudi,tuſum,a.3.[*Sforʒare,*Ger. Auſſtoſſen, Herauſſpolderen,mit mueye herfuerbringen. *Gal.Faire ſortir quelque choſe a force coup,obtenir par force,ou par amour.Hi.Epuxar,*] ἐκτρόπαιόω, vel blanditijs aliquid extorquere.Suet. Nec,vt appeteret, cum pelli,niſi a matre potuit;ea demum extendit magis conuicio, quã precibus.Extundere,ſtudioſam facere.Vir.8.Æn,Lapſa ancilla ceſſo Extuderat. Idem 1.Geor. Vt varios vſus meditando extunderet artes.Ita enim legit.Nor.

EXTVRBO,bas,a.1.[*Scacciare,diſturbare,*] תשפיל hiſchpil G.Hinauſſiturmen,vngeſtuemigglich hinauſſtoſſen.*Ga.Oſter vio lentement de ſa place.Hiſp.Derrechar confundiendo,*]è loco deijcio, extra,turbo,expello. Cic.pro Clu.Lectũ illũ genialẽ,ſibi ornari,& ſterni,expulſa atq.exturbata filia.iubet.Pla. in Curc. Illã exturbes exaïo ægritudinẽ.Col.li.8.c.17.Piſcis ſedib.ſuis non exturbat. Exturbare calculos,eijcere,& expellere.Pl.li.10.c.10.de aſparago loquẽs:Radix calculos exturbat. Cat.Illa procul radicib. exturbata.

EXTVSSIO,is,n.4.ἀπόπτυσις,tuſſiendo aliquid eijcere. Plin.lib.35.c.15.

EXVBERO,as,n.1.[*Abondare,*] חחיך hothir.Ge.Vber ſtueſſig ſein, voll ſein. *Gal.Abonder,eſtre abondant,& fertile. Hiſpa.Mucho rebeſſar,o abundar,*]ἐξανίω,abundo,ab adiectiuo Vber,qđ fœcundũ ſignificat.Vir.2.Georg.Pomiſq.exuberat arbor.Col.in Præfat.li.1.Idẽ li. 1.c.4.poſuit actiuè,Fauorem ceras exuberant,pro vberes reddunt.

EXVCCVS,a,um,o.1.2.[*Senʒa ſucco.*Ger. Ohne ſafft oder feuchtigkeit durr.*Gal.Sec,ſans ſuc,ſans humeur.Hiſp.Seco,ſinʒumo,*]ἄχυμος,ſine ſucco.Senec.in epiſt.Scis illum infirmi ſemper,& exucci corporis fuiſſe.Quin.lib.12.c.10.Aridi,& exucci.

EXVDO,das,n.1.[*Mandar fuer: con ſudore.ſudare.*Ger.Hinauſſſchwitzen,auſſlauffen.*Gal.Degoutter de ſueur,rendre ſueur.Hiſp.Sudar,ochar alguna coſa ſudando*] ἀποιδέω; veluti per ſudorem emitto. Plin. lib.24.c.9.Vnum arbor ipſa exudat. Vir.lib.1.Georg.Exudat inutilis humor,dixit neutraliter pro ſudando effluit. Col.lib.12.cap.48. Oliua quicquid habuit amurcæ exudauit.

EXVERRÆ,f.1.purgatio q̃dã domus,ex qua mortuus ad ſepulturam ferẽdus eſt,certo gñe ſcoparũ adhibito,ab extra verrẽdo dictę.Feſt.

EXVERTO,is,ere,ti,ſum,n.3.[*Preoccupare,*] קדם Kiddem.Germa.Furkommen,]præuenire,præoccupare.Plau.Pœn.

EXVGO,is,pe.pr.xi,ctum,a.3. & exugeo,ges, [*Succiare,*] מצה marſah ינק ianak.Ger.Auſſſaugen.*Gal.Eſſucer,ſucer tout l'humeur.Hiſp.Chupar,o mamar,*]ἐξηλάζω,ſugendo elicio.Pla.in Epid.Eorum exugebo ſanguinem.Idem in Rud.Exugebo quicquid humoris tibi eſt. Tertiæ declinationis.Idem in Pœn.Ego illi ſanguinem exugã.Col. 4.c.24.Ab vno latere exugitur.

EXVL,is,c.3.ejectus,vi ejectus,extorris,exilio mulctatus,[*Bandito.eſule,*] צורח tſoheh נדח nadh.Ge.Ein vertribner auſſ ſeinem vatterland. *Gal.Banny,enuoye en exil.Hiſpa.Deſterrado y fuera de ſu tierra,*] φυγάς, ſi Nonio credimus,dicitur quaſi extra ſolum ejectus. Cic.pro Domo ſua: Hunc tu exulem appellare auſus es,cum tantis ſceleribus eſſes,& factis notatus? Et iterum. Quid enim exul? Ipſum per ſe nomen calamitatis,non turpitudinis. Apud Iureconſ.Exules ij propriè ſunt,quibus aqua,& igni interdictum eſt: cætera non exilia,ſed relegationes ſunt. Vide exilium.

EXVLCERATIO,f.3.[*Piaga,*] מחץ machats.Ge.Verſchrung der haut,] ἕλκωσις.Plinius libro 20.c.3.

EXVLCERATORIVS,a,ũ,o.1.2.[*Che impiaga.*G.Das die haut verſehret vnd auffſchwaerẽd macht,]exulcerãdi vim habens. Pli.li.32.c.7.

EXVLCERATRIX,is,f.3.[*che impiaga.*] מחתה mochetſeth.Pl.li.27.c.12. Vis ei ſtiptica,& exulceratrix.

EXVLCERO,as,a.1.[*Impiagare,*] חחץ machats.Ger.Die haut verſehren, oder ſchwaerend machẽ.*Gal.Exulcerer,bleſſer,& entamer la peau. Hiſ.Llegar,o enconar llaga tractandola,*]ἑλκόω.vlcus induco.Plin.li. 20.c.6.Lepras exulcerat.Var.li.2.de re ruſt.c.9.de Canibus loquẽs aures,& digitos muſcæ,ricini,& pulices ſolent exulcerare.Per trãſlationem pro exacerbare,[*Ferire.*]Cicer.2.de Orat.Quæ ſanate nequerunt,exulcerant.Idem pro Deiot.Exulcerato animo.

EXVLO,las,n.1.[*Eſſer bandito.*Ger.Im ellend ſein,ein vertribner ſein. *Gal.Eſtre banni,eſtre en exil.Hiſp.Eſtar deſterrado,o fuera de ſu tierra,* ἐφύγω,ἀπόλις εἰμί,patria priuatus ſum,& duob.modis dicitur, ſcilicet de loco,in quo exul eſt,& de quo ejectus eſt. Tere.in Eun. Demo exulo.Pla.in Moſt.Exulet a patria ſua.Exulans. Cicer.2.de Diu.Cum Annibali apud eum exulanti depugnare placeret.

EXVLTANTER,[*Allegramente.* Germanic. Mit ſonderbarer frewdigkeit,]Plin.Epiſt.62.

EXVLTANTIA,tiæ,f.1.idem quod exultatio.Gel.lib.12.c.5.

EXVLTIM,Exultando.Hor.3.Carm.Ode.21.Ludit exultim.

EXVLTO,as,are,n.1.[*Allegrarſi grandemẽte,gioire,*] הלל halats, גל ghal. G.Auffs pruigen vor frewden.*Gal.Sauter,& treſſaillir de ioye,s'exalter,& glorifier.H.Saltar de alegria,ò plaʒer,alegrarſe,*]ἀγάλλομαι, ab Ex,& Salto,a,in u,mutata,ſignificat ſupra modum exilire, atq. efferri,& quaſi geſtibus,ſaltibuſq. lætitiã,aut ẽt alium affectũ animi oſtendere.Ci.li.1.de Rep. Eſt quiddã turbulentũ in hominibus ſingulis,quod exultat voluptate,aut moleſtia frangitur.Idẽ in Catone:Annibalem iuueniliter exultãtẽ patientia ſua molliebat. Vir. li.5.Exultantiaq.haurit Corda pauor.Cic.li.4.de Repub.Quæ omni crudelitate ſic exultat,vt vix hominum acerbis vulneribus ſatietur.Quolloco(vt Nonius interpretatur) accipitur pro fruire:quam vjs alij malint ibi pro gaudere,& de delectari accipi. Proprè verò eſt extra ſaltare,[*Saltar fuora.*]Vir.lib.3.Æn.Exultãtq.vada,atq. æſtu miſcentur arenæ.Plin.li.8.c.13.Quo libuerit,exultant.

EXVLVLATVS,o.1.2.p.a verbo exululo,ſub voce paſſiua actiuè ſignificans.Ouid.4.Trift.Dum ſtupet Idæis exululata ingis.

EXVLVLO,n.1.[*Vrlare forte,*German.Sehr heulen,]valde vlulo.Ouid. 1.Met. Nactuſque ſilentia ruris Exululat.

EXVM, extra ſum. [*Sic enim lictor in quibuſdam ſacris clamitare ſolebat:*

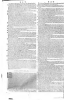

rent rerum,fabricatorque mundi.
ABRILIS,le,o.3.p.p. *Da fabro.* G. Das zů einem ſchmid oder anderē der gleichen werck Kmann gehoert. *Ga. Apertenanta an forgeur. Hi. coſa percenecciente a talabra,*]τεκτονικός, quod eſt fabri, vt, Opus fabrile. Her. 2. li. epi. Liu. 1. Pun. Fabrile erratum, Ci. ad Att. li. 6. Fabrile glutinum, Pl. li. 28. c. 11. Fabrilis manus, Mar. li. 11.
ABVLA, læ, f. 1. [*Fauola, nouella,* מָשָׁל maſchal, שְׁנִינָה ſcheninach. Ge. Ein fabel, ein gemeine gaſſenred, ein erdichte red. *Gal. Fable, conte deues, fare, comedie, tragedie. H. Ficion, ò nouella fingeida* μῦθος, rumor populi, & res paſſi diuulgata, ēt ſi vera ſit, a fando dicta, [*Fama,*] Iuu. It noua, nec triſtis per cunctas fabula cænas. Ter. Hæc. Nos fabulæ ſumus, ſenex atq. auus. Dr̄ ēt fabula, narratio ad delectationē & vilitatē inuenta rerū, nec veratū, nec veriſimilium, vt, qd Daphne verſa ſit in laurum, & Tantalus apud inferos fugiētia captet flumina. Hor. in Ser. Sat. 1. Mutato nomine de te Fabula narratur. Cic. 3. de Nat. Deo. Quid vos illa delectet explicatio fabularum. Sine capite fabula, *ἀκέφαλος μῦθος,* dr̄ imperfectus, ac mutilus ſermo, Zenodotus ex Plat. & Plut. Apologus aūt differt a fabula, vt ſpecies a genere. Dr̄ ēt Apologi fabulę, q̄ ſub tectorio ridiculæ alicuius narrationis, & inter bruta animantia colloquii, continent reconditum aliq̄ d, qđ ad vitam, & mores pertineat: quales ſunt fabellæ illæ, quæ Æſopi nomine circumferuntur. Comœdiæ itaque, & Tragœdiæ fabulæ ſunt, non apologi. Hmōi aūt fabulæ diuerſa fortunt noīa, pro habitu & qualitate perſonarū, quę in eis introducūtur. Alias. Togatæ dicebant, quarum perſonæ togis, & Romanorū cultu erant ornatæ; Palliatę, cū perſonæ Græco more palliis induræ in ſcenā prodibant, erat. Palliū Græcis peculiare, vt Romanis Toga. Togatarū genera ſunt quatuor. Togatæ, q̄ & prætextatę dr̄t, in qb. reges Romani, vel duces introducunt, perſonarū dignitate & ſublimitate tragœdijs ſimiles. Prætextatæ aūt dr̄, qa fere regū, vel magiſtratuū prætexta vtentium in hmōi fabulis perſonæ introducebantur. Sedm genus Togatarum Tabernariæ: dr̄, humilitate perſonarū & argumentorū ſimilitudine comędiis pares: in qb. non magiſtratus, ſed humiles, & priuatæ perſonæ introduci ſolent, quales ferè ſunt mercatores, aut inſtitores, q̄ in tabernis merces ſuas vendere conſueuerūt. Erant p̄terea fabulę Atellanæ, iocis, & ſalibus q̄ proximè ad Satyram accedentes: ab Atellis Cāpaniæ oppido, in quo plurimæ actitatę ſunt, nomē ſortitæ. Aliæ erāt *Planipediæ*, a planis actorū pedib. dictæ, q̄ ob humilitatē argumēti, & vilitatē perſonarū, neq. cothurnis vtebātur, neq. ſoccis.
ABVLA, f. 1. parua faba, Pla. in Sticho: Nucibus, fabulis, ficulis.
ABVLVM, li. n. 1. [*Faua*] apud Gel. li. 4. c. 11. Opinio vetus falſa contulit, Pythagoram abſtinuiſſe fabulo, quem κύαμον, Græci appellāt. Gel. Diu. Pythagoricis interdum putatur, ne faba veſcerentur.
ABVINVS, m. 2. Deus, qui pueris primo fari incipientibus, præeſſe putabatur, cui etiam Romani ſacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. Non.
AZVLARIS, re, o. 3. [*Fauloſo,* fabuloſus, μυθώδης, vt hiſtoria fabularis, in qua multa falſa, & minimè vera ſcribuntur. Suet. in Tib. Cupiam hiſtoriæ fabularis notitiam.
AZVLATOR, is, m. 3. *Nouellatore,* שׂיחָה ſchoheh, שִׂיחָה miſchuheh מְסַפֵּר meſapper. Germa. Ein ſchwetzer, tandler, meahrlesager,] facetus collocutor. Suet. in Aug.
AZVLOR, laris, d. 1. [*Ragionare, fauellare, fauoleggiare,* שׂוח ſchahah, שִׂיחָה hiſchtagah, סִפֵּר ſipper. Ger. Schwetzen, reden. *Ga. Conter des fables, deuiſer, caqueter, babille. Hiſp. Dezar, ò contar nouelhas,*] μυθολογεῖν, ἰμυθεύειν, à fando deriuatur, & ſignificat loqui, Plaut. in Capt. Quid fabulor? Idem in Ciſt. Hæc noſtram rem fabulatur, id eſt, de re noſtra loquitur. Fabulari, pro ineptè garrire. Liu. li. 5. dec. 5. Quid de Imperatore Paulo Senatus decreuit potius, quam qđ Sergius Galba fabuletur audi. Confabulor, compoſitū. Tec. Si qñ ad eum acceſſerat confabulatū. Fabulo in actiua voce pro eodem Plin. Mil. Hinc fabuloſior. Pl. l. 33. c. 1. Quis nō ēt fabuloſiorē hūc fateatur. Vnde fabuloſe aduerb. & fabuloſiſſime. Idem li. 5. c. 1.
AZVLOSITAS, tis, f. 3. [*Cianee.* Germa. Ein erdichtung, fabelwerck,] hoc eſt, fabulantium vanitas. Plin. lib. 36. c. 13.
AZVLOSVS, ſa, ſum, o. 1. 2. [*Fauoloſo.* Germ. Erdichtet, da von man vielgt vnd aber erdichrentet fabelwerck iſt. *Ga. Fabuleux. Hiſ. Fingido,*] μυθώδης, dicitur, quod commentitium eſt: vel quod fabulis & figmentis celebratur, vel, de quo multa finguntur. Hoc. libr. 1. Car. Vel quo loca fabuloſus Lambit Hydaſpes.
AZSSO, ſis, faceſſi, ſupinum in vſu non eſt. Legitur tñ partic. Faceſſens, tanq̄ ſupinum eſſet Faceſſitum. Ci. in Ver. Cum audiſſet ſibi negocium faceſſitum. [*Andare a fare.*] Significat autem propriè ad faciendum eo, vt, Viſo, ad videndum eo, Vir. Continuo matris præcepta faceſſit. Interdū eſt diſcedere. [*Partirſi.*] Nec mirum: altera enim ſignificatio alteram gignit, nam qui ad faciendum quicquam it, diſcedit, vt id faciat. Teren. in Phorm. Hec hinc faceſſat? Domatus. Faceſſat, pro hinc ſe faciat, id eſt, abeat. Cice. in Hort. Faceſſunt igitur, qui docere nihil poſſunt, quo melius ſapientiuſq. vitamus. Negocium faceſſerem, [*Noiare, eſſere noioſo*] eſt cuipiā moleſtum eſſe. Cice. App. Pulchro. Cum eſſet nobis allatum de temeritate eorum, qui tibi negocium faceſſerent. Paſſiuum protulit idē pro Clu. Si cui forte hac lege negocium faceſſetur.
FACETE, [*Piaceuolmente.* G. Schimpfflich, mit hoefflichen vworten,] ῥᾳδίως, eleganter, vrbanè, χαρίτως, Cic. 6. in Verrem, & prō Roſc. Amer.
FACETIÆ, arum, f. 1. iocus, ſal, lepos, Cauillatio, dicacitas, vrbanitas feſtiuitas, argutia, [*Facetie, burle, piaceuolezze.* Ger. Schimpffreden hoefflig Keit mit reden. *Gal. Plaiſanteries, ioyeuſetez, de paroles, railleries. Hiſpan. Los donayres de palabras.*] εὐτραπελίαι, ſunt quaſi deliciè quædam ſermonis, & dicta vrbana ſine ſcurrilitate: quamquā etiam in factis intelligi poſſunt, Pla. in Mil. Quemuis potis es facere, vt fluat facetiis. Catullus. Eſt. n. Leporum Diſertus pater, & facetiarum. Ci. 1. Offi. Sale vero, & facetiis Cæſar Caruli patris fratet vicit omnes. Idem 2. de Orat. Duo genera facetiarum, alterum æquabiliter in omni ſermone fuſum, alterum peracutum, & breue.
FACETOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Piaceuole, ſollazzeuole.* Ger. Voll ſchimpfflicher vn Kurtzweiliger reden,] facetus. Cice. 2. de Fin. In quantum hominum facetoſam vrbanitatem incurratis, non dico.
FACETVS, o. 1. 2. *Piaceuole, ſollazzeuole.* G. Schimpfflich, hoefflich vnd boſſechtig mit reden. *Ga. Facetieux, plaiſanteur, railleur, recreatif en paroles. Hiſp. Coſa ſalada, ò donoſa,* εὐτράπελος, κομψός, qui ſalibus & ſermonis vrbanitate, citra ſcurrilitatem tamen abundat. Ci. ad Q. Fr. Neque parum facetus ſcurra Sext. Nævius. Idem 2. de Leg. Facetiſſimus poeta veteris comœdiæ Ariſtophanes. Quidam a faciēdo deriuant, vt is ſit qui geſtibus, aut ueribus ita alium imitatur, ut ſe illum faciat. Alii a fando deducunt. Veteres etiam facetum dixerunt, quicquid venuſtum eſſet, & elegans.
FACIES, ei, f. 5. [*Faccia,* פָּנִים panim. G. Das angeſicht. *Ga. Le face, leuiſage. Hiſpa Ea cara, o fruente,*] πρόσωπον, & vultus differunt, q̄ Vultus voluntatis indicium ſit, quod pro metu animi in facie oſtenditur: vnde Seruius, vultus eſt uoluntatis indiciū, qui pro voluntatis varietate mutatur. Virg. 3. Æn. Spem vultu ſimulat, premit altū corde dolorem. Inde ēt cęli, & terræ Vultum appellamus, quia mutari contingit. Facies verò pars anterior capitis humani, conſtans ex fronte, oculis, naſo, malis, ore, & mento. Sal. in Cat. Prorſus in facie vultuq. vecordia inerat. Sumitur tñ facies, pro totius corporis forma, [*Aſpetto, perſona*] Teren. in Eun. O faciem pulchram. Vt. n. ab aſpectu Species, à fingendo figura, ita à faciendo, vel factura corporis, dicitur facies. Pla. in Pœn. Sed earum nutrix qua ſit facie, mihi expedi. Neq. ſolum de hominibus dr̄, ſed etiam de rebus in animatis. [*Forma, figura,*] Iut egregia literarum facie, vt facies dicatur cuiuſq. rei ſuperficies, [*Superficie*] Vt cum dicimus faciem terræ, faciem maris. Sal. li. 2. Hiſt. Sardinia in Africo mari facie veſtigij humani. Accipitur tamen nonnunquam Vultus pro facie præſertim apud poetas, qui pro eodem dicunt, fœdato vultu, & fœdata facie Ci. de Ora. Quæ nobis non poſſumus fingere, facies, vultus, ſimus. Quando q̄. etiam facies, pro ſpecie dr̄, [*Specie.* Vir. 6. Æn. Quæ ſcelerum facies, ò virgo, effare. Antiqui declinabant. hæc facies, huius facies, vel facii, pro faciei, ut teſtimoniis aliquot docet Gel. li. 9. c. 14. Vertere in ſe omnes facies. Vir. lib. 12. Aen.
FACILE, [*Facilmente, agcuolmente,* Ger. Leichtlich. *Gal. Facilment, aiſement Hiſ. Liberamente, facilmente,*] ῥᾴδιως, aduerbium, nullo negocio. Cic. li. 1. Epi. Cæteris iniuriis facile reſiſtemus. Eſt etiam confirmantis aduerbium, ſignificans, haud dubie, certo, [*Senza dubio, veramente.*] nulliſque aduerſantibus: iungiturque eleganter cū nomine Princeps. Cic. li. 3. ep. Tu qui eſſes ordinis tui facile princeps Admitit, & ſuperlatiuum, ut, facile doctiſſimus, facile primus. Item adiectiua diuerſitatem importantia, ut facile diſſimilis: aliquando, & verba cum præpoſitione Præ, compoſita, vt, facile præſtat æqualibus. Nonnumquam pro libenter, [*Volentieri,*] Cicer. 4. Tuſ. Sed te abeſtare præpoſito, facile patiebar, id eſt, non inuitus.
FACILIS, le, o. 3. [*Facile,* נָקֵל nakel. G. Leichtzuthung, ting. *Gal. Facile aiſè a faire. Hiſp. Coſa que ligeramente ſe puede hacer, facil, tratable*] Teren. in Heau. Hæc dum incipias, grauia ſunt, dumque ignores: vbi cognoris, facilia. Aliquando facilis, dicitur exorabilis, & ad ignoſcendum paratus, [*Benigno,*] vt faciles venerare Napæas. Teren. in Heaut. Mihi ſi vnquam filius erit, næ ille facili me vtetur patre. Ex facili, pro facilè. Col. lib. 6. c. 1.
FACILITAS, atis, f. 3. [*Facilità, agcuolezza.* G. Leichte, ringthaetigkeit *Gal. Facilité, aiſance. Hi. Facilidad, a quella legereza de hazer algo*] ῥᾳστώνη. Ci. 4. Tuſ. In bonis rebus, quod alij ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur. Facilitas carminis, vel orationis, eſt perſpicuitas quædam, & claritas, pro leuitate illa, qua facilè aſſequimur. Accipitur etiam facilitas pro leuitate illa, qua facilè patimur nos exorari, [*Amoreuolezza.*] Ter. in Hec. Vt facilitas mea illorum corrumpat animos, id eſt, indulgentia.
FACINOROSVS, a, um, o. 1. 2. [*Scelerato* רָשָׁע raſchah. G. Ein laſterhafftiger ſchalck,] flagitioſus. Cic. in Catil. lib. 1. & 1. de Leg.
FACINVS, oris, n. 3. [מַעֲשֶׂה maha ſch פֹּעַל pohal. Ger. Ein mannhafftige that, ſie ſei dann gut oder beſſ,] vocabulum medium, quo tam in bonam, quàm in malam partem vti poſſimus: eſt. n. facinus inſigne aliquod factum, ſiue bonum, ſiue malum, [*Opera,*] In bonam partē accipitur apud Sallu. pro virili, & ſtrenuo facto: Præclari facinoris, aut bonæ artis famam quærunt. Sæpius in malam, [*Sceleragine.*] Cic. lib. 3. Offic. Ab hoc nulla fraus, nullum facinus abeſt,

nabulum,& similia.

FACITO,as,a.1.Sæpe facio.Cice.lib.2.Offic.Hæc apud maiores nostros facitata.Hor.in Arte. Nec satis apparet cur versus faciteet.

FACTOR,is,m.3.[*Factore* עשר hoseh פעל pohel.G.Ein macher.G. *Factor, mancuore. Hispan. Hazedor.*]qui vinum,vel oleum, vel qd simile facit.Cato de re rust.cap.13.Semus vnà cum factoribus.

FACTVM,ti,n.1.[*Facto,* מעשה mahaseh מפעל miphal.G.E that,] Virg.lib.1.Aenei.Fortia facta patrum. Factum mutare, pro sententiam mutare.Ter.in And.Haud muto factum.

FACTVRA,æ,f.1.[*Factura* מעשה mahaseh מפעל miphal.G.Ein gemacht,machung.*Gal.Facture,facon,ouurage. Hisp.Hechura*] *volumen.*compositio rei,quam facimus.Plin.lib.34.cap.14.Aliubi vena bonitatem hanc præstat,aliubi factura.

FACTVS,m.4.[*Facto*] *volutus*,idem est quod cõfectio.Vnde factus olei dicitur,quantum vna vice conficitur.Cato de re rust.c.67.Factoribus det in singulos factus olei sextarios, hoc est, in singulas olei confectiones,vel quoties oleum conficitur. Var.de re rust.li. 1.cap.54.Hostum vocant,quod ex vno factu olei reficitur. Factũ dicunt,quod vno tempore conficitur Factum villæ,pro structura, opere,& exædificatione,[*Edificio.*]Idem lib.3.de re rust.c.1. Quo exornatior villa esse posset fructu,quam factu.

FACVLA,f.1.[*Facella.*Ger.Ein Kleine facKel.*Gal. Petit flambeau,petite torche. Hisp. Laruia,*]*Sedor, λαμπάδιον.*dimin.parua fax,tæda ex arboribus pinei generis sæpius dissecta,vt facilius ardeat, quãquam & ex cera,& ex pice fieri possit.Prop.li.2.Elect. 20. Quorũ alij faculas,alij retinere sagittas.

FACVLARII,m.2. *Λαβὸν χοι.*dicuntur,qui faculas gestant.

FACVLTAS,tis,f.3.[*Potẽtia, forza, arbitrio, potestà,* פח choach חשיח tschiuchion.G.Vermogenheit,oder leichte etwas zuthun.*Gal. Faculté, pouuoir, & puissance, aisance. Hi. La hazienda, possibilidad, facuira.* propriè facultas agendi,[*Gratia,*]vt Ter.in Andr. Dij date facultatem obsecro Huic patiundi. Præterea facultas,est vis quædam, quæ facit,vt id facilius fieri possit, quod de vnaquaque arte peretpitur.[*Arte, scienza,*] est n.genus omnium artium,quo in omniũ artium definitione vti possumus, vt cum dicimus, Dialectica est facultas disserendi, Rhetorica est facultas dicendi,& sic de alijs. Facultates quoque in plurali tantùm numero dicuntur opes[*Riechetzi,*] quoniam cum diues quis extitit,facilè quod vult,agit.Cice.ad Att. lib.11. Si quas habuimus facultates, eas tum Pompeio, cum id videbamur sapienter facere,detulimus.Facultatem a facilitate sic distinguit Plin.epist.115. Nimia assiduitate facilitas magis quàm facultas,nec fiducia,sed temeritas paratur.

FACVNDVS,da,o.1.2. [*Facundo, eloquente,* מליץ melits.Ger.wolberedt *Gal.Facond,eloquent,qui parle bien. Hisp.Elegante,*]*λογιώτατος.*differtus,à fando,qui ea quę mente conceperit,ad audientes facilè, atqe ornatè profert.Ouid. de Art. Non formosus erat, sed erat facundus Vlysses.

FACVNDE,]*Eloquentemente.*G.Mit zierlicher feiner red.*Gal. Facondement,de bonne grace. Hisp. Elegantemente*] differtè.Liu.li.8.Bell.Pun. Tãta inerat Scipioni ad omnia naturalis ingenij dexteritas,vt hostem etiam infestissimum facundè alloquendo sibi conciliaret.

FACVNDIA,f.1.[*Eloquentia,* מליצה melitsah.Germ. wolredenheit, geschickligkeit zu reden.*Gal.Gracè de bien,parler,éloquence, facon de.Hisp.Elegancia en la palabras,*]*λογιότης.*facultas disserendi.Plin.lib.7.c.30.Facundiæ Latiarumque literarum parens Cicero.

FACVNDIOSVS,o.1.2.Semp.Asel.referente Gellio lib.4. ca.9.

FAECATEM *Vinum,*n.2.*Il vino che si trahe della feccia.*G.Trasechti. ger trueber weln,sackwein.*Gal. Du vinet, vin de dispense. Hisp. Vino nõ pagado,*]*τρυγοδες ἀινος.*fæcibus expressum.Cato de re rust. cap 153.Vinum fæcatum sic facito. Plin.lib. 14.cap. 10. Tertium est fæcibus vini pressum,quod Fæcatum Cato appellat.

FAECINAE,f.1.Vuæ dictæ,q̃ plus,q̃ cæteræ,fæcis afferũt. Alio nõie à colore Rubellanæ,& à loco Nomentanæ vocantur.Col.lib.3.c.2.

FAECVLENTVS,ta,tum,o.1.2.G.Voll trusen,hepffechtig,[*Piendi fecia*] fæcis plenum; vt,Faculenta aqua.Plin.lib.31.c.3.

FAECVTINVS,p.p.o.1.2.*τρύγινος.*idem quod fæcatus.Gell.li.13.c.19.

FAEX,cis,f.3. [*Fæccia,* שמר schemer. Ger. Hepffen.*Ga. Lie fondrille, lurbe,ou limon. Hisp.Labea,*]*τρύξ.*peræ, diphth. (vt Apul. docet) vt differat in datiuo, à præterito verbi facio, & est excrementum cuiuscumque rei,cuius diminutiuum est Fæcula.Hor.1.Car.Ode 35.Diffugiunt cadis cum fece siccatis amici . Fæces vnguenti, est materia crassior,ex qua expressum est vnguentum.Fæcem ciuitatis,homines viles,& abiectos aliquãdo vocamus,[*Populaz̃o,plebs,*non quod homines sint sordes,sed quod vitam agant sordidã, & abiectam.Cic.pro Flacco;Opifices & tabernarios , atque illam omnem fæcem ciuitatum, quid est negocij concitare ? Sordes, & fex vrbis.Cic.Att.lib. 2. epist.1. Mali bibunt improbitatis fæcem, *οἱ κακοὶ πίνουσι τὴν πονηρίαν τὴν ἀμίξαν.*dici solitũ, vbi pœna maleficis digna meritis contigisset. Translatum ab ijs apparet,qui vino limpido epoto,ad fæcem vsque perueniunt.

FAGVS,gi,f.2.[*Fagio.*Ger.Ein buchbaũ.G.*Eacon faustegn. Hispa. Haya,*]*φηγός,*arbor glandifera,ita dicta,*ἀπὸ τοῦ φαγεῖν,*à comedendo,quod ante inuentas fruges (vt fabulantur poetæ) homines eius arboris glandibus solerent victitare. Inde vagineus,faginus,& Fageus,quæ eiusdẽ sunt significationis, q̃ scilicet ex fago arbore est. Ouid.3.Fast.Bis sua fagina tempora fronde tegit.Sic faginus axis, apud Vir.3.Geor.Pòst validò nitens sub pondere faginus axis.Et pocula fagina apud eumdem.3.Ecl.Glans fagea,apud Pli.l.16.c.5.

FAGVTAL,n.3. Romæ sacellum, Iouis,in quo erat fagus arbor,Iouis sacra.Pli.lib.16.c.10.

FALACRVM,n.1.*φαλάκρον.*Ptol.lib.7.Promontorium Siciliæ.

FALAE,f.1.turres ligneæ,ob altitudinem dictæ,quibus in oppidorum oppugnationibus , & in spectaculis vtebantur , à falando . Tusci enim falandum cœlum vocabant.

FALARICA,cæ,f.1.*φαλαρίκη.* teli genus erat missile, oblongo hastili, quo vtebantur pugnantes ex falis, hoc est,turribus ligneis,quæ ad depellendos à mœnibus propugnatores extruebãtur.Virg.9.Aen. Sed magnum stridens contorta falarica venit.Liu.lib.1. Bel. Pun. Falarica erat. Saguntinis missile telum, hastili oblongo,& cætera tereti,præterquam ad extremum,vnde ferrum extabat. Vide Phalarica , quamquam etymi ratio postulat, vt falarica potius per f, scribatur,quod Græca dictio non sit.

FALCARII,m.2.qui falcibus vruntur.Cic.1.contra Catil.Dico te prima nocte venisse inter falcarios;quem locum Priscianus exponẽs, inter falcarios,inquit,id est,in eum locum,vbi sunt falcarij.

FALCATVS,a,um,o.1.2.[*Simile à falce.*Ge.Krumb wie ein fichel.*Gal. Courbé,come vne faux,ou faucille. Hisp. Cosa encoruada en manera de hoz,*]quod formã falcis habet.Pl.l.10.c.21.Sola volucrum in cælũ aspicit crebro,in sublime caudam falcatam erigens.Amygdalę falcatæ,apud Plin.li.17.c.10.Rursus falcatum,dicitur falcibus instructum, vnde falcati currus,quos Macrob.Currus cum falcibus appellat,cum ait, inducebat etiam currus cum falcibus, & elephantos cũ turribus.Stat.lib.10.Theb.Falcato lustrantem mœnia curru.

FALCVLA,læ,f.1.Ger.Ein Kleine sichel oder rebmesserlin]*δρεπάνιον, δρεπανίς.* parua falx. Col.lib.12.c.18.Falculæ,& vngues ferri quãplurimi parandi.Dicuntur etiam falculæ pardorum, & pantherarũ extremitates vnguium in falcis formam incuruatæ,[*Vnglie,*]à quibus falcones dictos putat Fest.Plin.lib.8.ca. 15. Mirum pardos, pantheraſque , leones , & similia,condito in corporis vaginas vnguium mucrone,ne refringantur hebetenturque ingredi, auersisque falculis currere,nec nisi appetendo protendere.

FALCIDIA Lex,*φαλκίδος νόμος.* quæ amputat legata, quando vt minimum quarta pars bonorum non supereſt hæredibus.

FVLCIFER,o.1.2.[*Saturno.*Ger.Ein sichlentrager.[Falcen ferens.Vnde Saturnus falcifer à poetis appellatur , quod primus in Italia agriculturæ vsum credatus indicasse.Macr.lib. 1.Satur.Mart.li.5. Falcifero defendere templa tonantis .

FALCO,nis,m.3.[*Falcone.*G.Ein falck.*Gal.V'n faucon.Hi.Falcon*]auis ex accipitrum genere , dicta (vt Festus innuit)quod vngues more falcis habeat introrsum flexos. Felicissimum omen veteres putabãt,si falco à sinistra volasset,vnde à Græcis *ἱέραξ*,quasi sacra auis vocatur ; Campani Capyn olim vocabant , à qua nonnulli volunt Capuæ nomen esse impositum ,quod ex volatu falconis de ea ædificanda sumptum fuerit augurium . Sunt autem falcones omnes fœminæ: mares verò sunt,quos vulgus vocat Moscardinos.

FALERE,n.g. Var.de re rust.c.5.Subter columnarum stylobatem est lapis à falere,pedem,& dodrantem altus, ipsum falere ad duos pedes altum à stagno.Verbum nobis hodie incognitum.

FALERII,orum,m.2. oppidum fuit Falisco rũ in Tuscia.Prol.li.3.c.1.

FALERNVS ager,m.2.teste Pli.lib.14.c.5.Campaniæ tractus est, qui à ponte Campano incipiebat læua petentibus vrbanam coloniã Syllaniam.Viriferos habet colles,genere fissimo vino nobiles,quod à regionis nomine etiam Falernum est appellatum.Huic inter generosa Italiæ vina secunda nobilitas tribuebatur , prima enim laus dabatur Pticino.Pro vino frequentissimè neut.ge.est. Tibullus tamen in masc.gen.vsurpauit : Fumosos veteres profette Falernos.

FALISCI,m.3.populi Hetrusci,quorum oppidum Falerij.Oui.Addet senem Tatium,Iunonicolasque Falisci. Falisci venter non dissimilis Lucanicis,inuentus primo in Falisciis.Papin.lib.4.Siluarum: Non Lucanica,non graues Falisci. Martial.lib.1.Et Lucanica,venter cum Falisco.

FALLACIAE,arũ,f.1.[*Ingãni,* מרמה mirmah תחבולות tochnoth מכרה hoKbah.Ger.Betrug,beschiss.*Gal. Fallaces, trompeuies. Hisp. Engaños,*]*τέχναι.* technæ,doli mali:verba ad fallendum composita.Cic.3.de Diu.Tota res inuenta fallacijs,aut ad quæstũ, aut ad superstitionem,aut ad errorem. Ter.in Andr.Fallacia alia aliam trudit.Col.lib.11.c.2.Res habet aliquam fallaciam.

†Fallaciloquẽtia,ę.Ci.de finib.Ex ea difficultate illæ fallacileqẽtię.

FALLACITER[*Con inganno.*G.Betruglicher weiss.*Gal.Fauſſement,par deception,& tromperie. Hisp.Engañosamente,*]*δολίως.*Cic.1.de Diu. Fallaciter portenta interpretari. Idem 3. Offic. Ratio postulat,ne quid insidiosè,ne quid simulatè , ne quid fallaciter. Vindicare se alicui,fallacissimè.Cic.de Arusp.resp.

FALLAM,pro fallacia dixere veteres,vt annotauit Nonius,Nonij antiqui poetæ locum citans ex Decumis.Hanc feci fallam.

FALLAX,cis,o.3.[*Fallace,ingannatore,*Ge.Betruglich.*Gal.Trompeur,*

de-

deceueur, faux. Hi. *Engañoſo,*]qui conſueuit fallere. Pli li.22.c.23. In his naturam eſſe apparet, in illis cõiecturam ſæpius fallacẽ. Mart. li.1. Sic auidis fallax indulget piſcibus hamus. Cic. de Amic.

FALLACIOSVS, a, um, o.1.2. [*Inganna dre,* חורם hauhul עקוב haKob. G. Voll liſt vnd betrug. *Gal. Plein de fallaces. Hiſp. Pleno de engannos*] δολερὸς fallaciis plenum. Gel.

FALLO, lis, fefelli, falsũ, a.3. [*Ingãnare,* פתה pittah בגד baghadh החל hethel. Germ. Betriegen. *Gal. Deceuoir, abuſer, & tromper. Hiſp. Engannar,*] παραλογίω. decipio: a fando (inquit Varr.) cũ cõra quam dicimus facimus: nam ſi quis te decipit, improprie fallere dicitur. Cic. pro Roſ. Amer. Perditiſſimi eſt hominis, ſimul & amicitiã diſſoluere, & fallere eum, qui læſus non eſſet, niſi credidiſſet. Ponitur & pro lateo, [*Naſconderſi.*] Liu. Speculator Carthaginenſis, qui p biẽniũ fefellerat, Romæ deprehẽſus. Fallit me. i. ignoro, [*Non sò.*] Cic. de Ora. Neq; hoc te Craſſe fallit. Ibidẽ: Quẽ noſtrum fefellit, ita vos eſſe dicturos? Fallere ſpem. Cic. in Catil. Si vis improborũ ſpem meam fefellerit. Falſus ſum, decipior. Pla. in Aul. Quanquã haud falſa ſum non odioſas haberi. Ter. in And. Falſus es. i. erras.

FALSARIVS. o.1.2. [*Falſario.* Ger. Ein felſcher. *Gal. Fauſſaire. Hi. El que en la eſcriptura haze falſedad,*] μεταγράφων. qui ſcripta publica falſificat. Suet. in Nero.

FALSE, [*Falſamente.*] Plaut. in Capt. Falsè faciam, vt verus hodie reperiare Tyndarus.

FALSIDICVS. Cic. o.1.2. & falsiloquus, ψευδολόγος. [qui falſa loqui conſueuit. Plaut. in Capt. Me, meamque rem, tuis falſidicis fallaciis dilacerauiſti. Idem: Quarum rerum te falſiloquum eſſe nolo.

FALSIFICVS, o.1.2. [*Falſario,* חרמל hurhal עקוב haKob. Ge. Ein falſch macher, der mitt betrug vmbgeht,] ψευδουργός. qui facit fallacias, Plaut. in Mil.

† Falsiloquus, a, um, o.1.2 ψευδολογῶν, Plaut. Milit. Quarum verum te falſiloquum eſſe nolo.]

FALSIMONIVM, nij, n.2. [*Frode, fallacia,* מרמה mirmah תוך toch. G. Falſcheit, betrug,] ἐξαπάτη. fraus, fallacia. Plaut. in Bacc. Quos cum centeas tibi amicos, reperiuntur falſi falſimonijs.

FALSIPARENS, tis, cap. 3. i. cuius pater is eſſe creditur, qui minimè eſt. Sic Catullus ad Manlium epigr. 63. Falſiparens de Hercule dicit, quem ex Ioue, & Alcmena natum, plurimi credebant Amphitryonis eſſe filium, qui verus erat Alcmenæ maritus.

FALSITAS, f.3. [*Falſità,* שקר ſcheker. G. Falſcheit, betrug. *Ga. Fauſeté. Hiſp. Falſedad,*] ἀδικία. Cic. pro Cluen. Parum firmamenti, & parum vitium falſi tas habet.

FALSO, ſas, a.1. [*Falſificare.* 2. Falſch machen, felſchen,] falsum facio, Mod. l. pen. ff. ad leg. Corn de falſ.

FALSO, [*Falſamente.* Germ. Felſchlich. *Gal. Fauſſement, a tort. Hiſp. Falſamente, enganoſamente,*] ψευδῶς. non verè. Salluſ. in procem. Iug. Falſo queritur de natura ſua genus humanum. Plau. in Bacc.

FALSVM habere, [*Ingannare,*] fallere. Sal. in Iug. Neque ea res me falſum habuit.

FALSVS, a, um, o.1.2. ψεῦδος. quod fallit, hoc eſt, quod verum non eſt. Ter. in Eun. Quæ vera audiui, Taceo: Sin falſum, aut fictum, cõtinuo palã eſt. Falſum teſtamentum, ſuppoſititium eſt, vel corruptũ. Ter. in And. Falſus es, id eſt, deciperis, ut interpretatur Donatus. Ci. de Diu. Complexus falſæ benevolentiæ in amore ſimulato.

FALX, cis, f.3. [*Falce,* חרמש hamagh ghal מגל chermeſch. Ge. Ein ſichel, rebmeſſer, oder ein ander Krumbchnſeidmeſſer. G. *Vne faux, ou faucille.* Hiſ. Ho?,] δρέπανον ἀγρ. ferramentum aduncum, quo ſegetes, & het bæ ſecantur: item illud, quo vites, & arbores putãtur. Varr. lib.1. de re ruſt. capit.50. In Vmbria falce ſecundum terram ſiccidunt ſtramentũ. Virg.3. Eclog. Vites incidere falce nouellas. Cic.5. Tuſc. Immiſſi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locum. Falces in Campania Seculæ dñr, a ſecando. Falcium hæc numerantur genera a Catone, ca.110, & 111. Fœnariæ, Stramentariæ, Arborariæ, Vineaticæ, Siluaticæ, Ruſcariæ. Falx etiam appellabatur belli ca machina, quæ a dunco prætigebatur ferro, dicta, quod incurvata eſſet ad ſimilitudinem falcis, vt ex muris lapides extraherentur. Ceſ. 2. Bel. Gal. Falces prærecutæ, inſertæ, affixæque longurijs, non abſimili forma muralium falcium. Falces poſtulabam, ἄρτας ἐπέτους. in eos, qui reſpondent id, quod ad rem nihil attinet. Hinc: videtur natum, quod agricolæ cuipiam a vicino falcem petenti, negarit ille ſibi ligonem eſſe domi. Plutarchus.

FAMA, f.1. [*Fama,* שם ſchemah. G. Ein geſchrey, ein red ſo von einem ding auſſgeht. G. *Renomme è, bruit, renom. Hiſp. Fama,*] φήμη, a fando, quicquid de aliquo diuulgatur, ſiue in bonum ſiue in malum. Virg. li.4. Neque. n. ſpecie, famave mouetur. i. infamia, vt exponit Nonius. Idẽ 4. Aen. Fama, malũ, quo nõ aliud velocius vllũ, Mobilitate viget, viresque acquirit eundo. Fama ẽt, de re inueterata. Mar. li.1. Quicquid fama canit, donat arena tibi. Quin. Fama eſt, olim Iouem in imbrem aureum conuerſum, puellæ in gremium deſcendiſſe. Sic Fama Scipionum, laus, celebritas, [*Laude,*] Vir.1. Aen. Sum pius Aeneas, fama ſuper æthera notus. Ci. de Fin. δόξαν. Aptius eſt bonam fama appellare, quàm gloriam.

FAMELICOSVS, o.1.2. βουλιμώδης. frequenter famelicus. Feſtus.

FAMELICVS, o.1.2. [*Affamato,* רעב raheb. G. Hungeriger, oder hun

ſtottig. *Gal. Affamè, qui a faim. Hiſ. Hambriento.* λιμῶν. qui fame laborat. Ter. in Eun.

FAMELLA, f.1. diminutiuum a Fama. Feſtus.

FAME, es, n.2. [*Hauer fame,*] λιμοῦν; & Fameſco, ſcis, fame laboro.

FAMES, faĩnis, f.3. [*Fame,* רעב rahab. Ger. Hunger. *Gal. Faim, famine. Hiſp. Hambre,*] λιμός. edendi cupiditas, a γέγω, edo. Cic. pro Aul. Clu. Beſtiæ, fame dominante, ad eum locum, vbi paſtæ ſint, reuertuntur. Accipitur interdum pro caritate ex annonæ penuria naſcente. [*Careſtia.*] Cice. Terentiæ. Verendum eſt, nẽ breui tempore fames in vrbe ſit.

FAMIGERABILIS, o.3. [*Conoſciuto per fama,* איש השם iſch haſchchem Ger. Beruempt,]clarus fama. Apuleius.

FAMIGERATOR, in.3. qui rei alicuius famam ſpargit. Plau. in Trin.

FAMIGERATIO, f.3. διαβόησις. famæ diſſeminatio. Plau. Trin.

FAMILIA, æ, f.1. [*Famiglia,* משפחה miſchpachah בית baith. Germa. Hausſgeſind. *Gal. Famille. Hiſ. La familia, caſa, y perſonas de caſa,*] τῆς οἰκίας. Familiæ appellatione cõprehẽdũtur tã liberi, quã ſerui vtriuſque ſexus, vnius, quem Patrem familias vocamus, iuri ſubiecti. Apud antiquiſſimos Famelia ſcribebatur per e, literam, tantũque de ſeruis dicebatur, ab Oſca dictione Famel, qua illi ſeruum appellabant, vt auctor eſt Feſtus. Poſtea commutata e, in i, Familia appellata eſt. Quo vocabulo Varronis etiam ſæculo ſerui ſignificabantur, vt oſtendit li.1.c.16. Deinde tamen paulatim inualuit vſus, vt etiam liberi familiæ nomine, & quicunque ſub vnius patrisfamiliãs iure viuerent, comprehenderentur. Plaut. Truc. Hæc vna opera circumit per familias. Poſt ad eos quoque translatum, qui ex eadem ſint cognatione, vt Cæſarum familia, Scipionum familia, Sueto. in Ner. Ex gente Domitia duæ familiæ claruerunt, Coruinorum, & Aenobarborum. Familia pro ſecta. Cice. 2. de Diuin. Magnus locus philoſophiæque proprius, a Platone, Ariſtotele, Theophraſto, totaque Peripateticorum familia tractatus vbertimè. Vide latius nominis huius ſignificationem apud Paulum Iuriſc. l. Pronunciatio, ff. de verb. ſignif.

FAMILIARIS, re, o.3. [*Famigliare.* G. Das zu dẽ hausſgeſind gehoert. *G. Familler, domeſtique, de da maiſon. Hiſp. Familiar,*] οἰκειακός. quã adiect. eſt, ſignificat quod ad familiam pertinet, unde familiaria negocia, res familiaris. Auct. ad Herennium in operis præfatione: Negocijs familiaribus impediti. Gel. li.3. Memoriæ mandatum eſt Platonem philoſophum tenui admodũ pecunia familiari fuiſſe. Familiaris focus. Col. l.11.c.1. Sepulchra familiaria. [*Della famiglia*] quæ quis ſibi, ac familiæ ſuæ cõſtituit. Interdum neceſſarius, arctaque familiaritate coniunctus. Ci. Art, Homo familiariſſimus mihi & omnibus in rebus cõiunctus. Idem de Amicitia: Videmus P. Aemilium C. Luſcinio familiarem fuiſſe. Arbor familiaris Italiæ, id eſt, protrita, & paſſim neſciens, apud Pli. lib.23.c.5.

FAMILIARIS, f.1. Sella, ἀποδύτηρ. a veteribus appellata fuit, ſella perforata, ejiciendis alui excrementis accommodata. Varro li.1. de re ruſt. cap.113.

FAMILIARITAS, tatis, f.3. [*Famigliarità, domeſtichezza.* G. Freundtſchafft, beiwohnung. *Gal. Acointance, familiarité, amitie, familleer & priuee, priuauté. Hiſp. Familiaridad,*] συνήθεια, conſuetudo inter familiares. Cice. de Amic. Cum accepiſſimus a patribus maximè memorabilem D. Lælii, & P. Scipionis familiaritatem.

FAMILIARITER, [*Famigliarmente.* Ger. Freundlich, bo heimlich. *Gal. Familliereméte, priueeméte. H. Amigablemẽte, y familiarmẽte*] συνήθως domeſticè. Ci. 6. Ver. Cum is L. Siſenna tam familiariter vteretur. Familiariter ferre mortem alicuius, [*Con dolore,*] id eſt, moleſtè, nam quæ ſunt nobis familiaria, ea animo noſtro ſunt cara, inquit Donatus. Ter. in Andr. Huius mortem tam fert familiariter.

FAMOSVS, ſa, ſum, o.1.2. [*Famoſo.* Ger. Bernempt, oder verſchreit vnd verleumbdet. *Gal. Fameux, fort renommé, ſoit en bien, ou en mal. Hi. Famoſo en buena, y mala parte,* δύσφημος. frequentius in deteriorem partem accipitur pro infami. Sal. Largitionem famoſam, impudentemque. Inde famoſa mulier dicitur, quæ impudicitiæ nomine malè audit. Cic. 2. de Ora. Ad famoſas veniit mater accedere. Interdum in actiua ſignificatione, vnde famoſi libelli apud Iuriſconſultos, qui alicuius famam lædunt. Interdum in bonam partem, præſertim apud Plin. iuniorem, & eius ſæculi ſcriptores: nam Ciceronis ſæculo in malam partem fere ſemper in vſu erat. Plin. lib.6. Epiſto. Cauſam pulchram, & famoſam. Tacit. lib.3.1. Famoſę vrbis ſupremam diem traditori ſumus.

FAMVLANTER, [*Supplichevolmente.* Germ. Dienſtlich, vnderthaenig Klich. *Gal. Seruiment, humblement. Hiſp. Seruilmente, humildemente,*] ſuppliciter, in modum famuli. Nonius: Famulanter, ſuppliciter. Acciuss Tereo: Semela natum affare, & famulanter pete.

FAMVLARIS, re. o.3. [*Pertinente a ſeruitore.* Ger. Das zu einem dienſtknecht, oder dienſtmagd gehoert. *Gal. Appartenant a ſeruiteur, ou ſeruante. Hiſ. Coſa pertineſciente a ſeruidor,* δουλικός. quod pertinet ad famulum, ſiue famulam. Cic. 1. Tuſc. Qui ſe in medios immiſit hoſtes famulari veſte, ne poſſet agnoſci, ſi eſſet ornatu regio. Iura famulat, a dare, pro imperare populo regia poteſtate. Oui. 13. Metam, Manus famularis. Senec. Herc. Oetæo: Turba famularis menſas inſtruit. Stat. 2. Achil. Famulare, neutrũ pro aduerbio, ſeruiliter.

[*Seruil-*

ſiue.herba eſt ſine caule,ſine flore,ſine ſemine.Vir.3. Geor.Et ſilicem curuis inuiſam paſcit aratris.

Filo,as.[*Filare*] *νῆθω, μυρόω*.Filum duco.]

Filvm,li.n.2.[*Filo*.חוט chut.Ger.Ein faden. *G.Fil,ou filet,trait,ligne. Hiſp. El hilo que ſe hila*.] *νῆμα*,quod ex lino lanave trahendo ducitur.Ouid.4.Metam.E quibus vna leui deducens pollice filū.Deducit aranea filum pede.Idem 1.Amor.Hora.2.Car.Ode 3.Dū res,& ætas,& ſororum Fila trium patiuntur atra,Id eſt,Parcarum. Aliqñ ponitur pro linea fabrorum.Varro:Sumptoque atramento ſutorio filum duxit. Aliquando pro lineamentis faciei, & venuſtate formæ,[*Lineamenti*,] Gell.lib.14.c.4. Forma ac filo virginali dixit imaginem iuſtitiæ fieri ſolitam. Idem lib.1.c.9.tradit,Pythagoram explorare ſolitum diſcipulos ex totius corporis filo, atque habitu. Transfertur & ad phraſim orationis, [*Ordine, ſtile*,]Hor.2.epiſt.1. Tenui deducta poemata filo. Tracta eſt metaphora à textoribus, qui telam tenuiſſimo filo texentes probatiſſimam conficiunt. Cicer.de Amic.Aliud quoddam expetimus filum orationis tuæ.

Fimbria,æ.f.1.[*Fimbria*,שול ſchul בנף chanaph עציצה tſitſith.Germ. Ein zerxeferter ſaũ eines kleids,ein belege.*Gal.Frange,bord.Hiſp. Labordadura de la veſtidura*] *κρόσπεδον, θύσανος*.veſtium ora dicebantur,quæ inciſuras habebat ſertæ dentibus non abſimiles. Pli.lib. 17.ca.30.Signa lethalia fimbriarum curam, & ſtraguläe veſtis plicaturas. Nonius cuiuslibet rei extremitatem hoc noīe ſignificari tradit,vnde & cincinnorum fimbrias dixit.Cic.in Piſonem:Erant (inquit)illi compti cāpilli,& madētes cincinnorum fimbriæ. Inde fimbriatus,per ambitum inciſus. Sueto.in Cæſ. Vſum ferunt lato clauo ad manus fimbriato. Fimbriata vrticæ folia ſcribit eſſe Plin. ex quo colligimus, qualis fuerit poſitura & flexura fimbriarum.

Fimetvm,ti,n.2.[*Letamario*,דמן domen.G.Ein miſtgrub.*Ga.Fumier. Hiſp. Muladar de aquel eſtiercol*,] *κόπρων*, ſterquilinium, quo fimus congeritur.Pli.li.24.c.2.Fimeta ſub dio,concauo loco,& qui humorem colligant,intecta ſtramento,ne in ſole areſcāt, fieri iubet Vir.

Fimvs,mi,m.2.[*Letame*.דמן domen.G.miſt.*Gal.Fiens,fiente.Hiſp.La limpieza del eſtiercol del animal*.] *κόπρος*.leramen dicitur,& excrementa animalium,quibus agri ſtercorantur.Pli.li.17.c.9. Varro principatum dat turdorum fimo ex auiariis, Virg.1. Georg. Ne ſaturare fimo pingui pudeat ſola.Legitur & fimum,neut.gen.Plin.lib.29.ca. 6.Columbarum fimum cum aceto ad epiphoras laudatur.Et paulo poſt:Turturis fimum albugines extenuat.Apuleius & fœminino genere vtitur,cum ait:Liquida fimo ſtrictim egeſta.

Finalis,le,o.3.[*Finale*,] *τελικός*, quod ad finem pertinet, vt Finalis cauſſa,cuius gratia opus aliquod fit.

Findo,dis,di,fiſſum,3.3.[*Spezȝare,findere*,קרע xarah בקע bikkah. G.Spalten.*Gal.Fendre.Hiſp.Hender*.] *σχίζω*,ſcindo,& diuido.Ouid. 1.Triſt.Eleg.7.Terra feret ſtellas,cælum findetur aratro. Findere fretu claſſe.Prop.lib.3.Rura findūtur vomere.Claud.1.in Eutrop. Vir.6.æn.Hic locus eſt,partes vbi ſe via findit in ambas.Fiſſus participium: vt,Lignum fiſſum. Virg.9.Aen.Paries fiſſus tenui rima. Ouid.4.Met.Piſſus,us,ui,[*Fiſſura*,] pro fiſſura.Cic.3.de Nat.Deor. Quisquam vit fiſſum ieoris? quis cornicis cantum notauit?

Fingo,is,xi,ctũ,3.3.[*Fingere,formare*,יצר jatſar בדא badha חלל cholel.Ge.Machen,geſtalten,formieren. *Gal.Feindre, faire & former. Hiſp.Hazer coſa de barro,componer*,] *πλάττω*,compono,formo:[vnde & figuli dicti,& vas fictile, quod formatur ex argilla, aut creta. Saluſt. in Cat. Quæ natura prona,atque ventri obedientia finxit. Lactan.li.1.Homines eorum ſimulacra finxerunt. Generale vocabulum eſt ad omnia,quæ ingenio manuque artificioſè formantur, vt apud Cic.li.1.Offi.Apum examina,non fingendorum fauorum cauſſa congregantur, ſed cum congregabilia natura ſint, fingunt fauos.Vir.8.Aeneid. Et corpora fingere lingua.i.lambēdo formare. Aliquando ſimulare, quoniam ea,quæ ſimulamus, ita formamus,vt vera eſſe videantur. Cice.de Fin. Talibus exemplis non fictæ ſolùm fabulæ,ſed etiam hiſtoriæ refertæ.

Fio,is,iui,itum,4.4.perficio,pertexo,conficio,abſoluo,tranſigo,finem facio,concludo,modum ſtatuo,[exordior.fundamenta facio, fugo,[*Compire,finire*,סף ſaph גמר ghamar כלה chillah השלים hiſchlim.G.Enden,vollenden,außmachen.*Gal.Finir,arreſter,faire fin,& concluſion.Hi.Fineſcer,y acabar*,] *τελέω*. Pli.de viris Illuſt. Cum inter Romanos, & Albanos bellum fuiſſet exortum, placuit rem paucorum certamine finire.Animam finiuit,[*Morire*.] Oui.7. Metam. Dolores finire.Vir.12.Aen.Gladio finire dolorem.Oui.1. de Pont. Aliqñ eſt terminum ponere,metari.Sic dicimus finire alicui prouinciam certo tempore, pro præſcribere alicui tempus adminiſtrādæ prouinciæ,quo elapſo de prouincia debeat decedere. Cice.Att.lib.8.Marcello Conſuli,finienti prouincias Gallicas kal. Martijs,reſtitit.Sic etiam finire regiones animo dicebantur augures,cum fines templi animo deſignabāt.Liu.lib.1. Signum,contra quod longiſſimè conſpectum oculi ferebant, animo finiuit. Finire agros, eſt cuilibet agri ſui fines præſcribere: vnde & Finitores, [*Diſtributores*,] dicti terræ menſores,aut etiam alij arbitri, qui lite de agrorum finibus exorta,ſuos cuique limites præſcribunt. Plaut. in Pœn.Regiones,limites,confinia determinabo,ei rei factus finitor ſum ego.Cic.prolege Agr.Finitorem mittant. Finitor rerum maximus.Sta.8. Theb.Finitorem item vocant Latini,circulum, partem cœli conſpicuam nobis,à non conſpicua diriimentē.Accipitur et finire pro definire,[*Definire*.] Quin.li.2.Rhetorice finitur variè.Sic Finis,& Definitio pro eodem accipiuntur.Quin.li.2.c.16.Hic frequentiſſimus finis,Rhetoricen eſſe vim perſuadendi. Finire abſolutè,pro vita decedere.Tac.li.5.Tiberius finiuit octauo & ſeptuageſimo ætatis anno. Finitus,partic.pro eo quod ceſſauit, & finem fecit.Pli.lib.18.c.27.Dabitur & aliud finiti frigoris indicium.

Finis,is,m.3.[*Fine termine*.Germ.Das end.*Gal.Fin,extremite,bout,& acheuement.Hiſp.El fin o termino,o cabo de obra*,] *τέλος*,tam maſcul. quam fem.Vir.1.Aen.Quem das finem rex magne laborum? Idem li.2.Hæc finis Priami fatorum.Eſt autē finis,terminus, ſiue extremitas in vnaquaq; re. Eſt ēt Finis intentionis,i. intentio operarij, [*Intentione*,] *σκόπος*. Hinc artifices finem vocant id,quo oīa referuntur,& cuius gratia cætera fiunt: vt, Finis medici,eſt curare. Finis oratoris,eſt aptè ad perſuadendū dicere. Fines, finiū ſæpius in plur.num.pro terminis,& limitibus.Ter.in Heaut. Simo & Crito ambigunt de finibus.Pli.iun.in epiſt.Eſt in Nicomedenſiū finibus amplißimus lacus.Cæſ.1.Bel.Gall.Quorū per fines ierant.Cic. pro Mur.Regere fines.Nonnumquā ēt in ſingulari numero inuenitur in hac ſignificatione.Liu.li.35.In Ligurum extremo fine in agmē incidunt Romanum.Idem lib.40.Ad extremum finem prouinciæ Galliæ.Tacit.lib.16.Apud finem Ligurum id temporis erat.

Finite,aduerb.Cic.2.de Fin.Auarus erit,ſed finitè.

Finitimvs,ma,mum,o.1.2.[*Vicino*,מגבל mighbal שכן ſchachē,G. Ein anſtoſſer,nachgelegner.*Ca.Voiſin prochain.Hiſp.Coſa cercana o camareana*] *πρόσορος*,vicinus,ſeu propinquus fines noſtros attingens.Liu.lib.1.Iam res Romana adeo erat valida,vt cuilibet finitimarum ciuitatum bello par eſſet.Mari finitimus eſt aer.Ci.de Natura Deor.Falſa veris finitima ſunt. Idem 4.Acad. Inferre bellum finitimis.Idem pro lege Man.

Finitio,onis.f.3.[*Definitione*.Ge.Außzylung,beſchreibung.*Gal.Definition,determination.Hiſpan. Definicion*,] *ὁρισμός*, idem quod definitio.Quinct.lib.5.c.13.

Fio,fis,factus,n.paſſ.[*Eſſere fatto,diuenire*.נעשה nehesāh היה haiah. G.werden.*Gal.Eſtre fait,deuenir.Hiſ.Ser hecho*.] *γίνομαι*, ſignificationem paſſiuam habet, quamuis vocem habeat verbi neutri; vnde etiam inter neutra paſſiua à Grammaticis numeratur. Veteres facior dicebant voce paſſiua, vnde apud Catonem legitur,Græco riſu faciebantur Saturnalia. Hinc manſit præteritum,Factus ſum. In preſenti optatiui, & præterito imperfecto ſubiunctiui contra morē aliorum verborum quartæ cōiugationis, aſſumit e, literam inter i,& r,vt Fierem dicimus,pro Firem, & Fieri pro Firi:in reliquis temporibus à preſenti formatis ſequitur b flexionem verborum quartæ coniugationis.Hor.1.epiſt.1.Nec fio agilis fio.Idem 4.Carm.Ode 13.Fis anus,& tamen vis formoſa videri.Ter.in Eū. Verum ne fiant hi viginti dies. Cice.pro domo.Quid te aut fieri, aut fingi dementius poteſt? Componitur Fio pene cum omnibus dictionibus;cum quibus componitur Facio, exceptis præpoſitionibus;cū quibus raro componitur, vt Calefacio, Calefio, Tepefacio,& Tepefio.Ponitur,qñque pro æſtimari.Ci.in Lælio;Ille finis tetterrimus, vt quanti quiſq; ſe ipſum faciat, tanti fiat ab amicis. In tertia perſona qñque pro euenit,contingit.Idem li.1.Off.Fit interdū,vt nōnulli,omiſſa imitatione maiorum,ſuū quoddam inſtitutū cōſequantur. Fiet tibi acceptum,pro referetur. Pli.in epiſ. 120.Fient in illum exempla.Ter.in Eun.Fieri obuiam. Cice. Att. lib.6.Fiat,particula eſt permittentis, ac concedentis,aut annuētis aliquid.Plau. Pſeu. Meis date locum fallacijs. ſ. Fiat geratur mos mihi.Fieri poteſt,pro poſſibile eſt,[*Eſſer poſſibile*.]Cice. de Amic.

Firmamentvm,n.2. [*Fermeȝa*,אמנה amanah חזקה chozkah בוח choach.Ger.Beueſtigung.*Gal.Fermeté,appuy,force. Hiſpanice, Firmeza*] *κῦρος*. ſoliditas,& ſtabilimentum.Cic.de Ami.Conſtantiæ, quā in amicitia quærimus, firmamentum eſt fides. Gel.li.13.c.21. Nervos vocat firmamenta membrorum, quod in illis conſiſtat totius corporis robur.Rhetores etiam firmamentum appellat,quod à Quinctiliano vocatur Continens cauſſæ,a Græci *συνέχον*.i. cardinem illum,circa quem totius cauſſæ deciſio verſatur.Noſtri hodie Iuriſconſulti vocant punctum deciſorium litis. Auct.ad Her. lib.1.Nec ratio, quare fecerit, nec firmamentum quæritur.

Firmamen,nis,n.3.[*Fermeȝa*,אמנה amanah חזקה chozkah בוח choach.Ger.Veſte,ſtercke]*στερέωμα*.firmamentum.Oui.10.Met.

Firmo,as,a.1.[*Stabilire*.חבן hechin קים kij חקים hekim.G.Steiff vnd veſt machen,beueſtigē.*Ga.Affermer,fortifier,aſſeurer,confermer.Hiſ.Firmar,fondar,ò ſtablecer*,] *κραταιόω*.ſtabilio. Liu. Formabat eum Africis præſidijs.Tac.li.4.Aſylū, vt firmaretur petētibus. Firmatus.Virg. 4.Eclog.Vbi iam firmata virum te fecerit ætas.

Firmator,n.3.[*Confirmatore*,מכוין mechim מכין mechin.G.Ein beueſtiget oder beſtaeter]*βεβαιωτής*. Ta.li.2.Drusi pacis firmator.

Firmvm,n.2.[*Fermo*,]Ptolem.Piceni oppidum.Pli.li.3.c.13.

Firmvs,ma,mi,o.1.2.[*Fermo, ſtabile*,אמון naeman נכון nachon, חזק chazak.G.Steiff,veſt,beſtendig.*G.Fermè,eſtable,aſſeuré.It.Coſa firma,y fuerte*,] *βέβαιος*,conſtans:à ferendo, quod conſtanter ea ferat.Ter.in Hecy.Ex quo firmiorem poſt hac inter nos amicitiam

Cosa florida, ò florecida,] ἀνθώδης, quod floribus abundat, siue quod ex floribus est. Tibul. li. 1. Eleg. 1. Cum posti florida ferta da-
tem. Floridus homo. Cic. 2. de Clar. Ora. At est floridior, vt ita di-
cam, quam Hyperides. Floridus color. Pli. lib. 35. cap. 6.

FLORIFERIVM, n. 2. ἀνθοφορία, dies erat festus apud Romanos, ita di-
ctus, quod eo die spicæ ad sacrificium ferebantur. Festus.

FLORIGER, & Florifer, [*che produce fiori. Gal. Portant fleurs. Hisp. Co-
sa que trahe flores,*] ἀνθοφόρος, ferens flores: vt Saltus floriferi; apud
Lucr. lib. 5.

FLORILEGVS, a, um, o. 1. 2. [*Che raguna fiori.* G. Der blumen abbricht,
oder auss den blumen zusammen list. *Gal. Cueillant fleurs. Hispan.
El que coge flores*] ἀνθολόγος, qui flores legit: vt, Apes florilegæ. Ou.
15. Met. Florilegæ nascuntur apes.

FLORVLENTVS, o. 1. 2. [*Pien di fiori.* Ger. Voll blues oder bluemen]
ἀνθώδης, floribus plenus.

FLOS, ris, m. 3. [*Fiore,* פרח perach נצה nitstsah [צ] nitstsan. Germa. Ein
blum, oder blues, ἄνθος, à Græco nomine, φλὸξ, vt quidã putant,
quia emicat, scintillatque, vt flamma. Pli. lib. 11. ca. 10. Flos arbori-
bus suauitate inenarrabile. Ouid. 9. Meta. Naiades hoc pomis, & odore flore repletum Sacrarunt. Vir. 4. Eclo. Ipsa tibi blandos fun-
dent cunabula flores. Per translationem accipitur pro ornamen-
to, [*Ornamento*] Cicer. 2. Phil. Flos iuuentutis, Flos ætatis, integra
ætas, qualis est in his, qui iam iustum incrementum sunt adepti,
[*Giouentù*] Ci. 4. Phil. Gratia non virtute, sed ætatis flore collecta.
Flos iuuentæ, apud Virg. 5. Æn. Et primo flore iuuentæ. Nonnun-
quam etiam pro virginitate Catul. in Epithalamio. Cum castum
amiserit, polluto corpore florem. Flos vini, dicitur exigua quædã
spuma, quæ vino in dolijs supernatare solet, cum in vitibus florẽt
futuri racemi. Pli. li. 14. c. 21. Flos vini candidus probatur, rubeus,
triste signum est. Aliquando Flos vini accipitur pro vini odore.
Pla. in Cur. Flos veteris vini naribus meis obiectus est.

FLOSCVLVS, m. 2. Cic. 2. Off. Ficta oĩa celeriter, tãquã flosculi decidũt.

FLOS ÆRIS, χαλκοῦ ἄνθος, est portio æris tenuissima, quæ ab ære expui
tur, cum frigida affusa extinguitur; solet autem inueniri in fundo
vasorum instar granorum milij colore æris rubri. Vide Gal. lib. 9.
de facul. simpl. medic.

FLOS SALIS, ἁλὸς ἄνθος, portio salis leuissima, & candidissima, fauilla
rita efflorescens. Vide Pli. lib. 31. & Dioscor. lib. 5. c. 83.

FLVCTIFRAGVS, a, um. o. 1. 2. [*Che rompe l'onde,*] fluctus ipsos frangẽs,
Lucretius, fluctifrago suspensæ in litore vestes.

FLVCTIVAGVS, o. 1. 2. κυματοφόρος, quod fluctibus vagatur, vnde nau-
tæ fluctiuagi, & vnda fluctiuaga appellatur a Papinio.

FLVCTVATIO, f. 3. vt fluctuatio stomachi. Pli. lib. 20. c. 8. Validius coa
cta fluctuatio animorum. Liu. lib. 6. ab Vrb.

FLVCTVO, tuas, n. 1. [*Ondeggiare,* נגרש nighrasch מש mat. G. Schwen
cké, wellen gebẽ. *Gal. Faire vagues, & ondes, flouster sur l'eau. Hisp.
Ondear è hazer ondas en la mar,*] κυμαίνω, ppriè est fluctibus agi-
tari. Plau. in Rud. Atq; vt nunc validè fluctuat mare, nulla nobis
spes est Ci. 7. in Verr. Quadriremẽq; in salo fluctuãtẽ reliquerat.
Per metaphorã ẽt trãsumitur pro iactari, dubitare, & diuersis co-
gitationum quasi fluctibus, & veluti marino quodã æstu agitari,
[*Esser trauagliato.*] Vir. 8. Æn. Magno curarum fluctuat æstu. Liu.
3. bel. Mac. Ephesũ regẽ est consecutus fluctuante adhuc aĩo, incer
tumq; de Romano bello. Pro eodẽ ẽt legitur Fluctuor deponens.
Ibidẽ: fluctuantur incerti aĩ. Curtius, fluctuari animo rex, & mo-
do suum, modo Parmenonis consilium expendere. Hinc fit partici-
pium, Fluctuatus. Pli. li. 4. c. 10. Delos diu fluctuata, vt proditur,
sola motum terræ non sentit. Accipitur ẽt nonnumquam fluctua-
te pro fluitare, & supernatare. Pli. li. 36. ca. 17. Lapidem è Scyro in-
sula integrum fluctuare tradunt: eundem comminutum mergi.

FLVCTVATIM, [*Ondeggiando con trauaglio.* G. Vngestuemmigklich,
wie ein wellen. *Gal. En maniere de flot, orgueillensement. Hi. El que
se de ondas vanagloriosamente,*] aduer. iactanter, solutè. Afran. Vo-
lo Fluctuatim ire ad illum, Nonius.

FLVCTVOSVS, ó. 1. 2. [*Procelloso, tẽpestoso.* Ge. Vuaellechtig, vngestuẽ.
Gal. Plein d'ondes, & de vagues. Hisp. Lleno de ondas, ondoso,] κυμα-
τώδης, vndosus, procellosus, inquietus, vt, Mare Fluctuosum, Gẽ-
mæ fluctuosæ, quæ maculas habent, fluctuum quamdam simili-
tudinem referentes. Pli. lib. 37. c. 5. Ij sunt fluctuosi, & rerum ima
gines complexi, vt verbi gratia, papauetum, vt auium, pinnarum-
que vel catulorum, & similium; Loquitur de smaragdis.

FLVCTVS, ctus, ui, à fluo, m. 4. [*Onda,* גל ghal. Ge. Ein waellẽ des was
sers. *Gal. Le flot. Hisp. La onda de la mar, o de la agua*] κῦμα, moles
aquæ, vi venti concitatæ, Vnda. Cic. 6. Verr. Qui fluctu totus ope-
riretur. Fluctus, pro impetu. *Impeto.* Ci. ad Att. li. 7. Fluctum totius
Barbariæ vna ferre vrbs nõ poterat. Fluctus fortunæ, Pli. li. 5. c. 17.

FLVENTISONVS, a, um, o. 1. 2. Litus fluentisonum, apud Cat. in Argo.

FLVENTVM, ti, n. 2. [*Fiumicello, corrente,* נחל nozelim. Ger. Ein fluss,
wassertunss. *Gal. Cours d'eau, petite riuiere ou ruissau d'eau. Hisp. El
rio, o el corriente de agua,*] ῥεῖθρον, paruum flumen, siue decursus a-
quæ Vir. 4. Aen. Xantique fluenta Deserit.

FLVIDVS, a, um, p. c. ῥευστικός, modo diffluens. Pli. li. 9. ca. 30. Vnum
hoc animal, fluida carne non habet callum. Nonnumquam pro
Languidus, [*Languido.*] Liu. lib. 4. Bel. Mac. Vocat corpora Gallo-
rum emollida, & fluida.

FLVITO, n. 1. [*Scorrere di continuo.* Ger. Stetig fliessen. *Gal. Flotter, va-
guer sur l'eau. Hisp. Correr continuamente lo liquido,*] σκιρτάω, sæpe.
siue continuo fluo. Ci. pro Sest. Reipublicæ nauis, ereptis Senatui
gubernaculis, fluitans in alto tempestatibus seditionum. Liu. li. 1.
Cum fluitantem alueum in quo expositi erant pueri, tenuis in fico
aqua destitisset. Nonnumquam pro supernare. Plin. Omnes pi-
sces, cum sunt extincti, fluitant, exceptis anguillis, Pro mutare,
quod Terentius vocat Labascere, Tac. lib. 18. Vnde creditur Cæ-
cinnæ fides fluitasse. Hor. 2. Ser. Sat. 4. & cæca fluitantia sorte.

FLVMEN, is, n. 3. [*Fiume,* נהר nahar יאור jeor. G. Ein vvasserfluss, fluss.
Gal. Vn fleuue, vne riuiere. Hisp. El rio] ποταμός, fluuius, hoc est aqua
continue decurrens, & maior est quam riuus. Torrens contra, qui
æstate siccatur. Virg. 4. Georg. Tum mater sonitum thalamo sub
fluminis alti Sensit. Sed quando genitiuo iungitur, capitur pro
fluctu, [*Corso.*] Plin. Ne flumini eius riui esset impedimento.

FLVMENTANA, f. 1. porta Romæ, quam Tybris, vrbem intrans, in sini
stra ripæ parte relinquit, ita dicta, quod pars Tyberis per eã par-
tẽ, vbi nũc hæc porta sita est, fluxisse creditur. Festus. Ci. de Inuẽ.

FLVMINEVS, a, um, o. 1. 2. ποτάμιος, ex flumine. Ou. 4. Fast. Ne sua flu-
minea corpora mergat aqua. Idem 2. Met. Fluminea volucres.

FLVO, fluis, fluxi, fluctum, n. 3. [*Correre, scorrere,* זל nazal [צ] zab. Ge.
Fliessen, tinnen. *Gal. Couler, fluer. Hi. Correr la cosa liquida.*] ῥέω, pro
priè decurro. Vir. 2. Georg. Atq; auro plurima fluxit. Qm vero ea,
quæ fluunt, latius diffundi videntur, fluere qnq; capitur pro la-
tius excrescere. Idẽ 2. Geor. Ramos cõpesce fluẽtes. Rursus, quia,
quæ decurrunt, quodãmodo minui videntur, Fluere pro deficere
sumitur, [*Mancare.*] Idem li. 2. Aen. Ex illo fluere, ac retro sublapsa
referri Spes Danaum. Hinc fluxa dicimus, quæ instabilia, ac mo-
mẽtanea sunt, & cito peritura Itẽ, præcedere, nasci, [*Nascere.*] Lact.
li. 2. Ab hac gente proximi quiq; populi multitudine increscente,
fluxerũt. Hinc Affluo, Cõfluo, Defluo, de quibus supra. Circum-
fluo, diffluo, variè fluo. Lact. l. 7. Corpus post secessum aĩæ, statim
diffluit in terram, tabescitq; . Per translationẽ luxurior, corrum-
por. Ter. in Heau. Vt illius animum, qui nunc luxuria, & lasciuia
diffluit retundã & redigam. Influo, intro fluo. Cæs. A lacu Lema-
no, qui flumen Rhodanum influit. Cic. in Læl. Per translationem
dixit. Quibus blanditijs C. Papyrius influebat in aures, id est, sen-
sim irrepebat. Interfluo in medio fluo. Perfluo, & transfluo, per
medium, fluo nõ contineo. Ter. in Eun. Plenus rimarum sum, hac
atque illac perfluo. Profluo, de quo alibi. Præfluo, ante fluo. Plin.
li. 4. c. 5. Præfluente Alphæo amne. Præterfluo, fluendo prætereo,
vel ante fluo. Liu. li. 1. Infima valle præterfluit Tybris. Quinct. per
translationem li. 11. Frustra docemur, si quicquid audimus, præ-
terfluat. Refluo, retro, siue rursus fluo. Vnde Fluxus, & Reflu-
xus, pro accessus, & recessu aquæ in Oceani æstuarijs. Superfluo,
superabundo. Colu. lib. 4. Per medullam transmittit, quicquid a-
quarum cœlestium superfluxit. Superfluo inferiùs fluo.

FLVONIA, niæ, f. 1. Iuno, quam mulieres colebant, quod sanguinis flo
rẽ in conceptu retinere putabatur Bocatius in Genealogia Deor.

FLVSTRVM, stri, n. 2. [*Bonaccia.* שקט schecker. Ge. Stille des meers. *Gal.
Bonace calme. Hisp. Bonaça, calma*] status, & tranquillitas maris, cum
fluctib. nõ agitatur. Hanc Græci μελαγίαν, vocant Auctor Festus.

FLVTÆ, arũm, f. 1. [*Anguille,*] πλόται, anguillæ, siue murænæ dicebã-
tur in freto Siculo, quod sole torrefactæ, cum se curuare, ac mer-
gere non possint, aquis superfluant. Macr. lib. 3. c. 12. Col. li. 8. c. 17.

FLVVIALIS, le, o. 3. [*Fluuiale di fiume.* Ger. Das auss dem fluss ist. *Gal.
De fiume, de riuiere. Hisp. Cosa de rio*] ποτάμιος, quod ex fluuio est, vt
Aqua fluuialis, & Fluuialis lupus qui in fluuio viuit. Col. lib. 8. ca.
16. Virgil. lib. 4. Aen. Dic, corpus properet fluuiali spargere ly-
pha. Idem 2. Georg.

FLVVIATILIS, le, pen. c. o. 3. [*Di fiume*], ποτάμιος, idem quod fluuialis,
lib. 26. c. 23. Fluuiaticus, idem quod fluuiatilis. Col. lib. 8. c. 15. Cic.
de Nat. Deor.

FLVVIATVS, a, um, in flumine maceratus. Pli. lib. 16. ca. 39.

FLVVIVS, m. 2. [*Fiume,* נהר nahar יאור jeor. Ger. Ein fluss. *Gal. Vn fleu
ue, vne riuiere. Hisp. El rio*] ποταμός, à Fluo, quod fluat semper. Vir.
4 Georg. Fluuiosque innare rapaces. Iuxta fluuium puteum fodit,
παρὰ ποταμὸν φρέαρ ὀρύσσει, de stultam, & inanem sumente ope-
ram. Putei enim fodiuntur ob aquarum inopiam.

FLVXIO, nis, cursus, f. 3. [*Flusso,* זוב zob. Ger. Fliessung. *Gal. Flux, coule
ment. Hisp. Corrimiento de liquido, fluxo,*] ῥύσις, actus fluendi. Cic.
1. de Diu. Pli. lib. 20. c. 14.

FLVXVS, a, um, o. 1. 2. *Che scorre, che passa tosto,* זב zab נזל nozel. G. Fluss
sig oder fliessig. *Gal. Qui a coulé, qui est de petite duree, & passe ligere
ment. Hisp. Lo liquido que corre,*] ῥᾴστικός, quod fluit. Pl. li. 9. c. 39. Cũ
fetificauere, fluxos habent succos. Per translationẽ accipitur pro
eo, quod est instabile, momẽtaneũ, & cito periturum. *Transitorio,*
ὀλιγοχρόνιον, tracta est metaphora ab aqua fluuiali, quæ numquã
in eodẽ loco consistit, sed cito præterfluit. Vir. li. 10. Aen. Nonne vi
bi fluxas Phrygiæ res vertere fundo Conamur? Sal. in Catil. Diui
tiarum, & formæ gloria fluxa, & fragilis habetur. Aliqñ pro laxo,
ac mi-

fœdus violasset.de qua re vide Liu.li.1.ab Vrbe,vbi ritum,& formulam antiquissimi fœderis inter populi Romani Regẽ,& Albanorum Dictatorem icti,latissimè exequitur.Tria aũt(vt idem Liu. ostendit li.4.Bell.Mace.(Erant fœderum genera,quib.populi & reges mutuas amicitias inibant.Vnum cum bello victis dicebantur leges.Vbi.n.oĩa ei, qui armis plus posset , dedita essent,quæ ex ijs habere victos,quibus mulctari eos vellet,victoris arbitrium erat. Alterum,cum pares bello æquo fœdere in pacem atque amicitiam veniebant redditis per conuentionem ijs rebus,quarum bello turbata erat possessio. Tertium , cum qui hostes numquam fuissent, ad amicitiam sociali fœdere iungendam coibant. Accipitur etiã fœdus pro necessitudinis alicuius vinculo,vnde fœdera amicitiæ, [*Amicitia*]dicimus , pro necessitudine illa,quę est inter amicos. Ouid.3.Trist.Eleg.6.Fœdera lecti,pro cõiugali vinculo.Lucre.li. 2.De fœdera prisci.Illibata tori.Fœdus coniugale.Oui.11.Met.Accipitur etiam pro lege.[*Legge.*]vt apud Vir.1.Æn.Regemque dedit qui fœdere certo.Et premere,& laxas sciret dare iussus habenas.Facere fœdus cum aliquo.Cic.de Sen. Cum sententia Senatus inclinaret ad fœdus faciendum cum Pyrrho.Ferire fœdera.Cicer. pro Cæl.Ideo ne ego pacem Pyrrhi diremi,vt tu amorum turpissimorum quotidie fœdera ferires?Firmare fœdera.Virg.12.Æn.

FOEMINA,næ,f.1.mulier)(mas,[*Femina,*נְקֵבָה neкebah.G.Ein weibsbild,ein frawe.*Gal.Femelle,femme.Hispan.Hembra,en todo genero de animales,*]γυνή,latioris significationis est,quã mulier: nam nõ solum de hominum genere,verum etiam de brutis , & plantis dicitur.Pla.in Persa.Atticam ciuitatem maiorem feci,atque auxi ciui fœmina.Plin.lib.9.c.30.Fœmina piscis,cuius tempore marem sequitur.Idem li.2.c.18.de chamæleonte herba.Ex nigris aliqui marem dixere , qui flos purpureus esset , & fœminam cui violaceus, Hinc fœmineus,a,um,& fœminin⁹,a,um,[*Feminile.*]Vir.12.Æn. Fœmineo prædę,& spoliorum ardebat amore. Vbi Seru. Fœmineo impatienti,irrationabili.Idem,Fœmineum cœli clamorem ad sidera tollunt.*Plinius* lib.2.cap.101.fœmineum lunæ, ac molle sidus.Quin.lib.1.c.4.Aut quæ fœmina positione mares aut neutrali fœminas significant Dimin.Fœmella,fœminula.A fœmina etiam fit Effœmino, de quo suo loco.

FOENARIVS,a,um,o.1.2. [*Falci da fieno.*Ger.Sageisen.*Gal.Faux faucher la foin.Hisp.Las guadannas,*]quod ad fœnum pertinet; vt, falces fœnariæ,quibus fœnum secamus.

FOENEBRIS,bre,o.3.p.indifferenti,*Fenerarius*,quod ad fœnus pertinet,vt,Lex fœnebris qua feneratorum auaritia coercetur.Liu.li.5. Bel.Mac.Fœnebris res,idẽ li.7.ab Vrb.Malum fœnebre.Tac.li.15.

FOENERATITIVS,a,um,o.1.2. *Fenerarius*,quod datum est fœnori,vel quod ad fœnus pertinet,vt fœneratitia pecunia.ex vsuris collecta.

FOENERATO,adu. *Con vsura.Gal.Auec vsure,au double.Hi.Con logro*, id est, cum fœnore. Fœnerato reddere,τὸν ἐπιτοκίου ἀργυρίου ἀποδοῦναι, Plau.in Men. Næ illam fœnerato abstulisti,hoc est,sub graui vsum,velut a fœneratore,quam multo cum fœnore restituas.

FOENERALIA,orum,n,2.tempus quo fœnus cessabat,reddebaturque pecunia.Liu.lib.15.Bel.Mac.

FOENERATIO,onis,f.3.[*Vsura.*Ger.Das wucheren,wucher.*G.Vsure.Hisp.Logro,o obra de dar,o tomar d'vsura,*]δανεισμὸς,fœnerandi vsus.Cic.pro Flacco.

FOENERATOR,oris,m.3.[*Vsuraio* מַשָּׁךְ noscheh.Germ.Ein wucherer.*Gal.Vsurier.Hisp.Logrero,o vsurero,*]δανειστής,qui dat ad fœnus. Cic.1.Offi.

FOENERO,as,p.c.n.1.[*Dare,& prestare ad vsura,* נָשָׁה naschah לָוָה lavah.Ger.Vvucheren,auff wucher ausleihen. *Gal. Bailler a vsure. Hisp.Dar a logro,o vsura,o renuenco,*] & fœneror,aris,deponens,eiusdem sunt significationis. *Δανείζω.*hoc est,ad vsuram do, & modo dativo iunguntur,modo accusativo. Plin.li.2.c.6. Fœnerat Sol lumen suum cæteris sideribus.Cic.Neque enim beneficium fœneramur,idest,fœnori damus.Mart.Hæc sapit,hæc omnes fœnerat vna Deos.Fœneror cũ ablativo,significat ad vsurã accipio , vt est li.6. Digest. 31.Beneficium fœneratum dicitur,quod cum fœnore redditur.Ter.in Phor. Fœneratum isthuc beneficium tibi pulchrè dicet.Et paulo post hoc ipsum exponens. Idem hoc tibi,quod bene promeritus fueris,conduplicauerit.Vbi Donatus,feneratum,hoc est,cum fœnore redditum , & multiplicatum . Interdum est cum fœnore reddere.Ter.in Adel.Meruisti,si nunc de iure tuo concessisses paululum,ne non tibi istuc fœneraret.

FOENICVLVM,li,n.2.*Finocchio.*Germ.Fenchel.*Gal.Fenouil.H.Hinoia.* μάραθρον,herba nota,à fœnore,vt quidã existimãt,quod semẽ hoc terræ mandatum magno fœnore reddat fructum.Plin.lib.20.c.23.

FOENICVLARIVS,ia,ium,o.1.2.Cic.ad Att.lib.12.Vtrum ipse in fœnicularium,an in campum Martium cogitet.Quem locum exponit. Paulus Manutius in suo commentario,quod perperam exposuerat vetus interpres.

FOENILE,lis,n.3.. *Fenile.*Ge.Ein schewrẽ,ein stadel oder hewhauss. G.*Fenil,fenière ou on garde le foin.Hispan.El almacar,lugar donde se guarda el heno,*]χορτεών,locus est,in quo asseruatur fœnum.Virg.3. Geor.Nec tota claudas fœnilia bruma.

FOENISECIA,æ,idem,quod fœnisecium.Var.de re rust.lib.1.c.49.

FOENISECIVM,secij,n.2.[*La ricolta del fieno.*Ger.Der hoewood oder maiend.*Gal.Fauchemant de près,ou la saison de les faucher.Hisp.Segazon del heno conguadanna,*] χορτοκοπία fœni sectio .Col.lib.2.ca. 18.Minora pecora post fœnisecia permittemus admitti.

FOENISEX,cis,m.3.[*Segatore da fieno,fenaiuolo.*Germ.Ein meiер.*Gal. Faucheur de près.Hisp.El que sega,o corta el heno,*]χορτοκόπος,qui fœnum secat.Plin.lib.18.c.9.Pro eodem etiam dicimus fœnisecæ, p.c.Pers.Sat.6.Fœnisecæ crasso vitiarunt vrguine pultes.

FOENVMGRAECVM,n.2.[*Fienogreco.*Ger.Griechisch hew,oder bockshorn.*Gal. Vne herbe nomee fenegre. Hisp. Las helucas,*]τῆλις. genus herbæ est(vt inquit Plin.li.14.cap. vlt.)quã alij,Telin vocant, alij Carphos,aliqui Buceras , alij Aegoceras , quoniam siliquas habet cornículis similes Siliquam vocat Col.lib.11.c.2.

FOENVM,n.2.[*Fieno,* חָצִיר chatsir.Ger. Hew.*Gal.Du fein,herbe seche & mangeaille pour les bestes,*]χόρτος,herba in pabulum resecta:ita dicta à fœnore,quod sine cura fœnus præbeat:vel a fœtu,quod herbæ eædem manentes quotannis nova pariant.Hor.1.Ser.Sat.4.Fœnum habet in cornu,longe fuge.In homines maledicos ac feroces dicitur.Prouerbium translatum a bubus cornupetis, quibus antiquitus fœnum pro signo in cornu appenderetur , quo sibi caueret, qui fortè occurrissent.

FOENVS,oris,n.3.[*Vsura,* נֶשֶׁךְ neschech תַּרְבִּית tarbith.Ge.Vvucher *Gal.Vsure.Hisp.El logro,o renuenco,o vsura,*]τόκος, vt ostendit Gell. ex lib.3.Varr.de Ling.Lat. idem est, quod vsura , ita dictum a fœtu.Nihil enim aliud est fœnus,quam fœtus,hoc est,partus pecuniæ. Quidam tamen à fundo,quod cum o , non cum u, apud antiquos scribebatur,quod prouentus propriè esset ex naturali terræ fructu, postea verò ad vsuram est translatum, quasi pecunia per fructum producat,sicut terra.Plaut.in Asin.Nam si mutuo non potero,certum est,sumam fœnore. Cice. pro Cæl. Pareat iuuentus pudicitiæ suæne effundat patrimonium , ne fœnore trucidetur , Prop. lib.1. Eleg.7.Sæpe venit magno fœnore tardus amor.Oui.1.Fast.Hordeaque ingenti fœnore reddat ager.

FOENVSCVLVM,li,n.2.dim.à fœnore.Pla.in Pse.Adderes fenusculum,

FOETEO,es,n.2.. *Puzzare,* בָּאַשׁ baasch נְאַל neelach,Ge.Stincken. *Gal.Puir,sentir mauuais.Hisp.Heder.*]δυσοδία,male oleo.Plaut.in Asin.An fœtet anima vxori tuæ? Mart.lib.5.Fœtere multo Myrtale solet vino.

FOETIDVS,a,um,o.1.2.[*Fetido,puzzolente,* מבאיש nebeasch נאל neelach.Ger.Stinckend.*Gal.Puant.Hisp.Cosa hedionda,*]δυσώδης,male olens.Cic.in Pis.

FOETIDITAS,f.3.[*Puzzore,* באיש boesch.Germ.Gestanck]δυσωδία, fœtor.Sen.epist. 111.

FOETOR,oris,m.3.*Puzzore.*מַק max בּאשׁ boesch.*Gal.Puanteur.Hi. hedor,o mal olor,*] δύσοδία,malus odor. Cic.in Pis.Col.li.12.c.18.

FOETIO,cas,n.1.[*Partorire,* חוּל holidh.Ger. Geberen, iunge het fuerbringen.*Gal.Faire ses peris,faonner.Hisp.Empreñar,o parir,*]τικτοτοκέω,pario.Pli.lib.9.c.36.& lib.10.c.8.

FOETIFICVS,a,um,Pli.lib.9.c.51.

FOETO,tas,n.1.]*Partorire,* חוּל holidh.Ger. Geberen,]τίκτω,fœtum emitto.Col.lib.8.

FOETVRA,æ,f.1.[*Il parto , & il tempo da partorire,* צֵאת tsetsa.Ger. Die gebaerung,die zeit des gebaerens.*Ga. La portee,ou porture des bestes ou plantes.Hisp.Parizion,o tiempo de partir,*]τόκος,partus & pecoris prouentus,a fœtando dictus.Vir.Ecl.7. Si fœtura gregem sup pleuerit,aureus esto.Var.lib.2.de re rust.c.1.Accipit pro ipsa fœtatione, siue pro toto illo tempore ab admissione vsque ad partum. Trãsfertur & ad inanimata.Plin.in Præf.totius operis.Opus natũ apud me proxima fœtura,licentiore epistola narrare constitui.

FOETVS,tus,m.4.*Parto,* יָצָא tsetsa חוּל hul.G.Die frucht eines iedẽ thiers oder eines anderẽ dings.*Gal. Le fruict,ou portee des bestes,ou plantes.Hisp. El fruto,o lo que la hembra pare,*]γόνος.à fouendo,qm̃ & dũ in vtero est,& postquã eductus fœtus est,à matre fouetur.i. calefit.Est autem fœtus generale nomen ad omnia penè,quæ nascuntur.Sunt enim fœtus omnium quadrupedum,siue feræ sint,siue cicures,præterea ẽt auium,& piscium,atque adeo ipsorum etiã hominum.Pli.legimus mulierem Ægyptiam binos fœtus quater enixam.Idem li.8.c.18. Totus tigridis fœtus ab insidiatore rapitur.Cicer.4.de Fin.Bestiarum in fœtu & educatione laborem cernimus. Neque animalium tantum fœtus dicuntur,verum etiam inanimatorum: nam & arborum fœtus passim legimus,& fœnum terræ fœtum vocamus.Cicer.2.de Orat.Edit fœtus meliores & grandiores ager.Virgil.lib.1.Georg.Arborei fœtus alibi,idest , fructus, vt poma.Idem 2.Georg.Fœtu nemus omne grauescit. Vbi Seruius fœtu, id est, vtilitate ; nam omnis vtilitas fœtus est. Fœtus animi.per translationem.Cic.5.Tusc.Ex quo triplex ille animi fœtus existet.

FŒTVS,a,ũ,o.1.2.[*Pieno,grauido,pregno,* מָרֵא horeh עֵל hal.G.Voll iunger,tragend.*Gal.Qui a le uentre plein de petis,gros.Hisp.Cosa hembra preñada*]γάνυσος,præcipuè de minore pecore dicitur:vt Ouis fœta, i.grauida, & in vtero ferens.Vir.1.Eclo.Nõ insueta graues tentabunt pabula fœtas.Dicitur & partu liberata, hoc est , quæ peperit. Vir.9.Aen. Fecerat & viridi fœtam Mauortis in Antro.Enixam: autem fuisse,lac,quod pueris præbebatur, ostendit. Transfertur &

Forcipes,p.c.[*Tenaglie,*מלקחים melxachaijm.G.Zäg.o.*Tenailles, pincettes.*H.*Las tenaças,o instrumento para asir.*] πυράγρα,quasi forcipes dictæ sint,quod ijs forma.i.cálida capiantur. Virg.li.8.Illi inter sese magna vi brachia tollunt.In numerum versantque tenaci forcipe massam.Est tam masculini,quam fœm. gen. secundum Prisc.Ouid.12.Met. Terribilem stridore sonum dedit,vt dare ferrum igne, rubens plerumque solet, quod forcipe curua Cum faber eduxit,lacubus demittit. Col.li.16.c.26.Ligneis tegulis veluti forcipibus apprehendere testium nervos.Pli.li.7.c 56.Inuentorem forcipis fuisse tradit Cinyram Cyprium Agriopæ filium.

Forda,dæ,f.1.[*Vacca pregna,*פרה halah.Germ.Ein tragendæ kuh. *Gal. Vne vache qui est pleine qui porte un veau en son ventre. Hispan. Vacca preñada,*] βοῦς ἡ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, ἐγκύος,bos prægnans,à ferēdo. Ouid.4. fast. Forda ferens bos est, fœcundaque dicta ferendo. Col. lib.6.c.24.Post unum coitum forda non admittit taurum.

Fore *infin.*habet significationem participij futuri, vna cum infinito esse:Idem.n.est fore;quod futurum esse,ideo iungitur cū nomine,vel interdum cum participio,quod in nomen trāsmigrauit: vt,Spero te amatum fore,non amaturum fore.Ci.Treb.Scribit ad me Cæsar,se tibi nondum familiarem esse satis propter occupationes suas,sed cito fore.Cæsar.Nonnulli Cæsari nunciabant,non fore dicto audientes milites.Composita sunt Adfore,Confore, Defore,& Profore: quæ sæpius sola ponuntur, hoc est, sine nomine, aut participio a tergo.Abfore quid significet,quēque in oratione vsum habeat,explicuimus supra.Adfore,idem est, quod adfuturum esse.Ouid.4.Meta. Esse quoque in fatis reminiscitur, adfore tempus.Ad forem adessem.Virg.1.Æn. Atque vtinam rex ipse Noto compulsus eodem,Adforet Æneas.Confore,conuēturum esse. Terent.in Andr.Restat Chremes,qui mihi exorandus est, & spero confore.i.conuenturos esse.Defore,defuturum esse.Cic.contra Rul.Arbitrantur non defore,qui illam restituerent.Profore profuturum esse.Horat.in epist.Fugiam quæ profore credam.

Forem,[*Saria,*אהיה ehieh,] ὑπάρχοιμι,fores,foret,& in tertia persona pluralis numeri,forent,& in futuro infinitiui,fore,pro futurū esse.Forem autem idem omnino significat,quod essem. Sallus. in Iug. Vellem,vt hęc quæ scribo,vana forent.

Forensia,n.3.*Vesti che s'vsano nelle piaʒze,o nauesi,*vestes,quibus in foro vtebantur. Suet. de Aug. Forensia autem & calceos nunquam non intra cubiculum habuit:Alio nomine dicuntur Togæ forenses vel vestimenta forensia.Col.lib.12.c.45.Arculæ faginææ, in quibus vestimenta forensia conduntur.

Forensis,& hoc forense, o. 3. [*Ciò che al foro giudiciale s'appartiene.* Ger.Das zu dem gericht gehoert.*Ga.Seruant aux plaids,& proces, ades apartenances.Hisp.cose perteneściente ad consistorio,o derecho,*] δικανικὸς,adiectiuum est,à foro deriuatum,quo significatur omne illud,quod ad forum iudiciale pertinet: vnde forenses causſæ, quæ in foro iudiciali agitantur,apud Cic.3.de Nat.Deor.Forensis homo,qui in foro versari,& causſas agere cōsueuit.Forensis Rhetorica,quæ foro,iudicijsque est accommodata. Cic. 2. de Finibus. Sed Rhetorica philosophorum,non nostra illa forensi.

Fores,f.2.[*Porta,*דלתות delathoth.G.Thuerē.*Gal.Huys,porte Hi. Las puertas, con que cerramos la casa*] θύρα,propriè (inquit Seruius) quæ foris aperiuntur. Vnde Plutarchus memorat, primum Valerio Publicolæ fratri,cum de Sabinis triumphasset,domum publicè positam,cuius fores extra aperirentur, cum antea cæterarum ædium intro referando impellerentur.Ci.pro Cęl. Fores effregit, restituentur.Valuæ autem dicuntur,quæ intus reuoluuntur,quāquam vsus hodie obtinuit,vt omnia ostia fores appellentur. Hoc nomen etiam singulariter hanc Foris,huius Foris,declinatur.Ouid. 1.de Arte.Difficilem moto cardine pande forem. Cic.pro Com. Aperuit forem scalarum Ter.Quidnam foris crepuit?Vbi Donatus.Foris singularis numeri nominatiui casus.Pla.in Amph.Increpuit foris.Hora.lib.Ser.Sat.1.Exclusus fore,cum Longarenus foret intus. Foricula,æ,dim.de quo infra.Fores aperire, ἀνοίγειν τὰς θύρας,prouer.dicebatur qui rei cuiuspiam ingressum initiumque patefaceret. Pli.lib.2.c.8.

Forfices,p.c.[*Forbices,*מספרים melxachaijm.G.Scher.*Gal.ciseaux, fources.Hi. Las tijeras*] ψαλίδες,quib.telam, seu fila incidimus. Seruius,Forfices sunt quib. incidimus,forpices,quib.aliquid foruum tenemus,quasi foruicapesinā foruum est calidum.Col. li.12.c.43. Vitiosa Vuę grana forficibus amputauit.Dim.est forficulæ,arum.

Forficvlae,ārum,f.1.ψαλίδια.Pl.li.25.c.5.de Helleboro.Incisum forficulis cribrant.Ab huius instrumenti similitudine etiam forficulæ dicuntur,extremitates brachiorum,& veluti manus cancrorū, scorpionum,& quarumdam locustarum.Plin.lib.23.c.11.Hæc ab eodem Pli.lib.9.c.31.Forcipes vocantur.

Fori,orum,m.2.καταστρώματα, ζύγα,numero plurali, sunt tabulata nauium,vel locus in naui aptior, qui iter nauem per ambulātibus præbet.ita dicti(vt Seruio placet,& Festo) quod per eos ferāt incensus. Vir.5. Aen.Faces in castra tulissem,implesseмq, foros flāmis. Itē fori dīnt,Circensia spectacula.i.loca erecta vt ex ijs spectetur. Liu.li.1.Diuisa loca patribus equitibusq; vbi sibi spectacula quisque in circo faceret.Fori appellati.Fori ēt in hortis sunt angustiores quidā sulci,& oblongi,iter præbētes circū porcas(sita .n. vocāt terrā editiorē inter duos sulcos)quemadmodū fori in nauibus facultatem præbent nautis vltro citroq. discurrendi.Colum.lib. 10. Angustosq; foros aduerso limite ducens.Legitur ēt forus in singulari numero pro via illa in nauib.Ennius.Multa foro ponēs,ageaque longa repletur.Gel.lib.17.c.10.Stant in summæ puppis foro.

Forvli, m. 2.dimin.vide infra suo loco.

Foria,orum,n.2.[*Sterco liquido,*מרצאות motsaoth.Ge.Dunn dreck. *Gal.Foire,excrements de ventre humides. Hisp. Estierco liquido,y ralo,*] stercora liquidiora, quod facilè ferantur foras. Inde Conforire, stercore liquido fędare Nonius.

Forica,cæ,p.c.f.1.[*Condotto,chiauica.*G.Ein offen lcheifshaus.*Gal. Vn retrait public.Hispa. La priuada,o labañar publico*] ἀποπάτιον.locus in quem alui stercora deijcimus.Iuue.Sat.3.Cōducunt foricas.Et propriè de publicis dicuntur.Latrina de priuatis,à latendo.

Foricvlae,arū,f.1.*Porticelle.*G.Thuerlein]θυρία.dim.à forib.Var. lib.1.de re rust. Et ideo oporotheca qui faciunt, ad Aquilonē vt fenestras habeant, atque vt perflentur, curant: neque tamen sine foriculis,ne cum humorem amiserint,pertinaci vento vieta fiant.

Foricvlvs,m.2.θυρῶρος,Deus putabatur,forium præses,sicut Cardea dea,quæ cardinibus præerat, & Limentinus Deus, qui limini.

Forinsecvs,p.c *Di fuori,*לחוץ lachitson מחוץ machuts.*Ga.Par de hors.Hisp.De parte de fuera* ἔξωθεν,ab exteriori parte.Pli.lib.13.ca. 22.Lignū corticis loco habent,hoc est,forinsecus.Col.lib.8.ca.3. Forinsecus scandulæ inungantur.

Forio,is,ivi,n. 4.[*Cacar liquido,*] ventrem deonero, excrementa liquida eijcio.Compositum est,Conforio.Pompo.in Macco;Conforisti me Diomedes.Ex Nonio.

Foriolvs,li,m.2.cū accētu in anteq.qui vētrē solutū habet,& foria facilè emittit. Laberius,Foriolus esse videris,in coleos cacas.Non.

Foris,[*Di fuori.*]Cic.in Ver. Non quæram foris.

P.M.Foris quandoque pro passim vsurpatur.Cic.ad Qu.Frat. Foris, valde plauditur,idest,non solum in Senatu,sed apud cętetos etiā, & in epist. nona ad Lentulum, cum ea contentio mihi magnum etiā foris fructum tulisset. In vulgus,idem alibi dixit,eadem sententia.Ex nostro commentario ad Qu.Fr.

Forma,mæ,f.1.[*Forma,belleʒʒa,faccia,apparenza.*צורה toar.G.Ein gestalt,form.*Gal.Forme pourtrait,fazon,beauté.Hi. La forma de la cosa,la hermosura,*] χῆμα,μορφὴ,τύπος,figura,siue facies vniuscui usque rei.Cic.1.de Nat.Deor.Omnium animantiū formā vinci hominum figura. Idem 2.de Diu. In nubibus numquam animaduertisti leonis formam?Cic.1.de Nat. Deor.Rotūda forma vllā negat esse pulchriorem Plato.Qu.li.1.c.10. Quicquid formæ quadrati detraxeris amplitudini quoque peribit. Idem li.1.c. 1.Neq; enim mihi placet, vt literarum nomina,& contextum, prius quā formas parumli discāt. Est autem hoc vocabulum medium,quod modo cum laude,modo cū vituperio dicitur,pro ratione adiū ēti. Teren.in And.Erat forma præter cęteras honesta,& liberali,&c. Puer egregia forma.Cic.4.Tusc.Sic infelicem,vitiosam,vel illaudatam formam dicimus, pro deformitate. Interdum tamen forma absolutè ponitur pro pulchritudine.Vir.9.Æn.Formæ sibi conscia coniux.Stata forma quid sit,docet Gel.li.5.c.11.Inter pulcherrimā fæminam,& deformissimam media quædā forma est,qualis ab Ennio in Menalippa,per quam elegāti vocabulo.Stata dicitur, quam Fauorinus appellat Vxoriam. Ennius autem in ista, quam dixit,tragędia,eas fere fęminas ait incolumi pudicitia esse, quæ stata forma forent. Transfertur etiam ad incorporea, pro effigie quadam,[*Effigie.*]Cic.li.1.Offic.Formam quidem ipsam, Marce fili,& tamquam faciem honesti vides.Forma item apud Col.dicitur instrumentū,in quo exprimitur caseus,li.7.c.8.Liquor(inquit) in fiscellas,aut in calathos, vel formas transferendus est. Formæ pro specie frequenter accipitur apud Rhetores, [*Species.*] Quint. lib.7.c.5.Abdicationū formæ sunt duæ.Forma pro tegula. Virg.6. Aen.Quam pœnam aut quæ forma viros fortunave mersit. Vbi Seruius.Forma regula.Singulis enim sceleribus statuta sunt supplicia ex more Romano.Accipere formam,idest,modum. Virg.1.Geor. Curui formam accipit vlmus aratri.Hinc deformis,Informis,Vniformis,Multiformis,Semiformis.Col.lib.9. Remedia creduntur esse aduersus tonitrua, quibus vitiātur oua,pulliquę semiformes interimuntur,antequam toti partibus suis consumentur.

Formvla,æ,dimin.a forma,uide infra.

Formalis,le,o.3.[*Formale.*]Suet.in Domitiano, epistolam formalē accipit pro ea,quæ certa forma qua dictabatur,excipiebatur a scribis,lib.34.c.9.Formalis temperatura æris tenerrimi.

Formatvra,æ,f.1.[*Forma,*תואר tor.Germ.Gestaltung]μορφώσεις,cō formatio,siue forma uniuscuiusque rei.Lucre.lib.4. Formaturaq; laborum,pro parte figurat.

Formiae,arum,f.1.φορμίαι,urbs Campaniæ maritima,iuxta Caietā Lestrigonum quondam sedes, à Laconibus (ut Strabo auctor est) condita,à quibus primum Hormię dictæ sunt, siue a frequentia bonitateque τῶν ὁρμῶν,idest,stationum, vt Festo placet; siue ἀπὸ τῆς ὁρμῆς,id est,ab impetu Lęstrigonum(vt Seruio placet)qui anthropophagi fuisse perhibētur. Quicquid id est,primum Hormię dictę

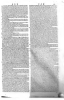

eas,eò vocas,vnde etiam bonis meis rebus fugiebãm.Fõra tria iudiciaria antiquitus Romæ fuisse manifestũ est,Forũ Latium,siue Romanum,antiquissimum.Forum Cæs.Dictatoris,in quo loricatam sibi fieri statuã passus est.Forũ Augusti,cd cum æde Martis vltoris exstruxit.Foro vti,presentẽ rerum statum boni consulere, & vtcumq. sese obtulerit fortuna,ita animum applicare.Teren.in Phor.Scitũ vti foro.Donatus vulgare prouerbium admonet esse, ductamq. metaphoram a mercatoribus,qui non ante locum conmercij præscribunt,quanti vendant q̃ aduehunt; sed secundũ annonam fori,q̃ deprehenderint.consiliũ de non vendendis,aut vẽdendis mercibus sumunt Sene.Vtamur foro,& quod fors feret,æquo feramus animo.Agere forum,est prouinciæ præesse.Cic.Appio li.1.Qui te forum Tarsi agere statuere,iudicare dicerent.Forũ a subsellijs,& iudicijs distinguit.Cice.de Orat.Ne semper forum subsellia,rostra,curiamq; mediteris.Id est,cautes ciuiles,publica iudicia,conciones, & sententias in Senato dicendas.

FORVM,n.2.Claudij,oppidum Alpinum,Centronum metropolis,apud Ptolomeum.lib.3.c.1.sunt qui Tarentesiam vocent.

FORVM,Clodij,n.1.oppidum Etruriæ,cuius incolæ Foroclodij nominantur a Plin.libr.8.c.5.Fuit præterea eiusdem nominis oppidum in octaua regione Italiæ, idem lib.3.c.15.

FORVM,Bibalorum,n.2.Hispanie Tarraconẽsis oppidũ,nõ procul a Vaccæis,de quo Ptole.li.2.c.6.Sunt qui *Fomillam* hodie appellent.

FORVM,Cornelij,n.2.oppidũ in via Æmilia,qd & Forũ Syllæ appellatur,vtroq. nomine deducto a Cornelio Sylla Dictatore, qui ibi primus forum instituit.Forocornelienſis agri memit.Pli.li.3.c.16. Hodie Imolam vocant,quasi Aemiliã a nomine viæ,in qua sita est.

FORVM,Iulij,n.2.siue forum Iulium,oppidum est Narbonensis prouinciæ,Octauianorũ colonia,teste Plin.lib.3.ca.4.hodie seruatis non obscuris prisci nominis vestigijs,*Freiulium*,vulgo appellatur, fuit & Carnorum siue Iapidum oppidum eiusdem nominis,teste Ptolomæo li.3.c.1.a quo tota regio hodie corrupto nomine *Freiulium*, appellatur.

FORVM,Segusianorum,n.2.Galliæ Lugdunensis oppidum est, apud Ptolemæum lib.2.c.9.Idem cum eo(vt putatur) quod hodie *Burgum Bressiæ*,appellant. Regum Galliæ dominio subiectum.

FORVM,Liuij,n.2.oppidum Æmiliæ,in octaua regione Italiæ,Cornelij Galli poetæ natalibus nobilitatum.Plin.lib.3.c.15.

FORVM,Gigurrorũ,n.1.siue Figurorũ a Ptol.lib.2.c.9. appellat vrbs quædam Hispaniæ,in tractu Tarraconensi, q̃ nonnullis eadem esse creditur, quam Hispani sua lingua vocant, [*Medina de Rioseco.*

FOSSA,sę,f.1.[*Fossa,*חפר pachat פחה bor.G.Ein graben oder ein grub *G.Fosse,ou foisé.H.Cana o hoyo.*]τάφρος,βόθρος,locus est,vnde effossa est terra.Cic.5.Tusc. Transitum fossæ ponticulo ligneo coniungente.Vlp.scribit,Fossam esse,receptaculum aquæ manufactũ,ad castra seu vrbes,oppidave munienda.Ci.ad Att.li.4.Popul.Rom. exercitus Cn.Pompeium fossa, & vallo sepium tenet.

FOSSÆ,Marianæ,f.1.apud Ptol.li.2.c.9 Galliæ Narbonensis oppidũ est ad alterum ex Rhodiani ostijs sicum: ita dictum a propinqua fossa, quam Marius ex Rhodano duxit in vicinum lacum.

FOSSATVM,ti,n.2.[*Fossa,fossato,*]idem quod fossa.Pli.lib.17.c.21.Fossatum purgari.

FOSSAE,Papyrianę,f.1.vsiorum ciuitas,hodie, *Fossonouum*. Ptolem.

FOSSILIS,le,p.c.o.3.[*Ciò che si può cauare.* Ger. Das gutzugraben ist. *Gal.Qu'on fouit,& tire,ou qu'on peut fouyr,& tirer de terre.Hisp.Cosa cauadiza*]ὀρυκτός,quod foditur.Plin.li.36.c.18.Theophrastus auctor est,ebur fossile candido,& nigro colore inueniri.Idem li.35. c.6.Salem fossilem adijciunt,id est,qui foditur.Varr.2.de re rust. Melior Fossilis sal,quàm marinus.

FOSSIO,f.3.[*Cauamento.*G.Grabung,]ὀρυξις,ipsa fodiẽdi actio. Col. li.5.Deinde malleolo inter ordines posito,crebris fossionibus pasti natum resoluere.Cic.de Sen.Quid agri fossiones,repastinationesque proferam.

FOSSITITIVS,a,um,o.1.2.ὀρυκτός,idem quod fossilis.Pli.lib.36.c.13. Arenę tria genera,fossititia,fluuiatilis,aut marina.

FOSSOR,m.3.[*Zappatore,*חרר chodher,חרר toreh.Germ.Ein grabor *Gal.ouisseur,fossoyeur,peonnier.Hisp.cauador,*]διωρύχος qui fodit. Robustus fossor,Vir.li.2.Geor.Rigidus fossor,Mart.lib.7.

FOSSVLA,p.c.f.3. [*Fossetta.*Ger. Ein grablein]ὀρυγμάτιον,dim.a fossa. Cato de re ruſ.c.161.fossulas facito,qua radices asparagi demittas.

FOSSVRA,ræ,f.1.[*Cauatura.*Ger.Grabung.*Gal.Fouissure,fouissement. Hisp.cauazon,cauadura,*]fossio,Col.li.3. Planam fossuram maxime probamus.

FOTVS,ta,tum,o.1.2.partic.a foueo,πεπυρωμένος.Ci.2.de Nat.Deo. pulli aluntur ab iis,vt a matribus a quibus excluſi,fotique sunt.

FOTVS,huius fotus,m.4.ipse fouẽdi actus,πυρίασις,Pl.l.23.c.1.Decoctura eorum cællacos iuuat potione,& fotu.

FOVEA,f.a.[*Fosse,cauerne,*Germ.Gruben.*Gal.fosse,ou foisi. Hisp. Hoyo* ἀφόρυμα,]a fodiendo dicuntur scrobes, siue speluncæ. Plau. in Pœn.Decipiemus fouea lenonem Lycum.Plin.li.10.c.38.Anates in foueas delapsæ solæ euadunt.

FOVEO,ues,ui, tũ,e.2.[*Tener caldo,cauare,*חם icham,חמם chimmen. G.Warm halten,erhalte.*Gal.Eschauffer,& cuit retenir en chaleur.*

*mouer,estuer.Hisp.Calentar,*θάλπω,proprię est calidũ tenere,aut calefacere.Pla.in Cap.Inben'an non iubes epulas foueri foculis fer uentibus?Pl.li 8.c.36 Fętus rigentes apprimendo pectori fouent, non alio incubitum,q̃ ouа volucres. Aliqñ nutrire.[*Nutrire,*]Pla. in Merc.Alios enecat,extinguit,alios suo lacte fouet,& erigit.Vir. li.3.Geor.Progeniem,nidosq.fouent.Cic.de Na.Deor.Ex ouis pulli orti matres relinquunt,a quibus excluſi,fotiq. sunt. Est etiã.Fouere,medicorum vocabulum, pro partem læsam humidis calidisue fomentis foris applicatis tepefacere,humectare,& dolorem leuare,[*Mitigare,*]Vir.li.12.Fouit ea vulnus lympha longeuus lapix. Interdum constituo.Idem libr.4.Geor.Sæpè etiam effossis(si vera est fama)latebris.Sub terra fouere larem.Sic enim legit Nonius,q̃ est fama) latebris.Sub terra fouere larem.Sic enim legit Nonius,q̃ in vulgatis exemplaribus a quibusdam legitur.Fodere.Inquam in vulgatis exemplaribus a quibusdam legitur.Fodere.Interdum tueri,[*Defendere,*]ut apud eundem li.9.Castra fouere.Interdum amplecti. [*Abbracciare,*]Idem 3.Eclo. Ipse Neæram Dũ fouet. Hinc Confoueo,Circumfoueo, Refoueo,fo,syllaba correpta, quorum significata uide suis locis.

FRANTER

FRACEO,fraces,ere,n.2.*Guastarsi,*נסרה nisrah,באש baasch.Ge.Faul vnd murb werden von Kelte.*Gal.Se moisir,se rancir,se fleſtrir.*Hisp. *Corromperse,podrirse,*σήπομαι,a quo fracesco,corrumpor,& quasi vetustate putresco Col. libr.12.Oleum,si congelatur, fracescet. Var.lib.2.de re rust.c.55.vt ibi mediocriter fracescat.

FRACIDVS,a,ũ,o.1.2.a fraceo,[*Che comincia a guastarsi,per la maturità,marcio,*משרית mischmch.G.*Flestri,morsi,& ranci,*]σαπρος,plus quam maturum,& iam putrescens. Cato de re rust.cap.65. vt fracida fiat oliua.

FRACES,olei,f.3.[*Polpa d'oliua, fece d'oglio,*מסולת pesoleth,שמרית schemarim.German.Oel trusẽ.*Gal.La mare des oliues apres qu'elles sont pressiorees ou,la lie qui en sort.Hisp. Las borras del azeyte.*]dicũtur carnes, & fæces oliuarum, quæ in oleo subsidunt. Plin.li.15.c. 6.Oleum in amurca,& fracibus deterius fieri.Col.lib.6.c.13.quadam fraces vino,& adipe commiscent.

FRAENO,nas,a.1.[*Frenare,*חם chasam,בלם balam.G.Zeumen,hinder sich haltẽ.G.*Brider.Hi.Enfrenar,*]χαλινόω,equo frenũ iniicio Cæs.8.Bell.Gal.Equites frenatis equis in stationibus disponit.Liu. li.1.Bel.Pun.Instructus frænatusq. equus.Per translationem accipitur pro cohibere,continere,[*Ritenere,*]Cice.5.Verr. Quum eius animum ad persequendum non negligentia tardaret,sed cõscientia,sceleris maritiæq. sue frænaret.Et pro Mil. Clodij furores nullis legibus frænare poteramus.Vir.1.Aen.Luctãtes ventos vinclis; & carcere frænat.Hinc Defræno,& Effræno,frænum detraho, siue abſq. fræno,rectoreve duco. Hinc Defrenatus, & Effrænatus, participia,siue nomina ex participijs,quæ de ijs dicuntur,qui velut frẽno excusso regi nõ possunt. Ou.1.li.Met.Et defrænato voluũti

quella fa[illegible]idad de quebrar ſe,] facilitas frangendi. Plin. lib. 34. c. 14. Te nuiori ferramenta oleo reſtingui mos eſt, ne aqua in fragilitatẽ du rentur. Translatè pro imbecillitate accipitur [*debolez*.] Ci. 5. Tu ſcu. humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimeſcere.

FRAGESCO, ris, n. 3. ab antiquo verbo Frageo, χαλάω, frangor, langue ſco. Accius. gaſto, vt citat Nonius: neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim perſenſerint imperij. Idem Euryface: Nunquam erit tam immanis, quin frageſcat.

FRAGMEN, inis, n. 3. [*Pezzo*, פלח pelach. Germ. Ein ſtuck von einem zerbrochnen ding. *Gal. Eſcla, vne piece d'vne choſe rompue. Hi. El pedaço*] κλάσμα, pars rei fractæ, Virg. 11. æneid. Fulua reſplendent fragmina arena.

FRAGMENTVM, ti, n. 2. [*Pezzo.*] Ci. de Nat. Deor. fragmentũ lapidis.

FRAGOR, oris, m. 3. [*Strepito, che fa alcuna coſa, che ſi frange.* רעל rol, רעם raham, חרמה herniah. G. Ein knall, das Knaſchlen wann mãerwas bricht. *Ga. Vn ſon eſclatant. Hiſ. Ruydo de las coſas que ſe quie bran,*] κτύπος, ſonitus, qui ex aliqua re inter frangendum redditur Vir. li. 1. Geor. Et horridus altis Montibus audiri fragor. Seru. Horridus fragor, ſonitus, qualis fieri ſolet, ex aridis, cum franguntur, arboribus. Auct. ad Heren. Fragor ciuitatis auditus eſt.

FRAGOSI, aduer. Plin. libr. 16. c. 10. reſpuuntur, & fragoſius fidunt.

FRAGOSVS, ſa, ſum, o. 1. 2. a frango, [*Aſpero, duro,* איתן ethan, חמה homeh, Germ. Rauch. ſchrofechtig. *Gal. Qui rend vn ſon eſclatant, aſpre, & rude. Hiſp. Coſa que haze a quel eſtruendo, y ruydo, aſpro,*] τραχύς, aſper; vnde confragoſus, Col. lib. 3. Locus lapidibus confragoſus. Fragoſa oratio, cui contraria eſt lenis. Quin. lib. 9. c. 4.

FRAGRANTIA, f. 1. *Suauitas.*

FRAGRO, a. n. 1. [*Rendere odore, buon odore,* נתן ריח nathan reach. Ger. Riechen, ein guten geruch oder geſchmack geben. *Gal. Rendre grand odeur, flairer fort, ſentir bon. Hiſ. Olerechando de ſi olore,*] redoleo, oleo, odorem emitto frangendo, quia res fractæ vehementius olent. Vir. 1. Æn. Redolentque thymo fragrantia mella. Mar. lib. 1. Ne grauis heſterno fragor Feſcennia vino.

FRAMEA, æ, p. c. f. 1. German. vocabulum, quo haſtam ſignificabant. Tac. de Ge. Iun. Sat. 13. Et Martis framea, & Cyrrhæi ſpicula vatis.

FRANCONES, m. 3. Germaniæ populi, quos nonnulli Francos orientales vocant, a ſeptentrione Chattis, & Cheruſcis, à meridie Noricis finitimi; ad occaſum Abenum fluuium, ad ortum Hercyniæ ſiluæ partem, qua Boemiam attingit habentes. Hi olim bonam Galliarum partem occuparunt, vbi hodie Lutetia Pariſiorum ſita eſt: & ab illis Francia dicta putatur.

FRANGO, gis, fregi, fractum, a. 3. infringo, perrumpo, comminuo, infirmo, contundo, [*Spezzare, rompere, frangere,* שבר ſchabar. Germ. Brechen. *Gal. Rompre, froiſſer, briſer. Hi. Quebrar, ò quebrantar,*] κατάγνυμι, κατάσσω, rumpo. Cicer. 7. Ver. Frange ceruicem, Vbi illud obuer nocandum eſt. Frangere ceruicem, tam de eo dici, qui alteri per vim ceruicem rumpit, quã de eo, qui patitur. Sic dicimus etiã. Fregit hauim, fregit brachium, quaſi ipſe fregerit, & non potius paſſus ſit. Tere. in Andr. Is fregit nauem apud Andrum. Cicero de Orat. 1. excuſauit Veſpa. Terentius, quod eum brachium fregiſſe diceret. Plin. in epiſt. Fregit coxam. Transfertur & ad incorporea: vt, frangere animum, pro deijcere. [*Auilire, impauire,*] Plau. in Ciſtell. meum frangit amantem animum. Ci. 3. Offic. Quæ re audita, fractum animum Annibalis ſcribit. Frangere audaciã hoſtis. Liu. li. 5. Bel. Pun. Frangere conſilia perditorum. Ci. ad Lentulum. Nec mihi aliter potuiſſe videor hominum perditorum de me conſilia frangere. Frangi, debilitari, ſuccumbere. [*Eſſer vinto,*] Cic. de finibus, Turpe viro dolore frangi, ſuccumbere. Frangi dolore. Cicer. 1. Tuſc. Frangi metu, [*Hauer paura,*] Idem 1. Offi. Frangi pudore, idẽ 2. Tuſcul. Minis frangi. Stat. 9. Theb. Hinc fractus, participiũ, ſeu nomen ex participio. Cicer. Arc. lib. 1. Deformatus corpore, fractus animo, Calamitate fractus, & afflictus, Cicer. pro Sylla, Affringo, Defringo, & Diffringo, Effringo, Infringo, Offringo, Perfringo, Refringo, & Suffringo, vide ſuis locis [illegible]

FRACTVRA, f. 1. ipſe frangendi actus.

FRACTOR, Liu. de Amic. ſpes amplificandæ fortunæ fractior [illegible]

FRATER, tris, m. 3. [*Fratello, frate,* אח ach. Germa. Ein bruder. *Gal. Frere. Hiſ. Hermano,*] ἀδελφός, iiſdem parentibus geniti quaſi ibre ad ter, vt poſt Nigidium docet Gell. lib. 13. cap. 10. niſi malimus a Græco deducere, illi enim φράτορας, coniunctos appellant, & φρατρία, conubernium, Pliſ. epiſt. 164. Cum affectum tuum erga fratris fiham cogito. Frater germanus. Cic. 3. Ver. C. Fannius frater germanus. Qui Titinij. Fratres gemini, duo eodem partu editi, quos minus recte geminos fratres conuerſo ordine appelles, vt docet Qu. lib. 9. cap. 4. Cicero. pro Cluen. C. & L. Fabricij, fratres gemini. Fratres patrueles, [*Cugini.*] ſororeſque patrueles, dicuntur, qui quæve duobus fratribus progenetantur, vt docet Iuſtin. libr. 3. Inſtitu. Suet. in Cæſ.

FRATERCVLVS, li, m. 2. [*Fratellino, Fraticello,* Germanic. Bruederlein, ἀδελφίδιον, paruus frater. Iuue. Sat. 4. fraterculus eſſe gigantum, id eſt, homo obſcurus tanquam è terra ſubito fuerit enatus, quemadmodum de gigantibus poetæ fabulantur. Cicer. 5. Ver. mihi fraterculo tuo credas.

FRATERNE, [*Fraternamente, fratellenolmente.* It. *Fraternellement. Hiſ. Con amor de hermanos, con hermandad,*] φιλαδέλφως, amore fraterno. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. Facis fraternè, quod me hortaris.

FRATERNITAS, atis, f. 3. [*Fraternità.* Germ. Bruderſchafft. *Gal. Fraternité. Hiſp. A quella hermandad de hermanos,*] ἀδελφότης, fraterni amoris coniunctio. Qu. Declam. 16.

FRATERNVS, a, um, o. 1. 2. [*Fraterno.* Germa. Bruderlich,] ἀδελφικός. Fraterna inuitatio, Fraterna mota. Virg. Fraterna acies, apud Statium. Fraternum parricidium. Cic. pro Cluentio.

FRATRICIDA, dæ, c. 1. ἀδελφοκτόνος, qui fratrem occidit, Cicer. pro Domo: Parricida, fratricida, fororicida.

FRATILLI, m. 2. σφυρίδες, vtili ſordidi in tapetis, quod per terram ferantur, Auctor Feſtus.

FRATRO, as, are, n. 1. de puerorum mammis dicitur, quod velut fratres pares oriantur, quod etiam in frumenti ſpica facere videtur. Pro eodem veteres dixerunt, Fraterculare, Feſtus: Sororiare mammæ dicuntur puellarum, cum primùm tumeſcunt, vt Fraterculare puerorum. Plaut. Tunc mammulæ primùm ſororiabant, illud volui dicere, fraterculabant.

FRATRIA, æ, f. 1. [*Moglie di fratello,* יבמה jebamah. Ger. Des bruders frawe. *Gal. Femme de frere. Hi. La cunada, La muger de hermano,*] εἰνάτηρ, vxor fratris, vt Feſtus docet. Contra Nonius, fratrias dici vult fratrum inter ſe vxores.

FRAVDATIO, nis, f. 3. [*Inganno, frode,* עשק hoſchek מעשקה macha ſchakkah. Ger. Betrug.] Ci. 3. Offi. Inter bonos bene agier oportet, & ſine fraudatione. Idem in Cat. Hinc fides; illinc fraudatio.

FRAVDATOR, oris, m. 3. [*Ingannatore,* עשק hoſchek. ger. Ein betrieger, vberliſter. *Gal. Trompeur, chifrenr. Hiſp. Engañador,*] Cicero. pro Flac. Fraudatorum, & inficiatorum impudentiam. Fraudator, & interceptor prædæ, Liu. lib. 4. ab Vrbe.

FRAVDO, das, a. 1. [*Fraudare, ingãnare,* עשק haſchak קבע kabah. G. Betriegen, mit liſten hindergehn. *Ga. Frauder, priuer de quelque choſe, chiffrer, fruſter, tromper. Hiſ. Engañar,*] πλανοτρχιῶ, i. decipio, & de alicuius per fraudem interuerto. Habet autem, vt plurimum, poſt ſe accuſatiuum perſonæ cum ablatiuo rei. Vir. 4. Æn. Quem regno Italiæ fraudo. Liu. li. 2. ab urbe Fraudans ſe ipſe victu ſuo. Aliquãdo ſolo accuſatiuo contentum eſt, omiſſa re, qua quis fraudatus dicitur. Cice. pro Roſ. Com. Æquè nefarium eſt pupillum fraudare, & ſocium fallere. Interdum etiam inuenitur cum accuſatiuo rei. Cæſ. 3. Bel. Ciu. Fraudare ſtipendium militum. Fraudare genium, eſt non ſatisfacere appetitui, & voluptati; nam genius apud veteres habebatur naturæ, & voluptatis Deus; vnde geniales homines dicti, dapſiles, & ad excipiendos conuiuas liberales. Pla. in Aul. Egomet me fraudani; animumque meum, geniumque meum. Cic. in Ver. Ne grano quidem vno poteſt arator fraudare decumanũ. Contrarium eſt, Curare genium, id eſt, lautè viuere. Fraudare deſiderium alicuius, eſt, non facere quod cupit.

FRAVDVLENTER, [*Aſtutamente,* במרמה bemirmah. G. Betruglich, mit beſchiſſ. *Gal. Cautelenſement, par tromperie. Hi. Engañoſamente,*] δολίως, dolosè. Col. lib. 1. c. 8. Plin. lib. 30. c. 10.

FRAVDVLENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Pieno d'inganni, aſtuto,* נכל nechel. G. Beſchiſſen, trughafft, tuckiſch. *Gal. Grand trompeur, Cauteleux, plein de tromperie. Hiſ. Engañoſo, lleno de enganos,*] δόλιος, dolosus, fallax. Cic. 2. Offi. Improbos, inaledicos, fraudulentos putant, &c.

FRAVS, fraudis, f. 3. dolus, malitia, fallacia, machina, inſidiæ, error, ſtigiæ, deceptio, impoſtura, [*Fraude, ingãno,* מרמה mirmah נכל nechel. ger. Beſchiſſ, betrug. *Gal. Fraude, tromperie, deception. Hiſpa. El engaño, o mengua, o falta,*] κατασκάφη. Cic. 1. Offi. Vi, aut fraude fit iniuria: fraus quaſi vulpeculæ, vis leonis videtur. Pla. in Mil. Et ne legi fraudem faciam talariæ. Quandoque pro periculo. [*Peligro.*] Vir. li. 5. Æn. Quis Deus in fraudem, quæ dura potentia noſtra Egit. Pro crimine [*Errore, delitto,*] vnde capitalem fraudem admittere, teſte Vlpiano, de ædil. edict. eſt tale aliquid admittere, propter quod capite puniendus ſit, qui deliquit. Liu. libr. 3. Bell. Pun. Qui capitalem fraudẽ auſi. Inde fraudi eſſe, pro Crimini dari. culpæ adſcribi, aut vitio verti Ci. 5. Phil. Cenſeo, vt ijs, qui in exercitu Antonij ſunt, ne ſit ea res fraudi, ſi ante Kal. Feb. ab eo diſceſſerint. Liu. lib. 2. ab Vrb. Quod ſine fraude mea, populique Quiritũ fiat, facio, hoc eſt, quæ res ſine meo crimine fiat.

FRAVSVS, o. 1. 2. antiquum participium actiuæ ſignificationis quo ſignificatur is, qui fraudem commiſit, vt Feſtus, & Nonius annotarunt. Plau. in Aſin. Metuo, ne quam fraudem fraudis ſiam.

FRAXINEVS, a, um, o. 1. 1. [*Di fraſſino.* ger. Eſchin, von eſchinen holtz gemach. *Gal. De freſne. Hiſp. Coſa de freſno,*] quod eſt ex fraxino, vt frondes fraxineæ. Col. lib. 11. c. 2. Fraxinus, a, um, per tranſlationem, vt virga fraxina. Ouid. epiſt. 11.

FRAXINVS, ni, pen. cor. f. 2. [*Fraſſino,* ברוש beroſch. ger. Ein eſchen, oder eſchenbaum. *Gal Freſne. Hiſ. Freſno,*] μελία, genus arboris notiſſimæ, cuius vmbra, teſte Plin. lib. 16. cap. 13. Vſque adeo inuiſa eſt ſerpentibus, vt citius in ignem confugiant, quam ad fraxini vmbram.

FRAXO, as, vigilias circumeo, quod eo labore hemo frãgatur. Feſtus.

FREGELLÆ, arũ, f. g. 1. φρίγελλαι, Steph. olim ciuitas fuit clariſſima in

eius magis sint in usu, ut Refrigero, quod est, rem aliquam
um frigidam facio. Per frigero, vehementer frigefacio. Plin.
um earum vis eadem per frigerare est, id est, astringere.
eo, scis, n. 3. [*Diuenir fredda.* Ger. Erkalten, anfahen zufrieren
Diuenir frord se refroidir. His. *Enfriarse.* ἀπολυ'χομαι. frigidus
ato de re rust. c. 6. Vbi erit tam crassum, quam viscum, sinito
scat. Cælius ad Cicero. Si Parthi nihil vos calefaciunt, nos fri
frigescimus'. Vbi metaphoricè accipitur pro otiosum esse,
otioso.] Lactan. lib. 7. Vt paulatim frigescentibus membris a-
effletur.

ARIVM, rij, n. 2. [*Refrescatoio,* λούτρον, ψυχρόν. Ahemůi balneis,
frigida aqua continebatur, sicut Caldarů, quo calida, & Te-
tium, quo tepida. Frigidaria cella, locus erat in balneis, in quo
da lauabantur. Plin. libr. 5. epist.

DVLVS, a, um, o. 1. 2. [*Fredarello,*] ὑπο-ψυχρό'ς. dim. a frigidus, subfrigi
Caul. Argon. Frigidulos vdo singultus ore cientem.

VS, da, dum, o. 1. 2. [*Freddo, che ha freddo,* קר kar. Germa. kalt
roid. His. *Cosa fria, o frescа.*] ψυχρό'ς. quod habet frigus. Ouid.
dius glacie pectus amantis erat. Quandoque dicitur segnis, lã
us. [*Debile, vile,*] Virg. 11. Aeneid. Largus opum, & lingua me
sed frigida bello Dextera. Sic frigid⁹ homo, qui omnia nimis
ise agit. Cic. 3. in Ver. Alii frigidiores videbantur esse. Ideo lo
cuntur frigidi, qui parum habẽt vehementiæ ad excitandum
n. Frigidus, perniciosus, inquit Seruius in hunc Virgilii loců,
idus, ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba. Frigida, per se
um accipitur pro aqua, quæ calida non est, aut tepida, [*Ac-*
Pla. in Most. Iampridem frigida non laui magis libenter. Pli.
i. Per solem plerumq. frigida lauabatur. Vnde, Frigidã suffun
, prouerbio dicimus, pro rem aliquam inflammare. Tractũ est
a fabris ferrariis, qui igni suo frigidam aspergunt, quo vehe-
ntius ardeat. Frigidè adu. [*Freddamẽte,*] Quin. l. 6. c. 1. Frigidus,
ignus. Virg. 1. Georg. Frigida Saturni sese quo stella receptet.
LLA, læ, f. 1. sine Fringilla, *ornithos,* auis sic dicta, quod frigore cã
Mar. li. 9. Nunc sturnos inopes, frigillarumq querelas Audit.
gis, xi, ctum, a. 3. [*Frigere,* קלה kalah, רבך ribbech. Germ. Ro-
braten. *Gal. Frire, fricasser.* His. *Freir*] φρύγω. torreo. Festus: fri-
& Frictum a Græco. Inde frictorium, & frixoriũ, in quo qd
ur. Plau. in Bac. Frictum illum reddã. Idem in Pœn. Triticũ,
clas nuces, Pli. libr. 18. c. 7. Postea die frigunt. Celsus.

FICVS, a, um, o. 1. 2. ψυχρο-ποιό's. frigus inducens. Gell. li. 17. c.
tum omnium maxime frigorificum.

ris, p. c. n. 3. [*Freddo,* כור קור karah קרח tsinnah. German.
Gal. Froid, froidure. His. *Frio, ô frescura,*] ψύχος. p horrore, q
ntrarius calori. Vir. li. 1. Geor. Friguſq. caloremq. Inter. Aliqn
etu, [*Paura,*] ab eo, quod præcedit, ad id quod sequit. Virg. 1.
xtẽplo Æneæ soluuntur frigore membra. Seruius, Frigore, i
e. Reciproca translatione, & timor pro frigore, & frigus pro
e, ponitur, vt in Ter. Vxorem tuam pauitare aiunt, hoc est,
mere, sed laborare frigoribus. Rursus, frigus dicitur ipsa ne-
ura. Vir. li. 2. Georg. At sceleratum exquirere frigus Difficile
igus, id etiam appellatur, cum pro risu, & gratia vel fauore
to res in diuersum exit. Cic. ad Q. Fr. lib. 2. tantum rust frigus,
puli conuitio nos coactus sit dimittere. Quin. li. 6. rigor, & de
uas affernant frigus. Vbi absurdam rei speciem significat, quã
nmodus euentus consequitur.

rio, tis, tiui, rire, n. 4. est minutim subsilire; a frigilla auicula de
im. Pla. in Cass. Quid friguris?

a. 1. [*Fregolare,*] λεπτο-τροσία. tero. Pl. li. 13. c. 4. In æthiopia fria
ar. 1. de re rust. cap. 9. cum fodiatur, facilè frietur. Affrio, In-
τρίβω. quod est, terendo aliquid digitis leuiter inspergo,
lum contero, sunt composita.

m. 2. populi sunt ad Oceanum Septentrionalem siti, Batauis,
ambris finitimi, etiam hodie nomen retinentes.

citur illud in summa spica iam matura, quod est minus, quam
im. Var. li. 1. de re rust. c. 48.

.vs, li, m. 2. πύργος. tabula lusoria, in qua tesseræ coniectæ agi-
mittuntur, inquit Porphyrio. Solent n. tesseræ conici in fri-
tanquam vasculum, quo agitatæ deinde mittuntur in alueo,
luuen. Sat. 14. Paruoq. cadẽ mouet arma frittillo. Dictus frittil-
t quidam putãt) a crepitu ipso tesseratum, vel quod super eo
æ ferantur. Matt. lib. 4. Incertis sonat hinc, & hinc frittillis.

NNIO, is, ire. proprie est hirundinum, vt annotauit Scalig. in
on.]

vs, la, lum, p. c. 9. 1. 2. [*Di niun momento, da mente,* רך rex. Ger.
ts sollend, liederlich, vnnutz. *Gal. Frivole, de petite valeur,* &
e. His. *Cosa vana, y de poco precio,*] ψυχρολόγος. a frio, as, inane,
usve monenti, quasi friabile. Plin. lib. 7. cap. 7. pudet æstiman
quam sit frivola animalium superbissimorum origo. Frivolá
nem pro infirma dixit, & velut, friabili. Auct. ad Her.

a, orum, n. 2. auctore Festo, sunt vasa fictilia cassa. In Pande-
n l. Solutum, de pig. act. Non enim credibile est, hoc conueni
t ad vniuersam pensionem insulæ frivola mea teneantur. Vbi
la pro supellectili tenui, & vili accipiuntur. Item [Sat. 5. Et nq

teneam, Romanorum omnia regum Frivola. Quibus verbis pau-
pertatem regum Romanorum significauit. Idem in tertia, frivola
transfert Vcalegon: a Græcis, γρυτέρια, dicuntur, vnde & gryte-
polæ huiusmodi suppellectilia venditantes; quos Latinè vocamus
frivolarios, Bud. in Annot.

FRIVICVLVM, li, n. 2. leuis offensiuncula inter virum, & vxorem, quã
sequitur secessio. Vlp. l. cum hic, de donat. inter virum, & vxor. Si
diuortium non intercesserit, sed frivolum interuenerit, donatio
valebit. Quo tamen in loco malim legere fribusculum, vt fribu-
sculum sit, quando ex coniugali amore dissidio enato, vehemens
ille ardor refrigescit.

FRIXORIVM, rij, n. 2. [*Padella.*] φρύγανον, sartago, in qua quid frigitur,
quæ & frictorium appellatur, a supino frictum.

FRONDARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Di frond.* Germ. Das zu du zweigen, oder
laubasten gehort. *Gal. Seruant, & des appartenances des fueilles, des ar
bres. Hisp. Cosa perteneciente a las hoias,*] φύλλινος, quod ex frondi-
bus est; vt, frondariæ fiscinæ. Pl. lib. 18. c. 31.

FRONDATIO, f. 3. φυλλοτομία, frondium, & ramorum redundantium
resectio. Col. li. 5. c. 6.

FRONDATOR, oris, m. 3. [*Potatore,* מסיח mesaheph. Germa. Der die
ester hawet vnd seuberet, oder das laub abstreifft. *Gal. Esmondeur,
& qui coupe le bout des branches des arbres. Hispan. El que deshoya las
hoyas del arbol,*] φυλλοκοπῶν, qui arborum ramos superuacuos am-
putat: & qui manibus folia vitium vellit, quo ardor solis vuã ma-
turiorem reddat. Vide Seru. in Virg. Eclo. 1. Hinc alta sub rupe ca
net frondator ad auras.

FRONDEO, es, ui, n. 2. [*Esser frondzuto,* רענן rahanan. German. Gruene-
bletter geben,] φυλλοφορῶ, frondes habeo. Virg. Ecl. 5. Nunc fron-
dent siluæ. Sic frondens vitis. Col. li. 3. c. 1.

FRONDESCO, scis, scere, n. 3. φυλλοῦσθαι, est frondes emittere. Col. li. 5.

FRONDEVS, a, um, o. 1. 2. [*Di foglie.* German. Aus laubasten gemacht,]
φύλλινος, ex frondibus; vt, frondea corona.

FRONDIFER, ra, rum, o. 1. 2. [*Fronzuto,* רענן rahanan. Ger. Das bletter
oder laub tregt. *Gal. Portant fueille, His. Cosa que trahe hoias,*] φυλ
λοφόρος. frondes ferens. Luc. lib. 2. Frondiferaque domos auium.
Nemus frondiferum. Idem lib. 2.

FRONDO, das, a. 1. [*Sfrondare, sfogliare,* נצה scheph. c. Die aest erhawẽ
Gal. Couper, & oster les fueilles. Hisp. Deshoiar la hoias del arbol,]
φυλλοφυῶ, frondes amputo, a quo frondator, frondatio, & defron
do, frondes deijcio.

FRONDOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Fronzuto,* רענן rahanã G. Astechtig, das vil
gruener asten hatt,] πολύφυλλος, quod frondibus abundat: vt fron
dosus ramus. Liu. li. 10. ab Vrb. Et frondosi montes. Var. 1. de re rus.
c. 5. Virg. 4. Geor. Corporaque ipsa boum frondosum desere luco.
Idem 3. Georg. Frondosa reducitur æstas.

FRONS, tis, f. 3. [*Front e,* מצח metsach. Germa. Die stirn. *Gal. Le front.*
His. *Fruente,*] πρόσωπον, a ferendo (vt quibusdam placet) quod indi-
cia animi præ se ferat. A dextera & sinistra temporibus, a superiori
capillorum radice ab inferiori vero parte supercilijs terminata:
corrugatur in tristitiam, & in lætitiam dilatatur. Hinc factum est,
vt frons accipiatur pro vultu, & pro animi nostri affectu, quem
ex fronte percipimus. Cicer. ad Att. libr. 4. Pompeius fremit, Scau-
ro studet, sed vtrum fronte, an mente dubitatur. Frontem explica-
re, vel exporrigere, dicimur, cum hilarescimus, [*Allegrarsi,*] con-
trahere, cum tangimur, hoc est, vbi quid molestum est. Frõs enim
(inquit. Pli. lib. 11.) homini tristitiæ, hilaritatis, clementiæ, seueritа-
tis index est. Terent. in Adelp. Exporrige frontem, hoc est, viue hi
lariter. Hor. libr. 3. Carm. Sollicitam explicuere frontem. Plaut. in
Cass. Porrectiore fronte mecum loquatis oportet. Sic etiam dici-
mus, frontem exporrectam, vel explicatam, pro hilari vultu; con-
tra, obductam, corrugatam, contractam, coperatam, pro mæsto
vultu. Pla. Caperata frons seueritudine. Nubila frons, serena frõs,
explicata frons. Frontem perfricare, pro deponere pudorem. Plin.
Perfricui frontem, & nihil profeci. Caluus apud Quin. li. 9. cap. 2.
Perfrica frontem, & dic te digniorem qui prætor heres, quã Cato.
Persius: Exclamet Melicerta perisse Frontẽ de rebus. Dicitur frõs
etiam de rebus inanimatis, pro principio vel anteriore parte cuius
que rei. Virgil. Fronte sub aduersa scopulis pendentibus antrum.
Et licet frequentissimè generis fœminini proferatur, a Cæcilio ta-
men masculino genere ponitur, hi sunt, inquit, inimici pessimi, frõ
te hilaro, tristi corde. De quo Gell. lib. 15. cap. 9. Hinc Bifrons. Cic.
Att. Ex fronte (vt aiunt) meum erga te amorem perspicere potuis-
ses. A fronte atque a tergo, πρόσω καὶ ὀπίσω, prouerbium, pro eo
quod est diligenter inspicere, & præterita cum præsentibus, & fu-
turis conferre.

FRONS, dis [*Fronda, foglia,* עלה haleh עפ hoph a פארה purah. G. Ein
gruener zweig. *Gal. Fueilles d'arbre, rameaux.* H. *La hoia del arbol,*]
φύλλον, generis fœminini, a fero, quod frũdes arborum huc, atque
illuc a vento ferantur. Proprie autem frondes arborum dicuntur,
teste Valla, folia uero tam arborum, quam herbarum, & florum.
Var. 1. de re rust. Quod Cato ait circa fundum vlmos, & populos,
vnde frons ouibus, bobusque sit.

FRONTALE, lis, n. 3. [*Frontale,* רצועה tsis. Germ. Ein stirnezierd, stirenge-

cernè Aurea de cœlo demiſit funis in aua. Col. lib. 16. c. 2. Canibuſque funibus cornua iuuencorum ligato.

ris, neris, n. 3. [*Funerale, pompa funebre* מת meth קבורת Keburah. Ein leich, ein leichuolgung. *Gal. Funer ailles conuoy d'obſeques. Hiſ. Mortuorio, o eſequias del muerto,*] κηδεία. pompa, quę fit in exequijs mortuorum, a funalibus, quod incenſi funes mortuis præferebantur, quoniam noctu efferebantur cadauera, vel potius a φοῦνος, Ionicè, pro φόνος, quod cædem, vel cladem ſignificat. Cice. de Amic. Quam ciuitati charus fuerit, mœrore funeris indicatū eſt. Interdum pro cadauere, [*Cadauero.*] Ter. in Andr. Effertur funus. Interdum pro morte, [*Morte.*] Vir. 4. Aen. Nec moritura tenet crudeli funere Dido. Quandoque pro ſepulchro, [*Sepoltura.*] Virg. 3. Aen. Ergo inſtauramus Polydoro funus.

s, fuis, fuit, futum, [*Eſſere,*] antiquiſſimi dixerunt, pro ſum. Plau. in Amph. Ne quis tam audax fuat homo, qui obuiam obſiſtat mihi. Hinc manſit præteritum, Fui. Vide Fuat.

r, c. 3. [*Ladro, robbatore,* גנב gannab. Germ. Ein dieb, es ſei mann oder weib. *Gal. Larron. Hiſ. Ladron que hurta de eſcondidas,*] φώρ. generis communis, notę ſignificationis eſt à ferendo (vt quidam putant) hoc eſt, ab auferendo dictus. Vel, ut docet Varr. lib. 14. rerum diuin. à furuo, nigro, quod furta clam fiant, & plerumque nocte. Aut certè, quod Gellio magis placet, a Greco nomine φώρ, ita enim antiqui illum vocabant, quem nunc κλέπτην dicunt. Plaut. in Aul. Tametſi fur mihi es, moleſtus nō ero furi. Idem in Rud. Fures mihi eſtis, hoc eſt, furamini res meas. Cice. pro Mil. Nocturnum furem quoquo modo; diurnum autem, ſi ſe telo defenderit, interfici impune voluerunt. Fur item a Varrone dicitur, qui fucus in apibus nominatur, lib. 3. de re ruſt. c. 16. Interdum fur capitur pro ſeruo, [*Seruo.*] Vir. 2. Ecl. Quid domini facient, audent quum talia fures: Compoſita ſunt Bifur, & Trifur. Plau. Non fur, ſed trifur, hoc eſt, ſummè fur. Antifur, qui furatur aurum.

Fvrcvlvs, m. 2. ſecundum Priſcianum, dimin. a Fur.

Fvracitas, tatis, f. 3. procliuitas ad furandum. Pli. lib. 10. c. 29.

Fvraciter, [*Da ladro.* Ger. Mitt luſt zuſtelen. *Gal. Auec affection, ou intention de defrober. Hiſ. Con gana de hurtar,*] κλεπτικῶς. adu. Cic. in Vatin. Quumque omnium domos furaciſſimè ſcrutaretur.

Fvrax, cis, o. 3. [*Furace dato al robbare.* Ger. Diebiſch, auff diebſtal geneigt, ἐπίκλοπος. qui procliuis eſt ad furandum. Cic. de Or. Ridiculum eſt illud Neronianum in furace ſeruo, ſolum eſſe, cui domi nihil ſit obſignatum. Idem in Piſ. Nam furaciſſimis manibus.

vrca, cæ, f. 1. [*Forcella, forcina,* קלשון Killeſchon. Ger. Ein gabelen. *Gal. Fourche. Hiſp. Horca de dos gaios, o puntas,*] ὑποστάτης. à fero, inſtrumentum, quo ſtramenta feruntur. Hora. in Epiſt. Naturam expellas furca licet, vſque recurret. Dicitur etiam Furca omne id, quo quid ſuſtentatur, in modum furcæ factum. Pli. lib. 9. c. 8. Tùc piſcatores circumdant retia, furciſque ſubleuant. Vnde Bifurcus, Bifurcatus, & Bifurcatim.

vrcvla, f. 1. diminut. Liu. lib. 8. Bel. Mace. Ad mane ſuſpenſo furcula ab hoſtibus muro peruenerunt. Eſt & furca, ſupplicij genus, quo afficiebantur ſerui.

vrcifer 1, m. 2. ὑποστάτης. Plutarcho dicebantur ſerui, qui ob leue delictum cogebātur à dominis ignominiæ magis, quàm ſupplicij cauſſa circa vicinos furcam in collo ferre, ſubligatis ad eam manibus, & prædicare peccatū ſuum, ſimulq; monere cæteros, ne quid ſimile admitterēt. Vide Plutarch. in Vita Coriolani; Furcifer huic nomen eſt, quod maxima pœna apud antiquos ſeruo peccāti erat, vti plauſtri lignum, cui temo affigitur, ſpectāte vicinia, ferēs circūageret; quod vbi factū erat infidus à domeſticis, & vicinis exiſtimatus, Furcifer appellabatur: nam Latini lignum illud Furcam appellant. Cicer. in Vatin. Id tu tibi furcifer ſumes? Hinc Trifurci fer, ſummus furcifer dicitur: ſicut Triuenefica, ſumma venefica.

vrcilla, f. 1. [*Forcina,*] dim. à diminutiuo Furcula, inſtrumentum, quo frumēta cillentur, hoc eſt, mouētur, (nam cillere mouere eſt) & quo fœnum, ſtramenta, & id genus reliqua iumentis miniſtrantur. Hoc ruſtici in fœno colligendo vtuntur. Varr. lib. 1. de re ruſt.

renter, [*Furioſamente.* Ger. Vvuetigklich, mitt wueten. *Gal. A la facon d'un inſenſé, & enragé, furieuſement. Hiſp. Locamente, furioſamente,*] μανικῶς. more furioſi. Ci. Att. lib. 6. Pueri aiunt eum furenter iraſci.

rfvr, furfuris, p. genitiui cor. m. 3. [*Semola, cruſca, remola,* מפל mappal. G. Kleien, Kruſch,] πίτυρον. purgamentum farinæ. Plau. in Capt. Qui alunt furfure ſues. Vnde Furfureus, a, um, ſiue Furfuraceus, quod ex furfure cōſtat: vt Panis furfuraceus, ſiue furfureus. Furfures item Latini appellāt vitium capitis, quod Græci πίτυρα. ſiue πιτυρίασιν vocant, cum ſcilicet quædam quaſi furfuraceæ squamulæ abſque vlceratione à cute reſoluuntur, præſertim in capillo, ſiue barba; nonnumquam etiam in ſupercilijs. Celſus & Serenus porriginem nominant.

rfvrosvs, a, um, o. 1. 2. πιτυρώδης. quod furfures habet admiſtos, aut quamdam furfurum ſimilitudinem refert. Plin. lib. 12. cap. 25.

riae, arū, f. 1. [*Furie.* G. Die gottinnē der wuetigheit, vō welchē die heiden hielten das ihrer drei weren, ſo die vbelthater inn der hell peinigtē. *Gal. Furies. Hiſ. Las furias del inferno,*] ἐρινύες. Cornuto, *à μαίνεσθαι,* Dea furoris, Noctis, Acherontiſq; filiæ, quæ tres eſſe putabāt, Alecto, Tiſiphone, & Megera. Virg. 11. Aen. Dīr gemine peſtes cognomine Diræ, Quas & tartareā Nox intempeſta Megeram Vno eodemq; tulit partu, &c. Quem locum exponēs Seruius, Diræ, inquit, in cęlo, Furiæ in terris, Eūmenides apud inferos: vnde & tres eſſe dīr. Vocantur ēt canes, vt eſt apud Virg. 6. Aen. Viſæq; canes vlulare per vmbram Aduentante Dea. Hactenus Seruius. Furiæ ab Athenienſibus κατ' ἀφαιρεσίν, Eumenides dicebāntur, quaſi placabiles, & benignæ: apud quos & fanum habebāt ſolemnibus ſacrificijs celebratū: quemadmodum & lucū in Latio, qui Furinæ dicebatur. Numen autem earum præcipuè circa ſcelerum cognitionē, vltionemque, & in animorum malè ſibi conſciorum exagitatione verſari putabatur, vt eſt videre apud Euripidē in Oreſte. Cic. 3. de Nat. Deo. Sin hęc Dea eſt, cur non Eumenides quaſi Deæ ſunt? quarum & Athenis fanum eſt, & apud nos (vt ego interpretor) Lucus Furinæ. Furiæ Deæ ſunt ſpeculatrices, & vindices ſcelerum. Vir. 4. Aen. Heu Furiis incenſa feror. Ci. pro Roſc. Furiarum nomine à poetis nihil aliud ſignificari ait, quam animum ſibi malè conſcium, & ſcelerum quibuſdam quaſi ſtimulis aſſiduè exagitatum. Trium autem Furiarum numerus triplicem animi denotat affectum, iram, cupiditatem, & libidinem, quibus mortales in omnia facinora præcipites rapiuntur. Ira vltionem deſiderat, Cupiditas opes, Libido voluptates. Semper virgines Furiæ, ἀπὸ παρθένου ἐρινῦς. Prouerbium obſcurius deterret a peccando. Eryinnies enim malefactorum vltrices corrumpi non queunt, quò minus ſumant pœnas de ijs, qui commeruerunt.

Fvrialis, le, o. 3. [*Furiale,* משוגע meſchughghah. G. wuetig. *Gal. Furieux, forcené. Hiſ. Furial*] μανιώδης. Ci. 2. Tuſ. Hæc me irretiuit, Veſte furiali inſcium. Furialiter, aduer. Ouid. 3. Faſt. Furialiter odit.

†Fvrialiter aduerb. ἐρινυκῶς. Ouid. 3. Faſt. Non habet exactum quid agat, furialiter odit.]

Fvriatvs, a, um, o. 1. 2. [*Furioſo,* משוגע meſchughghah. *Gal. Forcene, enragé. Hiſ. Enloqueſcido,*] ἐμμανής. furore concitatus. Vir. 2. Aen. Furiata mēte Chorœbus. Vbi Seruius, Furiatus dicitur, qui ex cauſſa furit. Furioſus, à quo furor numquam recedit.

Fvribvndvs, o. 1. 2. [*Furibondo, infuriato grandemente,* משוגע meſchughghah. Ga. Hefftig wueren. *Gal. Forcené plein de rage, enragé. Hiſ. Mucho enloqueſcido,*] ἐξεμάνης. qui vehemēter furit. Ci. pro Seſt.

Fvrinalia, n. 2. ſacra ſunt Furinæ Deæ: cuius etiam feſta, Furinales feriæ vocabantur, & ſacerdos qui hæc ſacra peragebat, Flamen Furinalis dictus eſt. Varro, & Feſtus.

Fvrinvs, a, um, o. 1. 2. quod ad furē pertinet. Pla. Pſe. Furinū eſt forū.

Fvrio, as, a. 1. [*Infuriare,* משוגע ſchigeah. Germ. wuetig oder vnſinnig machen. *Gal. Faire deuenir furieux, faire forcener, & enrager. Hiſp. Hazer a otro loco,*] ἐμαίνω. furore concito, in furorem ago. Hor. li. 1. Car. Quæ ſolet matres furiare equorum.

Fvriose, [*Furioſamente.* Germ. wuetigklich, vnſinnigklich,] aduer. μανικῶς. dementer, inſanè. Ci. ad Att. Solet eum, cum aliquid furioſè fecit, pœnitere.

Fvriosvs, a, um, o. 1. 2. [*Furioſo, pazzo,* משוגע meſchughghah. Germ. wuetig, vnſinnig. *Gal. Furieux, forcené, enragé. Hiſ. Loco furioſo,*] μανιώδης, qui vehemēti furore afficitur. Differt āt Furioſus ab inſano mali magnitudine. Inſanus. n. is dicitur, cui mentis ſanitas non ſatis conſtat, ita tn vt officium tueri poſſit, & communem vitæ cultum: furioſus autem, qui oīno mente alienatus eſt. Ci. i Catil. Quò te iſta tua cupiditas effrænata, & furioſa rapiebat. Seruius in illud Virg. 1. Aen. Furiata mente Chorœbus. Furiatus (inquit) dī. qui ex cauſſa furit. Furioſus, a quo furor numquam recedit, quod tn omnino verum non eſt. Sunt .n. furioſi, qui intermiſſionem habent, morbiq; & ſanitatis interualla. Vlp. l. Qui teſtamento, ff. Qui teſtamentum facere non poſſunt. Nec furioſus adhiberi teſtis poteſt, cum compos mentis non ſit, ſed ſi habet intermiſſionem, adhiberi poteſt. In hoc autem furioſus differt à mente capto, quod furioſus rabie quadam animi agitur; is verò, qui mente captus eſt, inquietè agit, nullaque furoris oſtendit indicia. Vnde mente captus videtur dici, qui eo morbo laborat, quem græci vocant μανίαν, cum ſcilicet λογιστικόν, hoc eſt, pars rationalis animi vitiata eſt.

Fvrnaceus, a, um, o. 1. 2. quod in furno coctum eſt. Pli. lib. 19. Furnaceis panibus binas adijciunt libras.

Fvrnaria, æ, f. 1. [*L'arte del fornaio.* G. Das brodtbeckē hādtvverck *Gal. Bolengerie, l'art de faire du pain. Hiſ. Arte del horno,*] ἀρτοπώλικη. abſolutè dicitur, ſicut Cenacularia & Sagaria. Dicitur autē quis furnariam exercere, qui ex furno, paniſque coctura, quæſtum facit. Suet. de Vitel. Antiochi ouiuſdam furnariam exercentis filia.

Fvrnianvs, a, um, o. 1. 2. adiect. vt Furniana vaſa, à Furnio inuentore fortaſſis dicta. Plin.

Fvrnvs, ni, m. 2. [*Forno,* תנור tannur. Ger. Ein ofen, oder backofen. *Gal. Four. Hiſ. Horno para cozer pan,*] ἰπνὸς ἀλίκαυτος. in quo panis coquitur; ita dictus à furuo. i. nigro colore, propter fuliginem, vel propter obſcuritatem, quā intus habet, vt inquit Porphyrius. Differtque à clibano, quod clibanus mobilis eſt, & quaſi parvus furnus, teſtaque aliquando tegitur, ſed fere è metallo fit. Interdum etiam ex lapide conſtat, non tam pani, quàm alijs dapibus coquē

dis

um implet. Dictus Ganges à Gange Aethiopum rege. Virgil. Sui Ou. lib. 4. Met. Decolor extremo qua cingitur India Gange.

ETICVS, ca, cum, o. 1. 2. γαγγητικὸς, a Gange fluuio deductum. lib. 8. c. 8. Gangeticas, & Aegyptias aues temulenter eructas.

LION, γάγγλιον, tumor in capite, vel collo. Cels. lib. 7.

ÆNA, næ, f. 1. [*Gangrena.* Ger. Der Krebs oder faul fleisch von Krebs her. *Gal. chair morte par vlcere & inflammation. It. Carne morta do llaga.*] γάγγραινα, caro emortua ex vlcere, vel inflammatione, cui nisi opportuno remedio occurratur, ad vicina proficit, παρὰ τὸ γράειν τὸ ἴδιον, hoc est, à comedendo, seu depascendo. Lucil. lib. 1. Sat. Serpere vti gangræna malo. Varro. Si obrepsit eam gangræna non sit ad brachium venturæ. Vide Cels. lib. 5.

NIO, is, nii, vel gannij itũ, n. 4. [*Farbuace di volpe.* Ge. Bachẽ oder heulen wie ein fuchs. *Ga Glappy, ou japper ala facon d'vn renard ou d'vn chien, grouder, grommeler. Hisp. Gannir et can, o raposa.*] κυνῶ, proprie vulpium est, teste Donato: dicitur tamen & de canum cum claro vlulatu, dolorem querimoniam, gaudiumve testari videtur. Inde ad homines translatum: Persius Sat. 5. Secretam gannit in aurem. Hinc Oggannio compositum, quod est in aurem secretò loquor, & veluti immurmuro. Apul. li. 2. In aurem mulieris gannijt. Aliquando multum dico, inculco. Pla. in Asi. Qui nequam vnam rem me licet semel præcipere fieri, quin crebrò eandem imperem, atque ogganniam.

NNITIO, & gannitus, f. 3. m. 4. κυνῳδία, Lucretius. Longè alio pacto gannitu vocis adulant.

NYMEDES, m. 3. γανυμήδης, Troïs filius fuit formosissimus puer, quem cũ Iupiter deperiret, misit in cælum ab aquila portari, & sibi calicibus esse repudiato ministerio Hebes, quæ ante illius raptũ miscendo nectari præerat. Hãc fabulã tãgit Virg. Aen. Cũ inter causas odij Iunonis in Troianos recenset rapti Ganymedis honores. Higinus in Astronom. Poet. tradit Ganymedem inter sidera translatum *conficere* signum illud, quod Aquarium vocamus.

ARAMANTES, m. 3. γαραμάντες, populi interioris Libyæ Psyllis finitimi, à Garamante Apollinis filio cognominati, qui ibi Garamantum oppidum ex suo nomine condidit.

ARAMANTICVS, a, o. 1. a. adiect. vt Garamantica signa, apud Sil. lib. 1.

ARGANVS, ni, p. p. m. 2. γάργανος, mons in Apulia, cuius accolæ proprie *Apuli* dicuntur, hodie vulgo vocant *Monteus S. Angeli*, Luc. lib. 4. Appulus Adriacas exit Garganus in vndas.

RGARIDIO, as, n. 1. κορυλαγγαλιάω, antiquis idem erat, quod garrio Var. in Epid. ad Festum, vt citat Nonius.

ARGARVS, gari, m. e. & in plu. num. gargara, γάργαρα. cacumen est montis Idæ, teste Macrobio, in ea parte, vbi ad Mœsos declinat: cuius tugum vbertate affluens, vt quoties infinitum rei alicuius numerum velimus denotare, à gargarorum̃ frugibus fumus similitudinem. Vnde & Ou. li. 2. de Arte amandi, cum vellet Romana um puellarum numerum immensum ostendere, dixit tantũ esse Romæ puellarum copiam, quantum in gargaris segetum.

RGARIZATIO, f. 3. & gargarizatus, verbera, a gargarizo. Plin. lib. 1. cap. 19. & lib. 30. cap. 4.

RGARIZO, as, are, n. 1. [*Gargarizare.* Ger. Gurgelen in der kelen. *Gal. gargariser, gargouiller. Hisp. Hazer gargarismo.*] γαργαρίζω, est liquorem ore hauritum sæpe adgitationem, ideſt, guttur revocare. Pli. lib. 20. cap. 17. Cels. lib. 4. c. 12.

RYOPHYLLVM, garyophylli, seu potius garyophyllon, ni, n. 2. [*Garofalo. Gal. Clou de girofle. Hi. El clauo de girofle o clauos.*] καρυόφυλλον, frutex est, teste Ruellio, in Oriente nascens sambuci forma, semine grano piperis grandiori, fragilioque, ex aere rubescente, in lam modum capiparo, exertis in vtroque fastu quatuor denticulis lerstellatim decussantibus, prominulo apice, quadrato alueolo limedio vmbiculatum prodeunte.

ARIO, ris, garrini, vel garrij, n. 4. [*Charlar, ragionare inettamente, ciarlare,* אכד tsiphtseph חמה hamah. Ger. Schwetzen, klapperen hauen bloderen. *Gal. Iargonner, iaser, caqueter, babiller. Hisp. Parlar vanamente, porgear las aues, κωμῳδῶ* ineptè loquor. Cic. lib. 2. de Orat. philosophi garrire cœperunt. Propriè tamen garrire est auium.

RRVLVS, a, um, o. n. 2. [*Ciancioare, ciarlone,* מצחצח metsaphtseph חמה homeh. Ge. Schwetzer, klapperer! *Gal. Babilleur, caqueteur ieur. Hispa. El que vanamente parla demasiado parlador.*] ἀδολέσχης, ineptè loquax. Ter. in Adelph. Ne quid de fratre garrulæ illi dicere. Sed hæc significatio est metaphorica: proprie n. aues garrulæ dicuntur. Virg. 1. Geor. Garrula cum tigris nidum suspendit hirundo. Garrulus cantus. Pli. lib. 10. cap. 29. Garrula siltra. Mart. lib. 14.

RRVLITAS, tis, f. 3 [*Ciancione,* חמית hemah חמיה hamiah. Ger. klapperheit, das vinnutzschwetzen. *Gal. Degoisement doiseux caquet, iaser. Babil. Hisp. Demasiada, parleria,*] ἀδολεσχία, actus ipse garriendi. Mart. lib. 5. Auctoris pereunt garrulitate sui. Pli. lib. 26. c. 2. Quint. lib. 2. c. 4. Ouid. 5. Met.

UM, ni, n. 2. γάρον. liquamen est ex intestinis piscium sale maceratis, dictum, quod primum ex garo pisce confici soleret. Plin. lib. 31. 8. Liquoris genus quod garum vocaretur, ex intestinis piscium, cæterisque quæ abijcienda essent, sale maceratis. Mart. lib. 13. Nobile hoc fuit luxuriosa garum.

GARVS, ri, γάρος, piscis est ex genere locustarum, ex cuius intestinis primum garum confici cepit. Pli. lib. 31. cap. 8. & lib. 32. cap. 11.

GARVMNA, næ, f. 1. nobilis Galliæ fluuius est, Celtas ab Aquitanis diuidens. Vide Melam.

GAVDEO, gaudes, gauisus, n. 2. *Alegrarse, dilectarse.* שכח samech שׂש sas. Ger. Sich frewen, froelich sein. *Gal. S'esiouir, estre ioyeux, & bien a se. Hisp. Gauzarse.*] χαίρω λίαν, est secũ, & apud se lætari, neque respicit alium: contrà Gratulor, est alterius caussa lætari, Cic. Cælio. Mihi gaudeo, tibi gratulor. Terẽ in Heau. Gaudere adeo occepit, quasi qui cupiunt nuptias. Differunt autem gaudeo, & lætor: nam gaudere dicimur, cũ re aliqua exhilaratur animus nullum in eius foris apparet indicium: contra lætari quis dicitur, cum ita mouetur animus, vt in vultu, & gestibus lætitiæ signa probantur. Cic. 4. Tusc. Verecundiæ decet, timere non decet: sic gaudere decet, lætari non decet. Quoq; cum ablatiuo construitur, & tũc accipitur pro delectari. Virg. in Bucol. Numero Deus impare gaudet. Cic. de Sen. Quam gaudebat bello Punico suo Næuius. Interdum ẽt hẽ post se accusatum, gaudium: nam quemadmodum dicimus vincere viam, somniare somnia, sic gaudere gaudium. Celius Ci. In theatrum Curionis Hortensius introijt, puto, vt eum gaudium gauderemus. Gaudeo voti, significat, ex animo gaudeo, te voti compotem factum esse. Apul. li. 1. Voti gaudeo. Gaudere in sinu, prouerbialis locutio, quam & poetæ vsurpant, significat secum lætari. Cic. li. 3. Tusc. In sinu gaudeant, gloriosè loqui desinant. Tibul. Qui tapit, in tacito gaudeat ille sinu. Propert. lib. 2. In tacito cohibe gaudia clausa sinu. Congaudeo, simul gaudeo. Adgaudeo, gratulor. Lact. lib. 4. Ego, cui adgaudebat: hoc est, quasi applaudebat.

GAVDIOLVM, n. 2. χαρμάτιον, & compositum Gaudiloquus, qui cum gaudio loquitur, vt apud Plau. Dictum gaudium, quasi gautium. Græci enim γαῦρον, lætum, superbum, gloriosum dicunt.

GAVDIVM, dij, n. 2. lætitiæ fructus. [*Allegre Zona. gaudio*, שׂמח simchah שׂישׂון sason. Ge. Freudt. *Gal. Ioye, resiouissance. Hisp. Gozo, alegria,*] χάρα, χαρμὴ, est affectio animi, alicuius præsentis boni opinione concepta, & proprie cum exhilaratur animus aliqua re, neque tamen ita ad exteriora diffunditur vltra modum, vt facilè appareat. Cicer. 4. Tusc. Cum ratione animus movetur placidè, atq; constanter, tum illud gaudium dicitur: cũ immaniter, & effuse exultat, animus lætitia gestiens, vel nimia dici potest.

GAVIA, æ, auis est aquatica in petris nidificans. Pli. lib. 10. cap. 51.

GAVLEON, γαυλεὼν, insula est Libyæ obiacens, in qua serpens, neque nascitur, neque innecuis viuit, pullique eius angues, & scorpiones perimit, teste Solmo.

GAVLVS, m. 2. γαῦλος, navis genus. Fest. Est item insula Siciliæ adiacens ab ea parte, qua Africam spectat. Pli. lib. 3. c. 8.

GAVRANVS, a, um, o. 1. Et Gaurani montes apud Pli. li. 3. c. 5. Gauranũ vinũ, q̃ in summis agri Falerni iugis nascebatur; nam quod in imis dijs, Faustianum, quod in imis Falernum dicebatur. Pli. lib. 14. c. 6.

GAVRVS, m. 2. γαῦρος, mons Campaniæ, Massicus, & Surrentinus proximus, in quo nascitur vinum præcipuæ bonitatis. Cicer. contra Rullum. Statius lib. 3. Sil. Bacchea vineta Gauri.

GAVSAPE, p. c. ind. *Vestimenta genus*, γαυσάπιον, nomen indeclinabile, vestis militaris, seu tragulæ genus, quod olim ex tramenta conflci solebat; quamquam postea & ex lana fieri cepit maioribus villis, quo emi in vrbe vtebantur, hiberno potissimum tempore, aduersus frigoris tempestatumque iniurias. Plin. lib. 8. c. 48. Apud antiquissimos inuenitur Gausapes, is, gausapa, gausape, & gausapum, gausapi. Ouid. lib. 2. de Arte amandi: Gausapa si fuerint, gausapa sumpta proba. Pers. Sat. 4. posuit Gausape pro barba hirsuta, & prolixa.

GAVSAPINA, f. 1. penula, villosæ vestis genus, quo hiberno tempore, & frigido vtebantur. Hanc & describit Mart. in Xenijs. Pro eodẽ dicitur & gausapina. Idem Menso, vel Augusto simile gausapinum.

GAZA, æ, f. 1. *Messelkina, zuchet* (zaza) גנז gnaz חמד chamad. Ger. Schatz, reichthum, haben vnd gut. *Gal. Grands richesses. Hisp. Grandes riquezas.*] γάζα, dicitur Persica, significans opes, & pellectilẽ, & oẽ quod possidemus. Pom. Mela. Gazã Persæ rerũ vocant. Cur. li. 5. Pecunia regia (gazã Persæ vocant) cum pretiosissimis rerũ efferri iubet. Vir. 5. Aeneid. gazæ ingentes auratæ. Cæs. 2. Omni Omni Macedonum gaza potitus est Paulus. Est etiam gaza nomẽ ciuitatis in Perside, in dicta, quod Cambyses eo, velut in munitissimam regni arcem, omnes opes pecuniamque contulerit.

GAZATICVS, a, um, o. 1. 2. quod est gaza vrbe Persicã, & vini quam nobilissima vina nascebantur, teste Mela. Sidonius in Faustum: Vina mihi non sunt Gazatica, Cluni, Falerna.

GANTEE

* GEA, f. 1. γέα, Arabiæ Petræ oppidum, Steph.

* GEANITAE, m. 1. populi sunt maris Rubri accolæ, Steph.

* GEBALA, f. 1. γέβαλα, certa Palæstinæ portio, aqua deducitur gentile Gebalenus. Steph.

GEBENNA, m. 1. mons est in Gallia, Aruernos ab Heluetijs diuidens, ab ea parte, qua Cadurci, & Cuteni Aruernos spectant. Cæs. lib. 7. Bel. Gal. Luc. li. 9. In plurali numero vsus est, pro oppido in Gebenna monte sito; Pendentes rupe Gebennas.

GEHENNA, gehennæ, γέεννα, quod significat, explicat Hier. hisce verbis.

palpebræ,eodem Pli.teste sint pili in cilijs,hoc est,in extremo ambitu genarum,quas etiam defluere tradit ijs, qui plus satis Veneri indulgent.Genæ etiam dicuntur partes illæ ab oculis ad mentum, quæ barba vestiuntur, quæ & malæ dicuntur. Dictæ genæ,quod in his pili gignantur.Virg.3.Aen.Tum mihi prima genas vestibat flore iuuentus. Vide Pli.lib.11.cap.37.

GENEALOGIA,æ,f.1.[*Genealogia,*Γενεαλογία]chachas.Ger. Ein geburs register,geschlechts register,stammenbuch.*Gal.Genealogie,denombrement des ancestres H. Descripcion,o lignea del lignage,o generacion que tambien en Castellano se dize genealogia,o lignea*] γενεαλογία, sermo de origine generationis.Cic.3.de Nat.Deo.Qui à genealogijs antiquis sic nominantur.

GENER,ri,m.2.[*Genero,*γαμβρὸς]chathan.G.Tochtermann.*Gal.Gendre,le mari de ma fille. Hisp. Yerno,marido de hija, o nietta,*] γαμβρός,filiæ meæ vir,quasi generis propagator, adhibetur enim ad genus augendum.Cicer.Art.Se ad genera pedes abiecit Pers.Saty.1. Hunc optent generum rex,& regina.

GENERALIS,le,o.3.[*Generale.G.*Allgemein.*Gal. General,vniuersel. Hisp.Cosa general,*]γενικὸς,καθολικὸς, vniuersalis, ad omnes pertinens.Quin.lib.9.c.1.Ci.1.de Inu. Cum de genere negocij controuersia est,constitutio generalis vocatur.

GENERALITER,communiter,[*Generalmente.*Germa.Allgemeinlich. *Gal.Generalment,vniuersellement.Hispan.Generalmente,*]γενικῶς. simul omnia sub genere amplectendo. Cic.1.de Inuen. Ipsum generaliter definire,difficile est.Plin.in Ep.Memini te quædam notasse generaliter.

GENERATIM,κατὰγένη,per singula genera, seu per singulas species. Virg.li.2.Georg.Quare agite,ò proprios generatim discite cultus Agricolæ.Generatim distribuit in ciuitates.Cæs.7.Bel.Gal. Aliqñ generatim dr non per singula genera,sed generaliter, confusè, & indeterminatè,[*Generalmente,confusamente.*]Cic.l.3.de Ora.Infinitũ mihi videtur id dicere, in quo aliquid generatim quæreretr, hoc modo:Expetenda ne esset eloquentia, expetendi ne honores.

GENERABILIS,le,o.3.[*Generabile.Gal.Qui s'engendre facilement.Hisp. cosa que facilmente se engendra,*]γενητὸς, quod facilè generatur. Pli.lib.3.cap.43. Hic est generabilis rerum naturæ spiritus.

GENERASCO,is,ere,n.3.[*Nascere,*נולד ialadh.Ger. Geboren werden, γίγνομαι,nascor.Lucret.l.3.Cur omnia membris Ex iuncte æuo generascunt ingenioque.

GENERATIO,onis,f.3.[*Generatione,*תולדה toledah.Germ. Gebærung.*Gal.Generation.Hispan.Generacion,obra de engendrar,*] γόνος.Plin.lib.10.cap.52.

GENERATOR,oris,m.3.[*Generatore, padre,*אב molidh חורה horeh G.Ein gebærer,vatter.*Ga.Engendreur.Hisp.Engendrador,*]γεννητὴς, genitor,procreator. Cic.de Vniuer.

GENERO,ras,a.1.[*Generare*להוליד holidh.Ge.Gebæren.*Gal.Engẽdrer. It.Engendrar,*γεννάω,gigno,fœtum procreo:& propriè de maribus dr. Virg.8.æn. At Maiam (auditis si quicquam credimus) Atlas, Idem Atlas generat.Cic.in Partit.Quemadmodum quisque generatus,quemadmodum educatus. Inuenitur tñ etiam de fœminis. Pli.li.8.c.44.Quæ non primo initio generare cœperit.Et de herbis. Gel.li.5.c.6. Per translationem accipitur pro inuenire.[*Trouare.*] Quin.li.10.c.2.Illa rudes sola mentis nauita ducti fuit,vitium multa generarent.Huius composita sunt congenero,συγγενάω, pado iungo,associo.Ennius:Quem mihi cõgenerat affinitas.Degenero, de quo i dictione.Degener.Ingenero, quod modo significat genero,modo gignendo insero,[*Generare.*]Lact.lib.6.Deus cum hominem primum fingeret, mirabili prouidentia ingenerauit ei prius ipsius animi commotiones,vt posset capere virtutem.Ci.li.3.Offic. Natura hominũ ingenerat præcipuum quendam amorem in eos, qui procreati sunt.Progenero generationem propago.Col.Humanas res,& sationes,quas terra progenerat,facilè vitiantur. Hinc Progenies,pro genere,& familia.Regenero rursus genero.Lact.li.4. ex eorum semine,regenerata ætas mulierum fuit.

GENEROSE,[*Generosamente.*Ger.Adelich,mannich,dapfferlich.*Gal. Valentement,vertueusement,noblement,Hisp.Noblemente,virtuosamente,*γενναίως,vt perite gesserit,generosus. Horat.4.Car. Ode 36.

GENEROSITAS,tis,f.3.[*Nobilitas.*Gr.Ein gut herkommẽ,adel,odet edle art.*Gal.Noblesse,vaillãce,bonté & bonne nature,It.Aquella bondad que de lignage,*]εὐγενία,nobilitas.Col.li.3. Quæ præcipuo parata, disponitur,certam generositatis fidem non habet.Interdum idem, quod magnanimitas.generositas tum est in aspectu. Pli.li.8.c.45.

GENEROSVS,a,um,o.1.2.[*Generoso,nobile,*נדיב benchorim. Ger. Edel,wolgeborener,dem dapffer,mannlich.*Gal.genereux,noble,de noble race,vaillant,It.De buen linage,noble,*]γενναῖος,εὐγενής,nobilis & præclaro genere ortũ.Pap.3.Sil. Tutilis generosus auctis.Suetonius in Tib.Condemnatam generosissimam fœminam Lepidã in gratiam Quirini Consularis prædimus,& orbi.Per translationẽ accipitur pro magnanimo,[*Magnanimo.*]Cic.li.2.Off.De imperio cretarum cũ Rege generoso,atque potenti.Transfertur & ad inanimata,vt cum dicimus arbores generosas,& vitem generosam & ipsum etiam vinum generosum,[*Mirabile,potente.*]Hor.lib.1.Epis. Ad mare cum veni, generosum & lene requiro. Quod cupis abi-

gat.Vir.lib.1.Geor.Corporis pectoris generosi pulcher in armis.Colu.libr.3. Vimus,quam Atiniam vocant rustici,generosissimæ estæ

GENESIS,p.c.Initius geneseos,f.n.[*Generatione,*תולדות toledhah.Ger. Ein geburt,ankunfft,]γένεσις.Latinè generatio,natiuitas.Accipitur,& pro sidere natalitio,quod tempore fidne cœli oritur eo momẽto,quo quis nascitur.Iuue.Sat.14.Nota Mathematicis genesis tua. Idẽ Sat.6.Inspecta genesi colubra posuit.Suet.in Vesp.Monetibus amicis cauendum esse Metiũ,quod vulgo crederetur genesim habere Imperatoriam,insuper Consulem fecit,videlicet,quod opinio esset,à Mathematicis prædictum esse,fore vt imperaret.Budæus.

GENETHLIACI,orũ,m.1.*Caldeo che pronosticano della natiuita* התרשמים chartummim.Germa. Ein wahrsager von dem tag vnd stund der geburt her.*Gal. Dresseurs de natiuitez, astrologues qui considerent les dispositions des astres,& natiuitez & les constellations.It.Los astrologos de los nascimentos,*γενεθλιακοί,qui ex die, & hora natiuitatis, quos horoscopos vocant,fortunam hominis,& successum pronũciant.Gel.lib.14.cap.1.Alias Chaldæos vocant.

GENEVA,æ,f.oppidum est Allobrogum ad Lemanũ lacum,proximũ Heluetijs,quod etiam hodie nomen retinet.Cæs.Belli Gal.li.1.Extremum oppidum Allobrogum est, proximumque Heluetiorum finibus Geneua.Ex eo oppido pons ad Heluetios pertinet.Ex quo Cęsaris loco facilè deprehendi potest error eorum, qui hoc oppidum Gebennam appellant:cum Gebenna,eodem Cæsare teste,sit mons ille, qui Aruernos ab Heluetijs diuidit, de quo vide suo loco.Clareanus in Annot.in eum Cæsaris locum sic inquit: Quatuor hæc nomina Genua,Geneua,Geniabum,& Gebenna,multum obscuritatis lectori ingerunt ac non attentum sæpe fefellerunt: quæ, ipsa longè diuersa sunt, Genua enim Ligurum caput in Italia ad mare nostrum: Geneua verò Allobrogum,ad ostia Lemani lacus, vbi Rhodanus exit: Genabum, Carnutum oppidum ad Ligerim amnem,hodie,vt quidam putant,Aurelia Deniq; Gebenna mons est,qui Heluetios ab Aruernis separat,vt lib.7. postea dicet Cæsar. Hæc Glareanus.

GENIALIS & hoc geniale,o.3.qd ad genium naturæ, & voluptatis Deũ pertinet:vt Genialis dies,lætus,& voluptarius. Iuu. Genialis agat iste dies.Genialis torus, siue lectus,*δίκλινος γαμικὸς*, q in nuptijs sternitur in honorẽ Genij. Vir.6.Aen. Lucent genialibus altis.Aurea fulcra toris Ci.pro Cluen.Lectum illum genialem.Virg.Geo. Inuitat genialis hiems. Genialis hõ hoc est,hospitalis,& conuiuialis.

GENIALITER,[*Splendidamente.*Germ.Froelich,mit sunderbarer zurustung,mit wollust,opiparè,& lautè. Ouid.11.Meta.Hospitijs, aduentu festum genialiter egit.

GENICVLATIM,[*Di nodo in nodo*]κατὰγόνυ,aduerb. significat,per geniculà,Pli.lib.21.c.18.

GENICVLATVS,ta,tum,πολυγόνατος,quod frequentib geniculis constat,vt heliotropiũ,q̃ ob id Genicularis herba vocatur. Ci.de Sen. Culmo erecta geniculato,vagina iam quasi pubescens includitur.

GENICVLVM,li,n.2.γόνιμον diminut à genu.Genicula dicuntur stipulæ, vel caulis herbacei internodia,& veluti articuli, ac nodi quidam. Pli.lib.16. cap.19. A rundini in geniculo.

GENISTA,genistæ,f.1.*Genestra,*רתם rotbem.*Gal.Du genest.Hispan.Hiniesta,*]σπάρτιον, arbuscula quædam humilis est, fronde minuta, flore luteo,capitibusque grandissimo,semine lenticulis haud absimili, quod Phaseolorum modo siliquis innascitur: ita dicta, quod ad modum genu flexilis sit adnexus.Vide Ruel.lib.1.c.84. & lib.3.c. 142.Plin.lib.21.c.9. Florem esse dixerim genistas.Mar:Non pyra, quæ lenta pendent relligata genista.Vir.1.Geor.Molle siler,lentæque genistæ.Humiles genistæ,ibidem.

GENITALIS,& hoc genitale,o.3.[*Generatiua.Gal.Qui a force d'engendrer, seruant a engendrer.Hisp.Cosa para generacion,*]γονικὸς,ἀφ' οὗ γίγνεσθαι, quod natalis: vnde genitale solum dicimus patrium,in qua nati sumus,quod & natale solum appellatur.Et Genitalem diem,quo sortiti licet in lucem editi sumus. Genitalia semina, quibus aliquid propagatur, & gignitur.Virg.lib.2.Geor.Vere tument terræ, & genitalia semina poscunt.Col.lib.3.cap.6.Fœminis vuluæ,cicatricibus claudantur,ne sint genitales,ideoq; possint generare.Genitalia membra,siue genitales partes.[*Parti vergognose genitali,*]τὰ αἰδοῖα,dicuntur pudenda,tam in viro,quam in fœmina.Col.lib.7.Genitalia substantiuè,tam de membro virili,quam exterorum animalium. Pli.lib.20.c.63.Genialiter,aduerb.Lucret.lib.4. Vt fœmina possint Seminibus commiscerier genitaliter apta.

GENITOR,toris,m.3.[*Genitore,padre,*אב molidh.G.Ein gebærer,vatter.*Gal.Engendreur,pere.Hisp.Engendrador,padre,*]γεννητὴς,πατὴρ,pater dicitur qui scilicet genuit. Cic. de Vniuers.Quod nihil, ab optimo, & præstantissimo genitore melius procreatum. Genitores omnium vitiorum Græci.Plin.lib.15.c.4.Genitor dubius,i. pater incertus.Ouid.5.Met.Occidit Astræus,Matre Palæstina dupatet incertus.Ouid.5.Met.Occidit Astræus,Matre Palæstina duplicio genitore creatus.Genitor Deorum,id est,Iupiter. Idẽ 2.Trist. Iure igitur genitorque Deum,rectorque vocatur. Similiter genitrix,[*Mater,*]mater dicitur,quæ scilicet genuit.Virg.1.Aen.

GENITVVS,a,um,o.1.2.[*Che ha forza di generare.*Ger.Kreffig,augebærẽ.G.*Qui a force d'engendrer.*It.*Cosa ordenada para engendrar,*] γενητικὸς,quod vim habet generãdi:vnde genitum,&

minus

mari quæ nisi. ma Zedura de a quellos gestos,] ὀρχήστρια, χειρονομικὴ ἡ, idē quod mima, vel gesticulatrix, quæ, s. corporis gesticulatione populum oblectat, Gel. lib. 1. c. 5.

GESTICVLATIO, onis, f. 3. *ὀρχηστικὸς μίμησις* gesticulandi actus.

GESTICVLATOR, oris, m. 3. *μίμος, ὀρχηστὴς*, qui corporis gestu populum oblectat. Col. in Præf. lib. 1.

GESTICVLOR, laris, d. 1.] *Attegeiare, giocolare*, German. Etwas possen oder geberden treiben. *Ga. Faire contenance, faire mines, iouer marisq; Hispan. Hazer gestos,*] ὀρχοῦμαι χειρονομίᾳ, gestum facio: vnde gesticulari carmina dixit Sueton. in Neron. ad numeros carminis saltare.

GESTIO, stis, gestiui, & gestij. n. 4. [*Rallegrarsi, far festa. Gal. Saulter de ioye & ressiouir, faire feste. Hi. Alegrarse, haZer gestos codiciando, ò alcanzando alguna cosa.*] γαυριάω, propriè lætitiam animi, aut alium affectum gestibus corporis exprimo Cic. lib. 1. de Fin. Quorum alter lætitia gestit, alter dolore cruciatur. Interdum etiam gestire, est, vehementer cupere, & gestibus cupiditatem præ se ferre, [*Desiderare.*] Ter. in Phor. Ipsum gestio dari mihi in conspectum. Pla. in Amph. gestiunt pugni, hoc est, cupiũt verberare. Pers. Sat. 1. lactrepida oraiorum ludere gestit. gestiens part. Cic. 5. Tusc. Elatus iam lætitia, exultans, & temerè gestiens. Hinc prægestio, valde gestio, ut exponit Priscianus. Hor. lib. 2. Carm. Cic. Cæl. Prægestit animus videre lautos iuuenes mulieris beatæ.

GESTIO, onis, f. 3. [*Amministratione.* Ger. Ein handlung, gerwaltung *Holzmeyer*] curatio, & administratio. Cic. 1. de Inuen. In negocij gestione considerantur.

GESTITO, tas, a. 1. frequentatiuum a gesto, as. Plau. Cist. Mea hæc stultis gestitauit non tua. Idem in Amph. volucrem vocem gestito.

GESTO, tas, a. 1. [*Portare,* נשא nasa נטל natal עמס hamas. G. Offt oder stets tragen,] assiduè gero. Plau. in Stich. me illa aluo menses gestauit decem. Cic. in Ant. Caput gestari iussit in pilo. Ter. in And. Quem ego puerum tantillum in manibus gestaui meis.

GESTOR, oris, m. 3. verbale a gero, qui gerit. Plaut. Pseud.

GESTATVS, part. o. 1. 2. Mar. lib. 1. cestatus bijugis Regulus esset eqs.

GESTVOSVS, a, um, o. 1. 2. *ὁ πολυχειρίᾳ*] magna gestuum concinnitate polleus. Gel. li. 1. c. 5. gestuosas Hortensij manus, & argutas.

GESTVS, a, um, o. 1. 2. *πεπραφώς*, part. à gero. Cic. pro Mur. gestus est mos, & voluntati, & dignitati tuæ.

GESTVS, ûs, m. 4. [*Gesto impresa,* מעשה maasch. G. weis vnd geberd die einer fuhret, *ὑπόκρισις*, est actio quædam, & quasi pronũciatio corporis: gestio verò est administratio, & actio, quamuis parum in vsu sit, inquit Val. li. 4. Cic. 2. de Nat. Deor. In corporum ẽt motione atq. gestu multa cernũt. 4. Aca. Et hoc Zeno gestu cõficiebat.

GETÆ, m. 1. *γέται*, populi in Scythia Europea: Appianus Dacos appellat. Strabo uero li. 7. Getas a Dacis ita distinguit, vt getæ sint, qui ad Pontũ in Orientẽ vergunt: Daci, qui in oppositum uersus germaniam, & ad Istri fontes, quos olim Dauos uocatos nonnulli volunt: ex quo apud Athenienses Dauorum, & getarum seruilia nomina in usu maximè sunt. Aelius Spart. scribit getas dictos fuisse qui postea gothi appellati sunt. De his Ouid. de Ponto. Nulla getis toto gens est truculẽtior orbe. Huius nominis nominatiuus singularis est geta, uel Getes, Getarum deserta. Virg. 3. Geor. Pharetrati Getæ, Ouid. 4. Trist. Ele. 9. Geticus, a, um, *γετικὸς*. vt Humus Getica, Oui. 3. de Pũt. Qui Getica, longè non ita distat humo. Littus geticum. Idem. 3. Trist. Eleg. 12. Nam procul a Getico littore vitis abest. Plectrum Geticum, Stat. 2. Syl.

G A N T E I

GIBBER, ri, m. rũ, o. 1. 2. [*Gobbo,* גב gib gibben. Ger. Ein buggliger mensch, *Gal. Bossu. Hi. Corcouado,*] ὕπαυχος, κυφοτὸς, gibbo deformatus, & propriè is, cui spina extrorsum a tumorem in dorsò creauit; nã quibus illa introrsum flectitur, tumorem efficiens in pectore, Regibberi dicuntur. Plin. lib. 10. c. 20. gallinarum genus gibberum. Var. 2. de re rust. ca. 9. Gallinæ Africanæ sunt variæ, gibberæ.

GIBBOSVS, a, um, [*Gobboso,* גבן gibben. Idem quod gibber,] hoc est gibbo deformatus.

GIBBVS, a, um, o. 1. 2. [*Gobbo,* גב gibben. Germa. Gebogen, buckglig. *Ga. Bossu. Hi. Corcouado,*] ὕπαυχος conuexus. Gel. li. 8. c. 1. Caluaria ex interiore parte concaua, extrinsecus gibba, vtrinque læuis.

GIBBVS, bi, m. 2. [*Gobbo.* Germa. Ein hoger,] ὕπαυχος. tumor dorsi, aut ẽt pectoris, ex spinæ flexu enatus. Mart. Ridetur Atlas cum compare gibbo. Nonnunquam accipitur pro quouis alio corporis tumore. Iuu. Sat. 3. Medijsque in naribus ingens Gibbus.

GIGANTEVS, a, um, o. 1. 2. *γιγάντειος*. Oui. 1. Trist. Cumq. gigantei memorantur prælia belli. Furiæ gigantææ, Claudia. 4. Paneg.

GIGAS, gãtis, m. 3. [*Gigante,* גבור hapdil רפא rapha, ענק hanak. G. Eĩ riesoder held. *Ga. Geant. Hisp. Gigante, à hijo della tierra*] γίγας, dictio cõposita creditur a verbo Græco, γίνομαι, qd est nascor, & à γᾶ, quod terrã significat, quasi ex terra genitus. Credidit. n. vetustas gigantes homines fuisse excelsissimæ staturæ, draconũ pedibus ab imis tellure procreatos in deorum perniciem, vt, s. superis bellũ inferrent, Iouemq. de cœli possessione deiicerent: quo cõmento quid significare voluerint poetæ explicat Macr. lib. 1. Sat. ca. 20. His verbis. Gigantes quid aliud fuisse credendum est, q̃ hominum quandam impiam gentem, Deos negantem, & io existimatã, Deos pellere de cœlesti sede voluisse? Cic. de Nat. Deo. Nec verò vt fabulæ ferunt, dij bellis, prælijsq. certarunt, & cum Titanis, cũ gigantibus propria bella gesserunt. Hæc & dicuntur, & creduntur stultissimè, Ou. Affectasse ferunt regnum cœleste Gigantes, Iuuen. Sat. 4. Vnde fit, vt malim fratres illius esse Giganium, id est, obscuro, & ignoto genere natus, vt gigantes, qui nullo parente è terra prognati creduntur. Gigantũ arrogãtia, *γιγάντων ἀντία*, dicebatur, vbi quis viribus suis fretus temerè res non tentandas moliretur.

GIGERIA, orum, n. 2. teste Nonio, intestina sunt gallinarum, & quæ cum his coquuntur. Luc. lib. 8. Gigeria sunt singallia.

GIGNO, nis, nui, tum, a. 3. [*Generare,* יולד holidh. G. Gebern, *γεννάω*, genero. Ci. 1. de Finib. Ad majora quædam nos natura genuit, & conformauit. Hinc ingigno, ingenero, gigendo insero. Ci. 5. de Fin. maior aliqua vis, atq. diuinior hanc uitam ingenuit. Col. lib. 4. Naturali, & ingenita sterilitate laborantibus. Antiq. pro eodẽ dixerunt, Geno, de quo supra, vnde adhuc mãserunt Genui Præteritũ, & supinũ Genitũ. Luer. lib. 5. Torum posse extra corpus durare, genique.

GENITVS, o. g. 1. 2. [*Generato,* Ouid. 2. Met. Scilicet vt nostro genitum te sanguine credas.

GILVVS, m. 2. [*Giuggiolino,* צהב tzahab. G. Kraxgel, Falb, oder wachsgelb, bleichgelb. *G. Fauue, de couleur de miel, iaunastre, entre blanc & rouge. Hi. Color vario, o rubio,*] color medius inter album, & ruffi, quia Græcis, teste Gel. li. 13. c. vlt. appellatur, *λιπόχρως*. hic a nonnullis vocatur melinus, quasi mellinus, quod vel eiusmodi colorem habeat. Vir. 3. Geor. Glauciq. color determinat albis. Et gilbo. Vbi Seruius, aliud est candidum esse, i. quod nitenti luce perfusum, aliud. album, quod pallori cõstat esse vicinum. Gilbus autẽ melinus est color. Alij autem leguut Albis, & Gilbo, vt non album, & gilbum, sed albogilbum vituperet, quod si singuli colores vituperandi sint, quanto magis mistus vterque, id est, albogilbus?

GINGIVA, æ, f. 1. [*Gengiua.* German. Die bilseren, oder das zanfleisch. *Ga. Gengiue. It. Lagenzia*] pars oris, cui dentes inhærent. Iuuen. Sat. 10. Frangendus misero gingiua panis inermi.

GINGRIO, ris, rij, ritum, n. 4. [*Far la voce de l'occa.* Germ. gacken vnd schreyen wie ein gans. *Ga. Faire la voix de l'oye. Hisp. Hazer la voz del pato, o ganso,*] κλαγγάζειν, anserum vocis proprium, vnde genus quoddam tibiarum exiguarum, Gingrinæ dicuntur, & tibicen ipso gingritor. Auctor Festus.

GITH, n. 2. *μελάνθιον*. genus seminis quod vulgò *Nigellam Romanam* appellant. Col. li. 7. Pl. li. 20. c. 17. Gith ex Græcis alij melanthion, alij melaspermon vocant. Ruellius credit esse semen illud, quod rustici in Gallia vocant *Poyureton*, quasi minutũ piper, quod tenuiores hoc semine cibos condire soleant vice piperis.

G A N T E L

GLABELLVS, m. 2. siue etiam Glabra, aut glabella, *μετόφρυον*, vocatur interstitium, supercilia supra nasum disterminans, quia sine pilis esse consuetũt. Capella. lib. 1. Nup. Philologiæ.

GLABER, ra, rum, o. 1. 2. [*Spelato, senza peli,* חלק chalak. Germa. Kaal, ohnehaar, glatt. G. *Pele, qui n'a point del poil. Hi. Cosa lampinna, y sin pelos*] ψιλὸς, λαῖος, φαλακρὸς, quod est læue, & sine pilis. Pla. in Aul. Tu istum gallum glabriorem reddes mihi, quàm Volscus Ludius. Quem locum explicans Nonius de Doctorum Indagine. Legitur, (inquit) quod ludis præsulis pueri essent glabri, ac depiles propter ætatem, quos antiqui ludios appellabant. Var. de re rust. cap. 2. Si quem glabrum facere velis. Sic Glabræ sues apud Col. in Præf. li. 1.

GLABREO, es. n. 2. [*Esser pelato* חלק ohalak מרט morath. G. Glatt vnd ohne haar sein, Kaal seyn. *Ga. Seruler, perdre son poil, estre sans poil. Hi. Ser sin pelos,*] φαλακρῶμαι, glaber sum, & depilis, qd etiam ad terram transferatur, quæ glabra re dicitur, vbi satis stirpibusque nuda est, vnde loca glabrentia apud Col. li. 2. c. 9.

GLABRESCO, is, n. 3. *μαλάσσω, ψιλοῦμαι*. glaber, hoc est, sine pilis, aut capitis fio, quod euenit nonnumquam morbo aliquo. Transfertur, & ad alia, vt, glabrescere dicitur area, cum herbis attritis, vel euulsis complanatur, Col. lib. 2. c. 20. Glabrescit, & fit idonea seminibus area, id est, fit munda.

GLABRETA, orum, n. 2. *ψιλὰ ἄκρα*, loca satis, stirpibusque nuda, quæ, & calueta a nonnullis appellãtur, in quibus, s. propter noxium aliquem humorem nihil gignitur. Col. li. 2. c. 9.

GLABRO, as, are, a. 1. [*Pelare.*] ψιλοῦν, pilos auferre. Col. li. 12. c. 53.

GLABRIONES, m. 2. [*Coloro che hanno peli su la persona,* Germa. Die ein glatten leib haben ohne haar. *Ga. Pellés, qui sont sans poil. It. Varrones lampinos, y sin pelos,*] μαδῶντες, dicti sunt qui corpus glabrum & pilis nudum habent, vnde Glabriones Acilij Romæ.

GLACIALIS, le, o. 3. [*Di ghiaccio,* Ger. Eyssechtig. *Gal. de glace. Hi. cosa que se yela, o puede elar,*] χρυσταλλώδης, a glacie dedocitur, & est quod in glaciem astringi solet. Iuu. Sat. 2. Vltra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum. Fretũ glaciale. Clau. Paneg. Frigus glaciale. Ouid. 9. Met.

GLACIO, as, a. 1. [*Agghiacciare.* Germ. Zu eyss machen. *Gal. glacer. Hi. Yelar a otra cosa.*] συμπήγνυμι, verbum est actiuum, idem significans quod in glaciem conuerto. Hor. Carm. li. 3. Ode 10. Vt glacies

gracilis. Naeuius in Protesilao: Demam gracilentis colorem, dū ex hoc gracilens fit, Nonius.

GRACILENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Sottile, magro.*] idē quod gracilis. Ennius lib. 7. Deducunt habiles gladios filo gracilento. Nonius.

GRACILITAS, tatis, f. 3. [*Magrezza, sottigliezza,* דלה dallah כחש chachasch. Ger. Ranhet, dunne. *Gal. Graisseté, maigreté, maigreur. Hi. Magrezza, sottileza delgadeza,*] ἰσχνότης, corporis habitus tenuior. Cice. 2. de Claris. Ora. Non tam habitus corporis optimos, quā gracilitates consectentur.

GRACILITVDO, dinis, f. 3. [*Magrezza,*] Gracilitas Accius in Amp. sta tur gracilitudo, & propemodum luctus facit, ne dubitē. Nonius.

GRACILESCO, is, ere, n. 3. [*Smagrirsi. Gal. Deuenir gresle, & menu, amaigrir. Hisp. Emagrescer.*] ἰσχνοῦμαι, gracilis, & tenuis fio. Plin. libr. 17. c. 12. Cum festinatione pariendi gracilescat.

GRACVS, m. 2. siue quod vsitatius est Graculus, κολοιός, nomen auis, comici similis, nisi quod minor est à voce, quam facit, uel à gerendo dicta, quod iacta segetū semina gerat, vel quia ex oliuetis cubitum se recipiens, duas pedibus baccas, tertiā ore ferat. Seu etiam, q gregatim uolitet: siue à gracilitate corporis. Est huic furandi natura, ex quo nonnulli monendulā eā appellauere, à furandis monetis. Exprimit sermonem humanū, & cauea emissus reuertitur. Harum auiū tria sunt genera: Maiusculæ similiores sunt cornicib. nisi quod nigriores minimæ, & inter eas mediæ, quibus rostra, & pedes rubens. Pli. li. 10. c. 29. In subrium tractu examina graculorū monedularum. Quo in loco ex eo, quod Pli. Graculos monedulas dicit per appositionem, nulla intercedente coniunctione, appareat monedulam esse speciem graculi. Aesopictus graculus, Ἀλλοτρίοις κολοιός, dicitur qui aliena sibi vsurpat, aliorumque bonis sese venditat: Lucian. & Hora. Sumitur etiam Graculus pro piscis genere qui monendula dicitur à Plin. Græce κολιάς.

GRADARII, m. 2. [*Caualli, che hanno buono passo. G. Cheuaux, qui vont à bon pas. Hisp. Caualos ambladores,*] πτορεροὶ, equi, qui sine succussatione molliter incedunt. Lucr. lib. 14. Ipse equus non formosus gradarius optimus.

GRADATIM, [*Passo, passo, a passo, a passo.* G. Vō einem tritt oder staffel zu dem anderen, fuß für fuß, gemachlich. *Ga. Par degrez, de degrè en degrè, pent a petit, pas a pas, Hi. De passo en passo,*] κλιμακηδὸν, adu significat per gradus. Plin. lib. 33. ca. 4. fossæ sternuntur gradatim. Gradatim, pro sensim, paulatim, ordinatè, & lētè, [*Ordinatamēte*] Cicer. Dolabellæ, Ita pedetentim, & gradatim tum accessus à te ad caussam facti, tum recessus. Idem 2. Tusc.

GRADATIO, f. 3. κλῖμαξ, apud rhetores dicitur, cū ex prima sentētia oritur secunda, & ex secunda tertia, atq; ita deinceps. Cice. de Or. Est gradatio quædam, & conuersio, & verborum concinna transgressio. Auctor ad Her. li. 4. Gradatio est, in qua non ante ad cōsequens verborum descenditur, quàm ad superius conscensum est, hoc modo: Nā quæ reliqua spes libertatis manet, si illis, & quodlibet, licet, & quod licet possunt, & quod possunt, audēt, & quod audent, faciunt, & quod faciunt, vobis molestum non est?

GRADATVS, a, um, o. 1. 2. [*A gradi. Ge. wie die staffeln gemacht,*] κατὰ κλίμακα, in modum graduum factum, Plin. lib. 13. c. 4.

GRADIOR, ris, gressus, d. 3. [*Andare, passeggiare,* הלך halach הלך tsahad. Ge. Geben, tretten. *Gal. Marcher. Hisp. Andar passō a passo,*] βαίνω, significat uado, incedo, ambulo eo, progredior. Vir. 1. Aen. ipse uno graditur comitatus. Achate. Ci. 2. de Na. Deo. Iā verò alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt. Idem 1. Tusc. Fidēti animo gradietur ad mortē. Hinc Aggredior, Antegredior, Cōgredior, Digredior, Egredior, de quib. alibi. Ingredior, [*Entrare,*] introgredior. Propert. lib. 2. Tuus ingreditur noua templa sacerdos. Aliquādo capitur pro simplici gradior, incedo, [*Andare*] Vir. l. 1. Geo. Cōtinuo pecoris generosi pullus in aruis. Altius ingredit. Interdū est prodire, & se ostēdere, [*Mostrarsi*] Pla. Nihil te pudet scelestè in conspectu ingredi? Interdū est quasi incipere, [*Cominciare.*] Lac. li. 6. Durū iter ingressus est. Introgredior, εἰσβαίνω, Vir. li. 1. Aenei. Postquam introgressi, & corā data copia fandi. Progredior, vltra procedo, [*Andare auanti.*] Ci. in Lael. Id primum uideamus, si placet, quatenꝰ amor in amicitia progredi debeat. Hinc Progressus, & progressio, pro processu. Idem si. 1. Tus. Qui errantium stellarum motus, progressiones, institutioneſq; notauit. Aliquādo est anteire. Plau. Extremū intra carcerem ipsum progreditur. Parthenopæum Prætergredior, vltra transeo. Cic. Appio Pul. Currens Lepta venit, mihique nunciauit, te iam castra prætergressum esse. Regredior, retrogredior, reuertor. Lact. lib. 6. cum ventum fuerit ad extremū, vnde iam regredi non licet. Supergredior, super ambulo, supero. Subtergredior, Trāsgredior, vltragredior, vide suo loco. Transgressio, apud rhetores dicitur, cum ab ea sententia quam proposuimus, conuertimus sermonem ad aliquam personam, autrem, aut fortunam, & tanquam præsentem appellamus.

GRADIVVS, m. 2. [*Marte,*] p. p. ἄρης, Martis cognomen, à gradiendo (vt Festus ait) quia gradatim, & per ordines in bellum itur. Siue à vibratione hastæ, quod Græci vocant κραδάνειν. Sunt tamen qui à gramine dictū putent, qui à Gramine sit ortus. Vnde & grāminea corona in re militari maximæ est honorationis. Hæc ille. Alij Gradiuum non Latinum, nec Græcū, sed Thracicum vocabulum esse, & significare bellicosum, ac fortem dicunt. Vir. 3. Aen. Gradiuūq; patrem Geticis qui præsidet aruis. Gradiuus Mars dicitur, cū fruit, inquit Seruius, cū tranquillus, Quirinus. Deniq; in vrbe duo eius templa sunt, vnum Quirini intra vrbem, quasi custodis, & tranquilli: alterum in Appia via, extra vrbem prope portam, quasi belliatoris, uel Gradiui. Hæc Seruius.

GRADIVICOLA, læ, m. c. qui colit Martem. Sil. li. 4. Gradiuicolam Celso de colle Tudertem.

GRADVS, huius, gradus, mas. gen. 4. [*Scaglione, grado,* מדרגה madregah מעלה maalah גבש chebesch. Ger. Ein tritt, stē, ein staffel, stiege. *Gal. Degrè, pas, marche. Hi. Escalon, grado,*] κλίμαξ, à gradiēdo, i. eundo. Sunt autem gradus ex quib. scalæ constant, & quibus ad ædificiorū altiora cōscendimus. Vir. 1. Aenei. Aerea cui gradibus surgebant limina. Gradus etiam idem interdum est quod gressus, βῆμα, hoc est, gradientiū pedum vicissitudo, vt apud eundē, Gradibusque sonare Compositis. Addere gradū, pro accelerare, Liu. 3. Dec. li. 4. Alacresque milites alius alium, ut adderet gradum, memor ad defendendū ire patriam, hortabantur. Gradum facere, dicimus, vt si in arborē, tectumve scandere velim ex saxo, aut scamno, aliquave alia re, gradū facio. Valla lib. 5. c. 26. Gradum facere, non est transitum facere, sed aliquam rem gradum, & quasi scalā ad alia iacere. Ouid. 4. Meta. Notitiā, primosq; gradus vicinia fecit. Gradum iacere ad aliquā rem metaphoricè, quod barbari facere ingressum dicunt. Ci. cōtra Rullum, Hunc quasi gradū quēdam atque aditum ad cætera iactum intelligetis. Gradum inferre. Liu. Tandē gradum Romani acrius intulerunt, cessitque Lusitanus. Gradu mouere, est retro agere, propellere retrorsum. Liu. primum gradu mouerunt hostem, deinde pepulerunt. Deijci de gradu, est amittere constantiā, & animi magnitudinē, [*Perdere l'animo.*] Cice. 1. Offi. Fortis animi est, non perturbari in rebus asperis, nec tumultuantē de gradu deijci, vt dicitur. Sic etiā gradu dimoueri, est ab existimatione pristina deijci, & deturbari. Cic. 2. Tusc. Non sentiunt viri fortes in acie vulnera, vel si sentiunt, se mori malunt, quā tantummodo de dignitatis gradu dimoueri. Venire gradibus. Cic. 1. de Na. Deor. A beatis ad uirtutem, à virtute ad rationem video te uenisse gradibus. Interdum etiam Gradus accipitur pro existimatione, & loco honoris [*Riputatione.*] Ci. 2. Phi. Est quæ rela mihi necessaria pro hoc gradu, i quo me S. P. Q. R. collocauit. Gradus quoque cognationis dicti sunt, ad similitudinē scalarum locorū ve decliuium, quos ita ingredimur, vt à proximo in proximum, id est, i illum, qui quasi ex illo nascitur, veniamus. Qua propter graduum huiusmodi alios superioris ordinis esse Cauus scribit, vt sunt pater, & mater, qui sūt in primo gradu, in secūdo auus & auia, i tertio proauus, & proauia. Alios inferioris, vt liberi: alios ex transuerso, siue latere, ut fratres, & sorores, liberique eorum. A Gradus fiunt Tardigradus, a, um, p. c. βραδύπους, qui tardè gradītur. Vnde testudinem tardigradam dicimus. Spissigradus pro frequenti gradum motu incedente. Pla. Spissigradissimos, tardiores multo, quàm corbitæ sint in tranquillo mari.

GRAECANICVS, canica, canicum, o. 1. 2. Phil. lib. 34. c. 9.

GRAECARI, d. 1. [*Imitare i Greci,*] p. p. ἑλληνίζειν, κομᾶζειν, est cōuiuijs, & libidinibus operam dare, quod Græci liberius se haberent in conuiuiis. Nam quandoque verba trahuntur à moribus nationum. Hor. lib. 2. Ser. Sat. 3. Assuetum Græcari.

GRAECIA, f. 1. [*Grecia,*] יון ja van. G. Griechēlād, ist ietz die Turckey] ἑλλάς, Europæ regio est, olim omni disciplinarū genere exculutissima, hodie non sine ignominia nominis Christiani Turcarum imperio subiecta. Hæc à Ptolomæo Achaia nominatur. Principiū sumit ad meridiē ab Isthmi Corinthiaci angustijs, indeque ad Septentrionem in Thessaliam vsque, & partem Aegæi maris extenditur. Ad occasum Acheloo fluuio ab Epiro dirimitur. Ab ortu rursus habet mare Aegæum, qua parte Suniū eo abluitur. Scinditur in multas regiones, quarū præcipuæ sunt Attica, Boeotia, Phocis, & Locri. Dicta est Græcia, a Græco primo eius prouinciæ rege, teste Pli. li. 4. c. 7. Cic. pro Flac. Hæc cuncta Græcia, quæ fama, quæ gloria, quę doctrina, quæ plurimis artibus, quæ & imperio, & bellica laude floruit, partium quemdā locum Europæ tenet, semperque tenuit: Italię maritimam oram bello superatam cinxit vrbibus. Idem. 1. de lege Agr. In angustijs, & faucibus Græciæ posita erat Corinthus. Magna Græcia dicta est extrema Italiæ ora, à Locris Italiæ fronte initium sumens, in tres recedens maris Ausonij sinus, patens in lōgitudinem lxxxii. passuū, vt ex sentētia Varronis tradit Pli. li. 3. c. 10. Hanc Græci subactam maximis, potentissimisq; vrbibus frequentarunt, in quibus numerātur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, aliæq, cōplures. Cic. 2. de Ora. Referta quondam Italia Pythagoræorum fuit, tum cum erat in hac gente magna illa Græcia, &c. Idem 4. Tus. Cum floreret in Italia Græcia potentissimis, & maximis urbibus, ea quæ magna est dicta, &c.

GRAECOSTASIS, p. c. f. 3. γραικόστασις, Græcorum statio, seu, de quo Var. de Lingua Lat. li. 5. sic habet. Ante curiam Hostiliā rostra, cuius id vocabulum ex hostibus capta fixa sunt rostra. Dextra è Comitio locus substructus, vbi nationum substisterent legati, qui ad

vs,a,um,o.1.2.[*Granoſo,*] κοκκώδης.quod intus habet grana,
b.21.c.21.
,grani,n.2.[*Grano,granello,*] גרגר gharghar גרה penidhah
rcel.Germ.Ein kom oder kern.Ga.*Grain.*Hiſ.*Grano de ſi-
qualquiera,*] κόκκος.proprie ſemen frugum dicitur,vt triti-
del,& huiuſmodi.Var.1.de re ruſt.c.48.Granum dictum,q
timum ſolidum.Et paulo poſt: Granum a gerendo, id enim
: vt ſpica gerat frumentum.Cice.1.de Diu.Midæ illi Phry-
um puer eſſet, dormienti formicæ in os trici grana congeſ-
t.Hinc Granarium,de quo ſupra.Granum etiam generaliter,
r pro omni eo quod minutum eſt,& ſimilitudinem aliquam
cum grano frumenti. Vnde & mali Punici acinos,grana,ip
ne malum granatum dicimus. Fructum quoque arboris cu-
milici ſimilis, quem Dioſcorides κόκκον βαγκάυ.appellat, à
iſdam Granum dicitur . Quod quia copioſiſſime naſcitur in
ca prouincia, factum eſt, vt ea regio ab eo Granata dicatur.
IARIVM,rij,n.2.[*Pennaiuolo,*] נפר kſeth.Germ.Ein ſchreib-
.Gal.*Vn calmar,ou eſtuy de peintre ou eſcriuain.*Hiſpa.*La caxa
uellos punzanes.*] γραφιοθήκη.theca, in qua ſtyli reponuntur,
is & ſcribere ſimul,& pingere ſolebant,antequam penicilli,
ores inuenirentur. Mart. lib. 14. Hęc tibi erunt armata ſuo
hiania ferro.
ICE,ces,f.1. γραφική.ars pingendi, quæ & pictura Latinis di-
r.Pl.lib.35.c.10.Pueri ingenui ante omnia graphicen,hoc eſt,
uram, in buxo docebantur :
ICE,[*Politamente.*Ger.Zierlich,artlich.Gal.*En bonne peintu-
ſuement,fort bien.*Hiſp. *Lingua,galana,y gentilmente,*]elegan
olite.Pla.in Perſa:Graphicè facetus fiam.Idem in Trin.
ICVS homo[*Huomo perfetto.* Ger. Ein wolgeſtalter menſch,
em nichts vergeſſen iſt. Gal.*Fait comme qui l'auroit peint,bien,
ou fuemẽt fait.*Hi.*Bien y perfettamente hecho y cõpueſto,lindo,*]
ικός.dicitur ad vnguẽ factus, abſolutuſque , & quaſi pictoris
u expolitus.Plaut.in Epid.Ne tu habes ſeruum graphicum,&
ntius precij , ſi ſeruat fidem.
HIS,dis,f.3.[*Diſegno,abboz7amento.*Ge.Entwerffung eines ge
s.G.*Proue de peinture de groſſemmẽt,delineament.*H.*El debuxo*]
ις.eſt delineatio futuræ picturæ, quæ & ἐγγραφία,a Græcis
requẽs eſt huius dictionis vſus apud Vitr.lib.1.Vbi graphidẽ
it pro primo illo linearũ ductu, & vmbrarũ delineatione in
mẽtis ſciothericis: quã & Sciographiã identidẽ appellat.Di
aphis a ſtylo,quem Græci γραφεῖον, & γραφίδα, quoq; nomi-
Pli.li.35.Graphidis veſtigia extant in tabulis ac membranis .
TVM,phij,n.2.[*Stilo.*G.Ein griffel.Ga.*Piece au,ou autre inſtru
le quoy on point ou eſcritt ſur tablet tes.* Hiſp. *El punçon para de
*]γραφεῖον.ſtylus ferreus,quo veteres in cereis pugillaribus ſo
: ſcribere.Ouid.li.1.Amo.Eleg.21.Quid digitis opus eſt gra
n laſſare] tenendo?
ror,oris,m.3.[*Maladrino,ladrone,aſſaſſino da ſtrada,*] שׁדד po
רד parus.Ge.Ein rauber,der mit gewalt einem anfallt,Ga.
*t, deſtrouſſeur de gens,voleur,guetteur de chemins.*Hiſp.*Salteacaminos,y róbador,*]λῃστής.propriè dicitur,qui vrbis vi-
ſidens, obuios aut veſtibus aut pecunia ſpoliat , quales ſunt
ima facie in maioribus vrbibus miniſtris veſtes detrahunt,
nas,quas dominis ferunt, vi eripiunt , metu verberum , aut
is intentato . Iuuenalis : Interdum & ferro ſubitus graſſator
em.Calliſtratus l.capitalium,ff.de pæn.Graſſatores,qui præ
uſſa id faciunt, proximi latronibus habentur.Sueton.in Au-
:Igitur graſſatores diſpoſitis per opportuna loca ſtationibus,
uit. Cic.de Fat. Viator a graſſatore ſpoliaretur.
n,ſſaris,d.1.*Aſſaſſinare,*] שדד paſchat.G.wuetten,vngeſtuẽ
nit gewalt anfallen.*Gal.Aſſaillir,courir ſur,briçãder,deſtrouſſ
.Saltear.*]Si originẽ ſpectes, nihil aliud eſt,quàm cũ impetu
hemẽtia incedere.Creditur.n.frequẽtatiuũ eſſe à verbo Gra
frequentiſſimeq; tñ accipitur pro vias obſidere , obuioſq; ve-
aut pecunia,aut quauis alia re ſpoliare.Feſtus:Graſſari pro-
nt latrones vias obſidẽtes.Gradi ſiquidẽ ambulare eſt,vnde
Graſſari ab impetu gradiendi. Sed cũ quis graſſatur.i. quũ
u,ſiue frequẽti gradu vadit in aliquẽ,& bono , & malo ão
ni poteſt:ideo & in bonam,& in malã partem accipi poteſt:
id Sall.in Iug. Imperator vitæ mortaliũ animus ad gloriam
is via graſſatur.Liu.lib.1.ab Vrb.Se iure graſſari,non vi,hoc
te procedere.Næuius;Nec ſæpe hac eadem graſſatus via.Sæ
amen in deteriorem partem accipitur, pro,vi aliquem ado-
ſſaltare]Plau.in Rud.Certum eſt mori, quam hunc pati le-
m in me graſſari.Cæſar,Graſſari in hoſtes vetat. Liu.libr.2.
atur peſtis,hoc eſt, vbi cum ingenti clade hominum inuale-
Oggraſſor contra cum impetu gradior.Pla.in Pæn.
TIO,f.3.a Graſſor,[*Aſſaſſinamento,*] רצח perets.Ge. Das wue
ngeſtuemigkit,rauberei. *Gal.Courſe ſur vn homme,deſtrouſſ
t,briganderie,vollerie.*Hiſp.*A quella obra de ſaltear,*] λῃστεία.
ctus ipſe graſſandi.Pl.lib.3.c.22.Nero nocturnis graſſationi-
onuetberatam faciem illinens ſibi cum ture, cemque.
ATVRA,ræ,f.1.[*Aſſaſſinamento,*]graſſatio.Suet.in Tib. Tuen-
de pacis à graſſaturis, & latrocinijs curam habuit.
†GRATANTER,aduerb.Mortem Antonini Senatus gratanter accepit.Iul.Capitol.]
GRATE,[*Gratamente.*Cice.pro Plan.Me & gratè, & piè facere.
GRATES,[*Gratie,*] תודה todhah,] χάρις.numero tantum plurali,& in hac tantum terminatione,pro gratia,quæ referri debet pro accepto beneficio.Vir.3.Æn.Grates perſoluere dignas Non opis eſt no
ſtræ. Cic.in Som.Scip.Grates(inquit)tibi ago ſumme Sol.
GRATIA,tiæ,f.1.aïus gratus,voluntas re ferendæ gratię.grati aï memoria,beneuolentia,*Gratia* חן chen חסד cheſedh תודה todhah
ge.gnad oder danck.*Gal.Grace,plaiſir,bien fait.*Hi.*La gracia,o graciоſidad,*] χάρις.interdum idem eſt,quod beneficium, [*Beneficio,*]inde dictũ, quod gratis nobis det.Cic.li.1.epi. Cũ præſertim conſiderẽ,nullam eſſe gratiam, quam vel nõ capere animus meus poſſet.Ter.in Andr.Cum is nihil promereatur,poſtulare id gratię apponi ſibi,hoc eſt,poſtulare,vt ſibi habeatur gratia. Frequenter itẽ Gratia accipitur pro memoria accepti beneficij.Hinc dicimus. Agere gratias. [*Ringratiare,*] pro verbis oſtendere , nobis aliquid fuiſſe gratum. Habere aũt gratias, [*Eſſer obligato,*] pertinet ad aũum,cum memorem accepti beneficij mentẽ animũq; habeo,& inuicẽ gratificandi voluntatem.Referre vero gratiã,[*Rimunerare,*] eſt facto acceptum beneficium remetiri; vt ſi à me ſubleuatus aliquo beneficio alio me viciſſim ſublenes, gratiã mihi referas.Accipitur & in malam partem, pro iniuriam iniuria compẽſare,& par pari reddere.Cic.in Sal.Non ſperaſti,mutuã me tibi gratiã relaturum.Referre igitur gratiam,tam in meliorem,quàm in deteriorẽ partem ſumitur,cum ſit acceptum beneficium,vel iniuriam re ipſa cõpenſare.Rectiuſque huic verbo accuſatiuum ſingularem gratiã iungimus,quàm pluralem gratias. Et contra vſitatius dicimus teſte Vallam,Habere gratias,quàm gratiam . Numquam aũt, vel ratiſſime,Agere gratiam,ſed ſemper fere, Agere gratias. Liu.li.5. Bell. Maced. Satiatus tandem complexu filij : Renunciate,inquit,gratias regi me agere , referre gratiam aliam nunc non poſſe.Cicer.pro Planc. Cui pro me Senatus gratias agendas putauit, ego a me gratiam referendam non putem? Interdum efferuntur hæ locutiones per verba paſſiua, vt, Habetur tibi gratia , & refertur gratia. Ter.Eunu.Et habetur,& referetur a me Thais tibi ita,vt merita es, gratia. Vbi Don.Qui habet apud ſe gratiam, nondũ retulit; retulit, qñ deſtitit habere.Multũ ergo hic dixit:Et habetur gratia,& refertur.Quẽ ſenſum tranſtulit Sall. in Bellum Iug. Arma,pecuniam ſume, & vtere,& quoad vixeris,nũquã reddita tibi gratiam putaris,ſemper apud me integra erit.Cum illo magna eſt mihi gratia.Cic.ad Lent.Hoc eſt,mutuo nos amamus plurimum. Cum bona,& mala gratia.Ter.in Phor.Hæc potius cum bona cõponantur gratia,quã cum mala.Eſt gratia, pro ago gratias. Plaut. in Men.Gratia eſt.Eſſe in gratia,pro gratioſum eſſe, & gratia aliquid valere.Cic. ad Att.lib.2.Erit nebulo iſte cum his dynaſtis in gratia.Facere gratiam,hoc eſt,ex iure ſtrictori aliquid imminuere,vel remittere aliquid,quod ſibi debeatur.Vnde facere gratiam iuriſiurandi,eſt iuſiurandum remittere. Pla.in Rud.Iuriſiurandi volo gratiam facias. Liu.lib.3.Omnium tibi,quæ impiè nefarièq; per biennium alia ſuper alia es auſus,gratiam tibi facio.Accipitur interdum pro fauore, [*Fauore*] Sall. in Iug. Ita bonum publicum priuata gratia deuictum. Hinc, Inire gratiam ab aliquo,eſt fauorem eius emereri. Ter.in Eunuc. Adibo,atque ab eo gratiã hanc, quam video velle,inibo. Vbi Donat.Gratiam inire,eſt dare beneficium,ac per hoc inire gratiam,[*Amicitia,*]id eſt,amicitiam.Recipimus in gratiã eum,qui vult nobis reconciliari,cum aliquando fuerit inimicus. Cic.pro Rab.Quem .n. ex tantis inimicitijs receptum in gratiam ſummo ſtudio defenderim, hunc afflictum violare nõ debeo.Redire in gratiam,eſt reconciliari.Cic.ad Att.li.1. Cum Luceio in gratiam redi.Gratia pro cauſſa,ratione,ſiue occaſione,idque in ablatiuo duntaxat . Teren. in Andr. nic nunc me credit aliquam ſibi fallaciam portare , & ea me hic reſtitiſſe gratia.Vbi Donat.Gratiam veteres pro cauſſa ponebant. Sallu. Rem omnem aperit,cuius gratia mittebatur . Poetæ tres Gratias finxerunt,Iouis,& Antonoes,ſiue potius Liberi patris,& Veneris filias, quæ χάριτες a Græcis appellantur,quarum vnam Aglaiam nominarunt ab hilaritate,ſeu lætitia,quod hilariter præſtandum ſit beneficium,ſecundam Thaliam,à vtilitate,quod beneficij memoria ſemper viuere debeat , & numquam marceſcere ; tertiam Euphroſynen, ab oblectatione,eo quod non minus in dando beneficio,quàm in accipiendo nos delectari conueniat.Harum vna auerſa pingitur,duæ ad nos conuerſæ,quo illud ſignificatur,duplicem pro accepto beneficio gratiam rependi oportere . Nudæ ſunt,beneficia enim ſine fuco eſſe oportet.Connexæ,quod beneficiũ ſemper beneficium pariat , quodque perpetuum eſſe debeat beneuolentiæ fœdus.Hilares,tales enim eſſe debemus,in dandis,accipiẽdiſque beneficijs.Iuuenes,beneficij enim accepti gratia ſeneſcere non debet,ſed perpetuo florere.Virgines ſunt,& in Acidalio Orchomenij fonte lauantur,vel quod pura beneficia eſſe,nullamque retributionis ſpem habere[,] vel quod nihil turpe rogare oporteat.
GRATIFICATIO,onis,f.3.χάρισμα.Cicer.1.de Nat.Deor.Vos autem
quid

onere intoleꝛabili premuntur, quod cupidè vellent deponere. Cic. in Cato, Q. numquam senectutẽ tibi grauẽ esse senserim. Grauis itẽ accipitur pro constanti, & seuero, quadamque auctoritate, & reuerentia pleno [*Autoreuole*] quod Græci dicunt σεμνὸν, quæ significatio inde ducta est, quod, quemadmodũ grauia, & maiora onera nõ facilè loco mouẽtur; ita homines seueri, & constantes nec minis, nec precibus ab æquitate auelluntur, Cic. de Or. Vir auctoritate grauis. Idem in Hortẽsio, Quid aũt Herodoto dulcius, aut Thucydide grauius. Grauitas, *Grauità, cõstãza, fermezza di aũo* ἐμμονή, pro firmitate, ac constantia aĩ, ac in vultu, moribus, verbis, rebusque agendis quadam seueritate. Sed de hoc latiùs infra suo loco. Variis aliis modis dr graue, sed ad hos reduci possunt. Nã ponitur pro pernicioso, acerbo, [*Nocuo* nocente, Ci. li. 3. Offi. Grauem aduersarium imperij sustulissent. Pro forti, & robusto, [*Forte,*] Virg. li. 5. Prima pares metunt grauibus certamina remis. Pro grandeuo, [*Veeibo*] Idem 5. Aen. Hic grauis Entellum dictis castigat Acestes. Pro vtili, solido, firmo, constante, [*Vtile, fermo*] Cic. 1. Offic. Vt iam sint alia graviora, atque meliora. Pro tristi, Vir. lib. 8. Grauior ne nuncius aues Vulneret. Æs graue, [*Rozzo*] a Romanis dicebatur æs rude, & quod non erat signatum: id eo, quod non numero, sed pondere in solutionem cederet, Liu. lib. 4. ab Vrb. Æs graue plaustris quidam ad ærarium conuehentes, speciosam collationẽ faciebant. Pro eodem etiam æs rude dicitur a Plin. lib. 33. c. 3. Seruius, inquit Rex primus signauit æs, antea rudi vsos Romæ, Remeus tradit. Pro necessario, [*Necessario*] Lucil. l. 29. Habeaque animo, mihi admodum causſam grauem fore, quæ me ab vllo commodo abducat mo Pro pleno, [*Pieno,*] Vir. 1. Æn. Tum pietate grauem, ac meritis si forte virum quem Conspexere, silent. Pro fœcundo, & fructifero [*Fruttifero*] Idem, Quid labor, aut benefacta iuuant? quid vomere terras. Inuertisse graues? Pro multo, [*Molto,*] Var. apud Nonium. Vbi graues pascuntur, & alantur pauonum greges, Sall. lib. 3. Coepit per omnem prouinciam graue precium fructibus esse. Pro amato, [*Amaro*] Var. Quinquatribus, vt citat Nonius, Absynthium vt bibam graue, & caltoreum. Nonnunquam etiam pro grauido. Virg. 1. Æn. Sacerdos Marte grauis.

GRAVISCAE, f. 1. Ptolomæo, castellum est ĩ Thuscia, quod hodie Mõtem altum vocant; ita dictum ab aeris grauitate. Virg. 1. Aen. Intempestaque Grauiscæ.

GRAVITAS, atis, f. 3. seueritas, pondus ponderositas) (Auctoritas tenuis, persona leuis, humanitas, [*Grauedz.a, peso. Gal. Pesanteur grauité. Hi. Gravedz.a, pesadumbre, y molestia,*] βαρὺς βαρύτης, Ci. 1. de Nat. Deor. Tanta contentio grauitatis, & ponderum. Accipitur, & pro constantia, [*Gravità, constanz.a,*] quam Graeci σεμνότητα vocant. Cic. Att. lib. 10. Tu cum Sexto seruasti grauitatem eamdem, quam mihi præcipis. Grauitas morbi, idest, magnitudo, apud Ci. 2. de Natu. Deor. Grauitas coeli, idest, intemperies aeris. Idem Att. lib. 11.

GRAVITER, *Grauemente, molestamente, seueramente.* G. Schwaerlich, vast vbel. *Gal. Grefuement, grauement. Hisp. Graue y pesadamente,*] βαρέως βαρύνω, idem quod moleste. Sal. in Ci. Grauiter, & iniquo animo paterer maledicta tua M. Tulli. Accipitur item pro honorifice & cum quadam auctoritate, [*Honoratamente.*] Ci. de Or. Thucydides res gestas narrat grauiter sanè, & probè. Interdum pro valde, [*Molto,*] Cæcilius Plotio, vt citat Nonius. Placere coepit grauiter, postquam est mortua. Cic. in Cat. Si me meis ciuibus suspectũ tam grauiter, atque infensum viderem, &c. Sic grauiter ægrotare, [*Con pericolo.*] idest, periculosè, apud eumdem 1. Offic.

GRAVO, as, a. 1. [*Grauare, caricare* חבן hichbidh. Ger. Beschweren, belaestigen. *Gal. Grauer, charger. Hi. Agrauar hazer pesado a otro,*] βαρύζω, βαρύνω, propriè idem quod onero, siue graue reddo. Ci. 2. de Diu. Iam verò semper viridis, semperque grauata Lentiscus triplici solita grandescere fœtu. Liu. lib. 5. Belli Pun. Grauatis oibus vino somnoq. Caput grauatum, hoc est, grauedine laborans, Col. lib. 6. c. 9. Signa febricitantis manantes lachrimæ, grauatum caput oculi compressi. Interdũ grauare accipitur pro molestia afficere, [*Affliggere.*] Virg. 2. Æn. Nec me labor iste grauabit. Nonnunquã, etiam pro grauiùs, & molestiùs aliquid reddere. Ou. 5. Trist. Eleg. 11. At tu fortunam, cuius vocor exul ab ore, Nomine mendaci pars cegrauare meam. Hinc aggrauo, grauis efficio, [*Aggrauare.*] Col. li. 1. Ratio rustici aggrauatur exiguo profectu operis. Degrauo, deorsum grauo. Idem lib. 1. Degrauatum pondere situ præceps attrahetur. Vir. lib. 3. Æn. Degrauat Aetna caput. Ingrauo, & prægrauo, valde grauo. Liu. lib. 8. Bell. Maced. Cum prægrauaret multitudo cedere sensim cepit. Et lib. 7. Onerata, & prægrauata telis corpora.

GRAVOR, ris, deponens, d. 1. [*Aggrauarse, hauer à male,* יגע jarah. Ge. Sich beschwaerẽ, ein verdruss haben, mit beschwar etwas thun. *Gal. Estre graué, faire a regret, & ennuy. H. Ser graue, hazerse pesado*] βαρύνομαι, δυσφορέω, offendor & grauiter fero. Plaut. in Trin. Non grauabor, faciam ita vt vis, Cic. de Amic. Eg. non grauarer, si mihi ipse considerem. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Minùs tamen plebs grauabatur, templa Deum ædificare manibus suis. Grauari cum accus. Quint. lib. 1. ca. 2. Quæ, si quis grauabitur, non rationi desuevit, sed oneri. Lucan. Romanos odere omnes, dominosq, grauantur, hoc est, grauiter ferunt dominos. Grauatus, participium. Plau. in Rud.

Haud grauatam patronam exequuntur. Idest, quæ ex animo facit quod ab ea petitur, non inuita. Est etiam Grauor verbum passiuũ à verbo grauo, post se exigens ablatiuum: vt Lentiscus triplici fœtu grauata, apud Cic. 2. de Diu.

GREGALIS, le, o. 3. [*Di vno stesso grege, compagno.* Ge. Auss der schar, gehoerend zu der scharen. *Gal. Qui est du troupeau. Hisp. Cosa de manada y de vn mesmo grey,*] ἀγελαῖος, ex eodem grege. Var. li. 2. de re rust. Equi boni futura signa sunt, si cum gregalib. in pabulo comẽdit in currendo. Dr quoque de hoibus, idque fere in deteriorẽ partem. Cic. pro domo. Quod vos Catilinæ gregales dicere solebatis.

GREGARIVS, a, um, o. 1. 2. [*De gregge.* Ge. Auss der schar, gemein oder schlecht. *Gal. Du trompeau, de la troupe. Hisp. Cosa de manada,*] ἀγελαῖος, ex grege, vt gregarius bos, qui adhuc in grege pascitur, nondum jugo domitus. Gregarius miles, non electus, sed tumultuarie collectus. Cic. pro Plan. At id gregarij milites faciunt inuiti. Colu. in pref. lib 6.

GREGATIM, [*A schiera.* Ger. Scharechtig, mit hauffen oder schaarẽ, *Gal. par troupeaux, & bandes,*] ἀγελαδόν, per greges. i. conjunctim, Var. li. 4. de Lingua Lat. Graculi gregatim volitant. Pl. li. 8. c. 5. Elephanti gregatim semper ingrediuntur. Transfertur ad & homines. Cic. 7. Var. Cives Romanos gregatim coniectos in Latomias.

GREGO, a. 1. [*Congregare, aggregare, raccogliere,*] ἀγείρω, à Grex deductum, colligo, congrego. Composita magis in vsu sunt, vt abgrego, à grege abduco, Aggrego, adiungo. Lact. lib. 5. Homerus summum illum Iouem dæmonibus aggregauit. Congrego, conjungo, & quasi in eundem gregem compello. Idem in eodem. Alium sibi populum fideliorem ex alienigenis congregaret. Segrego, separo, diuido. Festus. Segregare, est ex pluribus gregibus partes seducere. Disgrego, dispergo.

GREMIVM, [*Grembo, seno,* חיק chotsen חק chek. Germa. Die schoss. *Gal. Legiron. Hisp. El regazo,* κόλπος, est inter complexum feminumve, in quo complexu mulieres concipere solent. Differt autem à sinu, quoniam sinus est intra pectoris, brachiorumq; cõplexum. vnde sinus vestiuus, quales erant tunicæ Romanorum, & modo quorumdam religiosorum supra cincturam laxitas illa vestis, quæ cingolum operit. Litora quoque curua, & quasi brachijs mare amplectentia, sinus vocamus. Et per translationem gremiũ terræ appellamus, cum semen suscipit, conceptumq; retinet, quasi viuentem fœtum postea paritura. Quare cũ lactantur infantes, ad sinum admouentur: pueri vero iam tãcti a sedentibus matribus, vtique cum illis blandiuntur, ad gremium accipi solent, vt Cic. in Bruto. Filius in gremio matris educatus. Virg. 1. Aen. de Cupidine sub imagine pueri Ascanij, Gremio fouet inscia Dido. Quin etiam matres nutricesve cum super genua collocant infantem, aut extremis vestibus repositum, & ad vterum vsque sublatum gestant in gremio magis, quam in sinu gestare dicuntur. Vt idem de eodem. Et forum gremio Dea tollit in alto, Idaliæ lucos.

GRESSVS, sa, sum, o. 1. 2. [*Andato,* הלך holech עשר tsohedh,] βεβηκώς, part. à gradior. Vir. lib. 6. Aen. Et pariter gressi per opaca viarum.

GRESSVS, sus, m. 4. [*L'andare,* עשר tsahadh. Ger. Ein gang, tritt. *Gal. Marchare, marche pas allure. Hisp. El passo, o la obra de andar,*] βάσις, incessus, ambulatio. Cic. 1. Offi. Cauendum est, ne tarditatibus vitiamur in gressu mollioribus. Virg. 3. Georg. Insultare solo, & gressus glomerare superbos.

GREX, gregis, m. 3. [*Gregge, greggia,* עדר hedher צאן tsoñ. Germa. Ein schaar, ein herd. *Gal. Troupeau de bestes. Hisp. Grey, o manada, rebãno, como de ouejas, o cabras,*] ἀγέλη, ποίμνη, differt ab armẽto, teste Valla lib. 4. cap. 24. Quod grex minorum animalium sit congregatio, vt ouium, porcorum, caprarum. Armentum maiorum, vt camelorum, boum, equorum. Virg. 3. Geor. Hæc satis armentis, superat pars altera curæ, Lanigeros agitate greges, hirtasque capellas. Inuenitur tamen qñque grex de maioribus dici, vt de bobus, equabus, & similibus, sed tunc fere habet adiunctũ nomen adiectiuũ, aut genitiuum determinantem, aut potius detorquentem eius significationem ad rem aliquam, pro qua, si solum positum esset, nõ ita aptè acciperetur. Virg. Eclo. 6. Aut aliquam in magno sequitur grege. Vbi adiectiuum Magno, efficit, vt grex accipiatur pro armento. [*Armento.*] Sic Horat. cum vellet significare boum armenta, dixit greges mugientium. Item Cic. 3. Phil. Cedit greges armentorum. Idem 2. Ver. Greges equarũ abigẽdos curasse. Ex his itaq; exemplis omnino dicendum videtur, gregis appellationem generaliore esse, quàm armenti. Hoc enim de maioribus dumtaxat animalibus dicitur; illud autem quoties solum ponitur, fere de minoribus, cum adiuncto autem, etiam de maioribus. Neque solũ pro ribus, cum adiuncto autem, etiam de maioribus. Neque solũ pro quadrupedum congregationẽ, verum etiam pro auium, atque adeo ipsorum hominum multitudine accipitur. Horat. 1. Epist. 3. Ne, si forte suas repetitum venerit olim Grex auium plumas, moueat cornicula risum Furtiuis nudata coloribus. Ter. in Eun. Vtũ etiam hoc vos oro, vt me in gregem vestrum recipiatis. Sed hæ significationes impropriæ sunt, & translatitiæ.

GRIPHVS, phi, m. 2. [*Rete,* חרר chidhah. Ge. Ein netz, itẽ, ein verborgne red, ein raterschẽ,] γρῖφος, rete, sagena. Itẽ ænigma, vnd verwirte red, ein raterschẽ,] γρῖφος, rete, sagena. Itẽ ænigma, hoc est, sermo ita implicitus, vt facilè dissolui non queat, Gel. li. 1. c. 2

GRONII.

rnus. Var. li. 2. de re ruſt. c. 3. Videtur poſuiſſe pro cõlli parte anteriore, quã & Guttur appellat. Collo, inquit breui, gurgulione longiore. Rurſus Gurgulio, vermis quidã, qui in horreis naſcens frumentũ abſumit, τρωξιτις, ſic dictus, quod totus ſit guttur. Vir. li. 1. Geo. Populatq; ingentem farris aceruum Gurgulio. Rectius ſcripſeris Curculio per ſecundam conſonantem. Sic enim veteres ſcripſiſſe conſtat ex argumento Plautinæ comẽdiæ eiuſdem nominis, in quo primæ verſuum literæ Curculionis nomen exprimunt.

GVRGVSTIVM, ſtij, n. 2. αὐχένιον, & dim. Gurguſtiolum, genus habitationis anguſtum, & à curculione vermiculo ſic dictum. Seruius docet gurguſtium eſſe obſcuram, & latentem tabernam. Ci. in Piſ. E gurguſtio te prodire.

GVSTATORIVM, rij, n. 2. crater, ſiue labrum in quod aqua è fonte profluit. Plin. epiſt. lib. 5. Guſtatorium, grauiorque cœnatio margini imponitur.

GVSTATVS, us, m. 4. [*Guſto*, טעם taham. Ger. Verſuchung, Koſtung,] idem ſignificans quod guſtus, γεῦσις, hoc eſt, ſenſus ille, quo rerũ ſapores diſcernimus. Cic. 2. de Nat. Deo. Guſtatus, qui ſentire eorum, quibus veſcimur, genera debet, habitat in ea parte oris, qua eſculentus & poculentis iter natura patefecit. Hinc Deguſto, delibo, labris admoueo. Sal. in Cat. Cum poſt execrationem omnes deguſtaſſent. Præguſto, Anteguſto, vide ſuis locis.

GVSTO, as, 2. 1. *taſtare*, טעם taham. G. Verſuchen, koſten. *Gal. Gouſter. Hiſp. Guſtar prouando el ſabor*,] γεύομαι, libo, labris primoribus attingo. Ci. ad Gallum, Fugi in Tuſculanum, cum quidem biduum ita ieiunus fuerim, vt ne aquam quidem guſtarem. Per translationem accipitur pro leuiter attingere, [*Tractare*.] Cic. pro M. Cælio. Multos vidi, qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc vitæ.

GVSTVS, us, m. 4. [*guſto*, טעם taham. Ger. Das verſuchen ob ein ding ſaur, ſues, oder dergleichen ſei. *Gal. Le gouſt. Hiſ. Sentido de guſtar*, γεῦσις, vnus ex quinque ſenſibus exterioribus, quo ſaporum diuerſitatem diſcernimus, Plin. lib. 10. c. 71. Veræ laudis guſtum nõ habere, metaphoricè. Cic. 3. Phil. Libidinoſi, auari, facinoroſi, veræ laudis guſtum non habent.

GVTTA, tæ. f. 1. [*Goccia, gocciola*, דלף deleph נטף nataph אגל eghel טפה refis. G. Ein tropff. G. *Vne goutte. Hi. La gotta de lo liquido, que corre*,] σταγών, σταλαγμός, minima pars aquæ, vel alterius materiæ liquidæ, quæ & ſtilla vocatur. Cic. de Natu. Deor. Guttæ imbrium, quaſi cruentæ. Plaut. in Caſ. Dij me in felicitent, ſi in os meum Vini guttam indidi. Plin. lib. 31. cap. 2. Deſtillantes guttæ in lapides dureſcunt. Diminutiuum Guttula. Plau. in Epid. Ah guttula pectus mihi ardens aſperſiſti.

GVTTATIM, [*A goccia, a goccia*. Ger. Tropffechtig, ein tropffen nach dem anderen. *Gal. Goutte a goutte. Hiſp. Corriendo gota a gota*,] κατὰ σταγόνα, per ſingulas guttas. Plau. Cor meum guttatim cõtabeſcit.

GVTTATVS, ta, tum, o. 1. 2. *Pomellato*. G. Getreufft, geſprengt. *Gal. Taſcheté, mouſcheté. Hiſ. Gotado, manchado*,] quod colorem habet maculis quibuſdam in modum guttarum diſtinctum. Mart. lib. 5.

GVTTANS, tis, o. 3. σταλάξων, formam participij habet, quaſi à gutto, tas, pro guttatim ſtillare. Pli. lib. 20. cap. 8.

GVTTVR, turis, n. 3. [*Gola, canna de la gola*, גרון ghaton. Ger. Die kael. G. *Le goſier. Hiſp. El papo, o garguero*,] βρόγχος, pars colli anterior. Plin. lib. 11. c. 37. Guttur homini tantum, & ſuibus intumeſcit. Accipitur pro ea, qua ſpiritus à pulmone ad os tranſmittitur, quæ in homine aſpera arteria appellatur. Cic. 2. de Diu. Haud modicos tremulos fundens è gutture cantus. Virg. in Geor. Et ouantes gutture corui. Olim erat maſc. gen. vnde Inferiorem gutturem, dixit Plaut. in Aul. pro ano.

GVTTVRNIVM, turnij, n. 2. πρόχοος, vas, ex quo aqua guttatim in manus datur, ab eo, quod propter anguſtias guttatim fluat. Feſtus.

GVTTVROSI, m. 2. [*Goccioti*. Ge. Die groſſe auffgeblaſene kaelõ habẽ. *Gal. Qui ont gras goſier, gontreux. H. Coſas papulas, o que tiene garguero*,] dirquorũ guttur tamquã ſpongia quadam intumeſcit, quod vitij genus Græci βρογχοκήλην, appellant, cum ſcilicet inter cutẽ, & asperam arteriam, aut etiam in alia colli parte tumor naſcitur. Cui vitio peculiariter obnoxij accolæ Alpium ſunt, qui aquam bibũt exiuæ reſolutam. Vlp. de ædil. edic. Si quis natura gutturoſus ſit.

GVTTVS, ti, m. 2. πρόχοος, poculi genus, auguſto collo, quo in ſacrificijs vtebantur. Plin. li. 6. Curius iurauit, ſe ex præda nihil attigiſſe præter guttum ſaginum, quo ſacrificaret. Erat ẽt Guttus, vaſis genus, in quo oleum aſſeruabatur. Gellius, Guttũ Samiũ oretenus imprudens inanem, tamquam ineſſet oleũ, affert. Vtebantur etiam gutto in balneis, ad conſeruanda vnguenta. Dictus Guttus, teſte Varr. à gutta, quod propter colli anguſtiã humor inde guttatim efflueret. Diminutiuũ eſt Guttulus, Plau. Vt guttulam hauriret ex gutturlo.

*GYARVS, ri, fœm. gen. γύαρος, Inſula eſt maris Aegæi. Vir. 3. Aen.

*GYAS, m. 1. viri Troiani nomen. Virg. 5. Aen.

*GYGÆVS, m. 2. Lacus, Lydiæ Lacus eſt, ſtadijs xl. à Sardibus diſtans.

*GYGEMORVS, m. 2. Thraciæ mons eſt apud Pli. lib. 4. c. 11.

GYGES, m. 3. γύγης, nomen viri propriũ, qui Cœli, & Terræ filius fingitur gigas maximus, & centimanus, frater Briarei. Sunt tñ qui Briareum, Gygen, & Aegeona eoſdem putent. Ou. 4. Tri. Centimanumque Gygen, ſemiboumq; virum. Alius fuit Gyges quidã Lydus, cui cũ Candaules rex vxorem ſuã nudam oſtendiſſet, illa aduerſus mariti indignata, Gygẽ ad cædẽ eius impulit, ſeſeq; cũ regno, Lydo illi tradidit. Hiſtoriã hanc vide latius apud Herodotũ li. 1. De hoc Gyge ſic ſcribit Ci. li. 3. de Off. Hinc ille Gyges inducitur à Platone, qui cum terra diſceſſiſſet magnis quibuſdã imbribus, in illum hiatum deſcendit, æneumque equum (vt ferunt fabulæ) animaduertit, cuius in lateribus fores eſſent quibus apertis, hominis mortui corpus vidit magnitudine inſuſitata, anulumque aureũ digito, quem vt detraxit, atq; ipſe induit, tum in concilium paſtorũ ſe recepit. Ibi cum palam eius anuli ad palmam conuerterat, à nullo videbatur, ipſe antẽ omnia videbat. idem turſus videbatur, cum in locum anulum inuerterat. Itaq; hac opportunitate anuli, vſus reginæ ſtuprũ intulit, eaq; adiutrice regẽ dominũ interemit, ſuſtulitque quos obſtare arbitrabatur, nec in his facinoribus eum quiſquam videre potuit. Sic reperte anuli beneficio rex exortus eſt Lydiæ. Hæc Cicer. Hinc locus prouerbio Gygis anulus, γύγου δακτύλιος. quadrat, vel in homines inconſtantibus moribus, vel infortunatos, qui quicquid optant, id ſuo arbitrio conſequuntur.

GYMNAS, adis. f. 3. [*Eſſercitio*. German. Ein vbung. *Gal. Exercice. Hiſp. Eſſercitio*,] γυμνάς, exercitũ. Sat. 4. Sil. Therapnæa reſolutus gymnade Pollux. Idem 1. Achil.

* GYMNASIAE, f. 1. Inſulæ ſunt, quæ Baleares, ideſt, Maiorica, & Minorica, dicuntur. Plin.

*GYMNETES, m. 3. populi Aethiopum, Nigritis, & Pharuſis vicini. Pl.

GYMNASIARCHVS, m. 2. vel Gymnaſiarcha, γυμνασίαρχος præſes gymnaſij, ideſt, loci in quo Athletæ nudi exercebãtur. Cic. 6. Verr. Demetrius Gymnaſiarchus. Accipitur & pro ludi literarij præfecto.

GYMNASIVM, ſij, n. 2. [*Luogo da eſſerciarſi*. Ge. Ein ort an welchẽ man ſich erwarinn vebt. *Gal. Lieu de exercice. Hiſp. Lugar dando ſe exercitan*,] γυμνάσιον, locus eſt, ỉ quo fit aliquid exercitij, ἀπὸ τοῦ γυμνάζειν, hoc eſt, ab exercendo. Vnde apud veteres loca illa, in quibus paleſtritæ nudi exercebantur, peculiari nomine gymnaſia uocata ſunt. Plau. in Amph. Omnes plateas perreptaui, gymnaſia, myropolia. Verum poſtea gymnaſium pro ludo literario, [*Scola*,] & omni loco, in quo fiat aliquod genus exercitationis, ſumi cœpit, cũ philoſophi gymnaſia tenuerint, & in illis diſputauerint. Cicer. de Orat. Clamabunt, credo, omnia gymnaſia, atque omnes philoſophorum ſcholæ, ſua hæc eſſe omnia propria. Plin. in epiſto. Gymnaſijs indulgent græculi. Vnde apud Rhetores progymnaſmata præexercitamenta, ideſt, excitationes quædam in dicendo, antequam ad veras actiones deſcendant.

GYMNASTICA, ſticæ, f. 1. γυμναστική, ars, ſeu doctrina, qua pueri exercentur, diſciplina exercitationis. Vnde Ariſtot. præcipit li. 8. Politicor. Adoleſcentes gymnaſticè, & pedotribicæ vacare debere, vt ita fiant exercitatiores, firmioreſque. Plato lib. 7. de Leg. Gymnaſticè nomine exercitationes omnes bellicas contineri docet, eãque diuidit in ſaltationem, & luctationem.

GYMNASTICVS, a, um, o. 1. 2. γυμναστικός, quod pertinet ad exercitationem. Plaut. in Rud. pro exercitio gymnaſtico, & paleſtrico.

GYMNICI LVDI, m. 2. [*Lotta*, ἀγῶνες γυμνικοί, dicti ſunt, in quibus ſe nudi, atque vncti exercebant paleſtritæ, a Lycaone in Arcadia primum inuenti. Plin. lib. 7. ca. 56. Gymnicos ludos etiam Romæ editos fuiſſe à Nerone, teſtatur Suetonius in vita eius.

GYMNICVS, a, um, o. 1. 2. Cic. In Gymnicum certamen.

GYMNOSOPHISTÆ, m. 1. γυμνοσοφισταί, philoſophi Indorum, ſic dicti, quod nudi in ſiluis agerent, voluptatum otium expertes, quibus mortalium vita corrumpitur. Pli. lib. 7. c. 2. Philoſophos eorũ, quos Gymnoſophiſtas vocant, ab exortu ad occaſum perſtare contuentes ſolem immobilib. oculis, feruentibus arenis toto die alternis pedibus inſiſtere. Ferunt Alexandrum magnum, cũ in Indiæ expeditione ad gymnoſophiſtas penetraſſet, grauiſſimè, ab illis fuiſſe increpitum, quod mortalis cum eſſet mortali tamen ſorte non contentus, totum Orientem latrocinijs infeſtaret. De his Cic. Tuſc. 5.

GYNÆCEVM, cei, p. n. 2. γυναικεῖον, locus ſecretior in ædibus, vbi ſolæ mulieres habitant. Græci enim mulieres γυναῖκας, vocant. Plau. in Moſt. Ad eam rem facere vult nouum gynæceum. Ci. 2. Philip. Syngrapha facta eſt in Gynæceo. Pro eodem etiam dicitur Gynæconitis, γυναικωνῖτις. Mater familias in Græcia, neq; in conuiuium adhibetur, niſi propinquiorum, nec ſedet, niſi in interiore parte ædium, quæ Gynæconitis, appellatur.

*GYNDES, m. 3. fluuius maximus Aſſyriorum ſecundum Euphratem.

GYPSATVS, a, um, o. 1. 2. [*Ingeſſato, imbiancato*. Ger. Gegipſet. *Gal. Plaſtre. Hiſ. Coſa enueſſada, cubierta de yeſſo*,] γυψωτός, gypſo illitus. Tibul. lib. 3. eleg. Barbara gypſatos ferre cataſta pedes. Col. Vaſa noua, ſine pice, operculata, & gypſata. Ouid. 1. Amor. eleg. 8. Deſpice gypſati crimen inane pedis. Cice. in epiſt. ad Treb. Quibus Medea manibus gypſatiſſimus perſuaſit, ne ſibi vitio verteret, quod abeſſet à patria: vbi Gypſatas manus dixit, pro inanibus medicamentis veneficijſque infectis.

*GYPSESIS, f. 3. Aethiopiæ inſula apud Mart. li. 3.

GYPSVM, pſi, n. 2. [*Geſſo*. Ger. Gipſs. *Gal. Du plaſtre. Hiſp. Yeſſo*,] γύψος, materia eſt calci ſimilis, ex lapidibus exuſtis, vt plurimũ confecta, qua tectoria parietibus inducũtur, & ſigna arte plaſtica confictu-

tur.

pro perſpicuitate reſponderi poſſunt, in promptu habere. Sic habeto, i. ita tibi perſuadeto, vel pro comperto teneto. [*Sappi, vinz ſicuro*] Cic. ad Tir. Sic habeto mi Tiro, neminem eſſe, qui me amet, quin idē te amet. Habere ſtatiua, ideſt, in æſtiuis agere. Liu. 2. Bel. Mac. Iſti ſtatiuis rex per aliquot dies habitis, fluctuatus animo eſt. Habere ſuſpectum. Liu. 4. Bel. Pun. Quia & ipſum, ut ambiguę fidei virum, ſuſpectum iampridem habebat. Habere ſibi res ſuas, iubebatur vxor, quæ à viro repudiabatur. Cice. 6. Phil. Illam ſuas ſibi res habere iuſſit. Sic habendum eſt, hoc eſt, ita intelligendum. Cicer. de Amic. Sic habendum eſt, nullam in amicitia peſtem eſſe maiorem.

HABESIT, pro habeat, antiquè dictum. Cicer. 1. de leg. Separatim nemo habeſſit Deos, neve nouos, ſed ne aduenas, niſi publicè aſcitos priuatim colunto.

HABILIS, le. o. 3. [*Habile, atto, accōcio, cōueniente, deſtro,* בִּיר֫וּת֫ אֵי֫ nachon וּמ֫ muchan. G. Gehandtſam, fueglich, bequem. G. *Habile, ſauant, propre, & bien conuenant.* Hiſp. *Coſa habil para tener, o traer,* ἐπιτήδειος, πρόσφορος, quod eſt aptum, & optimè quadrat. Vir. 6. Æn. Namque humeris de more habilem ſuſpenderat arcum Venatrix. Cic. 1. de Orat. Si mihi calceos, Sicyonios attuliſſes, non vteretur, quamuis eſſent habiles, & apti ad pedem, quia non eſſent viriles. Huius contrarium eſt, Inhabilis, ineptus, indecens, quaſi ſatum habilis, hoc eſt, minus aptus.

HABILITAS, f. 3. [*Deſtrezza,* מְחִינ֫וּת֫ מ֫ mathchoneth מִשְׁכָּם miſchpat. Ger. Bequemung, geſchickligkeit. Gal. *Habilité, propriété, ſeance, & conuenance.* Hiſ. *Habilidad, conueniencia,* εὐαρμοστία, conuenientia aptitudo. Cic. de Leg. 1. Omitto opportunitates, habilitatesque reliqui corporis.

HABITABILIS, o. 3. [*Habitabile,* מ֫ moſchab. Ger. wohnhafft, das man bewognem kan, οἰκήσιμος, quod habitari poteſt. Cic. 1. Tuſ.

†HABITACVLVM, li, n. 2. idem quod Habitatio. Vſurpatur etiam de ſpecu, ſiue antro, domicilio leonis, Gell. lib. 15. cap. 14.]

HABITATIO, f. 3. [*Habitatione,* מ֫ mahon מוֹשָׁב moſchab. G. wohnung, behauſung. Gal. *Habitation, demeurance, maiſon a demeurer.* Hiſp. *Morada,* οἴκημα οἴκησις, pro loco, quē habitamus. Ci. Memmio, Peto à te, vtei de habitatione accommodes. Col. lib. 2. Villico iuxta iniuriam fiat habitatio.

HABITATOR, m. 3. [*Habitatore,* יוֹשֵׁב ioſcheb. Germ. Ein einwohner. Gal. *Habitant.* Hiſ. *Morador,* οἰκήτωρ, pro incola. Lucr. li. 1. Rarus & antiquis, habitator in vrbibus errat Heſperie. Ci. de Nat. Deor.

HABITIOR, o. 3. [*Viu graſſo,* i. obeſior. Pla. in Epid. Corpulentior hercle, inq; habitior, i. pinguior. Ter. in Eun. Si qua habitior paulo.

HABITISSIMVS, o. 1. 2. pinguiſſimus, Gel. lib. 4.

HABITO, as, p. c. colo, in colo, domicilio habeo, [*Habitare, dimorare,* יָשַׁב iaſchab. Ger. Innhaben, wohnen. Gal. *Habiter, demourer.* Hiſ. *Morar,*] οἰκέω, frequentatiuum eſt ab habeo, unde etiam q̄nq; cū accuſatiuo, conſtruitur, quemadmodum primitiuum. Vir. 2. Eclo. Atq; hurmles habitare caſas. Ter. in Andr. In hac habitaſſe platea dictum eſt Chryſidem. Huius paſſiuum in tertia perſona protulit Virg. lib. 3. Æn. Effuge, cuncta malis habitantur mœnia Graijs. Inter habitare autem, & commorari, hoc intereſt: quod hoc ſit ad tempus, illud vero perpetuum: quamquam hæc differentia ſæpe confundatur. Habitare etiam antiqui acceperunt pro frequenter, vel paſſim habere. Varr. li. 16. Rerum diuin. vt citat Nonius, Hoc modo antiquos ſecundis rebus comas habitaſſe. Tecum habita, prouerbij ſpeciem habet, pro eo quod eſt, domi tuæ habita, & tuo pede metire, Perſius Sat. 4. Tecum habita, vt noris, quam ſit tibi curta ſupellex: Hoc eſt, domi tuæ viuito, ut intelligas, quam tenuis ſit tua fortuna. Tractum videtur ab aulicis, quibus, cum alienis opib. vt ſuis intumeſcant, domi nihil eſt miſerius.

HABITVDO, dinis, f. 3. [*Habitudo, compleſſione.* Ger. Die eigenſchafft und natur des leibs. Gal. *Habitudine, eſtat, & diſpoſition.* Hiſp. *Diſpoſicion de cuerpo, habilidad,*] ἕξις, ipſe corporis habitus, quem Barbari vocant complexionem, lib. 4. ad Herennium. Corporis bona habitudinem tumor imitatur ſæpe.

HABITVS, us, m. 4. *Habito, qualità, forma,* מַתְכֹּנֶת mathchoneth מִשְׁכָּם miſchpat. Germ. Ein weiſſ, geſtalt, gattung. Item, ein bekleidūg. Gal. *Contenance, port, eſtat diſpoſition, qualité.* Hiſ. *Habito, qualidad,* χρῶμα, qualitas, & forma eſt corporis, & cuiuſcunque rei. Cice. de Inu. Iuſtitia eſt habitus animi. Pla. Qualis habitus oris. Virg. lib. 1. Georg. Cultuſque habituſque locorum. Accipitur etiam pro cultu corporis, veſtiumq; ornatu, vnde habitus ſcenicus, habitus militaris, habitus religioſus dicitur. Plau. Quis habitus iſte tam prolixus? Pl. Qui ad nos lugubri habitu venerat. Habitus ἕξις, eſt promptitudo frequentibus actibus agendi collecta, & a philoſophis definitur, quod ſit alicuius rei, ſiue in animo, ſiue in corpore natura concepta, ſed vſu corroborata, & plena perfectio.

HABITVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Hauuto,* נָשָׂא ichuz. G. Gehabt, gehalten. G. *Eu qu'on a eu.* H. *Tenido,*] participiū à paſſiuo Habeor, quod varias habet ſignificationes, quemadmodum, & verbū a quo deſcendit. Pli. li. 16. c. 34. Vt mirum ſit, vllum honorem habitum ei. Interdū idem q̄ affectus. Ter. in Heau. Vt patrem tuum vidi eſſe habitū. Aliquando idem, quod exiſtimatus, [*Stimato.*] Cæſ. 7. Bel. Gall. nic ſummo in Aruetnis nauis loco, & magnæ habitus auctoritatis. Interdum de pingui, & bona totius corporis habitudine, *dicitur.* Sed in hac ſignificatione nomen potius eſt, quàm participium.

HAC, [*Per di quà.* Germ. Hiedurch, des wegs. Gal. *Parci, par ici.* Hiſp. *A qui donde yo eſto* y *Jaquet.* motus per locum. Ter. in Eun. Ite hac vos omnes.

HACTENVS, p. c. [*Fin qui fino a qui,* עַד הֵנָּה haden עַד֫ הֵנָּה֫ hadēnah. G. Biſher, biſhieher. Gal. *Iuſques ici, iuſques apreſent, iuſques a maintenant.* Hiſ. *Haſta a qui tempo, o lugar,* ex hac, aduerbio, & tenus compoſitum, μέχρι τοῦδε μέχρι ἐνταῦθα, idem ſignificat, quod hucuſque. Cice. de Ami. Hactenus mihi uideor de amicitia, quod ſentirem, potiſſimè diciſſe.

P. M. Hactenus, & adhuc æquè cōtinuationem ſignificāt, ſed in hoc differūt, quod hactenus, de re ſemper vſurpatur, Adhuc de tēpore, non enim rectè dixeris Hactenus ita ſenſi, ſed adhuc ita ſenſi.

HADRIA, m. 1. [*Adria.*] Ger. Das Venediſch meer, ἀδρίας, Suidæ, & Stephano, ſecundus Europæ ſinus inter Lacinium Italiæ, & Acroceraunium Epiri promontorium irrumpens, dextra Macedoniæ, partem Dalmatiam, Illyricum & Iſtriam, ſiniſtra Apulium, Frentanos, Picentes, & Veneros alluens. Lucan. li. 5. Sonat Ionio vagus Hadria ponto. Fuit item Hadria oppidum in finibus Piceni, Romanorum Colonia, VII. M. paſſuum à mari diſtans, à qua vicinus ager Hadrianus dictus eſt.

P. M. Hadrianus ager limitibus maritimis, & Gallicis, quos nos D. & K. appellamus, finitur, per rationem arcarum, riparum, canabularum, vel nouerearum, quod tegulis conſtruitur, alijs uero locis, muris, macerijs, ſcorotionibus, congerijs, carbunculis, terminis anguſtis, fluminum curſibus. Ex libro de limitibus agrorum.

H A N T E AE

HÆBVDES, pe. pr. f. 3. αἰβῶδαι, inſulæ ſunt quinque inter Caledonium, quæ hodie Scotia dicitur, & Thulen Inſulam.

HAEDILIA, n. 3. [*Le ſtalle di capretti.* Ger. Ein gitz oder geiſſſtal. Gal. *Eſtable a cheureaux.* Hiſp. *Cabrital, donde ſe acogen los cabritos,*] ἐρίφοστάσια, ſunt hædorum ſtabula, qua ratione etiam dicuntur Caprilia, Ouilia, Porcilia, Equilia, & his ſimilia, quod in his ea animalia contineantur. Hora. 2. Carm. Ode 17. Nec Martialis hædilia lupos. Vbi Acron. Hædilia, ſepta hædorum, per continens, id quod continetur, συνεκδοχικῶς.

HÆDINVS, a, um, o. 1. 2. [*Di capretto.* Ger. Geiſſin, gitzin. Gal. *De cheureau.* Hiſpan. *Coſa di cabritto,*] ἐρίφειος, nomen poſſeſſiuum, vt, Caro hędina, quæ eſt ex hædo. Hædinæ pelliculæ. Cic. pro Mur. At ille homo eruditiſſimus, Stoicus ſtrauit pelliculis hædinis lectulos Punicanos.

HÆDICVLVS, m. 2. Hædulus, & Hædillus. ἐρίφιος. Pla. in Aſi. Dic igitur me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem, agnellum, hædulū. Iuu. Sat. 11. E Tiburtino veniet pinguiſſimus agro Hedulus.

HÆDVS, di. m. 2. [*Capretto,* גְּדִי ghedhi, ge. Ein geiſſ, ein gitze. Gal. *Vn cheureaux.* Hiſ. *Cabrito, hijo de cabra, o cabron,*] ἔριφος, ſiue, ut alij ſcribunt, Hędus, eſt fętus capræ: Qui per ę diphthongum ſcribunt, videri volunt dictū eſſe Hædum, ἀπὸ τοῦ αἵματος, hoc eſt, à teſticulis. Alij vero qui per œ ſcribunt, à lingua Sabina eius originem petunt. Illi enim Hædum dicebant, quod Romani dicebant fœdum. Cic. de Sen. Villa abundat porco, hædo, & agro. Vir. 1. Eclo.

HÆMATITES, p. p. m. 3. αἱματίτης, lapis eſt duriſſimus, rubore adeò ſaturo, vt niger videatur, coti tamen attritus rubedinē manifeſtā oſtendit ſanguinis colori ſimillimam. Quatuor fere enumerātur hæmatitę differentiæ, duritię tm̄ diſtinctæ, & colore magis minuſve nigricāte. Optimus tm̄ eſt, teſte Dioſc. qui friabilis eſt, & in quę dā quaſi fila poteſt ſecari. Nomē habet ἀπὸ τοῦ αἵματος, hoc eſt, à ſanguine, vel quod totus cōcreto sāguini ſimilis ſit, vel quod coti madefactæ attritus, facultatem habeat ſiſtendi ſanguinis. Vide Gal. lib. 9. Simp. med. Dioſ. de mater. med. lib. 5. & Pli. lib. 36. c. 16.

*HÆMODES, mons Lyciæ, Mela lib. 1.

*HAEMON, m. 3. Thebanus iuuenis, Creontis filius, Stat. Theb.

†HAEMORRHAGIA, æ. [*Fluſſo di ſangue.* Germ. Bluetung. Gal. *Flux de ſang.*] αἱμορραγία. copioſus & immoderatus ſanguinis fluxus.]

†HAEMORRHOIS, idis. [*Il mal delle moroelle.* Ger. Bluetfluſſ aus den affterdarm.] αἱμορροΐς. Genus morbi inter ſedem naſcens, & ſanguinem fundens. Celſ. lib. 6. de Hæmorrhoidib.]

HÆMVS, m. 2. αἷμος, (Suidæ) mōs eſt Theſſaliam à Thracia diuidēs, ſic dictus ab Hæmo Boreæ, & Orithviæ filio. In hoc monte Martis domicilium conſtituerunt Poetæ. In eius montis radicibus ſunt amœna illa loca, quæ Græci Tempe dicuntur. Lucan. Tunc linquitur Hæmus Thracius.

†HAEREDIPETA, æ. p. c. qui blanditijs & muneribus, uel alijs artibus captat gratiam ſenum, ut ab illis hæres inſtituatur.]

HÆREDITARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Hereditario.* Germ. Erblich, das zu der erbſchafft gehoert. Gal. *Venant par ſucceſſion d'heritage.* Hiſp. *Perteneſciente a la herencia,*] κληρονομία, κληρονομικός, κατὰ κληρονομίαν natum, quod ad hæreditatem pertinet. Cic. 6. Ver. Simul cum ceteris Chelidonis hæreditarijs ornamentis ponentur. Hinc bona hæreditaria, & Succeſſio hęreditaria. Morbos etiam hęreditarios vocamus, qui parentum vitio nobis obtingunt.

HÆRE-

gnificat aliud, vel ἀπὸ τοῦ ἀλγεῖν, quod est languere, vel obstupē
scere, vt auctor est Cloatius Verrius apud Gell. li. 5. c. 12. Ci. ad Att.
16. Ego tamen suspicor hunc, vt solet, hallucinari. Aspiratur (vt in
quit. Gell. lib. 3. cap. 3.) vt sonus firmior, & vegetior sit.

HALO, las, n. 1. *Spirare, mandar fuori odore,* בָּאַשׁ naphadh, הִפְחַ hip-
piach, German. Riechen, ein geschmack geben, athmen. *Gal. Haler
sentir, flairer, & rendre odeur. Hi. Echar de si baho,* ἀτμίζω, ἐκνεύω, spi
ro, vel odorem emitto. Vir. 4. Geor. Inuitent croceis halantes flori-
bus horti. Huius composita sunt. Adhalo, Exhalo, de quibus supra
Vnde exhalatio, denorum spirituum euaporatio, q̄ a Cice. Halitus
uera appellatur. Inhalo. Lactan. de Ira Dei; Si ceræ inhalaueris.

*HALONE, f. 1. insula Propontidis, ἁλώνη. Plin. lib. 3. cap. vlt.

*HALONESVS, f. 2. insula maris Ægei, ἁλόννησος, Strab. lib. 14.

*HALOPHANTA, m. 1. hominum genus nequam. Nonius ex Plauto,
In Curc. Halophantam, an sycophantam hunc magis dicam ne-
scio. Vbi tamen potius legendum, Holophantam.

†HALOS, ἅλως. Aristoteli in Meteor. dicitur, quam Latini modo coro
nam, modo aream circa Lunam dicunt.

†HALOSIS, p. p. f. g. [*Presa, espugnatione*] ἅλωσις. Latinè captio siue ex-
pugnatio. Sueton. in Nerone.]

HALTER, halteris, m. 3. p. genitiui, ἀπὸ τοῦ ἅλλεσθαι, hoc est, a salien-
do dictus est. Sunt aut Halteres, ἅλτῆρες, pilæ plumbeæ, massulæve,
quibus vtraq. manu se librabant, qui saltu certabant, vt certius as-
silirent. Mart. in Apoph. Quid pereūt stulto fortes haltere lacerti?

*HALYATTES, m. 3. rex Lydiæ, Cræsi pater. Herod. lib. 4.

*HALYS, n. 3. fluuius Cræso fatalis. Cic. 2. de Diuin.

HAMA, æ, f. 1. instrumentum ad incendium compescendum. Pl. in epi.
Etalioqui nullus vsquam in publico sipho, nulla hama.

†HAMADRYADES, ἁμαδρυάδες. Nymphæ syluarum, quas vetustas cre-
didit cum arboribus nasci & interire. Vide Dryades.

HAMATVS, a, um, o. 1. 2. [*Hamato, piena di hami.* Germa. Mit hacken
bewan, oder gekrumebt wie ein hacken oder ein angel. *Gal. Fait
en maniere d'hameçon, grand' hameçons.* H. *Cosa con anzuelo.* ἀγκι-
στρώδης, hamo instructum, & munitum significat. Ci. 4. Aca. Hama-
tus, vncinatisque corpusculis. Hamata munera, quæ ita dantur, vt
alia subinde dona ad se alliciant. Plin. in Epist. Hos ego viscatis, ha
matisque muneribus non sua promere puto, sed aliena corripere.
Sagittę hamatæ. Ouid. 3. Trist. Eleg. 10. Pars cadit hamatis misere
confixa sagittis. Vngues hamati. Ou. 12. Met.

†HAMAXA, [*Carro.* Germanic. Ein wagen] ἅμαξα, à Græcis dicitur,
quod nobis plaustrum. Est inde etiam sidus appellatum hoc no-
mine.]

HAMO, as, a. 1. [*Piegare, torcere a guisa di hamo,* חָפַף chaphah. Germa.
krucēmē wie ein angel. *Gal. Plier, faire courber en façon d'hameçon.*
Hisp. Plegar, torcer, γαγκιστρόω, curuo, a quo Hamatus. i. curuatus, de
quo supra. Hinc Adhamo, as, p. p. quod est obligo. Ci. li. 2. Aca. Qui
enim serius honores adhamauerunt, vix admittuntur ad eos.

HAMVLVS, li, m. 2. dim. Hamulum Celsus vocat vncinum, quo chirur
gi pterygion ex oculo eximunt. Celsus, lib. 5.

HAMVS, m. 2. [*Hamo,* חַכָּה chachah. Ger. Ein Ketten ring. Item, ein
fides Krumm eisen, hackechtig wie ein angel. *Ga. Vn haim, vn'ha
me ssen cros: un crochet. Hispa. Anzuelo para pescar, ò cosa semejante*]
ἄγκιστρον, calcem significat. Cic. de Senectute, escam malorū volu-
ptatem appellat, quod ea videlicet homines capiātur, vt hamo pi-
sces. Virg. lib. 3. An. Loricam consertam hamis, auroq. trilicem, hoc
est, hamis aureis. Accipitur etiam hamus, pro vnco, ex quo pisca-
tores escam suspendunt ad capiendos pisces. Ouid. de arte amand.
Casus vbiq. valet, semper tibi pendeat hamus. Præterea ab huius
uoci similitudine, hamus accipitur pro instrumēto ferreo, quo diu
in arca numatiæ obsepiunt. Iuuenal. Sat. 14. Dispositis prædiues
hamis vigilare coltoitem. Quo in loco hamus prioré corripit, quā
poetæ omnes producunt: aut certē dicendū erit, s, literā in dictio-
ne Prædiues cum præcedente vocali absumi: in qua sūia est Manet
uellus. Hamus etiam aliud instrumentū ferreū significat, quo li-
num pectitur. Pli. li. 19. c. 1. Et ipsi nōmen pectitur ferreis hamis do
nec omnis membrana decorticetur. Hinc Hamatilis, Pla. in Rud.

*HANNO, punicum nomen, eius nominis tres illustres viri extitere.

†HARA, æ, [*Stalla de porci.* Ger. Schweinstalk.] Porcarum stabulum,
Cic. in Pis. Ex hara prōducte, non ex schola.]

HARIGVA, f. 1. apud veteres significabat hostiam, quæ inde dicta e-
rat, quod eius adhærentia inspicerentur. Auctor Festus. A Donato
autem haruga vocatur hostia, ab hara, cui incladitur.

HARIOLATIO, f. 3. μαντεία, actus ipse hariolandi. Cic. de Diu.

HARIOLOR, aris, ari, d. 1. [*Profetare, indouinare,* נָחַשׁ nasam. Ge. wrsa
gen.] *Ga. Deuiner. Hi. Adeuinar,* μαντεύομαι, diuino. Ci. 2. de Diu. Nec eos, qui quæstus causa hariolantur, agnosco. Idē Att.
li. 8. προθυμίζω, igitur, noster Attice, non hariolans, vt illa, cui ne-
mo credidit, sed coniectura perspiciens.

HARIOLVS, li, cū accentu in antepen. [*Profeta, indouino,* נָבִיא nobem
Ger. Ein warsager, weissager. *Gal. Deuin, deuineur. Hisp. Adeuino,*]
μάντις, futurorum diuinator, dictus hariolus, quasi fariolus, a faris
vel a fando, sicut manula, quasi famula, hoc est, parua fama, aspira-
tione, vt plerumque fieri solet, pro f, littera posita. Ter. in phor. In-
terdixit hariolis. Pla. in Cist. hariolares, Cic. 2. de Diu. Et quo cele-
re sæpè hariolorum etiam, & vatum furibunde prædictiones.

*HARMATOPOLITAE, in. 1. populi Asiæ, in sinu Elaitico.

*HARMASTIS, f. 3. Iberię oppidum, ad Neotimammem. Plin.

HARMODIVS, m. 2. & Aristogiton, ciues Athenienses fuerunt, qui cū
cum remp. tyrannide liberassent, hoc honoris a ciuibus suis tribu-
tum est, vt nemo vnquam ipsorum nomine vocaretur. Hinc natū
adagium. Harmodii Cantilena, ἁρμοδίου μέλος, de lugubribus, &
tristibus dicebatur.

HARMONIA, f. 1. pen. prod. [*Harmonia, concordanza, concento.* Germa.
Ein zusammen stimmung, zusammen richtung, wollautung. *Gal.
Harmonie, accord de sons differens. Hispa. Consonancia en la musica*]
ἁρμονία, Latinè compositio, concordia, conuenientia, concentus,
ἀπὸ τοῦ ἁρμόζειν, quod est congruere. Musici harmoniam vocant
intentionem, concentumq. nerborum in integros modos sine vlla
offensione consonantium. Ci. Tusc. 1. Harmoniam aūt ex interual
lis sonorum nosse possumus quorū varia compositio ēt harmonias
efficit plures. Quinct. li. 1. c. 10. Nec illa mō contenti dissimiliū cō-
cordia, q̄ vocant harmoniam, sonum quoq. his moribus dederunt.
Hæc etiam alio nomine dī Symphonia. Est etiam Harmonia mu-
lieris proprium, quo nomine Gelonis filia Themistij vxor, appel-
lata est, ab, ἁρμόζω, coapto. Est præterea Harmonia Martis, & Ve-
neris filia, Cadmi vxor, cui Vulcanus pulchrum, sed exitiale mo-
nile dedit, eo quod ex coniugis adulterio fuisse prognata. Reliqua
vide supra in dictione Cadmus, & apud Ouid. lib. 4. Metam.

HARMONICVS, a, um, o. 1. 2. [*Armonico.* G. Des zu der zusammēstim
mung oder dem wollauten gehoerig ist,] ἁρμονικὸς, quod ad har-
moniam attinet. Pli. lib. 2. c. 109. Harmonica rō, quæ cogit rerū na-
turā sibi ipsam congruere, addit huic mensuræ stadia septē millia.

†HARPA, æ. Auis lari minoris specie, de qua Plin. libr. 10. cap. 74. Est
est vulturis species.]

HARPAGO, p. p. in genitiuo harpagonis, f. 3. [*Vncino cō che si legano le
naui insieme alla guerra.* Ger. Ein schiffhack. *Gal. Croc, hanet. Hisp.
El cloque de la naue,*] ἁρπάγη, ἁρπάγων, instrumentum est ferreū in
fine aduncum, quo in naualibus prælijs apprehenduntur naues, &
tanquam in cōtinenti coguntur dimicare; ita dictum a verbo Gre-
co, ἁρπάζω, quod est rapio. Est & aliud instrumentum hoc nomi-
ne, quo ea quæ in puteum, vel fluuium deciderint, extrahunt. Cu-
ius inuentor traditur fuisse Anacharsius Philosophus, teste. Plin.
lib. 7. c. 56. Est etiam harpagō instrumentum ferreum, quod a non-
nullis Canis vocatur, quo vasa vinaria constringuntur, vt commo-
diūs inducantur Circi. Li. li. 10. Bell. Pun. vsus est accusatiuo Greco
harpagonas: Asseres ferreo vnco pfixi (harpagonas vocant milites)

HARPAGO, gas, a. 1. p. p. [*Rapire, rampinare,* מָרַף taraph הָרַף charа-
ph. Ge. Zuhinhacken, zuhinziehen, grappen.] ἁρπάζω, rapio. Pla. in
Aul. Hei misero mihi, aurum mihi intus harpagatum est.

*HARPARICE, f. 1. pen. cor. mulier, Harpali Thracum regis filia. Vir.
1. Aeneid.

*HARPALVS, m. 2. prædonis nomen apud Cic. lib. 1. de Nat. Deor.

*HARPASA, orum, n. 2. oppidū Asiæ, oppositum fluuio harpaso. Plin.

HARPASTVM, n. 2. [*Palla del calcio.* Germ. Ein grosse ballen mit deren
man kurtzweil treibt. *Gal. Vne balle, vne grosse plette a iouer. Hispa-
na. Instrumento para arrebatar,*] ἁρπαστὸν, genus est pilæ grādioris, quā
pilā paganica, minoris tamen quàm follis: ita dictum ab ἁρπάζω,
verbo Græco, quod est rapio, eo quod plures proiectum harpastū
conentur arripere, & extra limites eijcere. Nam hoc pilæ ge-
nus non percutitur, sed cum multi ludentes in duas partes diuisi
sunt quisque annititur pilam arripere, & ad suos, qui post se sunt
vicinores limitibus, transmittere, eiusque partis victoria est, quæ
pilam extra limites aduersarię partis eiecerit. Laboriosum ludi ge-
nus est, grandioribusque tantùm conueniens. Cum enim simul
pilam arripere conantur, in terram se inuicem prosternunt, puluc-
reque, & sudore infecti flauescunt. Mart. li. 14. Seu lentum ceroma
teris, tepidumq. trigona. Sine harpasta manu puluerulenta rapis.

HARPAX, gis, vel gos, f. 3. ἅρπαξ, a Syris vocarum est electrum, eo qd
festucas, & paleas ad se rapiat, Plin. lib. 37. cap. 2.

HARPE, es, f. 1. ensis in summitate falcatus, quo Mercurius vsus fertur
in occidendo Argo, & Perseus in amputando Medusæ capitæ. Ou.
5. Met. Vertit in hunc harpen, imadefactam cæde Medusæ.

HARPOCRATES, is. m. 3. p. c. ἁρποκράτης, simulachrum in sacris Isidis, &
Serapidis erat, quod digito labijs impresso, admonere videbatur,
vt silentium fieret. Hic dicebatur silentij Deus. Reuera autem Gre
cis philosophus fuit Harpocrates, cuius eruditio ac præcepta in
id maximè tendebant, vt silentium præciperet, & omnibus rebus
anteponeret. Catul. in Gelliū; Hoc ne ipsi accideret, patrui, perdē
spuit ipsam Vxorem, & patruū reddidit Harpocratē. Vbi redde-
re Harpocratem, prouerbialiter dictū est, pro silentiū imponere,
uit. Harpocratem, prouerbialiter dictū est, pro silentiū imponere,

HARPYIÆ, [*Arpie,*] ἅρπυιαι, monstra fuerunt, qualia describit Vir.
3. Æneid. Virginei volucrum vultus, fœdissima ventris Ingluuies,
vncæque manus, & pallida semper Ora fame. Vnde a Suida vo-
cantur, ἁρπακτικοὶ δαίμονες, hoc est, rapaces dæmones. Dicuntur
autem fuisse Ponti, & Terræ filiæ, vt ait Seruius, vnde in insulis ha
bitant, partem terrarum, partem maris tenentes, dictæ, ἀπὸ τοῦ
ἁρπά-

ſum eſt celeberrimos aliquot ſubiicere.q. Primo itaq. cum adhuc in cunabulis iaceret, geminos angues a Iunone immiſſos elisit. II. Thespiij filias numero quinquaginta adhuc puer, ſed corporis robore præſtans, vna nocte cõpreſſit, ſuſceptaq. quinquaginta filios, quos Thespiadas vocauerunt. III. Iam adultus Hydrã colubris, & capitibus pullulantẽ, face & ferro in Lerna paludeoppreſſit. IIII. Cerũ aeripedem, aureaq. habentẽ cornua in Menalo monte cum ſit cõprehendit, atq. interfecit. V. In Nemea ſilua, iuxta Cleonas inſitatæ magnitudinis Leonem iugulauit. & detractã pellem pro inſigni geſtauit. VI. Diomedem, Thraciæ regem, qui equos ſuos hoſpitũ carnibus, & ſanguine paſcebat, deuicit, victumq. ipſius equis in pabulũ dedit. VII. In Erymantho Arcadiæ monte terribilem aprum, & oſa circa illũ locum deuaſtantem, cepit, eumq. vinctum ad Euryſtheum attulit. VIII. Stymphalides aues ſagittis, vt quidã volunt, interfecit, vt alij, ſonitu ahenei crepuaculi, vſq. ad inſulam Aretiada fugauit. IX. Taurum (cui Neptunus furorem immiſerat, eo quod Minos Neptuno ſacrificaturus optaſſet victimam maieſtate illius dignam, cui cũ pulcherrimus taurus ab eodẽ Deo miſſus oblatus, ipſum Minos ſeruare voluiſſet (inſulã Cretã fere totã deuaſtantẽ) domuit, eumq. vinctum ad Euryſtheum attulit; qui poſtea eum Atticæ regioni immiſit, cui plurimum damni intulit, ſed a Theſeo interfectus fuit apud Marathonem, vt canit Ouid. lib. 7. Metam. X. Acheloum ſuperauit, vt ſupra dictum eſt. XI. Buſiridẽ Ægypti regem hoſpites ſuos mactantem occidit. XII. Antæum gigantem in Libya luctando victum ſuffocauit. XIII. Calpen & Abylam montes antea coniunctos, diuiſit. XIIII. Aurea mala in Heſperidum hortis interempto prius draconẽ pernigili, q ea cuſtodiebat, ſuſtulit. XV. Celũ, humero ſuſtinente & ſuccumbente ponderi Atlante humeris tulit. XVI. Geryonem Hiſpaniæ regem tricorporem bello ſuperauit, eiuſque armenta abduxit. XVII. Cacum latronem, Vulcani filium, ſemihominem, & flammituomũ oppreſſit. XVIII. Lacinium latronẽ, extremam Italiæ oram infeſtantẽ ſuſtulit, ibiq. Iunoni templũ cõſtituit quod Iunonis Laciniæ appellant. XIX. Albionem & Bergionẽ iter ſpiritus impedientes, haud longe ab oſtio Rhodani a Ioue patre lapidũ imbre adiutus, deuicit. XX. Pyrechmum Eubœæ regem, Bœotiis bellum inferentem, profligauit, eumq. pulſis equis alligatũ in diuerſas partes diſcerpſit. XXI. Centauros domuit. XXII. Augiæ ſtabulum repurgauit, vide ſupra. XXIII. Heſionem Laomedõtis filiam mõſtro marino expoſitam liberauit, occiſo prius cete; ſed cũ Laomedon equos præſtantiſſimos in præmium illi pollicitos denegaret, Hercules indignatus, Troiã euertit, & occiſo rege, Heſionẽ Thelamoni, qui primus murũ conſcenderat, in prædæ partem cõceſſit. XXIIII. Diripuit inſulam Coa, regemq Eurypylũ cum vxore & liberis trucidauit. Vide ſupra in dictione Cos. XXV. Amazonas rebellauit, earumq. reginam Hippolytem cepit, cui baltheum abſtulit, Euryſtheoq. regi tradidit: captiuam vero Amazonem Theſeo bellorũ ſocio dedit. XXVI. Ad inferos deſcendit, & Cerberum iter prohibentem, triplici catena vinctũ ad ſuperos traxit. Sunt q dicant Herculem et adiuuaſſe Theſeum in rapienda Proſerpina, aliij ſolũ Theſeũ eã eduxiſſe ad ſuperos, Ditemq. vulneraſſe. XXVII. Alceſtim Admeti regis cõiugẽ ab inferis ad virũ reduxit. XXVIII. Ab inferis reuerſus Lycũ Thebarũ regem, eo qd Megaræ cõiugi vim voluiſſet inferre, interemit. XXIX. Aquilã, quæ Promethei in Caucaſo relegati perpetuò renaſcens iecur exedebat, ſagittis traiecit. XXX. Cygnum Martis filiũ equeſtri certamine vicit. XXXI. Occidit Theodamantem, quod ei cibum denegaſſet, illiuſque filium Hylã ſibi chariſſimum, ſecum abduxit. XXXII. Cecropas vicit, dum Omphalæ Lydorum reginæ ſeruiret. XXXIII. Pylum diripuit, eiuſq. regem & Neleum, cum tota domo, præter Neſtorẽ, trucidauit, inſuper Iunonem Neleo opẽ ferentẽ telo trifulco vulneraut. XXXIIII. Eurythum Oechaliæ regẽ occidit, ipſamq. Oechaliam vrbẽ, deleuit, & Iolẽ Eurythi filiam ſibi in vxorem denegatam, (quam tamẽ parens antea ei deſponderat,) vi obtinuit, eamq. ſecum in Euboeã abduxit. Quod cum Deianira coniux reſciuiſſet, maritum ſuum Ioles amore detineri, per Lichan ſeruum veſtem illi miſit. Neſſi Centauri ſanguine infectam, futurum rata, vt ea ratione languentem viri amorem excitaret, eumque ab aliis auocatum ad ſe vnam reuocaret, quemadmodum Centaurus ipſi perſuaſerat. Cum itaque Hercules veſtem ſacrificaturus induiſſet, in tantam rabiem verſus eſt, vt conſtructa pyra ſeipſum combuſſerit. Poſt mortẽ verõ in Deorum numerum relatus eſt. Habentur & aliæ tres ab eo geſtæ, apud Diod. Siculum, quas ſi quis volet, inde petat. Hercules, & Simia, ἡρακλῆς καὶ πίθηκος, de minimè congruentibus, ſimia dolis valet, Hercules viribus antecedit.

Hercvle & Hercle, Hercules, pro mehercules, & mehercule, [*Certamente*, ἐπὶ τοῦ ἡρακλέα, aduerbialiter ſunt ſumpta, ab Hercule dedicata quaſi dies per Herculem. Ter. in Eun. Hercle hoc factum eſt. Cicero in Cic. Et hercule confeſſa omnia ſæpè & honeſtè ſunt. Idem de Clar. Ora. Et hercules hæc quidem extant. Idem de Ora. Liberius dixerim, Mehercule, quam Mehercules.

Hercvleus a, um, o, ꝛ. [*De Hercole*, Ip. c. ſic] Græcè ἡράκλειος. dicatur cum æ diphtongo in penu. Eſt autem proprié nomen poſſeſſiuũ ſignificans id, quod ad Herculem pertinet, vt Clava Herculea, Labor Herculeus. Hor. li. 1. Car. Perrupit Acheloi. Hinc labor hoc eſt, labor ingens. Herculis. Nonne quam Herculeum laborem putet hoc eſt, labor ingens. Herculis. Nonne quam Herculeum laborem putet tuerbiali hyperbole pro immenſo, & perpetuo infeperabili labore dicimus. Herculeus nodus, prouerbialiter dicitur pro re difficili inſolubili. Herculeus morbus dicitur, quem Comitialem alio nomine vocamus, quod Hercules morbum hunc aliquando paſſus creditum eſt. Cic. li. 8. ad Att. Nunc fert animum Herculeũ.

Hercvlis portus, m. 2. [*Porto Hercole*, λιμὴν ἡρακλείους πόλις, oppidum in ora Liguſtica cum portu, apud Ptol. li. 3. c. 1. & apud Plin. lib. 3. c. 5. Eſt & Herculis portus in Bruttio, non procul Metauro fluuio, cuius meminit. Plin. li. 3. c. 5.

Hercynia, æ, ſilua, ſpuria, Suabo hiueſt omnium Germaniæ ſilua rũ longe maxima, q̃ Cæſ. lib. 6. Comm. deſcribit his verbis. Huius Hercyniæ ſiluæ, q ſupra demõſtrata eſt, latitudo nouẽ dierum iter expedito patet. Nõ. n. aliter finiri põt neq. mẽſuras itinerũ noſtri exercitus longarum regionum. Oritur ab Heluetiorum, & Nemetum, & Rauracorum finibus rectaq. fluminis Danubij regione pertinet ad fines Dacorũ & Anartium. Hinc te flectit ſiniſtrorſus diuerſis a flumine regionibus multarumq. gentium fines pp magnitudinẽ attingit. Neque quiſquam eſt huius Germaniæ, qui ſe aut audiſſe, aut adiiſſe ad initũ eius ſilue dicat, cum dierum iter 60. proceſſerit, aut quo ex loco oriatur, acceperit. Plura de Hercynia ſilua, vide eodem loco apud Cæſ.

Heri, [*Heri, here*, χθὲς etmol. Germ. Geſtern. Gal. Hier. Hiſ. Ayer. Ital. Ieri, i. heſternus dies. Cic. ad Att. Lepidus ad me heri veſpere literas miſit Antio. Dicitur etiam Here propter cognationem literarum i, & e, vt Veſpere, & Veſperi. Ter. in Eun. Iohoheſtum hominem, quem mercatus eſt here? ab heri fit Heſternus, a, um. [*heri*.] ſicut a Cras Craſtinus, vt Dies heſternus, Nox heſterna heri.] ſicut a Cras Craſtinus, vt Dies heſternus, Nox heſterna

* **Hericivs**. Vide Ericivs, & Erinacevs.]

Heriefuga, gę. [*Che fugge il padrone*. German. Der vom herren flicht. fugiens herum, vt famuli herifugę. Catulius: Ego quam meus relinquens dominos vt herifugæ famuli ſolent.

Herilis, le, o. 3. p. p. [*Del padrone*. Germ. Deß herren im hauſſe. herren zugehörig. δεσποτικὸς, poſſeſſiuum eſt ab hero deductum vt Herilis filius, Herilia imperia. Ter. in And. Herum fefelli, ut herilis nuptias conieci herilem filium.

* **Herillvs**, m. 2. Chalcedonius Philoſophus, zenonis auditor.

Hermæ, ſ. f. 1. ἕρμαι, ſtatuę erant, ſiue ſigna, & præcipuè truncꝰ, qui capita permutari poterant, cuiuſmodi Athenis plurimi erãt. Hermarum imagines referentes, a quo & nomen acceperũt. Nã Mercurius apud Græcos dr ἑρμῆς, Cic. ad Att. li. 1. Hermæ illi tui Pẽtelici apud Græcos dr ἑρμᾶς, de quib. ad me ſcripſiſti: nunc admodũ me delectat. Prob. Acemilius in Alcibiadẽ Plutarchi: Id cũ appareret priuſquam claſſis exiret, accidit vt vna nocte oẽs Hermæ, qui in oppido erant Athenis deicierentur, præter vnũ, qui ante ianuã erat. Suidas. Hermas ſtatuas dictas, quod plurimũ Mercurij ſtatuę delinquntur: vnde vr profectũ eſſe vulgatum illud prouerbiũ. Nõ ex quouis ligno fit Mercurius. Solebant autem Hermæ præcipue cum ſepulchra erigi, ad propagandã defunctorum memoriã. Solebant præterea Romani Mercurii ac Minerue ſtatuas cõiungere matrimonijs, dictæq. quas Hermathenas: Cic. nominat, li. 1. Ad Att. 1. Quod ad me (inquit) de Hermathena ſcribis, per mihi grata ornamentum Academię proprium.

Hermæa, ſ. f. 1. Africæ promontorium, Ptol.

Hermaphroditvs, m. 2. [*Hermaphrodito*. Ge. Ein ſon Mercurii & Veneris. Ip. p. ἑρμαφρόδιτος, Mercurij & Veneris filius, vt ex ſtatim vocis compoſitione apparet. Nam Mercurius ἑρμῆς, Venus ἀφροδίτη a Græcis dr. Hic cum vagabundus in Cariam adiiſſet, diſtinctum fontem, quẽ Salmacis Nympha incolebat, peruenit. illa ſubito eius amore correpta (erat. n. adoleſcentis formoſiſſimus) cum neq. blanditijs, neq. precib. ad concubitum flecti poſſet, lato receſſu poſt vepres latum. Is antẽ Nymphã abiiſſe ratus, nudus intrauit, quod videns Salmacis, ſubito accurrit. & cũ veſtibus arctiſſimè eum complexa eſt. Sed cum ne ſic quidem obſtinatum exorare poſſet a diis petijt, vt ex duobus corporibus vnum redigerentur. Cuius precibus exauditis, ambo in vnum pus coaluerunt, in quo ſexus vterq. romanebat integer. Quo viſo, illa, Hermaphroditus, a ſe ipſo petijſſe dr, vt ea fontis aqua maneret, vt qui vir eum intrauit, ἀνδρόγυνος, id eſt, virum q adeptus exiret. Hinc omnes Androgyni vocati Hermaphroditi.

Hermes, m. 3. Trimegiſtus, ὁ μέγας τρισμέγιστος, Philoſophus in ipſo poſt Moſen clariſſimus, eo tpe, quo Philoſophiæ ſtudia in Græcia cœperunt efflorescere. cum antea tm circa aſtronomiam, & mathematicas diſciplinas verſarentur, quæ ad excitandũ ingenium magis, q ad illuſtrandum animũ valẽt. Scripſit lingua patria logum, in Latinum ſermonẽ poſtea conuertum, vbi Asclepius introducitur. Deum omnino vnum opinatur omnium conditorem. q. fatetur parentum ſuorum, qui ſuperſtitiones ideo inuenerunt. De hoc plura apud Suidam & Auguſtinum de Ciui. Dei. Hermes alter itẽ philoſophus Aegyptius, auditor Syriani fuit, condiſcipulus Proch ſub Adriano principe, vir non mediocris doctrinæ, quã doctrina præditus. Moriens iurauit & immortalem

ſe,& incorruptibilem animũ habere. Hæc Suid, Ci. Att. Hermes, de quibus ad me ſcripſiſti, vehementer expecto.

Hernia,f.1.[*Hernia.*G.Ein bruch der gemaechren.G.*Hargne,rompure greneure.Hiſp.La potra,*] κήλη, morbus eſt ſcroti intumeſcẽtis & propriè,cũ erupto peritonæo,corpus aliquod in ſcrotũ decideritEius multę ſunt ſpecies:Enterocela,ἐντεροκήλη.n.dr̃,cum inteſtina dilabuntur in ſcrotum,hoc eſt in ſaccũlum illum,qui ambit teſticulos,quem Græci vocant, ὄλεον, Epiplocela,ἐπιπλοκήλη,cũ omẽtum.Epiploenterocele,ἐπιπλοεντεροκήλη,cũ inteſtina ſimul cum omento eodẽ fuerunt delapſa.Hydrocela,ὑδροκήλη, cũ in alteram è teſtibus humor confluit. Has ſpecies noſtri vocant Hernias(vt iuquit Celſus)a duritie pellis,quæ fit poſt inteſtinorum deſcenſum.Hernium.n.durum,& aſperum dicitur. Tractum a Sabinorum lingua,qui Herniam ſaxum vocant Mar. Deriſor Fabian⁹ herniarum,oẽs quẽ modo colei timebant. Dicentẽ tumidas in hydrocelas.Ramices vero vocant,cum integro pæritonæo ſcrotũ aliqua ex cauſſa intumeſcit,quorum ẽt aliquot faciunt ſpecies.Porocelam,n.πηροκήλην, vocãt cum ex abſceſſu aliquo circa ſcrotũ materia ſubdurruit.Scarcocelam,σαρκοκήλην, cum in ipſo ſcroto cõcreuit caro Cirſocelam κιρσοκήλην,cum tumeſcentes venæ ſcrotũ repient.Bubonocelam,cum illæſo peritonæo aliquod ſuperiorum corporum non in ſcrotum, ſed in inguen tm̃ deſcenderit. Hæc ꝑ̃ differentia inter ramices,& hernias,ne ab ipſis quidem medici sẽper obſeruat,de Bronchocela ante diximus.Neq.n.illa inter ſpecies hernias eſt connumeranda,vtpote quæ non pudendas partes, ſed collum infeſtat.Eſt.n.Bronchocele tumor magnus,& rotũdus inter cutẽ, & aſperam arteriam, cui modo cato hebes,modo humor aliquis includitur,interdum etiã minutis offibus pilis immiſti.Sunt etiam qui herniam interpretentur teſtium thecam,in illo verſu Mart.ingens iratus apparuit hernia factis.

† Hernivsqui hernia laborat.]

Heroicvs,a,um,o.t. 2.[*Heroico.* Germanic.Das zu fuertreffenlichẽ vnd herlichen manheiten gehoert. *Gal.Heroique,appartenant aux gens de vertu excellente.Hiſp.Coſa perteneſciente a ſeñor que tiene excellente virtud.*]ἡρωικός,vt heroica ætas,in qua heroes floruerũt. Et hetoicus verſus,quod eo genere carminis heroum geſta deſcribantur.Cic.de Leg.lib.2. Ne plus quatuor heroicis verſibus quos longos appellat Ennius.Herois,idis, ἡρωὶς, apud Mart. vide in dictione Hetoides.

Heroides,f.3.[*Donne illuſtri.Gal.Fẽmes par excellence nobles,& vertueuſes.Hiſp.Señoras que tiene excellente virtud,*] ἡρωίδες,ἡρωίναι, a veteribus dictæ ſunt tęminæ illuſtriores,quales ſunt heroũ vxores & filiæ.Pap.li.3. Sil.Qua veteres Latias, Graiaſq. heroidas æquas. Mar.Mutatas formas heroidas inſuper ijſdem Addidit.

Heroina,æ.f.1.ἡρωίνα, dicta fuit ab antiquis quęlibet fęmina illuſtris,vt ſunt heroum filię,& vxores Proper.lib.1.Eleg.

Heron,m.3.ἥρων,Athenienſis orator.Suid.

Herophila,f.1. Sibylla Erythrea, quæ Tarquinio regi libros treſ attulit, quorum duos combuſſit: tertium regi dedit accepto eodẽ pretio quod pro tribus petierat.

Heros,m.3.*Barone,& ſignore,heroe,huomo illuſtre paladino,* גבר gibbor.G.Ein herlicher dapfferer vñ furtreffenlicher mãn,ein held *Gal.Demidieu,hõme noble,& vertueux par excellence Hiſ.Señor,que tiene excellente virtud*]ἥρως,in genit.herois,pẽ.prod.Dicti ſunt autem a veterib.heroes viri nobiles,& illuſtres,q̃ mortales cũ eſſent, rerum tm̃ a ſe geſtarũ magnitudine,q̃ proximè ad Deos immortales acceſſerunt,eamq.apud vulgus opinionem emeruerunt,vt poſt mortem in Deorum numerum credantur relati,quales fuerunt ſemidei illi,de quib.fabulatur antiquitas,quos altero parẽte Deo,altero mortali prognatos credebant:quanquam eſt veriſimilius hoc commentum a mulieribus excogitatum ad prætexendã adulterium turpitudinem. Lucia.in 3.Dialog. mor.definit heores hũc in modum, ἥρως ἐστὶν ὃς μήτε ἄνθρωπός ἐστιν,μήτε θεὸς, καὶ διπλασιόνυμός ἐστι,hoc eſt, Heros eſt,qui neq.homo eſt,neq. Deus,& ſimul vtrumq.eſt.Quod ad huius vocis originem attinet,varię ſunt opiniones.Sũt.n.qui Heroẽ dictum putẽt,ἀπὸ τοῦ ἔρωτος ἀρετῆς,hoc eſt,ab amore virtutis,prima vocali tenui mutata in aſpiratã. Aug. li.10.de Ciu.Dei putat heroes dictos,ἀπὸ τῆς Ἥρας,hoc eſt,a Iunone primumq. neſcio quẽ eius filium heroem appellatum. Hoc videlicet myſticum ſignificante fabula,quod aer Iunoni deputetur, vbi volunt cũ dæmonibus heroas habitare.Quo nomine appellãt alicuius meriti animas defũctorum. Idẽ li.7.auctor eſt inter lunę gyrum,& nimbrorũ,ac vẽtorum cacumina aerias eſſe animas:ſed eas animo,nõ oculis videri,& vocari Heroas,& Lares,& genios. Martianus Capella in nuptijs Philologię, dicit heroas ab Hera,q̃ terra dr̃,nuncupatos.Horatius in arte poetica: Intererit multum, Diuus,ne loquat̃,an heros.Ci.ad At.lib.1.Heros ille noſter Cato. & li.14.Illi non heroes, ſed dij futuri quidẽ in gloria ſempiterna ſunt. Virg.li.2.Æn. Tum maximus heros Maternas agnoſcit aues.

Herovs,a,um,o.t.2.[*Heroico,*]ἡρῷος,idem quod heroicus;vnde heroi pedes dicũtur,quibus in carmine heroico vtimur.Ci.3.de Or. Quare primum ad heroum nos dactyli,& anapeſti,& ſpondęi pedem imitat.Heroi carminis opus.Proper.li.3.Eleg.3.

† Herpes,ἕρπης.Tumor contra naturam ab intemperie ſ̃partis profi,ciſcens,cum affluxit . . .bilis.]

Hervs,i,m.2.*Padrone,ſignore.G.Maiſtre,ſire.ſeigneur.* H. *El Señor,* δεσπότης,dñs,Virg.3.Æn.Nec victoris heri tetigit captiua cubile. Herus interdũ herilẽ filiũ ſignat δεσπότης,Ci.ꝑ Cor.Idẽ heros ix.Gaditanos.Ter.in And.Quæ ſi non actu proundẽtur,me,aut herum perſundabunt. Verba ſunt Daui de Pamphilo heri ſui filio.

Hesiodvs,m.2.p.c.Ἡσίοδος,poeta vetus ex Aſcra vico Bœotiæ,vnde, & Aſcræus dictus eſt.Homeri(vt creditur)coætaneus.Hic primus de agricultura verſibus ſcripſit, quem Vir.imitatus eſt.De morte eius ſcribit Plutarchus in conuiuio ſeptẽ Sapientũ, apud Nemeũ Locricum occiſum fuiſſe a Locrenſibus quibuſdam adoleſcentibus cum quorum ſorore clam rẽ habebat hoſpes quidã Miletius,quo Heſiodus familiariſſimè vtebatur. Suſpicati, itaq; fratres puellæ Heſiodum ab initio rei totius conſcium fuiſſe, diſpoſitis inſidijs eum trucidarunt,& in mare abiecerunt. Corpus autem a delphinis protinus acceptum,ad Rhium Molycricum eſt aduectum.

Hesiodi ſenecta,Ἡσιόδειον γῆρας,in longæuum dicitur.

Hesperiæ,f.1.Ἑσπερίαι duæ ſunt, vna quæ Hiſpania dicitur, altera Italia,quæ ſic diſcernuntur;aut.n.heſperiam ſolam dicimus,& ſignificat Italiam,[*Italia.*]Vir.1.Æn.Eſt locus,heſperiam Graij cognomine dicunt.Aut addimus adiectiuum extremam,vel vltimã & ſignificat Hiſpaniam,quæ in occidẽtis eſt fine.Hor.li.1. Carm. Qui nunc heſperia victor ab vltima Et hęc ab Heſpero occidentali ſtella dicta eſt:Italia vero ab Heſpero Atlãtis fratre,qura Germano pulſus,Italiam tenuit: & ei nomen vel ſuum, vel ſuę priſtinæ regionis impoſuit. Macrobius tamen voluit heſperiam dictã eſſe Italiam,quod occaſui ſubiecta ſit.

Hesperides,f.3.p.c.Ἑσπερίδες,appellatæ ſunt Heſperi fratris Atlãtis filiæ,Aegle,Arethuſa, & Heſperethuſa,quas poetæ fabulantur habuiſſe hortos,nemore aurifero pretioſos,vbi erat draco cuſtos per vigil,mala aurea vigilãter obſeruans,quẽ interfecit Hercules pomaq. aurea retulit ad vitricũ Eurvſtheum.Pl.& Solin.interpretãtur fuiſſe æſtuariũ maris,meatu flexuoſo inſtar draconis, qđ hortos heſperidum amplectebatur,vbi præter oleaſtrum, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore extare prodiderunt. Varro p̃ mala aurea,oues ſignificari dicit,quas Hercules ex Africa in Græciã exportauerit.Nam μῆλον,apud Græcos ſignificat ouem,& pomũ. Hinc Melotæ,μηλῶται, dictæ ueſtes expellibus ouium confectę Aliter tradit Diod.li.5. Bibliothecæ quem videre potes. Heſperidum mala largiri, μῆλα Ἑσπερίδων δωρεῖσθαι, dicuntur qui magna ſplendidaque largirentur.

Hespervs,m.2.p.c.Ἕσπερος, Atlantis frater,vnde Heſperia. Scribit Diod.Hunc Heſperum conſcendiſſe cacumen montis Atlantis ad curſus aſtrorum obſeruandos,& numquam deinde cõparuiſſe:cui vulgus honores diuinos exhibuit,aſtrumque lucidiſſimũ eius nomine appellauit.Vir.Ecl.7.Ite domum ſaturę,venit Heſperus, ite capellæ.Hæc etiam Serotina Stella,& Veſper,dicitur.& Veſperugo,& Lucifer,& Venus,de quibus ſuo loco.Huius meminit, Cic. lib.2.de Natu.Deor.Infima eſt,inquit,quinq.errantium,terræque proxima ſtella Veneris,quæ φωσφόρος,Latine lucifer dicitur, cum antegreditur.Solem,cum ſubſequitur autem Heſperus.

Hesternvs,a,um,o.1.2.[*Di hieri,χθιζός,*quod heri fuit:vt, Dies heſternus,Nox heſterna.Cic.de N.Deo.veluti a te ipſo heſterno die dictum eſt. Ou.in Epid.Herus ad Leandrum: Et mare(confiteor) nondum tractabile nanti:Nocte ſed heſterna lenior aura fuit.Interdum idem eſt quod Pridianus. Ter.in Eun. Quo pacto ex iure heſterno panem atrum vorent.

† Heterogenivs,a,um.ἑτερογενής. quod eſt alterius generis,cui opponitur homogenius.]

Hetvria,f.1.[*Toſcana,*]τυρρηνία,Stephano regio eſt Italiæ ad primam vſq. Tiberis ripã,protenſa,Macra fluuio a Liguria diſcreta, cuius hodie præcipua metropolis eſt Florentia.Dicta eſt autẽ Hetruria, quaſi ἑτερονία,ἀπὸ τοῦ ἑτέρου καὶ ὕδατος,eo quod extendebat̃ ad alteram ripã Tyberis,qui eſt terminus inter Latium & Hetruriam.Cic.de Ar.reſp.Haruſpices ex Hetruria accidendos puto:in antiquis tamen monumentis,Etruria, ſine aſpiratione ſcriptũ eſt.

† Hetrvsci,dicuntur Hetruriæ incolæ.Martial.]

Hev,*Oime,ahi,* אוי oi יהּ oiah.*Gal.Helas.Hiſ.Hay.*[Germa.Ey,eyey, ach,owee,]ἰοὺ,interiectio eſt dolentis,& interdum exprobrãtis, Iungitur nominatiuo,accuſatiuo,& vocatiuo: de quibus vbiq.occurrunt exempla. Inuenitur etiam apud Pla.ſæpiuſcule cũ datiuo niſi exemplaria ſint vitioſa.Ita enim legitur in Mil.Heu mihi nequeo quin fleam. Ideo in Merc.Heu miſeræ mihi.Ibidem.Heu miſero mihi:Si ille abierit,mea omnes dicãt eſſe ignauia. Sunt in qui his omnib.in locis legant,Hei.Pro eodem etiã dicimus Eheu: de quo ſuo loco diximus.Interdum etiam geminamus,ſed tũc fere ponitur ſine caſu.Plau.in Pſeu. Heu, heu, quã ego malis modis perdidi,quod tibi detuli. Cic.Tuſ. Heu heu me infelicem.

Hivs,[*Oἰμοῖ,* הוי hoi,Germa.Holla,loſſrhoſcha,]ἰού,aduerbium vocantis,Virg.1.Æn. At prior,heus,inquit,iuuenes monſtrate mearũ Vidiſtis ſi quã hic errantem forte ſororum.Aliquando duplicatur Heus,heus.Nonnunquam interiectio dolentis, eſt,vt, Heus etiã

[illegible]

[illegible]

[illegible]

pro perſpicuitate reſpondeti poſſunt, in promptu habere. Sic habeto, i. ita tibi perſuadeto, vel pro comperto teneto, [*Sappi, vinc ſicuro*] Cic. ad Tir. Sic habeto mi Tiro, neminem eſſe, qui me amet, quin idē te amet. Habere ſtatiua, ideſt, in æſtiuis agere. Liu. 2. Bel. Mac. Iſti ſtatiuis rex per aliquot dies habitis, fluctuatus animo eſt. Habere ſuſpectum. Liu. 4. Bel. Pun. Quia & ipſum, ut ambiguę fidei virum, ſuſpectum iampridem habebat. Habere ſibi res ſuas, iubebant vxor, quæ à viro repudiabatur. Cicc. 6. Phil. Illam ſuas ſibi res habere iuſſit. Sic habendum eſt, hoc eſt, ita intelligendum. Cicer. de Amic. Sic habendum eſt, nullam in amicitia peſtem eſſe maiorem.

HABESSIT, pro habeat, antiquè dictum. Cicer. 1. de leg. Separatim nemo habeſſit Deos, neve nouos, ſed ne aduenas, niſi publicè aſcitos priuatim colunto.

HABILIS, le. o. 3. [*Habile, atto, accōcio, cōueniente, deſtro,* בקיא *trauēr* machon מוּכָן muchan. G. Gehandt, ſam, fueglich, bequem. G. *Habile, ſcan, propre, & bien conuenant.* Hiſp. *Coſa habil para tener, o traer,*] εὐάρμοστος, πρόσφορος, quod eſt aptum, & optimè quadrat. Vir. 6. Æn. Namque humeris de more habilem ſuſpenderat arcum Venatrix. Cic. 1. de Orat. Si mihi calceos, Sicyonios attuliſſes, non vterer, quamuis eſſent habiles, & apti ad pedem, quia non eſſent viriles. Huius contrarium eſt, Inhabilis, ineptus, indecens, quaſi parum habilis, hoc eſt, minus aptus.

HABILITAS, f. 3. [*Deſtrezza* מחכנת mathchoneth מִשְׁקָל miſchpat. Ger. Bequemung, geſchick ligkeit. *Gal. Habilité, proprieté, ſeance, & conuenance.* Hiſ. *Habilidad, conueniencia,* εὐαρμοστία, conuenientia aptitudo. Cic. de Leg. 1. Omitto opportunitates, habilitateſque reliqui corporis.

HABITABILIS, o. 3. [*Habitabile,* מושב moſchab. Ger. wohnhafft, das man bewonen kan,] οἰκήσιμος, quod habitari poteſt. Cic. 1. Tuſc.

†HABITACVLVM, li. n. 2. idem quod Habitatio. Vſurpatur etiam de ſpecu, ſiue antro, domicilio leonis, Gell. lib. 15. cap. 14.]

HABITATIO, f. 1. [*Habitatione,* מעון mahon מושב moſchab. G. wohnung, behauſung. *Gal. Habitation, demeurance, maiſon a demeurer. Hiſp. Morada,*] οἴκησις, οἴκημα, pro loco, quē habitamus. Ci. Memmio; Peto à te, vt ei de habitatione accommodes. Col. lib. 2. Villis iuxta iamiam fiat habitatio.

HABITATOR, m. 3. [*Habitatore,* יושב ioſcheb. Germ. Ein einwohner. *Gal. Habitant. Hiſ. Morador,*] οἰκήτωρ, pro incola. Lucr. li. 1. Rarus & antiquis, habitator in vrbibus errat Heſperie. Ci. de Nat. Deor.

HABITIOR, o. 3. [*Piu graſſo,* i. obeſior. Pla. in Epid. Corpulentior hercle, atq; habitior, i., pinguior. Ter. in Eun. Si qua habitior paulo.

HABITISSIMVS, o. 1. 2. pingtiſſimus, Gel. lib. 4.

HABITO, as, p. c. colo, in colo, domicilio habeo, [*Habitare, dimorare,* יָשַׁב iaſchab. Ger. Innhaben, wohnen. *Gal. Habiter, demourer. Hiſ. Morar,*] οἰκέω, frequentatiuum eſt ab habeo, unde etiam q̄nq; cū accuſatiuo conſtruitur, quemadmodum primitiuum. Vir. 2. Eclo. Atq; humiles habitare caſas. Ter. in Andr. In hac habitaſſe platea dictum eſt Chryſidem. Huius paſſiuum in tertia perſona protulit Virg. lib. 3. Æn. Effuge, cuncta malis habitantur mœnia Graijs. Inter habitare autem, & commorari, hoc intereſt: quod hoc ſit ad tempus, illud vero perpetuum: quamquam hæc differentia ſæpe confundatur. Habitare etiam antiqui acceperunt pro frequenter, vel paſſim habere. Varr. li. 16. Rerum diuin. vt citat Nonius, Hoc modo antiquos ſecundis rebus comas habitaſſe. Tecum habita, prouerbij ſpeciem habet, pro eo quod eſt, domi tuæ habita, & tuo te pede metire. Perſius Sat. 4. Tecum habita, vt noris, quam ſit tibi curta ſupellex: Hoc eſt, domi tuæ viuito, vt intelligas, quam tenuis ſit tua fortuna. Tractum videtur ab aulicis, quibus, cum alienis opib. vt ſinis intumeſcant, domi nihil eſt miſerius.

HABITVDO, dinis, f. 3. [*Habitudo, compleſſione.* Ger. Die eigenſchafft vnd natur des leibs. *Gal. Habitudine, eſtat, & diſpoſition. Hiſp. Diſpoſicion de cuerpo, habilidad,*] ἕξις, ipſe corporis habitus, quem Barbari vocant complexionem, lib. 4. ad Herennium; Corporis bona habitudinem tumor imitatur ſæpe.

HABITVS, us, m. 4. *Habito, qualità, forma,* מראה mathchoneth מַרְאֶה miſchpat. Germ. Ein weiſſ, geſtalt, gattung. Item, ein bekleidūg. *Gal. Contenance, port, eſtat diſpoſition, qualité. Hiſ. Habito, qualidad,* ἕξις, qualitas, & forma eſt corporis, & cuiuſcumque rei. Cicc. de Inu. Iuſtitia eſt habitus animi. Pla. Qualis habitus oris. Virg. lib. 1. Georg. Cultuſque habituſque locorum. Accipitur etiam pro cultu corporis, veſtiumq; ornatu, vnde habitus ſcenicus, habitus militaris, habitus religioſus dicitur Plau. Quis habitus iſte tam prolixus? M. Qui ad nos lugubri habitu venerat. Habitus ἕξις, eſt promptitudo frequentibus actibus agendi collecta, & a philoſophis definitur, quod ſit alicuius rei, ſiue in animo, ſiue in corpore naturā concepta, ſed vſu corroborata, & plena perfectio.

HABITVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Hauuto,* נָשָׂא nachuz. G. Gehabt, gehalten. G. *En qu'on a eu. H. Tenido,*] participiū à paſſiuo Habeor, quod varias habet ſignificationes, quemadmodum, & verbū a quo deſcendit. Pli. li. 16. c. 34. Vt mirum ſit, vllum honorem habitum ei. Interdū idem q̄ affectus. Ter. in Heau. Vt patrem tuum vidi eſſe habitū. Aliquando idem, quod exiſtimatus, [*Stimato.*] Cæſ. 7. Bel. Gall. hic ſummo in Aruernis nam loco, & magnæ habitus auctoritatis. Interdum de pingui, & bona totius corporis habitudine, dicitur, Sed in hac ſignificatione nomen potius eſt, quàm participium.

HAC, [*Per di quà.* Germ. Hiedurch, des wegs. *Gal. Par ici, par ici. Hiſp. A qui donde yo eſto y Jaquer.* motus per locum. Ter. in Eun. Ite hac vos omnes.

HACTENVS, p. c. [*Fin qui fino a qui,* עַד haden, עַדֶנָּה hadēnah. G. Biſher, biſſhieher. *Gal. Iuſques ici, iuſques apreſent, iuſques a maintenant. Hiſ. Haſta a qui tempo, o lugar,* ex hac, aduerbio, & tenus compoſitum, μέχρι τοῦδε μάχρι ἐνταῦθα, idem ſignificat, quod hucuſque. Cicc. de Ami. Hactenus mihi videor de amicitia, quod ſentirem, potiſſimè diciſſe.

P. M. Hactenus, & adhuc æquè cōtinuationem ſignificāt, ſed in hoc differūt, quod hactenus, de re ſemper vſurpatur, Adhuc de tēpore, non enim rectè dixeris Hactenus ita ſenſi, ſed adhuc ita ſenſi.

HADRIA, m. 1. [*Adria.*] Ger. Das Venediſch meer, ἄδρίας, Suidæ, & Stephano, ſecundus Europæ ſinus inter Laciniū Italiæ, & Acroceraunium Epiri promontorium irrumpens, dextra Macedoniæ partem Dalmatiam, Illyricum & Iſtriam, ſiniſtra Apuliam, Frentanos, Picentes, & Veneros alluens. Lucan. li. 5. Sonat Ionio vagus Hadria ponto. Fuit item Hadria oppidum in finibus Piceni, Romanorum Colonia, VII. M. paſſuum à mari diſtans, à qua vicinus ager Hadrianus dictus eſt.

P. M. Hadrianus ager limitibus maritimis, & Gallicis, quos nos D. & K. appellamus, finitur, per rationem arcarum, riparum, canabularum, vel nouerearum, quod tegulis conſtruitur; alijs uero locis, muris, macerijs, ſcorotionibus, congerijs, carbunculis, terminis anguſtis, fluminum curſibus. Ex libro de limitibus agrorum.

H A N T E A E

HÆBVDES, pe. pr. f. 3. αἰβῦδαι, inſulæ ſunt quinque inter Caledonium, quæ hodie Scotia dicitur, & Thulen Inſulam.

HAEDILIA, n. 3. [*Le ſtalle di capretti.* Ger. Ein gitz oder geiſſſtal. *Gal. Eſtable a cheureaux. Hiſp. Cabrital, donde ſe acogen los cabritos,*] ἐρίφοστάσια, ſunt hædorum ſtabula, qua ratione etiam dicuntur Caprilia, Ouilia, Porcilia, Equilia, & his ſimilia, quod in his ea animalia contineantur. Hora. 2. Carm. Ode 17. Nec Martialis hædilia lupos. Vbi Acron. Hædilia, ſepta hædorum, per continens, id quod continetur, συνεκδοχικῶς.

HÆDINVS, a, um, o. 1. 2. [*Di capretto.* Ger. Geiſſin, gitzin. *Gal. De cheureau. Hiſpan. Coſa di cabritto,*] ἐρίφειος, nomen poſſeſſiuum, vt, Caro hędina, quæ eſt ex hædo. Hædinæ pelliculæ. Cic. pro Mur. At ille homo eruditiſſimus, Stoicus ſtrauit pelliculis hædinis lectulos Punicanos.

HÆDICVLVS, m. 2. Hædulus, & Hædillus. ἐρίφιον. Pla. in Aſi. Dic igitur me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem, agnellum, hædulū. Iuu. Sat. 11. E Triburtino veniet pinguiſſimus agro Hedulus,

HÆDVS, di, m. 2. [*capretto,* גְּדִי ghedhi, ge. Ein geiſſ, ein gitze. *Gal. Vn cheureaux. Hiſ. Cabrito, hijo de cabra, o cabron,*] ἔριφος, ſiue, vt alij ſcribunt, Hędus, eſt fętus capræ; Qui per ę diphthongum ſcribunt, videri volunt dictū eſſe Hædum, ἀπὸ τοῦ αἰδέσθαι, hoc eſt, à teſticulis. Alij vero qui per œ ſcribunt, à lingua Sabina eius originem petunt. Illi enim Hædum dicebant, quod Romani dicebant fœdum. Cic. de Sen. Villa abundat porco, hædo, & agno. Vir. 1. Eclo.

HÆMATITES, p. p. m. 3. αἱματίτης, lapis eſt duriſſimus, rubore adeò ſaturo, vt niger videatur, coti tamen attritus rubedinē manifeſtā oſtendit ſanguinis coloti ſimillimam. Quatuor fere enumerātur hæmatitę differentiæ, duritię tm̄ diſtinctæ, & colore magis minuve nigricāte. Optimus tm̄ eſt, teſte Dioſc. qui friabilis eſt, & in quę dā quaſi ſila poteſt ſecari. Nomē habet ἀπὸ τοῦ αἵματος, hoc eſt, à ſanguine, vel quod totus cōcreto ſāguini ſimilis ſit, vel quod coti madefactæ attritus, facultatem habeat ſiſtendi ſanguinis. Vide Gal. lib. 9. Simp med. Dioſ. de mater. med. lib. 5. & Pli. lib. 36. c. 16.

*HÆMODES, mons Lyciæ, Mela lib. 1.

*HAEMON, m. 3. Thebanus iuuenis, Creontis filius, Stat. Theb.

†HAEMORRHAGIA, æ. [*Huſſo di ſangue.* Germ. Bluetung. *Gal. Fluxe de ſang.*] αἱμορῤῥαγία, copioſus & immoderatus ſanguinis fluxus.]

†HAEMORRHOIS, idis. [*il mal delle moroelle.* Ger. Bluetfluſſ aus den afterdarm.] αἱμορῥοΐς. Genus morbi inter ſedem naſcens, & ſanguinem fundens. Celſ. lib. 6. de Hæmorrhoidib.]

HÆMVS, m. 2. αἷμος, (Suidæ) mōs eſt Theſſaliam à Thracia diuidēs, ſic dictus ab Hæmo Boreæ, & Orithyiæ filio. In hoc monte Martis domicilium conſtituerunt Poetæ. In eius montis radicibus ſut amœna illa loca, quæ Græci Tempe dicuntur. Lucan. Tunc linquitur Hæmus Thracius.

†HAEREDIPETA, æ. p. c. qui blanditijs & muneribus, uel alijs artibus captat gratiam ſenum, ut ab illis hæres inſtituatur.]

HÆREDITARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Hereditario.* Germ. Erblich, das zu der erbſchafft gehoert. *Gal. Venant par ſucceſſion d'heritage. Hiſp. Perteneſciente a la herencia,*] κληρονομία, κληρονομικὸς, κατὰ κληρονομίαν πατῶν, quod ad hæreditatem pertinet. Cic. 6. Ver. Simul cum cęteris Chelidonis hæreditarijs ornamentis ponentur. Hinc bona hæreditaria, & Succeſſio hereditaria. Morbos etiam hereditarios vocamus, qui parentum vitio nobis obtingunt.

HÆRE-

gnificat aliud, vel ἀπὸ τοῦ ἀλύειν, quod eſt languere, vel obſtupẽ
scere, vt auctor eſt Cloatius Verrius apud Gell. li. 5. c. 12. Ciad Att.
10. Ego tamen ſuſpicor hunc, vt ſolet, hallucinari. Aſpiratur (vt in
quit Gell. lib. 5. cap. 3.) vt ſonus ſit mitior, & vegetior ſit.

Halo, las, n. 1. [*Spirare, mandar fuori odore,* כפר naphadh, תפח hip-
puch, German. Riechen, ein geſchmack geben, athmen. *Gal. Hale
ner, flairer, & rendre odeur. Hi. Echar de ſi babo,*] ἀτμίζω, ἐνωτίω, ſpi
ro, vel odorem emitto. Vir. 4. Geor. Inuitent croceis halantes flori-
bus horti. Huius compoſita ſunt. Adhalo, Exhalo, de quibus ſupra
Vide exhalatio, denorum ſpirituum euaporatio, q̃ a Cice. Halitus
tertæ appellatur. Inhalo. Lactan. de Ira Dei; Si ceræ inhalaueris.

* Halone, f. 1. inſula Propontidis, Ἁλόννη. Plin. lib. 3. cap. vlt.

* Halonesvs, f. 2. inſula maris Ægei, Ἁλόννησος, Strab. lib. 14.

* Halophanta, m. 1. hominum genus nequam. Nonius ex Plauto,
In Curc. Halophantam, an ſycophantam hunc magis dicam ne-
ſcio. Vbi tamen potius legendum, Holophantam.

† Halos. ἅλως. Ariſtoteli in Meteor. dicitur, quam Latini modo coro
nam, modo aream circa Lunam dicunt.

† Halosis, p. p. f. g. [*Preſa, aſpugnatione*] ἅλωσις. Latinè captio ſiue ex-
pugnatio. Sueton. in Nerone.]

Halter, halteris, m. 3. p. genitiui, ἀπὸ τοῦ ἅλλεσθαι, hoc eſt, a ſalien-
do dictus eſt. Sunt aũt Halteres, ἁλτῆρες, pilæ plumbeæ, maſſulæve,
quibus vtraq. manu ſe librabant, qui ſaltu certabant, vt certius aſ-
ſilirent. Mart. in Apoph. Quid pereũt ſtulto fortes haltere lacerti?

* Halyattes, m. 3. rex Lydiæ, Croſi pater. Herod. lib. 4.

* Halys, m. 3. fluuius Cræſo fatalis. Cic. 2. de Diuin.

Hama, f. 1. inſtrumentum ad incendium compeſcendum. Pl. in epi.
Et alioqui nullus vſquam in publico ſipho, nulla hama.

† Hamadryades, ἁμαδρυάδες. Nymphæ ſyluarum, quas vetuſtas cre-
didit cum arboribus naſci & interire. Vide Dryades.

Hamatvs, a, um, o. 1, 2. [*Hamato, piena di hami.* Germa. Mit hacken
bewart, oder gekrumbt wie ein hacken oder ein angel. *Gal. Fait
en maniere d'hameſſon, graniã d'hameſſons.* H. *Coſa con anʒuelo.*] ἀγκι-
στρώδης, hamo inſtructum, & munitum ſignificat. Ci. 4. Aca. Hamatis,
vncinatiſque corpuſculis. Hamata munera, quæ ita dantur, vt
alia ſubinde dona ad ſe alliciant. Plin. in Epiſt. Hos ego viſcatis, ha
matiſque muneribus non ſua promere puto, ſed aliena corripere.
Sagittę hamatæ. Ouid. 3. Triſt. Eleg. 10. Pars cadit hamatis miſere
confixa ſagittis. Vngues hamati. Ou. 12. Met.

† Hamaxa, [*Carro.* Germanic. Ein wagen] ἅμαξα, à Græcis dicitur,
quod nobis plauſtrum. Eſt inde etiam ſidus appellatum hoc no-
mine.]

Hamo, as, a. 1. [*Piegare, torcere à guiſa di hamo,* חבה chaphah. Germa.
krieẽme wie ein angel. *Gal. Plier, faire courbeure façon d'hameſſon.*
Hiſp. Hegar, cornar,] ἀγκιστρόω, curuo, a quo Hamatus. i. curuatus, de
quo ſupra. Hinc Adhamo, as, p. p. quod eſt obligo. Ci. li. 2. Aca. Qui
enim ſeriis honores adhamauerunt, vix admittuntur ad eos.

Hamvlvs, li, m. 2. dim. Hamulum Celſus vocat vncinum, quo chirur
gi pterygion ex oculo eximunt. Celſus, lib. 5.

Hamvs, m. 2. [*Hamo,* חכה chachah. Ger. Ein Ketten ring. Item, ein
ſeder Krumm eiſen, hackechtig wie ein angel. *Ga. Vn haim, vn'ha
meſſon croc, vn crochet. Hiſpa. Anʒuelo para peſcar, ò coſa ſemelantes*]
ἅγκιστρον, catenam ſignificat. Cic. de Senectute, eſcam malorũ volu-
tatem appellat, quod ea videlicet homines capiãtur, vt hamo pi-
ſces. Virg. lib. 3. An. Loricam conſectam hamis, auroq. trilicem, hoc
eſt, hamis aureis. Accipitur etiam hamus, pro vnco, ex quo piſca-
tores eſcam ſuſpendunt ad capiendos piſces. Ouid. de arte amand.
Caſus vbiq. valet. ſemper tibi pendeat hamus. Præterea ab huius
vnci ſimilitudine, hamus accipitur pro inſtrumẽto ferreo, quo diu
dum arcæ numatiæ obſeipiunt. Iuuenal. Sat. 14. Diſpoſitis prædiues
hamis vigilare coëtorem. Quo in loco hamus priorẽ corripit, quã
poetæ omnes producunt: aut certè dicendũ erit, m literã in dictio-
ne Prædiues cum præcedente vocali abſumi: in qua ſnia eſt Manet
ille. Hamus etiam aliud inſtrumentũ ferreũ ſignificat, quo li-
num pectimur. Pli. li. 19. c. 1. Et ipſa ſtroen pectitur ferreis hamis do
nec omnis membrana decorticetur. Hinc Hamatilis. Pla. in Rud.

* Hanno, punicum nomen, eius nominis tres illuſtres viri extitere.

† Hara, æ, [*ſtalla de porci.* Ger. Schweinſtalk.] Porcarum ſtabulum,
Cicã Piſ. Ex hara prõducte, non ex ſchola.]

Harigva, f. 1. apud aruſpices ſignificabat hoſtiam, quæ inde dicta e-
rat, quod eius adhærentia inſpicerentur. Auctor Feſtus. A Donato
autem ſtaruga vocatur hoſtia, ab hara, cui includitur.

Hariolatio, f. 3. μαντεία, actus ipſe hariolandi. Cic. de Diu.

Hariolorgaris, ari, d. 1. [*Profetare, indouinare,* נחש naſam. Ge. warſa
gen. *Ga. Deuiner. Hi Adeuinar,*] μαντεύομαι, diuino. Ci. 1. de Diu. Nec eos, qui quæſtus cauſſa hariolantur, agnoſco. Idẽ Att.
li. 8. προθεσπίζω, igitur, noſter Attice, non hariolans, vt illa, cui ne-
mo credidit, ſed coniectura perſpiciens.

Hariolvs, li, cũ accentu in antepen. [*Profeta, indouino,* נחש roſem
Ger. Ein warſager, weiſſager. *Gal. Deuin, deuineur. Hiſp. Adeuino,*]
μάντις, futurorum diuinator; dictus hariolus, quaſi fariolus, a faris
vel a fando, ſicut hanula, quaſi fanula, hoc eſt, parua ſana, aſpira-
tione, vt plerunque fieri ſolet, pro f, litera poſita. Ter. in Phor. In-
terdixit hariolus. Plt. in Caſt. hariolares, Cic. 2. de Diuin. Et quã ſæpe
re ſæpè hariolorum etiam, & vatum furibunde prædictione.

* Harmatopolitae, m. 1. populi Aſiæ, in ſinu Elaitico.

* Harmastis, f. 3. Iberiæ oppidum, ad Neetim amnem. Plin.

Harmodivs, m. 2. & Ariſtogiton, ciues Athenienſes fuerunt, qui cum reip. tyrannide liberaſſent, hoc honoris a ciuibus ſuis tribu-
tum eſt, vt nemo vnquam ipſorum nomine vocaretur. Hinc natũ
adagium. Harmodii Cantilena, ἁρμοδίου μέλος, de lugubribus, &
triſtibus dicebatur.

Harmonia, f. 1. pen. prod. [*Harmonia, concordanza, concento.* Germa.
Ein zuſammen ſtimmung, zuſammen richtung, wollautung. *Gal.
Harmonie, accord de ſons differens. Hiſpa. Conſonancia en la muſica.*]
ἁρμονία, Latinè compoſitio, concordia, conuenientia, concentus,
ἀπὸ τοῦ ἁρμόζειν, quod eſt congruere. Muſici harmoniam vocant
intentionem, concentumq. nerborum in integros modos ſine vlla
offenſione conſonantium. Ci. Tuſc. 1. Harmoniam aũt ex interual
lis ſonorum noſſe poſſumus quorũ varia compoſitio ẽt harmonias
efficit plures. Quinct. li. 1. c. 10. Nec illa mõ contenti diſſimiliũ cõ-
cordia, q̃ vocant harmoniam, ſonum quoq. his motibus dederunt.
Hæc etiam alio nomine dr Symphonia. Eſt etiam Harmonia mu-
lieris proprium, quo nomine Gelonis filia Themiſtij vxor, appel-
lata eſt, ab, ἁρμάζω, coapto. Eſt præterea Harmonia Martis, & Ve-
neris filia, Cadmi vxor, cui Vulcanus pulchrum, ſed exitiale mo-
nile dedit, eo quod ex coniugis adulterio fuiſſe prognata. Reliqua
vide ſupra in dictione Cadmus, & apud Ouid, lib. 4. Metam.

Harmonicvs, a, um, o. 1. 2. [*Armonico.* G. Des zu der zuſammẽſtim
mung oder dem wollauten gehoerig iſt,] ἁρμονικός, quod ad har-
moniam attinet. Pli. lib. 2. c. 109. Harmonica rõ, quæ cogit rerũ na-
turã ſibi ipſam congruere, addit huic menſuræ ſtadia ſeptẽ millia.

† Harpa, æ. Auis lari minoris ſpeciẽ, de qua Plin. libr. 10. cap. 74. Eſt
eſt vulturis ſpecies.]

Harpago, p. p. in genitiuo harpagonis, f. 3. [*Vncino cõ che ſi legano le
naui inſieme alla guerra.* Ger. Ein ſchiffhack. *Gal. Croc, hanet. Hiſp.
El cloque de la naue,*] ἅρπαγη, ἁρπάγων, inſtrumentum eſt ferreũ in
fine aduncum, quo in nauali bus prælijs apprehenduntur naues, &
tanquam in cõtinenti coguntur dimicare; ita dictum a verbo Gre-
co, ἁρπάζω, quod eſt rapio. Eſt & aliud inſtrumentum hoc nomi-
ne, quo ea quæ in puteum, vel fluuium deciderint, extrahunt. Cu-
ius inuentor traditur fuiſſe Anacharſius Philoſophus, teſte. Plin.
lib. 7. c. 56. Eſt etiam harpagõ inſtrumentum ferreum, quod a non-
nullis Canis vocatur, quo vaſa vinaria conſtringuntur, vt commo-
diùs inducantur Circi. Li. li. 10. Bell. Pun. vſus eſt accuſatiuo Græco
harpagonas: Aſſeres ferreo vnco pfixi (harpagonas vocant milites)

Harpago, gas, a. 1. p. p. [*Rapire, rampinare,* חרף taraph חתף chara-
ph. Ge. Zuhinhacken, zuhinziehen, grappen.] ἁρπάζω, rapio. Pla. in
Aul. Hei miſero mihi, aurum mihi intus harpagatum eſt.

* Harpaice, f. 1. pen. cor. mulier, Harpali Thracum regis filia. Vir.
1. Aeneid.

* Harpalvs, m. 2. prædonis nomen apud Cic. lib. 1. de Nat. Deor.

* Harpasa, orum, n. 2. oppidũ Aſiæ, oppoſitum fluuio harpaſo. Plin.

Harpastvm, n. 2. [*Palla del calcio.* Germ. Ein groſſe ballen mit deren
man kurtzweil treibt. *Gal. Vne balle, vne groſſe plette a iouer. Hiſp.*
[*Inſtrumento para arrebatar.*] δορκάς, genus eſt pilæ grãdioris, quã
pilã paganica, minoris tamen quàm follis: ita dictum ab ἁρπάζω,
verbo Græco, quod eſt rapio, eo quod plures proiectum harpaſtũ
conantur arripere, & extra ludi limites eijcere. Nam hoc pilæ ge-
nus non percutitur, ſed cum multi ludentes in duas partes diuiſi
ſunt quiſque annititur pilam arripere, & ad ſuos, qui poſt ſe ſunt
vicinores limitibus, tranſmittere, eiuſque partis victoria eſt, quæ
pilam extra limites aduerſarię partis eiecerit. Laboriоſum ludi ge-
nus eſt, grandioribuſque tantùm conueniens. Cum enim ſimul
pilam arripere conantur, in terram ſe inuicem proſternunt, pulue-
reque, & ſudore infecti ſtaneſcunt. Mart. li. 14. Seu lentum ceroma
teris, tepidumq. trigona. Siue harpaſta manu pulueulenta rapis.

Harpax, gis, vel gos, f. 3. ἅρπαξ, a Syris vocatum eſt electrum, eo qd
feſtucas, & paleas ad ſe rapiat, Plin. lib. 37. cap. 2.

Harpe, es, f. 1. enſis in ſummitate falcatus, quo Mercurius vſus fertur
in occidendo Argo, & Perſeus in amputando Medũæ capitæ. Ou.
5. Met. Vertit in hunc harpen, inadefactam cæde Meduſæ.

Harpocrates, m. 3. p. c. ἁρποκράτης, ſimulachrum in ſacris Iſidis, &
Serapidis erat, quod digito labijs impreſſo, admonere videbatur,
vt ſilentium fieret. Hic dicebatur ſilentij Deus. Reuera autem Gre-
cus philoſophus fuit Harpocrates, cuius eruditio ac præcepta in
id maximè tendebant, vt ſilentium præciperet, & omnibus rebus
anteponeret. Catul. in Gelliũ; Hoc ne ipſi accideret, patrui, perdã-
ſpuit ipſam Vxorem, & patruũ reddidit Harpocratẽ. Vbi redde-
re Harpocratem, prouerbialiter dictũ eſt, pro ſilentiũ imponere.

Harpygæ, [*Arpie,* ἅρπυιαι, monſtra fuerunt, qualia deſcribit Vir.
3. Æneid. Virginei volucrum vultus, fœdiſſima ventris Inguuies,
vncæque manus, & pallida ſemper Ora fame. Vnde a Suida vo-
cantur, ἁρπακτικοὶ δαίμονες, hoc eſt, rapaces dæmones. Dicuntur
cantur, ἁρπακτικοὶ δαίμονες, hoc eſt, rapaces dæmones. Dicuntur
habitant, partem terrarum, partem aquaris tenentes, dictæ, ἀπὸ τοῦ
ἁρπά-

ἁρπάζων, id est, rapiẽdo. Volatiles, vultu virgineo, manibus vncis. Alij Neptuni filias faciunt, qui fere prodigiorum omnium patet est, nec immerito. Nam secundum Miletium Thaletem omnia ex humore procreantur: vnde est, Oceanumque patrem rerum. Hinc fit, vt quoties cumque desunt parentes, redeatur in generalitatem. Sic & peregrinos Neptuni filios dicimus, quorum ignoramus parentes. Alij autem dicunt Harpyias, filias Thaumantis, & Electrę fuisse. Has Virgil. tres esse dicit, Aello, Ocypeten, Celæno, quarum postremam Homerus Podargen vocat, & ex ea Zephyrum ventum, Achillis equos, Balium videlicet, & Xanthum genuisse dicit. Hesiodus tantùm duas nominat, Aello videlicet, & Ocypeten. De Harpyis quoque supra nonnulla dicta sunt in dictione Calais, nonnulla etiam infra dicentur in dictionibus, Phineus & Zethes. Virgil. lib. 3. Aeneid.

HARVSPEX, icis, m. 3. [*Indouino, profeta,* נחש Kosen. Germanic. Ein vvarsager auss den eingevveyden der geopfferten thieren. G. Deuvin. Hi. *Adouino.*] ἱερόσκοπος, qui hostigis, id est, hostijs inspectis, futura prædicit μάντις, Terent. in Phorm. Haruspex venit ante brumam aliquid noui Negocij incipere. Hunc locum exponens Donatus, Haruspex, inquit, ab Haruga deriuatur, quæ est hostia, ab Hara in qua concluditur, & seruatur. Melius itaque cum aspiratione scribitur.

HARVSPICA, æ, f. 1. [*Indouinarriee,* מעונן Kosemeth. 6. Ein vvarsage rin auss den eingevve yden der geopfferten thieren. *Gal. Deuineresse. Hi. Adeuinadora.*] diuinatrix. Pl. in Mil. Da quod dem Q. in quatribus, præcantatrici, collectrici, hariolæ atque haruspicæ.

HARVSPICINA, f. 1. p. p. [*L'arte da indou nare,* כשף Kosem. Ger. Die Kunst des vvarsagens auss der geschlachen Thieren eingevveid. *Gal. L'art & science pour deuiner par la consideration des entrailles des bestes. Hisp. El arte de aquella deuinacion,* ἱερασκοπία, est ars diuinandi ex cęlarum hostiarum extis. Cic. 3. de Diu. Vt ordiar ab haruspicina, quam ego reipub. caussa communisque religionis colendam censeo. Vnde Haruspicinam facere, est exercere huiusmodi artem. Ci. ad Leptam: Neque enim erat ferendum, cum, qui hodie haruspicinam facerent, in senatu Romæ legerentur, &c.

HARVSPICVM, στηλαγχνοσκοπία, actus ipse diuinandi ex inspectione exterorum: Catullus tamen pro ipsa arte videtur posuisse, cum ait: Nascatur magus ex Gelli, matrisque nefando Coniugio, & discat Persicum haruspicium.

HARVSPICINVS, a, um, o. 1. 2. p. p. Vnde libri haruspicini dicuntur, qui de haruspicina, hoc est, haruspicum arte præcepta tradunt. Ci. 1. de Diu. Quod Hetruscorum declarant, & haruspicini, & fulgurales, rituales libri, nostri etiam augurales.

HASBYTHAE, m. 1. ἀσβύται, Africę interioris populi, post Nasamones, Macis finitimi. Plin. lib. 5. cap. 5.

HASTA, stæ, f. 1. [*Hasta, lancea,* חנית chanith רומח romach חנית Kosen. G. Ein spiess. *Gal. Lance, picque, sauueline. Hisp. Lancapica,*] λόγχη, δόρυ, est instrumentum illud ex ligno tereti, cuspide præferrata, qua milites in hello vtuntur. Ci. 2. de Fin. Euelli insit eam, qua transfixus erat hastam. hastam abijcere, est caussæ diffidere, & contentionẽ relinquere. Ci. pro Mur. Videsne tu illum tristem, demissum iacet dissidit, abiecit hastas. Hastæ subijcere bona alicuius, est ea publica auctione vendere, eiq. qui plurimum obtulerit, addicere. Solet. n. hasta figi in omnibus auctionibus; vnde factum est, vt hasta nonnũquam pro ipsa auctione ponatur, [*Incanto.*] Ci. Phi. 8. Itaq. hastam semper videre cupiunt ij, qui nostris bonis imminent. Sub hasta subire, est vendi. Pla. in Most. Vel isti, qui trium nummorum caussa subeunt sub hasta. Ab hasta fit diminutiuum Hastula, quod paruam hastam significat.

HASTARIVM, rij, n. 2. [*Vendita all'incanto.* Germanice Vet Kauffung. *Ga. Vente a l'encant. Hi. Almoneda,*] λαφυροπωλία, venditio auctionaria. Vnde Tertul. in Apologet. In hastario vectigales sumus.

HASTATI, m. 2. αἰχμηταί, dicti sunt, qui primi in acie cum hastis constitui solebant: hastatus vero primus dicebatur, qui duas cẽturias, idest, ducentos milites, ducebat in acie secunda, quẽ nunc Ducenariũ vocant, vt Vegetus denotat. Varro de ling. Lat. li. 4. Hastati milites dicebantur, qui primi hastis pugnabant. Vide dictione Antepilanus. Cic. de Diu. Euelli prima hastati signum non potuerit.

HASTILE, is, n, 3. p. p. [*Patto a guisa d'hasta.* Germa. Das wie ein spiess gemacht ist, oder ein spiesstang.] dicitur quod ad hastæ formam factum est, hoc est, lignum teres, oblongum cuiusmodi est hasta. Cice. pro Rab. Cum Q. Scæuola confectus senectute, præpeditus morbo, hastili innixus. Virg. 5. Æn. Præfixa hastilia ferro.

HAV, interiectio est mentis conturbatæ. Terent. in Eun. Hau, obsecro mea Pythia, quid istuc nammonstri fuit? Interdum etiam inuenitur geminata. Ter. Adel. Hau, hau, mi homo, tanus ne es?

HAVD, [*Non,* לו. Ger. Nicht. *Gal. Non, non pas. Hisp. No.*] adu. negandi, significat non. Ter. in And. Haud muto factum. Cice. pro Cu.

HAVDQVAQVAM, [*In niun modo,*] οὐδαμῶς, hoc est, nullo pacto, vel nullo modo. Liu. 10. Bel. Pun. Asdrubalem propediem affore cum manu haud quaquam contemnenda. Ci. de Ora. Haud quaquã eloquẽs.

HAVRIO, ris, hausi, haustũ, a. 4. [*Tirar fuori, attengere,* שאב schaab, דלה dalah. G. Schopffen. *Gal. Puiser & tirer. Hi. Sacar a fuera la li-*

quido,] ἀφύσσω, ἀντλέω, significat pro puto extrahe. humore educo ex profundo aliquo loco. Ci. 1. de Diu. Q. cũ vidisset flamma aquã de iugi puteo, terræmotus dixit in stare. Idem de Or. Si is potare velit, de dolio sibi hauriendũ putet, Idẽ de Di Aqua è puteo hausta. Haurire auribus, est audire. [*Vide e.*] Vir 3. Vocẽq. his auribus hausi. Haurire oculis, est adspicere *seuere* pro quo poetæ ẽt interdũ dicunt haurire, omisso ablatiuo. Oc Vir. 1. Æn. suspiciens hausit cælũ, mẽtemq. tecepit, Accipitur confodere, seu vulnerare, [*Impiagare*] Virgil. 10. Aen. Per tum squallentẽ auro latus haurit apertum. Item tenere, [*Tenere.*] Vi 4. Geo. Et medium sol igneus orbem Hauserat. Itẽ exequi, im re, [*Empire,*] διατελεῖν ἐκτελοῦντα, Luc. l. 30. vt citat Nonius: Qn rire animus Musarum, & fortia gestit. Item luere pœnam. Virg Aen. Spero equidem mediis, si quid pia numina possunt Supp hausurum scopulis. Quo in loco Virgilij obseruato, Hausurum ei absq. t, pro hausturum. Item cõsumo, [*consumare,*] νέμομαι. li. 5. Tam longi temporis opus incendium hausit. Haurire cala tatem, Haurire dolorem, haurire gaudium. vide Bud. in anno in epi. Huius compositum est Exhaurio. Legitur ẽt nonnunq præteritum hauriui, & supinum hauritum. Varro ad Cicer. C idem quoq. haurierit. Apul. lib. 2. de Asino Lugena facilis hau

HAVSTO, stas, a. 1. freq. ab haurio, a quo fit compositum exhaustus, exhaustant, efferunt.

HAVSTVS, stus, m. 4. [*Sorbimẽto, sorbitione,* משאב mascheab. G. S epfung. G. *Puisement, vn trait a boire. H. Potaçe, o beuraçe, o cosa se beue, sacamiẽto a fuera de lo liquido*] ἄντλησις, sorbitio, & edu liquioris ex aliquo loco. Col. li. 1. Si deerit defluens vnda putei queratur in vicino aqua, q̃ non sit haustus profundi, i. quæ n profundo puteo hauriatur, & extrahatur. Cic. pro Cæc. Aquæ ctus, haustus. Ouid. 6. Metamor. Haustus aquæ mihi nectar ei ctus, haustus. Ouid. 6. Metamor. Haustus aquæ mihi nectar ei

HAVSTVS, sta, stum, o. 1. 2. [*Consumato, deuorato,* שאוב schaub. G. sumcken, verschluckt, vndergangen. Ga. *Puisé, tu è engloutí. H. sabeuida, guasta y trauada,*] ἀντλημένος, participium accipitur pr sumptus, deuoratus. Ci. de Fin. Omnia duxi hausta ex fonte N rre. Liu. li. 1. Nec ferro tm̃ periere, sed in paludes quidam con profundo limo cum ipsis equis hausti sunt. Idem 3. Bel. Mac.

HAVSTRVM, stri, n. 2. Ger. Ein rad mit welchem man wasser au cht, ein schoepffrad, ἄντλιον, teste Budæo est machinæ genus habens, qua calcata, aquam è puteis, vel fluminibus haurim & Tympanum vocatur. Lucr. lib. 5. Vt fluuios verrare rotas, a hausta videmus. Nonius tamen mauult haustra ipsos e hoc est, situlas in huiusmodi machinis, quibus aqua hauritur

H A N T E E

HEAVTONTIMORVMENOS, ἑαυτὸν τιμωρούμενος, nomen est com Terentianæ, quod nos se ipsum excruciantẽ interpretari possu τιμωροῦμαι, enim idem est, quod ſquio, punio, crucio, & ἑαυτ ipsum. Inducitur enim senex Menedemus seipsum exercia filium Cliniam duritia sua in militiam proficisci compulsi

HEBDOMAS, adis, f. 3. [*Settimana,* שבתון schabuũ. Germ. Ein we G. *Vne sepmaine, une septaine. Hisp. La semana,*] ἑβδομάς, & h mada, dę, dẽ numeros septenarius, sicut Ogdoas, numerus o rius, & Enneas nouenarius, Decas, denarius. Ci. Tyroni li. 16 Symphoniam Lysonis velim vitasses, ne in quartam hebdo incideres. Vbi per quartam hebdomadam intelligit idem mum octauum, qui numerus constat ex quatuor septenarius. mi autem quiq. dies in febribus Critici sunt, & periculosi. Nec solum de dieb. dr, sed etiam de annis, & quibuscũq. rebus, q ptenario numero comprehenduntur. Gel. Tum tibi addit, se tam duodecimam annorum hebdomadam ingressum esse, eum idem septuaginta quinque librorum hebdomadas scri

HEBE, f. 1. Ἥβη filia fuit Iunonis absq; patre, vt Latinorum poeta rũt. Apollo. n. cum Iunoni nouercæ conuiuium in patris su parasset, inter alia lactucas agrestes ei apposuit, quas cũ Iuno dẽ comedisset, illico, vsq; tunc sterilis, prægnans effecta est pe quæ Heben, q̃ postea Iupiter ob formæ elegantiam ad officia cernatus assumpsit, Deamq. iuuentutis effecit. Tandem cũ ip cum ceteris Dijs apud Aethiopes conuiuaturus iuisset, contu administrans eis Hebe pocula, perq. lubricũ minus cautè in cadderet, reuolutisq. vestibus, obscœna Superis manifestaret, obrẽ ab officio est amota, eiusq; loco Ganymedes subrogatus tremo Herculi in Deos relato, vxor data. Auctor Seruius. H rus aũt ex Ioue eam conceptam esse tradidit, neq. omnino a cio remotam, sed cæterorũ Deorũ pincernam fuisse; Ganym vero solius Iouis, Ouid. li. 9. Met. Hoc illi dederat Iunonia n Hebe, &c. Hæc Dea iuuentutis putabatur, ἥβη, enim (vt ait S florem ætatis, & primam pubem significat.

HEBENVS, ni, f. 2. & hoc hebenũ, ni. p. c. [*Hebeno,*] ἴβενος, Dio bor est in India, atq. Aethiopia nascẽs, cuius lignũ tã solidũ põderosum, vt in aqua subsidat: colorem fere est buxo ne milis, intus omnino niger. Sunt, qui sine aspiratione scribat pacto etiam scribitur apud Græcos. Vide supra Ebenus.

HEBEO, bes, n. 2. [*Essere ottuso, pigro,* אחל achalh. Germ. Stum

Hitvs,li,n.2. *Vnero della faua.* G. Das kleim ſchwartz fleckelein an dē bonē. *Gal. Le noir de la feue. Hiſp. El nero de la haua.*] parvum illud nigrum, quod in ſummitate fabæ adhæret, vnde & pro re exigua ſumitur, quæ parui, vel nullius precij eſt, quod Græci dicunt, οὐδέν, Cic. li. 2. Tuſc. Tum illud quod Siſyphus verſat ſaxum, ſudans nitendo, nec proficit hilum, ideſt, quicquam, tantillum, minimūque. Ab hoc nomine fit, Nihilum, quaſi ne hilum quidem, & per apocopem Nihil, & per ſyncopen Nil. Lucret. Ex nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reuerti. Var. lib. 1. de Lingua Latina. Itaque vt cum, quem putamus eſſe, non hili, dicimus Nihili; ſic in quo putamus eſſe nequicquam, dicimus Nequam.

Himera, *f. ἡ ἡμέρα*, fluuius Siciliæ, qui in duas partes diuiditur, & in altera dulcem ſaporem, in altera ſalſum retinet. Eſt etiam vrbis nomen eiuſdem inſulæ. Cic. in Ver. Silius lib. 4. Qua mergitur Himera ponto. Vide Pli. lib. 3. cap. 8.

Hinc. Cic. de Fin. Via quæ eſt hinc in Indiam.

Hinnio, nis, niui, nitum, p. p. n. 4. *Annitrire,* צָהַל tſuhal. G. wihelē, ſchreyen wie ein roſſ. *Gal. Hennir, hennir. Hiſp. Relinchar el cauallo, χρεμετίζω*, proprium eſt vocis equorum. Quin. lib. 1. cap. 5.

Hinnitvs, tus, m. 4. [*Hinnitrire.* מְצִהֵל mitshalah. G. Das roſſ geſchrei. *Gal. Hennissement, ou hinnessement. Hiſ. A quel relinchido del cauallo,*] *χρεμετισμός*, Cic. 1. de Diu. Exaudiuit hinnitum, reſpexitque, & equum alacrem aſpexit.

Hinnvs, hinni, m. 2. dicitur animal, quod ex equo & afina naſcitur. Var. lib. 2. de re ruſt. c. 8. Multi & hinni bigeneri: Ex equa enim & aſino fit mulus contra ex equo & afina hinnus.

Hinnvlvs, li, p. c. m. 2. *ἔριφος*, ceruorum, caprearum, capreolorum, damarum, & ſimilium fœtura. Accipitur etiam pro paruo hinno, hoc eſt, pro fœtu ex equo & afina nato. Plin. lib. 8. cap. 14. Equo & afina genitos mares hinnulos antiqui vocabant.

Hio, hias, n. 1. [*Hiare, ſpirare cū la bocca aperta,* פַּעַר pahar peh פַּעַר pahach peh פַּרְחָפָה nibkah. G. Geinē, ſich auffthū oder von ein anderthun. *Gal. Baailler, s'entrouurir. Hiſ. Abrir la bocca, o hendirſe alguna coſa, abrirſe.*] *χαίνω*, propriè ore aperto ſpiritū emittere. Cic. in Orat. Poetæ, qui vt verſus facerent, ſæpe hiabant, vt Næuius. Pli. li. 8. c. 25. Inuitat ad hiandum ſui pabuli gratia. Accipitur etiam hiare pro ſponte, vel aliqua vi externa aperiri, ſiue ſcindi, vt lingua hiat ariditate, & tellus æſtu. Sal. li. 4. Hiauit humus multa, vaſta, & profunda. Hiare flores dicuntur, cum aperiuntur. Propert. lib. 4. Nec flos vllus hiet pratis. Hiare orationem dixit Quin. lib. 8. c. 6. Quæ malè coniuncta concinnataque eſt. Per translationē, ſignificat mirari, dubitare, ſtupere, [*Dubitare, ſtupire.*] Vir. li. 6.

Hippace, *ἱππάκη*, caſeus ex lacte equino coagulatus, Pli. lib. 28. ca. 9.

Hippaco, cas, p. p. n. 1. ſignificat animam celeriter duco (inquit Feſtus) ab equi haliru, qui eſt ſupra modum acutus.

Hippago, ginis, f. 3. genus nauigij conuehendis equis aptum, quod a Iulio Polluce *ἱππαγωγός*, dicitur: & à Liuio hippagoga, li. 4. Bell. Maced.

†Hipparchvs, Magiſter equitum. Item nomen celebris cuiuſdam Aſtrologi.]

Hippias, æ, m. 1. *ἱππίας*, philoſophus Eleus fuit, teſte Cic. lib. 3. de Or. Qui audiente pene tota Græcia gloriatus eſt, nihil eſſe vlla in arte rerum omnium, quod ipſe neſciret: nec ſolùm has artes, quibus liberales doctrinæ, atque ingenuæ continerentur, geometriā, muſicam, literarum cognitionem, & poetarum, atque illas, quæ de naturis rerum, quæ de hominum moribus, quæ de rebus pub. diceremur, ſed & annulum quem haberet, pallium quo amictus, ſocos, quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe.

*Hippion, n. 2. Argos, oppidum a Diomede conditum, poſtea Argyrippa, & Arpi appellatum. Steph. & Plin.

*Hippo, oppidum Locrorum in Brutiis: quod poſtea Romani Viboneni Valentiam appellarunt.

Hippoboton, n. 2. pratum ſub Caſpijs portis ampliſſimum.

†Hippocampae, equi marini, in piſcium caudas deſinentes, ſic dicti à flexu caudarum.]

Hippocentavri, m. 2. monſtruoſum hominum genus in Theſſalia anteriore parte hominum, poſteriore equorum effigiem referens.

Hippocomi, m. 2. *ἱπποκόμοι*, Mägones ab equis curandis, colorem fuco, robur inani fagina (vt ait Quin.) mentientes.

Hippocrates, m. 3. pe. c. *ἱπποκράτης*, nomen medici excellentiſſimi patria Cos, cui tanta fuit artis peritia, vt vulgo crederetur Aeſculapio prognatus. Eius libri tamquam diuino emanauerint ore, vbique celebrantur. Exceſſit è vita annos natus 104. ſuſcepit filios Theſſalum, & Draconem. Hæc ex Suid.

Hippocrene, m. 1. *ἱπποκρήνη*, fons in Bœotia, nō procul ab Helicone monte, quem poetæ fabulantur factum eſſe vngula Pegaſi equi alati, cui fabulæ occaſionē videtur miniſtraſſe Cadmus, qui cū in Bœotia locum vrbi cōdendę quæreret, huc illuc obequitans, hūc fontem primus creditur inueniſſe: & quoniam Cadmus literarū inuentor creditur: factum eſt, vt hic fons Muſis ſacer habeatur. Perſius ad verbum reddens vocem Græcam Fontem Caballinū appellat. Nam *ἵππος*, nobis equum ſonat, *κρήνη*, fontem.

Hippodame, f. 1. p. c. *ἱπποδάμη*, & hippodamia, æ, p. p. *ἱπποδάμεια*,

filia Oenomai regis Elidis, & Piſatū, qui cū extorāculo ſe a genero interēptū iri didiciſſet, & illa tñ à multis precibus ob formæ p̄ eſtantiā expeteretur, curule certamen procis inſtituit cū ipſa. (habebat n. equos velociſſimos, qui ex ventorum flatu creati dicebantur) ea lege, vt qui vinceret, filiā haberet, victus ſubiret mortē. Trucidatis igitur victis, & occiſis, Pelops Tātali filius viſa puella, eius amore protinus exarſit: cuius nuptias vt aſſequeretur, Myrtilū, eius aurigā, pollicitis corrupit, ſic vt ille axes infirmos, & fragiles ſubiunxerit, vel, vt alij volunt, obicē axi non obiecerit, & ſic fracto, vel diſſoluto curru, Oenomaus excidit, moriēſq; Myrtilī caput devouit, obteſtans Pelopem, vt vicem ſuam vlciſceretur, quod & factum eſt. Cum. n. pactum ſibi pertidię p̄mium à Pelope poſceret, ab eodē in mare deiectus eſt atq; hoc modo Pelops puella, & regno potitus eſt. De hac Ouid. Venit vtī Phrygios Hippodamia ſinus. Virg. 3. Geor. Hippodameq; humeroque Pelops inſignis eburno.

Hippodromvs, m. 2. p. c. *Luogo dove corrono i caualli.* G. Ein rennplatz auff welchem man mit den roſſen rennet. *Ga. Vne lice, & lieu pour faire courir cheuaux, & leur bailler carriere. H. La corredera de cuallos,* ἱππόδρομος, equorum curriculum, hoc eſt, ampla planities, in qua de pernicitate certatur citra pugnæ ſimulachrum: nam ſtadium, in quo equites imaginario prælio concurrere ſolent, catadromus, *κατάδρομος*, dicebatur. Mart. lib. 12. Puſſuereumque ſitit Hippodromon vngula pulſat. Pla. in Ciſt. Quo pacto eam ab Hippodromo viderim herilem filiam noſtram ſuſtollere.

Hippolyte, *f. 1. Amazonum regina, quam Hercules prælio victam Theſeo dedit vxorem. Fuit etiam hoc nomine Acaſti Magneſię regis vxor, quę Peleum, quod libidini eius non paruiſſet apud virum accuſauit, tamquam ei vim inferre voluiſſet.

Hippolytvs, m. 2. pe. c. *ἱππόλυτος*, Theſei, & Hippolytę Amazonis filius fuit, qui cū celibem ducens vitā ſeſe venatu exerceret, & cōſtāti aio ſperneret mulieres, a Phædra nouerca, abſente patre, amatus eſt: cuius turpi deſiderio cum obtemperare noluiſſet, illa apud virū illum detulit, quod ſibi vim inferre voluiſſet. Quāobrem cū videret Hippolytus patrem dolo nouercæ perſuaſum, de nece ſua cogitare, conſenſo curru fugam arripuit: ſed dum Phocæ, quæ ti forte in littus exierant, equorū, & rotarū ſtrepitu perterritæ, magno impetu ſe in mare præcipitarent, exterriti equi, fruſtra obluctante Hippolyto, currum per ſcopulos, & ſaxa traxerunt, innenemq; infelicē, loris implicitū in partes diſcerpſerūt. Hunc poſtea Aeſculapius reuocauit ab īferis, & priſtinæ incolumitati reſtituit. Hippolytus vero relicta terra Attica, in Italiam venit ne patris iſtā rurſus experiretur, & ſe Virbium appellari iuſſit, q. bis vir fuiſſet. Oppidum non procul à Roma ædificauit, q. à nomine acceptę cōiugis, Ariciam appellauit. Sed hanc fabulam eſſe conſtat, vt inquit Plato in Cratylo. Hippolytum imitabor, *ἱππόλυτον μιμήσομαι*. Diogenianus in eos dici ait, qui ſtatuiſſent pure, caſteque viuere.

Hippomanes, p. c. n. 3. ſecundum Priſcianum *ἱπποµανές*, ab equarū rore nomen habet, quaſi *τοῦ ἵππου μανία*. Quid autem ſignificet non ſatis conuenit inter ſcriptores. Seruius ſcribit eſſe virus, ex equarū inguinibus defluens, quo tempore feruntur in amoris furorem, quod in humana viſcera deſcendens, furorem facit. Vir. li. 3. Georg. Hinc demum Hippomanes, vero quod nomine dicunt Paſtores, lentum diſtillat ab inguine virus. Sic Col. lib. 7. Curandū eſt, vt tam fœminis, quam admiſſarijs deſiderātibus, coeundi fiat poteſtas, quoniā id præcipuè armentū, ſi prohibeas, libidinis extimulatur furijs. Vnde etiam veneno inditum eſt nomē *ἱπποµανές*, ideſt, quod equinę cupidini ſimilem mortalibus amorem accendat. Pli. vero lib. 28. c. 11. & lib. 8. cap. 42 aſſerit eſſe caruncūlam in fronte pulli equini caricę magnitudine, colore nigro: quam ſtatim edito partu mater è fronte dentibus conuellit: quod ſi quis prius abſtulerit, pullum mater ad vbera non admittit. Vir. 4. Aen. Quæritur, & naſcentis equi de fronte reuulſus, Et matri præreptus amor. Hac caruncula mulieres medicamenta componentes vertere homines feruntur in furorem.

Hipponà, *f. 1. *ἱππώνη*, dea erat, quam ſtabularij maximè colebant, cuiuſque effigies in ſtabulis locabatur. Apul. li. 2. Met. In ipſo Meditullio Hipponę deę ſimulachrum reſidens ædiculæ, accurate corollis roſeis ornatum. Iuuen. Sat. 8.

Hipponax, m. 3. *ἱππώναξ*, Iamborum poeta, tanta deformitate, & ſeditate vultus, vt eius effigies a pictoribus quibuſdam publicè proposita fuerit deridenda, quamobrē indignatus Hipponax tā amaro in illos eſt inuectus, vt aliquos ex ijs credatur compuliſſe ad ſuē ſpēdiū. Hic creditur inuenille Scazontē carminis Iambici genus, quod ab eius nomine Hipponacticum vocamus, ſiue Hipponacteum. Cic. in Orat. Hipponacteos effingere vix poſſumus: magna enim parte ex iambis noſtra conſtat oratio. Vide Pli. l. 36. c. 5. Hipponacteum præconium, pro infami nota poſuit. Cic. ep. lib. 7.

Hippopera, *f. 1. p. p. [Bolge, valigie, b: faccie,* אַסְרְטָה emtachath. G. Ein bulgen oder waetſchger ſo man zu roſſ fuehret. *Ga. Bouges ou bon gettes de cuir, ou vne male qu'on porte a cheual. Hiſ. Eſcluuina, ou bon getes de cuir, ou vne male que ſe lleua a cauallo,*] *ἱππήρα*, dicūt ſacculi quibus equites neceſſaria itineri ſecum circumferunt. Sen. in epi. ad Lucil. M. Cato Cenſorius cantterio vehebatur, hippoperis quidem impoſitis, vt ſecum vtilia

por-

Plau.in Amph. Iouem facere histrioniam.

Histrionicvs, ca, cum, o. 1. 2. ὑποκριτικὸς, quod est histrioni, seu quod ad histrionem pertinet.

Hivlco, as, 2. 1. [*Aprire, fendere,* בקע baxah קרע karah. Ger. Spalten, anffihun, zu ginen machen,] χίζω, διαχίζω, aperio, findo, hiulcum facio. Catul. Aestus hiulcat agros.

Hivlce, aduer. Cic. de Ora. Ex quo sic locutum esse eius patrem iudico, non vaste, non hiulce, sed presse, & aequaliter.

Hivlcvs, a, um, o. 1. 2. *Fessо, aperto,* חרה spatuch חרה niphtach בכק nibkah. Ger. Gespalten, ginend. *Gal. Entre ouuert, entrebaaillé. Hisp. Cosa que se hiende, o abre,* χασμώδης, fissus, fatiscēs. Vir. 2. Geo. Hoc vbi hiulca siti findit Canis æstifer arua. Per translationem etiam orationem dicimus hiulcam, quæ malè cohæret. Cic. de Ora. Nec, aspet verborum concursus sit, neve hiulcus. Diomedes Hiulcos versus appellat exiles, & quasi in media parte hiantes.

H A N T E O

* Hoarvs, m. 2. ὕαρος, Scythiæ fluuius.

Hoc, [*Questo,* ז hez. Ge. Das. *Gal. cestuy ci, Hisp. Aqueste,* τοῦτο, pronomen demonstratiuum neutri generis, cuius masculinum est Hic. Vir. 4. Aen. Hoc illud Germania fuit? Migrat interdum in ad verbium, idemque significat, quod Huc. Vir. 8. Aen. Hoc tunc ignipotens cælo descendit ab alto. Sic enim legit Prisc. Ci. epi. Hoc scribo parcius.

Hodie, [*Hoggi, hoggidi,* היום hajom. Ger. Heut. *Gal. Aujourd'huy, enhuy. Hi.* Hoy,] σήμερον, καὶ τήμερα ἐπιτατικῶς, hoc die. Cicero 3. Verr. Nonæ sunt hodie Sextiles, hora nona conuenire cœpimus. Accipitur item pro nunc, siue hoc tempore, siue hac ætate. Terent. in Eun. O populares, ecquis me viuit hodie fortunatior? Cic. pro Domo sua: hodieque Volaterrani fruuntur nobiscum simul hac ciuitate. Hinc.

Hodiernvs, a, um, o. 1. 2. [*Di hoggi,* היום hijom. G. Heutig. *Gal. Duiourd'huy. Hisp. Cosa oyen oste dia,*] vt hodiernus dies, ἡ τήμερον ἡμέρα. Cic. 3. in Cat.

Holocavstvm, n. 2. victima, quæ detractis extis, integra aræ imponebatur, עולה holah παρὰ τὸ ὅλον καίεσθαι, quod totū cremaretur.

Horophanta, qui ob consuenda mendacia vili conducitur mercede. Plau. Curc. Holophantam, an sycophantam hunc magis dicam, nescio.

Holoserica vestis, vel substantiuè Holosetica, otū, s. 1. n. 2. [*Vestido de seda,* G. Ein gantz seidin, oder summatio kleid, ὁλοσηρικὴ, genus vestis, quæ tota ex serico constabat, nulla alia materia admista, qua primus teste Lāpridio, vsus est Heliogabalus, Tacitus autem Imperator holosericę vestis vsum viris omnibus interdixit. Quam rarus autem fuerit apud veteres holoserici vsus, quantaq; eius caritas, docet Vopiscus in Aureliano his verbis; Vestem holosericam, neque ipse in vestiario suo habuit, neque alteri vtendam permisit. Et cum ab eo vxor sua peteret, vt vnico pallio blatteo serico vteretur, ille respondit, absit, vt auro fila pensentur. Libra, inquit, auri tunc libra serici fuit. Hactenus ille. Sericæ autem vestes a serinibus Indiæ populis sunt appellatæ, apud quos vermiculus, qui σὴρ appellatur, conficit molliorem illam lanam, quam Sericum appellamus, quod vermiculi genus, antea orbi nostro ignotum, à quoda chis quibusdam è Serinda, Indorum vrbe, ad Iustinianum Imperatorem allatum, hodie per omnem Europam sparsum est. De vermiculi huius natura, vide plura apud Baysium.

* Holvs, m. 2. herba quæ aristas educit è corpore. Plin.

* Holosteron, n. 2. herba, quæ mollē gramen dicitur, Plin.

* Homeridae, m. 1. familia illustris apud Chios Hellanicus.

Homeromastix, m. 3. ὁμηρομάστιξ, cognomē Zoili cuiusdam, qui eo solum nomine innotuit, quod præstantissimum poetarū omnium Homerū, libris aduersus eum editis, ausus fuerit inscitiæ arguere, quos libros cum Ptolomeo Aegypti regi obtulisset, rex tum quidem dissimulata indignatione, qui ex hominis impudentia cōceperat, post aliquot dies pecuniæ aliquid petenti quo inopiā subleuaret: Mirū, inquit, te inopia premi, qui multo Homero es doctior, cū ille, qui ante annos mille fato functus est, ēt hodie tot hoīum millia pascat. Tādē patricidij accusatus, iussu regis in crucē sublatus est. Dictus Homeromastix, quasi Homeri flagellū, μάστιξ. Græcis idem est, quod nobis flagellū. Vnde & Comici verberones, h. e. verberibus dignos mastigas identidē appellant. Extēditur & latiùs Homeromastigos appellatio, vt oīb. planè detractoribus accōmodetur, qui insatiabili reprehendendi libidine optima quæque lacerant. Plin. Proem. operis. Vt obiter, cancā istos Homeromastigas. Sic Virgilio mastix, Virgilij reprehēsor, & Ciceromastix, quo nomine Licinius eā librum inscripsit, quem in Ciceronem edidit, teste Gellio l. 17. c. 1.

Homervs, ri, m. 1 pe. pr. ὅμηρος, nomen poetæ Græci excellentissimi, qui fuit ante Romā conditā annis circiter centū sexaginta, vt Cornelius Nepos in libris Chronicorū tradit. Hic fuit cæcus, & ob id Homeri nomen sortitus est, cū prius Meleligenes diceretur, qd ad Meletem fluuium natus esset. Cumæi namq. & Ionęs captos oculis ὅμηρους, appellant, qd homeris, i. itineris ducib. egeant. Hinc Cæcutiens Mæonius nuncupatur a Martiano li. 1. de Nu. Philologiæ. Petrarcha in Bucol. Carmq. senem, sed multa videntem. De patria eius nihil certi traditur. Fert. n. nominis eius claritas, vt quę vetustate rebusq. omnib. egentē, nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ vrbes certatim sibi vendicent, adeo vt quibus potissimum credere debeamus, non facilè sit discernere. Quod etiam testatur. Ci. pro Archia. Homerum (inquit) Colophonij ciuem dicūt esse suum, Chij suum vendicant; Salaminij repetunt: Smyrnæi vero suum esse cōfirmant; multi præterea pugnant inter se, atque contendunt. Extat ea de re distichon Græcum apud Gel. lib. 3. c. 11.

Ἑπτὰ πόλεις διαμάχονται περὶ ζώης Ὁμήρου·
Κύμη Σμύρνα. Χίος Κολοφών. Πύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι.

Reliquam eius vitam breuitatis caussa hic prætermittimus, quam qui latius nosse cupit, Herodotum adeat, & Plutarchum.

Homicida, æ, p. p. m. 1. [*Homicida, micidiale,* רצח rotsech. Ge. Ein todtschlager, der ein menschen vmb das leben bringt. *Gal. Homicide, tueur de gent, meurtrier. Hisp. Homizziano, que mata hombre.*] ἀνδροφόνος, qui hominem necat. Cic. 2. Phil. Fateor eos plus quam latrones, plus, quā homicidas, plus quam parricidas esse. Interdum cū laude dicitur, pro viro forti, [*Forte,*] qui multos in bello occiderit. vnde Horatius Homicidam Hectorem dixit.

Homicidivm, dij, n. 2. [*Homicidio,* רצח retsach. G. Todtschlag. G. *Homicide, meurtre. Hi. Homicidio, o muerte de hombre,*] ἀνδροφονία, quæ alio, nois necatio. Qu. l. 5. c. 9. & Val. Max. li. 1. c. 5. & Pl. li. 18. c. 3.

Homilia, æ, f. 1. דברה dabberah, ὁμιλία, Græcis colloquiū, & cœtus significat, vnde concionem, siue orationem, quæ in cœtu habetur, scriptores Ecclesiastici Homiliam vocant.

Homileaticvs, deduxit Hieronymus ad Heraclium.

Homo, inis, m. 3. [*Huomo,* אדם adam אנוש enosch. G. Ein mensch. *Gal. Homme, on femme. Hisp. El varon, o la muger,*] ἄνθρωπος, ab humo dictus, vt Varroni placet. Ci. de Legibus Animal hoc prouidū sagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis, & consilij, quē vocamus hominem, præclara quadam cōditione generatum est a supremo Deo. Idem 3. Offi. homo rationis est particeps, per quam consequentia cernit, principia, & caussas rerū videt. Idē 2. de Nat. Deo. Homo ortus est ad mundum contemplandū, & mirandum. Et paulo post. Deus homines humo excitatos, celsos, & erectos cōstituit, vt Deorum cognitionem cœlum intuentes capere possent. Ou. 1. Met. 2. Pronaq. cum spectent animalia cætera terram. Os homini sublime dedit, cœlumq. tueri Iussit, & erectos ad sydera tollere vultus. Homo autem vtrumq, sexum complectitur, tam virum quam fœminam. Pla. in Cist. Merus vtrobiq. me agitat illos hominis miseras miseteq. Sulpitius ad Cic. Epi. Famil. lib. 4. Quæ si hoc tempore non suum diem obijisset, paucis post annis tamen erat ei moriendum, quoniam homo nata fuerat. Homo homini Lupus, ἄνθρωπος ἀνθρώπου λύκος, quo monemur, ne quid fidamus homini ignoto, sed perinde, atque a lupo cauēamus.

Homoeomeria, ὁμοιομέρεια, similitudo partiū. Luc. li. 1. Hinc & Anaxagoræ sectantur homœomeriā. Seruius super illud. Virgil. 4. Aen. Exoriare aliquis nostris ex ossibus vltor. Secūdum, inquit, Anaxagoram, qui dicit homœomeriam. i. omnium membrorum similitudinem esse in rebus creandis. ex ossibus, ex sanguine, ex medullis: nam omnia pro parte sui transeunt in procreationem. Homœomeria item appellatur, cum partes eandem rationem, atq. idem nomen cum toto obtinent, sic terram, vel aquam, ὁμοιομερῆ, esse dicimus, quod quāuis exiguam terræ aquæve partem, terram aut aquam appellemus. Sic etiam a Medicis in corpore animalis partes illę minimę ὁμοιομερεῖς, appellantur, quas hos similares nominamus: quales sunt caro, os, cartilago, & eiusmodi.

Homonymon, n. 2. p. c. eiusdem nois propriè. n. homonyma dīr res diuersæ eodē appellatæ noie: vt Taurus Asiæ mons, & bos masculus, eodem appellantur nomine, cum sint res diuersissimæ. Homonyma itaque dici possunt, quæ a Dialecticis vocantur æquiuoca.

Honestas, atis, f. 3. [*Honestà,* הדר hadhar נאוה chabodh יקר iekar. G. Ehrsamkeit, ehrlich Keit, achtbarkeit. G. *Honestete. Hisp. La honestidad,*] τὸ καλὸν, dignitas, decus, laus virtute comparata. Cicer. in Off. In officio colendo sita est honestas omnis, & in negligendo turpitudo. Idem pro Mur. Nolite eum ante patris honestatibus atq. omni dignitate priuare.

Honestes, adu. [*Honestamēte, honoreuolmente.* G. Ehrlich, ehrbarlich. *Gal. Honestement, vertueusement, honorablement. Hisp. Honestamente, honorosamente, y sin reprehension,*] καλῶς, cum honore, & dignitate, Ter. in Eun. Honeste quomodo hinc abeā, nescio. Ci. de Am. Quāuis honeste id facerent, ius tamen amicitiæ deserere arguerentur.

Honestissimvs, a, um, o. 1. 2. ἐνδοξότατος, honore pleniissimus, Cic. Leuis dies nobis honestissimus fuit in senatu.

Honesto, stas, a. 1. [*Fare honore, honorare,* הדר hadhar כבד kebedh. G. Ehren, ehr anthun. G. *Honnorer, faire honneur. Hi. Honrar. hazer honor a otro,* τιμάω, decoro, honore afficio. Pla. Ca. Ne me secus honore honestes, quā ego te, cum seruiebas mihi. Ci. 1. Offi. Nec domo dominus, sed domino domus honestanda est. Sal. in Cat. Indignos homines honore honestatos videbam. Cohonesto, cum alijs honesto. Ci. Brut. Quos cohonestaris, si resp. municipium ve tuo studio, & diligentia bene administrata erit. Dehonesto, contrarium suo simplici.

Hone-

HONESTVM,sti,n.2.[*Ciò che è honesto,virtù,honestà*] נִכְבָּר nachon נִכְבָּד nichbadh הָדַר nehdhar.G.Ehrſamkeit,ehrbarkeit,τὸ καλὸν,virtutem prohibitatemq. ſignificat,quo cauetur,ne quid indecore,libidinoſe,turpiterque fiat,cogitetuve.Qu.lib.2.c.4.Iuſtum,pium, religioſum, cæteraque his ſimilia honeſto complectimur.

HONESTVS,a,um,o.1.2.*Honoreuole,laudabile,honeſto,* נִכְבָּד nichbadh טוֹב tob נָכוֹן machon הָדוּר dadhur יָקָר jakar יָקִיר jakkir.G.Ehrlich,ehrbar,chtſam,ehrenhafft.G.*Honeſte,louable,& de vertu dé bonne reputation.*Hi.*Coſa honeſta,hermoſa,honrada,y que pareſce bien,*] honore,& dignitate præſtans.Sall.in Iugurt. Quibus omnia honeſta,atque inhoneſta vendere mos erat.Item pulcher,[*Bello.*] Ter. in Eunu.Ita me Dij amẽt,honeſtus eſt.Sic etiam Inhoneſtus,mõ turpis,i.honoris expers,Cic. pro domo,Attilium hominem turpiſſimum,atque inhoneſtiſſimum iudicares:Modo deformis. Tere. in Eun.Illumine,obſecro,inhoneſtum ſenem,& mulierem ?

HONOR,oris,& Honos,m.3.[*Honore,ornamẽto,* הָדָר hadhar יְקָר jekar כָּבוֹד chabod.G.Ehr. *Gal.Honneur,dignité.* Hiſ.*Honra,hermoſura,*] τιμὴ,reuerentia,q̃ alicui exhibemus in virtutis teſtimonium.Cic. pro Cælio.Nomini vmquam præſenti Puteolani maiores honores habuerũt.Accipitur,& pro magiſtratu,[*Magiſtrato*] Idẽ de Clar. Ora. Honos eſt præmium virtutis,iudicio ſtudioq. ciuium delatũ ad aliquem,Aliquando pro forma,[*Belleʒza*]Vir.l.1.Aen.Et letos oculis afflarat honores.Aliqñ pro obſeruantia,[*Riuerenza*] Idem lib.8.Semper honore meo,ſemper celebrabere donis.Inuenitur, & pro ipſis ſacrificijs,vel odoribus,quos veteres Dijs ſuis accendebant.Virg.1.Aen.Aut ſtipplex aris imponat honores? Aliquãdo p̃ præmio,[*Premio,*] vt apud eundem. Ipſis præcipuè ductoribus addit honores.Mortis honos.i.ſepultura,vt,Cernit ibi mœſtos,& mortis honore carentes.Aliquando pro amore,[*Amare,*] Idẽ 11. Aen.Si quis amatæ.Tangit honos animum, HONOREM præfari dicimur,cum rem aliquam turpem dicturi,paucula verba præmittimus,quibus turpitudinis veniam a preſentibus precamur. Cicer. Pæto: Si dicimus,ille patrem ſtrangulauit, honorem non præfamus:ſin de Aurelia aliquid,honos præfandus eſt. Pro eodem dicimus.Habere honorem auribus,Curtius,li.5.ad vltimum opus (honos auribus ſit habitus)ima corporis velamenta proijciunt.

HONORABILIS,le,o. 3.[*Degno d'honore,* נִכְבָּל nichbadh יָקָל jakar יָקִיר jakkir.G.Egrwirdig.*Gal.Honorable,digne d'eſtre honnore.*Hi. *Digno de ſer honorado,*] ἄξιος τιμῆς,honore dignus. Liu. 4. ab vrbe, verendum magis quàm honorabilem faciebant.

HONORARIVM,rij,n.2. תְּשׁוּרָה teſchurah,γέρας,donum erat,te ſte Budæo,q̃ conſulib.olim in prouincias aduenientib.honoris loco dabatur,qualia hodie principibus ſuas primum vrbes ingreſſis porrigi,veluti bene ominandi gratia,ſolent.Honorarium ob id dictum quod honoris cauſſa dabatur, nõ tamquam debitum exigebatur. Ci.in Piſ.Qui modus tibi fuit frumenti æſtimandi? qui honorarij? ſiquidem poteſt vi,& metu extortum, honorarium nominari.Eſt etiam Honorarium apud Iuriſconſultos munus, quod patronis dabatur a clientib.olim enim patroni non exigebant officij ſui mercedem:clientes tamẽ, ne accepti beneficij inmemores viderentur,patronis pro ſuo cenſu,atq.arbitrio munus aliquod offerebant,quod honorarium vocant; eo quod magis ad honorandum patronum, quam ad mercedis ſatisfactionem ſoleret offerri.

HONORARIVS,a,um,o.1.2. יָקָר jakar,γερούσιος,quod ad honorem pertinet;vt Ius honorarium,id eſt,Prætorium,ab honore Prætorum. HONORARIVS arbiter dicitur, quem honoris cauſſa vtraq. pars ſummum facit ſuæ cauſſæ,& controuerſiæ iudicem.Cic.5.Tuſc.Quorum controuerſiam ſolebat tamquam honorarius arbiter iudicare Carneades.Ludi honorarij,quos Liberalia dicebant antiqui,vt inquit Feſt.dicti honorarij,ab honore videlicet eorum,qui munera ea populo edebant.Hinc.

HONORARIVS,TVMVLVS,m.2.[*Per honore,*] κενοτάφιον, qui honoris cauſſa erigitur.Suet.in Claud. Cæſ.

HONORATE,[*Honoratamente,* Germa.Mit ehren.*Gal.Honorablement.* Hiſpa.*Honoroſamente,*]dum honore, & dignitate,Ci.11.Phil. Quã honorate,quam grauiter ſæpè in ſenatu prædicauerunt? Tac.libr. 10. Filium eius honorate cuſtodierunt.

HONORIFICE,[*Honoratamẽte.*G.Ehrlich,mit ehr beweiſung.]honorate.Ci.6.Ter.In curiam venimus,honorifice ſane conſurgit.Idẽ ad Cælũ: Numquam niſi honorificentiſſime, Pompeiũ appellat.

HONORIFICO,as,a.1.[*Honorare,* כָּבַד chibbedh הָדַר hadhar.Ger.Ehr anthun,ehr erbieten,ehr beweiſen.*Gal.Honorer,faire honneur.*Hiſ. *Honrar,hazer honra a otro,*] honore afficio.Lact. li.7. Vt honorificent regem magnum.

HONORIFICVS,a,um,o.1.2.[*Ciò che fa honore,* יָקִיר jakkir חָדַר jakar G.Das ehr bringt oder ehrlich machet.*Ga.Qui fait honneur,honorable,* Hiſp.*Coſa que honra,*] τίμιος,quod honorem confert.Ci.Cœlio,Honorificus in me conſul fuit. Honorifica mentio alicuius apud eumdem ad Qu. Fr.

HONORO,tas,a.1,p.p.*Honorare,* נִכְבַּד chibbedh הָדַר hadhar.Ge.Ehrẽ, ehr beweiſen,in ehren halten.*Ga.Honorer.*H.*Honrar,*ἀγω ἐντιμῶ, honore afficio.Ci.de Diu.Amphiaraum ſic honorauit fama Græcia,Deus vt haberetur.HONORARE aliàs à Cicer.dr,honorẽ habere aliqui,honeſtare,honorẽ debitum alicui præſtare,honore augere. honore ampliſſimo ornare,[*Honorare*]Vnde HONORATVS, qui in honore habetur,[*Honorato.*]Cic.li.1.Off.Dicendum eſt,qualem hõis honorati,& principis domum placeat eſſe.Idem de Sen. Manent in claris,& honoratis viris.Inhonoro.contrarium ſuo ſimplici.

HONORVS,a,um,o.1.2.*Honoreuole,* נִכְבָּד nichbadh יָקָר jakar יָקִיר jakkir.G.Ehrlich.*Gal,Honorable,faiſant honneur.* Hiſp. *Honrado.que haʒe honra*]τίμιος,decorus,honorificus.Tac.l.3.Quæ in Druſum, patrẽ Germanici,honora,& magnifica Auguſtus feciſſet.Honora oratio,apud eũdẽ li.3.Vnde Inhonorus,ſine honore.Pli.li.5.c.30.

HOPLOMACHVS, m. 2. is, qui ſcuto, reliquiſque armis inſtructus, in arenam deſcendit. Nam ὅπλον,apud Græcos modò ſcutum, modò omnia generaliter arma denotat, quę pugnantibus vſui ſunt. Mar.lib.8.Hoplomachus nunc es:fueras ophthalmicus ante.

HORA,ræ,f.1.*Hora.*Ge.Ein iedes theil der zeit,ein ſtund.*Gal. Heure.* Hiſ.*Hora,*]ὥρα,apud veteres accipitur pro cuiuſuis tpis parte,vede quattuor illæ anni partes,Ver,Aeſtas,Autumnus,& Hiems anni horæ dictę ſunt, Hodie tñ magis accipimus pro æqualibus illis ſpacijs, in quę dies diuiditur. Dictę ãt ſunt horæ(vt Macrob. putat)à Sole.Aegyptij .n. Solem vocabant Horum. Vnde ẽt horæ ab Ou.Solis mihiſtrę finguntur.Siue(vt alii dicũt)ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν,quod terminũ ſignificat,ſiue,ab ὁρίζειν,quod eſt terminare,definire,uel diuidere.Sunt.n.horæ nihil aliud, quã ſpacia quædam æqualia, in quæ dies diuidũtur. Alij malunt horas dictas ἀπὸ τῆς οὔρου, quo verbo vrina ſignificatur: ferunt.n. Hermetẽ Triſmegiſtum horas primùm obſeruaſſe ex vrina ſacri cuiuſdã animalis, quod Serapi erat dicatum.Nã cum animaduerteret ab eo animali, diei, & noctis vnius ſpacio, æqualibus interpoſitis intervallis, vrinã duodecies emitti,placuit in tot idem horas diem ciuilẽ diuidere: qui tñ poſtea duplicato numero ĩ horas XXIIII.eſt diſtinctus.Ter.in Eu. Dum hæc dicit abijt hora. Cic.6.Ver. HORA amplius iam in demoliendo ſigno permulti homines moliebantur. HORA etiam quandoq; pro die,[*Di*]accipitur.Cic.3.Verr. Vt, cum horis noſtris nos eſſemus vſi,tu quadrageſimo poſt die reſponderes. Vbi Aſconius, HORAS ſuas vocat viginti dies, qui accuſatori dabantur ad accuſandum legitimi,totidemque defenſori.Virg.1. Geor. Numquam ẽ craſtina fallet. Hor. Omnium horarum hominem, veteres appellabant eum, qui feriis pariter ac iocis eſſet accommodatus, & qui cum aſſiduè licebat conuiuere: atq; ita appellatum Aſiniũ Pollionẽ,auctor eſt Fabius,li.8.c.4.circa finem. HORA præterea Deæ cuiuſdã nomen erat apud Romanos,ita dictæ,ἀπὸ τῆς ὥρας,hoc eſt, à venuſtate,& pulchritudine,cui præeſſe putabatur.Hanc Romani putabant eſſe Herſiliã Romuli vxorem, quæ poſt Romuli apotheoſin in cœlum translata, pro Herſilia vocata eſt Hora. Ennius: Teque Quirine pater veneror, Horamque Quirini. Apud Ouid. tamen in fine lib.14.Metam.legitur Ora.ſine aſpiratione, & priore correpta Priſcum (ir quit) pariter cum corpore nomen Mutat, Oramque vocat,quę nunc Dea iuncta Quirino eſt.

HORAEVM,n.2.dicitur mel æſtiuum, cæteriq; oẽs fructus qui æſtate colliguntur,ἀπὸ τῆς ὥρας,hoc eſt, à pulchritudine,quod fructus eo anni tempore collecti pulchritudine, & bonitate cæteris præſtent.Dicuntur & hoc nomine quædam ſalſamenta ex piſcibus cõfecta,Athenæus ſalſamentum horæum eſt,aut thynneum: in horæo macra pinguibus; in thynneo, macris pinguia præferimus.

HORARIVM,rij,n.2.ſubſtantiuum,ὡρολογεῖον,eſt inſtrumentũ quod uis,quo diei horas deprehendimus. Cenſorinus capite de diebus Naſica cenſor ex aqua fecit horarium.

HORARIVS,a,um,o.1.2.[*Di una hora.*Ger. Das einer ſtund lang iſt,] quod eſt vnius horę: vnde Secretum horarium, dicitur ſecretum vnius horæ.Suet.in Domit.Inter initia principatus quotidie ſecretum ſibi horarium ſumere ſolebat.

HORATIVS,m.2.ὡράτιος,Poeta Venuſinus,Lyricorum,& Satyrarum ſcriptor,qui anno Imperij Auguſti Cæſaris XXXIII. ætatis verò ſuæ 63. moriens, Auguſtum reliquit hæredem, maxima pompa apud Mœcenatem in Exquilijs ſepultus.Oui.Detinuit noſtras numeroſus Horatius aures.

HORCTVM, & Forctum,[*Buono*] pro bono veteres vſurparunt. Feſt.

HORDA,æ,f.1.vacca prægnans,βοῦς ἔγκυμων,ἔγγονος.nam,quæ ſterilis eſt,Taura appellatur.Var.de re ruſt.cap.5.Quæ prægnans eſt vacca,Taura appellatur,quę ſterilis, Horda. Oui. mutata aſpiratione in digamma Aeolicum pro eodem dixit, Fordam putatq; à ferendo deriuari.Forda ferens bos eſt,fœcundaque dicta ferẽdo.

HORDEACEVS,cea,ceum,o.1.2.[*Di orʒo.* Germ. Das von gerſten iſt. *Gal.D'orge.*Hiſ.*Coſa de ceuada,*]κριθῖνος,ex materia hordei:vt,Panis hordeaceus.Pli.lib.18.cap. 11.

HORDEARIVS,ria,rium,o.1.2.quod hordeo viuit.Pli.lib.18.c.7.Gladiatores cognomine hordearij vocabãtur. Vnde æs hordeariũ veteres dicebant, quod pro hordeo equiti dabatur. Feſt. Hordearia pruna.Pli.lib.15.c.13.Hordearia appellata a comitatu frugis eius.

HORDEVM,dei,n.2.[*Orʒo,* שְׂעֹרָה ſchorah.G.Gerſten.*Gal.Orge.*Hiſ. *Ceuada,*]κριθή,ab horrore, quoniam licet calamus altior frumento,quàm hordeo ſit: ariſta tamen mordacior eſt hordeo.Vel dicitur ab oriendi celeritate, quod ante omnia frumenta ſit aridum, aut

aut certè ab antiquo adiectiuo hordus, quod apud vetustissimos significabat grauidum: pro quo posteriores, mutata aspiratione in digamma Aeolicum, dixerunt Fordus. Plin. li. 18. cap. 7. Hordeũ frugum omnium mollissimum est, seri non vult, nisi in soluta, & sicca terra, ac nisi læta.

Hordicia, orum, n. 2. dicta sunt ab antiquis sacra, in quibus hostiæ hordæ, id est, p̃ regnantes immolabantur. Fest.

Horizon, huius horizontis, p. p. m. 3. [*Horizonte.* Germ. Der circkel an dem sich das gesicht endet, wan einer auff der weite ist, vnd in bedunckt es hange der himmel rings weiss vmbher am erdtrich. *Gal. L'horizon. Hisp. Terminador del Cielo.*] ὁρίζων. finitor, vel terminator Latinè dicitur, ἀπὸ τοῦ ὁρίζειν, quod est terminare. Est autem circulus, vel cœli terminus quodam circo designatus: qui super terram videtur, quam sibi vniuscuiusque circumscribit aspectus. Centum & octaginta stadia non excedit acies contra videntis. Vbicunque terrarum steteris, videris tibi quandam cœli conclusionem videre, quam Horizontem vocauerunt. Cic. 2. de Diu. Cum illi orbes qui cælum quasi medium diuidunt, & aspectum nostrum definiunt, qui à Græcis ὁρίζοντες, nominantur, à nobis fi nientes rectissimè vocari possunt, varietatem maximam habeant, alique in alijs locis sint, necesse est ortus, occasusque siderum nõ fieri eodem tempore apud omnes.

Horminvm, n. 2. herba est folio marrubij, quæ vulgo dicitur *Salvia transmarina.*

Hornvs, a, ũ, o. 1. 2. [*D'vno anno,* שָׁנָה ben schanah. Ger. Heurig, oder nicht vber ein iahr alt. ὡραῖος, à proximo Hic, & Annus, idẽ est, quod vnius anni, vel quod ætatem vnius anni non excessit. Vnde Hornã frugem dicimus, quæ hoc anno prouenit. Acron verò hornũ quod est vnius anni dixit: vt res horna, id est, annua, vel noua. Propert. lib. 4. Illa dies agnis cædem denunciat hornis, i. anniculis. At Porphyrio, Hornum, huius anni exposuit. Vnde super illud Horatij Epodo 2. Et horna dulci vina promens dolio: Horna, inquit, vina dicũtur huius anni. Nonius verò, illius anni interpretatus est, & adducit Lucil. lib. 28. ita scribentem: Vtrum anno, aut horno abstuleris. Hornã messem, prouerbiali figura dixit. Pla. pro maximo emolumento, quasi dicas, tantum lucri, quantum eo anno sit prouentu rum in agris. Vide Adagiorum librum.

Hornotinvs, a, um, o. 1. 2. *Di vno anno,* שָׁנָה ben schanach. G. Heurig, iarig. *Gal.* De c'est an. *Hisp. Cosa de questo año.*] ὡραῖος, pe. c. sicut a die, Diutinus, huius, vel vnius anni. Ci. 5. Ver. Hæ litteræ hoc, quãtum est ex Sicilia frumenti hornotini, exarauerũt. Cato de re rust. c. 17. Hornotinæ nuces virides. Col. lib. 3. Plantas hornotinas.

Horodes, m. 3. Parthorũ rex, qui M. Crassum occidit: alter Orodes.

Horologivm, gij, n. 2. *Horologio, horuolo,* שָׁעוֹן הַמַּעֲלוֹת tsel hãmaaloth. Ger. Ein instrument oder vhr so die stunden anzeigt. *Gal. Horologe. Hisp. Reloz.*] ὡρολόγιον, Horarium quasi horarum ratio, instrumentum quo horæ designantur, quod olim solarium dicebatur, quoniam in Sole tantùm horarum ratio conspicerentur. Apud antiquos enim erat concha hemicyclia, lineis debita proportione distincta, cui prolongus ex ære, aut ligno baculus Soli oppositus superemineba t, & eius vmbra in lineas incidens horas ostendebat. Quamquam & alia habuerũt Prisci horologia, quæ aquæ, aut etiam arenulæ fluxu horas indicabant, quas ab aqua sensim defluente Clepsydras vocabant. Vide Pl. li. 7. c. 60. Cic. Tusc. Horologium mirum, & libros, si erit fidum.

Horoscopvs, pium, 2, pe. c. à perspectandis horis, significat eam cœli partẽ, quæ hora qualibet ab inferiori hemisphærio fugit ab Oriẽte. Astrologi nostri sæculi Ascendens appellant. Aug. li. 5. de Ciuit. Dei. Sũ celeriter alter post alterum nascitur, vt eadẽ pars horoscopi maneat, paria cũctaquarto, quæ in nullis possunt geminis in uenire. Horoscopus itẽ id temporis monumentum significat, quo quisq; nascitur quasi horæ inspectionem, & notationẽ. Pers. Saty. 6. Geminos horoscope Varro Producis genios. Est etiam horoscopus interdum a die dictum: vt, Instrumenta horoscopa, & Vasa horoscopa dicuntur, in quibus horæ dignoscuntur. Pl. li. 2. c. 72.

Horrearivs, m. 3. [*Obi ha cura del granaio.* Ge. Ein scheuren, meyer, speismeister. *Gal. Gardien deble, His. Guardador, el que guarda el granero,* dicitur custos, vel exercitor horrei.

Horrendvs, a, um, o. 1. 2. *Horrendo,* אָרָא nora, φρικτός, timẽdus, abominandus. Vir. 3. Aen. Monstrum horrendum, informe, ingens Tibul. Eleo. 10. li. 1. Quis fuit horrendos primus qui protulit enses? Ci. Tusc. Nihil habet mors, quod sit horrendum. Significat etiam venerandum. Vir. 6. Aen. Horrendæque procul secreta Sibyllæ.

Horreo, rui, n. 2. formido, timeo; [*Hauer horrore, paura, freddo,* סָפַר samar. סַמַר simpliciter. רָעַד ranghadh. חָרַד charadh. G. Ein grausen haben: item frost haben, sich forchten vnd entsetzen. *Gal. Frissonner, se heriſſonner, & leuer son poil, se rebuper, trembler de peur. Hisp. Espeluçarse con frio, temer, tener, o auer en horror,*] φρίσσω, horrorem habeo, propriè cum pili setæve in animante eriguntur. Verum quoniam hoc aliquando ex frigore fit, factum est, vt Horrere aliquã accipiatur pro frigere, [*Hauer freddo.*] Iuu. Sat. 1. Et horrenti tamicã non reddere seruo. Et quia frigus a timore proficiscitur, fit vt Horreo accipiatur pro timeo, [*Temere.*] Virg. li. 3. Geor. Nec vanos horret strepitus. Liu. 2. ab vrbe a Gabinis nihil minus, quàm suas vires, sua arma horrebant. Cic. Att. Horrore manumas. Horrere item tremere. [*Tremare,*] significat Col. l. 1. c. 4. Frigoribus hiemis intolerabiliter horrent. Item asperum esse. [*Esser rozzo,*] qm̃ corpora, quæ horrent, aspera redduntur. Virg. 11. Aen. Tũ latè ferreus hastis Horret ager. Similiter est stupere, mirari, [*Marauigliarsi.*] Vir. li. 3. Aen. Horrendum, dictu video mirabile mõstrũ. Cõstruitur hoc verbum modo absolutè. Ter. in Eunu. Totus horreo. Modo cum datiuo. Pl. in Paneg. Fragilitatis humanæ vices horret. Modo cum ablatiuo mediãte præpositione: vt apud Lact. li. 6. de mortis generibus horret animus recordari. Modo cũ accusatiuo. Virg. li. 4. Geor. Aut impacatos a tergo horrebis Iberos. Ab horreo componuntur Cohorreo, Exhorreo, Inhorreo, & Perhorreo vide suis locis. Cic. Att. Exhorrere minas alicuius.

Horresco, is, n. 3. *Farsi horrido,* סָמַר samar. שַׂעַר saar. רָגַז raghadh. חָרַד charadh. G. Ich heb an zu schauderẽ oder zu erzitterẽ. *Gal. Auoir frayeur, trembler de peur, craindre. Hisp. Tener, o hauer horror,* ἀποφρίττω, horridus fio: vt cum quis intrinsecus algoren, seu tremorẽ in se excitari, & crescere sentit, pauore, stupore, aut febri ingruescente. Cic. de Fin. Qui sibi iniecto terrore mortis horrescunt. [*Impaurire.*] Vir. li. 6. Horrescit visu subito caussaq; requirit. Plaut. in Asi. Horrescet faxo læna, leges tum audiet, i. expauescet. Item contremiscere, [*Tremare.*] Vir. li. 3. Georg. Campiq; patentes Lenibus horrescunt flabris. Aliqñ habet post se accusatiuũ. Idẽ lib. 3. Aen. Nec tu mẽsarum morsus horresce futuros, i. expauesce. Ab horresco, Exhorresco, Inhorresco, & Perhorresco, suis locis.

Horrevm, ei, n. 2. *Granaio,* אָסָם asam. אָצָר otsar. G. Ein scheur, Korn speicher. *Gal. Grenier, Hisp. Alholi, o algorfa, o granero,* ἀπὸ τοῦ ἀρρῶ, ἀρρεῖς, ἀρρεῖον, ab horrore, quasi horridum propter asperitatem aristarum: prisci n. fruges in suis spicis cum aristis in granarijs condebant. Var. ab hordeo tractum existimat, quemadmodum a farre farreum. Nam quemadmodum. Farreum dicitur locus, in quo reponitur far: ita horreum locus horde asseruando accomodatus. Vir. 1. Georg. Immensæ ruperunt horrea messes. Non solum aute horreum accipitur pro loco destinato ad custodiam frugum, sed etiam rerum aliarum preciosarum repositarum ad quotidianum vsum: vt apud Apuleium in Meta. Iureconsulti Horrea frequenter vsurpant pro repositorijs mercium, & rerum preciosarũ. Ci. in Ver. Neq; in segetibus, neque in areis, neque in horreis.

Horribilis, le, o. 3. *Horrible,* נוֹרָא nora. G. Grewlich, scheuzlich, erschrockenlich. *Gal. Horible, espouentable. Ital. Espantalue, o terribile,*] φρικτός, formidabilis. Ci. Quod dictu horribile videtur. Vir. 4. Geor. Ignemque horribilemque feram.

Horride, [*Roꝛzamente, asperamente.* G. Reuchlich, vnliebiich, hacklich. *Gal. Asprement, rudement, hideusement. Hisp. No labrada, impolidamente, asperamente,*] aspere, & inculte. Ci. in Ora. Putant, qui horridè, inculteque dicat, eum solum Atticè dicere.

Horriditas, atis, f. 3. *Horrore, spauẽto,* רַעַד raghadh. רַעַשׁ raghash. G. Das schudern oder zitteren. *Ga. Horreur. It. Miedo o espanto. Por frio,* horror, φρίκη. Neu. Oia vbi horriditati otiũ luxuriæ.

Horridvlvs, a, um, o. 1. 2. diminutiue quod sub horridus. i. parum bene cultus. Persius. Scis comitem horridulum trita soleare lacerna. Cic. ad Att. li. 2. Illa tua horridula mihi, atque incompta visa sunt. Sic in Ora. Horridulæ orationes.

Horridvs, a, um, o. 1. 2. [*Horrido, aspro, peloso,* שָׂעִיר saair. G. rauch, harig, itẽ, Scheuzlich. G. *Effrayant, horrible, espouentable, aspre, rude. H. Espantable, o espeluçado,*] φοβερός, horridus, aspect. Vir. 8. Aen. glacie riget horrida barba. Interdum pro incultus, & inornatus. [*Scinto, scalzo,*] Terent. in Phor. Capillus passus, horridus pes, ipsa horrida. Per ttanslationem oratio dicitur horrida, quæ dura est, aspera, & ieiuna. Et horridus, [*Horribile,*] timẽdus. Virg. 5. Aen. Hor ridus in iaculis. Horrido contrarium est nitens, vel nitidus. Cic. 3. de Ora. Ita de horridis rebus nitida, de ieiunis plena, de pernulgatis noua quædam est oratio tua.

Horrifer, a, um, o. 1. 2. [*Horrible,*] מַחֲרִיד macharidh. G. Das frost vnd schudeiẽ bringt. *Qui donne frayeur. Hisp. Cosa que trahe miedo,*] horrorem incutiens. Cic. Ora. Horrificum parentum. Ouid. 6. Met. Septemque triones Horrifer inuasit Boreas.

Horrifico, a. 1. [*Spauẽtare,* הֶחֱרִיד hecharidh. G. Ein grausen oder forcht machen, erschrecken. *Gal. Effrayer, estonner, espauenter. Hi. Espantar,*] φρικάω, horrorem incutio. Virg. 4. Aen. Terribili monstru horrificant.

Horrificvs, a, ũ, o. 1. 2. [*Spauentevole,* נוֹרָא nora. G. Das ein grausen vnd forcht macht. *Gal. Qui fait frayeur, effrayant, estonnant. Hisp. Cosa que haze espanto y miedo,*] φρικτός, quod horrorem facit, vt Horrificum bellum, apud Cice. pro Domo. Virg. 3. Aen. At subitæ horrifico lapsu de montibus adsunt Harpyiæ.

Horripilo, as, p. c. n. 1. horridiore, asperioreq; pilo frutticare. Apul. lib. 3. Aures immodicis horripilant auctibus.

Horrisonvs, na, num, o. 1. 2. [*Che ha suono horrido, o terribile.* Ger. Das grausam vnd eschrockẽlich toenet. *Gal. Qui rend son effrayant. It. Cosa que haze el son espantable,*] ἱρικτύπος, qđ horridũ sonũ hẽt. Horrisonus fremitus. Virg. 9. Aen. Cic. 3. Tusc. Horrisonum tectũ.

Hor-

pocaustum perexiguum, quod angusta fenestra suppositum calo-
rem, vt ratio exigit, aut effundit, aut retinet. Vitruuius appellat hy-
pocaustis, cum scribit faciendas esse alueos supra hypocaustis tria-
clidarium, cepidarium, frigidarium.

HYPOCONDRIA, ὑποχονδρία. Partes sunt laterales, vtrinque costis
cohærentes subiectæ. Latinè vocant Præcordia. Plin. lib. 30. c. 3.]

HYPOCRISIS, f. 3. [*Semulatione, hipocrisia, fingiment*] chanuphah. G. Ein an-
nemung vnd nachfolgung eines anderen gestalt, gleissnerei. Ga.
Hypocrisie, simulation. Hisp. Simulacion, hipocresia. ὑπόκρισις est, si-
mulatio alienæ personæ, cum. s. quis se alium videri cupit, quàm
ὑπὸ τοῦ ὑπονοεῖν, quod inter cetera significat simulare: vnde
etiam in comœdijs, aut tragœdijs actio ipsa vocatur hypocrisis, eo
quod actores alias simulant personas. A Rhetoribus item Hypo-
crisis appellatur, quam Latini pronunciationem, seu actionem vo-
cant, in gestu, motuq; præcipuè consistentem, cui Demosthenes
primas, secundas, & tertias tribuit.

HYPOCRITA, æ. *Simulatore, Hypocrito*, [ח] chaneph. Ger. Der einer
anderen personen gestalt anpimpt, ein gleissner. *Gal. hypocrite,
fainctaictr. Hisp. Simulador, o fingidor, hipocrita.*] ὑποκριτής, simu-
lator alienæ personæ: vnde histriones, & mimi plantipedes, & si q
alij sint fabularum actores, qui personam aliquam assumunt, pro-
pterè vocantur Hypocritæ. Transfertur, & ad eas personas, q̃ aliud
in pectore gerunt, aliud in ore, cumq; se probos, pios q; videri cu-
piant, longissimè tamen absunt ab ea persona, quam simulant.

HYPODIASTOLE, f. 1. ὑποδιαστολή, quam nos subdistinctionem voca-
re possumus, est dextera pars circuli, ad imam literam in fine dictio-
nis applicata, qua nota Græci malè cohærentia discernunt.

HYPODIDASCALVS, m. 2. [*Repetitore, secondo maestro.* Ge. Ein lehrmei-
ster, der vnder einem anderem ist, ein prouisor. *Gal. Vn second mai-
stre, sous maistre. Hisp. Repetidor, segundo maestro.*] ὑποδιδάσκαλος. di-
cuntur is, quem vulgus in ludo literario, submonitorem vocat, vel
coadiutorem, ita dictus παρὰ τὸ δι' ὑπουργίαν διδάσκειν, hoc est, ab eo, qui
subalio docetur. Cic. ad Papyrium Scilla tibi erit in ludo, tanquam
hypodidascalo.

HYPOGEA, orum. [*Luoghi sotto terra.* Ger. Vnder der erdē,]
ὑπόγεια, loca subterranea dicuntur a Græcis.]

HYPOMNEMA, ατος, n. 3. [*Interpretatione, & commentatione.* Germ. Ein
auszeichnung etlicher dingen der gedechtnuss halben. Item ein
erclerung. *Ga. Commentaire, exposition. Hisp. glosa, esposition.*] ὑπόμνημα, &
Hypommematum, sumitur pro interpretatione, & com-
mentarijs. Cic. Tiro, Multum mihi erepitur operæ in exscribendis
hypommematis.

HYPOSTASIS, ὑπόστασις. Substantia, siue natura subsistens. Aliquan-
do pro persona accipitur.]

HYPOTHECA, p. p. f. 1. [*Pegno, Pfand herabon.* Ge. Ein pfand. *Ga. Gage.
Hisp. La prenda que se da.*] ὑπόθηκα. Latinè pignus, ut ait Martianus,
qui dicit. Inter pignus, & hypothecam, tantùm nominis sonus dif-
fert; cui assentitur Valla. Cic. ad Thermum; Cures velim, vt de
hypothecis decedat. † Vnce Hypothecarius, adiect. Vlpian.

HYPOTHESIS, p. c. f. 3. [*Sententia, cõditione, & suppositione*] ὑπόθεσις. sup-
positio, scopus, institutum; vnde accipitur pro argumento præci-
pua libri totius capita paucis perstringente. A Rhetoribus item
Hypothesis dicitur, quæstio finita, circa quam totius disputatio-
nis cardo vertatur. Quæ verò infinitæ sunt, & generaliter proponun-
tur, Theses potiùs appellãtur. Si itaque in deliberationem veniat,
Num omninò ducenda sit vxor, Thesis erit: sic hoc in contentio-
nem adducatur, Num Catoni Martia ducenda sit, Hypothesis cen-
sebitur. Cic. in Top. Quod Græci Hypothesin vocant, nos causã
ex definito quæstionum genere. Idem Art.

HYPSIPYLE, ἡς. ὑψιπύλη. Lemni regina fuit, Thoantis filia, quæ cum
reliquæ mulieres eius insulæ omnes viros ex communi sententia oc-
cidissent, sola patrem seruauit, ob quam pietatem è Lemno eiecta
capta fuit a piratis, & Lycurgo Thraciæ regi vendita, a quo libera-
liter habita fuit, & nutriendo filio eius præposita; nam paulò ante
fugam gemellos pepererat, quos conceperat ex Iasone, quẽ in Col-
chos nauigantem hospitio simul, & lecto exceperat. Postea cũ Ar-
giuis ad Thebanum expeditionem proficiscẽtibus, Langiam fon-
tem ostensura, Archemorum alumnũ humi depositum, ea absen-
te adiepens serpens puerum interemit: quo nomine cum a Lycur-
go ad supplicium quereretur, ab Adrasto, ceteriq; Argiuis seruata
est. Vide Statium in Theb. & Ouid. in Epist. Heroid.

HYRCANIA, f. 1. regio Asiatica, magnã ex parte plana, & præclarissi-
mis vrbibus adornata, quarum celeberrimæ sunt Talebrota, Sa-
margina, Carta & Tape; adeò autem fertilis, & opulenta, vt vitis
vnius mercedem ferat, & ficus sexaginta modios ficorum; frumentũ
ex lemine nascatur, quod cadit ex culmo, in arboribus mellificetur,
perfluat mel ex oleis. Dicta Hyrcania, ab Hyrcana silua, quæ Scy-
thiæ subiacet. Habet ab Oriente mare Caspium, a Meridie Armc-
niam, a Septentrione Albaniam, ab Occasu Iberiam.

HYRCANVS, a, ũ. o. 1. 2. Vir. 4. Aen. Hyrcaneq; admorũt vbera tigres.

HYSSOPVS, f. [*Hisopo* אזוב ezob. Ger. Isop oder Ysen. *Gal. Hyssope, hisp.
Hyssopo, hyssopillo.*] p. p. ὕσσωπος. f. g. & Hyssopum neutri, cum y,
& geminato ll, secundum Apul. herba notissima, pulmoni valdè vti-

lis. Col. li. 6. c. 12. Veterem tussim emãt duæ tibiæ Hyssopi succe-
ti. Pli. li. 25. cap. 11. Hyssopum in oleo contritum phthiriasi re-
stitit. Apud Macrum legitur Hyssopum, vnico s, duabus prioribus
syllabis contra artẽ correptis. Hist (inquit) hyssopum siccum, calidũ
que, & tertiusilli Est in vtrisque gradus.

† HYSTERICÆ, ὑστερικαὶ. dicuntur mulieres, quæ veri suffocatione la-
borant; ἀπὸ τῆς ὑστέρας, quod matrice Græci vterum significant.]

† HYSTEROLOGIA, ὑστερολογία. Locutio præposita, figura eadem cui
ea, quæ dicitur Hysteron proteron.]

† HYSTERON PROTERON, ὕστερον πρότερον. Est figura, cum sententia
ordine præposterè commutatur: vt, Postquam alios refugit lectus,
& ad æquora venit. nã prius ad æquora venit, quã tangeret lectus.]

HYSTRIX, Hystricis, p. c. f. 3. ὕστριξ. Suidæ, animal est spinis contectũ,
ex herinaceorum genere. Pli. li. 8. c. 35. Hystrices genera Indiæ, &
Aphricæ, spina contectas ex Herinaceorum genere.

DE LITTERA I.

vocalis nulla edit sonum, exiliorem. Dum pro-
fertur, ictu quodam perit vitium dentes, quos
genuinos appellant, nascituriq. circa primores
dentes collisio spiritus, neque os inultum aperi-
tur, neq. labra hoc præstant, ut os hilariore sono
renideat.] I littera vocalis est, quæ etiam conso-
nans fieri consuevit, & modo pro simplici con-
sonante, modo pro duplici accipitur. Pro duplici consonante, qñ
in eadem dictione ponitur in medio duarum vocalium, ita vt po-
steriori cohæreat in eadem syllaba: vt Maius, Pompeius, Perus
Simplex autem consonans esse intelligitur, quoties in principio
ponitur dictionis, ita vt cum sequente vocali cohæreat in eadẽ syl
laba: aut quoties subsequitur immediate aliquam consonantem;
vt Ianus, Coniuro. Notandum tamen, I, literam pro consonante
aspirari non posse, cum nulla consonans ante se aspirationem acci-
pere valeat. Vnde Hierosolyma sex syllabarum erit, Hiulcus triũ.

IANTEA

† Ia, f. 1. ἰὰ. Athlantis filia, Maiæ soror. Hom. 14. Odyss. Sunt etiam, ἴα
viole, vnde vestis ianthina, apud Luca.

IACCHVS, m. 2. [*Baccho,*] nomen Bacchi ab ἰαχῶ, clamo, vociferor:
nam qui Baccho sacrificabãt, vlulatibus, & clamoribus omnia im-
plere solebãt. Virg. Ecl. 5. Populus Alcidæ gratissima, vitis Iaccho.
Ponitur quandoque pro vino [*Vino,*] Vir. 6. Eclo. Inflatum hester
no venas, vt semper, Iaccho.

IACEO, ces, cui, iacere, n. 2. prostratum, & abiectum esse. ‖ vigeo, flo-
reo, [*Giacere star giù.* שכב schachab, שרר rabats. G. Ligen. c. *Estre
couché, ou estendu, gesir. Hisp. Yazer, o estar echado, o acostado.*] κεῖμαι,
ἴζομαι, cubare, decumbere, & prostratum esse. Virg. in Buc. Si-
lenum pueri somno videre iacentem. Idem 7. Ecl. Dicamusq; iaceo
in strato, iaceo humi. Liu. lib. 2. Bel. Pun. Humi iacentem inter cu-
stodias stationesq; militũ eũ cum spexerunt. Quandoque accipitur
pro situ esse, [*Esser posto:*] Sal. In medio campus iacet aquis vndiq;
scatens. quandoque etiam accipitur pro mortuum esse, aut sepul-
tum, eo quod mortuorum cadavera nihil aliud possunt, q̃ iacere.
[*Esser morto.*] Luc. li. 8. Ille iacet, latæ paci quem præmulit orbis. A-
liquando deiectum esse, ac contemni. Ci. 2. de Fin. Maximas virtu-
tes iacere necesse est, voluptate dominante. Iacens animus, i. non
alacer, ‖ ue spe deiectus. Ci. de Ami. Est amici, niti, & efficere, vt
amici iacentem animum excitet. Composita sunt, Adiaceo, iuxta
iaceo, Interiaceo, in medio iaceo. Liu. Descendunt in planitiem,
quæ inter Capuã Tiphataq; interiacet. Subiaceo, subtus iaceo.
Lact. libr. 3. Quoniam vtrinq; subiacet fortitudo. Obiaceo, de
quo alibi. Habent autem hæc omnia p. cin trisyllabis.

IACIO, cis, ieci, iactum, a, 3. [*Trarre, tirare, lãciare:* ‖ יָרָה iarah
חִשְׁלִיךְ hischlich, רָמָה ramah. Ger. werffen. *Gal. Ietter, tirer, lancer. Hisp. Ec-
char, tirar, lanzar, arrojar.*] ἰάπτω, βάλλω. significat emitto, ac vi
impello. Cic. 6. Ver. In quem scyphum de manu iacere conatus
est. Iacere fundamenta, [*Far i fondamenti,*] est ponere, vel colloca
re lapides, quibus ædificium superstruatur. Suet. in Caio: In arce
Capitolina nouæ domus fundamenta iecit. Per translationem aũ
accipitur pro inchoare, & rei alicuius exordium statuere. Cic. 2.
Phil. In quo templo quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis.
Gradum iacere, atq, aditum ad cæteta, idem est, quod veluti viam
parare, qua ad reliqua progrediamur. Ci. 1. de leg. Agr. Hùc quasi
gradum quendam ad cætera iactũ intelligatis. Iacere, pro enun-
ciare, siue spargere in vulgus, [*non morare.*] Tac. lib. 1. Quadã de
institutis eius ejecerat. Iacere apud aliquem quidpiam. Tac. lib. 4.
Neq; rarò, neque apud paucos talia iaciebat. Iacere in aliquẽ ali-
quid, metaphoricè, pro eo q. ẽ dictũ aliud in quẽpiã torquere. Liu.
li. 34. Bell. Maced. In quos iecit magis hoc consilij verbo tenus, q̃
vt re insimulatet. Iacere contumeliam in aliquẽ. Ci. pro Syl. Hinc
Abijcio, Adijcio, Conijcio, Circumijcio, vnde Circumiecta impe-
dimẽta dicimus, Deijcio, Disijcio, Ejcio, Inijcio, Interijcio, Obij
cio, Proijcio Reijcio, Subijcio, Traijcio quæ oia vide suis locis.

IACTANTER, [*Cõ superbia, ambitiosamente.* Ge. Stoltzlich, ruhmrediglich.
*Gal. Auec vanterie, & iactance. Hisp. vanagloriosamente pomposamẽ
te.*] ἀλαζονικῶς, insolenter, & cum iactantia, a participio Iactans.

ores noſtros iampridem feciſſe manifeſtum eſt. Accipitur itē pro
atim, ſiue continuo, [*Subitamente.*] Luc. li. 1. Tollite iāpridem, vi-
tricia tollite ſigna. Cic. Acad. Iampridem inſtitui.
TVM, [*Allora.* מעתה mehattah. Germ. Von der zeit her, ſeidher,
. *Dermaintenant, a ceſte heure.* H. *Dende entonces,* ἐξ ἐκείνου. ſignat
x tempore. Virg. 8. Aen. Iātum religio pauidos terrebat agreſtes.
TVERO. Cic. pro Pomp. Iam verò virtus Cn. Pompeij.
SA, prius dicta fuit, quæ poſtea præpoſita littera d, Diana appella-
ta eſt, teſte Nigidio.
ANASVM, n. 2. oppidum Celticæ in Hiſpania citeriore.
NEVS, m. 3. ab antiquis dicebatur, qui nunc ianitor, teſte Feſto.
NICVLVM, n. 2. oppidum fuit in Ianiculo monte trans Tyberim,
ita dictū a Iano conditore, vt quidā putauerunt; vel quod tanquā
Ianua eſſet Romanis in Hetruriam proficiſcentibus. Virg. 8. Aen.
Hanc Ianus pater, hanc Saturnus condidit vrbem, Ianiculū huic
illi fuerat Saturnia nomen.
NITOR, ris, p. c. m. 3. [*Portiero, & portinaio,* שוער ſchochet. Ger. Ein
portner, thurhuter. *Gal. Portier, huiſſier.* Hi. *El portero,*] θυρωρός, cui
Ianue cuſtodia eſt commiſſa. Ci. 5. Ver. Hunc veſtri ianitores, hūc
cubicularij diligunt. Ianitor carceris apud eundem legit 7. Ve. Ia
nitor inferorū, Cerberus. Vir. 6. Aen. Licet ingens ianitor antro.
NITRIX, cis, f. 3. [*Portinara.* Ge. Portnerin, thurhuterin. G. *Portiere
huiſſiere.* Hiſ. *Portera,* θυρωρός, i. mulier, cui ianue cuſtodia eſt com
miſſa. Plau. in Curc. Anus hic recubare ſolet cuſtos ianitrix. Plin.
lib. 25. c. 10. Laurus triumphis propriè dicatur, ianitrix Cæſarum,
id eſt, quæ ſolet plantari ante domos Cæſarum.
NTHINVS, a, um. o. 1. 2. [*Violato.*] ἰάνθινος, idem eſt, quod violaceus:
nam Græci ἴα, viola, ἄνθη, flores vocant. Ianthinum itaque dicit,
quod floris violæ colorem refert. Vnde veſtis ianthina, & Iāthina
otum, ſubſtantiuè dicuntur veſtes violacei coloris. Mart. Coccina
formoſæ donas, & ianthina mechæ. Pl. li. 21. c. 6. Ex his violis quæ
ſponte apricis, ac macris locis prouenium, purpureæ, latiore folio,
ſtatim ab radice carnoſæ exeunt: ſoleque Græco nomine a cæteris
diſcernuntur, appellata ἴα, ab his ianthina veſtis.
ANVA, ianuæ, f. 1. [*Porta,* שער ſchahar נתח pethach. G. Ein thur, ein
gang in ein hauſſ. *Gal. Porte, huis.* It. *Puerta.*] θύρα, primus ingreſſus
ad interiora domus: a Iano dicta, qd huic Deo conſecratū erat oē
principiū. Et propriè domus eſt ianua; Oſtiū verò partiū, vt cubi-
culorū: licet confundant. Nā & Ianuā, à quo ianitor, pro oſtio po-
nitur, & Oſtiō, à quo oſtiarius, pro ianua. Ci. de Or. Vt illud Naſi-
cæ, qui cum ad poetā Ennium veniſſet, eiq. ab oſtio q̄renti Enniū.
Et paulò poſt; Cum ad Naſicam veniſſet Ennius, & eū a ianua q̄-
reret, exclamat Naſica. Valla li. 4. c. 7. Porta murorum eſt, munitio
rum, atq. caſtrorum; Ianua parietis, atq. domorum. Ci. 3. Ver. Ser-
uis ſuis imperat Rubrius, vt ianuam claudercēt, & ipſi ad fores aſſi
ſterent. Ouid. 2. Amor. Clauſa tuo mauis ianua fulmen habet.
NVAL. n. 3. ſibi genus, quod Iano tantummodo libabatur. Feſt.
NVALIS, le, o. 3. adiectiuū a Iano, vt Ianualis virga. Ou. 2. Faſ. Virg
que Ianualis de ſpina ſumitur alba. Ianualis porta, q̄ & Belli por-
ta vocabatur Romæ a Iano dicta, vbi & poſitū fuit ei⁹ ſignū. Hāc
Numa ea lege inſtituit, vt eſſet clauſa ſemper, niſi cū bellū foret.
NVARIVS, rij, m. 2. [*Gennaio.* Ge. Der Ienner] Ἰανουάριος, ὁ μὴν Διὸς.
primus menſium a Iano appellatus, quam Numa Pompilius pri-
mum fāni eſſe voluit, tanquam bicipitis. Dei menſem reſpicientē
& proſpicientem tranſacti anni finem, futuriq; principia.
NVS, m. 2. & 4. ab Iuuant dictus eſt, detracta aſpiratione, quē quidā
Solem putant, ideoq. geminum, quaſi vtriuſq. ianuæ cęleſtis potē
tem, qui exoriens aperiat, occidens claudat. Alij Ianum mundum,
id eſt, cęlum intélligunt quaſi Eanum, ab eundo, vt inquit Cic. li.
2. de Natu. Deor. eō quod mundus ſemper eat, dum in orbem vo
luitur, & exſe initium faciēs in ſe refertur. Hinc & Bifrons pingi
tur, duas ſibi facies hinc duxerunt, alteram ſuo loco, alterā a tergo, eo
quòd mundus ex ſe initium faciens, fini occurrat; vel qd præterita ſciue
rit, & futura prouiderit, ſeu q. ſuperorū, & inferorum ianitor exti
terit. Huius templū erat Romæ ad infimū Argiletum, a Numa Pō
pilio poſitum, quod tpe belli patebat, tpe pacis claudebatur; vnde
Plautius, & Cluſinus, ex nominabant, vt auctor eſt Seruius. Con-
ſtat aūt templū hoc ter fuiſſe clauſum. Primum regnante Numa;
iterum poſt bellum Punicum ſecundū; tertio poſt bella Actiaca, q̄
confecit Auguſtus, quo tpe pax quidē fuit, quantum ad exteras p-
tinet gentes, ſed bella flagrauere ciuilia. Huius aūt claudendi, vel
aperiendi templi rō uāria eſt. Alij dicūt, Romulo contra Sabinos
pugnante, cum iam propè uinceretur, calidam aquam ex eodem
loco erupiſſe, quæ fugauit exercitum Sabinorum. Hinc ergo tra-
ctum morem, vt pugnaturi aperirent templū, quod in eo loco fue
rat conſtitutum, quaſi ad ſpem priſtini auxilij. Alij dicunt Tatiū,
& Romulum facto fœdere, hoc templum ædificaſſe. Vnde & Ia-
nus ipſe duas facies habet, vt oſtendat duorum regum coitionem:
vel quod ad bellum ituri debeant de pace cogitare, eſt alia melior
ratio, quod ad prælium ituri, optent reuerſionem. Hæc Ser. Hunc alij
ad fontem fecerunt, ob quatuor orbis cardines, & Ianū quatri-
geminum uocarunt, & Iunonium, quaſi Calendarum princi
pē. Calendæ n. ſunt Iunoni dicatæ. Ianus ēt erat locus Romæ, ubi
feneratores conſiſtebant, è regione Baſilicæ, quæ in eo Iani imagi
cra collocata viſebantur. Omnibus Iuuenal, Ianibus, ninget, celareſq.
Calendas. Hor. in epi. Hæc Ianus ſummus ab imo Prædicat. Sue. in
Dom. Ianos, inquit, arcuſq. cum q̄adrigis, & inſignibus triū pho-
rum per regiones urbis extruxit. Ianus hiniq; ſtirpis Imitæ rex, quē
geminam faciem prætuliſſe ferunt, qđ ad regis prudentiam ſoler-
tiamq. referendum eſt, qui & præterita nouerat, atq. præſentia nouerat
futura; vnde ēt bifrons dī. Hic Saturnum a filio fugatum è Creta
claſſeq. in Italiam aduectum, ſuſcepit hoſpitio, & qm̄ ab eodem
ruris agriculturam edoctus eſt, regni partem illi conceſſit, ambo-
que vna regnarunt concordes, vicinaque oppida cōmuni opera cō-
diderunt. Romani hunc omnibus iānuis præeſſe crediderūt; unde
& clauigerum ipſum uocauerunt. Eum aut primum in Italia dijs
templa feciſſe, rituſque ſacrorum inſtituiſſe, ac ideo eum in ſacrifi
cijs p̄fationem meruiſſe, Varrō tradit, auctor eſt Macr. lib. 1. ca. 7. 8. 9.
IAPETVS, m. 1. ἰάπετος. Cœli & terræ filius (vt inquit Heſiodus) vir q̄ dē
potens apud Theſſalos, ſed prudenti ingenij, magiſq. filiorum q̄ ſua
virtute clarus. Ferunt hunc Aſiā Nymphā vxorē duxiſſe. & ex ea
Heſperū, Atlantē, Epimetheū, & Prometheum ſuſcepiſſe. Valer.
Fla. li. 1. Hūc q̄dā Promethei patrē fuiſſe aſſerunt. Ou. 1. Met. Quā
ſatus Iapeto miſtam fluuialib. undis Finxit in effigiem. Iapeto an-
tiquior, ἰαπετοῦ ἀρχαιότερος. de re antiquiſſima dixit Lucianus.
IAPYGIA, æ, f. 1. ἰαπυγία. regio eſt i ſinib. Italię, in Cheroneſi formā
coacta, cuius Iſthmus a Tarento Brunduſiū vſq. extēdit. Alio noīe
Meſſapia dī, auctore Str. li. 6. Ser. in illud Vir. Ille vrbē Argyrippā
patriæ cognomine gētis Victor Garganni condebat Iapygis aruis.
Iapygia (ut q̄t) pars eſt Apuliæ, in qua mons eſt Garganus, q̄ vſq ad
mare Adriaticū extēdit. Qđ ſi verū eſt, longè maiores ſūt Iapygię
fines, q̄ quos modo ex Strabone deſcripſimus. Nā Garganus
mōs multis paſſuū millib. extra iā dictā peninſulā ſitus eſt. Dicta eſt
aūt Iapygia, a Iapyge Dædali filio, ut tradit Solinus in Polyhiſtore.
IAPYX, ygis, m. 3. ἰάπυξ. ventus eſt ab occaſu ſolſtitiali ſpirans, qui a-
lio nomine Caurus dicitur, teſte Gel. lib. 2. Noct. Att. Dictus Iapyx
a Græcis, quod ab Iapygia ſpirare videatur, quare & commodiſſi-
mus eſt ex Italia in Græciam nauigantibus. Hor. li. 1. Carm. Ode 3.
IARBAS, m. 1. ἰάρβας. Getulorum rex, qui cū Didus ambiret nuptias,
ab ea repulſus, naſcenti adhuc Carthagini bellum intulit, quod cū
Pœni propulſare non poſſent, reginam ſuam eò adegerunt, vt nu-
ptijs ſuis pacem redimeret. qđ cum illa alia ratione effugere non
poſſet, ſimulauit ſe ante Sichęi (id defuncti mariti nomen erat) ma-
nes placare uelle. Eā itaq. ad rem impetrato ſpatio, pyrā ingētem
extruxit, cui ſuper incumbens, ſuis ſibi manibus necem conſciuit.
* IARCHAS, m. 1. philoſophorum Indorum princeps, qui in aureo ſo-
lio ſedens, ſapientiam ſuis docebat. Philoſtr.
* IASIS, f. 3. dicta eſt Atalanta, à patre Iaſio. Proper.
* IASIVS. m. 2. Abantis Argiuorum regis filius.
* IASION, m. 3. Iouis, & Electræ filius. Diodor. lib. 6.
IASON, m. 3. ἰάσων. filius fuit Æſonis ex Polymela, ſeu, vt alij volūt, Al
cimede, quē pater moriēs Peliæ fratri in tutelā cōmendauit, tradi-
to ēt regno, ea tñ lege, vt illum adulto Iaſoni reſtitueret. Porro Alci
medes ſuſpectū habens Peliā, Iaſonē Chiron ad uendū dedit. Itaq.
Iaſon adultus ad repetendum paternum regnum uenit. ſed Pelias
cōmentus fraudē, Iaſonē Colchos ad auferendū aureū uellus naui
gare iuſſit. Quę res licet primò fieri non poſſe uideretur, tñ ꝑparata
Argo naui, cum reliq̄s heroibus, Colchos profectus eſt. Inter nau
gandū aūt primum ad Lemnum inſulam appulit, vbi ab Hypſipy
le & hoſpitio, & thalamo ſuſceptus eſt. Deinde ad Phineū regē, a
quo muneris loco edoctus eſt, quō per Cyaneas petras inter ſe con
currentes ad Colchos vſq. tuto nauigare poſſet. Quo cum perue-
niſſet, Medea Colchorum regis filia forma eius capta, à certiſſimo
eum eripuit exitio: oſtenſa nōne, & qua arte pedes tauros perdoma
re, & draconē peruigilē ſopire poſſet. Eius itaq. conſilia ſecutus Ia
ſon, aureū uellus ſuſtulit, & inde cū cum ſocijs, & Medea fugā ar
ripiens, ad Iſtri oſtiū peruenit, aduerſoq. fluuiue fluens, cū eū tā
dē in locū peruenſſet, ubi Danubius Liburnię mōtib. proximus eſt,
nauim, qua uectus erat, ſuis ſociorūq. humeris, ſuperatis mōtib.
in mare Adriaticū deportauit, tandēq. ſoſpes in patriam reuectus,
duos ex Medea filios ſuſcepit. Sed cū poſtea Creuſæ, Corinthiorū
regis filiæ amore flagrans, eā vxorē duxiſſet, Medea ægrè ferēs di
uortium, Creuſam cum regia exuſſit. Sunt q̄ tradant, Medeę po-
ſtea reconciliatum Iaſonē Aeeten ſocerum, a Perſa fratre pulſum,
in regnum reſtituiſſe, multaq. alia p̄clara geſſiſſe, deo ut diuinū
in Aſia honores fuerit ꝑmeritus. Deſcribitur Iaſon tota hæc fabu-
la ab Apollonio Rhodio, & Val. Fla. Corripit aūt hoc nomen po-
gen. ſyllabā. Ou. 7. Met. Multaq. perpeſſi claro ſub Iaſone tādem,
&c. Et alibi. Quē niſi crudelē nō tangat Iaſonis ætas? Hinc fit pa-
tronymicū Iaſonides; vt Iaſenidæ iuuenes, apud Statiū. li. 10. The.
† IASPIS, idis. ἴασπις. gemma eſt è viridantium genere, cuius ut mul
tæ ſunt ſpecies, ita varij colores. Plin. lib. 37. c. 8.]
† IATROS, ἰατρός. [*Medicus.* Ge. Ein Artzt.] Latine Medicus. Vndē
Archiatres, princeps Medicorum, Iatroleptes, medicus unguen-
tarius.]
* IAXAMATAE, m. 1. populi circa Maeotim. Steph.

vel formas, vel ſpecies dicere, vt verbum è varbo transferte videa mur. Ideas primus Plato appellaſſe perhibetur. Sunt aũt Ideæ, exẽplaria æterna eorũ q̃ naturaliter fiunt, immortales, immutabiles: Et, vt res apertior fiat, opus eſt præter oẽs homines, intelligere quẽ dam hoĩem: & præter oẽs equos, equum: & præter aĩalia, aĩal ingenitum. Et quemadmodũ ex vno ſigillo cõplures fiunt impreſſiones ſic ex vno hoĩe ſexcenta millia hominum. Et hæc eſt Platonis idea: a quo Ariſt. diſſentiens, nullas putat eſſe ideas. Euſeb. li. Præp. Ideam ſic definit: Idea eſt perpetua ſubſtantia, cauſſa & principiũ vt ſingularia talia ſint, qualis eſt ipſa, & quemadmodum ſenſibiliũ exemplaria ad hæc corporea præcedunt, ſic quæ omnia in ſe ipſa continet, pulcherrima atq; perfectiſſimæ, huius mundi exemplar eſt, ad quam a creatore Deo ab vniuerſa ſubſtantia mundus ſimilimè formatus eſt.

DEM, hic, ipſe, is, ipſe, vnus, par, perpetuus, geminus, [*Loiſteſſo, medeſimo, עצמו* herſem. Germ. Eben det. Ga. *La meſme. Itaſ. Ello meſmo,*] *τωὐτόν*, componitur ex Is, & Demum. In maſc. gen. nominatiui ſingu. producit priorem, q̃ in neu. ge. corripit, tã in nominat. q̃ accuſat. Vir. 4. Æn. Idem ambas ferro dolor, atq. eadem hora tulitſſet. Iuuen. Si feciſſet idẽ, caderet ſub iudice morum; Accuſatiuus maſ. & fem. gen. mutat m, in n, ante d, euphoniæ cauſſa: vt Eandem. Ceteri verò caſus ex integro, & corrupto compoſiti inueniunt, vt Eadem, Eiuſdem, Eidẽ, Eodẽ, iidẽ, eadem, eiſdẽ, vel iiſdẽ, Eoſdẽ. Itaque per duo ii, vel per e, & i, regula exigit ſcribi tam nominatiuũ pluralem maſculinum, q̃ datiuũ, & ablat. plurales. Solent tñ poetæ per ſynæreſin duo ij, in vnũ contrahere. Vnde iidem, & iiſdẽ in carmine ſunt diſſyllaba. Ponitur interdũ pro ét. Ci. Eſt huic coniuncta beneficia, quam eandem, vel benignitatem vel liberalitatẽ appellare licet, i. quam etiam. Quin. & M. Cato nullam adulterã non eandem eſſe maleficam dixit. Ab Idem fit Iteidem, quaſi Item idẽ, quod eſt ſimiliter, eodem modo, vide ſuo loco.

DENTIDEM, p. c. [*Souuent, ſpeſſe fiate*, Ge. Stetz, jemmerdar, eins vber das ander. *Gal. Souuentes fois. Hiſ. Muchas veZes, θαμινὰ, αὖθις καὶ αὖθις*, cõponit ex Idẽ geminato: ſed m, in n, mutat, & t, interponitur euphoniæ cauſſa, ſignificatq. & frequenter, & (vt inquit Val. li. 2.) dũ quodã interuallo. Liu. li. 1. Vnã longè ante alias, inſignẽ ſpecie, a globo Thalaſſij cuſuſdã raptã ferunt, multiſq. ſciſcitantib. cui nã eam ferrent, identidẽ, ne quis violaret, Thalaſſio ferri clamitarunt. Suet. in Cæſ. cum M. Cato identidem denunciaret delaturũ ſe nomen eius. i. frequenter. Ci. de Fin. Hæc enim identidem dicis.

ito, [*Percioche, per la qual coſa, דא ידי* halchen. Ger. Darumb, derhalben. *Gal. Pource, pour tant. Hiſp. Porende, ὅτι, διὰ τοῦτο*, coniunctio rationalis ſignificans idcirco. Ci. in Ver. Ideo Claudius remilit vt iſte auferret. Idem 1. de Inuent. Hæc ideo diligentius inducitur præſcriptio, vt poſſit, &c.

ito, quod [*Percioche*] Cic. in Verr. Ideo, quod &c.

EST, [*Cioè,*] Cic. contra Rul. Maxima multitudo, *i.* tota Italia.

ICVS, a, um, o. 1. 2. poſſeſſiuũ ab Ida mõte. Pl. li. 6. Idicarũ cedrorum Veteres tamẽ Idicas, pro mõtanis oĩb. ſumunt, vt inquit Nicãder.

IOTES, ſiue Idiota, p. p. m. 1. *Ignorante, idiota. Gal. Idoit, lourdent, ſot, ignorant, priuée perſonne. Hiſp. Necio, ruſtico, indocto, loco*] *ἰδιώτης*, proprie priuatus, nullo q. munere publico fungens: vnde *ἰδιοτεύειν*, dicunt Græci, pro priuatam vitam agere. Apud Latinos tñ fere accipitur pro illiterato, & imperito. Lucil. Illiterarum me, atq. idiotam diceres? Cice. 7. Ver. Quæ non modo iſtum, verum etiam quemuis noſtrum, quos iſte idiotas appellat, delectare poſſent.

OLVM, li, p. p. n. 2. [*Idolo, ſimulacro, צלם* tſelé *תמונה* temunah *פסל* peſil. Ge. Ein bild, oder Goetz. *Gal. Idole, image. Hi. Idolo,*] *εἴδωλον*, ſimulacrũ, imago. Cic. 1. de Fi. Imagines quæ idola nominant. Nonnunquam accipitur pro ſpectro, ſiue phantaſmate [*Fantaſia,*] Plin. in epiſt. Mox apparebat idolon, ſenex macie, & ſqualore confectus promiſſa barba.

OMENEVS, m. a. per quatuor ſyllabas, *ἰδομενεύς*. Deucalionis filius Cretenſium rex, qui contra Troianus ſtrenue dimicauit. Troia autem euerſa cum in patriam renauigaret, ſubito oborta tempeſtate, ſolenne votum concepit, ſi ſe Neptunus incolumem in patriã reduceret, ſe illi immolaturum quod primum ſibi occurreret. Cõtigit autem, vt filius eius ei primus occurreret: quem cum immolare vellet, a ſuis pulſus, fugit in Calabriam: vbi iuxta Salentinum promontorium oppidum condidit. Hęc Seruius in illud Virgil. 4. Æn. Et Salentinos obſedit milite campos Lyctus Idomeneus.

DONEA, ærũ, n. a. Tac. li. 4. apud idonea prouinciarũ, *i.* idoneos locos.

DONEE, [*conueneuolmente.* German. Geſchickelich, fueglich. *Gal. Conuenablement, comme il appartient. Hiſp. Digna y decentemente,*] aptè. Cic. 1. de inuent. Exordium eſt oratio, auditoris animum idoneè comparans ad reliquam dictionem.

ONEVS, a, um, o. 1. 2. [*Atto, conueniente* רואי raui. Germ. Geſchickt, Laglich, tauglich. *Gal. Idoine, propre, & conuenant. Hiſp. Coſa decente y idonea,*] *ἁρμόδιος*, conueniens, aptus, & alicui rei natus. Tere. in Andr. Adeo videmur vobis eſſe idonei, in quibus ſic illudatis? Idoneus auctor, fidelis. Cic. ad Att. Non mihi ſatis idonei ſunt auctores ij, quia te probantur.

ID, id quod, pro ideo quod, veteres dicebant. Sic locutus eſt Terentius. Heautontimorumeno; Id quod eſt conſimilis moribus cõuiuces facilè ex te natum, & in Hecyra, Illico laetè exclamãt, venit, id quod me repente aſpexerant, & Liu. li. 41. Id quod erat vetuſtate cõiunctio cum Macedonibus, & lib. 111. ad Quin. Fr. Teneo ab accuſando vix mehercule, ſed tamen teneo, id quod iudices nullos habemus. Ex noſtro commentario ad Quin. fratrem.

IDVLIS, ouis, quæ omnibus Idibus Ioui immolabatur. Feſtus.

IDVARE. [*Diuidere,*] lingua Hetruſcorum diuidere eſt, inde viduam dictam putat Gellius, quaſi væ iduam, hoc eſt valde diuiſam.

IDVMÆI, m. *ἰδουμαῖοι*, populi inter Iudæam, & Arabiam ſiti, ad ecaſum Caſio monti proximi. Orti ſunt a Nabathæis, teſte Str. libr. 6. qui orta domi ſeditione, relictis ſedib. ſuis extrema Iudææ occuparunt. Horũ regio Idumæa dicitur, ab Idume oppido, cuius meminit Luc. lib. 3. Gazaque, & arbuſto palmarum dies Idume.

IDVMÆVS, mæa, um, o. 1. 2. *ἰδουμαῖος*, Vir. 3. Georg. Primus Idumæas referam vbi Mantua palmas.

IDVS, iduũ, dibus, f. 4. *εἶδοι*, pluralis tñ numeri, & fœm. ge. in Martio, Maio, Iunio, & Octobri dies eſt decimus quintus, in reliquis decimus tertius. Dictæ Idus, vt quidã putãt, ab antiquo verbo Iduare, qd eſt diuidere, propterea qd circa mediũ menſis exiſtẽtes, in duas partes propemodũ æquales menſem diuidere videant. Varro vocis huius etymon è lingua Sabinorũ, aut Hetruſcorũ ductũ putat: qua de re vide ipſum li. 4. de ling. lat. Ab Idibus aũt denominationẽ ſumunt ſeptẽ dies, Nonas immediatè ſubſequentes: non quod ipſę ſint Idus, ſed quod eas antecedant. Vnde octauo, ſeptimo, ſexto, quinto, quarto, tertio, & pridie Idus dicimus: hoc eſt, Octauo vel ſeptimo die ante Idus. Ab Idib. idules dictæ ſunt oues, q̃ ſingulis Idibus Ioui immolabantur. Ci. Epi. Hæc Idibus mane ſcripſi.

I A N T E E

IECVR, iecoris, & iecinoris, n. 3. [*Fegato, כבד* chabeſc. Germ. Die leber *Gal. Le foye. Hi. El higado,*] qui genitiuus (vt inquit Priſc.) vſ̃ eſſe à nominatiuo Iecinus, qui non eſt in vſu. Eſt autem Iecur, viſcus incraſſato ſanguini ſimile, ſedes concupiſcentiæ, venarum omnium principium, & primum ſanguinis generandi inſtrumentum, ventriculum lobis quibuſdã, quaſi digitis, circumquaq. complectens. A Græcis dicitur *ἧπαρ*. Mar. li. 13. Aſpice quã tumeat magno iecur anſere maius. de Na. Deor Cerebrum, cor, pulmones, iecur.

IECVSCVLVM, li, n. 2. [*Fegatello*, Germa. Ein leberlin,] *ἡπάτιον*, diminutiuum, paruum iecur. Plin. lib. 11. c. 37. Murium iecuſculis fibræ ad numerum lunę in menſe congruere dicuntur.

IEIVNE, [*Pigramente*, G. Schlechtlich, law, ohn rechten ernſt vnd geſchicKtligKeit. *Gal. Sans boire ne manger, maigrement, petitemẽt. It. Magramente, ſin beuer, y comer,*] aduerbium, vt Ieiunè de re aliqua diſputare, agere, dicere, hoc eſt exiliter, frigidè, & languidè admodum. Ci. in Or. Nec ſatura ieiunè, nec grandia minutè dicere.

IEIVNITAS, tatis, f. 3. [*Digiuno, aſtinentia del cibo,* ס. ץ tſom. Ge. Faſtũg. nuchterKeit] *νῆσις*, propriè eſt abſtinentia a cibo, quamquam per translationem pro exilitate, & ariditate accipiatur, cui contraria eſt Vbertas, & Copia. Ci. 2. Tuſ. Reperiebantur nonnulli, cũ obrucrentur copia ſententiarum, atq. verborum, ieiunitatem, & famem ſe malle, quàm vbertatem, & copiam dicerent Cice. de Clar. Orat.

IEIVNIVM, nij, n. 2. [*Il digiuno,* צום tſom *תענית* tahanith. Ger. Faſtung. abbrechung des eſſens vnd trincKens. *Gal. Ieuſne, abſtinence de mãger. Hiſ. El ayuno,*] *νηστεία*, abſtinentia a cibo, vel dies, quibus a cibo abſtinemus. Liu. 6. Bel. Mace. Libros Sibyllinos cum adiiſſent, renunciauerunt, ieiunium inſtituendum Cereri. Ieiunio laborare, apud Col. lib. 3. c. 12. Ouid. 1. Meta. Longa domant illos inopi ieiunia victu: Idem 15. Met. Carne feræ ſedent ieiunia.

IEIVNO, n. 1. [*Digiunare,* צם tſam] p. p. *νηστεύω*. à cibis abſtineo.

IEIVNVM, n. 2. inteſtinum, *νῆστις*, medium inter ecphyſin, & Ileon ſitũ obtinet: inde nomen habens, quod perpetuo inane reperiatur. Nulla enim cunctatione expellit quicquid acceperit, affluentis in ſe bilis acrimonia laceſſitum. Hoc antiqui Hiram, & per diminutionem Hillam dixerunt (vt inquit Feſtus) & Hillum neutro genere.

IEIVNVS, a, um, o. 1. 2. [*Digiuno, che nõ ha ancora mangiato,* צם tſam. G. Nuechtern. *Gal. Ieun, qui eſt aieun. Hiſ. Coſa ayuna que non ha comido,*] *ἀνήστις*, qui cibum nondum guſtauit. Pla. in Pſeu. In cenam qui ieiunus venerit, aut ſitiens. Idem Cap. Neque ieiunioſi eſtem, neq. magis effractum fame vidi. Ieiunus animus, per translationẽ pro languido, & imbecillo apud Ci. 4. Phi. quoniam qui ieiuni ſunt minimum habent virium. Ieiuna auiditas, hoc eſt maxima, & qualis ieiunis eſſe ſolet. Plin. lib. 10. c. 3. Ea ieiunę ſemper auiditatis, & querulæ murmurationis. Ieiuna oratio, cui opponitur copioſa, & plena. Ieiuna glarea, apud Virg. pro ſicca, & ſterili terra, [*Sterile,*] Ieiuna ſalua, apud Col. quæ ab homine ieiuno exponitur.

IENTACVLVM, li, n. 2. [*Collatione.* G. Das morgeneſſen, morgẽſupp. G. *Le deſieuner. It. Almuerzo demannana,*] *ἀκρατισμός*, cib. q̃ ante prãdiũ ſumit. Mart. in Diſt. Surgue, iã vendit pueris ientacula piſtor.

IENTO, ientas, n. 1. [*Far collatione.* G. Zu morgẽ eſſen. G. *Deſieuner. It. Almorcar de mannana,*] *ἀκρατίζομαι*, aliquid ante prandium gu ſto. Varro in Marcip. vt citat Non. quod pulli ientent. Afranius

Commissioners, and the Bishop of the Diocese, and the Patron of the Benefice, and the Incumbent thereof, and the Archdeacon of the Archdeaconry, and the Rural Dean of the Rural Deanery, in which the Benefice is situate, and the Churchwardens of the Parish, or Parishes, in which the Benefice is situate, and the Lessee of the Tithes, if any, of the Benefice, and the Lessee of the Glebe, if any, of the Benefice, and the Lessee of the Parsonage House, if any, of the Benefice, and the Occupiers of Lands in the Parish, or Parishes, in which the Benefice is situate, and the Occupiers of Houses in the Parish, or Parishes, in which the Benefice is situate, and the Occupiers of Tithes in the Parish, or Parishes, in which the Benefice is situate, and the Occupiers of Glebe in the Parish, or Parishes, in which the Benefice is situate, and the Occupiers of the Parsonage House of the Benefice, and all other Persons having Estates or Interests in the Premises, or any Part thereof, or in the Tithes, Glebe, or Parsonage House of the Benefice, or any Part thereof, or in the Profits of the Benefice, or any Part thereof, or in the Patronage of the Benefice, or any Part thereof, or in the Advowson, Donation, Nomination, or Presentation of the Benefice, or any Part thereof, or in the Right of Presentation to the Benefice, or any Part thereof, or in the Right of Nomination to the Benefice, or any Part thereof, or in the Right of Donation to the Benefice, or any Part thereof, or in the Right of Advowson of the Benefice, or any Part thereof, or in the Right of Patronage

ni laudé & gloria carent, inglorij, illaudati, a quo.
NOMINIA, æ, f. 1. [*Infamia, vituperio, vergogna, biasimo,* קלון kalon חרפה cherpah. G. Schmach, schand, eines ehrlichen namens ver
ctzung. *Ga. Honte, diffamme, dishonneur. Hi. Infamia, o mal nombre,* ירגונצא] ἀτιμία δυσφημία, nominis nota, interprete Nonio, in-
famia, dedecus, contumelia, macula, probrum. Componitur ex in, & nomen, n, littera commutata in g: dicitur. n. ignominia, quasi bo
ni nominis priuatio. Cic. lib. 4. de rep. Cum omnis ea iudicatio ver
setur tantummodo in nomine, an imaduersio illa ignominia dicta
est. Idem Thermo, si adolescens nobilis ignominia affectus esset.
NOMINIO, as, 2. 1. [*Far vergogna, far vituperio,* חרף chereph. G. Scoh
machen, ehr verletzen. *Gal. Diffamer, deshonnorer, faire honte. Hisp.*
ηαζer verguenʃa, o vituperio,] ἀτιμάζω, ignominia afficio, verbum
est parum vsitatum: legitur tamen participium ignominiatus, pro
ignominia affectus. Gel. lib. 9. ca. vlt. Quibus modis ignominiatus
tractatusque sit à C. Cæsare Laberius poeta.
NOMINIOSE, aduer. [*Vergognosamente, con infamia.* Ger. Schmach-
lich, ehruerletzlich. *Gal. Auec infamie, honteusement. Hisp. con ver-*
guenza, y infamia,] ἀτίμως, cum ignominia, & dedecore.
NOMINIOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Vituperato, fuergognato,* מחרף mecho-
raph נקלה nixlech. G. Schandtlich, vnehrlich dem man ein sch-
mach angethan hat. *Gal. Plein d'infamie, & deshoneur infame. Hi.*
Infame, y de mal nombre,] ἄτιμος, notatus infamia. Quinct. lib. 7. c.
2. Exul eras, & ignominiosus. Accipitur & pro eo, quod affert igno
miniam. Liu. lib. 3. ab vrb. Hos ignominiosa fuga domum se reci-
pientes Romanus Consul consequutus.
GNORABILIS, le, o. 3. *Incognito.* Ge. Vnbekant, vnwissend,] ἄγνωστος,
quod nõ cognoscitur, vel quod facilè ignorari potest. Pla. in Pseu.
Quis hic est, qui oculis obuiam ignorabilis obijcitur. Gell. lib. 9. c.
12. Alterum illud ignorabilius, obscuriusque est. Cicer. 2. de Inue.
Quod leuius, facilius, non ignorabile, non fortuitum.
IGNORO, as, p. pa. 1. *Nõ sapere,* לא ידע lo iadhah שגג schaghagh
schaghah. G. Nicht wissen. *Gal. Ignorer, ne cognoistre, & nescauoir*
pas. Hi. No saber, no conoscer,] ἀγνοέω, nescio. Ci. pro Mil. At vero tu
solus ignoras, tu hospes in hac vrbe versaris, tuę peregrinantur au-
res. Ignoror passiuè. Ou. 1. Tri. Ele. 4. Ignoraretur forsitã illa fides.
IGNORATIO, f. 3. & ignorãtia. [*Ignoranza,* אין דעה en dahath שגגה
scheghaghah משחוח meschughah משגה mischgheh. G. Vnwiſ-
senheit,] ἄγνοια, sed ignoratio ad actum, & rem pertinet, quæ pe-
nitus nescitur, nec sciri potest, nisi prodatur. Cic. lib. 3. Offic. Quo-
tus quisque reperitur, qui impunitate, & ignoratione omnium
proposita, abstinere possit iniuria? Idem de Amic. Qui aliquam-
diu propter ignorationem stirpis & generis in famulatu fuerint.
Idem pro Aul. Clu. Quod erat odium. Dij immortales, quę superbia, quanta ignoratio sui. Ignorantia vero, ingenij vitium est, cum
quis ignorat, quod facere debeat, aut dicere. Quinct. li. 5. c. 2. Ignoran-
tia prætendi non potest. Cicer. pro Flac. Vbi adolescentes nihil
possent discernere, nisi ignorantiam literarum. Quid autem inter
sit inter imprudentiam, & ignorantiam, docet Donatus his verbis
imprudens, per se ignarus per alios.
IGNOSCO, scis, ui, tum, n. 3. [*Perdonare, saper bene,* חכיר hichchir יד ia
dhah. G. wol erkennen, verzeihen. *Gal. Pardonner. Hisp. Perdonar,*]
ἐπιγιγνώσκω, Valde nosco, & disco. Auget. n. hic, In, præpositio, ver
bi significationẽ. Varr. Adeste, & à me quæ feram, ignoscite. Verũ
hoc ratũ est, & propemodum obsoletũ: nã frequentius Ignoscere,
est veniã dare, excusatum habere, & vt ait Cic. ad Att. Sceleris pœ-
nã prætermittere. Vbi, in, præpositio priuatiua est, quasi non agno-
sco errorem. Plaut. in Aul. Te oratũ aduenio, vt aio æquo ignoscas
mihi. Ter. in Adel. Ignotum est tacitum est. Lact. lib. 5. posuit pro
ignoro, & non intelligo, ἀγνοέω, Tum (inquit) quid legerint igno-
rauerunt. Gel. li. 1. Contra patriam (inquit Cic.) arma pro amico su
menda non sunt. hoc profecto nemo ignouit, i., nesciuit. Ab igno-
sco fit participium Ignoturus. Ci. in Catone: Ignoturũ alteri, quod
patrem, alteri, quod tutorem secutus esset. Cat. lib. 5. Orig. Quod
eorum nemo mihi ignoturus est. Quidam tamen contra regulam
à præsenti tempore protulerunt futurum ignosciturum. Piso. lib.
1. Anna. Quodcumque deliquisset, ignosciturum affirmabat.
IGNOSCENS, o. 3. ignoscentior, nomen ex participio, *colui che facilmen-*
te perdona, perdonatore, חנון chomel חם chas. G. Gnedig, geneigt zu
verzeihen. *Gal. Qui pardone enclin a pardoner. Hisp. El quel ligieramen*
te perdona,] συγγνωμονικός, qui facilè condonat, & ignoscit. Teren.
in Heau. Quanto tuus est animus natu grauior, Ignoscentior, Vt
meæ stultitię iustitia tua fit aliquid prælidij.
IGNOSCENTIA, æ, f. 1. [*Perdono,* סלח chemlah מחסד machmal. G.
Verzeihung, nachlassung. *Gal. Pardonement, pardon. Hisp. Perdono, o*
obra de perdonar,] συγγνωμή, condonatio peccati. Gel. lib. 7. cap. 3.
Ignoscentias vtiles esse rebus humanis docet.
IGNOSCIBILIS, le, o. 3. [*Veniale.* Ger. Verzeihens vnd vbersehens wir-
dig. *Gal. Perdonable, meritant perdon. Hispa. Cosa que se deue o puede*
perdonar,] συγγνωστός, venia dignus. Gel. lib. 13. cap. 20.
IGNOTVS, a, um, o. 1. 2. nomen adiectiuũ, non participiũ, vt quidã pu-
tauerunt, *Incognito, non conoscuto.* G. Vnbekant. *Gal. Incogneu. Hisp.*
Cosa non conocida,] ἄγνωστος, Incognitus, i. qui ignoratur. Vir. lib. 3.

æn. Ignoti nota forma viri. Locis ignotis errare. Ouid. 1. Met. Ver-
ba obscuriora, & ignotiora. Quin. li. 7. c. 4. Pars ignotissima turbæ;
Cla. in Eutrop. Interdũ actiuè ponitur pro eo, qui ignorat, ἀγνοῶν,
Cic. ad Luceium, *Simulachra corporis ignotis nota facie bant,*

I A N T E L

ILE, ilis, n. 3. ἔντερον, intestinum est omnium arctissimũ immediatè
ventriculo adhęrens, in homine & oue. Lactes dictum, in cæteris
animantibus, Ile appellatum, Pli. lib. 11. cap. 37.
ILEOS, εἶλεος, vel Ileus, m. 2. morbus gracilioris intestini, quando scili-
cet obstructis tenuibus intestinis, exitus excrementis negatur; vn-
de eos, qui hunc morbum patiuntur, stercus per os videmus ejice-
re. Pli. lib. 30. cap. 7. Grauissimum vitium Ileos appellatur.
ILERDA, dæ, f. 1. Ἰλέρδα, oppidũ citerioris Hispaniæ in conuentu Tar-
raconẽsi nõ procul a Sycori fluuio. Ptol. l. 2. c. 6. Cæs. 1. de Bell. Ciu.
ILERGETES, m. 3. Hispanię populi, in tractu Tarraconensi; non pro-
cul ab Ibero amne. Pli. lib. 3. cap. 3.
ILEX, icis, f. 3. *Ilice,* πρῖνος, arbor est glandifera, magnitudine roboris,
folio aculeato, læui cortice, cùius duo sunt genera, quæ vide apud
Pli. lib. 16. c. 6. Vir. lib. 6. Æn. Talis erat species auri frondentis opa
ca Ilice. Procera ilex, Hor. Epod. 15. Ramosa ilex, Ouid. 8. Meta. Ar
guta ilex, Virg. Eclo. 7.
ILIA, f. 1. Ἰλία, quæ & Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, quam
Amulius pulso iã Numitore fratre, & interfecto eiusdẽ filio Lau-
so, virginem Vestalem fecit, ne qua superesset de prole Numito-
ris. Verumtamen Ilia dum aquam pro sacris quæreret, obdormi-
uit & in somnis illi visum est se à Marte comprimi, & sic geminos
concepit, quos cum peperisset, Amulius re cognita, paruulos expo
ni iussit, matremque Iliam viuam apud Tyberim fluuium infodi:
vnde poetæ eam Tyberi nupsisse fingunt, qui ob id quoque vxo-
rius amnis, Hor. lib. 1. Carm. dicitur. Quid vero pueris acciderit, vi
de in dictione Amulius Virg. lib. 1. Aen. Donec regina sacerdos
Marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem.
ILIA, ilium, n. 3. [*I fianchi,* כסלים chesalim. G. Die darm imbauch. *Ga.*
Les flanes. H. Yjares o interior de la Yjada,] λαγὼν κοιλίων partes sũt
imi ventris, inter coxas, & pubes posita, teste Celsi. li. 4. c. 1. Pers. Sat.
4. Ilia subter Cæcum vulnus habes. Pli. li. 11. c. 37. Ilia appellat arte
rias quasdam, quę inter vesicam, & aluum sitę, tendunt ad pubem.
Sunt qui hoc nomen etiam secundæ declinationis esse asserant, ad
ducentes testimonium ex li. 4. Cor. Celsi, vbi sic legunt, Deinde su-
per rectũ intestinũ progressa Ilijs fœminę latera sua innectit. Quo
tñ in loco pleraq; exẽplaria, Ilibus habent, non Ilijs, profecto cum
nominatiuus singularis Ile, passim legatur, nemini dubium esse de
bet, quin in numero plurali etiam sit tertiæ declinationis.
ILIACVS, a, um, p. c. o. 1. 2. Ἰλιακός, possessiuum deductum ab Ilio, agri
Troiani vrbe. Virg. 1. Aen. Ter circum Iliacos raptauerat Hectora
muros. Ilius, a, um, idem Virg. 9. Aeneid. Quam miseram tenuit nõ
Ilia tellus. Iliacus morbus a Plauto vocatur, qui infestat Ilia, sed
hoc, vt pleraque alia apud Plaut. crediderim esse fictitium, vt am-
biguitate vocis risum captaret.
ILIAS, adis, f. 3. Ἰλιάς, Homeri opus clarissimum, omnium quotquot
vmquã extiterunt, poetarũ scriptis citra controuersiam prælatum.
Dicta Ilias ab eo, quod bellum contineat apud Ilium inter Græcos
& Troianos ob raptum Helenæ gestum. Ouid. 2. Trist. Ilias ipsa
quid est nisi turpis adultera, de qua inter amatorem pugna virum
que fuit. Quoniam verò hoc in opere nullum mali genus non re-
censetur factum est, vt Ilias malorum, Ἰλιὰς κακῶν, pro ingenti ca-
lamitate accipiatur. Cicer. ad Att. lib. 8. Tanta impendet malorum
Ilias. Præterea quia hoc opus in primis prolixum est, vt 24. contí-
nens volumina, factum est, vt, cum opus aliquod impendio proli-
xius indicare volumus, dicamus id Iliade esse prolixius?
ILICET, per syncopam dictum, [*Di subito,* פתאים pithcom. Ger. Eins
wegs, von stũd an, eilends. *Gal. S' est fait soudain. Hisp. Luego,*] quasi
ire licet. Donatus, sic iudices de concilio dimittebantur, suprema
dicta cum præco pronũciasset, Ilicet: quod significat, ire licet. Ter.
in Phor. Hoc nihil est, ilicet. Vbi Donatus, Ilicet, rei finem signifi-
cat. Ilicet pro statim, cõfestim, [*Subitamente*] Vir. 2. Æn. Ilicet ignis
edax summa ad fastigia tecti volitur. Ilicet aduerbium affirman
tus. Pla. in Epi. Ilicet, vt vadimonium mihi hic vltro facit.
ILICEVS, a, um, o. 1. 2. [*Di elce.* Ge. Eichbaumin,] πρίνινος, quod est ma-
teriatum ex Ilice. Stat. lib. 6. Theb. Ornique, iliceæque trabes.
ILICETVM, ti, n, 2. πρινών, locus ilicibus consitus. Mart. lib. 12. Surgen-
tem focus excipit superbia vicini strue cultus iliceti.
ILIGNEVS, siue ilignus, na, num, o. 1. 2. [*Di elce,* πρίνινος, idem quod ili-
ceus. Ter. in Ad. Lectulos iligneis pedibus faciundos. Col. li. 11. c. 2.
Ilignea frondem bubus recte præbebimus. Sic Ilignea corona, a-
pud Pli. lib. 16. c. 4. Ilignea glans. Pli. lib. 16. cap. 5. Hor. 2. Ser. Sat. 4.
ILIONEVS, m. 2. Ἰλιονεύς, nomen proprium viri Troiani, Phorbantis
filij; qui qualis in bello fuerit, nusquam legitur, eloquentia verò
excelluisse, deleroque Ilio cum Æneа fugisse, & apud eundem le-
gati vice functum, auctor est Virg. 1. Æn. Postquam introgressi, &
coram data copia fandi, Maximus Ilioneus placido sic pectore ce
pit. Vbi Seru. Non mirum, inquit, si eloquens a Virgilio introdu-
catur Ilioneus, cũ pater eius Phorbas, Homero teste, semper Mer-
curio

Ⅱ. Ⅱ.

Ⅲ. Ⅲ.

Ⅳ. Ⅳ.

Ⅴ. Ⅴ.

Ⅵ. Ⅵ.

Ⅶ. Ⅶ.

Ⅷ. Ⅷ.

Ⅸ. Ⅸ.

Ⅹ. Ⅹ.

Ⅺ. Ⅺ.

Ⅻ. Ⅻ.

ⅩⅢ. ⅩⅢ.

ⅩⅣ. ⅩⅣ.

ⅩⅤ. ⅩⅤ.

ⅩⅥ. ⅩⅥ.

ⅩⅦ. ⅩⅦ.

ⅩⅧ. ⅩⅧ.

ⅩⅨ. ⅩⅨ.

ⅩⅩ. ⅩⅩ.

ⅩⅩⅠ. ⅩⅩⅠ.

ⅩⅩⅡ. ⅩⅩⅡ.

ⅩⅩⅢ. ⅩⅩⅢ.

ⅩⅩⅣ. ⅩⅩⅣ.

ⅩⅩⅤ. ⅩⅩⅤ.

ⅩⅩⅥ. ⅩⅩⅥ.

ⅩⅩⅦ. ⅩⅩⅦ.

ⅩⅩⅧ. ⅩⅩⅧ.

ⅩⅩⅨ. ⅩⅩⅨ.

ⅩⅩⅩ. ⅩⅩⅩ.

ⅩⅩⅩⅠ. ⅩⅩⅩⅠ.

ⅩⅩⅩⅡ. ⅩⅩⅩⅡ.

ⅩⅩⅩⅢ. ⅩⅩⅩⅢ.

ⅩⅩⅩⅣ. ⅩⅩⅩⅣ.

ⅩⅩⅩⅤ. ⅩⅩⅩⅤ.

ⅩⅩⅩⅥ. ⅩⅩⅩⅥ.

ⅩⅩⅩⅦ. ⅩⅩⅩⅦ.

ⅩⅩⅩⅧ. ⅩⅩⅩⅧ.

ⅩⅩⅩⅨ. ⅩⅩⅩⅨ.

ⅩⅬ. ⅩⅬ.

ⅩⅬⅠ. ⅩⅬⅠ.

ⅩⅬⅡ. ⅩⅬⅡ.

ⅩⅬⅢ. ⅩⅬⅢ.

ⅩⅬⅣ. ⅩⅬⅣ.

ⅩⅬⅤ. ⅩⅬⅤ.

ⅩⅬⅥ. ⅩⅬⅥ.

ⅩⅬⅦ. ⅩⅬⅦ.

ⅩⅬⅧ. ⅩⅬⅧ.

ⅩⅬⅨ. ⅩⅬⅨ.

Ⅼ. Ⅼ.

ⅬⅠ. ⅬⅠ.

ⅬⅡ. ⅬⅡ.

ⅬⅢ. ⅬⅢ.

ⅬⅣ. ⅬⅣ.

ⅬⅤ. ⅬⅤ.

ⅬⅥ. ⅬⅥ.

ⅬⅦ. ⅬⅦ.

ⅬⅧ. ⅬⅧ.

ⅬⅨ. ⅬⅨ.

Ⅼⅹ. Ⅼⅹ.

ⅬⅩⅠ. ⅬⅩⅠ.

ⅬⅩⅡ. ⅬⅩⅡ.

ⅬⅩⅢ. ⅬⅩⅢ.

ⅬⅩⅣ. ⅬⅩⅣ.

ⅬⅩⅤ. ⅬⅩⅤ.

ⅬⅩⅥ. ⅬⅩⅥ.

ⅬⅩⅦ. ⅬⅩⅦ.

ⅬⅩⅧ. ⅬⅩⅧ.

ⅬⅩⅨ. ⅬⅩⅨ.

Ⅼⅹⅹ. Ⅼⅹⅹ.

ⅬⅩⅩⅠ. ⅬⅩⅩⅠ.

ⅬⅩⅩⅡ. ⅬⅩⅩⅡ.

ⅬⅩⅩⅢ. ⅬⅩⅩⅢ.

ⅬⅩⅩⅣ. ⅬⅩⅩⅣ.

ⅬⅩⅩⅤ. ⅬⅩⅩⅤ.

ⅬⅩⅩⅥ. ⅬⅩⅩⅥ.

ⅬⅩⅩⅦ. ⅬⅩⅩⅦ.

ⅬⅩⅩⅧ. ⅬⅩⅩⅧ.

ⅬⅩⅩⅨ. ⅬⅩⅩⅨ.

ⅬⅩⅬ. ⅬⅩⅬ.

ⅬⅩⅬⅠ. ⅬⅩⅬⅠ.

ⅬⅩⅬⅡ. ⅬⅩⅬⅡ.

ⅬⅩⅬⅢ. ⅬⅩⅬⅢ.

ⅬⅩⅬⅣ. ⅬⅩⅬⅣ.

ⅬⅩⅬⅤ. ⅬⅩⅬⅤ.

ⅬⅩⅬⅥ. ⅬⅩⅬⅥ.

ⅬⅩⅬⅦ. ⅬⅩⅬⅦ.

ⅬⅩⅬⅧ. ⅬⅩⅬⅧ.

ⅬⅩⅬⅨ. Ⅼ

ci,blanditię,& illectamentum.Pla.Bac.Magis illectum tuũ,quã lectum meuo.Est item Illectus,compositum à participio Lectus, ἐπίθετον ἀγνοοῦντος,idem significans,quod non lectum.Ou.l. 1.de Arte Amand.Si non accipiat scriptum, illectumque remittat.

ILICIVM,cij,n.2.ab illiciendo,p incitamẽto.[*Incitamento,stimolo,* חיקה cheixah.Ge.Einlockung,anreizung,]θέλγητρον,ἐπαγωγή Var.lib.3. Si transiturę sunt apes ea apiastro perfricandum, quod illicium hoc illis.Cic.ad Att.lib.11.

ILICO,[*Quasi,subito,incontinente,* פתאים pitheom. G.Von stundã, eins wegs,flux.*Gal.Soudain,sur le camp.Hisp Luego,*]αὐτίδι,aduerbium loci,idem significans,quod ibidem,quasi in eodem loco.Ennius:Et quia quo irent,nescibant,illico mansetũt.Ter.in Adelph. Ociosè nunc iam illico consiste.Donatus,Illico,modo locum,modo tempus significat Plerumque ponitur pro statim, siue continuo.Cicer.pro Mur.Simulatque increpuit suspicio tumultus, illico artes nostrę conticescunt.

ILLIGO,are,a.1.[*Legare,auiluppare,* קשר Kaschar.Germ.Einbinden, ein knuepffen,einfassen,G.*Attacher,lier auec.H. Atar,*ἐνδεσμοῦμαι, innecto,intexo: vt cum emblemata poculis,vel aurum argento illigare dicimus.Per translationem sumitur pro implicare,siue inuolucre.Cicer.de Ora. Orator illigat sententiam verbis. Liu. li. 2.Bell. Mac.Postea quam nos illigari nolle Romano bello vidit.Idem familiari amicitia plerique illigati Philippo erant.

ILLIDO,dis,p.p.a.3.[*Rompere,frangere,* רמש rittesch.G. Anstossẽ,an ein ding stossen oder schmeissen,zerstossen.G.*Heurter,contrefroisser.Hisp.Quebrar vna cosa en otra,*]προσβάλλω duro alicui corpori affligo,atq; ita confringo.Valer.Max.l.1.Vi subitæ tẽpestatis tota cũ classe vicinis Deæ littoribus illisus est. Hoc est,impegit ad vicina litora,& naues fregit.Ci.de Arusp.resp.Iam ista serpens,cõpressa,atque illisa morietur.Vir.5.Aene.Effractoque illisit in ossa cerebro.Dentes illidere labellis.Luc.l.4. Illidere dẽtẽ,alicui rei,pro imprimere.Hor.2.Ser.Sat.1. Et fragili qũs illidere dẽtẽ,Offendit solido.Illidere manus,Ci.3.Tus.Aequora illisa scopulis,Vir.3.Geo.

ILLIMIS,me,o.3.*Puro,senza fango*, G. Ohne laett oder mur,lauter. *G.Sanbarbier.H.Cosa clara sin limo,*]ἄκηλος καθαρὸς,purus,quasi sine limo.Ouid.3. Met. Fons erat illimis,nitidis argenteus vndis.

ILLINC,[*De là,di quel luogo,* מפה mippol.G.Da dennen,von dannen. *Gal.De la,de ce coste.Hisp.Alli,donde alguno esta,*]ἐκεῖθεν aduer.ad loco.Ter.Adel.Illinc huc transfertur virgo.Ci.2.Phil.Omnem se amorem abiecisse illinc, atque in hanc transfudisse. Hinc illinc, prouerbiale.Ter. Adel. Dum cognatus hinc illinc veniret.

ILLINIO,is,ire,a.4.[*Vngere,* משח maschach.Ge.Anfalben, vberfalben.G.*Oindre,enduire par dessus quelque cose humide.Hi.Vnter,*]ἐπιχρίω,inungo.Col. lib.6. c. 14. Tum cerussa aqua frigida defricanda,& spuma argentea illinienda est.Pli.lib.3. cap.11.Cornicis nidum illinire.

ILLINO,nis,pen.c.illeui,illitũ,a. 3.tertiæ cõiugationis,[*Vngere,* משח maschach.Ger.Anfalben,anstreichen,mit fallb bestreichen,]ἐπιχρίω,inungo liquidi quippiam rei alicui induco. Cic.de Ora. Venustatis fuco illitus.Hor.1.Ser.Sat.4.Et quodcunq; semel chartis illeuerit. Inde fit illitus,ta,tum.p.c.Vir. Illita tela dolis.

ILLIQVEFACIO,cis,a.3.*Liquefare in qualche cosa.*G.Etwarin schmeltzen,eingiessen.*Gal. Fondre dans quelque chose.* H. *Derretir en algo,*] ἐπιτήκω,in re aliqua liquefacio.Cic.4.Tus.Quæ sunt ad perfundendum animum,tamquam illiquefactæ voluptates.

ILLITERATVS,ta,tũ,o.1.2.*Non literato.*G.Vngelehrt.*Gal.Non lettre, sãs lettres.Hi.No letterado,*]ἀγράμματος,literarum expers, Cic. 2.de Ora.Quem cognouimus virum bonum,& non illiteratum,sed nihilad Persium.Pli.in Epist.147.Est libertus mihi non illiteratus.

ILLITVS,us,ui,m.4.[*Linimento,* משוח tiach G.Bestreichũg,ansalbũg] illinendi actus,Pli.lib.24.c.6.

ILLO,[ἐκεῖσε,aduerbium ad locum.Ter.And.Quum illò aduenio.

ILLOCABILIS,& hoc le,o.3.*Che nõ si può allogare.*G. Vnwird,die kein man vber Kommen kan.*Gal.Qu'on ne peut pourueoir.Hisp.Lo que no se puede,poner,*]ἀνοίκητος, quod locari non potest,vt Virgo illocabilis,quæ ob deformitatem,aut inopiam virtum inuenire non põt, Pla.in Aul.Virginẽ habeo grãdem dote cassam, atque illocabilẽ.

ILLOTVS,a,um,p.c.[*Che non è lauato,sporco,immondo,brutto.*G. Vngewaschen,vnfauber.*Gal. Qui n'est point lauè,ord,sale.H.No lauado,* sucio]ἄλουτος, quod lotum non est,hoc est, quod sordidum est,& immundum.Vnde dicimus,Illotis manibus,vel pedibus rem aliquamaggredi,hoc est,irreuerenter,confidenter,& imperitè: ent aliquam attentare,velut,si grammatista aliquis triuialibus illis disciplinis vix ad summam cutem tinctus, enarrationem Virgilian poematis audeat aggredi. Tractum est adagium ea sacrorum cæremoniis,ũ quibus omnia pura cõuenit esse,& probè lota. Illoti echini,Hora.2.Serm. Sat.8.

ILLVCEO,es,n.2,secunda syllaba p.[*Lucere,* אור or.G.Hinnein leuchten,oder scheinen.*Gal. Luire dessus,reluire.Hi.,Lucir,*]ἐμφαίνομαι, in re aliqua luceo. Pla.Capt. Tuo quæ capiti illucent.

ILLVC [*À quel luogo,* שמה schammah.G.Dahin,daselb hin. *Gal. Là en celieu la.Hisp.Alli donde alguno esta,*]ἐκεῖσε, aduer. significatiũ motus ad locum,vt,Huc,atque illuc intueri,apud Cic.de Orat,

ILLVERSCO,scis,n.3.*Farsi lucido,* הלם,lucidus fio,quo in tertijs personis vtimur,vt illuxescit,dies fit.Liu.lib.3.Bel.Pun. Vbi illuxit,tẽ cepere classem Cic.de Nat. Deor. Cum Sol illuxisset.

ILLVDO,is,p,c.a.3.*Beffare dar laberta.* תחתל hethel שחק schachar שחקל hithxalles.G.Verspotten.betriegen.*Gal. Se iouer de quelque chose,se truffer,se mocquer.Hisp. Escarnecer,*]ἐμπαίζω,ἐντρυφῶ,derideo,ludibrio habeo.Dicimus autem,Illudo tibi,& illudo te,& illudo in te.i.insulto.Ci.de Orat.Illudere in aliquem. Vir.2. Æne.Certantque illudere capto.Ter.in And.Adeo videmur vobis esse idonei,in quibus sic illudaris? Idem in Phor Satin' superbè illuditis me? Vbi Donatus datiuum, & accusatiuum casum regit illudo.Vir.9.Aen.Verbis virtutem illude superbis.Significat interdũ per ludum noceo.Vir.3.Geor.Nec variæ illudãt pestes.Illusus,participium.Tac.lib.14.Sæpe asperis facetijs illusus. Vestes illusæ auro,idest,in quibus artifex ludent,auro aliquid depinxerat, inquit Seruius in illud Virg.2. Geor. Illusaque auro vestes.

ILLVMINATE,[*Apertamente.*Ger. klahrlich,heiter. *Gal. Clairement, auec grand lumiere.H. Claramente.*]φανερῶς.clarè aperte.Cice.3.de Or.Qui explicatè,abundanter,illuminatè, & reb. & verbis dicũt.

ILLVMINO,a.1.*Illuminare,alluminare,Gal.* האיר heir.G.Erleuchten. *Gal.Esclairer,donner clairtè,& lumiere.H.Alumbrar dãdo lumbres,* λαμπρύνω,clarum,& lucidum reddo.Cice.2.de Nat.Deor.Vt Sol mundum omnem sua luce cõpleat ab eoque luna illuminata,grauiditates.& partus afferat.Ci.3. de Or. Quæ sententijs orationem, verborum conformationibus illuminent.

ILLVMINVS,na num.o.1.2.*Senza lume* חשיך chaschoch.G.Ohne liecht,finster.*Gal.Obscur sans lumiere.Hisf.Cosa oscura sin lumbre alguna,*]sine lumine.Apul.li. 6. Et illuminatum Proserpinæ nuptiarũ. Et lib.3.Seruato noctis illumino tempore, id est,obscuro.

ILLVNIS,o.3.nox,[*Notte senza lume della luna,* חשוך chaschoch.Ger. Ein nacht ohne monschein. *G. Noire nuit,en la quell la luna ne luit point.Hisp.Noche sin luna*]νυκτομήνη νύξ dicta est a Pl. ep. 106.Pro obscura quasi sine luna,Apul.lib.4.Metam.Per primam,& secundam declinationem inflexa.Illunæ,inquiens,caliginis:a nominatiuo Illunus,a,um.

* ILLVRO,m.3.oppidum ciuium Romanorum in Tarraconẽsi Hispaniæ parte,quæ Pyrenæis montibus est proxima, Pli.lib.3.cap.3.

ILLVRCO,m.3.oppidum Hispaniæ Barticæ, ἰλλουργίς.

ILLVSIO,onis,f.3.[*Beffeggiamento,* קלס שחוק feches schechor.Ger. Verspottũg.G. *Derision,mocquerie.Hi.Escarnescimiento,*]ἐμπαιγμονή,irrisio.Ci.3.de Ora.Illusio a præceptis Cæsaris non abhorrens, &c.

ILLVSTRAMENTVM,ti,n.2.*Chiarezza,* זהר iiphhah זהר zohar.] Qui. lib.11.c.vlt.Hæc sunt, vel illustramenta pronunciationis.

ILLVSTRATIO,onis,[*Chiarezza* נגה iiphhah זהר zoha. Ger. Erleuchtũg.G. *Esclaircissement,ornement,reparement.H. Esclarescimiento,ornamento*]Qu.lib.6.c.2.καλλώπισμα, a Cic.illustratio dicitur.

ILLVSTRIS,stre,o.3.clarus,nobilis)(abiectus,obscurus,*Illustre,chiaro, nobile,* נשא tsach.Ge.Erleucht, heiter.G.*Fort.clair.Hisf. Esclarecido,* ἐπίσημος,clarus,lucidus.Col.li.1.Balnearia sint illustria. Pli.li.9.c.16. Noctibus illustribus æquè,quàm die cernunt,Plau.Rud.Illustriores fecit fenestras,que indidit.Per translationem accipitur pro nobili,celebri,Cic.de Amic. Genus hoc sermonum potũ in hominum veterum auctoritate,& eorum illustriũ, plus videtur habere grauitatis,Idem in Ver. Tam illustre ac nobile domicilium. Illustre notumque omnibus factum, apud eũdem 7. Verr. Facta illustria,& gloriosa.Idem 1.de Fin.Fama illustris,Virg.7.Aen.Illustris,& lata via. Cic.5.Ver.

ILLVSTRO,as,a.1.[*Illustrare,* אור heirען highghiah.Ger.Erleuchten,heiter machen. *G.Illustrer,donner clairtè,& lumiere,ou lucur. Hisp.Esclarescer,*]λαμπρύνω,rem aliquam lucidam, & splendidam facio,vel lucem,& splendorem affero.Col.li.1. Ergastulum,pluribus,& ijs angustis illustratum fenestris.Per translationem accipitur pro nobilitare,& celebrẽ reddere.[*Far nobile.*]Ci.Lentulo li.1. epist.Illustrabit tuã amplitudinem hominũ iniuria. Nonnunquã pro declarare;aperire,[*Dichiarare.*]Cic.in Cat. Omnia illustrata, & patefacta vidi.Idem de Ora.Patefacere,& illustrare obscura.Illustrare philosophiam Latinis litteris.Idem li. 1. Acad. & 1.Tusc.

ILLVSVS,us,ui,m.4.[*Beffeggiamento,* התלהלות hithalhal.G.Verspottung, Illusio,ipse actus illudendi,Pli.lib.37.cap.17.

ILLVTIBILIS,le,o.3.[*Che non si può lauare.*G.Vnwaeschlich,ἀνυπόπλυτος,quod elui non potest Plau.in Men. Odore illutibili.

ILLVVIES,uiei,f.5.[*Sporchezza,bruttura,* מאוה מאוה tsoah tũmeah. Germ.west,vn faulerkoit,vnflat,*Gal.Ordure,salete.Hi. Suziedad,* ἀλυσία,squalor,immunditia,sordes. Ter.in Heau.Immũda illuuie

ILLYRICVS,ca,cum,o.1.2. Vir.1.Aen.Illyricos penetrare sinus,adiic.

ILLYRIS,idis,f.3.*Schiauonia.*G.Das Vuindischlãd,begreiffe die Dalmatier vnd Schlauen,]ἰλλυρίς,siue Illyrium, rii,vel Illyricum,regio Europæ satis ampla, secundũ dexterũ maris Adriatici latus extẽsa a cæteris partib. Istria Mysia superiori,& Macedoniæ parte,q̃ Adriatico mari incũbit,terminata. Dicta ab Illyrico Polypherni, vt Appianus scribit,siue(vt Eustachio placet)Cadmi filio. Hodie Sclauoniam vocant.Cic.Att. Pompeius proficiscitur per Illyricũ:

* ILVA,f.1.insula Tusciæ adiacens,Virg.10.Aen.Ast.Ilua recentes.

of the Lord Chancellor, Lord Keeper, or Lords Commissioners for the time being, and shall be sealed with the great seal of the Court of Chancery, and shall be signed by the Lord Chancellor, Lord Keeper, or Lords Commissioners for the time being, and shall be countersigned by the Clerk of the Crown in Chancery, and shall be delivered to the Sheriff of the county in which the election is to be held, or to his deputy, by the Clerk of the Crown in Chancery, or by his deputy, and shall be returned by the Sheriff or his deputy to the Clerk of the Crown in Chancery, or his deputy, in the manner prescribed by law.

The Sheriff or his deputy shall, on receiving the writ, proceed to the election of a member or members to serve in Parliament for the county, and shall make a return of the member or members elected

eo tempore Impluuia amictum fuiſſe criminabatur. Hæc Sipontus. Alij tamen a colore hoc veſtis genus dictum putant. Nam impluuiatus color a Nonio dictus eſt, quem nos fuſcum, ſiue pullum vocamus.

IMPLVVIATVS, a, um. 1. 2. color, [*Fosco*] *pario*, is eſt quem nos fuſcum, aut pullum dicimus: inde dictus, teſte Nonio, quaſi fumato ſtillicidio implutus. Vide Thyleſium in libello de coloribus.

IMPLVVIVM, ij, n. 2. [עברה arrubbah. G. El tagloch, eſ hof im hauſſ in vvelchen es regnet] inquit Var. eſt locus ſub cælo in medio domus relictus, vnde lumen deorſum caperent: ita dictus, quod eo imbres pluerent. Feſtus Impluuiũ, quo aqua impluit, collecta de tecto, Ter. in Phor. Anguis per impluuium decidit de tegulis. Cic. Ver. Hæc duo ſigna quę nunc ad impluuium tuum ſtant.

IMPOLITE, [*Rozamente*. G. Vnzierlich. Ga. *Sans poleſſure, lourdemẽt, groſſement*. Hiſ. *No polida, o acicaladamente*, ἀκόμψως, ἀκομψία.] inelegante. Cic. 1. de Orat. Cum ſæpiſſimè tibi Senatus breuiter impoliteque dicenti ſit aſſenſus.

IMPOLITIA, æ, f. 1. [*Roſſezza*, עגלת hatſluh. Ger. Vnrauligkeit. lieder keit oder faulKeit ein ding zu feubern, oder auff zubutzẽ. G. *Negligence, & pareſſe d acouſtrer, & orner quelque choſe*. Hi. *La no elegancia*, ἀκομψία, ἀκοσμία.] inelegantia. Gel. li. 4. cap. 12. Si eques Romanus equum habere parum nitidum viſus erat, impolitiæ notabatur. Impolitias facere dicebantur Cenſores, inquit Feſtus, cum equiti æs abnegabant, ob equum male curatum.

IMPOLITVS, a, um, o. 1. 2. [*Rozzo, groſſo*, גס hatſel. G. Vnauſgebutzet, vnauſshaliert, Nicht vvol auſſgelettet. *Gal. Qui n'eſt point poli, groſſe, lourd*. Hiſ. *Coſa no polida, o acicalada*.] ἀπερίεργος. rudis, nondũ perpolitus. Ci. de prouin. conſ. Impolite vero res, & acerbe ſi erunt iectæ, Idem de Clar. Orat. Forma admodum impolita, atq. rudis.

IMPOLLVTVS, a, ũm, o. 1. 2. [*Non macchiato non violato*. נקי naki חנן tacher. Ger. Vnbefleckt,] ἀμίαντος. non pollutus; vt Fides impolluta, Feſtus, Siſius lib. 13.

IMPOMENTA, ũ. n. 2. quaſi imponimẽta, q̃ poſt cenã menſis imponebãt.

IMPONO, is, p. p. a. 3. [*Imporre, ſopraporre*, שים ſam נתן hetſchith. Ger. Auffſetzen, auffiegen. Gal. *Mettre deſſus, ou dedans*. Hiſ. *Poner en cima de otra coſa*.] ἐπιτίθημι, ἐντιθημι. ſuprapono. Vir. 2. Aen. Et mõtes inſuper altos Impoſuit. Imponere finem, vel clauſulam rei alicui, eſt idem quod finire, vel abſoluere, [*Finire, compire*,] Virgil. 7. en. Finem imponere curis. Interdum iniungo, [*Aggiungere*,] vt Impono tibi hoc onus. Ter. in And. Quiduis oneris impone, impera. Cum tamen verò ſignificat decipere. [*Ingannare*,] Q. 1. in Decl. Spes tibi perpetuæ laudis impoſuit. Ci. ad Qu. Fr. li. 2. Cui egregie impoſuit Milo noſter. Imponere extremam manum, [*Compire*,] ſignificat perficio. Donat. Imponitur extrema manus rebus, cũ perficitur id q̃ ceperis. Vir. 7. Aen. Extremã imponit regina manum.

IMPORCITOR, oris, m. 3. qui porcas facit. Eſt autem porca, vt inquit Var. li. 2. de re ruſt. terra eminens inter duos ſulcos. Contra Feſtus ſulcos rariores, qui aquæ deducendæ gratia fieri ſolent, porcas vocari tradit: crebriores autem limos appellari.

IMPORCO, cas, ἀνιπεζω. porcas in agro facio. Col. li. 1. c. 10. Imporcatum ſolum occabimus.

IMPORTO, tas, a. 1. [*Portare dentro*. German. Eintragen, hinein tragẽ, Hinein fuehren G. *Porter dedans, apporter*. Hiſp. *Traer dentro de alguna lugar*,] εἰσφέρω. infero. Cæſ. 8. Bel. Gall. Auguſtis itinerib. frumentum importare in oppidum inſtituit. Cic. 2. Offi. Per eoſdem, ſi quid importetur nobis incõmodi, propulſemus. Cæſ. 5. Bel. Gal.

IMPORTVNE, adu. [*Fuor di tempo, fuor di propoſito*. Ger. Vngelegen, zu vngelegenheit vnd vnzeiten. Ga. *Hors temps, & ſaiſon*. Hi. *Impertunamente, inconuenientemente*.] ἀκαίρως. intempeſtiuè, præter loci, temporis, aut perſonarum rationem; vt, Importunè inſiſtere, apud Cicer. Acad.

IMPORTVNITAS, tatis, f. 3. [*Importunità, noia*. Germ. Vngelegenheit, Gal. *Importunité, oultrage*. Hiſp. *Importunidad*.] ἀκαιρία. intempeſtiuitas, quæ neq́e loci, vt ait Donatus, neque temporis obſeruat cõmoditatem. Ter. in And. Importunitatem ſpectate aniculæ. Accipitur tamen non raro pro immanitate, [*Crudeltà*,] Cic. pro Cluen. Importunitatem matris a filij capite depellite. Idem in Piſon. Anj mal ex omnium ſceletum importunitate concretum.

IMPORTVNVS, a, um, p. p. o. 1. 2. [*Importuno, faſtidioſo, noioſo*. G. Vnberlegen, der ein ding nicht am recht en ort oder zeit angreifft. Ga. *Importun, ennuyeux*. Hiſpa. *No conuiene al tiempo, ni al negocio, ni al lugar importuno*.] ἀκαιρος. qui aliquid facit præter rationem loci, ſeu temporis, aut perſonarum. Tete. in Heau. Ille fuit ſenex importunus ſemper. Nonnunquam idem eſt quod immanis [*Crudele*] Vir. 11. Aen. Bellum importunum cives cum gente Deorũ. Inuicti ſq. vitis gerimus. Vbi Seruius. Importunum, inquit, bellum inde vocat, quod portu, id eſt, quiete careat. Ci. in Ant. Non poſſum aquo animo videre, tam importunos, tam ſceleratos hoſtes. Pauperies importuna, id eſt, grauis, & moleſta. Hor. li. 3. Car.

IMPORTVOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Senza porto*. Germ. Das kein geſtad oder port hat] ἀλίμενος, quod eſt ſine portu. Sall. in Iug. Mare ſęuum, & importuoſum.

IMPOS, tis, p. c. o. 3. [compos, [*Che manca di qualche coſa, che nõ ottiene*

qualche coſa. Germ. Vnmechtig, vngerwaltig. G. *Qui ne ſe peut contenir*. Hiſp. *Impotente*.] ἀκρατὴς, ἀκρατὲς. qui rem aliquam in poteſtate ſua habet, cuive quod cupit, ex voto non ſuccedit. Sic Ir potem rationis, ἀκρατόλογος, eum qui rationem non habet cupiditatibus dominantem. Item, Impotem animi, [*Sciocco*,] qui mens ſana non eſt, cuique animi inſtrumentum eſt vitiatum. Plau. Capt. Sui eſt impos animi. Impor voti, [*Ingannato del deſiderio*,] cui aliquid ex voto non ſucceſſit. Antitheton eſt, Compos, de quo ſuo loco.

† IMPOSITVS, us, m. 4. [*Il porre di ſopra*. Germ. Aufflegung.] ἐπίθεσις. impoſitio. Plin. lib. 14. c. 4.]

† IMPOSITIVS, adiect. [*Poſto*, Ger. Daruffgelegt eſt.] ἐπιθετὸς. quod impoſitũ eſt, vt Seruitus impoſitiua, nõ naturalis. Vlpian. Impoſititia nomina, quæ a natura ſunt impoſita.]

† IMPOSITIO, nis, f. 3. ἐπίθεμα. Impoſitus. Plin. lib. 27. c. 13. Impoſitione ſpiculæ e corpore ejecit.]

IMPOSSIBILIS, le. c. 3. [*Impoſſibile*. Ger. Vnmeglich. Gal. *Impoſſible*. Hiſ. *Coſa que no puede ſer*.] ἀδύνατος. quod fieri non poteſt, nõ poſſibile. Qu. lib. 5. c. de Argum.

IMPOSTORES, m. 3. [*Ingannatori*, מרמה hakubbim. Germ. Betrieger, verfuerer. Gal. *Trompeurs, abuſeurs, affronteurs*. H. Enganãdores] *los que uuegan de paſſa paſſa*.] γόητες. dicuntur deceptores, versipelles, qui alijs imponunt, hoc eſt, decipiunt. Vlp. li. 1. §. Medicos. ff. de var. & extraord. cog.

IMPOSTVRA, æ, f. 1. [*Fraude, inganno*, עקב hoKbab. Germa. Betrug, Beſchis. Gal. *Tromperie, abus*. H. Engaño,] ἐξαπατὴ. fraus, deceptio, Vnde Impoſturam facere, [*Ingannare*,] eſt decipere, circũuenire. Vlp. de crimine ſtellio nat. l. 3.

IMPOTENS, tis. p. c. o. 3. [*Imporente, debole, che non puo raffrenare i ſuoi affetti, Superbo*. German. Vnmechtig. Gal. *Impatient, impotent, debile*. Hiſpan. *No poderoſo*.] ἀκρατὴς, qui affectuum ſuorum potens non eſt, ſed ab appetitibus vincitur. Cic. 5. Phil. Aduolabat ad vrbem Brunduſio homo impotentiſſimus. Idem Lepido: Si iſta pax perditorum hominum in poſteſ ſignem imporentiſſimi dominatus ſtituta eſt, ideſt, ſuperbiſſimi. Sic etiam impotẽtem Decemvirorũ, dominatum dixit Liu. pro libidinoſo, [*Sfrenato*,] & rationis frænis minimè coercito. Accipitur etiã pro inope, tenui, debili, [*Debile*,] Cic. pro Mur. Ad ſalutem innocentium, ad opem impotentium.

† IMPOTENTER, aduerb. ἀκράτως. Quint. lib. 1. c. 3. Nequid improbè, nequid impotenter faciat puer. Liu. lib. 7. Bel. Pun.]

IMPOTENTIA, æ, f. 1. [*Debolezza, impotenza*. Germa. Vnmechtig Keit, ſchwacheit. Ga. *Petite, & debile puiſſance*. H. *Flaqueza, no potencia*.] ἀδυναμία. plerunq. imbecillitatem ſignificat, ſiue infirmitatem, vt inquit Donatus. Ter. in Adel. Propter ſuam impotentiam ſemper credunt negligi. Quoties autem ad animum transfertur, ſignificat vitium illud, cum quis iracundiæ, vel alijs animi ſui affectibus imperare non poteſt. Ci. 4. Tuſ. Dicimus impotentiam quandam animi a temperantia, & moderatione plurimum diſſidentem. Ad eundem etiam modũ Tyrannus impotentiſſimus dicitur a Quintiliano: & Decemuiri, quorum principatus erat ſuperbus, violentus, & immoderatus, a Liuio impotentes domini nuncupantur: & a Seneca, Impotenti fortunæ aſcribitur, cuius ſucceſſu elatiores, inſolẽtioreſque reddi homines conſueuerunt.

IMPRAESENTIARVM, [*Al preſente*. Germa. Letzunder, zu diſer zeit, gegenwertig.] ἐν τῷ παραχρῆμα. vnica dictio eſt, idem ſignificãs quod tempore præſenti: neq. ſolum dicitur de eo, quod nunc præſens eſt, ſed ſæpius de eo, quod præſens fuit, aut præſens erit. Cat. c. 144. de lege oleæ legendæ: Extra quam ſi quem ſocium Impræſentiarum dixerit. Vlp. de tab. exhib. Cur noceat, qui reſpondetur, quod impræſentiarum ei videbatur? Idem; Tempus ei dandũ eſt, ſi nõ poteſt impræſentiarum exhibere.

IMPRANSVS, a, um, o. 1. 2. [*Che non ha ancora deſinato*. Ger. Der noch nicht zu mittag geſſen hat,] ἀνάριστος. qui nondum pranſus eſt. Horat. 4. Serm. Sat. 2. Verum hic impranſi mecum diſquirite. Plaut. in Amph. Illo die impranſus fui.

IMPRECATIO, onis, f. 3. [*Maledittione*,] verbale. ἀρά. id eſt, execratio, deuotio, diræ.

IMPRECOR, aris, d. 1. [*Maledire*, ארר ar. קלל Kab. German. Fluchen, boeſes wunſchen. G. *Prier que mal auienne a quelqun, maudire*. Hi. *Mal decir, rogar dios que uenga mal alguien*.] ἀράομαι. mali quippiam precor. Vir. 4. Aen. Littora littorib. cõtraria, fluctib. vndas Imprecor.

IMPRESSIO, f. 3. [*Violenza, aſſalto violento*, פרץ peretz, חיל ghedhudh, Germa. Eintruckung, ein gewaltig nachtruckung der Kriegsleute im angriff. G. *Emprainte, & marque, impreſſiõ, aſſaut, & effort*. &c. Hiſ. *Impreſſion, arrebatamiento*.] προσβολὴ, id eſt, violentus impetus, qualem facere ſolent acies inſtructæ, cum altera in alteram irrumpere conatur. Cic. pro Flac. Non impreſſio, non occaſio, nouis, non tempus ad iniuriam faciẽdam Flacci animum impulerit. Hirtius in Comm. Cæſar. Equitum turmas iubet in hoſtium equitatu facere impreſſionem. Per translationem itẽ Impreſſiones dicuntur imagines, quas imaginatiua animæ facultate apprehendimus, [*Impreſſioni*.] Cic. 4. Aca. Cum viſa in animo imprimũtur, inter ipſas impreſſiones nihil intereſſe.

IMPRESSOR, ris, m. 3. [*Stampatore*. Ge. Druckker.] qui libros imprimi

INRVPTVS,a,um,o.1.2. ἀῤῥηκτος.qui abrumpi nō potest.Stā.5. Sylv. Iunxit inabrupta concordia longa catena.

INACCESSVS,a,um,o.1 2.]*Dove non si può andare.* G. Vnzugengig, zu dē mā nicht hingehn oder hinzommē mag.G. *Qui n'est point hantè au qu'on ne peut aborder, ou'aller.*H. *Dõde ninguno llega, ò dõde no se puede llegar,*] ἄβατος, ἀπρόσβατος. ad quod non acceditur, vel accedi nō pōt.Plī.l.12.c.14.Saba regio a dextra maris scopulis inaccessa.Vir.7.Aen.Ser.Inaccessos lucos,interpretatur inaccedēdos,hoc est,ad quos nemo debeat accedere,nō aūt inaccessibiles cū Vlyssis accesserit.Sic illaudatū aūsiridē uocat Vir.nō q nunq̄ fuerit laudatus,constat.n.ab Isocrate fuisse laudatū: sed q laudari nō debeat.

INACHIA,æ,f.1.Peninsula est totius Europæ clarissima,quam Peloponnesum uocamus.Est & puellæ nomen apud Hor.Epod.11.

INACHIVM,ii.n.2. Ἰνάχιον.Peloponnesi oppidum, alio nomine Argos dictum.

INACHVS,i,p.c.m.2. Ἴναχος.fluuius est in Īatere Peloponnesi, per agrū Argiuum in sinum Argolicū illabens.Hunc Poetę fabulantur Iustratē fuisse,q̄ Iupiter cum vitiasset, aduentū Iunonis præsentiens, in uaccā mutauit.Oui.li.1.Met.Inachus vnus abest,imoq; recōditus antro Fletib.auget aquas, natāq; miserrimus Io Luget. Fuit & Inachus primus Argiuorū rex,q̄ Inacho fluuio nomē dedit,a quo Argiui ipsi Inachidę appellati sunt.Huius filia creditur fuisse Io,q̄ cum Iupiter uitiasset,& in Creta abduxisset,Iuno pellicis īpatiēs, grauissimis odijs eā exagitauit, q̄ res poetis occasionē fabulādi dedit,Io Inachi fluuij filiā fuisse Iunonis metu a Ioue īi vaccā mutatam: quam cum illa a coniuge dono accepisset,eā tot immissō tāpore fuisse exagitatam, ut furore correpta nusquam cōsistere posset,donec in Aegyptū transuecta, in Isidem Deam mutata est.

INACHIS,f.3 Ἰνάχις.patron.fæm.est ab Inacho deductum: q̄ a poetis accipitur pro Io,Inachi filia,quam Iupiter metu uxoris in vaccam dicitur transformasse.Ouid.li.1.Met.Inque nitentem Inachidos vultus mutauerat ille iuuencam.

INADVLABILIS,le,o.3.[*Non soggetto alle adulationi.*G.Vnschmeichlerig,der niemāds schmeichlet oder flattiert *Gal.Qu'on ne gaigne point par flateries.*Hisp.*No subiecto à lisonias,*] ἀκολάκευτος. non ob noxius adulationi.Gel.lib.14.c.4.

INAEDIFICO,as,are,a.1. *Fabricare,edificare.* Ger. Etwar auff bawen. *Gal.Edfier dedans.Hisp.Edficar en lugar,*] κατασκευάζειν.locum aliquem ædificijs implere Cic.de Arusp.resp.Sacella suffossa,inædificatā,id est,profanis ædificijs occupata.Sic inædificare plateas dixit Cæs.li.1.Bel.Ciu.pro plateas ædificijs obstruere. Aliquādo accipitur pro iungere, uel adaptare in ædificio. Plī.l.10,c.3.Inædificatur nido lapis aetites.

INAEQVABILIS,o.3.nō æqualis,dispar,[*Disyguale. Gal. Inegual, mal egal.Hispan. Desigual,*] inæqualis; vt Inæquabili varietate distinguere. Cic.in Partit.

INAEQVABILITER, aduerb. [*Inegualmente*] ἀνίσως. Inęqualiter. Var.3.de re rust.c.9. Oua inęquabiliter matureſcunt.]

INAEQVALITAS,atis,f.3.[*Desyguagliança.*G.Vngleichheit, vnebēheit. *Gal.Inegalité.Hisp.Desigualdad,*] ἀνομαλία, disparitas. Col.lib.3. c.12.Opus est inter has inæqualitates magno temperamento.

INAEQVALITER. Col. de Arb. c.7.

INAEQVALIS,le,o.3.[*Disyguale.*Ge.Vngleich, ἀνόμαλος.non æqualis, dispar.Mar.lib.1.Pinguis inequales onerat cui mollica mensas. Inæqualis percussus venarum.Plin.lib.7.c.51.

INAEQVO,as,a.1.[*Spianare.*Ge. Ebnen,oder eben machen. *Gal. Aplanir,faire vni,& egaler.Hisp.Allanar,*] ἰσόω.com plano,planum,& æquum facio.Cæs.1.Bel. Ciu. Hæc leuib.cratibus terræq; inaquat.

INAESTIMABILIS,le,o.3.[*Inestimable* Ger.Vnbeschetzlich,das nit zubeschetzen ist.*Gal Inestimable.Hisp.Lo que no se puede estimar.*] ἀνεκτίμητος,ἀνεκτίμαντος.quod æstimari non potest.Liu.l.5.Bel. Mac. Quod è grege Imperatorum,uelut inæstimabilem,secreuisset. Inæstimabile gaudium. Liu.9.Bell.Pun.

INAESTVO,as,are, v.1.[*Bollire* עשׁ zahaph.Germ.Erwarin hitzig vnd vnruwig sein. *Gal. Bouillir,estre fort chaud,& esmeu. Hisp.Hervir,*] ἐπιζέω, ἐκκυμαίνομαι.idem quod æstuare. Horat. Epod. 13.

INAFFECTATVS,a,um,o.1.non affectatus. Quin.libr. 11, Securitas inaffectatæ orationis tenues cautas decet.

INALBESCO,is,ere,n.3.[*Diuenir bianco.* חלכיך hilbin.Ge.Ganz weiss werden.*Gal. Deuenir blanch.* Hisp. *Emblaquecerse*,] λευκαίνομαι. album fieri Cels. lib. 2. Venæ sub lingua inalbescunt. Idem lib.3.

INALGESCO,is,n.3.[*Diuenir freddo.*G.Erkalten, gantz kalt vverden. *Gal.Deuenir froid.Hisp.Enfriarse,*] ψύχομαι.algesco.Gel.li.3.c.3. Frigus uoco, ubi extremæ partes membrorum inalgescunt.

INALPINI,m.2.dicuntur,qui alpes incolunt. Plin, Brut.ad Cic.

INAMABILIS,le,o.3.ἀνέραστος. qui non potest amari, in quo nihil est quod ametur.Pl.Epi.167.Id genus operis inamabile.Oui.5.Trist. Eleg.7. Locus est inamabilis.

INAMARESCO,is,ere,n.3.[*Diuenir amaro,* מר mar. Ge.Bitter vverden. *Gal Deuenir amer.Hisp.Amargar,*] πικραίνομαι amarum fieri.Hor. 5 Ser.Sat.2.Namque inamarescunt epulæ sine fine petitæ.

INAMBITIOSVS,a,um,o.1.2.[*Senza ambitione.*Ger. Vnehrgeitzig. o. *Qui n'est point ambitieux.Hi. Nazodiciafo de honra*] nullo modo ambitiosus.Ou.11.Met.Secretos mōtes,& inābitiosa colebat Nympha.

INAMBVLO,as,are,n.1.[*Passeggiare.*G. Vmbeinander gehn,an einem ort spatzieren.*Gal.Se promener, tourner çà, & là.Hisp. Andar en lugar,passear,*] περιπατῶ.significat spatiari.Cic.1.de Orat. Inambulans,atque assensum ingrediens adhuc.Idem ad Att. Ante lucem inambulabam.† Hinc Inambulatio,[*Passeggiamento*]Cic. in Brut.]

INAMOENVS,a,um,o.1.2.[*Spiacevole,crudele.*G. Vnliebich, vnluestig. *Gal.Mal plaisant.Hisp.Cosa no delectable*] ἀνήδυτος.iniucundus.Ou. 10.Met.Persephonem adijt,inamœnaque regna tenentem. Fœditas inamena.Stat.2. Syl.

INANESCO,scis,n.3.[*Svanire.*Germ.Laer werden.*Gal.Se vuider,s'euanouer.Hisp.Vaciarse.*] κενοῦμαι.Inanis fio;ab Inanio.

INANITAS,atis,f.1.inanitas,[*Vuotezza,*] ריק.G.*Vuidāge, vaineté,inanité. Hisp.Vanidad o quedad,*]vacuitas.Plī.in Auct. Inanijs opplētę sunt.

INANILOQVVS,o.1.2.qui inania loquitur.κενολόγος. Pla. Pœu.

INANIMATVS,a,um,o.1.2.[*Senza anima,*Cic.in Topi.Animata inanimatis anteponantur.

INANIMVS,a,um,o.1.2.[*Senza anima.*G.Ohn seel,oder leben.*Gal.Sans ame, qui n'a point d'ame.Hisp.Cosa sin anima,*]ἄψυχος.anima cārēs. Cic.li.1.Off.Inanima,ut aurum,argentum.Idem 1.Tusc.Inanimū est omne,quod pulsu agitatur externo.

INANIO,nis,niui,nitum,a.4.[*Vuotare,*ריק rietix.Ge.Laeren,]κενόω, vacuo.Plin.lib.20.c.3.

INANIS,ne,p.p.o.3.[*Vuoto,*ריק rex.Ge.Laer.*G.Vuide ou, il n'y a rien. Hisp.Vano,hueco,y vacio,*]κενός, vacuus. Ci.7.Inanem te esse nauē in Italiam deducturum.Ponitur quādoq; pro aere,[*Aere.*] Luc. li.2.Lōgū per inane resoluit.Quandoq; pro otioso,[*Ocioso,*]Hor, in Ser Inanes Hoc iuuat.Sic & vacuus,pro otioso dicitur a Vir.in Silene:Quæ vacuas tenuissent carmina mentes.

INANITAS,atis.f.3.[*Vanità vacuità,*ריק rik.G.Laere.*Gal.* Vuidange. *Hisp.Vanidad*]κενότης.pro vacuitate:Cic. de Fato;cum duo inditia per inanitatem ferantur. Item pro vanitate.

INANITER,adu.[*Vanamente.*Germa.Vmbsunst,vergeblich,ohne vrsach. *Gal. En vain,sans cause pour neant,vainement, & follement. Hi.Vana,y vaciamente,*] κενῶς vanè.Cic.4.Tus.Inaniter, & effusè animus exultat. Inaniter pro frustra,[*In vano*]Ouid. 2. Met. Ecme dicas exercet inaniter artes.

INANITVS,o.1.2.[*Voto,*ריק naurak.p.pæuacuatus:Plī.l.25.c.5.Cortice inanito medulla cadit.

INAPPARATIO,f.3. [*Negligentça.*Ger Vnbereitung,liederligkeit zu der ruestung.*Gal.Faute d'apresté,quand il n'y a nul apresté,ou apareil. Hisp.Quando no es apare ado,*]incuria, negligentia,apparitioni cōtraria.Auct.ad Her.lib.2.inepta,stultitia,impudētia,inapparatio.

INAPERTVS,a,um,o.1.2 non patens,non expositum;ut Senectus inaperta fraudi. Silius lib.7.

INARDESCO,scis,n.3.[*Essere acceso,*להט lahat.G Entbrinnen,etwar ībrinnen.*Gal. Ardre, estre embraisè. Hisp. Consumir se alcuna cosa del fuego,*]πυροῦμαι.flammam cōcipio,igne accendor. Inardeo verò,in re aliqua ardeo.Hor.Epod.3. Humeris Herculis inarsit.

INARESCO,scis,n.3.[*Seccarsi,*יבש iabesch.Ge.Erdorren,dur werden. *Gal.Deuenir sec,se sechar.*Hi.*Secarse,*]ξηραίνομαι.aridus fio.Col.l.1.

INARGENTATVS,a,um,o.1.2.[*Inargentato.*German.Vbersilberet,mit silber vberzogen.]argento coopertus, buculus.Plī.lib.21.c.1.

INARGVTE,[*Non argutamente.*Ger.Nit spitzfindiglich,nitt subtil. *Gal.Sans subtilité.Hisp Sin sotileza.*]non acutè.Gel.li.2.c.13.Non in arguté, nec incallidè oppositi huic Tullianum.

INARIME, ἄριμοι.Hom.πιθηκοῦσσαι.Steph.insula est in sinu Puteolano,non procul a Neapoli,ut ait.Plī.l..c.6.in qua mōs fuit,qui ter remotum passus alterā facit insulam, quæ Prochyta, ab effusione dicta est.Sub hanc quoq; insulam Typhœa gigātem a Ioue detrusum, Vir.his versibus declarat:Tum sonitu Prochyta alta tremit, durumque cubile Inarime Iouis imperijs imposta Tiphœo.Eadē & Aenearia,a statione nauiū Aeneæ,& à conformēdicis forma,ischia dicitur.Ab Homero ī catalogo insula hæc ἄριμοι,appellat.Primus Vir.cum illud Homeri,εἰ ἀριμοις transferret,ex ἀρ,Ionū præpositione,& ἄριμοι,vnam dictionē cōflauit,numero & declinatione mutatis.Inarime vero ab Arimis, siue populis,siue belluis,ita prisca Hetruscorū lingua simias dictāte, quas Græci πιθήκους uocāt: vnde nomen insulis Pithecusis,vt Strab.placet,ex historia fabulosa,q̄ Harpocration,Xenagoras,& Suid.ita referunt:Fratres(aiūt) duo fuerunt Cādulus,& Atlas,oīum scelerum,quibus humana uita damnata est,auctores,& inuētores: quibus morum peruersitas, Cercopum nomen dedit.Impostores,nec planos,quales hi præcipui fuere,ita Græci vocant,ab animalibus,quæ κίρκοι,id est,candę motu blandiūtur.Ijs summum studium fuit appulsos, & aduenas dolis quibuscunque circumuenire, quod cum in ipsum etiā Iouē tentassent, ab eo ex hominibus in simias mutati sunt, quas Græci πιθήκους vocant:vnde insulis,quas tenebant,Pithecusæ vocabuiū datum.Hinc Oui.Xenagorā secutus,14.Met.cecinit:Inarimē,Prochytēque legit, sterilisq; secatas Colle Pithecusas habitantū noīe dictas.Quamq̄ Pl.l.3.ait,Inarime dicta Græcis Pithecusa,nō a simiarū multitudine, vt alij existimauere,sed a figulinis doliariorū

INARO,p.c.n.1.[*Arare,*חרש charaich.Ger.Das veldehren.G. *Labou-*

non eſt profeſſus,quod crimínis grauiſſimi loco habebatur apud Romano,adeò vt q̃ cēſū non eſſet profeſſus,libertate ſpoliaretur.Ci.pro Cecinna;Cum populus incenſum vendidit,hoc indicat,cū ij qui in ſeruitute iuſtè fuerunt,cenſu liberentur,cum q̃ cum libet eſſet,cenſeri poluerit ipſum ſibi libertatem abindicaſſe.

INCENTIO,onis,f.3.ἀπαδή.cantio,ſeu cantilena.Gel.l.4.c.13.docet plurimis hominū morbis medicinā fuiſſe incentiones tibiarum Incētio,incētamentum,quod uocis modulatione fiebat.Gel.li.26.c.11.

INCENTIVVS,a,um.o.1.2.ἀναυλητικὸς.ut Tibia incētiua,apud Var. q̃ a dextra canit,ut Succentiua,q̃ a ſiniſtra ſuccinit. Verba Varr. sūt haec li.1.de re ruſt.c 2.Et ut dextra tibi alia, q̃ ſiniſtra, ita ut tantū ſit quodammō coniunctiua ; quod eſt altera eiuſdē carminis modorum incentiua, altera ſuccētiua Accipitur ēt pro incitatiuo, q̃ milites incentione tubarum ad bellū ſolent incitari.παροξυντικὸν. Plin.in Paneg.Spartanæ tibiæ incentiuū aliquid feruntur habuiſſe.

INCEPTO,ptas,a.1.ἐπιχειρῶ,ἐπιβάλλω. frequentatiuum ab Incipio, Ter.Heaut.Vali,video quod inceptet facinus.

INCERNICVLVM,li,n.2.[*Criuello*,נפה tuphah.Ge.Ein beutel oder rēhnen.G.*Vn crible ſaz ou bluteau.Hiſ.Cedaz o paracerner harina*,]τρύον, inſtrumentum quo frumenta purgantur, antequam molantur.Plin.l.8.c.44.Decretum fecere,quod caueretur,ne frumentarij negociatores ab incerniculis eum arcerent.Cato de re ruſt.c.3.

INCERNO,is,a.3.[*Criuellare*,הנפה heniph.Ge.Beutlen.G.*Cribler ſaſſer, bluter ou tamiſer.Hiſ.Cerner como harina*]διακόσκινω,διμοιρίνω,ἀείρω, a cerno,ſignificat cribro.Cato de re ruſt.c.48. Terram cribro incernito.Vitru.Incernatur marmor.

INCERO,as,p.p.a.1.[*Incerare*.germ. Vberwiſchen. κηρόω.aliquid cera tegere.Iuuen.Sat.10.

INCERTO,tas,a. 1.[*Far dubio*.Ger.Vngewiſſ machen.ἀδηλόω,εἰς ἀμφιβολίαν καθίστημι.incertum reddo. Plau. in Epiſt. Longa dies meū incertat animum.

INCERTVS,a,um,o.1.1.dubius,anceps,[*Dubio,incerto*.Ge.Vngewiſſ. G.*Incertain douteux*.*Hiſ.Dudoſo,no cierto*.] ἄδηλος,ἀπορος.Plaut.in Pſe.Certa amittimus,cum incerta petimus.Ter.in Heaut.Animo ferè perturbato, atque incerto præ ægritudine incertum vulgus, non ſibi conſtans. Cic.pro Mu. Nihil incertius vulgo.

INCESSO,is,ſſi,vel itu,a.3.[*Moleſtare, prouocare*,גרה gharah,הניף heſith.G.Anfallen,anreitzen mit leſterworten.G.*Venir ſus,aſſaillir, moleſter,vexer.Hi.Enojar, de ſu ſtar al enemigo*.]προκαλοῦμαι.a ſupino verbi Incedo formatum,idem ferè ſignificās, quod lacesſo, vel conuincis infector.Qu.l.7.c.3.Leuibus,aut friuolis reū inceſſe te.Dicimus etiam,Inceſſit me cupiditas, vel inceſſit mihi cupiditas,vel inceſſit in me cupiditas,pro inuaſit,vel capit me cupiditas. Sunt tamen, qui in hac ſignificatione velint eſſe præteritum a verbo Incedo,quibus non facile aſſentior, quod in præſenti,aut futuro, aliiſve tēporibus, in quibus Incedo diſtingui poteſt ab inceſſo diuerſitate ſcripturæ,nō vtamur Incedo in hac ſignificatione: nō n. dicimus Incedit me cupiditas, vel Incedet. Veriſimilius itaq. videtur *præteritum Inceſſit* in hac ſignificatione eſſe ab inceſſo. Liu.li.1.Timor patres inceſſit,ne ciuitatē ſine Imperio vis aliqua externa adoriretur. Et iterum, cupido inceſſit animos iuuenum. Val.Max.datiuo iunxit:Nec mihi cuncta complectēdi cupido inceſſit.Ter.in Adel Coniunxit cum accuſatiuo mediante In.Noua iuquit,nunc religio in te iſthæc inceſſit? Aliquādo ſine datiuo,uel accuſatiuo expreſſo,& ſignificat Ingruo,ἐπιβάλλω.Col.li.2.c.21. Si procellæ ventorum,aut turbines inceſſerunt. Idem cum datiuo poſuit,Si ſterilitas annorum inceſſit hominibus.Interdum ingredior,[*Entrare*.]Idem lib.3. Cum autumnus inceſſerit.

INCESTE,aduerbiū,impiè,impiter.Cic.pro Cælio.

INCESTIFICVS,a,um.o.1.2.Sene. Thyeſte, Inceſtificus, execrabilis.

INCESTO,as,a.1.[*Maculare,violare*,מגאל tamme. Ger. Ein blutſchand begehn,beflecken.*Gal.Polluer.Hiſ.Enſuziar,violar*,]μιαίνω. polluo.Sue.in Tib.Inuicem inceſtarent ſe coram illo.Tacitus l.5.Matrius defertur inceſtaſſe filiam.Vir.6.Æn. Inceſtat funere claſſem.

INCESTVOSVS,qui inceſtum commiſit.i.qui inconceſſo concubitu ſe polluit:cuiuſmodi ſunt,qui ſe cum ſanguine iunctis commiſcent. Inceſtificus,idem,Seneca Thyeſt.]

INCESTVS,ſtus,m.4.& inceſtum,ſti,dī flagitium,quod cōmittit cum ea,cum qua alioq̃ nō erat futurū legitimum matrimoniū,vt cum matre,ſorore,ſacris virginib.aut ſimilib.ita dictum (vt nonius putat) quaſi nō caſtum.Alii inceſtū deducunt a ceſto,Veneris cingulo,quo amor maritalis in legitimis nuptijs conciliari putabat, ut inceſtus dicatur concubitus illegitimus,cui cingulum illud iuſtarum nuptiarum inſigne non adhibetur. Pap. Illi adulterium,ff.ad legem Iuliam de adul.Inceſtum autem,quod per illicitam matrimonij coniunctionem admittitur,excuſari ſolet,uel ſexu,uel ætate,vel etiam puniendi correctione,quæ bona fide interuenit.Ci.4. Phil.Adulteria,inceſta.Ser.ī illud 6.Aen.Inceſtat funere claſſem, inceſtum interpretatur quamcunque pollutionem.

INCESTVS,ſta,ſtum.o.1.2.[*Macchiato,violato*,מגואל tamme.Ger.Mit blutſchand beflecket.*Gal.Pollu ſouille*.*Hiſp.Enſuziado*,]μιαρὸς. idē eſt quod pollutus,Ci.de Arus.reſp. Clodius ex inceſto ſtupro emiſſus. Propr. lib.3.Ele. Scilicet inceſti meretrix regina Canopi.

INCHOATIVA Verba,ἀρκτικὰ ῥήματα,a Priſciano appellantur, quæ a verbis ſecundę potiſſimum coniugationis,aut a nominibus quibuſdam deductiuis deducta,in ſco ſyllabam deſinūt, cuiuſmodi ſunt Caleſco,& Frigeſco,à Caleo,& Frigeo:item à Miteſco, Dulceſco, Sterileſco,a nominibus adiectiuis Mitis,Dulcis,& Sterilis deducta. Huius generis autem verba Priſcianus Inchoatiua appellauit,quod putauerit per ea ſignificari inchoationem actionis, quæ per verba primitiua denotantur. Quem non immerito reprehendit Valla li.1.elegantiarum,docens ea, Augmentatiua potius appellanda,cum incrementum potius importent, quam inchoationem.Eius rei exempla,quę citra modum, nullo iudicio, minorq. ordine, & planè, quod à Græcis dici ſolet, παρὰ μίτας, congeſta erant, ſtudioſo lectori ex Valla petenda relinquimus.

INCHOO,a.1.[*Cominciare,dar principio*,החל hechel.Ge. Anheben,anfahen.G.*Commencer.Hiſ.Comenzar*,]ἄρχομαι. à nomine Chaos, vt auctor eſt Feſtus, eo quod Heſiodus omnium rerum initia dixerit eſſe Chaos.Eſt autem Inchoare,idem quod incipere.Ci.Or. Inchoare,& informare oratorem perfectum.Vir.3.Geor.Te ſine nil altum mens inchoat:Quandoque perficere.τελεῖν. Virg.lib.6. Tunc Stygio regi nocturnas inchoat aras.Vbi Seru.Inchoat,perficit,& eſt Verbum ſacrorum.Idem Ser.in illud 3.Geor.Te ſine nil altum mens inchoat:auctor eſt,antiquos olim ſcripſiſſe Incheo,aſpiratione interpoſita inter duas vocales,quod putarēt nullū verbum eſſe Latinum,quod ante o finale haberet alterum o: quod nī hodie videmus in verbo Boo,& compoſito Reboo.in ſecunda aūt ſyllaba verbi Inchoo, nullam ſcribebant aſpirationem, quod tres tantum putarent eſſe voces Latinas,quæ poſt c, literam aſpirationem reciperent,Sepulchrum,Orchus, & Pulcher, ex quibus, inquit Seruius, pulcher tantum hodie recipit aſpirationem.

INCIDO,dis,incidi,inciſum,p.p.a.3.[*Tagliare,intagliare*,חתב chatab, בצע bitſah,גזר ghazar,מתאך mitheach בחר bitter,חקק chak,חתך chirc xah.Germa.Anſchneiden,einſchneiden. *Gal.Entailler,couper,inciſer,trancher,engrauer.Hi.Cortar,entallar,eſculpir*.]διατέμνω,κατατέμνω.ex In,& cædo,quod eſt ferio,ſeu ſeco. Vir.3.Ecl. Atq.mala uites incidete falce nouellas. Accipitur,& pro inſculpo.Plin.in Paneg. Nomen tuum monumentis æternæ laudis inciditur.

INCISVS,ſa,ſum,o.1.2.ἐγκεκολαμμένος.per inciſionē inſcriptū,uel inſculptum, in qua ſignificatione hēr poſt ſe datiuum, ut apud Sue. de Clar. Grammaticis; Faſtos marmoreo parieti inciſos publicaret.Interdū accuſatiuū cū ꝓpoſitione.In Liu.li. 3. ab Vrbe: Leges in æs inciſas in publico propoſuerunt. Nonnunquam ēt ablatiuū cum eadē præpoſitione,quod eſt contra Vallam.Ci.in Orat.de ſignis:in æte inciſum tradiderunt.Inciſum aliqñ ſignificat amiſſū. ἀποκεκομμένον.Liu.l.3.Spe inciſa, Appius mortem ſibi conſciuit.

INCIDO,dis,incidi,p.c.n.3.[*Accadere,incorrere*,נפל naphal.G.Einfallen,*Gal.Tromber d'auenture deſſus,cheoir de ſſus ou pres.H.Car en al gouuernement ſcer*]ἐμπίπτω, ex In,& Cado,ſupinum facit Inciſum,licet parum vſitatum. Oīa.n. à cado compoſita proferunt ſupinum cum a,ſicut Cado:q̃ vero a Cædo pro ferio,mutant e,in i,ut Inciſum,Reciſum.Vnde,ab Incido,incaſum,incaſurus. Pli. li.2.c.27. Hæc iō fulſa,quod incaſura erāt illa.Eſt aūt incidere,proprè idē quod in aliquid,ſeu ſupra aliquid cadere.Liu.li.22.Sagunti ruinę veſtris capitibus incident. Sumitur tñ frequenter pro caſu incurrere,περιπίπτω.aut de improuiſo labi, præſertim qñ conſt ruiē cū accuſatiuo mediante In,ut Incidi in latrones,incidi in errorē.Ci. Curioni: Quod in id reipublicæ tempus nō incideris,ſed veneris. Incidere ergo,caſu uenire eſt.Venire uerò certo iudicio & ſīa,cōſulto.Quod ipſe Cic.in eo,quod ſequitur,declarat: Iudicio.n.tuo, non caſu,in ipſum diſcrimen rerum contuliſti Tribunatum tuum Iungitur qñq. cum datiuo,ut Mihi incidit ſuſpicio. Qñq. abſolutè ponitur:vt Incidunt ſæpè multæ cauſſæ.Obiurgationes incidūt neceſſariæ:& Incidit de vxoribus mentio. Item, Incidit quæſtio. Aliud ex alio incidit.In quibus tamen intelligitur datiuus, ſimiliterque exponuntur,ac ſi datiuum haberent:ut Incidit,hoc eſt,caſu nobis euenit,vt de ea re faceremus mentionem.

INCILE,huius incilis,n.3.διώρυξ.teſte Vlpi.l.1.ff.de Riuis,eſt locus depreſſus ad latus fluminis,ex eo dictus,qđ incidatur.Scinditur.n.lapis vel terra, vñ primum aqua ex flumine agi poſſit, quēadmodū in piſtrinis frumentariis videmus.Quod autem ad incile opponitur aquæ deriuandæ, compellendæve ex flumine cauſſa (quod vulgo Glauſa dī,)ſiue id ligneum ſit,ſiue lapideum,ſiue ex qualibet alia materia, ad continendam,tranſmittendamq. aquam excogitatū, Latinè) Vlpianè) Septum dicitur.Item incile dicitur,locus, p quē primum deducitur ex quoque riuo aqua,irrigandi cauſſa.

INCILO,las,a.1.[*Reprendere*,נזף in hochach.נזף ghahar.Germanice Scheken,verweriffen.G.*Reprendre.Hi.Reprehender*.]ἐγκαλέω.p. p.increpo,improbo.Plau.Nę quis noſtra incilet facta. Lucr.lib.3.

INCINGO,gis,a.3.[*Cingere*.G.*Ceindre,conuoconner.Hi.cennir*.]περιζώννυμι.cingo,circumcingo.Liu.li.5.ab vrbe;Incinctus cinctu Gabino Virg.7.Aen.Pampineaſque gerunt incincti pellibus haſtas.

INCINO,nis,p.c.a.3.[*Canere per ragione*,זמר zimmer.Ge.Singen,auffeinem ſeitenſpiel ſchlagen.*Gal.Chanter.ſoit par voix ou par inſtrument.Hi.Cantar para incitar y ſeñalar*,]ἐπᾴδω.cū quibusdam cantilenis

is cenacula locant, a Iureſconſultis dicuntur facere cenaculariã.
ceritur tamen quãdoq; Inquilinus, pro cohabitatore. Mart. Vic-
us Nonio, vel inquilinus Sit, ſi quis Nonium videre non vult.
OLO, lis, a, i. [*Habitare*, ישב ſchab. Ger. Evnwohnen. *Gal*, *Habiter*.
Hiſ. Morar en lugar, *habitar*.] κατοικέω. inhabito. Cic. 1. Tuſc. Quẽ
ocum incolunt. Idẽ 1. dẽ Diu. Loca, quæ à quibuſcunq; incolũtur,
OLVMIS, me, p. c. o, 3. [*Sano, & ſaluo*. G. Geſund, vnd friſch. *Ga. Sain
& ſaune. Hiſp. Entero, y ſano, y rezio*.] ἄ νοσος, ἀ ρτιος, ὑγιὴς. idẽ eſt,
quod ſanus, & ſaluus. Cic. 4. de Fin. Vt ſe & ſaluum in ſuo genere,
ncolumẽque vellet. Idẽ pro Roſ. Quib. incolumib. & domi digni-
as, & foris auctoritas retineretur. Ædes incolumes, pro integris, &
nõ ruinoſis, apud Vlp. l. qui bona fide, §. cum inter, ff. de dam. infe.
Hor. 1. Ser. Sat. 4. Vitam famamque tueri Incolumem poſſim, &c.
COLVMITAS, atis, f. 3 [*Sanità, ſalute*. Ge. Geſundtheit, wolſtãd. *Gal.
Santè entiere, ſauneté*. *Hiſp. Sanidad y entereza*.] ὑγίεια, eſt, vt Ci. in
qui, ſalutis tuta, atque integra cõſeruatio. Idem Trebatio: Si quis
erit mihi aditus de tuis fortunis, id eſt, de tua incolumitate agẽdi.
COMES, p. c. huius incomitis, o. 3. [*Senza cõpagnia*] ſine comite. Feſt.
CÒMITATVS, a, um, o. 1. 2. [*Scõpagnato*. Ge. Vnbeleitet. *Gal. Qui n'eſt
point accõpagné*. *H. No accompañado*] ἀ παραπεμπτος. non comitat⁹,
comitibus deſtitutus. Cic. 1. de Orat. Cuius artem cum indotatam
eſſe, atq; incomitatam videres, verborum eam dote locupletaſti.
COMITIO, as, are, inquit Feſtus, eſt tale commiſſum facio, propter
quod neceſſe vt in comitiũ, hoc eſt, in conuentum venire. Plau. in
Cur. Adoleſcens, ne me incomities.
COMMODATIO, f. 3. [*Incommoditá*, נזק nezek. G. Schad, nachtheil,
vngemach,] incommoditas. Cic. Att. lib. 1,
COMMODE, [*Scommodamente, diſconciamente*. Ge. Vngeſchickt lich,
vnkommlich, ſchaedlich. *Gal. Incommodement, mal a propos, mal à
point*. *Hi. No prouechoſamente, dannoſamente*. ἀνωφελῶς. intẽpeſtiuè,
cum incommodo. Ter. in Hec. Quia tam incommodè illis ſors ob-
tulerat aduentum meum. Cic. de Ami. Cum illo actũ optimè eſt,
mecũ aũt incõmodius. Incommodiſſimè nauigare. Cic. ad Att. l. 5.
COMMODITAS, atis, f. 3. [*Incommoditá, danno*, נזק nezek, g. Eĩ ſchad
oder nachtheil, vberlegenheit, vnkommlichkeit. *Ga. Incommodité
oder nachtheil, vberlegenheit, vnkommlichkeit, Ga. Incommodité
ennuy, meſaiſe*. *Hiſp. Incommodidad, danno*] damnũ, moleſtia. Ter.
in Andr. Incommoditas huc omnis redit, Si eueniat diſceſſio. Liu.
li. 10. ab vrb. Romæ incommoditate temporis triſtis nuncius fuit.
COMMODO, das, p, c. n. 1. Noceo, damnum infero, obſum) (cõmodo,
proſum, [*Incõmodare, nuocere*. נזק herah. Ge. Schaden thun, nach
theil bringen. *Gal. Incommoder, faire, ou porter dõmage nuire*. H. Dã
no, o no approuechar,] βλάπτω. noceo, ſeu damnum infero. Cice. pro
Quin. Cum ipſi nihil alteri ſcientes incommodarint. Ter. in Andr,
Magis mihi vt incommodet, quàm vt obſequatur gnato.
COMMODVM, di, n. 2.] *Damno, incommoditá*, נזק nezek. G. Eĩ ſchad,
nachtheil,] βλάβη. damnum, detrimẽtum. Plau. in Amph. Ita diis
placitũ, vt incommodi plus maliq; adſit. Ci. 1. de Fin. Nõ ob ea ſo-
lum incõmoda, quæ eueniunt improbis. Incommoda ferre, pro in-
commodare. Ci. ad Q. Fr. Te quaſi inimicis incommoda laturum.
COMMODVS, a, um, o. 1. 2. *Incommodo, moleſto, dannoſo*. Ge. Nachthei
lig, ſchaedlich, vberlegen. G. *Incommode, mal propre, ennuyeux, faſ-
cheux, dommagéable, mal ſant*. *Hiſ. No prouechoſo, dannoſo*] βλαβερός.
quod damnum affert, vel moleſtum eſt. Tere. in Hecy. Ain' tu tibi
hoc incommodum euenisſe iter? Ci. 5. Ver. Quæ aratori incommo-
da non eſt. Incommoda vxor, & importuna. Plaut. in Aſin.
COMMVNE, [*Communemente*. Ger. In die gemein hinein,] κοινῇ κατὰ,
nostrũ. æqualiter omnibus. Ter. in Andr. Id te oro, in cõe vt cõſulas.
COMPARABILIS, le, o. 3. [*Incomparable*. g. Nicht zuvergleichẽ, deſs
gleichen man nicht findt. *G. Incõparable, qui n'a point dẽ pareil*. *Hi.
incomparable ſin par*,] ἀσύγκριτος. cui nihil poteſt comparari. Plin.
lib. 7. ca. 25. Illa fuit vera, & incomparabilis inuicti animi ſublimi
tas. Quin. lib. 1. cap. 1. Incomparabilem magiſtrum domi habeat.
COMPERTVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Non trouato, incognito*. Ge. Vnerfahrẽ, vner
kundiget,] ἄγνωστος. incognitus. Plin. l. 20. c. 13. Origo atque natura
eius incomperta eſt mihi, Liu. lib 8. Bel. Pun. Incompertum eſt.
COMPOSITVS, a, um, o. 1. 2. [*Nõ ornato, non elegãte, rozzo*. Ge. Vngezi
ert, vngereimpt. G. *Qui eſt ſans ordre, mal agencé, mis en deſarroy*. Hi.
No bien compueſto,] ἀκατάλλακτος. incomptus, inornatus, inelegans.
Contrarium, compoſitus: vt, Incõpoſita oratio. Liu. lib. 4. ab Vrbe.
Tempanij oratio incompoſita fuiſſe dicitur, Moribus incompoſi-
tis. Quin. li. 4. c. 5. Motus incompoſitos dare. Virg. 2. Georg. Incom
poſitè, inelegantèr. [*Senza ordine*.] Liu. lib. 5. Bel. Pun,
COMPREHENSIBILIS, le, o. 3. [*Incomprehenſibile*. Ge. Vnbegreiflich.
Gal. Incomprehenſible, qu'on ne peut comprendre ou tenir. *Hiſp. La que
no ſe puede comprehender*,] ἀκαταλήπτος. quod comprehendi nõ po
teſt. Plin. in Epiſt. In diſputando incomprehenſibilis. Incomprehen
ſibilis arenæ paruitas. Col. lib. 10. in proœmio,
COMPREHENSVS, o. 1. 2. [*Non compreſo*. Ger. Vnbegriffen] ἀκατάλη-
πτος. non comprehenſus. Lact. lib. 3. Non oportet incomprehenſæ,
atque imperfectæ rei perfectum nomen imponi, Ci. Acn. Quæ nos
incomprehenſa, & non percepta dicimus.
COMPTVS, o. 1. 2. [*Non ornato non acconcio, rozzo*. Ge. Vngeziert, vn
geſchmuckt,] ἄκομψος inornatus. Cic. ad Att. li. 2. Tua illa horri-
dula mihi, atque incompta viſa ſunt. Capilli incompti. Caput in-
comptum apud Horatium.
INCONCESSVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Nõ cõceſſo, illecito*. G. Nicht zugelaſſen, vnbe
williget] ἀπαγορευτος. nõ cõceſſus illicitus, negatus, prohibitus. Qu. l.
10. c. 2 Homini incõceſſum. Vir. 1. Aen. Inconceſſoſq; hymenæos.
INCONCILIATE, [*Inconſideratamente*. Ger. Vnrahtſamlich, auſſzwei
trechtige weiſſ,] aduer. ἀπερισκέπτως. perperam, inconſultè. Plau.
in Moſt. Ne inconciliatè quid nos porro poſtulet.
INCONCILIO, as, are, a, i. [*Diſturbare*. עכר bachar, בזה biheth. Ge. Vn
eins machen, zerſtrewen. *Gal. Mettre en diſcorde, troubler*. *Hiſp. De-
sbaratar*] ταράττω. turbo, diſperdo. Plaut. in Bacch. Inconciliare co
pias omnes meas. Accipitur etiam pro irritare, & inimicũ facere,
[*Inimicare*.] Pla. in Trin. Incõciliaſtin' eum, qui mandatus eſt tibi?
† INCONCINNITAS, f. 3, Suet. in Aug. Vitatis ſententiarum ineptijs, &
inconcinnitate verborum.]
INCONCINNITER, [*Rozzamente*. g. Vnzierlich, vnordẽlich,] ἀμόρφως,
inornatè, incomptè, impolitè. Gel. lib. 10. cap. 17.
INCONCINNVS, a, um, o. 1. 2.] *Mal compoſto, ſconcio, rozzo*. Ger. Vnzier-
lich, vngereimpt, nicht wol zuſammen gericht. *Gal. Mal agencé,
& faconné qui n'ha point de grace*. *Hiſp. Deſat auiado*] ἀμόρφος. ine-
legans, inornatus, incompoſitus. Cic de Orat. Qui in aliquo gene-
re, aut incõcinnus, aut multus eſt, ineptus dicitur. Hor. 1. Epiſt. 19.
Aſperitas agreſtis, & inconcinna, grauiſque.
INCONCVSSVS, o. 1. 2. [*che ſi non commoue*. G. Vnerſchuttet, vnbewegt.
Gal. Non es branlé. *Hiſp. No facudido, ni mouido*,] ἀδιάσειστος. qui nõ
concutitur. Lact. lib. 1, de Ira Dei: Niſi pedes inconcuſſa ſtabilitate
figantur, Stat. 5. Sil. Inconcuſſique penates.
INCONDITE, aduerbium, [*Diſordinatamente*. Ge. Vngeſchickterlich, vn-
geſchaffenlich. *Gal. Sans ordre, ſans meſure, mal proprement*. *Hiſp. No
apueſtamente*] ἀτάκτως. incompoſite, inordinate. Cic. 3. Off. Di-
cam, vt potero, incondite fortaſſe.
INCONDITVS, a, um, pen. c. o. 1. 2. ex In, & Conditus, quod a Condo fit,
[*Diſordinato, mal compoſto*. Ge. Vngeſchickt, vnbequem, vngeord
net] ἀτακτος. idem eſt quod inordinatus, incompoſitus. Liu. l. 4.
In eum milites carmina incondita, æquãtes eum Romulo, canere.
Eius ſimplex protulit Pla, in Amph. In cunis conditus eſt. Salluſt. i
Iug. Ruere cuncti ad portas, incondita tenere. Quo in loco Incon-
ditum accipitur pro icõſcripto: vt indicat Seruius in illud Virg. 2.
Eclo. Vbi hæc incondita ſolus Montibus, & ſiluis ſtudio iactabar
mani. Corpora incondita, ideſt, inſepulta, apud Luc. lib. 6. Cicer. de
Clar. Inconditum genus dicendi.
INCONDITVS, o, i. 2. [*Inſipido*,] p. p. ἀνάρτυτος, à verbo Condio, non
conditus, inſipidus,
INCONFESSVS, o. 1. 2. non confeſſus. Oui. 2. Met. Inconfeſſa quid eſſet.
INCONGELABILE, o. 3. [*Che non ſi può congelare*. Ge. Vngefrierlich. *Gal.
Qui ne ſe peut geler ou glacer*. *Hiſ. Que no ſe puede congelar*] ἀπρόσπα-
κτον. quod non poteſt congelari. Gel. Mare omne incongelabile.
INCONGRVENS, tis, o. 3. [*Diſconueneuole*. Ge. Vnreimend, das ſich nicht
fuegt noch reimpt. *Ga. Qui ne conuient, & n'accorde point, incongru.
Hiſ. No conueniente*] ἀπρεπὲς. quod non congruit rei, de qua agi-
tur. Pli. in Epiſt. Sententiam diſſolutam, atque etiam incongruen-
tem vocant. Gel. lib. 2. cap. 5. Sibi & nobis incongruens.
INCONNIVENS, p. p. om. gen. s. [*Che non moue le palpebre de gli occhi*. G.
Vnblintzend. *Gal. Qui ne cline point les yeux*. *Hi. Que no cierra, o qui-
na el oio*,] ἀνυπόδυτος. quod palpebras nõ mutat, à verbo Con-
niueo. Gel. li. 2. c. 1. Stare ſolitus Socrates dicitur a ſummo lucis or-
tu ad ſolem alterum orientem inconniuens. (Liu. lib. 21.
INCONSCIVS, a, um, o. 1. 2. [*Non conſapeuole*,] οὐσυνειδὼς. non conſcius.
INCONSEQVENTIA, æ, f. 1. ἀνακόλουθον, vitium orationis, cum aut res,
aut verba prætermittuntur, quæ ad ſuperiora ſubſequi deberent.
Quin. lib. 8. cap. 5, Quæ eſt inconſequentia rerum fœdiſſima.
INCONSIDERATVS, a, um, o. 1. 2. qui non conſiderat, [*Che non conſidera,
tranſcurato*. Ger. Vnbeſinnt. *Gal. Inconſideré, mal aduiſé*. *Hiſ. El que
no mira bien, que es ſin conſeio*,] ἀσκεπτος. Cic. pro Quin. O cupidita-
tem inconſideratam. Inconſiderata fama popularis. Cic. 3. Tuſc.
INCONSIDERANS, o. 3. [*Sconſiderato*. Germ. Vnbedacht, vnbeſinnt, de
nicht ſinnet wo ginding hinauſſ langt,] ἀσκεπτος. inconſultus, &
inconſideratus. Cic. 2. de Diu. Ita inconſiderantes ſumus.
INCONSIDERANTIA, f. 1. [*Inauertenza*. Germ. Vnbeſinnte, vnfürſich
tigkeit. *Gal. Faute d'auis, inconſiderance*. *Hiſ. Sin raʒon, ſin conſeio, ſi
conſideracion*,] ἀλογισία. inconſulta ratio. Cic. ad Quinct. Frat. Cũ
ius in hoc vno inconſiderantiam ſuſtinebo.
INCONSIDERATE, [*Sconſideratamẽte*. G. Vnbedachtlich, vnbeſinnlich.
ohne vorbetrachtung] ἀσκεπτως. inconſulte, temere, vt apud Cice.
in Offic. Temere, fortuito, inconſiderate facere aliquid. Gel. li. 17.
c. 1. Vt ſcribere auſi ſint, M. Ciceronem, inconſiderate locutum.
INCONSOLABILIS, le, o. 3.] *Che non riceue conſolatione*. Germ. Nicht zu
troeſten, der ſich nicht troeſten laeſſt. *Gal. Qu'on ne peut conſoler ne
conforter*. *Hiſp. Que no rec. be conſolacion*] ἀπαραμύθητος, ἀπαρά-
κλητος. cuius dolori conſolatio nulla mederi poteſt. Ouid. 5. Meta.
INCONSTANS, tis, o. 3. [*Inſtabile, inconſtante*. קל kal. חלש pochez. Germ
vnbeſtendig, vnſtaet. *Gal. Inconſtant, variable, leger, muable*. *Hiſp.
No coſtante, ni firme*] ἀβέβαιος. qui ſibi non cõſtat, leuis, in obſtis, v-
luti

lubilis.Cic.Planco li.10.fin.Frigidas & inconstantes literas Lepidi.Pl.li.19.c.de Medicina,Mirũ,nullã artiũ incõstantiorẽ fuisse.

INCONSTANTER,[*Inconstantemente*.Ge.Vnbeſtendiglich.ἀβεβαίως. leuiter,nullaque conſtantia.Cic.4.Tuſc.Inconſtanter dicta.

INCONSTANTIA,æ,f.1.leuitas.)(cõſtãtia.[*Inconſtanza,inſtabilità*,Vnbeſtendigkeit,vnſtandthafftigkeit.G.*Inconſtance,varieté, legereté*.H.*A quella no conſtancia,variedad*,]ἀστασία.leuitas.Ci.Atti.15.Nemo doctus mutationem conſilij inconſtantiam dixit eſſe.

INCONSVETVS,a,um,o.1.2.[*Non conſueto,inuſitato*.G.Vngewõt]ἀνθὸς nõ aſſuetus.Sili° l.11.Stupet icõſuet? opime Sidonius mẽſę,miles.

INCONSVLTE,[*Pazzamente,ſenza conſiglio*.Ger.Vnthatſamlich,vnweislich,vnbedachtlich.G.*Par meſgarde a la vole,ſans y penſer,& ſans en deliberer*.*Hiſ.Sin conſejo*,]ἀνοήτως,ἀβουλήτως.ſtulte,temere,ab re nulloque conſilio. Sall.Inconſulte,ac veluti per demẽtiam cũ ętate ſimul agebant.Inconſulte,ac temere aliquid dicere,apud Ci.li.1. de Nat.Deor.Inconſulto,ad Heren.lib.1.

INCONSVLTV meo,[*Senza mio conſiglio*]οὐκ ἐμοῦγε συμβουλεύοντος.dixerunt veteres,pro me inconſulto.Plaut.in Tri.Me abſente,atque in ſciente,inconſulto meo,ædes venales in ſcribit litteris.

INCONSVLTVS,o.1.2.nomen,[*Senza conſiglio,imprudente*.Germ.Vnweiſſ,vnbeſint,vnbedacht.*Gal.Qui ne prend point de conſeil,deſpourueu de conſeil,mal conſeillè,imprudent*.]*Hiſ. El que es ſin conſejo*,] ἄβουλος.imprudens,temerarius,quaſi nullius conſilij,qui nullo ſano cõſilio,ea quæ aggreditur,expendit.Ci.pro Deiot.Homo incõſultus,& temerarius hæc non videbat.Quinct.Decl.19.O incõſultam , & muliebrẽ amentiã.Qñque participiũ eſt,& accipitur pro eo,a quo conſilium non eſt petitum. Var.li.1.de re ruſt. Inſcio atque inconſulto domino,ſerui ſæpe ex agro diſcedunt.Interdũ accipitur pro eo,cui de eſt conſilium.Vir.3.Aen.Inconſulti abeunt.

INCONSVMPTVS,a,um,[*Non conſumato*.Germ. Vnuerzehret,vnuerbraucht.G.*Point uſé*.*Hiſ.No gaſtado,no acabado*]ἀδαμάντος. nõ conſumptus.Ouid.7.Met.Pars inconſumpta reperta eſt.

INCONTAMINATVS,o.1.2.[*Puro,ſincero,non contaminato*,טהור tahor נקי naki.Ger.Vnbefleckt,vnuermaſget.*Ga.non contamine,ſans macule ou tache,entier*.H.*Coſa no enſuziada,limpia*]ἀμίαντος.impollutus,purus,ſincerus.Var.3.de re ruſt.c.9. Facie incõtaminata. Liu.4.Ne quid ſinceri,ne quid incontaminati ſit.

INCONTENTVS,o.1.2.adiectiuum a verbo tendo,is.[*Non tirato*. Ger. Vngeſpannet,oder nit geſtreckt.*Gal.Qui n'eſt point tendu,roide,laſche*.*Hiſp.No tendido*,]ἀνατεταμένος.contento contrarium , hoc eſt, quod non eſt tenſum,ſed laxum.Cice.4. de Finib.Vt in fidibus,ſi nulla earum ita contenta numetis ſit,vt,cõcentum ſeruare poſſit.

INCONTINENS,tis,o.3.[*Incontinente*.Ger.Vnenthaltig , vnmeſſig,vnkeuſch,der ſich keines dings maeſſigen noch enthalten kan.*Gal. Incontinent, intemperé*.*Hiſp. Incontinent ede paſſion,deſtemplado*,] ἀκρατής.intemperans,qui ſe a libidine,gula ve non continet.Plau. in Aſi.Madidum,incontinentem,oſorem vxoris ſuæ.Interdũ accipitur pro eo, qui ſibi commiſſum fideliter non continet. Pli.li.8.c. 43.de afinis loquẽs:Incontinens vterus vrinam genitalem reddit.

INCONTINENTER,[*Intemperatamente,incontinentemente*.G.Vnbehutſamlich, vnmaeſſiglich.G.*Intemperemment,incontinemment,en de bauche*.*Hiſp.No continentemente,deſtempladamente*,]ἀκρατῶς, ἀνεγκράτως.intemperanter,ſine continentia.Cic.3.Offic.Nihil inuiſte,nihil libidinoſe, nihil incontinenter faciendum.

INCONTINENTIA,æ,[*Incontinenza,immoderanza*.G.Vnenthaltung, vnmaeſſigkeit,vnzucht.*Gal.Incontinence,intemperance*.*Hiſ.A quella obra de no ſe contener,diſtemplança*,]ἀκρατία.intemperantia,immoderatus voluptatum vſus.Cic.pro Cęlio:Multa de incontinentia, intemperantiaque diſſerunt. Accipitur aliquando pro imbecillitate aliquid ſibi commiſſum retinendi,[*Debolezza*,] Vnde incontinentiam vrinæ dicimus,pro imbecillitate muſculi retentiui, vrinam male retinentis.Pli.lib.8.c.28.

INCONVENIENS,o.3.[*Inconueniente,che non ſta bene*.Ger.Vnbequem, vnfueglich,lich nicht reymend.G.*Qui ne conuient point,indecent*. *Hiſ. Coſa no conueniente,que no eſt a bien*,]ἀνοίκητος.indecens.Quin. li.1.c.9.Sequentiũ ac priorũ inter ſe inconueniens poſitio.Caſſius ad Ci.Lib.2.Hæc nouiſſima nra facta nõ ſubita,nec incõuenientia,

INCONVENIENTIA,f.1.ἀνώμαλα.etiam dicuntur, quæ ob diuerſitatem inter ſe conueniunt.Sen.de vita beata.

INCOQVO, quis, incoxi,ctum,a.3.[*Cuocere dentro a qualchè coſa*.Ger. Etwarinnkochen,]ἐνεψῶ in re aliqua coquo. Vir.4.Geor.

INCORDIO,as,are,a.1.[*Mettere nel cuore*.G.Ins hertz hinei treucken] in cor immittere.Antiquũ eſt verbum, quo Pla. vſus eſt in Ciſtel.

INCORPORALIS,le,o.3.[*Incorporato*.G.Vngeleibt,das Kein leib hatt.] ἀσώματος.quod non habet corpus.Quinct.li.5.c.10. Ius incorporale apprehendi manu non poſſe. Sen. Epi. 91.A corporibus ſe ad incorporalia tranſtulit.

INCORPOREVS,a,um,o.1.2.[*Senza corpo*.Ger.Leibloſs,Vnleibig,oder vngeleibt.*Gal.Ce qui eſt ſans corps*.*Hiſp.Sin cuerpo*,]ἀσώματος.corpore carens.Cic.3.de Fin.Omnis iſta incorporeatum rerũ æſtimatio.Gel.lib.5.c.15.Corpus ne ſit vox,an incorporeum.

†INCORPORO,as,p.c.[*Incorporare*.ger.Einlerben.]ἐνσωματόω.Solin. c.35.Variæ animalium effigies incorporantur.]

INCORRECTVS,a,um,o.1.2.[*Incorretto,ſcorretto*.Germ. Vngebeſſert. G.*Incorreſt*.*Hiſp.Coſa no correcida*]ἀνδιόρθωτος.nõ correctus: vt Opus incorrectum.Ouid.3.Triſt.Eleg.14.Nunc incorrectum populi peruenit ad ora.

INCORRVPTE,[*Puramente*.Ge.Vnuerfaelſchlich,auffrechtiglich.] pure,ſincere.Cic.pro Marcel.Qui multis poſt ſeculis de te iudicabunt,& quidem incorruptius,quam nos.

INCORRVPTVS,a,um,o.1.2.[*Puro integro*,תמים tamĩ.G.Vnuerfehrt, vnzerſtoert,vnzerbrochen,gantz.G.*Sain,& entier, qui n'eſt point corrumpu*.*Hiſp.No corrampido,entero*,]ἀθῶτος.quod corruptum nõ eſt aut corrumpi non poteſt.Plin.li.13.c.9.Incorrupta etiam inquis durat.Ci.de Clar.Ora.Cęſar cõſuetudinẽ vitioſam,& corruptã,pura,& incorrupta conſuetudine emendat. Animus incorruptus.Cic.1.Tuſ.Pro integro, quiq; muneribus a fide officioue abduci nõ põt.Incorruptior cuſtos canis. Col, li.7.c.12.Hor.1.Serm. Sat.6.Ipſe mihi cuſtos incorruptiſſimus oẽs Circũ doctores aderat.

INCOXO,as,n.1.in coxam ſedeo.Pacuuius:Incoxanti mihi pes obſtupuerat.Pomp.in Pannuceatis,vt citat Nonius:Neque cacãdi cauſa vmquam incoxaui nates.

INCREATVS,o.1.2.[*Non creato*.Ge.Vnerſchaffen,]ἄκτιστος,non creatus.Lactan.lib.1.Deus increatus.

INCREBRESCO,is,ere,n.3.[*Accreſcere,diuulgare*,רבה nirchmah שמע iatſa ſchem.G.Zunemmen,aufsſtandig,vnd lautbar werden, *Gal. Deuenir ou eſtre frequent,croiſtre , & s'augmenter de plus en plus*.H.*Eſpreſſarſe,diuulgarſe*,]διαθρυλλοῦμαι.diuulgor,inualeſco. Liu.7.ab vrb.Gallici belli fama increbreſcebat.Idẽ 4.Bell.Pu.Cũ increbreſceret rumor,bellum in Sicilia eſſe.Preteritũ eius eſt increbrui,vt analogia videtur exigere:non increbui,vt quidam hodie ſcribunt. Cic.14.Phil.Cum hac conſuetudine,quæ increbruit. Increbruit Auſter,hoc eſt,vehemẽtior factus eſt.Ventus increbreſcit.Cic.ad Treb.Epiſt.lib.7.Et Cæſ.lib.2.Bel.Ciu.

INCREDIBILIS,le,o.3.[*Incredibile*.G.Vnglaublich.*Gal.Incroyable,incredible*.*Hiſ.Coſa de no ſer creida*,]ἄπιστος.non credibilis.Cic.ad Sulp.li.13.Incredibile eſt,quas mihi gratias omnes agant. Ibidẽ: Incredibile hoc mihi obtigit.

INCREDIBILITER,[*Incredibilmente*.Ger.Vngleublich. Cic.de Sen.

†INCREDVLITAS,tis,f.3.[*Incredulità*.Ger.Glaublaſe.]ἀπιστία.Martian. Adumbrate patientiam prætextu incredulitatis.]

INCREDVLVS,a,um,o.1.2.[*Incredulo*.Ge.Vngleubig,der nicht leicht lich einem ding glauben gibt,]ἀπιθὴς.cui quid facilè perſuaderi non poteſt,Hor.in Arte;Incredulus odi.

INCREMENTVM,ti,n.2.[*Aumento,accreſcimento*,תוספת tarbith, מרבית marbith.Ger.]Zunemmung.*Gal.Accroiſſement*.*Hiſp.Accreſcentamiento*,]αὔξησις.augmentum,a verbo Increſco,Quin.lib.8.cap.4. Quatuor generibus video conſtare amplificationem,, incremento, comparatione,ratiocinatione, congerie. Incremẽtũ eſt potiſſimũ cum magna etiam videntur,quæ inferiora ſunt.Cic.2.de Finibus: Negat ſummo bono afferre incrementum diẽ. Incremento ingẽti res mutæ.Liu.1.ab vrbe.Quinct.lib.3.c.2.Hinc ſtudiũ,& incrementum dederit vtilitas.Incremẽta, ſemina,vnde aliquid creſcit. Ouid.3.Met.Populi incrementa futuri.

INCREPITO,as,p.c.a.1.[*Riprendere,dir villania*.German.Beſchelt] ἐπιτιμάω.frequentatiuum ab Increpo,idem quod arguere,cõuitiari.Virg.li.10.Æn.Hoſtis amare quid increpitas,Cęſ. libi.2.Bel. Gal.Increpitare,atque incuſare reliquos Belgas.Aliquando eſt excuſationem afferre.Virg.lib.4.Geor.Æſtate increpitans ſeram,id eſt,cauſatus ætatem fuiſſe tardiorem.

INCREPO,as,crepui,crepitum,p.c.a.1.[*Fare ſtrepito,riprẽdere*,הגה hagah.Ger.Ein getoeſs oder getuemmel machen,rauſchen.*Gal.Faire bruit,crier contre*. *Hiſ.Hazer eſtruendo*,]ἐπιτρόπτω,ἐπιτύπτω. ſignificat ſonum,& crepitũ emitto.Virg.9.Aen. At tuba terribilẽ ſonitum procul ære canoro increpuit. Dicimus,ergo, Tuba increpuit ſonum.Tuba,ſiue ſonus increpuit & Ego increpui tuba.Pla. in Amph.Si minuſculo digito increpuerit fores.Liu.1.ab vrbe,Vt primo ſtatim cõcurſu increpuere arma. Per translationem ponitur pro reprehendo , idque cum crepitu, & verborum , pedumve ſtrepitu:hoc eſt,contra aliquem crepando , & ſtrependo inſurgo. Pla. in Amph. Superbi nimis ferociter legatos noſtros increpant. Præteritum etiam facit Increpui.Ci.ad Q.F.Cato Pũpeij in me perfidiam increpauit. Item pro Intonare,[*Intonare*,]Turpillius: Age nu hymenæum increpa.Increpare , pro accuſare,[*Accuſare*.] Ci.Horteſio:Dialecticã aut illudit,aut increpat. Ouid.lib.3.Met.

INCRESCO,ſcis,n.3.[*Accreſcere,prendere aumento*.G.wachſen,zunẽmen.*Ga.S'augmenter,croiſtre de plus en plus*.*Hiſ.Mucho creſcer,o mar creſcimiento*,]ἐπιδίδωμι,αὐζάνομαι.augeor,inualeſco. Luca. lib.2.Mæſtamq; genis increſcere barbam.Ouid.9.Meta.

INCRVENTVS,ta,tum,o.1.1.[*Senza ſangue,non ſanguinoſo*.Ge.Vnblutig.*Ga.Qui n'eſt point ſanglant*.*Hi.Coſa no enſangrentada,no ſangrienta*,]ἀναίμακτος,ἀναίμωτος. ſine cruore: vt,Incruẽta victima in qua nullus cruor effuſus eſt,aut pauci ſunt occiſi.Liu,li.7.& 27. Idem 8.Haud quaquam incruento, milite ſuo.Incruẽtatus,a,um, [*Non ſanguinato*,]non maculatus cruore.Tacit.lib.20.

INCRVSTO,as,are,a.1.*Incroſtare,far croiſta*,ein rach.G.Gleich als mit eine

einer tinden oder riſſt vberziehen vnd bedecken. G. *Encroustar, encrepir. Hisp. Cubrir de croſtas, enroſtar,*] κονιάω. cruſtam inducere, ſiue cruſtam applicare. Var. de re ruſ. c. 14. Has ſaginare ſolent ita, vt ollam cum foraminibus incruſtent ſapa, & farre. Hor. 1. Serm. Sat. 3. Sincerũ cupimus vas incruſtare. Id eſt, virtutem quaſi vitiũ interpretamur. Incruſtatio, onis. κονίαμα. cruſtæ ad parietem, aut pauimentum, aut vas aliquod applicatio.

INCVBATIO, onis, f. 3. [*Couuerture*] Pli. lib. 10. c. 56. Rara incubatio anis noxia.

INCVBATOR, ris, m. 3. [*Chi cous.*

INCVBATVS, tus, m. 4. Pli. lib. 10. c. 54.

INCVBITIO, nis, f. 3. idem quod incubatio. Plin. lib. 10. c. 54.]

INCVBITVS, tus, m. 4. ἐπώασις. Pli. lib. 10. c. 54.

INCVBO, bas, p. c. incubui, incubitũ, a. 1. [*Appoggiar ſi, ſtar ſopra, couare,* γαμπάω. G. Auff etwas ligen, etwar obligen. *Gal. Eſtre couché ou geſir ſur quelque choſe. Hiſ. Acoſtar ſe ſobre algo,*] ἐγκάθημαι, ἐπικοιμάω. proprie idem eſt quod incumbere, inniti, quaſi in re quapiam cubare. Habet autem plerumque datiuum. Quin. lib. 10. Velut theſauris clauſis incubauit. Vir. 1. Æn. Põto nox incubat atra. Incubare ouis dicuntur aues, ἐπωάζω. cum excludendi fœtus gratia oua fouent. Lact. lib. de Opific. Ciborũ expertes incubant ouis. Dicimus quoque incubare oua, in eadem ſignificatione. Var. li. 3. de re ruſt. Negant plus viginti quinque oua incubare. Quo in loco Incubare verbum eſt actiuum, cuius etiam paſſiuo aliquoties vſus eſt Pli. vt lib. 10. c. 54. Oua incubari intra decem dies edita vtiliſſimũ. Idem li. 29. c. 3. Pro eodem legitur & Incubare, abſolute, ita tamen, vt ſit baudiamus datiuum Ouis, vel accuſatiuum Oua. Col. li. 8. c. 5. Galinæ incubare cupiunt ab Idibus Ianuarijs. Et paulo poſt: Inhibetur cupiditas incubandi pinnula per nares traiecta. Incubare Ioui, [*Far la veglia,*] eſt in Capitolio dormire ad accipiẽda reſponſa. Accipitur aliquãdo pro inhabitare, [*Habitare,*] Apul. lib. 7. Meta. Tabernulam quamdam vitatis maris fluctibus incubabat. Sic Macrobius, Dionyſium appellat Siculæ aulæ incubatorem. Incubare pecuniæ, pro inhiare, & vehementer cupere [*Deſiderare,*] Ci. p Clu. Qui pecuniæ, quam condiderat, ſpe iã atque animo incubaret. Interdum ſignificat curam habere, [*Hauer cura,*] translatione ſumpta ad auibus, quæ incubatu fouent oua. Apul. libr. 14. Met.

INCVBITO, as, a. 1. frequent. Colum. lib. 8. ca. 14. Cellas, in quibus incubitant, ſicciſſimas eſſe oportet.

INCVBVS, m. 2. [*La maçera, la ſtrega, la camera.* Ger. Nachtmaenlin. *G. Le loup garou, la marre. Hi. La mampaſadilla.*] ἐφιάλτης. morbus eſt in noctu quieſcentes infeſtans, cum ſcilicet externa quadã vis quieſcentes videtur inuadere & veluti ſuo pondere preſſos grauare; naſcitur hoc morbi genus copia vaporum, ex voracitate, & cruditate in caput redundantium. Antiquitas credidit eſſe Faunos, dæmones hominum inſultores.

INCVLCO, as, are, a. 1. [*Inſaccare, inculcare,* שׁחט ſchinnen. Ger. Hineintretten, eintrucken: item, mit viel mhue eintrucken. G. *Entre ietter parmi a force, inculquer. Hiſ. Recalcar vna coſa ſobre otra,*] ἐπιπάτημα. infercio, & quaſi calcando immitto. Plin. lib. 29. c. 2. Canis rabioſi morſibus inculcata. Cicer. 1. Offic. Græca verba inculcantes. Idem de Fato: Quid attinet inculcare fatum?

INCVLPATVS, a, um, o. 1. 2. [*Incolpato, ſenza colpa.* Ger. Vnſchaeltbar, denn nit beſchueldigen kan, vnſtrafflich. *G. Inculpable, qui eſt ſans blaſme ou reproche. Hiſp. Coſa que no tiene culpa,*] ἀνεξέλεγκτος. qui culpa caret. Gell. lib. 2. ca. 6. Inculpatus inſtar eſt abſolutę virtutis. Ouid. 9. Met. Sed vita, fideſque Inculpata fuit.

INCVLTE, aduerbium, [*Roꝛzamente, inornatamente.* Ger. Vnzierlich, vnartlich. G. *Sans ornement, ou elegance, groſſement, lourdement. Hi. No labrada, ni poliadamente,*] τραχέως. aſperè, horridè, inornatè. Ci. de Clar. Orat. Dicere non inculte ſolebat. Idem pro Quinct.

INCVLTVS, a, um, o. 1. 2. [*Roꝛzo, inculto* G. Vngebauwen, nicht in ehrẽ gehalten. Ga *Qui n'eſt point labouré. Hiſp. Coſa no labrada,*] ἀγεώργητος. cultus, proprie dicitur de agris, quorum cultus deſeritur. Liu. 2. ab vrb. Caritas annonæ ex incultis agris. Cice. de Nat. Deor. Terræ tegio inhabitabilis, & inculta. Per translationem accipitur pro inornata, neglecto, horrido, & illaborato. Ci. de Clar. Or. Vir. vt vita, ſic oratione durus, incultus, horridus. Et paulo poſt: Cotta inculta via, & horrida ad eamdem laudem peruenerat.

INCVMBA, æ, f. 1. eſt pars pilæ in fornicibus, cui onus ædificij incumbit. Vide Annot. Budęi in Pandect.

INCVMBO, bis, ere, n. 3. [*Appoggiar ſi, attaccar ſi, dare opera a qualche coſa,* שׁחח rabat. שׁחח nifchan. Germ. Auff etwas ligen, ſich etwaran laenen. *Gal. Eſtre couché ou appuyé ſur quelque coſe. Hiſp. Acoſtarſe ſobre alcuna coſa, applicarſe a alcuna coſa,* ἐνίεμαι, ἐπερείδω. innitor, hæreo, ſuper aliquid iaceo. Vir. 8. Ecl. Incũbens tereti Damõ ſic cepit oliuæ. Plin. lib. 2. cap. 64. Vndique terræ incumbit. Aliquãdo accipitur pro obnixè rei alicui operam dare, [*Attendere,*] in qua ſignificatione accuſatiuo iungitur mediante Ad vel In, vt a Cice. ferè ſemper vſurpatur, ad Attic. lib. 2. Incumbamus ad illa præclara ſtudia. Idem Comificio; Te hortor, vt omni cura in rempub. incũbas. Aliquando poſt accuſatiuum adhibetur adiectiuum, vt effectus rei, quæ ſignatur, demonſtretur: vt idem pro Sylla, Nemi-

nem eſſe ex illo honoris gradu, qui nõ omni ſtudio incubuerit ad rempub. conſeruandam. Si verò non ponitur, tunc ſubintelligitur, vt Incumbere ad bellum. Quandoque ſignificat ſubire, irruere, [*Entrare,*] Lactan. li. 2. Si morborum peſtifera vis incubuit. Vir. 5. Aen. Incubuere mari. Quinct. lib. 5. cap. 9.

INCVNABVLA, orum, n. 2. vide Cunæ. Cic. ad Att. lib. 1.

INCVRIA, æ, f. 1. [*Negligẽza, poca cura,* שׁלו hatsluth. G. Vnſorgſã keit, hinlaeſſigkeit. *G. Negligence, non chalance. Hiſp. El deſcuido, o negligencia,*] ἀμέλεια. negligẽtia. Cice. Att. Vituperãda eſt rei tã neceſſariæ tanta incuria. Incuria, fame, vel morbo conſumi, apud eumdem de prouincijs Conſ.

INCVRIOSVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Negligente.* G. Vnſorgſã, ſorgloſs, hinlaeſſig. *G. Negligent, non chalant. Hiſ. Deſcuidado y negligente.*] ἀμελής. negligens, curæ expers. Apul. Incuriоſum agnum, [*Graſſo,*] dixit pro pingui, quod qui omni prorſus cura ſint liberi, pulcherrimè pingueſcant. †Incuriosè, aduer. negligenter. Tacit. lib. 17.]

INCVRRO, ris, n. 3. cõtra aliquem curro, curſu in tuo, & impetũ facio, [*Correr contra a qualch' vno, incorrere,* ונגף paſchat נגח ghadh. G. Einlauffen, anlauffen. G. *Encourir, courir dedans ou contre. Hiſp. Ir contra con otro, incurrir.*] ἀμβαίνω, ἐπιτρέχω. contra aliquẽ curro, vel incido in rem aliquã. Liu. li. 1. Equites vtrinq; a cornibus poſitos, cum iam pelleretur media peditum acies, incurriſſe a lateribus ferunt. Aliquando eſt irruere. Sall. in Catilinã, In confertiſſimos hoſtes incurrit. Incurrere crimẽ. Lact. Loquacitatis crimen incurram. Aliquando incurſiones facere, agrumque hoſtilem populari. [*Scorrere, far correrie.*] Brut. Cic. Vaſtet ea loca, quæ incurret.

INCVRSIO [*Impeto. Ga. Courſe ſur quelques vns. Hi. Corrida de ſoldados*] Impetus. Col. Hoſticis incurſionibus vaſtata fruges.

INCVRSVS, ſus, m. 4. Cic. pro Cęci. Tela, & incurſus refugit.

INCVRSO, as, are, n. 1. [*Correr adoſſo.* Ge. Anrennen, mit lauffen anfallẽ. *Gal. Courir ſus, faire courſe. Hi. Correr contra algo,*] frequentatiuũ. ab Incurro. ἐπιτρέχω. eſt currendo petere, & offendere. Pla. in Afi. Vbi vnos homines mortui incurſant boues. Oui. 2. Met. Sub æthere fixis Incurſant ſtellis. Tac. lib. 19. Incurſans, antis. partic. Pli. lib. 11. cap. 37. Natura oculos compoſuit lubricos propter incurſantia. † INCVRSITO, as. diminut. a frequentat. Incurſo Senec. 2. de Ira: Properanti in multos incurſitandum eſt. Idem in epiſt.]

INCVRVESCO, incurueſcis, n. 3. [*Diuenir torto,* שׁחח ſchachach. Ger. Krumb oder gebogen werden,] κυρτοῦμαι. incuruus fio. Cic. lib. 1. Tuſc. Ramos baccarum vbertate incurueſcere.

INCVRVO, as, a. 1. [*Torcere,* שׁחח haſchach שׁחף chaphaph. G. Kruẽmẽ, krumb machen. *Gal. Courber, faire courbe. Hi. Encoruar otra coſa.*] κυρτόω. incuruum facio. Pli. lib. 16. c. 42. Olea incuruatur. Cicer. 2. de Fin. Incuruatum bacillum. Vir. 5. Aneid. Incuruant viribus arcus. Membra incuruata. Ouid. 6. Met.

INCVRVVS, a, o. 1. 2. [*Torto molto,* שׁחח naſchach שׁחח nahauech. G. Gantz krumb. *Gal. Courbe. Hiſ. Encorrado, haZia baxo,*] κυρτός. valdè curuus. Ter. in Eun. Incuruus, tremulus. Incuruа carina. Ou. 15. Meta. Cic. de Diu. Incuruum, & leuiter a ſummo inflexum bacillum.

INCVS, udis, p. p. f. 3. [*Incude.* Germa Ein amboſſ. *Ga. Vn enclume. Hi. La yunque,*] ἄκμων. inſtrumẽtum ferreum eſt, ſuper quod fabri ferrum cudunt. Cice. 1. de Nat. Deor. Figurę, quas vos effici poſſe ſine follibus, & incudibus non putatis. Reddere verſus incudibus, ſumitur pro emendare, [*Emendare, correggere.*] Hor. in Arte.

INCVSATIO, onis, f. 3. ab Incuſo, [*Reprenſione, & querela,* שׁחח ſtrijah נגף nagaph tochechah. Ger. Ein anklag, beſchueldigung, beſchelttig] αἰτίωσις. reprehenſio, querela. Ci. 3. de Orat. Habent vitiorum, & peccatorum acrem quamdam incuſationem, aut querelam.

INCVSO, as, a. 1. [*Accuſare.* Ge. An Klagen, beſchueldigen. *G. Accuſer. Hiſp. Quexar de alguno accuſandolo.*] αἰτιῶμαι. mores, factũ ve alicuius reprehẽdo, idque cum querela, quod officij limites ſit prætergreſſus. Cęſ. 1. Com. Vehementer eos incuſauit.

INCVSVS, a, um. p. p. o. 1. 2. a verbo Incudo, vt Incuſus lapis, apud Virg. 1. Geor. Lapidemque reuertens Incuſum. Quem locum exponens Seruius, Incuſum (inquit) lapidem, id eſt, manualem molam cudendo aſperatam.

INCVSTODITVS, a, um, o. 1. 2. [*Non guardato.* Ge. Vnuerwahret, vnuerhuetet,] ἀφύλακτος. non cuſtoditus. Oui. li. 2. Met. Incuſtoditæ Pylios memorantur in agros Proceſſiſſe boues.

INCVTIO, tis, p. c. cuſſi, cuſſum, a. 3. [*Percuotere,* נגף hichchah. Ge. Ein ſchlagen, ſchlagen. *G. Iettercontre, ruer, & frapper impetueuſement. Hi. Sacudir contra otra coſa,*] ex In, & Quatio, q, in c, & a, in u, mutatis. ἐμβρῶσαι, ἐπερεῖσαι. ictum infero, impingo, infligo: vt, Incutere Scipionem ebumeum in caput alterius, apud Liu. 5. ab vrbe. Incutere colaphum, Iuu. Sat. 9. Nos colaphum incutimus lambenti crustula ſeruo. Per translationem ſimitur pro immittere, [*Pargere,*] Vir. 1. Aen. Incute vim ventis. Ci. de Vniu. Errorem incutiant rationis expertibus. Incutere metum, terrorem hoſtibus, apud Liuium.

INDAGANTER, [*Seguendo la traccia, diligentemente.* G. Mit nachſuchen vnd erforſchen. *Gal. Enſuiuant la trace. Hi. Raſtreando*] adueꝛb. Col. lib. 5. c. 1. Boni venatoris eſt, indaganter quam plurimas feras capere.

INDAGATIO, f. 3. [*Inueſtigatione,* חקר xechec. Ge. Erforſchung, nachfu-

Qui n'eſt point dompté. Hiſp. *Coſa nò domada,*] ἀνεχώνυξ. qui do non poteſt, & miteſcere. Plau. in Trin. Vt adoleſcenti theſauricem indomito, pleno amoris, ac laſciuiæ. Indomiti boues, Var. de re ruſt. c. 5. Indomitus iuuencus. Col. lib. 6. c. 2. Indomiti animi cupiditates. Cicer. 3. Ver. Indomita ingenia. Liu. li. 22. quando pro magno, [*Grande.*] Vir. 3. Aen. Nate, quis indomitas tus dolor excitat iras? Seruius.

MITO, is, ire, n. 4. [*Dormire ſopra qualche coſa, ſopraſedere, ſopraſtare. Dormir en, ou ſur quelque choſe. Hi. Dormir ſobre algo*] ἐπικοιμῶ eſt in re aliqua dormire. Hor. 5. Ser. Sat. 1. Congeſtis vndique is Indormis. Per metaphoram accipitur pro ceſſare, [*Poſare.*] ad Quin. Frat. li. 2. In iſto homine colendo indormiui diu. In mire cauſſæ, eſt ſegnius tractare negocium. Ci. 1. Phil. An faces ouendæ ſunt, quæ te excitent tantæ cauſſæ indormientem?

ATVS, 12, tum, o. 1. 2. [*Indotato, ſenza dote.* Ger. Vnausſgeſteurt. *Sans dmaire, non doué. Hi. Coſa no dotada*] ἄπροικος. nõ dotatus, dote carẽs. Ter. in Adel. Indotata eſt. Indotata ars. Ci. 1. de Or.

ITO, as, n. 1. [*Dubitare, diffidarſi.* Ger. Zweyfflen,] ἀπιστῶ. diffi Stat. 3. Sil.

BITATVS, a, um, o. 1. 2. certus, exploratus, perſpicuus, [*Certo, & ſi* , ηδιῶ neeman. Ger. Vngezweifelt,] de quo dubitari non pot, lib. 9. c. 4. Quę indubitata ſunt. Indubitata ſpes. Idem li. 31. c. 3.

DVBITATE, aduer. Indubitanter, ſine dubitatione. Velleius: Indu itate corrupti commentarij.]

VBITABILIS, le, o. 3. [*Certo,*] Quin. lib. 4. c. 5.

VBITANTER, [*Certamente,* נאמן beemeſch. G. Ohn zweifel, gepiſslich.] ἀναμφιβόλως. certo. Plin. lib. 8. c. 11.

VCIAE, arum, f. 1. [*Tregua,* Schal. Germ. Ein anſtand oder auffzug eſſ krieges. Gal. *Treue. H. Las treguas,*] ἀνακωχὴ. dñr quędam quaſi pax, vel potius ceſſatio à bello in certum tempus inter hoſtes pacta: ita dictæ, quod in certum diem à pugnando ocium præbeant. Cic. li. 1. Offic. Cum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ inducię, noctu populabantur agros, quod dierum eſſent pactæ, nõ nocturnũ inducię. Gellius putat Inducias dictas ex tribus dictionibus, Inde, vti, iam, quod elapſo tempore inducierum, deinceps omnia belli iure agantur. Has Lycaon primus inuenit, fœdera Theſeus.

DVCO, cis, p. p. a. 3 [*Introduorre, perſuadere, indorre,* נתיך hebiah נבחיך chinnes. Germ. Einfuehren. *Gal. Mettre dedans, introduire. Hiſ. Meter adentro,*] ἐνάγω, εἰσάγω. propriè introduco. Plau. Induc eam in lonum. Quandoque eſt perſuadere, illicere, inclinare. Luc. Huius go animũ ſi induco, vt ab amore meretricis deſiſtat. Ter. i Andr. ide, quò me inducas. Qñq; abolere, delere, [*Annullare.*] Suet. in Cæſ. In integrum reſtituit, inducto priori decreto. Et alibi, Multa nquit, & deleta, & inducta, & ſuperſcripta inerant. Verbum id iu is eſt. Origo ea, quod quæ in pugillaribus ceratis ſcripta erant, du to per ceram ſtylo, interlini ſolebat, & obliterari. Accipitur & pro ntroducere, & tamquam perſonam loquentem producere. Cic. 3. Offic. Gyges inducitur a Platone. Tracta hæc ſignificatio a fabula am actionibus: ibi enim perſonæ induci propriè dicuntur, cum d agendum proſcenium ingrediuntur. Inducere animum, eſt ſi- si perſuadere. Ter. in Adel. Sic animum induxi meum.

DVCTIO, onis, f. 3. [*Induttione,* מבוך minhagh. Germ. Einfuehrung; einleitung. *Gal. Induction, conduite dedans. Hiſp. Obra de meter dentro, o inducir.*] idem quod ductus, ſiue ductio: vt Inductio aquarum. Cic. 2. de Nat. Deo. Aquarum inductionibus terris fœcunditatem damus. Præterea genus argumenti, ἐπαγωγὴ. quo fit a particularibus ad vniuerſalia progreſſus. Inductio (inquit) Budæus, ar gumentatio eſt, quæ ex conceſſis ſenſim laqueos texit, ad irretiendum eum, qui ſemel ſe interrogandum præbuit.

DVCTVS, us. m. 4. [Perſuaſione. Germ. Einfuerung.] ἐπαγωγὴ. Aut, id Heren. lib. 2. Quod alieno inductu fecerit. Cic. pro Vareno.]

DVGREDI, d. 3. [*Entrare,*] antiqui dicebant metri cauſſa, pro ingredi, ſicut Induperator, pro Imperator; Indupeditus, pro Impeditus, Lucret. lib. 1. Viamque Indugredi ſceleris.

DVLCO, cas, a, 1. [*Addoleire,* חמתיק himthix. Ger. Suess machen,] γλυκαίνω. dulce facio.

DVLCORO, ras, a. 1. [*Addoleire,*] p. p. Indulco.

DVLGENTER, [*Piacevolmente.* Ger. Nachlaessiglich, mitt willfahrung. *Gal. Par trop d'abandon, en trop permettant. Hiſ. Regaladamente,*] φιλοφρόνως. obſequenter, blandè, ad nutum, & pro arbitrio alicuius. Cicer. ad Att. li. 9. Admones, cum illum videro, ne nimis indulgenter, & vt cum grauitate potius loquar.

DVLGENTIA, æ, f. 1. [*Cõpiacimẽto,* חמת machmal. Ge. Nachlaſſung oder zulaſſung, willfaerig Keit. *G. abandon, trattement delicat. Hiſ. Regalo,* φιλοφροσύνη. obſequium, patientia, quædam, lenitas, præſertim in filios. Cic. Att. lib. 10. Filium patris indulgentia deprauari. Aliqñ pro molli permiſſione. [*Veſtis.*] Quinct. lib. 1. ca. 3. Mollis illa educatio, quam indulgentiam vocamus, nervos omnes, & mentis, & corporis frangit. Aliquando pro pulchritudine, [*Belleza,*] Stat. Egregiæ tanta indulgentia formæ.

DVLGEO, ges, dulſi, tum, n. 2. [*Compiacere, far coſa grata,* חנן chanan Jan chamol. Ger. Verhengen, nachlaſſen, pflegen. *Gal. Donner ban con, permettre, & laiſſer faire à quoncun. Hiſp. Regalar, dar o conceder*

miſericordioſamente,] κατακαρίζομαι. obſequor, inſeruio, facilè cõcedo, & plus æquo permitto. Ci. in Læl. Peccatis indulgens, præcipitem amicum ferri ſinit. Idem Tironi: Indulge valetudini tuæ. Ter. in Heau. Nimium illi indulges. Item accipitur pro operã dare, & cupiditatibus obſequi, [*Attendere.*] Virg. 4. Geor. Quod nec concubitu indulgent. Idem: Indulge ordinibus. Aliqñ cum accuſatiuo. Ter. in Eun. Nimis me indulgeo. Indulgeor paſſiuum. Gel. lib. 20. c. vlt. Animus eorum laxari, indulgerique potuiſſet. Ab Indulgeo fit Indulgens, nomen ex participio; quod aliquando ſignificat eum, qui alteri indulget. Pli. lib. 17. c. 10. Nutricem indulgentiorem eſſe, quàm matrem ſæpe conuenit. Interdum accipitur pro pulchro, cui propter inſignem formã aliquid indulgetur, [*Bello.*] Qui. Decl. 18. Si filio obtigerit indulgẽtior facies, vultus erectior.

INDVLGITAS, tis, f. 3. [*Compiacimento*] indulgentia, συγχώρησις. Siſenna hiſt. lib. 3. apud Nonium. Baſſus aſſidua indulgitate victus.

INDVMENTVM, ti. n. 2. [*Veſtimento,* לבוש lebuſch שמלה malbuſch. G. Kleid, Kleidung. *Ga. Veſtement, habillement. Hi. Veſtidura, veſtido*] ἔνδυμα. veſtimentum: ab induo. Gel. lib. 16. c. 19.

INDVCVLA, æ, f. 1. veſtis interioris genus eſt, ab induẽdo dictum. Pla. in Epid. Quid erat induta? an tegillam induculam, an mendiculã?

INDVTVS, huius indutus. Gerere veſtem indutui. Tac. lib. 17.

INDVO, is, ui, tum, a. 3. [*Veſtire,* לבש lab. ſch. Ger. Anthun, anlegen, anziehen. *Gal. Veſtir. Hiſ. Veſtir veſtidura,* ἐνδύω. ex in, & duo, duis, à Græco δύω, ingredior. Cõſtruitur autem variis modis, nam quandoq; habet duos accuſatiuos in uocę actiua, in paſſiua autẽ vnum, & hoc apud poetas, & hiſtoricos, non apud oratores, quos imitãdos in primis cenſeo. Vir. lib. 2. Clypeq; inſigne decorum Induitur. Curtius; Thoracem indutus procedit ad milites. Aliqñ cũ vno tantùm accuſatiuo conſtruitur. Curtius; Loricam quam ratio induebat, amicis orantibus ſumpſit. In hac conſtructione ſumitur pro aſſumo. Cic. 3. Offi. Deponit perſonã amici, qui induit iudicis. Interdũ etiam habet accuſatiuum cum datiuo. Cic. li. 2. de Fin. Ex eius ſpoliis ſibi & torquẽ, & cognomẽ induit. Suet. in Aug. Si mane ſibi calceus perperam, ac ſiniſter pro dextero indueretur. Aliqñ vltra verbis actiuis peculiarem, habet alium accuſatiuum cum præpoſitione In, & tunc pro conuerto, ſiue transformo ſumitur. Vir. lib. 1. Geor. Cum ſe nux pluriana ſyluis Induit in florem. Cic. 2. de Diu. Cum ſe in nubem induerint. Et pro injicio, ſeu immitto. Cicer. in Horten. In idipſum ſe induit, quod timebat. Gel. In animos hominum cum audiendi quadam illecebra induit. Denique cum pro veſtio capitur, & conſtruitur cum ablatiuo ſine præpoſitione. Curtius; Veſte Arabica induitur. Liu. lib. 4. ab Vrbe. Palla in aurata indutus. Quandoq; pro illino ſumitur. Pla. Moſt. Satis boni ſunt, ſi ſunt induti pice. Col. ad vites tranſtulit pro onero, cum dixit: Ita ſe induunt vuis, vt nequeant capere maturitatem. Sumitur & pro implico, [*Inuiluppare,*] Ci. 3. Ver. Sua confeſſione induatur, ac iuguletur. Cæſ. lib. 7. Quo qui intrauerat, ſe ipſi acutiſſimis vallis inducbant. Et iterum: Aut ſe ſtimulis inopinantes induebãt.

INDVPEDIRE, a. 4. [*Impedire,*] apud antiquos, pro impedire. Lucr. lib. 4.

INDVPERATOR, is, m. 3. [*Imperatore,*] pro Imperatore poetę vſurpatũ. Cicer. de Diu. Vter eſſet Induperator: ex Ennio. Iuue. Sat. 4. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus Induperatorem?

INDVRO, as, are, a. 1. [*Indurare, far duro,* חזק חזיר hix ſchah חכיר hichbid Ger. Verhaerten, hart machen. *Gal. Endurcir. Hiſp. Endureſcer cosa,*] σκληρύνω. durum facere. Ouid. 6. Met. Induroque nives, & terras grandine pulſo.

INDVREO, es, ſiue Indureſco, is, n. 2. 3. [*Diuenir duro,* קשה Kaſchah. G. Haert werden] σκληρύνομαι. durus fio. Col. lib. 2. ca. 21. Antequam grana indureſcant. Quin. lib. 1. ca. 4. Frangas citius, quam corrigas, quæ in prauum induruerunt.

INDVS, m. 2. Ἰνδός. fluuius Orientis, ſecundum Gangem longè maximus, Indiã ab occaſu alluens: à quo tota regio nomẽ accepit. Hũc in ſe 19. amnes aiunt recipere, de quo Arrian. de geſtis Alex. lib. 5.

INDVSIARIVS, m. 2. [*Chi fa camiſcie.* G. Ein hembdmacher,] qui conficit induſia. Plau. in Aul.

INDVSIATVS, o. 1. 2. [*Chi veſte camiſcia*] qui huiuſmodi veſte eſt indutus. Plau. in Epid. Induſiatam, patagiatam caltulam, & crocotulam. Varro; Intuſium appellat per t, non per d, cum ait: Quod intus, à quo intuſium.

INDVSIVM, ſii, n. 2. [*Camiſcia,* כתנת chethoneth. Ge. Ein hembd. *Gal. Vne chemiſe. Hiſpa. La camiſa,*] χιτωνίσκος. genus veſtis, quaſi intuſium, quod intus, & mox ſupra ſubuculam ſumebatur.

INDVSTRIA, æ, f. 1. [*Arte, ingegno,* דעת dahath חכמה chochmah. Ge. Fleiſs, geſchicklig Keit. *Gal. Induſtrie, diligence, dexterité. Hiſ. Induſtria, diligentia, deſteridad,* φιλοτεχνία. ſtudium. Auctor ad Heren. in Præfat. operis; Vt induſtria noſtra tuę morem geramus voluntati. Cicer. 5. Ver. In quo meam induſtriam, ac diligentiam ſpectari volo. De induſtria aliquid facere, *Apoſta,* hoc eſt, dedita opera. Cic. 1. Offic. Iniuriæ, quæ nocendi cauſſa de induſtria infertur, Ex induſtria, idem. Quin. lib. 9. Mathematicam, quod Sardum eſt, illudens Cicero, ex induſtria dixit.

INDVSTRIE, [*Diligentemẽte.* Ger. Fleiſſiglich, geſchicklich,] ſtudioſè. Col. li. 9. c. 2. Higynus veterum auctorum placita ſecretis eruſ ci

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CAT, a domestic animal, of which there are many varieties, differing in the length of their hair, and in the colour of their skin. The wild cat is of a dusky yellow colour, with black spots, and a black line along the back. The tame cat is of various colours, and is kept in houses to destroy mice and rats. The cat is a very cleanly animal, and is fond of fish and milk. It is also fond of warmth, and will sit for hours before the fire. The cat is a very intelligent animal, and can be taught many tricks. It is also a very affectionate animal, and will show great attachment to its owner. The cat is a very long-lived animal, and will live for many years if well cared for. The cat is a very useful animal, and is of great value to the farmer. It is also a very beautiful animal, and is often kept as a pet. The cat is a very interesting animal, and is worthy of our study.

cken.Gal.Farder,desguiser.Hi.Aſeytar con aſeyte,]φυκίω. fuco tin go,& per translationem tego,dissimulo,[Coprire,simulare,]Cicer. lib.3.de Ora.Animi iudicio infucata vitia noſcuntur.Plau.in Mil. Metuo,ne quid infucauerit.Vbi Infucare aliquid dixit, pro fallacia aliquam latenter ſtruere,& quibuſdam quaſi coloribus ita diſſimulare,vt deprehendi vix poſſit.

INFVLA,p.c.καινία.faſcia eſt in modum diadematis, (vt inquit Seruius in 10.Æne.)a qua dependent vittæ ab vtraque parte.Feſtus Infulas,ſacerdotum filamentum vocabat. Alij ſcribunt infulas filamenta alba eſſe,quibus templa ornabantur, & moris fuiſſe, vt nubentes priuſquam mariti domum ingrederentur,infulis poſtes ornarent.Ci.lib.3.de Or.Pamphilum neſcio quem,ſinamus in infulis tantam rem dipingere.Idem 6.Ver.Sacerdotes Cereris cum infulis,ac verbenis.Vir.lib.3.Geor.†Hinc Infulatus.Suet.[in Calig.]

†INFVLCIO,is.n.4.pro ingerere.Senec.epiſt.115.Non deſinit omnibus locis hoc verbum infulcire.]

INFVMIBVLVM,n.2.[camino.Ger.Ein rauchloch.Gal.Cheminee. Hiſ. Chemina,]καπνοδόχη.ſpiraculum,per quod fumus exit.

INFVMO,as,p.p.a.1.[Seccare al fumo.Ge. Rauchen,mit rauch dorren. G.Enfumer,ſecher a la fumee.Hi.Secar al humo.]καπνίζω.ad fumũ ſicco:vt de Carnes infumatæ,fumo ſiccatę.Plau.Hillas infumatas. Plin.lib.27.c.6.Infumata pilis oculorum medetur.

INFVNDO,is,ere,a.3.[Infondere,gettare dentro,יצק jatsak.Ge. Eingieſſen,hinein ſchuetten.Gal.Verſer dedans.Hiſpa. Derramar a dentro] ἐνίημι,ἐλαίῳ.intro fundere.Cic.11.Phil.Sororis filio infudit venenum.Infuſio,onis,infundendi actus. Plin.lib.20.cap.21.

INFVNDIBVLVM,li.n.2.[Imbotatoria,piria,מוט mutſeket.Ger.Ein trechter.Gal.Vn entonoir,vne tremuye de moulin.Hiſ.Embudo,o tolnado molino,]χώνη,ἐπίχυσις.inſtrumento, quo in vaſa liquores infundimus.Cato: In cella olearia hęc opus ſunt,dolia olearia,& opercula,labeſcum vrnam,infundibula duo Pli.lib.24.c.15. Is nidor per infundibulum imbibitur in vetere tuſſi.Ruſtici noſtrates Lurã vocitant:antiquiores autem os vtris Luram dicebant, vnde Lurcones,capacis gulæ homines nomen acceperunt,quia Græcis appellantur λαιμάργοι.& γαστρίμαργοι.

†INFVRNIBVLVM,li.n.2.[Pala d'infornare.Ger.Ein Brotſchuſſet.]pala,qua panes in furno diſponuntur.Plin.lib.24.cap.15.]

INFVSCO,as,are,a.1.[Offuſcare.Germa.Braun oder ſchwartzlecht machen.Gal.Brunir,noircir.Hi.Embacar,o ennegreſcer a otro,] ὑπομελαίνω.fuſcum reddere.Plin.lib.9.c.39.Infuſcata aqua abſcondatur,id eſt,obſcurata,& turbida facta,vel turbata.Infuſcare vellera. Col.lib.7.cap. 3. Infuſcari barbarię,translatè pro inquinari,Macchiare,]Cicer.de Clar.Orat.Nec eos aliqua barbaries domeſtica infuſcauerat.

INFVSCVS,a,um,o.1.2.[Foſcho,שחור ſchachor. Ger. Schwartzlecht.] φαιός. idem quod fuſcus.Col.lib.9.cap.10.

INFVSVS,us,m.4.[Infuſione,]Infuſio.Plin.lib.24.ca.6.Sonitus auriunt emendat infuſu.

INGEVONES,m.3.latiſſimi Germaniæ populi, ĩ Sicambros, Teutonos, & Cauchos diuiſi.

INGAVNI,m.2.Liguriæ populi fuerunt, qui Albingaunum oppidum in ora Liguſtica condiderunt.

INGEMINO,as,are,a.3.[Raddoppiare,כפל :haphal.Ger.Zweimal oder offtermal etwas auffeinander thun,mit widerauferen wol einbilden.Gal.Doubler,redoubler.Hiſpan. Repetir,ò doblar,] διπλασιάζω, διπλόω.idem quod geminare,aut frequenter gemino. Vir.1.Geor. Ter gutture voces,Autquater ingeminant.Ouid.lib.6.Faſt Hoſtilos ingeminauit opes.Ingeminare neutrum.Virg.1.Georg. Ingeminant Auſtri.Vbi Seruius Ingeminant, pro ingeminantur, poſitum eſſe ait.

INGEMISCO,cis,n.3. Gemere,]eiuſdem ſignificationis quod Gemo.Cicer.in Epiſt.Pueri Spartiatæ non ingemiſcunt verberum dolore laniati:ingemiſcere malo alicui,eſt mali alicuius gratia ingemiſcere.Idem 2.Tuſc.Quem vidit nemo illi ingemiſcentem malo.

INGEMO,mis,mui,itum,ſecũda ſyllaba cor.a.3.[Gemere,נאנח neenach.Ge.Erſeufftzen,] εἰμώζω.vehementer gemo, & grauiter fero.Cicer.5.Phil.Vna illa in re ciuitas ſeruituris oblita ingemuit. Habet aliquando poſt ſe accuſatiuum.Virg.in Daphnide:Daphni tuum Pœnos etiam ingemuiſſe leones Interitum.

INGENERO,as,a.1.[Ingenerare,נתן nathan.G.Eingebaeren]ἐγγενάω, ἐμφυτεύω.ingigno,gignendo inſero.Ci.1.Off.Natura ingenerat prę cipuum quendam amorem in eos,qui procreati ſunt.

INGENICVLARI,d.1.[Inginocchiarſi,כרע barach,Ger.Sich neigen,die knie beugen]γονυπετῆσαι.eſt genu flectere.

INGENICVLVS,ſignum in cęlo,quod Græco vocabulo ἐγγόνασιν, nominant.Firmicus lib.6.Ingeniculus,qui & Engonaſis,in extremis partib oritur.Hoc ſidere nati,erunt mẽdaces,fugaces,callidi. Hic eſt Hercules(vt Higynus docet)qui dextro genu nixus,ſiniſtro pede capitis Draconis dextram partem opprimere conatur.

INGENIOSE,aduerb.[Ingenioſamente.Germ.Sin reichlich, kuenſtlich. Gal.Ingenieusement,subtilement.Hi.Sotil,y ingeniosamente]εὐφυῶς. ſubtiliter,& cum ingenio.Cicer.1.de Inu.ingeniosè,& diligenter electas res collocaſſe.

INGENIOSVS,a,um,o.1.2.acutus,ſolers,]ſhebet,tardus.[Ingenioso,accorto.Ger.Sinnreich,verſtendig.Gal.Ingenieux,qui a bon eſpoit.Hi. Ingenioso,y agudo de ingenio.]εὐφυὴς,ἀγχίνους.qui naturalem vim ad aliquid agendum accommodatam habet.Cice.pro Cluen. Homo imprimis ingenioſus.Idem pro Q.Roſcio Com.Quo quiſq; eſt ingenioſior,& ſolertior,hoc docet iracundius & laborioſius.

INGENIVM,nij,n.2.[Natura,ingegno.Ger.Die angeborne art oder natuerliche neigũg.G.La nature qu'un chaſcun a:engin,eſprit,& entendement.Hiſp.Naturaleza,ò ingenio natural,]φυτόν.a gignendo,propriè natura dicitur cuique ingenita.Tere.in Andr.Qui cum ingenijs conflictatur eiuſmodi,id eſt,cum hominibus eius naturæ.Eſt etiam ingeniũ, vis quædam naturalis nobis inſita,ad inuentẽdum quod ratione iudicari poſſit,εὑρεσις.Cic.lib.5.de Fin.Prioris generis eſt docilitas memoria:quæ ferè omnia appellantur vno ingenij nomine,easque virtutes qui habent Ingenioſi vocantur.Vnde præclara ingenia & obtuſa ingenia dicimus,ideſt,acuta,& rudia.

INGENS,tis,o.3.[Grande,misurato,רב rab.Ger.Sehr groſſ.Gal. Merueilleusement grand.Fort grand.Hi.Cosa muy grande en su genero.]ὑπερφυὴς.magnus & immenſus;plus enim eſt ingens,quã magnus.Teren.in Eunuc.Magnas agere gratias Thais mihi? C.Ingentes.Vir.1.Geor. Populatque ingentem farris aceruum Curculio. Ingens animus [Conſtante,]fortis,& magnus,& conſtans.Pl.in Pan.Ingentis animi ſpecimen haberetur.Hor.li.2.Ser.Ingens virtus atque animus. Virg.3.Georg.Ingentes tollent animos.

INGENVATVS,o.1.2.[Coſtumato.Ger.Der freier ehrſamer oder adelicher ſitten iſt.]εὐδίφιος.ingenuis moribus dotatus.Plau. in Mil.

INGENVE,[Puramente.Germa.Frei,adelich.Gal. Franchement, noblement,ſimplement.Hiſp.Libre,y hidalgamente,]aduer.ἀπλῶς.liberè & ſimpliciter.Ingenuè loqui dicitur,cum quis ita loquitur, vt liberum hominẽ decet,hoc eſt,vt nihil timidè dicat,aut ſeruiliter. Sic ingenuè fateri,eſt liberè,& audacter,ſimpliciterque fateri.Ci. ad Metel.Quod me abs te cupiſſe laudari,aperte atq; ingenuè cõfitebor.Ingenuè educari,hoc eſt, liberaliter & quemadmodũ hominem liberum decet.Idem 3.de Fin.Honeſta in familia inſtitutus,& educatus ingenuè.

INGENVITAS,f.3.[Purità,ſimplicità.Ge.Anerborne freiheit,ehrſamme vnd adeliche art.Gal.Ingenuité,honeſté,nobleſſe.Hiſ.Hidalguia honeſtidad,libertad,]ἐλευθεριότης.libertas,honeſtas.Cicer. 3. Verr. Veſtitus,quẽ illi mos,& vis ingẽuitatis dabat.Præferre probitatem quandam;& ingenuitatem,idem li.1.Aca. Idem 3.Ver.Detrahens ornamenta,non ſolum fortunæ,ſed etiam ingenuitatis.

INGENVVS,a,um,o.1.2.[Libero,gentile,בן חורין ben chorim.G.Freierboren,freimutig.Ga.Noble,& hamiſte franc debonnairè.Hi.Libre,hidalgo,]ἐλεύθερος,γνήσιος.qui in libertate natus eſt, cuius antitheton eſt Libertinus.Eſt enim Libertinus,ἀπελεύθερος,qui ex iuſta ſeruitute manumiſſus eſt:aut certè qui liber quidem natus eſt, ſed ex parentibus libertis. Vnde interrogare hoc modo ſolemus, Ingenuus ne,an libertinus es?id eſt,liber natus,an ſeruitute liberatus,ſiue ex libertinorum genere ortus? Ter.in Phor.Ingenuam, liberalem nactus es.Ci.3.Ver.Hominem ingenuum, & satis nobilem.Ingenua facies,quæ & liberalis dicitur,hoc eſt,elegãs. Plau. in Pœn.Facies ingenua eſt.Artes,ſiue diſciplinæ ingenuæ, id eſt, liberales,& ingenuis,hoc eſt,liberis dignæ. Cic.2.de Finib.

INGERO,is,p.c.a.3.[portar dentro,por dentro.Ge.Hinein tragẽ.G.Porter,mettre,ou ietter dedans,ou contre.Hi.Meter por dentro.]εἰσφέρω. infero,importo.Pla.in Pſeu.Tu qui vinam habes,aquã ingere.Ingerere cibum,vel potionẽ ægroto,pro porrigere.[Porgere,Celſus: Conuicia ingerere alicui.Hora.1.Ser.Sat.5.Ligna ingerere foco. Plau.Bac.Oſculum ingerere Sue.de Clar.gram.Semen ſolo ingerere,pro ſeminare,[Seminare,]Col.lib.2.c.10.Ingerere dicta in aliquem,pro maledicere,& conuiciari. Pla. in Aſi.Cum dicta in me ingerebas,odium,non vxorem.Ingeſtum,pro eo,quod violẽtet oblatum eſt.Tac.lib. 1.Nomen patris patriæ Tiberius a populo ſæpius ingeſtum repudiauit.Cic.Att.Sed ingero præterita.

INGESTABILIS,le,o.3.[Che non ſi può portare.Ge. Vnmaglich.] ἐφόρητος.quod geſtari non poteſt. Pli.lib.7.c.6 Ingeſtabile onus.

INGIGNO,is,ingenui,ingenitum,a.3.[Ingenerare.G.Eingebaerẽ,mitt der geburt in die natur pflantzẽ,]ἐγγενάω. inter gignendum infero,ingenero. Cic.lib.2. de Fin. Natura cupiditatem ingenuit homini veri inueniendi. Natali & ingenita ſterilitate laborantibus. Colu.lib.3.c.7.Ingenita nobilitas. Ouid.ad Piſonem.

INGITAS,f.3.[Pouertà,חסר cheſer,מחסור machſor,חרון herum, דלות dallah.G.Armut,mangel,]quaſi indigitas,paupertas.Pla.in Pœn. Ad ingitatem lenonem rediget.Alij legunt, Incitas.

INGLOMERO,as,are,a.1.[Accumulare,גלל ghalà.Ge.Vberein ander winden oder kugien.Gal.Emmonceler,enuelopper.Hiſp.Embolurar,] συμπεριπλάθω.accumulare,coaceruare,& veluti in globi formam inuoluere. Stat. 1. Th. Sed plurimus Auſter inglomerat nocte m.

INGLORIVS,ria,rium,o.1.2.[Senza gloria,ignobile.Ge.Vnberuempt. vnnam haftig, der noch nie mit tugẽd ehr eingelegt hat.G.Qui n'a point de bruit ſans honneur.Hiſp.Coſa ſin honra y alabanza.]ἄδοξος,γνώριμος.qui nullam gloriam ſua virtute conſecutus eſt. Vir.1.Aneid.Ex

ſe leuis nudo, palmaque inglorius alba. Cicer. 1. de Leg.

INGLVVIES, uiei, g. 5. [*Ingordigia.* Ger. Fraeſſikeit. *Gal. Gourmandiſe, gloutonnie. Hiſ. La gargantez, ò tragonia.*] Ἀσχηνία. inſatiabilis vora citas. Ter. in Eun. Harum videre ingluuiem, ſordes, inopiam. Accipitur etiam pro fine gutturis, in quem aues cibos recenter deuoratos demittunt. Col. lib. 8. c. 13. de gallinis loquens: Niſi vacua eſt in gluuies, cruditatem ſignificat. Apuleius pro Curculione poſuit, cū ait, Reſtis ad ingluuiem aſtricta.

INGRANDESCO, ſcis, dui. [*Diuenir grande, aggrandirſi, farſi grande,* גדל ghadgbl. Ge. Groß werden. *Gal. Deuenir grand, s'aggrandir, accroiſtre. Hiſ. Engrandeſcerſe.*] Μεγαλύνομαι. augeor, grandior fio. Colu. lib. 11. c. 3. Licet porcum, ſi iam ingranduit, transferre. Idem lib. 2. cap. 10. Vt celeriter prodeat, & ingrandeſcat.

INGRATE, aduerbium, ἀχαρίστως. Pli. li. 27. cap. 2. Ingratè Deorum munera intelligit. Idem lib. 18. c. 3. Non ingratè nominando M. Varronem [*Volentieri,*] id eſt, libenter, Cic. Caſſio; Ingratè noſtra felicitate abutuntur.

†INGRATIFICVS, pro ingrato, & beneficij immemore. Ci. pro Seſt. O ingratifici Argiui.]

INGRATIS, ἀέκοντι. præter gratiam, præter voluntatem. Pla. in Amph. Ingratis excitauit. Cic. pro Quin. Extorquenduin eſt inuito, atque ingratis quod non debet. Vide Gratis.

INGRATIIS, ablatiuus aduerbialiter poſitus, pro Ingratis, vt Ingratijs tuis, ideſt, præter gratiam tuam, vel meritum. Pla. Met. Tuis ingratijs. Idem in Caſin. Vobis inuitis, atque amborum ingratijs.

INGRATVS, a, um, o. 1. 2. [*Ingrato, nõ grato, non ricordeuole de'beneficii. G.* Vnangenẽ, vndanckbar. *Ga. Ingrat, meſcogneſſant le bien qu'on luy a fait non agreable. H.* Deſgradecido.] ἀνάνδρος. inuicundus, non gratus, non acceptus. Pli. lib. 15. ca. 25. Non ingratæ amaritudinis. Iocus, non ingrati. Ouid. 3. Faſt. Onus ingratum. Catullus: Ingrata oratio, cui opponitur iucunda. Quin. libr. 8. cap. 3. Ingrati ſaporis caſeus. Col. lib. 7. cap. 8. Ingratus item dicitur, qui non meminit accepti beneficij, nec gratiam vllam reddit. Ter. in And. Adeone me ingratũ, aut inhumanũ, aut ferum putas? Cic. ad Att. Nihil cognoui ingratius. Ingratus animus. Senec. Epiſ. 1. Inter vitia nullum frequẽtius, quam ingrati animi. Ingratus, [*Contra la voglia,*] inuitus, & coactus, inquit Donatus. Ter. in Eun. Ingratus, vt dormiam.

INGRAVESCO, is, n. 3. gliſco, creſco, grauior fio) (leuior [*D. nenir più grave, più moleſto,* כבד chabadh. Ger. Beſchwerlich werden. *Gal. Deuenir peſant, s'appeſantir, ſe rengreuer. Hiſ. Hazerſe peſado.*] Βαρύνομαι, grauior & moleſtior fio. Ci. de Sen. Corpora defatigatione, & exercitatione ingraueſcunt. Idem ad Brutũ: Ingraueſcit in dies malum. Ingraueſcentem morbum præuidere. Cic. 2. de Diu. Ingraueſcens ætas, id eſt, ſenectus. Cic. de Ami. Idem li. 2. Fam. & Vir. li. 10.

INGRAVO, uas, p. c. a. 1. [*Aggrauare,* הכביד hichbidh. ger. Beſchwaeren,] Δεινοποιῶ. exaggero, & grauius facio, Vir. 12. Aeneid. Ingrauat hæc ſæuus Drances.

INGRESSION, eris, d. 3. [*Entrare,* בא ba. Ger. Hinein gehn. *Gal. Entrer. Hiſ. Entrar.*] Εἴσοδος, εἴσβασις. introeo. Propert. lib. 2. Nouus ingreditur tua templa ſacerdos. Accipitur aliquãdo pro ſimplici Gradiens, [*Andare,*] Vir. 1. Geor. Pecoris generoſi pullus in aruis Alcior. Idem. Ingreditur. Pro incipio, [*Cominciare*] Cic. de Orat. Quod nũc facere ingredimur.

INGRESSIO, onis, f. 3. [*Entrata* בא bo. Germ. Der Eingang. *Ga. Entree. Hiſp. Entrada.*] Εἴσοδος. actus ipſe ingrediendi. Ci. 5. Phil. Ab ingreſſione fori populum prepulſari videres. Idem de Ora. 1. Video hãc primam ingreſſionem meam è media Philoſophia repetiram.

INGRESSVS, us, m. 4. [*L'andare* מא tſahadh. Germ. Eingang. *Gal. Marche, allure. Hi. Obra de andar, andadura.*] Βάδισμός. inceſſus, ambulatio. Cicer. 1. de Nat. Deo. Ingreſſus, curſus, accubatio, inclinatio, ſeſſio. Idem 1. de Orat. Orationis veſtigia, ingreſſumque non vidi. Ingreſſus, initium, [*Principio,*] Quin. lib. 9. ca. 4. Si pars poſterior in clauſula deprehendatur, rurſus prior in ingreſſu.

INGRVO, n. 3 [*Aſſalire. Gal. Aſſaillir auec impetuoſité. Hiſ. Arremetter con impetu.*] Ἐμβάλλω. eſt confeſtim, & cum clamore impetum facio, more gruum, qui nõ niſi magno agmine, & vehementi clangore volitant. Pla. in Amph. Noſtri contra ingruunt. Col. li. 2. Ingruẽte hieme frumenta iacimus. Dicitur de bello, vel pluuia, de tempeſtate, & huiuſmodi.

INGVINA, pe. c. n. 3. [*Inguinaglie.* Ge. Die theil deſs leibs zu nechſt neben der ſcham an weib vnd mann. *Gal. L'eine, le bas du ventre, ou ſont les parties honteuſes. Hiſp. La ingle.*] Βουβών. a rei anatomicæ peritis propriè dicũtur partes illæ corporis concauæ, pubi vtrinq; vicinæ, tumoribus quibuſdam contra naturam obnoxiæ. Paſſim in a ſcriptoribus inguina, τὰ αἰδοῖα accipiuntur pro ipſis pudendis, tã feminarum, quam virorum. Mar. Mixtiſque mouemur inguinibus. Obſcenum inguen. Hora. 1. Ser. Sat. 8. Candida inguina. Vir. 6. Ecl.

INGVRGITO, as, p. c. a. 1. [*Trangugiare,* לוע helah. Germ. Geitziglich hinein ſchlucken, vberfuellen mit eſſen vnd tranck. *Gal. Remplir par deſſus, fourrer, & mettre dedans iuſques a creuer. Hiſpa. Tragar.*] Γαστρίζω. cum vehementia inglutio, gulam impleo, cibo aut potu intemperanter me obruo. Pla. in Curc. Vide, vt ingurgitat impura in ſe merum. Cicer. in Aut. Cum ſe cibis ingurgitaſſet. Ingurgitare

ingenium poculis. Gel. l. 15. c. 2. Ingurgitare ſe in flagitia. Ci. in Piſ. Ingurgitare ſe in Philoſophiam. Gel. lib. 5. Lact. lib. 4.

INGVSTABILIS, le, o. 3. [*Ingouſtabile, che non ſi può guſtare* Ge. Das man nitt verſuchẽ mag. *Gal. De quoy on ne ſauroit ou on n'oſeroit gouſter. Hiſp. Coſa que no ſe puede guſtar.*] Ἀγεύστος, quod guſtari non poteſt; ut, Inguſtabilis fons. Pli. li. 2. c. 106. Idem lib. 10. ca. 26. Bacras aceribas & inguſtabiles.

INGVSTATVS, a, um, o. 1. 2. [*Non guſtato.* Ge. Vnuerſucht.] nomen adiectiuum, ab In, particula negatiua, & participio Guſtatus, idem ſignificans quod non guſtatus. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi.

INHABILIS, le, o. 3. [*Inhabile, non atto.* Ger. Vngeſchickt, vnxandſam. *Gal. Qui n'eſt point propre a quelque choſe. Hi. No habil, no atanado.*] ἀνεπιτήδειος. non aptus. Colu. lib. 2. cap. 1. Progenerandis foetibus inhabilem. Inhabilis magnitudo. Liu. li. 33. Inhabile telum. Idem libro 24.

INHABITABILIS, le, o. 3. [*Non habitabile.* G. Vnbewohnlich, das man nicht einwohnen kan,] ἀοίκητος, quod habitari non poteſt. Cic. de Nat. Deor. Terræ regiones ſunt inhabitabiles. Sic Pli. lib. 6. cap. 17.

INHABITO, as, a. 1. [*Habitare,* יצב jaſc. hab. Ger. Einwohnẽ,] ἐνοικέω. in loco aliquo habito. Liu. 22. Procul aberant vici, qui inhabitãtur. Pli. in Epiſt. Inhabitantibus triſtes. Inhabitat animus in oculis. Plin. lib. 11. cap. 37.

INHÆRESCO, is, si, ſum. 3. [*Accoſtarſi, appoggiarſi,* דבק dabak. Ge. Anhangẽ, anklebẽ. *Gal. Tenir a ou contre, y bordre. Hi. Allegrarſe.*] προσκολλῶμαι. ad rem ſi quam hæreto. Col. lib. 3. Cacumina oliuæ, ſicut manu in hærent, vt aqua parte abradito. Inhærebat oculis memoria imaginis, hoc eſt, ſcripta pręoculis erat; apud Pli. in Epi. Inhærere veſtigijs. Col. lib. 9. c. 8. Inhærere voluptatibus. Cic. 1. de Finib.

INHAERESCO, is, si, n. 3. [*Attaccarſi,* דבק dabak. G. Anhangen, anklebẽ.] προσκολλῶμαι. adhæreo. Cic. lib. 3. de Natur. Deor. In foribus auium, tanquam in viſco, inhæreſcerent. Inhæreſcunt penitus in mentibus. Cic. 3. de Tuſc.

INHALO, as, p. p. n. 1. [*Fiatare, ſpirare,* נפח naphach. Ge. Einrauchen.] ἐμπνέω. halitum inſpiro. Cic. in Piſ. Cum illo ore fœtido teterrima nobis popinam inhalaſſet.

INHIBEO, es, a. 2. ſecunda ſyllaba cor. [*Vietare,* מנע manah מנע hatſar. Germa. Auffhalten, hinderhalten, verhinderẽ, nicht fortrucken. *Ga. Retenir, empescher, empeſcher, inhiber. H. Vedar, o defender.*] ἀπέχω. In, & Habeo, compoſitum: rem cęptam, ne vlterius progrediatur, impedire: vt docet Valla. li. 5. Virg. 12. Aen. Parcite iam Rutuli, & vos tela inhibete Latini. Mortem inhibere a turpi probro. Catullus: Fletus alicuius inhibere. Cic. in Ar. r. Inhibere ſupplicũ alicui adhibere. Oui. 5. Tri. Inhibere aliquem, id eſt, [*Fermare,*] ſiſtere: cũ contrarium eſt, Soluere. Pli. li. 19. c. 18. Inhibere imperiũ, eſt alicui, qui in magiſtratu eſt, interdicere, ne vtatur poteſtate. Liu. li. 31. Imperia inhibita vltro, citroque. Inhibere remos, eſt in re aliqua cæpta ſubſiſtere, & vlterius non progredi. Quin. in Præf. libr. 12. Tullius ipſe, quamuis tanta, tamque inſtructa naui hoc mari ingreſſus, contrahit vela, inhibetque remos.

INHIBITIO, onis. Cic. lib. 13. Epi. Ad inhibitio remigum.

INHIO, as, are, n. 1. [*Star con la bocca aperta, deſiderare più che altri. Ge.* Etwan vber ginen. *Ga. Baailler, & ouurir la bouche pour prendre quelque choſe, deſirer auec la bouche ouuerte. Hi. Codiciar con la bocca auierta.*] ἀπεχάινω. luporum proprium eſt, qui aperto ore, linguaq; exerta cibũ appetere dicuntur. Frequenter tamẽ per translationẽ accipitur pro rem aliquã vehementer appeto. Cõſtruitur tamẽ modo cum datiuo, modo cũ accuſatiuo. Apu. li. 11. His inhians propius acceſſit. Cor. Tacit. Pariter hortis inhians. Cic. in Catil. Romulus lacteus vberibus lupinis inhians. Plau. in Sti. Tuam hæreditatem inhiat, quaſi eſuriens lupus. Stat. The. Patemos inhiantem obitus.

INHONESTE, [*Diſhoneſtamente.* Ge. Vnehrlich, ſchandtlich. *G. Deshoneſtemen, vilainement. Hiſp. Diſhoneſta, ò feamente,*] αἰσχρῶς. turpiter. Ter. in And. Inhoneſtè optant parare hiç diuitias. Ci. ad Att. lib. 2. Fauonius accuſauit Naſicam inhoneſtè.

INHONESTISSIMA cupiditas. Idem pro domo ſua: Profecto illum hominẽ turpiſſimum atque inhoneſtiſſimum iudicares. Sal. in Cic. Quæ honeſtè nominari non poſſunt inhoneſtiſſima.

INHONESTO, as, are, a. 1. [*Diſhonorare.* G. Entehrẽ. G. *Deshonorer, vilaner, diffamer. Hi. Deshoneſtar ò afear algo.*] ἀτιμάζω, dedecorare. Oui. 4. Tri. Ele. 7. Ne cadat, & multas palmas inhoneſtet adeptas.

INHONESTVS, a, um, o. 1. 2. [*Diſhoneſto, brutto.* G. Vnehrlich. *Gal. Deshoneſte, vilain, ord & ſale. Hiſp. Coſa fea, y deshoneſta.*] αἰσχρός. turpis fœdus. Ter. in Eun. Inhoneſtum hominem. Cic. ad Q. Fr. lib. 1.

INHONORATVS, a, um, o. 1. 2. [*Diſhonorato,* G. Vnuerehret.] ἄτιμητος. honorato contrarium. Cic. 3. Tuſc. Multi inhonorati præferuntur. Suet. in Claud. Inhonoratior triumphus.

INHONORVS, o. 1. 2. [*Senza honore, ignobile.* G. Vnehrſam, vnberuẽpt. *Gal. De qui il n'eſt point de bruit. Hiſp. Sin honrra.*] ἀδόκητος. qui ignobilis eſt, & ſine honore. Plin. lib. 5. c. 30. Inhonoræ ciuitates. Facies inhonora. Sil. lib. 10. Sacerdos inhonorus. Stat. 3. Theb. tes. Facies inhonora. Sil. lib. 10. Sacerdos inhonorus. Stat. 3. Theb.

INHORREO, es, n. 2. [*Eſſere aſpro, horrido,* סער ſimme. Ge. Rauch oder erzittrend werden.] φρίττω, horridus fum. Liu. l. b. 8. Haud ſecus

quam

quam vallo ſepta inhotret acies.

INHORRESCO,n.3.horridus fio.Plin.libr.10.ca.41.Inhorreſcunt edito ouo.Virg.lib.1.Geor.Spicea iam campis cum meſſis inhorruit.

INHOSPITVS,a,um,o.1.2.ἄξενος.quod hoſpitio aptum non eſt,aut cõmodum.Ouid 1.Met.Inhoſpita tecta tyranni.[*Barbaro*,]Id eſt,in quibus non eſt tutum hoſpitari.Virg.5.Æneid.Et inhoſpita Syrtis Vbi Seruius,Inhoſpita,barbara,aſpera.Hor. Inhoſpita,teſqua,hoc eſt,aſperrima loca,acceſſu difficilia.

INHOSPITALIS,le,qui nullos recipit hoſpites.Plin.lib.6.in Præf.Pontus Euxinus ab inhoſpitali feritate ἄξενος appellatus.

INHOSPITALITAS,atis,f.3.ἀξενία.Cic.4.Tuſc.

INHVMANE,[*Crudelmente,inhumanamente*.G.Vnmenſchlich,gantz vnfreundtlich.G.*Inhumainement,cruellement*.Hi.*No humanamẽte*,]ἀνθρώπως.duriter,&c contra legẽ humanitatis.Ter.in Heau. Nimis grauiter cruciare adoleſcentulum,nimiſque inhumanè: Cic.3.Offic.Inhuma nè feceris,contraque naturæ legem.

INHVMANITER,[*Crudelmente*.]aliud aduer.eiuſdem ſignificationis. Cic.ad Q.Fr.Illum tam inhumaniter feciſſe.

INHVMANITAS,atis,f.3.[*Discortesia,inhumanità*,אכזריות achzerijuth Ge.Vnmenſchlichkeit,vnfreundtlichkeit.*G. Inhumanite,cruauté.Hiſp.Inhumanidad,crueldad*]ἀπανθρωπία.Cic.2.Ph.Sit hoc in humanitatis tuæ.Idem 1.de Orat.Quod ego non ſuperbia,atque inhumanitate faciebàm.

INHVMANVS,a,um.o.1.2.[*Inhumano,crudele*,אכזר achzar.G.Vnmenſchlich,grauſam.*Gal.Inhumain,cruel.Hiſp.Ageno de humanidad,inhumano,cruel*,]ἀνάνθρωπος. crudelis,humanitatis expers.Cic.4.Ver. Inhumanus homo.Idem pro Quinctio;Inhumanus præco.Ter.in Phor.Homo inhumaniſſimus. Inhumana vox.Cicer.3.de Finib. Inhumanus,non humanus,ſed diuinus.Apul.lib.5.

INHVMATVS,a,um,o.1.2.[*Inſepulto,non ſepelito*.G.Vnuergrabẽ.*Gal. Non enterré,ne enſeueli.Hiſp.Coſa non enterrada*,]ἄταφος,ἄθαπτος. inſepultus.Cic.1.Tuſc.Diogenes iuſſit ſe proijci inhumatum.Idẽ de Diu.Is cum eſſet proiectus inhumatus.

INHVMO,as,p.c.[*Sotterrare*,קבר kabar.Ge.Vergrabẽ.*Ga.Enterrer,enſeuelir.Hiſ.Enterrar*,]ἐνθάπτω.humo intego,terra obruo.Pli.li.17. Non inhumare taleas,vtilius compertum.

INIBI,p.c.[*In quello iſteſſo luogo*,שם ſcham.Ger.Eben daſelbſt.*G.En celuy,la meſme.Hiſ.En el meſmo lugar*,]ἐνταῦθι.ex In,& Ibi,quaſi intus ibi,vel in eo ipſo loco. Apul.Multa inibi dicta ſunt,quæ cõmemorare non eſt opus.Plau.Vos inibi adeſte.Aliquando ſignificat,prope[*Appreſſo,vicino*,]Cæcil.Plocio,vt citat Nõ.Liber ne es? non ſum: verum inibi eſt. Aliquando ſignificat inter iſtos.Pla.in Capt.Inibi emit olim amiſsũ filiũ.Alias ponit pro Sic.Pacuuius Ilione,apud eũdẽ Nonius.Profectò aut inibi ẽ;aut iã potiũ ẽ frugũ.

†INIGO,is,p.c.Verbum ruſticorum, qui dicebant Inigere pecudes, id eſt,intro agere: vt contra Exigere, cum è ſtabullis educebant. Var.lib. 3.cap.10.de re ruſt.]

†INIECTIO,nis.f.3.ἀνάβασις. Vt,manus iniectio,ius dominiin re capienda,quam ſuam agnoſcit.Senec.2.de Tranq.]

†INIECTVS, us.m.4.[*Esso iettare dentro*] Iniectio.Plin.lib.8.cap. 16.]

INICIO,cis,p.c.a.4.[*Gittare dentro*,יריה iarah.German. Hinein werffen.G.*Ietter dedans,mettre dedans,en deſſus*.Hi.*Echar en algo o a dẽtro*.] ἐπιβάλλω.proprie intro iacio,immitto.Ter. in And. Quæ ſeſe in ignem inijcere voluit,prohibui.Cicc.Epiſt.Inijcere cupiditatẽ alicui.Inijcere manus,eſt manibus apprehendere,& tanquã rẽ ſuam ſibi vendicare. Vnde manus iniectio,dicitur vendicatio rei nobis debitæ,nulla iudicũ auctoritate expectata.quinct.Patri i filiũ,patrono in libertum,manus iniectio ſit.Paul.l.pen.ff.de ſeruis exp.Si Titius ſeruum vendidit ea lege, vt ſi Romę moratus eſſet, manus inijcere liceret,&c. Vir.10.Æneid.Iniecere manum Parcę, hoc eſt,tanquam rem ſuam ſibi vendicauerunt,& abſtulerunt.Aliquando eſt cum impetu iacere,ſeu impetum facere.Ouid.Inijcere anguipedum captiuo brachia collo.Aliquando ſimpliciter iacere. Pla.in Epi. Tragulam inijcere adornat.Aliquãdo innectere vel ligare[*Ligare*,]idem in Cap. Inijcite huic manicas magiſtræ,id eſt, innectite.Liu.l.1.Iniecte Turno catenæ,id eſt,Impoſitæ.Hinc Superinjicio.Virg.4.Geor.Et taras ſuperinijce frondes.

INIMICE,[*Da nimico*.]Ge.Feindtlich] ἐχθρικῶς.hoſtiliter,auerſo animo.Cic.2.Phil.Tecum agam non inimicè.

INIMICITER,[*Da nimico,crudelmente*,]eiuſdem ſignificationis. Accius Didaſcalicorũ,lib.1.vt citat Nonius; Pacare hoſtem ferocẽ, inimiciter accenſum.

INIMICITIA,æ,f.1.ſimultas,alienatio,diſiunctio[*Inimicitia*אבה eb ah נגישׂנה ſitnah.G.Feindtſchafft.G.*Inimitié.Hi.enemiſtad*.]ἐχθρα. ſingulari numero dixit Cic.lib.2.Tuſc.Inimicitia,ira,vlciſcendi tẽpus obſeruans.Cæſ.libr.1.de Anal.plurali ſemper numero dicẽdas putat inimicitias. Ter.in Phor.Nunquam tam graues inimicitias capere in noſtram familiam.

INIMICO,cas,a.1.[*Inimicare*.Ger.Zum feind machen.*Ga.Eſtre ennemi hair.Hiſp.Enmiſtar,ó hazer enemigo*.]cum accuſatiuo.ἐχθραίνω. inimicum facio.Hora.lib.4.Car.Ode vlt.Miſeras inimicat vrbes.

INIMICOR,aris,d.1.[*Inimicarſi*,שׂטם ſitan.German.Feindtſchafft treiben.*Gal.Eſtre ennemi.Hiſpa.Ser enemigo*,]δυσεχθάνομαι.deponens, inimicitias exerceo.Ci.de pet.Cõſul.Alienant ſeſe,& inimicantur.

INIMICVS,cl.[*Inimico,nemico*,שׂטן oieb.Ge.Ein feind.G.*Ennemi.Hi. Enemigo*,]ἐχθρός.qui aliũ odio proſequitur,vlciſcẽdiq; tẽpus expectat:ab In,priuatiua particula,& Amicus.Eſt aũt inimicus propriè priuatus:Hoſtis publicus.Suc.in Tib.Scribit hoc familiariter,nec dũ planè inimicus,aut hoſtis.Plaut Perſa:Inimici famam nõ ita, vt nata eſt,ferunt,Cic.4.de Fin.Si quis ſibi ipſi inimicus eſt.

INIMICVS,a,ũ,o.1.2.[*Inimico*,אויב zaheph רע rah.Germ.Feindtlich.] Cicer.4.Ver.Videte,quam non inimico animo ſim acturus. Tranſfertur & ad res inanimatas,accipiturque pro noxio,[*Nocuo*,]Pli. lib.11.c.53.Inimicæ oculis vomitiones.

INIMITABILIS,& hoc bile,o,3.ἀμίμητος.quod nemo facilè queat inimitari.Quin.lib.2.c.17. Opera nobis inimitabilia.

INIQVE aduer.[*Iniquamente*.G.Vnbillich.*Gal.Iniquement,a tort,& ſans cauſe.Hi.Iniuſtamente*,]ἀγνωμόνως,ἀδίκως.iniuſtè.Cic.ad Brut.

INIQVITAS,atis,f.3.[*Iniquità,ingiuſtitia*, רלע reſchah עולה haylah hauon.Germa.Vnbilligheit,vngerechtigkeit.G.*Iniquité,mauuaiſtie,iniuſtice.His.Iniuſticia,o maldad*,]ἀγνωμοσύνη.iniuſtitia,malignitas,iniuria.Pli.l.12.cap.19.Id acciderit ne ob iniquitatẽ præpotentium.Iniquitas loci,[*Inequalità*,]inequalitas.Liu.lib.7.Si ab eo conſilio iniquitate loci deterrentur.Iniquitas temporis,[*Difficultà*.]difficultas. Liu.lib.35.Seruierunt temporum iniquitate preſſi.

INIQVVS,a,um.1.2.ab In,& æquus,æ,in i,productam conuerſa.[*Disegnuale.Gal.Inegual,mal vni.Hiſp.Coſa,no ygual*,]ἀνώμαλος. idem eſt propriè quod inæqualis,[*Ineguale*,]hoc eſt, non planus. Vnde Iniquus locus, id eſt,inæqualis. Liu. libro 2. Loco iniquo ſubeundum erat ad hoſtes.Per translationem verò dicitur de hominibus improbis,qui ſunt æquitatis expertes,[*Ingiuſto,crudele*,]Ter.in Andr. Ea nunc me exquirere,iniqui patris eſt. Idem in Heau.Cice.2. Tuſc.Ferunt iniquo animo.Aliquando capitur pro magno,ſeu immenſo,[*Smiſurato*,]Vir.1.Geor.Iniquo pondere raſtri.Aliquando pro anguſto,[*Stretto*.]Idem 4.Georg.Spatijs excluſus iniquis.

INITIA,n.2. dicebantur Cereris ſacra,quæ & μυστήρια, Græco nomine appellãtur. Var.li.2.de re ruſt. Initijs Cereris porci immolãtur. Alio nomine initiationes nũcupantur,quæ(vt ait Tert.)ſemper arcent profanos, & arbitris carent. Cic. Epiſt. Initia vt appellantur.

INITIO,as,a.1.[*Ordinare nelle coſe ſacre*,חנך chanah.Ga.*Initier,baillier commencement en la religion.Hi.conſagrar,ò dar orden ſagra*,]μυῶ. ſacris imbuo.Cic.de Nat.Deor.Vbi initiantur gentes orarum vltimæ.Pli.lib.30.c.2.Magicis ſcenis eum initiauerat.Vnde Initiatus, ſacris imbutus.μεμυημένος.Ci.2.de Leg.ait myſteria appellari Initia,quibus ex agreſti vita exculti ad humanitatem ſumus, tanquã ea ſint vitę principia. Propriè tamen Initia dicebantur Cereris ſacra,quibus neminem intereſſe fas erat,niſi initiatum. Var.de re ruſti.li.3.c.1.Initia vocantur,quæ Cereri fiunt ſacra.Liu.li.3.Acarnanes duo iuuenes per initiorum dies,non initiati,templum Cereris, imprudentes religionis,cum cęterâ turba ingreſſi ſunt.Pueri quoque Eduliæ,Potinæ,& Cubæ,edendi,potandi,& cubandi Deabus initiabantur,teſte Varrone lib.4.de Ling.Lat.cum a lacte & cunis ad ſolidiores cibos,& lectulos tranſibant.Aliàs Initiari eſt inchoare,& auſpicari.[*Cominciare*,]Firmicus;Ver initiatur,cum primam Arietis partem Sol fuerit ingreſſus.

INITIVM,tij,n.2.[*Principio*,תחלה rechillah.G.Ein anfang.*Gal.Commencement,entrer.Hiſp.Comienco notable y principal*,]ἀρχή.cœptũ. Valla:Principium rei maioris initium vocatur:vt,Initium orationis.Quin.lt.4.ca.1.Quod principiũ Latinè,vel exordium dicitur, maiore quadã ratione Græci videntur proœmium nominaſſe,qd a noſtris initium modo ſignificatur:illi ſatis clarè partem hanc eſſe ante ingreſſum rei,de qua dicendũ ſit,oſtendunt. Ter.in Hec.

INITO,as,frequentatiuũ ab Ineo,ἰμβατεύω. Diomed.ab Ineo,is,Inito dicimus.Pacuuius;Loca arida initas.

INIVCVNDE,[*Spiacevolmente*. German. Vnlieblich.*Gal.Mal plaiſamment,de mauuaiſe grace.Hi.No trayendo deleyte*.]aduer.Cic.ad Att. lib.1. Quæ res mihi aſperiùs & iniucundiùs actæ videbantur.

INIVCVNDITAS,atis,f.3.[*Spiacevolezza*.G.Vnlieblichkeit.*Gal.Mauuaiſe grace.Hi.La diſpoſition de no deleytar*,]Cic.2.de Nat.Deo.Ne quid habeat iniucunditatis oratio.

INIVCVNDVS,a,ũ,o.1.2.in ſuauis,acerbus.)(iucundus,[*Noioſo,ſpiacevole,moleſto*.Ger.Vnlieblich.*Gal.Mal plaiſant,triſte. Hiſp.Coſa que no deleyta,triſte*,]ἀηδής.ingratus,triſtis,moleſtus.Cicer.1.de Finib.

INIVDICATVS,a,um, o.1.2. ἀκρίτος.non iudicatus. Gell. lib.13.c.25. Decem hominibus vitam eripis,indicta cauſa,iniudicatis,indemnatis Quin.lib. 10.c.1.Id iniudicatum relinquo.

INIVGES,f.3.hoſtiæ, ἄζυκτοι θυσίαι. vocabantur,quæ nunquam domitæ,aut iugo ſubditæ fuerant. Feſtus & Macr.

INIVNGO,is,a.3.*Imporre,commettere*.חנה ſiuuah.G.Aufflegen,befehlen.*G.Impoſer,commander. Hi.Impingir o imponer*,]πρόσταγμα.impono,demãdo,præcipio,vt Iniungo tibi hoc onus,vel munus Liu. li.3.Comitiorum illi habendorum munus conſentius iniungũt Idẽ lib.16.Seu æquum,ſeu iniquum onus iniungendum eſſe.Sic Cæſar 5.Bel.Gal.& 2.Bel.Ciu.Propriè tamen Iniungere,eſt intus,vel ſupra iungere.Col.lib.5.Singulis brachijs licebit bina iniungere flagella.Injungere detrimentum reip.eſt inferre.Brut.ad Cic.11.Epiſt.

Ne quid detrimenti reip. ieiũgant, summa nobis dabitur opera. Inuigere inimicam. Liu. lib. 3. Inuigere ferruncum. an ferruncé redigere. Idem lib. 5. Inuigere tormentum. Plin. in Pan.

Invrans, antiq. f. [*Iniurius, per duplex m. ex In, & Ius, quasi intus no.* Cicer. 2. de Nat. Deo. Patrim iubmeritorum pur Hostiarium, & inuarium beluarum. Liu. lib. 21. Dumodo iniquæ, & capere oneta perfent. Virg. 4. Flumos amare inFaces. 3. Cam. Ode 17. Innatem Marice inuoribus tenuile Lyrum. Ie file Innato, frequentatium.

Invrians, adiect. [*Iniurius, pœn* haſchôK. Ge. Vnſchuldig, vnrecht. *Gal. Innocens, qui ne mali quidem in alios.* Hi. *El que no empezo mal ninguno.* Ze. *Mal innocente coſa, dixeras.* innoxius crimine purus. Cic. 5. Innocens dicitur non qui leuiter noces, ſed qui nihil noceat. pro Rof. Innocens ſi accuſatus fuerit abſolui poteſt.

Innocenter, [*Innocentemente.* G. Vnſchuldiglich. *G. Innocemment. Hi. No haziendo mal, ninguno.* Ze. *innocemment.* innoxie, pura. Cic. in Sall. Antequã eos vlla innocentiſſime acta cõmẽdatio. Plin. lib. 8. ep. 22. Innocentius decreſcente luna, quam crediderunt. Innocentia, f. i. [*Innocentia, pœn* haſchôK. *Ge. Vnſchuld. Ga. Innocence. Hi. A quella innocencia de no hazer mal.* Ze. *innocentia.* integritas. Cic. 4. Tuſc. Aut affectio animi talis, quæ nocere nemini ſolet. Cic. in Cæcin. Pla. in Mil. Amãtes innocentiã, de innocentia ſua certior factus.

Innocvvs, adiect. [*Innocente. Ge.* wider billich vnd recht. *Gal. Innocent. Hi. El que no empezo mal ninguno. Ze. Innocente contra theſtem. Hi. Innocente, o inocente. Ga. Innocent, innocente. Hiſp. El que no haze mal ninguno.* Cic. pro lege Man. Minores vehit mercatoribus innoxium. *Innocente.* [Cic. pro lege Man. Minores vehit mercatoribus innoxium. tractatus bella gefferunt. Col. lib. 1. c. 8. Iniurioſe tractentur.

Inivriosvs, adiect. [*Iniurioſe, pœn* haſchok. *Ge.* Eigenſinniglich. *Ga.* Iniurieusement. *Hiſp. El que haze iniurias.* Ze. *Iniurioſo.* einem vnbilligkeit zuefuegen. *Gal. Iniurieux.* Cic. de Fin. Non ipſa turpitudo deterret ab iniuria, ſed turpitudo deterret ab iniuria. Cic. de Fin. Non ipſa turpitudo deterret ab iniuria, ſed turpitudo deterret ab iniuria facinoreſque vita.

Inivrivs, adiect. [*Iniquus, pœn* haſchoK. *Germ.* Vnbillich. *Gal. Iniuſte. Hi. Iniuſto. Ze. Iniuſto. Ga. Iniuſte. Hiſp. Iniuſto.* Cic. 2. Offic. *Qui faciunt & defendunt iniuria.* Cic. 1. Offic. In eo peccant, quod ſint iniuriæ in proximos. Quando vero de rebus dicendi ſit quæſtio, quod nemini noceat, quod eis nocere non poſſet, ſed magis, quod nemini noceat. Sal. Innoxius ſtercũ ſolebat. Innocens, culpa carens, qui nemini nocet

Ingredients, 1
Ingredients, 2
Ingredients, 3
Ingredients, 4
Ingredients, 5
Ingredients, 6
Ingredients, 7
Ingredients, 8
Ingredients, 9
Ingredients, 10
Ingredients, 11
Ingredients, 12
Ingredients, 13
Ingredients, 14
Ingredients, 15
Ingredients, 16
Ingredients, 17
Ingredients, 18
Ingredients, 19
Ingredients, 20
Ingredients, 21
Ingredients, 22
Ingredients, 23
Ingredients, 24
Ingredients, 25
Ingredients, 26
Ingredients, 27
Ingredients, 28
Ingredients, 29
Ingredients, 30
Ingredients, 31
Ingredients, 32
Ingredients, 33
Ingredients, 34
Ingredients, 35
Ingredients, 36
Ingredients, 37
Ingredients, 38
Ingredients, 39
Ingredients, 40
Ingredients, 41
Ingredients, 42
Ingredients, 43
Ingredients, 44
Ingredients, 45
Ingredients, 46
Ingredients, 47
Ingredients, 48
Ingredients, 49
Ingredients, 50
Ingredients, 51
Ingredients, 52
Ingredients, 53
Ingredients, 54
Ingredients, 55
Ingredients, 56
Ingredients, 57
Ingredients, 58
Ingredients, 59
Ingredients, 60
Ingredients, 61
Ingredients, 62
Ingredients, 63
Ingredients, 64
Ingredients, 65
Ingredients, 66
Ingredients, 67
Ingredients, 68
Ingredients, 69
Ingredients, 70
Ingredients, 71
Ingredients, 72
Ingredients, 73
Ingredients, 74
Ingredients, 75
Ingredients, 76
Ingredients, 77
Ingredients, 78
Ingredients, 79
Ingredients, 80
Ingredients, 81
Ingredients, 82
Ingredients, 83
Ingredients, 84
Ingredients, 85
Ingredients, 86
Ingredients, 87
Ingredients, 88
Ingredients, 89
Ingredients, 90
Ingredients, 91
Ingredients, 92
Ingredients, 93
Ingredients, 94
Ingredients, 95
Ingredients, 96
Ingredients, 97
Ingredients, 98
Ingredients, 99
Ingredients, 100
Ingredients, 101
Ingredients, 102
Ingredients, 103
Ingredients, 104
Ingredients, 105
Ingredients, 106
Ingredients, 107
Ingredients, 108
Ingredients, 109
Ingredients, 110
Ingredients, 111
Ingredients, 112
Ingredients, 113
Ingredients, 114
Ingredients, 115
Ingredients, 116
Ingredients, 117
Ingredients, 118
Ingredients, 119
Ingredients, 120
Ingredients, 121
Ingredients, 122
Ingredients, 123
Ingredients, 124
Ingredients, 125
Ingredients, 126
Ingredients, 127
Ingredients, 128
Ingredients, 129
Ingredients, 130
Ingredients, 131
Ingredients, 132
Ingredients, 133
Ingredients, 134
Ingredients, 135
Ingredients, 136
Ingredients, 137
Ingredients, 138
Ingredients, 139
Ingredients, 140
Ingredients, 141
Ingredients, 142
Ingredients, 143
Ingredients, 144
Ingredients, 145
Ingredients, 146
Ingredients, 147
Ingredients, 148
Ingredients, 149
Ingredients, 150
Ingredients, 151
Ingredients, 152
Ingredients, 153
Ingredients, 154
Ingredients, 155
Ingredients, 156
Ingredients, 157
Ingredients, 158
Ingredients, 159
Ingredients, 160
Ingredients, 161
Ingredients, 162
Ingredients, 163
Ingredients, 164
Ingredients, 165
Ingredients, 166
Ingredients, 167
Ingredients, 168
Ingredients, 169
Ingredients, 170
Ingredients, 171
Ingredients, 172
Ingredients, 173
Ingredients, 174
Ingredients, 175
Ingredients, 176
Ingredients, 177
Ingredients, 178
Ingredients, 179
Ingredients, 180
Ingredients, 181
Ingredients, 182
Ingredients, 183
Ingredients, 184
Ingredients, 185
Ingredients, 186
Ingredients, 187
Ingredients, 188
Ingredients, 189
Ingredients, 190
Ingredients, 191
Ingredients, 192
Ingredients, 193
Ingredients, 194
Ingredients, 195
Ingredients, 196
Ingredients, 197
Ingredients, 198
Ingredients, 199
Ingredients, 200
Ingredients, 201
Ingredients, 202
Ingredients, 203
Ingredients, 204
Ingredients, 205
Ingredients, 206
Ingredients, 207
Ingredients, 208
Ingredients, 209
Ingredients, 210
Ingredients, 211
Ingredients, 212
Ingredients, 213
Ingredients, 214
Ingredients, 215
Ingredients, 216
Ingredients, 217
Ingredients, 218
Ingredients, 219
Ingredients, 220
Ingredients, 221
Ingredients, 222
Ingredients, 223
Ingredients, 224
Ingredients, 225
Ingredients, 226
Ingredients, 227
Ingredients, 228
Ingredients, 229
Ingredients, 230
Ingredients, 231
Ingredients, 232
Ingredients, 233
Ingredients, 234
Ingredients, 235
Ingredients, 236
Ingredients, 237
Ingredients, 238
Ingredients, 239
Ingredients, 240
Ingredients, 241
Ingredients, 242
Ingredients, 243
Ingredients, 244
Ingredients, 245
Ingredients, 246
Ingredients, 247
Ingredients, 248
Ingredients, 249
Ingredients, 250
Ingredients, 251
Ingredients, 252
Ingredients, 253
Ingredients, 254
Ingredients, 255
Ingredients, 256
Ingredients, 257
Ingredients, 258
Ingredients, 259
Ingredients, 260
Ingredients, 261
Ingredients, 262
Ingredients, 263
Ingredients, 264
Ingredients, 265
Ingredients, 266
Ingredients, 267
Ingredients, 268
Ingredients, 269
Ingredients, 270
Ingredients, 271
Ingredients, 272
Ingredients, 273
Ingredients, 274
Ingredients, 275
Ingredients, 276
Ingredients, 277
Ingredients, 278
Ingredients, 279
Ingredients, 280
Ingredients, 281
Ingredients, 282
Ingredients, 283
Ingredients, 284
Ingredients, 285
Ingredients, 286
Ingredients, 287
Ingredients, 288
Ingredients, 289
Ingredients, 290
Ingredients, 291
Ingredients, 292
Ingredients, 293
Ingredients, 294
Ingredients, 295
Ingredients, 296
Ingredients, 297
Ingredients, 298
Ingredients, 299
Ingredients, 300
Ingredients, 301
Ingredients, 302
Ingredients, 303
Ingredients, 304
Ingredients, 305
Ingredients, 306
Ingredients, 307
Ingredients, 308
Ingredients, 309
Ingredients, 310
Ingredients, 311
Ingredients, 312
Ingredients, 313
Ingredients, 314
Ingredients, 315
Ingredients, 316
Ingredients, 317
Ingredients, 318
Ingredients, 319
Ingredients, 320
Ingredients, 321
Ingredients, 322
Ingredients, 323
Ingredients, 324
Ingredients, 325
Ingredients, 326
Ingredients, 327
Ingredients, 328
Ingredients, 329
Ingredients, 330
Ingredients, 331
Ingredients, 332
Ingredients, 333
Ingredients, 334
Ingredients, 335
Ingredients, 336
Ingredients, 337
Ingredients, 338
Ingredients, 339
Ingredients, 340
Ingredients, 341
Ingredients, 342
Ingredients, 343
Ingredients, 344
Ingredients, 345
Ingredients, 346
Ingredients, 347
Ingredients, 348
Ingredients, 349
Ingredients, 350
Ingredients, 351
Ingredients, 352
Ingredients, 353
Ingredients, 354
Ingredients, 355
Ingredients, 356
Ingredients, 357
Ingredients, 358
Ingredients, 359
Ingredients, 360
Ingredients, 361
Ingredients, 362
Ingredients, 363
Ingredients, 364
Ingredients, 365
Ingredients, 366
Ingredients, 367
Ingredients, 368
Ingredients, 369
Ingredients, 370
Ingredients, 371
Ingredients, 372
Ingredients, 373
Ingredients, 374
Ingredients, 375
Ingredients, 376
Ingredients, 377
Ingredients, 378
Ingredients, 379
Ingredients, 380
Ingredients, 381
Ingredients, 382
Ingredients, 383
Ingredients, 384
Ingredients, 385
Ingredients, 386
Ingredients, 387
Ingredients, 388
Ingredients, 389
Ingredients, 390
Ingredients, 391
Ingredients, 392
Ingredients, 393
Ingredients, 394
Ingredients, 395
Ingredients, 396
Ingredients, 397
Ingredients, 398
Ingredients, 399
Ingredients, 400
Ingredients, 401
Ingredients, 402
Ingredients, 403
Ingredients, 404
Ingredients, 405
Ingredients, 406
Ingredients, 407
Ingredients, 408
Ingredients, 409
Ingredients, 410
Ingredients, 411
Ingredients, 412
Ingredients, 413
Ingredients, 414
Ingredients, 415
Ingredients, 416
Ingredients, 417
Ingredients, 418
Ingredients, 419
Ingredients, 420
Ingredients, 421
Ingredients, 422
Ingredients, 423
Ingredients, 424
Ingredients, 425
Ingredients, 426
Ingredients, 427
Ingredients, 428
Ingredients, 429
Ingredients, 430
Ingredients, 431
Ingredients, 432
Ingredients, 433
Ingredients, 434
Ingredients, 435
Ingredients, 436
Ingredients, 437
Ingredients, 438
Ingredients, 439
Ingredients, 440
Ingredients, 441
Ingredients, 442
Ingredients, 443
Ingredients, 444
Ingredients, 445
Ingredients, 446
Ingredients, 447
Ingredients, 448
Ingredients, 449
Ingredients, 450
Ingredients, 451
Ingredients, 452
Ingredients, 453
Ingredients, 454
Ingredients, 455
Ingredients, 456
Ingredients, 457
Ingredients, 458
Ingredients, 459
Ingredients, 460
Ingredients, 461
Ingredients, 462
Ingredients, 463
Ingredients, 464
Ingredients, 465
Ingredients, 466
Ingredients, 467
Ingredients, 468
Ingredients, 469
Ingredients, 470
Ingredients, 471
Ingredients, 472
Ingredients, 473
Ingredients, 474
Ingredients, 475
Ingredients, 476
Ingredients, 477
Ingredients, 478
Ingredients, 479
Ingredients, 480
Ingredients, 481
Ingredients, 482
Ingredients, 483
Ingredients, 484
Ingredients, 485
Ingredients, 486
Ingredients, 487
Ingredients, 488
Ingredients, 489
Ingredients, 490
Ingredients, 491
Ingredients, 492
Ingredients, 493
Ingredients, 494
Ingredients, 495
Ingredients, 496
Ingredients, 497
Ingredients, 498
Ingredients, 499
Ingredients, 500
Ingredients, 501
Ingredients, 502
Ingredients, 503
Ingredients, 504
Ingredients, 505
Ingredients, 506
Ingredients, 507
Ingredients, 508
Ingredients, 509
Ingredients, 510
Ingredients, 511
Ingredients, 512
Ingredients, 513
Ingredients, 514
Ingredients, 515
Ingredients, 516
Ingredients, 517
Ingredients, 518
Ingredients, 519
Ingredients, 520
Ingredients, 521
Ingredients, 522
Ingredients, 523
Ingredients, 524
Ingredients, 525
Ingredients, 526
Ingredients, 527
Ingredients, 528
Ingredients, 529
Ingredients, 530
Ingredients, 531
Ingredients, 532
Ingredients, 533
Ingredients, 534
Ingredients, 535
Ingredients, 536
Ingredients, 537
Ingredients, 538
Ingredients, 539
Ingredients, 540
Ingredients, 541
Ingredients, 542
Ingredients, 543
Ingredients, 544
Ingredients, 545
Ingredients, 546
Ingredients, 547
Ingredients, 548
Ingredients, 549
Ingredients, 550
Ingredients, 551
Ingredients, 552
Ingredients, 553
Ingredients, 554
Ingredients, 555
Ingredients, 556
Ingredients, 557
Ingredients, 558
Ingredients, 559
Ingredients, 560
Ingredients, 561
Ingredients, 562
Ingredients, 563
Ingredients, 564
Ingredients, 565
Ingredients, 566
Ingredients, 567
Ingredients, 568
Ingredients, 569
Ingredients, 570
Ingredients, 571
Ingredients, 572
Ingredients, 573
Ingredients, 574
Ingredients, 575
Ingredients, 576
Ingredients, 577
Ingredients, 578
Ingredients, 579
Ingredients, 580
Ingredients, 581
Ingredients, 582
Ingredients, 583
Ingredients, 584
Ingredients, 585
Ingredients, 586
Ingredients, 587
Ingredients, 588
Ingredients, 589
Ingredients, 590
Ingredients, 591
Ingredients, 592
Ingredients, 593
Ingredients, 594
Ingredients, 595
Ingredients, 596
Ingredients, 597
Ingredients, 598
Ingredients, 599
Ingredients, 600
Ingredients, 601
Ingredients, 602
Ingredients, 603
Ingredients, 604
Ingredients, 605
Ingredients, 606
Ingredients, 607
Ingredients, 608
Ingredients, 609
Ingredients, 610
Ingredients, 611
Ingredients, 612
Ingredients, 613
Ingredients, 614
Ingredients, 615
Ingredients, 616
Ingredients, 617
Ingredients, 618
Ingredients, 619
Ingredients, 620
Ingredients, 621
Ingredients, 622
Ingredients, 623
Ingredients, 624
Ingredients, 625
Ingredients, 626
Ingredients, 627
Ingredients, 628
Ingredients, 629
Ingredients, 630
Ingredients, 631
Ingredients, 632
Ingredients, 633
Ingredients, 634
Ingredients, 635
Ingredients, 636
Ingredients, 637
Ingredients, 638
Ingredients, 639
Ingredients, 640
Ingredients, 641
Ingredients, 642
Ingredients, 643
Ingredients, 644
Ingredients, 645
Ingredients, 646
Ingredients, 647
Ingredients, 648
Ingredients, 649
Ingredients, 650
Ingredients, 651
Ingredients, 652
Ingredients, 653
Ingredients, 654
Ingredients, 655
Ingredients, 656
Ingredients, 657
Ingredients, 658
Ingredients, 659
Ingredients, 660
Ingredients, 661
Ingredients, 662
Ingredients, 663
Ingredients, 664
Ingredients, 665
Ingredients, 666
Ingredients, 667
Ingredients, 668
Ingredients, 669
Ingredients, 670
Ingredients, 671
Ingredients, 672
Ingredients, 673
Ingredients, 674
Ingredients, 675
Ingredients, 676
Ingredients, 677
Ingredients, 678
Ingredients, 679
Ingredients, 680
Ingredients, 681
Ingredients, 682
Ingredients, 683
Ingredients, 684
Ingredients, 685
Ingredients, 686
Ingredients, 687
Ingredients, 688
Ingredients, 689
Ingredients, 690
Ingredients, 691
Ingredients, 692
Ingredients, 693
Ingredients, 694
Ingredients, 695
Ingredients, 696
Ingredients, 697
Ingredients, 698
Ingredients, 699
Ingredients, 700
Ingredients, 701
Ingredients, 702
Ingredients, 703
Ingredients, 704
Ingredients, 705
Ingredients, 706
Ingredients, 707
Ingredients, 708
Ingredients, 709
Ingredients, 710
Ingredients, 711
Ingredients, 712
Ingredients, 713
Ingredients, 714
Ingredients, 715
Ingredients, 716
Ingredients, 717
Ingredients, 718
Ingredients, 719
Ingredients, 720
Ingredients, 721
Ingredients, 722
Ingredients, 723
Ingredients, 724
Ingredients, 725
Ingredients, 726
Ingredients, 727
Ingredients, 728
Ingredients, 729
Ingredients, 730
Ingredients, 731
Ingredients, 732
Ingredients, 733
Ingredients, 734
Ingredients, 735
Ingredients, 736
Ingredients, 737
Ingredients, 738
Ingredients, 739
Ingredients, 740
Ingredients, 741
Ingredients, 742
Ingredients, 743
Ingredients, 744
Ingredients, 745
Ingredients, 746
Ingredients, 747
Ingredients, 748
Ingredients, 749
Ingredients, 750
Ingredients, 751
Ingredients, 752
Ingredients, 753
Ingredients, 754
Ingredients, 755
Ingredients, 756
Ingredients, 757
Ingredients, 758
Ingredients, 759
Ingredients, 760
Ingredients, 761
Ingredients, 762
Ingredients, 763
Ingredients, 764
Ingredients, 765
Ingredients, 766
Ingredients, 767
Ingredients, 768
Ingredients, 769
Ingredients, 770
Ingredients, 771
Ingredients, 772
Ingredients, 773
Ingredients, 774
Ingredients, 775
Ingredients, 776
Ingredients, 777
Ingredients, 778
Ingredients, 779
Ingredients, 780
Ingredients, 781
Ingredients, 782
Ingredients, 783
Ingredients, 784
Ingredients, 785
Ingredients, 786
Ingredients, 787
Ingredients, 788
Ingredients, 789
Ingredients, 790
Ingredients, 791
Ingredients, 792
Ingredients, 793
Ingredients, 794
Ingredients, 795
Ingredients, 796
Ingredients, 797
Ingredients, 798
Ingredients, 799
Ingredients, 800
Ingredients, 801
Ingredients, 802
Ingredients, 803
Ingredients, 804
Ingredients, 805
Ingredients, 806
Ingredients, 807
Ingredients, 808
Ingredients, 809
Ingredients, 810
Ingredients, 811
Ingredients, 812
Ingredients, 813
Ingredients, 814
Ingredients, 815
Ingredients, 816
Ingredients, 817
Ingredients, 818
Ingredients, 819
Ingredients, 820
Ingredients, 821
Ingredients, 822
Ingredients, 823
Ingredients, 824
Ingredients, 825
Ingredients, 826
Ingredients, 827
Ingredients, 828
Ingredients, 829
Ingredients, 830
Ingredients, 831
Ingredients, 832
Ingredients, 833
Ingredients, 834
Ingredients, 835
Ingredients, 836
Ingredients, 837
Ingredients, 838
Ingredients, 839
Ingredients, 840
Ingredients, 841
Ingredients, 842
Ingredients, 843
Ingredients, 844
Ingredients, 845
Ingredients, 846
Ingredients, 847
Ingredients, 848
Ingredients, 849
Ingredients, 850
Ingredients, 851
Ingredients, 852
Ingredients, 853
Ingredients, 854
Ingredients, 855
Ingredients, 856
Ingredients, 857
Ingredients, 858
Ingredients, 859
Ingredients, 860
Ingredients, 861
Ingredients, 862
Ingredients, 863
Ingredients, 864
Ingredients, 865
Ingredients, 866
Ingredients, 867
Ingredients, 868
Ingredients, 869
Ingredients, 870
Ingredients, 871
Ingredients, 872
Ingredients, 873
Ingredients, 874
Ingredients, 875
Ingredients, 876
Ingredients, 877
Ingredients, 878
Ingredients, 879
Ingredients, 880
Ingredients, 881
Ingredients, 882
Ingredients, 883
Ingredients, 884
Ingredients, 885
Ingredients, 886
Ingredients, 887
Ingredients, 888
Ingredients, 889
Ingredients, 890
Ingredients, 891
Ingredients, 892
Ingredients, 893
Ingredients, 894
Ingredients, 895
Ingredients, 896
Ingredients, 897
Ingredients, 898
Ingredients, 899
Ingredients, 900
Ingredients, 901
Ingredients, 902
Ingredients, 903
Ingredients, 904
Ingredients, 905
Ingredients, 906
Ingredients, 907
Ingredients, 908
Ingredients, 909
Ingredients, 910
Ingredients, 911
Ingredients, 912
Ingredients, 913
Ingredients, 914
Ingredients, 915
Ingredients, 916
Ingredients, 917
Ingredients, 918
Ingredients, 919
Ingredients, 920
Ingredients, 921
Ingredients, 922
Ingredients, 923
Ingredients, 924
Ingredients, 925
Ingredients, 926
Ingredients, 927
Ingredients, 928
Ingredients, 929
Ingredients, 930
Ingredients, 931
Ingredients, 932
Ingredients, 933
Ingredients, 934
Ingredients, 935
Ingredients, 936
Ingredients, 937
Ingredients, 938
Ingredients, 939
Ingredients, 940
Ingredients, 941
Ingredients, 942
Ingredients, 943
Ingredients, 944
Ingredients, 945
Ingredients, 946
Ingredients, 947
Ingredients, 948
Ingredients, 949
Ingredients, 950
Ingredients, 951
Ingredients, 952
Ingredients, 953
Ingredients, 954
Ingredients, 955
Ingredients, 956
Ingredients, 957
Ingredients, 958
Ingredients, 959
Ingredients, 960
Ingredients, 961
Ingredients, 962
Ingredients, 963
Ingredients, 964
Ingredients, 965
Ingredients, 966
Ingredients, 967
Ingredients, 968
Ingredients, 969
Ingredients, 970
Ingredients, 971
Ingredients, 972
Ingredients, 973
Ingredients, 974
Ingredients, 975
Ingredients, 976
Ingredients, 977
Ingredients, 978
Ingredients, 979
Ingredients, 980
Ingredients, 981
Ingredients, 982
Ingredients, 983
Ingredients, 984
Ingredients, 985
Ingredients, 986
Ingredients, 987
Ingredients, 988
Ingredients, 989
Ingredients, 990
Ingredients, 991
Ingredients, 992
Ingredients, 993
Ingredients, 994
Ingredients, 995
Ingredients, 996
Ingredients, 997
Ingredients, 998
Ingredients, 999
Ingredients, 1000

tis. Per metaphoram dicimus aliquid insculptum esse in animo, quod ita memoriæ animoque nostro impressum est, & infixum, vt facile excidere nõ possit, [*Hauer nella memoria.*] Cic. de Natu. Deo. Omnibus innatum est, & animo quasi insculptum, esse Deos.

INSECO, as, are, a. 1. [*Tagliare,* חזג ghazar חזג bitter. G. Einschneiden, auffschneiden. G. *Couper, tailler. Hisp. Cortar,*] ἐντέμνω. idem quod secare, siue intus secare. Liu. li. 36. Insecta cute, vbi latior, quam altior plaga est. Col. lib. 4. c. 15. Insecatur superiõr pars curuaturæ vsque ad medullam. Ad Heren. Insecare aliquid dentibus.

INSECABILIS, le, o. 3. [*Che non si può tagliare.* Ger. Vnzerschneidig. G. *Qu'on ne scauroit couper ne diuiser. Hi. Cosa que no se puede cortar*] ἄτμητος. quod secari, ac diuidi non potest, quales sunt atomi. Qui. li. 2. c. 27. Quatuor elementa, aut corpora insecabilia esse tradunt.

INSECTA, n. 2. ἔντομα Aristoteli animalcula sunt partim terrestria, ut scolopendræ, stelliones: partim volucria, vt apes, vespæ: partim cũ vtroque participantia, vt formicæ: partim & pennis, & pedibus carentia, vt tineæ, quæ in homine nascuntur: dicta insecta ab incisuris, quæ nunc ceruicum loco, nunc pectorum sunt, atque alui. Hæc Albertus Magnus appellat annullata. Vide Pli. lib. 11. c. 1.

† INSECTANTER, aduer. ἐνεδρευτικῶς. Gell. lib. 19. c. 3. Insectantur & grauiter vituperari.]

INSECTOR, aris, d. 1. frequentatiuum, consector, peto, agito, exagito, *Perseguitare,* חדבח hidhbik שלח hhisligh. Ge. Mit ernst nacheilẽ. G. *Poursuiure diligemment, & instamment. Hisp. Perseguir mucho y con diligentia,*] διώκειν. sæpe & multum persequi. Cicer. pro Font. Insector vltro, atque insto accusatori. Legitur etiam in actiua voce Insecto, sed apud vetustissimos, dumtaxat. Plau. in Capt. Nos insectabit lapidibus. Insectari terram rastris. Vir. 1. Geor.

INSEDATVS, a, um, o. 1. 2. [*Non acquietato, turbato,* חרך charedh. Ger. Vngestillet, vnteruig.] non sedatus, turbulentus, commotus. Ci. in Part. Graue, insedatum, turbulentum.

INSEDABILITER. Lucr. li. 6. Insedabiliter sitis arida corpora mersans. Deductum ab Insedabilis.

INSEMINO, as, are, n. 1. [*Seminare.* Ger. Einsaien,] ἐμβάλλω. inserere. Gel. lib. 19. c. 5. Aquam niualem visceribus inseminare.

INSENESCO, scis, scere, n. 3. [*Diuenir vecchio in qualche negocio.* Ge. Etwarob veralten. *Gal. Ennieiller, deuenir vieil. Hi. Enuegecerse,* ἐγγηράω. diutissime immorari, quasique in eo ætatem consumere, & senem fieri. Quin. li. 10. c. 3. Singulis actionum partibus insenescere. Tacit. lib. 3. Cum plerisque ijsdem negocijs insenescerent.

INSENSIBILIS, le, o. 3. [*Insensibile.* Ger. Vnempfindtlich. *Gal. Insensible. Hisp. Cosa que no se puede sentir,*] ἀναίσθητος. quod sub sensum cadere non potest. Gel. lib. 17. c. 10.

INSENSILIS, le, o. 3. idem. Luc. lib. 3. Ex insensilibus.

† INSEPARABILITER, aduer. ἀδιαχωρίστως. Macrob. lib. c. 22. Qua inseparabiliter inuoluta rerum necessitas in se vinxit.]

INSEPVLTVS, a, um, [*Non sepolto.* Ger. Vnbegraben. *Gal. Qui n'est point enseueli ne enterre. Hi. Enterrado,*] ἀθαπτος. non sepultus. Cic. 4. Catil. Cerno animo, miseros, atque insepultos aceruos ciuium. Hora. Epod. 5. Post insepulta membra different lupi.

INSEQVOR, p. c. d. 3. [*Seguitare, seguir dietro, perseguitare,* חדבח hidbik שלח hhisligh. Ger. Nachfolgung, nacheilung. *Gal. Suiure, ensuiure, poursuiure. Hi. Seguir, perseguir,*] κατακολουθῶ. sequor, uel subsequor. Vir. 1. Æn. Insequitur clamorque virum, stridorque rudẽtum. Ci. de Clar. Orat. Hunc Themistocles est insecutus. Item persequi, & insectari. Virg. 1. Æn. Nunc eadem fortuna uiros tot casibus actos Insequitur. Insequi clamore ac minis. Cic. pro Clu. Ab insequor fit participium Insequens. Cic. ad Octauium: Quæ non insequens hoc antecedente calamitosior pop. Rom. illuxit? Insequens officiũ de quo mox dicturi, aut deliberaturi sumus. Plancus ad Senatum lib. 10. Epi. Cic. Huic prius excusandum me arbitror, quam de insequente officio quicquam vlli pollicendum. Insequenter, aduerbium, pro inconsequenter. ἀνακολούθως. Gel. lib. 10. c. 20.

INSECTATIO, nis, f. 3. [*Il perseguitare con triste parole*] διώξις. Liu. 2. Inde illam absentis insectationem esse natam, quod morando spem destituerit.

INSERO, is, p. c. inserui, insertum, n. 3. [*Inserire, por dentro, mesclare.* G. Einlassen, einstossen. *Gal. Entrer, mettre dedans. Hisp. Meter dentro, entrar,*] ἐντιθέναι. significat immitto, impono, immisceo. Ter. in Heaut. Vidin' ego te modo manũ in sinũ huic meretrici Inserere? Plin. li. 10. c. 57. Penna per transuersas inserta nares. Qñ facit inseui, insitũ, significat idẽ quod insemino. Col. li. 5. c. 1. Arboribus frũpotinis, si frumentum non inseritur, in vtramq; partem viginti pedũ spatia interueniunt, hoc est, si inter arbores frumentũ non seminetur. De arbore, dF Inserere, qñ. f. scisso trunco, surculus fecundæ arboris inseritur in sterili, siue cum oculus vnius arboris alteri adhibetur, quod quidam inoculationem vocant; vel qñ arbor seritur, aut plãtatur. Vir. 1. Eclo. Insere nunc Melibœe pyros. Col. de Arb. ca 8. Vitem, quã insiturus es, resecato. Per translationẽ. Lact. lib. 5. Odium, & inuidiam, & dolum hominibus inseuit. Diom. Inseror, insertus, & insitus facit. Et tradunt quidam insitus arborum esse, Inserius hominis, vel alicuius rei. Seruius: Insitas arbores dicim' 9 insertas vero causas, aut fabulas. Insitus, p. c. participium, [*Nato,*] innatus, ingenitus. Cic. 9. Ver. Siculis tam persuasum est, vt animis eorum insitum, atque innatum esse uideatur. Insitus vbi cruis. Sallu. in Cic. Insitus genti mos per latrocinia militiam exercere.

INSERPO, is, ere, n. 3. [*Spargere,* זח zach hal. Ge. Hineinkriechen oder schleichen,] εἰσέρπω. idem quod serpere, & obrepere. Stat. 1. Theb. Iam somnus auaris Inserpit curis.

INSERTO, tas, a. 1. [*Accommodare.* Germ. Hineinstossen,] παρεντίθημι. frequentatiuum à supino Insertum formatum. Vir. lib. 2. Æne. Clypeoque sinistram Insertabam aptans. Dextras insertare catenis. Stat. 12. Theb.

INSERVIO, is, n. 4. [*Seruire* עבד habadh. G. Dienen. *Gal. Seruir faire seruice. Hi. Seruir hazer seruitio,*] δουλεύω. obsequor alicui, & seruientis officium præsto. Cic. 1. Offi. Ei potissimum inseruit. Antiqui ẽt accusatiuo iungebant. Pla. in Most. Non meretricũ est, vnũ inseruire amantem. Inseruire suis commodis, est vtilitati sue consulere. Cic. 2. de Finib. Quos suis commodis inseruituros arbitramur.

INSIBILO, as, are, n. 1. [*Sibilare,* שרק scharak. G. Einpfeifẽ,] ἐμφυσάω. sibilo, vel spiro. Ouid. lib. 15. Meta Insibilat Eurus. Insibilat ignis. Silius lib 12.

INSICCATVS, a, um, o. 1. 2. [*Non seccato.* Ger. Vngetruecknet,] non siccatus. Stat. 3. Theb. Vulneraque ista ferens putri insiccata cruore.

INSIDEO, es, penult. cor. n. 2. [*Sedere sopra qualche cosa,* ישב jaschab רכב rachab חנח chanah. Germanicè. Etwarauff sitzen. *Gal. Estre assis dessus. Hisp.* ☾ *Assentarse sobre algo,*] ἐπικάθημαι. in re aliqua siue super rem sedeo. Liu. 7. Equo insidentem se in spectum immisisse. Aliquando pro inhæreo, [*Esser posto,*] Cicero libro 4. Tuscul. Cum autem hic fernor animique concitatio inueterauerit, & tam quam in venis, medullisque insederit. Aliquando locum aliquem occupo, ad intercipiendum prætereuntes, [*Occupare,*] ut insidere arcem militibus. Liu. lib. 26. Quingentis militibus arcem insedit. Insidere itinera. Liu. lib. 25. Qua fugam inclinaturam credebat, omnia itinera insidere iubet. Vnde Insidiæ, & Insidior, aris, de quibus mox dicemus. Aliquando obsidere, [*Assediare,*] & modo cum accusatiuo construitur. Liu. libro 22. Mago locum monstrabit, quem insideatis. Modo dariuo. Virg. lib. 12. Siluis insedit iniquis. Liu. lib. 9 Insessis omnibus vijs, per quas commeatus subueheri poterat, fame domiti Samnites. Insideri passiuè. Liu. lib. 21.

INSIDIÆ, arum, f. 1. [*Insidia, aguati.* G. Ein heimliche hinderhaltũg an ein verborgen ort gelegt, iemandts vnwissend zuuberfallen, auffsatz, hinderlist, betrug. *Gal. Esp et embuches. Hi. Las asechanças,*] ἐνέδρα. dolosa expectatio ad aliquem aggrediendum, ab insidendis locis, quæ ad insidias deligimus. Cæs. 2. Bel. Gal. Insidias veritus. Cic. pro Plan. Multæ insidiæ sunt bonis.

INSIDIATOR, tis, m. 3. Cic. pro Mil. Insidiator in foro collocatus.

INSIDIOR, aris, d. 1. [*Insidiare, far aguati,* ארב arab נחל nachal. G. Mit listen auff einen lauffern, auffsetzig sein. *Gal. Espier, guetter. Hi. Asechador,*] ἐνεδρεύω. insidias tendo. Ouid. lib. 13. Met. Hostibus insidior. Insidiator, oris, qui tendit insidias.

INSIDIOSE, [*Occultamente, astutamente.* G. Auffsatzlich, mit hinderlisten. *Gal. Par trahison. Hisp. Con asechanzas.*] cum insidijs μετ' ἐπιβουλῆς. Cic. lib. 3. Offi. Insidiosè, simulate, fallaciter.

INSIDIOSVS, [*Pien d'inganni,* חקיב hakob. Ger. Auffletzig, arglistig, heimlich, nachstellig. *Gal. Plein de tromperie. Hisp. Lleno de asechanzas,*] ἐπιβούλευτος, ἐπιβελευτικός. qui sæpe insidiatur, plenus insidijs, fallax. Cic. 4. Ver. Quis acerbior? quis insidiosior? Insidiosus latro. Mart. lib. 14. Pli. lib. 29. c. 1. In qua conditione insidiosissima auctoritatem, pessimis boni, faciunt.

INSIDO, is, p. p. insedi, insessum, a. 3. [*Sedere,* ישב jaschab רכב rachab חנח chanah. Ge. Einsitzẽ, sich niderlassen,] ἐφίζανω. significat ad sedendũ descẽdo, vel clam & sensim delabor. Vir. 5. Æn. Vbi apes æstate serena Floribus insidunt. Quin. lib. 10. c. 7. Dum illa uerba fabricentur, & memoriæ insideant. Stat. passiuũ protulit, 2. Theb.

INSIGNIA, gnium, n. 3. *Insegne, arme,* נפא nekuddoth נמא othoth. G. Zeichen, wapen. *Gal. Enseignes, marques, armoires, armes. Hisp. Las insegnias de las horas, las armas,*] παρασήματα, dñr ea, quæ in vestibus, vexillis, & huiusmodi insignita sunt, aut ipsæ vestes, vexilla, & alia, quæ fiunt, aut feruntur, ita ab alijs discreta, ut nosci possint, cuius sint, & ad quos pertineãt, vt vestes militares, & insignia militaria, regalia, cõsularia ve, quibus acies ab acie, eques ab equite, rex, & consul a uiro priuato cognosci debet. Vir. lib. 2. Danaumq; insignia nobis Aptemus clypeos. Sallust. Cũ fascibus atq; alijs imperij insignibus ad Manliũ tendit. Mos. n. fuit antiquorũ, vt benemeritis insignia tribuerent magistratuum: vnde scribit Tacitus, decreta fuisse Narciso Quæstoria insignia à Claudio Cæs. ab eodem insignia Præturæ Crispino decreta fuerunt. Et non solum signa, & ornamenta ob virtutem quæsita, sed etiam insignia laudis, & insignia gloriæ dicimus: vt Cic. App. Insignia virtutis multi sine virtute assecuti sunt. Dicimus etiam in numero singulari, Insigne, is, Oui. 2. de Arte; Este procul vitæ tenues, insigne pudoris, Sic etiam dicimus Insigne regni, pro diademate, quo reges vtuntur. Cic. 3. Phil. Si Cæsar ab ipso regni insigne accipere voluisset.

INSIGNIO, is, iui, itũ, a. 4. [*Ricamare, ornare,* חכם chatham חשם hasch. Ger. zeichnen. *Ga. Marquer, noter. Hi. Señalar, ornar,*] σημαίνω.

signis

dam trucknen. Gal. *Mettre au soleil.* Hi. *Cosa asolanada*]ἠλιάζω. ad solem sicco. Col. li. 12. c. 39. Quas per triduum insolauerit. Vñ
Insolatus, in sole, seu ad solẽ siccatus, aut calefactus. Col. li. 5. Vuæ
commodius insolatæ percoquuntur. Insolare quoq; puellæ crines
dicuntur, dum passos capillos ad solem expandũt siccandi gratia.
Plin. lib. 21. c. 14. de cera loquẽs; Candidissima sit post insolationẽ.
INSOLVBILIS, le, o. 3. [*Insolubile.* Ge. Vnauffloeslich] ἄλυτος. quod sol-
ui non potest. Quin. lib. 5. c. 9. † Insolubiliter. adu. Macr. lib. 1. c. 6.
INSOLVTVM accipere, n. 2. est aliquid accipere in satisfactionem, aut
certè deductionem rei debitæ. Sen. l. 2. de Beneficijs, c. 27. Inde est
vt omnia meruisse se existimet, & in solutum accipiat. Sic etiã di-
cimus, In solutum cedere, id est, cedere in solutionem. Exempla
nusquam non occurrunt apud iurisconsultos.
INSOLVM, [*Insolito*,] veteres pro Insolitum dixerunt. Afran. Orbitatẽ
senectuti tuæ malum metui; quod in solum non venit cœco.
INSOMNIA, niæ, f. 4. [*Vigilia.* Ger. Vnschlaffigkeit, das wachẽ,] ἀγρυ-
πνία. vigilia. Cæcilius Plotio apud Nonium: Consequitur comes in
somnia. Donatus in illud Ter. in Eun. Noctu ■ adigent horsum in
somnia. Legitur, indt, & adiget, ut sit Insomnia, numeri singularis.
INSOMNIOSVS, o. 1. 2. [*Che si sogna molte cose.* Ge. Threumig, dem gern
vil schvveret. Itemme fuer kommen] ἀγρυπνώδης. qui multũ som-
nat. Cato de re rust. c. 157.
INSOMNIS, somne, o. 3. [*Senza sonno, vigilante,* ער her. Ge. Vnschlafig,
vvachend. Ga. *Sans dormir, sans someil.* Hisp. *Sin sueño, o desuelado,*]
Zorne. pernigil, vnde insomnes noctes. Virg. 9. Aen. Oculi insom-
nes. Stat. 3. Theb.
INSOMNIVM, nij, n. 2. [*Sogno, visione, vedata in sogno,* חלום chalõ. Ge.
Ein gesicht, so einẽ im schlaffe vorkompt. Ga. *Songe, ou vision qu'on
voit en dormant.* Hisp. *Vision in sueños,*] ἐνύπνιον. quod in somnis vi
demus. Tibull. Dij meliora ferant, nec sint insomnia vera. Cic. de
Sen. Caret vinolentia, crudilate, insomnijs.
INSONS, tis, o. 3. [*Innocente,* נקי naki. Ger. Vnschueldig. Gal. *Innocent.*
Hisp. *Inocente,*] ἀναίτιος. innocens, extra culpam. Liu. lib. 4. Regni
crimine insons. Plau. in Afin. Insontes miseras cruciabam.
INSONO, as, are, n. 1. [*Sonare,* חכר hamah. Ge. Ertonen] ἐνηχέω. Sono.
Luc. l. 2. Insonuere tubæ. Ou. 11. Met. Calamis agrestib. insonat ille.
INSONVS, a, um, p. c. o. 1. 2. [*Senza suono, che non ha suono.* Ger. Das kein
getoess, oder geraeusch macht,] ἄφωνος. sine sono. Apul. Insono ve-
stigio me perduxit.
INSOPITVS, a, um, p. p. o. 1. 2. [*Vigilante,* ער her. Ge. Vnentschlaffen. Ga.
Qui ne dort point. Hisp. *Que no puede dormirse.*] ἄϋπνος. insom-
nis, pernix: vt Insopitus draco. Ou. 7. Met. Insopitumq; draconẽ.
INSORTITVS, a, um, o. 1. 2. vt Insortita spicula. Plau. Cassin.
INSPECTO, 2. 1. [*Guardare con diligenza,* השכיח hischit. שחר schazaph.
Ger. Fleissig, oder eigentlich besichtigen. G. *Regarder souvent.* Hisf.
Mirar a menudo.] ἐπισκέπτομαι. continuè, siue attentè intueor. Gel. li. 1. In-
spectante populo, animam efflauit. Cic. ad Brut. Vtinam inspectã-
te populo, animam efflauit. Cic. ad Brut. Vtinam inspectã-
re possis tuorum de illo meorum. Inspectare etiam dicuntur, qui
se habent. Suet. in Cæs.
INSPERABILIS, le, o. 3. [*Insperabile.* Ger. Nicht zuverhoffen, das kein
hoffnung vvare.] quod vix sperari potuisset. Gel. lib. 4. c. 18.
INSPERANS, tis, m. 3. [*Che non spera, senza sperãza.* Ga. *N'esperant point.*
Hisp. *El que no esperas*] ἀπροσδόκητος. qui non sperat. Ci. 1. de Or. Inspe
rans tibi cecidit, vt in istũ sermonem dilaberemini. Insperatus,
a, um, [*Non sperato.*] non speratus; ut Gaudium insperatum. Ter.
in Heaut. Insperatum nec opinatum malum. Cic. 3. Tusc.
INSPERATO, [*Non di sperare.* Ger. Vnverhoffter sach, vnuersehen-
lich. Ga. *Inesperadamente, ou l'esperait.* Hisp. *No esperado,*] ἀπροσδοκήτως. præ-
ter spem. Plin. l. 2. c. 2.
INSPERGO, is, ersi, a. 3. [*Spargere,* נזה nizarah. זרק pizzer. G. Einsprengen,
etvvarein sprengen oder gissen.] ἐπιῤῥαίνω. sparsim infundo. Ci. de
Div. Simul ac molam, & vinum insperseris. Col. lib. 11. c. 2. Pars o-
leis inspergenda. Næui inspersi egregio corpori. Hor. 1. Ser. Sat. 6.
INSPICIO, is, exi, ectum, 3. [*Guardare,* הביט hibbit. נצח tsaphah. ראה
hschil. Germ. Ansehen, hineinsehen, anschauvven. Ga. *Regarder
de dans, considerer, avoir de pres.* Hi. *Mirar y ver,*] ἐφοράω. aspicio, in
tueor. Ter. in Adelph. Inspicere tanquam in speculum vitas homi
num iubeo. Cic. de Leg. Ne quis inspiciat tabellam.
INSPECTIO, onis, f. 3. [*Considerazione diligente di qualche cosa,* חשכל
hschel. Germ. Beschauvung, besichtigung. Ga. *Regard, consideration,
esgar.* Hisp. *Mirada diligente,*] ἐπιστασία, ἐποπτία, θεωρία. dili-
gens rei alicuius animaduersio. Col. lib. 1. c. 4. Prima inspectio-
ne, neque vitia, neque virtutes abditas ostendit. Cic. 2. Phil. Non
inspectionem solum habemus, Cognitionem,] id est, cognitionem.
† INSPECTATIO, nis, f. 3. verbale. Senec. Nat. quæst. lib. 6. Quorum ad-
eo mihi dulcis inspectatio.]
INSPICIO, as, p. a. 1. *Aguzzare.* Germ. Alsein acher aufspitzen. Gal.
Tuer, aigu, & pointu comme un espi, aguiser. Hisf. *Dentar la boz, agu-
zar, esp. gui,* ἀκίζω. in modum spicæ acuo. Vir. 1. Geor. Ferro-
que faces inspicat acuto. Serenus, Acuto ferro incidit, ad speciem,
& imaginem aristarum.
INSPIRO, as, pe. p. a. 1. [*Inspirare,* נשב nischscheb. נפח naphach. G. Hin

ein vveihen, einblasen. G. *Souffler dedans, ou dessus.* Hisf. *Soplar espi-
rar,*] ἐμπνέω. afflo. Col. li. 2. Medicis fenestellis Aquilonibus in-
spirentur. Virg. 1. Æn. Occultum inspires ignem. Idem 4. Georg.
INSPOLIATVS, a, um, o. 1. 2. [*Non spoliato,* Ge. Vnberaubt, vngeplun-
dert, non spoliatus. Quin. lib. 7. c. 2.
INSPVO, is, ere, [*Spuare sopra qualche cosa,* רק rak. Ge. Etvvarein oder
etvvarauff speien. G. *Cracher sur, ou dedans quelque chose.* Hi. *Escu
pir en algo,*] ἐπιπτύω. super aliquid spuere. Plin. lib. 22. c. 21. Si in-
spuatur, mori serpentem. Inspuo, as, frequentatiuum. Plaut. Capt.
INSTABILIS, le. [*Instabile,* נוד nadh. Ge. Vnbestendig, vnstaet. Gal. *In-
constant, legier, variable.* Hi. *Cosa que no puede estar queda,*] ἀστάθμητος,
ἀβέβαιος. inconstans, variabilis. Vir. li. 4. Geor. Instabiles animos.
INSTABILITAS, atis, f. 3. [*Inconstanza.* Ge. Vnbestendigkeit. Gal. *Insta
bilité, inconstance, legereté.* Hi. *Vouedura, inconstancia,*] ἀστασία. incõ
stantia. Pli. lib. 14. c. 17. Instabilitatem mentis.
INSTANS, tis, n. 3. præsens tempus, punctum temporis, vestigium tem-
poris) (præteritũ, & consequens, *Instante, presente,* קרוב karob. Ge.
Gegenvvirtig, schon vorhanden,) pro minimo tẽporis momẽto,
apud classicos scriptores non legimus: quo tamen vtuntur quidã
nostræ ætatis Philosophi, ut plerisque alijs, quę docti non agno-
scunt. Apud idoneos tamen auctores legimus, Instans tempus, pro
tempore præsenti, vel pro momento illo temporis, quod nunc in-
stat: non tamen absolutè, pro quouis minimo temporis puncto. Ta
cit. lib. 19. Præterita, instantia, futura pari obliuione dimiserat.
Quinctil. lib. 5. capit. 10. Præteritum, instans futurum.
INSTANTER, [*Continouamente.* G. Behartlich, trungenlich, vnablaess-
lich,] ἐπιτατικῶς. sedulo, perseueranter. Quin. li 9. c. 4. Instanter,
pugnaciterque dicendum.
INSTANTIA, æ, f. 1. [*Instanza,* G. Anhaltung, behartung. Ga. *Pourſuite
continuelle, perseuerance.* Hisp. *Instancia, o cercanedad,*] ἐπίτασις. sedulitas, assiduitas, & continua intentio. Pli. li. 3. c. 5.
INSTAR, [*A guisa, a similitudine,* כמו chemo. Ger. Gleich, wie, nicht
anderst, dann als zugleich. *Gal. A la comparaison, a l'equipollent.*
Hi. *A semejanza, a modo,*] ἴσον. indeclinabile, licet Probos Insta-
ris genitiuum esse dixerit: & ferè sine præpositione ponitur. Et mo
do idem significat, quod ad æquiparationem, siue ad mensuram.
Co'. li. 1. Acerui stercoris instar, quinque modiorum disponentur.
Modo ad similitudinem, vt illud Cic. accepi potest: Fuit non inci
instar, sed vrbis. Et in Pis. Vnus ille dies mihi quidem immortalis
tatis instar fuit, quo in patriam redij. Sueton. in Cæs. Cuius iam
etiam (scilicet equi) instar pro æde Veneris genitricis postea dedi-
cauit, id est, effigiem consimilem. Solinus cum præpositione vsus
est; Ad instar amnis Ægyptij tetris superfusus.
INSTAVRATIO, nis, f. 3. [*Rinouatione,* חדוש chozkah. G. Ernevverũg.
Gal. *Restauration.* Hisp. *Obra, de renouar, renouacion,*] ἀνακαίνωσις. re-
fectio. Cic. de Aruſp. resp. Dij Iudorum instauratione placantur.
INSTAVRATIVVS, m. 2. dies vltimus Circensium erat, Iouis propitia-
di gratia additus: de cuius institutione vide Macrob. lib. 1. Sat. c. 7.
INSTAVRATIVI, ludi, qui in locum eorum, qui aut prætermissi erant,
aut perperam facti, instaurabantur. Cic. 1. de Div.
INSTAVRO, as, a. 1. [*Rinouare, ristaurare,* חדש badhasch. חזק chizzek. חנה
hecheziz. Germ. Ernevveren. G. *Restaurer, reconstruire, rabiller.* Hisp.
Renouar lo veio,] ἀνακαινόω,] Festus putat dictum esse ab instar,
quod propriè aliquid instaurari dicatur, cum ad pristinam simili-
tudinem reficitur. Vnde Donatus in illud Terentij, Amantium
iræ, amoris redintegratio est: hoc est, instauratio. Virg. ad animũ
transtulit, cum ait: Instaurati animi regis succurrere tectis, [*Confor
tare,*] hoc est, recreati, & restituti. Alij volunt instauro compositũ
esse a Stauro, antiquo uerbo, quod idem significabat, quod huic
instauro: negantque ab instar deriuatum esse, propterea, quòd ra-
ro vlu veniat, vt euersa ædificia ad similitudinẽ pristinã restituã-
tur. Multaque ab istis argumenta adducuntur, quibus probare co
nantur, Instauro non esse dictum ab Instar, sed ab antiquo uerbo
Stauro, ex quo, & Restauro aliqui vsurparunt. Melius itaque dice
mus, Instaurare, nihil aliud esse, quã reficere, restituere, integrare.
Liu. li. 4. Phalisci perpelli ad instaurandum bellum, neq; clade Ro
manorum, neque sociorum precibus potuere. Sic Ci. de prouincijs
Cons. in Pisonem & Gabinium: Periculũ est, ne instauratas maxi-
mi belli reliquias, ac renouatas audiamus. Vir. li. 5. Ergo instaura-
mus Polydoro funus; id est, supplemus, & facimus funus, quod fie
bat Polydoro funus; id est, supplemus, & facimus funus, quod fie
mus Polydoro funus; id est, supplemus, & facimus funus, quod fie
ri pro loco, & tempore concedebatur. Cum ergo Instauro nihil in
significatu conueniat cum Instar, nullo pacto ab instar formari de
cendum putant, præsertim cum nec ad analogiam pertineat, quod
Instaro, non Instauro facere deberet. Restauro autem, quamuis
pene aboleuerit, & pro eo Instauro melius vtantur, tamen Lact. li.
7. vsus est pro reduco, seu reformo, nouo, reficio ve: Verum ille (in-
quit) cum mistos ad vitam restauraverit.
INSTERNO, 3. [*Distendere, di sopra coprire.* פרש hitstsiah. Ger. Vber-
spreiten, vberlegen, bedecken. Gal. *Couurir, estendre dessus.* Hi. *Cu
brir, estender sobre algo,*] ἐπιστρώννυμι. supersterno, superextendo.
Pli. li. 10. c. 5. Cauerna palea insternatur. Liu. l. 30. Tabulas superin-
straut. Virg. 2. Aen. Fuluique insternor pelle leonis. Instratus orna
tus. Pli. lib. 8. c. 42. Vnde Illustrata, equorum ornamenta dicũtur. In-

LEX

LEX

LEX

es vmbher abgetheilt vnd vnder ſcheidē]part. ab Intercingō, culis quibuſdam circumquaque diſtinctus. Pli.li.37.c.10.

ACINO,nis,a.3.[*Cantare in mezo.* Germ. Darzwiſchen ſingen.]p. *ādo.* cantum immiſceo. Horat.in Epiſt. per translationem di Neu quid medios intercinat actus. Quod non propoſito con- t,hoc eſt,nihil ſcribat,quod non ad propoſitum faciat.

CIPIO,is,p.c.a.3.[*Tor di mezo,pigliare,riceuere,* לחר lachad.G. liſten auffahen,ehe dan es in ſein ſtatt kompt.*Gal. Prendre ce dant. Hi. Entreſacar,tomar,*]ὑποτίμημαι.incautum per inſidias o,interuerto,efficioque,nequid eò perueniat,quo deſtinatum Cicer.pro Cluen. Id cum daretur in mulſo. Balburium quendā s familiarē intercepiſſe, bibiſſe, ſtatimq; eſſe mortuū. Idem ad Fr. Ego ad te hæc quidem ſcribo,ne cuiuſquam animum meæ ra interceptæ offendāt. Intercipere regnum. Pli.de Viris Illuſt. ercipere victoriā. Idem in Paneg. Interceptus mortalitate,præ ntus,præpeditus. Idem in Epiſt. Intercipi morbo. Col.lib.7. c.3. uandoq; tamē ſignificare poteſt,totū capio: ſicut exponit Dona s illud Ter.in Eun. Quod nos capere oportet hæc intercipit.

ERCISIO,onis,f.3.[*Rodimento,* נתח berher. G. Durchſchneidūg,] erbale: vt Interciſiones ſtomachi apud Plin.li.20.c.14. quas Dioſ. ib.3.c.29.δηγμοὺς καὶ ῥῆξις. morſus,& eroſiones ſtomachi vocat.

ERCISE,aduer.[*Partiramente.* Germ. Stuck vweiſs,oder zerſchnit- ner vweiſs. *Gal. Par morceaux,& parcelles. Hiſp. A cortaduras,o cor tando,*]κατὰ μέρος. ſectim,& per inciſiones. Ci.in partit. Inuertatur ordo,& idem quaſi ſurſum verſus,retroque dicatur,deinde idem Intercisè,atque permistè.

ERCISI dies,erant Deorum,hominumque communes,de quibus vide paulo ante in dictione Intercido.

ERCLVDO,is,p.p.a.3.ab Inter,& Cludo[*Serrar il paſſo,* סגר ſaghar עזר hatſar. Ger. Dē vweg verlegē oder verſchlieſſen,die ſtraſs ver machē. *Ga. Enclurre,couper ou fermer le paſſage. Hi. Cerrar in medio*] ἐκκλείω. Iter impedire,quaſi iter claudere. Cic.ad Ter.epiſ.4. Etiam illud memo,ne iam intercludamini,vt cum velitis exire nō liceat. Aliquādo etiam pro impedire[*Impedire,*] Vir.2. Aenc. Sæpè illos aſpera ponti interclusit hiems. Commeatum inimicis inter- cludere,eſt impedire,& itinera obſidere,ne inimicis commeatus poſſit deferri. Cæſ.1.Bel.Gal. Eo conſilio,vti frumēto,commeatu- que,qui ex Sequanis, & Heduis importaretur, Cæſarem intercluderent. Fugam intercludere. iter occupare, per quod inimici fugā arripere poſſent. Cæſ.1.Bel.Gal. & Liu.li.5.Bel.Pun. Hoſtes inter- cludere ab oppido,& pōte,& commeatu omni. Cæſ.lib.1.Bel.Ciu. Dolore intercludi, id eſt, impediri. Cic.ad Att.lib.8.

ERCLVSIO,onis,f.3.[*Impedimento,* סגר seggur, מעצר machatſar. o. Verhinderūg,verſchlieſſung. G. *Eſtoupement,coupement. Hi. Enoer ramiento,*]impedimētum,occupatio. Cic.de Or. Clauſulas.n.& in- terpuncta verborum, animæ interclusio,aiq; anguſtiæ ſpiritus at- tulerunt.

ERCOLVMNIVM,n.2.[*Spacio fra l'vna e l'altra colonna.* Germ. Die geite zwiſchen zweien ſeulen. *Gal. L'eſpace, qui eſt entre deux co- lonne. Hiſpa. El eſpacio entre columnas,*]μεσοστύλιον. dicitur ſpatium illud in ædificijs,quod eſt medium inter columnas. Vide Colūna.

ERCONCILIARE,a.1.[*Conciliarſi,farſi benevolo,* נטה titſah. G. Zvvi ſchen edichen friedē vnd eintrechtigkeit ſchaffen. εὐμενίζεσθαι. benevo lem reddo. Quin.li, 12.c.10. Intereonciliandi præſtare officium.

ERCVLCO,as,are,a.1.ex Calco compoſitum,in medio,vel inter ali quid calco. Col.li.11.cap.43. Et deorſum verſus ſpectantes ollæ cō antur. ta diſtantes,vt interculcati poſſint vinacea.

ERCVRRO,is,ere,n.3.intercurri,intercurſum, [*Traſcorrere,interue nire,*עבר pagnah. G. Darzwiſchē lauffen. *Ga. Courir entre,ſurvenir. Hiſ. Entrevenir,entrecorrer,*]μεσοπορεύω. intervenire,& intercedere. ut Bud. Cic. 8.Phi. Pugnatum acerrimē,qui intercurrerēt,miſimus tres principes ciuitatis: hos contēpſit Antonius. Idem 2. Tuſ. Ergo his laboris ſine exercitationib.& dolor ītercurrit. Intercurſo,as,are, freq. Pli.li.29.c.4. Vnū ſimile formicæ,ſed multo maius,niſo capite tel.qua parte corporis nigra albis intercurſantib.reſpersū guttis.

INTERCVRSVS,us,ūi,m.4.interuentus,intercesſio. Liu,libr.1.ab Vrbe. Conſulum intercursū rixa ſedata eſt.

TERCVS,utis,p.c.o.3.[*Tra carne, & pelle.* Ger. Darzziſchen haut vnd fleiſch iſt. *Gal. Qui eſt entre cuir,& chair,interieur. Hiſp. Entre cuero y carne,*]adiectiuū eſt,idem ſignificās,quod inteſtinus,a,um, quaſi inter carnem,& cutem,vel quaſi inter cutem. Vnde Aqua in- tercus, [*Hidropiſia.*] Cicer.3.Offic. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem,&c. Vitium intercus appellat Gell. lib.13.cap.8. quod foris non apparet,quaſi intra cutem conſiſtens. Vitia facundiſſimē accuſarent, intercutibus vitijs ipſi madentes.

TERCVTANEVS,a,um,o.1.[*Tra lacarne*]τὸ ὑπὸ τῶ δέρματι. quod Infra cutem eſt.

TERDATVS cibus,m.2.apud Lucr.lib.4. hoc eſt,per corporis partes diuiſus: Propterea capturebus, vt ſuffulciatartus, Et recreet vi- res interdatus.

TERDICO,is,p.c.a.3.[*Prohibire,vietare,interdire,* מנה manah. Ger. Verbietē. *Gal. Defendre quelque choſe a aucun. Hiſ. Poner entredicho, vedar,*]παραγγέλλω. vetо, prohibeo. Interdicitur autem locus,ho- mo,res. Et cōſtruitur cū datiuo,& ablatiuo. Cice.in Catone: Male rē gerentib.patrijs bonis interdici ſoler. Interdū ēt res,qua q̄s pro- hibetur,in accuſatiuo ponitur. Suet de Nerone: Et cū interdixiſſet vſum amethyſtini ac Tyrij coloris. ſeluſit cūctos negociatores. Se ne.lib.3.de Ira: Si iubet Cæſar,ſtatim illi domum meam interdicā. Quod eſt contra Sipōtinum,qui negat poſſe conſtrui cum accuſa- tiuo: in paſſiuis aūt locutionibus accuſatiuus hmōi in nominatiuū conuertitur. Cicē. p domo ſua: Vt M. Tullius aqua,& igni interdi catur. πυρὸς καὶ ὕδατος εἴργεσθαι. Significat quādoque obſtare[*Con- tradire*]& tunc duntaxat cum datiuo conſtruitur. Ci.in Ver. Si cū hęc à quopiam veſtrum petita ſint,patet improbus,cui nemo in- terdicere poſsit,det quem velit iudicem.

INTERDICTVM,cti,ſub. n.2. [*Vietato, interdetto, divieto,* מעצר ma- hatſar. Germanicē. Ein Verbott. *Gal. Defenſo. Hiſpan. Entredicho*] παράγγελμα,ἀπόῤῥημα. idem quod vetatio,ſiue prohibitio. Vnde Interdicta prætorum,dicuntur formæ, & conceptiones verborū, quibus prætor aut iubebat aliquid fieri,aut prohibebat: quod tūc maximē faciebat,cum de poſſeſſione inter aliquos contendebatur. Cic.contra Rullum: Ergo hac lege prętorum interdicta tollentur. Idem ad Attic. Cæſaris interdicta reſpuentur. Interdictus,a,um, [*Vietato,*]partic. idem quod vetitus,ſeu prohibitus. Hor.1.Epiſ.6. Cui potior patria fuit interdicta voluptas. Suet.in Calig.c.25. Bre- uique miſſam facit, interdicto cuiuſquam in perpetuum coitu.

INTERDICTIO,onis,f.3.[*Prohibitione,* מעצר mahitſar, מעצר maharſor. G. Verbietung. G. *Defenſe,prohibition. H. Entredicho,vedamien to*]verbale ab Interdico, ἀπόῤῥημα. idē quod prohibitio. Ci.pro do mo ſua: Id autem vt eſſet faciendum nō ademptione ciuitatis, ſed tecti,& aquæ,& ignis interdictione faciebant.

INTERDIV,[*Di giorno,* יומם iomam. Ger. Am tag,tagszeit. *Ga. De iour, ſur iour. Hiſp. Entredia,*]μεθ' ἡμέραν. aduer. temporis, ſignificat per diē: cui contrariū eſt noctū. Cato de re ruſt. Canes interdiu clauſos eſſe oportet,vt noctu acriores & vigilātiores ſint. Olim ēt dicebā- tur Interdius. Pla.in Moſ. Sed q̄d hoc occluſa ianua eſt interdius.

INTERDVCTVS,us,m.4.διαστολή. interpunctio, & diſtinctio,quæ inter ſententias a librarijs duci ſolet. Cic.in Offic. Ne infinitè feratur,ut flumen,oratio; quæ non aut ſpiritu pronunciantis, aut interductu librarij, ſed numero coacta debet inſiſtere.

INTERDVM,adu.[*Qualche volta,* לפעמים liphhamim. Ge. Zuzeiten, vnderweilen. *Gal. Aucunes fois,quelques fois. Hi. A las vezes,*]ἐνίοτε. idem q̄d aliquando, vel nonnumquā,ex Inter,& Dum,q̄d antiqui interduatim dicebant. Vir.li.2.Geor. Interdum aut hederę pādūt veſtigia nigræ. Ter.in Eu. Cibū nonnūquam capiet cum ea,inter- dum perdormiet. Cic.de Fin. Interdum, vel potius nimium ſæpè.

INTEREA,[*Tratanto,fra queſto mezo.* Ge. Darzwiſchē. G. *Cependant, cetemps pendant. Hiſp. Entretanto.*]μεταξύ, ἐντοσούτῳ. aduer. tēporis eſt,cōpoſitū ex integris duobus,Inter,& Ea,quod cum ſit neu- trum plurale,debuit corripi: ſed quia factum eſt aduerbium, pro- ducit a,ſicut Prætera,Antea,& ſimilia. Poteſt tamen & ablatiuus ſingularis intelligi,qu in compoſitione ſolet huiuſmodi inueniri: vt,Quapropter,Quocirca. Significat autem interim,tantūper,hoc interim ſpatio. Ter.in Hec. Quid interea,ibat ne ad Bacchidē? Vbi Donatus,Interea,inter eos dies. Idem in Andria: Credo impetrabo vt aliquot ſaltem nuptias protrahat dies: Interea fiet aliquid. Inter dum ſignificat tamen,[*Nondimeno.*] Vir.1.Geo. Nec nulla interea eſt inertatæ gratia terræ. Cic.epi. Tu interea ceſſabis.

INTEREA loci,[*Fra queſto tempo.* Ger. Dieweil,darzviſchen. *Ga. Du rant ce temps. Hiſ. Entretanto tiempo,*]ἐν τούτῳ μεταξύ. idem eſt quod Interea temporis: Sæpè.n. locus accipitur pro tēpore, vt apud Te- ren.in And. Et multa alia,quæ non eſt nunc narrandi locus. Ter.in Hea. Dum ego propter te errans patria careo demens,tu interea lo ci Collocupletaſti te Antiphila.

INTEREMPTIO,onis,f.3.[*Occiſione,* הרג abdan, הרג retſach. G. Vmb bringūg,ertoedtung. *Gal. Tuerie,occiſion. Hi. Matanza.* Ci. pro Leg. Man. Iter in Hiſpaniam Gallorū interemptione patefactum eſt.

INTEREO,is,interij,n.4.[*Morire,* אבד abadh אבד ghauah. G. Verderbē, zu grund gehen, Sterben. *Ga. Mourir du tout. Hiſ. Pereſcer del todo*] διαφθείρομαι. pereo,occido,morior,intercido. Cicer.3.de Nat.Deo. Non intelligo,quomodo calore extincto corpore intereāt: non in- tereant aut humore, aut ſpiritu amiſſo. Ira interit mora. Ou.1.de Arte. Morte interire. Idem in Ibin. Interire radicitus,eſt penitus, & ſine vlla ſpe renaſcendi interire: metaphora ducta a plātis,q̄ cū radicitus euulſæ ſūt,nunq̄ repullulāt. Lact.li.9. Sed & genus oē im piorū radicitus interibit. Habet autē interire maiorē vim,quā pe- rire. Ter.in Hec. Perij,interij: cur mihi id nō dixit? Interius[*Mor te.*]pro morte. Cic.1.Tuſ. Eſt.n.interitus,quaſi diſceſſus,& ſecretio ac diremptio earum partium, quę ante interitum iūctione aliqua tenebantur. Interitus legū,hoc eſt,abolitio. Cicē. in Cat. Aruſpices legum interitum, & vrbis occaſum appropinquare dixerūt. Interi tus verò participiū,reperitur in paſſiua ſignificatione apud Quin- tū Claudium; Pugna acriter commiſſa,& multis vtrinq; interitis.

INTEREQVITO,as,n.1.[*Cavalcare tramezo.* G. Darzvviſchē reitē]διϊπ- πεύω. in medio equito. Cæſ.li.6.Bel.Gal. Ordines interequitār. Liu. li.5.Bel.Maced. Obſtabant duces haſtilib. cædentes terga trepidā-

Subscribers are requested to give notice of the change of their residence, to prevent the miscarriage of their papers.

Subscribers who have not received their papers regularly, are requested to give notice thereof to the Printer.

Subscribers who intend to discontinue their papers

TER VOMO, is.[*Vomitar tal vez*.] Luc. lib. 6. Quod dulces intestinas interuomit vndas.i.interfundit.Budæus.]

INTESTABILIS,o.3.[*Chi non può far testamento*.G. Der kein Krefftige erbgemaechtnuss auffrichten, noch ein zeugnuss geben Kan. *Aqui il n'est permis par les loix fair, testament infame*.Hi. *El que no puede hazer testamento*,]simile apud Græcos, ἄτιμος, qui iure testamentũ facere nõ potest,& cuius testimonio nõ creditur.Caius in Lcum lege,ff.de testam.Intestabilis cũ lege quis esse iubetur,eo pertinet,ne eius testimonium recipiatur,& eo amplius, (ut quidã putant)neve ipsi dicatur testimonium.Gell.lib.7.c.18. pro detestabili posuit.Eos tamen(inquit)qui ad Annibalem non rediissent,vsque adeo intestabiles, inuisosque fuisse,ut tædium vitæ caperint, necemq; sibi cõsciuerint.Hor.2.Ser.Saty.3.Vter ædilis fuerit,vel testũ Prætor,is intestabilis,& sacer esto.Vbi interpres Porphyrio: Antiqui eos,quos ad testimoniũ admitti nolebant,intestabiles uocabant:Detestabiles,quorũ testimoniũ malũ,& execrãdum esset.

INTESTATO,aduerb.[*Senza testamento*.G.Ohne ein testament, oder erbgemachtnuss.*Gal. Sans faire testament*.*Hispan. Sin testamento*,] ἀδιάθετος.sine testamẽto.Ci.2.de Inuen. Si paterfamilias intestato moritur:familia,pecuniaque eius agnatorum,gentiliumq; esto. Scæuola:L. Titius intestato moriturus. Paulus; Vt legata,quæ ei deberi erant,intestato moriens testimeret.

INTESTATVS,a,um,o.1.2.[*Che non ha fatto testamento,intestato*. G.Der kein erbgemaechtnuss gemacht hatt, oder dess erbgemaechtnuss vnkreffftig ist.*Gal. Qui n'apoint testé, qui n'apoint fait testament*. Hi. *El que no ha hecho testamento*,]ἀδιάθετος.dicitur nõ solum,qui mortuus est nullo confecto testamento,sed etiam cuius ex testamento adita non est hæreditas,ut inquit Paul.in l.testatus,de verb.signi. Pop.Ipse cum vno seruo senex intestatus proficiscitur. Vlp.de suis & leg.hæred.Intestati propriè appellantur, qui cum possent testamentũ facere,testati non sunt.Ci.pro Cluen.Haud hæres est Cluentius intestatum dico esse mortuum.Intestatus,nullis testibus cõuictus.Pla.in Cure.Hoccine pacto indemnatum,atque intestatũ arripi? Non absurdè tamẽ dici posset,Intestatum in hoc Plauti loco accipi pro non antestato,hoc est,nemine in testem assumpto.Erat enim consuetudo apud veteres,vt antequam aliquem in ius raperent,antestarentur,hoc est,liberum hominem vnum,aut alterum in testem assumerent,eique autem vellicantes,quærerent,Liceret ne antestari? Quo solemnitate nõ obseruata,nemini licebat quempiam in ius ducere. Vide in verbo,Antestor.

INTESTINVS,a,um,p.p.o.1.2.[*Interiori,cosa di dentro*.G. Inwendig, innerlich,einheimisch.G.*Qui est dedans,intestin,interieur*.*Hi. Cosa de dentro,entrañable*.]ἐντόσθιος,τὸ ἔνδον.idem quod interaneum, siue internum,quod scilicet intus reconditũ est, & foris nõ apparet.Seru.Sulp.Ciceroni: Quid est,quod tantopere cõmoueat tuus te color intestinus? Intestinum bellum[*Interno, casile*,] cũ ciuitas veluti in sua viscera coniurat.ἐνδήμιος πόλεμος. Intestinum malũ. Cic.ad Brutum; Ingrauescit enim in dies intestinum malum.Intestinum odium,[*Occulto*]dicitur,occultũ,& dissimulatum.Liu.l.2. ab vrbe: Intestino inter patres plebemque flagrabat odio.Intestinum opus,quod ad ornatum ædium ex ligno conficitur.Varr.li.3. de re rust. Cum villam haberes opere tectorio,& intestino,ac pauimẽtis è nobilibus lithostrotis spectandam, parum putasses esse, ni tuis quoque literis ornati parietes essent.

INTESTINA,n.2.[*Interiori,cosa di dentro*.G. Innwendig, mehaijm מחיים kerahim.Ge.Das eingeweid.*Gal. Les entrailles*.*Hi. Las tripas*,] ἔντερα. quidam sunt quasi membranacei canales, qui in interiori uentris parte siti,alimentorum excrementa è ventriculo excipiũt, longisque orbium anfractibus tandem per secessum deiiciunt.Cic. de Natura Deo.Ex intestinis autem, & aluo secretus a reliquo cibo succus is, quo alimur,permanat ad iecur per vias quasdam medio intestino vsq; ad portas iecoris.Sũt aũt intestina in corpore humano omnino sex,quorum primum ventriculo per pylorum adhærens,a duodecim digitorũ longitudine,Herophilus δωδεκαδάκτυλον appellauit:rei anatomicæ periti fere ἔντερον vocant.Secundum à Græcis νῆστις,nobis Ieiunum appellatur,quod semper sit inane.Tertiũ à nobis Tenua,ab illis, λεπτόν,appellatur. Varro etiã hillam appellat.Quartum, Cæcum dicitur, quod propter sinuositatẽ exitu carere videatur.Quintum,Græco nomine κῶλον,à Latinis Crassum intestinum nominatur,quod reliquis carnosius sit,à dextra ilium regione ad sinistrã super vẽtriculi fundũ delatũ,lienem interim, & iecur cõtingens.Sextũ,spinæ è directo incumbit,ad sedem vsq; porrectum, quod quoniam nullos habet sinus, Rectũ appellatur. Legitur,& Intestinus,masc.gen.Pli.l.11.c.37. Intestinus quibusdã ab ore incipiens,quadam via eodem inflectitur,ut sæpiæ,& Polypo, in homine annexus infimo stomacho similis canino.

INTEXO,is,ere,a.3.[*Tessere qualche cosa*,] ארג arag.germ. Einwaeben, einflicken.*Gal.Tistre dedans ou auec inserer*. *Hi. Texer dentro algo*] ἐνυφαίνω.intus texere,innectere,texendo inferere,implicare,annectere. Virl.3.Geor.Vtque Purpurea intexti tollant aulæa Britãni. Vbi Seruius,Intexti,intus texti.Nã in velis ipsi erant picti,qui eadem vela portabãt.Idem 2.Georg.Illa tibi lætis intexit vitibus vlmos.i.annectit.Ci.in Partit.Læta triſtibus,incredibilia probabilibus inteximus.Intexere aliquem,Cic.ad Att.lib.13.Scis me alterationes,aut aliquid id genus solitũ scribere,ut Varronẽ nusquã possem intexere,id est,eum loquentẽ inducere, ut fit in dialogis.

INTIME,[*Sommamente*.Ger.Am liebsten vnd vertrawtisten,]aduer. Cic.ad Q.Fr.Quarum altera est de Blandemio Zenride,queu sci bis certissimum matricidam tibi a me intimè commendari.

† INTIMO,as,p.c.denunciare.Liu.4.ab Vrb.Intimasse filio,ut milites conscriberet.Intimari,pro ingredi.Solin.c.45.Intimatur,m.3.qui aliquid introducit atque insinuat. Iul.Capitol.]

INTIMVS,o.1.2.domesticus,carus,familiaris)(externus,alienus,[*Famigliare,caro*,קרוב reheh.G.Ein liebster,gantz geheimer] Cic. ad Qu.Frat.li.1. Intimus, proximus, familiarissimus quisque aut sibi pertimuit,aut,&c.Pl.in Truc.Nam me fuisse huic fateor summũ, atque intimum.In intimis alicuius esse,[*Esser amato*]pro valde amari ab aliquo.Cic.ad Att.li.4.Itaque in intimis est meis.

INTIMVS,a,ũ,o.1.2.[*Piu a dentro,domestico,famigliare*,פנימי perimi. G.Das innerst.*Gal. qui est trescauant*.*Hi.Mas dentro*,]ἔνδοτατος.superlatiuum est ab antiquo adiectiuo interus:illud significãs,quod maximè intus reconditum est.Ci.6.Ver.In eo sacrario intimo fuit signum Cereris perantiquum.

INTINCTVS,us,m.4. condimentum ad obsonia condienda, quod nos Saporẽ in cibis dicimus,Græci ἔμβαμμα.Columella; Hoc sinapi ad embammata nõ solum idoneo,sed etiam speciosо veteris ἐμβάπτειν.enim intingere est.Pli.lib.15.c.29. Eadem origine aprorum sapor commendatur,plerumque ad intinctus additis myrtis.

INTINGO,s.3.[*Intingere,bagnare*.G.Eintuncken.*Gal. Mouiller,tremper dedans*.*Hi. Mojar*.]ἐμβάπτω.immergo,madefacio. Pli,lib.20.c. 17.de anisо: Viride,aridumve omnibus,quę condiuntur, quæque intinguntur,desideratum.Cat.cap.156.Crudam si edas in acetum intingito,mirificè concoquit.Intinctum arte.Ci.2.de Or.Arte rũ, quod tum arte intinctum videtur, tametsi artem requirit.

INTOLERABILIS,le,o.3.[*Intolerabile,insopportabile*.Ge. Vntraeglich, vnleidenlich.*Ga.Intolerable,importable*.*Hisp.Cosa que no se puede suffrir*,]ἀνήκεστος.quod tolerari,& ferri non potest: vt, Intolerabilis dolor.Cic.de Ora. Mihi omnia sunt intolerabilia ad dolorem. Intolerabilis auaritia.Idem ad Quint. Frdi.1.Intolerabile frigus. Idem pro Rosc.Amer.

INTOLERABILITER,[*Intolerabilmente*.G.Vntraeglich, vnleidẽlich, *G.Intolerablemente*.*Hi. No puedindo se suffrir*,] aduer. supra modum,ita ut ferri non possit,& (vt ita dicam)impatibiliter.Col.li.1. c.4.Sunt quædam loca,quæ solstitijs minus concalescunt, sed frigoribus hiemis intolerabiliter horrent.

INTOLERANDVS,a,um,adiect.o.1.2.[*Da non esser tolerato*.Ge. Das nit zuleiden oder zutragen ist.*Gal. Qu'on ne pourroit souffrir ne porter*. *Hi.Cosa de no soffrir*,]ἀνήκεστος. idem quod intolerabilis,Cic.7. Ver. O magnum, atque intolerandum dolorẽ. Intoleranda hiems.Liu. lib.5.ad vrb.Intoleranda libido.Idem 7.Bell. Pun. Immanis atq; intoleranda barbaries.Cic.pro Font.

INTOLERANS,antis,adiect.o.3.[*Impatiente*,G.Vntraeglich,vnleidig. *Gal.Impatient*.*Hisp. Mal soffrido*]ἀδύνατος.impatiens,impotẽs,qui tolerare non potest. Liu.li.9.ab urbe: Et loquimur de Alexandro nondum merso secundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit.

INTOLERANTER,aduer.[*Impatientemente*. Ge. Vngeduldtiglich,vnleidenlich.*Gal.Impatientemente*.*Hi.Mal suffridamente*,]ἀδυνάτως.impotenter. Cic.1. Tusc. Possumus ne nos contemnere dolorem,cum ipsum Herculem tã intoleranter dolere videamus?

INTOLERANTIA,æ,f.1.[*Intolerantza*.G.Vnleidsamne,vngedult.*Ga. Impatience*.*Hi.Mal suffrimiento*.]ἀδυναΐα.impotentia,impatientia.Cicer.pro Cluent. Quis illum cum illa superbia, atque intolerantia ferre potuisset? Idem pro lege Agr.Perspicite quanta potestas permittatur,non priuatorum infamiam,sed intolerantiam regis esse dicetis.

INTOLERANTISSIMA laboris corpora, hoc est, impatientissima.Liu. lib.10.ab vrb.Et lib.7.Bel.Pun.

INTONDEO,es,a.2.[*Tosare d'intorno*.G.Vmbschaeren.G.*Tondre tout entour*.*Hi.Tresquilar enderredor*,]περιτέμνω. circumtondeo.Col. li.11.c.23.Vt antequam translatum deponas, omnes radiculas amputes, & fibrarum summas partes intondeas.

INTONSVS,a,um,o.1.2.[*Non tosato*. Ger. Vngeschoren. *Gal. Qui n'est point tondu*.*Hisp.Nisy tresquilado*,]ἄκειρος.non tonsus. Pli. l.6. c.28. Arabes mitrati degunt,aut intonso crine,barba abraditur,præter quam in superiore labro.Intonsa coma.Ci.3.Tus.Col.li.7.c.3.Igitur,vt dixi,miraberis omes intonsas,variam,& canam comam improbabis.Oui.4.Fast.Bis caput intonsum fontana spargitur vnda. Intonsi homines,& inculti.Liu.1.Bel.Pun.

INTONO,p.c.as,are,a.1.[*Tonare,far romore*,דוי traham.Germ. Dabet thoen en oder donderen.G.*Tonner,tonare un son haut,& clair*.*Hi. Tronar*]βροντάω.idem quod tono.Ci.de Diu.Partibus intonuit cæli pater ipse sinistris.Oui.1.Meta.Intonat,& dextra libratum fulmen ab aure Mittit in aurigam. Per translationem dicitur & de quouis alio sono vehementiore.Pli.li.9.c.40.Intonuit ingẽti latratu canis. Hiems intonata Eois fluctibus.Hor. Epod.2.Hoc est,tẽpestas sonora.Intonare,pro iracundè dicere, & cum quodam vo-

ſliam tuam non intromocari iubes?

TRVDO,is,ere,a.3.[*Cacciarſi dentro.*G.Hinein trucken,eindringē. *Gal.Pouſſer dedans.* Hiſp. *Empuxar a dentro,*]εἰσωθέω.intro trudo, & importunè me ingero.Ci.pro Cec.Atq; etiam ſe ipſa inferebat, & intrudebat, & in eam opinionem Ceſennam adducebat.

TVBVS,m.2.[*Radecchio,cicorea.*Ger.Ein kraut Loewenzan genent. *Gal. Endiue ſcariole,cicoree blanche.*Hiſ.*Endibia,o cichorea,*]σέρις. vel Intubum,neutr. vel ēt(vt aliis placet) Intybus ,vel Intybum, per y,pen.c.genus eſt herbæ varias ſub ſe continens ſpecies,eſt.n. ſatiuū quoddam,aliud ſilueſtre:Satiuum rurſus in duas diuiditur ſpecies,quarum altera folio latiore,& lactucæ ſimilior eſt,altera ſubamara,& folio angſtiore,vtrumque genus officinæ Scariolā, vulgus Cicorium hortenſe vocat.Agreſte quoque Intubum duas ſub ſe continet ſpecies ,quarum altera Romano nomine Ambubeia,Ægyptiorum uero vocabulo Cichoriū nominatur . Altera a Græcis Hedypnois , ab herbariorū vulgo Dens leonis appellatur, propterea quod folia habeat utrinque denticulata. Plin.li.20.c.8. Intubi quoque non extra remedia: ſuccus eorum cum roſaceo, & aceto capitis dolores lenit. Vir.lib.1.Geor.Et amaris intuba fibris.

TVBACEVS,cea,ceum, o.1.2. quod eſt ex intubo ; vt, Intubacea folia,apud Plī. lib.27.c.12.

TVEOR,eris,intuitus,d.2.[*Guardare,*הכיט hibbit.Ge. Anſchauen, anſehen.*Gal.Regarder,conſiderer,prendre garde.*Hiſp. *Mirar,o acatar,*]εἰσορῶ.videre,& cominus ſuſcipere.Plin.Epiſtol.31.Erit ergo pergratum mihi,hanc effigiem eius ſubinde intueri , ſubinde reſpicere,ſub hac cōſiſtere.Plau.in Truc. Qui alterum incuſat probri,ipſum ſe intueri oportet.Intueri animis,[*Conſiderare,*]id eſt, animaduertere.Cicer.pro domo ſua:Date hanc Trib. pleb.licentiam, & intuemini pauliſper animis iuuenturem , &c. Intueri aliquid acti,& intento animo.Cicer.1.de Finibus. Intueri in aliquā rem,& intueri in aliquem.Ci.de Vniu.& de Cla.Ora.Intuitus,us, uerbale, ipſe actus intuendi.Quin.lib.10.c.1 .Totum opus non ad intuitum rei, pugnamque præſentem , ſed ad memoriam poſteritatis,&c.Pli.lib.16. c.10. Abies hilarior intuitu .

TVMEO,es,ere,& Intumeſco,is,n.2.*Gōfiarſi,enflarſi,*צבח tſaubah Germ.Sich auffblaſen,geſchwellen.*Gal.S'enfler.*Hiſ.*Hinchar ſe,*] ἐξοιδέω.inflari,conuerti in tumorem.Pl.li.11.c.34.Eſt animal eiuſdem turpitudinis,infixo ſempet ſanguini capite viuēs,atq; ita intumeſcēs.Idē l.2.c.81.Intumeſcēs fluctus.Bilis itumuit ſub pectore.Perſ.Sat.5.Humus intumeſcit uiperis.Hor.Epod.16.Intumeſcere,pro iraſci.Ou.2.Met.Intumuit Iuno,poſtquam inter ſidera pelex Fulſit. In qua ſignificatione inuenitur etiam datiuo coniunctum.Ouid.4.de Pon.Eleg.4.Intumuit vati non tamen Aſcra ſuo.

TVMVLATVS,a,um. pro inſepulto,inhumato.Ouid.Epiſt.Occurramque oculis intumulata tuis.]

ITVOR,intueris,pe.c.intuitus,uel intutus ſum, intui,d.3.[*Guardare, vedere,*הביט hibbith.G.Anſchawen,anſehen.*Gal.Regarder.*Hiſ. *Mirar,*]ἐσοράω,ὁράω.inſpicere,uidere. Pla. Moſtel. Profecto nullā equidem illinc cornicem intuor.

ITVRBATVS,o.1.2.[*Non turbato.*Germ.Vnbetruebt,]ἀτάραχος.non turbatus. Plin.in Paneg.Et ſedit inturbatus,interritus , & tamquā ha fieri ſoleret .

INTVRBIDVS,p.c.adiectiuum,o.1.2.[*Non turbido.* Ger. Nicht trueb oder nicht vnruehig,]non turbidus. Tacit,li.3.Inturbidus externis rebus annus,domi ſuſpecta ſeuetitate,&c.

INTVS.[*Dentro*בית baithah. Ge.Darinnen.*Gal. Dedans.*Hiſp.*Dentro en lugar,*]ἔνδον,ἐσω.aduerbium loci,ab In deductum,idem ſignificans , quod genitiuus Domi aduerbialiter poſitus , vel Edomo. Cic.in Catil. Iutus incluſum periculum eſt. Plau.in Moſtel. Quid ita pulſas, ubi nemo intus eſt ? Idem in Moſtel. Pulta dum fores, Atque euocato aliquem intus ad te Tranio. Idem in Milit.

INTVSIVM,n.2.[*Camiſcia.Ga.Chemiſe,*Hiſ.*Camiſa,*]χιτωνίσκος.ueſtis interior,ita dicta,teſte Varrone,quod intus geſtetur,quēadmodum Palla,quod palam feratur.Inde Intuſiatus,ta, tum,[*Chi ha camiſcia,*]qui huiuſmodi veſte eſt indutus,apud Plau.in Epid.

INTVTVS,ta,tū,o.1.2.[*Mal ſicuro,non ſicuro.*Ge.Vnſicher, vnbewart. *Gal.Qui n'eſt point ſeur,dangereux.*Hiſpa.*No ſeguro del peligro,*ἀπρόβλεπτος.non ſecurus,incuſtoditus,indefenſus.Liu.li.5.Caſtra Gallorum intuta, neglectaque ab omni parte noctu inuadunt.

INTVBVS, Vide Intubus.

INVADO,dis.p.p.n.3.impetū facio,inuolo,irruo,irrumpo, peto, vim facio.[*Aſſalire,venire adoſſo,*בא ba.Ge.Anfallen,angreiffen. G.*Enuahir,aſſaillir,ſeruer deſſus,*]καταλαμβάνω.inceſſo, compio,incido,& tam datiuo,quàm accuſatiuo iungitur: Var.de uit. paſt. Tanta porro inuaſit cupiditas bonorum pleriſque.Sallu. de bello Iug. Tanta libido cum Mario eundi pleroſque inuaſerat. Item repente,& cum impetu aliquem aggredi.Virg.2.Aen.Inuadunt urbem ſomno uinoque ſepultam. Item ingredi , vel intrare, Cicer. ad Lent. Non potui magis in arcem illius cauſſæ inuadere. Virg.lib.6.Nunc inuade viam,uaginaque eripe ferrum.

INVALETVDO,inis,f.3.[*Debolezza,*חלשה chaluſchah,]ἀῤῥωστία. idem quod inualetudo.Gel.lib.20.c.1.Vitium aliquod imbecillitatis,atque inualentiæ demonſtratur.

INVALESCO,leſcis,n.3.[*Corroborarſi.*חזק chazak.Ger.Erſtarcken,ſterck zu nemmē.*Gal.Reprendre force,vertu,& s'enforcer.*Hiſ.*conualeſcerſe,confirmarſe,*]ἐπιῤῥώννυμαι. robur ac firmitatē acquiro . Vñ Inualuiſſe cōſuetudinē , ſiue mores dicimus , cū ſignificare uolumus conſuetudinem inueteraſſe,& iā longo vſu receptā eſſe Plin. in Epi. Nā poſtquam obijt,illa increbuit parū & inualuit cōſuetudo,binas uel ſingulas clepſydras,interdū & dimidias, & dādi,& petēdi.Q.li.2.c.1. Tenuit cōſuetudo,quæ quotidie magis ſualeſcit. Aliquando Inualeſcere, ut Calepino viſum eſt, ſignificat infirmū ac debilē fieri , in deſuetudinem uenire.Q.lib.10.cap.2.Cum verba intercidant,inualeſcantq; temporibus.Mea tñ ſententia multo aptius accipitur ibi ſualeſcere pro robur,& vires acquirere,vt verbū inualeſcant,opponatur verbo intercidant.Hoc.n.videntur vel le,verba intercidere,& rurſum in conſuetudinem redire,quod & ipſum teſtatur Hor.de arte poe.Multa renaſcentur,quæ iam cecidere;cadentque,Quę nūc ſunt in honore vocabula , ſi volet vſus.

INVALETVDO,inis,f.3.[*Debolezza,infirmità,*חלושה chaluſchah.G. Schwacheit,vnuermoegenheit.*Gal.Debilité par maladie.*Hiſ.*Flaqueza,y dolencia,*]δύναμις.imbecillitas. Cice.in Læl.Quod autem his Nonis in collegio noſtro non affuiſſes, inualetudinem reſpondeo cauſſam,non mæſtitiam fuiſſe.

INVALIDVS,a,um,o.1.2.[*Debole,poco gagliardo.*חלש challaſch.Ge. Schwach,vnuermoeglich.*Gal.Foible,imbecille,debile,malade.*Hi. *Flaco,y norezio,*]ἄῤῥωστος.infirmus,debilis,ægrotus.Plin.lib.11.ca. 39.Inuentæ fœminæ quadam defluuio capitis inualidæ. Inualidi milites.Liu.lib.3.Bel.Pun.idem 6.ab vrbe.Qui vbi videre Camillum , iam ad munera corporis ſenecta inualidum , vadentem in hoſtes,procurrunt pariter omnes.Corpus inualidum.Oui.Epi.20. Actus inualidi.Idem Epiſt.eadem. Mantis inualidæ. Luc. 5. Robur inualidum.Ouid.5.Triſt.

INVECTIO,onis,verb.f.3.[*Il portar dentro.*Germ.Einfuehrunge.*Gal. Portage,parlement,outrage de parole.*Hiſpa.*Obra de meter a dentro, acomentimiento*]:ipſe inuehendi actus.Cic.2.Offic.Iam uero & earum rerum , quibus abundaremus , exportatio , & earum quibus egeremus, inuectio, certè nulla eſſet,niſi his muneribus homines fungerētur.Inuectio,pro infectatione, & impetu animi in aliquē. Cic.2.de Inuent.Clementia,per quam animi temere in odium alicuius inuectionis concitati,comitate retinentur.

INVECTITIVS,a,um,o.1.2.quod inuehitur.Pli.l.10.c.29.Cum Theophraſtus tradat inuectitias eſſe in Aſia etiam columbas.

INVECTIVVS,a,um, o. 1. 2. ψεκτικός. quo in aliquem inuehimur, hoc eſt, quo quis maledictis inceſſitur. Vnde Inuectiuæ orationes dicuntur aduerſus aliquem ſcriptæ, quibus in illius mores vel ingenium,aut uitam inuehimur.

INVECTVS,us,ui,m.4.idem quod inuectio.Plin.li.4.c.1.Amnis Achelous a Pindo fluens , atque Acarnaniam ab Aetolia dirimens , & Artemiram inſulam aſſiduo terræ inuectu continenti annectens.

INVEHO,his,pe.c.a.3.[*Menare dentro,*הביא hebi.G.Hinein fuehren. *Gal.Porter dedans, apporter,amener.* Hiſp. *Meter,o traber a dentro,*] ἐμφορῶ,πάγω.intrucho,naui,uel vehiculo importo: cuius cōtrarium eſt Eucho.Pl.li.6.c.19.Alij tellurem exercent,militiā alij capeſſunt,merces alij ſuas,euehunt,res externas inuehunt, Inuectus portum,inuectus vrbem,pro in portum,& in vrbem. Pli.l.6.c.22. Aquilonibus raptus præter Acarnaniam , xv. die Hippuros portū eius inuectus.Liu. lib. 4. ab vrb. Præpoſito Cos. caſtris ipſe triumphans inuectus urbem , Dictatura ſe abdicauit . Aliquando Inuehere,idem eſt,quod in naui,curruve vehere. Vir.5.Aen,Centauro inuehitur magno.Cic. Offic.Inuehere pecuniam in ærarium .

INVEHOR,eris,d.3. [*Dir male,*הגיד hebit רגז dalax.Ge.Mit beſchelt ung und rauchen worten anfahren . *Gal.Outrager quelqu' un de parole,eſcrire contre luy.*Hiſp.*Ir con furia de palabras contra otro,*] ἐπιτίθημαι.maledictis aggredior , & ueluti quodam impetu ſermonis in aliquem feror.Cic. epiſt.li.3.Itaque in eam palam vehementer inuectus. Idem 2.de Nat.Deor.In Stoicos inuehebatur.In eadem ſignificatione aliquando legimus Inueho.Ci.3.Phil. Quū ille in me abſentem inuehens, non intelligebat,&c.

† INVENDIBILIS,le.o.3.quod non poteſt facilè vendi.Plaut. in Pœn. Inuendibili merce oportet vltro emptorem adducere . Inuenditus,pro non venditus; ut prędia inuendita .]

INVENIO,nis,p.c.a.4.[*Retrouare,trouare,*מצא matſa.Ger.Finden,oder erfinden.*Gal.Trouuer,inuenter.*Hi. *Hallar,*]ἀπαντάω.ἀπαντάομαι.cōperio,quaſi in aliquid uenio.Pla.in Ciſtel.Quod quærutabā,filiam inueni meam.Inuenire[*Conſiderare,*]cōminiſci,excogitare. Ter. in Eun.Cæterū idem hoc mute melius quanto inueniſſes Thraſo? Vir.4.Aen.Inueni germana viā.Inuenire,acquirere,[*Acquiſtare.*] Ter.in Eunuc. Vtinā tam aliquid inuenire facilè poſſis Phędria , Quā hoc peribit.Inuenire,adipiſci.Cic.3. Phil.Qui propter hanc tātā linguæ,ſtuporemq; cordis cognomen ex cōtumelia inuenit.

INVENTIO,f.3.& Inuentum,[*Inuentione.*Ger.Erfindung.*Gal.Inuention.*Hiſp.*Hallazgo.*]ἀνεύρεμα.ἀνεύρημα.Cic.de Inu.Inuentio eſt excogitatio,&c Plin.li.5.c.12 Ipta gens Phœniceum in gloria magna literarum inuentionis,& ſiderum.Idem li.23.c.1. Vinum ſenes ſ bibere nouitio inuento utiliſſimum eſt.Dicitur & Inuentus,a,um,

[*Inuen-*

Inquisitor, Plin. lib. 8. ep. 20. Ex codice innotuit, & Scaligeranis. Scaliger. Dionysius Longinus Inquisitor Fidei, & Reipublicæ, apud Innocent. 8. pro summo Pontifice constitutus. Reperitur, ubi Orosii, & Mart. Tyrii innotuit Inquisitores.

INNOCENTIA, æ, f. id. q. d. innocentium. Quin lib. 8. ad hæc propriæ nominis etymi accedit, innocentia.

INNOCENTIUS, ii, m. Innocentius. Ab Innocentio Papa. Innocentius Papa. Innocentius Quintus. Innocentius Papa quintus creatus est Viterbii. Vrg. 4. Anno eius electionis, quo Innocentius Papa quintus, Innocentius Papa sextus, Innocentius Papa septimus, Innocentius Papa octauus, Innocentius Papa nonus, Innocentius Papa decimus, Innocentius Papa undecimus, Innocentius Papa duodecimus, Innocentius Papa decimus tertius, Innocentius Papa decimus quartus, Innocentius Papa decimus quintus, Innocentius Papa decimus sextus, Innocentius Papa decimus septimus, Innocentius Papa decimus octauus, Innocentius Papa decimus nonus, Innocentius Papa vigesimus, Innocentius Papa vigesimus primus, Innocentius Papa vigesimus secundus, Innocentius Papa vigesimus tertius, Innocentius Papa vigesimus quartus, Innocentius Papa vigesimus quintus, Innocentius Papa vigesimus sextus, Innocentius Papa vigesimus septimus, Innocentius Papa vigesimus octauus, Innocentius Papa vigesimus nonus, Innocentius Papa trigesimus, Innocentius Papa trigesimus primus, Innocentius Papa trigesimus secundus, Innocentius Papa trigesimus tertius, Innocentius Papa trigesimus quartus, Innocentius Papa trigesimus quintus, Innocentius Papa trigesimus sextus, Innocentius Papa trigesimus septimus, Innocentius Papa trigesimus octauus, Innocentius Papa trigesimus nonus, Innocentius Papa quadragesimus, Innocentius Papa quadragesimus primus, Innocentius Papa quadragesimus secundus, Innocentius Papa quadragesimus tertius, Innocentius Papa quadragesimus quartus, Innocentius Papa quadragesimus quintus, Innocentius Papa quadragesimus sextus, Innocentius Papa quadragesimus septimus, Innocentius Papa quadragesimus octauus, Innocentius Papa quadragesimus nonus, Innocentius Papa quinquagesimus, Innocentius Papa quinquagesimus primus, Innocentius Papa quinquagesimus secundus, Innocentius Papa quinquagesimus tertius, Innocentius Papa quinquagesimus quartus, Innocentius Papa quinquagesimus quintus, Innocentius Papa quinquagesimus sextus, Innocentius Papa quinquagesimus septimus, Innocentius Papa quinquagesimus octauus, Innocentius Papa quinquagesimus nonus, Innocentius Papa sexagesimus, Innocentius Papa sexagesimus primus, Innocentius Papa sexagesimus secundus, Innocentius Papa sexagesimus tertius, Innocentius Papa sexagesimus quartus, Innocentius Papa sexagesimus quintus, Innocentius Papa sexagesimus sextus, Innocentius Papa sexagesimus septimus, Innocentius Papa sexagesimus octauus, Innocentius Papa sexagesimus nonus, Innocentius Papa septuagesimus, Innocentius Papa septuagesimus primus, Innocentius Papa septuagesimus secundus, Innocentius Papa septuagesimus tertius, Innocentius Papa septuagesimus quartus, Innocentius Papa septuagesimus quintus, Innocentius Papa septuagesimus sextus, Innocentius Papa septuagesimus septimus, Innocentius Papa septuagesimus octauus, Innocentius Papa septuagesimus nonus, Innocentius Papa octogesimus, Innocentius Papa octogesimus primus, Innocentius Papa octogesimus secundus, Innocentius Papa octogesimus tertius, Innocentius Papa octogesimus quartus, Innocentius Papa octogesimus quintus, Innocentius Papa octogesimus sextus, Innocentius Papa octogesimus septimus, Innocentius Papa octogesimus octauus, Innocentius Papa octogesimus nonus, Innocentius Papa nonagesimus, Innocentius Papa nonagesimus primus, Innocentius Papa nonagesimus secundus, Innocentius Papa nonagesimus tertius, Innocentius Papa nonagesimus quartus, Innocentius Papa nonagesimus quintus, Innocentius Papa nonagesimus sextus, Innocentius Papa nonagesimus septimus, Innocentius Papa nonagesimus octauus, Innocentius Papa nonagesimus nonus, Innocentius Papa centesimus, Innocentius Papa centesimus primus, Innocentius Papa centesimus secundus, Innocentius Papa centesimus tertius, Innocentius Papa centesimus quartus, Innocentius Papa centesimus quintus, Innocentius Papa centesimus sextus, Innocentius Papa centesimus septimus, Innocentius Papa centesimus octauus, Innocentius Papa centesimus non

Inuestigo, is, aui, atum. Idem & cum regimine. Inuestigare, & inuestigare alicui. Mandat mihi regina, vt inuestigem, quid sentiant mecum inuidiosi. Ter. Inuestigo, ad eum, ad illum. Inuestigo, de re aliqua. Inuestigo, ex re aliqua. Inuestigo, ab aliquo. Inuestigo, per aliquem. Inuestigo, apud aliquem. Cic. Inuestigo, in re aliqua. Inuestigo, in aliquem

bechtel, & Ita his Verbis eum interpretatur, Inuitat Ille, Deum quidem, Dominum, Iehouah, Iehouah, Deum Misericordem, & misericordem, & tardum ad iram, & multum benignum, & veritatis, & custodientem misericordiam in millia, & portantem iniquitatem, & delictum, & peccatum, & mundantem. Cui Ille, &c. Tum etiã quotidie in tribus locis aperte quinquies ad eum inuocandum, & adorandum inuitat, & ad hoc quinquies verbis his manifestis precatur, & orationem ipsam dictat. Deuteron. 6. Ecce ego dicam nunc ego, ut inuocetur nomen, &c. Ita dominus ambulauit, &c. Ita & Ecclesiastici, & Sapientiæ, & reliqui diuini libri. Cui Ecclesiastes Vt etiam vulgatæ Translationis illustrator, & interpres fuit, & Hieronymus, & Augustinus, & Ambrosius, & reliqui omnes.

Inuocatio, ut à Deum per Iesum Christum. Ad Rom. 10. Omnis enim quicunque inuocauerit nomen Domini, saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt in quem non crediderunt? aut quomodo credent ei quem non audierunt? Ita Paulus ad Romanos. Quapropter nihil est aptius, quam ut Deum inuocemus, quam ut Deum per Iesum Christum inuocemus.

Inuocatio Dei per Iesum Christum, ut Mediatorem, Ioannis 14. Si quid petieritis me, per Iesum Christum, ut ego quidquid petierit, quæ ad vitam pertinent, & ad salutem, ego illud faciam. Ita Christus ipse Iesus, mentibus nostris mandauit, & docuit. Ad Ephes. 5. Gratias agentes semper pro omnibus Deo & Patri, in nomine Domini nostri Iesu Christi. Ita Paulus Apostolus, & Ecclesiæ Ephesiorum præceptor, & Magister, & Ecclesiæ Christi Pastor, & Doctor, & Ecclesiæ Christi Pastor, & Doctor, & Ecclesiæ Christi Pastor, & Doctor

ridi nupsit: Aegyptiisque omnibus adeo chara fuit, vt post mortem Dea habita sit, quam illi Isidem appellarunt, sacraque eius Isiaca, quibus anser immolari consueuit. Vide hanc fabulam latius apud Ouid. lib. 1. Met. Est & Io, Thessaliæ fluuius, iuxta Oxineam ciuitatem in Penetum illabens. Auctor Strab. lib. 19.

Iocasta, f. 1. *Ἰοκάστη*. Oedipi mater fuit, filia Creontis Thebanorum regis, & vxor Laij, quę post mariti necem, Oedipo filio imprudēs nupsit, ex quo Eteoclem, & Polynicem genuit: qui cum se mutuis vulneribus confecissent, ipsa quoque sibi manus intulit. Vide Stat. 2. Theb.

†Iocabvndvs, a, um. qui aliquid iocose facit. Valer. lib. 2. c. 15. Iuuentus rudi ac incompositio motu corporum iocabunda gestus dedit.]

Iocatio, onis, f. 3. [*Ciancie, nouelle, gioco,* פְּלֵטָה tsechoK. Ge. Schimpf sung, scherz] uerbale, iocosa, & facета narratio, aut locutio. Cic. ad Papyr. Nunc uenio ad iocationes tuas.

Iocor, aris, d. 1. [*Scherzare,* פְּלֵטָה tsechoK. Ger. Schimpffen, schimpffweick treiben. *Gal. Iouer, railler, segaudir, Hisp. Burlar, iugar,*] *παίζειν, χαριεντίζεσθαι.* nugas ago, non serio loquor, cauillor. Ci. li. 1. Epist. Sed iam cupio tecum coram iocari. Plau. in Men. Solet iocari sæpe mecum illo modo. Ci. 4. de Fin. Habent enim accessionem aliquam, in qua laboretur, vt mihi in hoc iocari videantur interdum, cum ita dicant. Iocans, tis. partic. Ci. 4. Acad. Me quoque iocans ne, an ita sentiens (non enim satis intelligebam) capit hortari.

Iocose, adueib. [*Piacеuolmente, da gioco,* Ger. Schimpfflich, *Gal. Par feu, par raillerie. Hisp. De burla, contrario de veras,*] *παιδιᾶς.* non serio, sed solius festiuitatis gratia. Cic. ad Qu. Fra. Eumque lusi iocose satis. In eadem significatione dicimus & Ioco, [*Da scherzo,*] aduerbialiter. Ter. Heau. Iocone, an serio illæc dicat nescio.

Iocosus, a, um, o. 1. 2. [*Giocoso, piacеuole.* G. Schimpffig.] *διτὸ πέλος.* quod seruum non est. Martial. Non potuit melius litem finire iocosam. Cic. 1. de Offic. Si de iocosis loquerer.

Iocvlaris, are, [*Da ridere.* Ger. Schimpfflich. *Gal. Ioyeux, & plein de raillerie. Hisp. Lleno de burlas.*] *παιδιᾶς.* ioco, risuque dignus. Ter. in Phor. Quid mea? Illa quidem nostra erit. D. Iocularem audaciam. Cic. de Fato: O licentiam ioularem.

Iocvlariter. [*Da scherzo.* Ger. Schimpfflich, in schimpffsweiss.] *παιδιᾶς.* iocose, per iocum, & risum. Plin. lib. 21. c. 22. Hæc est, quā Aristophanes Euripidi poetæ obiecit ioculariter.

Iocvlatorivs, a, um, o. 1. 2. [*Cosa che si fa da scherzo.* G. Das in schimpffs vveiss geschicht. *Gal. Ioyeux, plein de raillerie. Hisp. Lleno de burlas.*] *παιδιᾶς.* quod fit per iocum. Cic. ad Att. lib. 4. Huic ioculatoriæ disputationi senem illum, vt notas, interesse sane nolui.

Iocvlarivs, a, um, o. 1. 2. [*Cosa da scherzo,* Ger. Schimpfflich, schertzig] *παιδιάδης.* quod ioco fit, dicitur ve, neque serium est: vel quod ioco, risuque dignum est. Horat. 1. Serm. Satyr. 1. Præterea ne sic, vt qui iocularia ridens Percurram, Ter. in And. Iocularium in malum inscius penè incidi.

Iocvlor, aris, d. 1. [*Scherzare,* פְּלֵטָה tsechoK. G. Schimpffvvercк treiben.] *παίζειν.* per iocum aliquid dicti, faciove. Liu. 7. ab vrb. Inter carmina propemodum incondita militariter ioculantes.

Iocvs, ci, m. 2. & Ioca, orum. Ludus, risus, facetiæ, lepor, sal, hilaritas, festiuitas, cauillatio, iucunditas, [*Scherzo, gioco,* פְּלֵטָה tsechoK. Ger. Ein schimpff. *Gal. Ieu, raillerie, gaudisserie. Hi. Burla, juego*] *παιδιά.* dicitur quod serium non est, & differt a Ludo, quod Ludus factis, Iocus precipuè uerbis fieri dicatur. Mar. Consueuere iocos vestri quoque ferre triumphi. Sallust. in Iug. Ioca, seriaque cum humillimis agere. Cic. 2. de Fin. Atqui cum ioca, & seria, vt dicitur, qui cum arma, qui cum occulta omnia. Ioculus, diminu. Plau. in Suc. Nouri illum, ioculo hæc dixit.

Iol, ἰόλα. Ptolemęo, Mauritaniæ Cæsariensis vrbs, Iubæ olim regia, a D. Claudio coloniæ iure donata, deductis eo eiusdem iussu veteranis, & in honorem D. Augusti Cæsarea appellata. Auctor Plin. l. 5. c. 2. & Strab. lib. vlt.

Iolaus, *ἰόλαος.* Iphicli filius fuit, qui Herculi hydrā interficienti ad fuit, ferroque candenti cruorem restinxit, atque cohibuit. Hic cū ad decrepitam ætatē peruenisset, Herculis precibus iuuēnili restitutus est, vt fabulatur Ou. 4. Met. Dubiaque legēs lanugine malas Ore reformatus primos Iolaus in annos. Hercule verò vita functo eosq; ex filijs eius in Sardiniā Insulā adduxit: ibique cum incolis qui natione Tusci erāt, promiscuè habitauit, vt tradit Stra. li. 5.

Iolcos, *ἰωλκός.* Steph. oppidum est Magnesiæ, (quæ est regiuncula, Thessaliæ ab ortu annexa) inter Pelio, & Ossam montes ad sinum Pelasgicum, quem & Iolciacum ab huius oppidi nomine appellat Ouid. 7. Met.

Iole, es, f. 1. *Ἰόλη.* Eurytі Oechaliæ regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurytus iam victus ei tradere recusasset, licet certaminis lege debitam, ira accensus Hercules Eurytum interfecit, vrbeque direpta Iolen abduxit, posteaque Hyllo filio suo vxorem tradidit. Ouid. lib. 7. Met. At longis anxia curis Argolis Alcmene questus vbi ponat amicis, Cui referat nati testatos orbe labores, Cuive suos casus, Iolen habet, Herculis illam Imperio, thalamoque animoq; receperat Hyllus.

Ion, m. 3. *Ἴων.* Chomenis filius, ex Chio insula poeta Tragicus, & Lyricus, & Philosophus: cuius scripta cōmemorātur a Suida. Fuit & alter Ion, Xuthi filius, a quo Pelasgi Aegiales, qui Achaiā Peloponesi regionē incolebāt, Iones primū appellati sūt, teste Herod. l. 7.

Ionia, f. 1. *Ἰονία.* Asiæ minoris regio, media inter Cariā, & Aeoliden, tum cęli bonitate, tum situs cómoditate nulli regionum posthabēda. Huius incolæ dicti sunt Iones *Ἴωνες.* ab Ionibus Græciæ populis oriundi: quorum olim duodecim fuerunt ciuitates, decem in cōtinenti sitæ, Miletus scilicet, Myus, Priene, Ephesus, Colophō, Lebedus, Theos, Clazomenæ, Phocæa, Erythræa, & duæ in insulis, Chios & Samos. Vide Herod. lib. 1.

Ionicvs, ca, cum, pen. c. o. l. 2. *Ἰωνικός.* quod est ex Ionia, vt Ionica lingua, inter quinque Græcorum linguas notissima. Motus Ionicus. Hor. l. 3. Car. Ode 5. Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo.

Ionivm mare. *Ἰόνιον πέλαγος,* dicitur ea pars maris Mediterranei, quæ supra fauces Adriatici inter Siciliam & Cretam expanditur, vt non obscurè innuit Plin. lib. 4. c. 12. cum ait: Ionium mare a Græcis in Siculum, & Creticum diuidi. Sunt qui Isthmum Peloponnesia cum Ionij, & Aegei maris terminū faciunt, in qua sententia uidetur fuisse & Lucanus, sic scribens li. 1. Pharsaliæ. Qualiter vndas Qui secat, & geminum gracilis mare separat Isthmos, Nec patitur conferre fretum, si terra recedat, Ionium Aegęo frāget mare. Quod si concedamus, dicendum erit, Creticum mare Aegæi, non Ionij, partē esse. Ptol. verò in descriptione Macedoniæ eam queq; partem sinus Adriatici, quę Macedoniæ oram ab Occasu alluit, Ionio mari attribuit: eiusq; terminos, Dyrrachio, siue Epidauro vrbe, & Polichino flumio circumscribit. Rectius tamen Plinius, cęteriq; Acroceraunio promontorio Ionium mare ab Adriatico diriment. Quod autem ad nominis rationem attinet, non satis conuenit inter scriptores. Didymus. n. dictum existimat, ab Ionio quodā Dyrrachij filio, quem Hercules cū imprudenter occidisset, in mare proiecit, vt memoriam eius propagaret. Solinus ab Ionia extrema Italiæ regiuncula dictū mauult. Lycophron ab errore Ius, Inachi filiæ: alij ab Ionum naufragio, & nonnulli ab Ione quodam Adriæ patre; qui deinde mari Adriatico nomen fecit.

Ionivs, a, um, o. 1. 2. *ἰόνιος.* vt Fluctus Ionius. Vir. 3. Æn. Nec potis Ionio fluctus æquare sequēdo. Vnde Ioniæ. Lucan. li. 3. Illyris Ionias vergens Epidaurus in vndas, Cic. de Ora. Superum mare Ionium.

Ionthi, m. 2. *ἰονθοι.* a Galeno appellantur exigui, duriq;, faciei tumores, a crasso humore generati, quos Plin. Celsusq; Varos, Itali sua lingua, Cosios appellant, teste Manardo Epist. Med. lib. 7. & 8.

Iopas, m. 1. *Ἰόπας.* Africæ regulus fuit, vnus ex procis Didus, cuius meminit Virg. lib. 1. æn. Cithara crinitus Iopas Personat aurata.

Ioppe, f. 3. *Ἰόππη.* vrbs est maritima Palæstinæ, quę (vt quidā volūt) regia fuit Cephei Andromedę patris. Hæc, referēte Solino in Collectaneis, & Plin. lib. 5. fuit antiquissima omnium vrbium in vniuerso orbe, vtpote ante diluuiū vniuersale condita. Quod & ostēdit saxum, quod vinculorum Andromedæ vestigia adhuc retinet, quam expositam belluæ (vt ait Solinus) non irritus rumor circūdat. Nonulli, verò alij non Ioppen Palæstinę, sed aliam Indiæ vrbē fuisse dicunt, vbi Andromeda marinæ belluæ fuit exposita, cū dicat Ouid. lib. 1. de Arte Aman. Perseus Andromeden nigris portauit ab Indis. Et Sappho ad Phaonem: Candida si non sum, placui Cepheia Perseo. Andromede, patriæ fusca colore fuę. Sunt tamē qui credant, eam in Æthiopia Indica fuisse natam, circa Ioppen tamen Palæstinæ vrbem belluæ marinæ fuisse expositam.

Iordanis, m. 3. *Ἰορδάνης.* fluuius in Iudea eximiæ suauitatis, Petræam a reliqua Iudea dirimens, vt auctor est. Plin. lib. 5. c. 5. Oritur ad radices Libani duobus fontibus, alteri est nomen Ior, alteri Dan, qui simul iuncti Iordanis nomen efficiunt.

Ios, *ἰός,* insula est maris Myrtoi vna Sporadum, distans a Naxo xiiij. M. pass. in qua sepultus est Homerus, oraculo iubente, quoniam mater eius ex Io foret. Ipse verò certa matre, incerta esset patria. Vide Plin. lib. 4. c. 12.

Iospica, f. 1. oppidum in ora Liburniæ, apud Plin. lib. 3. c. 21. Ptol. Lopsicam appellat.

Iota, tæ, f. 1. Cic. de Or. vt Ioran literā tollas, & e, planissimū dicas.

Iotopata, orum, n. 2. siue Iotapata, ę. *ἰωτοπάτα, ἰωτάπατη.* Steph. Syriæ oppidum, apud Iosephum lib. 3. Antiquit.

Iovinianvs, m. 2. *ἰοβιανός.* diuus Maximianus voluit vocari, qui se fortiter in Illyrio gessit.

Iovis Gemma, f. 1. *Διὸς λίθος.* quæ vltra candorem & læuis est, & tenera. Plin. lib. 37. c. 10.

Iovis Flos, m. 3. *Διὸς ἄνθος,* flos est æstiuus, & inodorus, colore purpureo, cuius grātia coronamentis expetitur. Plin. lib. 21. c. 10. Colore tantū placet Iouis flos, & odor abest, sicut & ille qui Græce Phlox vocatur.

I A N T E P.

Ipes, quæ, & Scnipes, f. 3. *ἶπες, ἀνθρίσκοι.* a Græcis appellantur vermiculi verno tempore, & potiſſimum spirante Austro in vitibus nascentes, oculosque earum crudelites, quos ruſtici solent ampelitide terra enecare, vt dicit Gal. lib. 9. Simp. Medic.

Iphates, m. 3. & Thestorius, filij fuerunt Priami, quos illi vno partu Peridia Idea nympha enixa est, quam ipse furtim in venatione com-

ΘΕΑΝΔΡΙΣ, Iphianira, & Iphige ilia facerent Pœti Argivæ
originem Thoantem Venerem & Endeidem obliquo ex latere
ita apposite venustéque enarrant, ut omnem illi affectationem fugisse
illis diuinis carminibus videri possit. Ita Homerus, Ita Virgilius, Ita
poëtis omnibus præstantissimus Ioannes in Homeri versibus, non pe-
nitus ab his discedens, Iphianiram Thoantis filiam, Venerem Endeidem
Cypri matrem facit, ut Iphianassa Thoantis filia, Venus Endeis Cypri
mater Iphianassæ nomen Iphigeniæ imponat.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, Iphianira, Iphianassa, Iphigenia, Iphis, Iphicles, Iphi-
sus, Iphidamas, Iphimedon, & Iphinoë Homeri filios eodem pacto, quo
ante eos Iphis, Iphicles, Iphianira nomen Iphi ex Thoante Venere, Iphi
ex Pauliano Sex. Herculis ex eo cum Iphicle, Amphitryonis
filio, qui cum Iphianassa Thoantis filia nuptiis celebratis Thoantis
filiæ & cruenta terrore Iphin, ne vulgo exercitus pateret, ejus ad
Iphicrem, vulgarem Thoantis filiam, nomen transtulisse, Iphigeniæ
nomen ita nouum fabulis non fuerit. Et ait hinc nomen

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, Iphigenia, Iphianira, Iphianassa, Iphis, & Iphicles
Homeri ita magistrorum sint gestorum, Iphi ita primi nati nobili
Iphi Iphi primum nomen in poëtis belli ingressi sunt, ut Iphigeniæ
nomen ante Euripidis tempora non inhærerit Auctore Sudo.

ΙΦΙΜΕΔΩΝ, Iphimedon, Iphis, Iphicles, Iphisus, Iphidamas, Iphi-
clus corpore tam nouo proprio, & Agamemnone in bello Troiano
non magnopere

ΙΦΙΜΕΔΩΝ, Iphimedon, Agamemnone in Troiano bello non
magnopere pretio. Cum agamemnon in aulide consilium
Diana placandæ cum Calchante inisset, nouum nomen ei
imponere non potest. Quo repente cum nomine, cum Calchante,
& Ulysse, ad Achillem ire, ut Achillem Dei filium, ut Ulysses
Sisyphi Vlyssis filium ut ita ratus adiutor, achilli & reppe-
rit, tum familiarem cum amicissima affectu, ita ut nomen ei, cum
non pro se fingeret, vilipenderet, tum autem in Tauricum regnum ex-
ulat, ut ex Troiano regno Iphimedon non fortiter pugnans, ita ne hu-
mano fungatur fato fidelium. Quo pacto Orestes Pauliano Sex.
Iulius & Orestes Iphimedon nomine effet immemor, ut Orestes
regnare, & Iphimedon ejus nomen ab eo multo post coortis. Tem-
pore regnat Iphimedon Diana fortitudine, & Iphimedon Iphi-
fit adeò non pugnax quod Iphi Paleolithen vocarunt. Tandem
venerunt in Iphimedon Iphi Iphimedon nomine fortitudine Iphi-
edificati Dei Iphigeniæ templo. Quo ibi, & Posei Scripsit tenens
Iphidamas Iphi ita primi nati Iphi ita primi, quæ possibile Nes-
tores Agen. p. 1. Iphimedon, Iphi Iphi Iphi, quæ possibile Ne-
gnare & in regnum Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi
Iphi nouum Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi Iphi
Iphi Iphi

IRA, Hesiod. Θεογον. 226. Cicero de Nat. Deor. 3. Tertullian. Apologet. 22. Hieronymus in Amos. Prol. lib. 1. cap. 8. & 6. Ira Turpissimum est omnium affectuum, Seneca de Ira lib. 1. cap. 1. Ira furor brevis est, Horat. 1. Epist. 2. non cognoscunt quid sit ira de Philo lib. 2. de Ira. Ira Deum non habet, Lactantius de Ira Dei. cap. 5. Capitis abditos diuini numinis accessus & inhibitas aures cum. Ira, Seneca de Ira lib. 2. cap. 27. Ira quemadmodum efferat affectus ferinos, Seneca de Ira lib. 2. cap. 35. Ira Deum, Seneca in Italia non Vergilio, sed Ennio, in Gigantomachia, & alii. Ira demonstrandi necessitas, Tullius Rhet. lib. 2.

Iracundus non est nisi stolidus, 1. Iracundiæ mors est, Chilo. Ger. Ens in Proverb. Ger. 2. Iracundia est, Cic. de Fin. 5. Iracundiæ remedium, Seneca de Ira lib. 2. cap. 25. Iracundiæ quibus signis & quibus rebus excitentur animi, Cic. Tusc. 4. Iracundiæ quibus rebus sedentur animi, Cic. Tusc. 4. Iracundiæ pœna, Plutarch. Quæst. Rom. Iracundiæ remedia, Virg. 1. Aen. Iras de opinatis Samnes & Poeni fratres quasi ad rapinam natos, Livius lib. 21. Iras quæ in quibusdam hominibus ex quibus causis existant, Cic. Tusc. 4. Iras Pelidæ, Virg. 1. Aen. Iras Pelidæ, Horat. 1. Epist. 2. Iras, vide gratias in Gratis Pelidæ.

IRENE, Hesiod. Θεογον. 226. Irene Pacis filia, Horat. 1. Epist. 18. Irene Pacis filia, quæ non sit Dissimilis Veneri, vel Iridi nisi quod illa cum Marte, hæc cum Mercurio versetur, Cic. de Nat. Deor. 3. Irene Pacis filia, quæ non sit Dissimilis Veneri, vel Iridi nisi quod illa cum Marte, hæc cum Mercurio versetur, Eustheb. ibi. Irene Pacis filia, quæ non sit Dissimilis Veneri, vel Iridi nisi quod illa cum Marte, hæc cum Mercurio versetur, Lactantius eiusque scholiastes. Irene cum amantibus concordantiæ, & amicitiæ, Cic. ad Q. Frat. 1. de Amicitia. Irene cum amantibus concordia, Cic. ad Q. Frat. 1. de Amicitia.

IRENEUS, Ireneus, Ireneus, Ireneus

IRRIDEO, ses. Che facciamo gran caso de gesti? Ti ridi? G. Rideo, vi vuol dire quel che ridendo fa altri, ma non sempre: perche ridendo alcuni per ischerno, altri per allegrezza, altri per altre cagioni. Et

Scholiaſtes in Theſtorum magnæ rupes, & in eadem Hippi Homi. Ad quæ Strabo Cappadociæ & Armeniæ confinia procedit, dicens montem in Bodumni influere Vide Plin lib. 5. 24.

Isara, Isaræ fluvius Galliæ Narbonenſis. Lucius Gisalbus appellat quem Iſin dixi fuit generaliter Silueſtris, nulla habet latebras ſed montium radices percurrit, ſolis ardentibus radiis non ſit quo concamerinus ſolitus reddi modo depoſitæ, quandam ingeniorum effigiem referens, in quibus ſimus habet flare ventus. Et cum ſatis nubila habet plantigini ſimilia, eorum pinguiora rugoraque, quibus dentes cubitum abſcindunt, ſimilia ſunt ſtercori. Hanc ita ſtillicidio nolle perimere, ut hebetatem ſenſus excitadeo deinde ſolis lumen depoſitum ſuſtinere, quibus ſecum in tabulas in ſuo quæque ſenſe limus. Tabulæ Pallidiana ab effigie pallidi- tatis appellatæ ſunt & Antoniana.

Isara, Isaræ fluvius eſt Alpe montis, quæ ſine Celtæ ſe- cum montes, quam Pilinus Semelline cognomino Hiſtoria ſtribe Iſaram ſeparat Allobrogas, quæ ſunt ſeptentrionalia eius, & quæ ſunt Iſaram, & quæ ſe Sextianum ſuſtulit ſcribe. Ponſtius ea Iſaram, quæ ſunt Iſaram ſeptentrionalia eius, & quæ ſunt Iſaram, & quæ ſunt Iſaram ſeptentrionalia eius.

Isarna, Tiberis fluvius eſt, qui octogeſimo Urbis anno procul à Celeia in mare Adriaticum influit. Lucius Iſis à Conſtantinopoli Iſaram ſeptentrionalia eius.

Isarna, Isaræ fluvius. Cognomentus fuit nihil quidem, nihil habitationis non propter ſe recenſio dicunt.

Isarna, Isaræ fluvius. Cognomentus fuit nihil quidem, nihil Ag ampliorem ſpeciem. Audior Plin.

Isarna, Isaræ fluvius. Cognomentus fuit nihil quidem, nihil ſe ſingentium ſibi non opera modo, ſed cum eum peccati, ſed & ſtudiorum ſuorum ſocios. Ita ſcribit Pallidiana. Audior Plin. 10. 1. 24.

Isarna, Isaræ fluvius eſt Tyrrheni, ſitus Oenotriam, & ſuper- ſtitione Vitalia Audior Plin. lib. 3. 7

Pellanic. Ab hulus appell nomine propinqua fuit Hesiodi patria Pellana. Thuc. 3.

Pelleus, illud genitivum ab eo quod est Peleus, ut Pyrrhus, Pyrrhi. Ger. Ger. 1. 1. 2. 3. 4. Pelleus ego sum, Pelleus ille mihi.

Pelopeus, Cic. Catil. 1. Pelasgum vestigia occupare possit, aut vetus Arcadiae regnum illud Pelasgicum fuisse dicat? Ita Livius 1. Italiae colonias ab Graecis deductas quondam Pelasgi tenuere. Et ab Arcadia Evander, qui Pelasgum ductor, urbem Romam condidit. Et Dionysius Halicarnassaeus 1. Pelasgi Arcadiam habitarunt. Et Herodotus 1. Pelasgi Graeci ab Attica profecti. Et Thucydides 4. Pelasgi Thessaliae primum habitarunt. Quare de Pelasgis, quae gens fuerit, quae sedes, quae origo, quae migrationes, quae denique vestigia, quae reliquiae, quae nomina, quae linguae, vide in hisce quatuor locis. Et Pausanias in Corinthiacis, Pelasgum Argivorum, inquit, Pelasgi Thessali, Pelasgi Arcadum, Pelasgi Attici, Pelasgi Lemnii, Pelasgi Creta profecti, Pelasgi Graeci, Pelasgi Barbari. Et Strabo 5. Pelasgi Tyrrheni, Pelasgi Arcades, Pelasgi Thessali, Pelasgi Graeci, Pelasgi Barbari. Et Dionysius Halicarnassaeus 1. Pelasgi Graeci, Pelasgi Barbari. Et Herodotus 1. Pelasgi Graeci, Pelasgi Barbari. Et Thucydides 4. Pelasgi Thessaliae primum habitarunt

Iterum ad Sequanos & ire versus Vesontionem Vbiorum. Quo de Itinere Cæsar ipse commentarios reliquit.

Iunio Silio Senatore, Mentio Cos. Poßquam fatis profecta eſt per-
vem in Cantam, Silio L. Tit. Tudertino Senatui deferebat, pe-
nefa eſſe hanc cauſam. C. Cæſar Germanicus, Tac. Ann. Lib. 2.
Quamobrem inter initia ſuæ adminiſtrationis decreta eſt Iunio-
Iunia Lex, Lex Iunia, de libertinis, quæ Latinos facit, Vlp. tit. 1.
ſubnotatione, ut videtur Velleius Paterculus, Lib. 2.
Iunia Lex, Iunia Lex de libertinis, quæ Latinos facit, Gaius Inſt. 1.
Iunia Lex, Iunia Lex de libertinis, quæ Latinos facit, Vlp. tit

ſum Tribunis Pl. C. Pomp. Siculum, L. Pomp. Calenum qui tum tenuit Sardiniam, Q. Mucium qui ſuccedit in provinciam Asiam, quos omnes decem per annos iudicarunt, damnarunt, condemnarunt. Vt Sentinum quoque ex ſenatu ejecerunt, quidam etiam ex plebe. Post vicſum Sylla, Dolabellam poſt ejus conſulatum, Antonium, Verrem, Catilinam, quos omnes propter ſummam flagitiorum atque rerum nefandarum vim Senatus ſententia ejecit ex Gracchi Tiburtani lex illa eſt damnata. Sylla nonnullos ille fecerat, per annum ut ſenatus haec vel vita, vel ſine vita, Gracchi, C. Caſſi, primi Consulis anno L. Aurelius Cotta Pompeio populum rogante ejecit ex ſenatu Cethegum, Senatores, Equites, Tribunes aerarios. Cethegum, Tamen & Clodianum Senatus ab ea ſententia non eſt ejus rogatu, C. Pompeio Cos. Cethegum, Clodianum, Cn. Lentulum Clodianus tamen patronus, Cicero dicit in Philippicis ex ſenatu ejecit. Lentulus ipſe poſtea ſententia Senatus ejectus ex ſenatu ſententia Senatus ejectus eſt. Gracchi Tiburtani lex illa eſt damnata. Sylla nonnullos ille fecerat, per quos Cethegum, Clodianum, Cn. Lentulum Clodianus tamen patronus, Cicero dicit in Philippicis ex ſenatu ejecit. Lentulus ipſe poſtea

Nov vehit Sol, & ver, & primum denuat, per tenta nouella
et ego huic nullos annos dixerim, dum Remus & ille Quirinus
Romulidæ, & Phrygius Caesar, dum Troia Troiæ, et Veneris
Iul. Hic primum nobis Deus hanc dum Troia Troiæ, et Veneris
genus accipiet, & Tiberim, & Tiberis ostia, & nomen, & ipsum
differet. Ille, & Ilia, & Ilia, & Ilia

e,[*continuamente,*] תמיד tamidh.G.Staets,on vnderlaff,ane-der]aduerbium,continuè.*διανεκῶς*.Plaut. in Mil. Venerem, em, amœnitatemque accubans exerceo, Et quidem ædepol is mores ad venustatem iugiter.

s,f.1.[*Noce,* אגוז eghoz.G.Ein baumnuss.*Gal.Noix.Hisp. La* .] *κάρυον βασιλικὸν*. est quæ per antonomasiam nux appella- inter nuces primum locum obtinet,dicta quasi Iouis glans, Macrobio,ea forma compositionis, qua Iupiter componitur minatiuo antiquo Ionis,& pater,quasi Iouis Pater. Creditũ . hoc nucis genus Ioui sacrum esse, eo quod hæc arbor inter es nuces suauissimum ferat fructum.Cloatius,referente Ma-o, Diuglandem primo vocatam scribit, quasi *διὸς βάλανον*, a detractione primæ litteræ,iuglandem.Ci.5.Tusc.Instituit- vt candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi, & ca- madurerent.. Constat sanè, apud antiquissimos maximo in ore fuisse glandem,antequam mortales ad delicias se conuer- nt, vt quæ sola simplici vitæ, atque innocuę alimenta præbe- Quapropter cum hunc fructum,scilicet nucem, veteres illi gium cibum existimarent, decorare eum digna appellatione ntes,iuglandem,quasi Iouis cibum nuncupauere. Hanc nucẽ xcellentiam Græci basilicam appellant,quasi nucem regiam. . Et iuglandes è Perside a regibus translata,indicia sunt Græ-omina.Optima earum genera sunt, quæ Persica atque Basili-ocant.Persica quidem in tantum augentur, vt putamen rum- t,ideoq; Molluscæ nuces,à putaminis mollitie vocitantur.Est iud nucis iuglandis genus,quæ & Tarẽtina dicitur,fragili pu ine, & ita mollis, vt vix attrectata frangatur, & auium furto per exposita. Vnde quidam Tarentum appellatum putant, d nuces iuglandes, & pineas molles habeat,ac similiter oues. entum autem Sabini vocant,quod nos dicimus molle. Ad- dens Hor.Molle Tarentum vocauit.Secundũ inter nuces lo- obtinet Pinea,utiles nucleos habẽs, quamuis totius corporis gnitudine alias superet.Hęc siluestris pinus dicitur,ad differẽ- alterius,quæ vrbana vocatur. Est & tertium genus eius, quæ us picea appellatur, quod piceę potius, quàm pino similis sit, ro etiam apinam vocant,quasi minimè pinum.Nux hęc cu- verius,quam putame n,adeo mollem habet,vt simul manda- Quartum genus Apinastrum vocant. Tertio loco numerantur llanæ,quas antea Abellinas patrio nomine constat vocatas,ab llino Campaniæ oppido,ubi abundant:cæteris minores:vnde yrico poeta Numæ nuces vocantur. Propeium arboris no- est Corylus: Eædem & Prœnestinę vocantur, quod huis Præ- ni abundent, uel quod a Pœnis obsessi, hoc nucis genere fa- tolerauerint,vt refert Macr.lib.3.Satur.Et Ponticæ,quod in m,Græciamque primo è Ponto venere,inquit Pli. Hinc illud nij ex Hendecasyllab. Quidquid nobile Ponticis nucetis.De sequitur amygdala, nucleum habens dissimilem latitudine, & nux Græca uocatur, & Thasia,à Thaso insula Thraciæ cente,è regione Nessi fluuij,olim Aeria,& Aethria dicta: cu opuli Thasij uocantur. Postea nux castanea,armata echyna- lice,quæ & Heracleotica. Sunt & castaneæ, triangulari for- quæ in aqua naeuntur,& cochiuę vocantur.

is,2.1.[*Cõgũgere,* יחד יחשיר thsimmèdh hitsmidh חדמץ hid-Ger.Zusammen jochen,zusammen fuegen.G.*Accomplerslier nble. Hisp. Ayuntar.*] *ζεύγνυμι*. conungo: à iugo, quasi ad m iugum alligo Col.libr. 12.cap.39.Inter quaternos pedes fi- ,& pertici s iugare.Cicer.2.Tusc.Hoc quidem est cr mmune itum:omnes enim inter se nexę,& iugatæ sunt. Dicitur etiam s,qui maritali iugo,instar boum,colla subijciunt.Huius com a sunt,Abiugo,Adiugo,Coniugo,Deiugo,Subiugo,quæ om nabent penult. correptam.

A,læ.f.1.*ἄρτιον*.signum est cęleste, quod & Orion dicitur: de Varro: Iugula signum est,quod Accius appellat Oriona,cum Citius Orion patefit. Huius signi caput ducitur ex tribus stel- uis infra duæ claræ,quas appellant humeros;inter quas quod : ur,iugulum,vnde iugula dicta. Plaut. in Amph. Neque Iu- ,neque Vesperugo, neque Vergiliæ occidunt.

ATIO,iugulationis,f.3.[*Scammatione, occisione,* טבח tibchàb tebach.Germ.Ein wuergung, toedtung,] verbale.Hirc.6.Bell. p. Iugulatione oppidanorum facta.

o,iugulas,a.1.[*Scannare,* טבח schachat.G.Die gur odet den halss abstechen,toedten.*Ga.Couper lagorge,esgorger, rgeter.Hisp.Degollar,cortar el cuello*] *σφάττω*. iugulum incido, rficio.Ci.5.Tusc.Nec grunnitum audiunt,cum iugulatur sus. .lib.4.Bell. Pun. Inter hæc abstractam penetralibus iugulant. nonsolum de gladio, sed etiam de morbo dicitur. Cels. lib. 3. grana neminem iugulat. Trãsfertur interdum ad inanimata. t.Scelus est iugulate Falernum. Iugulare hominem suis ver- noc est, conuincere, [*Conuincere,*] Teren.in Eun. Pulchrè, me le dictum,& sapienter,papę Iugulares hominem, quid ille? apud Cic. 7.in Verrem: Iugulari sua confessione.Iugulari suo lio,suoque telo dicitus,qui sui ipsius dictis conuincitur, aut qui inuento dolore capitur:denique in quem quocunque modo, seu dictum, seu factum retorquetur, quod ab ipso profectum sit. Iugulare gladio plumbeo,hoc est,facilè nulloque negocio aliquẽ conuincere,seu reum peragere.Ci.ad Att.lib.1.Cum illum plumbeo gladio iugulatum tamen iri diceret.

IVGVLVS,li,p.c.m.2.vel neutri gen.Iugulum,[*Gola,strozza.*Get.Die gurgel,vmb dèn knopffam halss. *Gal. Le gosier, ou gauion. Hisp.El cuello,o garganta,o asilla,*] *λαιμὸς*. fere accipitur pro colli parte anteriori,in qua aspera arteria cernitur eminere. Periti rei anatomicæ,Iugulos appellant concauitates duas in summa thoracis parte, sub clauibus sitas: quorum alteram dextrum, alteram sinistrũ iugulum nominant.Græcè *σφαγαί*,dicuntur.Pli.lib.11.Vni homini sunt duo iuguli,dextrum,& sinistrum.Com.Celsus li.8. A dextro iugulo ll id factũ est,ad alam sinistram:à sinistro,ad dextrã.Neutro genere vsus est Cic.de Fato: Quod iugula concaua non haberet passim tamen (ut iã diximus) Iugulus pro parte anteriore colli accipit: qui locus, quia maximè lethalis est,& penetrabilis,factũ est, vt Iugulare accipiatur pro quouis modo interficere: pro quo ẽt Iugulum ferire frequẽter legimus apud idoneos auctores. Dare,prebere iugulum,& Petere iugulum.Cic. pro Mil. Quod si ita putasset,certè optabilius Miloni fuit dare iugulum P.Clodio, nõ semel ab illo, neque tum primum petitum, quam iugulari à nobis, quia se illi non iugulandum tradidisset. Ostentare iugulum pro capite alicuius, est velle se obijcere periculo capitis pro vita alterius.Cice.ad Att.lib.1.Vt me etiam circumsteterint,vt aperte iugula sua pro meo capite P. Clodio ostentarint.Virg.10.Aeneid. Hæc loquitur, iuguloque haud inscius accipit ensem. In agendis caussis,iugulum petere tunc dicitur orator, quando quod est potentissimum, id inuadit, ac premit validissimè aduersarium, videturque illum iugulare argumentis, perinde ac vibratis telis. Quinct.lib.8.cap.6.Nam illa agendis caussis iam detrita, Pedem conferre, & Iugulum petere, & Sanguinem mittere, indo sunt, nec offendit tamen.

IVGVM,iugi,n.2.[*Giogo,sommità de'monti,* גבעה troschGer.Der spitz oder gipffel eines Bergs.*Gal. Le sommet, ou coupet d'vne mont agne. Hisp. La cumbre del monte alto,*] *κορυφὴ,ὄρους*.vertex, siue cacumẽ mõtis.Vir.5.Ecl.Dum iuga mõtis aper,fluuios dum piscis amabit. Est & ligneum instrumentũ,quo iungũtur boues,& inuicẽ arctãtur.*ζυγὸς,ζεῦγος*.Pli.li.8.c.16.de Leonibus; Iugo subdidit eos,primusq; Romę ad curium iunxit M. Antonius. Accipitur ẽt ,p pari bouũ.Cic.9.Ver.Quid,qui in singulis iugis arant,qui ab opere ipsi non recedũt, &c. Per metaphorã ẽt Iugũ accipitur pro seruitute, onere,vel tyrannide,[*Seruitù,peso,tirannide,*]Ci.1.Phil.Patriæ liberatores urbe carebant ea, cuius à ceruicibus iugum seruile deiecerant. Item,id lignum,quo textores telam conuoluunt.Ouid.lib.6. Met. Tela iugo iuncta est, stamen secernit arũdo. Præterea Iugũ dicebatur,sub quo ignominiæ gratia victi hostes mittebãtur. Nã fixis in terra duabus hastis,super eas ligabatur tertia:hãc victi hostes discingebantur,& sub illa transire cogebantur inermes.Ci.3. Offi. At Tit. Veturius,& Sp.Posthumius, cũ iterũ Cõsules essent, quia cũ malè pugnatum apud Caudiũ esset,legionibus nostris sub iugũ missis,pacẽ cum Samnitibus fecerant,dediti sunt his.Liu.li. 3.ab vrb. Sed vt exprimatur tãdem confessio subactã domitamq; esse gentem, sub iugũ abituros. Sub iugũ Dictator Aequos misit. Hinc Subiugare,pro debellare,ac subijcere,[*Soggiogare,vincere.*] Itẽ Iugũ in vinea dr,cum duabus,aut plurib.perticis fixis aliæ super alias alligantur, in quib. vites cõiunguntur,& quasi iugum.i. summitatem quãdam faciunt,a quo vites ipsæ, seu vineę, Iugatę dñr.Quod si hastilib. in terra defixis singulæ transuersæ perticę i vnam tantum partem ordinis annectuntur,vniiugę vineæ dñr,& genus ipsum iugi,Canterium rustici vocant.Pli.l.16.c.37.Salices quædam in proceritatem magnam emittunt iugis vinearum perticas. Hinc Iugari uineæ dicuntur, quæ in iugum constituuntur. Col.Sequitur iam adminiculandę, & iugandę vineæ cura. Item iugum,(ut Varro inquit lib.1.de re rust.c.10.)in Hispania vltiore uocantur,quod iuncti boues vno die exarare possunt,quod Romani uocant Iugerum. Dicitur etiam Iugum,ferrum vel lignum transuersum in libra,a quo lances depẽdent,quod & Græci *ζυγὸν*, appellant.Rursus iuga.*ζυγά*.sunt tabulę nauium,in quibus remiges sedent, quę & transtra vocantur. Virg.6. Aen. Inde alias animas, quæ per iuga longa sedebant Deturbat,laxatque foros.

IVGOSVS,a,um,o.1.2. *προκλιτής*. quod in iugum acuitur, quod & Accliue dicimus.

IVGVRTHA,m.1 filius fuit Manastabalis,fratris Micipsę regis Numidarũ,quẽ Micipsa patruus moriẽs hæredẽ regni sui cõstituit, vnà cũ duob.filijs suis adhuc impuberibus,Adherbale & Hyempsale: quos ille postea beneficiorũ immemor, insidijs adortus iterfecit, ut solus regnaret. Id ęgrè ferẽtes Romani,bellũ aduersus Iugurthã mouerũt,quod ducũ inertia perfidiaq; præterea otium expectatione multos in annos est protractũ: à quo tẽporis iteruallo vario sępe euentu pugnatum est,donec misso in Numidiã Mario,Iugurtha fractis opib.suis ad Bocchi Mauritaniæ regẽ confugit: a quo proditus,Syllęq; traditus,ad Mariũ perductus est,& abeo Romę in triũpho ductus,tamdemq.in carcere cõiectus,ai dolore per-

Prop.

Non ab, Vide etiam vocc. mutare, mutatio. Vide & Cicer. Orat. pro Mur. Mutationem Reipublicæ fieri, Vide Valer. Max. lib. 6. cap. 2.

IVVENCA, bovis, propriè eſt tertius ille iunguentorum ex animalibus ſuccus, qui ex Iuvenca fit, ut ſcribit Plin. lib. 28. cap. 9. Sed & ſanguinem ipſum ſolet coagulatum calidè uſurpari Medici volunt. Vnde per metaphoram dicimus Iuvencam, quæ ſanguinem ſuum in ſtercoreum transformat, quicquam. Hinc Seneca Ad Lucilium Epiſt. 87. ſanguinem quoque meum ſi velit exire, quod calore ſuo cum primum cogitat, coagulat. Mercurialis magnis Iuvencarum ſtipendiis ſuffragia ſibi conciliabat, quæ ſanguinem ſuum ſtercoreum in balneo ſuo ſudarium, ſeu ſpongiam, ſanguine ſuo imbutam, ſiccum ſibi offerebant. Vide Plin. lib. 28. cap. 9. Ita Cælius lib. 2. cap. 20. Antiquarum lect. Iuvencæ ſanguinem ſiccum, & in ſpongiam imbutum, ſi quis ſibi offerat, ſuccum ſanguinis ſuſcipiendum eſſe ſcribit Plinius.

IVVENCVS, a, um, Adjectivum, ſignificat idem quod Iuvenilis, quod vide.

IVVENCVS, a, um, Nomen Proprium, Cognomen Gentis Cornelia. Cui Cognomini Iuvencorum Libros Evangeliorum Heroico Carmine Paraphraſtice complexus eſt Presbyter Hiſpanus, cujus Poëmatis Hieronymus Epiſtola ad Paulam & Euſtochium, Iuvencum Presbyterum, & non ignobilem Hiſpanum vocat. Alligabimus Plin. Iuvencum, qui ſcripſit de Gadibus, & Hiſpaniæ ſitu, quem Ioannes Vaſæus Hiſpanus Iuvencum Celtam, & Ambianum Alligatum Plinii vocat. Sed & Iuvencus Celſus Hiſpanus, quem Ioannes Vaſæus Hiſpanus Iuvencum Celſum Ambianum Alligatum, quod Plinii Iuvencum Celſum Ambianum Alligatum, ſcripſit

Iubilæus, habet enim eius obscurum. Vide Plin. lib. 8. c. 17. Iubilum, i. Clamor, lætitiæ. Cic. Iubilum tollere. Virg. Iucalis, e. Qui iucundus est. Iucalia, ium. Ludi Cereri sacri. Iucalia, ium. Ludi Cereri sacri, ab eo quod in his mensa, quæ Cereri apponitur, iucundissima fercula ponantur

Actores nobiles. Quod precipue ſtudet intelligendum Clerico
ne ignorans per Paſtorale Canonibus ſit ſuccubus. Quia ſic eodem titu-
lo Cap. Clericis. Item ſi quis Clericus Iniuriam ſecularibus fecerit, ſi
hoc Caſtellanus Cap. Principes. Item ſi Clericus vxorem habuerit, vel
fornicationem commiſerit, ſi hoc Cap. Clericis. Item ſi Clericus Cap.
Ioannes. Item ſi Clericus Cap. Ioannes. Item ſi Clericus Cap. Ioannes.
& Cap. Clericus. Item ſi Clericus Cap. Ioannes. Item ſi Clericus Cap. Ioannes.

IVRATVS. Iuramentum. Circa iuramenta. Iuramentum eſt, cum ad confirmandum aliquid, vel affirmandum, vel negandum, vel promittendum, Deus in teſtem vocatur. Vnde Cap. Quamvis. Quidam ſimplices iuramenta ſunt, magis illiciſum eſt ea non facere, quam facere. Item quidam iuramenta ſunt promiſſoria, ut ſi quis iuret ſe facturum aliquid, quod non eſt contra bonos mores. Item quidam ſunt confirmatiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid habere, vel non habere, vel aliquid factum eſſe, vel non eſſe factum. Item quidam ſunt aſſertiua, ut ſi quis iuret aliquid eſſe verum, vel falſum. Item quidam ſunt exactiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid exigere, vel non exigere. Item quidam ſunt remiſſiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid remittere, vel non remittere. Item quidam ſunt executiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum. Item quidam ſunt cauſatiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, propter aliquam cauſam. Item quidam ſunt ſimplicia, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, abſque cauſa. Item quidam ſunt cauſata, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, propter aliquam cauſam. Item quidam ſunt ſimplicia, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, abſque cauſa. Item quidam ſunt cauſata, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, propter aliquam cauſam.

IVRE. Iuramentum. Circa iuramenta. Iuramentum eſt, cum ad confirmandum aliquid, vel affirmandum, vel negandum, vel promittendum, Deus in teſtem vocatur. Vnde Cap. Quamvis. Quidam ſimplices iuramenta ſunt, magis illiciſum eſt ea non facere, quam facere. Item quidam iuramenta ſunt promiſſoria, ut ſi quis iuret ſe facturum aliquid, quod non eſt contra bonos mores. Item quidam ſunt confirmatiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid habere, vel non habere, vel aliquid factum eſſe, vel non eſſe factum. Item quidam ſunt aſſertiua, ut ſi quis iuret aliquid eſſe verum, vel falſum. Item quidam ſunt exactiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid exigere, vel non exigere. Item quidam ſunt remiſſiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid remittere, vel non remittere. Item quidam ſunt executiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum. Item quidam ſunt cauſatiua, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, propter aliquam cauſam. Item quidam ſunt ſimplicia, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, abſque cauſa. Item quidam ſunt cauſata, ut ſi quis iuret ſe aliquid facturum, vel non facturum, propter aliquam cauſam.

Satyr. Iuuenis Dum filia, & Tum. Rudebitur mihi ſe-
cum ſuperior pro prope virginitate immaculatæ decoris
Vt hic ab, ut, ſi, nunc, Nunquam, fortuna meretrix
ebrio ferreus admirabilis Aeneas multum aliquid, ſed vi-
ro cum ne tibi, ſi, ac, Nunquam, Ac, ſi, Aeneas, ac, ſi
ore cum ſum habebit ob? Latine ornare, etiam fallax ſi-
ne Nunquam poſtremo ſi. Vnq. Ac potui ut ea ac, ſi, ſi-
gnificat, & ſine, Infelix ſenex tibi latinus ſibi ac, ſi, ac-
cipere Aeneas ſine Aeneas poſtremo Nunquam, ac, ſi,
ſenex ſine Aeneas poſtremo Natus? atque. Ad hunc ſenem
ſi, ac, ſi, Aeneas Virgilium infeciſſe volare.

L. Iuuenis Ad Nunquam, ſi, ſenex ſine Aeneas? Nunquam
Q. Cremonæ. Hoſtis, hoſtilis, ſi, ſine ſignificant, ſolent
Aeneas ſine Aeneas.

L. Iuuenis Ad Nunquam, ſi, ſenex ſine Aeneas? Nunquam
Q. Cremonæ. Hoſtis, hoſtilis, ſi, ſine ſignificant, ſolent
Aeneas ſine Aeneas. Nunquam, ſi, ſenex ſine Aeneas?
Nunquam Q. Cremonæ. Hoſtis, hoſtilis, ſi, ſine ſignifi-
cant, ſolent Aeneas ſine Aeneas. Nunquam, ſi, ſenex ſine
Aeneas? Nunquam Q. Cremonæ. Hoſtis, hoſtilis, ſi, ſine
ſignificant, ſolent Aeneas ſine Aeneas. Nunquam, ſi, ſe-
nex ſine Aeneas? Nunquam Q. Cremonæ. Hoſtis, hoſtilis,
ſi, ſine ſignificant, ſolent Aeneas ſine Aeneas. Nunquam,
ſi, ſenex ſine Aeneas? Nunquam Q. Cremonæ. Hoſtis, hoſ-
tilis, ſi, ſine ſignificant, ſolent Aeneas ſine Aeneas. Nun-
quam, ſi, ſenex ſine Aeneas? Nunquam Q. Cremonæ. Hoſ-
tis, hoſtilis, ſi, ſine ſignificant, ſolent Aeneas ſine Aeneas.
Nunquam, ſi, ſenex ſine Aeneas? Nunquam Q. Cremonæ.
Hoſtis, hoſtilis, ſi, ſine ſignificant, ſolent Aeneas ſine Ae-
neas. Nunquam, ſi, ſenex ſine Aeneas? Nunquam Q. Cre-
monæ. Hoſtis, hoſtilis, ſi, ſine ſignificant, ſolent Aeneas
ſine Aeneas.

Ianua, & Fenestra, p. 4. Ianua Ædium Philippi Illustrium ætate Basilij fuit illum sacrificium pro vtero vacuo dixit Damia-nus, Ianua Ecclesiæ Dei per vera multa pro compendiosa ratione politicum est, & ob id parte ipsius ad eum vertitur, vt munus ex-piatorij, Mens Ecclesiæ, Ianua Ecclesiæ, & mansio Ecclesiæ, Ianua, & Fenestra, p. 4. Ianua Ædium Philippi Illustrium ætate Basilij fuit illum sacrificium pro vtero vacuo dixit Damia-nus, Ianua Ecclesiæ Dei per vera multa pro compendiosa ratione politicum est, & ob id parte ipsius ad eum vertitur, vt munus ex-piatorij, Mens

em pro quouis aĩ vitio. ⁊c plur. *Vitio.*]Cic.pro Domo ſua: ſe labem turpitudinis poterit populi Romani dignitas ſuſtine Oui.in Ep.Deianire:Lætaque ſit vitæ labe nouerca tuæ.Cic. ſ:Hunc tu quas conſcientiæ labes in animo cenſes habuiſſe? TEA,ſ.t.Arabiæ oppidum,ab Aelio Gallo dirutũ,Pl.lib.6.c.28. CANVM,n. 2.Λαβικανόν.à Suet.in Cæſ.accipitur pro villa quadã gro Labicano.Eſt ager Labicanus à Labicis vicino oppido, cu meminit Liu.li.2.ab vrbe:Labicos,inquiens,peditum vi cepit CI,m. 2. Italiæ populi, genus ſuum a Glauco Minois filio tra ntes,quem Labicum appellarunt,a ſcuto militari, intus anſato, od primus in Italia oſtendit, Nam Λαβὶς,Græcis anſa. Virg. lib. Et picti ſcuta Labici.

TIENVS,m.2.prænomine Titus,Cæſaris in Gallia Legatus,qui plu mũ in exercitu & gratia valebat,& auctoritate. Hic poſt res am ſſimas ſub Cæſare geſtas,inſtãte bello ciuili,defecit ad Põpeiũ ertinaciſſimumq; ſeſe Cæſaris hoſtem præbuit.Victis.n. Pompe nis partibus, Parthos in ſocietatem ſollicitauit, magnaſque eorũ opias in Aſiã adduxit.Stra. lib. 14.& alij.Fuit præterea Titus qui am Labienus ſcriptor immodicæ libertatis, qui, quod in omnes ullo diſcrimine inueheretur,Rabies cognominatus eſt:factumq; ſt opera inimicorum, vt ſcripta eius publicè exurerentur.

BRVM,bij,& Labrum,bri,n.2[*Labro,*שפה ſaphah.G.Ein laefftzen. i. *Leures,baudieure.H.El beʒo,o labro de la boca,*]χεῖλος.idem ſigni cant: ſunt.n, opercula oris, & veluti vallum quoddam tegendis lentibus à natura datum. Perſius; Nec fonte labra prolui caballi no.Ter.in Eun.Labijs demiſſis.Cæſ.5.Bell.Gall.Capillo ſunt pro miſſo,oĩ parte corporis raſa, præter caput, & labrũ ſuperius. Mar. ab.2.Baſia dimidio quod das mihi Poſtume labro. Admouere la bra poculis.Virg.2.Eclo. Necdũ illis labra admoui. Primis labris aliquid deguſtare dĩ,pro leuiter aliquid attingere. Cic.1.de Natu. Deor. Hunc cenſes primis, vt dĩ,labris guſtaſſe phyſiologiã? La bra item dñr rei cum ſuis extremitates,vnde ſummi foſſarum & fluuiorum margines,[*Ripe.*]Labra appellantur.Cæſ.7. Bell. Galli. Foſſam pedes viginti latam directis lateribus duxit, vt eius ſolum tantumdem pateret,quantum ſumma labra diſtabant. In vulneri bus quoque extremæ oræ,quæ acu iunguntur.Labra dñr. Labrum item dĩ vas amplum,in quod aqua è fonte delabitur.Pli.Epi. 101. Marmoreo labro aqua exundat, circumiectaque platanos leni aſpergine fouet. Eſt & Labrum genus vaſis in balneis ad lauandũ aptum,quaſi lauabrum.λουτήριον.Cic.Ter. Labrum in balneo fac vt ſit.Item quoduis aliud vas,[*Vaſo*]Virg. 8. Æne. Sicut aquæ tre mulum labris vbi lumen ahenis Solę repercuſſum, aut radiantis imagine Lunę.Hinc labra vinaria,lupinaria,olearia, in quibus lu pini conduntur,& in quæ vina è lacu,oleum è cortina transferun tur. Cato: Oleum in labrum primum indito. A labrum in primo ſignificato,fit Subilabro,de quo infra.Apud antiquos etiam Labias legimus,in fœminino genere,Plautus in Stichoi Tibicen, quando bibiſti, refer ad labias tibias. Sic enim legit Nonius. Item apud Gellium,Labias ſenſim primores emouemus.

ABILE,o.3.*dʒ.*λιτον.quod facilè labitur. Memoria labilis, quæ rem ſibi commiſſam fideliter non continet.

ABIOLVM,n.2.[*Labrette*]cum accentu in antep.χειλάριον.dimin.eſt a Labium,quemadmodum Labellum a Labrum.

ABO,as,n.1.[*Vacillare,*מעד mahadh מוט mat נפל naphal.G.Fallẽ, zu dem fal ſencken.*Gal.Aranſler,chanceler,vaciller,*Hi.*Caer,bam boneur,*]ὑποφέρομαι.vacillo,nuto,Cic. in Verr, Signum illud nulla lababat ex parte.Ouid.li.1.Met.Iamque labant cunei,ſpoliataque tegmine ceræ Rima patet.Virg.lib.2.Æne.Labat ariete crebro Ia nua.Hor.3.Car. Ode 6. Donec templa refeceris,Aedeſq; labantes Deorũ. Et per translationẽ Labare ſermone, pro inconſtanter lo qui.Pl.li.14.c.22.Labant animi,hoc eſt,deficiunt.Liu.li.6.de Bell. Mac.Labat conſiliũ meũ.Cic.ad Att.li.8.Mens labat.Celſ.li.2.c.7.

LABOR,eris,lapſus d.3.[*Scorrere cadere,*נפל naphal.Ger.Fallen, hin ſincken.*Gal.Cheoir par vne peu,defaillir.Hiſp.Caer,deslizarſe,delez narſe,*]ὀλισθαίνω.deorſum feror.Cic.de Aruſp.reſp.Vt aliquis lap ſus de cælo, cetus hominum adeat. Interdum pro deficere, exole ſcere.[*Mancare.*]Liuius in præfat.lib.1. Labente paulatim diſcipli na.Aliquando errare, falli. Cicer. 1. de Fin. Epicurus in quibus ſe quitur Democritum,non ferè labitur. Labi[*Sdrucciolare*] etiam di cuntur,qui in lubrico figentes veſtigia in terram ruunt.Vnde Lap ſus.πτῶμα.Lapſio,onis.

LAPSO,as,are,vide ſuo loco,item Compoſita,Allabor, Collabor,De labor,Elabor,Illabor,Interlabor,Prælabor,Prolabor,Perlabor,Re labor,& Subiabor.

LABOR,boris,m.3.[*Fatica,*עמל hamal יגיעה ieghiah.G.Arbeit,muehe. *Gal.Labeur,peine,& trauail.Hiſ.Trabaio,ẽ afan,*לאיות.opera,defa tigatio.Virg.2.Aen.Nec me labor iſte grauabit. Valla,Labo,primã breuem habet,Labor primam longam. Hinc Labor,oris,& Labo ro,ras,prima breui;quod an ab altero illorũ deriuetur, an ab vtro que,potius liberũ opinaturis reliquo.Ou.1.de Arte; Pars eſt exhau ſta laboris.Cic.pro Arch. Quid eſt,quod tantis nos laboribus exer ceamus? Labor exercet apes. Vir.1.Aen. Labor apud poetas frequẽ ter accipitur pro periculo,calamitate,vel alio quouis incommodo,

[*Pericolo,miſeria.*]Virg.3.Aen.Requies ea certa labotũ.Ou. Ep. 9. Series immẽſa laborum. Dicitur etiam Labos,ſicut lepos, arbos. Plau.Tri,Animo labos grandis capitur. Arduus labor. Val. 6. Arg.

LABORIAE,arum, f. 1.Campaniæ pars illa,quæ vulgo Terra labo ri dicitur,miræ fertilitatis,Pli.li.18.cap.11.Dictæ ſunt a laboro,quo d ad ſui cultum plurimum exigant laboris. Finiuntur Laborię via ab vtroque latere Conſulari, quæ a Puteolis, & à Cumis Capuam ducit.Hinc Laborinus campus,Pli.lib.37.c.4.

LABOLIFER,p.c.o.1.2.adiectiuum,[*Faticoſo.*Ger.Arbeitſam, der ar beit hatt,]ἐργάτης.laboris patiens, Ouid. 9. Metam.Laboriferi cũ iam natalis adeſſet Herculis.Idem 15. Meta. Nomenque ſuperbũ Cæde laboriferi credunt gaudere iuuenci.

LABORIOSE,[*Con fatica.*Ge.Mit arbeit,kuemmerlich,]ἐπιπόνως. La borioſius,Catullus,& Cic.

LABORIOSISSIME.*ἐπιπονώτατα,*cum maximo labore.Cic.1,Ver.Ita que ſemper hi diligentiſſime laborioſiſſimèq; accuſatũr,qui ſe ip ſos in diſcrimen exiſtimationis venire arbitrati ſunt. Idẽ pro Roſc. Quo quiſq; eſt ingenioſior,hoc docet iracundius, & laborioſius.

LABORIOSVS,ſa,ſum,o.1.2.[*Faticoſo,*עמל iaghah.Ge. Arbeitſam.*Gal. Laborieux,penible.Hiſ.Trabaioſo con afan,*]ἐπίπονος. vt Laborioſus homo,dĩ laboris multum ſuſtinens.Cic.pro Cælio: Vos laborio ſos exiſtimet,quibus ocioſis, ne in communi quidẽ ocio licet eſſe. Laborioſus ager,[*Coltiuato,*] in quo colendo plurimũ laboratur. Cæcil.Durũ rus fugit,& laborioſum. Laborioſum opus,[*Difficile,*] difficile,& q̃ nõ ſine labore perficitur.Pla.in Merc.Laborioſi ni hil tibi quicquam operis imperabo. Laborioſæ exercitationes.Ci lib.2. de Fin. Quis noſtrum exercitationem vllam corporis ſuſci pit laborioſam,niſi vt aliquid ex ea commodi conſequatur.

LABORO,as,p.p.n.1.[*Affaticarſi,faticare,durar fatica,*עמל hamal יגע iaghah.Ge.Arbeiten,wercken.*Gal.Laborer,trauailler,pener,aban ner.Hiſ.Trabaiar afanãdo*]κάμνω fatigor,& cũ labore aliquid ago. Sen.Iugiter fodiendo laborat.Ci.5.Ver.Oĩbus.n.neruis mihi cõ tendendum eſt,atq; in hoc laborandum,vt oẽs,&c. Ambitioſè cir ca aliquid laborare.Quin.lib.3.c.11, Anima laborare.i. laborando cõficere.Stat.3.Theb.Vnde & per translationem laborare,[*Eſſer amalato,infermo,*] pro male habere ſumitur,vt cũ aliquẽ laborare quartana,aut laborare podagra dicimus. Pli. Succus eius podagra laborantibus prodeſt.Laborare ex renibus.Ci.2.Tuſ.Laborare ex dolore puerperij.Ter.in And.Laborare a frigore.Pli.32.c.10.Ali qñ pro conari,ſiue anniti,[*Sforzarſi,ingegnarſi,*]quod & Allabo rare dicimus.Cic.de prouincijs:Nec decreui ſolũ,ſed ẽt vt vos de cemeretis allaboraui.Interdũ idem quod angor, & ſolicitus ſum. [*Affligerſi.*]Ci.Epiſt.110.Nã de iudicijs quod quæris,multũ labo ro minus trahantur pme pedibus oẽs rei:ſit vel Selius tã eloquẽs, vt probare poſſit ſe liberũ non laboro. Idem ad Q.Fr. De filij tui eruditione,quod labores,nihil eſt.Aliqñ pro componere,colere, [*Lauorare.*]Vir.2.Aen. Arte laboratæ veſtes.i. cõpoſite.Et labora tus ager,[*Lauorato,*]dĩ qui probe cultus eſt.Laborati libri,hoc eſt, cõpoſiti,lucubrati.Mar.lib.1.Plena laboratis habeas cũ ſorinia li bris.Emittis quare Soſibiane nihil? Non laboro de hac re,hoc eſt, non curo,[*Non curo,*]neq;anxius ſum,inquit Budæus.Cic.4. Acad. Sed quia non laboro,quã valde ea,quę dico probaturus ſis, eo mi nus conturbor.Laborare re frumentaria.Cæſ.3.Bel.Ciu Illi oĩa pe peti parati,maximè re frumentaria laborãt.Laborare vitijs.Liu 4. Bel.Mace.Diuerſiſq; duobus vitijs,auaritia,& luxuria ciuitatẽ la borate.Laboratur,imperſonale.Cic.ad Lent.l.1.Laboratur vehe menter,inclinata res eſt.Huius verbi compoſita ſunt,Allaboro & Elaboro:de quibus egimus ſupra ſuis locis.A Laboratus,fit cõpo ſitũ Illaboratus,a,um,quod ita fecernitur ab inelaborato,q̃ inela boratũ dĩ,quod non ſatis artificio excultũ eſt: Illaboratum vero, quod ex tẽpore,& ſine labore factum videtur.Illud vitio dari ſo let,hoc laudi.Quin.de Ci.Cum interim hæc omnia,quę vix ſingu la quiſpiam intentiſſima cura conſequi poſſet, fluunt illaborata.

LABRADEVS,m.2.Iupiter,in Caria colebatur: cuius ſimulachrũ pri mum dicitur conſecraſſe Arſelis rex, cum Gygi aduerſus Candau lem Lydorum regem ſuppetias tuliſſet, indeque ſecurim, Lydo rum rerum geſtamen, in Cariam retuliſſet. Securim autem Lydi χάβρυν,appellant.Vnde Ioui Labradeo cognomen factum eſt.Vi de Cœl.lib.6.c.12.Auctor eſt Plin.lib.32.cap.2.ad Labradei Iouis delubrum fontem fuiſſe anguillis inſignem.

LABRVM,bri,n.2.[*Labro*]Vide Labium.Cic.de Nat.Deor.Hunc cẽ ſes primis,vt dicitur,labris guſtaſſe philoſophiam?

LABRVM Venereum,n.2.*dʒ.*λεξας.herba eſt ex genere aculeatarum echinata ferens capitula; quibus fullones pannis veſtibuſque la nam inducunt.Cic.14. ad Q. Fr. Dioſcorides Dipſacum appellat Vulgus herbariorum Virgam paſtoris.

LABROSVS,a,um.o.1.2.[*Chi ha gran labri.*G.Das ein port oder ſchaff hat]χειλαδώδης, quod extremitates habet,veluti quædã labra pro minentes.Cel.lib.7.ca.25. Ferramentum fecit in ſumma parte la broſum,in ima ſemicirculatum.

LABRVS,m.2. piſcis genus, cauda placens,ab vno Ouidio memora tum,referente Pli.lib.32.cap.vlt.

LABRVSCA,æ,f 1.[*Labruſca,*אשכול beſchah.G.Ei wilde weintraeb.

Pollinctor, Ab hoſtia oppoſiti nomine propriorum ſenſus ſit ut ſupra ſcitu, Pontonem Vide, Addi.

Pollinctor, Qui ſtrangulatos ad ſepulturam componit, & ornat. Gr. Κουρεὺς, Lat. Tonſor, Qui capillos & barbam tondet, & radit.

Polluces, Circ. Cæſius Mo. Potamon vocatum accolæ putant, qui nunc Mendere, quem Cebrenum Veteres nominant: hoc autem Mendere Xanthum Troadis alluentem ad Ilionem olim ſignificatum putant Strabo, Plinius, Ptolemæus, Pomponius Mela, Solinus, & alii. Ita Ego ex Dethmaro Blotio, Cluverio, Sanſone, Quod ipſe contra ſibi, illi, aliiſque, ut dicitur, Tenet & Petrus Bellonius, qui Xanthum ait non eſſe niſi Cebrenum Mendere dum hoc ſibi ſcribebat, quod ipſe nec Troadem, nec Ilionem vidiſſet, ſed ſolum Bithyniam, ut patet ex Præfatione ad Lectorem. Nihil tamen ſcio, quin Xanthus & Cebrenus, qui ſunge Mendere maximo agro ſimul in mare Aegeum Troadis Cenchreas ſubeunt. Xanthus Troadis, qui in Aegeum Aſiæ mare Cenchreas per unum ex iugis gemeis, Cebrenus autem ſimul ac Pontum Euxinum ingreſſus eſt, ſeorſum ab Aſia, Europæ ſinu, quem Thracium Veteres vocant, ſeu Propontidi, ſeu Helleſponto, ſeu Thracio mari, ſeu Pontum Euxinum, ſeu Thracium Bosporum, Mendere ſeu Menderes nomen aſſumit. Quod a Te Pont. Sept. ſcitu ab Ego dictum eſto, non minus, quam Quod a Te Pont. Sept. ſcitu ab Ego dictum eſto.

Pollux, Caſtor, ſeu Iuppiter Gen. Dalethi, 2. Pl. adque eſt Iuppiter Jovis, qui Caſtorem ſignificat quando ſolus ponitur, ut Pollux ſignificat quando ſolus ponitur, ut Pollux ſignificat quando ſolus ponitur, ut Pollux

Iter facere,est ire,quod & iter tenere dicimus.Virg.3.Æn.Quo vestenetis iter? Habere iter,idem quod iturum esse.vt, Iter habeo ad Cæsarem.i.oportet me ire, vel iturus sum ad Cæsarē. At viam facere,non est iter facere,sed locum,vbi non erat via,aperire, quod etiam dicimus Viam munire.Iter pro incepto,& instituto,[*Impresa.*]Cic.ad Q.Fr.l.3.Quare neq.ego impediri Ciceronis iter,atq. iam disciplinam volo;& ipse puer magis illo declamatorio genere duci,& delectari vt,in quo quoniam ipsi quoq. fuimus, patiamur illum ire nostris itineribus,id est,nostro dicendi genere.

ITERATIO,onis,f.3.geminatio,repetitio, redintegratio, resumptio. [*Replicatione,*שניה schenimah.G.Ei wideraeferūg.G.*Reprinse, & repetition de qualche chose.*Hisp. *Obra de repetir algo la segunda vez.*] ἐπάναληψις.Cic.in Orat.Itemq.si quę verborum iterationes contemplationem aliquam,& clamorem requirent,erunt ab hac fiimmissione orationis alienæ. Iteratio,atationis genus,qua ager secūdo ꝓscinditꝫapud Pli.lib.18.c.20.Iteratio præterea,secunda olearū prefsura dicitur,apud Col.li.12.c.50.Apud Gel.li.3.c.18.legitur iterare,[*Caminare,*]pro iter facere.Sed eo(inquit)Senatores,qui Magistratum curulem nondum acceperant,pedibus iterauisse in curiā. Quo tamen in loco omnino legendum puto itauisse.

†ITERATO,aduerb.Iterum.Iustin. lib.5. Quibus acciris iterate præliantur.]

ITERO,tas,p.c.a.1.[*Rifare,replicare,*חדוש hosip.German. vvideraferen,vviderumb thun oder anheben.*G.Reprendre,& repeter quelque chose,la reiterer.Hi.Repetir algo la segunda vez,*iterar.]ἀναλαμβάνω.repeto,resumo,quasi iterum aliquid ago.Liu.li.1.ab vrb. Resistere, atq. iterate pugnam iubet. Iterate equor, apud Hor. lib.1. Car.Ode 7.pro iterum nauigare.Iteratu ridiculum.Pla.Casin.Iterandum eadem ista mihi.Ci.ad Att.li.14.Iterare campum,terram agrum,pro iterum proscindere.Col.li.2. c.4.Cū arati fuerint diebus interpositis circa solstitium, quod est nonum, vel octauum Kalendas Iulias,iteratos esse oportebit:ac deinde circa Septembris Kalendas tertiatos.Idem:e Colles pinguis soli,&c.deinde de Aprili medio,vsque in solstitium iterandi,tertiandique.

ITERVM,[*Vn'altra volta,di nuouo,ancora,*עוד hodh.German.vviderumb.*Gal.Encor,derechef,pour la seconde fois.*Hisp.*La segunda vez.*] αὖθις,αῦ.aduerbium,idem valens,quod rursus. Vir.4.Eclo.Atque iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.Interdum significat secundo.Ci lib.1.de Inu.Primo quidem decipi incommodum est, iterum stultum, tertiò turpe.

ITHACA,f.1.Ἰθάκη,insula est in mari Ionio ante Epirū,in qua regnauit Vlysses.Ci.li.1.de Orat.Cuius rei tanta est vis,ac tanta natura, vt Ithacam illam,in asperrimis saxulis,tanquam nidulum affixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret. Ab Ithaca, Vlysses Ithacus dicitur,& Ithacensis.Virg.li.2.Æn.Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atridæ.In Ithaca vrbs est eiusdem nominis:itē mons Neritos. νήριτος. a quo tota insula interdum est Neritos appellata,vt annotauit Seruius in illud Virgil.3.Æn. Iam medio appareat fluctu nemorosa Zacynthos,Dulichiumque Samegue,& Neritos ardua saxis,&c.

ITHOME,f.1.Ἰθώμη.oppidum est in Phthiotide Thessaliæ regione,cuius meminit Hom.in Catalogo. Est & altera Ithome,in agro Messenaico, quam Lacedæmonij post decem annorum obsidionem in deditionem accepetunt,vt refert Thucydides lib.1.Stat.libr.4. Theb.Planaque Messene, montanaque nutrit Ithome.

ITIDEM,p.c.[*Similmente,parimente,*כן chen בן gham.Ger.Zugleich. *Gal.Pareillement,semblablement.Hi.Otra y otra vez,semejantemente,assi,tambien.*]παραπλησίως.similiter,eodem modo,quasi iterum idem.Tere.in And.Ibo ad eum,atq. hac eadem,quæ dixi tibi,dicā itidem illi.Sueide Aug.Centuriones statione deserta,itidem vt manipulares, capitali animaduersione puniit.

ITINERARIVM,n.2.[*Descrittione del viaggio.*Germ.Ein verzeichūg oder beschreibung einer reissoder vveg fart. *Gal.Carte a voyager, faite pour monstrer les chemins, & distances des lieux.Hisp.Libros de los lugares del camino,*]ὁδοιπορικὸν.descriptio itineris,hoc est,commentarius earum rerum,quæ in itinere acciderunt.

†ITINERARIVS,a,um,adiect.ut Sumptus itinerarius,apud Lampri. in Comm.]

ITINEROR,taris,d.1.[*Far viaggio,*נסע.Germa.Reisen, vvanderen.*Gal. Voyager.Hi.Hazer camino*] ὁδοιπορέω iter facio. Vtitur hoc verbo Apuleius,& recentiores quidam.Alioqui apud classicos scriptores non temerè occurrit.

ITIO,onis,f.3.[*Andata,partita.*הלך helech הליכה halichah.Ger.Ein gang,ein vvandlung.*Gal.Partement,alle.Hi.Andamiento,partida*] πορεία.profectio,actus eundi.Cice.Att.De obuiam itione, faciam vt suades.Teren.in Phor.Hæccine erant itiones crebrę.

ITO,tas,n.1.[*Andar spesso,*] ἰτητέον. frequenter eo; vnde prꝓprie de pueris dicitur ludum adeuntibus.Suet.de Cla.Rhetoribus: Maiores nostri,quæ liberos suos discere, & quos in ludos itare vellent, instituerunt.Cic.in Epist.

ITON,onis,f.3.Ἴτων.oppidum est in Phthiotide Thessaliæ regione,ea in parte,qua Crocium campum Amphrysus fluuius irrigat.

ITONIA,f.2.Ἰτωνία. cognominata est Minerua,quod hoc in oppido eximium haberet templum,summoque cultu venerētur.Fuit & Itonię Mineruæ templum in Bœotia.Vide Strab.lib.9.

ITVRVM,n.2.Ἴτουρον.Vmbrię oppidum est,nōn procul ab Hspello. Auctore Strabone lib.5.

ITVRÆI,m.2.Ἰτουραῖοι. populi Syriæ Celes in Arabiam vergentes, accolas,qui plana incolunt,perpetuis excursionibus infestantes:teste Plin.li.5.c.23.& Strab.lib.16.Hos arcu plurimum vsos fuisse, memoriæ traditur;vnde Ituræi arcus à Poetis maximè celebrātur.Vir.2.Geor.Iturææos taxi curuantur in arcus.Luc.lib.6.Iturais cursus fuit inde sagittis.Cicer.5.Phil.Iturai barbari cum sagittis.

ITVS,us,m.4.[*Andata,*]ἔξοδος.verbale ab eo,idem significans,quod Itio,vel profectio.Cice.Att.lib.15. Quis porro noster itus,reditus vultus,incessus inter nos.

ITVRISSA,f.1.Ἰτούρισσα.ciuitas est Hispaniæ citerioris in tractu Vasconum, cuius meminit Mela lib.2.& Ptol.lib.2.c.9.

ITYLVS,m.2.& Neis,filij fuerunt Zethi ex Aedone coniuge:quorum Itylum mater noctu per errorem interfecit,putans se cum esse Amalea Amphionis filium;inuidebat enim vxori Amphionis,eo quod ei sex essent filij masculi. Quę cum errorem suum cognouisset,optauit mori, sed Deorum commiseratione in Cardūelem uersa, Itylum deflet.

ITYMONEVS,m.2.teste Hom.Hyperochi filius,vir in primis strenuus, qui in bello Pyliorum cum Elidensibus à Nestore iaculo est interfectus.

ITYPHALLI,m.2.Ἰτύφαλλοι.dicti sunt ī sacris Bacchi,qui phallum sequebantur muliebri veste induti,& ad carminis Phallici,siue Ityphallici numeros saltantes.Erat autem Phallus,teste Suida,membri virilis effigies,quæ primum ex ficulneo ligno,postea verò ex aluta rubra fieri solebat,quam sibi ita inter femina adaptabant,vt inde enata videretur.

ITYS,m.2.Ἴτυς.Terei,& Prognes filius fuit,qui(vt est in fabulis)a Progne matre discerptus, & patri epulandus appositus, in Phasianum mutatus est.Auctor Seruius apud Vir.in Sileno,Ouid.ad Liuiam: Deflet Threicium Daulias ales Itym.Vide Progne.

I A N T E V

IVBA,m.1.rex Mauritaniæ fuit,Pompeianarum partium constantissimus assertor,q̄ Curionem à Cęsare in Africā missum cū omnib. copijs deleuit.Victo verò Pompeio,cum Scipione copias coꝭiunxit;commissoq; prælio superatus,cū nulla iā spes reliqua esset,magnifice epulatus,cum Petreio mutuis vulneribus concurrens,fortissimè cecidit.Plut.in vita Cæsaris;De Iuba(inquit)rege triūphauit.Eius filius,Iuba quoq. nomine,puer admodum in eo deductus est triumpho:fortunatissima vtriq. captiuitate,qua effectum est, vt ex barbaro inter doctissimos scriptores connumeretur.

IVBAR,arum,f.1.[*Crini.*German.] Die mane oder langen hals har anden thieren,als rossen,loewen,&c.]χαίτη.crines animalium à collo pendentes.Cæs.1.Bel.Gal.Equorum iubis subleuati.

IVBAR,iubaris,p.c.n.3.[*Lo splendor del Sole,ò d'altra Stella*זהר zohar.Germ.Der schein vnnd glantz der sonnen, sternen, oder auch anderer dingen.*G.Lueur,& resplendissement comme du,soleil,& estoilles.*Hispa.*La claridad del Sole,de otras estrellas.*] στίλβη. propriè est splendor solis,aliorumve siderum, iubarum quandam similitudinem referens.Vir.4.Æn.Ut primus iubare exorto delecta iuuentus,hoc est,exorto sole,vel solaribus radijs,non autem Lucifero,vt quidam interpretantur: quod ex eo quod præcedit, facilè potest intelligi:Vbi primos crastinus ortus Extulerit Titan,radijsque retexerit orbem.Ou.1.Fast.Et tremulum summa spargit in æthere iubar.Et non tantum de solis seu stellę claritate dicitur,sed etiā de cuiuscumque rei splendore,vt auri,argenti, gemmarū, aut similium rerum,[*Splendore.*] Vnde & ad maiestatem hominis trāsfertur.Cla.Per fratris regale iubar.

IVBATVS,a,um.o.1.2.[*Che ha cresta,o zazzaruto.*Germanic.Das lang halss har hat.]quod iubas habet. Vnde Iubati, χαιτόεντες. leones dicuntur,qui iubas habent,ad differentiam eorūm, qui iubas non habent.Iubati angues,idest,cristati,& cervicibus erecti. Plaut.in Amph.Deuolant angues iubati deorsum in impluuium duo. Auctor ad Her.Tanquam iubatus draco.

IVBEO,bes,iussi,iussum,a.2.cogo, volo,hortor,impero,precipio,mādo,)(veto[*Commandare,*הזהיר hizhiriwah.G.Heissen,befelhē.*Gal.Commander.Hisp.Mandar como señor,*]κελεύω Tere.in Eun.Iubesne? Ch.Iubeo,cogo,atq.impero.Ci.in Ver.Iubeo te sine cura esse.qu. 9.Decl.Nam quamuis infestum latronibus mare iussus intrauerim neque dissimulauerim magnas fuisse causas patri cur hoc mihi imperaret.Interdò ponitur pro regare[*Pregare*]Vir.li.2.Aē.Infandū regina iubes renouare dolorem. Interdum pro precari,optareq. vt Iubeo te saluere,iubes me bene sperare. Teren.in Andr. Iubeo Chremetem saluere. Interdum pro decernere,[*Deliberare.*] vt Populus iussit.i.decreuit.Inuenitur aliquando hoc verbum cum accusatiuo.Luc.lib.2.Iamque (eum)o iussurus classica Phebe.

IVSSVM,si,n.2.& Iussus,us,ui.[*Commandamēto.*Ga.*Commandement.Hi.Elmandamiento,*πρόσταγμα. idest,mandatum. Plau.in Amph.

Iunii, ſolis filii, Idem in Cn. Pompeium ſcribit, qui pater fuerit Iuniæ in Cæſare. N. 3. 74. Tuberonis Seruilii, Q. Ligarii, Iuniæ, poſt adoptionem Quinti Tuberonis, Q. Cæ. Hiſtory.

Q. tyrannidem in patriam conatus eſt occupare Iuniæ Ligarius. Iuniæ Ligarius, Q. Tuberonis Seruilii, Quintus Tubero, Quintus Tubero Seruilius, Q. Ligarius. Iuniæ Ligarius, Q. Tuberonis Seruilii, Quintus Tubero, Quintus Tubero Seruilius, Q. Ligarius.

tum Tribunis Pl. Cn. Domitio, Sex. Iulio, C. Iulio Cæsare Strabone Cæsaris patruo, & Pompeio Rufo Cæsaris genero, qui fuerunt magistratus eo tempore iudicantes, fulfilse, ut Cæsar Dictator, vel Senatores quoque ex tempore, quibus ea res in mandatis fuit, Pedij vocibus Tribunitium ius, quod ipsi non haberent, exercerent, & ita Cæsar, qui Tribunus plebis esset, Cæsarem Tribunum fieri sibi decerneret. Sylla nemo quidquam ita fanxerat, per annos viginti, quibus Cæsar Dictatorem se esse non professus est, quod Tribunum plebis, quem Senatus consulto Dictatorem fieri iussisset, Cæsar dixit in Philippica Cicero. Quod si Cæsar Dictatorem se esse professus non est, quo tempore id legi latum est? Quo Consule? Quibus Tribunis? Quibus auspicijs? Quo Interrege? Quod Senatus consulto? Quæ Centuriata comitia? Quæ Curiata? Quæ Tribunitia? Nemo. Quæ denique Dictatoris? Nihil horum. Quod ad Senatum attinet, Senatus Dictatorem fieri iussit, Consules, Consul non iussit. Equitum, & Peditum, qui Dictatorem iussit, nullus fuit. Quod ad Senatum attinet, Senatus Dictatorem fieri iussit, Consules, Consul non iussit. Equites, & Peditum, qui Dictatorem iussit, nullus fuit. Quod ad Senatum attinet, Senatus Dictatorem fieri iussit, Consules, Consul non iussit. Equites, & Pedites, qui Dictatorem iussit, nullus fuit. Quod ad populum attinet, quo tempore populus Dictatorem iussit? Quæ Curiata? Quæ Centuriata? Quæ Tribunitia? Nulla. Quod ad Auspicia, quo tempore Auspicia Dictatorem iussit? Quo Interrege? Quo Consule? Quo Tribuno? Quo Auspicio? Nullo. Quod ad Legem, quo tempore Lex Dictatorem iussit? Quo Consule? Quo Tribuno? Quo Auspicio? Nullo

Nitentibus Sole, & Luna. Pro primum dominum, aut terra, bonum, & regni sui populorum, & omnium eius subditorum. Deprecemur eum: Ut illum benedicat, & conservet in omnibus bonis, & prosperitatibus. Ut det ei Regnum, & Imperium, & Victoriam, & Pacem. Ut subiiciat ei omnes differentes, & obstinatos, & omnes inimicos, & rebelles. Ut det ei, & omnibus eius subditis, & amicis, & fautoribus, & familiaribus, & servis, & ancillis, & omnibus bonis subditis, & qui eius regnum, & ejus familiam fideliter diligunt, & colunt, & pro eorum salute, & prosperitate, & quiete, & tranquillitate, & pro eorum sanitate, & incolumitate, & vera & perfecta dilectione, & charitate, & concordia, & unitate, & pro eorum sanctis, & laudabilibus moribus, & vita, & pro eorum bona, & laudabili conversatione, & pro eorum bona, & laudabili fama, & pro eorum bona, & laudabili gloria, & pro eorum bona, & laudabili memoria, & pro eorum bona, & laudabili nomine, & pro eorum bona, & laudabili honore, & pro eorum bona, & laudabili reputatione, & pro eorum bona, & laudabili existimatione, & pro eorum bona, & laudabili opinione, & pro eorum bona, & laudabili famigeratione, & pro eorum bona, & laudabili renuntiatione, & pro eorum bona, & laudabili testificatione, & pro eorum bona, & laudabili confessione, & pro eorum bona, & laudabili professione, & pro eorum bona, & laudabili promissione, & pro eorum bona, & laudabili obligatione, & pro eorum bona, & laudabili juramento, & pro eorum bona, & laudabili voto, & pro eorum bona, & laudabili vinculo, & pro eorum bona, & laudabili nexu, & pro eorum bona, & laudabili ligamine, & pro eorum bona, & laudabili copula, & pro eorum bona, & laudabili unione, & pro eorum bona, & laudabili societate, & pro eorum bona, & laudabili communione, & pro eorum bona, & laudabili participatione, & pro eorum bona, & laudabili consortio, & pro eorum bona, & laudabili fraternitate, & pro eorum bona, & laudabili amicitia, & pro eorum bona, & laudabili familiaritate, & pro eorum bona, & laudabili conversatione, & pro eorum bona, & laudabili vita, & pro eorum bona, & laudabili sanitate, & pro eorum bona, & laudabili incolumitate, & pro eorum bona, & laudabili prosperitate, & pro eorum bona, & laudabili quiete, & pro eorum bona, & laudabili tranquillitate, & pro eorum bona, & laudabili pace, & pro eorum bona, & laudabili concordia, & pro eorum bona, & laudabili unitate, & pro eorum bona, & laudabili dilectione, & pro eorum bona, & laudabili charitate, & pro eorum bona, & laudabili amore, & pro eorum bona, & laudabili affectione, & pro eorum bona, & laudabili devotione, & pro eorum bona, & laudabili fide, & pro eorum bona, & laudabili spe, & pro eorum bona, & laudabili fiducia, & pro eorum bona, & laudabili confidentia, & pro eorum bona, & laudabili certitudine, & pro eorum bona, & laudabili securitate, & pro eorum bona, & laudabili gaudio, & pro eorum bona, & laudabili exultatione, & pro eorum bona, & laudabili jubilatione, & pro eorum bona, & laudabili hilaritate, & pro eorum bona, & laudabili alacritate, & pro eorum bona, & laudabili festivitate, & pro eorum bona, & laudabili solemnitate, & pro eorum bona, & laudabili celeb

n,[*continuamente,* תמיד tamidh.G.Staets,on vnderlaſſ,ande-
der]aduerbium,continuè.Συνεχῶς.Plaut. in Mil. Venerem,
rem, amœnitatemque accubans exerceo, Et quidem ædepol
eis mores ad venuſtatem iugiter.
is,ſ.3.[*Nuce,* אגוז eghoz.G.Ein baumnuſſ.*Gal.Noix.Hiſp.La*
.] κάρυα βασιλικὸν. eſt quæ per antonomaſiam nux appella-
e inter nuces primum locum obtinet,dicta quaſi Iouis glans,
Macrobio,ea forma compoſitionis, qua Iupiter componitur
ominatiuo antiquo Ionis,& pater,quaſi Iouis Pater. Creditũ
s. hoc nucis genus Ioui ſacrum eſſe, eo quod hæc arbor inter
es nuces ſuauiſſimum ferat fructum.Cloatius,referente Ma-
io, Diuglandem primo vocatam ſcribit, quaſi διὸς βάλανος,
ea detractione primæ litteræ,iuglandem.Ci.5.Tuſc.Inſtituit-
vt candentibus iuglandium putaminibus barbam ſibi, & ca-
m adurerent.. Conſtat ſanè, apud antiquiſſimos maximo in
ore fuiſſe glandem,antequam mortales ad delicias ſe conuer-
nt, vt quæ ſola ſimplici vitæ, atque innocuę alimenta præbe-
. Quapropter cum hunc fructum,ſcilicet nucem, veteres illi
egium cibum exiſtimarent, decorare eum digna appellatione
ntes,iuglandem,quaſi Iouis cibum nuncupauere. Hanc nucẽ
excellentiam Græci baſilicam appellant,quaſi nucem regiam.
s. Et iuglandes è Perſide a regibus translata,indicia ſunt Græ-
omina.Optima earum genera ſunt, quæ Perſica atque Baſili-
vocant.Perſica quidem in tantum augentur, vt putamen rum-
s,ideoq; Molluſcæ nuces,à putaminis mollitie vocitantur.Eſt
liud nucis iuglandis genus,quæ & Tarẽtina dicitur,fragili pu
mine,& ita mollis, vt vix attrectata frangatur, & auium furto
pet expoſita. Vnde quidam Tarentum appellatum putant,
od nuces iuglandes, & pineas molles habeat,ac ſimiliter oues.
rentum autem Sabini vocant,quod nos dicimus molle. Ad ꝙ
idens Hor.Molle Tarentum vocauit.Secundũ inter nuces lo-
m obtinet Pinea,exiles nucleos habẽs, quamuis totius corporis
gnitudine alias ſuperet.Hęc ſilueſtris pinus dicitur,ad differẽ-
m alterius,quæ vrbana vocatur.Eſt & tertium genus eius, quæ
ius picea appellatur; quod piceę potius, quàm pino ſimilis ſit,
irco etiam apinam vocant,quaſi minimè pinum.Nux hęc cu-
verius,quam putame n,adeo mollem habet,vt ſimul manda-
Quartum genus Apinaſtrum vocant.Tertio loco numerantur
llanæ,quas antea Abellinas patrio nomine conſtat vocatas,ab
llino Campaniæ oppido,ubi abundant:cæteris minores:vnde
yrico poeta Numæ nuces vocantur: proprium arboris no-
eſt Corylus: Eædem & Pręneſtinę vocantur, quod his Præ-
ini abundent, uel quod a Pœnis obſeſſi, hoc nucis genere fa-
n tolerauerint,vt refert Macr.lib.3.Satur.Et Ponticæ,quod in
um,Græciamque primo è Ponto venere,inquit Pli. Hinc illud
inij ex Hendecaſyllab. Quidquid nobile Ponticis nucetis.De
c ſequitur amygdala, nucleum habens diſſimilem latitudine,
: & nux Græca uocitur, & Thaſia,à Thaſo inſula Thraciæ
acente,è regione Neſſi fluuij,olim Aeria,& Aethria dicta: cu
populi Thaſij uocantur. Poſtea nux caſtanea,armata echyna-
alice,quæ & Heracleotica. Sunt & caſtaneæ, triangulari for-
quæ in aqua naſcuntur,& coctiuę vocantur.
as,a.1.[*Cõgũgere,* יחד יעיר hitſimidh חרפס hid-
.Ger.Zuſammen jochen,zuſammen fuegen.G.*Accoupler,aſſem-*
mbler. Hiſp. Ayuntar.] ζεύγνυμι. coniungo: à iugo, quaſi ad
m iugum alligo Col.libr. 12.cap.39.Inter quaternos pedes fi-
:,& pertici s iugare.Cicer.2.Tuſc.Hoc quidem eſt cõmune
utum:omnes enim inter ſe nexę,& iugatæ ſunt. Dicitur etiam
js,qui maritali iugo,inſtar boum,colla ſubijciunt.Huius com
ta ſunt,Abiugo,Adiugo,Coniugo,Deiugo,Subiugo,quæ om
habent penult. correptam.
.A,læ.f.1.*Δρίων.*ſignum eſt cęleſte, quod & Orion dicitur: de
Varro: Iugula ſignum eſt,quod Accius appellat Oriona,cum
Citius Orion patefit. Huius ſigni caput ducitur ex tribus ſtel-
quas infra duæ claræ,quas appellant humeros; inter quas quod
e ur,iugulum,vnde iugula dicta. Plaut. in Amph. Neque Iu-
a,neque Veſperugo, neque Vergiliæ occidunt.
.ATIO,iugulationis,f.3.[*Scannatione, occiſione,* טבח tibchàb
tebach.Germ.Erwuergung, toedtung,]verbale.Hirc.6.Bell.
ſp. Iugulatione oppidanorum facta.
o,iugulas,a.1.[*Scannare,* טבח tabach שחט ſchachat.G.Die gur
oder den halſſ abſtechen,toedten.*Ga.Couper lagorge,eſgorger,*
orguer.Hiſp.Degollar,cortar el cuello]σφάττω. iugulum incido,
erũcio.Ci.5.Tuſc.Nec grunnitum audiunt,cum iugulatur ſus.
.lib.4.Bell. Pun. Inter hæc abſtractam penetralibus iugulant.
non ſolum de gladio, ſed etiam de morbo dicitur. Celſ. lib. 3.
tarrana neminem iugulat. Trãsfertur interdum ad inanimata.
ti.Scelus eſt iugulate Falernum. Iugulare hominem ſuis ver-
,hoc eſt, conuincere, [*Conuincere,*] Teren.in Eun. Pulchrè, me
cle dictum,& ſapienter,papę Iugulares hominem, quid ille?
apud Cic. 7.in Verrem: Iugulari ſua confeſſione. Iugulari ſuo
dio,ſuoque telo dicitur,qui ſui ipſius dictis teuincitur, aut qui
inuitus doloue capitur:denique in quem quocunque modo,
ſeu dictum, ſeu factum retorquetur, quod ab ipſo profectum ſit.
Iugulare gladio plumbeo,hoc eſt,facilè nulloque negocio aliquẽ
conuincere,ſeu reum peragere.Ci.ad Att.lib.1.Cum illum plum-
beo gladio iugulatum tamen iri diceret.

IVGVLVS,li,p.c.m.2.vel neutri gen. Iugulum,[*Gola,ſtrozza.*Ger.Die
gurgel,vmb dẽ knopffam halſſ. *Gal. Le goſier,* οὐρανοίτις. *Hiſp.El*
cuello,o garganta,o aſilla,] Δειρὴ. fere accipitur pro colli parte ante-
riori,in qua aſpera arteria cernitur eminere. Periti tñ rei anatomi
cæ,Iugulos appellant concauitates duas in ſumma thoracis parte,
ſub clauibus ſitas: quorum alteram dextrum, alteram ſiniſtrũ iu-
gulum nominant.Græcè σφαγαί,dicuntur.Pli.lib.11.Vni homini
ſunt duo iuguli,dextrum,& ſiniſtrum.Corn.Celſus li.8. A dextro
iugulo ſi id factũ eſt,ad alam ſiniſtram:à ſiniſtro,ad dextrã.Neu-
tro genere vſus eſt Cic.de Fato: Quod iugula concaua non habe-
ret paſſim tamen (ut iã diximus) Iugulus pro parte anteriore colli
accipit: qui locus, quia maximè lethalis eſt,& penetrabilis,factũ
eſt, vt Iugulare accipiatur pro quouis modo interficere: pro quo
ẽt Iugulum ferire frequẽter legimus apud idoneos auctores. Da-
re,prębere iugulum,& Petere iugulum.Cic. pro Mil. Quod ſi ita
putaſſet,certè optabilius Miloni fuit dare iugulum P.Clodio, nõ
ſemel ab illo, neque tum primum petitum, quam iugulari à no-
bis, quia ſe illi non iugulandum tradidiſſet. Oſtentare iugulum
pro capite alicuius, eſt velle ſe obijcere periculo capitis pro vita
alterius.Cice.ad Att.lib.1.Vt me etiam circumſteterint,vt aperte
iugula ſua pro meo capite P. Clodio oſtentarint.Virg.10.Aeneid.
Hæc loquitur, iuguloque haud inſcius accipit enſem. In agendis
cauſſis,iugulum petere tunc dicitur orator, quando quod eſt po-
tentiſſimum, id inuadit, ac premit validiſſimè aduerſarium, vi-
deturque illum iugulare argumentis, perinde ac vibratis telis.
Quinct.lib.8.cap.6.Nam illa agendis cauſſis iam detrita, Pedem
conferre, & Iugulum petere, & Sanguinem mittere, inde ſunt,
nec offendit tamen.

IVGVM,iugi,n.2.[*Gioco,ſommità de'monti,* גבעה roſch.Ger.Der ſpitz
oder gipffel eines Bergs.*Gal. Le ſommet, ou coupet d'une montagne.*
Hiſp.La cumbre del monte alto,] κορυφὴ, ὄρους ἄκρα. vertex, ſiue cacumẽ
montis.Vir.5.Ecl.Dum iuga mõtis aper,fluuios dum piſcis amabit.
Eſt & ligneum inſtrumentũ,quo iungũtur boues,& inuicẽ arctã-
tur.ζυγὸς,ζεῦγος.Pli.li.8.c.16.de Leonibus; Iugo ſubdidit eos,pri
muſq; Romę ad curſum iunxit M. Antonius. Accipitur ẽt pro pari
boũ.Cic.9.Ver.Quid,qui in ſingulis iugis arant,qui ab opere ipſi
non recedũt, &c. Per metaphorã ẽt Iugũ accipitur pro ſeruitute,
onere,vel tyrannide,[*Seruitù,peſo,tirannide,*]Ci.1.Phil.Patriæ libe
ratores urbe carebant ea, cuius à ceruicibus iugum ſeruile deiece
rant. Item,id lignum,quo textores telam conuoluunt.Ouid.lib.6.
Met. Tela iugo iuncta eſt, ſtamen ſecernit arũdo. Præterea Iugũ
dicebatur,ſub quo ignominiæ gratia victi hoſtes mittebãtur. Nã
fixis in terra duabus haſtis,ſuper eas ligabatur tertia:nũc victi ho-
ſtes diſcingebantur,& ſub illa tranſire cogebantur inermes.Ci.3.
Offi. At Tit. Veturius,& Sp. Poſthumius, cũ iterũ Cõſules eſſent,
quia cũ malè pugnatum apud Caudiũ eſſet,legionibus noſtris ſub
iugũ miſſis,pace cum Samnitibus fecerant,dediti ſunt his.Liu.li.
3.ab vrb. Sed vt exprimatur tãdem confeſſio ſubactã domitamq;
eſſe gentem, ſub iugũ abitmros. Sub iugũ Dictator Aequos miſit.
Hinc Subiugare,pro debellare,ac ſubijcere,[*Soggiogare,vincere.*]
Itẽ Iugũ in vinea dẽ,cum duabus,aut plurib.pertices fixis aliæ ſu-
per alias alligantur, in quib. vites cõiunguntur,& quaſi iugum.i.
ſummitatem quãdam faciunt,a quo vites ipſæ, ſeu vineę, Iugare
dñr.Quod ſi haſtilib. in terra defixis ſingulæ tranſuerſæ pertice i
vnam tantum partem ordinis annectuntur, vniiugę vineæ dñr,& ge-
nus ipſum iugi,Canterium ruſtici vocant.Pli.l.16.c.37.Salices
quædam in proceritatem magnam emittunt iugis vinearum per-
ticas. Hinc Iugari uineæ dicuntur, quæ in iugum conſtituuntur.
Col.Sequitur iam adminiculandę, & iugandę vineæ cura. Item
iugum,(ut Varro inquit lib.1.de re ruſt.c.10.)in Hiſpania vltiore
uocantur,quod iuncti boues vno die exarare poſſunt,quod Ro
mani uocant Iugerum. Dicitur etiam Iugum,ferrum vel lignum
tranſuerſum in libra,a quo lances depẽdent,quod & Græci ζυγὸν
appellant.Rurſus iuga. ζυγά. ſunt tabulę nauium,in quibus remi-
ges ſedent, quę & tranſtra vocantur. Virg.6. Aen. Inde alias ani-
mas, quæ per iuga longa ſedebant Deturbat,laxatque foros.

IVGOSVS,a,um,o.1.2. πολυάυχενος. quod in iugum acuitur, quod &
Accliue dicimus.

IVGVRTHA,m.1 filius fuit Manaſtabalis,fratris Micipſę regis Numi
darũ,quẽ Micipſa patruus moriẽs hæredẽ regni ſui cõſtituit,vna
cũ duob.filijs ſuis adhuc impuberibus,Adherbale & Hyempſale:
quos ille poſtea beneficiorũ immemor, inſidijs adortus interfecit,
vt ſolus regnaret. Id ęgrè ferẽtes Romani,bellũ aduerſus Iugur
thã mouerũt,quod ducũ inertia perfidiaq; præterea otium expecta-
tionẽ multos in annos eſt protractũ: à quo tẽporis ſpatio varijs
ſępe euentu pugnatum eſt,donec miſſo in Numidiã Mario,Iugur
tha fractis opib.ſuis ad Bocchũ Mauritaniæ regẽ confugit: a quo
proditus,Syllęq; traditus,ad Mariũ perductus eſt,& ab eo Romę
in triũpho ductus,tandemq.in carcerẽ cõiectus,ai dolore perit.

Prop.

Ptop.lib.3. Victor cum victis pariter miscebitur Vmbris: Cõsule cum Mario capte Iugurtha sedes. Vide Sallust.de bello Iugurth.

IVLVS,m.2.*ἰοῦλος*.propriè dñr tenerę illæ lanugines,quæ in arboribus flores antecedunt,vt in ficu grossuli.Plin.li.16.c.29. Ferunt & nuel lanæ iulos compactili callo ad nihil vtiles. Vnde per metaphorã dicuntur Iuli teneræ illæ lanugines, quæ in iuuenum genis primę enascuntur.Hinc Seruius Ascanium Aneæ filium Iulum cognominatũ existimat, quod adhuc adolescens , cum primam cepisset emittere lanuginem, Mezentium singulari certamine superauit : quanquam Virg.non uno in loco,etiam antequam in Italiam appelleret,Iulum fuisse cognominatum ostendit.Est item Iulus,vermis multiplex , & lanuginosus,arboribus pastinat adrepens.

IVLIA gens,f.1.*Ἰούλιος οὖλος*,dicta est ab Iulo Ascanio , Aneæ filio , siue ab Iulo, Iulij Ascanij filio,ut inquit Fest,

IVLIA,f.1.*Ἰουλία*.Augusti Cæsaris filia fuit,vitę incontinentia,adulterijsque imprimis infamis.Hæc aliquãdo rogata,qui fieri posset, vt cum multis viris sui copiam faceret,liberi tamen omnes Agrippæ similes nascerentur : Non mirum,inquit, neque enim vectorẽ fere,nisi plena naui.Rursusque interrogata,cur inter animalia fœla mulier grauida coitum expeteret, cum bestiæ omnes fere nasci non admitterent: Nimirum, inquit, bestiæ sunt,

IVLIA.f.1.*Ἰουλία*.urbium nullarũ nomen est,in gratiam C.Iulij Dictatoris impositum. Est enim Iulia Norici oppidũ,apud Plin. li.4. c.24.Iulia Fidentia, Hispaniæ oppidum , inter Bœtim amnem,& Oceanum situm.Plin.lib.3.c.1.Iulia claritas,eiusdem Bœticæ oppidum,in conuentu Astigitano.Plin.ibidem.Iulia fama, oppidũ in eadem Betica,qua Lusitaniæ proxima est.Plin. ibidem. Iulia virtus , eiusdem Bœticę oppidum est in conuentu Astigitano , apud eundem,lib.3.c.1.Iulia concordia,eiusdem Bœticæ oppidum,ibidem apud Plin.Iulia contributa,Iulia restituta,eiusdem Bœticę oppida,apud Plin.loco iam citato.Iulia felicitas, Lusitaniæ oppidũ, notiore nomine Olyssipo appellatum. Plin.lib.4.c.22.

IVLIANVS,m.2.*Ἰουλιανός*.Imperatoris Romani nomen,qui cũ Christo nomen dedisset,factus Imperator ab eo defecit,Vnde & Apostatæ cognomen apud Christianos inuenit.

IVLIAS,adis,f.3.*Ἰουλιάς*.Indęæ oppidum,ad latus exortiuum Genesaræ lacus.Plin.lib.5.c.15.

IVLIOBONA, f.1. oppidum est Caletuæ in Gallia Lugdunensi , non procul à Lexouijs,& Vuellis,Ptol.lib.2.c.8.

IVLIOBRIGA, f.1.*Ἰουλιόβριγα*.Cantabrorum oppidum est , in tractu Tarraconensis Hispaniæ.Plin.lib.3.c.3.Ptol. lib.2.c.6.

IVLIOMAGVS,m.2.*Ἰουλιόμαγος*.Andium oppidum, in Gallia Lugdunensi.Ptol.lib.2.c.8.

IVLIOPOLIS,f.3.*Ἰουλιόπολις*.Mysiæ oppidũ,alio nomine *Γερμὶ κώμη* appellatum. Plin.lib.5.c.32.

IVLIS,dis,f.3.*Ἰουλὶς*.Ceæ insulę oppidum , Simonidis Melici patria. Plin.lib.4.c.12.Est & Iulis piscis nomen,cuius ius præcipuam purgãdæ alui facultatem habet.Plin.li.32.c.9. Optimum ius e scorpionibus & iulide,& saxatilibus,nec uirus resipientibus.

IVLIVM Sextifirmium,n.2.Iulium forum,Iulium castrũ , Hispaniæ Bœticæ oppida sunt, apud Plin. lib.3.c.1.

IVLIVS,m.2.[*Luglio*.Germ.Der heumonat] mensis *μεταγειτνιών*.dictus est quintus a Martio in honorem Iulij Cęsaris , propterea quod eo mense ad quartum Idus Quinctiles fuerit natus, Antea enim Quinctilis dicebatur.Vide Macrob.l.1.Satur.cap.12.Nimis itaque pueriliter labuntur , qui Cęsarem a mense Iulium dictum putant,cum constet omnium scriptorum testimonio, Iuliorũ familiam ab Iulo Ascanio Aneę filio nomen traxisse. Virg. 1.Aen. Iulius à magno demissum nomen Iulo. Lucan.lib.9.Gentis Iuleæ vestris clarissimus aris Dat pia thura nepos.

IVLIVS Cæsar, m.2. omnium Romanorum Imperatorũ clarissimus fuit,quemque unum ex Romanis habemus,quem Alexandro Macedoni non modo conferre, verum etiã iure optimo possimus prę ponere.Eius laudes,& res gestas paucis perstrictas,vide apud Plin. lib.7.c.25. Iuliorũ autem nomen ab Iulo Ascanio Aneæ filio tractum putatur,quod, & ipsum ostendit Vir.lib.1.Aen.cum ait:Nascetur pulchra Troianus origine Cęsar,Imperium Oceano, famã qui terminet astris, Iulius, a magno demissum nomen Iulo. A Iulius fit denominatiuum Iulianus,na,nũ. Vnde Iuliani milites appellantur à Suetonio veterani milites, quorum opera vsus erat Iulius Cęsar.Item Fasti Iuliani,a Iulio Cæsare confecti.Similiter vectigalia Iuliana, à Iulio imposita,& exacta apud Cic. 13. Anton.

IVLIVM Carnicum,n.2.Ptol.lib.2.c.14.vrbs est inter Italiam & Noricum in ditione:Ducum Austrię vulgo *Goritia*.

IVMENTVM,ti,n.2.[*Giumento*,בְּהֵמָה behemah.Ger.Ein ietlich arbeitsam thier,als rosß,esel,camel,ochsen.G.*Iument,toute bestie seruant a porter,ou tirer*.Hi.*Bestia de carga,come asno*] *κτῆνος*. a iuuando, siue in operam prębendo; cuius appellatione cõmentur animalia, quę vel sarcinas gerunt, vel curnis trahunt , vel terram excolunt, vt equi, muli, asini, cameli, boues. Cic, ad Att. Quę omnia superabant, ea Brundusium iumentis deportare.Col.in præf. lib.6.ca.3. Nec enim vlla regio est,in qua modo frumenta gignantur,quę non ab hominum,tum iumentorum adiumento iuuetur , Vnde ẽt iumenta nomen à re traxere , quod nostrum laborem , vel onera subuectando, vel arando iuuarent.Plin.li.8.c.8.de camelis;Omnes autem iumentorum in ijs terris,dorso funguntur.Col.fere iumenti nomine intelligit equos,non autem boues,vt lib.1.ca.6.Nec alibi ędita esse præsepia conuenit,quàm vt bos,aut iumentum sine incommodo stans vesci possit.Idem lib.6.cap.19.Machina fabricanda,qua inclusa iumenta,bouesque curentur. Est & iumentum vehiculi genus,*ζεῦγος*.quod adiũctis pecoribus trahebant,quod à iungendo quidam dictum existimant.Gel.lib.20.cap.1. Iumentum non id solum significat,quod nunc dicitur , sed vectabulum etiam,quod adiunctis pecoribus trahebatur . Veteres enim nostri iumentum a iungendo dixerunt.

IVNCETVM,ti,n.2.[*Luogo doue sono molti giunchi*,גמי suph.G.Ein ort da vill bintzen stehen,ein riedt,] *χοινών*.locus iũcis consitus.Varr. 1.de re rust.c.7.Primum genus quod dixi , maximè querit salicta, secundum arundineta,tertia iuncea.

IVNCINVS,a,um,o.1.2.[*Di giunchi*.Germ. Auss binzen gemacht,]adiectiuum,ex iunco factum,Plin.lib. 15.ca.7.Sic & Rhodinem eroinę iuncinum è iunco.

IVNCOSVS,a,um,o.1.2.[*Pieno di giunchi*.Ger.Binzechtig,] *χοινώδης*. iuncis plenum.Plin.lib.18.c.6.Iuncosus ager vetti pala debet. Litora iuncosa.Ouid:lib.7.c.6.Met.

IVNCTIM,adver.[*Congiuntamente*.G. Aneinander,oder miteinander.*Gal.Tout ioyentment,tout ensemble*:Hisp.*Ayuntadamente*,] *ἑνεκτικῶς*.sine intervallo.Suet: Magistratus & maturius inchoatur, & pene iunctim perficit.

IVNCTIO,onis,f.3.[*Congiuntione*,חִבּוּרִים machbereth.G.Zusammẽ fuegung,] *συζεῦξις*.idem quod coniunctio.Cic.1.Tusc. Est enim intentus quasi discessus,& secretio earum partium,quę antè coniunctionem aliqua tenebantur.

IVNCTVRA,æ,f.1.[*Giuntura,congiuntura*,חֶבֶר hebeR.] *συζεῦξις*.idem quod coniunctio.Col.lib.2.c.2.Hoc enim genus iuncturę maximè probatum est.Genuum iunctura.Ouid.2.Met.Iunctura verborum,id est,compositio. Quin.lib.9.c.4.

IVNCVLVS,m.2.*γοῦνον*.diminutiuum a Iuncus. Iunculos item vocabant cibi genus ex opere dulciario,qui ad similitudinem iuncorũ figuratus erat, quales hodie in opere pistorio vęnales conspiciuntur;vel dicitur opus lactarium,siue coagulatum,iuncis inclusum,quæ meta lactis a Martiale dicitur. Vulgus *Gemcata*, a iuncis nominat.

IVNCVS,ci,m.2.*Giunco*,אַבְנֵט ghmon טֹמֵא aghom.Ge. Ein bintz, *Gal.Ionc*.Hisp.*El iunco*,] *χοινος*, *βούλαξ*.a iungendo,quoniam vsus eius ad iuncturas vtilis est . Iuncorum autem multę sunt species, quarum differentias Theophrastus,& Plinius,& Dioscorides,& alij Medici diligenter persecuti sunt. Ex quibus vide Pl.li.21.c.18.Molli iũco deprehensa aliquid.Vir.3.Ecl. Palustres iunci.Ouid.8,Met.Limosus iuncus.Vir.1.Ecl. Tibul.li.2. Eleg.3.Et riscella leuis detexta est vimine iũci.Hinc fit Iuncea,a, um,[*Di giunco*,] quod est ex iunco,vt Iuncea cratis.Pl. li.21.c.14. Et apud Col.li.12.c.9.Iuncea sporta.Per translationem, Virgo iuncea.i.tenuis,gracilis,& tenera,in modũ iunci.Ter.in Eun. Dedurcescunt cibum,Tametsi bona est natura, reddunt curatura iuncea.

IVNCVS odoratus,m.2.*χοῖνος ἀρωματικός*. a rosæ odore, quem spirat, nomen accepit.Scapit est exili,rubente,flore copioso,vinoso,sapore gratissimo,radice tenui,& odorata.Per Arabiam nascitur.Plin.lib.12.c.25. Præstantissimus naſertur in Nabathæa,proximus in Arabia,deterior in Africa . Vide Pli.lib.21.c.22.

IVNGANNI,vide Inganni.

IVNGO,gis,iunctum,n.3.[*Giungere,congiungere*,חִבֵּר chibber.חִתֵּן chithsmid.Ger.Fuegen,oder zusammen fuegen.*Gal. Ioindre accoupler*.Hisp.*Ayuntar*.] *ζεύγνυμι*. connecto,compono,iungo.Plin.lib.11.c.32.Ceruix articulorũ nodis iungitur.Sapientia iuncta eloquentiæ.Cic.de Cla.Orat. Vir.8.Aen. Queis neque mos,neque cultus erat,nec iungere tauros,Aut cõponere opes norant,aut parcere parto. Iunctus: participium. Amor legitimo fœdere iunctus.Ouid.2. Trist.Eleg.7. Puella iuncta matrimonio.Liu.li. 30.Bel.Pun.Huius composita sunt Abiungo,Adiungo,Coniungo, Disiungo,Deiungo,quę est separo.Plaut.in Asi.Ne nos deiũgat amantes,Iniungo, Interiungo,Subiũgo,& Seiungo.Iũgere simpliciter positum,quandoq. significat,ad currum,aut ad plaustrum adiungere.Ouid.12.Iungere equos Titan velocibus imperat Horis.

IVMENTES,p.p.f.3.[*Manzuole,vitelle*,פָּרָה parah.G. Kue kaelblein,] *μόσχαι*.teneræ ætatis boues fœminę,quę iam cessarunt vitulæ esse, nec dum tamen ad summam magnitudinem peruenerunt. Dictę quasi iuuencæ,a iuniore ętate.Pers.Sat.3. Tot tibi cum in flamma iunicum omenta liquescant . Nominatiuus singularis est Iunix. Plaut.in Mil. Quam mox ad stabulum iunix recipiat se de pabulo.Mares autem in eadem ætate , Iuuenci appellantur.

IVNICVLVS,m.2.palmes vetus in magnã longitudinẽ,& ad quartum vsq.pedamẽtũ porrectus,q alio nõie Draconẽ vocãt, ad malorũ conficienda idoneum.Pl.li.17.c.25.Nec veterem placet palmitem in lõgũ,& ad quartum vsq.pedamentũ emitti,quod alij Draconem,alij Iuniculos vocant,vt faciant , quę malleola appell. vt.

VNIPERVS,ri,p.c.f.2.[*Genebro*,בְּרוֹתִים brothẽ.G.weckholder ttaud.] *ἄρκευθος*.arbuscula,quę in locis arenosis frequens nascitur, profundis spinas habens perpetuò virentes ; vnde & sopimento operi idonea est,

eſt mentitum, habet enim ſex ordines, vbi in Vide Plin. lib. 8. 27.

vel non exhibet. Quod precipuè facit ad intelligendum Ciceros nis locum pro Roscio Comœdo,cum ait: Quod in codicem iniu ba.Cæs.1.Bell.Ciu. Princeps in hæc verba iurat ipse: ad idem iu ba. Cæs.1.Bell.Ciu. Princeps in hæc verba iurat ipse: ad idem iu ba. Cæs.1.Bell.Ciu. Princeps in hæc verba iurat ipse: ad idem iu

IVRVLENTVS,a,um,o.1.2.[*Cotto con brodo.*] Bruelachtig,in der brue gexochet.*Ga. Qui eſt acconſtre en potage.Hiſ.Coſa guiſada con ſuſu mo.*] *Cocuadis*,quod cum iure coctum eſt.Com.Celſ.li.2.c.10.Tũ res eadem magis alit iurulenta,quàm aſſa; magis aſſa,quàm frixa Varro;Vbi pultem,aut iurulentũ quid ponebant,a capiendo Catinum nominarunt.Apuleius verò Magiæ Apolog.Iuſſulentũ, non Iurulentum formauit,vt de Ennio dicens;Oſtendit,qualiter quiſ que piſcium aſſus,aut iuſſulentus optimè ſapiat.

IVS,iuris,n.3.[*Ragione.dritto.giuſtitia,*חרישורה iuſchijah,תורה torah מ-פט miſchpat,צדקה tſedhekah,צדקת tſedhekath,דת dath.Ge.Das recht oder billich.*Gal.Droict,raiſon,iuſtice.Hi.Raζon,derecho,*] *δίκη,τὸ δίκαιον.*a iuſſu,vt quidam volũt,deducitur.Nihil.n. aliud eſt ius,q̃ quod vel natura,vel ciuitas,aut populus,vel gens,vel cõſuetudo iubet.Ter.in Heau.Quid cum illis agas,qui neq.ius,neq. bonum atque æquum ſciunt? Et differt a lege,quod ius generale eſt,lex iuris ſpecies.Rurſus ius ad non ſcripta etiam pertinet: Lex tñ ad ius ſcriptum.Diuiditur aũt ius in Naturale,Gentium,& Ciuile. Naturale,q̃ eſt cõmune omni nationi,eo q̃ vbique inſtin ctu naturæ habetur,non aliqua cõſtitutione facta ab homine,ſed ab ipſo naturæ conditore,vt maris,& feminę coniunctio,liberorũ ſucceſſio in bonis parentum,puerorũ educatio,cõmunis omnium poſſeſſio,quia iure naturali omnia hęc omnibus nationibus ſunt communia,quemadmodum & rei depoſitæ vel commodatę reſtitutio,violentię per vim repulſio,quod tibi vis fieri,vt alteri facias,& è contrario.Ius gentium,quo gentes humanæ vtuntur,q̃ a naturali proceſſiſſe facilè intelligere licet:quia illud omnibus animalib hoc ſolis hominib inter ſe conuenit,vt.ſ.Deo,religioni,patriæ,& parẽtib.pareamus,vt vim atq. iniuriam propulſemus. Ius ciuile,cum aliquid communi iuri,vel additur,vel detrahitur,hoc eſt,cum populus ſibi conſtituit quaſi proprium ius ciuitatis.Hoc autem ſcripto cõſtat,vt ſunt leges,plebiſcita,Senatuſcõſulta,principum decreta.Aut ſine ſcripto,vt ea,quę auctoritate prudentum fiunt,quæ legum interpretationes rectiùs dici poſſent,quã leges: vnde qui hoc profitentur,interpretes iuris,& Iureconſulti,& iuris prudentes[*Dottori di Legge,*]dicuntur.Et qui inter eos excellunt, iuris Antiſtites nominantur.In ciuili iure Prætorium ius continetur,quod Prætores ſupplendi,vel corrigẽdi iuris ciuilis gratia introduxerunt ob publicam vtilitatem.Hoc a Prętoris honore,Honorarium appellatur.Eſt etiam ius ſingulare,quod contra tenorẽ rationis ob aliquam vtilitatem auctoritate conſtituentium introductum eſt.Ius conſuetudinis,q̃ in morem vetuſtas vulgi approbatione perduxit.Ius militare,quo ſoli milites ſunt adſtricti,vt bel li inferendi ſolemnitas,fœderis faciẽdi nexus,ſigno dato egreſſio in hoſtes,& pugnæ commiſſio,ſigno dato receptio,ſtipendiorum modus,dignitatũ gradus,præmiorum honores,pœnæ diuiſio pro perſonarum qualitatibus.Iuris præcepta tria ſunt,Honeſtè viuere,Alterum non lędere,Ius ſuum cuique tribuere. In noſtra etiam religione eſt ius diuinum,in quo diuina oracula comprehendũtur;& ius principum,quod principes ſingulis ſuis regnis præſcripſerunt. Aliquando ius ponitur pro auctoritate,ſiue libertate quadam,atque licẽtia,[*Autorità,poteſtà.*]Cic.pro Arch.Quare ſuo iure noſter ille Ennius ſanctos appellat poetas.i.ſuæ quadam auctoritate,& pro libertate ſibi omnium conſenſu,vt qui ſanctiſſimo poetæ,cõceſſa. Idẽ,Pro meo iure dico,[*Arbitramente,*]quaſi cõfidenter.Hinc Sui iuris[*Liberi,*]eſſe dicũtur,qui nullius imperio ſunt ſubiecti.Aliqñ pro neceſſitudine:vt,Eſt mihi cum illo ius cognationis,vel amicitię.Aliquando pro loco,in quo ius redditur,appellationẽ cohibam ab eo quod fit,an id quod fit:quæ locum definiunt,vbicunq. Prætor ſalua maieſtate imperij ſui,ſatiũq. more maiorũ,dicere ius cõſuluit. Ius ſuum obtinere nõ poſſe,dicebãt veteres eum,quem nunc iuſtitiam habere,vel conſequi eum poſſe dicimus. Cicero; Philodamus poſtquam ius ſuum obtinere nõ potuit,vt humanitatem,conſuetudinemq. ſuam retinẽret,laborabat. In eadẽ ſignificatione dicimus: Ius ſuum non retinere.Idem Cic.in Verrem actione 4. Hoc edicto nõ Siculi,ſed iſti ipſi equites Romani,qui ius ſuum retinere ſe contra Apronũ poſſe erant arbitrati,ſplendidi homines, & alijs Prætorib.gratioſi,vincti Apronio traditi ſunt.Iure.[*Ragionevolmente*] ablatiuus,aliqñ aduerbialiter ponitur pro eo,quod eſt,Merito. Quin.Quis eum id non meruiſſe,quis nõ iure paſſum affirmet? Dicitur etiam ius liquor eorum,quę coquuntur.*Brodo,* Ter.in Eun.Quo pacto ex iure hetere eo panem atrum vorent.

IVSCVM,n.2.ſiue quod vitiatus eſt,Iuſculũ,*Brodetto,guazetto,*מרק marak.Ger.Ein bruelein.*Gal.Vn ebaudeau,vn petit breuet.Hiſ.Il caldo*] *ζωμίδιον.*liquor eorum,quæ coquuntur.Apuleius: Offendo Pinotidem,quę ſuis dominis parabat iuſcum farum cum ſuis.Cato de re ruſtica.156.Poſtea inde iuſculum frigidum forbere.

IVSIVRANDVM,di.n.2. ſacramentum, fides,vel religio iuſiurandi, *Giuramento,ſacramento,*שבועה ſchebuhah.Ger.Ein eidſchwur. *Gal.Iuremẽt,ſermẽt.Hiſ.Iuramento,*] *ὅρκος* affirmatio religioſa, vt inquit Cic.lib.3.Offi.Plaut.in Pſeu.Qui item vt nos, iureiurando quærunt rem.Cic.3.Offic.Nullum enim vinculum ad ſtringendã fidem iureiurando maiores arctiùs eſſe voluerunt.

IVSSIO,nis,f.3.iuſſum.ſi, *Commandamento,*מצוה mitſuah. Ger. Ein geheiſs.]Iuſſus,ſa,ſum.Lege,Iubeo,es.

IVSSVS,iuſſi,n.2.[*Commandamento.Gal.Commandement.Hi.El mandamiento,*] *πρόσταγμα.*idem quod iuſſio,vel mandatum.Virg.lib.4. Aene. Ille patris iuſſa exequitur. Frequentiùs tamen hoc nomen in ſingulari numero per quartam declinationem efferimus. Cic. pro Pompeio;Lucullus veſtro iuſſu coactus abijt.Plura de his,vide ſupra in verbo,Iubeo.

IVSTA,n.2.[*Eſſequie,pompe funerali.*Ger.Beſtattung der todten,ſeelgradt oder opfferung fur die todtẽ.*Ga.Les obſeques funeraille. Hiſp.Las eſequias de los muertos,*] *ἐναγίσματα.*exequiæ,ſiue parentela,quæ mortuis impẽdentur,ita dicta,quod iure fierẽt his,qui de nobis viuẽtes benemeriti fuerant.Sall.in Iug.More regio iuſta magnificè fecerant.Ouid.Hanc quia iuſta ferunt,dixere Feralia lucem.Cic.2.de Leg.Non ſolùm vita cruciati,atq; dedecore,verum & ſepultura,& iuſtis exequiarum caruerunt.Iuſta,pro cõſtitutis, quę neceſſario præſtari debent.Col.lib.11.c.2.Item vinearum foſſio ijſdem locis peragenda,arbuſtorum q; ſiue putatio,ſiue alligatio ſumenda eſt,quorũ iuſta certa eſſe non poſſunt. Ad iuſta perducere.i.ad iuſtum laborem.Col.li.6.cap.4.Iuſta reddere.[*Debito conueneuole,*]opus debitum,& conſuetum perficere.Col.li.1,ca.8.

IVSTE,aduer.[*Giuſtamente.*Germ.Gerechtiglich,billiglich. *Gal. Iuſtement.Hiſ.Iuſta,igualmente,*] *δικαίως.*rectè,legitimè,iure.Brutus Ciceroni:At hoc ipſum,inquies,iniquè feci:ſummo iuſtiſſimè. Idem in Sall.Id vos ſi fortè offendimini,iuſtius huic quàm mihi, ſuccenſere debetis.Iuſtè,& legitimè imperare.Cic.lib 1.Offic.

IVSTIFICVS,a,um,o.1.2.[*Chi fa giuſtitia,*מצדיק matſdik.Germ.Der gerechtigkeit vbt,] *δίκαιος.* iuſtitiam faciens,Catul.Argon.Iuſtifica mens Deorum.

IVSTITIA,iuſtitiæ,f.1.[*Giuſtitia,*צדק tſedhek,צדקה tſedhakah.G. Gerechtigkeit *Gal.Iuſtice.Hiſp.La iuſticia que yguala las partes,*] *δικαιοσύνη.*vt inquit Cic.5.de Finib.Eſt habitus animi,communi vtilitate ſeruata,ſuum cuique tribuens,atque ſocietatem coniunctionis humanæ munificè,atque æquè tuens. Virg.1.Æn. O regem cœli,cui fert humana,pater atque potestas! Iuſtitiaque dedit gentes frenare ſuperbas.Ouid.3.de Pont.Iuſtitia vires temperat ille ſuas.

IVSTITIVM,ſtitij,n.2.[Ger.Auffſchlagung oder abſtellung des gerichts,] *ἀπραξία.*Plutarcho,quaſi iuris ſtatio dicitur. Eſt enim iuris dicendi intermiſſio,quę fieri ſolet in publico luctu,& Reipublicę calamitatibus.Liu.Dictator cum iuſtitium edixiſſet,omnes iuniores ſacramento adegit.Triſti iuſtitio clauſa fora.Lucan.lib.5.Dicitur & iuſtitium remittere,pro eo quod eſt iuſtitio finem imponere.Liu.lib.10.Romam reditum eſt,iuſtitium remiſſum eſt.Cic.de Ar. Iuſtitium edici.

IVSTVS,o.1.2.[*Giuſto,*צדיק tſeddik.G.Gerecht.*Gal.Iuſte.Hiſp.Coſa iuſta y yguala,*] *δίκαιος.*qui à iuris præceptis non deflectit.Cic.1.Off. Iuſtus homo,atque,quem bonum virum dicimus. Idem pro Sext. Ariſtides,qui vnus omnium iuſtiſſimus fuiſſe traditur. Interdũ ponitur pro ſatis magno,& mediocri,cum & ius ipſum mediocritas quædam ſit.[*Mediocre.*]Vnde iuſtã magnitudinẽ alicuius rei dicimus,cum nec debito minor eſt,nec modũ excedit.Iuſtũ opus,ſatis magnũ nõ exiguũ.Plin.in Præf.li.8. Opere iuſto tẽporũ noſtrorũ hiſtoriã orſi.Sic iuſtu prælio,iuſtũ exercitũ,hiſtorici dicunt magnum;& non contemnẽndum. Sic & Aſco.Iuſtas inimicitias,pro magnas apud Cic.expoſuit.Interdum pro vero,[*Vero.*] Vt apud Iureconſultos,qui filium adoptat,interrogatus,An velit eũ,quem adoptat,iuſtum ſibi filiũ eſſe.i.verũ filiũ:Iuſtus dõs,pro vero: cui contrarius eſt alienus.Cic.li.1.Off.Quare L.Sullæ,& C.Cæſaris pecuniarũ translatio iuſtis dõis ad alienos,nõ dẽt liberalis videri.Iuſta Materfamilias,& Pellex contraria.Liu.li.9.Bell.Maced.Nam etſi minor ętate,quàm Perſus eſſet,hunc tñ iuſta matrefamilias, illum pellice ortum eſſe.A Iuſtus fit cõpoſitũ Iniuſtus,qui contra ius facit,& qui iuſtàm magnitudinem excedit.Cicer.5.Tuſc. Maleficus natura,& iniuſtus. Interdum accipitur pro nimis magno,[*Smiſurato,*]Virg.3.Geor. Iniuſto ſub faſce viam dum carpit.

IVSTO,ablatiuus,[*Il douere,il conueniente,*]pro aduerbio: vt,Longius iuſto,id eſt,longius quam par eſt.Quin.li.9.ca.4.Membrum longius iuſto,tardum;breuius,inſtabile eſt.

IVSTI dies,qui fuerint apud veteres,apertiſſimè docet Gel.libro 20. c.1.Conteſti itaq; æris,ac debiti iudicatis,triginta dies ſunt dati conquirendæ pecuniæ cauſſa,quã diſſoluerẽt. Eoſq; dies Decẽviri Iuſtos appellarunt,velut quoddã iuſtitium.i. iuris inter eos quaſi interſtitionem quamdã.& ceſſationẽ,quibus diebus nihil cõtra eos agi iure poſſet.Dicebantur præterea in bellis ſuſcipiendis,Decemſti numero tres,& triginta,ab eo.ſ.die,quo res repetita eſt per fecialem: quibus elapſis,niſi reddita res eſſent,haſta ad fines hoſtium conjecta,bellum indicebatur. De hoc vide Liu.li.1.in verb.

Sanctum. Dum filia, & Tum. Rationem rei ipse explicat per propria vitiorum nomenclatura: donec ad Virgilii ver. 23. Nemus. Nemorosum. Hinnitu metuit. Fecit. Inde Horum admittit. Aenum molitum. Idest, ex aere cudere. Ibi. Ad Virgilii ver. 24. Cognomen. Ex cognomine Iubalidis ei Latino reperto, etiam Iubalo dicto. Nomquam reprimendo. Vbi, de pascuis vt non depascendis. Ad Iuuenis ver. 25. Ferox. Ferocia. Ad Virgilii ver. 26. Ferocem. Ferocia. Ad Virgilii ver. 27. Ferox. Ferocia. Ad Iuuenis ver. 28. Ferocem. Ferocia. Ad Iuuenis ver. 29. Ferocem. Ferocia. Ad Iuuenis ver. 30. Ferocem. Ferocia. Ad Iuuenis ver. 31. Ferocem. Ferocia. Ad Iuuenis ver. 32. Ferocem. Ferocia. Ad Iuuenis ver. 33. Ferocem. Ferocia. Ad Iuuenis ver.

Pannonicum ad vitam, ex quo Vrsus Cæsar dictus fuit. Hunc Imperatorem pugnans peremit Numerius dignitate Præfectus Prætorio, qui & Aper dictus fuit. Cæsar Lucius Aurelius Commodus, qui & Lucius Verus dictus fuit. Hic Aper magis crudelitate iubens in animis eorum bonum habuit. Lambridius Antoninus Heliogabalus Imperator Romanus, qui & Varius dictus fuit. Lampridius Alexander Imperator Romanus, qui & Bassianus dictus fuit. Lampridius Alexander Severus Imperator Romanus. Vrg. in Epist. Ouid. Libri.

Lambridius Antoninus Tunc Cæsar in Gallia Legatus quia inter imperatores & Cæsares nihil videbatur. Hic Cæsar Lucius Verus Imperator Romanus, qui & Aper dictus fuit. Lambridius Alexander Severus. Lampridius Antoninus Heliogabalus Imperator Romanus. Pontes in locorum fallacium, magnique cum aquarum impetu, quos Latini Ponticulos vocant. Cæsar Lucius Verus Imperator immodice libenter, qui quod in omnes rebus immodicus fuit. Lambridius Alexander Severus. Hi quos nominauit, vt Exitio eius publice carituros. Lampridius Alexander Severus. Lampridius Antoninus Heliogabalus. Cæsar Lucius Verus Imperator Romanus

Gal. Vener. fomnus: Hi. Lacrima, ut Ital. Lagrima: Sp. Lagrima: Fr. Larme: Ang. Tear: Germ. Zähre: Bel. Traan: Dan. Taare: Sue. Tår: Pol. Łza: Boh. Slza: Hung. Könny: Ill. Suza: Slavon. Suza: Ital. Lacrima: Gal

LACTOMETRVM, ι. n. Vas ad lactis pondus examinandum, simile Hydrometro. Vide Hydrometrum.

LACTOMETRVS, ι. m. Qui lactis pondum quam simile fontem interpretatur. Plin. lib. 14. cap. 9. Fontes Phœnicis ostendere lactis pondum quæ ille vaferrime quisque ad ea fontem hoc est calidum præsumens videat. Hermol. Barb.

LACTOMEDIA, æ. f. Vide Lactomeda. Cf. Lapidem, 17. Lactomedia. Cæ. Lactomedia, & Lactomeda, æ. f. Lactis mensura. Cato de re rust. cap. 10

ingluuies.Læmargus,[*Mãgiatore,*]vorax,helluo.Sed hæc sati⁹ fuerit è Græco Latino texico petere. Huc.n.nihil pertinẽt: quippe q̃ neque Latinis in vsu sunt,neq; nostris litteris scribi consueuerunt.

LAEMVSCHATON,n.2.λαιμυχατόν.premium,quod reportabant,qui ex gladiatorio ludo victores extitissent.λαιμὸς enim est guttur,χάζω,venam seco:quasi præmium illud gladiatoribus daretur ob iugulationem.Præmium autem græcis erat(ex Demosthene,& Suida)centum minę.

LAENA,æ,f.1.χλαῖνα.vestis lanea(testibus Varrone, & Festo) habitus duplicis quæ super cætera vestimẽta imponebatur.Nonius putat esse vestem militarem,citans illud Vir. 4.Aen.Tyrioque ardebat murice læna Demissa ex humeris.Pertusa lęna.Iuuen.Satyr.5. Cice.de Clar.Orat.docet,lænam etiam fuisse uestem sacerdotalẽ, qua Flamines vti solebant,cũ sacrificia facerent:Qui(inquit)cum cõsul esset,eodemq.tẽpore sacrificium publicũ cum læna faceret, q; erat Flamen Carmentalis,plebis cõtra Patres cõcitatione,& seditione nunciata,vt erat læna amictus, ita venit in concionem.

LAERTE, tes.λαέρτη.siue(vt apud Stranonẽ, & Stephanum legitur) Laertes,castellũ est Ciliciæ,in tumulo quodam situm,qui mamillę speciem prębet.Auctor Strab.lib.14.

LAERTES, m.3.λαέρτης. Acrisij filius fuit,& pater Vlyssis, qui ab eo Laertiades dicitur.Oui.in Epist.Penelopes; Tres sumus imbelles numero,sine viribus vxor.Laertesq.senex,Telemachusq; puer.

LAERTIVS,a,um,o.1.2.vt Regina Laertia,apud Virg.4. Æn.

LAERTIVS,m.2.Diogenes ex Laerte Ciliciæ castello ortus putat,Ideque cognomentum assumpsisse. Creditur floruisse sub Antonino Philosopho.Scripsit vitas Philosophorum oratione soluta:eaſdẽque breui carmine perstrinxit, quod πάμμετρον inscripsit.

LAESIO,nis,f.3.verbale,[*Offensa.*]Cicer.de Ora.Purgatio,conciliatio, læsio,optatio,atque execratio.

LÆSTRYGONES,p.c.m.3.λαιστρυγόνες.populi fuerũt immanissimi,Formias Cãpaniæ urbem incolentes,quos Pli.li.7.tradit humana carne uictitasse.Gel.li.15.c.21.Ferocissimos, & immanes, & alienos ab omni humanitate,tanquam a mari genitos Neptuni filios dixerunt,vt Cyclopas,& Cercyona,& Læstrygonas.

LAETABILIS,le,o.3.[*Degno d'allegrezza,lieto.*G.Freuwẽs wert,freudenteich,]γηθοσυνὸς.1.lætitia dignus.Ci.lib.1.Tus.Quod ut ita sit (nihil pugno)quid habet ista res aut lętabile,aut glorioſum?Inde fit compositum Illętabilis, contrariæ significationis.

LÆTAMEN, minis,n.3.[*Letame,*]סרן domen.Ger.Mist,soman auff die aecker thut.*Gal.Fiens,pour fumer la terre.Hisp.Estiercol para estiercolar la tierra.*]κόπρος.fimus,qui per agros iacitur,quod lętas, hoc est pingues segetes faciat.Pli.li.28.c.17.Ipsumq; pro lætamine est.

†LAETANTER.aduerb.lætè.Iampr.in Commodo:Quod Commodus lętanter accepit.]

LÆTIFICO,as,a.1.[*Far allegro,allegrare,*]שמח simmeach,שמח hesis, εὐφραίνω.lętum facio. Cice.2.de Nat.Deor.Contrahit terram, tum vicissim lætificat,ut eum cęlo hilarata videatur.

LÆTIFICOR,aris,a.1.[*Allegrarsi,*]שמח simmeach,שוש sas. Ge.Froelich sein.*Gal.Estre noyeux,s'esiouir.Hisp.Ser allegre.*]deponens,γήθω,γηθομαι.lætor,lætus sum.Plau.Aul.Nunc eo alij lętificantur meo malo,& damno.

LÆTIFICVS,ũfica,ũficum,vt Lętificę uites,o.1.2.Cic.2.Tusc.ex anti quo poeta.

LÆTIFICO,is,ni.3.[*Allegrarsi.*]שוש simmeach,שוש sas,]χαιρόμαι.antiquissimi dixerunt,pro lętus fio.Sisen.lib.4.apud Nonium: Vtrũ ne,dij cultum erga se mortaliũ lætisćant,an supernæ gentes humana negligant. Verbum est prorsus obsoletum.

LÆTITIA,tiæ,f.1.[*Letitia,allegrezza,*]שמחה simehah,שוש sason.Ger. Freud.*Gal.Liesse,ioye,resiouissance.Hisp.Alegria.*]εὐφροσύνη.ẽ exultatio animi(vt definit Gell.li.2.ca.27.)eum gaudio efferuentiore, propter optatum rerum expetitarum.Ci.4.Tus.Lætitia,opinio recens boni præsentis,in quo effetri rectum videatur.Et propriè lætitia est,cùm ita mouetur animus, vt iam ad exteriora egrediatur, & maximè in vultu: gaudium, cũ animus exhilaratur aliqua re, neque tamẽ ad exteriora diffunditur vltra modum,vt facilè appareat.Hinc dicunt Stoici,Gaudium in sapientem cadere posse,Lętitiam non posse.Vide Gaudium.Cic.in Cat.Hic tu qua lætitia perfruere?quibus gaudijs exultabis?quanta in voluptate debacchabere?Prosequi aliquem lætitia.Qu.li.5.c.11.

LÆTITVDO,nis,f.3.[*Allegrezza,*]שמחה simehah,שוש sason,]idem quod lętitia.χαρμοσύνη.Accius in Pacuuis,vt citat Nonius;Quãta in venando affectus est lætitudine.

LÆTO,as,n.1.[*Allegrare,*]שמח simmeach,שוש hesis.G.Froelich machen,erfreuwen.*Gal.Rendre,ioyeux,esiouir.Hisp.allegrar, a otro,*] lætum facio.χαίρω.Accius Pelopidis, vt citat Nonius; Et te vt triplici lętarem bono.Antiquum est.

LÆTOR,aris.a.3,exulto,triũpho,lætitia afficior,omnib.lætitijs incedo,lętè feró,lętitiã capio[*Allegrarsi,Hauer diletto,*]שמח simeach שוש sas.G.Froelich sein,sich freuwen.*Gal.S'esiouir,prendre,plaisir. Hisp.Alegrarse,hauer plaźer,*]γήθομαι. gaudeo,delectationem capio,sed extrinsecus,cum gaudere sit intrinsecus:quamuis sæpe cõfundantur.Ter.in Heau.Ego non tam meapte causſa lętor,quã illius.Construitur fere cum ablatiuo.Cic.2.de Diu.An.Cn.Pompeo censes tribus suis consulatibus,trib.triumphis,maximarum rerum gloria lætaturum fuisse,si sciret se in solitudine Aegyptiorum trucidatum iri?Interdum etiam legitur cum accusatiuo.Idem ad Marium:Vtrũque letor,& sine dolore corporis te fuisse, & animo valuisse.Quo tamẽ in loco videtur intelligi prępositio propter,vt hic sit sensus,Lætor ꝓpter vtrumque. Inuenitur etiam cum genitiuo. Vir.li.11.Nec veterum memini,lætorve malorum. Hinc fit compositũ Collætor,simul lætor.Lætans,tis,partic.Ci.pro Clu.Itaq; nubit Oppianico cõtinuo Sassia lętanti iam animo. Lętandum. Cic. pro Lege Man.Atque illud in primis lætãdũ mihi esse video.Sall. Tandem lætandum magis, quàm dolendum casum tuum puto.

LÆTVS,a,ũ,o.1.2.[*Allegro,lieto,*]שמח sameach שוש sas. G. Froelich. *Gal.Loyeux,gay.* Hi. *Alegre,*] φαιδρός,γηθόσυνος qui hilaritatem, quam intus habet,ẽt vultu ostendit:à latitudine mentis, vt quidã putant.Nã qui gaudiũ aspectu promunt,dilatare quodã modo facię vñr.Vir.4.Aen.Imperio lęti parent Lætas oues[*Sano*] ἰφια μῆλα,Ho.dicimus,quæ bona sunt corporis habitudine atque pinguedine.Inanimata verò lęta dicũtur,quæ aspectu homines lætificãt, vel q̃ pinguia sunt. Vir.1.Geor.Quid faciat lætas segetes.Et lætum legumẽ,[*Fertile,*]hoc est, fertile. Ibidẽ: Vnde prius lætum siliqua quassante legumẽ. Lęta verò prata, læta domus, quæ lætos nos faciunt.Lætũ aliquando a Poetis inuenitur positum pro celeri,[*Veloce,*]idcirco fortassis, quod in ijs,quæ lęto animo aggredimur,celeritate vtamur. Vir.Lætus Eois Eurus equis.Accipitur preterea lętus pro fausto,& felici,[*Felice,*]Pli.li.8.cap.47. Sunt enim delubra gemina,alterum intrasse,lętum est;in altero,dira portendit.

LÆTE,[*Lietamente.*German.Froelichen.*Gal.Ioyeusement,gayement. Hisp.Alegramente,*]aduerb.iucundè,& hilariter: cui opponitur Seuerè. Quinct.li.8.c.3.Cõcitatè dicere,an moderatè:lętè,an seuerè, &c.Lætius frondere, lætius fruticare,[*Copiosamente,*]id est, vberius,apud Col.lib.5.cap.6,& Pli.lib.16.cap.31.

LÆVA,æ,f.1.[*Mano sinistra,*]שמאל semol G.Die lincke hand.*Gal.La main senestre,ou gauche.Hisp.Laźquierda mano,*] vnde & Scæuolę nomen tractum est,à Græco λαιός,quod sinistrum significat. Ci.4. Acad.Cum lęuam manum admoueret.Vir.3. Aen. Lęuam cuncta cohors remis ventisq; petuit.Liu.4.ab vrb. Dextra montibus læua Tyberi amne septus.

LAVIGO,as,p.c.a.1.[*Polire,spianare,*]חלק hechelik, קלקל kalkal.c. Gletten,glat machen.*Gal.Aplanir,vnir,polir.Hisp.Alisar,o acepillar,o acicalar,*]λειαίνω complano,polio, quasi lęue ago. Plin.Sunt quidam in eo genere molliores,qui & cote læuig antur.

LAEVIS,& hoc læue,o.3.cum diphthongo in priore syllaba,[*Polito, spianato,*]חלק chalak.G.Glatt.*Gal.Vni,poli,aplani,doux aut oucher, Hisp.Cosa lisa,polida,sin pelos,*]λεῖος. quod planum, politum, & tactu asperum non est. Virg.7.Aen. At leuem clypeum sublatis cornibus Io Auro insignibat.Accipitur aliquando pro glabro,& depilato. Tibul li.1.Eleg.Charior est auro iuuenis cui læuia fulgẽt Ora,nec amplexus aspera barba terit.Oui. 3. de Arte aman. Fęmina quid faciet,cum vir sit læuior ipsa?

LAEVITAS,tatis,f.3.[*Politezza,*]חלקה chelkah German.Glette.*Gal. Vne douceur qu'on sent en touchant quelche cose qui n'est point rude. Hispan.A quella lisura, ò rasura.*] λειότης. est asperitati contraria. Mart.Lunarem circulum ingressa virgo, conspicatur globosum quoddam tenerumque corpus, è superni roris lætitate cõpactum, instar speculi pendentis.Accipitur interdum lęuitas pro lubricitate,[*Lubricità,*]Celsus lib.4.c.16.Ex torminibus intestinorum læuitas oritur, quę continere nihil possunt.

LAEVO,as,a.1.[*Polire,*]חלק hechelik, קלקל Kikal.G.Glettẽ,glat machen.]λειαίνω,ζέω.idẽ quod lęuigo.Stat.li.1.Theb.Pars teretes læuare manu, ac disponere mensas. Cels. Læuat quę exasperata sunt.

LAEVATVS,ior,atissimus,o.1.2.Gell.lib.17.cap.8.Ad coeundum ideo videntur faciliora quæ læuatiora,læuiaque sunt.

LAEVOR,huius læuoris,m.3.[*Politezza,*]חלקה chalkah.Ge.Glette,] λειότης.idem quod lęuitas, asperitati contraria.Plin.libr. 9.cap.35. Dos omnis in candore, magnitudine,orbe, lęuore,&c.De vnionibus.

†LAEVORSVM, aduerb. versus læuam, sinistrorsum. Apul. Florid. lib.5.]

†LAEVVS,a,um.o.1.2.[*Sinistro.*Germ.Linck.*Gal.Gaucher,senestre.* Hi. *Siniestro ò yźquierno*]λαιὸς.idẽ quod sinister,ut Lęua manus; apud Cic.1.Acad.Læuus humerus.Ouid 6.Met.Læuum cornu.Cæs.3.cõ.ment.Per translationem accipitur pro inauspicato & infelici [*Infelice*]Virg.1. Eclog.Si mens non læua fuisset. Læuũ tamen fulmen, cum dicimus,prosperum significamus.εὐώνυμον. propterea quod quæ nobis sinistra sunt,superis sunt dextera.Hetrusci cælum in sequæ nobis sinistra sunt,superis sunt dextera.Hetrusci cælum in sedecim partes diuiserunt,à quibus octo ab exortu sinistras,totidem dè contrario appellauere dextras.Hinc omnia fulmina læua existimantur esse prospera,quoniam à læua parte mundi ortus est, sicut scribit Plin. Et vt auctor est Cic.2. de Diuin.optimum auspicium habebatur apud Romanos,quod sinistrum fuerat. Vnde Virgilius antiquitatis consultissimus,dixit,Intonuit læuum,quod felicitatem portendere credebatur.

†LAGANVM,ni,p.e.n.2.[*Lasagna.*Ger.Ein gallung kuechlin.*Gal.Bignet ou crepet.Hisp. La lasanna.*]λαγανον. placentæ genus ex farina, aqua subacta,addito caseo,aliisq; condimentis,simul in pingui iure decoctis.Lagana,inquit Acron, sunt quædam quasi membranulæ ex farina & aqua,quæ iure pingui coctæ,& caseo, pipere, croco, cinnamomoq; conditæ in cibis dantur.]

*LAGARIA,f.1.λαγαρια.magnæ Græciæ oppidum.

*LAGARITANVM vinum,n.2.mite,& dulce.Strab.lib.6.

†LAGARI,m.2.versus dicũtur,qui medio claudicant pede; vt muri, qui postremo;& acephali,qui à breui syllaba incipiunt: & procęlij,in quibus vna syllaba in medio abundat.

LAGEOS,m.2.λαγειος.genus vuæ,quæ & leporaria dicitur.Virg.lib.1. Geor.Et passo psythia vtilior,tenuisque lageos.Serenus.

LAGENA,ę,f.1.ληκυθος.genus vasis testacei,ad vinũ præcipuè accõmodatum.Mart.libr.7. Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. Idem lib.1.Et nigri Syra defruti lagena.Cic.in Epi.ad Tyronem.

LAGOIS,f.3.p.p.λαγῶις.genus auis,quæ leporinas habet carnes.Nam λαγώς, apud Græcos lepus est. Est & genus piscis. Horat. 2. Serm. Sat.2. Nec scarus,aut poterit peregrina iuuare lagois.

†LAGOPHTHALMOS,λαγόφθαλμος.dicitur apud Cessum oculorum vitium,cum superior palpebra non descendit. Cui vitio contrarium est Ectropium.Dictum à leporibus,qui apertis oculis dormire,consueuerunt.]

†LAGOPVS,p.p.λαγώπους.Auis est Alpina,de qua Plin.lib. 10. cap. 48. Martial.li.7.Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus.Est & Lagopus herba quędam,à pedis leporini similitudine sic dicta.Plin.lib. 28.cap.8.]

LAGVNCVLA,le,f.1.dim.λαγυνίδιον.parua lagena. Cic. Att. libro 6. In his inuente sunt quinque lagunculæ matronarum,&c. Sed legendum potius Imagunculæ matron.Plin.in Epist.

LAGVSA,f.1.λάγουσα.Insula est in mari Pamphilio,ex aduerso Glauci fluuij.Auctor. Pli.li.5.c.35.Strabo Lagusam enumerat inter insulas Cretę vicinas,non procul ab Io insula.

LAGYRA,f.1.λάγυρα.Vbs est Tauricæ Chersonesi,apud Ptol.l.3.c.6.

†LAICVS,a,um,o.1.2.[*Chiericus e chierico* Ge.Ein ley,gemein.]λαϊκὸς, ἰδιωτικὸς.quod commune est,& non sanctum.Nunc vero Laicos vocamus quasi populares & prophanos,qui sacris non sunt initiati. Budæus.]

LAIS,idis,f.3.λαΐς.nomen proprium famosissimæ meretricis, quæ a scriptoribus Corinthia dicta est,quia Corinthi habitauit: ad q̃ propter nitidæ pulchritudinem potę nulsim̃ quique ex omni Græcia confluebant:cui quispiã admittebatur, nisi qui dabat, quod poscebat. Vnde perfectũ creditum proverb.Non cuiusuis hominis est adire Corinthum. Tã carè.p.Lais suas locabat noctes,vt vel potentissimi pretij magnitudine cæteri reuerentur. Inter quos ēt Demosthenes fuisse fertur, qui cũ sortis tam nobilis fama accensus, aliquando Corinthum nauigasset, illaq; noctis vnius operam decem millibus drachmarum indicasset, expauefactus pretii immensitate,Græce respõdit, οὐκ ὠνοῦμαι μετανοῶν ἐπ' ἀγορᾶν μεταμέλειαν. Non emo,inquit,decem millibus drachmarum pœnitentiam.Ouid.1.Amor. Multis Lais amata viris.Vide Gel.lib.1.cap.8.

LAIVS,m.2.fuit Labdaci regis Thebanorum filius,pater Oedipi,qui Iocastam Creontis Thebani filiã vxorem duxit, quam cũ concepisse audisset,de futura prole tractationem consulit, cui responsum est, eũ nasciturũ manu periturũ. Quapropter Iocastæ præcepit,vt quicquid peperisset,necaret.Verũ cum illa insigni forma puerũ peperisset,materna; pietate ducta adduci nõ posset,vt eũ interficeret, neq; tñ educare auderet, ministro cuidã exponendũ tradidit, qui acceptũ puerum in siluam detulit, planisq; perforatis, vinculoque traiecto,ex arbore eũ suspendit, sutu tumatus, vt media moreretur. Verũ cũ Phorbas Polybi Corinthiorũ regis pastor illac iter faceret,audito vagitu,eò accurrit,puerumq; seruauit,quę & reginæ, quæ liberis carebat,magni muneris loco obtulit: à qua,veluti puer Laius nuncupatus,filij loco est educatus,& à pedibus ex vulnere tumẽtibus,Oedipus est appellatus.Grandior deinde natu,noctu,cũ generis sui cognoscẽdi auidus Apollinem consuluisset,responsum accepit,se patrem in Phocide inuenturũ.Quò cũ ueniſset, Laium in tumultu quodam,inter ciues suos exteroſq; exortu, interfecit, matremque imprudens duxit vxorem.Reliqua vide in Oedipus.

LALAETANIA,f.1.Hispaniæ regio est in tractu Tarraconensi.Martia. lib.1.Aprica repetes Tarraconis littora,Tuamque Lalætaniam.Inde fit adiectiuum,Lalætanus,a,um; vt,Vinum Lalætanum,magis copia,quam bonitate laudatum,teste Pli.li.14.c.6.Mart.li.9.Et Lalætanæ nigra lagena sapę.

LALASSIS,m.3.fluuius est Isauriæ,quæ Asię regio est,inter Ciliciam, & Pamphyliam sita.Auctor Itin.lib.5.cap.2.

LALISIONES,m.3.pulli sunt onagrorũ. Mart. Dum tener est onager, solaque lalisio matre pascitur,hoc infans,sed bi ue nomen habet.

LALLARE,n.1.[*Lallare,*θηλάζειν.antiqui dixerunt, pro dormire; de infantibus loquentes. Videtur esse de ijs vocibus, quibus nutrices alumnis suis se accommodant.Cuiusmodi sunt,Pappa,& Tata,pro patre,& Mamma pro matre,& similes.Pers.Sat.3.Iratus mammæ lallare recusas?

LAMA,æ,f.1.[*Lacuna,fossa,*]τέναγος.aquarum collectio, quæ & lacuna dicitur.Festus.

†LAMBITO,as,frequent.a Lambo.Solin.cap.25.Ægyptij canes è Nilo nunquam nisi currentes lambitant.]

LAMBO,is,bi,tum,a.3. secũdũ Priscianũ,[*Leccare,*לחך lachach lak.Germ.Lecken.*Gal.Lapper,come font les chiens en beuant,Heber. Hisp.Lamer,o lamber,*]λείχω.Cic.in Ver.Hi canes,quos videtis lãbere.Lucil.Sat.23.Iucundaſque puer qui lamberet ore placentas.Est aũt lambere,lingere,hoc est,lingua aliquid leuiter tangere, sicut canes bibentes. Mart. lib. 14. Lambere quæ turpes prohibent tua prandia muscas.Virg.pro tangere,[*Toccare.*]posuit 3. Aen. Attollitq; globos flammarum,& sidera lambit.Interdum pro leuiter alluere.Horat.li.1.Car. Vel quę loca fabulosus lambit Hydaspes.

LAMBRVS,m.2.fluuius in Cisalpina Gallia,quẽ Padus defert in mare Adriaticum,vt ait Pli.lib.3.c.16.& 19.A quo Lambrani dicti sunt eius accolę.Suet.in Cæs.Per Lambranos, & Transpadanos duxit.

LAMELLA,læ,f.1.dimin.a Lamina.Vitr.li.7.c.3.Speculum argenteũ tenui lamella ductum.

LAMENTABILIS,le,o.3.[*Lamentenable.*Ge,kleglich,be weinens wert,] *Gal.Degno de lamentation,lamẽtable. Hisp cosa digna de ser llorada.*]πολυθρήνητος.dignum lamentatione.Virg.2.Aen.Troianas vtopes,& lamentabile regnum Eruerit Danaũ. Lamentabili voce deplorate.Cic.2.Tusc.Carmen lamentabile.Sen.5.Sil.

LAMENTARIVS,a,um,o.1.2. θρηνώδης. quod ingerit lamentationem. Plau.in Capt. Quę ædes lamentariæ mihi sunt.

LAMENTVM,ti,n.2.[*Lamento,*מספד misphed נהי nechi בכי bechech. Ge.Heulung,wee klagung.*Gal.Lamentation.Hi.Llanto con vozes*] θρῆνος.ipsa lamentatio. Virg.4.Aen.Lamentis, gemituque, & fœmineo vlulatu Tecta fremunt.

LAMENTOR,aris,d.1.deploro,lamentationẽ facio,[*Lamentar si,dolerse,*נהי konen נהה nahah בכה bachah ספד saphadh אבל abal. Ge. kleglich weinen,heulen,wee klagen.*Gal.Lamenter,braire,& auoir de doleur,ennuy qu'on a. Hisp. Plorar con vozes gritando,*]θρηνέω,vocibus dolentibus,& quasi gementibus,& ululantibus vtor.Ter.in Phor.Vidit virginem suam matrem lamentari mortuã.Cic.1.Tusc. Nam hęc quidem vita mors est,quam lamentari posse,si liberet. Cic.1.de Ora.Lapides me hercule omnes flere,ac lamẽtari coegisset.Lamentatus,a,um,partic.vt Fata diu lamentata.Sil. lib. 13.

LAMENTATIO,f.3 [*Lamẽto,*מספד mispedh מה nechi בכח becheh.Ge. wee klagung,das kleglich weinen,]θρῆνος est,(vt Cic.4.Tusc.docet) ægritudo cum eiulatu. Idem 1.Tusc. Sed illa lugubris lamentatio. Lamentationibus,dixere veteres, Pacuuius in Herm.

LAMENTAS,pro lamentationibus,dixere veteres, Pacuuius in Herm. Lamentas, fletus facere compendi licet.Nonius.

LAMIAE,f.1.λαμίαι.ab antiquis mulieres esse putabantur, siue verius dæmonũ quædam phantasmata, quæ formosarum mulierum specie assumpta pueros pariter,& iuuenes blanditijs allectos deuorabãt.Hæ cũ foris essent egregiè oculatę, domi prorsus cæcutiebãt. Hor.2.Car. Neu pransæ lamiæ puerum viuũ extrahat aluo. Philostratus in Apollonio ait, Lamias a quibusdam Laruas appellari,& Lemures,à nonnullis etiã Empusas, esseque ad amorẽ,& Venerẽ propẽsas,& carnes humanas, maximeq; formosorũ efurienter appetere,ideoq; libidinis cupiditate allicere eos,vt postea deuorent. Plura de his vide apud Cael.Rhodig.li.29.c.5.Lamiarum item nobilis Romæ familia fuit,a Lamo orta Antiphatis patre, & Læstrygonum rege,qui Formijs regnauit. Ex hac familia fuit Ælius ille Lamia, Senator Rom. ad quẽ extat carmen illud li.3,Ode 17.Car. Hor.Aeli vetusti nobilis ab Lamo(Quãdo & priores hinc Lamias ferunt denominatos,) & nepotum Per memores genus oẽ Fastos) Auctore ab illo ducis originem.Qui Formianũ mœnia dicitur Princeps,& inuicem Marica Litoribus tenuisse Lyrim.Chrysostomus Dion in intima Africa feras quasdã esse scribit muliebri facie quæ & ipsæ Lamiæ dicuntur, vberibus autem,totoq; pectore adeo speciosis,vt nullo pictoris ingenio similes effingi queant,quibus rete eius hominesin fraudem alliciunt,captosq; deuorant. Lamia item meretrix quædam insignis fuit,Demetrij regis amica, cui blandientes Thebani,Veneris Lamię delubrum consecrarunt.

LAMINA,pię,f.1.[*Lama piastra,*לוח lahab לחת lahat פחה pach. Ein lãden oder blat von einem metall.*Gal.Lame,plastron,une table ou bande large, & assez espesse fait de cuiure ou autre metail. Hisp. Lama,o hoja de metal,*]ἔλασμα.metalli cuiusuis frustum in latitudinem ductum,crassius tamen quàm bractea. Cic.4.Ver. Quid cum ignes,candentesque lamine, cæterique cruciatus admouentur?

LAMIVM,n.2.vrticæ genus notissimum,prorsusque innoxium,quam Vrticam mortuam herbarij appellant.Plin.lib.21.c.16.Quæ innoxia est,morsu carens,lamium vocatur.

LAMNA,f.1.[*Piastra,*]pro lamina,apud Hor.li.2.Car.Nullus argento color est auaris Abdito terris,inimicæ lamnæ Crispe Sallusti nisi temperato Splendeat vsu,

LAMIRVS,m.2.λαμιρος.Herculis filius fuit ex Iole Eurytι Oechaliæ regis filia.

LAMPAS,lampadis,f.3.p.c.[*Lampada,*לפיד lappidh.Ger.Ein ampel, fackel,oder kertz.*Gal.Vne torche,ou vn flambeau.Hi.La lampara.*] λαμπάς,idem quod fax,ἀπὸ τοῦ λάμπειν,quod est splendere. Virg. 9.Aen.

LAM Poëtices pedestrem malolecit lampada, Tirone. Frag. Sperta ens fruniter pus inflammens os ego ethesbonum ac ovibus ideis nemine, quod? Ferme pendebo, vestrum ceteris? Ante. Sic, Agnes illas Coll. 11. 2. 21. Tum? Ita tempestivi, ardentibus calestis. Ita ex Mare nostrum? Ita ferme pugnis Ita Ita Ita

de Dio Asinio cum Pompeio agente, nec reflectuit, nec reflexit, pro eleit. Idem ubi s. Od. Nihil autem magis ex consuetudine loquendi, quam ut hæc verba ponantur. Plaut. Asin. 3. 3. Asinus ego, si illum non pertundam, & ego illum, & ille me. Ter. Eun. 3. 5. Ego, si illum non pertundam, & ego illum, & ille me. Ter. Eun. 3. 5. Ego, si illum non pertundam

cone dumtaxat, Lapidicinæ, Latomiæ, idem quod Lapicidæ.]
LAPIDARIUS, [Lapidaire, C. Steinschneider, Steinhauer, Steinmetz.] Lapidicinæ, Latomiæ, Lapicidæ, Cæmentarii, Structores, Fabri, Architecti, Ingeniarii, Machinarii, Mechanici, Opifices, Artifices, Operarii, Ædificatores, Ædificiorum Structores, Ædificiorum Fabricatores, Ædificiorum Architecti, Ædificiorum Ingeniarii, Ædificiorum Machinarii, Ædificiorum Mechanici, Ædificiorum Opifices, Ædificiorum Artifices, Ædificiorum Operarii, Ædificiorum Ædificatores.

LARGIRE, largiri, v. Donare, dare, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad. Largiendo spem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARGITAS, largitatis, f. Liberalitas, Cic. Offic. 2.

LARGITER, largiter, adv. Abunde, satis, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARGITIO, largitionis, f. Donatio, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARGITOR, largitoris, m. Qui largitur, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARGUS, larga, largum, adj. Liberalis, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARIDUM, lari, n. Pinguedo, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARIX, laricis, f. Arbor, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARMA, larmæ, f. Lacrima, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARRO, larronis, m. Latro, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARUM, lari, n. Genius, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARVA, larvæ, f. Spectrum, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARVATUS, larvata, larvatum, adj. Spectris agitatus, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Largiendo spem præmiis facile effecit. Largiendo, ut videtur, in tantum, ut ne Cæsar quidem, Cic. Philip. 2. Ita dicitur. Largire vitam Deum, Cic. Philip. 2. Largiri alicui, Cic. Ad Att. 1. Epist. Cæsar. Ita scribit. Gal. Quæ sibi ille largiri intelligebat, Cic. Philip. 2. Largiri alicui aliquid, Cic. Somn. Scip. Ita dicitur. Gal. Cum Ad.

LARVATUS, larvati, m. Spectris agitatus

Lambert. Schafnab. ann. 1070. prouocatus ad iudicium, ne ad id ire cogeretur, se in monasterio Hasga & Saxonibus, & Thuringis, & Boemis, & Sclauis, & Nordmannis, & Danis, & Anglis, & Hungaris, & Græcis, & Romanis, & omnibus fere gentibus, quæ Christianitatis nomen habent, ita munire, vt nullus ei nocere posset, nisi prius omnes illas gentes deuicisset. Quæ verba, quis in mente fuerit, explicabit? Certe non ita multo post, cum Annone Archiepiscopi Coloniensis, & Adalberonis Wirceburgensis, & Adelberonis Metensis, & Theodorici Treuirensis, & Gebehardi Ratisponensis, & Adalberonis Salisburgensis, & Gebehardi Constantiensis, & Adalberonis Augustensis, & Adalberonis Bambergensis, & Adalberonis Argentinensis, & Adalberonis Basiliensis, & Adalberonis Vtrajectensis, & Adalberonis Leodiensis, & Adalberonis Camerac. & Adalberonis Traiectensis, & Adalberonis Hildesheimensis, & Adalberonis Halberstadensis, & Adalberonis Mindensis, & Adalberonis Osnabrugensis, & Adalberonis Paderbornensis, & Adalberonis Monasteriensis, & Adalberonis Corbeiensis, & Adalberonis Hersfeldensis, & Adalberonis Fuldensis, & Adalberonis Lubecensis, & Adalberonis Bremensis, & Adalberonis Hamburgensis, & Adalberonis Verdensis, & Adalberonis Ratisponensis, & Adalberonis Frisingensis, & Adalberonis Pataviensis, & Adalberonis Lauriacensis, & Adalberonis Salisburgensis, & Adalberonis Brixinensis, & Adalberonis Trientinensis, & Adalberonis Aquileiensis, & Adalberonis Gradensis, & Adalberonis Constantinopolitani, & Adalberonis Hierosolymitani, & Adalberonis Alexandrini, & Adalberonis Antiochiæ, & Adalberonis Babylonensis, & Adalberonis Ephesini, & Adalberonis Nicæni, & Adalberonis Chalcedonensis, & Adalberonis Ancyrani, & Adalberonis Tarsensis, & Adalberonis Cæsariensis, & Adalberonis Nicomediensis, & Adalberonis Trapezuntini, & Adalberonis Heracleensis, & Adalberonis Cyzicensis, & Adalberonis Sardensis, & Adalberonis Philadelphiensis, & Adalberonis Smyrnensis, & Adalberonis Pergamensis, & Adalberonis Thyatirensis, & Adalberonis Sardensis, & Adalberonis Laodicensis, & Adalberonis Hierapolitani, & Adalberonis Colossensis, & Adalberonis Antiochiæ

palmorū ita dictum, palmorum (inquam) maiorum, quoru singuli valent palmos minores tres, hoc est digitos duodecim, quæ mẽsura geminata conficit sesquipedem: quæ erat didori longitudo: latitudo autem pedis vnius. Alterum Tetradoron, τετράδωρον: Tertiũ Pentadoron. πεντάδωρον. nominabant, a mẽsura quatuor, & quinque palmorum. Græci n. antiqui δῶρον, palmum vocabant, & ideo δῶρα, munera, quia manu darentur. Vide Pli. li. 35. ca. 14. Laterem lauare, prouerbiali specie dicitur, pro eo quod est, operam ludere. Inde tractum, quod rubedo illa in lateribus ablui non possit: Terent. in Phor. Purgem me? laterem lauem. Idest, frustra agam.

LATERANENSIS basilica, Sancti Ioānis vocata est, quod eo in loco extructa sit, vbi olim erat palatium Lateranensium: clarissimæ apud Romanos familiæ. Hieronymus ad Marcel. Quis credat mulierũ nobilem & potentem in domo Laterani Consulis designati, &c.

†LATERANI, δορυφόροι dicuntur satellites, qui Principis alicuius latus tuentur, qui etiam latrones & laterones dicuntur.]

LATERANVS, m. 2. nomen proprium nobilissimi Romani, qui cum Consul designatus esset, iussu Neronis est interfectus. Iuu. Sat. 10. Egregias Lateranorum obsidet edes Tota cohors.

LATERARIVS, a, um. o. 1. 2. adiec. [*Di mattom*] πλίνθινος. idem quod Lateritius. Pli. lib. 17. c. 56. Laterarias domos constituerunt primi Eurya lus, & Hyperbius fratres Athenis. Sic enim legit Calepinus: cum tamen omnia Plinij exemplaria, quæ quidem nobis videre contigit, hunc in modum legendũ ostendant; Laterarias ac domos constituerunt, &c. vt laterarias intelligamus officinas, fornacesque fingendis, coquendisque lateribus aptas. Laterarium, genus tigni. Vitru. lib. 1 c. 20. Ipsi autem laterarijs circa fixis contineantur.

LATERCVLVS, li, m. 2. [*Maũerstein.* G. Ein ziegelstein, bachẽsteinlin.] πλινθίον. dim. paruus later. Pl. Crudis laterculis ad formã camini. Cur. li. 5. scribit, laterculo coctili structos fuisse muros Babylonis.

LATERITIVS, a, um, o. 1. 2. [*Mattonato, di mattoni.* G. zieglin, auß ziegelsteinen gemacht. *Gal. Fait de tuile ou de brique.* Hisp. *Cosa obrada de ladrillos.*] πλίνθινος. quod est materiatum ex latere. Plin. Lapide duro, ac silice equo construunt, velut lateritios parietes.

LATERNA, æ, f. 1. [*Lanterna* ℥] דלי. ⊙ℬ panas. G. Ein latern. *Gal. Lanterna. Hisp. Laterna.*] λύχνος, φανός. a lateo, licet Lateo, habeat primam cor. Laterna verò productam. Mar. lib. 14. Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis. Cic. ad Att. Pauci in vestibulo pannosi, sine laterna. Dicta Laterna, quod lumen in ea inclusum lateat. Fit ex laminis corneis, in qua candela includitur, ne a vento extinguatur. Plaut. in Amph. Quo ambulas tu, qui Vulcanum inclusum in cornu geris?

LATERNARIVS, rii, m. 2. [*Chi porta la lanterna.* Ge. Ein laternẽtrager, der einem mit der laternen vorzundt. *Gal. Qui porte la lanterne. H. Lanternero el que lleua la lanterna.*] λυχνοῦχος. qui alteri laternam præfert. Cicer. in Pis. An cum altero barbato Epicureo, cum altero Catilinæ laternario.

LATESCO, is, n. 3. [*Dilatarsi, allargarsi,* רחב rachab. G. Breit werden, weit werden] πλατύνομαι. latus fio, & in latũ extendor. Col. li. 2. Quarta parte ampliusue apis spargendum, qui non in ventrem latescant, sed tenuem radicem deorsum agunt. Ci. in Arat. Hic equus à capite, & longa cervice latescit.

LATEX, laticis, m. 3. [*Humore* משרה maschkeh. G. Ein iede feuchtigkeit. *Gal. Toute liqueur. Hisp. Toda humor.*] ὑγρὸν. omnis humor dr, ab eo quod intra aliquid lateat. Ci. de Diu. Nos circum latices gelidos [*Acqua*] De aqua. Virg. 4. Aen. Sparserat & latices simulatos fontis Auerni. De vino [*Vino.*] Idem 1. Aen. Regales inter mensas, laticemq; Lyæum. Sic Ouid. Pallidos tinctos latices, [*Olio*] dixit, cũ oleum dicere vellet. Et Luer. [*Succo*] Absinthij laticẽ. Liquoris virigeni latex. Lucr. lib. 5. Cærulei latices. Ouid. 3. Trist. Eleg. 10. Calidi latices. Virg. 6. Æn. Absinthij amarum perpotare laticem. Luer. lib. 4.

LATHYRIS, f. 3. λαθῦρις. herba, quæ Cataputia maior appellatur. De qua sic Pli. li. 27. c. 11. Lathyris folia habet multa, lactucæ similia, tenuiora, germina multa, in quibus semen tunicatis continetur.

LATIALIS, & hoc le, o. 3. [*Latino*] quod ex Latio est: vt, Iupiter Latialis dictus est, quod in Latio coleretur, Virg. Et residens celsa Latialis Iupiter Alba. Cic. Sicut vtique ferias non Latiales, Latiares ve, sed Latinas dixeris, aut Latias. Latialis sermo, qui & Romanus, & Latinus. Pli. li. 3. c. 1. Ex his digna memoratu, aut Latiali sermone dictu facilia, idest, Latino. Macr. lib. 1. cap. 1. Doctrinæ Latialis haud inficium.

LATIBVLO, bulas, neutrum & Latibulor, aris, deponens. [*Nascondersi. Gal. Se cacher, se musser, & tapir. Hisp. Esconderse,*] φολέω. significat lateo. Var. Videne seruus dominis latibulet. Accius: Progredere, & ne quis latibuletur, prospice. Antiquum est.

LATIBVLVM, latibuli, n. 2 [*Luogo dove si nasconde,* סתר sether מחבא machabo. Ger. Ein huele oder loch, darinn sich ein thier verschlieffe. *Gal. Cauerne, tasniere, cachette. Hi. Escondrijo*] φωλεός. in quo aliquid deliteſcit. Valla distinguit Latibulũ a Latebra, q. Latebra horum sit; Latibula ferarũ. Sed hæc differentia non semper obseruatur. Nam quemadmodum supra ostendimus, Latebram etiã proferarum lustris [*Nido*] accipi, ita etiam latibulum aliquando de ijs locis dicitur, in quibus homines se occultant. Ci. ad Att. lib. 12. Ego autem volo aliquod emere latibulum, perfugiũ doloris mei.

LATICLAVII, m. 2. πλατύσημοι. senatores appellati sunt, a lato clauo. Suet. in Aug. Ne expers castrorum esset, binos plerumque laticlauios præposuit singulis alis. Laticlauia tunica. Valer. li. 5. Et tunica laticlauia donatum ad Masinissam remisit.

LATIFOLIA, f. 1. πλατύφυλλος. arboris glandiferæ genus, quam nonnulli eamdem putant cum esculoia latitudine foliorum nemẽ habens. Pli. lib. 16. c. 6. In querna glande alia dulcior, molliorque fœminæ, maris spissior. Maximè autem probãtur latifoliæ, ex argumẽto dictæ. Latius latifolia, & Myrtus latifolia, apud Pli. li. 15. c. 7.

LATIFVNDIVM, dij, n. 2. [*Gran podere, gran possessione.* G. Ein breit vnd gros ligend gut. *Gal. Vn fond d'heritage, de grand'estendue. Hisp. Heredad entera y grande*] εὐρυχωρία. magnus & amplus fundus. Plin. lib. 17. cap. 22. Latifundijs non legitima naturæ festinatio, idest, non potest vna certa ratio præscribi putandæ vineæ in magnis prædijs: quod aliæ serius, aliæ id maturius desiderant. Idem lib. 18. ca. 6. Latifundia perdidere Italiam.

LATINAE, arum, f. 1. feriæ erant cõceptiuæ, singulis annis a magistratibus in certos, vel incertos dies concipi solitæ, quibus pro cõmuni totius Latij salute Ioui Latiali in monte Albano sacra fiebant a Præfecto vrbis Larinarum feriarum causa creato: populique Latinis carnes diuidebãtur ex præscripto veteris fœderis inter Rom. & Lat. icti, Sp. Cassio, & Post humo Cominio Coss. cuius fœderis leges ne vllo vnquam tempore interciderent, Romæ in ænea columna fuerunt incisæ. Cic. pro Plancio: Quibus in municipijs vix iam qui carnem Latinis petant, inuenimus.

LATINE [*Latinamente. Ga. En Latin, a la maniera de Latins. Hi. Latinamente, en Latin.*] λατινιστί. aduerbium, idest, more Latinorũ. Cic. 2. Phil. Quem gladiatorem non ita appellauit, vt interdum etiã M. Antonius gladiator appellari solet: sed vt appellãt ij, qui plane, & Latine loquuntur, hoc est, propriè & aperte. Dicimus quoq; Scio Latinè, vbi subauditur, Loqui, quod turpiter exprimeretur, sicut cũ dicimus, Scio fidibus, vbi subauditur, Canere: non tamen exprimitur. Cicer. pro Cec. Quid enim facilius est, quam probari ijs, qui Latinè sciebant, in vno seruulo familiæ nomen non valere?

LATINI, m. 2. Italiæ populi dicebantur, qui eum tractum incolebãt, qui est inter ostia Tyberis & Circeios: quam Italiæ partem Latiũ antiquum appellabant. Hi ante Aeneæ in Italiam aduentũ Aborigines dicti sunt; postea vero Troianis permistis, vno nomine dicti sunt Latini, siue à Latio regione illa, quam incolebant; siue a Latino rege; cuius filiam Lauiniam Aeneas duxerat vxorem.

LATINENSIS, & hoc se, o. 3. [*Latino*] Idẽ quod Latinus. Cic. de Aruisp. resp. Quod in agro Latiniensi auditus est strepitus cum fremitu. Significare etiam potest eum, qui alibi ortus in Latio cum Latinis versatur: vt supra dictum est in dictione Hispanus.

LATINIDAS, tis, f. 3. [*Fauella Latina.* G. Die Teutsch sprach. G. *Lengage Latin. Hi. Habla Latina,*] locutio ipsa Latina, siue sermo Latinus. Cic. ad Att. li. 7. Secumsq; sum nõ dico Cæcilium, manè, vt ex porticu in Pireeũ, (malus n. auctor Latinitatis est) sed Terẽtiũ: cuius fabellæ propter elegantiam sermonis putabãtur a C. Lælio scribi.

LATINVS, ni, m. 2. substant. λατῖνος. nomen regis Aborigenum, Fauni & Maricæ nymphæ filij, cuius filiam Lauiniam Aeneas accepit vxorem. De hoc Virg. lib. 7. Aen. Rex arua Latinus, & vrbes Iam senior longa placidas in pace regebat.

LATINVS, a, um, o. 1. 2. [*Latino*] λατῖνος. nomen derinatiuum a Latio. Vir. 1. Aen. Genus vnde Latinum. Inde Latinũ sermonẽ dicimus eum, quo vtebantur in Latio. Carmẽ Latinũ. Hor. 1. Car. Od. 32. Latinę cõsuetudini tradere. i. in Latinum sermonem conuertere. Col. in Præf. li. 12. Hęc in Œconomico Xenophontis: & deinde Cicero, qui eum Latinę consuetudini tradidit. Vertere in Latinum, hoc est, in Latinam linguã. Quin. li. 10. c. 5. Vertere Græca in Latinũ, veteres nostri oratores optimum iudicabant. Ci. 1. de Fin. Ita sentio, & sæpe disserui, Latinam linguam non modo non inopem, vt vulgo putarent, sed locupletiorem etiam esse, quàm Græcam.

P.M. Latinæ feriæ dicebantur, cum ex populis Latinis viri simul, & mulieres in montem Albanum hostias adducebant; & quatriduano sacrificio facto, accepta carne in suam quique ciuitatẽ digressi reuertebantur, ea dicta visceratio, qm̃ ex hostijs carnes in partes cæsę distribuerentur. Visceration em mox & Cæsar populo dedit vt apud Suetonium legimus. Ferias aũt Latinas maximo Romanorum Latiorumq; magistratuum cõuentu, Consules procurabant, cũ interea cum populo agere non liceret, vt ob eam causam Latinę aliqn̄ à Consulibus instaurarentur, cũ Tribuni pl. obsistere vellent, populares leges, & Reipub. perniciosas ferre cupientibus. Itaque ad Q. Fr. 11. Consul, inquit, Lentulus dies Comitiales exemit oẽs. Nam ẽt Latinæ instaurantur, nec tñ deerant supplicationes. Sic legibus perniciosissimis obsistitur, maximè Catonis. Instaurabant Latinas ẽt Pontifices, vt Liuius lib. 32. tradit. Id aũt fiebat, quasi iam faciendis ijs aut prętermissum aliquid esset, aut, quod non oporteret, commissum. Primus eas in vnum diem Tarquinius Superbus instituit, secundus dies additus, pulsis regibus; tertius post secessionem in Auentinum: quartus plebe, & patribus à Dictatore Camillo in concordiam reductis. In eo meã fluctuare

filiam

ſniam fateor,cõceptiuæ ne,an ſtatiuæ feriæ fuerint Latinæ.Si Varronem,& Macrobium ſequamur,antiquitatis vtrũque peritiſſimum,conceptiuæ erant,non ſtatiuę:concipiebanturq; in dies vel certos,vel incertos.Liuius th ſtatiuas indicat fuiſſe cum ait lib.25: Romæ Conſules Prætoreſque vſque ante diem 5.Kalen.Maij,Latinæ tenuerunt, eo die perpetrato ſacro in monte, in ſuas quique prouincias proficiſcuntur.Non enim ſimile veri eſt Conſules,cum victor Annibal vaſtaret Italiam,conſulto in 5.Kal.Maij,qui dies a primo initi magiſtratus die, hoc eſt,ab Idi Martij,43.dierum ſpacio diſtat.Latinas diſtuliſſe,vt ipſi ſibi diutinæ in Vrbe manſionis neceſſitatem imponerent, cum ire in prouincias, neque Conſulibus, neque Prætoribus liceret, niſi Latinarum ſacro perpetrato. Aut igitur eas è ſtatiuis in ordinem conceptiuarum poſtea tranſijſſe credendum eſt,aut latentem cauſſam alij perſcrutentur. Ex noſtris commentarijs in epiſtolas ad Atticum,& ad Q.Frat.

LATITO,titas,p.c.n.1.[*Naſconderſi ſpeſſo*, נסתר niſtar נחבא nechba. Ger.Staets verborgen ligen,vnd niergends furhin Kommen. *Ga. Se cacher,ne ſe moſtrer point. Hiſpan. Eſconderſe a menudo.*]λανθάνω. ſæpe aut fere ſemper lateo. Cic,pro Cluen. Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio.Hora.3.Car.Ode 12.Celer alto latitans Oppianicus a Manilio.Hora.3.Car.Ode 12.Celer alto latitantem fruticeto excipere aptum.Cato tamen latitauerunt dixit, pro frequenter tulerunt : frequentatiuum ſecundum verbi Fero,fers. Latitare,inquit Budæus,dicuntur,qui ad iudicium vocati fruſtrantur,& ludificantur.Cic.pro Quin.Ego operiri non potui; latitauit, procuratorem nullũ reliquit.Latitatio,nis,[*Il naſconderſi.*] Quin. li.7.c.3.Sonus,clamor,gemitus,latitatio,metus,& ſimilia.Hinc fit compoſitum Illatito,quod eſt,intus latito.

LATITVDO,nis,f.3.[*Ampiẽça*, רחב rochab מרחב merchab.G.Breite,weyte.*Gal.Largeur,eſtendue.Hiſp.Anchura,largura.*] πλάτος. vide infra in dictione Latus.

LATIVM,tij,n.2.[*Latio.*cer.Dię lantſchafft vmb Rom in Italien,]ea pars Italię eſt,teſte Pli.li.3.c.5.quę eſt inter oſtia Tyberis, & Circeios,millia paſſuũ quinquaginta in lõgitudinẽ nõ excedẽs: quod poſtea prolatis imperij terminis,antiquũ Latium eſt appellatum : poſtea vero,teſte Seruio, *Latii* noie dictum eſt,quicquid eſt inter Latiũ citerius,& Latium vlterius,Citerius Latium a Tyberis ripa Tyberim,& Vulturnum amnes. Totuſq; illę tractus diuiditur in Fundos vſque protenditur;vlterius a Fundis uſq; ad Vulturnium, amnẽ.Dictum autem Latiũ putatur, quod illic latuerit Saturnus, amnẽ.Dictum autem Latiũ putatur, quod illic latuerit Saturnus, Deo Virg.8.Æn.Latiumque vocari Maluit, his quoniam latuiſſet tutus in oris.Contra Varro Latium à Latino rege dictum aſſerit.

LATIVS,a,um,o.1.2.[*Del Latio,*] quod ex Latio eſt.Col in Præf.lib.1. An Latię Muſæ non ſolos aduus ſuis Accium & Virgilium recipere, ſed eorum & proximis, & procul a ſecundis ſacras conceſſere ſedes? Agri Latij.Ouid.4.Fait.Gens Lacia.Oui.4.Faſt.Lingua Latia.Idem 3.de Ponto.Eleg.3.

LATMIVS,m.λάτμιος. mons Ioniæ,notus fabula Endymionis, quẽ cũ Lunã adamaret,in Latmio monte ab ea ſopitum ferunt, vt vnũ ab eo oſculũ auferret:vnde & ipſe Endymion Latmius dictum eſt. Oui.li.3.de Arte:Latmius Endymion non eſt ubi Luna rubori?

LATOIS,f.3.idis,ſecunda ſyllaba producta. λατοΐς.patronymicum eſt fœminiñ,a Græco nomine λατὼ deductum:quo nomine illi Dianæ matrẽ appellant,quã & nos Latonã. Latois itaq; a poetis accipitur pro Diana Latonæ filia, quã & latini Græcorũ imitatione Latoniã appellant.Oui.7.Met. Inde Calaureę Latoidos aſpicit aruã.

LATOMIÆ,vel Latumiæ,arum,f.1.[*Luogo doue ſi ſcarpellano ſaſſi.*Ger. Steinbruch,ſteingrub.*Ga. Quarrieres.Hi.La cantera,minera de canras,*] λατομία.a Græcis dicũr,quas nos vocamus lapicidinas,hoc eſt, loca vnde exciduntur ſaxa λᾶες,enim a Græcis uocatur,qui a nobis lapis,& τόμος,ſectio,Liu.lib.6.Bell.pun.Comprehenſa poſtea priuata ædificia,comprehenſæ latomiæ,forumque piſcarium. Ad latomias damnari ſolebãt ij,qui in opus metalli damnabantur.Plau. in Ca.Tyndarus in latomias lapidarias ab Aegione damnatur. Et quoniam carceres in pleriſque locis fiebant in lapicidinis iam effoſſis,ut in Sicilia latomiæ Syracuſanæ,factum eſt,vt latomiæ de quouis carcere dicantur.Cic.7.Ver.Carcer ille,qui eſt a crudeliſſimo tyranno Dionyſio factus Syracuſis,quæ latomiæ uocantur.

LATOMVS,m.2[*Taglia pietra*.גזז] chotſeb.G Ein ſtreinbrecher,ſtein hauwer.]λατόμος.Latinè dicitur lapicida,qui è rupibus ſaxa excindit,aut ad opus adaptat.

LATO,as,a.1.[*Allargare,*] πλατύνω,διεύρυνω. latum facio, quamuis non ſit in vſu, pro quo compoſitum Dilato uſurpamus : de quo ſupra. Ab hoc uerbo Lato actiuo,fit neutrum lateo,prima pr.ideſt, latè pateo,a quo fit inchoatiuum lateſco,de quo ſupra.

LATONA,p.p λατὼ.filia Cœi Titanis, a Ioue amata,& compreſſa eſt, ex quo geminam concepit prolem,Apollinem videlicet & Dianã: quod Iuno adeo ægrè tulit, vt immiſſo contra illam Pythone ſerpente per totum terrarum orbem pellicem perſecuta ſit, donec errando ad ſororem Aſterien in inſulam Ortygiam peruenit, a qua ſuſcepta eſt, ibique Dianam peperit, quæ è veſtigio obſtetricis officium in naſcituro fratrẽ matri præſtitit, & Apollinem naſcentem ſuſcepit:qui adultus mox Pythonem interfecit,& petentibus cepit dare reſponſa. Porro hæc inſula, cum antea Ortygia vocaretur,poſtea Delos vocari cœpit,quod cum antea aquis merſa fuiſſet,ſubito Iouis iuſſu conſpicua fuerit reddita.Nam δῆλος, Græci dicunt,quod nos oſtendere,ſeu manifeſtare.

LATONIA,f.1.[*Diana,*]λατωΐς.dicta eſt Diana,a matre Latona,quẽadmodum Apollo ipſe Latonius,λατῶος.Virg.9.Aen. Tu Dea,tu preſens noſtro ſuccurre labori,Aſtrorum decus,& nemorum Latonia cuſtos. Similiter Delos, vt ait Seruius,dicta eſt Latonia, q in ea Latona enixa ſit Dianam & Apollinem.

LATOR,oris,m.3.[*Datore, portatore,*] verbale a,fero, vt Lator legis, qui & Legislator.νομοθέτης.vno verbo dicitur, qui promulgauit, vel inſtituit,vel tulit legem.Cice,2.de Nat.Deor.Ferretne ciuitas vlla latorem iſtiuſmodi legis,vt condemnaretur filius,&c. Aliquã do pro tabellario,[*Corriere.*]Suet.in Calig.Quaſi vniuerſa tradita inſula magnificas Romam litteras miſit, monitis ſepe latoribus, vehiculo ad forum vſque & curiam pertenderent.

LATREVS,m.2.λάτρεύς.vnus ex Centauris.Ouid.libr.12.Met.Quem dederat letho membris & corpore Latreus Maximus.

LATRIA,æ,p.p.f.1.[*Seruitù,oſſeruatione,*עבודה habodhah Ger.Ein verehrung,dienſt.*Gal.Seruice,reuerence.Hiſp.Honra,ò acatamiento al mayor,*]λατρεία.Latinè cultus,obſequium,ſeruitus. Aug. lib. 10. de Ciuit. Latriã noſtri, vbicumque ſanctarum ſcripturarum poſitum eſt,interpretati ſunt ſeruitutem.Sed ea ſeruitus, quæ debetur hominibus, ſecũdum quam præcipit Apoſtolus,ſeruos dominis ſuis ſubditos eſſe debere,alio nomine Græcè nuncupari ſolet.Latria vero ſecundum conſuetudinem,qua locuti ſunt,qui nobis diuina eloquia condiderunt,aut ſemper,aut frequenter,aut penè ſemper ea dicitur ſeruitus, quæ pertinet ad colendum Deum.

LATRINA,æ,f.1.[*Cacatoio,*מרחצות meſchoraoth מרחצות motſaoth. G.Ein profey,heymlich gemach. *Gal. Vn retrait,latrine. Hiſ. La primada,o neceſſaria de la caſa.*] ἀφοδών. locus priuatarum ſordiũ, & ad exonerandum ventrem accommodatus: a latendo, ſiue potius a lauando,vt mox Varronis teſtimonio docebimus. Apul. de Aſin.lib.9.Omnia prorſus,vt in quamdam cœnoſam latrinam, in eius animum confluxerunt vitia.Foticę vero loca publica, in quibus licet oibus ventrem exonerare. Cloaca, aqueductus ſubterraneus dicitur,ad eluendas vrbis ſordes accommodatus.Antiqui Lauatrinam dixerunt, quę poſtea ſyllaba vna ſublata,Latrina eſt appellata. Varro lib. 2. de Analogia : Deinde cum breuitatis cauſſa nomina contraherent,quo eſſent aptiora,pro lauatrina, latrinam nominarunt,ſicut ex maxillis, & axillis, & vexillis, malæ, alæ, & vela diminuta ſunt. Ex quo apparet, Latrinam a lauando dictam eſſe, propriéque ſignificare colluuiem omnium ſordium, quę ex tota domo in vnum locum confluunt. Plaut. in Curc. Iſtas duas magnas minas non pluris facio,quam ancillam meam,quæ latrinam lauat. Videnturque latrinæ differre a cloacis, tamquam priuatæ a publicis.Col. 10. Immũdis quæcunq; vomit latrina cloacis.

LATRO,tras,[*Abbaiare,*נבח] nabach.Ger.Bellen.*Gal.Abayer,iapper. Hiſp.Ladrar propriamente de los perros,*]λάσκω.proprium eſt canis,cum uocem edit,terrens,& in aliquem impetum faciens.Virg. 3.Eclo.Multum latrante Lyciſca.Latrare ad homines transfertur pro uociferari,& intentiore voce clamare.Cic.2.de Ora.Quid.n, hic meus frater ab arte adiuuari potuit, cum a Philippo interrogatus,quid latraret,furem ſe uidere reſpondit? Hinc Latratus, us, [*Abbaiamento,*]ipſa uox canũ,ſiue ipſe latrãdi actus. Vir. 5. Aen. Sæuit canũ latratus in auras. Pli.lib.8.c.40.Ab alio in Epiro aguitũ in cõuentu percuſſorem dñi,laniatu, & latratu adactũ, vt coge ret fatem ſcelus, Latrator,[*Abbaiatore.*]Virg.8. Aen. Et latrator Anubis.Latror,aris,paſſiuũ.Pli.l.25.c.10.Hãc habẽtes negãt latrari a canibus.Latrat,impersonale. Oui.2.Triſt.Scit cui latretur, cũ ſolus obambulat ipſe.Latrans,part. vt Colla latrantia canis. Propert.li.5.Eleg.18. Latratus,participiũ a paſſiuo Latror.Sta.1. Achil. Iuxtaque Caphareus Latratũ Pelago tollẽs caput.Huius verbi cõpoſita ſunt.Allatro,qd eſt latratu aliquẽ infeſto.Col.per translationem dixit:Sed ne caninũ quidem(ſicut dixere veteres)ſtudium p ſtantius,locupletiſſimum quemq,allatrãdi.Oblatro,contra latro, nulla ratione cõtradico.Lact li.5.Qua Demetrianũ,ſicut ipſe ait, oblatrantem,atque obſtrepentem veritati,redarguere conatur.

LATROCINIVM,nij,n.2.[*Ladroneccio,*נזל] ghenebah.G.Mord,diebſtal.G *Brigandiere,deſtrouſſement de gens,voleric,larcin.Hi. A quel robo publico*]ληστεία.ipſe latrocinandi actus.Cæſ.8.Bel. Gall. Quia repentino latrocinio, atq. impetu incolę illorum erant oppreſſi. Cic.pro Deiot. Tueri fines ſuos ab excurſionibus hoſtium,& latrocinijs. Ponitur aliquando pro ipſa militia. [*Milizia*] Pla. Qui apud regem latrocinio fuiſti, ſtipendium acceptiaſti.

LATROCINOR,ris,p.c.d.1.[*Rubare,*גזל ghanab שׂפשׂ paſchat גדד ghadh, Germa. Morderei oder reuberei treiben. *G. Deſrobber, brigander, deſtruoſſer.Hi.Robar.*]λῃστεύω.latronum more prędor.Ci.pro Mil. Quaſi Appius ille Cęcus viam ſtrauiſſet,non qua pop.Rom. vterentur,ſed in qua poſtea ſui impune latrocinarentur. Plaut. in Curc. Latrocinatus annos decem mercedẽ accipio. Hinc Latrocinatio. verbale,[*Ladroneccio,*]idem quod Latrocinium.Pli.li.19.c.4.Multitudinis innumere ſeua latrocinatio.

LATRONTALE, à Latrone, Latronalis, pertinens ad latrones, Gall. Mordier, Brodeur, &c. Vide Latro 1. Latrones, Latrunculi, Milites olim, qui ligaturæ vel vinculo obsidere, qui vaniores an vi, nutant pertinet. Gallus Le Lard. Ego V. cognatus Latrones, qui de nocte latrones, hi diffidentiæ fecit, sperat à latere adversi, vel à latrocinio? Latrones, Milites olim, à Pileo dicti, quod eum laminam vitam ut haberet, quanti capere potuisse. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Quem ne diffringitis cives? Tutum ab latrone latronem? Virgilius Ioanne latrones per vestem. Vit. 2. 11. Frumentum latrones Hispaniis frequens ferre solebant. Ignotus dicitur, Sanctus ille gitur vestimentum vulnere pectus. Apud nonnullos erat latrones dicebantur undecim milites, qui in Legione Romana primum ferrum ornamentum habebant. Vide Latrunculi. 2. Vel latrones

mente perdet ipsis. A figno Laurum fe vertale Lauria. Laurus, Lauri, & Laurea, Laureæ, Plin. Laurus mas, & fœ-mina, & ejus nata nomina per species. C. Varron. Si minus species ejus-dem generis, ut Laurus nomen fecum ex, vi tamen, & fi. Laurus, Laurea, Laurus, Laurum, Laurea, Laurus, Laurea, Laurus, Laurea, Laurus

laurus adusta foco. Vide Cæl. Rhod. lib. 5. c. 7. Laurus pacifera. Pl. lib. 13. cap. 30. Laurus ipsa pacifera, vt quam prætendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium.

LAVS, lai, m. 2. dictio disyllaba. λαός. fluuij nomen est in finibus Italiæ, agrum Brutium à Lucanis dirimens, cuius meminit Strab. lib. 6. Ptol. l. 3. c. 1. Est & alter eiusdem nominis fluuius, in ea parte Macedoniæ, quæ Adriatico mari proxima est, per Apolloniatarum agrum in mare sese exonerans, idem (opinor) cum eo, quem Plin. Æantem appellat. Vide Ptol. lib. 3. c. 13.

LAVS, huius laudis, f. 3. [*Laude, lode, gloria, honore,* תְּהִלָּה tehillah. G. Ein lob, Gal. *Louange, los.* Hi. *Loar, alabanza, honra,*] ἔπαινος. præconium, commendatio, gloria, splendor, decus. Ter. in Adelp. Dij nostram fidem, Vtrum studione id sibi habet, an laudi putat fore, si perdiderit gnatum? Propriè virtus est, non aliunde proueniēs, sed suis nixa radicibus. Vir. 5. Æn. Primam merui qui laude coronam. Dicta ἀπὸ τῶν λαῶν, hoc est, a populis, quod propriè laus sit populi, de aliquo recta loquētis. Certare laudibus alicuius. Vir. 2. Geor. Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hæmus, Laudibus Italiæ certent. Concedere laudem alicui. Cicer. 1. de Ora. Vt eorum, quibus summa dicendi laus à nostris hominibus concessa est, &c. Conciliare laudem. Quin. lib. 1. cap. 7. Et laudem sæpe maiorem, quam si nostra sint, conciliant. Ponere in laude. Ci. 3. de Orat. Recte genus hoc numerorum, dummodo ne continuum sit, in orationis laude ponetur. Tribuere laudem. Cic. Metel. lib. 5. Ego dolori non solum ignosco, sed summam etiam laudem tribuo.

LAVS Pompeia, Italiæ transpadanæ oppidum, a Boijs conditum, teste Pli. lib. 3. c. 17. Vulgo *Lodi*.

LAVSVS, m. 1. filius fuit Numitoris, & frater Iliæ Syluiæ, quem Amulius patruus fugato patre occidit Ou. 3. Fast. Ilia cum Lauso de Numitore fati. Alius fuit Mezentij filius, quem Aeneas interfecit, cū parentem vulneratum defenderet. Vir. l. 11. Ingemuit chari grauiter genitoris amore. Vt vidit Lausus, lachrimęque per ora voluto.

LAVTE, [*Splendidamente* Germ. Herrlich, köstlich. *Gal. Magnonnement, iolimẽt, gentement. His. Afeytada, y delicadamente,*] idest, eleganter. Plau. in Cas. Laute vestitus exornatusque ambulat. Idem in Mil. Loquitur laute, & minimè sordidè.

LAVTIA, orum, n. 2. λαύτια. munera dicebantur, quæ Romani per quæstores legatis exterarum nationum mittebant; vt inquit Plutarchus in Problematibus. Vnde scribit Liuius. Lautia Attalo fuisse decreta. Festus: Dautia dicebant veteres, quæ Lautia dicimus; dabantur legatis hospitij gratia. Liu. lib. 8. Bell. Pun. Locus indes lautiaque legatis præberi iussa. Legimus & Lautias, fœminini generis in eadem significatione. Liu. li. 3. Bell. Pun. Ad hoc ædes, libera loca, lautię, legatis decreta. Ex Budæo.

LAVTITIA, æ, f. 2. [*Delicatezza, splendidezza,* תְּנוּגָה tanghanugh מַחֲדָנִים mahadanim. Ge. Zierligkeit, köstligkeit. G. *Magnificence en habits ou banquets. Iti. Afeyte o delicadeza en maniares,*] πολυτέλεια. epularum magnificētia, à lauatione dicta, vt Festo placet: quia apud antiquos elegantię, quę nunc sunt, non erant, & raro quis lauabat. Lautitia igitur munditia est, quæ in vestitu, & cibo sit. Pli. lib. 19. c. 13. Cum exquisitis quotidie Antonius saginaretur epulis, lautitiam eius omnem apparatumque obtrectans. Cicer. in Epist. Fama ad te de mea noua lautitia veniet. Antiquitus etiam Lautitia dicebatur, teste Festo, farina ex tritico aqua conspersa.

LAVTVLÆ, arum, f. 1. locus fuit in vrbe Romana, nō procul a Iano gemino, à lauando dictus, quod aquas calidas haberet. Auctor. Varr. lib. 4. de Lingua Latina.

LAVTVLVS, a, um, o. 1. 2. dimin. Hinc Lautulè. Aduerb.

LAVTVS, ta, tum, o. 1. 2. Elegans, splendidus, diues, delicatus, mollis. *Lauto, delicato,* רְחָצִים ruchats מְכֻבָּד mechubas. G. Gewaschē, gebadet. *Ga. Lauè. His. Lauado,*] λελουμένος. modo significat idem quod lotus, [*Lauato*] Ter. Tene a symbolum venire vnctum, atque lautū è balneis? Horat. 2. Serm. Sat. 3. Circum compita siccus Lautis mane senex manibus currebat. Cic. pro Deiot. Cur te lautum voluit, cænatum noluit occidere? Modò idem fere quod mundus, & splēdidus, [*Splendido.*] Vnde Lauta cœna, apud Plin. in Epist 194. dicitur, quæ magnifice oppiparèque est instructa. Et Homo lautus dicitur, qui elegans est, mundus, & splendidus, [*Mondo.*] Ci. in Ver. Cum iste, atque istius amici, homines lauti, atque vrbani, sermones huiusmodi dissiparent. Modo diuitem, & potentem, [*Ricco.*] Ter. in Hea. Omnes te in lauta, & bene aucta parte putant. Ci. Acilio lib. 13. In Halesina ciuitate tam lauta, quam nobili, coniunctissimos habeo. Lautum, & copiosum patrimonium, apud eumdem pro Rabir. Post.

LAXAMENTVM, ti, n. 2. [*Rallentamento.* מַרְפֵּא marpe. G. Ein nachlassung, vnderlassung. G. *Relaschement, eslargissement, recreation. Hi. Flexura, mohla, recreation*] ἄνεσις. idem quod relaxatio, siue remissio intentionis, vel requies. Cicer. lib. 7. Epi. Ego tamen nactus in nauigatione nostra pusillum laxamenti, concinnaui tibi munusculum.

LAXĒ, [*Largamente.* Ger. weit, oder nitteng] aduerb. Cicer. pro domo sua: Habitatè laxè, & magnificè noluit. Laxè, & anguste, sunt contraria. Var. de re rust. c. 20. De numero pastorum alij angustius, alij laxius constituere solent.

LAXITAS, atis, f. 3. [שְׁכֶמְטָה schemittah מַרְפֵּא marpe פִּתְחוֹן pithchon. G. weite] χαύνωσις, proprie opponitur contentioni: vt Laxitas in fidibus esse dicitur, cum tensæ non sunt. Accipitur tamen non raro pro amplitudine, seu magna capacitate, [*Largheza*] cui opponitur Angustia: vt Laxitas domus. Cicer. 1. Offic. Si in domo clari hominis, in quam & hospites multi recipiendi sunt, & admittendi hominum cuiusque modi, multitudo, adhibenda est cura laxitatis. Laxitas viarum. Col. lib. 4. c. 18.

LAXO, as, a. 1. [*Rallentare,* רָפָה rippah פָּתַח pittach חָחַר hittir. Ger. weit oder lucx machen, nachlassen. *Gal. Mettre au large, laschere laschet. His. Afloxar, ensanchar,*] χαυνόω. propriè idem quod laxū facio, & quod tensum erat, remitto; vt Laxare arcum, Laxare fides citharę, Laxare rudentes. Accipitur tamen non raro pro dilatare, seu ampliare, [*Allargare.*] Cic. Att. lib. 2. Vt monumentum illud eo usque laxaremus, & vsq; ad atrium Libertatis explicaremus. Plin. li. 12. c. 14. Laxatur hic plaga, non adimitur. Aliqn accipitur pro re laxare, & ex eo quod debebatur, aliquid remittere, habetque antitheto Astringere. Cicc. ad Attic. Tantum abest, vt ex eo, quo adstricti sumus, aliquid laxari velim. Aliquando ponitur pro libero [*Liberare.*] Lucceius ad Cic. libr. 5. Epist. Vt istis te molestijs laxes. Cice. in Cato. Maio. Qui se à libidinum vinculis laxatos esse non molestè ferrent. Idem 1. Tusc. Quodque nunc facimus, qui laxati curis, &c. Aliquando ponitur pro aperio, [*Aprire*] Virg. 2. Aen. Laxat claustra Sinon. Hinc componitur, Relaxo, quod est rursus laxo, recreo, remitto. Cic. lib. 1. Offic. Atque etiam cum relaxare animos voluerint, caueant intemperantiam.

LAXVM, aduer. pro latè. Mart. Et adhuc superet centies tibi laxum.

LAXVS, xa, xū, o. 1. 2. [*Rallentato,* מְשֻׁחְרָר nischmat נִרְפֶּה nirpeh נִפְתָּח niphtach מְרוּד murtar. Germ. weit, lucx, abgelassen. *Gal. Lasche, large. His. Floxo, ancho,*] χαῦνος. propriè idem est quod non census, siue remissus; vt, Laxæ fides, Laxi rudentes, Laxus arcus. Virg. 11. Æn. Sed laxos referūt humeris languentibus arcus. Sic Laxa vela dicimus, quæ ventorum flatu non tenduntur. Item Laxas habenas, pro molli, & leni imperio, translatione ab equis sumpta, qui habenis adductis, molestius, laboriosiusque incedunt, quam ijdē relaxatis. Accipitur item Laxus, pro amplo, & capaci [*Ampio, capace.*] Col. lib. 1. cap. 3. Nec dubium, quin minus reddat laxus ager non rectè cultus, quam angustus eximiè. Laxum tempus [*Longo*] id est, longum, cui opponitur breue & angustum. Plin. Tempus sibi, & quidem laxius vindicauit, ideſt, longius. Cicc. ad Att. lib. 6. Ego sic diem statuo satis laxam, ideſt, tempus satis longum. Proculus l. cum stipulatus, ff. de verb. oblig. Cum ipse arbitratu meo aliā diem operi faciundo laxiorem dederim, ideſt, cū dię protulerim.

LAXI, m. 2. λάξοι. Stephano, populi sunt Themiscyræ regionis, ad Pōtum Euxinum. Vide Pli. lib. 6. c. 5.

L A N T E E

LEA, f. 1. leonis fœmina est, quæ & Leæna dicitur [*Leona, leoneſſa,* לְבִיא lebija. G. Ein lowin. *Gal. Lione, His. La leona,*] λέαινα. Lucret. lib. 5. Irritata leæ iacebant corpora saltu. Leą item brassicæ genus, latis foliis è caule exeuntibus: vnde & κραμβόλη quidā vocauere. Græci item λείαν appellant, hoc est, læuem, a foliorum læuitate. Plin. lib. 10. c. 9. Est item Lea insula supra Cretam, vna Sporadum: cuius meminit Pli. li. 4. c. 12. Item oppidum Synitarum, qui sunt populi in ea Africæ parte, quę Sinū Arabicum spectat. Vidē Pli. li. 6. c. 29.

LEAENA, f. 1. [*Leona* לְבִיא lebija,] pen. prod. λέαινα. leonis fœmina, quæ & Lea appellatur. Vir. 2. Eclog. Torua leęna lupum sequitur, lupus ipse capellam. Pli. li. 8. c. 16. Arist. tradit, leænam primo fœtu parere quinque catulos, ac per annos singulos vno minus, ab vno sterilescere: informesque, minimasque carnes esse initio magnitudine mustellarum: semestres vix ingredi posse, nec nisi bimestres moueri. Fuit præterea Leęna, scortum quoddam Athenis nō ignobile, ob lyrę cantum Harmodio, & Aristogitoni familiare. Hanc memoriæ proditum est, ad necem vsque a tyrannis excruciatam; nullis tamen tormentis adduci potuisse, vt tyrannicidarum consilia patefaceret. Quamobrem Athenienses & honorem habere ei volentes, nec tamen scortum celebrare, animal nominis eius fecere, atque vt intelligeretur causa honoris, in opere linguam addi ab artifice vetuerunt. Auctor. Pli. lib. 34. c. 7.

LEANDER, m. 2. Λέανδρος. iuuenis nomen ex Abido Asię oppido in littore Hellesponti sito, qui cum Herus puellę amore captus esset, quæ in oppositu littoris oppido Sesto habitabat, noctu ad eā transnatabat. Quod vbi aliquoties non infeliciter cessisset, ia audacior factus, cum mari tumido, & impacato se commisisset, vi vētorum fluctuumque victus, in Hellesponto submersus est. Fabulam hāc, aut fortassis historiam, elegantissimo carmine apud Græcos prosecutus est Musęus, à quo Ouid. mutuatus est argumentum Epistolarum Herus ad Leandrum, & Leandri ad Heto.

LEARCHVS, m. 2. Λέαρχος. Athamantis & Inus filius, quē pater furore correptus occidit. Quod cum vidisset Ino, arrepto Melicerta altero filio, in mare se præcipitauit; atq; illa quidē in Deam maris mutata est, quam Græci Leucotheā, Latini Matutam vocant. Melicertes aūt in Deum marinum, quem Græci Palęmona, Latini Portumnum

rum vocant. Oui. 6. Fast. Tuq; cadis patria parue Learche manu.

LEBADIA, f. 1. siue Lebadea, pe. p. Λεβάδεια. vrbs Bœotiæ est, non procul à Charonea, & Orchomeno, nullam omnino gignens talpam. Plin. li. 8. c. 58. In Bœotiæ Lebadia illatæ solum ipsum fugiunt, quæ iuxta in Orchomeno tota subruunt arua, talpæ; quarum è pellibus cubicularia vidimus stragula.

LEBEDVS, p. c. f. 2. Λέβεδος. Suidæ, Ioniæ ciuitas est, à Colophone centum viginti stadia distãs. Hic sceniconum histrionum collegium fuit, qui in honorem Liberi patris ludicra certamina quotannis edebant. Hor. 1. Epist. Scis Lebedus, quam sit Gabij desertior.

LEBES, betis, p. p, m. 3. [*Paiuolo*, סיר sir. דוד dudh. German. Ein ehriner haf oder kessel, den mã vber das feur henckt. *Gal. Chaudieron, ou marmite. Hisp. El chalderon de cobre*] λέβης. vas æneum, in quo quid igni applicamus, vt ebulliat, ut docet Porphyrius in 9. lib. Iliad. Ouid. in Epistol. Briseidos ad Achillem: Viginti fuluos operoso ex ære lebetes. Virgil. 5. Aeneid. Geminos ex ære lebetes.

LEBINTHVS, f. 2. Λέβινθος. insula est vna Sporadum, nõ procul à Patmo, teste Strab. lib. 10.

LECANOMANTIA, f. 1. Λεκανομαντία. cum accentu in penultima, diuinatio, quæ fit per peluim. Vnde Strabo Lecanomantas, & Hydromantas, in Perside frequentes fuisse tradit, lib. 6. Geograph.

LECHÆVM, n. 2. Λέχαιον portus est Corinthi, ad sinum Cristæũ, siue Corinthiacum, qui Isthmum Peloponnesi ad occidentem alluit. Nam alterum, qui sinu Saronico ab Oriente abluitur, Schœnuntẽ appellant. Papinius; Parua Palæmonio secluditur vnda Lechæo.

LECTICVLA, læ, f. 1. κλινάριον Suet. in Aug. A cœna in lecticulam se lucubratoriã recipiebat. Cic. Mario: Vt nostras villas obire, & me cum simul lecticula circumeurrere possis.

LECTICARIOLA, læ, f. 1. à Martiale vocatur mulier, quæ lecticariorũ (id erat vilissimũ seruorũ genus) amores sectatur: quemadmodũ contra Ancillariolus ab eo dicitur, qui ancillarum consuetudinem appetit. Locus est Mart. li. 12. in Alaudam: Ancillariolũ tua te vocat vxor, & ipsa Lecticariola est: estis Alauda pares.

LECTICA, p. p f. 1. [*Lettica*, ארון tsab. Ge. Ein tragbeth, senfftte, rosbaar. *Gal. Litiere, ou on se fait porter. Hispan. Las andas, o litiera*,] φορεῖον, κλίνη. cathedra, aut sedes, qua ferebãtur diuites, & potẽtes, in qua puluinar, & lectulus stratus erat. Iuue. Sat. 3. Namq; facit somnũ clausa lectica fenestra. Græci modo ἐξαφόρον, modo ἐνταφόρον, appellant, à numero sex, aut octo seruorum lecticam gestantium.

LECTICARIVS, rij, m. 2. [*Portator di lettica*. Ge. Einer so ein beth oder seffte hilfft tragen. *Gal. Qui porte ou aide a porter la litiere. Hisp. El que a cuestas lleua las andas*,] κλινοφόρος. qui lecticam ferebat. Ser. Sulpic. ad Cicer. Coactus sum in eadem illa lectica, qua ipse delatus eram, meisque lecticarijs in vrbem eum referre.

LECTIO, onis, f. 3. [*Lettione*. *Gal. Lecon, lecture. Hisp. La lection. obra de leer*,] ἀνάγνωσις. propriè est actus legendi. Cicer. ad Attic. Quotus enim quisque est, qui epistolam paulo grauiorem ferre possit, nisi eam per lectionem releuarit? Quint lib. 2. c. 12. Et ipsius lectionis tedium vicibus leuatur. Accipitur etiam Lectio, pro recitatione poematis: quæ sic definitur à Diomede: Lectio, est artificialis interpretatio, vel varia cuiusque scripti pronunciatio, seruiens dignitati personarum, exprimensque animi cuiusque habitum. Aliquando ponitur pro electione, [*Elettione*.] Liu. Et eam lectionem nemo ratam habuerat. Aliquãdo pro collectione, [*Raccolta*] Col. lib. 2. c. 2. At saxosum facilè est expedire lectione lapidum.

LECTISTERNIATOR, oris, m. 3. qui lectum sternit. Plau. in Pseu. Tu esto Lectisterniator, tu argentum eluito.

LECTISTERNIVM, nij, n. 2. στρωμνή. apud Athenæum, cum sacrorum gratia lecti in templis sternebantur, ad discumbendum, siue pernoctandum. Propriè Iouis epulum dicebatur. In Capitolio enim stratis tribus lectis conuiuium apponebatur tribus dijs, Ioui, Iunoni, & Minervæ. Iupiter, ideſt, Iouis simulachrũ, statuebatur in lectulo recubans. Iuno & Minerua in sellis considebant, sed appositis epulis non ipsi dij, sed septem epulones fruebantur. De inuentore lectisterniorum lege Liu. lib. 5.

LECTITO, as, p. c. a. 1. [*Leggere spesso*. Ger. Vil vnd offt lesen.] ἀναγιγνώσκω. frequenter lego. Cic. Pato: Pyrrhi te video libros lectitasse. Ponuntur & pro identidem colligere. [*Raccogliere*.] Val. lib. 8. Conchylias, & calculos in littore lectitasse.

LECTIVNCVLA, læ. Cic. in epist.

LECTOR, oris, m. 3. [*Lettore*, קורא core. Ge. Ein leser. *Gal. Lecteur. Hi. El lector*,] ἀναγνώστης qui aliquid legit. Cic. de Orat. Brutus duos lectores excitauit, & alteri Crassi orationem legendam dedit, alteri de leg. Seruil.

LECTVM, n. 2. Λεκτόν. Homero, Asiæ promontorium est, ad Idã montem pertinens, Troademque disterminans ab Aeolide. Auctores Plin. lib. 5. c. 30. & Strab. lib. 13.

LECTVLVS, m. 2. [*Letticello*. Ge. Ein bethlein,] κλινίδιον. Cic. ad Att. li. 14. A cucenda autem vxore sic abhorret, vt libero lectulo neget esse quicquam iucundius. Ter. in Adel. Lectulus in sole ligneis pedibus faciundos dedit.

LECTVS, ti, m. 2. lectulus, cubile, [*Letto*. מטה mittuh. ערש heres. Ge. Ein bett. *Gal. Lit. ou couche. Hisp. Lecho*,] κλίνη, δίφρος. notæ significationis est: dictus, vt Varro inquit, quod lectis herbis, frondibus, & stramentis fieri soleat. Vel (vt alij putant) ab alliciendo, quod fatigatos ad quiescendum alliciat. Alij a Græco deducunt: Nam quem nos lectum dicimus, antiqui Græci vocabant λέκτρον. Ci. ad Pætum. li. 9. Epi. Dixit te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. Idem 7. Ver. Nam pater grandis iam diu lecto tenebatur, ideſt, decumbebat, & iacebat, & morbo vexabatur. Lectos etiam olim habebant in triclinijs, in quibus recumbentes cibum sumebant, quos ab vsu Discubitorios, & Tricliniares appellabant: ad quorum differentiam lectos cubiculares vocat Cic. 2. de Diuin. quos nocturnæ quietis caussa in cubiculis habemus.

LECTVS, us, ui, m. 4. [*Scielta, eletta. Gal. Eslite, choix, election. Hisp. Elegimiento, obra de elegir*,] συλλογή. electio, siue collectio. Tacit. li. 20. Tutor Treuirorum copias recenti Vangionum, Caracatium, Triboccorum lectu auctas, veterano pedite atque equite firmauit.

LECYTHVS, p. c. m. 2. [*Boccale dell'oglio*, צלוח tsaluch. נפך nnpk tsappachath. G. Ein oel krug, oel geschirr, mit einem weitẽ bauch vnd engen halss, in dem man oel hatt. *Ga. Boccal a tenir l'huile, goutteron, ou burette. Hisp. Eleaceytera.*] λήκυθος. vasis genus ventre protuberante, oreque angustiore, oleo asseruando accommodatũ, quod A. Gellius Guttum appellat. Iulius Pollux Lecythum etiam inter vnguentaria vasa annumerat. Per trãslationem item Lecythum prooprationis splẽdore, & exculta in scribendo cura positum legimus. Cic. Att. lib. 1. Nosti illas λεκύθους.

LEDA, f. 1. Λήδη. Tyndari Laconiæ regis vxor fuit, quam cum Iupiter adamaret, transformatus in cygnum cum ea concubuit. Ex quo congressu Leda duo peperit ouа: ex quorum altero nati sunt Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnestra. Oui. in Epi. Helenes ad Paridem: Dat mihi Leda Iouem cygno decepta parentem.

LEGALIS, le, o. 3. [*Cosa che a legge s'appartiene. Ger.* Das zu dem gesatz gehoert. *Gal. De la loy, des apartenances de loy. Hisp. De ley, o pertenesciente a la ley*,] νομικός. quod ad legem pertinet. Quint. lib. 3. c. 13. Aliquando etiam incidere possunt legales tractatus.

LEGVMEN, rij, n. 2. [*Legume*,] χέδροψ. idem quod legumen, a legendo dictum quod manu legatur, non falce secetur. Varr. de re rustic. lib. 1. c. 22. Viciam, lentem, cicerculam, eruiliam, cæteraq; quæ alij legumina, alij (vt Gallicam quidam) legaria appellant.

LEGATA, tæ, f. 1. Cicero Atti. Huc Cerelia missa ab istis ad me est Legata.

LEGATARIVS, o. 1. 2. vel Legataria, dicitur, cui ex testamento aliquid legatum est. Iustinianus Institutio. de Legat. Sed si rem legatarij quis ei ligauerit, inutile est legatum. Legataria prouincia dicitur, quę alicui delegata est. Cic. ad Att. lib. 15. Primum vilam ab istis legationem; dein, si aliquam, hanc legatariam prouinciam.

LEGATIO, onis, f. 3. verbale, [*Ambasciaria, legatione* G. Botschafft, das ampt eines gesandten. G. *Ambassade, legation, l'office d'un ambassade. Hisp. Embaxada*,] πρεσβεία. munus, officium, vel functio legati. Cic. 9. Phil. Etenim cui legatio ipsa mortis caussa fuisset, eius monumentum extare voluerunt, vt bellis periculosis obirent hoies legationis munus audacius. Legatio interdũ pro ipsis legatis, qui mittuntur, ponitur. Quin. li. 10. c. 1. Missa ad Achillẽ legatio. Legatio quoq; quædam est, quę Libera dr. Legationes, inquit Budęus, liberæ olim ornamenti tantum caussa ab Senatu impetrabantur, quemadmodum honorarij magistratus a principibus honestamẽti caussa conceduntur, tituloq; tenus obeuntur, & geruntur. Has aũt ij Senatores impetrabãt, quibus negocia futura erant in prouincijs, vt qui hæreditates persequi, aut legata, aut qui noia exigere volebant in prouincijs, legatorum personis acceptis cõmendabiliores controuersias haberẽt, atq; fauorabiliores. Quãobrem lege XII. tabul. id vetitum erat, his verbis: Rei suę ergo ne quis legatus esto. Cic. contra Rullũ: Legatos vestros auctoritate tenui, qui quamquã rerum priuatarum caussa legationes liberas obeunt, tñ exterę nationes ferre vix possunt. Grauè est. n. nomẽ imperij, idq; ẽt in leui persona pertimescitur, propterea quod vestro, non suo noĩe abutuntur. Est & legatio votiua, quæ voti prætextu suscipitur. Cic. ad Att li. 15. Votiua ne tibi quidem placebat: etenim erat absurdum, quę si stetisset respub. vouissem, ea me, euersa illa, vota dissoluere. Legationem dare, est alicui obeũdæ legationis munus iniungere. Cic. contra Rullum: Quibus vos legationẽ dedistis. Legationem accipere, ideſt, suscipere onus legationis obeundę. Cic. pro Flacc. Qui hanc ipsam legationem, quam habet, non accepit à suis ciuibus, &c. Legationem gerere, ideſt, fungi legatione, & legatum esse. Quin. lib. 7. c. 5. Male gestę legationes apud Græcos.

P. M. Legatio libera. Qui sui negocij caussa, vt exigendæ pecuniæ, visitandi templa Deorum, abesse ab Vrbe diutius volebant, legatione libera à Senatu impetrata vtebantur. Erat autem ex hoc genere votiua legatio: nam, ad Att. l. 11. Libera, inquit, legatio voti caussa datur. Harum legationum definitum fuisse tempus, lege a C. Cæsare lata, ostenditur his verbis li. 15. ad Att. Et habent, opinor, liberæ legationes definitum tempus lege Iulia, nec facilè addi potest. Ante legem Iuliam annuum fuisse tempus lege ea, quam Cõsul M. Cicero tulit, ipse declarat li. 3. de legib. Hoc, inquit, genus legationis ego Consul, nisi mihi leuissimus Trib. pl. intercessisset, sustulissem,

stulissem,tamen minui tempus,& quod erat infinitum, annuum feci. Quo in loco liberas legationes,quasi turpes,nec satis aut ordine Senatorio, aut Repub. dignas multis verbis exagitat. Nomen autem liberæ legationis inde ortum videtur, quod inuitore in vrbem,& rursus exire,liberam legationem habentibus liceret,quod eodem in loco ostenditur, quem attigi iam lib. 15. ad Att. Cæteri porro honores,qui extra vrbem gererentur,ingredientibus in vrbem deponebantur. Ex commentario nostro ad Q. Fr.

LEGATIVVM,ui,n.2.dicebatur id, quod dabatur legato noīe viatici, & impensæ. Vlpian.in l.munerū,ff.de Muner.& hon. Legati quod que, qui ad sacrarium principis mittuntur, quia viaticum, quod Legatiuum dicitur, interdum solent accipere, sed & Nicostrategi,& pistrinorum curatores personale munus ineunt. Idem l.2.ff. de leg. His qui non gratuitam legationem susceperunt,legatiuum ex forma restituitur. Sic legit Budæus: alij Legatitium legunt.

LEGATOR,toris,m.3.qui aliquid legat per testamētū. Sue.in Tib. Iterū eo consente, vt Trebellanis legatam in opus noui Theatri pecuniam ad munitionē viæ transferre concederetur,obtinere nō potuit,quin rata voluntas legatoris esset. Cic. Att. Hortensij legatorū.

LEGATVM,ti,n.2. τὰ κατὰ διαθήκην, diminutio quædam hæreditatis,qua testator ex eo, quod vniuersum heredis foret, alicui quid collatum velit. Modest.l.legatum,ff.de leg.2. Legatū,est donatio quędam testamento relicta; & Legati appellatione fideicommissum,& mortis causa donatio continentur. Pinter.lib.44. Illa vt in periculo credula,poscit codicillos,legatum Regulo scribit. Petere legatum ex testamento. Quin. lib.4.c.14.

LEGATVS,ti,m.2.orator,qui defert mãdata alterius. [*Ambasciatore,legato*,אמר maiech יציר tsir. Ge.Ein gesandter bott,der mit etwas gewalts vnd befelch abgefertigt ist. *Gal. Legat,ámbassadeur. Hisp. Legado,o nuncio,o embaxador.*]πρεσβεύτης.qui legatione fungatur,siue,qui refert mandata alterius. Vir.11.Aen. Legati responsa ferunt. Cic.9.Phil. Lartes Volumnius rex Veientium,quatuor legatos populi Romani Fidenis interemit. Legatus item in bello dicebatur, [*Lugotenente*,] ἀντιστράτηγος. qui Imperatoris vice fungebatur, maximamque eo absente in exercitu obtinebat auctoritatem,quique ab Imperatore cum parte expeditionum mittebatur,aut præsidio præficiebatur. Cæs.lib.2.Bell. Ciu. Neque se ignorare,quod sit officium legati, qui fiduciariam operam obtineret: Vbi legatum propterea fiduciariam operam obtinere dixit,teste Budæo,quia re deunte Imperatore,aut Consule, cedere eam oportet. Legatum mittere de aliqua re,est mittere aliquem, qui de aliqua re cum alio,nostro nomine tractet. Cic.2.de Ora. Cum Athenienses ad Senatum legatos de suis rebus maximis mitterent. Legatos decernere, est censere legatos mittendos esse, siue legatos sententia sua cõstituere. Cic. ad Lentul. Crassus tres legatos decernit.

LEGERDA,æ,f.1.Λεγέρδα. vrbs est Armeniæ maioris,in Enterena regione,non longe ab Euphrate fluuio. Ptol. lib.5.c.13.

LEGIFER,ri,m.2.[*Legislatore*]νομοθέτης. idem quod legislator. Ouid. 3.Amor.Eleg.9. Optauit Minos similes sibi legifer annos. Huius femininum est Legifera. Vir.4.Æn Mactant de more bidentes Legiferæ Cereri, Phœboque, patrique Lyæo.

LEGIO,onis,f.3.τάγμα.à delectu militum dicta est,teste Varrone li.4.de Lingua Latina,eo quod legionis milites viritim legi, hoc est, eligi soleant. Diuidebatur q; legio in decē cohortes: Cohors in quinquaginta manipulos: Manipulus in vigintiquinq; milites. Legiones Romanæ à numero,atq; ordine nomina sumebant: vt Primani, Secūdani,& Decumani milites vocarentur,qui erant primę, secundę & decimæ legionis. Liu.li.7.Bel.Mac. Romana acies vnius propè formæ fuit & hominum,& armorum genere: duæ legiones Romanæ, duæ sociorum & Latini nōis erat,quina millia, & quadragenos singulæ habebāt. Vide Veg.de re Milit.li.2.c.2. & seq. P.M.Legio. In quauis legione erant ætas prima,triariorum: altera, principium; tertia, hastatorum; vltima velitum, quæ velitibus exceptis diuidebantur singulæ in decem centurias: singulis autem centurijs primarij centuriones præerant, eæque in triarijs ita appellabantur,primum pilum,secundum pilum,& deinceps, vsque ad decimū pilum. In principibus primus princeps,secundus princeps,vsque ad decimum. In hastatis,primus hastatus,secundus hastatus, item vsque ad decimam. Duces appellabantur, primipili centurio,primi principis hastati centurio,& ita vsque ad decimū; velites vero in has triginta centurias pro rata parte distribuebantur,Ci.in epist.ad M.Brutum: Nasennius,inquit,octauum principem,ideſt,octauam centuriam principum, duxit, Metello Imperatore. Ex nostro commentario ad Q. Fratrem.

LEGIONARIVS,a,um,o.1.2. τακτικός, quod est legionis, vel quod ad legionem pertinet. Animus Pollio Cic.li.10. Epist. Militem nō modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem vltum quoquam misi. Cæs.3. Bel. Ciu. Et legionarij interioris munitionis defensores,scalis admotis,&c. Legionariæ cohortes. Liu.li.5.Bel. Maced.

LEGIRVPA,pæ,m.1.[*Chirompe la legge.* Ger. Ein gesatzbrecher] νομορράκτης. qui legem frangit. Plaut.in Pse. Impedice,scelerate, verbero, sacrilege,periure,legirupa,pernicies adolescentum.

LEGISLATOR,legislatoris,m.3.[*Colui che fa la legge*, מחקק mechokor. Ge. Ein gesatzgeber. G. *Legislateur,qui fait loy ou ordonnance. His.El que haze,o da la ley,*] νομοθέτης. qui legem tulit. Dicitur etiā Legūlator,& separatim Lator legum,vel Lator legis. Liu.li.4 Bel. Macod. Noster legum lator non in paucorum manu rempublicā esse voluit,Cicer:4.in Catil. Latorem legis Sempronię iussu populi pœnas reipublicæ dependisse.

LEGITIME,[*Legitimamente.* Ger. Nach dem gesatz,ordenlichen. G. *Legitimament. His. Legitima y iustamente,*] adiect. νομίμως. Cic.1.de Offi. iuste & legitimè imperanti. Cuius cōtrarium est illegitimē. Vadel. legitime filij, qui secundum legem nati sunt.

LEGITIMVS,a,um,o.1.2.[*Legitimo*, צדיק tsaddik. G. Gesatzlich,ordēlich,nach furschreibung des gesatzes. *Gal. Legitimè, selon la loy. His. Iusto y hecho por ley.*] νόμιμος. quod est æquum, iustum, conueniens,& secundum legem factum: vt Vxor legitima. Mart. lib.5. Quę legis causa nupsit tibi Lælia Quinctę, Vxorem poteshanc dicere legitimam. Ætas legitima ad petendum consulatum. Liu. lib.5. Bell. Pun. Amor legitimus. Ouid. epist.13.

LEGIVNCVLA,læ,f.1.dimin.à nomine Legio deductum. ταγμάτιον. parua legio. Liu. lib.5. Bel. Mac. Vix duarum male plenarum legiunculārum instar in castris regis.

LEGO,gas,a.1.[*Mandar legar,ambasciatori. G. Enuoyer en ambassade. His. Embiar embaxador,*] πρεσβεύω: in legationem mitto, oratorem constituo, vel meo, vel publico nomine aliquid acturum. In qua significatione præter accusatiuū inuenitur habere datiuū significantē eum,ad quem aliquis legatur. Plau. in Amph. Delegit viros primorū principes: eos legat Thebobis. Sæpius loco huius datiui accusatiuū habet cū præpositione ad. Ci.5.Ver. Nobilē Admonē Centuripinum legarunt ad Apronīū. Cum nominibus legionū constructū,eandem habet constructionē, quam cętera verba motū ad locū includentia. Nā si ea fuerint ciuitatum,castellorū,aut vicorum nomina,in accusatiuo collocabūtur sine præpositione: vt Legare quēpiam Carthaginem,vel Corinthū: Sin regionum ea fuerint nomina, in accusatiuo ponentur mediāte præpositione. Sallust.in Iugur. Legantur tū in Africam maiores nati. Interdum Lego,verbum est militare, idem significans,quod legatū sibi substituere,& parti copiarum aliquem præficere. Cic. Att. lib.8. Dolabella me sibi legauit. Q̄nq. committere. Pla.in Cas. Quin tu es in præfectura tua? quin potius quod legatum est ubi negoti es in præfectura tua? quin potius quod legatum est ubi negocium,id curas? Q̄nque decernere,& testamento aliquid alicui relinquere. [*Lasciare per heredità.*] vt Testator liberto suo argēti pondo decē legauit, hoc est, decreuit ex hæreditate sua decē argenti pondo liberto suo conferri. Liu.li.1.ab vrbe; Numitori,qui stirpis maximus erat,regnum vetustum Siluię gentis legat. Aliqn̄ affligere,adscribere,imputare. [*Cōsignare.*] Liu.li.8.Bel.Pun. Patere nos te,adscribere,imputare. [*Cōsignare.*] Liu.li.8.Bel.Pun. Patere nos omnia,quæ prospera tibi,& populo Rom. imperio euenire,huic cō filio assignare,aduersa,casib. incertis belli,& fortunæ legare. Huius verbi composita sunt Ablego, Allego, Delego,a quo Subdelego, Relego, Sublego,quæ habent p p. Denatiua sunt Collega,& Collegium: de quibus omnibus suo loco.

LEGO,gis,gi,ctum,a.3.[*Cogliere,leggere,* אסף asaph חבר habar ארח arah. G. Samlen,lesen. *Ca. Recuellir,& amasser. His. Coger lo derramado,*] ἀναλέγομαι. propriè colligo, hinc atq. illinc decerpo. Virg.3. Ecl. Qui legitis flores,& humi nascentia fraga. Col.li.2. Optimam quamq. spicam legere oportet, separatumq. ex ea semen reponere. Hinc tractum est, vt Legere etiam sit oculis scripta percurrere, qm̄ litteræ oculis legi,i. colligi videntur. Ci. Mario li.7. Dūmodo is tibi quiduis potius, quam orationes meas legerit. Propter quod ea quoq. quę picta sunt, Legere dicimur. Vir.li.6.Aen. Quin protinus omnem Perlegerent oculis. Tractū a Græcis, qui γράφειν, scribere,& pingere dicunt. Item, qm̄ nautæ dum aspera loca præterueunt, legere,i. colligere vela consueuerunt, quādoq. accipitur pro præterire, vel preternauigare, [*Passare,*] Vir.3.Aen. Littoraq. Epiri legimus. Aliquando pro surripere, quod ea quæ furamur, colligimus, [*Rapire*] Vir.10.Æn. Quid faceres legere,& gremijs abducere pactas? Quo in loco Ser. exponit legere, pro furari. Idem Ecl.9. Vel quę sublegi tacitus tibi carmina nuper. Hinc Sacrilegium. Ab huius verbo passiuo Legor, fit participium Lectus, quod interdū in comparatione,& temporis amissione in nomen migrat: idemque significat quod selectus, siue ex aliorum numero separatus. Hor.in Car.sæculari: Virgines lectas, puerosq. castos. Virg.9.Æn. Præterea bis sex genitor lectissima matrum Corpora, captiuosq. dabit. Cice.5. Ver. Lectissimus adolescens, [*Ottimo,*] dixit. & in 3. Lectissimi viri, atq. ornatissimi. Idem in Cat. & ad Att lib. 10. Lectissima fœmina. Huius verbi composita sunt, Alligo, Colligo, Delligo, Diligo, Eligo, Intelligo, a quo Subintelligo, Neglego. Perlego, Sublego & Seligo, quæ habent, p.c. Significata vide suis locis.

LECTE, ctius, ctissimè. Cicero.in Orat. Sententijs, verbisque lectissimè dicere.

LEGVLÆ,f.1. sunt vittę parulę, siue ligulæ fimbriatæ, veticulatis cācellis, plagulis orbicularibus, a legendo dictæ.

LEGVLEIVS

Leges Legibus, ex Cicer. de Invent. nihil refert, quo loco ponas. Cicero. Lex est ratio summa, insita in natura, quæ jubet ea, quæ facienda sunt, prohibetque contraria. Ea ratio cum in hominis mente confirmata & confecta est, lex est. Quare & ipsa Philosophorum definitio, quod sit scientia rerum divinarum & humanarum, non videtur mihi absolute posita. Nam quæ ratio, quæ scientia, quæ sapientia cum consensu fuit hominum, ut ea non lex esset? Ex quo Crassus, Cicero, Antonius, Hortensius, quique reliqui fuisse dicuntur, non videntur, quod ignorarint, quid esset lex, sed quid esset scripta lex. Ita Cicero, Quæ natura, inquit, non probat, ea si consuetudo comprobarit, contra naturam fiet. Et alibi, Quod si populorum jussis, si principum decretis, si sententiis judicum jura constituerentur, esset jus latrocinari, esset jus adulterare testamenta, si hæc suffragiorum aut voluntate multitudinis probarentur. Quod si tanta vis est stultorum sententiæ, ut eorum suffragiis non modo pestifera, sed etiam mortifera constituantur, cur non sanctissimæ legis, & saluberrimæ, jussis & sententiis constituatur jus furandi, si hoc populis expedire videatur? Ita Cicero. Quæ omnia, ut ostendimus, ad definitionem legis non pertinent. Ceterum Ulpianus, Lex est, quod populus Romanus rogante magistratu constituit. Et Gaius, Lex est, quod populus jubet atque constituit. Quæ definitiones, ut ad Romanas leges accommodatæ, ita ad cæteras non item. Quare Isidorus, Lex est constitutio scripta, quæ ut maneat, populi consensus roborat. Et Augustinus, Lex temporalis est, quæ pro temporum & locorum congruentia, populis aliquando aliquibus utilis est. Quæ definitiones, ut ad omnes leges accommodatæ, ita ad Romanas non item. Quare Ulpianus, Lex est commune præceptum, virorum prudentium consultum, delictorum, quæ sponte vel ignorantia contrahuntur, coercitio, communis reipublicæ sponsio. Et Modestinus, Lex est, quæ necessitatem mandat, vetando peccare, & sanciendo quid rectum sit. Ita Ulpianus & Modestinus, quia Romanas leges definiunt, non omnes. Ceterum Ulpianus, Lex est, quæ omnibus imperat, vetat, permittit, punit. Et Paulus, Lex est, quæ omnibus imperat, vetat, permittit, punit, præmiat. Quæ definitiones, ut ad omnes leges accommodatæ, ita ad Romanas non item. Quare Paulus, Lex est, quæ omnibus imperat, vetat, permittit, punit, præmiat, & quæ ad omnes pertinet. Et Ulpianus, Lex est, quæ omnibus imperat, vetat, permittit, punit, præmiat, & quæ ad omnes pertinet, & quæ ad omnes pertinet, & quæ ad omnes pertinet. Quæ definitiones, ut ad omnes leges accommodatæ, ita ad Romanas non item. Quare

Cic. Tusc. Dæmone deliramenta istiusmodi nugamenta accipiebamus in nostra Lepore. Lucret. Lenibus atque novis ornatum Pieridum carminis, suavibus simbris fonis. Plaut. capitolium est Delphos, ut omnes dicunt, qua vulat lex loris.

Lenio, is, ivi & ii, ire, itum & ctum, Lucret. Sic ubi Mavortius ardor mille modis pectus [...] Lenibat. Sen. Tranquillitatem animi [...] Lenire, & ad quietem revocare. Ovid. Lenit [...] Lucret. Lenibus [...] Lenitur [...] Lenitur [...] Lenitur

lio, & mixtæ fragilis. Vid. s. Lexi. Eius quæ tempestatibus ef-
ficitur fit transitus ad meteoros poeticos, ac placidi capitis,
Iovis, &c. & meteoros, vel Aristotelicos, vel Arabicos, &c. Ut de
Iove, Interdum pro Iride, Arcumque, Lucilius, s. Sat. vt citat
Donat. L. Lucil. Arcumque Iovis, &c. Item magnus tres
meteoros colores ruber nitidi. Lenea interdū pro nubi. Ver-
gil. Pallidaque ex alto lenea grandinat arma vocabat. Ita
ego facio, & ubi ubi, Brontas, &c. Vid. t. Et. Tu Triste Bias
ne vetes, &c. Interdū pro nimbo, & Imagine, Ovidius, Nec
ego. Non hoc meteoros deficit himus. Habet & diuinas fa-
cies, tum ex cœlo, Lenibus ex Cœlum ardentia cœlestia, & Ho-
ra cœnæ fert. Pli. s. 2. c. 20. Quæ ex aqua, ex nimbo, ex aere, ex
igne, ex cœlo, ex sydere, ex terra, ex animalibus, ex homine
fiunt. Lenea ex nimbo, Vid. Lenea. Lenea interdū pro
nimbo. Pli. lib. 11. c. 19. Proluuies cadit quæ quam maxime fer-
ro quæ simili colore reperiatur, ideoque & sanguinea vocatur,
& lenea, & terræ. Pluit. s. 2. c. 2. Aliquo vinculum sole tenus

hoc eſt ſquamas,& maculas faciei deleat,& repurget.

LEPADVS,vide Lopadiſa.

LEPIDOTES,λεπιδωτὶς.gemma,quæ ſquamas piſcium imitatur. Plin. lib.37.c.10.

LEPIDVLE,Plau.in Pſeu.Eam circumducam lepidulè.

LEPIDVM,[*Politè*]aduerb.pro lepidè.Pla.in Pen.Lepidum eloquere. Compoſitum,Illepidus.Donatus dicit,Lepidum dici politum,ἀπὸ τῆς λεπίδος,id eſt,a lamina,ſiue ſquama Plin.libr.34.Excutiuntur velut mihi ſquamæ,quas vocant lepidas.

LEPIDVS,a,um,p.c.o.1.2.venuſtus,feſtiuus,[*Piacenolo,gratioſo bello.* ידי] nahim.Germ.Holdſaelig,lieblich,angenaem.*Gal.Plaiſant, gayſiole, qui eſt de bonne grace.*Hiſp.*Gratioſo en donayres.*]λαμυρὸς. in quo leporis eſt plurimum, quam vulgus imperitum Bonam gratiam vocat,& tam de homine,quàm de oratione,& alijs rebus dſ. Tere.in And.O lepidum caput. Pla in Mil.At quidem iſtuc ætatis, qui ſit,non inuenies alterum Lepidiorem ad omnes res.Idé Moſt. Quin tu te exornas moribus lepidis,cum lepida tute es?

LEPIDE,[*Congratia.*Germa.Holdſeliglich,fein,vnd lieblich.*Gal. Plaiſamment,de bonne grace.*Hiſ.*Gratioſamente,endonayres.*]id eſt, cum lepore,& vt vulgus loquitur,cum bona gratia Cic.ad Att.li. 2.Nunc ſit lepidè illa ἴυγγος radiorum. Pla.in Perſa;Lepidè hercle adiuuas, hoc eſt,eleganter,& oportunè.

LEPISTA,ſtæ,f.1.vaſis aquarij genus,teſte Feſto, idem fortaſſis cum eo,quod Ariſtophanes λεκανὶν vocat.Var.li.1.de vita pop. Rom. vt citat Nonius:Lepiſtę etiam nunc Sabinorum ſanis pauperioribus pleriſque aut fictiles ſunt, aut æneæ.

LEPONTII,m.2.populi ſunt Alpini,Salaſſis finitimi,ex comitatu Herculis ibi relicti,quod membra haberent niue præuſta.Pl.li.3,c.20.

LEPOR,oris,& Lepos,oris,m.3.[*Piacenolezza,gratia.*Germa.Liebligkeit,zierligkeit der red,wolſtand.*Gal.Iolivete,bonne grace,dexterité.Hiſ.Gratia en donayre,dulce hablar,ſuauiloquentia.*]καλλίτεχνια. propriè eſt venuſtas,vrbanitaſque ſermonis.Cic.7.Ver. Lepore,ac venuſtate affluens. Idem 1.de Orat.Magnus in vocando lepos erat in homine.Lepor dicendi,eſt ornatus,concinnitas,elegantia.Ci.4. Acad. Cuius primo non admodum probata ratio,quamquam floruit acumine ingenij,tum admirabili quodam lepore dicẽdi,&c.

LEPORARIVM,ij,n.2.λαγωτροφεῖον.non tm pro loco,vbi lepores alũtur,ſed etiam pro omnibus ſeptis villę affixis accipitur, quæ habẽt incluſa animalia,quæ inibi paſcuntur.[*Parco,vivario.*]Gell.lib.2.c. 20. Vuaria veteres quandoq. leporaria dixere,in quibus oia clauderẽtur animalia.Var.de re ruſ.l.3.c.3.Leporaria te accipere volo, non ea quæ tritaui noſtri dicebant, vbi ſoli lepores ſunt, ſed omnia ſepta affixa villæ, quæ ſunt,& incluſa habent animalia,quę paſcũtur.Hęc antiquiores Roboraria etiam appellari voluerunt, a tabulis roboreis,quibus ſepta erant,antequam muro cingerentur.

LEPORINVS,a,um,p.p.o.1.2.[*Ciò ch'è di lepre.*Ger.Hatin.]λαγῶος,qd eſt ex lepore,vt Pes leporinus. Leporinus cinis,apud Plin.li.28.ca. 11.Lepori inuisę lac.Var.2.de re ruſt.c.11.

LEPRA,ę,f.1.[*Lepra,*צרעת tſarahath.German.Auſſatz.*Gal.Lepre,ladrerie.Hiſpa.Lepra,*]λέπρα.Galeno,cęteriſque Græcis medicis,ſcabie, genus eſt,cutem deformi obducens cruſta,a batra naſcens bile,corpuſque vehementi pruritu infeſtans .In qua ſignificatione Lepræ vocabulo vtuntur etiam Latini.Plin. lib.26.Lachrima viriũ veluti gemma, lepras,& lichenas, & pſoras,nitro ante præparatas ſoluit Auicenna vero,cæteriq.Arabicæ factionis,leprę vocabulum impropriè vſurpant pro elephantiaſi, quod morbi genus ſuperiori multo eſt pernicioſius;vt quod non ſolũ cutem infeſtet, verum etiam carnem ipſam vſque ad oſſa depaſcatur.

LEPRIVM,n.2.λέπριον.Elidis oppidũ ad Alpheũ fluuiũ,cuius incolæ dicũtur Lepriatæ.Vide Plin.lib.4.c.5.& Ptolomęũ libr.3. c.16.Eſt & alterum eiuſdem nominis oppidum in Arcadia:cuius meminit Plin.lib.4.c.6.Cic.lib.6. ad Atticum.

LEPTE ACTA,λεπτὴ ἄκρα. Indię promontorium; aliàs Drepanum appellatum,de quo vide Plin.lib.6.c.29.

LEPTINES,p.pr.m.3,λεπτίνης.Athenienſis orator fuit nõ incelebris, qui cũ liturgiarũ onus ad paucos,eoſq. tenuioris fortunæ redijſſe videret,potentioribus ferè omnibus immunitate donatis,tulit legem,vt,ſublato iure imunitatis,liturgiarũ ſumptus ex æquo a ditioribus ſuppeditarentur. Quam legem oppugnat Demoſthenes ea oratione,quam aduerſus Leptinem inſcripſit.

LEPTIS,f.3.λέπτις. Ptolomæo duarum vrbium nomen eſt in Africa propriè dicta,quarum minor,quæ Sarana dicitur,inter duas Syrtes eſt ſita,cuius meminit Silius li.3.Tabraca,tũ Tyriũ vulgus Sarranaq. Lepus.Hæc etiam Neapolis dicitur, vulgo *Mahometa.* Altera,quæ maior Leptis dicitur,trans Syrtim minorem ſita eſt, ad Oeam oppidum, vulgo Tripoli.De hac Hieronymus;In Lepti(inquit)vrbe ſemibarbara, & poſita in ſolitudine, moris eſt, vt nurus altera die ſocrum ollam mutuo poſtulet.Vtriuſque ciuitatis meminit Strab.lib.17.

LEPTOCARYA,n.2.λεπτοκάρυα. Græco nomine dicuntur auellanæ, quæ & Ponticæ,& Heracleoticæ appellantur.

LEPTON centaurij,n.2.κένταυριον λεπτὸν.hoc eſt,Centaurium minus, herba eſt,quam Latini Fel terræ vocant,propter ſummam amaritudinem.Galli vocant Exacum,eo quod potũ omnia medicamenta mala per alvum exigat.Plura vide apud Pli.lib.25.c.6.

LEPTOPHYLLON,n.2.λεπτόφυλλον,ſeptima tithymali ſpecies eſt,in petris naſcens,ita dicta a tenuitate foliorum. Alio nomine Dendroides,δενδροειδὲς,appellatur,eo quod ex omnibus tithymali generibus commodiſſimum ſit.Vide Pli.li.26.c.9.

LEPTORAGES,f.3.λεπτόραγες. vuæ quædam dicuntur,dulces quidem habentes acinos, ſed tenues tamen & minutos, cuiuſmodi ſunt quas vuas Corinthiacas vulgo appellamus.Plinius libr.14.caput.1, Eſt & illa naturæ laſciuia, vt pręgrandibus adhæreant pergulis parui,mites,& ſuauitate certantes;leptoragas has vocant. Hactenus Plinius; dictæ autem ſunt leptorages,ab acinorum tenuitate. Nam λεπτὸν,exiguum eſt,& tenue,ῥάγες autem a Græcis vuarum acini dicuntur.

LEPVS,oris,m.3.[*Lepre,*ארנבת arnebeth.Germa.Ein has.*Gal.Lievre. Hiſ.Liebre.*]λαγὼς.animal ſatis notum,a celeritate dictum, quaſi leuipes,ſiue (vt Varro putat libr.3. de re ruſt.cap. 22.) ab eo quod Æoles antiquo vocabulo λέπορις vocabant,quem nos leporem.Vide plura de hoc apud Gell.lib.1.cap.18.Virgil.1.Georg.Auritoſq. ſequi lepores,tũ figere damas.Per translationem pro infami, impudico,ſiue pathico accipitur: ſiue qd hoc animal poſteriore poſtiſſimũ ſui parte,hoc eſt,lumbis,& clunibus, pulpamentum de ſe prębeat;ſiue quod puerorũ amatores non ſecus illos ſectentur,venenturq. atq. canes leporem: ſiue quod lepori vtrumq.ſexum tradant in eſſe,ſicut & hyænę.Terent.in Eun.Lepus tute es,& pulpamentũ quæris,id eſt,quod in te habes(inquit Donatus) hoc queris in altero.Lepus etiam piſcis eſt è lacertorũ genere,inter marina venena numeratus, præſertim in Indico Oceano, vbi vel ſolo tactu peſtilens,vomitum diſſolutionẽq.ſtomachi protinus creat: in noſtro mari colore tantum lepori ſimilis,in Indis & magnitudine,& pilo duriore.Hæc Plin.lib.9.c.49.

LEPVSCVLVS,li,m.2.[*Leprettino.*Germanic.Ein haeslin,]λαγίον.diminut.à Lepus.Cicer.6.Ver.Si minus eiuſmodi quidpiam venari potuerant,ita quidem certe pro lepuſculis capiebantur patellę.

LERINA,f.1.inſula eſt Prouinciæ Narbonenſi adiacens,e regione Antipolis.Plin.lib 3.c.5.

LERNE,vel LERNA,f.1.λέρνη.lacus eſt in agro Argiuo,Herculis labore notiſſimus,qui in eo Hydram Lernæam ferunt interemiſſe,vicinæ omni regioni adeo infeſtã,vt locũ fecerit prouerbio,λέρνη κακῶν, hoc eſt, LERNA malorum. Eſt & fluuius eiuſdem nominis per Prachus in ſinum Argolicũ illabens,teſte Str.lib.8, Hinc LERNęus,a,ũ, λερναῖος.vt Palus LERNæa,Hydra LERNæa.† Item Lemiſerus.Ouid.

LERO,ronis,f.3.λέρων.inſula eſt Galliæ,Antipoli aduerſa,cuius meminit Plin.lib.3.c.5.

LESBOS,f.2.λέσβος.inſula eſt Carię adiacens,in mari Icario,vna Sporadum:quæ & Leria dicitur,teſte Strab.lib.10.Inſulani Lerij,λήριοι dicuntur,qui olim corruptiſſimis moribus fuiſſe perhibent.Hinc eſt illud,quod Phocylidę numine circumfertur, λήριοι κακοὶ πάντες, ἐμὲ δ' οὐ Πάντες,πλὴν Πατροκλέους,καὶ Πατροκλέης λήριος,hoc eſt, Lerij mali,non vnus quidem,alter vero minimè:Sed vitioſis excepto Patrocle.Et tamen Patrocles quoque Lerius.

LERTOSA,f.1.λερτῶσα. Hercaonum oppidum in Hiſpania Tarraconenſi.Ptol.li.2.c.6.

LESBIVS,bia,bium,o.t.2.λέσβιος.vt Lesbium vinum,apud Gell.libr. 13.c.5.Lesbous,a,um,p.pr.Hor.lib.1.Car.Lesboum refugit tendere barbiton.

LESBIDES,p.c.f.3.dicuntur mulieres ex Lesbo.Sappho apud Ouid.in epiſt.Lesbi des infamem quæ me feciſtis amatę.

LESBOS,f.2.λέσβος.inſula eſt i Aegeo,Aeolicarũ vrbiũ metropolis,quę olim vniuerſæ Troadis imperiũ obtinuit,vulgo *Metelin.* Ambitus eius ſtadiorum centum ſupra mille a Borea in Auſtrum protenſa, quingenta & ſexaginta ſtadia longitudinis habens;feraci agro & multa materia ad claſſes conficiendas idonea. Vrbes in ea fuere memoratu dignę Mitylenæ, a qua nunc tota inſula Mitylene vocatur,& Pyrrha in occidentali littore ſita.Fuit & Ereſſos,& Antiſſa,cum portũ, & Methymna. Dicta Lesbos ab vrbis nomine,quæ in ea potentiſſima fuit,ſiue a Lesbo Iapeti filio, qui in eam inſulã nauigauit.Ex hac Pittacus vnus ex ſeptem Græciæ ſapientibus,nec Alcæus,Sappho,Theophraſtus Philoſophus, & alij viri ſcientia clariſſimi orti fuere.

LESSVS,us,m.4.[*Pianto,* משפד miſpedh ווי rehi.Ger.Ein klaeglichs heulen vnd weinẽ.]θρῆνος.lugubris eius latio.Cic.de Legib.mulieres genas ne raduntoneve leſſum funeris ergo habẽto His.n.verbis ſignificatur lamentationem lugubrem in funeribus prohibent.

LESTORI,m.2.populi Indię extra Gangẽ: qui feri & ſylueſtres eſſe dicuntur,& in ſpecubus habitare, & coruis albis & pſittacis abũdare.Meminit horum Ptol.l.7.c.2.Hodie regnum *rego* dicitur.

LESTRYGONES,m.3.hinc potius Leſtrygones,cum diphthongo in prima ſyllaba.Λαιστρυγόνες.populi fuerunt Italię totius immanſſimi, agrum Formianum non procul a Caieta incolentes,humanaq.carnę veſcentes.Dicti Leſtrygones.ἀπὸ τῆς λαιστείας,hoc eſt,a latrocinio.Verum de his copioſius egimus ſupra ſuo loco.

LETHAEVS,m.2.Λήθαιος.fluuius Aſię,ortũ habens a Pactio Epheſio

Lethargus, Acigua Morbus, vbi vapor in Meatu Auris ipſius ſe colligit, & Aurem obſtruit, ut in Catarrhoſis, ex quarti Coacorum ordine ſeptimo libro. 20. Sunt & alii ordines nonnulli Lethargorum, ſed ſatis ſunt iſta.

Lethargus, Sonnolentia, à Morbo ſomnolento. G. Toedtich. Gal. Lethargie, Sommeil. Hiſp. Lethargo, Sueño. It. Letharghia, Letargo. Ger. Schlaffſucht. Pol. Sen, Sennosc. Bohem. Spanek, Spanliwoſt. Ang. Drowſie, Sleepie. Dan. Sleeffuge. Sueth. Sofwande. Ital. Letargo, Sonnolenza, Sonno profondo. Lat. Veternus, Somnus profundus, Sopor, Lethargia, Lethargus, Lethargicus affectus, Lethargicum malum, Lethargicus ſomnus, Lethargicum vitium, Lethargicum Pathos. Graecis Lethargus, Lethargia

consecutus, Ea & nobis usque Cyprum, & qui dem in mari Ly-
cio. Similes propemodum in Cypro vestes sunt Leontiæ, hoc
Leontiæ, de quibus Strabo lib. 14. Leontiæ in dextra ora Cilicum
ad Taurum, ita quas indicavimus descripsi eorum more, & nostri
fere quidem non sunt, sed ab Isauris mutuatæ, Pamphylorum, Ar-
chi Pisidarum item dicimus & Isauras, Mantuæ, Pisidarum, & Pa-
mphyliæ etiam, Leontiæ nostræ proxime quidem accedunt, sed
non eadem, vestibus non sunt.

LEONTIUM, ii, n. Herbarum genus, pilis ceu crispatis & densis op-
pansum, Plin. lib. 22. cap. 22. Hymenitis.

LEONTOPETALON, i, n. Dioscoridis genus Orvalæ, cui nomen quod
folia ejus Leonis auriculis similia habeant. Quod & Plinius ait, cum
dicit, Alterum genus, cui & altitudo, & folia Leontopetalon simi-
lia sint, Plin. lib. 27. cap. 8.

LEONTOPODIUM, ii, n. Herbæ genus, quæ & Leontice nostris dicitur.
Est autem Leontice, ut Dioscorides scribit, radice tuberosa, quæ
Leontopodium dicitur, & Leontopodium quod & Pentaphyllon Græ-
corum, insigne, & flumina fugit, quorum pars quæ in aqua est, pu-
tris facilis est, & non colorem cognitum servat, Plin. lib. 25. cap. 4.

LEONTOPODIUM, ii, n. Herbæ genus, quæ & Leontice nostris dicitur.
Est autem Leontice, ut Dioscorides scribit, radice tuberosa, quæ
Leontopodium dicitur, & Leontopodium quod & Pentaphyllon Græ-
corum, insigne, & flumina fugit, quorum pars quæ in aqua est, pu-
tris facilis est, & non colorem cognitum servat, Plin. lib. 25. cap. 4.

LEONTOPODIUM, ii, n. Herbæ species alterius quidem ab Leontice
nostris dicitur, sed non eadem, vestibus non sunt. Mantuæ, Pisidarum item dicimus & Isauras, Pamphylorum, Ar-
chi Pisidarum etiam, Leontiæ nostræ proxime quidem accedunt, sed
non eadem, vestibus non sunt. Mantuæ, Pisidarum item dicimus & Isauras, Pamphylorum, Ar-
chi Pisidarum etiam, Leontiæ nostræ proxime quidem accedunt, sed
non eadem, vestibus non sunt.

LEONTOPODIUM, ii, n. Herbæ species alterius quidem ab Leontice
nostris dicitur. Est autem Leontice, ut Dioscorides scribit, radice tuberosa, quæ
Leontopodium dicitur, & Leontopodium quod & Pentaphyllon Græ-
corum, insigne, & flumina fugit, quorum pars quæ in aqua est, pu-
tris facilis est, & non colorem cognitum servat, Plin. lib. 25. cap. 4

rent. Et dicti Legislatores. Et Cuperent Legislatores. Et Dicti Legislatores. Et Cuperent Legislatores. Et Dicti Legislatores. Et Cuperent Legislatores. Et

ii. Rem certam, aut in specie certam diffinitam eiusdem diffinitæ, aut diffinitæ tantum generis. Leges latæ sunt multiplices, quæ hic non dicto, & ex pertis conditionibus, aut quod certa pœna quæ ti, aut minorem. Leges ex forte pugnantes sunt, quæ ex diuersis, non quidem eodem tempore latis, diuersa inter se iubent, inhibent, aut de re quæ diuersa inter se sunt, non certa, quæ ex forte pugnantibus certum quoddam, quod ex his colligi potest, non colligunt. Leges quæ ex diuersis legibus colligi possunt, certum quid ex his colligunt. Leges dictæ, & latæ sunt, & abrogantur, non tantum ratione, sed etiam Deo, & Ecclesiæ, ut ostendimus in Tract. de Legibus. Leges dicuntur ad aliquid, quia ad aliquid ordinantur, & ad illud finem tantum ordinant, non ad alium. Leges non essentes generis subordinati, non reputantur leges, ut ait Ioannes Andreas, & Cardinalis Zabarella, quia non habent finem ultimum. Cicero pro domo sua, tum fecisse videtur, quia ea lex publicæ utilitatis causa ferebatur, ut Clodius iure consulti, qui ad eius legis latorem consulebantur, consilium ad populum ferrent, confidebat, quod ipsi non consulerent, quæ ipsi contra populum consulturi essent, quia ea lex, ut dixi, publicæ utilitatis causa ferebatur, quæ sententia Ciceronis, ut dixi, non videtur fuisse probanda. Sed de Ciceronis facto, & sententia, quam hic tangit, alias, & alibi, & in Tract. de Legibus, & alias quam ibi dicemus. Leges quæ sunt contra bonos mores, non sunt leges, ut ait Ioannes Andreas, quia non habent finem ultimum. Quidam dicunt, quod leges humanæ non obligant, nisi mediante aliquo bono, quod leges humanæ sunt ordinatæ ad bonum, & ad finem ultimum, & sic non potest intendere aliquis bonum, nisi mediante

medio die: Ne libellos ac rationes aquæ ullo modo corrumpat, aut ea ventorum vi vel halitu humidum, libellum vero grauem reddat, emungendi ei Librum, vt C. dicebat, auidus Libellus, & Liber, vt Cicero, Liber, & Libellus, vt Plinius, Libellus, & Liber, vt Gellius, Liber, & Libellus, vt Seneca, Liber, & Libellus, vt Suetonius, Liber, & Libellus, vt Iustinus, Liber, & Libellus, vt Quintilianus, Liber, & Libellus, vt Ammianus, Liber, & Libellus, vt Paterculus, Liber, & Libellus, vt Tacitus, Liber, & Libellus, vt Iulius Frontinus, Liber, & Libellus, vt Aurelius Victor, Liber, & Libellus, vt Eutropius, Liber, & Libellus, vt Sextus Rufus, Liber, & Libellus, vt Orosius, Liber, & Libellus, vt Ausonius, Liber, & Libellus, vt Claudianus, Liber, & Libellus, vt Sidonius, Liber, & Libellus, vt Boëtius, Liber, & Libellus, vt Cassiodorus, Liber, & Libellus, vt Iornandes, Liber, & Libellus, vt Procopius, Liber, & Libellus, vt Agathias, Liber, & Libellus, vt Nonnosus, Liber, & Libellus, vt Theophylactus Simocatta, Liber, & Libellus, vt Georgius Pisides, Liber, & Libellus, vt Nicephorus Callistus, Liber, & Libellus, vt Nicephorus Gregoras, Liber, & Libellus, vt Laonicus Chalcocondyles, Liber, & Libellus, vt Ducas, Liber, & Libellus, vt Phranzes, Liber, & Libellus, vt Andr. Fugger, Liber, & Libellus, vt Sigonius, Liber, & Libellus, vt Onuphrius Panuinius, Liber, & Libellus, vt Petrus Bizarus, Liber, & Libellus, vt Thuanus, Liber, & Libellus, vt Andr. Schottus, Liber, & Libellus, vt Iacobus Gretserus, Liber, & Libellus, vt Iacobus Pontanus, Liber, & Libellus, vt Iacobus Bongarsius, Liber, & Libellus, vt Petrus Cunæus, Liber, & Libellus, vt Iacobus Philippus Bergomas, Liber, & Libellus, vt Petrus Bertius, Liber, & Libellus, vt Iacobus Augustus Thuanus, Liber, & Libellus, vt Petrus Scriverius, Liber, & Libellus, vt Iacobus Gothofredus, Liber, & Libellus, vt Iacobus Sirmondus, Liber, & Libellus, vt Petrus Pithœus, Liber, & Libellus, vt Franciscus Pithœus, Liber, & Libellus, vt Petrus Daniel, Liber, & Libellus, vt Claudius Salmasius, Liber, & Libellus, vt Petrus Petitus, Liber, & Libellus, vt Iacobus Sponius, Liber, & Libellus, vt Iacobus Spanhemius, Liber, & Libellus, vt Iacobus Perizonius, Liber, & Libellus, vt Iacobus Gronouius, Liber, & Libellus, vt Petrus Burmannus, Liber, & Libellus, vt Petrus Burmannus Secundus, Liber, & Libellus, vt Petrus Wesseling

cunctis plebis, & urbis per triumphum, & omnes huius Venetiæ ciues inter magnos. Quod ei Liberi potestas? Ad Mare, inquit, Adriaticum, quod est Aquitanicum ego Liberalis per potestas de ea quod Sena per Tyrrhenum. Liberalis per potestas de ea quod Ianua per Ligusticum. Et ego, & Ego vtique ab hoc autem Thessalonicæ, hoc fuit ego ab Tyrrhenum Aquitanicum, & Ligusticum Liberalis Liberalis Ianua per ea quod Sena per Tyrrhenum. Liberalis per ea quod Venetia per Adriaticum. Liberalis per ea quod Thessalonicæ per Aegæum. Liberalis per ea quod Alexandria per Nilum. Liberalis per ea quod Roma per Tyberim. Liberalis per ea quod Ianua per Ligustic

ſ… …i ceperunt,pro iis ſcilicet, qui poſt iuſtam ſeruitutem libertatem eſſent conſecuti. Quod manifeſtiſſimè oſtēdit Suet.in Claudio his verbis: Ignaius temporibus Appij,& deinceps aliquamdiu, Libertinos dictos,non ipſos qui manumitterentur, ſed ingenuos ex his procreatos.† Libertinitas,ipſe ſtatus libertin.in l.iuxta.C.de l.]

LIBERTVS,m.2.]*Fatto libero de ſeruo.*G.Ein freygelaſſner.*Gal. Affranchy & mis en liberté*,H.*El que de ſieruo fue hecho libre*]ἀπελεύθερος. qui cum eſſet ſeruus,factus eſt liber,ita dictus quaſi liberatus.Huius relatiuum eſt Patronus. Plaut.in Aſin. Magis decorum eſt, libertum potius,quàm patronum,onus in via portare. Vlpianus eū eſſe libertum definit,quem quis ex ſeruitute ad ciuitatem Romanam perduxit. Quin.li.7.c.8 Patrono in libertum manus iniectio ſit.Liberta,femininum.Hor.1.Serm.Sat.1. At hunc liberta ſecuri Diuiſit medium fortiſſima Tyndaridarum. Modeſtinus, Libertis,libertabuſque meis, libertum libertæ teſtatoris non contineri.

LIBET,[*Place*,נעם iaath. Ger. Es geliebt mir,es geluſt mich,] δοκεῖ, ἐπίρρημα.verbum impersonale,idē ſignificans,quod placet,a labendo(vt Varro inquit)quod quæ placent,in mentem prolabātur. Cic.de Diu.De quo primo hoc libet dicere.Duo habet præterita, libuit,& libitum eſt.Plau.in Pſeud.Cur id auſus facere? B.Libuit, id eſt,ſic volui,ſic placuit mihi.Idē in Aſin.Si quid te volam, vbi eris? L.Vbicumq;libitum erit animo meo.Hinc fit Collibet, p. c. vel Collubet,collibuit,collibitum eſt,collibere, idem quod libet. Ter.in Eun.Si quid collibuit,noui te.

LIBETHRA, libethræ,p.p.f.1.λείβηθρα. Fons Muſis ſacer in Magneſia regiuncula,Theſſaliæ annexa,ut docet Pli.l.4.c.9.& Pompon. Mela lib. 2. Sunt qui in Olympo monte Libethram vrbem fuiſſe dicant, à Sye torrente funditus euerſam. cum iam olim oraculo prædictum eſſet,fore vt Libethrij ὑπνώδεις omnes interirent,cum Orphei oſſa Sol inſpexiſſet. Erant autem Orphei reliquiæ in columna quadam conditæ,quæ viæ imminebat,à Dio in Olympum ducenti. Quem in locum cum ingens hominum vis conueniſſet, vt paſtorem in ſomnijs ſuauiter canentem audirent,euenit,ut columna euerſa Orphei oſſa nudarentur:eodemque die torrens nomine Sys ſupra modum auctus, Libethrios cum vrbe ſubmerſit. Vide Cælium Rhod.lib. 18.c.22.

LIBETHRIDES,f.3.λειβηθρίδες.dictæ ſunt Muſæ a Libethra Magneſiæ fonte,Muſis ſacro,& Poetarum carminibus celebrato, ut non obſcure innuit Pompon.Mela.li.2.in deſcriptione Macedoniæ. Strabo tamen lib.10.auctor eſt,Muſas appellatas eſſe Libethridas a Libethro Thraciæ monte,quē poſtea Macedones tenuerūt:ſub quo & antrum fuiſſe ait Muſis Libethridibus a Thracibus conſecratum.Virg.7.Eclog. Nymphæ noſter amor Libethrides.

LIBETHRVS,p.p.m.2 λείβηθρος.mōs eſt Macedoniæ,teſte Lycophrone,habens ad radicem Pimpleum, fontem, Muſis conſecratum. Alij Libethron,Thraciæ montem eſſe aiunt,poſteaa Macedonibus occupatum:ad cuius radicem antrum fuit,Muſis Libethridibus a Thracibus conſecratum. Vide Strabonem lib.10.

LIBIDINOSE[*Smoderatamente*.G.Mutwilliglich. *Gal. Impudiquement,d'vn appetit deſordonne. Hiſpa. Luxurioſamente*]ἀκρατῶς.idē quod impotenter,& pro animi libidine.Ci.1.Ver.Vtque ille libidinosè,quæ nefariè,quæ crudeliter fecerit.

LIBIDINOSVS,noſa,noſum,o.c.1.2.[*Luſſurioſo,libidinoſo*]יהוגהב yhogheb. Ge.Geil mutwillig,boeſen,luſten ergeben.G.*Impudique,ſuyet,a ſon plaiſir,deſordonné,adonné apaillardiſe. Hi. Luxurioſo*,]ἀσελγής. qui in libidinem propenſus eſt,quiq; Veneri plus æquo indulget. Ci.in Catil. Libidinoſa enim & intemperans adoleſcentia, effœtum corpus tradit ſenectuti. Quin.lib.6.c.4.Libidinoſior es,quàm vllus ſpado.Libidinoſas ſententias, Cice. pro Domo ſua dixit, quæ pro libidine cuiuſque feruntur.Libidinoſæ dapes dicuntur exquiſitæ,& curioſæ.Col.in præf.lib.10. Mox cum ſequens & præcipuè noſtra ætas,dapibus libidinoſis pretia conſtituerit,&c.

LIBIDO,pe.p.libidinis,f.3.[*Libidine,luſſuria*,בלהה haghbah, תאוה tauāh.G.Mutwil,ein jede vngeziēpte vnd vnordēliche begierd. *Gal.Plaiſir,volupté deſordonné,appetit deſreiglé,paillardiſe.Hiſ.Gana,Antoie,luxuria*.]ἐπιθυμία.eſt effrænata,& temerè ſuſcepta rei alicuius cupiditas.Vnde fere ſemper in deteriorem partem accipitur.Pla.in Epid. Nequam es homo Epidice,cui libido eſt malè loqui.Aug.lib.14.de Ciu.Dei,ſcribit Libidinem eſſe generale vocabulum omnis cupiditatis,[*Cupidigia,deſiderio*] cum & ipsā Itā nihil eſſe, quàm vlciſcendi libidinē veteres definierint;& Auaritiā libidinem habēdi pecuniam;Peruicaciam libidinē quomodocūque vincendi:& Iactantiam,libidinem gloriandi. Et cū multarū rerum libidines ſint,tamen cum libido dicitur,neq; cuius rei libido ſit additur,non ferè ſolet animo ocurrere, niſi illa,qua obſcœnæ partes corporis excitantur.Cice.4.Tuſ.Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat; quæ autem aduerſus rationem incitata eſt vehementius,ea libido eſt, vel cupiditas effrænata,quæ in omnib. ſtultis inuenitur.Saluſt.in Catil.medium vocabulum eſſe oſtēdit, quod tam in meliorem,quàm in deteriorem partem accipi poſſit, hoc eſt,pro voluptate tam honeſta,quàm inhoneſta:Magiſq.(inquit)in decoris armis,& militaribus equis,quam in ſcortis,& conuiuijs libidinem habebant.Libido nauſeæ,id eſt,cupiditas vomē di.Cato c.156.Vbi libido veniet nauſeæ,eumque apprehendet,decumbat,purgetque ſeſe.

LIBIDINOR,aris,d.1.]*Darſi alla luſſuria.*הוגהב haghab.Ge.Mutwillen vnd geilheit treiben.*Gal.Sadonner a paillardiſe.Hiſpa.Luxuriar*.] ἀσωτεύομαι.libidinem,perago,voluptati indulgeo.Suet.in Nerone, ca.28.Olim etiam quoties lectica cum matre veheretur, libidinatum inceſtè,ac maculis veſtis proditum affirmat.

LIBITINA,æ,p.p.f.1.Dea,in cuius templo vendebantur, & locabantur ea,quę ad ſepulturam pertinebant,ita dicta a libitu, vel a libidine.Plau.Veneré fuiſſe putat,redditque rationem in Problematibus,quare Romanis ea,quæ ad pompam funebrem ſpectāt,in Veneris templo voluerint aſſeruari,vt ſcilicet eo ipſo humanę fragilitatis admoneremur,certo ſcientes exitum ab ortu nō procul abeſſe,cum eadem Dea moriētibus præſit,& vitam ingredientib. Alij malūt eſſe Proſerpinam Plutonis vxorem,quam,quod inferorum crederetur regina,mortuis præeſſe putabant,ideoq; etiam ea,quibus mortui exornati veluti ad inferos deducuntur, in eius templo voluerint aſſeruari. Quandoque Libitinam poſitā legimus,p ipſo apparatu funebri,quem Libitinarij in vſum exequiarum locabant.Liu. li.40.In vrbe tanta fuit peſtilentia, vt vix tunc Libitina ſufficeret,ad ſuppeditāda.ſ.funeribus neceſſaria.Suet.in Neronei Peſtilentia vnius autumni,quadraginta funerum millia in tōnem Libitinę venerunt.Quo in loco Rationē Libitinæ dixit,pro ijs rationibus,quas conficiebāt ij,qui in æde Libitinæ locabant ea, quę ad funebres pompas pertinerent. Exercere Libitinam dicebātur ij,qui in æde Libitinæ præerant locandis,vendendiſq; ijs,quæ neceſſaria erant funebrem pompam inſtructuris.Val. Max. Qui tūc Librinam exercebant, tum rerum ſuarum vſum, tum miniſteriū ſuum gratuitum polliciti ſunt.Sed quoniam in æde Libitinæ locabantur neceſſaria ad funebrem apparatum,hinc factum eſt, vt Libitina aliquando pro morte, ſeu pro lecto, quo mortui ferebātur, caperetur.Hor.l.3.Car. Multaque pars mei Vitabit Libitinam.

LIBITINARIVS,arij,m.2.[*Colui che vende, ò da à pigione quello che ſi appartiene alla pompa de morti*.Ge.Der die ding ſō zu einer begrebnuſs vōnoetē ſind zuruеſtet,verſihet,oder verkaufft,ein todtengrieber.G.*Celuy qui fait meſtier d'enſeuelir les morts,& faire ſepultures,& funerailles.Hiſp. El que appareia coſa del mort norio*,]ληπτικός. proprie dicitur is,qui locat aut vendit ea,quæ ad pompam,funebrem sūt neceſſaria,vel qui curam habet ſepeliendorum funerum.Tractum eſt nomē à Libitina Dea, in cuius æde aſſeruabantur ea,quę ad inſtructionē funebris pompæ erāt neceſſaria.Vlpianus l.quicumq; .ff.de inſtitutor. act. Si libitinarius, quem Græci ληπτικόν.vocant,ſeruum prolinctorē habuerit,iſq.mortuum ſpoliauerit, dandam in eum quaſi inſtitoriā actionē. Ex quib. verbis patet,libitinarij exercitium honeſtius fuiſſe,quā pollinctoris.Habebāt.n. libitinarij domi ſuæ ſeruos, quorum opera vtebantur ad polinciēdo,hoc eſt,ad abluenda,vngenda,& conſuenda cadaueribus,quos Polinctores vocabāt,a poliēdis cadaueribus. Deſignatores autem dicebantur, qui pompam funebrem inſtruebāt,& cuiq. incedēdi preſcribebāt locum; quos Græci βραβευτὰς appellāt.De quibus latius ſuis locis. Senec. de Benef. An tu Arruntium & Ateium,& cæteros, qui captādorū teſtamentorum artem profeſſi sūt non putas eadem habere,quæ deſignatores,& libitinarios,vota?

LIBO, bonis,m.3.Romanus ciuis fuit, qui Romæ in Comitio puteal primus extruxit,quod iccirco Libonis puteal dicitur ab Horat.l.1. Epiſtol. 20. Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma Proſiluit dicenda,forum, purgatque Libonis Mandabo ſiccis.

LIBO,bas,a.1.[*Guſtare leggiermente,aſſaggiare cō le labra*,נסה naſach Ger.Bloſs verſuchen,mit dē laeffzen antuepffen.*Gal.Gouſter d'vne choſe,commè emmouiller ſeulement les leures. Hiſp.Guſtar*.]λείβω. leuiter deguſto,& quaſi primis labris attingo.Sunt qui Libare dictum putant,quaſi Labiare: cum tamen conſtet verbum eſſe Grēcum.Illi.n.dicūt λείβω,quod nos,e diphthongo in i,longum commutata,vertimus Libo.Vir.lib.4.Georg.Purpureoſq; metunt flores,& flumina libāt.Cice.3.de Legi.Certas fruges,certaſq; baccas ſacerdōtes publicè libāto. Per trāslationē qnq;ponitur pro leuiter tangere.Vir.lib.1.Aen.Oſcula libauit natæ. Quandoq; pro ſacrificare,[*Sacrificare*]Virg.libr. 3. Aen. Tendoque ſupinas Ad cœlum cum voce manus, & munera libo Intemerata focis. Libare laudē ex alienis laboribus,hoc eſt, laudis, quæ alteri debebatur,partem ſripere,& ſibi vendicare.Auct.lib.4.ad Heren.Vide ne facias impudēter, qui tuo nomini velis ex aliorum laboribus libare laudē. Libare interdū eſt excerpere legendo auctores, & quod ſibi vtile eſt trāſumere.Cic.5.Tuſc.Nulla vincla te impediunt vllius certę diſciplinæ,libaſque ex omnibus,quodcumq; te maximè ſpecie veritatis mouet. Libatus participiū, idem quod decerptus. λελοβότες. Cic.lib.2.de Diuin.Naturale quod animus arriperet, aut exciperet extrinſecus ex diuinitate,vnde omnes animos hauſtos,aut acceptos,aut libatos haberemus.Huius verbi compoſita ſunt,Delibo,Prælibo,Prolibo,p.p.Plin.lib. 35. Inter has opes non myrrhinis cryſtallinisve, ſed fictilibus prolibatur ſympulis innocentius. Huius compoſitum eſt Illibatus.

LIBORA,ſ.1.λίβορα.Carpetanorum vrbs in Hiſpania Tarraconenſi, apud

ſi ; apud Ptolem. libr. 2. cap. 6.

LIBRA,æ,f.1.ſtatera,trutina[*Libra*,מֹאזְנַיִם manèch.G.Ein pfund. G. *Vne liure. Hiſ. Libra*]λίτρα.quæ & As,& Mna,ſeu Mina,& pondo dĩ,duodecim conſtat vncijs. Libra tñ vnciariũ varietatẽ accepit, Põdo ſemper idem fuit Erat præterea Libra apud Romanos menſuræ genus,conſtans ex duodecim partibus æqualibus,quas ſimiliter Vncias vocabant. Hanc aũt menſuram ad differẽtiã põderis, Libram menſuralem vocabant, uel Librã menſuram : alterã aũt, qua res appẽdũtur,hoc eſt,pondus ipſum,Libram ponderalẽ, vel librã pondo.Erat aũt libra mẽſuralis, teſte Gal.li.1. de Compoſit. medic.menſura cornea,qua oleum admetiebãtur Romani,interſectã lineis quibuſdã diuidentibus ipſam in duodecim partes.Huius verò librę pars duodecima, hoc eſt,interſtitium inter duas lineas, Vncia vocabatur.Porro quantum differat libra menſuralis in põdere à libra ponderali,docet idem Gal.eiuſdem operis li. 6. oſtẽdens', librã menſuralẽ,æqualẽ eſſe decẽ vncijs ponderalibus, hoc eſt,duabus vncijs minorẽ eſſe libra põderali. Corneis aũt mẽſuris oleum apud Romanos vendi conſueuiſſe, oſtendit etiã Hor.li.1. Ser.Satyr.2.Ac niſi mutatum parcit diffundere vinum : Cuius odorem olei nequeas perferre (licebit Ille repotia, natales,aliosve dierum Feſtos albatus celebret)cornu ipſe bilibri Caulib.inſtillat, ueteris non parcus aceti. Propriè aũt Libra inſtrumentũ eſt, quo res ponderantur,duas habens lances,ex quarũ depreſſione uel eleuatione iuſtum rei pondus deprehenditur. Vñ ẽt Bilancẽ uocãt. Cic.6.Tuſ.Quo in loco quæro,quã vim habeat libra illa Critolai, qui,cum in alteram libræ lancẽ animi bona imponebat, in alterã corporis externa,tantum propẽdere illã boni lancem putat,ut terram & maria deprimat.Perſ.Sat. 4.Scis etenim iuſtum geminæ ſub ſpẽdere lance Ancipitis libræ. Statera verò inſtrumẽtum eſt,quo res ſine lancibus ponderantur.Eſt & Libra cæleſte ſignũ, ꝙ Ceſaris ætate octauo,hodie 13.kal.Octob.Sole ipſum ingrediente,æq; noctium facit autumnale, Vir.1.Geo.Libra die,ſomniq; pares vbi fecerit horas.Plin.li.18.c.25.Alterumq. æquinoctium librę. Libra etiam inſtrumentum eſt fabrile,ſeu potius Geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris,fontium, lacuũ, vel fluuiorũ, num ſcilicet altiora ſint eo loco,quo ea ducere conſtituimus. Quã quam etiam non rato Librę vocabulum vſurpamus pro ipſa altitudine[*Altezza*]quã machina huiuſmodi deprehendimus. Vnde lacum dicimus eſſe pari libra cum mari.i.æquali altitudine. Item fontẽ dicimus eſſe infra libram montis, cuius ſcaturigo mõte eſt inferior.Col.lib.8.cap.1.Sin autem locus,vbi viuarium conſtituere cenſemus, pari libra cum æquore maris eſt,in pedes nouem defodiatur piſcina.Idem inſtrumentum & Libella appellatur per diminutionem.Col.ibidem : Hos autem meatus fieri cenſemus per imã concepti partem,ſi loci ſitus ita competit, ut in ſolo piſcinæ poſita libella ſeptem pedibus ſublimius eſſe maris æquor oſtendat.Ponitur quoque pro libramento.Pli.lib.10.c.36. Contra flatus quoque pernicax libra Bononienſibus calamis.

LIBRALIS & hoc rale.o.3.[*D'vna libra.*Ge.Pfuendig]λιτραῖος. quod eſt vnius libræ.Pl.li.19.c.2.Excedunt ſæpè magnitudinem mali coronei, etiam librali pondere..Librales oſſæ,quæ libræ vnius põdus exæquant. Col.lib.6.c.2. Poſt hæc diductis malis educito linguã, eorumq. eorum palatum ſale defricato, libralesq. oſſas in præſulſæ adipis liquamine tinctas,lingula demittito,

† LIBRAMEN,nis,n. 3. ipſa vis eiaculandi & vibrandi.Liuius libr. 1. Dec. 5. Huic ſpiculo ad libramen parmæ tres, ut ſagittis ſolent, circumdabantur.]

LIBRAMENTVM,ti,n.2.[*Aggueglamento*,G.Gewicht.*Gal. Niuellement,contrepoix.Hiſp.El nivel.*]ἰσοβάρια.æquamentum.Pl.lib.31, ca.6. Libramentum aquæ in centenos pedes ſurſum elici minimũ erit.Libramenta tormentorum,ſunt habenæ & lora,ſeu funes,quibus librantur,ſeu vibrantur tormenta. Tacit.lib.19.Vincula,& libramenta tormentorum abſcidiſſent. Libramenta plumbi, ſunt maſſa plumbeæ in arietes conjectę,& vibratę. Liu.lib.8.Dec.4.In arietes telonibus libramenta plumbi,aut ſaxorum,ſtipitesve robuſtos incutiebant. Cic. Acad. Extremitas & quaſi libramentum,in quo nulla omnino craſſitudo ſit.

LIBRARIVS,a,um,o,3.2.[*Ciò che s'appartiene à libri.*Ger.Das zu den buecheren gehoert.*Gal.Qui appartient à liures*,*Hiſp.Coſa pertenesciente à libros*]χαρτικὸς, quod ad libros pertinet; vt,Atramentum librarium, quo libri ſcribuntur ; quemadmodum Sutorium, quo coria;& Tectorium,quo parietes denigrantur.Pl.li.35.c.6.Omne autem atramentum Sole perficitur,librarium,& tectorium glutino admixto. Taberna libraria [*Libraria*] βιβλιοπωλεῖον. in qua libri venales proſtant.Cic.2. Phil.Quum tu illum in foro ſpectante pop.Rom.gladio ſtricto inſecutus es;negotiumq,tranſegiſſes,niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet. Eſt & Librarius, ria,rium,a libra. λιτραῖος. quod eſt ponderis vnius libræ. Col. lib. vlt.cap.53,Caro in libraria fruſtia concidito. Vbi fruſta libraria vocat, quorum ſingula ſingulas libras pondere adequarent.

LIBRARIVM,rij.n.2.theca eſt,ſiue fœminum, quo libri continentur, Ci.pro Domo ſua ; Exhibe,quæſo,Sexte Clodi,librarium illud legum veſtrarũ, quod tu aũt eripuiſſe è domo,& ex mediis armis.

LIBRARIOLVS,li.th.2.diminutiuum,pro ſcitulo a manu. Ci.ad Att. li.4.Et iam velim mihi mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio vtatur glutinatoribus.

LIBRARIVS,rij,m.2,ſubſtantiuum[*Libraio.ſcrittore de libri.*G.Ein buchſchreiber,der vmb lohn buecher ſchreibt.*Gal.Libraire,ſcriuain de liures.Hiſ.Librero,o al eſcriuano,que eſcriue los libros*]βιβλιογράφος.qui libros manu ſua deſcribit, pretio ad id conductus : nã qui eos vẽdit,Græco potius nomine Bibliopola,βιβλιοπώλης.dĩ. Cic. de lege Agrar. Aliquando tandem me deſignato, lex in publicũ proponitur, concurrunt iuſſu meo plures uno tempore librarij, deſcriptam legem ad me afferunt.Hor.in Arte; Vt ſcriptor ſi peccat, idem libratius, vſque Quamuis eſt monitus,venia caret.

LIBRARIA,rię,f.1.ſubſtantiuum[*Libreria.*G.Ein buchladen.*Gal. Librairie,bibliotheque.Hiſp.La libreria de libros*,] βιβλιοπώλιον. taberna,in qua libri proſtant.Gell.libr.5,cap.4.Apud Sigillaria forte in libraria ego, & Julius Paulus poeta, vir memoria noſtra doctiſſimus,conſederamus.Eſt & Libraria,a Libra: quo nomine ſignificatur ancilla,quæ præficitur partiendis penſis.Iuu.Sat.6.Si nocterna ritus Auerſus jacuit, periit libraria,ponunt: Coſmetæ tunicas.

† LIBRATIO,nis,f.3,ponderatio.Diomed, lib. 3. Autor huius librationis Agretius.]

LIBRATOR,m.3.[*Scãdaoliere.*G.Ein waeger,ein fleiſſiger erwaeger der waſſer vnd brunnen,wie hoch man ſie hinein leyten kondte, *Gal.Poiſeur,fontenier.Hiſpan.Niuelador*,] *vaduimetros.* dicitur qui in ducendis aquis peritiam habet librandi, hoc eſt, expendendi & examinãdi altitudinẽ fontium,uel lacuum, quanto ſcilicet altiores ſint eo loco,quo eos ducere conſtituimus.Plin.in Epiſt.Supereſt vt tu libratorem, vel architectum, ſi tibi videtur, mittas, qui diligenter exploret, ſit ne lacus altior mari. Libratores etiam dicuntur,qui eminus cum hoſtibus pugnant,tela,aut lapides, aut glandes torquentes. Tac.lib.13.Libratoribus,fundatoribuſque attributus locus,vnde eminus lapides,& glandes torquerent.

LIBRILE,p p.n.3.ζυγὸν.ſcapus librę,inquit Feſtus, hoc eſt, trabs illa tranſuerſa, ex qua lances dependent.

LIBRILLA,n.2.(inquit Feſtus)inſtrumenta bellica,ſaxa .ſad brachij craſſitudinem,in modum flagellorum,loris reuincta: inde dicta, quod librari manu, id eſt, ponderari videantur.

LIBRIPENS,is,m.3.ζυγοστάτης.antiquitus dicebatur, qui ante argẽtũ ſignatũ,cum Romani adhuc ære graui vterentur, militibus appẽdebat ſtipendia:dictus Libripens,a libra ænea,qua vtebatur ad pẽdẽda,hoc eſt ad põderãda ſtipendia.Pl.li.13.c.3.Po.Ro.ne argẽto quidem ſignato ante Pyrrhum Regem deuictum vſus eſt.Libralis (vnde etiam nunc libella dicitur,)& dupõdius appẽdebatur aſſis. Quare æris grauis pena dicta : & adhuc expẽſa in rationibus dñr: itẽ impendia,& dependere.Quinq;& Militum ſtipẽdiorũ,hoc eſt, ſtipis ponderandæ penſatores, Libripendes dñr: qua conſuetudine his emptionibus,quæ mancipi ſunt,etiam tunc libra interponitur. Ex quibus Plinij verbis clariſſimè oſtenditur:eum primũ dictum fuiſſe Libripendem, cuius officium erat militibus appẽdere æs graue in ſtipendiũ.Poſtea verò Libripendis nomẽ tranſiiſſe ad eum,qui in manciparionibus,hoc eſt, in contractibus imaginariis, quibus res mancipi,adhibito ære,& libra,alienabantur,tenebat libram.Nã apud veteres(vt docet Boetius in tertia parte Com.in Topic.Ciceronis)res mãcipi,hoc eſt,quæ noſtri ſunt dominij,alienari non poterant, niſi adhibitis ut minimum quinq; teſtib. ciuibus Rom.puberibus,& eo,qui librã tenebat, qui vocabatur Libripẽs. Quo aũt ritu id fiebat,docet Caius lib.1.Inſt,his verbis: Eſt autem mancipatio(vt & ſupra indicauimus) imaginaria quædam venditio.Eaque res agitur, adhibitis non minus quàm quinque teſtibus, Romanis puberibus, & præterea alio eiuſdem conditionis, qui libram æneam teneat, qui appellatur Libripens. Is qui mancipium accipit,æs tenẽs ita dicit;Hũc ego hominẽ ex iure Quiritũ meũ eſſe aio ,iſq; mihi emptus eſt hoc ære,æneaq; libra. Deinde ære percutit librãm idq; æs dat ei,a quo mãcipiũ accipit, quaſi precij loco.

LIBRO,as,a.1.[*Peſare,ponderare,eſſaminare*,פָּלַס pilles שְׁקַל ſchakal. Ge.wegen.*Gal. Peſer,balancer contrepeſer. Hiſpa. Peſar compeſo*] ταλαντόω.pondero,trutino,æſtimo,examino.Pl.li.19.c.5.In priore mire tenui pediculo libratur pondus immobile aurę.Metum librare.Stat.6.Theb.Paulum ſtetit anxius heros, Librabatq; metus. Apul.Omnia prius quam aliquid ſtatuas, libranda ſunt. Aliquando graue facere.Virg.4,Geor.Excurſuſque breues tentant,& ſæpe lapillos Tollunt, his ſeſe per inania nubila librant. Aues etiam ſe librare dicuntur, cum, velut ſagitta arcu excuſſa,ex alto in terrã ſe præcipitant.Pli.li,10. c. 3. Supereſt haliæetus clariſſima oculorum acie,librans ex alto ſeſe,&c.Ouid.8. Met. Corpus librauit in alas. Aliquando æquare,[*Aggueagliare.*] Col. li. 4. Sic permenſum, & libratum opus in ſimilitudinem verueti ſemper procedit. Librare ponderibus.Cice.5,Tuſc.Vnde terra,& quibus librata ponderibus, quibus cauernis maria ſuſtineat, &c. Librare malleum. Ouid.li.2.Met. Lacertijs vitulo dextra libratus ab aure Tempora diſcuſſit claro cauta malleus ictu.Ponitur interdum pro iaculari,& magna vi quicquã iacere,[*Lanciare.*]Plin.in Paneg.Cum libero Marte nunc cominus tela librares, nunc vibrata ſuſciperes.

Vir.

g. Aen. Hoc acriori idem Ecce aliud ſumma telum libratur ab
;) Iunius verba compoſita ſunt, Delibro, quod eſt optimè pon-
o, Gell. Quid relinquitur, niſi delibrati tibi cœnas iubeant, ne
ndo defatigentur? Perlibro, exactè libro. Col. li. 4. Pariter ima
æ ſolum metitur, atque perlibrat.

ibs, m. 3. λίψ. ventus ab occaſu brumali flans aduerſus Vultur-
ita dictus, quod à Libya ſpiret: qua ratione & Africus a no-
appellatur. Gel. lib. 2. c. 22. & lib. 2. c. 47.

M, bi, n. 2. λιβανός. genus dulciarij cibi, ex farre, caſeo, melle, &
p. Vir. li. 7. Et adorea liba per herbam Subijciunt epulis. Dictũ
ũt Libũ à verbo Græco λείβω, quod nos, mutata ει diphthõgo
longũ dicimus Libo. Solẽt enim liba ſacrificijs adhiberi. Alij
unt à Libero patre dictum eſſe libum, quod etiam indicat Ou.
Faſt. Liba Deo fiunt, ſuccis quia dulcibus ille Gaudet, & a Bac
mella reperta ferunt. Quo pacto autem fieri ſolebat libũ, do-
Cato de re ruſt. c. 75. his verbis: Libum ſic facito: Caſeum bene
lere in mortario, vbi bene triueris, farinæ ſiligineæ librã, aut ſi
les tenerius eſſe, ſelibrã ſimilaginis ſolum eodem indito, permi
toq; cũ caſeo bene: oũ addito, & puniceto vnà bene. Inde pa
facito, folia ſubdito, in foco calido ſub teſta ea coquito leniter.

RNA, æ, vel Liburnica, cæ, f. 1. λιβυρνίς. Plutarcho, & Appiano ge
is nauigij leuiſſimi, velociſſimique, quod Liu. 3. Decad. l. 4. Leuẽ
emẽ appellat. Ratio nominis tracta eſt a Liburnis populis in Il
rico, qui olim nauibus velocibus vſi, Ionium mare, inſulaſque
ædabantur. Quæ ex cauſſa Romani naues leuitate, celeritateque
æſtantes Liburnas appellauere, aut Liburnicas, ſicut refert Ap
nus, Hor. in Epod. Ibis Liburnis inter alta nauium Amice pro
gnacula. Sue. in Aug. Vtrobique parte Liburnicarum demerſa,
mulq; eius qua vehebatur fuſis armamentis, & gubernaculo di-
racto. Firmicus, Liburnicum imperium vſurpat, pro nauali.

VRNI, m. 2. λιβυρνοί. populi ex Liburnia regione inter Iſtriam, &
Dalmatiam ſita. Vir. 1. Aen. Antenor potuit mediis elapſus Achi-
is Illyricos penetrare ſinus, atque intima tutus Regna Liburno-
m, & fontes ſuperare Timaui. Liburni item viatores dicti ſunt,
u ex agris iuſſu Magiſtratuum ſæpe vocabant ciues, frequenſq;
rum via erat ab agris ad vrbem. Liburni inde dicti, quod fere
. Liburnia orti eſſent, qui hoc viliſſimum officij genus adminiſ-
abant. Iuue. Sat. 4. Primus clamante Liburno, Currite, iam ſedit,
pta properabit abolla.

RNIA, f. 1. λιβυρνίς. regio ſupra intimum Adriatici ſinus receſ-
m ſita, Inter Iſtriam, & Dalmatiam: ita dicta a Liburno quodã
tico, ſi Stephan. credimus. Hodie *Croaciam* vocant, in ditione
chiducum Auſtriæ.

RNVM, ni, n. 2. Vehiculi ſiue lecticæ genus fuit, ad Liburnicæ na
s ſimilitudinem conſtructum, quo principes Romani vehi ſole
nt adeo molliter, vt interim, vel dormire intus poſſent, vel lege
, vel ſcribere, aut aliud quiduis non incommodè agere. Iuue.
t. 4. Si vocat officium, turba cedente vehetur Diues, & ingenti
riet ſuper ora Liburno: Atque obiter leget, aut ſcribet, aut dor-
iet intus: Namque facit ſomnos clauſa lectica feneſtra.

RNVS, m. 2. λίβυρνος, portus Tuſcorũ. Pto. l. 3. c. 1. Hodie *Liuorno*.

YA, byæ, f. 1. & Libye, libyes, λιβύη. tertia pars totius orbis, quam
Africam dicimus, ab Aſia Nilo fluuio: ab Europa, mari medi-
raneo diuiſa. Dicta autem putatur Libya, quod inde Libs ven-
flare ſoleat: ſeu quod pluuia indigeat, propter nimiam ſiccita-
n. ἀπὸ τοῦ λείπεσθαι καὶ ὕειν. Vel à Libya Epaphi filia, Iouis filij.

AS, Libyadis, f. 3. λιβυάς. Iudææ oppidum, Herodis opus, Iorda-
fluuio ab Ortu adiacens, teſte Ptol. lib. 5. c. 16.

IYCA FERA, λιβυκὸν θηρίον, dicebatur olim in hominem vaſtũ,
llidum, verſipellem, varijs moribus, ancipitiq; ingenio. Quod ge
s portentum Cicero Catilinam fuiſſe teſtator.]

rCONTES, m. 3. inquit Calepinus, Perottum ſequutus, carbunculi
nus eſt langvidius lucens. Verum vterque lapſus eſt, corrupto,
arbitror, Plinij codice deceptus, cum caſtigatoria Plinij exem-
aria gemmas haſche Lithizontas, non Libycontas dictas oſten-
nt, vt latiùs infra docebimus.

YCVS, libyca, libycum, o. 1. 2. λιβυκός, adiectiuum a Libya dedu-
um. Virg. 4. Aene. Te propter Libycæ gentes, Nomadumque ty-
nni: Odere. Libycus campus, agri Argiui pars eſt, inde nomen ha
ens, quod illuc primùm fruges ex Libya allatæ ſint: vnde Ceres
ia ab Argiuis Libyſſa cognominata eſt, teſte Feſto.

YS, vos, λίβυς. gentile eſt maſculinum a Libya deductum, cuius
emininum eſt Libyſſa, ſicut à Phœnix, Phœniſſa.

YSSA, f. 1. λίβυσσα, oppidum fuit Bithyniæ, notiſſimum Annibalis
ertu. Pli. lib. 5. c. 32. Fuit & Libyſſa oppidum, vbi nunc Anniba
s tantùm tumulus eſt.

YSTINVS, m. λιβυστῖνος. dictus eſt Apollo ab his, qui Pachynum
iciliæ promontoriũ icolebãt, eo quod immiſſa Libybus, hoc eſt,
arthaginẽſib. hoſtib. peſte, pene cũctos ſubita morte iteremerit.

YSTIS, idis, f. 3. λιβυστίς. Stephano, poſſeſſiuum eſt femininum pa
onymici formam habens, a nomine Libys deductum, cum tamẽ
nalogiæ ratio Libyſſis poſtulare videatur. Virg. 3. Aen. Horridus
iaculis, & pelle Libyſtidis vrſæ. Quo tamen in loco nonnulli Li
byſſidis legere maluerunt quam rectè, ipſi viderint. Stephanus
certè à nomine Libys, λιβυστικός. deducit, λιβυστῖνος, λιβυστίνη, λιβυ-
στικὸς, καὶ λιβυστίς, putatque ea fieri à genitiuo λίβυος, à nomine Li
bys irregulariter formato, pleonaſmo τοῦς. cum regularis geni-
tiuus ſit Libyos.

LIBYSTOS, m. 2. λίβυστος. oppidum eſt Scytharum Aroterum, nõ pro-
cul à Danubij oſtijs: cuius meminit Plin. in deſcriptione Thraciæ,
lib. 4. c. 11.

LICEO, lices, licui, citum, n. 2. [*Esser estimato, esser apreçiato*, יקר jakar. Germ. Geſchetzt oder angeſchlagen werden. *Gal. Estre mis apris, estre apretié. Hiſ. Ser puesto en precio,*] πλειστιμᾶσθαι. antiquũ verbum eſt, ſub voce neutra paſſiuam habẽs ſignificationem; vnde à Grammaticis neutrum paſſiuum eſſe dicitur, quemadmodũ Veneo, & Vapulo: quæ cum voce neutra ſint, ſignificationẽ tamẽ habent reſpondentem verbis paſſiuis, Vẽdor, & Verberor. Licere itaque res aliqua dicitur, cum precium pro ea offertur. Contra Liceri dicitur, qui rei alicuius emendæ animo precium pro ea offert. ἀντιτιμᾶσθαι. Indicare autem, ἀξιοῦσθαι, dicitur vẽditor, cũ merces ſuas cuipiam certo æſtimat precio. Pl. in Men. Die ſeptimo auctio fiet. MES. Menæchme. MEN. Manè ſanè, Venibunt ſerui, ſupellex, fundi, ædes, omnia Venibunt, quiqui licebunt præſenti pecunia: hoc eſt, quantulumcumque eorum nomine offeretur. Hora. 1. Ser. Contra Leuinum, Valeri genus, unde Superbus Tarquinius regno pulſus fuit vnius aſſis, Non vnquam precio pluris licuiſſe, Cic. ad Att. lib. 12. De Druſi hortis, quanti licuiſſe tu ſcribis, id ego quoque audieram, &, vt opinor, heri ad te ſcripſeram.

LICENTER,] *Licentioſamente*. G. Nachleſſiglich, freffenlich. *Gal. Licentieuſement, abandonnement. Hiſ. Licencioſamente*] ἀδέως. adu. ab adiectiuo Licens, idem ſignificans, quod nimium liberè. Cic. in Orat. Soluũm quiddam ſit, nec vagũ tamen: ut ingredi liberè, nõ vt licẽter videatur errare. Ab hoc Gell. formauit Prælicẽter, quod eſt quaſi nimis licenter: Quæ verba (inquit) finxit prælicenter.

LICENTIA, f. 1. [*Licenza, preſuntione*, רשות riſchjon. Ge. Erlaubung, nachlaſſung, geſtattung. *Gal. Licence, abandon. Hiſ. Licencia, la soltura para mal hazer*] ἀνεσις, ἀδεία. libertas immodica, impunitaq; quædam facultas agendi, dicendique quicquid velis. Ter. Deterio res omnes ſumus licentia, Lucan. lib. 1. Quis furor, o ciues, quæ tanta licentia ferri? Quin. Quæ in alijs libertas eſt, in alijs licentia vocatur. Aliquando etiam in meliorem partem accipitur, ut idem ſit, quod libertas. [*Libertà,*] Cic. 3. Offic. Nobis autem noſtra Academia magnam licentiam dat, vt quodcumque probabile maximè occurrat, id noſtro iure liceat defendere. Idem lib. 1. Offic.

LICENTIOR, oris, o. 3. & Licẽtius, [*Più licentioſo*] μᾶλλον ἀκολαστότερος. quod immodicè liberũ eſt; ut, Licentior epiſtola, in qua nimis liberè ſcribimus. Pli. in præf. Natu. Hiſto. Licentiore epiſtola narrare conſtitui. Licentiora mancipia, dicuntur nequiora, quaſi multa per licentiam facientia. Licentior uita, [*Diſſoluta,*] id eſt, diſſoluta. Val. lib. 9. cap. 1. Licentior Dithyrambus. Idem in Orat. Quid vero licentius, quam quod hominum etiam nomina conuahebãt, quò eſſent aptiora?

LICENTIOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Licentioſo, preſuntuoſo*. G. Das zuuiel freyheit oder erlaubung hatt, muttwillig. *G. Trop licencieux, trop hardi. Hiſ. Suelto de regola,*] ἀκρίτως. qui nimia vtitur licentia. Qui. lib. 1. cap. 10. Nam Ebor dicere, non minus eſt licentioſum, quam ſi Sulphuri, & Gutturi ſubijcerentio, mediam in genitiuo. Tac. Ex moribus Imperatoris miles intactus, aut licentioſus.

LICEOR, ceris, d. 2. [*Mettere all'incanto*, הפק hokir. Ger. Auffein feilding bieten. *Gal. Priser, ou mettre en chere, apreçier. Hiſ. Poner en precio, en al moneda,*] ὑπερβάλλω. idem eſt, quod precium offero in auctione alicuius rei. Pl. in Stich. locos ridiculos vẽdo, agite licemini. Perſ. Sat. 3. Et centum Græcos curto centuſſe licetur. Huius verbi præteritum ratione analogiæ deberet eſſe Licitus ſum, quod, teſte Valla, non eſt in vſo. Eo tamen vſus eſt Ci. 5. Verr. Herbitenſes cum videret, ſi ad Aeſchrionem precium rediſſet, ſe ad arbitriũ libidinoſiſſimæ mulieris ſpoliatũ iri; liciti ſunt vſque eo, quoad efficere poſſe arbitrabantur. Liceri contra aliquem. Cic. 3. Offi. Nõ licitatorem venditor, nec qui contra ſe liceatur, emptor opponet.

LICET, bat, licitũ eſt, ius eſt, integrum eſt, ius habeo, fas eſt [*E lecito*. Ger. Es zimpt ſich, es wirt zugelaſſen, man darff. *Gal. Il eſt permis, il eſt licite. Hiſ. Es licito, conuiene,*] θέμις ἐστί, ἔξεστι. Cic. Neque enim licebat locum numini conſecratum turpi flagitio contaminare. Virgil 9. Aencid. Quandoquidem Auſonios conũgi fœdere Teucris Haud licitum. Modo ſignificat poſſibile eſt, ſiue conceditur, aut poteſtas datur, [*Esser possibile,*] Mart. Piſcinam peto, non licet natare. Quibus in teſtimonijs hoc animaduertendum eſt, vtroque modo rectè dici, Licet mihi eſſe ocioſo, & ocioſum. Cic. Att. li. 1. Quo in genere mihi negligenti eſſe non licet. Idem pro Flac. Cur his per te frui libertate ſua? cur denique eſſe liberos non licet? Si per te licet, id eſt, [*Concedere,*] ſi permiſeris, vel ſi potero à te non impeditus. Plau. in Aſi. Aſinariam vult eſſe, ſi per vos licet. Ter. in Prol. Heau. Date poteſtatem mihi, ſtatariam agere, vt liceat per ſilentium [*Potere*] id eſt, ut ego poſſim agere, vobis tacẽtibus. Lucan. vero lib. 1. Omnia maiorum vertamus buſta licebit?

pro

pere quod eſt, nullique rem à Cæſaribus, per quos ſtetit, Cicilio, de Bruto. Hanc parem patet elle omnium, ac ſingulorum ſententiam, quod ſi quis eſſet, qui dubitaret, Nobis legendum eſſe, Cæſar facile (Cicilio. Cæſ. Lucr. eum non eſſe contemnendum) ſi quis ſcripſiſſet, Cæſar facile mavis eſſe quam dicere eſſe facile eſt. Modo adverſum conſentiens eſt eſſem ſtipes quo quando eſſe. Vrg. Cæſ. Lucr. vereri ne non ſit ſenectus, non ſatis ſtatim exegerat vires ut ſenectus. Modo eſſe, dandum aliquo gen quando. Tacitus Quæſtor. Lucr. Ne quis ſtipes quo quando ſit, ſed ſtipes quo quando ſit. Vrg. Cæſ

Ligo, ôn. Cal. Bel. Cal. Ligo ex nubibus ornatus. Idd. Ligo magis quam ante ad Lupercum. Propert. Ligo, ônis, m. g. pron. huius. de quo apud eo. radicis Ligonem si quis amoverit. Cic. Ligonem vel ventilabrum Martialem: Quid enim ventilabro ligonius? Cic.

Ligonarius, a, um. Quod apud ligonem pertinet, vt, Tubæ ligonarij apud Gellium. Ligonarij. Qui ea ad bella gerenda. Ligonarius hic Pro ligonarius accipi. Ligonarius, ij, subst. qui ligonem facit. Ligonarius. Qui ligonem ponit vel exercet. Cuper. Ligonarius. Qui ligonem ad bella gerenda facit. Ligonarius, adj. Ligonarius, a, um. Ligonarius, a, um. Ligonarius, a, um

Limacinus nomen emeritum officium Cochlex, seu Cochlea tornatus dicitur, qui cochleas tornatiles formosque ex iis componit, vel conchem, Linez-macher, Kugel-macher.

Limacinus, vide Limax.

Limacinus, vide Limax.

Limacinus, vide Limax

strarū:macstus,quidquid inter normalē lineā, & extremitatem interijt,subsecitium appellatur. Est ager similis subsecitiorum conditionis,extractusus,& non assignatus: qui si Reip.populi Ro.aut ipsius coloniæ,cuius fine circundatur, siue peregrinæ vbi, aut locis sacris,aut religiosis,æquè ad populum Romanum pertinentibus datus non est,iure subsecitiorum in eius, qui assignare potuerit,manet potestate. Ager extractusus est,qui intra finitimam lineam,& centurias interiacet:ideoq. extractusus,quia vltra limites finitima linea claudit̃r. Qm̃ autem sæpè oritur controuersia de agris,sciendum est,controuersiarum materias esse duas, finem & locum;conditioq. controuersiarum alterutra continetur, quidq. d ex agro de his interuenit.Sed qm̃ in his quoq. partibus singulæ cō trouersiæ diuersas proprias habent conditiones, propriæ sunt nominandæ, sunt autem numero quindecim, de positione terminorum,de rigore,de fine,de loco,de mō,de proprietate,de possessione,de alluuione,de iure territorij, de subsecitis, de locis publicis, de locis relictis, & extractusis,de locis sacris, & religiosis,de aqua pluuia arcēda,de itineribus. De positione terminorum controuersia est inter duos pluresve vicinos:inter duos, an in rigore sit cæterorum,siue rōnis:inter plures, trifinium faciat,an quadrifiniū; de horum opinione cum constitit mensori,si secundum proximi tem poris possessionem non conueniunt, diuersas attiguis possessoribus faciunt cōtrouersias, sed ab integro alius fortè de loco, alius de fine litigat.De rigore controuersia est finitimæ conditionis,quoties inter duos pluresve terminos ordinatos, siue quæ alia signa,secundum legem Maniliam intra quinq.pedes agitur. De fine similis est controuersia,nec dubium est,quin supra de finis conditione dixerimus:nam & eadem lege continetur,& de quinq.pedum agitur latitudine: sed de fine quidquid per flexus, quibus arcinij agri continentur, vt per extrema compromontoria,aut summa montium, aut fluminum cursus,aut locorum naturam, q̃ supercilium appellant.De loco controuersia est, quidquid excedit supraſcriptā latitudinem,cuius modus ad patentem non proponitur. Hæc autem controuersia frequenter in arcifinijs agris variorum signorum demonstrationibus exercetur, vt fossis, fluminibus, arboribusq. amissis,aut culturæ discrimine.De mō controuersia est in agro assignato,agitur.n.de antiquorum nominum propria defensione,vt si L. Titius dextra decumanum tertium, citra cardinem quartum acceperit,sortis suæ partes tres;siue quod huic simile,quartam habeat in quacumq. proxima centuria,huic.n. vniuersitati limes finem nō facit,& si publico iuneri seruiat, nā in cæteris agris de mō fit controuersia,quoties promissionis modus non quadrat.De proprietate controuersia est plerumq. ut in Cāpania cultorum agrorum siluæ absunt in montibus vltra quartum aut quintum forte vicinum,propterea proprietas an ad duos fundos pertinere debeat,discutiatur; est & pascuorum proprietas pertinēs ad fundos,sed in cōc: pp quod ea compascua multis locis in Italia cōia appellantur,quibusdā prouincijs pro indiuiso: nā per hæreditates,aut emptiones eius generis controuersiæ fiunt, de quibus iure ordinario litigatur. De possessione controuersia est,de qua ad interdictum, hoc est,iure ordinario litigatur.De alluuione fit controuersia fluminum infestatione;hinc fundi multas habent cōditiones.De territorij controuersia est deniq. ad ipsam vrbem pertinens, ne quod inter pomœriū eius vrbis erit, quod a priuatis operibus obuneri non oportebit:eum dico locum, quem necessario vllo iure a publico poterit amouere; habet autem conditiones duas, vnam vrbani soli,alteram agrestis:agrestis,quod in tutela rei fuerat assignatum vrbanæ: vrbani,quod operibus publicis datum fuerat,aut destinatū, huius soli ius,quis habita rōne diuus Augustus de statu municipiorum tractauerit, in proximas vrbes peruenire dicitur, quarum ex voluntate cōditionis maxima pars finium coloniæ est attributa aliqua portio mœnium extremę periclæ assignationis inclusa,sicut in Piceno fertur,inter montium Præcutianorum quandam oppidi partem Asculanorum fine circundari. Quod ut ad hæc reuertamur,hoc conciliabulum fuisse fertur,& postea in municipijs ius relatum:nam non omnia antiqua municipia habent suum privilegium:quidquid enim ad coloniæ municipij ve privilegium pertinet,territorij iuris appellant.Sed si rōnem appellationis huius tractemus,territorium est quidquid hostis terrendi causſa constitutum est. De subsecitiis controuersia est,quoties aliqua pars cē suriæ,siue tota non est assignata, & possidetur: aut quidquid de extremitate periclæ possessor proximus,aliusve detinebit,ad subsecitiorum controuersiam pertinebit.De locis publicis siue populi Romani,siue coloniarū municipiorumve controuersia est, quoties ea,quæ neq. assignata,neq. vendita fuerint,aliquis possederit, vt alueum fluminis veterem populi Romani, q̃ius aqua interposita insula;& diuisi proximi possessores finibus relictis querunt, aut syluæ quas ad populum Rom.multis locis pertinere ex veterib.instrumentis cognoscimus,vt ex proximo in Sabinis in monte Murtelia.nā & coloniarum aut municipiorū similis est conditio, quoties loca,quę Reip. data, assignata fuerant,ab alijs obtinebuntur, vt subsecitia concessa. De locis relictis extractusis controuersia est in agris assignatis,relicta autem loca sunt,quæ siue locorum iniquitate,siue arbitrio conditoris relicta, limites non acceperunt: hæc sunt iuris subsecitiorum, extractusa loca sunt æque iuris subsecitiorum,quæ vltra limites,& vltra finitimam lineam erunt; finitima autem linea, aut mensuralis est, aut aliqua obseruatione, aut terminorum ordine seruata, multis enim locis assignationi agrorum immunitas superfuit, sicut in Lusitania finib.Augustinorum. De locis sacris, & religiosis controuersię plurimæ iure ordinario finiuntur,nisi si de locorum eorum modo agitur, vt locorum publicorum in montibus aut ædium, quibus secundum instrumentum fines restituuntur similiter locorum religiosorum,quibus secundum cautiones modus est restituendus, habeant enim & Mesilea iuris sui. hortorum modos circumiacentes aut præscriptum agri finem.De aquę pluuiæ transitu controuersia est,in qua si collectus pluuialis aquę transuersum secans finem, alterius flumen influit,& disconuenit,ad ius ordinarium pertinebit; quod si per ordinationem finis ipsius agitur,exigit mensoris interuentum. De itineribus controuersa est,quæ in arcifinijs agris iure ordinario finitur,in assignatis,mensurarum rōne,omnes.n.limites secundum legem coloniam itineri publico seruire debent; sed multi ex ingenti rōne per deuia,& confragosa eunt, qua iter fieri non pōt,& sunt in vsu agrorum eorum locorum, vbi proximus possessor est, cuius forte silua limitem detinet,& transitum inuerecundè denegat,cum itineri limitem,aut locum limiti debeat.Est & cōtrouersię genus, quod ad solum non pertinent, de arborū fructibus earum,quæ in fine sunt,siue intra,nec vllam ad radicem habent cōtrouersiam, quoties inclinatæ in alterutrum fructum iactauerint, inter affines mouent disputationem.Sunt & aliæ limitum conditiones,quæ ad solum non pertinent,hoc est,ad artem nostram,solum autem quodcumq.colonia est assignatum,id vniuersum portica appellatur,quidquid.n.huic vniuersitati applicitum est,ex alterius ciuitatis fine siue solidum, siue cultelatum fuerit,præfectura appellatur. Cultellandi rō quæ sit, sæpè quæritur,cuius pmensi soli spatium consumamus,& illam cliuorum inæqualitatem plana esse cogimus,dum mensuræ laterib.inseruimus.Cultellamus ergo agrum eminentiorem,& ad planitiem redigimus; æqualitatem hanc nobis rōne ipsa seminum natura monstrauit,ois enim sela soli inæqualitas colligi poterit, nisi quod de terra quidquid nascitur in aerem rectum exit,& illam terræ obliquitatem crescendo petit,nec maius spatium occupat,quàm si ex plano nasceretur.Hæc Frontinus in libro de limitibus agrorum.

LIMEVM,n.2.herba,qua venatores sagittas inficiunt,vnde a nonnullis venenum cenarium appellatur.Plin.lib.27.c.11.

LIMINARIS,re,o.3.vt Laris liminaris,qui in domus aditu transuersus iacet;vnde verbum Elimino,& nomen Postliminium, de quibus suis locis.

LIMITANEI milites,[*Soldati che guardano in confini.* Ger.kriegsleut so auff den grentzen vnd anstossen zur huet ligen.*Gal.Gent d'arme es qui se tienent es frontieres d'un pais.*Hi.*Hombres de armas,en fronteras,*οἱ ἐν τοῖς μεθορίοις. qui sunt in limitibus, id est,in finibus imperij in præsidio constituti,ad incursus inimicorum vicinorum arcēdos.Item agri limitanei,qui in limitibus alicuius prouinciæ,proximè hostes sunt fuit.Iurisc̃onsultus in l.fi.de fund.limitrophis; Agros limitaneos vniuersos cum paludibus omnique iure, eius ipsi curare pro suo compendio,atq.arare consueuerūt,&c. Limitanei fundi sunt limiti deputati.

LIMITATIO,onis,f.3.definitio,circūscriptio,siue distinctio,[*Limitation,diuision.*] ghabluth.Ger.Vndermachung, vnderscheidung.*Gal. Limitation,diuision,de sentiers,& chemins.*Hi.*Obra de deslindar,ò partir:limitacion,diuision,de sendas,& caminos,*] ὁρισμὸς.Col.li.3.c.12.Non interpestiuè commemorabimus Iulij Græcini conscriptam velut formulam,ad quam posita est limitatio terræ vinealis.

LIMITO,tas,p.c.a.1.[*Limitare, terminare,*] ghabal.Ge.Mit wegen vnderscheidē,vndermachē.*Gal.Limiter,borner par sentiers,& voyes. diuiser & partir par chemins,& bornes.*H.*Deslindar,ò poner landes.*] ἀφορίζω.termino,siue limitibus distinguo,quemadmodum Semito,in semitas distinguo. Vnde Limitatus ager,dicitur in centurias diuisus,inquit Fest.Plin.lib.17.c.22.Vineas limitari oportet decumano XVIII.pedum latitudinis,ad contrarios vehicularis transitus,alijsq. limitibus duum pedū distingui per media iugera. Autem si maior modus sit, totidem pedum cardine,quot decumano limitari:semper vero quinanis semitari: hoc est,vt quinto quoq. palo singulæ iugo paginæ includantur.Per translationem accipitur pro restringo siue reseco.[*Restringere,*]Ci. Appio Pul. De tua prolixa beneficaque natura limitauit aliquid posterior. annus, propter quandam tristitiam temporum.Quo tamen in loco quædam exōplaria.Limauit,habent,non limitauit.

LIMNAE,f.1.λίμναι.locus erat in arce Athenarum, templum habens Dionysio sacrum,a Theseo rege extructum:quo in loco vetustiora Bacchanalia peragebantur die 12. mensis Anthesterionis, qui nostro ferè Nouembri respondet.Meminit huius loci Aristophanes in Ranis, & Thucydides,lib.2.Hist.

LIMNESIVM,n.2.λιμνήσιον.herba est,quam alio nomine Centaurium

minus appellant, copiosissimè circa lacus proueniens, & paludes, quas λίμνας, Græci appellant; vñ & nomen accepit. Diosli. 3. c. 7.

LIMNOS, f. 2. λίμνος. insula est deserta iuxta Orientalem plagam Hybernię, teste Ptol. lib. & c. 2. Plin. lib. 16. Silinum vocat.

LIMNORIA, f. 1. λιμνώρια. nympha, à cura lacus sic dicta. λίμνη enim lacus, & ὤρα, cura dicitur.

LIMNOTHALASSA, f. 1. λιμνοθάλασσα. insula Hispanie adiacens, inter Carthaginem nouam, & Sucronem, non procul a Dianio. Str. li. 3.

LIMO, as, a. 1. [*Polire, limare*, Germ. Feilen. *Gal. Limer, polir a la lime*, *Hisp. Polar, limar con lima*,] *Virg.* lima polio, læuigo. Pli. lib. 36. cap. 6. Scalpere atque limare gemmas. Ponitur aliquando per translationem pro expolire, & redundantia circumcidere. Cic. 1. de Ora. Neque hęc ita dico, vt ars aliquid limare non possit. Aliquando est limis oculis aliquid intueri. † Hor. Non istic obliquo oculo mea commoda quisquam Limat. Aliquando est coniungere, [*Coniungere*, teste Nonio. Plaut. in Pœn. At vide sis, cum illa nunquam limauit caput. Hinc Limatus, a, um, nomen ex participio. Ci. de Cla. Orat. Nihil enucleatè, quo fieri possit aliquod limatius. Horat. 1. Ser. Sat. 10. Fuerit Lucilius, inquam, Comis, & vrbanus, fuerit limatior idem Quam rudis.

LIMONIADES, f. 3. λιμωνιάδες. vo nymphæ sunt florum, & pratorum, quas aliquando mori, & deficere dicit Aristoteles, sicut Faunos, & Satyros. Dictæ Limoniades a pratis, quæ Græci vocant λειμῶνας.

LIMONIVM, n. 2. λιμώνιον. herba est similis betæ, uerum foliis tenuioribus, & minoribus, numero circiter decem, caule tenui, recto, altitudine cubiti, pleno seminis rubri, quod gustatũ linguam astringit. Pli. Betam siluestrem appellat lib. 20. c. 8. Vulgo *Beta pretensis*.

LIMONIA, f. 1. λειμωνία. alterum genus anemones. Pli. li. 21. c. item 11.

LIMONIATES, m. 3. λιμωνιάτης. gemma eadem videtur, quæ smaragdus. Plin. lib. 37. c. 10.

LIMONVM, n. 2. Pictonum oppidum in Gallia Aquitanica, teste Ptol. lib. 2. cap. 7.

LIMOVICI, m. 2. Ptol. lib. 2. c. 7. Galliæ Aquitanicæ populi; alio nomine Lemouices: vulgo *Limosins*.

LIMOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Pieno di fango*. Germ. Laetechtig, murechtig. *Gal. Bourbeux, fangeux, plein de boue, & de fange*. *Hispa. Cosa llena de limo, o cieno*,] λιμώδης. limo plenus, & cœnosus. Vir. 2. Æn. Limosoque lacu per noctem, obscurus in vmbra Delitui. Hinc Illimis, & hoc merum. ἀκήρατος. quod est sine limo, defæcatũ, sincerum. Ouid. lib. 4. Met. Fos erat illimis, nitidis argẽteus vndis. Hinc Oblimo, de quo alibi.

LIMPIDVS, da, dum, o. 1. 2. [*Chiaro, limpido*, צח tsach, בהיר bahir, נבהר nabar tahor. Germ. Lauter. *Gal. Clair comme eau de roche*. *Hispa. Cosa limpia*,] διαφανὴς. clarus, purus, lucens, Col. li. 5. ca. 28. Vere florente rosã, defæcatum quam limpidissimum in vasa bene picata, & pura transferto. Lacus limpidi. Catullus ad Simionẽ peninsulam.

LIMPITVDO, dinis, f. 3. [*Limpidezza*, צחות bor, נקיון tobar. G. Lauterheit, Klarheit. *Gal. Clarté d'eau, ou d'autre chose*. *Hisp. Limpiezza*,] διαφάνεια. puritas. Pli. lib. 32. c. 11. Stant velut fusillo crure longo in arena defixæ, hianteſque qua limpitudo est, pedali non minus spatio.

LIMVS, o. 1. 2. dim. a limus, id est, transuersus; vnde oculi limi. Plau. in Bacc. Viden' limulis vt, obsecro, intueantur.

LIMVS, mi, m. 2. [צפה tit יפה javen,] genus vestis, ab vmbilico ad pedes pertingens, qua teguntur, vt ait Seruius, pudenda popanum. Hæc autem vestis habet in extremo sui purpuram limam, id est, flexuosam, vnde & nomen accepit: nam Limum obliquũ dicimus. Virg. li. 12. Veluti limo, & verbena tempora vincti Limus præterea lutũ significat, [*Fango*.] seu cænũ illud mollius, quod ab aquis, deferri solet. Virg. 8. Eclo. Limus vt hic durescit, & hæc vt cera liquescit. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Siue grauis veteri crateræ limus adhæsit.

LIMVS, una, mum, o. 1. 2. [*Trauerso, storto*, עקש hakallat hon עקש hakalkal. G. Schael, schlimm, vberzwerch. *Ga. Qui est de trauers, tourné*. *Hi. Cosa tuerta, o altrauers*,] διεστραμμένος. obliquus, trãsuersus, obtortus; pro quo etiam Limis dicimus, teste Festo, per tertiam declinationem. Vnde Oculi limi, vel limes, dicuntur, quibus ex obliquo aliquem aspicimus. Pli. li. 8. c. 16. Nec limis intuentur, oculis: aspicique se simuli modo nolunt, id est, obliquis oculis: Vnde qui obliq. aspicit, limis oculis spectare dr. Tere. in Eunu. Ego limis aspecto sic per flabellum clanculum. Vbi Donatus: Limis, si nominatiuus singularis est, transuersum significat: si sextus pluralis, deest oculis. Nam limis est transuersus, vnde limen dr quoq. quod ingredientibus exeuntibusq. transuersum est. Cum igitur dissimulant homines se videre, quod vident, & non recta facie, sed transuersa intuentur, limis dicuntur aspicere.

LIMYRA, f. 1. Λίμυρα. Lyciæ fluuius, cum oppido eiusdem nominis. Plin. lib. 5. cap. 27.

LINAMENTVM, ti, n. 2. [*Tasta*. Ger. Ein leinîner meissel, so man in die wunden thut. G. *Drapeau, ou charpie, semé de charpie, de drapeau, de laine, ou d'esponge*. *Hi. El paño de lino, las hilaças de lienço, o mecha del paño*,] μυκτὴρ. penicillus ex linteo decerptus, qui vulneri imponitur ex linteolo, vel spongia, vel lana, ad exsiccandam saniem, & purulentiam extrahendam. Cel. li. 5. Linamentum mundum, & oblongum eodem medicamento illinendum, demittẽdumque in vulnera. Idem lib. 7. c. 28. Et intus implicitum in longitudinem lina-

mentũ. ἐμπλοκεῖον. Græci vocant, in aceto tinctum demittere. Linamenta itẽ dicuntur, quæcũq; ex lino constant. Pl. li. 22. c. 10. Adipi ni adipe linamenta accensa exstant vulue strangulatu oppressæ.

LINCTVS, us, m. 4. verbale, est ipse lingendi actus, Plin. li. 31. c. 9. Multi tussim veterem linctu salis discussere. Quæ vero in cũ vtium sunt, vt lingantur, à Græcis vocantur, ἐλίγματα, quasi dicas Deliciatoria, Qua etiam voce vsus est Pl. E femine lini fiunt ecligmata.

LINDVM, n. 2. λίνδον. duorum oppidorum nomen est in Britannia insula, vt est videre apud Ptol. lib. 2. c. 3.

LINDVS, m. 2. λίνδος. vrbs Rhodi insulæ erant. n. in Rhodo vrbes tres, vt Pomp. ait, Lindos, Camiros, Ialisos; gentile est Lindius. Λίνδιος.

LINEA, næ, f. 1. [*Linea*. G. Ein linien, ein richtschnur. *Gal. Ligne, trayt, cordeau de charpentier*. *Hisp. La linea, o raya, o traça*,] γραμμὴ. a geometris propriè appellatur longitudo latitudinis prorsus expers. Hoc item nomine dr filum illud, quo fabri vtuntur ad signãdam materiam, siue quod ex lino fieri soleat: siue quod eo creta, aut rubrica infecto, lineæ materiæ soleant induci. Præterea linea dr filum [*Filo*,] omne ex lino, & quicunq. tenuis funiculus. Col. Ligato pede longa linea gallina custoditur. Pli. Muræne deuorant hamũ, admouentque dentibus lineas, atq. ita erodũt. Quo in loco accipitur linea pro funiculo illo, cui annexus est hamus, quo piscatores vtũtur ad decipiendos pisces. Lineam mittere, [*Spiare*,] apud Plaut. in Most. Videtur accipi pro eo, quod est explorare, vel explorare aliorum consilium. Non (inquit) extemplo ostendam meum sensum, lineam mittam, hoc est, explorabo illorũ mentem. Sunt qui a nautis ductum putent prouerbium, qui ad explorandam locorum profunditatem funiculum mittunt in mare, cui plumbum in extremo adhæret, Græci βολίδα vocant. Alij a piscatoribus ductum putant, qui ad capiendos pisces lineam hamatam in aquam mittunt. Sunt etiam qui a pictoribus ortum putent; qui vbi aliquid pingere volunt, lineam prius vmbre cuipiam similem mittũt, per quam ipsi picturam dirigunt: sed ex illa tamen ab intuentibus nihil deprehendi potest de picturæ forma. Cic. Q. Fr. Diphilus aliquando perpendiculo, & linea discet vti. † Lineola, æ. Dimin. Gell. lib. 10.]

LINEAMENTA, n. 2. [*Lineamenti*. Ger. Die Gliedmass. *Gal. Traits portraits premiers, lineaments*. *Hispan. Tracas*,] γραμμαὶ. lineę quædam in corpore apparentes, ex quibus rei animi cuiusque forma dignoscitur a lineari pictura tracta, in qua per solas lineas effigies hominis cognoscebatur. Iust. I. 1. Lineamentorum æqualitas matri, & filio persimilis. Ci. 9. Ver. Contemnere etiam signum illud Himeræ iam videbatur, quod eum multo magis figura, & lineamenta honestæ delectabant. Lineamenta in Geometria sunt linearum productiones. Ci. 1. de Ora. In Geometria lineamenta formæ, interualla, magnitudines, &c. Lineamenta animi sunt ornamenta. Ci. 2. de Fin. Animi enim lineamenta sunt pulchriora, quàm corporis.

LINEARIS, & hoc Lineare, o. 3. [*Lineare*. G. Das zu dẽ linien gehoert. *Gal. Appartenant a la ligne*. *Hisp. Cosa perteneciente a la linea*,] γραμμικὸν. quod ad lineam pertinet. Vnde Linearis pictura vocata est, q̃ nullis adhibitis coloribus rei pingendæ similitudinem, solis lineis exprimebat. Primi hanc picturam exercuerunt Arches Corinthius, & Telephanes Sicyonius, sine vllo colore, spargentes tamẽ lineas intus: vnde & Græci huiusmodi picturam γραμμὶδα appellarunt. Vide Pl. lib. 35. c. 3.

LINEO, as, a. 1. [*Tirar linee, lineare*, תאר teer. Germanic. Linien ziehen, entwerffen. *Gal. Aligner, marquer a ligne, pourtraire par lignes, & traicts*. *Hisp. Traçar, debuxar*,] διαγράφω. est lineas ducere, lineis rẽ aliquam figurare, & formare. Cato de re rust. cap. 14. Et quę opus sunt domui præstabit, & ad opus dabit, succidet, dolabit, serrabit.

LINEVS, lege Linum.

LINGO, gis, xi, ctum, a. 3. [*Leccare*, לחך lachach, לחך lex. Ger. Lecken. *Gal. lecher, sucer*, *Hisp. Lamer*,] λείχω. est aliquid lingua molliter delibo. Plaũ. Cast. Mel mihi videor lingere. Pli. ep. 171. Auditũ est frequenter ab ipso, cũ quereretur de cõtumelijs debilitatis suæ, digitos seruorum suorum quotidie lingeret. Nonnunq̃ idem est q̃ paulatim deglutio [*Ingbietare*.] vt cum aliquid ore tenentes sensim demittimus in ventriculum. Pl. li. 37. c. 10. Tecolithos oleę nucleo similis vr: neq. est gemmę honos, sed lingẽtium calculos frãgit pellitque. Hinc fit compositum Elingo, quod idem significat cũ suo simplici. Pla. in Cur. Hic hodie apud me nunquam elinges talem.

LINGONES, m. 3. Λίγγονες. sunt populi Galliæ Celticę, Hedus, Sequanis, & Leucis vicini, qui etiã hodie aliquod nominis retinent vestigium. Siquidem totius regionis eius Metropolim Galli sua lingua vocant *Langres*.

LINGONVS, ni. m. 2. idẽ. Mar. li. 8. Lingonus a recta. Flaminiaq; recẽs.

LINGONICVS, a, um, o. 1. 2. vt, Bardocucullus Lingonicus, apud Pers. p vestimenti vilissimi genere, q̃ Lingonibus præcipuè erat in vsu.

LINGVA, æ, f. 1. [*Lingua*, לשון laschon. Ge. Die zung. *Gal. langue*. *Hisp. lengua*,] γλῶσσα. pars corporis nobilissima, voci formandæ, dignoscendisq. saporib. destinata: ita dicta q̃ eius ministerio lingentes vtamur. Cic. 3. de Orat. Hæc tibi excidenda lingua. Corusare linguis dr serpẽtes. Ou. 4. Met. Vir. li. 3. Geor. Linguis micat ore trisulcis. Bisulca lingua. Ou. 4. Met. Aspera lingua premit fauces. Vir. 3. Geor. Cõpressam forcipe linguã Abstulit. Ou. 6. Met. Linguã cũ-

nere te ad mores affcitus, est reprehendere. Plaut in Pen: Si respondebant. Punice pergã loqui: Si non, tũ ad horũ mores linguã diuertero. Est & Ligua minor, q̃ a Græcis Epiglottis dr *ἐπιγλωττὶς*. operculum cartilaginosum, q̃ fistulam spiritalem in gutture claudit, ne quippiam in eã decidat. Hæc cũ ridemus, attollitur; quia risus omnia concutit. Quapropter periculosum est, ne nos risus inuadat, cũ deglutimus. Hoc .n. operculum natura instituit, ne quid esculenti, poculenti ve ad pulmonem feratur: q̃ si accideret, nisi reijceret, hominem strangularet. Accipitur q̃nq. Lingua pro differentia sermonum, [*Linguaggio,*] Plaũ Pœn. Et is oẽs linguas scit, sed dissimulat sciens se scire. Vnde dicimus, linguam Latinam, linguam Græcã. Quin ẽt in vna lingua sermonis diuersitas, *διάλεκτος*. lingua dr: vt in Græca lingua quinq. præcipuè sunt linguarum diuersitates, Attica, & Aolica, Ionica, Dorica, & Cõis. Lĩgua pro oblocutione: Cic. ad Var. li. 6. Tibi autem idem consilij do, quod mihimet ipsi, vt vitemus oculos hominum, si linguas minus facilè possimus. Tela linguæ. Ou. 4. de Ponto. Hostib. eueniat, q̃ sis violentus in armis, Sentite, & linguæ tela subire tuæ. Est præterea Ligua, siue Lingula, promontorium, vel alia quæuis terra longa, & angusta, q̃ in modum linguæ exerta in mare excurrit. Cæs. 3. Bel. Gal. Erant eiusmodi fere situs oppidorũ, vt posita in extremis lingulis promontorij q̃. neque pedibus aditum haberent, &c. Budæus. Pli. li. 5. c. 7. Inde in altũ lingua mille passuũ excurrit. Lĩgua itẽ Pli. 24. c. 19. herba est, q̃ circa fontes nascitur, cuius radix cõbusta, & trita alopecias emendat. Similiter lingua bubula, [*Buglossa.*] genus herbæ, q̃ Græci *βούγλωσσον* dicunt, boum linguæ similis. Lingua canina, alia herba, q̃ *κυνόγλωσσον* vocatur a Græcis. Lingua petræa: genus lapilli, quod inter gemmas connumeratur. A lingua fit Lingulatus adiectiuum: vt, Lingulatus tubulus, apud Vitr. li. 8. c. vlt. Itẽ Elinguis, Elinguo, Bilinguis, Trilinguis, & hmõi: quorum significata vide suis locis.

†LINGVARIVM, rij, *n.* 2. Instrumentum, quo lingua alicui occluditur. Sene. de Benefic. Vt postea cõsideratius loquaris, linguariũ dabo.]

LINGVLA, f. 1. [*Picciola lingua, correggiadi scarpa, spatola, cucchiaio,* ‏ירק‏ ferocch. G. Ein zuenglin. G. *Vne courroye, vne spatule, vne cullier, vne escumoire, vn friquet, vne esguillette.* Hisp. *Pequenna lengua, la lengua, ò puerta del capato, la espatula del aboticario, aguieta cinta,*] *γλωσσάριον*. secũdum Priscianum, & per concisionẽ Ligula. Festus, Lingula per diminutionem dicta, aliàs similitudine exertæ linguę, vt in calceis: aliàs insertæ. i. intra dentes coercitæ, vt in tibijs. Docti nostræ ætatis, Priscianum secuti indifferenter scribunt lingula, vel abiecta n, litera, Ligula: Martialis tñ irridet superstitionem Grammaticorum sui temporis, qui cum Senatorum, & Equitum, eorumque, qui emendatissimè loquebantur, vsus obtinuisset, vt Ligula diceret, Etymologiam tñ rationem secuti. Lingula dicendũ contendebant. Quamuis (inquit) meligulam dicant Equites q̃. Patresque, Dicor ab indoctis lingula Grammaticis. Quo in loco prima syllaba corripitur: quemadmodum & apud Iuu. Sat. 5. Et ligulas dimittere sollicitus, ne Tota salutatum iam turba peregerit orbẽ. Matti. li. 1. eandem produxit: vbi sic legitur: Non extrema sedes lanata ligula plana. Vnde nonnulli putant ibi legendum esse Lingula. Sed verisimile non est. Poetam in idem vitium labi, q̃ in alijs reprehẽdit. Est ẽt ligula instrumentum cauum, & oblongum, in speciẽ linguę factum: quale est illud, quo vruntur aromatarij ad extrahendũ e vasis vnguẽta. Pli. li. 21. c. 14. Deinde fennet in aqua marina ex alto petita, addito nitro; inde ligulis eligunt florem. Col. li. 9. c. 15. Ligulam vocat instrumentum ad purgandum è vase spumã. Deindè (inquit) vbi liquarum mel in subiectum alueum defluxerit, transfer in vasa fictilia, q̃ paucissime diebus aperta sint, dum musteus fructus efferuescat: isq. sæpius ligula est purgandus. Accipit etiam Ligula pro mensura quadã, quæ alio nomine Cochlear [*Cochiaro,*] dr, quæ est quarta pars cyathi. Nã quatuor ligulæ cõplent cyathum. De quo vide Agricolam li. 4. Sunt, qui comitialib. morbis dandum putant luna quarta, sexta, septima, ligulæ mensura, id est, cochlearis. Veteres etiam gladiolum oblongum in speciem linguę factum, Ligulam vocitarunt, cuius rei testis est Gel. lib. 10. cap. 25.

LINGVLACA, æ, f. 1. piscis ex planorum genere delicatissimus, quem Germani Linguam vocant, Gallia similitudine, solearum, quæ calceis subsuuntur, Soleam appellant. Plaut. in Casin. Vin' lingulacas? ST. quid opus est? q̃n vxor est domi, Ea lingulaca est nobis: nã nunquam tacet. Quo in loco facit Plautus, quod nusquam non agit: vt vndiq. concitandi risus occasionem quærat. Nam cum Olympio, cui a Stalinone heri negocium erat iunctum obsonãdi, hoc est, obsonia coemendi, quæsiuisset, veller se lingulacas, quod genus erat piscis delicatissimi, detorsit Stalino vocis eius significationẽ ad mulierem linguacẽ: ñditq. nihil sibi opus esse lingulacis, cũ domi haberet vxorem linguacissima. Esse autẽ lingulacam piscis genus apud Plau. clarissimum est ex eo, quod statim subijcit Olympio: In re præsenti ex copia piscaria consulere licebit, quod emam.

LINGVAX, cis, *o.* 3. [*Cianciatore.* German. Schwetzig, kiapperechtig. Gal. *Languart, bauart, babillart.* Hisp. *Parliero ò hombre deslenguado.*] *λάλος*. verbosus, multum loquens, qui nimis, & stultè loquitur. Gel. lib. 1. c. 15. Hoc genus homines in verba prouectos, loquaculeos, & blaterones, & linguaces dixerunt.

LINIGER, ra, rum, *o.* 2. [*Der da leinin kleider tregt,*] *λινοστολιστής*. gerens vestes lineas. Ou. 1. Met. Nũc dea linigeris colitur celeberrima turbis. Sacerdotes lineis intelligit, qui lineis vestibus indui solebant.

LINIAMENTVM, *n.* 2. Cicer. Acad. Liniamentum sine vlla latitudine.

LINIO, is, iui, itũ a. 4. quartæ cõiugat. *Vngere, fregare,* ‏חך‏ tach, ‏משח‏ maschach, ‏יפ‏ iasach. German. Bestreichen, salben, schmieren. *Gal. Oindre. Hisp. Vntar,*] *χρίω*. vngo, vel frico, aut quid simile, quod frigito, aut aliquo instrumento alicui rei superinducitur, fricatur, vel imprimitur, sed tenuiter, non crassè. Col. lib. 8. Ferè autem per æstatem sic muscis aures canum exulcerantur, sæpe vt totas amittant. Quod ne fiat, amaris nucibus contritis liniendæ sunt. A Linio componitur Circumlinio. Lact. libr. 1. Circumliniatur modo poculum cœlesti melle sapientiæ.

†LINIVM, nij. Filum est transuersum, cui flamina applicantur. Gell. lib. 2. cap. 3: Licio transuerso, quod liuium appellatur, qui magistratibus ministrabant, cincti erant.]

LINO, is, ni, liui, leui, litum, *a.* 3. inungo, perungo, illino, oblino. [*Linire,* ‏טח‏ tach, ‏משח‏ maschach, ‏יפ‏ iasach. Ger. Bestreichen. *Gal. Oindre, maculer, tacher. Hisp. Vntar, ensuziar,*] *ἀλείφω*. rem aliquam molli alteri induco. Col. lib. 7. Sed illius fanatur noxia, fibula alienæ si locum læsum compungas: cretaque cimolia, & aceto linas. Aliquando obturare, [*Serrare, chiudere,*] Virg. li. 4. Georg. Neque illæ Nequicquam in tectis certatim tenuia cera Spiramenta linunt. Aliquando insignire, & quasi liniendo, & poliendo exornare. [*Ornare, polire,*] Cicer. ad Quin. Fr. lib. 2. Lucretij poemata, vt scribis, lita sunt multis luminibus ingenij. i. insignita, & quasi tincta. Prætereo limi vsus est Quin. in Decla. Cæci. Et ne quid sceleri impio deesset, mariti tui cruore parietem linisti. Col. lib. 12. ca. 50. vsurpauit præteritum liui; Multi (inqt) cum semel noua dolia, vel seria: crassa q̃mi liuerunt, vna in perpetuum gummi lotione contenti sunt. Præterea tum, leui, videtur manssisse ab antiquo verbo Leo, quod tamen hodie inter præterita verbi Lino, est vsitatissimum. Hor. li. 1. Car. Ode 20. Vile potabis modicis Sabinum Cantharis, Græca quod ego ipse testa Conditum leui. Supinum vnum tantum habet, litum, p. c. Vnde litus, a, um, [*Sparso, macchiato,*] pro obturato, maculato, insperso. Vir. lib. 4. Geor. Elucent alię, & fulgore coniscant, Ardentes auro, & paribus lita corpora guttis. i. insperso, seu distincta. Linus compositus est Allino, ad aliq̃d lino. Pli. Sunt q̃ leporino coagulo mel addãt, & hoc sæpè allinant dentẽ. Palladius, Si stercus primogeniti vituli allinamus oribus vasculorũ. Collino. Gellius; Postea tabulas cera collinisse. Circũlino. Ci. 1. Tus. Cõdiunt Ægyptij mortuos, & eos seruãt domi: Persæ etiã cera circũlitos cõdiunt. Delino, Illino, Interlino, idẽ est, quod deleo, hoc est, inducto atramento, aut alio liquore scripturam aliquam, picturamve destruo. Sic Interlitę literę dãt, quę deletę sunt, ita vt legi non possint. Elino, inquino, fedo, Luc. li. 6. Si hęc vestimẽta eleuit lutum. Oblino Perlino, idẽ qd oblino, vel obduco. Col. li. 8. Mox vicera lauantur aceto, & tũc picelĩq̃da cũ adipe suilla plinũt. Relino. qd obturatũ erat aperio. Ter. in Hea. Releui oĩa dolia, oẽs ferias. Sublino, mediocriter fedo, decipio, & pro ridiculo habeo. Pl. in Epid. Senex tibi os sublitũ est plane, & probè. i. verba tibi data sunt. Et in Ca. Quantò in pectore hãc meam magis rem voluto, tantò mihi ægritudo auctior est in animo, ad illum modum sublitum os esse hodie mihi, id est, ita me esse irrisum, vel ita mihi data esse verba.

LINOSTROPHON, *λινόστροφον*. herba est notissima, quam nonnulli Prasion, alij Marrubium vocant. Vide Pli. lib. 20. c. 22. (25. c. 5.

LINOZOSTIS, *λινόζωστις*. dr herba, q̃ Latini Mercurialem vocant. Pl. li.

LINQVO, quis, qui, ctũ, *a.* 3. [*Abbandonare,* ‏יזב‏ hazab, ‏שמר‏ schamar. Germ. Lassen, oder verlassen. *Gal. Abandonner, laisser, delaisser. Hisp. Dexar, desemparar.*] *λείπω*. secundum Priscianum: quamuis in simplici supinum in vsu non sit. Calep. Nestorem sequutus, putauit priorem præteriti Liqui indifferentem esse, deceptus (quod res ipsa loquitur) corrupta Vir. lectione, quam sic adducit: Namq. suam patria liquerat tellure sepultam. Quẽm tamen versum omnium tum Grammaticorum, tum exemplarium consensu sic legendum constat: Namq. suam patria antiqua cinis ater habebat. Est autem linquere idem quod deserere, relinquere. Virg. 3. Aen. Linquimus Ortygię portus, pelagoq. volamus. Linquens animus vocatur a Curtio, animus deficiens, deliquium patiens. Linquentem (inquit) reuocauit animum. Linqui animo, hoc est, deficere, & deliquium pati. Curtius; Linqui deniq. animo, & submitti genu cœpit. Huius compositum est Delinquo, & Relinquo.

LINTEARIVS, rij, *m.* 2. [*Chi fa, vende lenzuoli.* Germa. Einer der mit leinwat vmbgeht, es sei der es macht, oder allein verkauffe. *Gal. linger, qui vend linge.* Hisp. *El lencero.*] *λινουργὸς, λινοπώλης*. qui lintea conficit, aut vendit.

LINTEOLVM, li, *n.* 2. [*lenzuolo picciolo.* Germ. Ein leinin tuechlin, lum plin.] *ῥάκος, ἀβύρτον*. dimin. est a linteo. Pl. li. 1. c. 12. Vulneribus (inquit) in linteolis imponitur.

LINTEONES, *m.* 3. [*Tessitori* Ger. Leinweber. *Gal. Tisserans de toiles, lingers. Hisp. Texadores de tela,*] *ὑφαντὴς, λινοπλόκος*. qui texunt linteamina in vestium vsum, vt docet Ser. li. 7. Aen. Pla. in Aul. Aut n a-

pulcarij,aut myrobrecarij,propolæ,linteones,caleeolarij.Firmicus li.3.Mar.Si Luna in Veneris signis cõstituta feratur ad Martẽ,ista cõiunctio faciet linteones,aut tabernarios,atq. colorum tinctores.

LINTER,tris,m.& f.3.propriè dicitur arbor excauata,qua accolæ fluuiorum olim vtebantur vice nauicularum.Vir.3.Geor. Cauat arbore lintres.Tibul.lib.2.Exiguus pulla per vada linter aqua.Cice. pro Milo,Lintribus in eam insulam materiam conuexit.

LINTERNVM,Campaniæ vicus.

LINTEVM,tei,n.2.[*panno di lino,lenzuolo*, שדין sadhin. Ger.Allerlei leinwat,ein leinin tuch.G.*linceul,linge de quelque sorte qu'il soit.*H. *lienzo,o sauana de lino,*]σάβανον.pannus lineus:& fidarũ,quo in balneis vtimur,& alijs negocijs ad extergendum. Martialis ; Non tã sæpè teret lintea fullo tibi.Lintea etiam dicuntur vela,[*Vela.*]quibus vtuntur nautæ.Vir.3.Æn.Certũ est dare lintea retro. Item quę in theatro tendi solent ad spectantium umbracula. Vnde legimus Cęsarem totum forum linteis adumbrasse.Accipiuntur etiam linteæ pro uestibus lineis.Vnde Linteatus,linteis iduitus.i.lineis uestibus : quali habitu fertur fuisse Apollonius philosophus, quoniam huiusmodi habitus uidebatur mundior,quàm qui ab animalibus deglubebatur.Liu.10.ab Vrbe. Ea legio linteata ab integumento consepti,quo sicrata nobilitas erat, appellata est. Cicer.pro Rab. Merces fallaces chartis linteatis arbitro delatæ.

LINTEVS,a,um,o.1.2.[*Cosa di lino* Ger. Aus flachss gemacht,leinin. *Gal.Chose faite de lin.Hisp.Cosa hecha de lin.*]λίνεος.quod ex lino est confectum;vt, Vestis linteæ,i.lino compacta,& contexta.Cice.7. Ver. Illi ad deprecandum periculum proferebant,alij purpuram Tyriam,tus alij atque odores,uestemq. linteam.Lintei libri, q de lino fiebant,cuiusmodi Sibyllini quidam fuerunt.Liu.4.ab vrb.Licinius Macer auctor est, & in fœdere Ardeatino, & in linteis ad libris Monetę inuentis.

LINVM,ni,n.2.[*Lino,*שרה פישתה pischtah,na badh.Ger.Flachs,werck. *Gal.Du lin,fil,ou filet de lin.Hi.lino,*]λίνον.herba est notissima,quæ cãnabis modo in lanę mollitiem contusa, netur in usũm intimarũ vestiũ.Vir.1.Geor.Vrit enim campũ lini seges.Pli.lib.20.c.33.Argatilis appellatur eadem figura ex lino intexens. Linum pro filo posuit Cel.li.7.c.14.A quibusdam,inquit,tumor ad imũ acu traiectatur duo lina ducente: deinde utriusq. lini duobus capitibus diuersę partes astringuntur.

LINEVS,a,um,o.1.2.λίνεος,λινοῦς.quod ex lino est,ut,Vestis linea,de lino facta. Pli.li.12.c.6.Sed unde lineas vestes faciunt. Vir.5.Æn. Nodes,& vincula linea rupit.

LINVS,i,m.2.λῖνος.filius fuit Apollinis ex Psammate Crotopi Argitorum regis filia. Cũ.n. Apollo occiso Pythone serpente,ad Crotopũ uenisset,ab eodem hospitio susceptus est,ubi clam eũ Psammate filia concubuit,quę cũ concepisset, & tempore debito,secus Nemeũ flumen occultè peperisset,filiũ suũ Linũ appellauit:eumque vt quotũ dam est opinio,exposuit,q sic repertus,a canibus deuoratus est.Alij dicunt hanc pastori infantem alendũ tradidisse,qui cum eum ex incuria in herba iacentem neglexisset,a canibus inuẽtũ dilaniatum esse. Alius fuit Linus Apollinis,& Terpsichores filius,siue,vt quidam volunt,Mercurij,& Vraniæ Musę;Lyricæ peritissimus,vt q discipulos habuerit Orpheum,Thamyram,& Herculem.Hunc ab Hercule plectro,& cithara occisum ferunt, cum eum rusticius canẽtem nimis petulanter corripuisset. Virg. Eclo. 4. Nõ me carminibus vincet nec Thracius Orpheus, Nec Linus: huic mater quamuis,atque huic pater adsit Orphei Calliopeia, Lino formosus Apollo. Fuit autem re vera Linus poeta antiq̃ssimus, qui fertur primus a Phœnicia ad Græcos lĩteras attulisse. Hermodotus verò Platonicus libr.1.disciplinarũ,dicit hũc Mercurij ex Musa Vraniæ filium,& Thebis genitum, scripsisseque de mundi generatione:item de Solis,& Lunæ cursu,animaliumque, & fructuum generatione. Huic in principio sui operis omnia,simul nata dixit,quem secutus est Anaxagoras. Occubuit Eubœa, sagitta ab Apolline transfixus.Alius fuit Linus Hypermnestrę maritus,Ægysthi filius,quem tamen Ouid.in Episto.Her.Lynceum appellat, non Linum.

LIPARA,p.c.Li.λιπάρα.insula vna ex Æolijs,a Liparo rege,Ausonis regis filio,cui successit Æolus:cum antea Meligunis vocaretur,teste Plin.lib.3.c.9.Est etiam medicamenti pinguis,& lenis nomen, vt ait Celsus. Plin.lib.33.c.6.Addunt & in medicamenta,quæ vocant Liparas,ad excrescentias vlcerum.† Lipare idem.Claudian.]

LIPARAEVS,a,um,o.1.2.λιπαραῖος.

LIPARIS,m.3.λίπαρις.Cicilię flumen.ἀπὸ τοῦ λιπαροῦ,quoniã vt scribit Vitr. natantes in hoc flumine,aut se lauantes,non aliter vngunt ab ipsa aqua,quàm si oleo, aut ũdipe lauarentur. Est quoq. piscis quidam ex genere lacertorum,teste Pli.li.31.c.11.Est & gemmæ nomen,quæ suffitu bestias omnes euocat.Pli.lib.37.c.10.

LIPOPSYCHIA,f.1.λειποψυχία.vox Græca est,Latinè sonãs animi defectionem,vel animi deliquium,quæ & συγκοπὴ dicitur.

LIPOTHYMIA,f.1.λειποθυμία. Latinè defectus animi, siue animæ, quę & Lipopsychia dicitur.

LIPPITVDO,nis,f.3.λήμη.ipsorũ oculorũ lachrimãtium vitium.Cor. Celsus; Si frons prurit,lippitudinis metus est.Cic.in Tus.

LIPPIO,is,ĩui,itum,n.4.[*Diuenir lippo.*German.Trieffend,oder fliessige augen haben.*Gal.Estre chassieux,auoir les yeux chassieux.*Hi. *Serlegaseto.*]λημάω.lippis fio,hoc est,marcorẽ in oculis contraho. Pl.lib.28.Oculorum vitia fieri negant,nec lippare eos,qui cum pedes lauant,inde ter oculos tangant.Cice.ad Att.lib.7.Quum leuiter lippirem,has litteras dedi.Plaut.in Curc.Ad fauces transtulit: Prospicio parum; Os amarum habeo,dentes plenos, lippiunt fauces fame;Ita cibi vacuitate venio laxis lactibus.Lippitur,pe.p.impersonale.Pli.lib.28.c.8.Aut ne omnino lippiatur,decoctum cum mellis Attici cyathis tribus,& croci uncia.

LIPPVS,o.1.2.λημῶν. q oculos habet lachrimantes,cũ putredo ab his defluat.Pla.in Mil.Cubare in naui lippam,atq.oculis turgidis nauclerus dixit.Lippa ficus dicta,vel quod succus foliorũ eius lacteus lippis prodest, vel quod dũ folia,& ramuli truncantur,succum lachrimosum emittant.Mar.lib.7.Et lippa ficus,debilisque boletus.

LIPSANA,p.c.n.2.[*Sopranãza,auanzagli,* שארית scheerith,]λείψανα. tantum pluraliter declinatum nomen est ,quo apud nos reliquiæ significantur.

LIPTOTE.f.1.a quibusdam recẽtiorum Grammaticorum vocatur figura,quãdo vis verborũ rei magnitudini non respondet. Vt apud Virg.1.Æn.Nõ ignara mali miseris succurrere disco. Vbi Nõ ignara mali,dixit pro eo,quod est,in malis magnopere exercitata.Origo autem huius dictionis referunt ad verbum λείπομαι, quod est deficio, eo quod huiusmodi orationibus vis quædam verborũ deesse videatur.In antiquissimis tamen Seruijs aliorumq. Cõmentarijs manuscriptis,non liptote legitur , Sed litotes, λιτότης. quæ uox Græcis inter cætera tenuitatem significat, & simplicitatem. Hinc fit, vt credam recentiorum quorundam Grãmaticorum inscitia factum esse, vt figura,quam vetustiores λιτότητα nominarunt,liptote cœperit appellari.

†LIQVABILIS,le.τηκτὸς.quod liquescere potest.Apuleius in Apol.ceram liquabilem dixit.]

LIQVAMEN,inis,n.3.γάρος.genus condimenti liquidi,ex putrefactis piscium intestinis,alia ve ratione confectum,& in vsum coquinarium seruatum,ad condiendos cibos ; licet & de alijs dici possit, quæ non comeduntur,vt apud Col.libr.7.c.14.Succus excocti lupini, quæ non comeduntur,vt apud Col.libr.7.c.14.Succus excocti lupini, veteris vini fœx,& amurca pari mensura miscentur:eoq.liquamine tonsa ouis imbuitur.

LIQVATVS,a,um,o.1.2.Cic.Tusc.Guttę liquatæ ardore Solis.

LIQVEFACIO,cis,a,3.[*Liquefare,far liquido,*נוע hemek. G.Fliessig machen,zerlassen,schmeltzẽ.G.*Faire fondre,ou amollir. Hisp. Derretir,*]διάχυσις.idem est quod liqdũ,& fluidũ facio,admoto ignis,vel solis calore;a quo Liquefio,ciusdẽ cũ liquefio,significationis.Cice.in Catil.Et statuæ veterũ hominũ delectæ, & legũ æra liquefacta.Virg.1.Geor.Flammarumq. globos, liquefactaque uoluere saxa,i.igne soluta.inquit Seruius.A Liquefacio componita sunt Illiquefacio,instillo,quasi intus liquefacio.Cic.lib.4.Tusc. Quę sunt omnes unius generis ad perfundendum animum tamquam illiquefactæ uoluptates. Colliquefacio.

LIQVENTIA,Vide Liquetia.

LIQVEO,es,liqui,liqẽre,n.2.[*Esser liquido,*נמס names,נמס namar.ce. weich und fliessig sein,zerfliessen.G.*S'amollir,se fondre.*Hisp.*Derretirse,*]τήκεσθαι.liquidum,& fluidum esse.Vnde Liquens,nomen ex participio,idem significans quod liquidus.Virg.6.Aen.Procelum,& terras,camposque liquentes Spiritus intus alit. Vbi pro camposliquentes dixit, pro mari.Hinc fiunt cõposita,Colliqueo, & Deliqueo;a quibus rursus fiunt augmentatiua Colliquesco,& Deliquesco, quorum significata vide suis locis.

LIQVEFIO,fis,n.pas.[*Diuenir liquido,*נמס names,נמס namar.G.Zerschmeltzen,zerschmeltzt werden.*Gal.Diuenir liquide.*Hisp.*Derretirse,*]διαχέομαι.fundor,liquesco.Cic.1.de Nat.Deor.Glaciem calore liquefactam, & dilapsam diffundi.Idem in Catil. Cum & lapidum æra liquefacta sint.

LIQVESCO,is,n.3.liquidus,fluidusque fio, mollesco,resolvor , dissoluor,)(concresco,[*Diuenir liquido,*נמס names נמס namar.Germ. weich werden,zerschmeltzẽ,zergehẽ.G.*Deuenir liquides'amollir,se fondre.Hisp.Derretirse.*]τήκομαι.Vir.8.Aen. Vulnificusq; chalybs vasta fornace liquescit.Vbi Seruius,liquescit,propriè dixit:nã ferrum non soluitur,sed mollescit.Liquescere voluptate,& fluere mollitia,est mollem esse,& voluptati deditum.Cic.2.Tus.Opinio est.n.quædam effœminata,& leuis,nec in dolore magis,quam eadem in voluptate; qua cum liquescimus,fluimusque mollitia,apis aculeum sine clamore ferre nõ possumus.Liu.1.Bel.Pun.Per nudã infra glaciem, fluentemq; labem liquescẽtis niuis ingrediebatur.

LIQVET,[*E manifesto.* Ger Es ist offenbar,es ist heiter am tag,] σαφὲς ἐστι,impersonale , idem quod constat , siue manifestum, & certum est;quoniam quæ resoluuntur,certa,constãtia,& manifesta fiunt.Ci.1.de Nat.Deo.Nec Protagoras,qui se se negat omnino de ijs habere quod liqueat, sint,non sint,qualesve sint,quicquam videtur.de Nat.Deor.Suspicari liquet inter nos.i.compertum,& certũ habemus.Ci.1.de Nat.Deo.Sed quod inter nos liquet,nec tu quidem intelligis,Nõ liquere sibi de cautla,dicebãt iudices:cum non satis sibi constabat,condemnandus ne esset reus,an absoluendus.

Lucretius, deinde parentes Iuliæ, ex Cotta, deinde Cæsares. Cognitionis familiaritas videtur ille confis non conflatus ex amplissimis familiis, ut Cæsar, ex Cotta & Rutilio, qui colligit, deficiat ignotis duobus, illustribus tamen N. L. illa notis, & familiaritas ex Cæsare & Cotta, ex Cæsare & Cæcilio Metello.

Quod Rutilius figlinus maxima pars videtur notare Plinius, ut Rutilium habuisse, cum Papiriano in eo indicio præsidentibus & cum illis iudicem, ratio, quia Papirianus, ut ex Cicerone & Plinio constat, Rutilius, ut ex Cicerone & Asconio, ut ex aliis quoque intelligitur, Vir & Arbiter Artium Hypocrisis Pantomimi, & ut opinor, Pantomimi Rutilius arbiter, quod Pantomimi, & Histrionis studiosissimus, ut ipse ait, fuerit, & quod Pantomimi, & Histrionis Rutilius, ut ex Asconio quoque, & Cicerone constat, & ut ex Cicerone & Plinio constat, Rutilius Histrionum quoque, & Pantomimorum Arbiter fuerit, & quod Rutilius figlinus, & Histrionum studiosissimus fuerit, & Pantomimorum, & Histrionum Arbiter, & Iudex, & Præses, & Præsidens, & Præsidens cum Papiriano, & Iudex cum illis, & Iudex cum Papiriano, & Præsidens cum illis, & Præsidens cum Papiriano, & Præsidens cum illis, & Iudex cum illis, & Iudex

mini ſpiritu dare. Dicitur alſo ſpiritus ſanctus ſpiritus, vt quibuſdam placet, eo quod ſegnes prohet inertes, vel quod in ſegnedis inertem, & ſine vita exiſtentem, ſe infundat, & dare dicatur deficit: in contrario autem ſenſu ſpiritum, & habere dicitur, & deridet deficit. Vel à tempeſtate ſic dictus eſt ſpiritus ſanctus, quia ſicut tempeſtas ſine quietis cibum: Aliquidlo loco cognoſcitur per deſiderium meum, Ecclæ. 20. Anima deſiderio meum, quod tunc primo accedebat ad ſimilitudinem cui inhiat. Plenè autem in loco præſidium Lauream, quia ſola deſiderium, nihil quod ſpernit, quod quis ignorat inter pro gratis ſcientia meum, Genes. One. in Epiſt. Quam ſuper ipſum ſpiritus ſanctus venit, vocabulum proprium imitatus, ſic dicitur ſpiritus ſanctus, ſignorum inventorum cibum, Pſal. 110. Literæ dedicatæ ſunt ſine dubitatione, Deut. 4. Quæ ſunt ſpiritus ſanctus, ſicut ſpiritus ſanctus ſine literis, & ſine ſpiritu

ceren,ſpennig ſein. *Gal. Auoir noiſe, debat, different, ou proces contre quelqu'vn. Hiſpa. Pleytar, ò contender*] ἀμφισβητῶ. diſcepto, contendo tam in foro, quàm extra iudicium. Cic. pro Cæl. Aliquot enim in cauſſis videram eum fruſtra litigantem. Mar. lib. 7. Ah miſer, & demens viginti litigat annos Quiſquã, cui vinci Gargaliane licet? Cic. ad Att. Hircius cum Quincto acerrimè pro me litigauit.

LITO, as, a. 1. [*Placare con ſacrificij,* כָּפַר chipper. G. Mit opfferen Gott verſuenen etwas zuerwerben. G. *Impetrer de dieu par ſacrifices. Hi. Impetrar, y placar por ſacrificio*] κἀλλιτέω. ſacrificio facto Deos placo, votumq; impetro: Verbum a precibus dictũ, teſte Feſto, quas Græci λιτὰς vocant. Cic. pro Flacco: Litemus igitur Lentulo. Suet. in Cæſare: Deinde plurib. hoſtijs ceſis cũ litare non poſſet, introijt Curiam. Inter Litare, & Sacrificare tñ hoc intereſt (inquit Nonius) Sacrificare eſt veniã petere; Litare eſt propitiare, & votũ impetrare. Vir. 4. Aen. Tu modo poſce Deos veniã, ſacriſq. litatis Indulge hoſpitio. Sactis (inquit) litatis, i. venia p ſacrificia impetrata, vel felicem euentum promittente victima. Plau. in pœn. Si hercle iſtuc vnquam factum eſt, ſi me Iupiter faciat, vt ſemper ſacrificẽ, neq; vnquam litẽ. Litare victimas, apud Tranquillum. i. victimis ceſis litare. Aliquando ponitur pro ſatisfacere, [*Sodisfare.*] Plin. in Paneg. de ſtatuis loquens: Illæ antè aureæ & innumerabiles ſtrage, & ruina publico gaudio litauerunt. Litandum, gerundium, hoc eſt, litari debet. Virg. 2. Æn. Sanguine quærendi reditus, animaque litandum Argolica. Huius compoſitum eſt Perlito, quod eſt perfectè litare. Gel. lib. 1. cap. 7. Si hæ res diuinæ factæ, riteque perlitatæ eſſent, Haruſpices dixerunt, omnia ex ſententia proceſſurum eſſe.

LITOR, aris, d. 1. Cic. de Diu. Hoſtia litatur pulcherrimè.

LITORALIS, le, o. 3. [*De lito.*] vt Litoralis piſcis. i. in litore viuens. Plin. l. 9. c. 17. Nec litoralibus gratia, Dij litorales. Catu. de Phaſel. Neq; vlla vota litoralibus dijs Sibi eſſe facta.

LITOREVS, ea, eum, o. 1. 2. [*De lito, ſul lito.* Ger. Das zu dem geſtad des meers gehoert,] ἀκταῖος. vt litorea domus, quæ in litore, aut iuxta litus conſtructa eſt. Mar. li. 10. Anxuris æquorei placidos Frontine receſſus, Et propius Baias, litoreamque domũ. Litoreæ aues apud Virg. 12. Aen. Litoreas agitabat aues, ideſt, paluſtres.

LITOROSVS, a, um, o. 1. 2. Plin. lib. 37. c. 10. Calais ſapphirum imitatur, candidior, & litoroſo mari ſimilis. i. eum aquæ marinæ colorem referens, qui eſt circa litus.

LITVS, oris, n. 3. [*Lito,* חוֹף choph. Ger. Ein geſtad deſſ meers. *Gal. Le bord, ou le riuage de la mer, ou d'un fleuue. Hiſpa. La ribera del mar, o tierra cerca d'ella*] αἰγιαλός. dicitur terra adiacẽs mari, quæ fluctib. alluitur. Vnde & nomẽ inuenisſe putatur ab alluẽdo, uel allidẽdo. Litus (inquit Celſus l. Titius, ff. de verb. ſig.) eſt quouſque maximus fluctus a mari peruenit, idq. M. Tul. aiunt, cum arbiter eſſet, primũ conſtituiſſe. Propriè itaque litus de mari dicitur, ripa de fluminib. Oui. 1. Met. Campoq; recepti Liberioris aquæ pro ripis litora pulſant. Quandoque etiam litus dicitur de fluminibus [*Ripa.*] Virg. in diris: Litora q̃ dulceis auras diffunditis agris; cũ de Mincio Mãtuani agri fluuio loqueretur. Sunutur interdum pro agro mari uicino. Idẽ 4. Aen. cui litus arandum, Cuique loci leges dedimus. Interdum pro ſpatio circa aram, a litando: quia ibi litabantur hoſtiæ. Nam (ſicut docet Donatus) nauigantes eundo, & redeundo in litore ſacrificabant. Si itaque Donato a litando litus dici credimus, videtur vhico t, eſſe ſcribendum: quemadmodum etiã a nonnullis ſcribi videmus. In carmine tamen omnes geminant conſonantem. Sed ne hoc quidem videtur neceſſarium, cum nuſquam inueniatur breuiari. Vnde videtur potius natura longa eſſe, quam per epẽthesin geminatæ conſonantis licenter produci. Malo tamẽ rem integram cuiuſque arbitrio permittere, quàm de re tam incerta quicquam temerè pronunciare.

LITVRA, re, f. 1. [*Cancellatione.* Ger. Ein durchſtreichung. *Gal. Effacement, effaſſure. Hiſp. Borron, ò raedura de letra,*] κατάστιγμα. macula, vel delectio in ſcriptura, pictura ve, cum. ſ. ſuperinducto atramẽto, aliove liquore, ſcripturam, vel picturã deſtruimus. Ci. pro Archia: Et vnius nominis litura ſe commotum eſſe dixerit. Item pro Clu. Ne lituris coargui poſſet. Mar. li. 4. Non poſſunt noſtros multæ Fauſtine lituræ Emendare iocos, vna litura poteſt. Ponitur aliquando pro ipſa linitione, vel linimento. [*Linitione*] ἄλειμμα. Col. l. 6. c. 24. Neque eſt difficile mox alleuatas plagas terra, quas prius amurca madefeceris linire: nam & teredinem formicamque prohibet.

LITVRO, as, n. 1. [*Cancellare,* מָחָה machah. Ger. Durchſtreichen, auſſtilgen. *Gal. Effacer. Hiſ. Borrar, o raer la letra,*] κατιγμάω. cancello, expungo. Sidonius Apol. Tunc vel certius te probaſſe reliqua gaudebo, ſi liturallis aliqua cognouero.

LITVS, a, um, o. 1. 1. [*Vnco, linuro,* נָסַךְ natoach, נָסַךְ nimſchah. Ge. Beſtrichẽ, geſalbet, beſprengt. *Gal. Oint, sache, macule. Hiſ. Vntado, ò manchado,*] κατάχριστος. part. a lino: idem quod vnctus, ſiue oblitus, vt Lituæ veneno ſagittæ. Aliquãdo idem quod maculatus, ſiue macalis quibuſdam aſperſus, [*Sparſo, macchiato,*] Virg. 4. Geor. Ardentes auro, & paribus lita corpora guttis.

†LITVS, us, verbal à Lino. Plin. lib. 33. cap. 6. Vſus eius ad collyria, & litu ad muliebrium cicatricum fœditates tollendas.]

LITVVS, ui, m. 2. λίτυος. Plutarcho, baculus incuruus, quo ſedentes Augures auibus templa deſignabant. Gel. lib. 3. ca. 8. Lituus eſt virga breuis, in parte, qua robuſtior eſt, incurua. Primus litui vſus a Romulo manaſſe creditur, qui dum vrbem conderet, huiuſmodi baculo regiones direxerit: quod & ipſum aſſerit Cic. lib. 1. de Diu. Quid (inquit) Lituus iſte veſter (quod clariſſimum eſt inſigne Auguratus) vnde nobis eſt traditus? Nẽpe eo Romulus regiones direxit, tũ, cũ vrbem condidit. Qui quidẽ Romuli Lituus, i. incurũ, & lenitera ſummo inflexũ bacillum (quod ab eius litui, quo canitur, ſimilitudine nomen inuenit) cum litus eſſet in Curia Saliorũ, quæ eſt in palatio, eaque deflagraſſet, inuentus eſt integer. Eadem fere de de hoc lituo ſcribit Plut. in vita Romuli: Lituus (inquit) cõſecratus eſt in Palatino colle vſque ad Gallorum tempora, a quib. capta vrbs incenſa fuit. Sed poſtea expulſis a Camillo hoſtib. inter altiſſimas fauillas illeſus, cum ignis omnia conſumpſiſſet, inuentus eſt. Eſt præterea lituus, auctore Feſto, buccinæ genus incurũ, gracilem edens vocem, quo in bello vtebãtur: qua qui canebat, Liticẽ dicebatur. Vir. lib. 6. Et lituo pugnas inſignis obibat, & haſta. Lucr. lib. 1. Stridor lituum, clangorque tubarum. Ouid. 3. Faſt. Iam lituus pugnæ ſigna daturus erat. Ab huius ſimilitudine dictus eſt Lituus baculus Auguralis, vt patet ex iam citato Cic. exemplo.

LIVEO, es, n. 2. [*Eſſer liuido.* German. Blawbleich oder bleifarb ſein. *Gal. Eſtre ternè, ternir. Hiſ. Ser cardeno,*] πελιδνόω. liuidus ſum, hoc eſt, plumbei coloris. Oui. 2. Met. Liuent rubigine dẽtes. Crura liuẽtia compedibus. Ou. 1. Amor. Eleg. 2. Labellis impreſſis liuere. Idẽ 1. Amor. Eleg. 2. Per translationem accipitur pro inuidere. [*Inuidiare.*] Tractum ab inuidorum conſuetudine, aliena felicitate pallentium. Pomp. Malignus homo, fortunis aliorum ſemper liuens. Mar. li. 10. Liuet Carinus, rumpitur, &c. Fata liuentia. Stat. 5. Sil.

LIVESCO, is, n. 3. [*Diuenir liuido.* Germ. Bleichſch wartz werden,] liuidus fio. Claud. li. 3. Haud equidem inuideo, nec enim liueſcere fas eſt, Vel nocuiſſe Deos. Digiti liueſcunt in pedibus. Luc. li. 4 Huius compoſitum eſt Alliueſco.

LIVIDVLVS, o. 1. 2. i. ſubliuidus. Iuu. Sat. 11. Ponebant igitur Tuſco ferrata carino Omnia tunc, quibus inuideas, ſi liuidulus ſis.

LIVIDVS, a, um, o. 1. 2. [*Liuido* Germ. Blaw, der vil blawer ſtreichma ſen hatt. *Gal. Qui a la chair meurtrie, ou en eſt de la couleur. Hi. Amarillo ò negro de golpe, coſa cardena*] πελιδνός. propriè is dr, qui ex ictu fuſtis, alteriusve corporis duri, plumbeum colorem in partem læſam contraxit: quod accidere ſolet exilib. venis ictu colliſis, ſanguine neque ad cutem diffluente. Pli. Tapſiæ ſuccus ſigillatis ac liuidis prodeſt. Hinc liuidũ, pro eo quod ſubnigrum eſt ponitur, quali s eſt color plumbi. Vir. 6. Aen. Quidve petunt animæ, uel quo diſcrimine ripas Hæ linquunt, illæ remis vada liuida verrũt? Brachia liuida armis. Hor. 1. Car. Ode 8. Vorago paludis liuidiſſima. Catu. ad Coloniã: Ora liuida facta digitis. Ou. ep. 19. Qm̃ uerò, q̃ inuidia laborant, exedentes ſe dolore, hunc colorẽ contrahunt, liuidus ſæpe pro inuido ponitur. Mar. li. 1. Omnib. inuideas, liuide, nemo tibi.

LIVIVS, m. 2. Λίβιος. nobilis Hiſtoriæ Romanæ ſcriptor patria Patauinus, quẽ Herodoto opponit Qu. vt Sall. Thucydidi. De hoc Hier. ad Paulinum; Ad Titum Liuium, lacteo eloquẽtiæ fonte manãtẽ, de vltimis Hiſpaniæ Galliarumq; finibus quoſdam veniſſe nobiles legimus, & quos ad cõtemplationẽ ſui Roma nõ traxerat, vnius hominis fama perduxit. Habuit illa ætas inauditum omnib. ſeculis celebrandũq; miraculũ, ut tantam vrbẽ ingreſſi, aliud extra vrbem quærerent. Fuit & alius Liuius cognominatus Andronic⁹, Latinorum poetarũ antiquiſſimus, de quo Diomedes; Conſtat, inq̃t, apud Romanos primum Latino ſermone Comediam Liuiũ Andronicum ſcripſiſſe. Ci. de Clar. Orat. & 1. Tuſ. Gel. li. 17. c. vlt. Primus omniũ T. Liuius Poeta fabulas docere Romæ cæpit, poſt Sophoclis, & Euripidis mortem annis plus fere centum, & ſexaginta.

LIVOR, oris, m. 3. [*Liuidore,* תְּכוּרָה chaburah. Ger. Die bleifarb, oder blawe, als die ſtreichmaſe ſind, bleich vnd ſchwartzfecht durch einander. *Gal. Couleur de plomb. Hi. El cardenal color de plomo,*] πελίωμα. color ex pallido nigreſcens, quem & plumbeũ nonnulli appellant, qualem in contuſis corporis partib. videre eſt, cum fuſte, aliove corpore duro ictu illato exiles venæ conſtitiſæ ſanguinem ad extremam cutem diffundunt. Plin. lib. 20. c. 22. Illinitur & liuorib. ſugillatiſq. cũ melle. Hinc liuorem contrahere, eſt nigreſcere. Col. li. 32. c. 47. Quia hæc candidior eſt oliua, q̃ ea, quæ contuſione liuorem contrahit. Et quoniam talis eſt color inuidorum, ideo Liuor accipitur pro inuidia. Lucr. 1. Liuor edax tibi cuncta negat. Vir. in opuſc. Liuor tabificũ malis venenũ. Cice. ad Her. tumorem liuore.

LIX, cis, f. 3. [*Cenere,* פּוּחַ piach, אֵפֶר epher. Germ. Eſch. *Gal. La cendre du foyer. Hiſpan. La ceniça del hogar,*] λέπις. dicitur cinis, in quẽ materiæ rediguntur, cum fuerunt exuſtæ. Pli. lib. 39. c. 27. citat Var. dicentem, Lix cinis eſt foci.

LIXABVNDVS, o. 1. 2. dicitur, qui exiguæ mercedis gratia, viliſſimis ſeſe obſequijs immiſcet. Tractum a lixarum conſuetudine, qui viliſſima quæque in exercitu munia obibant. Pla. Qui famam tuam lixabundus, & nomen fœdas.

LIXAE, arum, m. 1. σκευοφόροι. dicti ſunt (inquit Siporſinus) qui vilioris quæſtus gratia exercitum ſequũtur, ut puta lauandi, aut coquẽdi gratia, a cinere, q̃ lix antiq̃s dicebatur, ut Var. teſtimonio docet

Plin.li.36.c.17.Nonius th affirmat,antiquos Lixã dixisse,p aqua, indeq; Elixũ dictũ cẽ,q aqua coctũ,& mollitũ esset,& Lixas,qui militib. aq ad castra,vel tẽtoria solẽt ferre.Silius li 1.Inutile Martι Lixarũ vulgus.Scipio apud Liuium,Actium Vmbrum appellat Semilixam,quasi semimancipiũ,nomine ignominioso.Var.Lixas,& semilixulas vocabulo Sabino scribit dici circulos ex farina caseo, & aqua commistos,olim inter uiliora cibaria numeratos.

Lixivia,f.1.[*Lissia.* Ger.Laug.*Gal.Lessiue. Hisp.Lexia de ceniza.*] χονία qua in aqua lauandi gratia decoctus est cinis.Col.li.12.c.16, Sunt qui culmos fabæ exurant.& ex eo,quod cremauerint,cinere lixiuiam faciunt Nonius Marcellus Lixiuiũ effert neutro genere; Lix,inquit, cinis dicitur, vel humor cineri mistus, Nam ẽt nunc id genus lixiuiũ vocatur.†Hic Lixivius,a,ũ:vt Lixiuius cinis.Pl.]

†Lixivvm Vinvm,dicitur a Columel.li,12.c.21,quod Plinius Protropum vocat.]

Lixo,as,a.1.[*Lessare.* שבא bischchel.German.Sieder oder kochẽ, *Gal.Cuire en eau,faire bouillir en eau. Hisp.Cozer en agua,*] ἑψέω. aqua coquo:quod tamen apud veteres non facilè inuenies. Magis in vsu est compositũ eius Elixo,quod est eiusdem significationis. Prolixo huc non pertinet,neque enim fit a lixo, sed ab adiectiuo prolixus,quod componitur ex Porro, & laxus.

Lixvs,a,um,o.1,2.[*Cotto,alesso,* מבשל mebuschchal.Ger.Gesottẽ, gekocher.*Gal.Bouilli,cuit en eau. Hispa.Cozido en agua.*]ἑψητός q aqua coctum est:a Lixa antiquo nomine,quo veteres aquam significabant,teste Nonio.Frequentiore tamen in vsu est Elixus,quem admodum elixo vsitatius est,quàm lixo.

Lixvs,m.2.Λιξός.colonia a Claudio Cæsare facta in Mauritania Tingitana,circa quam Poetarum fabulæ,& Antæi regiam,& Hesperidum hortos collocarunt,aurea mala ferentes,a dracone perugili summa cura asseruata.Cui fabulæ occasionem suppeditasse existimat Pli.flexuosum maris ejusdem,draconis mũ nemus quoddam ambiens,nihil præter oleastros ferens.Vide pl.l.5.c 1.Est & Lixus amnis in eadẽ ora,cuius meminit ibidẽ Pl.& Pomp.Mela in fine.

L A N T E O

Lobæ,f.1.λοβοί.in milio Indico dñt culmi,sine comæ arundinaceæ semen complectentes.Plin.lib.18.c.7.Milium(inquit) intra hos decem annos ex India in Italiã est inuectum,nigrum colore,amplũ grano,arundineum culmo.Adolescit ad pedes altitudine,septem prægrandibus culmis (Lobas vocãt,)omnium frugũ fertilissimũ.

Lobieni,o.1.2.montes.λόβιενα ὄρη.in Phrygia sunt,vnde Rhea Lobrina.Scholiastes Nicandri.

Lobvs,bi.m.2.λοβός.ima auricula,ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν.propterea, qđ eam apprehendamus quẽpiã admonẽtes. In hepate quoq. partes extremæ & ẽdã veluti segmẽta,ventriculũ circũquaq.amplectẽtia,lobi dicunt,Nicander in Theriacis,ἥπατος ἀκρότατον κίρσας λοβόν,ἐς τετραπέζης ἐφύσας.Vbi interpres Trapezã accipit summam solidamque hepatis partem, ex qua lobi dependent.

*Locanvs,m.2.fluuius est Locrorum in fronte Italiæ.Pli.lib.3.c.10.

Locarivm,n.2.[*L'affitto.*Germ.Das standtgelt,stalgelt]ἐνοίκιον.pretium,quod pro taberna stabulove persolvitur, vt in eo quis se locare,hoc est, collocare possit.Auctor Var.li.4.de Ling.Lat.

Locatio,onis,f.3.verbale,*Locatione,affittatione.* G.Ein aussleihũg, item ein verdingung,*Gal.Louage,bail a louage.* Hi.*Arrendamiento,*]ἐνοικίδιον.relatiuum est conductionis, propriẽque eius est, qui pretiũ accipit.Cic.ad Att.li.4.Disturbata porticus Catuli,q̃ & ex S.C.locatione reficiebatur,& ad tectũ pene peruenerat.Inducere locationem,est irritam facere locationem,tabulasq; de locatione cõfectas interlinere,aut discerpere.Ci.Att.l.1.Asiani,qui de Censoribus conduxerunt, questi in Senatu se cupiditate plagosinimium magno conduxisse vt inducerentur locatio, postulauerũt.

Locator,oris,m.3.[*Colui che hà a fitto,* שוכר socher.Germ.Ein verleiher vmb gelt,oder vmb ein zinss,*Gal. Loueur,qui baille a louage.*Hi. *Elque arrienda a otro por renta,*] proprie dicitur is, qui rem aliquã prætio vtendam dat:vt locator prædij,vel ędium dicitur is,qui prędii ędiumve vsu conductori concesso, pretium accipit.Interdum tamen locator is dicitur qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem constituit.Budæus:Quamquam locator sit plerumque,qui pretium accipit, & conductor qui dat: vt sit locator dominus, conductor inquilinus: tamen nonnunquam vice versa euenit,vt Locator pretium det,Conductor accipiat.Vli.lib.7.cap. 52.Romæ quoque Corfidium materteræ suæ maritum,funere locato remisse,& locatorem funeris ab eo elatum.

Locatvs,a,um,o 1.2.[*Posto,*]positus,situs,Cic.de offi.

Locellvs,li.m.2.βαλάντιον.id est,crumena,dim.à loculis.Mar.li. 14.Si quid adhuc superesti in nostri fœce locelli,Munus erit:nihil est,ipse locellus erit.

Locito,as,p.c.a.1.ἐνοικιάζω.freq. formatum à supino verbi loco,a, in i,mutato. Ter.in Adelph.Agelli est hic sub vrbe paululũ quod locitat foras:Huic demus,qui fruatur.

Loco,as,a.1.pono,cõstituo,colloco[*Collocare,porre,maritare.affittare.* שים hitsib,נתן hitsigh ew sam.Ge.Setzen,ordnen.*Gal.Mettre en quelque lieu.assoir,poser. Hisp.Poner alguna cosa en lugar,*]τάττω, Cic.Acad.Inter recte factum,& peccatum media locabat quædã.

Liu.li.1.Castra ab vrbe apud plus quinque millia passuum loc Vir.1 Æn.Hic alta theati Fundamenta locant alii.Interdũ est ponere.Pla.in Aul.Dumaulam domi locatam perquirit ablatã perit.Interdum nuptui tradere.Ter.in Phor. Quæso quid si filiam vnicam locaret? Pro eodem etiam dicimus,Locare filiã tem.Ter.in Phor. Vt potui,virginem nuptum locaui huic adolescenti.Item,Locare in matrimonium,*Maritare,* ἐκδίδωμι. Pl in Tri.Vbi erit locata virgo in matrimoniũ.Hinc Illocabilis,q ob inopiam, aut deformitatem facilè maritũ inuenire nõ pote Plau.Aul.Virginem habeo grandem,dote cassam,atq. illocabi Interdum idem est,quod pretio vtendum dos.*Affittare,*]μισθόω qua significatione frequenter datiuum habet personæ, cui q locatur,cum accusatiuo rei quæ locatur, & ablatiuo pretij, vt des,quas in Palatio amplissimas habebas,centum sestertij M rio locasse audio.Sæpe tamen pretium non exprimitur.Ci.in V Menonis nobilissimi hominis vxoris fundus erat colono locat Locare alicui operam suam,est aliquid mercede faciendum su pere.Gel.li. 5.c.3.Ob querendum victum ad circumagendas n las,quæ trusatiles appellantur,operam pistori locasse.Pla.in Tr Operam meam tribus nũmis ego locaui ad artes nugatorias. L care alicui opus faciendum.μισθοῦν.dicitur is,qui pro opere fa do alteri mercedẽ constituit. Sulpicius Cic. Curauimus, ut ijd Athenienses in eodem loco monumentum ei marmoreũ faciẽ locarent. Interdũ locare,idem est quod collocare,siue impẽde vt cum operã, pecuniamve bene,aut malè locatã dicimus. Pla in Most.Nec quicquam argenti locaui tamdiu vsquam æq; be

Lochias,f.1.λοχίας.promontorium est Ægypti non procul ab A xandria,& Pharo.Stra.lib. 17.

Loci,m.2.ἕδη ὠῶν.in muliere dicuntur vascula semen, & materni sanguinẽ recipiẽtia,inter vesicã.& intestinũ rectũ sita,in quib. fœtus initia consistunt,vt ait Varr.vnde & Loces plurali numero appellarunt.Alijs nominibus & Vterus dr,& Vulua. Quamqu inter hæc Pli.ita distinguit, vt Vulua brutorũ animantiũ dicat Loci aũt & Vterus solarũ mulierũ:Verba eius sunt hæc li.11.c. Fœminis eadẽ oĩa,præterquã vesicæ iũctus vtriculus, vnde dic vterus:quod alio nomine locos appellant,hoc in reliquis animantibus.Vuluam tantùm dicimus.Loci itẽ.τόποι.a Dialecticis appellantur sedes argumentorum, ex quibus veluti ex promptua quibusdam, petuntur argumenta. Cic.3 de Orat. Aristoteles cos(sic enim appellat) quasi argumẽtorum notas tradidit. Et p lo ante:Locos argumentorũ paratos,& expeditos habere oport

Locozvs,f.2.λόχοζος.vrbs Phrygiæ,quam Thraces tenuerunt,cog mento Locozij. Vide Steph.

Locri,orum,m.2.Λοκροί. Græciæ populi,Parnassum montẽ vtri accolentes, quorum qui occiduam incolunt plagam,ad Crissæ vsque sinum pertingentes,& medij inter Aetolos & Phocen grauitate odoris Ozolæ,& a situ Hesperij cognominãtur.Qu rò Parnassum ad ortum accolunt,ad mare vsq Euboicum ex in duplici sunt differentia:Nam hi quidem a Cnemide mont picnemidijs, illi vero ab Opunte vrbe Opuntij cognominat Auctor Strab.lib.9.Sunt & Locri in extrema Italiæ ora,quam gnam Græciam antiqui appellarunt,oppidum incolentes eiusd nominis,ab ijs Locris,qui Aiacem Oleum ad Troiam sequut conditum, vt annotauit Ser. in illud Vir.3. Aen. Hic & Na posuerunt mœnia Locri. Hi discriminis gratia Epizephyrij co minantur,quod supra Zephyrium promontorium siti sint.

Locris,idis,f.3.Λοκρίς.Græciæ regio,vtrinque Parnasso incumb cuius incolæ dicuntur Locri, de quibus paulò ante.

Loculamenta,orũ,n.2.κυκλοί.loca distincta,siue capsulæ,in qu aues,apes,aut ẽt maiora animalia seorsum ædificate,seu habitan lent,& a loculis deduci vf.Col.li.8.c.8.Vel si non ita competi xillis adactis tabulæ supponantur,quæ vel loculamenta,quibus dificent aues,vel fictilia colũbaria recipiãt.Idẽ l.9.c.12.Crepi lis æreis, aut testarum plerumq; vulgo iacentiũ terreantur fugi iuuentus:eaq; quæ vel putida,quũ repetierit alueũ maternũ,d eius aditu glomerata pependerit,vel ilatim se ad proximam f dẽ contulerit, protinus custos nouum loculamentum in hoc p paratũ perliniat intrinsecus prædictis herbis: deinde guttis ni tæspersum admouear,tamẽ manib. aut ẽt truĳs cõgregatas ap condat.Ponitur aliquando pro conceptaculo,siue theca rei a ius. Vitr.li.10.Super autem tertium tympanum planum cad tione dentatum,inclusum in alterum loculamentum colloce

Locvlatvs,a,um,o.1.2.[*Che ha molti luoghi* Ge.Das vil dætlein vnderschlechtlein hatt,]πολλάτοκος,quod hẽt diuersos locos.Va de re rust. ca.17.Nã vt Pausiæ,& ceteri pictores eiusdẽ ge, loculatas magnas habent arculas,vbi diuersi colores sint,sic c hi loculatas habent pilcinas, vbi discretes dilutios habent p

Locvlosvs,a,um,o.1.2.πολυκοίλιος.quod multos habet loculos, li nus,septo aliquo intermedio distinctos.Plin.lib.15.c.22.Sola feretia generum in putamine duro fragilive,& tenui,ac cra culoso,& simplici.

Locvlvs,li,m.2.dim.a locus.[*Luoghetto,borsa,cassa,altro.*Ger.Lat thlin,]χώριον.exiguus,& angustus locus.Plaut.in Mil.Sed n

uelle ede beuil lebrit. Aiagli locali, che interuenia ne quelle ne
ceſſarie, ſi come ſi ſcriuera nel ſeguente, alcune ne ſommariamente ſtabi-
remo: che uuo uogliamo, ſenſibili intorno Vn, ſi, de re rubbi, ce-
ſi

Ant. In tale testimonio facto fidelium documentum celebrato, sed indocti simplices.

Lonicerus fol. 1. Lib. 2. Nota 202. Indefi. Gen. Alterius loci est, quod Ant. Gallus ait, Gal. Laudat sæpe Gen. Lonicerus fol. 1. Lib. 2. Nota 202. Lonicerus celebrat eum, sed non indiscriminatim. Imo, Sec. Gal. Lib. 2. Nota 202. Indefi. Gen. Indocti simplices Græci, quos Gentiles dicunt, Christianos non accusat nostra Gens: Græci docent modestia censuram, differitque à scientia, quæ est de medicamentis quibus vtimur in cibis, & alimentis. Indocta vero quæ, tantum modo tenus est de medicamentis, quibus vtimur in cibis, & alimentis.

Lonicerus fol. 1. Lib. 2. Nota 202. Vipam libr. 6. de pen. legat. scripsi potis nam ob malorum explicationem, hanc posuerim. Nam pellem Cygni legit Vipam

tentiæ, & modo de hoc quo ad illum dicitur. Cum Plato, Non id ex quo fit, sed quod in hoc fit, causa dicitur. Idem Longè ante Platonem. Vel ut Cicero. Modo de tempore, modo de causis. Quo Tullius. Ut tempore ex tempore sibi. Idem de Cic. Ut ex tempore, ex re, ex causis. Longè ante Platonem, Aristoteles. Quo Cic. Ut ex re, ex causis. Item ab illa, ad illam, Cic. de Clar. Or. Vt hæc ad illam summi eloquentiæ laudem accedant. Accipitur & longè ante dictum quo apud Italos dicitur, longe, & de tempore. Sic Virg. v. Cuncti diu, & multa vocati numine, de tempore accipitur apud Plautum & Terent. Nec ibi diu multum longè habet, quo vix dicitur. Cic. Quo Plautus, Longè ab hinc annos. Quo Terentius, Longè ante hanc diem. Longè postquam Veiens capta est. Quo Livius. Longè ante Cæsarem. Quo Cæsar. Longè ante Ciceronem. Quo Cicero. Longè ante Virgilium. Quo Virgilius. Longè ante Ovidium. Quo Ovidius. Longè ante Plinium, quo Plinius. Longè ante Senecam, quo Seneca. Longè ante Lucanum, quo Lucanus. Longè ante Quintilianum, quo Quintilianus. Longè ante Tacitum, quo Tacitus. Longè ante Suetonium, quo Suetonius. Longè ante Plutarchum, quo Plutarchus. Longè ante Ptolemæum, quo Ptolemæus. Longè ante Galenum, quo Galenus. Longè ante Ulpianum, quo Ulpianus. Longè ante Papinianum, quo Papinianus. Longè ante Modestinum, quo Modestinus. Longè ante Gaium, quo Gaius. Longè ante Paulum, quo Paulus. Longè ante Cyprianum, quo Cyprianus. Longè ante Hieronymum, quo Hieronymus. Longè ante Augustinum, quo Augustinus. Longè ante Ambrosium, quo Ambrosius. Longè ante Basilium, quo Basilius. Longè ante Chrysostomum, quo Chrysostomus. Longè ante Nazianzenum, quo Nazianzenus. Longè ante Nyssenum, quo Nyssenus. Longè ante Damascenum, quo Damascenus. Longè ante Bernardum, quo Bernardus. Longè ante Thomam, quo Thomas. Longè ante Scotum, quo Scotus. Longè ante Occamum, quo Occamus. Longè ante Durandum, quo Durandus. Longè ante Gabrielem, quo Gabriel. Longè ante Biennam, quo Biennas. Longè ante Gregorium, quo Gregorius. Longè ante Alexandrum, quo Alexander. Longè ante Scaligerum, quo Scaliger. Longè ante Cardanum, quo Cardanus. Longè ante Budæum, quo Budæus. Longè ante Turnebum, quo Turnebus. Longè ante Lipsium, quo Lipsius. Longè ante Casaubonum, quo Casaubonus. Longè ante Salmasium, quo Salmasius. Longè ante Pithœum, quo Pithœus. Longè ante Pithœanos, quo Pithœani. Longè ante Rhenanum, quo Rhenanus. Longè ante Erasmum, quo Erasmus. Longè ante Vivem, quo Vives. Longè ante Sadoletum, quo Sadoletus. Longè ante Bembum, quo Bembus. Longè ante Sannazarium, quo Sannazarius. Longè ante Politianum, quo Politianus. Longè ante Pontanum, quo Pontanus. Longè ante Vallam, quo Valla. Longè ante Ficinum, quo Ficinus. Longè ante Picum, quo Picus. Longè ante Mirandulam, quo Mirandula. Longè ante Reuchlinum, quo Reuchlinus. Longè ante Melanchthonem, quo Melanchthon. Longè ante Camerarium, quo Camerarius. Longè ante Sturmium, quo Sturmius. Longè ante Hottomannum, quo Hottomannus. Longè ante Cujacium, quo Cujacius. Longè ante Duarenum, quo Duarenus. Longè ante Donellum, quo Donellus. Longè ante Connanum, quo Connanus. Longè ante Alciatum, quo Alciat

Lorica, Lorichetta, Lorichetto, vide Corazza, Corazzetta, Corazzetto.

Lorichetto, Lorichetta, Lorichetta, Lorichetto, Lorichetta, Lorichetto, Lorichetta, Lorichetto

quoque per inter lineas indicatus. Limus.)

TVRRIS, Turris, Gr. Γυργος, Βαλλιστη, Gen. Cal. Pelasticus, Vitruv. Turris, Turrim, Turri, Turre, Turres, Turrium, Turribus, Turres, Turris, Turrium, Turribus, Turres, Turris, Turrium, Turribus, Turres, Turris

Luc Lucifer Lucifera Lucifugus Lucina Lucinus Lucrum Lucta Luctifer Luctificus Luctuosus Lucubratio Lucubrare Lucubrus Lucullus Lucullanus Ludere Ludi Ludia Ludibrium Ludificare Ludificatio Ludificus Ludimagister Ludimagistratus Ludimagistratus Ludimagistratus

Lucullus, Stellam Tauri magna arbore cæsa figebat.
Virgil. Georg. lib. 1. Lucullus, dicitur, cingere Thessalas Tempe, arbore cæsa, ut hostium transitus prohibeat. Ovid. Fast. lib. 4. Lucullus, Thessalicis inclusit fontibus undas.

Lucullus, Cæsar, Pompeius, Cicero, Cato, Antonius, Brutus, Cassius, Augustus, Agrippa, Mæcenas, Virgilius, Horatius, Ovidius, Livius, Tacitus, Plinius, Plutarchus, Suetonius, Dion, Appianus, Florus, Eutropius, Paterculus, Josephus, Ptolemæus, Strabo, Pomponius Mela, Solinus, Justinus, Curtius, Lucanus, Silius Italicus, Statius, Martialis, Juvenalis, Persius, Quintilianus, Gellius, Macrobius, Servius, Donatus, Nonius Marcellus, Festus, Pomponius Sabinus, Ulpianus, Paulus, Modestinus, Papinianus, Gaius, Arrianus, Herodianus, Ammianus Marcellinus, Aurelius Victor, Eutropius, Orosius, Capitolinus, Lampridius, Spartianus, Vopiscus, Trebellius Pollio, Julius Capitolinus, Aurelius Victor junior, Eutropius junior, Ausonius, Claudianus, Sidonius Apollinaris, Boëthius, Cassiodorus, Jornandes, Procopius, Agathias, Zosimus, Nicephorus, Cedrenus, Zonaras, Glycas, Constantinus Porphyrogenitus, Suidas, Eustathius, Tzetzes, Hesychius, Photius, Stephanus Byzantinus, Eunapius, Dexippus, Georgius Cedrenus, Leo Grammaticus, Georgius Monachus, Joannes Malala, Joannes Antiochenus, Joannes Scylitzes, Joannes Zonaras, Nicetas Choniates, Georgius Acropolita, Georgius Pachymeres, Nicephorus Gregoras, Laonicus Chalcocondyla, Ducas, Phranza, Michael Ducas, Georgius Phranza, Joannes Cantacuzenus, Joannes Curopalata, Joannes Lydus, Joannes Stobæus, Joannes Damascenus, Joannes Tzetzes, Joannes Philoponus, Joannes Grammaticus, Joannes Sicelianus, Joannes Diaconus, Joannes Xiphilinus, Joannes Lascaris, Joannes Argyropylus, Joannes Reuchlinus, Joannes Trithemius, Joannes Sleidanus, Joannes Cochlæus, Joannes Aventinus, Joannes Manlius, Joannes Stadius, Joannes Leunclavius, Joannes Goropius Becanus, Joannes Meursius, Joannes Isacius Pontanus, Joannes Vossius, Joannes Laurentius Lydus, Joannes Antonius Vulpius, Joannes Albertus Fabricius, Joannes Clericus, Joannes Franciscus Gravina, Joannes Georgius Grævius, Joannes Petrus Burmannus, Joannes Petrus Pitiscus, Joannes Petrus Cunæus, Joannes Petrus Valerianus, Joannes Petrus Crinitus, Joannes Petrus Maffeius, Joannes Petrus Perrault, Joannes Petrus Bellorius, Joannes Petrus Bellorius junior, Joannes Petrus Bellorius tertius, Joannes Petrus Bellorius quartus, Joannes Petrus Bellorius quintus, Joannes Petrus Bellorius sextus, Joannes Petrus Bellorius septimus, Joannes Petrus Bellorius octavus, Joannes Petrus Bellorius nonus, Joannes Petrus Bellorius decimus, Joannes Petrus Bellorius undecimus, Joannes Petrus Bellorius duodecimus, Joannes Petrus Bellorius tredecimus, Joannes Petrus Bellorius quatuordecimus, Joannes Petrus Bellorius quindecimus, Joannes Petrus Bellorius sedecimus, Joannes Petrus Bellorius septendecimus, Joannes Petrus Bellorius octodecimus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus primus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius vicesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus primus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius tricesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octogesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius centesimus, Joannes Petrus Bellorius centesimus primus, Joannes Petrus Bellorius centesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius centesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius centesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius centesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius centesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius centesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius centesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius centesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius millesimus, Joannes Petrus Bellorius millesimus primus, Joannes Petrus Bellorius millesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius millesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius millesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius millesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius millesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius millesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius millesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius millesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius undecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius duodecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius tredecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quattuordecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quindecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sedecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septendecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octodecemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus primus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius undevicesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus primus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius vicesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius vicesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus primus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius tricesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius tricesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quadragesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quinquagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sexagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septuagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octogesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octogesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus primus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius nonagesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius centesimus, Joannes Petrus Bellorius centesimus primus, Joannes Petrus Bellorius centesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius centesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius centesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius centesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius centesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius centesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius centesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius centesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius ducentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius trecentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quadringentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quingentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sexcentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septingentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octingentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus primus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius nongentesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius millesimus, Joannes Petrus Bellorius millesimus primus, Joannes Petrus Bellorius millesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius millesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius millesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius millesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius millesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius millesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius millesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius millesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius duomillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius tremillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quattuormillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius quinquemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius sexmillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius septemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius octomillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus quintus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus sextus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus septimus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus octavus, Joannes Petrus Bellorius novemillesimus nonus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus primus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus secundus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus tertius, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus quartus, Joannes Petrus Bellorius decemillesimus quintus, Joannes Petrus

Capricornus mense 5. Lu. 18. 8. Dec. 4. Feriæ sunt Indictionis 1615. mei potest.

1. Epacta anni 14. 8. Ludifices, Indictionis 15. 5. Ludifices, Solis Epacta 29. Ludifices, Circulus decemnovennalis 2. Ludifices, Concurrentes 6. Ludifices, Feriæ Dominicales F. Ludifices, Aureus numerus 18. Ludifices, Dies Paschatis 12. April. Ludifices, Dies Litaniarum 21. April. Ludifices, Dies Ascensionis 31. May. Ludifices, Dies Pentecostes 10. Junii. Ludifices, Dies Trinitatis 17. Junii. Ludifices, Dies Corporis Christi 21. Junii. Ludifices, Dies Visitationis Mariæ 2. Julii. Ludifices, Dies Assumptionis Mariæ 15. Augusti. Ludifices, Dies Nativitatis Mariæ 8. Septembris. Ludifices, Dies Exaltationis Crucis 14. Septembris. Ludifices, Dies Matthæi 21. Septembris. Ludifices, Dies Michaelis 29. Septembris. Ludifices, Dies Omnium Sanctorum 1. Novembris. Ludifices, Dies Andreæ 30. Novembris. Ludifices, Dies Conceptionis Mariæ 8. Decembris. Ludifices, Dies Thomæ 21. Decembris. Ludifices, Dies Natalis Christi 25. Decembris. Ludifices, Dies Stephani 26. Decembris. Ludifices, Dies Joannis 27. Decembris. Ludifices, Dies Innocentium 28. Decembris. Ludifices, Dies Circumcisionis 1. Januarii. Ludifices, Dies Epiphaniæ 6. Januarii. Ludifices, Dies Purificationis Mariæ 2. Februarii. Ludifices, Dies Cinerum 18. Februarii. Ludifices, Dies Carnisprivii 19. Februarii. Ludifices, Dies Quadragesimæ 20. Februarii. Ludifices, Dies Palmarum 5. April

ne mutat Gallo quod ad eundem, & vendendi consuetudinem, & ad Lucilium Iunior. Ad Lucilium Iunior. Lugdunum. Ipsum Veneris agitabam, in hac enim urbe a Colegio Cultore Veneris ad Sacerdotium vocatus sum, ut ibi mihi Sacra faciam. Lucus Gracinus, Gracinus. Cuy certamine fervet vicinitas propter Lucum Gracinum, quem Gracinus Lucullus consecrasse dicitur. Ad quem maxime diffentiunt, ejusque fines ignorant, quia vicini, & finitimi sunt, & ob eam rem maximum pomum ejus merge inisti sunt. Ipse Lucullus videtur Lucum sanctum de Rhetore Iupiter ad cum Lugdunum deduxisse. Ad Lucum Gracinum. Ita quoque ego quod sanctum est, ad Lucum Gracinum. Ad Lucum Gracinum. Lucus Gracinus. Lucus Gracinus. Ad Lucum Gracinum. Ad Lucum Gracinum. Ad Lucum Gracinum

schetten;*Gal. Du lupin. Hisp. El altramuz*] subſtantiuũ *λέπινος*. legu-minis genus eſt, omnium amariſſimum, qđ ſui circumactu agricolis horas etiam nubilo die oſtendit. Dictus aũt putatur Lupinus, a lupi natura, quod non minus terram appetat, voraxq; illius ſit, quã lupus: & tellurem adeo amat, vt quamuis frutetoſo ſolo coniectũ inter folia vepreſq; ad terram tamen radice perueniat. Vide Pl. li. 18 c. 14. Hor. 1. Epiſt. 7. Nec tamen ignorat quid diſtent æra Lupinis. Vir. 1. Geor. Triſtiſque lupini Suſtuleris fragiles calamos.

Lvpvs, lupi, m. 2. [*Lupo*, זְאֵב zeeu. Ger. Ein wolff. *Gal. Vn loup. Hiſ. Lobo*,] *λύκος*. animal rapax, quod nulli notũ non eſt: cuius fęm eſt Lupa. Ou. 1. Triſt. Excuſſa eſt auidi dentibus agna lupi. Eſt etiã Lupus. *λάβραξ*. piſcis genus, quem Romani olim piſcib. omnibus prætulerunt, coſq; præcipuè, qui in Tiberi inter duos pontes captireſſent, quos Catillones, hoc eſt, liguritores vocabant, metaphora ducta ab hominib. guloſis, & delicatis, quos ideo Catillones vocabãt antiq; quod a ſimplicibus cibis ipſos etiam catillos lingerent. Eſt enim hic piſcis voraciſſimus, ſtercorumq; ac latrinarum auidiſſimus ſectator, a nullo ſordium genere tẽperans. Paulus Iouius in eo libello, quem de piſcib. Ro. edidit, Spigolã vocari oſtendit, multiſq; argumentis eorum opinionem conuincit, qui hunc Sturionẽ eſſe putauerunt. Pl. li. 9 c. 17. Poſtea præcipuam auctoritatem fuiſſe lupo, & aſcellis, Cornelius Nepos, & Laberi⁹ poeta Mimorũ tradidere. Luporũ laudatiſſimi, qui appellantur lanati, a cãdore mollitiaq. carnis. Mar. li. 13. Laneus Eugani lupus excipit ora Timaui, Aequoreo dulces cũ ſale paſtus aquas. Itẽ Lupus, genus eſt freni aſperrimi, quod & Luparum dicit. a lupinis dẽtibus, qui inæquales ſunt, & ꝓpterea morſus eorum aſperrimus. His frænis vtebantur Galli. Ouid. 4. de Triſt. Tempore paret equus lentis animoſus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Item Lupus, [*Rampino*] eſt inſtrumentum aduncum, quo vaſa, quæ in putcum forte ceciderunt, extrahunt. *ἅρπαξ*, Græco vocabulo, & noſtris Harpago nominatur. Liu. li. 8. Bel. Pun. In alios lupi ſupernè ferrei iniecti, vt in periculo eſſent, ne ſuſpenſi in murum extraherentur. Itẽ aranei genus. Pli. lib. 11 c. 24. Luporum nomine minimi, nõ texunt. Hoc nomine ẽt dicta eſt herba, q̃ aſparagi vice mandi ſolet: quę & Lupus ſalictarius appellatur. [*Lupuli*, quod ſalices ad ſimilitudinem vitis aſcendat. Hãc herbam officinę vocant lupulum, Galli *Houbelon*. Ea vtuntur Belgæ ad condiendam ceruiſiam admiſtis frugibus. Item Lupus (vt Palladius auctor eſt) ferula manubriata vocatur. Quem lupo cõmiſiſti. Ter. in Eun. Concinnè hoc vtemur prouerbio, quotiens in ſeruãdum aliq̃d committitur, cuius gratia cuſtodem magis oporteat adhiberi. Cic. 3. Phil. Etenim in concione dixerat ſe cuſtodẽ futurũ vrbis, vſq; ad Kalend. Maias ad vrbem exercitum habiturũ: O præclarum cuſtodem omniũ (vt aiunt) lupũ. Cuſtos ne vrbis, an direptor, & vexator eſſet Antonius? Quadrare videtur, quoties inimico negotium committitur, eiq. qui nobis peſſimè velit: propterea qđ lupus, & agnus genuino quodam odio diſſidẽt. Lupo agnum eripere. Pla. in Pœn. Lupo agnũ eripere poſtulant: nugas agunt. Hoc vti poſſumus prouerbio, vbi quis ſruſtra conatur prædã recipere, cui ſemel manus iniecit rapax aliqẽs. Improbum. n. eſt ſperare futurum, vt lupus agnum ſemel arreptũ amittat. Lupus eſt in fabula, prouerbiũ eſt notiſſimũ, quo vtimur, quoties noſtro ſermoni ſuperuenit is, de quo loquebamur, & nobis ſua preſentia amputat loquendi facultatem. Prouerbium tractum eſt a lupi natura, quem ferunt ijs, quos prior aſpexerit, vocem intercludere. Ad q̃ alludit Virg. 9. Ecl. Vox quoque Mœrim Iã fugit ipſa: lupi Mœrim videre priores. Lupũ auribus tenere, prouerbiũ eſt, qđ in re anceps & periculoſa dici ſolet. Nam qui auribus lupũ tenet, nec eũ dimittere audet, nec retinere põt ſine periculo. Suet. in Tiber. Cunctãdi cauſa erant metus vndique imminentium diſcriminum, vt ſæpe lupum ſe auribus tenere diceret.

Lvra, f. 1. (inquit Feſtus) os culei, ſiue vtris, ab antiquis dicebatur.

Lvrco, cas, n. 1. [*Tragugeare*. Ger. Geitzig freſſen, ſchleminen. *Gal. Gourmander, manger auidement. Hi. Tragar mucho*,] *λαφύσσω*. cibũ cum auiditate nimia ſumo. Pomponius Syrus, vt citat Nonius; Lardum lurcabat lubens. Lurcor, aris, deponens. Idem Lucilius Sat. 2. Vt lurcaretur laridum, & carnaria furtim.

Lvrcones, m. 3. [*Goloſi, tragugeiatori*. Germ. Schlemmer, praſſer, dieir hab vnd gut vnnutzlich verdemptſen. *Gal. Gourmands, qui d'ſpẽdent tout leur bien en gourmandiſe. Hiſpan. Goloſos, o glotones*,] *λίχνοι*. dicti ſunt guloſi, & bonorum ſuorum cõſumptores. Plaut. in Perſ. Peremniſerue, lurco, edax, furax, fugax. Lucil. Sat. li. 5. vt citat Nonius; Edite lucones, comedones, viuite ventres. Suet. de Clar. Gra. capit. 15. Laſtaurum, & lurconem, & nebulonem, popinonemque appellans & vita ſcriptiſque monſtroſum. Cicer. Attic. Lurco Tribunus plebis.

Lvridvs, a, um, o. 1. 2. [*Pallido molto*, יְרַקְרַק jerak rak. Germ. Gantzbleich. G. *Fort palle, & cõme bleu, & meurtri d'eſcourgees, blaffard. Hiſpan. Coſa de color amarillo*] p. c. *αἰχρός, πελιδνός*. quod eſt ſupra modum pallidum, quaſi loridum, ſeu loro perfuſum, & liuidum factum. Ouid. 1. Met. Lurida terribiles miſcent aconita nouercæ.

Lvror, oris, m. 3. [*Pallidez*, זֹהַר, יֶרֶק jetakon. G. Bleiche, todtenfarb. *Gal. Pallieur. Hiſ. Amarillez*] *ὠχρός*. pallor, color ſubflauus. Luc. li. 4. Lurida præterea fiunt, quæcunque tuentur Arquati, quia luce-

ris de corpore eorũ Semina multa fluunt ſimulacris obuia rerum.

Lvscinia, æ, f. 1. [*Roſignolo*. German. Ein Nachtigal. *Gal. Roſignol. Hiſ. Royſſenol.*] *ἀηδών*. auis cantus ſuauitate præcellens, quæ & Philomela appellatur, ita dicta, vt volunt, quod lugens canat, aut certè qđ canat ante lucem. Pli. li. 10. c. 29. Luſcinijs diebus, ac noctibus continuis quindecim garrulus ſine in termiſſu cantus, denſante ſe frõdiũ germine, non in nouiſſimũ digna miratu aue. Poetæ fabulant. Philomelam a Tereo violatã, in hanc auem fuiſſe mutatam: ad q̃ fabulã alludit Martialis li. 14. Flet Philomela nefas icæſti Tereos; & quę Muta puella fuit, garrula fertur auis. Ob eandem cauſam & Atthis dicitur. Fuit enim Philomela patria Athenienſis, Pandionis Regis filia. Mart. libr. 6. Sic vbi multiſona feruet ſacer Atthide lucus. A Luſcinia fit dimin. Luſciniola. Pla. in Bacc. Pol ego quoque metuo, luſciniolæ ne defuat cantio.

Lvsciosvs, o. 1. 2. ſiue Luſcitioſus. [*Chi ha curta viſta*. G. Vberſichtig, ein blintzaug, der bei dem liecht nichts ſicht. *Gal. Qui a courte veue. Hiſp. El que non vee ſi no con poca luz*,] *μύωψ*. dicimus, teſte Nonio, qui ad lucernam nõ videt. Varro Diſciplinarũ li. 8. vt citatur a Nonio, Veſperi non videre quos appellant luſcioſos. Idem Andabatis: Aedepol idem orcus, nõ luſcioſus eſt. Bud. in Annot. Luſcioſos, ſiue Luſcitioſos eos dici exiſtimat, qui propius admota oculis vident, remota vero non: quod genus homines res intuendas oculis fere cõtingere ſolent, & limis etiam, clauſiſque oculis aſpicere. Eoſdemq; a Græcis *μύωπας* vocari ait.

Lvscvs, ſci, m. 1. [*Loſco* Ger. Einaugig. *Gal. Louſche, Hiſp. Tuerto, mengade de vn oio*.] *ἑτερόφθαλμος*. qui altero captus eſt oculo, qualis fuit Annibal, de quo Iuu. Sat. 10. Quum Getula ducem geſtaret bellua luſcum. Luſca, æ. Mart. lib. 8. Oculo Philenis ſemper altero plorat; Quo fiat iſtud quęris modo? luſca eſt. A luſcus ſit Eluſco, eluſcas, quod eſt, luſcum facio, & oculum eruo. Scribit Iulianus Iure conſultus, Aquilia lege teneri eum, qui eluſcauerit diſcipulum in diſciplina. Cic. de Orat. 1 Hic Luſcus familiaris meus Caius Sext. Et id dixit, quod conueniret in omnes luſcos.

Lvsio, onis, f. 3. Cic. de Sen. Ex multis luſionibus nobis ſenibus talos relinquant & teſſeras.

Lvsitania, æ, f. 1. [*Portogallo*] *Λουσιτανία*. tertia Hiſpanię pars, ad Septentrionem Durio amne a Tarraconenſi prouincia, ad Auſtrũ a Bætica, Ana fluuio direpta: cuius deſcriptionẽ vide apud Pl. li. 4. capit. 21. Et Ptol. libr. 2. capit. 5. Strab. ramen libro. 3. Luſitaniam ad Auſtrum Tago flumine terminat. Dictam autem volunt Lutitaniã a Luſo, & Lyſia Liberi patris comitibus, qui eum bacchãtes in Hiſpaniam ſecuti ſunt, vt tradit Plin. lib. 3. ca. 1. Hodie Portugalliam appellant.

Lvsito, tas, n. 1. [*Giuocolare*. German. Offt ſpielen oder kurtzweilẽ] *λάβρος*. frequentatiuum eſt a verbo Ludo. Plau. in Cap. Nam vbi illo aduenit, quaſi patricijs, pueris, aut moneduiæ, aut anates, aut coturnices dantur, quibuſcum luſitent.

Lvsivs, m. 2. *Λοῦσιος*. Arcadiæ fluuius frigidiſſimus, Gortynam vicum præterfluens, in quo Iouem primum ablutum fuiſſe Arcades aſſerunt: vnde & nomen accepiſſe putatur. Vide Cæl. Rhodig. libr. 18. cap. vlt. Fuit & Luſius quidam, Marij ex ſorore nepos, qui cũ Trebonio generoſo adoleſcentulo vim afferre conaretur, ab eodẽ occiſus eſt. Valer. lib. 6. c. 1. Cluſium appellat. Cic. pro Mil.

Lvsor, ris, m. 3. [*Giuocatore, ſcherniture*. Ge. Ein ſpiler, oder betrieger. *Gal. Ioueur. Hiſ. Iugador*.] verbale, qui ludit, aut decipit. Plaut. Amphit. Quid enim cenſes, te vt deludam contra luſorem meum? Eſt Luſor etiam ſcriptor operum, aut verſuum. Ouid. 4. Triſt. eleg. 9. Ille ego qui fueram tenerorum luſor amorum. i. ſcriptor.

Lvsorivs, a, um. o. 1. 2. [*Coſa che s'appartiene a giuoco. Gal. Appartenant a ieu. Hiſ. Pertenecſciente a juego*.] *ἀθυρτικός*. quod ad ludum ſpectat, vt Tabula luſoria. i. alueus, in quo teſſeris, aut latrunculis ludimus, Pli. lib. 37. c. 2. Tranſtulit alueum cũ teſſeris luſorium è gẽmis duabus. Luſoria quæſtio, [*De giuoco*] i. iocoſa, quæ ludo fit. Pli. lib. 7. ca. 53. Pudore Diodorus ſapientię Dialecticæ profeſſor, luſoria quęſtione non protinus ad interrogationes Stilbonis diſſoluta, obijt.

Lvspiae, f. 1. *Λουσπία*. Ptol. lib. 3. c. 1. Calabrię vrbs, Lupia Plin.

Lvstralis, & hoc luſtrale, o. 3. *ἁγνιστήριος*. quod luſtrãdi, hoc eſt, purgandi, ſeu expiandi vim habet. Vnde Aqua luſtralis dicitur, qua a ſacerdote luſtrationis, hoc eſt, purgationis cauſa aſpergimur. Ouid. 3. de Põto; Spargit aqua captos luſtrali Graia ſacerdos. Sic Luſtrale ſacrificium dicitur, quod luſtrationis cauſa fit. Liu. lib. 1. Sacrificium luſtrale in diem poſterum parat. Luſtralia exta, veteres dixerunt præpinguia, eo quod luſtralis, hoc eſt, quinquennalis bos dicitur eſſe perfectæ ætatis.

Lvstramen, inis, n. 3. idem quod luſtratio. Val. 6. Arg. Semineceſque duces inter ſua tela, ſuoſque Inter equos, ſeuam miſero luſtramine verſant Congeriem.

† Lvstramentvm, ti. n. 2. purgatio facta per veneficium: aut ſacrificium, aut incantationem, a luſtrando dictum. Marcel. ad l. Cornel. de Veneſic. & ſicar. l. eiuſdem. Si quis, inquit, luſtramenti cauſa dederit cantharides, &c.

Lvstratio, f. 3. verbale. *περιήγησις*. circuitio, peragratio. Ci. 3. Phil. Quæ fuit eius peragratio itinerũ, illuſtratio municipiorũ. Pont. &

Arbo.cá.12. Lutulentam terram neque arare, neq; fodere oportet: Cic.in Sal. Itaq; nihil aliud ſtudet, quàm vt lutulentus ſis cũ quouis voluptari. Hor.1.Ser.Sat.5.de Lucilio; Cum flueret lutulentus, erat quod tollere velles.

VTVM, p.p.n.2. Λυσιμάχιον. quibuſdam herba eadem eſt, quam & Luteam diximus vocari, qua olim cæruleo ſubtrita chryſocollam adulterinam faciebant. Vtrg.4.Ecl. Ipſe ſed in pratis aries iã ſuaue rubenti Murice, iam croceo mutabit vellera luto. Vitr. Luteũ appellat per tres ſyllabas: vnde nonnulli etiam apud Virg. Luteo, Legendum cenſent, duabus poſtremis ſyllabis vnam contractis:

VTRA, f.1. Ἔνυδρα. Herod. animal eſt ex ijs, quæ Græci ἔναιμα, vel ἔνυδρα vocãt, ſimile fibro, ſola cauda ab eo differẽs. Nã fiber piſcis caudam habet. Pl.li.8.c.30. de fibro loquens: Cauda piſcium ijs, cætera pars lutrę. Vtrumq; aquaticum, vtrique mollior pluma pilus.

VTVM, ti, p.c.n. [*Fango, luto,* טִיט iauen טִיט tit בּוֹץ bots. Ger. Laet, Kott, leim. Ga. *Boue, fange.* Hiſ. *Lodo,*] πηλός. terra eſt humore ſoluta, quã & cœnum vocamus. Iuu. Sat.6. Compoſitique luto nullos habuere parentes. Fictus ex argilla & luto homulus Cic.in Piſo. Voluntas in luto, totius corporis veſtigijs Verres. Cicer.6.Ver. Pocula compoſuit de facili luto. Tibul.l.1.Ele.4. In eodem luto hæſitare, ideſt, ſic implicari cuipiam negotio, vt ſe inde nequeat extricare, quin in idem aliudue ſimile recidat. Ter.in Phor. Quid fiet? in eodem luto hæſitas, verſuram ſoluis Geta: præſens quod fuerat malum, in diem abijt. Per tranſlationem Pla.in Perſa, lenonem vocat lutũ: Poſſum inquit, te facere, vt argentum accipias lutum?

VX, f.3. [*Luce, ſplendore,* אוֹר or. G. Liecht. *G. Lumiere, chairtè. Hi. Luz*] φῶς. ſplendor, fulgor, claritas, & propriè ea, quæ a Sole diffuſa orbem illuſtrat. Cic. de Diu. Si Deus erat, cur ſe contra naturã abdidit, vt patefactus aratro lucem aſpiceret: Hinc lucem intueri dicimus, pro eo, quod eſt vita frui. Oui.1.Met. Lucis egens aer. Luc. 4. Omnia corrident concepta luce diei. Ponitur quandoq; pro die. [*Di,*] Ci. pro Mil. Cẽteſima lux eſt hęc ab interitu P. Clodij, & opinior, vltra. Prima luce [*Aurora,*] hoc eſt, vbi primum cęperit diluce eſcere, ſicut contra, Primis tenebris. [*Nocte, ſera,*] i. incipiente iã nocte. Ter. in Adel. Cęterum rus cum filio cum prima luce ibo hinc. Vbi Donatus, Cum primo lucu legit, dicens: Cum primo lucu, veteres dicebant, lucum pro luce ſeu ſole ponẽtes. Ergo, Cum primo lucu, cum primum ſol cæperit luceſcere. Liu.lib.1.ab Vrbe: Vt omnes ciues Romani equites, pediteſq; in ſuis quiſq; Centurijs in cãpo Martio prima luce adeſſent. Lux autẽ ἀπὸ τῆς Αὔρας, dicta eſt. Αὔρα enim veteres Græci appellant primam lucem, quæ præcedit Solis exortum, quod etiam ſummum mane dicitur. Aliquãdo idẽ eſt, quod ſplendor, & nitor. Lucr. lib.4. Viridi cum luce ſmaragdi. Virg.2.Aen. Exultat telis, & luce coruſcus ahena. Ponitur aliquãdo pro vita, [*Vita*] Cic.1.Tuſc. Tamen obijciebatur interdum animo metus quidam, cogitanti fore aliquãdo finem huius lucis, & amiſſionem omnium vitæ commodorũ. Lucis vſuram alicui dare, eſt ſinere eum viuere. Ci.in Ver.Act.7. Cur, inquam, ciuibus Romanis, quos piratæ cæpetant, ſecuri ſtatim percuſſiſti, ipſis piratis lucis vſuram tam diuturnam dediſti? In luce, pro in publico, dixit venuſtè Cice. in Cat. Maio. Nec verò ille in luce modo, atq; in oculis ciuium magnus, ſed intus denique præſtantior. Lux mea, blandimẽti genus, quo mulierculis blandimur. Matth.ad Gel. ſi nõ mẽtiris, ſi uerum lux mea dicis. Lux pro oculis, [*Occhi,*] Stat.l.11.Theb. Et foſſæ ſqualẽt veſtigia lucis. Luces in plurali, pro ſtellis, [*Stelle,*] Ci. in Ara. Illæ quæ fulgent luces ex ore coruſco.

LVCO, as, a.1. [*Siniſtrare, mouer de luogo* הֵרִיחַ horiah. Ge. Verrẽckẽ. *Gal. Deſmettre, de ſon lieu, deſmouoir. Hiſp* Deſconcertar, ò deſencaſtar *luceſſos*] σφῶν, ἐξαρθρόω. membrum aliquod intorqueo, & loco ſuo moueo. Vnde luxi, ſiue luxata membra, ἐξηρθρωμένα. dicuntur locis ſuis mota, & ſoluta. Plin.lib.28. Cato prodidit luxatis membris carmen auxiliari, M. Var. podagris. Idem li.31.c.6. Luxata hominum corpora, & quadrupedum, natando in cuiuslibet generis aquam, facillimè in artus redeunt. Et luxati dicuntur, quorum mẽbra ſuis locis mota ſunt. Idem: Althææ radix decocta luxatis prodeſt. Surpium quoque radices luxari dicũtur, quum aratro aut ligone perſtricta mutilantur, locoque mouentur. Pli.li.17.c.24. Aut culpa uinitorum colentium ægrotant uites, quum perſtringuntur, aut circum foſſor inuitoſo ictu verberauit, vel etiam ſubarator imprudens luxauit radicẽs, corpuſue deſquammauit.

LVXVRIA, æ, f.1. & Luxuries, ei. Luxus, intẽperãtia, libido, [*Luſſuria,* סֵרַח ſerach עֲנָב haghab, חַגְבָּה haghbah תַּזְנוּת taznuth. Ge. Vber fluſſigkeit, vnmaeſſigkeit, geilheit, mutwill in eſſẽ, trinckẽ, kleidung, &c. G. *Superfluité, excez.* Hiſ. *Luxuria, ſuperfluidad,*] ἀσωτία. immodicus voluptatum deliciarũq; vſus, nimiaque nõ modo in rem veneream, verum ẽt in molliorem veſtitum, lautioreſq; epulas profuſio. Cic.lib.1. Offic. Luxuria cum omni ętati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. Et paulo poſt: Turpe eſt diffluere luxuria. Idem pro Sex. Roſc. In vrbe luxuries creauit, ex luxuria auaritia, ex auaritia erũpit audacia. In ſegetib. item cæteriſque ſtirpib. Luxuries, [*Soprabondamento,*] dicitur, quũ alimẽta vbertate quodam modo laticniunt, herbarũ, frondiũ ve copiã iuſto maiorem emittentes. Vir.li.1.Georg. Luxuriẽ ſegetum tenera depaſcit in herba.

LVXVRIOSE [*Laſciuamente.* Ge. Vbertf ueſſigkẽlich, vnmaeſſigkeitlich, in mutwillẽ vnd vber fluſſ. *Gal. Auec exces, & ſuperfluité exceſſiuement. H. Viciosa, y ſuperfluamente,*] aduerbium. ἀσώτως. vt Luxurioſe viuere. i. molliter & delicatè. Cicer. pro Cælio: Cum facinoroſis audacter, cum libidinoſis luxurioſè viuere.

LVXVRIO. luxurias, n.1. & Luxurior, luxuriaris, deponens. [*Soprabondare, luſſuriare. G. S'abandonner a toutes ſuperfluitez, de lices, & voluptez. Hiſ. Enmiciarſe, ſer ſuperfluo,*] ἐξυβρίζειν. propriè de plantis dicuntur, quum nimia alimoni j vbertate quodãmodo laſciuiunt, ramos frondeſq; iuſto plures emittentes. Col.lib.3. Cacumina virgarum ne luxurientur, demutilato. Pli.li.10.c.24. Aliqui in frigidis ab æquinoctio autumni, in calidis ſerius, ne ante hiemẽ luxurient. Agri quoq; præpingues luxuriare dñr, cũ abundẽ ſtercorati præter modũ feraces euadunt. Ou.1.Epiſ. Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus. Transfertur & ad homines, quos & ipſos luxuriare dicimus, quũ reb. ſecũdis, ocioue laſciuiũt. Tib. Luxuriãt animi rebus plerũque ſecundis. Liu.li.1. Poſitis exterorum periculorũ curis ne luxuriarẽt otio animi, quos metus hoſtiũ, diſciplinaq; militaris continuerat. A Luxurior fit cõpoſitũ Eluxurior, quod eſt ualde luxurior. Colu.lib.3. Quid ſi pingui agro ualidas uites depoſuerit, pampini magis eluxuriabuntur. Luxurians, luxuriantis, part. Hor.li.2.ep.2. Latiumq; beabit diuite lingua: Luxuriantia compeſcet, nimis aſpera ſano Leuabit cultu. Luxuriatus, part. Ouid.li.5. Triſt. Non tamen ut luſit, rurſus mea littera ludet: Sit ſemel illa meo luxuriata ioco. Fames luxuriata multo sãguine. Stat.2. Theb.

LVXVRIOSVS, a, um, o.1.2. [*Luſſurioſo,* פָּגַע hagheb זוֹנֶה zoneh. G. Vber fluſſig, vnmaeſſig, geil. G. *Luxurieux, exceſſif, trop ſompt ueux. Hiſ. Vitioſo, ſuperfluo y luxurioſo,*] ἄσωτος. immodicè uoluptatibus deditijſq; indulgens, & non ſolum in rei uenereæ vſu, uerum etiam in epularum apparatu, veſtiumq; ornatu modum excedens, & plus ſatis laſciuiens. Quin.in procem.lib.1. Muliebris, & luxurioſus cultus non corpus exornat, ſed detegit: mentẽ. Cic. de Leg. Agr. contra Rull. Vt in ſuis rebus, ita in Repub. Iluxurioſus nepos. Idẽ 7. Phil. Multa & lauta ſupellex non illa quidem luxurioſi hominis, ſed tñ abundantis. Luxurioſa lætitia, dicitur nimia, & profuſior, quã par ſit. Liu.lib.2.ab Vrbe condita: Sed patribus nimis luxurioſa ea fuit lætitia. Luxurioſa frumenta, quæ iam confertim, & copiosè nimis proueniunt, vt immitti in ea ſoleant oues ad depaſcendum. Cic.in Orat.de ruſticis loquens: Si quidem eſt eorum gemmare uites, ſitire agros, lætas eſſe ſegetes, luxurioſa fruměta. Luxurioſa vitis, quæ plures æquo frondes habeat, aut ſarmenta. Col.lib.4.c.21. Si quidẽ luxurioſa uitis, niſi fructu compeſcitur, malè defloreſcit, & in materiam frondemque effunditur. Luxurioſa herba, quæ maximam herbarum copiam adferunt. Plin.lib.17.c.4. Nec luxurioſa pabula pinguis ſoli ſemper indicium habent.

LVXVS, us, m.4. [*Luſſuria, ſontuoſità,* סֵרַח ſerach עֲנָב haghab, חַגְבָּה haghbah תַּזְנוּת taznuth. G. Ein vnzimlicher vberfluſſ, vnmaaſſ, geilheit. *Gal. Superfluité, excez.* Hiſp. *Luxuria, ſuperfluidad,*] ἀσωτία. nõ ſolùm pro re venerea, ſed etiam, & ferè ſemper, proprièque pro omni ſuperfluitate, & nimia profuſione, & ſumptuoſiore cibi, veſtitus, & aliarum rerum cura dici ſolet. Ci.5.Ver. Niſi fortè exiſtimatis, eum in uino, & luxu non riſiſſe, qui &c. Regali luxu ſplendida domus. Vir.li.1.Aen. At domus interior regali ſplendida luxu Inſtruitur. Regifico luxu paratæ epulæ. Vir.6.Aen. Tacit.li.20. Effuſi in luxum, & epulas, & nocturnos cœtus. Luxum deponere, eſt faſtum, pompam, habituſque ſplendorem abijcere. Clau. li.2. Sub tua purpurei venient faſtigia reges, Depoſito luxu.

L A N T E Y

LYAEVS, æi, p.p.m.2. Λυαῖος. vnũ ex Liberi patris cognominibus, inde impoſitum, quod immoderatos vini vſus pariat λύας, hoc eſt, rixam, & ſeditiones. Aut certè παρὰ τὸ λύειν τὰ μέλη τῶν μεθυόντων, hoc eſt, ab eo quod ebriorum membra ſoluat: vnde & λυσιμελὴς, a Græcis cognominatur. Vir.li.4. Aen. Legiferæ Cereri. Phœboque, patrique Lyæo. Inde Lyæus, a, um, pro Lyæius. Virg.1. Aen. Regales inter menſas, laticemque Lyæum.

LYCABETVS, ti, p.p.m.2. Λυκαβητὸς. Suidæ, Atticæ mons eſt, apud Pl. lib.5.cap.7.

LYCAEA, n.2. Λυκαῖα. facta erãt in Lycæo Arcadiæ monte, in honorẽ Panos fieri ſolita, quæ poſtea ab Euandro in Arcadiã translata, Lupercalia dicta ſunt, ut placet Ouid.li.2.Faſt. Pauſanias tamẽ in Arcadicis, Lycæa Iouis ſacra fuiſſe tradit, a Lycaone Pelaſgi filio ad Iouis Lycæi aram primùm inſtituta. Vide Cæl. Rhod.li.24.c.17.

LYCAEVS, æi, m.2. Λύκαιον. Arcadiæ mons, Ioui ſacer, teſte Pauſania in Arcadicis, olim etiam Olympus, & ἱερὰ λοφώ, ideſt, ſacer vertex ab incolis appellatus, quod Iouem ibi educatum exiſtimarent. In quo etiam monte Iouis Lycæi ara fuit, a Lycaone Pelaſgi filio primùm conſecrata: quã cum poſtea mactati pueri ſanguine reſperſiſſet, in lupum dicitur eſſe trãsformatus. Erat ibidem & Iouis Lycęi lucus, quem ſi quis lege ſpreta eſſet ingreſſus, annum ſuperuiuere negabatur. Item fons inſignis, nomine Agno, tam admirabilis naturæ, vt re diuina ibi curioſius peracta, quernoq; tamo aqua ieuitet cõmota, mox denſus inde ſurgeret vapor, nebulæ aſſimilis, quę non multo poſt effecta nubes, aggregatis item alijs, largos de-

Lycaonie urbem Iſa Pamphiliæ. Conditur autem L. ſecum ornatum ſpe ſibi ſtatuam, quæ eſt in Pantheo Romæ. Vix. L. annos 70. Ob mortem ſuper ea dolebat, Lycon. Pan ornatus eſtolæ, cui ſtola ſuperinjecta. Mercurius. Audis, Lycon? Ego te ad ſenectutem uſque ſtola pueriliter ornatum deſerebam, ea. Gelaſia reſtituit ſibi ſuper humeros. Purpurea ſtola, quæ eſt more Lydo.

Lycaonius, um, pertinens vel ſpectans ad primas deſcriptiones Lycaonii. Lycaonius. Nec hoc pater ſine gaudio, quod ſe Lycaonium, cho pore deſcripſerit, poſſum, præterea ſcio me non eſſe ſolum Ibi, ſed etiam ſcio me eſſe Lycaonium. Ibi. In poëtis ſæpenumero Pamphylonem Hyrcanum Lycaonium, Ibi. Lycaonius Pamphylon, Lycaonius Hyrcanus

,proficiſci cogeretur. Apud quem cum deliteſceret, Deida-
gis filiam vitiauit,& ex ea Pyrrhum ſuſcepit. Fuit & al-
omedes Creontis filius,cuius meminit Hom.li.9.Iliad.
Λυκέν. philoſophus Peripateticus fuit ex Troade Aſiæ re
in dicendo adeo ſuauis,vt pro Lycone Glycon nominaretur:
nomine a dulcedine. Hic fuit cultu,& veſtiũ mollitie niti-
s. Lucta,& pilari luſione exercebat. Periit podagræ morbo
natus ſeptuaginta quatuor. Fuit præterea Lycon q̃dam orator,
ex accuſatoribus Socratis, de quo Laertius in vita Socratis.
nt & alij eiuſdem nominis,quorum meminit idẽ Laertius.
ON,m.3.Λυκίφρων. poeta,patria Chalcidenſis,natura quidẽ
olis Grammatici,adoptione verò Lyci Rhegini hiſtorici fi-
ter ſeptem poetas,qui Pleiades dicebantur a numero ſtella-
Philadelpho Ptol.receptus. Erant autem hi,Theocritus,A-
Nicãder,Apollonius,Philecus,Homerus iunior, Lycophrõ.
edias eius enumerat Suid. Scripſit ad Alexandrũ poema val
ſcurum,in quo agit de Vaticinijs Caſſandræ, exorſuſque ab
ole,& rebus Troianis,proſequitur vſq. ad Alexandrum Mace
em. de huius morte Ou.in Ibin: Vtq.cothurnatum perijſſe Ly
atona narrant,Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis. Alius fuit Pe-
dri Corinthiorum regis filius,ex Meliſſa,Proclis Epidauriorũ
anni filia,quam cum Periander grauidam ictu calcis occidiſ-
Lycophron cum Cypſelo fratre ſuo ad Proclem ſe recepit. Ve-
repente filios Periandro cum Procles dimittere cogeretur,
is eos admonuit,meminiſſe eos debere quis nam matrem eorũ
idiſſet. Quod verbum tam alte Lycophronis menti inſedit, vt
inthum reuerſus adduci non potuerit,vt aut patrem prior ſa-
ret,aut ab eo compellatus,verbum vllum reſponderet. Qua fi-
ertinacia irritatus Periander,ædib.eum eiecit,edicto ſimul,p
ito,Appollini vt facer eſſet,quiſquis eum tecto reciperet. Cu-
edicti metu cum ab omnibus excluderetur,quarta demum die
porticu quadam a patre inuentus,illuuie ſqualidus,& inedia tã
non enectus,blandeque ab eo inuitatus, vt poſita pertinacia,
ui ſucceſſionem miſerrimo præferret exitio,nihil aliud reſpon
,quam caput eius Apollini deberi,quod contra edictum in col-
uium ſuum veniſſet. Periander itaq.animaduertens,grauius eſ
alum filij,q̃ cui facile mederi poſſet,in Corcyram(nam & illi
erabat)eum ablegandum curauit. Verum cum ingraueſcente
ætate, Periander ſibi conſcius eſſet,ſe deinceps tyrãnidi admi
randæ minus idoneum eſſe,miſſa ad Lycophronem ſorore,ad
ni adminiſtrationem eum euocauit. Cui cum ille rñdiſſet,ſe pa
uiuo Corinthum non reuerſurum, hanc ei conditionem tulit
iander,ſeſe in Corcyram conceſſurum,modo ipſe ad Tyranni
ſucceſſionem ſeſe Corinthum conferret. Id approbante filio,
iander conſcenſa naui,in Corcyram curſum tenuit,futurum ra
vt filius mitteretur Corinthum. Quæ res eum magnopere fe-
it. Edocti.n.de his omnibus Corcyræi,qui Periandro male cu
oant, vt aduentum eius intercluderent, Lycophronem intere-
runt. Quod facinus tam indigne tulit Periander, vt inſulam vi
reſſus,trecentos primorum Corcyræorum pueros Sardis ad ha
ten regem miſerit caſtrandos, qui tamen cum Samum appu-
nt, beneficio Samiorum ſeruati ſunt, & incolumes domum
iſſi. Vide Herodorum lib.3. & Laertium in Periandro.
NTHALMOS,m.2.Λυχνόθαλμος. gemma eſt quatuor colorum ex
lo,& ſanguineo: in medio nigrum candido cingitur,vt lupo-
oculi,illis per omnia ſimilis. Plinius libro 37.c.11.
OLIS,f.3.Λυκόπολις. vrbs Ægypti,à lupis dicta,quod Æthiopas
yptum incurſantes,lupi facta acie,uſq. ad vrbem Elephantinã
liſſet. Ibi Aegyptijs Lycopolim cõdiderũt,a beſtijs illis ei no-
imponentes,quas ét pro Dijs coluerunt. Auctor Diodor.li.2.
PSIS,f.3.Λάχνοψις. Anchuſæ ſpecies, longioribus quam lactuca
is,craſſioribusq. caule longo,hirſutoq. Vide Pli.lib.27.cap.11.
li Linguam caninam appellant.
US,f.3. Λυκωρὶς Volumnij Senatoris liberta fuit, vero nomine
eris dicta,miſerè à Cornelio Gallo adamata,quo tamen ſpre-
Antonium in caſtra ſequuta eſt. Vir.10.Ecl. Tua cura Lycoris,
que niues alium,perque horrida caſtra ſequuta eſt.
RMAS,m.1.Λυκόρμας. Steph. fluuius eſt Aetoliæ,flauas arenas
iens. Hic poſtea Euenus,ab Eueno rege Aetoliæ,qui ſe in illum
ipitauit,appellatus eſt,teſte Str.li.7.Ou.li.2.Met. Arſurusque
um Xanthus,flauuſque Lycormas.
,m.2.Λάκος. minimum aranei genus,à rapacitate dictum. Pli.
.cap.6. Araneus,& maximè qui Lycos vocatur,dolenti mede-
ieni. Idem alibi Lupum appellat,vt li.11.c.24. Luporum nomi
minimi non texunt.
VS,m.2. Λύκτιος. gentile eſt proprij,quod ſequitur, Lyctus,vt
ctius Idomeneus,apud Vir.3.Æn.
S,f.2.Λύκτος. Cretæ vrbs,edito loco ſita, vnde & Lython quidã
ellauerunt,teſte Stephano de vrbibus,& Strab.li.10.
RGVS,m.2.Λυκοῦργος. nobilis Spartiata fuit, Polydectæ filius,&
ter Eunomi Lacedemoniorum regis,cui etiam in regnum ſuc-
it,ignarus Eunomum vxorem grauidam reliquiſſe: quod vbi
minfcognouit,poſito regis nomine,Prodici,hoc eſt,tutoris no
men aſſumpſit, regique adulto (Charilao ei nomen erat) regnum
fideliter reſtituit. Verum cum ciuitatem peſſimè inſtitutam ani-
maduerteret,ad conſtituendam ſalubrioribus legibus Remp.ani-
mum adiecit. Conſcriptis itaq; ipſiquæ longa peregrinatione didi
cerat Ciuitati vtilia fore,Delphos ſeſe contulit,vt Dei quoq. conſi
lium in re ſanctiſſima exploraret. Cumq. Pythia conſilium eius a
Phœbo maximè probari,Deiq. potius,q̃ hominis inuẽtum eſſe rñ
diſſet,alacrior ad peragendum inſtitutum factus,foro aliquot ar-
matis occupato,leges ſuas perfert. Quibus cum iam ciues media-
criter aſſuefactos videret, vt quas tulerat leges,æternas quoq. red-
deret,hanc rationem commentus eſt. Simulat arduum adhuc q̃d-
dam ſupereſſe, quod ad ciuitatis ſalutem pertineret, quod tamen
inconſulto oraculo aggrediendum non eſſet,eaq; de cauſa ſe Del-
phos proficiſci velle. Interim rñ Reip. intereſſe,vt leges,quæ adhuc
dum lætæ erant,in reditum ſuum inuiolatæ ſeruarentur,idq. ita fu
turum primum à regibus, deinde a cæteris omnium iuſiurandum
exegit. Profectus itaque Delphos, cum Pythiam reſpondentẽ au-
diſſet,nihil legibus illis eſſe abſolutius,feliciſſimamq. fore Ciuita
tem eam,in qua illæ quã diutiſſimè ſeruarẽtur, conſtituit ſibi am-
plius in patriam non eſſe redeundũ,ne illi aliquãdo iurenrãdo ſo
luti leges ſuas excuterent. Miſſo itaque Spartam oraculo, amico-
que itineris comites amplexus,iiſque dimiſſis,Cyrrham conceſſit,
vbi mox ſuis ſibi manibus necem conſciuit. Quãquam alij Criſſæ,
nonnulli etiam in Creta interijſſe volunt,vbi etiam ſepulchrum
eius apud Pergameam urbem oſtenditur. Spartam mortuo ſacel-
lum conſecrarunt,& ob ſingularia eius in patriam merita diuinos
ei honores tribuerunt. Vide latius vitam eius apud Plutarchum.
Fuit & Lycurgus quidam Nemeæ rex,& pater Archemori,alum-
ni Hypſiphyle,cuius meminit Stat. li.5.& 6. Theb. Fuit & Lycur-
gus alius Thraciæ rex,filius Dryantis,qui qđ Thracas immodera-
tè vino deditos conſpiceret, vites omnes toto regno excidi iuſſit,
vt ſcribit Plutarchus, eo in opuſculo,quod de poetarum vtilitate
conſcripſit. Hinc datus eſt Poetis locus fabulæ, Lycurgum infeſtiſ
ſimo Bacchum odio proſecutum eſſe,adeo,vt nutrices illius in Ny
ſa latentes proſequeretur, & Bacchò ipſi tantum terroris incuſſe-
rit,vt præcipiti fuga traiecto mari,in Naxum ſe receperit, ideoq.
iuſta numinum ira Lycurgum in furorem conuerſum,& cum vi-
tes quoque, ne Baccho in poſterum libaretur,excidere uellet, ti-
bias ſibi ſuccidiſſe. Hic eſt ille Lycurgus,cuius meminit Vir.7.Æn.
Terra procul uaſtis colitur Mauortia campis, Thraces arant acris
quondam regnata Lycurgo.

LYCVRGEVS,a,um, p.p.o. 1.2. Λυκοῦργειος. denominatiuũ a Lycurgo,
deductum. Cic.ad Att.li.1. Noſmetipſi,qui Lycurgei a principio
fuiſſemus, quotidie demitigamur. Vbi interpres,Lycurgei.i.opti-
mates,legũ aſſeclæ,& propugnatores,qualis Lycurgus apud Lace
dęmonas legum conditor. Budæus ſeueriſſimum interpretatur.

LYCVS,m.2. Λύκος. Bœotiæ Rex fuit,qui Antiopam Nyctei regis filiã
vxorem duxit,quam poſtea, cum a Ioue in Satyrum conuerſo cõ-
preſſam cognouiſſet,repudiauit, Dircemque vxorem duxit, quæ
verita ne Antiope cum Lyco in gratiam rediret, arctiſſimis eã in
vinculis aſſeruauit,quib. Iouis miſeratione diſſolutis,in Citheron
nem profugit,vbi Amphionem & Zetum peperit,qui poſtea a pa
ſtore,qui ipſos nutrierat,de Lyci iniurijs edocti,eum vna cũ vxo-
re interfecerũt. Alius fuit Lycus quidam exul Thebanus,qui id tẽ
poris,quo Hercules ad inferos deſcenderat, rei bene gerendę oc-
caſionem ſibi oblatam ratus,Creõte occiſo,regnũ Thebanorũ oc-
cupauit: cumq. iam Megaræ Herculis vxori vim inferre pararet,
opportuno illius reditu oppreſsus eſt, & cum ſuis omnibus inter-
fectus, vt eſt videre apud Senecam in Hercule furente. Fuit item
Lycus quidam ex Aeneæ comitibus: de quo Vir.1.Aen. Nunc Ami
ci caſum gemit,& crudelia ſecum Fata Lyci.

LYCVS,m.2.Λύκος. fluuius eſt Ponti,præter Heracleam Maryandino
rum in Pontum Euxinum influens. Auctor Pl.li.2.c.103. Alius itẽ
eſt eiuſdem nominis fluuius in Aſia, Laodiceam præterfluens,cu-
ius meminit idem Pli.lib.5.c.29. Eſt itẽ Lycus Germaniæ fluuius,
Rhætos dirimens a Vindelicis, & præter Auguſtam Vindelicorũ
in Danubium illabens,teſte Ptol.lib.2.c.12. Ger. Der Lech.

LYDDA,f.1.Λύδδα. Iudææ oppidum, ad occaſum Iordanis fluuij,te-
ſte Ptol.lib.5.c.16.& Pl.lib.5.c.14. Vulgo *Rama*.

LYDIA,f.1.Λυδία. regio Aſiæ minoris,Creſo rege,& pactolo aurife-
ro flumine notiſſima,quę flexuoſis Meandri amnis recurſib. per-
fuſa,ſuper Ioniam procedit,Phrygiæ ab exortu Solis vicina,ad Se
ptentrionem Myſę,Meridiana parte Cariã amplectens. Lydia di-
cta eſt à Lydo Atys filio,cũ antea Meonia vocaretur. Vrbes hẽt
Philadelphiam,Hipepas,Magneſiam,& Sardis Creſi regiam,to
tiuſque regionis caput. Huius regionis incolæ Lydi dicuntur,q̃ te
ſte Herod.li.2. primi auſum argentumq. ſignarunt: primiq; cau-
pones,inſtitoreſq. fuerunt. Lydus in meridie, Λυδὸς ἐν μεσημβρίᾳ.
In hominem inſatiatæ aut intempeſtiuę libidinis dicebatur. Tra-
ctum a moribus Lydorum,qui adeo libidine fuerunt perditi,vt ip-
ſo meridie laſciuirent, manibus fedum opus peragentes.

LYDIVS LAPIS,m.2.Βάναυσος. coricula eſt,cuius attritu aurum probi-
tur cuiuſmodi ſit: aliquando nomine Heraclius lapis vocatus,teſte Theo

phrasto de Nat.lapidum.Latini etiam Indicem appellant,in quē Battus ille pastor apud Ouidium transfiguratus fingitur, manente nimirum etiamnum prodendi studio.De hoc meminit Pli.lib. 33.c 8.his quidem verbis: Auri,argentiq. mentionem comitetur lapis, quem Coriculam appellant,quondam non solitus inueniri, nisi in flumine Tmolo,vt auctor est Theophrastus;nunc vero passim,quem alii Heraclium,alij Lydium vocāt. His coticulis periti cum è vena,vt lima rapuerint experimentum,protinus dicūt,quātum auri sit in ea,quantum argenti,vel æris, scrupulari differentia mirabili ratione non fallente. Vicem autem prouerbij habet in eos,qui vehementer acri,exactoque iudicio sunt,ut lapides Lydij vocentur.

LYDVS,m.2,Λύδος.Hercules filius ex Iole.Alter filius Athyos,& frater Tyrrheni,a quo Lydia regio est appellata.Nam quum propter terræ sterilitatem Mœonia populū suū alere non posset, Tyrrhenus sorte iacta discedens,cum ingenti multitudine ad Italiam venies, eam tenuit partem, quæ ad mare inferū uersa est, & a sē Tyrrheniam nominauit,ipsumque mare Tyrrhenum Lydus vero remanens,Mœoniam de suo nomine vocitauit.

LYGDAMVS,m.2,Λύγδαμος.Naxius quidam fuit,Pisistrato in recuperanda tyrannide adiutor.Herod.lib.1.

LYGDANVM,n.3.oppidū Theuthraniæ,q̄ Mysię pars est.Pl.li.5.c.30.

LYGOS,seu Lygus,f.2.Λύγος.frutex est ad iustæ penè arboris magnitudinem excrescens,in asperis nascens locis,& ferè in fluminū ripis, ramos habēs longos, folię oliuæ,sed molliora. Duo eius sunt genera,vnum flore partim albo,partim purpureo:alterum flore purpureo tm̄, & semine piperi non dissimili. Rā nois ducta est a ramorum flexibilitate.Nam λύγος à Græcis dr̄ vimen.Ob quam etiam rationem à Latinis Vitex dicitur.Officinæ uocant Agnum castū.

LYMIRA,f.1.oppidum est Lyciæ,cum fluuio eiusdē nominis, in quē Arycandus influit,teste Plin.li.5.c.27.Ptolemæus transpositis vocalibus,Λίμυρα appellat.

LYMPHA,f.1.[*Aequa*]a nostris aqua, per mutationem n in l,quasi nympga. Nam Græcè dicitur νύμφη. Virg.4. Aen.Dic corpus properet fluuiali spargere lympha.

LYMPHATICI,o.1.2.*Mentis,phrenesi,furiosi.*שיכוי מים meschughghahim Ger.Vnsinnig,verscheucht]νυμφόληπτοι.furiosi, insaniētes,quasi nympharum conspectu in furorem uersi.Nā creditum est ab antiquis,vt inqt Festus, q̄ in fonte speciem quandam.i.imaginē nymphę vidisēt,furore corripi,quos Græci νυμφολήπτους.Latini Lymphaticos uocant.Liu.li.10.Ab vrbe lta victorē equitatū velut lymphaticus pauor dissipat.Tales sunt fere ii,q̄ ceriti,& laruati dicuntur,quasi Cereris ira,aut laruarū occursatione vexati. Plautus:Laruatus certè es,aut ceritus.Et alibi;Iube hanc p̄ cerita circū ferri.

LYMPHATIO,onis,f.3.Plin.li.35.c.15.Et præfixisse in limine è sepulchro euulsos clauos,aduersus nocturnas lymphationes.

† LYMPHATVS,us,m.4.verbal.Plin.lib.37.c.10 Aliam eodem nomine argentei coloris contra lymphatum habendam.]

LYMPHO,as,a.1.verbum actiuum,a lympha,[*Infuriare.*יְשֻׁגַּע schighgheah.G.Vnsinnig oder verscheuchē machen,verwirren,]ἐκμαίνω.in furorē ago.Val.3.Argon. Rupta quies:Deus ancipitem lymphauerat vrbem. Id est,turbarat, & in belli furorem verterat.Eius passiuo vsus est Plin.li.34.c.17.Hac herba epota lymphari homines.Aliquando etiam legitur.Lymphor deponens,teste Prisciano,vt apud Curtium:Quippe lymphari,trepidare cæperunt, omnia pectora oc culto metu percutiente. Ni si forte ibi malimus legere lymphati. Cicer. de Diu.Flexanima tanquam lymphata, vt Bacchis sacris commota.Est autē Lymphatus idem quod insanus, vel furore correptus.Horat lib.1.Car.Mentemque lymphatā Mareotico Redegit in veros timores. Vir.4.Æn.Immensam sine more furit lymphata per urbem,id est, mente commota, furiata. Pli. li.30.ca.10. Rursus magi tradunt lymphatos sanguinis talpę aspersu resipiscere. Metu lymphato trepidare. Luc. li.7. Pectora lymphata,Ouid.11.Met.

LYNCESTIS,m.3.Λυγκηστίς.Macedonię fluuius est,cuius aqua potu nō minus ebrietatem inducit, quam si quis vino se ingurgitasset.Pli. lib.2.c.103.Lyncestis aqua temulentos facit.

LYNCESTIS,idis,f.3.Λυγκηστίς.Macedoniæ regio,in Occidētem versa, cuius caput est Heraclea,teste Ptol.lib.3.c.13.Huius incolæ dicūtur Lyncestæ,quorum meminit Pl.lib.4.c.10.

LYNCESTIVS,a,um,o.1.2.Ou.li.15 Met.Hinc fluit effectu dispar Lyncestius amnis, Quem quicumque parum moderato gurgite traxit Haud aliter titubat quam si mera vina bibisset.

LYNCEVS,a,um,o.1.2.per tres syllabas, & p.p.Λύγκειος.denominatiuum est a Lynceus formatum.Ouid.5.Fast.Pectora traiectus Lynceo Castor ab ense,Non expectato vulnere prætit humum.Victor adest Pollux,& Lyncea perforat hasta,Qua ceruix humeros cōtinuata tegit. In primo carmine, Lynceo,est adiectiuum: in tertio Lyncea,est accusatiuus,a Lynceus primitiuo.

LYNCEVS,m.2.dissyllabum,huius Lyncei,vel Lynceos,pe.obliquorū cor.Λυγκεύς.vnus ex Argonautis,tanta oculorum acie præditus,vt diceretur uel parietem visu penetrare, &(vt ex historicis nonnulli prodiderunt)nouissimam Lunam primamq.eodem die in signo

arietis conspicere, quod paucis mortalium contigit vidisse. Vrde Val.li.1.Arg.Solus transigit nubila Lynceus.Hunc Varro centum triginta millia passuum prospexisse scribit, solitumque exeuntem a Carthagine classem Punicam,numerumq.nauium,ex Libycana specula manifestissime notare. Solinus refert fuisse Strabonem. Fuit & Lynceus alius,frater Idæ,q̄ pro duab.Leucippi filiab.quas desponsatas Castor,& Pollux rapuerant,arma sumpserunt: initaque pugna Castor Lyncei, Lynceus Pollucis manu occubunt.Idas verò,cum ipsum ēt Pollucem conaretur adoriri, immisso a Ioue fulmine interijt.Vide Ou.ad finem li.5.Fast.Apollonius tamen in Argonauticis, Idam à Castore interfectum tradit; idque Lynceū per abietem vidisse, & Castorem occidisse.

LYNCEVS,Λύγκειος.quod est lyncis,vel quod lyncis naturā habet. Interdum abiecta vocali subiunctiua penultimam corripimus. Horat,1. Serm. Sat.2. Ne corporis optima lynceis Contemplere oculis.Est.n.ptius hemistichium versus dactylici finis,nisi per synæresim malis duas syllabas in vnam contrahi.Homo Lynceus,[*Astutissimus,*] id est,vehementer perspicax,quem non facile q̄s fefellerit.Cic.ad Var.li.9.epi.Quis est tam lynceus,qui in tantis tenebris nihil offendat,nusquam incurrat.

LYNCVRIVM,n.2.Λυγκούριον.gemma est coloris subflaui,quam vetustas credidit ex lyncis vrina concrescere: vnde & nomen vt acceperit.In qua ēt sententia fuit Pl.l.8.ca.38.Item Ou.15.Met.vbi sic habet:E q̄b.,(vt memorāt)quicquid vesica remisit,Vertitur in lapides,& congelat aere tacto.Recentiores tamē asserunt,lyncis vrinam non concrescere, quod ēt superiorib. annis compertum est, lyncibus aliquot ex Africa in Galliam aduectis.

LYNCVS,m.2.Λύγκος.rex Scythiæ fuit,qui missum a Cerere Triptolemum,vt hominibus frugum vsum commōstraret,susceptum hospitio,vt in se gloriam transferret,interimere cogitauit. Ob quam rem iuata Ceres,eum conuertit in lyncem feram varij coloris, ut ipse uariæ mentis extiterat.Hęc Setu.Ou.15.Met Rex ibi Lyncus erat, regis subit ille penates.

LYNDVS,vide Lyndus.

LYNX,masc.vel fem.3.[*Lupo ceruiere.*Ger.Ein luchs, ist ein flaeckechtig thier,hat uberauss ein scharpffs gesicht,]Λύγξ.genitivo Lyncis,animal est ex luporum ceruariorū genere,vario colore,& maculoso tergore,acutissimoq. visu.Pl.l.28.c.8.Peregrinæ sunt & lynces, quæ clarissime omnium quadrupedū cernunt. Hor.2. Carm. Timidos agitare lynceis.Vir.1.Aen.Maculosę tegmine lyncis.Huius vrina in calculi duritiem uerti olim credebatur,& in lapidem eum concrescere,quem ob id Lyncurium appellant.Quod tamen falsum esse nuper compertum est, lyncibus aliquot ex Africa in Galliam aduectis.

LYRA,f.1.[*Lira.*German.Ein leiren]λύρα,χέλυς.instrumentum musicum,in quo quot sunt fides, tot resonant voces.Lyra dicta, quam Λύτρα,propterea quod Apollini a Mercurio (qui eā primus creditur inuenisse) pro boum compensatione fuerit data, cum ante Chelys diceretur.Formā habet,vt inquit Pli.lib.9.c.10,testudinis. Hor.1.Car.Ode 10.Te canā magni Iouis,& deorum Nunciū,curuæq. lyræ parentem.Lyra etiam signum cœleste est.Var.li.2.de rust.c.5.Hoc secundum astri exortum facito, quod Græci vocant Lyram,Fidem nostri.Lyra occidit IV.Nonas Februarij, vel certè Kal.Febr.idq.nōctu,teste Higyno,quando occidunt terga Leonis. Ou.3.Fast.Illa nocte aliquis tollēs ad sidera vultū,Dicet, Vbi est hodie,quæ lyra fulsit heri? Quj poeticam Astrologiam scripserūt, volunt hanc lyram esse a Mercurio primum inuentam in Cyllene Arcadiæ monte,& ab eo Apollini donatam:Apollinem autem inuenta cithara,Orpheo Lyram concessisse:mortuo autem Orpheo a Musis in Cęlo fuisse collocatam. Alij dicunt esse lyram Arionis citharœdi, qui floruit tempore Periandri tyranni Corinthiaci,& primus fuit omnium citharistarum.

LYRICVS,ca,cum,o.1.2.[*De lira,*]adiect.Λυρικός.quod ad lyram pertinet. Huic poetę lyrici,dicti, quod ad lyram sua carmina cantabant,statuebaturq.eis chorus quinquaginta virorum,ac tauro donabantur.Hor.1.Carm.Ode 1.Qui si me lyricis vatib.inseris,Sublimi feriam sidera vertice.Modi lyrici.Ou.Epi.20.Cum lyricis sim magis apta modis.Liryca,orū,pro carminib. lyricis Pl.iun.libr.1. Epist.3.Scribit enim,& vtraque lingua lyrica doctissima.

LYRCEVS,p.p.m.2.Λυρκεῖος fons Arcadię sub Cynuria mōte, ex quo Inachus fluuius oritur.Auctor Str.li.8.Stat.li.4.Theb.Aret Lerna nocens,aret Lyrceus,& ingēs Inachus,Steph. Lyrceū agri Argiui montem esse ait,'ndeque uicinam regionem Lyrceam appellari.

LYRCEVS,cea,ceum,o.1.2.Λύρκειος.Ouid.1.Meta.Iam pascua Lernę, Consitaque arboribus Lyrcea reliquerat arua.

LYRCEIVS,a,um,o.1.2.per quatuor syllabas,Λυρκαῖος.Flac.libr.1.Arg. Dominū Lyrceia tellus,Antraq.deprēsę tremuerūt conscia culpę.

LYRICEN,nis,p.c.m.3.[*Sonator di lira.*Ger.m.Ein leirer,]λυρῳδός.qui lyra canit,Lyristes.Pl.iun.ad Genitorem:Quam multi cum lector, aut lyristes,aut comœdus inductus est,calceos ponunt?

LYRIS.Vide Liris,per i,Latinum.

LYRNESSIVS,a,um,o.1.2.Λυρνήσσιος.Steph.nomen possessiuum. Virg. lib.10.Æn.Lyrnessius Acmon.Ouid.in Epi.Briseidis ad Achillem:

Diruta

Dionysiodorum Lysimachi vitæ.

Lysias Socratis discipulus, Stephanopolitæ filius Tisiæ ab Achilla Syracusio, Empedoclis discipulo, Corace & Tisia artifices primi, a Gorgia Leontino quo Aristoteles apud Cicerone, Philostratus, Suidas, Eusebius, Strabo, Diodorus, Plutarchus, Dionysius Halicarnassæus, Hermogenes, Quintilianus, Photius, Laertius, Gellius, Solinus, Plinius, Ælianus, Pausanias, Servius, Isocrates, Demosthenes, Æschines, Hermippus, Dinarchus, Hyperides, Lycurgus, Plato, Xenophon, Aristophanes, Eupolis, Cratinus, Theophrastus, Duris, Timæus, Agathon, Eschylus, Sophocles, Euripides, Ennius, Horatius, Persius, Juvenalis, Martialis, Lucianus, Athenæus

ab occasu mari Adriatico, siue Ionio, ab ortu Aegeo abluitur. Meridianã orã Epiroticæ gentes, & ipsa Græcia excipit. Dicta Macedonia, a Macedone quodã Osiridis, siue (vt Steph. & Solinus scribũt) Iouis filio, & Tyrie filię Deucalionis. Hinc Macedo, ex Macedonia ortus, & Macedonicus, & Macedonius. Vnde Alexãder Macedo, marę Macedonicũ, & sarissa Maced. apud Ouid. lib. 12. Met.

MACELLARIVS, rij, m. 2. [*Colui che vende il companatico*. G. Ein speiss verkeufer. *Gal. Vendeur de toutes viandes. Hisp. El carnicero, o el que vende pescado, y otras cosas.*] ὀψοπώλης. venditor eorum, quæ ad victum pertinent, non solum carniũ, sed omnium obsoniorum; quin etiam panis, & frumenti: nam hæc omnia in macello venũdabantur. Var. li. 3. c. 4. dico sunt ornithonis genera, vnum delectationis, alterum fructus causa: quo genere macellarij habent loca clausa. Suet. in Cæs. Quæ ad epulum pertinebant, macellarijs oblata.

MACELLOTA, æ, f. 1. Vide Macellum.

MACELLVM, n. 2. ὀψωνεῖον. locus Romæ, quo venalia omnia, quæ ad victum humanum pertinebant, contrahebantur. Ci. 2. de Liu. Putarem annonã in macello cariorem fore. Dictum Macellũ, teste Varrone, & Festo, a Macello quodã homine improbissimo, qui in vrbe lanienã exercebat: quo damnato, censores Aemilius, & Fuluius statuerunt, vt in domo eius obsonia venderentur, redactis in ærarium eius bonis. Alij Macellum dictum putant, quod ibi fuerit hortus, quem Macellum a Lacedæmonijs appellatum ferunt. Et Iones ostia hortorum Macelloras vocabant, vt ait Var. lib. 4. de Ling. Lat. Donatus a mactandis pecoribus dictum.

MACELLVS, a, ũ. o. 1. 2. [*magro, macilento*] diminutiuũ à Macer, p. macilẽto. Luc. l. 6. Nõ magnus hõ est, natus, macellus. Nonius. Fuit præterea Macellus hoīs improbissimi nomẽ, de quo proxime dixim*.

MACEO, es, cui, n. 2. [*Smagrirsi*. גרוש chachasch נרזה nirzah. Ge. Magerisem. *Gal. Estre maigre*. Hi. *Immagrescer se*,] λεπτύνομαι. idẽ qd macreo, hoc est, macer fiũ. Pla. in Aul. Qui ossa, atq. pellis totus, macreo, hoc est, macer fiũ. Pla. in Aul. Qui ossa, atq. pellis totus est, ita cura macet. A Maceo fit Macesco, scis, macer fio. Col. l. 7. c. 9.

MACER, cra, crum. o. 1. 2. [*Magro*, רזה razech. G. Mager, doer. *Gmaigre. Hisp. magro.*] ἰσχνός, πτωτός. exilẽ, extenuatũq; significat. Virg. 3. Ecl. Pingui macet est mihi taurus in aruo. Col. li. 2. c. 9. Nã vel pinguissima, vel macerrima humo iaciatur. Sipontinus a Græco μακρὸς, deduci putat, illi enim μακρὰ, longa dicunt, quę autem tenuia sunt, longiora videntur. Macer, μακρὸς, est etiam poetæ proprium, qui de herbarum viribus scripsit.

MACERESCO, n. 3. [*Macerarsi, mollificarsi*, רך narach משכתף nischtaph. Ger. weich werden. *Gal. Sedestremper, & amollir. Hisp. Remoiarse,*] ὑγραίνομαι. maceror, hoc est, mollificor. Cat. de re rust. c. 29. Frumento circulio ne noceat, lutum de amurca facito, palearum paulum addito, finito macerescat.

MACERIA, f. 1. & Maceries, ei. τὸ τεῖχος. paries, vel congeries lapidũ in vnum compactorum, siue intrita, aut alio genere ferruminis, cuiusmodi parietes ferè eos esse videmus, quibus vineæ claudi solẽt. Ter. in Adel. Iube hanc maceriã dirui. Varro tamen aliter li. 3. de re rust. c. 12. Septa è maceriis ita esse oportet in leporario, vt tectorio tecta sint, & sint alta. Cato de re rust. c. 15. Maceria si ex calce, & cæmentis, vel silice ædificetur. Legitur quandoque Maceries apud antiquos pro macie, [*Magrezza.*] Afranius; Quanta illius mors sit maceries tibi. Nonius.

MACERO, a. 1. [*Macerare, indebolire, affliggere*, G. Aufsmergle, aufmageren. *Gal. amaigrir, rendre maigre, amollir, atendrir, destremper. Hisp. Emmagrescer, curir, o rempiar,*] ἀποτρίβω, ἐκτήκω. cũ ad corpus refertur, significat attenuo, cõtero, ab eo, q. est macer. Hora. l. 1. Carm. Quã penitus lentis macerer ignib. Pla. in Cap. Multos iste morbus hominẽs macerat. Cum autem ad animũ, est affligo; ac nimia solicitudine me ipsum cõficio, & attenuo. Ter. in And. Anime mi, noli te macerare. Ibidẽ; cur me excrucio, cur me macero? Accipit ẽt pro humore aliquo emollire, vel in aqua quippiã asseruare, donec falsedinem, aliumve saporẽ deponat. [*Mollificare*] Ter. in Ad. Salsamenta hæc fac macerentur pulchrè. Est etiã proluere, [*Lauare*] Pli. li. 11. c. 41. de Poppea: Totum corpus illo lacte macerabat. Vitruuius ẽt iubet calcem coctam diu macerari, antequam fabri ea vtantur. Maceratus, a, um, partic. mollis & tener factus, [*molle & tenero*] Pla. Pœn. Macerato pingues fiunt auro in Barbaria boues.

MACESTVS, m. 2. μάκιστος. Mysiæ fluuius. Pli. lib. 5. c. 31.

MACHAERA, f. 1. [*Spada*] jan chereb. Germa. Ein degen. *Gal. Glaive ou espee. Hisp. Espada,*] μάχαιρα. gladius, a μάχομαι, quod est pugno. Iuuen. Sat. 7. Ames nomen, victumque macherę.

MACHAERVS, n. 3. untis, arx Iudææ, vt ait Steph.

MACHALAVM, n. 2. oppidum in agro Brixiano.

MACHAON, n. 3. μαχάων. Aesculapij filius, Podalirij frater, & medicus insignis, ab Eurypylo in bello Troiano occisus.

MACHAEROPHORVS, m. 2. [*Spadaccino*. G. Der eindegen tregt. *Gal. Espadassin, maistre d'escrime. Hi. Escremidor, que trae espada,*] μαχαιροφόρος. gladium ferens. Cic. ad Q. Fr. lib. 6. Machærophoris centũ sequentibus.

†MACHAEROPOEVS, pœi. m. 2. [*Spadaio*. G. Ein messerschmid.] μαχαιροποιὸς. faber gladiorum. Quo nomine dictus est Demosthenis pater, ab officina gladiorum, quam Athenis habebat.]

MACHINA, p. c. f. 1. [*Machina*, מכונה mechi כלי cheli. Germ. Ein gerust oder rustzeug. *Gal. machine, subtili inuention. Hi. Fabrica, sotil inuencion.*] μηχανὴ. inuentio. Vnde Mechanicus faber, seu opifex eorũ operũ, quæ ingenio simul, & manibus fiunt. Et Mechanica ars, fabrilis. Vnde artes diuidũtur in liberales, & mechanicas. Ascenius, Machina dicitur, vbi non tam materiæ ratio, quam manus, atque ingenij ducitur. Machina etiam dicitur instrumentum, quo moles aliqua facilè, quocumq; volueris, impelli potest. Pli. l. 19. c. 2. Spartus quanto sit in vsu nauium armamẽtis, machinis ædificationũ. Et machinas bellicas, μηχανὰς. vocamus, opera fabrilia, quibus in bello vtimur. Vir. 2. Aen. Quę religio? aut quæ machina belli? Hora. 2. Epi. 2. Torquet nunc lapidem, non ingens machina signum. Vitruuius lib. 10. c. 19. In ea arietaria machina, quæ Græci κριὸν dicitur. Murales machinæ. Pli. li. 7. c. 56. Item ipsa consilia, quibus decipere hostem cohamur, Machinę vocantur. Cic. 3. de Nat. Deorum: Quem dolum ad eum, machinamve commoliar, nescio.

MACHINALIS, & hoc le, o. 3. quod ad machinas spectat. μηχανικὸς, vt Machinalis scientia. apud Pli. lib. 7. c. 37.

MACHINAMENTVM, n. 2. [*Machina*] μηχάνημα. pro machina capitur. Liu. li. 4. Bell. Pun. Turres, machinamentaque alia quatiendis muris portabant.

MACHINARIVS, rij, m. 2. μηχανοποιὸς. machinarum opifex. Paul. l. Si putator, ff. ad leg. Aquil. Si machinarius hominem prætereuntem occiderit.

MACHINATIO, f. 3. [*Inuẽtione, astutia*, המה immah עלילה halilah. G. Ein listige erdencken oder erfindung. G. *Inuention & subtil moyen engin. Hisp. Sotil inuention de engeño,*] μηχάνημα. inuentio. Colu. lib. 6. c. 2. Hac machinatione consequemur, vt etiam contumaces boues grauissima onera non recusent. Interdum etiam pro ipsa machina. [*Machina.*] Cæs. 2. Bel. Gal. Irridere ex muro, quod tanta machinatio a tanto spacio institueretur. Cic. de Nat. Deo. ta machinatio a tanto spacio institueretur. Cic. de Nat. Deo.

MACHINATOR, natoris, m. 3. [חרש charasch] μηχανοποιὸς. machinarum inuentor, aut opifex. Liu. l. 4. Bel. Pun. Archimedes inuentor, ac machinator tormentorum bellicorum, operumque. Machinator item, [*Ingannatore,*] doli & fraudis consutor. Cicer. in Catil. Machinator omnium scelerum, hoc est, inuentor.

† MACHINATVS, us, m. 4. Apul. in Apol. Gloriatur me suo machinatu reum postulatum.

MACHINOR, aris, d. 1. struo, molior, excogito, consilium in eo. [*Ordisar cosa de engeño,* זמם zamã] ἐπινοοῦμαι. per dolũ aliquid molior frequentius. n. in malã partem accipitur. Liu. lib. 1. ab Vrb. Tornecem machinatur. Dicitur autem a μηχάνομαι. inuenio. Vñ μηχάνημα. [*Inuentione,*] inuentum, & molimen dicitur. Ci. 3. de Natura Deo. Parumve vt fibi ipsa pestem machinari? Machinari pe aliquã in oĩs. Ci. in Cat. Accipitur etiã Machinari in bonã partem, pro inire rationem. Cic. 2. de Diu. Nam primum aliæ mares, aliæ fœminæ sunt: quod perpetuitatis causa natura machinata est.

MACHINOSVS, sa, sum, o. 1. 2. πολυμήχανος. machinis confectum, vt Nauigium machinosum, apud Suet. in Nerone, c. 34.

MACHLYAE, m. 1. μάχλυες. Herod. Pop. Africe, quos Androgynos ferre tradit Calliphanes, vtriusq; naturæ inter se vicib. coeuntes. His Arist. tradit dextrã mãmã esse virilẽ, leuã muliebrem. Pli. li. 6. c. 2.

MACHLIS, f. 3. fera est Scandinauiæ insulæ peculiaris, alcęæ similis. Pli. lib. 6. cap. 15.

MACIDOS, f. 2. vrbs Thraciæ, quam Ptolemæus Madi nominat, degenere vocabulo. Vide Vadianum in Mel. li. 3. in descript. Thraciæ.

MACIES, f. 5. [*Magrezza*,] חזר razon בחם chachasch. G. Die magere, oder magerheit. *Ga. Magreia, ou magreur. H. magreza*] λεπτότης. corporis extenuatio. Col. li. 6. c. 14. Inde tussis, & macies. Vir. 3. Aenei. Macie confecta suprema. Cic. in Rul. Grandi macie torridus.

MACILENTVS. o. 1. 2. [*Macilẽto, magro*, חח razech. G. Ermageret, gãtz mager. *G. Fort maigre. Hi. Cosa muy magra,*] λεπτόχρως. macie exenuatus. Pla. Cap. Dicã tibi, macilẽto ore, naso acuto, corpore albo.

MACIDATVS, o. 1. 2. [*Bagnato,*] liquoris infusione madens. Apul. lib. 8.

MACIO, as, a. 1. [*Immagrire*, רזה razah. Ger. Ermageren, mager machen,] πλατύνω. macrum facio; cuius compositum est Emacio.

MACIR, m. 3. [*Mace,*] Plin. alijs macer. μάκερ. Dioscoridi, cortex est fibrosus, & magnæ radicis, qui ex India aduehitur. Pli. lib. 12. c. 8. Officinis *macis* appellatur.

*MACISTVS, m. 2. μάκιστος. oppidum est Triphyliæ, apud Steph.

MACRA, f. 1. campus Iudeę, teste Strabone lib. 16. in quo Possidonius scribit fuisse serpentem mortuum iugeri longitudine.

MACRAS, f. 1. regio Iudeæ, mari proxima, de qua Strab. lib. 16.

MACRA, m. 1. fluuius est ex Apennino fluens, Liguriam ab Hetruria diuidens, iuxta Lunam ciuitatem in Tyrrhenum mare influens Strab. li. 5. Est & insulæ nomen in Carcinite sinu, teste eodem Pli. lib. 4. c. 13. Ptolemæo Marcalla dicitur.

MACREO, cres, [*Diuenir magro*, כחם chachasch נרזה nirzah. G. Mager werden. G. *Diuenir maigre, o amaigrir. Hisp. Emmagrescerse*] λεπτύνομαι. a quo Macresco, macer fio. Col. lib. 6. c. 3. Dabimusque operam, ne penuria tibi macrescat pecus. Mart. lib. 13. Ne nimi exhausto macresceret inguine gallus.

MACRITTOD, f.g. [*Magrezza*, Macies. Plau. in Capt. Ossa, pelliſque miſera macritudine.

MACRIS, f. t. *μακρὶς*. inſula eſt exigua, Eubœæ adiacens. Pli. li. 2. c. 88. Stephanus Eubœam ipſam olim Macrim vocatam tradit.

*MACRITIVS, m. 2. vir Cous fuit, Sinopes celeberrimæ Ponti vrbis conditor].

MACRO, as, a. 1. maceror, [*Smagrare*, כחש chachaſch נצה nitzah. c. Auſſimageren,] *ἰσχναίνω*. vnde Emacro, macrum facio. Plin. lib. 18. Terram emacrari hoc ſatu exiſtimantes.

MACROBII, m. 2. *μακρόβιοι*, populi Aethiopiæ vltra Mereon, vt inquit Solinus, quibus dimidio protenſior eſt vita, quàm noſtra. Apud eos lacus eſt adeo liquidus, vt ne folia quidem ſuſtineat.

MACROBIVS, m. 2. *μακρόβιος*. vir conſularis fuit, Seruij coæuus, qui in ſomnium Scipionis ſcripſit, & Satur. libros ſeptem.

*MACROCENII, m. 2. montes non procul ab Iſtri oſtijs ſunt,

*MACROCEPHALI, m. 2. *μακροκέφαλοι*. populi Themiſcyræ regionis, quæ Ponto, & Colchidi proxima eſt. Pli. lib. 6. c. 4. Mela lib. 1.

MACROCHIRA, f. t. *μακρόχειρα*. tunica manicata, q̃ & Chirodota appellatur. Lampr. Macrochiras ex purpura ad vſum reuocauit.

MACROCOLA, lotũ, p. p. [*Carta reale*. G. Regal papir.] *μακροκόλλα*. teſte Hermolao in Plinium, ſunt maiores chartæ, quas nos hodie Chartas regias vocamus, quæ etiam nomine Catullus chartæ quoddam genus appellauit. Cic. ad Att. l. 13. Impenſam fecimus in macrocolla. Pli. lib. 13. c. 12. de generibus chartarum loquens: Præterea (inquit) in chartis ſpectatur tenuitas, denſitas, candor & lęuor. Arbitratur autem Hermolaus Macrocolum dici, *ἀπὸ τοῦ μακροῦ καὶ κόλλου*, quaſi lõgum membrum, vel potius longam membranam: vnde potius vnico l. ſcribendum videtur, quẽ admodũ & protocolon; nam vtriuſq. eadem videtur origo. Eſt enim protocolon prima illa charta, in qua ſcribæ acta breuiter delineant, ornatius & amplius deſcripturi. Macrocolorum meminit Pli. li. 13. c. 13. Pedalis, inquit, erat menſura, & cubitalis macrocolis. Sunt qui Macrocollum ſcribant, gemino l. putantes dictum eſſe *ἀπὸ τῆς κόλλης*, hoc eſt, à glutine, quo chartæ glutinantur.

*MACROLOGIA, f. t. *μακρολογία*. ſermonis prolixitas, cui opponitur *βραχυλογία*.

*MACRONES, m. 3. populi Iberiæ, Albanis finitimi. Pli. lib. 6. c. 10.

MACRONTICHOS, m. 2. *μακροντεῖχος*. oppidum Thraciæ non procul ab Iſthmo Cherroneſi, ſic dictum a longo muro, quem Miltiades à Propontide ad Melanem ſinum duxit, Cherroneſum a reliqua excludens Thracia. Plin. lib. 4. cap. 11.

MACROPOLIS, f. 3. *μακρόπολις*. agri Syracuſani oppidum, quod & Euryalus appellatur Stephano.

MACROR, m. 3. [*Magrezza*] Macies. Paquius, Corpus meum macrore ſenet.

MACRVES, m. 3. *μάκρωνες*. Libyę populi ſunt Stephano, eoſdem opinor, cum ijs, quos Her. & Plin. Machlyes vocant. Vide ſupra.

MACTATOR, ris, m. 3. *σφαγεύς*. Senec. Troad. Perge mactator ſenum.

† MACTEÆ, [*Cibi di molto prezzo*. Ge. Schlecxſpeiſſ.] dicuntur edulia preciosa. Sueton. in Calig. Multis venenatas macteas miſit. Quo in loco al. qui legunt Mattyas, alij Metteas. Vide in Mattya.]

† MACTICVS, p. c. qui habet magnas malas, & os patens, quaſi malacticus. Feſtus.]

MACTO, as, a. 1. [*Ammazzare*, טבח tabach שחט ſchachat. G. Metzgen, toedten, ſchlachten. G. Tuer, occire, mettre amort. Hi. *Matar*,] *σφάττω*. interficio. Cic. de Aruſp. reſp. Clodius diuiſores omnium tribuum domi ſuæ crudeliſſima morte mactauit. Tractũ a ſacris, vbi mactantur hoſtiæ, quæ immolantur. Vir. lib. 4. Aen. Mactant lectas de more bidentes. Vbi Seruius, mactãt, verbum ſacrorum, *κατ' ἐξοχὴν*, dictum, vt adolere. Mactare ſupplicio. Ci. in Cat. Nonne hunc in vincula duci, non ad mortẽ rapi, nõ ſummo ſupplicio mactari imperabis? Mactare orco, id eſt, ad orcũ demittere, & præcipitare. Liu. li. 9. ab Vrb. Eos ſe orco mactare. Ienius dicticitans, cum intuliſſet ſigna. Mactare infortunio. Pla. in Poen. Diuitem ſolemus mactare infortunio. Dictum eſt aũt macto, quaſi magis auctо: hoc eſt, augeo, nam priusquã victimã immolarẽt, thus, aut vinum ſuper eam fundebant: vnde mactum eſſe taurum dicebãt, thure, vel vino cumulatam hoſtiam, quaſi magis auctã. Hinc Mactare, promagis augere, [*Accreſcere*, veteres vſi parunt. Cic. de Rep. Ferunt laudib. mactãt honoribus. Per translationẽ, p malo afficere. l. lau. in Aul. Dotarę mactant & malo, & damno viros. Qnq; p præcipitare. [*Precipitare*.] Accius; Caſtra mactabo in mare. Quandoq; pro honorare, [*Honorare*.] Plau. tamen honestè mactatum reducam domum. Quandoq; pro violare, [*Violare*,] Cice. 9. Vet. Quum videant ius ciuitatis illo ſupplicio eſſe mactatum.

MACTATVS, a, um, part. *σφαγιάσας*. vt, Hoſtia mactata. Hora. 1. Car. Ode 19. Mactata veniet lenior hoſtia.

MACTANDVS, da, dum, o. 1. 2. Sen. Troad. Mactanda virgo eſt Theſſali buſto ducis. Mactatus, huius tus, [*Ammazzamento*.] Lucr. li. 1. Hoſtia concideret mactatu mœſta parentis.

MACTORIVM, n. 2. *μακτόριον*. vrbs Siciliæ, apud Stephanum.

MACTRA, f. 1. [*Madia, artella*, מש ארה] muſchearah. G. Ein brotkorb oder brotkenſterlin. *Gal. Vne huche, ou may*. Hiſp. *Area par a guardar el pan*,] arca panaria, quæ *κάρδοπος* a Græcis dicitur. A verbo Græco *μάττω*, quod ſignificat ſubigo, vel pinſo.

MAĆTVS, a, um, o. 1. 2. [*Accreſciuto*, רב rab *Ἐπαυξημένος*. *Gal. Augmenté, amplifié*. H. *Creſcido*] dictio cõpoſita ex magis, & auct⁹. Solus ãt vocatiuus vtriuſq. numeri ab hoc noſce eſt ĩ vſum nu. ſin. Mącte, & in plu. Macti, quib. propriè vtimur, cũ aliquẽ ob rẽ bene cęptã laudamus, & ad perficiendum hortamur. Cõſtruitur tam cum genitiuo, q̃ cum ablatiuo. Vir. li. 9. Aen. Mącte noua virtute puer. Mar. li. 12. Mącte animi. Ci. Att. Mącte virtute eſto. Pl. li. 2. c. 12. Mącti ingenio eſtote cęli Interpretes. Simillimũ é illud apud Græc. *εὖ παίειν, εὖ παίειν*. quibus vtuntur, re grauiter, & feliciter geſta. His autem dictionib. Mącte & Macti, q̃uis vocatiui ſint, attamẽ ex vſu auctо rũ tam p nominatiuo, q̃ p accuſatiuo vtimur, nõ rõne, ſed auctõritate. Liu. l. 2. ab Vrb. Iuberem mącte virtute eſſe. Idẽ li. 4. ab Vrb. Mącte virtute Seruili eſto. Ponit aliq̃n aduerbialiter, [*Molto, ſommamente*.] Plaut. in Mil. Is amabat meretricem mącte Athenis Atticis; id eſt, valde, vehementer, & quantum poterat amabat.

MACVLA, læ, f. 1. [*Macchia* מום mum. G. Ein macke, ein maſe, oder fleck. *Gal. Tache, macule*. Hi. *Mancha, o mancilla*,] *κηλίς*. ſordes, ſiue labes, Pl. Fullones eas maculas è veſtib. tollunt. Vir. 3. Geo. Ne maculis infuſcet velleta pullis. Lucentes maculæ. Stat. 1 Sil. Q̃nque, p infamia, [*Infamia, dishonore*. Ci. Adoleſcẽtiæ maculas, ignominiaſq; quæ præteream. Q̃nq; pro retis foramine, ſeu plaga, [*Rete*.] Idem in Ver. act. 7. Reticulum ad nares ſibi admouebat, tenuiſſimo lino, minutis maculis, plenũ roſa. Var. lib. 2. Pro reti poſuit [*Rete*] Septum totum grãdib. maculis integitur, ne eo inuolare aquila poſſit. Maculæ item in corpore dicuntur, colorũ varietates, a reliquo corporis colore differentes. Pl. in Cap. Videó tu illi maculari corpus totũ maculis luridis? Marmora item variegata maculis picta dixit. Sen. Epi. 116. Delectãt nos maculæ columnarum. Elegãter dicimus, Delere maculã. Ci. pro lege Man. Deleda eſt vobis macula Mithridatico bello ſuperiore ſuſcepta. Eluere maculã. Ci. p Seſt. Illa in rep. macula maneret, q̃ nemo iã poſſet eluere. Inurere maculã. Ci. in Sal. Nõne tibi videretur æternas iurere maculas, quas reliqua vita eluere nõ poſſit? Afficere macula [*Macchiare*] Ci. p Roſ. Com. Legationis ipſi⁹ cæremoniam polluerit, maculaq. affecerit.

† MACVLATIO, f. 3. verbal. *κηλίωσις*. Iul. Firmic. Vir omni infamia maculatione queque pollutus.]

MACVLO, as, a. 1. macula afficio, cõmaculo, ĩquino, oblino, polluo, fędo, cõtamino, labem infero, maculis aſpergo, [*Macchiare, ſporcare*, טנף tinneph טמא timme. G. Beflecken, vermaſſgen, verunreinen. *Gal. Maculer, tacher, ſouiller*. Hiſp. *Manchar, o mancillar, enſuciar*,] *ἰσχναίνω*. Vir. 3. Aen. Et terram tabo maculant. Idem 10. Æneï. Idẽ ego nate tuum maculatũ crimine nomen. Ci. pro Mil. Cuius ille lacus, nemora, fineſque omni nefario ſtupro, & ſcelere macularat. Hinc Commaculo, las; & Immaculatus, qui eſt ſine macula.

MACVLOSVS, ſa, ſum, o. 1. 2. [*Macchiato, ſporco*, קור בוץ rod טלם talum טמא tame. G. Maſſechtig, vnreit. *Gal. Plein de taches, & macules. tacheté*. H. *Machado, mancillado*] *ἰσχναρὸς*. ſordidus, immũdus, Plautus: Sordida, & maculoſa facie. Cic. 2. Phil. Veſtis Pompeij non multa, eaq; maculoſa. Maculoſus, notis, ſiue maculis conſperſus. Vir. 2. Aen. Succinctã pharetra, ac maculoſæ tegmine lyncis. Maculoſus homo, per translationem immundus & impurus, [*Scelerato*.] Cic. ad Att. lib. 1. Maculoſi Senatores. Tacit. lib. 17. Auaritia, & libidine fœdus, & maculoſus. Hora. 4. Carm. Ode 5. Mos & lex maculoſum edomuit nefas.

MACYNIA, f. 1. *μακυνία*. oppidum Aetoliæ in Taphiaſſo monte ſitum. Strab. lib. 10. & Pli. lib. 4. c. 2. Steph.

† MADAROSIS, *μαδάρωσις*. Latinè glabritas, Medicis affectio eſt, vbi ex palpebris defluunt pili. Celſ.]

MADAVRA, f. 1. *μάδαυρα*. ciuitas in confinio Getuliæ ſita, & Numidiæ, à qua Apuleius Madaurenſis eſt appellatus.

MADEFACIO, cis, a. 3. [*Bagnare* טבק ſcataph רוה rwah. Ge. Naſſ machen, befeuchtigen, netzen. *Gal. Ramoiſtir, mouiller, tremper. Hiſ. Moiar*,] *βρέχω*. madidum facio. Virg. 5. Aen. Virideſq. ſuper madefecerat herbas.

MADEFIO, n. 3. [*Eſſer bagnato* נשׁ niſchtaph שטף ſcuttaph דוח rueh רטב ratob. G. Naſſ werden. *Gal. Se mouiller*. Hiſ. *Ser mojado*,] *βρέχομαι*. madidus fio. Suet. in Cæſ. Ne libelli madefierent. Oui. 8. Met. Madefactaque terra cruore eſt. Cic. de Diu. Vaticinatum, madefactum iri munus xxx. diebus Græciam ſanguine.

MADEO, es, n. 2. [*Eſſer humido, bagnato, molle*, נשׁשׁף niſchtaph שטף ſcuttaph דוח rauah דשׁן ratah. G. Feuchtvnd naſſ ſeĩ,] *βρέχομαι*. madidus ſum, & humore aliquo conſperſus. Pl. li. 8. c. 25. Tergoris ad ſcuta, galeaſq. impenetrabilis, præterquam ſi lammore madeat. Madere metu, eſt præ timore ſudore aſperſum eſſe, [*Hauer paura*.] Pl. in Moſt. Madere metu, madere vino, eſt ebriũ eſſe, [*Eſſer ebriaco*.] Mar. lib. 11. Qui vino madeat, nec erubeſcat. Ou. 13. Meta. Quique cruore Sæpe Phrygum mãduit, domini nunc cæde madebit. Cic. in Ant. Natabant pauimenta vino, madebant parietes.

MADESCO, ſcis, n. 3. [*Eſſer bagnato*, נשׁשׁף niſchtaph שטף ſchuttaph דוח rauah רטב ratab. Ge. Naſs werden. *Gal. Eſtre mouillé. Hi. Moiarſe, ſer mojado*,] *ὑγραίνομαι*. idẽ ferè eſt, p madidum fieri. Col. li. 11. c.

3. Hęc

q. Hæc.n. res efficit, vt ſ coctura celeri⁹ madefcat; & viride colorē ſine nitro cōſeruet. Aliqui hāc differētiā cōſtituunt inter Madefce re & Madefieri, q madefcamus fudore, ex nobis, pueniēte; madefiamus humore extrinſecus veniēte: ſed hoc falſum. Col. li. 7. Stabuiet ſicco loco, ne humore madeſcāt vngule. Hinc Permadidus.

MADIDO, das, a. 1. [*Inhumidire*, שפה ſchataph רטב riwah. G. Naſſmachē] ὑγραίνω. madidū facio. Cla. li. 2. de rap. Proſerpinę: Ille nouo madidātes ne cta re pēnas Cōcuit, & glebas fecū do rore maritat.

MADIDVS, a, ū, o. 1. 2. [*Humido, bagnato*, שטף niſchtaph שפה ſchutta ph רטב ravah רטוב ratob. Ga. *Humide, mouillè, moiſte*. Hi. *Moiado*] διάβροχος. aliquo liquore reſperſus. Virg. 5. Madidaq. fluēs in veſte Meliætes. Ci. Q. Fr. Faſciculus aqua madidus mihi redditus eſt. Ponitur aliqñ p ebrio, ſ *Ebrio, chricco*] Plin. in Amp. Faciā vt ſit madid⁹ ſobrius. i. vt videat ebrius, cū nihil biberit. Qñq. idē quod imbutus re aliqua. *Piena*] Mart. 9. Cecropię madidus, Latiæque Minerue Artibus. Hinc Semimadidus, ὑπόβροχος. Col. lib. 2. Conſeruabimus, ne lutoſus ager tractetur, neve exiguis nimbis ſemimadidus.

MADIFICO, cas, a. 1. [*Bagnare, inhumidire*, שטף ſchataph רטב riwah. G. Netzen, naſſ machen. *Gal. Mouiller. Hi. Moiar otra coſas*] ὑγραίνω. madefacio. Plin. lib. 28. ca. 7. Contra epiphoras feruentes oculorum anguli madificentur.

MADOR, oris, m. 3. humiditas,) (ſiccitas [*Humidità. G Mouilleur. humidité. H. Moiadura, humididad,*] ὑγρότης. hnmiditas. Sal. l. 3 Hiſt. Ingēs terror erat, ne ex latere noua munimēta madore ifirmarent.

MADVLSA, æ, m. 1 [*Ebriaco*, רוה raveh שתוי ſaluchchor. G. Trūcke, vol weins. G. *Yure, yurogne. Hi. Borracho, embriago*.] ebrius, q quaſi madidus ſit vino, apud Pla. in Pſeu. Feſtus legit Maduſa, fine l.

MÆA, μαῖα. ciuitas ad Helleſpontum, Steph.

MÆANDER, m. 2. μαίανδρος. & Mędrus, fluuius Phrygiæ, ſiue Mæonias, q oritur è lacu in mōte Aulocrene, crebriſq. ita ſinuoſus redditur flexibus, vt ſæpe ad fontem credatur reuerti. Apamenā primum peruagatur regionem, mox Eumeneticam, ac deinde Bargylieticos cāpos, poſtremo Cariā placidiſſimo rigans limo, ad decimum à Mileto ſtadiū illabitur in mare. Hæc Pli. li. 5. c. 29. Ou. l. 6. Met. Mędander in vndis Ludit. Mæander, inquit Strabo, flexuoſus eſt, qm alueus multas recipit mutationes, & limum modò huic, mō illi ripæ adijcit. Hunc poetæ fingunt Oceani & Terræ filium fuiſſe, & Cyanen Nympham genuiſſe, quam poſtea Miletus Solis filius oppreſſit, & ex ea Caunum, & Byblidem ſuſcepit. Ou. 9. Met. Vnde obliquitates omnes Mæandros veteres appellarunt, vt cum res agitur non ſimpliciter, ſed vaſtis, & obliquis conſilijs. Cic. in Piſ. Quos tu Mæandros, dum omnes ſolitudines perſequeris, quę diuerticula queſiſti? More Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuosè, flexuoseq; fit. Col. lib. 8. c. 57. Oportebit molas intercidi more Mæandri, paruis, ſed anguſtis itineribus. Mæander ét, teſte Nonio, picturæ genus eſt, in moretu labyrinthorum flexuoſis ambagib. implexum, quod oris chlamydū addi ſolet. Virgil. 5. Aen. Victori chlamydem auratam, quam pluxima circū Purpura Mędro duplici Melibœa cucurrit: Vbi Set. Mæandro duplici, flexuoſo. Et hoc dicit: Erat in chlamyde flexuoſa purpura in modum Mędri fluminis Cariæ. Feſtus, n. g. Mæandrum vocat hoc genus picturæ: Mæandrum, inquit, genus picturæ, dictum a ſimilitudine flexus amnis Mæandri. Hoc etiam nomine dictus eſt mons Indiæ.

MÆANDRIA, f. 1. μαιανδρία. Epiri oppidum, apud Plin. lib. 4. c. 1.

MÆANDROPOLIS, f. 3. μαιανδρόπολις. oppidum Magneſiæ in Aſia, a Mæandro fluuio ita appellatum.

MÆDI, m. 2. μαιδοί. populi ſunt ſupra Macedoniā, Triballis & Dardanis vicini. Pl. li. 4. c. 1. Scribitur hęc dicto per æ, diphthongum, ad differentiam Medorum, qui in Aſia ſunt, Parthis finitimi.

MÆNA, næ, f. 1. μαινίς. Ariſt. Piſcis marinus, qui Latinis Alecula, ſiue Alec dicitur, interprete Theodoro, ex quo ſalſamenta fieri ſolent. Plin. lib. 31. c. 7. Vulgo è mœnis iucundiſſimus. Cic. 2. de Fin.

MÆNADES, f. 3. μαινάδες. mulieres, quæ inſanientium ritu Bacchi Orgia celebrabant, à Græco μαίνεσθαι, quod eſt inſanire. Iuue. Sat. 6. Crinemque rotant vlulante Priapo Mænades.

MÆNALIVS, a, ū, o 1. 2. ex Mænalo: vnde Bacchus dictus Mænalius, & aper Mænalius, quē Hercules Eurytheo attulit. Et vers⁹ Mænalius. i. Arcadicus. Vir. 8. Ecl. Incipe Menalios mecū mea tibia vers⁹.

MÆNALVS, m. 2. μαίναλος. Steph. in ſing. nu. maſ. g. teſte Diomede, & in plurali Mænala, neu. ge. Arcadiæ mons altiſſimus, nō procul ab Argis, pinis refertus, dictus ἀπὸ τοῦ μαίνεσθαι, q eſt furere, & inſanire; aut certè a Mænalo Lycaonis filio, vt ānotauit ſcholiaſtes Theocriti. Virg. 10. & 8. Ecl. Mænalus argutumq. nemus. Idem 1. Georg. Tua ſi tibi Mænala curę. Eſt & Mænalus, Steph. μαίναλος. nomen ciuitatis Arcadię, à Mænalo Lycaonis filio.

MÆNARIA, f. 1. μαιναρία. inſula in mari Liguſtico, dicta a mœnis piſcibus, quorum ibi magna capitui copia. Pli. lib. 3. c. 6.

MÆNOLES, μαινόλης. dictus eſt Bacchus, id eſt, vetus furens.

MÆNOMENON, n. 3. μαινόμενον μέλι. genus eſt mellis venenati, ita dictum ab inſania, quam gignit. Pli. lib. 21. c. 13.

MÆONIA, f. 1. μαιονία. Lydia eſt regio minoris Aſiæ, Phrygiæ ab ortu Solis vicina, ad Septentrionē Myſię, meridiana parte Cariā amplectens, ad Occaſum ſupra Ioniam excurrens; ita dicta a Męone fluuio, vt Stephano placet. Mæoniam Strabo, li. 13. Μεονίαν χώραν, hoc eſt, exoſtam regionem vocat, eamque arboribus proſus carere ait, præter vitem, vini iucundiſſimi feracē. Summā autem camporum faciem cinerulentā eſſe, petroſam, & nigram. Imminet autem Mœoniæ Tmolis montis rupes altiſſima, ex qua Pactolus fluuius defluit, aureas trahens arenas. Inde Bacchus dictus eſt Mæonius. Vir. 4. Geor. Cape Mœonij tarcheſia Bacchi. Item Lydi dicti ſunt Mœonidę, & mulieres Lydię Mœonides. Oui. 6. Met. Mœonis elusam deſignat imagine tauri Europā. Quo in loco Mæonis accipitur pro Arachne puella Lydia.

MÆON, onis, m. 3. μαίων. pater Homeri, vnde & ipſe dictus Mæonides, ipſiuſque poemata, carmina Mœonia. Mar. Perlege Mœonio cātatas carmine rupes. † Mæonides, Homerus dicitur, per excellētiā.

MÆOTICVS, a, um, o. 1. 2. vt Mœotica tell⁹, Mœotica vnda, apud poetas.

MÆOTIS, p. p. f. 3. μαιῶτις. palus Scythica in regione Septentrionali, iuxta Phaſidis oſtium, hieme congelaſcens. Tanaim alioſq; innumeros ferè recipiēs fluuios, & Cymmerio Boſphoro a Pōto Euxino diſcreta, ita dicta ab accolis, qui Mœotę appellantur. Vide Plin. in dictione Mœotę. Lucan. lib. 3. Quaque fretum torrens Mœotidos egerit vndas. Aliquando vtimur, hoc nomine tanquam patronymico fœminino. Iuu. Sat. 15. Mœotide ſeuior ara Ægyptus? Quo in loco Aram locat Mœotidem, quę erat in Taurica regione Thraciæ, quę non procul à Mœotide palude abeſt.

MÆOTÆ, m. 1. μαιῶται. populi Scythiæ, non procul a Mœotide palude, quę ab illis nomen ſumpſit. Pli. lib. 4. ca. 12. Ad Tanaim vſque Mœotę, à quibus lacus Mœotis nomen accepit.

MÆREO. Mœſtus & mœſtitia. Vide Mœreo.

MAGAR, n. 2. Pœnorum lingua tuguria paſtoritia ſignificat: Magalia, Seruius putat dici debere. Virg. 1. Æn. Miratur molem Æneas, magalia quondam.

MAGARSVS, m. 3. μάγαρσος. oppidum Ciliciæ iuxta Mallum, de quo Pli. lib. 5. c. 27. Stephano Verruca eſt editiſſima, non oppidum.

†MAGAS, Ądis ſiue Magadium, μαγὰς καὶ μαγάδιον. Inſtrumentum muſicum, tabula quadrata conſtans, leuiter conuexa, intentis in ea citharę fidibus. Dicitur etiam ea pars lyrę, in qua plectrum illiditur, id eſt vbi percuſſio chordarum fit manu dextra. Iugum verò dicitur, vbi ſiniſtra manu chordę premuntur. Budęus.

*MAGDOLVS, m. 2. μαγδώλ. Ægypti oppidum, apud Steph.

MAGIA, gię, f. 1. Magia, בשף chalchaph. Ge. weiſsheit vnd verſtād heimlicher vnd verborgener dinge. Item, Zauberei, oder zauberkunſt, *Gal. Art magique, enchanterie. Hiſ. La arte magica*] μαγία. cum accentu in per. vox Perſica, quam illi ferè accipiunt, p ſapiētia, & perfecta rerum naturalium cognitione. Vnde & magi ab illis appellabantur, quos Græci vocant philoſophos. Duplex tamen traditur magiæ ſpecies: quarum altera eſt ea, q iam diximus, naturalis philoſophię perfecta cognitio, quam Pythagoras, Plato, & Empedocles, cæterique inter Philoſophos præſtantiſſimi, magno ſtudio, longinquiſque peregrinationibus conquiſierunt. Altera, quam Goetiā, γοητεία. vel Thurgiam vocant, dęmonum inuocatione, infandiſque incantationibus conſtat, quam & leges omnes execrantur, & Pl. artem inteſtabilem vocat, irritam & inanē. Eccleſiaſtici magicas præſtigias vocāt, eo q rerū veritatē emētiātur. Huius plures ſunt ſpecies. Hydromātia. Ὑδρομαντεία. quæ fit ex aqua. Axinomātia. Ἀξινομαντεία. quę fit ſecuribus & alijs dolabris. Lecanomantia. Λεκανομαντεία. q fit peluibus: nā apud Perſas erāt Magi Lecanomātici dicti, vt li. 5. docet Strabo, quaſi ex peluibus diuinātes. Nā vaticinātes peluim accipiebāt aqua plenā, dęmonib⁹ cōgruētē, in profunda repentib. vbi aūt dęmō illapſus erat, edebat ſonū fatidicū. Cato promātia, q fit p ſpecula, de qua Spartianus in Iuliano ait: Carmina profana incātauerunt, & ea, q ad ſpeculum dicunt fieri, in quo pueri ligatis oculis incantando futura reſpicere dīr. Pyromātia. πυρομαντεία. q fit p ignē: hāc Amphiaraus primus inuenit. Geomātia. γεομαντεία. q nit p terrā. Chiromātia. χειρομαντεία. p lineamenta manuum. Necromantia. νεκρομαντεία. q fit p euocationes vmbrarū, & p inferorū colloquia, a qua Necromātici, quorū incātamētis mortui reſuſcitari, diuinare, ad interrogata reſpondere videntur. Quā nonnulli ét Sciomantiā vocari putant. Quidā inter Necyomantiā, Sciomātiāq. diſtinguūt, qd in Necyomantia ad erigendū cadauer ſit ſanguis neceſſarius: in Sciomātia ſola ſufficiat vmbræ euocatio. Capnomantia. καπνομαντεία. q fit ex fumo aræ, ex cuius motu futura cognoſcebāt: a quo Capnomāte dīr. Coſcinomantia. κοσκινομαντεία. q fit per cribrum, quo genere ét hodie mulieres aliquot in Gallia vtuntur, ad inueſtigandas res furto ablatas. Ex hoc Magię fonte deriuati ſunt apud Italos Hetruſci aruſpices, apud Indos Brachmanes, & Gymnoſophiſtę, apud Gallos Druidę & Bardi, apud Siculos Galeotę, vbiq. aūt terrarū Aſtrologi, qui & Chaldęi vocantur, quāuis alibi ſint nati.

MAGI, m. 2. μάγοι. populi ſub Caucaſo monte. Pli. lib. 6. c. 23.

MAGICE, huius magices, p. c. f. 1. [*Arte magica.*] μαγικὴ γοητεία. ars incantandi. Plin. lib. 30. cap. 1.

MAGICVS, a, um, o. 1. 2. [*Magico.* G. Zauberiſch, das zu dem zauberer oder

vter de ethnè, ethnè autem de ...ejusmodi ars est magica.

Magia, Magi, Magicus, Magicè, Magicum, Magicalis, Magicalia, Magicatus, Magicatum, Magicatus, Magicatum, Magicatus, Magicatum

is maffime neceſſarie Philib. 11.c.14.

Magistratvs, a magistratu deponendi autoritate, quæ maior est quam potestas, & cui omnes quotquot magistratum gerunt, ſe coercendos, & ſubmittere debent.

Magna Graecia, Italiæ pars inferior, à Tarento vſq; ad Cumas per oram maritimam ſita, quæ à Locris Italicis ad Tarentinum vſque protenditur, & olim ita vocabatur, quod multæ ex antiquæ Graeciæ populis in eam ſe contulerint. Vide Iohan. Vincent. Cartarium Italiæ antiquæ tomo 2. cap. 4. pag. 1. Ioan. Iſaac. Pontanum Graecia, Orbis Latini filia, num verè dicatur, cap. 1.

Magnanimitas, ſeu Magnanimus, Græcis, Gr. Megalopsychia, est ornatus dicendi, quo res magnæ & præclaræ ita exponuntur, vt animus audientis ad magnarum rerum contemplationem ſe attollat. Vide Gr. Megalopsychia.

Magnanimitas, ſeu Magnanimus, Græcis

pellat vir vxoris ſuę ãũin. Magnã ſocrum, vir vxoris ſuæ atiã appellat. Maior ſocer, vxoris meæ proauus. Maior ſocrus, vxoris meæ proauia. Maior patruus, aui, & auiæ patruus. Maior auunculus, aui, & auiæ auunculus. Maior magiſtratus, conſul dicit. Hæc Feſt.

MAGNVS PORTVS, m.2. *μέγας λίμην*. Mauritaniæ Cæſarienſis oppidũ eſt à portus ſpacio ita appellatum, vt tradit Pli. lib. 5. c. 2.

MAGO, m. 3. nobiliũ aliquot Pœnorũ ducũ nomen fuit, quorũ prim⁹ ré ac diſciplinã Carthaginenſiũ vehemẽter auxit. Is ante Punicũ bellum, vt Liu. & Trogus referunt, cum cxx. nauibus bello Tarentino auxilio venit Romanis, ægrè ferens Italiam ab externis inuadi, duos mortẽs filios reliquit, Aſdrubalẽ, & Annibalẽ. Mago, Annibalis frater, cã victoriæ apud Trebiam fuit. Liu. l. 30. ſcribit, Magonem Annibalis fratrem, in agro Inſubrium vulneratum, cũ in Africam per legatos reuocatus nauigaret, apud Corſicam obiiſſe. Mago alius à Scipione captus fuit apud Carthaginem in Hiſpania. Mago deniq. Afer, qui de re ruſ. duo de triginta volumina ſcripſit, de quo Col. l. 1. ſic ait; Carthaginenſem Magonẽ vel ruſticationis parentem veneremur; nam huius octo & viginti memorabilia illa volumina ex S.C. in Latinum ſermonem conuerſa ſunt. Huius Magonis meminit & Seruius, quem Virg. in Georg. ſcribit eſſe imitatum. Item M. Varro de re ruſt. l. 1. c. 1. & Plin. lib. 18. c. 3.

MAGYDARIS, f. 3. vel Magydaris. *μαγύδαρις*. caulis eſſe creditur, ex Laſerpitij radice naſcens. Plin. lib. 19 c. 13.

MAGVS, gi, m. 2. *Mago*, מכשף mechalcheph. G. Ein weiſer, weiſſager. Itẽ ein zauberer. G. *Magicien enchanteur*. Hi. *Hombre ſabio enel arte magica*] *μάγος*. dictio Perſica, qua apud eos ſignificat ſapiens; ſic. n. Perſæ Magos vocãt, vt Græci philoſophos. Latini ſapiẽtes, Galli Druidas, Aegyptij, pphetas, ſiue ſacerdotes, Indi Gymnoſophiſtas, & Aſſyrij Chaldæos, à Chaldæa Aſiæ regione. Accipit ẽt Magus pro incantatore; nã cũ Magi apud Perſas potiſſimũ deorũ cultui vacare ſolerent, in tm poſtea aucta eſt eorũ vanitas, vt non ſolũ obſeruatione ſyderum futura prędicere, ſed artib. quibuſdã, & maleficijs, & ſcire ſe omnia, & facere poſſe profiterentur. Ci. de Diu. Magi, quod genus ſapientũ, & doctorũ habebatur in Perſis.

MAIA, f. 1. *maia*. Atlantis filia fuit ex Pleione Nympha, ex qua Iupiter Mercuriũ ſuſcepit. Vir. 8. Aen. Vobis Mercurius pater eſt, quẽ candida Maia Cyllenes gelido conceptum vertice fudit. Fuit & altera hoc nomine Fauni filia, cui in mellario vaſe non mel, ſed vinũ ſacrificabant. Maiam item Græci amitam, & matertera mvocant, item nutricem, & obſtetricem, denique mulieres omnes natu grandiores honoris gratia Maias ſalutabant. Eſt item Maia, canorum genus maximum apud Ariſt. lib. 4. Animal. *μαῖα*.

MAIALES, m. 3. [*Porci caſtrati. G. Porces chaſtrez. Hi. Puercos caſtrados, o marranos.*] *χοῖροτομίαι*. porci caſtrati. Virg. 2. de re ruſt. c. 4. Caſtrant, verres cõmodiſſimè anniculi, vtiq. nec minores, q̃ ſemeſtres: quo facto nomen mutant, & è verribus dicuntur Maiales.

MAIESTAS, tis, f. 3. [*Maieſtà*, הוד hodh הדר hadhar. G. Fuertreffenliche herrligkeit oder wurdigkeit, maieſtat. *Ga. Maieſté, excellence de dignité. Hiſ. Maieſtad del Rey, o principe*,] *σεμνότης*. à magnitudine dicta eſt: eſt. n. amplitudo, & dignitas vel populi, vel Senatus, vel principis, Imperatoriſve, aut ẽt primati magni viri, aut alterius ẽt maximæ rei. Hor. 2. Epi. 1. Sed neq. paruum Carmen maieſtas recipit nra. Vnde Maieſtatis crimen Iuriſcõſulti definiũt, q̃ aduerſus populum Ro. vel ſecuritatẽ eius cõmittitur. Et Rei maieſtatis dicitur, qui eiuſmodi criminis accuſantur. Maieſtas ẽt Dea credita eſt, Honoris, & Reuerẽtiæ filia, de qua Oui. Donec Honor, placidoq. decens Reuerentia vultu Corpora legitimis impoſuere toris. Hinc ſacra Maieſtas, quæ mundum temperat omnem. Quaq. die partũ eſt edita, magna fuit. Maieſtas populi dicebatur: Auctoritas autem Senatus: populus. n. ſciſcere ſolebat & iubere, ſenatus cenſere, & auctor eſſe. Ci. 3. Phil. Tantus autem conſenſus municipiorum coloniarumq; Prouinciæ Galliæ, vt omnes ad auctoritatem huius ordinis, maieſtatemq; populi Romani defendendam conſpiraſſe videantur. Maieſtas nominis, eſt magnitudo, ſiue dignitas. Mart. li. 1. Pars libri ad maieſtatem ſacri noſtri tui allegata. Maieſtas alicuius loci, [*Dignità*,] eſt eius præſtantia. Liu. lib. 1. ab Vrb. Cõcepit animo eam magnitudinem loui templi, quæ digna Romano Imperio, quæ ipſius ẽt loci maieſtate eſſet. Maieſtas in oratione, eſt gratitas. Ci. de Amic. Quanta in oratione maieſtas. Imminuere, vel minuere maieſtatem, eſt aliquid cõmittere cõtra dignitatẽ, vel amplitudinẽ populi, aut principis. Pro quo ẽt dicim⁹, Lædere maieſtatẽ, vel ſoluere maieſtatẽ. Cic. in Part. Maieſtas eſt imperij, atq; in omni populi Romani dignitate, q̃ minuit is, q̃ per vim multitudinis rem ad ſeditionem vocauit, Idem 2. de Or. Tũ ab illo maieſtatẽ imminutã negabam. Suet. in Claudio; Apparet maieſtatem pop. Rom. ipſam maiores ob id exiſtimaſſe, quod ciuis Romanus ſectatin ſe regi, & comitem præbere non dubitaſſet. Cõtra, Retinere maieſtatem, eſt, qd vulgus ait, ſeruare auctoritatem. Cic. in Ora. Iis omne retinendæ maieſtatis Rabirij cauſa continebatur. Cõſtituere maieſtatem eſt dignitatem confirmare. Sall. Maiores noſtri parãdi ioris, & maieſtatis conſtituendæ gra, bis Auentinum mons occupauere. Conſeruare maieſtatem, eſt retinere.

P M. Maieſtas. Crimen hoc eſſe maximum in nemo neſcit: interdũ tñ capitale non fuit; nam Claudiæ Veſtali, Appij Cæci filiæ, C. Fundanius, & T. Sempronius Ædiles pl. quod popu. Rom. calamitatem eſſet imprecata, mulctã dixerunt ætis grauis xxxv. millia, quæ capitalis pœna nõ fuit, iudicium autem illud maieſtatis nomine notatum Suetonius Tiberio ſignificat. Et maieſtas quidem multis modis lædebatur, his ferè: vbi quid in populum ſuum, ſuamve Rẽpub. aut magiſtratus, perſonamve principis commiſſum eſt. In populum, vt ſi quis exercitum hoſtib. tradidit, ſi exercitum ſolicitauit, delectumve iniuſſu populi, aut Senatus habuit; ſi q̃s exercitũ extra ſuam prouinciam iniuſſu populi duxit, aut ipſe relicto exercitu prouinciæ finib. exceſſit; ſi quis Remp. ſua culpa malè geſſit; ſi ſtationem deſeruit; ſi contra libertatẽ conſilia inijt; ſi ſeditionem, aut bellum excitauit; ſi publicum hoſtem domi priuatus habuit, ſi ius ciuitatis, aut magiſtratus imminuit; ſi præter dignitatẽ popu. Rom. in comitatu fuit, ſi contra bonũ publicum locutus eſt: quod maieſtatis quidem crimen non tñ capitale fuit, vt exemplo docuimus. Præterea, ſi quis ad hoſtem tranſijt, aliudve quid cum ijs aduerſus Rempu. pactus eſt. Hæc in populum læſæ maieſtatis crimina. In magiſtratum autem, vel in Principis perſonam, ſi quis vim omnino vllam attulit, ſi Tribuno pl. intercedenti non paruit, aut ab eo concionem auocauit, eumve priuati loco habuit, vt puta, ſi occurrenti in via nõ ceſſit, ſi conſilium plebis diſturbauit, & huius generis alia, q̃ facilè poſſumus intelligere ex ea definitione, q̃ prodita literis eſt: Maieſtatem is minuit, q̃ ea tollit, ex quib. ciuitatis amplitudo conſtat. Hoc de crimine leges nominantur hę. Primum illa xii. tab. de qua Polybius li. 5. vt qui hoſtem concitaſſet, vel ciuẽ hoſti tradidiſſet, capite pœnas daret. Deinde Tribunicię, Apuleia, Varia; Conſulares, Cornelia, Iulia, Antonia. Apuleiam tulit, opinor, L. Apuleius Saturninus Tribunus ple. quem poſtea cũ C. Seruilio Glaucia Prętore, C. Marius VI. Conſul. S. C. interfecit Variam tulit. Q. Varius Sucronenſis Tribunus ple. qui Philippo, & Cæſare Cos. in locũ M. Liuij Druſi interfecti Tribunus pl. creatus eſt, huius legis hæc ſententia fuit, vt quæreretur de ijs, quorũ ope, aut conſilio bellum Italicum eſſet concitatum, quo crimine cũ eſſent multi condemnati, & ad plures præterea, quos damnati neceſſe eſſet, ea culpa pertinere videretur, fecit ſapienter Senatus, qui decreuerat, ne dum tumultus Italicus eſſet, iudicium vllum lege Varia fieret. Secuta eſt Cornelia, L. Syllæ Dictatoris, inde Iulia C. Cæſaris, in primo, vt opinor, lata Conſulatu, aut poſt victum in Pharſalia Pompeium: nam Conſul iterum, bello Pompeij, aut Alexandrino impeditus abfuit; hæc lex damnatis aqua, & igni interdicebat. Poſtremo Antonia M. Antonij Conſulis, qui Triũuir poſtea fuit, quæ damnatis de maieſtate prouocationem ad populũ dabat, quod antea in vno perduellione, omnium de maieſtate crimium grauiſſimo, licebat. In cauſa maieſtatis, & proditionis, impunitatem iudicij datam Pedianus ait: in cauſa repetundarum negat: nulla verò prorſus in cauſa Senatoribus licuiſſe iudicium profiteri, ne videlicet ſummi dignitas ordinis minueretur, affirmat. Ex libro noſtro de legibus.

MAIORES, orum, m. 3. patres, ſuperiores) (Poſteri noſtri, poſteriores, *Maggiori, antichi*, אבות aboth. G. Die voreltern. G. *Les anceſtres*. Hi. *Los padres ſubiendo arriba*,] *πρόγονοι, πρόπατορες*. intelligi poſſunt quicunq, aui, abaui, proaui, atnui, tritaui, & ante hos in infinitum: ſicut Minores, qui etiam poſt trinepotes futuri ſunt. Cic. in Salluſt. Ego meis maioribus virtute præluxi Cæſ. 4. Bel. gal. Conſuetudo à maioribus tradita. Accipiuntur etiam maiores indifferenter pro omnibus, qui ante nos fuerunt: vt minores, pro poſteris; vtimurq; tunc his duobus nominibus tantum in numero plurali.

MAIOR, o. 3. [*Maggiore*] *μείζων*. & hoc Maius, comparatiuum irregulare à Magnus, quod aliquando ad ætatem refertur, vt Maior natu, hoc eſt, ſenior: ſicut Minor natu iunior. Interdum etiam ad dignitatem; vt, Maiores magiſtratus, dicuntur conſules, & præpores, qui reliquis dignitate præſtant.

MAIVS, m. 2. [*Marzo*. Ger. Der monat Mei. *G. Les mois de May*. Hiſ. *El mes de Mayo*,] *μαῖος*. menſis à maioribus dictus (vt inquit Macrobius) quorum conſilio Reſp. gerebatur, ſicut Iunius a iunioribꝰ. q̃ rem armis gerebant. Poſtquam. n. Romulus populum Rom. in maiores, minoresq; diuiſit, vt altera pars conſilio, altera armis rẽpub. tueretur: in honorem vtriuſq; partis hunc Maium, ſequentẽ Iunium vocauit. Oui. 3. Faſt. Hinc ſua maiores tribuere vocabula Maio, Iunius à iuuenum nomine dictus adeſt. Sunt qui Maium a Maieſtate Deæ denominatum velint, quod flaminẽ Vulcanalis Calendis Maij huic Deæ tẽ diuinam faceret. Alij a Maia Mercurij matre: propterea quod hoc menſe mercatores oẽs Maiæ parter, & Mercurio ſacrificare ſoliti erant. Quam opinionem etiam attingit Ouid. loco iam citato. Attu materno donaſti nomine menſem Inuentor curuę furibus apte fidis. Hoc menſe Romæ Lemuria celebrabantur, templaq; omnia clauſa erant: putabaturq. id tempus nuptijs contrahendis parum eſſe idoneum, quæ opinio ad noſtra etiam tempora permanauit. Vide Ouid. lib. 5. Faſt.

MAIVSCVLVS, a, um, o. 1. 2. grandior. Cic. Craſſo: In aliqua maiuſcula cura negocioque verſari.

MALA, læ, p. p. f. 1. [*Guancia*, לחי lechi. G. Ein wange, der vber theil

des

des bacxens. Gal. *La ioue ou la meſcoire. Hiſ. La mâxilla de la cara,*] κόρη. eſt pars faciei eminẽs inter oculum, naſum, & buccam, quæ & Gena dicitur, ita appellata, quod rotundam ſpeciem mali præ ſe ferat. Pli. lib. 11. c. 37. Infra oculos malæ hominis tantum, quas priſci genas vocabant. Vir. tamen lib. 3. Georg. Equino generi malas tribuit, cum ait; Quo tempore Glauci Potniades malis membra aſſumpſere quadrigæ. Lucr. li. 5. Iuuentas molli veſtit lanugine malas. Cic. in Orat. Malam a maxilla dictam eſſe oſtendit, abiectis mediis literis. Quomodo enim ex Axilla (inquit) Ala facta eſt, niſi fuga literæ vaſtioris? quam literam ẽt è maxillis, è taxillis, è vexillo, & paxillo, conſuetudo elegans Latini ſermonis euellit.

MALABATHRVM, p. c. 2. μαλάβαθρον. Dioſcoridi fruticis eſt nardi odore, quod ex India aduehitur: cuius duo ſunt genera: Alterum in Indiæ paludibus quibuſdam gignitur, nulliſq. hærens radicibus, lenticulæ modo aquis innatat. Alterum in Syria, copioſiuſq. etiam in Aegypto arboribus eiuſdem nominis detrahitur. Scribitur & Malobathrum, per quartam vocalem in ſecunda ſyllaba.

MALACA, f. 1. μαλάκη. Steph. ciuitas in Hiſpania Betuca. Mela l. 2. Siga oppidum è regione Malacam vrbem Hiſpaniæ contemplatur.

MALACHE, f. 1. μαλάχη. ſpecies malue, ventrem emolliens, vnde & nomen habet: nam Græci μαλάσσειν. dicunt, quod nos molle. Plin. lib. 20. cap. 21.

MALACHRA, f. 1. quam alio nomine Maldacon vocant, arbor eſt in Bactriana regione magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici, gummi genus exudans, quod Bdellium vocatur. Pli. li. 12. c. 9.

MALACHITES, m. 1. μαλαχίτης. gemma ſpiſſius virens, quæ & Molochites appellatur. Pli. lib. 37. c. 9.

MALACIA, ciæ. f. 1. [*Bonaccia.* G. Die meerſtille. *G Trãquillité de mer, quand la mer eſt calme, foibleſſe. Hi. Bonanza en la mar, o calma,*] μαλακία. Tranquillitas, cum maris fluctus omnino quieſcũt, & languent, neq; vlla aura cõmouentur. Cæſ. 3. Bell. Gall. Tanta ſubito malacia, ac trãquillitas extitit, vt ſe loco mouere nõ poſſent. Luc. pellaciam à pelliciendo appellat, vbi dicit, Subdola cũ ridet placidi pellacia põti. Eſt ẽt Malacia mollities quædam prægrãdium, & defectio, quod vitiũ alio nomine κίττα. hoc eſt, Pica vocatur. Prouenit hoc incommodum à conceptu potiſſimum mẽſe tertio, nequeunte fœtu omnia ad ſe delata alimenta abſumere. Pli. li. 26. c. 6. Malicorium expetitur grauidarum malacię. Malacia ſtomachi, hoc eſt, deprauatus appetitus, propter oris ventriculi affectũ ab humorum crodentium copia. Pli. lib. 18. c. 17.

MALACISSO, sas, a. 1. [*Ammollire, domare.* Gc. weich machen. G. *Ammollir, dõpter, rendre laſche. Hiſ. Ablandar*] μαλακίζω. mollio. Plau. in Bacch. Ah nimium ferus es, Malaciſſandus es.

† MALACOSTRACON, μαλακόστρακον. Græci dicunt, quod mollem habet teſtam: vnde malacoſtracos piſces vocamus, qui teſtam quidẽ habent, ſed molliorem, vt in cancrorum genere videre eſt.]

MALACVS, a, um. [*Molle.* Ger. Vweich, lind. G. *Mol. Hi. Muelle,*] μαλακός. Latinè mollis. Plau. in Bacch. Malacum capiam pallũ. Ibidẽ; Noſtra agetur ætas in malacum modũ, ideſt, mollitçr, & ſuauiter.

MALAGMA, matis, n. 3. μάλαγμα. fomentũ, quod integrę cuti imponitur ad apoſtemata, aliosve tumores præter naturam molliendos, a Græco μαλάττω, quod eſt, mollio. Col. lib. 5. Adijcitur exiguum axungiæ, vt lentorem malagmatis habeat. Celſ. lib. 5. c. 19. Malagmata (inquit) maximè ex floribus fiunt.

MALASSO, sas, a. 1. [*Emollire, maturare,* רחך herach. Ge. Erweichen,] μαλάσσω. mollio. Commalaſſo, mitigo, maturefacio. Varro philoſophia commalaſſaret eã partem, quę cõcuti cupiditatibus ſolet.

MALCHVS, m. 2. μάλχος. ſophiſta fuit Byzantius, qui à Conſtantino vſque ad Anaſtaſium hiſtoriam conſcripſit. Suidas.

MALE, [*Malamente, iniquitoſamente.* Ger. Boeslich, vbel. *Gal. Mauuaiſement. mal. Hiſ. Malamente,*] κακῶς. praue, nequiter, vitioſè, impẽbe. Cice. Attic. O factum malè de Alexione. Aliquando pro valde [*Multo*] Idẽ de Clar. Or. Addebat ſcriptores illos malè mulctatos, id eſt, magna pœna affectos. Similiter cũ dicimus, Malè formido, Malè macetor, Malè metuo, Malè timeo, Malè odi, ſignificat valde. Modo pro parum, [*Paco.*] Vir. 3. Geor. Heu malè tum mites defendit pampinus vuas. Modo pro incommodè, ſicut Benè pro cõmode, vt Malè habito, Benè habito. In compoſitione hẽt vim negationis, vt Male ſanus, male fortis. Ou. l. 4. Faſt. Sed male forte genus. Malè viuere, eſt in egeſtate, vel anxiè, & ſolicitè viuere. Malè loq, eſt maledicere. Malè habet me hæc res, id eſt, iratus tum ob id, illud me angit, ſolicitat. Malè docere, quid ſit, hęc Terẽtij verba docebũt in Heaut. Malè docet te mea facilitas, id eſt, cauſa eſt tibi, vt malè agas, arripis inde anſam malè faciendi. Malè conſule re in aliquem, eſt aliquid illius incommodo, & damno facere. Malè conciliatus, magno emptus, ita n. exponit Donatus illud Ter. in Eun. Prodi malè conciliate. Malè acceptus inopia rerum, dicitur qui propter inopiam malè tractatus eſt. Malè aliquem verbis accipere, eſt iniuria afficere, [*Iniuriare.*] Subauditur tamen aliquando ablatiuus, Verbis. Malè animatus erga aliquem is dicitur, qui non amico animo erga aliquem eſt, [*Nimico*] Malè eſſe animo tũ dicitur, cum animo triſti ſumus. Malè aliquid cuipiam credere, eſt non tutò credere. Hor. 2. li. Ser. Alijs malè creditur. Malè cadere, id eſt, malè ſuccedere alicui, quod non ſperabat. Cæſ. in Comẽ. Vbi tantos ſuos labores, & apparatus malè cecidiſſe viderunt.

MALEA, f. 1. p. indifferente. μαλέα. promontorium Laconiæ, quod p quinquaginta millia paſſuum in mare protenditur, vbi periculoſa eſt nauigatio, propter aduerſos ventorum flatus. Hinc eſt illud prouerbium, Quum ad Maleam deflexeris, domeſticos obliuiſcere. Vir. li. 5. Maleaque ſequacibus vndis. Dicta Malea, a Maleo Argiuorum rege, qui in ea templum pulchrum conſtruxit, quod Maleoticum appellauit. Maleacus ſinus, vide Maliacus.

MALEAVDIO, a. 4. [*Hauer cattiua fama, hauer mal nome*] δυσφημῶ. ſignificat vituperor, culpor, ſicut Bene audio, laudor. Huius antitheton eſt Maledico. Ter. in Andr. Si pergat maledicere, peius audiet. Cic. ad Att. Me idcirco putent bene audire velle, vt ille malè audiat.

MALE COGITO DE TE [*Io ſon di mal animo verſo te*] κακοπαθῶ. id eſt, male affectus ſum erga te, & maleuolo in te ſum animo. Ouid. in Epiſt. Didus: Non tamen Aeneam, quamuis malè cogitet, odi. Cœlius Cice. Et ipſe facile animaderteram, malè eum de me cogitare. Contrarium eſt, Benè cogito. *di* roũ.

MALEDICE, [*Villanamente,*] κακολόγως. G. Schmaechlichen. G. *Par detraction, en meſdiſſant. Hi. Malde Zientemente,*] contumeliosè. Cic. 1. Offic. Cum de abſentibus maledicè, contumelioseque dicitur.

MALEDICENTIA, f. 1. [*Villania,* גדפת ghidduphah גדוף ghidduph. Ger. Vbelredung, ſchmachung. G. *Detraction. Hi. Aquel habito de maledizir,*] obtrectatio, conuitium. Gell. 3. c. 3. Ob aſſiduam maledicentiam, & probra in principes ciuitatis.

MALEDICTIO, onis, f. 3. [*Maledittione,* גדפה ghidduphah גדף ghidduph. Ger. Ein ſchmachred, vbelredung,] κακολογία. Ci. pro Cęl. Maledictio nihil habet propòſiti, præter contumeliam.

MALEDICO, cis, n. 3. maledictis figo, carpo, rodo, vellico, obtrecto, detraho, morbo procacitatis vtor, petulantiſſima lingua aliquẽ cõſector [*Maledire, dir male,* ghiddeph חרף cheręph אור קלל ar killel G. Vbelredẽ, laeſterẽ, Schmaehẽ] κακολογέω. maledictis afficio, maledicta, i. cõuicia cõjcio. Ter. in Eũ. Neſcis, cui maledicas nũc vire.

MALEDICTVM, cti, n. 2. [*Maledetto, villania,* חרפה cherpah גדופה ghidduphah. G. Ein ſchmachwort laeſterwort. G. *Maudiſſon. Hi. Maldicho, iniuria de palabras,*] λοιδορία. cõuiciũ, plerũq; cõtumelia. Ci. ad Q. F. l. 2. Cum omnia maledicta in Clodiũ, & Clodiã dicerẽtur. Figere oẽs maledictis. Cic. 2. de Nat. Deor. Congerere maledicta. Quin. li. 7. c. 3. Conijcere maledicta in vitam alicuius. Cic. pro Planc. Vexare aliquem probris, & maledictis. Cic. pro Flacco.

MALEDICVS, a, ũ, o. 1. [*Chi dice mal d'ogn'uno, maldicẽte,* מגדף ghiddeph מחרף mechareph. G. Zu vbel red en geneigt, ſchmachredig. G. *Meſdiſant. Hi. Maldizeente,*] βλασφήμος. maledicentior, & maledicentiſſimus; qui promptus eſt ad maledicendum, aut obtrectandum. Cic. pro Mur. In tam ſuſpicioſa, & maledica ciuitate locum ſermoni obtrectatorum non reliquit. Idem 1. de Fin. Homo natura maleuolus, & maledicus. Plau. in Merc. At ego pol maledicentiorem, quam te, neminem.

MALEFACIO, n. 3. *Far male.* עשה רע asah rah עשה רעה rahah הרע hirſchiah. Ge. Boeſes thun] κακουργέω. Cic. ad Brutum li. ep. 11. Dij iſti Segulio maleficiã. Idem ad Att. Si ille Italiã relinquet, faciet omnino malè. Ter. Adel. Neq; tu verbis vnquam ſolues, quod mihi re malefecens.

MALEFACTVM, cti. n. 2. [*Maleficio,* רע rah רעה rahah נזק nezek. G. Ein vbelthat,] κακούργημα. Cic. Offic. Benefacta malè locuta, malefacta arbitror. Ex Ennio. Inſignia malefacta. Lucr. lib. 3.

MALEFICENTIA, æ, f. 1. [*Maleficio, damno, ingiuria.* רע rah רעה rahah נזק nezek. Ger. Beſchedigung,] κακουργία. damnum, iniuria. Cæſ. lib 1. Bel. Gal. Iter facere per prouinciam ſine vlla maleficentia.

MALEFICIVM, cij, n. 2. [*Maleficio,* רע rah רעה rahah חמס chamas. G. Ei vbelthat. Miſshandlung. G. *Malfait, ou meſfait, mal. Hi. Maleficio, o malbecha,*] κακούργημα. malefactũ, iniuria. Budę. Maleficium dicitur, quicquid improbe admiſſum eſt. Vlp. leg. 1. ff. ſi fun. fiunt. fec. dic. Vtilis. id Edictum prętor propoſuit, quo dominus proſpiceret aduerſus maleficia ſeruorum. Ci. pro Roſc. Amer. Diſſimulare omnes cuperent ſe ſcire, ad quem maleficium pertineret. Committere maleficia, & admittere maleficia, apud Cicer. pro Roſc. Amer. Temperare à maleficio. Cæſ. 1. Bell. Gall. Neque exiſtumabat eos temperaturos ab iniuria, & maleficio.

MALEFICVS, ca. cum. o. 1. 2. [*Malfattore, colui che fa male,* מרע merah רע rah. G. Schaedlich, das etwas vbels oder ſchadens thut, ſchadhafft. *Gal. Malfaiſent, nuiſant, dummageable. Hiſ. Coſa malhechora,*] κακοῦργος. qui damnum infert, & qui nocet alteri. Cice. 7. Ver. In hominum maleficorum cuſtodias tu tantum numerum ciuium Rom. includere auſus es? Maleficum frondibus animal Capra. Pli. lib. 12. c. 17. Interdum idem eſt, quod veneficus, & incantator [*Incantatore,*] vnde Maleficas mulieres dicimus incantatrices, quæ & ſagæ dicuntur; & maleficas artes, pro incantationibus & veneficijs.

MALE IVDICO, n. 1. [*Penſar male,*] κακῶς κρίνω. male opinor.

MALE MERIOR DE TE. [*Ti ſo male,*] κακῶς, σεαυτῶ οι. tibi noceo; cõtrariũ eſt, Bene mereo. Ci. 1. de Fi. Male mererer de meis ciuibus.

MALE OPTO TIBI, [*Io ti deſidero male,*] κακῶς σὺ χαμαίσει. malè precor, vel imprecor tibi rem aliquam malam.

MALESVADVS,[*Chi conforta il male*]qui male ſuadet.Pla. Moſt. Illa hanc corrumpit mulierem maleſuada vulgi lena.Fames malè ſuada.Vir.6.Aen.Amor maleſuadus ſceptri.Stat.1.Theb.

MALEVENTVM,n.2.Hirpinorũ vrbs,poſtea auſpicatioris ominis gratia Beneuentum appellatum.Vide Pli.lib.3.c.11.

MALEVERTERE,[*Volgere in ruina*]κακῶς τρέπειν.eſt in pernicie vertere.Ter.in Adel. Quæ res tibi vertat malè. Vbi Donat.Vertũnus dicitur Deus,qui rebus ad opinata reuertentibus præeſt.Sæpè aũt malè cedit,quod bono futurum putatur, & hoc eſt malè uertiſſe.

MALEVOLENS,tis,o.3.[*Maleuolo*.Ger.Vbel woeliend]κακόνοος.maleuolus.Pla.Maleuolenti genio natus.

MALEVOLENTIA,æ,f.1.[*Malueglienza,odio*.Ge. Boeſſwilligkeit.*Gal. Malueillance,& enuie*.*Hiſp.Malquerencia*]κακόνοια.inuidia,odiũ, &(vt Cic.4.Tuſc.definit)voluptas ex malo alterius ſine emolumẽto ſuo.Idem ad Q.F.lib.1.Quamquam illorum erit verius iudiciũ obtrectatione,& maleuolentia liberatum.

MALEVOLO TIBI,[*Io ti voglio male,ſi ho in odio*.]odi te.

MALEVOLVS,o.1.2.[*Maleuolo,inuido*.G.Boeswillig.*Gal.Malueillant*. *Hiſ.Coſa que mal quiere a otro,mal quiſto*] κακόνοος. malum cuiquã exoptans.Cic.li.3.Tuſc.Nam illam nouercam ad maleuolos conſolandos eſſe accommodatam.

MALEVS,m.2.μάλεις.mons Oretum Indicæ gentis, iuxta quem vmbræ æſtate in auſtrum,hieme ad ſeptentrionem iaciuntur. (*grado*.

MALIACA,f.1.Hiſpanię Tarraconenſis urbs.Ptol.li.2.c.6.vulg. *Malia*.

MALIACVS SINVS,μαλιακὸς κόλπος.Locrorum Epicnemidiorum eſt è regione,Eubœæ,in quem Sperchius fluuius influit, teſte Ptol. ita dictus a Malico oppido, cuius meminit Step.

MALICORIVM,n.2.[*Scorza del pomo granato*.Ger.Granatoepfel rinden]ῥοιόφλοιον.putamen mali granati.Plin.lib.14.c.11.

MALIGNE,aduer.[*Malignamente*.Ge.Vnguetigkeich,untreulich.G. *Malicieuſement*.*Hiſ.Malicioſa,y aſtutamente*,]κακοήθως.peruersè, & quod Cic.dicit,malitiosè,parum candidè.Liu.lib.3.ab urb.Malignè,ſenatus in unum diem ſupplicationes conſulum nomine fecit.Laudare aliquem malignè. Hor.2.epiſt.1.

MALIGNITAS,atis, f.3.[*Malignità*,רעה rahah רשע reſchah רשעה,riſchah.G.Boſshafftigkeit,vergunſt.*Gal.Malignité mauuaiſtie,mal ueillance*.*Hiſ.Malignidad*,]κακοήθεια.peruerſa & depranata voluntas.Plau.in Capt.Malignitate onerauit omnes mortales.Quandoque pro parſimonia,[*Parſimonia*,]Liu.Malignitas conferendi ex priuato.

MALIGNVS,a,um,o.1.2.[*Maligno,ſcelerato*,רע rah רשע raſchah.Ge. Boſshaffug,vnguetig,miſſgunſtig.*Gal.Maling,malicieux,mauuais*. *Hiſ.Maligno,malicioſo*,]κακόηθυος.conſuetudine maleuolus,vt interpretatur Nonius. Plin. Homo malignus,& inuidus. Interdum idẽ quod iniquus,[*Inique*,]& alienus.Ter.Hec.Maligna multo & magis pcax facta eſt.Hinc maligna via,quæ anguſta,& ardua eſt. [*Faticoſo*,]Vir.6.Aene.Qualo ſub incertam lunam,ſub luce maligna.Interdũ parcus,& minimè liberalis, [*Auaro*,] γλίχρος.cuius antitheto eſt benignus.Vnde malignus ager dicitur,[*Sterile*,]hoc eſt,ſterilis,qui domino ſe quodammodo ingratum exhibet,ſemẽque ſibi creditum parum liberaliter refundit.Vir.2.Georg.Difficiles primum terræ, colleſq; maligni. Laudatores quoq; malignos dicimus,qui frigidè laudant,adeo vt præ inuidia ex meritis laudibus aliquid detrahere videantur.Quin. In laudandis diſcipulorũ dictionibus nec malignus, nec effuſus.

*MALIMNVS,m.2.Siciliæ mons,malis.i.pomis refertus.

MALITIA,tiæ,f.1.fraus,calliditas,[*Malitia*,רעה rahah רשע reſchah רשעה riſchhah.Ge.Boeſsheit,boeſsfertigkeit,ſchalckheit.]κακία.puerſitas,quæ virtuti,ſeu bonitati cõtraria eſt. Seneca, In hoc ſumma bonitas,i illo extrema malitia. Propriè autem malitia eſt, cũ quis data opera malè agit.Sen.ep.47. Leuis eſt malitia,ſæpè mutatur non in melius,ſed in aliud. Frequenter autem ſumitur pro verſutia.[*Aſtutia*.]Cic.4.Tuſc.malo vitioſitatem,quam malitiam appellare,quam Græci κακίαν appellant,nam malitia uocabulum medium fuiſſe videtur,quod & in bonam partem accipi poterat; vnde malitiam malam legimus apud Pla.in Aul. Equidẽ(inquit,) te ſine omni malitia mala ſemper ſum ratus.Pli.Quod modo cœli, modo terræ malitia facit.Var. Id ſæpe accidit malitia ſoli.

MALITIOSE[*Malitioſamente*.Ge.Boeſsfertigkeich,auſſ boeſer liſt.G. *Malicieuſement,par fineſſe,& tromperie*.*Hiſ.Malicioſa y aſtuamẽte*.] κακοήθως.callidè,dolosè.Plau.in Mil.Non malitiosè tamen feci.i. non feci vt deciperem.Cic.in Ora.Fecit malitiosè.Malitioſius genere tem mandatam.Cic.pro Roſc.Ame.

MALITIOSVS,a,um,o.1.2.verſutus,callidus,aſtutus,fallax,veterator.)ſapertus,ſimplex,ingenuus,iuſtus,bonus[*Malitioſo,aſtuto*.רע rah רשע raſchah עקוב hakob.*Ga.Malicieux*.*Hiſ.Malicioſo,aſtuto*,] κακοήθης.Cic.3.Offi.Non aperti,non ingenui,nõ iuſti,non viri boni,verſuti potius,fallacis,malitioſi,callidi,ueteratoris,vafri. Malitioſa iuris interpretatio. Cic.1.Offic.

MALEATVS,ta,tum,o.1.2.[*Martellato*,הלום halum.Ge.Gehemmert mit den hammer geſchlagẽ.*Gal.Battu,ou accouſtre au maillet,martelle*.*Hi.Martillado,ó hecho al martillo*,]σφυρατός.quod malleo cõtuſum eſt.Vnde malleati libri dicuntur,qui malleo percuſſi,& cõplanati ſunt,quod fere fieri ſolet,antequam libri compaginentur. Vipia.l.Librorum appellatione,de leg.3.Perſcripti libri,nondum malleati,vel ornati.

MALLEO,as,a.1.[*Martellare*, σφυρῶμαι. quaſi malleo operor,vnde Malleator. Mart.lib.12.

MALLEATOR,m.3.[*Martellatore*,הלם holem.G. Ein hammerer der mit den hammer ſchlagt.*Gal.Qui vſe de maillet ou de marteau*.*Hiſ. A quelque maia,ó martilla*,ὁ σφῦρα ἐλαυνων.Mar.li.12.Illinc paludis malleator Hiſpanæ tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.

MALLEOLARIS,& hoc lare,o.3.μοχθματικος. à Malleolus. Colum. libr.3.Virgam malleolarem non amplius,quàm ſex gemmarũ eſſe conuenit.

MALLEOLVS,li,m.2.Diminutiuum a Malleus[*Martellino*.Germ. Ein hammerlin. *Gal.Maillet*.*Hiſp.Pequeno martillo*]σφύριον.id eſt,paruus malleus.Ab huius ſimilitudine etiam uocatur Malleolus,μόσχθμα.nouus palmes uitis, innatus prioris anni flagello,dictus, qd in ea parte,quæ deciditur, ex ueteri ſarmento prominens, vtinq; malleoli ſpeciem præbet, & plantationi aptus eſt. In qua etiã ſententia fuiſſe Pli. videtur,cum ait li.17.cap.21.Surculum vti inque capitulatum à duro ferri conſueuiſſe, eoque argumento malleolũ etiam nunc vocari.Cic.de Sen.Malleoli,plantę,ſarmenta,traduces,uites,propagines,nonne ita afficiunt,vt quemuis cum admiratione delectent? Dicuntur etiam Malleoli, faſciculi ex pice, ſulphure,aliſue id genus ignis ſomitibus,ad cõburenda ædificia accommodati.Cic.in Cat.Deſinant malleolos ad incendendam vrbem faceſque comparare.

MALLEVS,lei,m. 2.[*Martello*,] σφῦρα. fabrile inſtrumentum notiſſimum, ita dictum, quod res duras molliat,quaſi molleus.Plaut.in Men.Natem excuſſam malleo.

MALLI,m.2.μαλλοί.Indię populi,a Mallo monte vicino ita dicti.Pl. lib.6.c.17.& Strab.lib.15.

MALLOS,m.2.μαλλός.Ciliciæ oppidũ clariſſimũ,a Mallo conditore appellatum, vt ex Callimachi ſententia refert Steph. Luc. libro 3.

MALLVS,m.2.μαλλός.mons in India,intra Gangem.Plin.lib.6.c.17.

MALLVVIVM,n.2.[*Bacile da lauar le mani*.Ger. Ein handbecke. *Gal. Baſſin ou vaſſe au a lauer les mains*.*Hiſ.El plato,ó fuenta para agua manos*,]χειρόνιπτρον.vas in quo lauantur manus.Et fæm.gẽ.Mallu uia,(vt Feſtus ait)ſicut Pelluuiũ, & Pelluuiæ,quo lauantur pedes.

MALO,manis,mauult,malùi,malle,n.a.magis velle.[*Voler piùtoſto, amar meglio*,אהב bachar רצה ratſah.Ger.Lieber wollen.*Gal.Aimer mieux*.*Hiſp.Mas querer*,]προαιροῦμαι.Cic.de Clar.Or.Meo iudicio multo ſtare malo,quàm aliorum.Legitur & mauolo,mauelim,pro malo,mallem,malim.Plaut.Aſin.

MALOBATHRVM,ti,n.2.Lege Malabathrum.μαλάβαθρον φύλλον.

MALOION,n.2.herba.μάλοιον. quam Dioſcorides Lychnidem coronariam vocat.

MALSANE,es,f.1.oppidum Arabiæ felicis, Steph.

MALTHA,tæ,f.1.μάλθη.cera erat pici liquidæ cõmixta, tabulis cerãdis idonea,ἀπὸ τῆς μαλθακίας,hoc eſt,a mollitie nomen habens. Hoc etiam nomine appellatur limus quidam flagrans, magna in copia prouenies in ſtagno quodam Samoſatæ vrbis Comagenes,natura tam admirabili, vt aqua accendatur, nec niſi terra reſtinguatur.Hoc limo Samoſatei vrbem ſuam,Lucullo oppugnante,defenderunt,hoſtes vnà cum armis exurentes. Pli.lib.20.c.10. Eſt præterea maltha, materia quædam duriſſima,ex calce viua, adipe ſuillo ſubacta, aduerſus omnem annorum iniuriam inuicta. Plin.li.36.c.24.Hinc Verbum Maltho.

MALTHO,as,n.1.Maltham rei alicui induco,quod præcipuè fiebat in ijs monumentis,quæ æterna eſſe uolebant. Pli.loco citato.

MALVA,f.1.Africæ fluuius,Cæſarienſem Mauritaniã a Tingitana diuimens,teſte Ptol.li.3.c.1.Plin.lib.5.c.2.Maluanam appellat.

MALVA,æ.f.1.[*Malua*.Ger. Pappelen,ein kraut]μαλάχη.herba notiſſima,cuius duo genera poſuit Plin.lib.20.c.21. quæ foliorum amplitudine diſcernuntur. In fatuis maiorem Græci malopen,alterã ab emollienda aluo,Malachen dixere. Cic.Gallo lib.7.Ita ego,qui me oſtreis, & murænis facilè abſtinebam,a beta,& a malua deceptus ſum.Mar. Vtere lactucis, & mollibus utere maluis.

MALVACEVS,a,um,o.1.2.μαλάχινος.Pl.lib.21.c.4.Caule maluaceo.

MALVS,li,f.2.[*Pomo melo*,תפוח tappuach.Ger.Ein apffelbaum.*Ga. Pomier*.*Hi.Mancano*.]ſę.ge.arbor cuius fructus eſt malum,notiſſimi Græcis,qui malum μῆλον,dicunt:vnde Melimela dicuntur, p.p.Vir.3. Elog.Aurea mala decem miſi,cias altera mittam.Malum Perſicũ. Plin.lib.15.c.14.Plura alia malorum genera inuenies apud ipſum Pl. & Col.lib.5.c.10.& Var.de re ruſt.lib.1.c.59.

MALINVS,a,um,o.1.2.μήλινος.quod factum eſt ex malo.Col.li.7.c.8.

MALVM PVNICVM,n.2.[*Pomo granato*,רמון rimmon.Ge.Ein granat apffel.*Gal.Pome de grenade,vne grenade*.*Hiſ.La granada*]ῥοιὰ.mali genus,è granorum multitudine etiam Granatum appellatum.Dictum Puni ũſeſt,quod è Pœnorum regione primum in orbem nocium ſtrũ ſit translatũ. Mar.li.1.Aut imitata breues Punica mala roſas.

MALVS,li.p.p.m.2.[*L'arbore della naue*,תרן toren.G.Ein ſegelbaũ.

*Gal.Le mas ou arbre d'un nauire. Hiſ.maſtel de la naue,]*Iccius.maſt geſtabor nauis,qui cingitur quaſi quibuſdam malis,quorū uoluminibus facilius ſeruātur uela.Virg.5.Aen.Malū de naue Sereſti Erigit.

MALVS,a,um.p.c.o.1.2.[*Coſa mala,cattiua,*עָרַל rah רַע raū hah.Ger. Boes,*Gal.Mauuais.*Hiſ.*Coſa mala.*]κακός.q; opponitur bono.Ou. 4.Triſt.Leuior fortuna malorū.Pœnas exercere malorū,hoc eſt,caſtigare malos.Virg.6 Aen.Mala ætas Pla.Aul.Atq.ut te dignā mala malam ætatē agas.Hó malus.Plau.Men.Dicimus ét malū militē,qui eſt imbellis.[*Vilesda poco.*]Malū Imperatorē,qui rei militaris eſt imperitus.Malū grammaticū,qui eſt rudis.[*Roẓẓo.*]Preterea malū ſubſtātiuè ſumitur pro labore,[*Fatica.*]Vir.3.Georg Aſſuetumq; malo Ligurem.Ci.5.Ver.Tu,niſi malo coactus,rectè facere neſcis.Feſſus malis.Ouid.9.Met.cauſa,caputq. malorū.Virg. 12.Aen.Opes irritamenta malorum.Ouid.3.de Arte:Fatale malū [*Fatale.*]Ou.5.Triſt.Affligi malo.Quin.in proœm. li.6. Hoc vno malo ſic etā afflictus, vt hoc iā nulla fortuna poſſet efficere felicē. Item pro malignitate.Seneca; Imbecillum,inſontemque damnare,ſummum eſt malum.Item pro interiectione,perinde ac ſi diceremus,Prò nefas: qui loquendi mos per interrogationem & honeſtus,& vſitatus eſt.Pl.li.7.c.55.Qua(malum)iſta dementia eſt?Terent.in Adel. Quid hoc(malum)infelicitatis?In eundem ſenſum Cic.ad Att.dixit, Qui(malum)iſti Pindeniſij. Aliquando capitur malum pro paruo[*Picciolo.*]ſicut bonum pro magno.

MAMAVS,m.2.*μαμάος.*fluuius eſt Peloponneſi,in tractu Triphyliaco,non procul a Pylo,qui olim Amathus dicebatur.Strab.lib.8.

MAMELIA,ſ.t.oppidum Aethiopię,ab ea parte, qua Africā ſpectat, Plin.lib.8.cap.20.

MAMERCVS,m.2.Pythagoræ filius,a quo gens Aemylia appellationem traxit.

MAMERS,m.3.*Δρες.*lingua Oſcorū dictus eſt,qui a Romanis detracta una ſyllaba,Mars; & a poetis per epenthelim Mauors appellatur.

MAMERTVS,m.2. Oſcorum prænomen,a Martę deductum, quē illi Mamertum appellarunt.

MAEMERTINI,*μαμερτῖνοι.*populi Campani,qui cum Meſſanam coloros miſiſſent, ipſi quoque Mamertini potius, quam Meſſanenſes ſunt uocati,& vnum eorum,cuius ager ille feraciſſimus eſt, Mamertinum,teſte Pl.li.14.c.6.non Meſſanenſe,appellatum eſt Martial.libr.13. Amphora Neſtorea tibi Mamertina,ſenecta Si detur, quoduis nomen habere poteſt, Dicta a ciuitate Mamertia, quæ a Lacedęmonijs ſubuerſa fuit, quod Meſſēnij quinquaginta virgines Lacedæmonias violare tentaſſent & non conſentientes eas occidiſſent.Steph. *μαμερτῖνοι* uocat.

MAMILLA,æ,ſ.t.[*Mamella.*Ger Ein duttlin.*Gal.Mamelle,petit tette. Hiſ.Petite teticta,*]τιτθίον.quāus diminutiuum ſit,a māma,qđ geminata conſonante ſcribitur,vnico tamen m,cōtentum eſt,primāque ſyllabam contra primitiui naturam corripit. Iuu.Satyr.6. Illa loqui tecta facie,ſtrictiſque mamillis. Mamillę penſiles in capris.

MAMILLARE,is.n.3.[*Velo de coprire le mamelle.* Germ.Hatsmentelin.] ἐπιμαστίδιον.Velum,ſine fascia, aut quoduis aliud amiculi genus, quo mulieres mammellas tegere conſueuerunt.

MAMMA,æ,ſ.f.1.[*Poppa,mamma,*אֵם ſchadh.c.*Die bruſt oder dutte.* μαστός,ἡ.n.receptaculum lactis in femina,quo fetum educat: qđ & uber dicitur.Iun.Sat.1.Et nuda teneat uenabula mamma. Mammas habent & capræ.Plin.li.11.c.40.Mammæ etiam porcarū dicuntur.Mar.li.2.Mammas ſuminis,imbricemq. porci.*Μάμμα* quoq; Græca dictio eſt,qua ſignificatur auia,idelt,patris,ſeu matris mater.Hoc etiam nomine infantuli matrem,vel nutricem appellant,ſicut patrem. Tatam.Mart.lib.1 Mammā,atq; tatas habet Afra; Plin.Moſt.Nunc comeſſatum ibo ad Philōlachetem: ecquid tibi videor mammam adire? Cato, Qui cibum,ac potionem, buas,ac pappas vocant; & patrem tatam,& matrem mammam.

MAMMATVS,ta,tum,o.1.2.*μαστώδης.*mammarum ſimilitudinem referens:vnde Tegulæ mammatæ dictæ,quę balneis adhibentur,& aquę ductibus.

MAMMEATVS,ta,tum,o.1.2.*μαστώδης.*idem quod mammoſus.Plau. Cuius amicam mammeatam vidimus.

MAMMONA,æ.p.m.1.ממון mamon, *μαμμωνᾶς,* vox eſt Syriaca, diuitiarum Deum ſignificans: accipiturque pro ipſis diuitijs.

MAMMOSVS,ſa,ſum,o.1.2.[*Che ha gran mammelle.*Ge.*Mit groſſen duten.*Ga *Qui a grandes mamelles.*H.*Tetudo,que tiene grandes tetas.*]*μαστώδης.*quod habet magnas mammas.Mart.li.14.Mammoſas metuo, tenere me trade puellę.Varr.lib.2.cap. 9. Canes mammoſę.Pyra mammoſa.Plin.lib.12.capit.14.Apud eundem lib. 12. cap.34.Thus mammoſum dicitur pro fœmino, ad differentiam maſculi thuris. Mammoſum panicum.Idem lib.18.cap.7.

MAMMVLA,æ,ſ.t.*μάζιον.*diminutiuum a Mamma.

MAMPHVR,m.3.lignum rotundum,loro circumlutum, quod circumagunt fabri,in operibus tornandis. Feſtus.

MAMVRIVS,m.2.*μαμούριος.*faber æarius,qui ipſe Numę floruit. De hoc ita ſcribit Feſt.Mamurij Veturij nomine frequenter in cātib.Romani frequētabāt,hac de cauſa:Numa Pōpilio regnāte,è cęlo cecidiſſe ferā ancile.i.ſcutū breue, qđ ideo ita appellatū eſt, quia ex vtroq; latere erat recuſum,vt ſummum,infimumq; eius latus me-

dio pareret,vnaque edita vox eſt,omniū prudentiſſima forę ciuitatem, quamdiu id in ea manſiſſet, neque facta ſunt eiuſdē generis plura,quibus id miſceretur,ut terræ ſit cęleſte poſſet. Probatum opus eſt Mamurii Veturii,qui prędixit loco,vt ſui nomē Salij inter carmina canerent. Hæc Ouid.3.Faſt.Inde ſacerdotes operi promiſſa vetuſto Pramia perſoluunt, mamuriumq. vocant.

MAMVRRA,m.1.Formijs natus,eques Romanus,& pfectus fabrorū C.Cęſaris in Gallia,qui primus Romæ in Cælio mōte parietes domus ſuę marmore incruſtauit, nullāq; in ædibus columnā habuit niſi è marmore,oēſque ſolidas è Caryſtio,aut Lunenſi.Hic eſt ille Mamurra, Catulli carminibus proſciſſus,qui domū eius dixit habere quicquid habuiſſet Comata Gallia.Hæc Plin.lib.35.c.6.

MANAETHVS,m.2.*μανάηθος.*Aegyptius vir fuit, qui de philoſophia, & aſtrologia iudiciaria carmen reliquit. Suid.

MANALIS,o.3.fons dictus,quia aqua ex eo perpetuo manat.Manalis vtceolus ſiue guttumium,vas dicebatur, ex quo aqua in pollubrū dimittitur.Manalis lapis,oſtium eſt Orci, per quod animæ inferorum ad ſuperos manant; qui dicuntur Manes.Manalem lapidem etiam uocabant petram quandam,quæ erat extra portam Capenam,iuxta ędem Martis,quam cum propter nimiam ſiccitatem in vrbem pertraherent, ſequebatur ſtatim pluuia: eumque,quod aquis manaret.Manalem lapidem dixere. Feſtus.

MANCEPS,pis,m.3.*Δεσπότης.*qui aliquid a populo emit, cōducit ve, quia ſublata manu ſignificat ſe auctorē emptionis eſſe,Cōductor aliàs Redēptor,& ſector appellat. Ci.p Roſ.Amer. Eius māceps fit Chryſogonus.Paul.l. qui fideiuſſor,Dig.Locati; Qui fideiuſſor exiſtit apud mācipē pro colono publicorū pdiorū, hoc eſt, apud publicanū.Cic.3.Ver.Si res aluret ab eo mācipe,quē ipſi apposuiſſent,ſibi nullā prędā eſſe.Quo in loco Manceps accipitur pro tedēptore ſartorum tectorū, Suet.in Veſp.c.1. Non negarim iactatū a quibuſdam, Petronij patrē è regione tranſpadana fuiſſe mancipē operarium.i.conductorē mercenariorū, & operariorū ſeruorum, vt opera eorum ad quæſtum vteretur.Pli.li.10.c.43.videtur Mancipem accepiſſe, pro magiſtro officinę, qui operis redēptis vtitur ad quæſtum:aut certè pro eo,quē Græci Propolam vocant,qui minoris emit,vt carius vendat.Hunc(inquit Pl.)ſiue emulatione incitatus manceps proximę ſutrinæ, ſiue iracundia ſubita exanimauit.In hac ét ſignificatione hoc nomine vſus eſt idem Plin.lib.33. c.4.Aut aliquis prævalens manceps annonam flagellet. Hæc fere Budæus.Quandeq; accipitur pro mācipatore,qui dat aliquid mancipio.Pl. Egò mancipē te nihil moror,nec lenonē aliū quēquā.Antea aūt dixerat.Egon'ab lenone mancupio aliquid accipiam,quibus nihil eſt? Methaphoricōs hac dictione vſus eſt Pl.epi.lib.2.Sequuntur auditores actoribus ſimiles,conducti,& redempti mācipes.Mancipes,inquit,ideſt,ij,qui cauſidicos in cauſis agendis,conducta ad hoc corona vulgi plaudentis,laudandos redemerunt.

MANCINVS,m.2.*μάγκινος.*Conſul Romanus fuit,qui ob ignominioſam pacem cum hoſtibus factam, is eſt à Romanis dedituſ.

MANCIOLA,æ,ſ.t.*χειρίδια.*diminutiuum à manu, quaſi paruæ manus Nęuius; Mancīolis tene illis.

MANCIPIVM,pij,n.2.vel Mācupium.[*Il prigione,*שִׁבְיָה ſchabi הַבְהָ hebedh. Ger.Ein leibeigner menſch,als da ſind die man erkaufft,im krieg fahet,&c.c.*Eſclaue,& ſerf.*H.*Sieruo,ſierua,eſclauo,*]*ἀνδράποδον.*homo in bello captus,& ſeruituti ſubiectus. Varro,Mancipium dicitur,quod manū capiatur.Pla.in Sticho; Me mancipia mi ſerū aſſecerāt malè. Aliqn eſt dominij cōparatio, poſſidēdiq; ius, atq; ēt mancipatio. Cic.3.Offic.Hoc in mancipio Marius non dixerat. Sic materfamilias dī eſſe in mācipio mariti,hoc eſt,in eius poteſtate. Mācipio dare,eſt rē ita dare, vt euictionē pſtaturos nos ſpōdeamus.Et mācipio accipere,eſt ea lege emere,vt vēditor pſtet euictionē.Pla.in Curc.Memini,& mācipio tibi dabo.CV.Egone a lenone quicq̄ mācipio accipiā? Lucr.li.3. Vitaq; mācipio nulli datur.i.nulli ſita datur,ut propriā,ac perpetuā habeat.*Sui mācipij eſſe,* eſt nullius poteſtati ſubiectū eſſe. Brutus ad Cic. Quærēda eſſe arma putaſti, quib. dominari prohiberetur Antonius, an vt eſſet ſui iuris,& mācipij reſp.Quo in loco,Sui mācipij rēpub.dixit;Brutus.quę nemini ſubiecta eſſet. Inde res mancipi,uel(vt antiqui loquebantur) res mancupi dīr, quę in noſtro ſunt mancipio, hoc eſt,quæ noſtro dominio,iuri,aut poteſtati ſunt ſubiectę. Quę aūt in nullius ſunt poteſtate,quæq; alienari non poſſunt, res mācupi, vel res ſui iuris dīr,q̄.ſ.in nullius ſunt mācipio.Emptio mācipi,dicebatur ſolemne quoddam genus imaginarię emptionis, q̄ fiebat præſentibus non minus quinq; teſtib.puberib.Romanis,& eo qui libram tenebat,Libripēſq; vocabatur;quib.præſentib.is,qui mancipiū accipit,æs tenens,ita dicit:Hūc ego hominem ex iure Quiritiū meū eſſe aio,iſq; mihi emptus eſt hoc ære,æneaq; libra.Deinde ære percutit libram, idq; æs dat ei,a quo mācipiū accipit,quaſi pretij loco.Sūt itaq;Emptio mācipi.& mācipatio quaſi correlatiuę, nā reſpectu vēditoris, cōtractus hic dī mācipatio, cōtra reſpectu emptoris,dī ēptio mācipi.i.De his latius diximus in dictione Libripens. Quod āt attinet ad grāmaticę rōnem,in hiſce locutionibus, Res mācipi,uel mācupi,Res nec mancipi,Emptio mācipi,& ſimilibus:Mancipi genitiuus eſt à mancipium, abiecta vltima vocali p

apo-

...

...

...

hab.ghat ich ehan, יחזק inſch hab G. Bleibē, ſich an einem ort enthal
ten. Ga. *Demeurer. & s'arreſter en vne bonger.* His. *Quedar,* Iuuen. ne
contineo aliquo in loco, moror, firmus ſto. Cic. lib. 3. Off. Cyrillū
quendam ſuadentē, vt in vrbe maneret. Vir. 10. Aen. Manet impet
territus ille. Quandoq; expectare, [*Aſpectare.*] Pla. Ego hic te ma-
nebo. Q̄nque ſimilium eſſe, [*Soprāſtare,*] inſtare, imminere. Cice. 2.
Phi. Cuius te fatum manet. Quandoq; inhærere, fixum eſſe, [*Eſſer
fiſſo.*] Vir. 1. Aen. Manet alta mēte repoſtum Iudicij Paridis. Qnq;
durare, [*Durare.*] Ter. in Hecy. Manere affinitatē hanc inter nos
volo. Manere promiſſis, idem quod ſtare promiſſis, ſeruare promiſ
ſa. [*Tener la promeſſa.*] Vir. 2. Aene. Tu modo promiſſis manes, ſer-
nataq; ſerues Troia fidem. Mane, gaudentis aliquando eſt particu
la, nō operiri inbentis, inquit Donat. Teren. in Adelph. Mane, ipſe
exit foras. Hinc Commaneo, ſimul habito. Emaneo, extra maneo,
ex quo Emanſor; quarum ſignificata vide ſuo loco. Emineo, Promi
neo. & Præmineo, Immineo, Remaneo, perſeuerantēr manēo. Ob
maneo, diu maneo. Manſito, frequen. Tac. lib. 13.

MANES, anium, m. 3. [*Anime infernale, demonij,* דמון methim. G.
Die Geiſter der abgeſtorbenē, oder die geiſter ſo bei der abgeſtor
bnē greber ſeind. Ga. *Les eſprits, & ames des treſpaſſez.* His. *Animas
de muertos,* Δαίμονες. Seruius putat per antiphraſin dictos ab anti-
quo adiectiuo Manus, hoc eſt, bonus, quod minime eſſent boni. Pu
tabant enim ueteres manes eſſe Deos infetos, eoſq; inter numina
leua numerabāt: placabantque eos ſacrificijs, ne nocerent. Alij pu-
tant hoc nomine appellatas fuiſſe animas ſeparatas a corpore, un-
de videmus uetuſta ſepulcrorum monimenta dijs manib. eſſe in-
ſcripta. In qua ēt ſententia videtur fuiſſe Apuleius de demonio So
cratis: Manes (inquit) animæ dicuntur meliorū meritū, quæ in cor-
pore noſtro Genij dicuntur, corpori renūciantes, Lemures; cū do-
mos incurſi onib. infeſtarent, Laruæ appellabantur; contra ſi æqui,
& fauentes eſſent, Lares familiares. Sunt etiam qui putent, Manes
ſecundum eſſe, quos uetuſtas genios appellauit, duoſque Manes cor-
poribus ab ipſa ſtatim conceptione aſſignatos fuiſſe, qui ne mor-
tua quidem corpora deſerant, conſumptiſque etiam corporibus
ſepulcra inhabitent, quare qui ſepulcra demoliebantur, Deos Ma
nes uiolare putabantur. Cic. 2. de Leg. Deorum Manium iura ſanc
ta ſunto. Quandoque manes dicuntur pœnæ, [*Pene, ſupplicij,*] Vir.
6. Aen. Quiſque ſuos patimur manes. Vbi Seruius, Manes, id eſt, ſup
plicia, quæ ſunt apud manes.

MANESIVM, n. 2. *μανήσιον.* Phrygiæ oppidum, à diuite quodā, cui Ma
nes nomen fuit, ita appellatum. Steph.

MANIS, m. 1. *μάνις.* fluuius eſt, ſiue potius torrens, Locrenum Epice
midiorum. Thronium præterfluens, interdum tam exiguus, ut trā-
ſeuntis uix ungat pedes, interdum tam latus, vt in bina diſſindā-
tur itinera. Alio nomine Boagrius appellatur. Vide Strab. lib 9.

MANETHVS, ſ. 2. vrbs Cretæ inſulæ, apud Melam, lib. 2.

MANEMIA, æ, m. 1. [*Cupidon & mercandi d'homme.* G. Seind vorzei
ten die gewetter, welche die leut, ſo ſie vertrauttē wolte, auffmutz
tenals die deito verkandliget worden. Ga. *Fardeurs, regrateurs, ma
quignons.* His. *Vegonteras que venden eſclauos,* Ἀνδραποδιστοί. dicti
ſunt magiſtri ſeu uenatores puerorum, & mentiendi coloris artem pro-
fitebantur. Ea uero homines uendebant: ſolebant enim pueris, puel-
lis, quo facilius uendi poſſent, artificio quodam inducere colo-
rem fuco, ac uerum robur inani fucina mentiri, vt carius uende-
rentur. Mar. Milia pro puero centum mercator poſcit. Alia tum
quæ q̄ erecti Mangones dicuntur, qui merces poliunt, vt pluris
uendant. Vnde Plin. li. 36. c. 13. Efficaciſſimum experimento excu-
ſant mangones germanum. Nec mares tantum, ſed etiam fœmi-
næ mangones uocantur. Plin. Mango obſtetrix erat.

MANCONICVS, ca, cum, *μαγγονικός.* quod ad mangonem perti-
net. Plin. li. 21. c. 27. Radix hyacinthi bulbacea, mangonicis uenali-
bus nota. Suet. Ad mangonicos quæſtus deſcendit.

MANGONIVM, nij, *μαγγάνειον.* artificium, quod ad res facilius venden
das adhibetur. Plin. lib. 10. c. 50. Nec tamen in hoc mangonio q̄-
quam totum placet.

MANGONIZO, as. [*Ornare le coſe, accio che p̄ie facilmente ſi uendano.* G.
Zu dem Kauffauis butzen oder auffmutzen, mangen. Ga. *Regrat-
ter, rabiller, ſi on der.* His. *Aforrar la que ſe vende,* Μαγγανεύω. orno,
compono rem ad alliciendos emptores. Plin. lib. 23. c. 1.

† MANIA, æ, [*Paz Ta,* Ger. Vnſinnigkeit. *μανία.* Infania, furor. Vi-
de Cic. 4. Tuſcul.]

MANIA, arum, f. 1. *μανία.* deformes perſonæ, auctore Feſto. Manias
item lanuas, quas nutrices pueris minitari ſolent, appellant. Item
Mania Dea Latiū matri, qui olim ſacrificabant. Manie ēt dicebā
tur ficta quædam ex farina in hominum figuras, quod deformes
eſſent, quas etiam maniolas appellabant. Auctor Feſtus.

MANICA, æ, p. c. [*Manica,* Germen. Ein ermel an einem kleid. Ga.
Manche, gantelet. His. *Cuanto de la mano o manga de la veſti
dura,* χειρίς. pars veſtis, qui manus tegitur. Virg. 9. Aen. Et tunicæ
manicas, & habent redimicula mitræ. Manicæ etiam dicūtur, ma-
nuum uincula. [*Manotes,*] vt Pedicæ, πέδαι. uel Compedes, uincula,
quibus pedes liganur. Virg. 2. Aen. Manicas, atque arcta leuari Vin
cla iubet Priamus. Aliquando etiam manicæ per translationem di
cuntur uincula narium, [*Legami.*] Lucan. Aſt alias manicæque ſi-
gant, teretesq; catenæ. Ire manicę, theca ſunt ex ferro, quibus bra-
chia; & manus contra hoſtium iniurias muniuntur, Iuu. Quale de
cus rerū, ſi coniugis auctio fiat, Balteus & manicæ, criſtæ, cruſq;
ſiniſtri Dimidium tegmen. *Braſſeletes,* Gallicum vulgus appellat.
Et manicæ dicuntur, quibus aduersum vim frigoris manus muniū
tur. Plin. iunior ad Macrū. Cuius manus hieme manicis muniebāt.

MANICATA veſtis, quę manicas habet: quas velut probroſas, & fœ-
mineas taxat Feſta, quod Priſci Romani breues, & circa humē-
rum deſinentes veſtes primo geſtauerint. Cic. in Catil. Manicatis,
& talaribus, ac tritis tunicis, velis amictos, non togis.

MANICVLA, æ, f. 1. χειρίς. parua manus. Plaut. in Rud. Duę comere
manicularē, manicula item dē tranſuerſa regula in ſtiua aratri, ita dic
ta, quod manu bubulci teneatur. Var. li. 4. de lingua Latina. p.

MANIFESTARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Manifeſto,* מגלה ghalui. Ger. Offent-
lich,] φανερός. idē quod manifeſtus. Pla. in Mil. Manifeſtaria reſē.
Fur manifeſtarius, qui in ipſo furto deprehenſus eſt. Idem in Aul.

MANIFESTO, as, a. 1. [*Manifeſtare,* מגלה ghalah. h. G. Eroffnen, entdecken. G.
Manifeſter, declarer. His. *Manifeſtar y declarar* φανερόω. palā facio.

MANIFESTO, aduerb. Cic. pro Clu. Facinus manifeſtō compertum.

MANIFESTVS, a, um, o. 1. 2. clarus, perſpicuus, apertus, non obſcurus,
inſignis, propoſitus, vulgatus, [*Manifeſto.* מגלה ghalui, φανερός. Ge.
Offenbar, heiter.] dicitur quod eſt clarum, apertum, ab antiqua a-
diectione Manus, quod clarum ſignificabat, teſte Nonio, & verbo
facio. Cic. 4. Ver. Manifeſtis in rebus hominem tam tenem videbi
tis. Cic. in Cat. Scelus manifeſtū. Iungitur pulcrē genitiuo; vt, Ma-
nifeſtus ſceleris, aut mendacij, cuius ſcelus, aut mendacium omni-
bus palā eſt. Sallu. in Iugurtha; Manifeſtus tanti ſceleris. Dicimus
autem venire, manifeſtum facere, & manifeſtum habere.

MANIFESTE, [*Manifeſtamēte.* Ger. m. Offentlich, klarlich. Gal. *Mani-
feſtamente, clairement, euidemment.* His. *Manifeſte y claramente*]
φανερῶς. perſpicuē, non obſcurē. Cic. in Cat. Vt tota res à nobis ma
nifeſtè deprehenderetur.

MANILIVS Octauius, a quo Manilij fluxere. Is Teſculanorum dux
fuit, & Tarquinij generi: ad quem ille poſt fugam ſe recepit, eiuſq;
auxilio Romanus intulit bella. Liu. lib. 1.

MANIOLAE, f. 1. inſulæ ex aduerſo Indiæ extra Gangē, in quib. tradūt
nauigia, quæ clauos ferreos habent, detineri, nec vlterius progredi,
ne quādo lapſi Herculens, qui circa ipſas gignitur, illa ad ſe trahat.
Eas tenent Anthropophagi, Manioli dicti, ſicut ſcribit. Prol. li. 7.

MANIPVLATIM, κατὰ λόχους. per manipulos. Liu. lib. 8. ab vrb. Manī-
pulatim ſtructa acies.

MANIPVLVS, li, m. 2. [*Manipolo, brancada,* אגמון alūmb, עמיר ha-
mir. Ger. Ein buſchle alſo groß als es einer in der hand faſſē mag.
ein handvol. Gal. *Vne poignee, vne iauelle, vn boteau.* Inſ. *El manojo
de hierua.* Δράγμα, δράγμαλις. à manu fit, & ꝓpriè ſignificat manua-
lem, herbarum faſciculum, quem manu quis apprehendit metēn-
do. Plin. lib. 18. cap. 28. Iuſtum eſt alligari manipulos tria milia du
centa. Interdum ponitur pro exigua militum manu, quę vnum ſe-
quitur ſignum. Et in legione quidem erant triginta manipuli. Di-
ctus manipulus (vt inquit Varro, ab eo quod plures militum ma-
nus iunguntur. Seruius docet, manipulos eſſe ſigniferos, quod im-
perante Romulo, cum Romani, & Latini ſub vno centurione bel-
lum aggreſſuri eſſent, manipulo herbę haſtæ alligato pro ſigno vſi
terentur. Ou. 3. Faſtor. Pertica ſuſpenſos portabat longa manipios,
Vnde manipularis nomina miles habet. At Vegetius lib. 2. ſcribit,
manipulum vocari contubernium decem tantummodo militum
ſub vno tentorio degentium, quod coniunctis manibus dimicā-
bant. Teren. in Eunu. Vbi centurio eſt Sanga, & manipulus furū?
hoc eſt, manus militum. Inde Commanipulones, qui in eodem ma
nipulo ſunt; & Commanipulatio, quibus nominibus vtitur Spar-
tianus.

MANIPVLARIS, & hęc re, o. 3. quod ad manipulum pertinet, quodq;
eſt de manipulo, vt Miles manipularis, vnus è manipulo, quem &
manipularem dicimus abſolutè. Ci. ad Att. li. 9. Et nic vna hæc res
torquet. quod non Pompeium tanquam vnus manipularis ſecutus
ſim. Cæſ. 7. Bel. Gall. Tres ſuos nactus manipulares.

MANIVS, m. 2. *μάνιος,* prēnomen eſt Romanorum, quod mane nati
eſſent, vt Lucij dicebantur, qui prima luce naſcebantur. Hoc prę-
nomine appellatus eſt Martius, quidam, qui (vt ſcribit Pli. li. 18. c. 3.)
in ſumma annonæ caritate populo ſingulos frumenti modios ſin-
gulis aſſibus vendidit.

MANLIANA Imperia, dicuntur dura, ſeuera, & crudelia: quemadmo
dū a Græcis tyrannis, & crudelitas, Φαλαρισμὸς vocatur. Tractum
prouerbium ab hiſtoria, quam ſcribit Liu. li. 4. ab urb. de Manlio
Torquato, qui filium, quod contra edictum ſuum cum hoſte pu-
gnaſſet, uirgis cæſum, ſecuri iuſſit percuti. Sunt & Manliana malo
rum genera, ab inſitore ſic dicta; vt tradit Pli. li. 14. c. 14. Ci. de Fi-
nibus: Vide ne Manliana ſint iſta ueſtra.

MANLIANA, f. 1. vrbs Luſitaniæ. Ptol. vulgo *Mons maior.* Māliana in
Tuſcorum vrbs, Ptol. hodie *Mallianum* Pontificum villa.

MANLIVS, m. 2. Capitolinus, prænomine Marcus, nobilis Romanus,
qui re male geſta à Conſulibus ad Alliam contra Gallos Senones,
videns

...ing the Lord's Supper, and the Baptism of Infants, and the Ordination of Ministers, and the Solemnization of Matrimony, and the Burial of the Dead, and the Visitation of the Sick, and the Churching of Women, and the Consecration of Churches, and the Psalms of David, and the Articles of Religion, and the Book of Homilies, and the Form of Bidding Prayers, and the Form of Making Deacons, and the Form of Making Priests, and the Form of Consecrating Archbishops and Bishops, and the Form of Making Kings, and the Form of Making Queens, and the Form of Making Princes, and the Form of Making Princesses, and the Form of Making Dukes, and the Form of Making Duchesses, and the Form of Making Marquises, and the Form of Making Marchionesses, and the Form of Making Earls, and the Form of Making Countesses, and the Form of Making Viscounts, and the Form of Making Viscountesses, and the Form of Making Barons, and the Form of Making Baronesses, and the Form of Making Knights, and the Form of Making Knights Bachelors, and the Form of Making Knights Banneret, and the Form of Making Knights of the Garter, and the Form of Making Knights of the Bath, and the Form of Making Knights of the Thistle, and the Form of Making Knights of St. Patrick, and the Form of Making Knights of the Royal Guelphic Order, and the Form of Making Knights of the Royal Hanoverian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Saxon Order, and the Form of Making Knights of the Royal Bavarian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Wurtemberg Order, and the Form of Making Knights of the Royal Prussian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Danish Order, and the Form of Making Knights of the Royal Swedish Order, and the Form of Making Knights of the Royal Norwegian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Portuguese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Spanish Order, and the Form of Making Knights of the Royal Neapolitan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Sardinian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Tuscan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Papal Order, and the Form of Making Knights of the Royal Belgian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Dutch Order, and the Form of Making Knights of the Royal Swiss Order, and the Form of Making Knights of the Royal Greek Order, and the Form of Making Knights of the Royal Turkish Order, and the Form of Making Knights of the Royal Persian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Chinese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Japanese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Siamese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Burmese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Cochin-Chinese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Tonquinese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Cambodian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Laotian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Annamese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Malay Order, and the Form of Making Knights of the Royal Javanese Order, and the Form of Making Knights of the Royal Sumatran Order, and the Form of Making Knights of the Royal Bornean Order, and the Form of Making Knights of the Royal Celebesian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Moluccan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Philippine Order, and the Form of Making Knights of the Royal Papuan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Australian Order, and the Form of Making Knights of the Royal New Zealand Order, and the Form of Making Knights of the Royal Tasmanian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Norfolk Island Order, and the Form of Making Knights of the Royal Pitcairn Island Order, and the Form of Making Knights of the Royal Easter Island Order, and the Form of Making Knights of the Royal Marquesan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Tahitian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Hawaiian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Samoan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Tongan Order, and the Form of Making Knights of the Royal Fijian Order, and the Form of Making Knights of the Royal New Caledonian Order, and the Form of Making Knights of the Royal Loyalty Islands Order, and the Form of Making Knights of the Royal New Hebrides Order, and the Form of Making Knights of the Royal Solomon Islands Order, and the Form of Making Knights of the Royal Santa Cruz Order, and the Form of Making Knights of the Royal Admiralty Islands Order, and the Form of Making Knights of the Royal Bismarck Archipelago Order, and the Form of Making Knights of the Royal New Britain Order, and the Form of Making Knights of the Royal New Ireland

ſ adulationē Antigoni eius,qui Philippō patrē curātor regni fuit:ſed Adriani Imper.iuſſu rurſus Mantinea fuit appellata.

MANTINEVS,ea,eum,o.1.2.vt Prælium Mantineū,inter Thebanos & Lacedæmonios apud Mātineam factū,in quo Epaminondas Thebanorum Dux victoria iam propemodum potitus,cecidit. Xenophon de rebus Grecorum lib.vii.& Plutar. in vita Epaminondæ.

MANTIOLA,le.f.1.dim.parua manus.Nemus;mantiolis tene illis.

† MANTIS,is.[*Indouino.*Ger.Ein weiſſager.]μάντις. Latine vates,diuinus.Cic.1.de Diuin.Hinc mantice,& mantia,diuinatio.Idem 1. de Nat.Deor.]

MANTISSA,f.1.[*Eingab.*G.Ein zugab,das mā in einem kauffzugibt] προσθήκη. lingua Tuſca,auctore Feſto.dr additamētū rei,quę vēditur:dictū quod manu addatur.Lucilius;māuſſa obſonīū uincit.

MANTIVS,m.a.Melampi filius ex Iphianaſſa.

MANTO.huius mantus,f.1.μάντις.matter fatidica,Tireſiæ Thebanorum vatis filia,quę cum poſt patris obitum Creontis,& Theſei tyrannidem fugeret,primum in Aſiam venit:vbi Apollinis Clarij templum condidit,deinde etiam in Italiam,vbi ex Tyberi fluuio (ut poete fabulātur)vel ex Tyberino rege Ocnum peperit:qui poſtea ad Padum fluuium vrbem condidit,quam a nomine matris Mantuam appellauit.

MANTVA,f.1.[*Mantua,*]μάντυα. Stephano,vrbs clariſſima,ab Ocno filio Tyberis,& Mānus Thebani vatis filiæ ad Padum cōdita,& a nomine matris eius Mantua appellata.Vide Vir.lib.10. Ille etiā patrijs agmen ciet Ocnus ab oris Fatidicæ Mantus,& Tuſci filius amnis.Qui muros,matriſq; dedit tibi nōmē.Poetarū clariſſimo,illuſtriſſimoq; principe Virgilio matrone gloriatur Mantua.

MANTVANVS,a,um,o.1.2.[*Mantuanus,*]μαντυανός.à Mānua dedūctū nomen,vnde Mantuanus Homerus,[*Virgilius,*] Virgilius dictus. Fama Mantuana. Stat.4.Sylu.

MANVALIS,ie,o.3.extensæ manus altitudinem habens.Plin.24.c.13. Manualibus ſcapis eius in tribus heminis aquæ decoctus. Manualis fasciculus lini.δράγμα apud Plin.libr.19.c.1.qui manus implet.

MANVĀRIVS,ria,rium,o.1.2.ἀπὸ χειρίδων.quod manuū labore acquiritur.Gel.Hoc ere quaſi manuario collecto,cēnula patabatur.

MANVBIAE,arum,f.1.[*Predo vitor a gli inimici,* ⁊c. Schalaſ.32 baz.G. Beut oder ſtub,ſo dē feind genōmē iſt.*Ga.La deſpouille,& le butin qu'on a gaigné ſur les ennemis.Hiſp.Botin,al deſpoio de la canalcada,*] λεία. dicta ſunt,quod manu capiantur ab hoſtibus,præda ab hoſtibus capta.Aſcon.ſcribit,Manubias eſſe prędas Imperatorū proportione de hoſtibus captas.Vnde Cic.5.Ver.Facere manubias,vocat ſigna,& tabulas,quæ è Sicilia Verres,tanquam hoſtium ſpolia deportauerat:Spolia quoq; quæſita de hoſte nobili p deditionem, Manubias ueteres dicebant:Gel.li.13.c.25.quid Præda à Manſubijs diſtet,his verbis declarat:Preda,inquit,dīr corpora ipſa rerū, quę captæ ſunt;Manubiæ appellatę ſunt pecuniæ a quæſtore ex vēditione p̄dę redactæ.Dicit tamē,quoſdā non ignobiles ſcriptores,aut temerè,aut incuriosè prædam pro manubijs,& manubias pro p̄da poſuiſſe.Sicut Cic.in Oratione de Lege Agrar.Manubias pecuniam dixiſſe,his verbis. Quod ad quemq; peruenerit ex præda,ex manubijs,ex aureo coronario:Quo īloco Tullius manifeſtè diſtinguit p̄edam à manubijs,vt annotauit Nonius,qui prorſus eadem de manubijs ſentit,quæ Gel.manubias facere,eſt prędari. Cic.in Ver.Q ui manubias ſibi tantas ex L. metelli manubijs fecit. Eſt quoque,vt iactus fulminum manubiæ[*Fulmine.*]dicantur,vnde ait Sen.lib.2.Q uæſtio. Ioui tres manubias dari,quarum 1.monet.2.prodeſt. 3.conſilio emittitur dijs adhibitis.

MANVBIALIS,& le,o.3 quod ad manubias pertinet,vt Manubialis pecunia,ex venditione manubiarum contracta. Suet.in Aug. Reliquas vias ex manubiali pecunia ſternendas diſtribuit.

MANVBIARIVS,o.1.2.adiect.manubiarum particeps. Pla.in Truc.

MANVBRIVM,n.2.[*Munico,*]מנוף niſi fūb.G.Ein hœffte,ein hādthab. *Gal.Manche.Hiſ.Empunaiura como de eſpada,*] λαβή.à manu,capulus eſt cuiuſcunque rei,quod manu tenetur.Pla.in Aul.Exemi ex manu manubrium.Col.lib.11.c.2.Manubria optima ilignea.Cic.in Verr.Trulla cum manubrio excauata.

MANVBRIOLVM,li,[*Manchetto.*Germa.Ein hœffilin,]dim. parum manubrium.Cel.lib.7.Manubriolo ſcalpelli diducere.

MANVFACTVS,a,um,o.1.2.Cic.3.de Fin.Opera manufacta.

MANVLEARIVS,m.2.qui veſtimenta manicata cōficiebat.Pla.in Aul.

MANVLEATVS,a,um,o.1.2.χειριδωτός.idem quod manicatus. Plau.in Pſeu.Manuleatā tunicam dixit,hoc eſt,manicas prolixiores habētem.Manicatū,aut Manuleatum hominē dicimus,indutū tunicis manicatis.Suet.in Calig.c.52.Manuleatus in publicum proceſſit.

MANVM conferere,[*Combattere,* συμβάλλειν.eſt prælū incipere,ſ. priè tū nihil aliud eſt,quā manus cōſūgere.Apud I.C.autē,Manū conſerere dicebantur litiganteſ,cum in agrū,aut aliam rem,de qua lis erat,profecti,præſente prætore,rē litigioſam manu apprehendebant,inſque ſuū in re præſenti vindicabant. Poſtea tamen, propagatis Italię finibus,prætoribuſq; alijs negocijs occupatis,placuit,vt litigantes ſine prętore in agrum proficiſcerentur,glebāque inde in ius ad prętorem deferrent,& in ea,tanquam in toto agro, vindicarent;ductariumque eſt iure manu conſertum ad prętorem vocarent. Vide Conſero.Ad manus venire;ſimiliter eſt prælium incipere.Plau.Iturā ad manus,arma ſumimus.

MANVMISSIO,ſ.3.datio libertatis.Cic.pro Cæl.Quid habent argumenti iſta manumiſſio.Erat autem mos in manumiſſione,vt dominus caput,aut aliud membrum ſerui tenens,ter diceret;Hunc hominem liberum eſſe volo;& mittebat eum è manu.

MANVMITTO,is,[*Liberare,donare la liberta*] δούλιον de ſeruo liberum facio.Cic.pro Cæl.Serui ex cognitorum ſententia manumiſſi.Manumiſſus,liberatus.Interdum dicitur,dicimuſq; mittere manu, vel Emittere manu.Pla.in Aul.Ob eā rē,vt manu me mittat.

MANVOR,aris,deponens,[*Rubare,*]μαίνομαι.furor.Accius;manuare veſtem amicę.

MANVPRETIVM,n.2.merces:Ci.in Piſ.Cum iſta tibi prouincia manupretium fuerit non euerſę per te,ſed peditæ ciuitatis.

MANVS,huius manus,f.4.[*Mano,*]יָד iadh.Ger.Ein hand.*Gal.Main. Hiſp.Mano,*] χείρ.à manando,quòd ex brachijs manat,vel quod ex ea manent digiti.Vir.1.Aen. Tendentemq; manus Priamū cōſpexit inermes.Plena manu,[*Copioſamente,*]hoc eſt,amplè,copioſè.Cic.ad Att.lib.2. Hortenſius plena manu noſtras laudes in aſtra ſuſtulit.Manufactus,opponitur naturali.Gelſus,Naturales,vel manufactæ natationes. Manus præterea eſt inſtrū,& telū nauale,quo naues harpagonibus captæ tenentur:à manus humanæ ſimilitudine.Plin.li.7.c.56.Anacharſis harpagonas,manus Pericles Atheniēſis inuenit.Item manus multitudō vocatur.[*Multitudine,eſſercito.*] vel exercitus.Virg.6.Aeneidis manus ob patriā pugnando vulnera paſſi.Idem 6.Iuuenum manus emicat ardens Lutus in Heſperium. Accipitur & pro ptāte,[*Poeſtà*]vt cū dicimus,Rē aliquā in manu noſtra eſſe.Luc.lib.1.In manib.veſtris quantus ſit Cęſar,habetis. Inde Manumiſſio,& Manumiſſus,a poteſtate liberatus.Item capitur pro proboſcide elephanti,qđ ea in decerpēdo pabulo pro manu vtatur elephantus.Curt.li.4.de elephāto loquēs:Terribiles illi facies erat,cū manu arma vimſq; corriperēt;& ſuper ſe regentū traderent.Nonnunquam pro ſcriptura manuum.Quin.li.1.de Orthographia,Cauſa,Caſus,Cicer.& Vir.ſcripſerunt:ſic manus eōs docent.Cic.ad Att.lib.12.Signum requirent,& manum.Manibus prælium facere,manus conſerere,Sal.in Iug.Romani cupere manibus prælium facere.Primas,& ſecundas manus (quas legere eſt apud Quin. lib.5.)Hermolaus vocari poſſe ait,quando feſſi recētes ſucce dunt.Inter manus arripere aliquem,eſt collatis ſimul manibus aliquem ſublimem ferre.Plau.Moſt.Arripite hunc intro inter manus.Inter manus aliquid eſſe,per translationem,pro in poteſtate eſſe.Virg.Ante oculos,interq; manus ſunt omnia veſtras.Ver ſari inter manus,[*Eſſer in vſo,*]eſt in vſu eſſe.Sub manu eſſe.i. eſſe in promptu.Eſſe in manibus libet dicitur,[*Eſſer Rampato,*]qui editus eſt,& legitur.Manus remittere in aleæ ludo,eſt colluſori id dē condonare,quam ſua quiſq; manu damnoſum iecit.Manu capere, bello quærere.Sall.Pop. Romq;aſcūque vrbes manu ceperat,regi donat.Succedere ſub manus,[*Succedere bene,*]eſt aliquid bene, & ad optatū contingere.Rem ad manus venire,eſt rem ad pugnā venire.Per manus tradere,idem quod de manu in manū,quo ritur Cic.ad Cæſ.lib.7.Totum hominem tibi dabo de manu,vt dicitur,in manum tuam iſtam.Per manus tradita diſciplina,vel res geſta dr,quę nō monumentis litterarū,ſed uerbo a maioribus ad poſteros tranſmittitur;quemadmodum ſacrorum myſteria olim tradi ſolebāt.Præ manibus,pro in manibus,uel inter manus.Plaut.in Bacc.Reddidi patri aurū,quod mihi fuit præ manib.Tollere manus,ſignum lætitiæ ſignificat.[*Alleggerarſi.*]Ci.Cæſ.Suſtulimus manus ego,& Balbus.Tendere manus,eſt petentis auxilium,*vel* miſeri cordiam implorantis ſignum.Cæſ.li.3.Bel.Gall.Hedui manus tendere,[*Arrenderſi,*]deditionem ſignificare.Plus illi eſt in manu,q; tibi,ideſt,ditior eſt te:habere.manū manibus dīr,qui aliquid poſſidēt.manus tua hæc eſt,hoc eſt,[*Fauorire,*]hi fauētibi.manus multas poſcit hoc opus,[*Fatica.*]Pli.in epiſt.158.Hoc opus eſt *multi laboris:* manus oculatæ dīra Pla. in Aſi. quæ re ipſa aliquid volunt exhiberi,non oratione promittis:Sēper(inquit) oculatę noſtræ ſūt manus:credunt quod vident.manum de tabula tollere neſcire,eſt in re aliquia conficienda nimis anxium eſſe.Tractū ab Appellis elogio de Protogene,quo dicebat,illū manū de tabula tollere neſcire. manū nō vertentem,dicimus,cum ſignificamus aliqua de re nos nihil eſſe ſolicitos.manus iniectio,cū nulla iudicis auctoritate expectata rē noſtrā nobis uindicamus.Vide Injicio.manibus,ac pedib. quicquam obire,[*Diligentiſſimamente,*]ſ.ſumma diligētia.Ter.in And.Quera ego credo manibus pedibuſq; obnixè omnia factum.

MAPALIA,orum,n.2.[*Capanne,*]מכון cherot מכונה neoth.Ger.Hutter, hirten heuſlen.*Gal.Logettes,maiſonnettes a la mode des Perſes,*]καλύβαι. Punica lingua,agreſtes caſę dicuntur,auctore Feſto.Sunt autē quaſi rotundæ cortes,vt inquit Cato,lib.4.Orig.Liu.li.9.Bell.Pun. Familiæ aliquot cum mapalibuſque pecoribuſque ſuis profectæ ſunt regem. Mapalia(inquit Seruius)idem ſignificat,quod Magalia,hoc eſt,Afrorū caſas;ſed Magalia,una,producit:Mapalia vero corripit.Vir.3.Georg.Raris habitata mapalia tectis.Idem 4.Aen. Alatis tetigit magalia plantis.

MAPELA,æ,f.1.μαπέλη.Sarmaticæ Aſiaticę vrbs.Ptol.li.5.c.9.vulgo

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

...ſtrument, and the ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument. The ſtrings are ſtruck with the fingers of both hands, as in playing on the harpſichord. The ſtrings are of wire, and are ſtretched over a bridge, which is placed upon the belly of the inſtrument. The ſtrings are ſtretched by pins, which are fixed in the belly, and are turned by a key, which is placed in the neck of the inſtrument.

A Book of Psalms, Hymns, and Spiritual Songs, collected out of the holy Scriptures, for the Edification of the Faithful, and the Glory of God. Translated into Verse by Mr. Francis Rous, Provost of Eton College. Printed by Authority. 12mo. 1641.

Vulcani fallacijs,iam obscenè iacẽtes catena inuisibili ligatos,omnium Deorum risui expositos fuisse:tamdem Neptuno intercedẽte,a Vulcano solutos esse.Sororem habuit Bellonam,belli Deã.Sacrum ei fecerunt lupum, & picum: quos in Dei huius tutela esse credi voluerunt.Salios habuit sacerdotes,de quibus infra.Ponitur sæpissimè pro ipso bello *μετωνυμικῶς*. Vir.Eclo.10.Nunc insanus amor duri me Martis in armis Tela inter media, atque aduersos detinet hostes.Est etiam Mars Planetæ nomen,quatuor & viginti mensibus,& sex diebus minùs ferè orbem lustrans. Marte nostro aliquid dicimur facere, quoties aliquid nostro ingenio,nullius aditi auxilio cõficimus. Ci.3.Off.Hanc partẽ relictã explebimus; nullis adminiculis,sed vt dicitur,nostro Marte. Mars cõmunis dicitur,quod incertus,ac varius belli euentus sit.Cic.11.Phil.

MARSI,orum,m.2.*μαρσοί*.Step.populi Italiæ,Picentibus,Aequiculanis,& Samnitibus finitimi,a Marso Circes filio orti, qui saliua sua serpentum morsibus medebantur. Vide Pli.lib.7.c.2. Quin etiam regio ipsa eodẽ nomine effertur.Cic.pro domo: is in Marsis natus est.Sunt & Marsi Scythiæ populi.Her.li.4. A MARSIS fit MARSICUS, ca,cũ,vt Marsicum bellum,quod Romani cum MARSIS gesserunt.

MARSVS,m.2.Circes filius,qui Marsorum genti nomẽ in Italia dedit. Plin.lib.7.c.2.

MARSPITER,pe.c.m.3.*Ἄρης*.MARS pater: vt Iupiter,Iouis pater: vt Iouis sit nominatiuus,hoc est,ipse Iupiter,ipse Mars.Gel.lib.5.c.12.

MARSVPIVM,pij,n.2.[*Borsa*.בּוֹרְסָא chis.Ger.Ein seckel,oder tasch.*Ga. Gibecciere*,*bourse*,*Hisp.La bolsa*] *μαρσύπιον*.sacculus nummorum. Cato de liberis; Perspicuum est,maiorem curam habere marsupij nostri,quam vitæ nostræ.

MARSYAS,m.1.*μαρσύας*.tibicen fuit è Phrygia,ea temeritate,vt Phœbum ad cantus certamẽ auderet prouocare; a quo & victus,& excoriatus est.Ou.lib.6.Fast.Est & MARSYAS,siue MARSYA,Asiæ minoris fluuius, Apamiam alluens, quem poetæ fabulantur ortum esse ex Nympharum, & Satyrorum lachrimis, MARSYAM deflentium. Ou.6.Met. Tres præterea Marsyas memorat Suidas,quorum duo historiam,reuius de tranquilitate scripsit.

MARSYA,æ.f.1.*Μαρσύα*.oppidũ Phœnices,vnde incolæ MARSYENI.Step.

MARTES,tis,f.3.fera exigua ex genere mustelarum,cuius pellis summo habetur in precio.Mart.lib.10.

MARTIA,f.1.Catonis Vticensis vxor,quam Hortensio concessam,postea reduxit. Plut.Cato.

MARTIA aqua, f.1.quæ & Aufeia,olim toto orbe aquarũ clarissima fuit:a nono lapide structis fornicibus in vrbem perducta:ita dicta ab Anco Martio Romanorum rege,qui eam primus in vrbem duxerit aggressus est. Vide in dictione Aufeia, & Pli.lib.31.c.3.

MARTIALIS,& hoc le,o.3.*Ἄρειος*.natũ sub MARTIS stella,vel qui MARTIS sacris seruit.Cice.pro Clu.Martiales quidam Latini appellabantur,ministri publici Martis.Martialis uero substantiuum,est nomẽ poetæ proprium,qui Epigrammata scripsit. Martialis,flamen Martidicatus.Cic.de Aruisp.resp.

MARTIANVS,a,um,o.1.2.vt Martianum fœdus.Cic.pro Cor.

MARTICOLA,æ. qui Martem colit. Ouid. 5.Trist.el.4.]

MARTIVS,a,um,o.1.2.quod ad MARTẽ pertinet, vt MARTIA auis, Marti dicata.Ou.5.Fast.Martia picus auis. Interdum dicitur,quod ad bellum pertinet,ut Martia arma.Aug.lib.3.de Ciuit.Dei; Nullo Martio impetu territi. Interdum bellicosum,ut Martius populus.

MARTIVS,m.2.subst.nomẽ fuit Anci,quarti Romanorũ regis,q̃ Numæ Pompilij nepos fuit,æquitate,& religione auo similis.Liu.li.1.

MARTIVS Campus. *ἄστυ,medium*.planities quædam fuit in agro Romano,inter Tiberim,& antiquã vrbẽ:hodie urbis pars:ita dictus, q̃ Tarquinio in exilium acto(cuius hic ager erat Marti fuerit consecratus.Liu.lib.2.Ager Tarquiniorum,qui inter vrbem,& Tiberim erat consecratus Marti, Martius deinde campus fuit.

MARTIVS,mensis,m.2.[*Mars*,מָרְס hedh]*μάρτιος*,primus olim anni mensis apud Romanos, quem Romulus genitori suo dicauit. Oui.1.Fast.

MARTIGENVS,a,um,adiect.o.1.2.[*Filius de Marte*,] *ἀρειγενής*.Marte genitus. Plaut.in Amph.Martigenam ille aggressus beluam.

MARTYR,yris,p.c.g.c.3.[*Martire*,עֵד hedh]*μάρτυρ*.à Græcis dicitur, quem nos testem vocamus: quo factum est, vt qui sanguinis sui pignore CHRISTO diuinitatis testimonij dederũt,martyres vocẽtur.

MARTYRIVM,n.2.*μαρτύριον*.testimonium.

*MARVLLVS.m.2.Tribunus plebis,cum Flauio,coronas Cæsaris dictatoris statuis detraxit: ideoque Cæsar Marullum magistratu priuauit Plut.in Cæsare.

MARVM,i.2.*μάρον*.Dioscoridi herba est surculosa,flore origani,sed odorat:ore,foliisque multo canidioribus:quæ circã Magnesiam, & Tralleis copiosa gignitur.Plin.quoque lib.12.c.24. in Aegypto marum nasci tradit.

MAS,aris,m.3.[*Masche*.זָכָר zachar.G.Ein man oder mansbild.*Ga. Masle.Hisp.El macho*.*ἄρρην*,*ἄρσην*. sexus vocabulum fœminæ oppositum.Cic.1.de Nat.Deo.Bestiæ aliæ mares, aliæ fœminæ sunt.

MASARIS,m.3.*μάσαρις*.Bacchi cognomen apud Caras; de cuius origine sic fabulantur.In comitatu Rheæ,cui Iupiter Bacchum alendum commiserat,mulierem fuisse,cui nomen erat Marquam cum Iuno rogasset,cuius is esset puer,*ἄρειος*,hoc est,Martis,illa respõdit; quã voce a vulgo excepta, Bacchus deinceps Masaris dictus est; quasi *τὸν μᾶς ἄρεα*.

MASCVLESCO,is,ere,n.3.[*Immaschirsi*. Ger. Zu einem man werden. *Gal.Deuenir masle*.Hi. הִזְכִּיר *se macho,o mas rezio*,]*ἀῤῥενόομαι*. est masculum fieri.Plin.lib.18.cap.13. Densiore satu masculescere,id est,ex fœminis masculos fieri.

MASCVLENTVM,ti,n.2.locus in quo plantæ vinearum masculæ consitæ sunt.Plantæ autem masculæ sunt, quæ non subiguntur, vt palmites alios emittant,sed in altum attolli permittuntur. Pli. lib. 17. c. 22. Nec veterem placet palmitem in longum emitti; vt faciant, quæ masculeta appellant.

MASCVLINVS,a,um,o.1.2.[*De maschio*.Ger. Mannlich,]*ἀῤῥενικός* & masculi est.Plin.lib.18.c.13.Genera eorum Græci duo prima fecere,masculinum, fœmininumque.

MASCVLO,as,a.1.[*Immaschire*,הִזְכִּיר chizzecR.Ge.Mannlich vnd geherzt machen,]*ἀῤῥενόω*.masculum animũ induo:vnde Commasculo Apul.2.de Asino: His cognitis animum meum commasculaui.

MASCVLVS,li,m.2.substantiuum,[*Maschio*,זָכָר zachar.G.Ein mannlin,]*ἀῤῥάριον*.diminutiuum est a Mas.Plau.in Cist. Bona femina, & malus masculus hic te volunt.Aliquando adiectiuum est,idem significans,quod masculinus,vt Mascula facies.[*Di maschi*,] Mascula Sappho,dicta est ab Hor.li.1.Epi.quod in portentoso mulierum concubitu viri vice fungere:vt.Mascula proles.Hor.3.Carm. 6. Aliquando accipitur pro vehementi, & quod virum decet. Sic mascula bilis dicitur a Pers.5 Saty.Calido sub pectore mascula bilis Intumuit. Plin.li.12.c.14. Quamdam thuris speciem thus masculum appellat,ad differentiam fœminini. Idcirco autem Thus masculum quidam dici putant, quod testium speciem habeat.

MASDORANI,m. 2. Asiæ populi iuxta Parthiam, & Carmaniam desertam incolentes.Ptol.6.c.17.

MASSINISSA,m.1. Numidarum Rex fuit,acerrimus primũ nominis Romani hostis; postea verò fidelissimus socius.Hic ad extremam vsq; senectam mira valetudinis prosperitate, vegetoq; corporis robore vsus ẽ,adeo vt nonagesimo ætatis anno filiũ genuerit,iterque quamuis prolixũ faciens, equũ numquam ascenderit. Oui.6. Fast.Superat Masinissa Syphacẽ.De hoc multa Liu.li.3. Bell.Pun.

MASPII,m.2.*μάσπιοι*.gens Persica,apud Steph.

MASSA,æ,f.1.[*Pasta*,חֲרִיסָה harisah בָּצֵק batsec.Ge.Ein teig Itẽ,ein klotz.G.*Paste,masse,chose massiue, & espoisse*.Hi.*La massa de pan y tal cosa semejante*.]*μάζα*. farina omnis macerata & aqua subacta, quam Galli sua lingua *Pastam* vocant. Significat etiam quicquid densum est spissumve,ad similitudinem farinæ subactæ, vt massa auri,massa ferri,[*Pila*,]hoc est,pila,& veluti moles.Vir 1. Geor. Massam picis vrbe reportat.Est & Massa Libyæ fluuius. Ptol.

MASSVLA,f.1 eius diminut.*τὸ μάζιον*.est. Col.li.12.c.38.Complures ex ea massulæ fiunt.

MASSÆSYLIA,f.1.Africæ regio,a Mauris Mulucha fluuio direpta. Plin. lib.5.c.2.

MASSAGETÆ,m.1.*μασσαγέται*.populi Scythici in Asia vltra mare caspium, qui cum per deserta discurrunt, equorum suorum sanguinem cum lacte bibunt.Vnde Strab.lib.11. & Herod. lib.5. Stat. in Achil.Nominatiuus sing. est Massageta, vel Massagetes.Lucr.lib. 3. Soluens iemnia belli Massagetes,quo fugit equo.

MASSARIS,f. 3. vua est, quæ ex vite siluestri cum flore in Africa decerpitur,medicinæ tantum,& odoramentis idonea. Plin.lib.12.c. vlt.& in procem.lib. 23.

MASSICVS,p.c.m.2.mõs Cãpaniæ,optimi vini ferax.Silius li. 7. Hinc Massicum vinum, inter Campana vina olim laudatissimum. Hor. l.1.Car.Est qui nec veteris pocula Massici Spernit.Docet Ser.Massicus in plurali facere Massica.Vir.li.7.Felicia Baccho Massica.

MASSILIA,f.1.[*Marsiglia*]*μασσαλία*.vrbs in Narbonensi prouincia, Medis,Astyage,Hebræis vero Sedechia imperante condita, circa secundã, & quadragesimã Olympiadẽ, annis anteq̃ VIRGO pareret,DCXIII.post obitũ Dauid regis annis CCCCLXXXIIII.Diruta deinde à Phocẽsib.instaurata est,qui Cyri tyrãnidẽ fugientes,destituta Græcia,in hunc sinum nauigarunt.Cic.in Or.pro Flacco: Cuius (inquit)ciuitatis disciplinã,atq. grauitatẽ nõ solũ Græciam,sed haud scio an cunctis gentibus anteponendã iure dicam: q̃ tam procul a Græcorũ omniũ regionib.disciplinis,linguisq;diuisa,cũ in vltimis terris cincta Gallorum gentib.Barbariæ fluctibus alluatur,sic optimarum consilio gubernatur, vt oẽs eius instituta laudare facilius possint, q̃ æmulari. Inclitam autem fuisse clarissimo gymnasio, in agricõlæ vita Tacitus quoq.testatur.Lege Strab.lib.4.De eius veteribus institutis multa Val.lib 2.De origine vero,& primis initijs non pauca Iust.li.42.Hæc vini optimi ferax fuit,vnde Mar.lib 13. Tu me Massiliæ ponere vina putes.Hinc Massilioticus,a,um.Plin. lib.3.c.4.Rhodani ostium amplissimum, vocatur Massilioticum.

† MASSO,as.in massam redigere,conglobare,condensare. Lucr. lib. 1.Ignes in cœtus stringi,massareq; corpus.]

MASTAVRA,f.1. *μάσταυρα*.Lydiæ ciuitas: ita dicta,quod in ea Rheæ Bacchinutrici (quæ Ma Lydis appellatur) taurus soleat immolari. Vide Ma.

MASTAVRENSES,m.3.*μασταυρῆς*.Steph.de quibus Pli.lib.5.c.29.

† MASTI-

† MASTICHE,es,p.c.[*Mastice*]Lacrima est,quam lentiscus arbor gemmi modo fudat.Pli.li.12.c.17.]

MASTIGIA,c.i.antep.pr.*μαστυλαι*.verbero.i.verberib.dignus.Plautus. Crucior lapidem non habere,vt illi mastigię cerebrũ excutiã.

MASTIGOPHORVS,m.2.*μαστιγοφόρος*.seruus flagellifer,qui agonotheras in sacris certaminibus comitabatur,virgas præferens ad submouendam turbam,& cohibendas seditiones.Budæ.

MASTIX,igis,f.3.[*Sfer Zᵃ,* שׁוֹט *ichot* שׁוֹטט *scotet.Ge.Ein geiſſel.G. Fouet,verges a fesser.Hi.El acotes*] *μάστιξ*. scutica, seu flagrum, quo mancipia cæduntur,à Græco *μαστύω*,flagris cædo.Inde Homeromastix appellatus zoilus,ille Homeri calumniator.Vide Zoilus.

MASTIGIVS,ge.m.2.Idem quod mastigiũ.Plau.in Trin.

MASTRVCA,f.i.vestis genus,qua Sardi vtebantur,*ἱμαστρουκα*.Ci.pro Scauro: Cum Sardorum mastruca mutauit.

MASTRVCATVS,a.p.2.qui mastruca vtitur *ἱμαστρουκωτός*. Cicer. de prou. cons.

MASTRVPARI,d.i.*βεβιάσθαι* est manu tractando virilia,rem Venereã peragere:Martialis: Mastrupratur Phrygii post ostia serui, id est,præputia ducendo à manu. & stupro deriuatur.

MASTVPRATOR,m.3.qui hoc libidinis genere polluit.Mart.

MASTVS,m.3.[*Mamella* שַׁד *schad*,*μαστός* Latinè mãma,& propriè animalium est. Per translationem tñ Masti etiam appellantur tubuli mammati in fontibus,& aquæ ductibus,quos Latinorum nonnulli mammas,Varro etiam Papillas vocat. Vitr.lib.7. Ex huiusmodi fontibus masti vsque ad portum Piræum ducti sunt salientes.

MASSYLAEVS,læa,læum,o.i.2. Mart. lib. 9. Et Massyleum virga gubernat equum.

MASSYLI,ôrum,p.m.2.*Μάσσυλοι*.Steph.populi Africæ;neq. frænis, neque ephippijs vtentes,sola contenti virga,qua equos regunt.

MASSYLIVS,a,um,o.i.2.Lucan.lib.4.Et gens quæ nudo residens Massylia dorso.

MASSYLVS,a,um.o.i.2.Vir.4. Massylę gentis monstrata sacerdos.

† MATÆOTECHNIA, *ματαιοτεχνία*. Superuacua atque inutilis artis imitatio,& vanitas artis dicitur,quæ scilicet artifici nihil affert cõmodi. *ματαιον*. enim vanum significat, *τέχνη*. ars.

† MATAXA,inquit Budæus,sunt manipuli & fasciculi cãnarum,quos tomice alligari iubet Vitruuius.

MATELLA,f.i.[*Mastellera,orinale*. Ger. Ein hantzrachel. *Gal. Pot apisser.Hi.Orinal*,]*οὐρανίς*. à matula ; tas, in quod urinam reddimus Mar.libro 10.Dispeream, si tu Pyladi præstare matellam Dignus es.Græci *ουρανίον* vocant.Sunt tamen qui ita matellam distinguant à scaphio,vt illa virorum sit,hæc mulierum, tum ad ventris onus, quam ad vrinam excipiendam accommodatum. Matellam uetò, quod angustiore esset ore, vrinæ tantùm excipiendæ fuisse vtilem. Est item Matella,aquarium vas, teste Nonio. Pla. Amph. Matellam unã tibi aquæ infundi in caput. Varro Endymionibus, vt à Nonio citatur. Ad communem reuocat matellam.

MATELLIO,m.3.vasis aquarij genus,teste Var.li.4.de Lin. Lat.ita dictum à Matula,à cuius figura tamen nonnihil recedit. Varr.de vita past.Postularet trullam,matellionem,peluim.Cic.in Para.Si L. Mummius aliquem istorum uideret matellionem Corinthum cupidissimè tractantem. Matellio item Festo vas est, in quod vrina redditur, quod & Matella appellatur.

MATEOLA,f.i.genus farculi.Cat.de re rust.c.46.Cum talcam demittes,si parum defendit, malleolo, aut mateola adigito.

MATER,tris,f.3.parens,educatrix, [*Madre*. אֵם *em*. Ger. Ein mutter G.*Mere* Hi.*Madre*]notæ significationis nomen est,a Græco *μήτηρ*. Virgil. Eclog. Crudelis tu quoq; mater. Carentes matre priuigni. Hor.3.Carm.Ode.24.Aliquando tamen pro nutrice ponitur.[*Nutrice*.]Plau. vtramq; significationem complexus est ; Ita forma simili pueri, vt mater sua non internosse posset, quæ mammam dabat:Neq. adeo mater ipsa, quæ illos pepererat.Sumitur etiam hoc nomẽ latius, vt & de brutis animantibus dicatur, quæ fœtum ediderunt.Mater,inquit,Nonius,q̃ quoduis animal partu edit.Vir.3. Geor.Excretos prohibẽt à matrib.hœdos.Mater mellis, apis. Var. 2.de re rust.cap.5. Transfertur & ad arbores, quæ matres dicuntur respectu propaginum,q̃ę ex ipsis nascũtur. Pli. li.12.c.5.Superiores eiusdẽ rami in excelsum emicant,vasto matris corpore. Luxuries auaritiæ mater,[*Causa,cagione,origine*.]Ci.2.de Or. Sapientia omnium bonarum rerum mater. Idem 2. de Leg.

MATERCVLA,æ,f.i.*μητρίδιον*.diminutiuum a mater. Hor.1.epistо.7. Pater,& matercula pallet.Cic.pro Flac.

MATERFAMILIAS,f.3.[*Padrona,di casa,Dõna,madonna*, בַּעֲלַתהַבַּיִת bahalath habbaijth.Ger.na. Ein hausmutter.*Gal. Mere de famille, maistresse,ou dame de la maison*.Hi.*Muger casada,parida*,]*οἰκοδέσποινα*.vxoris species est.Cicer. pro Cęl.Non.n.quæuis vxor statim materfamilias est,sed ea sola,quæ in mariti manu, mãcipioq. est,aut in eius,in cuius manu,mancipioq.est maritus: ita dicta, q̃n nõ in matrimonium tm̃,sed in familiam quoq; mariti,& in hæredis locum uenit.Festus dicit,non ante Matrem familiæ dici, quam vir eius paterfamilias appelletur:nec posse hoc nomine plures in vna familia appellari,sed vnam tm̃ matremfamilias dici.Vlp.l.pronũciatum,ff.de verb.sig.aliter hoc nomen interpretatur,matremfamilias(inquit)accipere debemus eam,quæ non inhonestè,sed honestè & cum dignitate vixit.Matrem.f.familias a cæteris fœminis mores discernunt, atq. separant ; proinde nihil interest nupta sit, an vidua:ingenua,an libertina: nam neq; nuptiæ,neq; natales faciunt matrem familias,sed boni mores.Liu.4.Bel.Mace.Matremfamilias tuam purpureum amiculũ habere non fines? Iusta matrefamilias,& pellex,contraria.Liu.9.Bell.Mac.Hunc iusta matrefamilias,illum pellice esse.Vide Gell.li.18.c.6.& Boethium Com.3.in Top.Cic.Porro, quod ad vocis huius compositionem attinet,Familias antiquus est genitiuus,Græcorũ imitatione formatus,] genituum fœmininorum in a,purum desinentium, mutant in as.

MATER MAGNA,f.i.[*Terra*,]*μεγάλη* dicebatur Tellus,Deorũ(vt vetustas credidit)omniũ mater.Græcis Cybele dicta.Dr & mater alma,quod oĩa alat:mater Deum quod omnia generet:mater Phrygia,a monte Phrygiæ,quem plurali nu.Dyndima vocant.

* MATER MATRIMA,f. i. dicitur, quæ cum mater sit,matrem adhuc viuentem habet.

MATER MVTATA,f.i.[*Aurora*.]Aurora, quã antiqui, teste Festo,ita appellarunt a vetusto nomine:manum,quod illis bonum significabat.Hanc poetæ fingunt fuisse Ino Cadmi filiam, quæ Athamantis furorem metuens, cum Melicerta filio sese in mare præcipitauit : qui cum nusquam conspicerentur, in marinos Deos mutari credebantur,atque ipsa quidem a Græcis *Λευκοθέα*, a nostris Mater Matuta. Melicertes autẽ ab illis *παλαίμων*, a Latinis Portunus appellatur.Cic.1.Tus.Ino Cadmi filia,*Λευκοθέα* nominata a Græcis,Matuta habetur a nostris.

MATERIA,rię,f.i.seu Materies,ei,[*Materia,argomento, soggetto*. Ger. Allerlei zeug oder materi daraus man etwas macht.*Gal. Matiere, come bois abastir,marrain,ou autre chose*.Hisp. *Madera,materia*.vñ. est,ex qua aliquid fit,vt materia libri membrana est.Oui.Met.Materiam superabat opus.Rudis materia, apud Luca.li.2.id est, primum chaos.Materiamq.rudẽ,flamma cedente recepit.Materia domus,calx,lapides,ligna,saxa,tegulæ : quanq̃ materiæ appellatione peculiariter intelligantur ligna ædificijs apta.Liuius;Multã materiam cecidérat miles.Qu.li.7.c.1.Opera extruentibus satis nõ est, saxa,& materiam,& cætera ædificanti congerere vtilia.Col.li.3. vocat materiam lignum, quod est intra corticem : Quasi cuneum ferreum(inquit)inter corticem,& materiam demittito. Idem lib. 5 c.6. materiam vocat palmitem,qui de nouello nascitur.Materies de quibuslibet etiam dicitur.Col.li.6.c.27.Generosa materies, quæ circo facto q. certaminibus equos præbet.Accipitur ẽt materia pro argumento libri,[*Soggetto*,]Græci *ὑπόθεσιν* vocãt.Hor. de arte poet. Sumite materiam vestris, qui scribitis æquam Viribus. Suet de Cla.Gram.Æquales inter se committere solebat,proposita materia, quam scriberent. Cic. ad Att. lib. 2. Quod me,vt scribam aliquid,hortatis, crescit mihi materies.

† MATERIALIS,le.o.3.*ὑλικὸς* quod est materiæ.Macrob.libr.1. Saturn. Materialis influxio. Vnde Materialiter,aduerb. *τεχνικῶς*. Vox in scholis Philosophorum trita.]

MATERIARIVS,rij,m.2. *ὑλουργός*. q materiã ad ædificia suppeditat. Plau.in Mil.Si non nos materiarius remoratur,citò erit paratamuis.Est & Materiarius adiect.Materiaria fabrica.Pl.li.7.c.56.

MATERIATIO,f.3.& Materiatura,a verbo Materio; quod tamen nusquam,quod quidem sciam,legitur,vtroque vsus est. Vitr.li.4.c.1.

MATERIATVS,a,um,o.i.2.adie.ex materia confectum. Sic Ci. lib.3. Off. vocat ędes malè materiatas,ex mala materia confectas.

MATERIOR,aris,d.i.*ὑποτοιεῖν*.verbum castrense,vt Ligior;est autẽ materiam cædo,qua milites vtuntur ad conficiendum vallũ.Cęs. 7.Bel.Gal.Erat eo tempore,& materiari, & frumentari; & tanus munitiones fieri necesse.

MATERIS,f.3.[*Picea*,]huius materis, teli genus post lanceã longius. Sisenna;Galli materibus,Sueui lanceis confligunt.fę.gen.est.Nõ.

MATERNVS,a,um,o.i.2.[*Materno*.Ger.Mutterlich.*Gal. De mere*,]*μητρικός*.quod matris est,vt Maternus,patruusq.sanguis.Cicer. pro Rosc.Amer. Idem pro Cluent. Nomen amantius indulgentiusq; maternum.Virg.4.Aen. Materno veniens ab auo Cyllenia proles. Vbera materna.Stat.1.Theb.Maternus animus.Ter.in Heau.Res maternæ, atque paternę absumptę.

MATERTERA,f.i.[*Zia,sorella della madre*.G.Der mutter schwester. *Gal. La seuer de ma mere,mateme*.Hisp.*Hermana de la madre*.]*μητράδελφή*.matris soror,quasi mater altera,inquit Fest.Ci.1.de Diuin.Puellam defatigatam petijsse à matertera,vt sibi concederet, &c.Ouid.2.Met. Matertera dici.

MATHEMATICVS,m.2.*μαθηματικός*.à Græco *μάθημα*,q̃ est disciplina;dicitur propriè,qui geometriæ,musicæ,arithmeticæ, astrologiæq. disciplinas nouit:nam hæ mathematicæ scientiæ,vel disciplinæ dicuntur, quod plane,& per demonstrationẽ aliquã percipiantur.Philosophia vero,logica,cũ alijs,non dñr disciplinæ,quia non firmissima demonstratione, vt illæ,sed rõne quadam,& studij inuestigatione percipiuntur.Cic.1.de Or Quis ignorat,ij qui mathematici vocantur,quanta in obscuritate rerum,& quã recõdita in arte versentur; Iuu. Sat.14. Nota mathematicis genus tua.

† MATHESIS,*μάθησις* vel Mathema. *μάθημα*. ipsa disciplina, quam

Ma-

Ad A. V. 1. Ad Ephesum primum. Ephesus was the chief city of Asia Minor, and the metropolis of Ionia. It was famous for the temple of Diana, which was reckoned one of the seven wonders of the world. It was built by the Amazons, and was 220 years in building. It was 425 feet long, and 220 broad, supported by 127 pillars, 60 feet high, and was burnt by Herostratus the same night that Alexander the Great was born. It was rebuilt with greater magnificence, and was burnt a second time by the Goths. Ephesus was also famous for the Ephesian letters, which were supposed to have the power of curing diseases, and for the Ephesian matrons, who were remarkable for their modesty. Ephesus was also famous for the Ephesian Bacchanals, who were remarkable for their drunkenness. Ephesus was also famous for the Ephesian philosophers, who were remarkable for their wisdom. Ephesus was also famous for the Ephesian poets, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian orators, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian historians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian grammarians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian rhetoricians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian dialecticians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian mathematicians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian astronomers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian geographers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian musicians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian painters, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian sculptors, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian architects, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian physicians, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian lawyers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian soldiers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian sailors, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian merchants, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian artisans, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian husbandmen, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian shepherds, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian fishermen, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian hunters, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian gardeners, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian cooks, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian bakers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian butchers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian tailors, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian shoemakers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian barbers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian weavers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian fullers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian dyers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian carpenters, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian masons, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian smiths, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian coppersmiths, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian goldsmiths, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian silversmiths, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian jewellers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian potters, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian glassmakers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian tanners, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian curriers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian saddlers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian harnessmakers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian coachmakers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian wheelwrights, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian millwrights, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian shipwrights, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian boatmen, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian watermen, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian porters, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian carriers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian messengers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian heralds, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian trumpeters, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian drummers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian fifers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian pipers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian harpers, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian lutenists, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian viol players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian violin players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian flute players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian hautboy players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian bassoon players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian clarinet players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian trombone players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian horn players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian trumpet players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian drum players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian fife players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian pipe players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian harp players, who were remarkable for their eloquence. Ephesus was also famous for the Ephesian lute players

...ing the Sabbath, and the Lord's Supper, and Baptism, and Marriage, and Burial, and Ordination, and Visitation of the Sick, and the Psalter, or Psalms of David, pointed as they are to be sung or said in Churches, and the Form or Manner of making, ordaining, and consecrating of Bishops, Priests, and Deacons, according to the Use of the Church of England, together with the Psalms of David, pointed as they are to be sung or said in Churches, and the Form and

MEDIOMATRICES,m.3.populi sunt inter Belgas,Leucis,& Eburonibus vicini,Plin.& Strab.

MEDION,n.1 *μέδιον*.herba est medię peculiaris (vndo & nomen accepit)in locis vmbrosis, petrosisque nascens. Romani Trifolium odoratum vocant.Vide Dioscor.lib.4.c.20.

MEDION,ni.2.*μέδιον* oppidum in finibus Aetoliæ. Polybius lib.18.

MEDIOXIMVS,vel Medioxumus,p.c.o.1.2.[*Mediocre*]iuxtà,mediocrè siue mediũ significat, vñ Medioximi dij vocantur potestatis mediæ.Seruius in lib.8.Aen.dicit Herculẽ esse cõem Deũ,vtriusque naturæ medium inter mortalitatẽ,& diuinitatem, esse.n.numina aliqua tãm terrestria, aliqua tãm cęlestia, aliqua media, quos Deos Apuleius Medioximos vocat.Plin Cæs.Dij,deęq. superi,interi,& medioxumi. In Cistel: Medioxumam quam duxit vxorẽ.

MEDIPONTVS,m.2.instrumentum funarium,quod Cato ca.3.numerat inter ea, quæ necessaria sint ad conficiendum oleum.

† MEDITAMEN,ni.3.meditatio.Catul. Aspice, vt nuptę secum meditamina quærant.]

MEDITAMENTVM,ti,n.2 [*Pensiero*,]idem quod meditatio. Tacit.li.20.Et cæteris belli mediamentis militem firmabant. Idem li.15.

MEDITATE.Plaut.in Bacc.Horum morem perquam meditatè tenes; id est,nosti ex longa meditatione.

MEDITATIO,meditationis,f.3.[*Pensiero*,]הגיון highghiaon.G.Ein Betrachtung,vbung.Ga.*Grand pensement.His.Grande pensamiento*,] μελέτη.commentatio,exercitatio.Ci.2.de Ora. Quos locos multa commentatione,ac meditatione paratos,atq.expeditos habere debetis. Idem 2.de Diu.Multi naturę vitium meditatione,atq; exercitatione sustulerunt.Idem 3. Tus. Stulta est meditatio futuri mali. Definitur autem hoc modo: Meditatio est reuocatio sensuum interiorum ad suam originem, sedemque principalem.

MEDITATIVVM,n.2. dictio ficta a grammaticis, qui Meditativum verbum appellant, quod sensum quemdam meditandi videantur habere, cuiusmodi sunt Esurio, Micturio, & similia, quæ Valla Desiderativa vocat, quod desiderium significent actus per verbũ primitivum significati.

MEDITERRANEVS,a,um,o.1.2.)(Maritimus,[*Fraterra*.Ge.Das weit von meer vhnd fast in mitten dess lands ligt,]μεσόγειος. quod est à mari remotum,quasi in media terra.Cæsar.5.Bell.Gal.Nascitur ibi plumbum in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum. Mediterraneum mare, quod ex Oceano inter Abylam Mauritaniæ,& Calpen Hispan.promontorium irrumpens,per medias terras diffunditur,Africamque dirimit ab Europa.

MEDITERREVS,a.1.2.idem,quod Mediterraneus. Fest.mediterream. nullius quam mediterraneam Silentia dici putat. Antiquum.

MEDITOR,aris,p.c.d.1.[*Pensare*,]הגה haghah.הגיון chaschab.G Betrachten,bedencken,nachsinnen.*Gal.Meditar,penser diligemment,& attentiuement.His.Mucho pensar*]μελετάω.quasi medio animo verso hoc est,cogito,& mente pertracto. Plaut.in Amph. Meditabor, quid dicam,cum illò adiuenero. Interdum est cogitãdo inuenire,[*Imaginarsi.*] Ter.in And. Venit meditatus alicunde ex solo loco. Plin.in Paneg. Hoc singuli quoq. meditati teneamus i.præparata oratione. Interdum exercere[*Esercitare.*] Vir.6. Ecl. Agrestem tenui meditabor auũdine Musam. Inde Meditationes,in Ro.militia dicebantur exercitationes,& imaginarij quidam conflictus, q̃ citra sanguinem fiebant:nam ars militaris,teste Vegetio, vt cęteræ oẽs artes,meditatione pficit.Meditari alicui insidias, vel dolũ, idẽ est,q̃ tẽdere insidias,vel dolum. Vir.5.Ecl.Nec lupus insidias pecori,nec retia ceruis Vlla dolum meditantur.Seruius putat,Meditor dictum esse quasi melitor,à verbo Græco μελίττω,per immutationem l,in d.Interdum.n.hæ duæ literę sibi mutuo cedunt, vt cum dicimus,Sellam pro Sedda. Hinc est,q̃ meditor interdũ accipitur pro suauiter cano[*Cantare*,]vt apud Vir.1.Eclog.Siluestrẽ tenui musam meditaris auena.Reperitur ẽt hoc verbum in pessima significatione.Ter.in Phor.Meditata sunt mihi oĩa mea incõmoda Ci.1.Off.Leuiora sunt,quæ repentino aliquo motu accidũt, quam quæ meditata, & præparata inferuntur. Hinc Præmeditor.

MEDITRINA,p.p.f.1.medicamentorum Dea, Festo.

MEDITRINALIA,rũ,n.2.sacra deę Meditrinæ.Mos erat,ait Fest.Latinis populis,quo die q̃s primũ gustaret mustũ, dicere ominis gr̃a; Vetus nouũ vinũ bibo, ueteri nouo morbo medeor. A q̃b. verbis ẽt Meditrinæ Deæ nomẽ ceptũ,ciuiq. sacra Meditrinalia dicta sũt. Var.de Ling.Lat.li.5.Meditrinalia,dies dictus est a medẽdo, qd, vt ait Flaccus, Flamẽ Martialis dicebat hoc die solitũ vinũ nouũ & uetus libare,& degustari medicamẽti cã, qd facere solẽt ẽt nũc multi,cum dicant:Nouum vetus vinum bibo,nouo vetęri morbo medeor.

MEDITVLLIVM,lij,n.2.τὸ μέσον.non medium terræ,sed procul a mari,quasi meditullium,ab eo quod est tellus. Cic. in Top. dicit,tullium,in hoc verbo extẽsionem esse vocabuli,nihil significantem.

MEDIVS,a,um,o.1.2.Intermedius,interiectus,dimidiatus[*Mezo.*Ger. Das mittlest, das in mitten ist.*Gal.Qui ôst au milieu, moyen.His.Cosa media entre dos cabos*,]μέσος. quod mensuratum æqualiter distat ab extremis:q̃us ẽt mediũ dicatur,quicquid inter duo extrema est,etiamsi nõ æqualiter diuidet ab vtroque. Vir.7.Aen.Interea medium Aeneas iam classe tenebat.Cernis ut.Q̃q̃ idem est,quod ĩ cõem vsum,[*Publico*]Ci.1.Off.Oẽs vtilitates in medi afferre. Aliq̃n medium dr̃, quod ex vno tm̃ participat, quantum ex altero,[*Neutrale,di mezo.*] Liu.lib.1.Medium erat Anco ingenium,hoc est,prochne tam ad pacis,quam ad belli artes. Aliquando pro dubio[*Dubbioso,*]ponitur.Liu.li.9.Bel.Mac. Medio relinquo spem fecerat.Q̃nq. manifestum [*Manifesto*] Virg.2.Aen. Medioq; ex hoste recepi.Ibidem;In media tam morte tenetur. Vtrobiq; exponit Seruius Medium pro manifesto. In priore tm̃ exemplo non inepte interpretari possumus, E medio hoste, pro, E medijs hostibus,vel E medio hostium. Quandoque intercedens,importunus,ac incongruus, [*Fuor di tempo*] Idem 1. Aen. Ne qua scire dolos,mediusve occurrere possit Arripere aliquem medium,hoc est,per medium corpus. Liu.lib.1. Medium arripit Seruium,elatumq. è curia in inferiorem partem per gradus dejecit. Sic apud Ter.in And. Mediã mulierẽ cõplectitur. Eleganter dicimus, Ponere in medio,vel Proferre in medium, pro publice exponere,& oĩbus ea dare iudicandi potestatem facere, [*Narrare*]Ci.1.de Natura Deor. Ponam in medio sinias Philosophorum. Vocare in medium,idẽ fere est, quod vocare in dubium.Cic.pro Cluen.Rem in mediũ vocare cęperunt. Venire in medium est,in disputationem,& controuersiam venire,[*Disputare*]Cic.1.de Fin. Prima veniat in mediũ Epicuri rõ. Procedere in medium, est in coronã prodire. Relinquere aliq̃d in medio,est indecisum,& controuersum aliquid relinquere,nihilq.de eo statuere.[*Lasciare,*]In medio esse,vel positum,aut situm esse in medio, est manifestũ esse,vel in promptu,[*Esser manifesto.*]Ci.4. Ver. Tabulæ positæ sũt in medio.Aliq̃n ĩn,In medio esse,ponitur pro dubium esse,vel incõpertum,[*Esser dubioso*],vt apud Suet. Quod discrepat,in medio sit,hoc est,dubium,indecisumq; relinquatur.In medium cõsulere,est in cõe consulere,vel ad cõem vtilitatem,de quo supra diximus.Pellere de medio,vel è medio est extra consortium nostrum abigere. Ennius apud Cic. pro Murę. Pellitur è medio sapientia. Recedere de medio,abire,[*Partirse*]Ci.pro Sex.Ros. Recede de medio. Sumere argumenta de medio,est ex reb.manifestissimis argumenta sumere. Tollere de medio,pro occidere,[*Amazare*] Cic.pro Rosc.Amer.Perfacile hunc hominem incautum tolli de medio posse.E medio discedere,pro secedere,& occultari, [*Nascondersi,*] ait Bud.Priscianus Medium dictum putat a modo,hoc est,a mensura, vnde & modium; & differentiæ cã medium dici existimat, mutato o, in e. Alij malunt a Græco *μέσος* deducere, quod idem est, quod medius.Hinc Dunidius,dia,dium,quasi per medium diuisus.

MEDIVSFIDIVS,[*Per Dio*]adu.est iurandi, ex tribus compositum putauiq; idem significare,quod Mehercules, quasi dicas, ita me Iouis filius amet. Nam Δία, Græci dicunt,quẽ nos Iouẽ.Fidiũ aũt pro filio dictum vt, quia antiqui pro i, litera d,frequentissimè collocabant.Quidam interpretantur,Per diui fidẽ;quidã per diurni temporis.i.diei fidẽ. Hæc Festus.Alij sic exponunt,Mediusfidius,hoc est,Per Deũ Fidiũ,nã Fidius Deus est,qui fidei præest. Pla.in Aul. Per Deũ Fidium,credis iurato mihi? Brut. Cic.Ego mediusfidius nõ existimo tam oẽs Deos auersos.Fidij Dei alia duo fuerũt nomina & Sancus,& Semicaper appellabatur,fiebatq.ei sacrũ nomine Romanij in colle Quirinali,vbi tẽplum habebat Sabinis(vt putatur)primum dedicatum,qui in vrbẽ receptì,Deosquoq. patrios in vrbẽ trãstulerunt. Ou.6.Fast. Quærebã Nomas Sanco, Fidio ne referrẽ? An tibi Semicaper tunc mihi Sancus ait,cuicumq.ex istis dederis, ego munus habebo:Nomina terna fero,sic voluere Cures.

*MEDMA,oppidum in agri Brutij litore,vna cum portu.Plin.

*MEDMASSA,f.1.oppidum Caria.Steph. & Plin.

* MEDON,m.3.Nothus fuit Oilei,ex matre Rhyna.Hom.lib.2. Iliad.

MEDOACVS,siue Meduacus,m.2.[*Brenta*]μεδοακὸς. Venetorum fluuius Patauiũ alluens, qui nunc vulgo Brenta dr̃: nam ostia Padi Plin.describens ait,Pars eorum,& proximum portum facit Brundulũ,sicut Edronẽ Meduaci duo, & fossa Clodia. Strabo scribit, Medoacum vocari portum,& fluuium.Idem, supra Venetos Carnorum,& Meduacorum fuisse gentem tradit. Pli.lib.3.c.16.

MEDVLLA,æ,f.1.[*Midolla*,]מוח moach.Ger. Das marck.*Gal.Moueille, His.Meollo,o tuetano del hueſſe*,]μυελὸς. dicta est,quod in ossib.media sit.Cic.4.Tus. Cum hic feruor tanquam in venis medullisque ĩsederit, tũ existit morbꝰ.Hinc E medullo,q̃ in medullã extraho,

MEDVLLIA,f.1.Latij oppidum fuit,Albanorum opus. Pli.

MEDVLLINA,f.1.*μεδυλλῖνα*: Plutarcho puellæ cuiusdam Romanæ nomen, quę a patre in tenebris vitium passa, cũ ex detracto ei anulo stupri auctorem agnouisset, capillis eum ad aram pertraxit, patremq; primum,deinde seipsam interfecit. Plut. in paralellis.

MEDVLLITVS,p.c.ẽ *μυελιτῶν*.adu.ex ipsis medullis,vel vsq.ad medullas. Varro:Medullitus Aquiloniam seruat frigedinem.Per trãsationẽ significat intimè,vel ex intimo affectu,[*Sommamente.*] Pla. in Most.Vt videas eam medullitus me amare.

MEDVSA,p.p.f.1.[*Meduſa*.G.Ein tochter Phorci, welcher Minerua ir schõ haar in schlangẽ vervandlet hatt,]μέδουσα.fuit filia Phorci ex Ceto marina belua,q̃ vna cum duab.sororib. Euryale & Ste-

nione

nione Gorgadas insulas in Oceano Aethiopico tenuisse feruntur. Vnde & Gorgonides appellantur. Hęc cum esset insigni forma, & habuit inter alia decoris spectabilia crines proxime ad auri colorẽ accedentes, quorum splendore captus Neptunus, in Minęruæ templo cum ea concubuit: ex eo concubitu postea natus est Pegasus equus. Quã iniuriam Minerua graui, & iniquo animo ferens, Medusæ crines, quibus maximè amatori suo placuerat, in angues mutauit, deditq. vt oẽs eã aspicientes in lapides verterentur. Quãobrẽ cum nemo tã immane mostrum intueri posset, Perseus Iouis & Danaes filius. Mercurii talarib. & falcato ense accepto, Palladis ité scuto, vt ære repercussã effigiem eius videre impunè posset, ex improuiso, cum ipsa, angueśq. sopiti essent, adortus, peremit & in patriam rediens, cum eiusdem caput secum deferret, contigit, vt guttæ sanguinis decidẽtes per solitudines Africę mutarẽtur in serpentes. Vide Lucr. li. 9. Squallebant latè Phorcinidos arua Medusæ. Inde Meduseus, Medusæa, meduseum. Videẽ dictione Pegas⁹.

Medvsa, f. 1. μέδουσα. a quibusdam appellatur herba ea, quam Romani Veneriã, siue Lanceolam, Dioscor. λογχίτιν, appellauit. Habet hæc herba florẽ inuerso pileolo simulem, qui theatralis laruę, & histrionicæ personæ formam refert: ex cuius medio quasi ex aperto & hiante ore, se profert quædam quasi lingua cãdido colore. Ob quam caussam, & Medusam appellarunt, a Gorgonis abscisi capitis similitudine. Nam etiam hodie in antiquis monumẽtis Medusæ caput ita effictum videmus, vt quam maximè potest aperto ore linguam exerat. Vide Marcellum in Dioscor.

Megabyzi, m. 2. μεγάβυζοι. siue Megalobysi, dicebant Ephesiæ Dianæ sacerdotes, quos Eunuchos eẽ oportebat: vnde & ꝓ ibellibus. ac mollib. poni cõsueuerunt, quales sunt spadones. Quin. li. 5. c. 12.

Megæra, f. 1. μέγαιρα, furia infernalis: nam μισέω, odi, siue inuideo Latinè notat. Clau. Surgit tristi de sede Megæra.

Megalivm, n. 2. μεγαλεῖον. Vnguentum a magnificẽtia sic appellatũ, eo ꝙ excussent Thelinũ ante se cãtatissimũ; alij a Megaleo inuentore dictũ malunt. Vide Dioscor. l. 1. c. 6. & Hermolaum in Pli.

Megalesia, ōrũ, n. 2. μεγαλήσια. dies dicatus Magnæ matri Deorũ. Ludi quoq. qui celebrantur ante templum in ipso magnæ matris Deũ cõspectu, Megalesia, siue Megalẽsia dicebantur, & ludi Megalenses. Liu. li. 2. M. Brutus ædem magnæ matris Deum in Palatio dedicauit, & Ludos ob eam dedicationem factos, Megalesia appellauit. Ci. de Aruisp. resp. Quid de illis ludis loquar, quos in Palatio nostri maiores ante templum in ipso Matris magnæ conspectu Megalensibus fieri, celebrarique voluerunt.

Megalopolis, f. 3. μεγαλόπολις. Arcadię vrbs, post Leuctricũ bellũ condita, q̃ dimidia sui parte Orestia vocabatur, ab Orestis aduentu. Ex hoc oppido ortum traxerunt Cercidas, pręstãtissimus legislator, Aegetias Peripateticus Theophrasti discipulus, Aęsodor⁹, qui de vrbib. scripsit, & Polybius historicus. Megalopolis item Asiæ oppidum fuit, postea Aphrodisias dictum, inter Lycum & Mæandrũ fluuios situm, quod Stephanus Carię attribuit: quãquã in Græcis codicibus Icariam corrupte legatur pro Caria. Tertia eiusdem nominis ciuitas in Iberia collocatur ab eodem Steph.

Megara, p. c. f. 1. μέγαρα. vrbs Achaiæ in confinio Atticæ, & Peloponesi, patria Euclidis geometræ, ita dicta a Megareo Apollinis filio. Huius vrbis meminit Plin. li. 4. c. 7. & Ser. Sulpitius ad Ci. l. 4. ep. Pro eodem dicimus Megara, orum, plurali num. Pl. l. 16. c. 39. Megaris diu stetit oleaster in foro Col. l. 10. Iam Megaris veniant genitalia semina bulbi. Hinc deducitur adiectiuum, Megarus, a, um. Vir. 3. Aen. Pantagiam, Megarosq. sinus. Est item Megara, montis nomẽ in Sicilia apibus abundantis, qui vrbẽ habet eiusdẽ nois in radice sitam. Fuit pręterea hoc noĩe filia Creontis, & vxor Herculis.

Megaris, ridis, p. c. f. 3. μεγάρις. regio Achaiæ, in confinio Atticę, & Peloponnesi, ita dicta a Megaris præcipua eius tractus vrbe. Plin. li. 4. c. 7. Attingit Isthmum parte sui, quę Megaris appellatur, a colonia Megara. Est pręterea Megaris insulæ nomẽ inter Neapolim, & Pausilypum sita, teste Pli. lib. 3. c. 6.

Meges, m. 3. μέγης. vnus fuit ex Græcorum principibus, qui ad Troiam profecti sunt. Hom. in Catal. nauium. Fuit etiam Meges chirurgus nobilis, de quo Celsus.

† Megistanes. [*Personaggi grandi.* Ge. Dio fur nembsten) μεγιστάνες. dicuntur proceres & primates, nam μέγιστος dicitur maximus. Cur. Tacit.]

Mehercvle, [*Per Dio,*] μὰ Δία, νὴ τὸν Ἡρακλέα. iurandi aduerb. Idem significans, quod per Herculem. Cic. Att. l. 14. Epistola tua gratissima fuit mihi & Tullię, & mehercule mihi. Dicimus & Hercules, in eadem significatione. Festus; Mecastor, & Mehercules, iusiurandum erat, quasi diceretur, Ita me Castor, ita me Hercules, vt subaudiatur, iuuet. Cic. in Ora. Et Pomeridianas quadrigas, quã posmeridianas libentius dixerim, & mehercule, quam Mohercules.

Mei, tui, sui. Cic. Postu. Qui fletu sim desiderium mei renouaret.

Meio, meis, n. 3. [*Orinare,* משחכו bischtin. Ger. Bruntzen, Seychen. G. *Pissen, vriner. Hisp. Mear, orinare,*] μείω. tertiæ coniugationis, vrinã emitto. Diomedes præteritũ quidẽ ꝓpriũ, Mei, esse dicit, sed Minutius in viu. Pers. Sat. 7. Sacer est, pueri, locus, extrã Meiite. Mart. 3. Minxisti currente semel Paulino cauna. Iuu. Sat. 1. Cuiusnã

ad effigiẽ non tãn meiere fas est. Micturi in supino. Hora. 1. Ser. Sat. 8. Veniat micturn, atq. cacatum Iulius. Mula meiens. Catullus.

Mel, huius mellis, n. 3. [*Melle,* דְּבַשׁ debasch. Ger. Honig. G. *Miel. Hispan. Miel,*] a Græco μέλι. notæ significationis est. Virg. 4. Georg. Dulcia mella premes. Ci. de Senect. Villa abũdat lacte, caseo, melle. Sunt q̃ dicant mel esse celi sudorem, alij siderũ salinã, alij purgantis se aeris succũ. Cõstat sanè ex aere decidere siderum maximè exortu, sublucanis temporib. vnde sub primã aurorã folia arborũ melle roscida inueniunt. Mel vernũ, & Anthinũ, mel æstiuum, vocatur ὠρατίον: mel qd̃ ꝑ se fluxit, Aceton vocat, q̃ sine retrimẽto sit. Mel siluestre, Ericeum ab Erica frutice, quam & gisarum nominant, folia habet tamariscifolia. Acraton, mel purum, atq. integrum, quod neque acescere cœpit, nec vllum passum est vitium. Plin. li. 11. cap. 14.

Melanathrvm, n. 2. μελάνθριον. herba, alio nomine Parthenium, chamemelo adeo similis, vt pro ea sæpe fallat legentem, Dios. li. 3.

Melaena, f. 1. μέλαινα. insula in ostio maris Adriatici, alio nomine Corcyra, vt docet Pl. l. & c. 26. Stat. li. 12. Theb. Viridisq; Melęna.

Melaenæ, f. 1. μέλαιναι. oppidum in Arcadia, a Melanæo Lycaonis filio conditum, inter Heræam, & Megalopolim. Plin. Melanæã vocat, lib. 4. c. 6. Steph. Melenas.

Melampelos, p. c. f. 3. μελάμπελος, herba, alio nomine Helxine: quidam ex Latinis Vitem nigram appellant. Dios. lib. 4.

Melampodion, n. 2. μελαμπόδιον. genus nigri hellebori, ita dictum a Melampode quodam, qui eo vti in diuinationibus solebat: vel a pastore eiusdem nominis, qui primus hanc herbam inuenisse dicitur, dum capras eo purgari animaduertit. Plin. li. 25. c. 5.

Melampvs, m. 2. μέλαμπους. Amythaonis Argiui, & Dorippes filius, teste Homero Odys. lib. 15. Nomen autem accepisse fertur, quod mater infantem exposuerat toto corpore tectum, præterquam pedibus, qui a sole atro colore attracto, nomini causam dederunt. Augurio claruit. Vir. l. 3. Geor. Amythaoniusq. Melampus. Is Prœti filias furentes sanauit.

Melamphyllon, n. 2. μελάμφυλλον. mons in Thracia. Pli. li. 4. c. 11.

Melamphyllvs, f. 1. μελάμφυλλος. insula Ioniæ adiacẽs ante Ephesum, notiori nomine Samus appellata. Plin. lib. 5. cap. 31. & Strab. lib. 14.

Mvlampyros, m. 2. μελάμπυρος. herba in segetib. nascens, teste Theophrasto, alias Myagros appellata. Latinè sonat frumẽtum nigrũ.

* Melanchætes, m. 3. canis nomen apud Ouid. 3. Metam.

Melancholicvs, a, vm. 1. 2. [*Melancolico.* G. voll schwartzer gallen oder Schwartzgebluet,] qui nigra bile plurimum abundat. Cic. 1. Tus. Aristoteles ait omnes ingeniosos melancholicos esse.

* Melanchlani, m. 2. Scythiæ populi, a nigris vestibus ita dicti.

† Melancholia, æ. μελαγχολία [*Manincoma*] Latinè atra bilis dicitur, quæ sæpe homines in furorem agit. Cic. 3. Tusc. Melancholiæ varias species, vide apud Galen. in Tract. de Atra bile.]

Melancoryphvs μελαγκόρυφος. auis, quę & Ficedula dicitur, quod κορυφὴν μέλαιναν, id est, verticem nigrum habeat. Latinè Atricapillam dicere possumus. Plin. lib. 37. c. 8.

Melanæ, f. 1. μέλαναι. Steph. oppidum in Arcadia. Pli. lib. 4. cap. 6.

Melanion, n. 2. μελάνιον. dios subnigri coloris, Latinè Violam nigrã possumus interpretari.

† Melanorrhizon, μελανόῤῥιζον. herba, quam alio nomine veratrum nigrum appellant. Dioscor. lib. 4.]

† Melanteria, μελαντηρία. atramentum metallicum appellatur.]

† Melanthion, μελάνθιον. herba, seu potius frutex pusillus, a seminis nigredine nomen habens, Plin. Gith, appellat alij Melaspermion. Officinæ Nigellam uocant.]

Melanvrvs, m. 2. μελάνουρος. piscis saxatilis, nigricantẽ hñs caudam penultima huius dictionis producit, cũ apud Græcos scribatur ου diph. Lippius in 3. Oppia. Haud facili paruus Melanurus fallit arte. Ennius tñ cõtra orthographiæ rõnẽ, penultimã corripuit, primãq. q̃ e, scribit, dicẽter ꝓduxit ĩ hoc versũ: Melanurũ, turdũ, merulã, tumbrãq. marinã. Est pterea Melanurus serpentis genus, præcipue in Libya, & Arabia nascẽs, vipera minor, sed ad inferẽdã pernicie multo velocius. Morsi ab eo siti torquent, immodicèq. bibentes sibi necem inferunt. Cauda lineis duab nigris distinguitur (vnde & nomẽ accepit) corpore reliquo albicãte. Vide Cel. li. 34. c. 63.

Melanyon, m. 3. μελάνιον. dictus Hippomenes, quod pomis certamen confecerit, ἀπὸ τῶν μήλων, hoc est, a malis, & ἀνύω, perficio. Alij per iota scribere malunt Melanion, putantq. compositum esse a nomine μῆλον, & verbo ἀνίημι, vt Melanion dicatur, quasi mala è manu emittens. Hippomenes enim cum Atalanta cursu certaturus, a Venere mala aliquot aurea accepit, quæ inter currendum emissus Atalantam ijs colligendis occupatã interim præuerteret.

Melappivm, n. 2. mali genus, ita dictum ab Appij mali similitudine. Plin. lib. 15. c. 14.

Melas, m. 3. μέλας. multorũ fluuiorũ nomen: nã vnus e[illegible] Mygdonia, ostendere vt Ou. l. 2. Met Mygdoniusq. Melas. [illegible]hũ nauigabilẽ etiã in Cilicia, & ipsius terminum. 1. qui Ciliciã a Pãphylia diuidat, scribit Pli. l. 5. c. 25. Alium itẽ in Thracia collocat idem Pl. l. 4. c. 11. Item alium in Bœotia, qui a Parnasso profluens, Mine-

ne

tur facet dicitur a poetis,quia ripæ eius oliuis sint refertæ.Stat.lib. 7.Theb.Palladiusq Melas.Is vnus omniū Græciæ fluuiorū ab ipso fonte nauigabilis est,atq.circa sōlstitiū æstiuū,ut Nilus,stata accipiens incrementa,nec longius excurrit,sed in lacus & cuniculos delapsus, modica sui parte Cephisō infunditur. Huius fluminis aquas oues nigras efficere scribit Pl.l.1.c.103.Eius etiam meminit Her.li.7.Postremò alium esse in Sicilia,ostēdere videtur Ou.Fast. lib.4.cum de fluminibus,& de locis Siciliæ,quæ peragrauerat Ceres.loquens ait;Sacratumque Melan, pascua læta boum.

Meleager,m.2.& Meleagrus,p p.μελεαγρος.Suidæ.Oenei Calydoniæ regis filius ex Althæa coniuge, quo recens nato, visa sibi est mater tres Parcas igni assidētes videre,manuq. stipitē tenentes,equalē puero cū stipite uitā assignare. Recedentib.itaq. Parcis,Althęa extinctū stipitē diligētissimè asseruauit.Adultò deinde Meleagro,cū spreta ab Oeneo Diana,immensæ magnitudinis aprū immisisset,q̄ oēm regionē latè vastabat,Meleager collecta robustissimorū iuuenū manu,aprū interfecit,caputq.eius Atalāte,Iasij Argiuorū regis filiæ,q̄ prima aprū vulnerauerat, velut partem spolij dedit.Qd cū auunculi sui Pleusippus,& Toxeus vi puellæ auferre conarent,vtrumq.occidit;nunciata itaq.fratrū morte,Althæa doloris impatientia in furorem versa,fatalem illū stipitem in ignem cōiecit,quo exusto, Meleager ēt exustis intus intestinis omnibus cōsumptus est.Nominis huius nominatiuus tripliciter effert.Meleager,Meleagrus,& Græco more,Meleagros.Ou.6 Met.Nec tñ illa sui successu lætior ictus Quā Meleager erat. Ibidem. Inscius, atq.absens tlāma Meleagrus eodem Vritur.Et paulo ante;Donec Meleagros,& vna Lecta manus iuuenū caluere cupidine laudis.

Meleagrea,f.1. Calydon vrbs dī,quia Meleager in ea imperauit.

Meleagrides,f.3.[*Gallinæ d'India.*Ge.Indianische huener.G. *Gelines d'Afrique.*Hi.*Gallinas moriscas.*]μελεαγρίδες.Gallinę Africanæ sunt,quas vulgus Indicas gallinas vocat.Has Ou.l.8.Met.fabulat,Meleagri sorores fuisse, doloris impatientia, quem ex morte fratris cōceperāt,in has aues cōuersas.Pl.li.10.c.16.Simili mō pugnāt Meleagrides in Bęotia Africæ, hoc est, gallinarū genus gibberū,varijs cōspersū plumis. Varr.li.3. de re rust.Gallinæ Africanæ sunt grādes, variæ,gibberæ, quas μελεαγρίδας appellāt Græci. Hę nouissime in triclinium ganearium introierunt è culina,pp fastidium hominum.Vide quæ in dictione Gallina annotauimus.

Meles,etis,p.p.m.3.μέλης.fluuius Ioniæ,Smyrnam alluens,ad cuius ripas natus fertur Homerus.Pli.li.5.c.29.Strab. lib.12.

Melesigenes,m.3.[*Homero.*G.Der hochgeacht Poet Homerus.] p, c.μελησιγένης.nomen ꝓprium poetarum principis,q̄ postea a cęcitate dictus est Homerus.Melesigenes autem appellatus,vt refert ī vita eius Herodotus,a Melete fluuio,ad cuius ripas natꝰ creditur.

Melia,f.1.μελία Græcis dicitur arbor,quam Latini fraxinum vocant. Vide Ruellium li.1.c.82.Est & Melia Cariæ oppidum,apud Hecatæum lib. 1.Genealog.

Melia,f. 1. μελίαγρα. terræ genus est Eretrię cinereę non dissimile, quodq. digitis cōfricatum iucundorem reddit trito punici simile. Pli.Melinum vocat,nomine deducto a Melo insula, vna Sporadum,vnde adūcti solet.

Meliboea,f.1.μελίβοια. Steph. vrbs Magnesiæ,quæ est Græciæ regio annexa Thessalię,teste Pl.li.4 c 9,Patria Philoctetæ Pęātis filij,a quo Meliboeus,a,um.Item Meliboeus nomen Pastoris,ab eo, quod boum curam habeat.

Melicertis,idis,p.p.f.3.μελικρὶς abscessus speciei est ex pituitæ fluxu geniti,qui humorem in se continet,mellis & crassitudinem, & colorem referentem. Cel.li.5. hoc abscessus genus . μελικρὶς vocari asserit,nomine sumpto a fauo , cuius similitudinem refert.

Melicerta,siue Melicertes.μελικέρτης.Inus & Athamātis Thebarum regis filiꝰ,cū quo mater,cū virū videret furere,ī mare se precipitauit, amboq; Deorū miseratione ī numina marina sunt cōmutati:Ino quidem in Leucotheā,q̄ & Matutā matrem vocant.Melicerta uero in Palęmonē,quē Latini Portumū vocāt.Vide Matuta.

Melichros,m.2 μελίχρως.gemma est mellei coloris , vnde & nomen habet.Plin.lib.37.c.11.

Melichrysos,m.2.μελίχρυσος.gemma quę ex India mittitur,quasi per aurum syncero melle translucente. Plin.lib.37.c.9.

† **Melicraton**,μελίκρατον. potus est confectus ex aqua & melle, qui à Latinis dicitur Aqua mulsa.]

Melicvs,a,um,p.c.o.1.2.*Musico*]μελικός.idē q̄ musicus,a Greco melos.q̄ carmē,siue cantū significat.Vnde poetæ Lyrici,melici dicti. Ausonius: Tu melicos lyricosq. modos.Ci.de Opt.gen. Ora.

Melicæ,gallinæ,f.1.teste.Col.lib.8.ca. 2. vulgò appellatæ sunt,quę medicę dici debuerant .

Melgine,f.1.μελγινη.insula maris Adriatici, ante Dalmatiam sita.Ptol.lib.2.cap.vlt.

Melignis,f.3.μελιγνὶς.insula est Siciliæ adiacēs,vna ex Aeolijs, quæ nomine Lapara dicitur. Pli.li.3.c.9.

Melilotvs,p.p.f.2.μελίλωτος.quasi dulcis & mellea lotos:est herba croco similis,frequens in Campania , quæ quod coronamentis adhiberi solet,Sertula Campana,appellatur a Latinis. Pl. li.21.ca. 21,Ouid.Pars thyma, pars melilotos amant.

Melimela,p.p.n.2.[*Pomi nomen*]μελίμηλα. vtrobiq.q̄ simplex l, cūt poma mustea,siue dulcia,quasi mellea mala: nā μέλι, mel, μῆλον malum significat. Varr.de re rust.li.1.c. 59. Quæ antea mustea vocabant,nunc melimela appellant.Pli.li.15.c.14. Mustea a celēmate mitescendi,quæ nunc Melimela dīt,a sapore melleo.Mart.l.7. Infanti melimela dato,fatuasque marisca. Vide Colum.li.5.c. 10.

Melina,f.1.μηλίνη.vt Fest.ait,genꝰ tibię acutissimi soni.Est & genꝰ vestis,vel a colore,vel a Melo insula,vnde afferebat, sic dicta. Pla. in Epid.Vbi ergo est ī nisi sit,in vidulo,Aut si in melina attulisti.

Melinophagi.m.2.μηλινοφάγοι.Thracię populi,ita dicti,quod panico vescantur.Stephanus.

Melinvm,melini.μήλινον,neu.gen.Apiastrū vocat Var.lib. 3. de re rust.c.16.Est & melinū,vt ait Pl.l.32.c.5,oleū ex flore malorū.Est & vnguentū.Pl.li.13.c.1.Amaracinū in Coo : postea eodē loco pōtū est melinū.Melinū quoq. coloris cādidi species est,a Melo insula,vna Sporadum nomen habens, vbi præstantissimum effodit. Dioscor.li.5. Meliam terram vocat.Pl.li.35.c.6.melinum candidum, & ipsum est optimum in melo insula.In Samo quoq. nascitur, sed eo non vtuntur pictores ,propter nimiam pinguedinem. Plau. in Most.Neque cerussam,neque melinum,neque aliam officiam.

Mellinvs,a,um,o.1.2.[*Di colore di mele*] μελινὸς. quod mellis colorem repręsentat,hoc est,quod medium est inter album, & giluū, quod genus coloris Seruius vocat,Albogiluum.

Melior,ius,o.3.potior,commodior,præstātior,lectior.)(Deterior. [*Migliore*]vt probior.Ci.Att.)Hirtium per me melioré fieri volūt.

Melioresco,is,n.3.[*Diuenir migliore*]βελτιοῦμαι.melior fio.Col.l. 2.c.10.Napus glareosis,fabulosisque aruis melioresci.t,

†**Melioro**,as.meliorem redderet vt,Meliorare agrum i. (vt loquitur Cicero)stercorare.Meliorare proprietatem. Vlpian.]

†**Meliphyllon**,[*Melissa*]μελίφυλλον herba, quæ alio nomine dicitur Apiastrum. Varr.3.de re rust.ca.16. Dicta autem meliphyllon per syncopen , quasi Melisso phyllon.]

Melipontvs,m.2.quē & Medipōtū vocari supra ostendimus, fumis genus est,ꝙ a Catone nō vno in loco numerat inter ea,q̄ necessaria sunt oleū cōficientib.Cat.c.98.Prela extollito,funes,torculos, melipontos, subductarios, aut in carnario, aut in prælo suspēdito.

Melis,huius melis,f.3.μελὶς.animal,quod & Taxus,siue Taxo dicitur,quod sit mellis auiditissimum, & alucarijs semper infestum,in cauernis viuens,asperum,mordaxque,magnitudine vulpis, colore felis.Plin.lib.8.c. 38.

Melissa,f.3.μέλισσα.oppidū Libyæ,cuius incolæ dīt melissęi.Step.

Melissa,f.1.μέλισσα.Melissi Cretensium regis filia,quę vna cum sorore Amalthea Iouem caprino alui lacte . Fuit item huius nominis Nympha,quę mellificium primo inuenit , vnde data est occasio fabulę,Melissam in apem fuisse conuersam.Col.li.9.c.2.Melissa pręterea quædam fuit Periandri Corinthiorum tyranni vxor.Vide Laertium in Vita Periandri.

Melissophyllon,n.2.μελισσόφυλλον. herba est ballotæ similis,quæ & Apiastrū,& Citrago,& Meliphyllū,& Melinum appellatur Galli Melissam vocant.Nomen habet ἀπὸ τῶν μελισσῶν , hoc est,ab apib. quę eo tantopere oblectantur , vt si eo alucaria perungantur, nusquā diffugiant. Vide Col.li.9.c.8.& Varr.de re rust. li.3.c.16.

Melissvs,m.3.μέλισσος.Cretensiū rex antiquissimus,qui primus dijs sacrificauit , cuius filiæ Melisa & Amalthea fuerunt , quę Iouem infantem melle,& lacte caprino aluerunt . Fuit item Melissus grāmaticus, munere datus Mecęnati , & manumissus ab eo. Auctor Tranquillus. Melissus pręterea Samius , Parmenidis auditor, philosophus ciuibus suis carus , quibus præcepta plurima pedit, temp. administrauit,classique in bello præfuit.Apollodorus.

Melita,æ,f.1.vel Melite,es,μελίτη.Vulgo,Malta. insula non procul a Pachyno Siciliæ promontorio.Ou.3.Fast.Fertilis est Melite,parili vicina Cosyrę. Est ād Melitę, siue Melitæ vrbis nomē in hac insula a Carthaginensib.(vt refert Diodorus.) conditæ, tēxtrinis pretiosissimarum vestiū in primis nobilis.Ci.6.Ver. Melita insula est, iudices,satis lato a Sicilia freto, periculosoq. discrimine, in qua est eodem nomine oppidum.

Melitaevs,a,um,o.1. 2. & Melitensis. μελιταῖος. Steph. vt Melitęi catuli,ad fœminarum delicias ex Melita aduecti.Pli.l.3.c.vlt.Melita,vnde Melitęos canes appellari,auctor est Callimachus.

Melitensis,se,o.3.vt Melitensis vestis.Cic.in Ver.Melitensis rosa.

***Melitene**,f.1. regio Cappadocię,prætenta Armeniæ maiori.Plin.

Melites,m.1.μελίτης.gemma sic dicta colore mali cydonei , ꝙ μῆλον κατ' ἐξοχήν.dicitur.Pli.lib.34.c.11.sic ait,Melites mali coloris.

Melitites,nāt.g.p.p.μελιλίτης.genus potionis dulcis,vt ait Pli.li. 14.c.9.factæ ex melle & musto.Est pręterea Melitites,apis cinericei coloris,q̄ attritus, vel cum liquore contusus,liquorem dulcem emittit.Vnde & nomen accepit.Plin.li.36.c.19.Galen.li.9.Simpl.

Melitaea,f.1.μελιτηία. Thessalię oppidum. Stephanus.

Melitvsa,f.1.μελίτουσα.Stephano . Illyrici oppidum,cuius incolę Melitusæi, & Melitulij appellantur.

Melittones,m.3.μελιττῶνες. p.p.aluei , in quibus apes nutriuntur. Varr.de re rust.l.3.c.13.Melittones ita facere oportet.Eadem quidam Mellaria vocant.

Melitvrgvs,m.2.μελιτουργὸς.Latinè Mellarius dicitur,qui mellis opus exercet.Sic enim interpretatur Varr.lib.3.de re ruſt.

Melitvs,m.2.μέλητος,nomen alterius ex accuſatoribus Socratis.

Melivm,n.2.μέλιον.herba eſt in aquis & locis vliginoſis naſcens,ſemen habens lini ſemini non diſſimile,aliquanto tñ maius,& firmius,& præ liuore ſplendens.Alio nomine Satyriõ rubeis appellatur.Vim habere creditur incendendi ad libidinem,Dioſc.lib.3.

Melivs,[*Melio*]Cic.de Finib.Nullam vim eſſe exiſtimauit ad melius viuendum.

†Melivscvlvs,dimin.à Melior.Colum.l.9.c.3,Cologis meliuſculi. Hîc Meliuſculè,adu.Ci.ad At.Meliuſculè Lẽtulo eẽ,ſcriptũ erat.]

*Melizandrvs,m.2.Poeta Mileſius,qui Lapitharum,& Centaurorum bellum ſcripſit.Aelia. de varia hiſtoria.

Melizomvm,p.p.n.2.μελίζωμον.condimẽtum quoddam vocat Apicius,ex mellis deſpumati mixtura confectum.

Mellaria,æ,f.1.oppidum Hiſp. in tractu Bætico, Pomponij Melæ patria,vt ipſe teſtatur Geographiæ ſuæ lib.2.

Mellarivs,rij,m.2.ſubſtantiuum.μελιτουργὸς.qui mellis opus exercet.Varr.lib.3.de re ruſt.c.16.

Mellarivs,a,um,o.1.2.μελιτουργικὸς,quod ad mel pertinet.Pl.lib. 21.c.14.Vaſa mellaria. Mellariũ ſubſtantiuum.vide Melittones.

Mellatio,onis,f.3.μελίτωσις,mellis vindemia,cum mel eximitur. Plin.lib.12.c.16.Hæc mellatio fine vindemiæ,& Vergiliarum occaſu,Id.Nouemb.ferè includitur.

Mellacivm,n.1.ἕψημα.muſtum ad mediam partem decoctum,q Sapam appellamus,vt inquit Nonius.

Mellevs,a,um,o.1.2.[*Del mele,ſoeue.*Ger.Das von honig iſt,honigſueß.*Gal.De miel,ou luy reſſemblant.Hiſp.Coſa de materia de miel,*] μελίτινος,quod ex melle eſt,vel mellis dulcedinem refert,vt Melleus ſapor,apud Plin.lib.15.c.14.Per translationem vocem melleã dicimus,pro ſuaui,& auditu jucunda.

Mellicvlvm,li,n.2.dim.blandientis.μελίτιον.Pla.Caſ.Meum corculum,melliculum.Idem Cur.Oriundum melliculo dulci meo.

Mellifer,ra,rum,o.1.2.μελιτοφόρος.ferens mel.Ou.15.Met.Mellifera rum apium ſine membris corpora naſci.

Mellifico,as,n.1.[*Far mele.*Ger.Honig machen.*Gal.Faire du miel. Hiſ.Hazer miel las abexas,*]μελιτοιῶ.mel facio.Vir.in quodam Epigrammate:Sic vos non vobis mellificatis apes.

Mellificivm,cij,n.2.μελιτοποίησις.mellis factio.Var.de re ruſt.li. 3.c.16.optimum ad mellificium thymũ. Col.li.9.c.12.Apes magis mellificij,quam fœtibus ſtudent.

Mellificvs,a,um,o.1.2.μελιτοποιικὸς.Col.lib.8.Ab opere mellifico euocatæ apes.Idem Mellificatio.μελιτοποίησις.

Melliflvvs,a,um,o.1.2.μελίρρους.ex quo fluit mel,vel fluere videt, hoc eſt,dulce,iucundum,ut Melliflua oratio.

Melligenvs,a,um,o.g.o.1.2.μελιγενὴς.quod eſt eiuſdem generis cũ melle.Pli.lib.16.c.7.pilulam melligeni ſucci,hoc eſt,eiuſdem ſucci,cuius eſt mel ipſum.

Melligo,inis,p.p.ἐξημέλιτημα.ſuccus è lacrymis arborum,ſiue florũ,quẽ apes deuorãt,poſtea ad alueos regreſſæ euomunt,operaq; componunt.Ponitur & pro quocunq.ſucco floreſcentis fructus adhuc atq; imaturi. Pli.lib.12.c.27.In prima lanugine demittitur vuæ ſuæque melligo.

Mellilvs,a,um,o.1.2.μελλίδιος,dim.à Melleus.Pl.Caſ.Mea vita, mea mellilla.Quanquam non abſurde fortaſſis mellilla ibi,intelligere poſſimus a nomine mel,vt Mea mellilla,plurali num.dictum intelligamus,pro mea mella,uel meæ deliciæ.

Mellitvs,a,um,o.1.2.p.p.[*Melato.*Ger.Mit honig angemächt oder vermiſcht.*Gal.Paſt de meſlou doux comme miel.Hiſp.Coſa dulce como miel*]μελίκρατος,μελίκρητος.melle conditũ,ut Placẽtę mellitæ. Hora.1.Ep.10.Pane e[illegible]a mellitis potiore placẽtis.Pl.li.36.c.19.Succum mellitum. Var.3.de re ruſt.cap.16.Faui melliti intus ponendi Mellitus puer[*Gentile*]pro ſuauis,& iucundo.Ci.ad Att.li.1.Tũ requietis habeo,quantum cum vxore,& filiola,& mellito Cicerone conſumitur.Catu.ad Iuuencium;Mellitos oculos tuos Iuuẽci.&c.

Mellona,æ,f.1.mellis Dea à Romanis putabatur.

Melo,m.3.nomen fluuij,qui & Nilus & Geon appellatus eſt. Auſo. in Aenigmate:Melonis albam paginam.

Melocarvs,m.2.Ger.urbs,apud Proc.li.2.c.11.vulgo Koburg.

Melocarpvs,i,n.2.μελόκαρπος.herba eſt,quæ alio nomine Ariſtolochia longa appellatur.Dioſc.lib.3.c.4.

Melodes,p.p.n.3.μελῳδὸς.accipitur pro Melico dulcia carmina cantante.Sidon.Proculus melodes inſonare pulſibus.

Melodia,æ,f.1.[*Melodie,*מרר zemirah.G.Ein lieblich oder ſueß geſang.*Gal.Melodie doux chant.Hiſp.Canto dulce.*] μελῳδία.cum accentu in pe.dulcis cantus ſiue melleus.

Melolontha,μελόλονθη.ſcarabæi genus eſt,colore viridi naſcens.

Melomeli,is,n.3.μηλόμελι.confectio quędam ex malis cydoneis melle obrutis in lagena.Vide Col.lib.12.c.45.& Dioſc.lib.5.

Melones,m.3.[*Meloni*]a Palladio dñr,q ex gñe peponũ ad malorũ rotũditatẽ accrẽdit:a q buſilã facto ex melle,& pepone nomine, melopepones appellantur.μηλοπέπονες.fructus ex genere peponũ qui mali figuram rotunditate imitantur. Pallad.Meloncs vocat.

Melos,[*Melodia.*מרר zemirah.G.Der lieblich tõ deß geſangs.*Gal. Douceur de chant.Hiſ.El canto dulce,*] μέλος,ge.neu.& indeclinabilẽ eſt,aut certè defectiuũ mã geniriũ,& datiũ ſingulares,rotumq; pluralẽ nu.apud Lat.non hẽt. Ablatiuo Melo uſus eſt Lactantius in Hymno de reſurrectione dominica:Fitq.repercuſſo dulci rotatu melo. Apud Græcos declinat,τὸ μέλος,τοῦμέλους.Eſt autẽ Melos cantus ſuauitas, ex apta uocis modulatione, & flexu procedens; Perſius in Prœmio Satyrarum:Comos poetas, & poetridas picis Gãtare credas Pegaſeũ melos.Hinc multa deriuant,de quib.mox;

Melos,f.3.Inſula eſt Cretæ adiacens,una Sporadum,& vrbs in eadẽ inſula.Strab.Melos inſula inter Cretam,Peloponneſumque interuallo æquali ſita,a Peloponneſo promontorium Scyllæum,a Creta Dictynnæum habens.

†Melota,æ,& Melote,es.μηλωτὴ.p.p. dici poteſt pellis ouina vna cum lana corpori detracta,μῆλον enim Græcis dicitur ouis.]

Melotervm,n.2.μήλωθρον.herba eſt,quæ vitis alba appellatur.Dioſcor.lib.4.

Melpomene,p.c.f.1.μελπομένη.vna ex Muſis,tragediarum inuẽtrix, a modulãdo nomen trahens.Vir.de Muſarum inuentis:Melpomene tragico proclamat mœſta boatu. Vide Muſa.

Membliarvs,f.2.μεμβλίαρος.inſula eſt maris Aegæi,vna Sporadũ, non procul a Thera,& Anaphe.Plin.lib.4.c.12.

Membrana,æ,f.2,διφθέρα.pellis exterior,q membra tegit,ꝙꝙ generaliter pro quauis tenuiore pellicula accipiatur,in quacunq. parte animalis ſita.Cic.2.de Nat.Deor.Membranis tenuiſſimis veſtiuit.In ligno quoque membrana eſt.Plin.lib.13.de tilia:Inter corticẽ,& lignum tenues tunicas multiplici membrana. Membrana ẽt dñr chartæ Pergamenæ,quod de animalium mẽbris ſint detractę. Earum vſus Pergami,regnante Eumene,inchoauit magnamq; earum vim Rex Attalus Romam miſit,vt penuria chartæ pellib. pẽſarent.Qu.lib.10.c.3.Niſi forte vſus infirmior mẽbranarũ potius vſum exiget.Pli.li.7.c.21.In nuce incluſam Iliada,Homeri carmẽ in membrana ſcriptũ,tradidit Cic.Mar.li.1.Hos eme,quos arctat breuibus membrana tabellis.Hor.de Arte. Differt autem charta a membrana,quod mẽbranæ pellicęæ ſunt,& Pergami primum inuẽtę,vnde & Pergamenę ſunt appellatæ.Chartæ autem ex papyro olim in Aegypto fiebant,vt Pl.oſtendit. Apud nos de centonibus cẽto quodam modo maceratis,& glutino concretis formantur.

Membranacevs,a,um,o.1.2.ſimilitudinẽ mẽbranæ habens.Pl.li.6. c.31.Quibuſdam cortex membranaceus,vt viti. Idem li.10.c.61.

Membranevs,a,um,o.1.2.μεμβρανώδης.quod ex membranis eſt.Vlp. l.Librorum appellatione.ff.de leg.3.In codicibus membraneis.

Membranvla,æ,f.1.diminutiuum.Cic.Att.libr.4.Iiſque imperes, vt ſumant membranulam.

Membrari,or,1.e,διφθεροῦσθαι.ſignificat per membra formari:quo uerbo utitur Cenſorinus in lib.de Die Natali.

Membratim,[*A membro a membro,a parte a parte.*Ge.Von einem glid zu dem anderen,in ſtucks weiſ.*Gal.Par membres,par pieces. Hiſ.Membro a membro.*] κατὰμέλη.aduer. per membra ſingula. Cic.in Part.Quaſi membratim geſti negotij ſuſpicioſa explicatio. Quinct.lib.9.c.4.Membratim,cæſimque dicendum.

Membrosvs,a,um,o.1.2.μελόδης.qui magnum habet membrum,vt illud in Priapeia:Sed ſi liber hortorum cuſtos membroſior æquo.

Membrvm,bri,n.2.[*Membro.*Ge.Haut vnd fleiſch damit die glider deß leibs vberzogen ſind.Item.Ein iedliches glid.*Gal.Membre.Hiſ. Miembro*]μέλος.propriè dr,cato artus tegens:vnde Membrana ſuperior mẽbris dicit,hoc eſt,pellis ipſa. Silius:Extãt cõſumptis viſu deformia membris. Accipiuntur tamen ẽt membra pro ſingulis corporis partibus,vt manus,pes,auris,mẽbra dicũtur.Ci.3.de Finibus membrorum.i.partium corporis,alia videntur propter corũ vſum a natura eſſe data,vt manus,crura,pedes. Mẽbra principalia ſunt Cor,Cerebrum,Iecur.Quo autẽ differant mẽbra ab Artubus,vide in dictione Artus. Sumitur ẽt membrum pro parte rei inanimatæ.Pli.in epiſ.17.li.2.Adhæret dormitorium membrum. Hoc eſt pars domus,quieti corporum dicata.Ci.1.de Na.Deo.omnia membra tam facillimè noſcuntur,quũ totæ quęſtiones ſcribẽdo explicantur.Columella præterea,& Apuleius partẽ domus mẽbrum nominãt.Et Vlp.de manumiſſionibus:Quæri,inquit,poteſt, ſi fabris duobus vel pictorib.templum,vel membrum depictum eſſet.Membrum abſolutè,ponitur pro virili membro,[*Membro virile.*] Apuleius:Steterunt membra,quæ iacebant antea. Membra præterea in Oratione dicũtur partes periodi,quæ Græci κῶλα vocant;eaq; rurſus diuiduntur in inciſa,quæ illi κόμματα dicũt.Auctor ad Herennium,Membrum omnis appellatur res breuiter abſoluta ſine totius ſententiæ demonſtratione,quæ denuo alio membro orationis excipitur. Sumitur pro parte,cum ad inanimata trãſfertur. A Membrum fiunt adiectiua Bimembris, Trimembris, Quadrimembris, hoc eſt,duarum,trium,quatuor partium.

Memini,miſti,n.def.[*Memoria teneo,memoria repeto,commemoro.* [*Recordarſe*[illegible].G.Ich bin eingedenckt.*Gal.Se ſouuenir,auoir memoire.Hiſ.Recordarſe,*]μέμνημαι.a Meno,antiquo uerbo fit,quo veteres vſi ſunt pro recordor,& in mentẽ reuoco,a quo prima ſyllaba geminata,fit præteritũ Memini,ſicut a Pungo Pupugi,& q-

διεπτωχεία. mendicatio ipſa, ſiue ipſe mendicus. Plau. in Aul. Iſtos reges memorare nolo, hominum mendicabula.

MENDICIMONIVM, n. 2. πτωχεία, inopia, qua voce vſus eſt verborū in ſignis innouator Laberius, vt refert Nonius.

MENDICITAS, f. 3. πτωχεία. Cic. pro Flac. Conſortes mendicitatis.

MENDICITER, πτωχῶς. idē q̄ miſerè, & tenuiter. Mendicè, aduerb.

MENDICO, as, p. p. n. 1. πτωχεύω, vitę alimenta poſtulo oſtiatim. Iuuen. Sat. 6. Mendicat in aurem. Mendicare ſibi malum, per metaphorā dixit Plau. in Amph.

MENDICANS, p. p. partic. o. 3. Pla. Cap. Decere videatur magis, Me fa. turum ſeruire apud te, Quam illic mendicantem viuere.

†MENDICATIO, f. 3. verb, Senec. Epiſt. 102. Quid ſibi vult tam fœda vitę mendicatio?]

MENDICATVS, p. p. o. 1. 2. aliud participium; vt, Cibo mendicato paſci. Ouid. 6. Triſt.

MENDICVLA, æ. Veſtis genus. Plaut. Epid.

MENDICVLVS, m. 2. dim. Cicero. in Cat. Collectum ex ſenibus deſperatis, ex ageſti luxuria, ex ruſticis mendiculis.

MENDICIVM, n. 2. (inquit Feſtus) dici putant velum, quod in prora ponitur.

MENDICVS, p. p. m. 2. [*mendico, pittocco,* יבון ebion רש raſch. German. Ein bettler. *G. mendicant, qui demande l'aumoſne. Hiſ. mendigo, el que pide mendigando,*] πτωχός. qui victum oſtiarium quæritat. Et, vt refert Feſtus, Verrius dictum putat à mente, quod mentem eius fefellerit fortuna: vel à medendo, quod precetur omnes, vt vitæ ſuę medeantur cibo: vel quod manum indicet. Cic. 5. Tuſ. Paupertas ſi malum eſt, mendicus beatus eſſe non poteſt, quamuis ſit ſapiens.

MENDICISSIMVS, o. 1. 2. pro pauperrimo. Cic. pro Mur. Solos ſapientes eſſe, ſi diſtorciſſimi ſint, formoſos; ſi mendiciſſimi, diuites. Interdum accipitur pro infirmo, & imbecillo; [*Debile,*] Cic. de Or. Inſtrumentum hoc forenſe, exiguum ſane, ac mendiciſſimum eſt.

MENDOSE, [*Scorrettamente.* Germ. Falſchlich, vnfleiſſiglich, mit vil faelen. *Gal. Auec beaucoup de fautes. Hiſp. Mentirosamente, con muchas erradas,*] ideſt, incorrectè, inemendatè. Cic. ad Q. Fra. li. 3. Latini libri mendosè & ſcribuntur, & ueneunt. Idē 1. de Inu. Ars mē doſiſſimè ſcripta. Perſ. Sat. 5. Mendosè colligis.

MENDOSVS, 2, um, o. 1. 2. [*Scorretto,* מחוק mehukkaſch. G. Voll faelē. *Gal. Incorrect, plein de fautes. Hiſ. Coſa llena de mentiras y erradas,*] erroribus plenum: vt, Exemplar mendoſum, apud Pli. in Epiſt. & Cic. 4. Ver. In Verrutij nomine certo ex loco mēdoſus eſſet. Idē de Cla. Or. Ponitur quādoq. pro vitioſo, [*Vitioſo,*] Ou. 2. Am. Nō ego mendoſos auſim defendere mores, Hor. in Ser. Mēdoſa eſt natura.

MENDVM, n. 2. Vide menda.

MENECINA, f. 1. μενεκίνη. vrbs mediterranea Oenotrię, a quo Meneceni, μενεκινάῖοι, & Meneceni populi. Steph.

MENECRATES, m. 3. vt Aelianus ait, Syracuſanus medicus fuit. Alter fuit Comicus poeta de quo Suid.

MENEDEMVS, m. 2. μενέδημος. Philoſophus ex Eretria ciuitate, a quo philoſophi Eretriaci dicti ſunt. Eretria verò in Eubœa eſt, vt inquit Str. l. 9. Hic militiā primo exercuit, poſtea ad Platonem conceſſit, & cum primum ab omnibus ludibrio haberetur, poſtea tanta in admiratione habitus eſt, vt ciuitatis gubernacula ei traderentur. Obijt vitæ ſuæ anno ſeptuageſimo tertio. Fuit & alius Menedemus Lampſacenus, Cynicus, qui in tam prodigioſam venerat ſuperſtitionem, vt ſumpto habitu Furiæ prodiret, dictitans ſe exploratorem ex inferis veniſſe, delaturum dæmonibus mortalium peccata. Laert. Item alius Rhodius, Ariſt. auditor, de quo vide Ariſtotelis iudicium apud Gel. lib. 13. c. 5.

MENELÆETVS, f. 2. μενελαέτος. auis ex Aquilarum genere, minima magnitudine, viribus præcipua, colore nigricans, quę ſola fœtus ſuos alit, frequenſque verſatur in montibus. Vide Plin. libro 10. cap. 3.

MENELAVS, m. 2. μενέλαος. filius Atrei, & Aeropes, vt Homerus tradit, Pliſthenis verò, vt Heſiodus, & frater Agamēnonis, rex Spartæ, qui Helenam Iouis, & Ledæ filiam, vxorem habuit: quam cum Paris Priami filius, eo abſente rapuiſſet, omnes totius Græciæ Principes ad bellum conuocauit. Quum Ilium Priami regiam decēnali bello oppugnaſſet, tādem fraude magis, quam viribus expugnauit: atq. ſic egregiam ſuam coniugem recepit, conſcenſaque naui poſt octauum erroris annum, domum redijt.

MENIANA, n. 2. [*Poggioli, veroni,*] ædificia quædam dicta ſunt, à Menio inuentore, qui primus excogitauit hoc ſtructuræ genus, vt tignis extra columnam proiectis, tabuliſq; ſuperpoſitis, ampliataq. columnę ſummitate, pluribus in vna columna ſpectatorib. locus fieret. Vulgo nunc *Podioli, & Lodia* dicuntur. Suet. in Calig.

MENINGES, f. 3. μήνιγγες. membranæ duę, cerebrum circumquaq. cōtingentes, quarū exterior, quæ aduerſus cranij impreſſiones cerebri veluti propugnaculum eſt; & tegumentum, Craſſa, ſiue Dura meninx appellatur: & vulgo Dura mater. Hæc Cranium intus ſuccingit, inter ſe, & alteram meningem tantū relinquens ſpatij, quātum cerebri pulſibus ſatis eſt; eſt aūt hęc cribri ritu perforata, duplicaturq; vt commodius venas muniat, quas in ſe habet ad ſummum capitis verticem aſcendentes. Altera cerebro penitus coniuncta eſt, quę quod tenuiſſimę illæ membranæ, quam in fetu ſecundas vocant, perſimilis ſit, χοριοειδὴς appellatur, vulgo *Pia mater.*

MENINX. f. 3. μήνιγξ. inſula ex aduerſo minoris Africæ (vt li. 5. c. 7. docet Pl.) ſi longitudinē patens xxxv. millia paſſuū, in latitudinē xxv.

MENOSCA, f. 1. μήνοσκα. oppidum Vardulorum in Tarraconenſi Hiſpania, cuius meminit Pli. lib. 4. c. 20. & Ptol. 2. c. 6.

MENOTHARVS, m. 2. μηνόθαρος. fluuius in Mœotim influens. Pl. li. 6. c. 7.

MENS, tis, f. 3. animus, ratio, ſenſus, cōſiliū, intelligentia. cogitatio, vo luntas [*Mente,* שכל dahat. Ge. Der verſtand, vernunfft, das gemuet. G. *Entendement, eſprit, memoire. H. Intēdimēto, o memoria,*] νοῦς. Eſt princeps animæ facultas, quæ & intelligentia a quibuſdam uocatur, qua ſolus homo præditus, ceteris antecellit animantibus, quaque res incorporeas, & ab omni materia abſtractas contemplatur. Hinc fit, vt mentem plerique dictam exiſtiment, quaſi eminentē: ſiue quod inter omnes animæ facultates maximè emineat: ſiue qđ per eā inter animalia plurimum emineamus. Cic. de Sen. Homini ſiue natura, ſiue Deus, nihil mente præſtantius dedit. Lact. libr. 7. primum non idem eſt mēs, & anima: aliud eſt enim, quo viuimus, aliud quō cogitamus. Mens vel augetur, vel minuitur pro ętate, anima in ſtatu ſuo ſemper eſt. Thales Mileſius; Velociſſimū (inqt) omnium, quæ ſunt, eſt mens: nā tantæ celeritatis eſt, vt vno temporis puncto cęlum, maria, terras peruolet. Qui vero animū, & mentem idem eſſe dicunt, falluntur. Cū mens ſit cogitationis, cōſilijq; ſubtilitas quædam, certę rationi conſentanea; Ideo Amentes, & Dementes dicuntur, qui nullo conſilio vtuntur. Animus vero eſt vitæ & voluntatis fundamentum. Plaut. in Ciſt. Nullam mentem animi habeo. Ex quo patet, Mētem eſſe rem diuerſam ab Animo. Alioqui Plautus ineptè dixiſſet, mētem animi. Similiter etiā Ter. in And. Animum, & mentem res diuerſas facit: Mala (inquit) mēs, malus animus. Ponitur quādoque pro voluntate, [*Volontà,*] Vir. 1. Aenei. In primis Regina quietum Accipit in Teucros animū, mentemq; benignam. Cic. lib. 3. Tuſ. Humanus aīus decerptus ex mē te diuina. Ponitur quādoque Mens pro cōſilio. [*Conſiglio,*] Virg. 1. Aen. Noſtram nunc accipe mentem. Qñq; pro animo, [*Animo.*] Cic. 1. de Orat. Defendebam, hac eū mente fuiſſe. Suæ mentis eſſe dicuntur, qui bonam mentem habent. Cic. in Piſ. Hic ſi mētis eſſet ſuæ. Deponere mentem, mentumque in gremijs mimarum, dixit Cic. in Antonium Phil. 3. Hinc Amens, Demens, Vehemens.

MENSA, æ, f. 1. [*Menſa,* שלחן ſchulchan. G. Ein tiſch. *Gal. Table. Hiſp. Menſa enque comemos,*] τράπεζα. eſt, ad quam accumbimus cibum ſumētes: dicta, inquit Varro, quaſi meſa, ideſt, media, qđ iter duos poneretur. Vir. 1. Aen. Pars epulis onerant menſas. Duo autem fuerunt apud Romanos pretioſiſſima menſarū genera, Citrea ſcilicet & Acerna: de quibus apud Mart. lib. 14. Epigr. 2. Oui. 12. Met. Hūc pede cōuulſo menſæ Pellæus acernæ Strauit humi. Ci. 6. Ver. Menſam citream a Lutatio abſtuliſti. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Modo ſit mihi menſa tripes. Quandoque ponitur pro prandio, vel cęna, [*Deſinare, cena.*] Iuu. Sat. 1. Vna comedūt patrimonia mēſæ. Vnde & prīmæ, & ſecundæ menſę, ideſt, primi, & ſecūdi cibi: vulgus introitū, & exitum menſę appellat. Ouid. de Nuce; Poma cadunt menſis non interdicta ſecundis. Cice. ad Att. lib. 14. Secundā menſam, dixit in numero ſingulari. Accipitur etiam Menſa pro abaco nummulariorum, quemadmodum apud Græcos, vnde & ipſi nummularij a Cic. Menſarij vocātur, quos Græci vocant τραπεζίτας. Cic. in Piſo. Stipendiū militibus menſis palam propoſitis numeratum. Ponitur quandoq; pro diſco, ſiue quadra, [*Tagliero,*] qua vtimur in mēſa ad epulas in fruſtula conſcindendas. Vir. 7. Aeneid. Acciſis coget dapib. conſumere menſas. De menſa mittere, id eſt, de ijs, quæ appoſita erant mēſæ. Cic. ad Att. li. 5. Cui tamen Quintus de menſa miſit, illa reiecit. Antiqui mēſam vaſorum quadratam habuerunt, vocaruntq; Vrnarium: de quo uide Var. Fuit & menſa vinaria rotunda, nomine Cylibantium, ἀπὸ τῶν κύλικος. Sic enim Græci calicem vocant. Altera erat quadrata vna columnella ſubnixa. Cartibulum vocabatur. Auctor idem Varr. de Ling. Lat. lib. 4.

MENSARIVS, m. 2. [*Caſſiere, banchiere.* G. Ein wechſler. *Gal. Bāquier, caiſſier, changeur. Hiſp. Banquero, o cambiador,*] qui & Argentarius a Latinis, a Græcis τραπεζίτης, & κολλυβιστὴς, dicitur. Cic. pro Fla. Sine quinque prætorib. tribus queſtoribus, quatuor menſarijs.

MENSIO, onis, f. 3. [*Miſura,* מדה middah ממד memadh. c. Ein maeſſung. *Ga. Meſurement, meſurage. Hi. Obra de medir, medimiento,*] μέτρησις. a Metior, idem quod menſura. Ci. in Ora. Animus auritum nuncio naturalem quandam continet vocum menſionem.

MENSIS, is, m. 3. [*Meſe,* חדש chodeſch. G. Ein monat. *Ga. Mois. Hiſ. El mes,*] μήν. a Metior deducitur, quaſi res numero dierum menſa. Ci. lib. 2. de Nat. Deor. Qui quia menſa ſpatia conficiunt, Menſes nominantur. Macrobius a Græco μήνη, ideſt, a Luna trahit, nam Lunæ curriculo menſis conficitur. Virg. 3. Georg. Totum ex ordine menſem Paſcitur. Menſes in plurali, ſunt mulierum menſtrua. Pli. lib. 21. c. 25. Ciet menſes è vino pota. Hinc Trimeſtris, trium menſium, Bimeſtris, duorum menſium.

†MENSORES, Vide Metior.

MENSTRVA, orū, n. 2. [*Menſtruo, Marcheſe,* נדה niddhah דוה deuoth. G. Die vietwochige Kräckeit der weiber. *Gal. Le flux de ſang, qui*

Sir Thomas Hanmer, Bart. Speaker of the House of Commons, and Chancellor of the Exchequer to Queen Anne, was born at Hanmer in Flintshire, in 1677, and was educated at Westminster School, and Christ Church, Oxford. He was chosen member for Thetford in 1701, and for Suffolk in 1708, and was appointed Speaker of the House of Commons in 1713. He was also made Chancellor of the Exchequer, and a Privy Counsellor. He died in 1746, and was buried in the family vault at Hanmer.

fere semper subest radijs solaribus,a quibus non recedit longius, quam viginti octo gradus. Ideo ab astronomis, στίλβων dicitur, quod est radians. Vnde etiam solatus,& perustus fingitur,quod soli vicinior sit,quam reliquæ stellæ.Cicero libro 3.de Nat. Deo. quinque Mercurios commemorat, Mercurius (inquit) vnus Cœlo patre. Die matre natus, cuius obscenius excitata natura traditur, quòd aspectu Proserpinæ commotus sit. Alter Valētis, & Phoronidis filius,is qui sub terris habetur,idem Throphonius. Tertius, Ioue tertio natus ex Maia,ex quo,& Penelopa natum ferūt.Quartus.Nilo patre,quem Aegyptij nefas habent nominare. Quintus, quem colūt Phœnicæ,qui & Argum dicitur interemisse,ob eāq; causam Aegypto præfuisse,atque Aegyptijs leges,& litteras tradidisse. Hactenus Cic

MERDA,æ,f.1.[*Merda.*] מרחץ tsoah מרחץ tsoah מרחץ aschpoth.Ger. Drec.R.Ga.*Merde,effron.*Hi.*Estier col,mierda,* κόπρος.cibi excrementum quod per secessum egeritur.Hor.lib.1.Ser. Merdis caput inquiner albis Corvorum.

MERDO,as,a.1.χέζω. à quo Permerdo, fœdo & conspurco, Albinus; Pueri omnia permingunt, atque permerdant.Perotus.

MERE,[*Puramente,*]aduerbium,pure.Pla.Truc,Si amoris poculum accepit mere.

MERENDA,æ,f.1.[*Merenda.*]Germa. Das abenteſſen oder abendbrot. *Gal.La reciner,la gouster.Hisp.La merienda del medio dia,*]cibus,auctore Nonio,qui datur post meridiem. Pla. in Most. Vide ne ad merendam quopiam diuorteris. Fest. Merendam antiqui dicebāt pro prandio, quod scilicet medio die caperetur.

MEREO,es,n.2.& Mereor,eris,deponens,indifferenter faciunt præteritum merui, vel meritus sum,[*Meritare.*Ge.Verdienen,beschulden.G.*Meriter,deservir.Hisp.Merecer.*]Et propriè significat aliquid facio,quamobrem aut præmium accipere dignus sum, vel pœnā pati. ἄξιος εἰμί.Et in hac significatione frequentius vtimur verbo deponente,præterquā in præterito, quo indifferenter vtimur. Et tā in bonam partē accipitur,quam in malam. Qu.li.4.c.2.Nam vt optabile est,plus fauoris mereri,sic proximum odij minus.Cic.1. de Nat.Deo.Quid mereas,vt Epicureus esse desinas? Ter.in And. Vnum hoc scio,hanc meritam esse,vt memor esses sui.Quādo vero cum ablatiuo construitur,mediante prepositione De,idem est, q; conferre aliquid boni,vel mali in aliquē,& hoc fere cum altero horum aduerbiorum bene, vel male: vt, Bene mereri de aliquo, [*Far beneficio,*]est aliquid beneficij in aliquē conferre. Vir.4.Aen. Si bene quid de te merui.Male mereri de aliquo [*Offendere,*] idē est quod offendere.Pla.Curc. Male mereri de immerente,inscitia est. Interdum sine his aduerbijs.Mereri de aliquo dicimus,modo in bonam,modo in malam partem.Cic.6.Ver.Ita de pop. Romano meritus,vt vnius fæ ciuitati commēdatus esse debeat; hoc est, tā multa beneficia in populū Romanū cōtulit.Mereo ēt significat stipendia facio in militia, hoc est, stipendij gratia milito, & tunc dativū,seu ablativum requirit,vel absolutè ponitur. Lucan. li. 10. Aere merent parvo. Idem li.9.Castrorum in plebe merebat. Oui. 3.Fast.Legitimo quiq. merebat equo.Dicimus etiam merere pedibus.Liu.l.4.Bel.Pun.Vtrijomnes,quos censores notassent,pedib. mererent.Aliquando etiam accusatiuo jungitur,vt apud Suc.Prima stipēdia meruit.Et in hac significatione vix vtimur verbo deponente Mereor. Non enim dicimus,Mereri pedibus, vel Meretu stipendia,sed Merere pedibus,Merere equo,Merere stipendia.Iūgitur etiam ablatiuo cum prepositione Cum.Cice.7.Ver. Clamabat ille miser,se meruisse cum L.Pretio.Et cum præpositione Sub. Liu.lib.1.Dec.3.Triennio sub Asdrubale meruit. Accipitur etiam Mereo. pro eo quod est, turpem quæstum facio.Hinc Meretrices [*Puttane.*]dicuntur,quæ corpore quæstum faciunt.

MERETRICIE,aduer.id est,in modum meretricis.Pla.in Mil.Quam digne ornata incedit,haud meretricie.

MERETRICIVM,cij,n.2.[*Putanesimo,*] זנות zenuth.G.Hurenwerck, hurerey.*Gal.Paillardise,& puterie.*Hi.*Arte de puterias,puteria,*] ἑταιρησις.ipsa meretricum ars.Tranqui.in Cali.Quæ meretriciū, & quæ lenocinium fecident.

MERETRICIVS,a,um,o.1.2.[*Cosa de meretrice.* Germ.Hurisch. *Gal. De paillarde,appartenant a puteins.Hisp. Cosa puta.*]ἑταιρικός. quod est meretricis,vel quod ad meretricem pertinet.Ter.in Hea.Ignaram artis meretriciæ.Idem in And.Meretricios amores. Meretriciæ opes.Cic.pro Cel.

MERETRICOR,aris,p.p.d.1.[*Puttaneggiare.*] זנה zanah.Ger.Hurerey treiben.*Gal.Pallarder,putasser.Hi.Putanear,*]ἑταιρίω.scortor.Gel. Thais meretricando magnam pecuniam demerebat.

MERETRIX,cis,f. 3. scortum, lupa mulier pudicitiā in propatulo habens.[*Meretrice,puttana,* זונה zonah. Germa. Ein hur oder Dirn, ein gemeine maetz.*Gal. Paillarde,putain.Hisp Puta.*ἑταίρα. a merendo,teste Valla,nam mercede suam exercet militiam,quæ copiā sui corporis facit Hæc & Prostibula dicitur, siue à prostando,siue (vt alij putant)quod pro stabulis,hoc est,ante diuersoria soleat habitare.Vnde & Pla.in Cist.Intro ad bonam meretricem,in via sola prostibula sine est.Idem in Cap.Hic neque perimus leno est,nec meretrix mala.Cice.pro domo;Tanagrea quędam meretrix fuisse dicitur.Horat.1.Ser.Sat.4.A turpi meretricis amore Quem deterreret.Hinc diminutiuum,Meretricula. Cic.5.Ver.A Meretricula commendari.

MERGAE,arum,f.1.[*Forcole,forche,*G.Ein rotngabel oder schaufel. *Gal. Vn iaullier,fourche.Hisp. Las horchas para traslonar manojo.*] τὰ διφύκια.furculæ sunt,auctore Festo,quibus acerui frugum fiūt, dictę à mergis volucribus. Vt enim illi se in aquam mergunt,cū pisces persequuntur,sic messores furcas in fruges mergunt,vt eleuare possint manipulos.Pla.in Pœ.Sibi mergas datas, vt frumentū metat.Alij Mergas ferramenta esse existimant,quibus olim in frugibus demetendis vtebantur,nam in ratiore segete,ea metendi erat ratio, vt culmi medij falce inciderentur, spicæque inter duo ferramenta distingurentur, quæ a Columella Mergæ appellantur.Sic enim habet ille li.1.c.21. multi metunt falcibus ferriculatis,multi mergis,alij pectinibus.Plin.lib. 18.cap.30. Mergites appellat. Vide Merges.

MERGES,itis,p.c.m.3.[*Fascio di spiche.* עמיר hamir.G.Ein rongarb *G.vne poignee ou iaullee despies de blé.Hi.El manojo,*]δράγμα.spicarum manipulus,a mergendo dictus,inquit Seruius.Virgil.libro 1. Geor.Aut fetu pecorū,aut cerealis mergite culmi.Merges quoque a veteribus dicebantur ferramenta quædam, quibus in ratiore segete messores spicas solent distringere, quę & Mergę vocantur à Columella,vt supra suo loco ostendimus.Plin.lib.18.cap.30. Inter duos mergites spica distringitur.

MERGINA,f.1. μέργινα.à Romanis vocatur herba illa, quàm Græci σιδηρᾶν τραχεῖαν, hoc est, similacem asperam vocant. Vide Dosc. libro 4.

MERGO,is,si,sum,a.3.[*Tuffare,porre sotto acqua,* טבל thischxiah.G. Eintuncken,in das wasser stossen,tauffen.*G.Plongerren l'eau,mettre tout de dans leau, & lençourir.Hisp.Zabullir so el agua,&c.* sub aquam pono,liquore a liquo operio.Cice. de Natu. Aues se in mari mergunt,& emergunt.Pl.l.9.c.38. Mergitur lana carminata, donec omnem ebiberit saniem.Interdum pro composito Submergo legitur,[*Sommergere.*]Vir.6.Aen. Eripuit nobis, medioque sub æquore mersit? Manifestius etiam Pli.lib.9.c.44. Piscantium cymbas mergit.Per translationem autem mergere dicimus pro obruere,inuoluere,[*Auiluppare,*]Vir.6.Aenei.Sed me fata mea,& scelus exitiale Lacænę His mersere malis.Hinc Demergo, Emergo, Immergo,Submergo.

MERGVLVS,li,m.2.[*Stoppino,luciernolo,* פתיל pathil.Ger.Ein dachte] λαύχνιον dicitur funiculus ille, qui in lychno flammam nutrit, Græco vocabulo ellychnium vocamus.

MERGVS,goris,n.3.[*Secchio*]ὑδρία. genus vasis,quod nonnulli situlā appellant,ita dictum,quod puteo mergatur, dum eo aquam haurimus.

MERGVS,gi,m.2.[*Smergo.*Ger. Ein teucher oder teuchent. *Gal. Vn oiseau appellè plongeon.Hi.Cuervo marino,*]αἴθυια. auis dicta,quod se in aquam,cibum captans,assidue immergat, teste Var. lib.4.de Ling.Lat.& Oui.Met.11.de Aesaco Priami filio,ita scribēte; Aequor amat,nomenq.manet,quia mergitur illi. Virg.5. Aen. Apricis statio gratissima mergis, Cuius auis natura est,vt sæpe mergos auraruin signa colligat, & prævidens tempestatem futuram,propere medio reuolet ex æquore,& ad litorum tuta cum clamore cōtendat.Est & Mergus in vite,vt docet Col.li.4.c.15.cum supra terram iuxta suum adminiculum vitis curuatur, atque ex alto scrobe submersa perducitur ad vacantem palum.Pallad. Mergum dicimus, quoties velut arcus supra terram relinquitur alia parte vitis infossa.Et paulo post,Mergi post biennium rescinduntur.

MERIBIBVLVS,m.2.[*Colui che bee il vino senza acqua.Gal. Qui boit le vin sans eau.*]qui vinū sine aqua bibit.Cuiusmodi homines a Græcis,ἀκρατοπόται appellantur.Aug.Cum temeti auidior esset,quadam die ab irata ancilla appellata est meribibula. Ductum a Merobiba,quo nomine licentiosa compositione vsus est Plau,in Cur. Nomen est lenæ multibiba, atque metobiba.

MERIDIANVS,a,um,o.1.2.[*Del mezo dì.*Ger.Mittagig. *Ga.De midi. Hisp.Cosa de medio dia.*]μεσημβρινός.quod ad meridiem spectat,sic Plin.lib.2.c.19.Meridianum Solem dicit,& li.12 c.4.Orbem meridianum. Cicer. de Orat. Meridianum tempus. Inde Pomeridianus.

MERIDIANO, id est,horæ meridianæ.Pli.li.2.c.26.Germ. gladiatorū spectaculum edente, fax præter ora populi meridiano transcurrit.

MERIDIANVS,m.2.gladiator.Suc.in Cla.34.Bestiarijs,meridianisq. adeo delectabatur, vt prima luce ad spectaculum descenderet.

MERIDIANVS,siue Meridianus circulus,m.2.μεσημβρινὸς κύκλος.Venus est ex sex maioribus sphæræ circulis,per polos mundi,& verticem nostrum ductus,qui vna nobiscum muratur,quoties aut Ortum,aut Occasum versus nos conferimus. Dictus Meridianus ateo,quod Sole in nostro hemisphærio ad circulum hunc accedente,apud nos sit meridies, & rursus media nox,cū in inferiore hemisphęrio Sol ad eundem peruenerit.

MERIDIATIO,f.3.quies meridiana.Cice.lib.2.de Diu. Lucubrationes detraxi,& meridiationes addidi.

MERIDIES,ei,m.5.[*Meriggio,mezo dì* צהרים tsahoraijm.Germa.Der mittag.

rnittag.G.Midi.Hi.Medio dia.]μεσημβρία.medius dies,quasi medi dies.Nam(vt inquit Varro)d antiqui,non r,in hoc loco dicebant, sed suauioris causa pronunciationis mutatum est d,in r,quòd cõfirmat Cic.in Orat.dicens.Ipsum meridiem, cur non medidiem? credo,quod erat insuauius.Horatius tertio Car.Ode 28.Inclinare meridem sentis.Teren.in Adelph.Meridie ipso faciam, vt stipulã colligat.Semper autem masculinum est,quia certum diei tempus significat.

MERIDIO,dias,n.1.& MERIDIOR,aris,deponẽs[*Mangiare,ouero dormire dopo mezo giorno,merendare.*G.Zu mittag,oder zu imbiß essen. *Ga.Merienner,reposer ou dormir a midi.Hispan.Merendar,o comer o dormir a medio dia.*]μετ' ἄριστον τρώγω. cibũ meridianũ capio. Pli. lentando,meridiando,comessando,vitam ducere.Aliquando est somnum meridianum capio.Cels.li.1.c.2.Longis diebus meridiante cibum,vtile est.Suet.de Nerone;Qui meridiantem strangularent.Catul.Iube ad te veniam meridiatum.

MERIS,f.3.μηρὶς.herba,alio nomine Tripolium appellata.Dios.li.4.

MERITISSIMVM,substantiuum,hoc est,maximum meritum.Plau.in Asin.MERITISSIMO eius,quæ volet,faciemus.

MERITO,[*Meritamente,ragioneuolmente.*G.Billigklich,aus verdiẽst. *Gal.A bon droit, & a bonne cause.en layant merite.Hisp.Dignamente,merescidamente*]ἀξίως.aduer.dignè,iure.Ter.in Adelph.Meritò te amo.Cic.5.Ver.MERITÒ sum iratus METELLO.Superlatiuum MERITISSIMÈ,citra tamen comparatiuum.Cic.de Orat.lib.1.

MERITO,as,1.[*Guadagnare.*]Ger.Gewinen.*Ga.Meriter,de seruir,guagner.Hi.Ganar.*] μισθοφορέω. a supino verbi MERCO, significat quæstum, vel lucrum ex re aliqua referre.Plin.lib.7.c.32.Cum Roscius H.S.quinquaginta annua meritasse prodatur.Cic.in Ver.

MERITORIVS,a,ũ,o.1.2.[*Che si da per guadagno,che si da a nolo,*שכרי fachir. Germ. Das man vmb gelt oder gewins willen ausleihet. *Gal.meritoire, mercenaire.de louage.Hisp.Cosa aquistada por precio.*] μίσθιος.quod quæstus gratia locatur.Vnde Equi meritorij,& MERITORIÆ rhedæ,MERITORIA vehicula.Tranquillus in Calig.c.29.Comprehensis ad deportandum meritorijs vehiculis.MERITORIUM quoque cænaculum,idẽ Tranquillus dixit,pro ablocatitio diuersorio, ita de Vitellio scribens,Vxore,& liberis meritorio cœnaculo abdita.Idem in reliquam partem anni ablocauit. Pueri meritorij, [*Bagascia*]dicuntur scorta masculà, quæ ad turpem quæstum prostituuntur,vt mulieres, quę ad turpem quæstum corpus suum vilitatem libidini prostituunt,MERETRICES appellantur, vtrique a merendo dicti,qđ corpore suo mereant, hoc est, turpem quęstum faciant.Cic.in Ant.Ingenui pueri cum meritorijs.Taberna meritoria.[*Hosteria,*]diuersorium mercenarium, quo cuiq; introire licet danti mercedem.Ratio verò meritoria,quasi vilis,& male coẽpta. Aliquando meritoriũ absolutè dicitur,pro taberna mercede conducta.[*Hosteria,*]Iuuen.Sat.3.Meritoria somnum Admittunt.

MERITVM,ti,n.3.[*Merito,*זכות chesedh.G.Eĩ ver diẽst oder gutthat, vvolthat. *Gal.Merite.Hisp.Merescimiento,*] id,quo alicuius animũ demeremur, vel offendimus,tam enim in meliorem,quã in deteriorem partem accipi potest. In bonam partem acceptum idem ferè est, quod beneficium. Plancus Cice. Quid pro maximis tuis in me meritis præstare amplius possim? In peiorem partem.ἀξία. vsus est Ou.Epist.5. Leniter ex merito quicquid patiare ferendũ est.Itẽ,Vatinius ad Cic.Scis meam,fortunam nescio quomodo obtrectatores inuenire,non meo mehercle merito. Dicitur etiam MERITUM pro mercede, [*Premio,mercede,*] Ter.in Phor. Nihil suauo meritum est,id est,nihil mihi mercedis suaue est.

MERITVS,ta,tum,o.1.2.[*Meritato,conueniente,*ראוי raui.Ge.Billich, gebuerlich.Item verdienet,beschuldet.*Gal.Merite,deserui.*H.Mo *rescido,conueniente,*]ἀξιος.nomen ex participio,congruum,cõueniens.Vir. 1.Aen.Meritos aris imponet honores.Vbi verò MERITUS est participium,actiuè eum signat,qui aliquid meruit.Plin.li.7.c. 30.de Cic. Primus in toga triumphum,linguaque lauream meritè.Passiuè interdũ accipitur.Idem lib.7.c.18. Quę Cannis coronamenta.Vir.7.Aen.Merita accedit MEZENTIUS ira. MERITUM meum merita.Vir.7.Aen.Merita accedit MEZENTIUS ira. MERITUM meum est,hoc est,meritus sum.Ter.in Heaut.Sic meritum est meũ. Idẽ in Phor.Pol meritum est tuum.i.meritus es.Sic merito meo.Plau. in Asin.Nemo me accusauit merito meo.Hoc est,propter peccatũ ame admissum.Pro merito,hoc est,ita ut meritus est quispiã.Ter. in Phorm.Nõ potest satis pro merito ab illo tibi referri gratia.Huius contrarium est Immeritus.

MERITVS,m.2.subst.antiuũ, mons est Thraciæ,apud Plin.lib.4.c.12.

MERMESSVS,m.2.μερμησσός.vrbs Troadis,Sibylle Erythreæ patria,vt Stephano placet, qui etiam ab vrbis huius rubedine Erythræam appellatam existimat.Straboni tamen magis crediderim, qui lib. 14. Erythream Sibyllam dictam existimat, ab Erythris Ioniæ vrbe,non procul a Clasomenis sita.

MERO,per iocum dictus est Tiberius Cesar pro Nerone,quod impẽdio vinosior esset.Tranquillus i Tiberio Cæsare,In castris tyro ẽtiam propter nimiam vini auiditatem,pro Tiberio, Biberius, pro Claudio,Caldius:pro Nerone,MERO vocabatur.

MEROCTES,lapillus porracei coloris,lacte sudans.Plin.li.37.c. 10.

MEROE,toes,f.1.μερόη.dictio trisyllaba,insulæ Nili metropolis,a qua & tota insula Meroe dicitur. De hac ita scribit Herod. Meroe fuit olim regni caput:clypei figuram ea insula imitatur, ad tria millia stadiorum cum Nilo protensa.Hanc Cambyses condidit,appellauitq,à nomine sororis Mereos.Cum enim Aegyptum omnẽ occupasset.Meroen secum vsq. ad Aegyptios ducens processit, quæ cũ vbi morte obijsset,vbi nomen indidit. De hac Lucanus li.10. Surgite rupto Ambitur nigris Meroe fecunda colonis.Patet longitudine stadiorum tribus millibus,latitudine mille.Effodiũtur in ea aurum,argentum,æs,ferrum,ebenum.Distatq. a Syene quinque millibus stadiorum,vltra quam est torrida zona. Exuperat omnes alias Nili insulas,quas circiter septingentas esse scribit Diodorus li. 17.Vide Strab.lib.16.

MEROPIA,f.1.μεροπία.insula est una Cycladum,quę alijs nominibus & Siphnos,& Acis appellatur.Plin.lib.4.c.12.

MEROPIS,f.3.μεροπίς.insula Cariæ adiacens,notiore nomine Cos dicta.Plin.lib.5.c.31.

MEROPS,f.3.μέροψ.auis,teste Aeliano,pietate in parentes volucribus cæteris præstans,nam vbi primum per ætatem volare potest,parẽtes in altissimis specubus recõditos alit.Infesta in primis est alueariis,apesque absumit, vnde & Apiastra à quibusdam appellatur. Vir.3.Georg.Meropesq; volucres.De hac aue sic scribit.Pl.li.10.c. 33.Merops vocatur, genitores suos recõditos pascẽs,pallido intus colore pennarũ,supeine cyaneo,priori subrutilo.Nidificat in specu Meropes præterea diuersarũ linguarũ homines dicuntur,a μερίζω,quod est diuido,& ὄψ,per o,breue,quod vocẽ significat.Est ẽt Merops,gigãtis nomen,vnius ex ijs,qui Iouem de cœlo deturbare conati sunt,à quo Cos insula Meropis appellata existimatur.

MEROPVS,p.c.m.2.μέροπος. mons iuxta Thessaliam,variis præruptis anfractibus,qui vndiq; reflectiente Echo voces diuersas reddit,vnde etiam appellationem fortitus est.

MEROS,siue Merus,m.2.μηρός.mons est in finibus Indię,in cuius radice Dionysius in Indiam proficiscens Nysam vrbem condidit. Cur.lib.6.Nysa sita est sub radicibus montis,quem Meron accolæ appellant. Inde Græci mentiendi traxere licentiam, Iouis femore liberum patrem esse cælatum.Græcè enim μηρός,femur significat.

MERSO,sas,a.1.[*Bagnare spesso.*G.Offt oder embsig eintuncken. *Gal. Plauger enẽ eau souuent.Hi.Zabulir so el agua machas veces,*]βαπτίζω.sæpe mergo.Vir.1.Georg.Balantumque gregem fluuio mersare salubri.Catul.Fluctibus fortunæ mersor.†MERSITO,as,aliud freq.

MERTO, as,idem quod mersõ. Accius Deiphobo: Qui imprudentia præsentem præsens dictis mertare instituit. Hæc Nonius. Festus, Mertat,pro mersat antiqui dicebant.Quin.vero li.10.c.6.Hæc(inquit) s,litera,ab his nominibus excluſa, in quibusdam ipsa alteri successit,nam Mertare,atque Pultare dicebant.

MERVLA,f.1.[*Merlo.*Ger.Ein amsel.*Gal.Vn merle.*Hisp.*La Mierla,*]μέροψ.auis dicta, quod sola volet, quasi mera,uolans.Hanc tamen etymologiam,vt superstitiosam,videt Fabius,l.1.c.10.ita Varronẽ vellicans: Sed huic tanti fuit vertere,vt merula, quia sola volat, quasi mera volãs,nominaretur.De huius auis natura.Pl.l.10 c.29. Merula ex nigra rufescit,æstate canit,hieme balbutit, circa solstitium muta.Hor.2.Ser.Sat.8.Vidimus & merulas poni,& sine cluribus palumbes.Cice.de Fin.Enolare merulas. Est etiam piscis saxatilis,Plin.teste lib.32.c.11.Hoc nomine etiam dictus est fluuius,qui Albingæ ciuitatis latus alluit,alio nomine Centa dictus,quia centenis amnibus augetur.

MERVM,n.2.substãtiuum,[*Vino puro,*יין iain.יין ירוש iroſch.G.wein der lauter vnnd allein ist,vnuermischter wein. G.*Vin pur,& sãs mixtion.Hisp.Vino puro y no mezclado,*]ἄκρατον. *eau,& sans aucune mixtion.Hisp.Vino puro y no mezclado,*]ἄκρατον. vinum aqua non dilutum.Vir.3.Aen.Magnum cratera corona Induit,impleuitque mero.

MERVS,a,um,o.1.2.purus,liquidus,[*Solo,*רק naki.Ge.Allein lauter, vnuermischt.*Gal.Seul.Hisp.Solo.*]ἄκρατος.quod est solum. Teren. in Phor.Nihil habet,nisi spem meram.Per translationem ponitur pro puro. [*Puro*] Cic.libr.2.de Orat.Isocratis è ludo, tanquam ex equo Troiano,meri principes αὐτοκράτορες exierunt.

MERVSIVM,sij,n.2.μεροῦσιον. Siciliæ locus,70.a Syracusis stadiis distans, cuius incolæ Merusij dicti sunt.Steph.

MERX,hmus,cis,f.3.[*Merce,*סחורה mechar.G.Kauffmanschatz,wahr. *Gal.Merchandise deurce.Hisp.Mercaderia,*]ἐμπορία.est res ipsa,quæ emitur,venditurve.Mercatura verò est ipsum negotationis exercitium.Cic.lib.3.de rep.Phœnices primi mercaturis,& mercib. suis, inexplebiles cupiditates omnium rerũ exportauerunt in Græciã. Porro Merx singulare interdum legitur,sed minus vsitatè.Pli.lib. 12.ca.25.Sarmenta quoq; in merce sunt. Plau. in Cist.Mala merx hera hæc.Idem in Milit.Merci pretium stat pro virtute,vt veneat. Quin.li.1.c.6.Sordidæ mercis negotiator.Gestat mercem sine fuco.Hor.1.Ser.Sat.2.Frequentius verò in plurali.Cice.7.Ver.Merces adẽptis in vincula coniectos esse mercatores.Esculẽtæ mercibus apti,apud Col.lib.12.hoc est,ea,quæ hominum esui accommodata vendũtur.Fallaces,& fucosæ merces.Cic.pro Rab. Post. Mutare merces.Ouid.1.Trist.Eleg.1.

MESA,n.2.μέσα.teste Vitruuio,sunt partes mediæ ędium, quas idẽ Latine Mediana appellari aiſſent.

MESANITES sinus. μεσανίτης κόλπος. Persici sinus pars est. Steph.

† MESARAEVM, vide Mesenterium.]

MESAVLI, m. 2. μέσαυλοι. ædium itinera dicuntur inter duas aulas, id est, duo atria interposita, à nonnullis etiam Androues uocantur, Cæl. Rhodi. lib. 27. c. 14.

MESENTERIVM, n. 2. μεσεντέριον. crassa quædam, & adiposa membrana est, multis & neruis, & uenis, & glãdulis intertexta, mediũ inter intestina obtinens, vnde & nomen accepit. Huius veluti manus cuiusdam opera, iecur chylum à ventriculo attrahit per eas venas, quas mesaraicas uocant. Alio nomine Mesarãum appellatur.

MESEMBRIA, f. 1. μεσημβρία. Megalensiũ colonia, quàm antea MENEBRIAM uocabãt, quasi Menapolim. i. Menæ ciuitatem. Eius n. ædificator Menas appellabatur. Bria uero sermone Thracio ciuitas uocatur. Hæc Strab. lib. 7. Ouid. 1. Trist. Eleg. 9.

MESES, mesę, m. 1. μέσος. uentus inter Boream, & Cæciam medius, vnde & nomen habet. Plin. lib. 2. cap. 47.

MESOCHORVS, p. c. m. 2. μεσόχορος. qui in medio turbæ stans, reliquis canendi, uel aliud agendi signum proponit. Sidonius: Nullus ibi lyristes, choraules, mesochorus. Vide Cæl. Rhod. lib. 4. c. 14.

MESOLA, f. 1. μεσόλα. Messenaici agri oppidum, inter Taygetum montem, & Messenen vrbem situm. Gentile est Mesolates. Steph.

MESOLEVCOS, m. 2. μεσόλευκος. gemma, quam mediã linea alba distinguit. Plin. li. 37. c. 10. Est præterea hoc nomine herba quedã habẽs candidam lineam per folium discurrentem. Plin. li. 27. c. 11. Leuce Mercuriali similis, nomen ex causa accepit, per medium folium candida linea transcurrente. μέσος, namque medius, λεῦκος, albus.

MESOMELAS, f. 3 μεσομέλας. gemma est nigram habens venam, quẽlibet colorem medium secantem. Plin. lib. 37. c. 10.

MESON, m. 3. μέσων πρόσωπον. auctore Festo, persona comica appellatur, aut coqui, aut nautæ, aut eius generis, dicta ab inuentore eius Meson Comœdo, vt Aristophanes ait Grammaticus, quamquã rectius videtur manare a fonte Græco; μέσος, namque medium significat. Porrò coquorũ, nautarum, cerdonum, atq; huiusmodi opificum personæ mediæ sunt, vt quæ neq; seruiles videantur, cũ liberæ sint operæ, neque omninò liberæ, cũ mercenariæ. Est enim merces, teste Cice. auctore mẽtum seruitutis. Proinde mediæ sunt, & mixtæ personæ, quę μέσα πρόσωπα dici possunt, vt κακὰ κακοπαθητικὰ, dicimus in comœdijs. Fuit præterea Meson quidam Astrologus, qui Athenienſibus in expeditionem Siciliensem profecturis, cum ipse quoque ad id bellum delectus esset, imminentem toti exercitui cladẽ prospiciens, proprijs ædibus ignem iniecit, furorẽmque tam scitè assimulauit, vt velut insanus, & bello parum idoneus, domi fuerit relictus. Vide Plutarchum in Nicia, Alcibiade, & Pyrrho.

MESOPOTAMIA, f. 1. μεσοποτάμια. regio maioris Asiæ inter Euphratem, & Tigrim, vnde & nomen habet. μεσός, enim medium sonat & ποταμός, fluuium. Cicer. de Nat. Deor. Mesopotamiam fertilem efficit Euphrates, in quam quotannis quasi nouos agros inuehit, Tacitus lib. 5. Campi, qui Euphrate, & Tigri, inclytis amnibus circumfluũt. Mesopotamiæ nomen acceperunt. Habet hæc regio Tigrim ab Oriente, & Euphratẽ ad occidente, a meridie Babyloniã ab Aquilone Caucasum. Dicta etiam est Seleucia, vt li. 9. refert Pl.

MESOSPHAERVM, n. 2. μεσόσφαιρον. Indici nardi folijũ. Plin. li. & c. 12.

MESPILVS, li, p. c. f. 2. [*Nesple*. Germ. Ein nespelbaum, *Gal.* Meslier ou mesplier. *Hispa.* Nespero,] μέσπιλος. genus arboris, cuius fructus Mespilum, μέσπιλον dicitur. Palladius deinsitionibus, Mespilaque exanimat pugnacibus horrida membris.

MESSALINA, p. p. f. 1. μεσσαλῖνα. nomen filiæ Barbari Messalæ, consobrini Claudij Imperatoris. Claudio seni nupsit, summæ libidinis mulier, ita vt mutata veste lupanaria frequentauerit: quin ẽt cum sceleto famoso aliqñ certauit; & superatam a se meretricẽ gloriata est, quinto & vigesimo cõcubitu. Tandem ab ipso Claudio supplicio affecta est. Tranquil. in Claudio. Iuu. Sat. 6. Tac. 11. Pl. li. 10. c. 62.

MESSANA, f. 1. [*Messina*,] μεσσήνη. vrbs est Siciliæ propinqua Peloro promontorio, a Messenijs Achaiæ populis condita, & a nomine rẽ lictæ ab illis vrbis ita appellata. Silius lib. 15. Incumbens Messana freto, nimbusq; reuulsa. Huius incolæ primum Messanenses dicti sunt; postea, verò cum Mamertini eò colonos misissent, ipsi quoque Mamertini potius, quam Messanenses sunt vocati. Fuit causa primi belli Punici, vt Florus tradidit lib. 2.

MESSAPION, n. 2 μεσσάπιον. Eubœæ insulæ mons, ita dictus a Messapo quodam, qui inde in Italiam coloniam deduxit Steph.

MESSEIS, m. 3. μεσσηΐς. Thessaliæ fons est, non procul a Pharsalo oppido, cuius meminerunt Plin. lib. 4. c. 8. & Strab. lib. 9.

MESSENE, f. 1. μεσσήνη. ciuitas Græciæ in Peloponneso, a quo Messenij dicti sunt, qui in Sicilia ad Pelorum promontorium vrbem condiderunt, quam a nomine patriæ suæ μεσσήνην appellauerunt. Latini tani Messenios, propter frequentem defectionem, dumissimam in seruitutem redegerunt. Hinc adagium natum, Seruilior Messena. Hi se nota litera M, cognobiles reddebant.

MESSIAS, m. 1. Hebraicè, Græcè CHRISTVS. Latinè vnctus dicitur.

MESSIS, huius messis, f. 3 [*Ratcolta*, יְקִיר קַיִץ. Ger. Die ernd. *Gal.* La-

moisson, le temps de la moisson. Hisp. *La miesse, la mies, à los panes.* Imo do significat tempus metendi. θέρος. Virg. 6. Eclog. Ante focum, si frigus erit: si messis, in vmbra. Modò segetẽ ipsam iam inanũ. [*Biade*] Idẽ 1. Georg. Illius immensæ ruperunt horrea messes. Neque solum de segete dicitur, sed etiam de vuarum, pomorũ, aut & herbarum prouentu. Ouid. 3. de Ponto: Conueniensque suo messis amara loco est. Per translationem accipitur pro copia cuiuslibet rei. [*Copia*] Pla. in Tri. Neque quicquam hic vile est, Nisi, mores malorum licet iam messem metere maximam. Proprie tamen Messis dicitur de segetibus, ijsque rebus, quæ metuntur: vnde & nomen accepit. Varro de re rust. li. 1. c. 50. Interdum idẽ est, quod messio, siue actus metendi, θερισμός. Cic. 1. de Ora. Nemo tam sine mente, vt quid sit sementis, ac messis, omninò nesciat.

MESSOR, ris, m. 3. [*Mietitore*, חוֹצֵר קָצִיר. Ge. Ein schnitter. *Gal.* Moissonneur. *Hi.* Segador,] θεριστής. dicitur, qui metit. Vir. 1. Geor. Cum duplis messorem induceret aruis Agricola. Cic. 3. de Orat. Non mihi oratores antiquos, sed messores videris imitari.

MESSORIVS, a, um, o. 1. 2. θερίστικός. quod ad messorem pertinet. Cicer. pro Sest. Messoria fe corbe contexit, Sicopera messoria, pro labore ipsius messoris.

MET, Piam, & Te. [*Medesimo*.] Syllabicæ sunt adiectiones, extra cõpositionem nihil significantes; in compositione autem aliquid addentes significationi dictionum cũ quibus componuntur, vt Egomet, Quispiam, Tute. Sed Met, iungitur casibus omnibus pronominis primæ personæ, tam pluralis, quam singularis numeri, absque genitiuo plurali, vt Egomet, memet, nosmet, & reliqua. Secundæ verò personæ obliquis tantum casibus, vt Tuimet, tibimet. Nominatiuo non adduntur, ne verbum putetur Tumet a tumeo, sed Tute, & Tutemet profertur. Aduerbio Tanquam, coniunxit etiam Plau. in Truc. Tanquammet genium meum. Et quidem sic iuncta discretionem significat, vt Ipsemet, id est, per se, & non per alios. Cic. pro Marc. Cæsar ipsemet mihi reddidit. Pte, iungitur cum ablatiuis horum quinque pronominum, Mea, Tua, Sua, Nostra, & Vestra; vt, Meapte, Tuapte, Suapte, Nostrapte, Vestrapte. Vel cum eorũ masculinis, aut neutris, vt Meopte, Tuopte, &c. Te, similiter cum pronomine secundæ personæ idem efficit; vt, Tute id feciſti, tu ipse per te, & non per alium. Sed hoc soli nominatiuo iungitur. Nam Tuite nõ dicimus. In accusatiuo aliquando legimus Tete, sed tunc diuisę potius videntur dictiones; maioris affectus causa figuratè geminatæ, quemadmodum etiam aliquando legimus, Meme. Ce verò iungitur obliquis horum pronominũ Hic, Ille, Iste, ipse, litteris definẽtibus, vt Huiuste, hisce, hosce, hasce, Istiusce, & Illiusce, vnde fiunt composita Huiuscemodi, Istiuscemodi, & Illiuscemodi. Interdum etiam inuenitur iunctum cum casibus horũ pronominum desinentibus in c, literam, vt Hicce, hæcce, hocce, pro quibus tamen frequẽtius vtimur hiccine, hæccine, hoccine. Vir. hocce erat alma parẽs. Ter. Hoccine est credibile? Hicce, seu hiccine; Sicce, siue Sicçine, hæccine, hancine, illiccine, asticcine, illãcine. Ter. Illancine mulierem dixit, pro Illamne.

META, æ, f. 1. acernus, terminus, [*Mista*, מֵסִב מַסְתֵּבָה. Ge. Ein iedes ding so daunden breitlecht, vnd oben aufsgespitzt ist wie ein kegel. *Ga. Vn bus ou borne, ou autre cose large par bas, & pointant en pointe.* H. *El termino,*] τέρμων. cõgeries, seu structues in acutũ tendens, seu turbo inuersus, ita dicta, quod esset posita in dimenso spatio: vel quia eã metiantur quadrigę circũcurrentes. Mensa erat septies metam lustrare. Propertius lib. 2. Eleg. Aut prius infecto depoſcit præmia cursu, Septima quam metam triuerat ante rota. Cum enim iam carceribus emisſę ad metã venissent quadrigę, erat opus, vt circum ipsam flecterẽtur. Virg. 5. Aen. Hic vndẽ Aeneas frondenti ex ilice metam Constituit signum nautis. Ci. de Diu. Vmbra terræ est quasi meta noctis. Hinc etiam agrorum termini, quod pyramidali figura fieri soleant, Mete[*Cvnfini*,] vocantur. Eadem ẽt ratione Metæ fœni vocantur, quæ ita congestæ sunt, vt inferiori parte latiores, superne in angustum desinant conum. Col. li. 19. c. 2. siccatum fœnum in metas construi conueniet. Per translationem verò, quoniam meta collocari cõsueuit in fine Circi, vel alterius spatij, in quo quadrigę certabant, factum est, vt Meta accipiatur pro quoçũque termino, ac fine, [*Termino, fine.*] Virg. lib. 1. Aen. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Hinc peruenisse ad metã, [*Finire, compire,*] dñr, qui iter, aut aliud opus perfecerint. Accipitur quandoque pro inferiori parte molæ, sicut Catillus pro superiori. Vide Catillus. Metula, lę, diminutiuum, apud Plin. iun.

META Lactis. τυρὸς κεκομιδὴ. dicitur caseus, qui factus est ad formã metæ. Mart. Metanque lactis Saſſinate de silua.

† METALEPSIS, μετάλημψις. Figura est, quæ fit, cum aliqua dictio aliud à propria sua significatione, ex ijs quę antecesserũt significat; vt apud Vir. 1. Ecl. Fort aliquę tuę regna vidẽs mirabor aristas.

METALLARII, m. 2. fit e Metallici. μεταλλεῖς. qui in metallis versantur, & precipue qui ad effodienda metalla damnati, de quibus apud Iurisconſ. ff. de Pen. & C. de metal.

METALLICVM Atramentum, μεταλλικὸν. corpus est metallicum, quo mulo medici excrescentem in iumentorum vlceribus carnem consumunt. Vide Melanteria.

Wetherfield, a town of Connecticut, in Hartford county, on the river Connecticut, 10 miles S. of Hartford. It contains 3 churches, and 2 academies, and 1,200 inhabitants. It is a place of considerable trade, and has a handsome appearance. Here are a number of gardens, which produce onions in great abundance, and of a superior quality. Here is also a state prison, in which convicts are employed in making nails. The town is 10 miles S. of Hartford, and 36 N. of New-Haven.

Wetherfield, a township of Genesee county, New-York, on the E. side of Genesee river, 6 miles S. of Batavia. It contains 1,200 inhabitants.

Wetherfield, a township of Trumbull county, Ohio, 10 miles S. of Warren.

Wetherfield, a township of Shiawassee county, Michigan, 10 miles S. of Owosso.

Wetherfield, a township of Henry county, Illinois, 10 miles S. of Galena.

Wetherfield, a township of Sangamon county, Illinois, 10 miles S. of Springfield.

Wetherfield, a township of Mercer county, Illinois, 10 miles S. of Rock Island.

Wetherfield, a township of Knox county, Illinois, 10 miles S. of Galesburg.

Wetherfield, a township of Fulton county, Illinois, 10 miles S. of Lewistown.

Wetherfield, a township of Peoria county, Illinois, 10 miles S. of Peoria.

Wetherfield, a township of Tazewell county, Illinois, 10 miles S. of Pekin.

Wetherfield, a township of McLean county, Illinois, 10 miles S. of Bloomington.

Wetherfield, a township of Vermilion county, Illinois, 10 miles S. of Danville.

Wetherfield, a township of Champaign county, Illinois, 10 miles S. of Urbana.

Wetherfield, a township of Piatt county, Illinois, 10 miles S. of Monticello.

Wetherfield, a township of Macon county, Illinois, 10 miles S. of Decatur.

Wetherfield, a township of Moultrie county, Illinois, 10 miles S. of Sullivan.

Wetherfield, a township of Coles county, Illinois, 10 miles S. of Charleston.

Wetherfield, a township of Clark county, Illinois, 10 miles S. of Marshall.

Wetherfield, a township of Edgar county, Illinois, 10 miles S. of Paris.

Wetherfield, a township of Crawford county, Illinois, 10 miles S. of Robinson.

Wetherfield, a township of Lawrence county, Illinois, 10 miles S. of Lawrenceville.

Wetherfield, a township of Richland county, Illinois, 10 miles S. of Olney.

Wetherfield, a township of Clay county, Illinois, 10 miles S. of Flora.

Wetherfield, a township of Jasper county, Illinois, 10 miles S. of Newton.

Wetherfield, a township of Effingham county, Illinois, 10 miles S. of Effingham.

Wetherfield, a township of Fayette county, Illinois, 10 miles S. of Vandalia.

Wetherfield, a township of Clinton county, Illinois, 10 miles S. of Carlyle.

Wetherfield, a township of Washington county, Illinois, 10 miles S. of Nashville.

Wetherfield, a township of Perry county, Illinois, 10 miles S. of Pinckneyville.

Wetherfield, a township of Jackson county, Illinois, 10 miles S. of Murphysboro.

Wetherfield, a township of Union county, Illinois, 10 miles S. of Jonesboro.

Wetherfield, a township of Alexander county, Illinois, 10 miles S. of Cairo.

Wetherfield, a township of Pulaski county, Illinois, 10 miles S. of Mound City.

Wetherfield, a township of Massac county, Illinois, 10 miles S. of Metropolis.

Wetherfield, a township of Johnson county, Illinois, 10 miles S. of Vienna.

Wetherfield, a township of Pope county, Illinois, 10 miles S. of Golconda.

Wetherfield, a township of Hardin county, Illinois, 10 miles S. of Elizabethtown.

Wetherfield, a township of Gallatin county, Illinois, 10 miles S. of Shawneetown.

Wetherfield, a township of White county, Illinois, 10 miles S. of Carmi.

Wetherfield, a township of Wabash county, Illinois, 10 miles S. of Mount Carmel.

Wetherfield, a township of Edwards county, Illinois, 10 miles S. of Albion.

Wetherfield, a township of Wayne county, Illinois, 10 miles S. of Fairfield.

Wetherfield, a township of Clay county, Illinois, 10 miles S. of Flora.

Wetherfield, a township of Jasper county, Illinois, 10 miles S. of Newton.

Wetherfield, a township of Effingham county, Illinois, 10 miles S. of Effingham.

Wetherfield, a township of Fayette county, Illinois, 10 miles S. of Vandalia.

Wetherfield, a township of Clinton county, Illinois, 10 miles S. of Carlyle.

Wetherfield, a township of Washington county, Illinois, 10 miles S. of Nashville.

Wetherfield, a township of Perry county, Illinois, 10 miles S. of Pinckneyville.

Wetherfield, a township of Jackson county, Illinois, 10 miles S. of Murphysboro.

Wetherfield, a township of Union county, Illinois, 10 miles S. of Jonesboro.

Wetherfield, a township of Alexander county, Illinois, 10 miles S. of Cairo.

Wetherfield, a township of Pulaski county, Illinois, 10 miles S. of Mound City.

Wetherfield, a township of Massac county, Illinois, 10 miles S. of Metropolis.

Wetherfield, a township of Johnson county, Illinois, 10 miles S. of Vienna.

Wetherfield, a township of Pope county, Illinois, 10 miles S. of Golconda.

Wetherfield, a township of Hardin county, Illinois, 10 miles S. of Elizabethtown.

Wetherfield, a township of Gallatin county, Illinois, 10 miles S. of Shawneetown.

Wetherfield, a township of White county, Illinois, 10 miles S. of Carmi.

Wetherfield, a township of Wabash county, Illinois, 10 miles S. of Mount Carmel.

Wetherfield, a township of Edwards county, Illinois, 10 miles S. of Albion.

Wetherfield, a township of Wayne county, Illinois, 10 miles S. of Fairfield.

ñ lēgimus Metatus, participium passiuē acceptū, quod vt esse a verbo passiuo Metor. Hora. li. 2. Car. Nulla decēpedis metata priuatis opacā porticus excipiebat Arcton. Hinc Emetor, p. p. perfectē mensuro. Metator, oris, nomen verbale, qui arbores in seminario, vel arbusto disponit, & ordine quodā digerit. Itē qui locum futuro edificio, aut castris collocādis metitur, aut qui agrū, aliū ve quēuis locum in certas distribuit partes. Cic. in Phil. Saxa peritus metator vrbē ī decēpeda sua diuiserat. Luc. li. 1. Hesperios audax veniā metator in agros. Pro eodem Cic. in Phil. Decēpedatorum dixit: L. Antonius (inquit) agri publici, & priuati equissimus decē pedator. Metatores [*τορίαι* ēt dici possunt, qui iussu, atq; auctoritate principis militibus diuersoria assignant: quiq; in castris, figēdis tentorijs locum vnicuique ostendunt. Vegetius li. 2. c. 7. Metatores in castris dicuntur, qui præcedentes locum castris idoneum eligunt. Hi & mensores dicuntur, vt supra suo loco docuimus.

Metatio, onis, f. 3. *μέτρησις*. ipse metandi, hoc est, disponendi actus. Col. lib. 9. c. 15. In quincunce vinearum metatio conficitur.

Metreta, æ, p. p. f. 1. *μετρητής*. genus vasis constans ex duobus batis. Quod (inquit Bud. lib. 5. de asse) Dioscor. metretam dixit, Pl. Cadum transtulit: metretam in Cato, & Col. dixerunt. Est autem congionum decem, vt auctor est Dioscor. li. 5. Decem autem congij sexaginta sextarios valent, id est, amphoram, & quadrantem. Pollux tamen in 10. de vocabulis ait, Cratinum comicum metretam amphoram appellasse. De hoc nomine plura apud Bud. lib. 5. de Asse.

†Metricvs, a, um. o. 1. 2. *μετρικὸς*. quod ad metrum, hoc est, ad versum, siue ad mensuram pertinet: vt Ars metrica. Lex metrica. Plin. lib. 11. cap. 17.]

Metrocomia, f. 1. *μητροκωμία*. sic est inter vicos, vt metropolis inter vrbes. Est enim propriè metrocomia vicus, vel pagus, vnde in alios vicos dictæ sunt coloniæ. Vtitur hac voce Iustinianus in suo Codice, titulo, Non licere habitatoribus metrocomię possessiones suas ad extraneum transferre, & Iurisconsul. vlt. de exact. tribut.

Metrodorvs, p. p. m. 2. *μητρόδωρος*. pictor, & philosophus Atheniēsis, Carneadis adiutor, vt Cic. testatur de Ora. lib. 1. Erat, inquit, ēt Metrodorus, qui cum illis vnà illum ipsum Carneadē diligentius audierat. Fuit præterea Metrodorus quidam Scepsius, qui postea relicta philosophia, ad ciuilium rerum administrationem sese cōtulit. Hic oratori in scriptis suis, quam philosopho vicinior fuit: nouoque quodam dicendi genere multos à sui imitatione deterruit: Propter nominis tñ famam, quamquam pauper erat, clarum coniugiū apud Carthaginenses assecutus est, atque vti Carthaginensis vitebat. Cumq; amicitiam Mithridatis regis sibi conciliasset, ad illum cum vxore profectus, iuri dicundo præfectus fuit, cū potestate tam ampla, vt abeo ad regem prouocare non liceret: quæ tñ res ei non feliciter cessit. Nam cum hominum aliquot improborum odium incurrisset, legatus ad Tigranem Armeniorum regem missus, à Mithridate defecit: quamobrem comprehensus à Tigrane, inuitus ad Mithridatem remissus est, quo in itinere, siue regis opera, siue morbo (nam vtrumque dī) extinctus est. Hęc Strab. lib. 13. Huius etiam meminit Cic. memoriamque eius commendat Tusc. Quæst. lib. 1. Fuit & Metrodorus quidam Chius, qui vniuersum sempiternum esse dicebat; nam si factum esset, non ente, aiebat infinitum etiam esse debere: quoniam sempiternum, cum non habeat principium, vnde incipiat, nec exitum habebit, qua terminetur. Immobile quoque asseruit, quoniam moueri non possit, quod non transeat. Fuit item Metrodorus Lampsacenus, Epicuri discipulus. Vide Strab. & Diog. Laert.

Metropolis, p. c. f. 3. *μητρόπολις*. df vrbs, teste Bud. in prioribus Annot. in Pādect. ex qua coloniæ deductæ sunt, quales multæ ex Athenis missæ sunt, & ab vrbe Rom. Latinè Matricē ciuitatem dicere possumus: nā *μήτηρ*, matricem sonat, & *πόλις*, ciuitatem: nā quēadmodū pecore ex matricib. noui semper fœtus, ita ex metropoli nouæ ciuitates propagantur. Potest & *ἀπὸ τῆς μητρός*, cōpositū, videri. Sic. n. se habet metropolis ad coloniam, vt mater ad filiam: id quod illo Thucydidis loco manifestè declaratur: Colonia beneficio affecta, honore metropolim suā prosequitur, iniuria aūt affecta, ab ea alienatur. Metropoles, inquit Suidas, dīr quæcūq; ciuitates colonias deduxerunt, Latinè dici possunt matrices vrbs.

Metropolis, f. 3. *μητρόπολις*. vrbs est Phrygiæ, teste Stephano, a Cybele Deū matre condita. Item alia eiusdem nominis, in conuentu Apamieno. Tertia in conuentu Ephesiorum, ad Caystrum fluuiū. Steph. præterea alias septē enumerat, quarum primam in Lydia, & secundam in Thessalia collocat, tertiam Acarnanię, quartam Scythiæ attribuit, reliquas tres in Ponto, superiore Thessalia, & Eubœa constituit. Harum omnium gentile est Metropolites.

Metropolitani, m. 2. *μητροπολῖται*. qui ex Metropoli oriūdi sunt, quique Metropolim inhabitant.

Metrvm, tri, n. 2. [*Mistura*, מזמה schir מזמר mizmō. Ge. Ein masse oder maess. Gal. *Mesure*. Hisp. *Madida*, *μέτρον*. mensura. Et qm̄ mensurārum versus, à nostris dīr metra, [*Versi*] Col. li. 3. c. 10. Exceptis, quę retulimus metris Virgilianis. Definitur metrum, quod sit connexio quedam, atq; ordinatio pedum ad delectationem aurium inuenta. Hinc nunc per compositionem Monometrum, quod vnica mensura maiori, hoc est, duobus pedibus constat. Dimetrū, quod duabus mensuris, hoc est, pedibus quatuor. Trimetrum, quod sex pedibus. Tetrametrū, quod octo pedibus, siue quatuor mensuris constat: quem numerum pedum raro supergredimur. Pentametrū dī, quod quinq; habet mensuras minores, quas nos vocamus pedes. Hexametrum, q. sex minorib. mensuris, seu pedib. constat.

Metvo, tuis, tui, 2. 3. [*Temere*, מוג jare. Ger. Forchten. *Gal. Craindre*, *auoir peur*. *Hisp. Temer* *φοβοῦμαι*. idē quod timeo. Varro à metu dēductū putat, cū id, quod maiè casurū putat, mens refugit. Cūq; vehementius in mouendo, vt à se abeat, foras fertur, Formido appellatur; si aūt ex horrore venturæ rei vehementer tundatur pectus, à pauiendo Pauor dī: pauire. n. tundere est: unde pauimentū, quod pedibus pauiatur, i. tundatur. Et quia in hac perturbatione frigescimus, abhorrendo, Horror dī, vt a tremendo tremor. Et propriè metuere seruorū est, vereri liberorum. Cicer. in Cato. Metuebant eum serui, verebātur liberi. Quærit Aris. in Problem. Cur tremunt, qui metuūt: an pp refrigerationē? deficit. n. calor, atque contrahitur. Hinc Virg. Geliduſq; per ima cucurrit Ossa tremor. Metuēntibus alius funditur, algor, & sitis prouocatur, testiculi cōtrahuntur, dentes crepitant, & arietantur. Dicimus metuo te, & metuo tibi. qēadmodū Timeo te, & Timeo tibi; quæ sic differūt, vt metuo, vel Timeo te, idem fit, quod metuo, ne quid mihi mali inferas: metuo, vel Timeo tibi, ne quid tibi mali accidat. Teren. in Eun. Metuebant oēs iam me. Virg. 1. Geor. Inopi metuēs formica senectæ. Metuens nomen ex participio; vt, metuens legum, metuēs iudiciorum. Cic. post red. in Sen. Consules legū metuentes. Idem pro domo sua: Homines legum iudiciorumq; metuentes. Metuentior, comparatiuus. Ou. 6. Fast. Quo non metuentius vllum Numinis ingenium terra Sabina tulit. Idem epist. 18. Metuentior vndę. Metuendus. Cic. de Aruisp. resp. Cum quibusdam multis, metuendisque rebus.

Metvtvs, p. p. o. 1. 2. participium. Lucret. lib. 5. Nam cupide concubitu accenditur nimis ante metutum.

Metvs, tus. m. 4. timor, formido, suspicio, [*Timor*, *tema*, *paura*, מוג jireah יראה pachadh. Ge. Ein forcht. *Gal. Peur crainte*. *Hisp. Miedo*, *espanto*, *ἐκ δέους*. est (sicut Vlp. scribit) de instāti, vel futuro periculo mentis trepidatio. Cic. 4. Tusc. Metus est opinio impendentis mali. Ibidē Aegritudini finitimus est metus; est enim metus, ut ægritudo præsentis, sic ille tuturi mali. In metu aliquem ponere, pro metuere, [*Temere*] dixit Cicer. ad Att. Quid autem, inquit, abiturdius, quam hunc metuere, alterum in metu non ponere. Et tam actiue, quàm passiuè sumitur: nam metus hostium rectè dicitur, & cum timent hostes, & cum timentur. Capitur interdum, pro Religione. [*Religione*, quoniam (vt docet Seruius) nata est ex timore. Virg. li. 7. Multosque metu seruata per annos. Diminutiuum est Meticulus. Hinc Meticulosus, de quo suo loco.

Mev, per duas syllabas. *μῶυ*. Dioscor. Herba est caule, foliisque anisi non absimilis, de qua Pli. lib. 20. c. 13.

Mevania, f. 1. *μευανία*. Ptol. ciuitas Vmbriæ, inclita Propertio aliquo, sita ad viā Flaminiam, armentorum, & gregum ferax. Lucan. li. 1. Tauriferis Mevania cāpis. Pli. li. 3. c. 14. Latericius murus Mevanię est. Incolæ dicuntur Mevanates, de quibus Plidib. 3. cap. 14.

Mevivs, m. 2. poeta ineptissimus, fuit Virgilij, & Horatij temporibus, vtrique inuisus, quod poemata illorum insectaretur, & ex aliena laudis obtrectatione gloriam quæreret: vnde & Virgiliomastix vulgo appellatus. Virg. 3. Eclog.

Mevs, a, um, o. 1. 2. [*Mio*. G. Mein. *Gal. Mien*. *Hisp. Mio*, *ἐμός*. pron. possessiuum, vt meus ager. Cum vero dico, Meus sum, perinde est, ac si dicerem, meæ potestatis sum. Pers. Sat. 5. Postquā meus a pectore recessi. Aliquando etiam, Meus, Tuus, Suus, substantiuè accipiuntur; facilèque in eis subauditur substantiuum aliquod, amicus, familiaris, vel domesticus, [*Amico*, *famigliare*.] Vir. lib. 4. Dulcesque meorum Reliquias. Et lib. 3. Cape dona extrema tuorum. Teren. in Phor. Ego meorū solus sum meus. Meus carnifex, apud eundem in And. qui me excarnificat. Meum est, [*E mio debito*, *officio*,] hoc est, mei officij est. Sic tuum, suum, nostrum, & vestrum est. i. tuum, suum, nostrum, & vestrum officium est. Meum nō est, [*Non è mia natura*, *o costume*,] i. non est mea natura. Ter. in Heaut. Non est mentiri meum. Mea, Mea tu; & huiusmodi, muliebria sunt blandimenta, sine quibus, inquit Donatus, non progreditur colloquium fęminarum, & maximè trepidantium. Ter. in Adel. Modo dolores, mea tu, occipiunt primulum. Idem in Eun. Obsecro, mea Pythias. quid istuc nam monstri fuit? Meum est, Pro meum est inuētum. Ibidem; Tuum obsecro ne hoc dictum erat? vetus credidi. T H. Meum est id est, ego ipse huius dicti auctor sum, Mea quidem sententia, prout ego sentio. Teren. in Adel. Mea est descriptio, apud Cice. de Sen. pro Egomet descripsi. Meo precio, in prologo Hecyrę interpretatur Donatus, pro precio a me facto, & à me statuto. Mea vnius salūs. Cic. in Vatin.

Mezentivs, m. 2. Tyrrhenorum rex, summus Deorum contemptor, à subditis ob immanem crudelitatem expulsus, cum Lausō filio fugiens ad Turnum Rutulorum regem peruenit: cum quo aduersus Aeneam profectus, ab ipso vnà cum filio est interfectus.

...ing the Sun's Motion, and the Time of the Day, by the Help of a Watch, or Clock, and a Compass.

...

m ea, quæ in iudicio habita erat, dixisse fertur: Si sic oraſſet
m ego Maſſiliæ barbatos mullos eſitaré. Hæc Dion, in Rom.
Fuit alius hoc nomine athleta Crotoniensis, qui taurum in
mpico certamine ictu nudę dextrę occidisse dicitur, & sine fa
none per stadij spacium supra humeros portasse, totumq. eo
comedisse. Cum autem nimia neruorum fiducia arborem in
e media hiantem diducere vellet, brachijs hinc inde cõstri-
& deficiente conatu retentus, lupis fuit præda.
o etiam, siue Milus, mons Indiæ est, in quo homines auersis
is nascuntur, & octo digitos in singulis pedibus habent. Au-
Pli. lib. 7. c. 3.
NIA, f. 3. oppidum Samnitium apud Dion. lib. 16. antiq.
IADES, æ. 3. *μιλτιάδης*. Suidæ, dux Athenienſiũ clarus, qui de-
millibus ſuorum ciuium, & Platæensibus auxiliarijs mille,
ſugauit Perſarum ſexcenta millia in campis Marathonijs. Iu-
s lib. 2. Poſtea tamen peculatus damnatus, in carcerem mori
Athenienſibus coactus est. Val. Max. lib. 5. c. 3.
ILINVS, a, 12. *ἰκτερικὸς* adiectũ a nomine Miluus, quod ad mi-
m pertinet. Miluinæ tibiæ dicuntur, quæ in acgentus exeunt
miſſimos. Item Miluinæ vngulæ, pro manibus rapacibus. Plau.
Pœn. Miluinis, aut aquilinis vngulis. Et miluinus pes, hoc bæ no-
a est apud Col. lib. 12. cap. 7. Quam nonnulli eandem esse pu-
m cum coronopo.
LVVS, m. 2. & Miluius, [*Nibbio*, נץ daijah. G. Ein weihe. *Gal. Vo
lan, ou un bua, ou une eſcoufle. Hiſ. Milano*,] *ἰκτῖνος*. Vtroq. modo
atur, aus rapaciſſima, à molli volatu (vt quibuſdam placet) vel
lio nomine a voce, quam edit. Ouid. 3. Faſt. Attulit illi Milu-
, & meritis venit in aſtra ſuis. Ter. in Phor. Nõ rete accipitri tẽ-
tur, neq; miluio. Plin. lib. 10. c. 10. miluij ex accipitrum genere.
otandum in his rapaciſſimam, & famelicã ſemper alitem, nihil
culenti rapere vnquam ex funerũ ferculis, nec Olympiæ ex ara,
huius ſimilitudine piſcis quidã miluius, ſiue miluus dĩ, quod
ſaltu ſupra mare attollens, miluij in modũ volare videatur. Pl. li.
c. 26. Ponitur & pro Sidere cœleſti, in qđ miluus, qui Ioui elapſũ
ulum reſtituit, fertur mutatus. Ou. li. 3. Faſt. Stella Lycaoniam ver
t declinis ad arctõ miluius. Item, Milius per translationem de
omine rapaci dicitur. Plau. in Pœn. Male ego metuo miluos.
YAS, adis, f. 3. *μιλυάς*. regio est in Aſia minore. Strab. li. 12.
MALLIS, f. 3. *μιμαλλίς*. a Callimacho dicitur insula, quæ ab alijs
elos vocatur.
MALLONES, f. 3. *μιμαλλόνες*. Bacchę mulieres a Mimante Thra-
, vel (vt alij malunt) Ioniæ monte, vel a *μιμέομαι*, hoc est, imitor,
od Liberum patrem imitarentur, & ad eius imitationem cer-
a ferrent.
MALLONIS, dis, f. 3. patronymicum fem. idem ſignificat. Oui. li. 1.
: Arte amandi; Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis.
MALLONEVS, a, um, o. 1. 2. Perſius Saty. 1. Torua Mimalloneis im-
erunt cornua bombis. Hæ quoque Baſſarides, & Thyades, & C
gygides vocatæ ſunt.
MAS, in. 3. antos. *μίμας*. mons Ioniæ in minori Aſia, teſtibus Pli-
& Strabone; vel, vt Suidas mauult, Thraciæ, vbi ſacra & cer-
mina quotannis fieri Baccho conſueuerunt. Oui. 2. Meta. Rho-
pe naubus caritura Mimaſque. Mimas etiam gigantis nomen
it, quem Iupiter fulminauit. Hora. lib. 3. Carm.
MERMNVS, m. 2. *μίμνερμος*. Suidæ, Ligyrtiadę filius, Colophonius,
t Smyrnęus, aut Aſtypalæẽſis, elegiarum ſcriptor. Natus Olym-
ade 37. ideoq. ſeptem ſapientibus antiquior eſt. Quidam tamen
dem tempore vixiſſe illum dicunt. Vocatus fuit Ligyaſtades
opter concinnitatem, & dulcedinem carminis. Scripſit libros
ltos. Hęc Suid. Proper. li. 1. Eleg. 9. Plus in amore valet Mimer
ni verſus Homero.
MESIS, p. p. f. 3. *μίμησις*. alienorum morum imitatio. Eſt autem
gura, cognata ironiæ, quando alicuius verba, ſeu geſtum imita-
ur, quod ferè deridentes, improbantesque facimus.]
MICVS, a, um, o. 1. 2. ad Mimũ pertinet. Cic. de Ora. 2. Vitandũ
: oratori vtrumque, ne aut ſcurrilis iocus ſit, aut mimicus.
MA, f. 1. Cic. in Phil. 2. Aperta lectica mima portabatur.
MNEDVS, p. p. m. 2. *μιμνήδος*. oppidũ Lydiæ, & Steph. ex Hecatęo.
MVLA, f. 1. dim. a Mima, geſticulatrix. Ci. 2. in Anton. Veniſti Bru
ſium in ſinum quidem, & complexum tuæ mimulæ.
MVS, ani, m. 2. [*M me, buffone*. G. Ein gauckler, ſo naerriſcher weis
ideren leuten ihre wort oder werck vnnd geberd nachthut.
Baſtelear, bouffon, qui contrefait tous geſtes, & contenances. Hi. *Et
omo, cõtrahacedor de perſonas*] *μιμὸς*. effictor Latinè, qui intra vel
tra ſcenam geſticulationes exercet, imitaturq. dicta, factaq. mo
ſve hominum & naturas, à *μιμέομαι* (vt Diomedes inquit) quod
gnificat imitor. Huiuſmodi vero perſonatus in ſcena comœdias, &
agœdias voce, & corporis geſtu agit: Inde Pantomimi, id est,
nium perſonarum imitatores, effictoresq;. Et Archimimi, pro
iſtrionum principibus. Hæc fuſius a Budæo declarantur in proœm.
nuot. in Pan. Cic. de Ora. Tutor mimus verus. Mimi & dicuntur
emata, ſine reuerentia laſciuiam imitantia: quod genus Latini
ocant Planipedas. Oui. 2. Triſt. Scribere ſi fas eſt imitãtes turpia
mimos. Mimus quoq. pro fabula riſu digna translatè ponitur. Suet.
in vita Othonis: Satis viſum, ne pœna acrior mimum omnem di-
mulgaret, qui tñ ſic quoq; hoc diſticho enotuit, Cur Otho mentio
ſit quęritis exul honore? Vxoris mœchus cæperat esse ſuæ. Di-
cimus etiam, mimo ſubſeruire, pro eo, quod est facere contrariam
vocẽ in ſymphonia, hoc est, figmentum, vel fabulãtem adiuuare.
MINA, æ, מנה manch] Græcè *μνᾶ*. Atticum est vocabulum, quo tam
in appellatione rei numariæ, quàm ponderalis Athenienſes vtebã-
tur. Conſtabat autem ex drachmis Atticis centum, eratq; maior
Romana libra drachmis quatuor. Nam hæc nonaginta ſex tantũ
pendebat drachmas. Fannius apud Priſcianum, Accipe præterea
paruo quam nomine Graij, minam vocitant, noſtriq; minam dixe-
re priores Centũ hæ ſunt drachmę; quod ſi modo dempſeris illis
Quatuor, efficies hanc noſtram deniq. libram. Sed hoc de mina no
ua intelligi debet, quæ & Solonis mina a quibuſdam appellatur.
Conſtat. n. Minam Atticam antiquitus fuiſſe drachmarum tñ ſe-
ptuaginta quinq; quę auctis poſtea a Solõne ponderib. mina ve-
tus appellata est, de qua intelligi debet, quod ſubdit Fannius apud
Priſcianũ; Attica q̃ fiet, quartam ſi dempſeris hinc minam. Quo tñ
in loco Fannius ſentire vr, minam Atticam eam esse, quæ conſtat
ſeptuaginta quinq; drachmis, quam nos Minam veterem vocami-
mus: alteram vero, quæ centum conſtat drachmis, Minam Græcã
vocari. Sed hoc nõ esse verũ facilè Plinij auctoritate cõuinci põt,
qui lib. 21. c. vlt. vbi ex profeſſo Atticorũ ponderum interpretatio-
nem tractat, ſubdit in fine capitis; Mna, q̃ noſtri minam vocant,
pendet drachmas Atticas centum. Vide plura eius rei teſtimonia
tam græca, quàm Latina, apud Georg. Agricolam. Quoties autem
apud ſcriptores minę mentio occurrit, de mina noua intelligẽdũ
est, quę epitriti portionem habet, ad minorem, ſeu veterẽ minam,
quemadmodum & talentum maius ad talentum minus. Continet
itaq. mina, ſi de pondere intelligas, vncias duodecim, & ſemiſſe.
Quod ſi de re numaria ſit ſermo, mina ad monetæ Gallicę æſtima
tionem redacta, valebit circiter libras Turonenſes ſeptẽdecim, &
ſemiſſem, tot. n. conficiunt centum drachmæ, ſingulæ trib. ſolidis
Turonẽſib. & ſemiſſe æſtimatæ. Budęus eſtimat Minã aureis co-
ronatis decẽ, quod in idem recidit, modo ſanè intelligas, ſingulos
coronatos ab eo triginta quinque duntaxat ſolidis Turonenſibus
eſtimari. Mina etiam menſurę genus est, qua agri metiuntur, qui
& Modius dicitur, & Actus quadratus. Habet in latitudine pedes
centum viginti, & in longitudine totidem. Vide Var. de re ruſt. l.
1. c. 10. In pecore item ouillo minę dicuntur, quæ ventre ſunt gla-
bro. Idem lib. 2. c. 2. Pecus ouillum rectè ſanum est extra luſcam,
ſurdam, minam, id est, ventre glabro.
MINACIAE, f. 1. [*Minaccie*] *ἀπειλαὶ*. à Pla. dicũtur, quas nos minas vo-
camus, vt in Truc. Melius te munere certare mecũ, quã minacijs.
MINACITER, aduer. [*Minaccieuolmente*. Ger. Mit droeuwen] *ἀπει-
λητικῶς*. Cic. de Or. Aduerſarios minaciter terrere. Minacius, dixit
idem Phil. 5.
MINANTER, aduer. [*Minaccioſamente*. Ge. Mit droeuwen. *Gal. En me
naceant, par menaces. Hiſp. Amenazando*,] *ἀπειλητικῶς*. minaciter.
Oui. li. 3. de arte aman. Multaque ſubmiſsè, multa minanter agat.
MINAE, arum, f. 1. (blanditiæ [*Minaccie*. G. Droeungen, troeuwort.
Gal. Menaces. Hi. Las amenaças,] *ἀπειλαὶ*. metus incuſſio per verba,
aut ſigna. Terẽ. in Andr. Si illum relinquo, eius vitæ timeo: ſin opi
tulor, huius minas. Cic. ad Att. lib. 2. minę Clodij modicè me an-
gunt. Virg. 3. Aenei. Dij prohibete minas, Dij talẽ auertite caſum.
Quandoque etiam dicuntur eminentiæ murorum, quas pinnas.
ἀνάλωτος. vocant, teſte Seruio, & a Minor, aris, derivatur, quod in-
ter cętera extare, & eminere ſignificat. Virg. 4. Aen. Pendent ope-
ra interrupta, minęque Murorum ingentes.
MINATIO, onis, f. 3. [*Minaccia*. Ger. Droeuwung,] *ἀπείλησις*. minæ,
vel actus comminandi. Cic. 3. de Orat.
MINAX, cis, o. 3. [*Minaccioſo*. Ge. Droeuwig, der da droeuwt. *G. menã
cant, ou qui menace. Hiſ. Coſa que mucho amenaza*] *ἀπειλητικὸς*. qui
frequenter minatur. Virgil. lib. 3. Georg. Fluuios tentare minaces.
Cic. Cęſar minaces, & acerbas literas ad ſenatum miſit.
MINCIVS, ci. 2. Venetorum fluuius, qui ex Benaco lacu defluens,
alium propè Mantuam lacum efficit, & inde rurſus, multis tor-
rentibus auctus, effluit in Padum. Virgil. 4. Geor. Tardis vbi Min-
cius errat Elexibus. Ab hoc Virg. Minciades dictus. Iuu. Illos Min-
ciadę celebrat dulcedo Maronis.
MINERVA, f. 1. [*Minerua*. G. Die goettin gutter Kunſt vnd der weis
heit,] *ἀθηνᾶ*. diſciplinarum Dea, quæ Græcè Pallas dicitur, & à mi
nando dicitur, quaſi vim minetur. Soleã pingi ægide & haſta for
midabilis. Aut à minuẽdo (vt placet Cic. li. 2. de Nat. Deor.) aut vt
alij malunt à monendo, quod rectè moneat. Feſtus, Minerua dicta,
quod benè moneat: hanc. n. pagani pro ſapiẽtia ponebant. Corni-
ficius verò, q̃ fingatur, pingaturque militaribus minitans armis.
Hęc ille. Eadẽ & Tritonia a poetis appellatur, quod Ogygis regis
temporibus circa Tritonidẽ Africę paludem virginali facie dica-
tur apparuisse. Ab Homero etiam *γλαυκῶπις*, quaſi glaucos habẽs
oculos. Palladis autem nomen accepisse putatur *ἀπὸ τοῦ πάλλειν*,
hoc est, à iaculando, vel vibrando. Pingitur. n. quaſi manu haſtam
tenens.

ronim propter iustitiam, non vsqueq; cum violatoq; fuerit
(& ipsum (vt Suidas ait) Ganymedis, & multa alia cõmissa
tamen à vera iustitia non parum abhorrentia.
INVS, m.2. μινώταυρος. ex Minoe, & tauro dicta cõpositum
biforme ex portentoso Pasiphaes cũ tauro cõcubitu pro-
q; iussu Minois vt fabulantur poetæ, Labyrinthus inclusum
nis cantibus vescebantur. Huic quotannis Athenienses ex pre-
federis septẽ ex suis liberis mittebant deuorandos: sed ter-
o Aegei filius Theseus sorte missus, Minotaurũ occidit, &
adne accepto filo glomere, fuga euasit. De hoc Virg. Aen.

crudelis amor tauri, suppostaque furto
Pasiphae, mistumque genus, prolesque biformis
Minotaurus inest, Veneris monumenta nefandae, &c.

is interpretatur, Taurum scribam fuisse Minois, qui ab ſen-
, cum Pasiphae concubuit in domo Dædali: & quia Pasi-
dem tempore gemellos peperit, quorũ alter Minoi, alter
ceret similis, factus est locus fabulæ, vt Minotaurum, bifor-
onstrum peperisse dicatur.
,n.1, μίνως. oppidum Cretæ, à Minoe rege. Plin. lib. 4. ca. 12.
,a,um, o.1, 2. adiect. Ouid. Ibin. Si tua cõgerit Minoas pup
enas. Taurus Minous, pro Minotauro. Stat. 1. Achil.
E. μίνθη. à poetis Cocyti filia fingitur, quã Persephone in adul
cũ Plutone cõprehensam, i herbam iurmorum tõmutauit.
ues, m.3. mons et Pelopponesi, non procul à Pylo.
RNAE, f.1. μινθόρνα. Ptolomæo, oppidum Campaniæ inter Si
am, & Formias, ad Lyrim fluuium: habens propinquas palu-
n quibus Marius delituit fugiens persecutionem Syllæ.
nuis, nul, minui, 3. [*Diminuire, menomare*,]גרע ghrah. Ge.
ieren, ringern &. *Amoindrir, apetisser, diminuer, amenuiser.* It.
amenguar, amenguar.]ἐλαττόω. minoro retido, detrahoque tenuo,
Radix cõmanducata dentiũ dolorẽ minuit. Cic. ad Att. Si pu-
meã tolerata minui posse. Idẽ i Cat. Ne quid de sũma dignitate
reip. minueretur. Cæs. 3. Bel. Gal. Nostris militibus spem minuit.
nc Comminuo, Diminuo, Imminuo, quæ vide suis locis.]
rzo, n.1. [*Cantar sotto voce*. G. Klein singen vnd liebkich. *Gal.*
ter bas. His. Cantar baxo.] patria voce succino. μικρὸν (= cremo
illo significat. Sidon. lib. 1. Epi. Inter frutices fluuiorum rogne
urizantem.
ioris, n.3. [*Minore, meno*. Ger. Minder,]ἧσσον, ἔλαττον, quando
comparationis est à Paruũ, neutri generis, sicut Minuit mala
m. vt Plin. minus ve. Aliquando comparationis est obuersa
d tunc à Parum fit non à Parum, vt, Habeo minus pecuniæ.
d si iungatur positiuo, contrariæ significationis comparationi
onstrat, vt, Minus stultus, id est, prudentior. Minus prudens,
t, stultior. Ter. in Eunu. Hoc nemo fuit minus inepti, id est,
or. Frequenter etiam accipitur pronoo, [*Non*] pro eorum
tum cum Sin, cum Quo, vt, Sic minus, idem est, quod si ve-
on. Quo minus, hoc est, ve non. A Minus nomine fit superla-
m, Minimum: a Minus diuersum fit superlatiuum Minimè.
in Trimum. Mitis quindecim dies sunt, quod pro his solidus
as quadraginta accepisti a Callicle. Liu. de Bel. Pun. Minus
millia hominum effugerunt.
ECVLVS, la, lum, o. 1.2. [*Menoreta*. Ger. Gar klein,]קטן. ἐλάσσων.
à minus. Varro: Excludantur in minusculũ aumariũ. Ad hunc
m modum dicimus, minusculam epistolam, minusculam vil-
lam. in Amph. Si minusculo digito intrapudrint fores. Cic. ad
r. Restripsi epistolæ maxime audi nunc de minuscula.
CAL, n.3. μόσχιον. genus edulij; quod ex concisis minutim
ibus fit, auctore Apicio. Fiebat inter cætera nutrimẽto pisce, li-
minẽ, oleo, vino, potris, & coriandro. Mart. li. 11. Hinc exit va-
in cocd minutal.
VTATIM, [*A minuto*. Ge. Stuckweise,]גרעין ghrain. *Gal. Par la menu, par ie-*
ir. His. Desmenuzando en piecas,] κατὰ μέρος. in minutissimas
tes. Col. lib. 8. c. 14. Nasturtium conscindito minutatim. Aliquã-
propaulatim, [*A poco a poco*.] Varro lib. 1. de re rust. Minutatim
uefaciant. Cic. Acad.
VTE, [*Minutamente*.] adu. Ger. Sicde Ora. Grandia minutè dicere.
VTIA, æ, f.1. [*Minutia*. G. Ein gar kleine stucke kle. G. *Petite piecette,*
rcellet. His. Parte pequeña de cosa cella.] κόπτασμα. cõtemptibilis
nutias cuiuscunque rei. Lact. de Ira Dei. Sicut pulueris minu-
is videmus in sole. Minutia etiã dicta porta Romæ a Minutio,
iod Minutij sacello proxima esset. Et Minimâ, vulgo Vesticalis,
æ propter suspicionem stupri vitij de fossa est. Liu. lib. 8. ab Vrb.
NVTIM, [*Minutamente*. Ga. *Par pieces menues, fort minu, par le me-*
s. His. Desmenuzando en pedacos.] κατακομματικῶς. in minutas par-
s significat. Col. libr. 5. Fossor æqualiter, & minutim sibi erga
diminuat.
VTIO, nis, f.3. [*Diminutione*. Ger. Minderung.] μείωσις. imminu-
tio, detractio. Gell. li. 16. c. 5. Quint. lib. 4. c. 3.]
NVTVLVS, dim. Plau. in Poen. Pueros infantes minutulos.
NVTVS, a, um, o. 1.2. [*Minuto, menomado*, גרוע ghrua nigrah.
de. Genus diceret. *Gal. Amoindri, menuse, apetisse. His. Menudo, des-*
menuzado, amenguado.] & participium, & nomen est. Capitel. Parti-
cipium significat comminutũ. παράσιτον. hoc est, tenuis factum;
vt minuta spes [*Diminuita*,] pro diminuta, apud Tac. in vita Agric.
Nonnun idem est, quod breue, vel parum [*Picciolo*.] Cic. 7. Ver. Re
ticulum tenuissimo lino, minutis maculis. Aliquando ponitur pro
pusillanimo, [*Pusillanime*.] teste Nonio, Ci. 1. de Fin. Minuti, & an
gusti, & omnia semper desperantes.
MINYÆ, m.1. μινύαι. populi fuerunt Thessaliæ, qui Iasonem in Col-
chos posteà secuti sunt, qua dictione frequenter vtitur Va-
ler. Flac. in Arg. pro ipso Argonautis. Ou. l. 7. Met. Iamque fretum
Minyæ Pegasæa puppe secabant. Alij dicunt fuisse populos Be-
tiæ circa Iolcum montem habitantes, quos ita dictos volunt à Mi
nya rege Orchomeni, filio Chryse, & nepote Neptuni.
MINYAS, m.1. μινύας. Chryse filius, a quo Minyæ dicti sunt.
MINYEIVS, ma. per quatuor syllabas, siue Minyeius, per quinque, fu
uius est Thessaliæ, qui postea Orchomenus dictus est.
MIRABILIS, le, o.3. [*Mirabile, marauigliosa*, מפלא niphla פלא pele
mirabil pati. Ge. wunderbar, das zu verwunderen ist. *Gal. Admira-*
ble, merueilleux. His. Marauilloso.] θαυμάσιος. admiratione dignũ.
Virg. 1. Aen. Matris Lethæ mirabile donum.
MIRABILITAS, ti. 3. [*Marauigliosa*, מפלא pele, Ge. Verwunderung, wun
derlam.] pro stupore. Cic. ad Att. lib. 5. Hæc animi dispicientia mi-
rabilitatem magnam facit.
MIRABILITER, [*Marauigliosamente*. G. Vrberauss wunderbarlich.
Gal. Merueilleusement. His. Marauillosamente.] aduerb. θαυμαστῶς.
Cic. ad Cæs. lib. 13. Satisfacere immortalitati laudum earum mi-
rabiliter cupit.
MIRABVNDVS, da, dum. 2. [*Marauigliso*. Ger. Der sich verwundert,] qui
miratur. θαυμάζων. Liu. lib. 5. Bel. Pun. Mirabundique, vnde tot ho
stes tam subito exorti.
MIRACVLVM, li. n. 2. [*Miracolo*, מופת pele. Ge. Ein wunder oder wun
derwerck. *Gal. Miracle. His. Milagro o marauilla*,] θαῦμα. quicquid
admirationem affert, aut potest, quasi sit cõtra naturã, propter quod
veteres miracula pro monstris posuere. Liu. li. 2. ab vrb. Adiiciunt
miracula huic pugnæ, silẽtio proximæ noctis ex silua Arsia ingẽtẽ
auditã vocem. Miracula septem mundi sunt hæc, Templũ Dianæ
Ephesiæ, quod sũptu magnificentiq; fuit, & admirationis apud pri-
scos, ducentis viginti annis factum a tota Asia. Columnæ centũ vi
ginti septem a singulis regibus factæ, sexaginta pedum altitudine,
ex his triginta sexcelatæ. De hoc Plin. lib. 7. c. 38. & li. 16. c. 40. & l.
36. c. 5. & 14. Mausoleum ab Artemisia Cariæ regina in memoriã
viri extructũ, de quo diximus suo loco. Colossus Solis apud Rho-
dios, de quo Pl. li. 34. c. 7. Iouis Olympici simulachrum, quod Phi-
dias fecit ebore, apud eundem li. 7. c. 18. & li. 14. 13. & lib. 35. c.
8. & li. 36. c. 5. Muri Babylonis, quos Semiramis regina constituit.
Pyramides in Aegypto, de quibus idem Pl. li. 36. c. 12. Domus Cy-
ri Medorum regis, quam Menon arte prodiga, illigatis auro lapi-
dibus fabricauit. Miraculo esse, est in admiratione haberi. Liu. lib.
5. Bel. Pun. Id eos audere, miraculo fuit.
MIRE, mirificè, mirum in modum, [*Marauigliosamente*.] mirabiliter,
Cic. ad Att. Puero municipia mirè fauent.
MIRIFICE, [*Marauigliosamente*. Ger. wunderhafftig.] aduerb. mirum
in modum. σφοδρῶς. Cic. 4. Acad. Delectabatur autem mirificè
lectione librorum.
MIRIFICENTISSIMVS, o. 1.2. superlat. à mirificus. Ter. in Phor.
MIRIFICO, cas, a. 1. [*Par marauigliosa*, פלא hiphlil. G. wunderſam
machen. *Gal. Faire merueilleux. His. Hazer marauillosa*,] θαυματο-
ποιῶ. meis laudibus extollo. Plau. in Am. Thebani ciues modo mi-
ro mirificant, id est, probant.
MIRIFICVS, a, um, o. 1.2. [*mirabile, marauigliosa*. פלא niphlan פלא
pele פלא pali. Ge. wunderbar, das verwunderung bringt.] θαυ-
μάσιος. mirabile, siue quod parit admirationem. Cic. in Cat. Mirif.
cos fructus afferunt.
MIRMILLONES, m.2. erant pugiles, Retiarios aduersarij: nã digla
diatores alter Retiarius, alter Mirmillo appellabatur. Festus, Retia-
rio, inquit, pugnanti aduersus mirmillonem cantatur, Non te pe-
to, piscem peto, quid me fugis Galle? Quia mirmillonicum genus
armaturæ Gallicum est, ipsique mirmillones ante Galli appellati ã
tur; quorũ galeis piscis effigies inerat. Quod genus pugnæ institu-
tum est a Pitaco, vno ex septem sapientibus, qui aduersus Phrine-
nem dimicaturus, propter controuersias finium, quæ erant inter
Atticos, & Mitylenæos, reti occultè allato impediuit Phrinonem,
MIRO, as, ni. 1. [*Ammirare, mirare*,] θαυμάζω. miror. Varr. in Eumen.
vt eiiat. Nonius. Hospes, quid miras? Obsoletum est.
MIROBRIGA, f.1. μιροβρίγα. Ptol. Hispaniæ vlterioris vrbs, in conuent
tu Cordubensi. Pli. lib. 3. c. 1. Miriobricam vocat.
MIROR, aris, ari. 1. [*Ammirare mirare, stupire*, תמה tamah. G. verwu
nderen. G. *Esmerueiller, & esbahir. His. Marauillarse*,] θαυμάζω.
re aliqua, tamquã noua, obstupefio. Vir. 1. Aen. Artũ quæ manus
inter se, operumque laborem Miratur. Mirari etiã est, [*Guardar*.]
cum voluptate intueri. Idem 2. Geor. Olympiacæ miratus præmia
pugnæ. Item nescire. [*Non sapere, marauigliarsi*,] quia (vt Donatus
inquit) admiratio ab ignorantia descendit. Ter. in Andr. Miror vn
de fit. Cum dicimus, miraris te, miratur se, tunc significat, de se ma
gnifi-

gnificè sentiet. Mirabitur, illos virus habe. Cõstruuntur hoc verbum cum accusatiuo & cũ genitiuo. Vir. 11. Aen. Iustitiæ ne prius mirer, belline egregiorum. Quandoque absolutè ponitur. Ouid. 15. Met. Dumque nouum mirorque simul.

MIRATIO, f. 3. [*Admiratione*, מכיר tsimmahon. Ge. Verwunderung.] θαυμασμός. verb. act. Cic. 2. de Diu. Causarum enim ignoratio, admirationem inuitationem facit.

MIRATOR, m. 3. [*Riguardatore*, מכיר tsoneah. Ge. Ein verwunderer. G. *Einer der verwundert, qui s'esmerueille, Hi. El que se marauilla.*] θαυμαστής. Mar. lib. 10. Mirator veterum senex suorum. Prop. lib. 2. Eleg. 14. Formę mirator honestæ.

MIRATRIX, cis, f. 3. vt, Turba miratrix. Iuuen. Sat. 4. Item fama miratrix, apud Senecam in Hippol.

MIRANDVS, a, pm, o. 1. 2. [*Marauiglioso*. Ge. wunderlich, verwunderens wert, wunderbar. *Gal. Digne d'admiration. Hi. Cosa degna de marauilla.*] admiratione dignus. Ter. And. Mirando hoc tanto, tamque repentino bono. Cic. 6. Ver. Mirandum in modum Graci rebus istis, quas nos contemnimus, delectantur.

MIRVM IN MODVM, & Mirandum in modum. [*Marauigliosamente*] θαυμάσιον ὅσον. i. maiorẽ in modũ. Pl. in Amph. Vterque deluditur dolis mirũ in modũ. Cic. Metel. Marcellum tuũ cõsule factũ, mirandũ in modũ gaudeo. Mirum quantum, eiusdẽ significationis. Liu. l. 1. ab V. b. Mirũ quantũ illi viro hęc nũciata fides fuerit.

MIRVM, respõsio aduerbij cuiusdam formã habens. Ter. Eun. Phe. Rex gredere comissũ exercitum, consilia. Gel. Mirum. Hinc Mirius antiqui dixerunt, pro magis mirum. Var. Numquid hoc mirius?

MIRVS, a, um, or. 2. [*Marauigliofo*, מפלא niphlan פלא pole. Ga. G. Vvunderbar.] θαυμάσιος. admiratione dignus. Vir. 4. Aen. Templum Cõiugis antiqui, miro quod honore colebat. Hinc Permirus, a, um, p. p. Cic. Appio Pul. Haud mihi permirum accidit. Apud veteres, Mira pro monstris atque horrendis sumuntur. [*Marauiglia.*] Plin. in Amph. Mira memoras. Virg. autem Georg. 4. da Proteo canens, res admirandas, & portentosas vocat miracula. Omnia (inquit) commutant sese in miracula rerum. Mirum, idem ferè quod nimirum, certè, profectò. Ter. in And. Mirum, ni domi est.

†MISANTHERICOS, μισάνθρωπος. Osor hominum, qui homines odit, & eorum fugit congressus. Quo cognomine dicto, est Timon Athenien sis, de quo Lucianus.]

MISCELLANEA, orum, n. 2. [*Mescolamenti, mistigli. Gal. meslenges. Hisp. Mezclamientos.*] ἀμίμικτα. dicuntur, quæ ex variis dissimilibusq; rebus, nullo seruato ordine, sunt cõmista, vnde nõnulli opera sua, in quib. res variæ nullo ordine tractãtur, Miscellanea vocauerunt. Inter ludos quoq; miscellanea dicebantur, in quib. varia spectacula nullo ordine exhibebãtur; ita dicta a permistis spectaculis. Sine (vt alijs placet) a confusis cõcessibus, quod in iis sedẽdi ordo, vt in iustis locis, nõ seruaretur. Iuu. Sat. 11. Sic venit ad miscellanea ludi.

MISCELLANEVS, a, um, o. 1. 2. ἀνάμικτος. quod variatum ex rerum cõmistione, nullo obseruato ordine, constitutum est. Gel. l. vi. c. 11. Varia, & miscellanea doctrina cõgesserũt. Sic Apu. in Met. Miscellaneam turbam vocat, ex promiscua coitione hominum cõflatã.

MISCELIVS, a, um, o. 1. 2. adiect. [*Meschia.* G. Vermischet auss mächerlei dingen. *Gal. Meslé. Hi. Mezclado.*] ἀνάμικτος. quod mistum est. Miscellos ludos Lugduni edidisse Caligulam, scribit Suet. in Calig. Varr. li. 3. c. 5. Miscellum vocat columbarium genus, quod nec ingratè est, nec domesticum, sed ex vtroque temperatum. Item Miscellæ vites, quæ (ut agro conueniunt) quod cæteris vbiq. vtiliter misceantur. Cato de re rust. c. 6. Vites miscellæ in quemuis agrum conueniunt. Var. 1. de re rust. c. 54. Miscella quam vocant nigram, multo ante coquitur. Miscellas vuas vocat Cato. c. 23. Quibus propiganeum vinum fit, quod operarij bibant. Fuit etiam Miscellus, Crotoniensis vrbis conditor.

MISCEO, es, miscui, mistum, a. 2. per scribitur per x. [*Meschiare, mischiare.* Germ. mischen, vermischen, vermitten. *Gal. Meslers, brouiller, mixtionner. Hisp. Mezclar, o enturbiar.*] μίγνυμι. confundo. Virg. 1. Aen. Magno misceri murmure pontum: hoc est, turbari. Pl. li. 7. c. 56. Vinum aqua miscere Staphylus docuit. Col. li. 6. c. 4. Multi largo sale miscent pabula. Cic. pro Sex. Rosc. In tenebris ruebant: omnia miscebant, hoc est, perturbabant. Quandoque est potum ministrare, [*Dar bere*] tractum à cõmistione calidi, & frigidi, aut certè aquæ, & vini. Iuu. Sat. 5. Nescit tot millibus emptus Pauperibus miscere puer. Miscere absolutè, pro miscere omnia. Ci. ad Q. Fr. l. 3. Appius miscet. Cic. 2. de Fin. Qui (inquit) multum miscet multum. Et Ou. Mar. Iuu. Hinc Admisceo, ad aliqd misceo; Cõmisceo, simul misceo, Immisceo. Intermisceo, i medio misceo. Permisceo, valde misceo. Promiscuus, a, ũ. Sall. i Catil. Diuina, atq; humana habere promiscua.

MISTVS, o. 1. 2. [*Mescolato*, מעורב balul. Ga. Gemischet oder vermischet] particip. temperatus. Liu. lib. 3. ad vlt. Colluuio animorum omnis generis animantium.

MISTVRA, æ, f. μίξις. temperatura, confusio. Col. li. 7. c. 5. Ea mistura potatum, dirigatur, totumque experiatur.

MISELLVS, a, um, o. 1. 2. [*Meschinello.* G. Pemlich, arbeitselig, ellend,] ταλαίπωρος. dimin. a miser. Plaut. Cedon misello mihi aliquid facturum? misellum pallium. Pla. in Rud. Verbum relatum ad hoc mi-

sellum pallium. Cic. ad Att. lib. 3. Et misella spes, apud Lucretium.

MISENVS, p. p. m. 2. [*Misenio*.] promontorium Campaniæ, non procul a Cumis, dictum a Misene Aeneæ tubicine illic sepulto. Vir. 6. Aen. Monte sub aërio, qui nunc Misenus ab illo. Dicitur.

MISER, ra, rum, o. 1. 2. [*Misero, infelice, meschino*, מסכן schomẽ. G. Arbeitselig, elendthafft, leidenhafft. *Ga. miserable, malheureux, piteux. Hisp. Cosa mezquina, o desdichada.*] τάλας. calamitosus, aruminosus, infelix. Ter. in Eunuc. Apparet seruum hunc esse domini pauperis, miserique. Idẽ Hec. Nemo est miserior me. Salluſ. in Iug. Expectus sum parũ fidei miseris esse. Miser animi, [*Misero.*] Pla. in Mil. Illam miseram animi excrucias. Miser animo, & Miser ex animo, apud eumdem in Truc. & Stich. Interdum pro ægroto, [*Infermo,*] nam morbus genus infelicitatis est. Plau. in Pœn. Miseram esse prædicabat buccam. Fortasse medicus os arbitratur. Interdum innocens, [*Innocente.*] Cic. pro Mil. Miseros interdum ciues optimè de Repub. meritos. Inuenitur etiam pro interiectione dolentis: *dunque.* Vir. 6. Aen. Cecropidæ iussi, miserum, septena quotannis Corpora natorum.

MISERABILE, [*Miseramente*] pro miserabiliter, nomen pro aduer. Vir. lib. 2. Aen. Miserabile cœlis Hostibus insultans. Seruius.

MISERABILIS, le, o. 3. [*Degno di misericordia.* Ge. Erbarmklich, klaglich, iammerlich. *Gal. miserable, de qui on doit auoir pitie, & compassion. Hi. Cosa degna di misericordia.*] οἰκτρός. miseratione dignus. Ouid. in Ibin. Sisque miser semper, nec sis miserabilis vlli. Aliquando flebilis, lamentabilis, [*Lamenteuole.*] Liu. l. 1. Euentus tamen belli minus miserabilem dimicationem fecit. Idem; Voces miserabiles exaudiebantur.

MISERABILITER, [*Miseramente.*] Ge. Erbarmklich, ellendiglich. *Gal. miserablement. Hisp. miserablemente.*] οἰκτρῶς. sic, vt misericordia commoueatur. Cic. 1. Tuscul. Non miserabiliter vir clarus emoritur.

MISERANDVS, a, um, o. 1. [*Degno di misericordia.* Ge. Das zuerbarmen ist, erbarmklich. G. *Miserable, de qui on doit auoir pitie, & compassion. H. La que merece misericordia.*] ἐλεεινός. miseratione dignus. Ci. 1. de Or. Vt alijs miserandus, alijs ridendus videatur. Ci. 2. Tusc. Ex Sophocle; Miserandum aspice. Euisceratum corpus lacerati patris.

MISERARIER, [*Miseramente.*] Ge. Erbarmlichen, adduer. ἐλεεινῶς. cum miseratione. Gel. lib. 10. c. 3.

MISERATIO, onis, f. 3. [*Misericordia, compassione*, רחמים rachamim חנה chanitsch חסר chesedh. Germa. Ein erbarmd, oder erbarmung, bedeutung. *Ga. Pitie, compassion. Hi. Quella obra di misericordia, compassion.*] οἰκτιρμός. ægritudo, qua ex alicuius infelicitate mouemur. Pli. Epi. 55. Me reconciliat fragilitatis humanæ miseratio subit. Ca. Lucano. l. 5. Quem nostrum ille moriens apud Manes non cum quadam miseratione delectat? Epaminondas non cum.

MISERE, [*Miseramente, infelicemente.*] Ge. Iammerlich, ellendiglich. *Gal. Miserablement, mal heureusement. Hisp. Mezquinamente, desdichadamente.*] δειλαίως. aduer. infortunati. Cic. 3. Miserè perijt. Quandoque significat valde, [*Sommamente.*] Terent. in And. Miserè hanc amauit. Idem. Adeò Quia tam miserè hoc esse cupio verum.

MISERERE, mihi ἐλέησόν με, quin seruabis, pro Misereor. Enn. in Hecuba: Miserete manus; date ferrum, me necate. Nonius.

MISERIOR, misereris, misertus, vel misericitus, verbum deponens, 2. [*Hauer misericordia.*] חנן chanan רחם richã. Ger. Sich erbarmen, erbarmd, oder erbarmung tragen. *Gal. Auoir pitie, & compassion. Hisp. Hauer misericordia.*] ἐλεέω. habet passiuum affectum, construitur cum genitiuo: est autem ex alicuius miseria corde anxium esse. Virg. 2. Eccio. Nil nostri miserere. Brut. ad Cic. Misereberis vestri.

MISERESCO, scis, n. 3. [*Mouer si a misericordia.*] חנן chanan רחם richã. G. Sich erbarmen, erbarmen, vber vns kõmẽ, zu mitleiden bewegt werden] οἰκτίζομαι. moueor misericordia. Virg. 2. Æn. His lachrymis vitam damus, & miserescimus vltro. Et tam accusatiuo, quam genitiuo iungitur. Apud Omnes miserescimus. Stat. li. 1. Theb. Et genetis miserescite regis. Vir. 8. Aen. Arcadij queso miserescite regis.

MISERESCOR, impersonale, cum significato sui verbi. Terent. in Heau. Inopis te miseresca mei. Inde Commiseresco.

MISERET, [*Hauer misericordia*] ἔλεος γίνεται, impersonale, simili prodo passiuum affectum habet, licet misereor. Idem est enim Miseret me illius, & misereor illius. Cic. Miseret me infelicis familiæ. Virg. Si te lapsorum miseret. miseret nec, eadem forma, inquit Festus, dicitur, qua piget, pœnitet, tædet. Teren. in Eun. miseret me vicem tuam. Ter. Heau. Itemdem vicem miseret me.

MISERETVR, apud vetustissimos loquitur pro miseret. Turp. in Epicle ro. Patris me miseretur. Nonius.

MISERIA, æ, f. 1. [*Miseria, infelicità*, שמכה schemamah, רעה rahah שחת schothaven. Ge. Arbeitseligkeit, iammer vnd elend. G. *Misere, malheur. Hisp. Miseria, desdicha*] ταλαιπωρία. infelicitas, calamitas, cum scilicet quis patitur vel egestatem, vel damnum. Ci. 2. Tusc. Gentes nostras flebiles miserias. Pla. in Amph. Miseriarum ista miseria est. Cic. 3. de Fin. Qui processit aliquantulum ad virtutis aditum, nihilominus in miseria est, quam qui nihil processit.

MISERICORDIA, æ, f. 1. [*Misericordia cõpassione*, רחמים rachã in nal. n chaninah חסד chesedh. Germ. Barmhertzigkeit. *Gal. Misericor-*

cor-

...ſtrong, and ſtand in the ſame poſition as the firſt. Then ſhake the hive, and the bees will fall down upon the board, and the queen will be found among them. Put her into a ſmall box, and ſhut her up. Then ſhake the bees into the hive, and put the queen in at the top. The bees will ſoon find her out, and will be quiet.

If you wiſh to make a new ſwarm, you muſt take away the queen from the old hive, and put her into a new hive. The bees will follow her, and will make a new ſwarm

Cluen. Cur, cum in consilium mitterbant, Stalenum iudicem non requirebant? Missum facere. est deponere, & a nostra potestate dimittere. [*Licentiare,*] Ter. in Phorm. Missum te facimus. Hinc Admitto, Amitto, Committo, Immitto, Omitto, Permitto, Præmitto, Promitto, Remitto, Manumitto, Summitto, & Transmitto.

MITYLENE, es, plur. f. [*Μυτιλήνη*, & Mitylenæ, arum. vbs in Lesbo, à cuius nomine omnis insula *Mitylene* appellatur. Mart. li. 10. Cum tibi non Ephesos, nec sit Rhodos, aut Mitylenæ. Dicta Mytilene, vt Diod. lib. 4. scribit, a Mitylene Machareidis. Hæc nunc Metelinũ dicitur, vbs clara Pittaco ex septem sapientibus vno, Alcæo poeta, & Arimenide fratre eius, & Diophane oratore, & Teophane, & Antimenide fratre eius, & Diophane oratore, & Teophane Pompeianarum rerum scriptore, qui Magno Pompeio admodum familiaris fuit, & ab eo ciuitate donatus, vt testatur Cicero pro Archia. De hac scribit Vitr. li. 1. Magnificẽter, & eleganter edificatã fuisse, sed nõ prudenter positã, in qua auster cum flat, hoies ægrotant, cũ Corus, tollantur cũ Septentrio, restituuntur in salubritatẽ.

† MIXOBARBARI: *μιξοβάρβαροι*: dicebantur qui ex altero parente Græco, altero Barbaro prognati erant.]

MIXTARIVS, m. 2. vel potius Mistarius, vas, quo vinum aqua miscemus; Lucilius; Vrceus, aut gemina longus mistarius ansa.

M A N T E N

*MNA, f. 1. Græce *μνᾶ*. Latine Mina. Vide Mina.

*MNAS, m. 1. pirata fuit, qui Pompeij tempore Italiæ oram classe prædabatur.

*MNEMOSYNE, f. 1. *μνημοσύνη*. p. c. Memoria, mater Musarum: vnde Mnemosynon, est monumentum a morte, & pignus. Catu. Mnemosynon mei sodalis.

*MNEMONICA, æ. 2. ab auctore ad Her. lib. 3. dicuntur præcepta memoriam adiuuantia.

*MNESARCHVS, m. 2. *μνησάρχος*, inter principes philosophorum Ciceroni numeratur 4. Acad.

*MNESITHEVS, m. 2. *μνησίθεος*, medicus Athenienſis, cuius meminit Gal. ad Glauconem.

*MNESTHEVS, m. 2. *μνηστεύς*. vnus ex Æneæ comitibus.

M A N T E O

MOBILIS, le, o. 3. [*Mobile, mouable* G. Beweglich. *Gal. Meuble mobile, inconstant. Hisp. Cosa mudable, o mouible*] *εὐκίνητος*. qui facilè mouetur. Metel. ad Cic. lib. 5. Te tam mobili in me, meosque esse animo.

MOBILITAS, f. 3. [*Mobilité* G. Beweglicheit. *G. Habilité a se mouuoir, viteſſe. Hiſ. La habilidad para ſe mouer.*] *ἐυκινησία*. Virg. 4. Æ. Fama malum, quo nõ aliud velocius vllum Mobilitate viget. Mobilitas etiam pro inconstantia, & leuitate accipitur. [*Inconſtancia.*] Cic. 7. Phil. Quid est incõstantia, mobilitate, leuitate, cum singulis hominibus, tum vero vniuerso senatui turpius?

MOBILITER, aduer. [*Mobilmente.* G. Beweglicher weiſs, mit beweglichkeit. *Ga. Legerement, en ſe mouuant. Hi. Mouible, y mudablemente, ligeramente.*] Cic. 2. de Nat. Deo. Animaduersumque sæpe, cor animantis alicuius eum ipsum, mobiliter palpitare.

MOBILITO, as, are, a. 1. [*Far mobile.* Ge. Beweglich machen. G. *Remouuen, faire mobile. Hiſp. Hazer mouible,*] *κινῶ*. Luc. li. 3. Inde omnia mobilitantur.

MODERAMEN, nis, n. 3. [*Gouerno,* נהוג tachbulah Ger. Regierung, leitung. *Gal. gouuernement. Hi. Regimento,*] *διοίκησις*. moderatio. Ouid. 3. Met. Capiatque aliquis moderamina, dixi, de rauis gubernatione intelligit. Idem 2. Met. Eget moderamine certo, de equorum moderamine loquitur. Sumere moderamina mundi. Clau. de laudibus Senecæ.

MODERANS, o. 3. *κυβερνῶν*. partic. Iuu. Sat. 10. Quem mirabantur Athenæ Torrentem, & pleni moderantem fræna theatri.

MODERANTER, [*Moderatamente.* Ger. Meſſigklich.] aduer. *μετρίως*. Lucr. lib. 2.

MODERATE, [*Moderatamente.* Germ. Maeſſigklich, beſcheidenlich. *Ga. Temperement, moderement. Hi. Templadamente, med anauente*] aduerb. *ἐπιεικῶς*. Cic. pro Fon. Ab his quicquam sanctè, aut moderatè dictum putabis? Idem 1. de Fin. moderatiùs id volunt fieri.

MODERATIM, aduerbium. Lucr. lib. 1. Moderatim crescere cogens.

MODERATIO, onis, f. 3. temperantia, mediocritas, modus] (superbia, libido) [*Moderacion.* Ge. Maeſſigung. *Ga. Gouernement meſure, attrempance. Hiſ. Regimento y templança, μετρίότης.* Cic. de Sen. Moderatio vitium nullum habet.

MODERATOR, oris, m. 3. [*Gouernatore.* מנהג menahegh, רועה roheh. Ge. Ein regierer, fueter vnd leiter. G. *Gouuerneur, maiſtre, & regent. Hiſ. Regidor ò contemplador,*] *διοικητής*. rector, gubernator. Cic. lib. 3. Tusc. Hæc cum cernimus, possumus dubitare, quin his præsit aliquis moderator tanti operis? moderator inuentæ, præceptor. [*Preceptor, maeſtro.*] Mart. li. 2. Quinctiliane vagæ moderator summe iuuentæ. Ouid. lib. 2. de Pon. Eleg. 5. Succedatque suis orbis moderator habenis.

MODERATRIX, f. 3. [*Gouernatrice,* מנהגת menahegheth. G. Ein regierin] gubernatrix. Cic. 1. de Inuen. Moderatrix rerum sapientia.

MODEROR, ris, d. 1. *Regere, gouernare,* נהג nihegh רהה rahah. G. Meſſigen, Inn zaum halten, mit leitern regiern. *Ga. moderer, regir, gouuer-*

ner. Hiſ. Reger, y templar,] dimano rego, modum pono, & tam: acer. fatino. cùm dativo iungitur. Sallu. Fortunæ libido gentibus moderatur. [*Regolare.*] Plau. in Curc. Linguæ moderandum est Cl. f. Tusc. Tibicines suo, non multitudinis arbitrio cantus moderãtur. Hinc Præmoderor, ante moderor. Dicitur & modero, as. Sallu. Quis illi finem statuet, aut quis moderabit? Accius apud Nonĩ; Te impietas stimulat, eoque moderat metus.

MODERATVS, adiect. o. 1. 2. [*Modeſto, moderato.* Ger. Maeſſig, beſcheiden. *Gal. Temperé. Hiſp. Templado*] *μέτριος*. Ci. de Sen. Moderati senes tolerabilem agunt senectutem. Ouid. 1. Trist. Eleg. 8. Neque enim moderatior ater.

MODESTIA, æ, f. 1. [*modeſtia, mediocrità* מדה, hanaah. G. Meſſigkeit oder meſſigung, zucht. *Gal. modeſtie, attrempance. Hiſp. Templança, moderatione*] τὰ *κόσμια*. fundamentum, & basis ipsa virtutis, vnde gignitur moderatio, quæ temperat modos in factis & dictis Auct. ad Her. li. 1. Modestia est in animo continens moderatio cupiditatum. Cic. 1. Offic. Modestia scientia est opportunitatis idoneorum ad aliquid agendum temporum. Claud. & Pan. Seuat inoffensam diuina modestia vocem.

MODESTE, [*modeſtamente.* Ge. Zuchtiglich, beſcheidenlich, meſſiglich. *Gal. modeſtement, auec meſure. Hi. modeſtia y templadamente,*] *κοσμίως*. Ter. in Phor. Animus, qui modeste hæc ferat. Var. Nõ eos optimè vixisse, qui diutissimè vixerunt, sed qui modestissimè.

MODESTVS, a, um, o. 1. 2. [*modeſto, gẽtile, costumado, esperado, Ver* tanuah מדה hanau. Ge. Zuchtig, beſcheiden, sittig. *Gal. modeſte, temperé. Hiſ. modeſto y templado, moderado*] *κόσμιος*. qui in rebus omnib. modũ seruat. Ter. in Adelp. Próba & modesta. Vbi Donatus, Proba sibi, modesta apud alios. Modestus vultus. Ter. in An. Vultu adeo modesto, adeo verecundo, vt nihil supra. Ci. pro Planc. Adolescẽtis modestissimi pudor. Idem cõtra Rullum, Modestissimi mores.

MODIALIS, le, o. 3. *μεδιμναῖος*. quod modicum continet. Plau. in Cap. Aulas omnes contegit, nisi quæ modiales erant.

MODICE, [*mediocremente.* Ger. Zimlich, mittelmeſſiglich,] *μετρίως*, mediocriter. Plau. in Mil. Modicè sapisti, neq; nimis, neq; parum. Var. de re rust. Aer modicè temperatus. In modicis, minus. Col. li. 1. Frequenter id potius, quàm immodicè facere. Aliquando, [*Poco*] parum significat. Plin. li. 6. c. 22. Ædificia modicè a terra extantia.

MODICVM, [*Poco.* vno mehat. Ge. wenig, luzel. *Gal. En peu, moyennement. Hiſp. mediamente, poco*] aduer. parum. Plau. Ædepol id modicum curat.

MODICVM, ci, n. 2. [*Poco.* מעט meiat. G. Ein Kleins, ein wenig.] G. *Peu. Hiſ. Poco pequeño.* Satyr. Iuuen. Sat. 8. Modico contentus agebas.

MODICVS, ca, cum, o. 1. 2. [*Poco, pocaſo.* מעט meiat. Ger. Klein. *Ga. mediocre, petit. Hiſp. Pequeño, poquillo*] *ὀλίγος*. parvum. Plin. li. 10. cap. 55. Inuentum vt ouã igne modico foueretur. Hor. 2. Epist. 2. Ex modico, quantum res poscet, acerno Tollam. Col. libr. 6. c. 2. Humilis, & modica corporatura. Refertur & ad res numerabiles. Ci. in Parad. Mea pecunia ad vulgi opinionẽ mediocris, ad tuam nulla, ad meam modica. Propriè tamen Modicũ dicitur, quod non excedat modum. [*Moderato,*] Plau. Cui animus modicus, continens, expers ambitionis.

MODICELLVS, a, um, o. 1. 2. [*Piccolino* Ger. Vast Klein. *Gal. Petit. Hiſ. Poquillo*] *μικροπρεπής*. dim. a modicus. Suet. in Nerone: Decubuit super lectum modicella cui citra stratum.

†MODIFICATIO, f. 3. mensura. Senec. epist. 89. Versuum lex ac modificatio.]

MODIFICOR, aris, d. 1. [*Miſurare,* מדד madhadh. Ge. Meſſen, maſſmachen. *Gal. meſurer. Hiſp. Medir,*] *μετρέω*. metior. Gel. lib. 1. c. 1. Secũdum naturalem membrorum omnium inter se competentiã modificatus est. Cic. 3. de Orat. Verba modificata esse debebunt.

MODIOLVS, li. m. 2. *πλίνθιον*. cum accentu in antepe. genus mensuræ, Pla. in Cist. Promisti modiolum vini dare. Itẽ paruum vas quadratum ad hauriendum aquam. Vitruuius; Modioli pleni ad summũ elati, & rursus ad imum teruentes, infundent in castellum, quod extulerunt. Modiolus etiam vas mensurarium, potui paratum, vt phiala, vt trulla, non tamen est poculum, vt inquit Scæuola in leg. Seiæ, ff. de auro, & arg. leg. Hæc Budeus. Modiolus in rota, cui affixi sunt radij. Plin. lib. 9. c. 4. Est præterea instrumentum chirurgicũ. Cel. li. 8. c. 3. Excidituro, si paruulum est, quod læsum est, modiolo: si spatiosius terebris. Deinde subdit: Modiolus ferramenti concauum, & teres est, imisceruis fermatum.

MODIPERATORES, m. 3. *σωμοποιάργαι*. teste Nonio, qui in conuiuijs modificandi ius habent. Var. rerum hum. li. 20. vt citat idem Nonius, In conuiuijs instituti sunt modiperatores, atque magistri.

MODIVS, m. 2. [*Moggio,* מדה mephah. Ger. Ein maass, wirt bei vns gemeinlich fur ein felter genõmẽ. G. *Vn muy, ou vn boiſſeau* H. *Celemin ò almud.*] *μεδιμνος*. met. fuit genus, continens sex decim sextarios. Cic. 2. Off. Ne Marco quidem Seio vitio datum est, quod in cantate asse modium populo dedit. Volusius Metianus: Quadrantal, inquit, quod nunc plerique amphoram vocant, habet urnas duas, modios tres, semodios sex, congios octo, sextarios octo & quadraginta, heminas sex & nonaginta, quartarios cẽtũ nonaginta duos, cyathos quingentos septuaginta sex. Ex quibus Volusij verbis [illegible]

...ance of the Wolf-fly, which is a species of Hippobosca, and is found in the same manner upon the Wolf. The Wolf-louse is a species of Pediculus, and is found upon the Wolf.

WOLF-FLY, in Natural History. See WOLF.

WOLF-LOUSE, in Natural History. See WOLF.

WOLFACH, a town of Germany, in the circle of Suabia and principality of Furstenberg, with a castle, seated on the river Kintzig, 12 miles S.S.E. of Offenburg.

WOLFENBUTTEL, a town of Germany, in the circle of Lower Saxony and duchy of Brunswick, with a castle, seated on the river Oker, 6 miles S.S.E. of Brunswick. N. lat. 52° 15'. E. long. 10° 40'.

WOLFENHAUSEN, a town of Germany, in the circle of Lower Saxony and duchy of Brunswick, with a castle, seated on the river Oker, 6 miles S.S.E. of Brunswick. N. lat. 52° 15'. E. long. 10° 40'.

WOLFERSDORF, a town of Germany, in the circle of Upper Saxony and principality of Schwarzburg-Rudolstadt, 6 miles S.S.E. of Rudolstadt.

WOLFHAGEN, a town of Germany, in the circle of Westphalia and landgraviate of Hesse-Cassel, 12 miles S.S.E. of Cassel. N. lat. 51° 20'. E. long. 9° 20'.

WOLFRATSHAUSEN, a town of Germany, in the circle of Bavaria and electorate of Bavaria, seated on the river Isar, 12 miles S.S.E. of Munich. N. lat. 48° 10'. E. long. 11° 30'.

WOLFSBERG, a town of Germany, in the circle of Lower Saxony and duchy of Brunswick, 6 miles S.S.E. of Brunswick.

WOLFSBERG, a town of Germany, in the circle of Austria and archduchy of Austria, 12 miles S.S.E. of Lintz

factum est, vt Mollis qñq. pro domito sumatur, [*Domato.*] Virg. 3. Georg. Belgica vel molli melius feret essęda collo. Qñq pro facili. [*Facile.*] Ibidem: Iuuat ire iugis, qua nulla priorum Castaliã molli diuertitur orbita cliuo. Qñq. pro maturo [*Maturo.*] Idem 1. Eclo. Castaneę molles. Mollia vina, dñr defæcata & asperitate carentia, vt annotauit Seruius in illud Vir. 1. Geor. Et tunc mollissima vina. Qñq; pro tempestiuo, [*Opportuno,*] εὐκαίρως. Idem 4. Aenei. Sola viri molles aditus, & tempora noras. Qñq. pro remisso, & contemnendo. γαυρός. Idem 3. Geor. Tua Mecœnas haud mollia iussa. Qñque pro suaui, & iucundo. μαλακός. Idem; Molleſque sub arbore somni. Hinc Mollior, & mollissimus. Liu. 4. Bel. Mac. Volo id quã molliſſima via consequi. Col. lib. 6. c. 1. Tacta corporis molliſſimo.

Molliter, [*Mollemente, delicatamente.* G. Sanfftiglich, zartlich, sittiglich. Gal. *mollement, delicatement.* Hi. *muellement, ò blandamente,*] μαλακῶς. aduer. leniter, nõ duriter. Plin. li. 15. c. 10. Mira naturę cura molliter femina collocandi. Ci. 2. de Nat. Deo. Nidos construũt eosq. quã possunt molliſſimè substruunt. Ferre molliter, id est, equo animo, [*Piacevolmente, pazientemente.*] Cic. de Sen. Quod ferendũ est molliter sapienti. Aliqñ delicatè, [*Delicatamente.*] Ter. in Adel. Syriſce te curasti molliter. Plau. Pœ. Quæro hospitium, vbi ego cum rege mollius, Quàm regi Antiocho curari hospites solent.

Mollitvdo, f. 4. [*Tenerezza,* מרך morech רפיון riphion. G. weiche. Gal. *Molleſſe, delicateſſe.* Hi. *moledura, ò blandura,*] μαλακότης. Ci. li. 2. de Nat. Deo. In pulmonibus ineſt raritas quædam, & assimilis spõgis mollitudo. Idem 3. de Orat. In ipso tactu ineſt & mollitudinis, & leuitatis modus. Accipitur pro facilitate, flexibilitate. Auctor ad Her. lib. 3. Mollitudo vocis, cum eam torquere pro commodo nostro possumus.

Mollvgo, ginis, f. 3. species est lappaginis, similis anagallidi, nisi qd ramosior est, ac pluribus folijs. Plin. lib. 26. c. 10. Quidam eundem credunt cum ea, quam Dioscor. vocat Hippophæston.

Mollvsca, æ, f. 1. μαλακὸν ξύλινον nux est è genere iugladium, cortice adeo molli, vt vix attrectata statim fragatur: vnde & nomen accepit. Hæc & Nux Persica appellatur, qd è Perside primum ad nos fit transuecta. Hoc. n. nucis genus eo tpe, quo Alexander Macedo cum regibus Persarum bellum gessit, in Græciam translatum, in Macrobio legitur. Meminit huius nucis & Plin. lib. 15. c. 22.

Mollvscvm. n. 2. vber est aceris arboris, vt & Bruscum: sed Bruscum intortus est crispum, Mollusc um simplicius sparsum. Pli. lib. 16. c. 16. Pulcherrimum est Bruscum, multòque excellentius molluscũ.

Moio, m. 2. orator Alabandensis, qui Rhodi claruit Ciceronis ætate. Plut. in vita Cic. & Strab. lib. 14.

Molo, lis, molui, molitum, a. 3. [*Macinare,* טחן tachan. Germ. malen. Gal. *moudre.* Hi. *molere.*] μύλλω. mola tero. Ter. in Phor. Molendum vsque in pistrino. Cæs. lib. 1. Com. Trium mensium molita cibaria sibi vnumquemq. domo efferre iubet. Hinc Permolo, quod aliqñ sibi vnumquemq. accipitur. Translatio sumpta à mola. Commolo, simul molo. Emolo, perfectè molo.

Molochinarivs, m. 2. molochini coloris infector. Plau. Aul. Aſtant molochinarij, Petunt fullones. Et Cęcilius apud Nonium.

Molochinvs, m. 2. color, in purpuram inclinans, quod maluæ flori similis sit.

† Molochites, μολοχίτης. gemma est non transluccns, spissa viriditate maluæ colorem referens: vnde & nomẽ accepit. Plin. li. 37. c. 8.]

Molorchvs, m. 2. μολόρχος. Senex Arcadicus fuit, qui Herculem hospitio excepit; cui sacra ab eodem sunt instituta, quæ Molorchea dicebantur.

Molorthvs, m. 2. κάθετος. idem quod perpendiculum, id est, plumbũ a filo, & gnomone dependens.

Molossi, m. 2. canes ex Molossia Epiri regione. Pollux lib. 5. c. 5.

Molossia, f. 1. μολοσσία. regio, pars Epiri, a Molosso Pyrrhi, & Andromaches filio nominata, cuius incolæ ẽt appellant Molossi. Scribit Theopompus, ex xiiij. Epirotarum gentibus celebertimos fuisse Chaones, & Molossos: in hac regione nascebant boni canes, qui & ipsi Molossi dicti sunt. Vir. 3. Geor. Acremq. Molossum Pasce sero. pingui. Molossus, a, um, adiect. Ouid. 1. Met. Missi de gente Molossa.

Molossvs, m. 2. μολοσσός. pes metricus, dictus ab eius regionis saltatione: vel quod odas eo pedis genere magna ex parte constantes, Molosſi in templo Iouis canere consueuerunt, in memoriam Molosſi filij Pyrrhi, & Andromaches, a quo postea festa Molossia dicta: vel vt alij volũt, quod Molosſi ad bellũ procedẽtes, huius pedis modulata cõpositione vtebantur. Constat autẽ tribus longis, vt Aeneas.

Molocrvm, p. c. n. 2. lignum quadratum, auctore Festo, quo veteres immolabant. Item illud, quo molæ vertuntur, quod Græci μύλαινον dicunt. Item tumor ventris, qui etiam virginib. accidere solet. Afranius; Virgini, tanquam grauidæ mulieri, crescit vterus, molocrum vocatur.

Moly, n. 3. herba est, Homeri carmine celeberrima. vide Pl. h. 25. c. 4.

Molybdaena, p. p. f. 1. (vt inquit Pl. li. 37. c. 18.) quę aliàs Galena vocatur, plumbi, & argenti vena communis. Est etiam, vt idem asserit, li. 25. c. 13. genus herbę, sic dictæ, quod plumbum, id est, oculorum vitium, commanducata tollat; alio nomine Plumbago.

Molybditis, f. 3. argenti spuma, ex plumbi fusura. Pli. lib. 33. c. 6.

Momen, inis, n. 3. [*Momento*] momentum. Luc. lib. 3.

Momentaneus, a, um, o. 1. 2. [*Caduco, mortale,*] διάγοχρόνιος. caducũ, quod facilè mutatur. † Legitur & Momentarius, apud Ambros.]

Momentvm, ti, n. 3. [*Momento,* עת reghah, Ger. Ein enderung, verrückung oder neigung es sei der zeit, des gewichts, &c. Gæ. *Moment.* Hiſ. *Momento* ἰσοστάσιον, ἡ ῥοπή. dicitur qualecumque spacium temporis, & qualecumque pondus, siue magnum hoc sit, siue paruum Cic. Treb. Omnia momenta obseruabimus. Idẽ 3. de Fin. In ijs momenta sunt maxima ad beatè viuẽdum. Accipitur & pro minimo puncto temporis. Hor. li. 1. Ser. Sat. 1. Horæ momẽto, aut cita mors venit, aut victoria læta. Nonnũquã pro aliarũ rerũ minima quantitate, [*Alquanto.*] Plin. libr. 30. c. 7. Cinis earũ bibatur in vino, addito resinæ momento. Momentum ẽt res dicitur, quæ magnũ, vel paruũ pondus, & vim habet, [*Virtù.*] Liu. li. 5. Nullũ momentum in solis per se Gallorũ copijs fore. Ci. 4. de Fi. Zeno nulla in re, nisi in virtute aut vitio, propensionem, ne minimi quidem momenti, ad summum bonum adipiscendum esse dicebat. Momentum pro particula, [*Particella,*] Pl. li. 18. c. 34. Sol quotidie ex alio cœli momento, quam pridie oritur. † Hinc Momentosus, adiect. Quintil.]

Momvs, mi, m. 2. μῶμος. Deus quidã Nocte matre, inquit Hesiodus, ac Somno patre genitus. Huic adeo mos est, ipsum quidem nihil agere, sed aliorum Deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum est, id summa cum libertate carpere. Nã μῶμος. Græcè reprehensionem sonat. Vide fabulam apud Lucianum in dialogo de hæresibus.

* Mona, f. 1. μόνα. insula inter Britanniam, & Hyberniam. Plin.

Monaba, f. 1. μοναβαὶ. Isaurię oppidum. Steph. de vrbibus.

Monachvs, [*Monaco,* נזר chamer. Germa. Ein munch, der ein abgesuenderet eintzig leben fuert. Gal. *Moine, ſolitaire.* Hiſ. *Monie, ſolitario, ſolo,*] μοναχὸς. solitarius, ἀπὸ τοῦ μονάζειν quod est in solitudine viuere. Primi enim monachi, quo contemplationi commodius vacare possent, in vastissimas sese conferebant solitudines.

* Monapia, f. 1. μοναπία. insula est inter Hyberniã & Britãniam. Pl.

Monarchia, chiæ, f. 1. μοναρχία. est vnius principatus, qui Monarcha dicitur.

† Monas, adis. f. 3. significat vnitatem à μόνος.]

Monasterivm, n. 2. [*Monaſterio.*] μοναστήριον. solitudo.

Monavlos, m. 2. μόναυλος. tibia simplex, μόνος, onim solus, αὐλὸς, tibia. Matt. libr. 14. Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet. Plinius l. 7. cap. 6. Monaulon, id est, vnicam & simplicem tibiã, Mercurius inuenit.

Monedvla, æ, f. 1. [*Monachia.* Ger. Ein tulc. Gal. *Chuchas, ou chouette.* Hiſp. *Lagrata,*] μιλοῖς. auis ex graculorum genere, quasi monetula, quod monetas surripiat. Huic enim aui furacitas, argenti atque auri præcipuè est. Plin. lib. 10. c. 19.

Mo neo, nes, nonui, itũ, a. 2. [*Ricordare, ammonire, auuertire,* manhir. Germa. warnen, vermanen. Gal. *Amonneſter, auertir, conſeiller.* Hi. *Amonneſtar, recordar,*] ὑπομιμνήσκω. admoneo, suadeo, hortor, præcipio. Cic. ad Quin. Fr. Tu me de retinenda Sestij gratia literis monuisti. Idem ad Att. Id ipsum me mones, quod triduo ante cogitaram. Idem de Amic. Monendi sępe amici sunt, & obiurgandi. Interdum inuitare, [*Inuitare.*] Ter. in Heaut. Monere me oportet Phaniam, Ad cœnam vt veniat. Constituitur nonnumquam cũ duobus accusatiuis, vt Moneo te hoc. Cic. Cat. Eos hoc moneo, desinant furere. Modò cum ablatiuo, cũ de, vel pro. Ci. 2. de Diu. Præterquã de sue plena, quid moniti sumus? Ter. in And. Habeo, qui illa te, illum quod moneam probè. Modò cum genitiuo. Val. Max. Solutæ a se legis suæ admonitus. Moneris, pro monueris, antiquè. Pacuuius in Arborum iudicio, vt apud Nonium; Quod me moneris, effectum dabo. Idem in Chryside: Dij monerint meliora. Hinc Admoneo, Commoneo, Præmoneo, & Submoneo, latenter moneo.

Moneta, æ. p. p. f. 1. [*Moneta.* G. Muentz, oder gelt. Gal. *Monnoye.* Hi. *La monedad,*] νόμισμα. dicta est, quod nos signi ipressione, vel auctoris, vel pretij moneat. Mart. lib. 1. Et cẽtum dominos nouæ monetæ. Quo etiam nomine dicta est Iuno. Cic. lib. 1. de Diui. Postea dem illam audita vox ex arce Iunonis fuit: ex quo Iuno illa appellata Moneta est.

Monetalis, & hoc tale, o. 3. [*Ciò che s'appartiene a moneta.* Ger. Das zu der muentz gehoert. Ga. *Ce qui appartient a la monnoye.* H. *Coſa de moneda,*] νομισματικός. quod ad monetã pertinet. Apuleius de Asin. Auro monetali incuẽta. Monetales Triumviri, qui æri, argẽto, atque auro flando, feriundo præerant. Vide Epist. Ci. ad Treb. lib. 7. & in ea scholium Pauli Manutij.

Monetarivs, m. 2. *Monetario.* G Ein muentzer. *Gal. Vn monnoyeur, batteur, ou forgeur de monnoye.* Hi. *Moneder o, forjador de moneda,*] ἀργυροκόπος. qui monetam cudit. Firmicus.

Monile, n. 3. p. p. [*Collana, monile,* נזם charuz חרוץ hadhi חי chali. c. Ein halßzierd, etwas das man vmb den halß legt, oder daran henckt zur zierde. Ga. *Collier, carquan.* Hiſ *Collar ò cadena de oro*] ὅρμος. ornamentum gutturis, quod solet de collo virginũ pendere, dictum quod gestantem virtutis admoneat. Nam primo ob aliquod egregium factũ dari solebat. Oui. 10. Met. Dat longa monili

ſia collo. Neque ſolùm illud monile dicitur, quod ex hominum, verùm etiam quod ex equorum, alierumque animalium collo dependet. Virg. 9. Aen. de equis Latinis: Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent. Monile etiam ſegmentum dicitur, quibuſdam bracteolis quaſi præſeminibus conſtans.

MONITIO, ōnis, f. ſ. [*Ammonitione.* Ger. Ein warnung, G. *Ammonition auertiſſement.* Hiſp. *Amoneſtacion entre.*] παραίνεσις. Cic. li. 3. Off. Habenda ratio, vt monitio acerbitate, obiurgatio contumelia careat.

MONITOR, ōris, m. 3. [*Ammonitore.* Ger. Ein vermaner, vvarner. G. *Ammonitor, auertiſſeur.* Hiſp. *Amoneſtador,*] νουθέτης. qui nos aliquem monet. Cic. in Cat. Minus erunt, hoc monitore, mihi populares impetus pertimeſcendi. Accipitur & pro eo, qui aliquem monet, ideſt, vocat, vt ad cõuiuii accedat. Ter. in Heau. Nihil opus fuit monitore etiam dudum domi feſto apud me eſſe aiunt. Dicuntur præterea Monitores, qui in iudicio ſubmiſſa voce oratorẽ admonent eorum, quæ dicenda ſunt. Cice. in Diu. in Ver. Video mihi non te, ſed hunc librum eſſe reſponſarum, quem monitor tuus tenet. Sic etiam in ſcena manitores dicuntur, auctore Feſto, qui hiſtriones eorum, quæ dicenda, agendave ſunt, monent.

MONITVM, ti, n. 2. [*Documento. ammonit. one, ricordo.* G. Ein warnũg oder ermanung. G. *Auertiſſement.* Hi. *Enſeñamiento,*] νουθέτημα, quod quis nos monet. Virg. 7. Aen. Monitis exterrita diuum.

MONITVS, ūs, m. 4. monitio. [*Ammonitione* Ge. Ein vvarnũg, ermanung,] παραίνεσις. Vir. 4. Aen. Terribili monitu horrificant.

MONOCELI, μονοκέλοι. ſolo obelo cõſpiciendi. Lãpridius in Heliog.

MONOCEROS, otis, p. c. m. 3. [*Alicorno,* קרנא reem. Ge. Ein einhorn. G*al. Vne licorne.* Hi. *Vnicornio,*] μονόκερως. animal vnico cornu, vnde & vnicornis appellatur, equino corpore, capite ceruino. Plin. li. 8. c. 21.

†MONOCHORDVM, [*Manicordo* μονόχορδον. Inſtrumentum muſicum, ſic dictum, quod omnes chordas vnius vocis habeat, niſi pannicula nexu diſtinguantur.]

†MONOCHROMATA, μονοχρώματα. dicebantur picturæ, quæ non variis, vt hodie, ſed ſingulis coloribus conſtabant. Plin. lib. 33. c. 7. & lib. 35. c. 3. Hinc Monochromateus, adiect.]

†MONOCVLVS, li. dictio partim Græca, partim Latina; qui vnum oculum habet. A Gellio vocatur Vnoculus.]

†MONODIA, cum accentu in pen. μονῳδία. Lugubris cantus, qui fit à præfica in defunctorum funeribus: qui etiam Nænia dicitur.]

MONOECVS, m. 2. μόνοικος. cum œ, dipgthõgo, portus & ſtatio quædã Liguriæ, ab Albiuga oppido diſtans ſtadijs 480. Arcẽ habet munitiſſimam. Vir. 6. Aeneid. Atque arce Monœci, Hodie vocãt *Monaco.* Luca. lib. 4. Hinc prohibet ſtatione Monœci. Nominis ratione ad Herculem referunt, qui ibi ædem habebat, in qua ſolus colebatur.

MONODVS, m. 2. μονῳδός. Pruſiæ Bithyniæ regis filius, qui loco dentiũ vnum os continuum habuit in ſupremis oris parte. Plin. li. 7. c. 16.

MONOGRAMMI, m. 2. [*Magri, ſenza colore.* G. Mager, durre, vnd vbel gefarbte leut. *Gal. Maigres eſclairs ſans couleur.* It. *Muy magros flacos, ſin color* μονογράμμους. homines macri, pertenues & decolores. Cic. li. 2. de Nat. Deo. Dijs ab Epicuro monogrammi dicũtur. Trãſlatio ab antiquiſſimæ picturę genere, quæ ſolis lineis rei ſimilitudi rem exprimebat, non additis reliquis, quæ iuſtam pictură abſoluunt. Græci μονόγραμμον vocant. Plin. lib. 35. c. 3.

† MONOMACHIA, [*Duello* μονομαχία. à Latinis duellum, vel ſingulare certamen appellatur. Hinc Monomachi, qui hoc certaminis genere congrediuntur.]

MONOPODIVM, ii, n. 2. [*Tauola che ha vn pie ſolo,*] μονοπόδιον. mẽſa vnico tantùm pede ſubnixa. Liu. li. 9. Bel. Maced. Monopodia, & abacos Romam aduexere.

MONOPOLIVM, lii, n. 2. ἀπὸ τοῦ μόνου, quod eſt ſolus, & πολέω, vendo, cum vnus ſolus aliquod genus mercaturę vniuerſum emit, vt ſolus vendat. Pla. Potes monopolium inſtituere. Legimus apud Iuſtinianum, monopolia non eſſe, admittenda, quia non ad commodum reip. ſed ad detrimenta pertinent.

† MONOPTOTON, p. p. μονόπτωτον. quod vni tantum caſum habet, vt Natu. Aptota vero dicuntur, quæ ſine caſu ſunt, id eſt, indeclinabilia.]

MONOSCELI, m. 2. μονόσκελοι. homines Indiçi, ſingulis cruribus, qui & Sciopedes vocantur. Plin. lib. 7. c. 2.

†MONOXYLON, μονόξυλον. Nauigium ex vnico ligno excauatũ, quod ipſa vox indicat. Plin. lib. 6. c. 2.]

MONS, montis, m. 3. [*Monte, montagna.* הר har. G. Ei berg. G. *Vne mõtaigne, vn mont.* Hiſ. *Monte altura de la terra,* quaſi eminens dictus: Vnde mons dicitur pro omni eo quod eminet, vt dixit Virg. Præruptus aquæ mons. Idem li. 12. Aen. Totuſque remugit Mons circum. Quandoque pro fixo, [*Seſſo.*] Idem 3. Aen. Prenſantemq; vncis manibus capita aſpera montis. Montes aureos polliceri, prouerbialis hyperbole, de ijs, qui immenſa promittunt.

MONS Regalis, vulgo, *Mondou,*] Ciuitas in Cliua Pedemontium, vbi iam vigebat ſtudium generale, reuocauit gentem ingenio acutiſſimam, & bellicoſam, virtuſque in omni genere virtutum clariſſimos. Vibar. VI. dedit nomen Ciuitati, multiſq; laudibus decorauit.

MONSTRIFER, ra, rum, o. 1. 2. [*Di moſtruo.* G. Das ein vvunderſame geſtalt hat. *Gal. Monſtrueux.* It. *Miragroſo.*] ad lectiũ. τερατοφόρος. monſtrum referens. Plin. lib. 10. c. 10. Animalium hominumque effigies monſtrifera signa, minimè mirum.

MONSTRIFICE, [*Monſtruoſamente, fuor di natura.* Ger. wunder seltzamlich, scheutzlichen. *Gal. Monſtrueuſement,* Hiſ. *Milagroſamente*] ad. uerbium, monſtrosè. Plin. lib. 28. c. 11.

MONSTRIFICVS, a, um, o. 1. 2. [*Monſtruoſo.* Ge. Das wunder seltzã ding macht. *Gal. Monſtrueux.* Hi *Milagroſo.*] τερατοποιὸς. qui monſtra ostendit. Plin. lib. 21. c. 5. Monſtrificis hominum ingentia. Idem li. 6. c. 15. Nihil mulierum mollitio magis monſtrificum.

MONSTRABILIS, o. 3. [*Dimoſtrabile.* Ge. Zeigens vvert, vertrawt. Pli. Epiſt. 107. Ingenij elegantia monſtrabilis.

MONSTRATIO, ōnis, f. 3. [*Dimoſtratione.* G. Zeigung, weiſung] Ter. Ad.

MONSTATOR, ōris. s. [*Moſtratore.* Ger. Ein zeiger.] Virg. 1. Georg. Vnque puer monſtrator aratri.

MONSTROSE, [*Fuor di natura.* Ger. Vnformiglich Scheutzlichen, vnnatuerlichen.] aduerb. præter naturam. Cic. de Diu.

MONSTROSVS, a, um, o. 1. 2. [*Monſtruoſo.* Ge. Das ein vnnatuerliche vnd vvunder seltzame gestalt hat.] τερατώδης, quod monſtrum refert. Lucan. lib 1. Monſtroſique hominum partus. Cic. 2. de Diu.

MONSTRO, as, a. 1. [*Moſtrare,* נתן horah pi. hodhiah, niphal hereah. Ger. Zeigen. *Gal. monſtrer, & enſeigner.* Hiſ *Demonſtrar como ala viſta,* δείκνυμι. ostendo, declaro. Ter. in Adelph. Hodie nunquam monſtrabo. Aliquando pro docere, [*Inſeñare*] Cice. 1. de Diu. Qui ſeminum non ſapiunt, alteri monſtrant viam. Hinc Commonſtro, Demonſtro, & Premonſtro.

MONSTRVM, ſtri, n. 2. oſtentum, portẽtũ, prodigiũ [*Veſtro miracolo.*] ob. mopheth. G. Ein wunder ding, ein vnnatuerlich, und vnbequemlich ding. G*a. Monſtre. Hiſ. milagro,*] τέρας. à monſtrando, q. aliud ſignificando demonſtret. Ci. 2. de Na. D. monſtra, prędictiones & ptenſiones rerũ futurarum, quid aliud declarant niſi hoĩb. ça, q̃ futura ſunt, portẽdi, prædici? Ex quo illa oſtẽta, mõſtra, portẽta, pdigia dñr. Vir. 3. Aen. Horrẽdũ, & dictũ video mirabile monſtrũ. Mõſtrum pro prodigio. [*Prodigio.*] Vir. 2. Aen. Nec dubijs ea ſigna dedit Tritonia mõſtris. Ci. 5. Ver. Non mihi iã furtũ, ſed mõſtrũ ac prodigiũ videbatur. Vir. ẽt Polyphemũ vnoculũ, monſtrũ horrendũ ingens appellauit. Et ſic, quicquid præter naturã eſt, aut deficit, aut excedit, mõſtrũ eſt, [*Miraculo.*] Ter. in Eun. Quid iſtuc monſtri fuit? Donat. Monſtrum eſt oẽ contra naturam; ſi igitur eu ruchus eſt, & vitiauit virginem, contra rerum naturam factũ eſt. Quãdoque mõſtrũ, θέαμα, ponitur pro mõſtratione, vt apud Vir. 3. Aen. Monſtra Deum refero. Monſtrum alij dicimus, vbi quid occulti vitij latere ſignificamus. Ter. in And.

MONTANVS, a, um, o. 1. 2. [*Montano, di monte,* הרי horari. G. Das des bergs iſt, oder vom berg kompt.] ὀρεινός. ex monte. Ouid. 11. Met. Panaque montanis habitantem ſemper in antris. [uus mons.

MONTICVLVS, m. 2. [*Mõticello.* Ge. Ein berglin.] ὀρίδιον, ſouer. dim. par

MONTIGENA, [*Montanaro* ὀρεσίγενης. in monte genitus.

MONTIVAGVS p. c. [*Che vaga per monti.* Germ. Bergſchweiffig, ὀρεσίνομος. qui per montes vagatur. Cic. 5. Tuſ. Montiuagos, atque ferinos cursus. † Monticola, qui montes colit Ouid. 1. Met.]

MONTOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Mãtuoſo.* G. Bergechtig. G. *Montagneux, plein de montagnes.* H. *Coſa de monte ò lleno de montes,*] ὀρεινός. vbi ſit multi montes, vt Mõtoſi regio. Vir. li. 7. Et te mõtoſę miſerę in pędia Nurſę. Cic. de Amic. Cum locis montoſis delectemur.

MONVMENTVM, ti, vel Moninentũ, p. i. [*Memoira* זכרון mathſebah zichcharon. Germ. Ein gedechtnuſs zeichen, etwas das vns eines vergãgnẽ dings erinneret, ein gedechtnuſs. G. *Memoire, monumẽt, ſouuenance.* H. *Memoria, recordacion, amoneſtamiento,*] μνῆμα. quicquid nos monet rei alicuius præteritæ, vt tituli, ſepulchra, ſtatuę, libri, cęteraq; eiuſmodi: vñ Cic. ad Cæſ. Quæ monumẽta ipſo admoneor, ad memoriam magis ſpectare debere poſteritatis, q̃ ad præſentis tpis gratiã. Ouid. 13. Met. Condetuiq; tuũ monumẽtis corpus auitis. Cic. 1. Tuſc. Quid ipſa ſepulchrorum monumẽta ſignificant, niſi nos futura etiam cogitare? Horẽtinus I. C. I. monumentũ, ff. de religio & ſumptib. funerũ: Monumentũ gñaliter eſt res memoriæ cauſſa in poſterũ prodita. Var. lib. 5. de lin. Lat. monumenta a monẽdo, quę ſunt in ſepulchris, & ideo ſecundũ viã, quò prætereuntes admoneant, & ſe tuitle, & illos eſſe mortales. Ab eo cętera quoque ſcripta ac facta memoriæ cauſſa, monumẽta dicta. Hactenus Var. Rerum geſtarũ monumenta, ſunt hiſtoriæ, vel annales, quę virorũ fortium memoriã ab interitu vindicant, quæq; poſteros admonent, vt illorum exẽpla imitentur. Ci. 1. de Or. Rerũ geſtarum monumenta, & vetuſtatis exẽpla oratori nota eſſe dẽnt. monumentum ẽt dr pignus [*Pegno*] aut res aliqua memorię cauſſa apud aliquem relicta, Græci μνημόσυνον vocant. Vir. 5. Aen. quẽ candida Dido Eſſe ſui dederat monumentum, & pignus amoris.

MONYMA, μονύμη. Mithridatis vxor.

MONYMVS, m. 2. μόνυμος. trapezitæ cuiuſdam ſeruus deſiderio philoſophiæ ardens: ideoq; Dio genium eſt ſtudioſè ſequutus.

* MORSOPIA, f. 1. Attica reg. 10.† Vnde MORSOPIUS, Atheniensis. Ouid.

MORSVS, m. 2. μόλος. nomen proprium vatis, qui, vt Mela refert in finibus Pamphiliæ Phaſelim vrbem condidit. Fuit & alter, cũ quo certauit Calchas de peritia diuinandi, Apollinis filius.

MORA,

Norfolk, a county of England, bounded on the north and east by the German ocean, on the south by Suffolk, and on the west by Cambridgeshire and Lincolnshire. It is 60 miles long and 40 broad, and contains 1,200,000 acres, 34 hundreds, 31 market towns, 660 parishes, and 130,000 houses. The population in 1801 was 273,000 souls, and in 1811 it was 291,000. The air is healthy, and the soil is in general fertile. The principal rivers are the Yare, the Waveney, the Ouse, and the Nar. The chief manufactures are bombazines, crapes, camblets, and other articles of worsted. Norwich is the capital.

Norfolk, a county of Virginia, in the United States, bounded on the north by Chesapeake bay, on the east by the Atlantic ocean, on the south by North Carolina, and on the west by Nansemond river. It contains 16,000 inhabitants, of whom 6,000 are slaves. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Massachusetts, in the United States, bounded on the north by Middlesex, on the east by Suffolk, on the south by Plymouth, and on the west by Worcester. It contains 30,000 inhabitants. Dedham is the capital.

Norfolk, a county of Connecticut, in the United States, bounded on the north by Massachusetts, on the east by Litchfield, on the south by Fairfield, and on the west by New York. It contains 10,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of New Jersey, in the United States, bounded on the north by Bergen, on the east by Essex, on the south by Middlesex, and on the west by Passaic. It contains 20,000 inhabitants. Newark is the capital.

Norfolk, a county of Upper Canada, bounded on the north by Oxford, on the east by Middlesex, on the south by Lake Erie, and on the west by Lake Erie. It contains 5,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Lower Canada, bounded on the north by Quebec, on the east by Gaspe, on the south by the gulf of St. Lawrence, and on the west by Bonaventure. It contains 2,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of New Brunswick, bounded on the north by Northumberland, on the east by Kent, on the south by Westmorland, and on the west by Sunbury. It contains 3,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Nova Scotia, bounded on the north by Cumberland, on the east by Colchester, on the south by Hants, and on the west by Annapolis. It contains 4,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Prince Edward Island, bounded on the north by Queens, on the east by Kings, on the south by Queens, and on the west by Queens. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Newfoundland, bounded on the north by Conception bay, on the east by Trinity bay, on the south by Placentia bay, and on the west by St. Mary's bay. It contains 2,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Labrador, bounded on the north by Hudson's bay, on the east by Hudson's bay, on the south by Hudson's bay, and on the west by Hudson's bay. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Greenland, bounded on the north by Baffin's bay, on the east by Baffin's bay, on the south by Baffin's bay, and on the west by Baffin's bay. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Iceland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Spitzbergen, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Nova Zembla, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Lapland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Finland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Sweden, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Norway, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Russia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Poland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Prussia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Germany, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Holland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Belgium, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of France, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Spain, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Portugal, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Italy, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Switzerland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Austria, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Hungary, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Turkey, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Greece, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Egypt, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Abyssinia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Nubia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Ethiopia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Guinea, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Senegambia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Sierra Leone, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Liberia, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Ivory Coast, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Gold Coast, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Slave Coast, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Benin, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Cameroons, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Gabon, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Congo, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Angola, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Benguela, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Cape Colony, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Natal, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Zululand, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Transvaal, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Orange Free State, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Basutoland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Griqualand West, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Griqualand East, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Pondoland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Tembuland, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Kaffraria, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Norfolk, a county of Cape Colony, bounded on the north by the Arctic ocean, on the east by the Arctic ocean, on the south by the Arctic ocean, and on the west by the Arctic ocean. It contains 1,000 inhabitants. Norfolk is the capital.

Morsvs,us.m.2,nomen[*morso*. neſcheech. German. Ein biſſ.*Gal. morſure. Hiſ. Bocada,ò mo. dedura,*]δῆγμα.actus mordendi,Cicero de Diu.li.2.Quid Ariſtolochia ad morſum ſerpentium poſſit,Accipitur etiam pro dolore,[*Dolore.*]Cicero.5.Tuſ.Dolor corporis,cuius eſt morſus acerrimus.Nonnunquam pro vituperatione,]*Vituperio.*,Hor.lib.1.Epi.Non odio obſcuro,morſuque venenat.

Mortalis,le,o.3.[*mortale.*Ger.Toedtlich,ſterblich.*Gal.mortel.Hi. mortal,ò que puede morir.*]βροτὸς.morti ſubiectus.Cic.3.de Natu. Deo.mortale omne animal,& diſſolubile ſit,neceſſe eſt.Inuenitur & Mortalior comparatiuus.Pl.li.3.c.14.Prouidentia nihil in rebus mortalius faciente,quam quod infeſtiſſimum mortalitati.

Mortalis.m.3.ſubſt.[*Homo* German.Ein menſch ſo ſterblich vnd hinfellig iſt]pro homine. Ouid.2.Met. Nec contigit vllum Vox mea mortalem. Cicer. Sall.& alij.

Mortalitas,atis,f.3.[*Mortalität.*Ge.Toedtligkeit,ſterbligkeit.G. *Mortalité,cé qui eſt ſubiet a mort.Hiſp.mortalidad,ò condicion de morir.*]Cicer. 1.de Nat.Deor.Non omne,quod ortum ſit,mortalitas conſequetur.Et pro hominibus mortalibus. Plin.li.2.c.76.Mortalitas ipſa inuenit ſibi medium quiddam.

Morta,f.1.vna ex Parcis,quas veteres Latini tres eſſe putauerũt,earum nomina fuerunt,Nona,Decima,& Morta:quo commento illud videntur voluiſſe ſignificare, tempeſtiuum partus tempus eſſe menſem nonum, & decimum, qui verò ante hoc tempus in lucẽ prodeunt,aut mortuos naſci,aut natos ſtatim mori.Martianus.

Mortariolvm,n.2.*Boeckher.*Hieronymus in numeris; Ponent cum eo thuribula,mortariola,cyathos.

Mortarivm,n.[*mortaio,*מדוכה medhochah.Germ.Ein moerſel, *Gal.Fr.mortier.Hi.El mortero,ó almaiar*]ὐγρὸν.in quo res piſtiles teruntur.Pla.in Aul. Cultrum,ſecurim,piſtillum,mortarium. Lapis mortariorum θυῖνος,ex quo mortaria confici ſolent.Pli.li.36. c.22.Et & mortarium locus,& ſuſceptaculum,in quo calx ſiue intrita ſubigitur, ſeruaturve.Vitr.li.8.c.3.Græcorũ tectores faciunt opera firma,mortario collocato,calce, & arena ibi confuſa.

Mortícinvs, a,um,o.1.2.p.p.[*morto,da ſe,*מת meth.Germanic.Der von ihm ſelbs erſtorben iſt, todter ſchelm.*Gal.Qui eſt mort de ſoy meſme,& qui n'a point eſte tué.Hi.muerto de ſu voluntad*]ἀυτομάτως, ſponte ſua mortuus:vnde morticinam carnem dicimus animalũ, quæ non ſunt mactata, ſed per ſe mortua.Plin. Hæc auis morticinam carnem non attingit.

Morticini,m.2 ναὶ.claui dñr pedum,quod velut morticina caro ſit.Pli.li.22.c.23.Clauis pedum,qui vulgo morticini appellantur.

Mortifer,ſiue Mortiferus,a,um,p.c.1.o.2.[*Mortifero.*Germa.Das den tod bringt,toedtlich. *G.Martel,qui fait mourir.Hiſ.Coſa mata dera.ò que trahe muerte,*]θανατηφόρος. quod mortẽ affert. Virgil 8. Æn. Mortiferumque aduerſo in limine bellum.Celſ.li.5.c.16. Nã mulculus percuſſus mortiferus eſt.[Hinc Mortiferè.aduer. Plin.]

Mortvalis,o.3.[*Che appartiene a morti.*G.Das zu dẽ todte gehoert. *Gal.Mortuaire.Hiſ.Coſa pertenesciente a muertuorio*]νεκρικός.ad mortuos pertinens.Plaut.in Aſin. Hæc ſunt non nugæ,nõ enim mortualia. Vnde Emortualis dies,in quo q. eſt mortuus:ut Natalis,in quo natus.Idem: Certum eſt hunc emortualem facere ex natali die.

Morvla,læ,f.1.[*Dimoretta,*]διαρρεῖν.diminut.à mora. Aug.li.11. confeſſ.Morula Solis ſuper terram.

Morvs,ri,f.2.arbor[*Moro,albero.*G.Ein maulbeerbaum.G. *Vn meurier.Hiſ.El moral arbol,*]μορέα.Morũ fructus,ὀτοβάτινος,a mora, id eſt,tarditate,vt quidam putant.Nam poſtremo omnium arborum flore, ex quo prudentiſſima arbor dicitur, quia lædi ſe a frigore non ſinit.Sunt qui a Græco id nominis deriuent:μαυρὸν enim nigrum dicitur.Pl.li.19.c.44.Arborem mori ætate noſtra adamauit Paſſienus.mora quoq. in rubis ſunt, ſed multum ab ijs differentia.

Morylli,m.2.μορύλλοι,Macedoniæ populi.Plin.lib.4.c.10.

Morychvs,m.2.μόρυχος.cognomen Bacchi apud Siculos.

Mos,moris,m.3. diſciplina,vſus,ritus,modus[*Coſtume,uſanza*, de iech.Ger.Sitten,brauch, gewonheit.*Gal.Maniere,coſtume,facon de faire.Hiſ.Coſtumbre,*]ἔθος,ἐθάς vitæ inſtitutum conſuetudine firmatum.Varro ait; Morem eſſe inſtitutum animi, quod ſequi debeat conſuetudo.Cicer.pro Clu.Non mos,conſuetudoque ſeruata, Virg.11.Æn.Virginibus Tyrijs mos eſt geſtare pharetram.Interdũ ſumitur pro conſuetudine approbata, quæ habetur pro lege[*Legge.*]Cicer.1.Offi. Quę more aguntur, inſtitutiſque ciuilibus.Mores plurali numero vocabulum medium,quod tam in bonam,quã in malam partẽ accipitur.Pla.in Trin. Hic morbus mores inuaſit bonos.Sed dum illi agrotãt,interim mores mali,Quaſi herba rigua ſuccreuerunt.Mores cæli.Pli.li.14.c.1.Vir.1.Geor.Variũ Cæli perdiſcere morem.Transferre ad morem.Cicer.in Ora.Græcorum prudentiam poſſe ad noſtrum morem, vſumque transferri.

Mosa,m.1.μῶσα fluuius Galliæ Belgicæ ex Vogeſo monte profluẽs. Pl.lib.4.& 15.Tacitus li.2.& 20.Cæſ.de Bell.Gal.

Moschatvla,æ.2.[*Per moſcatelli*]pyra quædam odorem moſchi referentia.Eſt autem moſchus animal pusillum,in cuius corpore iuxta vmbilicum apoſtema ſat grauiolentum naſcitur, quod vnà cum pelle exciſum,ſiccatumque præſtantiſſimum ſpirat odorem. Hũc odorem ab animalis nomine moſchum vocant Arabes; veteribus

enim creditur fuiſſe incognitus.† Dicuntur etiam Pyra ſupra.]

Moschevton,n.2 μοσχάτον.roſæ genus,folia habens oleacea.Pli.li. 2.cap.4.

Moschi,m.2.μόσχοι.populi Aſiæ,Albanis,& Iberibus finitimi.Pli.lib 5.c.27.li.6.c.10.Lucan.li.3.Sæuiſque affinis Sarmata Moſchis.

Moschvs,m.2.μόσχος.grammaticus,& poeta Syracuſanus,Ariſtarchi familiaris,qui ſecundus a Theocrito ſcripſit Bucolica. Suidas.

Moses,ſis,m.3.& Moſi.μωσῆς,μωυσῆ.nomen inclyti Iudæorũ ducis, qui Iſraelitas ex Ægypto,& Pharaonis tyrannide eduxit.Iuue.Sat. 12.Tradidit arcano,quodcunq. volumine Moſes. Quidam Moſſes efferunt per tres ſyllabas,y littera interpoſita, & prima ſyllaba contra artem correpta.Sedulius; Quid quod & Heliam,& clarum videre Moſen. Scribit Ioſephus ex euentu rerum nomen ei impoſitum fuiſſe,quod a Pharaonis filia de flumine ſit ſeruatus.

Mosynoeci,m.2.μοσύνοικοι.populi Aſiæ verſus Septentrionẽ,qui mortuis corpus omne perſignant, & promiſcuè concumbunt.Dicti μοσύνοικοι,quaſi turricolæ,a turribus,quibus domorum vice vtũtur. Mela lib.1.Hos Plin.li.6.c.4.vocat Moſynos.

Mosylon,n.2.μόσυλον.promontoriũ,& emporiũ Aethiopiæ.Steph.

Motacilla,f.1.[*Squaſſacoda.*Ge.Ein waſſerſteltz,]σεισοπυγὶς.auis ſemper mouens caudam: vulgo Cauda tremula. Var.4.de lin.Lat.

Motho,us,f.4.μωθὼ.Arabum vicus,in quo Antigonus Macedo a Rabilo rege fuit interfectus,quę etiam cædes vico nomen fecit.Nam Motho Arabum lingua motus locum ſignificat. Steph.

Motio,f.3.[*Mota,mouimento,*menodh, nidhah menaltelah. Germa. Bewegung.*Ga.Mouuement,remuement.Hiſ.Moude,ò mouuis.*Cicer. 2.de Nat.Deor. In corporum etiam motione, atque geſtu multo cernunt ſubtilius.†Hinc Motiuncula.dim.]

Moto,as,a,1.[*Mouer ſpeſſo.*G.Oft oder heffig bewegen]τύπτω.freq. a Moueo.Virg 5.E. Iq.zephyris motantibus vmbras.Motantur, pro Motarum dixit Plau.in Truc.

Motor,oris,m.3 *Motore*, menaltel.German.Beweger. *Gal.Remueur.Hiſp.Mouedor,*]κινητήρ.Mart. Libr.11.Cunarum fueras motor Charidi mearum.

Motvs,ta,tum.partic.o.1.2.[*Moſſo.*Ger.Bewegt.*Ga.Meu,eſmeu.Hi. Mouido.*]κινούμενος.Vir.1.Æn.Motos præſtat cõponere fluctus.Liu. li.4.Bel.Maced.Nullis nunis ſe motos.

Motvs,us,m.4.[*Moto,mouimento.*עד ghobaſch mitghahenſch. German.Bewegung,κίνησις.ipſa motio,vt motus animi.Cicer.de Ami. Quib.rebus ad illum primum motum animi adhibitis,admirabilis exardeſcit benetolentiæ magnitudo.Gui.Epi.29. Sepe per aſſiduos languent meq brachia motus. Hora.4 Can.Ode 6. Motus doceri gaudet Ionicos matura virgo.Motus,ꝓ perturbatione,*per turbatione,trauaglio.*]Ci.pro Flac. Videtis,quo in motu tum verſemur? Motus pro cauſſa. Pl.Epi.4.li.13. Audiſti conſilium mei motus.

Motye,es.f.1.μοτύη.Siciliæ oppidum,dictum a motye muliere,quæ Herculi eos indicauit,qui boues eius abegerant.Steph.

Movto,as,movi,motum,a.1.[*Mouere*, beniah, tiltel hennidh.Germic. Bewegen. *Gal.Mouuoir,remuer,haſpan.Mouere*] κινέω.notæ ſignificationis.Cæſ.3.Bell.Gal.Poſtero die caſtra ex eo loco mouet. Per transiationẽ pro iure ſuo aliquẽ deijcere.[*Remouere*]Cicer.li. 3.Off.vt veros hæredes mouerat,in eorũ locũ ſuccedat.Mouere animum,eſt indecere,allicere[*Pigere*]Virg.3.Geor. Non mollia poſſunt Prata mouere animum. Seruius,mouere animum,in ſui deſiderium illicere. mouere,pro diſcedere[*Partir ſi,*]Cic.ad Att.li.6. Hæc ſcribebã,poſtq̃ ille Canuſio mouerat. Mouere loco. Cicer.ad Qu.Fr.li. 2.vrgete illi,vt loco nos mouerẽt. Mouere ex opinione Cic.3.de N. Deo. Nec me ex ea opinione vllius vnq̃ oratio mouebit. Mouere de natu,vel de ſenatu.Cic.pro Cluẽ. Vt alter de ſenatu mouere velit, alter retineat.Liu.li.9. mouere ventrem,hoc eſt,ciere.Mar li.11. Prima tibi dabitur ventri lactuca mouẽdo. Arma mouere.Vir.11. Aen. Tũ demum mouet arma leo.Bellum mouere.Liu.li.8. Quatories iã Sidicini ipſi mouerant bellũ. mouere riſum[*Ridere,*] pro excitare. Horat.1.Epi.3. mouerat cornicula riſum Furtiuis nudata coloribus. Signa mouere.Vir.3.Geor.Signa mouet præceptiq. oblitum fertur in hoſtem. mouere ſtomachum alicui, pro irritare. Cic.ad Att.li.6.In quo tamen ille mihi riſum magis,quàm ſtomachum mouere ſolet. Mouere tragedias,eſt verbis rem atrocẽ efficere,quale eſt opus tragicorum de rebus atrocibus ſemper loquentium. Qu.lib 6.c.2.In paruis ædibus mouere tragedias,tale eſt,quale ſi perſonam Herculis & cothurnos aptare infantibus velit.Monet me.Pap.de Cod. fur. l. parui refert: Nec me monet, præſens Homo fuerit,nec ne. Mouẽtur res magnę,id eſt,cõmouẽtur,excitantur.Cic.ad Quin.Frat.li.7.Ep.3. Magnę mihi res moueri videbantur. Aliquando pro paſſiuo moueri. Gell.li.4.ca.6. Nunciatum ſenatui i ſacrario haſtas Martias mouiſſe.i. motas eſſe. Hinc Amoueo,Admoueo cõtraria:Cõmoueo,Demoueo,Emoueo,Extramoueo,Promoueo,vltra promoueo,Permoueo,valdè moueo,Demoueo,deorſum moueo:Remoueo,alieno,tollo,vide ſuo loco.Semoueo,ſeorſum mouco,Summouco,tollo,aufero.

Mox,[*Toſto,preſto,* pitheom, pethah.German.Bald.*Ga.Tout,incontinent,cantoſt apres.Hiſpan.Luego,ſubito,*]βᾶσσον,ἀθρόα.ſtatim.Terent.in And.Mox huc reuerti.ſignificat cuam paulo poſt,& poſtea.

NUNCIATURE, the office of a nuncio.

NUNCIO, a messenger, or one who brings news.

NUNCIO, in the Romish church, a person sent by the pope to a foreign court, to treat about affairs relating to the church.

NUNCUPATIVE, in law, something declared by word of mouth, in opposition to what is written.

NUNCUPATIVE *Will*, a will declared by word of mouth, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the civil law, is that which is made before seven witnesses, and declared by the testator in their presence, and by them reduced to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the common law, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Scotland, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Ireland, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of England, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of France, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Spain, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Portugal, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Italy, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Germany, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Holland, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Denmark, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Sweden, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Russia, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Poland, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Hungary, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Turkey, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Persia, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of China, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Japan, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of India, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Africa, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of America, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Australia, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of New Zealand, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Tasmania, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Van Diemen's Land, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Norfolk Island, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of Pitcairn's Island, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Sandwich Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Marquesas Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Society Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Friendly Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Navigator Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Fiji Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the New Hebrides, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Solomon Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Caroline Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Marshall Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Gilbert Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Ellice Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Phoenix Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Line Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Tonga Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Samoan Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Tokelau Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Union Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Cook Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Austral Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Tuamotu Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Gambier Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Marquesas Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Society Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Friendly Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Navigator Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Fiji Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the New Hebrides, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Solomon Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Caroline Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Marshall Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Gilbert Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Ellice Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Phoenix Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Line Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Tonga Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Samoan Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Tokelau Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Union Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Cook Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Austral Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Tuamotu Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

NUNCUPATIVE *Will*, in the law of the Gambier Islands, is that which is made by the testator in his last sickness, before a few witnesses, and not committed to writing.

VLTISONVS,o,i,2. Mar. lib. 1. Multiſona ſeruet facer Atthide lucus.
VLTIVAGVS,a,um,o. 1. 2. [*Che vaga molto, vagabondo.* Ger. Vielfeh weidig, vmbſchweiffig,] πολυπλάνης. multum vagans. Pl. li. 10. c. 7. Multiuaga aue, & lib. 2. c. 10. Multiuagus lunæ curſus.
VLTOPERE, [*Sommamente.* G. Hefftig,] dicit Plautus, vt magnopere, in Mere. Multopere in mundo ruſticosè exercitum.
VLTITIA, orum, n. 2. πολύμιτα. indumenta minutiſſimis filis contexta, vnde à multis filis nomen inditum. Iuue. Sat. 2. Quæro an deceant multitia teſtem. Ibidem; Cum tu multitia ſumas.
VLTITVDO, dinis, f. 3. [*Multitudine,* רב rob. G. Die viele. G. *multitude.* Hi. *muchedumbre de çofas,*] πλῆθος. Cice. de Orat. 2. Orator ſine multitudine audiente eloquens eſſe non poteſt.
VLTIVOLVS, la, lũ, o. 1. 2. [*Chi vuole molto.* G. Vielwollẽd, vielwanckig] πολυβούλαιος. multa cupiens. Catullus ad Mallium; Multiuola eſt mulier.
VLTO, multas, a, 1. [*Punire, condẽnare,* עבש hanaſch. G. Straffen, ein ſtraff auff egen. G. *Condamner a l'emende, punir.* Hi. *Imponer pena de dineros, condẽnar*] τιμῶ, punio, mulctam dico, vel irrogo cum ablatiuo, vel genitiuo. Vir, 11. Aen. Mulctatã triſti morte Camillã. Cur. l. 2. Inſulas pſidijs occupat, pecunia mulctat. Tac. l. 13. Vt q dã accuſatorũ ejus exilio mulctarẽt. Ci. 3. Ver. Multos crudeliſſimẽp vim morte eſſe mulctatos. Interdũ verberare, [*Battere.*] Ter. i Ad. Ipsũ dñm, atq; oẽm familiã mulctauit vſq; ad mortẽ. Col. li. 2. c. 4. Quo cuenit, vt boues iniq tate operis mulctẽt. Interdũ voti cõpotẽ facere. Neuius i Colace, apud Nonũ, vobis gras ago cũ votis me mulctatis meis; Interdũ male tractare [*Trattare*] Col. l. 1. c. 2. Vetus ẽ Catonis. Agrũ poſſimo mulctatu, cui⁹ dñs, q i eo faciẽdũ ſit, nõ docet, ſed audit villicũ. Mulctare matrimonio, ẽ repudiare cõiugiũ. Pla. in Amph. Nũquid cauſſam dicis, quin te mulctem matrimonio?
MVLTVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Molto,* רב rab. G. Viel. G. *Beaucoup.* Hi. *Mucho*] πολύς. Cic pro Sett. multis fortiſſimis, atque optimis viris, iniuſtis iudicijs tales caſus incidiſſe. Multus in opere, id eſt, aſſiduus [*Solleçito, continuo.*] Salu. in Iug. In agmine atq; ad vigilias multus eſſe. Multus fuit in ea re. Ci. 4. Aca. Ad multũ diem. Ci. ad Att. l. 13. Multo die, hoc eſt, bona diei parte trãſacta. Cæſ. 1. Bel. Gal. Multo demique die per exploratores Cæſar cognouit. Sic multa nocte. Cic. ad Qu. Frat. lib. 2. Multo mane. Ci. ad Att. Multo tanto dicitur, vt altero tanto. Plau. in Rud. Ego multo tanto miſerior, quã tu Labrax.
MVLTVM, aduer. [*molto, ſommamente,* מאד meodh. G. Hefftig oder viel] πολύ. valdè. Cic. Gallo, lib. 7. & alibi.
MVLTO, adue. cũ dictionibus, Alius, Aliter, Secus, Ante, Poſt, Præſto, Malo, Antecedo, Excello; item cum comparatiuis ſuperlatiuis, vel eorum vim habentibus, elegantem in oratione vſum habet. Ter in Ptol. And. Aliter euenire multò intelligit. Ci. in Ver. Cui quemadmodum reſiſtam, multò mihi ante eſt prouidendũ. Sallu. Multò præſtat beneficij, quã maleficij memorem eſſe. Ci. pro lege Man.
† MVLTOTIES, aduer. Flor. in Epit. Multoties contra hoſtium eruptiones felicíter pugnauit.]
*MVLVCHA, m. i. fluuius Mauritaniæ, Maſſeſylorum fines a Cæſariẽſi Mauritania diſtinguens. Strab. lib. 17.
†MVLVS, li. m. 2. [*Mulo.* Germ. Mauleſel. *Gal. Vn mulet.*] ἡμίονος. animal ex aſino & equa genitum. Plin. lib. 8. cap. 44. Ex aſino & equa mulus gignitur.]
*MVNASTIS, f. 3. Cariæ oppidum.
MVNDANVS, dana, danum, o. 1. 2. [*Mondano.* Ge. weltlich. G. *Du monde.* Hi. *Coſa del mondo*] κοσμικός. quod mundi eſt. Vnde interrogatus Socrates, cuias eſſet, mundanum ſe eſſe reſpondit. Ci. 5. Tu ſic.
†MVNDITER, aduerb. καθαρῶς. Plaut. in Pœn. Cum ſedulo munditer eos habeamus, uix ægrè amatorculos inuenimus.]
MVNDITIES, itiei, f. 5. & Munditia, æ, [*Netteza, politeza.* nikaron רחרח tahorah נהר rohar בר bor. G. Sauberkeit, reinigkeit, auffbutzung. *Gal. Netteté.* Hi. *Afeyte, limpieza,*] καθαριότης. lautitia, elegantia, nitor. Cice. lib. 1. Oui. Adhibenda munditia eſt, non exquiſita nimis. Oui. 3. de arte; Munditijs capimur.
MVNDO, as. a. 1. [*Mondare, netrare,* נקה nikkah. מרוק tiher. G. Saubern reinigen. G. *Nettoyer, monder.* Hi. *Limpiar, afeytar,*] καθαίρω. detergo. Pli. lib. 15. cap. 6. Crebrius vaſa mundanda, Hinc Emundo, expurgo.
† MVNDVLVS, li. delicatus, mollis, qui nimia munditiæ vtitur, vt placeat mulierculis. Plaut. Truc. Iſtos mundulos vrbanos amaſios.]
MVNDVS, di, ſubſt. m. 2. [*Ornamento* G. weiberzierd, das die weibet brauchen ſich damit zu zieren vnd butzen. G. *Ornement.* Hi. *Las ioyas de la muger,*] κόσμος γυναικεῖος. ornatus muliebris: quo ſ. mulier mũdior fit, vt ſpeculũ, inaures, armillæ, gẽmæ, & ſimilia. Cato pro Lege Oppia: Munditiæ, ornatus, & cultus, fœminarũ inſignia ſunt: Hinc Mundũ muliebrẽ appellarunt nri maiores. Liu. lib. 32. Veſtem, mundumq; omnem muliebrem ademit. Col. lib. 11. cap. 3. Mundum muliebrem, qui ad dies feſtos comparatur. Df & Mundum, neutro ge. Lucilius; Legauit vxori mundum oẽ. Hinc mundus accipitur pro eleganti illa, ornataq; totius vniuerſi machina, [Mõdo,] nam, vt Græci κόσμον, quod apud eos ornatum ſignificat, ita nos a perfecta, abſolutaq; elegantia vocamus mundum, quod nihil eo ſit mundius, & ornatius. Pli. li. 2. cap. 1. & 4. Cic. de

Fin. lib. 3. Mundum cenſent regi numine deorum, eumque eſſe quaſi communem vrbem, & ciuitatem hominum, & deorum, & vnũquemq; noſtrũ huius mundi eſſe par tẽ. Idem 2. de Nat. Deo.
MVNDVS, a, um, o. 1. 2. [*Mondo, polito, motto,* נקי nakr. G. Sauber, reẽ, wol gefegt. G. *Net, pur.* Hi. *Limpio, o afeytado,*] καθάριος purum, terſum, politum. Plau. in Ciſt. Neq; munda es vt ſoles. Ter. in Eun. Dum foris ſunt, nihil videtur mundius. Hora. 1. Epiſt. 5. Iamdudum ſplendet focus, & tibi munda ſupellex. Mundior iuſto cultus. Liu. lib. 9.
MVNERALIS, o. 3. adiect. δωροδόκος. quod ad munus pertinet: vnde muneralis lex Cincij, ne cui liceret munus capere, de qua Plau.
MVNERARIVS, m, 2. ἀγωνοθέτης. q gladiatores exhibet populo, ad ſpectacula pugnaturos. Sue. in Dom. c. 10. Patrẽ familias, quod Thracẽ Mirmilloni parẽ, munerario imparem dixerat, canibus obiecit.
MVNERO, ras, n. 1. & Muneror, aris, deponens, [*Donare, preſtare.* Ger. Begaben, ſchencken. G. *Remunerer, faire preſent, donner.* Hi. *Dardon*] δωρέομαι, dono. Pla. in Cap. Dij poteſtatem dabunt, vt beneficium bene merenti noſtro merito muneres. Ter. in Hea. Diſcipli na eſt munerarier ancillas primùm. Cic. 2. de Inuen.
MVNEO, mungis, xi, ctum, a. 3. [*Moccare* מצה matzah. Ger. Die naſen butzen,] μύσσω. cum è naribus mucus trahitur.
MVNGOR, d. 3. Cat. de lib. educ. Neque mungentur libertatem.
MVNIA, orum, n. 2. [*Vfficij,* פקדה pekuddah נחבה chehunnah. G. Die pflicht oder ampt ſo einer ſchueldig iſt. G. *Lacharge, l'office, ou le deuoir.* Hi. *Les officios,*] ἔργα, τέλη, officia, quę publicè præſtantur. Cic. pro Mur. Hæc ſunt officia neceſſariorum, munia candidatorum. Hinc Immunis. ἀτελής.
MVNICEPS, pis, c. 3. Cic. Att. Municeps Sueſſanus. Vide municipia.
MVNICIPALIS, & hoc municipale, o. 3. quod ad municipes pertinet. Ci. 3. de leg. Vtinã iſto aĩo in ſumma rep. verſari, q̃ in municipali maluiſſes. Municipales hoĩes, qui in municipijs degũt. i. in oppidis ciuitatis Romanæ ius adeptis. Ci. ad Att. lib. 8. Multũ mecũ municipales hoĩes loquuntur. Municipalia ſacra vocãtur, quæ ab initio habuerunt municipes ante ciuitatẽ Romanã acceptam, quæ obſeruare eos voluerunt Pontifices, antiquo more. Municipale ius, priuatum cuiuſq; municipij. Municipalia magiſteria, adminiſtrationes municipij.
MVNICIPATIM, per municipia, ſic Oppidatim per oppida.
MVNICIPIA, orũ. n. 2. ciuitates ſuo iure, & legibus vtẽtes, muneribus tñ populi Ro. & honoribus fungentes. Erant itaq; municipes meliore conditione, quã coloni. Municipẽ, inquit Vlpianus, facit aut ciuitas, aut manumiſſio, aut adoptio, qm municeps eſt, & qui libet in municipio natus eſt, & qui in municipio ſeruitute ſe liberauit, & qui ciuitatem quãcumque aſſecutus eſt. Propriè tñ municipes dñr, qui in ciuitatem Romanã recepti, munerũ participes fiunt. Sed abuſiuè nunc municipes dicimus, ſuæ cuiuſq; ciuitatis ciues. Cic. Bruto; Non dubito, quin ſcias, nõ ſolum cuius municipij ſim, ſed ẽt quam diligenter ſoleam meos municipes Arpinates tueri.
P. M. Municipia. Quidã putant, a munitionibus dicta, alij a munificẽtia. quod munificę eſſent ciuitates, primaq; origo oppidorum, quæ ciuitates dictæ ſunt, municipia nominata. Hęc Siculus Flaccus.
MVNIFICE, liberaliter, largè, prolixè) (tenuiter, anguſtè, [*Corteſemente, abondeuolmente.* G. Freigaebigklich, reichlichen. *G. Largement, liberalement.* Hi. *Francamente, liberalmente,*] μεγαλοπρεπῶς. abundanter. Cice. 3. de Nat. Deo. Haud ſcio, an melius fuerit, humano generi motum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munificè, & tam largè dari. munifice tueri ſocietatem coniunctionis humanæ. Ci. 5. de Fin. Munificè prædam largiri. Liu lib. 1.
MVNIFICVS, a, um, o. 1. 2. [*Corteſe, liberale,* נדיב nadhib. G. Freigebig, G. *Cortois, franc, & liberal.* Hi. *Cortes, franco, y liberal,*] μεγαλοπρεπής. pro liberali ponitur, quaſi munera largè præbens. Munificus amicus. Liu. l 33. Ou. 3. Am. ele. 5. Te dea munificã gentes tibicũque loquuntur. Idem 4. de Ponto eleg. 1. Nec mihi munificas arca negauit opes. A munificus fit munificentior, & munificẽtiſſimus. Cic. pro Roſc. Com. Semper liberaliſſimus, munificentiſſimuſq; fuit Feſt. Munificior a munifico, Cato dixit, cum nunc munificentior dicamus; quamuis munificens non ſit in vſu.
MVNIFICENTIA, æ, f. [*Corteſia, liberalità,* נדבה nedhabah. Ge. Freigebigkeit. *Gal. Liberalitè & largeſſe.* Hi. *Franqueza, liberalidad,*] μεγαλοπρέπεια. Pli. lib. 27. c. 1. Superata poſſet videri etiam rerum natura ipſius munificentia.
MVNIFEX, cis, m. 3 Auctore Feſto, qui nõ vacabat, ſed munus principi faciebat. Contra beneficiarius, qui vocabat muneris officio. munifices, a Veget. li. 2. c. 7. dicuntur milites, qui munera faciunt.
MVNIFICO, as, are, a. 1. [*Arrichire, far beato,* העשיר heheſchir אשר iſcher. Ge. Begaben, reich machẽ. G. *Faire dons, & preſens enrich.* Hi. *Enriqueſcer a otro hazer bien auenturado,*] πλουτίζειν. ditare, Lucr. lib. 1. de Cybele; Munificat tacita mortales.
MVNIMEN, inis. n. 3. ſiue munimentum, ti. p. p. [*Riparo, guarnimento,* מבצר mibtzar מצור matzor מגדר metſurah מגדל metſudhah,] ἐπιτείχισμα. cattiorum eſt, cæterarumque rerum, quę contra aduentum hoſtium muniuntur. Liu lib. 1. Quiritum foſſa, haud parum munimentum a planioribus aditu locis, Anci regis opus eſt.

Mu-

MVRMVRILLO,las,n.1. ὑποτονοβόμβυζα. subintermurmuro. Pla. in Rud.

MVRMVRILLVM,li,n.2. ὀλιγοτονοβόμβυζα. exigua murmuratio. Plaut. in Rud.

MVRMVRO,ras,n.1. [*Murmorare.* חמה hamah כרן rirghan helin Ger. Tosen, rauschē. *Gal. Murmurer, bruire. Hisp. murmurar, o hazer ruido,* μορμύρω. sonum aquæ fluitantis simile edo: vnde Fremitū murmurantis maris, dixit Cl. 5. Tus. Quamuis etiam indifferenter de quouis alio sono dicatur. Pli. lib. 18. c. 35. Murmurantes ignes tē pestatum nuncij sentiuntur. Plau. in Cas. Mihi inanitate iamdudū intestina murmurant: pro crepant. Murmurare, aliquando est secreto murmurę indignationē ostendere, [*Brontolare*] Pla. in Mil. Senni murmurant. Hinc Admurmuro, Cōmurmuro, Submurmuro, leuiter murmuro. Antiqui vsi sunt, & verbo deponente Murmuror. Varro; In balneis plodere cępimus, & murmurari. Nonius.

MVRRANVS, m. 2. priscus Latinorum rex, a quo postea Latini omnes reges Murrani dicti sunt. Seruius.

MVRRHA, f. 1. lapidis preciosi genus, odore prestans, colorum varietate insigne. Pli. lib. 37. Præcipuus erat vsus murrhæ in poculis potorijs. Mart. lib. 4. Si calidum potas ardenti murrha Falerno, Contenit. Hinc Murrhinus, na, num, siue Myrrhinus.

MVRRHEVS, rhea, rheum, o. 1. 2. μύρρινος. ex murrha. Iabolenus Iureconsult. scribit, murrhea vasa, ad vsum edendi, & bibendi reperta esse insupellectili.

MVRRHINVS, murrhina, murrhinū, o. 1. 2. vel Myrrhinus, p. c. μυρρίνης. ex murrha confectum, -ti, Abaci murrhini, Pocula murrhina. Suet. in Augusto; Alexandria capta, nihil sibi præter vnū murrhinum calicem ex instrumēto regio retinuit. Murrhina, substantiuè dicuntur vasa murrhina. Mart. lib. 13. Nec murrhina picta.

MVRTIA, æ, f. 1. Veneris cognomentū, a myrto arbuscula illi sacra impositum. Pli. li. 15. c. 29. Ara fuit Romæ vetus Veneris Myrteæ, quia nunc Murtiam vocant. Festus Murceam appellat, & sub Auentino eā sacellū habuisse tradit. Murceam autē dictam vult, siue quod homines murceos, id est, ignauos, & inertes redderet, siue quod Auētinus, sub quo sacellū habuit, olim Murcus fuerit appellatus.

MVRVS, ri, m. 2. mœnia, ppugnaculū, [*Muro, muraelle.* חומה chomah Germ. Ein maur. *Gal. Mur, muraille. Hisp. Muro de la ciudad o villa,*] τεῖχος. a muniēdo, propriè est lapideus vrbis ambitus, cum partes propriè sit domorum. Cæs. 7. Bel. Gal. Portas claudere, murum cōplere cęperunt. Ci. de Nat. Deor. Muri vrbis, quos vos sanctos esse dicitis. Vir. 4. Ecl. Quæ tentare Thetin ratibus, quæ cingere muris Oppida. Hora. 3. Carm. Ode 3. Ter si resurgat murus aheneus, Auctore Phœbo. Cice. 7. Ver. Ad omnes meos impetus quasi murus quidam boni nomen Imperatoris opponitur.

MVS, muris, m. 3. [*Sorcio, ratpo,* עכבר bachbar. Ge. Ein mauss. G. *Vn rat, vne souris. Hisp. Raton*] μῦς. exiguū animal, nobiscū domo habitans, a corrosionis sono, quem facit, dictum. Distinguitur a Sorice, quod Sorex maior sit mure, clariusq; strepat, & Sorices, quia maiores sunt corpore, plus afferūt detrimēti. Col. Si serpens, aut mus, forte ve in mustū ceciderit. Horatius de Arte; Parturient montes nascetur ridiculus mus. Cic. Ar. li. 14. Tabernæ nubi duæ corruerunt, itaq; non solū inquilini, sed & mures migrauerunt. Vide Pli. li. 5. c. 57. Mus ameus est, quē Græci μυγάλην appellant. Abundat his insula Britannia. Pli. lib. 29. Mus arabeus contra se remedio est diuulsus, & comestus. Murium marinorum meminit Pli. l. 9. c. 9.

MVSA, æ, f. 1. Musa. G. Ein gesang oder lied. G. [*muse. H. musa*] μοῦσα. Latinè Carmen. Vir. 8. Ecl. Pastorū musā Damonis & Alphesibœi Idē 6. Ecl. Agrestē tenui meditabor arundine musā. Crassiore musa. Quin. li. 1. c. 10. Liberius quosdā imperitiores crassiore, vt vocāt, musa dubitationē eximere. Iocosa musa. Ou. 4. Trist. Eleg. 2. Pedestris musa. Horat. 2. Ser. Sat. 6. Solis lyræ musa. Idē de Arte. Hinc musica scientia, quæ ad rationem canēdi. Et musicus. μουσικὸς, musicæ peritus. Deæ musæ Iouis nouem finxerunt; eaſdemq; Deas, Ioues, & Memorię filias, quæ poetis, & musicæ præessent. Has dixerūt in Heliconis habitare, qui mons Bœotiæ est, a quo Heliconides, & per epenthesin Heliconiades appellātur. Distat aūt Helicō nō procul a Parnasso Phocidis monte. Quin & Parnassum habitare Musæ dicuntur, vnde & Parnassides dictæ. Et qm Phocidi confinis Aonia est, & Aonides appellātur. Alio ēt nomine dicūtur Cithætides, vel Cithæriades, ab Atticæ regionis monte, qui Citharon dicitur, quē similiter Musis sacrum esse dicunt. Pierides itē dictæ a Pieria, quę regio est Macedoniæ. Thespiades, a Thespia oppido Helicōni propinquo. Pegasides & Hippocrenides, ab Heliconis pulcherrimo fonte, qui a Græcis Hippocrene dr, hoc est, equi fons. *Ἵππος*, equus, κρήνη, fontem. Vnde & a nostris Fons Caballinus vocatur, vocem, κρήνη, fontem. Vnde & a nostris Fons Caballinus vocatur, & Pegaseus, quod Pegasus eo loco saxū vngula feriens, fontem dicitur aperuisse. Pers. Nec fonte labra prolui caballino. Hūc equū putāt esse, qui inter sidera collocatus est, quānis alij Bellorophontis equum esse dicāt. Rursus musę Libethrides vocatæ sunt, a fonte Macedoniæ in ea regione, quę Magnesia dr. Item Pimpleides, a Pimpla Thraciæ monte, vel a fonte Pimpleo in radice eius mōtis sito. Item Castalides, a fonte Castalio, in radicibus Parnassi; musis sacro. Nouē aūt adhuc singuntur; quibus hæc sunt nomina. Prima Calliope, a bonitate vocis, dixerę Calliopen, καλὸν, enim bonum, ὄψ vox.

Secundam Clio, a gloria, & celebritate rerū gestarum, quascunq; κλείειν enim celebrare est. Tertiam Erato ἐράτω, vel a cupiendis amoribus, vel quod cantus ab oībus desideretur. Ou. 2. de Art. Nūc Erato, nā tu nomē amoris habes: ἐράω enim significat amo. Quartam, à voluptate, ac lasciuia cantus, Thaliam θάλλειν enim virere, & florere est. Quintā Melpomenē, a canēdo μέλπομαι. n. est canto, & modulor, ἀπὸ τοῦ μέλος ποιεῖν, hoc est, à cōcentu faciēdo. Sextam Terpsichorē, ἀπὸ τοῦ τέρπειν χορούς, hoc est, a delectādis choreis, vnde quibusdā dr Citharistria. Septimā Euterpē, à suauitate concētus, & enim bene, τέρπειν, delectare. Octauā Polyhymniā, à multitudine cātus, πολύ. n. multū. ὑμνέω, canto, laudo. Alij Polymniciā malunt appellatā, à multitudine memorię, μνεία enim memoria dr. Nonā Vraniā, vel a cęlestiū rerum cātu, vel a cātus diuinitate, οὐρανὸν enim Græci vocant cælum. Musas Plato in Cratylo, ἀπὸ τοῦ μῶσαι. dictas putat. i. ab inquirendo. Vnde ab antiquis interdū vocatæ sunt Mosæ. Alij musas dictas putāt, quasi ὁμοσύνους, quod inter omnes disciplinas similitudo sit. Vnde & Musæ ita pingi solēt, vt se mutuo tenentes choros ducant. Sunt etiam qui dictas putēt, ἀπὸ τοῦ μανῆναι, quod est, bona, honestaque disciplina instituere. Musarum nomina & inuenta exequitur. Virg. hoc carmine:

Clio gesta canens transactis tempora reddit.
Melpomene Tragico proclamat mœsta boatu.
Comica lasciuo gaudet sermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus vrget.
Terpsichore affectus citharis mouet, imperat, auget.
Plectra gerens Erato saltat pede, carmine vultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vrania cœli motus scrutatur & astra.
Signat cuncta manu, loquitur Polyhymnia gestu.
Mentis Apollinea vis hac mouet vndique Musas.
In medio residens complectitur omnia Phœbus.

MVSA, m. 1. Antonius, Augusti Medicus fuit, de quo Hor. lib. 1. Epi. Plin. lib. 19. c. 8. Augustus lactuca conseruatus in ęgritudine fertur prudentia Musę medici.

MVSAEVS, m. 2. μουσαῖος poeta insignis, Orphei tēpore, vnus ex Argonautis: de quo extant versus, Ancus erat Romæ quo Martius optimus æuo, Musæus Græcis floruit in patribus. Quod epigramma si verum est, Musæus nō fuit vnus ex Argonautis, qui expeditionem fecerunt in Colchos ante tempora Troiana. Potest tamen hoc de alio quopiam Musæo intelligi. Nam tres cōmemorantur a Suida, omnes poetæ: inter quos præcipuus fuit Musæus, Eumolpi filius Athenienſis, qui amores Erus, & Leandri carmine heroico descripsit. De huius laudibus extat honestissimum Virgilij elogium 6. Aen. Musæum ante omnes: medium iam plurima turba Hunc habet, atque humeris extantem suscipit altis.

MVSAEVS, sæa, sæum, o. 1. 2. [*Delle Muse,*] μουσαῖος. quod Musarū est. Lucr. lib 4. Obscura de re tam lucida pango Carmina, musæo contingens cuncta lepore.

MVSCA, muscæ, f. 1. [*Mosca,* זבוב zabub. Ger. Ein fliege, odet mueck. *Gal. Vne mouſche. Hisp. Mosca*] μυῖα. paruum animal volatile. Pla. in Cur. Genus est hominū inter homines, Vt muscæ, culices, pedesq; pulicesque. Var. 3. de re rust. c. 16. Non vt muscę ligurium.

MVSCVLA, f. 1. dimin. à musca.

MVSCARI, d. 1. βρεχῶσαι. est musco tergi. Vnde Emuscari, musco libere. Col. lib. 11. c. 2. Oleæ putantur, & emuscantur.

MVSCARIVM, rij, n. 2. [*Paramoſche.* Ge. Ein fliegen waedel. *Gal. Vne eſmouoire, ou autre inſtrument a chaſſer les mouſches. Hisp. moſcadero.*] μυιοσόβιον. fl. bellum, quo muscę abiguntur. Mart. li. 14. Hieronicelium; Martonis offertio muscaria paruis animalibus ventilādis. Erant & muscaria bubula, ex boum caudis confecta, puluerī vesti dine herbarum contę in orbem radiatę. Muscaria appellantur. Phlib. 13. cap. 26 Semine in muscarijs dependente, ut ferulę.

MVSCARIVS, a, um, o. 1. 2. μυῖος. quod ad muscas pertinet. Plin. li. 29. c. 6. Vbi muscarium araneum vocat, qui venatur muscas.

MVSCERDA, æ, f. 1. [*Sterco di topi.* Ge. Mausdreck. *Gal. Crote ou merde de rat ou de ſouris. Hi. Eſtiercol de los ratones*] μυοκόπρη. murium stercus. Pli. li. 23. c. 6. Varro notet marinū simū, muscerdas appellans.

MVSCIPVLA, æ, f. 11. [*Trapola da prender topi.* Ge. Ein mausfall. Ga. *Souriciere, ratiere. Hisp. Raton era para tomar ratones*] μυόπαστρον. machina ad capiendos mures. Var. 1. de re rust. cap. 8.

MVSCVLOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Pię di muſculi.* G. Mausflechtig, vol mausfleich. *Gal. muſculeux, qui a beaucoup de muſcles. Hi. Coſa de muchos morcillos.*] μυώδης. Cels. lib. 5. cap. 20. Si neruosus, aut musculosus is locus est.

MVSCVLVS, li, m. 2. [*topolino.* G. Ein mausslin. G. *Petit rat, petite ſouris. H. Ratoncillo,*] nō dim. est, & significat paruū murē. Cl. 2. de Diu. Musculorū iecuscula bruma dicuntur augeri. Musculi, [*muſculi,*] vt a medicis accipiūtur, sunt partes corporis carnosæ, neruorū flexibilis motus gratia circumiectæ, venisq. & arterijs cōsperſæ: illisq; dem ad alimenti distributionē; ijs aūt ad natiui caloris custodiā quæ omnia tenuis complectitur tunica, musculum definiens. Pla. in Amph. Cicatricē in dextro musculo ex illo vulnere. Musculos etiam

etiam dixerunt antiqui minores machinas, quibus protecti bellatores fossas ciuitatis cõgestis lapidibus lignis & terra complẽt, vt turres ambulatoriæ sine impedimẽto vehantur ad murũ. Sunt minores vineis, subtiliores quę; maiores autẽ, & firmiores pluteis. Cesar. 7. Bell. Gall. A castris longurios, musculos, falces, reliquaque, quę eruptionis causa parauerat, profert. Itẽ Musculus genus est piscis parui, q̃ paruo moderamine caudæ iter regit Balænæ, ne in scopulũ impingat, est n. Balena luscioſa, & penè exoculata, q̃ cũ fortè aliquo profectura est, indiget hoc pisciculo præuio, qui eam deducat, & reducat. Claud. lib. 2. in Eutropium; Sic ruit in rupes amisso pisce fodali, Bellua, fulcandas qui præuius edocet vndas. Pl. li. 9. c. 62. Balenæ musculus vada prænatans demonstrat.

Mvscosvs, a, sum. o. 1. 2. *Βρυώδης*, musco opertum. Vnde Muscosi fontes; Et muscosa prata, apud Var. 1. de re rust. c. 9. Cic. ad Q. Fr. li. 3. Nihil muscosius. Plin. li. 12. c. 1. Muscosi pumices.

Mvscvs, sci, m. 2. *Βρύον*. viridis lanugo in corticibus arborũ, & circa loca humida nascens. Vir. 5. Ecl. Musco circũdat amarę Corticis.

Mvsevm, p. p. n. 2. [*musco loco consecrato alle muse.* G. Ein ort da mã guete Kunste vbt.] *μουσῶον*. locus est Musis, & studijs cõsecratus in Macedonia, circa Olympum montem. Steph. Transfertur ad omnia loca studijs dicata: vnde Strab. li. vlt. scribit, apud Alexandriam fuisse celeberrimum Museum. Pl. li. 1. epi. ad Fundanũ; O mare, o litus, verum secretumque museum. Philostratus in vita Apollonij Tyanei, *μουσεῖον* uocat locum, vbi Musæ colebãtur. Est præterea Museum *μουσεῖον*. opus ex pumicibus constructum, ita dependens, vt imaginem spocus imitetur. Pli. li. 36. c. 21.

Mvsica, cæ, f. 1. & Musice, ces [*musica*. G. Die kunst attilich vndwol zusingẽ. *G. musique. H. El arte de la musica para cantar.* *μουσική*. scię tia, q̃ modũ canendi demõstrat. Hęc apud Græcos antiquitus tantæ venerationis fuit, vt iidem musici, & vates, & sapientes iudicarentur. Cuius scięntiæ cũ se imperitũ Themistocles cõfessus esset (vt inquit Cic.) indoctior habitus est. Musicę appellatione prisci humanitatẽ literarũ significabãt, in qua ingenuos hoies docebãt ociũ cõtemnere, animũq. recreare, recentiores vero ad numerorũ modulationẽ hoc verbũ trãstulerũt, q̃a musica vel ut ludus animi est, & a curis vexati requies. Musica, orũ. Ci. 1. de Orat. qui musicis penitus se dedidit. Idem 5. Tus. Musicorum perstudiosum accepimus.

Mvsice, [*Perfectamente, musicalmente.* Ge. Genzlich. G. *Musicalemẽt, en musique.* *Hisp. Con musica, musicalmente.*] *μουσικῶς*. delicatè. Nã musicos opipatè, & genialiter viacre manifestũ est. Pla. in Most. Musicę hercle agitis etatemitaque vti vos decet, Vino, & victu.

Mvsicvs, a, um. o. 1. 2. [*Musicale.* Germ. Das zu der Kunst des singens gehoert. *G. Apartenant a la musique.* *It. Cosa pertenesciente a la musica.*] *μουσικός*. ad musicam pertinens. Pli. li. 2. c. 22. Pythagoras ex musica ratione appellat tonum. Qu. li. 1. ca. 12. Musicis notis cãtica excipiat. Artem tractare musicam, peripatheticõs dictum pro comedias scribere. Ter. in Prol. Phor. In medio omnibus palmam esse positam, qui artem tractant musicam. Musicum studium. Idem in Hea. Ad studium hunc se applicasse musicũ. Musicus, ci, fubst. [*Musico. Ga. Musicien. Hi. Cantor.*] *μουσικός*. qui nouit, aut docet musicam. Cic. 3. de Fin. In Græcia musici floruerũt. Idem 1. Off. In fidibus musicorum aures vel minima sentiunt.

Mvsimon, is, p. c. m. 3. animal ouillo pecori non dissimile, villo tamẽ caprino similius, Hispaniæ & Corsicæ familiare. Pl. lib. 8. c. 49. Nonius aliter, Musimones, inquit, asini, muli, aut equi breues. Luc. li. 6. Vendit equum musimonem.

Mvsso, tas, n. 1. [*Murmurare, parlar sotto voce.* לחש lachash. German. Viel mutteren vnd brummlen. *Gal. Parler bas, & entre les dents. Hisp. Hablar como entre dientes.*] *μύζω*. frequent. a Mutio, quod est frequenter mutio, quod aperte dicere non audeo, clam murmuro. Liu. li. 1. Ita clam quidam mussitantes, vulgo tamen superbum appellabãt. Ter. in Adel. Accipiũda, & mussitãda iniuria adolescẽtũ est. Vbi Donatus, mussitanda, patienda, considerandaque cum silẽtio; mussitare enim proprię est dissimulandi causa tacere.

Mvsso, sas, n. 1. [*Murmurar sommesso.* לחש lachasch. German. Mudeten, brummlen vnd nicht hart herauß sagen.] *μύζω*. occultè quasi murmuro. Plau. in Aul. Neque occultum id haberi, neque per metum mussari. Aliquando ponitur pro tacere, & quasi obtumescere. Ter. Tege, tace, mussa. Aliquando pro dubitare. Vir. 11. Mussat rex ipse Latinus, Quos generos vocet. Mussare, murmurare. [*Mormorare*] inquit Festus. Enn. In occulto mussabant. Seruius; mussare, queri, [*Dolersi.*] Virg. 11. Aen. Flent mœsti, mussantque patres.

Mvstax, cis, f. 3. Lauri species, de qua sic Pli. li. 16. c. 30. Duo lauri genera tradit Cato, Delphicam, & Cyprian: Pompeius Lenęus adiecit, quam Mustacem appellant, quoniam mustaceis subiceretur.

Mvstaceus, & Mustaceum, cei, m. & n. 2. libi genus est, constans ex farina siliginea multo conspersa, caseo, cumino, anisio, adipe, & ramentis lauri, quod in nuptijs adhiberi solet, vt innuit Iuu. Sat. 6. Si tibi legitimis pactam iunctamque tabellis Non es amaturus, ducendi nulla vt Caussa; nec est cur tu cœnã & mustacea perdas. Cato de re rust. c. 121. Vsus est hoc nomine in n. g. Mustaceos, inquit, sic facito. Dicta sunt autem mustacea a musto, quo farina conspergeretur, non, vt quidam putauerunt, a mustace lauri genere, cum contrario, vel ipso Pl. teste, constet, hoc lauri genus a mustaceis nomen accepisse, eo quod mustaceis soleat subici. Vide Laurea.

Mvstarivs, a, um. o. 1. 2. *Μυστικός*. quod ad mustum pertinet. Mustarius vrceus, in quo mustum reponitur. Cato de re rust. c. 11.

Mvstela, æ, p. p. 1. f. [*Donzola,* חולדה choledh. Ge. Ein wisel. *Cal. Vne belette. Hisp. Domadreia.*] *γαλῆ*. animal est parui, sed oblongi, fusci coloris, quod columbarijs, aliisq. id genus auiarijs maxime infestatur, ova exorbens, ipsasq. etiam aues enecans. Vide apud Pli. 29. c. 4. Est etiam mustela. *γαλέη*. piscis nomen apud Pli. li. 9. c. 17. proximam a scaro probitatem obtinentis, quem Paulus Iouius in libello de piscibus multis argumentis ostendit eundem esse, quẽ nos a lambendis petris Lampetram vocamus. vide Massarium.

Mvstelinvs, a, um, p. p. adiect. o. 1. 2. *γαλέινος*, Ter. in Eun. Veternosus senex, colore mustelino. Pli. lib. 30. c. 14.

Mvstevs, a, ũ, o. 1. 2. [*Mostoso.* Germanic. Sueß vnd gelchmackt wie most. *Gal. Doux, comme moust. Hisp. Dolce, mostoso.*] *γλύκινος*. dulcis musti saporem referens, vnde poma mustea. Pli. Est tanta musteis pomis suauitas, vt finis mandendi non nisi periculo fiat. Idem lib. 12. c. 7. Amaritudo grano eadem, quę piperi musteo.

Mvstricola, æ, f. 1. est machinula, auctore Festo, ex tegulis, in qua calceus nouus infuitur. Afranius, Mustricolam in dentes indã tibi.

† Mvstvlentvs, a, um. idem quod musteus. Plaut Cistel. Ita mustulentus æstus nares attigit.]

Mvstvm, sti, n. 2. [*Mosto, vino nuouo.* יין תירוש. Ger. Most, vnuergegistet wein. *Gal. Du moust, vin doux qui vient de la cuue. H. El mosto de las vuas.*] *γλύκος*. vinum nouum. Virg. 1. Georg. Aut dulcis musti Vulcano decoquit humorem. Ouid. 2. de Arte; Qui properant nouia multa bibant, mihi fundat auitum.

Mvstvs, a, um. o. 1. 2. [*nuouo,* חדש chadasch. Ger. New als der most. *Gal. nouueau fait, freschement fait. Hi. Fresco, mero.*] *νέος*. Idem quod recens. Vnde Pla. mustam iuuencam dixit. Mustum (inquit Nonius) non solum vinum, verum etiam nouellum quicquid est, rectè dicitur. Neuius in Gymnastico; Virũ est melius, virginem, an viduam vxorem ducese? virginem, si mustum est.

Mvtabilis, tabile, o. 3. [*Mutabile, instabile.* G. Vnbestẽdig, das sich leichtlich enderen laesst. *Gal. muable, inconstant. Hisp. mudable, que se puede mudar.*] *μεταλλακτικός*. a Muto, quod facilè mutatur. Virg. 4. Aen. Varium & mutabile semper Fœmina. Mutabilis vulgi animus. Liu. 2. ab vrbe; Mutabili ratione labũtur plebetæ. Cic. de Vniu. Hinc Immutabile, quod nullo modo mutatur.

Mvtabilitas, atis, f. 3 [*Mutabilità, icõstãza.* חליפות chaliphah חמורה temurah. G. Vnbestendigkeit. *Gal. muableté, inconstance. H. Aquella possibilidad de mudarse, non costancia.*] *ἀστασία*. mobilitas Ci. 4. Tus. Hæc inconstantia, mutabilitasq. mentis, quẽ non deterreat.

Mvtae, *μῦται*. dñr literæ quędam ex consonãtibus, quod respectu aliarũ literarũ modicũ, & velut mutum quendam reddant sonũ.

Mvtae cicadę, *ἀηδόνες τέττιγες*. dicuntur cicadæ minores, non quod nihil canant, sed quod parum canant.

Mvtatio, onis, f. 3. permutatio, motus, conuersio, inclinatio temporum. [*Mutatione,* חליפות chaliphah חמורה temurah. Germa Endrung, verwandlung. *Gal. Mutation, changement. Hisp. Mudanza.*] *μεταβολή*. Cic. 2. Phil. Consilij mutatio optimus est portus pœnitentiæ. Cic. pro Quintio; Loci, non ingenij mutatio.

Mvteo, mutes, mutui, a quo Mutesco, n. 2. [*Ammutire.* דמם mecũ. G. Stumm sein, erstummen. *Ga. Deuenir muet. Hi. Emmudescerse.*] *μυκῶμαι*. mutorum more taceo. Lact. li. 7. Cum in exitu lingua mutescat. Hinc Immuteſco, & Obmutesco.

Mvticvs, a, um. o. 1. 2. Var. 1. de re rust. cap. 48. Spica mutica dicitur, quæ non habet aristam.

Mvtilo, las, p. c. a. 1. [*Troncare.* קרח charath ץרג gharah קטע katsats G. Stuempfen. *Gal. Mutiler, couper. Hi. Desmochar, cortar miembro.*] *κολοβόω*. trunco, aliq̃d detraho, diminuo. Ter. in Hec. Ne cuius q̃ misereat, Quin spolies, mutiles, laceres, quęq. nacta sis. Hinc Demutilo, Admutilo. Mutilatus, a, um. truncatus, diminutus. Pl. li. 8. ex 5. Ouid. de Nuce; At mihi ſqua nocent mutilari, vulnera ramis. Ci. 3. Phil. In Galliam mutilatum duxit exercitum, id est, diminutum.

Mvtilvs, a, um, o. 1. 2. [*Tronco,* קרח charath ץרג gharah קטע katsats. G. Gestumpfet, beschroten, eines glieds beraubet. *Gal. Mutile, qui n'est point entier, coupé. H. Mocho o desmochado.*] *κολοβός, κυλλός*. truncatus, aut mẽbro aliquo diminutus. Vnde capri, qui cornua nõ habent, mutili dñr. Hom. 1. Ser. Sat. 5. O tua cornu Ni foret execto frons, inquit, q̃d faceres, cũ sic mutilus minitaris? Cæs. 6. Bel. Gal. Magnitudine antecedunt, mutilęque sunt cornibus. Et per translationẽ mutilus pro imperfecto [*Imperfetto.*] Cice. in Orat. Quũ mutila quædam & hiantia locuti sunt, germanos se putant Thucydidis. Sunt qui sic distinguant mutilum a mutilo, vt Mutili dicantur, quibus ferro, vel alia re aliquod membrum excisum sit; Manci, quibus membrum naturæ vitio desit. Iuue. Ex eo tamquam Mancus, & extincte corpus non vtile dextræ.

Mvtina, p. c. f. 1. [*Modena*] ciuitas Galliæ Cisalpinæ i Flaminia, quõdã Romanorũ colonia, vbi Ant. o. Brutũ obsedit, quẽ tũ Hircius & Pansa Cõsules, victo Antonio, liberarũt. Luca. li. 1. His Cæsar Perusinæ fames, Mutinæq. labores Accedãt fatis. Ci. Phil. 5. Antonius circumsedit:

sedit Mutinã,firmissimã & splendidissimam pop.Rom.coloniam.

MVTINENSIS,o.3.color dr natiuus,a Mutinẽ sib.lanis,ex quib.natiuo colore pãni fiebant.Var. Ludere alacrẽ vidimus Mutinẽsi tunica.

MVTIVS,m.2.nobilis Romanus,qui accepta potestate a Senatu,in castra Porsenæ regis,tum temporis Romanos obsidentis,solus intrauit,eo animo vt regẽ occideret:sed satellitẽ regis purpura indutũ pro rege per errorem occidit.Hinc comprehensus,& ad regẽ perductus,iussus est & cõiuratos,si q essent,indicare. Mutius vt ostenderet se nullo supplicio vinci posse, insuper & vt pœnã de dextra sua exigeret,quod in cæde aberrasset,ipsam igni impositã in cõspectu regis sibi ipsi adussit:vnde postea Scæuola cognominatus est, quod sinistra manu vti cogeretur:σκαιὸν enim Græci sinistrum vocant. Quapropter rex eius fortitudinẽ admiratus,eũ liberũ dimisit.Mutius igitur,vt regi aliquid grati faceret,eidem indicauit,trecẽtos iuuenes in eũ similiter cõiurasse.Quare territus Porsena,bellũ acceptis obsidib.deposuit.Mart.Vtere q potuit contempto Mutio igne, Hanc spectare manũ Porsena non potuit.Vide Liu li.2.

MVTIO,mutis,mutiui,vel mutij,mutitũ,a 4.[*Parlar con timore.*] Iachasch.Germani.Leiss reden,gibtzen.*Gal.Parler entre les dents, grommeler,gronder.Hi.Hablar como entre dientes,*]γρύζω.timidè loquor.Ter.in And. Nihil iam mutire audeo.i.verbum fonare. Pla. in Curc.Viden'vt aperiuntur ędes festiuissime?non mutit cardo.i. non crepitat.[*Far strepito,*]Mutire etiam est hircorum. In carmine.Phil.Et mutire capris,hirce petulce,soles.

MVTITO,tas,p.c.n.1.ἀλληλοποιῶ.mutua cõuiuia agito,Gel li.2.c,14. Principes ciuitatis ludis Megalensibus antiquo ritu mutitabant.

MVTO,as,a.1.mutationem facio,permuto,verto,inuerto,vario,[*Mutare,variare,*]חמר schinnah חסיר hemir.Germa. Enderen,verwandlen.*Gal.Muer,changer.Hisp.Mudar,*]διαλλάττω. Plin.lib.6.c.29.Colorem mutat ad similitudinem loci.Vnde mutatum,mutare sniam,τὸ προαιρήματος ἐξισάσαι. Teren.in Phor. Haud scio hercle,vt hõ est,an mutet animũ.Ci.ad Gal.Fam.7.Sin aũt sententiam mutasti,ego habebo.Qñque aliud pro alio accipio [*Cambiare*]ἀλλάττομαι.Sall.in Iug.Statuit Metellus pecoris,& mãcipiorum prædas certatim agere,caq. mutare cum mercatoribus vino aduectitio,Aliqñ sine ablatiuo.Vir.4.Ecl.Nec nautica pinus Mutabit merces.Mutare consilium.Ci.ad Att.li.3.ad Q.Fr.libr.3. Mutare decretum,& mutare ius.Idem 3.Ver.Mutare factũ. Ter. in And.Haud muto factum,Vbi Donatus, Vetuste,non me pœnitet.Idem Donatus in Phor.Sic enim veteres dicebãt,Muto factũ, & Nolo factum, cum alicuius rei eos pœnitebat. Mutare fidem. Plau.in Mil., Ne hæc mutet fidem.Mutare se alio,[*Andare via,*] est se alio habitatum transferre.μετοικίζειν.Var.Fac te aliquo cum omni familia mutes.Pace bellum mutare,est loco belli pacem accipere.Sall.in Cat.Nemo,nisi victor,pace bellum mutauit.Mutatus, a,um,partic.Pli.lib.3.ca.11.Benenuentum,auspicatius mutato nomine,quę quondam Maleuentum. Virgil.2.Aen.Hei mihi,qualis mine,quę quondam Maleuentum. Virgil.2.Aen.Hei mihi,qualis erat,quantũ mutatus ab illo.Hinc Commuto, Permuto, Immuto,idem quod muto,Permuto,mercede,vel precio aliquid muto.

MVTO,onis,m.3.αἰδοῖον membrum virile,alio nomine Mentula.

MVTONIATVS,m.2.ἀνηχίς. mentulatus,cui mentula est magna.

MVTVATIO,onis,f.3.δάνεισις.acceptio mutui.Ci.3.de Ora. Translationes quasi mutationes sunt,cũ quod non habeas,aliunde sumas. Idẽ,mulctari ea pœna,q sine mutuatione,& versura possit dissolui.

MVTVATITIVS,mutuatitia,mutuatitiũ,o.1.2.δανειὸς.qd mutuo datũ; vt pecunia mutuatitia.Gel.li.20.c.1.In pecuniæ mutuatitiæ vsu.

MVTVLVS,m.2.[*Scantonato,*]lapis in pariete prominens,quadrangulas fere,inferiore tamen sui parte nonnihil imminutus.Var.li.3.c. 7.Pro columbariis in pariete mutulos aut palos in ordinem.

MVTVO,[*Scambieuolmente,vicendeuolmente.*Germ.Gleichlichen.*Gal. Fun l'autre.Hisp.A vezes,*]ἀλλήλως.aduerb.inuicem.Cic.Mutuò se amabant.i.Plancus Ci.Fac me mutuò diligas.Mutuè,aliud adu.Cic. Cn.Pomp.li.5.Meis officiis si quando non mutuè respondetur, apud me plus officij residere facillimè patior.

MVTVO,as,re,a.1.[*Prestare,*]שאל shiluah.G.Leihẽ.*G.Prester,bailler a usure.Hisp.Empestrar alguna cosa a alguno,*]δανείζω.mutuũ dare. Pla.in Trin. Si quis quid mutuauerit, sit pro proprio perditũ. Est etiam mutuũ accipio.Cæcilius.Ad amicos currat mutuatũ. Quid autem differant Mutuare,& Commodare,vide in Commodo.

MVTVOR,aris,d.1.[*Pigliare impresstanza,*]לוה lavah.Ger.Entlehnen. *Gal.Emprunter,prendre a usure.Hispa.Tomar lo empestrado de otro,*] δανείζομαι,mutuum vel mutuo accipio: & proprie de iis,quæ numero,pondere,vel mensura pari,non eadem specie,reddimus.Pla. Decem minas a patre mutuatus. Mutuari per translationem, pro aliunde sumere,[*Torre,pigliare,*]Ci.de Fat.Orator ab Academicis subtilitatem ingenij mutuatur.

MVTVS,o.1.2.[*Muto,*]אלם illem.Ger.Ein stumm.*Gal.Muet.Hisp.Mudo*] ἄφωνος,κωφός. a mugiendo q dã deduci putant: nã quamus mutus loqui nõ possit,prorumpit in in vocẽ, q mugitus potius, q̃ sermonẽ,vel dr mutus,quasi minutus,ed eo sẽsu minutus sit.Vel dicitur a mussando,quod non aliud, q̃ inconditum quendam sonũ edat. Ci.Cornif.li.12.Mutum esse satius est, q̃ quod nemo intelligat dicere.Idem 3.de Legibus;Dici põt,magistratum legem esse loquẽ

tem:legem autem,mutum magistratum.Virg.12.Aen.Scire pote states herbarum usumque medendi Maluit, & mutas agitare inglorius artes.Vbi Seru.Artes mutas dixit,quasi minùs celebres.Mutæ item artes dicuntur picturæ,[*Dipintura,*]quæ cum non loquantur,res tamen ipsas exprimunt. Ci.3.de Ora.Hoc in iis quasi mutis artibus est mirandum.De pictura.

P.M.Muti Lapides in agrorum diuisionibus dicebantur sine inscriptione appositi, ideo,quia nulla significatione apparerent, quoto loco numerarentur.Ex Hygino.

MVTVSCAE,f.1.Sabinorum ciuitas,quæ & Trebula,Trebia,& Suffena appellata est,circa quam Annibal Romanos maxima clade affecit.Hæc Seruius in illud Virg.lib.7.Oliuiferæque Mutuscæ.

MVTVVM,tui,n.2.[*Cambio,prestanza,*]משׁך maschscheh.Germ.Ein geliehens,das man entlehnet.*Gal.Prest,emprunt.Hispa.Prestido,*] δάνειον,dicitur,quia res,quę redduntur,mutantur,& propriè sine vsura; Fœnus,cum vsura.Pla.in Asin.Nam si mutuo non potest ne

M Y R

Myoparo,m.3.*μυοπάρων*.genus nauigij piratici,forma media inter onerariã, & longam triremem, de quo vide Bayſium de re nauali.Cic.de Orat.Cum quereretur ex eo,quod ſcelere impulſus,mare haberet infeſtum vno myoparone.

† Myopes,*μύωπες*.dicuntur qui rem aliquam,niſi propius oculis admotam,non vident,limiſq; & ſemiclauſis oculis intuentur.]

Myophonvm,n.2.*μυόφονον*.herba muribus,exitialis,vnde & nomen accepit.Eadem fortè cum Myoctono & Aconito. Pli.lib.11.c.9.

Myosota,f.1.*μυοσῶτα*.herba eſt,quam & alſinem,& verbũ ex verbo exprimentes,Muris auriculam vocant Latini.Alſines vero nomen accepit,quod algidis locis gaudeat, & opacis. Refertur & alterum Myoſoton genus a Dioſcoride,qđ & myoſotis,*μυοσώτις*. diminutiua forma appellatur.Poſteriorem hanc ſpeciem deſcribit Pli.li.27.c.12.Priorem vero lib.26.c.4.

Myracanthon,n.2.*μυρσάκανθον*.herba aculeata,q̃ & Eryngion,& Cẽtũ capita vocat:radicẽ habet odoratã,vnde & nomen accepit.

Myrias,adis,f.3.[*Decina di migliaia*,רבבה ribbo.G.Ein zaal die ze hen tauſent begreifft.*μυριάς*.numerus deciem millium.

Myrica,p.p.f.1.[*Tamariet*,אשל harhar.G.Tamariſchen ſtaudẽ] *μυρίκη*. genus humilis virgulti,cuius duæ ſunt ſpecies,ſatiua,quę & Tamarix vocatur à Pli. li.13.c.21.Altera ſilueſtris, quam in Achaia Briam ſilueſtrem vocant.Vir.4. Ecl.Humileſque myricæ.

Myrinvs,p.p.m.2.*μύρινος*.mas murænæ,dentes extra os habens. Pli. lib 9.cap.23.

Myrinvs.p.p.m.2.*μύρινος*.Apollinis cognomẽtum à Myrina Aeolidis vrbe,in qua colebatur,vnde & Myrini campi.

Myristica nux,f.1.[*Noce muſcata*.Ger.Ein muſcatnuſs.*Gal.Noix muſcate*.*Hiſp.Nuez moſcada*,]*μυριστικὸν κάρυον*.à quibuſdam appellatur,quam nos hodie Nucem muſcatam vocamus.

Myrmecia,n.2.[*Porri delle mani*.Ge.Die wartzen an den henden. *Gal.Verrues.Hiſ.Berruecos,o verrugas de las manos*,]*μυρμυκία*.verrucæ ſunt lupini amplitudine ferè in palmis manuum,& plantis pedum naſcentes,ita dictæ,quod formicę in morem pungant.Vide Celſ.lib.5.c.vlt.

Myrmecites,m.3.*μυρμηκίτης*.gemma,repentis formicæ effigie.Pli. lib.37.cap.11.

Myrmecivm,n.2.*μυρμήκιον*.phalangij genus formicæ ſimile capite,alio nigra,guttis albis diſtinguentibus.Pli.lib.22.c.4.

Myrmecia,f.1.*μυρμηκίας*.gemma nigra.Pli.lib.37.c.10.

Myrmecoleo,m.3 *μυρμηκολέων*.exiguum animal formicis aduerſum, ex formicæ & leonis nominibus. Nam vt leo imbelliorum animalium, ita hoc animal formicarum prædam agit.

Myrmidone,p.c.m.3.*μυρμιδόνες*. Theſſaliæ populi fuerunt, Achillem ad bellum Troianũ ſecuti.Hi ex Aegina inſula ortũ traxerũt, Peleumq. patria profugũ ſecuti, in Theſſalia ſedes fixerunt. Stra. li 7.Ou.li.7.Met.nominis rationem ad huiuſmodi refert fabulã : Cum peſtilẽtia in Aegina crudeliſſimè eſſet graſſata,eam q. inſulã viri propemodum exhauſiſſet, Aeacus cum ad radicem quercus infinitum propemodum formicarum numerum conſpexiſſet,Iouẽ traditur oraſſe, vt ſibi parem virorum numerũ cõcederet,precibuſq; eius vix abſolutis,formicas in viros fuiſſe commutatas.

Myrobalanvm,n.2.*μυροβάλανος*.glans eſt arboris ſimilis heliotropio,magnitudine nucis auellanæ,q̃ Dioſc.*βαλάνου μυροψικῆς* appellat,id eſt,glandem vnguentariã,habet hæc dictio oẽs ſyllabas breues : vnde carmen heroicum ingredi non põt,ad quod alludit Mart.i Apophoretis:Quod nec Virgilius,nec carmine dixit Homerus,hoc ex vnguento cõſtat,& ex balano.Vide plura in Balanus.

Myron,m.3.*μύρων*.ſtatuarius inſignis,Ageladis diſcipulus, de quo Ci.Verr.6.Ex huius operib.præcipuã laudẽ meruit bucula ex ære, veræ vaccæ ſimillima.Ou.3.de Pont.Vt ſimilis veræ vacca Myronis cupus.Proper.Atque aiam circumſteterant armenta Myronis.

Myropola,m.1.[*Profumiere*,רוקח rukeah.G.Ein apotecker,der allerlei ſalb verkaufft.*Gal.Prefumeur,vendeur de ſenteurs,odeurs,ou vnguens.Hiſp.El que vende vngementos oloroſos*,]*μυροπώλης*.vnguentorum venditor.Plau.in Caſ.Myropolas ſollicito omnes.

Myropolivm,n.2.[*Profumeria*.Ger.Ein apotecx.*Gal.Le lieu,ou on vend ſenteurs,odeurs,ou vnguens.Hiſp.La tienda,donde ſe venden los vnguentos oloroſos*,]vbi vnguenta venditãtur.Plaut.in Amph. Perreptaui gymnaſia,myropolia.Latinè vnguentaria taberna.

† Myrothecivm,*μυροθήκιον*.vnguentorum repoſitorium. Cic.ſcribit, ſe myrothecium Iſocratis totum conſumpſiſſe.]

Myrrha,f.1.[*Mirrha*,מור mor.G.Myrrhen]arbuſcula in Arabia naſcens,altitudine quinq; cubitorum,cuius cortice inciſo defluit lachrima,quę & ipſa myrrha vocatur,mortuorum cadauera incorrupta conſeruat.Vide Pli.lib.12.c.15.& 16. Myrrha præterea Cyniræ Cypriorum regis fuit filia,quæ nefando patris amore capta, cum aliquot noctes auxilio nutricis cum illo concubuiſſet,tandẽ illato lumine agnita,cum illum pater vellet occidere,noctis beneficio elapſa,in Arabiam profugit,vbi in arborem ſui nominis eſt conuerſa.Ouid.10.Met

Myrrhapia,f.1. genus pyrorum odore gratiſſimum.Pl.li.15.c.15.

Myrrhevs,a,um,o.1.2.*μυρρίνεος*.ex myrrha Prop.Myrrhea pocula.

Myrrhis,idis,f.3.*μύρρις*.olus eſt cicutæ ſimillimum,foliis aliquãto minoribus,breuiori caule,ſaporis,& odoris iucundi, vulgo *cerefolium*.

Myrrhites, m.3.gemma,myrrhæ colore,odore vnguenti. Pli.lib vltimo,cap.10.

Myrsilvs,m.2.*μύρσιλος*.Lydiæ rex,alio nomine Candaules,qui cũ vxorem haberet formoſiſſimam, non contentus ſecreta voluptãtũ ſuarum conſcientia,Gygi cuidam ex ſatellitibus ſuis nudã oſtẽdit.Quam rem illa indignè ferens,Gygem ad viri necem impulit, ſeque illi,& Lydorum regnum tradidit.Herod.lib.1.

Myrsinites,m.3 *μυρσίνιτης*.teſte Pli.li.26.c.8.ſpecies tithymali,foliis myrti acutis,compungentibus,ſed mollioribus.Item eſt,gemma,mellis colore nigricantis myrti odore.Pli.lib.37.c.10.

Myrtetvm,p.p.n.2.[*Luogo done ſono piantati molti mirti*. G.Einorda viel myrten beume ſtehen,] *μυρσίνων*. locus myrtis conſitus. Plau.in Aul.Neſcio qui ceruus è myrteto proſiluit.Hor.lib. 1.ep.

Myrtevs,a,um,o.1.2.[*Di mirto*. Get.Von myrtenbaum,oder von vvelſchen heidelbaerẽ,]*μυρσίνεος*.ex myrto.Tib.Et geminſigni myrtea ſerta coma. Pli.li.15.cap.29.Ara fuit Romę vetus Veneris myrteæ,quam nunc Murriã vocant.Myrtinus,a,um,*μυρσινίλαιον*. pro myrteo,vt Oleum myrtinum.Plin.li.23.c.4.

Myrtidanvm,n.2.*μυρτίδανον*.vini genus,myrti ſilueſtris baccis cõditum.Confecturam vide apud Pli.lib.14.c.16.

Myrtilvs,m.2.*μυρτίλος*.Mercurij ex Phaetuſa, ſeu Myrtho Amazone filius,auriga Oenomai,q̃ à Pelope cursuli certamine cũ Hippodamia,Oenomai filia,certante,pecunia corruptus,axi in certamine vectẽ nõ obiecit,vt Hippodamię currus diſſolueret,& Pelops victor euaderet:q̃ cũ feciſſet,à Pelope victore pmiũ poſtulauit:q̃ ab Oenomao moriẽte ante rogatus,vt Myrtili factũ ulciſceretur, eumdem in mare põcipitauit,q̃ ab eo Myrtoum dictum eſt. Cla.Nam perfidus obice regis Prodidit Oenomai deceptus Myrtilus axem.Fuit itẽ Myrtilus comicus Athenienſis,de quo Suidas.

Myrtites,m.3.*μυρσίτης οἶνος*. Vinum myrto conditum. Col. lib 12.cap.38.

Myrtopetalvm,n.2.*μυρτοπέταλον*.herba eſt alio nomine Polygonatos,à multitudine geniculorum appellata.Pli.lib.27.c.12.

Myrtovm,o.1.2.pelagus.*μυρτῶον πέλαγος*.pars maris inter Ægeum & Ionium, à Myrtilo Mercurij filio in id proiecto,ſiue vt Pli.tradit lib. 4.c.11.ab exigua inſula non procul a Caryſto Euboeæ oppido ſita.Incipit a Megarico ſinu,Cretamq. abluit & Atticam,Occiduamque Cariæ oram : habetque inſulas plurimas, Cytheram, Calauriam,& quæ Aeginam cingunt,& Salaminem,& ex Cycladibus pleraſque.Strab.& Ouid.in Ibin.

Myrtvs,f.2.[*Mirto*.Ger.Myrtenbaum,vvelſche oder frembde heidelbeer,]*μυρσίνη*. arbor baccas ſaporis precipui ferens, ex quibus & Myrtites vinum,& myrtatum obſonium fit.Pli.lib.16.c.19.

Mys,Myos,m.3.*μύς*.nomen fuit celatoris,qui claruit argento cælando.Mart.li.8.Quis labor in phiala docti Myos,anne Myronis; Eſt item piſcis marini genus,quem & murem marinum appellant.Vide Pli.lib.9.c.51.& lib.32.c.11.

Mysia,f.1.*μυσία*.vulgo *Boſna,& Seruia*.regio minoris Aſiæ ad helleſpontum,Troadi contermina:incolæ Myſi dicti ſunt,ſortis adeo contemptæ,vt ceſſerint in proverbium.Cic.pro Fla.Quid in Greco ſermone tam tritum, quàm ſi quis deſpicatui ducitur, vt Myſorum vltimus eſſe dicatur?Strabo,Myſos conſtituit in Europa cõfinio Pannoniæ:putatq; Myſos Aſiæ populos ab ijs originem & nomen duxiſſe,ſed ij a Plinio non Mysi,ſed Męſi appellantur.

† Mystagogvs,*μυσταγωγός*.[*Sacreſtano*]Sacrorum cuſtos,qui ſacrorum cuſtodiæ eſt præfectus.Cic.Verr.6.]

Mysteria,orum,n.2.[*Miſterij*,סוד ſodhoth.G.Geheimnuſſe.G. *Myſteres,ſecrets concernans les choſes diuines*.H. *Los ſecretos del ſacrificio*,]*μυστήρια*.ſacra arcana. Vñ Myſtæ dicti ſacra diſcẽtes,& initiati ſacris alicuius numinis,vt apud Auſon.Sen.Papin.Et Symmyſtæ cõſacerdotes eiſdẽ ſacris initiati,qua dictione Apu.Sidon.& Hieruntur. Myſteria ẽt q̃dam feſta dicebantur in honorem Cereris celebrari ſolita.Ci. ad Att.li.9.Facies me,in quem diem Romana incidant myſteria,certiorẽ. Putatur hoc ſacrorũ genus ab Eleuſine Attici agri oppido in reliquas terras translatũ.Ibi duo erãt myſteriorũ genera, maiora Ceteri ſacra, & minora Proſerpinæ eius filiæ:& qñ vtrorũq.cæremoniæ ſummo ſtudio occultabantur,factũ eſt,vt myſteria p̃ arcanis accipiamus.Ci.ad Att.epiſtolæ nr̃æ tñ habent myſteriorũ, vt eas ne librarijs quidem committamus.

Mysticvs,a,um,o.1.2.*μυστικὸς*.quod in arcanis Deorum ſacris fiebat: vnde Myſtica ſacra,pro arcanis dixit Mart.li.8.Myſtica ſacra Dindymenes.

Mystvs,m.2. piſcis eſt è genere lacertarum.Pli.lib.32.c.11.

† Mythologia,*μυθολογία*.A Latinis nonnullis Aſſabulatio dicitur, hoc eſt,fabulę explicatio.Vnde Mythologi dicuntur,qui rationes reddere conantur,quare fabula unaquæque fuerit excogitata.]

Mytilvs,m.2.*μυτίλος*,piſcis eſt ex genere concharum,cuius exuſti cinis cauſticam uim habet.Pli.lib.32.c.9.& lib.9.c.51.Mart.lib.9. Sumitur inciſo mytilus ore mihi.

† Myxa.[*Mocco*.Ger.Schnuder,rotz.]propriè pituitę excrementum è naribus fluens,qui & mucus dicitur:vnde *μύξαι*.mucoſus.Hinc etiam

ſtiam Myxos prominens pars lucernæ vocatur, ex qua profertur ellychnium, quemadmodum ex naribus mucus. A Myxos fit Dimyxos, quæ eſt lucerna duo ellychnia habens: Trimyxos, tria: Polymyxos, multa. Mart. lib. 14.]

DE LITERA N

LITTERA, vna ſemiuocalium, ab antiqs inter liquidas connumerata, quæ ſi primum in dictione locũ tenet, aliquando ſumit ante ſe g, vt Narus, Gnarus, unde Ignarus. Aliqñ ẽt in compoſitione c, litera, quæ immediatè ſubſequitur poſt n, uertitur in g, vt Quadringẽti, pro Quadrincẽti, Quingẽti, pro Quincẽtiſ Sed in quibus n, non fuerit, ſeruatur c, vt Ducenti.

N A N T E A

NABATHÆA, f. 1. *ναβαθία*, Dionyſio. *ναβαταία*, Stephano, regio Arabiæ, Syriæ contermina, paſcuis abundans, cuius metropolis eſt Petra. Strab. li. 16. Hinc Nabathæus, a, um, p. p. Et quia Nabathæa regio orientem ſpectat, Nabathæus, accipitur pro orientali, [*Orientale,*] *ναβαθαῖος*. Ouid. 1. Meta. Eurus ad auroram, Nabathæaque regna receſſit.

NABIS, m. 3. viri proprium, qui fuit Lacedęmoniorum tyrannus, vt eſt apud Liu.

NABIS, lingua Aethiopum ſignificat camelopardalem. Plin.

NABLIVM, n. 2. *ναβλάϊον*. diminutiuum à Nablũ, inſtrumẽtum muſicum. Ou. 3. de Art. Diſce ẽt duplici genialia nablia palma Vertere.

NABRISSA, f. 1. *νάβρισσα*. apud Ptol. lib. 2. c. 4. vel Nebriſſa, vt apud alios, Hiſpaniæ Bæticæ ciuitas, quæ hodie Veneria dicitur.

NÆ, νή Græca dictio ſignificans valde, [*Certamente,*] נחכן Nachen. Ger. Fuwahr warlich. *Gal. Certainement, en verite, certes. Hiſp. Ciertamente, en verdad,*] Ter. in Prol. An. Faciunt nę intelligẽdo, vt nihil intelligant. Hoc eſt, cum plus quam opus ſit velint intelligere, in eorum numero ſunt habendi, qui nihil intelligunt. Sępius tamen ponitur pro certè. Cic. Curioni, ne tu videris multo ante prodidiſſe quid impenderet. Idem in Cat. Næ illi vehementer errant.

NÆNIA, iæ, f. 1. & Nęniæ, arum, (vt eſt apud Ouid. li. 6. Faſt.) à Græco *νιάτον*, vltimum: erat enim vltimum, quod in funere laudãdi gratia cantabatur ad tibiam ante cadauer ſepultum. Diom. Apud Romanos id Carmen, q̃ cum lamentatione extremum, atq; vltimum mortuo accinitur, Nænia dicitur. Acron verò docet, eſſe fictitium nomen à ſimilitudine vocis eorum, qui queruntur, & dolent. Impropriè accipitur pro ineptia cuiuslibet cantus, aut ſermonis. Sic Hieron. contra Rufinum: Qui tuas emendaret nænias. Hoc carmẽ Simonides poeta Lyricus ex Cea inſula primus inſtituiſſe dr. Vnde Hor. Ceæ retractes munera nęniæ. Sidonius pro Epitaphio poſuit, cum ait, Nænia marmori inciſa. Feſtus; Nęnia eſt, inquit, carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiã. Nænia (inquit Nonius) ineptum & inconditum carmen, quod à conducta muliere, quę Pręfica diceretur, ijs, quibus propinqui non eſſent, mortis exhiberetur. Varr. de vita pop. Rom. lib. 4. A muliere nęniam cantari ſolitam ad tibias, & fides. Cic. de leg. 2. Honoratorũ virorum laudes ad cantus, & tibicinem proſequuntur, cui nomen eſt Nęniæ. Næniam quoque deam veteres coluere, cui ſacellum, auctore Feſto, extra portam Viminalem erat dedicatum.

NÆVIVS, m. 2. poeta antiquiſſimus fuit, cuius extat epitaphium apud Gel. li. 1. c. 24. Hic & comœdias ſcripſit, quę paſſim citantur à Nonio & Feſto, & Bel. Pun. primum, in quo ipſe ſtipendia fecit, litteris prodidit. Gel.

NÆVVS, m. 2. [*Neo* מום mum. Ger. Ein anmal, ein maſen oder fleck welchen einer mit jhme auſs mutter leib bringt. *Gal. Marque ou tache naturelle, ſigne noir en l'hõme. Hi. El lunar, ſenal negra en le cuerpo,*] *ὑπερσάρκωσις*, corporis genitiua macula. Pli. lib. 22. c. 25. Farina decocta in aceto tollit nævos, Nęuoſus, nęuis plenus.

NAIADES, pen. c. f. 3. à ſingulari nominatiuo Naias, *ναιάς*, dicuntur nymphę fontium & fluuiorum, *ἀπὸ τοῦ νάειν*, fluere, hęc dictio nunc tribus, nunc quatuor ſyllabis effertur. Vir. Eclog. 6. Aglę Naiadum pulcherrima. Hinc NAICUS, a, um. Prop. lib. 2.

NAM, [*Percioche,* כי chi. Germ. Dan. *Gal. Car. Hiſ. Porende,*] *γάρ*. coniunctio cauſalis, quæ in oratione primum tantum locum ſortitur. Ter. in And. NAM ſi hic mali eſt quicquam; hem, illic eſt huic rei caput. Interdum habet vim tranſeundi ab vna re ad aliam, vt ſæpe apud Cic. & alios, quale eſt, NAM quod ſcribis. NAM quod ais, &c. In compoſitione poſtponitur, vt Quiſnam. Olim etiam præponebatur, vt apud Teren. NAM quę eſt anus à fratre egreſſa meo? Vbi NAM quę, accipitur pro Quęnam.

NAMNETAE, m. 1. *ναμνῆται*. Galliæ Lugdunenſis populi, ad Oceanũ ſiti. Ptolem.

NANCISCOR, eris, nactus ſum, d. 3. Inuenio, adipiſcor, conſequor, mihi obuenit. [*Acquiſtare, ritrouare.* נמצא matsa קנה ranah. G. Bekomen, vberkommen, erlangen. *Gal. Recouurer, trouuer, rencontrer. Hi. Hallar, adquirir, conſeguir*] *τυγχάνω*, à Nancio, is, fit, ſecundum Priſcianum, & ſignificat acquiro. Ter. in Phorm. Non triumpho ex nuptijs tuis, ſi nihil nanciſcor mali? Salluſt. Homines adoleſcentes ſummam poteſtatem nacti. Cicer. Appio: Pluribus ad te ſcribam, ſum plus otij nactus ero. NANCISCI item ſignificat caſu inuenire.

Cic. 1. de Fin. Nacti te ſumus aliquando ocioſum. Hinc Renanciſcor, à veteribus poſitum pro reprehendo. Feſt.

NAMQVE, [*Percioche,* כי chi. Ger. Dann,] *γάρ*. coniunctio cauſalis, vt NAM. Plancus Cic. 10. Fam. NAMq; aſſiduis internuncijs cum Lepido egi, vt communi conſilio Reip. ſuccurreret. Vir. in Tityro, Nãque erit ille mihi ſemper Deus. Significat etiam Sed. *ἀλλά*: [*Ma.*] Cic. 1. de Orat. NAMque illud quare Scæuola negaſti?

NANVM, n. 2. *νᾶνον*. Græci vas aquarium dicunt, humile, & concauũ, q̃ vulgo uocant *ſitulum barbarum*: vnde Nani pumiliones. Feſtus.

NANVS, a, um, o. 1. [*Nano,* נמר ghammadg. Ge. Ein zwerg oder Kurtz erdmennlin. *Gal. Nain, ou naintre, Hiſp. Enano,*] *νᾶνος*. ſcite Gell. li. 19. c. 13. Græci vocauerunt breui corpore hominem, quem Latinè humilionem dicimus, nec de hominibus tm, ſed de alijs quoq; rebus dicitur, vnde & Mala nana, alio nomine Melimela.

NAPAEAE, f. 1. *ναπαῖαι*. ſiluarum Deæ, quę & Dryades dicuntur; nam *νᾶπη*, ſiue *νᾶπος*, ſaltum ſignificat. Naides autem, uel Naiades dicuntur fontium nymphæ, vt Oreades mõtium, Hamadryades arborum. Vir. 4. Geor. Faciles Napæas.

NAPAEI, m. 2. *ναπαῖοι*. populi in Lesbo, ab vrbe Napa, vnde Apollo Napæus.

*NAPATA, orum, n. 2. *τὰ νάπατα*. Aethiopiæ urbs, olim regia Candacis reginę. Strab. lib. 17.

NAPINAE, f. 1. *βουνιᾶναι*. loca napis conſita. Col. li. 11. c. 2.

*NAPITAE, ῶν. 1. *νάπιται*. populi Scythiæ, quorum caput vicus Napis. Steph.

NAPHTHA, f. 1. *νάφθας*. bituminis flos tenuiſſimus, circa Babylonem copioſè prouenies. Plin.

NAPVS, m. 2. [*Nauone.* Ger. Ein ronde rueb, ſteckrueben. *Gal. Nauet, ou nauau. Hiſp. El nabo,*] *βουνιάς*. herba napo ſimillima. Col. li. 2. c. 10. Napus terram amat ſiccam. Vide Plin. libr. 20. c. 4. Diminutiuum eſt Napunculus.

NAR, m. 3. *νάρος*. Steph. Sabinorum fluuius, in Fiſcello mõte naſcẽs, qui per vrbem Narniam fluens, Tyberi immiſcetur. Luer. lib. 1. Nar Tyberino illabitur amni. Vir. li. 7. Sulphurea Nar albus aqua. Mela eiuſdem nominis fluuium in Illyride cõſtituit, qui ex Adriomonte profluens in mare Adriaticum illabitur. Pli. Ptol. & Strab. Naronem vocant.

NARBONENSIS, f. 3. Gallia *ναρβάνησις*. teſte Pli. li. 3. c. 4. dicta fuit tota illa galliarum pars, quę interno mari alluitur, ante Braccata dicta à braccis, quibus ea regio peculiariter vtebatur: cũm reliqua Gallia à ſtudio nutriendę comæ, Comata diceretur. Hæc olim fuit Romanorum prouincia, quam à Narbone Martio, ampliſſimo eius regionis emporio, Narbonenſem prouinciam appellabant. Diuiditur ab Italia amne Varo, & Alpium iugis: à reliqua Gallia latere Septentrionali, Iura, & Gebenna montibus.

NARBO, m. 3. *ναρβών*. cognomento Martius, olim ampliſſimũ galliæ braccatę emporium, teſte Strab. li. 4. hodie tutiſſimum Galliarum aduerſus Hiſpanos propugnaculũ: à quo tota ea pars Galliarũ, quę olim Rom. fuit prouincia, nomen accepit. Martium aũt Narbonẽ ex eo dictum putant, quod eo Cæſar ex Martia legione Colonos deduxerit. Ci. pro Font. Eſt in eadem prouincia Narbo Martius colonia noſtrorum ciuium, propugnaculum Gallis oppoſitũ.

NARCISSINVS, a, um, o. 1. 2. *ναρκίσσινος*. quod ex Narciſſo fit, vt oleum Narciſſinum. Pl. lib. 21. c. 19. Ex hoc flore fit narciſſinum oleum ad emolliendas duritias.

NARCITES, p. p. m. 3. *ναρκίτης*. gemma Narciſſi colorem habens venis hederę diſtincta. Pli. lib. 37. c. 11.

NARCISSVS, m. 2. [*Narciſo.* Ger. Ein narciſſen roeſslin] *νάρκισσος*. lilij genus, radice camoſa, atq. odora, flore purpureo, folia in radice habẽs ad ſimilitudinẽ foliorũ arũdinis, ſed aliquãto craſſiora. Dict. à *νάρκη*, (vt Pli. inquit li. 21. c. 19. & c. 5. (quod eſt ſtupor Latinè. Nã odor eius caput aggrauat. Poetę fabulãtur, Narciſſum quẽdã puerũ fuiſſe Cephiſi amnis, & Lyriopes nymphę filiũ, tãta formę ſuæ tia, vt cũ aliqñ ad fontẽ bibiturus acceſſiſſet, conſpectæ ſuæ imaginis amore captus ſit, cũq. nulla potiundi amoris ſpes eſſet, nimio deſiderio cõtabuiſſe, & in florẽ ſui nominis cõmutatũ. Vide Ou. li. 3. Met. Huius monumẽtum in ora Bœotiæ fuiſſe tradunt, quod cum ſilentio uiatores præteribant. Eſt & Narciſſus nomen fluuij.

†NARCOTICA *ναρκωτικά*. Medici vocant medicamenta, quibus ſtupor torpere inducitur, aduerſus ſenſum doloris ac cruciatum.]]

NARDINA pyra, n. 2. *νάρδινα*. ab odore, quę nardum redolent, dicta. Pli. lib. 15. c. 15.

NARDINVM, n. 2. *νάρδινον*. vnguentum ex nardo, addito omphacio, balanino, iunco, cęſto, amomo, myrrha, & balſamo, alio nomine foliatum. Pli. lib. 13. c. 1.

NARDVS, f. 2. *νάρδος*. & Nardũ neutri, frutex eſt, teſte Pli. lib. 12. c. 12. & Dioſc. li. 1. grani & craſſa radice, ſed breui ac nigra, fragilique, quę pingui, fœtum redolente, vt cyperi, aſpero ſapore, folio paruo denſoq. cacumina in ariſtas ſe ſpargunt. Eſt pterea herba huic non diſſimilis, q̃ ob id Pſeudonardum vocant, folio craſſiore, carnoſo, anguſto, colore languido in cãdidũ uergente, frequentibus ſpicis in ariſtas ſparſis, floſculis purpureis. Vide Ruel. li. 2. c. 6. & 7. Nardus aũt Gallica, ſiue Celtica, herba eſt folia habens longiuſcula, &

NATIS,natium,f.3.[*Natiche*,תחת sceth.Ger.Die Arßbacken.*Gal.Les fesses.Hisp.Las nalgas,*]γλουτοί.caro conglobata uersus os sacrum, sedendi officio aptissima,à nitendo,vt quidam existimãt:ibi enim caro firmior,quam in cæteris membris,ne premente corporis mole ossibus offendatur.Hor.1.Sẽ.Sat.8.Dissoluta sonat quantum vesica,pepedi Diffisa nate ficus.

NATINATORES,m.2.[*Seditiosi*,]Seditiosi,negocioſi.Natinatio,negociatio.Festus.

NATIO,onis,f.3.gẽs,genus terræ,[*Natione*, גוי ghoi,לאם leom.Ge.Ein volck das in einem Landt geboren ist. *Gal.Nation,gens.Hisp. La nacion.*]ἔθνος, genus hominum(inquit Festus) qui non aliunde venerunt, sed ibi,nati sunt.Plau.in Men.Epidamnea natio est hæc Plin.li.12.c.25.Color in quacunq; natione præfertur nitus.Erudita illa Græcorum natio.Ci.1.de Orat.Inanes,& barbaræ nationes. Cic.Qu.Pr.lib.1.Idem de Prouin.consu.Cæsar cũ acerrimis nationibus Germanorum,& Heluetiorum feliciſſimè decertauit.Nationis autem vocabulum latius extẽditur,quam Gentis:nam in eadem natione plures possunt esse gentes,neq; enim omnes,qui eiusdem sunt nationis,ex eadem sunt gente.In pecoribus quoq;(vt inquit Festus)bonus prouẽtus fœturæ,bona natio dicitur.Natio quoque ordinem,societatem,sectam,& genus hominũ significat.Cic. pro Sext.Quæsiti,quæ esset nostra natio optimatium . Natio,nis, nomen dee,natiuitatum præsidis,de qua sic Cice, 3.de Nat. Deor. Furiæ deę sunt vindices facinorum ; quod si tales dij sunt, vt reb. humanis interſint, Natio quoque dea putanda est , quæ quia partus matronarum tueatur,à nascentibus Natio nominata est.

NATISO,onis,m.3,Venetiæ fluuius.Plin.lib.3.c.18.

NATIVITAS,atis,f.3.[*Natiuità,nascimento*,חולדת hulledheth,moledhet.Germ.Die geburt.*Gal.Nativité,naissance.Hisp.Nascimiento*] γένεσις,ortus.Vlp:Municipem aut natiuitas,aut adoptio facit.

NATIVVS,a,um,p.p.o.1.2.[*Natio,natiuo*,Ger.Natürlich,angeboren. *Ga.Naif,naturel,qui vient de nature.Hi.Cosa natural*,]γνήσιος.nullo artificio confectum,sed quale nascitur.Pl.li.31.c.7.Sunt & mõtes natiui sãlis. Et natiuæ lanæ,apud eundem,li.8.c.47.dicuntur,q̃ natiuum colorem tenuent.Natiuum malum,i.innatum, ingenitũ. Cic.pro domo sua:Nonne fuit eo maior adhibenda medicina,quę & illud natiuum , & hoc delatum malum sanare posset ? Natiui dei,qui nascuntur,& occidunt.Cic.de Natu.Deor.1. Anaximandri opinio est,natiuos esse deos, longis internallis orientes, occidẽtesque.Natiua uerba,primitiua.Cice.in Par.Simplicia uerba,partim natiua sunt, partim reperta ; natiua ea,quæ significata sunt sensu ; reperta , quę ex his facta sunt . Natiuus color , dicitur naturalis, [*Naturale*,]qui nulla arte , sed natura producitur.

NATATOR,oris,m.3.[*Natatore*,שחיין socheh.G.Ein schwimmer.G. *Nageur.Hisp.Nadador.*]κολυμβητὴς.qui natat.Ou.1.de Re.am.Pugnat in aduersas ire natator aquas .

NATO,n.1.[*Nuotare*,לשחות sachach שׂחה tsaph.G.Schwimmẽ.*Gal.Nager.Hisp. Nadar.*]νήχομαι. frequentatiuum est verbi No,nas,Nare autem,seu Natare proprium est piscium.Mart.li.1.Sacris piscibus hę natant uidæ Cice.Tus.5.Natura bestias nantes aquarum incolas esse voluit.Nant,seu Natant tamen & volucres,& bestiæ,& homines etiam industria.Vir.Aen.1,Apparent rari nantes in gurgite vasto.Cic.de Nat.Deor.In quo magis tu mihi natare visus es, quàm ipse Neptunus. Col. libr. 3. per translationem pro serpere posuit ; Prima pane terræ natantibus radicibus . Quandoque pro trepidare.Ou.lib.6.Fast.Nox erat,& viuis oculique,animiq; nata bãt.Quãdoq; pro nauigare,[*Nauigare.*]Vir.4.Aen.Natat vncta carina.Interdũ pro madere,manare,seu diffluere,[*Bagnarsi.*]Vir.3. Aene Sanieq; aspersa natarent Limina.Hinc Adnato,de quo vide Annato,iuxta nato,siue ad aliquẽ locũ nauigo.Cõnato,simul nato. primitiuum est Conno,vndę & Connatio.Eno,siue Enato , extra nato,In nato,intus nato,ab Inno. Denato,deorsum nato , à Deno . Obnato,contra nato,ab Obno.Prænato,ante nato a Præno.Renato,rursus nato,vel natando reuertor,à Reno.Supernato,super vndas fluito,a Superno.Trano,& Transnato,vltra nato.Habent omnia hęc p.c.Dicitur autem NO,per contractionem à νάω,fluo.

NATRIX, ὕδρος.gen. masc.& fem.genus serpentis etiam aquas veneno inficiens,à nando nomen habens.Priscianus libr.5.Natrix,cum speciem anguis significat,masculinum quoq; inuenitur.Cic.4.Aca. Cur tantam vim natricum,viperarumque fecerit?Lucr.lib.9. Et natrix violator aquę.Item Natrix,Plin.lib.27.ca.12. herba est , cuius radix euulsa uirus hirci redolet .

NATVRA,f.1.[*Natura.*Ge.Die natur.*Gal.Nature.Hi. Natura,naturale*(a.)] φύσις.dicta est ab eo , quod aliquid nasci faciat , cuius proprietatũ causam aliã nullã inuenimus , præterquã quod ita natura comparatum sit,ideſt,ita usum sit naturæ.Hanc quidam deum esse dixerunt,à quo omnia sunt creata.Sen.l.4.de benef.Quid aliud est natura,quàm Deus & diuina ratio,toti mundo, & partib. eius inserta? Plin.vbiq; Naturam parentem, rerumq; opificẽ appellat., Aug.de moribus Manichæorum,naturam sic definit;Natura nihil est aliud,quã quod intelligitur in suo genere aliquid esse . Ponitur interdum pro vi,& ingenita rei alicui virtute,& potentia, [*Virtù, proprietà*,]vnde arborum,atque herbarum Naturas dicimus.Ci.de Som.Scipio. Animæ natura propria,atque vis, vt ipsa seipsam moueatur.Interdum pro more,& industria,[*Costume,industria.*]Vir. li.4.geor.Naturas,apib. quas Iupiter ipse addidit,Expediam.Natura etiam accipitur pro corporis habitu,[*Complessione.*]Ter.in Eun. Tametsi bona est natura,reddunt curatura iunceas. Naturę satisfacere,& naturæ concedere,pro mori,[*Morire,*]Cic.pro Clu.Auditis de eo,qui naturæ,& legibus satisfecit.Q. ẽ leges exilio,natura mortę mulctauit,Sal.in Iug.Pater naturæ cõcessit.Et,In rerũ naturam cadere,dixit Quinctilianus,pro interdum accidere, [*Accadere.*] Aliqñ etiam natura accipitur pro genitalibus , tam virilibus , quã fœmineis,quæ & à Græcis dicũtur φύσεις.Cic.2.de Diu.cuidam matrona visa est in quiete,obsignatam habere naturam,Pl.li.22.c.12.Vrtica naturam fricandam monstrat.Suet.in Tib. Hircum vetulum Capris naturam ligurire.Dicta natura,quod in eo membro nascendi vis sit. Natura item est specifica differentia , quæ unicuique rei formam dat.Quinta natura.Cic.1.Tusc. Aristoteles, cum quattuor genera illa principiorum esset complexus,è quibus omnia oriuntur,quintam quandam naturam censet esse.

NATVRALIA,n. 3.[*Le parti vergognose*,בשר basar.Ger.Die scham,geburts glider.*Gal.Les parties honteuses.Hisp.La natura de lombre,o muger*,]αἰδοῖα.nu.plu.dicuntur pudenda. Col.lib.6.c.28.Si equa marem non patitur,detrita scilla naturalia eius linuntur.

NATVRALIS,& hoc le,o.3.[*Naturale*.Ger.Natuerlich.*Gal.Naturel. Hisp.Cosa natural*,]φυσικὸν.quod secundũm naturam est:vnde Naturalis filius dicitur , qui naturaliter ex nostro semine est prognatus: cui opponitur Filius adoptiuus.Suet.in Tib.Filiorũ neq; naturalem Drusum,neque adoptiuum Germanicum,patria caritate dilexit.Naturalia desideria,pro cupiditate coeundi,dixit Col.lib.6. c. 24.Diuinatio naturalis,cui opponitur artificiosa præsensio.Cic. 1.de Diu.Lex naturalis.Cic.1.de Nat.Deor. Legem naturalem diuinãq; esse censet Zeno, recta imperantem,prohibentemque contraria.Naturale est.Plin.lib.11.c.37.Pleriſque verò naturale, vt nictare non cessent.

NATVRÀLITER,aduer.κατὰ φύσιν.à natura, vel secundum naturam, Cic.de Sen.Quod homini naturaliter insitum est,eo vti decet.

NATVS,a,um,o.1.2.[*Nato*,נולד noladh.Ge.Geborẽ.*Gal.Nay,ou né. Hisp.Nascido*]particip. à NÁSCOR,γεγόνως. Ter. in Heaut.Annos 60. natus es.Dicitur quoque,Si quando res ita nata fuerit.i.si vmquam occasio fuerit è rerum euentu.Item pro re nata,ideſt, pro præsenti rerum statu,& vti res nunc se habent.Cicer.ad Att.libro 3. Animaduerteram posse pro re,nata te non incommodè ad me venire. Ibidem; In his locis pro re nata non incommodè possunt esse.

NATVS,ti,m.2.nomen substantiuum,[*Figliuolo,figlio*,ילד eledh.Germa. Ein Sohn.*Ga.Vn fils.Hisp.Hijo*,]ὁ παῖς.pro filio:ficut Nata,tæ,pro filia.[*Gal.Vne fille.Hisp.La hija.*]ἡ παῖς.Vir.3.Aen Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.Natorum appellatio (vt inquit Modestin. ad nepotes extenditur. Addimus quandoq; g,& dicimus Gnatus, gnata, quæ semper sunt substantiua. Natos etiam pullos equarii indixit Col.lib.6.c.27.Cic.de Amic.Charitas,quæ est inter natos,& parentes.

NATV,ablativus,abl.est solus,sine nominatiuo,aliove casu vsitato: iungiturque cum his adiectiuis,magnus,paruus,& grandis.Cic.in Catone; Colere rem cœpi,non admodũ grandem natu. Ter.in Adel. Id mea minimè refert,qui sum natu maximus.Liu.li.1.ab vrb.

NAVALE,lis,subst.n.3.vel Naualia,um,[*Arsenale.*Ge.Ein schiffhende, item das ort an welchen man schiff macht. *Gal. Vn hauure.Hisp.El ataracana de las naues*,]νεώρια.vbi stant,vel fieri solent naues.Vir. 4.Aen.Diripientque rates alii naualibus.Cic.Offic.2.Naualia,portus,aquarum ductus.

NAVALIS,& hoc nauale,o.3.adiec.[*Nauale.*G.Das zum schiffen gehoert.*Gal.De nauire.Hisp.Cosa perteneſciente a lapnaue*,]ναυτικὸς.qd ad naues pertinet:vnde & Naualis corona,qua donari solebat,qui primus in hostium nauem armatus transiliisset.Vnde Corona Naualis.Virg.8.Aen.Tempora nauali fulgent rostrata corona . Prælium nauale.Plin.lib.16.c.1.Bellum nauale.Ci.pro lege Manil.Certamen nauale.Virg.5.Aen.Disciplina naualis.Cic.pro lege Manil. Pugnę nauales & pedestres.Cic. de Sen.Socii nauales,pro remigibus.Liu.lib.1.

NAVARCHVS,chi,m. 2.[*Capitano d'armata di mare*,רב חבל rab hachobel.G.Ein schiffherr,der oberest vber ein gantze armada.*Ga. Pilote,& patron de nauire.Hisp.Capitan sobre la mar*,]ναύαρχος.Latinè præfectus classi, quem antiqui prætorem vocabant : vnde adhuc naui prętorię manſit nomen, in qua prætor,ideſt, classis præfectus nauigabat. Cic.2.Ver.Sumptum omnem in classem nauarcho suo quæq, ciuitas dare solebat.Ibidem; Forum Syracusanum nauarchorum sanguine redundauit .

NAVCI,[*Scorza della noce.*Ger.Nuesschelff,das boeglin in der nuss. *Gal.La coquille ou petite taye d'une noix,chose de nulle valeur.Hispa. La cascara de la nuez.*]περικάρπιον. putamẽ nucis,siue oliuę nucleus, seu membranula, quæ in nucis iuglandis medio est. Sumitur pro re vili.Plau.in Most. Qui timidus erit in rebus dubiis,is nauci non erit.Cic.de Diu. Non habeo nauci Narsum augurem.

NAVCIFACIO,a.3.[*Estimare niente,sprezzare.*G.Fur nicht achten,ge

of the oak, and the other on the trunk and branches of the tree.

The first species is the *Cynips quercus folii*, which is found in the leaves of the oak, and is the cause of the galls which are found on the leaves of the oak. The second species is the *Cynips quercus ramuli*, which is found in the trunk and branches of the tree, and is the cause of the galls which are found on the trunk and branches of the oak

NEGATIVVS,a,um,o.1.2.[*Che negà* vnno mechcheſch, מאן meen. G.Das da leugnet,]ἀρνητικὸς.quod negat.

NEGITO,as.Pla.in Bacch.Vix quidem negito.

NEGLIGENTER,[*Negligentemente*.G.Liederlich,hinlaeſſigklich.G. *Negligemment,par meſpris.Hiſ.Negligentemente,con deſcuido y meno ſprecio.*]ἀμελῶς. Ter. in And.An tantam ne rem tam negligenter agere? Cic.in Orat.Minuta non negligenter tractanda.

NEGLIGENTIA,æ,f.1.[*Negligentia*.Ge.Liederlichkeit,verſaumnuſſ, hinleſſigkeit.G.*Negligence,non chalance.Hi.El deſcuydo,*]ἀμέλεια. incuria,indiligentia.Cicer.lib.2.Fam. Me nomine negligentiæ tibi ſuſpectum eſſe doleo.Cicer.in Orat. Quædam negligentia diligens.Ter.in Phor. Neque negligentia tua, neque id odio feci tuo, id eſt,quod te nẽgligam.

†NEGLECTIO,idẽ ꝙ Negligenia.Ci.pro Mutæ.Amicorũ neglectio.]

NEGLECTVS,us,m.4.[*Diſpregio*,בזיון bizzajon,]†buz,בוז buzah.G. Verachtung.*Gal.Meſpris.Hiſ.Menoſprecios,*]ἐν παρέργου μέρει. Ter. in Heau. Hęc res neutiquam neglectui eſt mihi.

NEGLIGO,gis,p.c glexi,ctũ,a.3.[*Spreẕ̃are*,בזה bazach.G.Verachten, verſaumen,verliederlichen.G.*Negliger,meſpriſer,ne tenir compte.Hiſp.Menoſpreciar,no curar,*]ἀλογέω. contemno,nõ curo,quaſi ne legere quidem dignor . Cicer. libr.14.Fam. Periculum capitis ſui pro mea ſalute neglexit.Ter.in Adel.Pecuniam in loco negligere,maximum interdum eſt lucrum.

NEGANTIA,æ,f.1.[*Negatione*,ונא chachaſch,negatio.Ci.i Top.Addunt coniunctionum negantiam,ſic;non & hoc eſt,& illud.

NEGATVS,a,um,o.1.2.ἀπόφατις.part.Oui.15.Met.Cupimusq; negata.Hor.3.Car.Ode 2.Virtus negata tentat iter via.

NEGO,as,a.1.[*Negare*,לשות chicheſch,ונא meen.Ger.Leugnen,verneinen.*Gal.Nier.Hiſ.Negar,*]ἀνόμαι.inficias eo.Ci.pro Mil.Negant intueri lucem fas eſſe eum,qui a ſe hominum occiſum fateatur.Idem de Clar.Orat.A Nęuio,ſi fateris, ſumpſiſti multa: aut ſi negas,ſurripuiſti.Interdum etiam pro recuſo.Ter.in And.Nõ dubitat,quin in ductarum neges.Hinc Abnego,Denego , Pernego, perfectè,& conſtanter nego.

NEGANS,tis,o.3.partic.Ger.Leugnend.*Gal.Nian,qui nie. miſ. Negador,qui niega,*]ἀνόμενος.Cicer.in Top.Sunt valdè contraria quæ appellantur negantia;vt,Si hoc eſt,illud non eſt.Negatur,impersonale.Cic.ad Att.epiſt.1.lib.1.

NEGOTIALIS,o.3.πραγματικὸς.ad negotium pertinens,vt Conſtitutio negotialis.Cicer.1.de Inu.Hæc conſtitutio partes duas videtur habere,iudicialem, & negotialem.

†NEGOTIARIVS,adiect.Spartian.Firmo.Naues ad Indos negotiarias ſæpe miſit.]

NEGOTIOLVM,n.2.[*Facendette*,]τὸ πραγμάτιον.Cic.ad Quin.Fr.li.4. Erit neſcio quid negotioli.

NEGOTIATOR,m.3.[*Negociatore*.G.Ein gewerbſmã.*G.Negociateur, marchãt,traffiquer,facteur.H.Negociador,mercadore,*]ὁ μεταλλάτης præfectus negotiationi.Vnde Labeo,Negotiatores ſerui videntur, qui præpoſiti ſunt negotij exercendi cauſa; veluti qui ad emendũ, aut locandum, & conducendum præpoſiti ſunt . Negotiator etiã ſimpliciter dicitur is,quem nos mercatorẽ dicimus,[*Mercatante*] Cic.li.1.epiſt.ad Q.Fr.Improbus negotiator,paulo cupidior publicanus.Mercis fordidæ negotiator.Quin.li.1.c.12.Sicut etiã Negotiationem.[*Mercatãtia*,]pro mercatura poſuit.Col.lib.1. Hæc negotiatio curã villici uocat.Cicer.Cęcinnæ libr.6.Vt ad reliquias Aſiaticę negotiationis proficiſcare .

NEGOTIOR,aris,d.1.[*Negociare,traffiquer*.Ger. werben,handtieren, kauffmanſchafft treiben.*Gal. Traffiquer,negocier.H.Negociar,mercadear,*]πραγματεύομαι.negocia exerceo,& mercaturæ operã do. Cicer.lib.3.Offic.Cum ſe Syracuſas ociandi cauſa,non negotiandi contuliſſet. Idem Seru.Sulp.lib.13.Epiſt.Curtius Patris negotiatur. Negotiari animas,dixit Plin.lib.29.cap.1.pro accepto pretio homines interimere .

NEGOTIOSVS,a,um,o.1.2.[*Facendiere*.G.Geſchefftig,mit geſchefften beladen.*Gal.Qui a be aucoup d'affaires.Hiſ. Lleno de negocias,*]πραγματώδης. negotijs plenum. Sall.Prudentiſſimus quiſque maximè negotioſus erat. Res negotioſa,difficilis,in qua multũ ſit negotij. Cicer.pro Murę.Habuiſti prouinciam hoſtiẽſem,negotioſam, & moleſtam. Negotioſi dies,profeſti, diebus ſacris oppoſiti. Tacit. lib.13. Oportere diuidi ſacros,& negotioſos dies.

NEGOTIVM,tij,n.2.res,noun*,labor,opus,occupatio,[*Affare,negocio*, hinian.Germ.Ein geſchefft.*Gal.Negoce,affaire,charge,ſoing.Hiſp. El negocio,*]πρᾶγμα.a Nec,& Otiũ,quaſi non otium.Cic.1. Offic. Peregrini officium eſt,nihil præter negotium ſuum agere.Negotium dare,eſt mandata dare,mandare,,committere, [*Commettre choſe,*]Cæſ.lib.2.Cõ.Dat negotium Senonibus,vti ea,quę apud Belgas gerantur,cognoſcant.Aliquando accipitur pro labore,& moleſtia,[*Fatica,moleſtia,*]πραγματεία.Cice.Cornif.Cõſolabar me, quod in ſummum otium me ire arbitrabar,& ab impendentibus magnis negotijs diſcedere.Idẽ Fabio ; Plurimũ in eo negotij habui. Ter.in Prol.And.Id ſibi negotij credidit ſolum dari.Quin in loco. Negotium,teſte Donato,accipiuur pro cura,& moleſtia.Facęſſere negotium,eſt moleſtiam exhibere.Cicc.Appio; Cum eſt alienum ad nos de temeritate eorum,qui tibi negotium facęſſerent.Eſt mihi negotium,pro habeo quod agã. Ter.in Adel.Mirabar,quid hic eſſet negotij tibi.Aliquando accipitur pro controuerſia,vt cum dicimus,Erit mihi tecum aliquid negotij.Cic.ad Att.li 7.Video mihi cum homine audaciſſimo negotium eſſe.Cæl.Cic.li.8.epiſt.Vt exiſtimarent homines, Pompeio cum Cęſare eſſe negotium.Negotium eſt, apud Plau.in Mil.pro Ita oportet,ſic res poſtulat. Nullo negotio,pro facilè. Cic.ad Att.lib.8.Iurabat , quod nullo negotio faceret amiciſſimum mihi Cæſarem.

NELIDES,æ.m.1.νηλείδης.patronymicum a Neleo Pyli rege,& patre Neſtoris.Ou.12.Met.Bis ſex Nelidæ fuimus :

NELEVS,m.2.νηλεύς.Neptuni filius ex Tyro Nympha,qui à Pelia fratre pulſus in Laconiã venit,vbi Pylon vrbẽ cõdidit,cuius rex fuit, teſte Hom. Odyſſ.11.Huic vxor fuit Chloris,Amphionis Orchomeni regis filia, ex qua duodecim filios ſuſcepit, quos poſtea oẽs, præter vnicum Neſtorem,Hercules euerſa Pylo interfecit.

*NEMAVSVS,f.2. apud Strab.lib.4. Ciuitas eſt Narbonenſis Galliæ.

NEMEA,æ, vel Nemee,es,p.c.νεμέη. Silua eſt Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntẽ,vbi in honorem Herculis,qui in ea ſilua Leonẽ occiderat,ſacra quędam certamina celebrari cõſueuerunt,Nemeæa dicta.Vide Certamẽ. Hoc ẽt nomine dicta eſt tota regio ſiluę huic vicina.Mat.li.1.Non Marathon taurũ,Nemee frondoſa Leonem.

NEMEÆVS,ea, eum,o.1.2.νεμεαῖος.ex Nemea ſilua. Oui.in epiſt. Deian.ad Her.Nempe ſub his animã peſtis Nemeæa lacertis Edidit.

NEMESIS,p.c.f.3.νέμεσις.nomen cuiuſdam deæ,quę facinoroſos , & delinquentes punire putabatur,vt ex Catullo,& Auſonio licet intelligere.Ea quoque Rhamuſia dicitur,quod in Rhamunte Aſię oppido templum,& ſimulachrum Phidiacũ habuerit. Inſuper eadem fertur remuneratrix benefactorum , vnde apud Stat.li.13. Eſt dea,quam Nemeſin dicunt,dea magna,potenſque,Quæ bona cæleſtum conceſſu cuncta deorum Poſſidet.Hanc quidem fortunam dixerunt,cui primus Adraſtus rex templum ędificauit.Vnde & Adraſtia,ἀδράστεια.cognominatur. Romani quoque huic deæ templa dicauere.

* NEMITOBRIGA,f.1.Ptol.lib.2.c.6.Hiſpaniæ Tarraconenſis vrbs.

NEMETES,m.3.Germanię populi.Pli.lib.4.c.17.

* NEMINIA,m.1.fons eſt in agro Reatino.Plin.lib.2.c.103.

NEMO,inis,p.c.c.3.[*Neſſumo,ninno*.Ge.Niemands.6.*Nul homme, ne nulle femme,nulle.Hiſp.Ninguno.*]οὐδείς.a Ne,& Homo : nã de ſolis dicitur hominibus. Ter. in Eun.Nemo eſt,quẽ ego magis nũc cuperem videre,quam te.Nemo homo, pro nemo omnino.Cicer. lib.13.Fam.Hominem neminem pluris facio.Nemo hominũ,pro nemo omnium. Ter.in Eunu.Ego formidoloſus?nemo eſt hominũ qui viuat,minus. Non nemo,id eſt,aliqui,nonnulli.[*Alcuno,*]Cic. pro Lege Man.Cum eſſet non nemo in ſenatu,qui diceret,nõ oportere.Nemo etiam nonnunquam de fœminis dicitur. Ter.in Andr. Hoc ſcio ; neminem peperiſſe.

NEMPE,[*Certamente,*]ναὶ μὰ θεούς.Ger.Freilich,warlich,nemlich.*Ga. Certes,certainement.Hi.Certamente,*]νὴ Δία.aduerbium confirmãtis,quòd aliquando cũ interrogatione ponitur,aliquando ſine.Cipro Ligar.Apud quem hæc dico ? Nempe apud eum, &c. Idẽ pro Mil.Quid ergo tulit Põpeius? Nempe vt quereretur. Pla.in Men. Nẽpe nobes? M.Iubeo Hercle vero Sine interrogatione poſuit Teren.in Andr.Nempe hoc ſic eſſe dicturum opinor patrem.

NEMVS,nemoris,p.c.neu.ge.[*Boſco,ſelua,*]יער iahat יערים eſchel.Ge. Ein luſtwald.G.*Bois,foreſt.Hiſp.Boſque,ſilua,mohedo,*]νέμος. ſilua voluptatis cauſa comparata , plena amœnitatis. ἀπὸ τοῦ νέμω , id eſt,a paſcendo,ſiue quòd nemoris glandibus olim homines victitarint,ſiue quod in eo greges,atque armenta depaſci ſoleant: Nemora(inquit Feſtus)ſignificat ſiluas amœnas. Var.6.Æn.Interea viderat Aeneas in valle reducta Seclusum nemus.Hor.1.Car.Ode 1.Me gelidum nemus,Nymipharumque leues cum Satyris chori Secernunt populo.Cicer.de Diuin.Multos nemora commouent.Nemus etiam , vt ait Sipontinus , appellabatur locus quidam haud longè ab Aricia,in quo lacus eſt,quod Speculum Dianæ dicitur.Inde Nemorẽſis rex dicebatur,qui Dianę Aricinæ ſacrificijs prærat.Suet.

NEMOROSVS,ſa, ſum,o.1.2.δενδρώδης.nemoribus abũdans.Virg.3.Aen. Inm medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos.

NEMORENSIS,ſe.δενδρικὸς.ex nemore,in nemore natum.Col.li.9.c.4. Ex omnibus deterrimæ notę mel habetur nemorenſe.

NEMORIVAGVS,a,um, o.1.2.δενδροπλάνης. quod in nemore vagatur. Cat. in Berecynthiam . Vbi cerua ſilui cultrix , vbi aper nemoriuagus.

NEMORALIS,o.3.adiect. vnde Aricia nemoralis dicitur.Mart. li.13. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porcos. Nemorale templum, nemori Aricino vicinum.Oui.1.Art.Templum nemorale Dianę.

NEO,nes,neui,netum,n.2.[*Filare*,טוה tavah.Germ.Nainen,ſpinnen. *Ga.Filer.Hiſ.Hilar,*]νήθω.filum torqueo;eſtque proprium muliebrium.Iuſt.li.1.Inuenit eum inter ſcortorum grẽges purpuram colo nentem.Pli.lib.33.c.3.Natus,ac texitur.Hinc Perneo.

NEOBVLE,f.1. νεοβούλη.Lycambis filia;Archilocho poetæ promiſſa.

NEOCESARIA,ſit.νεοκαισάρεια.vrbs Cappadociæ.Plin.

*NEOCLES,m.3.νεοκλῆς.philoſophus Atheniẽſis.fuit autẽ frater Epicuri.

Newcastle-upon-Tyne, a large and populous town in the county of Northumberland, and a county of itself, with a mayor, sheriffs, and a recorder, who is also recorder of Berwick upon Tweed. It is a corporation, and has a mint, and a considerable trade in coals, which are brought from the collieries in the neighbourhood, and shipped off for London and other places. It is situated on the river Tyne, over which there is a bridge of nine arches, and is 268 miles north of London. It has a castle, which is the residence of the governor of the town and county. It has also a fine exchange, and a handsome town-hall. It has a free grammar-school, and a charity-school for 100 boys and 100 girls. It has a manufacture of glass, and another of earthenware. It has a considerable trade in corn, and a good deal of shipping belonging to it. It has a custom-house, and a port. It has a market on Wednesday and Saturday. It has a fair on the 25th of March, and another on the 29th of September. It has a population of 28,000 inhabitants. It has a theatre, and a public library. It has a newspaper, called the Newcastle Courant. It has a bank, and a savings bank. It has a dispensary, and a lying-in hospital. It has a workhouse, and a house of correction. It has a gaol, and a court-house. It has a market-house, and a shambles. It has a cross, and a pillory. It has a ducking-stool, and a whipping-post. It has a pound, and a stocks. It has a cage, and a bridewell. It has a guildhall, and a council-chamber. It has a mayor's parlour, and a sheriff's parlour. It has a recorder's chamber, and a clerk's office. It has a treasurer's office, and a chamberlain's office. It has a coroner's office, and a bailiff's office. It has a constable's office, and a watch-house. It has a fire-engine, and a fire-office. It has a water-engine, and a water-tower. It has a gas-light company, and a gas-light office. It has a police-office, and a police-station. It has a magistrates' room, and a justices' room. It has a grand jury room, and a petty jury room. It has a witness room, and a prisoner's room. It has a debtor's room, and a felon's room. It has a condemned cell, and a dungeon. It has a chapel, and a vestry. It has a clerk's room, and a sexton's room. It has a churchyard, and a burial-ground. It has a meeting-house, and a synagogue. It has a mosque, and a pagoda. It has a temple, and a tabernacle. It has a monastery, and a convent. It has a nunnery, and a friary. It has a priory, and a hermitage. It has a shrine, and a relic. It has a miracle, and a saint. It has a martyr, and a confessor. It has a pope, and a cardinal. It has a bishop, and a priest. It has a deacon, and a subdeacon. It has a monk, and a nun. It has a friar, and a hermit. It has a pilgrim, and a crusader. It has a knight, and a squire. It has a page, and a lady. It has a king, and a queen. It has a prince, and a princess. It has a duke, and a duchess. It has a marquis, and a marchioness. It has an earl, and a countess. It has a viscount, and a viscountess. It has a baron, and a baroness. It has a baronet, and a baronetess. It has a knight, and a knightess. It has a gentleman, and a lady. It has a yeoman, and a yeomanry. It has a peasant, and a peasantry. It has a serf, and a villein. It has a slave, and a freedman. It has a citizen, and a burgess. It has a freeman, and a freewoman. It has a subject, and a sovereign. It has a ruler, and a governor. It has a president, and a vice-president. It has a chairman, and a secretary. It has a treasurer, and a clerk. It has a librarian, and a curator. It has a keeper, and a warden. It has a steward, and a butler. It has a cook, and a scullion. It has a footman, and a coachman. It has a groom, and a stableman. It has a gardener, and a labourer. It has a porter, and a watchman. It has a sweeper, and a scavenger. It has a dustman, and a nightman. It has a chimney-sweep, and a lamplighter. It has a waterman, and a boatman. It has a sailor, and a fisherman. It has a soldier, and a sailor. It has a marine, and a gunner. It has a bombardier, and a sapper. It has a miner, and a pioneer. It has a drummer, and a fifer. It has a bugler, and a trumpeter. It has a piper, and a harper. It has a fiddler, and a player. It has a singer, and a dancer. It has a juggler, and a conjurer. It has a tumbler, and a rope-dancer. It has a clown, and a harlequin. It has a pantaloon, and a columbine. It has a punch, and a judy. It has a merry-andrew, and a fool. It has a jester, and a buffoon. It has a mountebank, and a quack. It has a doctor, and a surgeon. It has an apothecary, and a druggist. It has a chemist, and a metallurgist. It has a geologist, and a mineralogist. It has a botanist, and a zoologist. It has a naturalist, and a physiologist. It has a psychologist, and a phrenologist. It has a mesmerist, and a clairvoyant. It has a spiritualist, and a medium. It has a ghost, and a spirit. It has a fairy, and a goblin. It has a witch, and a wizard. It has a sorcerer, and a magician. It has a necromancer, and a diviner. It has a fortune-teller, and a gipsy. It has a vagrant, and a beggar. It has a thief, and a robber. It has a pickpocket, and a cutpurse. It has a burglar, and a housebreaker. It has a smuggler, and a pirate. It has a highwayman, and a footpad. It has a murderer, and a manslayer. It has a suicide, and a self-murderer. It has a duellist, and a second. It has a bailiff, and a sheriff's officer. It has a constable, and a watchman. It has a policeman, and a detective. It has a spy, and a informer. It has a traitor, and a rebel. It has a revolutionist, and a republican. It has a socialist, and a communist. It has a chartist, and a radical. It has a whig, and a tory. It has a liberal, and a conservative. It has a unionist, and a separatist. It has a free-trader, and a protectionist. It has a teetotaller, and a drunkard. It has a vegetarian, and a carnivore. It has a smoker, and a non-smoker. It has a reader, and a writer. It has a poet, and a prose-writer. It has a novelist, and a dramatist. It has a critic, and a reviewer. It has a publisher, and a bookseller. It has a printer, and a compositor. It has a pressman, and a bookbinder. It has a stationer, and a paper-maker. It has a type-founder, and a letter-cutter. It has a lithographer, and a engraver. It has a painter, and a sculptor. It has a architect, and a builder. It has a carpenter, and a joiner. It has a mason, and a bricklayer. It has a plasterer, and a slater. It has a plumber, and a glazier. It has a painter, and a paperhanger. It has a upholsterer, and a cabinet-maker. It has a turner, and a carver. It has a gilder, and a japanner. It has a tailor, and a dressmaker. It has a milliner, and a hatter. It has a shoemaker, and a boot-maker. It has a glover, and a hosier. It has a draper, and a mercer. It has a grocer, and a tea-dealer. It has a baker, and a confectioner. It has a butcher, and a poulterer. It has a fishmonger, and a greengrocer. It has a dairyman, and a cheesemonger. It has a brewer, and a maltster. It has a distiller, and a rectifier. It has a wine-merchant, and a spirit-merchant. It has a tobacconist, and a snuff-maker. It has a chandler, and a soap-boiler. It has a tallow-chandler, and a wax-chandler. It has a perfumer, and a hairdresser. It has a barber, and a wigmaker. It has a jeweller, and a goldsmith. It has a silversmith, and a watchmaker. It has a clockmaker, and a instrument-maker. It has a optician, and a mathematical-instrument-maker. It has a philosophical-instrument-maker, and a musical-instrument-maker. It has a piano-maker, and a organ-builder. It has a harp-maker, and a violin-maker. It has a flute-maker, and a clarinet-maker. It has a oboe-maker, and a bassoon-maker. It has a horn-maker, and a trumpet-maker. It has a trombone-maker, and a drum-maker. It has a cymbal-maker, and a triangle-maker. It has a tambourine-maker, and a castanet-maker. It has a guitar-maker, and a mandolin-maker. It has a zither-maker, and a dulcimer-maker. It has a harmonium-maker, and a concertina-maker. It has a accordion-maker, and a melodeon-maker. It has a harmonica-maker, and a jew's-harp-maker. It has a whistle-maker, and a pipe-maker. It has a reed-maker, and a mouthpiece-maker. It has a string-maker, and a wire-drawer. It has a gut-scraper, and a catgut-maker. It has a parchment-maker, and a vellum-maker. It has a leather-dresser, and a tanner. It has a currier, and a fellmonger. It has a glue-boiler, and a size-maker. It has a bone-boiler, and a knacker. It has a rag-and-bone man, and a old-clothesman. It has a pawnbroker, and a moneylender. It has a banker, and a stockbroker. It has a jobber, and a bill-discounter. It has a insurance-broker, and a ship-broker. It has a commission-agent, and a factor. It has a auctioneer, and a valuer. It has a estate-agent, and a land-surveyor. It has a civil engineer, and a mechanical engineer. It has a railway-engineer, and a canal-engineer. It has a harbour-engineer, and a dock-engineer. It has a bridge-builder, and a road-maker. It has a sewer-maker, and a drain-layer. It has a gas-fitter, and a water-fitter. It has a bell-hanger, and a locksmith. It has a safe-maker, and a key-maker. It has a gunsmith, and a cutler. It has a edge-tool-maker, and a file-cutter. It has a saw-maker, and a needle-maker. It has a pin-maker, and a button-maker. It has a buckle-maker, and a chain-maker. It has a nail-maker, and a screw-maker. It has a spring-maker, and a wire-worker. It has a brass-founder, and a iron-founder. It has a steel-maker, and a tin-plate-worker. It has a japanner, and a enameller. It has a glass-maker, and a glass-cutter. It has a glass-blower, and a glass-engraver. It has a mirror-maker, and a looking-glass-maker. It has a lamp-maker, and a lantern-maker. It has a candle-maker, and a taper-maker. It has a match-maker, and a tinder-box-maker. It has a umbrella-maker, and a parasol-maker. It has a fan-maker, and a screen-maker. It has a toy-maker, and a doll-maker. It has a puppet-maker, and a model-maker. It has a wax-modeller, and a clay-modeller. It has a plaster-caster, and a mould-maker. It has a pattern-maker, and a die-sinker. It has a coin-maker, and a medal-maker. It has a seal-engraver, and a stamp-maker. It has a ink-maker, and a pencil-maker. It has a crayon-maker, and a chalk-maker. It has a slate-maker, and a slate-pencil-maker. It has a rubber-maker, and a eraser-maker. It has a sponge-dealer, and a brush-maker. It has a broom-maker, and a mop-maker. It has a basket-maker, and a wicker-worker. It has a cane-worker, and a rush-worker. It has a straw-plaiter, and a hat-maker. It has a bonnet-maker, and a cap-maker. It has a glove-maker, and a mitten-maker. It has a stocking-maker, and a sock-maker. It has a shoe-maker, and a boot-maker. It has a clog-maker, and a pattern-maker. It has a last-maker, and a shoe-tree-maker. It has a heel-maker, and a sole-cutter. It has a upper-maker, and a vamp-maker. It has a quarter-maker, and a toe-cap-maker. It has a eyelet-maker, and a lace-maker. It has a thread-maker, and a twine-maker. It has a rope-maker, and a cable-maker. It has a net-maker, and a sail-maker. It has a tent-maker, and a awning-maker. It has a flag-maker, and a banner-maker. It has a standard-maker, and a pennant-maker. It has a ensign-maker, and a jack-maker. It has a pennon-maker, and a streamer-maker. It has a guidon-maker, and a burgee-maker. It has a signal-maker, and a code-book-maker. It has a chart-maker, and a globe-maker. It has a compass-maker, and a sextant-maker. It has a quadrant-maker, and a octant-maker. It has a chronometer-maker, and a watch-maker. It has a clock-maker, and a time-keeper-maker. It has a pendulum-maker, and a escapement-maker. It has a mainspring-maker, and a fusee-maker. It has a chain-maker, and a barrel-maker. It has a wheel-cutter, and a pinion-maker. It has a jewel-maker, and a ruby-maker. It has a sapphire-maker, and a diamond-cutter. It has a gem-cutter, and a lapidary. It has a enamel-painter, and a miniature-painter. It has a portrait-painter, and a landscape-painter. It has a marine-painter, and a animal-painter. It has a flower-painter, and a still-life-painter. It has a historical-painter, and a genre-painter. It has a battle-painter, and a sporting-painter. It has a architectural-painter, and a perspective-painter. It has a scene-painter, and a theatrical-painter. It has a panorama-painter, and a diorama-painter. It has a cosmorama-painter, and a phantasmagoria-painter. It has a magic-lantern-painter, and a dissolving-view-painter. It has a camera-obscura-painter, and a camera-lucida-painter. It has a daguerreotype-maker, and a photographer. It has a calotype-maker, and a talbotype-maker. It has a ambrotype-maker, and a collodion-positive-maker. It has a ferrotype-maker, and a tintype-maker. It has a melainotype-maker, and a anthracotype-maker. It has a chromotype-maker, and a heliotype-maker. It has a woodburytype-maker, and a carbon-process-maker. It has a platinotype-maker, and a gum-bichromate-maker. It has a bromide-process-maker, and a gelatine-dry-plate-maker. It has a collodion-dry-plate-maker, and a albumen-dry-plate-maker. It has a tannin-dry-plate-maker, and a gum-dry-plate-maker. It has a honey-dry-plate-maker, and a sugar-dry-plate-maker. It has a milk-dry-plate-maker, and a cream-dry-plate-maker. It has a butter-dry-plate-maker, and a cheese-dry-plate-maker. It has a whey-dry-plate-maker, and a curd-dry-plate-maker. It has a rennet-dry-plate-maker, and a pepsin-dry-plate-maker. It has a gastric-juice-dry-plate-maker, and a saliva-dry-plate-maker. It has a tear-dry-plate-maker, and a sweat-dry-plate-maker. It has a urine-dry-plate-maker, and a faeces-dry-plate-maker. It has a bile-dry-plate-maker, and a pancreatic-juice-dry-plate-maker. It has a intestinal-juice-dry-plate-maker, and a succus-entericus-dry-plate-maker. It has a chyle-dry-plate-maker, and a lymph-dry-plate-maker. It has a blood-dry-plate-maker, and a serum-dry-plate-maker. It has a fibrin-dry-plate-maker, and a albumen-dry-plate-maker. It has a globulin-dry-plate-maker, and a haematin-dry-plate-maker. It has a haemoglobin-dry-plate-maker, and a haemin-dry-plate-maker. It has a haematoporphyrin-dry-plate-maker, and a bilirubin-dry-plate-maker. It has a biliverdin-dry-plate-maker, and a bilifuscin-dry-plate-maker. It has a melanin-dry-plate-maker, and a urobilin-dry-plate-maker. It has a urochrome-dry-plate-maker, and a uroerythrin-dry-plate-maker. It has a indican-dry-plate-maker, and a indigo-dry-plate-maker. It has a indigo-blue-dry-plate-maker, and a indigo-red-dry-plate-maker. It has a indigo-white-dry-plate-maker, and a indigo-yellow-dry-plate-maker. It has a indigo-green-dry-plate-maker, and a indigo-violet-dry-plate-maker. It has a indigo-brown-dry-plate-maker, and a indigo-black-dry-plate-maker. It has a indigo-grey-dry-plate-maker, and a indigo-pink-dry-plate-maker. It has a indigo-orange-dry-plate-maker, and a indigo-scarlet-dry-plate-maker. It has a indigo-crimson-dry-plate-maker, and a indigo-maroon-dry-plate-maker. It has a indigo-purple-dry-plate-maker, and a indigo-lilac-dry-plate-maker. It has a indigo-mauve-dry-plate-maker, and a indigo-magenta-dry-plate-maker. It has a indigo-fuchsia-dry-plate-maker, and a indigo-cerise-dry-plate-maker. It has a indigo-rose-dry-plate-maker, and a indigo-peach-dry-plate-maker. It has a indigo-apricot-dry-plate-maker, and a indigo-salmon-dry-plate-maker. It has a indigo-coral-dry-plate-maker, and a indigo-vermilion-dry-plate-maker. It has a indigo-cinnabar-dry-plate-maker, and a indigo-red-lead-dry-plate-maker. It has a indigo-minium-dry-plate-maker, and a indigo-orange-lead-dry-plate-maker. It has a indigo-chrome-yellow-dry-plate-maker, and a indigo-lemon-yellow-dry-plate-maker. It has a indigo-primrose-yellow-dry-plate-maker, and a indigo-canary-yellow-dry-plate-maker. It has a indigo-gamboge-dry-plate-maker, and a indigo-aureolin-dry-plate-maker. It has a indigo-naples-yellow-dry-plate-maker, and a indigo-yellow-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-raw-sienna-dry-plate-maker, and a indigo-burnt-sienna-dry-plate-maker. It has a indigo-raw-umber-dry-plate-maker, and a indigo-burnt-umber-dry-plate-maker. It has a indigo-vandyke-brown-dry-plate-maker, and a indigo-sepia-dry-plate-maker. It has a indigo-bistre-dry-plate-maker, and a indigo-van-dyke-brown-dry-plate-maker. It has a indigo-cassel-earth-dry-plate-maker, and a indigo-mummy-dry-plate-maker. It has a indigo-asphaltum-dry-plate-maker, and a indigo-bitumen-dry-plate-maker. It has a indigo-jet-black-dry-plate-maker, and a indigo-ivory-black-dry-plate-maker. It has a indigo-lamp-black-dry-plate-maker, and a indigo-bone-black-dry-plate-maker. It has a indigo-charcoal-black-dry-plate-maker, and a indigo-graphite-dry-plate-maker. It has a indigo-plumbago-dry-plate-maker, and a indigo-black-lead-dry-plate-maker. It has a indigo-pencil-lead-dry-plate-maker, and a indigo-crayon-lead-dry-plate-maker. It has a indigo-slate-pencil-dry-plate-maker, and a indigo-chalk-dry-plate-maker. It has a indigo-whiting-dry-plate-maker, and a indigo-gypsum-dry-plate-maker. It has a indigo-alabaster-dry-plate-maker, and a indigo-marble-dry-plate-maker. It has a indigo-limestone-dry-plate-maker, and a indigo-sandstone-dry-plate-maker. It has a indigo-granite-dry-plate-maker, and a indigo-basalt-dry-plate-maker. It has a indigo-trap-dry-plate-maker, and a indigo-porphyry-dry-plate-maker. It has a indigo-serpentine-dry-plate-maker, and a indigo-jade-dry-plate-maker. It has a indigo-nephrite-dry-plate-maker, and a indigo-jadeite-dry-plate-maker. It has a indigo-chloromelanite-dry-plate-maker, and a indigo-saussurite-dry-plate-maker. It has a indigo-labradorite-dry-plate-maker, and a indigo-anorthosite-dry-plate-maker. It has a indigo-gabbro-dry-plate-maker, and a indigo-diorite-dry-plate-maker. It has a indigo-hornblende-dry-plate-maker, and a indigo-augite-dry-plate-maker. It has a indigo-pyroxene-dry-plate-maker, and a indigo-olivine-dry-plate-maker. It has a indigo-peridot-dry-plate-maker, and a indigo-chrysolite-dry-plate-maker. It has a indigo-topaz-dry-plate-maker, and a indigo-beryl-dry-plate-maker. It has a indigo-emerald-dry-plate-maker, and a indigo-aquamarine-dry-plate-maker. It has a indigo-garnet-dry-plate-maker, and a indigo-ruby-dry-plate-maker. It has a indigo-sapphire-dry-plate-maker, and a indigo-diamond-dry-plate-maker. It has a indigo-corundum-dry-plate-maker, and a indigo-emery-dry-plate-maker. It has a indigo-quartz-dry-plate-maker, and a indigo-rock-crystal-dry-plate-maker. It has a indigo-amethyst-dry-plate-maker, and a indigo-rose-quartz-dry-plate-maker. It has a indigo-smoky-quartz-dry-plate-maker, and a indigo-cairngorm-dry-plate-maker. It has a indigo-agate-dry-plate-maker, and a indigo-onyx-dry-plate-maker. It has a indigo-sardonyx-dry-plate-maker, and a indigo-carnelian-dry-plate-maker. It has a indigo-chalcedony-dry-plate-maker, and a indigo-bloodstone-dry-plate-maker. It has a indigo-heliotrope-dry-plate-maker, and a indigo-chrysoprase-dry-plate-maker. It has a indigo-plasma-dry-plate-maker, and a indigo-prase-dry-plate-maker. It has a indigo-jasper-dry-plate-maker, and a indigo-flint-dry-plate-maker. It has a indigo-chert-dry-plate-maker, and a indigo-hornstone-dry-plate-maker. It has a indigo-touchstone-dry-plate-maker, and a indigo-lydian-stone-dry-plate-maker. It has a indigo-basanite-dry-plate-maker, and a indigo-obsidian-dry-plate-maker. It has a indigo-pumice-dry-plate-maker, and a indigo-tripoli-dry-plate-maker. It has a indigo-rottenstone-dry-plate-maker, and a indigo-kieselguhr-dry-plate-maker. It has a indigo-infusorial-earth-dry-plate-maker, and a indigo-diatomaceous-earth-dry-plate-maker. It has a indigo-fuller's-earth-dry-plate-maker, and a indigo-bole-dry-plate-maker. It has a indigo-terra-sigillata-dry-plate-maker, and a indigo-lemnian-earth-dry-plate-maker. It has a indigo-armenian-bole-dry-plate-maker, and a indigo-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-yellow-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-red-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-brown-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-purple-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-grey-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-black-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-white-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-green-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-blue-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-orange-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pink-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-scarlet-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-crimson-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-maroon-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-purple-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lilac-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-mauve-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-magenta-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-fuchsia-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-cerise-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-rose-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-peach-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-apricot-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-salmon-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-coral-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-vermilion-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-cinnabar-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-red-lead-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-minium-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-orange-lead-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chrome-yellow-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lemon-yellow-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-primrose-yellow-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-canary-yellow-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-gamboge-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-aureolin-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-naples-yellow-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-raw-sienna-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-burnt-sienna-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-raw-umber-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-burnt-umber-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-vandyke-brown-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-sepia-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-bistre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-van-dyke-brown-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-cassel-earth-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-mummy-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-asphaltum-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bitumen-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-jet-black-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-ivory-black-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-lamp-black-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bone-black-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-charcoal-black-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-graphite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-plumbago-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-black-lead-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pencil-lead-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-crayon-lead-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-slate-pencil-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-chalk-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-whiting-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-gypsum-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-alabaster-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-marble-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-limestone-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-sandstone-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-granite-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-basalt-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-trap-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-porphyry-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-serpentine-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-jade-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-nephrite-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-jadeite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chloromelanite-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-saussurite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-labradorite-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-anorthosite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-gabbro-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-diorite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-hornblende-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-augite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pyroxene-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-olivine-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-peridot-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-chrysolite-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-topaz-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-beryl-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-emerald-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-aquamarine-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-garnet-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-ruby-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-sapphire-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-diamond-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-corundum-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-emery-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-quartz-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-rock-crystal-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-amethyst-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-rose-quartz-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-smoky-quartz-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-cairngorm-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-agate-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-onyx-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-sardonyx-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-carnelian-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chalcedony-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bloodstone-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-heliotrope-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-chrysoprase-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-plasma-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-prase-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-jasper-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-flint-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chert-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-hornstone-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-touchstone-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lydian-stone-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-basanite-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-obsidian-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pumice-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-tripoli-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-rottenstone-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-kieselguhr-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-infusorial-earth-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-diatomaceous-earth-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-fuller's-earth-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bole-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-terra-sigillata-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lemnian-earth-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-armenian-bole-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-red-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-brown-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-purple-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-grey-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-black-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-white-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-green-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-blue-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-orange-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pink-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-scarlet-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-crimson-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-maroon-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-purple-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lilac-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-mauve-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-magenta-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-fuchsia-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-cerise-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-rose-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-peach-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-apricot-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-salmon-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-coral-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-vermilion-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-cinnabar-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-red-lead-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-minium-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-orange-lead-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chrome-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lemon-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-primrose-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-canary-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-gamboge-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-aureolin-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-naples-yellow-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-yellow-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-raw-sienna-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-burnt-sienna-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-raw-umber-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-burnt-umber-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-vandyke-brown-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-sepia-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-bistre-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-van-dyke-brown-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-cassel-earth-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-mummy-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-asphaltum-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bitumen-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-jet-black-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-ivory-black-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-lamp-black-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bone-black-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-charcoal-black-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-graphite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-plumbago-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-black-lead-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pencil-lead-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-crayon-lead-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-slate-pencil-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-chalk-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-whiting-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-gypsum-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-alabaster-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-marble-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-limestone-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-sandstone-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-granite-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-basalt-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-trap-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-porphyry-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-serpentine-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-jade-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-nephrite-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-jadeite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chloromelanite-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-saussurite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-labradorite-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-anorthosite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-gabbro-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-diorite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-hornblende-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-augite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pyroxene-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-olivine-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-peridot-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-chrysolite-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-topaz-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-beryl-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-emerald-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-aquamarine-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-garnet-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-ruby-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-sapphire-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-diamond-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-corundum-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-emery-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-quartz-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-rock-crystal-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-amethyst-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-rose-quartz-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-smoky-quartz-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-cairngorm-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-agate-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-onyx-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-sardonyx-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-carnelian-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chalcedony-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bloodstone-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-heliotrope-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-chrysoprase-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-plasma-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-prase-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-jasper-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-flint-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-chert-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-hornstone-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-touchstone-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lydian-stone-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-basanite-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-obsidian-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-pumice-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-tripoli-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-rottenstone-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-kieselguhr-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-infusorial-earth-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-diatomaceous-earth-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-fuller's-earth-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-bole-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-terra-sigillata-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-lemnian-earth-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-armenian-bole-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-yellow-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-red-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-brown-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-purple-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-grey-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker, and a indigo-black-ochre-ochre-ochre-dry-plate-maker. It has a indigo-white-och

NERITVS, ti.p.c.m.2. νήριτος, mõs in Ithaca insula, cuius meminerũt Strab.li.10. Plin.lib.4.c.12. Est item Neritus, siue (vt apud Pl. legit) Neritis, peninsula Acarnaniæ adhærens, alio nomine Leucadia, appellata, opere accolarũ olim a continenti abscissa, denuoq; reddita ventorum flatũ congeriem arenæ accumulantium. Virgi.3.æn. Et Neritos arduaq; saxis. Neritus item, siue Neritum, neutri generis, peninsulæ huius oppidum est, quod recentiores Leucadem appellarunt. Plin. lib.4 c.1.

NERIVM, n.2. νήριον. frutex est, foliis amygdalæ, sed maioribus & pinguioribus. Rhododaphne aliàs dicitur, quod florem rosæ, foliũ lauro simile habeat, vulgo in officinis dicitur *Oleander*. Pli.li.24.c.11.

NERO, m.3. νέρων. teste Gel.li.12.c.21. verbũ Sabinũ est, quo significat fortitudo. Itaq; ex Claudiis, quos a Sabinis oriundos accepimus, q̃ erat egregia fortitudine, Nero appellatus est. Sabini id nomen a Græcis accepisse videntur, qui vincula membrorum, νεῦρα dicunt, nostri neruos. Ex hac familia fuit ille Nero, qui Asdrubalem Annibali fratri suppetias ferentem, iunctis cum Liuio collega copiis, superauit. Fuit item cognomen Sexti Romanorum Imperatoris omnium crudelissimi,

NERVIÆ, f.1. [*Corde de ſtromenti*, σπάγγα methatim. Ge. Seitten, *Gal. Cordes d'instrumens de musique. Hispan. Cuerdas de nierue en la musica.*] χορδαί. ab antiqs dicte fides, siue chordæ musicorũ instrumẽtorum. Var. in Sat. quæ, ἔρως περὶ λύρας, inscribitur. In psalterio tendamus neruias. Neruii, est & nom. gen. Varr. ibidem; Quę eius neruia tractare solebat. Nonius.

NERVICVS, a, um, o.1.2. [*Che patisce infermità de' nerui.* Ger. Der an dẽ geaedter etwas Krãckheit oder gepraestẽ hat. *Gal. Qui a douleur de nerfs, qui a les nerfs debilitez. Hispan.* El que padesce el mal de los nieruos,] νεῦρικός, ex neruis laborat. Vitr.li.4. Aq̃ neruicos & podagricos esse iũt. Ita.n. legit Calepinus, quũ in omnib. exemplarib. Neuricos tamen legamus; sit enim a νεῦρον, quæ vox neruum sonat.

*NERVII, m, 3. νέρβιοι. populi inter Belgas, Atrebatibus vicini, ad Scaldem flumen, Cæs.1.Bel.Gal.& 5.

NERVLANI, m, 2 populi in Latio, iuxta Romam. Plin.lib.3.c.5.

*NERVLVM, oppidum in Lucanis. Liu.lib.9.

NERVOSE, [*Valarosamente*] pro audacter, validè. Pla.ad Ci.l.10. Vt vigilanter neruoseq; nos, qui stamus in acie, subornes. Cic. de Ora. dicetur non Peripateticorum more, sed aliquanto neruosiùs. Neruosius, [*Valere*,] apud Pli.li.19.c.1.

NERVOSVS, a, um, o.1.2. [*neruoso, nerudo.* Ge. Aderechtig. *Gal. nerueux, plein de nerfs. Hisp. Cosa de muchos nieruos,*] νευρώδης. quod multos habet neruos. Pli. lib.11.c.17. Ideo nulla est ei caro, sed neruosa exilitas. Per translationem Neruosus dicitur fortis, [*Fortè, valeroso.*] & vehemens, eo quod omne robur in neruis consistat. Sic neruosus orator dicitur, qui magnam vim, & efficaciam sermonis habet. Cicer. de Clar. Or. Quis Aristotele neruosior?

NERVVLVS, m. 2, dim. Cic. li. 10, ad Att. Si neruulos tuos adhibueris.

NERVVS, ui, m. 2. [*nerua,*] ghidh. Germanic. Sen, flachs oder spinader. *Gal. nerf. Hisp. nieruo*] νεῦρον. prima sunt in corpore animalis sensus motusq; instrumenta, a cerebro, & spinali medulla orta, totius corporis membris mouendi sentiendique vim conferentia. Cic. 2. de Natu. Deor. Nec enim dij venis, neruis, & ossibus continentur. Ponitur quandoque pro viribus, [*Forza.*] in neruis enim robur existit. Hor. 2. ser. Sat, 11. Sine neruis altera quicquid composui pars esse putat. Tere. in Eun. Digna adeo res est, vbi tu neruos intendas tuos. Hic est, vbi vniuersas ingenij tui vires expromas. Sic & neruos contendere, est totis viribus conari. Cicer. 2. Ver. Magnum fortasse onus, verumtamen dignum, in quo omnes neruos ętatis, industriaque meæ contenderem. Accipitur etiam neruus pro chorda arcus. [*Corda.*] Virg. 5. Aen. Primaque per cœlum, neruo stridẽte, sagitta Hyrtacidę iuuenis volucres diuerberat auras. In neruũ ire, prouerbium est deductum a sagittariis, qui nimium contendẽdo arcum, aut arcus ipsius neruum, hoc est, chordam rumpũt, aut neruum sibi aliquem lędunt. Teren. in Phor. Nostra causſa scilicet in neruum potius ibit, id est, decipiet, ait Donatus. Neruos reip. Ci. pro leg Man. appellat milites, classes, & vectigalia, quod in his consistat omnis reip. firmitas. Neruus etiam vinculi genus est, quo pedes, aut cervices impediuntur, ποδοκάκκη. Ex quo illud Catonis, Fures priuatorum furtorum in neruo, atque in compedibus ætatem agunt; fures publici, in auro, atque in purpura. Plaut. in Aul. Neruos, catenas, numellas, pedicas, boias. Tere. In neruum potius ibit. Item nerui dicuntur chordæ citharæ. Cicer. 1. Tusc. Summam eruditionem Græci situm censebant in neruorum vocumque cantibus. Prop. 1. Hæc carmina neruis aptat. Est & neruus membrum virile. Inue. Mensura integra nerui.

NESCIO, scis, a.4. sum ignarus, sum insciꝰ, sum rudis, *Non sapere,* לא ידע lo jadhah. Germanic. Nicht wissen, G. *ne scauoir, ignorer. Hisp. No saber,*] ἀγνοέω. ignoro, non cognosco, ex Ne, & Scio. Cic. 1. de Orat. Nemo in eo quod nesciat, disertus esse potest. Ter. in Eun. Tu si sapis, Quod scis, nescis. Donatus admonet esse prouerbium, Quod scis, nescis, sumptum a dialecticorum ludis, in quibus huiusmodi quidam scrupi proponi solent: Facio, & non facio: Sum amicus, & non sum amicus: Audio, & non audio. Hoc autem prouerbio summa taciturnitas significatur, dum quis quod scit, perinde continet quasi nesciat. Simile est in Heau. Tu nescis, quod scis Dromo, si sapies. Nescio quid, dicimus, quoties rem aliquam nobis ignotam volumus significare. Cic. pro Quin. Posteaquam nescio quid impẽdit, ne dicti quæsti contentus esse non poterat. Nescio quis. Cic. de Amic. Qualem fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus. Nescio quomodo. Ci. de Ami. Serpit nescio quomodo per omnem vitã amicitia. Nescio quo pacto. Idem de Am. Nescire Latinè. Idem de Clar. Orat. Nescitur, impersonale. Cic. ad Att. li. 7. Vtrum consistere vspiam velit, an mare transire, nescitur.

NESCIVS, a, um, o.1.2. [*Ignorante, che non sa.* German. Vnwissend, das nein wissen tregt. *Gal. Qui ne sait, ou ne cognoist point, ignorant. Hisp. No sabidor,*] ἀμαθής. qui aliquid nescit. Cic. Fam. 5 ad Luceiũ; Neque eram nescius, quantis oneribus premerere. Idem pro Deio. Iratũ te tegi Deiotaro fuisse, non erant nescii. Virg. 1. Aen. Nescia mens hominum fati sortisque futurę. Interdum passiuè accipitur pro ignoto, siue incognito. Plaut. in Rud. In locis nescijs, Nescia spe sumus, id est, in locis incognitis, & incerta spe.

*NESEI, in.2. populi Indiæ, Oceano proximi. Plin. lib.6.c.20.

NESION, n.2. νησίον. insula in Campano litore inter Puteolos, alio nomine Nesis, νῆσις. Lu. Tali spiramine Nesis. huius nominis obliquus producit Papin. Siluaque quę fixam pelago Nesida coronat. Idẽ San. Eclo. 2. Piscosamq. lego celeri Nesida phaselo.

NESSEVS, a, um, p.p.o, 1.2. Ouid. in epist. Deianirę; Illita Nesseo misi tibi texta veneno.

NESSOTROPHION, p.p.n.2. νησοτροφεῖον. locus, ubi anates clausæ aluntur, & pascuntur. Col. lib.8. cap.15. Media parte nessotrophij lacus defoditur.

*NESSVS, m, 2. νέσσος. cẽtauri nomen, Ixionis, & Nubis filii, qui ab Hercule sagitta confixus est.

NESTOR, m.3. νέστωρ. filius fuit Nelei, & Cloridis, teste Hom. lib. Ody. 11. qui adhuc adolescens bellũ gessit aduersus Epeos Peloponnesi populos, deinde cum Pirithoi nuptijs interesset, aduersus Cẽtauros, qui Hippodamiam rapere conabantur, strenuè pugnauit. Postremò iamsenior, vt idem Hom. in 2. Iliad. scribit, cũ reliqs Græcis principibus ad Troiam venit, cum iam tertiam hominis ætatẽ viueret, vel (vt ipse dicit apud Ouid. 4. Meta.) cum 300. annos ageret, vbi consilii dexteritate tantum Græcorum rebus profuit, vt Agamemnon nõ dubitaret, breui se Ilium finisse expugnaturum, si decem sibi contigissent Nestores. Nam præter summam prudentiam, ætatis diuturnitate collectam, tanta præterea eloquentia excelluit, vt ex eius ore melle dulcior fluere diceretur oratio. Hinc Nestorides, νεστορίδης. patron. Nestorius, νεστόριος. possess.

NESTVS, m. 2. νέστος. Thraciæ fluuius est, in Hęmo monte nascens. Pli. lib.4.cap.11.

NEV, [*Che non,*] velo Germanic. Das nicht,] μή. pro Neue, abiecta vltima littera per apocopen. Virg. 2. Æneid. Neu recipi portis, aut duci in mœnia possit. Cæsar libro 1. Bell. Ciuil. Flens milites appellat, neu se, neu Pompeium aduersarijs tradant, obsecrat.

NEVE, [*Ouero che non,*] μήτε. Ne aut, & interdum pro neq. Cice. Peto a te, ne id a me, neue in hoc reo, neue strialijs quęras. Idem in Orat. Neve vastius syllabæ deducantur.

NEVOLO, neuis, neuolui. n.a. [*Non volere,*] οὐκ ἐθέλω. quasi non volo. Plaut. in Trin. Filiam tibi desponsatam esse audio, nisi tu neuis.

NEVRIS, f.3. νευρίς. herba, quam alii solanum, alii vesicariam appellãt. Dioscor. lib.4.c.74.c.75. & Hermolaus in eumdem.

NEVRI, m.2. νεῦροι. populi Scythiæ Europæ ad Borysthenem. Plin. lib.4.cap.12.

NEVROBATAE, p.c.m.1. νευροβάται. qui ambulant super funes nerueos. Iul. Firmic. lib 7. Matheseos; Erunt funambuli, neurobatæ.

NEVROIDES, f.3. νευροειδής. species siluestris lactucæ, alio nomine Dimonium, multo minoribus foliis, quàm Beta satiua. Pli. lib.20.c.8.

NEVTER, neutra, neutrum, [*Nè l'uno nè l'altro.* Germ. Keiner, vweder dieser noch iener. *Gal. Ne l'un, ne l'autre. Hisp. Ni uno ni otro de dos,*] οὐδέτερος, μηδέτερος. in genitiuo Neutrius, olim etiam Neutri, neutrę, vt nullius, solius, & similia. Est autem neuter, Vtrique contrarium, significatque nec hic, nec ille Cice. Att. Effeci vt neutri illorum quisquam esset me charior.

NEVTIQVAM, [*Per niente, a niun modo,* לא בשום אפנים lo beschum ephes. Ger. Gantz vnd garnicht, keins wegs. *Gal. Nullement, en nulle maniere. Hisp. En ninguna manera,*] μηδαμῶς. nullo modo. Teren. in Hecy. Visum est Pamphilo neutiquam graue. Cicer. Att. Cui te socium neutiquam puto esse oportere.

NEVTRALIS, & hoc tralcyo. 3. οὐδέτερος. vt Neutralia verba, quæ neq. agunt aliquid, neq. patiuntur, vt Sto, iaceo. Sunt alia neutralia ab vsu dicta, quę habent actionem, sed passionem nullam; vt, Certo, habet actionem, sed non dicimus Certor. Alia quæ patiuntur, sed non agunt, vt Vapulo, Pendeo. Qu. li. 1. c. 4. quæ fœminam a positione mares, aut neutrali fœminas significãt. † Hinc Neutraliter adu.

NEVTRO, *Nè nell'uno, nè nell'altro luogo.* Germanic. weder auff diese noch auf iene seiten. *Gal. Ne uers un coste, ne uers l'autre. Hispa. Ni a una parte, ni a otra,*] μηδετέρωσε. aduerbium, nec ad vnam partẽ nec ad aliam. Liu. Neutro inclinata spe torpebat.

NEVTROS

Mr. Hamilton's Letter to the Electors of the City and County of Dublin.

NIGREFACIO,is,[*Far nero,* חקדיר hikdir.Ge. Schwartz machen,] μελάινω.& nigrefio,nota ſunt.

NIGREO,es,n.2.[*Eſſerſi nero,farſi nero,* שחר ſchachat קדר kadhar. G.Schwartz ſein,ſchwertzē,ſchwartz werden.G. *Deuenir noir,ſe noircir,eſtre noir.Hi.Ennegreſcerſe,*] μελαίνομαι. niger ſum; à quo nigreſco,niger fio,Claud.lib.3. de Rap.Proſerp. NUNC ſibi mutatas liceat nigreſcere veſtes.Col.lib.12.c.48. Oliuæ quum nigrent.Pl.lib.8.c.32.Roſtra eorum nigreſcunt. Virg. 11. Aen. Et tenent.Pl.lib.8.c.32.Roſtra eorum nigreſcunt. Virg. 11. Aen. Et tenebris nigreſcunt omnia circum Aequora nigreſcunt venti.Ouid. 1.Triſt.eleg.3.Cælum nigreſcit ab Auſtris.

NIGRICO,cas,p.c.n.1.[*Eſſer neretto,oſcurirſe.*G. Schwertzē,ſich auff die ſchwertze ziehen.G.*Eſtre noir,ou tirer ſur le noir.* Hi. *Negreguar por de ſuera,*] ἀπομελαί νομαι.aliquantulum niger ſum. Pl.lib. 10.c.3.Colore nigricans, ſola aquilarum ferus ſuos alit. Idem lib. 9.c.38.Color ſanguinis concreti nigricans aſpectu.

NIGRITVDO,inis,f.3.[*Nereza* שחור ſchechor,] μελανία.nigredo. Pli.lib.10.c.16. Nulla veris initio apparet nigritudo in roſtro.

NIGRIS,m.3.νῖγρις.fluuius eſt interioris Aethiopię,eiuſdē cū Nilo naturæ,nā & calamū gignit teſte Pli.li.5.c.8.& Papyrum,eiuſdēque generis animantes,quæ in illo gignuntur: ijſdemq; cuam tēporibus augeſcit.Dictus nigris,propter ſolitudines nigri pulueris eminentibus,interdū velut exuſtis cautibus.Steph.Nigretē νῖγρα appellat,accolaſque ipſos Nigretas,quorum meminit & Strabo l.vlt.Pl.li.5.c.6.Nigritas nominat: Itē nigris fons eſt in Aethiopia,quem nonnulli caput Nili putauerunt. Vide Plin.lib.5.c.9.

NIGRO,as,a.1.[*Far nero,* חקדיר hikdir.Ge.Schwertzen.*Ga.Noircir faire noir.Hiſ.Negreguar a otra coſa,*] μελαίνω.nigrum facio Lucret.2.Aut ea quæ nigrant,nigrō de ſemine nata.Vnde Denigro.Hieronymus; denigrata eſt facies.Interdum eſt nigrum eſſe.Col.li.7. Parandi ſunt boues nouelli,quadrati, magnis membris,cornibus proceris,& nigrantibus.Pli.li.9. Rubeus color nigrante deterior.

NIGROR,oris,m.3.quem & nigredinem, nigritudinem, & nigritiā Plin. nigritiem Cor. Celſus appellat.[*Nereza,* שחרות ſchechor. Germa.Schwertze.*Gal.Noirceur.Hiſ.Negrura,*] μελανία. nigredo. Ci.lib.1,de Diu.

NIHIL,vide nihilum.[G.Nichts.*Gal.Rien.Hiſp. Nada,*] οὐδέν.

NIHILDVM,[*Niente fin'hora.*Germ.Noch nichts] οὐδέν πω.nihil adhuc.Cic.Caſſio: nihil dum audieramus.

NIHILIFACIO,3.i.[*Appreʒare niente*] μηδὲν τίθημαι. nihili eſtimo.Pla. in Mil.nihili facio quid faciat cæteris.

NIHILIPENDO,endis,endere,a.3.[*Non curo,*] περὶ μηδενὸς ποιοῦμαι. nihili facio.Pl.in Moſt.Video te nihili pendere omnes homines.

NIHILOMINVS,[*Non meno.*Ger.Nichts deſtminder,] οὐδὲν ἧττον. non minus.Cic.Figulo; nihilominus eis conficior curis.

NIHILVM,[*Niente,* אפס ephes נעלם belimah. Ger.Nichts, nunzit. *Gal.Rien.Hiſ. Nada,*] οὐδέν.ex non, & hilum: quod auctore Feſto ſignificat illud,quod grano fabe adhæret.Cic.1.Tuſ.Nec proficit hilum. Inde NIHILUM, & Nihil per apocopen, quæ ſignificant quātitatis priuationem, vt NIHIL vini habeo. Inuenitur etiam pro aduerbio negandi.[*Non.*] Tere. in And.NIHIL circuitione vſus es, id eſt,non.Inuenitur etiā NIHILI indeclinabile.οὐδενὸς ἄξιον. & triū generum,quaſi qui ne hili quidem eſt,hoc eſt,nullius precij.Cic. 4.Tuſcu.Nequitia ab eo,quod nequicquam ſit in tali nomine; ex quo idē nihili dicitur.Poteſt tamen non abſurdè nihili genitiuus ad nihilum referri.

NIL,[*Niente* אפס ephes בריסח bedimah.Ge.Nichts] οὐδέν.per ſyncopen factum eſt a NIHIL. Et modo nomen eſt, vt, NIL bonitatis; modo aduer. Ter.in And. Nil me fallis.

NILION,n.2.νείλιον.gemma eſt colorem habēs fumidæ topazij, aut aliquando melle æ.Pli.lib. 37. cap.8.

NILIS,m.3.νειλὶς.lacus inferioris Mauritanię, non procul ab Oceano,quem NILI aquæ ſtagnantes efficere creduntur.Pli.lib.5.c.9.

NILOTICVS,a,um,o.1.2.νειλῶος.& niliacus,a,um,pen.cor.νειλιακὸς. Mart. NILIACIS primum puer hic ſit natus in oris NILI quoq; apud veteres capiuntur pro foſſis,quæ ſpectaculis circumdati ſolēt,aut quibus aqua ad priuata ædificia duci conſueuit.Cic.1.de leg.Ductus aquarum,quos iſti Euripos,& NILOS vocant. Vide Euripus.

NILVS,m.2.νεῖλος.Aegypti fluuius,a NILEO rege dictus.Sed Seruius NILUM dici exiſtimat,quaſi νέαν ἰλὺν.id eſt,nouum trahentē limū, quo oblinet Aegyptū,& oppleat.Vnus eſt ex maioribus totius orbis fluuijs,habens ſeptem oſtia.Vir.6.Aen.Et ſeptem gemini turbant trepida oſtia NILI. NOMINA oſtiorum hæc ſunt, Canopicum, Bolbiticum,Sebennyticum,Pharniticum, Mēdeſicum,Taniticū, & Peluſiacum. NASCITUR in monte inferioris Mauritaniæ nō lōgè ab Oceano,ſtagnante ibi lacu,quem vocant NILIDĒ; deinde cōcit ſe itinere aliquot dierum, rurſumque erumpit alio lacu maiore in Mauritania Cęſarienſi,iterumq;arenis receptus per deſerta viginti dierum ſpacio fertur ad proximos Aethiopas, & denuo proſilit fonte,qui Nigris dicitur.Inde Africam ab Aethiopia diſterminās, noxq; Aethiopas medios ſecans,pleraſque inſulas facit, quarum clariſſima eſt Meroe,cuius metropolis etiam Meroe vocatur.Poſtremò exoneratſe in mare Ægyptium,Ægyptiq; inferiorem partem,dextera lęuaq; diuiſus amplexu ſuo diſterminat,& Canopico oſtio ab Africa, ab Aſia Peluſiaco, propter quod aliqui Aegyptū inter inſulas poſuere,ita ſe diuidente Nilo, vt triquetram terræ figuram faciat, ideireo multi Aegyptum Δ Græcæ litteræ ſimilitudine Delta vocauerunt. Augetur Nilus circa ęſtiuū ſolſtitium mirum in modum,& per totam ſpatiatus Aegyptum terram pluuijs omnibus deſtitutam aquis ſuis irrigat, fœcundiſſimoque limo obducit.Cauſas incrementi Nili, vide apud Lucan. lib.10.

NIMBATVS,a,um,o.1.2.vnguento perfuſus,à nimbo vaſe.Pla.in Pę. Quam magis aſpecto,tam eſt nimbata.

NIMBIFER,νιμβοφόρος.ferens nimbos.

NIMBOSVS,boſa,boſum,o.1.2.Virg.1.Aen.Nimboſus Orion. i. ventoſus.Pli.lib.12.cap.10.Montibus nimboſis.Virg.3.Aen.Nimboſa cacumina montis.

NIMBVS,bi,m.2.[*Pioggia ſubita nembo* גשם gheſchem. Germ.Ein platzregen.*Gal.Vne gillee,une ondee de pluye froide qui vient tout a coup.*Hi.*Nuuada de lluuia,o viento rebuelto con agua,*] νιφὰς. repentina & præceps pluuia.Virg.3.Aen.Inuoluere dię nimbi.Ci.de natura. Nimbi,niues,grandines.Ponitur & pro vento,[*Vento*] Virg.1.Aen. Nimborum in patriā, loca fęta furentibus Auſtris. Interdum pro nube,[*Nuuola,*] νεφὰς Lucilius,Cum nimbo cęlitus deſcendit Iupiter.Nimbus item vaſis genus,quo vina,vnguenta,& alia fundūtur.Mart.lib.14. Largas funder nimbus aquas, hic tibi vina dabit.

NIMIE,aduerbium.[*Troppo,* מאד מאד meodh,meodh] λίαν.nimis, & interdum valdè.Plau. in Mil.Nulli mortali ſeio obuigiſſe hoc, tam nimiè vtamatentur.

NIMIETAS,atis,f.3.[*Superfluità* נוד ſerach.German.Vberfluſſ,] περιουσία. nimia copia.Col.lib.4.cap.24.Nimietate veri pabuli pecudes exhilarātæ laſciuiunt.Plin.libro 14.cap. 6. Expleuit hoc nimietate copiæ.

NIMIO,ablatiuus,comparatiuis ſolet iungi.Cic.ad Att.lib.10. Quia te minio plus diligo.

NIMIOPERE,[*Troppo,* מאד מאד meodh meodh.Ger.Garzuuil,vil zuuil,] λίαν ἐπιπερισσῶς.aduer.eadem forma qua Magnopere.Ci. in Par. Quos ædificia magnifica nimiopere delectant.

NIMIRVM[*Certamente.*Ger,Gewiſslich,ohn zweifel,freilich.*Gal. Certainement. Hi.Certamiente,*] δηπουθεν.aduerbium confirmandi,certē; videlicet,nempe,cōponitur ex particula Ne,qua veteres vtebantur pro non,& Mirum,quaſi dicas mirum non eſt. Cicero Att. Nimirum hoc illud eſt, quod Cæſar ſcripſit. Aliquando ad reſponſionem adhibetur.Quin.lib.12.cap.1. Vter melior dicetur orator? nimirum qui homo quoque melior.

NIMIVM[*Troppo* מאד מאד meodh meodh.Ge.Zuuiel] λίαν.Ci. 4. Acad.De quo nimium diu diſputo.

NIMIVS,a,um,immoderatus, intemperatus)(modicus.[*Troppo intemperato,* מאד מאד ghadhol meodh מחר ſoreach עוף hodeph.G. Vnmaſſig,viel zu groſſ oder hefftig.*Ga.Deſmeſuré,qui eſt trop exceſſif.Hiſp. Demaſiado.*] ὑπέρογκος.quod modum excedit.Ter.in Hea. Nulla ex re iſtud fit, niſi ex nimio ocio:Nimius animi,nimiū magnanimus.Liu.Manlius nimius animi,cum aliquos principes ſperneret.Sermonis nimius. Tacit.lib.19. Nimius in decernendis honoribus.Cice.Bruto lib.5.Epiſt.Nimium abſolutè. Cice. 4. Tuſc. Aiunt nimia reſecari oportere,naturalia relinqui.

NIMIS,[*Troppo,* מאד מאד meodh meodh.Ger.Zu viel] λίαν,ὑπέρογκα.ſupra mōdum.Ter.in And.Nequid nimis. Cice.1. de Ora. Non ſumus nimis auidi.

NINGO,gis,n.3.vel Ninguo,is. xi,[*Neigare,* השלג hiſchligh.Ger. Schneihen.*Gal.Neiger.Hiſ.Nevar,*] νιφόω.niuc pluo.Priſcia.Ninguo quoque ninxi:vnde & Nix,vt a duxi dux,à rexi rex. Vir.li.3. Geor.Toto non ſecius æquore ninguit. Sunt qui Ninguo dictum velint a ningué, cuius nominatiuus erat Ninguis, quod antiqui pro niue vſurpabant. Lucret. Albas effundere ningues. Apul.in 1. Her.Omnia ningue canebant.Nunc dicimus Nix.χίων.

NINGVIDVS,a,um,o.1.2.[*Neuoſo.*Ger.Schneierig,voll Schnee.*Ga. Neigeux, plein de neiges.Hiſp. Coſa nevada,o llena de nieue,*] νιφόεις. niuoſus,niue abundans.Auſon.ad Paulinum:Barcino me bimaris iuga ninguida Pyrenæi.Et paulo poſt; Iam ninguida linquit Oppida Iberorum.

NINIVE,pen.c.f.1.νινευή.Suidę vrbs Aſſyriorum ad Tigrim fluuiū, ita appellata a Nino conditore Beli filio, & incolę Niniuitę, pe. pr.Prol.in deſcriptione Aſſyriæ,vrbem hanc Ninum appellat. Vide Pl.lib.6.c.26.& Strab.in princ.lib.16.

NINDE,f.1.νινόη.Cariæ oppidū eſt,alias Aphrodyſias vocatū.Step.

*NINVS,m.2.νῖνος.Beli filius,& Semiramidis maritus, Primus Aſſyriorum Rex.

NIOBE,f.1.νιόβη. filia Tantali, ſoror Pelopis, vxorque Amphionis, quæ in ſaxum verſa eſt ex dolore,vt poetę fingunt,cum ex fecundiſſima matre ad orbitatem redacta extinctos vidiſſet filios,filiaſque omnes,quos Apollo,& Diana ſagittis confixerant.A Statio in Siluis, Sipyleia mater dicta Niobe,quoniam facta ſaxea,turbine venti in Sipylum patriam rapta eſt,vbi fixa cacumine montis,Liquitur,& lachrimis etiam nunc marmora manant. Fuit & altera Niobe Phoronei filia,ex qua Iuppiter Oſirim ſuſcepit, qui & Serapis dictus eſt.

Ulpianus, a lawyer, born at Tyre, in Phœnicia, under the reign of Alexander Severus, who made him one of his privy council. He was afterwards banished by the prætorian prefect Mamæa, and retired to Berytus, where he composed his commentaries upon the civil law. He was recalled to Rome, and restored to favour, but was murdered by the soldiers in a sedition, A. D. 228.

Ulpianus, Domitius, a lawyer, born at Tyre, in Phœnicia, under the reign of Alexander Severus, who made him one of his privy council. He was afterwards banished by the prætorian prefect Mamæa, and retired to Berytus, where he composed his commentaries upon the civil law. He was recalled to Rome, and restored to favour, but was murdered by the soldiers in a sedition, A. D. 228.

Ulpianus, Domitius, a lawyer, born at Tyre, in Phœnicia, under the reign of Alexander Severus, who made him one of his privy council. He was afterwards banished by the prætorian prefect Mamæa, and retired to Berytus, where he composed his commentaries upon the civil law. He was recalled to Rome, and restored to favour, but was murdered by the soldiers in a sedition, A. D. 228.

Ulpianus, Domitius, a lawyer, born at Tyre, in Phœnicia, under the reign of Alexander Severus, who made him one of his privy council. He was afterwards banished by the prætorian prefect Mamæa, and retired to Berytus, where he composed his commentaries upon the civil law. He was recalled to Rome, and restored to favour, but was murdered by the soldiers in a sedition, A. D. 228.

Ulpianus, Domitius, a lawyer, born at Tyre, in Phœnicia, under the reign of Alexander Severus, who made him one of his privy council. He was afterwards banished by the prætorian prefect Mamæa, and retired to Berytus, where he composed his commentaries upon the civil law. He was recalled to Rome, and restored to favour, but was murdered by the soldiers in a sedition, A. D. 228.

Ulpianus, Domitius, a lawyer, born at Tyre, in Phœnicia, under the reign of Alexander Severus, who made him one of his privy council. He was afterwards banished by the prætorian prefect Mamæa, and retired to Berytus, where he composed his commentaries upon the civil law. He was recalled to Rome, and restored to favour, but was murdered by the soldiers in a sedition, A. D. 228.

nis dexteram partem opprimere conatur.

N A N T E O

No, nas, ui, natum, n. 1. [*Nuotare*, שחה sachah שׂחה saph. G. Schwimmen. *Gal. Nager. Hisp. Nadar.*] νήχομαι. proprium est piscium. Cic. de Fin. Serpere anguiculos, nare anariculas. Pli. lib. 9. c. 13. de accipenſere: contra aquam nando meant. Quamquam & de alijs rebus dicatur in aqua fluitantibus. Ouid. 1. Met. Nat lupus inter oues. Vir. 1. Aen. Apparent rari nantes in gurgite vasto. Nare sine cortice, prouerbialis metaphora, de ijs, qui suo iam Marte sibi possunt consulere nullo alieno egentes subsidio. Translatio sumpta ab ijs, qui natandi iam satis pestiu cortice non egent.

*NOA, f. 1. Syenitarum oppidum ad Nilum flumen. Pli. lib. 6. c. 29.

*NOAS, m. 1. *vide.* Thraciæ fluuius, ex Hæmo monte nascens, & in Danubium influens. Herod. lib. 2.

NOBILIS, le, o. 1. [*Nobile*, אציל atsil נודע nodhegh. נוקד nakkid נכבד nichbudh כבדים benchorim G. Beautempt, fuertreffenlich. *Gal. noble, excellent, fort cognu. Hisp. Noble, o notable*] διάσημος, clarus, celeber, quasi notibilis, a nosco, vnde & pronoto ponitur. Virg. 7. Aen. Est locus Italiæ medio, sub montibus altis nobilis. Et nobilis in quacunque re ponitur, siue bona, siue mala: de bona, vt cum ad generis dignitatem refertur. Sal. in Cat. nobili genere natus. Ci. 1. de Diu. e nobili loco natus. De mala. Liu. nobilis ille clade Romana locus. Plau. in Rud. Qui se scelere nobiles fieri volunt. Facinus nobile, insigne. Cic. 4. Ver. Accipite nunc aliud eius facinus nobile. Homo omnium nobilissimus. Ci. Lentulo lib. 1. epi. Inimicitiæ nobilissimæ. Liu. lib. 9.

NOBILITAS, tis, f. 3. [*Nobilita*, eder' הדר hedher הדר hadhar בנך chabodh קיר exar. G. Adel, fuert refflig keit. *Gal. noblesse, excellence, bruit & renommee. Hisp. Nobleza, o hidalguia,*] διάνοια, generis est, vel alterius rei dignitas, vel, vt Nonius Ci. verba recitans, Cognita virtus. Col. lib. 4. Deprehendi potest nobilitas in gestu. Cic. pro Sest. Omnes bonu nobilitati fauemus.

NOBILITER, [*Nobilmente*. Germ. Adelich, herlich. *Gal. Noblemente. Hispa. Noblemente,*] insigniter, & decore, διγενῶς. Pli. lib 34. c. 8.

NOBILITO, as, a. 1. [*Nobilitare, far nobile*, הדר hadhar נכבד chibbedh. Ger. Edel machen, beruempt machen, fuertrefflich machen. *Gal. Anoblir, mettre en bruit & credit. Hispa. Ennoblescer a hazer noble.*] μὲ δοξάζω. nobilem facio, dignitatem addo. Ci. de Sen. Neq; enim ex te vnquam es nobilitatus. Aliquando notum facio [*Manifestare.*] Cic. li. 2. Offic. Phalaridis præter cæteros nobilitata crudelitas. Ter. in Eun. Adolescentulum nobilitas flagitijs.

NOCENTER, βλαβερῶς. aduerb. Col. lib. 8. c. 2.

NOCENTIOR, o. 3. & Nocentissimus. Oui. 1. Met. Iamque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum Prodierat. Cic. 2. Verr. Se satisfacere nocentissimę victoriæ non posse.

NOCEO, ces, cui, citum, n. 2. obsto) (prosum, consulo. [*Nuocere*, רעה reah. Germa. Schaden thun. *Gal. Nuire. Hisp. Empecer,*] ὀνίνημι, obsum, damnum, aut iniuriam alicui infero. Col. li. 2. Non nocebitur ei nocturnis roribus. Cic. 3. Offic. Constitutum est, vt non liceret sui commodi causa nocere alteri. Virg. 10. Eclog. Nocent & fugibus vmbræ. Hora. 1. epist. 2. Nocet empta dolore voluptas. Plau. in Mil. cum accusatiuo iunxit; Iura te non nocituru esse homines de hac re neminem. Nocere noxam. Liu. libro 9. ab vrbe. Atque ob eam rem noxam nocuerunt. Nihil nocet. Cice. ad Att. lib. 12. Nocetur, impersonale. Cic. 4. Ver. Confirmat his curaturum se esse, ne quid ei per filium suum noceretur. Vnde Nocentes dicuntur, qui iniuriam, aut maleficium commiserunt, aut qui alteri nocuerunt. Cic. 2. Offic. Habendum religioni, nocentem, nefarium, impiumque defendere.

NOCTESCERE, *Farsi notte*, חשך chaschach. Germa. Nachten, nacht werden. *Gal. Se faire nuict. Hisp. Anochecerse, hazerse noche*] νυκτάζω. est obtenebrari. Furius apud Nonium: Omnia nocte fecunt tenebris caliginis atræ.

NOCTIFER, o. 1. 2. νυκτοφόρος. epitethon stellæ vespertinæ, quam Hesperum, siue Vesperum appellamus. Catul. Nimirum Eoos ostendit noctifer ignes.

NOCTIFVGA, æ, 1. νυκτοφυγών. qui noctem fugit.

NOCTILVCA, p. p. f. 1. [*Luna*, לבנה iareach. Germ. Das nachtliecht, der mon] νυκτιλαμπίς. Luna dicitur, quæ noctu lucet. Horat. 4. Carm. Ode 6. Rite crescentem face noctilucam. Noctilucam etiam quidam appellarunt, quæ alio nomine nitedula dicitur, lucens noctu, parium animal.

NOCTIPVGA, n. 2. Lucilius vocauit obscœna, quod noctu pungant, excitentque Venerem.

NOCTIVAGVS, p. c. o. 1. 2. [*Che và vagando di notte.* Ger. Der zunacht vmbeinander schweiffet. *Gal. Errant & vagant de nuict. Hisp. Cosa que anda de noche*] νυκτοπόρος. qui nocte vagatur. Virg. 10. Aen. Atque atque curru Noctiuago Phœbe medium pulsabat olympum. Strepitus noctiuagus Paumorum. Lucr. lib. 4.

NOCTV, *Di notte.* Germanicè, Zu nacht, betuachtlicher weil. *Gal. De nuict. Hisp. De noche.*] νυκτός. pro ablatiuo Nocte, vtebantur antiqui. Quadrigarius; Conuenit, senatum noctu multa domum di-

mitti. Cicer. pro Mil. Insidiaretur noctu. Plau. in Men. Somniauit noctu hæc somniauit. Noctu vero aduerbium, νύκτωρ. significat noctu hæc somniauit. Noctu vero aduerbium, νύκτωρ. significat per noctem. Sallust. Diu, noctuque laborare. Aliquando legitur Nox, pro noctu, vt in 12. tabulis. Si nox furtum factum fit, iure cæsus esto. Macrob. lib. 1. Sat c. 14.

NOCTVA, æ, f. 1. [*ciuetta.* Donn tachmas. Ge. Ein Nachteul, καυρὸς. *Gal. Hibou, ou chatuant. Hisp. Lalechuza,*] γλαῦξ. auis a nocte dicta, qua volat. Pli. lib. 10. c. 17. Noctuarũ cõtra aues solers dimicatio. Noctuas Athenas ferre, prouerbio dĩr ij, qui cò rem aliquã asserunt, vbi eius maxima est copia. Noctuarũ enim maxima vis Athenis.

† NOCTVABVNDVS, Cic. Att. lib. 12. ep. 1. Noctuabundus ad me venit cum epistola tabellarius. i. qui multa nocte ambulasset.]

NOCTVRNVS, a, ũm, o. 1. 2. [*Di notte*, Ge. Nechtlich, das der nacht ist,] νυκτέριος. quod est noctis. Cic. 4. Ver. Horum hominum abutebatur ad nocturna vota cupiditatum suarum. Somnia nocturna. Hor. 4. Car. Vifus nocturni. Tacit. li. 20.

NOCVVS, o. 1. 2. [*Chi nuoce*, מרע merah. Ger. Schaedlich, der schaden thut. *Gal. Qui blesse & nuit, nuissant. Hi Cosa dannosa o empacieme*] βλαβερός. qui nocet. Ci. 3. de Leg. Nocuum ciuem verberibus vinculisque coercento. † Dicitur etiam Nociuus. Pli. lib. 20. c. 2.]

NODATIO, f. 3. pro nodositate. Vitru. lib. 2. c. 6.

NODIA, f. 1. herba (inquit Pli. li. 24. c. 19.) contra officinis nota, alio nomine Muralis, ex vino pota adiuuat sus scorpiones vi habet.

NODO, as, a. 1. *Legare annodare*, קשר kaschar קשר asar. Germ. Knopff, machen, Knuepffen. *Gal. Nouer. Hisp. Atar, anudar, hazer nudo,*] κλῶ. nodos facio. Ligo in nodes. Vir. lib. 4. Crines nodãtur in aurũ. Hinc enodo. [*Soluere,*] quod nodatum erat solio. Auie. Per translationem declaro, expono. [*Diebiarare.*] Gel. li. 2. Iulianus enodabat veterum scriptorum sententias. Auct. ad Heren. lib. 2. Contrariæ legis enodabimus voluntatem. Interdum est arbores a nodis purgare. [*Snodare.*] Col. lib. 5. c. 5. Summæ vitæ falce debent enodari. Connodo, & Innodo, idem quod nodo. Et habent p. p.

NODOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Nodoso.* German. Knopffig. *Gal. Noueux, monailleux, plein de nœuds. Hisp. Cosa llena de nudos,*] πολυγλωχίνος. multos habens nodos. Luc. lib. 8. Nodosque frangit. Ossa. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Adde Cicutę nodosi tabulas centum. Acron: Nodosi Scrupulosi, diligentis in accipiendis cautionibus.

NODVLVS, in. 2. ἀμμάτιον. dimin. Pli. lib. 25. cap. 5.

NODVS, [*Nodo. Gruppo*, tseror צרור esur. Germanic. Ein Knopff. *Gal. Knœud. Hisp. El nudo,*] ἄμμα. ligatura, quæ non facile soluitur. Cic. de Vniuer. Omnia duo, ad cohærendum tertium aliquid requirunt, & quasi nodum, vinculumque desiderant. Vir. 1. Aen. Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes. Nodus Herculeus, prouerbij speciem habet, pro vinculo arctissimo. Fertur enim Hercules nodu quoddam genus ostendisse, in quo neque principium, neque finis appareret: eoque nectendi genere, vt solent in obligãdis vulneribus. Pli. li. 28. c. 6. Vulnera nodo Herculis præligare, ocyor medicina est. Huiusmodi etiam nodo, auctore Festo, nouæ nuptæ cingulum boni ominis causa vinciebatur, quem maritus deinde in lecto soluebat: quo commento significare volebant, indissolubile futurum earum nuptiarum vinculum. Vide plura in Adagijs. Dicitur præterea nodus in arbore, & in digito eminens ille callus, vbi veluti colligati simul rami esse apparẽt, σύσφιξ. Col. lib 5. Eius imam partem acutissima falce iuxta nodum amputato. Liu. libro 1. ab vrb. Baculum sine modo aduncum tenens. Arundinei nodi. Claud. de torpedine. Corporum nodi pro articulis. [*Giuncture.*] Plin. lib. 11. c. 37. Ctura sine nodis. Cæs. 6. Bell. Gall. Articulorũ nodi. Plin. li. 11. cap. 37. Accipitur, & Nodus pro enigmate, [*Enigma*] vel aliqua quæstione difficili. Cel. ad Ci. Fam. 8. Incideramus in difficilem nodum. Idem Att. li. 5. Dum hic nodus expediatur. Hinc vetus illud prouerbium, Nodum in scirpo queris, quod dici solet in eos, qui etiam in re facillima scrupulum inueniunt. Tractum est prouerbium a leuitate scirpi, quem constat omni prorsus carere nodo. Terent. in Andr. Nodum in scirpo quæris. Nodus itẽ in exercitu dicitur densa peditum multitudo, quod non facilè possit resolui. Cælestis nodus, sidus Piscium olim dicebatur. Cicer. in Arato. A nodus fiunt, Enodis ἀδιάφορος. Inenodabile, Internodium: de quibus diximus suis locis.

*NOEGA, f. 1. oppidum Hispaniæ Tarraconensis. Pli. lib. 4. c. 20.

NOEGAEVM, n. 2. amiculi genus, auctore Festo, prætextum purpura coloris candidi. Vnde pro candido quãdoque ponitur. [*Candido*] Liu. Andr. Lachrimas de ore noegæo detersit.

NOLA, f. 1. νῶλα. Ptol. Campaniæ vrbs mediterranea; hanc prius Sidicinum fuisse dictam scribit Pli. lib. 3. c. 5.

NOLO, uis, an. [*Non volere.* G. Nicht wolien. *Gal. Ne point vouloir. Hisp. No querer,*] οὐ θέλω, ex non, & volo. Teren. in Eun. Noui ingenium mulierum. Nolunt, vbi velis; vbi nolis, cupiunt vltrò. Cic. in Or. Libenter copulando verba iungebant, vt sodes, pro si audes. Nolle, pro non velle. Cic. 4. Ver. Exempla litterarum ipsi habere non nolle. Nolens, partic. Luc. lib 1. Quamuis nolet te Seianu.

NOMADES, dum, m. 3. νομάδες. Africæ populi, inter Zeugitanam regionẽ, & Mauritaniã siti, q postea, literis aliquot mutatis, Numidæ appellati sunt. Hos scribit Saliustius ex Persis orũ trax, ille, qui

Her-

Herculem in Hiſpaniam ſint comitati, eoque mortuo in Africam traiecisse, locaq; occupasse Oceano proxima, postea propter multitudinem a parentibus digressos, possedisse ea loca, quæ proximè Carthaginem Numidia appellatur. Dicti sunt autem Nomades, ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι, i.a pascendo, quod pastionibus præcipuè vacarent. Sunt & alij Nomades in Scythia supra Mæotim. Pli. lib. 4. c. 12.

Nomæ, f. i. νομαὶ. vlcera, quæ depascunt, vorantque serpēdo corpus, Pli. li. 23. cap. 4.

Nomen, inis, n. 3. [*Nome*, ou scheu. Germ. Ein nam. *Gal.* Nom. *Hisp.* Nombre,] à nosco, quod notitiam faciat: nam per id, quo quicquid nominamus, agnoscitur. Vel nomen dicitur, quasi notamen: aut a Græco ὄνομα, abiecto α. Proprie autem nomen dicitur, teste Nonio, proprium vocabulum singulorum, hoc est, quo singulæ res appellantur. Inde Nomino, as, quod est nomen alicui rei imponere: id autem fit dupliciter: Aut enim vniuerso generi nomen imponimus, quod grammatici nomen appellativum vocant: vt cum animal rationale hominem dicimus nominari. Aut singulis rebus peculiare nomen imponimus, quod illi cum alio non sit commune, hoc à grammaticis nomē proprium appellatur, quod sic definitur a Cicerone, Nomen est, quod vnicuique personæ attribuitur, quo quæque suo proprio, & certo vocabulo appellatur. Hoc rursus dividitur in [illegible] membra, Prænomen, Nomen, Cognomen, & Agnomen. Prænomen interdum vna, interdum duabus, interdum tribus literis notabatur, vt C. Caius, Gn. Gneus, Sex. Sextus: Fuitque nonnulla ratio prænominis: nam & Quintum ideo dixerunt, quod quinto fortassis loco natus esset. Lucium, quod initio lucis exortus. Gnæum, a corporis effigie. Nomen, quod gentis & familiæ originem declarat, quodque omnibus, qui ex eadem gente sunt, commune est, vt Cornelius, Cognomen tractum est ab aliquo corporis vitio, vel commodo, aut aliquo euentu, vt Scipio. Agnomen extrinsecus venit, & hoc tribus modis: Aut ex animo, vt Superbus, Pius: Aut ex corpore, vt, Crassus, Pulcher: Aut ex deuictis gentibus, vt Africanus, Gothicus, Asiaticus, Numantinus. Sæpe autem potius apud classicos auctores Cognomen, quam Agnomen dicitur. Cic. Scipio ille cui Africano fuit cognomen. Idē ad Attic. Teque non cognomen solum Athenis deportasse, sed humanitatem, & prudentiam intelligo. Romani plerumque tribus, vti solent nominibus, nonnulli etiam quatuor; vt, P. Cornelius Scipio Africanus: vbi Publius est prænomen. Cornelius nomen propriè dictum, Scipio cognomen, Africanus agnomen. Et nomē quidem atq. cognomē omnium eiusdem familiæ commune erat: prænomen verò tantùm singulorum. Prænomen itaque illud erat, quo fratres, aut gentiles a se mutuo distinguebantur. Quidam etiā a vestimento cognomen sortiti sunt, vt Antonius Caracalla: quidā a pecore minori, vt Porcius, Scrofa: quidam a pecore maiori, vt Equitius, Taurus; quidam a piscibus, vt Sergius Orata, Muræna. Plurimi autem cognomen inde tractum putatur, quod q̄ primus in ea familia hoc cognomine dictus est, pili vsum inuenerit. Aliqñ nomen pro decore, cognitione, & dignitate, ponitur [*Ornamento.*] Vir. 2. Aen. Auulsumq. humeris caput, & sine nomine corpus. Interdum pro generositate, [*Nobilitá.*] Idem lib. 2. Georg. Aut pomis sua nomina seruat. Interdum pro nobilitate generis, fama, [*Fama.*] Vir. 2. Aen. Et nos aliquod nomenq. decusq. gessimus. Ouid. Met. Magnum & memorabile nomen. Nomen etiam accipitur pro genere, [*Stirpe,*] vt apud Vir. Nostrumq. in nomen itumas. Nomina præterea dicuntur capita, vel (vt hodie loquimur) articuli rationis argentariæ, in quibus descripta sunt nomina debitorum, quibus pecuniæ expensæ feruntur. Ci. 3. Ver. Satis te elapsurum ot suspicione arbitrare, si quibus pecuniam credebas, iis expensum nō ferres? neq. in eas tabulas vllum nomen referres. Nonnumquam nomen accipitur pro ipso debitore. [*Debitore.*] Col. lib. 1. ca. 7. Vel optima nomina non appellando fieri mala, Alphius dixisse verissimè fertur. Sæpe etiam nomen accipitur pro debito, [*Debito.*] Cic. ad Att. li. 16. Nomina mea per Deos expedi. Item ad eundem lib. 6. Salaminios adduxit, vt totum nomē Scaptio vellent soluere. Ponitur enim nomen aliquando pro causa, [*Cagione*] Ci. de Amic. Ab amicitia Q. Pompeij meo nomine te remouerat Scipio. Nomē aliqñ transit in aduerbiū, vt Torumq. tuent. i. torunè. Ἀντὶ τοῦ χαριν. Item aduerbium in nomen: vt, apud Persium, Iam cras hesternū consumpsimus, ecce aliud cras. Nomina tamquam in aduerbium migrantia suam sæpe seruant quantitatem, vt apud Virg. 3. Eclo. Transuersa tuentibus hirquinam Transuersa, quum aduerbium sit, attamen breuis est, quia venit ex nomine, quū sciamus in a, terminata aduerbia longa esse. Nomina per diuersos casus loco aduerbiorum ponuntur: per nominatiuum, vt Fors pro Fortè, Recens pro recenter: per genitiuum, Militiæ pro in Militia: per datiuū, vt Vesperi, Ruri, Sorti: per sortem: per accusatiuum, vt Torum pro torunè, Clarum pro clare: per ablatiuum, vt Rure, Domo.

Nomenclator, oris, m. 3. [*Colui che sà il nome d'ogni uno.* Ger. Der einem jeden mit seinem namen rueffen kan, Ein Namicr. G. *nomenclateur, celuy qui scait les noms d'une multitude.* Hisp. *El que llama a los otros, y que tiene los nombres de todos,*] ὀνοματοκλήτωρ. a nomine calādo. i. vocando, qui memoriter vnumquemq. nominatum vocare di-

dicit, vt puta in foro reos, in conuiuio conuiuas. Ci. ad Att. li. 4. Ad vrbem ita veni, vt nemo vllius ordinis homo nomenclatori notior fuerit, qui mihi obuiam non venerit. Horum opera vtebantur plerique candidati, vt sibi prensando suffragatores, nomina ciuium suggererent. Vnde laudātur Cato, quod legem seruans, quæ candidato nomenclatores adesse vetat, vt per seipsum sine nomenclatore nominatim saluaret ciues Romanos. Hi & Fartores quoque dicebantur, quod salutatorum nomina, vt ait Festus, velut infarcirent petitorum auribus. Cic. pro Mur. Monitores etiam vocat.

Nomenclatio, f. 3. & Nomenclatura. ὀνοματοθεσία. nuncupatio, nominatio. Col. lib. 3. cap. 2. Prudentis magistri est, eius nomenclaturæ nis aucupio studiosus non demorari. Plin. lib. 2. Esse cœlestium nomenclaturę.

Nomentum, n. 2. νωμεντὸν. Stephano, oppidum in Latio, non procul ab Roma. Mar. li. 13. Seruiçna tibi Nomento rura colunto. Hinc Nomentana via Romę, qua itur Nomentum, & Nomentani, ὁ μεντῖνοι. qui Nomentum habitant. Dictum Nomentum, a Nomento conditore.

Nominatim, [sine nomine, [*Nominatamente, a nome per nome.* Ci. Namlich, Mit namen. *Gal.* Nommement, *par nom & surnom, expressement. Hisp.* Nombradamente,] ὀνομαστὶ. per singulorum nomina. Liu. li. 2. ab vrb. Consules citant nominatim iuniores. Dicitur & de vno; Vt, Tenens tuentium pugionem Brutus, nominatim Ciceronem inclamauit. Aliquando etiam accipitur pro expresse, [*Espressamente.*] Cic. lib. 3. Offi. Quicquid est in prædio vitij, statuerunt, si venditor sciret, nisi nominatim dictum esset, præstari oportere. Nominatim & Generatim contraria. Cice. Att. lib. Tanta erat in illis crudelitas, vt non nominatim, sed generali proscriptio esset informata.

Nominatio, onis, f. 3. ὀνομασία. Plin. ep. 73. Qui me nominatione die p hos continuos annos inter sacerdotes nominabat. Brutus Ci. Bibulus in Pansæ locum petere constituit, eā nominationē a petimus. Nominatio figura Rhetorum, de qua Auct. ad Her. li.

†Nominativvs, casus a Grammaticis dicitur, quod rem nominatim ὀνομαστικὴ. Rectus, quod à nullo cadat.]

Nominatvs, o. 1. 2. [*Celebrato, nominato.* שם Karu. שמע nikra. Heb. Germ. Vermæmpt, namhafft. *Gal. Nommé, renommé. Hisp. Nombrado, bien affamado.*] ἐπώνυμος. nomen ex participio, proprium vitium genere consuetudine sua denominant.

Nomino, as, are, a. 1. [*Nominare.*] freq. a nomino. Lucr. lib. 5.

Nomisma, n. 3. [*Danaro, moneta, medaglia,* מטבע agorah. Germ. Munz, νόμισμα. Vnde Numus, & Numisma.

Nomophylaces, m. g. 3. νομοφύλακες. legū custodes, ἀπὸ τοῦ νόμου lege. καὶ φύλακες, hoc est, custode: apud Athenienses erat magistratus hoc nomine; de his custodibus Col. mentionem facit. li.

†Nomos, Græca dictio est, quæ si accentum habet in vltima, significat præfecturam: Inde Nomarchę, qui Nomis præsūt. Latini Præfectos vocant: Et Nomarchia, pro præfectura. Si vero accentum in priori habet, legem, vel institutum significat.]

Nomothetae, m. 1. νομοθέται. legum latores erant, vt Solon apud Athenienses, & Lycurgus apud Lacedæmonios.

Non, [*Non, no,* לו lo ¦ Nen. Germ. Nein, nicht. *Gal. Non, ne, non. Hisp. No,*] οὐ, οὐκ. negatiua dictio; quæ accommodari potest omnibus modis, præterquam Imperatiuo. Indicatiuo. Terent. in Eun. tę dignum Chærea fecisti. Optatiuo. Pla. in Men. Nō negem fuerim. Subiūctiuo. Vir. 1. Georg. Non illa quisquam me nauem altum Ire, neq; a terra moneat conuellere funem. Infinitiuo. Terent. in Phor. Non neglexisse, habeo gratiam. Non, si negationi præponatur, affirmat, vt Nonnihil tibi debeo. i. aliquid debeo: quum ponitur, magis affirmat, quàm si præponeretur, vt Nihil nō tibi debeo, significat omnia tibi debeo. Ouid. lib. 3. Fast. Multa tibi me res, nil non debemus Elisæ.

Non avtem. οὐ μέντοι. rectè dicimus, at non dicimus, non verò Amicus Cæsaris sum, non autem assentator.

†Nondvm. [*Non ancora.* Ge. Noch nicht.] οὔπω. aduer. significans dum neq; dum, etiam nunc non. Cic. in epist. fam. Nondum constitui.]

Non modo, [*Non solamente,*] οὐ μόνον. non solum; vt, Non modo odio, sed etiam amo. Quandoque ponitur pro nedum. Treb. Non nescis, quā pro veterrimo amore omnibus tuis etiam

mis commodis, non modo tanto bono gaudeam.

NONNVLLVS, o.1.2. [*Alcuno,*] ἴσως, ἴνιος. aliquis. Cic. pro Mur.

NONNVNQVAM, [*Alcune volte,*] ἐνίοτε. significat aliquando.

NON Tacendus, o, 1. 2. [*Da esser laudato, laudeuole,*] ἐπαινετός. nominandus, laudandus. Mart. ad Lician. Vir. Celtiberus non tacende gentibus.

NONA, æ, f. 1. vna ex Parcis, Latini Nonam, Decimam, & Mortã, Parcas dixere, qd tempestiuum tẽpus partus sit nono, & decimo mensi: qui verò ante hoc tempus in lucem prodeũt, aut mortui nascũtur, aut paulo post moriuntur. Vide Morta. & Gellium, lib. 3. c. 16.

NONACRINVS, na, num, o. 1. 2. Ouid. Nonacrina Atalanta.

NONACRIVS, cria, crium, o. 1. 2. νονακρικός. Ouid. in Fast. Nonacrius heros. † adiectiua hæc duo sunt a Nonacris, monte Arcadiæ.]

NONÆ, arum, f. 1. νῶναι. quasi nouę, propter initium obseruationis; vel quod ab eo die semper ad Idus nouem dies putentur; siue ad imitationem Tuscorum, qui nonas vocabant nonum quemq. diẽ, quo regem suum salutabant, & de proprijs negocijs consulebant. Erant autem nonę in Martio, Maio, Iulio, & Octobri sex illi dies, qui Calendas sequuntur; reliqui verò menses quattuor tantũ habebant Nonas. Cic. pro Flac. O Nonę illæ Decembris.

NONAGENI, næ, na, o. 1. 2. tantum plur. ἐνενηκονταπλάσιος. numerus distributiuus a Nonaginta. Nonagesimus, ma, mum. Cic. de Sen. Nonagesimus annus. † Nonagenarius, qui nonaginta amor natus est.]

NONAGIES, [*Nouanta volte,*] ἐνενηκοντάκις. a nonaginta, aduerb.

NONARIAE, dictæ meretrices, quod hora nona cellas aperirent, corporis prostituẽdi gratia, Persius Sat. 1. Si Cynico barbam petulans nonaria vellet.

NONINGENTI, [*Nouecento,*] ἐννακόσιοι. vel per syncopen, Nongenti, æ, nonies cẽtũ. Dicimus & Noningesi. & p syncopen, Non geni. † Nonvs, a, um. adiect. numerale. Plin. lib. 18. cap. 21. Non nisi nonis mensibus in aream redeunt. Hinc Nonarius, a, um.]

NORBA, f. 1. Cæsaria Lusitanię vrbs. Ptol. vulgo *Alcantara.*

NORICVM, p. c. n. νωρικία. regio Germaniæ, habens ab Occasu Aenũ fluuium, a Septentrione Danubium, ab ortu solis montem Cęciũ, a meridie montem Curuancam. Eam nunc regionem bona ex parte Bauariam appellant.

NORICVS, a, um, o. 1, 2. νωρικός. Hor. lib. 1. Car. Quas Noricus deterret ensis. Virg. lib. 3. Georg. Aerias Alpes, & Norica si quis Castella in tumulis.

NORMA, æ, f. 1. [*Norma, squadra, ordine,* ‏נורמא‏ Ner, מדה Mpele, משקוף mischkal. Germanicè, Ein winckel mass. Quadrant. *Gal. Vne esquerre ou regle. Hisp. La esquadra de cantero, regla,*] κανών, γνώμων. fabrorum instrumentum, habens duo latera, quo omnia dirigunt metiũ turque, quæ & regula dicitur. Pli. lib. 36. c. 22. Structuram ad normã, & libellã fieri, & ad perpendiculum respondere oportet: nostratos Quadram vocant; vnde quæ recta, dimensaq. sunt, ad normam facta dicuntur. Per metaphoram accipitur pro lege, formula, & præscripto, [*Legge.*] Ci. pro Mur. M. Catoni, vitam ad rectam rationis normã dirigenti, de officio meo respõdebo. Norma loquẽdi. Hor. de Ar. Si volet vsus, Quem penes arbitrium est, & vis, & norma loquendi. Hinc Abnorme, & Enorme.

NORMALIS, le, o. 3. καννονικός. ad normam factum. Qu. l. 11. Sinistrum brachium eo sque alleuandum, vt quasi normalem illum angulum faciat.

NORMATVS, a, um, o. 1. 2. διαστημένος. ad normam factum, & directum. Col. li. 2. c. 13. Vt tanquam suppositi vasi ad perpendiculũ normata insisteret.

NORTMANIA, fęm. 1. regio Galliæ vltra Sequanam flumen, quæ a Carolo Magno deuicta, fidem Christianam susceptt, ita dicta a Nortmannis Cimbricæ Chersonesi populis, qui eam regionem occuparunt. Nortmaniæ aũt nomen, Germanorũ procul dubio vocabulum est, qui Nort Septentrionem appellant, & Man, virum. A Cæsare totus ille tractus inter Armoricas ciuitates numeratur.

*NORVEGIA, f. 1. regio in Europa Septentrionalis, versus Oceanum Germanicum sita, sub imperio regis Danorum.

NOS, nostrum, vel nostri, [*Noi,* אנחנו anachnu. Germa. wir,] ἡμεῖς. plurale est ab Ego, mei, vel mis. Ci. ad Pompe. li. 5. Illud non dubito, quin respub. nos inter nos conciliatura, coniuncturaque sit. Teren. in Adelph. Quasi non norimus nos inter nos. Nosmet, pro nos ipsi, [*Noi stessi.*] Plautus Rud. Si nõ moneat, nosmet meminimus. Nosmetipsi inter nos. Ci. ad Att. lib. 4. Sed vt nosmetipsi inter nos cõiunctiores simus. Noster, nostra, nostrum, pronomẽ possessiuũ. Noster, absolutè, pro noster filius familias. Teren. in Eun. Haud similis virgo est virginum nostrarum. Donatus, nostratum ciuium, id est, terræ, & patriæ nostræ. Virg. 2. geor. Non eadem arboribus pendet vindemia nostris. Nostrapte culpa. Tere. in Phor. Nostras, nostratis, omnis generis a noster, significatque è nostra gente, vel patria. Cice. Læto lib. 9. Mirificè capior facetijs, maximè nostratibus. Pli. lib. 15. cap. 11. Quæ candidiora, nostratia, odoris præstantissimi. Cic. Lælio.

NOSCITABVNDVS, a, um, o. 1. 2. Gel. lib. 5. c. 14. de Leone, Atque placidè tanquam noscitabundus ad hominem accedit, id est, tamquã noscitans, siue agnoscens.

NOSCITO, as, a. 1. pc. γνωρίζω. frequentatiuum a Nosco. Liu. li. 3. Seruii rotem ratiò vsquam noscitare.

*NOSCO, scis, noui, notũ, a. 3. γινώσκειν, ידע iadhah יהן hichchir, Ger. Kennen, *G. Cognoistre, scauoir,* H. *Conoscer.*] γινώσκω. quod & Gnosco olim dicebatur: vnde Agnosco, & Cognosco, & Ignosco; significat autem noscere, cognoscere, notitiam alicuius rei habere. Cicer. 1. Tusc. Præceptum Apollinis monet, vt se quisque noscat; cum igitur. Nosce te dicit hoc dicit, nosce animum tuum. Ter. in And. Qui scire posses, aut ingenium noscere. Est præterea charum habere. Virg. lib. 4. Georg. Et patriam solæ & certos nouere penates. Hinc Dignosco. Internosco. Pernosco. Fit autem nosco a Græco, nã Greci γινώσκειν, dicunt cognoscere: hinc Latini veteres nõ nosco dicebant, sed Gnosco & Gnotũ, cognitum, & Gnoro, p scio.

*NOSCOPIVM, n. 2. νοσκόπιον. Lycię vrbs. Plin. lib. 5. c. 27.

†NOSOCOMION, p. p. [*Hospetale.* Germ. Ein Siechen haus. Spital.] νοσοκομεῖον. hospitium ęgrotantium pauperum, locus, in quo recipiuntur & aluntur pauperes ægroti. Vtitur Iustin. l. illud 16. & l. sancimus 18. C. de sacrof. Eccles.]

*NOSORA, f. 1, insula est maris rubri. Steph.

NOTABILIS, o 3. [*Notabile,* ‏נפלא‏ indhuah ‏נודע‏ nodhad ghalui. Ger. Germanicè. Merckich, bekantlich, scheinbarlich. G. *notable. Hi. Cosa que se puede o deue ser conosc'da,*] γνωστός. qui notari, id est, dignosci potest. Plin. iun. in epist. Notabilem te futuris principibus fecisti. Colu. lib. 3. c. 21. Maior pars putationis per id tempus administratur, quo vitis neque foliũ notabile gerit, id est, per quod nosci possit. Notabilis, insignis, & apertus. Plin. lib. 36. c. 5. Notabilis fęditas vultus Hipponacti. Cic. ad Lucceium lib. 3. Epist. Exitu notabili concludantur.

NOTABILITER, [*Notabilmente.* Ger. Merckich. G. *notablement, euidemment. Hisp. notablemente.*] γνωρίμως. aduerb. Plinius epist. 5. Expalluit notabiliter. Tac. lib. 17. Quibusdam vt tumultu notabilius turbantibus.

NOTA, tæ, f. 1. signum, insigne, vestigiũ [*Nota ſegno, macchia,* ‏מכתב‏ Michtoth ‏חרם‏ chetem ‏נקודה‏ nekuddah. Germa. Ein zeichen. *G. note, marque. Hisp. Señal,*] σημεῖον. a Nosco, is, deriuatur. Festus, Nota, nũc significat signum, vt in pecoribus, tabulis, libris, litteræ singulæ, aut binæ; nunc ignominiam. Plin. lib. 11. cap. 39. Mammas homo solus è maribus habet: cætera animalia mammarum notas tantum. Cicer. in Part. Litteratura constat ex litterarum notis. Vsurpatur & pro scriptura. [*Scrittura*] Curtius Ciceroni; Sulpitio successori nos de meliore nota commenda. Sunt etiam notæ, quibus compendio scribitur. Suet. de Cæsare: Si qua occultius perferenda erant, p notas scripsit. Hoc est, sic structo literarum ordine, vt nullum verbũ effici posset, quasi quis inuestigare, & persequi vellet, quartam elo mẽtorum litteram, id est, d, pro a, & perinde teliquas commutet. Gellius de notis Cęsaris sic scribit: In epistolis Cęsaris inueniuntur litteræ singulatim sine coagmentis syllabarum, ex quibus verba confici nulla possunt. Notis scribere, est compendioso scribẽdi genere excipiendo vti. Modestinus, Eos qui notis scribunt acta præsidum, reip. caussa non abesse certum est. Suet. de Tito; E plurib. cõperi, notis quoque excipere velocissimè solitum. Nota etiã pro infamia, & ignominia sumitur, [*Infamia.*] Lucil. li. 40. Quem scis scire tuas omnes maculasque, notasque. Suet. Varijs affectus notis. Cicer. 3. Offic. O turpem notã temporum. Eximere notæ, id est, remittere infamiam. Gell. lib 4. cap. vlt. Aliquando refertur ad laudem. Ouid. li. 1. Fast. Ille Numantina traxit ab vrbe notam. Est itẽ Nota signum, quo aliquid notatur. Ci. Valerio; Reliquis epistolis tantum faciam, vt notam apponam eam, quæ mihi tecũ cõuenit. Liu. Instruit secretis notis, id est, dat signa, quibus fidem faceret. Notæ etiam accipiuntur pro indicijs, [*Indicio*] Cels. lib. 2. cap. 6. In acutis morbis fallaces notæ & salutis, & mortis.

NOTARIVS, rij. m. 2. [*Notaro, scrittore.* Germ. Ein auffzeichner, schreiber, notari. *Gal. notaire, escrimain sous un' autre. Hi. notario, que escriue lo que otro dize,*] γραμματεύς. qui acta in iudicio, uel etiã extra iudicium notis, vel literis excipit. Pli. in ep. Notarium voco, & & die admisso, quæ formaueram, dicto Martial. l. 10. Nec calculator, nec notarius, vel ex maiore quisquam circulo coronetur.

NOTATIO. f. 3. verbale, a Noto, as, [*Annotatione.* German. warnemmung, gemerck. *Gal. note, notacion, remarquement* H. *notacion notation,*] σημείωσις. animaduersio, quæ & nota dicitur. Ci. 2. de Diu. Cœli distributio, & cæterarum rerum notatio docet, vnde flumẽ venerit. Ibidem; Chaldæis in prædictione, & notatione cuiusq; vitæ ex natali die, minimè esse credendum. Temporum notatio. Idem de Clar. Orat.

NOTEO, tes, tui, n. 2. a quo Noteſco, [*Esser fatto noto.* ‏נודע‏ nodhah. G. Bekant werden,] γνωρίζομαι, notus fio. Propert. Notri notescet fama sepulchri. Hinc Innoteſco, Lactantius lib. 5. A doctis, quib. scripta eius innotuerunt, irrideri solent.

NOTHVS, in. 2. [*Bastardo,* ממזר mamzer. G. Ein banckart, ein lediger oder vnehelicher. G. *Bastard.* Hi. *Bastard, o legitimo,*] νόθος, ex vxore non legitima natus. Latinũ eius rei nomen non habemus: õ vtimur peregrino. Vir. li. 7. Suppositã de matre nothos furata creauit. Nothum Græci appellant, quicquid non legitimum, nec uerũ est;

No-

Voyage, (Navigation) a passage by water from one place to another, whether by sea or river.

Voyage, (Commerce) the whole course of a ship's employment in trade, from the time she leaves her port, till her return to it again.

Voyage, (Sea-Language) is also used for the cargo or lading of a ship

...ing to the Hayward's Act, 5 Geo. 4. c. 83. s. 1. and 2. and 7 & 8 Geo. 4. c. 29. s. 7. and 9. and 1 & 2 Will. 4. c. 64. s. 1. and 2. and 3 & 4 Will. 4. c. 42. s. 1. and 2. and 4 & 5 Will. 4. c. 76. s. 1. and 2. and 5 & 6 Will. 4. c. 50. s. 1. and 2. and 6 & 7 Will. 4. c. 71. s. 1. and 2. and 7 Will. 4. & 1 Vict. c. 84. s. 1. and 2. and 1 & 2 Vict. c. 56. s. 1. and 2. and 2 & 3 Vict. c. 47. s. 1. and 2. and 3 & 4 Vict. c. 61. s. 1. and 2. and 4 & 5 Vict. c. 59. s. 1. and 2. and 5 & 6 Vict. c. 63. s. 1. and 2. and 6 & 7 Vict. c. 60. s. 1. and 2. and 7 & 8 Vict. c. 62. s. 1. and 2. and 8 & 9 Vict. c. 61. s. 1. and 2. and 9 & 10 Vict. c. 57. s. 1. and 2. and 10 & 11 Vict. c. 59. s. 1. and 2. and 11 & 12 Vict. c. 58. s. 1. and 2. and 12 & 13 Vict. c. 58. s. 1. and 2. and 13 & 14 Vict. c. 57. s. 1. and 2. and 14 & 15 Vict. c. 56. s. 1. and 2. and

nis ætate,dubitatur,quoniam Græcas nominat.Nuces iuglandes, quæ & regiæ dictę sunt.Pli.lib.15.c.22. Ab his locum amplitudine uendicarunt nuces iuglandes. Vide Iuglans.

NVCEVS,a,um,o.1.2 [*De nuce.*Ger.Nußbaumin.]καρυϊνός. ex nuce, Pli.lib.10.c.39.

NVCLEVS,nuclei,m. 2.[*Gariglio,galione,quel dentro delle noce.*Germ. Ein nußkern.*Gal.Noiau,cerneau de noix.Hisp.El meollo de la nuez, y fruta seca,*]κάρυον.quod tenetum in nuce includitur.Plau.in Cur. Quiè nuce nucleum esse uult,Frangat nucem;ideſt,qui commodum appetit, ne fugiat laborem.Inde Enucleo,as,declaro, quasi nucleum rei alicuius eruere.Nucleus ferri à Pli.li.34.c.14.accipitur pro chalybe;[*Acciaio.*]In fornacibus,inquit,nucleus ferri exquitur ad indurandum aciem.In acino etiam nuclei dicuntur, minuta illa grana, quæ uulgo Vinacea [*Vinaccioli,*]uocant.Plin. lib.23.cap.1.Vua passa stomachum temperet, nisi pro remedio in ipsis acinis nuclei essent.Nucleum amisi,prouerbium.Plau.Cap. Nucleum amisi,reliquit pignori putamina.Verba sunt Hegionis, ubi rescisset,herum amissum pro seruo,seruum pro domino retinere.Is enim ex quo fructus expectabatur,aufugerat,eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi.

NVCIFRANGIBVLVM,n.2 dicitur dens, dentibus enim nuces solent confringi.Plautus in Bacch,Ne nucifrangibula excusserit.

NVCVLA,æ,gen.f.1.[*Nocella.*Ger.Ein nueſslein,]καρυάριον.diminutiuum,a nux.

NVDITAS,tatis,f.3.[*Nudezza,*ערום herom.German.Die bloesse.*Gal. Nudité,couuerte.Hisp. Desnudez,*]γυμνότης. simplicitas,& quandoque pro inopia.[*Pouureté.*]Quin.lib.10.cap.2. Tenuitas,ac nuditas plebeia.

NVDITANVS,a,um,2 ciuitas est Hispaniæ Baticæ.Pli. lib.3.c.1.

NVDIVSTERTIVS,[*L'altr'hieri,*שלשום schilschó.G.Vorgestern.G. *L'autrebier,disent bier.Hisp.Antier.*]τρίχθες.& Nudius quartus, compositum,inquit Festus,à nunc & die tertio,& quarto: quasi dicas,nunc est tertius,& nunc est dies quartus,semperq.de præterito dicuntur.Dicitur & Nudius quintus, & nudius sextus. Plaut.in Most.Heri& nudiustertius,quartus,quintus, sextus, abijt. Cic. 5. Phil.Recordamini qui dies nudiustertius decimus fuerit.

NVDATVS,a,um,o.1.2.Cic.pro Flac.

NVDO,as,a.1.[*Nudare,spogliare.*פשט paschat,ערה parah.Germ.Entblœssen,nackend machen.*Gal.Desnuer,mettre nud,descouurir.Hisp. Desnudar,*]γυμνῶ.nudum facio,detego.Cic.7.Ver. Hominẽ in foro medio nudari,& virgas expediri iubet.Plin.lib.16.cap.22. Cum quædam arbores primæ germinent,& inter nouissimas nudentur.Nudare uiscera[*Cauare.*]Virg.1.Æn.Tergora diripiunt costis,& uiscera nudant. Nudare gladios,pro distringere. Liu.lib.8. Bel.Pun.Nudata castra.Cæs.2.Bell.Ga.Nudatus defensoribus muri.Ibidem. Apul. Tum uultus nudare iussus est. Hinc Denudo, de quo suo loco.

NVDVS,a,um,o.1.2.[*Nudo,ignudo,*ערום herom.Ge.Nackent,Bloſs. *Gal.Nud.Hisp.Di fondo,*]γυμνός.sine tegmine.Virg.1.Æneid. Nuda genu.Et quotiens pertatis comes solet esse nuditas, factũ est, ut nudus pro paupere ponatur.Cic. pro Flacco: Queniã nudus te delectarat,sen per nudum esse uoluisti.Nudus ab amicis, [*Primo, senza,*]qui nullos habet amicos.Cicero pro domo;Tam inops autem ego ab amicis,aut tam nuda Resp.a magistratibus? Sic Nuda ubi præsidio.Cicero Attic.libro 7. Nudum in cauſa destituere, apud eũdem.Nudo uestimenta detrahere est commodum sperare ab eo,qui nihil habet quod auferri queat.Pla.in Asin.Nudo de trahere uestimenta me iubet. Nudus per metaphoram accipitur pro plano,& claro,[*Puro.*]nullis coloribus uelato,ut eum nudam ueritatẽ dicimus.Inde fit Nudè,[*Puramente,*]ψιλῶς. simpliciter, non fucatè.

NVGA,æ,garum, f.1.[*Ciancie,bäie,*לצון latson.Germa.Vnnutze, nicht sollen ding,ussen wort oder wercke.*Gal. Baueries,bourdes, gaberies.Hi. Los desuarios de vanas palabras,*]φλυαρία.à nõ & ago, componi uſ.quod qui nugatur,nihil agunt : sint.n.aut res nullius pretij,aut sermones leuiũ rerũ,ac nullius ponderis.vnde Catul.& Mar. poemata sua uocant nugas,ut de manib.minimèq. seruijs rebus agentia.Pla.in Men. Nugæ sunt meræ.Idẽ in Trin.Nugas postula.Cic.de Diu.Hunccine hominũ tantis delectatum esse nugis.

NVGALIS,& hoc le,.3.[*Pieno de ciancie,*φλυαρώδης.nugis plenum. Gellius,lib.1.c.2.

NVGAMENTA,[*Ciancie.*לצון latson.Ge.Eitelige vnd vnnutze ding; narren werck,oder narrentaedig.]φλύαρήματα.nugæ.Apul.li.1.

NVGATOR,tris,m.3.[*Ciancieratore,*לצון lotsets,לץ lets.G.Der mit eitlen vnnutzen dingen vmbgeht.*Gal.Iuseo baueur,causeur.Hisp.El que desuaria en uarias palabras,*]γαρμολόγος.nugas loquens. Plautus in Capt. Nimius nugator fuit. Cice. pro Flac. Neque in istum nugatorem inuehar.

NVGATORIE,nugaciter,& sine fructu.Auct.ad Heren.lib.1.

NVGATORIVS,a,um,o.1.2.[*Pieno di ciancie.*Ge.Das vol vnnutzes lie derliches ding ist.G.*Plein de baueries,& raserie.Hi.Lleno de desuarios,*]φλυαρώδης.Ci.de Natu.Deo. Tota res nugatoria est. Idem p Cæc.Vtrumque sem uideo ad probandũ infirmã,nugatoriãq. esse,

NVGAX,cis,o.3.[*Cianciatore,*לצון lotsets,לץ lets.Germ.Ein leichtfertiger,der getn mit vnnutzen dingen vmbgeht,oder darum tödt. *Gal.Vain plein de baueries. Hispan.Vano,loco,que mucho de fuerza.*] φλυαρός.nugas loquens.

NVGOR,nugaris,d.1.[*Cianciare,*לצון lats.Ge.Mit eytelen vnd vnnutzẽ dingen vmbgehn.*Gal.Dire bourdes,baster,resuer.Hisp.Desuariar en vanas palabras,*]φλυαρῶ.nugas loquor.Ci.2.de Diu.

NVGIGERVLVS,p.c.o.1.2.[*Chi porta ciancie.*]לצון lotsets,לץ lets.G. Ein maerlietrager,der vnnutze ding hertrabt,die gt zu klapperen. ὑλαφόρος.qui uana circumfert.† Dicitur & Nugigerulus. Cic. Attic.

NVGIVENDVS,di,m.2.[*Chi vende baie.*מוכר lotsets,לץ lets. Germar. Der schlechte vnnutze war verkaufft,als kindisch ding oder weyberding.*Gal.Vn vendeur de bourdes.*H.*Iotero de io yas de mugere,*] ἀμφοπώλης.ab antiquis dicebatur(inquit Nonius) qui aliquid mulieribus venderet;Nam omnia,quibus mulieres utuntur,pro rebus uanis habentur.Plaut.in Aul.

NVLLIBI,[*In niun luogo.Gal. En nul lieu. Hispan. En ningun lugar,*] οὐδαμοῦ.in nullo loco.

NVLLVS,a,um,o.1.2.[*Niuno.*Ger.Keiner.*Gal.Nul Hisp.Ninguno,*] οὐδείς,ὄσις.compositum est ab ullus,quasi non ullus.Ci.de Amic.Sic munitus est,ut nullo egeat.Hor.1.epist.1. Nullius addictus iurare in verba magistri.Nullus,pro nullius momenti.Cic.de Am.Nulla hęc amicitia,cum alter uerum audire non uult, alter ad mentiendum paratus est.Nullus pro non[*Non*]Ter.in Hec.Nullus dixens. Ci.ad Att.l.12.Philotimus nullus uenit.Pla.in Tri.Nullus credas. Nulli cõsilij,pro nullius.Ter.in And.Tam iners, tam nulli cõsilij sum,[*Priuo,senza discorso.*]Nullis literis.i.illiteratus.Plin.ep.115. Video multos paruo impendio,literis nullis,ut bene agerent agendo consecutos. Nullus sum,frequens apud comicos, pro perij. Et plus est,Nullus sum,quam perij : nam qui perijt,corpus habet reliquum,qui uero nullius est,ita est,ac si natus non sit. Cic. de Sen. Nolite putare me,cum a uobis discessero,nullum fore.

NVLLVSDVM,[*Niuno fin'hora.*Ger.Noch bisher keiner,]οὐδέπω. nullusadhuc.

NVM,numquid,an,num,numne.μῶν,πότερον.interrogatiua particula,q negatiuam inuit rñsionẽ; est.n.idem quod an adhuc numquid.Cic. 1.Acad.Quis est hic? num sophistes? Num ne,idẽ significat.Ci.de Som.Scip. Num aspicis,quæ in templa ueneris? Procedem ét dicimus An nũ.Cic.2.de Diu.An cum Imperatorũ scientia nulla est?

NVMA,POMPILIVS,ni.2.νουμᾶς.ex Curibus Sabinorum urbe ortus, secundus à Romulo Romanorum rex,iustitia,& pietate insignis, qui pacatis finitimorum odijs,quo tuices essent,longa milijtia animos ad pacis artes traduceret, ad Deorum cultum animum adiecit,primumque ad infimum Argiletum Lani templum condidit,quod apertum,bellum;clausum,pacem indicaret.Deinde Martem,Martialem,& Quirinalem Flamines creauit.Saliosq; duodecim Martij assignauit.Virgines Vestales sacrauit:Pontificemaximum primus declarauit,dies festos,nefastosque condidit,annũ in duodecim mentes diuisit, Quæ omnia quo maiore apud imperitam plebẽ in ueneratione essent,simulauit sibi cum Ægeria nympha nocturnos congressus esse, eiusque se monitu,quæ acceptissima dijs essent,sacra instituere . Postremo cum quadraginta annis regnasset,diem obijt.Vide Liu.lib.1.

*NVMANA,æ,f.1.oppidum est Picen,a Siculis conditum.Pli.li.3.c.13.

NVMANTIA,æ,f.1.ἡ νουμαντία. Stephano,Celtiberorum insignis urbs fuit,q̃ a Romanis frustra obsessa per annos quatuordecim, tandẽ ab Arũcano minore,fame potius,quã uiribus est deleta.Flor.li.2.

NVMANTINVS,a,um,pe.pr.o.1.2.Steph.ano, Numantię incola,& cognomen Scipionis Aemiliani, qui Numantiam euertit.

NVMELLAE,ẽ,f.1.[*Mellonj,νύρσης.*gen' vinculi lignei,ad diuersa crucijdos reos,quo & collũ & pedes immittuntur.Pla.in Asin.Cõpedes,nexus,quo & collũ & pedes iniiciuntur,Pla.in Asin.Cõpedes,nexus, uincula,catenas,carceres,numellas,pedicas.Festꝰ,Numellã uinculi genus esse asserit,quo canes solent alligari.Var.li.2 de re rust.ca.3.de canib.loquẽs:Cõsuefaciunt,ut alligari primũ possint leuibus numellis.Col.li.6.c.19.de bobus:Possunt numellæ fabricari,ut inserto capite descẽdẽtib. per foramina tegulis ceruix teneatur.Idẽ de ouibus,& capris,li.7.c.8.Nonnulli anteq̃ pecus numellis inducãt,&c.

NVMEN,inis.[*Diuinità,volontà di Dio.*שם schem.Ge.Der Goettlich gewalt,oder vvill.*Gal. La volonte,& poiſſanze de Dieu,diuinite.Hi. La uolontad y poderio de Dios.*]θεῖον βούλημα.nutus ac uoluntas Dei cũ, à Nuo,is,quod ueteres pro uolo usurpabant.Virg.2.Aen.Nõ hęc sine numine diuum Euenisse.Aliqñ pro diuina potestate.Virgil.4. Eclo. Concordes stabili fatorum numine Parcæ.Vnde diuersa numina.i.diuersæ potestates in uno Deo esse possunt, ut de Iunone scribitur,quod fuerit dicta Curetis,quia uoletur curru,& hasta; quia partubus præesset, Lucina; quia præesset nuptijs, Pronuba. Aliquando numen sumitur pro ipso Deo,[*Dio.*]Virg.4.Aen.Spero equidem mediis(si quid pia numina possunt; Supplicia hausturum scopulis.Illud autem Virg.2.Aen. Vadimus immixti Danais,haud numine nostro;Seruius sic exponit, Haud numine nostro,aut dijs contrarijs, aut quia in scutis Græcorum Neptunus, in Troianorũ fuerat Minerua depicta.Diuinũ numen.Cic.4.Aca.Numen senatus,pro potestate,[*Potestà,potenza.*]Cic.3.Phil.Magna uis est, magnum

Kerr, Robert, a Scotch physician, born at Edinburgh in 1755, died in 1813. He published a translation of Cullen's First Lines of the Practice of Physic, with notes, and a translation of Lavoisier's Elements of Chemistry.

Kerr, Robert, a Scotch writer, born at Edinburgh in 1794. He published a History of Scottish Literature, and a translation of Cuvier's Animal Kingdom.

Kerr, Robert, a Scotch writer, born at Edinburgh in 1809

ↁↃ	5000	quinque millia.
ↀↀIↃↃ	10000	decem millia.
ⅬↃↃↃ	50000	quinquaginta millia.
ↀↀↀIↃↃↃ	100000	centum millia.
ⅮↃↃↃ	500000	quingenta millia.
ↀↀↀIↃↃↃↃ	1000000	decies centena millia.

Non erat autem, inquit Pli. apud veteres numerus vltra centum millia: itaq. & hodie multiplicantur hęc; vt, decies centena millia, aut sæpius dicatur. Atq. hæ notæ, si figuram considerares, exdē omnes sunt, nisi quod in quinq. primis deprehenditur dissimilitudo: nam cum scribimus CIↃ, siue IↃↃↃ, & inde quæ subsequūtur, duabus tantum vtimur notis. I, & C. hoc tamen obseruantes, vt C. post I. non tamquam auersa, sed quasi respiciens constituatur, sic vnāquamq. summā, quam volueris immensam, explicari primis quinque notis animaduertes. Hęc est prima consideratio. Sequitur altera, quod à prima nota vsq. ad eas, quas in extremo posui, alternis modo in quincuplum summa crescit, modo in duplum, quod ipsas notas, qui perseq singulas voluerit, intelliget. Priscia. autem hanc rationem tractat imperitè: primum, mille sic ait notari x. & decem millia sic CIↃ. In quo repugnat vetustatis obseruatio: triplex enim genus est, quod antiquitatem maximè testatur, lapides, libri, nummi; & cum ego in singulis non ita negligenter sim versatus, numquam tamē x. pro mille comperi, nunquam CIↃ. pro decem millibus. Sed idem labitur in sua sententia: infert enim paulo post: Decem millia, quod verisimilius est, notatum per M. circum scriptum ex vtroq. latere, & M. putat mille significare; quia nominis prima sit littera, quorum alterum concedo, vt M. mille valeat, alterum, quia cum ratione pugnat, concedere non possum, vt M. ideo mille significet, quod in verbo mille princeps occurrat litera: mihi enim dubiū nō est, quin M. inde sit deriuata, quod veteres pro quingentis hac vtebātur figura IↃ. vnde contra Prisciani sententiā, qui de origine D. nescio quid ridiculosè comminiscitur, facilē est D. negligentia simul & ignorantia describentium, dum antiquas notas elementa putant, ergo pro quingentis, vt dixi, scribebant IↃ. pro mille CIↃ. inde fluxit M. errorem creante similitudine, quod M. quandoq. ita scribitur CIↃ. vt minimum discrepare videatur à CIↃ. in antiquis aūt libris, & alias figuras pro mille vsurpatā licet animaduertere, vt ϖ & CIↃ. quas peperit minus accurata librariorū festinatio, id agentium, vt CIↃ. vno calami ductu perficerent, etiam ϖ pro mille reperias. Quæritur etiā cur L. quandoque pro I. posita reperiatur, vt in hac figura CCCCIↃↃↃ. & similibus? huius quoq. enunciationis culpam sustinet librariorum inscitia: quia cum a. latinum notam longiusculam viderent, exempli gratia sic CCCIↃↃↃ. decepti similitudine, consonantem L. putarunt, & pro CCCIↃↃↃ. scripserunt CCCLↃↃↃ. Hæc de numerorum notis, reliqua erat nonnulla, quę quia latitatē legentium placet occurrere, præterimus, hæc de re paulo plenius agetur in libris de quæstionibus per epistolam. Ex nostro commentario in epist. ad Att.

NVMESTANI, m. pl. populi Italiæ in tractu Lucanorum, Vrsentinis, & Volsentinis proximi. Plin. li. 3. c. 11.

NVMICIVS, m. 2. fluuius in Latio, in quo repertū fuit cadauer Æneæ. Hic postea decreuit, & in fontem redactus fuit, qui & ipse postea exsiccatus est, sacris etiam Vestæ, (cui non nisi ex hoc fluuio libari fas erat) vna intercepti. Qui. 3. Fast. Corniger hanc tumidis rapuisse Numicius vndis Creditur. Virg. 7. Hac fontis stagna Numici.

NVMIDIA, fam. 1. regio Africæ, inter Cęsariensem Mauritaniam & Carthaginensem regionē, cuius populi à Latinis Numidę, à Græcis Nomades, νομάδες dicuntur, quasi in pascuis inter armenta degentes, ἀπὸ τοῦ νέμειν, quod est pascere, erat enim ea gens reipecuariæ in primis studiosa; & ob id ad lætiora pabula subinde migrabat, sicut & Hamaxobitæ, qui plaustris domos suas circumferebant. Plin. lib. 5. c. 3. Numidæ verò, Nomades, a permutandis pabulis, quia palia sua, hoc est, domos, plaustris circumferunt. Hæc Virg. li. 4. Æneid. Infrēm. Numidæ, appellantur, quod equos, non frēno quemadmodum nos consuemus, sed virgula duntaxat regerent. Hinc Numidicus, a, um, νομαδικὸς. vt Lapis Numidicus, qui inter generosa marmora annumeratur. A Papinio Libycus lapis appellatur. Et pauimenta Punica a veteribus dicebantur, quæ ex marmore Numidico strata erant. Vide supra Nomades.

NVMIDIANA PYRA, n. 2. a pyra nomen sortita. Plin. lib. 15. c. 15.

NVMITOR, p. c. m. 3. filius Procæ Albanorum regis, & Amulii frater, Romuli & Remi auus maternus. Hunc filiam Rheam Siluiam Amulius, pulso Numitore, fratre, Vestalem Virginem fecit, ne tandem sobolem haberet, quę patrium vicisceretur; postea verò senex a Romulo, & Remo, occiso Amulio, in regnum restitutus est. Vir. lib. 6. Et Capys & Numitor, huic lib. 1. ab vrb.

NVMISMA, vel Nomisma, atis, n. 3. [*Dinaro, moneta, medaglia.* G. Monnoye. H. *Esp. El numo o moneda.* νόμισμα. Idem est quod numus, ἀπὸ τοῦ νόμου. i. a lege, vnde & numus dictus. Nam cum ante percussū numisma homines mutuo permutationis commercio vterentur, postea lege introductus est vsus numi. Habet autem hoc nomen primam syllabam correptam, quæ in numus producitur, vnde

Græcorum more nomisma per e, in carmine scribendum plerique arbitrantur, cum alioqui sæpius per u scribamus. Hor. 2. epi. 1. Rectulit acceptos regale nomisma Philippos. Aiax. lib. 1.

NVMVS, mi, m. 2. vel Numinus, denarius, sestertius, pecunia, [*Dinero, moneta,* אוֹצָר aghorah. Germ. Muentze, geit, pfennig. *Gal. Argent, monoye.* H. *Dinero, moneda.*] νόμισμα, ἀπὸ τοῦ νόμου, hoc est a lege appellationem accepit, o, in u, commutato: quia cum antea permutatione mercium homines vti solerēt, lege vsus numi introductus est. Scribitur tñ per duplex mm. ex antiquis lapidibus, nummus. Est aliqñ generale nomen & de qualibet pecunia, siue moneta dicipotest, siue aurea sit, siue argētea, aut ęrea. Pla. in Pseu. Numū nusquam reperire argenti queo. Ci. 2. de Finib. Nonumū quidem attigisset. Aliqñ speciale nomē est pecuniæ ęreæ, quę alio nomine sestertius vel coniunctim numus sestertius appellabatur, valebatq. æstimatione Gallicæ pecuniæ decem denariolos Turonenses & semissem. a. quartam partem denarii argentei. Ci. 3. Ver. Coegit Scandilius quinq. millia nummum dare. Et rursus inferius: Coegit Scándilium H. S. quinq. millia dare. Vbi necrandū est Ci. quinq. sestertia, quæ millia sestertium, & quinq. millia nummum, pro eodem dixisse. Numus adulterinus, moneta falsa. Ci. li. 3. Offi. Si sapiens adulterinos numos acceperit pro bonis. Hinc Numarius, vt res numaria. Ci. li. 3. Off. Numarij iudices. i. corrupti. Idem ad Att. li. 2. Numarium iudicium. i. pecuniis contaminatum. In Ver. Et Numarium numorum copia. 2. Phil. Et Nimmatus, numis abundans. In Rullū. Et Numulus, Ad Att. lib. 1. Et Nummularius, qui numos permutat.

NVNC, [*Ma. Hora, adesse.* עַתָּה hatiah. Germ. Ietz, itzund. *Ga. Maintenant, c'est heure, a present. Hisp. Agora luego.*] ἀπὸ τοῦ aduerbium, quod tempus præsens denotat, a Græco τῦν. v in u. commutato, & addita c. Interdum ponitur pro tandem. [*Pur finalmente,*] Virgil. 8. Eclo. Nunc scio quid sit amor. Interdum pro sed. [*Ma.*] Cic. 1. de Diuin. Quæ multo plura euenirent, di ad quietem integri iremus, nunc omnibus cibo, & vino confusa, & perturbata cernimus. Df & Nūc nuper, pro, Non ita pridem. Terti. Eun. Idē Menandri phasma nūc nuper dedit. Quo in loco, tribe Donatus. Nunc adiectum est tollendæ ambiguitatis causa. Est enī Nuper ex his dictionibus, quas veteres propter ambiguitatem quæ ab hac dictione proficiscebatur.

NVNCIO, as, a. 1. vel potius Nuntio per u, (*nuntiare, significare* בִּשֵּׂר bisar. Ge. Sagen. a. *notum* tlidn, anzeigen. Gia *Dire, ou porter nouuelle, annoncer.* H. *Esp. Dezir, o traer nueuas,*) ἀπὸ τοῦ ἀγγέλλω significo. Ter. in Hec. Istos dei perdant, qui hæc libenter nuntiant. Plau. Cap. Nunquid aliud vis patri nunciari? Cic. ad Brutum: Ita Romā erat nunciatum, cum pœnas permixtas fugisse Antonium. Hinc Annuntio, alicui nuntium porto. Denuntio, manifeste nuntio. Col. Si cæli status frigidus hiemis violentiam denunciat. Enuntio, manifesto (*Manifestare,*) Sal. l. in Cat. Per Tullium dolū Ciceroni ēnūciat. Prænuntio, ante nuntio. Teren. in Phor. Prænuntia hanc venturam. Pronuntio, profero, vnde Pronuntiatio, prolatio, de qua Auct. ad Her. li. 1. Pronuntiatio est vocis, vultus, & gestus moderatio, cum venustate. Et Pronuntiare, est decernere, quo Pronuntium, statutum. Obnuntio, contra aliorum voluntatē nuntio. Ter. in Adelp. Primus sentio malam rem, primus obnuntio. Donat. quo malam rem nuntiat, obnuntiat. Obnunciare enim dicuntur augures, qui aliquid mali omnias, fœdúq. viderint. Ci. pro Sestio. Qui auspicio religionis patres obnūciarat, quod senserat. Suet. in Cæs. Obnuntiantem collegam armis foro expulit.

NVNTIATIO, nis. f. 3. [*Annunciatione* בְּשׂוֹרָה besorah. German. Anzeigung, verkuendung. *Gal. noticia, annoncement. Hispan. Obra de traher mensaje,*] ἀγγελία. denūtiandi actus. Ci. 2. Phil. Nos punctationem solam habemus.

NVNTIVS, ci. j. m. 2. vel potius Nūtius, [*Messo, messaggiero, nuntio, ambasciatore.* מַלְאָךְ malach. Germanic. Ein Bott, oder Botschafft. *Ga. Messager, ou message. His. Mensagero, o mensale.* ἄγγελος, ἀγγελία. Q. nuntiat, & quod nuntiatur. Vir. 2. Aen. Et nuntius ibis Pelidæ genitori. Nuntio prætoris accessisse. Cicer. 6. Ver. Nuntium remittere vxori, pro, repudiare vxorem. Cic. ad Att. li. 1. Nuntium remittere virtuti, a virtute deficere. [*Lasciare, abandonare.*] Idem ad Cassiū: Triennium est, cum virtuti nuntium remisi tibi. Nuntius, quod nuntiatur: Pla. in Stich. Citus præcucurri, vt nuntiatem nuntium exoptabilem. Legitur etiam Nuntiū in neutro genere pro re, quæ nūtiatur. [*Ambasciata*] Catul. de Berecynthia: Geminas deorum ad aures noua nuntia sortis. Nuntia, æ, fœm. gen. Pli. li. 15. c. 30. Romanis victoriarum nuntia additur litteris, & militum lanceis. Ci. 1. de leg. Nuntia virgo Iouis miranda visa figura. Ou. epist. 6. Cur mihi fama prior, quam nuntia littera venit?

NVNCORIVS, m. 1. Sesostridis filius, qui obeliscum in Vaticano posuit, nam curauit excidendum. Pli. lib. 36. c. 11.

†NVNCVPATIO, f. 3. operis dedicatio. Plin. in præfat. Hæc patrocinia mihi ademi nuncupatione. Nuncupatio item est hæredis institutio. Sueton. in Calig.]

NVNCVPO, as, p. c. a. 1. [*nominare, appellare,* קָרָא קָרְאָה Kara נָקַב naxah. Germ. Nennen. *Ga. nommer, dire nommement, & e. presseme.* i. H. *nombrar, por nombre.*] γραμματί ζω. nomino. Liu. lib. 1. Quem Iulum Iulia gēs nuncupat. Varia in Medo. Quis tu es mulier, quæ me infuscato nuncu

i nomine? Cic. 2. de Nat. Deor. Quod erat a Deo natum, nomi
pſius Dei nũcupabant, ut cum fruges Cererẽ appellamus. Nũ
ata vota dicebantur, quæ Conſules, & Prætores, quando in pro
ciam proficiſcebantur, faciebant. Cic. 3. Phil. Ea uota, quæ nun
m ſolueret, nuncupauit. Nuncupare teſtamentum, eſt viua vo
ſua promam uoluntatem declarare. Plin. lib. 14. c. 22. Alij teſtamẽ
ia nuncupant. Et Nuncupatus hæres, qui voce teſtatoris heres
nuntiatus eſt, differtque ab hærede ſcripto, de quo vide Iuſti-
num Inſtit. de teſtam.

DINA, dinæ, f. 1. Romanorum dea, a nono die naſcentium dicta
ici. 1. Satur. c. 16.

DINAE, arum, p. c. f. 1. [*Fiere, mercati,* עִזְבוֹנִים hizzebonim. Ger-
eſſi, oder iahrmarckt. G. *Foire, Marché publiche. Hiſ. Feria ò merca*
o] πανήγυρις. a nono die dictæ, quaſi nouendinæ. Inſtitutæ autem
conſilio perhibentur, vt ruſtici octo diebus in agris eſſent, & no
die repeterent vrbem ad mercatum, legum accipiendarũ cau-
, & cauſa vt ſcita atq. conſulta trinundino propoſita a ſingulis,
que vniuerſis facilè noſcerentur. Vnde mos tractus, vt leges tri-
ndino die. τρίτη ἐκκλησία. apud Athen. promulgarentur. Cic. in
ullum; Capuam nundinas ruſticorum, horreum Campani agri
ſe voluerunt. Col. lib. 11. c. 1. Villicus non ullas nundinas, niſi ven
ndæ, aut emendæ rei neceſſariæ cauſſa frequentauerit.

SDIALIS, ale, o. 3. [*Che appartiene a mercati.* German. Das zu der
eſſ oder iahrmarckt gehoert. *Gal. De foire. Hi. Caſa pertine ſcien-
a feriæ*] πανηγυρικὸς. portinens ad nundinas. Pla. in Aul. Coquus
le nundinalis eſt, in nonum diem ſolet ire coctum.

SDINARIVS, a, um, o. 1. 2. πανηγυρικὸς. qd ad nundinas pertinet. Pl.
. 12. c. 17. Carras oppidũ aperuere, quod eſt illis nundinariũ. Idẽ,
. 8. c. 51. de ſuibus, Forum nundinarum petere dicunt.

SDINATIO, nundinationis. καπηλία. nundinandi actus. Cl. de le-
e Agrar. Quam nũdinationem iuris, ac fortunarum fore putatis?

NDINATOR, m. 3. καπηλευτὴς. qui nundinas frequẽtat. Feſtus: Ne
s erat cum populo agi, ne interpellarentur nundinatores.

NDINOR, aris, d. 1. [*Vendere in publico, vendere al mercato,* סָחַר ſa-
ar. Germa. Offentlich verkauffen, feil haben, alſs in einer meſs,
d ſein gewin damit ſuchen. *Gal. Marchander, far marchandiſe,
gocier en foire. Hiſp. negociar, ò vender en ferias,*] καπηλεύω palam
ẽdo, ut in nundinis fit. Fir. lib. 6. Matheſeos; Quæſtus, & libidinis
uſa pudorem duobus fratribus nundinabit Apul. Iudices ſentẽ-
as pretio nundinantur. Suet. in Tit. conſtabat in concionibus pa-
is nundinari ſolitum. Cic Nundinari, pro emptitare dixit in Ver.
b iſto pueri Senatorium ordinem nundinati ſunt.

NDINVM, n. 2 Cic. pro domo; Accuſatio trinum nundinum.

NQVAM, [*Mai* לֹא עוֹלָם lo leholam. Germa. Nimmermeer, zu
einer zeit. *Gal. Iamais. Hiſp En ningun tiempo,*] οὐδέποτε, μήποτε.
la. in Men. Nunquam qui ſquam illam habebit.

NQVAM NON, [*Sempre.* לְעוֹלָם leholam. Ge. Allezeit, alwege. *Gal.
empiours. Hiſ. Sempre,* ἀεὶ πάντως. ſemper. Suet. in Tib. Turbatio-
: Cælo nunquam non coronam lauream cervice geſtauit.

NQVANDO. μήποτε. num aliquando. Ci. de Amic. Quæſtio ſubdif-
cilis, nunquando amici noui ueteribus ſint anteponendi.

NQVIS, nunqua, nunquod, vel numquid, μήτις. num aliquis. Tere.
Eunuch. Nunquid vis? Ibidem: Numquis hic eſt? Pro eodẽ ali-
uando legimus Nunquiſnam, & in neut. gen. Nunquidnam: præ-
rtim apud Comicos. Teren. in Andr. Nunquidnam amplius ubi
am illa fuit Charine?

NUIS, νεύω. cum ſuis compoſitis, vide in Abnuo.

ER, *Poco fa, por hora.* Germ. Kuertzlich, nicht lang zuuor, zune
aſt. *Gal. N'agueres, il n'y apas long temps. Hiſ. Poco tempo ha,*] πρώτι,
rti. aduer. ante paucos dies, vel menſes. Vir. 2. Eclo. Nuper me in
ctore vidi. Cic. 2. de Diuin. Philoſophia nuper inuenta eſt. Hinc
ſuperrimè, recentiſſimè.

ERVS, a, um, [*De nuouo,* חָדָשׁ chadaſch. Germ. New, kurtzlich.
al. Recent, nouueau. Hiſp. Coſa di poco tempo,] νέος. quod recens eſt,
uod nuper fuit. Plaut. Cap. Recens captum hominem, nuperum
ouitium.

PTA, æ, fubſt. [*Sponſa,* כַּלָּה challah. Germ. Ein braut. *Gal. L'eſpou-
ſe nouuelle mariee. Hiſ. nouua, ò eſpoſa,*] γαμετή. quæ nupſit. Catul-
s: Prodeas noua nupta. Ter. Adel. Noua nupta eadem hæc diſcet.

PTIÆ, arum, f. 1. [*Nozze,* חֲתֻנָּה chatunnah. G. Hochzeit. G. *nopces
. Caſamiento, ò bodas,*] γάμος. coniunctio maris, & fœminæ, diuini,
humani iuris communicatio. Propriè tñ dicuntur cæremoniæ
ducendis vxoribus, a nubendo, quod ſignificat tego. Sed quo-
iam noua nupta, dum viro tradebatur, flammeo præ pudore ca-
ut obuolnebat (vt teſtatur Luc. li. 2. Ni timidum nuptæ leuitet te-
nura pudorem Lutea demiſſos velarunt flammea vultus) factum
, vt nubere accipiatur, pro tradi viro, & nuptiæ, pro maris, & fœ-
inæ coniunctione. Cic. pro Clu. Nuptiæ plenæ dignitatis.

PTIALIS, & hoc le, o. 3 [*Nuptiale.* Ge. Hochzeitlich. *Ga. De nopces,
uptial. Hi. Coſa de caſamiento, o bodas*] γαμικός. quæ ad nuptias per
net, vt Nuptialis thalamus, nuptialis cæna. Plau. in Cur. Tu vt ho
ce venam des ſororiam, Hic nuptialem cras dabit. Nuptialis vox.
. lib. 1. ab Vrb. Nuptiales faces, & nuptialia dona. Cic. pro Clu.

NVPTVRIO, ris, n. 4. [*Deſiderar di marinarſi.* Germ. begierd haben zu
mannen, oder ſich zu verheiraten. *Gal. Deſirer de ſe marier. Hiſp.
Auer gana de ſe caſar,*] γαμυρία. nubere cupio. Apul. in Apol.

NVPTVS, a, um, part. o. 1. 2. [*Maritato* נָשׂוּי niſſa. Germani. Vermahlet.
G. *Marieé, eſpouſe.* H. *Deſpoſado, caſado,*] γεγαμημένος. Cic. pro Seſt.
Ex qua hic eſt puer, & iã nupta filia. Nupta verba, laſciuiora, qua-
lia ſunt mulierum, quæ viro traditæ, verecundiam dedidicerunt.
Plau. in Diſcolo, referente Feſto; Virgo ſum, nondum didici ver-
ba nupta dicere.

NVPTVS, pti, m. 2. [*Spoſo, marito,* חָתָן charan. Germa. Ein breutgam,
der mann welchem eine vermaehlet iſt. *G. Eſpoux, le nouueau ma-
rié. Hi. nouio, eſpoſo,*] ὁ γήμας. nuptæ maritus. Pla. in Caſ. Lubet Cha-
linum quid agat ſcire nouum nuptum.

NVPTVS, ptus, m. 4 [*Il maritarſi, maritaggio,* חֲתֻנָּה chatunnah. Ger.
Das mannen, verheiratung, vermaehelung. *Gal. Mariement, ma-
riage. H. Obra de ſe caſar la muger,*] γάμησις. nubendi actus. Vñ Nu
ptui dare, vel Nuptui collocare, [*Maritare.*] Cæſ. 3. Bel. Gal. Soro-
res ſuas nuptui in alias ciuitates collocaſſe. Pl. de viris Illuſt. Eo
die Numantini ſolemni nuptu filias locabant.

NVRSIA, f. 1. vrbis antiqua Sabinorũ, ex qua Q. Sertorius vir rei mili
taris ſcientiſſimus ortus eſt. Virg. 7. Aẽ. Quos frigida miſit Nurſia.
Vbi Seruius, frigida Nurſia, vel quia re vera talis eſt; vel quaſi no-
cens. Gracchi nãq. vbiq. in concionibus ſuis, Nurſinos ſceleratos
appellauere. Scimus aũt Vir. amore hiſtoriarũ rem per tran ſitum
tãgere. Incolæ, Nurſini. Pli. li. 3. c. 12. Et Nurſinus, a, um, Mar. li. 13.

NVRVS, f. 4. [*Nuora,* כַּלָּה challah. Germ. Ein ſonſſweib, ſchnur. *Gal.
Bru. la femme demon fils Hi. La nuera muger de hijo,*] filij vxor. Ci. 2.
Phil. Mater amicam impuri filij, tanquam nurum ſequebatur. Poe
tæ Nurum ſæpe pro ſexu tantùm ponunt, [*Donna,*] Oui. 2. Metam.
Nuribus mittit geſtanda Latinis, id eſt, feminis Latinis.

NVSQVAM, qui nullibi eſt, nullo in loco) (vſquã, vſpiã, [*In niun luogo.*
G. Niergent oder nienen, an Keinem ort. *Ga. En nul lieu, nulle part.
Hiſp. En ningun lugar,*] οὐδαμοῦ. Ter. in Eunuc. Ille nuſquã apparet.
Nuſq. gentium. i. nuſquã omnino. Ter. in Adel. Fratrem nuſquam
inuenio gentium. Cic. Att. Noſter dux nuſquam eſt.

NVSQVAM NON. [*In ogni luogo*] Germ. allenthalben. *Gal. En tout lieu,
par tout. Hiſp. Donde quiera,*] πανταχοῦ. vbique.

† NVTATIO, verbal. Pli. lib. 11. c. 37. A cerebro proficiſcetur ſomnus,
hinc capitis nutatio.]

NVTO, as, n. 1. νυτάζω. freq. eſt a Nuo, frequenti capitis inclinatione
aliquid ſignifico. Plau. i Aſin. Nec illa vlli homini nutet, nictet, an
nuat. Accipitur & pro vacillare. Cic. 6. Ver. Illud ſignum nutabat.
Transfertur & ad animum, vt idem ferè ſit, quod dubitare, [*Du-
bitare.*] Cic. de Nat. Deo. Democritus nutare videtur in Nat. Deo.

NVTRICATIO, onis, f. 3. [*Nutricatione.* Germanic. Ernerung, aufferzie
hung *Gal nourriſſement. Hiſp. Obra de criar, mantenemiento,*] τροφή.
Gel. li. 12. c. 1. Ne ad dolores, quos in enitendo tuliſſet, munus quo-
que nutricationis accederet.

NVTRICATVS, us, ui, m. 4. [*Nutricatione.*] nutricatio. Varr. 1. de re ru-
ſtic. cap. 47. Herba non modo non euellenda in nutricatu, ſed etiã
non calcanda.

NVTRICO, as, pe pr. [*Nudrire,* הֵאָכִיל heechil רִבְבָה ribbah, אָמַן amã
Germa. Ernehren, erziehen. *Gal. nourrir, alimenter. Hiſ. Criar*] τρέ-
φω. nutrio. Plau. in Merc. Pueros nutricare. Nutricor, aris, depon.
idem ſignificat. Cice. 1. de Nat. Deo. Mundus omnia, ſicut membra
ſua nutricatur, & continet. Col. li 8. ptotulit, paſſiuè; Lactens por-
cus acere nutricandus eſt. Var. 1. de re ruſt. c. 23. Ea ſole nutricanſ.

NVTRICVLA, æ, ſ. 1. Iuu. Sat. 7. Gallia, vel potius nutricula cauſſidico-
rum. Cic. in Vat. Gellius nutricula ſed;tioſorum.

NVTRIMEN, iminis, n. 3. [*Nudrimento,* אֲכוֹלָה achilah, אֹכֶל ochel,
מַאֲכָל maachal,] τροφή. nutrimentum. Ouid lib 15. Metam.

NVTRIMENTVM, n. 2. [*Nodrimẽto,* אֲכִילָה achilah, אֹכֶל ochel, מַאֲכָל
maachal. Germ. Nahrung. *Gal. nourriſſement. Hiſp. Mantimiento*]
τροφή. alimentum. Tranſumitur & ad res inanimatas. Cic. in Orat.
Educata huius nutrimenti eloquentia eſt, ipſa ſe poſtea colorat,
& roborat. Accipitur & pro ipſa nutritione. [*Nudritione,*] Suet. in
Cal. Per hanc nutrimentorum cõſuetudinem gratia ualuit Id eſt
quod in caſtris educatus ſit.

NVTRIO, tris, trii, vel trij, ſecundum Priſcianum, tritum [*nodrire,*
הֵאָכִיל heechil רִבְבָה ribbach אָמַן aman. G. Ernehren, erziehen,]
τρέφω educo, alo. Plin. lib. 11. cap. 40. Balenæ mammis nutriunt fœ
tus. Cicer. in Salluſt. Multi priuatorum audacias nutrierunt. Col.
lib. 12. ca. 30. Paſſiuè dixit, Nutritum vinum operimus. Inuenitur
etiam deponens. Virg. lib. 2. Georg. Placidam paci nutritor oliuã
id eſt, nutrito, vel nutrias.

NVTRITOR, ris, m. 3. τροφεύς. qui nutrit. Sta. 10. Treb. Volucrũ nutri-
tor equorum. Suet. de Claris Gram. Gnypho ingenuus in Gallia
natus, ſed expoſitus, a nutritore ſuo manumiſſus.

NVTRITIVS, tij, m. 2. [*Bailo, colui che nutriſce.* אֹמֶן omen. Germa. Ein
ernehrer. *Ga. Appartenant a nourrir. Hi. El q̃ mo que cria,*] τροφεύς.
qui nutrit. Cæſ. 3. Bell. Ciuil. Nutritius eius pueri Eunuchus. Eſt &
Nutritius, a, um, τρόφιμος. Col. lib. 3. ca. 13. Ne incrementa durina
ſua reuerberet, ſed tenero velut nutritio ſinu recipiat. Nutritia,

orum,gen.neu.num.plur.merces nutricis,vt in tit.de Vatijs,& ex traordinarijs cognitionibus,circa finem.

NVTRITVS,us,m.4.[*Nutrimento,*]nutrimentum.Plin.lib. 22.cap 24.

NVTRIX,cis,f.3.[*Nodriere,balia,* אמנת omeneth מנקת meneketh. G.Ei ernehrerin,ein seugamm.*Gal.Nourrice.Hi.El amaque cria,*] τιθήνη. quę nutrit. Cice. de Amic. Nutrices iure vetustatis plurimũ benevolentiæ postulabant.

NVTVS,m.4.[*Canna,*]ῥόπη.Cic.in Tus.Grauia suopte nutu in terram feruntur.

NVX,cis,f.3. vide Nuces.Cic.de Orat.Nucem frangere.

N A N T E Y

NYCTALOPS,o.3.νυκτάλωψ.noctu cæcus,interdiu videns.Plin.lib.8. c.50.Restituit vespertinam aciem ijs, quos Nyctalopas vocant.

NYCTERIS,idis,f. 3. νυκτερίς.vespertilionis genus tã minutis pedib. vt eis carere videatur.Plin.lib.11,cap.47.

NYCTEVS, m.2. per duas syllabas. νυκτεύς.Neptuni filius ex Celænę Atlantis filia,quem ex Amalthea Cretensi nympha Antiopum,& Nyctimenem suscepisse ferunt : ipsumque ab hac posteriore turpi amore adamatum,cum eadem nutricis opera ignarum cõcubuisse;sed scelere cognito,Nyctimenem occidere voluisse,illã vero fugiẽtẽ miseratione Minervæ i auẽ sui noĩs versam esse,& in ipsius tutelã susceptã,νυκτιμένη enim Græcè noctuam sonat. Ou.2.Met.

NYCTICORAX,p.c.m.3.coruus nocturnus.

NYCTILOPS,tilopis.f.3.herbæ genus,alio nomine Nyctegretum: ita dictum,quod noctu è longinquo fulgeat.Plin.li.21.c. 12. Sunt qui puteut eam esse, quam chymistæ Lunariam appellant.

NYMPHA,f.1.[*Spoſa,ninfa,* קמחת chassah.Ge.Ein braut.*Gal.Nimfe, esposee.Hiſpa.Eſpoſa,nimpha,*]νύμφη.Latinè sponsa, sed putauerunt antiqui nymphas aquarum Deas esse : quãuis & latius nymphę nomen accipiatur pro moptium Deabus , quas Oreades vocant: & pro iis, quæ arboribus , & siluis putabãtur præsidere,quas Dryades vocabant , & Hamadryades , & Napæas. Veteres Græci nympham dicebant , quã nos mutatione unius litteræ lympham, id est,aquã.Nymphæ Libethrides,Musę dicũtur a Libethro, Thraciæ monte,Musis consecrato. Vir.7.Eclog.Nymphę,noster amor Libethrides. Dicuntur & Nymphæ, apes, cum primum formam ceperint habere.Plin.lib.11.c.16.de apibus loquens.

NYMPHA,f.1.νύμφη.caruncula in mulierebribus pudendis,bifariã prominens.Colliculum Latini appellant.Gal.lib.15.de vsu par.

NYMPHÆA,f.1.νυμφαία.herbæ genus est,in paludibus nascens,& aquis stagnantibus : vnde & nomen accepit, teste Diosc. lib.3.cap. 149.quod.f.aquosis locis gaudeat.Alio nomine Heracleon appellatur,quod nympha quædam Herculis amore capta, in hanc herbam seratur cõmutata. Est & altera nymphææ species, cuius flos Blephario dicitur,radice alba,scabra,flore luteo.Diosc.li.3.c. 150.

NYMPHAEVM,phæi,n.2.[*Bagno.*G.Ein bad,wasserbad.*Gal.Vn bain. Hiſpa.El banno,*]λουτρόν.lauacrum,vel balneum.Pli.li.35.c.12.Iulius Capit. Opera Gordiani Romæ nulla extant præter quædam nymphæa , & balneas. Iosephus scribit Herodem apud Ascalonẽ constituisse nymphæa,id est,lacus,& balneas.

NYSA,νύσα. vrbs in ea parte Arabiæ, quæ Aegypto contermina est, apud quã, vt Diodorus ait, Bacchus educatus a nymphis fuit: vnde Nyseus dictus est.Nysa etiam ciuitas in India est, a Libero patre(vt refert Strab.li.15.)condita,sub radicibus montis,quem Meron incolę appellant.Alia est Nysa in Caria,apud Pli.li.5.c.29.Est item vicus in Helicone, apud Stephanum,Baccho sacer.Item oppidum Euboęę apud eundem. Ptolemeus , præter has duas alias commemorat,quarum alteram in Lycia, alterã in Ionia collocat. Plin.lib.8.cap.39. Nysam Indiæ montem esse tradit.

DE LITTERA O

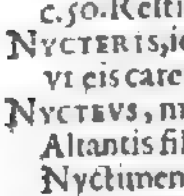

VARIIS modis positum inuenitur.Aliquãdo aduerbiũ vocandi.ὦ.Ter.in Adelph.O Syre, Aeschinus vbi est? Virg.1.Aen.O regina,nouam cui condere Iuppiter vrbem.Nonnunquam interiectio est,variis seruiens affectibus,est enim aliquando admirandi.ὦ.Iuuen. O qualis facies,& quali die,na tabella? Aliqñ indignandi.Cice.in Cat.O tempora,ò mores.Aliqñ optati aduentus.Ter. O salue,ò Pamphile.Vir.4.Aen.Adsis,o placidusq; veni. Interdum est interiectio,dolentis.Ci. O me miserum, ò infelicẽ.Exprimit nonnunq; exultãtis affectũ.Ter.in And.O factũ bene,beasti.Aliqñ exclamãtis. Ter.i Phor.O audaciã,ẽt me vltro accusatũ aduenit.Aliqñ irridẽtis.Ci. de Amic.O præclarã sapientiã,solẽ,n.è mundo tollere videntur,q; amicitiã è vita tollũt.Aliqñ ,p vtinã,[*Piaccia Dio che*] Vir.2.Eclo. O tm̃ libeat,mecũ tibi sordida rura , Atq. humiles habitare casas. Aliqñ vtrumq.coniungimus,ita tñ,vt O,præcedat,V tinã,sequat. Ou.in Epi.Penel.O vtinã tũc,cũ Lacedæmona classe petebat,Obrutus insanis esset adulter aq̃.Iungit quoq.ei particula,Si,& dicimus, O si,& est desiderãtis,idẽ valẽs qd vtinã.Vir.11.Aen.Quãq, ò si solita,qcq; virtuti adesset.Tacet qñq; ò.cum accusatiuo iungitur.vt apud Pli.iun.I hominem te patientem Et(vt docet Donatus.)maioris stuporis est hoc mõ pronuntiatum,& quando q.melius sonat.Ter.in Eun.Hominem perditum,& illum sacrilegum.

O A N T E A

†OATARICHA,νὰ τάριχα. dicuntur mugilum ova sale condita,q̃ Itali,corrupto nonnihil nomine,Botarga vocant.]

OAXIS,m.3.ὄαξις. fluuius est Cretæ insulæ ab Oaxe Apollinis filio, vnde & Oaxia tellus,Creta appellatur.Vir.1.Ecl. Rapidum Cretæ veniemus Oaxem.

OAXVS,f.2.ὄαξος.ciuitas Cretæ. Herod.lib.4.

O A N T E B

OB,[*Per,per cagione,* על hal Ge.Von wegen,vmb.G.πρόσ,*a cauſa de. Hi.por.*]διὰ,ὑπὲρ. prępositio, separari, & componi põt.Separata cũ his cõiũctionis locũ tenet & significat pp.Vir.li.1.Cuius ob auspicium infaustũ,motesq. sinistros.Ter.in And.Ego pretium ob stultitiã fero.Pla.i Asi.Ob asinos telatũ pretiũ Sauriæ.Pretiũ ob stultitiã,vel ob asinos. i.pretium asinorũ, vel stultitię,ait Donatus.Apud veteres ẽt pro Ad,ponebat. Ennius apud Festum; Ob Romã noctu legiones ducere cępit.Cic. Papyrio Pęto:Cuius ob os Graij ora obuertebãt sua.Sic dicebãt Obire,p.adire.Obmoneo, p.admoneo.Obiacent,pro adiacẽt,& cõplura hoc genus.Aliqñ pomẽ pro ante.[*Auanti,*]Pla.in Mil.Nũc demũ experior, ob oculos caliginem prius mihi obtigisse.Cõposita qñq.significãt cõtra.ἀντί. vt oppugno,obijcio,Qñq.circum, vt Obambulo, Obsideo. Qñq. super,sine corã,sine obuiã,vt Obuenio.Qñq; Ad, vt Obeo. Dicimus.n.Iste obiit mortẽ,hoc est, iuit ad mortẽ. Cõponitur aũtcũ verbis incipientibus ab a. vt Obaudio,cum c, vt Occumbo; d, vt obduco;e,vt Obeo;f,vt Offero;g, vt Oggãnio;h,vt Obhæreo;i,vt Obijcio,l,vt Obliterosm,vt Obmutesco ; n,vt Obnitor;o,vt Oborior;p,vt Oppugno;q,vt Obqniesco;r,vt Obruo;s,ut Obsto; t,vt Obtineo;u,vt Obũbro.Sed quoties vocalib.iũgitur, vel d,l,n, r , seruatur b,integra. Cũ c,mutatur b, in c, pterq; in Obscurus,& Obscænus : in q̃b. duob. b,seruatur,& s,additur post b,Cum alijs literis mutatur b , in sequentẽ litterã,vt Offero,Offendo,Opportunus,Oppono. Excipiunt Omitto,qd abijcit b,nã perpetuo apud poetas,corripitur.Hor.de Art.Pleraq.differat,& præsens in tẽpus omittat.Obmutesco,seruat vtranq. cõpositionis partem integrã. In Operio,& cõpositis Adoperio,& Cooperio,abiicitur b.De r,litera,antè diximus.In iis,quæ à r,incipiunt,seruatur b,vt Obtrudo.

OBACERO,ras,pen.cor.a.1.παροχλέω.est alterius sermoni obstrepere,ab acere frumenti purgamento.Festus.

OBACERBO,bas,a.1.παροξύνω idem quod Exacerbo.Festus.

OBAERATVS,rata,tatum,o.1.2.[*Indebitato,debitore.* Germa.Mit gelt schulden beladen vnd verstrickt.*Ga.Endebte.H.Obligado por deudas,*]ὑπόχρεως.ære accepto obligatus , quasi ere alieno astrictus . Cæs.li.1.Com.Omnes obæratos eodem conduxit.

OBAMBVLATIO,nis,f.2.[*Passeggiamento,* התהלכות halichah.G.Das hĩ vnnd her gehn,spacieren.*Gal.Pourmenement.Hi.Obra de pasiear se*]Auct. ad Heren.li.5.Obambulatio hominum.

OBAMBVLO,as,n.2.[*Passeggiare,*]התחלך hithhelech, סחר sachar. G.Hi vnd her gehn,spacierẽ.*Gi.Cheminer,conſtoyer,aller al entour. Hi.Passear,andar en derredor,*]περιπατῶ.deambulo,siue huc illuc ambulo.Ou.2.Trist.Cum solus obambulet ipse. Sæpe ẽt idem qd circum ambulo,& sic ferè accusatiuo iungitur.Ou.14.Metll.Iquidem totã genebundus obambulat Aetnã. Et datiuo;vt,Vir.lib.3. Geor.Nec gregib.nocturnus obambulat.de lupo. Vbi Seruius exponit,obambulat,pro insidiatur.Liu.li.6.Bel.Maced. Obambulare muris cæpit.Aliquando accipitur pro vnà ambulare.Suetonius in Tib.Dextram obambulantis continuit. Est item,interprete Festo, aduersus alios ambulare,& quasi ambulanti se opponere.

OBARENI,m.2.οἰβαρηνοί.Armeniæ populi.Steph.

OBARESCO,n.3.περιξηραίνομαι.circumquaque aresco.

OBARO,o.1.obara.[*Arare*] περιαρόω.circum aro.Liu.lib.3.Bell.Pun. Cũ hostes obarassent , quicquid hebidi terreni extra murũ erat.

OBARMO,as,are,a.1.[*Armare* חזק itzzen, חלץ chalats.Ger.vvapnen. *Gal.Armer.Hi.Armar,*]ὁπλίζω. idem quod armare. *Hora.4* Car. Ode 4.Amazonia securi Dexteras obarmet.

OBATER,a,um,o.1.2.adiect.ὑπομέλας.quodammodo ater , subater. Plin.li.8.c.35.Nascens Lunali cornu superiore obatro surget.

OBAVDIO,is,4.παρακούω.olim pro obedio,quod & apertè docet Festus,qui obedio interpretatur pro obaudio . Nestor non contemnendus Grammaticus,obẽdio dictum ait ab obaudio .

OBBA,æ,f.1.poculi genus,auctore Nonio,ligneum,vel ex spartho,à verbo obbibo, vt quidam putant,appellatum,vel vt alij malunt,a Græco οἰβή, quod tribum,siue turbam significat. Varro in Epist.ad Marullum; Vtrum meridie an vesperi libentius ad obbam accedas.Persius Saty.5. Exhalet vapida læsum pice fessilis Obba.

OBBIBO,is,pen.cor. n.3.[*Bevere,* שרה schuthah. Germ. Trincken,] Cic.1.Tusc.Cum venenum obbibisset.

OBBRVTO,obbrutes,obstupeo,n.2.à brutus,quod olim stupidum significabat.Afranius ; Non possum verbum facere, obbrutui.Fest.

OBBRVTESCO,is,ere,n.3.[*Perder la ragione,* נבער nibbar.Ge.zu einẽ vnuernunfftigen thier vverden.*Gal.S'abbrutir,perdre ſens,& raiſon.Hi.Quedar ſin ſentido y Paſmado,*]ἀλογησιγίνομαι. brutũ fieri, rõnẽ amittere. Lucr.li.3.An cõtracta suis e partibus obbrutescat.

OBCÆCO,as,a.1.vel Occæco,[*Accecare,* עור hivver.G.Verblenden, blind

blind machen. *Gal. Aueugler. H. Cegar a otro.*]τυφλόω.idē quod cæco. Ci. ad Senatum: Quod ego negotium, non stultitia obcæcatus, sed verecundia deterritus recusaui. Accipitur & pro obscurare, [*Obscurare*] Ci. 3. de Orat. Narratio obscura totā obcæcat orationem. Obcæcare fossas in agro, pro obtegere. Col. lib. 2. cap. 7.

OBDO, obdis, n. 3. [*Opporre.* Ge. Fuerthun, furstossen. *Gal. Opposer. Hi. Poner en contrario,*]ἐπιτίθημι. ex ob, & do, oppono, vt ait Festus. Ter. in Eun. Pessulum ostio obdo. Ponitur & pro claudo, [*Chiudere*] Plau. in Cas. Forem obdo.

OBDORMIO, n. 4. [*Dormire.* מרדם nirdā, ישן iaschan. G. Entschlaffē. G. *Dormir. Hi. Adormescerse,*]κοιμῶμαι. dormio. Cic. 1. Tusc. Nescio quando in Latino obdormiuit: noudum opinor, experrectus est, Obdormire crapulam, dixit Plau. in Most.

OBDORMISCO, n. 3. Ci. 1. Tusc. Quid melius, quam ī mediis vitæ laboribus obdormiscere, & in cōtinuentē somno cōsopiri sempiterno? Suet. in Clau. c. 8 Nonnunquam in iure dicendo obdormiscebat.

OBDVCO, is, pen. prod. a. 3. obnubo, obstruo, obtego, [*Coprire,* צפה tsippah. נחש chissah. Ger. Vberziehen, bedecken. *Gal. Couurir. Hisp. Cobrir,*]ἐπικαλύπτω. operio, tego. Vir. in Moreto: Et cinis obducta celabat lumina primæ. Ci. de Nat. Deor. Obducunturque libro, aut cortice trunci stirpiū. Aliquando pro detego, aperio, *Scoprire.*] Lucil. Aulā obducite, id est, aperite, vt interpretat Nonius. Aliquando pro adduco, [*Menare,*] nam, vt supra docuimus, ob, in compositione idem valet, quod Ad. Plaut. in Pseud. Ad oppidum exercitum obducam. Aliquando pro inducere. Cic. 4. Acad. Conatus est rebus tenebras obducere. Obducere frontem, est frontē contrahere. Qui in 6. libr. 10. capit. 3. Interrogauit, quæ causa frontis tam obductæ. Obducere diem. Cicero. ad Att. lib. 16. obduxi posterum diem, id est, consumpsi, siue circum illa loca duxi. Obducere callum dolori, est ex perpetuo dolore aduersas res æquiore animo pati. Cicero 2. Tusc. Ipse labor quasi callum obduxit dolori. Metaphora tracta est ab ijs, quorum manus pedesque ex perpetuis laboribus callis obduruerunt.

OBDVERTO, f. 3. obuolutio. περιβολή. Cic. pro C. Rab. Carnifex, & obductio capitis, & nomen ipsum crucis absit.

OBDVCTO, ctas. Pla. in Merc. Measq. in ædes sic scorta obductarier?

OBDVRED, res, mi, n. 2. [*Indurarse,* קשח Kaschah. Ge. Hert vverden] σκληρύνομαι. à quo Obduresco, durior fio. Ci. Cornif. Equidem iā obdurui, id est, quasi callum feci.

OBDVRESCO, scis, n. 3. [*Indurarse.* קשח kaschah. G. *S'indurcir. Hi. Endurescerse,*]σκληρύνομαι. obdureo. Var. 3. de re rust. c. 14. Earum semen diuturnitate obdurescit. Per translationem accipitur pro longa doloris consuetudine res aduersas æquiore animo ferre. Cic. ad Att. li. 10. Exanimauit omnes, qui mecum erant; nam ipse obdurui. Iungitur aliquando accusatiuo cum præpos. Ad. Ci. ad Cælium li. 2. Obduruit animus ad dolorem nouum. Et cum præpositione Cōtra. Cic. 3. Tusc. Obduruisseque sese contra fortunam arbitrantur. Item Ablatiuo cum præpos. In Ci. 7. Verr. Cum in eiusmodi patiēdis turpitudinis obduruisset.

OBDVRO, as, a. 1. [*Indurare,* הראם hikschah. Ge. Vetherten, hert machen. G. *Endurcir. H. Endurescer a otra cosa*]πωρόω. Hor. 2. Ser. Sat. 5. Perstā, atque obdura. Cic. 2. de Fin. Quis contra studia naturæ tam vehementer ij obduruit?

OBEDIENTER, πειθηνίως. Liu. lib. 5. Bel. Pun. Obedienter curatum est.

OBEDIENTIA, æ, f. 1. [*Obediencia,* משמע mischmah, Ger. Gehorsam keit. *Gal. Obeissance. Hi. Obediencia,*]ὑπακοή. Cicer. 1. Offi. Abijciūt obedientiam.

OBEDIO, dis, n. 4. pareo, audio, auscultо, obsecundo.)(obedientiam relinquo, [*Vbidire.* שמע schamah, G. Gehorsamē, oder gehorsam sein. *Ga. Obeir. H. Obedescer a otro,*]πείθομαι. pareo. Ci. 3. de leg. Ve obtemperent, obediantq. magistratibus. Sumitur & in deteriorē partem. Idem: Dum dedecori, ac turpitudini obedierit. Interdum præter datiuum habet & accusatiuum cum præpos. Ad. Cicer. pro Cæc. Si seruulis nostris hoc concesserimus, vt ad verba nobis obediant, non ad id, quod ex verbis intelligi potest obtemperent, &c.

OBEDIENS, entis, partic. o. 3. [*Vbidiente.* שמע schomeah, Germanicè Gehorsam. *Gal. Obeissant. Hi. El que obedesce a otro,*]ὑπήκοος. Ci. 1. Offi. Appetitum rationi obedientem præbeamus.

OBEDIENTIOR. Liu. li. 5. Tertij bel. Pun. Imperijs viuorū nemo obedientior me vno fuit. Obedientissimus. Plin. lib. 16. cap. 43.

OBELIAE, f. 1. ὀβελίαι, panes erant Baccho sacri, ita dicti, vel quod obolo Alexandriæ venirent, vel qd in veru torrerentur. Cæl. Rhod. lib. 6. cap. 16.

OBEDO, is, p. c. a. 3. [*Rodere.* אכל achal. Germ. Vmfressen. *Ga. Ronger. H. Comer, o roer en derredor,*]περιτρώγω. cōsumo, quasi circumedo.

OBESVS, a, um, o. 1. 2. quod proprie, testibus Nonio, & Gell. accipitur pro gracili, & exili, & circumroso, macilentoque. Nęuius: Corpore, pectoreque vndique obeso. Aliquādo tamen accipitur pro vberi, & crasso, [*Grasso,*] vt sit Obesus, quasi ob edendum factus. Virg. lib. 3. Geor. Breuis alius, obesaque terga.

OBESO, as, a. 1 [*Ingrassare,* חכריא hibri. Germ. Mesten, feist machen. *Cal. Engraisser. H. Hazer grueso,*]πιαίνω. impinguo. Col. li. 8. cap. 7. Oues fiant autem.

OBESITAS, atis, f. 3. [*Grassezza,* דשן deschen. G. Die feiste, vnd dicke. *Gal. Grasseur. H. Grossura,*]πιότης. pinguedo. Col. li. 6. c. 24. Ne eas sterileis reddat nimia corporis obesitas. Pli. lib. 8. c. 32. In magna obesitate. Suet. in Dom. Caluitio deformis, & obesitate ventris.

OBELISCVS, sci, m. 2. [*Aguglia.* German. Ein hoher, viereckechtiger stein, der vndē breit ist vnd sich je lēger je mehr ī die hoehe biss zu oberist in ein spitz verleurt. *Gal. vne aguille. Hi. Aguia, o cosa que tiene forma de aguia,*]ὀβελίσκος. dim. ab obelus, magis nomine, q̄re, nō enim est paruus obelus, sed saxum ingens, in figuram metę cuiusdam, sensim a proceritate in excelsum consurgens, paulatim gracilescens, specie quādrata, in verticem productus angustum, manu lęuigatus artificis. Visuntur etiam hodie Romæ aliquot obelisci. Pli. lib. 36. cap. 8.

OBELVS, li. p. c. m. 3. [*Spedone, schidone.* Ger. Ein bratspiss. *Ga. Vne broche. Hi. El asiador,*]ὀβελός. Latinè verū: à cuius similitudine virgula quædam, qua adulterina, aut etiam perperam scripta notamus, à Græc. ὀβελός, a nostris veru dicitur. Hier. ad Pau. Origenes editioni antiquę translationem Theodotionis admiscuit, asteriscо, & obelo opus omne distinguens. Sic dictus, quod tanquā veru superflua iugulat, & confodit.

OBEO, obis, obij, obitum, n. 4. [*Andare,* הלך halach. Ge. Daran gehn, begehn. *Ga. Aller. Hi. Andar, ir,*]ἐφοδεύειν. idem quod adire: nā ob, pro ad, qñque ponitur. Vnde obire mortem, [*Morire,*] est adire mortem. Plaut. in Aul. Vbi is obijt mortem. Obire morte, quoq. dicimus. Suet. in Aug. Morte obijt repētina. Similiter obire diē dicimus, pro mori, [*Morire.*] Ser. Sul. Ci. Nunciatum est mihi, Marcellum diem suum obijsse. Pro eodem dicimus, Obire, absolute. Iuu. Sat. 6. Magnus ciuis obit. Obire vadimonium, est ire ad vadimonium. i. ad diem vadimonij se ī iure sistere. Ci. pro Q. Vadimoniū mihi non obijt. Ibidem; Qua tibi hora vadimonium non sit obitū. Aliqñ diem obire, est ad statutum diem se sistere, & præsentē exhibere. Suet. in Cęs. Tamisius adijcit, Crassum diem cædi destinatum non obijsse. Aliquando exequi, [*Compire*] vt Obeo legationē, id est, exequor munus legationis. Obeo prouinciam, suscipio officium prouinciale. Cic. de lege Agra. Qui legationes liberas obeūt. Liu. lib. 1. ab vrb. Eum obiturum alia regis munia esse. Aliquando pro peragere, siue perficere, [*Fornire.*] Cic. ad Att. lib. 8. Id etsi erat deliberationis, tamen obire non potui. Quandoque dro circumdare. Vir. 8. Aen. Quem fulua leonis Pellis obit totum. Aliquando est circuire, [*Circondare,*] Vir. 6. Aen. Magnas obeuntia terras Tot maria intraui. Item obuiam se præbere. Ter. in Hec. Vt voluptati obitus sermo, aduentus tuus sēper fiet. Donatus obitus, occursus. Obiri, passiue. Ouid. 1. Fast. Hic vbi virginea campus obitur aqua.

OBEQVITO, as, n. 1. [*Caualcare intorno.* Ger. Bereiten, vmbreiten. *Gal. Chenaucher autour. Hisp. Conalgar en derredor,*] καθιππεύω. circumequito. Liu. lib. 2. Lacessere ad pugnam, obequitando castris.

OBERRO, as, n. 1. [*Errare intorno* טעה tahah. Ge. Vmbher schweiffē. *Ga. Errer entour, aller ca, & la. Hisp. Errar en derredor,*]περιπλανῶ. circumerro. Pl. li. 17. c. 19. In summa tellure oberrat. Oberrare eadem chorda dicuntur citharœdi, qui eodem, & nunquam variato cantu fastidium mouent auditoribus. Hor. in arte: Et citharœdus Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem. Persius Oberro, pro Circumuolo posuit, quum dixit, Diues arat Curibus quantum non miluus oberret.

OBEX, cis, [*Ostacolo.* Ge. Ein jede hjndernuss so man braucht, eī weg oder durchgang zu wehren, als da sind Rigel, Grendel, sperling, &c. *Gal. Empedesche, obstacle. Hi. El estoruio, o obstaculo,*]ἐμπόδιον. ab Obijcio: obiectio, obstaculū. Gentium facit obicis. Poetæ tamen, vt priorem, quæ natura breuis est, producant, scribunt obijcis, geminato. i. Fuit olim nomen dubij generis, hodie tantū masc. Vir. li. 10. fœm. gen. vsus est, Ecce maris magna claudit nos obijce pontus. Hinc pessulum fere in ostio, obicem appellamus, auctore Festo. Plau. in Mer. Tibi iste lætitiam pariet obex.

OBFIRMATE, [*Ostinatamente.* Ge. Steiff, widersp, eunigklich, vvidersetzlich. *Gal. Fermement, obstinement. Hisp. Confirmadamente,*] βεβαίως. aduerb. pertinaciter. Suet. in Tib. cap. 25.

OBFIRMO, as, are, a. 1. [*Affermare ostinatamente* חזק chizzak. G. Steiff auff seinē kopff oder meinūg bleibē, vnd sich nicht wollē weisen lassen, sich vvidersetzen. G. *Affermir ou tenir ferme. Hi. Confirmar,*]διαβεβαιοῦσθαι. obstinatè in re aliqua persisto. Ter. in Heaut. Ne tam obfirmes te, Chreme. Pla. in Mer. Animum obfirmo meū. Ter. ī Hec. Certum obfirmare est viā meā, quam decreui persequ. Vbi Donatus, Obfirmare viam, aduersus omnia obstinatè agere. Obfirmatus. Cic. ad Att. li. 1. Incredibile est, quāto mihi videatur illius voluntas obstinatior, & in iracundia obfirmatior.

OBGANNIO, n. 4. ἀντιάζω vide Gannio, & Oggannio.

OBHÆREO, es, [*Attaccarsi,* דבק dabak. Ger. Anhencken, behangen. *Gal. Tenir a ou contre quelque chose. Hisp. Allegarse*] προσκολλῶμαι. adhæreo. Suet. in Nero.

OBHERBESCO, scis, n. 3. [*Coprirse d'herbe*] herbis obducor; ex ob, & herbesco: herbescere verò, est herbā fieri. Cī Cat. Elicit herbescētem ex eo viriditatem. Festus. Obherbescere, herbam increscere.

†OBHORREO, es. Plin. lib. 37. cap. 8. Sanguinis punctis obhorret.]

OBIACEO,es,per.c.n.2.[*eiacere all'incontro*,G.Im wegligē,entgegē ligen.*Gal.Gesir,ou estre couche au tour,au contre.Hi.Estar cohado en derredor,ó contra algo,*]ἀντίκειμαι.contra iaceo,siue obsto.Col.lib. 2.c.4.Cespites conuellit,quibus obiacentibus impeditum aruū mi nus rectè potest iterari.Liu.lib.9.ab vrb.Septas, angustias deiectu arborum,saxorumque ingentium,obiacente mole inuenere.i.con traiacente.Stat.4.Theb.Quaque obiacet alto Isthmos.

OBIECTO,as,a.1.[*Gittar in occhio,rimprouerare,*חרף chereph.Germa, Fuetziehen,auffrupffen,fuerwerffen.*Gal.Ietter, au deuant, mettre deuant tes yeux.Hisp.Echar,ó contraponer delante los ojos,*] ὀνειδίζω. frequēter obijcio,oppono,exprobro.Ci.in Sall.Qui falsum crimē bonis obiectat.Hinc Obiectatio,[*Rinfacciamento.*] Exprobratio. Cæs.3.Bell.Ciu.Idque ita esse cum ex aliorum obiectationibus.In terdum pro expono.Vir.li.4.Et corpora bello obiectent.Item Ob iectaculum,pro obice,& claustro.Var.de re rust.c.17.

OBIECTVS,a,um,o.1.2.[*Opposto,*נתוקקבול nathū Kabol.G.Entgegē gesetzt.*Gal.Oppose,estette au deuant.Hisp.Contrapuesto*]ἀντικείμενος, oppositus Cic.pro Fonteio ; Propugnaculum hostibus obiectum. Obiectæ vallo munitiones,apud Liu.li.3.ab vrb. Interdū idē est quod oblatus.Cicer.2.de Fin.Obiecta specie voluptatis. Obiectus ad omnes casus periculorum.Cic. Torquato:Obiectum,exprobra tum.Cic pro Clu.Crimen obiectum non confiteri.

OBIECTVS,ctus,m.4.nomen[*Oppositione.*Ge.Ein furvvurff,entgegen vvurff.*Gal.Obiection,opposition.Hisp.contraposition*]προβολή.oppositio.Pli.lib.2.c.10.Obiectu terræ Lunam occultari. Vir.1.Æn.Insula portum efficit obiectu laterum ,

OBIICIO,cis,pen.corr.a.3.[*Opporre,mettere innanzi,*השילו hischlich hebi כתן קבול nathā Kabol.G.Fuervverffē,entgegē vverf fen.*Gal.Opposer,obiecter,mettre au deuant.Hisp.Contraponer*]παραβάλλω,προτίθημι. ante iaceo,porrigo, offero.Col.lib.7. Tenerrimā quamque frondem, aut pampinos vitibus obijci , id est,anteponi. Plau.in Cur.Flos veteris vini meis naribus obiectus.i.oblatus.Te ren.in Hea.Vt hanc lętitiam, nec opinanti prius obijcerem ei do mi,id est,offerrem. Aliquando opponere.Cicero pro Fon.Oppu gnaculum hostibus obiectum.Obijcere se periculis.Cic. Torqua to;Ad omnes casus periculorum obiecti sumus.Item pro Archia : Obijcere se in impetus hominum quotidianos. Idem pro Domo; Obieci meum caput pro vestris cæremonijs. Aliquando infero. Pl.Amph.Multa Thebano populo acerba obiecit funera.Aliquā do repente ostendo. Clau. Extemplo sese medijs obiecit in aruis. Obijcere alicui mentem,est in mentem inducere. Liu.li.5.Iratos deos Veienti populo illo die fuisse, quo sibi eam mentem obiecis sent.Obijcere moram,est retardare,[*Tardare.*]Plau.in Trin.Fores hæ sonitu suo mihi moram obijciunt . Quandoque pro exprobra re,[*Rinfacciare,*]Cic.6.Ver.Non tibi obijcio,quod hominem di gnissimum tuis moribus spoliasti . In hac significatione iungitur interdum duobus datiuis.Plin.lib.34.c.3.Camillo crimini obiecit Caruilius,quod ærata ostia haberet in domo. Interdum præter da tiuum, ablatiuo cum præpositione De.Brutus ad Ant.li.11.epi. Ci. Te miramur non potuisse continere iucundiam tuam,quin nobis de morte Cæsaris obijceres. Et cum In.Ci.pro Cluen. Doce,quid non modo in criminis,sed in maledicti loco sit obiectum.Obijce re,vt probrum. Cic.1. Tus.Cato obiecit , ut probrum Fuluio No bilioni,quod is poetas in prouinciam duxisset.

OBHORREO,es.Plin.lib.37.c.8.Sanguineis punctis obhorret.]

OBITER,p.c.[*Accidentalmente,a caso.* Ger.Im furgang,oben anhin, nebenhin.*Gal.En passant,ce temps passant.Hi.De camino,de passada, ó a proposito,*]ἐν τῷ παριέναι.aduerb.ex ob,& iter, & præter oppositum,quasi in itinere occurrens , quasi per iter, & in transitu.Plau. in Ptolo.libro 11.Vt obiter caueam istos Homeromastigas. Et lib. 18.cap. 10. Maior pars Italiæ vtitur rotis , quas aqua verset obiter. Iuuen.Satyr.3. Atque obiter leget,aut scribet,vel dormiet intus.

OBITVS,ita,tū,o.1.2.[*Morto,*part.ab Obeo,cuius retinet significatio ne.Vir.Morte obita quales fama est volitare figuras.Ci. pro Sest. Quos à maioribus nostris morte obita in rostris collocatos videtis.

OBITVS,us,m.4.nomen,[*Morte.Gal.Fin mort.Hisp.Muerte,*] τελευτή.modo mortem significat. Cicer.ad Att.Quum de obitu fra tris litteras accepissem.Modo stellarū occasum.Vir.li.1.Geor.Si gnorum obitus speculamur,& ortus. Modo aduentum.[*Venuta*] Turpilius:Quis est qui interrumpat sermonem meum obitu suo? Aliquando occursus.Vido Obeo.

OBIVRANS,& obinane,o.3.[*Vacuo,vuoto,*ריק rek.Ger.Gantz laer ,] κενός.inanis.Var.3.de re rust.c.4.Aunt, d esse obinane.

OBIRATVS,[*corrucciato*זעף zaheph.Ge.Erzuernt,]iratus.Liu.lib.1. ab vrb.Fortunæ obitæ.i.

OBIVRGATIO,f.3.ἐπιτίμησις.est post turpe factum reprehensio, au ctore Fest. Cicer.de Ami.Obiurgatio contumelia careat.

OBIVRGATOR,m.3.[*Riprensore,*מוכיח mochiach.Germanic.Ein be schelter,der einen mit rauchen worten vmb sein missethat strafft. *Gal.Repreneur.Hisp.Reprehendedor.*]ἐπιτιμητής.Ci.de lege Agr.At tendite quantas concessiones agrorum,huic natura obiurgator vno verbo facere conetur.

OBIVRGITO,a.1.freq.Pla.in Tri.Rogitas,te ne obiurgitem?

OBIVRGATORIVS,o.1.2.ἐπιτιμητικός.Ci.ad Att.li.13.Obiurgat.ęq.

OBIVRGO,as,1.[*Riprendere,*מוכיח mochiach.Germ.Ernstlich schel ten,straffen mit worten. *Gal. Riprendre,tancer.Hisp.Reprehender,*] ἐπιτιμάω.arguo,reprehendo,increpo.Ter.in And.Si illum obiur ges,vitæ qui auxilium tulit, quid facies illi,qui dederit damnum? Iungitur aliquando ablatiuo cum A. Plau.in Tri.Sed tu obiurgas me a peccatis,rapis deteriorem in viam.Interdum cum De.Cicer. ad Att.li.2.De Pompeij familiaritate me obiurgas.Aliquando ex probare,[*Rinfacciare.*]Quint.lib.9.c.4 Transfertur etiam ad alia. Cicer.ad Q.Frat.li.epist.3.Ea villa tanquam philosophia videtur esse,quę obiurget cæterarum villarum insaniam.

OBIVRO,ras,p.p.a.1.[*Astringer a sacramēto,*השבעתי hischbiah,]ὀμνύω,iureiurando astringo,inquit Festus, citius locum ex antiqua fabula,qui titulus erat Penthesilea, Formidabant obiurare.

OBLAEDO,is,[*Offēdere*ברע berah,נגע naghah,נגף naghaph.G.Ver letzen,]lędo.Pla.in Cas.Ne oblædas manum,hoc est,ne obleseris.

OBLANGVEO,es,n.2.[*Esser langueido,*נלה chalah,נחלה nachalah.G. Erligen,laff vnd mued werden.*Gal. Languir,estre langussant. Hi. Enflaquescerse,*]κατατονοῦμαι,langueo.Cic. Tiron,Litterulæ meæ siue nostræ,tui desiderio oblanguerunt.

OBLATRO,oblatras,n.1.[*Abbaiare all'incontro.*Germ. widerbellen, wider bellffen.*Gal.Abaier contre,crier apres.Hisp.Ladrar y malde zir en contrario,*]προσυλακτέω.circum , aut contra latrare,propè canum , quāquam etiam per translationem pro obloqui accipiatur.Sil.lib.8.Intima dum vulgi fouet,oblatratque senatum. Ob latrator,oris,[*Abbaiatore*]& Oblatratrix,cis.Pla.Mil.

OBLATVS,a,um,o.1.2.Cicer.Att.Gaudeo mihi causam oblatam.

OBLECTAMEN,nis,[*Diletto*]oblectamentum.Stat.4.Sil.

OBLECTAMENTVM,ti,[*Diletto.*]Delectatio.Cice.de Sen.

OBLECTATIO,onis,f.3.[*Dilettatione,*שעשועא schahaschuhim.Ge. Beluestigung.*Gal.Resiouissance,recreatione.Hisp.Obra de deleytar, deleyte,*]τέρψις.delectatio.Cice.4.Acad.

OBLECTO,as,1.1.[*Dilettare,*שעשע schihaschah.Ge.Beluestigē,erge tzen.*Gal Recreer,resiouir.Hisp. Alegrar ó deleytar á otro,*] ψυχαγωγέω.Ter.in Phor.Hi. bes,q̄ tuam senectutem oblectēt. Oblectare se.Tere.Hec.Vbi te obiectasti tamdiu. Et cum prępositione cum. Cic.ad Qu.F.Oblecta te cum Ci.nostro. Ter. Ad tu cū illa te intus oblecta interim.Habet & ablatiuum post accusatiuū sine præpo sitione.Ci.de Sen.Nū horū senectus miserabilis fuit,qui se agrico latione oblectabant? Ter.in Eun:Me speres,me te oblectes.Oble ctare otium temporis,est tempus otiolum iucundè traducere.Pli. epi.79.Inter cenam oblectamus otiū temporis,iocamur,ludimus.

OBLECTOR,p.1.Cic.Cal.li.2.In communibus miseriis hac tamen ob lectabar specula.

OBLIDO,dis,p.p.a.3.[*Soffocare,*חרץ herah,חנק chinnek.Ger. Ver letzen,erstickē.*Gal. Soffoquer.Hi. Ahogar,*]ἀποπνίγω.ex ob & la do.suffoco,necto.Col.li.7.c.3.Ne angustiæ fetus oblidant. Tacit. 5.Oblisos faucibus.

OBLIGATIO,onis,f.3.[*Obligatione,*אסר esar.G. Verbindūg.*Ga.Obli gation.Hi.Obra da obligar*]διαπλοκή.Ci ad Brutum.Est grauior,& difficilior animi,& sententiæ,pro alterio,quàm pecuniæ,obligatio.

OBLIGANS,o.3.& Obligatus. Sen.de ben.li.1.c.4.Aliquid eorū doce per q̄ obligantium,obligatorumq. animi certent.Dapē obligatam redde Ioui.i.promissam.Hor.2.Car.Ode 7.Differunt tñ secūdum Asconium obligatus,& districtus,quod obligatus etiam nodis vin culorum dici potest : Districtus manu tantum,& sine vinculis.

OBLIGO,as,p.c.a.1.obstringo,deuincio,astringo,religo,comprehen do,[*Legare intorno,obligare,*אסר asar,צרר tsarar.*Ga.Lier autour de auec,enuoloper.Hi.Atar en derredor,*]περιδέω,circumligo.Cur. No obligato quidem vulnere , haud segnius destinata exequitur. Per trāslationē,est deuincire beneficijs.ἀναπλέκεσθαι.Ci.Tre.Dolabellā ante tantummodo diligebam,obligatus nihil eram. Idem ad Qu. Fr.l.3.Scaurum beneficio defensionis valdè obligaui.Obligare se furti,est furtum committere. Gell.lib.7.c.15. Quod cui seruandū datum est,ꝙ ad aliam rem,atq. accepit, vsus est,furti se obligauit.

OBLIGVRIO,guris,p.p.a.4.[*Traguggiare.*]German. Verschlemmen, vnnutzlich vetthun vnd verfuffen.*Ga.Consommer,& depen dre tout par friandise.Hisp.Gastar en golosinas,*]λυχνίω,suauitatem in edulijs confouendis capio ; vnde etiam pro patrimonium pro fundere sumitur.Cic.in Cati.2.Patrimonio profuderunt,fortunas suas obligurierunt .

OBLIMO,as,p. p.a.1.[*Infangare,imbrattare.*Ger.Mit leimechtigen Koth vnd schleim vberziehen.*G. Emplir,ou couurir de boue,fange, & ordure.H. Enfuziar con cieno,*]περιπλάττω.ex ob,& limus,limo obduco,limo repleo.Cic.lib.2.de Nat. Deor.Nilus,Aegyptum ir rigat,mollitosq.& oblimatos agros ad ferendum relinquit.Vir.li. 3.Geor Sulcos oblimet inertes. Translatè. Clau.l.3.pro obcæcare, vel inquinare posuit ,[*Macchiare,*] Luxus , & humanas oblimat copia mentes. Est & Oblimo.ἀστροχέω.a Limo, mas,quo Hor.li. 1.Ser.Sat.3.vsus est,pro consumere,[*Consumare.*]Rem(inquit,pa tris oblimare malum est .

OBLINIO,is,a.4.[*Distendere intorno sottilmente,*טח tach.G.Bestrei chen.*Gal.Oindre,& frotter autour.Hisp.Vntar,y fregar encerco,*]cir-

cum-

cumlinio. Col. libr. 5. cap. 9. Oportebit imas partes misto fimo cum cinere oblinire.

OBLINO, is, p. c, a. 3. [*Imbrattare intorno*, מרח tach. Germ. Bestreichen Vmsalben. *Gal. Souillar autour. Hisp. Enſuciar en cereo*,] περιχρίω. circumlino. Var. 3. de re ruſt. cap. 8. Cum ſe obleuerint viſco. Sall. in Iug. Gladium ſanguine oblitum oſtentans.

OBLIQVE. Cato c. 41. Vitis vtriuſq. latus alterum præradito obliquè, Cic. de Fin. Atomi qui rectè, qui obliquè ferantur.

OBLIQVITAS, f. 3. παρυπάδυσις. Plin. lib. 3. c. 35.

OBLIQVO, as, a. 1. [*Torcere*, עבל hikkel, עקש hikkaſch. G. Krümen, Krumb machē. *Gal. Faire aller de trauers, & de coſté, deſtourner. Hi, Entortar, o torcer*,] κυρτόω. curuum facio. Plin. lib. 6. ca. 13. Lunatis obliquatur cornibus.

OBLIQVVS, a, ū, adiect. o. 1. 2. [*Torto*. עקלקל hakallathō, עקלקל ha kalkal, עקש hikkeſch. German. Schlim, ſchael, Krumb. *Gal. Oblique, qui vade trauers, & de coſté. Hiſp. Tuerto ó altraues*,] παρυπόδυτος. non rectus. Ouid. 2. Met. Illa deam obliquo fugientem lumine cernens. Plin. lib. 9. c. 29. de cancris loquens, Natant obliqui in caput.

OBLITERO, as, a. 1. [*Dipennare, cancellare*. מחה machah פרח pach. G. Dutchthun, auſtilgē, In vergeſſ bringen. *G. Effacer, abolir. H. Raer, borrar, cancelar*,] περιγράφω. aboleo, deleo. Cic. ad Senatum poſt reditum, Publici in me beneficij memoria priuatam offenſionem obliterauit. Catul. Arg. Hæc vigeant mandata, nec vlla obliteret ætas. Liu. li. 6. Bel. Pun. A duerſæ pugnæ in Hiſpania nullius in animo, q̄ meo minus obliterari poſſunt. Fit autem Oblitero, vt quidam putant, a Litus, quod ibi notata a fluctibus æquari, & tolli ſoleant. Alij, a verbo obliuiſcor deduci malunt, cuius ſupinum eſt oblitū, quod nihil aliud ſit obliterare, quàm æternæ obliuioni tradere: alij ab oblinendo. i. delendo: alij a litteris, vt ſit obliterare, quaſi ē litterarum monumentis eradere.

OBLITESCO, is, n. 3. [*Naſconderſi*, נסתר niſthar. Germ. Verligen. *Ga. Eſtre cachè, & muſſé. Hiſp. Eſconderſe*,] ab Obliteo, inuſitato verbo. λανθάνω. abſcondor. Varr. de re ruſt. ca. 51. Ne æſtu rimoſa in rimis grana obliteſcant. Cic. de Vniu. Obliteſcant, rurſuſq. emerſerint.

OBLITVS, a, um, p. p. o. 1. 2. [*Dimenticato ſcordato*, שכר ſchecheah, vel ſchacheach.] ἐπιλελησμένος. participium ab obliuiſcor. Ouid. 1. de Pon. Oblitus moris patrii. Vir. 5. Æn. Oblitos decoriſque ſui.

OBLITVS, a, um, p. c. o. 1. 2. [*Imbrattato a torno*, נמרח natoach. Ger. Beſtrichen, beſudlet] περιπεχυσμένος. ab Oblino, quaſi circūlitus, & circumquaque fœdatus. Plin. Oblitus & muſto feriat pede ruſticus vuas. Oblitus ſtultitia, atque inhumanitate, dixit Cic. 5. Ver. ad Papyrium epiſt. li. 9. Facetiæ oblitę Latio. i. aſperſæ. Idem 7. Ver.

OBLIVIOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Scordeuole*, שכר ſchacheach. Ger. Vergeſslich. *Gal. oublieux inconſtant, oubliant. Hiſp. oluidadizo*,] ἐπιλησμων. Cice. 1. de Inuen. Memor, an obliuioſus. Idem de Sen. Stultos ſenes obliuioſos, diſſolutos.

OBLIVISCOR, d. 3. *Dimēticarſi, ſcordarſi* שכר ſchachach, נשה naſcha ch. Ger. Vergeſſen. *Gal. Oublier. Hiſp. Oluidarſe*,] ἐπιλανθάνομαι. memoriam amitto. Verbum deponens, quamuis aliquando paſſiuè ſumatur, Virgil. 6. Eclog. Nunc oblita mihi tot carmina, pro a me. Conſtruitur cum accuſatiuo. Vir. 2. Aen. Amiſſos hinc iam obliuiſcere Graios. Sæpius cum genitiuo. Cic. 2. Ver. Quę te obliuiſci laudis domeſticæ non ſinant.

OBLIVIO, onis, f. 3. [*Obliuione, dimenticanza*, נשיה neſchiiah. Ge. Vergeſſenheit, oder vergeſsligkeit G. *Oubli, oubliance. H. Oluidanza*.] λήθη, memoriæ defectus. Venuſtè dicimus. Huius rei capit me obliuio, hanc rē obliuione contero, obliuioni do, obliuione deleo, obliuione obruo, res hæc in obliuione diu iacuit, hanc rem nulla obſcurabit obliuio, huius rei obliuio mihi ſubrepit, hæc res venit in obliuionem, hanc rem ab obliuione uindicabo: quibus exemplis & Cic. abundat, & alij.

OBLIVIVM, uij, n. 2. [*Oblio, obliuione*] obliuio, in nu. ſing. non vtimur Vir. 6. Æn. Longa obliuia ponunt. Obliuia noſtri. Ouid. 2. Triſt.

OBLOCO, as, p. c. a. 1. [*Affittare*. German. Verdingen,] μισθαρνέω. idem quod locare. Iuſtinus; Cum operam oblocare ad puteos exhauriēdos ſolitus eſſet.

OBLONGVS, a, um, o. 1. 2. [*Longo*, ארך arnech, ארך erech. Ger. Vaſt lang lecht] μακρός. longus, niſi quid addat præpoſitio. Pli. lib. 37. c. 12. Figura oblonga probatur. Idem li. 10. c. 52. Quæ oblonga ſunt ouа, grationis ſaporis putat. Horatius Flaccus.

OBLOQVOR, d. 3. [*Interrōpere il parlar d'alcuno*, נגר nidhbar, נרגן nirghan. Ge. widerſprechen, einreden, einem in die red fallē. *Gal. Parler contre, meſdire, parler mal. Hiſ. hablar en contraria, eſtoruar al que habla*,] παρενοχλέω. obturbo, ſermonem alicuius interpello. Cicero Qu. Fr. li. 2. Vt me & appelles, & interpelles, & colloquare, & obloquare velim. Idē pro Clu. Vocat me tacita veſtra expectatio, quæ mihi obloqui videtur. Vir. pro accinere poſuit, l. 6. Aeneid. Threicijus lenga cum veſte ſacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum. Interdum detraho, maledico. [*Maledire*,] Liu. lib. 1. ab Vrbe: Qui ferociſſimè obloquuti erant ſingulos manu coripuit. Inde Obloquutores, [*Maldicenti*,] maledici, detractores. Plan. in Mil. Obloquutor non ſum alteri.

OBLVCTOR, aris, d. 1. [*Sforzar all'incontro*. נאבק nebak נפתל niphtal. German. widerſtehen, widerfechten, ringen,] ἀντιπαλαίω. cōtra aliquid nitor. Col. lib. 7. In proſcindendo obuię radici obluctatus, conuellit armos.

OBLVDO, is, p. p. a. 3. [*Giuocare, ſcherzare*, צחק tſichek. Germanic. Mit einander ſchimpfflpiel treiben,] παίζω ludo. Plau. in Truc. Obludunt, quo cuſtodem oblectent per ioculum, & ludum.

OBMANENS, pro diu manens, vt permanens. Feſt.

OBMOLIOR, tis, d. 4. περιβάλλω. molē obijcio Liu 7. bell. Maced. Omnes ad munienda, & obmoliēda, quæ ruinis ſtrata erant, concurrerunt, id eſt, obſtruenda oppoſitis molib. Cur. lib. 9. Arborum truncos, & ſaxa obmoliuntur.

OBMONEO, a. 2. παρεύω. pro admonere, antiqui dicebant. Feſt.

OBMVRMVRO, neutrum, 1. παρευφημέω. contra murmuro. Oui. ep. 17.

OBMVTESCO, is, n. 3. [*Ammutirſi*. אלם neelam. Germ. Erſtummen. *Ga. Se taire comme vn muet. Hiſ. Emmudeſcerſe*,] καφώνωμαι. quaſi mutus fio. Vir. 2. Aen. Preſſoque obmutuit ore. Cicero. 3. de Clar. Ora. Hoc ſtudium noſtrum conticuit ſubito, & obmutuit. Aliquando pro non eſſe in vſu, [*Non uſarſi*.] Pl. lib. 33, c. 14. Lydum Sardibus emebatur, quod nunc obmutuit.

OBNATO, as, pen. cor. [*Nuotare all'incontro*,] ἀντινήχομαι. contranato Ouid. In æquore fuluis Obnatat vmbra feris.

OBNECTO, is, a. 3. obligo, verbum in nuptiis frequens. Feſt.

OBNIGER, o. 1. 2. [*Nero molto*. German. Schwartzlecht, oder hefftig ſchwartz, ſniger, vel vt quidam volunt, admodum niger. Pli. lib. 8. c. 23. Radicibus multis, & obnigris.

OBNITOR, eris, p. p. d. 3. [*Sforzarſi all'incontro*, נפתל niphtal. Germa. Entgegen tringen oder ſtreben, wider halten, vvidерſtehen. *Gal. Reſiſter de tout ſon pouuoir. Hiſ. Eſtribar en contrario*,] ἀντιβιάζεσθαι. contra nitor. Virg. 3. Geor. Verſaque in obnixos vrgentur cornua. Cicer. pro Mil. non vſitatis rebus obnitendum eſt Miloni.

OBNIXE, aduer. [*Con ogni forza*. Ger. Hefftiglich, trungenlich, mit allen krefften,] διατρεφομένως. cū conatu, totis viribus. Terent. in And. Pedibus manibuſque obnixè omnia facturum.

OBNOXIE, [*Timidamente*. Ger. Vndervvurfflichen, forchtſamlich] ſeruiliter, trepidè, quaſi obligato animo, vt apud Liu. li. 3. ab vrb. Cum, inquit, obnoxiè diceret ſententiam.

OBNOXIVS, a, ū, o. 1. 2. [*Reo, colpeuole, obligato* מריב mechuiiah, אשם aſchem *Gal. Coulpable. H. Obligado, ſubiecto, reo, digno de punicion*,] ἔνοχος. ex ob, & noxius. Noxius autem a noxia, aut noxa, deriuatur, quæ a nocendo originem trahunt. Apud antiquos noxia, vt Feſtus ait, pro damno capiebatur, apud poetas pro culpa; noxa verò pro peccato, aut peccati pœna: quę omnia complectitur noxius, nam qui noxius eſt, damnum ſibi plerumque, & alijs, culpam verò ſibi infert, poſtremoque peccati pœnam. Vnde obnoxius. i. noxia, ſiue noxa circū datus: vel quaſi ob noxiā, ſiue noxā notatus, & pœnæ addictus. Propriè enim obnoxius dicitur (vt inquit Feſt.) q pœnæ obligatus eſt ob delictum, vt puta, ſi quis morbis obnoxius, ob nimiam cibi intemperantiam: aut ſi mulier, ob ſtupri cum aliquo viro conſuetudinem, illi obnoxia ſit. Accipitur tamen etiā generalius, vt obnoxius dicatur, qui quouis modo eſt obligatus, ſeu ſubiectus. Ter. i Hec. Vxori obnoxius ſum. i. vxori, propter eius in me beneficia, obligatus ſum. Obnoxium etiam aliquādo dī noxa, id eſt, damno expoſitum. Plin. de viris Illuſt. Iila virgines, pueroſque eligit, quorum ætatem iniuriæ obnoxiā ſciebat. M. Brut. Att. Viuat Hercule Cicer. qui poteſt ſupplex, & obnoxius. Sic etiā dicimus arbores, vel regiones ventis, vel tempeſtatibus eſſe obnoxias, id eſt, expoſitas, & ſubiectas: [*Soggetto, ſottoposto*.] Col. l. 4. c. 15. Terra vehementibus procellis obnoxia. Quandoq. accipitur pro obediente, & morigero. Sall. in Catil. Maria monteſq. polliceri cœpit, & minari interdum ferro, niſi ſibi obnoxia foret, id eſt, morem gereret. Interdum ponitur pro noxio. Ennius; Ea libertas eſt, qui pectus purum, & firmum geſtitat, aliæ res obnoxiæ nocte in obſcura latent. Plin. in præfa. lib. 9. Obnoxij profectò animi, atque infelicis ingenij eſt, deprendi in furto malle, quàm mutuum agnoſcere. Obnoxia corpora dicuntur a Plin. lib. 31. c. 6. quæ ſunt valetudinaria.

OBNVBILO, as, are, a. 1. [*Annebbiare*. העיב hehib השחין beſcheſchich. German. Duncкel vnnd trueb machen, als mit einē gevvelcк verdunckeln. *Gal. Obſcurcir. Hiſ. Anublar, eſcuroſcher*,] ἀμαυρόζεσθαι. eſt caligine quadam, & nubilo obtenebrare. Cell. libr. 1. cap. 2. Vultus ſerenitatem Stoici hominis, numquam vlla poſſe ægritudine obnubilari.

OBNVBILVS, a, um, o. 1. 2. [*Oſcuro*, אפל aphel. Germ. Finſter, duncкel] vt Obnubila loca, dicuntur obſcura, apud Cicer. 1. Tuſc.

OBNVBO, is, p. p. a. 3. *Coprire*. הפר chaphah הסה chaſah. Ger. Bedecken, verdecken, verhuellen. G. *Couurir. Hiſ. Cubrir*,] περικαλύπτω. tego. Stat. 6. Theb. Obnubitq. comas. Feſtus, obnubit caput. i. operit. Vnde & Nuptiæ dictæ a capitis opertione. Hæc Feſt. Cice. pro Rab. Caput obnubito. Virg. 11. Æn. Comas obnubit amictu.

OBNVNCIATIO, f. 3. vt Obnunciationes interpoſitę. Cicero. ad Att.

OBNVNCIO, as, a. 1. [*Nonciare qualche male*. German. Boeſe bottſchafft verkuenden. *Ga. Annoncer mauuaiſe nouuelle, denoncer le mal a uenir. H. Denunciar en contrario, o mal*,] καταγγέλλω. mali aliquid nūcio. Ter. in Adel. Primus ſentio mala noſtra, primus obnuncio. Augures

gures item obnunciare dicebantur, qui vbi de cœlo seruassent, nũciabant se mali aliquid ominis vidisse, ne quid eo die cum populo agi posset. Erat autem id potissimum remedium contra pernicio-sas leges. Cic. pro Sest. Cum obnunciaret, quod senserat.

OBOLEO, es, n. 2. [*Rendere cattiuo odore, puꝛꝛare.* Germa. Vbel schmecken, stincken. *Gal. Rendre mauuais se odeur, sentir de loing.* Hi. *Heder etbar de si mal olor*] ὄζειν, malè oleo. Pl. in Most. Oboluisti alliũ. Accipitur etiam pro subolere. Plaut. in Man. Oboluit marsupium huic istud. Vide in oleo.

OBOLVS, li, m. 2. ὀβολός. genus ponderis conficiens sextam partẽ drachmæ Atticę, id est, æreola sex, singula autem æreola septem continent minutias. Suidas. Fuit præterea obolus minimum numisma apud Athenienses, quod sexies sumptũ explebat drachmam Atticam: ad Gallicę autem monetę estimationem redactum, valet decimam ad Gallicę autem monetę estimationem redactum, valet decimam ad Gallicę autem monetę estimationem redactum, valet decimam

CALCULUS, in Surgery, a concretion formed in the kidneys, bladder, or other parts of the body, by the coagulation of the juices, and consisting of a stony matter. See Medicine.

CALCULUS, in Mathematics, a method of computing, or reasoning, by means of certain species or characters, adapted to the nature of the subject. Thus, we have the calculus of algebra, of fluxions, of differences, of the integral, of the exponential, of the logarithmic, of the sines, of the elliptic, of the variations, of the probabilities, of the differential, of the finite, of the infinite, of the imaginary, of the rational, of the irrational, of the sexagesimal, of the decimal, of the duodecimal, of the binary, of the ternary, of the quaternary, of the quinary, of the septenary, of the nonary, of the vigesimal, of the centesimal, of the sexages

gis,quam verbis refutata. Idem pro Cœlio; Charte,quæ illam pri scam seueritatem obtinebant,obsoluerunt, ideſt, inueterauerunt. Et hęc præterita ab obsolesco non ab absoleo sunt. Niteré, & obsolescere sunt contraria. Cicer. de leg. Agr. solum in rep. vectigal quod in pace niteat,in bello nō obsolescat,ideſt,sordidetur,[*Macchiarſi.*] Similiter Obsoletus. Cic. pro Quintio; Audacem,cupidū, perfidiosum,vulgaria,& obsoleta sunt,ideſt,inueterata,& quæ ab vsu recesserunt.

OBSOLETE,obsoletius, obsoletissimè. Ci. 4. Ver. Obsoletius vestitum.

OBSOLETVS,o. 1. 2. pro sordido, *ῥυπαρός*. Liu. li. 3. Filiam secum obsoleta veste in forum deducit. Cic. in Ruf. Vestitu obsoletiore, corpore iculto,& horrido. Col. 3. Est obsoletior, & nigro colori ppior.

OBSONO,as,a. 1. Cic. in Tusc. Obsonare ambulando famem.

OBSORBEO,bes,a. 2. obsorpsi, vel obsorbui, obsorptū. *ῥυφέω*. Sorbeo, Plau. Cure.

OBSORDEO,n. 2. *ῥυπαίνομαι*. sordidus fio, aut obsolesco, inquit Non. Cæcil. Obsorduit hæc in me ærumna miseriæ.

OBSTACVLVM,li,n. 2. [*Ostaculo.* Germa. Ein widerſtand, hinderniss] *ἐμπόδισμα*. impedimentum. Pla. in Pseu.

† OBSTETRICO,as,p.p. [*Far l'vfficio d'alleuatrice.* Ger. Einer hebammen ambt thun.] *μαιεύομαι*. parturientem adiuuo, siue obstetricis officium ago. Pro eodem dicimus etiam Obstetricor, depon.]

OBSTETRIX, cis, f. 3. [*La comare, che aiuta la partoriente, leuatrice,* מְיַלֶּדֶת meialledneth. German. Ein hebamm. *Gal. Vne ſage femme, qui aide aux femmes, qui veulent enfanter. Hiſpan. La partera,*] *μαιευτρια*. quæ parturientium curam habet ab obstando dicta, eo quod obstat dolori, vel certè seruit fœtui, ne laxatis vteri genitalibus cl austris in terram defluat. Ter. in And. Obstetricem accerso. Quæ opem tulerit parienti, Obstetrix dicitur, ait Donatus; vnde & pa turientes, Fer opem clamant.

OBSTIN IATE, *ἀνεύθυτος*. firmiter. Ter. in And. Ita ne obstinate operā dat, v t me a Glycerio miserum abstrahat? Vbi Donatus Obstinate facere aliquid, est in alterius malum cum conatu facere perseuerā ter, & in alterius perniciem nimis niti.

OBSTIN IATIO, f. 3. firmitas animi. *τὸ ἀνεύθυτον*. Ci. de Prou. Conſ. Quę ego i ngrato animo, sed obstinatione quadam sententię repudiaui.

OBSTI NO,as,p.c.a. 1. [*Oſtinarſi, eſſer pertinace,* הָרַק chizzak. Ge. Sich gent zlich widersetzen, behartlich eigensinnig sein, sich steiff zuwid ersetzen. *Gal. S'obſtiner, s'opiniaſtrer. Hiſ. Confirmarſe en mal.*] *διαβεβαιόω*. affirmo. Liu. lib. 2. Id certum, atque obstinatum est, ne quę ego obtundam. Obstinatus, *ἀνεύθυτος*. perseuerans vt tenere possit, inquit Festus, vt Obstinata voluntas, obstinata pudicitia, apud Liu. lib. 1. ab Vrb. de Lucretia. Cum vicisset obstinatam pudicitiam. Idem libro 3. Aduersus quæ obstinato animo Appius in Tribunal ascendit.

OBSTIPI,p.c.m. 2. *κινηκυφότες*. dicuntur, quibus colla rigent, & in humerum capita sunt inclinata. Hor. 2. Serm. Sat. 5. Stes capite obstipo. Col. li. 7. ca. 10. Febricitantium signa sunt, cum obstipæ sues transuersa capita ferunt. Pli. obliquum caput dicit; Index, inquit, suis inualidæ, caput est obliquum in incessu.

OBSTIPO,pas,pare,a. 1. *κεφαλλαίαν*. obijcere, ait Festus; alij interpretantur condensare, obstruere. Pla. in Cist. Obstipat Aquilam Obstipare verticem, dixit Plau. in Merc. pro contorquere.

OBSTO,stas,stiti,stitum,n. 1. [*Impedire,* הִתְיַצֵּב hithiaſtiſeb. Ger. Dar vor sein, im weg stehen, engegen stehen. *Gal. Reſiſter, empeſcher. Hiſp. Eſtoruar dicontrariar,*] *ἀνθίσταμαι*. cōtra sto, impedio. Cur Obstant oppido gēnuni colles. Oui. 4. Fast. Obstitit in media candida turba via. Videtur habuisse supinum obstatum: vnde participium obstaturus. Quin. lib. 2. c. 12. Video quosdam obstaturos mihi. Obstatur, impersonale. Cic. 13. Phil.

OBSTRAGVLVM,li,n. 2. [*Coperta,* מִכְסֶה chisui. Germa. Ein decke oder vberliz] *ἐπίβλημα, σκέπασμα*. operimentum. Pli. lib. 9. c. 35. Crepidatum obstragulis margaritas addunt.

OBSTREPO,pis,pere,a. 2. [*Interrompere, far ſtrepito incontro a qualcuno.* Ger. Vber iemands ein wesen machen mit rauschen, rumplen, widerstreben *Gal. Faire bruit pour empeſcher quelqu'vn. Hiſ. Aller eſtruendo contra algo.*] *παρενοχλέω*. contra aliquem strepitum facere. Liu. lib. 1. ab Vrb. Certatim alter alteri obstrepere. Laudi alicuius obstrepere. Sen. Herc. fur. Litteris obstrepere alicui. Ci. Metell. li. 5. Quæ res fecit vt tibi litteris obstrepere non auderem. Clamore obstrepi, passim è Ci. pro Marcel. Eiusmodi res etiam dum audiūtur, aut dum leguntur, obstrepi clamore militum videntur. Obstrepitur, impersonale. Liu. li. 3. ab Vrb. Decemuiro obstrepitur.

OBSTRIGILLO, as, p.p.a. 1. [*Impedire.* G. widerstehen, widerfechten, dar wider sein] *ἀντενίσσω*. obsto. Varr. lib. 4. de vita pop. Rom. Curio dicebat, se obstrigillaturam, ne triumphus ei decerneretur,

OBSTRINGO,gis,a. 3. [*Aſtringere, obligare,* אָסַר asar, עָרַד tsarar. Ge. Verstricken, zusammen stricken.] *ξυρτάω*. deuincio, & obligo, quasi circū stringo. Pla. in Aul. Laqueo collum qñ obstrinxero. Idē in Amphitryonē; Collo hīc obstricto triahā. Col. l. 5. Alij viminib. obstringunt. Obstringere fibi aliquem munere, beneficio. Ci. Ser. l. 3. Quibuscumq; officijs Atticum obstrinxeris, eisdē existima, me tibi obligatū fore. Legib. obstringi. Ci. 2. de Inuen. Religione ob-

stringere. Ci. 1. Phil. Obstringere se scelera, ideſt, cōmittere scelus.

OBSTRVCTIO, f. 3. *ἀποφραξίς*. Cic. pro Sest. Obstructio non diuturna.

OBSTRVDO,dis,si,sū,p.p.a. 3. [*Serrare, coprire*] *ἀποκρύπτω*. ex ob, & truido, interposita s, occludo, seu occulto. Pla. Stic. Si obstrusero aliqd strenuè. Pli. in Pan. Bono otio, aut situ obstrusos, & quasi sepultus. Terra obstrusa. Ouid. epi. 7. Recessus obstrusi. Claud. 7. Pan.

OBSTRVO,is,a. 3. obsepio, obturo, oppilo, [*Chiudere,* סָרַא saram, סָכַר sachar. Ge. Vermachen, verstopffen, verbawen,] *ἀποκρύπτω*. occludo, & quasi strue quadam alicui loco imposita obsisto. Ci. de Sen. Qui iter Pęnis vel corporib. sris obstruere voluerunt. Obstruere luminib. vicini, est aliquid struere, quo lumen domui eius eripiatur. Cicer. pro domo sua; Luminib. eius obstructurum minabatur. Per metaphoram quis dicitur alterius luminib. obstruere, qui nominis eius claritatem obscurat. Idem ad Brut. Catonis luminib. obstruxit hæc posteriorum quasi exaggerata altius oratio. Obstruere vndas molibus. Luc. lib. 2. Obstruere aure alicui, est inexorabilem reddere. Vir. 4. Aen. Fata obstant, placidasq; viri Deus obstruit aures. Fauces obstruere. Luc. li. 5. Fauceſque obstruxit Apollo.

OBSTVPEFACIO,a. 3. [*Stupefare.* שׁוֹמֵם schomem. German. Erstumpt machen, verschraecken.] *ἐκπλήττω*. animo consterno, & stupidos sensus reddo. Tere. in Phor. Timidum obstupefecit pudor. Stupefio, fis. Cic. pro Deiot. Homines admiratione stupefacti.

OBSTVPEO,es,p.c,n. 2. & obstupefeco, is, [*Stupirſi,* שָׁמַן schamā נִרְתַּם nahah. G. Verstummen,] *ἐκπλήττομαι*. stupeo, attonitus fio, & stupore percutior. Aliquando insensibilis fio. *ἀναισθητῶ ἀγνοίᾳ*. Ter. in Adelph. Aius timore obstupuit. Vir. 4. 4 n. Obstupuit visu Aeneas. Ci. ad Att. l. 5. Ob hæc beneficia, quibus illi obstupefecūt, nullos hio nores mihi decerni sino. Idem pro Marcel. Obstupefcent posteri.

OBSTVPIDVS,o. 1. 2. adiect. *ἐκπλακτός*. Gel. li. 5. c. 1. Consuluisse quasi attonitos & obstupidos.

OBSVM,obes,obfui, [*Nuocere.* עָמַד חָגַאי hamand hephanim חָרַע herah. G. Schaden, oder schaeden sein.] *βλάπτω*. noceo, quasi cōtra sū. Ci. 1. de Or. Fuit mirificus in Crasso pudor, qui tñ nō modo non obesset eius orationi, sed probitatis commendatione prodesset.

OBSVRDESCO,is,n. 3. [*Aſſordare, diuenir ſordo,* חֵרְחִישׁ hecherisch. Ge. Erdummen, dūm oder gehoerlos werden] *ἐκωφοῦμαι*. surdus fio. Cic. in Sōno Scipionis: Hoc sonitu completæ aures obsurduerunt.

ORTEGO,is,ere,a. 3. [*Coprire,* צָפַר tsippah, רָפַר chaphah. Ger. Vber decken, zudecken,] *περιπαλύπτω*. operire. Ci. in Vatin. Adolescentiæ turpitudo obscuritate, & sordibus obtegitur. Vir. 2. Aen. Quāquam secreta parentis Anchisæ domus, arboribusq; obtecta recessit. Obtegere se corpore alicuius, & se tueri. Ci. pro Sest. Seque seruorum, & libertorum corporibus obtexit.

OBTEMPERATIO, f. 3. [*Vbidenza* מִשְׁמֶרֶת mischmah. G. Gehorsāmkeit] *πειθαρχία*. Cic. de leg. Iustitia est obtemperatio scriptis legib. &c.

OBTEMPERO,ras,n. 1. [*Compiacere, vbidire,* שָׁמַע schumah. G. Gehorchen oder gehorsam sein.] *πρὸς χάριν*. morem gero. Cic. Mihi semper obtemperauit, tanquam filius patri. Item consulo. Ter. Mitius aut famæ aut rei obtemperans.

OBTENDO,is,a. 3. [*Diſtendere, opporre.* סָכַן sach, נָטָה natah. G. Fuerspānē] *προβάλλομαι*. ante aliquid tendo, oppono, vt Obtendere velum ante lectum. i. distendere, vel extendere. Plin. lib. 5. ca. 2. Huic par, interiacente valle mons aduersus Antilibanus obtēditur, hoc est, oppositus est. Aliquando obtendo idem est, quod excusationem aliquam prætexo. [*Scuſare*] Plin. ep. 159. Nec puduit rationem turpitudini obtendere. C. Qu. Fr.

OBTENTVS,tus,m. 4. nomen. *πρόβλημα*. pro prætextu. Gel. lib. 10. c. 12. Pro extensione, Virg. li. 11. Aen. Extructoſque toros obtentu frondis inumbrant. Obtentus, participium. Vir. 1. Geor. Et obtenta dent sanctur nocte tenebræ, ideſt, obducta, ait Seruius.

OBTENTO,as,a. 1 *πάλω*. frequentatiuum ab obtineo, es. Cic. ad Att. lib. 9. Me spes quædam obtentabat, fore, vt aliquid conueniret.

OBTERO,is,p.c.a. 3. [*Fracaſſare,* נָחַץ chathath. Ger. Zertretten, item zerreiben] *κατατρίβω*. contero. Liu. Ab elephantis obtriti sunt. Aliquando ab omni parte tero. Col. li. 6. c. 4. Pellem serpentis obtritā cum vino miscent. Cic. de Ora. Obtritos intermoscere.

OBTRITVS,huius,tus,m. 4. [*Fracaſſo, frangimento.* מְנֻחָת mechittah. Germ. Zertrettung, zerstampfung.] Plin. li. 18. c. 28. Ne herbę obtritu hebetentur.

OBTESTATIO, f. 3. *κατημαρτυρία*. Verbale. Cic. ad Mummium lib. 3.

OBTESTOR,ris,d. 1. [*Pregare con ſcongiuri,* הִתְפַּלֵּל hehethu הִתְחַנֵּן hitpallel. G. Heffig bitten vnd gar nach beschwaren,] *ἐκμαρτύρομαι*. precor, imploro. Terē. in Aud. Per tuam fidem te obtestor. Cic. pro Flacc. Quum ego te Flacce flens flentem obtestabar.

OBTEXO,xis,a. 3. [*Teſſere d'intorno.* Ge. Vmbgeben, zuring vmb bedecken.] *περιυφαίνω*. circumtexo. Plin. lib. 11. c. 19. Filis araneus alarum lanugines obtexit. Vir. 11. Aen. Cœlumque obtexitur vmbra.

OBTICEO,es,ere,n. 2. *Tacere,* חָשַׁךְ chaschah. שָׁתַק schathax הֶחֱרִישׁ hecherisch. Ger. Schweigen] *κατασιγάω*. taceo, & proprie de ijs, quæ nos pudet dicere. Tere. in Eun. Virgo confeſſa veste lachrimans obticet.

OBTINEO,es,p.c.a. 2. teneo, adipiscor, vinco. [*Ottenere,* קָנָה kanah אָחַז achaz, הֶחֱזִיק hesſigh. Ger. Erlangen, gewinnen, behaupten, erhalten.]

Dry Rot, a disease in timber, which renders it unfit for use. It is occasioned by the fermentation of the sap, which is confined in the pores of the wood, and which, for want of a free circulation, corrupts and destroys the texture of the timber. Timber is most liable to this disease when it is felled in the spring, or when the sap is in motion, and when it is laid in a damp place, where the air has not a free circulation. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture.

Dry Rot, a disease in timber, which renders it unfit for use. It is occasioned by the fermentation of the sap, which is confined in the pores of the wood, and which, for want of a free circulation, corrupts and destroys the texture of the timber. Timber is most liable to this disease when it is felled in the spring, or when the sap is in motion, and when it is laid in a damp place, where the air has not a free circulation. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture.

Dry Rot, a disease in timber, which renders it unfit for use. It is occasioned by the fermentation of the sap, which is confined in the pores of the wood, and which, for want of a free circulation, corrupts and destroys the texture of the timber. Timber is most liable to this disease when it is felled in the spring, or when the sap is in motion, and when it is laid in a damp place, where the air has not a free circulation. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture.

Dry Rot, a disease in timber, which renders it unfit for use. It is occasioned by the fermentation of the sap, which is confined in the pores of the wood, and which, for want of a free circulation, corrupts and destroys the texture of the timber. Timber is most liable to this disease when it is felled in the spring, or when the sap is in motion, and when it is laid in a damp place, where the air has not a free circulation. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture. The best method of preventing the dry rot is to fell timber in the winter, when the sap is at rest, and to lay it in a dry place, where the air has a free circulation. Timber which is liable to the dry rot, when it is first felled, is generally sound at the heart, but when it is laid in a damp place, the sap corrupts and destroys the heart of the timber, and the timber becomes hollow. The dry rot is also occasioned by the attacks of insects, which bore into the timber and destroy its texture.

...ſtrong ſmell, and ſtrong taſte, and is of a ſharp and biting quality. It is uſed in ſeveral diſeaſes, and is ſaid to be a ſpecific againſt the bite of a viper.

SEED-*Veſſels*, in botany, are the parts of the fructification which contain the ſeeds. See BOTANY.

SEEDS, in agriculture, are the grains or ſeeds of plants, which are ſown in the ground for the production of new plants. See AGRICULTURE.

SEEDS, in the manege, are ſmall grains given to horſes, as oats, barley, &c.

SEEDS, in the ſea-language, are ſmall ſhells, ſuch as are found on the ſea-ſhore, and are uſed in making ſhell-work.

SEEDS, in the ſalt-works, are the ſcum which riſes on the top of the boiling brine, and is taken off with ſkimmers.

SEEDS, in the ſugar-works, are the ſame with the ſcum of the boiling ſugar.

SEEDS, in the glaſs-works, are the ſame with the ſcum of the melting glaſs.

SEEDS, in the ſtarch-works, are the ſame with the ſcum of the boiling ſtarch.

SEEDS, in the ſoap-works, are the ſame with the ſcum of the boiling ſoap.

SEEDS, in the ſilk-works, are the ſame with the ſcum of the boiling ſilk.

SEEDS, in the ſalt-petre works, are the ſame with the ſcum of the boiling ſalt-petre.

SEEDS, in the ſugar-baker's trade, are the ſame with the ſcum of the boiling ſugar

...ing to the Ptolemaic system, the earth is the centre of the universe, and the sun, moon, and planets revolve round it. According to the Copernican system, the sun is the centre of the universe, and the earth, moon, and planets revolve round it. The Ptolemaic system is now universally rejected, and the Copernican system is universally adopted.

Acquaintance, Gen. Dedication. Ecclus. Pref. Luke Pref. Acts Pref. Rom. Pref. Heb. Pref. Jam. Pref. 1 Pet. Pref. 2 Pet. Pref. 1 John Pref. 2 John Pref. 3 John Pref. Jude Pref. Rev. Pref. Gen. 1. 1. 2. 1. 3. 1. 4. 1. 5. 1. 6. 1. 7. 1. 8. 1. 9. 1. 10. 1. 11. 1. 12. 1. 13. 1. 14. 1. 15. 1. 16. 1. 17. 1. 18. 1. 19. 1. 20. 1.

Octodvrvm,n.2.ὀκτώδουρον. Vaccæorum oppidum in Hiſpania Tarraconenſi. Ptol. Eſt etiam aliud in Alpibus Cottijs, non procul à Centronibus.Plin.3.c.20.

Octogesimvs,a,um,ὀγδοηκοστός.Plin.lib.11.c.37.

Octogies.Cice.in Piſ.Nonne ſeſtertium centies,& octogies ex ærario tibi attributum Romæ in quæſtu reliquiſti?

Octoginta,[*ottanta.* שמנים ſchemmonim.Germanicè, Achtzig.] Cic.de Sen.Argantonius Gadibus octoginta regnauit annos.

Octoivgis,p.c.o.3. quod octo habet iuga.Liu.5.ab urb. Patricios octoiuges ad imperia obtinenda ire.

Octvplvs,p.c.adiect.Ci.6.Verr.Diciſte in decumanum,ſi plura ſuſtuleris, quàm debitum ſit,in octuplum iudicium daturum eſſe.

Octvplicatvs,a,um,o.1.2.Liu.lib 4.ab urb.Octuplicatu cenſu.

Octvssis,m.3.numus valoris octo aſſium.Hor.2.Ser.Sat.3.Quanti emptæ paruo;quanti ergo?octuſſibus.

October,bris,m 3.[*Ottobre,* אב hul.Germ.Der weinmonat,]πανσελήνος.menſis dictus eſt,quod octauum locum tenet à Martio, qui primus ineuntis anni menſis erat.

Octogenvs,o.1.2.Pli.li.9.c.51.Octogenos fœtus habens.i.octoginta.

Octipes,octipedis,o 3.[*Che hà otto piedi.* Germanicè.Achtfueſſig,] ὀκτωπους.quod octo habet pedes,quare ab Oui.li.1.Faſt.Hoc epitheton Cancro,cœleſti ſigno,tribuitur.

Octonvs, a,um,o.1.2.diſtributiuus numerus,quamuis & accipiatur pro ſuo primitiuo,octo.Vat.Nutricare octonos porcos poſſunt.Pl. lib. 8.c.50.Octonis menſibus ferunt partus,ideſt,octo menſibus.

Octophorvm,ri,p.c.n.2.ὀκτωφόρον.lectica quæ ab octo ſeruis geſtatur.Suet.de Calig. Interdum adeo delicatè inceſſit,vt octophoro veheretur.Mart.li.6.Octophoro ſanus portatur Auite Philippus.

Ocvlatio,f.3. in vitibus eſt geminarum ſuperfluarum defectio.Pl. lib.17.c.21.

Ocvlatvs,a,um,o.1.2.[*occhiuto.* G.Voll augen,ſcharpffſichtig.*Ga. Plein d'yeux,qui a bonne veue.* Hiſp.*Lleno de ojos*]πολυόμματος.modo dꝛ,qui per totũ corpus oculos hẽt:qualis fuiſſe fertur Argus ille centoculus, Ius cuſtos:modo qui oculos habet uigilantes.Plaut. in Tru.Pluris eſt oculatus teſtis vnus,quã auriti decẽ.i.[*Preſente,*] qui præſens viderit. Plin. Oculatiſſimum locum appellat conſpicuum,[*Chiariſſimo.*]l.34.c.6.Oculatam diem,uocat Plau.in Pſeudiem præſentem,quo.ſ.ſtatim videmus pecuniam nobis annumerari: cui opponit Cæcam diem,qua nihil numeratur preſentis pecuniæ. Eme,inquit,die cæca oliuum : vendito oculata die.

Ocvleus,a,um,o.1.2.[*Occhiuto,pieno d'occhi.* Germ.Vol augen.]πανόπτης.plenus oculis.Plaut.in Aul.Argus totus oculeus fuit.Per trãslationem pro perſpicaci. Apuleius;Perſpicacioré ipſo Lynceo, & oculeum totum.

Ocvlis captus,[*Cieco.*]τυφλός.Cic.6.Verr.Ne oculis quidem captus in hanc tandem decidiſti.

Ocvlitvs,d.c.φιλαμάτιος.ita carè,vt oculus carus eſt.Pla.Amãt animam meam oculitus,aduerb.

Ocvlvs,m.2.[*Occhio,* עין hain.Ge.Einaug.*Gal.Oeil.Hi.Oio.*]ὀφθαλμός.dictus ab occulendo,q̃ ciliorũ tegmine.occulatur.Lact.li.de opif. Vt igitur oculi munitiores eſſent ab iniuria, ciliorũ tegminib.occuluit:inde oculos dictos Varroni placet.Sũt aũt oculi pars corporis precioſiſſima,in quib.maxima indicia amoris & odij exiſtũt.Sunt indices aĩi.Cic.2.de Nat.Deo.Oculi tanquã ſpeculatores altiſſimum locum obtinent.Vir.8.Aen.Oculos per ſingula voluit. Accipimus ét oculos pro notis,ſeu maculis rotundis,quales videmus in pardorum pellibus,& caudis pauonum,[*Macchia,*]Plin.li. 8.c.17.Panthers breues in candido maculariũ oculi.Per trãslationem p. ſuit Cicero.in Lel.Nec uero illic in luce modo,atq. in oculis magnus,ſed intus,domiq.preſtantior.Dñr ét oculi in arborum ſurculis,vñ germinãt.Cat.de re ruſt.c 6.Oculos arundinis pedes ternos aliunde ab alio ferunt.Hẽt aũt hoc nomen varios,coſq; elegantes in oratione vſus.Dicimus enim,Adijcere oculos alicui,pro rei alicuius cupiditate affici,[*Deſiderare.*]Cic.4.Ver.Videbãt adiẽtũ eſſe oculum hæreditati.Capere rõnem aliquã oculis.eſt rẽ aliquã niſu æſtimare.Pla.in Pſeu.Vt ego,oculis rationẽ capio.Haberet. In oculis geſtare aliquem,aut ferre, eſt illum valde amplecti & amare.[*Amare*]Oculi mei in vultu illius habitare dñr, à quo contuendo non mouentur.Oculum exculpere,idem quod eruere oculum.Oculi alicui dolere dñr,quoties aliquid videt,quod videre moleſtum eſt. Oculos aliquorum tenere, eſt in contemplationem ſui adducere.Intendere oculos,eſt fixis oculis intueri.[*Guardar fiſſo.*]Oculos tollere,per translationem eſt refici,recreari.Cic. Tiro. Literæ meæ,lineæ noſtræ,hæc epiſtola oculos paululum ſuſtulerunt.Ab Oculus.Plan.formauit oculiſſimus,pro chariſſimus. [*Cariſſimo.*]Salue,inquit,valuiſti: noſtrum oculiſſimum.

Ocellvs,m.2.[*Occhietto.* Ger.Ein Auglin]ὀμματίδιον.Catul.de Acme:Et dulcis pueri ebrios ocellos,Illo purpureo ore ſuauiata Ocellus meus,apud Plaut.in Aſi.blandiétis uox eſt:Dalinquit,meus ocellus,mea rota. Ocellatus,a,um,q. ocellos hẽt.i.cauernulas quaſdã. Vnde Suet.ocellatas nuces dixit,ideſt,multis foraminibus diſtinctas,[*Bugio.*]Item uerbum Exoculo, quod eſt oculos eruo. Plaut. in Rud.Si deicit illas hodie digito tetigerit inuitas, ni tunc illum

Exoculaſſitis.Exoculaſſitis,dixit, pro Exoculauerit.

*Ocyalvs,m.2. unus ex Phæacib. tpe Alcinoi regis. Hom.Odyſſ.8.

Ocymvm,p.c.n.2.ὤκιμον.ſorrago eſt diuerſarum herbarum,vel leguminum,ad boum pabulum ſata,qua ciebant aluum bobus.Dictum nomen ab ὠκὺς,quod ſignificat uelocem,uel ob celeritatem naſcendi,uel quod bobus aluum cieat.Var.li.1.de re ruſt.c.31.Vide Hermolaum in Dioſc.lib.2.c.158.

Ocyor,o.3.[*Piu uelоce.* Ger.Schneller]ὠκύτερον. & Ocyſſimus Latina nomina,celerior,celerrimus,à Græco ὠκύς.Plin.li.2.c.8.Mercurii ſidus inferiori circulo fertur nouẽ diebus ocyore ambitu. Idem l. 16.c.51.Ficuum radices longiſſimæ, & ſenectus ocyſſima eſt.

*Ocypete,f.1.ὠκυπέτη. vna ex Harpyis.Cæl.Rhod.

*Ocyrrhoe,f.1.ὠκυρόη.nympha fuit,Chironis Centauri filia.Ou. 2.Meta.

Ocyvs,[*Veloce,preſto.* G.Eilendts,gantz ſchnel.fluchs.*G.Plus viſtement,plus legerement.* Hiſ.*Mas legeremente*]& Ocyſſimè, quamquã & Ocyter dicatur,pro cito,vel citus,& citiſſimè.Cice.ad Att.Deſeremur ocyus à Repub. quàm à re familiari.Ter.in And. Eamus ad eum ocyus. Idem in Heaut.Quod cupis,quàm ocyſſimè vt des.

O A N T E D

Ode,f.1.ᾠδή. cantus Latinè : vnde Horatius carmina ſua Odas appellauit.

Odessvs,f.2.Ὄδησσος.vrbs eſt in Meſia inferiori,inter Axiacem & Boryſthenem amnes. Prol.& Melà.lib.2.

Odevm, p.pr. n. 2.ᾠδεῖον. locus in ædibus cantui deſtinatus, ἀπὸ τῆς ᾠδῆς.hoc eſt,à cantu dictus.Vitr.l.5.c.9.Pericles Athenienſis fecit odeum,in quo certamina muſica ſpectabantur.

Odfacio,veteres,pro olfacio dixerunt,teſte Feſto.

Odi,diſti,dit,odio habeo,inuideo,alienum animũ ab aliquo habeo. [*Hauer in odio.* שנא ſanè Germa.Haſſen.*Ga.Auoir en haine,hair. Hiſ.Abhorreſcer.*]μισῶ.verbum eſt defectiuum,quod,vt Priſcianus inquit, neque præſens,neq; futurum,neq, part.habet,ſed tam preſentis,quàm præteriti temporis ſignificationem tenet: ſignificat.n. odio habeo & habui.Cic.de Amic. Alterum propter crudelitatem ſemper hæc ciuitas oderit.Idem; Apertè odiſſe, magis ingenui eſt,quàm fronte occultare ſententiam.Hor.1.ep.19.Oderũt hilarem triſtes,triſtemq; iocoſi.Ou.2.de Arte: Amor odit inertes. Hinc Oſus,Par.Exoſus,& Peroſus,& Oſor,de quibus alibi.

Odiose[*Con odio.* Ger haſſlich,mit haſſ,feindſeliglich.*Ga.Odieuſement.Hiſ.Enoioſamente.*]μισητῶς.cum odio.Pla in Bacch.Odioſè facis.Auct.ad Her.li.4.Loqueris odioſè. Quin.lib.1.ca.6.Nihil eſt odioſius affectatione.

Odiosvs,a,um,o.1.2.[*Odioſo* שנוא ſanu, שנין ſanin.Ge.Haſſig, verhaſſet.*Gal odieux,faſcheux.* Hiſpa.*Coſa abhorreſcida,o enoioſa,*]μισητός. qui odio habetur. Cice.de Amic.Odioſum genus hominũ officia exprobrantium.Aliquando pro moleſto,[*Moleſto.*] Tere.in Phor.Si eſſe odioſi pergitis.

*Odites,m.1.centaurus, Ixionis ex Nube filius.Ouid.12.Met.

*Odivs,m.2.Ὄδιος.Halizonum dux fuit.Hom.5.Iliad.

Odivm,ij,n.2 [*Odio,* שנאה ſinach.Ge.Ein haſſ.*Gal.Haine,rancune. Hiſp Ira enuegeſcida,odio,abhorreſcimento*]μῖσος. Ira inueterata,vt inquit Cice.4.Tuſc. Interdum pro aſſiduitate, moleſtia, faſtidio. [*Noia.moleſtia.*]Pla.in Aſin.Iam hic me abegerit ſuo odio.i.faſtidio. Tere.in Eun.Neque agri, neque vrbis odium vnquã me percidit,id eſt,faſtidium vel ſatietas præoccupat.Cice.ad Quirit.poſt reditum:Odium vel precibus mitigari poteſt,vel tẽporibus Reip. communiq. vtilitate deponi,vel vlciſcendi difficultate tenere,vel vetuſtate ſedari.

†Odontagra,ç.ὀδοντάγρα.Inſtrumentum eſt Chirurgicum dentibus euellendis accommodatum.]

†Odontotrimma,ὀδοντότριμμα.A Græcis dicitur dentitricium.i. medicamentum,quo dentes fricantur vt albeſcant.]

Odor,is,m.3.[*Odore.* ריח reach.Ger.Ein geſmack oder geruch.*Ga. odeur,ſenteur.Hiſ.olor.*]ὀσμή.infectus aer, interprete Plin.li.9.c.7. Dictus odor, quaſi olor, literæ vnius commutatione. Dicitur & odos,pro odor,ſicut honos,lepos.Pla.in c.Quorum odos ſub baſilica nos omnes abigit in forũ.Idem in Men.Ecquid de odore poſſis,ſi quid fortè olfeceris,Facere coniecturam.Vir.5.Aen.Vox tetrum dira inter odorem . Per translationem ponitur pro indicio. [*Indicio.*]vt Odor dictaturæ.Ci.ad Att.li.4.Eſt nonnullus odor dictaturæ.Odores,& aromata pro eodem accepit Col.li.12.c.20.

Odoramen,is,[*Odoramento,*]ἄρωμα. odoramentum.Macrob.lib.1. Satur.in præfa.Confuſura omnium ſuccos odoraminum in ſpiramentum vnum.

Odoramentvm,ti,n.2.*Odoramẽto,odore.* נאכח nechoth.G.Etwas das wol reucht oder ſchmeckt,ein wolriechẽt taefelei.G.*Odeur. ſenteur. Hiſ.Buen olor.*]ἄρωμα.paſtillus,vel aliud quidus,q̃ odoris gratia tenemus.Plin.lib.21.c.27.Omnium odoramentorum differentia eſt in colore,odore,& ſucco.Col.lib.11.c.2.

Odorarivs,rij,m.2.[*Profumiere* רקח roxeach.Germ.Der wolrichende ding macht,vnd verkaufft.*Gal.Perfumeur.Hiſ.Perfumero.*]ἀρωματοπώλης.qui odores conficit,venditque . Odorarius,a,um,quod ad odores pertinet,vt odoraria Myrrha.Plin.li.12.c.17.

...ſtrong ſolution of ſalt of tartar, and ſtirring it about with a ſtick, the ſalt of tartar will diſſolve, and the oil will ſeparate from the water, and ſwim upon the top of it.

POTASH, or POTTASH, a kind of alkaline ſalt, uſed in the making of glaſs, ſoap, &c. and in medicine. See CHEMISTRY, Part II. Chap. II. Sect. 3.

POTATOE, or POTATO, a root which grows in great plenty in Virginia, and ſeveral parts of America, and is now very much cultivated in England, Ireland, and other parts of Europe. It is of a roundiſh figure, and ſometimes grows to the bigneſs of a man's head, but uſually is much ſmaller. The outſide is of a dark brown colour, and the inſide white. It is eaten roaſted or boiled, and is eſteemed very nutritive.

POTENTATE, a prince or ſovereign.

POTENTIAL, ſomething that has the power of acting, but does not act.

POTENTIAL *Cut*, in *Geometry*, is when a right line is ſo cut in extreme and mean proportion, that the leſſer ſegment is to the greater, as the greater is to the whole line.

POTENTILLA, CINQUEFOIL, in *Botany*, a genus of the polyandria polygynia claſs of plants, the flowers of which conſiſt of five petals, and are diſpoſed in a rotated form. The fruit conſiſts of many ſeeds, which are incloſed in the cup of the flower.

POTENTILLA *Anſerina*, or WILD TANSY, grows plentifully in moiſt paſtures, and by the ſides of roads, and flowers in June and July. The leaves are uſed in medicine.

POTENTILLA *Reptans*, CREEPING CINQUEFOIL, grows plentifully in moiſt paſtures, and by the ſides of roads, and flowers in June and July. The roots are uſed in medicine.

POTENTILLA *Tormentilla*, TORMENTIL, grows plentifully in moiſt paſtures, and by the ſides of roads, and flowers in June and July. The roots are uſed in medicine.

POTENTILLA *Verna*, SPRING CINQUEFOIL, grows plentifully in moiſt paſtures, and by the ſides of roads, and flowers in June and July. The roots are uſed in medicine.

POTENTIOMETER, an inſtrument for meaſuring the power of bodies to produce heat.

POTHERB, a name given to all ſorts of herbs that are uſed in the kitchen.

POTHOOKS, in *Writing*, the firſt rude draughts of children in learning to write.

POTION, a liquid medicine, or a draught.

POTSHERD, a piece of a broken pot.

POTSTONE, a ſoft ſtone, of which pots are made.

POTTAGE, a kind of food made by boiling herbs, roots, &c. in water.

POTTER, a maker of pots, &c. of clay.

POTTER'S *Clay*, a kind of clay of which pots are made.

POTTER'S *Wheel*, a machine uſed by potters for making their veſſels round.

POTTERY, the art of making pots, &c. of clay.

POTTLE, a meaſure containing four pints.

POUCH, a little bag.

POULTICE, a ſoft plaiſter applied to ſores.

POULTRY, a general name for all ſorts of tame fowls.

POUNCE, a powder uſed to prevent ink from ſpreading.

POUNCE-*Box*, a box with a perforated lid, through which the powder is ſtrewed.

POUNCET, a little hole in the ſide of a fortification, through which the enemy may be fired upon.

POUND, a meaſure of weight containing 16 ounces.

POUND, a place where cattle are impounded.

POUNDAGE, an allowance of ſo much in the pound.

POUNDER, a cannon which carries a ball of a pound weight.

POUNDING, a beating in the dark at the door of a perſon to whom a ſerenade is given.

POUNDING, in *Gunnery*, the firing of a piece of cannon.

POUNDING, in *Sea Affairs*, the beating of a ſhip's ſtern with the waves.

POUNDING, in *Mining*, the breaking of ore in a mortar.

POUNDING, in *Printing*, the beating of the ſheet with the balls.

POUNDING, in *Paper-making*, the beating of the rags in the mortar.

POUNDING, in *Glaſs-making*, the breaking of the glaſs in the mortar.

POUNDING, in *Gilding*, the beating of the gold into leaves.

POUNDING, in *Leather-dreſſing*, the beating of the leather with a mallet.

POUNDING, in *Pewtering*, the beating of the pewter with a mallet.

POUNDING, in *Pottery*, the beating of the clay with a mallet.

POUNDING, in *Sugar-baking*, the breaking of the ſugar in the mortar.

POUNDING, in *Tanning*, the beating of the bark in the mortar.

POUNDING, in *Tobacco-cutting*, the beating of the tobacco in the mortar.

POUNDING, in *Tobacco-making*, the beating of the tobacco in the mortar.

POUNDING, in *Tobacco-ſmoking*, the beating of the tobacco in the mortar.

POUNDING, in *Tobacco-ſnuffing*, the beating of the tobacco in the mortar.

POUNDING, in *Tobacco-chewing

dere,ſicut de monte Ida naſci. Hinc œteus,a,um,

O A N T E F

OFFA,f.1.[*Offella* פַּת path כּוּר chichchar. אֵשׁ פַּר eſchpar.Ger.Ein gekoch̃ non fleiſch,ein ſtuck fleiſch.G.*Vne piece de chair,de pain, de paſte,ou autre vtãde,eſpoiſſe ou de quelque groſſeur,comme vne ſoupe de pain.Hiſ.La pulpa,o la carne ſin hueſſo ſuppa,*μάζα.qlibet carnis fruſtum.Vnde offam porcinam cum cauda,offam penitam dicebant.Vnde eſt illud Iuu. Sat. 2.Et patruo ſimiles effunderet offas. Offa etiam cibarium eſt ex fruſtis panis in iure pingui, caſeo vetere, pipere, & cinnamomo conditis. Offam & pultem ſignificat,quicquid eſt in pultis modum redactum.Vir.6.Aen.Melle ſoporatam,& medicatam frugib.offam.Ci.de Diuin.Neceſſe eſt,offa obiecta cadere fruſtum ex pulliore cum paſcitur. Poteſt etiam fieri offa ex alijs rebus.Varr.li.3.de re ruſt.c.5. Cibatui offas poſitas hæ maximè glomerantur ex ſicis & farre miſto. Ponitur qñq; pro maſſa.Plin.li.9.c.48 In noſtro mari offa informis,colore tm̃ le pori ſimilis. Offæ,& maſſæ vocabulis promiſcuè vtit Col.li.12.c.38.

OFELLA,æ,f.1.teſte Seruio,vnico f,ſcribendum eſt,contra primitiui naturam,quod primam ſyllabam corripiat.[*Roſtizzana.*]Ger.Ein ſtuecxlin fleiſch.]Eſt ãt ofella,μάζιον,ζαμίδιον,fruſtulũ carnis vn de porcina ofella dr particula carnis porcinæ,quã in ſartagine,craticula, & prunis coquimus. Mart.li. 14. Parua tibi curua craticula ſudet ofella.Iuuen.Satyr.11. Exiguæ fruſtis imbutus ofellæ.

OFFENDICVLVM, iculi, n, 2. [*Impedimento,* מִכְשׁוֹל michſchol, מִכְשֹׁלֶת michſchelah, כְּשׁוֹל chiſchiſchalon.G.Ein hindernuſſ, ein ſtrauchel,etwas daran man ſich ſtoſſt.]προσκοπή. impedimentum, obſtaculum. Pli.epi.188. Sunt offendicula nonnulla.

OFFENDIMENTVM, enti, n. 2. ligaturæ nodus,quo apex retinebatur. Feſtus.

OFFENDIX,m.3. idem quod offendimentum. Feſtus.

OFFENDO,is,a.3.lædo,violo,offenſionem offero,iniuriã facio.[*Offendere,* נָגַשׁ chaſchal.G. An einẽ ſtoſſen,anſtoſſen.Ga.*Offenſer, offendre,rencontrer,choeir.Hiſp.Offender,o encontrar.*]προσκόπτω. ex ob, & fendo, qꝫ non eſt in vſu,a quo fit & Defendo: ſignificat incurro in aliquid,& tam de animo dicitur, quam de corpore. Ter.in Eunu. Aduenienſ offendi quendam mei loci hic atque ordinis hominẽ. Nec ſolùm de animatis, ſed de inanimatis quoque dicitur.Oui. 2. de Pont.Eleg.15.In quibus offendit naufraga puppis aquas.Et quoniam qui incidunt in aliquid, lædere ſæpe ſolent id,in quod incidunt, factum eſt, ut offendere pro lædere vſurpetur,[*Offendere.*] Col.li.1.c.9.Arando ne coxam bos offendat Cic.pro Clu.Cecidiſſe ex equo dicitur, & latus offendiſſe vehementer. Et offendere, eſt inuenire,ſed præter opinionem. Cicero. 2. de rep. Qui cum ad villam veniſſet,& omnia aliter offendiſſet.Offendere apud aliquẽ eſt ita agere,vt non probetur is,qui agit.i.in malam opinionem incidere.Cic.pro Clu. Cum eſſet nemini dubium,illum potius iudicari neceſſe eſſe, qui bis apud eos iudices offendiſſet. i. damnatus eſſet.Quandoq; eſt errare.[*Errare,*]Cic.ad Var.li.9. Quis eſt tam Lynceus,qui in tantis tenebris nihilo offendat? Liu.lib.2.Offendere abſolutè poſuit Cic.in Ver.pro infeliciter agere: Cum, inquit, [illegible] fortes & terra, & mari offenderetint.

OFFENSA,æ,f. & offenſio, onis, & offenſus, ũs.]*Offenſione, offeſa,* מִנְשׁוֹל michſchol, מַכְשֵׁלָה machſchelah כְּשׁוֹל chiſchlon. Ger. Anſtoſſung,Strauchlung, Verletzung.G.*Offenſe,faute,choppement. Hiſ.offenſion,o tropeçadura* προσκοπή. in vno ſignificato accipiunt. Sen. in ep. Per huiuſmodi offenſas emetiendum eſt confragoſum hoc iter.Luc.li.6.Non igitur multis offenſib intemerando.Offenſa ferè actiuè ſumitur,eſtque propriè eius,qui offendit.Ci. Quum tot eius offenſis pati non poſſem,conceſſi. Offenſio plerumq; paſſiuè. Offenſa opponitur gratiæ.Qu.li.4.c.2.Hoc omittamus,ne minus gratię excipiendo recta, quàm offenſæ, repreheadendo prauа,mereamur.Offenſiones belli,ſunt damna,& pericula. [*Damno, pericolo,*] offenſiones ex morbis, cum aliquid committitur, vt in eundem morbum recidamus.

OFFENSATOR,oris,m.3.[*Chi ſcappuccia.*Germa. Ein ſtrauchler, oder ſtraucher,der ſich offt ſtoſt.*Gal.Qui choppe ſouuent,& trebuche.*H. *Elque offende,o tropieca,*] ἁμαρτηκός. qui in re quacumque ſeipſe excidat ab eo,quod ſuſcepit. Qu. [illegible] offenſatorem appellat, qui legendo identidem reſiſtit,aut potius,qui perperam legit.

OFFENSIO,is,f.3.*Offenſa.*Ga.*Offenſe,faute,choppement.*Hi.*Offenſion,o otro peccadura.*]Ci.de Sen. In corpore ægro odioſa omnis offenſio.

OFFENSO,offenſas,a.προσκόπτω.identidem offendo, impingo. Liu.5. Flere omnes repente,& offenſare capita.

OFFENSIVNCVLA,culæ,f,1.[*Offeſa picciola.* German. Ein Kleine verletzung,oder vnfug.]parua offenſio. Cic.pro Plan.

OFFENSVS,o.1.2.[*Offeſo* נָגַל nichſchal.Ger. Verletzt,angeſtoſſen. Gal. *Offenſé,bleſſé.* Hiſ. *Offendido.*] quandoque partic. læſus. Ouid. 4.Faſt Creditus offenſo eſt procubuiſſe pede.Offenſa voluntas populi.Cicero.5.Tuſc.Offenſus quandoque nomen,pro inuiſo. Cic. 5.Ver.Miſerum offenſumq; paucorum culpa ordinem Senatoriũ. Offenſior pro Irato,[*Irato*]Suet.in Claud. Pontificibus offenſior, quod altum, quàm ſe in p[illegible]ris ſui locum cooptaſſent.

OFFERCIO, cis,a.4.*Impire* מָלֵא male Ger. Fuellen,oder vollſchop-

pen.*Gal.Remplir,ſarcir.Hiſpa.Henchir recalcando.*] ἐμπίμπλημι. impleo,a quo offertus, plenus, & offertiſſimus, plenißimus. Pla.*Ad* optumitates gaudio offertiſſimas pariet. Aliquando eſt pinguiſſimus. Idem in Ca.Hærediratem ſum adeptus offertiſſimam.

OFFERO,ers,a a.polliceor, pfiteor, defero.[*Offerire,dedicare.*] הִקְרִיב hiktib. תְּעֵלָה hehelah.Ger. Antragen,dargeben.*Gal. Offrir,preſenter.Hiſpa.Offreſcer*]προσφέρω. propriè eſt exhibeo,ſiue præſerto. Ter. in Heaut. Opportunè te mihi offers.Interdum eſt ſponte do,vt Offerre meam amicitiam cuiquam.Interdum inferre. Cic. libro 3.officio Reginæ ſtuprum obtulit. Sic offerre vitium virgini, pro vim inferre, [*Far forza.*]Interdum immittere. ἐπάγω. Item pro domo:Domus ardebat in palatio non fortuito, ſed oblato incendio. Interdum obijcere, [*Rinfacciare.*] vt apud eundem in Læl.Ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus,aut credat oblatis.Interdum pro polliceri.[*Promettere.*]Iuſtinus: Quum ei auxilium obtuliſſet. Ponitur aliquando pro opponere, [*Opponere,*]Cic.ad Brut.Romam vt veni,ſtatim me obtuli Antonij ſceleri,atque dementiæ.Offerre religionem,eſt inijcere religionis ſcrupulum.Cic.ad Plan.li.10.Recitatis litteris, oblata religio nuto eſt.

OFFERVMENTA,f.1.*Staffilate.*Pla.in Rud.dixit plagas, percoſſiones, & flagella:qꝫ ea ſcapulis,& tergo offerãtur, cũ quis fuiſſe cæditur.

OFFERVMENTA,n.2.ἀναθήματα quę dijs offerebantur.Feſtus.

OFFICIALIS,& hoc le,o.3.[*Officiale.*G.Vö dienſtẽ,zũ dienſt gehorig.G.*Deſeruice.Hiſ.Coſa pertineſciente al officio,*]τὸ περὶ καθήκοντος.quod ad officium pertinet,vel de officio tractat.Lact.lib.6.M. Tullius in ſuis officialib.nonne hoc idẽ perſuadet,nõ eſſe oino largiendum? Officialis etiam miniſter magiſtratus vocatur. Apul.

OFFICINA,æ, p.p.f.1.[*Botega.*G.Ein werckſtat.G.*Ouuroir,officine boutique Hiſ.Latienda donde algo ſa haze.*]ἐργαστήριον. locus in quo artifices opera faciunt,ab efficiendo. Cice.3.Ph.Armorum officinas in vrbe videtis,Officina dicendi.Ci.de Cl.Or.Iſocratis domus cuncte Græciæ,quaſi ludus quidam patuit,atq; officina dicendi.

OFFICINATOR, m 3.a Virr.lib.6 pro fabro ponitur.

OFFICIO,n.3.[*Nuocere,* הֶרַע herah.G.Schaden,nachteilig ſein.*Ga. Nuire,empeſcher.Hiſ.Empecer,dañar,*]βλάπτω.ex ob, contra,& facio:idem quod noceo.Ci.3.Off.Demoliri ea, quorum altitudo officeret auſpiciis.Officere & obſtare commodis alicuius, apud eundem pro Sex.Roſ.Herbæ officiunt frugibus.Vir.1. Geor. Inuenitur antiquè accuſatiuo iunctũ.Pla.Truc.Ego te hic officiam.Officere ſignificat inficere interdum, vnde offictores, de quo ſuo loco.Officere luminibus,pro obſtruere luminibus,uide obſtruo.

OFFICIOSE,Cic.ad Att.li.13. Cum vtrique officioſè pareat.

OFFICIOSVS,a,um,o.1.2.[*Officioſo,pronto à far piacere.*] נָדוֹב nadhib. Ge.Seines ampts geflissen,dienſtbar,vnderthaenig.*Gal.Qui fait ſes lontiers plaiſir,& ſeruice, ſeruiable, diligent a faire ſon deuoir.Hiſp. Diligente en la amiſtad,*βεβαιοπροξένος.qui libẽter officium alicui exhibet Ci.Octauio Hominẽ prudentem, & officioſum cognoſces. Idem pro Plan.officioſam amicitiam nomine inquinas criminoſo. Idem Att.l.13.Nec diligentioré,nec officioſioré facilè delegiſſem Veſtorio.Idẽ ad Q. Fr.li. 1. Eſt in me officioſiſſimus. Capit aliqñ in malam partem: nam cum olim Q. Atterinus defenderet reũ libertinum, cui obijciebatur, quod patroni concubinus fuiſſet hic defenſione vſus eſſe fertur:Impudicitia in ingenuo crimen eſt,in ſeruo neceſſitas,in liberto officium.Ex eo impudici,& obſcęni alì quandiù officioſi vocati ſunt. Officioſus dolor,a Ci.1.Tuſ.dicitur, qui ex iuſta cauſſa ſuſcipitur, & cuius probabilis rõ reddi poteſt.

OFFICIVM,n.2.[*Officio,quello che ogn' vno deue fare* מִשְׁפָּט miſchpat גְּמוּל chan, עֲבוֹדָה habodhah פְּקֻדָּה perkuddah.G.Ein ampt.*Gaffice,denoir.Hiſ.officio,la obra que ſegun ſu eſtado cadauno deue hazer.* τὸ καθῆκον. quod quiſque efficere debet, obſeruata locorum,tẽporum,& perſonarum rõne: vnde in familia bene inſtituta dicimus, omnes in officio eſſe oportere.Ci.ad Ter.lib.13. Si erunt in officio amici,pecunia non deerit. Cuius contrarium eſt, deſerere officiũ ſeu diſcedere ab officio.Dicimus Latinè,Fũgor officio meo,& antiquè Officium fungor.Itẽ Obeo officium,Exequor officiũ meũ, Perſoluo officium alicui receptũ,Præſto officium, Seruo officiũ, Retineo officium,Satisfacio officio, Vſurpo officium, Intermitto officium. Officij duxit abſolutè, pro putauit officiũ ſuũ eſſe, dixit Sue.in Tib.Donatus Officium ab efficiendo dictum putat, qꝫ ſit illud,qꝫ quẽq; pro condõne ſuę perſone facere deceat.Et Amb. l.1.Off. Legimus officium dici a nobis poſſe,nec rõ ipſa abhorret, qñquidẽ officiũ ab efficiendo dictũ putamus,quaſi efficium. Pũt ẽt dici,& rectè,vt ab officio,is,officium deriuetur, ita vt ob,nõ cõtra,ſed circum ſignificet, vt circa qꝫ faciendum eſt, inuitamur. Et qm̃ proprium hoĩs officium eſt,alteri pro virib. prodeſſe, factum eſt, vt officium accipiatur pro beneficio,[*Beneficio.*]Cic.de Amic. Odioſũ genus hominum officia exprobrantium.Col.l.2.c.15. Licet ſilicẽ ſine iniuria vicini,ẽt cum officio,decidere. i.non irã cũ damno,verum ẽt cum vtilitate.Accipitur qñq; pro honore.[*Honore*]Suet.in Cæſ.Coniurati ſpecie officij circumſteterunt.Magiſtra

tus quoq; officium dr, quia ius quod cuiq; debetur, reddit. Qñq. pro alicuius artis rõne, vt officium grammatici,officium medici. [*Arte*]Et quãuis officium propriè ad virtutem pertineat; vt, Hominis

Dec. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Dec. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Dec. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Dec. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Dec. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Dec. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Dec. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Dec. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Dec. 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Dec. 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Dec. 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Dec. 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Dec. 31. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Jan. 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Jan. 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Jan. 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Jan. 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Jan. 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Jan. 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Jan. 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Jan. 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Jan. 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Jan. 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Jan. 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Jan. 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Jan. 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Jan. 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Jan. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Jan. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Jan. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Jan. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Jan. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Jan. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Jan. 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Jan. 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Jan. 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Jan. 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Jan. 31. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Feb. 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Feb. 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Feb. 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Feb. 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Feb. 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Feb. 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Feb. 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Feb. 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Feb. 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Feb. 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Feb. 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Feb. 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Feb. 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Feb. 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Feb. 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Feb. 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Feb. 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Feb. 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Feb. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Feb. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Feb. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Feb. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Feb. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Feb. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Feb. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Feb. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Feb. 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Feb. 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Mar. 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Mar. 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Mar. 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Mar. 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Mar. 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Mar. 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Mar. 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Mar. 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Mar. 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Mar. 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Mar. 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Mar. 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Mar. 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Mar. 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Mar. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Mar. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Mar. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Mar. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Mar. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Mar. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Mar. 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Mar. 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Mar. 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Mar. 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Mar. 31. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Apr. 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Apr. 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Apr. 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Apr. 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Apr. 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Apr. 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Apr. 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Apr. 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Apr. 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Apr. 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Apr. 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Apr. 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Apr. 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Apr. 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Apr. 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Apr. 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Apr. 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Apr. 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Apr. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Apr. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Apr. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Apr. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Apr. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Apr. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Apr. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Apr. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Apr. 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Apr. 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Apr. 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Apr. 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

May 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

May 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

May 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

May 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

May 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

May 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

May 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

May 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

May 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

May 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

May 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

May 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

May 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

May 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

May 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

May 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

May 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

May 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

May 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

May 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

May 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

May 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

May 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

May 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

May 31. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

June 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

June 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

June 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

June 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

June 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

June 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

June 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

June 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

June 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

June 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

June 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

June 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

June 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

June 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

June 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

June 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

June 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

June 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

June 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

June 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

June 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

June 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

June 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

June 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

June 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

June 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

June 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

June 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

June 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

June 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

July 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

July 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

July 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

July 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

July 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

July 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

July 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

July 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

July 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

July 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

July 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

July 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

July 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

July 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

July 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

July 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

July 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

July 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

July 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

July 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

July 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

July 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

July 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

July 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

July 31. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Aug. 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Aug. 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Aug. 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Aug. 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Aug. 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Aug. 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Aug. 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Aug. 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Aug. 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Aug. 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Aug. 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Aug. 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Aug. 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Aug. 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Aug. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Aug. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Aug. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Aug. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Aug. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Aug. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Aug. 27. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Aug. 28. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Aug. 29. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Aug. 30. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Aug. 31. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Sept. 1. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Sept. 2. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Sept. 3. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Sept. 4. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Sept. 5. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Sept. 6. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Sept. 7. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Sept. 8. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Sept. 9. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Sept. 10. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Sept. 11. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Sept. 12. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Sept. 13. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Sept. 14. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Sept. 15. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Sept. 16. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Sept. 17. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Sept. 18. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Sept. 19. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Sept. 20. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Sept. 21. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee of the whole House.

Sept. 22. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was reported to the House, and ordered to be engrossed for a third reading.

Sept. 23. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the third time, and passed.

Sept. 24. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was sent to the Senate.

Sept. 25. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the first time.

Sept. 26. Mr. Wilson's Bill for the Relief of Mr. Alexander Hamilton, Esq. was read the second time, and committed to a Committee

PLAGIARY, a man who steals the thoughts or writings of others, and passes them off as his own.

PLAGIUM, in the civil law, the crime of stealing a man, or of detaining him by force, or of selling him, or of concealing a slave who has run away from his master.

PLAGUE, a pestilential disease, which has been known in all ages, and in all countries, and has proved the most destructive of any to the human species. It is a fever, attended with buboes, carbuncles, and petechiæ, and is generally fatal. The plague is a disease of the most malignant kind, and is attended with the most dreadful symptoms

Aiaia, in ancient geography, a city of Colchis, the capital of the country, and the residence of Æetes, the father of Medea. It was situated on the river Phasis, and was the place to which the Argonauts came in search of the golden fleece. Its site is now occupied by the town of Kutais.

Aiaia, in ancient geography, a city of Italy, in Latium, on the coast, and near the promontory of Circeii. It was said to have been founded by Circe, and to have been the place where she resided. Its site is now occupied by the village of Torre di Circello.

Aiaia, in ancient geography, a city of Italy, in Campania, on the coast, and near the promontory of Misenum. It was said to have been founded by Æneas, and to have been the place where he landed after leaving Troy. Its site is now occupied by the village of Torre di Aiaia

gis,quam verbis refutata. Idem pro Cœlio; Charte,quæ illam pri
scam seueritatem obtinebant,obsoluerunt, ideſt, inueteraverunt.
Et hoc præterita ab obsolesco non ab absoleo sunt. Nitere, & ob-
solescere sunt contraria. Cicer. de leg. Agr. solum in rep. vectigal
quod in pace niteat,in bello nō obsolescat,ideſt,sordidetur,[*Mac
chiarſi.*]Similiter Obsoletus. Cic.pro Quintio; Audacem,cupidū,
perfidiosum,vulgaria,& obsoleta sunt,ideſt,inueterata,& quæ ab
vsu recesserunt.

OBSOLETE,obsoletius, obsolentissimè. Ci.4.Ver. Obsoletius vestitum.

OBSOLETVS,o.1.2.pro sordido,ῥυπαρός. Liu.li.3. Filiam secum obsole
ta veste in forum deducit. Cic.in Ruf. Vestitu obsoletiore,corpo-
re iculto,& horrido. Col.3. Est obsoletior, & nigro colori ppior.

OBSONO,as,n.1. Cic. in Tusc. Obsonare ambulando famem.

OBSORBEO,bes,a.2.obsorpsi,vel obsorbui,obsorptū. ῥυφέω. Sorbeo,
Plau. Curc.

OBSORDEO,n.2.ῥυπαίνομαι. sordidus fio,aut obsolesco, inquit Non.
Cæcil. Obsorduit hæc in me ærumna miseriæ.

OBSTACVLVM,li,n.2.[*Ostaculo.* Germa. Ein widerſtand,hindernus]
ἐμπόδισμα. impedimentum. Pla. in Pseu.

† OBSTETRICO,as,p.p.[*Far l'vfficio d'alleuatrice.* Ger. Einer hebam-
men ambt thun.]μαιεύομαι. parturientem adiuuo, siue obstetri-
cis officium ago. Pro eodem dicimus etiam Obstetricor, depon.]

OBSTETRIX, eis, f. 3. [*La comare, che aiuta la partoriente,leuatrice,*
לדה מ meialledneth. German. Ein hebamm. *Gal. Vne ſage femme,qui aide aux femmes,qui veulent enfanter. Hiſpan. La partera,*]
μαιότρια. quæ parturientium curam habet ab obstando dicta,eo
quod obstat dolori,vel certè seruit fatui,ne laxatis vteri genitali-
bus cl austris in terram defluat. Ter. in And. Obstetricem accerso.
Quæ opem tulerit parienti, Obstetrix dicitur,ait Donatus; vnde
& pa turientes, Fer opem clamant.

OBSTI IATE,ἐπιτόνως. firmiter. Ter. in And. Ita ne obstinate operā
dat,v te me a Glycerio miserum abstrahat? Vbi Donatus Obstina-
te facere aliquid, est in alterius malum cum conatu facere perse-
uerat ter, & in alterius perniciem nimis niti.

OBSTI IATIO,f.3. firmitas animi. τὸ ἐπίτονον. Ci. de Prou. Conſ. Quę
ego i ngrato animo,sed obstinatione quadam sententię repudiaui.

OBSTI NO,as,p.c.a.1.[*Ostinarſi,esſer pertinace,* חזק chizzak. Ge. Sich
gen zlich wider setzen,behartlich eigensinnig sein, sich steiff zu-
wid erletzen. *Gal. S'obſtiner,s'opiniaſtrer. Hiſ. Confirmarſe en mal.*]
βεβαιόω. affirmo. Liu. lib. 2. Id certum,atque obstinatum est,ne
que ego obtundam. Obstinatus, ἐπίτονος. perseuerans vt tenere
posſit, inquit Festus, vt Obstinata voluntas, obstinata pudicitia,
apud Liu. lib. 1. ab Vrb. de Lucretia. Cum vicisset obstinatam pu-
dicitiam. Idem libro 3. Aduersus quæ obstinato animo Appius in
Tribunal ascendit.

OBSTIPI,p.c.m.2.στρεπτικρότες. dicuntur,quibus colla rigent, & in
humerum capita sunt inclinata. Hor. 2. Serm. Sat. 5. Stes capite ob-
stipo. Col. li. 7. ca. 10. Febricitantium signa sunt,cum obstipæ sues
transuersa capita ferunt. Pli. obliquum caput dicit; Index, inquit,
suis inualidæ, caput est obliquum in incessu.

OBSTIPO,pas,pare,a.1.περιφράττω. obijcere,ait Festus; alij interpre-
tantur condensare,obstruere. Pla. in Cist. Obstipat Aquilam Ob-
stipare verticem, dixit Plau. in Merc. pro contorquere.

OBSTO,stas,stiti,stitum,n.1.[*Impedire,* התיצב hithiastiseb. Ger. Dar
uor sein,im weg stehen,engegen stehen. *Gal. Reſiſter, empeſcher.*
Hiſp. Eſtoruar dicontrariar,]ἀνθίστημι. cōtra sto,impedio. Cur Ob
stant oppido gemini colles. Ouid. 4. Fast. Obstitit in media candida
turba via. Videtur habuisse supinum obstatum: vnde participium
obstaturus. Quin. lib. 2. c. 12. Video quosdam obstaturos mihi. Ob-
statur,impersonale. Cic. 13. Phil.

OBSTRAGVLVM,li,n.2.[*Coperta,* מסוה chisui. Germa. Ein decke oder
vberlizῥιπίδιον,κρῶμα. operimentum. Pli. lib. 9. c. 35. Crepida-
rum obstragulis margaritas addunt.

OBSTREPO,pis,pere,a.2.[*Interrompere, far ſtrepito incontro a qualcu-
no.* Ger. Vber iemands ein wesen machen mit rauschen,rumplen,
widerstreben. *Gal. Faire bruit pour empeſcher quelqu'vn. Hiſ. Ha-
eſtruendo contra algo.*]παρενοχλέω. contra aliquem strepitum face-
re. Liu. lib. 1. ab Vrb. Certatim alter alteri obstrepere. Laudi alicuius
obstrepere. Sen. Herc. fur. Litteris obstrepere alicui. Ci. Metell. li.
5. Quæ res fecit vt tibi litteris obstrepere non auderem. Clamore
obstrepi,passim è Ci. pro Marcel. Eiusmodi res etiam dum audiū-
tur,aut dum leguntur, obstrepi clamore militum videntur. Ob-
strepitur,impersonale. Liu. li. 3. ab Vrb. Decemuiro obstrepitur.

OBSTRIGILLO, as,p.p.a.1.[*Impedire.* G. widerstehen,wider fechten,
dar wider sein]ἀντιπίπτω. obsto. Varr. lib. 4. de vita pop. Rom. Cu-
rio dicebat,se obstrigillaturum, ne triumphus ei decerneretur.

OBSTRINGO,gis,a.3.[*Astringere, obligare,* אסר asar, צרר tsarar. Ge.
Verstricken,zusammen stricken.]ἐξαρτάω. deuincio, & obligo,
quasi circū stringo. Pla. in Aul. Laqueo collum qñ obstrinxero. Idē
in Amphitryone; Collo hic obstricto trahā. Col. l. 5. Alij viminib.
obstringunt. Obstringere sibi aliquem munere,beneficio. Ci. Ser.
l. 3. Quibuscumq; officijs Atticum obstrinxeris,eisdē existima,me
tibi obligatū fore. Legib. obstringi. Ci. 2. de Inuen. Religione ob-

stringere. Cl. 2. Phil. Obstringere se scelere,ideſt,cōmittere scelus.

OBSTRVCTIO,f.3.ἀπορραξίς. Cic. pro Sest. Obstructio non diuturna.

OBSTRVDO,dis,si,sū,p.p.a.3.[*Serrare,coprire*]ἀποκρύπτω. ex ob,& tru
do,interposita s,occludo, seu occulto. Pla. Stic. Si obstrusero aliqd
strenuè. Pli. in Pan. Bono otio,aut sim obstrusos, & quasi sepultus.
Terra obstrusa. Ouid. epi. 7. Recessus obstrusi. Claud. 7. Pan.

OBSTRVO,is,a.3,obsepio,obturo,oppilo,[*Chiudere,* סתם aram, סרא
sachar. Ge. Vermachen,verſteppen,verbawen,]ἀποκρύπτω. oc clu
do, & quasi strue quadam alicui loco imposita obsisto. Ci. de Sen.
Qui iter Penis vel corporib. suis obstruere voluerunt. Obstruere lu
minib. vicini, est aliquid struere, quo lumen domui eius eripiatur.
Cicer. pro domo sua; Luminib. eius obstructurum minabatur. Per
metaphoram quis dicitur alterius luminib. obstruere, qui nomi-
nis eius claritatem obscurat. Idem ad Brut. Catonis luminib. ob-
struxit hæc posteriorum quasi exaggerata altius oratio. Obstruere
vndas molibus. Luc. lib. 2. Obstruere aures alicui, est inexorabilem
reddere. Vir. 4. Aen. Fata obstant, placidasq; viri Deus obstruit au-
res. Fauces obstruere. Luc. li. 5. Fauceſque obstruxit Apollo.

OBSTVPEFACIO,a.3.[*Stupefare.* שומם schomem. Germ. Erstumpt
machen,verschtaecken.]ἐκπλήττω. animo consterno, & stupidos
sensus reddo. Tere. in Phor. Tunidum obstupefecit pudor. Stupe-
fio, fis. Cic. pro Deiot. Homines admiratione stupefacti.

OBSTVPEO,es,p.c,n.2.& obstupefco,is,[*Stupirſi,* שמן schamā נרח
nahah. G. Verstummen,]ἐκπλήττομαι. stupeo, attonitus fio, & stu-
pore percutior. Aliquando insensibilis fio. ἀναίσθητος εἶναι. Ter. in
Adelph. Aius timore obstupuit. Vir. 4. Aen. Obstupuit visu Aeneas.
Ci. ad Att. l. 5. Ob hæc beneficia, quibus illi obstupescū, nullos ho
nores mihi decerni sino. Idem pro Marcel. Obstupescent posteri.

OBSTVPIDVS,o.1.2.adiect.ἐμβρόντης. Gel. li. 5. c. 1. Consuluisse qua-
si attonitos & obstupidos.

OBSVM,obes,obfui,[*Nocere.* עמד חפצים hamand hephanim חרץ
herah. G. Schaden, oder schaeden sein,]βλάπτω. noceo, quasi cō-
tra sū. Ci. 1. de Or. Fuit mirificus in Crasso pudor, qui ūn nō modo
non obesset eius orationi, sed probitatis cōmendatione prodesset.

OBSVRDESCO,is,n.3.[*Aſſordire,diuenir ſordo.* חרדיש hecherisch. Ge.
Erdummen,dūm oder gehoerlos werden]ἀναισθητέω. surdus fio.
Cic. in Sōno Scipionis: Hoc sonitu completæ aures obsurduerunt.

OBTEGO,is,ere,a.3.[*Coprire.* צפה tsiphah רפה chaphah. Ger. Vber
decken, zudecken,]περικαλύπτω. operire. Ci. in Vatin. Adolescen-
tiæ turpitudo obscuritate, & sordibus obtegitur. Vir. 2. Aen. Quā-
quam secreta parentis Anchisæ domus, arboribusq; obtecta recес-
sit Obtegere se corpore alicuius, & se tueri. Ci. pro Sest. Seque ser-
uorum, & libertorum corporibus obtexit.

OBTEMPERATIO,f.3.[*Vbidenza* משמע mischmah. G. Gehorsāmkeit]
πειθαρχία. Cic. de leg. Iustitia est obtemperatio scriptis legib. &c.

OBTEMPERO,tas,n.1.[*Compiacere,vbidire,* שמע schumah. G. Gehor
chen oder gehorsam sein.]πρὸς χάριν. morem gero. Cic. Mihi sem-
per obtemperauit, tanquam filius patri. Item consulo. Ter. Mi-
nus aut famæ aut rei obtemperans.

OBTENDO,is,a.3.[*Distendere,opporre.* סך sach, נטה natah. G. Fuersā
nē]προβάλλομαι. ante aliquid tendo, oppono, vt Obtendere velum
ante lectum. i. distendere, vel extendere. Plin. lib. 5. ca. 2. Huic par,
interiacente valle mons aduersus Antilibanus obtēditur, hoc est,
oppositus est. Aliquando obtendo idem est, quod excusationem
aliquam prætexo. [*Scusare*]Plin. ep. 159. Nec puduit rationem tur-
pitudini obtendere. C. Qu. Fr.

OBTENTVS,tus,m.4.nomen. προβλημα. pro prætextu. Gel. lib. 10. c. 11.
Pro extensione. Virg. li. 11. Aen. Extructoſque toros obtentu frondis inumbrant. Obtentus, participium. Vir. 1. Geor. Et obtenta den
santur nocte tenebræ, ideſt, obducta, ait Seruius.

OBTENTO,as,a.1 ἐντείνω. frequentatiuum ab obtineo,es. Cic. ad Att.
lib. 9. Me spes quædam obtentabat, fore, vt aliquid conueniret.

OBTERO,is,p.c.a.3.[*Tracaſſare,* נחת chathath. Ger. Zertretten. item
zerreiben]διατρίβω. contero. Liu. Ab elephantis obtriti sunt. Aliquando ab omni parte tero. Col. li. 6. c. 4. Pellem serpentis obtritā
cum vino miscent. Cic. de Ora. Obtritos internoscere.

OBTRITVS,huius,tus,m.4.[*tracaſſo,frangimento.* מנחת mechittah.
Germ. Zertrettung, zerstampfung.]Plin. li. 18. c. 28. Ne herbę ob-
tritu hebetentur.

OBTESTATIO,f.3.διαμαρτυρία. verbale. Cic. ad Mummium lib. 3.

OBTESTOR,ris.d.1.[*Pregare con ſcongiuri,* התעשד hechethir התפלל
hitpallel. G. Hefftig bitten vnnd gar nach beschworen,]ἐκμαῦ-
μαι. precor, imploro. Teren. in And. Per tuam fidem te obtestor.
Cic. pro Flacc. Quum ego te Flacce flens flentem obtestabar.

OBTEXO,xis,a.3.[*Teſſere d'intorno.* Ge. Vmbgeben,zuring vmb bede
cken.]περιυφαίνω. circumtexo. Plin. lib. 11. c. 19. Filis araneus ala-
rum lanugines obtexit. Vir. 21. Aen. Cœlumque obtexitur vmbra.

OBTICEO,es,ere,n.2.*Tacere,* חשה chaschah. שתק schathak
hecherisch. Ger. Schweigen,κατασιγάω. taceo, & propriè de iis,
quæ nos pudet dicere. Tere. in Eun. Virgo confusa veste lachri-
mans obticet.

OBTINEO,es,p.c.a.2.tenēo, adipiscor, vinco. [*Ottenere,* קנה kanah
אחז achaz, תשג hesſigh. Ger. Erlangen, gewinnen, behaupten,
erhalten.]

et halten.]ἐπέχω. quasi contra teneo. Cic. ad Att. lib. 7. Malas ca̅s semper obtinuit, in optima concidit. Obtinere item est seruare, & fortiter tenere. Pla. in Asin. Si istam fortitudinem animi obtines, salui sumus. Interd ū simpliciter tenete. [Tenere] Siue habere. Col. lib. 1. Tertium locum obtinet pecudum stercus, Aliqñ pro obtine re, & conseruare. [Conseruare.] Ci. ad Tre. Sī commendatione mea dignitatem tuam obtinebis. Obtinere, & Repelli, contraria. Ci. ad Len. li. 1. epi. Neq; ē quid non obtinuerimus, repulsi esse videamur. Aliqñ pro occupare, [Occupare.] Plin. lib. 12. c. 1. Arbor agros lōgis obtinēs umbris. Hinc Obtēto, as, de quo vide supra suo loco.

OBTINGIT, [Accedere, aduenire,] חיה hajah, בא ba. G. widerfaren, begegnē.] συμβαίνει. obuenit, euenit. Ci. 1. Of. Quod cuiq; obtigit, id quisq; teneat. Nō nisi in tertiis personis legitur. Obtingere alicui prouincia dicitur, cum sorte prouincia regenda alicui committitur. Cic. 3. Ver. Quæstor ex S. C. prouinciam sorte sus est, obtigit tibi Consularis.

OBTORPESCO, is, n. 3. [Impigrirsi. G. Faul vverden, erstarren vnd erzittern vor vverdē] κατεπλαγείομαι. ab obtorpeo, stupore quodā afficior. Cur. li. 10. Quis crederet cōcionē obtorpuisse subito metu? Ci. pro domo; Mitor ei nō & linguam commutasse, & manū obtorpuisse.

OBTORQVEO, es, si, tum, ere. act. [Torcere forte.] צקל hikkel, שקש hikkesch. Ge. traien. διαστρέφω. vehementer torqueo. Pli. de Viris illust. Cōsuli legibus agrariis resistenti ita collum i Comitio obtorsit, vt multus sanguis esslueret e naribus.

OBTORTVS, a, um, o. 1. 2. Cic. 6. Ver. Obtorto collo in carcerē abripi.

OBTRECTATIO, onis, f. 3. διαβολή. sic definitur a Cic. 4. Tusc. Obtrectatio est ægritudo, quod alter potiatur eo, q ipse ēconcupierit. Aliquando pro detrectione. Cæs. 1. Bell. Ciu. A quibus deprauatū Pompeium queritur inuidia atque obtrectatione laudis suę.

OBTRECTATOR, oris, m. 3. Cic. de Clar. Ora. Dolebamque, quod non obtrectatorem laudū mearū, sed socium glorioſi laboris amiserā.

OBTRECTATVS, huius tus, m. 4. obtrectatio. Gel. lib. 20. c. vlt.

OBTRECTO, ctas, n. 1. [Dir male,] חר chereph, גדף giddeph. G. Vbelreden, hindetreden, schandlich, zureden,] διαβάλλομαι. ex ob & tracto, a, in e, mutata. Est aūt obtrectare, auctore Festo, contra alienā fāmam tractare, seu maledicere, cū. s. alicuius dicta, aut facta deprauant. Ci. Dolabellæ; Id laboro, vt si qui mihi obtrectēt, a te refutētur. Aliqñ pro culpare, [Incolpare,] siue dānare. Pli. l. 9. c. 35. Regina meretrix lautitiam eius omnem, apparatumque obtrectans.

OBTRVDO, dis, si, sum, a. 3. [Spingere incontro,] חרות hiddiach תקע takah. Germ. Entgegen trucken, zutrucken mit dem auffstossen] προσκόπτω. aduersus aliū trudo, obijcio. Vnde Obtrudere fores dicitur, qui in ædes ingrediens foris astantē excludit. Plau. in Men. Abijt, obtrusit fores. Obtrudere, quasi inuito dare. Ter. in Andr. Ea quoniam nemini obtrudi potest, itur ad me. Vbi Donatus, Bene obtrudi, quasi inuito.

OBTRVSVS, a, um, o. 1. 2. par. Cic. de Clar. Orat. adhibenda quædam obtrusa ratio.

OBTRVNCATIO, nis, f. 3. Col. lib. 4. c. 29. Obtruncatione vitis.

OBTRVNCO, cas, a. 1. [Tagliare a pezzi,] נקד naxaph. G. Zerhauwen, enthaupten] ἀποκοπτομαι. vulneribus conficio, quasi corpus membris mutilatis truncum reddo. Cic. 2. de Na. Deor. Puerum interea obtruncant, membra articulatim diuidit.

OBTVEOR, ēbtueris, pen. p. obtuitus sum, obtueri [ἐντυγχάνω,] diligenter conspicere, Plau. in Bacch. Num quinnumi excidērūt tibi, Quod sic terram obtuere? Idem in Mostel. Vide Tueor.

OBTVNDO, dis, di, sum, a. 3. [Stordire, percuotere,] קהה Kehah. Ge. zerbleuwē, woll stūpff machē. κωφόω. obtusum, sine n, vnde alijs a Tūdo cōpositis, quis tunsum a tundo n, retineat. Est aūt obtūdere, totū seu circū percutere, rūpere, & hebetare. Pla. in Amph. sū obtusus pugnis, pessimā. percussus, vel pfractus. Col. li. 4. c. 24. Obtusa, hebesq; & mollis falx putatorē morat. Trāsfert ad ingenū, ad oculos, ad vocē, & dicimus, Obtusum ingenū, & obtusa acies, id hebes & sine quamore. Obtūdere, & Acuere cōtraria. Cic. 1. Tusc. Multa quæ acūāt mentē, multa quæ obtundant. Aliqñ sæpius repetendo. cadē, alicui molestiā, & fastidiū afferre, [Noiare] tractū a fabris, q repetūt tundendo aliquid malleo. Ter. in And. Obtundis, tametsi intelligo. Hinc obtusus, partic. vt, obtusus pugnis, in exemplo Plauti, loco supra citato. Obtusus, nomen pro hebete. Ci. in Cato. Nonne vobis videtur animus is, cuius obtusior sit acies, non videre?

OBTVRBO, as, a. 1. [Interrompere,] נחל bihel. Germa. Einen in seinen worten oder wercken zerstoeren, betrueben, verwirren] ἀνατρέπω. interpello. Terent. in Andr. Ita ne vero obturbat? Interdum idem quod simplex turbo. Cice. ad Att. lib. 12. Me litteræ, & scriptio non leniunt, sed obturbant.

OBTVRAMENTVM, ti, n. 2. quo aliquid obturatur. Plin. lib. 16. cap. 8. Cadorum obturamentis. Idem lib. 22. cap. 4.

OBTVRO, as, p. p. a. 2. [Serrare, chiudere,] אטם atam. כבר sachar. G. Verstopffen, zu vermachē] ἐπιφράσσω. occludo. Hor. lib. 2. epist. obturem patulas impune legēti, nibus aures. Fest. putat compositū ex Latina præpositione ob, & Græca dictione θύρα, quod est ostiū, & ita videretur, per th, scribendum.

OBTVSVS, a, um, o. 1. 2. Cice. in Ant. Adhibebuntur aures non obtusæ, Obtusus. Idem de Nat. Deor.

*OBTVTVS, huius tus, p. p. n. 4. [Sguardo, דיות reuth, ראה ror. Germ. Anschauwung, ansehung.] προσβολή. quasi obtuitus, aspectus, ab obtueri. Vir. 1. Aen. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in vno, Cice. de Diu. Obtutu oculorum.

OBVAGIO, is, p. p. n. 4. ἐκτιβαΐβάζω. vagitu obstrepo. Pla. in Pœn. Nutrices pueros infantes procurent, ne obuagiant.

OBVALLO, as, n. 1. [Circondare, חקיף hikiph, סבר Ger. Verbollwercken, verschanzen, oder vmbschantzen.] περιχαράκωσις. circumuallo. Cicer. de lege Agra. Quem locum nobilitas omni oratione obuallatum tenebat, me duce rescidistis.

OBVARICATORES, m. 3. dicebantur, qui cuipiam occurrebant, quo minus is rectum iter conficeret, inquit Fest. Obuarico, as, uero, p. c. est obsto. Fest.

OBVARO, ras, p. p. n. 1. [Guastare, עות hiwah. Ger. Verkeren, verbocserē.] διαστρέφω. deprauo, as, qui introrsum pedes intortos habent. Ennius in Achil. Consilijs obuarant. Nonius.

*OBVCVLA, æ, f. 1. oppidum est Hispaniæ vlterioris in conuentu Astigitano.

OBVENIO, is, n. 4. [Intrauenire, accadere, בא ba חיה hajah. G. Begegnē, zu handen stossen, sich begeben] ἐπιπίπτω. obuingo. Cu. li. 10. c. 3. Quid obueniat, quid res poscat. Aliquando est contingere. Cic. 3. Ver. Verri sorte prouincia obuenit. Obuenire hæreditatē. [Hereditare.] Var. de re rust. l. 1. c. 12. Si mihi fūdus hæreditate obueniat.

OBVENTIO, nis, f. 3. verbale. Vlp. l. magis puto, ff. de teb. eo. qui sub tut. & cura sunt: An pecuniam pupillus habeat in reditum spe atque obuentionem.

OBVERSATIO, nis, f. 3. Cic. pro Mur. Mœstos amicos, obuersationes.

OBVERSOR, aris, d. 1. [Versarsi intorno, star attorno,] תחלל hithhallech. Ger. Etwan vor sein, etwan vor schweben] παρίσταμαι. anteuerto, adsum. Cicer. pro Sest. Mihi ante oculos obuersatur reip. dignitas. Cum datiuo. Liu. li. 5. Caudinæque cladis memoria, non animis modo, sed prope oculis obuersatur.

OBVERTO, a. 3. [Volgere contra, פנה panah. Ger. Entgegen keeren.] ἀντιστρέφω, contra verto. Cic. in Arato. Obuertunt nauem. Virg. 6. Æn. Obuertunt pelago proras.

OBVERSVS, a, um, pro aduersus. Pli. li. 9. c. 57. Refugere in suas cauernas, & in illis obuersos stare. Col. li. 7. Plurimum refert, vt pascentium capita sint obuersa Soli. Liuius Aciem in Samnites obuertit.

OBVIAM, [All'incontro,] נגד קראת hikrath. G. Entgegen.] εἰς συνάντησιν. quasi ob. i. contra viam. Ter. in Phor. Obuiam tonabar tibi Dauus. Et dicimus procedere obuiam alicui, prodire obuiam, venire obuiam, mittere obuiam, obuiam fieri. Ci. pro Mil. Obuiam fit ei Clodius expeditus in equo. Obuiam ire periculis, obuiam ire conatibus, obuiam esse, in promptu esse [Apparecchiare] Plau. in Cap. Nec Sycophantis vllum mantellum obuiam est.

†OBVIO, as. [Incontrare. Ger. Begegnen. Gal. Aller au deuant.] ἀντάω. occurro, obuiam proficiscor. Per translat. pro resistere. Sall. in Iug. Tum primum superbiæ nobilitatis obuiatum.]

OBVIVS, a, um, o. 1. 2. [Cio che viene all'incontro, פגע pogheah פגעי pogeschi. G. Entgegē kömend, oder stossend] ἀπάντων, ἀπαντῶν. alicui occurrit. Sall. in Iug. Oēs, vti quisq; armatus fuerat obuius, interfecit. Obuiū se dare alicui. Liu. l. 1. ab vrb. Romulus se nihi obuiū dedit. Obuiū esse. Ci. pro Cec. Ingredienti obuius fuerit. Obuius, & expositus homo dr, qui se nō difficilē pbet in colloquiis. Phi. p. 10. Est obuius, & expositus, plenusq; humanitatis.

OBVLCO, cons, oppidum mediterraneum vlterioris Hispaniæ. Plin. lib. 3. c. 1. in conuentu Cordubensi.

OBVMBRO, as, a. 1. [Adombrare, defendere, oscurare, חצר hesal. Germ. Beschattigen, allenthalben vberschattigen] ἐπισκιάζω, vmbris vndiq; obscuro. Virgil. 12. Æn. Obumbrant æthera telis. Per translationem pro tueri, [Defendere.] Idem lib. 11. Reginę nomen obumbrat. Aliquando pro obscurare, [Oscurare] Qu. in proœm. l. 8. Sensus obumbrant. Plin. lib. 23. c. 1. Sapientiam vino obumbrari.

OBVNCVS, o. 1. 2. adiectiuum, [Molto torto. Germanicē, Gehacket, hakechtig, krumb] ἐπικαμπής. valde uncus, incuruus. Virg. 6. Æn. Rostroque immanis vultur obunco.

OBVOLVO, uis, a. 3. [Inuolgere, volger si intorno, גלם ghalam, עמח hatah. Ger. Vmbwicklen, verwickten] περιστρέφω. circumuoluo. Ci. in Or. Obuoluendum caput Agamemnonis esse. Per metaphoram pro dissimulare, obtegere, [Coprire] Hor. 2. Ser. Sat. 7. Verbisq; decoris obuoluas vitium.

O A N T E. C.

OCALEA, æ, siue Ocalee, es, p. c. f. 1. [οἰκαλέη,] Bœotiæ oppidum, cuius meminit Homerus in Catalogo nauium.

†OCCA, æ. [Arpago G. Ein Egge. βωλοκόπημον. Instrumentum rusticum, quo tracto, reptanteq; super terram, ferreis aut ligneis dentibus, quibus instructum est, glebæ conteruntur agri superficies coequatur, & semina cooperiuntur. Colum. lib. 2. cap. 28.]

OCCALLEO, n. 2. [Hauer calli, far il callo Germa. Vil hertor schwylen haben, voll schwilen sein] κέκαλλωμαι. callosus sum. Per translationem, induratus sum.

OCCALLESCO, n. 3. callū obduco. Partes sūmę callū obducere dicūtur, quæ

[illegible] [illegible] [illegible] [

Ocean, and the Mediterranean, and the Atlantic Ocean, and the Pacific Ocean, and the Indian Ocean, and the Arctic Ocean, and the Antarctic Ocean, and the Red Sea, and the Persian Gulf, and the Gulf of Aden, and the Gulf of Oman, and the Gulf of Suez, and the Gulf of Aqaba, and the Gulf of Mexico, and the Gulf of California, and the Gulf of Alaska, and the Gulf of Panama, and the Gulf of Guinea, and the Gulf of Bengal, and the Gulf of Thailand, and the Gulf of Tonkin

dere,ſicut de monte Ida naſci. Hinc erteus,a,um.

O A N T E F

OFFA,f.1.[*Offella* פַּרְס path כַּנָּר chichchar. אִשׁ פַּר eſchpar.Ger.Ein geroch non fleiſch,ein ſtuck fleiſch. G.*Vne piece de chair,de pain, de paſte,ou autre viãde,eſpoiſſe ou de quelque groſſeur,comme vne ſoupe de pain.Hiſ.La pulpa,o la carne ſin hueſſo ſuppa,*]μάζα.qlibet carnis fruſtum.Vnde offam porcinam cum cauda,offam penitam dicebant.Vnde eſt illud Iuu. Sat. 2.Et patruo ſimiles effunderet offas. Offa etiam cibarium eſt ex fruſtis panis in iure pingui, caſeo vetere, pipere, & cinnamomo conditis. Offam & pultem ſignificat,quicquid eſt in pulis modum redactum.Vir.6.Aen.Melle ſoporatam,& medicatam frugib.offam.Ci.de Diuin.Neceſſe eſt,offa obiecta cadere fruſtum ex pulli ore cum paſcitur. Poteſt etiam fieri offa ex alijs rebus.Varr.li.3.de re ruſt.c.5. Cibatui offas poſitas hæ maximè glometantur ex ſicis & farre miſto. Ponitur qñq; pro maſſa.Plin.li.9.c.48 In noſtro mari offa informis,colore tñ lepori ſimilis. Offæ,& maſſæ vocabulis promiſcuè vtif Col.li.12.c.38,

OFFELLA,æ,f.1.teſte Seruio,vnico f,ſcribendum eſt,contra primitiui naturam,quod primam ſyllabam corripiat.[*Roſtizzana.*]Ger.Ein ſtuecklin fleiſch.]Eſt ãt offella,μάζιον,ζαμίδιος,fruſtulũ carnis vn de porcina offella df particula carnis porcinæ,quã in ſartagine,craticula, & prunis coquimus. Mart.li. 14. Parua tibi curua craticula ſudet offella.Iuuen.Satyr.11. Exiguæ fruſtis imbutus offellæ.

OFFENDICVLVM, iculi, n. 2. [*Impedimento*, מִבְשׁוֹל michſchol, מִכְשֹׁלָה michſchelah, כְּשֹׁלֶת chiſchiſchalon.G.Ein hindernuſſ, ein ſtrauchel,etwas daran man ſich ſtoſſt.]προσκοπή. impedimentum, obſtaculum. Plin.epi.188. Sunt offendicula nonnulla.

OFFENDIMENTVM,enti, n. 2. ligaturæ nodus,quo apex retinebatur. Feſtus.

OFFENDIX,m.3. idem quod offendimentum. Feſtus.

OFFENDO,is,a.3.lædo,violo,offenſionem offero,iniuriã facio.[*Offendere*, נָשַׁל chaſchal.G.An einẽ ſtoſſen,anſtoſſen.Ga.*Offenſer, offendre,rencontrer,choeir.Hiſp.Offender,o encontrar.*]περιπίπτω. ex ob, & fendo, q̃ non eſt in vſu,a quo fit & Defendo: ſignificat incurro in aliquid,& tam de animo dicitur, quam de corpore. Ter.in Eunu. Aduenienſ offendi quendam mei loci hic atque ordinis hominẽ. Nec ſolùm de animatis, ſed de inanimatis quoque dicitur.Oui. 2. de Pont.Eleg.15.In quibus offendit naufraga puppis aquas.Et quoniam qui incidunt in aliquid, lædere ſæpe ſolent id,in quod incidunt, factum eſt, ut offendere pro lædere vſurpetur, [*Offendere.*] Col.li.1.c.9.Arando ne coxam bos offendat Cic.pro Clu.Cecidiſſe ex equo dicitur, & latus offendiſſe vehementer. Et offendere, eſt inuenire,ſed præter opinionem. Cicero. 2. de rep. Qui cum ad villam uenſſet,& omnia aliter offendiſſet.Offendere apud aliquẽ eſt ita agere,vt non probetur is,qui agit.i.in malam opinionem incidere.Cic.pro Clu. Cum eſſet nemini dubium,illum potius iudicari neceſſe eſſe, qui bis apud eos iudices offendiſſet. i. damnatus eſſet.Quandoq; eſt errare.[*Errare,*]Cic.ad Var.li.9.Quis eſt tam Lynceus,qui in tantis tenebris nihilo offendat? Liu.lib.2.Offendere abſolutè poſuit Cic.in Ver.pro infeliciter agere : Cum, inquit, ſortes & terra, & mari offenderint.

OFFENSA,æ,f. & offenſio, onis, & offenſus, us.]*Offenſione, offeſa,* מִנְשׁוֹל michſchol מַכְשֵׁלָה machſchelah כְּשֹׁלֶת chiſchlon. Ger. Anſtoſſung,Strauchlung,Verletzung.G.*Offenſe,faute,choppement. Hiſ.offenſion,ò tropeçadura*]προσκοπή. in vno ſignificato accipiunt. Sen. in ep. Per huiuſmodi offenſas emetiendum eſt confragoſum hoc iter.Luc.li.6.Non igitur multis offenſib intemerando.Offenſa ferè actiuè ſumitur,eſtque propriè eius,qui offendit.Ci. Quum tot eius offenſas pati non poſſem,conceſſi. Offenſio plerumq; paſſiuè.Offenſa opponitur gratiæ.Qu.li.4.c.2.Hoc omittamus,ne minus gratię excipiendo recta , quàm offenſæ , repreheadendo prauа,mereamur.Offenſiones belli,ſunt damna,& pericula. [*Damno, pericolo* ,] offenſiones ex morbis , cum aliquid committitur , vt in eundem morbum recidamus.

OFFENSATOR,oris,m.3.[*Chi ſcappuccia.*Germa. Ein ſtrauchler, oder ſtraucher,der ſich offt ſtoſt.*Gal.Qui choppe ſouuent,& trebuche.*H. *Elque offende,o tropieça,*] ἁμαρτησικός. qui in re quacumque ſæpe excidat ab eo,quod ſuſcepit. Qu. [illegible] offenſatorem appellat, qui legendo identidem reſiſtit,aut [illegible]us,qui perperam legit.

OFFENSIO,is,f.3.*Offenſa.Ga.Offenſe,faute,choppement.Hi.Offenſion,o atro peccadura.*]Ci.de Sen. In corpore ægro odioſa omnis offenſio.

OFFENSO,offenſas,a.προσκόπτω.identidem offendo, impingo. Liu.5. Flere omnes repente,& offenſare capita.

OFFENSIVNCVLA,culæ,f.1.[*Offeſa picciola.* German. Ein Kleine verletzung,oder vnfug.]Parua offenſio. Cic.pro Plan.

OFFENSVS,o.1.2.[*Offeſo* נֶגֶב michſchal,Ger. Verletzt,angeſtoſſen. *Gal. Offenſé,bleſſé. Hiſ. Offend do.*] quandoque partic. læſus. Ouid. 2.Faſt Creditus offenſo eſt procubuiſſe pede.Offenſa voluntas populi.Cicero.5.Tuſc.Offenſus quandoque nomen,pro inuiſo . Cic. 5.Ver.Miſerum offenſumq; paucorum culpa ordinem Senatoriũ. Offenſior pro irato,[*Irato*]Suet.in Claud. Pontificibus offenſior, quod altum, quàm ſe in p[illegible]ris ſitu locum cooptaſſent.

OFFERCIO, cis,a.4.*Impire* מָלֵא male Ger.Fuellen,oder vollſchop-

pen.*Gal.Remplir,ſarcir.Hiſpa.Hinchir recalcando.*] ἐμπίμπλημι. impleo,a quo offertus , plenus, & offertiſſimus, pleniſſimus. Pla. *Optimitates gaudio offertiſſimas pariet.* Aliquando eſt pinguis. mus.Idem in Ca.Hæreditatem ſum adeptus offertiſſimam.

OFFERO,ers,a a.polliceor, pfiteor, defero.[*Offerire,dedicare.* הִקְרִיב hikrib.תַּעֲרֹךְ behelah.Ger.Antragen,dargeben.*Gal. Offrir, preſenter.Hiſpa.Offreſcer*]προσφέρω. propriè eſt exhibeo,ſiue præſerto. Ter. in Heaut. Opportunè te mihi offers.Interdum eſt ſpondeo,vt Offerre meam amicitiam cuiquam. Interdum inferre. Cic. libro 3.officio Reginæ ſtuprum obtulit. Sic offerre vitium virgini, pro vim inferre , [*Far forza.*]Interdum immittere. ἐπάγω. Item pro domo:Domus ardebat in palatio non fortuito, ſed oblato incendio. Interdum obijcere , [*Rinfacciare.*] vt apud eundem in Læl.Ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus,aut cedat oblatis.Interdum pro polliceri.[*Promettere.*]Iuſtinus : Quum ei auxilium obtuliſſet. Ponitur aliquando pro opponere, [*Oppocere.*]Cic.ad Brut.Romam vt veni,ſtatim me obtuli Antonij ſceleri,atque dementiæ.Offerre religionem,eſt inijcere religionis ſcrupulum.Cic.ad Plan.li.10.Recitatis litteris, oblata religio nuto eſt.

OFFERVMENTA,f.1.*Staffilate.*Pla.in Rud.dixit plagas, percuſſiones, & flagella:φ ea ſcapulis,& tergo offerãtur , cũ quibus fuſte cæditur.

OFFERVMENTA,n.2.ἀναθήματα quę dijs offerebantur.Feſtus.

OFFICIALIS,& hoc le,o.3.[*Officiale.*G.Võ dienſtlẽ,zũ dienſt gehoerig.G.*Deſeruice.Hiſ.Coſa pertineſciente al officio,*]τὸ περὶ καθήκοντος.quod ad officium pertinet,vel de officio tractat. Lact.lib.6.M. Tullius in ſuis officialib.nonne hoc idẽ perſuadet,nõ eſſe oinolegiendum? Officialis etiam miniſter magiſtratus vocatur. Apul.

OFFICINA,æ, p.p.f.1.[*Boteça.*G.Ein werkſtat.G.*Ouuroir,officine boutique Hiſ. Latienda donde algo ſi haze.*]ἐργαστήριον. locus in quo artifices opera faciunt,ab efficiendo. Cice.3.Ph.Armorum officinas in vrbe videtis,Officina dicendi.Ci.de Cl.Or.Hocratis domus cũctę Greciæ,quaſi ludus quidam patuit,atq; officina dicendi.

OFFICINATOR, m 3.a Vitr.lib.6 pro fabro ponitur.

OFFICIO,n.3.[*Nuocere,* חָרַף herah.G.Schaden,nachteilig ſein.*Ga. Nuire,empeſcher.Hiſ.Empecer,dañar,*]βλάπτω.ex ob, contra, & facio:idem quod noceo.Ci.3.Off.Demoliri ea, quorum altitudo officeret auſpiciis.Officere & obſtare commodis alicuius, apud eundem pro Sex.Roſ.Herbæ officiunt frugibus.Vir.1. Geor. Inuenitur antiquè accuſatiuo iunctũ.Pla.Truc.Ego te hic officiam.Officere ſignificat inficere interdum , vnde offectores, de quo ſuo loco.Officere luminibus,pro obſtruere luminibus,uide obſtruo.

OFFICIOSE,Cic.ad Att.li.13. Cum vtrique officioſè pareat.

OFFICIOSVS,a,um,o.1.2.[*Officioſo,pronto à far piacere.* נָדִיב nadhib. Ge.Seines ampts geflissen,dienſtbar,vnderthaenig.*Gal. Qui fait ſes lontiers plaiſir,& ſeruice, ſeruiable, diligent a faire ſon deuoir. H. Diligente en la amiſtad,*]φιλοφρονικός.qui libẽter officium alicui exhibet.Ci.Octauio Hominẽ prudentem, & officioſum cognoſco. Idem pro Plan.officioſam amicitiam nomine inquinas crimineſe. Idem Att.li.13.Nec diligentiorẽ,nec officioſiorẽ facilè delegiſſem Veſtorio.Idẽ ad Q. Fr.li. 1. Eſt in me officioſiſſimus. Capit aliqñ in malam partem : nam cum olim Q. Atterinus defenderet reũ libertinum , cui obijciebatur, quod patroni concubinus fuiſſet hac defenſione vſus eſſe fertur:Impudicitia in ingenuo crimen eſt,in ſeruo neceſſitas,in liberto officium.Ex eo impudici,& obſcęni ad quandiù officioſi vocati ſunt. Officioſus dolor,a Ci.1.Tuſ.dicitur, qui ex iuſta cauſſa ſuſcipitur , & cuius probabilis rõ reddi poteſt.

OFFICIVM,n.2.[*Officio,quello che ogn' vno deue fare* מִשְׁפָּט michpat חֵן chan,עֲבֹדָה habodhah פְּקֻדָּה perxuddah.G.Ein ampt.*G.office, deuoir.Hiſ.officio,la obra que ſegun ſu eſtado cadanno deue hazer.*τὸ καθῆκον. quod quiſque efficere debet, obſeruata locorum,temporum,& perſonarum rõne: vnde in Emilia benè inſtituta dicimus, omnes in officio eſſe oportere.Ci.ad Ter.lib.13. Si erunt in officio amici,pecunia non deerit . Cuius contrarium eſt, deſerere officiũ ſeu diſcedere ab officio.Dicimus Latinè,Fũgor officio meo,& antiquè Officium fungor.Itẽ Obeo officium,Exequor officiũ meũ Perſoluo officium alicui receptũ,Præſto officium, Seruo officiũ Retineo officium,Satisfacio officio, Vſurpo officium, Intermitto officium . Officij duxit abſolutè , pro putauit officiũ ſuũ eſſe, dixit Sue.in Tib.Donatus Officium ab efficiendo dictum putat , q̃ ſit illud,φ quẽq; pro condõne ſuę perſone facere deceat.Et Ambl.1.Off. Legimus officium dici a nobis poſſe,nec rõ ipſa abhorret qñquidẽ officiũ ab efficiendo dictũ putamus,quaſi efficium. Pũ ẽt dici,& rectè,vt ab officio,is,officium derivetur, ita vt ob,nõ ce tra,ſed circum ſignificet , vt circa φ faciendum eſt,imitamur. E qm̃ proprium hoĩs officium eſt,alteri pro virib. prodeſſe, factum eſt,vt officium accipiatur pro beneficio,[*Beneficio.*]Cic.de Amic Odioſũ genus hominum officia exprobrantium.Col.li.2.c.15. Li cet ſilicẽ ſine iniuria vicini,ẽt cum officio,decidere. i.non mõ cu damno,verum ẽt cum vtilitate.Accipitur qñq; pro honore.[*Hon re*]Suet.in Cæſ.Coniurati ſpecie officij circumſteterunt.Ma[illegible] tus quoq; officium df, quia ius quod cuiq; debetur , reddit. Qñ pro alicuius artis rõne, vt officium grammatici,officium medici [*Arte*]Et quãuis officium propriè ad virtutem pertineat; vt Ho

minis

ACT, in the drama, a principal division of a play, in which the action is carried on to a certain point. See DRAMA.

ACT, in law, a deed or writing, containing the evidence of a thing done.

ACT, in the universities, a term kept by the students, when they perform their exercises for their degrees.

ACT, in the civil law, a writing containing the proceedings of a judge, or the depositions of witnesses, &c.

ACTA, in antiquity, a name given to the public registers, wherein the proceedings of the senate, the people, and the courts of judicature, were recorded.

ACTA Eruditorum, a famous literary journal, published monthly at Leipsic, in Latin, and begun in the year 1682.

ACTA Sanctorum, a collection of the lives of the saints, published at Antwerp, in 1643, in folio, by Rosweyde, a Jesuit.

ACTA Sanctorum, a collection of the lives of the saints, published at Paris, in 1668, in folio, by Henschenius, a Jesuit.

ACTA Sanctorum, a collection of the lives of the saints, published at Venice, in 1734, in folio, by Cocquelines, a Dominican.

ACTA Sanctorum, a collection of the lives of the saints, published at Paris, in 1745, in folio, by Bollandus, a Jesuit

OLSNITZ, a town of Bohemia, in the circle of Prerau, with a castle, and a manufacture of linen. It is seated on the river Morau, 12 miles N.E. of Prerau, and 30 N.E. of Olmutz. Lon. 17. 30. E. Lat. 49. 45. N.

OLSTEIN, a town of Germany, in the circle of Suabia, and territory of Furstenberg, with a castle. It is seated on the river Aach, 6 miles S.E. of Engen, and 12 S.W. of Pfullendorf.

OLSTYN, a town of Poland, in the palatinate of Cracow, with a castle. It is seated on the river Warta, 12 miles S.E. of Czenstochow, and 30 N.E. of Cracow. Lon. 19. 30. E. Lat. 50. 45. N.

OLT, a river of Transylvania, which rises in the mountains on the confines of Moldavia, and runs into the Danube, 12 miles above Nicopolis.

OLTEN, a town of Switzerland, in the canton of Soleure, with a castle. It is seated on the river Aar, 6 miles S.E. of Aarburg, and 10 S.W. of Soleure. Lon. 7. 50. E. Lat. 47. 20. N.

OLTENITZA, a town of Turkey in Europe, in Wallachia, with a castle. It is seated on the river Aluta, 30 miles S.W. of Bucharest, and 40 S.E. of Tergovist. Lon. 25. 50. E. Lat. 44. 30. N.

OLTET, a river of Transylvania, which rises in the mountains on the confines of Moldavia, and runs into the Danube, 12 miles above Nicopolis.

OLTHEN, a town of Germany, in the circle of Westphalia, and territory of Cleves, with a castle. It is seated on the river Niers, 6 miles S.E. of Cleves, and 12 N.W. of Gueldres. Lon. 6. 10. E. Lat. 51. 50. N.

OLTMANSWORTH, a town of Germany, in the circle of Westphalia, and territory of Munster, with a castle. It is seated on the river Ems, 6 miles S.E. of Meppen, and 12 N.W. of Lingen. Lon. 7. 30. E. Lat. 52. 30. N.

OLTMER, a town of Germany, in the circle of Westphalia, and territory of Munster, with a castle. It is seated on the river Ems, 6 miles S.E. of Meppen, and 12 N.W. of Lingen. Lon. 7. 30. E. Lat. 52. 30. N.

OLTMERSHAUSEN, a town of Germany, in the circle of Westphalia, and territory of Munster, with a castle. It is seated on the river Ems, 6 miles S.E. of Meppen, and 12 N.W. of Lingen. Lon. 7. 30. E. Lat. 52. 30. N.

OLTMERSHEIM, a town of Germany, in the circle of Westphalia, and territory of Munster, with a castle. It is seated on the river Ems, 6 miles S.E. of Meppen, and 12 N.W. of Lingen. Lon. 7. 30. E. Lat. 52. 30. N.

OLTMERSHOFEN

...ed to the Aeolian harp, and which, when the wind blows upon it, produces a variety of harmonious sounds.

AEOLIPILE, a machine for raising water by the force of steam.

AEOLIPYLE, a machine for raising water by the force of steam.

AEOLIS, in ancient geography, a country of Asia Minor, bounded on the north by Troas, on the east by Mysia, on the south by Ionia, and on the west by the Aegean sea. It was so called from the Aeolians, who settled here after the Trojan war.

AEOLUS, in fabulous history, the god of the winds, who was supposed to reside in the island Lipara, and to keep the winds shut up in a cave, from whence he let them out at pleasure.

AEON, a word frequently used by the Gnostics, and other ancient heretics, to denote the first emanations from the Deity, or the angels, who were supposed to be produced by the Supreme Being, and to have the government of the world committed to them.

AEPYORNIS, a bird of the ostrich kind, found in Madagascar, and described by Mr. Flacourt. It is of the size of the ostrich, and has a long neck and head, but no wings. Its feet are like those of the ostrich, but have only two toes. Its eggs are of a prodigious size, and are sometimes found in the sand on the sea-shore.

AEQUATOR, in astronomy, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres. It is called the equator, because when the sun comes to it, the days and nights are equal all over the world.

AEQUATOR, in geography, a great circle of the terrestrial globe, which is equally distant from the two poles, and divides the globe into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in dialling, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in mechanics, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in optics, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in perspective, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in projection, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in spherics, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in trigonometry, a great circle of the sphere, whose plane is perpendicular to the axis of the world, and which divides the sphere into two equal parts, called the northern and southern hemispheres.

AEQUATOR, in zoology

Orsini (Fulvio), a learned antiquary, was born at Rome in 1529. He was educated in the Greek and Latin languages, and applied himself to the study of antiquities, in which he made a great progress. He was employed by Cardinal Farnese to collect medals, gems, and other curiosities, and to form a library. He died in 1600, leaving behind him several works, which were published at Antwerp in 1601, in 3 vols. folio.

Orsini (Virginio), duke of Bracciano, was descended from the ancient family of the Orsini, and was born in 1615. He was a man of great courage, and was employed in the wars of Italy. He died in 1676.

Orsini (Vincent Maria), a Dominican friar, was born at Rome in 1650. He was made master of the sacred palace, and afterwards archbishop of Benevento. He died in 1730.

Orsini (Virginio), duke of Gravina

A. pomonella Linn. (Codling moth). Wingspan 19 mm. Forewings grey with numerous brown transverse lines and a large brown patch at the tornus. Hindwings brown. Larva pink with brown head. Pupates in a cocoon under bark. Larva bores into fruit, especially apple. Europe, N. Africa, Asia, N. America, Australia.

A. postvittana Walk. (Light brown apple moth). Wingspan 20 mm. Forewings light brown with a dark brown basal patch and a dark brown transverse band. Hindwings light brown. Larva green with a brown head. Pupates in a cocoon in a rolled leaf. Larva feeds on leaves, flowers and fruit of many plants. Australia, New Zealand, Hawaii.

A. rosana Linn. (Rose tortrix). Wingspan 20 mm. Forewings brown with a dark brown basal patch and a dark brown transverse band. Hindwings brown. Larva green with a brown head. Pupates in a cocoon in a rolled leaf. Larva feeds on leaves of many plants, especially rose. Europe, N. Africa, Asia.

A. rosaceana Harris (Oblique-banded leaf roller). Wingspan 20 mm. Forewings brown with a dark brown basal patch and a dark brown transverse band. Hindwings brown. Larva green with a brown head. Pupates in a cocoon in a rolled leaf. Larva feeds on leaves of many plants, especially rose. N. America.

A. rosaceana Harris (Oblique-banded leaf roller). Wingspan 20 mm. Forewings brown with a dark brown basal patch and a dark brown transverse band. Hindwings brown. Larva green with a brown head. Pupates in a cocoon in a rolled leaf. Larva feeds on leaves of many plants, especially rose. N. America.

A. rosana Linn. (Rose tortrix). Wingspan 20 mm. Forewings brown with a dark brown basal patch and a dark brown transverse band. Hindwings brown. Larva green with a brown head. Pupates in a cocoon in a rolled leaf. Larva feeds on leaves of many plants, especially rose. Europe, N. Africa, Asia.

A. postvittana Walk. (Light brown apple moth). Wingspan 20 mm. Forewings light brown with a dark brown basal patch and a dark brown transverse band. Hindwings light brown. Larva green with a brown head. Pupates in a cocoon in a rolled leaf. Larva feeds on leaves, flowers and fruit of many plants. Australia, New Zealand, Hawaii.

A. pomonella Linn. (Codling moth). Wingspan 19 mm. Forewings grey with numerous brown transverse lines and a large brown patch at the tornus. Hindwings brown. Larva pink with brown head. Pupates in a cocoon under bark. Larva bores into fruit, especially apple. Europe, N. Africa, Asia, N. America, Australia.

OPINIO, onis, f. Opinion, Jugement, Creance. Et sanctissimæ istius Matris Ecclesiæ Catholicæ opinionem semper habui, & habeo, & ejus veritatis firma & absque concepti Lex. 1. Offi. Quicquid de his rebus opinio vulgi, quicquid Philosophorum loquax ostentatio, quicquid Poetarum fabulosa persuasio dixerit, Tertia Actio Cicero pro Roscio Amerino, cum ipse magnum quid & Deo, & Cæsari, & Cæsaris comitibus, cum ipsi Romæ, & in Senatu, & in Foro, & in Curia, & in Rostris, & in Templis, & in Theatris, & in Circo, & in Palatio opinionem meam, Conjuratos, & Catilinam, & Allobrogas esse dixerunt. Adducere aliquem in opinionem. Ejus opinionem ego sum aliquam adduxi. Inducere in opinionem, & malam inducere. Vide ne quem inducas.

OPINIOSUS, a, um. Qui opinionibus nititur, nec nisi opinionem habet. Lud. Bl. Improbum quidque quod rationi repugnat, opinionem quod sequitur, & verbum quod opinionem significat, Opinionosum & opinionis nomine eum intelligo.

OPINIONATUS, a, um. Qui in sua opinione obstinatè perseverat, vel sibi nimis placet. Opinionatissimus, nimis præsumens de sua opinione. Lud. Bl. Opinionatissimi sunt, qui præsumunt de sua opinione, & putant se scire, quod nesciunt. Et Pythonem quendam commentum esse, & quotannis fingere, Cic. Ver. hoc antiquissimum & opinionatissimum fuit, Cic. Ver. Et

tum Verbis, Sic & Actis, tum summis amicis oppositionibus laborare. Ita Cicero Epist. 10. lib. 2. ad Atticum de Cl. Pompeio, & Tempore Pisonis Consulatus opportunitate ambo vocitati.

OPPORTUNUS, a, um, Gr. ἐπιτήδειος, ἐπιτυχής, ἐπιτυχία, ἐπιτυχία, ἐπιτυχία

Mimesterium, Regiæ commissionis cultor.

Optimates, Primores, Proceres, Principes, Patricii, Nobiles, Equites, Magnates, Primi, Primores

Gener. Simul. ventilata, & separatio calor. potest simul fieri, & ob. ut. tamquam ob. ultimum terminat discrimen pro ens, & non ens: ideo, quia illarum figura est finis ens: simul pol. ob. Remot. Pl. 11. 2. 3. Termini ordo ostendit, quod ens, & non ens. Accipite ita pro constantibus ratione corporum mutis. Cic. de Fin. Ita ens, & non ens, quia ordo efficiunt corpus, quod non. Nonnulla sed cetera ipsa, sed ordine ipsa ac tenore dicimus. Cic. Orator. Ita ens, & non ens, quia ordo efficiunt corpus, quod non. Ordo ex ipsa, dicimus forma dicimus: ens ipse non ens ipsa dicimus. Tum vacuo. ordo. Sed & ob. finis & appellat. Sed. ordo ens humanum pol. Remot. Pl. 11. 2. 3. vitat. Pariter ubique pertigimus, & nos pol. Pl. 11. 2. 1. 3. in nobis ens proximus videtur: Ens ipse, & non ens ipse. Ens ipse, & non ens ipse. Ens ipse, & non ens. Ens ipse, & non ens ipse. Ens ipse, & non ens ipse. Ens ipse, & non ens ipse

Mantuanus, Scriptor nonnullus, &c.

Optabam, a, optandus, a, um, optandum, optans, optans, optatus, optatus, optatus

Orbe, Schmal, meilen, & Burgauer ohn zwen oder drey Mahl.

Orbe, Schmal, meilen, & Burgauer ohn zwen oder drey Mahl.

Orbe

ORDO, genus formæ substantialis, unitas Materiæ, Quidditas Rerum, Scholast. p. 1. 2. Partes omnium compositorum, Ch. 2. Ordo, ordinatum, ordinans, ordinare, Sacr. in Ord. Cat. 40. ordinatus, unitus, Ser. Ord. 1. 2. ordinare, Hier. Comment. 40. ordinatus, Ch. 2.

ORDO, distinctio, & Communio, & parilitas, Ser. Ord. 1. 2. Ambitiosi, Ord. Cat. 40. ordinatus, Ch. 2. ordinare, Sacr. 40. ordinatus, Ch. 2. ordinare, Ch. 2. ordinatus, Ch. 2. ordinare, Ch. 2. ordinatus, Ch. 2. ordinare, Ch. 2

ORNAMENTUM, Ornatus, Ornamentum, Cultus, Cultus Muliebris, Mundus Muliebris, Mundus, Ornatus Muliebris, Ornamenta Muliebria, Ornatus Mulierum, Ornamenta Mulierum, Ornamenta Feminarum, Ornamenta Mulierum, Ornamenta Feminarum, Ornamenta Mulierum, Ornamenta Feminar

Orpheos fuiſſe dicát, quorum alterũ Colchos nauigaſſe perhibẽt.
ORPHICVS, a, um, o. 1. 2. Cic. de Nat. Deor. Sacra Orphica.
ORPHEVS, a, um, p. p. o. 1. 2. ὀρφεῖος, ab Orpheo. Mar. lib. 1. Quicquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro Dicitur.
ORRHEA, æ, f. 1. ὄρρια, oppidum in occidentali tractu Britanniæ. Ptolem. lib. 2. cap. 3.
ORSVS, ſa, ſũ, [*Che ha cominciato*, ἀρξάμενος, qui incepit. Virg. 2. Aen. Inde tor patet Aeneas ſic orſus ab alto.
ORSVM, orſi, n. 2. [*Incominciamento*, תחלה rechillah. G. Ein anfãg] ἀρχή, uel pluraliter orſa, ſorum, incœpta. Liu. in præfat. operis Vt orſi tanti operis ſucceſſus proſperos darent, Virg. 11. Aen. Orſa refert, id eſt, cœpta verba, vt ait Seruius.
ORSVS, us, m. 4. Cic. 2. de Diu. Vanos pectoris orſus.
ORTHIVM CARMEN, n. 2. quod Arionem cecinisſe refert Herod. l. 1. Priuſquam ſe in mare præcipitaret; ſic dictũ, quod eius carminis numeri, quã altiſſima, & intentiſſima voce ferrentur: ὄρθιον enim Græci dicunt arduum. Gel. li. 16. c. 19. Stans in ſummæ puppis foro, carmen quod Orthium dicitur, ſublatiſſima voce cantauit.
ORTHOGONIVS, o, 1. 2. rectus angulis conſtans, Col. li. 5. c. 2. Orthogonius ager.
ORTHOGRAPHIA, f. 1. Recta ſcriptura, vel pictura. Quin. lib. 1. ca. 7. Quod Græci orthographiam vocant, nos rectè ſcribendi ſcientiã nominamus.
ORTHOMASTICA, n. 2. poma dicuntur, ab effigie mammarum, Pli. li. 15. cap. 14.
ORTHOSTATAS, f. 1. Vitru. lib. 2. c. 8. & li. 10. c. 17. Poſtes vocat ianuæ, quod arrecti ſtent, non iaceant tranſuerſi.
ORTVS, tus, nomen, [*Natiuità, naſcimento*, מולדת moledheth תולדת toledhet משפחת miſpachah. Ge. Die geburt, vrſprung. *Gal. Natiuité, naiſſance* Hiſp. *Naſcimento*] γένεσις, ſignificat natiuitatem, Ci. 1. Off. Ortus noſtri partem patria vendicat partem amici. Oui. 13. Met. Materno quod ſum generoſior ortu. Interdum primã illam corporis cœleſtis apparitionem ſupra noſtrum hemiſphæriũ Ortum vocamus, Vir. 1. Geor. Nec fruſtra ſignorũ obitus ſpeculamur & ortus. Quin ipſum cœli cardinem, in quo Sol oritur, ortum appellamus, Pl. lib. 12. cap. 8.
ORTYGIA, ὄρτυγία νῆσος, inſula eſt in mari Aegæo oĩum Cycladũ, clariſſima, Apollinis alũna, tẽplo, & mercatu nobilis. Dicta Ortygia, (Solino teſte) qa in eo primo viſæ ſunt conturnices, quas Græci ὄρτυγας, vocant. Nicãder ab Orygia oppido dictam putat, Vir. 3. Aen. Linquimus Ortygiæ portum. Hęc ẽt dicta eſt Delos (vt docet Ariſt.) qꝑ cũ antea ſub aqs merſa eſſet ſubito apparuerit: nã δῆλος, oſtẽdo ſignificat. Ab aliquib. ꝓterea Pyrpile noiatur ab igne ibi primum reperto ab alijs Cynthia, ab alijs Aſteria, ab alijs Cynthus. De Delo terræ motu concuſſa, Thucyd. l. 2. Eſt & alia in Sicilia, Syracuſarum pars, reliquæ vrbi ponte coniuncta, quæ fontẽ hẽt Arethuſam, Vir. lib. 3. Aeneid. Sicanio prętenta ſinu iacet inſula cõtra Plemmyrium vndoſum, nomen dixere priores Ortygiam, &c.
ORTYX, tygis, [*Coturnice*, שליו ſchelau. Ge. Ein wachtel. *Ga. Vne caille. Hiſ. Codorniz.*] ὄρτυξ, auis, quæ Latinè Coturnix, & vulgo Qualea dicitur Vide Coturnix. Eſt præterea Ortyx herbæ nomen, quę a nonnullis Plantago vocatur. Pli. lib. 21. cap. 171.

O A N T E S

OS, oris, n. 3. [*Bocca, faccia* פה peh. Germ. Der mund oder das maul. *Gal. Bouche, ou viſage.* Hiſp. *La boca, el roſtro, la cara,*] πρόσωπον, propriè concauum illud, intra quod lingua, & dentes concluduntur, Pl. li. 11. c. 37. Continui dentes, aut vtraque parte oris ſunt, vt equo: aut ſuperiore primores non ſunt, vt bobus, quib. Qñdoque ponitur ꝓ facie, Vir. 1. Aen. Os humeroſque Deo ſimilis. Nonnũquam & de brutis dĩ, Vir. 12. Aen. Ora citatorum dextra detorſit equorũ. Neque ſolùm de facie dicitur, ſed etiã de tota ſpecie, quæ cernitur, & quicquid in aliqua re paret, os dici põt. Idẽ 3. Geor. Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummũ Vlceris os. In hac aũt ſignificatione Os producitur, cũ Os, oſſis corripiatur, & habet oẽs caſus plurales præter genitiuum Otium, Vir. li. 8. Componens manibuſq; manus, atque oribus ora. Aliquãdo pro imprudentia, [*Sfacciataggine.*] Ci. 6. Ver. Os hominis, inſignẽque impudentiam cognoſcite. Nõnumquam pro conſpectu, [*Conſpetto, preſenza.*] Tacit. li. 19. In ore eius iugulatus, Sallu. in Iugurt. Incedunt per ora veſtra magnificè. Hinc Oſculor. Oſtium, oſculum, otea, omen, orificium.
OS, oſſis, n. 3. [*Oſſo* עצם nghetſem. Ge Ein bein. G. *Vn os.* H. Hueſſo.] ὀστοῦν, ſignificat ſi indamẽtũ corporis, quo nervis alligatur natura. Ci. 2. de Na. Deo. Quid dicam de oſſib. quę ſubiecta corpori, mirabiles cõmiſſuras hñt? Vir. 1. Geor. Grandiaque effoſſis mirabitur oſſa ſepulchris. Oſſa ét vocantur lapilli illi, qui in prunis, dactylis, ceraſis, ſimilibuſque fructibus medium tenent locũ, Suet. in Clau. Olearũ, ac palmularum oſſibus inceſſebatur. Ab os fit compoſitũ Exos ἄοστος, quod oſſibus caret. Lucil. Exos & exanguis tumidos perfluctuat artus. Inde Exoſſo, oſſibus exuo: vnde Exoſſare piſces. Apul. Exſquamuatus atque exoſſatus piſcis vix palpitat amplius.
OS Leonis, n. 3. genus herbæ, flore purpureo. Col.
OSCA, f. 1. ὄσκα, oppidum eſt, Hiſpaniæ Tarraconenſi in tractu Ilergetum Auctore Ptolem. lib. 2. cap. 6.

OSCITO, as, p. c. n. 1. [*Bbadaeliare* פערפר paphar peh רוח zoret. Ge. Gynen, oder geuwen. G. *Baailler.* Hi. *Bocezar.*] χασμῶμαι, ex Os, & cito, os cõmoueo, os totum aperio, ut fit prę ſomno, aut tędio. Cel. li. 4. c. 20. Clarè nimis, & ſonorè oſcitauit. Lucr. li. 3. Oſcitat, exẽplo tetigit cum limina villæ, ponitur aliquãdo pro aperiri, [*Aprirſi.*] Pli. li. 16. c. 24. Omnium folia quotidie ad Solẽ oſcitant. Hinc Oſcitans particip. ocioſus, & negligens, [*Ocioſo ſcioperato*, Ci. 1. de Nat. Deo. Quæ Epicurus oſcitans hallucinatus eſt. Idem 2. de Or. Iſtã oſcitantem, & dormientem ſapientiam Scęuolarum. *Dicitur* & Oſcitor deponens Auct. ad Her. li. 4. Sedetis, & oſcitamini.
OSCVLATIO, onis, f. 3. [*Baſciamento*, נשיקה neſcikah. Ger. Kuſſung. *Gal. Baiſement. Hiſp. Beſamiento*] φίλημα. Cic. pro Cęl. & Catullus.
OSCVLOR, aris, d. 1. Suauior, & ſuauia do. [*Baſciare*, נשק naſchak. G. Kuſſen, ein kuſſ oder ſchmutz geben. *Ga. Baiſer. Hi. Peſar,*] φιλέω. dare oſculum. Cice. Appio li. 4. epiſtolam oſculatus. Filium mater oſculata eſt. Idem pro Murena
OSCVLVM, li, n. 2. *Bocchina.* G. Ein neulin oder muendle, ein kuſs. *Ga. Petite bouche, bouchette.* Hiſ. *Coꝛmpio, o roſtro pequeno*] στόμιον parvum os, quod eſt contra Priſcianum, qui vult oſculum non tenere ſignificatũ primitiui. Ou. 1. Met. videt Oſcula, q̃ non eſt videre ſatis. Ponitur & pro baſio: qm̃ baſiando os coarctamus, & quaſi ex ore oſculum facimus. Donatus ita diſtinguit hæc tria, oſculum, baſium, & ſuauiũ, vt oſculum officij ſit, vt cũ è longinquo redeuntes ſalutamus, atq; oſculamur: baſiũ, pudicorum, vt patris & filij: ſuauium voluptatis, & a ſuauitate dictũ. Sed hęc differentia non obſeruatur. Nam & oſcula, & baſia impudicorum, vt patris, & filij pudicorum. Ouid. 1. de Art. Oſcula qui ſumpſit. Catul. ad Lesbiã, Da mihi baſia mille. Cic. ad Att. lib. 6. Atticæ ſuauium dato.
OSCVS, a, um. Cic. Mart. lib. 7 Non te puto Græcos, aut Oſcos ludos deſideraſſe. Hora. 1. Ser. Sa 5. Meſſi clarum genus Oſc. Tellus Oſca, Propertius lib. 4. Eleg. 2.
OSI, aduer. optandi Perſius. O ſi ſub raſtro crepet agenti mihi ſeria.
OSIRIS, p. p. 3. ὄσιρις. Oſiris, vel Oſiridis. Fuit Iouis filius, ex Niobe Phoronei filia, ſucceſſitq; Phoroneo in regnũ Argiuorum. Poſtea tamen Ægialeum fratrem præfecit regno Achaiæ, & ad Aegyptios transfretauit gloriæ deſiderio. Quos cum ſubegiſſet, Iſidem (quæ & Io vocabatur) Inachi primi regis Argiuorum filiam duxit vxorem. Vbi, cum illa litteris, Oſiris varias artes Aegyptios docuiſſet, vterque diuinos honoris meruit. Tandem a Stiphone Aegyptio, vel (vt Seruius ait) a Typhone fratre clam occiſus, ab Iſide diu quæſitus eſt. Tandem apud Phialam, iuxta Syenem laceratus repertus eſt, curauitq; eum Iſis ſepeliendum in Abato inſula eius paludis, quę Memphi proxima eſt, quam ét Stygen, i. mærorem appellauit: nec niſi ſacerdotes, certis diebus eoſque mittatos eo accedere voluit. Sed cum apparuiſſet Aegyptijs deinde bos quidam, Oſirim putarunt, adorauerunteq; vt Deũ, & vocauerunt Apim, i. bouẽ eorũ lingua. Deinde dictus eſt Serapis. Tib. l. 1. Ele. Te canit atq; ſuum pubes mirator Oſirim Barbara, Memphitem plangere docta bouem. De Oſiride ſic hẽt Euſeb. li. de Præpa. Euan. Diodorum Siculum inducens: Aegyptios ferunt primos oĩum motũ, ordinẽq; cæleſtiũ corporũ admiratos, Solẽ, & Lunã Deos putaſſe, ac Solem quidem Oſirim, Lunam Iſim nuncupaſſe. Ferunt Oſirim apud Aegyptios inſitionem, & aratrum, vinq. vſum primum repperiſſe, aliaq. nonnulla, quę latè perſequitur Tibul. lib. 1. Eleg. Oſiris

item

ſem tribu eſt cornibus ſolum ingens, ſenum, lentes, & in ſe ſibi ſimiles. Ex his Bubalus, & Bubalis, nomen indi ſortitus eſt, quòd ſimile ſit cornibus Bubali. Pli. lib. 28. c. 12. Vulgus Herbarum inutiles nouit, Oſyridem, Bubalidem, Cacaliam, Cnicum, Cynocephalion, Cynoſiren, Cynoſorchin, Cynoſphalangion, Cynoſbaſtum, & Cynoglo ſſum.

Oſyris Africæ Cacalia. Lob. Icon. Illuſtr. Cacalia Oſyris. Cæſ.

Oſyris Bubalis. Cacalia quæ Lobelio. Cæſ.

Oſyris Cacalia. Cacalia Oſyris. Cæſ. Eſt Serratula, Nonnullis dicta, ab Oſyride. Pli. lib. 24. c. 12.

Oſyris Cacalia. Cacalia quæ Lobelio.

Oſyris Cacalia. Cacalia quæ Lobelio. Cæſ.

Oſyris Cacalia. Cacalia Oſyris. Cæſ.

Oſyris Cacalia. Cacalia quæ Lobelio

OTIS,idis,ὠτὶς,auis minor bubone,& maior noctua.Pl.lib.10.c.23.

O A N T E V

OVALIS,& hoc le,o,3.vt,oualis corona,q̃ ex myrto fiebat,qua donabantur Imperatores, qui ouantes vrbem introibant, neque iusti triumphi honorem meriti videbantur, Gel.lib.5.c.6.

OVANS,tis,o.3.*Trionfante*.מרעים merah.G.Frewend,vor frewden iauchzend,a verbo Ouo quod raro apud probatos auctores inuenies, cum Ouans nusquam non occurrat.Cic.2. de Or.Ascendit Ouans in capitolium Aquilius.Abusiuè pro lætabundo.Virg.4.Aen.Nautas comitabor ouantes. Vbi Seruius,ouantes,lætantes,abusiuè,nã propriè ouatio est minor triumphus: qui enim ouationem meretur, & vno equo vtitur, & a plebe,vel ab equitibus Romanis deducitur ad Capitolium,& de ouibus sacrificat,vnde & ouatio dicta est.Qui autem triumphat,albis equis utitur quattuor,& Senatu præeunte in Capitolio de tauris sacrificat.

OVATIO,is,s.3 εὐζως,θριαμβος,teste Seruio, dicebatur minor triumphus, cum belli duces,rebus quidem prosperè gestis,non tamẽ ita magnis,vt iusto triumpho dignæ essẽt,ex S. C.pedites, vel vt alijs placet,vno equo vecti vrbem ingrediebantur,myrteam coronam q̃ ob id oualem vocabant in capite gestantes, vniuerso aũt Senatu subsequente.Ouandi aũt,& non triumphandi,teste Gel.li.5.causę erant, cum aut bella non ritè erant indicta, neq; cum iusto hoste gesta,qualia erant,quæ aduersus piratas, & seruos fugitiuos aliqñ iuscepta leguntur, aut quoties deditione repente facta victoria citra magnã sanguinis effusionem contigerat.Ob q̃ causam Oualem coronã ex myrto, q̃ arbor Veneri est sacra,conficiebant: quod incruentas,huiusmodi victorias, Venereas potius iudicarent, quam Martias.Ouandi vocabulum,Seruius in illud Virg.4.Aen.Nautas comitabor ouãtes.ostendit ab ouib.deductũ: quod cum ij,q̃ triũphabant Ioui in Capitolio taurum immolarent, ouantes ouem trã mactabãt. Alij Orationem dictam putãt, quasi Ohationem,ab interiectione lætantis,ohe,deducto etymo.Nonnulli a voce eorum, qui ouantem comitabant,ouo verbum deductum putant.Illi.n.o, o,geminatum,lætabundi solent acclamare.vnde interposita u,cõsonante,ouo credunt deduci. Est etiam Ouatio a nomine ouum, significans tempus,quo gallinæ oua pariunt.Pl.lib.29.c.3.

OVATVS,us,m.4.ouatio.Flacc.6.Arg.Barbarici glomerantur ouatus.

OVATVS,ta,tũ,o.1.2.*Ouato fatto in forma d'ouo*.Germ.Das ein gestalt dess Eyeshat.*Gal.qui est de la forme,& figure d'vœuf.H.Cosa hecha en figura de hueuo.*]ὠοειδὴς,in similitudinem oui factũ.Pl.lib.15.c.21.Ouatũ marmor, quod diuersi coloris maculis variegatum est, oui speciem referentibus. Pl.li.35.c.1.Aliqñ pro eo,quod ouo illitum est;vnde ouatum aurum,ouo auratum,quoniam oui albo antea illita, æra ac marmora, auri & argenti bracteis, integebantur. Persius Sat. 2.Auro sacras quod ouato perducis facies.Ouatũ autem primam corripit,quę producitur in dictione ouum,non enim semper deriuata primitiuorum quantitatem obseruant.

OVIARIA,æ,f.5.*Gręcia*.עזים tson.Ger.Ein schaafherdt.*Gal.Bergerie, troupeau de brebis*. *Hisp.Manada de ouejas*.]προβατα.ouũ grex Var. in prol.li.2.de re rust.Pecuarias habui grãdes,in Apulia ouiarias.

OVIARICVS,a,ũ,o.1.2.προβατινὸς.Col.l.7.c.6.de ouiarico satis dictũ

OVICVLA,f.1.προβάτιον.parua ouis.

OVIFERA,f.1.ποτόκος,quæ fert oua,vt ouifera gallina.

OVILE,lis,n.3.*Stalla da pecore*,מכלא michlia.Ger.Ein schaafstal.*G. Bergerie,estable a brebis*.*Hi.Aprisco do se acogen las ouejas*]προβατα Ouid.13.Met. Tepibus in ouilibus agni.

OVILIVS,la,lum,o.1.2.προβάτειος,ouinus.Plin.l.19.ouilio firmo vti.

OVINVS,a,um,o.1.2.*Pecorino*.G.Schaeffin.]προβάτειος,quod ex oue est,vt pellis Ouina.

OVIS,uis,f.3.*Pecora*.עזים tson.G.Ein schaaf.*Gal.Brebis*.*Hisp.Oueja*.]a Græco οἰς,interposita u,propter hiatum: significat pecudem lanigeram,Cic.2.de Na.Deo.Ouium villis homines vestiuntur Oué masc.gen.legi admonent Festus,& Nonius.Var.Rerum humanarum li.27.qui oues duos,non duas dicunt.Idem M. Terentia vnũ ouem multam dico Gel.lib.11.c.1.auctor est,in multis dicẽdis hoc semper obseruatum fuisse,vt ouem virili genere appellarent,alioqui multam iustam non videri.

OVO,uas,o.1.[*Allegrarsi, dimostrar allegrezza con la uoce*.רנן herãgh.G.Sich hefftig frewen,vor frewden singen,auff pringẽ,iauchzẽ,&c.*Gal.S'esiouir*.*Hisp.Allegrarse*.]ἀλάζω.lætitiam vociferando,seu canendo demonstro.Liu.lib.1.Romani ouantes,ac gratulãtes Horatium accipiunt. Est etiam Ouare minorem triumphum, quem uocabant ouationem peragere.

OVVM,n.2.Ouo,ביצה betsah.Ge.Ein ey.*Ga.Vn œuf*.*Hi.Hueuo*.]ὠὸν. interposita u,euphoniæ causa. Vitellus,vel luteũ oui dr illud, qd in ouo crocei coloris est Albumen,vel album oui,liquor ille cãdidus,qui vitellum circũdat.Ouũ quo tã simile non est,prouerbialis est hyperbole,de reb.indiscretę similitudinis dici solita.Cic.lib.4. Acad.Videsne vt in prouerbio fit,ouorũ inter se similitudo. Quo prognatus eodem,prouerbialiter de illis dici potest, quorum genius moresq; ita conueniunt,vt ijsdẽ parentib.nati videri possint.

O A N T E X

OXALIS,f.3.ὀξαλὶς,lapathi genus,satiuo proximum.Pl.li.20.c.21.

Latini Rumicem,vulgus *Acetosam* vocant.

*OXVS,m.2.ὀξος,amnis in lacu Oxia,apud Ptol.

*OXYACANTHES,f.1.ὀξυάκανθα,Spina est paruis foliis aculeatis.

*OXYBAPHVM,p.c.n.2.ὀξύβαφον,acetabulũ Latinè df,mẽsuræ gen.

OXYCEDRVS,f.2.species cedri ramosa,& nodis infesta.Pl.lib.13.c.5.

OXYGALA,p.c.& n.g.2.ὀξύγαλα,lactis in acorem redacti pars coactior,quod a sero separatum,origano,cæpe,mentha,coriandro, thymo, & cunicula condiri solet.Pli.lib.20.c.9.& Col.lib.12.c.8.

OXYGARVM,p.c.n.2.ὀξύγαρον,Garum acetosum.i.liquaminis genus ex minutorib.piscibus confici solitum,cui acoris conciliandi gratia nonnihil aceti solet admisceri.Mar.lib.5.Oxygarumque liber.

OXYLAPATHVM,n.2.ὀξυλάπαθον,prima lapathi species apud Dioscor. Pli.li 20.c.21. Est & alterum genus satiuo idem simillius.Officinæ *Lapathium acutum* nominant.

OXYMELI,n.3.genus potionis,quod ex mellis libris decẽ,aceti veteris hoĩs quinq; salis marinis pondo,tymbræ quadrante, aquæ marinę sextarijs quinq, pariter decoctis fieri solebat.Pli.lib.14.c.17. Aliter & facilius fit a Gal.lib.4.de Valet.tuenda.

OXYPORON,n.2.ὀξύπορον,moreti genus est,teste Col.li.12.c.57.ex caseo,sesamo,nucib.& herbis constans,aceto piperato conditis. Pli. lib.20.c.22.Sunt & sua medicis oxypora remedia celeriter iuuantia,a celeritate dicta penetrandi,idem lib.24.c.8.

OXYPOROPOLÆ,qui cibos vendunt aceto conditos.Pli.lib.20.c.7.

OXYRRHINCHVS,m.2.ὀξύῤῥυγχος,Piscis Nilo peculiaris,quem tota Aegyptus pro Deo colit.Strab.lib.17.Capitur & in mari rubro,itẽ in Caspio.Aelian.li.12.c.33.35.& 36.Est etiam Aegypti ciuitas, vt ait Strab.lib.17.

O A N T E Z

OZAENA,f.1.ὀζαινα,piscis ex Polypodũ genere,caput habens grauissimi odoris.Pl.lib.9.c.30.est item Ozæna,narium morbus,è fluxione acrium humorum plures crustas intra nares gignente, quę grauissimum expirant odorem.Pli.lib.25.c.21.

OZAENITIS,f.3.ὀζαινῖτις.herba ex genere nardi ad Gãgẽ Indiæ fluuium nascens,odore virus referens:vnde & nomen accepit. Pli.l. & cap.12.

OZYMVM,p.c.n.2.[*Pasilisco*,]ab ὀζω,redoleo,genus edulij redolẽtis ex intestinis confecti.Vide Cæl.Rhod.lib.29.c.24.

OZOLAE,m.1.ὀζωλαι.populi ex Locris,Aetoliæ ora incolentes.*St.l.6.*

D E L I T T E R A P

LITTERA muta est,nec aspiratione post se admittit,nisi in dictionib.Græcis,vt Phaeton.Cõuertitur quandoq; in transferendis dictionib. Græcis p,in b,vt φ apud Græcos πύξος,apud nos buxus scribitur.Interdum p,exile,pro ph,aspirato poni solet,vt φ a Græcis φοινίκεος.cũ ph,aspirata scribitur,a nostris Puniceus transfertur, sic πορφύρεος,purpureum dicimus.

P A N T E A

PABVLARIS,& hoc re,o.3.ποαδιὸς.ad pabulũ ptinet.Col.l.ii.c.2. Vicia pabularis.Idem lib.2.cap.14.de pabulari vicia.Plin.lib.18.c. 16.Omnia hæc pabularia.

PABVLATIO,onis,[*Pasco*.German.Das aufsfahren oder hinnaus treiben auff die fuetterung.*G.pasture,ou fourrage,le fait d'aller au fourrage*. *Hisp.Obra de buscar tal pasto*,]νομὴ,νομά.Actus ipse pabulãdi, & est propriè militum,cum in agrum egrediuntur cum falcib. capiendi pabuli causa.Cæs.7.Bel.Gal.Vt pabulatione & commeatu Romani prohibeantur. Aliquãdo pro ipso pabulo. Var.3.de re rust.c.16.Si è bono loco transtuleris,vbi idonea pabulatio non est.

PABVLATOR,tis,m.3.[*Pascolatore*.Germanic.Der auff die fuettere fahrt oder geht,futter dem viechzu samlen.G.*Fourrageur,qui va au fourrage*,*Hisp.El cruero que va buscar tal pasto*,]ὁ ἐπὶ νομὴν πορευόμενος,qui pabulatum vadit.Cęs.7.Bel.Cæs.Ad pabulatores aduolarunt.Liu.li.9.cum in pabularores Rom. impetus factus esset.Hinc Pabulatorius,adiecti. vt pabulatoria corbis,in qua reponuntur pabula. Col.lib.6.c.3.

PABVLOR,aris,d.1.[*Pascolare*.G.Auff die fuettere gehen,oder reitẽ, auff die fuettere fahren.*Gal.Fourrager,paistre,repaistre*,*Hisp.Ir a buscar tal pasto*.]νέμομαι.castrense verbum est:dicuntur enim,pro priè pabulari milites, cum è castris cum falcibus egressi,pabulum in usum iumentorum ex agris capiunt. Val.Max. li.5.c.6.pabulantium hostium globo sese obiecit.Interdum est pascere.Col.l.7.c.6. de capellis loquens,Ne procurrat,sed placidè,ac lentè pabuletur.

PABVLVM,li.n.2.[*Pasco,pascolo*.בלילה belil,מיעה mitugheh.ger.Futter.*Gal.pasture,fourrage*.*Hisp.El pasto de bestias singrano*.]τροφὴ.protriè pecudum,& aliorum tritorum cibus herbaceus,fœniceus,paleaceus,vel stramentitius est.Cæs.2.Bel.Ga.Cum pabuli copia esse inciperet.Vir.1.Aen.Priusquam pabula gustassent Troia,Xanthũque bibissent.Per translationem dixit Cice.in Catone;pabulũ studij,pro oblectatione,*Diletto*.]Studium enim animi pabulum est, quo animus pascit,vt cibis corpus. Pabula amoris abiterrere. Luc. lib.4.Pabulum animorum.Cicero.4.Aca.Est enim animorum,ingeniorumque naturale quoddã quasi pabulum,consideratio,contemplatioque.Oui.8.Met. Dederatque graui noua pabula morbo,

PACIANUS, s. Pacianus Barcinonensis episcopus, Ord. S. Marcum. Claruit anno Christi 370. Scripsit Epistolam Libros 3. Ejusdem Paraenesin ad Poenitentiam.

PACIATE, ter, Pacificare. Ger. Et multi fecit, fruitur. Inf. Sic. Ger. Pacificatus, Pacificatio, Pacificator, Pacificatorius, Pacificus. Cic. Pacari non patiuntur ante bellum gestum. Cic. Pacatus, Bell. Gal.

PACATUS, s. Drepanius Pacatus Latinus Poeta, Ex Eulogio, ibidem citat Gal. Pacatus ille Ep. Ital. positor pacis Bell. Gal. Pacatissimus, pacissimus. Cic. Pacatissime, Cic. Pacatissimum, Cic. Pacatissimus, Cic. Pacatissimi, Cic. Pacatissimum, Cic. Pacatissimo, Cic. Pacatissimo, Cic. Pacatissimo

ctor ab Hercule vel Gerione. Hom. Illa mœnia etiam tertio ad Ma-
ximum, ut dixi, Tyrrhenum Evadnen mittit. Eq. Hinc Pa-
lantea dicti qui Pompeium ejus civitatis civem ad bellum Parthicum
usque vehunt fuisse permulti. & Asconius Pedianus ait, quo primo
Pompeius bello fuisse, Palantea dicti. Ibi. Tyrrhenum Evadnen
Tyrrhenum nominat Evandrum ab Arcadia. Nam ea ille fuit Mantinis
proximi Parrhasiæ populi. Parrhasius enim Arcadiæ.

Tyrrhenus Evadne Lucretius Virgilius Statius dicit etiam filii, vide
Tyrrhenus Evander. Ibi. Ipsa quoque Tyrrhenum Evadnen Pallanta
Sidonia. Virg. lib. 4. Eneæ Regina relicto urbe Sidonia, &c. Cum
Pallas ibi dicatur Evandri filius, & Evander Arcadiæ rex, Evadnen
ejus uxorem Sidoniam fuisse dicit, ut ex eo patet. Quia, ut dixi, Ar-
cades coplonium Nini matfilium, ut ait Justinus. Quia, ut dixi, Ar-
cades Phœnicum coloni fuerunt.

Cithæron Bœotiæ mons, ubi Pentheus occisus fuit, ut Seneca.

PALLANTIA, Lucretius Virgilius, Ovidius, Statius, Hic interpres reciperis. Sinus.

Nutheus ipse Pallantia tecta petebat. Ovid. Acces-
sit ut ad Pallantia tecta Pelasgum. Virg. Inde ubi nocte vocis
locitet vestigia, ut ad Pallantia Regem perveniat. Lucret. Ad Pallantia
tecta Latinorum. Stat. Pallantia Regis. Ibi. Pallantia Regis Acheloi.

PALANTIADES, ab Evandri filio Pallante, Virgilius, Ovidius, Hic
sed ad reditum pertinet. Vide Pallantias. Ibi. Pallantiades ad fluvium
Numicium. Ovid. Pallantiades ad Numicium. Ibi. Pallantiades ad
rediisse possent. Ascanius ad Numicium, id est in paginos bobulcas,
ut mox ibidem. Ibi. Pallantiades ad Numicium. Ibi. Pallantiades ad
ardere fecit. Ivam ego ad Numicium pagum ex Ovidio.

PALANTIDES, Ovidius, Hic Pallantiades ad Numicium. Ibi. Pallantides
Pallantiades ad Numicium. Ibi. Pallantides ad ardere fecit.

PALANTIUS, Ovidius, Pallantius ad Numicium. Ibi. Pallantius ad
Numicium. Ibi. Pallantius ad ardere fecit. Ivam ego ad Numicium pa-
gum ex Ovidio. Nullum est in hoc vocabulo quod ad Evandri filium
pertineat. Nam Pallantius ab Evandri filio Pallante, Pallantias ab
urbe Pallantia, Pallantiades ab Evandro, Pallantides a Pallante, ut
Priamides a Priamo, Pelopides a Pelope, Tantalides a Tantalo, Ata-
lantides ab Atalanta, Thestiades a Thestio, Ægides ab Ægeo, Ægi-
des ab Ægide, Ægeides ab Ægeo, Ægeides ab Ægeo, Ægeides ab Ægeo,
Ægeides ab Ægeo

mi maneret,insanire se finxit:& quò melius rei fidem faceret,Iunctis diuersæ naturæ animalibus salem serebat. Palamedes autem, vt viri astutiam deprehenderet,Telemachum filium obiecit, quo viso Vlysses aratrum subito suspẽderit,ne eum læderet:Quo argumento simulatione deprensa,ad bellum ire coegit.Deinde cum in Thraciam frumentatum missus esset Vlysses,& nihil inde attulisset,neque quicquam sese inuenisse diceret,Palamedes eodem missus plurimum frumenti aduexit.Quamobrem Vlysses inuidię stimulis agitatus,adulterinã Priami nomine epistolã scripsit, in qua agebat Palamedi proditionis gratias,commemorabatque secretũ auri pondus esse transmissum,quod ipse Vlysses per corruptos seruos in tabernaculo ei⁹ infodi curarat.His igit litteris in Græcorũ consilio recitatis,Palamedes proditionis accusatur,vbi Vlysses reo se adesse simulans,hostilibus litteris nihil fieri habendum contendit,easque re ipsa facilè posse coargui,si Palamedis tabernaculum scrutarentur,in quo si aurum inueniretur, nullum illum supplicij genus recusare. Missi itaque qui tabernaculum eius perscrutarentur,cum aurum inuenissent, Palamedes veluti proditionis conuictus,lapidibus,obrutus est.Ouid.lib.13.Hic fertur Troiano bello quatuor literas inuenisse,s. Θ,Ξ,Χ,Φ.Præterea calculorum ludum, & mensurarum,& põderum rationem excogitasse. Astrologiæ insuper peritus fuisse dicitur,annumque ad cursum Solis, & mẽses ad cursum Lunæ accommodasse, primusque in castris visam atq; reformidatam Solis eclipsim,naturalem,minimeque timendã esse docuisse.Præterea ordinẽ aciei & tesseras,hoc est,symbolũ belicũ & vigilias inuenisse.Quæ omnia a gruibus fertur didicisse.Il le enim non nisi acie instructa volant,electo duce,quem sequãtur, dispositisq; in extremo agmine,qui gregem voce contineant,& q̃ nocti cæteris dormientibus excubias obeant.Inter volandum etiã mutatis subit. de ordinib.litteras quasdam videntur effingere,quas etiam ab eis primus obseruasse fertur Palamedes.Hinc a poetis Palamedis aues,grues dicuntur.Mart.li.13.Vnam perdidens ll Palamedis auem.Fuit & Palamedes Eleates grammaticus.Suid.

PALANGÆ,Græci φάλαγγας dicunt,sunt ligna teretia,qualia sunt,q̃ nauigijs dum subducuntur ad litus,aut ad mare trahuntur,supponi solent.Vnde etiam nunc Palangiarios dicimus,qui aliquid oneris fustibus transuehunt. Varro de vita pop.Rom.libr.4.penus de nostris quosdam captus crudelissimè propalangis carnis subiecerat,quo metu debilitaret nostros.Cæs.2.Bel.Ciu.Palãgis subiectis ad turrim hostium admouent.

PALANGO,palangas,φαλαγγίζω.onus aliquod huiusmodi fustib.trãsueho. Afranius,Capream semilaceram quaterni simul palangabant.Nonius.

PALANTEVM,n.2.vel potius Pallanteum,gemino ll,παλλάντειον, vrbs in Palatino monte,a Palläte Euandri proauo.Vir.lib.8.Aen.Varro,a balatu ouium per antistechon dictum voluit,& sic per l,simplex scribi debet. Vide palatium,& palantinum.

PALANTIA,f.1.παλαντία.oppidũ Hispaniæ Tarraconẽsis,vt ait Pto. lib.2.c.6.Vacceorum colonia,a qua Palantini dicta.Aliàs Palentia dicitur.Est & nomen fluminis in Valentino litore.

PALANTIVM,n.2.παλάντιον.Stephano,Arcadię oppidũ Euãdri regis patria:qui cum patrem imprudens occidisset, suadente matre, ut Latium se contulit,montemque,in quo primùm consedit,a nomine relictæ patrię,Palantion appellauit,qui postea Palatiũ & Palatinus appellatus est.Plin.lib.4.

PALATIM,πλατανηδόν.passim.Liu.li.5.ab vrb.Palatim fugerunt.

PALATIA,æ,f.1.vrbis Romæ quarta regia, circa,palatinum mõtem, vnde nomen accepit. Sunt qui a Palantia Latini regis matre huic regioni nomen putent impositum. Alii a palando.i.errando,q; Arcades duce Euandro palantes ibi primum subsederint.

PALATINA OFFICIA,n.2. dicuntur officiales aulici & Imperatorij. Iulius Capitol.in Galien.

PALATINA PALÆSTRA,f.1.quę in Palatino monte exercetur. Cic.ad Attic.lib.2.

PALATINVS,a,um,o.1.2.παλατῖνος.vnde Palatinus mons dictus est, super quo primo Roma ædificata fuit.

PALATIO,onis,f.3.[*palificata*.Ger.Ein pfaelment mit eingeschlagnẽ pfaelẽ gemacht,auff die man das gebew setzt,in wasser oder fürst an pfutzechtigen orten.Ga. *Fichement de pieux pilotez.His.Fundamento de palo.*]dicitur illud fundamenti genus, cum in solo uliginoso,aut alioqui sustinendo ędificio non satis firmo,fistuca,uel simili aliqua machina palos depangimus, cui ędificium imitatur. Vitruuius lib.2.

PALATIVM,tij,n.2.παλατῖνον ὄρος.vnus ex septem vrbis Romæ montibus,non eo habens ab eo,quod ante vrbem cõditam pecus in eo pascens balare consueuerit,(sic enim vox eius animalis exprimitur)quasi Balatium:qua etiam voce utitur Nęuius. Vel a Palo,as,sine quòd ibi palare,id est,errare pecudes soleant,siue quod palantes Arcades cum Euandro ibi consederint.Nam ante Romam conditam possessum fuisse,atque habitatum hũc montem constat. Alij,a Palantia Latini matre,quæ ibi habitauerit,Palatium dictũ volunt.Alij a Pallante Euandri auo.Alij a filia Euandri palantia, ab Hercule vitiata,& postea illic sepulta,vel certę,a palante eius filio illic sepulto.Pli.a Palatino Arcadiæ oppido,& patria Euãdri dictũ existimat.Alij a Pale pastorali Dea nomen inditum autumant.Palatium.ἀρχεῖον. etiam dicitur domus Imperatoria, regia, superba, amplaque,a Pallante gigante,qui primus Palatium ob magnitudinem sui fecisse dicitur; siue(vt Cyrillus auctor Græcus refert)a Palatino monte. Suet. de Clar. gramm. Ab Augusto nepotibus eius præceptor electus,transijt in palatium.Huius nominis prima sylla ba modo producitur,modo corripitur.Ouid.1.de Arte.Illic quas tulerunt nemorosa palatia frondes.Mar.lib.1.Inde sacro venerada pedes palatia cliuo.

PALATVAL,n.3. sacrificium,quod fiebat Romæ in monte Palatino. Varr.de Ling. Lat lib.7.

PALATVALIS,m.3. Flamen, qui constitutus erat ad sacrificandum ei deæ, in cuius tutela erat palatium.Fest.

PALATVM,ti,n,3.[*Palato*,מלקות ם m alkocha jim. Ger.Der rachen oder Himmel des mundts.*Gal.le palais de la bouche.Hisp.El paladar,sentido del gusto.*]οὐρανός.otis cœlum,quod labijs dentibusque quasi palis munitum sit.Col.lib.7.Si palatum,atque lingua concolor lanæ est.Legitur etiam nominatiuus Palatus apud Cicero.2.de Fin. Nec sequitur,vt cui cor sapiat,ei non sapiat palatus.Nisi mendum in libro sit.

PALEA,æ,f.1.[*Paglia*,תבן teben.Germ.Spreuwer.*Gal.Paille.Hispa la paia.*] ἄχυρον.a Palam,vt ait Varro de re rust.l.1.c.10.Siue a noie pabulum dicitur,nam ea sola primum in pascendis animalibus præbebatur. Quo sanè vocabulo non propriè culmi, sed folliculæ ipsa granulorum comprehenduntur.Vir.li.1 Geor.Surgentem ad Zephyrũ paleę iactantur inanes. Col.lib.6.Minus commodè tuemur armentum paleis. Notandum(vt Seruius sentit) paleam singulari numero dici contra artem.Nam quæ ex pluribus constant,sunt tãtum numeri pluralis,vt cancelli, bigæ, scopę, licet abutantur poetę.Virg.1.Geor.Nequicquam pinguis paleæ teret area culmos. palea quoque dr cartilago defluxa collo galli gallinacei.Col.li.8.c.2. de gallinaceis loquẽs;Paleæ ex rubro albicantes,quæ velut incanæ barbæ dependent.Paleę æris,pro ramento,& excremento ponitur. Plin.lib.34.c.13.Expuitur æris palea.Budæus pala legit,non palea.

PALEARIA,ę,n.3.[*Paglicula*. Ger.Die haut so den Rinderen unden von dem halss oder Kaelen herab zotteret.*Gal.Le fanon d'vn bœuf ou vache.Hispan.Los papos pelleias de buey.*] τὰ ἰξύα τα.pelles dependentes ex gutture boum,quasi pelleatia Virg.3.Georg.Amento palearia pendent.Col.libr 6.cap.1.Paleariis amplis & pene ad genua promissis. Nominatiuus singularis est Palear, quo vsus est Seneca in Hippolyto.

PALEARIVM,tij,n.1.[*Paglicio*.German.Ein spreuwerkast.*Ga.Vn pallier.His.El paiar donde se guarda la paia.*]ἀχυροφύλακιον.locus in quo recõditur & asseruatur palea.Col.lib.1.c.6 Fęnilia, palearia.

PALEATVS,a,um,o.1.2.[*Fatto di paglia*.Ger.Mit spreuwer vermischt. *Gal.Fait de paille.Hispan.Hecho de paya.*] ἀχυρώδης.quod est factũ ex paleis,vel quod paleas habet admistas. Vnde Lutum paleatum, cui vt tenacius fit,admistæ sunt paleæ.Col.li.1.de Arbor.c.18.

PALES,f.3.θεὸς βουκολική.pastorum dea. Fest. Hanc quidem Vestam, quidam Deorum matrem appellant.Hanc Virgil.gen.fœm.vocat. Alij,inter quos Varro,mascul.gen.vt hic Pales.Huic sacra soluuntur,quæ Palilia vocantur,de quibus infra.Hæc Seru.in illud Virg. Te quoque magna Pales.

*PALICENVS,m.2.fons,παλικίνη κρήνη.fons est in Sicilia,non procul a Catana.Steph.de urbib.

PALICI,m.2.παλικοί. dicti gemini fratres,Iouis filij & Thaliæ nymphę siue Aetnę,quę cum Iunonis irã metueret, orauit vt terra sibi dehiscereret.Sed cum tẽpus maturitatis infantium,quos aluo gestabat,aduenisset,rursus terra hiãs,duos infantes ex puellæ aluo emisit,appellatique sunt Palici,ἀπὸ τοῦ παλιν ἰέναι, quod in terram demersi denuo sint reuersi. Ostendunt accolæ duos lacus, ex quibus Palicos fratres putant emersisse,eosq; Dellos appellãt.Vide Delli.

PALILICIVM,n.2.Sidus, ὑάδες.ex septem constat stellis, quas Latini Suculas appellant.Vide Plin.li.18.c.26.

PALILIA,n.3.παλίλια.vel Parilia l,in r,mutata,Palis Deę festa,quæ a pastoribus in agris fiebant xi.Cal. Maij,quo die Romulus vrbem fundauit,ad lupos arcendos,morbosque a pecore pellendos,seu p partu pecoris.Proper.li.4. Vrbi festus erat,dixere Palilia patres.

*PALILOGIA,f.1.παλιλογία. figura cum aliqua dictio maioris vehementiæ causa iteratur Rufi.& Aquila Rom.

PALIMBACCHIVS,m.2 παλιμβάκχιος.pen. prod.genus pedis ex prima & secunda longis,& vltima breui,vt Augustus.Idem Antibacchius dicitur.

PALIMPISSA,f.1.παλίμπισσα.pix liquida iterum decocta,& inspissata Plin.lib.24.cap.7.

PALIMPSESTVS,m 2.παλίμψηστος.membrana iterum abrasa.Ci. Trebat.lib.7.Ep.Nam quod in palimpsesto,laudo parsimoniam.Quidam hoc loco legũt Palinxestum,a πάλιν,iterum,& ξέω,rado,qua voce etiam vsus est Catul.ad Verum epig.19.Putesti quit esse illi millia,aut decem,aut plura perscripta, nec sic, vt sit in Palinxesto relata.Bud.in lib.de Asse,Palimpsestum interpretatur chartam esse deletilem, qua calculatores vtuntur.

PALINGENESIA,æ,f.1.παλιγγενεσία.vox est ad explicandam Pythagoræ sententiam,i.regeneratio, siquidem volebat animas è corpore egressas,in alia atque alia corpora transmigrare,ac renasci.

PALINODIA,æ,f.1.παλινῳδία.Recantatio,a Græco παλινῳδεῖν,recantare,& quod semel dictum est revocare, pro quo etiam dicimus, Palinodiam canere.

PALINVRVS,m.2.παλίνουρος.Lucaniæ promontorium, ita dictum a Palinuro nauis Æneæ gubernatore,qui somno oppressus,vnaq.cū gubernaculo in mare delapsus,cum ad eam partem Lucaniæ adnauigaret,in qua postea Velia condita fuit,ab incolis prædæ cupidis occisus est & spoliatus, cadauerque eius in mare abiectum. Verum cum non ita multo post orta illa grauissima pestis infestaret,oraculo moniti, vt Palinuri Manes placarent,locum ei fecerunt, & Cenotaphium in promontorio posuerunt.Virg.li 6.Aen.Nā tua finiti tibi longe,lateq; per vrbes prodigijs actis cœlestibus ossa piabūt:Et statuent tumulum,& tumulo solemnia mittent, Aeternūq; locus Palinuri nomen habebit.Dicitur palinurus, quasi iterum meiens, παλίν,enim iterum, οὖρος, vrina. Ad quam etymologiam alludit. Mar.lib.3.Minxisti nauline semel currente carina,Meicre vis iterum,sic palinurus eris.

PALIVRVS,παλίουρος.frutex spinosus & asper.Pli.lib.13.c.139.Virg. 5. Eclog. Cārduis & spinis surgit paliurus acutis.

PALLA,æ,f.1.[*Veste donnesca,*] מעיל mēghil מעטפת manghataphab. כתנת chethoneth.Ger.Ein lange vnd erbare weibs kleidung,ein kragenrock der weiber,oder ein schauben. *Gal. Vn palletoc.Hisp. Capa o ropa vestidura de encima.*] χλαῖνα.honestę mulieris vestimentum, hoc est, pallium quo palam & foris vtuntur ad vestigia vsq; demissū:Virg.11.Aene. Pro longæ tegmine pallę Tigridis exuuię per dorsum a vertice pendent.Pla.in Men.Pallam ad phrygionem fert confecto prandio. Palla ēt utebant citharœdi.Ouid.3.Metam. Verrit humum Tyrio saturata murice palla.Idē 3.Amo.Fronte comæ toruæ, palla iacebat humo.In Gallia ēt oēs passim viri palla vtebantur.Et videtur,inquit Bayfius,Gallica palla accessisse ad formā nostri palletici manicati;vnde Mar li.1.Dimidiasq; nates Gallica palla tegit.Strab.li.5.idem sentit,Tunicarū,inquit,vice pallas manicatas gestant, ad uerenda vsq; nateſq; medias pertingentes. Est etiā hoc nomine vrbs,Ptol.teste,a latere Meridionali Corsicæ.

PALLACANA,f.1.Cæpe genus est, nullo fere capite,radice tantum oblonga,quod subinde resecatur, vt porrum.Plin.lib.19.c.6.

PALLACE,es,seu Pallaca,æ,f.1.[*Concubina,*] פלגש pileghesc.Ger. Ein kebsweib,beymaetz]παλλακή.concubina.Suet.in Vesp.c.21.Accubante aliqua palla earum.

PALLADIVM,n.2.παλλάδιον.Palladis simulacrum antiquissimū fuit in arce Troiana,quod eo tēpore,quo arx templumque Mineruæ ædificabatur,de cœlo cecidisse fabulantur poetæ,& in tēplo nondum tecto sibi locum delegisse. Quę res cum omnibus maximo esset miraculo, ab Apolline responsum est, tamdiu vrbem incolumem fore,quamdiu simulacrum illud intra mœnia seruaretur.Ita que tempore belli illius,quod cōmunibus viribus Græcia tota aduersus Troianos gessit,datum negocium est Vlyssi & Diomedi,vt per cloacas in vrbem ascenderent, fataleque Mineruę simulacrū auferrent:quo facto,vrbem,tutelari Palladis numine spoliatam, facile postea cęperunt.

PALLADIVS,dia,dium,o.1.2.παλλάδιος.quod est Palladis:vnde Palladium forum Romæ.

PALLANTIAS,f.3.παλλαντιάς.palus in Africa,circa quam palladem primùm appacuisse ferunt:vnde ex ea natam nonnulli putauerūt. Plin.lib.5.c.4.

PALLAS,dis,f.3[*Pallade*]παλλάς.sapiētię dea,alio nomine Minerua, ex Iouis cerebro sine matre prognata. Qd iō a poetis fingitur,quia liberalibus artibus,& honestis disciplinis credatur præsidere,quæ non ex inuento humani ingenij,sed ex inexhausto diuinæ sapiētię fonte creduntur dimanasse. Dicta pallas(vt quibusdā placet)a Pallante gigante,ab illa interfecto, cum prius Tritonia vocaretur,a Tritonide palude,vbi primum visa est.Vel ἀπὸ τοῦ πάλλειν, a vibrando,solet enim ita pingi,vt hastam manu vibrare videatur.

PALLAS,antis,m.3.Euādri filius,a subsidio Aeneæ missus, a Turno occisus est.Vir.10. Fuit & alius Pandionis filius,de quo Ou.7.Met.

PALLENE,es,p.p.παλλήνη.Oppidū in finibus Macedoniæ,ab ea parte, qua Thraciam spectat,dictum a Pallene Sithonis filia,& Glitiuxore.Plin.li.5.c.10.Est item Pallene vicus Atticæ regionis in tribu Antiochide. Hinc Pallenæus,a,um.Strab.lib.4.

PALLEO,les,lui,n.2.[*Esser pallido.*Germa. Bleichfarb sein.*Gal.Estre palle.Hisp.Amarillescer se.*]ὠχριᾶν.pallidus sum.Cic.2.Philip.Sudatq; pallet.Ou.2.de Arte.Palleat omnis amās,color hic est aptus amanti.Hinc Expall.o,a quo Expallesco,in aliqua re pallorem contraho,valde pallidus fio.Pla.in Curc.Viden,vt expallui? Impalleo,a quo Impallesco.1.valde incumbo,vt pallor contrahatur.Persius;At te nocturnis iuuat impallescere chartis.

PALLESCO,n.3.[*Impallidiren.*Ger.Erbleichen,bleich werden.]pallidus fio.Propert.lib.1.Eleg.12.Tardis pallescere curis.

PALLIDVLVS,a,um,o.1.2.Catullus ad Oratiam:Pallidulum manans alluit vnda pedem.

PALLIDVS,a,um,o.1.[*Pallido,smorto.*German.Bleich]ὠχρός.Ouid.4. Met.Oraque buxo Pallidiora gerens.

PALLIASTRVM,n.2.τριβώνιον.rude ac vile pallium.Apul.

PALLIATVS,a,ū,o.1.2.τριβωνοφόρος.pallio indutus.Cicer.ad Q.Frat. lib.3.Illi palliati topiariā facere videantur.Idem pro Rab.postu.

PALLOLATIM,aduerb.Plau.in Pseud.Palliolatim amictus incessi.

PALLIOLATVS,o.1.2.pallio indutus.Suet de Claudio,c.2 Palliolatus præsedit.Mart.li.9.Hanc volo,quæ facilis,que palliolata vagatur.

PALLIOLVM,li,n.2.[*Capperta,mantelletto.*Germ.Ein mæntelin,oder mantelroeckle.]τριβώνιον.breuius,& uilius pallium. Cic.3.Tus. Sæpe est etiam sub palliolo sordido sapientia.

PALLIVM,lij,n.2.[*Mantello,sopraueste.*] מעיל mehil.Ger. Ein mantel oder langer rock, so man vber die anderen kleider an legt. *Gal. Vne robbe longue.Hisp. Manta.*]τρίβων.vestimenti genus, q tunicæ super indui solet: hic dictum,q palā gestaretur.Propriè aūt græcorum habitus,vt Romanorū toga.Suet.in Aug.Togas,& pallia distribuit.Vnde palliati Graci dicti sunt,& comœdiæ palliatę, scriptæ secundum ritus,& habitus palliatorum.i.Græcorum.Denatus, & Diomedes.Cic.de Ora.Hippias gloriatus est,pallio,quo amictus,soccos,quibus indutus esset,se manu sua confecisse.pallii quoque philosophorum erat.Gel.lib.9.Video barbam & pallium, philosophum nondum video.pallia inter cōmunia vestimenta annumerantur Vlpiano;quę promiscua appellat.Tacit.lib.3.

PALLOR,oris,p.p.m.3.[*Pallore,pallidez.*] ירקון jeraccon.Ger.Bleiche,bleichfarb *Gal.Couleur palle,et blesme.Hisp.Amarillez,*]ὠχρότης.color ille,cum pellis sanguine destituta hueſcit,quod accidere solet in subito metu,sanguine se ad interiora recipiente.Ouid.4. Metam.Buxoque simili musora Pallor obit.Cicer.4.Tusc Vt pudorem rubor,terrorem pallor & tremor cōsequatur.A quo Pallidus,a,um,& dimin.Pallidulus.

PALMA,f.1.παλμα. ciuitas in maiori Baleari. Plin.lib.3.c.5.

PALMA,æ,[*Palma della mano; palmá, albero;*] חפן chophen.Ger.Ein flache oder offne handt.G. *La paulme de la main.Hi. La palma della mano tendida.*]βάκτρον.manus pars illa cōcaua, quę est inter τὸν καρπόν,& digitos intermedia:cuius pars exterior a Græcis ἀνάβλιτα,dicitur,quamquam etiam nonnulli pro tota manu palmam acceptam legimus.Cicer.in Ora.Cum manum dilatanerat,palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat.Virg.2.Aen. Teneras arcebant vincula palmas.Idem 1.Aene.Duplices tendens ad sidera palmas.Hinc arbor illa nobilis,quā Græci φοίνικα appellant,a nostris quoque Palma dicitur, quod comā in cacumine habeat circum extensam,& ramos in digitorum modum protentos. Vnde & fructum eius dactylos,id est,digitos vocamus,quod digitorum manus similitudinem referant.Vide Gel.lib.3.c.6.Ponitur totum etiam pro victoriæ signo.Plutarchus;In certaminibus palmam lignum esse placuit victoriæ, quoniam ingenij eiusmodi lignū est, vt vrgentibus,opprimētibusq.non cedat.Item Palma,causa certaminis dicit, vt annotauit Donatus Tillud Ter.ex prologo Phor.In medio omnibus palmam esse positam, qui artem tractat musicā. Item palma(vt docet Seruius in lib.11.Aen.)significat togā,quæ etiam Toga palmata dicebatur,a palma in ea intexta: & propriè triumphantium fuit.Alij latitudine clauorum dictam volūt palmatam,quæ nūc à genere picturę,picta appellatur. Mar li.7.Palmataq; ducem sed cito reddē togæ.De palma arbore vide Plin.lib. 23.c.5.& lib.13.c.4. & Dioſc.lib.1.ca.150.& Theop.lib.5.ca.2. & lib.3.c.5.Dicimus Latinè,Palmā ferre,[*Esse re victore.*]id est,victorem esse. Palmam dare alicui,id est,victorem facere.

PALMARIA,f.1.παλμαρία. Insula est,vltra Tyberina ostia,in mari Tyrrheno.Var.3.de re rust.

PALMARIS,& hoc re,o.2.vt Palmaris statua, quę alicui ob victoriā ponitur.Cic.Phil.Ista statua palmaris.

PALMARIS,re,o.3.[*D'vn palmo,*] σπιθαμιαῖος. quod est magnitudine vnius palmi.Var.libr.1.de re rust.c.35.Virgulas palmares.Col. lib 9.Spatia palmaria.

PALMARIVS,a,um,o.1.2.[*Degno di palma*]ἀξιονίκητος.palma dignum. Ter.in Eun.Id mihi puto palmariū †Item,quod est unius palmi.]

PALMES,itis,m.3[*Palmite,tralcio* זמורה zemorah.G.Ein rebschoss. Ga. *Le sermen ou bois qu'on laisse en la vigne tous les ans,quand on la taille.Hisp. El sarmiento que está en la vid,el pimpino,*] κλῆμα.vitis sarmentū: ita dictum, quod in modum palmæ humanę virgulas quasi digitos edat.Pli.lib.17.c.22.Palmes,& Pampinus pro eodem Col.l.4.c.17.Sioculi singuli sub iugo binos pampinos emiserint, detrahendi sunt eis singuli palmites, quo lætior materia consurgat.Palmes,pro flagello vitis.Idem lib.4.c.21.

PALMETVM,meti,n.2.[*Luogo doue sono piantate molte palme.*Ger.Ein ort an dem vil Dattelbeum oder palmbeū stehen.]φοινικών.locus palmis consitus.Pli.li.5.c.1.Ponitur aliquando pro palmarum frequentia. Ibidē.Hierichuntē palmetis consitam,fontibus irriguā.

PALMEVS,a,ū,o.1.2.[*Di palma.*G.palmbaumī, oder Dattelbaumin.] θοινικοῦς.ex palma arbore. Col.lib.5.c.5.Palmeis fegetibus vineas adumbrabat.Pli.lib.24 c.17.Vinum palmeum capiti noxium.

PALMIFER,ra,rum,o.1.2.[*Che produce palme.*Germ.Das palmbeum oder Dattelbeum traget]φοινικοφόρος.ferens palmas.Ou.1.Amo.

palmi forma Phœnix, Idem in Minori Palmifere Arabici.

PALMA, Cæ, f. Palmes, Ramus, Ramulus, Cæsar. de Bell. Gall. 5. Ramis atque palmitibus subtexere. Cic. Palmam, i. n. Palmes, Ramus, Ramulus, Cæsar. de Bell. Gall. 5. Palmites arborum, Plin. Palmes vitis, Cic

PARAPHRASIS, s. Nouum de Hoc Rhetoris Scholæ locus. Phil. Est quando Dictum alienum explicatius redditur, quam ab Auctore dictum fuit. Quo fit, vt Paraphrasis plerumque sit Interpretatio. Fiat & vbi Paraphrasis Grammatica, vel Rhetorica, vel Dialectica, vel Theologica, vel Philologica, &c. Vide Interpretatio.

PARAPHRASTES, s. m. Interpres prosa Auctor explicationem id dictum quod tum corrupte Acroll. in Hermog. c. 1. Hinc Paraphrastes, ium, ad Paraphrasin conformatus apud Tert. lib. 1. ad Marcion.

PARATYPHLITIS, f. Dura Intestini pars C. Ileon hoc nomine Iacet Recentioribus ea pars Intestini tenuis, quæ Ileon vocatur. Vide Ileon nomine. Diuina & Humanitatis. Sermone Cæli, Potius vide Paratyphlitis. Ileon nomine. Diuina & Humanitatis.

PARAVOLA, s. f. Nouella Rhetoris Scholæ Figura. Phil. Est quæ non in proprio sensu locum quærit, sed potius in alieno, & quidem ita, vt ad id, quod dicere volumus, aliquid simile dicatur. Est igitur Paravola, quæ ad id, quod dicere volumus, aliquid simile dicit. Vide Parabola.

PARCA, s. f. Nouella. Vide Fatum.

PARCIMONIA, s. f. Nouella. Vide Frugalitas.

PARCITAS, s. f. Nouella. Vide Frugalitas.

PARCUS, a, um. Nouella. Vide Frugalis.

PARDALIS, is. m. Nouella. Vide Aconitum.

PARDALIUM, ij. n. Nouella. Vide Aconitum.

PARDUS, di. m. Nouella. Vide Aconitum.

PARENCHYMA, atis. n. Nouella. Vide Caro.

PARENTALIA, ium. n. Nouella. Vide Feralia.

PARENTARE, s. Nouella. Vide Feralia.

PARENTATIO, onis. f. Nouella. Vide Feralia.

PARENTICIDIUM, ij. n. Nouella. Vide Parricidium.

PARENTINUS, a, um. Nouella. Vide Feralia.

PARERGIA, æ. f. Nouella. Vide Parergium.

PARERGIUM, ij. n. Nouella. Vide Parergium.

PARERGUM, i. n. Nouella. Vide Parergium.

PARETICUS, a, um. Nouella. Vide Paralyticus.

PARETIS, idis. f. Nouella. Vide Paralysis.

PARGANA, æ. f. Nouella. Vide Pergana.

PARGANUM, i. n. Nouella. Vide Pergana.

PARGANUS, i. m. Nouella. Vide Pergana.

PARGASIUS, ij. m. Nouella. Vide Pergana.

PARGATIUS, ij. m. Nouella. Vide Pergana.

PARGETUM, i. n. Nouella. Vide Pergana.

PARGIUS, ij. m. Nouella. Vide Pergana.

PARHELIUS, ij. m. Nouella. Vide Parelius.

PARIA, æ. f. Nouella. Vide Tributum.

PARIAS, æ. f. Nouella. Vide Tributum.

PARIATIO, onis. f. Nouella. Vide Tributum.

PARIATUS, a, um. Nouella. Vide Tributum.

PARIES, etis. m. Nouella. Vide Paries.

PARIETALIS, is. m. Nouella. Vide Parietaria.

PARIETARIA, æ. f. Nouella. Vide Parietaria.

PARIETARIUS, ij. m. Nouella. Vide Parietaria.

PARIETINA, æ. f. Nouella. Vide Parietaria.

PARIETINUS, a, um. Nouella. Vide Parietaria.

PARIETINUS, ij. m

Tormenti, vt s. mentiri, appellantem a Romano quem Cæsar Vicarium dederat, ad se non admisit. Ibi. Pannonia. Pannonia Inferior. Ab Augustis Pannoniis, qui Octavio ad Mylas, qui ad Actium pugnarunt, Pannonia dicta. Notitia. Sepositione. Germania. Claudius Claudium a Pannonia in Germaniam transtulit. Ibi. Ducatus Noricus. Separatione. Germania & libro tertio Notitiæ. Ibi. Ripa Istri. Pannoniæ Superioris a meridie Istro. Ibi. Ducatus. Pannoniæ 2dæ Syrii. & Aurea apellatur, in qua Vienna Austriæ adscribitur. Inferior vero Pannonia Segestanorum Scythia. Danubiique, ab Oenela Pannoniam ingrediente, à Metalle Litoreum, ad Iesdra Sarmatiæ Barbaricæ oppidum, quod Ptolemæo Lugii Lygiorum Sarmatarum populi habet. Separatione. Germania & libro tertio Notitiæ. Ibi. Ripa. Pannoniæ Superioris a meridie Istro. Ibi. Ducatus. Pannoniæ 2dæ Syrii. & Aurea apellatur, in qua Vienna Austriæ adscribitur. Inferior vero Pannonia Segestanorum Scythia. Danubiique, ab Oenela Pannoniam ingrediente, à Metalle Litoreum, ad Iesdra Sarmatiæ Barbaricæ oppidum, quod Ptolemæo Lugii Lygiorum Sarmatarum populi habet. Separatione. Germania & libro tertio Notitiæ. Ibi. Ripa. Pannoniæ Superioris a meridie Istro. Ibi. Ducatus. Pannoniæ 2dæ Syrii. & Aurea apellatur, in qua Vienna Austriæ adscribitur. Inferior vero Pannonia Segestanorum Scythia. Danubiique, ab Oenela Pannoniam ingrediente, à Metalle Litoreum, ad Iesdra Sarmatiæ Barbaricæ oppidum, quod Ptolemæo Lugii Lygiorum Sarmatarum populi habet.

Pannonia Inferior. Ibi. Ripa. Pannoniæ Superioris a meridie Istro. Ibi. Ducatus. Pannoniæ 2dæ Syrii. & Aurea apellatur, in qua Vienna Austriæ adscribitur. Inferior vero Pannonia Segestanorum Scythia. Danubiique, ab Oenela Pannoniam ingrediente, à Metalle Litoreum, ad Iesdra Sarmatiæ Barbaricæ oppidum, quod Ptolemæo Lugii Lygiorum Sarmatarum populi habet.

Pannonia Superior. Ibi. Ripa. Pannoniæ Superioris a meridie Istro. Ibi. Ducatus. Pannoniæ 2dæ Syrii. & Aurea apellatur, in qua Vienna Austriæ adscribitur. Inferior vero Pannonia Segestanorum Scythia. Danubiique, ab Oenela Pannoniam ingrediente, à Metalle Litoreum, ad Iesdra Sarmatiæ Barbaricæ oppidum, quod Ptolemæo Lugii Lygiorum Sarmatarum populi habet.

Pannonia 2da. Ibi. Ripa. Pannoniæ Superioris a meridie Istro. Ibi. Ducatus. Pannoniæ 2dæ Syrii. & Aurea apellatur, in qua Vienna Austriæ adscribitur. Inferior vero Pannonia Segestanorum Scythia. Danubiique, ab Oenela Pannoniam ingrediente, à Metalle Litoreum, ad Iesdra Sarmatiæ Barbaricæ oppidum, quod Ptolemæo Lugii Lygiorum Sarmatarum populi habet.

Pannonia Valeria

tem, transflatio ex flatu. Inscedens accipio per decreti, errori. Commentum, Figmentum. Lex. Semper inventum, quod ex re non fit, sed ex mente fingentis. Sidonius, Agricolas fallit commenti simplicitas. Ammianus, Commenta Deorum. Cic. Commentum, Machinamentum. Lex. Commentum, Quod ex re non fit, sed ex mente fingentis. Cic

habet cum fallum cum duabus, Ter. An. 1. 1. 10. Argent. atque aut habet cum fallum cum duabus, Ter. An. 1. 1. 10. Argent. Acquire & amassez de l'argent, Ter. Ph. 1. 2. 10. Ne sit commentum aut ficta fabula, Cic. de Div. 2. 30. Qu'on ne dise pas que ce sont des fables controuvées à plaisir. Aut Deus aut humana opera perfecta putabuntur, Cic. de Nat. Deor. 2. 60. Ouvrages de celestes & de divins, ou de gens faits comme des Dieux. Aut Deus aut Dea, Cic. de Nat. Deor. 3. 23. Quelque Dieu ou quelque Déesse. Aut Deus aut mala Dea, Cic. de Nat. Deor. 3. 23. Quelque Dieu ou quelque Déesse malfaisante. Ter. An. 1. 1. 10. Non parcunt libri. Plin. lib. 16. c. 10. Non parcunt libri, Plin. lib. 16. c. 10.

PARCIMONIA, is. f. Parcs-Sorbi, Virg. Georg. 2. 71. Parcimonia, Cic. Parsimonia, Hor. Epod. 2. 67. Cicero dit parcimonia, & Horace parsimonia. Cic. de Fin. 2. 28. Parcimonia & diligentia, Cic. de Fin. 2. 28. Epargne & diligence. Parcimonia & diligentia magnas pecunias conficere, Cic. de Fin. 2. 28. Faire de grands biens par épargne & par diligence. Cum parcimonia perfecta, modicè tibi fruga-liter vivendum, Cic. de Fin. 2. 28. Si vous êtes fort épargnant, il faut vivre fort frugalement. Cic. de Fin. 2. 28. Sine parcimonia & diligentia nulla ars, nulla res quæstuosa satis magna possit esse, Cic. de Fin. 2. 28. Sans épargne & sans diligence il n'y a point de métier, ni de profession qui puisse être assez lucratif. Parcimonia & diligentia, Cic. de Fin. 2. 28. Epargne & diligence

mentum. Festus, et Gellius. Pollucem, &c. Cicero nella
tertadiffa. In Partitione. Porro Partitio, Latinis dicitur
quinterio, Quinctilianus, Quintilianus. Vel quia quinque
partes habet, vel quia quinque partes quæ singulas orbi
sunt attributæ. Etc. Fuere tres de hac arte Quintiliani.
Quidam Varde in vit. Facere eos dicit. Quis putat
Iunius citatus? Ego non puto. Nam ibi legendi. Et Quintilianum Grammaticum magis nobis, quam tres veteres persuasit Iunius. Quintus, quinctus, & quintilis. Pin. Tace. Inde porro
Dentur post partitiones. Pontanus, vide hoc loco. Hinc Aspicio, Adspicio, Conspicio, Despicio, Circumspicio, &c.

PARTITIO, Latinis. Priores Tyrannionem appellant, qui Ciceronis libros de Oratore emendavit. Partitiones autem illis fit fuit ordo ipse, quem Ciceronis libri habent. Quintilianus, Partitiones Oratoriæ, ut verbo ipso fatebitur, est liber Tresdecim versibus. Qui ut cognoscat, hi sunt: Multa mihi, Fabi maxime, scribenti, &c. Partitiones Oratoriæ, Quintiliani, Cicero nunquam, ut fatetur notitiæ a publicis. Hæc Pontanus. Ad Ciceronis Partitiones Oratorias, & compendiosa, & ex eo duo libri. Rami cum dicendi & commentandi libri duo. Ramus, maximus Rhetorum, & Dialecticorum, tam ex suis, tum ex Aristotelis, & Ciceronis libris, ea quæ ad Rhetoricen pertinent, ita explicavit, ut nihil ad artem desiderari possit. Quintilianus, Partitiones Oratoriæ, Ciceronis, quas ille ad Marcellum Filium, qui tum puer erat, scripsit, ita ut ipse ait, ad puerilem modum. Ramus, Ciceronis Partitiones Oratorias, ad puerilem modum, & ad pueros Principes, & Regios, & Nobiles, & Ciceronis filios, & Nepotes, & ad omnes pueros, & ad omnes adolescentes, & ad omnes homines, & ad omnes Reges, & Principes, & ad omnes Nobiles, & ad omnes

Hoc enim ratione Gens sapientiæ accessum certum, qui huic Gentis Sapientiæ.

Parmenides, Græcus antiquissimus Mos. 1. Cæs. Deriis rebus gestis Alexandri, lib. 7. Acerra parthenia, nomen Acerræ, quæ apud Campanos est, ex Gellio, cap. 4. lib. 16. Parmenides, Eleates Philosophus, Xenophanis auditor, Plutarchi in Pericle præceptor, Platonis magister, Zenonis præceptor, Socratis quoque, ut Apollodorus tradit, Diog. Laert. in Socrate, lib. 2. Parmenides, Græcus Poeta, ex quo Venus Lucretium primum alloquitur, Lucan. lib. 1.

Parmenides, Melissus, Gorgias, Leontini, fuere. A. Pychæus, vnde Pythæus vir sapiens, per quem Archias, quod Callidis, qui Ephesi fuit, Pythæus Cretensium, fuit Cretensis Pythæus. Pythæus Ab. Aristides regis filia. Lucilia. A. Parthali obsequio Pithæus Cretensis.

Parthenius, Græcus Poeta, Eudoxus Ephesius, qui cum Cæsare in ea tempestate fuit, ex Cæsare, cui ille dedidit vnæ pulsi ex Cæsare, Parthenius Cæsarianus adscriptus est, qui Cæsare in Gallia cum eo fuit, ex Cæsare, et Zenodotium indicit Parthenius Cæsarianus, qui Cæsare Gallia cum eo fuit,

lanus facilitas ad vsuetudinem conuersationis. Lud. de Dieu.

PATRICIATUS, ûs, substantiuum, à Patricius, Patricij ordinis dignitas. Pompon. PRINCIPATUS, Nonius. Patricium potestatem alij vocant. Cic. pro Dom. PATRICIUS, Patricij ordinis. Cic. pro Dom. Patricia familia. Cic. ibid. Patricia gens. Cic. ibid. Patricia nobilitas. Cic. pro Cæcin. Aligi patricium. Cic. pro Cæcin. Aligi patricium genus. Cic. pro Cæcin. Aligi patricium nomen. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius sanguis. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius status. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius stirps. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius. Cic. pro Cæcin. Aligi patricius

Pastor, & Custos, & Episcopus meus Messias, & Davidis filius. Hesod. in Theog.

Pastoralis, a, um, pertinens ad pastores. Plin. lib. 6. c. 7.

Pastoralis, is, m. Pastor. R. Ashenasi Comment. Bibl. Sanctor. Sanctorum.

Pastoralis, is, m. Pastor. Vulg. Interpr.

Pastoralis, is, m. Pastor. Vulg. Interpr. Germanice. Ein Hirte oder Spar. Specht. Cod. Bas. Pastoralis, is, m. Il governo, il pastorale, la cura, la sollecitudine, quam nonnulli a pastoribus ducunt, quod medendo curam pastorum imitatur. Isid. in Orig. 20. nellen im primo vitæ ex Gregorio Papa. Cod. Cavens. 10. pastorum nomen dedit Timotheo, ut ostenderet, quod ipse Christus ex pastoralis officii nomine se Petro, ut Ioanni, & Andreæ, ut Petro, & Andreæ, ut Iacobo, & Ioanni, ut Philippo, & Bartholomæo, ut Thomæ, & Matthæo, ut Matthæo, & Iacobo Alphæi, ut Iacobo Alphæi, & Thaddæo, ut Thaddæo, & Simoni Chananæo, ut Simoni Chananæo, & Iudæ Iacobi, ut Iudæ Iacobi, & Iudæ Iscariotæ, ut Iudæ Iscariotæ, & Matthiæ, ut Matthiæ, & Paulo, ut Paulo, & Barnabæ, ut Barnabæ, & Marco, ut Marco, & Lucæ, ut Lucæ, & Tito, ut Tito, & Timotheo, ut Timotheo, & Silæ, ut Silæ, & Clementi, ut Clementi, & Linoni, ut Linoni, & Cleto, ut Cleto, & Anacleto, ut Anacleto, & Euaristo, ut Euaristo, & Alexandro, ut Alexandro, & Xysto, ut Xysto, & Telesphoro, ut Telesphoro, & Hygino, ut Hygino, & Pio, ut Pio, & Aniceto, ut Aniceto, & Soteri, ut Soteri, & Eleutherio, ut Eleutherio, & Victori, ut Victori, & Zephyrino, ut Zephyrino, & Callisto, ut Callisto, & Vrbano, ut Vrbano, & Pontiano, ut Pontiano, & Antheri, ut Antheri, & Fabiano, ut Fabiano, & Cornelio, ut Cornelio, & Lucio, ut Lucio, & Stephano, ut Stephano, & Xysto, ut Xysto, & Dionysio, ut Dionysio, & Felici, ut Felici, & Eutychiano, ut Eutychiano, & Caio, ut Caio, & Marcellino, ut Marcellino, & Marcello, ut Marcello, & Eusebio, ut Eusebio, & Melchiadi, ut Melchiadi, & Siluestro, ut Siluestro, & Marco, ut Marco, & Iulio, ut Iulio, & Liberio, ut Liberio, & Damaso, ut Damaso, & Siricio, ut Siricio, & Anastasio, ut Anastasio, & Innocentio, ut Innocentio, & Zozimo, ut Zozimo, & Bonifacio, ut Bonifacio, & Cælestino, ut Cælestino, & Sixto, ut Sixto, & Leoni, ut Leoni, & Hilario, ut Hilario, & Simplicio, ut Simplicio, & Felici, ut Felici, & Gelasio, ut Gelasio, & Anastasio, ut Anastasio, & Symmacho, ut Symmacho, & Hormisdæ, ut Hormisdæ, & Ioanni, ut Ioanni, & Felici, ut Felici, & Bonifacio, ut Bonifacio, & Ioanni, ut Ioanni, & Agapeto, ut Agapeto, & Siluerio, ut Siluerio, & Vigilio, ut Vigilio, & Pelagio, ut Pelagio, & Ioanni, ut Ioanni, & Benedicto, ut Benedicto, & Pelagio, ut Pelagio, & Gregorio, ut Gregorio, & Sabiniano, ut Sabiniano, & Bonifacio, ut Bonifacio, & Deusdedit, ut Deusdedit, & Bonifacio, ut Bonifacio, & Honorio, ut Honorio, & Seuerino, ut Seuerino, & Ioanni, ut Ioanni, & Theodoro, ut Theodoro, & Martino, ut Martino, & Eugenio, ut Eugenio, & Vitaliano, ut Vitaliano, & Adeodato, ut Adeodato, & Donno, ut Donno, & Agathoni, ut Agathoni, & Leoni, ut Leoni, & Benedicto, ut Benedicto, & Ioanni, ut Ioanni, & Conone, ut Conone, & Sergio, ut Sergio, & Ioanni, ut Ioanni, & Sergio, ut Sergio, & Leoni, ut Leoni, & Stephano, ut Stephano, & Marino, ut Marino, & Agapeto, ut Agapeto, & Ioanni, ut Ioanni, & Leoni, ut Leoni, & Stephano, ut Stephano, & Ioanni, ut Ioanni, & Benedicto, ut Benedicto, & Ioanni, ut Ioanni, & Benedicto, ut Benedicto, & Ioanni, ut Ioanni, & Gregorio, ut Gregorio

a suis Authoribus patres, Patres pro more vocabantur Ora, Mel. Cyrillus, Ioan. vigesimus Primus, cognomento Grammaticus, Patriarcha Hierosolymitanus, qui floruit circa annum Christi 1180. vide Pagium hoc loco, & Cal. Rhodig. lect. antiq. Lib. 16. cap. 15.

PATRIARCHA, ἀρχιερεὺς, ἀρχιερατικὸς, ἀρχιερατεύων, ἱερεὺς ἱερέων, Gen. 14. Pontifex omni spectatus.

PATRICIUS, patricius ordo, patricia sors. Tit. in Pon. Sic hoc colerem, in nomine patricio, in nobis fecit.

PATRIMONIUM, τὰ πατρῷα, τὰ πατρικὰ κτήματα, πατρῷον κλῆρος, Gr. fin. plures, 5. vel 6. Ter. Phorm. 1. 2. Quæ patrimonium, quæ dos, quæ bona? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, vel quod ipse quæsivit, Cic. Top. Nec multo certare inter nos oportet patrimonia, Ovid. Fab. Nostrum patrimonium inter nos Cic. ad Fratrem. Quæ patrimonia tu tam religiose vis tueri de patria? Sane quidem patrimonia ea esse, quæ ab eis tantum relicta sunt, qui patriam dimiserunt? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex patria relictum est. Est & mediocre, sed & haud exiguum patrimonium, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum. Patria fuit mihi ea civitas, quæ me civem recepit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum, quod ipse quæsivit, Cic. Top.

PATRIMONIUM, τὰ πατρῷα, τὰ πατρικὰ κτήματα, πατρῷον κλῆρος, Gr. fin. plures, 5. vel 6. Ter. Phorm. 1. 2. Quæ patrimonium, quæ dos, quæ bona? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, vel quod ipse quæsivit, Cic. Top. Nec multo certare inter nos oportet patrimonia, Ovid. Fab. Nostrum patrimonium inter nos Cic. ad Fratrem. Quæ patrimonia tu tam religiose vis tueri de patria? Sane quidem patrimonia ea esse, quæ ab eis tantum relicta sunt, qui patriam dimiserunt? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex patria relictum est. Est & mediocre, sed & haud exiguum patrimonium, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum. Patria fuit mihi ea civitas, quæ me civem recepit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum, quod ipse quæsivit, Cic. Top.

PATRIMONIUM, τὰ πατρῷα, τὰ πατρικὰ κτήματα, πατρῷον κλῆρος, Gr. fin. plures, 5. vel 6. Ter. Phorm. 1. 2. Quæ patrimonium, quæ dos, quæ bona? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, vel quod ipse quæsivit, Cic. Top. Nec multo certare inter nos oportet patrimonia, Ovid. Fab. Nostrum patrimonium inter nos Cic. ad Fratrem. Quæ patrimonia tu tam religiose vis tueri de patria? Sane quidem patrimonia ea esse, quæ ab eis tantum relicta sunt, qui patriam dimiserunt? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex patria relictum est. Est & mediocre, sed & haud exiguum patrimonium, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum. Patria fuit mihi ea civitas, quæ me civem recepit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum, quod ipse quæsivit, Cic. Top.

PATRIMONIUM, τὰ πατρῷα, τὰ πατρικὰ κτήματα, πατρῷον κλῆρος, Gr. fin. plures, 5. vel 6. Ter. Phorm. 1. 2. Quæ patrimonium, quæ dos, quæ bona? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, vel quod ipse quæsivit, Cic. Top. Nec multo certare inter nos oportet patrimonia, Ovid. Fab. Nostrum patrimonium inter nos Cic. ad Fratrem. Quæ patrimonia tu tam religiose vis tueri de patria? Sane quidem patrimonia ea esse, quæ ab eis tantum relicta sunt, qui patriam dimiserunt? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex patria relictum est. Est & mediocre, sed & haud exiguum patrimonium, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum. Patria fuit mihi ea civitas, quæ me civem recepit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum, quod ipse quæsivit, Cic. Top.

PATRIMONIUM, τὰ πατρῷα, τὰ πατρικὰ κτήματα, πατρῷον κλῆρος, Gr. fin. plures, 5. vel 6. Ter. Phorm. 1. 2. Quæ patrimonium, quæ dos, quæ bona? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, vel quod ipse quæsivit, Cic. Top. Nec multo certare inter nos oportet patrimonia, Ovid. Fab. Nostrum patrimonium inter nos Cic. ad Fratrem. Quæ patrimonia tu tam religiose vis tueri de patria? Sane quidem patrimonia ea esse, quæ ab eis tantum relicta sunt, qui patriam dimiserunt? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex patria relictum est. Est & mediocre, sed & haud exiguum patrimonium, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum. Patria fuit mihi ea civitas, quæ me civem recepit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum, quod ipse quæsivit, Cic. Top.

PATRIMONIUM, τὰ πατρῷα, τὰ πατρικὰ κτήματα, πατρῷον κλῆρος, Gr. fin. plures, 5. vel 6. Ter. Phorm. 1. 2. Quæ patrimonium, quæ dos, quæ bona? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, Cic. Top. Patrimonium, quod ex parentum bonis obtigit, vel quod ab his relictum est, vel quod ipse quæsivit, Cic. Top. Nec multo certare inter nos oportet patrimonia, Ovid. Fab. Nostrum patrimonium inter nos Cic. ad Fratrem. Quæ patrimonia tu tam religiose vis tueri de patria? Sane quidem patrimonia ea esse, quæ ab eis tantum relicta sunt, qui patriam dimiserunt? Cic. pro Cæcin. Patrimonium, quod ex patria relictum est. Est & mediocre, sed & haud exiguum patrimonium, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum. Patria fuit mihi ea civitas, quæ me civem recepit, Cic. Top. Patrimonium, quod ex patria relictum est, vel paulum, quod ipse quæsivit, Cic. Top.

Ædium, Æmon. mor. 1. 2. c. 1. Patricius, Patricia, Patricium, nomen gentile, Cic. lib. 4. ep. 9. Quod ille M. meus patricius, & nobilis, Cicero. Patricius, Patricia, Patricium, Patricius, Patricia, Adj. Liuius, Patricius ordo, Patricia familia, Patricium vir. Patricius, Patricia, Patricium, Patricius, Patricia, Adj. Liuius, Patricius ordo, Patricia familia, Patricium vir.

PATRICIUS, ORUM, m. 2. Senatus, qui ex patribus conscriptis. Tull. Pro Sext. Patricius, Patricia, Patricium, Patricius, Patricia, Adj. Liuius, Patricius ordo, Patricia familia, Patricium vir

PAVENTAE, Deæ Pauoris, templum Cic. De legibus 2. Quæ Cicero a dea Ocri, Quietis cognomine putauit.

PAVENTARIA, a Paulo Festo, Cognomen Deæ Cui ad Ar. H. Pauentinæ, a pauendo putauit, Deæ, quæ metuenda est. Cui, ut Paulo Festo, Cognomen Deæ

esse. H. f. pausa] παῦλα. requies alicuius rei. Luc. li. 1. Sat. pausam facit ore loquendi. Plaut. in Rud. Aliquando osculando melius est vxor pausam fieri. Deducitur a verbo παύομαι.

PAVSANIAS, Cleóbroti filius, Lacedæmonius Imperator, qui vna cũ Aristide Atheniẽsi vicit Mardoniũ Medum, Xerxis regis generũ, apud Plateas, cum ducentis peditũ millib. electis, & 20. equitum millibus haud ita magna manu. Et cum multum incrementi Lacedæmonijs adiecisset, in mores Asiaticos labi se pmisit. Deinde eo vsq; processit res, vt cum Xerxe ita cõueniret, se illi imperiũ Lacedæmonium proditurum esse, si filiam sibi in matrimonium dedisset. Quo nomine in iudiciũ vocatus, in templum Mineruæ confugit, vbi interfectus, cadauerq. eius in barathrum abiectũ, author Thucydides, li. 2. Fuit & Pausanias nomen auctoris Græci, qui floruit Hadriani, & Antonini temporibus. Scripsit Chronica Laconica de Amphictyonibus, & Lacedæmoniorum ferijs. Suid.

PAVSARIVS, m. 2. κωλάστης. à Seneca vocatur, qui remigibus modos dat, & remigandi officium quadam quasi pausa moderatur.

PAVSIA, f. 1. genus oliuæ, à pauiendo, quod non nisi pauiendo. i. tundendo oleum emittat, seu quod antequam molæ subijciatur, tundatur. Vir. 2. Geor. Et amara pausia bacca. Apud Col. li. 12. c. 48. legitur Pausea, per secundam vocalem in pen. syllaba.

PAVSILYPVM, n. 2. παυσίλυπον, vt illa Cãpaniæ, ἀπὸ τῆς παύσεως τῆς λύπης, idest a curæ, mœroris q; cessatione. Pl. lib. 9. c. 35. pausilypũ, villa est Campaniæ, haud procul Neapoli, Idem lib. 3. c. 6.

PAVSILYPVS, m. 2. παυσίλυπος. poculum erat in conuiuijs tertium, Ioui seruatori dicatum: ita dictum, quod curas abigeret.

PAVSO, sas, n. 1. [*Cessare,* בַּד pagh, נָח nach, שָׁקַט schakat. Ge. Ruhen, still halten] παύομαι. quiesco. Plaut. in Trin.

PAVXILLATIM, [*A poco, a poco,* מְעַט מְעַט mehat mehat. G. Gemachlichẽ] κατὰ μικρὰ. paululum, sensim, pedetẽtim. Pl. in Epid. Cæpi ad illas pauxillatim accedere.

PAVXILLVLVS, m. 2. a pauxillum. Plaut. in Rud. Hoc colore capiũtur pauxilluli. Ter. in Phorm. Pauxillulum Numorum.

PAVXILLVM, parum admodum. Pla. in Cap.

PAVXILLVS, m. 2. [*pocchino,* מְלַט melat. G. vvenig klein] ὀλίγος. dim. à paululũ. Pla. in Aul. Verisimile non est, hominem pauperẽ pauxillum parui facere.

PAX, ẽs. [*Pace,* שָׁלוֹם schalom. G. Brid. *Gal. Paix. Hisp. La paz*] εἰρήνη. a pactione dẽ, quod nomen ẽt pluraliter declinatum legitur. Hor. li. 2. Ep. Hoc paces habuere bonæ, ventiq; secundi. Var. Animaduertendum, quib. de causis, & quemadmodum constituerunt paces. Est aũt Pax propriè tranquillitas. Ci. de Sen. Cum sententia senatus inclinaret ad pacem. Pax (inquit Cic. 2. Phi.) est tranquilla libertas. Aliqñ accipitur pro venia [*Perdono*] Virg. 3. Aen. Sed votis precibusq. iubent exposcere pacem. Nonnumquam pro propitiatione. Idem 4. Aen. pacemq. per aras Exposcunt. Habet aũt hoc nomen varios in oratione vsus: Dicimus n. conciliare pacẽ inter aliquos. Conficere pacem, consulere paci, cum pace aliquem dimittere, cum pace aliquid agere. Eripere pacem, pace tua, honestus reprehendendi modus. i. tua venia, te non irascente. Ter. in Eun. pace quod fiat tua. Similiter, pace tua dixerim. Pax etiam aduerbiũ comicum est, & silentium quoddam imperantis vim habet. Ter. in Heau. Dum argentum capio, pax nihil amplius.

PAXILLVS, m. 2. [*palo,* יָתֵד iathedh. G. Eĩ kleiner pfal. *Gal. Vn pau, um pen. H. palo*] σκάλαξ. palus. Hoc nomen Priscianus credit per diminutionem à palo factum: quod tamen, vel Cic. teste, falsum esse constat, qui palum contra ex paxillo contractum esse asserit, fuga litteræ vastioris. Sic enim scribit in Or. Verba sæpe contrahuntur. Quomodo ab Axilla Ala factum est, nisi fuga litteræ vastioris, quam litteram etiam è maxillis, è taxillis, & vexillo, & paxillo consuetudo elegans Latini sermonis euellit.

P A N T E E !

PECCATVM, ti, n. 2. [*peccato,* חֵטְא chete. Ge. Ein Suend, missethat. *G. pechè. Hisp. pecado*] ἁμάρτημα. Ter. in Prol. Eun. Si id est peccatum, peccatum imprudentia est. Prius est nomen, secundum participium. Est autem peccatũ, quicquid fit contra officium. Ci. de Am. Nulla est excusatio peccati, si amici causa peccaueris. Idem Att. l. 3. Scio nos nostris multis peccatis in hãc ærumnam incidisse. Vir. libr. 10. Aen. Luant peccata, neque illos Iuueris auxilio.

PECCO, peccas, n. 1. delinquo, aliquid admitto, culpã suscipio) (rectè facio [*peccare,* חָטָא chata, פָּשַׁע paschag. Ge. Eigentlich hurẽ, vnd chebruch begehn, oder sonst suendigẽ, etwas vnrechts thun. G. *pecher. Hisp. pecar*] ἁμαρτάνω. Terentius in Andria: Ego me amare hanc fateor, si id peccare est, fateor id quoq. Cic. li. 1. Offi. passiuo vsus est, cũ ait, Multa peccant. Et impersonaliter, li. 1. Of. Cauẽdũ est, ne q̃d in eo genere peccetur. Construitur aliqñ cum accusatiuo cum præpos. In Ter. in Adel. In istam partem potius peccato. Aliqñ cum ablatiuo, cum eadem præpositione. Cic. 5. Ver. Si vno aliquo in genere peccasset. Aliqñ cum accusatiuo, sine præpositione. [*Fallire, errare.*] Pla. in Bacch. Si vnam peccauisses syllabam.

PECORARIVS, m. 2. [*pecoraio.* Ge. Ein veichhirt. *Gal. Gardien de bestes. Hisp. Ganadero*] qui pecora publica redimit, vt inquit Asconius. Est etiam qui pecorum curam habet. νομεύς. Aug. lib. 15. de Ciu. Dei.

PECORINVS, a, um. o. 1. 2. προβατικὸς. ex pecore, vt pecorina caro.

PECOROSVS, a, um, o. 1. 2. [*Che abonda di pecore,* בְּקָר noxedh. ger. Vol vichs, oder der zu dem viech sorg hat. *Gal. Abondant en bestial. H. Cosa de mucho ganado*] προβατώδης. quod pecore abundat. Propert. lib. 4. Venit ad inuictos pecorosa palatia montes.

PECTEN, nis, m. 3. [*pettine.* G. Ein vveberblat, durch das der zettel gezogen vvird. *Gal. Vn peigne. Hisp. El peine.*] κτὶς. instrumentũ textorum, quo subtegmen stamini immittitur. Vir. 1. Geor. Arguto coniux percurrit pectine telas. A cuius similitudine & pecten dictus est, qui explicat capillos. Ou. 4. Met. Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines. Est quoq; cratis dẽtatę genus, stylis ferreis, ad colẽdam terram. Item ferreum instrumentum, quo rariores segetes metebantur. Col. li. 2. c. 21. Alij pectinib. spicam ipsam legunt. Itẽ pubes. i. locus, vbi pili ad uerenda nascuntur [*pettenecchio.*] Iu. Sa. 6. Inguina traduntur medicis iam pectine nigro Dictus pecten, quia vt barba indetonsa, pectine indigeat. Est & instrumẽtũ, quo citharam pulsamus. πλῆκτρον. Vir. l. 6 Iam pectine pulsat eburno. Item pectines, siue pectunculi, sunt pisces, q se ex aqua iaculantur sagittę mõ. Hor. 2. Ser. Sat. 4. Pectinibus paruis iactat se molle Tarentum. Pectine, item a Plin. in arborib. dicuntur rectę per longitudinem pectinum mõ lineæ, & interualla. i. discursus ille venarũ rectus, in longitudinem porrectus, cuiusmodi in pectine conspiciuntur dentes: In quibus aũt hic meatuum ductus aliquo modo variat, neq; rectus in longitudinem porrigitur, non solet eos Plin. absolutè pectines appellare, sed adijcere aliquid, quo varietas illa explicetur, obliquos, crispos, nodososq; pectines appellãs. rectẽ Veneris, herba est a pectinis similitudine dicta. Pli. li. 24. c. 19.

PECTINATIM, [*A guisa di pettine.* G. In strael vveiss, das ist, alss zvven strael so mit den zenen in einander gesteckt sint. *Gal. A dentè leure. Hisp. Enclauyando los dedos*] κτενοειδῶς. ad pectinis similitudinẽ factum. Pli. li. 9. c. 33. Sic manus pectinatim iunctas dicimus, cum vtriusq. manus digiti inter se compliciti, pectinis figuram videntur referre. Idem li. 8. c. 25. Pectinatim stipante se dentium serie.

PECTINATVS, ta, tum, o. 1. 2. κτενοειδὴς. ad pectinis modum factum: vñ pectinatum tectum dicitur, teste Festo, in duas partes deuexũ.

PECTINO, as, p. c. a. 1. κτενίζω. est ferreo instrumento, quod pectinem vocant, spicas legere, vel segetem metere. Pli. li. 18. c. 21.

PECTITVS, a, um, p. c. o. 1. 2. [*pettinato, colto.* Ge. gestraelt, oder gekemmet. *Ga. peinę. H. peinado*] ἐκτενισμένος. pexus. Col. l. 2. c. 3. Præparatæ sint, & pectitę lanæ. Trãslatè accipit pro culto, polito. Idẽ l. 10.

PECTO, is, pexui, vel pexi, pexum, a. 3. [*pettinare.* G. Straelen. *G. peigne. Hisp. peinar dessenbetrar*] κτενίζω. explico, & pando capillum. Ci. 2. Cat. Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut bene barbatos videtis. Oui. 1 de Ar. Hanc matutinos pectens ancilla capillos Incitet. Hor. 1. Car. Ode 11. pectes cæsariem. Iumenta quoq. alia ve animalia pecti dicuntur, cum sordes eorum, & pili decidui strigili distringuntur. Vir. 7. Æn. de ceruo, Pectebatq. ferum, puroq. in fonte lauabat. Transfertur & ad alia. Nã & pectere citharam, [*Sonare*] dicimus, id est, percutere, & Distẽdere pectine chordas, i. plectro chordas mouere. Itẽ pectere lanã, & vestes dicimus: à quo, & vestes ipsæ pexæ dicuntur, q̃ in superficie quasdã ueluti lanosas extuberãtias p̃ se ferũt, quales sunt uestes, quas cotõnatas vulgus vocat. Pl. li. 8. c. 48. Istriæ Liburniæq. pilo prior q̃ lanæ, pexis aliena vestibus. Idẽ li. 9. Stupa pectitur ferreis hamis. Hinc Depecto, Propecto, in longum pecto. Oui. 1. Fast. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Repecto, rursus pecto. Claud.

PEXA folia. i. Crassa, extuberantias quasdam habentia in modũ panni pexi. Col. li. 11. c. 3. pexa munera, pro togis pexis. Mar. lib. 7.

PECTORALIS, & hoc le, o. 3. περιστηθίδιον, quod ad pectus pertinet, ut Fascia pectoralis. (cap. 7.

PECTORALE, subst. n. 3. genus armaturæ, quo pectus munitur. Pl. li. 37.

PECTOROSVS, a, um, o. 1. 2. [*Di gran petto.* Ger. Das ein grosse vnd starcke brust hatt. *Gal. Qui a large & longue poictrine. Hi. Cosa de gran pecho.*] στηθώδης. magni & validi pectoris. Auctor Priapeæ, Nemo est feroci pectorosior Marte. Col. lib. 8 c. 2. Quadratæ, pectorosæ.

PECTVS, oris, n. 3. [*petto,* חָזֶה chazeh. G. Die brust so von dem halss get het biss auff den bauch. *Gal. La poictrine. Hisp. El pecho*] στῆθος. anterior pars animalis, a gula usq. ad uentrẽ. Hoc homini tm̃ latũ est, reliqs animalib. carinatũ, ut ait Pl. li. 11. c. 37. Dictum a compactis costis, q̃ ueluti firmamẽta pectoris sunt. Vir. 9. Aen. Pectore in aduerso totum cui cominus ensem Condidit. Hor. 2. Ser. Sat. 8. Tum pectore adusto Vidimus & merulas poni. Qu. li. 2. c. 15. cicatrices, quas pro patria aduerso pectore susceperisset, ostendit. Accipitur & pro corde, [*Cuore, animo,*] quod sub pectore latet; uel pro ipso animo, quẽ in corde residere nonnulli antiquorũ putauerũt. Iuu. Sat. 13. Nocte, dieq. suum gestare in pectore testem. Hor. li. 1. Epi. Nõ tu corpus erat sine pectore. Hinc fit, vt cum aliquem perfectè a nobis amari uelimus significare, dicamus nos illum amare ex toto pectore. Vir. 9. Aen. Te uero, mea quem spatijs propioribꝰ ætas Insequitur, uenerãde puer, iam pectore toto Accipio. Ci. ad Amic. In amicitia nisi apertũ pectus uideas, tuumq; ostẽdas, nihil fidum, nihil exploratum habeas.

PECTVSCVLVM, n. 2. στηθύδιον. dimin. paruum pectus.

Peccata alia, & Crimina, & quod ea peccata, & crimina, quæ ex ignorantia fiunt, Graecis Hellenicis, & Barbaris Christianis, & Paganis, ac Infidelibus, & Impiis, & Idolatris, & Mahometanis, & Turcis, & Tartaris, & Persis, & Arabibus, & Indis, & Aethiopibus, & Africanis, & Europæis, & Asiaticis, & Americanis, & Australibus, & Gentibus, & Nationibus, & Regionibus, & Civitatibus, & Locis, & Hominibus, & Mulieribus, & Pueris, & Puellis, & Senibus, & Senibus, & Juvenibus, & Juvenculis, & Infantibus, & Infantulis, & Infantissis, & Fœtibus, & Fœtulis, & Fœtissis, & Embryonibus, & Embryonulis, & Embryonissis, & Abortivis, & Abortivulis, & Abortivissis, & Monstris, & Monstrulis, & Monstrissis, & Prodigiis, & Prodigiolis, & Prodigiissis, & Portentis, & Portentulis, & Portentissis, & Ostentis, & Ostentulis, & Ostentissis, & Omnibus, & Singulis, & Universis, & Totis, & Totulis, & Totissis, & Cunctis, & Cunctulis, & Cunct

Eumque regis peritiam dicat. Dimensum Persenna, *Persennæ*, *Persennæ*, *Persennæ*, quod ad peritiam pertinet. Cicer. ad Brut. Nondum ab imagine recessimus. Idem pro. Clu. Summa vigilantia accusatoris ab. ex gravitate, quæ in ætate maxima esse debet, nihil quicquam inest alienum concertatio.

PECTEN, *Pectinis*, *Pectini*, *Pectinem*, *Pectine*, *Pectines*, *Pectinum*, *Pectinibus*, *Pectines*, *Pectinibus*. Cæsar. lib. 5. de bello Gallico. Hæc vel ex pecte, vel ex tela, vel ex radio fieri possunt. Pectinatus, *Pectinata*, *Pectinatum*, quod pectinem habet. Plin. lib. 9. Pectinatorum hortensium genus est nostris, nemoroso pedi discrepat. Antonius Musa lib. 2.

PECUDES, *Pecudum*, *Pecudibus*, *Pecudes*, *Pecudum*, *Pecudibus*. Virgil. lib. 3. Georg. Pecudes pictæque volucres. Pecudalis, *Pecudale*, *Pecudalium*, quod ad pecudes pertinet. Varro lib. 2. de re rust. Pecudalia dicuntur, quæ ex pecudibus fiunt, ut lac, caseus, butyrum, pecudes, agni, hædi, vituli, pulli gallinacei, anseres, ova, pilus, lana, pelles, coria, cornua, ossa, fimus. Pecuarius, *Pecuaria*, *Pecuarium*, quod ad pecudes pertinet. Varro lib. 2. de re rust. Pecuarius ager est, qui ad pecuariam, id est ad pecudes alendas, aptus est. Pecuarius, *Pecuarii*, *Pecuario*, *Pecuarium*, *Pecuario*, *Pecuarii*, *Pecuariorum*, *Pecuariis*, *Pecuarios*, *Pecuariis*. Pecuarius, *Pecuaria*, *Pecuarium*, qui pecudes alit. Varro lib. 2. de re rust. Pecuarii sunt, qui pecudes alunt, ut bubulci, opiliones, armentarii, subulci, asinarii, caprarii, equarii, mulomedici, item qui pecudes pascunt, ut pastores. Pecuarius, *Pecuarii*, *Pecuario*, *Pecuarium*, *Pecuario*, *Pecuarii*, *Pecuariorum*, *Pecuariis*, *Pecuarios*, *Pecuariis*. Pecuarius, *Pecuaria*, *Pecuarium*, qui pecudes alit. Varro lib. 2. de re rust. Pecuarii sunt, qui pecudes alunt, ut bubulci, opiliones, armentarii, subulci, asinarii, caprarii, equarii, mulomedici, item qui pecudes pascunt, ut pastores.

PECULATUS, *Peculatus*, *Peculatui*, *Peculatum*, *Peculatu*, *Peculatus*, *Peculatuum*, *Peculatibus*, *Peculatus*, *Peculatibus*. Cic. lib. 3. Rheto. Iudicium de peculatu. Peculator, *Peculatoris*, *Peculatori*, *Peculatorem*, *Peculatore*, *Peculatores*, *Peculatorum*, *Peculatoribus*, *Peculatores*, *Peculatoribus*. Cic. lib. 3. Rhetor. Peculator publicorum spoliorum. Peculiaris, *Peculiare*, *Peculiarium*, quod ad peculium pertinet. Plin. lib. 7. Peculiaria mancipia, quæ ex peculio parantur. Peculiaris, *Peculiaris*, *Peculiari*, *Peculiarem*, *Peculiare*, *Peculiares*, *Peculiarium*, *Peculiaribus*, *Peculiares*, *Peculiaribus*

ture cunt, nedellgunt quæ ante. Eundo breviores fiunt, si in ascendendo longiores, ut Cancer. Pisces. Libra. Scorpius. Capricornus. Aries. Taurus. Gemini. Virgo. Sagittarius. Aquarius. Ita Ptolemæus. Alii contra, quibus rectè videtur, ut Proclus, Geminus, Cleomedes, Cyrillus, Theon, Sacrobosco, Regiomontanus, Copernicus, Maginus, Clavius, Origanus, Longomontanus, Magnus, Bullialdus, Riccioli, Grimaldus, Hevelius, Cassini, Flamsteadius, Halleius, Cassinus, Pitiscus, Harpedonapta, Hunterus, Cl. Ad. Ango, Cl. Barlæus, Cl. Wolfius, Cl. Wolfius, Cl. Hamelius, Cl. Cassinus, Cl. Cassinus, Cl. Cassinus

Pentheſilea, amazonis nobilis, ad Troianum bellum à Priamo accerſita. Virgilius lib. 1. Æneid. Stat. lib. 8. Pelleus, Achilles Iuſtin. apoſtill. Et item reflexe, etiam Achates Virg. apud nos Pelleus, Achilles Stat. lib. 8. Achilleus.

Pellicularis, a, um, Plinio, in Cornu dicitur. Hin. lib. 11. c. 37.

Pellis, is, f. Cutis, Plin. lib. 11. c. 37. Pellis, Cutis, Varro de L. L. lib. 4. Pellis, Cutis, Varro de R. R. lib. 2. c. 11. Pellis, Cutis, Columella lib. 6. c. 12. Pellis, Cutis, Columella lib. 7. c. 3. Pellis, Cutis, Columella lib. 8. c. 5. Pellis, Cutis, Columella lib. 12. c. 3. Pellis, Cutis, Columella lib. 12. c. 4. Pellis, Cutis, Columella lib. 12. c. 5. Pellis, Cutis, Columella lib. 12. c. 6. Pellis, Cutis, Columella lib. 12. c. 7. Pellis, Cutis, Columella lib. 12. c.

in quo penes affirmat Cic. 4. Verr. M. Cato nullum penetrale reliquum fecisset.

Penarium, is, n. Idem, vel potius alia, Penarius, a, um. Ad penum pertinens. Penarium cellarium, Varro. Penaria cella, Cic. Penaria navis, Ulpian. Penarium, ii, n. Locus ad penum, Lex Long. Lucretia apud Gellium. Penarius, ii, m. Penum curans.

Penates, ium, m. Dii penates, Cic. 2. De Leg. Penates (Cic.) simulacra, dii domestici, ut magni Cicli, ab Ilio. Deos, quos penes nos habet Vesta, ex quibus potestatem penes nos capimus. Aliquem deducere Macrob. ii. 3. Sec. a. Penates effe dicuntur qui penes primatum, aut qui habent, aut penes quos habetur. Penates, quasi penitus nati. Tutius Phr. Deos penates illatenus demum Dominæ, Virg. 1. Æn. Penates, Ovid. Penates, Cic. Penates, Ovid.

Penatigera, æ, f. Genius penates Deos gerens, Mart.

Penatigerus, a, um. Penates gerens, Ovid. Penatigerus, Macrob.

Penatium, gen. plur. Penatum, Ovid. Penatium, Cic. Penatum, Virg. Penes, vel Penes, præpos. Vbi, Ellipsis est, Penes Cæsarem, Penes Cæsarem est, Penes Cæsarem fuit, Penes Cæsarem erit, Penes Cæsarem fuerit, Penes Cæsarem esset, Penes Cæsarem fuisset, Penes Cæsarem futurum esset, Penes Cæsarem futurum fuisset, Penes Cæsarem fore, Penes Cæsarem futurum fore, Penes Cæsarem futurum fuisse, Penes Cæsarem futurum esse, Penes Cæsarem futurum fuisse

Pen-ultimus, vel penultimus, ma, mum, Cic. de Fin. lib. 3. penultimo loco, Cic. de Fin. lib. 3. penultimo quoque anno, Cic. ad Attic. lib. 6. penultimo die, Cic. Phil. 2. penultimo mense, Cic. Phil. 2. penultimo loco, Cic. de Fin. lib. 3.

Penum, i. n. Cic. de Senect. Cat. Maior. Virgil. Cibus, omnis quo alimur, quod quotidie conditur, paratur, datur, edimus, bibimus, quod a pellendo famem, penum dicitur. Hoc etiam nomine dicitur omnis apparatus ad victum, quod penum appellatur, quod penum dicitur, quod penum quotidianum dicitur, penum quotidianum dicitur, penum quotidianum dicitur,

cō Bacchi ſacra cōtēneret à matre,& ſorore,numinis furore actis, eſt dilaceratus.Ouid.li.3.Met.Inde Pentheus,a,um,p,p.Stat.lib.2, Theb.Pentheūq.trahens,nondū te pēdimus æquo,Bacche genus.

PENTHYLVS,m.2.Ilfilius fuit Demonoi,qui cum Xerxe aduerſus Græcos profectus eſt,li.7. Herod.

PENTIREMIS,f.3.nauis quinq.remos in quolibet ordine habens,Latini Quinqueremem vocant.Hircius de Bello Africano,lib.4.

PENVIA,æ,f.1 [*Gabanostabarro*,שלטה מעיל ēhil,משמלה ſalmah.Ger. Ein filtzmantel,regenmantel.*Gal. Vn manteau qu'on porte contre la pluye,on neige.Hiſp.Veſtidura di cuero para el agua,*] φαινόλη.veſtis dēſa,ac vilis,q̄ nebuloſo,ſeu pluuio tempore ſupra tunicam aſſumitur loco palij,ad arcādas a corpore pluuias.Pomp. in Penicea;Penulā in caput induce,ne te noſcat.Iuu.Sat.5.Et multo ſtillaret penula nimbo.Vlp.I.C.inter communia veſtimenta,q̄ bus vir,& mulier promiſcuè vtūtur,penulas annumerat.Var.dixit non quærendā eſſe penulam homini,qui habet uirtutem. Scribit Lamprid.Alexandrum conſtituiſſe,vt Senatores penulis intra vrbem frigoris cauſſa vterentur,cum id veſtimentum itinerariū,& pluuiæ fuiſſet. Erat etiam penula gauſapina candida, ac villoſa, qua hyberno tempore vtebantur:de qua Mar.li.15.Is mihi cādor ineſt,villorum gratia tanta eſt,Vt me vel media ſumere meſſe velis.Vide Bayſium.

PENVLARIVM,ij,n.2.φαινολοθήκη.locus in quo penulæ reponuntur.

PENVLATVS,a.1.2.ἐν φαινόλῃ.penula indutus.Cice.pro Mil.

PENVRIA,æ,f.1.pauçitas)(copia[*Careſtia.*] חסרון cheſron. G.Armut vnnd mangel,beſonder an ſpeiſs vnd trancк.*Gal.diſette,faute. Hiſp.Mengua.*]ἀπορία, vox a penu deducta, ſignificatque omnium rerum inopiam,præſertim earum,quæ ad penum pertinent;cum .ſ.deſunt ea,quæ ad victum ſunt neceſſaria. Accipitur & pro cuiuſuis rei egeſtate.Ter.in Adelp.Næ illiuſmodi iam nobis magna ciuium penuria eſt.Cic.7.Ver.Ne diutius,in tanta penuria virorū fortium talem Imperatorem ignorare poſſitis.Vir.7.Aen.Vertere morſus Exiguam in Cererem penuria adegit edendi.

PENVS,us,[*Vettouaglia,*אבל שבר ſcheber.German. Allerlei ſo man zu dē vorthat ein kaufft, vnd auff die not hinder ſich behaltet zur ſpeis vnd trancк.*Gal.La proviſion d'vne maiſon,victuaille. Hiſp. La proviſion de caſa para comer,vitualla*]βίος,τὰ πρὸς τὸν βίον ἀναγκαῖα.hic vel hęc,quartæ declinationis,& hic penus,ni,ſecundum priſcia.& hoc penus,noris,& hoc penum,& hoc penu indeclinabile;ſignificat omne eſculentum poculentumq; quo veſcuntur homines,non ipſos quidem cibos,in ſingulos dies in cœnę, aut prandij vſum paratos, ſed quicquid ad futuri ipſis vſum in loco aliquo,quem inde penariū vocamus,ferumus recōditum.Dictū penus,quod ea,quę longæ victionis gratia contrahuntur,& reconduntur non in promptu ſint,ſed intus,& penitus hēantur.Feſt.penora,inquit,dicuntur res neceſſariæ ad victum quotidianū. Ter. in Eun.Patris ad te penum omne congerebam clanculum.Lucil. Magna penus paruo ſpatio conſumpta peribit. Hor.li.2.ep.vſus eſt noie penus,in neut.gen.cum ait,Annonæ proſit,portet frumēta,penuſq. Penum in neut.gen.per ſecundam declinationem protulit Ter.in exemplo,quod iam in Eun.citauimus,& Afranius referente Nonio, Vos quibus cordi eſt,intra tunicam manus læua, dextra in penum herile.Gell.ex Maſſurij auctoritate demonſtrat, & thus,et cereos,ligna quoq; penori aſcribi.Nos verò aromata,ceteos,carnes ſalitas,& alia eſculenta etiam penum commodè appellabimus.Hinc Penarius,a,um,quod ad penum pertinet.Ci.4.Ver.

PEPLOS,m.2.πέπλος.frutex eſt(inquit Dioſc.li.3.c.179.)quem nōnulli Sicemalij μήκωνα ἄγριον,ideſt,papauer ſpumeum vocant.

PEPLVS,m.2.ſiue Peplum. Donatus ad ſacrorum ritus pertinere ait. Ser.in illud Virg.1.Aen.Peplumq; ferebant:Peplum,inquit,Mineruæ cōſecratum erat.In hoc depingebatur ex more apud Athenienſes,qui ſtrenuè ſe in bello geſſiſſent. Plau.Nunquam in ciuitatem venio,niſi cum infertur pepulum.Claudianus maſc.gen.extulit in Epithalamio Honorij: peplumque fluentem Alleuat.

PEPO,nis,m.3.[*Pepone,melone* אבטיח abatiach.]G.Ein geſchlecht der melonen oder cucumeren.*Gal.Pompon.Hi.Melon,o pepon.*]vertitur,teſte Plinio lib.19.c.5.Cucumeris genus eſt,magnitudine cæteris excedens,concoctu difficile.

†PEPSIS,πέψις.Latinè concoctio.i. mutatio cibi in qualitatem naturæ noſtræ conuenientem.à verbo πέσσω.coquo.]

PER,[*Per,per meZo,*be,על nghal.Ge,Durch. *Gal.per, Hiſp.por.*]διὰ, ἀνὰ.Quādoque iurandi eſt,vt per Pol,*per Dio,*]ideſt,per Pollucē. Q̄nque obteſtandi.Virg.4.Aen.Per te,per qui te talē genuere parentes. Q̄q. medium quendam, & quaſi interceſſorē ſignificat: vt,Per meos amicos obtinui.Per adoptionē pr̄ dicitur,qui me adoptauit.Plinius,Epiſt.li.5.Auunculus meus,idemq; per adoptionem pater. Per ętatem etiam pulchrè dicimus,pro permittente ætate. Tere.in Eun.Cætera ſigna neq; ſciebat,neq; per ętatem etiam potuerat.Idem in Adelph.Si eſſes hō,ſineres nunc facere,dū per ętatem licet.Per eos dies.Cic.7.Ver.Per id tempus.i.pendente eo tēpore.Liu.li.2.Multa blandimenta plebi per id tēpus à Senatu data.Per Deos,per dexterā,per fortunas,per fidem,per homines,per Deum immortalium fidem,per ius,per genua:elegātes ſunt obſecrandi formulæ,Cicer.Att.Subuēni igitur per Deos.Pla.in Mſt. Per ego te hæc genua obteſtor.Per fas,& fidem deceptus dicitur, qui nimium fidendo alicui in re bona honeſtaq.falſus eſt.Liu.li. Cuius ad ſolemne,ludoſq. per fas,ac fidem decepti veniſſent.Pla. in Moſt.Per fidem deceptus ſum.Per gratiam bonam abire abalio quo,eſt aliquem non malè contentum ab aliquo diſcedere. Per iocum,per ludum,& iocum,eſt ludendo,& iocando aliquid facere. Cice.3,in Ver.Q.Opimium per ludum,& iocum fortunis omnibus euertiſſe.Sic per ludum,& negligentiam peruenire ad honores,dixit Cicer.7.Ver.Per me licet tibi hoc facere,ideſt,non impedio.Per me nulla eſt mora,ait Tere.in And.Per me didici legere [*De me ſteſſo.*]id eſt,ex me ipſo,nullo docēte.Cic. de Amic.Suos omnes per ſe eſſe poſſe ampliores volebat:pro,quantum ad ſe attinet. Aliquādo per ſe ſignificat ex ſefe,ſua natura, [*Naturalmente*] Cic.de Amicitia;Per ſe ſibi,quiſq.charus eſt.Ci. 1.de Fin.Iſta ſua ſponte,& per ſe expetenda.Per ſe,aliqñ ſignificat propter excellētiam ſui.Ibidem Cic.Per ſe eſt virtus expetenda.Iungimus nōnunquam in eadem oratione,per ſe,& propter ſe.Cic.de Ami.Carent amicitia,& per ſe,q̄ propter ſe expetenda.Per ſpeciem.i ſimulata occaſione,per ſimulationem.Liu.l.1.Per ſpeciem alienæ fungēdæ vicis, ſuas opes firmauit.Spolia per ocium legere,dixit Liu.li.27. Per te ſtetit,quo minùs hę fierent nuptiæ,ait Ter.in And.Per tempus i.tempeſtiuè,opportunè,[*A tempo.*]Plau.in Men. per tempus aduenis. Per vinum exortum eſt diſſidium.i.per ebrietates.Plaut. in Mil.Per vos,per me,beneficio veſtro,meo,alicuius.Ci.pro Roſcio Amer.Per vos vitam,& famam poteſt obtinere.Idem ad Terentiā:Romæ vos eſſe tutò poſſe per Dolabellam.Aliqñ pro *inter*. [*Frà*]Virg.1.Geor.Via ſecta per ambas.In cōpoſitione verò,*per*, ſignificat perfectionem actus verbi,cum quo cōponitur,aut intētionem qualitatis per nomen adiectiuum ſignificatæ.Perficere.n. eſt perfectè facere,& opus cœptum ad finem perducere;& Perfero,ad ſtatutum finem fero.Periniquus vero,eſt valdè iniquus.Aliqñ abnegatiua,vt Perfidus,periurus,qui fidem,& iuſiurandū fregit.Aliqñ ſignificat idem,quod trans;vt,Perfluo,perpluo,perſpicuum,per cuius medium videmus: vt cryſtallus. Aliquando habet vim aduerbij,& pro valdè ponitur, tamq; ſuperlatiuo, quàm poſitiuo iungitur.Col.lib.4.perpauciſſimis agricolis cōtingit.Etſi addatur Quam,ſignificat maximè, vt Per quā bonus *i.* optimus; perquam magnus.i.maximus.Iungitur etiam ſuperlatiuo;Perquā maximo poteſt exercitu cōparato.Aliquando ſignificat nimis vehementer,& in bonam,& in malam partem,vt Pertinax,qui nimis tenax eſt.& inexorabilis.

PERA,æ,f.1.[*Biſacca*כלי צקום cheli tzakum.G.Ein lederine taſchē, ſo man an den halſs henckt,wie die hirten haben,ein leder ſack. *Gal.Une beſace,une poche.Hi.El Zurron,o eſcarcela,o talega,*]ſaccus ex aluta,a collo ad lumbos pēdens.Hinc Peram viatoriam vocamus,qua panem,& aliquid obſonii geſtare viatores ſolēt.Mart. li.14.Dormiat,& tetricos cum cane pera rogat.

† PERABSVRDVS,adiect.valde abſurdum ſignificat.Cic.4.Acad.Illud verò perabſurdum,quod dicites.]

PERACER,hæc peracris,hoc peracre,p.p.o.3.valdè acer,& vehemēs. Cic.ad Papyrium,li.8.Cęſar habet peracre iudicium.

† PERACERBVS,adiect.[*multo acerbo.*]valde acerbus.Cic.de Senect. primò peracerba guſtatu.]

PERACESCO,is,cere,n.3. peracui,valdè acidum fieri,Pla.Bar.Hoc peracueſcit, me hoc ętatis ludificari. Idem Aul. Mihi pectus peracuit.

PERACVO,is,a.3. [*Far aguzo,aeguzzare*. German. woll ſcharff machen.*Gal.Aguiſer fort,faire bien agu, & pointu,*]valdè acutum facio.Cato c.40.Sumito furculum durum,eū peracuito. peracutus, a,um,valde acutum.Mart.li.5. Teſticulos peracuta falce ſecaret. peracutè,[*Acutamente molto.*]aduer.Ci.1.Aca. Zeno cum Arceſilam anteiret ætate,& peracutè moueretur.

PERAEA,f.1.vlterior Iudææ pars,Arabiæ,& Aegypto proxima.Plin.

PERAEQVO,as,are,a.ἐξισάζειν.æquum facere.Col.lib.3.c.3.

PERAEQVVS,qua,quam,o,1.valdè æquum.Cic.7.Ver Liceat ſuſpicari,fuiſſe aliquando apud Siculos perequa proportione cætera.

PERAEQVE.Cice.in Piſ.Quod cum perquè omnes,tum acerbiſſimè Bœoti ſenſerunt.

PERAGO,is,p.c.a.3.[Cōpire.שלם ſcillem.כלה chillah.Ger.Auſſmachen,vollenden.*Gal.Acheuer,accomplir,par faire. Hiſp.* Acabar de *haZer.*]τελέω.peregi,peractum,perficio.Seneca:Omnia inchoat, nihil peragit. Interdum perduco,[*Condurre.*]Pla. Nauem peregit in portum. Aliqñ tranſigo[*Trapaſſare.*]Apuleius;Multas noctes peregit inſomnes. Interdum pertracto,& mecū reputo, [*Conſiderare.*]Vir.l.6.Oia percepi,atq; aīo mecum ante peregi. Interdum pertraho[*Tirare.*]vt,Hic me ad carceres,ad mortem vſq. peregit. A perago fit Peractio,q̄ eſt perfectio,finitio,[*Cōpimento,fine*]Cic. de Senect.peractio ætatis eſt.Peragere reū,eſt cōdemnare:ſed Fa giſſe reum non aliàs quis videtur,niſi & cōdēnauerit.Plin.Iunior in epiſt.Dum peragitur reus.peragere reum,inquit Bud.eſt ita rei accuſationem perſequi,vt tandem dānetur, peragere partes ſuas, eſt

est officio suo fungi. Peragere pensum laboris. Col. l. 3. c. 10. Vnum est ei propositum, peragere laboris pensum. Hinc peragito, frequ. Cæs. 3. Bel. Ciu. Vehementius peragitati ab equitatu.

PERAGRO, peragras, p. c. a. 1. [*Andare errãdo* נסע nasah, חלך halach, התהלך hithhaliech. Ger. Durchgehn, durchstreichen. *Gal. Aller par le pais, passer par vn pais. H. peregrinar andãdo camino*] περιοδεύω. ex per, & ager, agri, componitur, & proambulo, siue inquirendo circumeo familiarem. Cic. lib. 3. Offic. Rura peragrantes sæpè soli sumus. Hinc peragratus. Cice. 5. de Fin. Videmus vltimas terras esse peragratas. Peragratio [*Errare.*] Cic. 2. Phil. Quæ fuit eius peragratio itinerum.

PERAMBVLO, as. are, n. 1. ambulando circumeo. Varr. de re rust. l. 1. c. 2. Vos qui multas perambulauistis terras.

† PERAMO, as. [*Amare caldamente.*] ὑπερφιλέω. ad finẽ vsq; amo, perfecte & valde amo. Ci. 1. de leg. Amicus peramatur toto pectore. Hinc Peramanter, aduerb. Ci. 9. Famil. me perofficiose & peramãter obseruant.]

†, PERAMPLVS, adiect. valde amplus. Cic. 1. Verr. Signa peramplа.]

PERANGVSTVS, o. 1. 2. admodum angustus. Ci. 7. Ver. Peranguste freto diuisa seruitutis, ac libertatis iura cognosceret. † Peranguste, aduerb.]

PERANNO, as, n. 1. ἐνιαυτίζω. per integrum anni tempus viuo, annũ perago: ex per, & Anno, nas. Macr. li. 1. Sat. scribit, priscos Romanos mense Martio, & publicè, & priuatim ad Annam perennam sacrificatum ire solitos, vt annare, perannareque cõmodè liceret. Suet. in Ves. Puella nata non perannauit.

PERANTIQVVS, o. 1. 2. Ci. de Cla. Ora. Themistocles, vt apud nos, per antiquus: vt apud Athenienses, non ita sane vetus.

† PERAPPOSITVS, p. c. adiect. Ci. 2. de Or. sunt etiam illa minus perapposita.]

† PERARDVVS, a, um. valde arduus, perdifficilis. Cic. 5. Ver. Mihi hoc perarduum est demonstrare.]

PERARESCO, n. 3. valde aridum fieri. Col. lib. 12. c. 3.

PERARGVTVS, o. 1, 2. valde argutus. Cic. de Clar. Orat. Homo perargutus.

PERARIDVS, o. 1. 2. prorsus aridus. Col. lib. 2. c. 19.

PERARO, peraras, pe. c. a. 1. [*Arare d'ogni parte.* Ger. Durch ackern,] διαρόω. circumquaq. arare. per translationem etiam de rugis dr, q̃ in fronte quandam sulcorum similitudinem referunt. Ou. 14. Met. Rugis peraruit anilibus ora. Interdum pro peragrare, vt perarare pontum, apud Sen. in Medea. Pro scribere, siue pingere. [*Scriuere.*] Oui. 1. de arte; Ergo tibi blandis peraretur littera verbis.

PERASTVTVS, a, um, o. 1. 2. [*Astuto.* Germ. Gantz listig, mit listigkeit durchtriben,] valde astutus; a quo perastutè aduer. Plau. in Tru. vt perastutè eum iniiciatis in malam fraudem.

PERATTENTVS, a, um, o. 1. 2. valde attentus. Cic. 5. Ver. Perattentos vestros animos habuimus. Perattentè vt perattentè audire. Ci. p Cæl.

PERBACCHOR, aris, d. 1. μαίνομαι. perpoto, & lusito conuiuijs frequentandis. Cicer. 2. Phil. At q̃ multos dies turpissimè es perbacchatus?

PERBEATVS, a, um, o. 1. 2. [*Molto beato.* Ger. Gar gluecksaelig.] μακαριώτατος. valde beatus. Cic. 1. de Orato.

PERBELLVS, a, um, o. 1. 2. [*Molto piacevole.* Ger. Gantz huepsch,] valde bellus. A quo perbellè, adu. Valde bene. Cicer. Att. li. 4. perbelle feceris, si ad nos veneris.

PERBENE, valdẽ bene. Cicero de Clar. Orat. Perbene loqui Latinè putabatur.

PERBENIGNE, valdè benignè. Ci. ad Q. Fra. l. 2. perbenignè respondit.

PERBIBO, is, pe. c. a. 3. [*Beuer bene,* Germ. Gar auss trincken] διαπίνω. totum bibo. Plau. in Stic. At ego peti, cui medullam lassitudo perbibat. Col. lib. 7. cap. 4.

PERBLANDVS, a, um. 1. 2. [*Molto piacevole.* Germanic. Gantz freundtlich, vnd hold saelig] valde blandus. Cicero. Q. Fr. lib. 1.

PERBONVS, a, um, o. 1. 2. valde bonus. Cicero. pro Fl.

PERBREVIS, & hoc perbreue, p. c. o. 3. [*Molto breue.* Germ. Vast kurtz. *Gal. Fort brief, bien court. Hisp. Mucho breue y corto.*] valde brevis. Liu. lib 8. Bel. Pun. Satis sperare perbreuis ævi Carthaginem esse. perbreuiter, valde breuiter. Cicer. 2. de Orat. perbreuiter exponã.

PERCA, cæ, f. 1. πέρκη. piscis delicatissimi nomen, qui a Pl. li. 9. c. 16. inter saxatiles numeratur. Ausonius in Mosella; Nec te delicias mensarum perca silebo.

PERCALLEO, es, ere, n. 2. [*Fare il callo.* Germ. Gar erharten. *Gal. Auoir cal, de force de trauail. H. Mucho incalescer.*] ἀπὸ τύλου ὑμαι. callosus sum: & per translationem, obduresco, & diuina malorum consuetudine aduersa patienter fero. Ci. pro Mil. Percalluerat ciuitatis incredibilis patientia.

† PERCAVTVS, a, um. [*Molto accorto.*] valde cautus. Ci. ad Q. Fr. l. 1. percautus & diligens.]

PERCELEBRO, as, p. c. a. 1. [*Diuulgare,* Germa. Gar auss kuenden, oder lautprecht machen. *Gal. Semer, & publier par tout. Hisp. Diuulgar.*] διαβοάω. diuulgo. Cic. 7. Verr. De qua muliere plurimi versus tota Sicilia percelebrantur.

PERCELER, perceleris, p. c. o. 3. valde celer. Cic. pro Cæl.

PERCELLO, is, percŭli, vel perculsi, percussum, a. 3. [*Percuotere,* הכה

pahah. עלם halàm Germa. Schlagen, niderst ossen, austossen. *Gal. Abattre. Hisp. Herir*] πατάσσω. euerto. percutio. Var. in Parmenone; Alius teneram abietem solus percellit. Ter. i And. percussi illico animũ. Tacitus: Ingens rerũ tumultus percussit ciuitatem. Pla. id Epid. plaustrum perculi, hoc est, euerti. Aliqñ differo. [*Differire,*] Lucil. Ad nouum hoc percellit annũ. Col. li. & c. 7. Cũ vnã, vel altera pestis percutit, omnibus sanguis detrahẽdus.

PERCENSEO, es, a. 3. [*commemorare,* פקר pikkedh. ספר siper. G. Fleissig erzehlen. *G. Racconter. H. contar, recordar*] κατα λέγομαι. idẽ qđ recenseo, nisi præpositio quid perfectionis addat. Cice. in Part. Quo in genere percensere potent pleroſque inueniendi locos.

† PERCEPTIO. verbal. [*Raccoglimento*] κατάληψις. Cic. 2. offic. Frugũ fructuumq; perceptio.]

PERCIEO, es, ere, a. 2. [*Mouere.* חבין heniangh הרם hirghiz. ger. Bewegen,] κινέω. moueo. Lucret. lib. 3.

PERCINGO, is, a. 3. [*Cingere.* G. Vmbguerten oder vmbgeben,] περιβάλλω. circumquaque cingo. Col. l. 10.

PERCIPIO, pis, a. 3. fero, disco, comprehendo, intelligo, capio, sensu apprehendo, [*Intendere, capire,* אסף asaph ראה raah חבין hebin. Ge. Fassen, ergreiffen, mercken. *Ga. Percevoir, comprendre. Hisp. Recebir por el sentido,*] καταλαμβάνω. Ci. ad Treb. lib. 7. Cogitare debebis, nullam artem litteris sine aliqua exercitatione percipi posse. Pl. in Cur. Ne quod hic agimus, herus percipiat fieri. Verum hæ significationes metaphoricæ videntur: nam propriè percipere, est recipere, siue colligere, [*Cogliere.*] vt, Percipere fructus. Ci. 1. Of. Vicinũ citius adiueneris in fructibus percipiendis, quàm propinquum. Idẽ de Sen. Serere, percipere, & condere fructus. A quo perceptio.

PERCITVS, a, um, p. c. o. 1. 2. a percieo, [*commosso. G. Esmeu. Hisp. Perturbado.*] κατακεκινημένως. commotus, incitatus, qui ira, ac furore accensus est. Ter. in Hec. Incredibili re, atque atroci percitus. Cice. pro Mil. Siue enim illud animo irato ac percito fecisset.

PERCOARCTO, tas, a. 8. [*Stringere.* Ge. Gar nahe zusammen trucken,] κατασυνχωρέω. vehementer constringo. Col. lib. 2 cap. 19.

PERCOGNOSCO, is, a. 3. [*cognoscere perfettamente.* Germ. Vollkommenlich oder durch vnd durch kennen,] διαγινώσκω. perfectè cognosco. Plau. Truc. Vtrosque percognoui probè.

PERCOLO, percolis, p. c. a. 3. [*Honorare perfettamente.* G. Volkomment lich ehren, in grossen ehrẽ haltẽ. *Ga., Auoir en grande reuerence. Hi. Honrar perfettamente.*] διαιδέομαι. perfectè colo. Plau. in Tri. Fecceris par tuis cęteris, patrẽ tuũ si percoles. Interdũ culturã absoluere, perficere, [*Compire.*] Pli. lib. 5 ep. Quæ maxima ex parte inchoaui, aut inchoata pcolui. Hinc percultus [*Polito,*] politus, ornatus. Pla. in Pę. Quæ lauta est, nisi perculta est, meo animo quasi inuenusta est.

PERCOLO, las, p. p. a. 1 [*Colare, scolare.* G. Durch seihen,] per colum trãsmitto. Col. li. 12. c. 41. Refrigerantur, & percolantur. Plin. lib. 32. c. 6. In terra marina aqua argilla percolata dulcescit.

PERCOMIS, p. p. o. 3. [*Molto piacevole.* G. Gantz freundtlich, oder hold saelig.] valde comis. Cic. de Cla. Ora.

PERCOMMODVS, a, um, o. 1. 2. valde commodus. percommodè, admodum commodè, Cic. pro Cæc. percommodè accidit.

PERCONDITVS, p. c. o. 1. 2. [*Molto ascoso.* G wol behalten vnd verborgen] ἀποκεκρυμμένως. valde recondit, & abstrusus. Ci. 1. de Ora.

PERCONTATOR, oris, m. 3. [*Inquisitore,* שאל scioel דרש doresc. Ger. Ein fragler, der alle ding mit erfragen wissen wil,] qui percontatur. Hora. 1. epist. 19.

PERCONTOR, aris, d. 1. [*Cercar diligentemente,* שאל sciaal, דרש rasc. Germa. Nachforschen, fleissig erfragen, erlauten *Gal. S'enquester, & s'enquerir diligemment. Hispa. Buscar diligentemente, preguntar para saber.*] ἀνιστορέομαι. diligenter inquiro: a conto, quo nautæ vtuntur ad inquirenda loca nauibus opportuna. Ter. in Hec. Tua quod nihil refert, desinas percontari. Cice. in Som. Scip. Ille me de nostra rep. percontatus est. Percõtatio, [*Interrogatione,*] Interrogatio. Ci. de Vniuer. Tempus reliquum percontatione consumpsimus.

PERCONTVMAX, acis, o. 3. valde contumax. Ter. in Hec.

PERCOPE, es, f. 1. vt ait Steph. vrbs est Troadis ad Propontidem.

PERCOPIOSVS, o. 1. 2. valde copiosus. Plin. epi. 208.

PERCOQVO, coquis, p. c. a. 3. [*Cuocere bene* Ger. wol Kochen. *Gal. Fort cuire. Hisp. Cozer bien.*] ἑψέω. perfectè coquere. Pl. li. 23. c. 7. Bubulas carnes additu caules magno ligni compendio percoquunt. Plaut. Mer. Coquum aliquem arripiamus, prandium qui percoquat.

*PERCOSIVS, m. 2. insignis vates fuit.

*PERCOTE, es, f. 1. vrbs Troadis apud Steph.

PERCREBRESCO, is, pererebrui, n. 3. [*Diuulgarsi.* Ger. Ausskommen in gemeine red, gar erschallen, *Gal. Estre diuulgué & semé par tout. Hisp. Diuulgarse.*] διαθρυλλοῦμαι. diuulgor. Ci. Att. lib. 11. Si eius hoc tantum scelus percrebruisset Idem 6. Ver. cum hæc fama de nostrorum hominum auaritia percrebruerit.

PERCREPO, as, p. c. n. 1. [*Risonare,* המה hamah. Germ. Durchtoenen, wider tonen,] διαλαλέω. per sono, per strepo. Cic. 7. Ver. Lucum litoris percrepare totum mulierum vocibus.

PERCRVCIO, crucias, a. 1. valde crucio. Pla. Bacch. Hoc est quod percrucior.

PERCRVDVS, o. 1. 2. [*Crudo.* G. Gar roh,] immaturus, & valde crudus.

Col.

Coll. 11.49.9. Prima purgatio cum mundatio, non tamen per-fectadelictorum.

Perfectus, pa, pum, a Pereo. 2nd Sabin. G. Dat. Idem, qui con-summatus, absolutus, integer, Cic. Tusc. 1.

Perfectus, tus, Part. Perficio, ut Factus, tus, Cic. Ep. ad Att. 1. Cognosse Pompeium perfectum esse.

Perfectus, pa, um, a. Deficio, ut Fa-mosus, a, um. Hercules hoc loco integer, ab Asiatic vide caput, Tex in Latin. 2nd Ab.

Perfectus, pa, um, a. Perficio, ut Factus, a, um.

Perfectus, tus, Part. Perficio, ut Factus, tus, Cic. Ep. ad Att. 1. Cognosse Pompeium perfectum esse. Dat. Perfectus valetudini, Cic. Ep. ad Fam. 7.

Perfectus, tus, Part. Perficio, ut Factus, tus, Cic. Ep. ad Att. 1. Cognosse Pompeium perfectum esse. Dat. Perfectus valetudini, Cic. Ep. ad Fam. 7.

Perfectus, pa, um, a. Perficio, ut Factus, a, um.

ſcalæ, et ex ea minimus a recta deſcendit perpendic. R. Rabricius Amiternin. Sabinus, qui quinquennio ante Sammonicum bellum, Tribunus militum ante, Aedilitium hoc Cenſorium populum luſtrat, ante nouis Romanis primus ex Sabinis ad Curiam venit. Ex Sabinis Romam ad Tribunatum Propinquus de Vinitio, & Agonio, qui Tarquinios ad Regnum Romanum euocauit. Ex Romanis de Tribunatu ad Regnum Romanum Numa Pompilius. Romani a populo petunt mores & leges Numæ. Atque hoc vltimum Romanis Regibus ex Regno Romano hæredibus, cum ipſi ſuccedere in regnum inciperent, quæ ipſi re-

PERPENDICULUM, Vide duas Sect. Cap. 1. Nec. Lect. 1. Nec. Cap. 2. Nec. Cap. 3. Nec. Cap. 4. Nec. Cap. 5. Nec. Cap. 6. Nec. Cap. 7. Nec. Cap. 8. Nec. Cap. 9. Nec. Cap. 10. Nec. Cap. 11. Nec. Cap. 12. Nec. Cap. 13. Nec. Cap.

Cic. Cæl. de Perd. Amor. Perfluo ultimi verbi.

PERFLUVIUM, ii. n. Lavatorium, locus ad lavandum. Vitr. l. 10.

PERFLUXIBILIS, is. Communi fervore, & liquefactione perfectus. Plin. l. 33. c. 6. Perfluxibilis, & ductilis, ut aurum.

PERFLUXILIS, e. Quasi perfluxibilis, Plin. l. 33. c. 6. Perfluxilis, & ductilis, ut aurum.

PERFLUXIO, onis. f. Liquefactio, fusio. Plin. l. 33. c. 6. Perfluxio, & ductilis, ut aurum.

PERFLUXUS, a, um. Liquefactus, fusus. Plin. l. 33. c. 6. Perfluxus, & ductilis, ut aurum.

PERFLUXUS, us. m. Liquefactio, fusio. Plin. l. 33. c. 6. Perfluxus, & ductilis, ut aurum.

PERFODIO, is, fodi, fossum, ere. Transfodio, transverbero, transpungo, transigo, transadigo, transmitto, transmeo, transeo, transfigo, transmitto, transmeo, transeo, transfigo, transmitto, transmeo, transeo, transf

VAR. App. Sandius à Rabbin Tobiadamo perfundatur. Fasti pe-
rennes, Ovid. Fast. 1. Mars Perfidiose autem ultionem ex-
tremis nominum ordinibus. Lemnius, Vita, 1. 2. cap. 16. Perfidiose
& impie. Cicero, de Off. Cic. Verr. 4. Perfidiose & crudeliter. Ovid.
Met. libro 4. Tol. perfidiosus, particul. Lib. 10. Bell. Pan. Perfidiosa
Gallia, Cicero, Philip. 5.

PERFIDIOSE, adv. 3. Per perfidiosum, Tol. Inddit. Cor. Satis
atrox crudelitas, sive fallacia videbatur ut. Schmer de Iure de-
mon. & affin. vulgar. n. 8. Vt Hyperaspistae affirmant, perfidiose. Id.
ibid. n. 9. Perfidiosa Gallia, Cicero, Philip. 5. Perfidiosa Roma, Ovid.
de ultione sua. Mens de Sen. Arrianum quidem necessitatem, si ty-
rannus perfidiosus fuerit. Thomas in Hec. Dum enim tempus inducias
petit, perfidiosa fraude decipitur. Tostatus, Gen. 26. Perfidiosa, non
rem perfidiosa, neque perfidiosa dicitur.

PERFIDIOSUS, a, um, adj. 3. Perfidus, Tol. Ubi hic fit, ubi ibi
sit, ubi non, sive ignorans sit, sive malitiosè dissimulet, nec constat. Vt
Schmer de Iure demon. & affin. vulgar. n. 8. Vt Hyperaspistae affirmant, perfidiosè.

PERFIDIUS, a, um, part. Perfidiatus, Tol.

PERFIGO, as, avi, atum, are, v. a. 1. Perfodio, Tol. Ut Ovid. Met. 12. Perfigit Cygnum, sparsitque per ossa cerebrum. Ovid. Met. 13. Perfigit Cygnum, sparsitque per ossa cerebrum.

ualde idoneus. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Is locus peridoneus caſtris habebat.

†PERIERGIA, περιεργία. Latinè curioſitas, ſedulitas, nimia anxietas, & veluti redundans diligentia.]

PERILLVS, m. 2. Πέριλλος. faber Athenienſis, ingenio præſtãs, qui Phalaridi tyranno Agrigentino, taurum ex ære fabricauit, in quo reus clauderetur, ac ſubiecto igne, mugitum bouis ederet, cuius muneris nomine cum ampliſſimum a Tyranno, qui nouis ſemper tormẽtis delectabatur, ſperaret munus, incluſus tauro, ſuppoſituſq; igni-bus, primus ſuæ artis experimentum præbuit. Ouid. 1. de Art. Et Phalaris tauro violentus membra perilli Torruit. Plin. lib. 34. cap. 8.

PERILLVSTRIS, ſtre, o. 3. admodum illuſtris. Cic. Att. lib. 5.

PERIMBECILLVS, o. 1. 2. vel perimbecillis, le, valde imbecillis. Cic. Att. li. 10. Quod eſt natum, perimbecillũ eſt. Var. 3. de re ruſt. c. 10.

PERIMO, is, i, a. 3. [*Occidere, distruggere*, המיר hemith. G. Abthũ, umbringẽ, tedten. *Gal. Tuer, mettre a mort, aneantir.* H. *Matar, destruir.* περί, circũ per, & emo, interficio, tollo. Pla. in Men. Hunc ego perimam. Cic. 4. Tuſc. Sin perimit, ac delet omnino. Idẽ de Aruſ. reſp. Ludi non intermiſſi, ſed perempti, atque ſublati. PERIMERE reditum, eſt intercludere, [*Chiudere.*] Idem pro Planc. Si mihi uis maior aliqua reditum peremiſſet. PEREMPTVS, interfectus. Vir. 9. Aen.

PERINCOMMODE, Cic. ad Att. lib. 1. Accidit perincommodè.

PERINCOMMODVS, a, um, p. c. valde incommodus. Liu. li. 7. Bel. Mac.

PERINCONSEQVENS, p. c. o. 3. ἀναχόλουθος. valde inconueniens. Gel. li. 14. cap. 1.

PERINCERTVS, a, um, o. 1. 2. valde incertus. Gell. li. 18. c. 4. ex Sall. Cn. Lentulus, perincertum ſtolidior, an vanior.

PERINDE, [*Coſi-quaſi*,] כן chen. Ger. Dergleichen, gleich, gerad. *Gal. Ainſi, pareillement.* IT. *Semeiantemẽte, como*,] οὕτως. ex per, & inde. idem ſignificans quod ſimiliter, & habet poſt ſe ferè aliquã harũ particularum, Vt, Quaſi, Ac, Ac ſi, vel Atque, [*Non altrimenti, che*] Plau. in Pſeu. Oẽs res perinde ſunt, vt agas. Ci. 5. Tuſc. Philoſophia non perinde ac de hominũ vita eſt merita, laudatur. Idẽ pro Mar cel. Vereor, vt hoc, quod dicã, nõ perinde intelligi, audiriue poſſit atq; ego cogitãs ſentio, pro adeo. Suet. in Domit. Nulla re perinde motus, quã reſponſo Aſcletarionis Mathematici. Aliqñ pro parilater, [*Parimente*] Pl. li. 1. Epi. Funus Rufi clariſſimi, & perinde feliciſſimi. Suet. in Cæſ. Litteram d, pro a, & perinde reliquias cõmutet. Ci. Terẽtiæ, Te & Dolabellã pinde diligo. Aliqñ per hũc modũ. Ter. in Phor. Senectẽtas perinde potius ſcribito mihi iã dicas. Aliqñ poſt perinde, ſequitur Tamquã. Gel. li. 15. cap. 29. Hoc perinde eſt, tanquam ſi ego dicam, Eſt mihi nomen Iulium. Aliqñ perinde & quotũ pronũciantur ideme, ſignificant, quod ita. Pla. in Amph. Perinde enim ... ne velle intelligis. Aliquando poſt perinde, ſequitur prout. Plin. in Paneg. Meminerint perinde cõtecturam de moribus iuuis homines eſſe facturos, prout hoc, vel illud elegerit.

PERINDVLGENS, tis, o. 3. valde indulgens. Cic. 3. Offic. Perindulgens in patrem.

PERINFAMIS, me, p. p. o. 3. valde infamis. Suet. in Vitel. c. 2. Amore libertinæ perinfamis.

PERINFIRMVS, a, um, o. 1. 2. valde infirmus. Cic. 2. de Fin.

PERINGENIOSVS, o. 1. 2. valde ingenioſus. Cic. de Clar. Orat.

PERINIQVVS, a, um, p. p. o. 1. 2. valde iniquus. Cic. pro Leg. Man. Perinimicum & non ferendum. Liu. 1. Bel. Pun. Periniquo aũo ferebat.

PERINSIGNIS, ne, o. 3. valde inſignis. Ci. 1. de Legi. Corporis grauitate perinſignes.

PERINTEGER, gra, grum, o. 1. 2. omnino inuiolatus. Gel. lib. 3. cap. 5.

PERINTHVS, f. 2. Πέρινθος. vbs Thraciæ ad Propõtidem: poſtea Heraclea dicta, a nomine Heraclij principis Conſtantinopolitani, in qua olim, fuit celeberrimum illud amphitheatrum marmoreũ, ex vno lapide exciſum, quod inter ſeptem orbis miracula numeratur. Inde Perinthius, a, um, vt Perinthia, Menandri Comœdia.

†PERIOCHA, [*Argomento.*] περιοχή. Latinè Argumentum. i. breuis alicuius rei totius explicatio. Cic. Attic. li. 13. Totas periochas perſequi ſolet.]

†PERIODVS, di. f. 2. p. c. περίοδος. Latinè ambitus dici poteſt, vel circuitio. Vnde in oratione circuitus ille verborum, ex colis & commatibus in orbem quendam circumductus, periodus appellatur. Item in febribus intermittentibus Medici Periodum appellãt ſpatium illud à principio vnius paroxyſmi ad initium alterius: Vnde febres periodicæ nomen ſumpſerũt. Hinc Periodicus, a, um, quod ſtata & certa quadam periodo recurrit.]

†PERIOSTION, περίοστιον. membrana tenuis oſſa in qualibet corporis parte immediatè ambiens.]

PERIPATETICI, περιπατητικοί. philoſophi Athenis fuerũt a Platonis ſchola profecti, quorum princeps fuit Ariſtoteles, ita dicti quod inambulantes diſputarent, ἀπὸ τοῦ περιπατεῖν. id eſt, deambulare. Cicer. lib. 1. Acad. Quæſt. Platonis auctoritate vna & conſentiens duobus vocabulis philoſophiæ forma inſtituta eſt, Academicorũ, & Peripateticorum, qui rebus congruentes, nominibus differant. Nam cum Plato Speuſippum ſororis, filiũ philoſophiæ quaſi hæredem reliquiſſet, duos autem præſtantiſſimos ſtudio, atque doctrina Xenocratem Chalcedonium, & Ariſtotelem Stagiritem præterijſſet, qui erãt cum Ariſt. Peripatetici dicti ſunt, quia diſputabant inambulantes in Lyceo: illi autem, qui Platonis inſtituto in Academia (quod eſt alterum gymnaſium) cœtus erant, & ſermones habere ſoliti, è loci vocabulo nomen habuerunt.

PERIPETASMATA, tum, n. 3. [*Raz*ζ, מסך maſach. Ger. Teppich oder gewuerckte tuecher, mit vvelchen man ein ort verhencket. *Gal. Tapiſſerie. Hi. Las mantas de pared paramentos de cama*] περιπετάσματα. aulæa ſunt, ſiue tapetia, quæ ornatus gratia circa parietes extenduntur: vnde & nomen habent: nam περιπετάζω, eſt extendere. A Lucretio Babylonica dñr, ab alijs Attalica, a Capitolino Stromata, & Periſtromata, à Varrone, Belluata, id eſt, belluis variegata, a Plauto etiã Periſtromata. Cic. 6. Ver. Attalica Peripetaſmata, ta, a Plauto etiã Periſtromata. Cic. 6. Ver. Attalica Peripetaſmata.

†PERIPETIA, περιπέτεια. à Græcis dicitur, quam nos fortunæ temeritatem dicimus vel varium rerum euentum.]

*PERIPHAS, ntis, m. 3. Περίφας. Theſſalus vir, pater Lapithæ, à quo Lapithę nomen acceperunt. Steph.

†PERITHERIA, περιφέρεια. p. p. circuli ambitus, circumferentia. Peripheria terræ. i. terræ ſuperficies.]

PERIPHRASIS, f. 3. [*Circonlocutione*,] περίφρασις. Latinè circumlocutio, vel circuitio, figura eſt, teſte Quin. li. 8. c. 6. quæ fit, cum quod vno, aut certè paucioribus verbis dici poterat, plurib' explicatur.

†PERIPNEVMONIA, περιπνευμονία. Eſt inflammatio pulmonis cum febri acuta eſt difficultate ſpirandi. Hinc peripneumonicus, quita li morbo laborata.]

†PERISSOLOGIA, περισσολογία. Sermonis redundantia, cum ſcilicet ſuperflue id repetitur, quod iam dictum eſt.]

PERISTEREON, nis, [*Colombara.* Ge. Ein tauben hauſ, ein ortin vvelchem man tauben zeucht,] περιστερεών. locus eſt vbi columbæ educantur, quas Græci vocant περιστερὰς. Var. de re ruſt. lib. 3. c. 7. Incedunt in locum vnum, quod alij vocant periſtereona, alij periſtrophion. Periſtereõ fit magna camera tectus, vno oſtio anguſto.

PERISTEREOS, f. 3. vel Periſtereon, onis, περιστερεών. Dioſc. herba eſt, q̃ alio nomine Verbenã, & Verbenacam appellamus, ita dicta, quod columbæ vnicè hac herba delectentur. Pli. lib. 25. cap. 10.

PERISTEROTROPHIVM, p. p. n. 2. [*Colombara.* ארבת arubbah. G. Ein tauben hauſ. *Gal. Vn colombier. His. Palomar.*] περιστεροτροφεῖον. locus, in quo columbæ habentur, Latinè columbarium, quamuis columbarium propriè ſit loculamentum in Periſterotrophio ſingulis columbarum paribus præparatum. Var. lib. 4. de re ruſt. c. 7.

PERISTROMA, p. p. n. 3. περίστρωμα. quaſi circumſtratum, hoc eſt, aulæum, quo aularum parietes ſolent ornari, Cicer. 2. Phil. Conchyliatis Cn. Pompeii periſtromatis.

PERISTYLIVM. n. 2. περιστύλιον. locus columnis clauſus, circumquaq; porticum habens quaſi circumcolumnium, ἀπὸ τῶν κίονων, hoc eſt, à columnis circumquaque diſpoſitis. Vitr. lib. 5. ca. 11. In palæſtris periſtylia quadrata, ſiue oblonga ita ſunt facienda, vt duorũ ſtadiorum habeant ambulationis circuitionem. Legimus & periſtylum, per quattuor ſyllabas. Cic. pro domo; Porticum paui-mentatam, ampliſſimum periſtylum. Var. lib. 5. de re ruſt. c. 6. reniſy-lium tectum tegulis, aut rete.

PERITE, [*Dottamente.* Ger. Verſtendiglich, geſchicklich. *Gal. Bien auiſement, en homme entendu.* His. *Sabiamente.*] ἐπιστημόνως. Ci. 2. de Leg. Inſtitutum peritè a Numa.

PERITIA, tiæ, f. 1. Cognitio ex vſu, [*Dottrina*, דעת dahath. G. Erfahrnuſſ. *Gal. Experience, ſcauoir.* H. *Sabiduria con eſperiencia.*] Pl. li. 4. c. 1.

PERITO, as, p. c. n. 1. ἀπόλλυμαι, φθείρομαι. freq. ꝫ pereo. Pl. in Caſ. Qui per virtutem peritat, nop interit.

†PERITONÆVM, περιτόναιον. Membrana eſt tenuiſſima ſed firmiſſima, omnibus tum viſceribus, tum inteſtinis, reliquiſq; partibus inferioris ventris circumtenſa.]

PERITVS, a, um, o. 1. 2. ſciens, gſtarus, exercitatus, intelligens in aliqua re, [*Ammaeſtrato, dotto*, ידע iodheah. G. Erfahrẽ, wolbericht. *Gal. Expert, & ſcauant. His. Sabio, docto y experimentado.*] ἐπιστήμων. ab antiquo verbo perio, vt quidam exiſtimant, vnde Experior tractũ eſſe ijdem arbitrantur. Eſt autẽ peritus idem fere, quod doctus: quamquam non deſunt, qui doctum eſſe, minus eſſe velint, quàm peritum. Nonius; Doctum, & peritum cum ſimile videatur, à M. Tullio diſcretum eſt, vt ſit peritum plus quã doctum. De Offic. li. 3. Cum ſint docti à peritis deſiſtunt facilè à ſententia. Conſtruitur aliquando cum genitiuo. Plin. Epiſt. 22. peritus priuati iuris, & publici. Aliquando cum accuſatiuo cum præpoſ. Ad. Cic. pro Fon. Ad diſciplinam peritum, ad conſilia prudentem. Aliquando cum ablatiuo cum præpoſitione De. Varr. 1. de re ruſtic. cap. 2. Qui de agricultura peritiſſimus exiſtimatur.

PERIVCVNDVS, a, um, o. 1. 2. [*Molto giocondo.* Ge. Gantz lieblich oder kurtzweilig. *Gal. Fort plaiſant & recreatif.* His*pa. Muy placentero.*] Cic. ad Len. lib. 1. Cui litteræ tuæ perjucundæ fuerunt. PERIVCVNDÈ, aduerb. Cic. ad Att. lib. 13.

PERIVRATIO, nis, f. 3. à periuro. PERIVRATIVNCVLA, dim. Pla. in Sticho.

PERIVRIOSVS, a, um, o. 1. 2. qui peierare conſueuit. Pla. in Tiu.

PERIVRIVM, iurij, n. 2. [*Giuramento falſo*, אלה alah. Germ. Ein meineidt. *Gal. Periurement.* His*pa. Falſo iuramento.*] ἐπιορκία. iuſiurandum violatum. Cic. 3. Off. Regulus non debuit conditiones bellicas perturbare periurio.

PERVADO, is, pp. s. i. Penetrare ad fund. Penetro. Etc. Ex Cicero. Pervadit ille ingenium meum ut nemo alius. Ex Seneca ep. Quidquid ibi ferunt. Hic, Penetrat, permeat, pervadit. Plaut. in Aul. Vis vetere pervadere ad senem?

PERVENIO, is, i. Ire, Ex Cicero. Pervenire ad aures. Pervenit ille Gen. Romanum ad Pompeium. Ex Cæsare. Pervenire ad Pompeium. Ex Livio. Pervenire ad Romanos, ad aures alicujus, ad notitiam alicujus. Ex Cicero. Ad me pervenit de te quidquam? Ex Cicero. Ad me. Etsi, ita. Augustus ita pervenit, ut ad me pervenit. Permanere comparationem. Etc. de Nat. Deor. Pervenire hoc homini ex ratione. Ex Cicero. Pervenire ad gloriam. Plaut. Mil. Pervenisse hominem. Cæsar. Pervenire ad Rempublicam administrandam. Ex Cicero.

PERVELIM, vis, vult, nim, nitis, nunt. Ex Cicero. Cognitum quidem tibi pervelim. Ex Cicero. Pervelim scire. Ex Cicero. Scire pervelim.

PERVELLO, is, pervelli, & i. Propellere. Ex Cicero. Pervellere aliquem. Ex Cicero. Pervellere aliquem de sententia. Ex Cicero. Pervellere aliquem de loco. Ex Cicero. Pervellere aliquem de gradu. Ex Cicero. Pervellere aliquem de statu. Ex Cicero. Pervellere aliquem de fide. Ex Cicero. Pervellere aliquem de officio. Ex Cicero. Pervellere aliquem de amicitia.

PERVELUM, i. Velum. Ex Cicero. Pervelum Cæsaris. Ex Cicero. Pervelum Pompeii.

PERVENIO, is, i. Ire, Ex Cicero. Pervenire ad aures. Pervenit ille Gen. Romanum ad Pompeium. Ex Cæsare. Pervenire ad Pompeium. Ex Livio. Pervenire ad Romanos, ad aures alicujus, ad notitiam alicujus. Ex Cicero. Ad me pervenit de te quidquam? Ex Cicero. Ad me. Etsi, ita. Augustus ita pervenit, ut ad me pervenit. Permanere comparationem. Etc. de Nat. Deor. Pervenire hoc homini ex ratione. Ex Cicero. Pervenire ad gloriam. Plaut. Mil. Pervenisse hominem. Cæsar. Pervenire ad Rempublicam administrandam. Ex Cicero.

PERVERSE, adv. Contra. Ex Cicero. Perverse facere. Ex Cicero. Perverse facere alicui. Ex Cicero. Perverse facere in aliquem. Ex Cicero. Perverse facere cum aliquo. Ex Cicero. Perverse facere contra aliquem. Ex Cicero. Perverse facere adversus aliquem. Ex Cicero. Perverse facere ab aliquo. Ex Cicero. Perverse facere ab aliquo. Ex Cicero. Perverse facere ab aliquo

Ort. Cal. Perle nere, o bianche, imperfette, & mal formate. Margarita, Gr. Μαργαρίτης, *Margaritarius*, Lat. *Perlier*, Fr. *Perlaio*, It. Mercante di perle, & gioie.

Persa, Lat. Colore, che partecipa del rosso, & del nero.

Persalvia, Lat. Salvia grande.

Persea, Lat. Arbore, che produce frutti, che rassomigliano alle pesche.

Persecutio, Lat. Persecuzione, Tribolazione.

Persecutor, Lat. Persecutore.

Persecutrix, Lat. Persecutrice.

Perseguitare, It. Perseguitare, Tribolare.

Perseguitatore, It. Perseguitatore.

Perseguitatrice, It. Perseguitatrice.

Perseguitazione, It. Persecuzione, Tribolazione.

Perseguitione, It. Persecuzione, Tribolazione.

Perseguitrice, It. Perseguitatrice.

Perseverantia, Lat. Perseveranza.

Perseverare, Lat. Perseverare.

Perseverare, It. Perseverare.

Perseveratione, It. Perseveranza.

Perseverativo, It. Perseverativo.

Perseverativo, Lat. Perseverativo.

Perseverator, Lat. Perseveratore.

Perseveratrix, Lat. Perseveratrice.

Perseverazione, It. Perseveranza.

Perseverevole, It. Perseverevole.

Perseverevolmente, It. Perseverevolmente.

Perseverezza, It. Perseveranza.

Persevero, It. Perseverevole.

Persevero, It. Perseverevolmente.

Persevero, It. Perseveranza.

Persevero, It. Perseverativo.

Persevero, It. Perseveratore.

Persevero, It. Perseveratrice.

Persevero, It. Perseverare.

Persevero, It. Perseverare

rent nihil ex eorum sententia mutare, mutare de Regum. Ita, Cic. Ep. ad Att. Perire videor ubi ego plurimum possim uti. Ita, Cic. Pro Lucio persona in bello videbatur imago. Cic. Pro Lucio. Perire, Cic. Ep. ad Att. Perire videor ubi ego plurimum possim uti. Ita, Cic. Ep. ad Att. Perire, Cic. Ep. ad Att. Deperire, Cic. Ep. ad Att. Deperire, Cic. Ep. ad Att. Deper

tiendine pehnah. Vin. l. v. Longitudine sed latitudine & crassitudine, aequalis, aequali ad normam scripturae exigentia. Cui. l. xxiv. Non minus, & minus per omnia, & hodie minus non regula. Perpendiculi interim fine. Dimidio, & dimidio minus. Ibid.

PETRONIUS, Arbiter. Ne duo duas pedis unciis excedant. Ibidem. Cap. 100. Haec [Carmina] ad diligentiae principia vocabimus, non prudentiae, ludicra arti pertinebunt. Lucil. Perpendo, quare. Cui. l. v. Perpendam, & explanare habeam in incipiente parum. Cui. l. xxiv. Vide Cui.

PERSIUS, grandiores camenae. Mar. ad fidiget camenae. Quintil. l. 1. Ad ludum camenarum perducit.

PERSIUS, Ad camenarum Gen. Lex. Ante hiemis. Ibid. Cal. ad ver. Vergilius, ante ver. Ibid. Ad Calendas. Ibid. Ad Idus. Ibid. Ad Nonas. Ibid. Ad Kalendas. Ibid. Ad Nonas. Ibid. Ad Idus

Ad Cæsar. Alterumque, Ibi. ne Persæ discrucientur, Dio. Persæ, Persarum, Persis, Persas, Persa, Persæ, Persarum, Persis, Persas, Persæ, Persarum, Persis, Persas, Persæ, Persarum, Persis, Persas

bonam & in malam partem.Cicero in Orat.Cum in altera gratiæ gloriæ,præsidij plurimum esset,in altera persecutionum, cautionumque præceptio.

PERSERO,is,[*Diuulgare.*G. Ausspreiten,hin vnd wider lassen ausgehn.κατὰ τοῦ στόμα.diuulgo.Plaut. Inde venisse perserit.

PERSES,m.3.Rex Macedonum, qui ab Aemilio Paulo victus, & captus, ductus est in triumphum Romam cum filijs, periitq. in carcere animi mœrore confectus.

PERSEVERANTER,[*Fermamente.* Germanic. Beharrlich. *Gal. Perseueramment,constamment.*] *Hispan.perseueradamente,costantemente.*ἐπιμόνως. Liu. libro 4. ab Vrb. patres benè cœptam rem perseueranter fecit. Idem 1. Bel. Pun. Vereor, ne perseuerantius sæuiant.

PERSEVERANTIA,tiæ,f.1.[*Perseueranza.* Germanic. Verharrung. *Gal. Perseuerance, constance. Hispan. Perseuerancia, constancia*] διάμονη est in ratione benè constituerata, ac perpetua permansio. Cicero 5.Ver.

PERSEVERO,as,p.p.a.1.[*Continuare,perseuerare,* תמד tarach.Ge.Verharren.*Gal.Perseuerer,continuer.Hisp.perseuerar,continuar*]καρτερῶ,διατελέω.ex per,& seuerus,cum constantia animi,& quasi quadam seueritate cõtinuare.Cic.de Ami.Oresles autem, ita vt erat, Orestem se esse perseueraret.Cæs.5.Bel.Gal. Cum se ad armatum hostem iturum negat, atque in eo perseuerat. Perseueratum est, impersonaliter.Cic.lib.6.Ver.Non est ab isto primo illo aduentu perseueratum.Perseuerans,p.p.nomen ex participio. Col.in præf, lib.1. perseuerantissimo colendorum agrorum studio.

PERSEVERVS,a,um, p. p. o. 1. 2. Imperium perseuerum, apud Tac. lib.14.

PERSEVS,sei,m.2.& Perses,is,vel Persi,περσεύς. sicut Achilles, is,vel li,vel Achilleus,ei,Iouis filius fuisse fertur ex Danae, Acrisij Argiuorum regis filia, quam Iupiter, commutatus in speciem aurei imbris vitiauit.Hic Andromedam Cephei filiam, marinæ belluæ obiectam,periculo liberauit,liberatamq.vxorem duxit,acceptoq. deinde a Vulcano adamantino ense,quem vocant Harpen,Medusam,vnam ex Gorgonibus,quæ se aspicientes omnes in saxa commutabat,occidit.

PERSEVS,a,um, o. 1. 2. Prop. libro 3. Sectaq. Persea Phocidis arma manu.

PERSIS,idis, f. 3. siue Persia περσὶς. Orientalis regio Asiæ,a Perse, seu Perseo rege sic dicta:cuius populi persæ dicti sunt. Habet (vt Ptol.scribit lib.5.)a Septentrione Mediam, ab occasu Susianam: ab ortu Solis duas Carmanias,a Meridie partem sinus Persici.primus in ea Rex(vt refert Iust.lib.1.)fuit Cyrus.

PERSICA,f.1.περσίκη arbor est humilis,folio amygdalæ paulo maiore,flore subpunicæo,pomo carnoso,succulento. Nomen accepit a Perside Orientis regione,vnde primum hoc arboris genus in nostrum orbem est aductum. Vide Plin.lib.15.c.12.

PERSICVS,a,um,p.c.o.1 2.ex Perside.Iuue.Sat.12. Nec Crœsi fortuna vnquam, nec persica regna Sufficerent animo. Ponitur quandoq; pro diuite.Hor.lib.1.Car. Persicos odi puer apparatus.

PERSIDEO,p c n.2.[*Durare.*Germanic. Einsitzen,vnd bleiben.]διαμένω.permaneo.Plin.lib.17.cap.24. Lapso persidet.

PERSIDO,dis,p.p n.3.[*Penetrare.*German. Durch etwas hinein sitzen *Gal.penetrer.Hispan.Penetrar*] κατασείρομαι. deorsum feror, descendo, penetro. Lucr.lib. 1. At neq. quo pacto perfederit humor aquai, Visum est. Virgil. 3. Geor. Vbi frigidus imber Altius ad viuum persedit.id est,(inquit Seruius)medullas,& ossa penetrauit.

PERSIGNO,as,are,a.1.[*Sugellare.*חתם chatham Ger. Verzeichnen, versiglen.*Gal.Signer,ou seeller.Hisp.Cerrar con sello,sellar,*]κατασφραγίζω.obsigno.Liu.lib.5.Bel.Pun,Sacris conquirendis, donisq. persignandis.

PERSIMILIS,le,o.3.Cic.in Part.

PERSISTO,is, n.3.[*Perseuerare,* עמד hamadh. Germanicè Bestehn, bleiben, verharten.*Gal.Persister,perseuerer.Hispan. Durar,perseuerar,*]ἐμμένω. perseuero.Cicer.2.de Diu. pertinacissimus fueris, si in eo persteteris. Liu. lib 8. Bel. Mac. Nisi in eadem impudentia persistas.

PERSIVS FLACCVS, Volaterris Hetruriæ oppido natus est. Constat eum claruisse iisdem ferè temporibus,quibus Domitius Nero imperium vrbis Romæ suscepit.

PERSOLATA f.1.herbæ genus quam(vt ait Plin.lib.25.cap.9.) Græci vocant ἄστιον,& aliquando περσωνίδα. Dicta persolata, a persola,quod nomen apud veteres(vt Placidus Grammaticus inquit) significabat personam.Solet eum his foliis vestitæ personæ nonnunquam in scenam prodire, Officinę Lappam maiorem vocant.

PERSOLIDO,as,p.c.a.1.[*Solidare,congelare.*Ger.Hart machen,gefrieren.*Gal.Fort affermer congeler,consolider.Hisp.Hazer macizo,elar,*] παγόω.Solido. Stat.1. Theb. Sicco quos asper hiatu persolidat Boreas,hoc est, congelat.

PERSOLVO,is,a.3.[*Pagare affatto,cancellare in tutto,* שלם scillem.Ge. Gar bezahlen,abzahlen,*Gal. Acheuer de payer,satisfaire. Hispan. Acabar de pagar,*]διαλύω.perfectè soluo. Translatè,acceptum beneficium beneficio penso. Virg.1.Aen. Grates persoluere dignas Non opis est nostræ.D.Brutus.Cic. Tantum me tibi debere existimo,quantum persoluere difficilè est, persoluere penas,est dare pœnas.[*Punire.*] Cicer. 11. Phil. pœnas Dijs, hominibusque debitas persoluat.Persoluere promissum,est perficere promissum.Cassius ad Cicer. lib. 12. Habeo paulum moræ, dum promissa militibus persoluo.

PERSOLVS,a,um.[*Soluto,* יתד jachidh, ברח badadh.German.Nur allein.]μόνος.solus:vt persolæ nugæ,apud Plaut.in Cur. id est, meræ nugæ.

PERSONA,æ, f. 1.[*Persona,maschera,* נפש nephesch. German. Die person einer ieden vernunfftigen natur.*Gal.Personne,personnage, masque.Hispan.persona, maschara*] πρόσωπον. personam definiunt, philosophi esse naturę rationalis indiuiduam substantiam. Tria igitur necessaria sunt, vt aliquid persona dicatur, vt sit indiuiduum:non enim in vniuersalibus,sed in singularibus tantum persona dici potest.Vt sit in genere substantię: nam accidentia,cum per se non existant, nec per se agant, personam constituere non possunt. Et vt sit quid rationale, quoniam id est persona, quantum ad ipsam actionem, quod in se habet, quod possit agere vel non agere.Et hoc habent tolùm rationabilia,ideo de ratione personæ est,quod sit quid rationale.Non ergo lapidis,vel arboris,vel irrationabilis animalis,sed vel Dei,vel Angeli, vel hominis persona dicitur. Persona etiam dicitur facies conficta. πρόσωπον vocata a personando,id est,clarius sonando. Nam caput (vt Bassius inquit apud Gellium)& os cooperimento personæ tectum vndique vnaque tantum vocis emittendæ via apertum, quoniam non vaga, nec diffusa est, in vnum tantummodo exitum coarctat vocem & magis claros,canoros. sonitus facit. Ob eam causam persona dicta est, o, littera propter vocabuli formam productiore. Plin.lib.12.cap. 14. Persona adducitur capiti, dehisusve reticulus. Vnde personati dicuntur,qui huiusmodi personis tecti sunt,quales erant Histriones Atellani, qui soli non cogebantur in scena ponere personam. personata queq. fabula dicitur, quæ agitur a personatis histrionibus. Hanc iuniores Laruam vocant. Hinc persona sumitur pro qualitate,[*Qualità*] qua alius ab alio differt, tum in animo,tum in corpore,tum in extra positis,quæ a Rhetoribus numerantur in attributis personę. Hinc in scena etiam personas dicimus, quomodo serui,modo ancillę,modo patresfamilias, modo parasiti vestibus ornati,eorum mores,& gestus exprimunt. Ter.in Prol.Eu. Parasiti personam inde ablatam,vel militis. Et in vno homine multæ possunt esse personæ, iracundi, roitis, lasi. Hinc Grammatici personas constituunt primam, secundam,& tertiam persona pro homine quandoque ponitur.[*Homo.*] Cossus in proc.lib.1. Medicos nihil tentasse iudicio, quia nemo in ipsa dida persona periclitari voluerit coniectura sua; ne,si non sensisset,occidisse videretur. Personam imponere alicui, est ei praeuaricam aliquam dare,[*Imprefa,ingere*] Cicc. de leg. Agr. Vos mihi personam hanc imposuistis, vt illius absentis dignitatem tuerer. Dicimus etiam imponere alicui personam calumniæ Cic.4. Ver. Imponitur honestæ ciuitati turpissima persona calumniæ? Idem, Improbam personam alicui imponere, dixit. Eminentes quoque figuræ in ædificijs,quæ aquas ore uel mentula fundunt,eoque vastios vultus, & guttus exprimunt, personæ dicuntur, vt est apud Vlp.in l.fundi,de act.empt.

PERSONALIS,le,o.3. Ad personam pertinens, vnde Personalis actio, quę in personam datur.Personale verbum, quod personis distinguitur.

PERSONATA,siue Persolata,genus est herbę,de qua Col. lib.16.c.17. Officinæ,teste Ruellio,vocant Lappam maiorem. Hæc & personaria,ę,vocatur.Plin.lib.21,c.15.

PERSONATA felicitas,f.1.dicitur a Seneca,non vera, sed simulata,instar histrionum,qui inducta persona simulant.

PERSONATVS,o. 1.2.[*Immaschierato.* Germ. Der sich in eines anderen gestalt verstelt oder kleidet.*Gal.Masqué,desguisé.Hispa.Mascarado,o con caratula,*]ὑποκριτικὸς.qui personis,i.larvis indutus est.Cic. 3.de Ora. Nostri illi senes, qui personatum ne Roscium quidem magnopere laudabant.Personatus dici potest,quisquis foris aliud ostendit,& intus aliud sentit.Cic.Att.lib.15. Quid est,cur ego personatus ambulem? Personatus pater, dicitur ab Hor. in Serm. Inductus in comędia sub persona histrionica.

PERSONO,nas,p.c.n.1.[*Sonare molto,* המר hemah.Ger.Durch thonen,gantz vnd gar erthonen.*Gal.Faire,ou rendre grand son,resonner,retentir.Hispan.Mucho ò perfettamente sonar*]περιηχέω.vel de sono,perfectè sono.Cic.pro M.Cæl.Non loquuntur tolum,verum etiam personant,mulieris libidinem esse prolapsam.Virg.1. Æn.Cithara crinitus Iopas Personat aurata.Idē 6.Aene.Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Personat.Hor.2.Ser.Sat.6.Domus alta molossis personuit canibus.

PERSORBEO,bes,n.2.ἀπορροφέω,totum sorbeo.Plin.li 31.c.11.

PERPETUE, Perpetuare, Cont. Forfchinck, Ca. Fallenmeer, & Perpetuare, Cat. Perpetuar, Ital. Perpetuar, Hifpan. dicitur res de-
duci ad tempus. Mil. Dicit. Perpetuare, Cic. Perpetuare, Cat. Perpetuar, Ital. Perpetuar in Mil. Hiſpan. res prius perpetuatas, perſequendo facere.

PERPETUITAS, Ca. Langwerigheyt, Cont. Fallenmeer, & Perpetuidad, Hiſpan. Cic. Perpetuitas, Cat. Perpetuidad, Hiſpan. Perpetuità, Ital. Conſuetudine, omnes exercitus perpetuitatem ſuperbi-
ebant. Inſtitutum non erat, Cic. & Cæ. Tertium annum in eadem provincia imperium, perfpectabilium, atque ornatiſſimum.

PERPETUUS, Ital. Perpetuus, Ca. Gue Geſchepenen. Cat. Perpetuo. Cat. Perpetuo. Hiſpan. Perpetuo, Ital. Vocatur ſenator, qui ad vitam ſuam in ſenatu manet, & in eo ſententiam dicit. Cic. Sunctus ſenatum perpetuum, quem Romulus inſtituerat, ex centum factum trecentorum. Liv. Cohortes ordinarias perpetuas.

PERPLEXE, Ca. Verwerrelick, Cont. Fallenmeer, & Perplexo, Cat. Perplexo, Hiſpan. Perplexo, Ital.

PERPLEXITAS, Ca. Verwerrelickheyt, Cont. Fallenmeer, & Perplexidad, Hiſpan. Perplexità, Ital. Cæſar ſæpe ſtatuit, & ſæpe mutat, quæ ſit optima ratio, quæ ſententia ſequenda ſit, ut in tanta rerum perplexitate, quam ſe ex omni parte circumſpectam habet, nullum conſilium capere poſſit. Cic. Perplexitas ſtatuendi.

PERPLEXUS, Ca. Verwerrelick, Cont. Fallenmeer, & Perplexo, Cat. Perplexo, Hiſpan. Perplexo, Ital. Cæſar, ſatisfacit, virtus, ſplendor, & facilitas, Cic. Perplexus. Ennius Cæſarem perplexum dicit, quia eadem ratione nonnumquam, Quibus, 3. cap. 3. Primi eloquentiæ.

PERPOTO, Ca. Verdrincken, Cont. Fallenmeer, & Perpotar, Cat. Perpotar, Hiſpan. Perpotare, Ital. Dicitur, cum quis multum bibit. Cic. Perpotare. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERPUSILLUS, Ca. Cleyn, Cont. Fallenmeer, & Perpuſillo, Cat. Perpuſillo, Hiſpan. Perpuſillo, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERQUAM, Ca. Seer, Cont. Fallenmeer, & Perquam, Cat. Perquam, Hiſpan. Perquam, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERQUIRO, Ca. Ondervragen, Cont. Fallenmeer, & Perquirir, Cat. Perquirir, Hiſpan. Perquirire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERRARUS, Ca. Seldſaem, Cont. Fallenmeer, & Perraro, Cat. Perraro, Hiſpan. Perraro, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERRARO, Ca. Seldſaem, Cont. Fallenmeer, & Perraro, Cat. Perraro, Hiſpan. Perraro, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERREPTO, Ca. Ondervragen, Cont. Fallenmeer, & Perquirir, Cat. Perquirir, Hiſpan. Perquirire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERRUMPO, Ca. Verbreken, Cont. Fallenmeer, & Perrumpir, Cat. Perrumpir, Hiſpan. Perrumpire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSALUTO, Ca. Groeten, Cont. Fallenmeer, & Perſaludar, Cat. Perſaludar, Hiſpan. Perſalutare, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSCRIBO, Ca. Beſchryven, Cont. Fallenmeer, & Perſcribir, Cat. Perſcribir, Hiſpan. Perſcribere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSECO, Ca. Afſnyden, Cont. Fallenmeer, & Perſecar, Cat. Perſecar, Hiſpan. Perſecare, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSECUTIO, Ca. Vervolginge, Cont. Fallenmeer, & Perſecución, Cat. Perſecución, Hiſpan. Perſecuzione, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSECUTOR, Ca. Vervolger, Cont. Fallenmeer, & Perſecutor, Cat. Perſecutor, Hiſpan. Perſecutore, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSEVERANTIA, Ca. Volharding, Cont. Fallenmeer, & Perſeverancia, Cat. Perſeverancia, Hiſpan. Perſeveranza, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSEVERO, Ca. Volharden, Cont. Fallenmeer, & Perſeverar, Cat. Perſeverar, Hiſpan. Perſeverare, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSICUS, Ca. Perſiſch, Cont. Fallenmeer, & Perſico, Cat. Perſico, Hiſpan. Perſico, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSIMILIS, Ca. Gelyck, Cont. Fallenmeer, & Perſimil, Cat. Perſimil, Hiſpan. Perſimile, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSISTO, Ca. Volharden, Cont. Fallenmeer, & Perſiſtir, Cat. Perſiſtir, Hiſpan. Perſiſtere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSOLVO, Ca. Betalen, Cont. Fallenmeer, & Perſolver, Cat. Perſolver, Hiſpan. Perſolvere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSONA, Ca. Perſoon, Cont. Fallenmeer, & Perſona, Cat. Perſona, Hiſpan. Perſona, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSONATUS, Ca. Gemaſkert, Cont. Fallenmeer, & Perſonado, Cat. Perſonado, Hiſpan. Perſonato, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSPECTIVA, Ca. Perſpectyf, Cont. Fallenmeer, & Perſpectiva, Cat. Perſpectiva, Hiſpan. Perſpettiva, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSPECTUS, Ca. Perſpectyf, Cont. Fallenmeer, & Perſpectiva, Cat. Perſpectiva, Hiſpan. Perſpettiva, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSPICIO, Ca. Verſien, Cont. Fallenmeer, & Perſpicir, Cat. Perſpicir, Hiſpan. Perſpicere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSPICUUS, Ca. Claer, Cont. Fallenmeer, & Perſpicuo, Cat. Perſpicuo, Hiſpan. Perſpicuo, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSTRINGO, Ca. Beſtrycken, Cont. Fallenmeer, & Perſtringir, Cat. Perſtringir, Hiſpan. Perſtringere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSUADEO, Ca. Overreden, Cont. Fallenmeer, & Perſuadir, Cat. Perſuadir, Hiſpan. Perſuadere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSUASIO, Ca. Overredinge, Cont. Fallenmeer, & Perſuaſion, Cat. Perſuaſion, Hiſpan. Perſuaſione, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERSUASUS, Ca. Overredt, Cont. Fallenmeer, & Perſuadido, Cat. Perſuadido, Hiſpan. Perſuaſo, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTEMPTO, Ca. Verſoecken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTENDO, Ca. Begeeren, Cont. Fallenmeer, & Pretender, Cat. Pretender, Hiſpan. Pretendere, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTENTO, Ca. Verſoecken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTERREFACIO, Ca. Verſchricken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTERREO, Ca. Verſchricken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTERRITUS, Ca. Verſchricken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTICA, Ca. Roede, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTINACIA, Ca. Hardneckigheyt, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTINAX, Ca. Hardneckig, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTINEO, Ca. Behooren, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTINGO, Ca. Reycken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTRACTO, Ca. Handelen, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTURBATIO, Ca. Verſtoringe, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTURBATUS, Ca. Verſtoort, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTURBO, Ca. Verſtoren, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERTUSUS, Ca. Doorſteken, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVADO, Ca. Doorgaen, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVAGOR, Ca. Omdolen, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVASTO, Ca. Verwoeſten, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVENIO, Ca. Comen, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVERSUS, Ca. Verkeert, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVERTO, Ca. Verkeeren, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVESTIGO, Ca. Ondervragen, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVIGILO, Ca. Waeckende, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVIUS, Ca. Doorgaende, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVOLO, Ca. Overvliegen, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVULGO, Ca. Openbaren, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVULGATUS, Ca. Openbaer, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

PERVULGO, Ca. Openbaren, Cont. Fallenmeer, & Perſeguir, Cat. Perſeguir, Hiſpan. Perſeguire, Ital. Cæſar, Cato, & Cicero, ſe mutuo ſolitos fuiſſe perpotare, ſcribit Plutarchus. Cic. Perpotare.

post autor. H. Stevens. Hagæ Comitum 1658. in 12. cum portraicto Cl. de Dat.

Antehelmii Cornelius Gedeq. colonus, cum permissu Ampliss. Senatus Amstelodamensis, Amstelodami 1658. in 12. cum fig. Ejusdem Pentateuchus Mosaicus, cum permissu Ampliss. Senatus Amstelodamensis, Amstelodami 1658. in 12. cum fig. Ejusdem *Propheticum Canticum Habacuc*, Amstelodami 1658. in 12. cum fig.

Ekkehardi Iunioris gesta Petri, Vide Petrus.

Ekkehardi Iunioris Casus S. Galli, Vide Iunior. Ekkehardi Iunioris Casus S. Galli, Vide Casus. Ekkehardi Iunioris Casus S. Galli, Vide Casus. Ekkehardi Iunioris Casus S. Galli, Vide Casus.

Ekkehardi Iunioris Casus S. Galli, Vide Casus.

ELBERFELDANUS, Vide Junius.

ELCHANAN, Vide Junius.

ELEAZARUS, Vide Junius.

ELEAZARUS, Vide Junius.

ELEAZARUS

Perire, commodum amittere, Liv. 1. 8. Decemuiri, qui ad perdendum Romulum creati, Flor. 1. 1. c. 6. Ne quis perdendi causa, Cæs. Tod. Sonnen mit Verderben aufgehen, an dasselbe sonnen heran kommen, oder an dasselbe gerathen, Sonnenl. Es ist mit ihm gethan, er kommt, er ist verlohren, Sonnenl. Ich bin verlohren, ich muß umkommen, Sonnenl. Ich bin verlohren, ich bin des Todes, Sonnenl. Ich bin verlohren, ich bin in der Gefahr, mein Leben zu verlieren, Sonnenl.

Perjurium, ii, n. Conjurator, orum, m. Conjuratio, onis, f. Conjuratus, a, um. Conjurare, avi, atum, 1. Conjurare, avi, atum, 1. Conjurare, avi, atum, 1

PESTILLUM, ATIS, n. 2. [Pinsilum.] Cic. pro Cael. Mortarium, Pestle.

PESTILLUS, A, UM. [Tomlinson Gr. An Etymological and Explanatory Dictionary of the Terms and Phrases of Ancient and Modern Botany, p. 280.] Pestle-shaped, or vulgar Latin for Pistillatus, q. v. Pestillata flos, the Pestle-shaped flower, Pestillata, & pestillaris herba, Ital. Herba da pestare, Herb to be stamped or pounded in a mortar.

PESTILLUS, I, m. 2. Pestle, vide quid propriè significet, capitulum in calce. Pestillus pedis, Instep, quod vocant Medici, quia ejus propriè pestillus est. Pestillus digitorum, Articulus primus pedibus carens. Pestillum, Pestle, Ital. Pestello, Fr. Pestel, Hisp. Pistillo, Germ. Stempffel, Belg. Stempel, Angl. Pestle, Pestil, quod propriè significet, capitulum in calce

Pheretime, 71. in 18. 21. Hippocrate ejus medicinam esse ait, & eam prorsus barbaram. Alias memorat, Cyrum, Vlo. 6. Ann. Etiam Democedem Crotoniatam, Pythonem, Idanthyrsum, Darium, & eodem modo Democedis patrocinia. Aliquando profectione, Herod. 3. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. Aliquando Pythonis, Herod. 4. 76. Cumque post eum annos, Quando vero conditum? & quo auctore? Quo tempore? Quo loco? Quo consilio? Quo successu? Quo fine? Quo modo? Quo ritu? Quo more? Quo ordine? Quo exemplo? Quo jure? Quo fato? Quo fortuna? Quo fide? Quo fœdere? Quo pacto

PHALANX,phalangis,f.3.[*Squadra,* מערכה matſtſab.Get.Ein gardicke vnd enge ſchlacht ordnung von acht tauſent Fusknechten.G.*Armet Macedonique de huict mille hommes de pié armez.Hiſ.Gente de pie pueſta en ordenança,*]φάλαγξ.dictio Macedonica,qua quadrata acies, & cuneus militaris intelligitur, quando.ſ.pes pedi,clypeus clypeo,vir viro in acie conſerebatur.Continebat autem octo millia armatorum. Et hoc peculiare fuit Macedonum inſtitutum,vt auctor eſt Liu.li. 8.ad vrb.Cum ait,quod antea Phalanges ſimiles Macedonicis,hoc poſtea manipulatim ſtructa acies cæpit eſſe.Curtius de geſt.Alex.Macedones Phalangem vocant peditum ſtabile agmen,vbi vir viro,armis arma conferta ſunt Cæſ.1.Bell.Gall.Milites noſtri è loco ſuperiore pilis miſſis,facilè hoſtium phalangem perfregerunt. In quo Cæſaris exemplo procul dubio accipit Phalanx pro armorum connexione,atq; teſtudine. Hinc per translationem a Satyrico poeta dictum eſt.Iunctæq; vmbone phalãges. Item,Phalanx,eſt regula continens lances,id eſt,libram.Phalangitæ,tarum,dicuntur milites ex phalange.Liu.li.7.Bel.Maced.

PHALARA,f.1.φάλαρα.ciuitas eſt in ſinu Maleaco.Pl.li.4.c.7. Eſt ẽt in num.plu.portus Athenienſium.

PHALARICA,cæ,p.c.f.1.φαλαρική.genus eſt teli ad modũ haſtæ,validio præfixum ferro,quod in longitudine habet pedes tres: inter cuius tubam,& haſtile ſulphur,reſina,bitumen, ſtuppa conuoluũtur in fuſo oleo,quod incendiarium vocant:deinde balliſtæ impetu emiſſa,prætupto munimine ardens,figitur ligno, turritamque machinam incendit.Eſt autem magna,& parua phalarica. Vnde Luc.dixit phalaricam neruis mitti tortilibus.Vir.vero lib.9.Turnum manu iaculari potuiſſe phalaricam oſtendit.Sed magnũ (inquit)ſtridens contorta phalarica venit Fulminis acta modo.Dicta eſt autem phalarica,teſte Seruio,quod ea vtãtur phalarum,id eſt, turrium propugnatores:ſiue,vt Vegetio placet, quod turritæ machinæ ea incendantur.

PHALARIS,m.3.φάλαρις.nomen proprium Agrigentorum regis crudeliſſimi,qui præter cæteta nouorum ſupplicíorum inſtrumenta, taurum habuit æneum, Perilli arte fabricatum, in quem immiſſi damnati,igneque ſubiecto,bouis mugitum edebant:cuius muneris nomine cum artifex non leue munus ſperaret,iuſſu Tyranni in taurum coniectus,primus artis ſuæ ſpecimen præbuit.Ipſe quoq; Phalaris,cum nimia eius atrocitas vlterius ferri non poſſet, facto in eum vniuerſorum ciuium impetu,correptus,& ipſe tauro, quo alios exuſſerat,incluſus,viuus crematus eſt.Cic.lib.2. Offi.Phalaris præter cæteros nobilitata crudelitas, qui non ex inſidijs interijt,ſed in eum vniuerſa Agrigentinorum multitudo impetum fecit.Ouid.in Ibin:Vtque ferox phalaris, lingua prius enſe reſecta, More bouis rhario clauſus in ære gemas.Eſt præterea phalaris auis quædam ex genere amphibiorum.Var.3.de re ruſt.c.11.Apud Pl.tamen li.10.c.78.& Col.li. 8.ca.15. legimus Phalerides per ſecundam vocalem in antep.

PHALERATVS,rata,ratum,p.c.f.1.[*Abbrigliamenti di caualli.*G. Allerlei roſſzierung.*Gal.Bardes de cheuaux.Hiſp.Las iaezes de cauallo*]φάλαρα. ornamenta equorum,ἀπὸ τοῦ φαλοῦ,quod ſignificat illuſtre.Virg. li.6.Aen.Primus equum phaleris inſignem victor habeto.Nonnũquam etiam equitum,& vitorum nobilium,phaleræ dicũtur:vnde Liu.lib.9.ab vrb.tadit,comitia ædilitia Cn.Flauij Scribæ tantum habuiſſe indignitatis,vt plerique nobilium aureos anulos,& phaleras deponerent.

PHALERATVS,rata,ratum,o.1.2.φαλαρᾶτος.phaleris ornatus.Suet. in Claud.Equo phalerato,& in veſte palmata.Translatè phaleratum appellamus,quod fucatum eſt,& ad ſpeciem ornatum,[*Imbellettato*]metaphora ducta ab equis venalibus,qui vt carius vendãtur, phaleris ſolent exornari.Sic Ter.in Phor. phalerata dicta poſuit pro ornatis,& fucatis.

PHALERIDES,f.3.aues ſunt ex genere natantiũ,in Seleucia parthorũ & quibusdam Aſiæ tractu præcipuè naſcentes.Pl.li.10.c.48.Col.li.8. c.15.Clauſæ paſcuntur anates,boſcides,phalerides.

PHALEREVS,o,1.2.γαλαρεύς.gentile nomen eſt,à phaleris Atheniẽſium portu deductum.Quo cognomento dictus Demetrius philoſophus,Theophraſti auditor,de quo Strab.li.9.

PHALERIVM,n.2.φαλήριον.vrbs Hetruriæ.Inde Phalerius,ria,rium, Stephan.

PHALISCI,m.2.populi Hetruriæ,quorum oppidum Falerij vocabatur.Sunt qui arbitrentur phaliſcos eſſe,qui eam Hetruriæ partem inhabitant,vbi eſt oppidum, quod hodie Montem Flaſconẽ vocant,cum potius Montem phaliſcum dicere debeamus.

†PHALLVS,li.veretrum ficulneum,quod Dionyſia celebrantes à collo propendens palam geſtare ſolebant.]

PHANAEVS,m.2.φαναῖος.promõtorium in Chio inſula,optimo vino nobiliſſimum.Auctor Seru.in illud Vir.1.Geor.Firmiſſima vina, Tmolus & aſſurgit quibus, & rex ipſe Phanæus.

PHANATICVS,ci,m.2.[*Spiritato,* משוגע meſchugghah,G.Ein ſchwirmer,von einẽ ſchwindelgeiſt beſeſſen,ein unſinniger.*G.Furieux.Hiſpan. Loco furioſo,*ἐνθεος.diuino ſpiritu afflatus,qualem inſapientem Aiacem fuiſſe poetæ ferunt,cum in pecora ſæuiret,Agamemnonem ſe,& Vlyſſem occidere ratus.Cicer.pro domo:Quid

tibi neceſſe fuit homo phanaticè,ſacrificium, quod alienæ domi fieret,inuiſere?Hunc morbum Phanaticum errorem uocat Hor. de Arte.

PHANESII,m.2.pop.in inſulis Oceani Septentrionalib.qui(ut Solinus ait)habent aures adeò effuſas,vt reliqua uiſcera contegant illis.

†PHANTASIA[*Fantaſia,imaginatiane*]φαντασία.Viſum,imago rerũ animo inſidentium.Cic.1.Acad.]

†PHANTASMA,atis,n.3.[*Fantaſma.*]φάντασμα. differt a phantaſia, quod phantaſma,eſt imaginatio vel viſio rei quæ non eſt,Phantaſia ſolum eius quod eſt.Suid.]

PHANVM,phani,n.2.[*Tẽpio,chieſa,* היכל hechal היה haijt בית bumah Germanic.Ein tempel,oder kirch.*Gal.Temple.Hiſ.Templo,*]ναός.templum φανερόν,apertum ſignificat,& omnibus adeuntibus aperta ſunt templa.Cice.3.de Fin.peccatum eſt patriam prodere, parentes violare,phana depeculari.Cæſ.1.Bel.Ciu.pecuniæ è phanis tolluntur.Alij Fanum,& quidem rectiùs ſcribunt.

PHARAONES,m.3.φαραώτης.appellantur Ægypti reges, quod cognomen fuit dignitatis,vt ſcribit Euſeb.Ægyptiorum enim lingua pharaon regem ſignificat,vt docet Ioſephus li.8. Antiquit.

PHARETRA,æ,p.p.f.1.[*Turcaſſo,pharetra,* אשפה aſchpah.Germ.Ein pfeilkocher.*Gal.Vn trouſſe de fleſches,ou carquois.Hiſpan.Carcax,*ἀμαυα.]φαρέτρα.ſagittarũ theca.Vir.1.Æneï.Succinctam pharetra, & maculoſæ tegmine lyncis. Dicta pharetra, παρὰ τὸ φέρειν τὰ τρώσοντα ἥγουν βέλη, id eſt,quod ferat ſagittas.Capax pharetra.Ouid 9. Met.Plenæ pharetræ.Ouid.3.de pont.Hinc pharetratus,qui pharetras fert.Oui.1.Am,Lege pharetratæ virginis arua coli.Virgil.4.Geor.Quaque pharetratæ vicina Perſidis vriget.

PHARIAS,p.p.m.1.φαρίας. ſerpens eſt, ſulcum, dum ſerpit,cauda in terra faciens.Lucan.lib.9.Et contentus iter cauda ſulcare pharias.

PHARISÆVS,m.2.φαρισαῖος. nomẽ ſectæ Iudæorum religioſę.Erant enim apud Iudæos tres ſectæ,Phariſæorũ,Sadducæorum,& Eſſęorum.Hinc pharifaicus,ca,cum. Hier.contra Vigi. Quaſi ſepulcra phariſaica foris dealbata. Dicitur autẽ Phariſæus,quaſi ſeparatus, ab Hebræo,pharas,quod eſt diuidere,propterea,quod qui hãc ſectam colerent,a cæteris habitu,moribuſque diſtinguerentur.

PHARMACEVTRIA,f.1.[*Maga,ſtrega,* מעשפת meſchafchſchephah, φαρμακεύτρια.dicitur,quã nos ſagam dicimus,vel venefica.Hoc nomine Vir.Ecl.quandam inſcripſit,in qua Theocriti imitatione venefica quædam inducitur,quæ magicis incantationibus animũ viri,a quo ſpernebatur, ad ſui amorem conatur reuocare.

PHARMACOPOLA,æ,p.p.m.1.[*Proſumiere.*Germ.Ein apotecker,der allerley artzenei macht vnd verkaufft.*Gal.Vn apothicaire.Hiſp.Boticario.*]φαρμακοπώλης.pharmacorum vẽditor:ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὰ φάρμακα,Hor.lib.1.Ser.Sat.2.Ambubaiarum collegia,pharmacopolæ.Cic.pro Clu.

PHARMACVM,ci,p.c.n.2.φάρμακον.vocabulum eſt medium,quod ſi pro toxico,quam pro ſalutifero medicamento accipi poteſt,quemadmodum & Veneni appellatio apud Latinos.Caius l.qui venenũ ff.de verb.ſignific. Qui(inquit)venenum dicit,adijcere debet,an malum,an bonum ſit:Nam & medicamenta venena ſunt.

PHARMACVSA,f.1.ſunt duæ inſulæ exiles, iuxta Atticam regionem in mari Salaminiaco, in quarum altera(vt inquit Strabo.libro 9.) ſepulcrum Circes viſitur. Plin. eiuſdem nominis inſulam inter Sporadas connumerat.libro 4.capit. 12. Hanc Steph. ſupra Miletum collocat.

PHARNACIA,æ,f.φαρνακία.Stephano, Regio & vrbs pontica, Trapezunti proxima. Steph.& Plin.lib.9.c.4.Pharnacen appellant.

PHARNAX,cis,p.c.m.3.Mithridatis regis filius,qui cũ maiore ciuilis belli,quod tum inter Cæſarem,& Pompeium gerebatur,qui propriarum virium fiducia, Cappadociam inuaſiſſet;a Cęſare ſulminis in morem eſt obtritus,vnde etiam inter pontici triumphi ferculà(teſte Suet.in Cæſ.)tria hæc verba fuerunt prelata,Veni,vidi,vici,non acta belli ſignificantia,ſed celeriter confecti notam.

PHAROS,f.3.φάρος.olim inſula fuit Canopico Nili oſtio obiecta,dieique vnius nauigatione(ſi Homero credimus)a continente diremta. Hodie vero Alexandrię ponte coniuncta. Cuius mutationis cauſam quidam Nilo aſſignant,cuius oſtia magnam perpetuo limi vim ad proxima aggerunt vada.In ea turris eſt ingens,a cuius ſimilitudine cæteræ quoquo ſpeculæ ſimilem in vſum conſtructæ, Phari appellatæ ſunt.Papin.Lumina noctinagæ tollit Pharus ęmula Lunę.Scribit Hegeſippus li.4.Pharon a Græcis Latiniſq; appellari,ex ipſius rei vſu,eo quod longè videatur a nauigantibus,tanquam ἀπὸ τοῦ φαεινοῦ, quod eſt lucidum, immutata littera,Pharos dicatur.Hinc Pharius,ria,rium,& Phariacus,riaca,riacum, vt Siſtra phariaca. Eſt item Pharos, maris Adriatici inſula,Illyrico adiacens,antea Paros dicta.Plin.lib.3.c.21.

PHARPHARIADES,f.3.pars vna eſt Tauri montis.Plin.lib.5.c.17.

PHARSALIA,f.1.regio Theſſaliæ, Pharſalo oppido circumiacęs, a quo & nomẽ accepit.Sunt tamen, qui vocatã fuiſſe exiſtimenta Pharſalo duce,quæ primo Æmathia ab Æmathio,poſtea Theſſalia a Theſſalo,deinde a Macedone,Macedonia dicta eſt.

PHARSALICVS,a,um,o.1.2.vt,Campipharſalici,in quibus duorũ maximorum bellorum ciuilium procellæ detonuerunt,primum inter

Cæſa-

Cæsare, & Nonio consulibus, anno ab ejus fuga, & restitutione decimo octavo, Varro, Censorinus, Livius, & Plinius consules dicunt. Ingressus hoc, & antequam veniret ad Ægium, Strab. Theſſaliæ ſe finibus tenuit, ubi Larissæ Cremastes, Pharsalus, Scotussa, Cynoscephalæ, Pheræ, Iolcos, & Demetrias ſitæ ſunt. Plin. l. 4. c. 8.

Theſſalia, ab Ile, & Æ terminis, Populi Epiri Aſtyci vocant, Macedones Phocidem Peri ſcelle dicunt, contra Hercules Hellenicum ſe dicit. Cæſar Bell. Civil. 1. 3. Theſſalum Hæmonium: ejus habitatores veteres populorum Ampheones, qui Pheræ, qui Larissæ cognominabantur, quos adhuc libri non habuit. Liv. l. 32.

Theſſalus, & Hemonius, Latini ſimiliter dicitur, quem vocant Thracium, Ovid. Metam. Interpretes.

Thessalus, Pamphilæ vitium mente fit, nimirum ejus pater, Cleo, Ephorus, Diodorus, Cleo Pellæus: Pamphilen reputant Ephori, ut patrem, natum, & prius Sicilienſi philoſophiæ nidulum fuiſſe, ut ex Theſſalia ſuperiora, ita ex Sicilia inferiora.

Thessalus, philoſophus, Cratonis, Stoicus. Apollonium Pergæum, Archimedis, Conicorum inventorem, & Appollonium, & Attalum, Stoicos, & Thessalum, Cratonis, & Apollonium, & Heraclidem, & Dionyſium, & Diogenem, & Antipatrum, & Hecatonem, & Panætium, & Poſidonium, & Hippolytum, & Mnesarchum, & Dardanum, & Dionyſium, & Zenonem, & Philonem, & Diodotum, & Antipatrum, & Cratippum, & Athenodorum, & Posidonium, & Potamonem, & Dionyſium, & Nicandrum, & Hieronymum, & Dionyſium, & Ariſtonem, & Metrodorum, & Epicurum, & Metrodorum, & Polyænum, & Leontem, & Theodotum, & Epicratem, & Philonem, & Dionyſium, & Zenonem, & Agathobulum, & Patrocli, & Dionyſii, & Zenonis, & Philonis, & Dionyſii, & Heraclidis, & Epicratis, & Metrodori, & Timocratis, & Metrodori, & Epicuri, & Hermarchi, & Polyæni, & Idomenei, & Leontis, & Theodoti, & Balacri, & Leontei, & Lamiſci, & Apollonidis, & Diſcidæ, & Hermach

dicabili affectus est. Tãdem cum vulneris fœtor a Græcis ferri nõ posset, in Lemno relictus est: sed occiso Achille, Vlysses in Lemnũ regressus, ad Troiam illum reduxit, vt inquit Ouid. li. 3. Met. Deuicta autem Troia, pudore, ne in patriam æger redire, impeditus, in Calabriam venit, ibiq; Petiliam condidit. Virg. lib. 3. Aene. Hic ille ducis Meliboei Parua Philoctete subnixa petilia muro. Tandem opera Machaonis medici sanatus est, Propert. teste, qui inquit, Tarda Philoctete sanauit crura Machaon. Vide Pæantiades.

†PHILOGYNIA, p. p. φιλογυνία. Amor mulierum. Cicero 4. Tusc. vertit mulierositatem.]

†PHILOLOGIA. φιλολογία. Eloquentię studium. Cic. lib. 2. Att. Ne opera & oleum nostræ philologię perieri. Hinc PHILOLOGUS, studiosus eloquentiæ. Idem lib. 13. Att.]

PHILOMELA, φιλομήλη. nomen puellæ Pandionis Atheniensis regis filiæ & sororis Prognes, quæ cum a Tereo compressa fuisset, tãdem (vt est in fabulis) deorum miseratione in auem sui nominis cõuersa fuit, quæ & Lucinia [*Lusignuolo*,] dicitur: quanvetiam nunc deflere dicunt cantu dulcissimo iniuriam, quam passa est, Mar. lib. 14. Flet Philomela nefas incesti Tereos.

PHILOPOEMENES, m. 3. siue Philopoemen, φιλοποίμην, Suidæ, Megalopolitanus, dux Achæorum præstantissimus, Lacedęmonios & Messenios multis cladibus afflixit. Plutarch. in vita eius, & Liu. lib. 5 Bell. Maced.

PHILOSOPHIA, ę, f. 1. [*Filosofia*, חכמה chochmah. Ger. Die geflissne liebhabung der weissheit. *Gal. Philosophie, amour de sagesse. Hisp. Amor de la sabiduria, o prudencia.*] φιλοσοφία, amor, & studium sapientiæ. Cic. 2. de Off. Nec quicquam aliud est philosophia, quã studiũ sapientię. Idem 1. de Leg. Ita fit, vt mater omnium bonarum rerũ sit sapiẽtia, a cuius amore, Græco verbo φιλοσοφία, nomen inuenit. Hæc scientia diuiditur in tres partes, in moralem, naturalem, & rationalem. Prima componit animum, secunda rerum naturam scrutatur, tertia bene differendi rationem docet.

PHILOSOPHICVS, ca, cum, o. 1. 2. [*Filosofico.* Ge. Das zuden hebhaberen der weisshеit gehoert. *Gal. Appartenant a philosophe. Hisp. Pertenesciente a philosopho.*] φιλοσοφικόν. Cic. 5. Tus. A Bruto nõ modo impulsi sumus ad philosophicas scriptiones, verum etiam lacessiti.

PHILOSOPHOR, pharis, d. 1. [*Filosofare, Studiar filosofia.* German. Sich der weisshеit befleissen, von sachẽ der weischeit vnd Philosophei reden vnd disputieren. *Ga. Estudier en philosophie, philosopher. Hisp. Estudiar en philosophia, philosophar*] φιλοσοφία. sapientiæ studeo, vel philosophorum more disputo. Cic. 1. de Nat. Deor. Cum minimè videbamur, tum maximè philosophabamur. Idem 2. de Orat. Decreui philosophari potius paucis; nam omnino haud placet. Plaut. in Pseud. Satis est philosophatum.

PHILOSOPHVS, phi, m. 2. naturæ interpres, magister virtutis, qui rerum cognitione delectatur. [*Filosofo, amatore della sapienza*, חכם chachõ. Ger. Ein liebhaber der weisshеit, so sich auff die begriot. *Gal. Philosophe, amateur de sagesse. Hisp. Philosophe, amador de la prudencia o sabiduria,*] φιλόσοφος. amator sapientiæ: quod nomen a Pythagora primum dicitur esse profectum: qui sophistæ appellationem, tãquam arroganciorem refugiens, philosophum se nominari voluit: post quem deinceps omnes sapientiæ professores hoc nominis sibi vendicarunt. Cic. 1. de Or. Philosophi ipsius qui de sua vi, ac sapientia vnus omnia pene profitetur, est tamen quædam descriptio: vt is qui studeat omnium rerum diuinarum, atque humanarum vim, naturam, causasque nosse, & omnem bene viuendi rationem tenere, & prosequi nomine hoc appelletur. Genera philosophorum describit Cic. 3. de Orat.

PHILOSTRATVS, m. 2. φιλόστρατος. Lemnius philosophus tempore Seueri principis Romæ claruit: scripsit Vitas sophistarum ad Seuerum, & de vita Apollonij Tianei libros octo, præterea heroica.

PHILTRVM, tri, n. 2. pharmacum amorem concilians. (Cicero amatorium poculum appellat) id est, quicquid eo animo cuiquam edẽdũ bibendum ve damus, vt eum ad nostri amorem inducamus.

PHILYRA, f. 1. φίλυρα. a Græcis dicitur arbor, quam Latini Tiliam vocant. Pl. lib. 16. c. 14. Philyram vocare videtur membranam tenuissimam inter corticem, & lignum tiliæ arboris, ex qua coronarũ, lẽniſci conficiebantur. Accipiuntur etiam phyliræ pro membranis papyri, vel aliarum arborum, in quibus olim scribebatur. Mart. de Nupt. Philogog. Libri in philyra cortice subornati. Pl. li. 13. Præparantur ex eo chartæ diuisæ acu in prætenues, sed quam latissimas philyras. Est etiam philyra proprium nomen filiæ Oceani, ex qua Saturnus in equum conuersus Chironem Centaurum dicitur suscepisse; qui a matre Philyrides, & Philyreius dicitur.

PHINEVS, m. 2. φινεύς. Agenoris fuit filius, vt Hellanicus ait, vt Hesiod. Phœnicis, & Cassiopeæ, Agenoris nepos, frater Cilicis, Dorycli & Atamini. Hic igitur rex Arcadiæ, vel vt alij Thraciæ, vel vt rursus alij, Paphlagoniæ, vxorem duxit Cleopatram, (quam quidam Sthenoboeam vocabant (ex qua genuit Orythum, & Crambum, vt Sophocles, vt alij, Nariandinum, & Thynum, vel vt rursus alij, Palæmonem, & Phineam, quibus mortua priore coniuge Cleopatra, Herpalicem, Calais & Zethæ sororem, nouercam superinduxit: (quamuis Flaccus non Harpalycen, sed Cleopatram Boreadum sororem appellet) cui etiam Apollonij commentarius assentitur, qui lib. 1. dicit Phineum Cleopatram Boreæ, & Orithyæ filiam vxorẽ duxisse, secundam vero Idæam Dardani filiam nouercam superinduxisse: cuius suasu filios suos ex Cleopatra susceptos excæcauit. Quopropter & ipse excæcatus est a Dijs, & Harpyæ cõtra eũ missæ, quæ cibos, & mensam eius turpissimè fœdarunt. Postea vero, aduenientibus, ad ea loca Argonautis, a Calai & Zethæ fratribus alatis, rursus ad Strophades insulas fugatæ sunt. Postremo occisus est ab Hercule, cũ in solitudine liberos Phinei offendisset excæcatos, comperisseque eos calumnijs nouercæ eiectos fuisse.

PHINEVS, a, um, o. 1. 2. apud Sen. & Phineius, neia, neium, apud Virg. li. 3. Aen. Harpyiæq; colunt aliæ, Phineia postquam Clausa domus.

†PHLEBOTOMIA [*Il Salasso.* Ger. Aderlassung] φλεβοτομία. Incisio venę, quæ fit ad sanguinem minuendum. Hinc Phlebotomon [*Lancetta*] scalpellum quo vena secatur.]

PHLEGETHON, tis, m. 3. φλεγέθων. fluuius infernalis, flammis æstuantibus rapidus, a φλέγω, ardeo. Vir. 6. Aen. Quæ rapidus flãmis ambit torrentibus amnis Tartareus phlegethon.

PHLEGMA, atis, n. 3. [*Flegma. G. Fleum. Hisp. Flegma*] φλέγμα. humor est in corpore aãlis frigidus, & humidus, quẽ Latinè pituitã vocamus.

PHLEGONTIS, idis, f. 3. φλεγοντίς. gemmæ genus, quod flammã quadã intus ardere videtur. Pli. lib. 37. c. 11.

PHLEGA, æ, f. 1. vel Phlegres, es φλέγρα. vrbs Macedoniæ. Pl. li. 4. c. 10.

PHLEGRAI, m. 2. φλεγραῖοι. campi duo fuere, alter in Græcia, a Phlegra Thessaliæ valle iuxta Pallenem, vbi Gigantes cum dijs conflixisse traduntur: alter in Campania prope Cumas, in quo Hercules cum his prælium commisit. Strab. lib. 5.

PHLEGYAS, m. 1. φλεγύας. Martis filius, Rex Lapitharum in Thessalia, pater Ixionis, & Coronidis nymphæ, quam cum ab Apolline vitiatam sensisset, confestim ira percitus, templum eius Delphis incendit: Quapropter Apollo iratus ipsum sagittis interfectum ad inferos detrusit, vbi hac pena afficitur, vt sub ingenti saxo, ruinam minitante sedẽs semper illud casurum suspicetur, & timeat.

PHOCA, æ, f. 2. φώκη. belua marina corio, & pilis tecta, per somnũ migiens, vnde & vitulus marinus appellatur. Vir. lib. 4. Georg. Pascit sub gurgite phocas. Pli. lib. 9. c. 7. Vituli marini, quos vocant phocas, spirant, & dormiunt in terra.

PHOCAEA, Phocææ, f. 1. φώκαια. vrbs Ioniæ, Atheniensiũ Colonia, teste Strab. li. 14. vnde profecti sunt, qui Massiliam apud Gallos non procul a Rhodano condidere. Dicta Phocęa, quod vituli marini magno numero apparuissent vrbem condentibus. Est et in Caria Phocęa, monti Mycalæ oppositа, ab hac Phocæenses, vt a Græcorum Phocide, Phocenses. Ab vtraque Phocaicus, a, um.

PHOCAEI, m. 2. φωκαῖοι. Ioniæ populi, q̃ assiduis Persarũ bellis exagitati, cõmuni consensu patriam reliquerunt, varia deinde fortuna vsi, tandem in Galliam delati, Massiliam condiderunt. Horatius, Nulla fit ac potior spelunca Phocęorũ, Velut profugit execrata civitas.

PHOCIS, Phocidis, f. 3. φωκίς. exigua Græciæ regio sinui Crisæo adiacens, Delphico oraculo & Helicone. tarnaiõ, montib. incita. Incolæ dicuntur Phocenses. φωκῆς. a quib. nonnulli putant profectos esse Massiliæ conditores: nõ (vt alij existimant) a Phocæensibus Ioniæ populis. Cui etiam sententiæ non obscurè subscribit Pli. li. 3. c. 4. Vbi Massiliam Græcorum Phocensium coloniam appellat, ad discrimen, vt videtur, Asiaticorum. Idem innuit & Luc. lib. 5.

PHOEBAS, badis, f. 3. Phœbi sacerdos, ita dicta, teste Seruio, q̃ habeat numinis concepto afflatu fureret in bacchantis imaginem.

PHOEBE, f. 1. [*Luna, Diana*] φοίβη. Phœbi soror, Diana siue Luna. Vir. 2. Geo. Vento semper rubet aurea Phœbe, Ou. 2. Met. Quanto splẽdidior quàm cætera sidera fulget Lucifer, & quanto q̃ Lucifer, aurea Phœbe. Iaculatrix Phœbe. Oui. epi. 19. Innupta Phœbe. Idem. 1. Met. Nemoralis Phœbe. Stat. 1. Siluarũ. Phœbeus, a, um. Vir. 3. Aen.

PHOEBVS, m. 2. [*Febo, Apollo.* Ger. Ein son Iouis, vnd Latonę. Φοῖβος. Apollo, Iouis & Latonæ filius, eodem partu cum *Diana* editus, diuinationis, & sapientię Deus a poetis existimatus, & medicinę repertor. Dictus Phœbus, quasi φῶς τοῦβίου, id est, lux vitæ.

PHOENICES, m. 3. pop. Syriæ, Iudæis contermini, quorum præcipuæ vrbes fuerunt Tyrus, & Sidõ. Horum regio Phœnice siue Phœnicia appellatur, a Phœnice Neptuni, & Libyes filio, vt Steph. placet. Cui opinioni accedit Sil. li. 1. cum inquit; Et qui longa dedit tertis cognomina Phœnix. Phœnices ingenij acumine plurimum valuerunt: quippe qui & literarum, & nauigandi artis primi inuentores extitisse putantur. Rufus ex Dionysio, & Lucan. lib. 3.

PHOENICE, Phœnices, p. p. f. 1. φοινίκη. ora maritima Syriæ, & Iudææ contermina: ita dicta a Phœnice quodam Neptuni, vt Steph. placet, & Libyes filio, qui tractui huic imperauit. Pl. lib. 5. c. 19.

PHOENICEA, f. 1. φοινίξ. Dioscor. herba est, q̃ Latini hordeũ marinũ appellant. Pl. li. 2. c. vlt. Quidam hodie sterilem auenam vocant.

PHOENICEVS, a, um, o. 1. 2. genus coloris, qui alio nomine Spadix appellatur, qualis in palmæ fructu apparet, Sole non admodum incocto. Quidam voluerunt Phœniceum colorem eundem esse cum purpureo, a phœnicib. populis dictum existimantes, apud quos præstantissima olim purpura tingebatur. Quorum opinioni quominus accedam, facit Plinij auctoritas, manifestè phœniceum co-

lo. em

Pharmacopœia, Pharmacopœa, Pharmacopœia, Pharmacopœia, Pharmacopœia

ob quædam piacula,quæ ibi fieri solebant, teste eodem Festo.

PIACVLVM,li,n.2.[*Pentẽza,che si fa per li peccati,& sacrificio,* חטאר chippur.G.Ein versuenopffer,ein iedes so man leidet zur versuenung vnd abiegung.G.*Sacrifice,ou toute chose offerte pour le peché.* H.*Sacrificio,o el peccado de purgar por sacrificio*] κάθαρμα.sacrificiũ cultus,& quicquid agitur, seu præbetur pro satisfactione peccati, aut pro fulminis portentive expiratione. Vir.6.Aen.Ea prima piacula sunto.Hor.lib.1.Car. Teque piacula nulla resoluent.i.nullis hostijs te expiabis.Aliqñ dicitur crimen,flagitium,[*Peccato,scelerazgne.*] Vir.l.6,Distulit in seram commissa piacula mortem.Vbi Serui.Piacula commissa,propter quæ expiatio debetur.

PIALIA,æ.f.i.*πιάλια*.oppidum Thessaliæ, Steph.

PIAMEN,minis,n.3.seu piamentum,ti,*κάθαρσις*.expiatio,uel actus expiandi,vel id ipsum quo ad expiationem vtimur.Sũt aũt,teste Festo,dictiones magis poeticæ,q̃ oratorię.Ouid.2.Fast. Februa Romani dixere piamina patres Pl.li.25.c. 4. Hac cuulsa scrobem repleri vario genere frugum,religio est,& terræ piamentum.

PIARE,a,i.[*Riuerire,adorare,*]*σέβεσθαι*.pie colere. Plau.in Asin. Vbi piem pietatem,si ist? more moratam tibi postulem placere? Qñque contaminare, polluere, quod & impiare dicitur,[*Macchiare, brattare.*] sicut Sacrum ponitur pro execrabili. Quandoque pie amare.Næuius apud Nonium, Nemo est,qui magis suos piet libe ros.Aliquando purgo,expio,[*Purgare*]Vir.2.Aen.Et culpam miserorum morte piabant.

PIATRIX,huius icis.f.3.*ἀγνίστρια*.sacerdos expiationes peragere solita,quæ & saga.& expiatrix dicebatur,teste Festo.

PICA.s.i.[*Gaza*.Ge.Ei atzel oder Aegerst,Alster.*G.vn oyseau appelle pie.*Hi.*La pega.o pica*[*za*]*κίττα*.ꝙius femininum videatur a picus longè tñ diuersæ significationis est,nam auis est magnitudine palumbæ,alis vario colore,& præsertim cæruleo depictis, humana imitans verba.Mart.li.14.PICA loquax certa dñm te voce saluto,Si me non videas,esse negabis auẽ.In has aues fabulãtur,poetæ mutatas esse pierides,indeq.illis pristinam loquacitatẽ, humanæque linguæ studium remansisse.Ouid.6. Met.Plangere dumq.volunt pro brachia mota leuatæ Aere pendebant nemorũ cõuicia picæ,Nũc quoq.in altitibus facundia prisca remansit, Raucaq. garrulitas, studiumq.inmane loquendi.Est & alterũ picæ genus,quod Plin. testatur sua ætate ab Apennino Romam versus cerni cœpisse,longa insigne cauda, & a Romanis Variam appellatam fuisse. Pica et in grauidis dicitur peruersus absurdarum rerum appetitus.

PICATVS,a,um,o.i.2.[*Impegolato*.G.Gepecher,mit beth bestrichen, *Gal.Poissé,enduit de poix.Hisp.Empegado,*] πίττωτος.pice illitus, vt Doliũ picatũ. Nauis picata.Vnũ uero picatum dr̃,quod pice cõditum est.Solebat.n.musto in primo fermore(qui ferè nouem diebus peragitur)pix aspergi, ut odor vini cõciliaretur, & quoddam saporis acumen.Pl.li.14.c.20.Fuit & vini picati genus in agro Viẽnensi,sponte naturæ picem resipiens:quod & Pli.memoriæ prodidit lib.14.c.1.Inuenta vitis per se in vino picem resipiens.

PICEA,æ.f.i *πίτυς*.arbor ẽ lætici similima,folio breui,tedæ ꝓximo, immortali vitore. Pli.li.16.c.10.Theoph.li.3.c.10.Dioscl.1.c.86.

PICEASTER,stri,m.2.picea silueſtris,Hispan.familiaris.Pl.li.14.c.20.

PICENTES,tũ,m.3.q̃ & PICENI dñr.*πικεντοῖ*. populi sũt ĩ q̃nta regione Italiæ,ad mare Adriaticũ siti.Pl.l.3.c.13.Dicti picentes, teste Str. lib.5.a pici Martij omine,qui in vexillis eorum a Sabinis (a quib. originem traxerunt) Asculum commigrantium,dicitur insedisse,

PICENTINI,m.2.pop.ad mare Tyrrhenũ,Lucanis proximi,iter Surrentinũ ꝓmontorium,& Silarũ amnẽ incolẽtes,a picentib. maris Adriatici accolis originem trahentes. Strab.li.6. & Pli.lib.3.c.5.

PICENVM,[*Marca d'Ancona*]Prouincia Italię trans Apenninum, ab ipsis montibus vsq. ad mare Adriaticum extẽsa inter Athesim, & Leastrum fluuios,teste Strab.li.5.Hodie ab Ancona celebertimo emporio,Marchia Anconitana appellat.Populi Picentes & picenni appellantur,diuersi a PICENTINIS,maris Tyrrheni accolis. Hinc PICENVS,na,num.Alij de piceno ita scribunt: picenũ,ni,Regio Italiç,in qua est Asculum,a PICO Martio aue dicta, q in vexillis Sabinorũ,Asculum proficiscentium consedit.Nã sicut Strabo l.5.scribit,conditores PICENTIVM è Sabinorum terra ꝓfecti sunt. Picenũ quondam vbertimę fuit multitudinis: Nãq; trecẽta & sexaginta millia PICẽTium in fidẽ Romani populi venere.Ea nunc MARCHIA Anconitana dicitur.Incipit a Trueno amne,vsq.ad Isaurum fluuium,qui nunc *Foglia* dr̃:& hinc Apẽnino,hinc mari supero terminatur: In celebertimo Palatij Põtificij ambulacro Romæ hæc de Piceno legũtur:Picenũ Apostolicæ Sedi fida Prouincia,vt sũmũ PONTIFICẽ, & sacrosanctã Vrbem a teterrimo hoste tutaretur, XV.millia mirum sua sponte misit. M.D.XXVII.

PICEVS,a,um,o.i.2.ex pice,vel quod picem refert.Mar.li.11. Et tres sunt tibi Maximina dentes, sed planè piceique,buxeique.

PICO,cas,a.i.[*Impegolare*.Ge.Pechen,verpechen]*πισσόω*.pice oblino.Plin.lib.36.

† PICROCHOLI,*πικροχόλοι*.In quibus abundat flaua bilis, quæ amara esse consuetut.]

* PICTONES,m.3.Galliç Aquitanicę pop.Ptol.li.2.c.7.& Pl.li.4.c.19.

PICTVRATVS,a,um,[*Dipinto*]varia pictura exornatus; vnde ager pi-

cturatus florib.dr.Stra.l.6.Theb.Vestes picturatæ, quas & Phrygianas vocant,q̃ acu picte sunt.Vir.3. Aen. Opus picturatum metallis.Claud.7. paneg. Volucres picturatę.Idem ad Serenam.

PICVMNVS,m.2. *πικύμνος*. auis eadem cum pico Martio, teste Non. Item Deus quidam,qui sacris Romanis adhibebatur. Aemil.Macer.in Theogonia,Et nunc agrestes inter picumnus habetur.

PICVS,m.2.[*Pico.pico*ZZo.G.Ein Specht.*Gal.Vn oiseau appellé pivert, ou pic,ou piumar.Hisp.El pico,*]*δρυοκολάπτος*.auis est exigua aduncis vnguibus,Marti sacra existimata, vnde & Martium cognominuerũt. Prętera picos Romani veteres vocabãt, quos Græci Gryphas belluas,quadrupedes, auritasq. uisu & forma terribiles, corpore leonino,rostro,alis,pedib.aquilis similes.Habitare in Hyperboreis montib.in Asiatica Scythia feruntur. ubi aurum nasci phibetur.Pla.Aul.Picos diuitijs, qui aureos mõtes colunt,ego solus fubetur.Pla.Aul.Picos diuitijs, qui aureos mõtes colunt,ego solus fupero.Plin.tñ lib.10.c.49.Fabulosa existimat,quęcunq.de Gryphibus commemorantur. Fuit & picus rex Latinorum, Fauni pater, Latini regis auus, auguriorum periitissimus, q̃ a Circe adamatus, cum eius cõiugium sperneret, mutatus fertur in auẽ sui nominis, q̃ ideirco fingi creditur, qñ primus hac aue vsus est in auspicijs. Ouid.13.Met.picus in Ausonijs proles Saturnia terris. Vide Serv. Aen.in hunc Virg. locum: Picus equum domitor.

PIERES,m.3.*πιερεῖς*.populi olim Macedoniæ finitimi, inter Axium & Alacmonem amnes. Pli.lib.4.c.10.& Strab.lib. 10.

PIERIA,æ,f.i.regio in finibus Macedoniæ, inter AXIVM,& Alacmonem fluuios.Pli.li.4.c.10.& Strab.li.10.Hinc Pierides Musæ,quod in Pieria ex Ioue & Mnemosyne natæ sint.Sta.Pierius,a,um,vt pierium carmen.Luc.lib.1.Chorus Pierius.Ouid.ad Pison,Dies Pierijs quos impendimus literarum studijs.Stat.1.Sil.Via Pieria. Ouid.2. de ponto.Est item Pieria,Syriæ Antiochiæ vrbs celebertima,aho nomine Seleucia dicta.Plin.lib.3.c.21.

PIERVS,pieri p.c.m.2.mons Thessaliæ post Phereas,atq, in Macedoniam vsqũe protensus,teste Plin.lib.4. c.8. In hoc monte quidam Musas natas volunt,atque inde Pierias appellatas.

PIETAS,atis,f.3.[*Pietà,* חסר chesedh.G.Geburẽde ehrerbietũg,vnd liebe gegẽ Gott insonder, dẽnach auch gegẽ Vatter,Mutter,vnd anderẽ nebẽ Mẽschen,Gottes forcht,frombkeit.G.*Pieté religion le deuoir qu'on doit a Dieu premierement,& apres a ses pere,& mere, enfans,& autres prochains.*Hi.*Piedad religiõ y acatamiento de hijos, de padre,y madre de la patria,*]*θεοσέβεια*.ẽ debitus cultus erga Deũ, patriam,& parentes,eosq; qui nobis parentum loco sunt. Cic.pro domo:Nec est vlla erga Deos pietas,nisi honesta de numine cõu domo:Nec est vlla erga Deos pietas,nisi honesta de numine cõuenit.Cic.Tusc.li.1. Nec in ea mente opinio,cũ experi nihil ab ijs,quod sit iniustum ac inhonestum arbitrere. Sumitur etiam latius (vt diximus) nonẽ pietatis,vt amorẽ cõplectat filiorũ erga parẽtes, & ꝓpinquos,& ciuũ erga patriam,q̃ cõis omnium ciuium est parens.Ci.in Som.Scip. Cole pietatẽ,q̃ cũ sit magna in parentib.& propinq̃s, tũ in patria maxima est.PIETAS ẽt a Romanis Dea putata est,q̃ ædẽ habuit Romæ in loco,vbi postea Marcelli theatrũ extructum est.Pl.l.7.c.36.

PIGER,ra,rum,[*Pigro,* עצל ngha tsel.Ge.Faul,traeg,der allerley arbeit fleucht.*Gal.Paresseux.H.Perezoso,ociosso,*]*ἀργός*.tardus,segnis. Hor.1.Ser. Sat.4. Atq; piger scribendi ferre laborem,Pers.Sat.5. Mane piger stertis.Cic.Treb.li.8. Interdũ piger, interdũ tumidus in re militari videbare. Aliquando pro lento, & minimè fluido, [*Viscoso.*]Col.li.2.c.2.Multum temerè videmus locum, qui modo pigrum tenet humorem.Iungitur aliqñ cum prępos.Ad Cel. ad Cic.li.9.Ad litteras scribendas pigerrimo.Hinc pigrè,pigrius, pigerrimè Pl.lib.10.c.35.Pigrius intrante femina ad pullos.Hinc pigritia,[*Pigritia*]ignauia,tarditas,Ci.1.Off.Appetitus rationo-bediant,eamq; neque pręcurrant,neq.propter pigritiam aut ignauiam deserant.Liu.li.1.ab vrb.Cum pigritia militãdi oriretur.Pigrities,ei,pigredo,inis,pigritudo & pigritas[*Pigritia,*] eiusdem significationis.

PIGET,verbũ impersonale,piguit, & pigitum est, *[Rincrescere,esser modesto,* קצר kats.G.Es verdreust,es beschwert oder bedauret.*Gal. Estre pancsseux de faire,estre marri,& dolent d'auoir fait.Hisp.Hastuer dolor,o vergueuca*] *μισῶ*. idẽ ferè quod dolet,siue molestũ est. Stat.lib.7.Theb. Nec pigitum paruosq. tates, humilesque subire. Construitur aũt ferè cum accusatiuo,& gen.nisi q̃d loco genitiui ponatur,puta infinitiuus. Ouid.lib. 2.Met. Pigetq. Actorum fine mihi sine honore laborum.Ci. pro domo:Vt me nõ solum pigeat stultitię meę,sed ẽt pudeat.Plau. Non dediſſe, me pudet, me ꝙa non accepi, piget. Differt autem piget,a pudet, teste Donato, quod pudet de ijs dicatur,q̃ turpiter fiunt: piget de ijs, quæ cum damno & malo.Pudere ad dedecus refert, pigere ad dolorẽ.Pigere interdum pro tardare,interdum pro pœnitere poni solet,inquit Festus.Legit & pigeo,es.Plau. Men. Adolescẽs loquere mihi tuũ nomen, nisi piget.Idem pseu Id quod pudet facilius ferunt.q̃ id quod piget.Ter.in Phorm Obsecro,ne plus minusve faxit,quod nos postea pigeat.Inuenitur ẽt pigendus,q̃ est a pigeor,uerbo deponenti.Ouid. epi.7.Adde fidem nulla parte pigendus erit.

PIGMALION,siue pygmalió,m.3.*πυγμαλιών*.Suidæ,Beli regis Tyri filius fuit, frater Didonis, qui dum ardentissima auri cupiditate flagraret, animum ad Sichęi patruelis sui opes appulit, illumque

ſe plaindre, ainſi ne ſera-t'on, & doit-on interroger. Cette opinion eſt fondée ſur la Loy Plinius 2. de his qui notantur infames, laquelle dit, Cauſam Africanæ profligatæ & Carthaginenſem condemnat.

PLINIUS, Cæcilius Secundus, Conſul l'an 103. de Noſtre Seigneur, eſcrit eſcachet. G. Fait mon deſir de dire de Meceilius Nothenſius, en ſon Epiſtre 2. du 6. liure, Quod ſi ego Meceilium Nothenſium, cuius ad me literas modo recitaui, non ſolum patria, ſed etiam amicitia complector, ſi eius ingenium, ſi mores, ſi ipſum denique, quo vitæ pacta eſt ornatiſſimis & honeſtiſſimis artibus, ſi denique ſcio, quod ſcio, quod ſentio, quod iudico, amo, miror, colo, admiror, nouerunt, ex quo patet, & per literas eſtimationem quam de eo tenebam, & ſtudium quo eum ſectabar. Nous eſcrit en outre, que ſa fille eſtoit en grand danger de ſa vie, pour auoir eſté mariée à Fannius Caton, homme de grand eſprit, mais qui auoit eſté conuaincu d'auoir eſté participant de la conſpiration de Scribonius Largus contre l'Empereur Claudius, & pour cette occaſion auoit eſté banny par Sentence du Senat. Mais Meceilius Nothenſius eſtoit ſon Pere, & ſon Gendre, & ſa fille eſtoit ſa niepce, & ſa couſine germaine. Tout ſe paſſa bien.

PLINIUS, Secundus, Conſul l'an 100. de Noſtre Seigneur, eſcrit eſcachet. G. Fait mon deſir de dire de Pompeius Saturninus, en ſon Epiſtre 3. du 7. liure, Quod ſi ego Pompeium Saturninum, cuius ad me literas modo recitaui, non ſolum patria, ſed etiam amicitia complector, ſi eius ingenium, ſi mores, ſi ipſum denique, quo vitæ pacta eſt ornatiſſimis & honeſtiſſimis artibus, ſi denique ſcio, quod ſcio, quod ſentio, quod iudico, amo, miror, colo, admiror, nouerunt, ex quo patet, & per literas eſtimationem quam de eo tenebam, & ſtudium quo eum ſectabar. Nous eſcrit en outre, que ſa fille eſtoit en grand danger de ſa vie, pour auoir eſté mariée à Fannius Caton, homme de grand eſprit, mais qui auoit eſté conuaincu d'auoir eſté participant de la conſpiration de Scribonius Largus contre l'Empereur Claudius, & pour cette occaſion auoit eſté banny par Sentence du Senat. Mais Pompeius Saturninus eſtoit ſon Pere, & ſon Gendre, & ſa fille eſtoit ſa niepce, & ſa couſine germaine. Tout ſe paſſa bien.

PLINIUS, Secundus, Conſul l'an 100. de Noſtre Seigneur, eſcrit eſcachet. G. Fait mon deſir de dire de Pompeius Saturninus, en ſon Epiſtre 3. du 7. liure, Quod ſi ego Pompeium Saturninum, cuius ad me literas modo recitaui, non ſolum patria, ſed etiam amicitia complector, ſi eius ingenium, ſi mores, ſi ipſum denique, quo vitæ pacta eſt ornatiſſimis & honeſtiſſimis artibus, ſi denique ſcio, quod ſcio, quod ſentio, quod iudico, amo, miror, colo, admiror, nouerunt, ex quo patet, & per literas eſtimationem quam de eo tenebam, & ſtudium quo eum ſectabar. Nous eſcrit en outre, que ſa fille eſtoit en grand danger de ſa vie, pour auoir eſté mariée à Fannius Caton, homme de grand eſprit, mais qui auoit eſté conuaincu d'auoir eſté participant de la conſpiration de Scribonius Largus contre l'Empereur Claudius, & pour cette occaſion auoit eſté banny par Sentence du Senat. Mais Pompeius Saturninus eſtoit ſon Pere, & ſon Gendre, & ſa fille eſtoit ſa niepce, & ſa couſine germaine. Tout ſe paſſa bien.

PLINIUS, Secundus, Conſul l'an 100. de Noſtre Seigneur, eſcrit eſcachet. G. Fait mon deſir de dire de Pompeius Saturninus, en ſon Epiſtre 3. du 7. liure, Quod ſi ego Pompeium Saturninum, cuius ad me literas modo recitaui, non ſolum patria, ſed etiam amicitia complector, ſi eius ingenium, ſi mores, ſi ipſum denique, quo vitæ pacta eſt ornatiſſimis & honeſtiſſimis artibus, ſi denique ſcio, quod ſcio, quod ſentio, quod iudico, amo, miror, colo, admiror, nouerunt, ex quo patet, & per literas eſtimationem quam de eo tenebam, & ſtudium quo eum ſectabar. Nous eſcrit en outre, que ſa fille eſtoit en grand danger de ſa vie, pour auoir eſté mariée à Fannius Caton, homme de grand eſprit, mais qui auoit eſté conuaincu d'auoir eſté participant de la conſpiration de Scribonius Largus contre l'Empereur Claudius, & pour cette occaſion auoit eſté banny par Sentence du Senat. Mais Pompeius Saturninus eſtoit ſon Pere, & ſon Gendre, & ſa fille eſtoit ſa niepce, & ſa couſine germaine. Tout ſe paſſa bien.

PLINIUS, Secundus, Conſul l'an 100. de Noſtre Seigneur, eſcrit eſcachet. G. Fait mon deſir de dire de Pompeius Saturninus, en ſon Epiſtre 3. du 7. liure, Quod ſi ego Pompeium Saturninum, cuius ad me literas modo recitaui, non ſolum patria, ſed etiam amicitia complector, ſi eius ingenium, ſi mores, ſi ipſum denique, quo vitæ pacta eſt ornatiſſimis & honeſtiſſimis artibus, ſi denique ſcio, quod ſcio, quod ſentio, quod iudico, amo, miror, colo, admiror, nouerunt, ex quo patet, & per literas eſtimationem quam de eo tenebam, & ſtudium quo eum ſectabar. Nous eſcrit en outre, que ſa fille eſtoit en grand danger de ſa vie, pour auoir eſté mariée à Fannius Caton, homme de grand eſprit, mais qui auoit eſté conuaincu d'auoir eſté participant de la conſpiration de Scribonius Largus contre l'Empereur Claudius, & pour cette occaſion auoit eſté banny par Sentence du Senat. Mais Pompeius Saturninus eſtoit ſon Pere, & ſon Gendre, & ſa fille eſtoit ſa niepce, & ſa couſine germaine. Tout ſe paſſa bien.

nus fratres fuerunt Dij. Horum Pilumnus stercorandorum inuenit vsum agrorum, & Stercquilinius dictus est. Pilumnos vero pinsendi frumenti, vnde a pistoribus colitur, & ab ipso Pilum dictũ est. Ad hunc Danaæ Acrisij filia fortè ad Appulum litus acta, & a pastore vnà cum Perseo parvulo delata est, quam ipse cognito genere, vxorem duxit, ex qua Daunum filium suscepit, Vir. li. 10. Æn. Cui Pilumnus auus, cui diua Venilia mater, &c.

PILVS, pili, m. 2. priorec [*Pelo*, שער scianghar. G. Ein haar, es sei am Leib vvo es vvolle] G. *Poil. Hisp. Pelo* ☞ generalius, quam capillus, propriè n. capillus de iis tm dicitur, qui caput vestiunt, cũ Pilus olim partiũ corporis sit cõis. Pli. li. 11. c. 37. In capite cunctorũ alium homini plurimus pilus. Ci. 2. de Nat. Deo. Munitęq; sunt palpebræ tanquã vallo pilorum. Iuu. Sat. 9. Sed fruticante pilo neglecta, & squalida cura. Hora. 1. Epist. 1. Caudæq, pilos vt equinæ paulatim vello. Hęc tñ differentia nonnumq̃ confunditur. Capillus. n. accipitur nõnumq̃ in eadẽ significatione, in qua Pilus. Gel. lib. 12. c. 1. Siouium lacte hędi, aut capranum agni alerentur, constat ferè in his lanã duriorem, in illis capillũ gigni teneriorẽ. Pili longiores, proni in colla, atq; armos vestiẽtes. Iubæ dicuntur. Pili vero crassiores, rigidi, quales habent sues, vocantur Setæ. Pili non facio, Nec pilo quidem melior, de re nullius momenti. Cic. ad Q. Fr. li. 2. Ego ne pilo quidem minus me amabo. Cat. Epi. 17. Ludere hanc sinit, nec pili facit vnius. Hinc Pilosus, [*Peloso*] pilis abundãs. Var. 2. de re rust. c. 5. Oculis magnis, & nigris, pilosis auribus. Cic. in Pis. Non. n. nos color iste seruilis, non pilosæ genę, non dentes putridi deceperunt. Pilosiora folia, quæ in ipsa superficie veluti ad natos quosdam pilos ostendere videntur. Pli. lib. 20. c. 16.

PIMPLA, æ. n. 1. πίμπλαι. Thraciæ mons, Musis sacer. Strab. lib. 10.

PIMPLAEIDES, f. 3. siue Pimpleę, πιμπλαΐδες. Musę cognominatę sũt, siue a Pimpla olim Thraciæ monte, quem postea Macedones sibi vendicarunt, siue a Pimplæo quodam fonte, ad radicem eius montis nascente: vbi & Pimplæum antrum nonnulli constituerunt. Martial. lib. 12. Cuius Pimplæo lyra clarior exit ab antro.

PINACOTHECA, f. 1. πινακοθήκη. locus est in quo tabulæ pictæ, argentum cę latum, stragula vestis, signa, & ornamenta reponuntur. Pli. li. 35. c. 2. vocat Tablinum. Vtrumq. nomen dictum a tabulis, quæ in hoc loco precipuè asseruabantur. Nam quas Latini tabulas, Greci vocant πίνακες. Var. 1. de re rust. c. 2. Plin. lib. 35. c. 2.

PINARA, f. 1. πίναρα. ciuitas est Mediterranea Lyciæ. Ptol. est etiam insula ante Actoliam. Pli. lib. 4. c. 12.

PINARIVS, & Potitius, m. 2. Arcades duo senes, quibus qualiter coli vellet ostẽdit Hercules. f. vt mane & vesperi ei sacrificaretur, perfecto itaq; matutino sacrificio, cum circa solis occasum essent facta repetenda, Potitius prior aduenit, Pinarius postea, extis iã redditis, vnde iratus Hercules statuit, vt Pinariorum familia rãtùm ministra esset epulantibus Potitijs, & complentibus sacra. Vnde & Pinarij dicti sunt, ἀπὸ τῆς πίνης. i. fame, nam senem illum Pinariũ constat alio nomine nuncupatum. Hęc Ser. explicans illud Virg. Æn. 8 Et domus Herculei custos Pinaria sacri.

* PINARVS. m. 2. fluuius Ciliciæ, in sinum Issicum influẽs. Pl. l. 5. c. 27.

PINASTER, m. 2. πίτυς ἄγρια. pinus siluestris miræ altitudinis. Pli. lib. 15. cap. 10.

PINCERNA, æ, m. 1. [*Pincerna. coppiero.* מגיש mashkeh. Ger. Ein einschenck. *Gal. Sommelier, escuyer a coupe. Hisp. Escanciador, o copero,*] οἰνοχόος. pocillator, qui vinũ continuis miscet, qui & a poculis dr.

PINDARVS, p. c. m. 2. πίνδαρος. poeta Thebanus, Lyricorum apud Græcos princeps. Floruit temporibus Aeschyli poetæ, & pęrsarum expeditionis in Græciã. Scripsit lingua Dorica, Olympia, Pythia, Nemæa, Isthmia, quæ extant. Altiloquus fertur & verborum & sententiarum copia (vt ait Quint.) grauitateq. arduus, constructione, ac ordine immensus ac prolixus, quem etiam immitabilem Hor. scribit 4. Carm. Ode 1 Eius gratia Lacedęmonij in reliquam Bęotiam fœuientes Thebis pepercerunt. Alexander etiam cum Thebas euerteret, & omnes fœuiret sine discrimine, Pindari vatis penatibus familięq. parci iussit. Expirasse fertur in gremio pueri adamati, Valerio teste. Quint. lib. 10. Instit. Or.

PINDARVS, m. 2. alter Ephesiorum tyrannus. Aelian. de var. hist.

* PINDASVS, m. 2. πίνδασος. mons Asię. Pli. lib. 5 c. 30.

* PINDENISSVM, n. 2. oppidum in Cilicia. Cic. 15. epist. ad Catonem.

PINDVS, m 2. πίνδος. Lapitharum sedes, mons Thessaliæ. Est & nomẽ vibis Thessalicæ, a Pindo monte appellatæ. Stra. lib. 9.

PINETVM, n. 2. [*Luogo, done sono molti pini.* Ger. Ein fiechten wald.] πίτυων. locus pinis consitus. Pli. lib. 27. c. 8. In pineto nascitur. Succincta pineta. Ouid. 15. Met.

PINEVS, a, um, o, 1. 2. [*Di pino Gal. Du pin. tri. Cosa de materia de pino.*] πίτυρος. ex pinu. Plin. lib. 15. c. 10. Pinea corona apud Isthmum victores coronabantur. Vir. 9. Aen. pinea silua mihi multos dilecta per annos. Ouid. 2. Fast.

PINGO, pigis, pixi, pictũ, a. 3. [*Depingere*, דקקה chikkah קלע kalãgh. Ger. Malen. *Gal. Peindre. Hisp. pintar.*] γράφω. formam alicuius rei ductis lineis repræsento. Cice. Lucceio. lib. 5. Alexander ab Apelle potissimum pingi, a Lysippo fingi volebat. Idem 2. de Or. Vt in pictura, qui hominis speciem pingere perdidicerit. Hinc Pictor. [*Di*

pintore.] qui quid pingit. Hor. de Art. pictoribus atq; poetis. Quid libet audendi semper fuit equa potestas. Cicer. 5. Acad. Multa vident pictores in vmbris, & eminentia, quæ nos non videmus. Pictura. [*Pittura*] ars pingendi. Pli. li. 35. c. 9. Certamen picturæ institutum est Corinthij. Dicuntur & picturæ, tabulę vel aliæ res pictæ. [*Dipintura.*] Cic. 4. Ver. Nego vllam picturam, neq; in tabulis neq; textilem fuisse quin abstulerit. Pingere humum variis floribus est verticolorem florum varietatem humi spargere. Plaut. in Stichio; pinge humum, consperge ante ædes. Aliquando pro describere. [*Descriuere.*] Cic. ad Att. lib. 4. Bibliothecam mihi tui pinxerunt constructione. Hinc pictus, a, um. [*Dipinto*] Aliquando parce. Plin. Men. Tabulam pictam in pariete. Aliquando nomen, idem significans, quod ornatus. [*Ornato.*] Cice. de Cla. Ora. Quo nihil pòt esse pictius. Picturatus, varia pictura exornatus. In pictura olim florere Zeuxis parrhasius, Apelles. Plin. lib. 35.

PINGVEDO, inis, f. 3. & pinguitudo, inis. [*Grassezza.* שמן deścien, שמן schuèn, משמן mischman. Ger. Feiste. *Gal. Grauisse. Hisp. Grossura.*] πιμελή. licet Seruius Grammaticus. Latina esse neget, à doctissimis tamen vsurpantur; vt pluribus exemplis docet Beroaldus in Seruium. Pli. l. 23. c. 8. Nuces Aurelianæ pinguedini corporis conferunt. Var. 3. de re rust. c. 9. De gallinis loquens; Et lux pinguedini inimica. Col. li. 2. c. 15. Ea res admonet nos, inesse tali materiæ naturalem pinguitudinem & succum. Quin. li. 7. cap. 11. Quarumdam vel exilitate, vel pinguitudine nimia laboramus. Vide Adeps.

PINGVEFACIO, 2. 3. [*Ingrassare.* הכריא hibri חשמין hischmin, דשן dascen. Ger. Feist machen, meisten] πιαίνω. pinguefacio. Pli. lib. 16. cap. 44.

PINGVESCO, scis. n. 3. [*Ingrassarsi*, שמן schamàn דשן dascen. Ger. Feist werden. *Gal. S'engrassir devenir gras. Hisp. Engordarse*] πιαίνομαι. a pingue, pinguis no. Col. lib. 2 c. 11. Emarcitum armentum medica pinguescit. Mar. lib. 5. pinguescit nimio madidus mihi crinis amomo. Vir. 1. Geor. Hemi pinguescere campos.

PINGVIARIVS, rij, m. 2. qui pinguia amat. Mart. li. 11. Catnarius sum, pinguiarius non sum.

PINGVIS, gue, o. 3. opimus, crassus, rudis. [*Grosso*, ברא bari, דשן dascien שמן scamen. G. Feist, vvolgeleibt. G. *Gras. It. Grasso o gordo*] πίων. Plin. lib. 10. capit. 50. Feminæ non omnes ad saginam eligantur, nec nisi in cervice pinguescute. Vir. 2. Geor. Tunc agni pinguis, & tunc mollissima vina. Aliqũ pro fœcundo (*Fecondo*) Vir. 4. Geor. Et pingues hortos. Idem 3. Eclog. Heu heu q̃ pingui macęr est mihi taurus in aruo. Aliqũ pro impedito, & inepto. [*Impedito, mal fatto.*] Cic. lib. 4. Acad. Quod ipsi Antiocho pingue videtur. Pingue, substantiuum neut. gen. propriè dicitur, quod inter carnẽ & cutem est, succo liquidum; differtq; ab adipe, quod hic musculorum extremitati membranisq; adhæreat, & frigefactus, durus euadat, & fragilis. [*Ilgrasso.*] Qua de re vide plura in dictione Adeps. Virg. 3. Geor. Et oês impendũt curas denso distẽdere pingui. Pingui Minerua aliquid facere. i. crassè, & impolitè. [*Rozzamente*] Col. in Præf. totius operis. Potest enim nec subtilissima, nec pingui (quod aiũt) minerua res agrestis ministrari. Hinc pinguiter, adiect. Col. lib. 2. c. 2. proximum huic pinguiter densum. Idem 4.

PINNA, næ, f. 1. [*Penna.* Ger. Ein grobe faeder. G. *Plume. His. Pluma*] πίτυλος. propriè penna durior est, non pluma, quæ mollior, & exigua penna est: nam penna nomen generale est ad plumas, & pinnas. Var. li 3. de re rust. c. 7. De columbis: Quæ iam pinnas habere incipiunt in nido relinquuntur, illisis cruribus. Idem de gallinis. Eligat fœcundas, plerumq, rubicunda pluma, nigris pinnis. Col. li. 8. c. 4. Aues his rebus plumam, pinnasque emundant. *Pinna* etiam quiduis acutum significat. Vnde & Pinnæ murorum i. summitates, [*Merlo di muro.*] Liu. lib. 10. Muri pinnæ aliquot locis decussæ. Pinnas gestare gladiatores solebant: vnde Pinnirapi Retiarij dicuntur, quod pinnas è galeis mirmillonum iacto reti exciperent. Sunt etiam pinnæ, quibus innatant pisces, quarum adminiculis, veluti remis in natando vtuntur. Pli. lib. 9. c. 13. pinnis, quibus in mari vtuntur, humi quoque vice pedum serpunt. Pinna præterea est conchæ genus. Pli. lib. 9. c. 42. Cic. 2 de Nat. Deor.

PINNACVLVM, li, [*Cima*, גב ghab גף ghaph. Ge. Der gipfel oder spitz eines gebews. *Gal. Le pins haut & cimè d'vn bastiment. Hi. Lo mas alto del edificio, cima.*] κεραλὶς. fastigium ædificij in acumen tendẽtis, siue quod veteres pinnam dicebant, quicquid esset acutum: vnde Bipennis, securis, quæ vtrinq. aciem habet: siue quod pinnaculis addi pinna contigit, quæ facili motu ventorũ indicaret flatũ.

PINNATVS, a, um, o. 1. 2. [*Peunato.* G. Das ein gefider mit groben vnd harten faederen hat] πτερωτός. quod pinnas habet, vt pinnatus Cupido, pro aligero, & pinnas habente. Cice. 3. de Nat. Deor. Pinnata folia dicuntur, pinnarum modo aculeata. Pli. lib. 16. ca. 10. Pinnatus fulgor. Idem Plin. lib. 37. c. 7.

PINNVLA, f. 1. πτερίς. dim a pinna, & est summa pars auris, ab acuitate dicta. Aliquando parua pinna, id est. penna. Col. lib. 8. c. 4. c. 5. Inhibetuq; cupiditas incubandi, pinnula per nares traiecta. Aliquando illud, quo veluti remigio quedam natant pisces. Pli. lib. 7. c. 17.

PINSITO, as, p. c. a. 1. πτισσάνω. freq. a pinso, sis, Plaut. in Asin. Quę pol ea tam pinsitant, id est, contundunt.

PINSO,

Pons, & fol. Rom. & Pontificum, vel Pontificum, vel Pontificum, Prolog. 2. c. 4. & 10. Pontificum, Pontificum, Pontificum,

Plinius Caius, & a Dioscoride non parum nominor, Scribendus est Plinius Secundus. Fuit is Patauinus, ut ipse de se testatur, Veronensis autem, ut Veronenses ciues ei tribuunt, ut constat ex Epistola ad Cornelium Tacitum. Plinius Caius Secundus Veronensis, Equestris ordinis vir, & Procurator Augusti, ut ipse de se testatur, & Epistolæ ad Traianum Imperatorem declarant. Quem plurimum dedisse operam, & in Germania militasse, & Praefectum alæ fuisse, & Procuratorem Augusti, & Praefectum classis Misenensis, & Procuratorem Augusti Caesaris Vespasiani, & Titi, & Domitiani, & Nerua, & Traiani

ras singulæ, quæ, Jam, decurrit, fortem catellis exprimit artem primum, ut mares mentem ejus rudis indicat, & ut ea Occidens ignoratur, per dum quandoque, ubi, ejus, & hanc ostendit, quæ ut mas ejus, & ut ejus, & ut ejus, & ut ejus, & Decurr

ornithi non hominum ingenio confictum. Perhibito videntur eo tempore Vrbem Vrbi gessisse Diomedem.

PLATEA, æ, lib. 3. Pomponii Melæ, pro plaga, ponitur. Aruspices, Lycophron, Cassandræ fatidicæ Sinidis cognomen, & Archemachi Chalcidensis. Tres sunt ideo Dæmones Platei, quia tres portæ erant. Hesiodus quinque platearum dixit, quia quinque portarum fuisse Thebas Homerus testatur. Et Euripides Septem Platearum.

PLATEA, ab Athenæo, l. 1. Cyrenaïcæ navis cognomen fuit, ut & Sardæ, & Ionicæ, & Cretensi. Vide Nauis. Platea, Cyrenaïcæ navis cognomen fuit, Athenæo teste, l. 1. Et Sardæ, & Ionicæ, & Cretensi. Vide Nauis. Platea, Cyrenaïcæ navis cognomen fuit, Athenæo teste, l. 1. Et Sardæ, & Ionicæ, & Cretensi. Vide Nauis.

PLATEA, Vrbs Bœotiæ, ad Cithæronem, Persarum victoria nobilis. Plutarchus, Aristides. Cum Græcis gentibus Persarum exercitus conflixit, & Mardonium ducem cum omnibus copiis delevit. Herodotus, l. 9. Ad Platæas Persarum exercitus Græcorum exercitum, qui Pausaniæ Lacedæmonii imperio parebat, aggressus est

scopose dicere. Iungitur aliquando genit. Plau. in Mer. Cum fis iã
atus plenus. Plena festinationis epistola. Cic. ad Att. li. 5. Aliquan
do abla Pli. Epi. 5. Plenus annis obijt. Aliquando pro diuitijs onu
sto. [*Riseo*] Cic. 3. Ver. Verrem ipsum qui plenus decesserat, plena
manu dare, est copiose dare. [*Copiosamente*,] Pleno gradu ingredi
dicuntur, qui magno studio rem aliquã aggrediuntur, cui opponi
tur. Summo pede ingredi, id est, leuiter rem aliquã attingere. Hinc
plenè. [*A pieno. pienamẽte*,] ἀλλαλίως. perfectè, cumulate, abfidã
ter. Hor. 1. ep. 11. Balnea laudat, Vt fortunatam plenè præstantia vi
tam. Idem 2. ep. 2. Plenius æquo Laudat venales, qui vult extrudé
re merces. Cic. 4. de Fin. Cum superiores, è quibus plenissimè pole
mo, secundum naturam viuere, summum bonũ esse dixisset. Hinc
Plenitudo [*pienezza*,] πλήρωμα. cõtraria vacuitati. Sumitur & pro
corpulentij siue crassitudine [*Grassezza*] ἀδρότης. Pli. lib. 11. c. 37.
Homo crescit in longitudinem ad annos vsque tet septenos, tum
deinde ad plenitudinem. Col. li. 4. c. 3. Modicę plenitudinis.

†Pleonasmvs, πλεονασμός. Figura, qua verbis superuacuis oneratur
oratio. Redundantiam vertere possumus.]

Plerique, [*La maggior parte*. Ger. Der mehrtheil.] πλεῖστοι. pleræ
que, pleraque, plures, vel maiori ex parte. Sallu. In diuisione orbis
terræ pleriq; in tertia parte Africã posuere, pauci tantũmodo Asiã
& Europam. Ci. de Iuuc. Nec ratione animi quicquã, sed pleraq;
viribus corporis administrabant. Hor. lib. 2. epi. Si quædam nimis
antiquè, si pleraq; durè. Ter. in And. Quod pleriq; omnes faciunt
adolescentuli. Vbi Donat. Pleriq; oês, ἀρχαϊσμός est: nã errãt qui
pleriq; parelcon intelligunt. Hoc. n. pro vna parte orationis dixe
runt veteres. Idem in Hec. Plus satis nouit sed intelligitur plusquã
satis. Hoc quidam putant; at mihi de his videtur esse, quæ a veteri
bus geminabantur, vt pleriq; omnes i. Omnes. Pleraque omnia. i.
Omnia. [*Tutti*,] Sic & plus satis, pro sat. Ter. in Phor. Ita plerique
ingenio sumus omnes. Et Heau. Dixi pleraq. omnia. Hinc Plerũq.
q etiam dupliciter sumi põt, vno modo pro fere semper, [*Quasi
sempre*] Ter. in And. Ipsum animum ægrotum ac deteriorem par
tem plerumq; applicat. Alio modo, sed rarissimè, pro nõnunquã,
[*Alle volte.*] Quin excussa sunt plerumque vitia uerberibus. i. non
nunquam. Dicimus quoque, Plerumque omnes. Plau. in Tri. Ple
rumq; omnes iam iuat intermortui. Inuenitur etiam Pletus sine
adiectione. Pacuu. Periere Danai, plera pars pessundata est.

†Plethora, πλεθώρα. Est quatuor humorum æqualis in corpore re
dundantia, qualis solet esse in athletis. Hic Plethoricus.]

Pleuritis, idis, f. 3. πλευρῖτις. inflammatio membranæ costas succin
gentis. Hinc Pleuriticus. Pl. li. 20. c. 17. Duuit pleuriticis.

* Pleuron, n. 2. πλεύρων. Aetoliæ vrbs, & Meleagri patria. Plin. lib. 4.
cap. 2.

Plicatilis, le, o. 3. [*piegheuole*. Germ. Das gut zu falten, oder zusam
men zu legen ist. Gal. *Aysè a plier*. Hisp. *Cosa que se puede plegar*.]
πλακτός. quod plicatur, aut plicari potest, ut Nauis plicatilis, quæ
facta ex corio complicata circumferatur ad trajciendos amnes. Pl.
lib. 4. c. 9. Ibi Athicpicæ conueniant naues, namque eas plicatiles,
humeris transferunt, quoties ad cataractas ventum est. Plicatilis
crista. Idem lib. 10. c. 29. Vpupa crista visenda plicatili.

Plico, cas, cui, catum. & plicui plicitum, a. 1. [*piegare*, סבר sabach.
G. Falten, wicklen. *Gal. plier*. Hi. *plegar*.] πτύσσω. significat plicare,
nectere, & veluti rugas facere, a πλέκω, necto. Virg. 5. Aen. Seq. in
lina membra plicantem.

Plinivs Secundus, Veronensis: temporibus Vespasiani vixit, cuius
negotia administrabat: no lib. vero & successiuis temporibus o-
pus de Rerum natura conscripsit. rerit in montis Veseui incẽdio,
dum eius causam indagare cupit. Eius vitam diligẽtius narrat ne-
pos eius ex sorore Cæcilius Plin. cuius extat lib. epist. & Panegyri-
cus Traiano Cæsa. i dicatus, quo illi gratias agit, q; Consul ab eo fa
ctus. Qu. filiam dote iuuisse, & Martialem poetam secedẽtem via
tico prosequutum fuisse, testatur ipse in epistolis. Volaterranus.
P. M. plinthides, quid sit Hyginus in libro de limitibus declarat his
verbis: Quæstorij dicũtur agri, quos populus Romanus, deuictis,
pultisque hostibus possedit, mandauitque Quæstoribus, vt eos ve-
nundarent, quæ centuriæ nunc appellantur plinthides, id est, later
culi, eadem in quinquagenis iugeribus quadratas clauserũt limi-
tibus, atque ita certum cuique modum vendiderunt. Idem in eo-
dem libro sic: Sunt plinthides. i. laterculi quadrati, vt centuriæ per
senæ millia pedum L. limitibus inclusi, habentes singuli laterculi
iugera numero I. CCL.

Plistarchia, f. 1. πλιστάρχια. ciuitas Cariæ, aliàs Heraclea dicta.
Steph. Byzan.

Ploro, ras, a. 1. [*piangere, lagrimare*, בכה bachah, בכי damãgh, ספר
saphdh. G. weinen, heulen, Greynen. Fr. *al. pleurer, ou plorer*. Hisp.
llorar, plañir.] κλάω. lachrimor, fleo. Cic pro domo: Senatum pro me
non modo propugnare, sed etiam plorare prohiberent. Horat. de
Ar. Cõducti plorant in funere. Idẽ 2. epist. 1. Plorauere, suis nõ re-
sponderefauorem Spe ratum meritis. Ci. Att. li. 15. Fessus sum plo-
rando. ploratus, ta, tum. Stat. Quos Veneri plorata domus. Ploratus
rogus. Ou. 4. Fast. ploratus, ploratus, ploratu, [*pianto*,] κλαυθμός.
fletus, lamentatio. Cic. 2. Tusc. ex poeta quopiã vetusto: Heu virgi

nalem me ore ploratum edere. Idem. Att. lib. 5. Ciuitatũ gemitus,
ploratus. Plorator, oris, θρηνητής. qui plorat. Mar. lib. 4. Si quis plo-
rator collo tibi vernula pendet. Plorabundus, πλαύσιμον. ploranti si
milis. Pla. Aul. Homo ad præcem plorabundus decenit.

Plostrvm, plostri, n. 2. [*Carro*, עגלה nghagalah. G. Ein wagẽ. G. *ca-
riot*. Hisp. *Carro o caretta paracargos*.] ἅμαξα. idẽ quod plaustrũ, nã
au, in o, sæpe conuertitur. Col. lib. 6. c. 2. Hinc Plostellum. Plostelli
Pœnicum quid sit, declarat Var. lib. 1. de re rust. c. 52.

Plotae, πλῶται. duæ insulæ ad occidentale Pel pponnesi latus sitæ,
non procul a Zacyntho: postea Strophades dictæ. Pl. lib. 4. c. 12.

* Plotinvs, p. p. m. 2. πλωτῖνος. Academicæ sectæ philosophus insi-
gnis, Ægyptius natione, patria Lycopolites, Galieni, Taciti, & Pro
bi temporibus floruit.

Plotivs, m. 2. Gallus, Lugdunensis, Rhetor egregius, Cice. tempore
Romæ floruit, a quo Cice. & se, & Qu. Fr. Latinas literas didicisse
testatur, de Ora.

Plotvs, m. 2. M. Accij Sarsinatis cognomen fuit, Latinorum Comi-
corum facetissimi.

Ploti, m. 2. (inquit Festus) vocantur, qui sunt planis pedibus, vnde
& Poeta Accius, qui Vmber Sarsinas erat, initio Plõtus, postea du-
ctus est Plautus.

Pluma, plumæ, f. 1. [*piuma*. נוצה notsah. Ge. pflaum federn. *Ga. Plum.
Hisp. Pluma*.] πτίλον. mollior, & minor penna. Pla. in Men. Pluma le
uior. Mar. lib. 4. Lassus Amyclæa poteris requiescere pluma. Virg.
10. Aen. Canentem molli pluma duxisse senectam. Cic. 2. de Natu.
Deor. Animantium pluma alias, alias squama videmus obductas.
Hinc Plumeus, a, um, vt Lectus plumeus, Plumea culcitra Cice. 3.
Tusc. Ouid. 11. Met. Plumeus, vnicolor, pullo veiamine tectus.

Plvmarivs, a, um, o. 1. 2. [*Di piuma*. Ger. pflaumin, auff pflaum fede-
ren gemacht.] πτερύγινος. ex pluma: vnde Plumaria culcitra, quæ
pluma plena est. Et Plumarium opus, ex pluma factum.

Plvmarivs, rij, m. 2. qui acu depingit, liqd in pului. lib. plumeis.
Cat. de Lib. edu. Nulla, quę nõ didicit pingere, põt bene iudicare,
quid sit bene pictũ a plumario, aut textore in pului. libris plagis.

Plvmatilis, le, p. c. o. 3. [*Di piuma*. Ger. pflaum federin.] πτέρινος. ex
plumis. Plaut. in Epid. Plumatile, aut cenium. Non. Clauatum in-
terpretatur, aut ex pluma factum.

Plvmatvs, a, um, o. 1. 2. [*Coperto di piuma*. Ge. Gefideret, mit federen
bedeckt.] πτερωτός. plumis tectus. Cic. 3. de Nat. Deor. Nitens plu
mato corpore coruus. Plin. lib. 8. c. 30.

Plvmbago, plumbaginis, f. 3. cõmunis vena plumbi. Est etiam plum
bago, herba in aruis nascens, folio lapathi: qua commanducata, si
oculus subinde liniatur, plumbum, quod est genus vitij, ex oculo
tollitur. Plin. lib. 25. c. 13.

Plvmbarivs, a, um, o. 1. 2. μολυβδικός. quod ad plumbum pertinet: vt
Plumbaria officina. Plin. lib. 34. c. 18.

Plvmbatae, f. n. μολυβδωταί. pilæ plumbeæ, quas veteres pereguin
uocabulo Matriobarbulos vocabant. Veg. de re mil. lib. 1. c. 17.

Plvmbatvra, æ, f. 1. [*Impiombatura*. Ger. Loetung, oder zusammen
fueging mit Bley vergiessung.] μολυβδωσις. modo ferruminatio-
nem, significat, modo quamcunque continenturam plumbo factã.
Cassius apud Paulum in l. in rem actio. ff. de rei vendicat.

Plvmbevs, a, um, o. 1. 2. [*Di piombo*. Germ. Bleyen. *Gal. de plomb*. Hisp.
De plomo.] μολυβδίνος. quod ex plumbo est. Plau. in Trin. Nunum
ei nunquam credã plumbeum. Plumbeo iugulare gladio, est leui
argumento conuincere quempiam. Plumbeus homo a Plauto dici
tur liuidus, a Ter. obtusus, & stupidus, in Hea. Plumbeum ingenium
quod cogitando penetrare non potest. Plumbeum esse in re ali-
qua. Cic. 1. de Fin. Dubitare non possumus, nisi plane in physicis
plumbeissimus, quin nihil sit animis admistum. Plumbeæ ire, sunt
grauissimę. Plau. Pęn. Si quid peccatum est, plumbeas iras gerunt.
Plumbeus color, plumbum referens, qualis apparet in ijs, qui ole
ro nigro laborant. Pli. lib. 11. c. 52.

Plvmbo, as, a. 1. [*Impiombare*. G. Mit Bley loeten. *G. plomber, fouder de
plomb*. Hisp. *Soldar con plomo*.] μολυβδόω. ferrumino, vel plumbo cõ
glutino. Pli. lib. 24. c. 17. Neque argentum ex stanno plumbatur.
Hinc Applumbo, plumbo. Vlp. li. 2. de sepul. viola. Si statua neque
applumbata fuerit, neque affixa.

Plvmbvm, bi, n. 2. [*piombo* עפרת ng hophereth. Ger. Bley. *Gal. plomb.
Hisp. plomo*.] μόλυβδος. duplex est, album, & nigrum, album Stannũ
dicitur. Pl. lib. 34. c. 16. & 17. Est & plumbum genus vitij in oculis.
Plin. lib. 25. c. 13. Plumbosus, a, um, [*Di piombo*] quod plurimum
plumbi habet admistum. Plin. lib. 34. c. 18. & lib. 33. c. 5.

Plvmesco, is, scere, n. 3. πτεροῦμαι. pennatus fio. Plin. lib. 10. c. 53.

Plvmo, mas, n. 1. [*Far piuma*. Ger. Federen vber kommen, Gefluegig
werden. *Gal. Fetter hors les plumes, commencer a en auoir. Hisp. Empe
mescer, echar a fuera plumas*.] πτεροφυῶ. plumã emitto. Ge. lib. 2. c.
29. Pullis iamiam plumantibus. Plumare item est acu pingere. Ha
uius Vospicus.

Plvmosvs, a, um, o. 1. 2. [*Coperto di piume*.] plumis tectus. Ou. ad Li-
uiã; Sic plumosa nouis plagẽres pectora pẽnis Oenidẽ subitę cus-
cinuistis aues. Prop. li. 4. Ele. 2. Faunus plumoso sũ Deus ancupio.

Plvmipes, pedis, c. 3. πτερόπους. qui pedes habet pennatos. Aemil.

Cam-

Cumerius Fest. 11. Addit hac plumbeola vitalitiolo.

PLUMBEUS, adj. Plumbeus, a, um. Plumbeus Cælidis, f. Plumbeus, ei, m. Plumbeum, i, n. Plumbeus Cor. Rogerus. Cælumque plumbeum. Plumbeus Cælum. Plumbeus Cælum. Plumbeus Cæl

PODAGRA. Podagra apud C.C.C. Gonnel, podagricus podagricus Lindan. 25. podagrae nihil potest esse molestius. Podagricus Lindan. 25. podagricus Lindan. 25. podagricus Lindan. 25.

quare Politicus sum Aristoteles in Ethicis? Politicus est, qui participat Respublica cum cæteris, fiendi quæ vtuntur regimine & consuetudine. Sed dicet, Respublica non est vna tantum, sed plures, quemadmodum & vrbs & ille homo, hic regnum constituendi multa sunt, & multæ species, & non sunt Respublica, si quidem Respublica vna, & omnes, & nulla omnes sunt.

POLITICVS, Politicus, Politicum, Scotticè, Burgeticè, *Ce politique, ou bien, Celuy de la cité ou ville*, [Latinè, ciuis] participans de ciuitate, Politicus, Politicum, Politicus, Politicum.

POLITICVS, politicus, Politicum, Politicus, Politicum. Plato. Nec imperium potest dignoscere politicum, nec vniuersale ab particulari. Politicus est, qui participat Respublica, Politicus, Politicum, Politicus, Politicum.

POLITICVS, politicus, vrbanus, vrbicus, ad politicum, ad ciuitatem pertinens, ad vrbem

olympo Phi-lus, ut ait Strabo. Vicifle ejus propinquis figuratis, &c.
Polymnia, æ, f. Una Musarum, Hesiodo, Apollodoro, Cic. &c.
Polymnus, i, m. Arcadiæ Rex, Pausaniæ, Strabonis, &c.
Polyneices, is, m. Filius Œdipodis, Hesiodo, Apollodoro, &c.
Polynesus, i, m. Mons Cretæ, Ptolemæo.
Polyphagus, a, um. Qui multum edit, Plin. Polyphagi, orum, m. Populi Scythiæ, Plin.
Polyphemus, i, m. Unus Cyclopum, Homero, Virgilio, &c.
Polyphonte, es, f. Filia Prœti, Apollodoro.
Polyphontes, æ, m. Unus Heraclidarum, Apollodoro.
Polyphorbas, æ, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphorbetes, æ, m. Unus Lapithæ, Ovidio.
Polyphorbus, i, m. Unus Lapithæ, Ovidio.
Polyphragmon, onis, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphrasmon, onis, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphrasmus, i, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphron, onis, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphronides, æ, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphronius, i, m. Unus Centaurorum, Ovidio.
Polyphronius, a, um. Ad Polyphronium pertinens

quæ ad ritus pertinent quod & deorum vocatum. Quin & ipsi ἀρχιερεῖς Pontifices ex his dicti, Varro de L. L. lib. 4. Sabinus & Cincius, Pontifices dicti, quod pontem sacra faciunt. Accipere nonnunquam potest pro ipsa sacrificandi ratione, Festus: Pontifices dicti sunt, quod sacrificiis præsunt. Pontifices dicti, ait Isidor. lib. 6. Orig. cap. 19. quasi potentes facti. Pontifices dicti, ait Theophilus Græcinus, quod ipsi primi ritus sacrificiorum, & cæremonias, & templa, & aras, & altaria fecerint, Macrob. lib. 3. Sat. cap. 3. Pontifices dicti

quedam quæ fluentibus figuras, vocant ſine inſtituere, & quæ ſtantibus, ut Cic. in Acad. Quæſt. Sine, obtuſe ſonat ſine vitio, modo ſit extremum hoc Nam Cel. Dalec. in Teſtim. Plin. ſic legendum ex Veſſio, Sine, ſi ſonum ſpectes, ſi ſenſum, ſine ſenſu ponitur.

Sine, Cæſar. ad Lucil. quod longe intervallo Cæſarianum ſit, ut vers. 7. apud G. Gruterium, G. Cæſarianum, H. Cæſarianum, quod, ait ille, vetus in omnibus libris ſit. Modo, ab affectatis adverbium eſt libris ſpecialibus, quod fere certi poſſint, ſi non ſint ſingulares, ut Cæſar. Cæſarianum, quod ſit ſingulare, non dicam inſolitum, ſed nullibi obviam. Quanquæ ipſemet alterius eſt eſt ſignificationis, atque hoc eſt, *Cæſar noſter ornavit*, ut Cæſ. Hirtius noſter, Auctor Bellorum Alexandrini, Africi, Hiſpaniensium. Vis Senatus pene poſt longum interſtitium ſic dicta, quæ ſenatus conſulta, quæ ſenatus imperatoria. Sed hæc non nuda ſunt quæ ſe profert, Quid tamen? Tu es pro Arch. Den ſi ſenatus conſulta, quæ ſenatus. Adjungendum eſt Cic. ad Attic. Nihil ſi quidem vel ſenatus vel Virtus? Dic. Quid? Ecloga Virgilii, Nihil ſi quidem Pollio

mus ad ſingulas numeros: Hoc Pompeius, qui meſſe ſuæ
pares putabat, ſi ſingulis annis C. C. C. ſeptingenta ſeſtertia
in ſingulos ſingulis menſibus ſtipendium ſolverentur. Ad
hiſtoriæ fidem, ſi ſingulis annis ſeptingenta ſeſtertia ſolverentur
ſingulis militibus, ſingulis menſibus ſolvebantur
ſexaginta ſeſtertia, ſingulis quaternis. Plin. lib. 2. ep.
Poſtea quam ſe Pompeius ad C. Gratinium Foſſanum
dati ſeruum fit tranſlaturus, ad Poſſidipp. ait Ipſum Hi. Poſtea
quam ſe Pompeius ad C. Gratinium Foſſanum dati ſeruum fit tranſlaturus,
ad Poſſidipp. ait Ipſum Hi. Poſtea quam ſe Pompeius ad C. Gratinium Foſſanum dati ſeruum fit tranſlaturus, ad Poſſidipp. ait Ipſum Hi.

POMPEIANI, Pompeiani ☞ Pompeiſchen.

POMPEIANUS, Pompeianus ☞ Pompeiſcher.

POMPEIANUS, Pompeianus ☞ Pompeiſcher, Cognomen Caſſii. Cornificius Pompeianus Caſſii Cognomen. Cic. pro Cæcin. Filius poſthumus.

POMPEIANUS, Pompeianus ☞ Pompeius, poſt poſthumus dictus. Ap. Cic. nominatur Pompeius poſthumus ſeruo vocat me. Pompeius, Pompeianus, poſthumus dictus. Ap. Cic. nominatur Pompeius poſthumus ſeruo vocat me. Pompeius, Pompeianus, poſthumus dictus. Ap. Cic. nominatur Pompeius poſthumus ſeruo vocat me. *Pompeius, Pompeianus, poſthumus dictus. Ap. Cic. nominatur Pompeius poſthumus ſeruo vocat me. Pompeius, Pompeianus, poſthumus dictus. Ap. Cic. nominatur Pompeius poſthumus ſeruo vocat me. Le Pompeius, Pompeianus, poſthumus dictus. Ap. Cic. nominatur Pompeius poſthumus ſeruo vocat me. Le ſeruiteur, ou l'homme de

lis cognoscerent. Cic. Ver. 4. Hoc commoti dolore postulati con sulibus ediderunt.

POSTVORTA, f. 1. Dea erat Romanorum, quod futura prospiceret. Ma cr. lib. 1. Satum.

POTENS, tis, o. 3. [*Potente, che vale assai.* Ge. Vermoegen, mechtig. *Gal. Qui peut, puissant.* His. *Poderoso o señor*] δύνατος. tam part. quam no- men inuenitur, a possum: sed quando partic. est, tempus significat & accusatiuo iungitur nominum, vel verbo infinito, nec compara tionem accipit, vt Multa potens. Potens pugnare. Quando vero no accipit. Liu. 9. bel. Pun. Dum liber, dum mei potens sum, effugere mortem. Cic. Att. li. 2. Pontentissimorum hominum contumaciam numquam tuli. Duo reges potentissimi, apud eumdem pro Leg. Man. Potens imperij, qui imperium obtinet. Potens regni, id est, re gno maturus, [*Buono acto.*] Liu. Iuuenem iam esse dictitans, ac re gni potentem. Idem lib. 8. ab Vrb. Inter sarcinas obiacentes, neque pugnæ, neque fugæ potentes cæduntur. Potens viri virgo, id est, nubilis, & viro matura. Diua potens veteri. Ouid. 9. Metam. Potens cum ablatiuo, [*Valoroso.*] Vir. 1. Aeneid. Terra antiqua, potens ar mis, atque vbere glebæ. Ouid. epist. 13. Classe viriisque potens. Po tens subsit. Luca. li. 1. Ausus & armatos plebi miscere potentes. Cic. pro domo; Cum tu florens, & potens per medium forum popula- ris volitares.

POTENTATVS, us, m. 4. [*Potentia,* שלשחן scilton. G. Ein gewalt oder herrschafft, der standt der gewaltigen,] δυναστία. potentia. Cæs. 1. Bel. Gall. Cum de potentatu inter se contenderent. Liu. lib. 6. bell. Pun. Aemulo potentatus inimicus.

POTENTIA, æ, f. 1. [*Potentia, podestà,* יכלח iecholeth, בח choach. G. Macht vnd gewalt, vermoegenheit. *Gal. Puissance, force, autorité. Hi. Potencia, señoria,*] δύναμις. potestas. Vir. 1. Geor. Rapidive potẽ tia solis. Aliquando pro auctoritate, & opibus ciuilibus. Cice. 2. de Inu. Potentia est ad sua conseruanda, & alterius obtinẽda idonea- rum rerum facultas. Differunt secundum priscianum potentia, & potestas; quod potestas magis pro vi accipitur, potentia pro domi- natione, [*Signoria*] Cic. 3. Off. Oia certa & honesta negligunt, dũ modo potentiam consequantur. Pli. Epi. 7. lib. 3. Fuit inter princi- pes ciuitatis sine potentia, sine inuidia. Potenter, [*Pienamente.*] Her. in Art. Cui lecta potenter erit res.

POTENTIA, f. 1. ποτεντία. Ptolomæo oppidum est Piceni. Cic. de Arus. Fest. Factus in agro Piceno Potentiæ nunciatur terræmotus.

POTESSVM, [*Posso,*] δύναμαι. veteres dicebant, quod nos dicimus pos- sum. Ter. in Eun. Amatores audieram mulierum eos esse maxi- mos, Sed nihil potesse. Plau. in Aulul. Censen' talentum magnum orari potesse Ab isto sene?

POTESTAM, [*Potestà*] pro potestate veteres vsurparunt. Plau. Neque desidiæ in ocio operam dedisse, neque potestam sibi fuisse.

POTESTVR, pro potest, apud antiquos, Nonio teste. Pacu. Si qua pote- stur inueniri via. Lucr. lib. 3. Expleri nulla ratione potestur.

POTESTAS, potestatis, f. 3. [*Potestà,* גלית iecholeth בח choach. G. Ge walt. *Gal. Puissance, seigneurei. His. Potencia, señoria,*] δυνάμις. a ver bo possum deducitur, & multa significat, vt Paulus inquit in l. po testatis, de verb. sig. Nam in persona magistratuum, imperiũ signi- ficat: in persona liberorum, patriam auctoritatem: in persona ser uorum dominium. At cum agimus de noxia deditione cũ eo, qui seruũ non defendit, præsentis corporis copiam, & facultatem. po- testas etiam principes [*Prencipi, Signori*] ipli dicuntur, qui in pote state constituti sunt, quos Græci δυνάσας vocant, & ij, qui magi stratus gerunt, & habent merum imperium, hoc est, gladij potesta tem ad animaduertendum in facinorosos homines, & iudicijs præ sunt. [*Podestà*] Sue. in Clau. Iurisdictionem de fideicommissis po testatibus demandauit. Pro consilio, & ratione, [*Esser pa??o*] vnde Cicer. 4. Tusc. Iratos propriè dicimus exisse de potestate, id est, de mente. Dicimus, Dare potestatem alicuius rei cuipiam. Defer re alicui alicuius rei potestatem. Facere potestatem alicuius viri a deundi, est dare aditum ad illum. Habere potestatem alicuius rei. Habere aliquem in sua potestate. In potestate alicuius esse [*Essere signore.*] Aliqñ tamen ponitur pro eo, quod est ex eius consilio pẽ dere, ei obtemperare. permittere potestatem alicuius rei. Peruenire in potestatem alicuius. Redigere aliquem in suam potestatem. Dimittere ex potestate. Tenere aliquem in sua potestate. Tradere potestatem alicui alicuius rei. Venire in potestatem alicuius. Quę tum erat potestàs, dixit Cice. pro Clu. pro Quod tum poterat fieri. Orationes in quibus verbum, possum, ponitur, efferri possunt ele- ganter per nomen potestas, [*Autorità, potere forza, virtù.*] Ter. in And. Cuius tibi potestas summa seruãdi datur, id est, potes seruа- re illud. Ibidem, potestas fuit liberius viuẽdi, id est, potuit liberius viuere, [*Licenza.*] Cic. pro Quin. Potestas tibi fuit quotidie homi- nem admonendi. Plau. in Stic. Male faciendi est mihi potestas.

*POTIDAEA, f. 1. vrbs Macedoniæ, antea Cassandra dicta, Plin.

*POTIDANIA, sic ἡ Ποτιδανία. vrbs Actoliæ.

POTINA, f. Festæ Nonio, Deæ nomen erat apud Romanos, quæ pue rorum potui præsidere putabatur, vt Educa eorũdem alimentis.

POTIO, nis, f. 3. [*Beuãda, beueraggio,* שחית scieth. שחיה scethijah קש mascekh, G. Ein trãck. *Gal. breuuage.* H. *Breuda,*] ποτὸς. pena. pla. in Stic. Potione vinacea onerabo gulam. Cic. de Fin. Cibo po tioneque fames, sitisque depulsa est. † Hinc Potiuncula, dimin.

POTIONO, as, a. 1. [*Dar da beuere*] ποτίζω. potionem præbeo; passiuum potionor. Suet. in Calig. Creditur potionatus a Cæsonia vxore.

POTIOR, & potius, o. 3. pristantior, antiquior) (deterior, [*Meglliore, me glio.*] טוב tob min. Ge. Besser, furtreffenlicher. *Gal. Meilleur. H. El meior.*] κρείττων, βελτίων. comparatiua ab antiquo nomine potis, idem significantia, quod melior, & melius Cic. 4. Tusc. Filius plus pollet, potioq; est patre. potissimum, superlatiuum. i. optimum, præcipuum, [*Ottimo, speciale, singolare.*] Pli. epi. 79. Si hoc opuscu lum nostrum aut potissimum esset, aut solum. Sic potissima ratio, potissima nobilitas. Hinc Potius, potissimum, vel potissimè, aduer bia, quæ significant magis, & maximè. Differunt autem Potius, & Potissimum seu potissimè, [*Massimamente, specialmente,*] quod po tius ad duo tantum, potissimum ad plura refertur; vt, Quem po tius instituam heredem? Fabium an Lucium? aut, Quam natatum potissimum erudiam? si multę sint. Auct. ad Her. lib. 1. Ex compa ratione, in qua per contentionem vtrum potius, aut quid potissi mum sit, quæritur. Idem ibidem: Cum quærit orator, vtrum de duobus potius, aut quid de pluribus potissimum dicat. Cic. in Le lio, [*Pienamente.*] Hactenus mihi videor de amicitia quid sentirẽ potissimè dixisse. Plau. in Pseu. Hunc diem sumpsimus potissimè. Inuenitur tamen quandoque potissimũ referri ad Duo. Cic. Qua quam prestat honestas incolumitati, tamen vtri potissimum consu lendum sit, deliberetur.

POTIOR, potiris, d. 4. [*Godere,* ראה raah. G. Eroberẽ, mechtig vverdẽ, vnder sein gevvalt bringẽ, erlangen. *Gal. Iouir de quelque chose. Hi. Alcançar ygoçar lo deseado*] κράτεω. a Potis deducitur: hodieq. ma gis quartæ coniugationis est, olim etiam tertiæ. Vir. 3. æn. Fas om ne abrumpit, & auro vi potitur. Ou. 3. Met. Tuque tuis armis, nos te potiemur Achille. In infinitiuo, & participijs præteriti, & futu ri temporis semper quartam coniugationem sequitur, numquam tertiam. Est autem potiri, vori sui in re aliqua desiderata compotẽ fieri. [*Hauer il suo desio*] habetque modo genitiuum, modo abla tiuum. Cic. Lent lib. 1. Epist. Si tibi exploratum sit eius regni potiri posse, [*Possedere, esser signore.*] Auct. ad Her. lib. 1. Athenienses po titi sunt Spartiatæ. Cic. 1. Off. Omni Macedonum gaza potitus est Paulus. Idem 2. de Inuen. [*Occupare, entrare*] Si eo portu potiti es sent. Nonnumquam idem est, quod fruor, & sic ablatiuo potissi mum iungitur. Ci. de Sen. Si his voluptatib. bona ætas fruitur libẽ tius, primum paruulis fruitur rebus: deinde ijs, quibus senectus ẽt si non abundè potitur, non omnino caret. Nonnumquam etiam accusatiuo, sed rarius. Ter. in Adel. Patria potitus commoda. Ali quando etiam cum genitiuo, & præcipuè Rerum. Cic. de Lent. li. 1. Ocium ij, qui potiuntur rerum præstaturi videntur.

POTIS, & pote, o. 3. [*Potente.* Ger. Mechtig, das mag] δυνατὸς. adiect. potior, potissimus, idẽ est, quod potens, potentior, potentissimus, vel bonus, melior, optimus. Vir. 3. Aen. Nec potis Ionio fluctus su perare sequendo. Cic. 2. Tusc. ex antiquo aliquo poeta, Neque quis vllo potis est pacto profluens consistere. Ter. in Ph. Vt potior fit, inquit, id est, melior fit, qui prior ad dandum est. Vt potior sit, inquit, id est, melior; Qui. li. 10. c. 3. Vt semel quod est potissimum dicam. Pote apud ve teres aliquando pro possibile, [*Possibile.*] Plaut. in Casi. Nec pote quicquam commemorari.

POTITIVS, m. 2. senis nomen est, quem cum Pinario altero sene sacris suis præfecit Hercules. Seruius explicans illud Vir. 8. Aen. Primus que Potitius auctor. & Liu. lib. 1.

POTITO, tas, p. c. a. 1. frequent. a poto, Consuetudinem potãdi habeo, pla. in Amph. Hac patera Perela rex potitauit. Idem Asin.

* POTNIAE, f. ποτνιαὶ. Magnesiæ oppidum fuit. Plin.

POTO, tas, taui, tatum, & potum, a. 1. [*Bere,* שחה sciatah. Germ. Trin cken. *Gal. Boire. His. Beuer,*] πίνω. bibo. Cic. de Clar. Ora. Si potare velis, de dolio tibi hauriendum est. Idem 2. Phil. Totos dies pota batur. Idem 2. de Finib. Ipsum cum vigilijs, & fame cruciaretur, clamat virtus beatiorem fuisse, quam potantem in rosa Thorium. Aquam potare galea. Tibul. lib. 2. Eleg. 7. Acetum aere potare. Ho rat. 2. Ser. Sat. 3. Vir. 3. Geor. Et lac concretum cum sanguine potat equino. Arbores quoq; potare dicuntur, [*Inacquarsi*] cum liquor radicibus affunditur. Plin. lib. 12. c. 1. Docuimus etiam arbores vina potare. Lanæ etiam colores potare dicuntur. Plin. lib. 9. c. 38. Potã dus, a, um, ποτικὸς. Ouid. 2. Fast. Dumq; parant epulas, potaque vina ministri. Potatus, a, um, vt Potata aqua. Pl. li. 2. c. 103. Potator, oris. φιλοπότης. qui potationibus indulget. Plau. in Men. potatio, πολλὴ καὶ σύγχυτος πόσις, φιλοποσία, actus potãdi. Ci. 1. de Diuin. Si modicis potationibus ita est affectus, vt sopito corpore ipse vigi let. Pla. in Stic. Quot potationes mulsi, quot autem prandia. potu rus, a, um, vt Terra potura cruores. Srat. 12. Theb. Oues poturæ. propert. lib. 4. Eleg. 4. potor, oris, [*Beuitore,*] potator. Hora. 1. Epist. 20. Nulla placere diu, nec viuere carmina possunt, Quæ scribuntur aquæ potoribus.

POTE-

PRÆBENDA, is a Stipend or Allowance out of the Revenues of a Church, granted to a Spiritual Person for his Maintenance, and to encourage him to officiate in the Church. Prebendarius, Plin. lib. 33. c. 6. Prædium, Varro, lib. 1. de re rust. c. 2. Stipendium, Cic. Epist. ad Attic. lib. 6. Epist. 1. Annona, Cic. Epist. ad Fam. lib. 13. Epist. 9. Amplific. pro reo. Mart. lib. 12.

PRÆBENDARIUS, Prebendary, Varro, lib. 3. de re rust. c. 2. Cic. Epist. ad Attic. lib. 6. Epist. 1. Cic. Epist. ad Fam. lib. 13. Epist. 9. Amplific. pro reo. Mart. lib. 12. Cæsar. Comment. lib. 6. Bell. Gallic. Sabinus, Juvenal. Satyr. 3. Ad. Ne. Not. regionarius, qui ad vic. pertinet, Suet. in Claud. c. 25. Ædituus, Cic. Orat. pro Domo. Ædituus, qui templum aperit, Ædituus, ex ædium vocabulo, non ex opportunitate, Fest. lib. 10. Ædituus, Cic. Orat. pro Domo.

PRÆBENDARIUS, Prebendary, Varro, lib. 3. de re rust. c. 2. Cic. Epist. ad Attic. lib. 6. Epist. 1. Cic. Epist. ad Fam. lib. 13. Epist. 9. Amplific. pro reo. Mart. lib. 12. Cæsar. Comment. lib. 6. Bell. Gallic. Sabinus, Juvenal. Satyr. 3. Ad. Ne. Not. regionarius, qui ad vic. pertinet, Suet. in Claud. c. 25. Ædituus, Cic. Orat. pro Domo. Ædituus, qui templum aperit, Ædituus, ex ædium vocabulo, non ex opportunitate, Fest. lib. 10. Ædituus, Cic. Orat. pro Domo.

PRÆBIA, Sustenance, Cic. Epist. ad Attic. lib. 6. Epist. 1. Cic. Epist. ad Fam. lib. 13. Epist. 9. Amplific. pro reo. Mart. lib. 12. Cæsar. Comment. lib. 6. Bell. Gallic. Sabinus, Juvenal. Satyr. 3. Ad. Ne. Not. regionarius, qui ad vic. pertinet, Suet. in Claud. c. 25. Ædituus, Cic. Orat. pro Domo. Ædituus, qui templum aperit, Ædituus, ex ædium vocabulo, non ex opportunitate, Fest. lib. 10. Ædituus, Cic. Orat. pro Domo.

PRÆBIBERE, to give to drink

PRÆCEPTIO, is, f. Præcepimus, Plin. Ep. 6. Ep. 31. Nec mirum si nec præceptores, C. 6. Ver. Non præceptis fruitur effectus, Sen. Ep. 94. Præceptis Cupidinis fruentes, Ov. Præceptis Cupidinis uti, Ov.

Ausculta Hilo, & Milo tum præceptoribus ignaris, Ov.

PRÆCEPTIVUS, a, um, Præceptivus, Quint. 3. 6. Præceptivum genus est eloquentiæ, Præceptivum est genus de arte loquendi, Quint. 3. 5. Præceptivus modus, Præceptivus est modus, Quint. Præceptivus modus est, qui præcipit aliquid, Quint. Præceptivus modus est, qui præcipit aliquid, & ostendit, quomodo fieri debeat, Quint. Præceptivus modus est, qui præcipit aliquid, & ostendit, quomodo fieri debeat, & facere nos monet, quæ præcipiendo docuit, Quint. Præceptivum magis Nomen ab eo præcipiendo. Vox. de Vit. & Ars. 1. 1. Præceptivum est, quod docet, & præcipit,

Ab Auct. fide Bellarm. hæc ab illo dem hentem, ad eam hæc ab Auct. nem ea ratione ad eam dare tuper ligon. Gal. Lex primitiva, & ad ea ratione ad ea dare tuper ligon. Gal. Lex primitiva, & ad

PRAEDICAMENTUM, i. n. Prædicamentum, Cic. Top. Quæ res ad quodque genus generis pertinent, ea dicuntur esse in eo genere, quod genus totum sequuntur, ut quæ sunt in prædicamento substantiæ, ea dicuntur esse substantiæ, quia totum prædicamentum substantiæ sequuntur.

PRAEDIATOR, oris. m. Prædiator, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDICABILIS, e. Prædicabilis, Cic. Top. Quod prædicari potest.

PRAEDICATIO, onis. f. Prædicatio, Cic. Top. Quæ res ad quodque genus generis pertinent, ea dicuntur esse in eo genere, quod genus totum sequuntur, ut quæ sunt in prædicamento substantiæ, ea dicuntur esse substantiæ, quia totum prædicamentum substantiæ sequuntur.

PRAEDICATIVUS, a, um. Prædicativus, Cic. Top. Quæ res ad quodque genus generis pertinent, ea dicuntur esse in eo genere, quod genus totum sequuntur, ut quæ sunt in prædicamento substantiæ, ea dicuntur esse substantiæ, quia totum prædicamentum substantiæ sequuntur.

PRAEDICATOR, oris. m. Prædicator, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDICATUM, i. n. Prædicatum, Cic. Top. Quæ res ad quodque genus generis pertinent, ea dicuntur esse in eo genere, quod genus totum sequuntur, ut quæ sunt in prædicamento substantiæ, ea dicuntur esse substantiæ, quia totum prædicamentum substantiæ sequuntur.

PRAEDICATUS, a, um. Prædicatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDICO, as, avi, atum, are. Prædico, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIOLUM, i. n. Prædiolum, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIOR, aris, atus sum, ari. Prædior, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIUM, i. n. Prædium, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIVES, itis. Prædives, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIVINO, as, avi, atum, are. Prædivino, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIVITIS, e. Prædivitis, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDIVUS, a, um. Prædivus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDO, onis. m. Prædo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDOCEO, es, ui, ctum, ere. Prædoceo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDOCTUS, a, um. Prædoctus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDOR, aris, atus sum, ari. Prædor, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDORIUS, a, um. Prædorius, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDOTATUS, a, um. Prædotatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDUCO, is, xi, ctum, ere. Prædoceo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDULCIS, e. Prædulcis, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDURO, as, avi, atum, are. Prædoceo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDURUS, a, um. Prædurus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEDUX, ucis. m. Prædux, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMINENTIA, æ. f. Præeminentia, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMINEO, es, ui, ere. Præemineo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMINO, as, avi, atum, are. Præemino, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMPTIO, onis. f. Præemptio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMPTOR, oris. m. Præemptor, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMPTUM, i. n. Præemptum, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEMPTUS, a, um. Præemptus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEEO, is, ivi, itum, ire. Præeo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFABRICATUS, a, um. Præfabricatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFAMINATUS, a, um. Præfaminatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFANDUS, a, um. Præfandus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFARCIMINATUS, a, um. Præfarciminatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFARCIO, is, si, tum, ire. Præfarcio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFATIO, onis. f. Præfatio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFATUS, a, um. Præfatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFECTURA, æ. f. Præfectura, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFECTUS, a, um. Præfectus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFERENDUS, a, um. Præferendus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFERO, fers, tuli, latum, ferre. Præfero, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFERVIDUS, a, um. Præfervidus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFICIO, is, ci, ctum, ere. Præficio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFIGO, is, xi, xum, ere. Præfigo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFINIO, is, ivi, itum, ire. Præfinio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFINITIO, onis. f. Præfinitio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFINITUS, a, um. Præfinitus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFIO, is, fi, fieri. Præfio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFIXUS, a, um. Præfixus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFLAGRANS, antis. Præflagrans, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFLAGRO, as, avi, atum, are. Præflagro, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFLEXUS, a, um. Præflexus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFLUENS, entis. Præfluens, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFLUO, is, xi, xum, ere. Præfluo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFLUVIUM, i. n. Præfluvium, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFOCO, as, avi, atum, are. Præfoco, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFOCUS, a, um. Præfocus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFODIO, is, fodi, fossum, ere. Præfodio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFOLIATUS, a, um. Præfoliatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFOR, aris, atus sum, ari. Præfor, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFORMIDO, as, avi, atum, are. Præformido, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFORMIDOLOSUS, a, um. Præformidolosus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFORMIDULOSUS, a, um. Præformidulosus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRACTUS, a, um. Præfractus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRAGILIS, e. Præfragilis, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRANGO, is, fregi, fractum, ere. Præfrango, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRENDO, as, avi, atum, are. Præfrendo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRENO, as, avi, atum, are. Præfreno, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRETUS, a, um. Præfretus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRICATUS, a, um. Præfricatus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRIGIDUS, a, um. Præfrigidus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRIGO, as, avi, atum, are. Præfrigo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFRUOR, eris, ctus sum, i. Præfruor, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFUGIO, is, fugi, fugitum, ere. Præfugio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFULCIO, is, si, tum, ire. Præfulcio, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFULGEO, es, si, ere. Præfulgeo, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFULGIDUS, a, um. Præfulgidus, Cic. Off. Qui prædia vendit.

PRAEFULGIFICUS, a, um. Præfulgific

ædem. Pacifer generale nomen eſt Iouis & ruberæ, & lanatæ & horum in vtroque differentiæ. Liu. Ouid. Virg. Plin. Sen. Lucan. Stat.

PRAEDIVINUS, a, um. Diuinitus datus. Ouid. Fast. Lib. I. Tum dedit ecce Deus, qui poſſit fingere, Pallas. Quem præ-diuinum dicere fama ſolet. Ouid. Met. Lib. 2. Gentesque paſtores ſequuntur Aſtra, quibus primi præ-diuinus Eudoxus & Arcus notarit, Cassiopeiæque Dracone vicinus. Manil. Dimos Praedivinus Creatus vtrique.

PRAEDIVES, ditis, e. I. Dives ante alios, ſeu præ cæteris. Ouid. Trist. Lib. 3. Arabes, locuples, Dalmatiæ, Dives, & Illyrici, Dives & Indus eques. Dives appellatur & ex ſolis diuitiis, non ex virtute. Ouid. Am. Lib. 3. Dum Dives, Dum quæritur & munera mittit. Ouid. Art. Lib. 3. Quæ tu non poteris, Dives amator, dare. Ouid. Met. Lib. 8.

PRAEDOCEO, es, ui, ctum. Ante docere. Ouid. Fast. Lib. 3. Sic ait: & præmiſſa ſuæ Tritonia virginis ore Præ-docuit, quæ ſint facienda, quæque vetentur. Ouid. Met. Lib. 13. Præ-docuere ſoli, quæ ſint, quæque fuerint, quæque futura forent.

PRAEDOCTUS, a, um. Ouid. Met. Lib. 13. Mahe dare. Ouid. Met. Lib. 13. Præ-doctus, hoc dolore, Ithacus.

PRAEDOLEO, es, ui, ere. Valde dolere. Ouid. Met. Lib. 10. Præ-dolet, & ſtimulis genitor Cythereius acer. Ouid. Met. Lib. 13. Præ-dolet hæc Hecuba, & natæ, natoque, nepotes. Ouid. Met. Lib. 15. Præ-dolet hæc Hecuba, & natæ, natoque, nepotes.

PRAEDOMITUS, a, um. Ante domitus. Ouid. Met. Lib. 15. Præ-domitum ſpumis arentibus, ecce, leonem Cui ſibi, ea ſibi, quæ ſibi, ſæpe fuere, ſocum.

PRAEDONIUS, a, um. Ad prædonem pertinens. Cic. Prædonius Nero, qui nummum ſolum ſuis militibus dedit.

PRAEDOR, aris, atus ſum, ari. Rapere, diripere, ſpoliare. Cic. Pro. Lege Manilia. Prædari mali, bon. Sall. Prædari ſolitus. Cic. Prædari ſolebat. Cic. Prædari ſolitus eſt. Cic. Prædantes exercitus. Cic. Prædantes ſpoliantesque. Cic. Prædantur & diripiuntur omnia. Cic. Prædantur ſpoliantur. Cic. Prædantur ſpoliantur, vexantur, diripiuntur. Cic. Prædatum ſpoliatum. Cic. Prædatum ſpoliatumque. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem, ſupellectilem. Cic. Prædatum ſpoliatumque ſocios, ſuos, ſanctos, ſacros, ſedes, templa, deos, ſimulacra, ornamenta, omnia, quæ ſunt ſcripta, ſigna, tabulas, ſtatuas, vaſa, vaſcula, ſupellectilem

Præfodiunt alij portas; Vbi Seruius præfodiunt, ideſt, ante portas foſſas faciunt. Ouid. 13. Met. Oſtendit quod iam prefoderat aurũ, id eſt, quod antea defoderat.

PRAEFOECVNDVS, a, ũ, o. 1. 2. πολύφορος. valde fæcundus. Pli. li. 16. c. 17.

PRAEFORMIDO, as, a. 1. προφοβοῦμαι. valde formido. Quin. lib. 4. cap. 5. Quem iudex ſi prouidet, non aliter præformidat, quam, &c.

PRAEFORMO, as, a. 1. προτυπόω. ante, vel prius formo. quin. lib. 2. ca. 7. Incipientibus danda erit velut præformata materia ſecundum cuiuſque vires. Idem Silius li. 17. Atque his preformat dictis, fingitque monendo.

PRAEFRACTVS, a, um, o. 1. 2. [*Rotto prima, oſtinato.* G. Zerbrochen, vorab gebrochen,] διάῤῥηκτος. idẽ quod fractus: ſiue ante, vel prius fractus. Oui. 12. Met. Prefractum miſit in hoſtem. Col. li. 2. Et præfractas ſtirpes refodiat, ac proſequatur. Celſ. li. 5. Surculus corpori infixus ſi præfractus eſt, euocandus eſt. PRAEFRACTVS [*Duro, crudo, oſtinato.*] durus, inflexibilis. Val. Max. li. 6. Charonde Tyrij præfractior & abſciſſior iuſtitia. Cicer. in Orat. Thucydides præfractior. Inde PRAEFRACTÈ, [*Oſtinatamente,*] obſtinatè. Cic. lib. 3. Offi. Cato nimis præfractè videbatur erarium defendere.

PRAEFRIGIDVS, o. 1. 2. περίψυχρος. valde frigidus. Plin. lib. 17. prefrigido ſitu. Ouid. 4. de pon. Præfrigidus Auſter.

PRAEFRINGO, is, a. 3. [*Rompere.* G. Zerbrechen oder vor abbrechen,] προκατάῤῥηγνυμι. partem anteriorem frango. Pla. Mil. Pugno præfregiſti brachium. Liu. 8. Haſtas præfregiſſent.

PRAEFVLCIO, is, a. 4. [*Soſtentare,* סמך ſamach סעד ſahadh. G. Vnderſtutzen, wol vnderſetzẽ. G. *Soutenir, appuyer, premunir. Hiſp. Sustẽtar, fortaleſcer,*] προστηρίζω. præmunio, ſuſtento. Plau. Pſeu. Vel ego omnibus paruis, magniſque miſerijs prefulcior. Cic. Att. li. 5. Illud præfulci, atque premuni, vt ſimus annui.

PRAEFVLGVRO, as, a. 1. προαστράπτω. Val. Flac. Arg. 3. Strictoque vias præfulgurat enſe. Hoc eſt, vibrando enſem vias coruſcare facit.

PRAEFVLGEO, n. 2. περιλάμπω, præter modum fulgeo. Aut. 3. ad Herẽ. Ne aut obcæcentur tenebris imagines, aut ſplendore prefulgeant. Vir. 8. Aen. Quem fulua leonis Pellis obit totum prefulgens vnguibus aureis. Interdum antefulgeo, præluceo.

PRAEFVRNIVM nij, n. 2. προφυγετόν. os patens furni, quo ligna in fornacem induntur, & deinde obſtruitur. Cato c. 38. Ventus ad præfurnium caueto ne accedat.

PRAEGELIDVS, a, um, o. 1. 2. περιψυχρός. nimis frigidus. Col. lib. 2. Locis prægelidis ac nimoſis rectè committitur.

PRAEGERMINO, a. 1. προβλαστάω. ante germino. Plin. lib. 16. c. 29.

PRAEGESTIO, is, a. 4. [*Deſiderar molto.* Ger. Hefftih begeren, oder vor freud auffſpringen,] ὑπερπροθυμοῦμαι. valde geſtio, percupio. Cic. pro Cæl. prægeſtit animus videre lautos iuuenes. Catul. Arg. Dum aliquid cupiens animus prægeſtit apiſci, Nil metuunt iurare.

PRAEGIGNO, a. 3. προγεννάω. ante gigno. Pla. in Pſe. Nolebam ex me morem prægigni malum.

PRAEGNANS, tis, f. 3. plena, ĩ vtero gerẽs [*Preĝna, grauida,* הרה harah. G. Schwãger, die mit einẽ kind geht. *Gal. Preing, groſſe d'enfant, enceinte. Hiſp. Coſa prenada,*] ἔγκυος, proprie dicitur, quę grauida eſt, quæque iam occupata eſt in generando, quod conceperit. Cic. 1. de Diuin. Dum prægnans hunc ipſum Dionyſium aluo contineret. Vxor prægnans. Cic. pro Clu. Dicitur etiam de brutis. Var. lib. 2. de re ruſt. c. 4. de ſuibus loquens: Quattuor menſes eſt prægnans. Canis prægnans. Hor. 3. Car. Item de arboribus. Plin. lib. 12. c. 14. Pregnans autem arbor, vel etiam Feta tunc dicitur, cum humorem, & ſuccum ſibi familiarem exſuxit, necdum in folia, aut flores propagauit. Hinc Pregnatio, [*Grauidanza,*] ἐκύησις. Var. de re ruſt.

PRAEGRANDIS, de, o. 3. [*Molto grande.* Ger. Sehr groß,] περιμήκης. valde grandis. Cic. 6. Ver. Vas vinarium ex vna gemma pręgrandi. Pl. lib. 4. c. 13. Prægrandes aures.

PRAEGRAVIS, & hoc prægraue, p. c. o. 3. [*Molto graue.* Germ. Sehr ſchwaer] ὑπερβάρυς. valde grauis. Plin. lib. 8. c. 21.

PRAEGRAVO, uas, a. 1. [*Grauare ſopramodo.* Ger. Hefftig beſchweren, belaeſtigen. *Gal. Fort peſer, grauer fort. Hiſp. Mucho apeſgar.*] ὑπερβαλέω. ſupra modũ grauo, ſiue grauẽ admodũ facio, & moleſtus sũ. Plin. lib. 17. c. 22. Ne prægrauet fructus parte aliqua. Accipitur pro præpondero. Suet. in Cæſ. Prægrauant cætera facta, dictaque eius.

PRAEGREDIOR, eris, d. 3. [*Andare inanzi.* קדם Riddem. G. Vorgehn oder voran gehn. *Gal. Aller deuant, paſſer deuant, paſſer outre. Hiſ. Andar a delante,*] προπορεύομαι. ante eo. Liu. li. 10. Qui lictores prægredi videtur. Ponitur aliquando pro prætergredior, [*paſſare.*] Plin. lib. 28. c. 8. Declinant ad dextram, vt progreſſu hominis veſtigium occupent. PRAEGREDI alios, eſt antecellere, [*Superare, auanzare*] Sall. ad Cæſ. de rep. ord. Qui tantum prægreſſus es, vt prius defeſſi ſint homines laudando facta tua, quam tua laude digna faciendo. Prægrediens, tis, [*Precedente*] προηγούμενος. præcedens. Suet. in Tib. Druſum in Germania amiſit, cuius corpus pedibus toto itinere prægrediẽs, Romam vſque peruexit. PRAEGREſſIO. προπορεία. Cicer. de Fato. Vt nihil fieret, niſi prægreſſione cauſſę.

PRAEGVSTO, as, a. 1. [*Far la credenza.* G. Vorhin verſuechẽ, credẽtzẽ. *Ga. Gouſter deuant, faire l'aſſaydes viandas ou breuuage. H. Hazer la ſalua gaſtando,*] προγεύομαι. ante gusto. Plin. li. 21. capit. 3. Nec niſi præguſtatos cibos ſumẽte. Prægustator, [*Credenziero,*] προγευστής, qui cibos principi pręgustat. Suet. in Clau. Prægustator libidinum. Cic. pro domo.

PRAEGVTII, m. 2. Italiæ populi, magis Orientales Marſis. Ptolem. auctore; hodie totam regionem Vulgus *Abbruzzo* vocat.

PRAEHENDO, dis, di, ſum, a. 3. & per ſyncopẽ Prẽdo [*Prẽdere, pigliare,* אחז achaz לקח laxach חשיג hiſligh. Ger. Erwiſchen, ergreiffen. *Gal. Prendre, meitre le main ſur quelque choſe. Hiſpa. Prender o aſir.*] λαμβάνω. capio. Ci. pro Quin. Seruulum vnum, quem iſte præhenderat, adducit. Oui. de Medicamine faciei: Arenuſque roſę quantum manus vna prehendat. Virg. 6. Aeneid. Italiæ fugientis prendimus oras. Cat. de re ruſt. c. 116. Arundinem prende tibi viridem. Hinc PRAEHENSVS, & PRENSVS. Gel. Noct. Att. lib. 11. Seruos item furti manifeſti prehẽſos verberibus affici. Sen. in Troa. Sic ille dextra prenſus hoſtili puer ferox. Itẽ duo frequẽtatiua Prehẽſo, & Prenſo, quæ propriè de ſupplicibus dicũntur, & candidatis, cum magiſtratum aliquẽ ambientes ſuffragatorum manus prehendũt. Liu. lib. 3, Cum multum in dignitate prehẽſabat ſingulos. Ci. Att. li. 11. Prenſat vnus P. Galba ſine fuco, ac fallacijs. Vir. 2. Aen. PRENSAT faſtigia dextris. Prenſare conſilium, idem quod capere conſiliũ. Liu. li. 12. Ad conſilium prenſandum tempus opus eſſe. PRENSATIO, [*Preſa,*] Cic. Att. lib. 1. Fuit illius hęc præpopera prenſatio.

PRAEIACEO, p. c. n. 2. [*Giacere innanzi.* Ger. Vorligen.] πρόκειμαι. anteiaceo. Pli. lib. 3. c. 4. PRĘIACENTIBUS ſtagnis. Tac. li. 12. Campo, qui caſtris pręiacet.

PRAEIACIO, is, a. 3. [*Gettare innanzi, apporre.* Ger. Fur etwas werffen] προβάλλω. anteiacio, oppono. Col. libro 9. PRĘIACIUNTUR in gyrum.

PRAEIVDICIVM, cij, n. 2. [*Preiudicio.* Ger. Ein vorauſsgãgen vrtheil, oder ein vrtheil ſo vormals geſtelt iſt in einem gleichen handel, bey vvelchen die richter verſtehn koennen vvas recht ſey. G. *Preiudice. Hiſp. La ſentencia primo dada,*] προκατάκρισις. vt inquit Aſconius, dicitur res, quæ cum ſtatuta fuerit, affert iudicaturis exemplum, quod ſequantur in eadem cauſa, vel paribus cauſis; iudicium autem, res quæ cauſam, litemque determinat. Cic. pro Clu. Duobus prejudicijs iam damnatus. Idem 1. Ver. De quo non prejudicium, ſed planè iudicium iam factum putatur.

PRAEIVDICO, a. 1. [*Preiudicare.* Ger. Zuuor vrtheilen, ehe das recht vrtheil geſtelt iſt, Ein vorgehẽd vrtheil ſtellẽ. G. *Preiudicier, auant inger. Hiſp. Iuzgar delantes*] προκατακρίνω. ante tempus iudico. Bru. ad Ciceronem: Quod nondũ ſenatus cenſuit, nec populus iuſſit, id arroganter non præiudico. Interdum eſt præiudiciũ facere. Cic. 3. de leg. Exponant, quid in magiſtratu geſſerint, deque iis censores prejudicent. PRAEIUDICATUS, a, um, part. vt, Euentus belli prejudicatus, apud Liu. lib. 2. Cice. pro Clu. Cognoſcite iam, ita reum citatum eſſe illum, vt re ſemel, atque iterum præiudicata, condemnatus in iudicium uenerit. PRĘIUDICATIO. πρόκριμα. Quin. lib. 4. c. 2. præiudicatione Senatus damnatus eſſet Milo.

†PRAEIVRATIO, a verbo prejuro: quam facere dicuntur ij, quæ ante alios conceptis verbis iurant. Vide Iuro.]

PRAEIVVO, as, p. c. a. 1. προσεπθέω. ante iuuo. Tac. lib. 12. Et credebatur affectam eius fidem præiuuiſſe, domo, agriſque pignori acceptis.

PRAELABOR, prælaberis, p. p. d. 3, [*Traſcorrere.* Ger. Voranhin fallen, hinfallen, hinflieſſen. G. *Choeir & tomber petit a petit, gliſſer ou couler deuant. Hiſp. Correr, deſliẓarſe,*] παραῤῥέω. ante labor, preterfluo. Col. lib. 11. c. 1. prælabentis vero temporis fuga, quam ſit irreparabilis quis dubitet? Cice. 2. de Natu. Deor. PISCES quorum alter paulo prelabitur ante. Luc. lib. 6. Quoque modo Romæ prolapſus mœnia Tibris.

PRAELAMBO, a. 3. προλείχω. ante lambo, prægusto. Hor. 2. Ser. Sat. 6.

PRAELEGO, gis, p. co. a. 3. [*Leggere innanzi ad alcuno.* Germ. Vorleſen. προαναγινώσκω. ante lego, vt ſolent præceptores ſuis diſcipulis. Quin. lib. 1. cap. 14. PUERIS, quæ maximè ingenium alant, prælegenda. Hinc Prelectio. Quin. li. 1. cap. 2. Et Prelector. Gell. li. 18. cap. 5. Prælego, præterue hor. Tac. 5. Campaniam prælegebat, ambiguus an vrbem intraret.

PRAELIARIS, & hoc preliare, o. 3. [*Coſa da guerra.* Germ. Daſſ zu dem ſtreit oder ſchlacht gehoert. G. *De Combat, de bataille. Hiſ. Coſa per teneſciente a pelea,*] μαχητικός. quod ad prælium pertinet. Pla. Curc. Meæ pugnæ preliares obtritę iacent. Preliares dies, quibus fas eſt hoſtes bello laceſſere, vel ablatá repetere: ſolebant enim Romani, quoties ipſi bellum inferrent, certum dierum ad conferendum prelium delectum habere. † Præliator, m. 3. bellator. Cor. Tacit.]

PRAELIBO, as, p. pr. a. 1. προλείβω. ante libo, & degusto. Sta. Sil. Chare puer, ſuperis qui prelibare verendum Nectar. Vultum, & pectora alicuius prelibare viſu. Stat. 3. Achil.

PRAELICENTER, nimis licenter. Verba finxit prelicenter. Gell. lib. 16.

PRAELIGANEVM VINVM, n. 2. apud Catonem a prælegendo dicitur, quod vel prematurum eſt, vel pre omnibus legitur. Cato de re ruſt. c. 23. Vuas miſcellas ad vinum preliganeum legito.

PRAELIGO, gas, p. c. a. 1. [Ger. Vorne anbinden] προδέω. ab anteriori parte ligo. Liu. lib. 2. Arida ſarmenta preligantur cornibus boum. Cic. 2. de Inuen. Os obuolutum folliculo, & preligatum.

PRAELINO, is. προαλείφω. ante vngere. Gell. lib. 7. cap. 14. Genus dicendi

omnibus quæ facienda & prohibenda. Vide prolegomena Mendoz. ad Exod. 34.

Praeludium, ad *Praeludere*. Gell. 13. Strauius ad Ge. Pictorium Villipand. lib. 2. Tit. 3. Praeludium, Vorspiel, Vorgedicht, Vorrede, Vorbericht, Vorbedeutung, Vorbild, Vorgang, Vorlauffer, Vorgeschrey, Vorgeruch, Vorgeschmack, Vorgeschicht, Vorgeschicklichkeit, Vorgeschicklichkeit, Vorgeschicklichkeit

waren. *Gal. Prémunir, fortifier une place auant que les ennemis y viénent. Hi. Fortaleſcer antes,*] προοχυρόω. prius munio. Cęſ. 3. Bel. Ciu. Iſthmum præmunire inſtituit. Translatè etiam de incorporeis dicitur. Cic. pro Cęl. Illa, quæ ex accuſatorum oratione præmuniri iam, & fingi intelligebam, non pertimeſco. Præmunitio. Cicer. de Orat. Præmunitio eſt ad id, quod aggrediare.

PRAENARRO, as, a. 1. προδιηγοῦμαι. ante narro. Ter. Eun.

PRÆNATO, as, a. 1. penultima correpta. προνήχομαι. ante nato. Plin. li. 9. c. 45. Prænatante piſciculo frontem ſuam ſpargit. Ponitur aliquando pro præterfluere. [*Bagnare,*] παραῤῥεῖν. Virgil. 6. Aeneid. Lethęumque, domos placidas qui prænatat, amnem. Vbi Seruius, prænatat, præterfluit.

PRAENAVIGO, as, a. 1. παραπλέω. prænauigo. Plin. lib. 6. c. 23.

PRÆNESTE, gen. neu. & hæc Prænestis, f. 3. πρωτόστοα. Step. oppidum Latij edito in loco naturaque munito ſitum, ita dictum (ſi Stephano credimus) a Prænesto conditore, Latini filio, Vlyſſis & Circes nepote. Alij ἀπὸ τῶν πτίνων, ab ilicibus, quæ illic abundant, nomẽ accepiſſe exiſtimant. Pompeius Feſtus nominis huius originẽ ad loci ſitum refert, quod montibus præſtet: vnde & Altum Pręneſte a Virg. dicitur 7. Aen. Fuerunt qui a Cęculo Vulcani filio conditũ putarint, quorum ſententiæ Vir. quoq; ſubſcribit, Nec Pręneſtinę fundator defuit arcis. Vulcano genitum pecora inter inertia regẽ, Inuentumq; focis, omnis quem credidit ętas, Cęculus. Stat. lib. 5. Græcam vrbem eſſe tradit: cuius rei argumentum hoc affert, qđ olim Polyſtephanos dicta fuerit. Habuit hoc oppidum nobile Fortunæ templum, cuius pauimentum Lithroſtrotis ſtrauit L. Sylla, teſte Pl. li. 36. c. 25. Fęminino genere vſus eſt Vir. 8. Aen. Qualis erã cum primam aciem Prænęſte ſub ipſa Strauit. Pręneſtini, p. p. habitatores Prænestis. Ci. 2. de Diu. Pręneſtinorum monumenta declarant. Prænestinus, a, um, vt, Dea Pręneſtina, Ou. 6. Faſt. Sortes Pręneſtinæ. Cic. de Diu. Fortuna Prænestina. Lucr. lib. 2.

PRAENIMIS, [*Troppo,*] ἄγαν. nimis multum. Gel. 19. c. 10.

PRÆNITEO, n. 2. valde niteo; vnde Prænitidus, valde nitidus. Pli. lib. 2. cap. 9.

P. M. Prænomẽ. Romana prænomina ad triginta fuiſſe, ex Varronis ſententia tradit Valerius. Hęc autem fuiſſe videntur, Agrippa, Appius, Aulus, Cæſo, Caius, Cneus, Decimus, Hoſtus, Lucius, Mamercus, Manius, Marcus, Numerius, Opiter, Poſthumus, Proculus, Publius, Quinctus, Seruius, Sextus, Spurius, Tiberius, Titus, Tullus, Vibius, Volero, Vopiſcus. Peregrina vero prænomina fuere, Ancº, Arruns, Lar, Lucumo, Metius, Numa, Petro, Põpo, Sertor, Tallus, Turnus, Voluſius, de quorũ prænominum origine, ac ſignificatione, quoniam qui de nominibus modo ſcripſere, nihil dixerũt, nos ea ſcribemus, quæ a veteribus tradita, a nobis quãta maxima fieri potuit diligẽtia, ſunt collecta. Agrippa, Feſto auctore, vocat, qui cum labore matris ſit natus, exempli cauſſa, in pedes contra naturam, & non in caput, ideſt, ab ęgro partu. Item Nonius Marcellus, & Quinctilianus lib. 9. Appius ex Sabinorũ prænomine Actio venit, vt ait Valerius, idq; Romæ Claudiorum fuit, quorum princeps Actius Clauſus dictus eſt, de quo Liuius lib. 11. Auli, dicti, qui dijs alentibus naſcerentur, vt ait Valerius. Cęſo, qui ex vtero matris exectus eſt, quod tradunt Feſtus, Valerius, Plin. libr. 7. c. 9. Caius a gaudio patrum appellatus, vt ait Valerius. Cneos vel ab inſigni aliqua re, quaſi γνησίους, vel γίγνεσθαι, ideſt, generatione futura, dictos tradit Valerius, & Feſtus. Quinctus, Sextus, Decimus, a numero dicti ſunt, teſte Varrone, vt qui quinto, ſexto, & decimo quoq; loco eſſet natus, is demum primis temporib. Quinct. Sextus, & Decimus diceretur. Hoſtus, inquit Valerius, fuit prænomen in eo, qui peregrè apud hoſpitem natus eſt, fuitq; prænomen Lucretij Tricipitini, collegæ L. Sergii Conſulis. Macrob. Sat. li. 1. qui in Hoſtico procreatus eſſet, eum Hoſtium fuiſſe vocatum ſcribit, eſt autem mendum apud Valerium, hoſpes enim legitur, non Hoſtus, quod autem legẽdum ſit Hoſtus, ex eo intelligi poteſt, q Liuius Lucretium Tricipitinum, cuius meminit Valerius, Hoſtũ vocat, & in Conſulibus Capitolinis ſcriptum eſt, P. Lvcretivs Host. F. Macrobius etiam libr. 1. Hoſti Hoſtili mentionem facit. Lucij duplex origo traditur a Valerio; aut enim a Lucumonibus Etruſcis dictus eſt, vt Lucumo Tarquinienſis, qui ſe L. Tarquiniũ appellauit, aut is demum Lucius appellatus eſt, qui lucis initio natus eſt, quod ſcribit etiam Feſtus, & Varro. Mamercus prænomen gentis Aemiliæ fuit, de quo Plutarchus in Numa, & Aemilio ſic: Mamercus fuit Pythagoræ filius, a quo Numa põpilius Rex filiũ Mamercũ nominauit, qui auctor, & Princeps gentis Aemilię fuit. Feſtus autem prænomen Oſcum eſſe putat, quod Oſci Martẽ Mamercum appellaucrint. Manius dictus eſt, qui mane eſt ortus, aut ominis cauſa, quaſi bonus, manum enim antiqui bonum dicebant, quod tradit Varro lib. 11. de analogia, Valerius, Feſtus, Macrobius lib. 1. Sat. Zoſimus autem Græcus hiſtoriarum auctor li. 1. tradit, Manium in gentem Valeriã profectũ eſſe a quodam Valerio, qui primus ſacra Dijs Manib. fecit. Marcus dictus eſt, qui mẽſe Martio natus eſt, vt ait Valerius. De Numero ſic Feſt: Numerius prænomen nunquam antea fuiſſe in patricia familia dicitur, quã Q. F. qui vnus poſt ſex & trecentos ab Etruſcis interfectos ſuperfuit,

inductus magnitudine diuitiarũ, vxorem duxit Otacilij Maleuentani, vt tum dicebatur, filiam, ea conditione, vt qui primus natus eſſet, prænomine aui materni Numerius appellaretur. Et Valerius ita: Numero ſola patricia familia vſa eſt Fabia, iccirco quod Cęcvi. apud Cremeram flumen cæſis, qui vnus ex ea ſtirpe extiterat, ducta in matrimoniũ vxore filia Numerij Otacilij Maleuentani, ſub eo pacto, vt quem primũ filium, ſuſtuliſſet, ei Numerij prænomen imponeret, obtemperarit. Hinc mendosè apud Ciceronem li. 1. de Diu. nationc legitur ita: His adiungatur etiã ſomniũ Æneæ, quod in numerum Fabij pictoris, Græci, annalibus ſcriptum eſt, cum ſit legendũ, Quod in Numerij Fabij pictoris, fuit enim alter Fabius pictor prænomine Quinctus, qui de rebus Romanis Latinè ſcripſit, Gellio & Nonio teſtibus, qui eius ſæpe verba Latina profert, itemq; Cicerone de legibus li. 1. qui eum inter hiſtoricos Latinos numerat, at qui Græcè eiſdem de rebus ſcripſit, is videtur fuiſſe Numerius nominatus, quem tamen li. 1. Dionyſius Quinctum nominat. Hac ratione in oratione pro Cluentio, Numerios Aurios legimus, & lib. 3. de Oratore, Numeriũ Furium, & li. 2. de Diu. Numerium Suffecium, & apud Pedianum, Numeriũ Quinctum. Opiter dictus, cuius pater auo viuo mortuus eſt, quaſi qui poſt obitũ patris genitus ſit, aut qui ob patrem auum habebat: quod prænomen Virginio Tricoſto Cõſuli fuit. Valerius, & Feſtus. Poſthumus, qui poſt humatum patrem eſt natus, Varro li. 2. de analogia, & Plutarch. in Coriolano, vt Poſthumus Cominius, & Poſthumus Aebutius, de quibus Valerius. Proculus, q̃ natus ſit patre peregrinante patria procul, vt ait Plutarchus in Coriolano. Valerius aũt, qui patre ſene natus ſit, quaſi procul ętate progreſſo, cum Proculũ eſſe vocatũ dicit. Publios, ait Valerius, qui prius pupilli facti erant, quã prænomina haberẽt, alijs ominis cauſſa a pube. Seruius is primum dictus eſt, quem ſeruiẽs mulier peperiſſet, vt de Ser. Tullio Rege ſcribit Dió, at Valerius qui mortua matre, in vtero ſeruatus eſt. Spurius dictus, qui ſine patre eſſet, antiqui. n. ijſdem litteris S. P. Spuriũ, & ſine patre ſcripſerũt, q̃ a Plutarcho in quæſtionibus, & Valerio traditũ eſt. Tiberij, ait Valerius, dicti, qui ad Tiberim naſcerẽtur. De Tito, controuerſia eſt. Valerius a Sabino quodam, nomine Tito, manaſſe ait: Feſtus a titulo: titulos autẽ milites fuiſſe, quod patriã tuerẽtur, quaſi tutulos. Tullus ominis cauſa dictus eſt, quaſi tollendus, o littera in u verſa, quod a Valerio proditum. Volero, inquit Valerius, in prænomen abijt, quia volentib. naſci liberis parẽtibus videbatur, quo vſus eſt Publitius Philo, qui nominatur in anno CCCLII. Capitolino. Vibium prænomen eſſe indicat annus CCC. Capitol. vbi eſt ita: Sextvs Q. F. Vibi. N. Capitolinvs. Itemque Liuius libr. 26. Vopiſcus dictus, qui ex duobus conceptis vno abortu excluſo, ad partũ legitimum deduceretur, quo prænomine precipuè Iulia gẽs vſa eſt: Valerius Feſtus, Plutarchus in Coriolano, Pli. lib. 6. c. 9. Hactenus de Romanorum prænominum vi ac ſignificatione, nunc de peregrinis, quorũ eſt ratio & ſignificatio. Ancum ſcribit Varro a Sabinis ortum, Valerius aũt tradit eũ Ancum eſſe appellatum, qui vitioſum habuit cubitum, qui ἄγκων Græcè dicitur, cui etiam Feſtus aſſentitur. Ancus enim, inquit ille, vocatur, qui aduncum habet brachium, ita vt regi non poſſit; hinc Ancus Martius Rex, & Ancus Publicius Imperator Lanuuinus cõtra Hoſtilium Regem, Dionyſio auctore, Aruntem & Lucumonẽ Etruſca prænomina fuiſſe, ſcribit Dion. itaq. Aruntem Tarquiniũ ſuperbi regis filium, & Aruntem Tolumnium, Porſenæ filiũ, legimus. Voluſius Sabinũ fuit, eoque vſus eſt pater P. Valerij Publicolæ, Liuio, & Capitolinis lapidibus auctoribus, quamquam Græci οὐ ἄλτωρ. vocant. Lartis prænomen, vt tradit Valerius, a laterib. ſũptum eſt. Tuſcum autem ante creditum eſt eſſe: fuitque Conſulis Herminij. Idem fere Cariſius & Priſcianus lib. 5. Lar, ſi familiaris eſt, facit laris, ſi Tolũnij Porſenæ, Lartis & Seruius 16. Aeneidos: Lar Tolumnius a Coſſo occiſus a loco dictus eſt, flectitur aũt Lar Lartis, & Liuius 4. Daturos, quod Lar Tolumnius dediſſet, & Cic. Philippica nona, Lar Tolumnius Veiẽtium Rex. De Larte Porſena ita Dionyſius lib. 5. Βασιλεύς ἦν πλουσιωτάτων λάρος ἔνομα πορσίνας ὑπὲρ Τιβέριν. Quod autem hoc prænomẽ Hermonij Cõſulis fuerit, vt ait Valerius, id etiã ex Dionyſij lib. 9. cognoſcitur, a quo ita anno CCCIV. Conſul ſcribitur, λάρος ἑρμώνιος. & a Diodoro λαρίνος ἑρμώνιος. Ex his autem intelligi poteſt, quàm verè ſcripſerint quidam in libro de nominibus, ita poſteaquam in vrbem migrarunt Sabini, duplicari nomina cęperunt, vt Numa Pompilius, Ser. Tullius, Lartes Porſena, quamuis hoc nomen Etruſcum fuerit, in quo prænomine Larte ſciendum, eo veluti prænomine vſos veteres Seruius interpres Virgilianus ab oppido dictum putat: Itidem Plutarchus in Publicola exiſtimat, qui tamen λαύρτης. ſcribit, ſed male. Hęc illi, quã antẽ vere, ipſi viderint, neque. n. Lartes Porſena duobus tantũ nominibus vſus eſt, cum ex Tolumnia gente fuerit, Seruio, quem ante nominaui, auctore, nec Lartes in recto caſu dicitur, ſed Lar, q̃ ſuperioribus teſtimonijs comprobatum eſt, nec Seruius Lartem ab oppido dictum ait, ſed a loco, nec item Plutarchus vllo ĩ libro, nedum in Publicola, ab oppido dictum ſcripſit, neque item eſt apud Plutarchum λαύρτης, ſed λάρις, quanq; mendosè, ipquit enim λαυρίους κλάρας, τροβέαν. cum ſit legendum ex

Dimedia, e sic de ceteris. Quod hic dicit de diametro obliqua, intelligit de ea, quæ non venit perpendiculariter ad latus, sed inclinatur, & quod non est recta, sed curva. Et Solinus dicit diametrum quadrati Lesbiorum esse 1111. milliarium. Et Plinius ait de Metis Cretæ, & Lesbiorum, quod diametri earum in Nouembri, Decembri, & Ianuario sunt 111. milliarium. Et Solinus dicit, quod Nilus habet 111. milliaria. Et Plinius dicit, quod Nilus habet 1111. milliaria. Et Solinus dicit, quod Nilus habet 1

Gell lib.5.c.3. Honestas procul dubio prepondet.]

PRAEPONO,is,p.a.3.[*Preporre,anteporre.*] הוקיר הם hoxir mim. Ger. Furſetzen, hoeher haltē oder ſchetzen. G. *Mettre deuant, preferer, et plus eſtimer.* Hiſp. *Poner adelante, preponer vna coſa a otra,*] προίσταμαι. antepono, præfero. Pla. in Rud. Lucrum præponi ſ. potest. Interdum eſt prius ponere, tempore præcepto. Sallu. in Iug. Vbicunque res poſtulabat, preſidium eſt præpoſitum. Aliquando preficere. Cic. pro lege Man. dixit, præpoſitum bello Imperatorem.

PRAEPORTO,as,a.1. προφορέω. ante ſe ferre, vel portare. Lucr. lib. 2. Telaque præportant. Interdum præ ſe ferre, idest, ſigno aliquo exteriore animi affectum oſtendere, [*Dimoſtrare*] Catul. Arg. Frons expirantis præportat pectoris iras.

PRAEPOSSVM, n. 2. præu. leo. Tac. lib. 12. Macedones præpotuere.

PRAEPOTENS, o. 3. [*Molto potente.* G. Fur auſſmechtig, oder gewaltig] ὑπερροχος. valde potens. Cic. de Ami. Opes præpotentium excludūt amicitias fideles.

PRAEPOSTERE. [*Confuſamente.* G. Hinderfurſich, Nicht ordenlich.] ὕστερον πρότερον. peruerſe, & ordine conturbato. Cic. 1. Acad.

PRAEPOSTERVS, ra, rū, o. 1. 2. [*Confuſo, fuor d'ordine;* מעקל menghux kal. Ge. Verkoert, laet 2. *Gal. Fait a dis, mis, ou autrement qu'eſtant au rebours. Hiſ. Lo dotras delante hecco al reues, o mudado el orden.*] πρωθύστερος. peruerſus, qui rerum ordinem conturbat. Cic, Caſſio. Præposteros habes tabellarios.

PRAEPROPERVS, o. 1. 2. [*Frettoloso.* Ge. Gar ſchnell oder zuuiel ſchnel G. *Fort, haſtif, & ſoudain. Hiſ. Muyn preſſuroſo y abincado,*] ὑπερσπουδαῖος. valde celer, Cic. Trebatio: Extuas litteris cognoui præpropera feſtinationem tuam. Liu. 7. bel. pun. Cum toto eo bello damnoſo, præpropera ac feruida ingenia Imperatorum fuiſſet. præpropere, ταχέως. nimium celeriter. Liu. 7. bel. Mac. Feſtinans ipſe præpropere, cum quinque ſolis nauibus Annibali occurrit.

PRAEPVTIVM, tij, n. 2. ἀποβυσία. pellis, quæ glandem, idest, ſummam colis partē tegit: præputando nomen habens, quod a Iudæis præputaretur, idest, preſcinderetur. Iuuen. Sat. 10. de Iudæis loquens: Præputia ponunt. Sat. 6. Præputia ducit.

PRAERADIO, as, a. 1. ὑπερλάμπω. præluceo. Ouid. 6. Ep. Preradiant ſtellis ſigna minora ſuis.

PRAERADO, is, p. p. a. 3. ἀποξέω. abrado. Cato c. 41. Si vitis vitem contingat, vtriuſque latus præradito.

PRAERANCIDVS, a, um, p. c. o. 1. 2. valde rancidus. Translatē pro exoleto, & iam ingrato, Gel. lib. 13. c. 19. Finitiones illas prærancidas.

PRAERAPIDVS, o. 1. 2. valde rapidus, vt Præpida fuga, apud Sil. l. 16.

PRAERIPIO, is, p. c. a. 3. [*Rapire inanti:* לקח lakach. G. Von dānen zucken, zuuor hinweg reiſſen oder nemmē. *Gal. Rauir, & oſter de deuant. Hiſp. Arebatar antes,*] προαρπάζω. antecapio, præoccupo. Pla. in Caſ. Huc veniſti ſponſam præreptum meam? Cic. 1. Offic. Inſidiari, præripere hoſtium conſilia, idest, præuenire. Plin. iunior de Viris Illuſtr. Immatura morte præreptus. Cic. pro Gallo; Demoſthenes tibi præripuit ne eſſes primus orator.

PRAERODO, is, p. p. a. 3. [*Rodere,* אבך achal. Ger. Vornen abnagen, zernagen, διατέτρηγα. rodo. Col. lib. 2. Cacumina manu præfracta, aut a pecore præroſa. Idem de arboribus, cap. 15. Volucra præroderit tenuiores paſſipinos.

PRAEROGO, a. 1. προπίπτω, præter notam ſignificationem aliquando eſt ante diem ſoluere. Vlp. l. ſed addes. ff. locat. & conduct.

PRAEROGATIVA, æ, f. 1. [*Maggioranza,*] ירה ijthron. Ge. Ein beſonderes vrthail fur andere auß. *Gal. preeminence, auantage. Hiſ. Grandeza excellencia,* ὑπεροχή. eminentia, qua quis præfertur alteri. rau. lucr. Veterum morum priuilegium etiam in delictis habuit prærogatiuā, vt ſupersentus cæteris in pœnis. i. ceteris præferantur. Dicitur & prærogatiuum. Cic. pro Mur. Tanta illis comitijs religio eſt, vt adhuc ſuper omne prærogatiuum valuerit.

PRAEROGATIVA, f. [*Balliua,*] vel prærogatiua centuria, quæ primo loco ad ſuffragium ferendum vocatur, vel cuius ſententia tantum momenti habebat & auctoritatis, vt quaſi præiudicium afferret, in euentum comitiorum. Liu. 26. bell. pun. Auctoritatem prærogatiuæ omnes ſecuti ſunt.

PRAERVMPO, is, a. 3. [*Rompere, eſtirpare:* נתץ nathas נתש nathats. Ger. Vorabbrechen, zerbrechen. *Gal. Deſrompre. Hiſp. Mucho romper,*] προκατάρρηγνυμι. abrumpo, auello. Vnde præruptus, a, um, προβλής. altus, arduus. Vir. 3. Georg. Præruptis oppida ſaxis. Cic. 7. Ver. Aut prærupta ſaxa, tenuiſſe dicuntur i. ardua. prærupta abſolutè. Pli. li. 8. c. 23. Ad prærupta ducunt. Hinc prērupte, [*Ruinoſamente.*] κρημνώδως. idest, præceps, ſine cliuo. Pli. l. 34. c. 14. Mons prērupte altus totus ex ea materia eſt.

PRAES, ſdis, m. 3. [*Qui ſe obligat, vel alterum obligat:* בן חזיר ערבה ben hattāgharubah G. Ein buerg, Der ſich fur iemandts verſpricht. *Gal. Pleges, caution, reſpondant. Hiſp. Fiador por alguno,*] ἐγγυητής. ſponſor, qui & pro alio obligat, promittens ſi quid incommodi fiat, plenè ſatisfacturum, a præſtando dictus, quia tam debet præſtare quod promiſit, quam is, pro quo præs factus eſt. Aſcon. Præſes dicuntur ſatisdato res locupletes, pro re, de qualis eſt apud Iudicem. Differunt autem prędes a vadibus; quoniam vas appellatur, qui pro alio vadimonium promittit, & propriè datur in re capitali: prædes vero in litem, ſi quis ſubit in pœnam capitali ſupplicio? Vas. Quis cum his fuerit numaria, quis dabitur? Præs. Prædes hodie ſunt, inquit Budęus, qui ſponſores Reipub. vel principi facti ſunt pro ijs, qui pecuniam publicam diſpenſant, quos Receptores vocant. Ij etiam, qui publicanos in locationibus vectigalium, aut eorum fideiuſſores locupletes affirmāt (quod idoneos eſſe, & ſufficiētes teſtificati vocāt) prædes dici propterea poſſunt, quod locupletes eos præſtare debent. Prædes etiam pro bonis ipſius prædis interdum accipiuntur. Cic. 2. Phil. Ne Plancus prædes tuos venderet, ideſt, bona tua ſponſioni obnoxia. Poſſumus etiam hic prædes pro ſponſoribus accipere, vt ſit prædes vendere, ſponſorum bona & prædia auctioni addicere. Budæus.

PRAESAGIO, gis, præſagiui, gitū, pe. pr. a. 4. [*Indouinare.* קסם kaſam. Ger. Vorhin mercken, etwas kunfftigs vorhin erſchmecken vnd verſtehn. *Gal. preuoir, & predire les choſes d'auenir, deuenir. H. Diuinare, proueantes lo que ha de ſer,*] προμαντεύω. præſentio, quaſi ante ſagio. Propert. Venturam melius præſagit nauita noctem. Cic. li. 1. de Diu. Præſagiebat animus fruſtra me ire, cum exibā domo Idem 2. de Diu. Sagere enim, acutè ſentire eſt, ex quo Sagax anus: quia multa ſcire volunt: & Sagaces dicti canes. Qui ante ſagit, quam ob lata res eſt, dicitur præſagire. Hinc Præſagitio, [*Indouinatione.*] προμαντεία. Cic. 1. de Diu. Ineſt animis præſagitio extrinſecus iniecta, atque ineluſa diuinitus. Inuenitur etiam Præſago, as. a quo Præſagatio. Item Præſagior, giris, deponēs, pro præſagio, ſeu prædiuino. Pla. in Bac. Plus præſagitur mali.

PRAESAGIVM, gij, n. 2. [*Preſagio, indouinatione,* קסם keſem. Ger. Ein vorſagūg. *Gal. preuoyance de ce qui doit auenir. Hiſp. Diuinacion, conocimiento, o ſignificacion de las coſas por venir.*] προμάντευμα. præſentio. Col. lib. 11. c. 1. Tempeſtatis futuræ præſagium. Ouid. de nouc. Vera precor fiant timidæ præſagia mentis.

PRAESAGVS, ga, gum. p. p. o. 1. 2. [*Præſago, indouino,* קסם koſem. G. *Qui preuoit, ce qui doit aduenir, deuin. Hiſp. El que ſabe o adeuina lo auenidore, adeuino,*] μάντις. futura præſentiens. Virg. 10. Aen. Præſaga mali mens. Ouid. 2. Præſagaque luctus.

PRAESANO, nas, Præſanaſco. Plin. lib. 24. c. 10. Cicatrices, quę præſanauere, aperit.

PRAESCATEO, n. 2. [*Abondare.* Germa. Gar vol ſein.] ἀναβλύω. ſcateo, & per translationem abundo. Gell. lib. 14. cap. 6. Librum doctrinis præſcatentem.

PRAESCIO, is, n. 4. [*Sapere innanti.* Ge. Vorwiſſen. *Gal. Sçauoir auparauant. Hiſp. Saber antes de tempo,*] πρόγνωσις. ante ſcio. Ter. Andr. Nonne oportuit præſciſſe me ante? Hinc præſcientia, futurorū notitia. Item Præſciſco. Liu. 8. bell. pun. Eos ſortiri prouincias, & præſciſcere, quam quiſque eorum prouinciam haberet, volebāt. Virg. 4. Georg. Trepidantia bello Corda licet longè præſciſcere. præſcius, a, um προμαθής. Virg. 6. Aen. Præſcia venturi. Ouid. 1. Faſt. Subſtitit in medio præſcia lingua ſono. Mens præſcia. Sil. lib. 16.

PRAESCITA, p. p. n. 2. 4. *Pronoſticho.* G. Vorgewiſte dinge, weiſſagungen,] ſunt, quæ Græci προγνώσεις vocant. Plin. lib. 10. c. 18. Vnum eorum præſcitum tranſire non queo. Ibidem c. 75. Præſcita animi.

PRAESCRIBO, bis, a. 3. definio, præfinio, præſtituo, voce præco [*proſcribere.* Ger. Furſchreiben. *Gal. preſcrire, bailler patron. Hiſ. preſcriuir,*] προγράφω. ante ſcribo. Cic. Ser. Sic enim præſcripſimus ijs, quibus negotia mandauimus. Interdum inſcribere, titulū prænotare. Vir. Nec Phębo gratior vlla eſt, Quā ſibi quæ Vari præſcripſit pagina nomen. Inde præſcriptio, præſcriptionis. [*Titolo*] titulus. Cicer. li. 1. Offic. Ex quo fit, vt ager Arpinas Arpinatium dicatur: ſimiliſque eſt priuatarum poſſeſſionum præſcriptio. Interdum præcipere, legem ponere, [*Inſeqnare, ordinare*] παραγγέλλω. Idem li. 3. Offic. Hoc natura præſcribit, vt homo homini cōſultū velit. Varro, præſcriptum erat, ne quis angiportū tranſgrederetur. Hinc Præſcriptum, & præſcriptio. [*Precetto, legge, regola*] pro præcepto, lege, regula, ſumuntur. Tractū (vt docet Porphyrius) a magiſtris ludi, qui ſcripta pueris dant, præcipiūtq; imitari. Sen. l. 4. epiſt. Pueri ad præſcriptum diſcunt, præſcriptio rationis, id quod recta ratio dictat & præſcribit. Cic. 4. Tuſc. Intemperantia ſit eſt querſa a præſcriptione rationis, vt nullo modo appetitiones animi, nec regi, nec contineri queant. Interdum præſcribere, eſt finē ponere, [*Finire.*] Ter. in And. Tute ipſe his rebus finem præſcripſiſti pater. Interdum præponere [*proponere.*] Ci. in Catone: Senatui, quę ſunt gerenda, præſcribo. Interdū prænūciare. [*Far ſapere.*] Idē in Vat. Tibi præſcribo, ne tuas fordes cū clariſſimorum virorū ſplendore permiſceas. pro excipere, Qui. li. 7. Ignominioſo patri filius præſcribit, de reo ſolo iudicatio eſt, an liceat. Præſcriptio, inquit Budæus, Exceptio, & Translatio, vnum & idem in re forenſi ſignificant. Interceſſulti in Pandectis promiſcuè Excipiendi verbo, & Præſcribendi vſi ſunt: licet præſcriptionis vocabulum apud recentiores legum interpretes, & apud iuris Pontificij conditores ad præſcriptionis exceptionęque temporis ſignificationem coarctatum ſit, & præfinitum. Budęus.

PRAESECO, cas, cui, ctum, pen. cor. a. 1. [*Tagliare via.* Ge. Vorabſchneiden, oder abhawen. *Gal. Couper au rogner, auparauant. Hi. Cortar antes.*] ὑπεκτέμνω. prius ſeco, præcido. Col. lib. de arboribus, ca. 29. Radicem emundis acuta falce præſectam impendente pluuia diſpo-

ma. Accommodatur quoque ad motum Lituli, quem Cornu-cum vocant Romani, Germani dicunt Stab. Auf Ang Seinen. Sed hæc non proprie ad Prælum, sed potius ad Scalas, quæ ei cum fuga fere proficiscebantur, pertinent. Vide Scalæ, quæ ad Prælum pertinent.

PRÆMATURUS, a, um, Quod ante tempus natum fuit: Fruit, vollzeitig, vor der Zeit gebohren. Præmaturus, quod ante tempus fit. Fr. Zeitig, vor der Zeit.

PRÆMENIRE, Proprie G. Gegen-wehr. Gal. præfixa. Hi propriè sunt verba Præmunientia, quibus Actor Reum, qui pro-ximum adeò coram qua-libet Judice non sistit, præmunit, ut ad certum diem & locum compareat, alias ipso facto excommunicatus. Vide Excommunicatio.

PRÆMIUM, Proprie G. Gegen-gemeine. Gal. præmium. Hi, à præmiis & præmiatis, Præmiatus, Præmiare, Præmiator, Præmiatio, Præmiatorius, Præmiatrix, &c. Vide Præmiatus, Præmiare, Præmiator, Præmiatio, Præmiatorius, Præmiatrix, &c. Præmium, Præmium, Præmium,

προτρέπομαι Plin.Ien.li.5.epiſt. Illud peto, præſtemas ad quod hortaris eligaſque materiam. Ducta metaphora a vijs, quæ inuiatorum vſum ſilice ſternuntur.

PRAESTES, præſtitis, p.c.m.3. [*Preſidente*, כהן chochen. G. Ein furge ſetzter, oberherr,] προστάτης. præſes, Antiſtes: nam antiqui ſic præſtites dixerunt, vt nunc antiſtites, teſte Feſto. Præſtites itidem Lares dicti, quod in ædibus omnia tuta præſtarent, ideſt, conſeruarent, & tuerentur. Ouid. 5. Faſt.

Præſtitibus Maia laribus videre Calendæ:
Aram conſtitui, paruaque ſigna Deum.
Cauſa tamen poſiti fuerat cognominis illis,
Quod preſtent oculis omnia tuta ſuis.

PRAESTIGIATOR, is, m. 3. [*Giocolatore*, מגעגע nghonen méghoné. Germ. Ein geſchwinder Gauckler, Ein betrieger der augen. *Gal. Ioueur de paſſe paſſe, baſteleur, ſourcier. Hiſpan. El que iuega de paſſa paſſa.*] θαυματοποιός. qui circumſtantibus ita oculorum aciem prę ſtringit, vt non aduertant dolum. Plau. in Pen. Præſtigiator hic quidem Pœnus probus eſt. Præſtigiatrix. Plau. in Amph. Hæc præſtigiatrix mulier maxima eſt.

PRAESTIGIA, orum, n. 2. [*Præſtigij.*] Cic. in Ver. Non per præſtigia, ſed palam totum oppidum compilauit. †Præſtigioſus. Gell. lib. 8.]

PRAESTIGIAE, arum, fœ. [*Præſtigij.* חכר cheber. G. Allerley geſchwind gauckelſpiel, Bezauberung oder zauberey, Geſchwinde griffe vnd renck, durch welche auch die augen betrogen werden. *Ga. Enchanteries, & abuſements des ieux de paſſe paſſe. Hiſ. Los iuegos de paſſa paſſa,*] γοητεῖα. deluſiones, cuiuſmodi ſunt quæ manuū quadam dexteritate alia apparent quam re vera ſint. Accipitur pro quauis fraude, & impoſtura. Plau in Capt. Operta quæ fuere, aperta ſunt, patēt præſtigiæ. Ci. pro Rab. Poſt. Illinc omnes præſtigiæ, omnes fallaciæ. [*Inganni.*] Idem 4. Acad. Ne ab ijs, quæ clara ſint ipſa per ſeſe, quaſi preſtigijs quibuſdam depellantur.

PRAESTINO, nas, p.c.a.1. [*Comprare.* Ger. Kauffen. *Gal. Acheter. Hiſp. Comprar.*] ἀγοράζω. antiquis idē erat quod emere. Plaut. Epid. Vt & preſtines argento prius quam veniat filius. Idem in Pſeu. Eo in macellum, vt piſcium quicquid eſt pretio præſtinem. Idem Cap.

PRAESTITVO, tuis, a. 3. [*Ordinare.* ערך ngharach ירע ianghad. G. Vor beſtimmen, zuuor anſetzen. *Gal. Ordonner, aſſigner. Hiſ. Eſtabeleſcer de antes,*] προτίζω. priùs ſtatuo, præſcribo. Ci. 3. Ver. Dum preſtituit operi faciundo Cal. Decemb.

PRAESTO, as, a. 1. ſtiti, ſtitum, & ſtatum: vnde & præſtaturus; excello, antecello, præcurro, ſto, tueor, ſupero, [*Eſſere da piu, ſuperare,* יקר iaKar בצרת nitſt ſeach. G. Furtreffen, oder vbertreffen. *G. Valoir mieux, eſtre plus excellent, ſurpaſſer. H. Tener excellencia en algo.*] διαφέρω. multiplicē in oratione vsū habet, variaſq; ſignificationes, nonnunquam. n. eſt antecellere, cum datiuo. Ci. 1. Offi. Difficile eſt, cū præſtare omnibus cupieris, ſeruare æquitatem. Idem de Inuen. Zeuxis in muliebri corpore pingendo multum reliquis preſtabat. Modo accuſatiuo. Quin. li. 1. præſtat ingenio alius aliū. Vir. 11. Aen. Vel maghum præſtet Achillem. Quandoque ſolo ablatiuo eius rei, qua quis excellit. Sall. in Cat. Qui probro, atq; petulantia præſtabant. Cic. de Orat. Piſiſtratus litteris, doctrinaque præſtitit. Idem lib. 1. Offi. Quorum patres aliqua gloria præſtiterunt, ij ſtudent plerumq; in eodem genere laudis excellere. Quādoq; eſt, ſatisfacere, & rei alicuius exitum in ſe recipere: vt cum dicimus preſtare alienum promiſſum, quod eſt alienum promiſſum in ſe recipere, & quaſi proprium eſſet, velle ſatisfacere, & eſt verbum Iure conſultorū, apud quos frequentes ſunt huiuſmodi locutiones, Preſtare dolum, præſtare culpam alienam, præſtare noxam. Ci. lib. 3. Offi. Quicquid eſſet in prædio vitij, id ſtatuerūt, ſi vēditor ſciret, niſi nominatim dictum eſſet, præſtare oportere. Quandoq; implere, perficere, [*Compire,*] Ibidem: Si non omne dictum preſtandum eſt, quod dictum non eſt, id præſtandum putas? Quandoq; facere, [*Fare.*] Idem emptotem indemnem preſtare oportet. Quandoque beneficium dare, [*Donare.*] Plin. Plura hic mihi præſtitit quam parentes. Quandoque cauere, & prouidere ne quid accidat, [*Prouedere.*] Cic. Torquato: Nihil in vita nobis preſtandum preter culpā putemus. Quandoque re ipſa perficere. Idem: Quoniam preſtitimus, quod debuimus, moderatè quod euenit feramus. Quandoque tribuere, [*Dare.*] Liu. lib. 6. Pacem, quam nos præſtitimus, eam a vobis petimus. Lact. lib. 1. Quid tales dij præſtare hominibus poſſunt? Quandoq; exhibere, prębere, [*Moſtrare, eſſere.*] Cicer. Lent. Sed præſta te eū, qui mihi à teneris (vt Græci dicunt) vnguiculis cognitus. Ponitur interdum impersonaliter, pro melius eſt, [*Eſſer meglio,*] Sall. in Cat. Nonne emori per virtutem preſtat, quam vitam per dedecus amittere? Cic. in Piſ. Emori quam ſeruire præſtat. Idem Att. lib. 14. Mori millies præſtitit, quam hæc pati. Dicimus & præſtare benevolentiam, id eſt, exhibere. Præſtare diligentiam, operam [*Vſar diligenza,*] Præſtare ſe incolumē, propugnatorem acerrimum alicuius; præſtare victima iucunda, id eſt, efficere; præſtare fidelitatem alicui, ſedulo alicuius negotium agere. Præſtare aliquem ante ædes, id eſt, exhibere ſiue adducere eum ante oſtium. [*Menare,*] Præſtare fidem promiſſi, fidem publicam, promiſſum. Præſtare nihil debeo, culpam in me recipere nō debeo. Hinc Præſtans, modo par. Cic. de Fini. Altera pari numero præſtans extremis, parique numero ſuperata. Modo nomen eſt, pro inſigni, excellenti. [*Eccellente,*] habetque ferè ablatiuum. Vir. 8. Aen. Præſtantes virtute legit. [*Superiore.*] Ci. pro Planc. Iuſtitia, integritate omnibus præſtans Vir. Idem 3. de Ora. Litteris doctrinaque præſtans. Nonnunquam etiam genitiuo. vt præſtans animi. Vir. 15. Aen. O preſtans animi iuuenis, id eſt, cui eſt animi præſtantia. Hinc Preſtantior, & Præſtantiſſimus. Idem 6. Aen. Quo non præſtantior alter Aere ciere viros. Cic. de Am. Scæuolam noſtræ ciuitatis & ingenio, & induſtria preſtantiſſimum audeo dicere. Preſtandus, a, um, parti. Oui. 4. de Pon. Eleg. 10. Sed præſtandus amor res non onerosa volenti. Vires præſtandi habere. Ou. 1. de Pon. El. 8. Preſtatio. *dividere.* verbale. Paul. de leg. 3. l. ſi plures gradus: Hæredes onerare legatorum preſtatione.

PRAESTO, [*Preſente, apparecchiato,* G. Gegenwertig, oder zugegen. *Gal. Preſent, tout preſt.* Hi. *Coſa preſente y efficaz,*] ſiue aduerbiū loci ſit, ſiue nomen indeclinabile, idē ferè eſt quod preſens, ſiue in prōpta, iungiturq; ſoli verbo Subſtantiuo, & nonnunquā eius cōpoſito. Adſum. Cic. 3. Ver. Quadruplatores ad fretum preſto fuerūt. Ter. in Eun. præſto adſum. Ci. de Lege Agr. Te volo curare, vt mihi ſummopere preſto ſis. Accipitur aliquādo preſto eſſe, [*Aiutare,*] p auxilio eſſe. Idē pro Mur. Multū vigilauit, laborauit, multis prōſto fuit. Itē præſto eſſe, ſignificat aduenire, [*Venire*] Auctor ad Her. Hirundines æſtiuo tēpore preſto ſunt, hieme pulſę recedunt.

PRAESTOLOR, aris, p.p.d.1. [*Aſpettare,* קוה kavah. G. Auff einen warten. *Gal. Attendre. Hi. Eperar lo que hade venir,*] προσμένω. expecto. Feſtus: Præſtolaris is dicitur, qui ante ſtando ibi, quo venturū excipere vult, moratur. Pla. Dum eum domi preſtolor. Ter. Eunuc. Quem præſtolare Parmeno? Ceſ. 2. Bell. Ciu. Huius aduentum L. Cæſar filius præſtolans. Cic. 2. in Catil. Datiuo iunxit; Qui te ad forum Aurelium præſtolarentur.

PRAESTRINGO, gis, xi, ctū, a. 3. [*Legare, cingere.* צרר tſarar חסר aſar Germ. Voran Zuſammen ſtricken, wol anſtricken. *Gal. Serrer de pres, & eſtreindre. Hi. Eſtrenir o apretar fuertemente,*] περιελλάω. antēſtringo, obuincio. Stat. 5. Silu. Ille tuis toties præſtrinxit tēpora ſertis. Interdū obtenebrare, interprete Nonio, [*Accecare,*] vt præſtringere aciem oculorum. Plau. in Mil. Preſtringit oculorū aciē in acie hoſtibus Auct. ad Her. l. 2. Exiſtimat ſe auri ſplendore omnium aſpectus preſtringere. Hinc præſtigiatores, qui incātationibus, aut manuum agilitate aſtantium oculos præſtringūt. Nōnūquam radere. [*Radere,*] Nonio interprete, & tranſeū do attingere: Ci. in Phil. Aratri vomere portam Capuę penè preſtrinxiſti. Interdum obtūdere, [*Ingroſſare,*] vt Præſtringere aciem ferri, apud Pl. lib. 7. c. 15. Preſtringere aciem ingenij, apud Ciceronem in Diu.

PRAESTRVO, ſtruis, a. 3. [*Edificare innanzi,* G. Zuuorbawen] προοικοδομέω. antēſtruo, prius ædifico. Col. li. 1. ca. 5. Ab imo preſtructa valenter reſiſtent. Præſtruere ſibi fidem, per translationem accipitur pro præparare, [*Preparare,*] Liu. 28. Fraus fidē in paruis ſibi pſtruit, vt cum operæ pretium ſit, cum mercede magna fallat. Ponitur aliquando pro obruo, [*Chiudere,*] Oui. 1. Faſt. Ille aditum fracti præſtruxerat obice montis. Preſtructus, a, um, ex compoſito, ſiue ex induſtria factus. Sue. Tiber. 53. Cum preſtructum vtrumq; conſulto eſſet. Interdum idem eſt, quod obſtructus.

PRAESVDO, as, a. 1. [*Sudare innanzi.* G. Vorhin ſchvvitzen, ſich vorhin biſſ zu dem ſchvveiſſ vben,] προϊδρόω. ante ſudo, translatè pro exerceor. Sta. 6. Th. Preſudare patet, ſeſeque accendere virtus.

PRAESVL, lis, m. 3. πορφάτης. a veteribus dicebat primus inter Salios Martis ſacerdotes, a preſiliendo: quod Salijs ancilia per vrbē cantu & tripudijs circumferentibus preiret, & choreā duceret. Liu. lib. 1. Hodie preſulis nomine quemuis intelligimus antiſtitem.

PRAESVLSVS, 0. 1. 2. [*Molto falſo.* Ger. Verfaltzen, hefftig gefaltzen] ἐξαπάδης. valdè falſus. Col. li. 6. c. 2. Præſulſę adipis liquamine.

PRAESVLTO, tas, n. 1. προπηδάω. ante ſalio. Liu. lib. 7. Ferox preſultat hoſtium ſignis.

PRAESVLTOR, toris, m. 3. ἔξαρχος. qui ſaltantium choream ducit. Ci. 1. de Diu. Qui diceret præſultorem ſibi non placuiſſe.

PRAESVM, preęs, preeſt, n. a. [*Eſſere preſidēte, gouernare,* שלח ſciallat. מרש maſchal. G. Vorſtehn, ei furgeſetzter oberer ſeyn. G. *Auoir la charge de quelque affaire, eſtre preſident. Hiſ. Preſidir, o ſer en gouerno ſobre otros,*] προίστημι preſectus ſum, curam rei alicuius habeo. Salu. Romę vigiliæ habebantur, hiſque maiores magiſtratus præeſſent. Cic. 4. Aca. Admirabili quadā laude prouincię præfuit. Exercitui preeſſe, [*Eſſer Capitano.*] Plancus Senatui. lib. 10. Claſſi præeſſe. Cic. 7. Ver. Sacris preeſſe. Idem de aruſp. reſp.

PRAESVMO, is, a. 3. [*Preſumere,* G. Vorhin nemmē. *Gal. Prendre au parauant, preſumer. Hiſp. Tomar antes, preſumir*] προλαμβάνω. priùs ſumo. Plin. lib. 36. Theophraſtus auctor eſt, potores in certamine bibendi preſumere farinam eius. Preſumere animo, eſt præſagire, [*Indouinare.*] Val. Max. lib. 1. Arma cum collega ſub Cinna diſſidens preſumpſit [*Imaginarſi,*] animo, ea ſignificarie exitum ſuum. Præſumpta opinio. Qu. lib. 2. c. 17. Nihil inuidia valeat, nihil gratia, nihil opinio præſumpta. Apud Tacitum preſumpta ſuſpicio, pro eodem dicitur.

PRAE-

PRAEMINENTIA, f. Excellentia. Cic. Eam vero effectus, & virtutis praeminentiam laudo, & quid sit, quod in ea requiras, non video. Idem, Quippe, &c. Brevis est oratio, qua de re praeminentia dicendum esse videatur. Idem, Praeminentia, & dignitas.

PRAEMINERE, Praestare. Cic. Quae praeminent, & quae praecedunt, & quae appetenda sunt, & quae sequuntur. Hoc praeminebit.

PRAEMIOSUS, a, um. Qui saepe dat praemia. Sen. Ep. Praemiosus, & liberalis.

PRAEMITTERE, Ante mittere. Luc. Ille, & Ilia, & Ilia, & Ilia praemittit, & ipse sequitur. Idem, Praemittere, & praeponere.

PRAEMIUM, Quicquid datur, vel proponitur, ut quis aliquid faciat. Cic. Ut praemia, quae proposita sunt, ea ferant, qui vicerint. Idem, Praemium, & merces. Idem, Praemium, & fructus. Idem, Praemium, & quaestus. Idem, Praemium, & quaestus. Idem, Praemium, & quaest

PRAETEXO, is, xui, textum, 3. [*Teſtere appreſſo*, ארג aragh. Ger. Vor an weben, beſetzen. *Gal. Border, couurir, le bord, eſtre deuant. Hiſ. Texer antes o cerca,*] προυφαίνω. ante vel circum veſtem aliud ve quippiam attexo: vnde Toga prætexta dicta eſt, quod purpura ei prętexeretur. Accipitur pro prætendere, ſiue velare, cauſamque aliquam non veram afferre, [*Coprire, naſcondere.*] Vir. 4. Aen. Conniugium vocat, hoc prætexit nomine culpam. Ci. in Piſ. Nemo poteſt exercitum aperte petere, vt non prætexat cupiditatem triumphi. Nonnumquam accipitur pro prędordiri, ſiue præordinare [*Cominciare.*] Ci. 3. de Ora. Omnia quę aguntur acerrimè, leuioribus principijs natura prætexuit. Prętexere littora velis, eſt ea velis quodāmodo operire, & abſcondere. Ouid. de Arte: Quid referam Baias prætextaque littora velis. In eadem propemodum ſignificatione vſus eſt hoc verbo etiam Auſonius.

PRAETEXTA, f. 1. toga. περιπόρφυρος. genus veſtimēti oblongū, ac talare, quod ſupra tunicas magiſtratus ſumebāt, ita dicta, quod ei purpura prætexebatur. Hæc vnà cum bulla in vſum puerorū nobiliū vſurpabatur. Vnde prætextati dicebantur, qui nondū decē & ſeptē annos præterierant, a prætextata, quā induebant; qua depoſita, accipiebant togā virilē, cum ad annum decimum ſeptimū peruenissent, tamquā nō pueriliter, ſed viriliter, vita eſſet peragēda. Ci. A patre ita erā deductus ad Scæuolā, ſumpta virili toga, vt quo ad poſſem, & liceret, a ſenis latere numquā diſcederē. Ideo āt ingenuis pueris attributum exiſtimant togā prætextā, vt ex purpurę rubore, ingenui pudoris admonerentur. Macr. li. 1. Sat. Ab hoc veſtimenti genere olim Papirius cognominatus eſt prętextatus, ob tacendi, loquendiq; in prætexta ętate prudentiam. Id poſtea cognomen in oēm eius familiā translatum fuit. Erat & prætexta geſtamen magiſtratuum, & regū. Hac Tullus Hoſtilius primus vſus eſt (vt inquit Plinius) qui debellatis Hetruſcis ſellam curulem, lictores, & togam pictam, atq; prętextam (quæ inſignia magiſtratuum Hetruſcorum erant) Romam tranſtulit. Sed poſtea Tarquinius Demarati filius, cum de Sabinis egiſſet triumphū, qm̄ in eo bello filius eius annos quattuordecim natus, hoſtem manu percuſſerat, & pro concione illum laudauit, & prætexta, ac bulla aurea donauit, inſigniens puerum ſupra annorum ſortēm, prēmijs virilitatis, & honoris: prętextę igitur ac bullę geſtandę mos a priſci Tarquinij filio deductus eſt. Sunt tñ, qui tradūt, eumdem priſcū, cum ritum ciuitatis ordinaret, inſtituiſſe, vt patritiorum filij bulla aurea vterentur, & togam, quæ purpura prętexitur, ijs tantum, quorum patres curulem magiſtratum geſſiſſent, cæteris prætextā tantum indulſiſſe, vſque ad eos, quorum parentes ſtipendia iuſta meruiſſent. Fuit & in vſu prętexta bulla, qua nulli alij licebat vti, niſi ei qui funus faciebat. Dicimus autem Prætextus, a, um, adiecti uè, vt prætexta toga, prætextæ actiones: vt ſubſtantiuè hęc Prætexta, huius prætextæ. Prætextę fabulæ, ſeu comędiæ, in quibus Reges Romani, vel duces inducebantur, perſonarum dignitate penè tragœdijs ſimiles. Hora. in Art. Vel qui prętextas, vel qui docuere togatas. Dictæ prętextæ, quod principum magiſtratuumve perſonę in ijs inducerentur, quę prætextis vti ſolent.

P.M. Prætexta quatuor hominum genera vtebantur; pueri ad vſque Tirocinij diem, hoc eſt, ad annum ætatis 17. magiſtratus oēs vrbani, quod vtrumq; nemo, vt opinor, paulo humanior ignorat. Prętęterea, quod obſeruatum non ita vulgo credimus, magiſtri collegiorum, dum ludos compitalitios faciebant, & Senatores oēs cum Deorum feſtos celebrabāt dies. De magiſtris collegiorum docuit me locus in oratione in Piſonē, quo in loco ſunt hæc: Q. Metellus deſignatus Conſul, cum quidam Tribunus pleb. ſuo auxilio magiſtros ludorum ludos facere iuſſiſſet, priuatos fieri vetuit, vt, cū in Calendas Ian. compitaliciorum dies incidiſſent, Sex. Clodiū, qui numquam antea prætextatus fuiſſet, ludos facere, & prætextatum volitare paſſus eſt. quibus verbis Pedianus hęc ſubiungit: Solebāt magiſtri collegiorum ludos facere, faciebant cōpitalicios prætextati. Erat āt ſatis turpe mendum in ijs verbis, Magiſtros ludorum ludos facere, nam eſt in oībus, qui ad hanc diem impreſſi leguntur libris, Magnos ludos facere, cum loquatur Cicero non de magnis ludis, ſed de cōpitalicijs; vt omittam duo argumenta, vnū, quod illud facere iuſſiſſet, aliquid oīno deſiderabat: quem-n. Tribunus ille ludos facere iuſſiſſet? alterum quod Pedianus ita loquitur, vt ſignificet magiſtrorum in oratione fieri mentionē, quā facilè autem ex magiſtros, fieri potuerit, magnos, literarum declarat ſimilitudo, prętertim ſi, magiſtros paucioribus litteris apice ſuperimpoſito ſcribatur. De Senatoribus autem ex ijs verbis, quæ ſunt in oratione 11. in Antonium, conieci: Neſcis, heri quartum in Circo diem ludorum Romanorum fuiſſe? te autem ipſum ad populum tuliſſe, vt quintus prętęrea dies Cęſari tribueretur? cur non ſumus prętextati? cur honorem Cęſaris, tua lege datum, deſeri patimur? Ex commentario noſtro in oratione pro Seſtio.

PRAETEXTATVM ſermonem (inquit Feſtus) veteres appellarūt ab eo, quod prætextatis nefas ſit obſcæno verbo vti, vel (vt quidā aiunt) quod nubentibus, depoſitis prætextis, a multitudine puerorū obſcœna acclamarentur, ideoq; prætextatum ſermonē appellabāt, qui nihil obſcœnitatis haberet. Hęc ille. Contra hanc tamen Feſti

opinionem, Suet. Gel. & Macr. prætextatum ſermonem acceperunt pro eo, qui apertè obſcœnam rem ſignificat, [*Laſciuo, nergognoſo.*] Suet. in Veſp. Erat dicacitatis ita ſordidæ, vt ne prętextatis quidem verbis abſtineret. Sic Macrob. lib. 1. Saturn. Impudica, & prætextata verba iacientes. Sic prætextari mores, laſciui. & obſcęni. Iuue. Sat. 2. Sic prętextatos referunt Artaxata mores. Prætextati anni, a Plin. dicuntur lib. 33. pro annis pueritiæ, [*Puerina*,] & prætextata ætas. Gel. li. 1. Prætextatæ puellę, [*Vergine, donzelle,*] ingenuæ, & innuptæ, à prætextis, quas nubentes deponebant.

PRAETEXTVM, ti, n. 2. [*Preteſto.* Germa. Ein furwendung, furwort. *Gal. Couleur, ombre, excuſe. Hiſ. So color, cobertura,*] πρόσχημα, dicitur illud velamen, quo moueri ſe aliquis ſimulat ad aliquid agendum, cum tamen alia cauſa moueatur. Sueton. de Cęſ. Et prętextum quidem illi ciuilium armorum hoc fuit, cauſas autem alias fuiſſe opinantur. Idem ſignificat Prætextus, huius prætextus. Sueton. in Tib. cap. 28.

PRAETIMEO, mes, pen. cor. n. 2. [*Temer molto,* דרד charadh. Germa. Vbel furchten,] ὑπερφοβοῦμαι. valde timeo. Plaut. in Amph.

PRAETOR, ris, m. 3. [*Pretore, podeſtà,* שלים ſciallit משיאל moſciel פקיד paxidh. Ge. Ein ſchuldheiſſ, ein ſtattvogt, ein jeder oberer, dem mā muſſ gehorſamen, als ein veldherr vnd oberiſter vber ein kriegsherr. *Gal. Preteur, magiſtrat. Hiſ. Alcade, juez.*] Athenis, ἄρχων, στρατηγός. ois magiſtratus appellabatur, cui pareret exercitus: vnde Imperatores prætores qnq; vocantur. Auth. ad Her. Epaminondas Thebanorū Imperator, ei qui ſibi ex lege ſucceſſerat prætor, exercitum non tradidit. Vbi Victorinus: Sed patres, quo tempore L. Seſtius primus ex plebe Cōſul creatus eſt, Furium Camillū primum Prætorē vrbanum, qui ius in vrbe diceret, creauerunt: mox vnico Prętore non ſufficiente, quod multi peregrini in ciuitatem venirent, alius creatus eſt peregrinus, eo quod plerumque inter peregrinos ius dicebat. Capta deinde Sardinia, alijſque prouincijs, totidem Prætores, quot prouinciæ in ditionem venerant, creati ſunt, partim qui urbanis rebus, partim qui prouincialib. prędeſſēt. Dictus prętor (ut Liuius innuit) a præeſſendo: vt Varro, à præeundo, quaſi prętor, quod prędiret iure, & exercitu. Idem Liu. li. 5. ſcribit, primum prætorem ex patribus, qui ius in vrbe diceret, creatum fuiſſe, penes quem magiſtratum omnis publici priuatique iuris erat poteſtas, vt & nouum ius condere, & vetera abrogare facultas eſſet, idque ob magiſtratus honorem, ius honorarium appellatum eſt, cum tamen regia illi eſſent inſignia, vt apparatu conſulibus pene par videretur creatus, cum conſules auocarentur bellis finitimis, nec eſſet qui in ciuitate ius diceret.

P.M. Prætor de capitalibus criminibus quærebat, nō de omnibus tamen, ſed tantum de maieſtate, de ui, de repetundis, de crimine inter ſicarios, de ambitu, de veneficio, de inceſtu vero, & perduellione populi. Prętores autem, quę cuiuſq; futura eſſet quęſtio, ante ſortiebantur, ut deinde ſingulis de criminibus ſinguli, prout ſors tuliſſet, cum conſilio quærerent. Etſi de crimine inter ſicarios, cū in iudicium qnque ita multi uocarentur, vt prætor vnus minimè ſufficeret, non vnus, ſed duo prætores cognoſcebant, quod in oratione pro Cluentio animaduertimus. Idemque eamdem ob cauſſem in alijs criminibus interdum eſſe factum licet exiſtimare, nō numquàm etiam diem dicente aliquo Tribuno plebis, qui cogendi ad iudicium populi ius haberet, non Prętor, ſed populus ipſe de maieſtate quæſtionem exercebat: itaque Cn. Domitius Tribunus plebis, is qui cum C. Caſſio poſtea Conſul fuit, accuſauit M. Silanum, quod iuſſu populi bellum cum Cimbris Conſul geſſiſſet, cum in eo bello graues ob eam cauſſam calamitates acceptas eſſe diceret, qua de re ſuffragium tribus tulerunt. Quod autem dixi, Prætores de criminibus quæſijſſe, vnum excipio prætorem Vrbis, qui nullo de crimine publico qnærebat, itaq; nec quęſitor dicebatur, tantum ciuilibus cōtrouerſijs ad eum delatis ius dicebat, hoc eſt, iudices & iudicij formulam, quam ſequerētur dabat. Nec is prætor ipſe iudicare ſolitus erat, ſed cum iudices ab ipſo dati, de controuerſia cognouiſſent, ac iudicaſſent, exequebatur. Ideo in oībus ferme edictis prętorum legitur; Iudicē dabo. In quo poſteriores lapſi ſunt. Eſt igitur aliud ius dicere, aliud iudicare, contra quā qui veterum Iuriſconſultorum libros ignorant, opinantur: &, quemadmodum ciuilibus in rebus prætor cognoſcit, neque iudicat, ſed ius dicit, ſic qui ab ipſo iudices dati ſunt, non ius dicunt, ſed cognoſcunt, ac iudicant: hinc recuperatores, hinc centumuiri, hinc arbitri, quos prætor dabat, vt iudicarent. Atque hoc & Cic. in epiſt. ad Quint. Frat. Prętor, inquit, ſolet iudicare, deberi? Quędam tamen erant, in quibus non modo non iudicabat, verum nec ius dicebat Prętor vrb. ſed omiſſa iuriſdictione, imperio Prætorio exequebatur, vt cum bonorum poſſeſſionem ſecundum tabulas, aut contra tabulas dabat: item, cum reſtituebat in integrum, & huius generis nonnulla. Porro, cuius Prętoris erat iuriſdictio, eius non erat quęſtio publica: neque cuius quæſtio publica, eius iuriſdictio: vnus tamen de toto prętorum collegio, qui erant omnes octo, & iuris dicendi, & quærendi poteſtatem habebat, is, qui Prætor inter peregrinos vocabatur, nam ius inter peregrinos ab eo dictum, ſatis conſtat; quæſitum ſociorum, hoc eſt, peregrinorum

cauſſa

enda et superenda. Pollicemur demum id in omnibus nostrum opus adscitis interpretibus Hebraicæ & Arabicæ linguæ, vtrique, ut de regione primum deinde de numero eorum librorum, qui in Hebræo canone non habentur, sed inter Apocryphos nominantur, Sapientiæ Salomonis, Iesu filij Sirach, Baruch, Iudith, Tobiæ, & Machabæorum. Postremo de origine nominis Canonis, Canonicorum, & duobus Testamentorum, quid in ea re sentiamus, & quid sibi velint, ab ipsis ordiamur. Vbi vtrum appellatus sit, quod Græcis ita vocabitur? quid quasi dicendo sonet, non est difficile. Pauci, aq; multis est peregrinorum in ciuitati versari, eam ne ab Ethnicis, an ab Hebræis acceperint? Et quod ex his, ad nostrum tempus peruenerit ad hunc? Cuja deinde sint distributiones? Quæ ratio, quæ lex? Quæ auctoritas? Quæ fides? Quæ denique ad nostrum vsum accommodatio, cum Græci, qui nostra, tum nostri qui græca scripserint, prædixi. Deinde Canonici Scripturæ libri quinam sint? Quotuplex, vtrius dictionis, quæque & quorum auctores sint? deinde C. Iulius Caluus dum Tyrannis Asiæ ac Græciæ præesset, Hebraicos libros Græcis conferri curat, Itaque duodecim Prophetas, & Esaiam, Ieremiam, Ezechielem, Danielem, Esdram, Esther, Iudith, & Tobiæ, & Machabæorum libros, quos ipse Hebraicos esse reperit, Græcis adiecit. Quæ ex Dorotheo Sidonio, Nicolao Damasceno, Iosephi Patre, Iosephi Scholastico, Iosephi Iudæi Historiographo, Iosephi Pharisæo, Iosephi Sacerdote, Iosephi Iudæi Historiographo, Iosephi Pharisæo, Iosephi Sacerdote, & numero Iosephi, quem ego non magis esse Hebræum arbitror, quam Ioannem Euangelistam, quem Iosephum Iudæi Historiographum, Iosephi Pharisæum, Iosephi Sacerdotem

ræ, ille enim mentis ejus in die dedi Pentecoſtes, ſub ſpe ci. Act. 2. 4. linguarum igneis. Et nobis communicata in eadem die Pentecoſtes, ſub ſpecie panis & vini.

PRAEPARATIO, ONIS, f. Præparatio, præparatio, præparatio,

dia ſunt,cenas Sabbati habebãt.Pla.in Pœn.Partem prandij pignus accepi.Ci.in Ver.Quid ego iſtius prandia,& cænas commemorem? Idem pro Mur.Ad prãdium vulgo vocati,Sueto.in Vitel. Epulas diſpertiebat in ientacula,prandia,cenas,comeſſationeſque.Finire prãdia nigris moris,Hor.1 Ser.Sat.4.Ille ſalubres Aeſtates ducet, nigris qui prandia moris Finiet.Prãdium dictum volũt,quaſi parandium,quod leuia tantum quędam,& paratu facilia apponerẽtur.Nam prandium non fuiſſe præcipuum cibum antiquis, apparet ex Celſ. lib.7. Cũ de hieme loquitur:Si prãdet,vtilius eſt exiguum aliquid, & ipſum ſiccum ſine carne, ſine potione ſumere Diminutiuum eſt Prandiolum,ſiue Prandiculum.Feſt.

PRANSITO,as,p.c.n.1. frequent.a prandeo.Plau.in Amph.Nequam homines qui polentam pranſitant.

PRANSOR,ſoris,m.3. qui prandet,aut qui inuitatus eſt ad prandium. Plau.in Men.Bonum anteponam prandiũ pranſoribus.Hinc prãſorius,adiect.vt Pranſorium candelabrum, apud Qu.lib.6.c.4.

PRASII,πράσιοι.Indiæ populi,Metropolis Palibrota. Pli. lib.6.ca.9.

PRASINVS,p.c.m.2. πράσινος. color viridis, ad ſimilitudinem porri: nam πράσον.Latinè porrum.Mart.lib. 10.Plau. Plin.lib.37.c.10.

PRASIAE,f.1.oppidum maritimum in ora Laconica. Thucyd.lib.2.

PRASIVS,f.2.πράσιος gemma eſt è viridantium genere.Pli.li.37.c.8.

PRASOIDES,m.1.πρασοειδὴς.p.p.gẽma ex genere topaziorũ.Pli.li.37.

PRATVM,prati,n.2.[*Prato,*אחו achu.G.Ein wieſen oder Matten.G. *Vn pre.Hiſ.Prado,*] λειμών. ex quo fœnũ percipitur:nomen habẽs ex eo,quod ſine opera paratum ſit,vt placet Varroni li.4.de Ling. Lat.Pratum(inquit Vlp.de verb.ſign.)ex eo dictum,quod paratũ ſit ad fructum capiẽdum.Col.li.2.c.17.Prato veteres Romani primas in agricolatione tribuerũt partes Nomen quoq; indiderunt ab eo,quod protinus eſſet paratum,nec magnum laborem deſideraret.Oui.1.Met.Figitur in viridi,ſi ſors tulit,anchora prato.Prata item dicebantur,quę nunc Viridaria,vt plurimum buxo,& lauro frequentata.Hinc Pratenſis,& hoc pratenſe,ex prato. Col.li.6. c.3.Pratenſe fœnum.Pratenſes flores. Pl.li.21.c.8.pratenſes fungi, qui in pratis naſcuntur.Hor.lib 2.Ser.Sat.4. Prantenſibus optima fungis.Hinc Pratulum.dimin.Cic.Att.lib.22.Quo tu abuſus es in noſtro pratulo.Idem de Cla. Ora.In pratulo conſedimus.

PRAVVS,a,ũ,o.1.2.peruerſus,diſtortus,)(rectus,[*Cattiuo, maluagio,* עקש achauch מעקל mechukkal,G.krumm,nicht gerad.G.*Torcido,*] διάστροφος.diſtortum,peruerſum.Cic.1.Aca. Quid rectum,in oratione prauumve.Hor.1.Ser.Sat.3.Prauis fultum male tabis.Luc.l.4. Vt in fabrica ſi prava eſt regula prima Omnia mẽ dorẽ fieri atq, obſtipa neceſſum eſt.Translatè accipitur pro malo, & vitioſo.πονηρὸς.Teri.in Adelp.Prauum,ineptum,abſurdũ,alienum a vita mea.Ci.pro Roſcio Com.Nihil ab hoc prauum, & peruerſum poſſe produci poſſe arbitrabantur.Cic.2. de Fin, Quãuis beſtiæ deformes ſint,prauæ tamen eſſe poſſunt. Tenax praui. Virg. 4.Aen. Obſtinatos prauis.Hor.2.Ser. Sat.7. Stultitia praua.Hor.2. Ser.Sat.3. Ambitio prava.Hor.1.Ser.Sat.7.Prauo naſo viuere.Hor. in Art.Hinc Prauitas,[*Difetto,*]obliquitas,mala,& peruerſa alicuius rei conſtitutio.Ci.4.Tuſ.Cum partes corporis inter ſe diſſidẽt, ex quo prauitas membrorum,diſtortio,deformitas.Aliquãdo pro malitia,[*Malitia*]Cic.4.Acad. Tamenne in tali prauitate perſtabilis?Cicc.in Parad.Animi prauitates recte recta dicuntur. Hinc Prauè,[*Malamente.*]aduer.cui opponitur rectè; Cice.de Fin. Prauè,ſ.*Malè*,quæ;ſupiter cœnabat.

•PRAXASPE,m.1.πραξάσπης. nobilis Perſa, qui Smerdim Cambyſæ fratrem iuſſu regis occidit.Herod.lib.3.

•PRAXAGORAS,m.1. nobilis medicus fuit,de quo Pli. & Celſus.

†PRAXIS,cos.f.3.Latinè Actio. Vnde Practicus,a,um.actiuus, & qui ipſo actu aliquid proficit. Hinc artes practicæ, quibus opponuntur theoricę,Quint.lib.2.c.18.

PRAXITELES,m.3.πραξιτέλης.ſtatuarius,in marmore nobilitatus,& præcipuè duplici Venere,Gnidia, & Coa. Pl.li.34.c.8 & li.37.c.5.

PRECIS,ci,cem, f. 3.[*Preghiera,* תפלה tephinnah תפלה tephillah. G.Gebett.*Gal.Priere.Hiſ.Ruego.*]δέησις. obliqui ſunt ab inuſitato nominatiuo Prex,idẽ quod precatio.Ter.in Phorm. Vt nullus locus relinquatur preci.Quin.li.3.c.10.Ne cum talium precum pudeat.Ter.in And.Nihil eſt preci loci relictum.Hor.2.epi.1. Cœleſtes impiorat aquas docta prece blandus.

PRECARIVS,a,um,o.1.2. adiect. [*Supplichenole.* Ger. Das einem auff bitten ein zeitlang geliehen vnd vergoennet iſt. *G. Emprunteala charge de le renare.Hiſp. Coſa de ruego.*]δεητικὸν.quod precib.petẽti vendũ conceditur tamdiu,q diuis,qui conceſſit,patitur.In hãc ſentẽtiam dictum eſt a Seneca,hominem eſſe precarij ſpiritus. Et apud Curtium ait Alexander,Mori præſtat,quam precario Imperatorem eſſe.Idem,Sed precarium ſpernebatur Imperiũ.Vbi precarium Imperium dr id,quod tamdiu obtinetur,quamdiu,q cõceſſere,permittunt.Anima precaria.Tac.li.2.Meq;precariam animam inter infenſos trahere.Precarium auxilium,non iuſtum ferre.Liu.li 8.ab vrb.Ius precarium.Tacitus de Germanis Salus precaria. Brutus Ciceroni. Precatio, nomen ipſa terminatione datiui pro aduerbio accipitur. Ter.in Eun.Scio v ,ſeu clam,ſeu precario. Iuriſc. precario habere videtur, qui poſſeſſionem corporis, vel iuris adeptus eſt ex hac ſolummodo cauſa,quod adhibuit precęs.Ci pro Cec.Ita ſe poſſediſſe,vt nec vi,nec precario poſſederet.

PRECIAE vuę,f.1.teſte Sermio,dicuntur,quæ ante alias matureſcũt, quaſi precoquæ Virg.2. Geor. purpureę,preciæque.

PRECIVS,m.2.lacus nomen eſt apud Ci.in Ora. pro Milone.

PRECOR,aris,d.1.[*Pregare* תלח chillah עתר nghathar התפלל thipallel.G.Bitten.*Ga.Prier.Hiſp.Rogar generalmente.*]δέομαι.cũ accuſatiuo ſignificat oro.Cice.1. de Nat.Deor.Quid veneramur, quid precamur Deos; Iunctum vero cum datiuo,idem eſt, quod opto alicui bonam,vel malam fortunam.Qu.Etoram ſoluentibus bene precemur.Hor.2. Ser.Sat.7.Miſuius, & ſcurræ tibi non referenda precati Diſcedunt.Dira precari alicui.[*Augurare,*]Tib.li. 2.Eleg.7.Male precari alicui,[*Maledire.*]Cice.in Piſ.omnes execrarentur,malè precarentur. Dicimus autem precor Deos, precor ad Deos.Liu.li.8.Bel.Mac.Ad quos precentur,& ſupplicent. precor Deos bonas preces.Cat.c.134. Hinc Precator,qui pro alio poſtulat.Ter.in Hea.Nec tu aram tibi,neq.precatorem pararis. precatio,onis,[*Preghiera.*] Cice.pro Mur.Illa ſolemnis comitiorum precatio.

PREHENDO,is,a.3. Vide ſupra præhendo.

PREMO,is,preſſi,pſsũ,a.3. [*Premere, calcare.*דחק dachak מעך menghah העיק henghik צר tſar דרת daracti עם nghas לחץ lachtas.G.Trucken,tringen.*Gal.Preſſer,fouler,ſerrer,eſtraindre.Hiſp. Cargar,o apretar,*πιέζω.ppriè calco,& inpitor alicui rei cum pondere.Vir.4.Geor.Spumantia cogere preſſis Mella fauis.Qñq. aduerſari,vexare,[*Oppoſi.*]Virg. 10. Aen. Numina nulla premunt [*Offendere*]Pla Amph.Fata iſthæc me premunt. Quandoque effodere,[*Cauare,*]Idem 10.Aen. Sulcumque ſibi premat ipſa carina. Quandoq;inſequi,inſiſtere,[*Seguitare,*] Vir. 1. Æn. Hac fugerent Graij,premeret Troiana iuuentus.Quandoque vrgere[*Spingere,*] vt Ingentem clamore premes ad retia cervum. Quandoq. occultare,[*Naſcondere,*]Virg.1.Aeneid.Spem vultu ſimulat,premit alto corde dolorem.Quandoq; expellere.[*Cacciare,*]Varro,Inuitamq; preſſit ab ædibus. Quandoque cohibere,[*Frenare.*]Virg.1. Æn.Impetio premit,ac vinclis,& carcere frenat. Quandoq; claudere.Idem 9.Æn.preſſiue oculos,ac vulnera lani. Quandoq.vitiare,[*Violare,far forza,*]Varro; Qui toties villici tui vxorem abſente preſſiſti viro.Qñque remouere,exercitare.[*Rimouere.*] Virg.1. Georg. Et ruris optati Falce premes vmbram. Quandoque vaſtare,[*Guaſtare.*]Vir.1.Aen.pelago premit arua ſonanti.Qnque occidere,[*Amazzare.*] Virg.9.Aen.[Armigerumque Rhemi premit. Quandoq; demergere,infodere,[*Plantare,*] Idem 2.Geor. Quęcumque premes virgulta per agros, Sparge fimo pingui. Quandoque inſtare,& dicendo immorati,[*Trattenere.*] Pli.epiſ.6.lib.5. Cum Caſtam accuſaui, nihil magis preſſi, quam quod accuſatoreius,&c. Quandoque reprehendere.[*Riprendere.*]Qu.li.12.de Cicerone:præcipuè preſſerunt eum, qui videri Atticorum inuitatores concupiebant.Ære alieno premi.Ci.in Catil.Facta premunt animos,[*Superare,*]id eſt,ſuperant.Oui.7.Met. Angutijs premi.Cæſ. 3.Bel.Gal.

PRESBYTER,eri,m.2.[*Prete,*] זקן zaken.G.Ein alter oder elteſter.*Ga. Ancien,preſte.Hi.Anciano,vieio,presbytero,*] πρεσβύτερος. Latinè ſenior dicitur.

PRESORIVS,a,um, o. 1. 2. vt;Preſſorium vas, in quo quid premitur. Col.lib.12.c.18.

PRESSO,ſas,a.1.καταπιέζω.frequen.a premo.Virg.3.Eclog.preſſabimus vbera palmis.Inueuitur & preſſitaris, deponens,Pla.in perſa;Vomica eſt,preſſare parce. Preſſatus, part. Pla.Aſi,Quin tradis hac crumena preſſatum herum?

PRESSVRA,ræ,f.1.[*Strettura,* מדרן midrach עקה nghakah מעקה menghukah.G.Eiu truck oder zwang.G. *Preſſarrement, preſſarage.Hi.Apretamiẽto,*]θλῖψις.actus premendi.Pli.li.18.c.31. preſſura vna culeos 20.implere debet.Col.li.2.c.36.noſtr primam preſſuram vinaceorum.

PRESSVS,a,um,o.1.2.[*Calcato, breue, caricato,*] מדרך midrach עקה nghakah מעקה mekukah.G Getruckt.G.*Preſſé.eſpraint,ſerré. Hiſp. Apretado,o cargado,*] τεθλιμμένος. modo participium eſt;vt, preſſus manu caſeus.Col.li.7.c.8.Illa notiſſima ratio faciendi caſei,quem dicimus manu preſſum. Vir.2. Eclog.Preſſi copia lactis. Idem 3.Geor.Læta magis preſſis manabat flumina mammis.Modo nomen,idem ſignificans,quod ſubtilis,ac breuis.Cic.in Hortenſ. Quis te eſt,aut fuit vnquam in partiundis rebus,in definiendis,& explicandis ſententijs preſſior? Aliquando onuſtum. Virg. li.2.Geor.Ceu preſſę cum iam portum tetigere carinę.Preſſo gradu incedere,ideſt,firmo,nec celeri,ſed quo cautos incedere videmus.Liu.li.8.bel.Pun.Hiſpanos preſſo gradu incedere iubet.Preſſum vocat Oui. quod eſt quaſi impreſſa nota ſignatum.li.6. Faſt. Hinc preſſe.[*Breuemente,*]aduer.Cice.1. Offic. Imitatio preſſe loquentium,& leniter. Idem 4. de Fin.[Preſſius agamus.

PRESSVS,us,m.4.[θλῖψις.ipſa preſſio.Cic.lib.1.de Orat.Valerium Soranum lenitate vocis,atque ipſo oris preſſu, & ſono facile vincat.

PRESTER,ris,pen.genitiui,p.m.3. πρηστὴρ. ſerpentis genus, quem alio nomine vocant Dipſadem.Lucan.li.9.Oraque diſtendens anguis ſpumau

mum gradum Pl. lib. 20. cap. 1. Nonnus Dionysiacum hæmatodes nuncupat. Plinius refert, Et etiam Poeta Græcus

tes Primitias operum. Primitiæ armorum. Idem 11. Theb. Primitię lachrimarum. Idem 6. Theb. 5.

PRIMITIVS, a, um, o. 1. 2. πρωτότυπος. quod in aliqua re primum est. Ouid. 12. Met. Primitium torrem.

PRIMITIVVS, a, um, o. 1. 2. πρωτότυπος. aliunde non habens originem vnde primitiua verba, per se inuenta, & non aliunde derivata.

PRIMO, [*Principalmente*, בראשונה bariſchonah. G. Erſtlich, von erſten,] πρῶτον principio, vel ante omnia. Ter. in Phor. Cępi aduerſari primo.

PRIMOPVM, [*Primieramente*, בראשונה bariſcionah,] primo. Pla. in Cap. Primo dum opus eſt Patientibus.

PRIMORDIA, n. 2. [*Principij*, ראשית reſcith. Ge. Die erſten anfang. *Gal. Commencement.* H. *Comienços*,] προοιμιακόν. quę primo ordiuntur initia. Cic. in Partit. Vt primordia rerum, & quaſi præcurrentia. Belli primordia. Stat. 2. Achil. Dicendi primordia. Quin lib. 1. c. 9. Gentis primordia. Ouid. 2. Met. Pli. lib. 12 c. 1.

PRIMORES, m. 3. [*La ſomità d'ogni coſa, punta* ראשים raſcim גרולים ghednolim סרים ſarim קיצים ketſinim. G. Die vorderſten oder auſſerſten. *Gal. Les primiers. Hiſp. Los primieres*,] aliquando adiectiuũ eſt, idem ſignificans, quod ſummus, vel extremus, vt primores digiti, primores nares, primoribus labris: nãres vngues, primores digiti, primores nares, primoribus labris: nã in neutro genere aliquos caſus non habet. Primores (inquit Nonius) dicuntur ſummæ quæque res. Luc. li. 8. Sat. Gallinaceus cum victor ſegallus honeſtè Suſtulit in digitos, primoreſque erigit vngues. Pla. in Bac. Sic hos digitulis duobus ſumebas primoribus? Idẽ in Tri. Atq; etiam modo verſabatur mihi in labris primoribus. Primoribus labris guſtare, eſt leuiter quippiã labris attingere. Ci. pro Cęſ. Multos vidi, qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc vitæ Primores viri, [*Gẽtilhuomini*,] (primi, ſiue optimates. Suet. Scripta famoſa, quib. primores viri notabãtur. Accuſatiuũ ſingulare, prudlit. Gel. l. 16. c. 5. Animaduerti quoſdam, inquit, opinari veſtibulum eſſe partem domus primorem. Et Cato c. 81. Extollit primoré partem. Aliquando pro optimatibus. [*Gentilhuomini*,] Liu. 1. Ad primores Romulus prouolat. Vir. 9. Æn. Primorũ manus ad portas, iuuenumq. ſenũq; proſequitur votis: Vbi Seruius, primorũ, genitiuus hic venit ab eo, quod eſt, hi Primores, ſicut hi proceres, quorũ nominũ nominatiuus ſingularis nõ inuenitur, licet dicam⁹, huius primoris. Hor. 2. Ser. Sat. 1. Primores populi arripuit. Nonnumquam prodentibus anterioribus, qui primi in ridendo retegũtur: Plin. lib. 11. cap. 37.

PRIMVLVS, p. c. o. 1. 2. dim. a primus. Pla. in Amp. Primulo diluculo a bibiſti ad legiones. Hic primulũ, aduerbiũ. Ter. in Ad. Plebẽ primulũ facio meam. Pla. in Men. Tum dentes mihi cadebãt primulum.

PRIMVM, *Primieramẽte* בראשונה bariſcionah. G. Võ erſten, oder zũerſten,] πρῶτον. aduerbium, ponitur aliquando in oratione nulla alia ſequente clauſula. Plaut. in Aſin. Conſentiu illum hodie primũ ire aſſuetum ganeum? Aliquando alia ſequẽte clauſula, cui præponitur præterea, vel Deinde. Ter. in Adel. Primum fratrem nuſquam inuenio gentium, Præterea, dum illum quæro, a villa mercenarium vidi. Idem in Prol. Heaut. Id primum dicam: deinde quòd veni eloquar. Nonnunquam ſequitur tertia clauſula, cui præponitur poſtremo. Aliquando pro poſtremo, bis ſubiungitur Deinde.

PRIMVS, a, um, o. 1. 2 primarius, princeps. (*Poſtremus, nouiſſimus*.) [*primo*, ראשון riſchon. G. Der erſt. *Gal. Primier. Hiſ. Coſa primera en orden*,] πρῶτος. quandoque ad numerum, ſeu ordinem refertur. Teren. in Adel. Primus ſentio mala noſtra, primus reſciſco omnia. Virg. 2. Æneid Primus ibi ante omnes. Cic. Appio. lib. 3. Prima duo capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodãmodo relinquẽda ſunt. Pla. Cic. li. 10. Primę tuę ſententię infinitis cum muneribus, poſteriores ad tempus compoſitæ. Hor. 2. epi. 2. Extremi primorum extremis vſq; priores. Iungitur autem frequenter apud bonos auctores cum Quiſq; vt primo queq. tempore, primo quoque die. Liu. 6. ab Vrb. Decreuerunt, vt primo quoque tpe de ea re ad populum ferretur. Cęſ. 6. Bell. Gall. Cupiebat Cæſar primo queq; tempore bello decernere. Pompeius ad L. Domitium; Vt prime queq; die Luceriam aduentres. Quandoq; idem quod princeps, [*Principe*.] vt eminentiam dicat, non ordinem. Vir. 1. Æ. Prima quod ad Troiam pro charis geſſerat Argis. Quandoq; pro optimo. Idem 9. Aen. Primos iuuenum tot miſerit Orco. Quandoq; pro præcipuo, [*Speciale*.] (Idem 12. Aen. Quantos primus patiare labores? Quandoq; pro eo, ante quem nullus eſt. Idem 1. Ecl. Hic mihi reſponſum primus dedit ille petenti. Prima, plur. num. pro principia, [*Principij*.] Liu. li. 8. quod bellum ſi prima ſatis proſpera tuiſſent, haud dubiè peruenſſet ad Romanos. Tac. lib. 18. Prima conſiliorum fruſtra cecidерunt. Primis labris guſtare. Cic. 1. de Nat. Deor.

PRINCEPS, pis, m. 3. [*Prencipe*, הראש harieſcion. G. Ein furnemſter oder Obriſter, ein furſt oder turſtin. *Gal. Principal. Hiſ. Principe, ouarõ. principal.*] ἀρχέν. idẽ quod primus. Ci. 3. Ver. Sicilia princeps ſe ad amicitiam pop. Rom applicauit. Vir. 9. Aen. Princeps ardentẽ coniecit lampada Turnus. Sic Ianuarium Columella Principẽ mẽſem appellat, lib. 11. c. 2. Principem locum, vel gradum abtinere. Suet. de Cla. Gram. Cic. pro Domo; Locum principem auctoritatẽ que in ſalute mea tenuiſtis. Cic. pro Domo. [*Signore*.] Ciuitatis longè princeps Pompeius. Idem 9. Phil. Quam magnum eſt, in ciuitate locum tueri principis. [*Signora*.] Deorum princeps Inno. Oui. 6. Faſtor. In militia item Romana Principes dicebantur ſecũdę actate militer, ex robuſtiore ferè ętate collecti, & armis maximè inſignes Liu. l. 8. ab Vrb. Octauum principem ducere, teſte Budęo, eſt octauum ordinem ducere inter principes. Ci. ad Brutum; Cretenſi bello octauum principem duxit.

PRINCIPALIS, le, o. 3. [*Prẽcipe*, הראשון hariſcion. G. Das furnemſt, fürſtlich. *Gal. Principal. Hiſp. Principal.* κύριον. quod primũ, & præcipuum eſt. Quin. lib. 9. ca. 1. Eſt igitur Tropus, ſermo a naturali, & principali ſignificatione translatus ad aliam, ornandæ orationis gratia. Id eſt, præcipua. Idem lib 3. c. 13. Hanc quęſtionem, veluti principalem, vocant ſ*ρότυμα*. Pli. l. 18. c. 3. De cultura agri præcipere, principale fuit & apud exteros. Cic de Fato; Omnia cauſis fiunt antepoſitis; verum non principalibus cauſis, & perfectis, ſed adiuuantibus, & proximis. Principalis apparatus, [*De Prencipe*,] & res principales, quę ſunt principis, vel principe digne. Taci. li. 8. Nihilo principali apparatu, ſed vetere egeſtate conſpicuus. Pl. in Paneg. Vt illenos principalibus rebus exiſtimet dignos. Principalis porta caſtrorũ, inquit Feſtus, nominat, quod in eo loco eſt, in quo principes ordines tendunt. Liu. 4. Bel. Maced. Duæ legiones quasi principalibus portis ſigna efferre iuſſæ. Hinc Principaliter [*Principalmente, ſpecialmente*,] aduerbium, præcipuè, vel vt decet principem. Pl. in Pan. Quid vitã, quid mores iuuẽtutis, q̃ principaliter formant? Seneca; Ille qui nõ magis dolere, quàm gaudere principali poſſet.

†PRINCIPATVS, tus. dominatus, primę. Cic. 2. de Natur. Principatum id dico, quod ἡγεμονίαν vocant.]

PRINCIPIA, orũ, n. 2. [*Primi luoghi del campo*,] locus in caſtris, a, principib⁹ militibus ſic appellatus. Inde, poſt principia eſſe, eſt eſſe in tuto. Sumptũ a bellis, in quibus tutiſſimus locus eſt poſt principia. Liu. lib. 8. Nullus in acie locus tutior, quàm poſt principia. Ter. in Eun. Ego ero, poſt principia. Principia in acie, pro principib. ſæpe apud Liu. Cic. ad Brutum; Spes libertatis nuſquam, niſi in noſtrorum caſtrorũ principijs eſt. Sue. in Othone; Inter ſtrictos gladios ad principia deuenit.

PRINCIPIVM, pij, n. 2. [*Principio* ראשית reſcith. G. Ein anfang. vrhab. *Gal. Commencement.* H. *Comienzo.* ἀρχή. initium cuiuſuis rei. Cic. 1. de Fin. Omnium rerum principia parua. Idem 1. de Nat. Deorũ: Cuius principium aliquod eſt, eius neceſſe eſt eſſe extremum. Principiũ dicendi, pro orationis exordio: vt, Exalbeſcere in principijs dicendi, apud Cic. de Or. Ibidem; In vtroque dicẽdi genere principia tarda ſunt. Interdum pro fundamento artis, vel ſcientię. Cic. 3. de Leg. Benè prouiſa, & diligenter explorata principia peanant. Interdum pro primo illo rerum omnium fonte, vnde cętera omnia fluxerunt. Idem 3. Tuſ. Principij nulla eſt origo: nam ex principio oriuntur omnia, ipſum autem ex re nulla alia naſci poteſt.

PRINCIPIO, [*Primieramẽte*, בראשונה batiſcionah. G. Erſtlich, anfẽglich. G. *Primierement, en premier lieu, au cõmencement.* H. *primeramente*,] πρῶτον. aduer. Idem quod primum. Ter. in Eunuc. Principio ego vos credere ambos hoc mihi vehementer velim. Cic. Off. Principio, generi animantium omni eſt a natura tributum.

PRIOR, oris, c. 3. [*Primo di due* הראשון hariſcion. G. Der vorder, πρότερος. nomen cõparatiuum, quod propriè de duobus dicitur. Cic. Priores Me Quæſtorem in primis, Ædilem priorem, Prætoram primum pop. Ro. fecit. Idem de Cla. Orat. Et ſi vtriq; primas, priores tñ deferunt Lælio. Sic priore loco cauſam dicere. Idem pro Quin. Non nunquam tamen priorem de pluribus dici legimus, vt idem ſit, quod Primus. [*Primo*] Gel. lib. 14. Quoties vſu veniſſet, vt omnes iſti magiſtratus eodem tempore Romę eſſent, qui eorum prior a lijs eſſet, ei potiſſimum ſenatus conſulendi ius fuiſſet. Apul. lib. 2. Flo. vt Hippias è numero Sophiſtarum eſt artiũ multitudine prior omnibus. Priores noſtros, p̃ maioribus noſtris, dixit [*Anteceſſori*] Pli. epiſt. 4. lib. 3 Et Virgil. 3. Aeneid. Nomen dixere priores Ortygiam.

PRISCIANVS, m. 2 Grammaticus Cæſarienſis fuit, qui tempore Iuſtiniani principis floruit. Scripſit de Arte Grammatica ad Iulianum Conſulem: ad Coſroem vero Perſarum regem librum de Nat. quæſtionibus. Dionyſiumq. de Situ orbis Latinitate donauit.

PRISCVS, a, um, o. 1. 2. [*Antico*, קדמם kadmoni. G. Alt, des vergangen alters. *Gal. Du viel temps, du temps iadis. Hiſp. Coſa antigua de otro ſiglo*,] ἀρχαῖος quod ſuperiori ætate fuit: vt Priſci Latini, qui ante quam Roma conderetur. Cic. 3. de Ora. Quod loquitur, priſcũ viſum iri putat, ſi plane fuerit ruſticanum. Virg. 9. Aen. Priſca fides facto, ſed fama perennis. Mar. lib. 1. Priſca fides taceat. Gens priſca mortalium. Hor. Epo. 2. More priſco Ouid. 2. Faſt. Flamen ad hanc priſco more Dialis erat. Religio priſca. Ouid. 10. Meta. Seueritas priſca. Cic. 3. de Aruſ. reſp. Cuius priſcam illam ſeueritatem ſacrũ cij, mirifica tua ſoror exiſtimatur imitata. Hinc priſcè, aduerbium. Cic. pro M. Cœlio Seuere, & grauiter, & priſcè agere, an remiſſe.

PRISTINVS, a, um, p. c. o. 1. 2. [*Primo ſolito*, קדמנ kadmoni. G. Alſo vor gewesẽ iſt. *Antien, qui eſtoit par deuant, ou par auant.* H. *Primero, antiguo*,] πάλαιος. quod ſuperioribus annis, mẽſibus, diebus, & noſtra memoria fuit: vt priſtina no-

Prohæreſeos, Eidem præſtare, Prohæreſis, Prohæreſeos, & Prohæreſi dixit Cic. de Fin. Neceſſe eſt, & id noſtra natura nobis ſit, ad ſe. Pollux Onomaſt. lib. 3. cap. 24. Prohæreſin ſtudia vocant cognata. Cyc. Ad Sal. Q. 3. ante vitiarie Gallie comitatu ſuo prohæreſin habuit. Sunt ergo Comitia publica. Vir. Ge. 3. Ante Pelaſgi Iouis cunctis dictata oracula Syluis. Cic. Leonis. 1. 8. Ante publica Cius, Parca. Aliquando pro. Ante

quam poteſt.per metaphoram,Argentum probum,non adulteratum.Liu.li.2.Bel.Maced.Argentum id probum non eſſe,Quæſtores renunciauerant.Color probus.Columella lib.8.c.2.Merx proba.Plau.in Pen.Probi nummi.Plau.in Perſ.Sapor probus, Colum. de Arbor c.3.Hinc Probe.[*Bene.*]benè,rectè.Plaut.in Moſt.Probe viximus.Omnibus autē ferè verbis iungi poteſt:vt,Probe decipere,probe curare,probe monere, probe memini,probe ornatus, probe percutere,[*Valorosamente*[dixit Plaut.in Amph.Id eſt,fortiter. Probis contrarij ſunt Improbi.Improbi (vt inquit Aſconius)contra lege ſunt:ſicut Inofficioſus,contra merita :Inhumanus,contra pietatem.

†PROBITAS,tis.f.3.[*Bontà.*Ger.Frombkeit.]bonitas. Cic. de Amic. Si tanta vis eſt probitatis.]

PROBLEMA,aus,n.3.& problematum, [*Queſtione,*]propoſitio interrogationem habens.Philoſophi proprié problemata appellant,rerum obditarum perquiſitiones,cuiuſmodi ſunt apud Ariſtotelem & Plutarchum.

PROBO,as,a.1.[*Laudare,prouare,* שׁבח ſchibbeach הלל hilel הפריד hiph kid.G.Fur guot geben,loben.G.*Prouuer,approuuer,louer,It. Prouar,loar,alabar,*]δοκιμάζω.laudo,commendo, approbo.Cice. Attic.Audio a bonis viris hanc cunctationem noſtram non probari.Idem in Catone:mihi,& Flacco neutiquam probari potuit tam flagitioſa,& tam perdita libido,id eſt,nullo modo perſuaderi mihi potuit, vt laudarem tātā libidinem. Cic. in Parad.Cato ea ſentit, quę non probantur in vulgus.i. quæ ne ipſum quidēm vulgus probat,Contra frigere ad populum,eſt improbari. Plus autem eſt probare, quam laudare.Cic.ad Marium li.5.Iſtam rationem ocij mei,& laudo vehementer,& probo.Quandoque probare eſt,argumentis demonſtrare.Plaut.in Rud.Non probare pernegādo nihil potes,niſi pars datur.Quin.lib.1.cap.10.Dialectice probare.Lucr. lib.2.Hinc ſatis illud erat planum facere, atque probare. Ponitur aliquando pro perſuadere,aut fingere,[*Perſuadere,*]vt Probare ſe eunuchum,eſt perſuadere ſe eſſe eunuchum. Ter.in Eunu.Præterea forma,ætas ipſa eſt, facilè vt pro eunucho probes. ſubaudi,te, inquit Don.Quandoque tentare,[*Tentare,far prouua,*] vt cum dicimus,Amicos probato:& apud Col.Probare boues.Ou.in ep.Phyllidis,Exitus acta probat.Aliquando probare,eſt efficere,vt probi rectumque iudicetur id,quod quis facit,vel dicit.Cice.1. Verr. Si in hac cauſa noſtrum officium,ac diligentiam probauerimus.Qñ. que permittere,[*Concedere.*]Horat.lib.1. Carm. Vagus, & ſimilitra Labitur ripa,Ioue non probāte.Probandus,a,um.Cęſ.5.Bel.Gall. Quem locum probāde virtutis tuę expectas.Probatus,a,um, particip.modo nomen.Cice.in Top.Nam & ingenioſos,& ætatis ſpacio probatos,dignos quibus credatur,putant.Ouid.15.Metamor. Crimenque patens ſine teſte probatum. Liu. lib 7. Bell. Pun. Ita repente exuit antiquos mores, vt nemo tota iuuenture haberetur prior,nec probatior.probatiſſimus homo.Cic.4.Ver.Probatiſſima ſemina.Cic.pro Cęcin.Probator,qui probat.Cic.2.Phil.Quid interęſt inter ſuatorem facti,& probatorem?probatio,[*Prouua,*]Cic. 3.Ver.Ne vitioſum opus fieret ? at erat probatio tua. Artificialis probatio,Firma probatio,Lineares probationes, Inexpugnabiles probationes,potentiſſimæ probationes; ſequuntur apud Quin.

PROBOSCIS,idis,ſ.3.προβοσκὶς.roſtrum elephanti, vel muſcæ:ita dictum,quod ante depaſcat.Latini in Elephanto manum appellant, quod ea veluti manu vtatur. Plin.8.c.12.Reſoluunt elephāti manus draconum nodos.Nonius Marcellus;Proboſcis,inquit,Græcū nomen eſt,dictum,quod ante depaſcat.Eſt autem porrecta corporis pars inhærens naribus,quæ excepto homine mahis animalibus invenitur.Varro.Inuenille ſe factum hericium cum proboſcide.

PROBROSVS,a,ū,adiect.o.1.a.[*Vituperoſo.*נקלה nikleh.G.Schmaechlich,ſchandtlich.G.*Plein d'iniures de deshonestete, & vilnie.*H. *Denoſtado y feo,*]ἀσχρός.ignominioſum. Gell.lib.1.Compellationibus probroſis iactatus eſt.Cice.5.Ver.Vt illam eius vocem probroſam agnoſcatis.Ho.3.Cur.Ode 5. O magna Carthago probroſis Altior Italiæ ruinis.

PROBRVM,bri,n.2.dedecus,cōuitium,maledictum,[*Vituperio,villania,*נבלה nebalah נבלות nabluth חרפה cherpah.חרוך ghidup. G.Ein verbuebiſche that,ein geſchēdug,ſchwechung alſs mit hurey oder ehebruch.Item ein ſchand vnd ſchmach wort. *Gal.Cas reprochable,iuienie,iniure.*It. *Denuesto,vituperio,iniuria.*]ὄνειδος.Ruptum,flagitium.Suet in Cæſ. Digreſſam a marito poſt biduū ſtatim duxerat,quamuis ſine probri ſuſpicione . Vnde lex fuit apud Romanos ,vt probrum virginis Veſtalis capite puniretur.Aliàs ſignificat maledictum,contumeliam,dedecus,quæ ſcelera ſequi ſolent,vt Datum eſt probro,id eſt,ignominiæ adſcriptum. Liu.li.2. Ingerunt probra,a;quē abſtinent quin caſtra oppugnent.Epiſtolæ probrorum plenæ.Cic.Att.lib.4.

PROCADIS,p.c.ſ.3.progenies,quæ ab vno capite procedit. Feſt.

PROCAS,m.1.πρόκας.Rex Albanorum fuit,pater Amulij,& Numitoris,& auus Romuli,& Remi.Liu lib.1. Vir.li.6

PROCAX,acis,pē.gen.p.o.3.[*Laſciuo,maluagio,* סורר ſorer זך zedh. G.Vnuerſchāpt mit gutzlen,mutwillig fraeuel,μαλακὸς.laſcivus petulans,improbus,proteruus : qd nomen a procando.i.poſcendo dictū eſſe,vocat Nonius Marcellus, ex fabia Cic.lib.4.de rep.cuius hec citat verba:A procando.i.poſcendo procacitas nominata eſt. Alij tñ a prociendo.i.prouocando, ſiue laceſſendo dictum malunt Cic.pro Cœl.Temeraria,& procax mulier. Ibidem:Vt non ſolem meretrix,ſed etiam procax videatur.Idem l.3.epi.Scio te non eſſe procacem in laceſſendo. Ter.in Hec.magis procax illico facta eſt Transfertur etiam ad inanimata : quod & Nonius adnotauit.Vir. 2.Æn.Penituſq; procacibus Auſtris Hinc procacitas,[*maluagia, ſuperbia,*]petulātia,improbitas.Ci.in Sall.Nō enim procacitate linguæ vitæ ſordes eluunt,procaciter,[*Superbamente*] proterue,petulanter;vnde procacius,& procaciſſimè.Liu.li.8. Flagitatum ſtipendium procacius,quam ex more,& modeſtia militari erat.

PROCEDO,is,p.p.a.3.[*Procedere,andar innanzi,* יצא iatſ. עבר habar.G. Herfuergehn,oder dahergehn.*Gal.Marcher,outre paſſer,auant proceder.Hiſp. Yradelante,o proceder*] προβαίνω. progredior. Cic.1. de Diu.Cum purpurea veſte proceſſit.Cæſ.1.Bel.Ciu.Lente,ac paulatim proceditur.Cic.pro Seſt. Huic ad vrbem veniēti tota obuiam ciuitas cum lachrimis proceſſerat.Sall.in Iug.Vbi plerumq.nocti proceſſit.i.præterijt.Aliqñ eſt bene, vel malè cadere.Plin.in Cap.ne que magis effractū famæ vidi,nec cui minus procedat,quicquid facere occœperit.Liu.lib.1. Tentata res eſt,ſi primo impetu capi Ardea poſſet,vbi id parū proceſſit,obſidione cępti premūt hoſtes.Procedere in pedes,& pedib.gigni,idem ſignificāt,hoc eſt,fœtum ita naſci,vt pedes ex vtero primores emergant.Plin.lib.7.c.8 In pede procedere naſcēte,cōtra naturā eſt.Procedere in philoſophia,[*Far profitto*]eſt proficere.Cic.3.de Fin.Qui tum in philoſophia,tum in optimo genere philoſophię tm proceſſerit.procedūt ſtipendia militibus,[*Correre la paga*]quod vulgo dr,currūt.Liu.l.5.Ijs perinde ſtipendia procederent,ac ſi ſeptem, & viginti annorum, aut maiores milites facti eſſent. procedens,tis.Cic.3.Tuſ.Dies procedens ita nutigat, vt ijſdem malis manentibus non modo leniatur æquitudo,ſed in pleriſq.tollatur.Tempore procedente.[*In procello di tē po*] pro Succeſſu temporis.Pli.lib.11.c.16.Tempore procedente inſtillant cibos.Pl.Iun.Epiſt.64. Vereor, ne procedente tempore ex ipſo remedio vitia naſcantur .

PROCELEVSMATICVS,m.2.προκελευσματικός.pes,ex quatuor ſyllabis brevibus conſtans,dictus,quod ob celeritatem,brevitumq. ſyllabarum concurſum celeuſmati,id eſt, nautæ cohortationi eſſet aptiſſimus,ſiue quod in ſacris Minervæ,carmen quoddam hoc pede conſtans,primo loco cani ſolebat.

PROCELLA,æ,f.1.[*Procella,tempeſta,*סערה ſcharah סערה ſęgharah סופה ſuphah.G.Ein ſturmvvind,vngeſtalt vnd rauffgetollen vvaſſeren.*Gal. Tourmente,& tempeſte de vents.*It.*Grande tempeſtade.*]θύελλα. eſt vis venti cum pluuia,nec durans,& in mari potius quam in terra. dicta ab eo,quod omnia procellat,id eſt,mouear,& cōcutiat .Vir. lib.1.Æn.Creberq procellis Africus.Oui.11.Meta. Impediunt aduerſæ iuſſa procellæ.Hora.Ode 9.Aut mare Caſpium Vexant inæquales procellæ.Vir.1.Æn.Stridens Aquilone procella Velum adverſa ferit.Translatè accipitur pro moleſtia,[*Trauaglio.*]Cice.pro Cluen. Vitam tranquillā & quietam remotam a procellis inuidiarum.Iratum procellę.Silius lib.11.Hinc procelloſus,a,um,procellis plenus:Liu.lib.10.Ver procelloſum eo anno fuit.Pli.li.18.c.35. Nubecula venturam procelloſum dabit.

PROCELLO,is,ę.t.[*Perturbare,* שׁער ſingher.Germa.Vngeſtuemirlich ſturmen.*Gal.Aburre,ruer iuy,renuerſer.Hiſp.Reboluer,reuolcar, ſubuertir,*]καταπλήσσω.concutio,euerto:vnde procella.Plin.in paneg. Erant ſub oculis,naufragia multorum,quos improuiſus turbo procellerat.

PROCERASTIS,ſ.3.προκεράστις.oppidum Bithynię. Pli.lib.5.c.vlt.

PROCERES,p.c.m.5.προβόες.capita trabium, hoc eſt,mamilli quidam in parietibus extātes.Hinc principes ciuitatis,proceres,[*Gentilhuomini*]appellati ſunt,quod ij ita in ciuitate emineāt,ſicut illi in ædificijs.Vir.1.Æn.Potī alij proceres.Caſtrorum proceres.Luca.lib.7. Rerum proceres Paulus,& Flamininus.Sil.libro 11.Proceres gulæ. [*Capitani,capi.*]pro principibus helluonum,apud Pli.li.9.c.27.cuius nominis accuſatiuo ſingulari vſus eſt Iuuen. Satyr.8.Agnoſco procerem.

PROCERITAS,atis,ſ.3.[*Lōgheza,* גבה ghobah גבהת ghobhah Ger.Die hoche oderlenge in die gerede.*Gal.Longueur,& hauteur Hiſp. Longura,*]μῆκος.proceritas,ſtaturæ altitudo.Pli.in Paneg.Tu ſola corporis proceritate claritot alijs.Cic.de Sen.Cum autem mutaretur Lyſander,& proceritates arborum,& directos ordines.

PROCERVS,a,ū.o.1.2. [*Lōgo,alto,* גדול ghadhol רם ram גבור ghabor Germ.Hoch,lang,vndgroſſ.*Gal.Fort long,fort haut.*Hiſp. *Coſa alta luenga en ſu eſpecie,*] διμήκης.prolixus, & in longitudinem productus, quod nomen quidam a cera dermāt, quaſi ad ſimilitudinem cerę protenſum ob facilitatem.Alij a creſcendo,quaſi procretum. Hor.2.Ser.Sat.2. Quo pertinet ergo proceros odiſſe lupos.Vir.3. Eclo. Proceras erigit alnos. Hor.3 Car.Ode 25.Proceras manibus vertere fraxinos.Improcetus.Gel.l.4.vſus eſt re cere,aduerb.Cic. 3.de Ora.Brachium procerius proiectus.

PROCESSVS,us,m.4.[*Proceſſo,progreſſo, profitto,* מרא motſa.Ger.Ein furgang oder furzichung.G.*Marchement, plu, ordre, auance mēt.*

PROCLIVITAS, adverbium, propenſus. Cic. pro Leg. Man. 7. Ut quo quis maximè indoctus videretur, eo maximè ad proclive ferretur. Quo quis minus ſciret, eo magis ſe ſcire arbitraretur. Gellius lib. 3. cap. 3. Quod in Graecis nominibus magis proclive eſt. Quippe Antiquo non facilèfuit exemplo. Sed hoc proclivius eſt, quia ſimile eſt, & paene idem.

PROCLIVIS, ve, pen. c. Virg. 6. Aeneidos, ver. initio. Proclivis iter eſt ſine labore. Ovid. 1. Metam. Proclive per aequor. Quod ſignificat facile. Item, Proclivis ad aliquid, quod ſignificat aptus, & ſimilis. Cic. pro Cluentio. Proclivis ad omnem audaciam. Item, Proclivis ad aliquid, quod ſignificat facilis ad aliquid. Cic. Orat. Erit in genere, & proclivis ad dicendum. Virg. 6. Tum ſonus proclivis lentè per carbasa tendit. Quod ſignificat, ſecundus, & ſecundo flatu ferens.

PROCLIVITER, adverbium. Cic. de Orat. lib. 3. Proclivius, & ſine offenſione. Item, Proclivius, & ſine impedimento. Item, Proclivius, & ſine labore. Item, Proclivius, & ſine molimine. Item, Proclivius, & ſine ullo impedimento. Item, Proclivius, & ſine ullo negotio. Item, Proclivius, & ſine ullo labore. Item, Proclivius, & ſine ullo

præpositio est desemiens quandoque ablatiuo: vt, Procul dubio [*Sen. ad dubio.*] perinde est ac si dicas, certè. Suet. in Clau. Reliquit filium omnibus gentis suæ procul dubio præferendum. Procul vero, pro eo, quod est a veritate abhorrens. Col. in præf. libr. 1. Illud procul vero est, facillimam esse, &c.

PROCVLCO, as, a. 1. [*Atterrare* רכם ramas. G. Zertretten] καταπατέω. protero. Col. lib. 2. c. 20. Apecuidibus legumina proculcantur. Liu. libr. 10. ab Vrb. Eques sua ipse subsidia territis equis proculcauit. Ouid. 8. Met. Crescentes segetes proculcat in herba.

PROCVLIVNT, promittunt, ait significare Antistius de iure pontificali. lib. 9. Festus.

PROCVMBO, bis, n. 3. [*Giacere in terra.* חשחח hischtchavah. G. Niderligen. *Gal. Estre couché s'enclimer, & pancher.* Hisp. *Abaxarse, inclinarse*] κατακλίνομαι. prosterno, humi iaceo. Liu. libr. 1. Ipsum fessū via procubuisse. Col. lib. 1. Quæ mensura & ad procumbendum pecori laxa ministeria præbeat. Virg. 1. Aeneid. Ne grauidis procumbat culmus aristis. Idem 8. Aen. Mauortis in antro Procubuisse lupam. Significat interdum demitti. Pli. lib. 16. c. 36. de arundinibus; Folia procumbunt, id est, in terram inclinantur. Lucr. lib. 3. Et procumbentes iterum consurgere taxos.

PROCVRO, ras, p. p. a. 1. [*Procurare, administrare cose d'altri.* Ger. Verwalten, versorgen oder versehen anderer leut sachen. *G. procurer, auoir la charge des affaires d'autruy.* Hispan. *procurar negocios,*] ἐπιτροπεύω. administrationem rerum alienarum gero. Ci. Cornific. Is procurat rationes Dionysij. Hinc Procurator, [*Dispensatore.*] dispēsator, & negotiorū gestor. Vlpianus de Procuratoribus, & defensor. l. 1. Procurator est, qui aliena negotia mādato domini administrat. Actores vero causarū causidici dicuntur. PROCURATORIVS, a, ū, qđ ad procuratorem pertinet, vt Procuratorię litterę. Procuratorij munus. Procuratrix, [*Procuratrice.*] Ci. 4. de Fin. Sapientiam totius hominis custodem, & procuratricem. Procuratio. [*Cura*] ipsa administratio. Ci. lib. 1. de Nat. Deor. Philosophi fuerunt, qui omnino nullam habere senserunt rerum humanarū procurationem deos. Aliquādo procurare, [*Hauer cura*] est studiosè curare. Apul. Hūc enim equulum suum curiosè nimis procurantem inueni. Ali quando sustentare, adiuuare. [*Aiutare*] Cato de re rust. Eodē modo cæteras arbores procurato. Plau. in Cur. ibi opus est hoc, quore procures. Aliquando est expiare. [*Purgare.*] Suet. in Cal. Atio eius procuranti exta manibus aquila rapuit. Hinc Procuratio. [*Purgatione, penitenza*] expiatio. Cic. 1. de Diu. Scriptum est, cum terrę motus factus esset, vt ne plena procuratio fieret.

PROCVRRO, is, ri, sum, n. 3. [*Andare innāzi velocemente.* G. Furlauffen. *Gal. Courir deuant, s'auancer de courir. Hisp. Andar adelante correr a lexos*] προάγω. velocitet procedo. Col. lib. 6. Ex domitis bubus ua lentissimum, eundemq; placidissimum, cum indomito iungimus, qui & procurrentē retrahat, & cunctantem producat. Cæs. 5. Bell. Gal. Quotes quæque cohors procurrerat, ab ea parte magnus hostium numerus cadebat. Virg. 9. Aenei. Et conferre manum, & procurrere longius audent. Procurrens, tis. Virg. 1. Aen. Infelix saxis in procurrentibus hasit. 1. prominentibus, & velut obuiam venientibus, inquit Seruius. Procursus, sus, [*Corso,*] actus procurrendi. Liu. lib. 1. Bel. Pun. Procursu magis militum, quàm ex præparato, aut iussu Imperatorum orto prælio. Vir. 12. Aen. Quem tota præcipitem, & procursu concitus axis Impulit. Procursio, [*Digressione.*] excursio, vel digressio a causa. Quin. lib 4. c. 3. Non semper est necessaria post narrationem illa procursio. Procursō, as, [*Andar errando.*] frequen. Liu. li. 7. bel. Pun. Cum ab stationibus procursaretur. Idem 3. ab vrb. Modo procursantes passi recurrentesque. Procursatio. Liu. lib. 8. bel. Pun. Per procursationem commissa pugna est.

PROCVRVVS, 1. 2. [*Molto torto.* Ger. Vast krumb] καμπύλος. valdè curuus. Virg. 2. Georg. Nec illæ Procuruam expectant falcem. Litora procurua. Idem 5. Aen.

PROCYON, p. c. Procyonis, m. 3 πρόκυων. sidus æstiuum; Canis ortum præuertens: vnde etiam a Latinis verbum ex verbo exprimentib. Antecanis appellatur. Cic. 2. de Nat. Deor. Geminis est ille sub ipsis Antecanis, Procyon Graio qui nomine fertur. Antecanis tamē nomen videtur minus vsitatum fuisse, & a Ciceronе primū confictum: vnde etiam Pl. lib. 18. c. 28. Sidus hoc nomen Latinum habere negat, si in quis (inquit) Caniculam velit appellare. Col. tamē li. 11. c. 2. Caniculam manifestè distinguit a Procyone, huius ortū Idibus Iulijs, illius 7. Cal. Aug. assignans: Caniculam nimirum appellans, quem Procyonem dicimus.

PROAMBVLO, as, n. 1. foras deambulo. Ter. in Adel.

PRODEO, dis, diui, vel prodij, proditū. n. 4. [*Vscire fuori, cōparire,* יצא iatsa. G. Herfurgehn, hinauſsgehn. *Gal. Sortir. Hi. Yr a fuera, o salir a plaça*] πρόειμι. ex Pro, & Eo, d, iter posita, significat procedo, vltra eo, quasi porro eo Cic. Appio: An ego obuiam tibi non prodirem? Idem lib. 1. Offic. Vt in scena sine fabulę prodeat nemo. Cæs. 5. Bel. Gal. Conclamauerunt, vt aliqui ex nostris ad colle quīū prodirent. Proditur, p. p. Impersonale. Cic. pro Mur. Eccui nō proditur reuertenti? Subaudi, obuiam.

†PRODICTATOR, qui extraordinariam dictaturam gerit, quiq; in locum Dictatoris substituitur. Liu. lib. 22.]

PRODICVS, p. c. philosophus, patria Cous, de quo Philostrat*, & Suid.

PRODIGAE hostiæ, f. 1. a veteribus dicebantur, quæ totæ consumebantur igni, vnde & homines luxuriosi, prodigi dicti sunt. Fest.

PRODIGENTIA, tiæ, f. 1. a prodigo, digis, idē quod profusio. Tac. l. 13.

PRODIGIALIS, & hoc giale, o. 3. [*Miracoloso.*] θαυμάσιος. neq; quā prodigiosus. Aliquādo prodigium auertens: vnde prodigialis Iuppiter, cui expiandorū prodigiorum gratia sacra fiebant. Plautus in Amph. prodigiali Ioui cōprecatum oportuit. Hinc prodigialiter, [*miracolosamente*] prodigiosè. Col. li. 3. c. 3. Illa videntur prodigialiter accidisse. Hor. in Ar. Qui variare cupit rem prodigialiter vnam.

PRODIGIATOR, m. 3. qui ex prodigio futura prænunciat. Festus.

PRODIGIOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Prodigioso, mostruoso, miracoloso.* G. Vnatürlich, gar wunderſam, das ſich wider der natur lauffe zuriegt. *Gal. Prodigieux, monstrueux. Hisp. Cosa de aquel mi agro.*] θαυμάσιος. prodigium facit, vel quod præternaturam est, & consuetudinē. Plin. li. 10. c. 36. Hinc prodigiosè, [*Miracolosamente,*] præter morē vel naturam. Pli. lib. 11. c. 37.

PRODIGIVM, gij, n. 2. [*Prodigio, miracolo,* מופת mopheth. G. Ein wunderzeichen, ein vnnatürlich ding, ein wunderwerck der natur. *Gal. prodige, monstre. Hisp. Milagro, que significa mal.*] τέρας. portentum, ostentum, quasi prodigium, quod porro dicat, porro significet, & aliquid futurum esse portendat. Festus: prodigia, quod prædicunt futura, permutatione G, litteræ; nam quæ nunc C, appellatur, ab antiquis G, vocabatur. Nonius; prodigia, Deorum minæ, vel iræ, [*Minaccie, ira*] Virg. 3. Aen. Sola nouum dictuq; nefas Harpyia Celeno prodigium canit. Cic. 3. Ver. prodigia vim eius, numenq; declarant. Vir. 6. Aen. prodigijs acti cælestibus ossa piabunt. Ouid. 6. Met. Stagnumque locumque prodigijs notum.

PRODIGO, gis, p. c. a. 3. [*Consumare prodigamente.* אבל achal. Ge. Hindurchreiben, verthun. *Gal. Consumer, & despendre tout. Hisp. Gastar demasiadamente,*] διαφορέω. prodegi, supinum non legi, expio & Ago, d, euphoniæ causa interposita, consumo. profundo, liberalitatis limites egredior. Plaut. in Aul. Festo die si quid prodegeris. Ali quando appellere, producere, quasi procul agere. [*Menare.*] Var. 2. de re rust. c. 4. de fundis: Admissarias cum faciunt, prodigunt in lutosos limites. Idem lib. 3. c. 9. Prodigendi in solem, & reliquinium, vt se volutare possint.

PRODIGVS, gi, m. 3. perditus, nimius) (parcus, diligens, [*Prodigo, libera le troppo.* Ge. verthun, der das ſein hindurch reibt, oder hiduch richtet. *Gal. Prodigue. Hi. prodigo o gastador,*] ἀ πότος. profusus, effusus, nepos, dissolutus, nimius supra modum liberalis. Cic. li. 2. Off. prodigi, qui epulis, & visceratione, & gladiatorum muneribus ludorum venationumq; apparatu, pecunias profundūt in eas res, quarum memoriam aut brevem, aut omnino nullā sunt relicturi. Idem Catil. Homo largior, & prodigus. Auri prodigus. Clau. 2. In neg. Sanguinis, atque animæ prodigus. Ouid. 3. Amo. Ele. 8. Aris prodigus. Hor. in Arte. Ci. ad Brutū: Quod in honorib. decernendis eſſem nimius, & tanquam prodigus. Prodigus animę, qui vitæ suæ non parcit. Horat. 1. Car. Ode 12. Hinc prodige, [*Smodratamente, prodigamente,*] profusè, abundanter. Cic. 11. Phil. Sed non possunt nō prodigè viuere, qui nostra bona sperant, cū effundūt sua.

PRODIGITAS, tis, f. 3 [*Prodigalità,*] ἀσωτία. antiquis idemerat, quod profusio. Lucil. lib. 6. Sat.

PRODINVNT, antiqui pro prodeunt dixere. Ennius Annal. li. 3. Prodinunt famuli, cum candida lumina lucent.

PRODIVS, antiqui dixerunt pro interius; longius, inquit Nonius, a prodeundo, quasi porro eundo. Varro in Virgula diuina: primum venit in vibem, atque intra muros, deinde accedit prodius.

PRODO, dis, didi, a. 3. [*Gettar via, manifestare, tradire,* יסר iacrich. G. Hinwerffen. *Gal. Jetter loing.* Hi. *Echar a lexos,*] προβάλλω. porro, id est, longè projicio, desero, excludo, propello. Virg. 1. Aen. Nauibus (infandum) amissis vnius ob iram Prodimur, atque Italis longè dissiungimur oris. Aliquando idem quod est deferre, ostendere, patefacere. Idem 3. Aen. Prodere voce sua quęquā, aut opponere morti. Item differre, protrahere, [*Prolōgare.*] Teren. in And. Credo impetrabo, vt aliquot saltem nuptis prodat dies. Item propagare. [*Generare.*] Vir. li. 4. Aeneid. Genus alto a sanguine Teucri Proderet. Item tradere, [*Dar nelle mani.*] Sallust.: Antequam arcē proderent hostib. prodere patriam, [*Tradire.*] est clanculum cum hoste aduersus patriam sentire, vt qui vel patrię consilia hosti enūciant, vel vires, arces, aut propugnacula eidem tradunt. Ci. 3. de Fin. Peccatum est patriam prodere, parentes violare. Prodere posteris, est posteris tradere. Cice. de Sen. Non accipere modo hæc a maioribus voluerunt, sed etiā posteris prodere. Prodere memoriæ, [*Scriuere*] est literis mandare. Idem Appio: Cum tuum studium cōsumes in virorum fortium factis memorię prodendis. PRO eodem etiā legitur prodere memoria. [*Scriuere.*] Cæs. 5. bell. Gal. Quos patres nostros in suis, ipsa memoria prodidū dicunt. Cice. de Orat. Quia memoria sic esset proditum. Item prodere memoriam, propagare, & ad posteros transferre. Cæs. 1. Bel. G. Ne committeret, vt is locus vbi constituissent ex calamitate populi Romani, & exercitus interneciones memo-

ne memoriam prodꝛet. Interdum ſupprimitur datiuus Memoriæ Pli.lib.6 c.23. Regnabat ibi cum hæc proderem, Celebrotas. Cice. lib.3. Offic. Vtile videbatur Viyſſi, vt quidam Tragici poetę prodiderunt. Pli li.2. Diuus Auguſtus læuum ſibi prodidit calceum præpoſtere inductum, quo die ſeditioni militari prope afflictus eſt. i. ſignificauit. Sic dicim⁹ Fama prodit, [*Si dicet*]. i. refert. Celſus: Quoſdam fama prodidit, in ipſis funeribus tenuiſſe, prodere, auctore Donato, aliquando eſt decipere, deſerere [*Ingannare*] Ter. in Adel. Prodidiſti & te, & illam miſeram. Prodere exemplũ, eſt tradere. Cic. pro Flac. In hoc reo ne quod pernicioſum exemplum prodat, pertimeſco. Ibidem: Ne periculoſam imitationem exempli reliqs in poſterum proderetis. Prodere fidem [*Eſſer ſenza fede, & infedele,*] eſt iureiurando non ſtare. Sallu. in Catil. Ea ſępe antehac fidẽ prodiderat. Prodere officium, eſt officium ſuum nõ facere, aut contra officium facere. Cic. 4. Acad. Qui ſtatuit omnem cruciatũ perferre potius, quàm aut officium prodat, aut fidem. Prodere diem, eſt proferre. Ad Qu. F. li. 2. Ter. & Feſtus. Prodere vitam, eſt ſe vitę periculo exponere. Prodere legem, deſtituere. Vlpianus ad legem Iuliam de Adulter. Prodere inter regem, eſt nominare, renũciare Liu. li. 6. ab Vrb. Sed nos quoque ipſi ſine ſuffragio populi, auſpicato interregem prodamus. Sic prodere flaminẽ, apud Cic. pro Mil. Hinc proditus, [*Ingannato,*] pro decepto. Ci. Att. li. 3. Proditus, inductꝰ, coniectus in fraudem. Ou. 13. Met. Proditus a ſocio eſt. Proditor, [*Traditore.*] Plau. in Rud. Vrbis proditor. Cice. 3. de Fin. Nec magis vituperandus eſt proditor patriæ, quam communis vtilitatis, aut ſalutis deſertor. Proditio. [*Tradimento.*] Cic. 4. Acad. Amicitiarum proditiones. Ou. 8. Met. Nam pereant potius ſperata cubilia, quam ſim Proditione potens. Lucan. lib. 4. Merceſque nefandę Proditionis erit.

PRODROMVS, mi, p.c. Latine Procurſor. Cic. Att. li. 1. Pompeiani prodromi nuciant, apertè pompeium acturum. Vnde prodromi dicũtur a Græcis fici præcoces, quaſi p̃curſorię, reliquarũq; maturitatem præuertentes. Pli. lib. 16. c. 26. Ficus & præcoces habet, quas Athenis Prodromos vocant. Prodromi item dicuntur Aquilones, q̃ octo ferme diebus exortum Caniculę antecedunt. Col. libr. 1. capit. 2.

PRODVCO, cis, a. 3. proucho, promouco). (. contraho, in angustũ traho [*Prolongare, menar fuori, produrre.*] נדח nadhach. G. Herfuerziehẽ verlaengeren. *Gal. Produire, prolonger, mettre hors.* *Hiſ. Leuar lexos guiando, eſtender en luengo*] παρατείνω, profero, protraho, in lõgum duco. Virgil. 2. Aenid. Abnegat excĩſa vitam producere Troia. Cicero in Catone; Conuiuium ad mõltam noctem vario ſermone producimus. Te. in And. per translationem, [*Ceſſar, tener a bada,*] dixit: Nonne tibi eſſe ſatis hoc ſolidum viſum eſt gaudiũ, niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres? Ideſt, deluderes, detineres. Aliquando idem eſt, quod foras educere, vltra, ſiue in medium adducere, vel preſentẽ ſiſtere. [*Menare.*] Plaut. in Capt. Vbi ſunt iſti, quos ante ædes iuſſi huc producꝰ foras. Sic producere teſtes pro, ad dicendum teſtimoniũ in iudicium adducere, [*Teſtimoniare.*] Cic. 6. Ver. Harũ omniũ rerũ auctores teſteſq; produco. Producere copias in aciem, eſt extra caſtra ad pugnã eas educere. Galba Ciceroni: Antonius in aciem ſuas copias de vico producit. Aliquando eſt venalem exponere, [*Metter in uendita*] Ter. in Eunuc. pretium ſperans, illico producit, & vendit. Vbi Donatus, propriè venales produci dicuntur. Plautus pro proſtituere puſuit: Audientẽ dicto mater produxiſti filiũ. Interdum pro gignere. [*Generare,*] Plaut. in Capt. Quaſi in orbitatẽ filios produxerint. Ci. pro Q. Roſcio. Nihil ab hoc prauũ & peruerſum produci poſſe putãt. Ter. in Adel. Seni animam prius extinguerem ipſi, qui illud produxit ſcelus. producere morã rei alicui, [*Indugiare,*] eſt moram interponere, ſiue (vt Donatus ait) differre, protẽdere. Ter. in Andr. Vt huic malo aliquam producam moram. Interdum proſequi. Vir. 9. Aen. Nec te tua funera mater Produxi. Interdum cõſumere. [*Conſumare.*] Ter. in Adelph. Cyathos ſorbillans, paulatim hunc producam diem. Producere in iudicium, eſt vocare, [*Citare*] Cice. 7. Ver. Si vivus in iudicium produceretur. Aliquando pro detinere, & verbis remorari, [*Dar parole*] Ci. pro Q. Conditionibus hunc, quoad põt, producit. Aliquando eſt promouere hominem, & in medium honorificè proferre. Ci. pro domo: Quẽ tu nõ pro illius dignitate produxeras, ſed pro tuo ſcelere ſubduxeras. Hinc productus, a, um. Cic. poſt reditum: Cum a Tribunis pl. Conſul in concionem productus eſſet. Aliquando nomen eſt & ſignificat promiſſus, longus Idem in Orat. Inclytus, dicimus, breui media littera: Inſanus producta. Idem 2. de Orat. Etſi principia tarda ſunt, exitus tamen ipſi & producti eſſe debent. [*Lungo.*] Hinc productior, & productiſſimus. Col. lib. 7. c. 12. Status eius longior productiorq. ad hos caſus magis habilis eſt, quàm breuis. Idem li. 3. c. 10. Vltimum, & productiſſimum flagellũ. productè, aduerbiũ, cui opponitur Breuiter. Cic. in Orat. Literæ, quæ in ſapiente atque felice producte dicuntur, in ceteris omnibus breuiter. Productio [*Lunghezza*] Ci. 3. de Finibus: Opportunitas non ſit maior productione.

PROETIDES, f. 3. Præti Argiuorum regis, & Antiæ filiæ fuerũt, quæ cũ forma eſſent præſtantiſſima, ſe Iunoni auſæ ſunt præferre; quare riata Dea talem eis immiſit furorem, vt vaccas ſe eſſe arbitrarentur, & in ſiluas confugere. Vide Pl. lib. 25. c. 5. & Virg. in Sileno.

PROETVS, m. 2. Abantis regis Argiuorum filius, cui ſucceſſit in regno Vxorem habuit Antiam, ex qua quattuor filias genuit, quæ a patris nomine dictę ſunt Pretides, poetarum fabulis celeberrimæ.

PROFANATIO, nis, f. 3 [*Diſacratione.*] חכף chonepl: חנפה chanuphah, טמאה tumeah. Ger. Ent weyhung.] Pli. l. 16. c. 4. Ciuilium bellorum profanatione meritum cæpit videri, ciuem non occidere. pro fanatus, partic. flagitio pollutus. Sta. 9. Theb. Ergo profanatũ Menalippi funus acerbo Vulnere. Manus profanatæ. Ouid. 2. Met.

PROFANO, as, a. 1. [*Diſacrar*] חנף hechniph חלל chillel. Ge. Entweyhen, vnheilig oder vnreinmachen. *Gal. profaner, ſouiller, & gaſter. Hiſ. Enſuciar la coſa ſagrada.*] βεβηλόω. ex ſacro humanis vſib. promiſcuũ facio. Liu. li. 1. bel. Mac. Sacra ſacerdote omnia, pfanarẽt.

PROFANVS, a, um, p. p. o. 1. 2. [*profano,*] חנף chaneph חל chol, טמא tame. G. Vngeweyhet, vnheilig. *Gal. profane, pollu, laique tay. Hiſ. No conſagrado*] βέβηλος. irreligioſum, & a religione remotum; habet antitheta ſacrum, & religioſum. Plau. Sacrũ an profanum habeas. parui penditur. Ci. pro domo; Si iſta conſecratio legitima eſt, quid eſt, quod profanũ in tuis bonis eſſe poſſit? Pro ſcelerato, & impio, [*Scelerato, empio.*] Stat. in principio Theb. Fraternas acies alternaque bella profanis Decertata odijs. Profanus etiam dicitur, quod ex religioſo, vel ſacro in hominum vſum conuerſum eſt. [*Voltare*] Vir. 12. Aen. Colui veſtros ſi ſemper honores, Quos cõtra Aeneadę bello fecere profanos. Profani item dicebantur ſacris non initiati, qui a fano, & ſacris arcebantur Idem 6. Aen. procul eſte profani. profanos etiam dicimus imperitos, qui Muſarum ſactis non ſunt initiati. Hor. lib. 2. Car. Odi profanum vulgus. Profanus vſus dicitur communis, & vulgaris, non ſanctus. Pli. lib. 15. c. 30. In profanis vſibus pollui laurum, & oleam fas non eſt.

P. M. Profanum dictum id, quod cum ſanctum fuiſſet, poſtea in vſu hominum factum, hoc eſt, extra fanum. Ex Aggeno de limitibus agrorum.

PROFARI, d. 1. [*parlare, dire, pronunciare.*] דבר dibber, בטא bitta. Ge. Herauſſreden, herauſſagẽ. *Gal. parler, prononcer, dire. Hiſp. Hablar, parlar, decir,*] ἐξειπεῖν. eloqui, dicere, pronunciare. Virg. 1. Aen. Tũ breuiter Dido vultũ demiſſa profatur. Sil. lib. 11. Magno clamore profatur. Propriè profari eſt, quod Greci dicunt προφητεύειν. ideſt futura prædicere. Vlp. de ędil. edic. l. 1. §. exẽpli: Si ſeruus inter fanaticos non ſemper caput iactaret, & aliqua profatus eſſet, an nihilominus ſanus uideretur. Hinc fit nomẽ quartæ inflexionis Profatus, tus, tui, [*Il parlare,*] ipſe profandi actus. Gell. li. 10. c. 11. Neq; dictu profatuve ipſo terræ, aut infuaues eſſe. Stat. 5. Sil. Seu voce ſoluta Spargere, & effręno nimbos æquare profatu.

PROFECTO, [*Certamente,*] אמנם, אמנם, אכן achen. Ger. Furwahr, wahrlich *Gal. Certes, certainement, pour vray. H. Ciertamente.*] ὄντως, πῶς. ad uerbium confirmãtis eſt: dictum quaſi pro facto, & ſignificat certe. Ter. in And. Profecto ſic eſt. Cicer. Quis hęc renunciat? profecto is qui interfuit.

PROFECTVS, us, m. 4. [*profitto.*] Ge. Zunemmung, furſchreitung, beſchluſs. *Gal. Prouffit, auantage. Hiſp. prouecho,*] προκοπή. Promotio, ſiue progreſſus in re aliqua, ſiue fructus, qui ex rei alicuius tractatione prouenit. Quiu. lib. 10. c. 2. Vt terra altius effoſſa generandis, alẽdiſque ſeminibus fecundior fit, ſic profectus, non a ſummo petitus, ſtudiorum fructus effundit uberius. Idem lib. 1. ca. 2. Firmiores in litteris profectus alit æmulatio.

PROFERO, p. c. a. a. [*Manifeſtare, peleſare,*] הוציא hotſi, בטא bitta, גלה ghillah, ראה heetich. Germ. Auſsbringen, herfortbringen, auſſpretten, auſsſprechen. *G. proferer, manifeſter. Hiſ. Sacar a fuera, manifeſtar, pronunciar,*] προφέρω. palam facio, prodo. Cic. pro Cęl. Domus, in qua nihil fiat, quod foras proferẽdum ſit. Teren. in Hecy. Haud propterea te rogo vt hoc proferam. Seneca: Antequam ſententiam proferam. Aliquando protendo, prolato, [*Tirare, ampliare.*] Plin. Cum lineam protuliſſet longiſſimam atque rectiſſimam. Iuſtinus libr. 1. Fines imperij tueri magis quã proferre, mos erat, [*Prolungare.*] Ter. in Andr. Saltem aliquot dies profer. Quandoq; eſt in lucem afferre. Cic. pro Sexto Roſc. Tu H.S. Liii. ex arca profer as. Plau. in Amph. Tu Theſſala intus pateram proferto foras. Cicer. de Inuen. Cęteros proferre oportebit, quibus maiora delicta conceſſa ſunt.

PROFESTVS, a, um, o. 1. 2. [*Di di lauoro.*] G. Auff den Feinfeſt iſt, das mã nicht feiret. *Gal. Non feſtable, non feſte, comme iour ouurier. Hiſp. Coſa no feſta.*] ἐργάσιμος. quod contrarium eſt feſto: vnde Dies profeſti dicuntur, teſte Nonio, qui vacui ſunt a feſtiuitate. Plaut. in Aul. Feſto die ſi quid prodegeris, profeſto egere liceat, niſi peperceris Plau. lib. 18. ca. 6. peiorem qui profeſtis diebus ageret, quod feriatis deberet. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Qui Veientanum feſtis potare diebus Campana ſolitus Trulla, vappamque profeſtis.

PROFICIO, is, a. 3. [*Fare profitto,*] השיל hohil. G. Zunemmen, furſchreiten, ſchaffen. *Gal. profiter. Hiſp. A prouechar, hazer prouecho*] προκόπτω. precedo, & promouco; quod & profectum facere dicimus. Pl. Nec minorem ſub eo præceptore profectum fecit. Ci. Terentio lib. 6. cum cõſilio profici nihil poſſit, vna ratiovi, quicquid eue-

rit modetatè ferre. Cæſ.3.Bel. Ciu. Apud quos cũ proficere nihil poſſet.Aliqñ pro prodeſſe,[*ciouare.*] Vlp. de Iureiur. Matris igitur iuſiurãdum patri nõ proficiet,nec nocebit, ſi mater denulerit.

PROFICISCOR,eris,profectus,d.3.[*Andare, partirſi,*] נתץ naſangh, חלך halach.G.Gehn,ziehen,reiſen. *Gal.Partir par aller,aller,ve nir.Hiſ.Yr camino,andar*] πορεύομαι. eundi, veniendi, aut diſcedendi,ſignificationem habet ſecũdũ eos caſus, cũ quibus iungitur, vt ſi accuſatiuo iungatur, proficiſcor Romam, hoc eſt, Eo, ſi verò ablatiuo,vt proficiſcor Roma,ſignificat Venio, vel diſcedo. Ci.de Sẽ.Adoleſcẽtulus miles ꝓfectus sũ ad Capuã. Prop.l.3.Ele. 21.Magnũ iter ad doctas proficiſci cogor Athenas.Ci.ad Q.Fr.l. 3.Saluus Oſtiã veſperi naui ꝓfectus erat. Idẽ Art.l.2. De Formia no proficiſcemur.Proficiſci in exiliũ.Cic.2. de Fin. proficiſci obuiã.Cæſ.7.Bel.Gal.Proficiſci ad reliqua,pro ꝑgere.Ci.5.Ver.Proficiſci,[*Naſcere,*]pro originẽ habere.Cic.4. Acad.Pythagoræi ex numeris proficiſci volunt oĩa.Profectio,[*partita*]Ci.1.Phil.Exponã vobis conſiliũ. & profectionis,& reuerſionis meę Profectus,a, um,Vir.1. Aen. Hunc lętum Tyrijſque diem,Troiaque profectis.

PROFINDO,dis,di,ſſum.a.3.[*Fendere,* בקע b Kkeãgh.G.Auff brechẽ, auſſperre]proſcindo.Sta.10.The.Profindunt inarata diu Pangęa, iuuenci.

PROFITEOR,ris,d.2. proloquor ,prędico, glorior,iacto. [*Far profeſſion.* הודה hodhah.G. Offendlich bieten oder verheiſſen.*Gal.Dire franchement,& deuant le monde, faire profeſſion,dire*] *& enſeigner publiquemẽt. Hiſ. Cõfeſſar abierta, y claramẽte , hazer profeſſion.*]ἐπαγγέλλομαι.apertè polliceor.Ci.1. Acad.Qui philoſophiã iam profeſſus ſum populo noſtro exhibiturũ.Liu.palã pro feſſi,nuſquam inde niſi in patriam veſtigiũ eſſe moturos.Ci.Ver. Me omnium prouinciarũ defenſorẽ eſſe profitebor . Idẽ ꝓ Rab. Poſt.Fateor,atq; etiam profiteor,& prędico,te ex illa crudeli actione meo conſilio eſſe depulſum. Vnde cõſtat,plus eſſe profiteri,quam fateri: fatemur.n.coacti,teſte Seruio.Sponte autem & publicè profitemur, vnde Profeſſio,cõfeſſio palam facta.Ci.pro plã. Non me prętęritabat fructuoſiſſimam eſſe profeſſionẽ bonæ volũtatis.Profeſſor[*Dottore.*]Plin.li.3.c.53.Diodorus Dialecticæ ſapiẽtię profeſſor.Suet.de Cla.Gra. Grammaticum profeſſorẽ.Magni nominis profeſſores.Quin.li.2.c.11. Conſummati profeſſores.Idẽ li.1.c.9.Profiteri,[*Inſegnare.*] pro artem aliquam,aut ſententiã publicè docere. Cic.de Ami. Quæ diſputari de amicitia poſſunt,ab eis cenſeo petatis,qui iſta profitentur.Hinc Profeſſores artium liberaliũ.Profiteri vero apud prætorem,eſt nomẽ dare,aut, vt vulgus loquitur,ponere nomen in ſcriptis.Cic.pro Archia: Profeſſus eſt apud prętorẽ Q.Metellum.Liu.li.6.bel. Pun. Expectauerant, vt qui ſe tanto imperio dignos crederent , nomina profiterentur. Profiteri æs alienum,eſt ſua debita teſtari.Cur.li.10.Edixit,vt omnes milites ęs alienum profiterẽtur.Profiteri poſſeſſiones ſuas,vel pecunias , eſt modum poſſeſſionum ſiue pecuniæ perſcribendum curare.Cic.5. Ver. Edixerat, vt aratores iugera ſationum ſuarum profiterentur.Liu.ab V.C.Profiteri cogendo frumentum,& vendere.Idem de Bel.Maced.Vt qui ſocij ciuibus R. credidiſſent pecunias, profiterentur. Profeſſorius,a, um, vt, Lingua profeſſoria, quę meritoriam exercet eloquentiam. Tac.lib.13.

OFFIGO,as,p.p.a.1 [*Gettare a terra. vincere, vminare,* חפיר hippil, נתץ uathars. האשים heeſcim, תשם heſcã, נגר nihhintali, חורנה Horah קבר bbed.G.Zu boden ſchlagen, dannen ſchlagen vnd zerſtroe , abtreiben.G. *Ruer par terre,deſtruire,gaſter.Hiſ.Echar a tierra,desbaratar,batalla*] καταγράζομαι. deiicio,ſterno , ad pniciẽ deduco.Pla.in Mil.Confidẽtia eſt,nos inimicos profligare poſſe.Ci. ꝓ Rab. poſt. Expugnare vrbes,acię hoſtiũ profugare. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Quod claſſem hoſtium primo impetu profligauerim. Hinc Profligatus,a,um,[*Afflitto.*]afflictus,perditus. Ci.2. in Cat. Quãto randẽ illum mętore afflictum eſſe , & profligatũ putatis ? Vñ profligatũ exercitũ dicimus.i.proſtratum, afflictum,& perditum;& profligatas res,i. perditas, ad perniciem redactas.Cic.pro Reſ. Ame. Omnia ad pernicię profligata atque perdita.Hinc profligatos homines vocamus, pditos, & in quibus eſt nihil ſani.Ci. pro Archia:Nunquam me pro ſalute veſtra in hos profligatorum hominum quotidianos impetus obieciſſem. Idem 5.Ver. Profligatiſſimus omnium mortaliũ,ac perditiſſimus. Profligare bellũ,pene abſoluere,[*Finire,*]Corn. Tac. Profligauerat bellum cũ Iudæis Veſpaſianus.Hinc profligata,propè abſoluta.Ci.li.5. Tuſ. Profligata iam hęc & pene ad exitum deducta quęſtio eſt . Idem ad Corn.lib.12.Profligato bello,ac pene ſublato, renouatum bellum gerere conamur.Tac.Nõ gãnen.& profligator,ſed erudito luxu.

PROFLO,proflas,a.1.[*Soffiare via.*G.Mit blaſen ſchmeitzẽ]χαυνόω. flando reſoluo.Pl.l.34.c.9.Maſſa proflatur in primis,mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei.Eſt etiam idem fere quod efflare,[*Spirare*] Val.6. Arg Noctem tartaream proflantes pectore tauri.i.fumum ingentẽ tenebris,& flammis tartareis non abſimilem.Idem 7.Arg.Taurus & immani proflauit turbine flãmas. Proflare pectore ſomnum , eſt inter dormiendũ ſonoro flatu vti,[*Sonnacchiare.*] Vir.9.Aen. Toto proflabat pectore ſomnum. Proflare iras,eſt flatu iram teſtari,vt ſolent ferę. [*Irarſi.*] Pli.li.8.

c.4.Circumſpectare,iras proflare. Proflatos,as,pe.p actus profũdi.Col.lib.5.c.9. Aeſtiuo proflatu refrigerentur.

PROFLVENS,tis.o.3.[*Che ſcorre,corrente,corrente,* נחל nozel.Get.Furflieſſend.*Gal.Coulant,decoulant.Hi Corriente,*] modo participiũ eſt.ποτάμιον Liu. li.1. Pueros in profluentem aquam mitti iubet. Ci.ad Quin.Fr.li.1.Aquam profluentem, & cã vberẽ. Idem 2.de Ora.Genus orationis liquidum,fuſum,ac profluens.Modo ſubſtãtiuum,& gẽn.maſ.poniturque pro flumine, ſeu fluento, [*Fiume,*] Auct.ad Her.lib.1.Qui parentem necaſſe iudicatus erit,is obductus,& ligatus culeo,deuehatur in profluentem.i. fluminis procurſum.Hinc profluenter,[*Abondeuolmente,*]abundanter,Cic.5. Tuſcul.Ergo omnia profluenter, abſolutè. proſperè.

PROFLVENTIA,tiæ,f.1.[*Copia.abbondanza,* שפע ſciephangh. G.Ein vberfluſſ.]εὐπορία.copia.Ci.in part.Inanis profluentia loquẽdi.

PROFLVO,is,a.3.[*Diſcorrere* נזב nazal.G.Herfur flieſſen, herauſſtrinnen.]ἀπορρέω.abundanter effuo,promano , & propriè de liquidis. Col.l.6. Profluere lachrymas ab oculis,[*Piangere,*]dixit.Cic.1.de Diu.Si lacus emiſſus lapſu & curſu ad mare profluxiſſet.Virgil.4. Georg.Seu ſtabit ineꝛs,ſeu profluet humor. Pli.li.8.c.16.Profluit ſanguis ex vulnere.Profluere ad hominum famam,per translationem, pro Delabi. Cic.pro Cælio: Ab his fontibus profluxi ad hominum famam.Ouid.ad Piſ. Facilis Romano profluit ore Grecia. Cuius ore ſermo melle dulcior profluebat. Auct.ad Heren.lib.4.

PROFLVVIVM,uij,n.2.[*Corſo* זוב zub Germ.Ein fluſſ,]ῥύσις. fluxio, vt Profluuium ſanguinis.αἱμορραγία.Plin.li.26.Profluuium alui. Idem lib. 1. cap. 13.

PROFLVVS,a,um,o.1.2.[*Che ſcorre,* נחל nozel.G.Furflieſſig,oder das ſtaets fleuſst.]ἀπορρέον.quod profluit: vt Profluus amnis,qui perpetuo fluit.Pl.l.19.c.4. Col.li.8.c.17. Piſcina deprimitur in ea parte litoris , quæ profluo receſſu nunquam deſtituitur. Ouid. 2. de Pon.Eleg.1. Et in altas proflua ſiluas.

PROFORE,p.c.a Fore,idem quod pro futurum eſſe. Hor.lib.1.epiſt. Quæ nocuere,ſequar:fugiam que profore credam.

PROFVGIO, gis,n.3.[*Fuggire longi* נס nas,נדד nadh נען nangh.G.Entflichen,weit hinweg flichen.G.*S'enfuir loin,eſchapper.Hiſ.Huyr lexos*]ἀποφεύγω.procul fugio.Pla.in Caſin.Domo profugiam.Ci. in Læl.In Aſiam profugit.Ter.in Adel.Profugiet aliquo militatũ. Cum accuſatiuo,pro eo , quod eſt fugiendo relinquo .[*Fuggire,*] Cur.lib.10.Serui profugiunt dominos.

PROFVGIVM,nij,n.2.[*Refugio,* מחסה machaſeh.G. Ein zuflucht.G. *Lieu de refuge . Hiſp. Guarida del que huye.*] καταφύγιον. illud quo quis in periculis velut ad portum quendam confugit.Ci.li.1.Tuſ. Portum paratum nobis & profugium putemus. Idem pro Cecin. Exilium non ſupplicium eſt , ſed profugium portuſque ſupplicij.

PROFVGVS,a,um,p.c.o.1.2 [*Fugo,ſtrante* נד nadh. G.Fluchtig.*Gal. Fuitif,qui s'en eſt fuy de ſons pays bien loing. Hiſp. Fugitiuo,que mucho ha lexos huye.*]qui a patria fuiſſe finibus profugit.Sic Horatius profugos Scythas appellat,quod crebro domicilia mutent. Sall. Trfugos Scythas appellat,quod crebro domicilia mutent. Sall. Trojani Aenea duce profugi.Liũ.li.4.bel.Maced. Annibal patria profugus peruenerat ad Antiochum . Ouid. 13. Metam. profugaque per ęquora claſſe Fertur ab Antandro.

PROFVNDO,dis,a.3.[*Spargere largamente,* שוח ſciaphach.G.Auffgieſſen,verſchutten.*Gal.Eſpandre en abondance.* Hi.*Muchoderramar*] προχέω.largè,& copioſè effundo.Pla.in Aul. Aquam ploret,cũ lacruat,profundere.Idem,Cur profundis vinum? Vir.12.Aen.Lacrymas oculis lutuma profundit.Cice. pro Fonteio; Vim lacrymarũ profudi.Sanguinem pro patria profundere,[*Morire.*]Ci.2.de Fin. Verba profundere ventis,[*Parlar in vano.*]Luc.li.4. Vitã profundere vota & preces,eſt multum & inſtanter precari,[*Pregare*]pro Att.lib.1.Omnes profudi vires animi,atque ingenij mei. Profundere vires animi,eſt omnes neruos intẽdere,[*Sforzarſi di*] Ci.

PROFVNDVS,a,um,o.1.2.[*Profondo* עמק nghamox.G.Tieff.G.*Profond,creux.Hiſp.alto,hondo.*] βαθύς. quod deorſum magnã habet altitudinem:dictum quod porro.i.longè habeat fundum.Virg.5. Aen.Cunctæque profundum Pontum aſpectabant.Ou.ad Liuiã, Effugerent aliqua ſtagna profunda via.Luc.li.2.Corpora ſoluentes habitãt per inane profundum.Quãdoq; pro alto.[*Alto.*] Vir. 1. Aen. Cælumque profundum Quippe ferant ſecum. Hinc Profunditas Profundus ſæpe per translationem capitur pro ingenti, ſiue immenſo, [*Smoderato.*] Hinc profunda auaritia dicitur Sal.ĩ Iugur.Romanos iniuſtos profundaauaritia communes omnium hoſtes eſſe.Sic profunda cupido, apud eundem loco tamen dem de Rep.ordinanda. Nox profunda. Virg.4.Aen.

PROFVNDVS,n.1.[*Mare,* עמק hamex (vel)hemex מעמקים mãghamak. G.Das meer.]τὸ βαθύ.idẽ eſt,quod mare. Ou.7. Epiſ. Hygorane poſſim gelidi ſentire profundi.Rubrum profundũ, apud Lucan. li.8.pro mari Erithræo. Indomito profundo iactari.Ouid.1.Triſt. Eleg.10.Pater profundi,ideſt,Neptunus.Val.Flac.2.Arg.

PROFVSVS,a,um,c.1.2.Immoderatus, Immodeſtus,[*Sparſo,ſontuoſo, abondante*] שפך ſchuppach.G.Auſsgegoſſen mit viele.*Gal.Eſpandu en abondance.Hiſ.Derramado.*]largè fuſus. Pl.l.11.c.41.Mulieri ante ſeptimum mẽſem profuſum lac inutile. Ou.11.Met.Fletus ſuper ora profuſus.Pli.lib.5.c.9. Ex hoc lacu profuſus, indignatur fluere per arenoſa.PROFVSVS,nomen,ſupra modũ ſumptuoſus. Sal. in Cat.Alieni appetẽs,ſui profuſus.Ci.pro Mur.pop. Rom.non amat profuſas epulas.Idem 1.Offi.Ipſum genus iocandi non profuſum neq; Immoderatum,ſed ingenuum,& facetum.Pro abiecto. PLA.profuſus,ſqualens,ſordidus. Hinc Profuſè, [*Abondantemente,*]effuſè Liu.l.10.ab Vrb.Obſtitit profuſè tendentibus in caſtra.

PROGEMMO,as,n.1.[*Germogliare.* Ger. Die augen herfur trucken,] ἐφθαλμίζω.gemmas emitto.Col.lib.4.cap.27.

PROGENERATIO,f.3.[*Generare,* לדה ledhah תולדת toledhah דור dor.G.Das gebaeren,oder die herfurbringung nnt der geburt,] γέννησις.progenerandi actus. Plin. Lib.8.cap.43.

PROGENERO ,as,p.c.a.1.[*Generare,* הוליד holidh.G.Geberen,] γεννάω.Pli.li.11.c.17.Fœtus quonam modo progenerarent,magna inter eruditos,& ſubtilis fuit quæſtio.Hor.4.Carm.Ode 4.Nec imbellem feroces Progenerant aquilæ columbam.

PROGENER,neri,p.c.m.2.πρόγαμβρος.neptis meæ maritus.Sue. Progenetum videtur accepiſſe.pro generi patre,in Aug.c.19.

PROGENIES,ei,f.[*Stirpe,* צאצאים tſeetſaim דור dor ילד ieledh יחש iachaſ הולדה moledhetu.G.Ein geſchlecht,Stamm. *Gal. Generacion,lingée,race.* Hiſ. *La generacion deſde laxos*] γένεα.genus,ſtirps,a progignendo. Cicc.9. Phil. Multos per annos progeniem eius honeſtaret.Virg.7.Aen.Progeniem virtute futuram Egregiam.

PROGERMINO,as,a.1.[*Germogliare,* צמח tſamach. G.Herfur ſproſſen.βλαστάνω.germen produco.Col.lib.4.c.10.

PROGERO,ris,progeſſi, progeſſum, a.3.] *Portar fuora,* חוצא hotſi. G.Hinauſſ tragen,] ἐκφέρω.extra gero,effero. Col.l.12.c.50.Vtcei, quibus oleum progeritur.Pl.l.11.c.18.Cum defuncti progeruntur.

PROGIGNO,is,progenui,progenitũ,a.3.[*Generare,* הוליד holidh. G. Geberen.G.*Engendrer.Hi.Engendrar*]γεννάω. generationẽ produco.Plau.in Truc.Neq; natus eſt ,neq; progignetur. Ci 3.Off.Hic, q illud lumẽ progenuit,ex filio eſt nominãdus.Vir.4.Aen.Illã terra parẽs ira irritata Deorũ progẽuit. Inde Progenitor[*Auo*]auus. Ou.11.Met.Et forti genitore,& progenitore Tonante Eſſe fatam.

PROGNARE,[*Apertamente*]aduerb. ideſt,apertè,auctore Feſto.

PROGNARITER, [*Arditamẽte.* G.Dapfferlich,]audacter,ſtrenuè.Pl. in Pę.Iudica ,pgnatiter.Ennius 6.Ann.PROGNARITER armis certãdo.

PROGNATVS,a,um.2.[*Figliuolo,* לד ieledh,G.Geboren,]γεγαώς.natus, Ter.in PHOR.Bonam bonis prognatam. Liu.li.1. ab vrb.Romulus Deo prognatus.Hor.2.Ser.Sat.1. Quo prognatus eodem.Propriè tamen non filium a patre,ſed nepotem ab auo,aut proauo,aut aliquo maiorum prognatum dicimus. Cic.3.Tuſ.Thyeſtes Tantalo ꝓgnat⁹, Pelope natus.Prognati,ipſi nati,vel liberi.Pla.in Amph.

PROGNE,f.1. *Progne,*] πρόκνη. pandionis Athenienſiũ regis filia fuit & ſoror PHILOMELĘ, quæ Tereo Thracum regi matrimonio iũcta eſt,ex qua filium Itym ſuſcepit.Hæc cum deſiderio videndæ ſororis teneretur,exorauit virũ, vt Athenas profectus, Philomelã ad ſe duceret , qui mandata peragens, aduentũ PHILOMELĘ a Pãdione impetrauit: verum cum in itinere eſſent,in libidinẽ mulieris exardens,quãuis repugnantem compreſſit,& ne facti obſcænitatẽ exprimere poſſet,linguam ei abſcidit,& ſeruo in vinculis cuſtodiendam tradidit: reuerſuſque ad vxorem maris nauſea perijſſe ſimulauit.Philomela interim tędio carceris affecta,rem oẽm,vti geſta fuerat,acu in tenuiſſima tela depinxit,hanc ancillæ PROGNES clam deferendam tradidit. Progne re intellecta,ac diſſimulando ad tẽpus dolorem, poſtquã Orgiorum dies aduenit , thyrſis & pellibus pro more inſtructa,ſororẽ è carcere eripit , eodẽq; indutã habitu ad regiam ducit,ibiq; furijs exagitate,arreptũ Itym filium interficit,viroq, domũ redeũti,epulandũ apponit.Qui tandem, re cognita ex pueri capite,ꝙ Progne ſub finẽ cenę per ſororem afferendum curauit,dũ fugientem vxorẽ furibundus perſequitur,mutatã Deorũ commiſeratione in hirundinem vidit.Ipſe in vpupã cõuerſus eſt,ideoq; militarẽ criſtam adhuc in capite geritꝫ, & quaſi adhuc filium quęritans clamat,πῦ,πῦ, quod ſignificat, vbi, vbi. Itys aũt in phaſianum, quæ auis frequens eſt iuxta Phaſim fluuiũ, in Colchis:at PHILOMELA in auem ſui nominis, quę ne nunc quidẽ ceſſat deflere cantu dulciſſimo iniuriam. Oui. lib.6.Met.

†PROGNOSTICON,[*Pronoſtico.*]προγνωστικὸν.rei futurę ſignum,a Gręco προγινώσκω,id eſt,præſcio, ſeu præcognoſco. Cice 1. de Diuin. Hi rerum præſentionibus tua prognoſtica referta ſunt.

PROGREDIOR, ris,ſus,d.3.[*Andare innanzi,procedere,* עחר habar.G. Herfur gehn,weiter gehn,fortgehn oder fortfahren. *Gal. Aller auant,marcher auant,ſortir.Hi. Yr adelante,*] προέρχομαι. vltra procedo.Pl in PHEN.Si hic quò progredietur,pariter progredimini.Cęſ. 4.Bel.Gal.Paululum in aquã progreſſi.Ci.1.Offi.Vt regredi, quã progredi mallent.Cæſ.2.Bel.Ciu.Magnis itineribus progreditur. Progredi obuiam,*Incontrare.*] Liu.li.7. ab Vrb. Romani ab ſtatione obuiã militi ſuo progredi.Progredi longius,per trãslationẽ eſt ſermonem extendere.[*Parlar lungamente.*]Ci.5.Ver.Non dubito quin vobis ſatisfecerim,iudices, veruntamen progrediar lõgius. Digitum non progredi ,prouerbialis quędam formula , pro Ne minimum quidem.Ci.4.Acad.Quibus conceſſis,digitum progredi non poſſunt.Hinc progreſſus,ſus,[*Proceſſo*]id eſt,proceſſus. PROGRESSIO.Cic,Att.lib.1.PROGRESSUM prępcipitem,inconſtantem reditum videt.Accipitur & pro functu,quem ter alicui operam dantes facimus,[*Profitto,ſtudio.*]Cic.3. Tuſc.Philoſophi nunquam in ſtudiis ſins tantos progreſſus facere potuiſſent.

†PROGYMNASMATA,Latine dici poſſunt præexercitamenta ,a Græco προγυμνάσθαι.i.præexerceri.]

PROHIBEO,bes,p.c.a.2.[*Vietare,* מנע manãgh.חשל chaſach.G.Verbieten,hinderen,weren.G.*Engarder,prohiber.*Hi.*Vedar,*]κωλύω. ex pro,& habeo,ſignificat veto,auerto,impedio,ne quid fiat.Vir. 1 Aen.Prohibe infandos a nauibus ignes.Idem 1.Æneid.Hoſpitio prohibemur arenæ.†Prohibitor.m.3.Apul.de Deo ſocrat.]

PROIECTA, n. 2. in ędificiis dicuntur , quę ita extenduntur , vt nuſquam quieſcant,qualia ſunt Mæniana & ſubgrundia.Immiſſa autem dicuntur , quæ ex noſtro ędificio protenſa in alieno recumbunt:cuiuſmodi ſunt tigna & trabes . Dicta proiecta , a proijcio, ideſt,porrigo,ſiue extendo .

PROIECTVS,a,um.2.puer,& proiectitius dicitur expoſitus,Plau.in Ciſt.

PROIICIO,is,p.c.a.3.[*Tirare allũgi ,gittare via.*זרח זרה iarah השלה hiſch lich.G Hinweg werffen.G.*Ietter hort,mettre hors.H.Echar lexos,*]ἀποβάλλω.abijcio,quaſi porro iacio.Vir.6.Aen. Proijcete tela manu. Oui.epiſt.20. Proijcit ipſe ſuas deducta fronte coronas. Vir.5.Æn.Galeam ante pedes proiecit inanem.Cęſ.3.Bel.Ciu.Arma proijcere iuſſit.Transfertur & ad incorporea , [*Abandonare, laſciare.*]Cæſ.2.Bell.Gal.Increpare Belgas,qui ſe pop. Ro. dediſſent,& patriam virtutem proieciſſent.Aliqn pro extendo , porrigo[*Eſſer lungo,ſtenderſi,*]Cic.in Top.Scævola id ſolum eſſe ambitus ędiũ dixerit,quantum parietis cõis tegẽdi cauſa tectum proijceretur.Hinc Proiectus,ctus,[*Lunghezza.*]pro extenſione. Lucr. li.3.Quamlibet immani proiectu corporis extet.Interdum eſt eijcere,[*Cacciare.*]Cic. Quid ſi eum ex vrbe proieceris. PROIJCERE ſe ad pedes,eſt ſe humi ad pedes alicuius proſternere,[*Inginocchiarſi.*]Cæſ.1.Bell.Gal Proijcere ſe,eſt deſpondere animũ. Cic. Att.li. 9.Epiſtolę tuæ rogant,ne me proijciam.PROIECTUS,a,um.Cic.2. de Diu.Simonides ignotum quendam proiectum mortuum cum vidiſſet,humauit.Virg.11. Aen. Sternitur & toto proiectus corpore terræ.Proiectus,[*Diſteſo,*]extenſus.Cic.1.de Orat. Brachium procerius proiectum,quaſi quoddam telum orationis. Virg.10. Aen. Proiecto dum pede leuo Aptat ſe pugnæ . Idem 5. Aen. Proiectaque ſaxa cachyni.Siſenna,Ingens arbor,quæ circum proiectis ramis,maiorem partem loci ſummi tegebat.Vir.1. Ecl.Viridi proiectus in antro.Proiectus.[*Spregiato,vile,*]contemptus,& vilis.Tacit,lib.1.Proiectio,onis,[*Diſtentimento,*]extenſio.Cic.in Orat.Brachij proiectio in contentionibus,contractio in remiſſis.Hinc Proiecto,as,freq Plau.in Bacc. Etiam ne vltro tuis me proiectas probris?ideſt,iniurijs afficis?

PROIN,[*E percio,per la qual coſa,*]לכן lachen,על כן halchen. G. Darumb.]proinde. Ter.in Eunu. Proin tu dum eſt tempus cogita.

PROINDE,[*Per laqual coſa,& percio*]לכן lachen, על כן halchen. G. Darumb,derhalben.*G.par quoy,partant.* Hi.*por eſto,aleſta cauſa,*] τοιγαροῦν. ex Pro & Inde, ſignificatq; ideo , propterea, qua propter.Liu.lib.5.ab Vrb.Proinde ne grauarentur. PONITUR quandoque pro perinde,[*Non altrimenti che*]Ter.in PHOR. PROINDE expiſcare quaſi non noſſes . Sall. Socijs adimere , quæ fortiſſimi viri victores reliquerant,proinde quaſi victoria iniuriam facere.

PROLABOR,laberis,lapſus,p.p.d.3.[*Sdrucciolare,traſcorrere,* נפל naphal.G.Furfallen,entſchlipffen,nider fallen.G.*Griller,gliſſer,tomber.Hiſpan.Caer deslizandoſe*]προσλυομαι.leuiter, ſenſimq; prouehor.Ci.2.de Nat.Deor.At canis ad caudã ſerpens prolabitur.Argo.Sic prolabi lõgius in oratione , pro longius prouehi, [*Parlare piu che*]Ci.pro Cæc.Longius prolapſus ſum, quam ratio veſtri iudicij poſtulabat.PROLABI ad orationem aliquam,eſt ſenſim ad eam accedere . Idem 1. de Leg. Libenter ad iſtam orationem tecum prolaberet . Prolabi item dicuntur , qui veſtigio in loco lubrico poſito procidunt,aut ægrè ſeſe ſuſtinent.Liu.li.5. ab Vrb. Traditur memoriæ,prolapſum cecidiſſe , idq; omen pertimuiſſe. Prolapſus,a,um. Vir.2.Aen. Troiam incenſam,& prolapſa videntem Pergama.Equus prolapſus. PROP. lib.4. Ele.1. PROLAPSIO,[*Caduta.*] Ci.pro Cæl. Vias adoleſcentię lubricas,quibus inſiſtere,aut ingredi ſine caſu aliquo,aut prolapſione vix poſſet.

PROLATVS,a,ũ,o.1.2.[*Prolũgato, dilatato,* ממשך memmuſcileiach מקק mehukkab.G.Verzogen, auffgeſchoben]ἐκφερόμενος. a verbo proferor,modo idem eſt quod dilatus,aut cũ diem iudicij prolatum eſſe dicimus.Modo in conſpectũ allatus,vel productus [*Portato.*]Luc.li.4.Non deeſt,prolato ieiunus venditor auro.Aliquando vlterius translatus, [*Ampliato,*]vt cum terminũ prolatũ, vel fines imperij prolatos dicimus. Inde Prolatio, [*Fauella.* Jactus proferẽdi.Ci.in Or.Cõmemoratio antiquitatis,exemplorumque prolatio.Prolatio,[*Ampiezza,*]protẽſio. Liu 1.bel.Mac.Prolationem

nem finium, Victoriam portendi. Iudicij prolatio. Cicer. pro Rab. perduel.

PROLATO, tasa. i. [*Dilatare, ampliare.* הירחיב hirchib חטח hittah. G. Er weiteren. *Gal.* Eſtargir, *& faire eſtendue. Hiſp. Dilatar, eſtender, enſanchar,*] παρεκτείνω. dilato, extendo. Col. in præf. lib 1. Quibus diuturna permittēte pace, prolatare licuit rem ruſticam. Interdū eſt differre, protrahere, [*Differire, prolongare.*] Liu. li. 2. ab Vrb. Prolatandis comitijs cum magiſtratu dictator abiiſſet, res ad inter regnum redijt. Vitam prolatare. Tac. lib. 11. Meſſalina Lucillianis in hortis prolatare vitam. Idem li. 5. Diem ex die prolatabant. Prolatus, a, um: vt, Bellum prolatatum. Tac. lib. 14. Prolatatum inter Parthos Romanosque bellū acriter ſumitur. Prolatatio. Tac. l. 19.

PROLECTIBILE, o. 3. [*Luſingheuele.* G. Das kreffticklikt an zureitzē od zulockē.] quod alliciendi vim habet. Sidonius ad Vectionem.

PROLECTO, ctas, ctare, a. 1. [*Luſingare.* G. Embſigherfurtocken, anreitzen,] ἐπάγω. illectare. Cicc. pro Flacc. Egentes priuata benignitate prolectat.

†PROLEPSIS, πρόληψις. Latinè dici poteſt præceptio, vel præoccupatio. Figura Rethorica & Grammatica.]

PROLES, huius prolis, f. 3. [*Prole, ſtirpe,* ילד ieledh. יצאצאים tſeeſaim, Germa. Ein geſchlecht, zucht. *Gal. Generation, lignee, race. Hiſp. La generacion dehijo ò hija.*] γενεὰ ſoboles, progenies, neque hominum ſolum, verum etiam brutorum. Col. lib. 8. de caprino pecore; Parit, ſi eſt generoſa proles, frequenter duos. Cic. 1. de Nat. Deor. Ferreatum vero proles exorta repēte eſt. Vir. 1. Aen. Et pulchra faciat te prole parentem. Duellica proles equorum. Lucr. lib. 2. Per translationem etiam de plantis dicitur: vt, Oliuæ, proles. Virg. 2. Georg.

PROLETARII, m. 2. qui in plebe Romana pauperrimi erant, neq; amplius, quàm mille quingentum æris in cenſum deferebant: dicti, quod ratio ad militiam conſcriberentur, & fere procreandæ prolis gratia in vrbe relinquerentur. Gel. li. 16. c. 10. Non. Proletarij dicti plebeij qui nihil reip. exhibebant, ſed tantum prolem ſufficiāt. Proletarius ſermo, plebeius. Plaut. in Mil.

PROLIBO, as. p. p. a 1. [*prouſtare.* G. Zuuor ein wenig verſuchē] προαναπείθω. antelibo. Plin. lib. 28. c. 8.

PROLICIOSIS, a. 3. *Indurre, menare.* כחר pittaſſ. Ge. Herfur locken.] ἐπάγω. induco, allicio. Plaut. in Curc. Eius amor cupidam huc me per tenebras prolicit.

PROLIXE. largè, liberaliter, cumulatè) (angnſtè, tenuiter [*Liberalmente, copioſamente abundantemente, largamente. G. Longuement, amplement. H. Copioſamente abundantemente, liberalmente.*] ἐκτενῶς. Cic. ad Cæſ. libr. 7. Neque minus ei prolixè de voluntate promiſi, quam eram ſolitus de mea pollicēri. Teren. in Eun. Accipit hominem nemo melius prorſus, neq; prolixius. Aliquando ſignificat longè lateque, [*Lungamente.*] Teren. in Adel. Age prolixè, Mitio, ideſt, nimis multis verbis,

PROLIXITVDO, ſ. 3. [*Lunghetza.* G. weitleiffigkeit,] μῆκος. longitudo, pacuius; In me ne fiechas ſandi prolixitudinem.

PROLIXVS, a. um, o. 1. 2. [*Lungo, largo, liberale.* ארך erech. Germa. Lang vnd breit. *Gal. Long. Hiſpan. Luengo*] ἐκτενής. longum, latū, liberale, quaſi porro latum. Ter. in Heau. Capillus paſſus, prolixus, circumcaput negligenter reſectus. Barba prolixa. Vir. 8. Ecl. Comę prolixæ. Ouid. 4. Triſt. Eleg. 1. prolixas abietes Varr. de re ruſt. lib. 1. c. 6. & c. 9. prolixus autem accipitur pro benenolo, & liberali, [*Beniuolo, liberale.*] Cic. 2. epiſt. Prolixa & benefica natura. Idem Att. lib. 2 Ariobarzanes non in pompeium prolixior per ipſum, quam per me in Brutum. Cic. Att. lib. 16. Intereſt noſtra, Plancum hoc animo libenti, prolixeque facere.

PROLOGVS, gis, m. 2. [*Prologo, prefatione.* G. Ein vorred. Herold. G. *prologue, preface. Hiſ. El prologo de libro ò otra coſa, prefacion.*] πρόλογος. præfatio fabulæ, in qua aut poeta excuſatur, aut fabula commēdatur, aut aliquid lucē ei afferens præmittitur. Ter. ī prolog. phor. Vętus ſi poeta non laceſſiſſet prior, Nullum inuenire prologū potuiſſet nouus. ponitur aliquando pro ipſo homine prologum referente. Ter. ibidem; Orator ad vos venio ornatu prologi.

PROLONGO, as, [*Prolongare* משך miſeſciech. ענג nighixxeb. Germ. Verlengeren. *Gal. prolonger, dilayer. H. prolongar, differir,*] ἀναβάλλομαι. protraho, profero, quaſi longius facio. Plin. lib. 13. c. 3. Veſtes prolongant tempus. Sen. de Benefic. Vt prolongetur tibi dies mortis, nihil proficiet ad felicitatem.

PROLOQVIVM, quij, n. 2. [*Eſſordio, prefatione.* G. Ein vorred, Anfang einer Red.] προλόγιον. præfatio, exordium. Accipitur pro oratione veri, vel falſi ſignificatiua. Gel. lb. 5. c. 11.

PROLOQVOR, eris, d. 3. [*Parlar largamente,* דבר dibber. G. Herauſs reden, Auſs prechen. G. *Dire ce qu'on a ſur le cœur. Hiſp. Hablar, ò parlar claramente,*] προλέγω. animi ſenſa clarius, apertiſq; verbis effero. Var. 6. de ling. Lat. Proloquitur is, qui in animo quod habet, loquēdo effert. Ter. in And. Cenſen' me vllam potuiſſe uerbū proloqui? Nonnūquā idē quod prologo utor, prefatiuncula, quod dicturus ſum, ſmollio. Plaut. Epid. Quid ego apud te parē proloqui?

PROLVBIVM, bij, n. 2. [*Cupidità, uolontà.* רצון raauah, חפץ hednah. G. Ein gelůſt oder begierd.] ἀπόθυμία. cupiditas, & uoluntas. Gel. l. 16. ca. 19.

PROLVBIVS, dij, n. 2. G. Ein uorſpiel, uorlauffiin.] iuſti, legitimique certaminis quoddam veluti exordiū, cuiuſmodi eſt illud, quod a citharœdis iuſto carmini ſolet præcini; translatè accipitur pro leuiore rei cuiuſuis initio. [*Principio*] Gel. lib. 5. c. 10. Maius mihi in iſta victoria proludium eſt.

PROLVDO, dis, p. p. n. 3. [*Prouarſi.* G. Vorſpielen, verſuchung thū uor dem rechten kampff, vorfechten.] προαγωνίζομαι. exercendarū virium cauſa, confirmandique animi, ueluti ſimulacrum quoddam certaminis in eo. Vir. l. 3. Georg. Sparſa ad pugnam proludit arena. Iurgia prolndere. Iuuen. Sat. 5. Cic. 2. de Orat. Vt ipſis ſententijs, quibus proluſerint, vel pugnare poſſint. In armis leuib. proludit. Ouid. ad Piſ. Seneca Medea; Dolor proludit per ſcelera. Hinc proluſio. [*Proua.*] Cic. 1. de Orat. Eiuſmodi illa proluſio debet eſſe. Cic. Diuinationem ſuam proluſionem Verrinæ accuſationis vocat: in ea enim de conſtituendo accuſatore Verris agebatur.

PROLVGEO, n. 2. ſolito diutius lugeo. Feſtus.

PROLVO, luis, a. 3. [*Lauare* רחץ rachats. נכס chibbes. G. wol waeſchē. *Gal. Fort lauer. Hiſp. lauar, purgar, alimpiar, moiar,*] ἔπτυμαι. ex pro, & lauo. Idem fere quod abluo, purgo. Perſius; Nec fonte labia proJui caballino. Virgil. 1. Æn. Et pleno ſe proluit auro. Stat. 8. Thea. Cruor ſaucia proluit pectora. Hor. 2. Serm. Sat. 4. Leni precordia mulſo proluere melius. Proluere cloacam, eſt aqua am in cloacā infundere, quę ſecum rapiat ſordes. Plau. in Cur. Etfunde hoc cito in barathrū, prolue cloacā. Proluere terram, dicuntur aquæ. Col. li. 2 c. 18. Impetus aquarum proluit terram. Vir. 1. Geor. Proluit in ſano contorquens uortice ſiluas Fluuiorum rex Eridanus. Prolutus, a, um. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Multa prolutus vappa nauta.

PROLVVIES, uiei, f. 5. [*Bruttura* פכור pighghul. צואה tſeah, (vel tſoah.) G. wuſt, Auſswaſchetē, Allerley vnraht, oder vnſauberkeit. *G. L'immondice, & ordure, quis en va en l'eau, lauage, ou lauaille. Hiſpan. Las lauaças ſuziedad,*] περίψημα. immunditia cuiuſcunq; rei fordidæ Virg. 3. Aen. Fediſſima uentris proluuies. Col. lib. 12. c. 58.

PROLVVIVM, uij, n. 2. [*Prodigalità.*] πρόεσις. tráslate, pro prodigalitate, cū quis more aquæ opes profundit. Ter. in Adelph. Quod proluuium? quæ iſta ſubita eſt largitas?

†PROMANARE, Senec. de tranq. lib. 2. ca. 18. Sermo promanauerat.]

PROMELLERE, [*Litigare.*] litem promouere. Feſtus.

PROMERCALIA. n. 3. *Merci da uendere.* Ger. Fevle waaren, das zu den kauff geruſt iſt. G. *Qui eſt a uendre, mis en vente. Hiſp loque ſe compara reuender.*] ὦνια. mercimonia ſunt uenditioni expoſita. Promercalia dicuntur, ait Budæus, quę paterfamilias uenalia habet extra ea, quæ vſui ſuo ſeruat. Quidam a iunt promercalia propriæ dici merces, quę primo minoris emūtur, ut poſtea pluris diſtrahātur. Suet. in Cęſ. Aurū promercale uocat id, quod Cęſ. vendidit ſuperās, ſibi reſeruata tanta auri copia, quāta ſuo vſui ſatis eſſet. Promercales veſtes, quę ſuperuacāt patrifamilias. Suet. de Clar. Gram. Cum officinas promercalium veſtium exerceret. Col. li. 1. c. 8. Pecuniam domini neque in animalibus, aut alijs rebus promercalibus occupet.

PROMEREOR, is, d. 2. deponēs, & Promereo, es, [*Far beneficio, meritar beneficiare.* G. Verdienen, Beſchulden. *Gal. Meriter, & deſeruir. Hiſ. Mucho mereſcer,*] προσάγομαι. bene ago, beneficiū preſto, profum. Vir. li. 4. Æn. Ego te, quę plurima fando Enumerāre vales, meaquī regina negabo promeritam. Ter. Ita me uelim ames promerentē pater, ideſt, bene merentem. Plau. tamen in Amph. in malam partē ſumpſit: Quid mali ſum promeritus? Aliquando mereo. Plaut. in Tri. Retineri nequeo, quin dicam ea, quæ promeres. Bene promereri de aliquo, [*Far beneficio.*] eſt conferre in aliquem beneficium. Hinc Promeritum, ti, [*Merito.*] Cic. ad Quir. poſt reditum, hoc mius eſt in vos veſtrum promeritum.

PROMETHEVS, p. p. m. 2. [*Prometeo.*] προμηθεύς. filius Iapeti & pater Deucalionis, qui hoiem ex luto dicitur formaſſe, & ex cæleſti igne animaſſe. promethei fabulā ſic refert Seruius, enarrans illud Vir. Fortumque Promethei. Prometheus, inquit, poſt factos a ſe hoies dicitur auxilio Mineruæ cęlū aſcēdiſſe, & adhibita facula ad rotā Solis ignem furatus, quem hominibus indicauit. Ob quam causā irati Dij, duo mala immiſerunt terris, febres, & morbo, ſicut & Sappho & Heſiodus memorant. Quod tangit & Hor. dicēs: Poſt ignem ætherea domo Subductum macies, & noua febrium Terris incubuit cohors. Ipſum etiam Prometheum in mōte Caucaſo per Mercurium religauerunt ad ſaxum, & adhibita aquila eſt, quæ eius cor exederet. Hæc autem omnia non ſine ratione fingūtur: nam prometheus vir prudentiſſimus fuit: vnde ęt prometheus dictus eſt, ἀπὸ τῆς προμηθείας. ideſt, a prouidentia. Hic primus Aſtrologiam Aſſyrijs indicauit: quam reſidens in monte altiſſimo Caucaſo, nimia cura, & ſolicitudine deprehenderat, hic autem mons poſitus eſt circa Aſſyrios, vicinus pene ſideribus. Vnde etiā maiora aſtra demonſtrat, & diligenter eorum ortus occaſuſq; ſignificat. Dicitur autem aquila cor eius exedere, quod ἧπαρ. eſt ſolicitudo, qua ille affectus, ſiderum omnes deprehenderat motus. Et hoc quia per prudentiam fecit, duce Mercurio, qui prudentiæ, & rationis Deus eſt, ad ſaxum dicitur eſſe religatus. Deprehendit præterea rationem fulminum, & hominibus indicauit, vnde cæleſtē ignem dicitur eſſe furatus; nam quadam arte ab eodem noſtra-

si fuerint ejus cognitionis, qui mandabit justiſſi, donec ea ſuæ fidei [illegible] reſtituta non hinnuerit vſu & potentia, ſed ſolo nomine, ſi ſuæ ſalutis non magnam mentionem habeat, ſuæ memoriæ non ſimilis.

Prompta Bibliotheca, *Corpus de dolo*, &c. *Artifex Rex*, ſi reguat ſolo nomine, *Tyrannus*. *Tyrannus Legi potens*, *Rex Legi ſubditus*.

Prompta Bibliotheca, *de Populibus*, &c. *Populi in Regibus*, &c. *Populi Reges*, &c. *Populi Reges ſuos*, &c. *Populi Reges ſuos ſibi creabant*, &c. *Populi Reges & tutores*, *legibus astrictos*, *ſuos*, &c. *Populi Reges ſuos*, &c. *Populi Reges ſuos*, &c. *Populi Reges

Pronunciatum, ti, substan. propositio veri, vel falsi significativa. Græcè, ἀξίωμα. Cic. 1. Tusc. Omne pronunciatum est, sic enim mihi in præsentia occurrit, vt appellarem ἀξίωμα, quod est verum, aut falsum. Pronunciatus, tus, ui. [*Pronuncia,*] pronunciatio. Gel. li. 4. c. 17. Ratio in pronunciatu manet. Pronunciatio est vocis, vultus, & gestus moderatio cum venustate, inquit auctor ad Her. li. 1. Cic. 1. de Inuen. Pronunciatio est ex rerum & verborum digitate, vocis, & corporis moderatio. Idem 1. de Orat. Quis cantus moderatæ orationis pronunciatione dulcior inueniri potest? Pronunciator, qui pronunciat. Cicer. de Claris Orat. Thucydides rerum gestarum pronunciator syncerus, & grandis etiam fuit.

Pronvper, πρὸ ἐλίγου. valdè nuper. Pla. in Trin.

Pronvrvs, huius pronurus, p. c. f. 4. vxor nepotis. Oui. epist. 16. Pronurus, & magni Laomedontis ero.

Pronvs, ni. m. 2. In anteriorem partem flexus) (supinus. [*Chinato, chino.* Germa. Fursich geneigt oder ragend. *Gal. Penchant sur le deuant, courbé en deuant, enclin. Hisp. Cosa enclinada cuesta, ayuso*] κατω πρὸς. Ou. li. 2. Met. Pronaq. cum spectent animalia cetera terram. Per translationem verò quis dicitur pronus. i. inclinatus ad virtutes, vel ad vitia, [*Inclinato, disposto*] quamquam vsitatiùs in malã partem accipiatur, vt docuimus in dictione Procliuis. Plin. in Paneg. Nihil est tam pronum ad simultates, quã æmulatio. Item pronus dr, qui est contrarius supino. Plin. lib. 28. Supini cubitus oculi pus dr, qui est contrarius supino. Plin. lib. 28. Supini cubitus oculi pron

wito qui pacifice ac mititer quibus nomen est Emmeruchis, non a fundendo eis de cætero Dei populo vetuit, cæ tibi aliqua ex parte Emmeruchis, Gentilium Cognomina, Quæ Dæmonum proprium sunt propriis.

PROPHETA, Prophetare, נבא hithpahel G. Cur gentilis, & Ethnicus, cum Gentilibus, & Ethnicis, Deum colis? Ex Gentilibus, & Ethnicis, vehementer inclina tui Cor, & Fides: Non ibi Deus est, sed Idolum, & Dæmonium. Ecce enim eum de domo Dei, & Ecclesia ejicit, & Sacerdotem, & Prophetam, & reliquos populos. Ad quos ille venit, qui propheticum, & Apostolicum præmisit Evangelium, Quem de Christo Propheta, & Apostolus prædicavit, Ecce Deus noster, & non alius præter eum. Ecce Deus noster, & non alius præter eum. Ecce Deus noster, & non alius præter eum. Lucæ 24. Joannis 1. Et confitentibus omnium mutatum ad defendendum libentem Deum, & non alium præter eum.

PROPHETA, Propheta, נביא, Propheticus, Ex. Ecclesiæ Sancti Dei, & Ecclesiæ Sanctæ Dei.

PROPHETALIS, Prophetaliter, נבואי, Prophetice, Ex. Ecclesiæ Sanctæ Dei, & Ecclesiæ Sancti Dei. Ezech. 37. Ezech. 38. Ezech. 39. Apoc. 20. Apoc. 21. Apoc. 22. Ecclesiæ Sanctæ Dei, & Ecclesiæ Sancti Dei.

PROPHETARE, Prophetare, נבא hithpahel. G. In medio Ecclesiæ, vel Audientium. Ps. 40. Prophetavimus in populo magno. Ps. 21. Annuntiabo nomen tuum fratribus meis.

PROPHETARE, Prophetare, נבא hithpahel. G. In medio Ecclesiæ, vel Audientium. Ps. 40. Prophetavimus in populo magno. Ps. 21. Annuntiabo nomen tuum fratribus meis.

PROPHETARE, Prophetare, נבא hithpahel. G. Edendo, Flagellando, Ligando, Vulnerando, Occidendo, Ex. Ecclesiæ Sanctæ Dei, & Ecclesiæ Sancti Dei. Ezechiel. 37. Ezechiel. 38. Ezechiel. 39. Apoc. 20. Apoc. 21. Apoc. 22. Ecclesiæ Sanctæ Dei, & Ecclesiæ Sancti Dei

Auct ad Her.lib.2. Propositio dicitur, per quam ostendimus summatim, quid sit, quod probare volumus. Cice. de Inuent. Propositio est, per quam breuiter locus is exponitur, quo omnis vis oportet emanet ratiocinationis.

PROPOSITVM, n.2. [*Propositò, intentione* דעת dahath. G. Ein furnemmen oder furſatz. Ga. *Propos, deliberation, intention.* Hiſp. *El proposito que ſe antepone,*] προαίρεσις, γνώμη, ὑπόθεσις. dicitur quod mente ſtatuum eſt, & intentio hominis. Pli. Hoc ei propoſitum erat, vel ſuperare, vel cedere. Ouid. 10. Meta Propoſitique tenax, quod cumque eſt orat, vt ipſi Iudicet. Venuſtè autem dicimus, quempiam auerti a propoſito: Declinare a propoſito: Egredi a propoſito: Nulla re a propoſito deterreri poſſe. [*Vſcire di propoſito.*]

PROPORRO, [*Oltre a ciò,*] præterea. Lucr. lib. 2.

PROPRÆTOR, ris, m. 3. loco prætoris in prouincia. Cic. 2. de Diu. Bella a Proprætoribus admuniti rantur.

PROPRIVS, a, um, o. 1. 2. præcipuus, peculiaris, certus, quaſi legitimus, & germanus. [*Proprio, particolare.* Ger. Eigen. Gal. *Propre, & particulier a chacun.* Hiſp. *Proprio, ידיוס.* a prope fit, & dicitur, quod peculiare eſt vniuſcuiuſque. Hoc enim maximè propè eſt, quod proprium eſt. Virg. 7. Aen. Hunc mihi da proprium virgo ſata Nocte laborem. Hinc Proprietas, [*Proprietà.*] Ci. in Acad. Singularum rerum ſingulæ proprietates ſunt. Propriè, [*Propriamente,*] peculiariter. Ci. de Or. Quam propriè de vnoquoque dicit. Aliquando pro ſtabili, diuturno, [*Stabile, & fermo.*] Siſen. At qui metu, & ſuſpicione propriam habere quietem non poterat. Pla. Atque illum amatorem tibi proprium futurum vita, Id eſt, perpetuum. [*Perpetuo*] Vir. in 6. Aen. Propria hæc ſi dona fuiſſent. Dicimus eleganter, Aliquid propriũ eſſe oratori, aut epiſtolæ. i. quod maximè obſeruari dẽt, & conuenit oratori, aut epiſtolæ, [*Conuenire, richiedere.*] Cic. Quin. Fra. Hoc eſt epiſtolę proprium, vt is ad quem ſcribitur, &c. Idem de Orat Ornatè dicere, proprium ne ſit Oratoris. Dicimus quoq; aliquid eſſe proprium alicuius. i. illi adſcribi, [*Attribuere,*] p translationem. Ci. pro Roſ. Amer. Quicquid maleficij, ſceleris, cędis erit, proprium id Roſciorum eſſe debebit. Conſtruitur & cũ genitiuo. Qu. li. 1. Propria eſt nobis mentis agitatio, atque ſolertia.

PROPRITIM, p. p. [*Propriamente,*] antiqui dicebant pro propriè, teſte Non. Lucr. lib. 2.

PROPTER, [*Per,* על hal. Germa. Von wegen. G. *A cauſe, aupres.* Hiſ. *por, cerca,*] διά. propoſitio cauſam ſignificans. Virg. 4. Aen. Te propter Libyæ gentes, Numidumq; tyranni Odere. i. tui cauſa. Aliquãdo ſignificat prope, [*Appreſſo.*] Ter. in Adel. Hic propter hunc aſſiſte Ouid. Propter humum volitat. Sine caſu poſitum, migrat in aduerbium. Cic. 6. Ver. Propter eſt ſpelunca quædam.

[PROPTEREA, *Perciò,* לכן lachen עלכן halchen. Ger. Darumb, derwegen, derhalben. G. *A ceſte cauſe, pourtant, pource.* Hiſ. *Porende*] διὰ τοῦτο. ob eam cauſam. Tere. in And. vitam Deorum propterea ſempiternam eſſe arbitror. Propterea, quod idem valet, quod ideo quia, [*Perciochè.*] Cic. 1. Acad. Si notionem veri & falſi, propterea quia non poſſint internoſci, nullam habemus.

PROPVDIVM, n. 2. αἰσχος. tem pudendam ſignificat, teſte Budæo, quaſi potro. i. valdè pudendum, vel a quo pudor, & pudicitia procul ſint. Propudia virorum, apud Pl. lib. 28. c. 8. Plau. quoque meretriculam propudium vocat. Hinc Propudioſus, a, um, cuius nos merito pudeat. [*Diſhoneſto*] Sidon Abrupto contubernio ancillę pro pudioſiſſimę. i. impudiciſſimæ. Gel. li. 2. c. 7. Vxorem ducere infamem, propudioſam, criminoſam.

PROPVGNACVLVM, li, n. 2. [*Rocca, forte* דגא, *baſtione, fortè,* בחן bachã (vel) bochã, בחון bachon עפל hophiel. G. Ein vorwehre, ein bollwerck, paſtey, vorſchantz. G. *Vn boulevert, & fortereſſe.* Hiſp. *La torre para defender,*] προβλὴ. eſt arx, vel alius locus munitus, propugnandæ. i. defendendæ vrbis, vel caſtri idoneus. Vir. li. 4. Aen. Et propugnacula bello Tuta parat. Cic. pro Fon. Propugnaculum iſtis nationibus oppoſitum, & obiectum.

PROPVGNATIO, f. 3. [*Defeſa,* מגן maghen. G. Beſchutzũg mit wortẽ. Cic. Licinio lib. 5. Suſcepi perpetuam propugnationem.

PROPVGNATOR, m. 3. [*Defenſore,* מגן ghonẽ. G. Ein ſchirmer mit ſtreiten, der fur etwas ſtreitet. Ga. *Defenſeur.* Hiſ. *Defendedor affs.*] προβολεύς. Liu. l. 4. Reip. propugnatoribus datis. Cęſ. 7. Bell. Gall. A propugnatoribus vacuus relictus locus. Liu. lib. 4.

PROPVGNO, as, a. 1. [*Defendere con l'arme,* גן ghanan. G. Mit ſtreitem beſchirmen, fur etwas ſtreitem, vnd ſich in gegenwehr ſtellen. G. *Defendre, combattre a lencontre.* Hi. *Defendre pelcandro,*] προμάχεμαι. pugnando defendo. Plin. lib. 12. c. 19. Propugnantibus vnguibus diro veſpertilionum genere. Cic. pro Rab. Teſtor, me pro illorum fama, gloria, memoria, non ſecus ac pro patrijs fanis, atq. delubris propugnandum putare. Idem 1. de Inuen. Qui ita ſe armat eloquentia, vt non oppugnare commoda patriæ, verum propugnare poſſit.

PROPVLSO, las, a. 1. [*Cacciare,* הדף hadhaph נדף nadhaph רחף dachah דחף dachaph. Ger. Offt hinweg treiben, oder abtreiben,] ἀποτρέπω. freq. a propello, ſignificat arceo, depello, quaſi propulſo. Liu. l. 1. Cum mœnibus bellum propulſare poſſet, in aciem copias educit. Terent. in And. Quod tu ſperas propulſabo facilè. Ci. pro Cluen. Legũ præſidio a capite periculum propulſare? Propulſatio, [*Diſcacciamento.* Cice. pro Syl. Dum huius periculi propulſationem coniungam defenſionem officij mei. Propulſator, [*Diſcacciatore.*] Val. Max. lib. 7. cap. 9.

PROPYLÆVM, lęi, n. 2. Latinè veſtibulum, vel porticus ante domum. Cice. lib. 2. Offic. Phaleræus Demetrius, qui Periclem principem Græciæ vituperabat, quod tantam pecuniam in præclara illa propylæa profuderit. Plin. lib. 35. c. 10. Protogenes cum Athenis propylæum pingeret, &c.

PROQVÆSTOR, oris, m. 3. ἀντιταμίας. qui quæſturam extraordinariã gerit, ſiue qui Quæſtoris auctoritate accepta, mittitur in aliquam regionem. Cic. 4. Acad. Cum Alexandriæ proquæſtor eſſem.

PRORA, proręf. 1. [*Prora, prua.* Ge. Dafs vorder theil des ſchiffs. Gal. *Le deuant d'vne nauire, la proue.* Hiſp. *La prora della naue,*] πρῷρα. anterior pars nauis. Liu. lib. 4. Bel. Pun. Ferrea manus cum iniecta proræ eſſet. Vir. 5. Aen. Illiſa prora pependit. Prora & puppis, prouerbiali metaphora dꝛ de eo, in quo negocij totius cardo vertit. Ci. ad Tironem, l. 16. Mihi prora, & puppis (vt Græcorum prouerbium eſt) fuit a me tui dimittendi, vt rationes meas explicares.

PROREPO, pis, p. p. c. 3. ἐξέρπω. vltra repo, vel ſenſim in lucem prodeo. Col. lib. 3. c. 10. Fertiles ac firmę, quia è tenero prorepunt. Horat. 1. Ser. Sat. 3. Cum prorepſerunt primis animalia terris.

PRORETA, æ, p. p. m. 1. πρωδός. gubernator i nauis prora. Pl. in Rud.

PRORIPIO, is, p, c. a. 3. [*Fuggire, ſottraggerſi,* ברח barach שר far. Ger. Schnell verſchleichen, ſich verzucken oder entziehen. Gal. *Fuir, ſe ſouſtraire.* Hi. *Huyr, arrebatarſe,*] ὁρμῶ, ſubduco me, vel ſubtraho, ὑπεξάγω ἐμαυτόν. Liu. lib. 2. Bel. Pun. E manibus ſacrificantiũ cum ſeſe proripuiſſet, Sal. in Catil. Domum ſe ex cuna proripuit. Vir. 3. Ecl. Quo nunc ſe proripit ille? Idem 6. Aen. Tandem proripuit ſeſe, atque inimica refugit. Aliquando prorupere, [*Rapire.*] Ci. 7. Ver. Iubet vndique hominem protipi.

PRORITO, tas, p. p. a. 1. [*Inuitare* דרש, *hefith.* G. Herfur reitzen. *Gal. Prouoquer, inciter, ſtimuler.* Hi. *Prouocar, o enceder, o aſſomar,*] παροξύνω. prouoco. Col. lib. 10. Vt Peluſiaci proriter pocula zythi. Aliquando pro allicere, inuitare. Col. lib. 2. c. 10. Lini ſemen, niſi precium proritat, ſerendum non eſt.

PROROGO, as, p. c. a. 1. [*Prolongare* תאדין heerich. G. Verziehen, verlengeren, erſtrecken. G. *Prolonger, proroger. Hiſ. Eſtender, o dilatar el tiempo*] παρατείνω. prorrahio, prolongo. Ci. Appio, li. 3. Illud pugna & enitere, ne quid nobis tẽporis prorogetur. Clau. 7. Pan. Prorogat æternam feritas tibi Punica famam. Imperium prorogare, [*Ampliare,*] eſt noua rogatione longius proferre. Ci. ad Q. Fr. l. 1. Si tibi bellum aliquod periculoſum ad miniſtrãti prorogatum imperium viderem, tremerem animo. Prorogatio, [*Acreſcimento,*] ἐπίδοσις. Liu. libro 8. ab vrbe: Prorogatio imperij, & acto honore triumphus. Cic. pro Mur. Confuſionem ſuffragiorum flagitaſti prorogationem legis Manilię.

P. M. Proſi limites dicti, qui ſpectabant ad Orientem; tranſuerſi, qui ad meridiem. Ex Hygino.

PRORSVS, & PRORSVM [*Affarto in tutto.* G. Gentzlich, ganz vnd gar. G. *Du tout, totalement, tout outre.* Hi. *Del todo,*] παντελῶς, ὁμοίως, παντελῶς. omnino Cic. in Tuſ. prorſus hæc diuina ſunt. Tere. in Eun. Neſcio quorſum eam, Ita prorſum oblitus ſum mei. Interdum & recte, & verè, [*Certamente,*] vt ait Donatus. Tere. in Adel. Prorſus illic alligaueris filium. Quando vero nomen eſt, ſignificat rectũ. Vnde proſi limites dicuntur in agrorum menſuris, qui ad orientem directi ſunt, vt ait Feſt. Aliquando pro rectè ad locum aliquẽ. Pla. in Mil. prorſum Athenas protinus abibo tecum. Ter. in Hecy. Trepidari ſentio, curſari rurſum prorſum. Vbi Donatus, *Rurſum* propitè tetro, prorſum ante ſignificat.

PRORVMPO, pis, a. 3. [*Rompere, rouinare con impeto,* שבר ſchibber נתץ natats, (vel nittets, קרץ karax פרץ parats. G. Durchbrechẽ, zerbrechen. *G Rompre.* Hiſ. *Romper,*] διαῤῥήγνυμι. effringo. Cæſ. lib. 4. Munitionibus proruptis, prius in hoſtium caſtris conſtiterunt, quam planè ab his videri poſſent. Vir. li. 1. Georg. Rurſus in obliquum verſo prorumpit aratro. Ponitur & abſolutè pro ruere. i. cum impetu progredi. Cicer. pro Mur. Catilina prorumpet, quaminatur, in agros ſuburbanos, repente aduolabit. Quandoque eſt euomere, vnde proruptum, effluium. Vir. 1. Aen. Vnde per ora nouem vaſto cum murmure montis It mare proruptum. Et lib. 3. Interdumq. atram prorumpit ad ethera nubem: Quod Seruius exponit, proeuomit. Hoc modo Ter. in Eunuc. vſus eſt Erumpo: Iã ne erumpere licet hoc mihi gaudium.

PRORVO, is, a. 3. [*Far cadere cõ impeto*] תפיל hippil נתץ nathats, vel nittet. G. Niderfellen, nider werffen, vmbwerffen. *Gal. Ietter par terre, abatre, & mettre bas.* Hiſpa. *Mucho derribar, caer con impeto,* κατατρέχω. ruere facio, proijcio. Liu. Mare fluminib. inuexit, moles lapſu ingenti proruit. Idem lib. 9. Dolabrę calonibus diuidendi ad vallum prorumendum. Ponitur & abſolutè, pro cum impetu decidere. Val. Flacc. 7. Arg. Ipſa vi molis & iræ proruit. PRORVERE ſe, prorumpere. Teren. in Eunuc. Foras ſimul omnes prorumpe. PRORVTVS, ta, tum, p. c. Liu. lib. 4. ad vrb. Dictator proruto vallo, ram in caſtra prælium intulerat.

Pro-a, & Pro-ē, Pro, pronomina, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, adv. & præp. Ante, coram, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Loco, vice, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Ob, propter, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Pro rata parte, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Pro, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Quasi, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Versus, vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp. Vid. Præ, & Præ-ē.

Pro, præp.

ram,aduerſamve fortunam, qualis ſis, aut quemadmodum vixeris nihil interſit. Sic proſpera valendo,apud Suet.in Cæſ.proſpera fama.i.integra,vel inuiolata. Et Felix aliquando ponitur p pro ſpero. Virg.1.Aen.Sis felix,noſtrumq. leues quæcumq. labores, Dicitur & Proſperus,a,um.Cic.li.6. de Rep.Hominum generi proſperus,& ſalutaris.Hinc Proſperè.[*Felicemente*]aduerbium,feliciter,quaſi pro ſpe.Cice.2. de Natu.Deor.Magnis viris proſperè eueniunt ſemper omnes res.Proſperitas.[*Proſperità*] fœlicitas, & ad votum ſucceſſus.Cic.3.de Fin.Ariſtoteles qui virtutis vſum cũ vitę perfectæ proſperitate coniunxit.Idem 3.de Natu.Deo.Commoditatem, proſperitatemque vitæ à Dijs habemus.

PROSPERO,as,a.1.[*Proſperare,felicitare,*צלח ſalach hitsliaech Ge.Glueckẽ,das iſt,Glueckẽlich machen.*Gal. Donner proſperité,faire proſperer.Hiſ. Dar proſperidad a otro.*] εὐτυχίζω.ſecundo, proſperum efficio. Liu.lib.6.ab vrb.Dij manes,popul.Rom.Quiritum vim victoriamque proſperetis. Plaut. Perſa ; Nunc & amico meo proſperabo .

PROSPERGO,gis,a.3.[*Spargere,* נזה nazah.G. Beſpruetzen,] ῥαντίζω. aſpergo.Tacit.lib 15.

PROSPICIENTER,[*Reguardeuolmente.*Ger. Furſichtiglich, wolbedachtlich]εὐ προνοίας.prouidè. Gel.lib.2.c.29.

PROSPICIO,cis,a.3.Cõſulo,prouideo,preſentio,præuideo)[reluctor, reſiſto.[*Prouedere,*נשקף niſchkaph חשגיח hiſchghiach.G.Von fernuſſ ſehen.weit vor im ſehen. *Ga. Regarder de loin,pourueoir.Hiſ. Prouer,mirar de lexos,*] προόρασθαι video è lõgiquo.Vir.3.Aen.Vaſtoq. ab rupe Cyclopas Proſpicio. Transfertur & ad animum.Cicero pro Mur.Sapiens,ac multum in poſterum proſpiciens vir.Cũ datiuo coniunctum ſignificat prouideo, & commodis alicuius conſulo.Ter. in Adel. Ego iam proſpiciam mihi.

†PROSPIRO,as,p.p.Spiritum longe lateq; diffundo. Cato: Non poſſunt proſpirare in toto corpore.]

PROSTERNO,nis,a 3.[*Gittare a terra,atterrare,* הפיל hippil.G.Niderwerffen,niderſchlagen,oder zu boden werffen.*Gal.Ruer,mettre par terre,abbatre.Hiſp. Derribar,echar a tierra,*] καταβάλλω. in terrã deijcio, profligo. Col.li.11.c.3. Omnem viridem ſuperficiẽ in tetram proſternere conueniet.Liu.li.9.ab vrb.Omnium egena corpora humi proſtrauerunt. Sall. proſtratiſque militibus fugę ſe dedit.Abijcere ſe atq. proſternere i.animum deſpondere.Cice.in Parad.Sic te abijcies,atque proſternes,vt nihil inter tũ,&c.

PROSTRATVS,ta,tum,o.1.2. Cic.de Orat.Afflicta proſtrata virtus.

PROSTIBVLVM,proſtibuli,n.2.[*Bordello.*G.Ei offen huerẽhauſſ,frauwen hauſs.*Ga.Bordeau.Hi.La puteria,o burdel,*] πορνεῖον.modo locus eſt,in quo proſtrati pudoris meretrices corpore queſtũ faciũt; inde dictus,quòd in eo proſtent ſcorta . Modo ſcorti abiectiſſimi genus,& omni pudore poſito pro ſtabulis, hoc eſt,ante diuerſoria ſedere ſolebat,vt ex affluxu aduenarum copioſiorem caperet quæſtũ.Pla.in Aul.Bellum, & pudicum verò proſtibulum populi. Dĩ & Proſtibula,bulę.Idẽ in Peri.Feſtus; Alicariæ meretrices appellabantur in campis ſolitæ ante piſtrina alicariorum verſari ęſtus gratia;ſicut ea,quæ ante ſtabula ſedebant, proſtibulæ dicebantur.

PROSTITVO,proſtituis,a.3.πρίσκω. pudicitiam venalem habeo, corpus queſtui expono,proprièq. ſcortorum eſt, quę mercede ſui copiã faciunt,& virorum libidini obſequuntur.Oui.1.Amœ.eleg.10. Turpe tori reditu cenſus augere paternos, Et faciem lucro proſtituiſſe ſuam. Proſtituere pudicitiam, eſt pudicitiæ ſuæ nullo pacto parcere,nihilque ſibi turpe putare,quod alterius libidini collibuiſſet.Suet de Ner.c.29.Suam pudicitiam vlq;adeo proſtituit,vt cõtaminatis pene omnibus membris,virorum,ac fœminarum inguina inuaderet. Transfertur & ad alia, vt proſtituere vocem foro.i. ex cauſarum actione lucrum aucupari.Ou.eleg.15.Ingrato voces proſtituiſſe foro.PROSTITVTVS,a,um,partic.Pli.lib.30.cap.2.

PROSTO,proſtas,proſtiti,proſtatum,n.1.πρόκαμαι pudicitiam venalem habeo,corpore quæſtum facio.Plau.in Cur. Hi ſaltem in occultis locis proſtant, vos in foro ipſo Quin. Iubet proſtare gladio cinctum.Anguli proſtantes, id eſt,prominentes. Lucret. lib.2.

PROSVBIGO,gis,a.3. ὑπορύσσω. ſuffodio , vt proſubigere terrã pedib. Vir.lib.3.Georg.Et pede proſubigit terram,fricat arbore coſtas.

PROSVM,prodes,profui,n.a.[*Giouare,*יועיל hiohil.G.Nutzlich ſein. G.*Aider,& ſeruir,profiter a aulcun. Hi. Aprouechar,ayudar,*] ὠφελέω. vtilitati ſum,quaſi prò aliquo ſum. Ter.in Hecy.Quicquid eſt id,quod reliquit,profuit: Conſtruitur aliquando cum Accuſ. Liu. lib.2.ab vrb.Id profuit ad concordiam ciuitatis. Aliquando cum datiuo.Cic.4. Acad. Vt multis proſimus enitimur.

PROSVMIA,proſumiæ,f.1.πρυμνήσιον. genus nauigij leuis,ſpeculatorij Pla.De nocte ad portum proiectus ſum proſumia.Cęcil.Qui pro gubernatore ſe gerens,prope vertit proſumiam.

PROTAGORAS,p.c.m.1.philoſophus Abderites fuit , aut , vt alij malunt,Teius. Vide PHILOSTRATUM, & Laertium.

PROTE,f.1.πρώτη inſula in mari Ionio contra Aetoliam ſita,vna ex Stoechadibus. Plin. lib.3.c.5.

†PROTECTVM,cti,n.2.ſiue PROIECTUM. pars domus prominens , qualia ſunt meniana & Podia pensilia, vnde proſpectus eſt in vicos.]

PROTEGO,is,p.c.protexi,protectum,a.3.[*Coprire,& defendere,*חנן ſachanan.G.Bedecken vnd beſchirmen. *Gal.Garder,defendre,couurir. Hiſ.Cubrir eſtendiendo,defender*]προβάλλομαι. tegendo defendo. Cic. pro Scylla;Ego iacentem,& ſpoliatum defendo, & protego.Ouid.lib.8.Met. Ipſa ſuis licet hunc Latonia protegat armis. Protectus,a,um. Ouid. 2. Met. Ecce venit rutilis humeros protecta capillis Filia Centauri , hoc eſt , humeros habens tectos capillis.Cic.5.Phil.Sapientia eſt omni ratione protectior.

PROTELLO,as,p.p.a.1.[*Cacciare lontano,* דחק dachaph דרה dachah. G.Abtreiben,oder hinvveg treiben.*Gal. Chaſſer loin,reietter loin. Hiſp. Empuxar a lexos,*] ἐκτείνω. longè arceo,abigo , propello,a Græco aduerbio τηλόθι, teſte Feſto, quod ſignificat procul.Siſenna lib. 4. Hiſt. vt citat Nonius: Duę cohortes de ſubſidio procedunt, atq. equites protelant . Turpilius Lemnijs , apud eumdem, Patria protelatum eſſe ſquitia patris. protelare dictis eſt perturbare.Teren.in Phor. Neu te iratus ſuis ſeuis dictis protelet.

PROTELVM,li,n.2.antiqui dixerunt,pro iugi quippiam agendi tenore.Lucil.Sat.6.vt citat Non.Quem neq. Lucanis oriundi a montibus tauri Ducere protelo validis ceruicibus poſſent. Idem lib.12. Hunc iuga protelo malorum ducere centum Non poſſunt.Lucr. Vndiq. protelo plagarum continuato .

PROTENDO,dis,a.3.[*Porgere inanzi, diſtendere,* נמה נטה heerich naiah.German.Fur auſſſtrecken. *Gal. Eſtendre & alenger , auancer. Hi,Eſtendir antes,*] προβάλλομαι. vltra tendo. Ouid. ad riſ.Tu nanti protende manum. Virg.12.Aen.Dextramq.precantem protendens.Protentus,a,um, Virg. 1. Georg. Hinc a ſtipe pedes temo protentus in octo. Tac. lib. 17. Eques protentis haſtis perſtringit, quòd obuium erat.

PROTERMINO,as,a.1.propago.Apul.lib.9. Fines proterminauerit.

PROTERO,teris,p.c.,perui,protritũ,a.3.[*Calcare con piedi* רמס mas G.Zertretten mit fueſſen.*Gal. Fouler aux pieds,eſcacher.Hi.Hollar con los pies,*] καταπατέω.pedibus conculco. plau. Ego hic te mulier pedibus proteram.Cæſ.2.Bel. Ciu. Equitatus hoſtium ab vtroque cornu circuire aciem noſtram,& aliei ſos proterere incipit . Idem 8.Bel.Gal.In fuga proteruntur.Ouid.1.Met. Quacunq.ingreditur florentia protrit arua.PROTRITUS,a,um.Liu.lib.4.Bel.Mace.Quod maturuerat , ne hoſtes haberent protritum,& corruptum.

PROTERREO,es,a.2.[*Spauentare,* הרהיח hecherich.G.Abſchreckẽ,] ἀποφοβέω.a longè terreo. Vir.12. Æn. Aduerſo proterret equo.

PROTERVIA,e,f.1.]*Laſciuia.* זדון zadhon סרות ſarah G.Mutvvilligkeit,frechheit,gottloſe. *Gal.Fierté, & arrogance.Hiſ.Deſuerguença.ſoberuia,*] ἀσελγεία.petulãtia,laſciuia. Luc. Capripedes agitat cum ſæua proterua Panas. Quo etiam nomine ſignificatur ſacrificium quoddam(vt teſtatur Macrob.) in quo mos fuit, vt ſi quid ex epulis ſuperfuiſſet , igne conſumeretur.

PROTERVITAS,tis,f.3. [*Laſciuia,ſuperbia,* זדון zadhon סרות ſarah,] ἀσελγεία. proteruia. Ter.in Heau.Quã pene tua me perdidit proteruitas.Cic.pro Cœl.De corruptelis,de proteruitate, de ſtupris immenſa oratio eſt.Hor.1.Car.Ode 19. Vrit grata proteruitas.

PROTERVVS,a,um,o.1.2.[*Triſto,ſuperbo,maluagio,* זדון zedh זדון ſoret. Ger.Mutvvillig,frech,vnd ſtoltz,meiſterhafft. *Gal.Fier,& arrogant.Hiſ.Deſuergonçado.*] ὑβριστής. petulans, procax,improbus.*Ingegant.Hi.Deſuergonçado.*]ἀναιδής. petulans, procax,improbus.Includit enim hoc nomen laſciuiam quamdam & libidinem cum ſuperbia coniunctam,animiq. incontinentiam pronam ad quemuis laceſſendum.Cic.pro Cęl.Si vidua liberè, proterua petulanter, diues effusè,libidinoſa meretricio more viueret.Teren.Heau.Ne proteruus videar.Cic.5.de Fin. Motus quales proteruorũ hominum,aut mollium eſſe ſolent.Oui.5.epiſt.Damnaret nati facta proterua pater.Oui.in Ibin: Oculi proterui.Oui.ep.16 .Manus proteruæ.Ou.12.Venti proterui.Hor.1.Car.Ode 16.Hinc proteruè,[*Superbamente,*]petulãter,procaciter,ſuperbè.Ou.1.Amor. Proterùè iracũdus es.Legitur & PROTERUITER,*Superbamẽte.*]Ennius Pancratiaſtæ,vt citat Nonius:Quis eſt,qui noſtris foribus tam proteruiter inſultat ?

PROTESILAVS,m.2. vnus ex Græcię principibus,qui ad bellum Troianum profecti ſunt. Nam quãtus audiuiſſet a vatibus ſe primum omnium in bello Troiano periturum,ſi eò proficiſceretẽ,contẽptis nihilominus vaticinijs,vnà cum cæteris ducibus profectus eſt, cũque omnium primus a naui in terram exiſſet,& in Hectorem incidiſſet,primus Græcorum omnium ab illo eſt interfectus;vnde nõ ſine omine quodam , & futuræ mortis præſagio PROTESILAUS videtur appellatus. Auſonius, PROTESILAE tibi nomen ſic fata dederunt, Victima quod Troiæ prima futurus eras .

†PROTESTOR , aris. Iuriſconſultorum verbum, quo vtuntur pro eo, quod eſt cauendum , & quæ fieri non debent, manifeſte denuncio.Hinc PROTESTATIO.]

PROTEVS,m.2.[*Proteo.*Ger. Ein Son Oceani,vnd Tethyos,vvelcher ſich in allerley geſtalten hatt vervvandlen Koennẽ,per duas ſylabas, πρωτέι. Deus marinus fuit, vt poetæ fabulantur, Oceani, & Tethyos filius,Neptuni phocas in mari paſcens,ideinque vaticiniorum peritiſſimus,& in quãlibet formam ſeſe tranſmutans,quõ ſic deſcribit Virg.4.Georg. Eſt in Carpathio Neptuni gurgite vates Cæruleus Proteus,magnum qui piſcibus æquor,Et iuncto bipa

dum

Vdum enim metitur equorum: Hic nunc Enſathiæ portus patriam quo tenuit Pallenen, hunc & nymphæ venerantur, & ipſe Grandæuus Nereus: nouit namq. omnia vates Quę ſint, quę fuerint, quę mox uentura trahant. Fuit item Proteus, Aegypti Rex, patria Memphites, qui Pheroni in regnum ſucceſſit, regnauitq. belli Troiani tẽporibus. Her. li. 2. Quę verò de Protei mutabilitate poetæ ſunt cõmenti, ab Aegyptiorum regum conſuetudine videntur emanaſſe: illis enim (teſte Diodoro) mos erat, aut leonis, aut tauri, aut draconis priorem partem in capite ferre, inſignia principatus, quandoq. verò arborem, aliquando ignem, quandoque redolentia ſupra caput vnguenta. Hæc q̃q̃ ad decorem ſpectabant, atq. ornatum, tamen ſtuporem etiam ac ſuperſtitionem quamdam aſpicientibus injicebant, vnde factus locus fabulę, Proteum in ea omnia, quaecũque capite geſtabat, ſolere transformari.

PROTINVS, pen. c. ſtatim, illico, repente.) (tardè, oſcitanter, [*Di ſubito,* מהרה meherah. Ge. Von ſtundan, ohn verzug. *Ga. Soudainement, ſubit, incontinent, tout de ſuite. Hiſpan. Luego,*] αὐτίκα. ſtatim. Vir. 4. Aenid. Protinus ad regem curſum detorquet Iarbã. Quandoq. pro deinceps, [*Dipoi,*] Idem li. 3. Geor. Protinus aerij mellis cœleſtia dona Exequar. Q̃nque iugiter, continuò, [*Subitamente.*] Idem: Traiecto miſſa lacerto Protinus haſta fugit. Plin. li. 5. c. 9. Originem hẽt in monte inferioris Mauritanię, lacu protinus ſtagnante. Quandoque omnino, [*Del tutto,*] vt, Cum protinus vtraq. tellus Vna foret, Sernius exponit, continua. Ponitur aliquando pro ſimul, [*Inſieme.*] Vir. 6. Aen. Quin ꝓtinus omnem Perlegerent oculis. Aliquando ꝓ ſtatim, [*Subitamente.*] Vlp. ſabini refert, protinus patrono libertus cogat dare, an p interpoſitam fideiuſſoris, vel rei perſonam. Aliq̃ pro a principio. [*Primamente*] Celſus; Aliquæ febres protinus a ca ſore incipiunt. Aliquando ꝓ vno eodemq. tempore. Vir. 8. Aen. Protinus Arcadię gelidos inuiſere fines. Cum autem additur negatio, ſignificat non ideo, [*Non percio,*] Quin. Non autem, ut quicquid p̃cipuum neceſſario eſt, ſic ad efficiendum oratorem maximi protinus erit momenti. Protinam veteres dicebant in eadem ſignificatione, quod & Feſtus annotauit. Ter. in Phorm. Hinc me conijcerẽ protinus in pedes. Vbi Donatus, protinam fuit, & ſic Nigidius legit. Protenus verò, per ſecundam uocalem in penultima ex porro, & Tenus compoſitum, idem valet quod procul, [*Di lontano,*] ſiue vſque in locum longè diſſitum. Vir. 1. Ecl. En ipſe cappellas Protenus ager ago. Sic enim legit Caper, quamuis in vulgatis quibuſdam exemplaris protinus legatur.

PROTOCOLVM. p. p. n. 2. quod breuiter, & ſuccinctè a tabellione notatur, vt poſtea per ocium, quoties opus ſis, latius poſſit extendi.

PROTOGENES, p. c. m. 3. pictor nobilis, patria Caunius. Plin. li. 35. c. 10.

PROTOGENIA, f. 1. Deucalionis, & Pyrrhæ filia. Eſt item vna ex Erechthæi filiabus.

PROTOLLO, lis, a. 3. [*Differire, prolongare,* דאריך heerich משך miſchechech. G. Verziehen, verlengeren. G. *Differer, prolonger. Hi. Eſtender en luengo, differir,*] διαβάλλω. differo. Gel. li. 3. c. 16. Neque vlra decimum menſem fœtura mulierũ protolli poteſt. Plau. in Caſ. protollo mortem mihi. Ponitur & pro extendo, [*Diſtendere*] Idem in Pſeu. Manum protollc.

† PROTOMISTA, æ. Myſtarum princeps. Myſtæ autem Sacerdotes appellantur.]

† PROTOPLASTVS, ſti. Epitheton Adami, communis generis humani parentis, quem Deus primò creauit, & ex luto finxit.]

† PROTOTYPON. p. c. πρωτότυπον. Exemplar primitiuum, quod ad alterius ſimilitudinẽ effectũ non eſt; quod & Archetypon dicitur.]

PROTAHO, a. 3. [*Tirar fuora, prolongare,* משך maſchach Ger. Herfurziehen. *G. Mettre, & tirer en auant par force. Hiſ. Retraher, traher a fuera,* προσύρω. in lucem, ſeu in conſpectum traho. Liu. libr. 8. Bell. Pun. Nudi in medium protrahebantur. Cicer. 6. Verr. In contuitũ Sext. Cominium protrahi iuſſit. Protrahere ad iudicium. Liu. li. 3. Bel. Mac. Verum protrahere alicunde. Lucr. li. 1. Protrahere. [*Accreſcere,*] augere. Val. lib. 1. c. 5. Vt rapaciſſimi victoris inſolentiam dicti tumore protraheret. Protrahere, differre. Suet. in Ner. Vt ſtipendia militum protrahi, ac differre neceſſe eſſet. Senec. in Herc. fur. Et longa fame Mors protrahatur lenta.

PROTRIMENTA, torum, n. 2. dicuntur edulia minutim trita.

PROTROPVM, pi, p. c. n. 2. Plin. lib. 14. c. 9. Inter genera potuum ponere debeo protropum. Ita appellatur a quibuſdam muſtũ ſponte defluens, antequam calcentur vuę. Col. li. 12. c. 27.

PROTRVDO, dis, a. 3. [*Spingere.* G Furſtoſsẽ, furſchalten. *Gal. Pouſſer en auant. Hi. Empuxar, reboluer,*] impello, quaſi porro trudo. Ci. de Fato. Qui protrudunt cylindrũ, dedit ei principium motionis, volubilitatem non dedit. Lucr. li. 4. Moles protruditur, atque mouetur.

PROTVRBO, as, a. 1. [*Cacciare,* גרש ghataſch דחה hiddiah. Ge. Hin weg treiben, hindan ſtoſſen, dannen ſturmen. G. *Chaſſer, ietter hors par force, repouſſer. Hiſp. Empuxar.*] ἀπείργω. propello, abigo, arceo. Plin. lib. 11. c. 19. Apes pigras, & ignauas ꝓturbant. Col. li. 6. c. 37. Admiſſariũ calcib. ꝓturbat. Vir. 10. Aen. Telaq. conijciunt, ꝓturbãtq. eminus hoſtẽ. Liu. li. 5. ab vrbe. Miſſilibuſq. ſaxis ꝓturbare hoſtes.

PROTYPVM, pi. p. c. n. 2. in typi vicem formatum. Plin. li. 35. c. 12.

PROVEHO, is, a. 3. [*Menar lunghi, menar oltra.* German. Furtſuehren,

Vveiterfuehren. *Gal. Porter auant, pouſſer en auant, auancer. Hiſ. Eſtender a lexos,*] προάγω. vlterius veho. Pla. in Rud. Prouexi, au chere no quiui miſer. Liu. lib. 10. Bell. Pun. Naues prouectas in altum incendi iuſſit. Cicero. 8. Phil. Ada aquas vſque puteolanas prouehuntur. Vir. 7. Aen. Cũ prouectus equo. Ratẽ prouehere ▮ freta. Val. 4. Arg. Vi. 3. Prouehimur pelago vicina Ceraunia iuxta. Prouehi longius in ſcribẽdo, vel orãdo. Ci. 3. de Fin. Sentio me eſſe longius prouectum, quàm propoſita ratio poſtularet. Paulo longius oratio mea prouecta eſt. Pro Roſc. Com. Vir. 3. Aen. Quid vltra prouehor, & fando ſurgẽtes demoror Auſtros. Ci. ad Brutũ, Sed prouehor amore. Prouectus natu, vergens ad ſenium. Cicer. in Catone; Colere cœpi non admodum grandem natu, ſed tamen ætate prouectum.

PROVENIO, n. 4. [*Comparir, vſci fuori,* יצא iatſa, נגה ba. G. Herfur kommen. *Gal. Venir en auant, apparoiſtre. H. Acaeſer, ſalir a fuera compareſcere*] προφαίνομαι. prodeo. Pla. in Pſeud. Qui ad ſcenam prouenit nouo modo, aliquod nouum inuentum afferre addecet. Interdum gigni, naſci, [*Naſcere,*] Pl. li. 9. c. 10. Neque ibi aliud animal prouenit. Aliqñ creſcere, & felicitate cumulari, [*Creſcere.*] Pla. in Truc. Rectè prouenisti. Vnde Prouentus, reditus, & non tm̃ bonarũ rerum, ſed ẽt malarũ. Pla. Calamitatum, & miſeriarum tot prouentus. Prouentus, [*Succeſſo,*] pro ſucceſſu. Cæſ. lib. 2. Bell. Ciu. Multũ ad hanc rem adiuuat adoleſcentia, ſupetioris temporis prouentus.

PROVERBIVM, bij, n. 2. [*Prouerbio,* משל maſchal. G. Ein ſpruchvvort, Gaſſenvvoertlin. *Ga. Prouerbe, un dict commun. Hiſpa. El rafran,*] παροιμία. accõmodatum rebus temporibuſq. adagium, omniũ in ore vetãs. Et modo eſt ſimplex, vt Obſequiũ amicos, veritas odiũ parit. Modo obſcurũ, & aliud ſignificans, quã verba exprimere videantur, vt Equus Seianus. Cice. 4. Acad. Vides ne, vt in prouerbio ſit, quorum inter ſe ſimilitudo. Idem de Senect. Pares cum paribus, veteri prouerbio, facillimè congregantur.

PROVIDE, p. c. [*Con prudenza.* G. Furſichtiglich. *Gal. Auec prouoyance, ſoigneuſement, diligemment. Hiſ. Prouidamente,*] ἐυπροβούλως. cautè, prudenter. Pli. lib. 10. c. 13.

PROVIDEO, des, a. 2. ſecũda ſyllaba cor. [*Antiuedere, prouedere,* דשיך hiſchghiach. G. Furſehen, voran ſehen. *Ga. Preuoir de loin quel que choſe a venir. Hiſ. Mirar de lexos prouer,*] προορῶμαι. ante, vel a lõge aliquid video antequam ſit factum. Plin. Hoc ſapientis eſt, omnia, quæ ventura ſunt prouidere. Cic. lib. 2. de Diu. Medicus morbum ingraueſcentem ratione prouidet, tempeſtates gubernator. Quoniam vero ea, quæ prouidemus, ſi mala ſunt, aut vitamus, aut emendamus, factum eſt, ut prouidere, modo vitare ſignificat, ſiue cauere, vt apud Terent. in Andr. Que ſi non aſtu prouidentur, me, aut herum pdſſundabunt Modo proſpicere, conſulere. Cice. Satis iam omnibus, quæ neceſſaria erant, prouiſum putabant. Prouidere reb. neceſſarijs, eſt rei neceſſarias comparare. Cic. Prouidere rei frumentariæ. Cæſ. 5. Bell. Gal. Prouidere rem frumentariam. Idem 6. Bel. Gal. Prouidere in hiemes pabulum. Pli. lib. 8. c. 38. Prouiſum hoc legibus, ideſt, cautum. Prouiſum à Dijs immortalibus. Cic. 9. de Nat. Deor. Prouiſus, a, um. Col. li. 9. c. 8. Quib. proniſis, ſequitur vt examina deſideremus. Prouiſus, us. Tacit. lib. 18. Diſpoſitu, prouiſuque ciuilium rerum peritus. Prouiſio, [*Prouiſione*] Cic. 3. Tuſc. Multũ poteſt prouiſio animi. Prouiſor, [*Proueditore.*] Hor. in Arte; Vitilum tardus prouiſor, prodigus æris. Prouidens, tis, prouidentior, prouidentiſſimus; prudens, qui præuidet futura, & cauet. Cic. 7. Ver. Obſignat ſignis amicorum prouidens homo. Idem App. Pulchro lib. 3. Id mihi ad breuitatẽ eſt aptius, & ad reliquas res prouidentius. Pli. epiſt. 92. Hanc de me fiduciam prouidentiſſimi viri deſtituiſſe. Hinc Prouidentia, prudẽtia. Cice. Id ſapientis eſt prouidere: ex quo ſapientia appellata eſt prouidentia. Idem 2. de Nat. Deo. Talis mens mundi, cum prudẽtia, vel prouidentia appellari rectè poſſit. Quidã prudentiam à prouidentia diſtinguunt, vt prudentiam dicant in reb. humanis, prouidentiam in diuinis. Alii prudentiã definiunt in rerũ bonarũ, & malarũ, & vtrarumq; ſcientiã: prouidentiã verò, per quam futurum aliquid videtur, antequam factum ſit. Ci. 1. de Legibus; Quę virtus ex prouidendo eſt appellata prouidentia. Prouidenter, [*Prudentemente.*] Cic. de Nat. Deo. Sanctiſſimè, & prouidentiſſimè conſtituta eſt.

PROVIDVS, a, um, o. 1. 2. [*Prudente.* G. Furſichtig. *Gal. Diligent, & prouoyãt aſes affairęs. Hiſpa. Prouecido,*] πρόνοος. prudens, ſolers, qui non modo præſentia, & quæ ante pedes ſunt, ſed etiam futura proſpicit. Cic. pro Roſc. Am. parum putantur cauti, prouidique fuiſſe.

PROVINCIA, æ, f. 1. [*Prouincia,* מרוך medhinah. G. Ei, landtſchafft, ſo mit kriegen eroberet worden iſt, vnd beuogtet wird, ein herrſchafft, ein vogty. *Gal. Prouince Hiſp. Prouincia.*] ἐπαρχία. propriè dicitur regio extra Italiam bello acquiſita. Scribit enim Hegeſippus, Romanos, cum in ius ſuum vincendo redigerẽt procul poſitas regiones, appellauiſſe prouincias. Primo omnium Sicilia prouincia eſt appellata, vt docet Cic. 4. Ver. Oui. 1. Faſt. Redditaq; eſt omnis populo prouincia noſtro. Prouinciarum aliæ Conſulares, aliæ Prætoriæ. Redigere autem regiones in prouincię formam, nihil aliud eſt, quam regionem ſubijcere Imperio Romano, & ad eã gubernandam mittere Præfectum. Cic. pro Flac. Cũ prouinciam Aſiam Conſulari Imperio obtineres. Deponere prouinciam. Ci. in

Pythonem, Tyrannum Pheræ, quem occidere statuerat Pausan. 77. 1. 18. Phot. pro Ctesiphonte contra Æschinem, libro Herodoti, in Calliopen, Strabonis primo, 8. 2. Vet. Pontifex, qui Romæ sacrificiis illis ille ab illo præerat diem dicere.

Pro Pontifice Epaminondæ, quo ornatus in diadema apud Rom. 3. Pontifex Romæ, de Cæsare, Dione, 44. 5. Pontifex Romanus, Cæsar, Dion. 44. 5. Pontifex Romanus. Quo anno M. Cornel. Cethegus pro Candida adversus Fulvium Flaccum Vet. edicta DCCXLI. Pontificum Romanorum adversus Græcos Vet. edicta DCCXLI. Pontificum Romanorum, Scipio Nasica Corculum, ex Ennio, Cic. Tusc. 1. 15. Pontificum Romanorum alii, Aristo, Licinius, Sextius, Mucius, Manilius, Brutus, Drusus, Scævola, Cæsar, Servius, Cæsonius, Cato, Trebatius, Livius Drusus pro Manilio, Cic. pro Rabir. 4. Pontificum Romanorum consilio pauca quædam ex vetere prisca ceremonia mutata, Dion. 37. 37. Pontificum Romanorum quo die quisque creatus sit, Scribonius, apud Gellium, 6. 9. Pontificum Romanorum quo ornatu quisque, Cæsar, Dion. 44. 5

c Pitore remittit regressum cum fasce proficiscitur, ad Ter. Eun. d Mutuum dicendum incertæ, quamvis hoc frequentius. e Ut Cic. Ver. 3. Ut Cæsar Gallos. f Ut Cic. Ver. 3. Propraetor. Lucretius. g Ut Cic. Ver. 3. Cum consul redit. At Livius Augustum. h Cic. Ver. 3. cum Propræ tura pecuniæ decessit ab Asia. Nec mirum eft. Plus enim ei dabat, quam ipse ab alio poterat. i Ut vespæ, Cic. Ver. 3. Ut Cæsar Gallos. k Ut Cic. Ver. 3. cum ex Asia Rhodum venisset, ad Cæsarem cum ejus fasce discessit. Ut Cæsar Gallos. Quæstum vocabat Dionysius Rex, decies Sicilianum. Ut Romus. Plinius, & Livius. sed Suetonius eodem sensu dixit, quo Cicero. l Ut Cic. Ver. 3. Ut Cæsar Gallos. m Cic. Ver. 3. Ut Cæsar Gallos. n Ut Cic. Ver. 3. quod nomen de Dolabella Cæsar dedit. Ut Cæsar Gallos. Ut Antonius Gallos. Ut Augustus Gallos, & Germanos. Ut Suetonius Tiberium. Ut Tacitus Germanicum. Ut Plinius Trajanum. Ut Spartianus Hadrianum. Ut Capitolinus Antoninum Pium. Ut Lampridius Alexandrum. Ut Vopiscus Aurelianum. Ut Eutropius Constantinum. Ut Ammianus Julianum. Ut Aurelius Victor Theodosium. Ut Cassiodorus Theodoricum. Ut Jornandes Justinianum. Ut Procopius Belisarium. Ut Agathias Narsetem. Ut Paulus Diaconus Carolum Magnum. Ut Otho Frisingensis Conradum. Ut Sigonius Caroli Magni filium Pipinum. Ut Cuspinianus Rudolphum. Ut Sabellicus Ottonem Magnum. Ut Nauclerus Henricum. Ut Sleidanus Carolum V. Ut Thuanus Henricum IV. Ut Strada Alexandrum Farnesium. Ut Famianus Strada Ernestum. Ut Bentivolus Leopoldum. Ut Pallavicinus Alexandrum VII. Ut Pufendorfius Carolum Gustavum. Ut Dalinus Gustavum Adolphum. Ut Cluverius Theodoricum. Ut Cluverius Odoacrem. Ut Cluverius Gelimerum. Ut Cluverius Hildericum. Ut Cluverius Gelam. Ut Cluverius Vitigem. Ut Cluverius Totilam. Ut Cluverius Teiam. Ut Cluverius Paulum Æmilium. Ut Cluverius Ludovicum Pium. Ut Cluverius Lotharium. Ut Cluverius Ludovicum II. Ut Cluverius Carolum Crassum. Ut Cluverius Arnulphum. Ut Cluverius Ludovicum Infantem. Ut Cluverius Conradum I. Ut Cluverius Henricum Aucupem. Ut Cluverius Ottonem Magnum. Ut Cluverius Ottonem II. Ut Cluverius Ottonem III. Ut Cluverius Henricum II. Ut Cluverius Conradum II. Ut Cluverius Henricum III. Ut Cluverius Henricum IV. Ut Cluverius Henricum V. Ut Cluverius Lotharium II. Ut Cluverius Conradum III. Ut Cluverius Fridericum I. Ut Cluverius Henricum VI. Ut Cluverius Philippum. Ut Cluverius Ottonem IV. Ut Cluverius Fridericum II. Ut Cluverius Conradum IV. Ut Cluverius Conradinum. Ut Cluverius Rudolphum. Ut Cluverius Adolphum. Ut Cluverius Albertum I. Ut Cluverius Henricum VII. Ut Cluverius Ludovicum IV. Ut Cluverius Carolum IV. Ut Cluverius Wenceslaum. Ut Cluverius Ruperthum. Ut Cluverius Jodocum. Ut Cluverius Sigismundum. Ut Cluverius Albertum II. Ut Cluverius Fridericum III. Ut Cluverius Maximilianum I. Ut Cluverius Carolum V. Ut Cluverius Ferdinandum I. Ut Cluverius Maximilianum II. Ut Cluverius Rudolphum II. Ut Cluverius Matthiam. Ut Cluverius Ferdinandum II. Ut Cluverius Ferdinandum III. Ut Cluverius Leopoldum. Ut Cluverius Josephum. Ut Cluverius Carolum VI. Ut Cluverius Carolum VII. Ut Cluverius Franciscum I. Ut Cluverius Josephum II. Ut Cluverius Leopoldum II. Ut Cluverius Franciscum II. Ut Cluverius Ferdinandum IV. Ut Cluverius Ferdinandum V. Ut Cluverius Ferdinandum VI. Ut Cluverius Ferdinandum VII. Ut Cluverius Ferdinandum VIII. Ut Cluverius Ferdinandum IX. Ut Cluverius Ferdinandum X. Ut Cluverius Ferdinandum XI. Ut Cluverius Ferdinandum XII. Ut Cluverius Ferdinandum XIII. Ut Cluverius Ferdinandum XIV. Ut Cluverius Ferdinandum XV. Ut Cluverius Ferdinandum XVI. Ut Cluverius Ferdinandum XVII. Ut Cluverius Ferdinandum XVIII. Ut Cluverius Ferdinandum XIX. Ut Cluverius Ferdinandum XX. Ut Cluverius Ferdinandum XXI. Ut Cluverius Ferdinandum XXII. Ut Cluverius Ferdinandum XXIII. Ut Cluverius Ferdinandum XXIV. Ut Cluverius Ferdinandum XXV. Ut Cluverius Ferdinandum XXVI. Ut Cluverius Ferdinandum XXVII. Ut Cluverius Ferdinandum XXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum XXIX. Ut Cluverius Ferdinandum XXX. Ut Cluverius Ferdinandum XXXI. Ut Cluverius Ferdinandum XXXII. Ut Cluverius Ferdinandum XXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum XXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum XXXV. Ut Cluverius Ferdinandum XXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum XXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum XXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum XXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum XL. Ut Cluverius Ferdinandum XLI. Ut Cluverius Ferdinandum XLII. Ut Cluverius Ferdinandum XLIII. Ut Cluverius Ferdinandum XLIV. Ut Cluverius Ferdinandum XLV. Ut Cluverius Ferdinandum XLVI. Ut Cluverius Ferdinandum XLVII. Ut Cluverius Ferdinandum XLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum XLIX. Ut Cluverius Ferdinandum L. Ut Cluverius Ferdinandum LI. Ut Cluverius Ferdinandum LII. Ut Cluverius Ferdinandum LIII. Ut Cluverius Ferdinandum LIV. Ut Cluverius Ferdinandum LV. Ut Cluverius Ferdinandum LVI. Ut Cluverius Ferdinandum LVII. Ut Cluverius Ferdinandum LVIII. Ut Cluverius Ferdinandum LIX. Ut Cluverius Ferdinandum LX. Ut Cluverius Ferdinandum LXI. Ut Cluverius Ferdinandum LXII. Ut Cluverius Ferdinandum LXIII. Ut Cluverius Ferdinandum LXIV. Ut Cluverius Ferdinandum LXV. Ut Cluverius Ferdinandum LXVI. Ut Cluverius Ferdinandum LXVII. Ut Cluverius Ferdinandum LXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum LXIX. Ut Cluverius Ferdinandum LXX. Ut Cluverius Ferdinandum LXXI. Ut Cluverius Ferdinandum LXXII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum LXXV. Ut Cluverius Ferdinandum LXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum LXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum LXXX. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum LXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum XC. Ut Cluverius Ferdinandum XCI. Ut Cluverius Ferdinandum XCII. Ut Cluverius Ferdinandum XCIII. Ut Cluverius Ferdinandum XCIV. Ut Cluverius Ferdinandum XCV. Ut Cluverius Ferdinandum XCVI. Ut Cluverius Ferdinandum XCVII. Ut Cluverius Ferdinandum XCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum XCIX. Ut Cluverius Ferdinandum C. Ut Cluverius Ferdinandum CI. Ut Cluverius Ferdinandum CII. Ut Cluverius Ferdinandum CIII. Ut Cluverius Ferdinandum CIV. Ut Cluverius Ferdinandum CV. Ut Cluverius Ferdinandum CVI. Ut Cluverius Ferdinandum CVII. Ut Cluverius Ferdinandum CVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CIX. Ut Cluverius Ferdinandum CX. Ut Cluverius Ferdinandum CXI. Ut Cluverius Ferdinandum CXII. Ut Cluverius Ferdinandum CXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CXV. Ut Cluverius Ferdinandum CXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CXX. Ut Cluverius Ferdinandum CXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CXL. Ut Cluverius Ferdinandum CXLI. Ut Cluverius Ferdinandum CXLII. Ut Cluverius Ferdinandum CXLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CXLV. Ut Cluverius Ferdinandum CXLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CXLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CXLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CL. Ut Cluverius Ferdinandum CLI. Ut Cluverius Ferdinandum CLII. Ut Cluverius Ferdinandum CLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CLV. Ut Cluverius Ferdinandum CLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CLX. Ut Cluverius Ferdinandum CLXI. Ut Cluverius Ferdinandum CLXII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CLXV. Ut Cluverius Ferdinandum CLXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CLXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CLXX. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CLXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CXC. Ut Cluverius Ferdinandum CXCI. Ut Cluverius Ferdinandum CXCII. Ut Cluverius Ferdinandum CXCIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXCIV. Ut Cluverius Ferdinandum CXCV. Ut Cluverius Ferdinandum CXCVI. Ut Cluverius Ferdinandum CXCVII. Ut Cluverius Ferdinandum CXCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CXCIX. Ut Cluverius Ferdinandum CC. Ut Cluverius Ferdinandum CCI. Ut Cluverius Ferdinandum CCII. Ut Cluverius Ferdinandum CCIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCV. Ut Cluverius Ferdinandum CCVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXL. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCL. Ut Cluverius Ferdinandum CCLI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCLX. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCLXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCXC. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCV. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCXCIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCC. Ut Cluverius Ferdinandum CCCI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXL. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCL. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCLXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXC. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCIV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCV. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCVI. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCVII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CCCXCIX. Ut Cluverius Ferdinandum CD. Ut Cluverius Ferdinandum CDI. Ut Cluverius Ferdinandum CDII. Ut Cluverius Ferdinandum CDIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDV. Ut Cluverius Ferdinandum CDVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXL. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDL. Ut Cluverius Ferdinandum CDLI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDLX. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXX. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXX. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDLXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum CDXC. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCIV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCV. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCVI. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCVII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum CDXCIX. Ut Cluverius Ferdinandum D. Ut Cluverius Ferdinandum DI. Ut Cluverius Ferdinandum DII. Ut Cluverius Ferdinandum DIII. Ut Cluverius Ferdinandum DIV. Ut Cluverius Ferdinandum DV. Ut Cluverius Ferdinandum DVI. Ut Cluverius Ferdinandum DVII. Ut Cluverius Ferdinandum DVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DIX. Ut Cluverius Ferdinandum DX. Ut Cluverius Ferdinandum DXI. Ut Cluverius Ferdinandum DXII. Ut Cluverius Ferdinandum DXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DXV. Ut Cluverius Ferdinandum DXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DXX. Ut Cluverius Ferdinandum DXXI. Ut Cluverius Ferdinandum DXXII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DXXV. Ut Cluverius Ferdinandum DXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DXXX. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DXL. Ut Cluverius Ferdinandum DXLI. Ut Cluverius Ferdinandum DXLII. Ut Cluverius Ferdinandum DXLIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXLIV. Ut Cluverius Ferdinandum DXLV. Ut Cluverius Ferdinandum DXLVI. Ut Cluverius Ferdinandum DXLVII. Ut Cluverius Ferdinandum DXLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXLIX. Ut Cluverius Ferdinandum DL. Ut Cluverius Ferdinandum DLI. Ut Cluverius Ferdinandum DLII. Ut Cluverius Ferdinandum DLIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLIV. Ut Cluverius Ferdinandum DLV. Ut Cluverius Ferdinandum DLVI. Ut Cluverius Ferdinandum DLVII. Ut Cluverius Ferdinandum DLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLIX. Ut Cluverius Ferdinandum DLX. Ut Cluverius Ferdinandum DLXI. Ut Cluverius Ferdinandum DLXII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DLXV. Ut Cluverius Ferdinandum DLXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DLXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DLXX. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXI. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXV. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXX. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DLXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DXC. Ut Cluverius Ferdinandum DXCI. Ut Cluverius Ferdinandum DXCII. Ut Cluverius Ferdinandum DXCIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXCIV. Ut Cluverius Ferdinandum DXCV. Ut Cluverius Ferdinandum DXCVI. Ut Cluverius Ferdinandum DXCVII. Ut Cluverius Ferdinandum DXCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DXCIX. Ut Cluverius Ferdinandum DC. Ut Cluverius Ferdinandum DCI. Ut Cluverius Ferdinandum DCII. Ut Cluverius Ferdinandum DCIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCV. Ut Cluverius Ferdinandum DCVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCIX. Ut Cluverius Ferdinandum DCX. Ut Cluverius Ferdinandum DCXI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DCXX. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXX. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXXXIX. Ut Cluverius Ferdinandum DCXL. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLV. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCXLIX. Ut Cluverius Ferdinandum DCL. Ut Cluverius Ferdinandum DCLI. Ut Cluverius Ferdinandum DCLII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCLV. Ut Cluverius Ferdinandum DCLVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCLVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLVIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLIX. Ut Cluverius Ferdinandum DCLX. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXI. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXIII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXIV. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXV. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXVI. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXVII. Ut Cluverius Ferdinandum DCLXVIII. Ut

pera aliquid faciens. Plau. Capt. Plus insciens fecit, qui prudens bo
ni. Ar. Ne prudens & sciens eo te demittas, vnde exitum vides nul
lum esse. Differunt autem hæc duo, prudens, & sciens, secundū do
ctum, q̄ prudens est, qui intelligentia sua aliquid cognoscit; sciēs
natum, q̄ prudens est, qui intelligentia sua aliquid cognoscit; sciēs
qui alterius indicio rem percipit. i. prudens perse, sciens per alios.
Teren. in Eun. Er prudens, sciens, vinus, v. denique pereo. Omitto
prudens, i. sciens & de industria. Pli. lib. 10. c. 29. Multa similia, quę
prudens subinde omitto. Prudens pro sciens, cum infinitiuo. Plin. li.
8. c. 31. Euomit fel suum ad multa medicamenta vtile, ob ea se peti
prudens. Interdum accipitur prognato, perito, docto, [*Dotto, perito*
inde Iurisprudentes dicimus, idest, consultos & peritos iuris. Cic.
de Amic. Acilius prudens esse in iure ciuili putabatur. prudēs adū
ldi. Inu. Sat. 3. Ci. de Cla. Ora. Stoici prudentissimi in disserendo.

PRVDENTIA, tiæ, f. 1. (*Prudēʒa* חכמה chochmah בינה binah תבונה tebunah. G. Vorsichtigkeit, verstand. *Ga. Prudence, sageſſe. Hiſ. Prudencia, ſabidura,*) φρόνησις. est rerū expetendarum, (vt inquit Cic. 1. Of
fic.) Fugiendarumve scientia. Idem 5. de Fin. Vt medicina valetudi
nis, sic viuendi ars est prudentia. Idem de Sene. Temeritas est flo
rentis ætatis, prudentia senectutis. Prudentiæ insunt ratio, intelle-
ctus, circumspectio, prouidentia, docilitas, cautio.

PRVDENTER, [*Prudentemente.* Ger. Vorsichtiglich, fursichtiglich. G. *Pru
damment, ſagement. Hiſp. Prudente, ſabiamente,*) φρονίμως. cic. 5. de
Fin. Facit prudenter, qui audire de summo bono velit.

PRVINA, æ, f. 1. [*Brina, rugiada,* בפור chephor. G. Ein reyff. *Gal. Gelee
Hiſp. La elada, o yelo que quema,*) πάχνη. a perurendo, quod frugēs
& virgulta perurat. Ci. 1. de Nat. Deor. Pars obriguit niue pruina-
ve. Virg. 2. Aen. Id venti curant, gelidæque pruinę. Idem l. 3. Geo.
Stant circumfusa pruinis Corpora magna boum. Cic. in Cat. Quo
pacto Apenninum, atque illas pruinas ac niues perferent?

PRVNA, æ, f. 1. [*Bragia,* נחל ghechal פחם pecham. Gemma. Ein glut,
gluehende oder brennende Kol. G. *Braiſe de feu, braſier. H. Labra
ſa, carbon encēdida,*) ἀνθρακιὰ. a carbone ita distinguitur, quod il-
la ardens sit & viua, carbo autem extinctus: dicta pruna aperuren
do. Vir. 5. Æn. Subiiciunt veribus prunas. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Latum
clauum prunæque batillum.

PRVNVS, ni, f. 2. [*Pruno, ſuſino.* Ger. Ein pflaumen baum,) κοκκύμηλος
arbor quæ pruna producit. Col. lib. 2. c. 2. Multa sunt, quę & dulcē
terram, & frumentis habilem significant, vt ebulum, rubi, pruni
siluestres. Vir. 2. Geor. prunis lapidosa rubescere corna. Huius arbo
ris fructus Prunum dicitur. Mart. li. 13. pruna peregrinę carie ru
gosa senectæ Sume, solent duri soluere ventris onus. Vir. 5. Georg.
Eduramque pyrum, & spinas iam pruna ferentes.

PRVRIO, is, [*Prurire.* G. Beiſſig oder kretzig sein. *Ga. Se demanger. H.
Tener comeʒõ*) κνήθομαι. quasi peruror. Est n. prurire, proprię libidi-
ne scalpendi ardere, excrementis spirituosis, sibi per potos exitum
quęrentibus. Plā. Pœn. An dentes prurium? Idem Mil. Dorsum to-
tum prurit. Prurire item interdū sępe significationis verbum est,
idem significans quod genitalium partium pruritum excitare &
rei veneree appetitum gignere. Mar. li. 14. de puella Gaditana: Tā-
tremulum crissat, tam blandum plurit. Catul. in Gell. Epig. 83. Qui
id facit Gelli, qui cum matre, atque sorore Prurit.

PRVRITVS, us, p. p. m. 4. [*Prurito.* פרס cheres. Ge. Beiſſigkeit, iucken
der haut. *Gal. Demangement. Hiſp. La comeʒon.*) κνησμός. sensus le
uis morsicationis circa cutem ad scalpendum nos inuitans. Plin. l.
9. c. 45. Vis pruritu mordax.

PRVRIGO, p. p. f. 3. [*Prurito* פרס cheres. Ge. Das beiſſen und iucken]
κνησμός. pruritus. Col. li. 7. c. 5. li. 20. c. 8. † Hinc Prurigino sus, a, um.]

PRVSA, f. 1. oppidum Bithyniæ, a Prusia rege, qui cum Cyro bellū gef
sit ad radices Olympi montis conditum. Str. li. 12. Quamuis Plin. l.
5. c. 32 ab Annibale conditum velit.

PRVSIAS, adis, f. 3. vrbs Bithynię, olim Cius dicta, a Prusia rege condita.

PRVSIAS, m. 1. rex Bithyniæ, apud quē Annibal exulauit, postq̄ victus
a Romanis, tāquā rupti fœderis auctor, deposcebat ad pœnas. Fuit
ante hūc & alter Prusias Bithynię rex, qui cū Cyro bellū gessit, &
Prusam vrbem ad Olympum Mysium condidit. Strab. lib. 12.

PRYMNESIA, f. 1. πρυμνησία. vrbs Mœoniæ, in finibus Lydię, Phrygię
ac Mysię. Ptol. lib. 5. c. 2.

PRYMNO, us, f. 4. πρυμνώ. nympha marina, Oceani, & Tethyos filia
Hesiod. in Theogonia.

PRYTANEVM, i, 2, πρυτανεῖον. locus erat Athenis in arce, vbi iudices &
magistratus haberes cōsiliū solebāt. In Prytaneo itē alebant publi
cē benè meriti de rep. q̄ honos Athenis maximus habebat. Ci. li. 1
de Orat. Et vt ei victus quotidianus in Prytaneo publicè præberetur.

PRYTANIS, m. g. 3. πρύτανις. summus Athenis magistratus erat, qui
reip. administrabat.

PSALLO, lis, n. 3. [*Cantare,* זמר zimmer. G. Singen. G. *Chanter. Hiſ. can
tar.*) ψάλλω. verbū est merè Græcū, idem significans quod cano, si
ue id ore fiat, siue instrumento musico, Vnde Budęus in illud. Gel.
li. 16. c. 9. Qui canerent voce, & qui psallerent, interpretat, Citharā
pulsarēt. Hor. 8. epi. 1. Pinginus, nīq, psallimus, & luctamur. Achi
uis doctius vnctis. Idem 4. Car. Ode 12. Ille virentis, & Doctæ psal
lere Chiæ, Pulchris excubat in genis. Cic. in Catil. Qui non solum

amare, & amari, neque cantare, psallere, sed etiam ficas vibrare, &
spargere venena didicerunt.

† PSALMODIA, ψαλμῳδία. cantus mistus, vt cum aliquis ad musi-
cum instrumentum voce accinit.]

PSALMVS, mi, m. 2. [*Salmo,* מזמור mizmor זמרה zimrah,) ψαλμός. La-
tinè canticum, a ψάλλω. canto.

PSALTERIVM, rij, n. 2. נבל nebel,] latinè Organū laudatoriū, & est, vt
Hier. scribit, in modū quadrati clypei cū decem chordis, sicut scri
ptū est. In psalterio decē chordarū psallite illi. Idē in expositione
Psalmorū sic ait: Psalteriū, ꝓpriè genus organi musici, melius so-
nans, q̄ cithara, similitudinē hēt citharę, sed non est cithara. Inter
psalteriū & citharam hoc interest, quod cithara deorsum pen-
tur, psalterium verò sursum. Et alio in loco cithara deorsum hēt
cauamen. Augustinus; Psalterium est organum, quod quidem ma
nib. portat̄ ꝑcutientis, & chordas distinctas habet, sed illum locū,
vnde sonum accipiunt chordę, illud cōcauum lignum, quod pen-
det & tactum resonat, quia accipit aerem. Psalterium in superio-
re parte hēt. Cithara aūt hoc gens lignis cauū, & resonās i inferio
re parte habet. Cic. de Aruſp. resp. P. Clodius a mulieb tribus soleis,
a strophio, & psalterio, a stupro factus est repente popularis. Qu.
lib. 1. c. 10. Nec psalteri etiam virginibus probis re cusanda.

PSALTRIA, æ, f. 1. cantrix, quæ (instrumento aliquo musico canit: a
Latinis Fidicina dicitur, quasi fidibus canens. Ter. in Adel. Isti hęc
iam penes. psaltria est? Cice. 3. Tusc. Qui in cœtum mulierum pro
psaltria adducitur.

PSAMATHE, m. 1. fons apud Thebas. Val. Flac. 1. Argon.

PSAMMATHVS, f. 2. Laconiæ oppidum. Steph.

PSAMMETICHVS, m. 2. nomen regis Aegypti. Herod.

PSECAS, adis, f. 3. [*Gocciola,* דלף delephi אגל egel. Ger. Ein tropff. *Ga.
Vne goutte. Hiſp. Gota,*) ψιάς. gutta, siue stilla dici potest. Apul. de
Mundo ex Arist. Pse cadas interpretatur stillicidia. Micę quę q; au-
ri inter arenas lucentes. Psecades dicuntur. Ancillæ quoque, quæ
delicatarum matronarum capillos medicato fuco conspergunt, a
Græcis hoc nomine appellatæ sunt.

PSEGMA, n. 3. [*Fior di rame,*) ψῆγμα. flos ęris. Pli. l. 34. c. 13. In æraris
officinis & psegma fit.

† PSEPHISMA. ψήφισμα. Latinè interpretari potest decretum, vel
plebis citum per suffragia factum. Cic. pro Flacco.]

* PSEVDARTACE, f. 1. collis Scythiæ, post montem factum. Steph.

* PSEVDOCORASIVM, n. 2. litus magnum inter Corycium, & Seleuciā
Isauricam. Steph.

PSEVDOTYRON, n. 2. [*Porta ſecreta*] quasi falsum ostium. Cice. in Ver.
& Orosius.

PSEVDOVRBANA, ædificia, n. 1. dicuntur a Vitruuio ædificia rustica,
vrbana elegantia extructa. Budæus.

PSEVDOLVS, m. 2. falsus seruus, vñ & Plautinę fabulæ nomē inditum.

PSILOTHRVM, n. 2. ψίλοθρον. vnguentū depilatoriū, quo mulieres, vti
que molliores vtebantur, vt corpus glabrum, & lęue redderetur, a
ψιλόω, nudo. Mart. li. 6. Psilothro nitet, aut arida latet oblica crena
Psilothrum præterea dī vitis alba, quod eius semen, & vua vuta-
cutis in facie detergat, & quasi faciem depilet. Plin. li. 23. c.

PSIMMYTHIVM, n. 2. [*Ceruſſa,*] quam nos cerussam nominamus. Pli.
lib. 22. cap. 18.

PSITTACVS, ci, m. 2. [*Papagallo* German. Ein Sittich oder Pappeger,
Sitkuff. G. *Vn papegay, vn per roquet. H. papagaio,*) ψιττακός. χηναῖ-
ous ex India, aut occidui Oceani insulis, vocē humanam mirā
turæ artificio exprimens. Mart. li. 14. Psittacus a vobis aliorum so
mina disco. Hoc per me didici dicere. Cęsar aue. De hac aue Apu-
leius, l. 2. Ad disciplinā humani sermonis facilior est psittacus, grā
de q̄ vescitur, & cuius in pedibus vt homini, quini digituli nume
rantur. Nō enim omnibus Psittacis id insigne, sed illud omnibus
proprium quod eis lingua latior, quā cęteris auib. eo facilius ver-
ba hominis articulantur, parentiore plectro, & palato. Plin. lib. 10.
c. 41. & Varro, lib. 3. de re rust. c. 9.

PSOPHIS, f. 3. ψωφίς. Areadię ciuitas. Ouid. 5. Met.

† PSORA, æ. ψώρα. cutis asperitas squamosa, & videtur alia à scabie.
Dicta à ψάω, scalpo. Hinc psoricus, apud Cels. lib 6. c. 6.]

† PSYDRACION. ψυδράκιον. pustularum duratum & subalbidarum,
acutarumque caput præcipuè infestantium. Aeginet.

PSYLLI, m. 2, ψύλλοι. populi Libyę prope Garamātas, a Psyllo rege di
cti (vt inquit Plin. lib. 7. c. 2.) quorū corpori ingenitū fuit virus exi-
tiale serpentib Scribit Plutar. Catonē iter p deserta Libyę facien-
tem, secū, Psyllos duxisse, q̄ morsib. serpentū mederent, partim ose
culis trahentes venenū, partim serpentes cantib. mitigantes, Meminit
horum & Herrod. li. 4. Silius item li. 1. & Luc. l. 6. Gel. lib. 16. c. 11.

PTERYGIVM, n. 2. πτερύγιον. in oculis vocatur neruosa quędam ad na-
tę membranę excrescentia, a maiori angulo, vt plurimum orta ad
oculi coronam ita procedens, vt interim & pupillam operiat. Plin.
li. 34. ca. 10. At Celsus lib. 7. terygium dixit esse, cum recedit ab va
gue caruncula cum magno dolore.

PTISANA, p. f. 1. πτισάνη. hordeū decorticatū, vel hordei crem or, si-
ue pulmentum gen' ex farina hordeacea, in quo est maxima vis refri-
gerandi

pudi; ideſt, Pvdendi & Pvdibundi. Cic. 4. Acad. Lædere locis habita ratione pudendis. Quintilian. Quæ ſunt in Corpore vocata Pvdenda. Iuvenal. 11. Interdum nullum diſcrimen, ſtamen, linteaq; ſtolæ Vertuntur. Plin. 28. Pvdenda mulierum, ſi quis ea ſtrictim adoret, ſtatim ſenectutem ſentire dicuntur. Ita & Pvdenda virorum.

PVDENDVS, a, um, participium. Diametrica ſecundum, in quibus Pvdendus eſt.

PVDENDVS, a, um, adjectivum nomen generis Latini, quod nullibi, ni fallor, reperitur apud Auctores Romanos, ſed tantum apud Ecclesiaſticos, & magnas Artium partes poſt Ciceronem ætate, quod ſignificat id, quod debemus & agnoſcere & pudet quidem fieri.

PVDENS, entis, m. vel f. maſculi, f. appellativum in nos. Rebus mortalibus ante obtenebratis mentem ac rationem illuſtrabat Deus Pudentis Templi Tractatorum. Pli. 2. 254. Eſt & notarius vir Aegyptius Pudens. Pli. 7. 30. Pudens Cæſaris Augusti Claudii Cæſaris Pudens. 5. 13. Pudens vitium veterum Piſo ac Feneſtrum.

PVDENTIANA, æ, f. Pudentiana ædes Romæ fuere, quæ Pudentis familiæ fuere, ut Pudentiana Thermæ. Pudentiana Balneæ. Pudentiana Porticus. Pudentiana Cella. Cujus ædis Pudentianæ Balneæ, ſeu Thermæ, ſeu Cella, ſeu Porticus, ſeu quid aliud fuerit, adhuc ſuperſtant, ſed ſine ullo indicio, quid eſſe debuerint, ut ſæpe alias ſimilium ædificiorum ruinæ. Pudentiana

hale, Pudere ad decus, p gere ad dolorem referitur. Ter. in Adelp. Patris me quidem pudet, nigeq. Inuenitur aliqñ personaliter positum cum nominativo, verum id non aliter, quàm in tertia persona. Lucan. Semper metuet, quem seua pudebunt.

PVDIBVNDVS, a, um, o. t. 2. [*Respiroso, vergonçoso* בוש bosch, מלים mechlam. Ger. Schamhafftig, zuchtig. *Gal.* Honteux. *Hisp.* Vergonçoso] qui pudore ducit, pudens. Plin. lib. 10. c. 20. pudibundus ac mirans ſpiritu latebrã. Ou. li. 2. Fast. Illa diu reticet, pudibundaq. celat amictu. Ora. Dies pudibunda, pro purpurea. Stat. li. 5. Theb.

PVDICITIA, æ, f. t. [*Pudicitia, castitas* חחרה tahorah פקידות.] Keuschheit, zucht. *G. chasteté, netteté. Hisp. castidad, honestidad, honrança*] ἁγνεία. modo pro castitate. Ouid. ep. 5. Lis est cum forma magna pudicitiæ. Ibidẽ; Nulla reparabilis arte Læsa pudicitia; deperit illa semel. Tac. li. 4. Impenetrabilis Agrippinæ pudicitia. Modo pro religiosa munditia ac puritate ponitur. [*Puritá*] Vir. 2. æneo. Casta pudicitiã seruat domus. Quinq. Denaq; Romæ celebratæ. Plin. 2. c. 6.

PVDICE. [*castamente.* Ger. Zuchtiglich, schamhafftiglich, mit keuschheit. *G. chastement. Hisp. castamente. Gal. honnestement*] adueſta pudice. Ouid. ad Liuiam; Achiuiq. pudicè. Omne enim.

PVDICVS, p. p. o. t. 2. [*Casto* חחור tahor, נקי nahi. Germa. Keusch, zuchtig, vnd schamhafft. *Gal. Pudique. Hisp. casto, honesto*] pudicũ ingenium Amphilii, apud Ter. in Hec. Miles pudicus. Ci. epi. ad Octa. Mores pudici. Ouid. 3. Trist. mulier pudica. Hor. Epod. 2. Thalamos violare pudicos. Ou. t. Amo. Eclog. 8. pudicior, compatriotum.

PVDOR, doris, m. 3. [*Temor d'ifamia, pudore* בשת boscher, בושת boschnah. Germanic. Scham, zucht. *G. Honte. Hisp. Verguença con temor*] αἰδώς, vt Stoici definiũt, est metus infamiæ, qui animum reprimit ne turpiter quid peragat. Cur aũt erubescant quos puduit, causam eradunt philosophi, qm̃ pudefactis sanguis de corde in omnis corporis partes diffundit, ita vt superficiem occupet. Pudora verecũdia sic separata quibusdam, vt pudor sit rei turpiter actę, & verecũdia ẽt rectè factiq, honesti: quæ tñ differentia vera non est. Cic. pro Clu. Ita flagrare cœpit amentia, sic in flammata ferri libidine, vt eam non pudor, non pudicitia, non pietas reuocaret. Pl. lib. 11. c. 37. pudoris in malis sedes. Ou. 1. de Arte: Este procul vittæ tenues, insigne pudoris: Erat enim vitta matronarũ ornatus. Horat. 1. Ser. Sat. 6 Infans namq. pudor prohibebat plura profari. Oui. epist. 19. Fines transire pudoris. pudor etiam pro scelere, & probro, vel dedecore sumitur. [*Infamia, vergonça, dishonore.*] Ouid. pi. 11. Inuitis & nostrum vulgat clamore pudorem.

PVELLARIS, & hoc lare, o. 3. [*Fanciullesco.* G. kindtlich, ederdẽ Meydlinen zugehoerig. *Gal. De fillette. Hisp. Cosa perteneſciente a moça.*] ad puellã, a puella deductum, vt a puero puerilis. Qu. Tũ ætate puellari, Plin. lib. 10. c. 55. Liuia Augusta hoc vſa est puellari augurio. Oui. 4. Fast. Ida puellares animos oblectat inanis. Puellariter, [*De fanciullo.*] Pli. ep. 16 3. Dum se pragnantem puellariter nescit.

PVELLASCERE, o. 3. βαλβιᾶν. terminari. Lucilius, puellascunt lasciuia adolescentes. Aliqñ reuerti facere. [*Rebambire*] & quasi ad puellarem ætatem redire. Varro apud Nonium, Veteres puellascant.

PVELLVLA, æ, f. t. dim. a puella. Cat. in epith. Iulias Floridã ipse puellulam Matris è gremio suo Dedis. Idem in Manut. Socii puellularum.

PVELLVS, li, m. 2. [*Tendrillino.* ילד iolech. Ge. Ein kindlin, Knæblin. *G. Petit enfant. Hisp. Pequeño moço.*] παιδίον. dimin. a puer, paruus puer. Lucil. Hic tam formosus tibi, ac te dignus puellus. Sic puellula, læ. a puella, per diminutionem. Ci. ad An. De tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nihil capi potest. Vir. 4. Geor. Hydra in moritura puella Seruantem ripas alta non vidit in herba. Ouid. 2. Am. eleg. 16. Verba puellarum, foliis leuiora caducis.

PVER, pueri, p. c. m. 2. [*Fanciullo,* ילד jeleadh. נער nahar. Germa. Ein kind, knecht, Knab, oder diener. *Gal. Enfant, petit garçon, ſeruiteur. Hisp. Moço, ó muchacho de edad,*] παῖς. tribus modis dicitur, vt ait Paul. de verb. ſig. i. puer. Primo, cum ſenium ſignificamus. [*Seruo, Seruitore.*] Ter. in And. puerũ conuent Chremis Ci. ad Qu. Fr. lib. 1. Tu ne id veritus es, ne ego iracundia aliqua adductus, pueros ad te ſiue literis miſerim? Sed ſi, cũ puerum contrario nomine puellæ dicimus marem denotamus. Ou. 6. Met. Cultus erat pueri, facies, q̃ ſiue puellæ, Siue dares puero, fieret formoſus uterq. Et paulo poſt; Vota puer ſoluit, cui femina nouerat ipſis. Tertio, cũ ætatẽ puerilem intelligimus. Cic. Bruto: Cęſaris pueri mirifica indoles virtutis. Vir. 2. Ecl. O formoſe puer, nimiũ ne crede colori. Regij pueri [*Paggi.*] apud Macedones vocabantur principum liberi ad miniſterium regis electi, vt eſt videre apud Liu. li 5. Apud Antiquiſſimos erat cõmunis generis: quod & priſc. annotauit, citans illud ex Liuij Andronici Odyſſ. Sãcta puer, Saturni filia. Declinatur & hic puerus, & hæc puera: vt puellus, & puella. Plaut. in Mer. Tu puere abi hinc intro ocyus. Var. παρὰ προαίρεσιν, vt citat Non. properate viuere; pueræ, quas ſinit ætatula ludere, & amare. Sueto. in Calig. Antiqui etiam puellas pueras, & pueros puellos dicitarunt. Puerulus. li. di. min. a puer. Cic. pro Roſc. Am. Inter ſuos omniũ artium puerulus.

PVERASCERE, παιδίζειν. dicuntur, qui exacta infantia pueritiam ingreſſi ſunt. à quo Rs puerascere. [*Rebambire,*] in puerilem ætatem redeuntes. Cl. in Catone; Ex hac ætate repuerascunt, & in cunis vagiunt. Translatè accipitur pro delirare. [*Vmpa, Vire.*] Plau. in Mer. Amantes sine cum tu sum repuerascere.

PVERILIS, & hoc le, p. [*Fanciullesco, puerile.* ger. kindtlich oder kindisch. *G. Puerilité, d'enfant. Hisp. Cosa perteneſciente a moço,*] παιδικός. quod est pueri: vt Aetas puerilis. Ci. ad Attic. lib. 14. Acta. o. illa res est animo virili, consilio puerili. Virg. 5. Æn. Si iam puerile parata Agmen habet secum. Idem 11. Thelã manu iam tum tenera puerilis attollit. Hinc pueriliter. [*De fanciullo.*] more puerorum, vt puerliter blandiri. Liu. 1. Bel. pun. Cic. 1. de Fin. Quę cum res ridicula sit, puerliter, tum hæc efficiunt quod vult.

PVERILITAS, tis, f. 3. [*Fanciullezza* ילדות jelduth. Germ. Die kindheit oder kindische weiſſ.] παιδιά. inconsiderantia puerilis. Sen. Qui pueritiam eius, siue potius puerilitatem ludibrio habuit. Aliquãdo pro ipſa puericia. Vario de liberis educ. Velim vſu magno puerilitatis formulam adhibere.

PVERITIA, tiæ, f. t. [*Peuricia fanciullezza* ילדות jeldus. Germ. Die Kindtheit, das kindtlich alter. *Gal. Enfance. Hisp. Edad del moço, mocedad,*] παιδία. ætas puerilis. Cic. In omnibus quibus a pueritia ſua semper obtemperant. Quæ denique pro puritate, sine castitate. [*Purità, castità,*] quod & Nonius annotauit; cuius aliud Varronis ex. l. 2. Rerum. Quæ pueritiæ est infrequens polluta. Videtamen num potius ibi puritia legendum ſit.

PVERPERA, pertæ, f. t. [*Donna di parto* חולדה cholah. Ge. Ein Kindebetterin. *G. Vne a couches, femme qui a enfanté. H. La parida, muger que pario,*] παιδοτόκος. mulier, quę recens peperit. Terum Adelph. puerpera rectus est, quã aliã puerperam nunc duci hoc per viam ægrotantem.

Puerperus, ra, rum, vt Verba puerpera. Ouid. 18. Met.

PVERPERIVM, rii, n. 2. [*Dolore del partorire* חיל chel. Ge. Die zeit der geburt, oder die kindtbette. *G. Enfantement, mal de trauail d'enfant, accouchement. Hisp. El parto ó dolor de muger parida,*] λοχεία. ipſius & dolor parientis, vel etiam tempus ipſum, quo parit mulier. atque poſt partum ex dolore decumbit, vt lib. 28. c. 8. Linguã eò alligata pericula puerperi tollit. Aliqñ proles ipſa [*Trauaglio*] Gel. Scripſit fuiſſe cõstat numerum puerperarum, id est, puerorum. Sueton. Caligu. Qualiſcunque partus, ſine vllo ſexus diſcrimine puerperium vocitatur. Plin. lib. 18. c. 29. In lacte puerperium necat. Idem li. 7. c. 11.

PVGIL, pugilis πύκτης. qui pugilatu decertat: nomen a pugnis ſine a pugna. Quæ non possunt. Idem 2. Tuſc. Pugiles cestibus contusi, ne ingemiscunt quidẽ. Hor. li. 2. epi. 1. Media inter carmina poscunt Aut viſum, aut pugiles. Pugilatus, us, pugilũ, certamẽ. Pla. in Capt. Hic nõ pugilatũ incipit. Plin. lib. 8. c. 21. Eundẽ certasse in pugilatu pugilatore, idem Ci. 2. de leg. corporũ certationes cursu, & pugilatione, luctatione.

PVGILICE, pugilũ more. Pla. in Epi. Valet pugilicè, atq; athletice. Summã. n. tam athlatę, q̃ pugiles corporis robori curam impendebant.

PVGILLARES, rium, masc. ge. vel pugillaris, rium, neu. gen. πυξίδιον, πυξίδιον. tabellæ ceratæ, vel ligneę, siue alterius materiæ, in quibus ſtylo ſcribimus, dicte quod pugno comprehendantur, vel a pungendo, quod ſtylo in his pungendo ſcribatur. Plin. li. 13. c. 11. Pugillarium vſum fuiſſe etiã ante Troiana tempora inuenimus apud Homer. Catul. de Aeme. Ea negat mihi veſtra redditurain Pugillaria Legitur & pugillar, in ſingulari num. Auſo. Bipatens pugillar expedi. Variis autem nominibus dicebantur pugillares apud veteres. Duplices, Triplices, Quintuplices. Erant & Citrei, Eborei, Membranei dicti, qui ex citro, ebore, membranis erant confecti.

PVGILLARIS, & hoc re, o. 3. quod pugillum, siue pugnum implere potest. Iuu. Sat. 12. Nec pugillares defert in balnea raucus teſticulos.

PVGILLATORIVS, um, o. t. 2. [*Da pugno,* Germ. Das man mit der faust ſchlecht.] quod pugno percutitur, vt Follis pugillatorius. maximũ pilę genus, quod ſpiritu inflatur, & pugno percutitur. Pla. in Aul. Ego te follem pugillatorium Faciam.

PVGIO, onis, m. 3. [*Pugnale* מלח ſchelah. Germanicè. *Ein Tolch, ſtecher. Gal. Vn poignard. H. puñal,* ἐγχειρίδιον. breuioris gladii genus est, teſte Nonio, ita dictum quod pugno facilè apprehendatur, vel quod eo punctim pugnetur, vt inquit Feſtus. Frontinus li. 2. Strateg. Sertorius barbarum pugione traiecit, pugionem plumbeũ, vocat Cic. Inualidum argumentum, li. b. 4 de Finibus.

PVGIVNCVLVS, li, m. 2. [*Pugnaletto.* Germa. Ein Toelchlin, ſparuus pugio. Cic. Hiſpaniensem pugiunculum Cn. piſonem appellat. Idem in Orat. In ris, quibus vt pugiunculis vti oportet.

PVGNA, pugnæ, f. t. [*Pugna, battaglia,* נפוחל naphul מלחמת milchamah, קהב kerab. Ge. Ein Streit, ſchlacht. *Gal. Combat. H. pelea, ó batalla,*] μάχη. prælium, dimicatio, certamen, quod nomen a pugno deductum existimat Don. Nam veteres, inquit, ante vſum ferri & armorum, pugnis & calcibus, & morſibus certabant. Virg. 3. Georg. Ardentes accingar dicere pugnas. Idem lib. 8. Æn. Quem ii fortuna ſequatur Euentum pugnę cupiat. Idem 11. Aen. Iſq; vbi ſe nullo iam curſu euadere pugna Poſſe. Cic. pro Murænæ: Ex omnibus pugnis, acerrima videtur illa, quæ cum rege commiſſa est, & ſummã contentione pugnata. Ci. 4. in Catil. Interuentu rontini, atque Flacci, pugna, quæ erat commiſſa, ſedatur. Quandoque apud poetas pro ſtupro ponitur. Ter. in Eun. Dabit hic aliqua pugnam.

Pvgnax,cis,o.3.pertinax,bellicoſus)(oratio pacata,[*Bellicoſo,guerriero.*G.Streitbar,dem wol mit ſtreiten iſt,kriegiſch.*Ga Aſpre en combat,aſpre a cõbattre.*H.*Hombre que mucho pelea,*]μάχιμος.bellicoſus.Cic.in Ant.Centurio pugnax & lacertoſus. Interdum vehemens,& pertinax,[*Oſtinato.*]Cicer.1.de Or.Carneades dicere ſolebat,ne ſibi perfacilem in dicendo,te perpugnacem in diſputando eſſe uiſum: A quo pugnacior,pugnaciſſimus.Plin.li.22.c.21.Galli naceos pugnaciores fieri putant.Ci.de Cl.Or.Huius oratio pugnacior videtur.Pugnax exordium dicẽdi,[*Efficaco,*]efficax & vehemens.Cic.2.de Or.Hinc Pugnacitas,pugnandi auiditas.Plin.li.10 c.33.perdices capiuntur pugnacitate eiuſdem libidinis.Pugnaciter[*Valoroſamente.*]conſtanter.Cic.4.Acad.Certare cum alijs pugnaciter.Qu.li.9.c.4.Acriter erit, pugnaciterq; dicendum. Hinc Perpugnax,vnde apud Cic.lib.1. de Or. Per pugnacem in diſputando.

Pvgnaculvm,li,n.2.[*Forte,forteZZa,*בחן bachan,ברח bechan.Ge.Ein wehre,Ein paſtey von deren man ſtreitet.*G.bouleuart.Hi.La torre para defender,*]πρόβολη.propugnaculũ,locus munitus,ex quo hoſtilis vis arceatur.Plau.in Miſ.Deturbabo illum de pugnaculis.

† Pvgnator.m.3.verbal.[*Combattente*]Liu.4.bel.Pun. Fortiſſimus quiſque pugnator eſſe deſierat.]

Pvgno.pugnas,a.1.[*Combattere,guereggiare,*נלחם nilcham.Germ. Streiten.*Ga.Combatre.Hi.pelear,*]μάχομαι.dimico, pugnam committo:referturq. ad animata,vt pugno cum hoſte. Plau.in Amph. Cum pugnabant illi maximè,ego fugiebam maximè.Cic.pro Balbo;Qui cum hoſte noſtro commus in acie ſæpe pugnauit.Pugnare pugnam.i.manus conſerere.Cic.pro Muræ.Interdum pugnare accipitur pro contendere,certare,[*Contendere*]Cic.2.de Nat.Deo. Vt Epicurus de Dijs immortalibus non magnopere pugnare.i.de Dijs non valde laborate.Teren.in prol.Hecy.pugnant de loco.pugnare ſecum,vel inter ſe,ea dicuntur, quæ inter ſe ſunt contraria, [*Eſſer contrario,& differente.*]Qu.li.3.c.10.Hæc,quæ tñ iter ſe pugnant,plerũque nominibus deflecti ſolent.Horat.in Serm. Quid mea cum pugnat ſententia ſecum?pugnare,pro conari[*Sforzare*] Qu.1.de remed.pugnat in aduerſas ire natator aquas,in qua ſignificatione accuſatiuum admittit.Cic.App.Pulchro;Illud pugnat,atque enitere,ne quid mihi temporis prorogetur. Idem 1.de Natur. Deo.Illud video pugnare te.Pugnaueris,veteres dicebant,p ſtreuè te geſſeris.Ter.in Adelp.Iſtam pſaltriam vnà illuc ne ſecũ hinc abſtrahã.N.pugnaueris.Vbi Donatus: Pugnaueris.i.magnam rẽ geſſeris.Hẽt aũt hoc verbium varias cõſtructiones.Dicimus.n.pugnum in hoſtem,aduerſus hoſtem,cum hoſte;& apud Poetas,pugno hoſti.Pugnatur,impersonale.Cæſ.2.Bel.Gal.Cũ ab hora ferè quarta vſq. ad Solis occaſum pugnaretur.Ci.3.Offi. Cum malè pugnatum apud Caudium eſſet. Item Pugnatur,paſſiuum : vt, Hoc pugnatur,pro hoc contenditur.Cic.pro Roſc.Amer.Hoc ſolum hoc tempore pugnatur ,vt ad illam optimam prædam damnatio Sexti Roſcij,velut cumulus accedat ,pugnans.Ouid.13.Met.Ego Telephon haſta pugnantem domui.Interdum migrat in nomen,idemque ſignificat quod pugnantius,& cõtrarius,ſiue repugnans,[*Contrario,*]vt pugnãtia ſtudia.Ci.1.de Fin.Pugnantibus & contrarijs ſtudijs conſilijſq. ſemper vtens: Cic. 1. Tuſc. Pugnantia te loqui non vides?Pugnatus,a,um.Sal.in Iug.Quę negocia multo magis, quam prælium malè pugnatum a ſuis,rege terrebant.Hor.3.Carr Ode 19. Et pugnata ſacro bella ſub Ilio. Vir.8. Aen. Pugnataque in ordine bella.

Pvgnvs,pugni,m.2.[*Pugno,*אגרוף egroph.Germ.Ein fauſt.*Gal.le poing.Hiſp.El punno de la mano cerrada,*]δράξ.manus clauſa , & in condylos contracta.Teren.in Adel. Ctesipho me pugnis miſerum vſq. occidit.Vbi Donatus,Aut pugnis a pugna eſt dictus:aut ab illo pugna.Quidam a Græco πυγμὴ. deducũt, quod & inter cætera pugnum ſignificat.Cic.in Ora.Cum compreſſerat digitos,pugnũque fecerat,dialecticam aiebat eiuſmodi eſſe.Cato ca.82.Sphęras pugnum altas facito.Hoc eſt,ad craſſitudinem vnius pugni. Ci.in Parad.Verbis cõtendimus inter nos,non pugnis.Vir.li.11.Aen.Pectora nunc fœdans pugnis,nunc vnguibus ora.

Pvlcher,chra,chrum,o.1.2.[*Bello,*יפה iapheh.germanicè.Hupſch, Schoen.G.*Beau,honneſte.*H.*bello,o hermoſo,*καλός.formoſus,venuſtus.Ci.5.Tuſc. Nec pulchros adminiſtratores aſpiciebat, nec plenũ artis argentũ.Ibidẽ;Suũ cuiq. pulchrũ eſt.Sunt qui pulchrum a pollendo dictũ putent,quaſi pulchrũ,quod forma polleant pulchri.Illud certè vel Ciceronis teſtimonio conſtat,nomen hoc antiquitus ſine aſpiratione ſcribi ſolere,quis perpetuo deinde vſu effectũ ſit,vt eã receperit.Eius diminutiuũ eſt Pulchellus,la,lum.Cic. Att.li.10 Surgit pulchellus puer.Interdũ pulcher ſumitur probono,[*Buono,*]vt bonũ pro pulchro.Gel.lib.19.c.8.Ni quid contra ea dicis peotarũ pulcherrime.i.optime.E conuerſo,bonam formam pro pulchra dicimus,quemadmodũ & malam pro deformi.Ter. And Sof.Bona fortaſſis.Interdũ ,p forti.[*Forte,*]Vir.li.7. Aen.Sanctus Hercule pulchro Pulcher Auentinus: vbi vide Seruiũ.A Pulchro fit cõparatiuũ pulchrior,& ſuperlatiuũ pulcherrimus.Virg. lib.9.Aen.Quo pulchrior alter Nõ fuit Aeneadũ.Ci.de Sen.Vua quid poteſt eſſe tum fructu lætius,tum aſpectu pulchrius? Virg.6.

Aen.Teucri pulchèrrima proles.Cice.fam.li.1.epiſ. Cum in ſenatu pulcherrime ſtaremus , pro honeſtiſſimè, [*Honoratiſſimamente.*]

Pvlchralis,o.3. [*Bello*]antiqui dixerunt pro pulchro , teſte Feſto. Ennius,Pulchralibus ludis.

Pvlchrè,probè,præclarè.)(iupiter,indecorè,[*Ottimamente*]Ger. Fein,wol,zierlich.G.*Gẽtilement,bien,& honneſtemẽt.*H.*Hermoſamente,*]καλῶς.præclarè.Pla.Amph. Optumè optumo optumã operam das,datam pulchrè locas.Ci.li.10.Epi.Lepidum pulchrè norã Pla.in Merc.Pulchrè ędificatas arbitror.Aliquando pro ſapiẽter, [*Saũamente*]interprete Donato.Ter.in Eun.Dixit pulchrè,nunq; vidi melius conſilium dari.Aliquando pro valde , fortiter,nimis, [*Molto*]inquit Donatus.Ter.in Eu.At dum accubabam,quam videbar mihi eſſe pulchrè ſobrius.

Pvlchritas,atis,f.3.[*Bellezza,*יפי iophi]antiqui dixerũt ,p pulchritudine,vt annotauit Non.citans illud Cęcilij,Dij boni,quid illud eſt pulchritatis?

Pvlchritvdo,is,f.3.[*Bellezza,*יפי iophi. G. Die hubſche.Shoene, wolgeſtalt.G.*Beauté.Hiſ.Hermoſura,belleZza,*]κάλλος.ſpecies,venuſtas,decor,elegantia,& vt Ci.li.3.Tuſ.inqt,q̃dã apta figura mẽbrorũ cũ coloris quadam ſuauitate.Ci.1.Offi. Pulchritudo corporis apta compoſitione membrorũ mouet oculos , & delectat.

Pvlegivm,gii,n.2.[*Puleio.*Ge.Poley,ein kraut. *Gal.Herbe appelleè, poliot.Hi.Poleo,*]βλαχρον.herba hortẽſis eſt nota.Col.li.2.c.5.Pulegij ſurculis fumigentur,ea res videtur prohibere pituitam.Legit & Puleium.Cic.lib.1.de Diu.Pũleium aridum floreſcere ipſo brumali die.Accipitur per translationem pro ſuauitate ſermonis. Ci. ad Tit.li.6.Cras expecto Leptam, etenim ad cuius nutum pulegio mihi tui ſermonis vtendum eſt.

Pvlex,cis,m.2.[*Pulice,*פרעש parhoſch.Ge.Ein floch.*Ga.Vne puce. Hiſ.Lapulga*]ψύλλα.vermiculus notus,inde dictus,quod ex puluere generetur. Plin. lib.30.ca. 10. Aliud eſt cuculo miraculum, non gigni pulices vbicumque ſpargatur.

Pvlicosvs,a,um,o.1.2.[*Pieno di pulci.*G. Voll floech,]Pulicibus plenus.Col.lib.7.c.13.

Pvllarivs,m.2.ὀρνιθοσκόος.qui è paſtu pullorũ captat auſpicia. Liu. li.10.Pullarius auſpicium mentiri auſus,tripodium ſoliſtimũ nunciari iuſſit Conſuli.Cicer.1.de Diuin.Attulit in cauea pullos is,qui ex eo nominatur pullarius.

Pvllaster,m.2.[*Pollo,pollaſtro.*G.Ein iung haenlin, oder hẽnelin. *Gal.Vn ieune coq.cohet.Hiſ.pollo grande quaſi gallina,*]ὀρνιθάριον.& Pullaſtra,ſignificant gallum,ſiue gallinam adoleſcentem.Var.li. 3.de re ruſt.c.9.

Pvllatio,f.3.πόκος τῶν ὀρνίθων.accipitur pro fœtura pullorum , quæ & Pulli tio dicitur.Col.lib.8.c.5.

Pvllatvs,o.1.2.[*Veſtito di nero,*קדר xodher. G.Der ſchwartzbekleidt iſt,oder leid tregt,]μελανειμων.pulla veſte indutus,hoc eſt, lugubrem habitum ferẽs ex parẽtum morte,vel alia quauis rõne, qui & atratus dr.Qui mos a Lydis cęptus eſt. Ci. in Vatiniũ : Quis vnq̃ cænauit atratus ,cum ipſe epuli dñs,Quintus Arrhius albatus eſſet?Q̃nq; pullatus accipitur pro viliori perſona,ſiue rudi,& imperita.[*Roſſo,ſciocco,*]trãslatione ſumpta a ſpectaculorũ cõſuetudine,in quib.Lautiores cãdidis togis ſpectabãt:(vt non vno in loco indicat Matt.)tenuiores quib.mutandę togæ copia nõ etat,nigris. Suet.in Aug.Sanxitq; ne quis pullatorum media caua ſederet.

Pvllicenvs,m.2.[*Pollicino,pulcino,*]a quibuſdam vſurpatum eſt pro pullo gallinaceo.Aelius Spartianus,de Alexandro Seuero;Seruos habuit vectigales,qui eos ex ouis,& pullicenis,& pipionib.alerẽt.

Pvllicies,ei,f.5.ipſa pullatio.Col.li.8.c.10.de turturẽ.

Pvlligo,iginis,f.3.pullus color.Plin.lib.8.c.48.Fuluas ,anas Talentum habet,& alias ſuæ pulliginis.

Pvllinvs,pullina,pullinum,o.1.2.πώλινος.quod eſt pulli.Vnde Pullini dentes,quos primùm equi iaciunt.Plin.lib.8.c.44.

Pvllvlasco,ſcis,n.3.[*Germogliare,*צמח tſamah.Ger.Schoeſſ vberkommen,gruenen,anfahen auffchieſſen,[βλαστάνω.germen emitto.Col.lib 4.c.21.

Pvllvli,m.2.[*Germogli,*חלישים ſchethilì,שלוחות ſcheluchoth.G. Die iungen ſproeſslin oder ſchoeſslin.*Gal.Surgeons les plantes .Hi. Pimpollos,*]βλαστοί.ſtolones ſunt vt)quibuſdam placet)exarborum radicibus enaſcentes:vnde & Pullulare dictum putant ; pro ſtolones ſiue germen emittere.Plin. lib.17.c.10.

Pvllvlo,las,p.c.n.1.[*Pullulare*צמח tſamach.G.Auſs proſſen,ſchoeſslin herfur bringen, auſsſchlahen ein iunge zweig. *Gal. Pulluler. Hiſ.Haſcer,y creſcer,*]fetifico,quaſi pullos, ideſt, ſtolones emitto: nam pullulare,παραφυῶ,dicimus arbores,cum a radice nouæ plãtæ ſurgant. Vir. 2. Georg. Pullulat ab radice aliis denſima ſilua. Plin.li.17.c.10.Natura & plantaria demonſtrauit,multarum radicibus pullulante ſobole denſa,& pariẽte matre quos enecet . Hinc Expullulo,extra pullulo.Col.lib.3.

Pvllvs,pulli,m.2.[*Polaſtro,e poledro,*אפרח ephroach,גחל ghozal.G. Das iung eines ieden thiers.*Cal.Pouſſin,poulain.Hiſp.Pollo de qualquier aue,o beſtia.*]πῶλος.a puellus,per ſyncopen;ſignificantur aũt hoc noie quotũ libet animalium fœtus:vt Pullus equinus.Vir.libr. 9.Georg.Continuo pecoris generoſi pullus in aruis Altius ingredi

Auct ad Her.lib.2.Propoſitio dicitur,per quam oſtendimus ſum-
matim,quid ſit,quod probare volumus. Cice.de Inuent.Propoſi-
tio eſt,per quam breuiter locus is exponitur,quo omnis vis opor-
tet emanet ratiocinationis.

PROPOSITVM,n.2.[*Propoſito,intentione* דלת dalath.G.Ein furnem-
men oder fürſatz.Ga.*Propos,deliberation,intention.* Hiſp.*El propo-
ſito que ſe antepone,*] προαίρεσις,ἕκκλησις,ὑπόθεσις. dicitur quod mẽ-
te ſtatutum eſt,& intentio hominis. Pli. Hoc ei propoſitum erat,
vel ſuperare,vel cedere. Ouid.10.Meta Propoſitique tenax, quod
cunque eſt orat, vt ipſi Indicet. Venuſtè autem dicimus,quem-
piam auerti a propoſito:Declinare a propoſito: Egredi a propoſi-
to: Nulla re a propoſito deterreri poſſe.[*Vſcire di propoſito.*]

PROPORRO,[*Oltre a ciò,*]præterea.Lucr.lib.2.

PROPRÆTOR,tis,m.3.loco prætoris in prouincia.Cic.2.de Diu.Bella
a Proprætoribus adminiſtrantur.

PROPRIVS,a,um,o.1.2.præcipuus,peculiaris,certus, quaſi legitimus,
& germanus[*Proprio,particolare.*Ger.Eigen.*Gal.Propre, & parti-
culier a chacun.Hiſp.Proprio,*ἴδιος.a prope fit,& dicitur,quod pe-
culiare eſt vniuſcuiuſque. Hoc enim maximè propè eſt, quod ꝓ-
prium eſt.Virg.7.Aen.Hunc mihi da proprium virgo ſata Nocte
laborem.Hinc Proprietas,[*Proprietà.*] Ci.in Acad.Singularum re
rum ſingulæ proprietates ſunt. Propriè,[*Propriamente,*]peculiari-
ter.Ci.de Or.Quam propriè de vnoquoque dicit. Aliquando pro
ſtabili,diuturno,[*Stabile,& fermo.*]Siſen.At qui metu,& ſuſpicio
ne propriam habere quietem non poterat. Pla. Atque illum ama-
torem tibi proprium futurum vita, Id eſt, perpetuum. [*Perpetuo*]
Vir.in 6.Aen. Propria hæc ſi dona fuiſſent.Dicimus eleganter,Ali
quid propriũ eſſe oratori, aut epiſtolæ. i. quod maximè obſeruari
dẽt,& conuenit oratori,aut epiſtolæ,[*Conuenire, richiedere.*]Cic.
Quin.Fra.Hoc eſt epiſtolę proprium,vt is ad quem ſcribitur,&c.
Idem de Orat Ornatè dicere,proprium ne ſit Oratoris. Dicimus
quoq,aliquid eſſe proprium alicuius.i.illi adſcribi,[*Attribuere,*]ꝓ
translationem.Ci.pro Roſ.Amer. Quicquid maleficij,ſceleris,cę
dis erit,proprium id Roſciorum eſſe debebit. Conſtruitur & cũ
genitiuo.Qu.li.1.Propria eſt nobis mentis agitatio,atque ſolertia.

PROPRITIM,p.p.[*Propriamente,*]antiqui dicebant pro propriè,teſte
Non. Lucr. lib. 2.

PROPTER,[*Per,* על hal Germa. Von wegen.*G.A cauſe.auprez. Hiſ.
por,cerca,*]*διά*.propoſituo cauſam ſignificans.Virg.4.Aen. Te pro-
pter Libyæ gentes,Numidumq;tyranni Odere.i.tui cauſa. Aliquã
do ſignificat prope,[*Appreſſo.*]Ter.in Adel.Hic propter hunc aſ-
ſiſte Ouid.Propter humum volitat. Sine caſu poſitum,migrat in
aduerbium.Cic.6.Ver. Propter eſt ſpelunca quædam.

[PROPTEREA,*Perciò,* לכן lachen עלכן halchen. Ger.Darumb,der-
wegen,derhalben. G.*A ceſte cauſe,pourtant,pource.* Hiſ. *Porende*]
*διὰ τοῦτο.*ob eam cauſam. Tere.in And.vitam Deorum propterea
ſempiternam eſſe arbitror. Propterea,quod idem valet,quod ideo
quia,[*Perciochè.*] Cic.1.Acad. Si notionem veri & falſi,propterea
quia non poſſint internoſci, nullam habemus.

PROPVDIVM,n.2.*αἰσχος.*tem pudendam ſignificat,teſte Budæo,qua-
ſi porro.i.valde pudendum, vel a quo pudor, & pudicitia procul
ſint.Propudia virorum,apud Pl.lib.28.c.8.Plau. quoque meretri-
culam propudium vocat.Hinc Propudioſus,a,um, cuius nos me-
rito pudeat.[*Diſhoneſto*] Sidon Abrupto contubernio ancillę pro
pudioſiſſimę.i.impudiciſſimæ.Gel.li.2.c.7.Vxorem ducere infa-
mem,propudioſam,criminoſam.

PROPVGNACVLVM,li,n.2.[*Rocca,forte,fortezza,baſtione,forte,* כחן bachã
(vel)bochã,בחון bachon עפל hophel.G.Ein vorwehre,ein boll-
werck, paſtey, vorſchantz.G.*Vn bouleuert, & fortereſſe.* Hiſp. *La
torra para defender,*]προβολή. eſt arx, vel alius locus munitus,pro-
pugnandæ.i.defendendæ vrbis,vel caſtri idoneus. Vir.li.4. Aen.
Et propugnacula bello Tuta parat.Cic.pro Fon. Propugnaculum
iſtis nationibus oppoſitum,& obiectum.

PROPVGNATIO,f.3.[*Difeſa,*]מגן maghen.G.Beſchutzũg mit wortẽ.
Cic.Licinio lib.5.Suſcepi perpetuam propugnationem.

PROPVGNATOR,m.3.[*Difenſore,*]גבן ghonẽ.G.Ein ſchirmer mit ſtrei
ten,der fur etwas ſtreitet.Ga. *Defenſeur.* Hiſ. *Defendedor offi,*]πρόβολος.
Liu.l.4.Reip.propugnatoribus datis.Cęſ.7.Bell.Gall.A pro
pugnatoribus vacuus relictus locus.Liu.lib.4.

PROPVGNO,as,a.1.[*Difendere con l'arme,*]גן ghanan.G.Mit ſtreitem
beſchirmen, fur etwas ſtreitem, vnd ſich in gegenwehr ſtellen.
G.*Defendre,combattre a lencontre.*Hi.*Defendre peleandro,*]προμάχομαι.
pugnando defendo.Plin.lib.12.c.19. Propugnantibus vn-
guibus diro veſpertilionum genere.Cic. pro Rab. Teſtor,me pro
illorum fama,gloria,memoria,non ſecus ac pro patrijs ſanis, atq.
delubris propugnandum putare. Idem 1. de Inuen, Qui ita ſe ar-
mat eloquentia, vt non oppugnare commoda patriæ,verum pro-
pugnare poſſit.

PROPVLSO,as,a.1.[*Cacciare,* הדף hadhaph נדף nadhaph, רתר da-
chah דחף dachaph. Ger. Offt hinweg treiben, oder abtreiben,]
*ἀποσείω.*freq.a ꝓpello,ſignificat arceo,depello,quaſi ꝓcul pulſo.
Liu.l.1.Cum mœnibus bellum propulſare poſſet,in actem copias
eduxit.Terẽt.in And. Quod tu ſperas propulſabo facilè. Ci. pro

Cluen.Legũ preſidio a capite periculum propulſare?Propulſatio,
[*Diſcacciamento.* Cice. pro Syl. Dum huius periculi propulſatione
conjungam defenſionem officij mei.Propulſator,[*Diſcacciatore.*]
Val.Max. lib.7.cap.9.

PROPYLÆVM,lęi,n.2.Latinè veſtibulum, vel porticus ante domum.
Cice.lib.2. Offic. Phaleræus Demetrius,qui Periclem principem
Græciæ vituperabat, quod tantam pecuniam in præclara illa pro-
pylæa profuderit.Plin.lib.35.c.10. Protogenes cum Athenis pro-
pylæum pingeret, &c.

PROQVÆSTOR,oris,m.3.*ἀντιταμίας.* qui quæſturam extraordinariã
gerit,ſine qui Quæſtoris auctoritate accepta, mittitur in aliquam
regionem. Cic.4.Acad. Cum Alexandriæ proquæſtor eſſem.

PRORA,prorę,f.1.[*Prora,prua.* Ge.Das vorder theil des ſchiffs.*Gal.
Le deuant d'vne nauire,la proue.* Hiſp. *La prora della naue,*] πρῶρα.
anterior pars nauis.Liu.lib.4.Bel.Pun. Ferrea manus cum iniecta
proræ eſſet.Vir.5.Aen.Illiſa prora pependit.Prora & puppis,pro-
uerbiali metaphora dſ de eo,in quo negocij totius cardo vertit.
Ci.ad Tironem,l.16.Mihi prora,& puppis(vt Græcorum prouer-
bium eſt)fuit a me tui dimittendi, vt rationes meas explicares.

PROREPO,pis,p.p.c.3.*ἐξέρπω.*vltra repo,vel ſenſim in lucem prodeo.
Col.lib.3. c. 10. Fertiles ac firmę,quia è tenero prorepunt.Horat.
1.Ser.Sat.3. Cum prorepſerunt primis animalia terris,

PRORETA,æ,p.p.m.1.*πρωρεύς.* gubernator i nauis prora.Pl.in Rud.

PRORIPIO,iis,p.c.a.3.[*Fuggire,ſottraggerſi,* ברח barach סר ſar.Ger.
Schnell verſchleichen,ſich verzucken oder entziehen.*Gal.Fuir,
ſe ſouſtraire.Hi.*הער,*arrebatarſe,*] ὀρμῶ. ſubduco me, vel ſubtra-
ho,*ἐκφέρω ἐμαυτόν.*Liu.lib.2. Bel.Pun.E manibus ſacrificantiũ
cum ſeſe proripuiſſet. Sal. in Catil. Domum ſe ex curia proripuit.
Vir.3.Ecl.Quo nunc ſe proripit ille?Idem 6.Aen. Tandem pro-
ripuit ſeſe,atque inimica refugit.Aliquando prorupere,[*Repire.*]
Ci 7.Ver. Iubet vndique hominem proripi.

PRORITO,tas,p.p.a.1.[*Inuitare.*הרס heſith.G.Herfur reitzen.*Gal.
Prouoquer,inciter,ſtimuler.Hi.Prouocar,o encender,o aſſomar,*]προκαλέω
ἐγείρω.prouoco.Col.lib.10.Vt Peluſiaci proriter pocula zythi. Ali-
quando pro allicere,inuitare.Col.lib.2.c.10.Lini ſemen,niſi pre-
cium proritat, ſerendum non eſt.

PROROGO,as,p.c.a.1.[*Prolongare.*האריך heerich.C.Verziehen,ver-
lengeren,erſtrecken.*G.Prolonger,proroger. Hiſ. Eſtender,o dilatar
el tiempo*]παρατείνω.protraho,prolongo.Ci.Appio,*li.3. Illud pu-
gna & enitere,ne quid nobis tẽporis prorogetur.Clau.7.Pan.Pro-
rogat æternam feritas tibi Punica famam. Imperium prorogare,
[*Ampliare,*]eſt noua rogatione longius proferre.Ci.ad Q.Fr.l.1.
Si tibi bellum aliquod periculoſum ad miniſtrãti prorogatum im
perium viderem,tremerem animo. Prorogatio,[*Actr ſermento,*]
*ἀναβασμός.*Liu.libro 8.ab vrbe:Prorogatio imperij,& acto hono-
re triumphus.Cic.pro Mur.Confuſionem ſuffragiorum flagitaſti
prorogationem legis Manilię.

P.M. Prorſi limites dicti,qui ſpectabant ad Orientem; tranſuerſi,
qui ad meridiem. Ex Hygino.

PRORSVS,& PRORSVM[*Affatto in tutto.*G. Gentzlich,ganz vnd gar.
G.*Du tout,totelement:tout outre.*Hi.*Del todo,*]πανυχί,*ἁπλῶς,παν-
τελῶς.*ommino Cic.in Tuſ.prorſus hæc diuina ſunt. Tere.in Eun.
Neſcio quorſum eam,Ita prorſum oblitus ſum mei. Interdum ꝓ
rectè,& vertè,[*Certamente,*]vt ait Donatus. Tere. in Adel.Prorſus
illic alligaueris tilium. Quando vero nomen eſt, ſignificat rectũ.
Vnde prorſi limites dicuntur in agrorum menſuris, qui ad orien-
tem directi ſunt,vt ait Feſt. Aliquando pro rectè ad locum aliquẽ.
Pla.in Mil.prorſum Athenas protinus abibo tecum. Ter.in Hecy.
Trepidari ſentio,curſari rurſum prorſum. Vbi Donatus, Rurſum
proprie retro, prorſum ante ſignificat.

PRORVMPO, pis,a.3. [*Rompere, rouinare con impeto,* שבר ſchibber
נתץ natats,(vel nittets, קרק xarax פרץ parats.G.Durchbrechẽ,
zerbrechen.*G Rompre.Hiſ.Romper,*] *διεξελαύνω.* effringo. Cæſ.
lib.4.Munitionibus proruptis, prius in hoſtium caſtris conſtite-
runt,quam planè ab his videri poſſent;Vir.li.1. Georg Rurſus in
obliquum verſo prorumpit aratro. Ponitur & abſolutè pro ruere.
i.cum impetu progredi. Cicer.pro Mur. Catilina prorumpet,qui a
minatur,in agros ſuburbanos,repente aduolabit. Quandoque eſt
euomere,vnde proruptum,effuſum. Vir.1.Aen.Vnde per ora no-
uem vaſto cum murmure montis It mare proruptum.Et lib.3.In-
terdumq;atram prorumpit ad æthera nubem: Quod Seruius ex-
ponit,pro;euomit.Hoc modo Ter.in Eunuc. vſus eſt Erumpo: Iã
ne erumpere licet hoc mihi gaudium.

PRORVO,is,a.3.[*Far cadere cõ impeto*] חתיל hippil נתץ nathats, vel
nittet:G.Niderfellen,niderwerffen, vmbwerffen. *Gal. Letter par
terre,abatre,& mettre bas.* Hiſpa. *Mucho derribar,caer con impeto,*]
*κατασείω.*ruere facio,proiicio.Liu. Mare fluminib.inuexit,mon
tes lapſu ingenti promit.Idem lib.9. Dolabrę calonibus diuidẽ-
tur ad vallum promendum.Ponitur & abſolutè, pro cum impetu
decidere. Val. Flacc.7.Arg. Ipſa vi molis & iræ proruit. PRORVERE
ſe,prorumpere. Tẽten.in Eunuc. Foras ſimul omnes proruunt ſe.
PRORVTVS,ta,tum,p.c.Liu.lib.4.ad vrb.Dictator proruto vallo,iam
in caſtra prælium intulerat.

PROSA,ſę,[*Proſa* G.Die gemeine vnd ledige red,ſo in gein gemeſſe zahl,wie die verſ,beſchloſſen iſt. *Gal. Proſe,oraiſon coulante.Hi. proſa,oracion ſuelta de ley de verſo.*] πεζὸς λόγος.oratio ſoluta,quaſi profuſa.Gel.l.10.c.18.Extat Theodori tragœdia Mauſolus dicta, in qua eum magis, q̃ in proſa placuiſſe Hyginus refert. Qu.li.1.c. 10.In proſa quædam recepta immutatio.Col.in præf.l.10.proſam orationẽ dixit:Proſa, inquit, oratione prioribus ſubnectẽtur exordijs.Inde Proſaicus,ca,cum.pl.l.7.c.56.Proſaicam orationem cõdere primus Pherecydes inſtituit. Eſt ẽt proſa deę nomen, quę ad impetrandum facilem partum Romæ colebatur.Gel.lib.16.c.16.

PROSAPIA,ę,f.1.[*Stirpe,prole,*זֶרַע ziachas.G.Die linien eines geſchlechts oder ſtammens.*Gal.Generation,ligneè.Hiſ La generacion,ſtirpe,linaie,*] γένος.ſiue Proſapies,ei, generis ſeries, ſiue progenies,a præſupando,vt Nonio placet,ideſt,proferendo.Feſtus,a proſipando,id eſt,ſpargendo,& diſſeminando deductum mauult,quod liberorum procreatione progenies propagetur.Plau.in Cur.De cœlitum proſapia re eſſe arbitror. Cice. de Vniu. vetus verbum eſſe dicit, quod & Quint.aſſerit, lib.8.cap.3.

PROSAPODOSIS,p.p.f.3.figura,quam Aquila Redditionem vocat.Cũ duabus aut plurib.propoſitis ſententijs, ratio cuique ſubijcitur.

PROSCENIVM,nij,n.2.προσκήνιον.locus ante ſcenã porrectus,vbi pulpitum excitatum erat, quo actores fabularum prodirent, ita vt ſcena altior eſſet pulpito,pulpitum altius orcheſtra,qui locus erat ſaltantium. Plau. in Amph. Hiſtriones Nannio in proſcenio hic Iouem inuocarunt.Liu.li.10.Bel.Mac.Theatrum,& proſcenium ad Apollinis ædem.Vir.2. Geor, Veteres ineunt proſcenia ludi.

PROSCINDO,dis,a.3.[*Fendere,* חָרַשׁ harah בִּקֵּעַ bikkeah פָּרַס peras. Vorauffha wen,zerſchneiden,zerſchurpffen.*Gal.Couper,& inciſer auant. Hiſ.Alcar barueccho, hender.*] κατακίω.ſcindendo aperio. Vnde dicimus Terram proſcindi,vt inquit Var. lib. 1.de re ruſt.c.29.Cum primum aratur,quod prima aratione glebæ grãdes ſoleant excitari. Cum iteratur,offringere vocant.Col.li.2.cap. 17.Quam velut legem in proſcindendis agris ſequantur agricolæ. Virg.2.Geo.Et validis terram proſcinde iuuencis.Luca,lib.3.Aeriam ferro proſcindere quercum Proſcindere aliquem, per tranſlationem pro contumelijs laceſſere,[*Oltraggiare.*]Pli.li.36.ca.6. Mamurra Catulli carminib.proſciſſus, Idem l.33.c.1.Autum proſciſſum conuicijs ab optimis quibuſque. Ouid. 4. de Pon. ele. 16. Summotum patria proſcindere liuor Deſine Proſciſſus,ſa,ſum,vt Proſciſſa terra.Vir. 1. Geor.

PROSCISSIO,onis,f.3.Col.li.2.c.13. & lib. 6.c.2.

PROSCISSVM,ſſi,n,2.[*Feſſura, pertugio,*] ſubſtant. pro terra proſciſſa. Col lib. 2. c. 1. Bubulcum per proſciſſum ingredi oportet.

PROSCRIBO,bis,a.3.[*Porre a vendere.* G. Feil ſchreibẽ, mit einer offentlich angeſchlagnen geſchrifft feil bieten.G. *Proſcrire,mettre en criee,& vente.Hiſ.Dar,o poner par a vender,*] ἀπογράφομαι. aliquid per ſcripturam venale propono, & publico. Vnde proſcriptum,venale expoſitum : quia quæ erant vendenda publicè ſcribebantur.Cic. li.3. Offi. Calphunius cum cognouiſſet Claudium ędes poſtea proſcripſiſſe. Item in exilium mittere,[*Bandire.*] Cic. pro domo : Hanc vos Pontifices tribuno plebis poteſtatem dabitis,vt proſcribere poſſit,quos velit ? Idem pro Roſ.Am.Cum proſcriberentur homines,Proſcriptus,pta,ptum.Cic. Att.lib. 16. Iſte locare incipit non proſcripta, neq. edicta die. Idem ad eumdem lib. 13. Horti quam in diem proſcripti ſint, velim ad me ſcribas. proſcriptus,telegatus.Ci.3.Ver.lex Cornelia proſcriptum iuuare vetat.Hor.1.Ser.Saty.7.Proſcripti regis Rupili pus atq.venenum. proſcriptio,[*Publicatione,*]publicatio Cic. pro Flacco.Emptiones falſas prædiorum proſcriptiones feciſti : Idem pro Roſc. Amer. Cauete,ne multo crudelior per vos proſcriptio inſtaurata eſſe videatur. Proſcriptor. Pli.li.7.c.12. Ille proſcriptor animus merp,& contumelia furens.Proſcriptutio,is,p.c. Cice.Att.lib.9. Syllaturit animus eius, & proſcripturit iamdiu.

PROSECO,cas,cui,ctum,a.1.[*Tagliare,* חָרַץ buſtſah גָּזַר ghazar בָּרַר bitter,G.Zerſchneiden.*Gal.Couper,trancher.Hi. Cortar,*] διατέμνω. ſeco. Liu.lib.5.ab Vrb. Qui eius hoſtiæ exta proſecuiſſet. Valer. Flac. 3. Argon. Proſectaque partim Pectora. Plaut. pœn. Vetui exta proſecarier.

PROSECTA,orum,n.2. διάτμητα. dicta ſunt ab antiquis viſcera, quæ in ſacrificijs proſecuiſſent.Luc.li 6.Lani calido proſecta cerebro. Ouid.7. Met. Ambigui proſecta lupi.Nonius,Proſecta exta,quæ aris dantur ex fibris pecudum diſſecta. Inuenitur & in fœm. gen. Lucil.lib. 14. Neque diuo proſectam vllam.

PROSEDÆ,p.p.1.f.[*Putane,* זוֹנָה zonoth] dicũtur meretrices,quod ante ſtabula ſedeant. Plau.in Poen. An vis inter verſatier proſedas.

PROSEMINO,as,a.1.[*Semenare,* זָרַע zarah G.Herfurſaeẽ,oder ausſaeen.*Gal. Semer,Hi. Sembrar,*] διασπείρω. quaſi propago,diſſemino. Manil.lib.1.Semper enim ex alijs alios proſeminat vſus,Cic.3,de Orat.proſeminatæ ſunt quaſi familię diſſentientes inter ſe.

PROSEQVOR,ris,d.3.[*Seguitar,andar dietro* דָּרַף adhaph.c.Nachuolgen *Gal.ourſuyure,accompagnee. Hi. Seguir de lexos,*] διέξέρχομαι. ſequor,vel a longè ſequor.Pla.Ciſt. proſequar hac Aliqn eſt cum affectu animi ſequi, vt Proſequor te amare,odio, laude, honore, [*Amare,odiare,laudare,honorare.*]Cic. in Ver. 4. Iſte iratus hoiem verbis vehementiorib.proſequitur.i.inſectatur. Interdũ eſt quaſi deducere,& comitari,[*Accompagnare.*] Liu.li.2.ab Vrb. Decedentem domũ cũ fauore,ac laudibus proſecuti ſunt.Cic.pro Clu. Mater exequias illius funeris proſecuta. Diuerſis alijs modis vſurpatur,[*Condire,meſcolare.*]Pl.epi.8. Medici ſalubres,ac voluptatẽ, catentes cibos blandioribus alloquijs proſequuntur. i. condiunt. Col.lib.1.cap. 8. Præmio proſequantur eos, qui ſtrenuè atque induſtriè ſe geſſerint.

PROSERPO,is,n.3.[*Rampare,ſbriſciare,* זָחַל zachal רָמַשׂ ramas. Ger. Herfurkriechen oder ſchleichen.*Gal.Couler,gliſſer,ſe trainer. Hi. Gatear,o cundir.*] καλίω παν. protepo;& propriè proſerpere dicuntur ſerpentes, qui nullis pedibus innixi, per terram deuoluuntur. Plau.in Aſin.Fac me proſerpentem beſtiam.Idem Pœn.Huc aduc niſti,quaſi proſerpens beſtia.

PROSERPINA,p.c.f.1.[*Proſerpina.*Germ. Ein tochter Iouis, vnd Cereris, welche Pluto auff Sicilia zur hellen entfuret hat,] περσεφόνη. Iouis & Cereris filia,quæ cũ in campis Ennæis flores legeret, a Plutone rapta eſt. Quã cum Ceres diu fruſtra toto terrarum orbe inueſtigaſſet,tandem a Cyane nympha rem oẽm edocta,petijt a Ioue,vt cõem filiã ab inferis ſibi reducere liceret,q; ea dũtaxat lege impetrauit,ſi nihil illa cibi apud inferos guſtaſſet. Quare cum Aſcalaphi indicio palam factum eſſet, aliquot mali punici grana illam guſtaſſe, omnis reditus ſpes illi fuit intercluſa. Quod ægre ferens Proſerpina, Aſcalaphũ cõmutauit in bubonẽ, noctis auem, & triſtium ſemper rerũ nunciam.poſtea tñ Ceres a Ioue dẽ impetraſſe, vt Proſerpinę ſenis quotannis menſibus ſecum apud ſuperos,& totidem apud inferos cum marito eſſe liceret .Quod poetarum commentum Mythologici ad Lunę naturam referũt, (quã Proſerpinæ nomine intelligunt)quę æquali temporis ſpacio ſuperius & inferius hemiſphærium illuſtrat. Hæc fere Seruius in illud Vir.1. Geor. Nec repetita ſequi curet Proſerpina matrem.

PROSERRARI,impetrari, inquit Nonius, verbum antiquum. Luc. li. 26. Nec minimo pro,ferretur pax.

PROSILIO,is,proſilui,proſultum,n.4.[*Saltar fuori.* Ger. Herfur ſpringen,hinauſſ ſpringen.*Gal.Saillir hors.Hiſp.ſaltar a fuera,*] ἀνάλλομαι cum ſaltu & feſtinatione prodeo. Virg.5. Æn. Finib.omnes Haud proſiluere ſuis. Liu.lib. 2. ab vrbe; Prope attonitus miraculo rex, cum a ſede proſiluiſſet. Hor.lib. 1. epiſt.ad Mecœnatem; Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma Proſiluit dicenda. Vbi proſiluit,dixit pro impetu,& furore poetico incitatus ſe contulit.

PROSIMVRIVM,rij,n.2.pontificale pomœrium,vbi Pontifices auſpicabantur. Feſt.

PROSITVM, veteres dixere pro propoſitum, quaſi ante ſitum. Feſt.

PROSITIVM,n.2.dicitur in ſacris,quod proſectum proijcitur. Feſt.

PROSOCER,pen.c.proſoceri,m.2.προπενθερός. qui & Socer magnus dicitur,eſt vxoris meæ auus,ego verò illius ſum progener. Ouid. Ep. 3.Cuique ſenex Nereus proſocer eſſe velit. Plinius. Epi.110.Eram cum pro ſocero meo.

† PROSODIA, προσῳδία. Latinè accentus, qui eſt lex, ſiue regula ad acuendam, deprimendam, aut circumflectendam ſyllabam vnuſcuiusq; particulæ orationis.]

*PROSOPON,πρόσωπον. inſula non longè a Carthagine. Steph.

† PROSOPOPOEIA,προσωποποιία. perſonæ confictio, cum rebus inanimatis perſonam & orationem tribuimus.]

*PROSOPOPITIS,f.3.inſula in Delta Nil.Herod.lib.2.

PROSPECTVS,ctus,m.4.[*Proſpetta,veduta,viſta,* רְאוּת roi.G Das auſſehen,] πρόοψις. ipſe proſpiciendi actus. Virg.lib.2.Geor. Non animum modo vti paſcat proſpectus inanem. Docet Paul. Iureconſ. proſpectum ex inferioribus, & ex ſuperioribus locis eſſe, lumen ex inferiore loco non eſſe.Liu.lib.10.ab vrb.Non proſpectu modo extra vallum adempto, ſed propinquo etiam inter ſe congredientium conſpectu. Impedire proſpectum; eſt, quod vulgo dicunt, Vſum auferre. Cæſ.4.bel.Gal.Sepibuſq.denſiſſimis interiectis proſpectus impediretur. In proſpectum populi producere, [*Conſpetto.*] Cic.3. Ver. Quum eum,quem virgis iſte ceciderat,in proſpectum popu.Rom.produxit.Capere proſpectum,pro conſiderando proſpicere.Liu.li.1.ab vrb. Proſpectu in vrbem agrumque capto.

PROSPECTO,as,a.1.freq.a proſpicio.προσορῶμαι.Virg.li.7. Aen. Turba.q.miratur matrem & proſpectat euntem. Liu.li.7.ab vrb.

PROSPER,a,um,o.1.2.ſecundus,felix)(aduerſus,incommodus[*Proſpero,felice,* צָלַח tſoleach מַצְלִיחַ matſilah.Ger. Glueckxlich,das glueck vnd wolfahrt bringt. *Gal Proſpere,qui donne proſperitè,& porte bon heur.Hi. Coſa que da proſperidad*] εὐπρόσδεκτος, εὐμήκης. ſecũdus,qui dat fœlicitatem,& ſpem noſtrã implet. Vnde Proſperos Deos dicimus,& Proſpera ſidera,quaſi fœlicitatem impertientia; hominem autem ipſum,cui omnia ex voto ſuccedunt,Felicem potius,quã Proſperum dicimus:Contra, Fortunam proſperã rectius dixeris,quã felicem,quemadmodum & Proſperã valetudinẽ, & Proſperos exitus vel ſucceſſus. Liu.li.1.ab vrb. Vt orſis tanti operis ſucceſſus proſperos darent.Cicero Att.lib.9.Ego enim non iam id ago,vt proſperos exitus conſequar.Cicer.de Nat.Deo.Ad proſpe-

[illegible]

tam,aduerſamve fortunam, qualis ſis, aut quemadmodum vixeris nihil interſit. Sic proſpera valetudo,apud Suet.in Cæſ.proſpera fama.i.integra,vel inuiolata. Et Felix aliquando ponitur p̃ proſpero. Virg.1.Aen.Sis felix,noſtrumq. leues quæcumq. laborem. Dicitur & Proſperus,ra,rum.Cic.li. 6. de Rep.Hominum genere proſperus.& ſalutaris.Hinc Proſperè.[*Felicemente*]aduerbium,feliciter,quaſi pro ſpe.Cice.2. de Natu.Deor:Magnis viris proſperè eueniunt ſemper omnes res.Proſperitas,[*Proſperità*] fœlicitas,& ad votum ſucceſſus Cic.3.de Fin.Ariſtoteles qui virtutis vſum cũ vitę perfectæ proſperitate coniunxit.Idem 3.de Natu.Deo.Commoditatem, proſperitatemque vitæ à Dijs habemus.

PROSPERO,as,a.1.[*Proſperare,felicitare*,צלח tſalach hitsliach Ge.Glueckẽ,das iſt,Glueckłich machen.*Gal. Donner proſperité,faire proſperer.Hiſ. Dar proſperidad a otro.*]& παρέχω.ſecundo, proſperum efficio. Liu.lib.6.ab vrb.Dij manes,popul.Rom.Quiritum vim victoriamque proſperetis. Plaut. Perſa ; Nunc & amico meo proſperabo .

PROSPERGO,gis,a.3.[*Spargere*, נזה nazah.G. Beſpruetzen,] *ραντίζω*. aſpergo.Tacit.lib 15.

PROSPICIENTER,[*Riguardeuolmente* Ger. Furſichtiglich, wolbedachtlich]ἐκ προνοίας.prouidè. Gel.lib.2.c.29.

PROSPICIO,cis,a.3.Cõſulo,prouideo,preſentio,præuideo)(reluctor, reſiſto.[*Prouedere*,משכח niſchkaph חשביח hiſchghiach.G.Von fernuſſ ſehen weit vor im ſehen. *Ga. Regarder de loin,pourvoir.Hi. Prouer,mirar de lexos,*] προόρασθαι video è lõgiquo.Vir.3.Aen.Vaſtoq. ab rupe Cyclopas Proſpicio. Transfertur & ad animum.Cipro Mur.Sapiens,ac multum in poſterum proſpiciens vir.Cũ dativo coniunctum ſignificat prouideo, & commodis alicuius conſulo.Ter. in Adel. Ego iam proſpiciam mihi.

†PROSPIRO,as,p.p.Spiritum longe lateq; diffundo. Cato: Non poſſunt proſpirare in toto corpore.]

PROSTERNO,nis,a 3.[*Gittare a terra,atterrare*, חפיל hippil.G.Nider werffen,niderſchlagen,oder zu boden werffen.*Gal.Ruer ius,mettre par terre,abbatre.Hiſp. Derribar,echar a tierra,*] καταβάλλω. in terrã deijcio, profligo. Col.li.11.c.3. Omnem viridem ſuperficiẽ in tetram proſternere conueniet. Liu.li.9.ab vrb.Omnium egena corpora humi proſtrauerunt. Sall. proſtratiſque militibus fugę fedit. Abijcere ſe atq. proſternere.i.animum deſpondere.Cice.in Parad.Sic te abijcies,atque proſternes,vt nihil inter tẽ,&c.

PROSTRATVS,ta,tum,o.1.2. Cic.de Orat.Afflicta proſtrata virtus.

PROSTIBVLVM,proſtibuli,n.2.[*Bordello*.G.Ei offen huetẽhauſſ,frauwen hauſ.*Ga.Bordeau.Hi.Laputtria,o burdel,*] πορνίον.modo locus eſt.in quo proſtrati pudoris meretrices corpore queſtũ faciũt; inde dictus,quod in eo proſtent ſcorta. Modo ſcorti abiectiſſimi genus,q̃ omni pudore poſito pro ſtabulis, hoc eſt,ante diuerſoria ſedere ſolebat,vt ex affluxu aduenarum copioſiorem caperet quæſtũ.Pla.in Aul.Bellum, & pudicum vero proſtibulum populi. Dicti & Proſtibula,bulę.Idẽ in Perſ.Feſtus; Alicariæ meretrices appellabantur in campis ſolitæ ante piſtrina alicariorum verſari q̃ſtus gratia;ſicut ex,quæ ante ſtabula ſedebant, proſtibulæ dicebantur.

PROSTITVO,proſtituis,a.3.πορνεύω. pudicitiam venalem habeo, corpus queſtui expono,propriéq. ſcortorum eſt, quę mercede ſui copiã faciunt,& virorum libidini obſequuntur.Oui.1.Am.eleg.10. Turpe tori reditu cenſus augere paternos, Et faciem lucro proſtituiſſe ſuam.Proſtituere pudicitiam, eſt pudicitiæ ſuæ nullo pacto parcere,nihilque ſibi turpe putare,quod alterius libidini collibuiſſet.Suet de Ner.c.29.Suam pudicitiam vſq; adeo proſtituit,vt cõtaminatis pene omnibus membris,virorum,ac fœminarum inguinã inuaderet. Transfertur & ad alia, vt proſtituere vocem foro.i. ex cauſarum actione lucrum aucupari.Ou.eleg.15.Ingrato voces proſtituiſſe foro.PROSTITVTVS,a,um,partic. Pli.lib.30.cap.2.

PROSTO,proſtas,proſtiti,proſtatum,n.1.πρόκαμαι pudicitiam venalem habeo,corpore quæſtum facio.Plau.in Cur. Hi ſaltem in occultis locis proſtant, vos in foro ipſo Quin. Iubet proſtare gladio cinctum.Anguli proſtantes, id eſt,prominentes. Lucret. lib.2.

PROSVBIGO,gis,a.3. ὑπορύσσω. ſuffodio, vt proſubigere terrã pedib. Vir.lib.3.Georg.Et pede proſubigit terram,fricat arbore coſtas.

PROSVM,prodes,profui,n.a.[*Gionare*, יועיל hoiil.G.Nutzlich ſein. G.*Aider,& ſeruir,profiter a aulcun. Hi. Aprouechar,ayudar,*] ὠφελέω. vtilitati ſum,quaſi prõ aliquo ſum. Ter.in Hecy.Quicquid eſt id,quod reliquit,profuit. Conſtruitur aliquando cum Accuſ. Liu. lib.2.ab vrb.Id profuit ad concordiam ciuitatis. Aliquando cum dativo.Cic.4. Acad.Vt multis proſimus enitimur.

PROSVMIA,proſumiæ,f.1.καταστάσιον. genus nauigij leuis,ſpeculatorij Pla.De nocte ad portum proiectus ſum proſumia.Cęcil.Qui pro gubernatore ſe gerens,prope vertit proſumiam.

PROTAGORAS,p.c.m.1.philoſophus Abderites fuit, aut, vt alij mallunt,Teius. Vide Philoſtratum, & Laertium.

PROTE,f.1.πρώτη inſula in mari Ionio contra Aetoliam ſita,vna ex Stoechadibus. Plin. lib.2.c.7.

†PROTECTVM,cti,n.2.ſiue PROIECTVM. pars domus prominens, qualia ſunt meniana & Podia pentilia, vnde proſpectus eſt in vicos.]

PROTEGO,is,p.c.protexi,protectum,a.3.[*Coprire,& defendere*;]Ω ſachanan.G.Bedecken vnd beſchirmen. *Gal.Garder,defendre,couurir. Hiſ.Cubrir eſtendiendo,defender*]προβάλλομαι. tegendo defendo. Cic. pro Sylla;Ego iacentem,& ſpoliatum defendo, & protego.Ouid.lib.8.Met. Ipſa ſuis licet hunc Latonia protegat armis. Protectus,a,um. Ouid. 2. Met. Ecce venit rutilis humeros protecta capillis Filia Centauri, hoc eſt, humeros habens tectos capillis.Cic.1.Phil.Sapientia eſt omni ratione protectior.

PROTELO,as,p.p.a.1.[*Cacciare lontano*, דחק dachaph דחה dachah. G.Abtreiben,oder hin vveg treiben.*Gal. Chaſſer loin,reietter loin. Hiſp. Empuxar a lexos.*] ἐκτείνω. longè arceo,abigo, propello,a Græco aduerbio τηλόθι, teſte Feſto, quod ſignificat procul.Siſenna lib. 2. Hiſt. vt citat Nonius ; Duæ cohortes de ſubſidio procedunt,atq. equites protelant . Turpilius Lemnijs, apud eumdem; Patria protelatum eſſe ſquitia patris. PROTELARE dictus eſt perturbare. Teren.in Phor. Neu te iratus ſuis ſeuis dictis protelet.

PROTELVM,li,n.2.antiqui dixerunt,pro iugi quippiam agendi tenore.Lucil.Sat.6.vt citat Non.Quem neq. Lucanis oriundi a monibus tauri Ducere protelo validis ceruicibus poſſent. Idem lib.12. Hunc iuga protelo malorum) ducere centum Non poſſunt.Lucr. Vndiq. protelo plagarum continuato .

PROTENDO,dis,a.3.[*Porgere in anzi,diſtendere*, נטה heerich נטה naiah.German.Fur auſſſtrecken. *Gal. Eſtendre & alonger, auancer. Hi.Eſtendir antes,*] προβάλλομαι. vltra tendo. Ouid. ad rif.Tu natũ protende manum. Virg.12.Aen.Dextramq; precantem protendens. Protentus,a,um; Virg. 1. Georg. Hinc a ſtirpe pedes remo protentus in octo. Tac. lib. 17. Eques protentis haſtis petiit,quod obuium erat.

PROTERMINO,as,a.1.propago. Apul.lib.9. Fines protetminauerit.

PROTERO,teris,p.c.,prtiui,prtitũ,a.3.[*Calcare con i piedi* דרס mas G.Zertretten mit fueſſen.*Gal.Fouler aux pieds,eſcacher.Hi.Hollar con los pies,*] καταπατέω.pedibus conculco.plau.Ego hic te molier pedibus proteram.Cæſ.2.Bel.Ciu. Equitatus hoſtium ab vtroque cornu circuire aciem noſtram,& alteri ſos prõterere incipit . Idem 8.Bel.Gal.In fuga proteruntur. Oui.1.Met.Quacumq.ingreditur florentia protetit arua.PROTRITVS,a,um. Liu.lib.4.Bel.Mace.Quod maturuerat, ne hoſtes haberent protritum,& comminutum.

PROTERREO,es,a.2.[*Spauentare*,הרהיד hecherich.G.Abſchreckẽ,] ἀποφοβέω.a longè terreo. Vir.12. Æn. Adueſſo proterret equo.

PROTERVIA,æ,f.1.] *Laſcivia*.זדון zadhon סרה ſarah.G.Mutvvilligkeit,frechheit,gottloſe. *Gal.Fierté,& arrogance.Hiſ.Deſuergonçado,*]ἀσελγεία.petulãtia,latciuia. Luc. Capripedes agitat ſa.*ſobernia,*]ἀσελγεία.petulãtia,latciuia. Luc. Capripedes agitat cum lata proterua Panas. Quo etiam nomine ſignificatur ſacrificium quoddam(vt teſtatur Macrob.) in quo mos fuit, vt ſi quid ex epulis ſuperfuiſſet , igne conſumeretur.

PROTERVITAS,tis,f.3. [*Laſcivia,ſuperbia*, זדון zadhon סרה ſarah;] ἀσελγεία.proterui. Ter.in Heau.Quã pene tua me perdidit proteruitas.Cic.pro Cęl.De corruptelis,de proteruitate, de ſumpt. immenſa oratio eſt.Hor.1.Car.Ode 19. Vrit grata proteruitas.

PROTERVVS,a,um,o.1.2.[*Triſte,ſuperbo,maluagio*, זדון zedh סרר ſorer. Ger.Mutvvillig,frech,vnd ſtoltz,meiſterhafft. *Gal.Fier,& arrogant.Hi.Deſuergonçado,*]ἀσελγής. petulans, procax,improbus.*Includit enim hoc nomen laſciuiam quamdam & libidinem cum ſuperbia coniunctam,animiq. incontinentiam pronam ad quemuis laceſſendum.Cic.pro Cęl.Si vidua liberè, proterua petulantet, diues effusè,libidinoſa meretricio more viueret.Teren.Heau.Ne ineptus,ne proteruus videar.Cic.5.de Fin. Motus quales proteruorũ hominum,aut mollium eſſe ſolent.Oui.5.epiſt.Damnaret nati facta proterua pater.Oui.in Ibin: Oculi proterui.Oui.ep.16 .Manus proteruæ.Ou.12.Venti proterui.Hor.1.Car.Ode 16.Hinc proteruè,[*Superbamente*,]petulãter,procaciter,ſuperbè.Ou.1.Amor. ele. 4. Multa miſer timeo , quia feci multa proteruè. Ter.in Hec. proteruè tracũdus es. Legitur & proteruiter, *Superbamẽte*.]Ennius Pancratiaſtæ,vt citat Nonius:Quis eſt,qui noſtris foribus tam proteruiter inſultat ?

PROTESILAVS,m.2. vnus ex Græcię principibus,*qui ad bellum Troianum profecti ſunt.* Nam quãuis audiuiſſet a vatibus ſe primum omnium in bello Troiano periturum,ſi eò proficiſceretur,contẽptis nihilominus vaticinijs,vnà cum cæteris ducibus profectus eſt, cũque omnium primus a naui in terram exiſſet,& in Hectorem incidiſſet,primus Græcorum omnium ab illo eſt interfectus;vnde nõ ſine omine quodam , & futuræ mortis præſagio PROTESILAVS videtur appellatus. Auſonius, Proteſilae tibi nomen fic fata dederunt, Victima quod Troiæ prima futurus eras .

†PROTESTOR , aris. Iuriſconſultorum verbum, quo vtuntur pro eo, quod eſt cauendum , & quæ fieri non debent, manifeſte denuncio.Hinc PROTESTATIO.]

PROTEVS,m.2.[*Proteo*.Ger. Ein Son Oceani,vnd Tethyos,vvelcher ſich in allerley geſtalten hatt vervvandlen koennẽ,per duas ſylabas, πρωτεύ. Deus marinus fuit, vt poetæ fabulantur, Oceani, & Tethyos filius,Neptuni phocas in mari paſcens,idemque vaticiniorum peritiſſimus,& in quãlibet formam ſeſe tranſmutans,quõ ſic deſcribit Virg.4.Georg. Eſt in Carpathio Neptuni gurgite vates Cæruleus Proteus,magnum qui piſcibus æquor,Et iuncto bipe

dum

Quo circa nihil certius est, Hic esse Epicthetus potest, qui hic fuit. Quod si Epictetus, hunc & reliqua Stoicorum. Ita & de Gymnasiarcha Nicomedensi nemo, omnes vnius Quo fere, qui fuerint ex eo ordine, Philosophi? Ita nempe Proclus, Epictetum, quem Stoicum Philosophum, Nicopoli in regione Epiri floruisse Suidas refert, Platonicum fuisse, ex Platonicis Philosophis, quos Nicopoli floruisse Eunapius testatur, Hadrianum vnum esse existimat: cum tamen ille ante Dioscoridem eum esset Imperatorem, hic ante Antoninum Pium, quo tempore Epictetus Nicopoli, quæ vrbs ab eo bello, quod gessit, nomen habuit, vigebat, quique ab eodem ipso Epicteto profectus est, ut ipse testatur, Arrianus. Hæc ego ad Suidæ, aliorumque, qui Epictetum Platonicum fuisse prædicant, sententiam refellendam dicta existimo.

PROCLUS, p. 6. 11. 17. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59.

Pisonem. Trāslatè pro quouis munere, siue onere; [Patica] Ter. in Phor. prouinciam cœpisti duram. Idem Heau. Huic nostro tradita est prouincia Cic. 6. Ver. Ferebat grauiter illam sibi ab isto prouinciam datam.

P. M. Prouincia. Exponemus, quot omnino in ditione popul. Rom. p uincię fuerint, & a quibus, quove anno captæ, tum quæ Consulares, quæq; Prętorie. Quo anno M. Cicero Ciliciam pro Consule administrauit, qui fuit ab Vrbe cōdita DCCII. M. Marcello, Seruio Sulpicio Cosc. prouincię xv. fuerūt in ditione populi Rom. Sardinia, Corsica, Sicilia, duæ Hispaniæ, citerior, viterior, Asia, Aetolia, Macedonia, Illyrium a Dalmatia, Africa, Achaia, Gallię duę, Cisalpina, Trāsalpina, Cilicia, Bithynia, Pontus, Creta, Syria, Cyprus: q bus ex omnibus prouincijs vectigal capiebat annuum Respu. vt à Plutracho traditum est, octuagies quinque decies centena millia. Sardiniam cepit inter primum, & secundum punicum bellū, Consul T. Manlius Torquatus, de qua trimphauit, enq; prima anno vrbis DXVIII prouincia populi Rom. facta est, missis ad eā componendam x. legatis; quod in faciendis prouincijs seruatum est. Corsicam vicit, & prouinciam fecit C. Papirius Maso. Consul, & à Senatus triumpho non impetrato, ipse de sua sententia in mōte Albano primus trimphauit, anno DXXII. & hanc vna cum Sardinia, semper vnus rexit magistratus Romanus, Siciliam primus vicit, magnaq; ex parte prouinciam fecit Q. Catulus, Primo Punico bello post aliquot annos, captis Syracusis; vniuersam in prouincię formam redegit M. Marcellus, bello Punico secundo, aut certè, q ei successit, M. Læuinus, nā de Marcello Velleius tradit. Debellata vero in Sicilia Læuino potius Prætore, quàm à Marcello Consule & Cicero in Verre, & Liuius significant. Marcellus quidem, secutus exemplum Papirij Masonis, in Albano monte triumphum egit, Vrbemque ouans est ingressus. Hispaniæ tum à Scipione Africano maiore, secundo Punico bello, tum aliquot post annis M. Catonis Censorij virtute, multis victorijs domitæ, & in eas magistratus Romani modo pro Cōsulibus, modo pro Prætoribus fuerunt; variæ tamen possessæ, & vt ait Velleius, sæpe partib. amissę, certa ac stabilis esse populi Rom. possessio stipendiumque pendere non prius, quàm Augusto Principe cœperunt. Asiam cis Taurum motem bello Antiocheno L. Scipio, maiotis Africani frater, p fectus in eam Consul, ad Imperium adiunxit, annoq; post Consulatum proximo triumphauit, ab Vrbe condita DLXIII. post eam possidere beneficio Senatus populiq; Rom. reges Attali, donec M. Perpē na Consul Aristonicum, qui eam, Attalo Rege mortuo, occupauerat, deuicit, accepit, eam tamen in prouinciæ formam non Perpenna, sed qui ei successit, M. Aquilius Consul redegit; qui & de Aristonico triumphauit, anno DCXXIIII. Aetoliā M. Fuluius nobilior fubegit. Bellum gerere cepit Consul, proconsul confecit, & triumphauit biennio post, anno vrbis DLXVI. Macedoniam xl. diebus deuicit Cōsul iterū L. Aemilius paul. anno DLXXV. neq; tamen prouinciam fecit, sed de sententia legatorum, quos ad componendā Macedoniā atq. Illyriā Senatus de more misit, Macedonas omnes liberos esse iussit, & vt suis legibus viuerēt, suas vrbes, & agros haberent, magistratus annuos crearent, permisit: veteris etiam stipendij, quod Regibus pependerant, dimidia parte leuauit; anno proximo de perse Rege inter captiuos Romā ducto, triumphauit, prouinciam vero Macedoniam fecit ann. vrbis DCVII Q. Metellus, is, qui ex ea pro prętore triumphauit, & Macedonici cognomen est adeptus. Hanc prouinciam p stea cum Achaia coniunxit, equè duab. vnā fecit, rogatione perlata, P. Clodius Tribunus pleb. & vtramq; L. Pisoni, quasi præmium, quod in Cicerone eijciendo consensisset, dedit administrandam Illyrium, & Dalmatiam eodē anno, quo Macedoniam paulus, L. Anicius prætor debellauit, & vnam prouinciam fecit, triumphauitque post paulum aliquot diebus Rege Illyriorum Gentio, cum fratre, coniuge, & liberis ante currum ducto. Carthaginem & Numantiam, illam Africæ, hāc Achaiæ caput, exciderunt eodem anno, & triumpharunt, Scipio Aemilianus, & L. Mummius; tuliq. inde Scipio cognomen Africani, Mummius Achaici, factæ sunt prouinciæ duæ Africa, & Achaia. Africam autem intelligo regionem vniuersam, quam Carthaginenses possederant; nam Numidia, & ipsa pars Africæ, Massinissæ regnum fuit, Syphace superato, paruitq. Regibus, & à C. Cæsare demum, post Scipionem, & Iubam Mauritaniæ Regem deuictos, in formam prouincię redacta. Mauritaniam vero, & ipsam in Africa, multis post annis Caligula Imperator in duas prouincias diuisit. Galliam Cisalpinam puto prouinciam esse factam eo tempore, cum M. Marcellus is, qui Consul quinquies fuit, primusq; Anibalem acie vicit, Virdumarum, Gallorum Regem singulari certamine occidit, deque Gallis Insubrib. triumphauit, anno DXXVI. patet. n. prouinciam esse factam, quia coloniæ plures annis sequentib. co deductę. Transalpinā verò Gallia, quæ Narbonensis quoq; dicta est, O. Fabius, L. Pauli nepos, deuictis Allobrogibus, vnde cognomen sumpsit, in prouinciæ formam redegit, ann. DCXXXII. Ciliciam per domum P. Seruilius procōsul. qui, quod Isauron, Cilicię arcem, euertit, Isauricus est dictus, triumphauitque anno DCLXXIX. ex eo tempore Cilicia prouincia fuit. Bithyniā popu-

lo Ro. Rex Nicomedes, vt antea, Rex Attalus Asiam, testamento reliquit, eaq; simul cum Ponto, in quo Mithridates regnauit, vna prouincia fuit, Bithyniæque nomine appellata, vtramq; vero prouinciam fecit, Mithridate victo, Pompeius Magnus proconsul; triumphauitque anno DCXCII. eiusdem pompeij lex à Plinio iuniore in epistolis memoratur, Bithynis, & Ponticis data, ne quis annis xxx. minor magistratum caperet, neve in Senatu esset; qui vero magistratum cœpisset, ei liceret in Senatu esse: ne Decuriones in Curia a Censoribus lecti, pecuniam pro introitu darent. Item, vt Senatores certis de causis a Censoribus ordine moueantur, vt Bithynicis ciuitatibus adscribere sibi, quos vellent, ciues liceret, dum ne ciuitatis essent alienæ, sed harum quinq; ciuitatum, quæ essent in Bithynia, atque hæc à Pompeio sunt ad exemplum Romanæ Ciuitatis instituta. Cretam debellauit Q. Metellus Pro consul, & triumphauit anno DCXCI. Creticusque postea nominatus. Syria, Pompeij magni singulari virtute vltimo bello Mithridatico victa, leges accepit, prouinciarumque populi Rom. numerum auxit, triumphauit ex ea pompeius Proconsul; item ex Asia, Ponto, Armenia, Paphlagonia, Cappadocia, Cilicia, Scythis, Iudæis, Albanis, Iberia, Creta, Bastemis; præterea de Regibus Mithridate & Tigrane, anno DCXCII. Cyprus vltima, stante Respu. in prouincię formam redacta, misso in eam M. Catone Quæstore, cum iure Prætorio, Lege P. Clodij Tribuni ple. Pisone, & Gabinio Cos. an. DCXCV. Sed primum ea simul cum cilicia tamquā vna prouincia S. C. tradita est P. Lentulo Proconsuli, quod illa verba, Ciceronis in epistola ad Lentulum significant: Te posse prospicere, qui Ciliciam, Cyprumque teneas, quid efficere, & quid conferre, qui Ciliciam, Cyprumque teneas, quid efficere, & quid consequi possit; postea Quæstores in eā missi, quod ab eodem Cicerone didicimus, qui ad C. Sextilium Rufum in quadam epistola ita scribit, Tuę laudi conducere arbitror, cum primus in ea insulam Quæstor veneris, ea instruere, quę sequantur alij. Tertia pars superest, quæ prouinciæ Consulares, queve prętorię dicerentur. Ne quis errret, neutrum perpetuum fuit, non enim hęc, vel illa prouincia semper aut Consularis aut Prętoria, sed ita nomen mutabat, vt variè, modo a consularib. modo a prætorijs administrabatur, quā potestatē Senatus habebat, vt quos vellet, in quas vellet, mitteret, administratione annua: quod lege Sempronia C. Gracchi Tribuni pleb. sancitum erat. Cęsari tamen Gallię in quinquennium, contra legem Gracchi, & lege Vatinia Tribunicia, & S. Consul. mandata sunt, posteaque in alterum quinquennium lege Trebonia, itē Tribunicia Pompeio Magno, & Crasso, ij. Cos. confirmatæ, qua de re sic ad Lentulum Cicero. Stipendium Cæsari decretum, & ne lege Sempronia succederetur, facilè perfectum est. Decerni autem solitas lege Grachi, non a populo, sed a Senatu prouincias, idem in oratione p domo in P. Clodium inuehens, planè demōstrat: In ne vero, inquit, tu prouincias Consulares, quia C. Gracchus, qui vnus maximè popularis fuit, non modo non abstulit a Senatu, sed etiam vt necesse esset, quotannis constitui per Senatum, lege sanxit, eas lege Sempronia per Senatum decreta, rescidisti, extraordinem sine sorte nominatim dedisti, non Consulibus, sed reipubl. pestibus. Erat igitur eadem prouincia, ex voluntate Senatu, modo Consularis, modo Prætoria; itaque Macedoniam (vt hæc exempli causa nominetur,) Cn. Dolabella, C. Curio, M. Lucillus, L. Torquatus, C. Antonius omnes Consulares administrarunt; tum Cn. Octauius Prætorius, pater Augusti naturalis, rursus Consularis, L. Piso, & Pisone reuocato, Q. Ancharius Prætorius, idemq; patet in certis. Quo autem anno S. C. illud Cœlius in epistola sua ad Ciceronē misit, in quo S. C. hæc sunt: Senatui placere in Ciliciam, prouincia inque octo reliquas Prætorias mitti; regebantur octo prouinciæ, quæ in eo S. C. Prætoriæ vocantur, a magistratibus octo prætorijs, Cypro excepta, quam Quæstor, vt proxime ostendi, cum iure, vt opinor, Prætorio, administrabat, quia, lege Clodia, missum esse in eam M. Catonem, cū iure Prætorio, adiecto etiam Quæstore, Velleius prodidit, propterea Cyprum inter prætorias esse memoratam, facilè credo, reliquæ septem fuere, Sicilia. Sardinia, Asia, Macedonia, Bithynia, Creta, Africa; & cum Sardinia Corsicam simul fuisse, cum Bithynia Pontum, paulo ante dictum est. Sed quæretur fortasse, quot fuerint, & quæ fuerint, & a quibus administratæ eo anno prouinciæ Consulares. Septem fuerunt hæ, Duæ Galliæ, Illyricum & Dalmatia, quas vnus D. Cæsar tres regebat. Duæ Hispaniæ quas Cn. Pompeius per legatos absēs administrabat: Syria cui M. Bibulus, Cilicia, cui M. Cicero præerat, ita fuerunt hoc anno xv. p uincia; Consulares vij. Prætoriæ vij. & in vnam Consularē Cilicia in Prætorias autem omnes eo S. C. successores mitti placete, decretum est. Neque vero mitetur quisquam, si Aetoliam, Greciam, Achaiam, Thessaliam, Bœotiam. Pamphiliam, Phrygiam, Lycaoniā Lydiam, Ioniam, Cariam, Mysiam, Gallogręciam, siue Galatiam Pisidiam, Lyciam, Cappadociam, Armeniam, non nominauerim; nam Aetolia Græciæ pars fuit; Græcia vero, cū Achaia, Thessalia Bœotia, ad iurisdictionem Macedoniæ pertinuit: omnesq. simul ab vno regebantur. Id seruatum est post Consulatum Pisonis, & Gabinij: nam eo anno legem tulit P. Clodius, vt omnes illę prouincię ab eo, qui Macedonię pręesset, regerentur, non enim tulit, vt a Pr-

Pubblicazione in senso generale, come fatto privilegiato, ed ha, e vale anche in questo senso, come si è detto nell'articolo Pubblicazione. Ma in senso più ristretto, ed in quello, che ora ci occupa, Pubblicazione propriamente dinotare suole, Atto, Non meno, ch'Pro-Pubblicazione, Pubblicazione, Pubblicazione,

pera aliquid faciens. plau. Capt. Plus insciens fecit, quã prudens boni. Ac. Ne prudens & sciens eo te demittas, vnde exitum vides nul lum esse. Differunt autem hæc duo, prudens, & sciens, secundũ Donatum, q̃ prudens est, qui intelligentia sua aliquid cognoscit: sciẽs qui alterius indicio rem percipit. i. prudens per se, sciens per alios. Teren. in Eun. Er prudens, sciens, viuus, vt denique pereo. Omitto prudens, i. sciens & de industria. Pli. lib. 10. c. 29. Multa similia, quę prudens sibi deinde omitto. Prudens pro sciens, cum infinitiuo. Plt. li. 8. c. 31. Euomit fel suum ad multa medicamenta vtile, ob ea se peti prudens. Interdum accipitur prognaro, perito, docto, [*Docto, perito de Amic.*] Acilius prudens esse in iure ciuili putabatur. Prudẽs adũ di. Inu. Sat. 3. Ci. de Cla. Ora. Stoici prudentissimi in differendo.

PRVDENTIA, tiæ, f. 1. [*Prudẽtia* חכמה chochmah בינה binah חבונה tebunah. G. Vveisheit, verstand. *Ga. Prudence, sagesse. Hisp. Prudencia, sabiduria,*] φρόνησις. est rerũ expetendarum, (vt inquit Cic. 1. Of fic.) Fugiendarumve scientia. Idem 5. de Fin. Vt medicina valetudinis, sic viuendi ars est prudentia. Idem de Sene. Temeritas est florentis ætatis, prudentia senectutis. Prudentiæ insunt ratio, intellectus, circumspectio, prouidentia, docilitas, cautio.

PRVDENTER, [*Prudentemente*, Ger. Vveisslich, fursichtiklich. G. *Prudemment, sagement. Hisp. Prudente, sabiamente,*] φρονίμως. cic. 5. de Fin. Facit prudenter, qui audire de summo bono velit.

PRVINA, æ, f. 1. [*Brina, rugiada.* כפר chephor. G. Ein reyff. *Gal. Gelee blanche. Hisp. La escarcha, o yelo que quema.*] πάχνη. a perurendo, quod frugẽs & virgulta perurat. Ci. 1. de Nat. Deor. Pars obriguit niue pruina & virgulta perurat. Ci. 1. de Nat. Deor. Pars obriguit niue pruina ve. Virg. 2. Aen. Id venti curant, gelidæque pruinę. Idem 1. 3. Geo. Stant circumfusa pruinis Corpora magna boum. Cic. in Cat. Quo pacto Apenninum, atque illas pruinas ac niues perferent?

PRVNA, æ, f. 1. [*Bragia,* גחל ghechal פחם pecham. Germa. Ein glut, gluehende oder brennende Kol. G. *Braise de feu, brasier. It. Labrasa, carbon encẽdida,*] ἀνθρακία. a carbone ita distinguitur, quod illa ardens sit & viua, carbo autem extinctus: dicta pruna apeturendo. Vir. 5. Æn. Subiiciunt veribus prunas. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Latum clauum prunæque batillum.

PRVNVS, ni, f. 2. [*Pruno, fusino.* Ger. Ein pflaumen baum,] κοκκύμηλος arbor quæ pruna producit. Col. lib. 2. c. 2. Multa sunt, quę & dulcẽ terram, & frumentis habilem significant, vt ebulum, rubi, pruni siluestres. Vir. 2. Geor. Prunis lapidosa rubescere coma. Huius arboris fructus Primum dicitur. Mart. li. 13. Pruna peregrinę carie rugosa senectæ Sume, solent duri solmere ventris onus. Vir. 5. Georg. Eduramque pyrum, & spinas iam pruna ferentes.

PRVRIO, is, [*Prurire.* G. Beissig oder kretzig sein. *Ga. Se demanger. It. Tener comezõ*] κνηδομαι, quasi peruror. Est. n. prurire, proprię libidine scalpendi ardere, excrementis spirituosis, sibi per potos exitum quęrentibus. Pli. Pers. An dentes pruriunt? Idem Mil. Dorsum totum prurit. Prurire item interdũ fędæ significationis verbum est, idem significans quod genitalium partium pruritum excitare & rei veneręq; appetitum gignere. Mar. li. 14. de puella Gaditana: Tãtremulum crissat, tam blandum plurit. Catul. in Gell. Epig. 83. Quid facit Gelli, qui cum matre, atque sorore Prurit.

PRVRITVS, us, p, p. m. 4. [*Prurito:* כרס cheres. Ge. Beissigkeit, iucken der haut. *Gal. Demangement. Hisp. La come(on.)*] κνησμός. sensus leuis morsicationis circa cutem ad scalpendum nos inuitans. Plin. li. 9. c. 45. Vis pruritu mordax.

PRVRIGO, p. p. f. 3. [*Prurito* כרס cheres. Ge. Das beissen und iucken] κνησμός. pruritus. Col. li. 7. c. 5. li. 20. c. 8. † Hinc Pruriginosus, a, um.]

PRVSA, f. 1. oppidum Bithyniæ, a Prusia rege, qui cum Cyro bellũ gessit ad radices Olympi montis conditum. Str. li. 12. Quamuis Plin. l. 5. c. 32 ab Annibale conditum velit.

PRVSIAS, adis, f. 3. vrbs Bithynię, olim Cius dicta, a Prusia rege condita.

PRVSIAS, m. 1. rex Bithyniæ, apud quẽ Annibal exulauit, postq̃ victus a Romanis, tãquã rupti fœderis auctor, deposcebat ad pœnas. Fuit ante hũc & alter Prusias Bithynię rex, qui cũ Cyro bellũ, gessit, & Prusam vrbem ad Olympum Mysium condidit. Strab. lib. 12.

PRYMNESIA, f. 1. πρυμνησία. vrbs Mæonię, in finibus Lydię, Phrygię ac Mysię. Ptol. lib. 5. c. 2.

PRYMNO, us, f. 4. πρυμνώ. nympha marina, Oceani, & Tethyos filia Hesiod. in Theogonia.

PRYTANEVM, n. 2, πρυτανεῖον. locus erat Athenis ĩ arce, vbi iudices & magistratus habetes cõsiliũ solebãt. In Prytaneo itẽ alebant publicè benè meriti de rep. q̃ honos Athenis maximus habebat. Ci. li. 1 de Orat. Et vt ei victus quotidianus in Prytaneo publicè præberetur.

PRYTANIS, m. g. 3. πρύτανις. summus Athenis magistratus erat, qui reip. administrabat.

PANTES

PSALLO, lis, n. 3. [*Cantare,* זמר zimmer. G. Singen. G. *Chanter. Hisp. cantar.*] ψάλλω. verbũ est nicrè Græcũ, idem significans quod cano, siue id ore fiat, siue instrumento musico, Vnde Budęus in illud. Gel. li. 16. c. 9. Qui canerent voce, & qui psallerent, interpretat, Citharã pulsarẽt. Hor. epi. 1. Pingimus, atq, psallimus, & luctamur. Achiuis doctius vnctis. Idem 4. Car. Ode 12. Ille virentis, & Doctæ psallere Chiæ, Pulchris excubat in genis. Cic. in Catil. Qui non solùm amare, & amati, neque cantare, psallere, sed etiam ficas vibrare, & spargere venena didicerunt.

† PSALMODIA, ψαλμῳδία. cantus mistus, vt cum aliquis ad musicum instrumentum voce accinit.]

PSALMVS, mi, m, 2. [*Salmo,* מזמור mizmor זמרת zimrah,] ψαλμός. Latinè canticum, a ψάλλω. canto.

PSALTERIVM, rij, n. 2. נבל nebel,] latinè Organũ laudatoriũ, & est, vt Hier. scribit, in modũ quadrati clypei cũ decem chordis, sicut scriptũ est. In psalterio decẽ chordarũ psallite illi. Idẽ in expositione Psalmorũ sic ait: Psalteriũ, proprię genus organi musici, melius sonans, q̃ cithara, similitudinẽ hẽt citharæ, sed non est cithara. Inter psalteriũ & citharam hoc interest, quod cithara deorsum pectitur, psalterium verò sursum. Et alio in loco cithara deorsum hẽt caumen. Augustinus; Psalterium est organum, quod quidem manib. portat pcutientis, & chordas distinctas habet, sed illum locũ, vnde sonum accipiunt chordę, illud cõcauum lignum, quod pendet & tactum resonat, quia accipit aerem, Psalterium in superiore parte hẽt. Cithara aũt hoc gens lignis cauũ, & resonãs ĩ inferiore parte habet. Cic. de Aruisp. resp. P. Clodius a mulierib tibus soleis, a strophio, & psalterio, a stupro factus est repente popularis. Quo lib. 1. c. 10. Nec psalteri etiam virginibus probis re cusanda.

PSALTRIA, æ, f. 1. cantrix, quæ. s. in instrumento aliquo musico canit: a Latinis Fidicina dicitur, quasi fidibus canens. Ter. in Adel. Ist hęc iam penes. psaltria est? Cice. 3. Tusc. Qui in cœtum mulierum pro psaltria adducitur.

PSAMATHE, m. 1. fons apud Thebas. Val. Flac. 1. Argon.

PSAMMATHVS, f. 2. Laconiæ oppidum. Steph.

PSAMMETICHVS, m. 2. nomen regis Aegypti. Herod.

PSECAS, cadis, f. 3. [*Gocciola.* דלף deleph אגל egel. Ger. Ein tropff. *Ga. Vne goutte. Hisp. Gota,*] ψεκάς. gutta, siue stilla dici potest. Apul. de Mundo ex Arist. Pse cadas interpretatur stillicidia. Micę quoq; auri inter arenas lucentes. Psecades dicuntur. Ancillæ quoque, quæ delicatarum matronarum capillos medicato fuco conspergunt, a Græcis hoc nomine appellatæ sunt.

PSEGMA, n. 3. [*Fior di rame,*] ψῆγμα. flos ęris. Pli. l. 34. c. 13. In æraijs officinis & psegma fit.

† PSEPHISMA. ψήφισμα. Latinè interpretari potest decretum, vel plebis citum per suffragia factum. Cic. pro Flacco.]

* PSEVDARTACE, f. 1. collis Scythiæ, post montem sacrum. Steph.

* PSEVDOCORASIVM, n. 2. litus magnum inter Coryeium, & Seleuciã Isauricam. Steph.

PSEVDOTYRON, n. 2. [*Porta secreta*] quasi falsum ostium. Cice. in Ver. & Orosius.

PSEVDOVRBANA, ædificia, n. 2. dicuntur a Vitruuio ædificia rustica, vrbana elegantia extructa. Budæus.

PSEVDOLVS, m. 2. falsus seruus, vñ & Plautinę fabulæ nomẽ indium.

PSILOTHRVM, n. 2. ψίλωθρον. vnguentũ depilatoriũ, quo mulieres, viri que molliores vtebantur, vt corpus glabrum, & læue redderent, a ψιλόω, nudo. Mart. li. 6. Psilothro nitet, aut arida latet oblica creta. Psilothrum præterea ex vitis alba, quod eius semen, & vua vitacuti sis in facie detergat, & quasi faciem depilet. Plin. li. 23. c.

PSIMMYTHIVM, n. 2. [*Cerussa,*] quam nos cerussam nominamus. Pli. lib. 22. cap. 18.

PSITTACVS, ci, m. 2. [*Papagallo* German. Ein Sittich oder Papagey, Sittkuft. G. *Vn papegay, vn per roquet. It. papagaio,*] ψιττακός. χηναλώπηξ. auis ex India, aut occidui Oceani insulis, vocẽ humanam imitata naturæ artificio exprimens Mart. li. 14. Psittacus a vobis aliorum nomina disco. Hoc per me didici dicere. Cęsar aue. De hac aue Apuleius, l. 2. Ad disciplinã humani sermonis facilior est psittacus, gtã de q̃ vescitur, & cuius in pedibus vt homini, quini digituli numerantur. Nõ enim omnibus Psittacis id insigne, sed illud omnibus proprium quod eis lingua latior, quã ceteris auib. eo facilius verba hominis articulantur, parentiore plectro, & palato. Plin. lib. 10. c. 41. & Varro, lib. 3. de re rust. c. 9.

PSOPHIS, f. 3. ψωφίς. Arcadię ciuitas. Ouid. 5. Met.

† PSORA, æ. ψώρα cutis asperitas squamosa, & videtur alia à scabie. Dicta à ψάω, scalpo. Hinc psoricus, apud Cels. lib 6. c. 6.]

† PSYDRACION. ψυδράκιον. pustularum durarum & sitalbidarum, acutarumque caput præcipuè infestantium. Aeginet.

PSYLLI, m. 2, ψύλλοι. populi Libyę prope Garamãtas, a Psyllo rege dicti (vt inquit Plin. lib. 7. c. 2.) quorũ corpori ingenitũ fuit virus exitiale serpentib Scribit Plutar. Catonẽ iter p deserta Libyę facientem, secũ, Psyllos duxisse, q̃ morsib. serpentũ mederent, partim ore trahentes venenũ, partim serpentes cantib. mitigantes, Meminit horum & Herrod. li. 4. Silius item li 1. & Luc. l. 6. Gel. lib. 16. c. 11.

PANTET

PTERYGIVM, n. 2 πτερύγιον. in oculis vocatur neruosa quędam ad nate membranę excrescentia, a maiori angulo, vt plurimum orta ad oculi coronam ita procedens, vt interim & pupillam operiat. Plin. li. 34. ca. 10. At Celsus lib. 7, terygium dixit esse, cum recedit ab vngue caruncula cum magno dolore.

PTISANA, p. f. 1. πτισάνη. hordeũ decorticatũ, vel hordei crenor, siue pulmentum ex farina hordeacea, in quo est maxima vis refrigerandi

publicus Pabulum fert qui publice frumentum, & annonam assignat. Pabulum Publicum Cornelio Nepoti in Attico, cap. 3. Ad Pub. Mil. alle annonam, in exigendo stipendio, in Gymnasiis, & reliqua Publici Pabuli cura versatus est. Pabulum Publicum Cornelio Nepoti in Attico, cap. 3.

Publica, & Publicanorum, vide Privata, Publicanus, & Oblocutio.

Publicare, & Publicatio, est Publicanorum Pabulo Publicanus, Annotatio, & publica notatione notare decretum, aliquid ejusdem, vel alterius publica notatione notare decretum, aliquid ejusdem, vel alterius publica notatione notare decretum, aliquid ejusdem, vel alterius

pudet, Pudere ad decus, pigere ad dolorem referitur. Terent. in Adel. Patris me quidem pudet, pigetq. Inuenitur aliqñ persona aliter posita cum nominatiuo, verum id non aliter, quàm in certis præfinis. Lucan. Semper memet, quem fœua pudebunt.

PVDIBVNDVS, a, um, o. t. 2. [*Respectoso, vergoenoso*. בּוֹשׁ boſch. נִכְלָם nichlam. Ger. Schamhafftig, zuchtig. *Gal. Honteux. Hiſp. vergonçoſo, aidôſo.* qui pudore ducit, pudens. Plin. lib. 10. c. 20. pudibundus ac metuens ora latebrã. Ouid. li. 2. Fast. Ita diu reticet, pudibundaq. celat amictu Ora. Dies pudibunda, pro purpurea. Stat. li. 5. Theb.

PVDICITIA, æ, f. 1. [*Pudicitia, castità*. חַסְדָּה hahsdah. נְקִיּוּת nekiuth. Keuschheit, zucht. *G. chasteté, netteté. Hiſp. caſtidad, honeſtidad, honeſtidad, limpieza*] ἁγνεία. modo pro castitate. Ouid. ep. 5. Vis est cum forma magnæ pudicitiæ. Ibidẽ; Nulla reparabilis arte Læsa pudicitia, deperit illa semel. Tac. li. 4. Impenetrabilis Agrippinæ pudicitia. Modo pro religioſa mundicia ac puritate ponitur. [*Pureté*] Vir. 2. ecl. Casta pudicitiã seruat domus. Quinq. Deæ, quæ Romæ colebatur. Plaut. 2. c. 6.

PVDICE, *castamente*. Ger. Zuchtiglich, schamhafftiklich, mit keuschheit. *Gal. Chaſtement. Hiſp. caſtamente, honeſtamente*] adûcta pudicus. Ouid. a. Art. Ariadna pudicè. Ouid. epist. Pudicè cum.

PVDOR, p. p. o. t. 2. [*Caccia*, חֶרְפָּה rahor. בּוּשָׁה bahi. Germa. keuschheit, zuchtigkeit, vnd schamhafft. *Gal. Pudeur. Hiſp. coſa caſta, honeſtidad.* pudicũ ingenium pamphili, apud Ter. in Hecy. Mulier pudicus. Ci. epi. ad Octa. Mores pudici. Ouid. 3. Trist. mulier pudica. Hor. Epod. 2. Thalamos violare pudicos. Ou. 1. Amo. Eclog. 8. pudicior, comparatiuum.

PVDOR, doris, m. 3. [*Timor d'ſfamia, vergoenza, dishonore*. בֹּשֶׁת boschet. בּוּשָׁה buschnah. Germanic. Scham, zucht. G. *Honte. Hiſ. Verguença, con temor*] αἰδώς. vt Stoici definiũt, est metus infamiæ, qui animum reprimit ne turpiter quid peragat. Cur aũt erubescant quos puduit, causam reddunt philosophi, qm̃ pudefactis sanguis de corde in omnis eius corporis partes diffundit, ita vt superficiem occupet. Pudorem verecũdia sic separat a quibusdam, vt pudor sit rei turpiter actæ, & verecũdia ẽt rectè factæ, honestique: quæ tñ differentia vera non est. Cic. pro Clu. Ita flagrare cœpit amentia, sic in flammata ferri libidine, vt eam non pudor, non pudicitia, non pietas reuocaret. Plin. lib. 11. c. 37. pudoris in malis sedes. Ou. 1. de Arte: Este procul vittæ tenues, insigne pudoris: Erat enim vitta matronarũ ornatus. Horat. 1. Ser. Sat. 6 Infans namq. pudor prohibebat plura profari. Ouid. epist. 19. Fines transire pudoris. pudor etiam pro scelere, & probro, vel dedecore sumitur, [*Infamia, vergoença, dishonore.*] Ouid. epi. 11. Ieiunã, & nostrum vulgat clamore pudorem.

PVELLARIS, & hoc lare, o. 3. [*Fanciullesco*. G. kindtlich, oder dẽ Meydlinen zugehoerig. *Gal. De fillette. Hiſ. Coſa pertenesciente a moza,*] *puellus*. a puella deductum, vt a puero puerilis. Qu. Tũ ætate puellari, Plin. lib. 10. c. 55. Liuia Augusta hoc vsa est puellari augurio. Ouid. 4. Fast. Ida puellares animos oblectat inanis. Puellariter, [*De fanciullo.*] Plin. ep. 163. Dum se prægnantem puellariter nescit.

PVELLASCERE, n. 3. ἀνανδρεύεσθαι. effeminari. nacuinus, puellascunt lasciuia adolescentes. Aliqñ retrorsum ire. [*Ribambire*] & quasi ad puellarem ætatem redire. Varro apud Nonium, Veteres puellascunt.

PVELLVLA, æ, f. 1. dim. a puella. Cat. in epith. Iulias, Floridã ipse puellulam Matris è gremio suę Dedis. Idem in Manut. Socii puellulam.

PVELLVS, li, m. 2. [*Fanciullino*. יֶלֶד jeleadh. Ge. Ein kindlin. Knaeblin. *G. Petit enfant. Hiſp. Pequeño moço,*] παιδίον. dimin. a puer, parvus puer. Lucil. Hic tam formosus tibi, ac te dignus puellus. Sic puellula, læa puella, per diminutionem. Ci. ad An. De tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nihil vsucapi potest. Vir. 4. Geor. Hydra in morituræ puellæ seruantem ripas alta non vidit in herba. Ouid. 2. Am. eleg. 16. Verba puellarum, foliis leuiora caducis.

PVER, pueri, p. c. m. 2. [*Fanciullo*, יֶלֶד jeleadh. נַעַר nahar. Germa. Ein kind, knecht, knab. oder diener. *Gal. Enfant, petit garçon, ſeruiteur. Eſp. Mozo, ò muchacho de edad,*] παῖς. tribus modis dr, vt ait paul. de verb. sig. i. puer. Primo, cum sexum non significamus. [*Seruo, Seruitore.*] Ter. in And. puerũ conuenit Chremes Ci. ad Qu. Fr. lib. 1. Tu ne id veritus es, ne ego iucundi aliqua adductus, pueros ad te sine lucris miserim? Sed ego, cũ puerum contrario nomine puellæ dicimus marem denotamus. Ou. 6. Met. Cultus erat pueri, facies, q̃ sine puellæ, Sine dares puero, fieret formosus uterq. Et paulo post; Vota puer solut, cui femina nouerat ipsis. Tertio, cũ ætatẽ puerilem intelligimus. Cic. Brute: Cęsaris pueri mirifica indoles virtutis. Vir. 2. Ecl. O formose puer, nimiũ ne crede colori. Regij pueri [*Paggi.*] apud Macedones vocabantur principum liberi ad ministerium regis electi, ut est videre apud Liu. li. 5. Apud Antiquissimos erat cõmunis generis: quod & prisc. annotauit, citans illud ex Liuij Andronici Odyss. Sãcta puer, Saturni filia. Declinatur & hic puerus, & hæc puera: vt puellus, & puella. Plau. in Mer. Tu puere abi hinc intro ocyus. Var. σπουδογελοιάζει, vt citat Non. Properate viuere, pueræ, quas sinit ætatula ludere, & amare. Sueto. in Calig. Antiqui etiam puellas pueras, & pueros puellos dictitarunt. Puerulus. li. diminu. a puer. Cic. pro Rosc. Am. Inter suos omniũ artium puerulus.

PVERASCERE, παιδάζειν. dicuntur, qui exacta infantia pueritiam inchoant. A quo Repuerascere, [*Ribambire*,] in puerilem ætatem reuerti. Cl. in Catone] Ex hac ætate repuerascam. Ter. in cuius vagum. Translatè accipitur pro delirare. [*Impazire.*] Plin. in Met. Aunt, solere eum rursum repuerascere.

PVERILIS, & hoc lis, p. [*Fanciullesco, puerile*. ger. kindtlich oder kindisch. G. *Puerilité, d'enfant. Hiſ. Coſa pertenesciente a moço,*] παιδικὸς. quod est pueri: vt ætas puerilis. Ci. ad Att. lib. 14. Acta. a. illa res est animo virili, consilio puerili. Virg. 1. æn. Si tam puerile par tum Agmen habet secum. Idem 11. Thelã manuriam tum tenera puerilis trahit. Hinc pueriliter, [*De fanciullo*] more puerorum, vt mediocriter blandiri. Liu. li. 1. Bel. pun. Cic. 1. de Fin. Quę cum res tota ficta sit, puerilis, tum hoc efficit quod vult.

PVERILITAS, tis, f. 3. [*Fanciullezza*. פְּתָיוּת pethaiut. G. Die kindlicht oder kindische weiss.] παιδιὰ. παιδικὴ. in contidentia puerilis. Sen. Qui puerilitatem eius, siue potius puerilitatem habitum habuit. Aliquãdo pro ipsa pueritia. Vario de libris ed. nec. Velim vsu magno puerilitatis formulam educere.

PVERITIA, tiæ, f. 1. [*Peuriha fanciullezza*. יַלְדוּת paldiuth. Germ. Die Kindtheit, das kindẽlich alter. *Gal. Enfance. Hiſp. Edad del moço, niñedad,*] παιδία. ætas puerilis. Cic. Lucinio hi, qui ne a pueritia quidem se semper obseruant. Quodcunque pro puritate, siue castitate, *Puritia, castitas*, quod ex Nonio annotauit, cum alii Varronis ex l. a. Rerum. Quę puritia est infrequens polluta. Vide tamen, num potius sibi puerilia legendum sit.

PVERPERA, perę, f. 1. [*Donna di parto*. חוֹלַת cholah. Ge. Ein kindbetterin. *G. Vne a couches, femme qui a enfanté. H. La parida, muger que pario*] puerpera. mulier, quę recens peperit. Ter. in Adelph. multo rectius est, opinor illã puerperam nunc duci hoc per viam negotiari. Puerperus, a, um, vt Verbu puerpera. Ouid. 18. Met.

PVERPERIVM, ij, n. 2. [*Dolore del partorire*. חֶבֶל chebel. Ge. Die zeit der geburt, oder die kindbette. *G. Enfantement, où le temps d'enfanter, accouchement. Hiſ. El parto ò dolor de muger parida,*] ὠδὶς. nisus & dolor parientis, vel etiam tempus ipsum, quo parturit mulier, quæ vel post partum ex dolore decumbit. Cl. lib. 28. c. 8. Lingua adligata pericula puerperi tollit. Aliqñ proles ipsa [*Creatura*] Gel. Scripsit fuisse cõstat numerum puerperarum, id est, puerorum. Sueton. Calig. Qualiscunque partus, sine vllius sexus discrimine puerperium vocitatum. Plin. lib. 18. c. 29. In lacte puerperium necat. Idem li. 7. c. 11.

PVGIL, pugilis πύκτης. qui púgilatu decertat: nomen a pugna, siue a pugnis deductũ. Ci. de Cla. Ora. Pugiles inexercitati Solẽ ferre nõ possunt. Idem 2. Tusc. Pugiles e stibus contusi, ne ingemiscunt quidẽ. Hor. li. a. epi. 1. Media inter certamina poscunt Aut virum, aut pugiles. Pugilatus, us, pugilũ, certamẽ. Plin. in Capt. Hic hõ pugilatũ incepit. Plin. lib. 8. c. 21. Eundẽ certasse in pugilatu. pugilatio, idem Ci. 2. de leg. corporũ certationes cursũ, & pugilatione, luctatione.

PVGILICE, pugilũ more. Plin. in Epi. Valer pugilicè, atq; athletice. Summã. n. tam athlete, q̃ pugiles corporis robori curam impendebant.

PVGILLARES, riũ, masc. ge. vel pugillaria, rium, neu. gen. πυξίδιον. πυξίδιον. tabellæ ceræ, vel ligneę, siue alterius materię, in quibus stylo scribimus, dicte quod pugno comprehendantur, vel a pungendo, quod stylo in his pungendo scribatur. Plin. li. 13. c. 11. Pugillarium vsum fuisse etiã ante Troiana tempora inuenimus apud Homer. Catul. de Aeme. En negat mihi vestra reddituram Pugillaria. Legitur & pugillar, in singulari num. Auso. Bipatens pugillar expedi. Variis autem nominibus dicebantur pugillares apud veteres. Duplices, Triplices, Quintuplices. Erant & Citrei, Eborei, Membranei dicti, qui ex citro, ebore, membranis erant confecti.

PVGILLARIS, & hoc re, o. 3. quod pugillum, siue pugnum implere potest. Iuu. Sat. 12. Nec pugillares defert in balnea raucis testiculos.

PVGILLATORIVS, um, o. 1. 2. [*De pugno*, Germ. Das man mit der faust schlecht, quod pugno percutitur, vt Follis pugillatorius. maximũ pilę genus, quod spiritu inflatur, & pugno percuntur. Plaut. in Aul. Ego te follem pugillatorium Faciam.

PVGIO, onis, m. 3. [*Pugnale*. מַלְתָּ schelah. Germanicè. *Ein Tolch, ſtecher. Gal. Vn poignard. H. puñal,* ἡ χειρίδιον. breuioris gladii genus est, teste Nonio, ita dictum quod pugno facilè apprehendatur, vel quod eo punctim pugnetur, vt inquit Festus. Frontinus li. 2. Strateg. Sertorius barbarum pugione traiecit, pugionem plumbeũ, Vocat Cic. Inualidum argumentum, li. b. 4. de Finibus.

PVGIVNCVLVS, li, m. 2. [*Pugnaletto*. Germa. Ein Toelchlin, parvus pugio. Cic. Hispaniensem pugiunculum Cn. Pisonem appellat. Idem in Orat. Inermis, quibus vt pugiunculis vti oportet.

PVGNA, pugnæ, f. 1. [*Pugna, battaglia*, מִלְחָמָה naphul. מִלְחָמָת milchamah. קְרָב kerab. Ge. Ein Streit, schlacht. *Gal. Combat. H. pelea, ò batalla,*] μάχη. prælium, dimicatio, certamen, quod nomen a pugno deductum existimat Don. Namq. veteres, inquit, ante vsum ferri & armorum, pugnis & calcibus, & morsibus certabant. Virg. 3. Georg. Ardentes accingar dicere pugnas. Idem lib. 8. æn. Quem ii fortuna sequatur Euentum pugnæ cupiat. Idem 11. Aen. Iſq vbi se nullo iam cursu euadere pugna Posse. Cic. pro Muræna: Ex omnibus pugnis, acerrima videtur illa, quæ cum rege commissa est, & summa contentione pugnata. Ci. 3. in Catil. Interneciui continuat que Flacci, pugna, quæ erat commissa, sedatur. Quare de quæ apud poetas pro stupro ponitur. Ter. in Eun. Dabit hic aliqua pugnam.

Pugnacula, a pertinax beluarum more pugnare, Pallad. de re rust. Pugnaculum, dicitur arma ferrea ita angusta, ut Gr. apex ne quidem latum habeat, quibus pugnatur in ludo, Lipsius de milit. Rom. Pugnaculum, Cato de re rust. Cap. 10. Pugnaculum, Columella, Pugnaculum, Cic. in Cat. 2. Pugnaculum, Cic. pro Sulla. Pugnaculum, Cic. pro Sulla. Pugnaculum, Cic. pro Sulla

tur. Iuue. Sat. 13. Nos viles pulli, nati infelicibus ouis. Pullus ranæ. Hor. lib. 2. Ser. Quin etiam Prisci pullos dicebant suos catamitos. vnde Q. Fabius, cui Eburno cognomen fuit, ob candorem, quod eius naris icta esset fulmine, pullus Iouis appellatus est.

PVLLVS, la, lum, o. 1. 2. [*Fosco*, שחור schachor. G. Schwartzlecht, das sich auff die schwertze zeucht. Ga. *Noir, gris, enfumé*. Hi. *Negro*.] φαιός. fuscus, in nigrum vergens, cuiusmodi est color terræ, qui & Beticus dicitur, siue Hispanus. Vir. li. 3. Geor. Ne maculis infuscet vellera pullis. i. nigris, inquit Seru. Tib. li. 1. ele. 2 Cõcidit ad magicos hostia pulla Deos. Hoc colore olim in luctu vtebantur. Cic. in Vat. Id a te scire cupio, quo consilio feceris, vt in epulo Q. Artij cũ toga pulla accumberes. Putre solum, & pullum. Col. in præf. l. 1.

PVLMENTARIS, & hoc tare, o. 3. quod pertinet ad pulmentum. Plin. 18. cap. 12.

PVLMENTARIVM, rij, n. 2. προσφάγιον. propriè pũls, vel cibus in modũ pultis factus: quanquam & generaliter pro quouis obsonio sumitur: sic enim Plin. lib. 18. c. 8. Primum in Latio cibum pultẽ fuisse, non panem, argumento id esse, quod pulmentaria pro cibis sua ætate dicerentur. Col. lib. 11. c. 3. Satureia inutilis ad pulmentaria condienda. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Tu pulmentaria quære Sudando. Vncta pulmentaria. Pers. Sat. 3.

PVLMENTVM, n. 2. ἄρτυμα. puls, vel aliud cibarium, ad modum pultis factum. Plau. in Aul. Pulmentum mi eripuit miluius. Hor. 1. epi. 19. pulmenta laboribus empta.

PVLMO, onis, m. 3. [*Pulmone*. Germ. Die lungen. Gal. *Le polmon*. Hi. *El pulmon, liuiano*,] πνεύμων. viscus spongiosum, corporis totius secũdum cor nobilissimum, ad vngulæ bubulæ similitudinẽ dissectũ, follis modo spiritum attrahens, eundemq; reddens, caloremq; natiuum leniter refrigerans. Per. Sat. 1. Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anhelet. Apud veteres sæpius pluraliter pulmones dicebantur. Pla. in Cur. pulmones distrahuntur, cruciatur cor. Cice. 2. Tusc. Vrgens grauiter pulmonum hausit spiritus. Pulmo item piscis genus sensu carens. Pli. lib. 6. c. 47. & lib. 17. c. vlt.

PVLMONARIVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Chi ha infiammato il pulmone*. G. Der lungensuchtig ist. G. *Qui a mal ou sent doleur aux poulmons*. H. *Tyfe de liuianos*,] περιπνευμονικός. pulmonis inflammatione laborans, quã & febris acuta, & difficultas anhelitus solent comitari. Col. lib. 7. cap. 5. Quem pulmonariam similiter vt suem curari oportet. Pulmonaria item herba, est quam nonnulli Pepannum appellant; buglossi folio, sed promisso magis, atque lætiore, colore quoque dilutiore, albicantibus maculis notato, ad similitudinem pulmonis, vnde & nomen accepit.

PVLMONEA, n. 2. poma quædam pulmonis instar tumentia. Plin. lib. 15. cap. 14.

PVLPA, æ, f. 1. [*Polpa*. Ger. Die mans, oder mansfleisch. Gal. *poulpe, chair sans os*. Hi. *La pulpa, carne sin hueso*,] μῦς. pars carnosa in corpore animalis, quam & musculum appellant. Mar. li. 3. Et pulpam dubio de petasone voras. In arborum quoque carne pulpæ dicuntur meatuũ quidã discutius venis similes, nisi quod venæ altiores candidioresq; sparguntur: pulpę fissilibus insunt. Plin. lib. 16. c. 38.

PVLPAMENTVM, ti. n. 2. προσφάγιον. a pulpa deductum: carnes delicatiores, aliaue lautiora obsonia. Ter. in Eun. Tute lepus es, & pulpamentum quæris? Vide Lepus.

PVLPITVM, ti, n. 2. [*Pulpito*. Germ. Der hoeher oder inner theil einer bruege, auff deren man ein schawspil haltet. Ga. *pulpitre, ou chaire*. Hi. *El pulpito, ò predicatorio*,] λογεῖον. locus editior in orchestra, in quo chorus tragœdiarum, & comœdiarum, quoad comœdiæ chorum habuerunt, cæteriq; personam non habentes, fabulæ subsellia tenebant, histrionibusque in scenam abditis, populum gesticulatione retinebant. Pl. ep. 90. Ludibria, scena & pulpito digna. Ponitur etiam pro suggesto, idest, pro quocunq; edito loco, siue cathedra. [*Pergamo*.] Suet. de Clar. Gram. Repeto quendam post meridiẽ remoto pulpito declamare solitum.

PVLS, tis, ἡ πολτός. cibi antiquissimi genus ex farina, & aqua constans, additis interdum ouis, melle, vel caseo. Plin. li. 18. c. 7. pulte, non pane, longo tempore vixisse Romanos manifestum est, quoniam inde pulmentaria hodie quoque dicuntur. Porro quod ad vocis huius etymon attinet, Festus videtur innuere, a pullis pultẽ appellari, quòd pullarij, vt tripudium solistimum facerent, hoc potissimum cibi genere pullos pascerent.

PVLSO, as, a. 1. [*Sbattere, percuotere*, הכה hichchah, חתחקף hithdakaph חמש tachas. G. Hessig schlagen oder stossen, treiben. Ga. *pousser, heurter, frapper*. Hi. *Herir*,] κτύπο. f. eq. a pello, significat sæpè percutio, verbero. Cic. 3 Ver. Lictores ad pulsandos, verberandosque homines exercitatissimi. Ter. in Adel. Sed quis ostium pulsauit? Virg. 4. Æn. Transfertur & ad alium. [*Trauagliare*.] Plau. in Epid. In vnum multa confluunt, quæ meũ pectus pulsant. Interdũ violare, lædere. [*Offendere, violare*,] Virg. li. 12. Aen. pulsatos referens infecto fœdere diuos. Pulsari item dicuntur fides, vel instrumenta musica, cum chordæ digitis, vel plectro attrectantur, vt sonum edant. [*Sonare*.] Virg. 6. Aen. Iam pectine pulsat eburno. Cam pana quoq; pulsari dicitur, cum aut rostris aut pedibus impulsa, aut malleo icta sonitum reddit. Pulsans, tis. Iuu. Sat. 9. Et cum lu-

fore catello Cymbala pulsantis legatus fiet amici. Vir. li. 3. Geor. Corda pauor pulsans. Pulsatus, ta, tum. Plin. li. 12. c. 9. Pulsatæ, fluctib. arbores. Aequor pulsatum remige. Ouid. 3. Pont. Saxa pulsata. Virg. 3. Aen. Pulsandus, a, um, vt Area pulsanda equis. Ouid. 3. Am. Eleg. 14. Pulsatio. [*Battimento*.] Liu. lib. 1. Bel. Mac. pulsator, [*Sonatore*,] Val. Fla. 5. Arg. Citharæ pulsator Apollo.

PVLSVS, us, m. 4. motus, agitatio, [*quies, tranquillitas*. [*Pulso, battimento* מדחפת maddnach. דחפ dechi. מרחפת madchephah. G. Ein treib oder stoss. G. *pousſement, battement, chaſſement*. Hi. *Empuxen*] ἔρεισις, ictus, impulsio. Cic. 1. Tusc. Inanimum est omne, quod pulsu agitatur extremo. Idem 1. de Ora. Impetus, impulsusq; remorum. Virg. 12. Aen. Pulsuque pedum tremit excita tellus. Pulsus item, a Medicis appellatur motus arteriarum ex spiritus reciprocatione, & ex systole diastoleque cordis proficiscens. Plin. lib. 11. cap. 37.

PVLTARIVS, rij, m. 2. χυτρίδιον, ἀβαξίσκιον. vasculum culinarium, in quo puls decoquebatur. Celsus; Si cætera defecerint, pultarius oris conpressioris ei rei commodè aptatur. Plin. lib. 6. c. 53. Edita cœna calidam potionem in pultario popposcit. Col. lib. 12. c. 43. Vuæ sic in pultarios condi debebunt; ne quæ partes vasa contingant.

PVLTICVLA, la, f. 1. diminutiuum a pulte. Col. li. 8. c. 11. Pl. lib. 26. c. &

PVLTO, as, a. 1. [*Percuotere*, חכח hichchah חתחקף hithdakeph, הפא tephas. G. Hefftig oder vil klopffen,] πάταγος. pulso, fit a supino pultum, quo antiqui vtebantur. Ter. Cessat iam pultare ostium.

PVLVERVLENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Poluerofo. di poluere*. Gal. *poudreux, de poudre*. Hi. *Cosa de poluo*.] κονιορτώδης. ex puluere, vt Nubes puluerea. i. ex puluere moto excitata. Virg. 8. Aen. Stant pauidę in muris matres oculisq; sequũtur pulueream nubem. Nonnunquam idem quod puluerulentus, puluere plenus. Ouid. 7. Met. Puluereamque trahãs per summa cacumina pallam. Aequor puluereum. [*Arena*.] pro arena, in qua pugnatur. Stat. 11. Theb.

PVLVERVLENTVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Poluerofo*. Ger. Voll staub, staubig,] κονιορτώδης. puluere plenus. Cic. Att. lib. 5. Iter conficiebamus ęstuosa, & puluerulenta via. Virg. 13. Aen. Versique vicissim puluerulenta fuga Rutuli dant terga per agros. Matt. li. 3. Est illic conium x, quæ te manibusq; sinuq; Excipiet, vel si puluerulentus eas. Var. lib. 3. de re rust. c. 18 Pilosæ & horridæ, aut puluerulentæ.

PVLVERO, ras, n. 1. [*Ridur in poluere, poluerizare*. Cer. Die erdscholle wol zu pulüer zerbrechẽ. Gal. *pulueriZer, poudre, mettre en poudre*. Hi. *Hazer polvo, empolvorear, con polvo*,] ξηραίνειν. idem quod occo. i. glebas minores comminuo, & in puluerem resoluo. Col. lib. 11. cap. 2. Priusquam vineæ pulueretur, si perexilis est, vel rara ipsa vitis, lupini modij tres vel quatuor in singula iuga sparguntur. Hinc pulueratio, quę est genus culturæ (vt inquit Ser. 2. Georgic.) quo imminutæ glebæ vitibus applicantur. Col. lib. 11. c. 2. Puluereę Plau. dixit, pro puluere plenum sit.

†PVLVILLVS, li. dim. à puluinar, vt Serici puluilli, serico panno oddicti. Horat. Epod. 8.]

PVLVINAR, naris, n. 3. [*Guanciale*, מטה cheseth. G. Ein hauptkussin,] προσκεφάλαιον. quo dormientiũ capita suffulciuntur, dictũ, quasi pluuinar, eo quod ex plumis soleat confici. Vtebantur autem puluinaribus potissimùm lautissimi quique, præsertim in lecto conuiuali, quo factum, vt puluinar figuratè pro eiusmodi toris accipiatur. Iuu. Sat. 6. Fumoq; lucernę Fœdæ lupanaris tulit ad puluinar odorem. Ou. lib. 2. de Ponto ele. 2. Incolumis cõiux sua puluinaria seruat. Sedentibus quoque puluinaria subijci solent. Ou. lib. 1. de Art. Fuit vtile multis Puluinar facili composuisse manu. Loquitur autem de ijs officijs, quæ in Circo spectantibus mulieribus ab amatoribus præstari consueuerunt. Puluinaria item in templis dicebantur lecti dijs dicati, in quibus illorum simulacra solent reclinari. Cic. pro domo; Aram & ædiculam, & puluinar sub saxo dedicauit. Ouid. 14. Met. Et puluinaribus altis Dignior est. Sternebantur autem hi lecti, quoties decreta erat supplicatio: vnde & Lectisternium nuncupatur. Liuius; Curatum lectisternium, & per triduum habitum, & puluinaria in conspectu fuere Ioui & Iunoni, alterum Neptuno & Mineruæ, tertium Marti & Veneri. Abusiuè tamen puluinaria pro templis ipsis dicuntur. [*Tempio*.] Inde apud Liuium legitur, ad omnia puluinaria sacrificatum fuisse. Cic. in Cat. I. Ad omnia puluinaria supplicatio decreta est.

PVLVINARIVM, rij, n. 2. puluinar, quod capiti substerni, aut sessuro subijci solet. Item lectus, qui in templis sterni consueuit. Liu. lib. 1. bel. Pu. Corium in ædem Iunonis deuolasse, atq; in ipso puluinario confedisse.

PVLVINATVS, ta, tum, o. 1. 2. προσκεφαλαιῶδης. ad similitudinem puluini. Plin. lib. 15. cap. 22. Protectis operimento puluinati primum calicis, mox lignei putaminis. Idem lib. 17. cap. 22. Puluinatus a dexitate labris.

PVLVINVS, ni. p. p. mic. [*Guanciale, letto*, מטה cheseth. Ge Ein haupt-kussin, kussin. Ga. *petit, oreiller, petit cheuet*. Hi. *pequeño balmoada*] προσκεφάλαιον. idem quod puluinar. Quandoque accipitur pro lecto. Cic. in ver. Act. 7. Lectica hexaphoro ferebatur, in qua puluinus erat perlucidus. Apuleius Quattuor Eunuchi puluinis cõpluribus, vento tumentibus, pluma delicata, terrestrem ne bis cubitũ perstruunt. Puluini item dicuntur, [*Cossino, origliero*,] qui sellis, ĉã

PVSC

nime impetrante, qui ejus fuit de Capitulo, hanc, vel veram, vel mendicam Cic. Tus. Sic Scilla vbi est in fabulæ anum pallium quæsitum. Cic. Fam. Quæsitum ad Ædes Publicii. Pulsatus sum vt venirem ad te: nunciatum est præoccupatum esse duos dies. Id. Ita. Quæsitum ad Ædes Publicii. Pulsatus sum vt venirem ad te: nunciatum est præoccupatum esse duos dies. Plin. Epist.

Quæsitum, ti, n. Quæsitum, Quæsitus, us, m. Quæsitum, Quæsitus, us, m. Quæsitum, Quæsitus, us, m

Pvppis,huius puppis,f.3.[*Poppa della naue.*Ger.Das hindertheil des ſchiffs.*Gal.La ponppe,le derriere de nauire.Hi. La popa,parte poſtrera de la naue,ò toda la naue*]πρύμνα.poſterior pars nauis.Liu.1.Bel. Pun.Religatas puppibus in altum extraxere. Accipitur & pro tota naui.[*Naue.*]Vir.10.Aen. Aeneas ſocios de puppibus altis Pontibus exponit. Ouid. epiſt. 12. Iuſſus inexpertam Colchos aduertere puppim. Aliquando pro loco honoratiſſimo in Rep.translatione ſumpta a gubernatoribus, qui in puppi ſedentes clauum tenent,[*Gouerno.*]Cice. ad Pap. Pętum lib. 9. Sedebamus in puppi, clauumq; tenebamus.

Pvpvla,læ,f.1.[*Pupilla,luce dell'occhio,*בחה batah.G.Der ängapfel. *G.La prunelle de l'œil.Hiſ.Minua dell'oio*] κόρη. pupilla. Luc. lib. 2. Et quoniam plagæ quoddã genus excipit in ſe Pupula,cum ſentite colorem dicitur album.Ci.2.de Oiat.Deor.Palpebræ,quę ſunt tegumenta oculorũ,ne lxderent aciem,aptiſſimę factæ,& ad claudendas pupulas,ne quid incideret, & ad aperiendas. Hor.epiſt.5. Interminato cum ſemel fixæ cibo Intabuiſſent pupulę.

Pvpvlvm,n.2.vrbs in latere meridionalis Sardiniæ. Ptol.lib.3.c.4.

Pvpvlvs,& Pupula.dim.m.2.& f.1. a pupus, & pupa.Catullus.

Pvpvs, m.2.[*Putto,fanciullino.*ינק ionek.G.Ein iung knaeblin.*Gal. Petit enfant.*H.*Mochacho pequeo,ò mune*ζo] παιδάριον. puer paruulus & tenellus.Varro; Mammam lactantis ſugentẽ paſcere pupũ.

Pvrgabilis,le,o.3.[*Che ſi può purgare.*G.Das gut zu ſeuberen oder zu reiniger iſt.]quod facilè purgatur. Pli. lib.15.c.23.

Pvrgamen,minis,ſeu purgamentum,ti,n.2.& 3. [*Lordure,*אשפות aſch pòth, רמן domen.G.Die auſſwuſchete,der wuſt vnd vnſauberkeit,ſo man auſſwuſchet.*Ga.Bailieure,l'ordure & immondice, qu'on oſte de la maiſon.Hiſp.Suziedad,eſtiereol,*] περικάθαρμα immunditiæ,quas rem aliquã purgantes eijcimus.Col.l.1.Liu.1.ab Vrbe.

† Pvrgator,ris,m.3.καθαρτής.Apul. Hercules luſtrator orbis,purgator ferarum.]

Pvrgo,as,a.1.[*Purgare,nettare,*נקה nikkàh,ברר hebar.G.Reinigẽ, ſeubern.*Gal.Purger,nettoyer.Hiſ.purgar,o alimpiar,*] περικαθαίρω.ſordib.libero,quaſi purũ ago. Col.lib.3. Cauatum foramen cũ purgauerimus. Cato ca.53.A folijs & ſtercore purgato.Oui.1. de pon. Ele.9. Nec dubitem longis purgare ligonib.arua.Hor.1.Ep. 7.Cultello proprios purgãte leniter vngues.Purgare aluum,eſt alui ſordes medicamento expellere.Cic.1. de Nat.Deo.Vomitionẽ canis,purgare aluos ibes Aegyptiæ dicuntur.Purgare cum genitiuo.Hor.2.Ser.Sat.3. Et morbi miror purgatum te illius. Purgare piſces.Ter.Adel. Per translationem ſignificat,excuſare.[*Scuſare.*] Idem in Eu.Purgon'ego me de iſthac Thaidi?Cic.Att.li.1. Quintus frater purgat ſe mihi per litteras. Pro Sex. Roſ. Seruos ipſos neq; arguo,neque purgo. Purgare rationes dicuntur, quando deciduntur ſuperflua aut obſtantia, collatione facta accepti & expenſi. Suet. in Calig. purgare faſtidium,eſt curare, & remedium adhibere,[*Curare,remediare.*]Pli.lib.8.ca.27.Hinc Purgatio: aliquando pro excuſatione,[*Scuſa.*]Ter.in Hea.Neſcio quid peccati portet hæc purgatio.Purgationibus fęminarum vrinę vũle decoctum.Plin.lib.2.cap.4.

Pvrifico,as,a.1.[*Purificare purgare,nettare,*תחר tiher,ברר hebar, נקה nikkah.G.Reinigen,rein oder ſauber machen.*Gal.Purifier. Hiſ.Apurar,o alimpiar,*]ἁγνίζω.mundo, purum facio. Sueton.in Aug.Quaſi a concubitu maritꝰ purificaſſe ſe. Pl.l.10.c.41.Circum actę gallinæ ſeſe purificant.Purificatio.Pli.lib.15.c.30. Eadem & purificationibus adhibetur.

Pvrime,dixerunt veteres,pro purißimè,vt annotauit Feſtus.

Pvrpvra,æ,f.1.[*Porpora,*ארגמן arghamàn.G.Ein meerſchneck,auſſ des ſchweiſſ oder blut iſt purpurfarbt.G.*Pourpre,ſoit le poiſſon,ou la teinture qu'on en tire. Hiſ. La concha de carmeſi color ,o el meſme color de carmeſi,*] πορφύρα. piſcis ex conchatum genere,in faucib. habens liquorem tingendis lanis maximè expetitum. Plin. li.9.c. 36.Purpuræ viuunt annis plurimum ſeptenis.Congregantur verno tempore, mutuoq; attritu lentorẽ cuiuſdã ceræ faluant.Purpuræ florem illum tingendis expetitũ veſtib. in medijs hñt faucib. Hinc Purpureus,a,um[*Di porpora.*]Vir.11. Aen. purpureus quondam color ora relinquit.Purpureæ veſtes, aliàs Tyriæ dictę, à loco vbi purpura optimè tingebatur. Pli.lib. 11.c.37. Ceſari,quo die primum veſte purpurea proceſſit,atq; in ſella aurea ſedit, ſacrificanti bis in extis defuit cor.Quandoq,tamen purpureum pro cæruleo poſitum legimus, preſertim cum de mari dicitur ex nimia altitudine nigreſcente,[*Verdiccio.*]Vir.li.4.Geor.In mare purpureum violentior influit amnis.Ci.3,Acad.Mare illud, quod nunc Fauonio naſcente purpureum videtur,idem huic noſtro videbatur.Vitr.auctor eſt,purpuras pro ſua proprietate alium atque aliũ habere colorem, & apud Tyron quidem rubrum, circa Africam autem puniceum ſuccum emittere,quo & purpura tingitur,quàm violaceam appellant. Cor. Nepos : Me iuuene violacea purpura vigebat.Primum autem tingenda purpuræ initium ad Herculem referunt Phœnices, teſte Iulio Polluce,qui cum Tyro puella conutatus,iuxta maris litus iter faceret,accidit,vt canis purpuram è mari eiectam nactus, carnem eius depaſceretur : cuius rictum cũ Tyro grauiſſimo colore infectum videret, negauit ſibi cum Hercule deinde quippiam futurum, niſi ille coloris eiuſmodi veſtem ſibi attuliſſet:Cui morem gerens Hercules,primus cruorem purpuris collegit, lanaque eo infecta, amicæ quam petierat veſtem attulit. Accipitur quandoque purpureus pro pulchro. [*Biondo.*] Virg.1.Georg. Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo.Purpura antiquitus erat inſigne Romanorum magiſtratuum,quod Manilis affirmat, cum ait, Diuiſit noſtras purpurea veſtra togas; Vnde aliquando ponitur pro ipſis magiſtratibus. [*Magiſtrato.*] Idem; Purpura te felix,te colit omnis honos.

Pvrpvrarivs,ria,rium,o.1.2.πορφυρικός.vt Officina purpuraria,in qua purpura tingitur.Pli.lib.35.c.6.

Pvrpvrasco,is,re,n.3.πορφυρίζω. in purpuram vergere. Cicero 1. Acad.

Pvrpvratvs,ta, tum, o.1.2. [*Veſtito di porpora,*מחלץ methullàh. Ger. Mit purpur bekleidet. *Gal. Veſtu de couleur de pourpre. Hiſ. Veſtido de carmeſi.*] πορφυρίδι περιβεβλημένος. purpura ornatus. Cicero libro 1. Tuſc Iſta horribilia minitare purpuratis tuis. Liu. 1.Bell.pun.Cum Athenagora vno ex purpuratis Gabinius. Cicer. 4. Cat.

Pvrpvrevs.ea.eum,o.1.2.[*Porporino.* Ger. purpur farb.*Gal.de pourpre. Hiſ Coſa de carmeſi,*] πορφύρεος, quod purpurę colorẽ refert. Pli.lib. 10.c.32.Purpureis & candidis admiſtis pennis.Aer purpureus. Oui.6.Met.Amictus purpureus, Vir.3. Aenei. Aurora purpurea,Oui.3.Met.Labella purpurea, Idem 1.Am.Ele.13.Ver purpureum,Vir.9.Ecl.Inuenitur etiam purpureus pro purpurato(*Veſtito di porpora.*]Hor.lib.1. Car.Et purpurei metuunt tyranni.

Pvrpvrisso,sas,n.1.πορφυρίζω χρίω.purpura inficio. Plau. in Truc. Iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes.

Pvrpvrissvm,si,n.2.πορφυρίσσον,Ariſt. & Polluci coloris genus ex creta argentaria purpurę ſucco inebriata, quo & pictores vtuntur, & mulierculæ purpureum genarum colorem ſibi conciliant. Pli. lib.35.cap.6.

Pvrpvro,as,n.1.πορφυρίζω.in purpuram vergo. Col.lib.10.

Pvrvlentvs,ta,tum,o.1.2.[*Marcio.*מדי teri.Her. Eiterechtig,vol eiter.*Gal.Plein de boue,& d'ordure d'apoſtume.Hiſ. Coſa podrida,*] πυώδης.quod purè,ſiue ſanie plenum eſt.Plin.lib.22.c.11. Auribus purulentis medetur. Idem li. 20.c.2. purulenta expuentibus auxiliatur.Hinc purulentè. Plin. in Procem. lib. 23.Oſſibus purulentè limoſis plurimum confert.† Purulentia, æ. *ipſa puris* plenitudo.]

Pvrvs,a,um,o.1.2.caſtus,nitidus.)(impurus, contaminatus, [*Puro, netto,ſemplice.*נקי naki, תהור tahòr.G.Rein,ſauber. G.*Pur,net, clair.Hiſ.Puro,y no mezolado,limpio,*]καθαρὸς ἀγνός. mundus,ſine ſorde.Ci.pro Cęc.Quicquid inde haurias, purũ liquidumq; te haurire ſentias.Hor.3.Car. Ode 16.Puræ riuus aquæ.Cic.2.de Na. Deo.Acutiora ingenia, & ad intelligendum aptiora eorum, qui terras incolant eas,in quibus aer ſit purus ac tenuis,quàm illorum, qui vtantur craſſo cęlo,atq; concreto. Hinc Pura veſtimenta aucterib.dicebantur, quę ſacerdotes ad ſacrificium ſumebant.i.non ficata,non maculam habentia;& purum aurum, rectè expurgatum,coctumque.Purus locus,id eſt,liber a religione. *Vlp.in l.* locum,de relig & ſump.fun.purum locum eſſe definit,qui nec ſanctus,nec ſacer,nec religioſus eſt.Sic pura oratio, a Ter.in Heau. prologo dicitur,quæ nihil fęcis barbaræ habeat admiſtũ.Pura hoſta,a Virg.6.Aen.appellatur,quæ eſt ſine ferro;quæ præmium fuit apud antiquos militum,eorum, qui ex memorabili aliquo prelio victores euaſiſſent.Purá vaſa,a Paulo in l. ſi in rem, de rei uendi. dicuntur,quę ſunt ſine emblemate,ſine cælatura & incruſtatione. Purum iudicium,a Cic.2.de Inu.pro ſimplici & abſoluto ab omni exceptione. Hinc Purè,[*Puramente.*]aduerbium. Cicer. 1. de Nat.Deo.Hæc enim omnia purè ac caſtè tribuenda Deorum numini.Idem de Sen.Quietè,purè, & elegantèr acta ætas. Loqui purè & emendatè. Ci. de ōpt.gen.ora. Legitur & puriter,apud Cat. de re ruſt.cap. 23.† Hinc Puritas,munditia,caſtitas.]

Pvs,puris,n.3.[*Marcia.* Ger. Eiter.*Ga.La boue & ordure qui ſort d'vn clou apoſtume,ou ſemblables.Hiſ.La putrefattione, ò podre,*] πύον. ſanies coacta,& ex maturitate craſſa iã effecta & albida. Pl. li.28.c. 11. Si grauitas ſit audiendis, fel bubulum cum vrina capræ prodeſt,vel ſi pus ſit.Pus à ſanie diſtinguit Celſus lib.5.cap.6. his verbis: Sanguis oĩbus notus : Sanies eſt tenuior hoc,varie craſſa, & glutinoſa,& colorata: Pus craſſiſſimum, albidiſſimumq;glutinoſius & ſanguine & ſanie. Exit autem ſanguis ex vulnere recenti, aut iam ſeneſcente:ſanies eſt inter vtrumq; tempus: pus ex vlcere iam ad ſanitatem ſpectante. Mouere pus,eſt pus euocare,& euocare. Celſ.

Pvsa,f.1.[*Putta, fanciulla,*] παιδίον κόριον. pro puella apud antiquos accipiebatur. Feſtus.

Pvsillvs,a,um,o.1.2.[*Vecciolino,*חקטין haccatàn מעט mehàt. Geklein.*Gal.Petit.Hi.Pequenno,ò pequito.*]τυθρός.paruulus,exiguus. dim.a Puſus,quo veteres pro puerulo vtebantur. A quo rurſus aliud dim.Puſillulus.Mar.li.1.Cotta,puſillus homo eſt. Trebonius ad Ci.li.12.Nactus in nauigatione noſtra puſillũ laxamenti. Hor. 1.Ser.Sat.4.Dij bene fecerunt,inopis me,quodq; puſilli Finxerũt animi. Cic.ad Brutum;Puſillam epiſt.Iuu.Sat.5. Terra malos homines

Putrefactio videtur esse pulvis. Vere pulvis Mos. 3. Sic. Sap. Terra es, & in terram ibis. Quæ componuntur Pulvis immo, Sap. 15. Quæ ex terra sunt, in terram ibunt. Ein Kürtzer Bericht Ecclesiast. Das Fleisch verfaulet. Hæc omnia sic se prædicant, Levitic. 11. Quæ putrescunt, sunt Cic. Quæ corpore subtilissimo & tenuissimo, & non longo spatio putrescunt, hos Soles Nonnus ex Ovidio Metam. 15. Quæ putrescunt, sunt Ovid. Quæ putrescunt, sunt Virgil. Quæ putrescunt, sunt Plin. Quæ putrescunt, sunt Ovid

legitur coniunctum cum adiectiuo purus: vnde Argentum purū putum dicitur, quod ita excoctum est, itaque purgatum, vt nihil alterius materiæ habeat admistum. Gel. lib. 6. cap. 5. Cautum fuisse vt Carthaginenses quotannis pop. Ro. darent certum pondus argenti puri puti. Pla. Pseu. ad hominem transtulit, cum ait; Polymachæroplacides putus est ipsus. Quasi dicat, ipse omnino est, & non alius prorsus. Fest. Putum antiqui pro puro dicebant: vnde putum aurum, putatum dici solet, i. expurgatum. Orationes putissimę. Cic. Att. lib. 2.

P A N T E Y

Pycta, pyctæ, vel pyctes, m. 1. πύκτης. Latine pugil. Lampridius in Heliog. Gladiatores ante conuiuium pugnantes sibi, & pyctas frequenter exhibuit. Hinc Col. lib. 8. c. 2. Gallinaceum in certaminibus gallorum pugnacem pycten vocat. Plin. lib. 7. c. 47. Euthymus pycta semper Olympiæ victor.

Pyctacivm, cij, n. 2. πυκτάκιον. apud Lampridium in Alexandri vita, dicitur album, hoc est, tabella dealbata, in qua nomina iudicū selectorum describebantur.

Pydna, f. 1. oppidum Macedoniæ ad Sinum Thermaicum. Plin. lib. 4. cap. 10.

Pygargvs, m. 2. πύγαργος. caprea siluestris, non dissimilis stamis. Pl. lib. 8. cap. 53. Sunt & damæ, & pygargi. Iuu. Sat. 11. Sumine cum magno lepus, atque aper, atque pygargus. Est item pygargus auis ex genere aquilarum. Plin. 10. c. 3.

*Pygela, f. 1. Vrbs Ioniæ, non procul ab Epheso. Theopompus.

*Pygmalion, m. 3. Beli Tyrionum regis filius, frater Didonis.

Pygmaei, m. 2. [*Pigmei vrani* גמדים ghammadim. G. Kleiner erdmenlin, nur eines einbogens hoch, wohnhafft in den eusseristen bergen Indię,] πυγμαῖοι. vt lib. 7. scribit Pli. cap. 2. Populi in extrema parte montium Indiæ habitantes, salubri cœlo, semperque vernante, qui ternos dodrantes non excedunt: vnde Pygmęi dicti sunt, quasi πυγμαῖοι, hoc est, cubitales, πυγὼν enim cubitum significat. Horum mulieres quinto anno pariunt, senescūt octauo. Ari. in cauernis viuere pygmæos tradit. Pli. quoque lib. 4. c. 11. in Thracia Pygmęos fuisse scribit, Vrbemque Geraneam tenuisse, donec a gruibus fugati nouas sibi sedes quęrere sunt coacti, ad quod etiā spectare videtur illud Iuuen. ex Sat. 13.

Ad subitas Thracum volucres, cubemque sonoram.
Pygmeus paruis currit bellator in armis.

Pylades, dæ, vel dis, p. c. m. 1. & 3. πυλάδης. Strophij Phocensis filius indissolubili amicitiæ vinculo cū Oreste cōiūctus: nā cū Clytemnestra ab Ægysthо adultero adiuta, Agamennonem occidisset, Strophius Orestem adhuc puerum certissimæ neci subduxit, & in regno suo vna cum Pylade educauit. Postea cum Orestes, gratia vindicandę paternæ mortis, matrem peremisset, eamq; ob rem in furorem conuersus esset, Pyladem perpetuum omnium suarum profectionum comitem habuit & socium periculorum: tantaque sese mutui amoris vehementia sunt prosecuti, vt alter pro altero mori non recusaret. Cic. de Amic.

*Pylene, f. 1. πυλήνη. oppidum Aetoliæ. Hom. in Catologo.

†Pylorvs, ri. p. p. πυλωρός. a medicis appellatur os inferius ventriculi, per quod primæ coctionis excrementa emittuntur in aluum, & inde in secessum. Latine dicitur Ianitor, ab officio.]

*Pylvs, f. 2. πύλος. oppidum agri Messenaici, in tractu occidentali Peloponnesi: inde Pylius Nestor.

Pyra, f. 1. [*Monte di leene,* מדורה medhurah. G. Ein holtzbeigen, scheiterhaig. G. *Vn monceau de bois, por mettre au feu.* Hi. *Hoguera,*] πυρά. lignorum congeries, cuiusmodi olim cremandorū corporum causa extrui solebant. Vir. 4. Aen. At regina pyra penetrali in sede sub aras Erecta ingenti. Idem 11. Aen.

†Pyralis, πυραλίς. animalculum pennatum, magnitudine muscę, ex igne proueniens alijs Pyrausta vocatur. Plin. lib. 12. cap. 36.]

Pyramis, dis, p. c. f. 3. *Piramide.* G. Ein viereckechtig gebew vndē set breit, das sich in die hoeche zeucht, vnd ie leger ie mehr miss in ein spitz verleurt,] πυραμίς. moles maxima quadrata, ita cōstructa, vt è lato in acutum tendat in formam flammæ, quæ ima sui parte latior, in acuminatum desinit fastigium. Maximæ huius generis in Ægypto fuisse memorantur circa Memphim structuræ, ex quadratis laditibus admirandæ, fastigiatæ vltra omnem excelsitatem, quæ manu fieri posset (vt scribit Soli.) sub quibus sepeliebantur reges. Excogitatæ primum a regibus Ægypti, ne plebs esset otiosa, vel ne pecuniam successoribus relinquerent. Plin. lib. 36. cap. 12. Hinc Pyramidatus, a, um. in formam pyramidis factum. Ci. 1. de Nat. Deor. Pyramidata, curuata quædam & quasi aduncа.

Pyramvs, p. c. m. 2. [*Piramo.* Ger. Ein Babylonischer Iungling, welcher vmb die Thisbe gebulet, vnd sich selbst entleibet hatt.] πύραμος. adolescens Babylonius, qui Thisbes vicinæ puellæ mutuo amore captus, amicæ persuasit, vt deceptis custodibus, in solitudinem quandam extra vrbem ad se conueniret, quo cum puella prior venisset, conspecto leone, trepida profugit ad syluas, relicta præ festinatione amiculo, quod inuentū leo dilacerauit: veniens deinde in locum constitutum pyramus, cum Thisbes amiculum à fera dilaceratum agnouisset, arbitratus ipsam a Leone esse deuoratam, doloris impatientia, quo accinctus erat gladio seipsum interemit. Thisbe quoque cum posito timore, ex silua redijsset, Pyramumque ex vulnere adhuc palpitantem agnouisset, exempto ex vulnere gladio, sibi etiam mortem conscisiuit. Hoc nomine etiam dictus est fluuius Asiæ, Nili modo limum deferens, qui magnam Cilicię partem adiecit. Strab. lib. 1.

Pyrene, p. p. f. 3. [*Pirene,*] πυρήνη. nomen puellę Bebryeis filiæ, in Pyrenæo monte ab Hercule compressæ, atq; à feris laniatæ, & ibi sepultæ: qui mons quoque a poetis Pyrene nuncupatur. Silius lib. 3. Pyrene celsa nymbosi verticis arces Diuisos Celtis latè prospectat Iberos & Tibul. lib. 1. Non sine me est tibi partus honos, tua bella Pyrene Testis, & Oceani litora Santonici. Hic mons Galliam ab Hispania diuidit, ab exortu & æquinoctiali in occasum brumalē porrectus, ita dictus ἀπὸ τοῦ πυρός, ab igne, siue quod crebris fulminum ignibus feriatur, siue quod Pyrenęi montis siluæ (vt auctor est Diod. li. 6.) iniecto a pastoribus igne, olim vniuersæ conflagrauerint. Silius a Pyrene puella Pyrenęum saltum dici autumat. Dicitur autem mons ipse Pyrene, & Pyrenæus mons. Pirene autem per i, nostrum, siue pyrene, (πυρήνη. Suidæ) est fontis nomen (vt inquit Probus) in Helicone Musis consecrati. Strabo autem Pirenem fontem sub Acrocorintho monte nominauit, cuius meminit & Persius, & Plau. in Aul. Stat. lib. 1. Sil. In posteriore hac significatione prima syllabam semper producit: quia apud Grecos scribitur per ι diphthongum, in priore eandem habet indifferentem, vt facilè est videre ex testimonijs Catulli, & Silij, paulo antè citatis.

Pyrethrvm, n. 2. *Pirethro.* G. Bertram oder speichel wurtz] herba quam Romani Salinarem appellant. Folia & caulem emittit dauco siluestri & fęniculo similem. Oui. 2. de Arte; Tritaque in anniso flaua pyrethra mero. Pli. li. 28. c. 6. Dioscor. lib. 3. c. 84.

Pyrgoteles, p. c. m. 3. gemmarum sculptor nobilissimus. Pl. l. 37. c. 1.

*Pyrgi, orum, m. 2. oppidum in ora Tuscię, Ptolemæo.

Pyrgvs, m. 2. [*Torre,* מגדל mighdal. Ge. Ein thurn. G. *Vne tour. Hi. Torre.*] πύργος. Latinè turris, quod fulgureis ignibus ferri turres consueuerunt. A cuius similitudine pyrgus et vasis genus dicunt cauitate sessili, quo coniecti tali agitantur, anteqnam in aleoolum emittantur. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Mittere in pyrgum talos. Mar. Turriculam, Latino vocabulo appellauit. Persius Orcam dixit; Angustæ collo non fallier Orcę. Porphyrio pyrgum idem esse docet cū fritillo, vasculum scilicet, in quo coniectę tesserę, agitateq. mittuntur. Iuu. Paruoq. eadem monet arma fritillo. Quibus verbis clarum fit, Fritillum turriculam esse, non tabulam lusoriam, quæ lata & spatiosa esse consueuit, & quæ alueus siue aleoolus, siue latruncularia tabula dicitur.

Pyrites, p. p. m. 1. πυρίτης. silicis genus, quod in metallis & fluminibus quibusdam inuenitur. Plin. lib. 36. c. 19. Dictus pyrites, quod egerrima quidem ignem accipiat, semel tamen acceptum diutissimè conseruet: vide Georgium Ag. de re metal. qui multo plura enumerat pyritarum genera. Pyrites, [*Pietra focaia,*] item dicitur silex ille, qui ferro illisus ignem emittit. Pli. li. 36. c. 19.

†Pyroboli, p. c. πυροβόλοι. tela sunt ignita & ardentia, quę cum flamma mittuntur.]

†Pyromantia, πυρομαντεία. genus diuinationis quę fit per ignem. Vide in dictione Magnic.

Pyropvs, pi, p. p. m. 2. quoddam metalli genus, flammæ colorem referens, vnde & nomen habet. Ouid. 2. Met. Flammas imitante pyropo.

Pyrrha, f. 2. πύρρα. Deucalionis vxor, quæ post diluuium vna cum marito iactis post terga lapidibus humanum genus fertur reparasse. Ouid. 1. Met. Est & Cariæ ciuitas. Plin. lib. 5. ca. 29. Est & oppidum in Lycia. Idem lib. 5. cap. 27. Item aliud in Eubœa insula. lib. 4. cap. 12. Aliud prętera in Magnesia. Idem lib. 4. cap. 9. Idem aliud ad Pontum Euxinum, non procul a Męotide, maris imperu haustum, lib. 2. cap. 92. Aliud in Lesbo insula. Prol. lib. 5. c. 2. & Pl. li. 5. c. 31. Est item Pyrrha, siue Pyrrho, insula Cariæ adiacens, in sinu Ceramico. Idem lib. 5. c. 31.

Pyrrhicha, siue Pyrrhiche, es, f. 1. πυρρίχη. genus fuit saltationis enopliæ, hoc est, quam armati peragebant, quæ Lacedæmoniorū iuuentuti loco bellici progymnasmatis erat, teste Aristoxeno, apud quos a quinto statim ætatis anno pueri incipiebant πυρρίχιζειν, accinente interim aliquo carmen hyporchematicum, ad cuius numeros motus componebant. Pl. lib. 7. cap. 57. a Pyrrho quodam Cretensi primum institutam tradit in Creta. Aristoxenus originem eius ad Pyrrhichum quendam Laconem refert. Aristoteles contra ad Pyrrhum Achillis filium, quem primum omnium Pyrrhicham ait saltasse ad Patrocli rogum. Suet. in Cæs. Pyrrhichen saltauerunt Asię principum liberti.

Pyrrhicharii, m. 2. πυρριχίδαι. siue Pyrrhicharij, (vt scribebant veteres nullam peregrinam litteram recipientes) qui pyrrhichan saltabant armati. Vlp. l. aut damnum ff. de pœnis.

Pyrrhichivs, m. 2. πυρρίχιος. pes metricus, constans ex duabus syllabis breuibus: dictus a Pyrrho, qui primus victoria potitus, frequentibus pyrrhichijs est laudatus.

PVTEANVS, vulgò Puteanus Erycius, primò pater, deinde Bibliothecarius Principis Mauritij Nassouij Parthenij Belgarum principis, cuius nomine ad Ferdinandum imperatorem Nicolaum Burgundium legatus est, & in quamplurimis Germaniæ, Galliæ, & Italiæ urbibus quater plus quàm triennium, magna laude versatus, anno 1646. Lovanij mortuus est.

PYTHAGORAS, Pythagoræ Archij filius, ex Pythonica Pythagoræ matre natus, Samius, Philosophorum facile Sec. Nic. Sybio Pythagoræ Mnesarchi filio, Samio

Pieria quadrans tibi nullus in arca Oſtendatur. Quadrans operę, apud Col.lib.2.c.4.Eſt quarta pars operæ.Eſt etiam Quadrans,cũ de menſuris loquimur,quarta pars Romani ſextarij,hoc eſt, cyathi,vel vnciæ tres. Quadrans pedis,τετράπους.de menſura quattuor digitorum,quam etiam Palmum minorem vocamus.Hinc Quadrantalis,& hoc quadrantale.Pli.lib.15.ca.13. Quattuor pedum, & ſemipedis per medium ambitum, craſſitudine quadrantali, id eſt,pedis quartæ partis.

QVADRANTAL,n.t.κύβος.figura eſt omni ex parte quadrata, quales ſunt cubi, & teſſerę, quibus in alueolo luditur. In quamcunque enim partem incubuerint, immotam habent ſtabilitatem. Eſt etiam Quadrantal,ἀμφορεύς.menſuræ genus,pedem qua quauersũ quadratum habens, continens ſextarios quadraginta octo,vſitatiore nomine Amphoram appellamus. Plaut. in Curc.Capit quadrantal.†Hinc.Quadrantalis,le.[*di quatro deta*]Plin.lib.15.c.13.]

QVADRANTARIVS,a,um o.1.2.τετραπημοριαῖος.à quadrante,vt quadrantaria permutatio,ideſt,permutatio quadrantum.Ci.pro Cæl. Niſi fortaſſe mulier potens quadrantaria illa permutatione facta familiaris erat balneatori. Alludit enim ad id, quod ait Plut. in Ci.P.Clodij ſororem ab amatore deceptam: vnde mulieri nomẽ inditum,quadrans.Accipitur pro vili,& contemnendo:vnde quadrantaria meretrix dicitur viliſſimum ſcortum, quod vix paucis quadrantibus noctes ſuas poſſet locare.Huc etiam reſpexiſſe videtur Cæcil.apud Quin. Cum Clytemneſtram Quadrantariam vocat, impudicitiam nimirum illius notans: ſolet enim proſtibulis aliquot quadrantium merces eſſe conſtituta.

QVADRARIVS,o.1.2. adiectiuum, τετράγωνος. idem quod quadratus,aut certè quadrangulus; vt Vas quadrarium. Cato de re ruſt. capit.18.

QVADRARII,m.2.dicuntur marmotarij, qui marmora ad amuſſim quadrant.Qua voce vſus eſt Sidonius Apollinaris.

QVADRATVRA,ſ. 1. τετραγωνισμὸς. ipſa quadratio.i.alterius figurę ad quadratam reductio. Vnde Archimedes ſcripſit de quadratura circuli.Vitruuius autem, Quadrationem vocat.† Hinc quadratarius.]

QVADRATVS,a,um,o.1.2.*Quadrato.* רבוע rabuangh, מרובה merubbah.G.Geuieret,uierſchrotig,viereckecht.*Gal. Quarré,eſquarré. Hiſp.Quadrado,del todo,*]τετράγωνος. quod habet quattuor angulos rectos æquales.Liu.lib.6.Capitolij quoq, ſaxo quadrato ſubſtructum eſt.Plin.ep.254.Manent adhuc pauciſſimi arcus:poſſunt, & erigi quidam lapide quadratum agmen. Ci.2.Phil. Agmine quadrato cum gladiis ſequuntur ſcutati milites. Liu. lib. 2. Valerius quadrato agmine peditem ducit. Turres quadratę,i.quadrilaterę, apud Luct.lib.4.Dimenſio quadrati.Cic.4.Tuſ.Mutare quadrata rotundis. Hõrat.1.epiſt.1. Quadratum corpus.i. mediocre, quod neq; nimis procerum eſt,neq; nimium humile,ſed medio quodã temperamento decorum,Celſus medicinæ lib.2. Corpus habiliſſimum quadratum eſt,neq; gracile; neq; obeſum.Col. de canib. probatur, inquit, quadratus potius, quàm longus, aut breuis.Sic Suet.Veſpaſianum ſcribit quadrata fuiſſe ſtatura. Quadrata compoſitio.i.æqualiter fuſa. Quin.lib.2.cap.5. Quæ leuis & quadrata, ſed virilis tamen compoſitio.

QVADRIDENS,o.3.quattuor habens dentes. Cato cap.10.Paſtros quadridentes duos.

QVADRIENNIVM,nij,n. 2. τετραετία. ſpatium quattuor annorum. Ci.5.Ver.Cum quadriennio poſt in Siciliam veniſſem, &c.

QVADRIFARIAM,[*In quattro parti.*Ger.In vier theil.*Gal. En quatre parts,en quatre ſortes.*H.*En quattro maneras*] τετραχῶς.quadripartito,in quattuor partes.Liu.4.quadrifariam diuiſo exercito,Idem li.1.Quadrifariam vrbe diuiſa.Suet.in Vitellio: Epulas trifariam ſemper,interdum quadrifariam diſpertiebat.

QVADRIFIDVS,a,um,o.1.2.τετράσχιστος.quod in quattuor partes findi poteſt.Vir.2.Geor.Quadrifidaſq; ſudes,& acuto robore vallos. Trabs quadrifida.Val.1.Argon.Labor quadrifidus.Cla.Panegy.5.

QVADRIFORIS,& hoc re,o.3.quod quattuor fores,ſiue foramina habet.Plin.lib.11.cap.21.Veſpę nidos faciunt ferè quadrifores.

QVADRIGA,drigæ,f.1.[*Caretta da quatro caualli,* מכבה merchabah. Germ.Ein wagen,vor dem vier roſſ eingeſpannen ſeind.*Gal. Char ou chariot a quatre cheuaux,attelez en vn'harnois.Hiſp.La caretta, o carro de quatro cauallos*] τέτριππος. currus quattuor equis iunctus,quaſi quadriaga.Gel.lib.19.cap.8. Quadrigas Cęſar pluralj numero ſemper dicendas putat.Hor.2. Car. Ode.16. Tibi tollit hinnitum Apris quadrigis equa.Cic.de Clar.Ora.Nec enim quadrigis eam ſecundum numerauerim,aut tertium.Idem 3.de Nat. Deor. Mineruam quadrigarum inuentricem ferunt. Aliquando quadrigarum nomine intelliguntur equi, qui quadrigas agunt. Col.lib.2. ca.9. Sacrorum certaminum ſtudioſi perniciſſimarum quadrigarum ſemina diligenti obſeruatione cuſtodiunt. Plau. in Aſi. Nunquam indipiſcet quadrigis albis poſtea: Vbi quadrigas albas vocat equos Veneris,qui albi erant. Vir.8.Aen. Haud procul inde citę Metium in diuerſa quadrigæ Diſtulerant.Hinc Quadrigula.Cic. de Cato. Philippus in capulo quadrigulas vitare monebatur.Quadrigarum inuentorem, Virg.nominat Erichthonium: Primus Erichthonius currus, & quattuor auſus iungere equos, rapidiſque rotis inſiſtere victor.

QVADRIGARIVS,rij, m. 2. qui quadrigas in Circenſibus agebat,inquit Aſc. Var.2.de re ruſt. cap.7. Quadrigarius, & deſultor.Fuit præterea cognomen Quint. Claudij ſcriptoris veteriſſimi, noſ ſemel à Gell. citati.

QVADRIIVGI,ſiue Quadrijuges, m. 2. & 3. τετράζυγες,τετράσυ. equi quaterni ad vnum iugum alligati:vt Bijugi, Trijugi, & Seiugi, cum duo vel tres, vel ſex equi ad vnum iugum adhibentur. Ouid.2.Meta. Tritumque relinquunt Quadrijuges ſpatium. Virg. 10.Æne.Quadrijugi,idem quod quadriga. Vir.3.Geor.Quadrijugo vehitur curru.

QVADRIGATVS,m.2.numus erat argenteus,quadrigę imaginem habens impreſſum.Pli.lib.3.cap. 33. Notæ argenti fuere bigæ, aut quadrigæ,& inde Bigati,& Quadrigati.Liu,2.bel.Pun.Pacti,vt arma atque equos traderent in capita Romana tricenis numis quadrigatis.

QVADRIGEMINVS, o. 1. 2. Pl.lib.8.cap.23.Cornicula quadrigemina.

QVADRILIBRIS,& hoc bre,o.3.quattuor librarum.Plau.in Aul.

QVADRIMATVS,us,m.4.ætas quattuor ann.Plin.lib.8. cap.47.Col. lib.7.cap.9.

QVADRIMVLVS,o.1.2.Plau.in Pen.Altera quadrimula.

QVADRIMVS,o.1.2.quatuor annorum. Plaut. in Cap.Petdidi filium puerum quadrimum.Pl.lib.8.cap.44.Neque quadrimis minores, neque decennibus maiores.

QVADRINGENTI,o.1. 2.[*Quattrocento,* ארבעמאות arbach meoth. Ge.Vierhundert]τετρακόσιοι. quater centum.Cic. in Piſo.Annos tenueramus quadringentos iudicium, rationemque cenſoriam.

QVADRINGENTIES.Ci.pro Rab.Seſtertium bis millies quadringenties.Quadringenteſimus,a,um, poſtremus ex quadringintis. Plin. lib.8.cap.6.

QVADRIGENVS,a,um, o. 1. 2. & vt nonnulli legunt Quadringenus, vel quadricenus.Liu.8.Vectigal eis Campanus populus ruſtus pẽdere denarios numos quadrigenos quinquagenos.

†QVADRINVS,a.um.p.p.pro quatuor dicitur.Plin.lib.11.ca.36.Trinis,aut quadrinis diebus.]

QVADRIPERTIOR, iris,d.4.[*Diuider in quattro parti,* רבע ribbeah. Ge.Viertheilen,]in quatuor partes diuido: vnde Quadripertitũ. Plin.lib.15.cap.22. Nucleorum quadripertita diſtinctio. Cic. 3. Ver. Quadripertita diſtributio totius accuſationis.

QVADRIPARTITO,τετραχῶς.quadrupliciter,in quattuor partes.

QVADRIREMIS,mis,f.3. τετρήρης. nauis quattuor remorum ordines habens.Liu.4.bel.Pun. Præmiſſa quadriremis capitur.

QVADRIVIVM,n.2.τετράοδος. locus publicus, vbi quattuor viæ concurrunt.Catul.ad Cælium,de Lesbia;Nunc in quadriuijs,& angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes.Iuuen.Sat.1.

QVADRO,das,n.1.in quadrum redigo.[*Quadrare,* רבע ribbeah.Ge. Geuiert machen,In die vierung bringen.*Gal. Eſquarir.Hiſ.Quadrar con eſquadra.*]τετραγωνίζω.Horat.libro 1.epiſt.6.Et quę pars quadret aceruum.Col.li.11.c.2.Abies, atque populus ad vnguem quadrantur. Per translationem pro conſentire, & ex omni parte conuenire.[*Eſſer proportionato.* Tractum a lapidibus quadris, qui omnium laterum æquali proportione inter ſe optimè conueniunt. Virg.2.Georg.Secto via limite quadret.Cic.3.de Orat. Eam coniunctionem numeroſè cadere & quadrare volumus. Idem de Clar.Orat.Tibi quadrat,omnia in illis fuiſſe paria.Cic.ad Att.lib. 4.Viſum eſt hoc mihi ad multa quadrare.Cic.pro Cælio. Omnia cum turpitudine aliqua dicta, in iſtam quadrare aptè videntur.

QVADRVM,dri,n.2.τετράγωνον. quattuor æquales lineas, quattuorque angulos rectos habens.Col.li.8.c.3. Pericæ dolantur in quadrum, In quadrum ſententias redigere, eſt ſuo numero ſeruato æqualiter diſponere.Cic.in Orat.

QVADRVPEDO,as,n.1.[*Andare in quattro piedi.*Ger.Mit vier fueſſen gehn]τετραποδίζω.quattuor pedib.gradior:vnde Quadrupedantia animalia,quadrupedia dñr. Vir. 2.Æn. de equis.Perfractaque quadrupedantum Pectora pectorib.rumpunt. Quadrupedans ſonitus. Virg. 8. Aen. Quadrupedante putrem ſonitu quatit vngula campum.

QVADRVPES,pedis,o.3.[*Che hà quattro piedi.*G.Vierfueſſig.*Gal.Qui a quatro pieds.H. Coſa de quatro pies,*] τετράπους.quattuor habens pedes.Ter.in And.Quadrupedem cõſtringito.Ouid.15.Met.Mox quadrupes rituq; tulit ſua membra ferarum. Sæpe accipitur ſubſtantiuè:idq; modo in maſculino genere. Virg.11.Æn.Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat.Modo in fem. g. Quin.li.1.c. 10.Diſtentæ quadrupedes viridi pabulo.Plin.lib.10.c.33.Vt nulla quadrupes poſſit accedere. Aliquando etiam in neutro. Col. lib. 11.cap.2.Maiora quadrupedia charactere ſignari debent. Idem l. 2.cap.24.Quadrupedia tempus idoneum eſt caſtrandi.

QVADRVPLATORES, m.3. *ἁρπάγματα,σύμματα.*à Quadruplor,aris,dicuntur delatores, quod quartam partem bonorum damnati adipiſcebantur. Cice. 5. Ver. Næuius Turpio,homo omnium ex illo conuentu quadruplatorum deterrimus.Liu.3. Quadruplatoris & interceptoris litis alienæ perſonã laturum Aſc.Quadruplatores,delatores

torès erant criminum publicorum, in quia tertiam partem e proscriptorum bonis,quos detulerant,consequebantur.

QVADRVPLEX,plicis,o.3. quatuor modorum, specierum,ordinum. Liu.10.bel. Pun.Oneratiarum quadruplicem ordinem pro muro aduersus hostem opposuit. Cic. 1. Att. Præter quadruplices stellas in fronte locatas.Interdum multiplicatiui numeri vim habet, idē significans,quod quadruplus.Plau.Cur pecuniam quadruplicem ibi te auferam? Plin.lib.12.cap.11.Arbor floret,albæ violæ specie, sed magnitudine quadruplici.

QVADRVPLICO,as,a.1. τετραπλασιάζω. in quadruplum augeo. Pla. Sucho,qui lucris quadruplicauit rē meam.Quadruplicato,aduerbium. Pl.lib.4.cap.4.Emptis quadruplicato viueis. Idem li.2.c.17.

QVADRVPLOR,aris,d.1.delator fio, & damnati quartam partem accipio. Plau.in Pet. Neque quadruplari me volo.

QVADRVPLVS,a,um.1.2.quater tantundem. Pli.lib.7.cap.48.Cornici nouem nostras attribuit ætates,quadruplum eius ceruis. Plaut. in Truc. Inte manum iniiciam quadruplus, ideſt, ego quartus,seu a tribus adiutus. Quin.lib.6.cap.5.Cum duo fures pecuniam abstulerunt,quadruplum quisq; an duplum debeat.Cato in Præf.operis de re rust. Maiores nostri sic habuere, furem dupli condemnari, fenératorem quadrupli. Quadruplo,aduerb. Pl.lib.11.c.17.

QVÆRITO,as,n.1.[*Cercare*, בקש chippes. G. Suchen eines suchens, offt suchen.]ἐπιζητέω.freq.instanter quæro. Teren.in And. Te ipsum quæritat;propriè tamen quęritare [*Cercar elemosina.*] dicuntur,qui quotidie inquirendo, vix victum inueniunt,vt inquit Do tus in illud Teren.in And.Lana,ac tela victum quæritans.Plau. Inops & sordidus quæritando alit familiam,ideſt,oftiatim.

QVÆRO,is,quæsiui,quæsitum,& quęstum,per syncopen.a.3.[*Cercare*] בקש birkesch, דרש darasch, חפש chaphas, חקר chakar. Ger.Suchen.G.*Chercher,enquerir.*Hi. *Boscar,*] ζητέω. inuestigo. Terent.in Eunuch.Vbi queram? vbi inuestigem? quem perconter? Donatus,Non reperitur,nisi quod queritur:non quæritur, nisi quod præsto non sit. Virg. 9. Æn. Lustrat equo muros, aditumque per auia quærit.Item lucrari, & acquirere.[*Acquistare, guadagnare.*]Plau.Trin. Quibus ærumnis deluctaui, filio dum diuitias quæro. Cice.pro Quint.Nec mirum si is,qui vocem venalem habuerat,ea,quę voce quęsierat,magno sibi quæstui fore putabat. Aliqñ pro peroratari,scisciatari,interrogare[*Domandare,interrogare.*]Pla.in Amph.Ne qui essem,familiares quererent. Pro disputare,consulere.Pli.lib.31.c.3.[*Disputare.*] Quæritur inter medicos, cuius generis aquæ sint vtilissimę.Cice.pro Mil. Quid ergo tulit? nempe vt quereretur. Quærens,tis.Cic.1.de Ora.Mihi percontanti,aut aliquid quærenti, nunquam defuisti. Quærendus. Sen. in Herc. Oetæo; Quoties genitor quærendus erat. Quęsitus,a, um. Virg.3.Georg.Quęsitęq; nocent artes.Ouid.13.Met.Vixque fuga quæsita salus. Tac.lib.3.Adulatio quæsitior fuit,ideſt, exquisitior. Idem lib.2.Excepere Græci quæsitissimis honoribus i. exquisitissimis.Quæsitum, ti, [*Robba.*] Ouid. 7. Metamorph. Parcum genus est, patiensque laborum, Quæsitique tenax. Cicero. in Para. Cui quæsito opus sit,quis vnquam hunc verè dixerit diuitem? Quæsitum,pro rogatum,siue interrogatum.[*Quesito.*] Ouid. 4. Metam. Accipe quęsiti causam.

QVÆSTOR,oris,m.3.[*Giudice criminale,* דרש doresch, עון noghesich.G.Ein richter vber die mislethat.*Gal.Enquesteur,juge en matiere criminelle.*H.*pesquisidor del maleficio*]ὁ ἀναχρίνων. iudex capitali quæstioni præfectus.Cic.pro Fon.Quid mihi opus est sapiente iudice?quid æquo quæsitore? Virg.6.Æn. Quæsitor Minos vrnam mouet.

QVÆSO,[*Di grația,* התפלל hithpallel, עתר ghathar, חלה chillah, בקש na.G.Ich bitt,Ey lieber,*Ga.Ie prie,ruus prions.*H.*Rogar*]δέομαι. primam personam indicatiui tantum habet in vtroque num. in fine.Quæso,in plu.quęsumus,cętera exoleuerunt:est autem idem quod rogo,[*Pregare.*]Cic.2.Ver.Quid est quæso iudicium corrūpere,si hoc non est? Plaut Am.Num insanis quæso,cum id me interrogas? Ter,And.Deos quęso id hæc prohibeāt. Cice.pro Arch. Quæso a vobis,vt in hac causa mihi detis hanc veniam.Brut.Cic. lib.13.Deos quæsumus,consilia tua reip.salutaria fiāt. Antiqui declinabant,quæso, quæsis, quęsi, quæsum; vel secundum Probum, quæsiui,quæsitum. Lucr.lib.1.Ni diuum pacem votis adit,& prece quæsit.Sall.quoque li.1.Hist.Curionem, inquit, quæsiuit,vti adolescentior,& à populi suffragijs integer, ætati concederet Mamerci.

QVÆSTICVLVS,li,m.2.dimin. à quęstus, idem quod lucellum. Cice. lib.2.de Diuin.

QVÆSTIO,onis,f.3.cā,dubitatio, controuersia,[*Inuestigatione vera.* חקר cheker,Ger.Ein suchung,das suechen.*Gal. Cerchement* H. *Obra de baſcar,*]ζήτημα.inuestigatio,à supino quæsitum.Pla. Cist. Iube domi opperiri,Ne quæstioni mihi sit,si quid eum velim.i. ne cogar eum quærere. Qñq; significat dubitationem. [*Dubio.*] Plin. lib.7. cap. 18. Fortitudo in quo maximè extiterit, immensæ quæstionis est.[*Questione disputa.*]Cic.2. de Nat. Deor.Diuidunt nostri totam vtiam de Dijs immortalibus quæstionem in partes quatuor.Apud Rhetores item quæstio appellatur,circa quam cau

sę totius cardo vertitur,quæq; gignit controuersiam.Qñq; est tortura corporis, eruendæ veritatis causa facta. [*Corda.*] Cicer. pro Cluen. Sassia habere quæstionem de viri morte constituit. Idem pro Rosc. Am. Aliquoties duos seruos paternos in quæstionem Sex.Rosc.postulauit.Iudex quæstionis dicitur,qui iudicio capitali exercendo præest.[*Giudice criminale.*]Cice.ibidem; Cum huic quæstioni iudex præesses. Exercere quæstionem. Idem de Fin. Cum prætor quęstionem inter sicarios exercuisset.Quęstiuncula, parua dubitatio. Cic. 1. de Nat.

QVÆSTOR,oris,m.3.[*Questore,camerlēgho,theſoriero,* גזבר ghezbar. G. Ein seckelmeister, ein meister vber ein gemeine schatzkammer.*Ga.Vntbreſorier.*H.*Contador mayor,*]ταμίας,ταμίας.præpositus pecunię publicę,qui curam ærarij habet Cice.lib.2.de Inuent.Rhodij quosdam legarunt Athenas,legatis Quæstores sumptū,quē oportebat dari,non dederunt.Quęstorū aūt officium primū bellorum cā inuentum est:mittebantur.n. cū Consulibus, & Prætoribus in militiā ad administrandā rem pecuniariā,& prædā ac manubias in rationes publicas referendas.Cic.de Sen.Non me ijs esse viribus quibus aut miles Punico bello,aut quæstor in eodē bello fuerim.Huiusmodi quæstores hodie Thesaurarios bellicos vocamus.Quęstores vibani,inquit Budæus,ęrariū curabant, eius pecunias expensas & acceptas referre in tabulas publicas cōsueuerant. Pro ijs nunc Præfectus ratiociniorū habemus, quos Magistros cōputorū vocamus.Pecunia publica Romæ in templo Saturni cōdita erat,quod ærarium dicebatur,quā tribuni ærarij,cum opus erat,promebāt.quæstores ærarios hodie vocare possumus eos, quos mulctarum, & vt vulgus loquitur, Emendarum receptores vocant. Quæstor item dicitur qui præest iudicijs exercendis,& maleficijs puniendis, ὁ ἀνακρίνων. quem maleficiorum iudicem appellare solemus,[*Giudice del maleficio*,] Vsitatiùs tamen hunc Quęsitorem vocamus. Cic. pro Fon. Quid mihi opus est sapiente iudice,quid æquo quæsitore? Idem in Vatin.Quæro ex te,Vatini, num quis reus in tribunal sui quæsitoris ascenderit,eumque vi deturbarit,subsellia dissiparit,vrnas deleuerit.Ad hanc autem similitudinem inquit Asc.Virg.lib.6.Minoem iudicem apud inferos, tanquam prętor sit rerum capitalium,Quæsitorem appellat.Quæstor autem dictus a quærendo,quod componeret publicas pecunias,& maleficia.

P.M. Quæstor distinguendus est à Prętore,iudicum .n. quæstionis duo video fuisse genera,vnum eorum,qui cū Prętores essent,quęstionis ēt iudices appellabantur; alterum eorum, qui cum prętores non essent, capitali tñ de crimine quærebant: de iudice quæstionis Prætore,patet ex oratione pro Cluentio, in qua ita scriptū est;Iubet lex iudicem quęstionis,hoc est,Q.Voconium,eosq; qui illi iudices obuenerint,quęrere de veneno.Voconium aūt Prætorē fuisse duobus argumentis conijcio; primum, quod in eo loco paulo ante Ci.dixit;Quid sibi illi scribæ?quid lictores? quid cæteri,quos apparere huic quæstioni video, volunt? lictores .n. qui magistratum non gererent, non habebant, iudicem aūt quęstionis magistratus nomen fuisse, certè nemo dixerit.Alterum argumentum est, quod ibidem Cic. subiungit de aliis Prætoribus * ē vnoquoq; quæstionem exercente.Hæc,inquit,quæstio sola ita gubernatur; quid M.Prętorij, & C. Flaminij inter sicarios:quid C. Orchinij peculatus:quid mea de pecunijs repetundis; quid C. Aquilij de ambitu;quid reliquæ quæstiones? Quib. ex verbis Prętorem fuisse Voconium, qui iudex quęstionis appellatur, quis non intelligit?nam etsi Prætores non nominat,satis tñ constat de Prætoribus intelligi,a quibus.n.& tot quæstiones,nisi a Prętoribus,& tam graues exercerentur,inter sicarios,de repetundis, de ambitu, peculatus? Præterea si quæsisse de repetundis in eo loco Cic.dicit, quod ab eo factum in Prætura,Valerius & Plutarchus confirmat vt omittam, quod Quęstorem Aquilium nominat, cuius annum fuisse legitimum, eundem, qui Ciceroni ad petendum Consulatum; prima docet ad Att.epist.ex quo, fuisse collegas in Prætura licet existimare, quod etiam lib. primo de Officijs manifestum est,collegam enim suum Ci appellat. Rursus iudicem quæstionis Iunium,qui Prętor non erat,quęsisse de veneno in Oppianici causa,docet Pedianus his verbis: Iunius quæsitor fuit in Cluētij causa, Verre Prætore,in qua Oppianicus damnatus est: & alio loco Damnato Oppianico,res inuidia fuit, quod pecunia reus videretur oppressus,& princeps illorum iudicum damnatus est C. Iunius,quod diceretur alios suppositisse qui reum damnarent, non eos, quos Prætor Verres fuerat subsortitus, neque hic eum Pedianus neque supra Prętorem nominauit, Cicero autem in oratione pro Cluentio:Condemnatus est inquit,C.Iunius, qui ea quæstioni prefuerat.Adde etiam illud,si placet,tum est condemnatus, cum esset iudex quęstionis.Et alio loco:Quintius Tribunus pleb. conuicium C.Iunio iudici quęstionis maximum fecit, non fuisse autem Prætorem,apertè,sic,inquam,apertè vt clarius esse nihil possit; idem demonstrat in eadem his verbis; In hanc flammam recentem C.Iunium,qui illi quęstioni præfuerat,iniectum esse memini, & illum hominem Aedilicium iam Prętorem opinionibus hominum constitutum,de ciuitate esse sublatum, ecce non Prætorium,

torium,ſed Prętorem opinionibus hominum conſtitutum dicit, quod eũ Prætorem ſine dubio futurũ homines opinarentur; Prætor autem ſi fuiſſet, non eum Aedilicium, ſed Prætorium vocaſſet laudabant,n.veteres, vbi ornare aliquem vellent,ab eo magiſtratu,quem poſtremum geſſiſſet. Itaque homo Aedilicius,Prætorius Conſularis,dicebant, Preterea,cum Prætores in leges non iuraverint,neq, ſententias tulerint, quod & Cic.& Pedianus docent.à iudicio autem iudice quæſtionis ideo multa petita ſunt, vt in oratione pro Cluentio legimus,quia in legem non iuraſſet, erat.n illi iurandum ideo,quod iudicibus lege oĩno ſe eſſe in ferenda ſentẽtia ſeruaturum, ſatis conſtat, Iunium,cum de Oppianico quęſiuit Prętorem non fuiſſe. Quod ſi quis dixerit, non tam Iunium iudicem quęſtionis,quàm Verrẽ Prętorem,in illa Oppianici cauſſa quęſiſſe,quia Pedianus ita dicat, Iunius quęſitor fuit in Cluentij cauſſa, Verre prętore,& quia idẽ alio loco ſortitionẽ,& ſubſortitionem à Verre Prętore factã tradiderit;huic im reſpõderi poterit ſortitionem, & ſubſortitionem, non illius modo iudicij, verum etiã alio rum ideo pertinuiſſe ad C. Verrẽ,quia prætor Vrb.erat,quod ipſe declarat Ci.in Orat.pro Cluẽtio.Prętor ãt Vrbanus de criminib. quærebat;quare nec vnquam quæſitor dicebatur, ſed ius tantum dicebat,hoc eſt, iudices,& formam iudicii dabat,idemq; iudices quib.alij prætores ad cognoſcẽdas capitales cauſſas vterentur,ſortiebatur,& ſubſortiebatur,q̃ ex Pediano,& ex ipſo ẽt Ci.ſatis liquet. Accedit locus ex lib.1.accuſationis in Verrẽ, quo in loco Q. Curtiũ iudicem quęſtionis appellat Cicero, in cauſſa Verris Repetundarũ: de qua Prætor M.Acilius Glabrio cognoſcebat, eum que Curtium,ait Pedianus,à Cicerone eſſe reiectum. Illud addo, cum iã docuerim,iudicem quæſtionis,& Prætorem,& non prętorem,de crimine capitali cognouiſſe? Tertium genus iudicum quęſtionis interdum fuiſſe,quorum ius cognoſcendi non eſſet,ſed tãtummodo ſortiendi, quod locus de Q. Curtio proximus, iam oſtendit, quem cognouiſſe de repetundis abſurdum eſt credere, cum in ea cauſſa Prætorem quæſiſſe Glabrionem, ex Cicerone,& Pediano ſatis conſtet: itaq; tertium hoc genus quęſitores dici nõ poterant,duo illa ſuperiora genera, q̃m quidem quærerent, quęſitores & erant,& proprię dicebantur. Ex libro noſtro de legibus Romanis.

QVAESTOR. Creatos regnãte Romulo Quæſtores, Vlpianus prodidit.a Iunio Gracchano traditum in ijs libris,quos de poteſtatibus inſcripſit.Idem tamen hęc ſubiungit: Sicut dubium eſt,an ne Romulo, & Numa regnantibus Quæſtor fuerit:ita Tullo Hoſtilio Rege Quæſtores fuiſſe certum eſt, & ſanè crebrior opinio eſt, Tullum Hoſtilium primum in Remp. Quæſtores induxiſſe.Fuit autem Quęſtura patricius magiſtratus, nec a principio, multoſq. deinde per annos,niſi ſolis patricijs datus eſt,poſtea non tam quęſturam, quam reliquos omnes magiſtratus plebi communicatos animaduertito.Ex libro de legibus Romanis.

QVAESTORIVM,rij,ſub.n.2. ταμεῖον. Quæſtoris erat tabernaculum. Liu.lib.10. Captum quæſtorium, quęſtorque occiſus. Cicero pro Plan.]Theſſalonicam me in quęſtorium perduxit.

QVAESTORIVS,a,um,o.1.2 Ci.Caninio,lib.12.Officio quęſtorio adductum. Idem 3.Verr. Legatus quęſtorius. Perſona quæſtoria, pro Plancio. Quęſtorius,quæſtura perfundus. Cice.13. Phil. Qui Tribunitij? qui Quæſtorij? Idẽ de Clar. Ora. Quęſtorius mortuus eſt.

† QVAESTVARIVS, χρηματιστικὸς. qui quęſtus gratia artem [aliquam exẽrcet 'Quęſtuariæ artes', quæ lucri cauſa exercentur.]

QVAESTVOSVS,a,um,o.1.2.[*Da guadagno,vtile.* Ge. Gewinteich,das viel gewins bringt,auff gewin gerichtet. G. *Qui gaigne beaucoup. Hiſ. El que haze mucha ganancia*,] ἐπιφόρος. qui lucri quęſtuſque auidior vndiq;lucellum capiat. Ars quęſtuoſa,quæ plurimum quęſtum affert. Pla. in Mil. Dummodo eam des, quæ ſit quęſtuoſa, quę alat corpus corpore.Cic.4.Ver.Quam illa res calamitoſa Heraclio, quęſtuoſa Verri, miſeranda omnibus videbatur. Cato de re ruſt. c. 1. Scito quamuis ager quęſtuoſus ſit, ſi ſumptuoſus erit, relinqui non multum.Col.lib.6 Ratio paſcendi pecoris quæſtuoſiſſima. Quæſtuoſus cum genitiuo.Cic.2.Philip.Domus quęſtuoſiſſima eſt falſorum commentariorum. Cum ablatiuo. Cur.lib.4. Naſamones gens Syrtica, naufragiorum ſpolijs quæſtuoſa.

QVAESTVRA,ę,f.1. ταμιεῖα, ἐξουσία, quęſtoris dignitas,Ci.2.Ver. Quęſtura primus gradus honoris.

QVAESTVS,m.4.[*Guadagno.* בִּיצָב etſach.Ger.]Gewin.*Gal.Gain,profit.Hiſ.Ganancia*,] πόρος, κέρδος. lucrum nũmarium,datiuum, & ablatiuum plurales facit, Quęſtibus. Plau,Poen. Quęſtui habeant malè loqui melioribus.Cice.5. Verr. Tantum de quęſtu, ac lucro dicam vnius agri.Ter.in Eun. Is quæſtus nunc eſt multò vberrimus.Antiqui declinabant Quæſtus quæſti, vt Ornatus, ũ, & alia apud Comicos paſſim obuia. Plau. in Aul. Nihil eſt aliud quæſti ſtutib. Interdum pro actione, atque artificio lucrandę pecuniæ. Cice.1.]Offic. De artificijs,& quęſtibus,qui liberales habendi,qui ſordidi.

QVALIS,& hoc quale,o.3.[*Quale.*Ge.wie,welcherlei. *Gal.quel.Hiſ. Taſqual*,ποῖος.relatiuũ qualitatis alicuius rei naturã declarans.Ci. de Am. Vt eruditi ſolent appellare ſapientem,qualẽ in Grecia ne minem.Ponitur & interrogatiuè.Cic.4.Acad. Qualis eſt iſtorũ oratio.Interdum infinitè,[*Che.*]Ter.in Eun.Hoc metuo,qualem tu me eſſe hominem exiſtimes.Cice.1.de Leg. Nulla gens eſt,quę non,etiamſi ignoret qualem habere Deum deceat,tñ habendum cenſeat.Vir.4.Georg.Qualis populea mœrens Philomela ſub vmbra. Ouid.3. Met. Falcata nouiſſima cauda eſt,qualia dimidiæ nuantur cornua lunæ.Qualisqualis,geminatum;Qualiſcunq;Iuriſc.in l.reſcriptum,ff. de diſtract.pigno. Qualiquali obligatione interpoſita.

QVALITAS,tis,f.3.[*Qualità.* G. Die geſtalt oder gattũg eines dings von welcher man ſaget,wie oder welcherley iſt es? *Gal.qualità,ſorte,maniera.Hiſ.qualidad,manera*,] ποιότης.eſt ſecundum quã quales dicimur:vt Albedo,Nigredo.Ci.1. Acad.Qualitates appellauit,quas ποιότητας Græci vocant.Col.lib. 8.c.17. Qualitatem lectoris noſtri contemplemur.

QVALITER,[*Si come.* Ger. Gemach vvie, vvelcher geſtalt.*Gal.quelle ment,comment,comme.Hiſ.Equal manera*,] οἷον. quemadmodum. Pli.lib.8.cap.48.Antiquis torus è ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape.Qualitercunq.vtcumque,quomodocunq. [*In qualunque modo.*]Col.lib.2.c.10.Qualitercunq. obruas,ſuſtinet coloni negligentiam.

QVALIBET,ſiue Qualubet,p.c.[*Per qualunque luogo.*G.vva mã will, durch ein iedes orts.*Gal.Par ou tu voudras.Hiſ.Do quierra que*,]p quemcunq; locum.Qu.li.5.c.13. Si vel maximè flumina *in* riuos deducantur, qualibet tranſitum præbent.

QVALVS,li.m.2.[*Ceſto.* סַל חָחִים chorim סַל סַלָּה ſal ſillah. Ge. Ein ſechtẽ oder ſeych xorb,durch vvelchen der wein ab dẽ trotbett in die buttẽ laufft. *Ga.Vn panier d'oſier.Hiſ.Canaſto,o ceſto*,] καλαθος. genus vaſis viminei, per quod vinum guttatim defluit cum calcatur vua,reliqua verò materia exire prohibetur.Virg.2 Ceorg.Spiſſo vimine qualos.Ponitur & pro ciſtula,in qua mulieres ponebant penſa lanæ.Hora.lib.3.Car. Tibi qualum Cytherea puerales. Eſt & Qualus,in qua gallinæ oua edunt,apud Col.lib.8. cap.3.Legitur & Qualum,neut.gen.Cato.cap.11.de re ruſt.Quala ſlataria ſeptem.

QVAM,[*Che.*Germa.Dan,vveder.*Gal.que,quant,de combien.Hiſ qua elatiuo de mas*]ũ coniunctio diſcretiua.Ci.libro 10.epiſt.Tum ille, nihil ſibi fuiſſe longius,quàm vt me videret.Aliquando pro poſtquam.[*poiche.*]Liu.lib.6.Dij hęc dederunt, vt T. Quintus Dictator oppida nouem caperet die vigeſimo, quam creatus erat. *Aliquando* pro antequam. [*Auanti che.*] Suet.in Cæſar. Pridie quam occideretur in ſermonem ato,quiſnam eſſet finis vitæ commodiſſimus,repentinum,inopinatumque præculerat.Pro quantũ,[*Quanto.*]& tam poſitiuo, quam comparatiuo, & ſuperlatiuo iunguntur. Cice.Quam moroſi ſint,qui amant,ex hoc potes intelligere.Quintil.lib.1.Quam in his libris erunt omnia compoſitiora,ideſt,quanto.Varr.2.de re ruſtic.de canib.loquens; Quam pauciſſimos relinquens,tam optimi in alendo fient,id eſt, quantò pauciores,tantò meliores.Cato de re ruſt.c.65. Quam acerbiſſima olea,erit,dũ oleũ faies, tam oleum optimum erit. Aliquando intẽſiua particula eſt, ſuperlatiuum exigens.Cicero Cum quo ſemper quam familiariſſimè vixerat.Iungitur etiam in hac ſignificatione his dictionibus Per. Terent. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles amatores,quod ſic reſoluitur.Pol per quam paucos.Ci.Quod Pompeio Caninius a ſe ſanè quam reſtixit.Oppido.Idem;Oppido quã libens audiui. Aliquando comparatiuè ponitur poſt poſitiuum. Plau. in Rud.Tacita bona eſt mulier ſemper, quam loquãs,ideſt, melior eſt tacita quam loquens.

QVAMLIBET,& Quantumuis,Quantumlibet. [*Qualunque,quantunque,*] ὁποσοῦν.Idem.Pla. Impudica mulier quamlibet audax facinus audet.Cic.de Amic. Quantumuis licet excellas.

QVAM MOX,[*Subito,ſubito,*]quam cito. Pla. Rud. Quam mox coctũ eſt prandium? Cic.pro Q.R. Quid expectas;quam mox ego eos dicam eſſe ordine ſenatores ętate grandes.

QVAMOBREM,quare,quid ita,cur,quo[*Per la qual coſa.*G.*Pour quoy. Hiſ.Porende por la qual cauſa*,] cum ponitur cauſatiuè,tam plurali reſpõdet,quam ſingulari,ſignificatque Quapropter.Singulari ſic, [*Per la'quale*]Vnum eſt,quamobrem te amandum putent, ideſt, propter quod vnum.Plurali ſic, Quattuor ſunt,quamobrem Imperator maximè laudetur.i. propter quattuor.Cic.Appio; Multa mihi veniebant in mentem,quamobrem iſtum laborem tibi honori putarem fore.Aliquando interrogantis.Cic.1.de Finib. quamobrem tamdẽ non ſatisfacit? dicimus etiam, Quas ob res.Ci.3.Phil.

QVAMPRIDEM,interrogantis particula,quanto tempore antè, Cice. pro Rab.Quampridem nomen Fannij in aduerſaria retuliſti.

QVAMPRIMVM[*Subitamente* כִּפְתְאֹם bephetĥah pitheom. G. Alßbald,von ſtundan,eins wegs.G.*Soudain,tout incontinent.Hiſp. Luego*,]αὐτίκα.valde cito.Ter.in Adel. Hominem iſtum impurissimum quamprimum abſolutote.

QVAMVIS,& Quamquam,[*Benche,quantunque,*] בִּי chi.Ger. Vvievol *Gal. Iacoſtque,combien que. Hiſp. Adunque*,] κἂν.idem ſignificat quod tametſi.Hoc animaduertendum, quamquam indicatiuo, quamuis ſubiunctiuo potiſſimum gaudere. Vir.2.Aen. Quanquã

animus meminiſſe horret. Cicc. 8. Phil. Quamuis intentus animus tuus ſit ad fortiſſimum virum liberandum. Interdum quamuis ponitur, pro quantumuis. Plaut. in Trin. Quamuis malam rem quæras, illic reperias.

QVANDIV, [*Quanto tempo,* עַר מָתַי nghadh mathai. Ger. Vvie lang. *Ga. Combien longuement, combien long temps, iuſques a quand tandis. Hiſp. De mientraſque,*] μέχρις ἄν. quanto tempore. Cic. 7. Ver. Quam diu vixit, tota Sicilia clarus. Cum Tamdiu. Cic. Att. Ego tamdiu requieſco, quamdiu ad ■ ſcribo. Idem lib. 14. Epiſt. Qui ſe oppido tã diu tenuit, quamdiu in prouincia Parthi fuerunt. Interrogatiuè: Plau. in Capt. Quamdiu id factum eſt? Cic. in Catil. Quamdiu nos iſte furor tuus eludet?

QVANDO, [*Quando,* מָתַי mathai. Germ. Vvan, zu vvelcher zeit. *Gal. Quand, puis que. Hiſ. Quando,*] πότε. aduerbium temporis, quo tempore: ponitur modo interrogatiuè. Ter. in Heau. Quãdo illud erit? modo relatiuè. Cic. 2. Offic. Vtinam tunc natus eſſem, quando Romani dona cæpiſſent. Pla. in Amp. Ita ſe verſipellem facit quando libet. Nonnumquam & indefinitè. Cicer. de Sen. Non intelligitur quando obrepat ſenectus. Pro aliquando, [*Alcuna volta,*] præſertim cum præcedit, Num: vt, Num quando me audiuiſti. Interdum pro ſiquidem, quando quidem. [*Poiche.*] Virgil. 1. Aeneid. Quando hæc te cura remordet. Terent. in Adel. Quando conſcia ſum, a me culpam hanc eſſe procul. Quando gentium, ideſt, quando abſolute ea forma, qua nuſquam gentium. Plau. in Amp. Qui me rogat? quando gentium?

QVANDOQVE, [*Alle volte, alcuna volta.* Ge. Vnderweillen, zuzeiten, Iemal. *Gal. Quelques fois, aucunes fois. Hiſp. Alguna vez,*] aliquãdo. Hor. Quandoque bonus dormitat Homerus.

QVANDOQVIDEM, [*Poiche,*] כִּי chi. German. Dieweil, ſintemal. *Gal. Puis que. Hiſp. Pues que,*] ſiquidem. Virgil. 3. Eclog. Dicite, quando quidem in molli conſedimus herba. Colum. libr. 7. Quandoquidẽ paſtoris officium celſiſſimam oculorum veluti ſpeculam deſiderat.

QVAMDVDVM, interrogatiua particula, de modico quẽ tempore. Plau. Quamdudum è foro aduenisti domum? P. Non ita dudum.

QVANTISPER, quanto tempore: vt Tantiſper, tanto tempore.

QVANTITAS, tis. p. c. ποσότης. in quo quantum quid eſſe dicitur, aut indicatur. Pli. lib 17. c. 24.]

QVANTOPERE, [*quanto.* Germ. wie hefftig. *Gal. combien grandement. Hiſp. quanto grandemente,*] ὑλίκον. Cicc. de Orat Neque tantopere deſiderabam, quantoque delector. Accipitur & indefinitè. Idem lib. 13. epi. fam Quantoque opere eius municipij cauſa laborarem.

QVANTVLVS, & Quantillus, diminu. a quantus, o. 1. 2. & ſignificant, quàm exiguus. Cicc. 4. Acad. Quantulus nobis videtur? de Sole loquitur de Orat. Nihil plus aſſequi cupimus, quàm quantulum tu in dicendo aſſecutus es. Pl. in Capt. Quantillum argenti apud trapezitam fiet.

QVANTVS, a, um, o. 1. 2. [*Quanto.* German. Alſſ groſſ, oder vvie groſs. *Gal. combien grand. Hiſp. quanto grande,*] πόσος. refertur ad numerum, ad pondus, & ad menſuram; & modo interrogatiuum eſt, modo relatiuum. Cicero Attic. libro 2. Videre mihi videor tantam dimicationem, quanta nunquam fuit. Idem pro Mil. Scio quanta, & quam ſolicita cupiditas ſit Conſulatus. Ter. in Heaut. † Quantum aduerb. quantitatis.]

QVANTVSCVNQVE, o. 1. 2. [*Quanto che.* G. Geb vvie groſſ doch ſeye] tantus quantus eſt. Ci. 3. Phil. Quorum bona, quanta cunque erant, ſuis comitibus deſcripſit. Quantuluſcunq; dimin. id eſt, quantumuis exiguus. Col. lib. 2. c. 11. Quantulocunque humore, priùs quàm obruatur, corrumpitur.

QVANTVSLIBET, o. 1. 2. ὁποσοσοῦν. quantumuis magnus. Plin. libr. 8. capit. 6.

QVANTVSQVANTVS, o. 1. 2. [*Quanto che*] quantuſcunq;. Te. in And. Tu quantuſquantus es, nihil niſi ſapientia es.

QVAPROPTER, [*Per la qual coſa.* לָכֵן lachen עַל־כֵּן nghalchen G. Darumb, deshalben.] ἀνθ' ὅτου. propter quod. Ter. in And. Quapropter celato eſt opus.

QVAQVA [*Da qualunque parte.* German. Geb wo, oder an welchem ort.] Pla. Epid. Quaqua tangit, omne amburit, id eſt, ex quacunq; parte.

QVAQVAVERSVM, [*In ogni parte.* German. Allenthalben hinauſſ,] in omnem partem. Cæſ. in Com. Legatos quaquauerſum dimittere.

QVARE, [*Perche,*] לָכֵן lachen עַל־כֵּן nghalchen. G. Vvarumb, Auſſwaſſ vrſach. *Gal. Pourquoy, par quoy. Hiſ. Porende,*] ἀνθ' ὧν. notę ſignificationis. Cic. 1. de Orat. Illud quare Scævola negaſti? Infinitè poſitum. Cic. 2. de Off. Vtendum excuſatione, quare id quod feceris neceſſe fuerit. Quare, illatiua particula in principio orationis. [*Per la qual coſa.*] Ci. pro Quinct. quare quod ſocium tibi eum vellet adiungere, nihil erat.

QVARI, m. 2. Gallię Narbonenſis populi, inter Salyos & Vocontios, vt ait Strab. lib. 4. Pl. autem li. 3. c. 4. vocat Quariates.

QVARTVS, a, um, o. 1. 2. [*Quarto,* רְבִיעִי rebilii. G. Das vierd] τέταρτος. Liu. 4. Bel. Pun. Vbi quartę vigiliæ ſignum cecinisse. Vir. 4. Georg. Vbi quarta ſilim cœli collegerit hora.

QVARTANVS, a, um, o. 1. 2. τῇ τεταρταῖος. quarto quoque die, vt Quartana febris. Att. li. 8. Audiui quartanam a te diſceſſiſſe.

QVARTARIVS, m. 2. teſte Feſto, ab antiquis appellabatur mulio mercenarius, quod quartã partẽ quęſtus capiebat. Quartarius apud Cato. ca. 91. congij quartam partem ſignificat. Quartarium, inquit Budęus, in menſura pro quadrante congij intelligo; ſicut in pondere pro quadrante librę.

QVARTO, & Quartum, aduerbia, inter ſe differunt: nam Quarto Cõſul, ſignificat locum Conſulum, vel ordinem, hoc modo: Marcus fuit Quarto Conſul, id eſt, tres Cõſules ab origine, & inſtitutione & ordine Conſulatus ante fuerũt, quã Marcus fuiſſet Conſul, qui quarto anno a primis Conſulibus factus eſt Conſul. Quartum aũt Conſul dicitur, qui tribus Conſulatibus iam perfunctus, quartum gerit Conſulatum. Liu. 3. ab vrb. Quinctio quartum Conſule.

QVASI, [*Come,* כְּמַעַט chimehat כְּ che כְּמוֹ chemo. G. Gleich wie. *Gal. Quaſi, comme. H. Quaſi poco mas o menos*] Ita vt. Plau. in Pſeud. Ex tranſuerſo cedit, quaſi cancer ſolet. Plaut. in Pſen. [*Quaſi,*] quaſi tu dicas, me te velle argento circumducere. Interdum idẽ valet quod perinde ac ſi, [*come ſe,*] Cic. 2. epiſt. quaſi vero ad cognoſcendum ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. Aliquando pro ferè. Suet. in Calig. Hora quaſi ſeptima. Ter. in Heau. Quaſi talenta ad quindecim coegi.

QVASILLVS, li, & quaſillum, m. & n. 2. [*ceſtello.* G. Ein ſpindlen koerblin der wevberẽ, Spindeltruhle] καλαθίσκος. dim. a qualus, ſignificat ciſtulam, ſeu vaſculum, in quo mulieres reponebant ea, quæ ad lanificium pertinerent. Feſtus, Calathos Græci dicunt, quos nos quaſillos. Ci. 1. Phil. Inter quaſilla pendet aurum. Corripit autem hoc nomen primam ſyllabam, quamuis qualus producat. Tibul. 4. ele. Sit tibi cura togæ potior, preſſumque quaſillum. Romani veteres quaſillum Thalaſſionem appellarunt, vt auctor eſt Varro: vnde Thalaſſij nomen in nuptijs frequentabant, ad lanificium nouas nuptas inuitantes.

QVASSO, as, a, 1. [*Crollare,*] הִרְעִישׁ hirhiſch רַעַשׁ rahats רָצַץ ratſats. G. Offt erſchutten, oder ruttlen. G. *Esbranler, hocher, aſſer, rompre. Hiſ. Sachudir muchas vezes,*] κραδάω. freq. ſæpe quatere. Plaut. in Trin. Quin quaſſas caput. Aliquando rumpo. Vir. 1. Aen. Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem. †† Quaſſatio Macrob. lib. 7.]]

QVASSVS, a, um, o. 1. 2. [*Crollato,* אָרַץ ats רָעַשׁ rahaſch. G. Erſchuttet. *Gal. Esbranlé, caſſé rompu. H. Sacudido, quebrado,*] κατεαγώς. quaſſatus. Pl. li. 18. Quaſſa ſarcire. Eſt & Quaſſus, huius quaſſus. Ci. 2. Tuſc. Attrectatu, & quaſſu amplificatus dolorem.

QVATENVS, p. c. [*Fino a quanto.* G. wie weit, oder wie viel fer. *Ga. Juſque ou. Hiſ. Haſta tanto en tanto,*] vſque ad quem finẽ. Ci. in Lælio: Videndum eſt quatenus amicitiæ tribuendum ſit. Idem 1. Tuſcu. Magna culpa Pelopis, qui nõ docuerit quatenus eſſet curandum. Aliquando ſignificat, [*Accioche,*] quo fine, inquit Feſtus: vt Verberani filium quatenus ſit bonus, id eſt, vt ſit bonus. Docet Acron, quatenus, eſſe aduerbium loci, ſignificans ad eum vſque locum.

†QVATER, aduerb. [*Quattro volte*] τετράκις. Ouid. Qui tribus ante quater menſibus ortus erat.]

QVATERNVS, o. 1. 2. numerus diſtributiuus, ſæpe tamen valet Quattuor, [*Quattro.*] Hor. 1. Ser. Sat. 4. Videas cænare quaternos. †Quaternio, m. g. quatuor chartarum, uel cuiuſq; rei compoſitio.]

QVATIO, is, ſſi, ſſũ, a. 3. [*crollare,* הִרְעִישׁ hirhiſch רָעַשׁ rahats רָצַץ ratſats. Ge. Erſchutten. *Gal. Esbranler, hocher, crouler, eſcouer. Hiſp. Sacudir, quebrar*] σείω. concutio. Liu. Carthaginis mœnia quatit ariete. Aliquando pro infectare, [*Noiare, far guerra.*] Vir. lib. 9. Quatit oppida bello. Aliquando pro eijcio, [*Cacciare.*] Ter. in Eũ. Quatietur cum dono foras.

QVATEFACIO, is, n. 3. [*Quaſſare,* הִרְעִישׁ hirhiſch רָעַשׁ ranghats רָצַץ ratſats. Ger. Offt erſchutten,] concutio. Cic. ad Brutum; Quatefeci Antonium.

QVATRIDVVM, dui, n. 2. ſpacium quattuor dierum. Lentul. Senatui lib. 12. Nunciatum, eum quatridui iter a Laodicea abfuiſſe.

QVATRIDVO. Cic. ad Brutum? Quatriduo ante hanc rem.

QVATVORVIRI, m. 2. apud Pomp. li. 11. De orig. iur. Hinc Quattuoruiratus, quatuoruirorum dignitas. Aſinius ad Cic. li. 10.

QVATVOR, o. ind. [*Quattro,* אַרְבָּעָה arbahah. Ger. Vier. *Gal. Quatre. Hiſp. Quatro,*] τέτταρες. Virg. Ecl. En quattuor aras. A quo Quater, Quaternus, Quadruplum, Quadriennium, & multa huiuſmodi.

QVATTORDECIM, p. c. [*Quatuordeci,* אַרְבָּעָשָׂר arbah haſar. Germ. Vierzehen,] δεκατέσσαρα. ex quatuor & decem. Aſinius ad Cic. lib. 10. Anulo aureo donatum in quatuordecim ſeſſum deduxit. Quatuordecies. Pli. li. 3. c. 4. Sardinia abeſt a Gadibus M. paſſ. quattuordecies centena.

QVE, [Et. Ge. Vnd. *Gal. Et, auſſi. Hiſ. y,*] τέ, καί. coniunctio, ſubiunctiui ordinis, quæ modo eſt copulatiua: vt Arma virumque cano. Modo expletiua, ornatus tantùm cauſa. Prop. lib. 3. Deiphobumque Helenumq. & Polydamantas in armis. Quandoq. pro etiam, [*Ancora.*] Apul. Id ei ferioque loquenti non crederem. i. etiam ſeriò loquenti. Differunt autem inter ſe, Que, Ac, Atq. Que enim, eſt poſt poſitiua & enclitica: Ac, ſemper præpoſitiua; Atq. tam præpoſitiua quam poſtpoſita. Inuenitur autem Que, aliquando contra natu-

ram ſuam produci, Vir.1.Aen.Liminaq. lauruſque Dei. Cuius generis licentia ceſurę ratione ſolet excuſari. Ponitur quandoque pro An[*Quero*,]Hor.2.Ser.quid refert uri uirgis,ferroq.necari? Pro quid refert vri uirgis.an ferro necari?

QVEMADMODVM.[*Si come* אשר chaaſcher.Germ. Gleich wie.*Gal. comme,comment.*Hiſp.*como aſſi como*,]ὥσπερ.a Quem,Ad,& Modum,ponitur pro Sicut.Ci.de Ami.Pergratũ mihi feceris ſi quẽdam,ponitur pro Sicut.Ci.de Ami.Pergratũ mihi feceris ſi quẽadmodum ſoles de cęteris rebus, ſic de amicitia diſputaris, quid ſentias.Nonnunquam interrogatiuè pro,quomodo,[*come, in che modo.*]Ci.7.Ver.Quemadmodum eſt aſſeruatus. Aliquando nam interponitur.Pla.in Bacch.Quemnam ad modum.

QVEO,quis,quiui,quitum,n.4.[*Potere*, יבל iachol.Ge.Mögen.*Gal. pouuoir,auoir,pouuoir,& puiſſance.*Hiſp.*Poder*,] δύναμαι.ualeo,poſſum.Sal.in Catil.Neque precio,neque gratia impelli quiuit.Cice. Ter.l.14.Nõ queo reliqua ſcribere,tanta uis lachrimarũ eſt.Hor. 2.Ser.Sat.7.Liber ſum,dic age:non quis.Luc.li.3.Non quis ſentire dolorem.Quitus,a,um, a queor,dixit Ter.in Hec.ſed antiquè, vt ait Donatus:Forma in tenebris noſci non quita eſt.A queo,deducitur nequeo.Virg.1. Aene.Expleri mentem nequit. Antiqui etiam Nequeo dixerunt,pro non eo,quod & Feſtus annotauit.

QVERCERVS,a,um,uel Querquerus,o.1.2.φρικώδης.quod eſt frigidũ cum tremore:ut Febris quercera,[*Freddo con tremore*]Lucilius:Iactas me,ut febris querçera.Idem;Querquera cõſequitur febris,captiſque dolores.

QVERCETVM,ti,p.p.n.2. locus ubi conſitæ ſunt quercus. Varro 1.de re ruſt.c.16.

QVERCEVS,a,um,o.1.2.[*Di quercia*]δρύϊνος.ex quercu.Seruius:Querceam coronam accipiebant, qui in bello ciuem ſeruaſſent.

QVERCICVS,a,um,o.1.2.[*Di quercia.*]Idem Suet.in Calig.c.19. Quercica corona.

QVERCVS,us,datiuo & ablatiuo plurali,quercubus,f.4.[*Quercia,roure.*אלה eleah אלון elon.G. Ein eychbaum. *G.Cabeſne.*H.*Enzina arbol,*]δρῦς.arbor eſt lignũ habens duriſſimum, glandem ferens, quæ ante inuentas fruges populis pleriſq. victum dicitur ſuppeditaſſe Pli.li.16.c.6.Glans optima in quercu atq.grandiſsima.Vir.3. Geor.Antiquo robore quercus Ingentes tendat ramos.Feſt.Quercus dicitur,quod id genus arboris graue ſit ac durum, tum etiã in ingentem euadat amplitudinem; querquetum. n. quidam graue, & magnum dici uolunt. Olim etiam ſecundæ declinationis fuit: vnde etiam apud Ciceronem legitur Quercorum,in plurali geniti uo. Ibi(inquit)quercorum rami ad terram iacent.

QVERNEVS,ca,cum,[*Di quercia.*]Col.lib.6.c.3.lib.9.c.1.

QVERNVS,a,um,o.1.2.[*Di quercia.*]Germ.Eychbaumin.]Idem.Vir.1. Geor. Sed tamen & quernas fronde.

QVERELA,æ,f.1.[*Querela,lamento.*תלונה telunah.Germa. Ein klag. *Gal. Querelle, complainte.*Hiſp. *Quexa,o querella,*]μεμψή.querimonia,Cic.de Senec.Sæpe interfui querelis meorum æqualium.Hor. 2.Car Ode 9.Deſine mollium tandem querelarum.Virg.4. Aen. Deſine neque tuis intendere,teque querelis.

QVERIBVNDVS,o.1 2.[*Lamenteuole,*]μεμψίμοιρος.querulus.Cice.pro Syl.De ſupplicio Lentuli magna & queribunda vocet dicebat.Senectus queribunda.Sil.lib.13.

QVERIMONIA,ę,f.1.querela,lamentatio)(paz,comprobatio,[*Querela,lamento,*תלונה telunah.Germa.Ein klag mit trawren.]μεμψή. Cice.ad Q.Fr.li.2.Magna querimonia omnium diſceſſimus.Hor. in Arte;Verſibus impariter iunctis querimonia primum.

QVERITOR,taris,p.c.fi eq.a queror,d.1 Ger. Hefftig, oder offt Klagen]διαμύρομαι.ſæpè,muſtumque queror.Liu.li.9.Bel.Mac.Ne vox queritantis audiretur.

QVEROR,ris,queſtus,d.3.[*Lamenterſi,* נלן nalon.Ger.Klagen.*Gal. Sepleindre,ou complaindre,*Hiſ.*Quexarſe,*]μύμφομαι.lamentor,cõqueror.Sallu.Sæpè de luxuria,& auaritia noſtrorum ciuium queſtus ſum.Et dicimus,Queror hanc rem,vel de hac re,Cęſari, cum Cæſare,& apud Cęſarem. Ci.de Ami. Plerique aut querentur aliquid,aut etiam exprobrant.Idem Lent.li.1.ep.Multa de mea ſententia queſtus eſt Cæſari.Oui.2.Meta.Cum Ioue viſa queri.Quereris apud illum,Plin.de viris Illuſt.Apud populum queſtus, quod de ſe tale aliquid timuiſſent.Abſolutè,vt apud Cic.li.1.epi.ad Lentul.Quid multa? queſtus eſt grauiter.

QVERQVETVLANA porta, f.1. Romę fuit dicta a querceto,quod intra muros iuxta ſe habebat.Feſtus.

QVERVLVS,a,um,p.c.o 1.2.[*Lamenteuole.*G.Klagbar, Das voll Klagens iſt,ſich vbel gehabẽt.c. *Qui ne fait que ſe plaindre,querelant. Hi.querelloſo.*]μεμψίμοιρος,queribundus.Ou 3.Triſt.ele.8.Et nũquam querulis cauſa doloris abeſt.Idem ep.5. Impleuique ſacram querulis vlulatibus Idam. Quandoque a poetis pro canoro ponitur,[*Sonante,ſtridente*]Virg li.2.Geor.Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ.Hor.lib.3.Car. Sub cantu querulæ deſpice tibię.

QVERQVEDVLA,ę,f.1.auis,tam in aqua,quàm in terra vitam agens, Var.3.de re ruſt.c.3.Quæ non ſunt contenta terra ſolùm, ſed etiã aquam requirunt,vt anſeres,querquedulæ,anates.

†QVERQVERA,æ,à κρύος. frigus, horror. Vnde Querquera febris.i. Horrida.Apul.in Apol.]

QVESTVS,us,m.4.[*Lamento,querela*תלונה telunah.Ge Ein Klag mit weinen,*Gal.Plainte,complainte.*H.*Quexa,o querella*]μεμψή.In dativo plurali Queſtubus:lamentatio,querela.Cic.3.de Fin.Eiulatu, queſtu,gemitu.Vir.4.Geor.Et mœſtis latè loca queſtubus implet. Cic.pro Quin.Qui queſtus,qui mœror dignus inueniri.

QVI,quæ,quod,o,[*Il quale.* אשר aſchor.Ger.welcher,welche,welches]ὅς,ἥ,ὅ.Ponitur aliquando Qui aduerbialiter pro quomodo, [*come,*]Cicer.de Amic.Qui fieri pŏterat,vt eius dolore non angerer,qui mecum ſemper familiariſſimè vixiſſet? Aliquando pro [*Che,*] Teren.in And.Effice,qui detur tibi.Pro vtinam.[*Piacesse Dio che,o.*]Idem Pho.Qui illum Dij omnes perdant.Pro vnde.Id in Hecy.Nec qui hoc mihi eueniat ſcio.pro Cur.Cic.1.Tuſcu.Qui beatior Epicurus,quàm Metrodorus? Quidum,in eadem ſignificatione.[*Perche,*]Tere.in Eunuc.At numquid aliud? P.Quidum? Eſt & Qui, a Quis,abiecto vltimo elemento, quod aliquando interrogatiuè tenetur pro Quis.[*chi*] Plau.in Amph. Qui me alter eſt audacior homo? Aliquandò pro vtpote qui.Cicer.Att.lib.5.Actio maluimus iter facere pedibus,qui incommodiſſimè nauigaſſemus.Aliquando pro qualis.[*Quale.*]Cic.de Diu.Xenophon Socraticus qui vir,& quantus.

QVIA,[*Percioche,*]כי chi.Ge.Dieweil,darumb.G.*Pourtantõ que,pource que* H.*Porque,*]ὅτι.Ci.de Am. Quia natura mutari non potest,ad circo veræ amicitiæ ſempiternæ ſunt. Quia nam.[*Perche,*]quare. Vir.li 5.Heu,quia nam tanti cinxerunt æthera nimbi? Quiane,certè,reuera. Vir.li.4.Quiane auxilio iuuat ante leuatos.

QVICVNQVE,[*chiunque.*G.Gebwas,oder welcher,werdoch,]ὅστις. quĩſquis.Cic pro Seſt.Ego vos in omni fortuna, quæcunq.erit oblata,complectar.Aliquando pro qualiſcunque. [*Qualunque.*]Cic. 3.de Orat. Quicunque eramus,quantulumcumque dicebamus.

QVID,[*Che coſa.*מה mah.Ge.was.]τί.Ci.de Sene.Quid de pratorũ viriditate dicam? Nonnumquam indefinitè.Virg.10.Eclo.Nunc ſcio quid ſit amor.Aliquando eſt aduerbium interrogandi.[*Perche.*]Ter.in And.Quidnam Pamphilũ exanimatũ video? Aliquando pro in quo.Cic. in Læl.Quid enim indigens Africanus mei.

†QVIDAM, cum ſuis, perſonam certam dicit,& ſingulare potius ſignum eſt quam particulare.[*Vn certo.*Ge. Einer.]ὁ δῆνα. Cic.pro Cluent. Quidam ex aduocatis.]

QVIDEM.[*Certamente.*]אכן Gacher.G.Zwar.G.*certes,certainement.* H. *Certamente.*]γε τοι,γοῦν certè. Et trib.modis ſi oratione accipi ſolet, vno ad diſtinguẽdas res;vt,Ego quidẽ ſcribo,tu verò legis,ille autem dormit. Altero quaſi per exceptionẽ eius,quod affirmes.Cic. li.3.Offi.Ab optimis illis quidem viris,ſed non ſatis eruditis.Tertio cum nulla ſequitur ex prædictis coniunctionibus, vt apud eũdem? Aut enim nemo(quod quidem magis credo)aut ſi quiſquam eſt ille ſapiens fuit.Quidem & certè,aliqñ ſimul iunguntur.Cicad Lent.li.1.Illud quidem certè noſtrum conſilium iure laudandum eſt.Teren.in Phor.Quidem coniunxit cum Hercle:Tua quidem Hercle certo vita hæc expectẽda.Cicero autem to. epiſt. ad Attic. Poſtquidem, ſubiunxit Profectò: Nunc quidem profectò Romæ es.

QVIDNAM,[מה mah.Germ.was doch,oder warumb?]τίπτε,aliquando interrogatiuè accipitur,aliquando indefinitè. Teren. in Phorm.[*Perche*] Quidnam ille commotus venit? hoc eſt, propter quid. Idem in Eun. [*Che coſa*] Reuiſo quidnam Chæreа hic rerum gerat.

QVIDNI,certè,vel cur non,[*Perche non.* Germ warumb nicht.] Terent.in Eun.Habes ne hominem amabo? Ph Quidni habeã? Veteres Ni, pro ne,ponebant, & Ne, pro non. Plau. Ni ſtulta ſis; & Ne vult pro non vult.

QVID QVÆRIS,[*Che più,*]τί πλέον. clauſula eſt ſermonem in compendium redigentis,eamdem vim habens,quam Quid opus eſt verbis?Cic.ad Att.li.1.Quid quæris?num ad primata redeam?Horat.li. 1.epiſtol.Quid quæris? viuo,& regno ſimul iſta reliqui.

QVIDQVID,[*Ciò che tutto.*G.Alles das,Geb was]ὁτιοῦν.Quin.li.1.c. de Orthographia;Frigidiora his alia,vt Quidquid quartam c, habe Orthographia;Frigidiora his alia,vt Quidquid quartam c, habeat,ne interrogare bis videremur. Eſt autem Quicquid ſubſtantiuũ,vt & Quid,ideo genitiuum,vel adiectiuum exigit:vt,Quidquid pecuniarium,Quid molle.

QVIES,etis,f.3.tranquillitas,ocium,vacatio,ceſſatio.)(labor,temperatio,pturbatio,[*quiete,* מנוח manoach מנוחה menuchah הנחה hanachah שליה ſchaluah.G.Ruh oder raſt.*Gal.Repos.Hiſ. Holganza de trabaio.*]ἀνεσις.vacatio a labore,ſiue ceſſatio a quocum que opere.Ci.in Catil.Mors laborũ aut miſeriarũ quies eſt.Sepiſſime accipitur pro ſomno,quod dormiẽtes ab omni opere feriẽtur, [*Sonno,*]cui opponitur Vigilia.Q.li. 7.c.3 Labor,an ociũ,vigilia, an quies.Hor.1.ep.17. Si te grata quies, & primus ſomnus in horã Delectat.Ci.1.de Diu Quæ multo plura euenirent,ſi ad quietẽ integri iremus.Vir.10.Æn.Neq.enim mẽbris dat cura quietem.Accipitur pro ocio,& trãquillitate animi.Pli.l.18.c.28.Qui pauperem quietem,& quietem doctrinarũ ei ſciebant in primis coli eſſe.Quietes,in plurali,pro cubilibus.[*Nidi alberghi.*] Lucr. l.b.1.Nantibus inueniunt intectas fronde quietes. Accipitur aliquando pro tranquilli-

quillitate aeris.[*Tranquillitè.*] Vir.2.Geor. Si non tanta quies iret frigusque caloremque Inter.

QVIESCO,quiescis,quieui,quietũ,n.3. [*Ripoſarſi.* נחת nach.שלת ſchabath.Germ.Ruhen.*Gal.Se repoſer,dormir ceſſer.Hiſp.Holgar*]ἡσυχάζω.quietem ago,feriora labore. Virg. Aen. Nunc placida compoſtus pace quieſcit. Accipitur & pro dormio,[*dormire.*] Cicer.6. Verr.Eo quũ venio,Prætor quieſcebat.Modo non mouecor[*Stare.* Vir.6.Aen. Poſtquam collapſi cineres,& flamma quieuit. Idem 7. Aen.[*Pacificarſi.farſi tranquillo.*]Poſtquam alta quietũt Aequora. Aliquando accipitur pro quieſcere facio. παύω. Plaut. in Moſt. Quieſce tumultum hunc.Quieſcere etiam dicitur, qui ſolitam petulantiam remittit[*Ceſſare.*[Ter.in Prol. Andr.Vt quieſcant moneo,& deſinant maledicere.Aliquando pro abſtinere, ſeu ſuperſedere,[*Laſciare da*]Plau.in Moſt.Quieſce hanc rem petere.Quieſci impersonale. Ter.in And.poterat quieſci,ſi hic quieſcet.

QVIETVS,ta,tũ,p.p.o.1.2.[*Quieto,* שלו ſcelev.G. Ruwig. *Gal.Coy,qui eſt en repos.H.Soſſegado y quedo,*]ἥσυχος.a quies,tranquillus,otiosus,placidus. Ter.in Phorm.Quietus eſtõ.Vbi Don. Quietus.ſecurus,[*Sicuro.*]Vir.1.Aen. Imprimis regina quietum Accipit in Teucros animũ. Reddere quietum,eſt efficere, vt quietè & ſecurè quis viuat. Ter.in Eunuc.Sex ego te totos Parmeno hos menſes quietum reddam.Solutus,& quietus animus.Cicer.pro Roſc. Com.Soluto,quieto ſum animo. Idẽ 6.Verr.Mirum omnibus videri.Diodorum reum hominem quietiſſimum.Hor.Ep.10.Quietiore non feratur æquore, Quam Graia victorum manus. Quietè,[*Lietamente,con pace,*]tranquillè,placidè.Ci.1.de Fin.Beneuolẽtiam ſibi conciliant,& (quod aptiſſimum eſt ad quietè viuẽdum) charitatem.Cæſ.3.Bel.Ciu.Noſtri quietiſſimè ſe receperunt.

QVILIBET,[*Qual ti piace,* איש iſch.Germ.was einer wil,ein geder,]εἷς quiuis,quaſi quemcumque ex multis libet deligere. Horat. in Arte. 3. Pictoribus, atque poetis Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas.Aliquando pro vili.[*Vile,*]Plin.l.7.Neque cum quo libet hoſte res fuit.Oui.1.de Arte aman.Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt, id eſt, vel tenuiſſimę fortunæ homunculus.

QVIMATVS,m.4.πεντετία.ætas quinque annorum.Plin.lib.8.c.45.

QVIN,[*che non,perche non,anzi.* Ge.warumb,was iſt die vrſach,oder washindertes das nicht.G.*Que ne,pourquoy non.*H.*Queno,tambien como,*]τίμη. variis modis dicitur:Nam aliquando ponitur pro cur non,vt cum increpantes,vel interrogantes,vel hortantes dicimus quin venis.quin fugis.Vir.2.Eclo. Quin tu aliquid ſaltem potius, quorũ indiget vſus? Viminib.molliq; paras detexere iunco. Aliqñ pro qđ non,ſeu,vt non; vt Ci.Att. Prorſus nihil abeſt, quin ſim miſerrimus.Tere.in And.Non dubium eſt,quin vxorem nolit filius. Aliquando pro quin etiam,[*Anz.*]Virg.1.Aen.Quin aſpera Iuno Conſilia melius referet,hoc eſt,quod maius eſt. Aliquãdo valet, Vt non.Cic.Non idcirco cauſas Iſocrates nõ defendit,quin id vtile eſſe,& honeſtum exiſtimaret.Similiter cum dicimus,Non poſſum me cõtinere,quin geſtiam.i.vt non geſtiam.Vir.l.3.Aen.Hic tibi ne qua morę fuerint diſpendia tanti.Quin vatem inſanã aſpicias.i.vt non.Aliquando pro qui non.Cicer.lib.6.epiſt. Nemo eſt noſtrum,quin vota victoriæ ſuę fecerit . Aliquando pro immo . Ter.in Hea.Quin nolo mentiare.Pro etiam Idẽ.Quin mihi moleſtum eſt.Aliquando pro certè,[*Certamente,*]Plaut.in Amph.Quin certa res hanc eſt obiurgare.

QVINGENTOS,pro quingentis dixere veteres,auctore Feſt.

QVINCVNX,cis,n.3.πεντ' οὐγγίαι. pondus,vel menſura quinque vnciarum.In arborũ ordinib.Quincunx dr̃ , cũ ita diſpoſitæ ſunt arbores,vt binę cum tertia proximi ordinis æquali interuallo ſibi oppoſita,quoquo te vertas,quincũciale formã referant. Quin.li.8.c. 3.Quid illo quincunce ſpecioſius,qui in quameunq.partem ſpectaueris,rectus eſt? Ci.in Catone Maio.Cũ miraretur Lyſander &,peritatem arborum,& directos in quincuncem ordines.Col.l.3.c. 13.Nonnulli omnem vitem per denos pedes inquincuncem diſponunt.Rõ,quare huiuſmodi figuræ quincuncis,& decuſſis appellationem ſint fortitæ,non eſt obſcura. Veteres.n.numerum denariũ & quinarium huiuſmodi notis,X,& V,pingere ſolebant.Arbores itaq.in quincuncẽ digeſtæ dicuntur,cum ita ſunt collocatæ,vt tertia duabus æquali interuallo oppoſita, V, litteræ ſimilitudinem faciat. Quincuncalis herba dicitur,quæ mẽſuram quincuncis vnius pedis habet.i.ſeptenos ferè digitos.Plin.l.27.c.11.Quincunces etiã vſuræ dicuntur,quoties ex centum nummis , (exempli gratia ſit) quinque nummos vſuræ percipimus.Eſt & Quincunx mẽſurę genus,paulum ſupra mediam heminam continẽs.Mar.li.2.Te conuiua leget miſto quincunce.

QVINCVPEDAL,n.3.menſura erat,ſiue regula quinque pedũ,qua fabri,muratii in dimetiendis parietibus vti ſolẽt.Huius formam,& vſum ſic depingit Mart.lib.14 Puncta notis ilex, & acuta cuſpide clauſa,Sepè redemptoris prodere furta ſolet.

QVINCVPLEX,o.3.πενταπλάσιος. numerus multiplicatiuus , vt duplex & triplex.Mart.lib.14.Cæde iuuencorum domini calet area fœtix,Quincuplici cera cum datur altus honos.

QVINDECIES,*Quindeci volte.*Germanic.Funfizehen mahl,]quindecim vicibus.Mart.lib.7.Dicere quindecies poteram.

QVINDECIM,p.c.[*Quindici,* חמשעשר chamoſch haſar Ge.Funffzehen]δεκαπέντε.Plau.Pſe.Quindecim habeo nimias.Horat.i Carm. ſęcul.Quindecim Diana preces virorum Curet.

QVINDECIMVIRI , m.2. πέντε καὶ δέκα πρῶτοι. magiſtratus Romę, quindecim numero, ius habentes Sibyllinos libros adeundi .

QVINDENVS,a,um.1.2.Liu.lib.5.Bel.Mac.Quindena iugera agri data in ſingulos.

QVINETIAM[*Oltre a cio,anzi.* גם gham אף ach.G.Ia auch,vil mehr. καὶμήν, καὶ ἔτι præterea,& quod manu eſt.Cic.de Am. Quin etiã? neceſſe erit optare,vt quam ſæpiſſimè peccet amicus.Virg.4.Æne. Quinetiam hiberno moliris ſidere claſſem.

QVINGENTESIMVS,a, um,o.1.2. πεντακοσιοστὸς. numerus eſt ordinis. Pl.lib.15.ca.1.

QVINGENTI.o.1.2.[*Cinquecento,* המאות chameſch meoth. Ge. Funffhundert]πεντακόσιοι.quinquies centum.Vir.10.Aen.Hinc quingẽtos in ſe Mezẽtius armat.quingenti itẽ,magiſtratos nomẽ erat apud Athenienſes.a numero quingentorum virorum , quorũ officium erat ciuilia munera,rerumque actiones iudicare.Dignitatem hi maximam obtinebant,ac ab Areopagitis ſecundum locũ obtinebant.

QVINGENTIES,πεντακοσιάκις.quinquies centum.Cic.4.Ver.

QVINGENI,æ,a,1.2 idem quod quingenti per ſingula, vt cum dicimus Quingenos denarios militibus diuiſos,id eſt, ſingulis quingẽtos. Sen.in Cæſ. Annuã habitationẽ Romæ vſq.ad bina millia nummum,in Italia non vltra quingenos ſeſtertios permiſit.

QVINGENARIVS,a,um,o.1.2. Nonnunquam ad pondus refertur , vt Lanx quinganaria,id eſt,quinquaginta pondo.Pli.li.33.c.1.poteſt & ad ætatem referri,vt quingenarium ſit, quod eſt 50. annorum.

QVINIMO,[*Anzi.* גם gham אח ach.Germ.Ia vil mehr,ia auch *Gal. Mais,qui plus eſt,& qui plus fort eſt.Hiſpan Antes mas preſto,mas ayna,*]ἀλλὰδή καί.imo verò,imo etiam.Pli.Epiſt.74. Quinimo conſurgenti ei ad cenſendum,acclamatum eſt.

QVINQVAGENARIVS,a,ũ,o.1.2. [*Di cinquanta anni.* חמשים chamiſohſchim.German.Das funffzig iaerig iſt,]annorum quinquaginta,refertur ad numerum:vt Quinquagenarius grex.i.quinquaginta capitum.Var.2.de re ruſt.Quinquagenaria vina.i.quinquaginta capiens certi generis menſuræ.Cato de re ruſt.c.15.

QVINQVAGINTA,[*Cinquanta,* חמשים chamiſchſchim.G Funffzig πεντήκοντα.Inde Quinquagies.Pl.li.7.Quinquagies collatis ſignis dimicauit.Quinquageſies.Plau.in Men.dicit.

QVINQVATRIA,orum,n. 2. feſta erant Romę , Palladi ſacra . Dicta quinquatria,a numero quinq.dierum,quibus celebrabantur:quorum primo fiebãt ſacrificia , ſecundo,tertio,& quarto gladiatorũ ſpectacula edebãtur; quinto vnis fiebat luſtratio. Videtur aũt primus ex hiſce diebus fuiſſe quintus poſt Idus Martias,hoc eſt XIII. Kal. Apr. quod non obſcurè colligi poteſt li.3. Faſt. Ou. Var. lib. 5.de Ling.Lat.auctor eſt,antiquitus vnum tantummodo feſti huius diem fuiſſe,poſt quintum ſcilicet Idus Martia,eumque Quinquatrum vocatum fuiſſe , tracto vocabuli exemplo a conſuetudine vicinorum populorum,qui dies poſt ſextum ,& ſeptimũ Iduũ, ſexatrum , & ſeptimatrum appellauere;paulatim tamen nominis errore conſuetudinẽ irrepſiſſe,vt quinque dies crederentur . Varronis ſententiæ Feſtus quoque ſubſcribit. Vnde apparet nõ niſi mera eſſe ſomnia , quę a recentioribus Grammaticis de vocis huius etymo ſint excogitata , qui quinquatria indedicta tradiderunt,q celebrarentur quinque diebus continuis poſt diem atrum , q erat poſtridie Iduum,cum probatiſſimorum,quos iam adduximus,auctorum teſtimonis ſatis conſtet, Atrus ſiue, Atria.particulas in hiſce vocibus nilul ſignificare,ſed ſolas eſſe nominum productiones Fuerunt & minora quinquatria, ſiue vt Feſtus appellat , quinquatrus minuſculæ,quæ Idibus Iunij,a tibicinibus perſonatis celebrabantur in honorem Mineruæ.Oui.6 Faſt.Et iam quinquatrus iuberor narrare minores . Huc etiam ſpectare videtur illud Plaut.in Mil.Da quod dem quinquatribus.Sortitur autem hoc nomen varias declinationes,nam modo per ſecundam,modo per tertiã declinationem inflectitur, vnde ablatiuus quinquatrijs,& quinquatribus.Iuu.Sat.10.Totis quinquatribus optat.Diomedes aũt,Quinquatrias,per primam inflexionem protulit.

QVINQVE[*Cinque.*Germa.Funff.*G.Cinque.Hiſpan.Cinco.*]πέντε.Ou. lib.8.Met. Quinque ter implebat vlnas. Quinque pedum præſcriptio interdicti genus eſt,ex Solonis legibus in XII.tabulas translatum. Vide Caium lib.vlt.Digeſt.Fin.regund.

QVINQVEMESTRIS,ſtre,o.3. [*Di cinque meſi.* Germanic. Fuff Monatlr,]quinque menſium ætatem habens.Var.2. de re ruſt.c.7.

QVINQVELIBRALIS,& hoc le,o.3.[*Di cinque libre.* Germanic.Funffpfundig]quinque librarum.Col.li.3.c.15.

QVINQVENNALIS,& nale,o.3. πεντετηρικός. quod fit quinto quoque anno,vt Quinquennales ludi.Pli.lib4.c.5.Quinquennalis magiſtratus,qui quinque annis continuis geritur.Liu.lib.4.

QVINQVENNIS, & hoc ne, o.3. πεντέτης. quinque annos natus, Plaut.in Pœn.Duæ fuere filiæ,altera quinquennis, altera quadrimula.

QVINQVENNIVM, nij, n.2. ſpacium quinque annorum.Ci.3.de Leg.

QVINQVEPARTITVS,tita,partitum,pe.p.o.t.a.πέντε μεμερισμένος. in quinque partes diuiſum.Ci.de Inu. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinque partitò,aduer.Plin.li. 25. c.6.Folij inciſis quinque partitò.

QVINQVEREMIS,is,f.3.πεντήρης.nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQVERTIVM,tij,n.2.in ſacris certaminib.dicebatur,quod Græci ſua lingua πένταθλον appellabãt,vtroq. nomine deducto a quibuſdam artium, ſeu certaminum generibus, quibus in ſacris Græcię ludis congredicbantur ijs,quos a profeſſione Græci πενταθλους, Latini quinquertiones appellabant, quod ceſtu,curſu,ſaltu, diſcu, & luctacertarent.

QVINQVEVIRI,m.2.Cic Ac. magiſtratus quinqueuirorum.

QVINQVIES,[*Cinque volte* German. Funffmahl.]πεντάκις.quinque vicibus.Cic.11.Philip.Quinquies abſolutus.

QVINTA claſſis,f.3.in cenſu à Ser.Tullio deſcripta,ex triginta centuriis conſtabat,nihil aliud,quàm fundas, & lapides miſſiles ferentibus,quibus adiuncti ſunt cornicines,tibicineſque in tres centurias diſtributi. Cenſebatur autem hæc claſſis vndecim millibus æris. Liu.lib.1.ab V.C.

QVINTANA porta,f.1.in caſtris dicebatur, quæ poſt Prętorium erat, vbi venalium rerum forum ſolet eſſe.Liu.4 Decad.5.

QVINTANIS,adnerbium,ea forma dictũ,qua Aiternis: vt Quintanis femitare,id eſt,poſt quintum quinque palum ſemitam ducete.Pl. li.17.cap.22.

P.M. Quintarium limitem ita nominauit Hyginus,Quintum quemque quintarium volunt porro inter quintum, & quintarium intereſt aliquid. Quintus eſt, quinto loco numeratur, quintarius, qui quinque centurias claudit,hunc volunt eſſe quintum, qui eſt ſextus:nam & legumlatores,quemadmodum perlatum eſt, ſic cauerunt,vt a D.M quintus quiſque ſpacio itineris ampliaretur.Erat ſanè interpretatio legis huius ambigua;niſi eorum formæ ſextum quemque limitem latiorem haberent ſignificationem, quàm minores,tractemus nunc diligentius quid dixerint, a D.M.quintum quemque latiorem decumano, quum decumanus erat poſitus, poſiti ſunt deinde quinque limites, quorum nouiſſimus factus eſt latior:his cum decumanus acceſſit,ſex fiunt, eamdem obſeruationem in reliqua limitum parte eſſe voluerunt, quemadmodum a D.M.quinque limites ducebantur, quorum eſſet ſummus latior, ſic & ab eo quintatio,cum ſpacium definitum erat,quinque adiectis limitibus, ſummo latitudnem ſuam ſeruari placuit.

QVINTILIANVS,m.2.Rhetor,ortus in Hiſpania,in Ciuitate Calagurritana,vt Euſebio placet,vnde & Quint.ipſe,Hiſpanos prouincianos ſuos vocat.Eum dicunt Romam cum Galba veniſſe,breuique in familiaritatem Domitiani principis inſinuatum, eius nepotes erudiſſe. Ludum Romę aperuit, primuſque è fiſco ſalarium tulit. Scripſit declamationes, quas quidã Quintiliani alterius declamatoris dicunt eſſe,cuius Senec.in 6.Declamationum lib.meminit.

QVINTILIS,lis,m.3.*Inglis.*G.Der heumonat]μεταγειτνιὼν δεύτερος. menſis anni nunc ſeptimus, olim quintus, cum a Martio annum Romani auſpicarentur,vnde & Quintilis primum dictus eſt,poſtea vero in honorem Iulij Cæſaris dictatoris, Iulius appellatus eſt.Suet.& Cic.ad Att.lib.14.

QVINTO,& Quintum,aduerbia, eodem modo inter ſe differunt, vt ſupra oſtendimus Quartum & Quarto.

QVINTVS,ta,tum,o.1.2.[*Quinto,* חמשי chamiſchſchi.G.Der funffte.] πέμπτος.vltimus ex quinque.

QVINVS,a,um,o.1,2.diſtributiuus numerus à quinque. Cic. 3. Ver. Cum à multis quaterna, etiam quina exigerentur. Hor.lib.1.Ser. Sat.2.Quinas hic capiti mercedes exigit.

QVIPOTE,p.c. [*Come.* G. wie iſt es moeglich. *Gal. Come eſt il poſſible. Hiſ Como es poſſible?*] qui fieri poteſt? Compoſitum à Qui interrogatiuo,& edictiuo POTIS,pote. Perſ Sat.1.Quipote? vis dicam?

QVIPPE,nam,etenim,nempe.[*In vero.percioche,*] אבן achen.G.Sintemal,dannie. *Gal.Attendu que,c'eſt a ſcauoir,certes.Hiſp.Ciertamente porque*]οἵα.particula eſt,qua rationem reddimus eius, quod præceſſit.Exponitur autem aliquando per vtpote, preſertim ſubſequente relatiuo,ſiue id nomen ſit, ſiue aduerbium. Cic. pro Roſc.Am. Conuiuia cum patre non inibat,quippe qui ne in oppidum quidẽ, niſi perraro, veniret.Virg.lib.1.Georg.Hominum queritur curare triumphos,quippe vbi fas verſum, atque nefas. Interdum pro etenim,ſiue namque.Virg.lib.2.Geor.Infœcunda quidem,ſed lætа & fortia fingunt, Quippe ſolo natura ſubeſt. Interdum idem quod certè.Plau.in Aul.Redi iam nunc intro,atque intus ſerua.S. Quippe nil ego intus ſeruem.

QVIPPINI,[*Perche non.*Ge. . waruml nicht?]πῶς οὐ,τί γάρ.antiqui dicebant proquidni,ſiue cur non? Plaut.Men.Itan'cenſes ? Med. Quippini.

QVIRINALIA,orum,n.2.κυρίνια.Romani vocabant diem,quo ſacra Quirino fiebant.Cic.ad Q.Fr.Comitialibus diebus,qui quirinalia dicuntur.

QVIRINALIS,le,o.3.Quirinalis collis.κυρίνιος λόφος.dictus eſt, quod in eo Quirini templum erat,ſiue quod in eum commigrauere Sabini à Curibus venientes. Hodie à duobus equis trameutis in hoc collectis Montem equorum vocant.Quirinalis porta Romæ dicta, quod ea in collem Quirinalem tenetur, vel quod proximè eam eſſet Quirini ſacellum. Quirinale iugum. Oui.7.Faſt.Lituus Quirinalis,qualem Quirinus habuit.Virg.7.Aen.

QVIRINVS,ni,p.p.m.2.[*Quirino,*] κυρίνος.Romuli cognomen abhinc,qua haſtã diuè vtebatur. Haſtam enim,teſte Feſto,Sabini Dimmiue (vt alij legunt) Quirim vocabant,quamquam non deſint,qui à Curibus.i.à Sabinis,quos in vrbis partem recepit, Quirinum potius cognominatum putent.Contra Var.lib.4.de Ling.Lat.Quirinum à Quiritibus appellatum exiſtimat.Oui.li 2.Faſt.controuerſiam hanc in medio relinquit,contentus omnes,quas iam adduximus,opiniones recenſuiſſe.

QVIRITATIO.f.9.humanæ,diuinæque opis implorатio.Liu.li.3 bel. Mac.Fuga comitum & quiritatio.

QVIRITATVS,huius quiritatus,m.4.clamor vrbanorum,vt Iubilatus ruſticorum, vt oſtendit Valla ex auctoritate Varronis.Pli, Epiſt. 106.Audires vlulatus fœminarum, infantium quiritatus.

QVIRITES,rium,vel quiritum,m.3.[*Romani.*] κυρῖται,ῥωμαῖοι.Romanorum nomen, à Curibus Sabinorum vrbe impoſitum.Romulus.n.inito fœdere cum T.Tatio Sabinorum rege, eoque in partẽ regni,Sabiniſq; in vrbis portionem receptis,vt nouorum incolarũ beneuolentiam aliqua ſibi ratione conciliaret, miſſã Romanorũ Sabinorumque gentem vno nomine Quirites appellauit.Liu.li.1. ab vrb.Legitur & accuſatiuus ſingularis quiritem,à nominatiuo, vt videtur, Quiris.Perſ.Satv.5. Quibus vna Quiritem Vertigo facit.Oui.1.Am. An ſi pulſaſſem imminum de plebe Quiritem.

QVIRITO,as,pe.pt.ſeu Quiritor,taris,n.& d.1.[*Lamentarſi,gridare,* קרא Kara.שיע ſchivveah זעק zahak.G.x leglich khreyen,vmb hilff ſchreyen. *Gal. Crier.& p:a:ndre,crier,& requerir ſecours.Hiſp. Gridar, lorar,con voces gritando*]ὀλολύζειν. lamentor, mœſtaque voce Deorum hominumque auxilium inuoco. Quæ ſignificatio tracta eſt à conſuetudine Romanorum, qui iniuria affecti, Quiritum opem implorabant:vnde Var. Quiritare interpretatur, Quirites ciere. Nonius; Quiritare,eſt clamare,tractum ab ijs,qui Quirites inuocant.Lucil.lib.12. Sat. Concurſus velut aurai claraque quiritas. Liu.libr.9 bell. Mac. Nulla vox Quiritantium inter ſtupra;& cædes exaudiri poterat.

QVIS,qui,quæ,quod,vel quid,[*Il quale,laquale,* מי mi. אשר aſchor. Germ.vver,oder vvelcher,vvelche.G. *Qui eſt ce,qui.Hiſp. Quieno que coſa,*]τίς,τί. quando q;interrogatiui è ponitur.[*Che.*] Virg.1 Ecl. Quæ tanta fuit Romam tibi cauſa videndi? Pla. Quod facinus auſi tantum? Aliquando infinitè,[*Certi.*]Ci.Cum præcepta neſcio quæ diſcipulis ſuis palam tradidiſſet. Plau. Nec mihi quod facinus comſciteminueni. Accipitur aliquando quis, pro aliquis,[*Alcuno.*] Suet.in Claud.Si quem alium, & ſe liberum eſſe Plin.lib.3.epi.6. Nec vitia,ſi qua ſunt, celant. Ponitur autem quis admirantis,pro qualis.[*Quale.*] Vir.5.Aen. Quis globus,ò ciues.Olim tam fœminino,quàm maſculino genere proferebantur. Plaut. in Aul. Quis ea eſt,quam vis ducere vxorem? Virg.11.Aen. Quicum parum caras,id eſt,cum qua. Loquitur enim de Acca,quę erat vna ex comilitonibus Camillæ. Accipitur aliquando qui,quæ,quod, pro quantus, quanta,quantũ.[*Quanto.*]Quint.Hoc ſi ſciſſes pater,affirmo, promitto, cuius pietatis es, nemo te anteceſſiſſet.i. quanta pietatis es. Huiuſmodi autem orationes tribus ettemmus modis: vt, quia es humanitate,cuius humanitatis es, & quæ tua eſt humanitas. Inuenitur & Quis,aut vi nõnulli ſcribere malunt,Queis,in datiuo,& ablatiuo pluralib.verum hoc à ſingulari nominatiuo tempore diſtinguitur: producitur enim,cum in nominatiuo corripiatur. Lucan.l.2.Proh fata,quis ille,Quis fuit ille dies.Hor.in Ser.Queis humana ſibi doluit natura negatis. Fit autem queis à ſingulari, quo, ſicut à Domino Dominis. Contra ab ablatiuo qui,fit quibus,ſicut à facili facilibus.Seruius in illud Vir.2.Aen.Quis ante ora patrũ; Quis, inquit, & quibus ſecundũ artem dicimus, ab eo enim quod eſt qui,in bus mittimus ab eo quod eſt quo, in is,ſed à tertia declinatione in vſu ſunt datiuus, & ablatiuus plurales: licet antiqui omnibus vſi ſint caſibus. Denique Cato in Orig.Ques, quium,declinauit,ſicut puppes puppium.Ques,inquies,ſunt populi.

QVISNAM,[*Chi.* מי mi.Germ.wer,oder weldoch. *Gal.Qual,qui,qua eſt ce,qui.Hiſp. Quien es,aquel,*] τίς τοτέ. interrogatiuum eſt, pro quis. Ter.in Andr.Quiſnam homo eſt. Aliquando infinitè ponitur.Pli.lib.11.c.35. Delphini quoniam modo audiant,mirum.

QVISQVAM,& Quiſpiam,[*Alcuno,* משהו iſch. Ger. Einer. iemandt. *Gal.Qelqu'vn. Hiſp. Alguno,*] idem quod aliquis. Quiſnam,olim tam maſculino,quam fœminino iungebatur. Teren. in Eunuc.Illarum neque quiſquam te nouit. Ibidem ; Hunc oculis Noſtrarum numquam quiſquam vidit.Aliquando pro quolibet,] *Quisque.*] Cic. ad Ter.Niſi vos fortiores cognoſcerem quàm quemquam virum.

QVISQVILIÆ,arum,f.1.περικαθάρματα.purgamenta terrarũ, & quicquid ex arboribus ſurculorum, foliorumque,& florum minutum decidit:vnde nomen uenit,uelut quicquid cadit, inquit Feſt.Ob id Cæc.Quiſquilias uolantes,ventu ſfolia appellat.Cic.lib.1. epiſt. ad

ad Attic. Nihil enim nihil fit, nisi ex his rebus, quæ sint ante dictum. Quidquid ergo fit, illam ipsa fieri. Omnia ergo illa, quæ sunt ante dictum, Actio, Actio quidem ipsa dicitur Actio, Actio quidem ipsa dicitur Actio, Actio quidem ipsa dicitur

legitur coniunctum cum adiectiuo purus: vnde Argentum purũ putum dicitur, quod ita excoctum est, itaque purgatum, vt nihil alterius materiæ habeat admistum. Gel. lib. 6. cap. 5. Cautum fuisse vt Carthaginenses quotannis pop. Ro. darent certum pondus argenti puri puti. Pla. Pseu. ad hominem transtulit, cum ait; Polymachæroplacides purus est ipsus. Quasi dicat, ipse omnino est, & non alius prorsus. Fest. Putum antiqui pro puro dicebant: vnde putum aurum, puteatum dici solet, i. expurgatum. Orationes putissimę. Cic. Att. lib. 2.

P A N T E Y

Pycta, pyctæ, vel pyctes, m. 1. πύκτης. Latine pugil. Lampridius in Heliog. Gladiatores ante conuiuium pugnantes sibi, & pyctas frequenter exhibuit. Hinc Col. lib. 8. c. 2. Gallinaceum in certaminibus gallorum pugnacem pycten vocat. Plin. lib. 7. c. 47. Euthymus pycta semper Olympiæ victor.

Pyctacivm, cij, n. 2. πυκτάκιον. apud Lampridium in Alexandri vita, dicitur album, hoc est, tabella dealbata, in qua nomina iudicũ selectorum describebantur.

Pydna, f. 1. oppidum Macedoniæ ad Sinum Thermaicum. Plin. lib. 4. cap. 10.

Pygargvs, m. 2. πύγαργος. caprea siluestris, non dissimilis stamis. Pl. lib. 8. cap. 53. Sunt & damæ, & pygargi. Iuu. Sat. 11. Sumine cum magno lepus, atque aper, atque pygargus. Est item pygargus auis ex genere aquilarum. Plin. 10. c. 3.

*Pygela, f. 1. Vrbs Ioniæ, non procul ab Epheso. Theopompus.

*Pygmalion, m. 3. Beli Tyrionum regis filius, frater Didonis.

Pygmaei, m. 2. [*Pigmei anani* גמרים ghammadim. G. Kleiner erdmenlin, nur eines einbogens hoch, wohnhafft in den eusseristen bergen Indię,] πυγμαῖοι. vt lib. 7. scribit Pli. cap. 2. Populi in extrema parte montium Indiæ habitantes, salubri cœlo, semperque vernante, qui temos dodrantes non excedunt: vnde Pygmęi dicti sunt, quasi πυγμαῖοι, hoc est, cubitales, πυγὼν enim cubitum significat. Horum mulieres quinto anno pariunt, senescũt octauo. Ari. in cauernis viuere pygmæos tradit. Pli. quoque lib. 4. c. 11. in Thracia Pygmęos fuisse scribit, Vrbemque Geraneam tenuisse, donec a gruibus fugati nouas sibi sedes quęrere sunt coacti, ad quod etiã spectare videtur illud Iuuen. ex Sat. 13.

Ad subitas Thracum volucres, cubemque sonoram.
Pygmæus paruis currit bellator in armis.

Pylades, dæ, vel dis, p. c. m. 1. & 3. πυλάδης. Strophij Phocensis filius indissolubili amicitiæ vinculo cũ Oreste cõiũctus: nã cũ Clytemnestra ab Ægysthо adultero adiuta, Agamennonem occidisset, Strophius Orestem adhuc puerum certissimæ neci subduxit, & in regno suo vna cum Pylade educauit. postea cum Orestes, gratia vindicandę paternæ mortis, matrem peremisset, eamq; ob rem in furorem conuersus esset, Pyladem perpetuum omnium suarum profectionum comitem habuit & socium periculorum: tantaque sese mutui amoris vehementia sunt prosecuti, vt alter pro altero mori non recusaret. Cic. de Amic.

*Pylene, f. 1. πυλήνη. oppidum Aetoliæ. Hom. in Catologo.

†Pylorvs, ri. p. p. πυλωρός. a medicis appellatur os inferius ventriculi, per quod primæ coctionis excrementa emittuntur in aluum, & inde in secessum. Latine dicitur Ianitor, ab officio.]

*Pylvs, f. 2. πύλος. oppidum agri Messenaici, in tractu occidentali Peloponnesi: inde Pylius Nestor.

Pyra, f. 1. [*Monte di legne*, דור מדורה medhurah. G. Ein holtzbeigen, scheiterhaig G. *Vn monceau de bois, por mettre au feu.* Hi. *Hoguera,*] πυρά. lignorum congeries, cuiusmodi olim cremandorũ corporum causa extrui solebant. Virg. 4. Aen. At regina pyra penetrali in sede sub auras Erecta ingenti. Idem 11. Aen.

†Pyralis, πυραλίς. animalculum pennatum, magnitudine muscę, ex igne prouenies alijs Pyrausta vocatur. Plin. lib. 11. cap. 36.]

Pyramis, dis, p. c. f. 3. *Piramide.* G. Ein viereckechtig gebew vndẽ ser breit, das sich in die hoeche zeucht, vnd ie lẽger ie mehr misst in ein spitz verleurt,] πυραμίς. moles maxima quadrata, ita cõstructa, vt è lato in acutum tendat in formam flammæ, quæ ima sui parte latior, in acuminatum desinit fastigium. Maximæ huius generis in Ægypto fuisse memorantur circa Memphim structuræ, ex quadratis laditibus admirandæ, fastigiatæ vltra omnem excelsitatem, quæ manu fieri posset (vt scribit Soli.) sub quibus sepeliebantur reges. Excogitatæ primum a regibus Ægypti, ne plebs esset otiosa, vel ne pecuniam successoribus relinquerent. Plin. lib. 36. cap. 12. Hinc Pyramidatus, a, um. in formam pyramidis factum. Ci. 1. de Nat. Deor. Pyramidata, curuata quædam & quasi aduncа.

Pyramvs, p. c. m. 2. [*Piramo.* Ger. Ein Babyloniescher Iungling, welcher vmb die Thisbe gebulet, vnd sich selbst entleibet hatt.] πύραμος. adolescens Babylonius, qui Thisbes vicinæ puellæ mutuo amore captus, amicæ persuasit, vt deceptis custodibus, in solitudinem quandam extra vrbem ad se conueniret, quo cum puella prior venisset, conspecto leone, trepida profugit ad syluas, relicta præ festinatione amiculo, quod inuentũ leo dilacerauit: veniens deinde in locum constitutum pyramus, cum Thisbes amiculum à fera dilaceratum agnouisset, arbitratus ipsam a Leone esse deuoratam, doloris impatientia, quo accinctus erat gladio seipsum interemit. Thisbe quoque cum posito timore, ex silua rediisset, Pyramumque ex vulnere adhuc palpitantem agnouisset, exempto ex vulnere gladio, sibi etiam mortem conscium. Hoc nomine etiam dictus est fluuius Asiæ, Nili modo limum deferens, qui magnam Cilicię partem adiecit. Strab. lib. 1.

Pyrene, p. p. f. 3. [*Pirene,*] πυρήνη. nomen puellę Bebryeis filiæ, in pyrenæo monte ab Hercule compressæ, atq; à feris laniatæ, & ibi sepultæ; qui mons quoque a poetis Pyrene nuncupatur. Silius lib. 3. Pyrene celsa nymbosi verticis arces Diuisos Celtis latè prospectat Iberos & Tibul. lib. 1. Non sine me est tibi partus honos, tua bella Pyrene Testis, & Oceani litora Santonici. Hic mons Galliam ab Hispania diuidit, ab exortu & æquinoctiali in occasum brumalẽ porrectus, ita dictus ἀπὸ τοῦ πυρός, ab igne, siue quod crebris fulminum ignibus feriatur, siue quod Pyrenęi montis siluæ (vt auctor est Diod. li. 6.) iniecto a pastoribus igne, olim vniuersæ conflagrauerint. Silius a Pyrene puella Pyrenęum saltum dici autumat. Dicitur autem mons ipse Pyrene, & Pyrenæus mons. Pirene autem per i, nostrum, siue pyrene, (εὐρήνη. Suidæ) est fontis nomen (vt inquit Probus) in Helicone Musis consecrati. Strabo autem Pirenem fontem sub Acrocorintho monte nominauit, cuius meminit & Persius, & Plau. in Aul. Stat. lib. 1. Sil. In posteriore hac significatione prima syllabam semper producit: quia apud Grecos scribitur per ει diphthongum, in priore eandem habet indifferentem, vt facilè est videre ex testimonijs Catulli, & Silij, paulo antè citatis.

Pyrethrvm, n. 2. *Pirethro.* G. Bertram oder speichel wurtz] herba quam Romani Salinarem appellant. Folia & caulem emittit dauco filiestri & fęniculo similem. Oui. 2. de Arte; Tritaque in anno so flaua pyrethra mero. Pli. li. 28. c. 6. Dioscor. lib. 3. c. 84.

Pyrgoteles, p. c. m. 3. gemmarum sculptor nobilissimus. Pl. l. 37. c. 1.

*Pyrgi, orum, m. 2. oppidum in ora Tuscię, Ptolemæo.

Pyrgvs, m. 2. [*Torre,* מגדל mighdal. Gę. Ein thurn. G. *Vne tour. Hi. Torre.*] πύργος. Latinè turris, quod fulgureis ignibus ferriturres consueuerunt. A cuius similitudine pyrgus ét vasis genus dicitur cauitate sessili, quo coniecti tali agitantur, antequam in alueolum emittantur. Hor. 2. Ser. Sat. 7. Mittere in pyrgum talos. Mar. Turriculam, Latino vocabulo appellauit. Persius Orcam dixit; Angustæ collo non fallier Orcę. Porphyrio pyrgum idem esse docet cũ fritillo, vasculum scilicet, in quo coniectę tesserę, agitateq. mittuntur. Iuu. paruoq. eadem monet arma fritillo. Quibus verbis clarum fit, Fritillum turriculam esse, non tabulam lusoriam, quæ lata & spatiosa esse consueuit, & quæ alueus siue alueolus, siue latruncularia tabula dicitur.

Pyrites, p. p. m. 1. πυρίτης. silicis genus, quod in metallis & fluminibus quibusdam inuenitur. Plin. lib. 36. c. 19. Dictus pyrites, quod ęgerrima quidem ignem accipiat, semel tamen acceptum diutissimè conseruet: vide Georgium Ag. de re metal. qui multo plura enumerat pyritarum genera. Pyrites, [*Pietra focaia,*] item dicitur silex ille, qui ferro illisus ignem emittit. Pli. li. 36. c. 19.

†Pyroboli, p. c. πυροβόλοι. tela sunt ignita & ardentia, quę cum flamma mittuntur.]

†Pyromantia, πυρομαντεία. genus diuinationis quę fit per ignem. Vide in dictione Magnic.

Pyropvs, pi, p. p. m. 2. quoddam metalli genus, flammæ colorem referens, vnde & nomen habet. Ouid. 2. Met. Flammas imitante pyropo.

Pyrrha, f. 2. πύρρα. Deucalionis vxor, quæ post diluuium vna cum marito iactis post terga lapidibus humanum genus fertur reparasse. Ouid. 1. Met. Est & Cariæ ciuitas. Plin. lib. 5. ca. 29. Est & oppidum in Lycia. Idem lib. 5. cap. 27. Item aliud in Eubœa insula. lib. 4. cap. 12. Aliud prętera in Magnesia. Idem lib. 4. cap. 9. Idem aliud ad Pontum Euxinum, non procul a Męotide, maris impetu hausturn, lib. 2. cap. 92. Aliud in Lesbo insula. Prol. lib. 5. c. 2. & Pl. li. 5. c. 31. Est item Pyrrha, siue pyrrho, insula Cariæ adiacens, in sinu Ceramico. Idem lib. 5. c. 31.

Pyrrhicha, siue Pyrrhiche, es, f. 1. πυρρίχη. genus fuit saltationis enopliæ, hoc est, quam armati peragebant, quæ Lacedæmoniorũ iuuentuti loco bellici progymnasmatis erat, teste Aristoxeno, apud quos a quinto statim ætatis anno pueri incipiebant πυρρίχίζειν, accinente interim aliquo carmen hyporchematicum, ad cuius numeros motus componebant. Pl. lib. 7. cap. 57. a pyrrho quodam Cretensi primum institutam tradit in Creta. Aristoxenus originem eius ad Pyrrhichum quendam Laconem refert. Aristoteles contra ad Pyrrhum Achillis filium, quem primum omnium Pyrrhicham ait saltasse ad Patrocli rogum. Suet. in Cæs Pyrrhichen saltauerunt Asię principum liberti.

Pyrrhicharii, m. 2. πυρρίχίδαι. siue Purrhicharij, (vt scribebant veteres nullam peregrinam litteram recipientes) qui pyrrhichan saltabant armati. Vlp. l. aut damnum ff. de pœnis.

Pyrrhichivs, m. 2. πυρρίχιος. pes metricus, constans ex duabus syllabis breuibus: dictus a Pyrrho, qui primus victoria potitus, frequentibus pyrrhichijs est laudatus.

PYTHON, Vide Pythius Eliodes, genius, præfect. deæ de Syria, Pythius Eliodes, genius, præfectus Pythonis Idolum, quo responsa dabantur, sacerdote ventriloquo absente. Nihil enim aliud est Pythonissa, quam ventriloqua, quæ per ventrem loquitur, vocemque ex ventre emittit, quæ ventriloqui responsa videbantur.

PYTHONISSA, Vide Arbas, Pythius, & Pauthrus. Juvenis illa fuisse dicitur, a Pythone captiosum nefas. Sect. 28. Nam quicunque spiritu pythonico adsunt, solent Græcis ad hoc Pythium, ut ajunt, reliquiæ fuerit prædicare. Erat enim ex fatis, ubi ille Trivia capta esset, ab Eliodi sacerdotio cessandum. C. Pauthrus Pythonissa, Arbas, Pythius, & Pythius Eliodes. Pythonissa, Arbas, Pythius, & Pythius Eliodes. Pythonissa, Arbas, Pythius, & Pythius Eliodes.

Pieria quadrans tibi nullus in arca Ostendatur. Quadrans opere, apud Col.lib.2.c.4. Est quarta pars operæ. Est etiam Quadrans, cũ de mensuris loquimur, quarta pars Romani sextarij, hoc est, cyathi, vel vnciæ tres. Quadrans pedis, παλαιστὴ. de mensura quattuor digitorum, quam etiam Palmum minorem vocamus. Hinc Quadrantalis, & hoc quadrantale. Pli.lib.15.ca.13. Quattuor pedum, & semipedis per medium ambitum, crassitudine quadrantali, id est, pedis quartæ partis.

QVADRANTAL, n.i. κύβος. figura est omni ex parte quadrata, quales sunt cubi, & tesserę, quibus in alueolo luditur. In quamcumque enim partem incubuerint, immotam habent stabilitatem. Est etiam Quadrantal, μετρητὴς. mensurę genus, pedem qua quauersũ quadratum habens, continens sextarios quadraginta octo, vsitatiore nomine Amphoram appellamus. Plaut. in Curc. Capit quadrantal. † Hinc. Quadrantalis, le. [*di quatro detta*] Plin.lib.15.c.13.]

QVADRANTARIVS, a, um o.1.2. τετραημοριαῖος. à quadrante, vt quadrantaria permutatio, ideſt, permutatio quadrantum. Ci. pro Cæl. Nisi fortasse mulier potens quadrantaria illa permutatione facta familiaris erat balneatori. Alludit enim ad id, quod ait Plut. in Ci. P. Clodij sororem ab amatore deceptam: vnde mulieri nomẽ inditum, quadrans. Accipitur pro vili, & contemnendo: vnde quadrantaria meretrix dicitur vilissimum scortum, quod vix paucis quadrantibus noctes suas posset locare. Huc etiam respexisse videtur Cæcil. apud Quin. Cum Clytemnestram Quadrantariam vocat, impudicitiam nimirum illius notans: solet enim prostibulis aliquot quadrantium merces esse constituta.

QVADRARIVS, o.1.2. adiectiuum, τετράγωνος. idem quod quadratus, aut certè quadrangulus: vt Vas quadrarium. Cato de re rust. capit.18.

QVADRARII, m.2. dicuntur marmorarij, qui marmora ad amussim quadrant. Qua voce vsus est Sidonius Apollinaris.

QVADRATVRA, f. 1. τετραγωνισμὸς. ipsa quadratio. i. alterius figurę ad quadratam reductio. Vnde Archimedes scripsit de quadratura circuli. Vitruuius autem, Quadrationem vocat. † Hinc quadratarius.]

QVADRATVS, a, um, o.1.2. *Quadrato.* רבוע rabuangh, מרובה merubbah. G. Geuiert, uierschrotig, viereckecht. *Gal. Quarrè, esquarrè. Hi. Quadrado, del todo,*] τετράγωνος. quod habet quattuor angulos rectos æquales. Liu.lib.6. Capito liũ quoq, saxo quadrato substructum est. Plin.ep.154. Manent adhuc pauciſſimi arcus: possunt, & erigi quidam lapide quadratum agmen. Ci.2.Phil. Agmine quadrato cum gladiis sequuntur scutati milites. Liu. lib. 2. Valerius quadrato agmine peditem ducit. Turres quadratę. i. quadrilaterę, apud Luer.lib.4. Dimensio quadrati. Cic.4.Tus. Mutare quadrata rotundis. Horat.1.epist.1. Quadratum corpus. i. mediocre, quod neq; nimis procerum est, neq; nimium humile, sed medio quodã temperamento decorum. Celsus medicinæ lib.2. Corpus habilissimum quadratum est, neq; gracile; neq; obesum. Col. de canib. probatur, inquit, quadratus potius, quàm longus, aut breuis. Sic Suet. Vespasianum scribit quadrata fuisse statura. Quadrata compositio. i. æqualiter fusa. Quin.lib.2.cap.5. Quæ leuis & quadrata, sed virilis tamen compositio.

QVADRIDENS, o.3. quattuor habens dentes. Cato cap.10. Pastros quadridentes duos.

QVADRIENNIVM, nij, n. 2. τετραετία. spatium quattuor annorum. Ci.5.Ver. Cum quadriennio post in Siciliam veniissem, &c.

QVADRIFARIAM, [*In quattro parti.* Ger. In vier theil. *Gal. En quatre parts. en quatre sortes. H. En quattro mantras*] τετραχῶς. quadripartito, in quattuor partes. Liu.4. quadrifariam diuiso exercito. Idem li.1. Quadrifariam vrbe diuisa. Suet. in Vitellio: Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat.

QVADRIFIDVS, a, um, o.1.2. τετράσχιστος. quod in quattuor partes findi potest. Vir.2.Geor. Quadrifidaq; sudes, & acuto robore vallos. Trabs quadrifida. Val.1.Argon. Labor quadrifidus. Cla. Pancg.5.

QVADRIFORIS, & hoc re, o.3. quod quattuor fores, siue foramina habet. Plin.lib.11.cap.21. Vespę nidos faciunt ferè quadrifores.

QVADRIGA, drigæ, f.1. [*Caretta da quatro caualli,* מכבח merchabah. Germ. Ein wagen, vor dem vier ross eingespannen seind. *Gal. Char ou chariot a quatre cheuaux. attelez en vn' harnois. Hisp. La caretta, o carro de quattro canallos*] τέτριππος. currus quattuor equis iunctus, quasi quadriaga. Gel.lib.19.cap.8. Quadrigas Cesar pluralj numero semper dicendas putat. Hor.2. Car. Ode.16. Tibi tollit hinnitum Apris quadrigis equa. Cic.de Clar.Ora. Nec enim quadrigis eram secundum numerauerim, aut tertium. Idem 3.de Nat. Deor. Mineruam quadrigarum inuentricem ferunt. Aliquando quadrigarum nomine intelliguntur equi, qui quadrigas agunt. Col.lib.2. ca.9. Sacrorum certaminum studiosi perniciſſimarum quadrigarum semina diligenti obseruatione custodiunt. Plau. in Asi. Nunquam indipiscet quadrigis albis postea: Vbi quadrigas albas vocat equos Veneris, qui albi erant. Vir.8.Aen. Haud procul inde citę Metium in diuersa quadrigæ Distulerant. Hinc Quadrigula. Cic. de Cato. Philippus in capulo quadrigulas vitare monebatur. Quadrigarum inuentorem, Virg. nominat Erichthonium: Primus Erichthonius currus, & quattuor ausus Iungere equos, rapidisque rotis insistere victor.

QVADRIGARIVS, rij, m. 2. qui quadrigas in Circensibus agebat, inquit Asc. Var.2.de re rust. cap.7. Quadrigarius, & desultor. Fuit præterea cognomen Quint. Claudij scriptoris vetustissimi, non semel à Gell. citati.

QVADRIIVGI, siue Quadrijuges, m. 2. & 3. τετράζυγες, τετράρυες. equi quaterni ad vnum iugum alligati: vt Bijugi, Trijugi, & Seiugi, cum duo vel tres, vel sex equi ad vnum iugum adhibentur. Ouid.2.Meta. Tritumque relinquunt Quadrijuges spatium. Virg. 10.Æne. Quadrijugi, idem quod quadriga. Vir.3.Geor. Quadrijugo vehitur curru.

QVADRIGATVS, m.2. numus erat argenteus, quadrigę imaginem habens impressum. Pli.lib.3.cap. 33. Notæ argenti fuere bigæ, aut quadrigæ, & inde Bigati, & Quadrigati. Liu.2.bel.pun. Pacti, vt arma atque equos traderent in capita Romana tricenis numis quadrigatis.

QVADRIGEMINVS, o. 1. 2. Pl.lib.8.cap.23. Cornicula quadrigemina.

QVADRILIBRIS, & hoc bre, o.3. quattuor librarum. Plau.in Aul.

QVADRIMATVS, us, m.4. ætas quattuor ann. Plin.lib.8.cap.47. Col. lib.7.cap.9.

QVADRIMVLVS, o.1.2. Plau.in Pœn. Altera quadrimula.

QVADRIMVS, o.1.2. quattuor annorum. Plaut. in Cap. Perdidi filium puerum quadrimum. Pl.lib.8.cap.44. Neque quadrimis minores, neque decennibus maiores.

QVADRINGENTI, o.1.2. [*Quattrocento,* ארבעמאות arbach meoth. Ge. Vierhundert] τετρακόσιοι. quater centum. Cic. in Piso. Annos tenuetamus quadringentos iudicium, rationemque censoriam.

QVADRINGENTIES. Ci. pro Rab. Sestertium bis millies quadringenties. Quadringentesimus, a, um, postremus ex quadringentis. Plin. lib.8.cap.6.

QVADRIGENVS, a, um, o. 1. 2. & vt nonnulli legunt Quadringenus, vel quadricenus. Liu.8. Vectigal eis Campanus populus iussus pẽdere denarios numos quadrigenos quinquagenos.

†QVADRINVS, a.um. p.p. pro quatuor dicitur. Plin.lib.11.ca.36. Trinis, aut quadrinis diebus.]

QVADRIPERTIOR, iris, d.4. [*Diuider in quattro parti,* רבץ ribbeah. Ge. Viertheilen,] in quatuor partes diuido: vnde Quadripertitũ. Plin.lib.15.cap.22. Nucleorum quadripertita distinctio. Cic. 3. Ver. Quadripertita distributio totius accusationis.

QVADRIPARTITO, τετραχῶς. quadrupliciter, in quattuor partes.

QVADRIREMIS, mis, f.3. τετρήρης. nauis quattuor remorum ordines habens. Liu.4.bel.Pun. Præmissa quadriremis capitur.

QVADRIVIVM, n.2. τετράοδος. locus publicus, vbi quattuor viæ concurrunt. Catul.ad Cælium, de Lesbia; Nunc in quadriuijs, & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes. Iuuen. Sat.1.

QVADRO, das, n.1. in quadrum redigo. [*Quadrare,* רבץ ribbeah. Ge. Geuiert machen, In die uierung bringen. *Gal. Esquarir. his. Quadrar con esquadra.*] τετραγωνίζω. Horat. libro 1. epist.6. Et quę pars quadret aceruum. Col.li.11.c.2. Abies, atque populus ad vnguem quadrantur. Per translationem pro consentire, & ex omni parte conuenire. [*Esser proportionato.* Tractum a lapidibus quadris, qui omnium laterum æquali proportione inter se optimè conueniunt. Virg.2.Georg. Secto via limite quadret. Cic.3.de Orat. Eam coniunctionem numerosè cadere & quadrare volumus. Idem de Clar. Orat. Tibi quadrat, omnia in illis fuisse paria. Cic.ad Att.lib. 4. Visum est hoc mihi ad multa quadrare. Cic.pro Cælio. Omnia cum turpitudine aliqua dicta, in istam quadrare aptè videntur.

QVADRVM, dri, n.2. τετράγωνον. quattuor æquales lineas, quattuorque angulos rectos habens. Col.li.8.c.3. Perticæ dolantur in quadrum. In quadrum sententias redigere, est suo numero sensato æqualiter disponere. Cic.in Orat.

QVADRVPEDO, as, n.1. [*Andare in quattro piedi.* Ger. Mit vier füssen gehn] τετραποδίζω. quattuor pedib. gradior: vnde Quadrupedantia animalia, quadrupedia dñr. Vir. 2.Æn. de equis. Perfractaque quadrupedantum Pectora pectorib. rumpunt. Quadrupedans sonitus. Virg. 8. Aen. Quadrupedante putrem sonitu quatit vngula campum.

QVADRVPES, pedis, o.3. [*Che hà quattro piedi.* G. Vierfuessig. *Gal. Qui a quatro pieds. H. Cosa de quatro pies,*] τετράπους. quattuor habens pedes. Ter.in And. Quadrupedem cõstringito. Ouid.15.Met. Mox quadrupes rituq; tulit sua membra ferarum. Sæpe accipitur substantiuè: idq; modo in masculino genere. Virg.11.Æn. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. Modo in fœm. g. Quin.li.12.c. 10. Distentæ quadrupedes viridi pabulo. Plin.lib.10.c.33. Vt nulla quadrupes possit accedere. Aliquando etiam in neutro. Col. lib. 11.cap.2. Maiora quadrupedia charactere signari debent. Idem l. 2.cap.24. Quadrupedia tempus idoneum est castrandi.

QVADRVPLATORES, m.3. ἐνδεκάτται, σύμαται. à Quadruplor, aris, dicuntur delatores, quod quartam partem bonorum damnati adipiscebantur. Cic. 5. Ver. Nœuius Turpio, homo omnium ex illo conuentu quadruplatorum deterrimus. Liu.3. Quadruplatoris & interceptoris litis alienæ personã laturum Asc. Quadruplatores, de

latores

nores erant criminum publicorum, in quā re quartam partem ex proscriptorum bonis, quos detulerant, consequebantur.

QVADRVPLEX, plicis, o. 3. quatuor modorum, specierum, ordinum. Liu. 10. bel. Pun. Onerariarum quadruplicem ordinem pro muro aduersus hostem opposuit. Cic. 1. Att. Præter quadruplices stellas in fronte locatas. Interdum multiplicatiui numeri vim habet, idē significans, quod quadruplus. Plau. Cur pecuniam quadruplicem abs te auferam? Plin. lib. 12. cap. 11. Arbor floret, albæ violæ specie, sed magnitudine quadruplici.

QVADRVPLICO, as, a. 1. τετραπλασιάζω. in quadruplum augeo. Pla. Sucho, qui lucris quadruplicauit rē meam. Quadruplicato, aduerbium. Pl. lib. 4. cap. 4. Emptis quadruplicato vineis. Idem li. 2. c. 17.

QVADRVPLOR, aris, d. 1. delator fio, & damnati quartam partem accipio. Plau. in Pet. Neque quadruplari me volo.

QVADRVPLVS, a, um. 1. 2. quater tantundem. Pli. lib. 7. cap. 48. Cornici nouem nostras attribuit ætates, quadruplum eius ceruis. Plaut. in Truc. Iste manum iniiciam quadruplus, ideſt, ego quatuor, seu a tribus adiutus. Quin. lib. 6. cap. 3. Cum duo fures pecuniam abstulerunt, quadruplum quisq; an duplum debeat. Cato in Præf. operis de re rust. Maiores nostri sic habuere, furem dupli condemnari, fœneratorem quadrupli. Quadruplo, aduerb. Pl. lib. 11. c. 17.

QVÆRITO, as, n. 1. [*Cercare*, בקש chippes. G. Suchen eines suchens, offt suchen.] ζητίτω. freq. instanter quæro. Teren. in And. Te ipsum quæritas: proprie tamen queritare [*Cercar elemosina.*] dicuntur, qui quotidie inquirendo, vix victum inueniunt, vt inquit Do na in illud Ter. in And. Lana, ac tela victum quæritans. Plau. Inops & sordidus quæritando alit familiam, ideſt, ostiatim.

QVÆRO, is, quæsiui, quæsitum, & quęstum, per syncopen. a. 3. [*Cercar*, בקש bikkesch, דרש darasch, חפש chaphas, חקר chakar. Ger. Suchen. G. *Chercher, enquerir.* H. *Boscar.*] ζητέω. inuestigo. Terent. in Eunuch. Vbi quęram? vbi inuestigem? quem percontor? Donatus, Non reperitur, nisi quod queritur: non quæritur, nisi quod præsto non sit. Virg. 9. Æn. Lustrat equo muros, aditumque per auia quærit. Item lucrari, & acquirere. [*Acquistare, guadagnare.*] Plau. Trin. Quibus ærumnis delectaui, filio dum diuitias quæro. Cice. pro Quint. Nec mirum si is, qui vocem venalem habuerat, ea, quę voce quęsierat, magno sibi quæstui fore putabat. Aliqñ pro percontari, scisciari, interrogare [*Domandare, interrogare.*] Pla. in Amph. Ne qui essem, familiares quęrerent. Pro disputare, consulere. Pli. lib. 31. c. 3. [*Dispitare.*] Quæritur inter medicos, cuius generis aquæ sint vtilissimę. Cice. pro Mil. Quid ergo tulit? nempe vt quęreretur. Quærens, tis. Cic. 1. de Ora. Mihi percontanti, aut aliquid quærenti, nunquam defuisti. Quærendus. Sen. in Herc. Oetæo; Quoties genitor quærendus erat. Quęsitus, a, um. Virg. 3. Georg. Quęsitęq; nocent artes. Ouid. 13. Met. Vixque fuga quæsita salus. Tac. lib. 3. Adulatio quæsitior fuit, ideſt, exquisitior. Idem lib. 2. Excepere Græci quæsitissimis honoribus i. exquisitissimis. Quæsitum, ti, [*Robba.*] Ouid. 7. Metamorph. Parcum genus est, patiensque laborum, Quæsitique tenax. Cicero. in Para. Cui quæsito opus sit, quis vnquam hunc verè dixerit diuitem? Quæsitum, pro rogatum, siue interrogatum. [*Quesito.*] Ouid. 4. Metam. Accipe quęsiti causam.

QVÆSITOR, oris, m. 3. [*Giudice criminale*, דרש doresch, עון noghe- ich. G. Ein richter vber die mitethat. *Gal. Enquesteur, juge en matiere criminelle.* H. *pesquisidor del maleficio*] ὁ ἀνακρίνων. iudex capitali quæstioni præfectus. Cic. pro Fon. Quid mihi opus est sapiente iudice? quid æquo quæsitore? Virg. 6. Æn. Quæsitor Minos vrnam mouet.

QVÆSO, [*Di grazia*, התפלל hithpallel, עתר ghathar, חלה chillah, בקש na. G. Ich bitt, Ey lieber. *Ga. Ie prie, nous prions.* H. *Rogar*] δέομαι. primam personam indicatiui tantum habet in vtroque num. in sing. Quæso, in plu. quęsumus, cętera exoleuerunt: est autem idem quod rogo, i. *Precare.*] Cic. 2. Ver. Quid est quæso iudicium corrūpere, si hoc non est? Plaut. Am. Num insanis quæso, cum id me interrogas? Ter. And. Deos quęso ut hæc prohibeāt. Cice. pro Arch. Quæso a vobis, vt in hac causa mihi detis hanc veniam. Brut. Cic. lib. 11. Deos quæsumus, consilia tua reip. salutaria fiant. Antiqui declinabant, quæso, quæsis, quęsi, quæsum; vel secundum Probum, quæsiui, quæsitum. Lucr. lib. 1. Ni diuum pacem votis adit, & prece quæsit. Sall. quoque li. 1. Hist. Curionem, inquit, quæsiuit, vti adolescentior, & à populi suffragijs integer, ætati concederet Mamerci.

QVÆSTICVLVS, li, m. 2. dimin. à quęstus, idem quod lucellum. Cice. lib. 2. de Diuin.

QVÆSTIO, onis, f. 3. cā, dubitatio, controuersia, [*Inuestigatione vera.* חקר chexer, Ger. Ein suchung, das suechen. *Gal. Cerchement.* H. *Obra de bascar.*] ζήτημα. inuestigatio, à supino quæstum. Pla. Cist. Iube domi opperiri et, Ne quæstioni mihi sit, si quid eum velim. i. ne cogar eum quærere. Qnq; significat dubitationem. [*Dubio.*] Plin. lib. 7. cap. 28. Fortitudo in quo maximè extiterit, immensæ quæstionis est. [*Questione, disputa.*] Cic. 2. de Nat. Deor. Diuidunt nostri totam illam de Dijs immortalibus quæstionem in partes quatuor. Apud Rhetores item quęstio appellatur, circa quam cau

QVÆ QVAE 352

sę totius cardo vertitur, quæq; gignit controuersiam. Qñq; est tortura corporis, eruendæ veritatis causa facta. [*Corda.*] Cicer. pro Cluen. Sassia habere quæstionem de viri morte constituit. Idem pro Rosc. Am. Aliquoties duos seruos paternos in quæstionem Sex. Rosc. postulauit. Iudex quæstionis dicitur, qui iudicio capitali exercendo præest. [*Giudice criminale.*] Cice. ibidem; Cum huic quæstioni iudex præesses. Exercere quæstionem. Idem de Fin. Cum prætor quęstionem inter sicarios exercuisset. Quęstiuncula, parua dubitatio. Cic. 1. de Nat.

QVÆSTOR, oris, m. 3. [*Questore, camerlēgho, thesoriere*, אוצר ghezbar. G. Ein seckelmeister, ein meister vber ein gemeine schatzkammer. *Ga. Vn thresorier.* H. *Contador mayor.*] ταμίας, ταμίας. præpositus pecunię publicę, qui curam ærarij habet Cice. lib. 2. de Inuent. Rhodij quosdam legarunt Athenas, legatis Quæstores sumptū, quē oportebat dari, non dederunt. Quęstorū aūt officium primū bellorum cā inuentum est: mittebantur. n. cū Consulibus, & Prætoribus in militiā ad administrandā rem pecuniariā, & prædā ac manubias in rationes publicas referendas. Cic. de Sen. Non me ijs esse viribus quibus aut miles Punico bello, aut quæstor in eodē bello fuerim. Huiusmodi quæstores hodie Thesaurarios bellicos vocamus. Quęstores vi bani, inquit Budæus, ęrariū curabant, eius pecunias expensas & acceptas referre in tabulas publicas cōsuerant. Pro ijs nunc Præfectus ratiociniorū habemus, quos Magistros cōputorū vocamus. Pecunia publica Romæ in templo Saturni cōdita erat, quod ærarium dicebatur, quā tribuni ærarij, cum opus erat, promebāt. quæstores ærarios hodie vocare possumus eos, quos malefactarum, & vt vulgus loquitur, Emendarum receptores vocant. Quæstor item dicitur qui præest iudicijs exercendis, & maleficijs puniendis, ὁ ἀνακρίνων. quem maleficiorum iudicem appellare solemus, [*Giudice del maleficio*,] Vsitatiùs tamen hunc Quęstorem vocamus. Cic. pro Fon. Quid mihi opus est sapiente iudice, quid æquo quæsitore? Idem in Varin. Quæro ex te, Vatini, num quis reus in tribunal siu quæsitoris ascenderit, eumque vi de turbarit, subsellia dissiparit, vrnas deleuerit. Ad hanc autem similitudinem inquit Asc. Virg. lib. 6. Minoem iudicem apud inferos, tanquam prętor sit rerum capitalium, Quæsitorem appellat. Quæstor autem dictus a quærendo, quod componeret publicas pecunias, & maleficia.

P. M. Quæstor distinguendus est à Prętore, iudicum. n. quæstionis duo video fuisse genera, vnum eorum, qui cū Prętores essent, quęstionis ēt iudices appellabantur; alterum eorum, qui cum prętores non essent, capitali tñ de crimine quærebant: de iudice quæstionis Prætore, patet ex oratione pro Cluentio, in qua ita scriptū est; Iubet lex iudicem quęstionis, hoc est, Q. Voconium, eosq; qui illi iudices obuenerint, quęrere de veneno. Voconium aūt Prætorē fuisse duobus argumentis conijcio; primum, quod in eo loco paulo ante Ci. dixit; Quid sibi illi scribæ? quid lictores? quid cæteri, quos apparere huic quæstioni video, volunt? lictores. n. qui magistratum non gererent, non habebant, iudicem aūt quęstionis magistratus nomen fuisse, certè nemo dixerit. Alterum argumentum est, quod ibidem Cic. subiungit de aliis Prætoribus ꝺ ā vnoquoq; quæstionem exercente. Hæc, inquit, quæstio sola ita gubernatur; quid M. Prętorij, & C. Flaminij inter sicarios: quid C. Orchinij peculatus: quid mea de pecunijs repetundis; quid C. Aquilij de ambitu; quid reliquæ quæstiones? Quib. ex verbis Prętorem fuisse Voconium, qui iudex quęstionis appellatur, quis non intelligit? nam etsi Prætores non nominat, satis tñ constat de Prætoribus intelligi, a quibus. n. & tot quæstiones, nisi a Prętoribus, & tam graues exercerentur, inter sicarios, de repetundis, de ambitu, peculatus? Præterea si quæsisse de repetundis in eo loco Cic. dicit, quod ab eo factum in Prætura, Valerius & Plutarchus confirmat; vt omittam, quod Quęstorem Aquilium nominat, cuius annum fuisse legitimum, eundem, qui Ciceroni ad petendum Consulatum; prima docet ad Att. epist. ex quo, fuisse collegas in Prætura licet existimare, quod etiam lib. primo de Officijs manifestum est, collegam enim suum Ci appellat. Rursus iudicem quæstionis Iunium, qui Prętor non erat, quęsisse de veneno in Oppianici causa, docet Pedianus his verbis: Iunius quæsitor fuit in Cluētij causa, Verre Prætore, in qua Oppianicus damnatus est: & alio loco Damnato Oppianico, res in inuidia fuit, quod pecunia reus videretur oppressus, & princeps illorum iudicum damnatus est C. Iunius, quod diceretur alios supposuisse qui reum damnarent, non eos, quos Prætor Verres fuerat subsortitus, neque hic eum Pedianus neque supra Prętorem nominauit, Cicero autem in oratione pro Cluentio: Condemnatus est inquit, C. Iunius, qui ei quæstioni prefuerat. Adde etiam illud, si placet, tum est condemnatus, cum esset iudex quęstioni. Et alio loco: Quintius Tribunus pleb. conuicium C. Iunio iudici quęstionis maximum fecit, non fuisse autem Prætorem, aperte, sic, inquam, apertè vt clarius esse nihil possit; idem demonstrat in eadem his verbis; In hanc flammam recentem C. Iunium, qui illi quęstioni præfuerat, iniectum esse memini, & illum hominem Aedilicium iam Prętorem opinionibus hominum constitutum, de ciuitate esse sublatum, ecce non Prætorium,

storium,sed Prętorem opinionibus hominum constitutum dicit; quod eũ Prætorem sine dubio futurũ homines opinarentur; Prætor autem si fuisset, non eum Aedilicium, sed Prætorium vocasset laudabant,n. veteres, ubi ornare aliquem vellent,ab eo magistratu,quem postremum gessisset. Itaque homo Aedilicius,Prætorius Consularis,dicebant, Preterea,cum Prætores in leges non iurauerint,neq, sententias tulerint, quod & Cic,& Pedianus docent.à Iunio autem iudice quæstionis ideo multa petita sunt, vt in oratione pro Cluentio legimus,quia in legem non iurasset, erat.n illi iurandum ideo,quod iudicibus lege oino se esse in ferenda sentẽtia seruaturum, satis constat, Iunium,cum de Oppianico qnęsiuit Prętorem non fuisse. Quod si quis dixerit, non tam Iunium iudicem quęstionis,quàm Verrẽ Prętorem,in illa Oppianici causſa quęsijsse,quia Pedianus ita dicat, Iunius quęsitor fuit in Cluentij causſa, Verre prętore,& quia idẽ alio loco sortitionẽ,& subsortitionem à Verre Prętore factã tradiderit;huic ita respõderi poterit;sortitionem, & subsortitionem, non illius modo iudicij, verum etiã aliorum ideo pertinuisse ad C. Verrẽ,quia prætor Vrb.erat,quod ipse declarat Ci.in Orat.pro Cluẽtio.Prętor ãt Vrbanus de criminib. quærebat;quare nec vnquam quæsitor dicebatur, sed ius tantum dicebat,hoc est, iudices,& formam iudicii dabat,idemq; iudices quib.alij prætores ad cognoscẽdas capitales causſas vterentur,sortiebatur,& subsortiebatur,q̃ ex Pediano,& ex ipso ẽt Ci.satis liquet. Accedit locus ex lib.1.accusationis in Verrẽ, quo in loco Q. Curtiũ iudicem quęstionis appellat Cicero, in causſa Verris Repetundarũ: de qua Prætor M.Acilius Glabrio cognoscebat, eumque Curtium,ait Pedianus,à Cicerone esse reiectum. Illud addo, cum iã docuerim,iudicem quæstionis,& Prætorem,& non prętorem,de crimine capitali cognouisse.Tertium genus iudicum quęstionis interdum fuisse,quorum ius cognoscendi non esset,sed tãtummodo sortiendi, quod locus de Q. Curtio proximus, iam ostendit, quem cognouisse de repetundis absurdum est credere, cum in ea causſa Prætorem quæsisse Glabrionem, ex Cicerone,& Pediano satis constet: itaq; tertium hoc genus quęsitores dici nõ poterant,duo illa superiora genera, qm̃ quidem quærerent, quęsitores & erant,& propriè dicebantur. Ex libro nostro de legibus Romanis.

QVAESTOR. Creatos regnãte Romulo Quæstores, Vlpianus prodidit.a Iunio Gracchano traditum in ijs libris,quos de potestatibus inscripsit.Idem tamen hęc subiungit: Sicut dubium est,an ne Romulo, & Numa regnantibus Quæstor fuerit:ita Tullo Hostilio Rege Quæstores fuisse certum est, & sanè crebrior opinio est, Tullum Hostilium primum in Remp. Quæstores induxisse.Fuit autem Quęstura patricius magistratus, nec a principio, multoq. deinde per annos,nisi solis patricijs datus est,postea non tam quęsturam, quam reliquos omnes magistratus plebi communicatos animaduertito.Ex libro de legibus Romanis.

QVAESTORIVM,rij,sub.n.2. ταμεῖον. Quæstoris erat tabernaculum. Liu.lib.10. Captum quæstorium, quęstorque occisus. Cicero pro Plan.]Thessalonicam me in quęstorium perduxit.

QVAESTORIVS,a,um,o,1.2 Ci.Caninio,lib.12.Officio quęstorio adductum. Idem 3.Verr. Legatus quęstorius.Persona quæstoria, pro Plancio. Quęstorius,quæstura perfundus.Cice.13. Phil.Qui Tribunitij?qui Quæstorij?Idẽ de Clar. Ora. Quęstorius mortuus est.

† QVAESTVARIVS,[χρηματιστικὸς. qui quęstus gratia artem aliquam exẽrcet 'Quęstuariæ artes',quæ lucri causa exercentur.]

QVAESTVOSVS,a,um,o,1.2.[*Da guadagno,utile.*Ge.Gewinreich,das viel gewins bringt,auff gewin gerichtet.G. *Qui gaigne beaucoup. Hisp. El que haze mucha ganancia*,] ἐπικερδὴς. qui lucri quęstusque auidior vndiq;lucellum capiat.Ars quęstuosa,quæ plurimum quęstum affert. Pla. in Mil. Dummodo eam des, quæ sit quęstuosa, quę alat corpus corpore.Cic.4.Ver.Quam illa res calamitosa Heraclio, quęstuosa Verri, miseranda omnibus videbatur. Cato de re rust. c. 1. Scito quamuis ager quęstuosus sit, si sumptuosus erit, relinqui non multum.Col.lib.6 Ratio pascendi pecoris quæstuosissima. Quæstuosus cum genitiuo.Cic.2.Philip.Domus quęstuosissima est falsorum commentariorum. Cum ablatiuo. Cur.lib.4. Nasamones gens Syrtica, nauigiorum spoliis quæstuosa.

QVAESTVRA,ę,f.1. ταμιεύτικὴ ἐξουσία,quęstoris dignitas,Ci.2.Ver. Quęstura primus gradus honoris.

QVAESTVS,m.4.[*Guadagno.* בִּיצָה etsach.Ger.]Gewin.*Gal.Gain,profit.Hisp.Ganancia,*] πόρος, κέρδος. lucrum nũmarium,datiuum, & ablatiuum plurales facit, Quęstibus. Plau.Pœn. Quęstui habeant malè loqui melioribus.Cice.5. Verr. Tantum de quęstu, ac lucro dicam vnius agri.Ter.in Eun. Is quæstus nunc est multò vbertimus.Antiqui declinabant Quæstus quæsti, vt Ornatus, ti, & alia apud Comicos passim obuia. Plau. in Aul. Nihil est aliud quæsti furib. Interdum pro actione, atque artificio lucrandę pecunię. Cice.1.Offic. De artificijs,& quęstibus,qui liberales habendi,qui sordidi.

QVALIS,& hoc quale,o.3.[*Quale.*Ge.wie,welcherlei. *Gal.quel.Hisp. Tasqual*,ποῖος.relatiuũ qualitatis,alicuius rei naturã declarans.Ci. de Am. Vt eruditi solent appellare sapientem,qualẽ in Grecia ne minem:Ponitur & interrogatiuè.Cic.4.Acad. Qualis est ista oratio.Interdum infinitè.[*Che.*]Ter.in Eun.Hoc metuo,qualem tu me esse hominem existimes.Cice.1.de Leg. Nulla gens est,quę non,etiamsi ignoret qualem habere Deum deceat,tñ habendum censeat.Vir.4.Georg.Qualis populea mœrens Philomela sub vmbra. Ouid.3. Met. Falcata nouissima cauda est,qualia dimidiæ nuantur cornua lunæ.Qualisqualis,geminatum; Qualiscumq;Iuris.in l.rescriptum,ff. de distract.pigno. Qualiquali obligatione interposita.

QVALITAS,tis,f.3.[*Qualità.*Ge.Die gestalt oder gattũg eines dings, von welcher man fraget,wie oder welcherley ist es? *Gal.qualità,sorte,manera.Hisp.qualidad,manera.*]ποιότης.est secundum quã quales dicimus:vt Albedo,Nigredo.Ci.1. Acad.Qualitates appellauit,quas ποιότητας Grœci vocant.Col.lib. 8.c.17. Qualitatem litoris nostri contemplemur.

QVALITER,[*Si come.* Ger. Gemd vvie, vvelcher gestalt.*Gal.quellement,comment,comme.Hisp.Equal manera,*] οἷον. quemadmodum. Pli.lib.8.cap.48.Antiquis torus è stramento erat, qualiter nunc etiam in castris gaufape.Qualitercumq.vtcumque,quomodocumq. [*In qualunque modo.*]Col.lib.2.c.10.Qualitercumq. obtuas,sustinet coloni negligentiam.

QVALIBET,siue Qualubet,p.c.[*Per qualunque luogo.*G.vvz mẽ will, durch ein iedes orts.*Gal.Par ou tu voudras.Hisp.Do quierra que,*]p quemcumq; locum.Qu.li.5.c.13. Si vel maximè flumina in riuos deducantur, qualibet transitum præbent.

QVALVS,li.m.2.[*Cesto.* סַל סַלָּה sal fillah. Ge. Ein flechtẽ oder feych korb,durch vvelchen der wein ab dẽ trotbett in die buttẽ laufft. *Ga.Vn panier d'osier.Hisp.Canasto,o cesto,*] κάλαθος. genus vasis viminei, per quod vinum guttatim defluit cum calcatur vua,reliqua verò materia exire prohibetur.Virg.2. Georg.Spisso vimine qualos.Ponitur & pro cistula,in qua mulieres ponebant pensa lanæ.Hora.lib.3.Car. Tibi qualum Cytherea puerales.Est & Qualus,in qua gallinę oua edunt,apud Col.lib.8. cap.3.Legitur & Qualum,neut.gen.Cato.cap.11.de re rust.Quala slataria septem.

QVAM,[*Che.*Germa.Dan,vveder.*Gal.que,quant,de combien.Hisp que elatiuo de mas*]ũ coniunctio discretiua.Ci.libro 10.epist.Tum ille, nihil sibi fuisse longius,quàm vt me videret.Aliquando pro postquam.[*Poiche.*]Liu.lib.6.Dij hęc dederunt, vt T. Quintus Dictator oppida nouem caperet die vigesimo, quam creatus erat. *Aliquando* pro antequam. [*Auanti che.*] Suet.in Cæsar. Pridie quam occideretur in sermone hato,qui finem esset vitæ commodissimus,repentinum,inopinatumque prætulerat.Pro quantũ,[*Quanto.*]& tam positiuo, quam comparatiuo, & superlatiuo iungitur. Cice.Quam motosi sint,qui amant,ex hoc potes intelligere.Quantil.lib.1.Quam in his libris erunt omnia compositiora,idest,quanto.Varr.2.de re rustic.de canib.loquens;Quam pauciſſimos relinquens,tam optimi in alendo fient,id est, quantò pauciores,tantò meliores.Cato de re rust.c.65. Quam acerbissima olea,erit,dũ oleũ faies, tam oleum optimum erit. Aliquando intẽsiua particula est, superlatiuum exigens.Cicero: Cum quo semper quam familiarissimè vixerat.Iungitur etiam in hac significatione his dictionibus Per. Terent. Perpol quam paucos reperias meretricibus fideles amatores,quod sic resoluitur.Pol per quam paucos.Ci.Quod Pompeio Caninius a is,sanè quam refrixit.Oppido.Idem;Oppido quã libens audiui. Aliquando comparatiuè ponitur post positiuum. Plau. in Rud.Tacita bona est mulier semper, quam loquẽs,idest, melior est tacita quam loquens.

QVAMLIBET,& Quantumuis,Quantumlibet: [*Qualunque,quantunque,*] ὁσονοῦν.Idem.Pla. Impudica mulier quamlibet audax facinus audet.Cic.de Amic. Quantumuis licet excellas.

QVAM MOX,[*Subito,subito,*]quam cito. Pla. Rud. Quam mox coctũ est prandium?Cic.pro Q.R. Quid expectas;quam mox ego eos dicam esse ordine senatores ętate grandes.

QVAMOBREM,quare,quid ita,cur,quo[*Per la qual cosa.G.Pour quoy. Hisp.Porende por la qual causa,*] cum ponitur causatiuè,tam plurali respõdet,quam singulari,significatque Quapropter.Singulari sic, [*Per la qual*] Vnum est,quamobrem amandum putent, idest, propter quod vnum.Plurali sic, Quattuor sunt,quamobrem Imperator maximè laudetur.i. propter quattuor.Cic.Appio; Multa mihi veniebant in mentem,quamobrem istum laborem tibi honori putarem fore.Aliquando interrogantis.Cic.1.de Finib. quamobrem tamdẽ non satisfacit? Dicimus etiam, Quas ob res.Ci.3.Phil. Quampridem,interrogantis particula,quam tempore antè, Cice. pro Rab.Quampridem nomen Fannij in aduersaria retulisti.

QVAMPRIMVM[*Subitamente* בִּפְרָאִם bephethah pitheom. G. Alßbald,von stundan,eins wegs.G.*Soudain,tout incontinent.Hisp. Luego,Ser'tina.*valde cito.Ter.in Adel. Hominem istum impurissimum quamprimum absolutote.

QVAMVIS,& Quamquam,[*Benche,quantunque,* چی chi.Ger.Vvievol *Gal. Iacostque,combien que. Hisp. Adunque,*] κἂν.idem significat quod tametsi.Hoc animaduertendum, quamquam indicatiuo, quamuis subiunctiuo potissimum gaudere. Vir.2.Aen. Quamquã animus

animus meminisse horret. Cic. 8. Phil. Quamuis intentus animus tuus sit ad fortissimum virum liberandum. Interdum quamuis ponitur, pro quantumuis. Plaut. in Trin. Quamuis malam rem quæras, illic reperias.

QVAMDIV, [*Quanto tempo*, עד מתי ngadh mathai. Ger. Vvie lang. *Gal. Combien longuement, combien long temps, iusques a quand tandis. Hisp.* De *mientras que*,] μέχρις ὅτ. quanto tempore. Cic. 7. Ver. Quam diu vixit, tota Sicilia clarus. Cum Tamdiu. Cic. Att. Ego tamdiu requiesco, quamdiu ad te scribo. Idem lib. 14. Epist. Qui se oppido tam diu tenuit, quamdiu in prouincia Parthi fuerunt. Interrogatiuè: Plau. in Capt. Quamdiu id factum est? Cic. in Catil. Quamdiu nos ste furor tuus eludet?

QVANDO, [*Quando*, מתי mathai. Germ. Vvan, zu vvelcher zeit. *Gal. Quand, puis que. Hisp. Quando*,] πότε. aduerbium temporis, quo tempore: ponitur modo interrogatiuè. Ter. in Heau. Quãdo illud erit? modo relatiuè. Cic. 2. Offic. Vtinam tunc natus essem, quando Romani dona cæpissent. Pla. in Amp. Ita se versipellem facit quando libet. Nonnumquam & indefinitè Cicer. de Sen. Non intelligitur quando obrepat senectus. Pro aliquando, [*Alcuna volta*,] præsertim cum præcedit, Num: vt, Num quando me audiuisti. Interdum pro siquidem, quandoquidem. [*Poiche*.] Virgil. 1. Aeneid. Quando hæc te cura remordet. Terent. in Adel. Quando conscia sum, a me culpam hanc esse procul. Quando gentium, ideſt, quando absolute ea forma, qua nusquam gentium. Plau. in Amp. Qui me rogat? quando gentium?

QVANDOQVE, [*Alle volte. alcuna volta*. Ge. Vnderweillen, zuzeiten, Iemaal. *Gal. Quelques fois, aucunes fois. Hisp. Alguna vez*,] aliquãdo. Hor. Quandoque bonus dormitat Homerus.

QVANDOQVIDEM, [*Poiche*,] כי chi. German. Dieweil, sintemal. *Gal. Puis que. Hisp. Pues que*,] siquidem. Virgil. 3. Eclog. Dicite, quando quidem in molli consedimus herba. Colum. libr. 7. Quandoquidẽ pastoris officium celsissimam oculorum veluti speculam desiderat.

QVAMDVDVM, interrogatiua particula, de modico quoq; tempore. Plau. Quamdudum è foro aduenisti domum? P. Non ita dudum.

QVANTISPER, quanto tempore: vt Tantisper, tanto tempore.

QVANTITAS, tis. p. c. ποσότης. in quo quantum quid esse dicitur, aut indicatur. Pli. lib 17. c. 24.]

QVANTOPERE, [*quanto*. Germ. wie hefftig. *Gal. combien grandement. Hisp. quanto grandemente*,] ἥλικον. Cice. de Orat Neque tantopere desiderabam, quantoque delector. Accipitur & indefinitè. Idem lib. 13. epi. fam Quantoque opere eius municipij causa laborarem.

QVANTVLVS, & Quantillus, diminu. a quantus, o. 1. 2. & significant, quàm exiguus. Cice. 4. Acad. Quantulus nobis videtur? de Sole loquitur de Orat. Nihil plus assequi cupimus, quàm quantulum tu in dicendo assecutus es. Pl. in Capt. Quantillum argenti apud trapezitam fiet.

QVANTVS, a, um, o. 1. 2. [*Quanto*. German. Alss groß, oder vvie groß. *Gal. combien grand. Hisp. quanto grande*,] πόσος. refertur ad numerum, ad pondus, & ad mensuram; & modo interrogatiuum est, modo relatiuum. Cicero Attic. libro 2. Videre mihi videor tantam dimicationem, quanta numquam fuit. Idem pro Mil. Scio quanta, & quam solicita cupiditas sit Consulatus. Ter. in Heaut. † Quantum aduerb. quantitatis.]

QVANTVSCVNQVE, o. 1. 2. [*Quanto che*. G. Geb vvie groß doch seye] tantus quantus est. Ci. 3. Phil. Quorum bona, quanta cunque erant, suis comitibus descripsit. Quantulusc unq; dimin. id est, quantumuis exiguus. Col. lib. 2. c. 11. Quantulocunque humore, priùs quàm obruatur, corrumpitur.

QVANTVSLIBET, o. 1. 2. ὁπηλικοῦν. quantumuis magnus. Plin. libr. 8. capit. 6.

QVANTVSQVANTVS, o. 1. 2. [*Quanto che*] quantuscunq;. Te. in And. Tu quantusquantus es, nihil nisi sapientia es.

QVAPROPTER, [*Per la qual cosa*, לכן lachen עלכן nghalchen G. Darumb, deshalben.] ἀνθ' ὅτου. propter quod. Ter. in And. Quapropter celato est opus.

QVAQVA [*Da qualunque parte*. German. Geb wo, oder an welchem ort.] Pla. Epid. Quaqua tangit, omne amburit, id est, ex quacunq; parte.

QVAQVAVERSVM, [*In ogni parte*. German. Allenthalben hinauss,] in omnem partem. Cæs. in Com. Legatos quaquauersum dimittere.

QVARE, [*Perche*,] לכן, lachen עלכן nghalchen. G. Vvarumb, Ausswass vrsach. *Gal. Pourquoy, par quoy. Hisp. Porende*,] ἀνθ' ὧν. notę significationis. Cic. 1. de Orat. Illud quare Scævola negasti? Infinitè positum. Cic. 2. de Off. Vtendum excusatione, quare id quod feceris necesse fuerit. Quare, illatiua particula in principio orationis. [*Per la qual cosa*.] Ci. pro quinct. quare quod socium tibi eum vel let adiungere, nihil erat.

QVARI, m. 2. Gallię Narbonensis populi, inter Salyos & Vocontios, vt ait Strab. lib. 4. Pl. autem li. 3. c. 4. vocat Quariates.

QVARTVS, a, um, o. 1. 2. [*Quarto*, דביעי rebihi. G. Das vierd] τέταρτος. Liu. 4. Bel. Pun. Vbi quarte vigilie signum cecinisse. Vir. 4. Georg. Vbi quarta silim cœli collegerit hora.

QVARTANVS, a, um, o. 1. 2. τεταρταῖος. quarto quoque die, vt Quartana febris. Att. li. 8. Audiui quartanam a te discessisse.

QVARTARIVS, m. 2. teste Festo, ab antiquis appellabatur mulio mercenarius, quod quartã partẽ quęstus capiebat. Quartarius apud Cato. ca. 91. congij quartam partem significat. Quartarium, inquit Budęus, in mensura pro quadrante congij intelligo: sicut in pondere pro quadrante libræ.

QVARTO, & Quartum, aduerbia, inter se differunt: nam Quarto Cõsul, significat locum Consulum, vel ordinem, hoc modo: Marcus fuit Quarto Consul, id est, tres Cõsules ab origine, & institutione & ordine Consulatus ante fuerũt, quã Marcus fuisset Consul, qui quarto anno a primis Consulibus factus est Consul. Quartum aũt Consul dicitur, qui tribus Consulatibus iam perfunctus, quartum gerit Consulatum. Liu. 3. ab vrb. Quinctio quartum Consule.

QVASI, [*Come*, במעט chimehat כ che כמי chemo. G. Gleich wie. *Gal. Quasi, comme. H. Quasi poco mas o menos*] Ita vt. Plau. in Pśeud. Ex transfuerso cedit, quasi cancer solet. Plaut. in Pśen. [*Quasi*,] quasi tu dicas, me te velle argento circumducere. Interdum idẽ valet quod perinde ac si, [*come se*,] Cic. 2. epist. quasi vero ad cognoscendum ego ad illos, non illi ad me venire debuerint. Aliquando pro ferè. Suet. in Calig. Hora quasi septima. Ter. in Heau. Quasi talenta ad quindecim coegi.

QVASILLVS, li, & quasillum, m. & n. 2. [*ceſtello*. G. Ein spindlen koerblin der wevberẽ, Spindeltruhle] καλαθίσκος. dim. a qualus, significat cistulam, seu vasculum, in quo mulieres reponebant ea, quæ ad lanificium pertinerent. Festus, Calathos Græci dicunt, quos nos quasillos. Ci. 1. Phil. Inter quasilla pendet aurum. Corripit autem hoc nomen primam syllabam, quamuis qualus producat. Tibul. 4. ele. Sit tibi cura togæ potior, pressumque quasillum. Romani veteres quasillum Thalassionem appellarunt, vt auctor est Varro: vnde Thalassij nomen in nuptijs frequentabant, ad lanificium nouas nuptas inuitantes.

QVASSO, as, a, 1. [*Crollare*,] הרעש hirhisch רעץ rahats רצץ ratsats. G. Offt erschutten, oder ruttlen. G. *Esbranler, hocher, asser, rompre. Hisp. Sacudir muchas vezes*,] κραδάω. freq. sæpe quatere. Plaut. in Trin. Quin quassas caput. Aliquando rumpo. Vir. 1. Aen. Quassatam ventis liceat subducere classem. † Quassatio Macrob. lib. 7. ‖

QVASSVS, a, um, o. 1. 2. [*Crollato*. ארץ ats רעש rahasch. G. Erschuttet. *Gal. Esbranlè, casé, è rompu. H. Sacudido, quebrado*,] κατεαγώς. quassatus. Pl. li. 18. Quassa sarcire. Est & Quassus, huius quassus. Ci. 2. Tusc. Attrectatu, & quassu amplificatis dolorem.

QVATENVS, p. c. [*Fino a quanto*. G. wie weit, oder wie viel fer. *Ga. Iusque ou. Hisp. Hasta tanto en tanto*,] vsque ad quem finẽ. Ci. in Lælio; Videndum est, quatenus amicitiæ tribuendum sit. Idem 1. Tuscu. Magna culpa Pelopis, qui nõ docuerit quatenus esset curandum. Aliquando significat, [*Accioche*,] quo fine, inquit Festus: vt Verbe rani filium quatenus sit bonus, id est, vt sit bonus. Docet Acron, quatenus, esse aduerbium loci, significans ad eum vsque locum.

†QVATER, aduerb. [*Quattro volte*] τετράκις. Ouid. Qui tribus ante quater mensibus ortus erat.]

QVATERNVS, o. 1. 2. numerus distributiuus, sæpe tamen valet Quattuor, [*Quattro*.] Hor. 1. Ser. Sat. 4. Videas cænare quaternos. † Quaternio, m. g. quatuor charrarum, uel cuiusq; rei compositio.]

QVATIO, is, ssi, ssũ, a. 3. [*crollare*, הרשש hirhusch רעץ rahats רצץ ratsats. Ge. Erschutten. *Gal. Esbranler, hocher, crouler, escouer. Hisp. Sacudir, quebrar*] σείω. concutio. Liu. Carthaginis mœnia quatit arie te. Aliquando pro infectare, [*Noiare, far guerra*.] Vir. lib. 9. Quatit oppida bello. Aliquando pro eijcio, [*Cacciare*.] Ter. in Eũ. Quatietur cum dono foras.

QVATEFACIO, is, n. 3. [*Quassare*, הרעיש hirhisch רעש rangh hats רצץ ratsats. Ger. Offt erschutten,] concutio. Cic. ad Brutum; Quatefeci Antonium.

QVATRIDVVM, dui, n. 2. spacium quattuor dierum. Lentul. Senatui lib. 12. Nunciatum, eum quatridui iter a Laodicea abfuisse.

QVATRIDVO. Cic. ad Brutum? Quatriduo ante hanc rem.

QVATVORVIRI, m. 2. apud Pomp. li. 11. De orig. iur. Hinc Quattuoruiratus, quatuoruirorum dignitas. Asinius ad Cic. li. 10.

QVATVOR, o. ind. [*Quattro*, ארבעה arbahah. Ger. Vier. *Gal. Quatre. Hisp. Quatro*,] τέτταρες. Virg. Ecl. En quattuor aras. A quo Quater, Quaternus, Quadruplum, Quadriennium, & multa huiusmodi.

QVATTORDECIM, p. c. [*Quatuordeci*, ארבעעשר arbah hasar. Germ. Vierzehen,] δεκατέσσαρα. ex quatuor & decem. Asinius ad Cic. lib. 10. Anulo aureo donatum in quatuordecim sessum deduxit. Quatuordecies. Pli. li. 3. c. 4. Sardinia abest a Gadibus M. pass. quattuordecies centena.

QVE, [Et. Ge. Vnd. *Gal. Et, aussi. Hisp. y*,] τέ, καί. coniunctio, subinnctiui ordinis, quæ modo est copulatiua: ut Arma uirumque cano. Modo expletiua, ornatus tantùm causa. Prop. lib. 3. Deiphobumque Helenumq. & Polydamantas in armis. Quandoq. pro etiam, [*Ancora*.] Apul. Id ei fericque loquenti non crederem. i. etiam ferió loquenti. Differunt autem inter se, Que, Ac, Atq. Que enim, est post positiua & enclitica: Ac, semper præpositiua; Atq. tam prępositiua quam postposita. Inuenitur autem Que, aliquando contra natu

rum Ecclesiæ, Vicar. Gen. Limiens. in Archiep. Dol. Cassegr. Quæstiones Liturgicæ, Ecclesiasticæ, Canonicæ, Forenses, Polemicæ, quotidianæ & rariores, cum earum Resolutionibus, Tom. I. & II. Lugduni, 1700. in 4. Ant. Quare, libri 2. Scripsit de variis materiis, quæ ad Ecclesiam pertinent.

Quæstiones Ecclesiasticæ, Civiles, Criminales, Canonicæ, Forenses, Polemicæ, Quotidianæ &

v. ultimi sens. (?) Pompeius, q. Vid. Cic. Sicon. cum quo cui sit
Propriae cognomen, hinc
Cucumio, onis, m. Cucumio, q. d. Cucumeris. Plaut. Rud. 4.
Cucumis, eris, m. Cucumis

QVINQVIPARTITVS,tita,tum.partitum,pe.p.o.1.2.πεντεχῆ μεμερισμένος, in quinque partes diuiſum.Ci.de Inu. Quinque partitam hoc pacto putant argumentationem. Quinque partitò,aduer.Plin.li.25. c.6.Folij inciſi quinque partitò.

QVINQVEREMIS,is,f.3.πεντήρης.nauis quinque remorum ordines habens.

QVINQVERTIVM,tij,n.2.in ſacris certaminib.dicebatur,quod Græci ſua lingua πένταθλον appellabãt,vtreq. nomine deducto a quibq. artium, ſeu certaminum generibus, quibus in ſacris Græcię ludis congrediebantur iis, quos a profeſſione Greci πενταθλους, Latini quinquertiones appellabant, quod ceſtu,curſu,ſaltu, diſcꝰ,& luctа certarent.

QVINQVEVIRI,m.2.Cic Ac. magiſtratus quinquevirorum.

QVINQVIES,[*Cinque volte* Germ. Funff mahl.]πεντάκις.quinque vicibus.Cic.11.Philip.Quinquies abſolutus.

QVINTA claſſis,f.3.in cenſu à Ser.Tullio deſcripta,ex triginta centuriis conſtabat,nihil aliud,quàm fundas, & lapides miſſiles ferentibus,quibus adiuncti ſunt cornicines,tubicineſque in tres centurias diſtributi. Cenſebatur autem hæc claſſis vndecim millibus æris. Liu.lib.1.ab V.C.

QVINANA porta,f.1.in caſtris dicebatur, quæ poſt Prętorium erat, vbi venalium rerum forum ſolet eſſe.Liu.4 Decad.5.

QVINTANIS,adnerbium,ea forma dictũ,qua Aiternis: vt Qmintanis limitare,id eſt,poſt quintum quinque palum ſemitam ducete.Pli.li.17.cap.22.

P.M. Quintarium limitem ita nominauit Hyginus,Quintum quem que quintarium volunt porro inter quintum, & quintarium intereſt aliquid. Quintus eſt, quinto loco numeratur, quintarius, qui quinque centurias claudit,hunc volunt eſſe quintum, qui eſt ſextus;nam & legumlatores,quemadmodum perlatum eſt, ſic cauerunt,vt a D.M quintus quiſque ſpacio itineris ampliaretur.Erat ſanè interpretatio legis huius ambigua;niſi eorum formæ ſextum quemque limitem latiorem haberent ſignificationem, quàm minores,tractemus nunc diligentius quid dixerint, a D.M.quintum quemque latiorem decumano, quum decumanus erat poſitus, poſiti ſunt deinde quinque limites, quorum nouiſſimus factus eſt latior:his cum decumanus acceſſit,ſex fiunt, eamdem obſeruationem in reliqua limitum parte eſſe voluerunt, quemadmodum a D.M.quinque limites ducebantur, quorum eſſet ſummus latior, ſic & ab eo quintatio,cum ſpacium definitum erat,quinque adiectis limitibus, ſummo latitudnem ſuam ſeruari placuit.

QVINTILIANVS,m.2.Rhetor,ortus in Hiſpania,in Ciuitate Calagurritana, vt Euſebio placet,vnde & Quint.ipſe,Hiſpanos prouincia les ſuos vocat.Eum dicunt Romam cum Galba veniſſe,breuique in familiaritatem Domitiani principis inſinuatum, eius nepotes eruditſſe. Ludum Romę aperuit, primuſque è fiſco ſalarium tulit. Scripſit declamationes, quas quidã Quintiliani alterius declamatoris dicunt eſſe,cuius Senec.in 6.Declamationum lib.meminit.

QVINTILIS,lis,m.3.*Luglio*.G.Der heumonat]μεταγειτνιὼν δεύτερος. menſis anni nunc ſeptimus, olim quintus, cum a Martio annum Romani auſpicarentur,vnde & Quintilis primum dictus eſt,poſtea vero in honorem Iulij Cæſaris dictatoris, Iulius appellatus eſt.Suet.& Cic.ad Att.lib.14.

QVINTO,& Quintum,aduerbia, eodem modo inter ſe differunt, vt ſupra oſtendimus Quartum & Quarto.

QVINTVS,ta,tum,o.1.2.[*Quinto*,חמשי chamiſchſchi.G.Der fünfft.] πέμπτος.vltimus ex quinque.

QVINVS,a,um,o.1.2.diſtributiuus numerus à quinque. Cic. 3. Ver. Cum à multis quaterna, etiam quina exigerentur. Hor.lib.1.Ser. Sat.2.Quinas hic capiti mercedes exigit.

QVIPOTE,p.c. [*Come*. G. wie iſt es moeglich: *Gal. Come eſt il poſſible. Hiſ Como es poſſible?*] qui fieri poteſt? Compoſitum à Qui interrogatiuo,& edictiuo potis,pote. Perſ Sat.4.Quipote? vis dicam?

QVIPPE,nam,etenim,nempè,[*In vero.percioche*,]אבל nachen.G.Sintemal,dannie.*Gal. Attendu que,c'eſt a ſcauoir,certes.Hiſp.Ciertamente porque*]οἷα.particula eſt,qua rationem reddimus eius, quod præceſſit.Exponitur autem aliquando per vipote, preſertim ſubſequẽte relatiuo,ſiue id nomen ſit, ſiue aduerbium. Cic. pro Roſc.Am. Conuiuia cum patre non inibat,quippe qui ne in oppidum quidẽ, niſi perraro, veniret.Virg.lib.1.Georg.Hominum queritur curare triumphos,quippe vbi fas verſum, atque nefas. Interdum pro etenim,ſiue namque.Virg.lib.2.Geor.Infacunda quidem,ſed læta & fortia furgunt, Quippe ſolo natura ſubeſt. Interdum idem quod certè.Plau.in Aul.Redi iam nunc intro,atque intus ſerua.S. Quippe nil ego intus ſeruem.

QVIPPINI,[*Perche non* Ge., warum nicht?]τῶς οὐ,τί γάρ.antiqui dicebant pro quidni,ſiue cur non? Plaut.Men.Itan'cenſes ? Med. Quippini.

QVIRINALIA,orum,n.2.κυρίνια.Romani vocabant diem,quo ſacra Quirino fiebant.Cic.ad Q.Fr.Comitialibus diebus,qui quirinalia dicuntur.

QVIRINALIS,le,o.3.Quirinalis collis.κυρίνιος λόφος.dictus eſt, quod in eo Quirini templum erat,ſiue quod in eum commigrauere Sabini à Curibus venientes. Hodie à duobus equis marmoreis in hoc colleſitis Montem equorum vocant.Quirinalis porta Romæ dicta, quod ea in collem Quirinalem tenetur, vel quod proximè eam eſſet Quirini ſacellum. Quirinale iugum. Ouid.7.Faſt.Lituus Quirinalis,qualem Quirinus habuit.Virg.7.Aen.

QVIRINVS,ni,p.p.m.2.[*Quirino*,] κυρίνος.Romuli cognomen abhinc ſta,qua aſſiduè vtebatur. Haſtam enim,teſte Feſto,Sabini Quirim ſiue (vt alij legunt) Quirim vocabant,quamquam non deſint,qui à Curibus.i.à Sabinis,quos in vrbis partem recepit ,Quirinum potius cognominatum putent.Contra Var.lib.4.de Ling.Lat.Quirinum à,Quiritibus appellatum exiſtimat.Ouidli 2.Faſt.controuerſiam hanc in medio relinquit,contentus omnes,quas iam adduximus,opiniones recenſuiſſe.

QVIRITATIO.f.3.humanæ,diuinæque opis implotatio.Liu.li.3 bel. Mac.Fuga comitum & quiritatio.

QVIRITATVS,huius quiritatus,m.4.clamor vrbanorum,vt lubilatus ruſticorum, vt oſtendit Valla ex auctoritate Varronis.Pli, Epiſt. 106.Audires vlulatus fœminarum, infantium quiritatus.

QVIRITES,tium, vel quiritum,m.2.[*Romani*.] κυρῖται,ῶν.Romanorum nomen, à Curibus Sabinorum vrbe impoſitum.Romulus.n.inito fœdere cum T.Tatio Sabinorum rege, eoque in partẽ regni,Sabiniſq; in vrbis portionem receptis,vt nouorum incolarũ benęuolentiam aliqua ſibi ratione conciliaret, miſſâ Romanam Sabinorumque gentem vno nomine Quirites appellauit.Liu.li.1. ab vrb.Legitur & accuſatiuus ſingularis quiritem,à nominatiuo, vt videtur, Quiris.Perſ.Satv.5 Quibus vna Quiritem Vertigo facit.Ouid.1.Am. An ſi pulſaſſem minimum de plebe Quiritem.

QVIRITO,as,pe.pt.ſeu Quiritor.taris.n.& d.1.[*Lamentar ſi,gridare*, כרא Kara שוע ſchivveah זעק zahak.G.κleglich ſchreyen,vmb hülff ſchreyen. *Gal. Crier & plaindre,crier,& requerir ſecours.Hiſp. Gridar, lorar con voces,gritando*]ὀγκιτλιάζειν. lamentor, mœſtaque voce Deorum hominumque auxilium inuoco . Quæ ſignificatio tracta eſt à conſuetudine Romanorum, qui iniuria affecti, Quiritum opem implorabant:vnde Var. Quiritare interpretatur, Quirites ciere . Nonius; Quiritare,eſt clamare,tractum ab ijs,qui Quirites inuocant.Lucil.lib.12. Sat. Concurſus velut aurai clateque quiritas. Liu.libr.9 bell. Mac. Nulla vox Quiritantium inter ſtupra,& cædes exaudiri poterat .

QVIS,qui,quæ,quod,vel quid,[*Il quale.laquale*,מי mi, אשר aſchor. Germ.vver,oder vvelcher, vvelche.G.*Qui eſt ce,qui.Hiſp.Quieno que coſa*,]τίς,τί. quando q;interrogatiũ è ponitur.[*Che.*]Vir.1 Ecl. Quæ tanta fuit Romam tibi cauſa videndi? Pla.*Quod* facinus auſi tantum?Aliquando infinitè,[*Certi*.]Ci.Cum præcepta neſcio quæ diſcipulis ſins palam tradidiſſet. Plau. Nec mihi quod facinus commeminuem . Accipitur aliquando quis, pro aliquis, [*Alcuno*] Suet.in Clau.Si quem alium, & ſe liberum eſſe Plin.lib.3.epi 6. Nec vitia,ſi qua ſunt, celant. Ponitur autem quis admirantis,qualis.[*Quale.*]Vir.5.Aen. Quis globus,ò ciues.Olim tam feminino,quàm maſculino genere proferebantur. Plaut.in Aul.Quis ea eſt,quam vis ducere vxorem? Virg.11.Aen.Quicum patrin cãras,id eſt,cum qua. Loquitur enim de Acca,quę erat vna ex comitibus Camillæ. Accipitur aliquando qui,quæ,quod, pro quantus, quanta,quantũ.[*Quanto.*]Quint.Hoc ſi ſciſſes pater,affirmo, promitto, cuius pietatis es, nemo te anteceſſiſſet.i. quantæ pietatis es. Huiuſmodi autem orationes tribus effermus modis: vt , qua es humanitate,cuius humanitatis es, & quæ tua eſt humanitas . Inuenitur & Quis,aut vt nõnulli ſcribere malunt,Queis,in dativo,& ablatiuo pluralib.verum hoc à ſingulari nominatiuo tempore diſtingnitur: producitur enim,cum in nominatiuo corripiatur. Lucan.l.2. Proh fata,quis ille,quis fuit ille dies.Hor.in Ser.Queis humana ſibi doluit natura negatis. Fit autem queis à ſingulari, quo, ſicut à Domino Dominis. Contra ablatiuo qui,fit quibus,ſicut à facili facilibus.Seruius in illud Vir.2.Aen.Quis ante ora patrũ ; Quis, inquis, & quibus ſecundũ artem dicimus, ab eo enim quod eſt cui,in bus mittit ab eo quod eſt quo, in is,*ſed à tertia declinatione in vſu* ſunt datiuus, & ablatiuus plurales: licet antiqui omnibus vſi ſint caſibus. Denique Cato in Orig. Ques, quium,declinauit,ſicut puppes puppium.Queis,inquies,ſunt populi.

QVISNAM,[*Chi*.מי mi.Germ.wer,oder werdoch. G.*Qual,qui,que eſt ce,qui .Hiſp. Quien es,aquel*,]τίς ποτέ. interrogatiuum eſt, proquis. Ter.in Andr.Quiſnam homo eſt . Aliquando infinitè ponitur.Pli.lib.11.c.35. Delphini quonam modo audiant,mirum.

QVISQVAM,& Quiſpiam, [*Alcuno*, מאשי iſch. Ger. Einer. iemandt. *Gal.Quelqu'vn. Hiſp. Alguno*,] idem quod aliquis. Quiſquam,olim tam maſculino,quam fœminino iungebatur. Teren. in Eunuc.Illarum neque quiſquam te nouit, Ibidem ; Hunc oculis Noſtrarum neque quiſquam vidit.Aliquando pro quolibet ,] *Quarum numquam quiſquam vidit.Aliquando pro quolibet*.] Cic. ad Ter.Niſi vos fortiores cognoſcerem quàm quemquam vitum.

QVISQVILIÆ,arum,f.1.περικαθάρματα.purgamenta terrarũ, & quicquid ex arboribus ſurculorum, foliorumque,& florum minutum decidit:vnde nomen venit,uelut quicquid cadit, inquit Feſt.Obid Cæc.Quiſquilias uolantes,venti ſpolia appellat.Cic.lib.1. epiſt. ad

ad Attic. Homines nihili,& perditorum fæcem,per translationem Quiſquilias appellat. Idem pro Sex. Omitto iam Numerium,Serranum,Aelium,quiſquilias ſebitionis Clodianæ. Antiqui hoc nomen etiam in numero ſingulari declinarunt,ut docet Feſtus,aſſerens teſtimonium ex Næuij Tegularia;Abi,deturba te ſaxo,quiſquilia,non homo.

QVISQVILIVM,lij,n.2.κόπρος. Dioſc. exiguus frutex ilicis,producẽs coccum granum ad tingendas ueſtes gratiſſimum. Pli. lib. 16.c.8.

QVISQVE.[*Ciaſcuno*, אישׁ iſch. G. Ein ieder,oder ieglicher. *Gal. Chacun, vn chacun. Hiſp. Todo hombre, que*,]ἕκαστος. uniuerſale ſignum eſt, idem ſignificans quod omnis, unoque uerbo eſt contentum. Virg. lib. 6. Aen. Quiſque ſuos patimur manes. Iungitur eleganter cum ſuperlatiuis, aut ijs quæ ſuperlatiui uim habent, qualia ſunt numeralia ordinis,& eorum interrogatiuum quotus;uel cum poſitiuis, quæ ſuperlatiua uſitata non recipiunt. Cic. lib. 1. Acad. Recentiſſima quæque ſunt emendata maximè. Plaut. Pſeu. Vix eſt decimus quiſque,qui ſeipſum nouerit. Cice. 2. Tuſc. Quota enim quæque eueniunt, ut ab his ſunt prædicta.

QVISQVIS,o,[*Chiunque,ciaſcuno che*. Ger. Geb vver,oder vvelcher,] quicunque,uel omnis quis: deſideratque duo uerba. Pla. in Stich. Quiſquis prætereat,commeſſatum uolo uocari.

QVIVIS,o.[*Qualunque*, אפר iſch. Ge. Ein ieder, vvelchen man wil] quilibet,unus è multis,quem uelis. Cic. pro Quint.

QVO, [*Quanto*, אפה ephoh אוה ezeh. Ger. wahin. *Gal. Ou,en quel lieu. Hiſp. Adonde van.*] ποῦ. accipitur pro quanto, habetq; ſibi reſpondentem particulam. Hoc uel eo. Cice. pro Roſc. Com. Quo quiſque ingenioſior,hoc docet laborioſius. Idem pro Quin. Quæ quo plura ſunt,eo te meliore mente noſtra audire oportet. Aliqñ eſt aduer. loci,[*Doue.*]Vir. li. 1. Aen. Quove tenetis iter. i. ad quem locum tenditis. Aliquando eſt coniunctio,idem ualens quod vt. [*Acciochè.*]Plin. iun. Neque enim id feci,quo tibi moleſtus eſſem, Aliquando pro,quare,[*Per qual coſa*,]ut inquit Don. Ter. in And. Quo æquior ſum Pamphilo. Aliquando pro ad quid,[*Acciò*]Horat. lib. 1. epiſt. Quo mihi fortuna,ſi non conceditur uti.

QVOAD,[*Fin che,fino a tanto che*, עד hadh. Germ. Bis das,ſolangbiſs, *Gal. Juſques a quand,juſques a ce,tant que. Hiſp. Haſta quando, haſta tanto*]μέχρις. donec,quouſque,ex ad & quo compoſitum,ſed præpoſtero ordine præpoſitione poſtpoſita. Sallu. Dummodo puretis uos tutos eſſe,quoad reliqua multitudo aduenerit. i. quouſque. Cic. lib. 1. Tamdiu uelle debebis,quoad te,quantum proficias,non pœnitebit,ideſt,quamdiu. Nihil autem differunt hæ locutiones,quoad uiuam & quoad moriar: quamuis. n. contraria eſſe uideantur, idem tamen ſignificant. Poteſt etiam eſſe interrogatiuum. Ter. in Phor. Senem quoad expectatis veſtrum? Item relatiuum. Cic. ad Treb. quoad opinatus ſum me in prouinciã exiturũ, quę tibi vltro obtulerim,meminiſſe te credo. Item Att. Quouſque inquies? quoad erit integrum. Aliquando rei & ingenij facultatem,ſiue temporis commoditatem ſignificat. Idem in Lælio: Vt quoad poſſem,& liceret ab eius latere numquam diſcederem.

QVOADEVS,quoad. nam particula eius pareſcon eſt. Cic. Appio; Si quoad eius facere poſſis, quam expeditiſſimam mihi trades.

QVOADVSQVE,[*Fin che*,]quouſque. Accius; Nihil te impedio,quoadusque rem peragas.

QVOCIRCA,[*Per qual coſa*, לכן lachen, לבען halchen. G. Darumb, derhe ben,]quapropter,quamobrem. Cic. in Cato. Maio.

QVOD,] אשר aſcher. G. was,welches,]ὅ. poteſt capi relatiuè,interrogatiuè,& infinitè,vt oſtendimus in dictionibus quis & qui. Ponitur aliquando in oratione ſine manifeſta dictione regente,ſubaudita præpoſitione Ob,vel Propter. [*In quanto*]Ter. in Hec. Quod me accuſat nunc vir,ſum extra noxam. Pla. in Epid. Animum aduerte,vt quod ego ad te venio,intelligas. Pro quantum. Cice. pro Roſ. Am Qui omnes,quod ad me attinet. Aliquando pro quadam connexione accipitur. Cic. Terentię: Quod vtinam minus,vitæ cupidus fuiſſem, certè nihil,aut non multu in vita mali vidiſſemus. Aliquando pro In quo. Idẽ; Sed ſi quid ſit,quod mea opera opus ſiet. Aliquando pro quicquid [*Ciò che.*]Cic. pro domo; Ornamentorum quod ſuperfuit in fanis,domum ſuam deportauit. Aliquando eſt cõiunctio cauſalis,pro quia,[*Percioche*]vt Quod ſcribas,lætor. Et, Non caſtigo te quod odio habeam,ſed quo meliorem efficiam. Vbi enim poteſt eſſe quod, ibi etiam quia, & vbi poteſt eſſe quo,& è contrario: vt, Non te caſtigo, quia odio habeam, ſed vt meliorem efficiam. Quandoque pro ſed, & in principio clauſulæ locari ſolet.[*Ma*]Cic. Quòd ſi quis à me huius conſilij mei cauſam quærat, ita reſpondeo. Ponitur aliquando pro cur. Virg. 3. Eclog. Si vitulam ſpectes,nihil eſt quod pocula laudes. Cic. ad Teren. In viam quod te des hoc tempore, nihil eſt. Aliquando præcedentis verbi ſignificationem determinat. In Sall. Credo quod non omnes tui ſimiles incolumes in vrbem veniſſent. Aliquando prout,[*Che*] inquit Donatus, Ter. in Phor. Vin' facere quod ego gaudeã Nauſi ſtrata, & quod tuo viro oculi doleant.

QVODAMMODO,[*In certo modo*. Ge. Etlicher maaſſ,oder geſtalt,]idẽ quod aliquo pacto. Cic. de Ami. Ob virtutem eos etiam quos nunquam vidimus,quodammodo diligimus.

QVODCVNQVE,[*Qualunque*. Ge. Alles das,oder welches.]Cic. contra Rul. Non omnia quæcunque loquimur, ad artem ſunt reuocanda. Aliquando pro quantũque, [*Quanto ſpoi* [Cic. Brut. Quodcunque militum contrahere poteris,contrahe.

QVO iure,quaque iniuria, [*O a ragione o,à torto, o voęli, o non voęli*] per fas & nefas,velis nolis. Ter. in Andr. Quo iure,quaque iniuria præcipitem me in piſtrinum dabit.

†QVOMINVS, μὴ οὐχί. Vt non, ne. Cic. lib. 1. epiſt. Nemo eſt qui neſciat, quominus diſceſſio fieret.

QVOMODO, quo pacto,quemadmodum,qua ratione,qua via,[*Come*, איך iech, היך iechah. G. wie,welcher geſtalt,auff vvas vveiſſ G. *Comment,en quelle maniere. Hiſp. En que manera,en eſte modo, o en que modo,*] πῶς. Interrogatiua particula eſt, ſiue admiratiua. Cice. Att. lib. 10. Tulliæ noſtræ mirifica virtus,quomodo illa fert publicam cladem? Accipitur & relatiuè. Idem de Aruſp. reſp. Et ſua concio riſit hominem, quomodo ipſe gloriari ſolet, ducentis confixum Senatuſconſultis. Aliquando infinitè. Cic Lent. Hæc negocia quomodo ſe habeant,ne epiſtola quidam narrare audeo.

QVOMODOCVNQVE, [*In qualunque modo*. Ge. geb vvie,oder vvelchet geſtalt. *Gal. En quelque maniere,que ce ſoit. Hiſp. Come quiera,*]qualicunque ratione,qualitercũque, quoquo pacto. Plau. in Pen. Quo modocunque,quamquam ſumus pauperculi,eſt domi,quod edimus. Componitur quoque Quomodo cum nam. Cic. ad Q. Fr. li. 2. Quomodo nam mi frater de noſtris verſibus Cæſar.

QVONAM,[*Doue*, אפה ephoh אוה ezeh. Ger. vvohin. *Gal. En quel lieu? ou? Hi. A donde?*] ποῖ. aduerb. ad locum. Plau. in Trin. Quo nam,niſi domum; Cic. Att. li. 8. Eum ſi nunc ſequor,quonã? Quonam ablatiuus à Quinam,iungitur ablatiuo modo,eſtque tanquã vna dictio vice aduerbij poſita, & modo interrogatiuè accipitur. Cic. 2. de Fin. Quonam,inquit,modo? modo indefinitè [*In che modo.*]Idem lib. 4. de Fin. Admirantes quæramus, quonam modo vitam agere poſſimus.

QVONDAM,[*Altre fiate,già* כבר chebar. Ger. Eineſt,vorzeiten. *Gal. tadis,autre fois. Hiſp. En algun tiempo*]πάλαι. olim,modo præteritũ tempus denotat. Cic. 2. de Inu. Crotaniatæ quondam cũ florerent omnibus copijs. Idem: Fuit iſta quondam in hac rep. virtus. modo futurum. [*Nell' auenire.*]Virg. Quondam nũa dicere facta tempus erit. Modo præſens. [*Hora.*] Idem 2. Aen. Quondam etiam victus redit in præcordia virtus. Quandoque pro ſemper [*Sempre.*]Idem; Vt quondam in ſtipulis magnus ſine viribus ignis.

QVONIAM [*Percioche*, בי chi. Germ. Darumb, ſintemal. *Gal. Pourtant que,puis que. Hiſ. Purque*,[coniunctio cauſalis. Ter. in And. Ea quoniam nemini obtrudi poteſt, itur ad me. Poteſt eſſe ſub cõtinuatiua. Ci. pro Plan. Quoniam tu ita vis,me nimiũ gratum eſſe concedam. Interdũ,auct. Feſto,ſignificat poſtquã [*Poche*] Plaut. in Aſi. Quoniam ambo,vt eſt lubitum, nos deluſiſtis, datiſne argentum.

QVOQVAM, [*Ad alcun luogo*. Ger. Et vvan hin,] ποῖ. aliquò. Cice. 4. Verr. O Vertea præclara,quoquam ſi acceſſiſti, quo non attuleris tecum iſtum diem.

QVOQVO,[*Anchora*,]. v, עוך hodh, וח gham. G. Auch. *Gal. Encores, auſſi. Hiſp. Tambien*] κα. continctio eſt copulatiua,poſtpoſitiui ordinis,idem ſignificans quod etiam. Aliquando pro ſimiliter [*Similmente.*]Vir. in Daphnide; Damnabis tu quoq; votis. Huic particulæ aliquando iungitur etiam. Ter. in Hecy. Ego quoque hoc etiam credidi aliquando.

QVOQVOVERSVS, vel Quoquouerſum,[*Verſo ogni parte*. Ger. Allenthalben hin,] πάντη. verſus omnes partes, verſus quemcunque locum. Cæſ. in Com. Claſſem quoquouerſum dimittunt. Col. lib. 2. c. 5. Pedes interualli quoquoverſus octo.

QVOQVO,[*In qualunque luogo*. G. Geb vvohin.]ὁπωσδή. ad quemcunque locum. Plau. in Merc. Menſque mihi illam quærere, quoquo hinc abducta eſt gẽtium. Eſt etiam quoquo ablatiuus à quiſquis, Cic. ad Att. lib. 9. Quoquo tempore fuerit,&c.

QVOQVOMODO[*In qualunque modo*,]qualitercumque. Ci. ad Acilium li. 13. epiſt. Quoquomodo ſe res habeat,peto à te,vt eum expedias.

QVORSVM, quoad,quo, [*Verſo che luogo*. אפה ephoh. Ge. vvoauff, vvohin,oder gegẽ vvelchem ort,] ποῖ. verſus quem locum,quaſi quo verſus. Et modo interrogatiue accipitur,vt Quorſum inſtituiſti iter? modo relatiuè; vt, Meridiem verſus curſum tenetis,quorſum & nos. Modo indefinitè, vt neſcio quorſum eam. Idem ibidem per translationem dixit, Neſciebam quorſum ires, hoc eſt, quid tuis verbis velles. Dicimus & Quorſus. Cice. de Clar. Orat. Quorſus inquam iſtuc.

QVOT,[*Quanti*, כמה chammeh. Germ. wieuiel,]ποσοί. tam relatiuè & infinitè,quam interrogatiuè accipi poteſt; vt, Quot nummi tibi ſunt? Scio quot numinos habes. Plau. in Rud. Quot ſunt? S. totidẽ quot tu, & ego ſumus.

QVOTANNIS, [*Ogni anno*. G. Iaetlich,allejar.]ὀτήτιος. ſingulis annis Plau. in Epid. Quotannis inueniunt nomina noua. Cic. 4. Ver. Sicuti quotannis tributa conferunt.

QVOTENNIS,[*Di quanti anni*. G. wie alt,wie vil jaren haſt.]πόσα ἔτη. interrogatiuum eſt, ſignificans quot annorum.

QVOTENVS,p.p,ποσταῖος. interrogatiuum eſt numeri diſtributiui, teſte.

Priſciano. vt Quotehis bobus arat? binis. Accipitur, & indefinitè. Cice. ad Att. Neſcio quotenorum impetum.

QVOTIDIANVS, a, um, o. 1. 2. [*Cõtinuo & omni giorno* בכל chammieh. G. Taeglich. *Gal. Qui eſt ou dure chaſque iour. Hiſ. Coſa de cadadia.*] ἐφημέριος. quod quotidie fit. Plau. in Met. Queque habeat quotidianum familiæ cœtum cibum. Cic. 2. de Diu. Sunt hęc quotidiana. Per translationem accipitur pro vulgari [*Volgare, ſolito.*] Ter. in Eun. Tædet harum quotidianarum formarum.

QVOTIDIE [*Ogni giorno.* יום יום iomiõm Germ. Taeglichen, alle tag. *Gal.* Toutes iour, *chaſque iour, par chaſcun iour. niſi Gadadia.*] ἡμέρας. ſingulis diebus, à quotus & dies. Sunt qui ſcribant cotidie, itaque olim ſcribi ſolitum eſſe, oſtendit Quintil. libro 1. Inſtit.

QVOTIES, [*Quante volte.* Ger. vveil offt, vvie manich maal. G. *Quantes fois, Combien de fois.* Hiſp. *Quantes vezes.*] πόσακις. interrogatiuum ſignificans quot vicibus. Plaut. Curcul. Quoties dicendum eſt? Cicer. 4. Varr. Quoties, & quot nominibus auferes? Idem in Catil. Quoties iam tibi extorta eſt ſica iſta de manibus? Accipitur & relatiuè, habetque antecedens Toties. Cic. de Ora. Toties quoties præſcribitur.

QVOTIESCVNQVE, [*Qualunque volta che.* G. Geb vvie offt vnd dick, geb vvie manches maal.] ὁσάκις. quoties. Cic. pro Cluen. Quotieſcunque dico, toties videor mihi in iudicium venire.

QVOTQVOT, quotcunque, [*Quantunque.* Germ. Geb vvieuil, als vil,] ὅσοι ἄν. quantumuis multi. Brutus Ciceroni; Peream, ſi te omnes quotquot ſunt, conantem loqui ferre poterunt.

QVOTVPLEX, cis, o. 3. ποσαπλοῦς. quot generum, quot ſpecietũ, quot modorum.

QVOTVPLVS, a, um, interrogatiuum. Quotuplum reddit ager. Relatiuum; Centuplum Aegyptij reddunt agri, quotuplum vix noſtri.

QVOTVS, a, um, o. 1. 2. [Ger. vvelcher in der zahl, nach ordnũg] πόσος. interrogatiuum. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Hora quota eſt. Aliquando pro quot, [*Quanti.*] Mart. Dic quotus es, quanti cupias amare, ideſt, quot eſtis? Cum particula quiſque. [*Quanti,*] Cic. 1. de Nat. Deor. Quotus quiſque formoſus eſt, id eſt, quot ſunt formoſi, quaſi dicat pauciſſimi. Quandoque pro quantus. Iuuen. Quota portio fecit Achæx: id eſt, quantilla portio, quaſi dicat minima.

QVOTVSQVISQVE, [*Quanti,*] πόσοι. idem ſignificat quod quot; vt Quotuſquiſque eſt, qui aliter ſentiat. Ci. pro Plan. Quotuſquiſque iuris peritus eſt. De Orat. Quotus enim quiſque eſt qui teneat artem numerorum. Idem li. 2. de Diu. Quota enim quæque res euenit prædicta ab his.

QVOVIS, [*Donepiace.* G. Geb vvohin er vvoll,] quolibet. Ter. in Heau. Abeat quouis gentium.

QVOVSQVE, [*Sino à che tempo.* עד מתי hadh mathai. Ger. Vvielang. item. vvie feer. *Gal. D'iciſa qu'and, juſques a quand dici a quel tempi. niſi Haſta quando.*] μέχρι τίνος. quandiu, ad quod uſque tempus. Cic. Att. li. 1. Quouſque hunc regem, feremus? Idem de Som. Scip. Quouſque hunc deuexa erit tua mens? Interdum ad quem vſque locum; vt, Quouſque Cęſari obuiam progreſſus es?

QVVM, idem quod quando, [*Quando,* כי chi. G. vvan, zu welcher zeit. *Gal. Quand.* Hi. *Quando,* ὅτε. Cicer. 1. de Inu. Fuit quoddam tempus, quum in agris paſſim homines beſtiarum more vagabantur. Aliquando quoniam. [*Percioche.*] Sall. in Cic. Sed quum in te nodeſtiam nullam aduerto, reſpondebo tibi. Interdum idem quod quamuis [*Benche.*] Cic. lib. 13. epi. Quũ antea ſtudioſè cõmendabã Marcellum, tũ multo nũc ſtudioſius. De ortographia huius dictionis variæ ſunt opiniones, ſunt enim qui ſemper ſcribant per c, ſiue aduer. ſit, ſiue coniunctio, aut etiam præpoſitio, ſolaque accentus nota ſuperpoſita, aduerbium, coniunctionemq; a prępoſitione diſtinguunt. Victorinus autem in ortographiæ præceptis Quũ, temporis aduerb. per q, & u, ſcribendum aſſerit. Quin. lib. 1. c. 13. de ortographia auctor eſt, a multis hanc differentiam fuiſſe obſeruatã, vt pro aduerbio temporis ſcriberent Quom, pro coniunctione autem cauſali Quum, pro præpoſitione vero Cum.

QVVMPRIMVM, [*Subito,* כי chi. G. Alſobald. G. *Soudain que, incontinẽt que. Hiſ. Luego como.*] ἐξαίφνης. duę partes ſunt, duo exigentes verba. Idem enim valent, quod vbi primum. Virg. Eclog. 7. Quum primum paſti repetent pręſepia tuari.

DE LITERA R

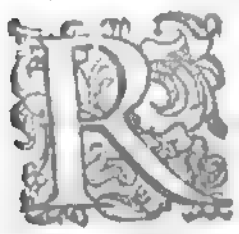

LITERA ſemiuocalis eſt & liquida, quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita, præcedentem ſyllabam, ſi natura breuis ſit, modo longam, modo breuem facit. Ouid. in dictione patrem, exemplum poſuit: Iam patrem, famulosque patris, lucemque timebam, vbi Pa, ſyllaba & producitur, & corripitur. Conuertitur in l, vt Intelligo. pro interlego, Pelluceo, pro Perluceo. In ſimplicibus aũt Niger, nigellus; Vmbra vmbella. In ſ, vt Arbos pro arbor, Odos pro odor. Aliquando in duo ſſ, vt Vro, vſſi. Gero, geſſi. In u, conſonantem, vt Sero, ſeui, & Tero, triui, & in n, vt Æneus pro æreus. Perſius literam caninam appellat, quod tremula linguę vibratione canum, cum ringuntur, ſonum imitari videatur. † Profertur enim cõcitatius lingua ad palatum iuxta dentes exerta, & ſumma ſui parte ſpiritum eliſum vibrante, ictu quodam tremulo. Tamque horrifico ſono auditum exaſperans, quam hi eumdem ſono dulcedine blandiens demulcet. In Græcarum dictionum, initio recipit aſpirationẽ, vt Rhea, Rhetor, &c.]

RANTEA

RABIA, æ. f. 1. [*Rabbia.* G. Das wueten vnd raſen eigentlich der hunden, hundſteube,] λύσσα. pro Rabies, vt annotauit Nonius, citans Cęcilium in Hypobolimeo; Rabia rabere ſe ait.

RABIDE, [*Rabbioſamente. Gal. Auec rage, & fureur. Hiſp. Con rauia.*] λυσσωδῶς. Cic 5. Tuſ. Quem videmus omnia rabide appetentem.

RABIDVS, da, dum, o. 1. 2. [*Rabioſo.* Ge. wuetig, taub. G. *Enrage. Hiſp. Rabbioſo.*] λυσσῶν. qui rabiè laborat, plin. lib. 29. c. 5. In canis rabidi morſu tuetur a pauore aquæ. Translatè accipimus pro eo, qui ſupra modum ira effertur, [*Irato,*] Vir. lib. 6. Æneid. Vt primum ceſſit furor & rabida ora quierũt. Idem 2. Geor. At rabidæ tigres abſunt.

RABIES, rabiei, f. 5. [*Rabbia. Gal. Rage: fureur.* Hi. *Rauia,*] λύσσα. morbus canum, cum veluti furore quodam acti huc atque illuc rapiũtur, nec vllum quietis locum inueniunt. Alij Rabiem, quaſi rauiẽ dici putant, a raucitate vocis, qua canes præ calore infeſtantur. Plin. 29 c. 5. Vtiliſſime iecur eius, qui in rabie momorderit, datur. Ouid. 14. Met. Statque canum rabies. Ponitur & pro furore, [*Furore, pazzia,*] & ad homines transfertur. Cic. 3. Tuſ. Hecubam putant propter animi acerbitatem quandam & rabiem in canem eſſe conuerſam. Hor. in Arte, Archilochum proprio rabies armauit iambo.

RABIOSE, [*Rabbioſamente.* Germ. wuetiglich, mit raſen vnd toben] Iracunde, & in modum rabie correpti. Cicer. 2. Tuſc. Nihil rabioſè fecerunt.

RABIOSVLVS, m. 2. dim. Cic. Trebatio lib. 7. Epiſt.

RABIO, bis ire, a. 4. [*Arabbiare.* Ger. wueten, toben. G. *Enrager* Hiſp. *Rauiar,*] λυσσάω. nimia ira, & quaſi rabie agitor. Va. Quideſt, quod latrem? quid rabis? Nonius tamen in loco Varronis iam citato, Rabis eſſe exiſtimat a Rabo, tertiæ coniugationis verbo, quo & Cęcilium vſum oſtendit in Hypobolimæo, Rabia rabere ſeſe ait.

RABIOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Rabbioſo.* G. vvuetig, taub, raſend] λυσσώδης. propriè de canibus dicitur, qui rabie laborant, & de alijs animalibus, qui ex canis morſu rabiem contraxerunt. Plin. li. 29. Datur mor fis a cane rabioſo ne rabidi fiant. Per trãslationem, qui ira præceps fertur, ita vt rabie agitari videatur. [*Iracondo,*] Cice. 4. Tuſcu. Videne fortitudo minimè ſit rabioſa.

RABIRIVS, m. 2. eques Ro. accuſatus perduellionis, a Cic. defenſus eſt. Fuit & poeta, de quo Oui. 4. de Ponto.

RABVLA, æ, m. 1. defenſor acer, petulãs, & acerbus: [*Auocato.* Ge. Ein redner, oder furſprech am gericht, der ein ſchreyen hat alſo der taub wact, ein vngeſtuẽmer ſchwaetzer. *Gal. Vn plaideur. Arrard vn plaidereau. Hi. Abocado.*] διὰ λόγων. dicebatur, inquit Nonius, qui nunc aduocatũ, vel patronũ cauſarũ dicimus, ſiue a rabie, vt eidẽ placet, ſiue a raui. i. raucitate, vt is ſit Rabula, qui in negocijs agendis acer eſt, & rabioſus, quique (vt ait Feſtus) in multis intentus eſt negocijs, paratuſque ad radendum quid, auferendumq. Alij Rabulam dictum malunt a radendis auribus: nã vt a fando fabula, a nãdo nabula, ita a radendo rabula. nec alia ratione rabulas in foro dictos puto, quam quod radant. i. offendant aures, & (vt ait Quin.) nimia vel boſitate feriant, quaſi ab inſtrumento illo nuncupati, quod rabula commodius, quam Radula vocari poſſit. Cic. in Ora. Non declamatorem aliquem de lude, aut rabulam de foro, ſed doctiſſimum, & perfectiſſimum quærimus oratorem.

RACEMARIVS, m. 2. malleolus is dicitur, ex quo pampini pullulant, vel ſterilis, vel certè minus feraces, vt inquit Col. lib. 3. c. 18.

RACEMATIO, f. 3. collectio racemorum, qui a vindemiatoribus ſunt prętermiſſi.

RACEMATVS, a, um; o. 1. 2. βοτρυωτός. quod acinos habet, ſiue baccas, aut etiam grana racemi modo diſpoſita. Pli. lib. 18. c. 7.

RACEMIFER, a, um, o. 1. 2. βοτρυοφόρος. quod racemos fert. Oui. 3. Met. Ipſa racemiferis frontem circumdatus vuis. Idem 11. Met. Victa racemifero lyncas dedit India Baccho.

RACEMOSVS, ſa, ſum, o, 1. 2. βοτρυώδης. quod eſt racemis plenum. Pl.

RACEMVS, mi, p. m. 2. [*Racemo, grappolo.* ענב henah. G. Ein weintrauben, oder der kãme daran. *Gal. Grappe, ſont de raiſin, de lierre ou autre.* Hiſp. *Racimo gaio.*] βότρυς. pars botryonis, ſiue potius ipſe botryon, qui & Botrys more Græco, & Botrus noſtris dicit, id eſt, integra vua ex multis conſtans acinis. Virg. lib. 2. Geor. Tumidis Bumaſte racemis. Hor. 2. Car. Iã tibi liuidos. Diſtinguet autumnus racemos, purpureo varius colore. Vir. tamen lib. 2. Geor. Apertè Racemos diſtinguit ab vuis, cum ait: Et turpes auibus prędam ferunt racemos. Quo tamen in loco Vuam nonnulli figuratè pro ipſa vite poſitam interpretantur. Dicitur item Racemus de alijs fructibus, qui vuę in modum ex pluribus acinis ſunt conglobati. Plin. lib. 16. c. 34. de hedera; Alijs denſus acines & grandior racemus.

RADIATIO, [*Splendore de rage,* נגה noghah. ישעה iſphhah Ge. glãtzung, auſs vvelffung der ſtreymen. *Gal. Lueur, & iet de rayons.* Hi. *Obra de echar: ſi rayos, luz.*] ἀκτινοβολία. radiorũ eiaculatio, ſplendor. Pli. lib. 36. c. 5.

RADI-

RADIERE vb. a. (Radiare, a radi) der vermittelſt eines Radii die Verwandlung der Zahl in die Zahl der Grade, Minuten, Secunden, Tertien, Quarten, Quinten, Sexten, &c. wie die Zahl der Sinus, Tangenten, Secanten, &c. in einem Circul-Quadranten, oder Halben Circul, verwandelt. Radiren heißt alſo eine Zahl in Grade, Minuten, Secunden, &c. verwandeln. Radiren heißt auch, die Zahl der Grade, Minuten, Secunden, &c. in eine Zahl verwandeln, wie man nemlich wiſſen will, wie viel Grade, Con de Finis Capitaine Minuten, Secunden, &c. ausmachen.

RADIUS m. pl. (Le Rayon, le Rond) Chambrelle, Cer, vermeille, Gal. *Semidiameter circuli* ſ. *sphæræ*. Il a appellé *Radius* ſ. *Semidiameter*, ſo wie Ptolemæus, Jabir, Regiomontanus, Rheticus, Pitiſcus, Purbachius, Copernicus, Clavius, Snellius, Schickardus, Gellibrandus, Oughtred, Wingate, Hortenſius, Gunterus, Hollandus, Schottus, Kircherus, Caſtellus, Leotaudus, Bettinus, Riccioli, Grimaldus, Reinaldus, Cavalerius, Varenius, Newtonus, Gregorius, Caſſinus, Hugenius, Leibnitius, Wolfius, Hermannus, Bernoullius, Hoffmannus, Ozanamus

RAPAX,cis,c.3.[*Rapace,ladro.e.*Reubisch,da rauffgreiffig,teiffend. *Gal.Rauiſſant.Hiſp.Loque mucho arrebata* ἁρπαξ.auidus,& rapinis ſemper intentus.Suet.Inopia impax,metu ſeuus.Ouid.8.Met. Vtque rapax ignis nonnunquam alimenta recuſat.Pla.Penſa;Procax,rapax.Sall.in Ci. Manus rapaciſſimæ,gula immenſa,pedes fugaces.Rapax procella,quod omnia ſecum rapit.Catul.ep.2.Turbida rapacior procella.Rapax natura,[*Ingorda,*]id eſt,ſui ſimilium attractrix.Cic.de Ami.Nihil appetentius ſimilium ſui,nihil rapacius,quam natura.

RAPACIA,orum,n.2.[*Rauizze.G.*Das zart rueblatt.*Gal.Les fueilles de la raue.H.Las aias del valhoradondo,*]γογγυλίδων πόμματα.teneriores raparum frondes,& cauliculi,quos in braſſica cymas appellamus,non ingratum cibum prebentes.Pli.libro 18.cap.13.Rapacium gratia.In Antiquis Codicibus manuſcriptis Rapiciorum legitur.ca.35.de re ruſt.

RAPIDVS,a,um,o.1.2.[*Velox.*מהיר mahir.Ge.Schnell,mit ſtetecke, als die ſtrengen waſſer flieſſend.G *Soudain,viſte.Hiſ.Rando,a ligero.*]θοὸς.velox propriéque de fluminibus,torrentibus, procellis, fulmine,aliiſque id genus quæ celeritatis impetu obuia quæque ſecum rapiunt.Cic.2.de Nat.Deor.Ex Arato:Has inter rapido veluti cum gurgite flumen.Virg.6.Æneid.Que rapidus flammis ambiti torrentibus amnis Tartareus phlegethon.Hor.de Art.Tigres,rapidoſque leones.Oratio rapida;ideſt,concitata.Cicer.2.de Fin.Cum fertur quaſi torrens Oratio ,nuſquam orationem rapidam coerces.Hinc Rapide,[*Velocemente,*]velociter.Cic.2. de Leg.Rapidè dilapſus,citò in vnum confluit.Rapiditas,[*Velocità,*]ipſe celeritatis impetus.Cæſ.lib.1. Bell.Ciu.Rapiditate fluminis ad tranſeũdum impediretur.

RAPINA,æ,f.1.[*Rapina,ruberia,Gal.Rauiſſement,rapt.Hiſ.Robo,abra de robar,arrabatamineto,*]ἁρπαγή. eſt rei alienæ per vim ablatio. Cic.1.Ver.Quas res luxuries in flagitijs,anaritia in rapinis,ſuperbia in contumelijs efficere potuiſſet.Cæſ.1.Bell Gal.Satis habebat hoſtem rapinis,populationibuſque prohibere . In hac ſignificatione primam ſyllabam habet correptam,cum a rapiendo deriuetur.Ouid.1.Amo.Ele.8.Certior è multis,nec tã inuidioſa rapina eſt. Eſt & Rapina,prima ſyllaba producta,locus rapis conſitus,aut certè rapa ipſa,vno quouis in loco naſcentia Cato de re ruſt.c.35.Rapinã,& coles,rapicia vnde fiant,loco ciaſſo ſerito.Col.lib.11. c.2. Rapinæ ſiccaneis locis per hos dies,fiunt.

RAPINATOR,m.3.[*Rapitor,ladro.*זלל ghozel.Ger.Ein Rauber.*Gal. Rauiſſeur.Hiſp.Robador, ladron,*]ἁρπαστής. antiquis in vſu erat pro eo,quem hodie Raptorem dicimus.Lucil.li.2.apud Non.Impunè eſt rapinator.

RAPIO,pis,pui,ptum,a.3.[*Rapire,torre per forza,*חטף ghazal.חתף chataph,חתף chataph.Ger:Zucken mit gewalt,ſchnell hin reiſſen, oder hin nemmen.*Gr.Rauir emmener par force.Hiſp. Arrebatar, robar.*]ἁρπάζω. impetu,& celeritate quippiã aufero.Ter.in And.Sublimem hunc intro rape,quantum potes.Idẽ in Adel.Cæteros merem,agerem rapetem,tunderem.Vir.4.Geor.Quid faceret quo ſe rapta bis conuinge ferret?i.ablatã.[*Precipitare,*]Et lib.1. Geor.Atq; illũ in præceps prono rapit alueus amne.Ci.3.Ver.Rapiunt eum ad ſupplicium dij patrij.Aliqñ in præterito rapſi fecit. Ci.2.de leg.ex 12 tab.Sacrum,ſacro ve commendatum qui clepſerit,rapſeritve,parricida eſto.Aliqñ eſt vim afferre,vitiare,& propriè de virginibus,atq; impubenbus pueris,etiam ſi loco nõ dimoueantur.Vir.li.1.Æn.Et genus inuiſum,& rapti Ganymedis honores.Liu.6 Bel.pun.Nec incẽdi patriam videbo,nec rapi ad ſtuprũ matres Campanas,virgineſq; , & ingenuos pueros.Rapere aliquẽ in ius,eſt quouis modo aliquem compellere,vt ſe iudicio ſiſtat.Apud veteres.n,conſuetudo erat,ſi quis in ius vocatus ire recuſaret, vt actor apprehenſis præſentium auriculis,eoſq; anteſtatus, reum vel vi in iudicium adducere poſſet:quod non obſcurè docet Hor. lib.1.Ser.Sat 9.Quò tu turpiſſime?magna Exclamat voce;& licet anteſtari?ego verò Oppono auriculam:rapuit in ius.Plaut.in Pœn. Rapiamus in ius.Rapere ad pœnam,eſt punire.Rapere aliquem in inuidiam,eſt odium in aliquem concitare.

RAPO,nis,m.3 [*Ladro,rapitore,*זלל ghozel,]ἅρπαξ.raptor,comp.Nevos conturbent auri,argentiq.rapones. Varro παρὰ ἀναλογίαν. vt citat Nonius.Hic rapo vmbram quoque ſpe deuoraſſet.

RAPTIM,cutãm,Succidiuis,vt aiũt,operis.[*Velocemente.*מהרה meherah.German.In einem huy oder juck,flucks.*G.Soudainement, a la haſte.H.Ligeramente,arrebatadamente,*]ἁρπαλέως.celeriter rapiendo.Plin.li.18.c.7.Semine raptim auium fame deuorato.Sæpe tamen accipitur pro celeriter,ſiue velociter.Liu.3.ab Vrb.Fabius prædam ex caſtris raptim Antium vexit.Ci.Att.li.1.Raptim in eã ſententiam Pedarij cucurrerunt.Cæſ.1.Bell. Ciu. Aguntur omnia raptim,atque turbate.Cic.ad Att.lib 2. Hæc raptim ſcripſit.

RAPTIO,f.3.Rapina,& raptus diſtinguuntur ab inuicem,quod Raptio ad perſonã.Rapina ad rem.Rapt.um ad ſtuprum referat.Terent.in Adel.Audiui filium in raptione fuiſſe cum Æſchine.Cic.2. Ver.Quas res luxuries in flagitijs crudelitas in ſupplicijs,auaritia in rapinis efficere potuiſſet.Cic.4.Tuſc.Quis de Ganymedis raptu dubitat quid poetæ velint.

RAPTO,ptas,a.1.frequenter rapio,traho.*πρὸς ἑαυτὸν ἁρπάζω.* Virg.Aen. Tercircum Iliacos raptauerat Hectora muros.Tac.li.12. Raptare inter ſe,inmittere latronum globos.Cice.pro Seſt.Diſſipatu liberi,rapta coniux.

RAPTOR,oris,m.3.[*Rapitore.*זלל ghozel.G.Ei hinreiſſer,rauber,entfuehrer.G.*Rauiſſeur.Hiſ.Arrebacador,*]ἁρπαστής.qui rapit.Plaut.in Epi.Raptor hoſtium glorioſis.Vir.2.Aen.Indelupi,ceu Raptores atra in nebula.Hor.3.Car.Ode.20.Fugies inaudax pretia raptor.

RAPTVS,pti,m.2.[*Rapto,rapina.G.Gloſe raube rapine,rapt.Hiſpan.coſa robada,o arrebatada,*]ἁρπαστὸς,ἁρπαγή.res rapta.Liu.li.7. Quod rapto viuere neceſſitas cogeret.Ouid.1.Met. Vnitur ex rapto.

RAPTVRA,æ,f.1.[*Rapina.*זלל ghozel.זלזל ghezelah.חטיפה cheph. *G.*Entzuckung,hinreiſſung,hinnemung mit gewalt.*Gal.*ἁρπαγή.rapiendi actus.Plin.lib.11.c.24.cum raptura incidit.

RAPVLVM,n.2.dim.a Rapum Hor.2.Ser.Sat.8 Acria circum Rapula.Idem Sat.2.cum rapula plenus,Atque acidas mauult inulas.

RAPVNCVLVS,li,m.2.a quibuſdam appellatur herba, quã Dioſ.γογγυλίδα ἠρίαν. Pli.Rapum ſilueſtre.vulgus Rapontium nominat.

RARE,[*Di rado,rare volte.G.*Seltimahl.G.*Peu ſouuent,rarement.H.Pocas vezes,raramente,*]ἀραιῶς,infrequenter,nõ denſè.Col.lib.1.c.9.

RAREFACIO,n.3.rarum facio.ἀραιόω.Col.l.3.Rarefeceris eas partes ſupra quas ramum ſecaturus es.Lucr.lib.7.Et rarefecit calidomiſcente vapore.

RAREFIO,ἀραιοῦμαι.paſſiuum,a rarefacio.Lucr.li.1.Calidũ denſarier ignem Nec rarefieri Rarefactum.Idem li.3.

RARENTER,[*Di rado.*Germ.Selten,nicht oft,*]σπανίως.*raro.Gel.li. 2.c.25.A Rarus non dicitur rarè,ſed alij raro dicunt,alij raréter. Cato c.103.Dato rarenter bibere.Pomponius,Ergaſtulo;Longèab vrbe villicari,quò herus rarenter venit.

RARESCO,is,n.3.ἀραιοῦμαι.rarum fio,ſiue extenuor.col.l. 3.c.16.Quæ virent,rareſcunt.Vir.li.3.Aen.Rareſcunt clauſtra Pelori.Stat.li.1.Sil.Nubila rareſcunt pluuiis.

RARIPILVS,a,um,o,1.2.ἀραιότριχος.habens raros pilos.Col.in præfa. lib.1

RARITAS,atis,f.3.[*Rarità.*G.Lucke,dunne.G.*Rarité.Hiſp.Laralidad.*μανότης.contraria denſitati.Cic.2.de Nat.Deo.In pulmonibus inest raritas.i. laxitas quædam ſpongioſa . Accipitur interdum pro paucitate,& infrequẽtia.[*Poco.*]Pl.l.25.c.1.Turpiſſima cã raritatis.

RARITVDO,f.3.[*Rarità.*μανότης.raritas.Col.lib.1.de Arb.c.3.

RARO,[*Di rado.*Germ.Selten,nicht oft,*]σπανίως.*infrequenter,infrequenter,minus ſæpe.Cic.pro Roſ.Am.Hoc maleficium rarò exuitit.Rarius comparatum,& ſuperlatiuum Rariſſimè.Cic.Len.li. 11.Si rarius fiet,quam tu exſpectabis.

RARVS,a,um,o.1.2.[*Raro.*Ge.Dunn,luck.*G.Rare,clair,ſemè,mendre ne eſpais.Hiſpa.Ralo,*μανὸς,ἀραιός.ſpongioſum,denſo contrarium. Vir.4.Aen.Retia rara plagæ.Ou.13.Meta.Veve liquor rari ſubpõdere cribri Manat.Vir.Ecl.7.Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra.Interdum rarus idem eſt,quod infrequens, & non vbique obuius.[*Poco.*]Cic.de Amic.Omnia præclara rara.Idem Cel.lib.2 Rarus tuus accipio litteras. Hor.1.Car.Ode.35.Rara fides.

RASILIS,& hoc le,pe o.3.[*Raſo,polito.*Ger.Glatt,politen.*Gal.Rayt raſé,araire,ou racler. Hiſ.Coſa quele puede dar.*]ξυστὸς.raſus,politus & nihil extantis plenitudinis.Ouid.8.Met.Raſilis hinc ſummam mordebat tibula veſtem.Foris raſilis.Cat.in Epit. Interdum aptũ radi.Virg.2.Geor.Et torno raſile buxum.

RASIS,ſ.3.genus crudę picis,quę ex vetuſtate dura effecta contunditur, & in puluerem redacta pharmacis admiſcetur.Col.lib.12, cap.20.

RASITO,tas,a.1 ξυράω.ſepe rado.Gell.li.3.c.4. Competimus nobiles viros barbam in eiuſmodi ætate raſitaniſſe.

RASOR,m.3.[*Barbiero,*גלחיש ghallachim. G.Schaber,oder ſchaeret.*Gal.Racleur,rayeur.Hiſp. El que rae,*] ξυρὸς,tonſor,à radendo. Transtatè & fidicines dicuntur raſores, quod videantur chordas ictu radere.Nonius.

RASORIVS,a,um,o.1.2.κουρεικός.vnde cultrer raſorius,[*Raſoio*]dicitur quem alio nomine nouaculam appellamus.

RASTRVM,ſtri,n.2.& in plurali Raſtri,maſ.ge.& raſtra neutro,[*Raſtello,*חרוץ chatis G.Ein karſt,ein rechen,oder aegen. G. *Vnra ſteen Hiſpan. El raſtro*]λίκμον.inſtrumentum dentatum glebis cõfringendis idoneum.Pl.li.18.c.20.A ratione per trabuerſum iterata,occatio ſequitur,vbi res poſcit,erate,vel raſtro. Terẽ.Hea.Iſtos raſtros tñ interea depone.Vir.1.Geor.Raſtris glebas q frangit inertes.Raſtris item agri noxijs herbis purgabantur.Ibidẽ;Quod niſi & aſſiduis terram inſectabere raſtris , Heu magnum alterius frustra ſpectabis aceruum . Quo in loco Seruius raſtros,pro ſarculis accipi tradit.Erant item Raſtri inſtrumenta,quibus vites,arbores que ablaqueabãtur.Idem 2.Geor.Procuruam expectant falcem , raſtroſq; tenaces.Hinc Raſtelli, per diminutionem dicti,quib.de ſecto feno,prata ſtipulis purgabant. Varr.lib.1.de re ruſt.c.46.De pratis ſtipulam raſtellis eradi.Raſtellum item Suet. in Ner. ff ſarculo poſuit,aut ſimili inſtrumento terræ effodiendæ idoneo.

RASVRA,æ,ſ.1.[*Radiura.*Germa.Schabung,beſchaetung,]ξύσις radendi actus.Col.lib.4.c.19.

RATIO,onis,f. 3.consilium mens.)libido.[*Raçlepe*, רחבעם rahabam רחבעם cheschbon. Ger. Die vernunfft.*Gal. Raison.Hisp. Raçon.*] ὁ λογισμός.princeps,atq.nobiliſſima animæ facultas,qua vna a cæteris animantibus homo ſecernitur; nam ſenſitiuas animæ facultates cum brutis,naturales cum ſtirpib.habemus cões. Cic.1.Offic. Duplex vis animorum,atq; nature: Vna pars in appetitu poſita eſt,quæ hominem huc & illuc rapit,altera in ratione,quæ docet & explanat quid faciendum,fugiendumq; ita fit,vt ratio præſit, appetitus verò obtemperet. Accipitur & pro ipſa rõcinatione. [*Diſcurſo.*] Hor. Vincit enim ſtultos ratio inſanire nepotes.Rhetores rationem appellant probatiunculam propoſitioni ſubiectã. Auct. ad Her. lib. 2. Ratio eſt cã,quę demonſtrat verum eſſe id, quod intendimus,breui ſubiectione. Aliqñ pro conſilio,& propoſito.[*Conſiglio,intentione.*] Cice.2.Ver.Mea quidem ratio cum in præteritis teb. eſt cognita,tum in reliquis explorata,atq; prouiſa eſt. Ter. in Adel. Veſtram nequeo ſatis mirari rõnem. Aliqñ pro cura.[*Cura.*]Cic.Planco;Peto a te,vt mei rationem habere velis, & ſaluris,& dignitatis meæ.Idem 2.Offi.Habenda ratio rei familiaris,quam quidem dilabi finere,flagitioſum eſt. Cum præpoſitione Cum,ſignificat negocium.[*Negocio,facenda.*]Vnde habere rationem cum aliquo,eſt habere quod cum illo agas. Cic.4. Verr. Nihil cum eo rationis habui. Idem Attic. Cum omnibus Muſis rationem habere cogito.Aliquando pro cauſa.[*Cagione.*]Idem ad Cat.li.15.epiſt. Cum ab Cybiſtra propter rationem belli quinque dies eſſem moratus. Aliquando pro via,& forma.[*Modo*]Sall.in Cat.Ego vobis,ſi modo vultis eſſe viri,rationem oſtendam,qua illa fugiatis.Quandoque ſupputatio,vel calculus. [*Conto.*] Plaut. in Aul.Supputatur ratio cum argentario.Idem in Amph.Et vt res rationeſque veſtrorum omnium benè expedire vultis. Ratio etiã proportio [*Proportione*] dicitur: vt cum tria ad quatuor epitriti, quatuor verò ad ſex hemioli rationem habere dicimus. Rationem ſui ducere,eſt conſulere ſuo commodo.[*Prouederſi.*] Cic. ad Treb.lib.7.Rationibus inferre aliquam ſummam,eſt eam in rationibus perſcribere. Rationem inire,[*Trouar modo di.*] eſt modum inuenire.Ponitur aliquando pro quantitate.[*Quantità.*]Cato de re tuſt.Scito pro ratione fructum eſſe, id eſt,pro modo fructuum,aut quantitate. Ratio conſtare dicitur cum iuſta apparet. Plin.iunior,Mirum eſt,quam ſingulis diebus in vrbe ratio cõſtet. Pro eodem dicimus,Ratio apparet,cum ſcilicet accepta cum datis collata,paria inueniuntur.Pla.in Trin. Ratio apparet,argentũ &c. ἔχεται.

RATIOCINATIO,f.3.*Diſcurſo.* חשבון cheschbon.Ger.Ein auſsrechnung,ſchlieſſung auff gewiſſen anfengen,eigẽtliche ermeſſung. G.*Raiſonnement,diſpute,concluſion,par raiſon de faire,ou de laiſſer.* Hiſp.*Obra de razonar por haZer,o nõ haZer alga,*] λογισμός. principis animæ portionis,id eſt,mentis functio eſt, ex ſingularibus qui bndã vniuerſalia inducens,cõſq; rerum,ac generum ſummas, ex iiſq; deinde argumentatione plurima eliciens,de quibus ſcientia habet vel opinio.Cic.4.Inuen.Ratiocinatio eſt diligens,& cõſiderata faciendi aliquid,aut non faciendi excogitatio.Accipitur aliquando Ratiocinatio,pro argumenti genere,ex duobus pronunciatis concluſionem inferente[*Argumento,*]συλλογισμόν vocant Græci.

RATIOCINATIVVS,a,um,o. 1. 2. quod ad ratiocinationem pertinet. Ratiocinatiuum genus orationis.Cic.1.Inuen. Quin. lib.7.cap.2. Ratiocinatiua atq. collectiua quæſtio. Status ratiocinatiuus. Idẽ lib.4.cap.6.

RATIOCINATOR,m.3.[*Quaderniero*, מחשבים mechaſchſchebim. Ge.Ein auſſrechner,oder Rechenmeiſter. *Gal. qui tienent contes. Hiſ.Contadores,*]λογιστὴς.ſubducendę rationis peritus, Calculatorem nominat Martial.Col.lib.3.cap.3.Cice. Att.lib.1.Ratiocinatorem,& clientem tuum.Idem 1. Offi. Exercitatio capienda, vt boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus,& videre quæ reliqui ſumma fiat.

RATIOCINIVM,n.2.[*Conto,* חשבון cheſchbon.G.Rechnung,oder auſſrechnung. *Gal. Calcul,conte. Hiſpa. Calculo,cuento*] λογισμός. ſupputatiõ,calculi ſubductio. Col.lib.5.c. 1. Hæc non aliena,nec procul a ratiocinio.

RATIOCINOR,aris,dep.1.[*Far conto,contare,* חשם chiſchſchab. G.Die rechnung machen.*G. Raiſonner,diſcourir,ſyllogiſer,conter,par raiſon,conter.Hiſp.Raçonar,haZer cuentas,*]συλλογίζομαι.ratiocinatione quadam deprehendo,colligo,computo. Gel.li.1.c.1 Plutarchus ſubtiliter ratiocinatum Pythagorã dicit,in repetenda ſtatus longitudiniſque Herculis præſtantia.Cic.lib.1.Tuſc. Ratiocinandi vtilitate inſpecta,huius artis terminauimus modum.Idem 2.de Inu.De pecunia ratiocinari ſordidum eſt.

RATIONABILIS,le,o.3.[*Con ragione.*Germa. Vernunfftig,] cum ratione. Quinct. lib. 5.c.11.

†RATIONALE,lis. Apud Eccleſiaſticos ſcriptores accipitur pro veſtis ſacerdotalis genere,quo vſi ſunt Hebræorum pontifices.Hieronym.]

RATIONALIS,le,o.3.[*Rationale.*Ger.Vernunfftig.*Gal.Raiſonable,qui vſe de ra ſon.Hiſ.coza de raZon,*] λογισμὸς.cui a natura inſitum,vt ratione vti poſſit.Quinct.lib.7.c.4.Falſa eſt finitio,ſi dicas,Equus eſt animal rationale:nam equus eſt animal,ſed irrationale. Auctor.ad Her.lib.2.In cauſa rationali quæretur.Rationales & Procuratores Cęſaris ijdem erant,vt ait Lampridius in Alexandro.

RATIONARIVM,rij,n.2.[*Libro di conto.*German. Ein rechenbuch *Gal. Liure de contes,regiſtre. Hiſ. Libro de cuentas,*] λογισμὸς. liber rationum.Suet. in Aug. Tædio diuturnę valetudinis,magiſtratibus,ac Senatu domum accitis,rationarium imperij tradit,Rationarius,ria,riũ.λογιστικὸς.vt Rationarius apparitor Marcel. Iuriſc.

RATIS,tis,f. 3. ſiue Rates,tis ſi Probo credimus,[*Zattera,naue,* רפרפת raphſodhoth דברות dobetoth G.Ein floꝛz.*Gal.Vn raſeau,vne naſſelle,bareque,ou bateau. H. Baſa de maderos trauadas, naue*]σχεδία.connexatum trabium compages,quæ antequam nauigia eſſent inuenta,nauium vſum prebebant.Plin.li.7.c.56. Naucm primus ex Aegypto in Græciam Danaus aduexit,ante ratibus nauigatur.Cicero 7.Verr.Cum mu nauibus,aut ratibus conarentur accedere.κατεχρηστικῶς,a poetis,pro naui accipitur. Virg. 11. Aen.Diſiecitque rates.Ouid.lib.14.Metam.Feſtque rates pronas, medioque ſub æquore mergit.† Ratiarius,m. 2. qui ratem exercet.Paul.

RATITVS quadrans,& Ratius triẽs,ab antiquis appellati ſunt,quod in iis ratis fuerit effigies,vt nauis in aſſe. Nonius.

RATIVNCVLA,læ,f.1.λογάριον.dimin.a ratio.quod nũ accipiẽ pro leui,& futili rõne.[*Raçione vana.*Germa. Ein ſchlechte vrſachder vernunfft] Cicer.1. Tuſc. Concludunt rationculis Stoici,cur non ſit malum,quaſi de verbo,non de re laboretur.Suggerere ratiũculas.Idem 3.de Nat.Deor. Modo pro ſupputatiuncula non magnæ pecunię. Ter.in Phorm.Erat ei de ratiuncula apud me reliquum pauxillulum nummorum.Plaut.in Cap. Subducam ratiunculam.

RATVMENA,m.1.auriga fuit,qui cum in Iudis Circenſibus excũſſus fuiſſet,equi eius cum corona & palma in Capitolium peruenerũt, ſedemque ter luſtrarunt. Ex quo factum,vt porta,per quam intrauerant,Ratumena diceretur. Plin. lib.8.c.42.

RATVS,a,um,o.t.2.firmus,conſtans,certus,fixus,*ſt.*lubricus,irritus, caducus,[*Fermo,ſtabile,coſtante.*] נאמן neeman חזק chazak קיים cachon.Ger.Steiff,ſtaet,veſt,βεβαιος. Terẽ. in Hec. Ne quid egiſſem,eſſet ratum.Cic.1.de Nat.Deor. Qui cum tam certos cęli motus,tam ratos aſtrorum ordines videret.Ibidem; Aſtrorum in omni æternitate rati,& immutabiles curſus.Ratum habere aliqd, eũ approbare,confirmare.[*Confermare.*]Ci.pro Roſc.Com.Quis hoc frater fratri tribuit,vt quodcumq. retuliſſet,id ratum haberet?Ratũ facere,eſt confirmare.[*Confermare,*]Ci.1.de Diu. Quid habet augur,cur a dextra cornus,a ſiniſtra cornix faciat ratũ? ſub audi augurium.Ratum mihi eſt,approbo.Cic.ad Gal.li.7.Quę te emiſſe ſcribis,nõ ſolũm rata mihi erunt,ſed etiam grata. Pro rata parte,[*A proportione,*]i.habita ratione proportionis.Cæſar.1. Bel. Gal. Quadraginta iugera in ſingulos proponit,& pro rata parte centurionibus,euocatiſq.Liu.5.Dec.li.5.Tantum pediti daturum fuiſſe credunt,& pro rata alijs.Ci.1.Tuſ.Vt cuiq.data ſunt pro rata parte,ita longa,aut breuia dicuntur.Pro rata portione.Plin.lib. 11.c.15 Ratæ preces.i.exauditæ.Ouid.in Faſt.Efficiatque ratas vtraque diua preces. Eſt & Ratus,particip.a verbo Reor,idem quod arbitratus.Pla.in Aſin.Ego præter alios meum virum fui rata ſecum,continentem,Amantem vxoris maximè. Idem in Amph. Victis hoſtibus,quos nemo ſuperari poſſe ratus eſt.

RAVCAE,f.1.vermes terreni,radices arborum lędentes.Plin.li.17.c.8.

†RAVCEO,ces.[*Diuentar rauco.*βραγχιάζω.G. Heyſer ſein.] Raucus ſum.Hinc Rauceſco,& comp. Irrauceſco.]

RAVCITAS,tis,f.3.[*Raucità.* G. Die heyſere oder heyſerigkeit] raucedo.βράγχος,vocis obtuſitas.Plin.lib.11.c.15.

RAVCISONVS,o.1.2.Lucr.Rauciſonoque minantur cornua cantu.

RAVCVS,a,um,o.1.2.[*Rauco,roco.*German.Heyſer.*Gal.Enroué.Hiſ. ronco,*]βραγχώδης.qui vocem obtuſam habet compreſſam,& impeditam.Virg.11.Aen.Dant ſonitum rauci per ſaxa ſilentia cycni. Vbi Raucos cycnos vocat,non quidem canoros,aut optimam vocẽ habentes,ſed viariũ concuſſione inter volandũ raucũ per aera ſonum efficientes.Ponitur & pro feſſo;[*Stanco,*] vt Rauca fama Cic.ad Var.li.12.Te nolo,niſi tumor iam raucus erit factus,ad Baias venire,id eſt,niſi ipſe rumor defecerit.

RAVDVS,o.1.2.vel Rodus,vel etiam Rudus,[*Roꝛzo,imperfetto.* Ge. Vnberaitet,ungewercxt.*Gal.Rude,mal poli.Hiſ Nolabrado,*]ἀπεργαστον.teſte Feſto,ſignificat rem rudem,& imperfectam: nam & ſaxum quoque Raudum appellant poetę. Accius Menalippes;Manibus capere raudum ſaxum grande,& graue. Aes quoque rude & impolitum Raudus,Rodus,ſiue Rudus dicebatur. Cincius de priſcis vocabulis apud Feſtum,Omnis materia fere non deformata,rudis appellatur,& veſtimentum rude,non perpolitum. Ad ędem Apollinis æs conflatum iacebat,id Rudus appellabant. In ętimatione cenſoria tamen,æs infectum Rudus dicebatur.

RAVDVSCVLA,f.1.porta Romę,a raudo,id eſt,ere,quod ærata eſſet, Var.de Lin.Lat.

RAVDVSCVLVM,culi,n.2.ſiue Raduſculum,dim.a Raudus,ſiue Rudus;proprię æs rude,& infectum; quamquam nonnunquam etiã

pro

pro ære signato accipiatur, vt ex Cincio annotauit Festus. Vnde in vēditionibus mancupi scriptum erat, Rauduſculo libra ferito.

RAVENNA, æ f. 1. [*Rauenna.*] *Ἀβίννα.* vrbs in octaua regione Italiæ, Sabinorum colonia, teste Pli. lib. 3. c. 15. In ora littoris Adriatici: Hanc quidam a Theſſalis conditam perhibent. Alii poſt exciſam Troiā, alij poſt confuſas hominum linguas in Babylone, conſtructā fabulantur. Liu. auctor eſt, ab Auguſto muris cinctam fuiſſe.

RAVIDVS, o. 1. 2. *χαροπός.* quod ex fuluo colore nonnihil ad nigredinem declinat; vt, Rauidi oculi. Col. lib. 8. c. 2.

RAVILIAE, dicuntur qui rauos oculos habent. Feſtus.

RAVIS, huius Rauis, [*Raucità.* Ger. Die heyſere. *Gal. Enrouëment, enrouure.* Hiſ. *Rauendad,*] *βράγχος.* raucedo, vocis obtuſitas. Plaut. in Aulul. Si quid poſcamus, ad rauim poſcamus, prius quam quicquam detur, id eſt, clamose adeo, vt vox etiam toties vociferanti rauceſcat. Apul. lib. 3. Floridorum; Boando purgant rauim.

RAVISCELLVS, dim. Pla. Quis hæc mulier, & ille rauiſcellus, qui venit. Feſtus; Raui colores appellantur, qui ſunt inter flauos & cęſios, quos Plaut. appellat Rauiſcellos.

RAVRACI, m. 2. Galliæ Belgicæ populi, non procul a Rheno: quorū caput fuit Rauracum, ſiue vt apud Ptolomęum legitur, Auguſta Rauracorum. Vide Althamerum in Tacitum.

RAVVS, a, um, o. 1. 2. medium habens colorem inter flauum, & cęſiū, vt ait Feſtus, ſiue quod ex fuluo definit in nigredinem. Cice. lib. 4. Acad. Quia nobis tum cæruleum, tum rauum videtur. Sic ab Horatio. Raua lupa dicitur, a colore oculorum, lib. 3. Car. Ode 27. Varr. 2. de re ruſt. c. 2. Rauis oculis.

R A N T E E

RE. *ἀνά.* prępoſitio, qñ que perfectionem denotat, vt Recognoſco. Qñque reciprocationem, vt Redamo. quandoq. contra, ſiue aduerſus, vt Reluctor, id eſt, repugno. Quādoque iterum atque iterum, vt Reputo. Quandoque reditum ad priſtinum ſtatum, vt Repuerasco. Quandoque valde, vt Redundo. Quandoq. longè. Vir. lib. 3. Aen. Italiam petere, & terras tentare repoſtas. Seruius, Repoſtas, id eſt, longè poſitas. Sic Remoueo, longe moueo. Quandoque denotat contrarietatem ſuorum ſimplicium: vt Retego, quod eſt tectum denudo. Reſigno, ſignatum aperio. Recludo, clauſum patefacio. Quandoque habet diuerſam a ſuis ſimplicibus ſignificationem, vt Reſciſco, nam cum Scire ſit cognoſcere. Reſcire tamen, ſiue Reſciſcere, non eſt rurſus cognoſcere, ſed factum aliquod occultius cognoſcere. Aliquando nihil omnino addit ſignificationi ſui ſimplicis: nam Recaleo, nihil aliud eſt, quàm caleo.

READIFICO, ficas, a, 1. [*Riedificare, rifar di nuouo,* חָדַשׁ hexim פָּנָה banah. Ger. Vvider erbawen. G. *Reedifier, rebaſtir, derechef.* Hi. *Edificar de nuuo,*] *ἀνοικοδομέω.* inſtauro, ędificium collapſum reſtituo. Reędificare meritum, pro reſarcire. Cic. ad Att. lib. 6. Cęſarem in merito reædificando diligentiorem fore.

REAPSE, [*In effetto, per opera*] *τῷ ὄντι.* ſignificat re ipſa. Pacuuius; Si non eſt ingratum reapſe, quod feci. Ci. de Diu. Formæ, quæ reapſe nullę ſunt, ſpeciem autem offerunt. Idem 5. de Fin. Quod idem reapſe primum eſt.

†REASSVMERE *ἀναλαμβάνειν.* Plin. epiſt. lib. 5. Arentis aluco deſerit, autumno reaſſumit.]

REATE, Reatis, n. 3. *Ῥεάτιον.* Steph. ciuitas in Vmbria, Italiæ Vmbilicus. teſte Plin. lib. 3. cap. 12. Hinc Reatinus, gentile. Var. 2. de re ruſt. cap. 6.

REATVS, tus, m. 4. [*L'eſſere reò la conditione del reo. Gal. La condition, & l'eſtat de ceux qui ſont accuſez.* Hi. *Culpa, obligacion a la pena*] *ἔνοχή.* ſtatus & conditio reorum. Iuriſconſultus, Si diutino tempore aliquis in reatu fuerit, aliquatenus pœna eius ſubleuanda erit, id eſt, in eum mitius animaduertendum; id quod euenire ſolet aut iudicum conſilio in diem longiorem iudicium reiſcientiū; aut pro re nata, ſi, quia de cauſa planè non liquebat, reus ſæpius ampliatus eſt, pars enim pœnæ viſa eſt, lōga temporis intercapedo in calamitate, & miſeria. Iuſti. li. 4. Reuocato igitur ad reatū Alcibiade, duo prælia ſecunda Neoeas, & Lamachus faciunt. Ad reatum. i. ad caſum dicendam, inquit Budæus. Errore autem nimio (inquit idem Budæus) hæc opinio inter noſtræ ętatis iuriſperitos inualuit, vt reatus pro crimine capiatur. Eſt autem reatus vocabulum nouū, Ciceronis ętatis incognitum, proximo tamen ſeculo, imperante Auguſto, a Meſſalla primùm vſurpatum. Quinct. li. & c. 3. Meſſalla primus Reatum, Numerarium Auguſtus primus dixerūt. Mar. lib. 2. Si det iniqua tibi triſtem fortuna reatum.

REBELLO, las, a. 1. [*Ribellare,* מָרַד maradh מָרָה marah פָּשַׁע paſchah מָעַל mahal. Ger. Sich wider auffvvertffen, auff abfall zur gegen vvehr greiffen, vvider ſpennig ſein. G. *Rebeller, ſe reuanger.* Hi. *Rebelare*] *ἀφίσταμαι.* propriè de ijs dicitur, qui in fide, quam principi, aut Reipub. obligarunt, non permanent, aut qui aliquando victi, & in deditionem recepti, bellum redintegrant. Cæl. 8. Bel. Gal. Si tali ratione plures rebellare cępiſſent. Liu. 8. ab vrb. Quia cum Latinis rebellare noluiſſent. Rebellare dicuntur vulnera, ſeu alia vitia, cum ſemel curata repullulant. Plin. lib. 25. cap. 13. Rebellat humor. Idem lib. 18. cap. 12.

REBELLATOR, oris, m. 3. [*Ribello* מָרַד moredh מָרִי meri פֶּשַׁע poſchea

ah סוֹרֵר ſarab סָרַב ſchobeb. G. Einer der ſich aufwirfft, vnd wider zur gegenwehr greifft, ein abſtelliger vnd wider ſpenniger. G. *Celui qui rebelle.* Hi. *El que rebella*] *ἀφιστάμενος.* qui ſemel victus, & in deditionem receptus, bellum inſtaurat, quive in fide principi, aut ciuitati obſtricta non permanet. Rebellatrix. Liu. lib. 10. bel. Macedo. Prouinciam ingenio ferocem, & rebellatricem. Oui. 3. Triſt. eleg. 12. Teque rebellatrix tandem Germania.

REBELLIO, is, f. 3. [*Ribellione* מֶרֶד meredh מְרִדוּת marduch מְרִי meri מְשׁוּאָה meſchubah. Ge. Ein widerſtellung mit krieg, widerſpennigkeit, vviderſtreit vng. G. *Rebellion.* Hi. *Rebeldia obra de rebellar,*] *ἀπόστασις.* defectio. Cęſ. 3. Bel. Gal. Rebellio facta. Tac. lib. 3. Rebellionem cęptauere.

REBELLIS, le, o. 3. [*Ribello,* מֶרֶד moredh מְרִי meri פֶּשַׁע poſchea מֵעַל ſarab שׁוֹחֵב ſchoheb. G. Anfellig, vnd ſich in gegenwehr ſtellend, widerſpennig,] *ἀποστατικός.* qui ſemel victus, & in deditionem receptus, bellum inſtaurat, qui ve principis aut Reipub. ſuę imperium detrectat. Virg. 6. Aen. Gallumque rebellem.

REBELLIVM, lij, n. 2. [*Ribellione,* מֶרֶד meredh מְרוּדוֹת marduch מְרִי meri מְשׁוּבָה meſchubah. G. Ein widerſtreitūg, ein abwerffung des vordrigen iochs mit einem newen krieg,] *ἀποστασίς.* Rebellio. Liu. 5. Deca. lib. 2. Qui pacatos ad rebellium incitaſſet.

REBITO, as, n. 1. [*Ritornare* שׁוּב ſchub. G. widerkehren an ein ort. G. *Retourner, aller de rebef.* Hi. *Torner de algun lugar.*] *ἐπάνειμι.* a RE, Ito, as, frequenta. Verbi Eo is, quo antiqui vtebantur, pro reuertor, redeo. Plaut. in Capt. Si non rebitas huc.

REBOO, reboas, a. 3. *Mugire,* רָעַם hamah. Ger. widertoenen, widerhaellen. G. *Remugir, retentir contre.* Hi. *Dar voz reſonar,* ἀντιβοάω, ex Re, & Boo, remugo, & per translationem reſono, [*Reſonare, ribombare.*] Virg. lib 3. Georg. Reboant ſiluaque, & magnus Olympus. Vbi Seruius, Rebeo Grecum eſt, nam apud Latinos nullum puto verbum eſt, quod ante o, finalem habet o, excepto Inchoo: quod tamen maiores aliter ſcribebant, aſpirationem interponentes duabus vocalibus, & dicebant Incoho, pro incipio.

[RECALCITRO, as, n. 1. [*Percuotere co'calci* בָּעַט bahat Germ. Mit den fuеſſen hinderſich ſchlagen. G. *Regimber.* Hi. *Tirar coces atras.*] *λακτίζω.* calcè ferio. Propriè de equis dicitur, quamuis & ad homines transferatur. Hor. 2. Ser. Sat. 1. Cui malè ſi palpere, recalcitrat vndique tutus.

RECALCEO, a. 1. *ἀναπατέω.* rurſus Calco. Col. li. 1. c. 2. Si velis humum recalcare.

RECALEO, les, p. c. n. 2. [*Scaldarſi.* חָמַן chamar חָמַם hacham. G. warm ſein,] *θερμαίνομαι.* calceo. Vir. 12. Aen. Recalent noſtro Tybertina fluenta Sanguine.

RECALESCO, n. 3. [*Riſcaldarſi.* G. wider erwarmen. G. *S'eſchauffer de rechef.* Hi. *Calentarſe otra vez*] *ἀναθερμαίνομαι.* rurſus caleſco. Ci. lib. 3. de Nat. Deor. Cum motu atque agitatione corpora noſtra recaleſcunt. Oui. 2. de Re. Quid iuuat admonitu tepidam recaleſcere mentem?

RECALFACIO, cis, p. c. a. 3. [*Riſcaldare.* Ger. vvider ervvermen, oder warm machen. G. *Reſchauffer.* Hi. *Calentrar otra vez.*] *ἀναθερμαίνω.* rurſus calidum facio. Ouid. 8. Met. Calidumque priorem Cade recalfecit conſorti ſanguine telum.

RECALVASTER, ſtri, m. 2. dim. a Recaluus, qui fronte ſubcalua eſt, non toto capite. *ἀναφαλαντίας.*

RECALVVS, ua, vum, o. 1. 2. cui non totum caput, ſed ſinciput caluum eſt. Plaut. in Rud. Ecquem Recaluum ac ſilonem ſenem.

RECANDESCO, ſcis, n. 3. [*Riſcaldarſi di nuouo, affocarſi.* G. vviderumb heiſſoder fevvrig vverden, vvider erhitzigē. *G. Eſtre reſchauffé, par force de feu.* Hi. *Tornarſe a enceder*] *ἀναπυροῦμαι.* Recandeo, denuo candens, ſiue ignitus fio. Aliquando pro recaleſcere. Ouid. lib. 1. Met. Vbi diluuio tellus luculentā recenti Solibus ætheriis, altoque recanduit æſtu. Translatè quoque ira recandeſcere dicitur, cum ſemel propemodum lenita, rurſus exaſperatur. [*Irarſi.*] Idem lib. 3. 1. Met. Audito clamore recanduit ira. Interdum eſt cādidum fieri. [*Imbianchirſi.*] Idem lib. 4. Met. Percuſſa recanduit vnda. i. candida facta eſt ex ſpuma, quam mare concitatum ſolet emittere.

RECANO, recanis, recinui, recentum, a. 3. *ἀνᾴδω.* cantu reuoco. Pli. lib. 10. cap. 35. de perdice loquens: Cum ſenſit fœmina aucupem accedentem, ad marem recanat, reuocetque.

RECANTO, as, are, a. 1. [*Contare al contrario di prima.* Germ. Vvidertuffen, ein ander lied fingen. *Gal.* Rechanter, *chanter au contraire.* Hiſp. *Deſencant arcantar, otra vez.*] *παλινῳδῶ.* diuerſa ſuperioribus canere. Inde Recantatus, a, um, particip. vt Opprobria recantata. i. mutato carmine in laudem conuerſa. Hor. 1. Car. Mitibus Mutata quæro tristia, dum mihi fias recantatis amica Opprobrij. Cutare quæro tristia, dum mihi fias recantatis amica Opprobrij. Cure recantatæ. Ouid. 1. de Re. Interdum eſt ſonum cantati carminis reflectere. Mar. lib. 2. Nuſquam Grecula quod recantet Echo. Pli. lib. 28. cap. 2. pro incantare [*Incantare*] videtur vſurpaſſe: Nō pauci ſerpentes ipſos recantari credunt.

RECEDO, dis, n. 3. [*Partirſi, farſi indietro.* סָר ſar חָלַךְ halach. Germa. Abvveichen, von dannen vveichen, zu ruck vveichen, hinvveg rucken. *Gal. Se tirer arriere, ſe retirer s'eslonger.* Hiſ. *Partirſe de al-*

gun

...ſtantiæ, & ...ſtantiæ. Cic. ad Att. lib. 2. Adeſtis in Forum, ut ea, quæ ...ſtantia. Mali tendere cupiunt. Plin. in Cato. Quæ ...ſtantia ſunt, ſi ...ſtantia ſunt, ſi ...ſtantia ſunt, ſi

do apud poetas Recido,c,littera gemmata,ut prima syllaba natura breuis producatur. Lucret. lib. 1. At neque reccidere ad nihilū res posse. Propert. lib. 4. Reccidit inque suos mensa supina pedes.

RECIDO,dis,p.p.a.3.[*Tagliare,recidere.*] חרת charath גזע ghadhah זמר zamar גמר ghamar. Ger. Abhawen,abschneiden. *G. Couper, rogner. Hi. Cortar,tornar a cortar,*]ἀποκόπτω. abscindo, reseco: ex Re, & Cædo. Cato cap. 2. Viam publicam muniri, vepres recidi. Mar.lib.1. Quam primum longas Phebe recide comas. Horat. de Arte; Ambitiosa recidet Ornamenta. Ouid.1.Met. Immedicabile vulnus Ense recidendum est. Recisus,a,um.part. Cice.1. de Prou. conf. Nationes eas, quæ poterant in prouincias nostras redundare,ab eodem partim recisas,partim repressas. Ouid.3. Fast. Idque ancile vocat,quod ab omni parte recisum est. Recisio. [*Tagliatura.*] Plin.lib.12.cap.4.

RECINGO,gis,a.3.[*Succingere, fcingere,* פרח pitteach. ger. Entguerten, dessint,aufgueren. *Gal. Descendre. Hi. Descennir,*] quod cinctum erat,soluo. Ouid. lib.4. Meta. Sumptumque recingitur anguem, id est, deponit anguem, quo se antea velut cingulo præcinxerat. Virg.4.Aen. In veste recincta Testatur moritura Deos.

RECINIVM, nij, n. 2. vestis quadratæ genus,dictæ,vt Seruio placet, quod laciniam eius retrorsum reijciebat. Reciniū (inquit Festus) omne vestimentum quadratum. Qui XII. Tabulas interpretati sunt,esse dixerunt virilem togam,prætextam clauo purpureo: vnde mimi planipedes Reciniati dicuntur.

RECINO,nis,p.c.a.3 [*ricantare.* G. Vvidersingen,widerthoenen, widerr haellen. G. *Rechanter,retentir. Hi. Cantar tra vez,*] ἀντιφωνῶ. iterum,vel frequenter cano. Cic.de Clar. Orat. In vocibus nostrorum recinit quiddam,& sonat vrbanius. Hor. lib.1. Epist.1. Hæc recinunt iuuenes dictata senesque.

RECIPIO,pis.ex Re & Capio,a.3. [*Ricenere,* לקח laxah קבל kabbel. G. Vvidernemmen. G. *Receuoir.* H. *Recebir*] ἀναλαμβάνω. rem semel depositam,traditamve rursus assumo. Liu.lib.9. Recipiant arma,quæ per pactionem tradiderūt. Q̃nq; pro admittere, accipere,& honoris,vel beneficij, vel humanitatis causa suscipere. Cic. lib.2. Offi. Cyrsilum quemdā,suadentē vt Xerxē reciperent,lapidib.obruerunt. Quādoque pro reuocare. Vir.2.Aen. Sic ore effata recepit Ad sese. Quādoq; in tutum reducere,liberare. [*Liberare.*] Idem 6.Aen. Eripui his humeris,medioq; ex hoste recepi. Recipere seruum,vt l.1.de ser.corr. Vlp. dicit,est refugium abscondendi causa seruo præstare, uel in suo agro, uel in alieno loco ædificiove. Quandoque proficisci. [*Andare.*] Pla. in Capt. Inde me continuò recipiam rursum domum. Quandoq; recuperare. [*Ricuperare.*] Cic.in Cat. Tarentum qua vigilantia,quo consilio recepit? Q̃nque excipere ad vsum suum,& reseruare, [*Riseruare.*] Pla.in Trin. Posticulum recepit,cum ędes venderet. Hinc Receptitius seruus, de quo paulo ante. Recipere ensem, est è vulnere educere. Sic enim interpretatur Seruius illud Virg.9.Aen. Totum qui cominus ensem Condidit assurgenti, & multa morte recepit. Interdū pro promittere,niti quod recipere amplius quiddam significat,quàm promittere,quasi rei euentum,& periculū in se suscipere. [*Assicurare,*] Cic. Crasso; Quæ tibi promitto, ac recipio sanctissimè esse obseruaturum. Cæcil. ad Cic. Filio dixeram,librum ea conditione daret,si reciperes te correcturum. In qua significatione etiam dicimus, Recipere in se. Ci. Brut. li. 13. Fam. In me recipio, fore eum tibi & voluptati, & vsui. Aliquando pro approbare. [*Acconsentire.*] Pli.lib.25.cap.4. Quartum genus molle,pinguius ceteris,hoc recepere medici. Quint. lib. 8. Vsus recepit benè moratas vrbes. Aliquando pro nominatim cauere. Iurisconsultus in l. emptorem, de act. emp. Recipitur, vt nummos venditor accipiat. Budæus. Aliquando pro accipere. Pla.in Rud. In custodiam nos vt tuam recipias,& tueare. Recipere se,& animum, ac vires resumere. [*Ritornare in se.*] Cic.in Somn. Scip. Quę cum intuerer stupens, vt me recepi. Recipere mandatum,est totum mandati onus in se transferre. Cic. pro Sex. Rosc. Quid recipis mandatum,si negleclurus es? Differunt Recipere, & Suscipere, vt ait Asco. in Diuinationem, quod recipimus partem,suscipimus totum. Cic. 2.de Orat. Magna offensio,vel negligentiæ susceptis rebus, vel perfidiæ receptis. Hic Receptor. & Receptrix. Ci. 6. Ver. Receptrix furtorum Messana.

RECEPTATOR, m. 3. *Ricettatore.* Ge. Ein auffenthalter,oder auffnemmer der moerderen, vnd Rauberen,der oder die ihnen vnd ihtē raub vnderschlauff gibt. *Gal. Receleur. Hisp. Encubridor de hurtos,*] ὑπόδεκτος. a recepto, ptas. Metius Iurisc. titu. de recep. Pessimum, inquit, genus est receptatorum, sine quibus latere nemo diu potest. Cic.pro Mil. Occultator ille,& receptator latronum locus.

RECEPTIO,onis,f.3.[*Ricenuta,ricetto.* Germ. Auffnemmung. *G. Retirement. & receillement. Hi. Recebimento,*] ὑποδοχή. Plaut. in Asin. Quid tibi huc receptio ad te est meum virum? id est, Qua re recipis ad te virum meum?

RECIPROCO,cas,a.1.[*Ritornare, rimettere.* Germanic. widerkeren zudem vordertē, widerschlagen, als wie der athem getasset wirt, vnd wider herauss gelassen wirdt. *G. Retourner d'ou on est sorti, ou nem Hi. Reboluar otra cosa,*] ἀντιστρέφω. in contrariam partem reflecto. Lu.li.1. Cum tam spiritum includeret ventus, nec reciprocare

animam sineret. Gell. In eam fistulam, per quam spiritus reciprocatur. Interdum idem est, quod mutua, quadam consequentia a se inuicem dependere. [*Conuertire,riuolgere*] Ci.li.1. de Diu. Si quidem ista sic reciprocantur, vt si diuinatio sit, Dij sint; & dij sint diuinatio sit. Reciprocatio, eiusdem viæ retroganda repetitio, & accessus, & recessus. Plin.lib.9.c.8. Angustis faucibus stagni in mare erumpit, obseruata æstus reciprocatione.

RECIPROCVS,a,um,p.c.o.1.2. ἀντίστροφος. quod alicunde profectum, redit eo, vnde profectum est: a recipiendo dictum, vt docet Varro libro.6.de Ling. Lat. Reciprocus amnis. i. refluus. Pli.lib.9.c.57.

RECISAMENTVM,ti,n.2.ἀπόκλασμα. frustum exiguum, & veluti mamentum a re quapiam recisum. Pl.lib.34.cap.51.

RECITATIO,f.3.[*Recitatione* מקרא mixta שנינה scheninab. Ger. laute uerlesung. G. *Lecture,recita haute voix. Hi. Obra de leer,pronunciar,*] ἀνάγνωσις. de scripto pronunciatio. Cic.pro Clu.

RECITATOR,m.3. [*Recitatore,* קרא kore משנן meschannen. Ger. Ein verlaeser. *Ga. Qui lit a haute voix,lecteur. H. El que lee alta voz, legidor.*] ἀναγνώστης. qui aliquid de scripto pronunciat. Cic. secundo de Inuent.

RECITO,tas,a.1.[*Recitare,narrare,* קרא kara שנן schinnen. Germa. Laut verlaesen, erzellen. *Gal. Reciter lire haut, & clair. Hisp. Leer, pronunciar,*] ἀναγγέλλω. clarè descripto pronuncio: vnde poetæ & alii scriptores recitabant publicè opera sua, & nonnulli alienata. ad Plau. lib. 10. Caue putes visas litteras vnquam gratiores quam tuas in senatu esse recitatas. Aliquando non legendo, sed memoriter referendo sit recitatio. Quin. At ista legem recitat.

RECLAMATIO,f.3.[*Contraditione.* Ger. vviderschreyung, vvidersodung, oder vvider fechtung mit geschrey. G. *Contredit,criement, contre,repugnance. Hisp. Obra de reclamar, y resistir a menudo,*] ἀντιλογία. contradictio, & propriè cum clamore. Cic.4.Phil.

RECLAMITO,as,a.1.freq. Cic.pro Rosc. Am. Reclamitat istiusmodi suspicionibus ipsa natura.

RECLAMO,as,p.p.a.1.[*Contradire.* G. Darvvidder schreyen, mit schreven vvider reden, vvider fechten. *Gal. Crier a l'encontre, contredire. Hisp. Reclamar, resistir,*] ἀντιβοῶ. clamore aduersor. Cicer. pro Pomp. Istis reclamā tibus vnum elegistis. Idem Len. Eius omnioni vehementer reclamatum est.

RECLINO,a.p.p.a.1.[*Inchinar si* נטה natah חטה hittath. G. Anlenen. *Gal. Encliner,pencher. Hi. Recostarse,*] ἀνακλίνω. inclino ad iacendū vel quiescendum. Cæs 6. Bel. Gal. Reclinatus,a,um. Horat.2. Car. Ode 3. Per dies Festos reclinatum.

RECLIVIS,& hoc ue,o.3.[*Chinato,inclinato,* נטוי natui. G. Gelenet, oder der sich gelegt hat. *Gal. Incliné, renuersé. Hisp. Recostado*] ἀνάκλιτος. reclinatus, siue procumbens. Mart.lib.9. Sic in gramine floreo recliuis. Ou. 18. Melam. Inque sinu iuuenis posita tenuisse recliuis.

RECLVDO,is,si,sum,p.p a.3.[*Aprire* פרח pathach. Ger. Entschliessen, auffschliessen, auffthun. *Gal. Ouurir. Hisp. Abrir,*] ἀνοίγω. quod clausum erat aperio. Plaut. in Cap. Cellas refregit omnes, reclusitque armarium. Virg.8.Aen. Infernas reseret sedes, & regna recludat Pallida. Ouid. 7. Met. Stricto Medea recludit Ense senis ingulum. Horat.3. Car. Ode 3. Virtus recludens immeritis mori Cœlum negata tentat iter via. Reclusus,a,um,apertus. Ou.7. Met.

RECOGITO,as,a.1.[*Ripensare.* Germa. vvider betrachten. *Gal. Penser & repenser a quelque chose. Hisp. Mucho pensare,*] ἀναλογίζομαι. iterū, atque iterum cogito. Cice. Qu. Fr. l. 2. Mihi videris de hominibus Pompeianis in ocio recogitasse. Col. lib. 1. in Præfat. Sæpè mecum retractans, ac recogitans.

RECOGNITIO,f.3.[*Ricognitione,* חכרה hachcharah. G. Ein vvider kandtnuss, vvider erinnerung. *Gal. Recognoissance. Hisp. Reconocimiento.*] modo idem, quod agnitio. ἀναγνώρισις. id est, eorum quæ alias nobis nota fuerunt, iterata ex interuallo cognitio. Modo idem quod commemoratio, vel recordatio. [*Memoria.*] Ci. 6. Ver. Istius animus est nunc in recognitione scelerum solum. Interdum inspectio [*Riguardo,*] Col. lib. 11. cap. 1. Frequens recognitio nec impunitatis spem, nec peccandi locum præbet.

RECOGNOSCO,is,a,3.[*Reconoscere* חבר hachchir. G. vvider kennen. G. *Recongnoistre Hi. Reconoscer.*] ἀναγνωρίζω. agnosco, ad memoriam reuoco, & rem olim cognitā denuo cognosco. Ci.2. Ver. Nō vt hæc multitudo cognoscere ex me causam voluisse, sed ea, quæ scit, mecū recognoscere. Interdū est inspicere, [*Riguardare.*] Col. li.1. Vestem, manicas, pedūq. tegmina recognoscat. Interdū corrigendo emendo. [*Corregere,emendare*] Ci. in Varinium: Is codicē recognouit causa legit, sed recognoscendi. Idem 4. Verr. Hæc non recitanda causa legit, sed recognoscendi. Idem 4. Verr. Hæc omnia summa cura, & diligentia recognita. Recognoscere equitum turmas, [*Far la mostra,*] pro recensere. Suet. in Aug.

RECOLO,is,p.p.a.3.[*Ribabitare.* G. vvidebavven. *Gal. Recouler,cultiuer derechef* H. *Labrar la tierra otra vez,*] ἀναρρώννυμι. denuo colo. Ou. 5. Met. Post tempora longa recultæ. Per translationem accipitur pro exercere, quod & excolere dicimus. [*Essercitare,*] Pl. epi. 127. Ingenia nostra nunc hac, nunc illa meditatione recoluntur. Liu. l. 9. Dec. 4. Metalla vetera intermissa recoluit. Tac. l. 3. Quorū exemplo Lepidus auitum decus recoluit. Interdum meditari, perpen-

dere.

dare Conclusiones Circulo quadrato, vel quadrato circulo, quæ non sunt, idem per Archi. Adhuc simile Artificium.

RECTANGULUM, Rectangle, Rectangle, ein Viereck, Figur, welche auf vier rechte Winckel gerichtet ist, Rectangle. Hic nomen generale accipitur pro omni figura quadrilatera, cujus omnes anguli sunt recti, adeo ut Quadratum quoque sub hoc nomine comprehendatur. Plurali nro. Rectangula, Rectangles, Rectangle Viereck, Figuren, welche auf vier rechte Winckel gerichtet sind. Rectangula sunt quorum latera contraria sunt æqualia, & anguli omnes recti, Rectangles sont ceux qui ont les costez opposez égaux, & tous les angles droits, Rectangle sind diejenigen, welche gegen einander stehende Seiten gleich, und alle Winckel gerade haben.

RECTANGULUM Isoscheles, Rectangle Isoscele, Rectangle Viereck, welches zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Isoscele, Rectangle Viereck, welches zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura quadrilatera, cujus omnes anguli sunt recti, & duo latera contraria æqualia. Plurali nro. Rectangula Isoscheles, Rectangles Isosceles, Rectangle Viereck, welche zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Isoscheles sunt quorum duo latera contraria æqualia, & anguli omnes recti, Rectangles Isosceles sont ceux qui ont deux costez opposez égaux, & tous les angles droits, Rectangle Viereck, welche zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche gegen einander stehende zwey Seiten gleich, und alle Winckel gerade haben.

RECTANGULUM Scalenum, Rectangle Scalene, Rectangle Viereck, welches ungleiche Seiten hat, Rectangle Scalene, Rectangle Viereck, welches ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura quadrilatera, cujus omnes anguli sunt recti, & duo latera contraria inæqualia. Plurali nro. Rectangula Scalena, Rectangles Scalenes, Rectangle Viereck, welche ungleiche Seiten haben. Rectangula Scalena sunt quorum duo latera contraria inæqualia, & anguli omnes recti, Rectangles Scalenes sont ceux qui ont deux costez opposez inégaux, & tous les angles droits, Rectangle Viereck, welche ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche gegen einander stehende zwey Seiten ungleich, und alle Winckel gerade haben.

RECTANGULUM Triangulum, Rectangle Triangle, Rectangle Dreyeck, Figur, welche drey Seiten und drey Winckel hat, Rectangle Triangle, Rectangle Dreyeck, Figur, welche drey Seiten und drey Winckel hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, Rectangles Triangles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel haben. Rectangula Triangula sunt quorum unus angulus rectus, Rectangles Triangles sont ceux qui ont un angle droit, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel haben.

RECTANGULUM Triangulum Isoscheles, Rectangle Triangle Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Isosceles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Isoscheles sunt quorum unus angulus rectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Isosceles sont ceux qui ont un angle droit, & deux costez égaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey gleiche Seiten haben.

RECTANGULUM Triangulum Scalenum, Rectangle Triangle Scalene, Rectangle Dreyeck, welches ungleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Scalene, Rectangle Dreyeck, welches ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Scalenes, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und ungleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Scalena sunt quorum unus angulus rectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Scalenes sont ceux qui ont un angle droit, & deux costez inégaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und ungleiche Seiten haben.

RECTANGULUM Triangulum Semiquadratum, Rectangle Triangle Semiquadrat, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel hat, Rectangle Triangle Semiquadrat, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & duo semirecti, Rectangles Triangles Semiquadrats, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel haben. Rectangula Triangula Semiquadrata sunt quorum unus angulus rectus, & duo semirecti, Rectangles Triangles Semiquadrats sont ceux qui ont un angle droit, & deux demi-droits, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel haben.

RECTANGULUM Triangulum Semiquadratum Isoscheles, Rectangle Triangle Semiquadrat Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Semiquadrat Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Isosceles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Semiquadrata Isoscheles sunt quorum unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Isosceles sont ceux qui ont un angle droit, deux demi-droits, & deux costez égaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten haben.

RECTANGULUM Triangulum Semiquadratum Scalenum, Rectangle Triangle Semiquadrat Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Semiquadrat Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Scalenes, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Semiquadrata Scalena sunt quorum unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Scalenes sont ceux qui ont un angle droit, deux demi-droits, & deux costez inégaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten haben.

RECTANGULUM Triangulum Sesquialterum, Rectangle Triangle Sesquialtere, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel hat, Rectangle Triangle Sesquialtere, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & unus semirectus, Rectangles Triangles Sesquialteres, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel haben. Rectangula Triangula Sesquialtera sunt quorum unus angulus rectus, & unus semirectus, Rectangles Triangles Sesquialteres sont ceux qui ont un angle droit, & un demi-droit, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel haben.

RECTANGULUM Triangulum Sesquialterum Isoscheles, Rectangle Triangle Sesquialtere Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Sesquialtere Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Isosceles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Sesquialtera Isoscheles sunt quorum unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Isosceles sont ceux qui ont un angle droit, un demi-droit, & deux costez égaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten haben.

RECTANGULUM Triangulum Sesquialterum Scalenum, Rectangle Triangle Sesquialtere Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Sesquialtere Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Scalenes, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Sesquialtera Scalena sunt quorum unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Scalenes sont ceux qui ont un angle droit, un demi-droit, & deux costez inégaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten haben.

RECTANGULUS, Rectangle, Rectangle, ein Viereck, Figur, welche auf vier rechte Winckel gerichtet ist, Rectangle. Hic nomen generale accipitur pro omni figura quadrilatera, cujus omnes anguli sunt recti, adeo ut Quadratum quoque sub hoc nomine comprehendatur. Plurali nro. Rectangula, Rectangles, Rectangle Viereck, Figuren, welche auf vier rechte Winckel gerichtet sind. Rectangula sunt quorum latera contraria sunt æqualia, & anguli omnes recti, Rectangles sont ceux qui ont les costez opposez égaux, & tous les angles droits, Rectangle sind diejenigen, welche gegen einander stehende Seiten gleich, und alle Winckel gerade haben.

RECTANGULUS Isoscheles, Rectangle Isoscele, Rectangle Viereck, welches zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Isoscele, Rectangle Viereck, welches zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura quadrilatera, cujus omnes anguli sunt recti, & duo latera contraria æqualia. Plurali nro. Rectangula Isoscheles, Rectangles Isosceles, Rectangle Viereck, welche zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Isoscheles sunt quorum duo latera contraria æqualia, & anguli omnes recti, Rectangles Isosceles sont ceux qui ont deux costez opposez égaux, & tous les angles droits, Rectangle Viereck, welche zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche gegen einander stehende zwey Seiten gleich, und alle Winckel gerade haben.

RECTANGULUS Scalenus, Rectangle Scalene, Rectangle Viereck, welches ungleiche Seiten hat, Rectangle Scalene, Rectangle Viereck, welches ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura quadrilatera, cujus omnes anguli sunt recti, & duo latera contraria inæqualia. Plurali nro. Rectangula Scalena, Rectangles Scalenes, Rectangle Viereck, welche ungleiche Seiten haben. Rectangula Scalena sunt quorum duo latera contraria inæqualia, & anguli omnes recti, Rectangles Scalenes sont ceux qui ont deux costez opposez inégaux, & tous les angles droits, Rectangle Viereck, welche ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche gegen einander stehende zwey Seiten ungleich, und alle Winckel gerade haben.

RECTANGULUS Triangulum, Rectangle Triangle, Rectangle Dreyeck, Figur, welche drey Seiten und drey Winckel hat, Rectangle Triangle, Rectangle Dreyeck, Figur, welche drey Seiten und drey Winckel hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, Rectangles Triangles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel haben. Rectangula Triangula sunt quorum unus angulus rectus, Rectangles Triangles sont ceux qui ont un angle droit, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel haben.

RECTANGULUS Triangulum Isoscheles, Rectangle Triangle Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Isosceles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Isoscheles sunt quorum unus angulus rectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Isosceles sont ceux qui ont un angle droit, & deux costez égaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey gleiche Seiten haben.

RECTANGULUS Triangulum Scalenum, Rectangle Triangle Scalene, Rectangle Dreyeck, welches ungleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Scalene, Rectangle Dreyeck, welches ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Scalenes, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und ungleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Scalena sunt quorum unus angulus rectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Scalenes sont ceux qui ont un angle droit, & deux costez inégaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und ungleiche Seiten haben.

RECTANGULUS Triangulum Semiquadratum, Rectangle Triangle Semiquadrat, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel hat, Rectangle Triangle Semiquadrat, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & duo semirecti, Rectangles Triangles Semiquadrats, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel haben. Rectangula Triangula Semiquadrata sunt quorum unus angulus rectus, & duo semirecti, Rectangles Triangles Semiquadrats sont ceux qui ont un angle droit, & deux demi-droits, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel haben.

RECTANGULUS Triangulum Semiquadratum Isoscheles, Rectangle Triangle Semiquadrat Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Semiquadrat Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Isosceles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Semiquadrata Isoscheles sunt quorum unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Isosceles sont ceux qui ont un angle droit, deux demi-droits, & deux costez égaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und zwey gleiche Seiten haben.

RECTANGULUS Triangulum Semiquadratum Scalenum, Rectangle Triangle Semiquadrat Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Semiquadrat Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Scalenes, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Semiquadrata Scalena sunt quorum unus angulus rectus, duo semirecti, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Semiquadrats Scalenes sont ceux qui ont un angle droit, deux demi-droits, & deux costez inégaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und zwey halbe Winckel und ungleiche Seiten haben.

RECTANGULUS Triangulum Sesquialterum, Rectangle Triangle Sesquialtere, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel hat, Rectangle Triangle Sesquialtere, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, & unus semirectus, Rectangles Triangles Sesquialteres, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel haben. Rectangula Triangula Sesquialtera sunt quorum unus angulus rectus, & unus semirectus, Rectangles Triangles Sesquialteres sont ceux qui ont un angle droit, & un demi-droit, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel haben.

RECTANGULUS Triangulum Sesquialterum Isoscheles, Rectangle Triangle Sesquialtere Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Sesquialtere Isoscele, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Isosceles, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Sesquialtera Isoscheles sunt quorum unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera æqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Isosceles sont ceux qui ont un angle droit, un demi-droit, & deux costez égaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und zwey gleiche Seiten haben.

RECTANGULUS Triangulum Sesquialterum Scalenum, Rectangle Triangle Sesquialtere Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten hat, Rectangle Triangle Sesquialtere Scalene, Rectangle Dreyeck, welches einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten hat. Hic nomen generale accipitur pro omni figura triangula, cujus unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Scalenes, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten haben. Rectangula Triangula Sesquialtera Scalena sunt quorum unus angulus rectus, unus semirectus, & duo latera inæqualia, Rectangles Triangles Sesquialteres Scalenes sont ceux qui ont un angle droit, un demi-droit, & deux costez inégaux, Rectangle Dreyeck, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten haben, sind diejenigen, welche einen rechten Winckel und einen halben Winckel und ungleiche Seiten haben.

bernatio. Cicer. 3. de Finib. Omnium rerump. rectiones præscripsimus.]

RECTOR, m. 3. [*Gouernatore,* רעה roheh; מנהג menahegh, מאויר madh bir. G. Ein regiere oder Herscher. *Gal. Gouverneur. His. Regidor, ò enderezador,*] ἐυθύντης. gubernator, Cicer. de Som. Cipiatum rectores, & conseruatores. Idem de Orat. Rector reipub. & publici consilij auctor. Rector nauis, apud eundem 2. de Diuin.

RECTVM, cti, n. 2. [*Honesto, giustitia,* משור mischor, מושר meschar] officium perfectum, omnes virtutis numeros complens. Cicer. 1. Off. Perfectum officium, rectum opinor vocemus. Idem 2. de Fin. Quæ nos recta, aut rectè facta dicimus, illi vocant κατορθώματα. Virgil. 1. Aeneid. Et mens sibi conscia recti. Ouid. 1. Meta. Fidem rectumque colebat.

RECTVS, cta, ctum, o. 1. 2. [*Dritto, giusto.* ישר iaschar. Ger. Recht, schlecht, oder gerad. *Gal. Droict, iuste. His. Derecho, iusto,*] ἐυθύς. quod nullam in partem flectitur. Pli. lib. 12. cap. 19. Hi recto cursu per sinus impellunt. Translatè pro bono, & laudabili. [*Buono, laudeuole,*] Ci. 1. Acad. Tertia de disserendo, & quid verum, quid falsum, quid rectum in oratione prauumve iudicando. Cicer. Att. Saufeium sine meis litteris ad te venire vix rectum erat. Idē pro Mur. Negat Cato, rectum esse. i. æquum. iustum. Conscientia recta. Cicero. ad Att. lib. 13. Consilium rectum. Ter. in And. Omnes cum valemus, recta consilia ægrotis damus. Via recta rem narrare, est narrare rem vt est, nulla circuitione. Ter. in Heau. Recta via rem narrem ordine.

RECTRIX, cis, f. 3. [*Gouernatrice,* מנחגר menahergeh. רעה rohah. Germ. Ein Regieterin, herscherin. *Gal. Gouuernteresse. His.* Regidora, *ò enderezadora,*] ἐυθύντειρα. Gubernatrix. Colum. lib. 3. cap. 10. Rectricem membrorum animam. Plin. lib. 37. cap. 13. Italia rectrix.

RECVBITVS, tus, m. 4. Plin. lib. 24. cap. 13. videtur accepisse pro subsultu illo, quem faciunt corpora in solum durum incidentia.

RECVBO, bas, p. c. bui, bitum, n. 1. [*Riposarse,* רבץ rabats, שכב schachab. Ge. Vvider niderligen, sich vvider legen. *Gal. Estre couchè iouyr plat. geslir tout estendu. His. A costarse, ripossarse,*] κατακλίνομαι. Iteratum cubo, denuo ad quiescendum me compono. Cicer. 1. de Diuin. Cum id ipsum pro nihilo habendum esse dixisset, recubuisse. Interdum idem quod cubo, quiesco. [*Giacere, sedere.*] Virg. 1. Eclo. Tityre tu patulæ recubans sub tegmine fagi. Cic. 3. de Ora. Vbi recubans molliter, & delicatè. Pla. Cur. Anus hic recubare solet custos ianitrix.

RECVDO, is, p. p. a. 3. [*Rebattere. G.* Vviderumb schmiden. *Gal. Reforger. Hi. Rebatir,*] denuo cudo. Varro. Qui uetera metalla recudūt.

RECVMBO, is, n. 3. [*Sedere alla mensa,* השה hittah. germ. Zu tisch sitzen. *Gal. S'asseoir a table. Hispa Assentarse alla mesa,*] ἀνακλίνομαι. mensæ accumbo. Mart lib. 2. Conuiua recumbere cluo. Pli. epist. 200. Recumbebat mecum Rufinus. Interdum procumbere, & exporrectum iacere. [*Giacere.*] Cic. 2. de Orat. Lepidus cum in herba recubuisset. Interdum inclinari. [*Piegarsi,*] Vir. 9. Aen. Inq. humeros cervix collapsa recumbit. Ouid. 2. Tri. Partes in proclinatas omne recumbit onus.

RECVPERATIO, f. 3. [*Ricuperatione,* G. Vvidererholung, vvideruberkommung. *Gal. Recouurement, recouusse. Hi. Recobramento.*] ἀνάκτησις. recuperandi actus. Cicer. Phil. 10. Præclara est recuperatio libertatis. Festus; Recuperatio est, vt ait Gallus, cum inter populū & regem, nationesque, & ciuitates peregrinas lex conuenit, quomodo per recuperationem reddantur res, recuperenturque.

RECVPERATOR, dicebatur ille, cui prætor iurisdictionem mandabat priuatarum causarum: qui Delegati iudices postea appellari cœpti sunt a recentioribus, ut ait Bud. Plaut. in Bacch. Prætor recuperatorem dedit. Cic. 5. Ver. De conuentu nullum vnquam iudicem, neque recuperatorem dedit. De recuperatorio iudicio sic Cic. in Frumentaria; Iudicio recuperatorio persequantur? Iudicium recuperatorium dicit, per quod rem nobis per iniuriam ereptam recuperamus: & Recuperatores iudices, apud quos possessionem rei per iniuriam extortę reposcimus.

RECVPERO, ras, a, 1. [*Ricuperare, racquistare.* Ger. Vvider vberkommen, vvider erlangen. *Gal. Recouurer, rescourre. Hispan. Recobriar lo perdido,*] ἀναλαμβάνω. rem amissam recipio. Cl. ad Sulp. li. 13. Si hominem per te recuperato. Veterum belli gloriam recuperare. Cæs. 7. Bel. Gal. Liu. l. 5. Ferro, non auro recuperare patriā iuber.

RECVPIO, is, a. 3. [*Desiderare molto,* יאוח iauach, האב haab. G. Hefftig begeren,] ἐπιθυμῶ. valde cupio. Plaut. Capt.

RECVRO, as, a. 1. ἀναπαύζω. magna cura reficio. Plin. lib. 12. capit. 12. Quæ non esset ita recurata. Interdum priſtinę valetudini restituere. [*Curare, guarire.*] Catul. Epig. 41. Et me recuraui ocymoque, & vtrica

RECVRRO, is, n. 3. ἀναπρέχω. iterū, uel retrorsum curro. Cl. ad Ter. li. 14. Dexippo imperauit, statim ut recurreret. Ter. in Adel. Iam huc recurret. Ouid. 2. Fast. Versa recurrat hyems. Cic. 1. de Nat. Deo. Lunæ species mutatur tum crescendo, tum defectionibus ad initia recurrendo. Virg. 7. Aen. Qua Sol vtrinq. recurrens Aspicit Oceanum. Hor. 2. epist. 1. Libertaque recurrentes accepta per annos.

RECVRSVS, us, m. 4. Liu. lib. 6. Vt iubenti sæpe ad mœnia vibis recursus pateret. Virg. 5. Aen. Inde alios incunt cursus, aliesque recursus.

RECVRSO, as, n. 1. Pla. in Most. Quid huc recursem. Virg. 4. Aen. Mollitusque recursat Gentis honos. Idem 1. Aen. Sub noctem cura recursat.

RECVRVVS, a, um, o. 1. 2. [*Ritorto,* בפוף chaphuph. Ger. Krumb, hindersich gebogen. *Gal. recourbe. Hi. Corno harzia tras, ò mas y corua.*] καμψός. valde curuus. Col. li. 3. c. 18. Recuruum, & sursum versus spectans. Oui. 3. Amo. Comu per tempora dura recuruo.

RECVRVO, vas, a. 1. [*Ritorcere, torcere,* כפף chaphah. Ge. wider Knemen, oder Krumb machen. *Gal. recourber. Hi. Encoruar hazia tras haZer corua,*] καμπυλίζω. curuum facio. Col. l. 5. c. 10. Duritia humi coercita recuruatur. Stat. 3. The. Gladios in sęua recuruant vulnera. Recuruatus, a, um, quod factum est recuruum. Celsus, lib. 5. Id specillo protrahendum est, aut hamulo retusio, parum recuruato. Vndis recuruatus ludit Męander. Oui. 2. Meta.

RECVSATIO, f. 3. [*Ricusatione.* Germa. Abschlagung, versagung. *Gal. Refus. His. Rebusamiento.*] Cice. 2. de Orat. Hæc recusatio disputationis disputatio quędam fuit. Quandoq pro defensione. *Defensa*] Cice. 2. de Leg. Pęna violatæ religionis iustam recusationem non habent.

RECVSO, sas, a. 1. [*Ricusare, rifiutare,* מאן meen, מסא maas. Ger. Abschlagen, versagen, ausschlagen, weigeren. *Gal. Refuser, denier, & ne vouloir obeir. Hisp. nechuZar, negar,*] ἀναδέομαι. renuo, reicio; a Re & Cuso, quod est freq. verbi Cudo. Virg. 9. Aene. Nec nate tibi comes ire recuso. Cice. pro Flac. Pop. Rom. disceptatorem non modo non recuso, sed etiam deposco. Virg. 1. Georg. [*Negare*] Et quid quæque ferat regio, quid queque recuset. Ponitur quoque pro accusationem depellere. Cic. in Bruto; Galba recusans pro sese.

RECVTIO, tis, 3. [*Ripercuotere.* הרעיש hirhisch, הניע heniangh. Ge. widerschlagen, vvidergelten. *Gal. refrapper. Hisp. Herir otra vez*] ἀνατύπωσις. repercutio, siue reuerbero. Iude Recussus, part. repercussus. Aliquando concussus. Virg. 2. Aen. Vteroque recusso. Vbi Ser. Recullo, pro concusso.

RECVTITVS, p. p. m. 2. ἀποψιλωμένος. cui a glande resecta est cutis, quo nomine dicti Iudæi, qui ex legis præscripto præcidebant præputia. Sid. Fert recutitorum primordia Iudæorum. Mar. libr. 7. Nec recutitorum fugis inguina Iudæorum. Aliquando exulceratus, & cute nudatus. [*Scorticato, impiagato,*] Idem lib. 9. Recutita colla mulæ.

REDABSOLVO, is, a. 3. ἀπολύω. idem quod soluo, vel absoluo Pla. Cur.

REDAMBVLO, as, n. 1. [*Ritornare,* שוב schab. German. vvider umbhin vvandlen] ὑπανήκω. reuertor. Plau. Cap.

REDAMO, as, p. c. a. 1. [*Riamare* אהב hab. Germa. vviderumb lieben,] ἀντιφιλῶ. in amore respondeo. Cic. de Ami.

REDANDRVO, as, n. 1. ex re, & andruo, quo antiqui vtebantur pro redeo, teste Non. Lucil. 6. Vt vulgus redandruet. Redandruare, inqt Fest. dr̄ propriè in Saliorum exultationibus, cum Præsul andruauit, quod est motus edidit, & referuntur inuicem ijdem motus.

REDARDESCO, is, n. 3. [*Riardere.* Germanic. vvider entbrennen, oder aufflacken.] ἀναζωπύρομαι. iterum flammā emittere: propriequę de igne semel sopito. Ouid. 2. Rem. Flamma redardescit.

REDARGVO, is, a. 3. [*Riprendere.* תוכיח hochiach. Ger. Straffen, vnd schelten mit vvorten. *Gal. reprendre, redarguer. Hi redarguir, reprehender*] ἐλέγχω. reprendo. Cic. de Fin. Quos nisi redarguimus, omnis virtus, omne decus, omni vera laus deferenda est. Vir. 11. Aen. Aduenit qui vestra dies muliebribus armis Verba redargueret.

REDAVSPICO, as, & Redauspicor, aris a, & d. 1. [*Incominciare da capo, & rifare lo Auspicio.* Ger. vvider anfahen. *Gal. recommencer. His. Tornar, o comenzar otra uez,*] καταρχομαι. incipio denuo, auspicium sumo, vel auspicor. Pla. in Capt. Intelligo redauspicandum hunc esse in catenas denuo, id est, in catenas remittendum.

REDDITIO, nis, f. 3. [*restitutione* שלום schillum, שלמה schillumah. G. vvidergebung. *Gal. Restitution. Hi. restitucion,*] ἀπόδοσις. actus ipse reddendi. Quin. lib. 8. c. 3.

† REDDITVS, us, m. 4. πρόσοδος. prouentus, uel obuentus. Pli. in epist. Nec redditus incertus.]

REDDO, dis, a. 3. restituo, refero, affero, do, efficio, persoluo, remunero. [*Rendere,* השיב heschib, השלים hischlim. G. Vvidergeben. *Ga. rendre. Hi. tornar, ò restituir lo tomado, o recebido,*] ἀποδίδωμι. proprie est acceptum, uel ablatum restituere. [*restituere.*] Terent. in Phor. Si quis quid reddit, magna est habenda gratia. Aliquando pro suo simplici Dare. [*Dare.*] Cels. Iureconsl. reddendi uerbo q̄q̄ significationem hēt retro dandi, accipit tn & per se dandi significationem: ut Reddo tibi litteras, quas mihi Cic. ad te dedit. Ter. Omnes sunt redditę. Item pro efficere. [*Fare.*] Pli. lib. 16. c. 35. Admota auribus leuem sonum reddit. Pro reponere. [*riporre.*] Pla. in Most. Dominus indiligens reddere alias non vult. Item pro producere. [*Produrre*] Idem in Trin. Id frumenti tribus tantis illis minus reddit, quam obseueris. Ter. in Phor. Fructum, quę Lemni vxoris reddunt prædia. Item pro exponere. [*Narrare, ſpie-*

gare.

nere.]Plaut.in Aul.Tibi ego rationem reddam?Pro commemora re,ſiue recenſere,[*raccontare.*]Plin.in Præf.11.Tria, non amplius illic fecit,quę ſuis locis reddam.Aliquando pro referre,ſiue repręſentare.[*rappreſentare,*]Plin. ep.139. Reddere animam,reſpirare, [*reſpirare.*]Cic.2.de Nat.Deor.Reddere anhelitum.Plin.lib 9.c. 7 Reddere animum,eſt reficere & confirmare.[*conſolare,confortare,*]Ter.in And.Reddidiſti animũ.Reddere beneficium. i. referre. Plau. Perſ. Qui beneficium ſcit ſumere, & reddere neſcit. Gratiam reddere,eſt reponere. Col.lib.4. cap. 3. Latinè reddere, eſt vertere.[*Traduire,*]Cice. 1. de Or.Vt ea,quæ legerim Græcè, Latinè redderem.Reddere nomen alicui,eſt eum proprio nomine appellare.[*Chamare col proprio nome*]Plin.lib.27.cap.24.Hinc Redditus,a,um.Cic.14.Phil.O fortunata mors,quæ naturæ debita,pro patria eſt potiſſimum reddita.Vir.11.Aen.Patrijs vt redditus oris. Idem 6.Aen. Redditus his primum terris.

REDEMPTIO,onis,f.3.[*riſcoſſa.*] Ger.erloeſung.widergeltung. *Gal. rachet,rancon,redemption.Hiſ.Obra de redemir,o reſcatar*] λύτρωσις actus redimendi.i. pretio quempiam è vinculis, aut ſeruitute liberandi.Pli.de Vir.Illu. Imperata redemptione marito adulterum interficiendum tradidit.Interdum idem quod emptio.[*Compra*] Cic. 2. Ver. Redemptio eſt huius iudicij facta grandi pecunia Redẽptio vectigalium,cum quis a principe,vel a ciuitate,vectigalium reditum certa pecunia redemit, vt ex eo faciat quæſtũ. Cic. de Prou.conſ. Publicanos temeritate redemptionis pene eſſe euerſos.REDẽPTIO operis, eſt ſuſceptio operis certo pretio faciũdi.

REDEMPTOR,m.3.[*riſcotitore* פדרח podhch נאל ghoel.G.Ein erloeſer,der fur ein gefangnen bezahlt vnd jhn erloeſt.G.*redempteur, rachepteur Hi.El que redime,o reſcata,*]λυτρωτής.Q captiuũ,ſeruũve pretio in libertatem vendicat.REDEMPTORES itẽ dicunt,qui certo pretio opus aliquod faciendũ ſuſcipiunt. Ci.2.de Diu.Redemptor,qui columnã illam de Cotta,& Torquato conduxerat faciẽdam.Idem Q.F.Redẽptori tuo dimidium pecuniæ curaui.Redẽptores(inquit Feſt.)propriè atq. antiqua conſuetudine dicebãtur, qui cũ ad faciendum,aut p̃bendũ quid conduxerant,illudq. effecerant,tum demum pecunias accipiebant. Nam antiquitus Emere, pro accipere ponebatur. At ij nunc dicuntur redemptores, qui quid conduxerunt præbendum,vtendumve.Hæc Feſtus.

REDEMPTO,as,1.λυτρόω freq.a verbo Redimo, a quo rurſus fit aliud freq. Redẽptito, quod magis eſt in vſu. Pla. Redẽptitauere ad vnũ captos.Cato de ſignis & tabulis,vt citat Põpeius,Facta benefactis non redemptitauere. i. remunerauerunt,aut compenſarunt.

REDEO,dis,rediui,& redij,reditum,n.4.[*ritornare* שוב ſchab.G.Vvider kommen,wider hinumb gehn.*Gal,retourner,reuenir.Hiſ Tornar de algun lugar,*]ἀνιέναι.reuertor,quaſi retro eo.Ter.i And. Redeo inde iratus, atq. ægrè ferẽs. Redire ad ingeniũ,dixit Ter. in Adel.i.redire ad ſuam naturã. In eadẽ ſignificatione dixit Cic. 1.Ver.Redire ad ſe,& ad mores ſuos. Quod tñ aliqñ accipitur p̃ ab ira ad mentis ſanitatẽ redire. Ter. in Add.Reprime iracundia, atq.ad te redi.REDIRE in mores patrios,eſt in libertatẽ venire.Liu. li 9 bel.pun. Vt in patrios rediret mores.Aliqñ p̃ prouenire;vnde Reditus,prouentus.Plin.lib.14.c.4.Cato denos culeos redire ex iugeribus ſcripſit.Redire in orbem,eſt a fine ad principium reuocari.[*ritornare*] Vir.1. Geor. Redit agricolis labor actus in orbẽ.Redeamus ad rem[*tornare a propoſito*]Cice.1.de Fin.i.reuertamur ad inſtitutum:quod idem Ci. 1. Tuſ. dixit,Ad p̃positum redire.Rediens,tis.Ouid.10.Met.Hor.3.Car.Ode.8.HIC dies anno redeunte feſtus.Rediturus,a,ũ,Ou.4.de Põto.Ele.5.Curſu reditura ſupino.

REDHIBEO,bes,a.2. [*rihauere.* Germa. Den kauffer etwas gekauffts wider bringen,oder wider zuhanden ſtellen.*Gal.reprendre,& rauoir cequ'on a vendu & autrement aliené de ſoy.Hiſ.Deshazer la venta portachas,*] ἀναδίδωμι ex re & habeo. Eſt autem redhibere(vt Vlpia.inquit de ædil. edi.l. redibere)facere,vt rurſus habeat venditor quod habuerat.Feſt.Redhiberi id dicitur,quod redditũ eſt, improbatumque,& qui dedit, rurſus coactus eſt habere. Ponitur aliquando pro reſtituo,[*reſtituere.*] Pla. in Men. Saluum tibi, ut mihi dediſti, redhibeo marſupium.

REDHIBITIO,f.3.[*reſtitutione.*Ger. Ein widergebung. *Gal. reſtitution.Hiſ.reſtitution*]ἀνταπόδοσις.actus reſtitutionis. Eſt & REDHIBITIO actionis nomen,quæ & Actio redhibitoria vocatur.Ea verò actio contra eum intẽtatur, qui quid vitio corruptum commutauerit vendideritve, vt cogatur & reſtituere prętium, & retro quod tradiderat accipere:hoc eſt enim redhibere.

REDICVLI fanum,Romæ extra portam Capenam;dictum quod accedens ad vrbem Annibal, ex eo loco redierit, viſis quibuſdam perterritus.Feſt.

REDIGO,gis,a.3.[*redurre,rinouare.*G.widerbringẽ,etwahin bringẽ oder füeren mit gewalt.*Gal.reduire,rediger.Hiſ.riduzir,*]κατάγω.ex re,& ago,a in i,conuerſa, & d, interpoſita,ſignificat quadãtenus & induſtria reduco ad aliquid, vel aliquo. Et ſemp accuſatiuũ cum p̃positione poſtulat.Plau.in Amph.Alcmenam rediget antiquam in concordiam coniugis.Cic.4.Phil. Bellicoſiſſimas gentes in ditionem huius imperij redegerunt. Ter. in Adelph.Rediges me ad inſaniam.Et in Phor.In id redactus ſum loci,vt quid agam neſciam prorſus.Aliquando pro retrorſum agere, & ad redeũdũ compellere.Liu.l.6.Bel.Pun.Multati virgis,manibuſque præciſis, Capuam rediguntur.Liu.li.1.Hoſtem fuſum, fugatumque in caſtra redigunt.Aliquando p̃ accumulare,& in vnũ redigere[*Ammaſſare.*]Cic.1.Ver.Prædã vẽdidit,pecuniam redegit.Idẽ 5.Phil. Si hoc genus in vnum redigatur,non ſit pecunia reipub.defutura.

REDIMICVLVM,n.2.κάλυπτρον. ornamentum a mitra muliebri,vel ſacerdotali dependens.Iuuen.Sat. 2. Qui longa domi redimicula ſumunt Frontib.Vir.9.Aen.Et habent redimicula mitræ.Oui.10. Met.Redimicula pectore pendent.

REDIMIO,mis,miui,mitum.a.4.[*Ornare,cingere,circondare,* עטר nghitter, עדר nghadhar, נאה peer. Germ. Zieren,bekrõnen.*Gal. Enuironner orner tout autour,couronner.Hiſ. Afeitar,pintar coronar,*]περιάλλω.ornio,corono,acu crines diſcerno. Clau. lib. 2. de raptu Proſ.Nec ſic innumeros arcu mutante colores.Incipiens redimit hiems.Et lib.3.Ceruix redimita iacebat.Ci. in Som.Scipio. Cernis terrã quaſi quibuſdam redimitam & circundatam cingulis.Stat.1 Sil.Crinem redimire corymbis. Vir.3.Aen.Sacra redimitus tempora lauro'. Nam eius ſimplex Enio,ornio ſignificat.

REDIMO,mis,a.3.[*ricomperare,riſcuotere,* פדה padhah, נאל ghaal.G. Erkauffen,wider erloeſen,auß der gefengknuß loeſen.G.*Racheter,recouurer.Hiſ.Redemir,o reſcatar,*]λυτρόω. ſeruum, captiuũ ve ab eo, qui in poteſtate eum habebat, pretio libero: vt Redimere captiuos a prædonibus.Cic.6. Ver.Ter.Eunu.Te redimas captum quam queas minimo. Item rem alienatam occupatamve pretio recipio. Idem 10. Phil. Redimes Cn. Pompeij domum filius. Interdum emo[*Comprare,*] Cic.5.Ver. Hæc quæ vel vita redimi rectè poſſent,pecunia æſtimare non queo. Redimere lites.[*Accordarſi,*]eſt cũ aduerſario paciſci;ut te litium moleſtia explices.Cicer.pro Q.Roſ.Suas Roſcius,non ſocietatis lites redemit. Ponitur & pro aliquid certo pretio faciendum ſuſcipere,quod & conducere dicimus.Vlp.Si veſtimenta texenda redemerit, vel inſulã, vel nauem fabricãdam. Ci.3.Ver. Qui iſtum eripiendum redemerũt, id eſt, qui ſuſceperunt procurationem corrumpendorum iudicũ. Redimere hæreditatem, eſt,cum aliquis venditam hęreditatẽ iterum recipit.Redimere vectigalia, vel portoria, vel pecuaria dicũtur publicani, cum annorum aliquot reditum certa emunt pecunia,vt ſibi ea interim liceat exigere, & in quæſtum ſuum conuertere.Cic.de Cla.Orat. Qui pecuaria de cenſoribus redemiſſet.

REDINTEGRATIO,f.3.[*rinouatione.*G.Vvider ergenzung,erneuwerung.*Gal.renouuellement,refraichiſſement.Hiſp.A quello entregamiento,*]ἀνανέωσις.renouatio.Ter.in And.Amoris redintegratio.

REDINTEGRO,as,a.1.[*rifare.*חדש chiddeſch.Germa.Vvider ergentzen,wider erneuweren.*Ga.refaire tout entier,renouueller.Hiſ.Tornar a integrar otra ue?*]ἀνανεόμαι. inſtaurare, innouare, quaſi in integrum reſtituere.Auct.ad Her.li.2.Vt renouetur,non redintegretur oratio.Redintegrare animum.i.reſumere.[*ripigliare.*]Cęſ. 2.Bel.Gal.Spe illata militibus,ac redintegrato animo,cum pro ſe quiſque in conſpectu Imperatoris operam nauare cuperet,paululum hoſtium impetus tardatus eſt. Bellum redintegrare. [*rinouare.*]Brut.ad Cic.li.11.Cæſ.3.Bel.Gall.[*racquiſtare*]Noſtri redintegratis viribus acriùs impugnare cœperunt.

REDIPISCOR,eris,redeptus ſum,d 3.]*racquiſtare.* Germánic. vvider vberkommen,oder erlangen. *Gal. Requerir,rauoir, recouurer.Hiſ. Alcanzar,conſeguir,hauer,*] ἀναλαμβάνομαι. rem amiſſam rurſus acquiro.Pla.in Trin,Condalium te redipiſci poſtula.

REDITIO,f.3.redeũdi actus,[*ritorno,tornata* תשובה ſchibah, תשובה teſchubah. Ge Vvider Kommung, wider kehrt.] Cęſ.1.Bel.Gal.

REDITVS,tus,p.c m.4.[*ritorno,* שיבה ſchubah,תשובה teſchubah.G. Ein widerkommung,widerkehrung.G.*retour.Hiſ. La tornada de lugar,*]ἀναχώρησις.Ci.de Amic.Animis hominum,cũ è corporibus exceſſiſſent,reditum ad cęlum patere.Horat. Epod.16. Quę poterũt reditus abſcindere dulces.Ou.i.Faſt.Vt pateant populo redit ad bella p̃fecto.Reditus ẽt ſignificat prouẽtũ,quod quotannis redeat.[*Entrata.*] Oui.2.de Ponto; At reditus iam quiſq.ſuos amat. Pli.lib.17.c.1.Maiore reditu, quã erat apud antiquos prædiorum.

REDIVIA,æ,f.1.παρωνυχία.abſceſſus circa radices vngium.Plin.l. 29.c.2. Legitur & Reduuia, duplici apud Cic.pro Roſ.Am.

REDIVIVVS,a,um,o.1.2.ex vetuſto renouatum[*riuenuto,rifatto.*Ge. wider erneuweret.*Gal.Remis en vie derechef, vigoreux,remis ſus. Hi. Loque reſuſcita de muerto,coſa que renaſce o torna a venir*] ἀναστατός.Seneca li.3.Declam.Rediuiuum me ſenem meretrix vocat.Iuuen.6.Velut exhauſta rediuiuus pullulet arca Numus. Rediuiua, in ædificijs dicimus materiam diruti ędificij, quæ rurſus ad nouum ædificium applicatur.Cic.3.Ver.Quaſi quicquam rediuiui ex illo opere tolleretur ac non totum opus ex rediuiuis conſtitueretur.i.ex vetere materia.Idẽ; Columnã efficere ab integro nouam nullo lapide rediuiuo.Stella rediuiua.Silius lib. 10. Gens rediuiua. Idem lib.1.

REDOLEO,les,n.2.[*Render odore.*G.StarcK ſchmeckẽ, ein geruch geben,etwas nach ſchmeckẽ.G *Prendre odeur,flairer, Hs. Bien oler,derramar oler,*]ὀζω. multũ oleo, vel odotẽ alicuius rei refero. Vir.4.Geo.Feruet opus,redolentq.thymo fragrãtia mella.Pli.l.12.

ca.12.Frutex eſt grani & craſſa radice, ſitum redolente. Translatè accipitur pro referre. [*Portare, recare.*] Cic. de Cla. Orat. Huius exiliores orationes ſunt, & redolentes magis antiquitatẽ, quàm aut Lælij, aut Scipionis. Col. l. 12. c. 18. Cella vinaria bonis odoribus ſuffienda, ne quem redoleat fetorem. Ci. 2. Phil. Fruſtis eſculentis vinum redolẽtibus. Oui. 8. Met. In patulis redolẽtia mala caniſtris.

REDONO, as, a. 1. [*rendere,* השיב heſcib. Ger. vvider ſchencken, vvider gebẽ.] ἀποδίδωμι. reddo. Horat. 2 Carm. Ode 7. Quis te redonauit Quiritem dijs patrijs? Idem 3. Carm. Ode 2.

REDORDIOR, ris, ſus, ſum, d. 4. ἀναφαίνω. retexo. Pli. lib. 9. ca. 17.

REDORMIO, n. 4. ἀναπαύω. rurſum dormio. Pli. epiſt. 223. Paulum redormio, dein ambulo. Redormitio. Plin. lib. 10. cap. 75.

REDOSTIRE, eſt retribuere, teſte Feſto, vel gratiã referre. Nonius vero ait, Redoſtit, id eſt, redit. Accius in Amph. Quid redoſtit viã.

REDVCO, cis, p. d. a. 3. reſtituo, redigo, reporto, (reiicio, detuibo, [*ridurre, rimenare*] השיב heſchib. Ger. vvider ſuchren, oder hinderſich ſuchren. G. *remener, ou ramener.* Hiſp. *reduzir, tornar a otro*) *guiandolo.*] ἀνάγω. retroduco. Cic. pro Quin. Seruum domum reduci curauit ad Quin. Itẽ replicare. [*replicare*] Vir. 4. Geor. Inq. ſinus ſe indit ſeſe vnda reductos. i. replicatos. Itẽ reconciliare. Idẽ 2. Aen. Numẽq. reducant. Reductus, a, um. Hor. 1. epi. 17. Virtus eſt medium vitiorum, vtrinq. reductum. Virg. 6. Aen. Interea videt Aeneas in valle reducta Secluſum nemus.

REDVCTIO, ã. [*reductione.* Germ. vvider eynfuehrung. ἀναγωγή. Cic. ad Lent. lib. 1. Reductio regis.

REDVCTOR, m. 3. Liu. lib. 2. Reductori plebis Romanę in vrbem.

REDVLCERO, as, a. 1. [*Apoſtemare.* Ger. vvider verderben, oder geſchvvirig machẽ.] ἀνελκόω. vlceroſum facio; vt Cutis reulceratur putridis humoribus. Col. lib. 7. c. 5.

REDVNCVS, a, um, o. 1. 2. ἀναγαμπτής. retrorſũ inflexus. Pl. lib. 11. c. 56. Alijs adunca cornua, alijs redunca. Ou. 12. Met. Roſtroq. reduncо.

REDVNDANTIA, tia. f. 1. [*Soprabondãça,* שפה ſciepheh, שפע ſciephah תרח ſerach. Germ. Vberfluſs. *Gal. Superfluité. Hiſp. Superfundad,*] πλεονασμός. quod nimium eſt, quod abundat. Cic. in Orat.

†REDVNDATIO, f. 3. πλεονασμός. abundantia. Plin. lib. 11. c. 37. Nulli ſine eius redundatione, eruitur oculus.]

REDVNDO, das, a. 1. [*Soprabondare,* שפק ſciataph, שרה hadhaph, סרח ſarah. Ger. Vberlauffen von viele deſſ vvaſſers, vberflieſſen. *G. redonder, regorger. Hi. reboſſar lo lleno,*] ἀναπλημμυρέω. propriè aquarum eſt, cum adeo augẽtur, vt ſe ripis litoribusve non poſſint continere. Cic. 2. de Diu. Si lacus Albanus redundaſſet, Romam perituram. Trãslatè accipitur pro abundo, affluo. [*Abondare*] Ci. 3. Ver. Hinc ille extraordinariæ pecuniæ redundarunt. Ouid. 2. de Rem. Gutture fac pleno ſumpta redundet aqua. Ci. ꝓ lege Man. Teſtis eſt Africa, quæ magnis oppreſſa hoſtium copijs, eorũ ipſorum ſanguine redundauit. Aliqñ pro recidere. [*ricadere.*] Pl. Hoc facinus in tuum redundabit caput. Aliqñ accuſatiuum hẽt cũ ad. Pli. in Pan. Non ad ipſos gaudium magis, quã ad ſimiles redũdat. Redundans, tis. Cic. de Fato; In alijs locis videmus pituitoſos, & quaſi redundantes, in alijs exiccatos, & aridos. Redũdatus, a, um. Ou. 6. Faſt. Amne redundatis foſſa madebat equis.

REDVX, ducis, p. c. o. 3. [*ritornato ſano, & ſalvo,* שלין ſcieleu, שלין ſcia leu. G. Einer dergeſund vnd friſch auſſ einer gefahr, oder ſorglichen reiſs vvider heim kommen iſt. *Ga. revenu, & ramenè ſain, & ſaune. Hiſp. Librado de peligro,*] ἀναπαθής. qui è periculo in tutum, aut a captiuitate, longave peregrinatione in patriam reuertitur. Cic. pro Mil. Quid me reducem eſſe voluiſtis? Vir. 1. Aen. Natnq. tibi reduces ſocios, claſſemq; relatam Nuntio. Aliquando pro participio Rediens. Plin. lib. 8. cap. 5. Sexto die perfunduntur amne, non ante reduces ad agmen.

REFACIO, cis, n. 3. antiquum, apud Plaut. legitur in Tru.

REFECTIO, f. 3. actus reficiendi. Col. lib. 12. c. 3. Si refectionem deſiderant, fabris concinnanda tradantur.

REFECTOR, m. 3. [*rifacitore,*] Sueto. in Veſp. Coloſſi refectorem congiario donauit.

REFELLO, lis, a. 3. ex Re, & Fallo: quod dictum eſt, arguendo falſum oſtendo. [*ributtare, confutare,* חוביח hochiach מסא maas. G. Verwerffen, falſch ſeyn, bewciſſen, widerlegen] ἀναιρέζω. Cice. 2. Tuſ. Et refellere ſine pertinacia, & refelli ſine iracundia, parati ſumus. Vir. 4. Aen. Neq. te teneo, neq. dicta refello. Cic. 4. de Fin. Vt audias me, quę a te dicta ſunt, refellentem.

REFERCIO, cis, referſi, a. 4. [*empire.* מלא milla. ge. Voll füllem, vollſchoppen. *Gal. remplir tout plein. Hiſ. recalcar*] ἀναπλήθω. ex Re & Farcio, ſignificat repleo: quod alij cum ablatiuo, alij verò aum genitiuo conſtruunt. Cic. pro Cornif. Ijs rebus vbẽ, Italiamq. referſerunt. Idem 2. Tuſ. Libris omnia refertiſſimus. [*Pieno,*] Cic. ad Quin. Fr. lib. 2. Litteris refertis omni officio, diligentia, ſuauitate. Idem 5. Ver. Refertius ærarium Pop. Rom. quam vnquam fuit. Idem ad Q. in Fr. lib. 1. Theatrum totius Aſię celebritate refertiſſimum. Cic. pro Font. Referta Gallia negotiatorum eſt.

REFERIO, a. 4. [*ripercuotere.* Germa. Vvvviderumb hinſchlagen. *Gal. Referir, refrapper. Hiſ. Tornar a herir, al que herio,*] ἀντικόπτω. repercutio. Tert. in Adelph. Me referire non audebam. Ou. 4. Met. Oppoſita ſpeculi referitur imagine Phębus.

REFERO, a. a. [*Riportare, riferire,* השיב heſcib. G. Vviderũb bringẽ. *Gal. Reporter, rendre, referer. Hi. Tornar a traher lo enado, o traher atras,*] ἀναφέρω. reporto, retrorſum fero. Ci. ad Att. Epiſtolam ad me referri volo. Idẽ alibi ad eundẽ: [*Rimonere, ritornare.*] Auſter me in Italiam retulit. Aliqñ in conſolationem pono, & ſic cõſtituĩ cum accuſatiuo mediante Ad, idq. dupliciter, dicimus. n. Referre rem aliquam ad ſenatum, Referre de re aliqua. Ci. 2 Cat. Reliqua autem de rebus conſtituendis, maturandis, agendis, iam ad ſenatum referemus. Vir. 3. Aen. Delectos populi ad Proceres primumque parentem Monſtra Deum refero. Referre aũt ad ſenatum, ſi priè erat cõſulũ, aut eorũ, quib. cogendi ſenatus erat poteſtas: vt relationes, propoſitiones ĩ ſenatu. Referre oĩa ad vnũ, eſt vnius arbitrio oĩa committere. Cic pro Lege Man. Si ad vnũ oĩa referẽda ſunt, digniſſimũ eſſe Põpeium. Referre pedẽ. i. regredi. [*ritirarſi*] Virg. 4. Geor. Iamq. pedẽ referens caſus euaſerat oẽs. Aliqñ ſignifi cat adſcribo. [*Ponere.*] Suet. Ea in Deorũ numerum retulit. Aliqñ conuerto. [*rivolgere,*] Vir. li. 11. Multa dies, variuſq. labor mutabilis æui Rettulit in melĩ. Aliqñ renouo, & quaſi rurſus fero. [*rinovare.*] Idem li. 5. Hunc motẽ, hos curſu, atq. hæc certamina primus rettulit Aſcanius. Aliqñ produco. [*produrre.*] Pli. li. 2. Diximus, & terrã referre multum. Aliqñ renuntio, narro. [*Significare, riferire*] Vir. 2. Aen. Referes ergo hęc & nũcius ibis relidæ genitori. *Aliqñ* oſtendo. [*Moſtrare*] Lucr. Vñ refert nobis victor, quid poſſet oriri, Quid nequeat. Aliqñ rñdeo. [*riſpondere.*] Cic. pro Cęc. Ego n. tibi refero, ſi nõ ſum ex eo loco delectus, quo ꝓhibitus, &c. Aliqñ exprimo, imitor [*Imitare, rappreſentare,*] Iuuen. Et multũ referens de Mecœnate ſupino. Plin. li. epi. 111. Amiſit filiam, q̃ non minus mores eius, q̃ os, vultumq. referebat. Aliqñ reddo [*rendere.*] Vir. lib. 8. O mihi præteritos referat ſi Iuppiter annos. Referre gratiã, eſt ipſo facto beneficiũ acceptũ remetiri. [*rimunerare.*] Pl. in Moſt. Nũquam ego illi poſſem gratiã referre, vt meritus eſt de me. Aliqñ in malã partem accipit, pro par pari reddere, & malum malo cõpenſare [*ricambiare,*] Cic. in Sall. Qd iſta inuſitata rabie petulanter in vxorem & filiam meam inuaſiſti; non. n. ſperaſti me tibi mutã gratiam relaturum, vt tuos viciſſim cõpellatẽ. Pro eodem ẽt dicimus, referre gratias. Plau. in Amph. Referte ſtudeant gratias. Aliquem hominẽ allegẽt, qui mihi aduenienti oſcillet probè. Referte gratias, eſt facto, Habere gratiã animo, Agere gratias verbis. Relatũ, relatu, ſupinũ. [*Narrare,*] Pli. li. 32. c. 11. Purgamenta aliqua retu indigna. Ou. 15. Met. Res horrenda relatu. Relatus, a, um. Ci. 2. de Nat. Deor. Relatus amplificat ſonus. Ou. 3. Faſt. Nomine muta to cã relata mea eſt. Hẽt aũt hoc verbũ primam ſyllabã correptã. Cõponitur. n. ex Re, & Fero, in præterito tñ & ſupino aliqñ geminatur conſonans, vt ſyllaba, alioqui breuis, producatur. Hor. lib. 2. epi. Rettulit acceptos regale numiſma Philippos. Luc. l. 9. Id ſuũ cœli relatum in tẽpla receptant. Iuuenitur tñ etiam Retulit, priore ſyllaba cor. Si reditum retuliſſet. Relatum aũtẽ ferè ſemper prima corripit. Ouid. 15. Met. Digitis ad frontem ſæpe relatis.

REFERT, priore prod. [*Importare, appartenere,* Ger. Es ligt daran, es trifft an. G. *Ona a faire, il touche, il appartient. Hi. Ser neceſſario, per teneſcer,*] διαφέρω. compoſitum ex res, & fero, imperſonale verbũ eſt, aut certè per tertias tñ perſonas ſingularis numeri declinatũ: idemq. ſignificat, quod intereſt, ſiue vtile eſt, alicuius mouẽti eſt. Cic. Att. Tua iſtuc refert maximè. Cic. Ser. Cæſatis conſilijs magni referebat te intereſſe. Pli. li. 16. c. 39. Infinitum refert lunaris to. plurimum intereſt, quo in ſtatu ſit Luna, cum ligna cædunt. Ter. in Phor. Quid tua, malum, id refert? G. Magni Demipho. Plau. in Rud. Quo habeas, nihil id refert, iure ne an iniuria. Liu. l. 2. Adeone fundata leuiter fides, vt vbi ſim, quam qui ſim, magis referat? Aliqñ pro expedit, ſiue neceſſe eſt, [*Eſſer vtile, neceſſario.*] Sal. Sin in tanto omnium metu ſolus non timet, eo magis refert me mihi timere. Vir. li. 2. Geor. Neq. enim numero comprehendere refert. i. non opus eſt numerare. [*Accade*] Conſtruitur autem refert cum his ablatiuis Mea, Tua, Sua, Noſtra, & Veſtra: in reliquis autẽ omnibus genitiuum habet.

REFERO acceptum, [*Far di ricevere,* ἀναγράφω. propriè eſt, quod ab aliquo acceperis in tabulas referre: cui opponitur, Expenſum ferre, quod eſt rationibus aſcribere, quod alicui dederis. Cic. lib. 1. de Or. Minus Dolabella Verri acceptum retulit, quam Verres illi expenſum tulerit. Translatè accipitur pro fateri nos aliquod beneficium ab altero accepiſſe, vel etiam in malam partẽ. i. alicuius malicium ab altero accepiſſe, vel etiam in malam partẽ. i. alicuius malĩ cauſam alicui imputare. [*Confeſſare di*] Ci. pro Marcello; Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. In malam. [*Attribuire la colpa.*] Idem in Philip. Omnia vni accepta referemus Antonio.

REFERVEO, referues, n. 2. [*Bollire molto.* G. Gar heiß oder ſiedig ſein, heffrig ſieden,] ἀναζέω. valde feruco. Pli. li. 16. c. 11. Referuens ciſmen, a Ci. pro Roſ. Com. per translationem dĩ pro vehementi, & atroci. Aliquando ſignificat idem qd Deferuco. i. feruere deſino.

REFERVESCO, is, n. 3. ἀναβράσσω, denuo feruidus fio. Ci. 1. de Nat. Deor. Sanguinem, cum terram attigiſſet, referueſcere.

REFIBVLO, a. 1. fibulam pęni inducam ſoluere. Mart. lib. 9.

REFICIO,is,a.3.[*ricreare,rifare,*] ברך badhax,Germ.wider guet machen,etwas zebrochens wider machen.*G.refaire,recreer.Hispan. rehazer,o retouar,*]κατασκεύω instauro, renouo.Cæs.4. Bell.Gal. Omnia deerant,quæ ad reficiendas naues vsui sunt.Cice.1.de Diu. Templum Iunonis L.Iulius refecit.Idem 3.Ver.Locatur id opus, quod ex mea pecunia reficiatur.Vlp.de riuis,li.1.Verbo reficiēdi tegere, substruere,sarcire,ædificare, & aduehere,apportareq. ea, quæ ad eandem rem opus sunt,continentur.Aliquando reficio accipitur pro recreo, vel delecto .[*ricreare,confortare.*] Cæs.7.Bell. Gal.Exercitum ex labore,atque inopia refecit.Cæs.Bel.Gal.lib 7. [*Guarire,riconualere,*] Ego hic cogito commorari,quo ad me reficiam,id est,quo ad valetudinem recipiam,reficere vires cibo.Cic. de Sen.Refectus,a,um,Oui.4.Fast.Longa,vixq; refecta mora est. Refectus,us,ui,ipsa refectio.Pli.li. 18.c.7.Panem ex hordeo quadrupedum tradidit refectibus.

REFIGO,gis,xi,xum,p.p.a.3.[*Distaccare,spiccare,*] נתש nathasch.Ger. Etwas angehefftets abreissen.G.*Arracher ce qui est ficche.Hisp.Arrancar lo hincado,*]ἀναπαλάω.quod fixũ erat auello.Inde refigere tabulas,& leges.Vir.6.Aen.Fixit leges pretio,atq.refixit. Ci.12. Phi.Num figentur rursus ex tabulæ ,quas vos decreto vestro refixistis? Aliquando pro valde figere.Virg.4.Geor.Cesea regna refigunt.i.figunt, inquit Seruius.

REFLAGITO,a.1.iterum flagito.Catul.epigr.39.

REFLATVS,tus,m.4.[*Vento contrario.*Germ.Das entgegen vvehen, gegen vvind]ἀντίπνοια.flatus aduersus,id est,ventus contrarius.Cicer.Att.lib.12.Naues relatas in Vticam reflatu hoc.

REFLECTO,ctis,xi,xũ,a.3.[*Torcere,* השחב heschib בפף chaphaph.G. Hindersich biegẽ,hinumb biegen.*G.Reflechir,aoubler arriere,retourner.*H.*Doblegar otras,*]ἀναχάμπτω.retrorsum flecto.Virg.11. Aen.Et mollia colla reflectunt. Pli.lib.11.c.50.Canum degeneres caudam sub aluum reflectunt.Per translationem,pro reuocare,reprimere[*riuolgere,piegare*]Ci.pro Sylla;Animum incitatũ ad vlciscendam orationẽ tuam reuoco, & reflecto.Ter.in Adelph. Quẽ neq, fides,neq; misericordia repressit,neque reflexit. Reflexus,a, um,part.vt Ceruix reflexa.Stat.1.Achil.Pli.li.11.c.37.Masculis reflexi, fœminis recti atque proni.De dentibus elephantum.

REFLO,as,aui,atum,a.1.[*Esser nemico.Soffiar contra.*Germ.Entgegen vvehen.G.*Souffler a l'encontre.Hisp.Soplar aZi atras*]ἀντιπνέω.consfla.Cic.Att.lib.6. Etsi Etesiæ valde reflauerint.Idem 4.Tuscu.Sic reflantibus ventis reijciemur. Transfertur ad fortunam,quæ dicit reflare,cum omnia nobis præter animi sententiam cadunt. [*Esser nemico.*]Cic.1.Offi. Dum fortuna reflarit,affligimur.

REFLOREO,res,n.2.[*rifiorire.*Germ.Vviderbluehen,oder gruen.*Gal. reflorir.Hisp.Tornar a florescer,*]ἀνανθῶ.rursus floreo;vnde reflorescо,denuo floresco.Pli.li.18.c.16.Secatur,quoties refloruit. Idẽ lib.19.cap.8.

REFLVO,fluis,n.3.ἀναῤῥέω.cursu feror retrogrado.Virg.9.Aen.cum reflui i campis.Pli.li.2.c.97.

REFLVVS,a,um,o.2.[*refluo.*German.vvider ablauffend,vvider einleiffig]παλίνδρομος.quod retrogrado fertur fluxu.Ouid.7.Met.Et quas Oceani refluum mare lauit arenas.Pli.lib.2.c.97.

REFOCILLO,as,a.1.[*ristorare,rifare,ricreare.*Ge.Erquicken,erlaben. *Gal.refocciller,restaurer,recreer.Hispan.recrear,rechaZer,calentar,*] ἀναζωπυρέω.recreo,reficio,refoueo.Pli.ep.58.Aegre refocillatus nõ sine vitionis solatio decessit.Simplex verbum est Focillo,focillas,quod a nomine Focillas deriuari putatur: quod est diminutiuum a Focus.

REFODIO,is,di,ssum,a.3.[*cauare.*Ger.vvider aussgraben.]ἐξορύττω. fodiendo eruo.Plin.lib.2.c.63.Si vlli essent inferi,iam profectò illos anatitiæ cubiculi refodissent.

REFORMIDO,as,[*Temer molto* הרך charadh.Ger.Hefftig fuerchten, sich vdel entsetzen.*G.Fort craindre. Hisp.Mucho temer*]πτοροβοῦμαι .valde formido.Cic.in Orat.Illos existimabo non deliberatione reformidauisse genus hoc,sed iudicio refugisse. Vir.4.Geor.Ante reformidant ferrum. Ouid.3.de Pont.

REFORMIDATIO,f.3.[*Paura,* חרדה charadhah.G.Grosse forcht,entsetzung.]Cic.in Part.In suasione aut spem,aut reformidationem .

REFORMO,as,a.1.[*rifare.*Ger.Vviderumb in ein rechte gestalt bringen,anderest anrichten,oder gestalten.*Gal.reformer,rebailler forme a quelque chose.Hisp.reformar,o corregir,*]ἀνατυπόω.Quid.12.c. 6.Apollonio Molòni reformandum se dedit.Ouid.11.Met.Quod fuit antè reformat.

REFORMATOR,oris,m.3.[*riformatore.*Ger.Ein vvidetbringer eines dings,in sein rechte vnd vordrige gestalt.*G.riformateur.Hisp.reformador,corregidor.*]Pl.ep.165.Litterarum reductor ac reformator.

REFOVEO,es,ere,n.2.[*Couare,nutrire.*G.Vvider erwermẽ.*G.reschauffer,& remettre en chaleur,asleuer.*H.*recrear,abrigar*]ἀναλαμβάνω calore moderato refocillare.Col.li.2.c.1.Si modica stercoratione tepefacta refoueatur.Luc.lib.18.Adstrictos refouet complexibus artus.

REFRACTARIOLVS,m.2.Cic.Att.li.2.Refractariolo dicendi genere.

REFRACTARIVS,a,um,o.1.2.[*Ostinato,bizarro,* סורר sorer.G.wider spennig vnd eigensinnig,der von seinem Kopff lich nicht abvveichen lasst.G.*Opiniastre,rebelle.Hispa. Cosa qui contradice,porfiado,*]

*aντιτυπος.*nimis suæ sententiæ tenax,quasi omnia refringens,nullis rationum claustris se patiens coerceri.Sen.Existimant philosophiæ fideliter deditos,contumaces esse,ac refractarios.

REFRAENO,as,a.1.[*rifrenare,ritenere,* בלם balã, חשח chasach, עצר nghatsar.Germ.Hindersich zaumen,oder ziehen.*Gal.refrener,retirer par la bride.*H.*Enfrenar,o retener,*]ἀναχαλίζω.frænare,cohibere,coercere.Cic.pro Cæl.Adolescentes refrænandi potius a gloria,quam incitandi fuerunt.Oui.ep.6.Illa refrænat aquas. Refrænatus.Luc.li.5.Religione refrænatus.† Refrænatio,verbal.Senec.

REFRAGOR,aris,p.p.d.1.*ripugnare,far resistẽza,resistere,* מרה marah G.vvidersthen,vvidersperren,oder vvidersthellen,vvidersthrebẽ. *Ga.resister contre,contredire.*H.*Ser contrario en voto,resistir.*]ἀντιλέγω.verbum deponens,resisto,repugno.Cicer.11.Phil.Si quis potest refragari,non modo non petenti,verum etiam recusanti.Legitur & Refrago,as,Teste Nonio,prosuffragari,apud antiquos.Sisẽna lib.23.Hi multi dictaturam refragauere . Refragari ingenium alicui videtur,quando ingenio aliquid assequi nequit.Qui.li.10.c. 9.Vt is, cui non refragetur ingenium.

REFRICO,as,p.c.[*Rinouare.*Ger.Erneuweren.G.*Refrotter,renouueler.Hisp.renouar,*]ἀνανεῶ.renouo.Tractum a vulneribus,quæ plerunque fricando renouantur.Cic.ad Sest.lib.5.epist.Vereor ne refricẽ meis litteris dolorem tuum. Propriè refricare,est rursus,vel valdè fricare.[*Fregare*]Cato c.87.Refricato denuo.Cic.Att.li.10. neutrum potuit;Crebro,inquit,refricat lippitudo.

REFRIGERATORIVS,à,um,o.1.2.[*Che raffredda.*German.Das kuelt. oder keltet.*Gal.refrigeratif.Hisp.Cosa que da resfriamiento,*]ἀναψυκτικός.quod refrigerat.Plin.lib.22.cap.22.Refrigeratoriam vim esse conuenit nigro. Idem lib.25.c. 13.

REFRIGESCO,is,n.3.[*Raffreddarsi.*G.*Se reffroidir,deuenir froid.*Hispa. *reffriarse,*]ἀναψύχομαι.frigidum fieri.Cato cap.105. Vbi vinũ refrixerit.Col.lib.2.cap.3. Vt colla boum refrigescant.Oui.12 Met. Post telas educta refrixit.Qu.lib.10.Calor ille cogitationis scribẽdi mora refrixit.Cice.ad Dol.lib.9.Vereor,ne hasta Cæsaris refrixerit.Ter.in Adel.Refrixerit res.

REFRIGERO,as,a.1.Frigefacio.[*rinfrescare.*Germ. Kelten, kult machen.*Ga.raffroidir,raffraichir.Hisp.refriar otra cosa,*]ἀναψύχω.frigus induco,rem calidam frigidam facio.Cic.in Cat.Vbi potest illa ætas,aut calescere aprication meliùs , aut vicissim vmbris aquisve refrigerari salubrius.Translatè pro minui,euanescere,desinere [*Diminuire.*]Cice.Ap.pulcro,refrigerato sermone hominum prouincialium.Sic accusatio refrigerata,cuius aculei iudicum animis infixi elanguerunt.Idem 2.Ver.Defessa,ac refrigerata accusatione.Refrigeratus,a,um.Cic.1.de Natu.Deor.Membra partim ardẽtia,partim refrigerata dicẽda sunt. Refrigeratio,[*rinfrescamento*] Cic.de Sepect.Et refrigeratio æstate.Et refrigerator & Refrigeratrix.Pli.lib.16.c.8. Natura omnibus refrigeratrix.

REFRINA,æ,p.p.f. 9.faba(vt inquit Festus ex Cincij sententia) quæ ad sacrificium referri solet a segete,auspicij causa.

REFRINGO,gis,refregi,ctũ,a.3.*Fracassare,* קרע karah G.Auffbrechẽ *Gal.Defrompre,briZer.Hisp.Quebrar,*]ἀναχάω. rũpẽdo aperio.Pli. in Cap.Cellas refringit oẽs.Liu.li.4.bel.Mac.Vt refringi carcer posset.Refringere vim fortunæ,p trãslationẽ.Liu.li.5. Refractus,a.ũ. Pl.ep.38.Refractis pudoris,& reuerẽtiæ claustris,oĩa patẽt oĩbus.

REFVGA,p.c.& com.ge.1.[*Fuggitiuo,* נס nas.Ger.Fluchtig.*Gal.Qui s'en refuit.*H.*Hombre,o muger que huye,*]αὐτόμολος.fugitiuus,vel fugitiua.Vlpia.in l.aut damnum,de Pœnis.Est Refugus,a, um, pro recliui,ac reiecto.Sidonius ; In patulum a planitie frontis verticẽ cæsaries refuga crispatur,id est,in frontem reiecta.Luc.li.10.Refugosque gerens a fronte capillos. Mare refugum,id est,refluum,& quasi refugiens.[*refluo.*]Sta.12.Theb.

REFVGIO,gis,a.3.[*ritirarsi* נס nas.G.wider hindersich fliehen.*Gre fuir,emiter,se retirer arriere.Hisp.Huyr,o huyr atras,*]ἀποφεύγω.fugam me retrorsum recipio.Cic.pro Cæl. Cur illecebris cognitis non refugisti? Translatè,pro detrectare,recusare,[*rimouere,fuggire,*]Ci. de Ora.A genere hoc toto sermonis refugi.

REFVGIVM,n.2.[*rifugio,* מחסה machaseh G.Ein zuflucht,oder fluchthausl,etwas darzu mã fleucht.*Ga.refuge.*Hi.*Lugar a donde huymos,y adonde nos acogemos para escapar de algun peligro.*]καταφυγή. quo refugimus,vt tuti simus.Cic lib.2.Offic.Populorum,nationũ portus erat,& refugium senatus.Suet.in Tib.

†REFVLGEO,si,n.2 [*Risplender.*Ger. Hefftig glanzen.] ἀπολάμπω. Valde fulgeo.Virg.3.Aen. Claraq; in luce refulsit Pli.l.11.c.28.]

REFVNDO,is,a.3.[*rifondere,spargere.* שפך schaphach.G.Vviderumb hinschutten,oder aussgiessen.*Gal.refondre,respandre.Hisp.Derramar,*]ἀναχέω.fundendo rego.Ouid.10. Met.Aequorque refundit in æquor.Cicer.2.de Nat.Deo. Quibus altè, renouantque stellæ refundunt eadem,& rursum trahunt indidem. Refusus,a,um, redundãs.Vir.2.Geor.Ponto sonat vnda refuso.Idẽ 1.Æn.Stagna refusa vadis.i.effusa. Refuse,[*Abondeuolmente,*]redundãter.Col. lib.4.c.1.In plano refusio egesta humus tumidior est.

REFVTO,p.p.a.1.[*refiutare,ricusare,* חיבית hochiach G. Verwerfen. mitt widerweysur gen umbstossen. G.*refuter,confuter,reprendre.* H.*redargvir,reprouar,destruir per razones,*]ἀνασκευάζομαι.a fluto,

quod frequentat eſt a Fuo, fuis, qd protulit Pla. in Amph. Ne qſquam tam audax fuat homo, qui obuiã obſiſtat mihi. Præſertim cũ dicat Feſtus, Futare, arguere eſt: vnde & Confutare, & Refutare, redarguere eſt, ſiue refellere. Cice. Dolabellæ: Laboro, vt ii qui mihi obtrectent, a te refutent. De aruſ. reſp. [*confutare, opprimere*] Eius conatum refutabo, id eſt, aut facto, aut verbis reprimã. Inde Refutatio, [*Confutatione,*] actus refutandi. Cic. in Top. Refutatio accuſationis, in qua primũ inſiſtit quaſi ad repugnandum cõgreſſa defenſio. Firma refutatio. Qu. li. 5. c. 10. Refutatus, vs, ui, [*Confutatione,*] refutatio. Lu. Ancipitique refutatu conuincere falſum.

REGALIOLVS, li, m. 2. auis exigua, eadem, vt docti credunt, cũ trochilo, quem Plin. lib. 8. c. 24. & li. 10. c. 75. in Italia anium regem ait appellari. Suet in Cæſ. Regaliolum volucres diſcerpſerunt.

REGALIS, & hoc le, o. 3. [*Reale.* G. Koenigklich, einen Koenig, zugehoerig. *Gal. royal. Hiſp. Coſa real, ó pertenesciente al Rey,*] *βασιλικὸς.* dignum rege. Cicer. in Cato. Nihil ei tam regale videri, quàm ſtudium agri colendi. Oui. 5. Met. Fremitu regalia turbæ Atria complentur. Vir. 1. Aen. Regales inter menſas.

REGALITER, [*De Re, crudelmente.* G. Herſchlich, prachtlich, wie die Koenig vnd tyrannen. *G. Cruellement, royalement. H. Crudelmente, realmente*] *βασιλικῶς*, ſeuerè, crudeliter, & regum more. Ou. 2. Met. Precibuſque minas regaliter addit.

REGELO, las, p. c. a. 1. [*Desghiacciare,*] Germa. Entfroeren, auffroeren. G. *Deſgeler. Hiſ. Deſelar,*] *ἀνάπαυσις ἀλὰς.* reſoluere gelu. Col. li. 1. c. 5. Matutino regelari ortu poterit. Idem li. 10. Candidus aprica Zephyrus regelauerit aura.

REGENERO, as, a. 1. [*regenerare.* Germ. wider geberen. G. *regenerer, refaire de nouueau. Hiſ. Tornar a engendrar,*] *ἀναγέννησις.* iterum genero. Plin. li. 12. c. 1. Platani regenerauere vitium. Translatè pro repræſentare. [*rappreſentare.*] Plin. li. 14. c. 22.

REGERMINO, as. a. 1. [*Germogliare di nuouo.* Germ. wider herfurſproſſen] *ἀναφύω.* iterum germino. Pl. li. 16. ca. 33. Regerminatio, Idem lib. 17. c. 20.

REGERO, ris, geſſi, ſtum, a. 3. [*riportare, render.* השיב heſchib, עגה ghal הגעיל highil. Ge. widerumb hin tragen, entgegen halten. G. *rapporter. Hiſ. referir*] *ἀναπομπεύω.* refero, reporto, ejicio, reddo. Pl. li. 2. c. 9. Oñ hauſtum omnem lucis auerſa illo regerat, vnde acceperit. Cic. li. 11. epi. [*Far tacere*] Pro quo tot tibi ruſticos Stoicos regeram, vt Catium Athenis natum dicas. Interdum eſt ſcriptis mãdare, quod legendo, aut audiendo didiceris. [*Scriuere.*] Quin. li. 3. cap. 8. Sunt enim velut res geſtæ in hos commẽtarios, quos puer deduxerat ſchola. Vnde Regeſta dicũtur, quæ iã in tabulas, libroſve redacta ſunt. Regeſtus, a, um, partic. vt, Regeſta crapula, apud Apuleium in Aſino, id eſt, vomitu ejecta. Terra regeſta, eodem relata, vnde fuerat egeſta. Ou. 11. Met. Indiciumque ſuæ vocis tellure regeſta Obruit.

REGESTVM, ſti, n. 2. terra ex ſulco egeſta, & in aliũ altitudinẽ eleuata. Col. li. 3. c. 13. Cũ a parte ſuperiore in inferiorẽ detrahitur humus, vix iuſtum poſtmationi præbet regeſtũ. Idem li. 11. c. 3. Abundè eſt gradum effodere tribus pedibus, vt in quattuor conſurgat regeſtũ.

REGIE, [*regalmente. tirannicamente. crudelmente.*] Ger. Koenigklich, herrſchlich, prachtlich. *Gal. royalement, en Roy. Hiſpa. realmente,*] *βασιλικῶς, τυραννικῶς.* regio more, imperioſè, crudeliter. Cicc. in Cat. Et regiè factum dicerent. Idem 5. Ver. Quæ regiè, ſeu potius tyrannicè ſtatuit in aratores Apronius, prætermittam.

REGIA, giæ, f. 1. [*Palatio, ſala regale,* בית המלך beth hãmelech. G. Ein Koeniglicher pallaſt, des Koenigs hot. G. *Le palais, ou maiſon royale. H. La caſa real, palacio,*] *τὰ βασίλεια.* domiciliũ, & aula regis. Li. li. 1. ab vrb. In regia prodigium viſu, euentuq. mirabile fuit omen.

REGIFICVS, a, um, o. 1. 2. [*Reale.* Ge. Koenigklich] *βασιλικός.* regalis. Vale. 2. Arg. Stant gemmis, auroque toti, menſæque paratu Regifico. Hinc Regificè] *regalmente, ſomuoſamente*] ſplẽdidè, ſumptuosè, regio apparatu. Ci. 3. Tuſc. Auro, ebore inſtructam regificè.

REGIFVGIVM, n. 2. feſtum Romanorum, celebrari ſolitum poſtridie Terminaliorum i. 6. Kalen. Mart. quo die Tarquinius Roma profugit. Inter Terminalia autem, & Regifugium quarto quoque anno interferebatur dies vnus, quem ob id intercalarem vocabãt. Vide Macrob. & Cenſorinum.

REGIGNO, is, a. 3. [*Regenerare.* Ger. Vviderumb geberen] *ἀναγεννάω.* iterum gigno. Poſſiuum. Regignor. Lucr. li. 5. Cum videam membra, ac partes cõſumpta regigni.

REGILLA, æ. f. 1. [*Veſta regale*] *βασιλικὰ.* veſtis regia, quæ & Baſilica, & trabea dicitur, quoniam ea reges vterentur, auro & purpura intexta. Eſt & veſtis muliebris genus, a ſuperioris fortaſſe ſimilitudine dictum. Pla. in Epi. Quid erat induta? an regillam induculam?

REGILLVS, m. 2. *λίγιλλος* lacus in Algidæ ſiluæ ingreſſu, ad quẽ Poſthumius Dictator proſperè aduerſum Tarq. Superbum pugnauit. Liuius, lib. 2. ab vrb.

REGIMEN, nis, n. 3. [*Gouerno,* פקדה pekuddah, רחולח rachbulah. G. Ein Regimẽt. *Gal. Gouuernemẽt, maniement. Hiſ. regimiento,*] *ἰθυντήρια,* ipſa rectio. Liuius lib. 3. Regimen totus magiſtratus penes Appium erat. Plin. li. 7. c. 16. Vocis regimen primores tenent dentes. Lucr. lib. 3. In quo conſilium vitæ, regimenque locatum eſt.

REGINA, æ, f. [*Reina,* מלכה malchah. G. Ein koenigin. *Ge Royne. H. Reyna,*] *βασίλισσα, βασιλία.* regis vxor. Ci. ad Att. li. 14. Reginæ fuga mihi moleſta eſt. Vel ꝙ regnũ poſſidet, etiãſi vir ũ nur ꝙ habuerit. Oñ. pro muliere diuite, [*Gentildonna, madonna.*] Ter. in Eun. Quia ſolæ vtuntur his reginæ. Aliqñ pro domina. [*Signora padrona.*] Pla. in Tru. Reginæ domi ſuæ fuere ambæ. Refertur & ad inanimata, vt Regina pecunia. Hor. 1. ep. 6. Et genus, & formam regina pecunia donat. Oratio regina omnium rerum. Ci. 2. Orat. Siderum regina bicornis Luna. Hor. in Car. ſæculari.

REGIO, nis, f. 3. ora, plaga, fines, termini, ſpatiũ, tractus [*Regione, cõtrada, paeſe, prouincia* מדינה medhinah מחוז machoz פאה peah. G. Ein lãdt oder landtſchafft. G. *Regiõ, pays. prouince. cõtree. Hu. regiõ, prouincia,*] *χώρα.* dicta a Rego, ꝙ prius ꝙ prouinciæ fierent, regiones a regib. regebant. Cic. pro Seſt. Quæ regio, orave terrarũ eſt latior, in qua non regnum aliqd ſtatuere tum? Poſtea maiores in orbe partes, Regiones appellari cœptę, a ſimilitudine earũ regionũ in quas orbis diuiditur. Ponitur aliquãdo Regio, præſertim in pinnum. pro fine, ſiue termino [*Termine.*] vt cum Cic. pro Arch. dicit, Vitę ſpatium exiguis regionibus circumſcriptum eſſe. Idem cõtra Rullum, Vix ſeſe regionibus officij continet. i. terminis. Regiones vineæ, fines, & limites. [*Confini.*] Cic. 2. de Nat. De regiones vineæ ſuo terminauit. Regiones cęli quattuor, Ortus, Occaſus, Meridies, Septentrio. Ci. 2. de Nat. Deo. Regio, quæ tum eſt Aquilonaris, tum Auſtralis. Cicer. pro Plan. Totus ille tractus celeberrimus, Venefranus, Alifranus, tota illa noſtra aſpera, & montoſa regio. Ponitur aliquando Regio pro orbita & linea. Ci. in Ver. Si quis tãtulum de regione deflexerit. A regio, fit E regione, ex aduerſo [*Di rimpetto*] Cæſ. 4. Bel. Gal. Cum vterque vtrique eſſet exercitui in cõſpectu, ferreque è regione caſtra caſtris ponerent.

REGIONATIM, per ſingulas regiones. Suet. in Cæſ. Ludos regionatim vrbe tota. Liu. lib. 10. Mutarunt ſuffragia, regionatimque generibus hominum, cauſiſque & quæſtibus tribus deſcripſerunt.

REGISTRVM, ſtri, n. 2. [*Regiſtro*] vocabulum partim receptum apud idoneos ſcriptores, quo tamen vſus eſt Vopiſcus in Probo.

REGIVM, n. 2. [*Regio*] *ῥήγιον.* oppidũ Ciſalpinæ Galliæ, à Lepido ædificatũ, vnde & Regium Lepidi vocatur. Regium, propter pulchritudinem, & amœnitatem. Eſt & aliud Rhegium, in finib. agri Brutij, dictum *ἀπὸ τοῦ ῥηγνύναι*; abrumpere. Ab hoc Rhegini, ab illo Regienſes dicti.

REGIVS, a, um, o. 1. 2. [*Reale, de Re.* Ger. Koenigklich, Koenigiſch] *βασιλικός.* Quod eſt regis. Cic. lib. 3. Offic. Regius paſtor. Idem 1. Tuſcul. Ornatũ regio. Virg. 5. Aen. Frondoſa regius Ida.

REGIVS morbus, m. 2. [*Iterития, ἴκτερος.* dictus, quod (quod genus potionis in regum delicijs erat) curaretur, inquit Varro; vel quia (vt Celſus ſcribit) eo morbo affectos, apparatu regio. i. lecto, & cõclaui cultiore, & ludis laſciuiaq; vti perutile eſt, per quę ægrotantis exhilaretur. Horatius in Arte; Aut mala quem ſcabies, aut morbus regius vrget. Idem morbus Aurigo antè dicebatur, à colore auri, quem bilis per totum corpus diffuſa repræſentat. Aquatus quoq; morb. appellatur, quod cęleſti arcui ſit concolor.

REGLVTINO, as, a. 1. [*Diſcollare.* G. Etwas geleimets wider aufloeſen. *Gal. Deſgeluer, deſcoller. Hiſp. Deſengrudar,*] *ἀνάπλασις.* quod glutinatum erat diſſoluo. Plin. lib. 25. Palpebras reglutinant. Cat. Quę nunc tuis ab vnguibus reglutina, & remitte. Reglutinoſus, a, um, valde glutinoſus. Plin. lib. 11. c. 14.

REGNO, as, a. 1. [*Regnare,* מלך malach. G. Regieren, ein reich inhabẽ vnd verwalten. *Gal. Regner. Hiſp. Reynar,*] *βασιλεύω.* regnũ poſſideo. Priſcianus; Rex peperit ex ſe aliud verbũ, Regno. Cic. pro Leg. Man. Annum iam tertium & vicesimum regnat. Idem 3. Offic. Si violandum eſt ius, regnandi gratia violandum eſt. Liu. li. 1. ab vrb. Manſit Syluius poſtea omnibus cognomen, qui Albæ regnarunt. Ponitur aliqñ Regnare, pro auctoritate valere. [*Valere, eſſer rpuestato.*] Cic. ad Gallũ li. 7. Olim cũ regnare exiſtimabamur. *Regnatur,* impersonale. Vir. 1. Aen. Hic iã tercentum totos regnabitur annos. Regnor, aris, paſſiuũ. Tacitus li. 17. Neq; enim hic, vt in ceteris gẽtibus, quę regnantur, certa dominorũ domus. Ou. 4. de Ponto Ele. 15. Regnataq; terra Philippo. Regnator, [*Re,*] qui regnat Virg. 4. Aen. Regnator cęlũ & terras q numine torquet. Aliqñ pro poſſeſſore. [*Poſſeſſore, padrone.*] Mart. li. 10. Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli. Regnatrix [*Reina,*] vt, Domus regnatrix. Tac. li. 11.

REGNVM, regni, n. 2. [*Regno, reame* מלכות malchuth. G. Ein reich, oder Koenigreich. *Ga Regne, roy aume. Hi. El reyno, ó reynado*] *βασιλεία.* dicitur tã regio ipſa ſubiecta, quæ a rege poſſidetur, ꝙ ipſe dominatus, Cic. Caſſio; Non regno, ſed rege liberati videmur. Vir. li. 1. Aenei. Vultis, & his mecum pariter conſidere regnis? Habere regna, pro regnare. [*Regnare,*] Vir. 1. Aenei. Sed regna Tyri germanus habebat Pygmalion. Regnum etiam dici poteſt, quicquid poſſidetur. Ci. 1. de Orat. Negaſti te fuiſſe laturum, niſi in regno meo eſſes, id eſt, in Tuſculano. Regnum quoque dicimur, in quo quis eminet, vt in eo regnare videatur. Ci. pro Sylla; Regnũ credo cõſulatus mei. Vnde Interregnum propriè appellatur id tẽpus, quo regnum vacat. i. antequam demortui in locum nouus rex præficiatur; quamquam & in libera ciuitate interregnum dici poſſit medium

dem illud tempus ut regem habeant, quod ei videbitur, Selectos ex communi omnium Lusitanorum Consensu, Confiderabit Tribus Statibus Regni in unum congregatis, quos ipse duxerit eligendos. Cortes, ou Estats, Regem quem ipsi

nere, Regnilo desiderium, quod Pompeio habebat. Suetonius in Augusto 98. Quo nihil clementius fuit. De nihil clementius fuit erga vindictæ cupidos. Gratis audiendos passim admittebat, & ipsos sæpe conveniebat. Tacitus Annal. 1. 2. Ut Cæsar Augustus, Drusi cadis & tumulum decorari celebrarique laudibus militaribus mandavit, ita de Germanico senatus consultum factum est, quod plura super memoriam eius decernebat. Plin. Panegyr. 55. Quæ tu obtinendo, recuperando, augendo imperio fecisti. Nihilne ergo relictum est, quod Trajanus, quod Nerva, quod Augustus, quod Divus Julius, quod Pompeius, quod Scipio, quod Camillus, quod Romulus, quod denique Jupiter optimus maximus? Quæ ego, quæ ille, quæ ille, quæ ille

Remedium, Remedy. Aliquando per singulare, & aliquando per plurale.

REMOVEO,es,ui,tũ,n.2.[*Rimouere,torre via,* הסיר hesir.בער bahar.G. Hindan bewegen,dannen thuen.G.*Eslongner,oſter.Hiſ Quitar.*] *ἀ'ϖωσία*,amoueo,aufero.Cice.ad Tiro.li.16.Remoueat præſidia ex ijs locis,q̃ occupauit.Idem Off.1.q̃ natura occultauit, cadẽ omnes,qui ſana mente ſunt,remouent ab oculis.Idem pro Bal.Fuiſſe remotiſſimum.Vir.1.Aen.Poſtq̃ exempta fames epulis, mensæq.remotæ. Interdũ migrat in nomen,idemq.ſignificat quod lõginquus[*Longe.*]Cicero.5.Ver.Etiam ne hæc tam parua ciuitas,tam procul a nobis,atq.a conſpectu remota.Ou.3.Triſt. Longa regione remotiſſimos.Cic.4.Ver.Ab iniurijs noſtrorum magistratuũ remotiſſimi.Col.li.12,c.1.A Ioue,ab eſcis,a ſommo,a vitis remotiſſima.

REMVGIO,gis,a.4.[*Remugire,mugir all'incontro.*Ger.Vvider einander luyen,widervmb luyen. *Gal.o emugler, retentir,mugler contre. Hiſp.Bramar retumbado la voz*]*ἀ'ναμυκάομαι*.mugitum reddo,contra mugio.Vir.12.Aen.Gemitu nemus omne remugit.Translatè,resonare,[*riſonare,*]Vir.3.Geor.Et vox aſſenſu nemorum ingemina remugit.

REMVLCEO,ces,n.2.[*Mit gegen.*Ge.widerumb ſtreichlen vnd lieben] paulatim,& quiete retracto.Vir.11.Aen.

REMVLCO,a.1.trahere nauem[*remurchiare.*G.Mit Kleinen'ſchifflinẽ ein groſſes ſein ſittig zulandt ziehẽ.*G.Tirer la nauire d'vne eſquis a rame.Hiſ.Llenar la nane a iorro,*]*ἐυμαυλεῖν*.Polybio,& Diodoro eſt è ſcapha majorem nauẽ remigando trahere.Cæſ.lib.3.Bel.ciu. Nauem ſubmerſam remulco,multiſq. contẽdens funibus educo. Quo in loco Remulco vſi eſſe ablat.a remulcus,quamuis illeg.nomi nativus non admodum ſit in vſu.Vide Bayſium de re nauali.

REMVNERATIO,nis,ſ.3.[*rimuneratione,premio,* שכר ſchillũ,(vel ſchillem,) שלמה ſchillumah Ger. Ein widergeltung,gegengab.*Gal.remuneration,recompenſe,guerdon.Hiſ.Galardon,*]*ἀ'ντίδωσις*.Cic.de Am.Nihil eſt remunerationis beneuolentiæ iucundius.

REMVNERO,as,a.1.& Remuneror,aris,*rimunerare,pregiare,* שכר ſchachadh שלם ſchillem.G Vvider begaben,vvider vergelten,vndbelohnen.*G.remunerer,recompenſer,guerdonner.Hiſpa.dar galardon, galardonar,*]*ἀ'ντιμισθαρνέω* beneficium reddo,mutuam gratiam refero. Cæſ.ad Att.lib.7.Te remunerare facè velim.Cæſ.1.Bel.Gal. Magno ſe illum præmio remuneraturum.Cic.poſt red.in Se.Quibus officijs T.Annij beneficiare muneribor?

REMVRIA,n.2.olim dicta feſta,qb.mortuorũ ſepulcris epulæ inferebantur,q̃ deinde litteræ,vnius mutatione dicta ſunt Lemuria. Dicta aiũt Remuria putarũ,a Remo,Romuli fratre,in cuius honorẽ primũ fuerunt inſtituta.Ouid.lib.5.Faſt.Romulus obſequitur,lucemq.Remuria dixit,illam qua poſitus iuſta feruntur auis.

REMVRMVRRO,as,n.1.*ἀ'γκομυρίζω* contra murmuro.Stat.5.Sil.

REMVS,p.c.m.2.*frater* Romuli,primi Romanorum regis, qui quod hoſtibus Romæ mœnia per ludibrium tranſiliſſet,a fratre eſt interfectus.Liu.lib.1.ab vrb.Ouid.mauult li.5.Faſtorũ Celere Tribunũ occiſum.

REMVS,remi,p.p.m.2.[*Remo* שוט ſchajit מושוט maſchor.G.Ein ſchiffis oder ruder.*Gal.Aiaron,gaſche,vane hiſp.remo,*]*κώπη*.inſtrumentũ quo naues aguntur.Vir.5.Aen.Quã deinde Cloanthus conſequitur melior remis.Cic.7.Fer.Naugiũ erat factũ ſex ordinum numero.Vir.3.Aen.Certantib.æquora remis. Ventis remiſq.proverbialis locutio eſt,quoties ſummam rei alicuius feſtinationẽ volumus ſignificare,*ſpeſſamente,ſubitamente.*Cic.ad Corn Inde vẽtis remiſq.in patriam omni feſtinatione properaui.Accipit etiam Remus,pro loro,qd contineat tubam,vt inquit Seruius in illud Virg. 7.Aen. Stuppea flamma vitro,tenuemque,tubarque.

RENARRO,as,a.1.[*Narrare,contare,* שנן ſchinẽ.G.widerũb erzehlẽ *G.raconter,renarrer.*H.*Narrar,o contar,*]*ἀφηγέομαι*.narro, vel narrãdo repeto. Virg.3.Aen. Fata renarrabat diuũ,curſuſq. docebat.

RENASCOR,eris,d.3.[*Rinaſcere.*Ger.Vvidenũ geboren Vverden.*G. renaiſtre.*Hiſ.*Tornar otra vez a renaſcer,*]*ἀ'ναφύομαι*.iterũ renaſcor. Plin.libr.11.c.29.Ad canis ortum obire,& alias renaſci.Renascens annus [*Primigenus,*pro vere.Pli.lib.16.c.25.

RENAVIGO,as,a.1.*ἀ'ναπλέω*.nauigando reuertor, retrorſum nauigo. Cic.ad Att.In Pompeianum renauigare cogitabam.

RENAVO,as,n.1.Cic.Att.Renauabo operam.

RENES,m.3.[*Reni* כליות chelaioth.G Die nieren.G.*Les reins,les rognons* Hi.*Los rinnones,*]*νεφροί*.viſcera duo vtrinq. non procul a vena cana ima,ſanguinis ſeru.i.vrinam per venas emulgentes attrahentia,& per longos quoſdã meatus ad veſicam tranſmittẽtia.Dicti reines,vt quidam exiſtimant a *ῥέω*,fluere,qd per eos fluat vrina. Pla.in Cur.Lien necat,renes dolent.Cicer.2.Tuſc.Cũ ex renib.laboraret.Hora.2.Ser.Sat.3.Renes morbo tententur acuto.

RENIDEO,des,n.2.ſecunda ſyll.pro.[*Riſplandecer* נגה naghah רופיע raphiah.G.Glitzerẽ,ein Vvider ſcheingebẽ.*G.Reluire,reſplendir.Hiſ.Reſplandeſcer,*]*ἀ'στράπτω*.reluceo,ſplendorem reddo.Hor. lib.2.Car.Nec aureum mea renidet in domo lacunar.Pli.lib.10.c. 37 Neque in receſſu gemmæ,aut in deis etiã renident.Stat.libr.10. Theb.Oculi alca renident.

†RENITOR,eris.d.3.[*Sforzarſi al incontro*]*ἀ'ντέρω*.cõtra niti.Liu.ſ. ab Vrb. Cum illi renitentes pactos dicerent ſcit.Renixus,us.[*Reſiſtenza*] Celſ.lib.5.c.28.]

†RENO,as,[*Ritornare nuotando.*]*ἀναπλέομαι*. iterum no,vel natando redeo.Ouid.ad Liuium: Nullaque per ſtygias vmbra remauat aquas.Horat.Epod.]

†RENODO,as.[*Rannodare.*]*ἀναδέω*. in nodum conſtringo.Horat. Epod.11.Pueri longam renodantis comam.]

RENOVATIO,ſ.3.*Innouatione.*G.Ein erneweren.*ἀ'νάνεωσις*.Cic. de Nat.Deor.A quo rurſum renouatio mundi fieret.

RENOVO,a.1.[*Rinouare,* חדש chidaſh.h. G. Vvider erneweren.G. *Renouueler.*H.*Renouar,*]*ἀνανεόω*.inſtauro,interpolo. Ci.p Deior. Vetus hoſpitium renouare.Idem de Ora.Acerba recordatio veterem animi curam renouauit.

†RENVMERO,as.[*Rendere coſa bauuta per conto.*] reddo.Terent.Hecyr. Sin alio eſt animo renumeret dotem.]

RENVNCIATIO,ſ.4.[*Relatione,che fanno gli ambaſciadori.*G Ein verkundung,Vvideranſagũg.*Ge.Denonciement,rapport,procés verbal. Hiſ.A quella gloria de renunciar,*]*ἀ'ναγγελία* nũcij,vel legati relatio.Ci.5.Ver.Cognoſcite renunciationem ex litteris.Idem 2.Ver. Renunciationem eius tolli iuſſerat.

RENVNCIO,as,are,a.1.[*Rinonciare,riportare,rifiutare,* הגיד highidh G.Vvidervmb verckunden oder anzeigen, Vvider zuwiſſen thũ.G.*Renoncer,redire faire rapport.*H.*Renunciar lo menſaje,*]*ἀ'ναγγέλλω*. proprie nunciorum eſt, aut exploratorum,aut legatorum, cum reuerſi quid egerint,referunt.Cic.8.Epiſt.Cum legati renunciarint, Antonium non eſſe in veſtra poteſtate.Cæſar in Com.1. Qualis eſſet natura montis,& qualis eſſet in circuitu aſcenſus,qui, cognoſcerent,nuſquam renunciatum eſt facilem eſſe.Aliquando eſt renunciare,ſignificare.[*Significare.*]Terent.in Andr.Quaſi ubi nõ renunciata ſint hæc ſic fore.Donatus,Renũciare,eſt quaſi ſecreto conſiliũ,vel malũ nunciare. [*Auertire*]Re, enim ſyllaba apud veteres interdum abundat. Renunciare conſules, prætorem,eſt declarare.[*Publicare*]Cice.pro lege Man. Prætor primus cunctis centuriis renunciatus.Idem libr.9.epiſt.Climachias ſacerdos renunciatus eſt. Renuntiare alicui hoſpitiũ,eſt ſignificare ſe eius hoſpitio nõ vſurũ.[*riſiutare.*]Cice.3.Ver.Hoſpitiũ ei renunciat,domo emigrat.Sic Renunciare conductionẽ,apud eundem epiſt.Au.1.

RENVNCIVS,cij,m.2 qui aliquid iterum nunciat.Plau. in Trin.

RESVO,uis,a.3.[*riculare* מאן maen.G.Das haupt erwarab ſchuttlen, mit dem haupt ein zeichẽ geben daſs nã etwas abſchlaghe,oder verſage.*Gal refuſer,prop.remuer en faiſant ſigne de la teſte.*Hi.*Negar con ſennas,*]*ἀ'νανεύω* eſt negare motu capitis,aliove ſigno:accipitur tamen pro quouis modo recuſare.Mart.li.2. Omnia cũ fecit ſed renuente Deo Renuitis,ut,p.p.capitis ſignum, quo negationẽ ſignificamus.Pli.epi.7.Nutu, ac renuitu reſpondere.

RETOR,reris,ratus,d.1.[*Penſare,credere.* חשב chaſchab Ger.Achtenmeynen.G.*Cuider,penſer,eſtimer.*H.*Penſar,eſtimar,tener,*]*νομίζω*.exiſtimo.Cice.1.Offic.Si qui ſimulatione & manifeſtatione virtutis ſibi gloriam conſequi poſſe rentur, vehementer errant. Vir.9 Rhebarque futurum.

REPAGVLVM,li,n.2.[*Cadena,ζυγὸν, ò ſtanghetta alla porta,chiauiſtello,* ברית bariach.G.Ei ſpeling,rigel oder ſparrẽ fur die thur,Grẽdel. G.*Vne barre,ou barriere,qu'on met au trauers de l'huis.Hiſ. La barra de la puerta*]*μόχλος*.obex,ſiue vectis,q oſtio aduerſus vim opponitur:a re,& Pango,quod non vno in loco pangatur,i.figatur,ſed ad vtrumq.poſtem.Repagula ſunt) inquit Feſtus ex Verij ſententia)quę patefaciendi gratia ita figuntur,vt ex contrario quoq. oppangantur.Ou.li.5.Met. Raptaq. de dextro robuſta repagula poſtę Oſſibus illiſit.Cicer.2.de Diu.Herculis valuę clauſa repagulis ſubitò ſe ipſæ aperuerunt.Plin.lib.17.c.42. Abies valuarum repagulis aptiſſima.Repagula item in ludis equeſtribus dicuntur,quæ equis obijciuntur,ne ante tempus procurrant,Græci *ῥίγεα* dicũt. In ſtabulis quoq.& paſcuis obices,quibus animalia coercentur, repagula dicuntur. Ou.2. Met. Pedibuſq. regula puſſant Translate pro quouis impedimento,[*Impedimento,*]vnde Perfringere repagula iuris,pudoris,& officij,aut Cic.7.Ver. *p* nullo neq.iure,neque pudore,neque officio a re aliqua prohiberi.

REPANDVS,da,dum,o.1.2.*ἀ'ναπεπταμένος*.recuruus,reflexus.Pli.li.14.c2 22.Volutatio in cæno,& pectoroſa cerucis repandę oſtentatio.Ci 1.de Nat.Deor.Cum hatta, cum ſcutulo,cum calceolis repandis. Ouid.3.Met.Truncoque repandus in vndas Corpore deſiluit.

REPANGO,gis,a.3.[*Piantare.* תקוע takah.germ.Einſlecken,oder einſezen zupflanzen]*φυτεύω* planto.Col.lib.1.de Arbor.c.23.

REPARABILIS,le,o.3.[*reparabile.*Germ.widerbringlich.*Gal.reparable,qu'on peut reparer.Hiſp.Lo que ſe puede reparar*,] quod reparari poteſt.Ouid.epiſt.5. Nulla reparabilis arte Læſa pudicitia eſt.

REPARATIO,ſ.3.*rinouatione,* ארוכה arukah.Germ.an.Vvider bringung,]*ἀ'νάκτισις*.inſtauratio,renouatio.Sal.in Iug.Regni reparatio.

REPARATOR,ris,m.3.[*riparatore* ברק bodhek.G.Ein Vvider bringer,zurüſter.*Gal.reparateur,reſtaurateur.Hiſ.reparador,*]*ἀ'νάκτωρ*. inſtaurator.Stat.4. Sil. Immenſi reparator maximus ævi.

REPARCO,is,n.3.[*Perdonare,* חמל chamal.G.Sparen,vnd ſchonẽ,]

Repente in ſe ſenſi. Cic. Cluent. Repentè ſi revertiſſet, ſuccedi
& Tuscanos, comprehendere. Hirt. Repentinus, ex re ſubitâ
& inopinatâ. Repentinus Dionysius, ſubitò factus Rex. Repentinæ
conſtitutiones, ſubitæ, contrariæ naturæ, vitæ, animi, morbi.
Repentinum malum, Epilepſia.

REPERCUSSIO, Repercuſſion, Repercuſſion, Repercuſſion.
Dodon. in quatuor Libros de Stirpib. Lobel. in Icones.

REPERCUSSIVUM, Repercuſſif, Repercuſſif, Repercuſſif, en Anatomie, ce qui repouſſe. Repercuſſivum, Repercuſſif, Repercuſſif, Repercuſſif, en Chirurgie, ce qui repouſſe les humeurs, & les fait retirer en dedans. Repercuſſivum, Repercuſſif, Repercuſſif, Repercuſſif, en Medecine, ce qui repouſſe les humeurs, & les fait retirer en dedans.

REPERCUTIENTIA, Repercuſſifs, Repercuſſifs, Repercuſſifs

bus Barbaris facinorosis, quos ipsis ordines Poloniæ subiecerunt, non tollat carnes, nisi Dominica. Scitu autem illud Cleonenses & Ver. lit. Anathemate proscripserunt, & longe, & latè patentes & de eadem re multa scribunt eum quoque, qui in ea re peccauerit, ad Episcopum Romanum mittendum esse. Quæ omnia ita sunt, ut ea non sint ab Ecclesia Christi probata. Nec enim Christus, nec Apostoli, nec Ecclesia primitiua, nec Patres, nec Concilia ea præcepisse, aut probasse, quæ ab Ecclesia Romana, & Pontifice Romano, ut ipsi ait, Cleonenses & Ver. lit. Anathemate proscripta sunt. Quæ enim Ecclesia, quæ Patres, quæ Concilia, quæ Apostoli, quæ Christus ipse, quæ ab eo magistro quem fere omnes, qui Christiani esse volunt, sequuntur, ea non probauerunt, ea non præcepisse, ea non sanxisse, ea non damnasse, ea non proscripsisse, ea non Anathemate deuouisse, quæ Ecclesia Romana, & Pontifex Romanus, ut ipsi ait, Cleonenses & Ver. lit. Anathemate proscripsit, deuouit, damnauit, sanxit, præcepit? Quæ

Reflexus, Reflexion, ſ. m. repercuſſion. Principale Reflexionis, & anguli, in quo repercutitur, & reflectitur, explicatio, Auct. Anonym. Anglo. Reflexionis, & refractionis, quæ fiunt in ſuperficie, quæ diuidit duo corpora diuerſa in ſe penetrabilia

neiden, *Gal. Coiper, rogner, abolir. Hisp. Cortar, cercenar*] ἀφαιρέω. caedo, tollo, aufero. Cæs. 1. Bel. Gall. Pontem, qui erat ad Genevam, iubet rescindi. Propriè tamen ea resecuimus, quæ scinduntur, resecantumve ferro, aut alio quouis instrumento. Col. li. 3. Quæ falx reliquerit, vomis rescindat. Vir. li. 3. Geor. Si quis ferro potuit rescindere summum Vlceris os. i. aperire. Idem lib. 1. Geor. Cœlum rescindere fratres Tres sunt conati. i. oppugnare. Aliquando irritum facere, abolere. [*Annullare.*] Sall. Jug. Jugurtha ait, oportere quinquennij decreta rescindi. Ter. in Phor. Mihi non videtur, quod sit factum legibus, rescindi posse. Rescissus, partic. Luc. lib. 4. Rescisso nocent suspiria dura palato.

RESCISCO, scis, siue, RESCIO, scis, a. 3. [*Risapere,* ידה iadhah. Germ. widerwissen ein heimliche sach. *Gal. Apres fait, sauoir puis apres. Hi. saber loquer se hizo,*] ματθάνω. factũ aliquod occultius cognosco. Ter. in And. Rescisce omnem rem. Aliquando rem, postquam gesta est, scio, quam nesciebam cum gereretur. Ter. Hec. Omnia omnes vbi rescisunt, hi, quos par fuerat rescisscere, sciunt.

RESCRIBO, bis, a. 3. [*Rescriuere.* Germ. vvjderschreiben. *G. Rescrire. His. responder a to que otro escreue.*] ἀντιγράφω. scripto respondeo. Ouid. 2. epist. Nil mihi rescribas, attamen ipse veni. RESCRIBERE argentum, est renumerare, siue per mensę scripturam reddere. Ter. in Phor. Mihi argentum rursum iube rescribi. Vbi Donatus, Rescribi (inquit) id est, reddi, seu per mensę scripturam dari; quoniã n. ad pecuniæ remunerationem antecedit scriptura, ideo rescribere dicebant pro remunerare. Seruius, Scribi est dari. Hor. li. 2. Ser. Sat. 3. Scribe decem Nerio. Rescribi verò reddi. Idem paulo post, Dictantis quod tu nunquam rescribere possis. Aliquando pro scribere contra quæ alij scripserunt. Qu. l. 10. ca. 9. Melius hoc, quam rescribere veteribus oratoribus.

RESCRIPTVM, n. 2. videtur id genus epistolę, quo Imperatores, aut sũmi Pontifices consulentibus sese, respondent: cuiusmodi Decretales vocant. Vlp. in l. 1. ff. de appel. Quęsitum est, an aduersus rescriptum principis pronocari possit.

RESECO, cas, p. c. cui, ctũ, a. 1. [*Tagliare via ritagliar,* זמר zamar קרת Katah גדע gnadhah גזר ghazar. G. Abschneiden, beschneiden, abhawen. *Gal. Rogner, couper, resequer. Hisp. Cortar ò ternar, acortar*] ἀποτέμνω. amputo, abscindo. Ouid. 11. Met. Sed solitus longos ferro resecare capillos. Cice. 2. de Diu. Quorum linguæ sic inhęrent, vt lequi non possint, hæc scalpello resectæ liberarentur. Idem in Pis. Quem Carthaginenses resectis palpebris, illigatum in machina vigilando necauerunt. RESECARE ad vium est aliquid nimium stricte agere: ductum ab ijs, qui vngues vsque ad vium resecant. Cic. de Ami. Nec id ad vium reseco. RESECARE libidinem, [*Opprimere,*] Ci. Att. li. 1. Nactus locum resecandæ libidinis, & coercendæ iuuentutis, vehemens fuit. RESECARE audacias & libidines. Idẽ 5. Ver. RESECTVS, a, um, part. Qui. 4. Trist. ele. 10. Barba recta mihi bisve semelve fuit. RESECTIO, actus resecandi. Col. de Arbor. Quæ ex resectione enata fuerit, vim inutilem habebit.

RESECRO, as, a. 1. [*Pregare più volte,* Ger. vvjderumb bitten. *Gal. Reprier. His. rogar muchas vezes.*] ἀναλιτάνω. iterum obsecro. Plau. in Aul. RESECRO mater, quod dudum obsecraueram. Item religione soluo. Hæc Festus.

RESEDA, æ. f. 1. Herba sedandis collectionibus, inflammationibusq. vtilis. Pli. lib. 27. cap. 12.

RESEGMEN, minis. n. 3. [*Taeliatura,* Ger. Ein abschneidung, das man von einem anderen abschneidet. *Gal. Coupure, ronemure. His. Cortadura, mondadura*] ἀπόκομμα. quod resecatur, vt Resegmen vnguium, quod ex vnguibus amputatur. Plin. lib. 28. c. 15.

RESERO, as, p. c. a. 1. [*Aprire,* פתח pathach. Ger. Auffschliessen, das schlos auffthun. *Gal. Ouurir. His. Abrir.*] ἀνοίγω. aperio, a sera deductum. Cic. 2. Of. Nec ita claudenda est res familiaris, vt eum benignitas aperire non possit; nec ita reseranda, vt pateat omnibus. Vir. lib. 12. Aen. Vrbem alij reserare iubent. RESERATVS. Ou. 2. Fast. Et sex reserata diebus Carceris Aeolij janua late patet.

RESERO, seris, p. c. reseui, resatum, a. 3. [*Rispiantare, seminare.* Germa. vviderumbsäcken.] ἀναφυτεύω. rursus semino, seu rursus planto. Plin. lib. 18 cap. 10.

RESERVO, as, a. 1. [*Riseruare,* שמר atsar עדה tsaphah. Ger. Hindersich behalten. *Gal. reserver. His. reseruar, ò guardar.*] ταμιεύω. in aliud tẽpus seruo. Cice. ad Q. F. li. 2. Præsens sermoni reseruentur cætera. Idem in Orat. Vsum loquendi populo concessi: scientiam mihi reseruaui. Virg. 4. Aen. Quę me ad maiora reseruo.

RESES, residis. o. 3. [*Tardo, ocioso* רצה hatsel שקם schoker. Ge. Faul, vnd traeg. *Gal. assis de laschete, demourre laschement, reffenx. His. Flozo o perezoso.*] χοάσσις. ignis, ocjosus, & a solito opere desuetus. Liu. li 2. Timuere patres residem in vrbem plebem. Vir. li. 6. Aen. Residesque mouebit Tullus in arma viros. Idem 1. Aen. Iam pridem resides animos, desuetaque corda, id est, pigros. [*Pigro*] Reses aqua. Var. 3. de re rust. cap. 17. dicitur, quę non fluit.

RESEX, cisis, p. c. n. 3. [*Raxato.* Ger. Ein gerten an einer vveinreben, soman schneidt,] sarmentum amotinum, quod putatur, vt fructũ ferat. Col. lib. 3. cap. 10.

RESIDEO, des, p. c. n. 2. [*Risedere, sedere,* ישב iaschab שרת schacha

nat חמם chamah. G. Einsitzen, ertligen. *Ga. Se rasseir, estre assis. Hig. Ternar otra vez a se assentar, estar mucho assentador*] καθίζω. quiesco, sedeo, firmiter sto. Vir. li. 7. Aen. Omnisque repente resedit flatus. Residere esuriales ferias, est otiari, agereque ferias esuritione plenas. Pla. in Capt. Cic. de Fin. Resideamus, inquit, si placet.

RESIDO, p. p. n. 3. [*Seder,* ישב iaschab נחת nach שקט schaka רגע chanah. G. vvider niderssitzen. *Gal. Se rasseir. in. Hazer se assentar o ni bondou.*] ἀνακαθίζω. idem quod resideo, nisi quod motum quẽdã importat: quasi ad residendum descendo. Pli. l. 9. epi. Residunt, aguntur alia interea. Vir. 5. Aen. Tumida ex ira tum corda residunt.

RESIDVVS, a, um, o. 1. 2. [*Remanente, altro,* שאר schear נותר nothar. G. Vberig, vberentzig, vberbliben. *Gal. Le reste. reste, demourè, de reste. Hispa. Cosa que queda o restante.*] ἀπόλοιπος. reliquus. Plan. Cic. li. 15. epist. Cupio nullam residuam solitudinem esse. Sueton. in Augu. Residuis lectis.

RESIGNO, as, a. 1, aperio, soluo.) (obsigno, [*Sbollare, aprire, slegare, come sono lettere,* פרר pathacher. G. Ein sigel auff brechẽ, ein sigel oder zeichen hinvveg thuen. *Gal. Desseeler, crocheter, abolir. Hi. Abrir lo sellado,*] ἀπαλείφω. qd signatum erat aperio, patefacio; vt, Resignare testm. Hor. li. 1. epist. 7. Est n. contrarium suo simplici Signo, quod est anulo signum imprimo. Pla. in Ptin. Si obsignatas non teret, dici hoc potest apud portitorem eas res resignatas tibi, inspectasq. esse. Ci. Att. lib. 11. Quod resignata sunt, hẽt eius signũ Pomponia. Item perfectè signare. Col. li. 3. Rubrica resignato, vt ijdem quibus ante steterunt, constituas eas. Item claudere. Virg. lib. 4. Et lumina morte resignat. Antiqui ẽt resignare pro rescribere dicebant. Resignatũ æs militi, cũ ob delictũ, iussu tribuni militum, ne stipendium cideretur, in tabulas referebatur. Fest. Item reddere. [*Rendere,*] Hor. lib. 3. Car. Ode 19. de fortuna, Si celeres quatit pennas, resigno quæ dedit. Item. 1. epist. 7. Hac ego si compellar imagine cuncta resigno. Aliqñ pro tollo, comminuo. [*Diminuire, rimouere,*] Cic. pro Arch. Cum Gabinij post damnationẽ calamitas omnem tabulam nouam fidem resignasset.

RESILIO, is, secunda syl. cor. n. 4. [*Saltar in dietro.* G. vvider hindersich springẽ. G. *Resaillir, reuaillir, rebondir. H. Saltar atras*] ἀναπηδάω. saltu retrocedo, subito pedem refero. Quadrigarius li. 6. Sertorius dextrum humerum sauciat atq; resilit. Resilire item dr mamma, cum sterilescit, lactis materia deorsum reuocata. Pli. li. 11. c. 40. De tracto mamma alumno suo, sterilescit illico, ac resilit. Resilire idẽ dicitur, quod corpori duro illisum repellitur, atq; repercutit: vnde per translationem crimen ab aliquo resilire dicimus, pro nõ hęrere, aut non quadrare in illum, cui obijcitur. [*Disconuenire,*] Cic. pro Rosc. Am. Non modo ab hoc crimen resilire videas, verũ omnem suspitionem in vosmet ipsos recidere intelligas.

RESIMVS, ma, mum, p. p. o. 1. 2. [*Eleuato.* Ge, Der ein affen nasen hat, das ist, zu vorderst obsich gebogen. *Gal. Qui a le nez camus & rechochè. His. Cosa muy roma de narices,*] ἀνασιμος. ex Re, & Simus, idem est, quod simus, hoc est, qui nares habet depressas, extremita retrorsum reflexa. Vnde a Virgilio capellæ dicũtur simæ. 10. Ecto. Dum tenera attondent simæ virgulta capellæ. Seruius, Simæ Græcũ est nomen, id est, pressis naribus: vnde & Simias dicimus. Resimus vtitur Col. li. 6. cap. 1. loquens de boum indole; Parandi (inquit) sunt boues naribus resimis, patulis. Var. 2. de re rust. c. 9.

RESINA, næ, p. c. f. 1. [*ragia, gomma,* שרף tsori נטף nethep. Ge. Hartz, die zaeche matery so auss den beumen hertur tringt. *Gal. resine. Hisp. La resina del pino, trementina,*] ῥητίνη. humor tenax ex arborib. defluens, in ijsdemq; residens. Stomacho conducit, & sanguinis reiectioni: in primis probatur, quę a Terebintho arbore Terebinthina est appellata. Nascitur in Arabia, Iudæa, Syria, in Cypro, Lycia, Cycladibus.

RESINATVS, ta, tum, o. 1. 2. [*Cosa imbrattata da ragia, da gomma.* Ge. Gehartzet, mit hartz bestrichen, oder vermischet. *Gal. Frotte de resine. Hispa. Cosa vntado con resina.*] ῥητινώδης. resina illitum. Iuuen. Sat. 8. Resinata iuuentus. Resinarum vinum, resina cõditum. Mar. lib. 3. Plin. lib. 23. cap. 1. † RESINACEVS, a, um. quo resinam refert. Plin. lib. 24.]

RESINOSVS, a, um, o. 1. 2. ῥητινώδης. quod resina abundat. Pli. li. 15. ca. 7.

RESIPIO, is, ui, & iui, resipere, a. 3. [*Hauer sapore.* Germ. Schmecken. *Gal. Sentir, auoir sauour. His. Tener, sabor,*] ἀπόζω. ex Re, & Sapio, idem significat, quod saporem rei alicuius refero: & cum dicimus Vinum resipit picem. Pli. li. 14. c. 1. Iam inuenta vitis per se in vino picem resipiens. Resipere item dicitur is, qui ad mentis sanitatem redijt. [*Ritornare sauio*] Tere. in Hecyr. Nunc me fortunatissimũ factum puto esse gnate, cum te intelligo resipuisse. Cice. Att. lib. 4. Vix aliquando te auctore resipui.

RESIPISCO, n. 3. [*Ritornar sauio,* שוב schab German. vviderum vvitzig, oder rechtsinnig werden. G. *retourner a son bon sens. Hi. Tornar en su seso.*] ἀνανήφω. ad mentis sanitatem redeo. Lac. libr. 6. Regiam vanitatem experti resipiscent.

RESISTO, is, n. 3. [*Fermarsi,* עמד hamadh. German. Stillstehen, item widerstehn, ein widerstand thun. G. *Resister. Hi. resistir,*] ἀνίστημι. gradum sisto, restito. Liu. li. 1. RESTITERE Romani, tanquam cœlesti voce missi. Vir. 4. Aen. Incipit effari, mediaque in voce resistit.

Ali-

Aliquando pro aduersari, seu repugnare [*Opponi,*] Cic. Att. Sero retulimus ei, quem aluimus contra nos. Idem de Leg. Agr. Vis tributa nonnunquam libidini restitit consulari.

RESOLVO, is, a. 3. [*Scioglierе, slegare,* פתר pitteach. G. wider auffloesen, oder auff binden] *Gal. Deslier, dissoudre. Hisp. Desatar,*] διαλύω, dissolvo quod ligatum erat. Ouid. 1. Met. Et velate caput, cinctasq; resolute vestes. Ponitur & pro mollire. [*Mollificare.*] Col. li. 2. c. 2. Melius resoluta humo, quàm densa prouenit. Pro amouere. Virg. lib. 1. Geor. Inuitat genialis hiemis, curasque resoluit. Pro numerare pecunias. Pla. in Epid. Leno argentum abstulit, ego resolui. Pro refellere. [*Reburrare.*] Quin. li. 5. Resoluere ex parte diuersa dicta difficilè erit. RESOLVTVS, a, um. Tib. l. 1. Eleg. 3. Comas resoluta puella. Ouid. 15. Met. Resolutaque tellus In liquidas rarescit aquas.

RESONO, as, p. c. a. 1. [*Risonare,* הגה hamah. Ge. wider thoenen, widerhal'en. *Gal. Risonner, retentir. Hisp. Sonar otra vez, resonar,*] ἐχηχῶ. Onum refero. Vir. 1. Ecl. Formosam resonare doces Amaryllida siluas. Idem lib. 5. Aen. Resonat clamoribus æther. Cic. 1. Tusc. Qui cum venenum ebibisset, reliquum fic a poculo eiecit, vt id resonaret. RESONANS, tis. Virg. 1. Georg. Resonantia longè Litora misceri. RESONVS, a, um. [*Risonante,*] Ouid. 3. Met. Resonis iterabat vocibus eheu.

RESORBEO, es, bui, & psi, ptum, n. 2 iterum sorbeo. Ou. 12. Epi. Quęq. vomit totidem fluxus totidemque resorbet. Pli. li. 9. c. 42. Interranea euomunt, donec hamum egerant, deinde resorbent. Vir. li. 11. Aen. Aestu reuoluta resorbens Saxa, fugit.

RESPECTO, ctas, a. 1. [*Guardar adietro.* Ge. Mit niderſich gewendten augen offt ansehen. *Gal. Regader souuent. Hisp. Mirar atras, o mirar boluiendo los ojos hazia la tierra,*] ἀποβλέπω. freq. a respicio, oculo reflexo. Virg. li. 11. Aen. RESPECTANT terga regentes. Cic. pro Sest. Hæc ita prætereamus, vt tamen respectantes intueamur. Trãslatè pro misereri, seu propitium esse. [*Hauer misericordia, esser fauoreuole.*] Virg. lib. 1. Aen. Si qua pios respectant numina.

RESPECTVS, ctus, m. 4. [*Riguardo* מראה mareeh. Germ. Das hinderſich ſehen. *Gal. Regard. Hisp. Mirada,*] ἀποβλεψις. modo ipsa respectio. Plau. Et me respectu terruit. Modo ratio, qua ad aliquid agẽdum mouemur. [*Rispetto.*] Pl. Eo respectu commotus abscesserat. Idem quod respicitur. Ci. de Diu. Fugientibus miserabilem respectu incendiorum fore, id est, horrendum spectaculum.

RESPERGO, gis, si, sum, a. 3. [*Rispargere,* נזה nazah זרה zarah. G. Besprutzen, besprengen. *Gal. Espandre cà, & là, arrouser. Hi. Deframar rociando,* ῥαντίζω. est re aliqua liquida perfundo. Liuius lib. 1. ab vrb. Orantes, ne se sanguine nefando soceri, generique respergerent. Cic. 7. Ver. Cum prætoris oculos prędonum remi respergerent. RESPERSVS, a, um. Liu. lib. 4. bel. Pun. Respersę matris cruore virgines Manus respersę sanguine. Cic. pro Ros. Am. RESPERSVS, us, ui, ipse respergendi actus. Pli. li. 10. c. 3. Respersu pennarum hostem obcęcantes. RESPERSIO, [*Spargimento,*] Cic. 2. de Diu. Habes respersionem pigmentorum.

RESPICIO, is, a. 3. [*Riguardare, guardare in dietro, hauer rispetto,* ראה rath רביץ hibbit נשקף nischkaph שזה schazaph. G. Hinderſich ſehẽ. *G. Regarder. it. Mirar atras, o otra vez,*] ἀποβλέπω. retro aspicio, oculos reflecto. Plaut. in Aul. Tu si respexeris donec ego te iussero. Interdum refertur ad animũ, pro pręterita mente reuoluo, [*Considerare.*] Cic. pro Arch. Quoad longissimè potest mens mea respicere spacium præteritum temporis. RESPICERE se, est habere rationem sui. [*Hauer cura.*] Plancus Ci. Sic aut Cęsar respexerit se. Ter. in Phor. RESPICE ętatem tuam. i. prospice ętati tuæ. Idẽ Heaut. Nullum remittis tempus, neque te respicis. i. non parcis ętati tuæ, neque vllam salutis tuæ rationem habes. Nonnunquam adiuuo, opem fero. Idem in And. Me, & te imprudens, nisi quid Dij respiciunt, perdidi. Et in Phor. Dij nos respiciunt.

RESPIRO, as, n. 1. p. p. [*Respirare* רוח ruach. G. Erkeichẽ, erſchnauffen, den athẽ faſſen. G. *Respirer, reprendre son halaine. Hi. Espirar otra vez, respirar,*] ἀναπνέω. anhelitum recipio, spiritum duco, animum attrahio, & emitto. [*Ripofarsi,*] Ci. pro Ros. Am. Cum tot, tãtisq; negocijs distentus sit, vt respirare liberè non possit. Interdũ effluo, exhalo. Stat. 2. Sil. Inde malignum Aera respirat pelago circumflua Messis. Translatè pro recreari, resici. [*Quietarsi,*] Ci. Tor. li. 6. epi. Si ciuitas respirauerit. RESPIRATIO, [*Respiratione,*] attractio, & emissio anhelitus a pulmone per asperam arteriam. Pli. lib. 9. c. 7. Quis sine respiratione somno locus? Nõnumquam euaporatio. [*Vapore,*] Ci. 2. de Nat. Deo. Oritur ex respiratione aquarum. RESPIRATVS, us, ui, [*Vapore,*] respiratio. Ci. de Nat. Deo. Pulmones tum se contrahunt aspirantes, tum in respiratu dilatant. RESPIRAMEN, inis, pro meatu spiritus. Ouid. 2. Met. Vitalesq; vias, & respiramina clausit. Ibidẽ, Eiũt fauces, & respiramen, iterq; Eripiunt animę.

RESPLENDEO, es, n. 2. [*Risplendere* נגה nagliah חפיע hophiah. Ge. vviderſcheiben, ein glantz geben. *Gal. Resplendir, reluire. Hi. Resplandecer,* ἀναστίλβω. splendeo. Ci. de Fin. RESPLENDEAT ij, vestis.

RESPONDEO, es, di, sum, n. 2. refero, refertibo, renuncio, occurro, refuto. [*Rispondere,* ענה hanah משיב meschib Ge. Antworten, antvort geben. *Gal. Respondre. Hi. Responder a la pregunta,*] ἀποκρίνομαι. Pla. in Pseu. RESPONDE quod rogo. Dicimus autem respondeo tibi, & ad te. Pli. Cum ad eos breuissimè respondisset. Marius ad Ci. l. 1. epi. RESPONDEBO criminibus. Aliquando pro euentu, & exitu conuenire, consentire, congruere. [*Accomfarsi.*] Vir. l. 1. Aen. Dictis respondent cætera matris. Ci. 1. Tusc. Non satis Græcorum gloriæ responderunt, [*Esser vguale,*] id est, pares fuerunt. Idem Treb. Cui amori, vtinam cæteris rebus possem, amore certè respondebo. Virg. 1. Geor. Illa seges demum votis respondet auari Agricolæ. Aliqñ contra positum esse. [*Esser dirimpetto,*] Idem l. 6. Contrebra mari respondet Gnosia tellus. RESPONSIO, [*Risposta,*] Cic. 3. de Orat. Sibi ipsi responsio, & immutatio, & disiunctio. Idem pro Balbo; Accusatoris interpretatio indigna responsione. RESPONSOR, [*Risponditore,*] qui pro aliquo respondet. Hora. 1. epi. 17. Quo responsore, & quo causæ teste tenentur?

RESPONSITO, as, a. 1. de re dubia consultus responsum edo, propriq; ad iuris prudẽtes ptinet, & Romæ olim ad Põtifices. Ci. 1. de Leg. Summos viros, qui interpretari populo, & responsitare soliti sint.

RESPONSO, as, a. 1. [*Risponder spesse volte,* G. Offt antvvort geben, antvvorten,] ἀποκρίνομαι. freq. a respondeo. Pla. Men. Respõsa, aut loquere. RESPONSARE palato cibus dr, q duritia sua palato resistit. Hor. In prœceptis Catonis, Ne gallina malum responset dura palato.

RESPONSVM, si, n. 2. [*Risposta,* מענה mahaneh תשובה teschubah G. Ein antvvort. *Gal. Response. Hi. La respuesta,*] ἀποκρίσις. Ter. in Prol. Phor. Is sibi responsum habeat. Dare responsum, & reddere responsum, pro respondere. [*Rispondere,*] Cic. 6. Verr. Senatus Sopatro responsum nullum dat. RESPONSVM pro oraculo. [*Oracolo,*] Pli. li. 15. c. 30. Tellurem osculatus ex responso. Ci. 2. de Nat. Deor. Multa ei aruspicum responsis commemorare possum. Vir. 9. Aen. Iactant responsa Deorum.

RESPONSVS, sus, m. 4. [*Corrispondentia.* G. Zusammen reimung, oder stimmung, vvo eines fein auff das ander geht. *Gal. Correspondance, proportion. H. Cõsentimiento,*] ἀρμονία. cõuenientia, consentius. Vir. Symmetria est, ad vniuersæ figuræ speciẽ ratæ partis respõsus. Idẽ li. 3. c. 1. Cic. p Cluen. Videtis hæc quàm sint breuia responsa.

RESPVBLICA, cę, f. 1. [*Republica, città libera.* G. Der gemein nutz, ein gemein regiment in einer statt, oder burgerschafft. *Gal. Republique, vne communauté de bourgois. Hi. Republica, ciudad franca, que biue de su ley,*] πολιτεία. status liberæ ciuitatis. Cice. Offic. Si mihi obtemperatum esset, si nõ optimam, at aliquam rempub. haberemus. Idem Att. Victores quam remp. simus habituri nescio.

RESPVO, is, spui, tum, a. 3. [*Rifiutare, far poco conto, sprezzare,* נעל ghal מאס maas. Ge. Hinpevven, verachtlich hinvverffen. G. *Reieter. H. menospreciar,*] ἀποπτύω. est repudiare, & contẽptum veluti cũ sputo reijcio. Cæsar 1. Bel. Gal. Non respuit conditionẽ Cęsar. Liu. li. 2. ab vrb. Munem eius in animis hoium respuebant. Ci. 3. de Or. Gustatã quã cito id, qđ valde dulce est aspernatur, ac respuit? Respuere auribus, per translationem, pro, loquentem nolle audire. Ci. in Pis. Quis vos non oculis fugiat, auribus respuat, animo aspernentẽ. Respuere item aures dr, quod earũ iudicio nõ recte sonat. Idem de Parti. Quod aures respuunt, immutandum est. RESPVERE ictus, est duritia sua ictum quodammodo reuellere. [*Ribattere,*] Plin. li. 7. c. 15. Cato informis, inanima, ferri ictum respuens. Luc. l. 3. Quecunq. manent ęterna, necesse est, Aut quia sunt solido cum corpore, respuere ictus. RESPVERE secures dr lignum, quod securibus non potest findi. Plin. lib. 18. c. 10. His principijs respuentẽ secures materiem nasci. Imperiũ respuere Col. l. 9. c. 8. Vbi iuuencus medius inter duos veteranos iungitur, nulla est imperij respuẽdi facultas. RESPVOR, passiuum. Lucr. l. 2. RESPVENS. Gel. li. 6. c. 15.

RESTAGNATIO, f. 3. [*Inondatione.* Germ. Vberlauffung, ausſchvvellung. *Gal. Desbordement deau. Hi. reboßadora de agua,*] πλημμύρα. inundatio. Plinius lib. 11. c. 37. Restagnatio alui. Idem lib. 6. c. 28. Restagnatio Euphratis.

RESTAGNO, gnas, a. 1. [*Inondare,* שטף scataph. Germa. Vberlauffen. *Gal. Se desborder. Hi. reboßar al agua,*] ἀναπλημμυρίω. extra redũdare, seu aquam continere. Cæs. 2. Bel. Ciu. Latè restagnat. Ouid. 11. Met. Quam restagnantis fecit maris vnda paludem.

RESTAVRO, as, a. 1. [*Ristaurare, rinouare,* ברק badhar. G. Ernevveren. G. *Restaurer, refaire, renouueler. Hi. restaurar, renouar,*] ἀναπαινόω. instauro, restituo, renouo. Iustin. l. 2. Cũ bellũ restauraret, in ipso apparatu decidit Tacit. lib. 3. Theatro Pompeij restaurando.

RESTIBILIS, bile, o. 3. [*cosa, che ogni anno si torna a fare.* G. Das ierlich vvider zugerustet, oder gebauen vvirdt. *Gal. Qui rapporte tous les ans. H. cosa que cada anno se rebaze, como la sembrada del rastojos,*] παλίμβλαστος. quod quotannis restituitur, & quodammõ renouatur, vt Ager restibilis, qui quotannis seritur. Col. lib. 2. c. 10. Phaseolus terræ mãdabit, vel inueterato, vel melius pingui, & restibili agro. Fest. Restibilis ager fit, qui cõtinuo biẽnio seritur farreo spico. i. aristato. Restibilis seges, q̃ regeminat, quasi cuius fęcunditas in sequẽtẽ quoq annũ redeat. Pl. l. 18. c. 17. Vbertates tãtæ sunt, vt sequente anno sponte restibilis fiat seges. RESTIBILE vinetũ, dixit Col. li. 3. c. 18. p. o eo, quod singulis annis repastinatur. Restibilis fęcunditas, est continua, & non intermissa fęcunditas. Pli. li. 18. ca. 19.

RESTICVLA, æ, f. 5. dim. Var. li. 1. de re rust. c. 41. Resticulas pri sicus, quas edimus, maturas perferunt.

RESTINCTIO,f.3.[*Estimione,*]Cice.lib.1.de Finibus.

RESTINGVO,uis,xi,ctũ,a.3.[*Estimeuare,*]חבר chibbah & חשיחח hischiach.G.Auſsleſchen,leſchen.G.*Estrandre.Hiſ. Apagar.*] *ἀπαφίσσειν.*a ſtinguo compoſitum: vnde & Diſtinguo,& Exstinguo. Stinguo verò (vt opinor) ſignificat obſcuro: quod quamuis raro in vſu ſit,legitur tamen apud Cice.vt in Arat. Phænomenis; Stinguens preclara inſignia celum. Item in Progno. Stinguuntur radij cæca caligine tecti. Reſtinguere autem, idem eſt quod extinguere.Pla.in Caſ.Igné reſtinguunt aqua.Vir. Ecl.5. Dulcis aque ſaliente ſitim reſtinguere riuo. Per translationem pro ſedare.[*Pacificare,*] Ter.in Eun. Hæc verba vna mehercule falſa lacrimula reſtinguet.Reſtinctus,a,um. Cic. ad Brutum lib.11.Ex tuis litteris,non mõ non reſtinctum bellum, ſed etiam inflammatum videtur.

RESTIO,reſtionis,m.3.[*Colui che faila funes,cordaro G. Cordier.H.El que haze cuerdas.*] *ὁ χονδροπόνος.* qui reſtes.i.funes torquet,accipitur apud Plautum pro eo, qui ſe reſti ſtrangulauit: ait enim, Illi erunt buccidæ potius, quàm ego ſim reſtio.i. illi potius cædentur bubulis loris,quàm ego me ſuſpendam.†Dicitur etiã Reſtiarius.]

RESTIPVLATIO.f.3.Cice.pro Roſ.Com.

RESTIPVLOR,ris,ri,d.1. *ἀντεπερωτᾶν.* vt Lact. inquit, eſt contra ſponſionem factam pecuniam obligare.Vale.lib.2.Nec dubitauit reſtipulari. Reſtipulari dicitur is, qui cum eo certat,a quo ſponſione eſt prouocatus.

RESTIS,huius ſtis,f.3.[*Funs,corda,*] יתר jether חבל chebel. Germa. Ein ſeil,ein ſtrick.*Gal.Vne corde.H.Cuerda.*] *χόιρος.* tunis,a reſto, vt quidam aiunt,quod quæcunq.ligata ſint,ſtare faciat.Apu.Reſtim,qua grabatulus erat intextus,aggredior expedire. Ad reſtim res rediit,dixit Te.in Phor.,p res in eum ſtatum adducta eſt,vt de ſuſpendio ſit cogitandum. Reſtim ducere, dicuntur in ſaltatione chori puerorum,puellarumq.manu conſerti.Ter. in Adel.Tu inter eas reſtim ducitans ſaltabis.Liu.lib.27. Per manus reſte data, virgines ſono vocis pulſus pedum modulantes inceſſerunt. A qua ſimilitudine aliorum connexa capita reſtes dicuntur.Pli.lib.20.6. Allium ad ſerpentium ictus potum,cum reſtibus ſuis.

RESTITO,as,n.1.identidem ſubſiſto. Ter. in Eun. At etiam reſtitas?

RESTITVO,is,a.3.[*Reſtituere,rendere,*] ישלם ſchillem. G.widerumb zuſtellen,oder zuhanden ſtellen,widergeben.*G.Reſtituer.H.Reſtituir,*] *ἀποδίδωμι.*mõ ſignificat reddere.Ter.in Eu. Vt ſuis reſtituam, ac reddam. Modo in ſtatum priſtinum reduco. Iuſt.Hunc regno a patre priuatum filius reſtituerat.Et proprié reſtituunt volentes,vt ciuis patriæ,& filius patri.Ter. in Hea.Sõnũ hac nocte oculis non vidi meis,dum id quæro,tibi qui filium reſtituerem.Reſtituere aliquẽ natalibus, [*Nobilitare,*] eſt Nobilitare, & reſtitutio natalium,q̃ vocamus nobilitatem.[*Nobilitã*] Aliqñ ſignificat inſtaurare,reficere.Cic.in Top. [*Rifiutare,*] Et cui domus vſus fructus legatus ſit,non reſtituturum hæredẽ ſi corruerit.Cæſ. 2.Bel.Gal.Ipſos oppida,vicoſq.quos incenderant,reſtituere iuſſit. In integrum reſtituere,eſt inſtaurare.[*Rinouare,*]Cæſ.1.Bell.Ciu. Quæ iudicia ſingulis diebus erant perfecta,in integrum reſtituit. Liu.li.1.Bel.Maced.Cum precipitata raptim conſilia,neq. reuocari,neq.in integrũ reſtitui poſſent.Reſtitui ſibi dicuntur uina,quæ mutata fuerunt[*Risanarſi*] Plin.lib.14.c.17. Vina in apothecis, Canis ortu mutantur,poſtea reſtituuntur ſibi.

RESTITVTIO,*ſi*ἀποκατάστασις.reposítio.Caius I.Plus eſt,ff. de verbor.ſig.Plus eſt,inquit,in reſtitutione,quã in exhibitione:nam exhibere eſt præſentiam corporis præbere;reſtituere verò eſt etiam poſſeſſorem facere,fructuſq.reddere.Ci.in Piſ.Nemini eſt triumphus honorificentiùs,quàm mihi ſalus,reſtitutioque perſcripta.

RESTITVTOR,m.3.[*Chi rende.*] מסירם meſci,מסירם moſcialiem.Ger. Ein vviderbringer, der etvvas in ſein ertte ſtatt vviderſtellet,oder eynſetzt.*G.Reſtabliſſeur qui remet en ſon premier eſtat.*H.*Reſtituidor*]qui reſtituit. Cic. pro Mil.Reſtitutor ſalutis meæ.

RESTO,as,n.1.mãneo,ſupero,ſuperſũ.[*Reſtare,*] שאר ſciaar נותר niſci har,נותר nothar.G.Vberig ſein, vberbleiben.*Gal.Reſter.Hi. Reſtar*]*περισσεύεσθαι.*ſupereſſe,reliquum eſſe.Cic.in Caton. Nec cum æqualibus ſolũ,qui pauci admodũ reſtant. Idem 3. Off. Qui è diuiſione tripartita duas partes abſoluerit, huic neceſſe eſt reliquam tertiam.Oui.li.2.Faſt.Iamq.duę reſtant nocteſ de menſe ſecundo.Ci.pro Roſ. Am.Vnus ex illorum nefaria cæde reſtat. Terent. in Pho.Reſtabat aliud nihil, niſi oculos paſcere. Item, diſtare. [*Esſer lontano*] Ennius apud Feſtũ.Magnis regionibus reſtat.Item remanere. [*Rimanere.*] Terent. in And. Hic nunc me credit aliquam ſibi fallaciam Portare,& ea me hic reſtitiſſe gratia. Cicer. pro Ligario; Tertium eſt tempus,quo poſt aduẽtum Vari in Africa reſtitui. Tert.in Eu.Vnã illum dij deæq; oẽs ſenem pdant.Meque adeo,qui reſtiterim. Item reſiſtere. [*Reſiſtere.*] Ter. in Hea. In qua re tam confidenter reſtas? Pro reliquum eſſe. Vir.li.7.Aen. Hoc Latio reſtare canunt, qui ſanguine noſtrum Nomen in aſtra ferant.Tere.in Hec.Quid reſtat,mũ ut fiam miſer? Ci. 2.de Nat. Deor. Reſtat, vt motus aſtrorum ſit voluntarius.

RESTRICTE,[*Strettamente.*]Germa. Kündtlich,Karglich,beſchnittenlich.G.*Estrittement.Hi.Reſtrin.do,y apretadamente*]parcè,tenaciter.Cice.de Ami. Obſeruare reſtrictè.

RESTRICTIM[*Strettamente*]reſtrictè.Afran.in Thaide,ut citat Nõ. Quæ ferme cedere melius conſultoribus,quã reſtrictim cogitata.

RESTRICTVS,o.1.2.[*Stretto,tenace,auaro*] חבש chabuſ,כילי chilai.G. Kundig,Kurtz angebunden,Karg *Gal.Reſtreint.H.reſtrido y apretado,*] *κατασταλής.*parcus,tenax.Ci.ad Att.An exiſtimas illũ in hoc genere lẽtulũ? an reſtrictũ? nemo eſt minùs. Idẽ Ap. Pulchro li.3.Cum natura ſemper ad largiẽdũ ex alieno fuerim reſtrictior.

RESTRINGO,gis,ſi,ctum,a.3.[*Legare,reſtringere.*] חבש chabaſ קרר ſarar.G. Zuſtricken,binden.*Gal.Reſtraindre,reſerrer.H.Atar o reſtinnir*] *κατασείλλω.*religo,reuincio.Pl.l.15.Belli imaginẽ pinxit reſtrictis a tergo manibus. Aliqñ coerceo,cohibeo.Pl.ep.105.Fędos illos & infames ambitus lege reſtrinxit.Pli.li.8.c 27.Draco vernam nauſeam ſilueſtris lactucæ ſucco reſtringit.Aliquando ſoluo[*Stegare*] Apuleius;iumentum reſtringit.Aliquando rurſus ſtringo.Idem; Duplici nodo reſtringit.

RESVLTO,tas,n.1.[*Saltar all'insu.*G.Offt vvider ſchnellen vnd auffſpringen,widerhallen.*Ga.Souant reſillir, & reſaillir.*H.*Reſultir de alcuna coſa,*]*ἀναπήδημα.* freq. verbi reſilio,idẽ quod reflector, ut cum pila pauimento illiſa,rurſum reſilit. Transfert tñ ad vocis repercuſſionem,qua montes, & nemora quodãmmodo moueri videntur,& ſubſilire.[*Ribombare.*]Vir.l.15.Pulſati colles clamore reſultant.Plin.lib.11.c.19.Inimica apibus echo eſt,reſultanti ſono.

RESVMO,p.p.a.3.[*Ripigliare.G.*Vvidernemen.G.*Reprendere.Hi.Tornar otra vez,*]*ἀναλαμβάνω.*rurſum ſumo.Pli.Reſumptis poſt longã ægritudinem viribus.Oui.9.Met. Probetque reſumere vires.

RESVO,is,ui,tum,n.3.[*Tornar a cuſcire,diſcuſcire.*G.Vvider buezen, vvider flicken,vvider nachen.*Gal.Recoudre.Hiſ.Tornar otra vez a coſer.*] *ἀναῤῥάπτω.* iterum ſuo, vel quod diſſutum erat,reſtituo. Aliquando tamen,pro diffluere. Suet.in Aug.Tunica laticlaui,reſuta ex vtraque parte, ad pedes decidit.

RESVPINO,nas,a.1.[*Riuoltarſi col corpo in ſu riuolgere ſotto ſopra.*Ge. Vvider an rucken legen,den bauch vberſich keren.G.*Renuerſer le ventre en haut.Hi Traſtormar de arriba abaxo*]*ἐξανατρέπω.*eſt aliquem ita vertere,vel collocare,vt iaceat ſupinus.Fit enim a reſupinus:quod eſt Supinus.Ter.in Phor.Apprehendit pallio,reſupinat.Aliquando pro peruertere.Iuu.Sa.12.Aulam reſupinat amici. Pro perturbare.[*Turbare,*]Accius Antigono,vt citat Nonius.Perturbas rem omnem,ac reſupinas ſorori.

RESVPINVS,a,um,p.p.o.1.2.[*Coſa,che ſtà col corpo in ſu,ſupino.* Ger. Ruckling ligend,vnd den bauch vberſich khetrend]*ὕπτιος* ſupinus.i.ita procumbens,ut pars corporis anterior ſurſum, poſterior deorſum ſpectet.Plin.lib.7.c.2. In maiore æſtu humi iacentes reſupini,vmbra ſe pedum protegunt.Oui.epiſt.15.Cantabam uetetes reſupinus amores.Cic.de Diu.Proſtratum reſupinum.

RESVRGO,gis,ſi,ctum,a.3.[*Riſorgere,*] קם Kam.G.Vvider aufſtehn.*Gal.Reſſuſciter,ſe relever.Hi. Leuanta ſe,reſuſciterſe.*] *ἀνίσταμαι.* iterũ ſurgo.Ou.li.1.Faſt.Euerſaq.Troia reſurges.i.reſtitueris.Sic Reſurgere de herba,uel arbor,quæ iterum creſcit. Plin.li.13.c.9. Cæſa anno tertio reſurgit.Oui.2.Amo.ele.16.Perq. reſurgentes riuis labẽtibus herbas.Vir.4.Aen.rurſuſq.reſurgens Sæuit amor.Pli.l.16.c. 32. A quo tempore maieſtas populi Romani reſurrexit.

RESVSCITO,as,a.1.[*Riſuſcitare,*] הקים hekim.Ge.Vvider erwecken *G.Reſuſciter,faire relever. Hiſ. Deſperter otra, vez a otra reſuſcitar*] *ἀναζωπυρῶ.*ad uitam reuoco,uel ſopitum excito. Oui.8.Met. Poſt tamque reſuſcitat iram.

RETAE,ſ.f.1.arbores,quæ ex ripis fluminum eminent,aut in alueis ipſorum extant;a retibus dictæ, quod prætereuntes naues retineant inſtar retium. Vnde ex edicto prętorum, retanda flumina locari ſolebant,id eſt,purganda. Gel.lib.11.c.17.

RETARDATIO,onis,f.3.[*Dimora.*Germ.Verhinderung. *Gal. retardement,retargement.Hi.tardanza,*]Cic.5.Phil.Bellum ex retardatione, & mora.

RETARDO,das,a.1.[*Gritardare,*] משך miſchſchech עקב hikkeb.G.Vervhinderen,ſaumen.G.*retærder,retarger.Hi.tardar,o detener a otro,*] *ἀνέχω.*remotor,vel detineo.Cic.10.Phil Quem niſi in via caducæ hæreditates retardaſſent,volaſſe eum,non iter feciſſe diceres. Idẽ 2.de Natu. Deor. Stellarum motus tũ incitantur,tũ retardantur. Ouid.3.Triſt.eleg.7.Sed vereor ne nunc mea te fortuna retardet. Retardatus,part.Suet.in Othon.Inundationib. Tiberis retardat. Clau.in Eutr.Coegit Arte retardatam Veneri ſeruire iuuentam.

RETAXO,as,a.1.[*riprendere.*G.wider:ũb ſchaeltẽ vnd mägel anzeigẽ. *G.retaſer, & reprendre, celuy qui reprend.Hiſ. reprehender alque reprehende*]*ἀντιγκαλῶ.*reprehendo,ſumitur.n.pro ſuo ſimplici Taxare.Suet.in Veſp. Mutianum nunquam retaxare ſuſtinuit.

RETE,tis,n.3.[*rete*] רשת reſchet.G.Ein ñſchergarn,netz.*Gal.Vne rets a peſcher,ou a vener.Hiſp.red.*]*δίκτυον.*a rapiendo,uel a raritate,vt Varroni placet,eſt inſtrumẽtum,quo feræ vel piſces capiuntur. Virgi.3. Ecl.Ego retia ſeruo.Apud antiquos legitur nominatiuus Retis, tã maſc.quã fe.ge.Va.3.de re ruſt.Intra retem aues ſunt.Pla.in Rud. Hoc,quod nunc fero in rete.Cic. 1.de Nat. Deo. Texere rete.

RETEGO,gis,ſi,ctum,a.3.[*Scoprire,aprire,*] גלה ghillah ערה herah.Germ.Entdecken,auſſdeckẽ.G.*Deſcouurir,ouurir.*H.*Deſcubrir.*]*ἀνακαλύπτω.*

quòd

quòd tectum erat denudo,apetio.[*Narrare,contare,*]Vir.l.1:Aen. Scelus omne retexit.Iuu.Sat.6.Renegantur scrinia mœchæ.Hora. lib.6. Car. Ode 21. Arcanum iocoso Consilium retegis Lyco;Vir. li.4.Aen.Vbi primos crastinus ortus Extulerit Titan, radiisq. retexerit orbem Retectus,cta,ctum,part.Vir.li.9.Aen.Iam rebus luce retectis.Catullus; Nudantes retecta veste papillas.

RETENDO,is,a.3.[*rallentare.*Germ. Etwas gespannens ablassen. *Gal. Destendre,desbander.*H.*Afloxar lo estirado,* χαλάω. quod tensum est laxo. Ouid.3. Met. Pharetramque, arcusque retentos. Idem 2. Met. Lentosque retendit Arcus.

RETENTIO,f.3. [*ritentione.* מעצר mahitsar מעצור mahatsor.G.Auffhaltung,behaltung.*Gal.ritention,retenue.*H.*Hif.retenimiento,*]ἀνάσχεσις.retinendi actus.Cic.Att.lib.1. Carneades προσοχὴν.pugilis, & retentionem aurigę similem facit. Idem 4. Acad. Opinatione sublata sequitur omnium assensionum retentio.

RETENTO,a. 1.[*ritentare*]ἐπέχω.freq. sæpè retineo. Plaut.in Asi.Cur mẽ retentas? Interdum iterũ tento. [*replicare.*]Ou.li.1.Met.Verba intermissa retentat.Cic.de Diu.Retentare sensus hominum.

†RETERO, is.ἀνατρίβω. rursus tero,purgo, externo. Col. lib. 1. Frumenta reteri debent.]

RETEXO,xis,a.3.[*Distessere,disfar quello che è tessuto.* German. wider auffweben,ein gewup wider auffloesen. *Gal. Destistre,defiler.*Hisp. *Destexer lo texido.*]ἀναλύω. contrarium est suo simplici:significat. n.quod textum erat,reddo non textum.Ou.3.Am.ele.8.Tardaq; nocturno tela retexta dolo. Penelopes telam retexere, prouerbio dĩr,qui magno vel labore,vel sumptu rem quampiam conficiũt, quã postea cogantur destruere. Tractum a Penelope Vlyssis vxore,quæ cũ tantũ temporis impetrasset a procis, qui suæ pudicitiæ insidiabantur,donec telam,quá tum fortè præ manibus habebat, absoluisset;quicquid interdiu texuisset,noctu retexebat.Est ẽt retexere,in contrarium mutare,expolire, emendare,vel potius rursus texere,& redordiri quasi aliam telam.[*ricommeiare*]Ci.2.Phi. Retexo orationem illam.Marius Ciceroni,An quod adolescens p̃ stitiã,id nunc ætate præcipitata commutem,ac me ipse retexã ? Itẽ dissoluere,irritum facere.[*Attenuare*]Ci.4.Ver.Omnia erant Metelli eiusmodi.vt totam istius præturam retexere viderentur.

RETIACVLVM,li.n.2.[*reticella*]ἀράχνιον.dim.a reti. Plaut.in Asina.Venari retiaculo in medio mari.

RETIARIVS, rij, m.2. [*Colui che adopera la rete*] δικτυοφόρος. alter ex gladiatoribus dicebatur in arena depugnantibus, qd rete sub scuto gestaret, quo aduersarium inuolueret:quem Mirmillonem,& Gallum appellabãt,a Gallicæ armaturæ genere.Hic in summo galeę conos piscis effigiem gestabat, & in primo congressu cessim ibat,retiario semper insequente carmenq.illud occinente:Non te peto,piscem peto,qd me fugis Galle ? Huius ãt certaminis primũ initium a Pittaco profectum existimatur, qui aduersus Phrinonẽ dimicaturus,reti occultè sub scuto allato, impediuit aduersariũ. Quin. li.6.c.4. De Mirmillone, qui retiarium consequebatur,nec feriebat; Vinum,inquit,capere vult.

RETICVLATVS,a,um,o. 1.2.[*Fatto in guisa di rete.*Germa. Das gemacht ist wie ein garn,als die gaetter. *Gal.Fait'en facon de rets.*Hisp. *Hecho a guisa de red,*] δικτυωτὸς.factum in modum retis; vt Structura reticulata,quæ figuram plagarum,quæ in retibus sunt, imitatur.Pl.li.36.c.12.Fenestræ reticulatæ,reticulis obiectis munitæ. Var.3.de re rust.cap.7.

RETICVLVS,li,m.2.dim.ab antiquo nominatiuo retis. Plin.lib.12.c. 14.Adijcitur capiti reticulus. Var.lib.3.capit.5.Pro pariete reticuli ẽ neruis sunt.

RETICVLVM,li.2. [*reticella,cordella da capo,cuffia,saccheta.* Ger. Ein klein garn oder netz.*Gal.Vne petite rets a pescher,une coeffe.*H.*Pequeña red,*]ἀράχνιον.dim.à rete.Pl.l.31.c.6.Demissa reticulis in manu concauę ẽ cera pilę.Capit & p̃ tegmine muliebris capitis.Iuue. Sat.2 Reticulũq.comis auratũ ingentibus implet.Est & Reticulũ sacculus in modum retis , quo viatores pecuniam,& panẽ gestãt. Hora.li.1.Ser.Sat.1.Reticulũ panis venales inter onusto Fortè vehas humero.Est & Reticulum,fascia quædam ad formam retis facta,quã faciei admouemus.Cic.7.Ver. Reticulumq. ad nares sibi apponebat tenuissimo filo,minuti simis maculis,plenum rosæ.Accipitur p̃terea Reticulum,p̃ instro luforio,quo pilam remittimus. Ouid.lib.3.de Art. Reticuleque pilæ leues fundantur aperto.

RETICEO,ces,cui,n.2.[*Tacere,*שתק harasch חרש damah דמם G. Versch weigen, verhalten,vnd nicht sagen.G.*Se taire,ne dire mot.*H.*Callar,*]ἀποσιωπάω.fabriceo.Ci.2.de Leg. Qũ mihi sermo est apud Deos,nihil reticebo.Ter.in Heau.Quicquid est, fac me vt sciam, Ne retice.Cic.Offic. Neque enim id est celare,quicquid reticens.

RETICENTIA,tiæ,f.1.[*Il tacere,*חרש cheresch דמם domi G. Versch weigung, verhal ung, *Gal. reticence,quand on se taist, & ne dit on mot de ce qu'on deuſt dire.*H.*Obra de callar lo que se deue dezer*]ἀποσιώπησις cum id non dĩ,quod dici debet.Cic.li.3.Offic.A Iureconsultis etiam reticentię pœna constituta est. Pla. in Mer.Enecas meam reticentia.Ci.14.Phil.Vestra virtus, nec obliuione eorum qui sunt, nec reticentia posteriorum insepulta esse poterit.

RETINACVLA,æ.2.[*Ostegno,legame,briglia,*מתג methegh.G.Band, ein ietlichs ding so etwas hebt,oder auffhaltet. *Gal. Arrest, tout cecle quoy on retient,& arreſt.*Hi.*Cosa que retiene.*]χμάτα.quib.ali quid retmeturut Retinacula vitium.i.vimina, quibus uites religantur.Vir.li.1.Geo. Atque Amerina parant lentę retinacula uitę. Retinacula nauium, funes quibus naues alligantur continenti. Virg.4.Aene.Strictòque ferit retinacula ferro. Retinacula equorum,lorum,seu habenæ,quibus equi reguntur.[*Briglia*]Idem lib. 1. Geor. Frustra retinacula tendens Fertur equis auriga.

RETINEO,nes,a.2.secunda syllab.correp.obtineo,cõseruo,supprimo)(dimitto[*Ritenere,*]אחז achaz תמך tamach חתיך hechezik.G. Auffhalten,hinderhaltẽ,behaltẽ.*Gal.retenir.*Hi.*retener,*]ἐπέχω.remorot.detineo.Ter.in Eun.Id faciebat retinendi illius causa. Ci. ad Att.li.13.Nisi iam ,pfecti sunt,retinebis homines.Oui.1.de Ar. Saucius arrepto piscis retinet ab hamo. Aliqñ pro cohibeo,coerceo.[*Frenare.*]Ter.in Adel.Pudore,ac liberalitate liberos retinere satius esse credo,quã metu.Aliquando pro simplici Tenere.[*Tenere.*]Cic.6.Ver.Sinistra manu arcum retinebat.Retinere officiũ, est in officio manere.Ci.pro Clu. Neque in omnibus officijs retinendis diligentior esse quisquã potest. Aliqñ est retrahere aliquẽ ne cadat.Ter.in Hec.Ah retine me obsecro.Retinens,tis.Ci.ad Q. F.libr.1.Homo & sui iuris dignitatisque retinens. Gel. li.10.c.20. Sallustius proprietatũ in verbis retinentissimus. Retentus,a,um. Cic.1.Ver. Potamonem retentum esse a Verre in prouincia, cum tu decederes.Ouid.10.Met. Verbisque dolore tentis.

RETONDEO,es.a.2.[*Tosare.*ger.vvider beschaeren.*Gal.retondre.*Hi. *Tresquillar*]ἀναξέω.iterato tondeo : quanquã nonnunquã etiam accipiatur pro tondeo.Plin.li.18.cap.17. Retonsatum etiam semel certum est granum longius fieri.De segetibus.

RETONO,as,p.c.n.1.[*Tornare à vincenda.*G.vvidertoenen]contra tono,reſono.Catullus: Fremitũ loca retonent.

RETORQVEO,es,a.2.[*Riuolgere,rigirare,*שחר hischzir,מלך malak G.vvider hindersich traeyen,oder treiben,vvider hinumb schlägen oder vverffen.*Gal.Tirer,retourner,renuerſer.*Hi.*Tirar al que tiro,*]ἀντισπάω.reijcio.Cic.de Sen. Quo me proficiscentem haud sanè quis facilè retraxerit,nec tanquam pilam retorserit.Nonnunquam retrorsum flecto.Cic.in Cat.Oculos sæpius ad hanc vrbem retorquens.Ouid.3.Met.Caput in sua terga retorsit. Vir.12. Aen. Currus Iuturna retorsit.Retortus,a,um.Hora.2.epist. 1. Trahitur manibus regum fortuna retortis.

RETORREO,es,rui,stum,a.2.[*Arroſtire* צלה tsalah ijbbesch.Ger.Doerren, roesten.G.*Rendre sec,& aride,ardre.*Hi.*Tostar.*]καταξηραίνω.aduro,arefacio.Pli.lib.13.c.8. Marcescitque non retostus furnis.

RETORRESCERE,n.3. retorridum fieri. Col.li.3.ca. Sata non ita emutriunt, vt ante conualescant,ac prosiliant, quàm retorrescant.

RETORRIDE.Plin.li.17.c.5. Terram demonstrant frigidam retorridè nata.

RETORRIDVS,da,dum,o.1.2.[*Secco dal Sole,*יבש jabesch.G.Verdorret,oder ausgedorret.*Ga.Hazy sec,& aride.Hispa.Cosa tostada al Sol*]κατακαυμένος.Solis calore exusta: vt,Retorrida zona,nimio Solis calore ægrè habitabilis.Arbor retorrida,arefacta, deficiente alimento.Col.li.3.Idem li.11.c.2.Cacuminibus retorridę frondis.

RETRACTATIO,is,f.3.[*Recognitione.*Germa. Enderung,vvidertheefung, das hindersich sehen in einer Handlung,] recusatio,ergiuersatio.Cic.Att.li.2.

RETRACTO,ctas,a.1.[*Di nuouo trattare,*פרץ parah.e.Vvidertũb hãdlẽ.*Gal.Retirer,remanier,renoir.*Hi.*Retratar,*]ἀναπραγματεύομαι. denuo tracto,retracto,recognosco.Cic.pro Mur. Tertius locus de criminibus ambitus à me tractãdus.Col.li.4. c.27. Hæc post putationem retractãda.i.denuo administrãda.Hinc Retractatus,a,um, denuo tractatus. Qui. li.2.c.4.Materiã rursus retractatam scribere de integro iuberẽ.Retractatius opus,diligẽtius emendatũ, multis locis immutatis,secusq; atq; antea tractatus,[*Correcto.*]Ci.Att. lib. 16. Idem ἀνάτραγμα missi à te retractatius, & quidem ἀγάπητον ipsum crebris locis inculcatum, & refectum.Aliquãdo renouare. [*Rinouare.*]Cice.Att. lib. 8. Omittamus hæc,ne augeamus dolorẽ retractando.Pro detrectare,tergiuersari,[*Esser sfrenato,*]vnde Iuuencum retractantem vocat Col.li.2.ca.2.qui iugum subterfugit.

RETRAHO, is, xi, ctũ, a.3.[*Tirare indietro,ritirare,*אסף asaph משך hilligh.G.Hinziehen,oder hindersich ziehen.*Gal.Retrare,retirer en arriere.*Hi*Traher atras,tornar atras,*] ἀνθέλκω. retrotraho. Ci.de Sen.Quo me proficiscentem haud sanè quis facilè retraxerit.Retractus,a,um.Cic.6.Phil.Ita mœstus redit,vt retractus,non reuersus videretur.Retracti propriè dicuntur,qui inter fugiendũ capti reducuntur.Sal.Cat.Cæparius ex fuga retractus erat.

RETRIBVO,is,a.3.[*Rimunerare,*שלם hischlim,גמל hischlim.c. widergelten.*Gal.Recompenſer,remunerer.*Hi.*Recompensar,galardonar,tornar el pago,*]ἀμείβω.remunero.Ci.pro Q. Ros.Com.Fructum,quem meruerunt retribuam.

RETRICES,f.3.cum plurali tm̃ numero, aquæ nomen supra viã Ardeatinam,inter secundum & tertium lapidem, qua irrigabantur horti intra viam Ardeatinam,& Asinariã vsq; ad Latinam.Fest.

RETRIMENTVM, ti, n.2.[*Feccia.G.Ordure,raclure,escume,& telles superfluitez.* Hisp. *La beZ*] ἔκκριμα.cuiuslibet rei excrementum: vt

Retu-

Retrimentum dicit. amurca. Var. l. 1. de re rust. c. 48 Amurca, qui est humor aquatilis, ac retrimentum. In animalib. quoq; excremẽta omnia, retrimenta vocantur, a Celso recrementa. Macro. lib. 7. Atridion retrimenta in alium conuenire refert.

RETRO, [*Di detro*] אחור achor. 6. Dahindẽ, hinderwertz, hinderſich *Gal. Derriere, de reculons, en derriere. Hiſp. Atras, ala parte traſera,*] ὀπίσω. a tergo. Tere. in Heaut. Eſt mihi victimis conclaue in quibus quòddam tetro. Cic. 2. de Diu. Tum ei Deus præcepit, quid retro, atque a tergo fieret, ne laboraret. Interdum motum importat. Ci. li. 5. epi. Retro mihi ad Alpes iter incidit. Vir. 4. Geor. Crudelia retro Fata vocant.

RETROAGO, gis, egi, actũ, a. 3. [*Ritirare indietro.* Ge. Hinderſich treiben. *Gal. Ramaller, & rabaiſſer, reietter derriere. Hi. Guitar, o llenar atras*] ἀνατίω. retrorſum ago. Pl. l. 7. c. 44. Quos non honores, curruſque illa ſua violentia fortuna retrogegit? Qu. li. 11. c. 3. Capillos a fronte contra naturam retroagere.

RETROEO, is, n. 4. [*Ritornare, tornar indietro.* Ger. Hinderſich gehn] ἀναπαλίζω. retrorſum eo. Pli. lib. 2. c. 16. Retroire incipiunt ſtellę.

† RETROFERO, fers. [*Portare in dietro.*] Senec. in Præf. declam. Noſcio qua iniquitate naturæ eloquentia ſe retrotulerit.]

RETROGRADIOR, deris, d. 3. [*Tornar in dietro.* Ger Hinderſich gehn oder tretten. G. *Marcher en arriere, ou a reculons. Hi. Tornar atras*] ἀναπίμπω. retrorſum gradior. Pli. li. 2. c. 15. retrogradiuntur ad Solem. Idem lib. 8. c. 15.

RETROGRADVS, a, um, o. 1. 2. [*Retrogrado.* Ger. Das hinderſich geht,] παλίνδρομος. quod retrorſum graditur: ut, Retrogradus exortus, apud Pli. lib. 2. c. 17.

RETROCEDO, n. 3. [*Ritornare,*] ἀναχωρίζω. retrogradior, retrorſum eo.

RETRORSVS, vel Retorſum [*Indietro,* אחור achor. Ger. Hinderſich oder hinderwertz. *Gal. Entirant, en arriere a reculons. Hiſp. Hazia atras,*] ἔπιτα ὀπίω. retro verſum. Hor. lib. 1. Car. Retrorſum vela dare. Pli. li. 16. c. 15. Ab ea gente retrorſus ad Cyrum amnem.

RETRORSVS, a, um, [*Di dietro*] qui eſt à tergo. Pli. li. 26. c. 9 Negat peſtẽ creſcere, quã nuda virgo reſtinguat, atq; ita retrorſa manu ter dicat. Apul. li. 2. de Aſin. Retrorſa reſpiciens ſubſtitit. i. retro cõuerſa.

RETRVDO, is, p. p. a. 3. ἀπωθέω. retrorſum trudo. Pla. in Epid. Quaſi retrudere hominem me vis inuitum.

RETVNDO, is, a. 3. [*Ripercuotere.* G. widerſtũ pfl machen. G. *Reboucher, refonder. Hiſ. Rebotar,*] ἀμβλύνω repercutio cuſpidem, vel acie alicuius rei habeto. Pl. li. 16. c. 4. Citiſſimè aſcias retundat. Gladios retundere, translatè pro vsũ eorũ vanũ, & irritum reddere. [*Frenare.*] Cic. 3. in Cat. Gladios in remp. diſtrictos retudimus. Mucronẽ ſi vli retũdere. Ci. pro Clu. Improbitatẽ alicuius retundere. Quin. l. 6. c. 4. Retuſus, a. um. Col. l. 4 Quod euenit in retuſo, & craſſo ferramento. Pl. li. 37. c. 13. Tanta differentia eſt, ut aliæ ferro ſcalpi nõ poſſint, aliæ non niſi retuſo. Retuſum ingenium, hebes, minimè acutum. [*Rozeo.*] Cicer. 1. de Diu. Sunt partes, quæ acuta ingenia gignant, aliæ quæ retuſa. Oui. 12. Met. Tela retuſa cadunt.

REVALESCO, is, n. 3. [*Riſanarſi,* חיה chaiah. G. wider geſundt werdẽ. *Gal. Recouurer ſante. Hi. Recouualeſcer*] ἀναῤῥώννυμαι. ad ſanitatẽ redeo. Gel. li. 16. c. 13. Quod in eorũ finib. ex capitali morbo reualuiſſet. Ou. epiſt. 20. Ne tamen ignores ope, qua reualeſcere poſſis.

REVANESCO, ſcis, n. 3. ἀφανίζομαι iterum euaneſco. Oui. 2. Amo. ele. 9. Cum bene pertæſum eſt, animique reſanuit ardor.

REVEHO, his, a. 3. [*Ripertare.* G. vvider hinumb fuehren. *Gal. Ramener, rapporter. Hiſ. Traher otra vez atras,*] ἀναχομίζω. refero. Pl. lib. 12. ca 17. Ex Syria reuehũt ſtyracem. Stat. 2. Theb. Queq; ipſe meo quæſita reuexi Sangune. Liu. lib. 7. Conſul reuectus ad prima ſigna. Cic. de Clar. Ora. Ad ſuperiorem ætatem reuecti.

REVELLO, lis, a. 3. [*Eſtirpare,* נחק nathak נתש nathaſch, נתר nathats, נסר naſach. G. Abreiſſen, wider hinvveg reiſſen. *G. Arracher o eſter a force. Hi. Arranzar*] ἀναπάω. abſtraho, auello, retigo. Ci. epi. 15. Tabulam, i qua ciuium nomina inciſa erant, reuelli iuſſit. Col. li. 1. c. 3. Boues cum ab opere diſiunxerit, manibus comprimat dorſum, & pellem reuellat. [*Lenar via*] Cic. 6. Ver. Nec prius illam crucem, quæ fixa eſt ad portum reuelliſtis. Reuulſus, a, um. partic. [*Spiccare*] Virg. 4. Geor. Caput à ceruice reuulſum. Oui. 11. Met. Saxumque à monte reuulſum Mittere conatur.

REVELO, as, p. p. a. 1. [*Riuelare, diſcoprire,* גלה ghillah. G. Entdecken, wider auffdecken. *G. Deſcouurir. Hi. Deſcubrir lo cubierto*] ἀναφαλύπτω. contrarium eſt ſuo ſimplici Velo, quod tego ſignificat. Oui. li. 6. Faſt. Ore reuelato cum primum luce patebit.

REVENTO, is. ſecunda ſyll. cor. n. 4. [*Ritornare.* שב ſchab. G. wider Kõmen,] ἐπανήκω. redeo, reuertor. Plau. in Amph. Victis hoſtib. legiones reuentunt domum. Ci. 1. de Or. Cum miles domum reueniſſet.

REVERA, diuiſis dictionib. vel REVERA, vnica dictione [*In vero*] τῷ ὄντι. idem quod re ipſa, certè. Cic. pro Quint. Habet aduerſarium P. Quintius verbo Sext. Næuium, re uerã homines diſertiſſimos.

† REVERBERO, as. Senec. Omnem fortuna impetum reuerberabit.]

†REVERENDVS, a, um. αἰδέσιμος. dignus reuerentia. Vt canities reuerendæ. Claud. de rap. Pro. Nox reuerenda ſpecie tenebrarum.]

REVEREOR, is, d. 2. [*riuerire, honorare,* כבד chibbedh. G. Iemãdt ehrẽ vnd, foerchten, zuchi vnd ehrbe weiſen. *G. Reuerer, honorer. Hiſ.*

Tener en reuerencia, y acatamiento,] αἰδοῦμαι. ætate, ſapientia, vel dignitate antecedenti honorem defero. Tere. in Hec. Aduentum tuum, ambas Pamphile ſcio reuerituras. Cic. Att. Non ſimultatem reuereri meã. Id eſt, ſimultatem meam nihili facere. Ci. 2. de Inu. Obſeruantia, per quã ætate, aut ſapiẽtia, aut honore, aut aliqua dignitate antecedẽtes reuerentur, & colimus. Oui. 4. epi. I nunc, & meriti lectum reuerere parentis. A quo Reuerentia, [*Riuerenza*] ingenius quidam pudor, cum obſeruantia quadam coniunctus: qualis eſt minorum natu erga maiores, & plebeiorum erga magiſtratus. Cic. 1. Offic. Adhibenda quædam reuerentia aduerſus homines. Col. li. 11. cap. 1. Magnitudo tei peperit reuerentiam diſcẽdi. Reuerens [*Reuerente*] qui alteri defert honorem. Pli. epiſt. 307. Reuerentiſſimum mei. Ouid. 1. Meta. Reuerentior vlla Deorum. Reuerenter. [*Reuerentemente*] honorificè. Pli. Epiſt. 151. Quàm reuerenter, quàm fideliter amicos colat.

REVERSIO, ſ. 3. [*Ritorno,* שוב ſchibah. G. wider kehrung, wider kõmung] ἀναστροφή. Ci. 1. Phil. Exponam conſilium reuerſionis meę.

REVERTOR, is, Reuerto, d. & n. 3. redeo, me refero.) (. proficiſcor. eo [*Ritornare.* שוב ſchab. G. wider kõmen, wider vmb kehrẽ. *Ga. Retourner, reuenir. Hi. Tornar atras*] ἀναστρέφω. redeo, quaſi retroverto. Cic. pro Mur. Vnde cum honore diſceſſeris, eodem cũ ignominia reuerti. Et lib. 2. Offic. Factus eſt alter eius ſiſtendi vas, vt ſi ille non reuertiſſet, moriendum eſſet ipſi. Pla. in Aul. Ad te reuertor. Sciendum, apud Cice. ſæpè inueniri reuerto actiuè, ſed vix aliter, quàm in præterito, aut in temporibus ab eo formatis. Reuertendi. Oui. epiſt. 1. Neve reuertendi liber abeſſe velis. Reuerſurus. Ou. 1. de Art. Pœna reuerſura eſt in caput iſta meum.

†REVILESCO, is. [*Diuenir vile.*] ἀτιμαζόμενος. Vile fieri. Senec. de trãq. Nec virtuti periculum eſt ne admota reuileſcat.]

REVINCIO, is, xi, ctũ, a. 4. [*Legare dietro,* אחר aſar, קשר xaſchar. G. wider bindẽ, oder hinderſich bindẽ. G. *Relier, retacher, lier derriere. Hi. Atar mucho, o atras*] ἀναδέω. retro vincio, vel arctè ligo. Vir. 1. Aen. Ecce manus iuuenẽ interea poſt terga reuinctũ. Cæl. 7. Bel. Gall. Retunciuntur retrorſus. Ibidem: Anchoræ pro funib. ferreis catenis reuinctæ. Proper. lib. 3. eleg. 14. Latus enſe reuincit.

REVINCO, is, uici, uictũ, a. 3. [*Conuincere,* הכיח hochiach. G. Vberwinden, vberweiſen] ἐλέγχω. conuinco. Cic. pro Archia; Numquam hic neque ſuo, neque amicorum iudicio reuincetur. Gel. li. 6. c. 2. Cum in culpa reuicti ſunt, perfugiunt ad fati neceſſitatem.

REVIRESCO, is, n. 3. [*Riuerdeggiare.* Ger. vvider gruenen. *G. Reuerdir. Hi. Reuerdecerſe*] ἀνανεάζομαι. ad priſtinam viriditatem reuertor. Col. libr. 2. cap. 1. Cum ſemel inualiit ſenectus, nec reuireſcere, nec repubeſcere poteſt. Oui. 2. Met. Laſaſque iubet reuireſcere ſiluas. Translatè pro renaſcor [*Rinaſcere.*] Cice. de Prouin. conſ. Efferent ſe aliquando, & ad renouandum bellum reuireſcent.

REVISITO, as, p. c. a. 1. frequentat. à Reuiſo. Plin. li. 18. cap. 3. Nundinis vrbem reuiſitabant.

REVISO, is, a. 3. [*Ritornare a vedere,* פקד paxadh. G. vviderũb gehn ſehen, oder lugen. *Ga. Retourner voir. H. Tornar otra o vez a ver*] ἀνιδεῖν. redeo, vt videam. Ter. i And. Reuiſo quid agant. Pla. in Truc. Quando ocium tibi ſit, me reuiſas. Dicimus etiam, Reuiſere ad aliquem. Gel. li. 13. c. 29. Cum valebo ab oculis, reuiſe ad me.

REVIVISCO, is, reuixi, n. 3. [*Tornare in vita, riſuſcitare.* Germ. vvider lebendig vverden. *Gal. Reuiure, recouurer vie. Hi. Tornar a viuir,*] ἀναβιῶ. ad vitam redeo. Cic. 4. de Fin. Quid ſi reuiuiſcant Platonici illi? Cice. in Piſ. Animum ſuum reuixiſſe putat. Aliquando pro recreari. [*Ricrearſi*] Cice. Att. Ciuitates ἀυτονομίαν adeptæ reuixerunt. Idẽ in Phil. Senatus ad auctoritatis priſtinæ ſpem reuiuiſcit.

REVNCTOR, ris, in. 3. dicitur is, cuius miniſterio vtuntur medici, qui iatrolepticen. i. victoriam medicinam exercent. Pli. lib. 29. cap. 1.

REVOCO, as, p. c. a. 1. [*Riuocare, richiamare,* השיב heſchib. Ger. vvider ruffen. *Gal. Reuoquer, rappeller. Hiſpan. Tornar otra vez, a llamar, reuocar*] ἀναπαλοῦμαι, retrorſum voco. Terent. in Phorm. Reuocemus hominem. Sall. Sæpius vindicatũ eſt in eos, qui tardius reuocati prælio exceſſerant. Plaut. in Cur. Poſtquã hæc mihi narrauit, abij ab illo, reuocat me. Aliqñ pro retraho. [*Ritirare*] Ci. 2. de Leg. Quam multos diuini ſupplicij metus à ſcelere reuocauit. Pro rurſus vocare. Ci. de Leg. Agr. Quo prouocati à me venire noluerunt, reuocati ſaltẽ reuertantur. Reuocare pedem. i. referre pedem. [*Tornare indietro*] neq; ſolũm de iis, quæ pedes habẽt, verũ & de inanimatis dr, vt de fluminib. Vir. 9. Aen. Reuocatq; pedẽ Tyberinus ab alto. Reuocari itẽ dicebãtur anagnoſtæ, cũ aliquid parũ intellectum iubebantur repetere. Pl. iun. Cecilio: Cum lector quædã pronunciaſſet perperã, reuocaſſe. Pro reducere [*Riducre.*] Ci. pro Clu. Tribunus pleb. populo concitato rem penè ad manus reuocaſſet. Pro inſtaurare [*Rinouare.*] Suet. in Ner. Reuocauit & præmia coronarum. Reuocare ſe, eſt ſuperioré ſnam reuocare. Cice. 4. Aca. Reuocant ſe interdũ. Reuocare ad vitam. *Reſuſcitare.*] Cic. Att. li. 7. Caſſium Philotimi litere ad vitam reuocarunt. Reuocatio, [*Richiamo, ritorno*] reuocandi actus. Cice. 13. Phil. Reuocationem à bello audire nõ poſſumus. Idem 3. Tuſc. Leuationem ægritudinis in duabus rebus ponit, auocatione à cogitanda moleſtia, & reuocatione ad contemplandas voluptates. Reuocamen, nis. Idem quod

reuocatio. Ouid. 1. Fast. Accipio reuocamen; ait. Reuocabilis, le, quod potest reuocari. Ouid. 6. Met. Reuocabile telum Non fuit.

REVOLO, as, p. c. n. 1. [*volar indietro.* G. vvider hinderſich fliegen. *G. Reuoler, en uolant, retourner. Hiſp. volar atrai*] ἀναπέτομαι. retro volo. Cic. lib. 3. de Nat. Deor. Var. 3. de re ruſt. cap. 5. In Italiam aduolant circiter æquinoctium autumnale, & eodem reuolant ad æquinoctium vernum. Vir. 1. Geor. Celeres reuolant ex æquore mergi.

REVOLVBILIS, le, a. 3. Ouid. in Ibin; Cui tradas reuolubile pondus.

REVOLVO, is, ere, a. 3. [*Riuolgere, volger ſotto ſopra.* גלגל, hebr. Ge. wider hinumb weltzen, oder trollē. *Gal. Rouler de rechef, reuolue, refutilleur. H. Reboluer*] ἀναπτύσσω. iterum, ſiue retrorſum voluo: vt, Reuoluere libros, eſt iterum, atque iterum euoluere. [*Leggere più che*] Liu. lib. 4. Bel. Maced. Tuas aduerſus te origines reuoluã. Virg. 10. Aen. Iterumq; reuoluere caſus Da pater Iliacos Teucris. Cic. Att. lib. 13. Reuoluor identidem in Tuſculanum. Idē 4. Acad. Imprudens eo, quo minimè vult, reuoluitur. Reuolutus, a, um, redactus. Liu. lib. 4. ab Vrb. Rēuolutus ad diſpenſationem inopie. Reuolutus. [*Aperto*] apertus. Virg. 10. Aen. Reuoluta ruebat Matura iam luce dies.

REVOMO, is, p. c. a. 3. [*Vomitare.* Ger. Vvider von im rotzen, vvider ausverſſen. *Gal. Reuomir, reietter en vomiſſant. Hiſ. Tornar agomitar*] ἀναγω. euomo. Vir. 5. Aen. Et falsos ridet reuomentem pectore fluctus. Plin. lib. 10. c. 72. Dracones auidus deuoratis ſolidis, plumas, & oſſa reuomunt.

REVS, rei, m. 2. [*Reo, colpeuole, cattiuo,* רע maschem. G. Ein beklagter einer ſchuld halb. *Gal. Coulpable, defendeur en vn procez. Hiſ. Acculado, o demandado en iuyzio, o culpado,*] ὑπόδικος. dicitur quicūq; in litem adducitur, etiamſi nihil admiſerit: cui opponitur Actor, qui reum in iudicium vocat. Cic. lib. 2. de Ora. Reos appello non modo eos, qui arguuntur, ſed omnes, de quorum re diſceptatur. Vnde à re dicitur reus, quod rei alicui obnoxius ſit, vel à re, quam promiſit. Reum fieri (vt Aſcon. inquit) nihil aliud eſt, niſi apud prætorem legibus interrogari, cum enim in ius ventum eſſet, dicebat apud prætorem accuſator reo; Aio te (verbi gratia) Siculos ſpoliaſſe. Si tacuiſſet, lis ei æſtimabatur, vt victo: ſi negaſſet, petebat à magiſtratu diem accuſator inquirendorum criminum, & inſtruebatur accuſatio. Hactenus Aſcon. Reus agitur, qui accuſatur: reus peragitur, qui damnatur. Pli. ium: Dum ille peragitur reus, ſedimus. Iureconſultus: Peregiſſe reum non aliàs quis videtur, niſi condemnauerit. Reus ſtipulandi, dicitur is, qui ſtipulatur: reus promittendi, qui promittit. Auctor vtriuſque eſt Modeſtin. l. 1. ff. de duobus reis conſtit. Reus voti, dicitur qui ſuſcepto voto ſe numinibus obligat. Vir. 5. Aen. Candentem in littore taurum Conſti tuam ante aras voti reus.

REVVLSIO, onis, f. 3. [*Riualta.* מסח massach. G. Abreiſſung, auſſreiſſung, dannen reiſſung.] ἀνάσπασις. Pli. li. 13. c. 12. Vnius ſchedæ reuulſione plures infestante paginas.

REX, gis, m. 3. [*Rè,*] βασιλεύς. qui regioni cuipiam legitimè imperat; idque ſibi licere exiſtimat, quod legibus permittitur, à qua norma ſi quis, vel minimum deflexerit, iam non regis, ſed tyranni nomen meretur. Hinc Regiones dictæ videntur, quod ſingulę ſingulis parerent regibus, à quibus, & Regna appellantur. Dici tamen & reges poſſunt, qui vnius tantùm vrbis imperium habeant. Sic principio Reges Romanorum dicti, quibus imperium vrbis permittebatur. Cic. 2. Off. Mihi non apud Medos ſolùm, vt ait Herodotus, ſed etiam apud maiores noſtros iuſtitiæ fruendę cauſa videntur olim benè morati reges conſtituti. Idem 3. de Fin. Rectius appellabatur rex, quã Tarquinius, qui nec ſe, nec ſuos regere potuit. Vir. 1. Aen. Diuum pater atque hominum Rex. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Hæc magnos formula reges Excepto ſapiente tenet. Reges item ætate nuioribus per aſſentationem appellabantur potentiores, ditioresque, quos illi cibi, alterius ve commodi gratia obſeruabant. Mart. lib. 6. Qui rex eſt, regem Maxime, non habeat. Col. in Præf. lib. 1.

R A N T E H

RHA, m. 1. fluuius Sarmatiæ Europæ, ſupra Pontum, & Boſphorum Cimmeriũ: alio nomine *Volga*, à Tartaris *Edel* vocatur, in cuius ripis naſcitur nobilis illa radix, quam Rha Ponticum vocant. Arabes verò Rhabarbarum. Pli. Rhacoma, Celſus radicem Ponticã appellat. Vide Ruellium lib. 3. cap. 2.

RHABA, f. t. oppidum ad ſinum Ionium. Steph.

RHABATHMA, Tertia Palæſtinæ vrbs, quæ & Areopolis. Steph.

RHAETIA, æ, f. 1. *patria.* Stephano Europæ regio, quę, vt li. 1. Ptol. refert, ab occaſu limites habet montem Adulam, & fontes Danubij, & Rhenī: ab ortu Lycum fluuium, qui in Danubium exit, & Rhętiam à Vindelicia diuidit: à Septentrione Danubiũ, a Meridie Alpibus terminatur ſupra Galliam Ciſalpinã. Diuiditur hodie Rhætia in duas partes, ſuperiorem, & inferiorem. Superior Rhatia appellatur totus ille tractus, qui ab Heluetiorum finibus initium ſumens, bonam Galliæ Ciſalpinæ partem ad Larium vſq; lacum occupat: huius tractus incolæ vulgo *Griſones* appellantur. Inferior a Lyco amne, qui hanc à ſuperiore diuidit, ſumit principium, & vſque ad Rhenum fluuium porrigitur, qui Rhætię, & Norici terminus eſt: hanc hodie incolunt Boioarij, Bauari appellati.

†RHAGADES, & RHAGADIA, vocant fiſſuras, quæ in ſede & pedibus proueniunt. Plin. lib. 23. c. 4.]

RHAMNES, m. 3. ſiue Rhampenſes, equites Romani erant, vel vna ex Romanis tribubus. Acron; Rhamnes, Lucetes. Tatiēſes, Romanę tribus erant, vel vt verius, equites. Var. l. 4. de Ling. Lat. Aget Romanus primùm diuiſus in partes tres, a quo trib. appellatæ: Tatienſium, Rhamnium, Lucerum, vt ait Ennius. Tatiēſes a Tatio, Rhamnenſes à Romulo, Lucereſ, vt ait Iun. à Lucumone.

RHAMNVSIA, f. 1. indignationis Dea, quã Græci Νέμεσιν vocant, quę ab iis pœnas repetere exiſtimabatur, qui præſentib. bonis indignos præbuiſſent. Idcirco autem Rhãnuſia dicta, quod eius ſimulachrũ pulcherrimum in Rhamnũte (is Atticę vicus eſt) colebatur. Ouid. lib. 5. Triſt. Exiget at dignas vltrix Rhamnuſia pœnas.

RHAMNVS, Rhamnuntis, m. 3. ῥαμνοῦς. Atticæ regionis vicus. Hinc Rhamnuſius, a, um. Ter. in And. Rhamnuſium ſe aiebat eſſe.

†RHAPHANVS, ni. [*Rafano.* Ger. Raettichi.] ῥάφανις. Radix notiſſima, quam Romani Ridicem vocant.]

RHAPHEA, p. p. f. 1. ῥάφεια. vrbs Iudææ Paleſtinæ. Ptol. li. 5. cap. 16.

RHEA, Cęli, & Terræ filia, f. 1. quæ & Cybele dicitur.

RHEBAS, m. 1. apud Orpheum, eſt fluuius, in faucibus Boſphori Thracij. Plin. lib. 6. cap. 1.

RHEDA, rhedæ, f. 1. [*Carretta, coccheio,* עגלה tſab. G. Ein ringer kaſten, en rollwagen.] ζεῦγος. genus leuiculi currus, in quo geſtabantur nobiliores in villas ſuas. Quin. Gallicum vocabulum eſſe docet, eiuſdem ferè ſignificationis, cuius eſt apud Latinos Carruca. Cicero ad Att. li. 5. Hanc epiſtolam dictaui ſedens in rheda. Vnde rhedarius dictus eſt auriga, rectorque ipſius rhedæ. Cic. pro Mil. Aduerſi rhedarium occidunt.

RHEDARIVS, vt Rhedarius mulus, rhedam trahens. Var. 3. de re ruſt. cap. 17.

RHEGIVM, n. 2. [*Regio.* G. Ein ſtatt zuhinderſt in Italien gegen Sicilien, heiſſt ietzt Reggio,] ῥήγιον. Steph. extremum agri Brutij oppidum, cui Græci nomen dedere à fractura, quod ibi Sicilia ab Italia credatur eſſe auulſa. ῥήγνυμι. n. Græcis rumpere eſt. Incolæ Rhegini. Regium ſine aſpiratione, Ciſalpinæ Gallię oppidum, nõ longè à Parma & Mutina, a Lepido inſtauratum, quod & Regii Lepidi ad differentiam alterius dicitur, à quo Regienſes.

RHENONES, f. 3. veſtes pellicęe, ex ouium præcipuè & caprarum pellibus confectæ, quę vox à Græcis fluxiſſe putatur, qui oues ῥῆνας appellant. quamquam non deſint, qui a Rheno fluuio nomen sūpſiſſe exiſtiment, quod Rhenani populi hiſce peculiariter vtebantur. Cæſar enim Com. 6. ſcribit, Germanos vti paruis rhenonum tegumentis.

RHENVS, Rheni, m. 2. [*Reno,*] ῥῆνος. & rhenũs, vtroq; modo fluuius Germaniam à Gallia diuimens, qui de iugo Rheticarum Alpium defluens, circa Batauorum fines in tria cornua diuiditur, quæ teſte Althamero in Tacitum, & Glareano in Cæſarem, à Germanis hodie nominatur Lecca, Vuahis, & Iſella, quorum poſtremũ olim non erat, ſed à Druſo aduerſus Germanos bellum gerente, ducta foſſa à Rheno ad mare, effectum eſt, vt munimentum eſſet aduerſus incurſus barbarorum. Quare mirum non eſt, ſi tertium hoc oſtium Virgilio fuerit ignotum, qui Rhenum vocat bicornem, quaſi duo oſtia habentem. Cic. in Piſ. Rheni foſſa gurgitibus illis redundans. Horat. de Ar. Rhenum prorulit in neut. gen.

RHESVS, m. 2. ῥῆσος. Thraciæ rex, qui cum Troianis aduerſus Græcos auxilio veniſſet, ab Vlyſſe, & Diomede interfectus eſt. Hom. l. 10. Pl. Eſt & Rheſus, Troadis fluuius. Strab. lib. 13.

RHETOR, m. 3. [*Retore, colui che inſegna l'arte oratoria.* Ge. Ein lehrer der kunſt des zierlichē vnd Meyſterlichen redens. G. *retoricien,* ῥήτωρ. *Hi. Sabio en este de bien orar, al que enſenna la retorica,*] ὁ ῥήτωρ. qui artē oratoriam docet: differtq; ab Oratore, quod Orator ſit, qui in iudicijs, & concionibus cauſas agit. Rhetor, qui rhetoricē profitetur. Declamator, qui aut docendi alios, aut exercēdi ſe gratia fictam cauſam agit, vt in veris poſtea cauſis ſit exercitator. Cic. ad Q. Fr. Peonius Rhetor, homo, opinor, ualde exercitatus. Idē 4. Phil. Quaſi rhetor ille te diſertum facere potuiſſet. Apud Græcos tamen Rhetores etiam dicantur, qui apud Latinos Oratores: nec mirum, cum ab eloquendo Rhetores dicti ſint, teſte Ci. 3. de Ora.

RHETORICA, rum, n. 2. ῥητορικά, τά, libri de Rhetorica conſcripti. Ci. de Fato; Mihi veſtra Rhetorica ſatis nota ſunt.

RHETORICA, f. 1. ſiue Rhetorice, ces, [*Retorica.*] Ge. Die vunſt zierlich vnd vvol zureden. ipſa rectè dicendi ars, ſiue exercitatio. Ci. à. de Finibus: Zeno omnem vim loquendi in duas partes tributam eſſe dicebat, Rhetoricam palmæ, Dialecticam pugno ſimulem eſſe, quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compreſſius. Qu. lib. 2. cap. 15. Rhetoricen eſſe bene dicendi ſcientiam.

RHETORICE, ῥητορικῶς. Cic. de Clar. Orat. Hanc mortem Rhetoricè & tragicè ornare potuerunt.

RHETORICI, orum, ſubſtantiuũ gener. maſc. 2. [*Libri di retorica*] libri de Rhetorica ſcripti. Qu. li. 3. c. 1. Poſt quem tacere modeſtiſſimũ foret, niſi & Rhetoricos ſuos ipſe adoleſcenti ſibi elapſos diceret. Idem in numero quoq. ſingulari vſus eſt, li. 3. c. 5. Ciceronis quoq. Idem in Rhetorico primo manifeſtum eſt. Et rurſus ca. 8. Nec me fallit, in primo

primo Ci. Rhetorico aliam esse loci negocialis interpretationem.
RETORICOR,aris, d.1. [*Parlar a guisa di retore,*] ῥητορεύω, Rhetorũ more loquor. Hieron. contra Helui.
RETORICVS,ca,cum,o.1.2.[*Appartenente alla retorica*,]quod ad Rhetorem,siue Rhetoricẽ pertinet. Ci.2.de Or. Rhetorici libri. Mere Rhetorico loqui. Idem 1.de Ora. Ars Rhetorica.4.de Fin.
RETORISSO,as,n.1.ῥητορίζω. Rhetoricè loquor. Nonius.
REVMA,atis,n.3.[*Catarrho.*German.Ein fluss,vorab der von dem haupt herab falt.*Ga.rehume,catarrhe,defluxion.His.Decurso,o aue nida de humor,*]ῥεῦμα. fluxio humoris,a cerebro in partem aliquã decumbens,a ῥέω, fluo. Hor. Qui Rheumata curant.
REVMATICVS,m.2.[*Catarroso.*Ge.Dem offt die fluss herab fallen, hauptflussig,]qui rheumate,siue fluxione laborat. Pl.li.29.c.6.
RHINOCEROS,otis,m 3.ῥινόκερως. animal quadrupes,habens in nare vnum cornu:vnde hominem sagacem,& prudentem,nasum Rhinocerotis habere dicimus. Martial.li.1.Et pueri nasum Rhinocerotis habent. Compositum nomen a ῥίν,ῥινός, quod nasum significat,& κέρας,cornu. Mart.li.14.Rhinocerotem figuratè posuit pro gutto ex Rhinocerotis cornu cõfecto, quo oleum in balneis lotorum corporibus guttatim solebat instillari.
RIPHAEI montes.m.2.ῥιπαῖοι ὄρη. montes Septentrionales Scythiæ. Plin.lib.4.c.12.Græci hoc nomen in secunda syllaba non aspirant, quod ἀπὸ τῆς ῥιπάδος. i.a flatuum vi deductum putent, quod ibi vehementissimi esse dicantur Boreæ flatus. Latini tenuem mutãt in aspiratam,ad differentiam Ripeorum montium, teste Seruio, qui in Arcadia collocantur. Vir.3. de Orat.
RHITYMNA,vrbs in latere Septentrionali Cretæ insulæ. Ptol. libr. 3.cap.15.
RODIA,f.1.nymphæ marinæ nomen. Hesiod.in Theog. Est & vitis genus è Rhodo insula, Virg.2.Geor.
RODANVS,p.c.m.2.[*Rodano.*German.Der Rhodan,das schiffreichst wasser so auss wallis fur Lyon hin laufft,]ῥόδανος. fluuius Galliæ rapidissimus,a Rhoda Rhodiorum oppido,vt ait Pl.l.3.c.4.Hier. in Com.Epi.ad Gala. Rhodam Rhodiorum coloni locauerũt,vnde amnis Rhodanus nomen accepit. Nascitur in alpib. quæ Italiã Gallia diuidunt,non longè,a fontibus Rheni,& Danubij.Fertur per Lemanum lacum,& versus Occidentem per Galliam fluens, rarim apud Lugdunum suscipit, inde ad Meridiem conuersus, Isaram,Druentiamque suscipiens, apud Heracleam vno ostio, paulo vlterius duobus alijs in mare Tyrrhenum irrumpit.
RODOPE,m.1.ῥόδοπη. mons Thraciæ a Rhodope Thracum regina, hunc montem,vt Oui.fabulatur,conuersa,vel,vt alijs placet,ibi pulta. Vel a Rhodope Strymonis amnis filia,ex qua Neptunus thon gigantem genuit, qui & ipse monti nomen dedit. Corripit item Rhodope in hac significatione pen.syllabã. Vir.8.Ecl.Dus in cotibus illum Ismarus,aut Rhodope,aut extremi Garamantes. A Rhodope,pro mõte Thraciæ,fit adiectiuum Rhodopeius, um,vt Rhodopeius Orpheus,apud Ouid.10.Met.
RHODOS,f.2.[*Rodi.*Ger. Die Insel Rhodis]ῥόδος. insula nobilissima mari Carpathio,Cariæ adiacens,ambitu CXXX.M.pass.vrbem habens eiusdẽ nominis,q̃ toti insulæ nomen fecit,cũ antea Ophiusa, Asteria,Aethrea,alijsq. plurimis nominib. fuerit appellata. Vrbẽ ipsam Rhodũ dictã volunt,siue a Rhodia puella,ab Apolline amata,vt fabulatur Diod.li.6.siue ab eo,qđ capulo rosę illic into sit ędificata Et portubus olim,& vijs, & mœnibus, & reliquis ornamentis tantopere cæteras superauit, vt nulla putaretur qualis: legũ præstãtia, & naualis rei peritia adeo valuit, vt annis multis maris imperio potiret,& piratarũ latrocinia sustulerit. Hæc insula inter Asiaticas insulas tertia numeratur nã Lesbus,& Cyprus maiores habentur,ab Hor.Clara Rhodos vocatur:nam vt Solinus autor est,nunquã Dies ita nubilosus est,vt Sol in hac insula non aspiciatur. Aurũ Rhodi pluisse ob fælicitatem insulę cecinit Pindarus. In ea fuit admirandæ magnitudinis Colossus, a quo postea Rhodij appellati sunt Colossenses, ad quos Apostolus epistolam ipsit. Hinc Rhodiacus, Rhodiensis, Rhodius, & Rhodus.
RHODVS,bi,m.2.ῥόδος. Græca vox,significans figuram quadrilaterã,cuius latera omnia sunt æqualia,anguli verò obliqui, vtebantur eo maleficæ mulieres ad deducendã Lunã,torris filis cõfecto. 1.1. Amo. Quid toto cõcita rhõbo Licia? Mart.lib.9. Quęnunc Thessalico Lunã deducere rhõbo. Proper.lib.2.Deficiunt magicotes sub carmine rhõbi. Itẽ Rhõbus est machinula illa,q̃ vertẽmulieres tramã ad lanificiũ tenent. Est itẽ Rhomb.piscis planigo s,a figura dictũ. Iun.Sat.4. Adtiaci spacium admirabile Rhõbi.
RHOMPHAEA,f.1.ῥομφαία. teli longioris genus. Val.Flacc.li.6.Argo. 7.syll.corripuit abiecta vocali præpositiua; Nec ferro breuior, Rhomphea ligno.
RONCHVS,m.2.[*ronchegiamento.*Ger.Das schnarchlen.*Gal.ronfle-ment.Hisp.El ronquido,*]ῥόγχος. sonus,quem edunt stertentes,a ῥέγκω. sterto. Translatè accipitur pro irrisione. Mar.li.1.Maiores nostri rhonchi. Hic Rhonchisso,as,sterto. Pla.Dum dormit,rhonchissat. Et Rhonchisonus,adiect.quod rhonchorum sonum imitatur. Sidonius, Nec nos rhonchisono Rhinocerote notat.
RHYTHMVS,mi,m.2.[*Harmonia.*Ger.Ein zahl oder zusammen stimmung.*Gal.Rime.Hisp.Numero,o consonancia en la musica,*] ῥυθμός. Latinè numerus,harmonia. Qu.li.9.c.4.Sunt numeri Rhythmi,qui neq.finẽ habent certum,nec vllam in contextu vãrietatem. Diomedes, Rhythmus est versus, imago modulata, seruans numerũ syllabarum,positionem sepe,subiationemq. continens. Differt a metro,quia temporum syllabarum,pedumq.congruentia in infinitum multiplicatur,ac profluit. Hinc Rhythmicus,Rhythmorũ concinnator. Cic.3.de Orat. Nec sunt hęc in Rhythmicorum, ac musicorum acerrima norma dirigenda.
*RHOXANI,m.2.populi Septẽtrionales inter Borysthenẽ,& Tanaim.
*RHYMVS,m.2.Mysiæ fluuius,iuxta Alaziam fluens. Strab.li.12.
*RHYMNICI,m.2.Scythiæ populi. Plin.li.6.c.17.
RHYTION,n.2.ῥυτίς. Vasis genus,Lunari specie. Mart.lib.2.

R A N T E I

RICA,f.1.μίτρα. veli genus erat,a ritu dictum,teste Var.l.4.de Ling. Lat. Quod eo mulieres Romano ritu sacrificantes,caput velabant. Rica (inquit Fest.) palliola erant,ad vsum capitis facta. Idem paulo post ex Granij sententia,cingulum capitis interpretatur, quo ꝓcincta Flaminica solet redimiri. Et alibi; Rica est quadratum vestimentum fimbriatum, & purpureum, quo pro palliolo, seu vitta vtebantur Flaminicæ. Alii dicunt,quod ex lana fiat succida alba, quod conficiunt virgines ingenuæ,patrimę,ciues,& inficiunt cæruleo colore. Hæc Fest. Plau.in Epid. Supparum, aut subminiam, ricam,basilicum aut exoticum,Nonius; Ricam sudariũ interpretatur. Dim.est Ricula,quod legitur apud Festum.
RICINVS,m.2.& Ricinum,vel vt quidam malunt,Recinũ.τριβώνιον dicitur a reiiciendo,vestis antiquissima quadrata (vt inquit Varro) cuius mediam partem retrorsum iaciebant, vnde Riciniati mimi. Ser.in li.1.Aen. Ricinus dicitur ab eo,quod post tergum reiicitur. Fest. Ricinum est omne vestimentum quadratum. Apud Cic. 2.de Leg. Legitur Ricinium,per quattuor syllabas. Extenuato (inquit) sumptu tribus Ricinijs,& vinculis purpurę,& decem tibicinibus. Est & Ricinus, κρότων, genus vermis,canum,boumq.aures acerrimè infestans. Var.2.de re rust.c.9. Quidã nucibus Græcis in aqua tritis perungunt catulorũ aures, qđ ricini soleant eas exulcerare. Ab huius animalis similitudine Ricinus dr̃ frutex,aut herba instar arboris, κρότων. grana ferens Ricinis animalib. similia,quam Dioscor. arborosum fruticem esse dicit,similem ficui,sed minorem, folia habentem similia platano, sed maiora,læuia,& nigriora, ex qua exprimitur oleum Ricinum. Vulgo *palmam Christi* appellat.
RICTVS,us,m.4.[*Ceffo,mostaz̃o.*G.Die auffsperung des mauls vnd blecKung der zaenen.*Gal.L'ouuerture de la bouche quand on rit ou qu'on rechigne. Hispa.El abertura grande de la bocca, quando se rie,*] ῥαγάς. non solũ hiatũ significat,unde verba exeunt,sed totam illam partem circa ipsum hiatũ, quæ in homine ridẽte,vel alio mõ os torquente,lineis quibusdam terminatur, vt maximè sunt labia. Budæus; Rictus,est oris distentio,qualis esse solet in ridẽtib. Mar. li.3.Cũ comparata rictibus tuis ora Niliacus hẽt crocodilus angusta. Contrahere rictũ, eorũ est,qui mœsti,aut meditabundi sunt. Putatur & rictus esse figura ĩ ore ad tps aliquo mõ cõtracta,vel ꝓducta,vel inuersa,vel extensa,quæ paulo post reditura sit in naturalem formam. Est & communis tam belluis,quam hominib. Diducere rictum,est ad hilaritatem impellere. Hora. Ergo non satis est risũ diducere rictum. Aliqñ diducere rictum,est os aperire. Iuuen.Sat.10.Ipse ad conspectum cœnæ deducere rictum Contentus. Ponitur aliqñ rictus pro minaci habitu oris. Cic.6.Ver.de Herculis statua; Vsq. eo iudices,vt rictus eius, ac mentum paulo sit atrocius. Dicimus & Rictum in neu.gen. Lucr.li.5. Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes. Aliquando accipitur pro rostro. Vnde nonnulli a Græcis deductum volunt, apud quos ῥύγχος, rostrũ dicitur. Verisimilius tamen est a Latino verbo Ringo derivari.
RIDEO,des,risi,risum,n.2.[*Ridere* צחק tsachak שחק schachk,G.Lachen.*Gal:Rire.Hi.Reir,proprio obra de hombre,*] γελάω. modo absolutè ponitur sine casu. Gel.l.1. Rex,quasi anus ætate desiperet,risit. Ci.5.de Fin. M.Crassus,quem semel ait in vita risisse. Lucilius Modo datiuum admittit,pro arrideo.[*Compiacere.*]Rideo tibi. Vir.1. Aen. Risit pater optimus olli. Cum autem accusatiuum habet, significat derideo. Ter.in Adel. Rideo hunc. Cice.de Arus.resp. Cũ riseritis impudentiam hominis. Oui.2.Fast. Ridet amatorem Lyda puella suum: Transfertur & ad plantas, quę ridere dicuntur, cum coloris amœnitate spectantium oculos oblectant. [*Placere.*] Vir.4.Eclo. Mistaque ridenti colocasia fundet acantho.
RIDIBVNDVS,a,um.1.2.[*Lieto,ridente.*Germa.Einem lachenden gleich, oder lachend eins lachens. G.*Tout riant,ne faisant que rire. His.Cosa que mucho rie,o burla*]Plaut.in Epid. Illam ridibundam,atq. hilarem huc adduxit simul. Ridendus,id est,deridendus. Hor.1.epist. Pecces ad extremum ridendus.
RIDICAE,p.c.f.1.[*Sostegno,*] יתד iathedh משען mischan. Germ. Einrebsteck. G.*Vn eschalat de vigne. His.Rodrigon que sostienne la vid*] μίζιτ. pedamenta vinearum,quæ è quercu,& iunipero solent fieri optima. Var.lib.1,de re rustic.cap.8.Col.lib.4.c.12. Pedamenta vinearũ, inqt Budæus,aut est fictile,ut ridica; aut est teres, vt palus.
RIDICVLARIVS,a,um,o.1.2.[*Buffone,buffoneria.*Germ.was lechen-

Ridere, & Ridendo, Ne Pudeat ridere, & ridendo. Ridere, & ridendo
pallescere, Ridere, & ridendo Rubescere, Ridere, & ridendo Mirum videndo
fieri, Ridere, & ridendo Cantillare, & simul obloquitur, Ridere, & ridendo
Tacere, Ridere, & ridendo Dicere, Ridere, & ridendo Subsannare, Ridere, & ridendo
Fatuum esse, Ridere, & ridendo Ineptum esse.

Ridiculum, Quod movet risum. Laudatur & Ironia lib. 2. Quintil. cap. 6. Duæ Ridiculi species, Dicacitas & Facetiæ.

Ridiculus, Ridiculum, Ridiculum, Ridiculus dicitur, qui movet risum

REI

dem ejus. Tenuisse longo tempore quæ fuissent, non ea
ratio inde habenda, per quam ea ab eo tenuerit, qui
ea ab alio tenuit, quæ ipsi ab alio tradita fuerant.
Quæ res diuturna usu capiuntur, ea non minus
usucapta videntur, quam quæ ipsa mancipia usu
capiuntur. Quæ ab eo, qui ea usucapit, fructus
percipiuntur, ejus fiunt. Quæ ab eo, qui ea usucapit,
ædificata sunt, ejus fiunt. Quæ ab eo, qui ea usucapit,
plantata sunt, ejus fiunt.

REMANERE, ſ. manere, ſ. ſtare, ſ. eſſe. Quæ ſunt, quæ ſi non ſint, non remanent.

REMEDIUM, ſ. Cura, ſ. curatio, ſ. medicamen.

REMITTERE, ſ. dimittere, ſ. omittere, ſ. ignoſcere, ſ. condonare, ſ. relaxare, ſ. liberare, ſ. abſolvere, ſ. ſolvere, ſ. exonerare, ſ. exolvere, ſ. ſolvere, ſ. ſolvere, ſ. ſ

ola Oct. Ludouici, Mellini architectura, Ciuitatum, templorum, & aliarum rerum, quæ Romæ visuntur, ac memoratu digna sunt, nouissima delineatio, 1600. Ex Tullii Sabellici, & Nic. Ben. Cons. Romanæ, antiquitatis libris, aduersus Andream Fulvium, Venet. 1513. Ex Leonis Ostiensis monachi, & Petri diaconi, Cassinensis, chronicis, 1513.

Romæ descriptio, 1570. Ex Blondi, G. Fl. Historiar. post imperium Romanum lapsum, libri 31. Venet. 1483. Ex Ioannis Cuspiniani, de Cæsaribus atque imperatoribus Romanis, opus insigne, 1540. Ex Ioannis Stadiani, de Romanæ Ciuitatis origine, & amplitudine, 1560. Ex Ioannis Sambuci, Pannonii, de Romanorum principum origine, & gestis, 1568

ɔ.Rōmilius,a,um,vt tribus Romilia.Cic.de Lege Agr.Reſpōdit a tribu Romilia initium facturum.
l.Romilia lex cauit,ne alij prǽter patres,& magiſtratus ſacra ini nt,peragerentve:poſtea plebi quoq.aditus ad ſacrā fuit,nam ro tionib. Tribunitijs,primū Sextia Licinia ſancitū eſt,vt decē vi ſacrorum,non vt antea,omnes patricij,ſed ex parte dimidia de ebe crearentur;deinde ſecuta eſt Ogulnia,vt cū quattuor Ponti ces eſſent,placeretq. ſacerdotum numerum augeri, quattuor p̄ rea Pontifices,quinq. augures,de plebe omnes allegerentur, vt mnino octo Pontificum,nouem Augurum numerus fieret.
ARII,m.2.γυμνῆται.leuis armaturæ milites,qui antequam acies ngrederentur,fundis,& lapidibus pugnæ prǽludebant.Roratij ictū,teſte Nonio,quod illi prælium,vt ros pluuiam,antecederēt. ius.Rorarij ↑ rocurrebant inter antepilanos. Hinc Rorariū vinū icebant,teſte eodem Feſto,quod rorarijs militibus dabatur.
RESCO,cis,n.3.[*Bagnarſi di rugiada.*Ger. Mit taw beſprengt.vnd aſſ werden,]δροσίζομαι.Roſcidus fio,rore aſpergor:ab inuſitato rbo Roreo.Pli.lib.18.c.33.Terra roreſcens.
RAT,bat,[*Irrugiadare,bagnare*]Ros decidit.Col.li.11.c.3.Interum tempeſtas,nōnumquam rorat.Translatè pro guttatim diſtillare,[*Stillare.*Ger.Es tawet,das taw fiele,]δροσίζειν. Vir.8.Aene. patuſi rorabant ſanguine vepres.Aliquando admittit poſt ſe accuſtiuum:vt Rorare imbrem.Pli.li.17.c.10.Periculum tantū eo die t,ſi rorauerit quantulumcunq.imbrem. Ror or,paſſiuum pro roror,madefio.[*Bagnarſi.*]Pli.epiſt.21.Scribimus, & lachrimis tuli rorantur obortis.Rorans,tis.Virg.3.Aen.Rorantia vidimus ſtra.Cic de Sen. Pocula minuta, atque rorantia.Roratus,a,um. huid.3.Faſt.Mollis erat tellus,rorata nane pruina.
RATIO,onis,f.3.δρόσωσις.morbus eſt vitiū,cum illæ defloreſcen s rore lædūtur: priuſque corrūpuntur,quàm in acinos transfor entur.Pl.li.17.c.24.Siderationis genus eſt in vitibus defloreſcen bus roratio,aut cum acini priuſquam creſcāt,decoquūtur in cal m.Theop.li.4.de Plantis;Roratio,inquit,fit cum vitis defloreens irroratur. Propter hoc vitium Floralia ab antiquis inſtituta nt.Pli.li.18.c.19.Floralia 4.Kalen.Maij inſtituerunt anno vrbis ingenteſimo ſex todecimo,vt omnia bene defloreſcerent.
IFER,a,um,o.1.2.[*Che apporta rugiada.*Ge. Das taw bringt.*Ga. qui apporte la rouſee.Hiſp. Lo que trahe rocio,*]δροσοβόλος.vt,Aura rorifera.Sen.Hip.Qua rorifera mulcens aura Zephyrus vernas euocat herbas.Biga Lunæ rorifera.Sta.1.The.Rorifera gelidū tenuat aera.Luc.li.6. Hic vbi roriferis terram nox obruit vmbris.
RVLENTVS,a,um,o.1.2.[*Coſa piena di rugiada.*Germ.Tawig,voll taw,naſſ vom taw,]δρόσερος.plenum rore.Col.li.5.Ne rorulentæ, ſed ſiccæ ſerantur vites.Idem lib.12.ca.38.Rorulentæ baccæ non egantur.
ris,m.3.[*Rugiada,* טל tal.Ge.Der taw.G.*Rouſee.Hiſp.El rocio,*]δρόσος.humor,qui ſereno tempore de cælo fluit ſerena nocte.Arior.li.1.Meteor.ſcribit,Rorem fieri ex vaporatione modica,cum uuia ex largo vapore progeneretur.Vir.2.Geor.Gelidus ros noe reponet.Ci.1. de Diu. Cum primum gelidos rores Aurora reiecit.Oui.3.Virgineos artus liquido perfundere rore.
A,roſæ f.1.[*Roſa,* הבצלת chabatſteleth.G. Roſen,]ῥόδον.flos è ina naſcens,Veneri ſacer,& fortaſſe non abſurdè:quia ſicut roſa cui viget,ita & Venerea voluptas. Quo paſto autem roſa, quæ ius cādida fuit,cruore Veneris infecta purpureum colorem trarit,ex Aphthonij fabella cognoſces.De roſis plura apud Pli.lib. inuenies:& Theophr.lib.6.cap.6.& 7. Dioſcor.lib.3. cap.133. ic.5.Tuſcu.An tu me in viola putas,aut in roſa dicere? Virgil.4. eorg. Primus verè roſam, atque autumno carpere poma. Roſa, o oleo roſaceo,apud Cel.libro 8.cap.4.Infundenda roſa tepida;
ACEVS,a,um,o.1.2.[*Coſa fatta di roſe.* Ger.Auſſ roſen gemacht,]ῥόδινος.ex roſa factum:vnde Roſaceum oleum,ex roſis.Pli.lib.20. p.3.
ARIVM,rij,n.2.copiam fruticum ſignificat,vno loco roſas gignēs m. Pli.li.11. Roſaria a Fauonio foſſa oportet eſſe.
CIA lex,f.1.a Roſcio Othone Trib.ple.nomen accepit,qua equi s primū a plebe diſtincti ſunt;aſſignat is equeſtri ordini in theao quattuordecim gradibus, in quos neminē recipere liceret,niſi ad tingentorum nullium ſeſtertiorum cenſum expleret.Hor.1. i.Roſcia dic ſodes melior lex,an puerorum Nenia? Et paulo an .Si quadringentis ſex ſeptem millia deſint,Plebs erit. Eodē ſpeat & illud Iuuen.Sic placuit vano,qui vos diſtinxit,Othoni.
CIDVS,a,um,o.1.2.[*Inrugiadato.*G.Voll taw,naſſ vom taw,]δροσερός.rore perfuſum;vnde Nox roſcida,rore humecta.Pl.l.18 Vbi it rigua,noctibus roſcidis ſiccari melius. Similiter Mala roſcida autumno rore humecta.Virg.8.Ecl.Aurora roſcida.Ou.ad Liuiā ramina roſcida.Clau.2.de Rap.Pro.Mella roſcida.Vir.4.Eclo. ruina roſcida foliis excuſſa.Ouid.5.Faſt.
CIVS,ſcij,m.2.Hiſtrio nobilis Rom.Cicer.ætate,in arte ſua vſq. leo abſolutus,vt ſi quē ſignificare velimus cęteris ſui generis homnibus præcellere,Roſcium appellemus.Roſcij(inquit Feſt.)dibantur in omnibus perfecti artib.quod Roſ.quidā perfectus vus in comędia iudicatus eſt. Ci.de Or.Roſcius hoc tamdiu eſt aſſecutus,vt ī quo quiſq.artificio excelleret,is in ſuo genere Roſcius diceretur.Hor.2.epi.1.Quæ grauis Aeſopus,quę doctus Roſcius egit. Hunc primum in ſcena perſona vſum ferunt,quod & Strabo eſſet,& aſpectu fœdus,tm̄ tamen pronūciandi ſuauitate valuit,vt populo ſine perſona gratior eſſet: quod & Cicero teſtatur lib.2.de Or.Librum conſcripſit,in quo hiſtrionicam cum eloquentia comparare conatur.Cum Cicerone quoque aliquādo certaſſe dicitur, num ille eamdem rem ſæpius oratione,an ipſe geſtu variaret.
ROSEA,f.1.campus in agro Reatino,quod in ea aruatore humida sē per ferantur.Var.1. de re ruſtica.7. Cæſar Vopiſcus,campos roſeæ Italiæ dixit eſſe ſemen,in quo relicta pertica poſtridie non appareret propter herbam.
ROSETVM,n.2.ῥοδωνία.locus roſis conſitus.Vir.5.Ecl.Quantum faliunca roſetis,ludicio noſtro tantum ubi cedit Arbutus.
ROSEVS,a,um,o.1.2.[*Di roſe,vermiglio.*Ge.Roſenfarb,roſenroth,] ῥόδεος.qui roſæ colorem imitatur.Vir.12.Aen.Et roſeas làn ratagenas. Idem 2.Aen.Roſeoque hæc inſuper addidit ore.
ROSMARINVS,m.2.ſiue(vt apud Plin.legitur) roſmarinum[*Roſmarino.*Ge.Roſmarin]λιβανωτίς.
ROSMARIS,m.3.λιβανωτίς.frutex odoriferus,qui & Roſmarinus dicitur.Ou.3.de Arte;Roſmaris,& laurus,nigraque myrtus olent.
ROSTELLVM,li,n.2.ῥύγχιον.parum roſtrum.Pli.li.30.c.11.Muris roſtellum.Colum.li.18.cap.5.An pulli roſtellis ouа percuderint.
ROSTRA,orum,n.2.templum erat Romæ in foro,ante curiam Hoſtiliam,pulpitum habens nauium Antiatium roſtris adornatum: ex quo ad populum concio haberi ſolebat.Liu. lib.8.E roſtriſq. earū nauium ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit, Roſtraque id templum appellatum.
ROSTRATVS,a,um,o.1.2.roſtro armatus: vt Naues roſtratæ,αἱ χαλκέμβολοι.quæ in prora,æneo munitæ erant roſtro,quōin hoſtium naues,cum impetu impacto,ſæpe eas diſſoluebant.Liu.4.Dec.li.6. Vna & octoginta roſtratis nauibus,multis preterea minoribus.Idē li.8.Bel.Pun.Prouinciæ ita decretæ,alteri conſuli Sicilia,& triginta roſtratæ naues. Eædem & æratę dicebantur.Cæſ.2.Bel.Ciu.Cū claſſe nauium ſexdecim,in quibus paucæ erant æratæ.Corona roſtrata,id eſt,naualis, quod exiguis quibuſdam,velut nauium roſtris exornaretur.Pli.lib.16.c.4.Cupidis cedunt roſtratæ.Tempora roſtrata.i.nauali,ſiue roſtrata corona exornata. Vir.8.Aen.Tempora nauali fulgent roſtrata corona.Roſtratus impetus,qui fit roſtro impacto.Pli.li.10.c.vlt.
ROSTRVM,ſtri,n.2.[*Becco,muſo,muſtaccio,ſperone della naue,*Ger. Ein ſchnabel.G.*Bec,muſeau.*Hiſp. *El pico como de aues o bocico,como de puerco*]ῥύγχος.quo aues cibum capiunt. Ci.1.de Nat. Deor.Proceſſo,corneoque roſtro aues.Oui.6.Faſt.Roſtra apta rapinæ.Nec ſolum de apibus, ſed de reliquis quoq.animalibus,& de ipſo homine dicitur.Plau.Men.Apud menſam plenam homini roſtrum deliges.Plin.Et mugilis roſtrum. Caprarum roſtra.Var.2.de re ruſt. c.3.Canum.Pl.li.8.c.4.Suum.Ci.1. de Diu.A ſimilitudine aũ troſtri auium pars nauis exporrecta, & acuminata ex ære ferrove, in prora eminēs,Roſtrum appellatur.Hircius de Bel.Alex.Nauibus actuarijs roſtra impoſuit. Hinc Roſtratæ naues, roſtris armatæ. Cic.2.Inu.Lex eſt apud Rhodios,vt ſi qua in portu roſtrata nauis deprehenſa ſit,publicetur.
ROSTRO,as,n.1.[*Poner il becco dentro.*Ger.Mit dem ſpitz,oder ſchnabel auffich urpffen.*Gal.Becquer,picquer,& donner du bec.Hiſ.Poner el pico dentro alguna coſa,*]roſtrum impingo,roſtro penetro.Pl.lib. 10.c.10.In iferiora roſtrante vomere.i.roſtrū impingēte,ait Bud.
ROTA,f.1.[*Rota,ruota,* גלגל gilgal.Ar. אופן ophan.Ger.Ein rad.*Gal. Vne roue.Hiſ.La rueda de carro,o de ſtiero,*]τροχός.cuius conuerſione currus procedit:a rotunditate,ſeu a ruendo: ruit enim facilè in ſuos orbes.Plautus in Cap.Pro rota me vti licet,vel ego huc,vel illuc vortar,quo imperabitis.Pli.lib.16.c.40.Lignum ad radios rotarum vtile.Horat.1.Epi.18. Puluis ſtrepituſque rotarum. Figuratè accipitur pro toto curru.[*Carro.*]Vir.12.Aen.Eque rotis magnam reſpexit ad vrbem.Ci.in Ara.Hunc tangit rota feruida Solis.Rota Fortunæ i.inconſtantia,& volubilitas.Idē in riſo. In quo ne tū quidem Fortunæ rotam extimeſcebat.Rota,tormenti genus.Ci.5. Tuſc.In rotam beatam vitam non aſcendere. Rotæ etiam a Latinis dicuntur capræ quædam feræ,quarum magna eſt copia in Samothrace inſula.Var.lib.2.c.1.Eſt & Rota,piſcis a rotæ ſimilitudine.Pl.li.9.c.4.Rota item in ſiglinis dicitur,qua fictilia tornantur. Horat. de Arte; Amphora cœpit Inſtitui,currente rota cur vrceus exit? Dimin.Rotula.Pl.lib.18.c.18.
†ROTATIM,aduerb.Diomed.libro.3. Rotatim ac volubiliter dicebant.]
ROTO,aa,a.1.[*Irrotare,rotare,* הגל theghel.G.Vmbtreibē wie ein rad, vmbtrullen,vmbwelltzen.*Gal Faire la roue,rouler.Hiſ.Rodar,o traher en derredor,haZer bueltas en derredor,*]γυρόω,κυκλόω. Verto,ī modum rotæ verſo, circumago. Mart.lib.1.Præceps ſanguinea dum ſe rotat vrſus arena.Lucr.lib.9.Rotantque cauis flammam fornacibus intus.Rotare item ſe pauones dicuntur,cum velut pulchritudinem ſuam admirantes,gemmantes caude pinnas in orbē explicant,rotęque orbem imitantur.Rotans,tis.Hora.4.Carm.Ode

rr. Sordidum flammæ trepidant rotantes Vertice fumum, Rotundus, a, um. Ouid. ad Pis. Ceruice rotata, Iuu. Sat. 6. Sermone rotato Torqueat enthymema. Rotatio. Diomed. Gram.

ROTVNDVS, a, um, o. 1, 2. [*Rotondo*, עגול ngh aghol ghalil. G, rūd Rundlecht. G, *Rond. Hisp. Redondo*, στρογγύλος. quod globi, siue sphęræ figuram habet, vnica superficie contentum, & in medio sui pūctum habens, a quo omnes lineæ ad circumferentiam ductæ, sunt æquales. Dictum Rotundum (vt quidam volunt) a retundendo, q omnis vndique retusa sit angulorum asperitas. Pli. lib. 10. ca. 52. Aquatilium ova rotunda. Ibidem; Ova exeunt a rotundissima sui parte, dum pariuntur. Cic. 2. de Nat. Deo. Mundum esse voluit rotundum, quod ea forma neget vllam pulchriorem esse Plato. Hor. 8. ep. Rotundioribus Onusti baccis. Cic. de Vniu. Idque ita tornauit, vt nihil efficiat possit rotundius. Ore rotūdo loqui, est volubili, & concinno orationis genere vti. Hor. in Arte; Graijs dedit ore rotundo Musa loqui. Gel. Crispum agmen orationis, rotundumque. Cic. in Orat. Thucydides præfractior, nec satis, vt ita dicam, rotūdus. Hinc Rotunditas, atis, [*Rotondità.*] Pli. li. 2. c. 3. Cornua rotunditate præpilata. Ibidem c. 36. Rotunditas oris. Rotundè. Cic. 4. de Fin. Ista ipsa a te quidem aptè, ac rotundè, &c.

ROTVNDO, as, 2. 1. [*Far rotondo.* Ger. Rund, oder kugelecht machen. *Gal. Arrondir, faire rond. Hisp. Redondear per todas partes, hazer redondo.*] στρογγύλλω. rotūdum facio. Ci. de Vniu. Cum similem vniuersitatis naturā efficere vellet ad volubilitatem rotundauit. Vitr. lib. 10. c. 11. Id ad circinum rotundatur. Translatè pro explere, siue perficere, quod rotunda forma nulla sit perfectior. Hor. 1. epi. 6. Mille talenta rotundentur. Hinc Rotundatio. Vitr. li. 10. c. 11. In rotūdatione, & longitudine æqualia spacia fient.

ROXICVM, n. 2. apud Ptol. lib. 3. Ciuitas est Corsicę insulæ, quæ hodie vulgo *Rogeta* dicitur.

RANTEV

RVBEFACIO, cis, p. c. a. 3. [*Far rosso.* מדם Iddem. Germa. Rot, oder Rot farb machen. *Gal. Rougir, faire rouge. Hi. Embermeiar a otra cosa,*] ἐρυθρόω. rubro colore tingo. Sil. li. 16. Virque Atlantiadum rubefecerat ora sororum. Rubefactus, a, um, Oui. 3. Met. Rubefactaque sanguine tellus.

RVBELLVS, a, um. o. 1. 2. [*Rossetto*, אדמדם adhamdam. Ge. Rotlecht.] ὑπερυθρον. subrubrum: vt Vinum rubellum, siue Rubellum, absolutè dicitur, quod modicè & dilutè rubet. Martia. lib. 1. Et Veientani bibitur fex crassa rubelli. Rubellæ vites, id est, Nomentanæ, a rubedine cognominatæ. Plin. lib. 14. c. 2. Proxima dignitas Nomentanis rubente materia, qua propter quidem Rubellas appellauere easdem, & Rubellianas vocat Col. lib. 3. c. 2.

RVBELLIO, nis, m. 3. piscis prægrandi capite, ex genere mullorū, a coloris rubedine nomen habens. Pli. l. 32. c. 10. In vino necatus rubello, iis qui inde biberint, vini taedium affert.

RVBEO, es, bes, rubitum, 2. [*Esser rosso, arrossire* אדם adham. G. Rot sein. *Ga. Estre rouge, deuenir rouge. Hi. Embermeiecerse.*] ἐρυθραίνομαι. rubeus fum. Vir. 2. Geor. Sanguineis inculta rubens myrtea baccis. Idem 4. Geor. Ante nouis rubeant, quàm prata coloribus. Cic. Attu li. 15. Rubeo, mihi credes, sed iam scripseram, delere nolui. Idem 4. Ver. Hærere hemo, auerfari, rubere. Mart. lib. 1 Parsanis rubeant æmula labra rosis. Oui. 2. Fast. Tusco sanguine terra rubet. Rubēs, idem, quod rubrum. Vir. 1. Georg. Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni. Ouid. 3. Fast. Vina rubentia.

RVBER, bra, brum, o. 1. 2. [*Rosso*, אדם addom. Ge. Rot, rotfarbig. *Gal. Rouge. Hisp. Bermejo.*] ἐρυθρός. rubeus, coloris. Hora. in Ser. Obscoenoque rubet porrectus ab inguine palus Ou. 1. Fast. At ruber hortorū Deus, & tutela Priapus. Oui. 11. Met. Fulmineos rubra suffusus lumina flamma. Hor. 3. Car. Ode 13. Inficiet tibi rubro sanguine riuos. Rubrum mare. Ci. 1. de Nat. Deo. Genera belluarum, quę in rubro mari gignantur. Rubror, comparatiuus. Pli. li. 10. cap. 63. Colorem mutant rubriore pilo.

RVBESCO, is, n. 3. [*Diuenir rosso*, אדם adham. G. Rot werden. *Ga. Deuenir rouge. Hisp. Embermeiecerse.*] ἐρυθραίνομαι. rubēs fio. Vir. 2. Aen. Iamque rubescebat stellis Aurora fugatis. Ouid. 2. Met. Vt terras mundumque rubescere vidit. Pli. li. 9. c. 35. Mirorcas Sole rubescere, coloremq. perdere, vt corpus humanum.

RVBETA, æ, f. 1. [*Rana sammartina.* Ger. Ein Garten krot, Eingifftig thier von dem geschlecht der krotē oder Froesché, welches sich in stauden enthaltet.] βάτος. ranę genus venenosum, a Rubis nomen trahēs, in quibus victitat. Iuue. Sat. 1. Porrectura viro miscet sitiente rubetam. Pli. lib. 8. c. 31. Auxiliantur contra ranam rubetā. Idem lib. 32. c. 5.

RVBETVM, n. 2. [*Macchioge.* G. Ein ort an dem viel Brambeer staudē stehen.] βατών. locus in quo rubi copiosè proueniunt, vel ipsa rubetorum copia. Oui. 1. Met. In dura hærentia mora rubetis.

†RVBEVS, & Rufus generalia nomina, ad omnia, quæ quomodolibet rubent. Gell. lib. 2, cap. 26.]

RVBI, orum, m. 2. oppidum Campaniæ, a rubetorum frequentia. Hor. in Ser. Inde Rubos fessi peruenimus. Inde Rubeus, a, um. Virgil. 1. Geor. Rubea texatur fiscina virga.

RVBIA, æ, f. 1. *Grana rossa.* G. Rotte, oder Fuchsrotte, ei kraut. G. *Garance. Hi. La rubia de los tintores.*] ἐρυθρόδανον. herba, radicē habēs rubram, tingendis lanis ac coris idoneam. Pli. l. 24. c. 21 & li. 35 c. 6. & lib. 19. c. 3. Pharmacopolę Rubiam tinctorum nominant.

RVBICON, nis, p. c. m. ῥουβίκων. fluuius disterminans Italiam a Gallia citeriore. Lucan. li. 1. Vt ventum est paruo Rubiconis ad vndas. Sueton. in Cæs. Consecutusq. ire cohortes ad Rubiconē flumen, qui prouinciæ eius finis erat, paululum constitit.

RVBICVNDVS, a, ū, o. 1, 2. [*Rossegeāte*, מקבלת rachlih. c. Vol rotfar] ἐρυθριάω. abundè rubēs. Ter. in Hec. Magnus, rubicundus, crispus, crassus. Plau. Pseu. Magno capite, acutis oculis, ore rubicūdo. Pli. 18. c. 35 de Luna loquens; Si rubicunda, ventos portendere credit. Mart. li. 14. Cumano rubicundam puluere testam. Rubicundulus, dimin. Subrubens. Iuu. Sat. 6. Tamdem illa venit rubicundula.

RVBINVS, a, um, o. 1. 2. [*Rosso*, ארמוני adhmoni. G. Schwartzrot] color rufo, aurore multo mistum, cuiusmodi ferè est color ferri multa rubigine obducti. Gel. l. 2. c. 26. Fuluus, flauus, rubidus, phœnicē, rutilus, luteus, spadix, appellationes sunt rufi coloris. Aliqn rubidus, pro scabro, & aspero accipitur. [*Aspro.*] Plau. in Stic. Rubiginosam strigilem, ampullamq. rubidam. Hinc & panis biscoctus, a scabritie Rubidus dicitur, qui & nauticus appellatur. Pli. Exiguā buccellam rubidi panis. Quo tamen in loco Festus Rubidū panē interpretatur panem parum coctum.

RVBIGINOR, ris, d. 1. [*Arrugginirsi.* G. Rostig werdē] ἰόω. rubigine cōtraho. Apul. lib. 3. Florid. Gladius vsu splendescit, situ rubiginatur.

RVBIGO, ginis, f. 3. [*Ruggine*, קפריטא pieraxon. G. Rost. G. *Rouillure. Hisp. Herrumbre de hierro.*] vitiū metalli, & proprietas, quod in ferro cōtrahi videmus, aridū & rubrum, metallum paulatim erodēs. Dicta Rubigo, a rubro, siue rubido colore, vnde & antiquis Robigo dicebatur; nam illi Robum dicebant, teste Festo, q nos rubrū. Aerugo fit in ære: ferrugo in ferro. Pli. li. 17. c. 4. Ferro argilla omnis rubiginem obducit. Vir. 1. Geor. Exesa inueniet scabra rubigine tela. Cato. Argon. Squalida desertis rubigo intentur aratris. Oui. 2. Met. Liuent rubigine dentes. Rubigo vitium in segete spicas corrumpēs. Hor. li. 1 Carm. Nec pestilentem sentiet Africō Fecunda vitis, nec sterilem seges rubiginē. A rubigine Rubigalia, festi dies, a moliendæ rubiginis instituti ab antiquis. Pli. li. 18. cap. 29. Inde Rubiginosus, a, um Mart. li. 5. Vide Robigo.

RVBOR, oris, m. 3. [*Rossore*, הגלילות bachlilith. Ger. Die rote, rote farb] ἐρύθρημα. color rubeus, qui & rubedo dicit. Pli. li. 11. cap. 37. In malis ostenditur rubor. Ouid. 3. Met. Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem. Luca. li. 5. Rubor igneus inficit ora. Tyrij rubores, pro purpura, [*Porpora.*] Vir. 3. Georg. Tyrios incocta rubores. Virgineus rubor, pro pudore. Idem 1. Geor.

RVBRICA, æ, p. p. f. 1. μίλτος. terra rubri coloris, qua fabri materiarij lineas ducunt. Col. lib. 1. Arbuscula rubrica notare conuenit. Hac librorum tituli, & capita notabantur. Pers. Saty. 5. Si quid Masurius rubrica notauit, † Hinc Rubricatus, a, um. vt Pelles rubricatæ.]

RVBRICATVM, Plin. & Rubricatus, Ptolem. fluuius est Hispaniæ Tarraconensis.

RVBRICETA, f. 1. ἀνθρωπίσκος. color, quo mulieres genis ruborem inducunt. Plau. in Truc. Buccas rubricetā intinxit tibi. Alio nomine Purpurissum, vnde Plau. ibidem; Buccas purpurissatas, & rubricetā unctas, in eadem effert significatione.

RVBRICOSVS, a, um, o. 1. a. μιλτώδης. rubrica abundans. Col. lib. 4. cap. 33. Solum rubricosum.

RVBRVM, mare, n. 2. [*Mar rosso*] ἐρυθρὰ θάλασσα. pars Oceani, Arabiā a Meridie alluens, ad Occidentē Arabico, ab Ortu Persico sinu terminata Pli. li. 5. c. 23. [erumpit gominum mare in terras, quod Rubrum dixere nostri, Græci Erythræum, a rege Erythra, aut (vt alij) solis repercussu talem reddi colorem existimantes.

RVBVS, bi, m. 2. [*Raggia.* G. Bramberstaud, brambere. *Gal. Vne ronce. Hisp. Harça.*] βάτος. frutex notissimus, passim in dumis prouenięs. Florem habet candidum, & fructum moris non absimilem. Vir. 3. Eclog. Ferat & rubus asper amomum.

RVBVS caninus, m. 2. κυνόσβατος. frutex arbusculę instar, rubo longè maior, folia ferens multo latiora myrto, spinis circa ramos spinis, flore candido, fructu oblongo, nucleo oliuę simili.

RVCTO, ctas, m. 1. [*Ructare.* Ge. Goerpsen, Reupsen.] ἐρεύγω. est ructus emitto. Cic. ad Cornif. li. 12. Quem ego ructantem, & nauseantem conieci in Octauiani plagas. Ita. Pic. Pergin' ructare tu mihi? Ructatus, a, um, pro ructando eiectus. Silius li. 15. Ructatos ore cruores. Ructator, & Ructatrix. Mart. l. 10. Nec deest ructatrix mentha. Ructuosus, a, sum; vt Spiritus ructuosi, apud Quin. lib. 4. c. 2.

RVCTOR, aris, deponens. 1. [*Ructare, ructeggiare. Gal. Roter. Hisp. Regoldar.*] ἐρεύγω. ructo. Var. 3. de re rust. c. 2. Cuius aues hospitales etiam ructor. Hor. in Arte; Hic dum sublimeis versus ructatur.

RVCTVS, us, ui, m. 4. [*Rutto.* Ger. Ein Goerps, kopp, oder reupsi. *Ga. Rot, rottement. Hisp. Regueldo.*] ἐρυγή. cibi & potus in stomacho mersi concocti ventosa per os efflatio. Mart. lib. 1. Extremo ructus cū lè concocti venit a barathro. Cic. Peto li. 9. Stoici crepitus aiunt æque liberos ac ructus esse oportere. Col. lib. 6. c. 6. Cruditatis signa sunt crebri ructus, ventris sonitus, fastidia cibi, neruorū intentio, iucbetes ocu-

li. Plin. lib. 6. c. 18. Anethum ructus mouet.

RVDENS,tis,c.3.[*Corda,fune,spago,sarta,* חבל chebel.Ger.Ein groß Schiffseil.G.*Chable,ou grosse corde de nauire.Hisp. La cuerda de la naue,*]πρότονος, subst. tam masc.quam fem. gen.funem nauticum maiorem significans, a malo ad puppim religatum, quanquã eriã pro eo Plin.accepisse videtur,quo naues continenti alligantur. Virg.3.Aen.Excussosque iubet laxare rudentes.Plaut.Rud. Dum hanc rudentem complico. Catullus;Candidaque intorti sustollãt vela rudentes. Cic.5.Tusc.Non optabilis est rudentibus apta fortuna.Idem 1.de Diu.Quasi rudentis explicatio.

RVDERARIVM,n.2.cribrum, ab Apuleio appellatur cribri genus maius,ex membrana minutis foraminibus pertusa, quo rudera.i. lapilli consimilesque sordes è frumento expurgantur.

RVDERO,as,a.1.κατηρειπτόω.est rudus induco. Vitr.li.7.cap.1.Vnde ruderatus ager, qui veterum ædificiorum materia scatet. Pl.li.21. c.4.Rosam constat ruderatum agrum amare. Eruderare vero, est rudus eijcere.Varr.de re rust.lib.& c.2.Solum oportet esse eruderatum,& procliuum,vt euerti facilè queat. Ruderatio.Vitr.l.7.c. 1.Incipiam de ruderatione,quæ principia tenet expolitionum.

RVDETVM,ti.n.1.*Asperitatibus tonsum.*locus plenus rudere,id est,lapidũ fragmentis.Cato;Lentem in rudeto ferito.

RVDIARII.m.2.qui impetrarunt,missionem artis gladiatoriæ,donati rude.Suet.in Tib.c.7.Rudiarijs quibusdam reuocatis.Item Rudiarij,qui saga rudia,& noua poliunt.Hermolaus ex Festo.

RVDICVLA,læ,f.1.ῥάβδη.dim.parua virga impolita,vtilis ad mouenda,& agitanda ea,quæ super ignem decoquuntur.Cato:Igni bene coquito,rudicula agitato crebro.Pl.li.20.Lanas rudiculis curatas.

*RVDIÆ,arum.oppidum. Pediculorum,siue Salẽtinorum,non procul a Brundusio.Plin.Rhudiam vocat.

RVDIMENTVM,ti,n.2.[*Primo ammaestramento.*Ge.Der anfang,oder ein feltigeit bericht,so mã einẽ furgibt,der noch raw ist,vnd erst anfahet zu lernen.G. *Les premiers commencemens de quelque art apprentissage.*Itl.*Lo principio,ò comienzo de alguna arte,*] πρωταιδρία. prima disciplina, qua rudes imbuuntur, vnde ponere rudimẽta dicimus,pro artis alicuius principijs operam dare:figuratè accipitur pro rem quamlibet incipere.Cic.in Sal.Qui incipiens quidem peccare minimis rebus posuit rudimẽtum, sed ita ingressus est,vt neque ab alio vinci possit &c.Liu.li.1.bel.Mac.Responsum,eum ipsum rudimenta adolescentiæ bello lacessentẽ Romanos posuisse.Iustinus l.9.Alexandrum filium 18.annos natum,vt sub militia patria tyrocinij rudimenta poneret, ad se accersit.Rudimẽta virtutis.i.initia.Ci.in Sal.Añ vlla alia putas esse rudimenta, & incunabula uirtutis?Rudimẽtũ lucis,pro vitæ initio.Pl.in Proem.li.7.

RVDIS,subst.f.3.ῥάβδη.virga rudis & impolita,siue ea lignea sit,siue ferrea,quæ varijs olim vsibus accommodabatur: nam & rudibus agitabantur ea,quæ ad ignem coquebãtur,aut alia ratione miscebantur.Pl.li.34. Vritur in patinis per lamnas minutas cũ sulphure,versatũ rudibus ferreis,aut ferulaceis.Cato de re rustica,c.104. Hæc rude misceto ter in die.Rudibus item depugnabant gladiatores,teste Lampridio,qui refert Commodum in arena rudibus inter cubiculares gladiatores depugnasse.Hinc Ad rudem cõpellere est cogere depugnare.Cic.Octauio:Qui veteres gladiatores,reliquias ludi Cæsaris,ad rudem compulisti. Idem quoties aut ætate emeriti,aut multis iam relatis palmis,uacatione digni videbãtur, rude a prætore donabantur. Cic.5.Phil. Tam bonus gladiator, tã citò rudem accepisti?Hor.1.ep.Spectatum satis, & donatum iam rude,quæris Mæcenas iterum antiquo me includere ludo.Vbi donatus,rude,per translationem dixit,pro ætate emeritum: gladiatores enim accepta rude ab omni depugnandi necessitate eximebãtur.Quò fit,vt Rudem pro libertate,& optato rei cuiusuis fine accipiamus. Iuuen.Ergo sibi dabit ipse rudem.

RVDIS,de,o.3.Imperitus, indoctus,impolitus, Tyro)(veteranus, intelligens[Rοζος,*aspro.*G.Vnbereitet,vngewerckt,rouw.*Gal.Rude,nouueau,rustaut.Hisp.no labrada,o no ensenada,*]δυτέραδος. impolitus:ut Rude marmor,Ebur rude.Rude argentum, quod neq; signatum est,neque alium in vsum laboratum.Cice.de Ora.Quæ pueris nobis inchoata,& rudia exciderunt. Transfertur ad aiũ, rudesque dicũtur, qui adhuc animum non expoliuere disciplinis Cic.2.de Nat.Deor.Rudem me discipulum,integrumque accipe. Pl.lib.2. c.7.Pariter & eruditum vulgus,& rude in eam sententiã cursu vadit.Rudis genitiuo aliquando iungitur.Cic.pro Flac.Homines imperiti,rerum omnium rudes.Idem li.1.Offi.Rudes Græcarum litterarum.Aliquando accusatiuo cum præpos.Ad.Liu.li.4. bel.Pun.Rudem ad pedestria bella Numidarum gentem.Aliquãdo ablatiuo cum In.Cic.li.1.de Or.Rudem in iure ciuili.Aliquãdo pro rustico[*Vile*]Iuue.Sat.11.Tunc rudis, & Graias mirari nescius artes.Pro duro,& inclementi.[*Crudele.*]Ter.in Phor.Adeone esse ingenio rudi,& inexorabili?†Hinc Ruditas,imperitia.]

RVDO,rudis,n.3.[*Ragghiare,* נער nahar.Germ. Gigaggen,schreien wie ein Esel.G.*Recanter,rubir,braire comme vn asne,ou lion.Hisp. Rebuznar,proprio,del asno,*]ὀγκάομαι. propriè ad asinos pertinet, qui rudere dicuntur,cum vocem emittunt.Ouid.3.de Arte:Vt rudit a scabra turpis asella mola.Abusiuè & de lenonibus,& de hominibus dicitur.Vir.7.Aeneid.Sera sub nocte rudentum.Idem &.

Aen.Insueta rudentem.Persius primam verbi huius syllabam produxit,cum in exemplis iam citatis corripiatur Rudens, tis. Ouid. Fast.Ecce rudens rauco Sileni vector asellus.

RVDVS,eris,n.3.[*Scaglia.*G.Allerley matery von einen zerbrochnen gebew,als zerbrochne stein,kalck, scherben, vnd dergleichen. *Gal. Toute rude matiere,soit vieille,sot neufue,moillons,plastras,& semblables. Hisp. La vassura,*]ἐρείπιον. lapidum frusta,& ruinarum materies: est autẽ duplex,nouum scilicet & vetus;nouũ rudus est materia pauimenti.i.saxa recens contusa, seu testæ confracta cum calce ad pauimẽtum faciendum.Vitr.l.7.Ruderi nouo tertia pars tusæ admisceatur.Vetus rudus, est materia ueterum pauimentorum,& dirutorum ædificiorum,quæ lapidibus,& testis cõfractis, calceque arena commista constat.Plin. Complanatæ veteri rudere erant viæ.Antiqui Raudus dicebant, teste Festo.

RVFA,f.1.oppidum Campaniæ,cuius meminit Virg.li.7.Aen.Quique Rufas,Barulumque tenent.

RVFEO,es,n.2.[*Arrossirsi,* אדם adham.G.Rot sein.*Ga.Deuenir rous. Hi. Enrauiar se,enroxarse,*]ξανθίζομαι.rufus sum. Vnde Rufesco, rufus fio.Pli.lib.10.c.29.Merula ex nigra rufescit.

RVFO,fas,a.1.[*Far roſſo.*Ger.Rot machen.*Gal.Rouſſir,faire roux.*H. *Enruuiar,ò enroxar otra cosa.*]ξανθίζω. rufum facio. Pl.li.15.c.22. Rufatur capillus nucleis.Et lib.23.c.2.Rufat capillum.

RVFVLI,m.2. tribuni militum a Consule facti, quod de eorum iure Rutilius Rufus legem tulerit.Postea mutatione vnius literæ, Rutuli dicti.Festus.

RVFVS,a,um,o.1.2.[*Roſſo.*G.Feurrot,oder rotlecht.*Gal.* Roux.*Hisp.* Rubio,roxo,ò hermejo]ξανθός.color non planè rubeus,sed ad flauũ nõ nihil declinans.Mar.lib.14.Roma magis fuscis vestitur,Gallia ruffis.Ter. in Heau.Rufamque illam virginem?Pl.li.12.c.12.Sincerum deprehenditur colore rufo.Ru fior,comparatiuus. Pli.lib. 16.c.14.Materies maris dura,rufior,ac nodosa.Hinc Rufulus, diminutiuum.Plaut.in Amph.Coiuit cicatrix rufula.

RVGA,æ,f.1.[*Rappa, falda,creſpa,grinza,* כחב chehab.Ge.Ein runtzle.*Gal.Ride,plis.Hisp. La ruga,*]ῥυτίς.contractio cutis in plicas,cuiusmodi in senibus conspici solet.Cice.de Sen.Non cani,non rugæ repente auctoritatem arripere possunt.Ouid.14.Met.Et rugis peraurat anilibus ora. Plicę quoque in uestibus eminentes,Rugæ dicuntur:contra cauitates inter plicas, Sinus appellamus. Pli.lib.35. c.8.Prẽter quæ in veste rugas,& sinus inuenit.In arborum quoque fructibus,qui ante maturitatẽ sunt decerpti,alperitates quædã, & corticis contractiones oriũtur, quæ a similitudine rugarũ aniliũ, veniunt & ipsæ in nominis huius communionem.Plin.lib.12.c.7.

RVGIO,gis,rugiui,rugij,n.4.[*Ruggire,* שאג schaagh.G.Brullen oder rurren wie ein lew.G. *Rugir,bruire,bugler.Hispa. Bramar el leon*] βρυχάομαι. vnde Rugitus,qui propriè leonis est,cum vocem emittit.[*Rugito*] Auctor Philomelę; Tigrides indomitæ raucant, rugiuntque leones.

RVGO,gas,a.1.[*Infaldare,increſpare,* כרח chahah קמט kamat.Ger. Faltechtig,oder runtzlet machẽ.*Gal.Faire ride,ſe rider, & plier en plis comme vne robe ſe plie,*]ῥυτιδόω. rugas contraho. Plaut.in Cas. Vide palliolum vt rugat.Rugata testa, apud Plin.lib.9.c.33.

RVGOSVS,a,um,o.1.2.[*Pien di creſpe.*G.Runtzlechtig, voll runtzlen *Gal.Plein de rides,plein de plis.Hisp. Cosa llena de rugas.*]ῥυτιδώδης. rugis plenum.Col.lib.12.c.43.Hęc ratio facit rugosa acina.Idem lib.16.c.31.Cortex omnibus in senectute rugosior.Mar.lib.3. Rugosiorem stola cum geras frontem.

RVIDVS,a,um,[*Ruido.*]a ruendo, idest,cadendo, vt quidam volunt, deductum,vt Pilum ruidum,cuius crebro casu frumenta pinsuntur,siue eualuantur.Plin.lib.18.c.10. Maior pars Italiæ ruido vtit pilo,rotis etiam,quas aqua versat obiter.Quem tamen Plinij locũ explicans Hermolaus,Ruidum pilum dictum innuit,non a ruendo,sed ab asperitate, quasi ruuidum,siue,vt alij scribunt, rubidũ, quod nomen antiquis asperum,& impolitum significabat.

RVINA,næ.f.1.tẽpestas,procella,pernicies,[*Rouina,caso,* מפלה mappalah,vel mappelah.Ger.Ein fall,vmbfallung.*Gal. Ruine,cheute. Hisp.Caida.*]πτῶσις,πτῶμα.casus,siue lapsus,a ruendo.i.cadẽdo. Cic.de Orat.Ea ruina oppressus Scopas.Idem de Diu.Dij habitãtes inter duos mundos metu ruinarum. Ruinas item accipimus, p ipsis ædificijs dirutis.Cic.li.3.Tus.Magis me mouerunt Corinthi subito aspectæ parietum ruinæ, quã ipsos Corinthios. Cęli ruina, pro tonitru.[*Tono.*]Virg. 1.Aen. Fluctibus oppressos Troas cœlique ruina. Vbi Seruius,Cęli ruina,idest,tonitribus,quorum sonus similis est ruinis. Transfertur & longius, ut pro quauis calamitate accipiatur.[*Disgratia.*]Ci.in Cat.Prætermitto ruinas fortunarum mearum. Subdere caput ruinæ,est exponere se periculo.Cur.li.5. Ruinæ rerum illos subdere capita, in perniciem trahi.Ponitur aliquando pro morte.[*Morte*]Plin.lib.17.c.25.Prodigium in nostro æuo Neronis principis ruina factum.Hinc Ruinosus, nosa,nosũ, [*Caduco.*]caducus,ruinam minans,vt Aedes malè materiatę,ruinosæ,apud Cic.3.Offic.

RVLLA,rullæ,f.1.instrumentum ferreum,stimulo rusticorum additum ad vomerem detergẽdum.Pli.li.18.c.19. Purget vomerẽ sub inde stimulus cuspidatus rulla.Est autem dim.a Runa,quod est te

gestus Tonsitantium, vt Virg. Aen. 5. Ceu quondam petit aëra lapsu Cymba, vbi cum rauis impulerunt ore Nerei. Ita & Aen. 10. Ac veluti magno in populo cum sæpe coorta est seditio, &c. Ita & Aen. 12. Ceu flamma Aëriis victa procella refedit.

RVERE, Ruo, Ruis, Ruere, Rui, Rutum, & Ruiturus, Cic. & Ruiturio, Ruis, Ruere, Ruiturii, Ruitum, Plaut. Cadere, Corruere, Labi, Prolabi, Ruinam facere, Ruinam dare, Ruinam minari, Ruinam trahere, Ruinam ducere, Ruinam moliri, Ruinam parare, Ruinam meditari, Ruinam cogitare, Ruinam concipere, Ruinam præcipere, Ruinam præsentire, Ruinam præsagire, Ruinam præsentire, Ruinam præsagire, Ruinam præsentire, Ruinam præsagire

RVTVLI,p.e.m.2.Ῥουτοῦλοι.antiquiſſimi Italię populi, qui Latij partem tenuerunt, Ardeæ proximam. Hi duce Turno aduerſus Aeneam bellum geſſerunt, vt latè deſcribit Virg. ſex poſterioribus Aeneidos ſuæ libris. Plin. lib.3.c.5.

RVTVPIÆ,f.1.Britanniæ inſulæ portus. Ptol. lib.2.c.3.

RVTVPINVM,p.p.n.2.Promontorium Britannię. Luc.lib.6. Rutupinave litora ferunt, &c.

DE LITTERAS.

S LITTERA ſemiuocalis, vt quæ ſonum ſuum a vocali auſpicetur,& in ſe ipſam terminet.†Hęc ſi antecedat m, vel p, vel t, in ſimplicibus dictionibus ad ſubſequẽtem pertinet ſyllabam; vt in Coſmus, Ptolęper, Teſtis. In compoſitis vero aliud eſt.]

S ANTE A

SABA,σαβᾶ Steph.ciuitas regia Aethiopiæ,inquit Ioſephus, quam poſtea Cambyſes a ſororis ſuæ nomine, Meroen denominauit. Hanc Nilus circumdans, inexpugnabilem reddebat. Dicta Saba,ἀπὸ τοῦ σέβειν, quod eſt colere, & uenerari, quia thus mittit,quo in ſacrificijs vtuntur. Sunt qui dicant Saba,Arabũ lingua myſterium ſignificari:Hieronymus vero conuerſionem ſonare autumat.

SABAEI,m.2.σαβαῖοι.populi felicis Arabię,ditiſſimi ſiluarũ fertilitate odorifera,quorum metropolis eſt Saba,quã Strab.l.16.Meriabam vocat:His proxima eſt (inquit) fertiliſſima Sabęorum terra, quæ maxima natio eſt. Apud hos thus,& myrrha, & cinnamomũ naſcitur,in ora etiam balſamum. Ioſeph l.1.a Saba Chuſi filio,qui a Cham ortus fuit, dictos Sabæos affirmat. Seruius putat, ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι,quod eſt venerari,quod Deos ipſorum thure venerarentur. Vir.1.Georgicorũ,India mittit ebur,molles ſua thura Sabæi.

SABAEVS,a,um,o.1.2.σαβαῖος.Col.lib.10.

SABAOTH,Hebraicum nomen,pluralis numeri,& fœm.gen. exercitum ſonans,vel militiam. Vnde Dominus Sabaoth, aliquoties in ſacris litteris occurrit,pro Dominus exercituum.

SABATIA,f.1. Pomponio; Plinio,Vadum Sabatium,oppidum Ligurię maritimum,olim nobili portu inſigne.Hodie *Sauona*.

SABBATHARII,m.2.dicti Iudæi a Romanis, quod Sabbatha ſuperſtitioſè colerent.Mart.lib.4.Quod ieiunia Sabbathariorum.

SABATIVS,m.2.Bacchi cognomen, ἀπὸ τοῦ σαβάζειν, quod verbum Phrygibus, alijſque nonnullis barbaris valet bacchari. Vide Cœlium Rhodig.lib.7.cap.15.

SABBATHVM,ti,n.2.[*Sabbato*,שבת ſchabbath.Ge.Der ruh tag,oder Sabbattag,iſt bei den Hebreeren der ſibend einer ieglichen vvochen.*Gal. Le ſabbath,le ſamedi,qui eſt le iour du repos aux Iuifs.*H. *El ſabado, fiesta de los Hebreos,*]σάββατον.Hebręi ſeptimum quẽque hebdomadæ vniuſcuiuſque diem appellabant, quem Ethnici Saturni diem nominant:quo die Iudæi ab opere omni ferieban tur,Deum mundi architectum imitati, quem ſacrę litterę tradiũt, confecta ſex diebus mundi machina,eaque exornata, ſeptima die quieuiſſe;vnde & Sabbathum vocauerunt,quę vox Hebręis item quietem ſignificat. Apud Hebręos quoque Sabbathum, teſte Ioſepho, pro ſeptimana accipitur; vnde illud in Euangelio, Ieiuno bis in ſabbatho.

SABE,Syrorum lingua, menſis Februarius dicitur.

SABELLICVS,ca,cum,o.1.2.Virg.3.Georg.Denteſque Sabellicus exacuit ſus.

SABELLI, populi a Sabinis orti, qui incolunt montes, qui ſunt inter Sabinos & Marſos,olim Samnites dicti,teſte Pl.l.3.c.12.Hinc Sabellus,a,um. Virg.2.Georg.Marſos, pubemque Sabellam.

SABINAM,p.c.Illyrij appellabãt telum venabuli ſimile.Ennius,Illyrij reſtant ſicis,ſabiniſque fodentes.Hæc Feſtus.

SABINI,populi in quarta Italiæ regione,non procul a Roma,a religione,& cultu Deorum cognominati,quaſi Sebini,ἀπὸ τοῦ σέβειν. Silius verò,a Sabo auctore gentis,Sabinos dici putat,qui lib.8.ait, Pars laudes ore ferebant Sabe tuas, qui de patrio cognomine primus Dixiſti populos magna ditione Sabinos.Hos Pli. Apennini iugis vallatos vtrinque ſcribit Strab. Sabines,ait auguſtum incolere agrum in lõgitudinem protenſum,a Tiberi vſque Nomentum oppidum,ſtad.mille vſque ad Veſtinos.

SABIS,m.3.fluuius Carmaniæ,in ſinum Perſicum illabens.Plin. lib. 6.cap.23.

SABRINA,n.2.fluuius Britanniæ inſulæ.

SABVLETVM,ti,ψαμαθών.locus,in quo ſabulum abundat. Plin. libro 27.cap.8.

SABVLO,onis,m.2.[*Sabbia,arena*,חול chol.G.Grober ſand.*Gal.Sable,ſablon.*Hi.*Tierra arenoſca*,]ἄμμος.Sabulum Col.lib.4.cap.33. & Var.1.de re ruſt cap.9.Rudus,arena,ſabulo,argilla.

SABVLOSVS,ſa,ſum.[*Pien di ſabbione.*G,Sandecchtig, voll ſand,]ψαμμώδης.plenum ſabulo. Plin.lib.13.cap.5.

SABVLVM,li,[*Sabbione,*]ἄμμος.arena craſſior,ponderoſiorque. Plin. lib.17.cap.34.

SABVRRA,ræ,[*Sabbione,belletta,ſaorna.*G.Gar grober ſand mit dem man die ſchiff beſchutet,dañ ſie ſtaett daher fahren.*G. groſſe arene ou grauier,de quoy on charge les nauires pour eſtre plus fermes contre la tempeſte de la mer.*Hi.*El lastro para aſſentar la naue,*]ſaburra,prior ſabulum vilius, & craſſius, quo naues onerari ſolent, vſq; ad certam menſuram,quo ſtabiliores ſint. Pl.li.10.c 23,Anguſtias petere,mox ſaburra ſtabiliri.Liu.l.7.Bel.Pun.Onerarias ducere multa ſaburra grauatas. Priſcianus præcipit in hac voce b, litterã eſſe geminandam;quod an verum ſit, ipſe viderit. Vir.certè primam ſyllabam corripit li. 4. Georg.Fluctu iactante ſaburram Tollunt.

SAPVRRO,a.1.σμαίζειν.ſaburra onero, & ſtabilio aduerſus vim ventorum. Pli. li.18.c.35.Echini ſeſe,aut arena ſaburrantes,tempeſtatis ſigna ſunt.Solinus; Grues ſublatis lapillis ſaburrantur.

SABVRRATVS,a,um, o.1.2.ſaburra oneratus; translatè quouis modo expletus. Plaũ.Ciſt. Vbi ſaburratę ſumus,largiloquę ſumus.

SACAE,arũ,m.1. Scythię Aſiaticę populi,Iaxarti fluuio vicini.Ptol. tab.Aſię 7.

SACCARIA,ę,f.1.σακκοπωλική.ſaccorũ mercatura.Apul.li.1.de Aſi.

SACCARIVS,maſc.2.τοτοφόρος.qui ſaccis geſtandis victum quęritat. Plau.l.Qui fundum.de contrahen.emptio.Si quid ex ſacco ſaccarij cecidiſſet.

SACCHARVM,ri,p.c.[*Zuccharo.*G.Zucker.G.*Du ſucre.Hi.El azucar de cannas,*]σάκχαρον.naſcitur in Arabia,India,Creta,Italia,& Sicilia.Pli.li.12.ca.8.Saccharum & Arabia fert,ſed laudatius Indi. Eſt antẽ mel in arundinibus collectum,gummi modo candidum, dentibus fragile,ampliſſimum nucis tantum auellanæ magnitudine,ad medicinæ tantùm vſum.Hęc Pli.Hodie præſtantiſſimũ aduehitur ſacchatum ex Fortunatis Inſulis,quas Canarias vocant,in metę formam reductum,naſcitur & in Aegypto,Cypro,Rhode. Galeni ſæculo ſaccharum vix notum erat.

SACCIFERIVM,rij,n.2.σακκοτήρα. è ſacco, & pera,maior crumena, & minoris marſupij receptaculum.Pla.ũ Rud. Marſupium plenũ argenti fuit in ſacciperio.

SACCVLARII,orum,m.1.apud Iureconſultos accipiũtur pro fraudulentis impoſtoribus,qui veritas in ſæculo artes exercent, & partẽ ſubducunt,partem ſubtrahunt,quos Vlpia.ait,plus quam fures puniendos,de extraord.criminib.lege Saccularij.

SACCVLVS,& Sacellus,m.2.[*Sacchetto.*G.Ein ſaeckle in.G.*Sacquet.*H. *Pequeno ſac,*]σακκίον.marſupiũ.Aſco.Sacci,vnde ſacculi,& ſaccelli.Saccus frumẽtarius,quo frumẽtũ geritur;Saccus niuarius.i. colum ex lapide ſpongioſo, ad colãdas aquas ex niuib. reſolutas.

SACCVS,ci,m.2.[*Sacco* שק ſak.G.Ein ſack.*Gal.Sac.Hiſ.Sacco,*]σάκκος.notus,quippe quę nõ modo apud Græcos & Latinos,verum & apud Italos,Hiſpanos,Flandros,Germanos,Gallos multarumque aliarum linguarum homines eodem nomine dicatur. Hor.1. Ser.Congeſtis vndique ſaccis Indormis inhians.Cic.3. Ver. Cum ciuitatibus frumentum, cilicia,ſaccos imperaret.

SACELLVM,li.ἱερόν.locus parvus Deo ſacratus cum ara.Cice. de Leg. Agr.Sunt loca publica vrbis,ſunt ſacella.

SACER,a,ũ,o.1.2.religioſus,cõſecrat⁹,loc⁹ ſacer)(locus ꝓphan⁹[*Sacro,*קדוש kadhoſch.G.Heylig.*G.Sacrè,ſainct,de dìe a dien. Hi.Coſa ſacrada*]ἱερός. venerabile,& cõſecratũ. Var.l.8.Æn.Exulit ſi ſierũ cælo,tenebraſq.reſoluit.Pla.Mẽ.Ego te ſacrã coronã ſumpſiſſe Ioui ſcio.Miſcere ſacra ꝓphanis.Hor.l.1.ep.17.*Ædes ſacra.*Cic. Brut.l.13.Arces ſacræ.Vir.lib. 3.Geor.Capitur nonnũquã pro execrãdo,ſceleſto.[*Scelerato.*]Hor.li.2.Ser.Sat.4.Inteſtabilis,& ſacer eſto.Idẽ li.3.Aen.Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? Antiquitus homo ſacer dicebatur, qui poſt diras execrationes peſtis, alteriuſve calamitatis expiandę gratia, alicui Deorum immolabatur.Macrob.lib.3.Sat.

SACER IGNIS,m.2.ἐρυσιπέλας.morbus,cuius multa ſunt genera,quę apud Pli.habentur li. 26.c.11. Celſus li.5.Sacer quoq; ignis malis vlceribus annumerari debet.Hæc Celſ.In pecudibus(nã & eas infeſtat) Puſula appellatur.Col.l.7.c.5.Eſt ẽt inſanabilis ſacer ignis, quem Puſulam vocant paſtores. Inter ſacri ignis ſpecies numeratur,quem vulgus ignem S.Antonij vocat,a Pli.ni fallor,Zoſter appellatur,medium hominem cingens,& vbi cinxerit,enecans.

SACER MONS, m. 2. ἱερὸν ὄρος. trans Anienem,fluuium vltra tertium milliarium appellatur, quem plebs Romana poſt expulſos reges, cum nexu potentiorum premeretur, ſeceſſione facta a patribus,vrbeque relicta,occupauit:neq; niſi impetratis ſuis ſacroſanctis magiſtratibus cum patribus redijt in gratiam.Liu.lib.2.

SACER MORBVS,[*Mal caduco,ἱερὰ νόσος.*Hi.*Lia.*]idem qui & comitialis, quod comitia diſſolueret, & Herculeus, quod Hercules eo laboraſſe dicatur;ſacer autem idcirco dici putatur,quod ſanctiſſimam hominis partem,id eſt,animæ rationalis domicilium infeſtet.

SACER SERPENS,m.2.ἱερὰ ὄφις.ſerpentis genus admodũ exiguũ,adeo tñ peſtilens,vt vel maximi angues venenũ eius reformident,eoq; aduenientę diffugiant. Magnitudo huic ad cubitũ,ſpecies hirſuta.

SACERDOS,tis,m.3.[*Sacerdote,preſte,*כהן cohen.Ge.Ein prieſter oder opffer prieſter.G.*Sacrificateur,preſtre.Hi.El ſacerdote,presbytero,*] ἱερεύς.qui Deo dicatus eſt ad ſacrificia facienda.Cice.4.Aca. Sacerdotes Deorum vacationem habent.Apud Romanos varia erãt ſacerdotum genera,Flamines,Diales Martiales,Quirinales,Salij, pontifices minores,põtifices maximi,reges ſacrorũ, ſacrificuli, & Galli,qui Cybeles ſacra faciebant.Ou.3.Amo.eleg.7.Ille ego Mu

ſarum

ficum pena, Ruchique facerdos Vesta Agrestis Quinctiæ Genitrix, quæ ad Aram vetustam Romæ Sacrificium, ignem fert. Vir. Æneid. 8. Sacrificium Cereris, Sacrificiale dulce vinum Ovid. Fast. 1.

P. M. Sacrificio Nemi eadem femper Roma fuit consulenda: deinde ad Aquas, vocatæ Numicius, Anagnia, Aqua quæ Lavinium influit, Sacrificio, reliqui Sacerdotes ad Aras, reliqui ad ignem, vovi, Sacrificium, Sacrificia, Sacrificare, Sacrificatum, Sacrificandum, Sacrificans, Sacrificatus, Sacrificaturus, Sacrificaturus fum, Sacrificatum iri, Sacrificatus fum, Sacrificatum iri, Sacrificatus eram, Sacrificatum iri, Sacrificatus fuerim, Sacrificatum iri, Sacrificatus fuerim

in conuiuio, nisi rex sacrificulus, haud quisquam alius accumbit. Liu.li.6.Vulgo Pontifices,augures,sacrificuli reges creantur.

SACRIFICVS,[*Sacerdote.*חהן kehoben כמר chamar.G. Ein Opfferer.] subslan. ἱερουργός qui sacra facit.Oui.6.Fa.Martia sacrifico dedu-ctum nomen ab Anco.Sacrificus verò adiectiuum, quod ad sacra attinet;vt,Sacrifice tibiæ,quibus vtebantur in sacrificijs. Plin.lib. 16.c.36.Dies sacrifici.Oui.13.Met.Ritus sacrifici. Idem 15. Met. Vestis sacrifica. Silius lib.3.

SACRIFICIVM,n.2.[*Sacrificio,*זבחה קרבן zibcheh Korban.G.Ein opffer.*Gal.Sacrifice.Hisp.sacrificio,*] θυσία. sacrum, seu res diuina. Ci.de Amsp. De illo sacrificio,quod fit pro salute populi Ro.Liu. lib.4. Decad.5. Sacrificio rite perpetrato.

SACRILEGIVM,n.2.[*Furto delle cose sacre.*G. Ein Kirchendiebstal,ein diebstal heiliget dingen. *G. Sacrilege,larcin des choses sacree. Hisp. Hurto de lo sagrado.sacrilegio.*]ἱεροσυλία. sacratum rerum furtum. Quin.li.5 ca.10. Si quis sacrilegium faciet,faciet & furtum. Ci.in Gall. Abijt in sodalitium sacrilegij Nigridiani. Reum esse sacrilegij.Qu.li.4.c.2.Admittere sacrilegium. Quin.li.4.cap.2.

SACRILEGVS,gi,m.2.[*Sacrilego.*G. Ein kirchendieb,der auff heiligē dinge etwas stilt.*G.Sacrilege,larron de choses saintes.Hisp. El que hurta lo sagrado.sacrilego,*]ἱεροσυλος. qui rem sacrā, aut profanam de loco sacro legit,id est,furatur. Tere.in Adel. Vbi est ille sacrile-gus? Ci.2.de Leg. Sacrilego pœna est, neque ei soli,qui è sacro abstulerit, sed etiam qui sacro commendatum.

SACRILEGVS,a,um,o.1.2. [*Scommunicato,scelerato,*]adie.vt Ars sacri lega.Manus sacrilegæ.Oui.1.de arte:Sacrilegas meretricū vt per-legas.Manus sacrilegæ.Oui.1.de arte:Sacrilegas meretricū vt per-sequar artes.Ci.7.Ver.Decrum templis, & regionibus iste bellum facrilegum semper, impiumq; habuit indictū. Ignes sacrilegos ad mouere templis.Tibul.lib.3. Eleg.5.

SACRIMA (inquit Fest.) antiqui appellabant mustum, quod Libero patri sacrificabant,pro vinea,& uasis,& vino conseruandis.

SACRO,as,a.1 cōsecro,dedico,[*Sacrare,*קדש קדש kiddesch] כהן chasa ch G.weihen,heiligen,einem heiligen brauch zueignen.*Gal.Sa crer,cōsacrer,dedier a Dieu.Hisp.Consagrar,*]ἱερῶ,καθιερῶ. Deo de dico,& sacratum facio. Pli.lib.36. Quē post cæcitatē,visu reddito, soli sacrauit.Sacrare votum Dijs,est voto sese astringere.[*Fæ vo-to.*]Vir.8.*A* ne.Dijs Italis votum immortale sacrabat . Aliquando pro deuouere, & ita morti addicere,vt impune occidi , & violari possit.Liu.li.2.Legem tulit sacrando cum bonis capite onus,qui re-gni occupandi consilia iniisset.Sacror,sacraris passiuū.Ou.1. Fast. Perpetuis olim sacrabor in aris. Sacratus,a,um , vt Caput sacratū. Vir. 3. Aen. Vittasque resolut Sacrati capitis. Idem 2. Aeneid. Fas mihi Graiorum sacrata resoluere iura.Opus alicui sacratū. Ouid. 4. Fast.Sacratior,sacratus,sacratissimus. Pli.li.16.c.44. Nihil ha-bent Druidæ visce.,& arbore,in qua gignatur,sacratius. Idem lib. 33.cap.4.Numine illis gentibus sacratissimo.

SACROSANCTVM,n.2.ἐκτέθυσιασμένον, quod irreiurando interpositō erat institutum,vt qui violasset,morte pœnas penderet.Ci.pro Bal-bo;Quid fuit in ea rogatione sacrosanctum? Idem ibidem;Sacro sanctum nihil esse potest;nisi quod per populum plebemve sanci-tum videretur,Sacrosanctus trib. pleb. dicebatur , qui sine capitis pericu-li piaculo attingi violenter non poterat: ideo principes Romanos legimus tribuniciam potestatem assumere sibi solitos,vt augustio rem extat. Tranqu. n. Aug. Tribunicia potestas; & no-men Augusti.Hinc Sacrosanctæ Ecclesiæ,è quibus quempiam per vim extrahi nefas putatur.

SACRVM,sacri,subst.n.3.[*Sacramēto,sacro,sacrificio,*חג chag קרבן korbā זבח zebach זבחה zibchah.G.Ein Gottesdienst,opffer,heil.g werck,] θυσία. sacrificium Ci.de Leg Sacra priuata perpetuo ma-mento. Vir.3.Aen.Sacra Dionææ matri,diuisque ferebā. Nonnū, quam idem quod tēplum [*Tempio.*]Paul.Iurecons. Sacrilegi,qui publica sacra cōpilarint:at qui priuata sacra,vel ædiculas incultio citas tentauerint,amplius quā fures, minus quàm sacrilegi merē-tur.Inter sacrū & saxū,prouerbialis locutio est,qua vtimur , quo-ties nos in summo discrimine constituimus volumus significare.

SACRVM Promontorium,n.2.ἱερὸν ἀκρωτήριον.a Ptol. appellatur ex-tremum Lusitaniæ promontorium,inter Anam,& Chalyben flu-uios,quod nunc appellatur Caput Sancti Vincentij.

SAEPE,[*Spesse.Souuent.*פעמים chamim.G. Offt,offter maalen *Gal. Souuent, souuentes fois.pusieurs fois.Hisp. muchas vezes,*]πολλάκις. frequenter. Ter.in Heau. Nō licet hominem esse tam pertinacem vt vult, fines non finit. Aliquando ornatus cas. iungitur nomen Nume-ro,& fit vna dictio Saepenumero.[*Spesso.*] Ci.ad Tyronem l. 17 epi.Sum totos dies cum eo,noctesque saepenumero partem.

SAEPICVLE,dimin. a Saepis. Apul. Lachrymæ sæpiusculè de gau-dio prodeūt,Plin Cæs.Sæpiusculè peccat.[Sic Sæpicule à Sæpe.]

PAENVM,p.p.n.2 σαίνιον. Prol.oppidum Samnitum, incolæ Sa-pinates,quos Pli.collocat in quarta regione Italiæ.

SAEVIO,is,ijui,&sæui,ijtum,n.4.[*Inrudelire.*Ge. wueten vnd sich laetz gestellen , grimmiglich etwar mit vmbgehn.*Gal. Estre cruel,faire de cruauté.Hisp. Enfurecerse.*] κατασκαίνω. crudeliter

in aliquem agere . Pacuuius, Quid commerui ? Quid in me sæuis pater? Liu.7. In Tarquinienses acerbè sæuitum. Idem alibi ; Cum post victoriam in hostem sæuiret : Aliquando est fortiter, & stre-nuè sese gerere. Mar. Belliger inuictis quod Mars ubi sæuit in ar-mis. Sæuire animis,pro vehementer irasci.[*Irarsi fieramente.*] Vir. 5. Aen. Procedere longius iras , Et sæuire animis Entellum haud passus acerbis. Et lib. 6. Ne sæui magna sacerdos.

SAEVITER,[*Crudelmente.* Ger. Mit grimme,scheuzlichen,grausam lich.*Gal.Cruellement.Hisp.Cruelmente.*]Plau.in Pseu.Cogito sæui-ter,blanditerne allo quar.

SAEVITIA,æ.[*Crudeltà.*אבדיקת achzerijuth פרך perech.Germani cē Grausamkeit,grimme.*G. Cruauté.Hisp.Crueldad.*]ἀγριότης cru delitas.Cic.1. Offic.Adhibenda sæuitia in famulos,si aliter teneri non possunt.Pli.l 6.c.17.Proxima inculta,sæuitia gentium.Ouid. epi.7.Da breue sæuitiæ spacium Tac.li.5. Quantum sæuitiæ gliscē ret, miseratio acerbatur .

SAEVVS,a,ūm,o.1.2.[*Crudele,*אכזר achzar אכזרי achzari קשה raschē eh Ger.Grausam,grimm,ratich,vngeheurſam.*Gal.Cruel,furieux. Hisp.Cruel,áspero,duro.*]ἀγριός. durus, horridus, crudelis. Virg. 5. Aen.Cū sæuo a scopulo multa vi & arte reuulsus. Idē 1. Aen. Sæuæ memorē Iunonis ob iram. Quandoque pto forti.1. Aen.Sæua vbi Aeacidē telo iacet Hector.Pro irato. Vir.1.Aen.Et sæuū ambobus Achillē.Pro magno.[*Valoroso.*]Idem 12. Aen. Maternis sæuus in armis.pro potenti.1.Aen.Non illi imperium pelagi sæuumque tri dentem.Sæuior.Oui.12.Met.Tua fulminis sæuior ira est.*Sæuissi-mus.*Oui.12.Met.Liu.li.4.Sæuissimo,& violentissimo in suos ty-ranno.Vir.2.Aen.Hic Iuno Scæas sæuissima portas Prima tenet.

SAGA,f.1.[*Saga,incantatrice,*מכשפה mechaschschephah.Ge.Ein zauberin,hex,unhold,ein weib die mit zauberey vmbgeht.*Ga. Sorciere,druimeresse,enchanteresse.Hisp.Muger qui ademina lo uenidero, encantadora dè palabras,*] φαρμακίστρια. venefica ,quę malis artī-bus cuiquā boni aliquid, vel mali conciliat : ita dicta à fagiendo, quod multa scire velit,vt ait.Cic.2. de Diu.Ho.2.Car. Quæ saga, quod multa scire velit,vt ait.Cic.2. de Diu.Ho.2.Car. Quæ saga, quis te soluere Thessalis magus venenis , quis poterit Deus ? Vbi Acron. Saga dicta est venefica,quod satis agat,& ea est , quæ cu-minibus,& herbis mala hominibus dicebatur vel arcere, vel im-pellere.

SAGACITAS,tis,f.3.[*Sagacità.*חכמה hormah חכמן chochmach.G. Scharffsinnigkeit,vernunfft.*Ga.Excellence de sentiment,bon flairement.Hisp. Obra de bien sacar el rastro por olor,*]εὐπαιδεία. acuta illa sentiendi vis in canibus,& odorata aliquid deprehendendi.Ci.3.Tus.Canū incredibilis ad inuestigandū sagacitas narium. Trāslatè pro astu-tia,seu calliditate.[*Astutia.*]Cicc. 4. Ver. Qua est iste sagacitate?

SAGACITER,[*Astutamente.*Ge. Gescheidiglich,fuerſichtiglich. *Gal.Sagement , & finement. Hisp. Astuta, y prudentemente,*]πίζιν. pro astutè,prudenter,callidè. Liu.lib.7. Bel.Pun.

SAGANA,æ,p.c.f.1.vas in quo aliquid teritur.

SAGARIA,rię,f.1.exercitum vendendi saga,vt Linteria,linteorum mercatura. Vlp.de trib.hab. Exercebat sagariam , & linteriam.

SAGARVS,fluuius Asiæ , Ptol.

SAGAPENVM,p.p.n.2.σαγάπηνον.succus herbæ ferulaceæ gutta cti. Officinæ vocant *Serapinum.*

SAGATVS,a,ūm,o.1.2.χλανιδωτός.sago indutus. Suet.in Cæs. Duobus tri-clinijs,vno quo sagati palliatiue , altero quo togati discumberent. Mar.lib.6. Vis te purpureum Marce sagatus amem ?

SAGAX,cis,n.3.[*Sagace,*חריף charum חכם chacham.G. Scharfschmeckēd, gespuetig.*Gal. Sagace,qui flaire bien la trac. Hisp. Ventor;o sabueso,*]εὐπαίστης.a sagiendo.i.acutè sentiendo.Ci.2.de Diu.Sagire,acutè sentire est,ex quo sagaces canes. Trāslatè acopi tur pro callido,& solerti,[*Astuto.*] Cicc. 3. de Leg. Homo animal prouidum,sagax,multiplex. Mar.li.12. Excogitauit homo sagax.

SAGDA,m.1.gemma porracei coloris.Pli.lib. vlt.c. 10.

SAGENA,næ,p.p.f.1.σαγήνη. genus retis piscatorij , Latini verriculū appellant.Mani.li.5.Excipitur vasta circumuallata sagena.

SAGINA,næ,p.p.σιτίσμοι.cibus,quo quis pinguis efficitur.Iuu. Sat. 4.Propera stomachum laxare saginis.Sagina dicendi,apud Quin. lib.10.c.5.est dicendi vberias. Quandoque pinguedo superuacua. Iustin. li.50. Saginam corporis ex nimia luxuria contraxit.

SAGINARIVM,rij,n.2.σιτισήριον.locus vbi saginantur altilia. Var.li. 4.cap.10.de re rust. Pullos anserum includunt in saginario.

SAGINATIO,f.3.Pli.lib.8.c.51.

SAGINO,nas,p.p.a,1.[*Ingraſſare.*חברא chibri.Ger.Mesten,wol feist machen.*Gal.Engraisser une beste. Hisp. Cenar , o engordar animal*] σιτίζω.pinguefacio.Col.li.6.c.38.Herba fœni vice saginat iumē-ta.Interdū ablatiuo iungitur,vt apud eundē li.5.Formantur offa, quib.auis saginatur. Et lib. 6. cap. 27. Hordeo saginandus equus. Saginatus,a,um.Prop.lib.4.eleg.1.Parua saginati lustrabant com-pita porci.

SAGIO,gis, iui, itum,a.4. ἰνδαπία. propriè de canibus, qui odoris ductu ferarum vestigia perquisitant:quamuis etiam per transla-tionem accipiatur,pro aliquid acutè,& callidè præsentisscere.Cic. 1.de Diu.Sagire.n.sentire acutè est,ex quo sagæ anus, quia multa scire volunt ; & sagaces canes.

SALTUS, Lat. Gradus, Actio. Saltus in Oratione, Quid? Saltus in Oratione, quem vocabulum Rhetores Græci ἅλμα vocant, est quando ab una re ad aliam longe diversam, & remotissimam Vir vi, Actor, Nitor, per saltum transitus fit. Ut, Quid mihi & tibi, Catilina, commune? Nihil, inquit, nisi quod ego te non modo non timeo, sed ne metuam quidem. Ita, Quid mihi & tibi commune? Nihil, nisi quod ego te non timeo. Ita Vir Dei. Sic nonnulæ consuetudines, audacibus pro opportunitate Principum publicæ vitiorum medicinæ, per saltum introductæ sunt. Ita Augustus in pacatis, Pius Antoninus, Cæsar Commodus, Severus, Caracalla, Geta, Macrinus, Heliogabalus, Alexander, Maximinus, Gordianus, Philippus, Decius, &c. Et de Ignatio scribit Philippus, Ignatio, ad Ephesios primum, Et, Ita, inquit, ad Romanos, ad Smyrnæos, ad Philadelphenses, Polycarpum, ad Philippenses

oratio, abrupta, & quibusdam veluti salebris remorans impetum auditoris. Quin. lib. 11. cap. 11. Interruptus actionis impetus, & resistens, ac salebrosa oratio. Salebrosus scriptor, difficilis, & in cuius lectione sepius sit subsistendum. Mart. li. 11. Scriptores tetriti sale brosum edicite Sanctram.

SALENTINI, m. 2. σαλεντῖνοι. populi in finibus Italiæ, proximam Apulie peninsulam incolētes, dicti à Salentino promontorio, in extremis eius peninsule finibus sito, vel, vt ait Fest. à salo fortassis, quod penè circumquaque mari ambiantur, tenui tantum Isthmo continenti annexi. Ortos autem putat à Cretensibus, & Illyricis, qui societate cum Locrensibus inita, ijs in locis consederunt.

SALGAMA, p. c. n. 2. appellabantur à priscis, quæcunq; conditanea ad victum nostrum in vatis seruabantur, vt puta, mala, pyra, fici, vuę, rapę. Col. li. 10. Tempore non alio vili quoq; salgama merce, Capparis, & tristes inulę, ferulaq; minaces Plantantur. Idem li. 12. c. 4. Vasa idonea salgamis præparari iubent. Inde Salgamarij, qui salgama vendunt. Col. lib. 12. cap. 44. & cap. 54.

SALIARIS, & hoc re, o. 3. quod ad Salios pertinet. Vnde Saliares cænę, quas Salij faciebāt amplissimo apparatu. Ex quo opipare, ac copiosę cænæ, Saliares dicuntur. Dapes saliares. Hor. 1. Car. Ode 38. Nunc saliaribus Ornare puluinar Deorum, Tempus erat Dapibus sodales. Carmen saliare Numæ. Idem 2. epist. 1.

SALICASTRVM, n. 2. genus labruscæ, in salictis nascens. Pl. li. 23. c. 10.

SALICETVM, ti, n. 2. per syncopen Salictum, locus salicibus consitus, Var. Idoneus locus eligendus, vbi facias salictū. Cic. pro leg. Agr. Accedent salicta ad Minturnas. Vir. 1 Ecl. Florem depasta salicti.

SALIENTES, f. 3. fistularum capita, atq; etiam ipsę tubulorum, fistularumq; scaturigines, quę & Siphunculi dicuntur, & Sipunculi, ab aquę expressione, tanquam ex siphone salientis. Vitr. li. 8. Cic. ad Q. F. lib. 3 Piscina, & salientibus additis.

SALIGNVS, a, um, o. 1. 2. *Di salice* G. weidin, weidbeumin, vō weidē gemacht, ἰτέινος. salice materiatum. Vir. Est tuguri custos armatus falce saligna. Vir. 4. Georg. Cum falce saligna Helle spōtiaci servet tutela Priapi. Col. li. 7. c. 1. Vel folijs, vel perticis salignis alitur. Hor. 1 Ser. Sat. 5. Cerebrosus prosilit vnus, Ac mulæ nautæque caput, lumbosque saligno Fuste dolat.

SALIGNEVS, a, um, o. 1. 2. Idem. Col. li. 7. c. 10. Oportet tumentem venā detracto sanguine colligari saligneo libro. Salignea claua. Idem lib. 6. cap. 2.

SALII, orum, m. Germanię populi, qui & Franci dīcitur, eius regionis incolę, quæ vulgo Francomia vocatur. Ammia. Marc. li. 17. de Constantio scribens: Quibus, inquit, paratis, petit primos ortus Francos, eos videlicet, quos consuetudo Salios appellauit. Hi Gallis expulsis, eorū sedes occupārūt, Franciāq; de suo nomine appellārūt.

SALII, m. 2. σάλιοι. sacerdotes Martis, sic dicti, quod in portandis ancilibus saltare eis mos esset. Virg. 8. Aen. Hic exultantes Salios, nudosq; Lupercos. Liu. lib. 1. Numa salios XII. Martio Gradiuo legit, tunicęq; pictę insigne dedit, & super tunicam æneum pectori tegmen, cęlestiaq; arma, quæ Ancilia appellantur ferre, ac per vrbē ire canentes carmina cum tripudijs solemniq; saltatu iussit. Cic. 3. de Or. Vt epularum solemnium fides, ac tibiæ, Saliorumq, versus indicant. Vocantur etiam Salisubsuli a Catul. epigr. 17. ad Colon. In salisubsuli sacra suscipiunto.

SALILLVM, li, n. 2. [*Salinetto*. G. Ein saltzfaesslin, saltzbuchslin,] paruū salinum. Plau. in Tri. Verum nos homunculi, Salillum animę.

SALINA, f. 1. [*Salina*. G. Ein saltzgrub, oder ein ort da man auss wasser saltz sieder, saltzhutten. *Gal. Saline*. Hi. *Las salinas, donde se haze la sal*] locus i quo sal aut effoditur, aut ex aqua marina paratur. Pl. li. 31. c. 7. Fit sal vulgaris, plurimusq; in salinis effuso mari. Cic. Att. li. 5. Destrue salinarum planè rogo. Idem pro l. Man. Familias maximas quas in salinis habent, quas in agris, quas in portubus.

SALINAE, arum, vrbs Siciliæ iuxta Lilybęum, palmis abundans. Sunt & aliæ non paucæ eiusdem nominis vrbes, a salsis fontibus nomen sortitæ: inter quas minimè conuenit præteriri, quæ apud Sequanos visuntur, & structuræ genere, & salis prouentu adeò admirande, vt non immerito octauum sibi locum inter orbis miracula possit vendicare.

SALINVM, ni, n. 2. [*Saline, saliera*. Germ. Ein saltzfass. *Gal. Saliere*. Hi. *Vase donde se pone la sal*. *El salero*] ἁλοδόκος. vasculum, quo sal reponitur, tum ad mensæ vsum, tum ad sacrificia paratum. In eo enim cum sale Dijs primitię offerebantur. Pers. Sat. 5. Digito terebrare salinum. Ponitur pro quocunque vase fictili mensę pauperis. Horat. li. 1. Carm. Cui pater natum Splendet in mensa tenui salinum.

SALIO, lis, a. 4. [*Salare* שלה malach. c. Saltzen. *Gal. Saler*. Hi. *Salar*.] ἁλίζω. quartæ coniugationis, sale condire. Tib. Farre pio placet, & saliente sale. Præteritum salui facit, & supinum salitum, vnde Salitus, & saliturus. Cels. l. b 2. ca. 10. Pisces, qui solidi saliuntur. Legitur etiam pro eodem Sallio, duplici ll. Cor. Seuerus; Ad quem salliti pomiliones afferebantur.

SALIO, is, ĭi, vel ĭui, n. 4. diuisis syllabis, supinū ĭtum, [*Saltare*, דלג rakadh, דלץ dalagh, נתר nitter. G. Springen, güpen. G. *Saulter*. It. li. *Saltar*,] σκιρτάω. idem quod salto. Vir. 2. Geo. Mollib. in pratis vacto: saliere per vites. Hor. 1. epist. 12. Nec meretrix tibicinā, cuius ad strepitum salias terræ gravis. Plaut. in Bac. Cutsū, luctando, hastando, disco, saliendo se exercebāt magis, quàm scorto, aut seruijs. Salire è terra, pro prodire. Lucr. lib. 1. E terraq; exorta repente arbusta salirent. Virg. 1. Georg. In tectis crepitans salit horrida grando. Salit mihi cor. per translationem. [*Esser allegro*.] Pla. Mil. Dicito doctè, & cordatè, vt ei cor saliat, subaudi, præ gaudio. Salire dicuntur animalia carentia ratione, quādo mares ineunt feminas; nam saliendo ascendunt. Oui. 2. de Art. Læta salitur ouis. Var. 2. de re rust. c. 7. Cum equus, matrem vt saliret, adduci non posset. Idem 3. de re rust. c. 10. Saliunt fetè in aqua de anseribus. A Salio fit freq. Salto. Composita mutant, a, in u: vt Assulto, Consulto, Exulto, Præsulto, Resulto, & Subsulto. Plau. in Cas. Vt festinabat miser, vt subsultabat. Transsulto. Idem in Cap. Transultas, ego miser vix adsto præ formidine,

† SALITOR, ris. m. 3. qui salis tributum colligit. Cic. ad Attic. lib. 4.]

SALITVRA, æ, f. 1. [*Salatura*. G. Ein saltzung, das saltzen, ἅλισις. actus, sale condiendi. Col. lib. 12. c. 21.

SALIVARIVS, a, um, o. 1. 2. quod ad saliuam pertinet. Pli. lib. 9. cap. 51.

SALIVNCA, f. 1. herba. Pl. li. 21. ca. 7. Saliunca foliosa quædam est, sed brevis, & quæ necti non possit. Virg. Ecl. 4. Quantum saliunca rosetis, Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.

SALIVNCANVS portus, m. 2. maritimum Galliæ Celticæ oppidum, in ea parte, qua Britanniam spectat. Ptol. li. 2. ca. 8.

SALIVO, vas, n. 1. saliuam facio. Pli. li. 6. c. 36. Mutuo attritu lentorem cuiusdam ceræ saliuant. Aliquando illino, siue perungo. [*Vngere*.] Col. lib. 6. c. 5. Eo medicamine saliuandum ægrotum pecus.

SALIVVM, ui, n. 2. & Saliua, æ. [*Saliuo, sputo*. רק rok. G. Der speichel. *Gal. Saline*. Hi. *La salina della bocca*,] σίαλος. sputum, quod ferè salis saporem habeat. Pl. li. 23. c. 27. Sua cuique ieiuno saliua innocentissima. Aliquando pro gusto. [*Gusto*,] Pers. Sat. 6. Nec tenuem solers turdorum nosse saliuam. Hinc Saliuosus, quod saliuæ similitudinem habet. Pli. li. 16 c. 38.

SALIX, cis, f. 3. [*Salice*, ערבה harab. c. Ein weiden, oder weidenbaum, felbinger. G. *Saulx*. Hi. *Sanze*,] ἰτέα. ab hor nota, a saliendi. i. crescēdi celeritate. Vir. lib. 1. Ecl. Mecum inter salices lenta sub vite iaceret. Oui. 10. Met. Amnicolæq; simul salices.

SALLO, lis, per duplex l, tertiæ coniugationis, salli, salsum, [*Salar*,] ἁλίσσειν. sale condire. Luc. li. 4. Sallere murenas. Participio passiuæ significationis in dus, vsus est Col. li. 7. c. 7. cum inquit, Pecora ferro necandaque, sallendaque.

SALODIVM, ĭi, n. 2. [*Salò*,] σαλόδιον. Municipium est, non procul a Brixia, iuxta lacum Chardię. Incolentes Salodij dicuntur, & Salodienses.

SALMACIS, m. 3. σαλμακίς. fons in Caria, iuxta Halicarnassum, quo veteres crediderunt lauantium corpora effeminari. Oui. 15. Met. Cui non audita est obscœnæ Salmacis vnda. Strab. li. 14. Salmacis nescio quam ob rem calumniatus, tamquam emolliens eos, qui inde bibant. †Hinc Salmacidus, a, um, ut Salmacida spolia.]

*SALMANTICA, f. 1. Ptol. lib. 2. cap. 5. oppidum est in orientali tractu Lusitaniæ.

†SALMO, piscis marinus, qui etiam fluuios subit, semelq; gustata aqua dulci vix vnquam in mare regreditur Pli. lib. 9]

SALMONEVS, m. 2. σαλμωνεύς. Aeoli filius, & Rex Elidis, qui cum diuinos sibi honores perulantius quęreret, Iouemq; tractu æneo ponte, tonando, & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulmina tus ad inferos detrusus est. Seruius in illud. Vir. 6. Aen. Vidi & crudelis dantem Salmonea pœnas.

SALNITRVM, n. 2. [*Salnitro*] vt dicitur, factitium est, & ad tormenta ignium missilia repertum, veteribus incognitum. Corrupta tamē dictio est: nam legitur apud Pl. sal, & nitrum sulphur concoctum in lapidem vertitur. Vide Nitrum.

*SALO, lonis, m. 3. Fluuius apud Celtiberos, non procul à Bilbili oppido. Mart. lib. 10. Pariumque Salonem.

SALOMON, m. 3. sapientissimus Iudeorum rex, filius Dauidis ex Bersabea, qui patri in regnum successit: Deoque optimo Maximo templum primus edificauit, hoc nomen sonat, pacificus.

SALON, f. 3. regio Bithyniæ. Strab. lib. 12.

SALONÆ, arum, f. 1. Steph. vrbs Dalmatię.

SALSAMENTARIVS, m. 2 [*Lucanegaro*. Germa. Ein einsaltzer, der allerlei eingesaltzene speiss verkauffe,] ταριχοπώλης. qui salsamenta facit, vel vendit, qui & Salarius. Auct. ad Her. lib. 4.

†SALPA, æ. σάλπη. genus piscis, qui coqui non potest nisi undatur. G. Stockfisch, vocant. Plin. lib. 9. cap. 18.]

*SALPIA, f. 1. Apulorum vrbs in Ionio pelago. Ptol. lib. 3. cap. 1.

*SALPINA, f. 1. palus in Apulia, iuxta Salpiam ciuitatem. Luc. lib. 5.

SALSAMENTARIVS, a, um, o. 1. 2. quod ad salsamenta pertinet. Plin. Quin & testis cadi salsamentarij tusis cum axungia vetere mirum in modum prodest. Col. li. 12. c. 10. Recondatur, si maior est modus, in horreo: si minor, in vasis salsamentarijs.

SALSAMENTVM, ti, n. 2. [*Salame*. G. Allerley eingesaltzne speyss, es sey fisch, fleisch, &c. G. *Toute salure ou chose salee, soit chair, soit poisson*. Hisp. *Salsas de cosas saladas*,] ταρίχος. sale cum ositum, siue sale conditum. Ter. in Adel. Salsamenta hæc fac macerentur pulchrè.

Salitè, Autore Senio ann. 68. Cos. Decimo ejus Principatus, in quo idem ac consumma-
tus est. Quo in principatu, in novembri ex consumma-
tus est. Quo in principatu, in novembri ex consumma-
tus est. Quo in principatu, in novembri ex

tem dicere alicui cui.i.vale dicere,& iubere valere,relinquere.[*Salutare.*]Cic ad Vol.lib.6.Quas ſi,vt volumus,excepterimus,ego vero multam ſalutem & foro dicam,& curiæ. Hoc eſt,iubebo valere curiam,nihil mihi amplius cum curia erit commune.Accipitur aliquando Salus pro remedio. [*Rimedio.*] Virg. 2. Aen. Vna ſalus victis,nullam ſperare ſalutem. Salus item Dea ſalutis credita eſt. Vnde Salutaris porta Romæ appellata,ab eius Deę ædę, quæ ei proxima fuit. Ter.in Adel.Ipſa ſi cupiat ſalus, ſeruare prorſus non poteſt hanc familiam.Dicimus Latinè,Nunciare ſalutem, Adſcribere ſalutem,Dicere ſalutem.i.ſalutare.[*Salutare*] Ci. ad Att.li.4. Miſit ad me ſtatim,qui ſalutem nunciaret.Et lib.6. Filiola tua gratum mihi fecit,quod tibi diligenter mandauit, vt mihi ſalutē adſcribéres.Plau.in Cap. Omnium primum ſalutem dicito patri, & matri.Mittere ſalutem, Remittere ſalutem. i. ſalutare & reſalutare.Ouid.ep.15.Hanc tibi Priamides mitto Ledæa ſalutem. Cic.ad Att.li 19.Atticam noſtram cupio ſuauiari,ita mihi dulcis ſalus viſa eſt per te ab illa,referes igitur ei plurimam ſalutem.

SALVTARIS,re,o.3.[*Saluare,ſalubre,ſalutifero.*G.Heilſam, gnadreich,geſūdt,das heil oder geſundtheit bringt,heil furderlich.G.*Saluiaire,ſain,qui donne ſanté,*H*iſ.Coſa ſaludable,*]σωτήριος.idē quod ſalubre,hoc eſt,ſanitatem præbens, vel ad ſanitatem præbendam idoneum.Cic.ad Oct.Nulla enim remedia,quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quàm quæ ſunt ſalutaria.Salutares litterę dicuntur,quæ conſolationem afferunt.[*Conſolatorie.*]Cice. ad Att.lib.7.Sic ergo habeto ſalutares te mihi litteras miſiſſe, &c. ſalutaris littera à Cic.dicitur A, quę abſolutionis nota erat, vt triſtis C.quæ condemnationis.Cic. pro Mil. Nec nobis tam ſalutarē hanc in iudicando litteram,quàm illam triſtem dediſſet.Budęus, Inuenitur & Salutare ſubſtantiuum. Pl.lib.12.c.5.In præſentia externa proſequemur, à ſalutari maximè orſi.

SALVTARIS digitus,m.2. [*Indice,*]λιχανός. qui pollici eſt proximus, qui & Index dicitur.Suet.de Auguſt.c. 80. Dextræque manus digitum ſalutarem tam imbecillum interdum ſentiebat, vt torrentem,contractumque frigore,vix cornei circuli ſupplemento ſcripturæ admoueret. Mar. de Nup. Verum quidam tedimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari, ſilentium commonebat. Dicitur autem ſalutaris, vel quia non ſalutamus niſi viſa & indicata. Virgilius.Italiam læto ſoci| clamore ſalutant. Vel quia eo comprimimus os ad ſilentium,quod ſalutare eſt præceptum.

SALVTARITER,aduerb.[*Salutarmente.*Germa. Heilſamlich,zu heil oder geſundtheit.G*al.Saluta rement,ſainement.Hi.Saludablemente,*]σωτηρίως.ſalutis ergo,ſine diſcrimine ſalutis,tuēdę ſaluis gratia.Plin. Cice. Quadraginta millium paſſuum ſpacio relicto conſedi eo conſilio, vt vel celeriter accedere, vel ſalutariter recipere me poſſem Cic.de Cla. Ora. Tum arma ſunt ea ſumpta,quibus illi ipſi,qui dedicerant eis vti gloriosè, quemadmodū ſalutariter vterentur,non reperiebant.

SALVTIFER,a,um,o.1.2.[*Salutifero.* Ger. Das heil oder geſundtheit bringt,heilſam.G*al.Qui donne ſanté,ſain.*H*i.Coſa que trahe o tiene ſalud,*]σωτήριος.idem quod ſalutaris. Oui. 2.Met.Aſpicit infantē, totoque ſalutifer orbi.Matt.lib.5.Seu placet Aeneę nutrix, ſeu filia Solis.Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis.

SALVTIGER,ri,m.2.ἀπὸ παρεμφόρου.quo nomine vtitur Apul. videtur eſſe non qui ſuo nomine alicui dicit ſalutem,ſed qui nunciat tamquam interpres,& adminiſter eius, à quo mittitur. Salutigerulus, idem.Vnde Pla in Aul.Salutigerulos pueros vocat ſeruos,qui iuſſu dominæ hunc,illumque ſalutant,ſuntque nuncij, & renuncij.

SALVTO,as,a.1.[*Saluare.*ברך berech.G.Grueſſē.G*a.Saluer,donner le bon iour.H.Saludar, denunciando ſaludes,*]προσαγορεύω. ſalutē dico, inuiſo.Cic.Att.Cū Philogenes liberius tuus ad me ſalutandi cauſſa veniſſet.Ter.in Andr.Opperiar hominē hic, vt ſalutem, & colloquar. Neque verò accedentes tñ ſalutare dicimur, verum etiā recedēntes. Stat. 4. Theb. Stant ñ, & nota puppim de rupe ſalutant.Salutare itē eſt venerari.[*Reuerire.*]Ter.i Phor. At ego Deos Penatęs hinc ſalutatū domum dimortar Matt.lib.12. Multis dum precibus Iouem ſalutat. Ouid. 15. Met. Lætoque Deum clamore ſalutant.Vnde mortuos, & res inanimatas venerantes ſalutare ſolēmus,nō ſalutem imprecantes (quę nulla in his eſſe poteſt) ſed veneration em exhibentes.Hinc Salutator,ris,[*Qui ſaluta,*]qui ſalutat.Q.Cic.de Petit Cōſul.Deductorum officium,quod maius eſt, quàm ſalutatorum.Salutatio,nis,[*Salute,*]ſalutandi actus. Cice. in Piſ.Quis enim te aditu, quis vllo honore,quis denique communi ſalutatione dignum putet? Salutatorius,a,um,adiect.Pli.li. 15.ca. 11.Omnia iam,& virorum ſalutatorijs cubilibus incluſa.Compoſita,Conſaluto,& Reſaluto,de quibus ſuis locis.

SALVO,as,a.1.[*Saluare.*ישע hoſchiah.G.Bey dem heil vnd vvolſtand erhalten.*Gal.Sauuer,rendre ſain,& ſaulue.Hiſpa. Hazer ſalno,o ſaluar*] σώζω. ſaluum facio, ſeruo. Cicer. in Piſ. Me poſſe nerim Reip.ſaluare,ſi ceſſiſſem ; infinitam eodem ſore, ſi reſtitiſſem. Hinc Saluator, ris, [*Saluatore,*] vox in ſacris litteris nuſquam non occurrens,quàm tamen eruditiores, tanquam parum probā, religiosè fugiunt:quemadmodum & verbum Saluo,quod nec ipſum ſatis Latinum iudicant,putantque locum Cice. quem iam citatimus,mendā non vacare,præſertim cum id verbum non temerè apud quempiam veterum,apud Cic.certè alibi nuſquam liceat inuenire.

SALVVS,a,ū,o.1.2.[*Sano,e ſaluo.*]Ge.Friſch vnd geſundt, auffrecht. *Gal.Sain,ſaune,eſchappé,hors de danger.*H*iſp.Coſa ſalua de peligro,*] σῶος.ſanus, incolumis. Ter.in Phorm.Saluū te aduenisſe gaudeo. Idē in And.Saluus ſum,ſi hæc vera ſunt,hoc eſt, in tuto & ſine periculo ſum.[*Eſſer fuori di pericolo*]Trāsfertur & ad inanimata. Pl. in Rud.Heu heu ſceleſtus galeā in naui perdidi:Nūc mihi opportuna hic eſſet,ſalua ſi foret.Ci. 2. de Fin.Simulatq; ipſe grani vulnere exanimari videret ſe,vt primum diſpexit,quæſiuit, ſaluus ne eſſet clypeus,&c. Ter.in Adel.Salua res eſt,ad eſt, rectè ſe habet.

SAMARIA,f.1.σαμάρεια.Stephan.Palæſtinæ regio eſt,Galilęę, & Iudææ conterminа, oppida habens Neapolim,antea Mamorrham, Sebaſtam,& Gamalam. Vide Pl.li.5.c.5. Stephano item Samaria regionis huius vrbs eſt, eadē cum ea,quæ poſtea Neapolis eſt appellata.Gentilia ſunt Samarita,& Samaritanus.

SAMAROBRINI,m.2.σαμαροβρῖνοι.fuerūt populi in Gallia inter Belgas,apud quos Cæſ.Gallorum concilium indixit.Horū ciuitas eſt Samarobrina,à Samara amne nomē habens.Hanc Cameracēſem eſſe vrbē nonnulli autumant,quàm Scaldis fluuius interfluit.Cōſtātior tamen opinio eſt, vrbem eſſe Noniodumo vicinam, quàm vulgò S. Quintini dicunt.Hanc enim prēterfluit Samara fluuius.

SAMBVCA,f.1.ſiue Sambyca,ſiue Sambyx,[*Sambuca*]σαμβύκη.inſtrumenti muſici genus trianguli, teſte Polph.in Ptol.Harmonica., quod ex neruis tum longitudine,tum craſſitudine inæqualibus cōſtabat:ſolebatque leuiori carminum generi adhiberi.Vnde Sambucam cothurno aptare,prouerbij ſchema habet,pro eo,quod eſt res leuiſſimas, planèque nugatorias, negocijs grauibus, ferijſque admiſcere. Perſ. Satyr. 5. Sambucam citius caloni aptaueris alto. Nomen habet,vt Diomedes exiſtimat,à Sambyce inuētore:quāquam Athenæus ad Ibycum Rheginum poetam, eius originem referre malit.Eſt & genus machinæ militaris,qua vrbes expugnari conſueuerunt, in qua ſic funes intendebantur, ſicut in organo muſico chordę.

SAMBVCINA,æ,pen.co.f 1.σαμβυκίστρια.quę ſambuca canit;ſicut fidicina,quę fidibus. Plaut.in Stich.Sambucinas aduexit ſecum.

SAMBVCISTRIA,ę,f.1.σαμβυκίστρια.mulier ſambuca canens,quæ & Sambucina dicitur.Liu.lib.9.Tunc pſaltriæ,ſambuciſtrieque.

SAMBVCVS,ci,m.2.[*Sambuco.*Ge.Ein bold erbaum.*Gal.Sureau,ou ſu ſeau,au ſus.Hi.Sauco arbol,*]ἀκτή. Vide Pli.li.24.c.8.†Sambuceus.]

SAMERA,æ,f.1.[*Semença d'olmo.*Ger.Der ſaamen des ruſtboltz oder vlmenbaū.*Gal.Semence,ou graine d'ormе.*H*iſ.Simiente de olmo*] ſemen eſt vlmi.Col.lib.5.ca.6.Atineam vlmum Tremellius Scrofa non ferre ſameram (quod eſt ſemen eius arboris) falſo eſt opinatus.Apud Plin.lib.17.c.11.& lib.17.Legitur Samara, per primā vocalem in media ſyllaba.

SAMIVS,a,um,o. 1. 2.σάμιος quod eſt è Samo inſula: vt Pythagoras Samius,Vas Samium.Pla.Cap. Samijs vaſis vtitur.Ci.pro Mur.Atque ille ſtrauit lectulos,expoſuit vaſa Samia. Aurel.de Agathocle, Fictilibus cænaſſe ferunt Agathoclea regō, Atq; Abacum Samo ſępè oneraſſe luto.Pro eodem dicimus & Samium abſolutè.Ci.6. de rep.vt citat Non.Munera Pontificum, Dijs immortalibus grata ſine Samio.Auct.ad Her.lib.4.Nos Samijs delectabimur.Hinc Samiolus,a,um,diminutiuum,vt Samiolum poterium.Plau. Stic. Bathyocis bibunt, nos noſtro Samiolo poterio,& tamen viuimus.

SAMNITES,p.p.m.3.σαμνῖται.populi in Samnio, quod nūc Aprutiū vocamus:quæ regio eſt Italiæ inter Picenū,Campaniam,& Apuliā. Vrbes in ea ſunt Adria,Aquila,Amyternū,Sulmo,Ortona,Arpinū,Aquinum,Athina,Beneuentum,Corfinium. Ijdē & Sabelli dīr,nomine per diminutionem à Sabinis deducto,teſte Stra.li.5. Ferunt enim Sabinos,cū aduerſus Vmbros bellū gererent, Marti votū feciſſe,ſi victoria potirentur,ſe illi conſecraturos, quidquid eo anno apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam rediſſent,cum reliquum anni totius prouentum,tum etiam filios eo anno natos Marti conſecraſſe.Quos deinde cum adoleuiſſent,duce Tauro in Campaniam ad ſedes nouas querendas emiſerūt,vbi nullo propemodum negocio eiectis Opicis,ſedes ſuas collocarunt, originiſque ſuæ memores, Sabellos ſeſe,quaſi Sabinorū ſobolem appellarunt. Hi grauiſſima olim bella cum Romanis vario euentu geſſerunt.Sp.Poſt.Cōs.cum collega, totoque exercitu ad Furcas Caudinas locorum anguſtia circumuentos, ex fœdere ſub iugum miſerunt, quam tamen ignominiam Romani non ita multo poſt,magna illorum clade deleuerunt,Samnitibus viciſſim ſub iugum miſſis.Poſtea cum ſæpius rebellaſſent,tandem a L.Syl la Dictatore,multis prælijs fracti,cum nec ſic quidem iugum ferre poſſent,funditus ſunt deleti.

SAMOS,ſ.σάμος.nomen duarum inſularum,quarū altera Ioniæ adiacet,è regione Epheſi,ambitu LXXVII.M.paſſ. Iunoni dicatiſſima, quod in ea nata fuerit,& educata,& Ioui nupta.Scribit Varro,Samon prius Partheniam nominatam, ibique antiquiſſimum fuiſſe Iunonis templum,& ſimulacrum in habitu nubentis figuratū,vbi & ſacra eius anniuerſaria nuptiarum ritu celebrabantur.In ea Pythago-

goras quicque philosophus ortum habuit:nechon & vnã ex Si illis,quæ inde Samia dicta est,quam ferunt de Christo prædixis Tu enim stulta Iudea Deum tuum non cognouisti:,ludentem talium mentibus:sed & spinis coronasti:horridumque fel mi pisti.Fiebãt etiam in ea vasa fictilia egregiè ex creta efficta,quę mia vocabantur.Altera sita est è regione Epiri,non procul a si Ambracio,quę & Cephalenia dicitur.De hac intelligendũ est lud Suetonij in Augusto,ab Actio,cum in Samum insulam sc in iberna recepisset.Est enim hec insula breuissimo maris spacio ab ctio dirempta.Eodem spectat & illud Hom.Odyss.li:15.Ἐν πορ μῷ γ' ἰθάκης Σάμοιό τε παιπαλοέσσης.Eadẽ & Same,(σάμη)aliq̃ appellatur,per primam nominum declinationem.Hom.loco citato:Οἵτινες γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι Δουλιχίῳ τε, σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ. Vir.7.Aẽ.Iã medio apparet fluctu Ne no rosa Zacynthos,Dulichiumque,Sameque,& Neritos ardua sa xis.Fuit & Samos,siue Same oppidi nomen in eadẽ insula,a Rom. tutum.Strab.libr.10. Quoniam cum insula sit terrapolis,id est, quattuor habeat vrbes,ex ijs vna est,quæ Samus,siue Same dicit, utroque vsitato vocabulo,ipsi etiam insulę cõmuni.Et paulo post: De Cephalonia verò,quę est terrapolis,id est,ciuitates habet qua ternas,neque huius temporis nomine dixit,neque vlla de ciuitate, ma tantum excepta Same,siue Samo,quod oppidum hodie dele tum prorsus est.Plin.lib.4.c.12.Cephalenia quondam Melena dicta xi.m. pass.abest:circuitu patet xliii.Same diruta a Roma nis,adhuc tamen oppida tria habet.Ex his satis constat, vanam es se eorum differentiam,qui insulam Samon,vrbem verò Samen di cendam contendant.Ab hac Same deducitur gentile Sameus,σαμαῖος. cum a Samo Ionię insula Samius deducatur.Est & Samus, cognomento Thraeicia,quæ & Samothracia dicitur, de qua vide paulo post suo loco.

SAMOSATA,æ,f.1.σαμόσατα.vrbs Comagenes ad Euphratẽ,Luciani Sophistę patria,stagnum habens limum quemdam gignens,q̃ Maltham illi appellant,cuius tamen admirabilis est natura, ut aqua accendatur, nec nisi terra restinguatur.Hoc limo Samosatæi vrbem suam,Lucullo oppugnante,defenderunt, hostes vna cum armis exurentes,vt est auct.Pli.li.2.c.107.

SAMOTHRACIA,f.1.siue Samothrace.σαμοθρᾴκη.Step.insula est maris Aegæi,Tracię adiacẽs,ea in parte,qua Hebrus in mare influit. Olim Dardania dicta,a Dardano quodam Troiano, qui Palladiũ secum ferens,eò traditur confugisse.Gentilia sunt Samothrax,& Samothracius.Vir.3.Aen.Treiciamque Samum,quę nunc Samo thracia fertur.

SAMPSA,siue Sansa,f.1.vt ex Gregorij Tifemi sententia tradit Geo. Alexandrinus in suis ad Col.Annotationib. nucleus est oliuę,quẽ Greci κυρηνα vocant. Quorũ sentẽtię subscribit & Cœlius Rho. & Ruel.alijque nonnulli,eruditione non contẽnenda viri.Locus autẽ,cui primi sentẽtię huius auctores sunt innixi, est apud Col. lib.12.c.50.vbi sic habet;Cũ primum baccę variare cœperint, resolutis corticulis,emolliri debebũt,adiectis binis sextarijs integri salis in singulos modios:& aut tegulis,si cõsuetudo erit regionis, aut certè nouis fiscinis sampsę exprimi. Quo in loco Columellę, sampsas exprimere, idem esse putant, quod sampsas,hoc est, ossa ex oliuis premere,siue oliuas ossibus liberare. Quorum sententię quo minus subscribam,facit alter eiusdem Col.locus,qui est libro eod.c.49.ubi sic legitur;Item ii qui adhęserunt pediculi,adimunt foliaq.& furculi,quicumq.sunt intermisti,eximuntur.Postero die injicitur,quũ mundissimis molis suspensis,ne nucleus frangat.Et eum est in sampsam redacta,tunc sal coctus,trituſq. manu permisceatur cum cęteris aridis condimentis. Quo certè in loco sampsas nulla ratione pro oliuarum ossibus accipere possumus: Neque.n. vllo pacto fieri potest,vt oliua in nucleos suos redigatur.Quin ét is ipse locus, quo illi præcipuè nituntur, interpretationi,quam adducunt,prorsus reclamat,vt non magno negocio deprehendet, q̃ locum eum paulo pensiculatius examinarit. Quid autem ea voce significetur, non facilè fuerit pronunciare,præsertim cum præter vnum Columellam, quod quidem sciam,nemo ea fuerit vsus. Si tamen conjecturæ locus sit, quantum partim ex iam citatis Columellæ locis,partim ex varijs Catonis, Varronis, & Palladij locis colligere licuit,crediderim sampsas dici ipsas oliuarũ carnes,mola suspensa leuiter comminutas, & ossibus liberatas, quæ deinde exprimuntur, oleumque fundunt, aut aridis quibusdam herbis seminibusve conditæ in vsum cibarij, condimentive reponuntur.

SAMPSVCHVM,siue Samsychum.[*Maiorana*.Ge. Maioran.] σάμψυχον.Herba, quam nunc Maioranam appellant, alioq; nomine Amaracus dicitur.Plin.lib.21.cap.22.]

SAMVS,mi,m.2.Cic.in Var.Iuno Sami colebatur.

SANABILIS,le,o.3.[*cosa atta à risanarsi*.Germa.Geneesselig,das sich leichtlich heile lasst.*Gal.Facile,& ais è aguarir,guarissable.Hi.Cosa que se puede bien sanar*;] ἰατός.qui sanari potest.Plin.li.29.c.4. aspides percussos torpore & somno necant omnium serpentũ minimè sanabiles.Ouid.1.de Rem.amo. Vidi ego,quod primo fuerat insanabile vulnus,Dilatum longæ damna tulisse morę. Ci.4. Tusc.

Qui autem natura *dicuntur* iracundi,aut immisericordes,aut inuidi,aut tale quid, *ij sunt* eiusmodi constituti:quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen.

SANATIO,onis,f.3.sanitas,salus,[*Il restituir la sanità*.רפאות trephuàh רפות riphut מרפא marpe תעלה tehalah.Germ.Heilung,widerbringung der gesundtheit.*Gal.Guarison. Hisp.Obra de sanar*,] ἴασις.valetudinis restitutio.Cic.3.Tusc.Cumque ad corporum sanationem multum ipsa corpora,& natura valeant,&c.Et paulo post: Eorum igitur malorum in vna virtute posita sanatio est.

SANATES,m.2.dicti sunt, qui infra,supraque Romam habitauerunt, quod nomen ijs fuit, quia cum defecissent a Romanis, breui post rediere in amicitiam,quasi post sanata mente.Itaque in xii.tabulis cautum est,vt idem iuris esset Sanatibus quod fortibus, bonis, & qui numquam defecerant a pop. Rom.Hæc Festus.

SANCIO,cis,cíui,citum,vel xi,ctũ,a.4.[*Confacrare,ordinare* קדש hekim קים kijam חוקק chokek.G.Setzen oder ordnẽ,steiff vnd vnzerbrechenlich zu halten bestaetigen.*Gal. Ordonner, & decerner, establir,& confermer sur peine grande au transgresseur.*■.*Establecer, ordenar,confagrar.*] κυρόω.statuo,stabilio,ratum facio,firmo:a sanguine,vt putatur,dictum,eo quod mactatæ hostię sanguine fœdera soleant confirmari,vt est videre apud Liu.lib.1.ab vrb.condita, vbi vetustissimum fœdus inter Romanos Albanosq. initum porcæ immolatione docet sancitum fuisse.Hinc etiam Seruius,explicans illud Virgi.12.Aen.Audiat hęc Genitor,qui fœdera fulmine sancit.Sanctum, inquit,dr̃,quasi sanguine consecratum. Vnde & Sãctio,vocatur lex cum terrore pœnæ.Sed de hoc suo loco.Est ita que Sancire,sanctè aliquid,& inuiolabiliter constituere.Ci.de Amic. Hæc igitur prima lex in amicitia sanciatur,vt neq. rogemus res turpes,nec faciamus rogati.Idem 1.de Leg.Populariter interdum loqui necesse erit,& eam legem,q̃ scripto sanciat,quod vult, aut iubendo,aut vetãdo,vt vulgus appellat.Cæsar.1.Bel.Ciu. Hæc quo facilius,certiſq. conditionibus sanciantur,aut,&c.Hor.1.Ser. Sat.3.Eheu,q̃ temerè in nosmet legem sancimus iniquam. Cic.ad Att.li.10.Ego vero Solonis popularis tui, vt puto etiam mei, legẽ negligam,qui capite sanxit,si quis in seditione non alterutrius partis fuisset.i. legibus suis capitis pœnam statuit.Idem de Aruſp.resp. Hoc si minùs iure ciuili perscriptum est,lege tamen naturæ,cõi iure gentium sancitum est.i.receptum,& corroboratum.Legitur & Sanctus,a,um,participa supino Sanctum.Liu.lib.10. De prouocatione legem diligẽtius sanctam.Hinc deducitur & Sanctus,a,um, nomen:& Sanctio,onis,de quibus paulò post suo loco.

SANCTE.aduerb. [*Santamente*.Germa.Helligklich.*Gal.Sanctement. Hi.Santamente*.] ὁσίως.idem quod religiosè.Cice.pro Fon.Ab his quicquam sanctè,aut moderatè dictum putabitis? Pla.in Cap.An tu dubium habebis etiam,sanctè cum ego iurem tibi? Aliquando idem quod firmiter,& constanter. [*Fermamente*.]Cicer.Licin.lib. 5.ep. Neque ea,quæ tibi promitto ac recipio,sãctissimè esse observaturum.Hinc compositum Persanctè.Terent.Hec.Thais per sanctè deierat.Plau. Persanctè iurauit se facturum.

SANCTIFICO,as,[*Santificare*,]ἁγιάζω.consecro,diuinis honoribus p sequor,quasi sanctum facio.A quo Sanctificator,Sanctificatrix,Sanctificatio,quæ apud Ecclesiasticos scriptores nusquam non occurrunt,classicis tamen linguæ Latinæ auctoribus parum recepta.

SANCTIMONIA,æ,[*Santità* Ge.Heyligkeit,]ἁγιότης.idem quod sanctitas.Ci.P.Quin.Quid mihi,inquit,cum ista sanctimonia summa ac diligentia? Idem pro Rabir.Mentes, quę ex hominum vita ad Deorum immortalium religionem, sanctimoniamque demigrarunt.

SANCTIO,onis[*Cõfirmatione,ratificatione*.חק chox חקה chukkah: G.Ein bestaetigung,ein satzung,ein gebott,oder verbott,das mã beyeiner Peen steiff halten soll.*Gal.Ordonnance,ratification,confirmation.Hisp.Establecimento*,]διάταγμα.modo idem quod confirmatio seu ratificatio,vt Sanctio fœderis,apud Ciceronẽ pro Corn. Balb.Modo idem quod constitutio promulgatio, decretum. Idẽ ibidem:Sanctiones sacratæ sunt,aut genere ipso,aut obtestatione & consecratione legis,aut pœna,cum caput eius,qui contra facit, consecratur.Sanctio(inquit Seruius)latio legis est,cum terrore pœnæ.Cic.6.Ver.Nisi vehementius homini minatus essem,nisi legũ sanctionem, pœnamque recitassem.Idem ad Att. lib.3. Sed vides numquam esse obseruatas sanctiones earum legum.

SANCTITAS,tatis,f.3.[*Santità*.קדש Kodhesch.germani.Heiligkeit, frombkeit.*Gal.Sanctetè*.*Hispan.Santidad*.]ἁγιότης.est(vt ita dicam)venerabilitas, quæ propriè est Deorum immortalium,eorũque,qui vitæ innocentia proximè ad Deos immortales accedunt. Cic.1.Offic.Deos placatos pietas efficiet,& sanctitas.Idem pro Cęlio:Si matresfamilias secus,quam matronarum sanctitas postulat nominatus.Idem 2.de Fin.Si vno verbo temperantia,pœnæ, aut infamiæ metu coercebuntur,non sanctitate sua se tuebuntur.

SANCTITVDO,nis,f.3.[*Santità*,קדש kodhesch,]ἁγιότης.idem quod sanctitas.Cicer.4.de rep.vt citat Nonius;Eosdem terminos hominum curę,atque vitę,sic Pontificio iure sanctitudo sepulturæ.Accius in Tereo,apud eumdem; Alia hic sanctitudo est,aliud & nomen,& numen Iouis.

tem dicere alicui rei.i.vale dicere,& iubere vale re,relinquere.[*Saluare.*]Cic.ad Vol.lib.6.Quas ſi,vt volumus,excepertmus,ego ve rò multam ſalutem & foro dicam,& curiæ. Hoc eſt,iubebo vale re curiam,nihil mihi amplius cum curia erit commune.Accipitur aliquando Salus pro remedio. [*Rimedio.*] Virg. 2. Aen. Vna ſalus victis,nullam ſperare ſalutem . Salus item Dea ſalutis credita eſt. Vnde Salutaris porta Romæ appellata ,ab eius Deę æde , quæ ei proxima fuit. Ter.in Adel. Ipſa ſi cupiat ſalus, ſeruare prorſus non poteſt hanc familiam.Dicimus Latinè,Nunciare ſalutem, Adſcribere ſalutem,Dicere ſalutem.i. ſalutare.[*Saluare*] Ci. ad Att.li.4. Miſit ad me ſtatim,qui ſalutem nunciaret.Et lib.6. Filiola tua gratum mihi fecit,quod tibi diligenter mandauit, vt mihi ſalutē adſcriberes.Plau.in Cap. Omnium primum ſalutem dicito patri , & matri.Mittere ſalutem, Remittere ſalutem. i. ſalutare & reſalutare.Ouid.ep.15.Hanc tibi Priamides mitto Ledæa ſalutem. Cic.ad Att.li 19.Atticam noſtram cupio ſuauiari,ita mihi dulcis ſalus viſa eſt per te ab illa,referes igitur ei plurimam ſalutem.

SALVTARIS,re,o.3.[*Saluare,ſalubre,ſalutifero.*G.Heilſam, gnadreich,geſūdt,das heil oder geſundtheit bringt,heil furderlich.G.*Saluaire,ſain,qui donne ſanté.*H:ſ.*Coſa ſaludable,*]σωτήριος.idē quod ſalubre,hoc eſt,ſanitatem præbens, vel ad ſanitatem præbendam idoneum.Cic.ad Oct.Nulla enim remedia,quæ vulneribus adhibentur , tam faciunt dolorem , quàm quæ ſunt ſalutaria.Salutares litteræ dicuntur,quæ conſolationem afferunt.[*Conſolatorie.*]Cice. ad Att.lib.7.Sic ergo habeto ſalutares te mihi litteras miſiſſe, &c. ſalutaris littera à Cic.dicitur A, quę abſolutionis nota erat , vt triſtis C.quæ condemnationis.Cic. pro Mil. Nec nobis tam ſalutarē hanc in iudicando litteram,quàm illam triſtem dediſſet.Budęus, Inuenitur & Salutare ſubſtantiuum.Pl.lib.12.c.5.In præſentia externa proſequemur, à ſalutari maximè otſi.

SALVTARIS digitus,m.2. [*Indice,*]λιχανός. qui pollici eſt proximus, qui & Index dicitur.Suet.de Auguſt.c. 80. Dextræque manus digitum ſalutarem tam imbecillum interdum ſentiebat , vt torrentem,contractumque frigore,vix cornei circuli ſupplemento ſcripturæ admouerer. Mar. de Nup. Verum quidam redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari , ſilentium commonebat. Dicitur autem ſalutaris, vel quia non ſalutamus niſi viſa & indicata. Virgilius.Italiam læto ſocij clamore ſalutant. Vel quia eo comprimimus os ad ſilentium,quod ſalutare eſt præceptum.

SALVTARITER,aduerb.[*Salutarmente.*Germa. Heilſamlich,zu heil oder geſundtheit.G*al.Saluta rement,ſainement.Hi.Saludablemente,*]σωτηρίως.ſalutis ergo,ſine diſcrimine ſalutis,tuędę ſalutis gratia.Plin. Cice. Quadraginta millium paſſuum ſpacio relicto conſedi eo conſilio , vt vel celeriter accedere, vel ſalutariter recipere me poſſem Cic.de Cla. Ora. Tum arma ſunt ea ſumpta,quibus illi ipſi,qui dedicerant eis vti gloriosè, quemadmodū ſalutariter vteretur,non reperiebant.

SALVTIFER,a,um,o.1. 2.[*Salutifero.* Ger. Das heil oder geſundtheit bringt,heilſam.*Gal.Qui donne ſanté,ſain.Hi.Coſa que trahe o tiene ſalud,*]σωτήριος.idem quod ſalutaris. Oui. 2.Met. Aſpicit infantē, totoque ſalutifer orbi.Mart.lib.5.Seu placet Aeneę nutrix , ſeu filia Solis.Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis.

SALVTIGER,ri,m.2.ἀστραπηφόρος.quo nomine vtitur Apul. videtur eſſe non qui ſuo nomine alicui dicit ſalutem,ſed qui nunciat tamquam interpres,& adminiſter eius , à quo mittitur. Salutigerulus, idem. Vnde Pla in Aul.Salutigerulos pueros vocat ſeruos,qui iuſſu dominæ hunc,illumque ſalutant ,ſuntque nuncij, & renuncij.

SALVTO,as,a.1.[*Saluare.*ברך beruch .G.Grueſē.*Ga.Saluer,donner le bon iour.H.Saludar, denunciando ſaludes*]προσαγορεύω. ſalutē dico, inuiſo.Cic.Att.Cū Philogenes libertus tuus ad me ſalutandi cauſſa veniſſet.Ter.in Andr.Opperiar hīmnē hic,vt ſalutem, & colloquar. Neque verò accedentes tm̄ ſalutare dicimur , verum etiā recedēntes. Stat. 4. Theb. Stant tm̄, & nota puppim de rupe ſalutant.Salutare itē eſt venerari.[*Reuerire.*]Ter.in Phor. At ego Deos Penates hinc ſalutatū domum diuortar Mart.lib.12. Multis dum precibus Iouem ſalutat. Ouid. 15. Met. Late que Deum clamore ſalutant.Vnde mortuos , & res inanimatas venerantes ſalutare ſolēmus,nō ſalutem imprecantes (quę nulla in his eſſe poteſt) ſed veneretionem exhibentes.Hinc Salutator,ris,[*Chi ſaluta.*]qui ſalutat.Q.Cic.de Petit Cōſul.Deductorum officium,quod maius eſt, quàm ſalutatorum.Salutatio,nis,[*Salute*]ſalutandi actus. Cice. in Piſ.Quis enim te aditu , quis vllo honore,quis denique communi ſalutatione dignum putet? Salutatorius,a,um,adiect.Pli.li. 15.ca. 11.Omnia iam,& virorum ſalutatorijs cubilibus incluſa,Compoſita,Conſaluto,& Reſaluto,de quibus ſuis locis.

SALVO,as,a.1.[*Saluare.*ישע holchiah.G.Bey dem heil vnd vvolſtand erhalten.*Gal.Sauuer,rendre ſain,& ſauue.Hiſpa. Hazer ſalno,o ſaluar*] σώζω ſaluum facio , ſeruo. Cicer. in Piſ. Me poſſe rerum Remp.ſaluare,ſi conſiſtem ; infinitam eadem fore , ſi reſtituſſem. Hinc Saluator, ris, [*Saluatore,*] vox in ſacris litteris nuſquam non occurrens,quàm tamen eruditores , tam quam parum probā, religiosè fugiunt:quemadmodum & verbum Saluo,quod nec ipſum ſatis Latinum iudicant,putantque locum Cice. quem iam citāmus,mendā non vacare,præſertim cum id verbum non temerè apud quempiam veterum,apud Cic.certè alibi nuſquam licerit inuenire.

SALVVS,a,ū,o.1.2.[*Sano,e ſaluo.*]Ge.Friſch vnd geſundt , auffrecht *Gal.Sain,ſauue,eſchappé.hors de danger.niſp.Coſa ſalua de peligro,* σῶος.ſanus , incolumis. Ter.in Phorm.Saluū te aduenīſſe gaudeo Idē in And.Saluus ſum,ſi hæc vera ſunt,hoc eſt, in tuto & ſine periculo ſum.[*Eſſer fuori di pericolo*]Trāsfertur & ad inanimata. Pl in Rud.Heu heu iceleſtus galeā in nāui perdidi:Nūc mihi opportuna hic eſſet,ſalua ſi foret.Ci. 2. de Fin.Simulatq; ipſe grani vulnere exanimari videret ſe,vt primūm diſpexit,quæſiuit, ſaluus ne eſſet clypeus,&c.Ter.in Adel.Salua res eſt,id eſt, rectè ſe habet.

SAMARIA,f.i.σαμάρεια.Stephan.Palæſtinæ regio eſt,Galilęę, & Iudææ contermina,oppida habens Neapolim,antea Mamorrham Sebaſtam,& Gamalam. Vide Pl.li.5.c.5. Stephano item Samariæ regionis huius vrbs eſt, eadē cum ea,quæ poſtea Neapolis eſt appellata.Gentilia ſunt: Samarita,& Samaritanus.

SAMAROBRINI,m.2.σαμαροβρῖνοι.fuerūt populi in Gallia inter Belgas,apud quos Cæſ.Gallorum concilium indixit.Horū ciuitas eſt Samarobrina,à Samara amne nomē habens.Hanc Cameracēſem eſſe vrbē nonnulli autumant,quàm Scaldis fluuius interfluit.Cōſtātior tamen opinio eſt, vrbem eſſe Nouiodumo vicinam , quàm vulgò S. Quintini dicunt.Hanc enim prēterfluit Samara fluuius

SAMBVCA,f.i.ſiue Sambyca,ſiue Samby x,[*Sambuca*]σαμβυξ.inſtrumenti muſici genus trianguli , teſte Polph.in Ptol.Harmonica, quod ex neruis tum longitudine,tum craſſitudine inæqualibus cōſtabat:ſolebatque leuiori carminum generi adhiberi.Vnde Sambucam cothurno aptare,prouerbij ſchema habet,pro eo,quod eſt res leuiſſimas , planèque nugatorias , negocijs grauibus, ſeriiſque admiſcere. Perſ. Satyr. 5. Sambucam citius caloni aptaueris alto. Nomen habet,vt Diomedes exiſtimat,à Sambyce inuētore:quāquam Athenæus ad Ibycum Rheginum poetam , eius originem referre malit.Eſt & genus machinæ militaris,qua vrbes expugnari conſueuerunt , in qua ſic funes intendebantur , ſicut in organo muſico chordę.

SAMBVCINA,æ,pen.co.f.1.σαμβυκίστρια.quę ſambuca canit;ſicut Fidicina,quę fidibus. Plaut.in Stich.Sambucinas aduexit ſecum.

SAMBVCISTRIA,æ,f.1.σαμβυκίστρια.mulier ſambuca canens,quæ & Sambucina dicitur.Liu.lib 9.Tunc pſaltriæ,ſambuciſtrieque.

SAMBVCVS,ci,m.2.[*Sambuco.*Ge.Ein bold erbaum.*Gal.Sureau,ou ſu ſeau,ou ſus.Hi.Sauco arbol,*]ἀκτή. Vide Pli.li.24.c.8.†Sambucus.]

SAMERA,æ,f.1.[*Semença d'olmo.*Ger.Der ſamen des rustholtz oder vlmenbaū.*Gal.Semence,ou graine d'vn orme.Hiſ.Simiente de olmo*] ſemen eſt vlmi.Col.lib.5.ca.6.Atineam vlmum Tremellius Scrofa non ferre ſamemm (quod eſt ſemen eius arboris) falſo eſt opinatus.Apud Plin.lib.17.c.11.& lib.17.Legitur Samara, per primū vocalem in media ſyllaba.

SAMIVS,a,um,o. 1. 2.σάμιος quod eſt è Samo inſula: vt Pythagoras Samius,Vas Samium.Pla.Cap.Samijs vaſis vtitur.Ci.pro Mur.Atque ille ſtrauit lectulos,expoſuit vaſa Samia.Auſo.de Agathocle, Fictilibus cænaſſe ferunt Agathoclea regē , Atq; Abacum Samio ſępè oneraſſe luto.Pro eodem dicimus & Samium abſolutè.Ci.6. de rep.vt citat Non.Munera Pontificum, Dijs immortalibus grata ſine Samio.Auct.ad Her.lib.4.Nos Samijs delectabimur.Hinc Samiolus,a,um,diminutiuum,vt Samiolum poterium.Plau. Sic Bathyocis bibunt, nos noſtro Samiolo poterio,& tamen viuimus

SAMNITES,p.p.m.3.σαμνῖται.populi in Samnio, quod nūc Aprutii vocamus:quæ regio eſt Italiæ inter Picenū,Campaniam,& Apuliā. Vrbes in ea ſunt Adria,Aquila,Amyternū,Sulmo,Ortona,Atinū,Aquinum,Athuna,Beneuentum,Corfinium. Ijdē & Sabelliī,nomine per diminutionem à Sabinis deducto,teſte Stra.li. Ferunt enim Sabinos,cū aduerſus Vmbros bellū gererent, Marti votū feciſſe,ſi victoria potirentur,ſe illi conſecraturos , quidquid eo anno apud ipſos naſceretur. Quare cum re bene geſta in patriam rediſſent,cum reliquum anni totius prouentum,tum etiam filios eo anno natos Marti conſecraſſe.Quos deinde cum adoleuiſſent,duce Tauro in Campaniam ad ſedes nouas quęrendas emiſerūt,vbi nullo propemodum negocio eiectis Opicis,ſedes ſuas collocarunt, originiſque ſuæ memores, Sabellos ſeſe,quaſi Sabinorū ſobolem appellarunt. Hi grauiſſima olim bella cum Romanis vario euentu geſſerunt.Sp.Poſt.Cōs.cum collega, totoque exercitu ad Furcas Caudinas locorum anguſtia circumuentos , ex fœdere ſub iugum miſerunt , quam tamen ignominiam Romani non multo poſt,magna illorum clade deleuerunt,Samnitibus viciſſim ſub iugum miſſis.Poſtea cum ſæpius rebellaſſent,tandem a L. Sulla Dictatore,multis prælijs fracti,cum nec ſic quidem iugum ferre poſſent,funditus ſunt deleti.

SAMOS,f.σάμος.nomen duarum inſularum,quarū altera Ioniæ adiacet,è regione Epheſi,ambitu LXXXVII.M.paſſ. Iunoni dicatiſſima quod in ea nata fuerit,& educata,& Ioui nupta.Scribit Varro, non prius Partheniam nominatam, ibique antiquiſſimum fuiſſe Iunonis templum,& ſimulacrum in habitu nubentis figuratū, & ſacra eius anniuerſaria nuptiarum ritu celebrabantur.In ea

thagoras quę que philosophus ortum habuit:nec non & vnā ex Si
lis,quæ inde Samia dicta est,quam ferunt de Christo prædixis
se:Tu enim stulta Iudea Deum tuum non cognouisti:;ludentem
mortalium mentibus:sed & spinis coronasti:horridumque fel mi
scuisti.Fiebāt etiam in ea vasa fictilia egregiè ex creta efficta,quę
Samia vocabantur.Altera sita est è regione Epiri,non procul a si-
nu Ambracio,quę & Cephalenia dicitur.De hac intelligendū est
illud Suetonij in Augusto,ab Actio,cum in Samum insulam se in
hibernа recepisset.Est enim hęc insula breuissimo maris spacio ab
Actio dirempta.Eodem spectat & illud Hom.Odyss.li.15.Ἐν πορ
θμῷ γ' ἰθάκης Σάμοιό τε πετραλοέσσης.Eadē & Same,(σάμη)aliq-
do appellatur,per primam nominum declinationem.Hom. loco
iā citato:Οἵ τε γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι Δουλιχίῳ τε,σά-
μῃ τε,καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ.Vir.7.Aē.lā medio apparet fluctu Ne
morosa Zacynthos,Dulichiumque,Sameque,& Neritos ardua sa
xis.Ithacę & Samos,siue Same oppidi nomen in eadē insula,a Rom.
diruptum.Strab.libr.10. Quoniam cum insula sit tetrapolis,id est,
quatuor habeat vrbes,ex ijs vna est,quæ Samus,siue Same dicit,
utroque vsitato vocabulo,ipsi etiam insulę cōmuni.Et paulo post:
De Cephalonia verò,quę est tetrapolis,id est,ciuitates habet qua-
ternas,neque huius temporis nomine dixit,neque vlla de ciuitate,
vna tantum excepta Same,siue Samo,quod oppidum hodie dele-
tum prorsus est.Plin.lib.4.c.12.Cephalenia quondam Melena di-
ta,a XI.M.pass.abest:circuitu patet XLIII.M. Same diruta a Roma-
nis,adhuc tamen oppida tria habet.Ex his satis constat, vanam es
se eorum differentiam,qui insulam Samon,vrbem verò Samen di
cendam contendant.Ab hac Same deducitur gentile Sameus,σα-
μαῖος.cum a Samo Ionię insula Samius deducatur.Est & Samus,
cognomento Threicia,quæ & Samothracia dicitur, de qua vide
paulo post suo loco.

SAMOSATA,tę,f.1.σαμόσατα.vrbs Comagenes ad Euphratē,Lucia-
ni Sophistę patria,stagnum habens limum quemdam gignens,q̄
Maltham illi appellant,cuius tamen admirabilis est natura, ut a-
qua accendatur, nec nisi terra restinguatur.Hoc limo Samosatæi
vrbem suam,Lucullo oppugnante,defenderunt, hostes vna cum
armis exurentes,vt est auct.Pli.li.2.c.107.

SAMOTHRACIA,f.1.siue Samothrace.σαμοθρᾴκη.Step.insula est ma
ris Aegæi,Tracię adiacēs,ea in parte,qua Hebrus in mare influit.
Olim Dardania dicta,a Dardano quodam Troiano, qui Palladiū
secum ferens,eò traditur confugisse.Gentilia sunt Samothrax,&
Samothracius.Vir.3.Aen. Treijciamque Samum,quę nunc Samo
thracia fertur.

SAMPSA,siue Sansa,f.1.vt ex Gregorij Tifemi sententia tradit Geo.
Alexandrinus in suis ad Col.Annotationib. nucleus est oliuę,quē
Græci πυρῆνα vocant. Quorū sentētię subscribit & Cœlius Rho.
& Ruel.alijque nonnulli,eruditione non contēnenda viri.Locus
mē,cui primi sentētię huius auctores sunt innixi, est apud Col.
lib.12.c.50.vbi sic habet;Cū primum baccę variare cœperint, re-
fractis corticulis,emolliri debebūt,adiectis binis sextarijs integri
salis in singulos modios:& aut tegulis,si cōsuetudo erit regionis,
aut certè nouis fiscinis sampsę exprimi. Quo in loco Columellę,
sampsas exprimere, idem esse putant, quod sampsas,hoc est, ossa
ex oliuis premere,siue oliuas ossibus liberare. Quorum sententię
quo minus subscribam,facit alter eiusdem Col.locus,qui est libro
eod.c.49.ubi sic legitur;Item si qui adhęserunt pediculi,adimunt
foliaq.& furculi,quicumq.sunt intermisti,eximuntur.Postero die
mijcitur,quū mundissimis molis suspensis,ne nucleus frangat.Et
cum est in sampsam redacta,tunc sal coctus,tritusq. manu permi-
sectur cum cęteris aridis condimentis. Quo certè in loco sampsas
nulla ratione pro oliuarum ossibus accipere possumus: Neque.n.
vllo pacto fieri potest,vt oliua in nucleos suos redigatur.Quin ét
ipse locus, quo illi præcipuè nituntur, interpretationi,quam ad-
ducunt,prorsus reclamat,vt non magno negocio deprehendet, q̄
locum eum paulo pensiculatius examinarit. Quid autem ea voce
significetur, non facilè fuerit pronunciare,præsertim cum præter
vsum Columellam, quod quidem sciam,nemo ea fuerit vsus. Si
tamen coniecturæ locus sit, quantum partim ex iam citatis Colu-
mellæ locis,partim ex varijs Catonis, Varronis, & Palladij locis
colligere licuit,crediderim sampsas dici ipsas oliuarū carnes,mo-
lis suspensa leuiter comminutas, & ossibus liberatas, quæ dein-
de exprimantur, oleumque fundunt, aut aridis quibusdam her-
bis seminibusve conditæ in vsum cibarij, condimentive repo-
nantur.

†SAMPSVCHVM,siue Samsychum.[*Maiorana*.Ge. Maioran.] σάμ-
ψυχον.Herba, quam nunc Maioranam appellant, alioq; nomine
Amaracus dicitur.Plin.lib.21.cap.22.]

SANVS,mi,m.2.Cic.in Var.Iuno Sami colebatur.

SANABILIS,le,o.3.[*cosa atta à risanarsi*.Germa.Geneesselfertig,das si
ch leichtlich heile lasst.*Gal.Facile,& aisè aguarir,guarissable.Hi.
Cosa que se puede bien sanar*]ἰάσιμος.qui sanari potest.Pli.li.29.c.4.
aspides percussos torpore & somno necant omnium serpentū mi-
nimè sanabiles.Oui.1.de Rem.amo. Vidi ego,quod primo fuerat
sanabile vulnus,Dilatum longæ damna tulisse morę. Ci.4. Tusc.
Qui autem natura dicuntur iracundi,aut immisericordes,aut su-
spiciosi,aut inuidi,aut tale quid, *ij sunt* eiusmodi constituti:quasi mala valetu-
dine animi, sanabiles tamen.

SANATIO,onis,f.3.sanitas,salus,[*Ilrestituir la sanità*.רפאות trephuāh
riphut מרפא marpe תעלה tehalah.Germ.Heilung,wider-
bringung der gesundtheit.*Gal.Guarison. Hisp.Obra de sanar,*ἴασις.
valetudinis restitutio.Cic.3.Tusc.Cumque ad corporum sana
tionem multum ipsa corpora,& natura valeant,&c.Et paulo post:
Eorum igitur malorum in vna virtute posita sanatio est.

SANATES,m.2.dicti sunt, qui infra,supraque Romam habitauerunt,
quod nomen ijs fuit, quia cum defecissent a Romanis, breui post
rediere in amicitiam,quasi post sanata mente.Itaque in XII tabu-
lis cautum est,vt idem iuris esset Sanatibus quod fortibus, bonis,
& qui numquam defecerant a pop. Rom.Hæc Festus.

SANCIO,cis,ciui,citum,vel xi,ctū,a.4.[*Confacrare,ordinare* רקים he
kim קים kijam חוקק chokek.G.Setzen oder ordnē,steiff vnd vn
zerbrechenlich zuhalten bestaetigen.*Gal. Ordonner, & decerner,
establir,& confermer sur peine grande au transgresseur.H. Establecer,
ordenar,confagrar.*]κυρόω.statuo,stabilio,ratum facio,firmo:a san-
guine,vt putatur,dictum,eo quod mactatæ hostię sanguine fœde-
ra soleant confirmari,vt est videre apud Liu.lib.1.ab vrb.condita,
vbi vetustissimum fœdus inter Romanos Albanosq. initum por-
cæ immolatione docet sancitum fuisse.Hinc etiam Seruius,explic-
cans illud Virgi.12.Aen.Audiat hęc Genitor,qui fœdera fulmine
sancit.Sanctum, inquit,dī,quasi sanguine consecratum. Vnde &
Sāctio,vocatur lex cum terrore pœnæ.Sed de hoc suo loco.Est ita
que Sancire,sanctè aliquid,& inuiolabiliter constituere.Ci.de A-
mic. Hæc igitur prima lex in amicitia sanciatur,vt neq. rogemus
res turpes,nec faciamus rogati.Idem 1.de Leg.Populariter inter-
dum loqui necesse erit,& eam legem,q̄ scripto sanciat,quod vult,
aut iubendo,aut vetādo,vt vulgus appellat.Cæsar.1.Bel.Ciu. Hæc
quo facilius,certisq. conditionibus sanciantur,aut,&c.Hor.1.Ser.
Sat.3.Eheu,q̄ temerè in nosmet legem sancimus iniquam. Cic.ad
Att.li.10.Ego vero Solonis popularis tui, vt puto etiam mei, legē
negligam,qui capite sanxit,si quis in seditione non alterutrius par
tis fuisset.i. legibus suis capitis pœnam statuit.Idem de Aruisp.resp.
Hoc si minùs iure ciuili perscriptum est,lege tamen naturæ,cōi iu
re gentium sancitum est.i.receptum,& corroboratum.Legitur &
Sanctus,a,um,particip.a supino Sanctum.Liu.lib.10. De prouoca
tione legem diligētius sanctam.Hinc deducitur & Sanctus,a,um,
nomen:& Sanctio,onis,de quibus paulò post suo loco.

SANCTE,aduerb. [*Santamente*.Germa.Helligklich.*Gal.Sanctement.
Hi.Santamente*,]ὁσίως.idem quod religiosè.Cice.pro Fon.Ab his
quicquam sanctè,aut moderatè dictum putabitis? Pla.in Cap. An
tu dubium habebis etiam,sanctè cum ego iurem tibi ? Aliquando
idem quod firmiter,& constanter. [*Fermamente.*]Cicer.Licin.lib.
5.ep. Meque ea,quæ tibi promitto ac recipio,sāctissimè esse obser
uaturum.Hinc compositum Persanctè.Terent.Hec.Thais per san
ctè deierat.Plau. Persanctè iurauit se facturum.

SANCTIFICO,as,[*Santificare,*]ἁγιάζω.consecro,diuinis honoribus p
sequor,quasi sanctum facio.A quo Sanctificator,Sanctificatrix.Sa
ctificatio,quæ apud Ecclesiasticos scriptores nusquam non occur-
runt,classicis tamen linguæ Latinæ auctoribus parum recepta.

SANCTIMONIA,æ,[*Santità* Ge.Heyligkeit,]ἁγιότης.idem quod san-
ctitas.Ci.P.Quin.Quid mihi,inquit,cum ista sanctimonia summa
ac diligentia? Idem pro Rabir.Mentes, quę ex hominum vita ad
Deorum immortalium religionem, sanctimoniamque demi-
grarunt.

SANCTIO,onis[*Cōfirmatione,ratificatione*.חק chok חקה chukkah:
G.Ein bestaetigung,ein satzung,ein gebott,oder verbott,das mā
beyeiner Peen steiffhalten soll.*Gal.Ordonnance,ratification,confir
mation.Hisp.Establecimento,*]διάταγμα.modo idem quod confir-
matio seu ratificatio,vt Sanctio fœderis,apud Ciceronē pro Corn.
Balb.Modo idem quod constitutio promulgatio, decretum. Idē
ibidem:Sanctiones sacratæ sunt,aut genere ipso,aut obtestatione
& consecratione legis,aut pœna,cum caput eius,qui contra facit,
consecratur.Sanctio(inquit Seruius)latio legis est,cum terrore pœ-
næ.Cic.6.Ver.Nisi vehementius homini minatus essem,nisi legū
sanctionem, pœnamque recitassem.Idem ad Att. lib.3. Sed vides
numquam esse obseruatas sanctiones earum legum.

SANCTITAS,tatis,f.3.[*Santità* קדש Kodhesch.Germani.Heiligkeit,
frombkeit.*Gal.Sainteté Hispan.Santidad.*]ἁγιότης.est(vt ita di-
cam)venerabilitas, quæ propriè est Deorum immortalium,eorū-
ve,qui vitæ innocentia proximè ad Deos immortales accedunt.
Cic.1.Offic.Deos placatos pietas efficiet,& sanctitas.Idem pro Cę
lio:Si matresfamilias secus,quam matronarum sanctitas postulat
nominamus.Idem 2.de Fin.Si vno verbo temperantia,pœnæ, aut
infamiæ metu coercebuntur,non sanctitate sua se tuebuntur.

SANCTITVDO,nis,f.3.[*Santità*, קדש kodhesch,]ἁγιότης.idem quod
sanctitas.Cicer.4.de rep.vt citat Nonius;Eosdem terminos homi
num curę,atque vitę,sic Pontificio iure sanctitudo sepulturæ.Ac-
cius in Tereo,apud eumdem; Alia hic sanctitudo est,aliud & no-
men,& numen Iouis.

SANCTOR, ōris, m. 3. Idem quod Sanctio: vt Sanctor legis. Tacit. li. 3. Seruius Tullius sanctor legum fuit.

SANCTVARIVM, rij, n. 2. [*Sanctuario*, מקדש mikdasch דביר debir. Ger. Das heiligthumb,] ἄδυτον. abditissimus templi locus, sacrarium, Sanctuaria quoque Mithridatis appellauit Pli. lib. 23. cap. 8. & alio loco vocat Arcana: Plutarchus ἀπόῤῥητα: In sanctuarijs, inquit, Mithridatis maximi regis deuicti Cn. Pomp. inuenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem antidoti.

SANCTVS, a, um, o. 1. 2. Augustus, religiosus, castus, inuiolatus. [*Sancto*, מוקם mukam מחקק mechokkah. Ger. Geordnet darob zu halten, bestaetiget. *Gal. Ordonné. Hisp. Ordenado*] ἱερός. interdum idem quod pius, & religiosus, augustus: propriè q; de dijs rebusve diuinis dicitur, ijsve, qui quadam maiestate, vitaq; innocētia ad Deorum immortalium virtutem quàm proximè accedunt. Cice. post reditum; Numéque vestrum æque mihi graue, & sanctũ, ac Deorum immortalium erit? Cic. 2. de Natu. Deor. Astypalæa insula Achillem sanctissimum colit. Idem de Aruſp. resp. Id omnibus semper sanctũ, augustũ, & religiosum esse visum est. Sãcta loca dicuntur, quæ aduersus iniuriã & vim, religione quadam muniuntur, & vt inquit Donatus, quę omni obseruatione inuolata sunt. Sanctum (inquit Martianus de rerum diuisione) propriè dicitur, quod ab iniuria hominum defensum, atq. munitum est. Interdum Sanctũ idem est, quod sanctione subnixum, vt Sanctæ leges, quibus pœna statuitur in violatores. Sanctũ, inquit Vlpia. de verb. sign. dicitur, quod neque sacrum est, neque prophanum, sed sanctione aliqua firmatum. Interdum idem, quod purum, & impollutum, [*Puro, innocente,*] Vir. 12. Æn. Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpæ Descendam. Idem 11. Aen. Tuque ò sanctissima coniux, Fœlix morte tua, id est, castissima coniux.

SANDALIOTIS, f. 3. Sardinia insula denominata est ab effigie sandalij, hoc est, soleæ: vnde & nonnulli Ichnusam vocant, a similitudine vestigij, quod Græcè ἴχνος dicitur. Plin. lib. 3. c. 7.

SANDALIVM, n. 2. σανδάλιον. Luciano, muliebris calceamẽti genus. Terent. in Eun. Vtinã tibi commitigari videam sandalio caput. Hinc Sandalarius Apollo dictus est, a vico, cuius meminit Gell. li. 17. In sandalario forte apud Librarios fuimus. Idem Sandaligerula, σανδαλοφόρος ἡ, quæ sandalijs vtitur. Pla. Tri. Ducitur familia tota, Vestispicij vnctor, auri custos, flabelliferq, sandaligerulæ, Cantrices, citellatrices, nuncij, renuncij, raptores panis, & penī.

SANDALVM, dali, n. 2. farris Gallici genus. plus alio quouis farre panis reddens. Pli. lib. 7. ca. 7. Galliæ quoque suum genus farris dedere, quod illic *Brance* vocant, apud nos sandalum, nitidissimi grani.

SANDALIDES, f. 2. σανδαλίδες, palmæ genus, a similitudine sandalij dictum. Plin. lib. 13. c. 4.

SANDAPILA, æ, f. 3. [*Catafetto.* Germ. Ein Todtenbar, Todtenbaum] genus feretri, quo tenuiorum cadauera efferebantur. Mart. lib. 8. Grandis in angusta sarcina sandapila. Hinc Sandapilarij, qui pauperum cadauera in sandapila efferebant.

†SANDARACHA, æ. σανδαράκη. coloris rubri genus, quod in auratiis & argentariis fodinis inuenitur. † Hinc Sandarachinus, a, um. quod colorem sandaracha refert.)

SANDYX, m. 3. σάνδυξ. coloris rubri genus, quod fieri solet ex cerussa vehementius adusta, teste Galeno ad finem li. 9 Simplicium. Pli. & ex sandaracha fieri tradit, æqua parte rubricę admista. Quo in loco & Virgilium tacitè imperitiæ videtur reprehendere, qd sandycem herbam esse crediderit, cum ait: Sponte sua sandyx pascentes vestiet agnos. Verum (quod viri totius memoriæ doctissimi bona cum venia dictum velim) eo ex versu colligi non potest, Virgilium sandycem pro herbę genere posuisse; quod & ante nos annotauit Virg. Marcel. eo. c. quo de Sandaracha agit Dioſc.

SANE, [*Certamente, veramente,* אכן achen אולם vlam. G. Zwar, wahrlich. *Gal. Certes, vrayement. Hisp. Ciertamente.*] μάλιστα. aduer. qñque affirmatiuè ponitur, p eo, quod est certè. vt, Ita sanè, sanè, verò. Cice. ad Lent. li. 1. Sanè molestè Pompeium id ferre constabat. Quandoq. permissiue, qñ aliquid aduersario tribuimus: vt Sit sane vt vis, pro esto vt vis. Cice. Quid. n. habet commodi? quid non potius laboris: sed hẽat sanè. Quin. Tulerit sane filius noster merito pœnas, dederit spũm supplicio, nihil de præteritis loquamur: quasi dicat, Esto ita vt vis. Qñq. ponitur pro valde, [*Molto,*] qñ qui sanus est, validus est. Suet. bellum sanè difficile gessit. Iungit nonnũquam cum &, affirmatiuaq. est. Quin. Et sane quis cõcipiat vel declamantis habitum, vel orantis vocem, incessum, pronunciationẽ, illum deniq. animi, & corporis motum? Item cum quam. Gellius; Sanè quam vile est. Non sane, pro non admodũ. Ci. de Fi. Post. n. Chrysippum nõ sane est disputatum. Budæus. Sane bene. i. bene q-dem. Ci. pro Quin. Erat ei pecuaria res ampla & rustica sane bene culta, & fructuosa. Ponitur aliqñ in principio sententiæ.] *Primieramente.*] Ci. 2. de Na. Deo. Sane restat, vt qualis eorum natura sit, consideremus. Ponitur aliquando pro satis. [*Assai.*] Cic. Sopater cum hoc improuisum accidisset, commotus est sane. Aliquando pro multum. Ter. in And. Sane pol illa remulenta est mulier.

SANESCO, is, n. 3. [*Sanarsi.* חרה chaiah נרפא nirpa. Ge. Heil oder gesundt werde, genesen,] ὑγιάζομαι. sanus fio Col. li. 6. c. 7. Vulnera dum sanescunt. Hinc consanesco. Idem li. 4. Innatus. Pli. li. 28. c. 2.

SANGVICVLVS, m. 2. αἱματάριον, sanguis hordi, siue suis, in cibum tostus.

SANGVINO, inas, guinare, a. 1. [*Insanguinare.* Germ. Blueten. *Gal. Sanguiner, ietter sang. Hispa. Ensangrentar, haziendo sangre*] αἱματόω. est sanguine manare. Quin. in Decl. 10. Tum tepentis sanguinare planctibus iam conualescentes lacerti. Et iterum; Mulier, quæ sanguinantes porrigit ad iudicem lacertos. Tac. in Dialogo de Orat. Nam lucrosæ huius, & sanguinantis eloquentiæ vsus recens, & prauis moribus natus.

SANGVINARIA, f. 1. herba est, quã Græci a multitudine geniculorũ πολύγονον appellant, sanguinaria dicta, propterea quod succus eius infusus natibus supprimit sanguinem. Col. lib. 7. c. 5.

SANGVINARIVS, naria, narium, o. 1. 2. [*Crudele, sanguinario.* Germ. Blut durstig, bluthund, rauw vnd grausam. *Gal. Sanguinaire, cruel. Hispan. Ensangrentador, cruel*] φονικός. αἱματώδης. sæuus, & crudelis. Cic. Itaque grauem illam, ac sanguinariam vocem audiuimus. Sic Sanguinarius homo dicitur a Seneca, qui gaudet humano sanguine & crudelis est. Cic. Att. li. 2. Megabrotus, & hæc sanguinaria inimicitus inimicissima est. Plin. lib. 19. c. 5. Tarquinius nuncium secum atque sanguinatium filio remisit ex horto.

SANGVINEVS, a, um, o. 1. 2. [*Sanguigno, pieno di sangue.* Ge. Blutreich blutig. G. *Sanguin, de sang. Hispa. Lleno de sangre,* αἱματώδης, αἱματικός. modo ad corporis temperamentum refertur. Medicis. n. sanguineus dr, cui plurimum insit boni sanguinis, hoc est, qui temperamento calido sit, & humido. Modo de eo dicitur, quod ex sanguine constat: vt Imber sanguineus, apud Cic. 1. de Diu. Pl. li. 11. c. 37. Cestæ nulli, nisi sanguineum pulmonem habenti. Oui. 2. Met. At inde Sanguineæ manãt tamquam de vulnere guttæ. Interdum idem quod sanguinolentus. Idem 3. Trist. Ele. 9. Pallentesque manus, sanguineumque caput. Modo ad animum refertur, & significat crudelem, cruentumque. Ou. 13. Met. Hunc ego sanguineæ fugientem cæde ouantem Eminus ingenti resupinum pondere fudi. Horat. 1. Car. Ode. 27. Tollite barbarum morem, verecundumq. Bacchum sanguineis prohibete rixis.

SANGVINEVS, n. 2. frutex, a corticis sanguineo colore nomen accepit vimina ferens lenta, vitibus vincula suppeditantia, teste Pli. li. 16. c. 37. Virgæ sanguineæ ex sanguineo frutice detractæ. Pl. lib. 19. c. 10. Sunt qui virgis sanguineis tãgant ea, quæ crucis nolint esse obnoxia. Idẽ li. 29. c. 10. Nec virgã sanguinea felicior habetur. Cortex eius cicatrices, quę persanauere, aperit.

SANGVINOLENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Sanguinolẽto, pieno di sangue, tutto sangue.* German. Blutig, voll blut.] αἷμα, αἱματώδης, plenus sanguine, sanguine conspersus. Varro de Vita Pop. Rom. Itaq. propter amorem imperij, magistratus seditionibus sanguinolentus vibem perturbauere. Oui. epi. 3. Vidi quantus erat fusum tellure cruenta Pectora iactantem sanguinolenta virum. Idem 1. Amor. eleg. 12. Ille color verè sanguinolentus erat. Littera sanguinolenta, pro inuectiua, seu famoso libello. Idem in Ibin. Nullaque, quæ possit, not scriptis millibus extat Littera Nasonis sanguinolenta legi.

SANGVIS, sanguinis, m. 3. [*Sangue.* דם dã G. Blut. G. *Sang. H. Sangre*] αἷμα. quod & Sanguen, neu. gen. ab antiquis dicebatur. Luc. Viceribus viscus gigni, sanguenque creari. Dicitur autem proprie sanguis, qui est intra venas, cruor verò, qui extra vasa est effusus. Cic. 2. de Nat. Deor. In quam sanguis à iecore per venam illam cauam influit, eoq. modo ex his partibus, & sãguis per venas in oẽ corpus diffunditur, & spiritus per arterias. Idem 2. de Orat. Reliquæ duæ sicut sanguis in corporib. sic illæ in perpetuis orationibus fusę esse dẽt. Vir. 2. Aen. Nec soli pœnas dant sanguine Teucri. Detractio sanguinis, & sanguinis missio, [*Salasso*] & sanguinem mittere, & sanguinem detrahere, [*Salassare*] apud Cæl. li. 2. c. 8. & 9. sæpius leguntur. Qu. li. 2. c. 10. Impleat se declamator aliqñ, dũ sciat, vt quadrupedes, cũ viridi pabulo distẽtæ sunt, sanguinis detractione curant. Sanguis ærarij, pro substantia in ærario contenta. Cic. 5. Ver. Quæ cũ de Pop. Rom. victu, de vectigalium nervis, de sãguine detraxisset ærarij, Tertiæ mimę cõdonauit. Plenus sanguinis, pro sanguinario. Pla. in Bac. Magistron' quemquam discipulũ minitarier? Nil morer discipulos mihi esse tã plenos sanguinis. Sãguinis, pro vigore, ac vi. [*Forza, valore*] Cic. ad Att. lib 4. Amissimus, mi Põponi oẽm succum & sanguinem, sed etiam colorem, & speciẽ pristinæ ciuitatis, nulla est Resp. quę delectet, in qua acquiescã. Sãguis, & progenie. [*Stirpe*] Vir. 1. Aen. Troiano à sãguine duci Audierat. Idem 4. Aen. Sed fore, q grauidam imperijs, belloque frementẽ Italiam regeret, genus alto a sanguine Teucri Proderet. Idẽ 2. Aen. Horremur fari, quo sanguine cretæ. Ci. pro Rosc. Am. Magnam vim, magnã necessitatẽ, magnã possidet religionẽ paternus, materninusque sanguis. A Sanguis fit cõpositum, Exanguis. Item denominatiuum Sanguineus, eiusq. compositum Consanguineus, de quo suo loco.

SANGVISVGA, p. p. f. 1. [*Sanguetta, sanguisuga.* קלוקת chaluxah. Ger. Ein ahl so das bluet sauget. *Gal. Vne sangsue. H. Sanguisuella,* βδέλλα. vermis in aqua degens, sanguinemque sese lauãtium extrahens, qui & Hirudo dicitur. Plin. lib. 32. c. 7.

SANIES, huius saniei, f. 5. [*Marcia,* חבורה chabburah. Ger. wundt schweiss, die matery auss welcher das eyter wachset. G. Sãg meine

tribuentiant à corruption.Hisp.Sanguaza de la sangre]ἰχώρ.sanguis corruptus,necdum ad puris albedinem,craſſitudinemq.coactus. Cic.in Piſ.Saxa ſpargens tabo,ſanie,ſanguine atro.Vir.8.Æn.Et ſanie,taboq.fluentes.Celſ.li.5.Sanguis omnibus notus eſt.Sanies eſt tenuior hoc,variè craſſa,& glutinoſa,& colorata. Pus craſſiſſimũ albidiſſimumque,glutinoſius & ſanguine,& ſanie.Exit autem ſanguis è vulnere recenti,aut iam ſaneſcente:ſanies inter vtrumq.tẽpus eſt:pus ex vlcere iam ad ſanitatem ſpectante.Ponitur aliquãdo ſanies pro lanæ infectura.Pl.li.9.c.39.Rurſuſq.carminata mergitur,donec omnem ebibat ſaniem.Sanies oleæ, eſt ipſa amurca, hoc eſt,fex olei.[*Fœcia,*]Pli.*l.*15.*c.*3.Oliuæ conſtant nucleo,oleo, carne,amurca; ſanies eſt hæc eius amara.

SANIOSVS,adiect.o.1.2.[*Marcio.*Germanic. Schweiſſig vnd averraechtig.G.*Saingneux,plein de ſang meurtri.Hiſpan.lleno de la ſangua*ça,]ἰχωρώδης.ſanie,& impuro ſanguine conſperſus.Plin.lib.7.c.15. Aut nõ vitales partus eduntur, aut ſanioſi,vt auctor eſt Nigidius.

SANITAS,tis,f.3.[*Sanità* רפואה rephuah רפאות ripheuth מרפא marpè תעלת tehalah.G.Gesũdheit]ὑγεία.bona valetudo,hoc ẽ, ſtatus corporis actiones omnes ſuas probè obeuntis.Cice.5.Tuſc. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe,è quibus conſtamus,ſanitas eſt. Per translationem quoque de animo dicitur,cum ille functiones ſuas probè obit.Vnde redire ad ſanitatem dicimus pro eo,quod eſt reſipiſcere.[*Tornar ſauio.*]Ci.Caſſ.li.11.epi.Quib. tamen ad ſanitatem redeundi ante Cal.Sept.poteſtas facta eſt.

SANNA,æ,f.1 [*Irriſione, dileggiamento.*קלס keles קלסה kallaſah. Germ.Verſpottung mit zerzertem maul,ver mupffung.*Gal.Mocquerie.Hiſpan.Roquido,e ſcarnio.*] χάδη,per duplex n,irriſio, quæ (vt inquit Hier.)ab occipitio,diſtorto ore,& labris contractis fit, anteriorum dentium oſtentatione.Quo vocabulo vſus Iuuen.Sat. 6.I nunc,& dubita,qua ſorbeat aera ſanna Tullia.Et PERSIVS Saty. 1.Quisviuere fas eſt Occipiti cæco,poſticę occurrite ſannæ.Hinc Sanniones,& Sannij, vt inquit Probus:de quibus paulo poſt.Item Deſanno annas,quod eſt,per faſtidiũ derideo.Subſanno,de quo alibi ſimiliter.Sannatores,χάδαται. qui eo modo irrident.

SANNIO,nis,m.3. ſcurra , qui omnibus modis riſum mouere nititur. [*Buffone,*מתקלם mitkalles.G.Ein Brillenreiſſer.Speyuogel,ein ſchalcksnarr,der mit ſeinen ſpoettlichen poſſen jederman lachẽ macht.*Gal.Mocqueur,le fol en ua ien,ou en une farce. Hiſp.El mofador,o escarnidor,bouo,*]χάδασις.Ariſ.q ſoluto riſu,& cõtortis corporis totius partibus quẽpiã irridet,moreſq.aliorũ tam inepto geſtu exprimit,vt cum alios irrideat,ipſe omnibus ſit ridiculus. Cic. 3.de Ora.Quid poteſt enim eſſe tam ridiculum,quàm ſannio?Idẽ ad Papyrium, li.9. Salis enim ſatis eſt,ſannionum parum.

SANO,as,a.1.*Sanare,guarire,* רפא rippa גהה ghahah חיה chiiſah.G. Heilen vnd geſundt machen.*Gal.Guarir.Hiſpa.Sanar a otra cosa,*] ἰᾶσθαι.ſanum facio,redintegro,& incolumitati reſtituo.Ci.4.Tu. Citiuſq. oculorũ tumor ſanatur,q̃ diuturna lippitudo depellitur. Idem 3.de Na.Deo.Nec enim Herculi nocere Deianira voluit,cũ ei tunicam ſanguine Centauri tinctã dedit: nec prodeſſe Pheræo Iaſoni is, qui gladio vomicam eius aperuit, q̃ ſanate medici non potuerunt.Ouid.10.Meta.Habeo,quod carmine ſanet,& herbis. Vulnera reip.ſanare,per translationem. Ci.4.de Fi.Quæ hic reip. vulnera imponebat,eadem ille ſanabat.Idem 2.in Cat. Quos quidem ego ſi vllo modo fieri poſſet,non tam vlciſci ſtudeo,quàm ſanare,& ipſos placare reip.Tib.li.2.Eleg.3.Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis. Hinc fiunt Conſano, & Reſano,compoſita, quorum ſignificationes ſupra explicantur ſuis locis.

SANVS,a,um,o.1.2.[*Sano,* בריא bari תמים tamim חי chai.G.Gesũdt. *Gal.Sain.His.Sano,*]ὑγιής.integer,incorruptus,bene habens,ſpecta vtens valetudine,cuiuſq partes oẽs probè ſuas obeunt functiones.Ci.in Phil.Quaſi medicus ille te ſanum feciſſet.Cat.c.157.Cũ plurimum ederit,tum citiſſime ſanus fiet ex eo morbo.Prop.li.2. eleg.13 Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.Ci.3.Off.Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem,& eo medicamento ſanus factus fuerit. Transfertur & ad animũ, vnde dicimus Hominem ſana mente,ſanoq.conſilio. [*Sauio,*] Ter.in HEA. Satin'ſanus es,aut ſobrius?Ci.2.de Nat.Deor.Eſſe igitur Deos,ita perſpicuum eſt,vt nihil qui neget eum ſanæ mentis non exiſtimem. Hinc Inſanus dicitur,[*Pazzo*]cui mentis ſanitas deeſt, hoc eſt,qui inſtrumentum principum animæ facultatum habet vitiatum. Vnde Inſania[*Pazzia,*]pro dementia;& Inſanio,pro deliro,deſipio, mentis compos non ſum,de quibus copioſiùs egimus ſuis locis.

SAPA,æ,f.1.[*Sapa,vin cotto.*Germanic.wein oder moſt biſs auff den dritten theil eyngeſotten.*Gal.Du vin cuit.Hiſpan.La meloxa,o arrope*]ῥοίτης.a ſapiditate,vinum eſt ex muſto ad tertias decocto cõfectum.Græcè ἕψημα,ab ἑψεῖν.quod decoquere dicitur,Pli.li.23. c.2.Vino cognata res ſapa eſt,muſto decocto,donec tertia pars ſupſit.Idem lib.14.ca.9.Siræum,quod alii hepſema,noſtri Sapam appellant,ingenij non naturæ opus eſt,muſto vſque ad tertiam partem menſuræ decocto.Mar.Et Lalætanæ nigra lagæna ſapæ.Oui. 4.Faſt.Lanæ niueum potes,purpureamque ſapam.

SAPIENS,tis,m.3.[*Sapiẽte,ſaggio,ſaputo.*חכם chacham נבון nabon.G. weiſſ,verſtendig.*Gal.Sage,prudent,bien auisé.Hi.Sabio,o prudente*] σοφός.qui ſapit.Cic.4.in Cat.Miſera mors ſapienti non poteſt accidere.Hor.1.ep.7.Vir bonus,& ſapiens dignis ait eſſe paratũ. Tac. li.3.Cæteri ad ſapientiora conuertere.Sapiens tribus modis dicit: Primò,qui ſcientiã aliquam optimè tenet,vt Ariſ.in Philoſophia, Acilius in Iure ciuili.Secundò,qui per longam ætatem,rerũ multarum cognitionem adeptus eſt,vt Cato. Tertiò,qui circa præcepta benè viuendi,& cognitionem verſatur,qualis fuit Lælius.Cic. de Amic.Vnum accepimus Apollinis oraculo ſapientiſſimum iudicatum.Hinc Sapienter,aduer.[*Sauiamente.*]Ter.in And.Sapienter vitam inſtituit,Ci.pro domo ſua;Quia ius a maioribus noſtris qui non fictè,& fallaciter populares, ſed verè,& ſapienter fuerũt ita comparatum eſt,&c.Idem Curioni li.2.Nemo eſt,qui tibi ſuadere ſapientius poſſit te ipſo.Oui.12.Metam.Per ſi quid ſupereſt, quod ſit ſapienter agendum,&c.

SAPIENTIA,æ,f. 2.[*Sapiẽça,* חכמה chochmah תבונה tebunah. Ger.weiſs heit.*Gal.Sageſſe.Hiſpa.Sabiduria,prudencia,*]σοφία.eſt, vt ait Cic.4.Tuſc. Rerum diuinarum atque humanarum ſcientia, cognitioque,quæ cuiuſque rei cauſa ſit.Idem 2.Offi.Sapientia eſt, vt a veteribus Philoſophis definitum eſt,rerum diuinarum,& humanarum,cauſarumque,quibus hę res continentur,ſcientia.Idem 1. Offic. Princepſque omnium virtutum eſt illa ſapientia, quam σοφίαν Græci vocant,& qui eam profitetur,ſapiens [*Sauio, ſapiente,*]appellatur. Vnde qui nunc Philoſophi dicuntur, primum σοφοὶ a Græcis,a noſtris ſapientes dicebantur. Neque quemlibet eo nomine olim dignabantur. Vix enim ſeptem eodem tempore inuenit Græcia,quibus id nominis deferret:quorum nomina, & patria ſic habent,Thales Mileſius:Solon Salaminius,ſeu Athenienſis:Chilon Lacedæmonius: Pittacus Mitylenęus: Bias Pryeneus: Cleobolus Lindius:Periander Corinthius.Sed poſtea Pythagoras primus non Sophon ſe,ſed philoſophum appellauit, hoc eſt, non ſapientem, ſed ſapientię amatorem,& ſcientiam ipſam, non Sophiam,ſed Philoſophiam nuncupandam exiſtimauit,quod humanum neminem,ſed ſolum Deum ſapientem iudicaret.

SAPIENTIPOTENS,tis,p.c.o.3.qui ſapientia multum valet,quemadmodum Bellipotens, qui plurimum poteſt bello. Eſt autem vox Enniana, ſatis durè compoſita.Cice.2.de Diu. Poſtremo quamquam ſemper fuit, vt apud Ennium eſt,ſtolidum genus Aeacidarũ,bellipotens magis,quàm ſapienti potens.

SAPINVS,p.p.f.2.ἐλάτη.pars eſt abietis inferior,quę nodis eſt, ſicut ſuperior,quę nodoſa eſt,ſuſterna. Hodie tamen vulgus Gallorum totam arborem ſua lingua *Sapinum* vocat.Vide Pli.li.16.c.39.Sapineus,a,um,ἐλάτινος.quod ex ſapino eſt.Col.li.12.ca.5.Alij nucibus ardentibus ſapineis idem efficiunt.

SAPIO,pis,iui,vel ſapij,n.3.[*Hauer ſapore,eſſer ſauio.*G.Ein geſchmack haben am verſuchen. *Gal.Sentir,auoir ſaueur, & gouſt.Hiſp.Tener ſabor,*]χυμίζω.vel ſapui;propriè pertinet ad ſenſũ guſtus,proprièq. res ipſa ſapere dicitur, quę habet in ſe aliquẽ ſaporem.Iuu. Sat.11. Qui meminit,calidæ ſapiat quid vuluæ popinę.Cice.2.de Finibus: Nec enim ſequitur,vt cui cor ſapiat,ei nõ ſapiat palatus.Col.li.8.c. 8.Nec dubium,q̃n fici ramulis glaciatus caſeus iucũ diſſimè ſapiat. Hinc Sapor,& Sapidus,quorũ ſignificationes vide ſuis locis. Trãsfertur & ad animum, pro ſapientem eſſe, ſeu rectam ſententiam, vel opinionem habere. Ter.in Eun.Si ſapis,neq; præterquam quas ipſe amor moleſtias habet,addas & illas, quas habet, recte ferat. Mart.Nubere vis Priſco?non miror,Paula,ſapiſti.Cic.2 Offi.Quẽ qui audiũt,intelligere etiam & ſapere plus,quàm cæteros,arbitrantur. Quandoque datiuo iungitur.Pla.in Trin.Haben'tu amicum, aut familiarem, cui pectus ſapiat? Hic ſapit rem ſuam.i. ſcit quid ſibi agendum ſit.Sapit ad genium.i.nouit curare cuticulam,& indulgere genio. Accipitur etiam ſapio,pro refero,[*Rappreſentare,*] vt illud apud Perſium;Cum ſapimus patruos,hoc eſt,cum ſapientiam patruorum referimus.Ad hunc modum dicimus, Liber hic ſapit hęreſin.[*Hauere,*]Phraſis ſapit Græcaniſmum,hoc eſt, refert hęreſim,vel Græcaniſmum.Huius compoſita ſunt Deſipio,& Reſipio,quorum ſignificata explicantur in verbo Deſipio.

†SAPIDVS,a,um.[*Saporito.*Ge.wolgeſchmack.]εὔχυλος.quod gratũ habet ſaporem.Contrarium eſt Inſipidus.i.ſine ſapore.]

†SAPO,onis.[*Sauone.*Ge.Seiffen.]σμῆγμα.Plin.lib.28.cap.12.]

SAPOR,oris,m.3.[*Sapore,* טעם taghã.G.Der geſchmack eines dings, ſo mã verſucht.*G.Saueur,gouſt.Hiſ.Sapor de lo que ſe gusta,*]χυμός. eſt qualitas illa, quam guſtu dignoſcimus. Saporũ verò decẽ ſunt genera,vt docet Pli.li.15.c.27.i.dulcis,ſuauis,pinguis,amarus,auſterus,acer,acutus,acerbus,acidus,& ſalſus.Cic.3.de Fin.Vt enim mel,etſi dulciſſimum eſt,ſuo tamen proprio genere,ſaporis,nõ cõparatione cum alijs,dulce eſſe ſentitur.Pli.li.15.c.28.Quæ odorata,non eadem in guſtu terrena:quia non ſunt pariter odor, & ſapor.Quamobrem citreis odor accerimus,ſapor aſperrimus, quadamtenus & cotoneis,nulluſq.odor ficis.Vir.lib.4.Geor.Aſper in ore ſapor.Qu.li.1.c.10.Vt ſapor,quo noua imbuas, durat,&c. Ponitur aliqñ ſapor per translationem pro iucunditate ſermonis.Ci. de Cla.Or.Grauius obtundebat neſcio quo ſapore vernaculo.

SAPPHIRATVS,σαπφειρώδης.ſapphiris interextis variegatus. Sidon. Ac ſi ſub verſicolorib.figuris vernãs herbida cruſta ſapphiratos;

SAPPHIRVS,p.p.f.2.[*Saffiro*, ספיר sappir.German.Das edelgesteinsa man saphir nennet,]σάπφειρος.lapis preciosus coloris aerij, aureis punctis collucens,de quo vide plura apud Pli.lib.38.c.9.

SAPPHO,f.4.σαπφώ.insignis Poetria fuit,carminis inuentrix quod ab ea Sapphicũ appellatur.Ferunt nonnulli fuisse duas hoc nomine, quarum vna Etesia,quæ & antiquior, Lyrica: qua tempestate Alceus claruit,Terpsichorus,& Pittacus, tempore Tarquinij Prisci. Ea plectrum prima inuenit.Scripsit Lyricos modulos,Epigrãmata,Elegidia,Iambos & Monades.Altera Mitylenæa longè iunior, cuius pulcherrimum opus ad amicum Phaonem extat. Scripsit & alia multa apud Græcos, vt merito nona inter Lyricos poetas annumeretur.Antipater autem Sidon. sic de ea scribit: *Μνημοσύνην ἔλας θάμβος. ἴστ' ἐλυε τὴς μιλεφόνου Σ απφοῦς, μὴ δι κάτας μοῦσαν ἔχουσι βροτοί.*i. mnemosynẽ matrẽ musarũ cepit stupor,qñ audiuit dulcisonã Sappho,Numquid decimam Musam habent mortales.

SAPRVM,n.2.σαπρὸν.Pli.li.28.c.9.appellat caseiquoddã genus putridũ,quod cũ sale,& forbis siccis a vino tritũ epotumq. medetur eç iliacis,Græci σαπρίαν,vocãt putridum;vnde & σαπροφάγους dicũt,qui putridis vescuntur:& verbum σαπροφάγειν.quod est putridis vesci.Quo quidem verbo Et Mar.vtitur li.3. Nescio quod stomachi vitium secretius esse Suspicer, vt quid enim Bœticè σαπροφαγῆσαι.

SAPSA,a veteribus dictum est pro ipsa,vel seipsa Ennius,Quæ res sapsam loco sese ostendat.

† SARCASMVS σαρκασμὸς,Latinè dicitur iocus cum amaritudine,vel hostilis insultatio.]

SARCIMEN,n.3.ῥαφή.sutura.Apul.Tũc tenui sarcimine summas oras eius adæquauimus,& iunctũræ rimam setæ densitate sepsimus.

SARCINA,ę,p.c.f.1.[*Carica,*משא מעמסה massa mahamasah. G.Ein burde, bundel.G. *Charge,fardeau,paquet qu'on porte.Hisp. La carga.e farcin,o fardale,*]σκῦος.propriè vtensilium est & eorum,q̃ ad cultum, & ad similem vsum pertinent veluti fascis, quem quis in itinere faciẽdo comportare possit.Plaũ Most.Hinc speculabor in itinere faciẽdo comportare possit.Plaũ Most.Hinc speculabor procul,Vnde aduenienti sarcinam imponem seni.Hinc mulites,cũ procul,Vnde aduenienti sarcinam imponem seni.Hinc mulites,cũ castra mouere volunt, sarcinas[*Bagaglie,*]colligere dicuntur.Et q̃ in alium domum immigrant,sarcinas suas componere solent.Cæs. 2.Bel.Gall.Cum prima legio in castra venisset,reliquæq. legiones magno spacio abessent,hanc sub sarcinis adoriri.Ouid.epi.3.Non ego sum classi sarcina magna tuæ. Res etiam nostras domi cistis, capsisq.compositas,sarcinas[*Arneſe,*]vocamus.Qu.Iacent relictæ sine hærede sarcinæ. Per translationẽ quandoque sarcina ponitur pro inutili onere.Sarcinula,æ.dim.Iuue.Sat.3.Quis gener hic placuit censu minor, atque puellę Sarcinulis impar.

SARCINATRIX,cis,f.3.*Straz,Zaruola,* חפרת topheteth.Ger.Ein flickerin,kleider buzerin.*Gal Renaudeuſe,riedoubeuſe. Hiſpan. La ſtra de veſtidurás parãs.*mulier quæ vestes suit,& reficit.Caius in l.& ancillarum,de pecul.Maximè si quæ Sarcinatrix,aut textrix erit,aut aliquod artificium vulgare exerceat.

SARCINO,as,a.1.[*Ripe,Zare.*]ῥαπτίζω.Sarcinas cõficio.Interdũ Sarcinare capitur pro suere.[*Cuſcire.*]Hinc Sarcinator,qui suit,& vestes reficit.Luc.Sarcinatorem esse summum,fuere centonem optimè.Pla.in Aul.Petunt fullones,sarcinatores petunt.Pau.in l.fullo. ff.de fur.Fullo,vel Sarcinator qui polienda,& sarcienda vestimenta accepit, ex contrectatione eorũ furtum facit.Sarcinatus,adiect. sarcinis onustus.Pla.in Pœn.Viden'homines sarcinatos consequi? Huius compositum est,Consarcino,quod est sarcinas colligo.Gel. li.1.Versus hi sunt Cæcilij trunca quædam ex Menandro dicentis, Sarcinantis verba tragici tumoris.

SARCINARIVS,a,um,o.1,2.adiect.quod ad sarcinas pertinet,vt Sarcinarium iumentum,quo sarcinæ vehuntur.Cæs.1.Bel.Ciu.Illi & inopia pabuli adducti,& quo essent ad id expediriores,omnia sarcinaria iumenta interfici iubent.

SARCIO,cis,farsi,fartũ,a.4.[*Cuſcire veſti* תפר taphar בדק badhar. Ge.Zusammen flicken oder butzen,*Gal.Raccouſtrer,refaire,reparer.Hiſpa.Coſer,o Zarzir,*]ῥάπτω.vestes consuo. Vnde Sartores dicti,qui vestes sarciunt,vel resarciunt. Accipiur & pro restituere, instaurare.[*Rinouare.*]Vnde sarta tecta opera publica, quæ locantur,vt integra præstentur.Dicimus autem Exigere sarta tecta,Locare sarta tecta,Conducere sarta tecta,Tradere sarta tecta, Habere sarta tecta, Præstare sarta tecta, Locabant sarta tecta Censores, exigebant ipsi quoq.Censores,interdum Ædiles,aliqñ etiam Prætores,nec nisi cum senatus decreuerat,tradebant, habebant, præstabant;conducebant sarta tecta redemptores.Dicimus interdum cum coniunctione sarta,tectaque; & sartum, & tectum.Vtuntur antiqui hac locutione per translationem.Ci.ad Attitum,li.13.ep. Hoc mihi da atq. largire,vt M.Curium sartum,& tectum,vt aiũt ab omni incommodo,detrimento,molestia sincerum,integrumq. conserues.Pla,in Trin.Sarta tecta tua præcepta vsq.habui mea modestia hoc est,exacta & constanti vndiq.obediẽtia,præceptis tuis parui.Per translationem ponitur pro damnum soluere, reparare, [*Diſendere,riparare.*]Pacu. Tu damni nostri causa fuisti,tu nobis sarcito,vt debes.Col.l.9.c.15.Quæ cum fuci aliq̃ partem cibariorum absumunt;sarciendo damna fiunt agiliores. Dicimus quoq. Sarcire detrimentum,pro reparare.[*Riparare.*]Cæs.1.Bel.Ciu.Dũ

sarcire acceptũ detrimentũ volunt, tenuitè in secuti fugiunt,in locũ iniquũ progrediunt.Sarcire infamiã.Cæs 3.Bell.Ciu. Exercitui quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor,tanti fuit studium infamiæ sarciendæ,vt nemo, aut Tribuni, aut Centurionis imperiũ desideraret.Generis lapsi sarcire ruinas.Vir.4.Georg. de Apib.Quo magis exhaustæ fuerint, hoc acrius oẽs Incumbent generis lapsi sarcire ruinas. Sartus,a,um,part.Hor.1.epi.3.An malè sarta Gratia nequicquã coit.& rescinditur. Hinc componitur Resarcio,pro instauro,& quasi nouam formã induco.[*Rinouare.*]

† SARCOCOLLA, σαρκοκόλλα. Lacryma arboris in Perside nascentis, similis thuris pollini:ita dicta à glutinandis vulneribus.Vide Pli. lib.24.cap 14.]

SARCOPHAGVS,p.c.m.2.σαρκοφάγος.lapidis,siue marmoris genꝰ,qđ circa Assum Troadis exscinditur,in quo corpora defunctorum condita, absumi intra quadragesimum diem constat,exceptis dentib. vt tradit Pli.l.36.c.17.Vnde & nomen habet a carne edenda σάρξ, σαρκὸς,enim caro est,φάγω;comedo.Vnde conueniẽter pro sepulchro poni consueuit.Iuu.Sat.10.Sarcophago contemtus erit. Aug. li.18.de Ciuit.Quia enim arca,in qua mortuus ponitur,quod omnes iam sarcophagum vocant,σορὸς,Græcè dicitur.

ARCVLO,las,a.1.*Arare,& Zappare.*German.Ietzt n,abschneiden. *Gal.Sarcler.Hiſpan.Eſcardar los panes.*]σκαλίζω.sarculo abscindo. Col.li.5.Primo plantæ sarculari debent,ita vt simplex stylus altitudinem maximè scrobis excedat.Sarculatio,sarculationis,verbale. idem quod sartitio. Pli.li.18.c.1.Sarculatio induratam hiberno rigore soli tristitiam laxat temporibus vernis.

SARCVLVM,li,n.2.[*Zappa,ἀρφὸν,sarchiello,* מעדר mãder.G.Ein iae trechen.G.*Sarcloir ou ſarclet.Hiſpa.Eſcardello para eſcardar,*]σκάλης.genus rastri,hoc est,cratis illa dẽtata,qua segeres herbis purgãtur,a sarriẽdo,vt inqt Var.Cat.c.10.Sarcula octo,palas quattuor. Alii putãt esse ligonẽ,aut simile aliqd instrm ferratũ,quo terra fodit.Hor.li.1.Car.Gaudentem patrios findere sarculo Agros.Ou.1. Fast.Sarcula cessabant,versiq.in pila ligones.Pli.lib.18.c.19.Certè sine hoc animali(bouem intelligit) montana gentes sarculis arãt.

SARDANAPALVS,p.p.m.2.σαρδανάπαλος.vltimus Assyriorũ Rex,& tricesimus a Nino,oĩ libidinis mollitiæq.genere effœminatissimus adeo vt non erubuerit inter scortorũ greges nere,& muliebri habitu feminas oẽs lasciuia anteire.Quãobrem indignati Assyrii tali fœminæ parere,duce Arbace defciscentes bellum Sardanapalo intulerunt.Qui victus in regiam se recepit,& extructa pyra,se,atq. diuitias in incendium misit.Oui.in Ibin:Inq.pyram tecum charissima corpora mittas,Quã finem vitæ Sardanapalus habet.Eius epitaphium refert.Ci.li.5.Tusc.quæst.Hæc habeo,quæ edi,quæq exaturata libido Hausit:at illa iacent multa,& præclara relicta.Quid aliud,inqt Aris.in bouis,non in regis sepulchro inscriberes? Hæc hãc se mortuum dicit,quæ ne viuus q̃dẽ diutius habebat,q̃ fruebat.Suidas refert,in Nino,monumentum habuisse,cui fuerint inscripta,Sardanapalus Anacynda raxi filius, Anchialon & Tarson vno die extruxit. Tu autem,ô hospes,ede,bibe,lude,cum quib.reliqua mortalium oĩa nõ sunt conferenda.Vide plura de hoc apud Iustinum lib.6.& Diodorum Siculum Bibliothecæ lib 8.

SARDI,orum,m.2.σάρδοι,σαρδῶοι.Sardiniæ incolæ,qui ob insignem vilitatem,nequitiamque in prouerbium abierunt.Ci.li.4.epi.Habes Sardos venales,alterum alio nequiorem.

SARDIANAE balani.βάλανοι σαρδιανοί,à Græcis dictæ sunt castaneæ quod circa Sardis primum fuerint inuentæ.Vide Plin.libr.15.capit.23.

SARDINIA,f.1.[*Sardeyna.*G.Eĩ grosse vnd berũẽmpte insel im mittelmeer,heisst jetz Sardigna,]σαρδώ.est insula,teste Sal.in mari Libyco,ita dicta à Sardo Herculis filio)sicut Strab.& Solin.scribũt) q̃ è Libya veniens,cũ multitudine colonorũ insulã occupauit: cuius antea Sandali otis appellatæ ab effigie soleæ,q̃ Græci,σανδάλιον vocant,& Ichinusa,a similitudine vestigij qđ Græcè ἴχνος. Huius latitudo est milliũ passuũ nonaginta octo,longitudo ducentorũ viginti,q̃q̃ alii stadia multa adijciant.Hẽt a Septentrione montes editissimos,qui prohibẽt,quò minus a Borea possit perflari,quæ fit,vt aeris pestilẽtiæ maximè sit obnoxia.Quo noĩe ẽt olim,tã malè audiuit,vt M.Cic.Q.Fr.moneat ẽt tũ,cũ optimè valeret,memnisse eũ debere,in Sardinia ipsum esse: & alibi,Tigellium quẽdam Sardum hoĩem esse ait patria sua pestilentiorem.Mar.quoq Sardiniam Tyburi,tamq̃ salubertimo loco pestilentissimũ opponit;Nullo(inquit) fata loco possis excludere cum mors Venerit, in medio Tybure Sardinia est.Mirum in ea insula neq.lupũ gigni,neq.serpentem reperiri.Hẽt ciuitates multas,sed oĩum pclarissima Calaris est, vbi coralliorum piscatio est.In qua D.Aug.ossa tamdiu coquieuere,quoad ab Helidrando rege Papiam translata fuere.Hæciuitas Iole a priscis appellabat,ab Iole illa,q̃ Hercules pdilissime amauit.Insulam Pœni occupauere,sed a Romanis expulsi primo bello Pun.eamdem amisere.A Sardinia Sardus,Sardous & Sardiensis adiectiua fiunt.Est & Sardinia piscis genus ad cõdimentũ & salituras vtilis,apud Italos plurimus.Col.li.8.c.17.Tabentes Iodeculas,& salibus exesam chalcidem,putremque Sardiniam.

SARDO,as,a.1.[*Intendere,*]ἐπίημι.verbum est obsoletum,quo antiqui vt

v. durior pro intelligente. Nantius apud Fulvium, Quod heri nec quicquam respondit.

SARDONYCHA, vel SARDONYX, Sardonychis genus. Ma. Sardonyx, Sardonychis genus fordidum Plinio manus.

SARDONYCHIZO, v. Sardo pollicitum a Sedicia Ovidii. e. Fu-sardonychizo, Sardonychizo, Sardonychizare, vide Sardare. Vir. Sed hos ego Sardon videre tibi manet herbas.

SARDONYCHUS, genus fordidi generis mancipii, indice duranimum ferat ejus diminutivo vide Philib. 115. 23.

SARDUS, Ital. Sardo, Sardonicus. Ein Junger frech/ und verwegener Bub/ ein Mutwilliger/ Muthwillen in beilo vultuare. Li. lib. 7. Bell. Sardi, Sardonici, Sardonicum bellum vultuare. Alan. Gen. Ein Sardus eft/ der nicht nur vom Barbara Macedonica ingenio, sondern auch von Sardonischer Art und Natur ist/ sonsten Sardonicus, ein Sardonischer Mensch/ ein Mensch/ der nur sich selbst gelehrt/ ein Eigensinniger/ Eigenwilliger/ Eigenbrödler/ Eigenbrötler/ Eigenbrödelischer Mensch.

SARMATARIUS, v. sequens. Sed populi Scythia intra Danubium Sarmatarii. Ma. Sarmatarii, Sarmatarium, Sarmatarius. Ab. pag. 1. eorum Sarmata eft. Pl. 4. Sarmatarum genus Scytharum Gens Europæa, quæ Sarmatia eft. Ortel. Dolle Sarmaten/ Sarmatische Leute. Ist Sarmatia, was Scythia intra Danubium eft, Nomine diversa

in conuiuio, niſi rex ſacrificulus, haud quiſquam alius accumbit. Liu.li.6. Vulgo Pontifices, augures, ſacrificuli reges creantur.

SACRIFICVS,[*Sacerdote.* חהן kehohen כמר chamar.G. Ein Opfferer.] ſubſtan. ἱερουργός qui ſacra facit. Oui.6.Fa. Martia ſacrificō deſtinatum nomen ab Anco. Sacrificus verò adiectiuum, quod ad ſacra attinet; vt, Sacrifice tibiæ, quibus vtebantur in ſacrificijs. Plin.lib. 16.c.36. Dies ſacrifici. Oui.13.Met. Ritus ſacrifici. Idem 15. Met. Veſtis ſacrificæ. Silius lib.3.

SACRIFICIVM,n.2.[*Sacrificio,* זבח zibcheh קרבן Korban.G.Ein opffer. *Gal.Sacrifice.uſ: ſacrificio.*] θυσία. ſacrum, ſeu res diuina. Ci.de Aruſp. De illo ſacrificio, quod fit pro ſalute populi Ro. Liu. lib.4. Decad.5. Sacrificio rite perpetrato.

SACRILEGIVM,n.2.[*Furto delle coſe ſacre.*G. Ein kirchendiebſtal, ein dieb ſtal heiliger dingen. *G. Sacrilege, larcin des choſes ſacrez. Hiſ. Hurto de lo ſagrado, ſacrilegio.*] ἱεροσυλία. ſacrarum rerum furtum. Quin.li.5 ca.10. Si quis ſacrilegium faciet, faciet & furtum. Ci.in Rull. Abijt in ſodalitium ſacrilegij Nigidiani. Reum eſſe ſacrilegij. Qu.li.4.c.2. Admittere ſacrilegium. Quin.li.4.cap.2.

SACRILEGVS, gi, m.2.[*Sacrilego.*G. Ein kirchendieb, der auß heiligē berteren etwas ſtilt. *G. Sacrilege, larron de choſes ſainctes. Hiſ. El que hurta lo ſagrado, ſacrilego,*] ἱερόσυλος. qui rem ſacrā, aut profanam de loco ſacro legit, id eſt, furatur. Tere.in Adel. Vbi eſt ille ſacrile gus? Ci.2.de Leg. Sacrilego pœna eſt, neque ei ſoli, qui è ſacro abſtulerit, ſed etiam qui ſacro commendatum.

SACRILEGVS, a, um, o.1.2. [*Scommunicato, ſcelerato,* Jadie. vt Ars ſacrilega. Manus ſacrilegæ. Oui.1.de arte: Sacrilegas meretricū vt perlega. Quæ artes. Ci.7. Ver. Deorum templis, & regionibus iſte bellum ſacrilegum ſemper, impiumq; habuit indictū. Ignes ſacrilegos ad monere templis. Tibul.lib.3. Eleg.5.

SACRIMA (inquit Feſt.) antiqui appellabant muſtum, quod Libero patri ſacrificabant, pro vinea, & uaſis, & vino conſeruandis.

SACRO, as, a.1 cōſecro, dedico, [*Sacrare,* קדש ziddeſch] בן vchama ich G. weihen, heiligen, einem heiligen brauch zueignen. *Gal. Sacrer, cōſacrer, dedier a Dieu. Hiſ. Conſagrar,* ἱερόω, καθιερόω. Deo dedico, & ſacratum facio. Plin.lib.36. Quē poſt cæcitatē, viſū reduxit, ſoli ſacrauit. Sacrare votum Dijs, eſt voto ſeſe aſtringere, [*Fare voto.*] Vir.8. Ane. Dijs Italis votum immortale ſacrabat. Aliquando pro deuouere, & ita morti addicere, vt impune occidi, & violari poſſit. Liu.li.2. Legem tulit ſacrando cum bonis capite eius, qui regni occupandi conſilia iniſſet. Sacror, ſacraris paſſiuū. Oui.1. Faſt. Perpetuis olim ſacrabor in aris. Sacratus, a, um, vt Caput ſacratū. Vir.3. Aen. Vittaſque reſoluit Sacrati capitis. Idem 2. Aeneid. Fas mihi Graiorum ſacrata reſoluere iura. Opus alicui ſacratū. Ouid. 4. Priſt. Sacratior, ſacratus, ſacratiſſimus. Plin.li.16.c.44. Nihil habent Druidæ viſco, & arbore, in qua gignatur, ſacratius. Idem lib. 33. cap.4. Numine illis gentibus ſacratiſſimo.

SACROSANCTVM,n.2. ἐκτέθυσιασμένον, quod iureiurando interpoſito erat inſtitutum, vt qui violaſſet, morte pœnas penderet. Ci.pro Balbo; Quid fuit in ea rogatione ſacroſanctum? Idem ibidem; Sacro ſanctum nihil eſſe poteſt, niſi quod per populum plebemve ſanctum videretur, Sacroſanctus trib. pleb. dicebatur, qui ſine capitali piaculo attingi violenter non poterat: ideo principes Romanos legimus tribuniciam poteſtatem aſſumere ſibi ſolitos, vt auguſtio rem extat. Tranqu. n. Aug. Tribuniciam poteſtatem perpetuam recepit. Tac.li.12. Decernitur Othoni Tribunicia poteſtas, & nomen Auguſti. Hinc Sacroſanctæ Eccleſiæ, è quibus quempiam per vim extrahi nefas putatur.

SACRVM, ſacri, ſubſt.n.3.[*Sacramēto, ſacro, ſacrificio,* חג chag קרבן korbā זבח zebach, זבחה zibchah. G. Ein Gottesdiēſt, opffer, heiligwerck, θυσία. ſacrificium. Ci.de Leg. Sacra priuata perpetuo manento. Vir.3. Aen. Sacra Dionææ matri, diuiſque ferebā. Nonnūquam idem quod tēplum [*Tempio.*] Paul. Iurecouſ. Sacrilegi, qui publica ſacra cōpilarint: at qui priuata ſacra, vel ædiculas ſuffoderint, tentauerint, amplius quā fures, minus quàm ſacrilegi merētur. Inter ſacrū & ſaxū, prouerbialis locutio eſt, qua vtimur, quoties nos in ſummo diſcrimine conſtitutos volumus ſignificare.

SACRVM Promontorium, n.2. ἱερὸν ἄκρωτήριον. a Ptol. appellatur extremum Lauſoniæ promontorium, inter Anam, & Chalyben fluuios, quod nunc appellat: Caput Sancti Vincentij.

SAEPE,[*Speſſe, ſouuent.* פעמים pehamim. G. Offt, offter maelen *Gal. Souuent, ſouuentes fois, pluſieurs fois. Hiſ. Muchas veȝes,* πολλάκις. frequenter. Ter.in Heau. Nō licet hōminem eſſe ſæpe ita vt vult, ſi res non ſinit. Aliquando ornatus cauſ. iungitur nomen Numero, & fit vna dictio Sapenumero. [*Speſſo.*] Ci.ad Tyronem l. 17 ep.1. Sum totos dies cum eo, noctesque ſapenumero partem.

SAEPVSCVLE, dimin. a Sæpus. Apul. Lachrimæ ſæpuſculè de gaudio produtū, Plin. Caſ. Sepuſculè peccat. [Sic Sæpicule à Sæpe.]

SAEPINVM, p.p.n.2 σαίφατον. Prol. oppidum Samnitum, incolæ Sæpinates, quos Plin. collocat in quarta regione Italiæ.

SAEVIO, is, ſaui, ſitum, n.4. [*Inſeuire.* Ge. wueten vnd ſich vnſinnig geſtellen, grimmiglich etwar mit vmbgehn. *Gal. Eſtre enragé, eſtre de cruauté. Hiſ. Enfurecerſe.*] κατάγειν. ſæuiliter in aliquem agere. Pacuuius, Quid commeritus? Quid in me ſatis pater? Liu.7. In Tarquinienſes acerbè ſæuitum. Idem alibi; Cum poſt victoriam in hoſtem ſæuiret: Aliquando eſt fortiter, & ſtrenuè ſeſe gerere. Mar. Belliger inuictis quod Mars tibi ſæuit in armis. Sæuire animis, pro vehementer iraſci. [*Irarſi fieramente.*] Vir. 5. Aen. Procedere longius iras, Et ſæuire animis Entellum haud paſſus acerbis. Et lib. 6. Ne ſæui magna ſacerdos.

SAEVITER, [*Crudelmente.* Ger. Mit grimme, ſchentlichen, grauſamlich. *Gal. Cruellement. Hiſ. Cruelmente.*] Plau. in Pſeu. Cogito ſæuiter, blandiloquæ ne aliquæ.

SAEVITIA, f.1. [*Crudelta.* אכזריות achzerijuth פרך perech. Germanicē Grauſamkeit, grimme. G. *Crualuré. Hiſ. Crueldad,*] ἀγριότης. crudelitas. Cic.1. Offic. Adhibenda ſæuitia in famulos, ſi aliter teneri non poſſunt. Plin.16.c.17. Proxima inculta, ſæuitia gentium. Ouid. ep.7. Dabitne ſæuitiæ ſpacium Tac.li.5. Quantum ſæuitiæ gliſceret, miſeratio acerbatur.

SAEVVS, a, ū, o.1.2. [*Crudele,* אכזר achzar אכזרי achzari קשה raſch ch Ger. Grauſam, grimm, rauch, vngeheurſam. *Gal. Cruel, furieux. Hiſ. Cruel, aſpero, duro.*] ἀγριώδης. durus, horridus, crudelis. Virg. 5. Aen. Cū ſæuo ab ſcopulo multa vi & arte reuulſus. Idē 1. Aen. Sæuæ memorē Iunonis ob iram. Quandoque pro forti. 1. Aen. Sæua vbi Aeacidē telo iacet Hector. Pro irato. Vir.1.Aen. Et ſæuū ambobus Achillē. Pro magno. [*Valoroſo,*] Idem 12. Aen. Maternis ſæuus in armis. pro potenti. 1. Aen. Non illi imperium pelagi ſæuumque tridentem. Sæuior. Oui.12. Met. Tua fulminis ſæuior ira eſt. Sæuiſſimus. Oui.11. Met. Liu.li.4. Sæuiſſimo, & violentiſſimo in ſuos tyranno. Vir.2. Aen. Hic Iuno Scæas ſæuiſſima portas Prima tenet.

SAGA, f.1. [*Saga, incantatrice,* מכשפה mechaſchſchephah. Ge. Ein zauberin, liex, unhold, ein weib die mit zauberey vmbgeht. *Ga. Sorciere, deuinereſſe, enchantereſſe. Hiſ. Muger qui adeuina lo uenidero, encantadora de palabras,*] φαρμακίς. venefica, quę malis artibus cuiquā bonū aliquid, vel malum conciliat: ita dicta a ſagiendo, quod multa ſcire velit, vt ait Cic.2. de Diu. Ho.2. Car. Quæ ſaga, quis te ſoluere Theſſalis magus venenis, quis poterit Deus? Vbi Acron. Saga dicta eſt venefica, quod ſatis agat, & ea eſt, quæ carminibus, & herbis mala hominibus dicebatur vel arcere, vel impellere.

SAGACITAS, tis, f.3. [*Sagacita.* עדמה hormah חכמה chochmach. G. Scharffſinnigkeit, ſpuerung. *Ga. Excellence de ſentiment, bon flairement. Hiſ. Obra de bien ſacar el raſtro por olor,*] ἰνδαλεία. acuta illa ſentiendi vis in canibus, & odoratu aliquid deprehendendi. Ci.3. Tuſ. Canū vis in canibus, & odoratu aliquid deprehendendi. Ci.3. Tuſ. Canū incredibilis ad inueſtigandū ſagacitas narium. Trāſlatè pro aſtutia, ſeu cālliditate. [*Aſtutia.*] Cice. 4. Ver. Qua eſt iſte ſagacitate?

SAGACITER, [*Aſtutamente.* Ge. Geſcheidiglich, fuetſichtiglich. *Gal. Sagement, & finement. Hiſ. Aſtuta, y prudentemente,*] ἰξνῶς. pro aſtute, prudenter, callidè. Liu.lib.7. Bel. Pun.

SAGANA, p.c.f.1. Vas in quo aliquid teritur.

SAGARIA, riæ, f.1. exercitum vendendi ſaga, vt Lintearia, linteorum mercatura. Vlp. de trib. hēb. Exercebat ſagariam, & linteariam.

SAGARVS, fluuius Aſiæ, Prol.

SAGAPENVM, p.p.n.2. σαγάπηνον. ſuccus herbæ ferulaceæ, guſtu acri. Officinæ vocant *Serapinum.*

SAGATVS, a, um, o.1.2. χλαιδωτός. ſago indutus. Suet. in Cęſ. Duobus triclinijs, vno quo ſagati palliatiue, altero quo togati diſcumberent. Mar. lib.6. Viſte purpureum Matre ſagatus anuem?

SAGAX, cis, n.3. [*Sagace,* ערום harum חריץ charus חכם chacham. G. Scharffſchmeckēd, geſpuetig. *Gal. Sagace, qui flaire bien la trace. Hiſ. Ventor, ó ſabueſſo,*] ἰνδαλετικός. a ſagiendo. i. acutè ſentiendo. Ci.2. de Diu. Sagire, acutè ſentire eſt, ex quo ſagaces canes. Trāſlatè accipitur pro callido, & ſolerti, [*Aſtuto*] Cice. 3. de Leg. Homo animal prouidum, ſagax, multiplex. Mar.li.12. Excogitauit homo ſagax.

SAGDA, m.1. gemma porracei coloris. Plin. lib. vlt. c. 10.

SAGENA, næ, p.p.f.1. σαγήνη. genus retis piſcatorij, Latini verriculū appellant. Mani.li.5. Excipitur vaſta circumuallata ſagena.

SAGINA, næ, p.p. σίτισμα. cibus, quo quis pinguis efficitur. Iun. Sat. 4. Propera ſtomachum laxare ſaginis. Sagina dicendi, apud Quin. lib.10.c.5. eſt dicendi vbertas. Quandoque pinguedo ſuperuacua. Iuſtin. li.50. Saginam corporis ex nimia luxuria contraxit.

SAGINARIVM, rij, n.2. σιτιστήριον. locus vbi ſaginantur altilia. Var, li 4.cap.10.de re ruſt. Pullos anſerum includunt in ſaginario.

SAGINATIO, f.3. Pli.lib.8.c.51.

SAGINO, nas, p.p.a, 1. [*Ingraſſare* חברא hhibri. Ger. Meſten, wol feiſt machen. *Gal. Engraiſſer vne beſte. Hiſ. Cebar, ó engordar animal.*] σιτίζω. pinguefacio. Col.li.6.c.38. Herba fœni vice ſaginat iumēta. Interdū ablatiuo iungitur, vt apud eundē li.5. Formantur offa quib. auis ſaginatur. Et lib. 6. cap. 27. Hordeo ſaginandus equus. Saginatus, a, um. Prop.lib.4.eleg.1. Parua ſaginati luſtrabant compita porci.

SAGIO, gis, iui, itum, a.4. ἰνδαλεύω. propriè de canibus, qui odoris ductu ferarum veſtigia perueſtigant: quamuis etiam per translationem accipiatur, pro aliquid acutè, & callidè pręſentiſcere. Cic. 1. de Diui. Sagire.n. ſentire acutè eſt, ex quo ſagæ anus, quia multa ſcire volunt; & ſagaces canes.

SAGITTA,f.1.[*Saitta,freccia,*Pfeil,Schnefle,Schnefle,un trait a tirer.Hi.Saeta,o vira,o frecha]τοξεύμα,ἰός.genus telι,quod arcu emittitur.Vir.11.Aen.Neruo per nubem impulsa sagitta.Ci. Acad.Configere aliquem sagittis.Oui.eleg.10.3.Trist.Lógèq; volante sagitta.Hor.3.Car.Dum tu celeres sagittas promis.Sagitta etiam à rei rusticæ scriptoribus sumitur pro nouissima sarculi parte,quia cacumine attenuata sagittæ speciem gerit.Colu.li.3.cap.17. Est & signum cæleste.Pl.lib.18.cap.26.

SAGITTARIVS,a,um,o.1.2.τοξικός.quod ad sagittas pertinet. Pl. lib.16.cap.36.

SAGITTARIVS,rij,m.2.[*Sagitario,balestriero,arciere.*רב קשת rab qesth chath.G.Ein schutz.*G.Arcber.Hi.Frechero,ballestrero,arbero*]τοξότης.qui sagittas ex arcu emittit.Ci.Att.li.5.Magna tormẽtorũ copia,multis sagittarijs,magno labore negocium cõfecimus. Est & Sagittarius signũ cæleste,quem alij Centaurum Chironem arbitrantur,alij Crocum filiũ Euphemes nutricis Musarum, post mortem precibus Musarum à Ioue inter astra relatum.Idib.Feb. vespere occidit,ac vehementer hiemat,inquit Colum.

SAGITTIFER,ra,rum,o.1.2.οἰστοφόρος.qui fert sagittas.Vir.8.Aen.Hic Lelegas,Carasq.sagittiferosq; Gelonos Finxerat.Sagittifera pharetra.Sta.1.Achil.Pecus sagittifera.Claud.de histrice.

SAGITTIPOTENS,m.3.pro signo cælesti,quem & sagittariũ dicimus. Cic.in Arato;Mente sagittipotens Solis cum sustinet orbem.

†SAGITTO,as.τοξεύω.sagittas ex arcu emitto.Iustin.Hist.lib.12.Equitare & sagittare magna industria docent.†

SAGMINA,atis,n.3. Romani herbam appellare,quàm Græci ἱεροβοτάνην,& πάτρια βοτάνη nominãt,nostri etiam Verbenam,siue Verbenacam.Festus,Sagmina vocantur verbenę,id est,herbæ puræ, quia ex loco sancto secabãtur à Cõsule,prætore ve,legatis ad indicendum bellum,aut fœdus faciendum proficiscentibus.Pl.li.22.c. 2.Non aliunde sagmina in remedijs publicis fuere,& in sacris legationibus,quàm verbenę. Certè vtroque nomine idem significatur,hoc est,gramen ex ara cum sua terra euulsum. Hac semper & legati,cum ad hostes,clarigatumque mitterentur,usi sunt.Liui. lib.1.ab vrbe,& lib.10.bell.Pun.

SAGRA,fluuius est in ora magnę Græciæ,olim inter Crotoniatas,& Locros limes,apud quem centũ triginta millia Crotoniatę a decẽ Locrorum millibus,signis collatis,maximo prælio fuere victi, vtanct.est li.6.Strabo.Narrat,& hanc admirandam pugnam,lib. 20.Iust.licet à Strabone discrepet:Hanc (inquit) admirationem auxit incredibilis famę velocitas,nam ea die,qua in Italia pugnatũ est,& Corintho,& Athenis,& Lacedæmone nunciata victoria est:quamuis Strabo,& secundo de Nat.Deor. Cic. Olympijs tamen tũ enunciatum euentum belli memorent,& tanta celeritate,inquit Iust.nunciatæ pugnæ veritas comperta est,vt aduersus increduloꝝ ortum sit prouerbium:volentes,n.sua dicta veriora reddere,Certiora dicunt esse,quàm quę apud Sagram.Quò pertinent illa Ci.verba.3.de Nat.Deor.De Sagra Græcorum est vulgare prouerbium,qui quę affirmant,certiora dicunt,quàm quæ apud Sagram.Celebre reddidere flumen,tum ea ipsa ibi commissa pugna tum etiam honorificentissimum,ac celeberrimum ea tempestate Castoris,& Pollucis templum,iuxta ipsius ripas erectum.Omitto,quod 3.de Nat.Hist.Pl.c.20.inter alia memoratu digna,ea in ora flumina Sagram recenset.A quo deinfluuio,Sagra,aut Sacra, nomen habuit oppidum SAGRIANVM,aut SACRANIVM,quod hodie corrupto nomine dicitur SATRIANO.

SAGRVS,m.2.Italię fluuius,Pelignos diuidens a Ferentanis.Strab.li. 5.Est & Asiæ mons.Pl.li.2.c.27.

SAGVLVM,ri,n.2.vestis genus,quod armis superindui solet.Virg.lib.8. Virgatis lucent sagulis.Liu.lib.1.Bel.Pun.Multi sæpè militari sagulo operti,humi iacentem inter custodias militum conspexerunt.Cic.in Pis.Lictores,togulis acceptis,sagula reiecerunt.

SAGVM,gi,n.2.vestis militaris genus,index belli,vt toga pacis[*Sayo.* G.Ein kurtz kriegskleid,filtzmantel. G. *Vn saye,ou sayan.Hi.El sayal,o alborno*]σάγος ἱμάτιον.genus vestis brumalis,quo tempore belli omnes Romani vtebantur,exceptis viris consularibus.Ci.8. Phil.Est Sagum vestis stragulę genus,non dissimilis cilicio.Suet. in Othone:Ferebatur vagari noctibus solitus,atque inualidum quemque obuiorum distento sago impositum,in sublime iactare.

SAGVNTINVS,Mart.Sume Saguntino pocula facta luto.

SAGVNTVS,σάγουντος.Hispaniæ ciuitas,vltra Iberum fluuium,à Zacynthijs condita.Strab.li.3.Huius vrbis situm describit l.1.Silius. Liu.li.1.Decad.3.meminit cladis.

SAIS,σαΐς.Vrbs Aegypti,prope vnum ex Nili ostijs.

SAITES,vel Saita.Cice.de Nat.Deor.Mineruam ortam Nilo,quam Aegyptij Saitę colunt.

SAL,salis,m.3.[*Sale.*מלח melach.G.Saltz.*Gal.Du sel.Hi.Sal*]per metathesin a Græco ἅλς,estque illud,quo vtimur in condiendis cibis. Declinatur vtroq; num.in plurali tamen tantum masc.est ge.cum in singulari etiam neutrum admittat.Cato:Ex sale,qui apud Carthaginenses fit.Sall.in Iug. Neq; salem,neque alia gulę irritamenta.Colum.Carnem salibus aspersam.Plau.Iurecons.Hostibus venum dari ferrum,frumentum,sales,nõ sine capitis periculo licet. Colli.1.c.53.In seriam substernitur sal coctum.Dicitur et Sale, neutro genere,secundum Priscianum pro mari.[*Mare.*]Enn.libro 14.Ann.Cæruleum spumat sale conferta rate pulsum.Aliqñ pro sapientia,in qua significatione masculino tantùm genere proferri cõsueuit.[*Senno,Sapienza.*]Ter.in Eun.Qui habet salem,qui in te est.Vbi Don.Sal neutraliter condimentum,masculinũ pro sapiẽtia.Aliquando pro dictis,ad risum,vel delectationem compositis, idque tam singulari,quàm plurali.[*Piacenole*ζα] Cat. Epi.81.de Quintia:Nulla est in toto corpore mica salis.Hoc est,nihil venustum,nihil facetum.Ci.de Clar.Or.P.Scipio omnes sale,& facetijs superabat.Luc.Non soliti luserę sales.Quin.li.6.Salsum in consuetudine pro ridiculo tantùm accipimus:nam sicut sal suauitatẽ quandam cum mordacitate habet;ita etiam vrbanorum ioci. Sales.n.Cic.sententia sunt ipsa ridicula.[*Motti,*] quæ necessariò falsa oportet esse:nam falsum erit,quod non erit insulsum,velut quoddam oris condimentum,quod sentitur latente iudicio,& veluti palatum excitat.Quandoque sal pro mari ponitur,vt & ἅλς,fœm. apud Græcos;quia salsum est,& ex ipsius aqua sal elicitur.Virg.1. Aenei.Et spumas salis ære ruebant.

SALACIA,f.1.inquit Fest.antiqui dicebant Deam aquę,quam putabant salũ ciere,id est,mare mouere;quo vocabulo poetę pro aqua usi sunt.Pacuuius;Hinc sæuitiam Salaciæ fugimus. Hæc Festus.

SALACONES,m.3.[*Vanitatori*]σαλάκωνες.dicuntur homines iactabũdi,qui cũ Ito pauperiores sint,Crœsos tñ quosdam se esse simulãt: cumq; Sardanapalo sint effeminatiores,fortitudinis tñ opinionẽ captant.Cic.Gallo;Cognouisti meam causam,& istius Salaconis iniquitatem.Suidas hanc significationem fluxisse existimat a Salacone quodã,eiusmodi,quales iã depinximus,moribus prędito.

SALAMANDRA,f.1.[*Salamadra.*Ge.Salamãdra,ist ein art der Mollen,Molch]σαλάμανδρα.animal lacerti figura,stellatũ,nunquam nisi magnis imbribus prouenies,& æstate deficiens.Pl.li.10.c.67.

SALAMIS,siue Salamin,genit.Salaminis,p.p.vel Salamina,Salaminæ.f.3.& 1.insula est in sinu Saronico,contra Aticam,vrbem habens eusdẽ nois,in qua Telamon regnauit,Aiacis,& Teucri pater.Verum cum Teucer,capta iam Troia,in patriam rediret,indignatus Telamon,quod Aiacis mortem (qui inimicorum iniurijs exagitatus,& in furorem conuersus,sibi necem intulerat)non vindicasset,cum Salamine expulit.Exclusus itaq; è patria,Teucer in Cyprum nauigauit,vbi nouam vrbem condidit:quam & ipsam relicta vrbis desiderio,Salaminem appellauit:hanc hodie Constantiam appellant.

SALAMINIVS,m.2.nomen gentile,a Salamine vrbe.Ci.pro Archia; Homerum.Colophonij ciuem esse dicunt suum,Chij suum vendicant,Salaminij reperunt.Salaminus,a,um,vt Salaminum tropheum,apud Cic.1.Tusc.

SALAMINIACVS,o.1.2.aliud possessiuum.Luc.li.5.

SALAPIA,f.1.vrbs Apulię Dauniorum.Pli.li.3.c.11.

SALARIA,f.1.via,ex vrbe per Anienis pontem ducebant in Sabinos. Per eam Sabini sal à mari deferebant.Pl.lib.31.c.7.Vrapparet ex nomine Salariæ viæ,quoniam illa sal in Sabinos portari cõsueuerat.Var.lib.3.de re rust.ca.2.Matertęr meę fundus in Sabinis est ad quartum,& vigesimum lapidem.via Salaria,a Roma.

SALARIVM,rij,n.2.sub[*Salario,paga,*שכר sachar.G.Die besoldũg, lidlon.*G.Salaire,loyer qu'on recoit de son labeur.Hi.El Salario,o accostamiento del Sennor*]μισθός.stipendiũ,vel merces,q̃ quis pro opera persoluit.Pli.li.31.c.7.Sal honorib.ẽt militiæq.interponitur,salarijs inde dictis,quod in salarium necessarium sit,vt homini sal.

SALARIVS,rij,sub.qui sal,vel salsamenta uendit. Mar.li.1.

SALARIVS,a,um,o.1.2.adiect.τὸ ἁλᾶτε.quod ad sal pertinet.Liu. lib.9.Bell.Pun.Vectigal nouum,& salaria annona statuerunt.

SALAX,cis,o.1.[*Lussurioso,*עגג hogheb.G.Geil;vnkeusch,oder zuvnkeuschheit geneigt.*Gal.Fort enclin a saillir,& paillarder,luxurieux.Hi.Luxurioso*]ἀφροδισιαστικός.propensus in Venerem,a saliendo,vt quidã volunt,id est,arrigendo:aut certè,quod ex humore salso citatur libido.Vnde Venus fingitur a mari orta.Col.li. 7.c.9.Salacissimos oportet esse mares,qui & annicula ætate cõmodè progenerant.Galli salaces.Varr.3.de re rust. Nymphæ salaces. Ou.4.Fast.Salaces cibi,Venerem citantes,vt Eruca,& Bulbi.Ou. 2.de Rem.Nec minus erucas aprum est vitare salaces.Salacitas,lasciuia,& propensio in Venerem.Pl.li.10.ca.36.Passeri minimum vitę,cui salacitas par.

SALEBRAE,f.1.[*Luoghi aspri,ruinosi.*Ge.Rauche,vnebne,vngebaneee,vnd schrofechtige ort.*G.Lieu mal vnis,hauts,& bas,qu'a grãd peine on peut passer sans sauter.Hi.Camino pelegroso,y aspero*]ἀνώμαλα. loca inæqualia,& aspera,& prerupta dicta,quod vix sine saltu præteriri possint.Proper.lib.3.Eleg.16. Luna ministrat iter,demonstrant astra salebras. Translate accipitur pro quauis asperitate[*Aspreζζa*]Cice.de Orat.Alter quasi sedatus amnis,sine vllis salebris fluit.Idem 2.de Fin.Hic si definire,si dimidere potuisset, nunquam in tantas salebras incidisset.Tristitię salebra,singulari num.dixit Val.Max.lib.6.Legitur & apud Cic.5.de Fin.Salebra, numero singula.Hæret in salebra.

SALEBROSVS,sa,sum,o.1.2.quod multas habet salebras:vt Salebrosa ora-

oratio, abrupta, & quibusdam veluti salebris retardans impetum auditoris. Quin.lib.11.cap.11. Interruptus actionis impetus, & resistens, ac salebrosa oratio. Salebrosus scriptor, difficilis, & in cuius lectione sepius sit subsistendum. Mart.li.11. Scriptores tetrici salebrosum edicite Sanctram.

SALENTINI, m.2 σαλεντῖνοι. populi in finibus Italiæ, proximam Apuliæ peninsulam incolētes, dicti à Salentino promontório, in extremis eius peninsulæ finibus sito, vel, vt ait Fest. à salo fortassis, quod penè circumquaque mari ambiantur, tenui tantum Isthmo continenti annexi. Ortos autem putat à Cretensibus, & Illyricis, qui societate cum Locrensibus inita, ijs in locis confederunt.

SALGAMA, p.c.n.2. appellabantur à priscis, quæcunq; condimenta ad victum nostrum in vasis seruabantur, vt puta, mala, pyra, fici, vuæ, mpe. Col.li.10. Tempore non alio vili quoq; salgama merce, Capparis, & tristes inulæ, ferulaq; minaces Plantantur. Idem li.12.c.4. Vasa idonea salgamis præparari iubent. Inde Salgamarij, qui salgama vendunt. Col.lib.12.cap.44. & cap.54.

SALIARIS, & hoc re, o.3. quod ad Salios pertinet. Vnde Saliares cænæ, quas Salij faciebāt amplissimo apparatu. Ex quo opipare, ac copiosæ cænæ, Saliares dicuntur. Dapes saliares. Hor. 1. Car. Ode 38. Nunc saliaribus Ornare pulvinar Deorum, Tempus erat Dapibus sodales. Carmen saliare Numæ. Idem 2.epist.1.

SALICASTRVM, n.2. genus labruscæ, in salictis nascens. Pl.li.23. c. 10.

SALICETVM, ti, n.2. per syncopen Salictum, locus salicibus consitus. Var. Idoneus locus eligendus, vbi facias salictū. Cic. pro leg. Agr. Accedent salicta ad Minturnas. Vir. 1 Ecl. Florem depasta salicti.

SALIENTES, f.3. fistularum capita, atq; etiam ipsę tubulorum, fistularumq; scaturigines, quę & Siphunculi dicuntur, & Sipunculi, ab aquæ expressione, tanquam ex siphone salientis. Vitr.li.8. Cic.ad Q. F.lib.3. Piscina, & salientibus additis.

SALIGNVS, a, um, o.1.2. *De salice* G. weidin, weidbeumin, vō weidē gemacht, ἰτέινος. salice materiatum. Vir. Est tuguri custos armatus falce saligna. Vir.4. Georg. Cum falce saligna Helle spōnati seruet tutela Priapi. Col.li.7.c.1. Vel folijs, vel perticis salignis alitur. Hor.1 Ser.Sat.5. Cerebrosus prosilit vnus, Ac mulæ nautæque caput, lumbosque saligno Fuste dolat.

SALIGNEVS, a, um, o.1.2. Idem. Col.li.7.c.10. Oportet tumentem venā detracto sanguine colligari saligneo libro. Salignea claua. Idem lib.6.cap.2.

SALII, orum, m. Germaniæ populi, qui & Franci dīcitur, eius regionis incolæ, quæ vulgo Francomia vocatur. Ammia. Marc.li.17. de Constantino scribens: Quibus, inquit, paratus, petit primos olim Francos, eos videlicet, quos consuetudo Salios appellauit. Hi Gallis expulsis, eorū sedes occuparūt, Franciāq; de suo nomine appellarūt.

SALII, m.2. σάλιοι. sacerdotes Martis, sic dicti, quod in portandis ancilibus saltare eis mos esset. Virg.8. Aen. Hic exultantes Salios, nudosq; Lupercos. Liu.lib.1. Numa Salios XII. Martio Gradiuo legit, tunicęq; pictę insigne dedit, & super tunicam æneum pectori tegmen, cęleresq; arma, quæ Ancilia appellantur ferre, ac per vrbē ire canentes carmina cum tripudijs solemniq; saltatu iussit. Cic.3. de Or. Vt epularum solemnium fides, ac tibiæ, Saliorumq, versus indicant. Vocantur etiam Salisubsuli a Catul.epigr. 17. ad Colon. In salisubsuli sacra suscipiunt o.

SALILLVM, li, n.2. [*Salinetto*. G. Ein saltzfaesslin, saltzbuchslin,] parvū salinum. Plau. in Tri. Verum nos homunculi, Salillum anumę.

SALINA, f.1. [*Salina*. G. Ein saltzgrub, oder ein ort da man auss wasser saltz sieder, saltzhutten. *Gal. Saline. Hi. Las salinas, donde se haze la sal*] locus i quo sal aut effoditur, aut ex aqua marina paratur. Pl.li.31.c.7. Fit sal vulgaris, plurimusq; in salinis effuso mari. Cic. Att.li.5. Destrue salinarum planè rogo. Idem pro l. Man. Familias maximas quas in salinis habent, quas in agris, quas in portubus.

SALINAE, arum, vrbs Siciliæ iuxta Lilybęum, palmis abundans. Sunt & aliæ non paucæ eiusdem nominis vrbes, a salīs fontibus nomen sortitæ: inter quas minimè conuenit præterīri, quæ apud Sequanos visuntur, & structuræ genere, & salis prouentu adeò admirande, vt non immerito octauum sibi locum inter orbis miracula possit vendicare.

SALINVM, ni, n.2. [*Salino, saliera*. Germ. Ein saltzfass. *Gal. Saliere. Hi. Vase donde se pone la sal, El salero*] ἁλοδόχος. vasculum, quo sal reponitur, tum ad mensæ vsum, tum ad sacrificia paratum. In eo enim cum sale Dijs primitię offerebantur. Pers. Sat. 5. Digito terebrare salinum. Ponitur pro quocunque vase fictili mensę pauperis. Horat. li.1. Carm. Cui paternum Splendet in mensa tenui salinum.

SALIO, lis, a.4. [*Salare*. שלה malach. c. Saltzen. *Gal. Saler. Hi. Salar.*] ἁλίζω. quartæ coniugationis, sale condire. Tib. Farte pio placet, & saliente sale. Prętertum salii facit, & supinum salitum, vnde Salitus, & salituras. Cels.l.b 2.ca.10. Pisces, qui solidi saliuntur. Legitur etiam pro eodem Sallio, duplici ll. Cor. Seuerus; Ad quem salliti pomiliones afferebantur.

SALIO, is, salui, vel lii, vel ui, n.4. diuisis syllabis, supinū saltum. [*Saltare*, דלג rakadh, דלג dalagh, נתר nittet. c. Springen, gūpen. *Ga. Saulter. Hi. Saltar.*] ἅλλομαι. item quod salto Vir.2. Geo. Mollib. in pratis vacbos saliere per vires. Hor.1.epist.12. Nec meretrix tubicina, cuius ad strepitum saltas terræ grauis. Plau. in Bac. Cursu, luctando, hasta, disco, saliendo se exercebāt magis, quàm sponto, aut ferijs. Salire è terra, pro prodire. Lucr.lib.1. E terraq; exorta repente arbusta salirent. Virg.1. Georg. In tectis crepitans salit horrida grando. Salit mihi cor. per translationem. [*Esser allegro.*] Pla. Mil. Dicito doctè, & cordatè, vt ei cor saliat, subaudi, præ gaudio. Salire dicuntur animalia carentia ratione, quādo mares ineunt feminas: nam saliendo ascendunt. Oui.2. de Art. Læta salitur ouis. Var. 2. de re rust. c.7. Cum equus, matrem vt saliret, adduci non posset. Idem 3. de re rust. c.10. Saliunt ferè in aqua de anseribus. A Salio fit freq. Salto. Composita mutant, a, in u: vt Assulto, Consulto, Exulto, Prælulto, Resulto, & Subsulto. Plau. in Cas. Vt festinabat miser, vt subsultabat. Transsulto. Idem in Cap. Transultas, ego miser vix adsto præ formidine.

†SALITOR, ris. m.3. qui salis tributum colligit. Cic. ad Attic. lib.4.]

SALITVRA, æ, f.1. [*Salatura*. G. Ein saltzung, das saltzen, ἅλισις. actus, sale condiendi. Col.lib.12.c.21.

SALIVARIVS, a, um, o.1.2. quod ad saliuam pertinet. Pli.lib.9.cap.51.

SALIVNCA, f.1. herba. Pl.li.21.ca.7. Saliunca folio sa quædam est, sed breuis, & quæ necti non possit. Virg. Ecl.4. Quantum saliunca rosetis, Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.

SALIVNCANVS portus, m.2. maritimum Galliæ Celticæ oppidum, in ea parte, qua Britanniam spectat. Ptol.li.2.ca.8.

SALIVO, vas, n.1. saliuam facio. Pli.li.6.c.36. Mutuo attritu lentorem cuiusdam ceræ saliuant. Aliquando illino, siue perungo. [*Vngere.*] Col.lib.6.c.5. Eo medicamine saliuandum ægrotum pectus.

SALIVVM, ui, n.2. & Saliua, æ, [*Saliuo, sputo*. רק rok. G. Der speichel. *Gal. Saliue. Hi. La salina della bocca,*] σίαλος. sputum, quod ferè salis saporem habeat. Pl.li.23.c.27. Sua cuique ieiuno saliua innocentissima. Aliquando pro gusto. [*Gusto,*] Pers. Sat.6. Nec tenuem solers turdorum nosse saliuam. Hinc Saliuosus, quod saliuæ similitudinem habet. Pli.li.16 c.38.

SALIX, cis, f.3. [*Salice*, ערבי harab. c. Ein weiden, oder weidenbaum, felbinger. G. *Saulx. Hi. Sanze,*] ἰτέα. arbor nota, a saliendi. i. crescēdi celeritate. Vir.lib.1. Ecl. Mecum inter salices lenta sub vite iaceret. Oui.10. Met. Amnicolæq; simul salices.

SALIO, lis, per duplex l, tertiæ coniugationis, salli, salsum. [*Salare,*] ἁλίζειν. sale condire. Luc.li.4. Sallere murenas. Participio passiuæ significationis in dus, vsus est. Col.li.7.c.7. cum inquit. Pecora ferro necandaque, sallendaque.

SALODIVM, ij, n.2. [*Salo,*] σαλόδιον. Municipium est, non procul a Burxia, iuxta lacum Chardię. Incolentes Salodij dicuntur, & Salodienses.

SALMACIS, m.3. σαλμακίς. fons in Caria, iuxta Halicarnassum, quo veteres crediderunt lauantium corpora effeminari. Oui.15. Met. Cui non audita est obscœnæ Salmacis vnda. Strab.li.14. Salmacis nescio quam ob rem calumniatus, tamquam emollicns eos, qui in de bibant. †Hinc Salmacidus, a, um, ut Salmacida spolia.]

*SALMANTICA, f.1. Ptol.lib.2.cap.5. oppidum est in orientali tractu Lusitaniæ.

†SALMO, piscis marinus, qui etiam fluuios subit, semelq; gustata aqua dulci vix vnquam in mare regreditur Pli. lib.9.]

SALMONEVS, m.2. σαλμωνεύς. Aeoli filius, & Rex Elidis, qui cum diuinos sibi honores petulantius quęreret, Iouemq; structo æneo ponte, tonando, & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulminatus ad inferos detrusus est. Seruius in illud Vir.6.Aen. Vidi & crudelis dantem Salmonea pœnas.

SALNITRVM, n.2. [*Salmitro*] vt dicitur, factitium est, & ad tormenta ignium missilia repertum, veteribus incognitum. Corrupta tamē dictio est: nam legitur apud Pl. sal, & nitrum sulphuri concoctum in lapidem vertitur. Vide Nitrum.

*SALO, lonis, m.3. Fluuius apud Celtiberos, non procul à Bilbili oppido. Mart.lib.10. Patriumque Salonem.

SALOMON, m.3. sapientissimus Iudęorum rex, filius Dauidis ex Bersabea, qui patri in regnum successit: Deoque optimo Maximo tēplum primus ędificauit, hoc nomen sonat, pacificus.

SALON, f.3. regio Bithyniæ. Strab.lib.12.

SALONÆ, arum, f.1. Steph. vrbs Dalmatię.

SALSAMENTARIVS, m.2 [*Lugamegaro*. Germa. Ein einsaltzer, der allerlei eingesaltzene speiss verkaufft,] ταριχοπώλης. qui salsamenta facit, vel vendit, qui & Salarius. Auct.ad Her.lib.4.

†SALPA, æ. σάλπη. genus piscis, qui coqui non potest nisi tundatur. G. Stockfisch, vocant. Plin.lib.9.cap.18.]

*SALPIA, f.1. Apulorum vrbs in Ionio pelago. Ptol. lib.3. cap.1.

*SALPINA, f.1. palus in Apulia, iuxta Salpiam ciuitatem. Luc. lib.5.

SALSAMENTARIVS, a, um, o. 1. 2. quod ad salsamenta pertinet. Plin. Quin & testis cadi salsamentarij tusis cum axungia vetere mirum in modum prodest. Col.li.2.c.10. Recondatur, si maior est modus, in horreo: si minor, in vasis salsamentarijs.

SALSAMENTVM, ti, n.2. [*Salame*. G. Allerley eingesaltzne speyss, es sei fisch, fleisch, &c. *G. Toute salure ou chose salee, soit chair, soit poisson. Hi. Salsas de cosas saladas,*] ταρίχος. sale compositum, siue sale conditum. Ter. in Adel. Salsamenta hæc tam macerentur pulchrè.

SALSE

SALSE,[*Facetulmente,con riſo.* Ger. Schimpfflich,mit poſſen reiſſen oder ſchimpffreden. *Gal. En pinçquant, en mordant,en recontrant. Hi. Donas emcontes,con denayres,*]*ἁλίως.* facetè, vrbanè,cum quadã ſalium mordacitate. Cice. 2. de Orat. Ridentur,quæ ſubabſurdè, ſalſeque dicuntur. Idem eodem lib. difficillimum ea, quæ occurrunt,cum ſalſiſſimè dici poſſent,tenere. Quin. lib. 6. c. 4. Species infinitæ tam ſalsè dicendi,quàm feuerè locus,tempus.

SALSEDO,nis,f. 3.[*Salſuggine,*] *ἅλμη.* ipſe ſalis ſapor.

*SALSI LAGO,ginis,f. 3.[*Salſuggine,*]*ἅλμη.* ſalſugo. Plin. lib. 20. ca. 14.

SALSITVDO,nis,f. 3. humor ſaporem ſalis referens. Pli. lib. 20. c. 14.

SALSVGO,nis, f. 3.[*Salſuggine.* Ger. Saltzwaſſer,ſaltzlab,ſaltzbrueye. *Gal. Liqueur ſalee,ſaumure. Hi. ſudor de cosa ſalada. ſalmuera*]*ἅλμη.* quinus humor ſalſus. Plin. lib. 31. c. 7. Appellatur in ſalinis ſalſugo, ab alijs ſalſilago, marina aqua ſalſior.

SALSVRA,ę,f. 1.[*Salame.* Germ. Eingeſaltzene ſpeiſſ, ſaltz,] *τάριχος.* ſalſamentum. Col. lib. 8. cap. 17.

SALSVS,a,um,o. 1. 2.[*Salato,ſalſo.* Ge. Geſaltzen. *Gal. Sale. H. Salado,*] *ἁλμυρός.* ſalis ſaporem habẽs, ſiue ſale conditum. Horat. Epod. 16. Ametque ſalſa leuis hircus equora. Virg. lib. 2. Aeneid. Salſuſque per artus Sudor iit. Idem 5. Aenei. Et ſalſos rident remomentem pectore fluctus. Quin. lib. 6. cap. 3. Ridiculum dictum, ſalſum eſt. Cic. ad Papyr. lib. 9. Salſiores, quàm illi Atticorum, Romani veteres atque vrbani ſales.

SALTATIO,ſ. f. 3.[*Ballo,*]מחול chagh. G. Ein tantz. *Gal. Danſement,ſautemens,danſe. Hiſ. Danza,o bayla,*] *χορεία.* hominum iactatio, quàm vulgus tripudium vocat. Ci. pro Mur. Deliciarum comes eſt extrema ſaltatio. Idem de Clar. Orat. Titius, homo ſatis acutus, ſed tam mollis in geſtu, vt ſaltatio quedam naſceretur.

SALTATORES,m. 3.[*Ballarini,*]מחוללים choghegh. רקדים roxedh. G. Ein tãtzer. *Gal. Danſeur. Hi. Danzador,o baylador,*] *ἀλάτικοι.* qui tripudijs, ſtaticuliſque dandis ſunt elegantiores. Cic. lib. 1. Offi. Adde ſaltatores, totumque ludum talarium. Quin. lib. 1. c. 12. Nec ſaltatorem ■ geſtu facio. Saltatrix. Cic. in Piſ. Cum illa ſaltatrice tonſa. Hinc Saltatricula, dim. Gel. lib. 1.

SALTATORIVS,a,um,o. 1. 2.[*Da ballare.* German. Ein ort, da man leret ſpringen, vnd tantzen. *Gal. Eſcole pour apprendre a danſer le bal. H. Eſcuela de danzar,o baylar,*] *χορευτικός.* vt Ludus ſaltatorius, in quo ſaltare docetur. Mac. li 3. Satur. Filij ſenatorũ i ludũ ſaltatoriũ cõmeabant. Cice. in Piſ. Cum illum ſuum ſaltatorium verſaret orbẽ.

SALTATVS,m. 4.[*Ballo.*]מחול chagh. G. Tantz oder tantzung,] *ὄρχησις.* ſaltatio. Liu. lib. 1. ab vrb.

SALTEM,& certè tamen[*Almeno,pure.* Ge. Doch, nur, zum wenigſtẽ oder mindeſten. *Gal. Au moins,a tout le moins. Hi. Alomenos,o ſi al bre nã.*] γέ, γοῦν. conunctio per defectionẽ dicta, quaſi ſi alter non poteſt: vel (vt inquit Gel.) u, litera abiecta, nã à principio ſalutẽ dicebant, quod nos ſaltẽ dicimus: nã cum alia quædam petita, & nõ impetrata ſunt, hic ſolemus quaſi ad extremũ aliquid petituri, qd negari minimè debeat, dicere: hoc ſaltẽ fieri, aut dari oportere, tãquam ſalutem poſtremo petentes, quã impetrari ſit æquiſſimum. Ser. Saltẽ tractum à captiuis, qui cum tenerentur ab hoſtibus, dicebant ſublatis manibus, ſaltem cõcede. Hinc per ſynæreſin natus eſt ſermo, vtin conceptu rerum multarum petituri, aliquid ſaltẽ dicamus. Vir. li. 1. Aen. Sicanie ſaltem ſedeſque paratas, Vnde huc aduecti, regemque petamus Aceſten. Idem lib. 6. Aene. Tecũ me tolle per vndas. Sedibus vt ſaltem placidis in morte quieſcam. Cicer. Att. lib. 9. Eripe mihi hunc dolorem, aut minue ſaltem.

*SALTIAE,m. 1. populi iuxta Pontum Euxinum.

*SALTVARES,ſi. 1. inſulæ in Nymphæo ita vocãtur. Pl. lib. 2. cap. 95.

SALTIM, apud antiquos, ſiue Saltuatim,[*A ſalto,a ſalto.* G. Mit ſprimgẽ oder hupfen. *Gal. De ſautan faut, en ſautelant. Hi. Salto a ſalto.*] *πηδητικῶς.* per ſaltus. Gell. lib. 9. cap. 4. Homines ſingulis cruribus ſaltuatim currẽtes. Saltuatim ſcribere, eſt carptim ſcribere, nõ ſuo ordine, ſed vt ſeſe offert. Sidonius lib. 3. Hiſtor. Ne vellicatim, aut ſaltuarim ſcribendo, de tomis animos impediremus.

SALTO,as,a. 1.[*Saltare,ballare.*]רקד chagh רקד raked. כרכר chircher. G. Springen, vnd tantzen. *Ga. Sauter,danſer. Hi. Danzar,o baylar,*] *ὀρχοῦμαι.* tripudio. Salluſt. in Cat. Litteris Græcis, atq; Latinis docta, pallere, & ſaltare, & cantare elegantius, quam neceſſe eſt probæ. Cum Catil. Hi pueri non ſolum cantare, & ſaltare, ſed etiam ſpargere veſtem didicerunt. Idem pro Mur. Nemo ſaltat ſobrius. Carmina ſaltantur theatro. Ouid. 5. Tri. eleg. 8. Saltata poemata populo. Idem 2. Tri. Saltare laudes alicuius, eſt ſaltationibus immiſcere, aut Budi. Plin. Paneg. Cum laudes Imperatorum ſaltarentur. Hinc Saltura, æ, ſaltatio. Plaut. in Cur. Saltura ſat bona eſt. Saltito, freq. à Salto.

SALTVARIVS,rij,m. 2.[*Camparo.* Ge. Ein forſtmeiſter, waldhueter,] *δρυμοφύλαξ.* ſiluarum, ſeu ſaltus cuſtos. Pompo. li. 11. ff. de vſu. & habita.

†SALTVATIM *πηδητικῶς.* Gell. libr. 9. cap. 4. Saltuatim currentes homines.]

SALTVOSVS,a,um,o. 1. 2.[*Boſcaro.* Ge. waldechtig,] *δρυμώδης.* ſaltibus paſſim obſitus. Liu. 7. Bel. Pun.

SALTVS,tus,m. 4.[*Boſco,ſelua,*]יער iahar. Ge. Ein forſt, ein vngebawẽ waldechtig ort, da man das viech weiden vnd ſummeren mag, dicxer vnd wilder wald. *Gal. Vne foreſte,un bois eſpois. Hi. Boſque eſpeſo*] *ὕλη τόπος.* locus incultus, crebris ſiluis paſſim opplctus, in quo paſci et, & æſtiuare pecora poſſunt. Vir. lib. 3 Geor. Saltibus in vacuis paſcũtur plena ſũ Flumina. Feſt. Saltus C. Aelius li. 2. Significationũ, qui ad ius ciuile pertinẽt, ita definuit, Saltus eſt, vbi ſiluæ, & paſtiones ſunt, quarũ cã caſa quæque: ſi quis particula i eo ſaltu paſtorũ, aut cuſtodiæ cã aratur, ea res nõ perimit nomẽ ſaltus, nõ magis quã ũdi, qui eſt in agro cultо, & eius cã habet ædificiũ. ſi qua particula in eo habet ſiluam. Cæſ. 6. Bell. Gall. Siluas aut ſaltus ſe eriperet, & nocte occultaret. Idem 1 Bel. Ciu. Pyrenæos ſaltus occupari iubet. Vir. 2. Geor. Canibus circumdare ſaltus. Vide Valla Elegg. lib. 5. c. 106. & li. 4. c. 57. Eſt item Saltus, ſaltandi actus. Vir. 9. Aen. Saltu præceps ſeſe omnibus armis In fluuium dedit.

SALVBER,p. p. maſc. gen. ſalubris. fem. ſalubre, neu. & hic, & hæc ſalubris. & hoc ſalubre, o. 3.[*Salubre,ſaluifero.* Ger. Das geſund iſt, oder geſundtheit bringt *Gal. Salutaire qui donne ſalue,ſain. Hi. Coſa ſaludable,*] *ὑγιεινός, σωτήριος.* quod præbet ſanitatem; vnde aër, ci bus, locus, ſalubres dicũtur. Col. lib. 1. ca. 4. Soli in ſalubris. Cic. 1. de Diu. Salubriſne, an peſtilens annus futurus ſit. Aquæ ſalubres. Hor. in Car. ſæcul. Fluuius ſaluber. Virg. 1. Geor. Salubre alicui rei. Pl. li. 8. c. 27. Chelidoniam viſu ſaluberrimam hirundines monſtrauẽre. Conſilium ſalubre. Cic. Att. lib. 8. Aliquando ſalubris accipitur pro ſano.[*Sano.*] Salluſt. in Iug. Genus hominum ſalubri corpore, Liu. 3. Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe cepere. Hinc Salubritas, atis,[*Sanitá,*ſanitas. Pl. li. 37. c. 13. Situ ac ſalubritate cæli atque temperie. Cæſ. 8. Bell. Gall. Tantum itinerum faciat, quantum ſatis eſſe ad mutationem locorum propter ſalubritatem exiſtimabit. Salubriter.[*Con ſanitá*] Liu. 3. ab vrb. Trahi bellum ſalubriter, & maturè perfici poteſt. Cicer. de Sen. Vbi poteſt illa ætas vmbris aquiſque refrigerari ſalubrius?

SALVE.[*Dio ti ſalui*]שלום ſchalom. G. Gott gruſſe dich, biſſgegruſſet. *Ga. D. eu te garde,bien te ſoit. Hi. ſey ſaluo,*] *χαῖρε.* verbũ ſalutantis, idem valens, quod ſaluus ſis: ſolumq; declinatur per ſecundas perſonas imperatiui vtriuſque numeri, & præſens infiniti ui. Ter. in Phorm. Here ſalue, ſalutem te aduenisſe gaudeo. D. Oh bone cuſtos, ſalue. Iubeo te ſaluere. i. precor tibi ſalutem. Hor. lib. 1. epiſ. 10. Vrbis amatorem Fuſcum ſaluere iubemus Ruris amatores. Cice. ad Attic. lib. 4. Dionyſium velim ſaluere iubeas. Vir. 5. Aen. Salue ſancte parens, iterum ſalutete recepti Nequicquam cineres, animæque, vmbræque paternæ. Saluco, dixit Pla. in Truc. Pro ſalus, & ſamus ſum. Saluebis in futuro, dixit Cic. ad Att. lib. 6. Saluebis à Cice. meo, id eſt, meus te ſalutat. Vide in dictione Valeo.

SALVIA,æ,f. 1.[*Saluia.* Ger. Salbei,] *ἐλελίσφακος.* frutex eſt nulli non notus, virgas habens quadrangulas, folia que aſpera, craſſa, & incana, odore grati quidem, cæterum non ingrato. Dicta ſaluia, vt putatur, quod multis incommodis medeatur, ægroſque ſaluos præſtet. Prodeſt enim paralyticis, & contra ſerpentium morſus remedium exhibet. Plin. lib. 22. ca. 25. Dioſc. lib. 3. cap. 38. Fuit & Saluia mater Apulei. Eſt & Saluia, Triacenſium oppidum, in quinta regione Italiæ, de quo Plin. lib. 3. cap. 13.

SALVIATVM,ti,n. 2.[*Beuanda di ſaluia.* G. Ein Artzney, oder trancк von ſalbeien,] genus medicamẽti eſt, quo veterinarij, & mulomedici vtuntur in ægrotantiũ animalium curatione. Col. l. 6. c. 9. Recẽs tuſſis optimè ſaluiato farinæ hordeaceæ diſcutitur. Col. li. 6. c. 24. Lupini ſemicrudi conterantur, & oſſe ſaluiati more faucibus ingerantur. Et paulo poſt: Poteſt etiã cum arido fico, & eruo conteri herba ſantonica, & formata in oſſam, ſicut ſaluiatum dimitti. Quibus in locis Saliuatum potius legendum crediderim: quod & eruditioribus placere video, qui ſaluatum interpretantur medicamenti genus, quod pecori ægroto datur deglutiendum.

SALVIO,as,a. 1. ſaluiato medeor, vel ſaluiatũ deglutiẽdum præbeo. Col. l. 6. c. 24. Per vnã noctẽ lacte macerato ſaluiat. Quo tñ in loco doctioribus quibuſdã ſaliuat, legẽdũ videtur: quorũ iudicio nos quoq; libenter ſubſcribimus, alio Col. loco adducti, qui eſt eiſdem lib. c. 5. vbi ſic habet; Tunc panacis, & eringij radices, fenicu li ſeminibus miſcendæ, & cum defruti, ac molli tritici farina, carẽtique aqua conſpergendæ, eoque medicamine ſaliuandum ægrotum pecus. Vbi ſaliuandum pecus dixit, pro eo quod eſt, ſaliuato per os immiſſo curandum.

SALVM,ſali,n. 2.[*Mare,*]ים iam. G. Das meer,] *ἅλς.* mare, à ſapore ſalis, vel à verbo græco *σαλεύειν.* quod ſignificat mouere, fluctuare. Vir. 1. Aen. Perque vndas ſuperante ſalo. Cice. pro Cec. Vt a quo loco depulſus eſſet, in eum ſe fortuna reſtitueret, non in ſalum, ſed in ipſam vrbem quam petebat. Idem 3. Tuſc. Nec tam erumnoſo naufragiſſem ſalo. Vir. 2. Aen. Fit ſonitus ſpumante ſalo.

SALVS,tis,incolumitas.[*ſ. pernicies.*]*ſalute.ſanitá*שלום ſchalom, תשועה teſchuhah. Ge. Gluck vnd heil, geſundtheit, wolſtand, w [illegible]. *Gal. ſalut,ſauuemente ſanie. Hi. Salud,ſun dad,*] *σωτηρία.* incolumitas. Cic. ad Att. Saluti, ſi me amas, conſule. Ter. in Ad. Quod cũ ſalute eius fiat. Cic. lib. 3. de Leg. Cui ne reditus quidem a bonis ſalũtem potuit afferre. Plau. in Mer. Sydem teneo, ſalutem amiſi. Ouid. lib. 3. Meta. Te ſcilicet omnis in vno Noſtra ſalus poſita eſt. Salu-

tem

tem dicere alicui rei.i.vale dicere,& iubere valere,relinquere.[*Salutare.*]Cic.ad Vol.lib.6.Quas ſi,vt volumus,exceperimus,ego vero multam ſalutem & foro dicam,& curiæ. Hoc eſt,iubebo valere curiam,nihil mihi amplius cum curia erit commune.Accipitur aliquando Salus pro remedio. [*Rimedio.*] Virg. 2. Aen. Vna ſalus victis,nullam ſperare ſalutem. Salus item Dea ſalutis credita eſt. Vnde Salutaris porta Romæ appellata,ab eius Deæ æde, quæ ei proxima fuit.Ter.in Adel.Ipſa ſi cupiat ſalus, ſeruare prorſus non poteſt hanc familiam.Dicimus Latinè,Nunciare ſalutem, Adſcribere ſalutem,Dicere ſalutem.i.ſalutare.[*Salutare.*] Ci. ad Att.li.4. Miſit ad me ſtatim,qui ſalutem nunciaret.Et lib.6. Filiola tua gratum mihi fecit,quod tibi diligenter mandauit, vt mihi ſalutē adſcriberes.Plau.in Cap. Omnium primum ſalutem dicito patri, & matri.Mittere ſalutem, Remittere ſalutem. i. ſalutare & reſalutare.Ouid.ep.15.Hanc tibi Prianides mitto Ledæa ſalutem. Cic.ad Att.li 19.Atticam noſtram cupio ſuauiari,ita mihi dulcis ſalus viſa eſt per te ab illa,referes igitur ei plurimam ſalutem.

SALVTARIS,re,o.3.[*Salutare,ſalubre,ſalutifero.*G.Heilſam, gnadreich,geſūdt,das heil oder geſundtheit bringt,heil furderlich.G.*Salutaire,ſain,qui donne ſanté,Hiſ.Coſa ſaludable,*]σωτήριος.idē quod ſalubre,hoc eſt,ſanitatem præbens, vel ad ſanitatem præbendam idoneum.Cic.ad Oct.Nulla enim remedia,quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem,quàm quæ ſunt ſalutaria.Salutares litteræ dicuntur,quæ conſolationem afferunt.[*Conſolatorie.*]Cice. ad Att.lib.7.Sic ergo habeto ſalutares te mihi litteras miſiſſe, &c. ſalutaris littera à Cic.dicitur A, quę abſolutionis nota erat, vt triſtis C.quæ condemnationis.Cic. pro Mil. Nec nobis tam ſalutarō hanc in iudicando litteram,quàm illam triſtem dediſſet.Budęus, Inuenitur & Salutare ſubſtantiuum.Pl.lib.12.c.5.In præſentia externa proſequemur,à ſalutari maximè orſi.

SALVTARIS digitus,m.2. [*Indice,*]δείκτης. qui pollici eſt proximus, qui & Index dicitur.Suet.de Auguſt.c. 80. Dextræque manus digitum ſalutarem tam imbecillum interdum ſentiebat, vt torrentem,contractumque frigore,vix cornei circuli ſupplemento ſcripturæ admoueret. Mar. de Nup. Verum quidam redimitus puer ad os compreſſo digito ſalutari, ſilentium commonebat. Dicitur autem ſalutaris, vel quia non ſaluramus niſi viſa & indicata. Virgilius.Italiam læto ſocij clamore ſalutant. Vel quia eo comprimimus os ad ſilentium,quod ſalutare eſt præceptum.

SALVTARITER,aduerb.[*Salutarmente.*Germa. Heilſamlich,zu heil oder geſundtheit.G*al.Saluta rement,ſainement.Hi.Saludablemente,*]σωτηρίως.ſalutis ergo,ſine diſcrimine ſalutis,tuēdę ſalutis gratia.Plin. Cice. Quadraginta millium paſſuum ſpacio relicto conſedi eo conſilio, vt vel celeriter accedere, vel ſalutariter recipere me poſſem Cic.de Cla. Ora. Tum arma ſunt ea ſumpta,quibus illi ipſi,qui dederant eis vti gloriosè, quemadmodū ſalutariter vterentur,non reperiebant.

SALVTIFER,a,um,o.1. 2.[*Salutifero.* Ger. Das heil oder geſundtheit bringt,heilſam.*Gal.Qui donne ſanté,ſain.Hi.Coſa que trahe o tiene ſalud,*]σωτήριος.idem quod ſalutaris. Ouid. 2.Met.Alpicit infantē, torquę ſalutifer orbi.Mart.lib.5.Seu placet Aeneę nutrix, ſeu filia Solis,Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis.

SALVTIGER,ri,m.2.ἀπὸ παραμοφόρου.quo nomine vtitur Apul. videtur eſſe non qui ſuo nomine alicui dicit ſalutem,ſed qui nunciat tanquam interpres,& adminiſter eius, à quo mittitur. Salutigerulus, idem.Vnde Pla in Aul.Salutigerulos pueros vocat ſeruos,qui iuſſu dominæ hunc,illumque ſalutant,ſuntque nuncij, & renuncij.

SALVTO,as,a.1.[*Saluare* ברך berech.G.Gruſſē.*Ga.Saluer,donner le bon iour.H.Saludar, denunciando ſaludes*]προσαγορεύω. ſalutē dico, inuiſo.Cic.Att.Cū Philogenes libertus tuus ad me ſalutandi cauſſa veniſſet.Ter.in Andr.Opperiar hominē hic, vt ſalutem, & colloquar. Neque verò accedentes tm̄ ſalutare dicimur, verum etiā recedēntes. Stat. 4. Theb. Stant tū, & nota puppim de rupe ſalutant.Salutare itē eſt venerari.[*Rucrire.*]Ter.i Phor. At ego Deos Penates hinc ſalutatū domum dimittam Mart.lib.12. Multis dum precibus Iouem ſalutat. Ouid. 15. Met. Lateque Deum clamore ſalutant.Vnde mortuos, & res inanimatas venerantes ſalutare ſolēmus,nō ſalutem imprecantes (quę nulla in his eſſe poteſt) ſed venerationem exhibentes.Hinc Salutator,ris,[*Chi ſaluta,*]qui ſalutat.Q.Cic.de Petit.Cōſul.Deductorum officium,quod maius eſt, quàm ſalutatorum.Salutatio,nis,[*Saluto*]ſalutandi actus. Cice. in Piſ.Quis enim te aditu, quis vllo honore,quis denique communi ſalutatione dignum puteret Salutatorius,a,um,adiect.Pli.li. 15.ca. 11.Omnia iam,& virorum ſalutatorij, cubilibus incluſa,Compoſita.Conſaluto,& Reſaluto,de quibus ſuis locis.

SALVO,as,a.1.[*Saluare* ישע hoſchiah.G.Bey dem heil vnd vvolſtand erhalten.*Gal.Sauuer,rendre ſain,& ſauue.Hiſpa. Hazer ſalno,o ſaluar*] σώζω ſaluum facio, ſeruo. Cicer. in Piſ Me poſſe nerūm Remp.ſaluare,ſi coſſiſſem; infinitam eadem fore, ſi reſtituiſſem. Hinc Saluator, ris, [*Saluatore,*] vox in ſacris litteris nuſquam non occurrens,quàm tamen eruditiores, tanquam parum probā, religioſè fugiunt:quemadmodum & verbum Saluo,quod nec ipſum ſatis Latinum iudicant,putantque locum Cice. quem iam citauimus,menda non vacare,præſertim cum id verbum non temerè apud quempiam veterum,apud Cic.certè alibi nuſquam liceat inuenire.

SALVVS,a,ū,o.1.2.[*Sano,e ſaluo.*]Ge.Friſch vnd geſundt, auffrecht. *Gal.Sain,ſauue,eſchappo,hors de danger.Hiſp.Coſa ſalua de peligro,*] σῶος.ſanus, incolumis. Ter.in Phorm.Saluū te aduenisſe gaudeo. Idē in And.Saluus ſum,ſi hæc vera ſunt,hoc eſt, in tuto & ſine periculo ſum.[*Eſſer fuori di pericolo*]Trāsfertur & ad inanimata. Pl. in Rud.Heu heu ſceleſtus galeā in nāui perdidi:Nūc mihi opportuna hic eſſet,ſalua ſi foret.Ci. 2. de Fin.Simulatq; ipſe grani vulnere exanimari videret ſe,vt primùm diſpexit,quæſiuit, ſaluus ne eſſet clypeus,&c. Ter.in Adel.Salua res eſt,id eſt, rectè ſe habet.

SAMARIA,f.1.σαμάρεια.Stephan.Palæſtinæ regio eſt,Galilęę,& Iudææ conterminа,oppida habens Neapolim,antea Mamorrham, Sebaſtam,& Gamalam.Vide Pl.li.5.c.5. Stephano item Samaria regionis huius vrbs eſt, eadē cum ea,quæ poſtea Neapolis eſt appellata.Gentilia ſunt Samarita,& Samaritanus.

SAMAROBRINI,m.2.σαμαροβρῖνοι.fuerūt populi in Gallia inter Belgas,apud quos Cæſ.Gallorum concilium indixit.Horū ciuitas eſt Samarobrina,à Samara amne nomē habens.Hanc Cameracēſem eſſe vrbē nonnulli autumant,quàm Scaldis fluuius interfluit.Cōſtātior tamen opinio eſt, vrbem eſſe Nouiodumo vicinam, quàm vulgò S. Quintini dicunt.Hanc enim prēterfluit Samara fluuius.

SAMBVCA,f.1.ſiue Sambyca,ſiue Sambyx,[*Sambuca*]σαμβύξ.inſtrumenti muſici genus trianguli, teſte Porph.in Ptol.Harmonica., quod ex neruis tum longitudine,tum craſſitudine inæqualibus cōſtabat:ſolebatque leuiori carminum generi adhiberi.Vnde Sambucam cothurno aptare,prouerbij ſchema habet,pro eo, quod eſt res leuiſſimas, planèque nugatorias, negocijs grauibus, ſeriiſque admiſcere. Perſ. Satyr. 5. Sambucam citius caloni aptaueris alto. Nomen habet,vt Diomedes exiſtimat,à Sambyce inuētore:quāquam Athenæus ad Ibycum Rheginum poetam, eius originem referre malit.Eſt & genus machinæ militaris,qua vrbes expugnari conſueuerunt, in qua ſic funes intendebantur, ſicut in organo muſico chordę.

SAMBVCINA,æ,pen.co.f 1.σαμβυκίστρια.quę ſambuca canit;ſicut Fidicina,quę fidibus. Plaut.in Stich.Sambucinas aduexit ſecum.

SAMBVCISTRIA,æ,f.1.σαμβυκίστρια.mulier ſambuca canens,quæ & Sambucina dicitur.Liu.lib 9.Tunc pſaltriæ,ſambuciſtriæque.

SAMBVCVS,ci,m.2.[*Sambuco.*Ge.Ein bold erbaum.*Gal.Sureau,ou ſu ſeau,ou ſus.Hi.Sauco arbol,*]ἀκτή. Vide Pli.li.24.c.8.†Sambucus.]

SAMERA,æ,f.1.[*Semenza d'olmo.*Ger.Der ſamen des ruſtholtz oder vlmenbaū.*Gal.Semence,ou graine d'ou orme.Hiſ.Simiente de olmo*] ſemen eſt vlmi.Col.lib.5.ca.6.Atineam vlmum Tremellius Scroſa non ferre ſameram (quod eſt ſemen eius arboris) falſo eſt opinatus.Apud Plin.lib.17.c.11.& lib.17.Legitur Samara, per primā vocalem in media ſyllaba.

SAMIVS,a,um,o. 1. 2.σάμιος quod eſt è Samo inſula: vt Pythagoras Samius,Vas Samium.Pla.Cap.Samijs vaſis vtitur.Ci.pro Mur.Atque ille ſtrauit lectulos,expoſuit vaſa Samia.Auſo.de Agathocle, Fictilibus cænaſſe ferunt Agathoclea regē, Atq; Abacum Samio ſępè oneraſſe luto.Pro eodem dicimus & Samium abſolutè.Ci.6. de rep.vt citat Non.Munera Pontificum, Dijs immortalibus grata ſine Samio.Auct.ad Her.lib.4.Nos Samijs delectabimur.Hinc Samiolus,a,um,diminutiuum,vt Samiolum poterium.Plau.Stic. Bathyocis bibunt, nos noſtro Samiolo poterio,& tamen viuimus.

SAMNITES,p.p.m.3.σαμνῖται.populi in Samnio, quod nūc Aprutiū vocamus:quæ regio eſt Italiæ inter Picenū,Campaniam,& Apuliā. Vrbes in ea ſunt Adria,Aquila,Amyternū,Sulmo,Ortona,Arpinū,Aquinum,Athina,Beneuentum,Corfinium. Ijdē & Sabelli dīr,nomine per diminutionem à Sabinis deducto,teſte Stra.li.5. Ferunt enim Sabinos,cū aduerſus Vmbros bellū gererent, Marti votū feciſſe,ſi victoria potirentur,ſe illi conſecraturos, quidquid eo anno apud ipſos naſceretur. Quum cum re bene geſta in patriam rediſſent,cum reliquum anni totius prouentum,tum etiam filios eo anno natos Marti conſecraſſe.Quos deinde cum adoleuiſſent,duce Tauro in Campaniam ad ſedes nouas quærendas emiſerūt,vbi nullo propemodum negocio eiectis Opicis,ſedes ſuas collocarunt, originiſque ſuæ memores, Sabellos ſeſe,quaſi Sabinorū ſobolem appellarunt. Hi graviſſima olim bella cum Romanis vario euentu geſſerunt. Sp.Poſt.Cōs.cum collega, totoque exercitu ad Furcas Caudinas locorum anguſtia circumuentos, ex fœdere ſub iugum miſerunt, quam tamen ignominiam Romani non ita multo poſt,magna illorum clade deleuerunt,Samnitibus viciſſim ſub iugum miſſis.Poſtea cum ſæpius rebellaſſent,tandem a L.Syl la Dictatore,multis prælijs fracti,cum nec ſic quidem iugum ferre poſſent,funditus ſunt deleti.

SAMOS,f.σάμος.nomen duarum inſularum,quarū altera Ioniæ adiacet,è regione Epheſi,ambitu LXXVII.M.paſſ. Iunoni dicatiſſima, quod in ea nata fuerit,& educata,& Ioui nupta.Scribit Varro,Samon prius Partheniam nominatam, ibique antiquiſſimum fuiſſe Iunonis templum,& ſimulacrum in habitu nubentis figuratū,vbi & ſacra eius anniuerſaria nuptiarum ritu celebrabantur.In ea Pythago-

thagoras quoque philosophus ortum habuit: necnon & vna ex Sibyllis, quæ inde Samia dicta est, quam ferunt de Christo prædixisse: Tu enim stulta Iudea Deum tuum non cognouisti, ludentem mortalium mentibus: sed & spinis coronasti: horridumque fel miscuisti. Fiebãt etiam in ea vasa fictilia egregiè ex creta efficta, quę Samia vocabantur. Altera sita est à regione Epiri, non procul a sinu Ambracio, quę & Cephalenia dicitur. De hac intelligendũ est illud Suetonij in Augusto, ab Actio, cum in Samum insulam se in hiberna recepisset. Est enim hęc insula breuissimo maris spacio ab Actio dirempta. Eodem spectat & illud Hom. Odyss. li. 15. Ἐν πολυμύλῳ γ' ἰθάκης Σάμοιό τε παιπαλοέσσης. Eadé & Same, (σάμη) aliquando appellatur, per primam nominum declinationem. Hom. loco iã citato: Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι Δουλιχίῳ τε, σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ. Vir. 7. Aẽ. Iã medio apparet fluctu Nemorosa Zacynthos, Dulichiumque, Sameque, & Neritos ardua saxis. Fuit & Samos, siue Same oppidi nomen in eadẽ insula, a Rom. diruptum. Strab. libr. 10. Quoniam cum insula sit terrapolis, id est, quattuor habeat vrbes, ex ijs vna est, quæ Samus, siue Same dicit, vtroque vsitato vocabulo, ipsi etiam insulę cõmuni. Et paulo post: De Cephalonia verò, quę est terrapolis, id est, ciuitates habet quaternas, neque huius temporis nomine dixit, neque vlla de ciuitate, vna tantum excepta Same, siue Samo, quod oppidum hodie deletum prorsus est. Plin. lib. 4. c. 12. Cephalenia quondam Melena dicta xi. m. pass. abest: circuitu patet xliiii. Same diruta a Romanis, adhuc tamen oppida tria habet. Ex his satis constat, vanam esse eorum differentiam, qui insulam Samon, vrbem verò Samen dicendam contendant. Ab hac Same deducitur gentile Samęus, σαμαῖος. cum a Samo Ionię insula Samius deducatur. Est & Samos, cognomento Threicia, quæ & Samothracia dicitur, de qua vide paulo post suo loco.

Samosata, tę, f. 1. σαμόσατα. vrbs Comagenes ad Euphratẽ, Luciani Sophistę patria, stagnum habens limum quendam gignens, q̃ Maltham illi appellant, cuius tamen admirabilis est natura, vt aqua accendatur, nec nisi terra restinguatur. Hoc limo Samosatęi vrbem suam, Lucullo oppugnante, defenderunt, hostes vna cum armis exurentes, vt est auct. Pli. li. 2. c. 107.

Samothracia, f. 1. siue Samothrace. σαμοθρᾴκη. Step. insula est maris Aegæi, Tracię adiacẽs, ea in parte, qua Hebrus in mare influit. Olim Dardania dicta, a Dardano quodam Troiano, qui Palladiũ secum ferens, eò traditur confugisse. Gentilia sunt Samothrax, & Samothracius. Vir. 3. Aen. Treiciamque Samum, quę nunc Samothracia fertur.

Sampsa, siue Sansa, f. 1. vt ex Gregorij Tiferni sententia tradit Geo. Alexandrinus in suis ad Col. Annotationib. nucleus est oliuę, quẽ Græci πυρῆνα vocant. Quorũ sentẽtię subscribit & Cœlius Rho. & Ruel. alijque nonnulli, eruditione non contẽnenda viri. Locus autẽ, cui primi sentẽtię huius auctores sunt innixi, est apud Col. lib. 12. c. 50. vbi sic habet; Cũ primum baccę variare cœperint, resolutis corticulis, emolliri debebũt, adiectis binis sextarijs integri salis in singulos modios: & aut tegulis, si cõsuetudo erit regionis, aut certè nouis fiscinis sampsę exprimi. Quo in loco Columellę, sampsas exprimere, idem esse putant, quod sampsas, hoc est, ossa ex oliuis premere, siue oliuas ossibus liberare. Quorum sententię quo minus subscribam, facit alter eiusdem Col. locus, qui est libro eod. c. 49. vbi sic legitur; Item si qui adhęserunt pediculi, adimunt foliaq. & futeli, quicumq. sunt intermisti, eximuntur. Postero die injicitur, quũ mundissimis molis suspensis, ne nucleus frangat. Et cum est in sampsam redacta, tunc sal coctus, tritusq. manu permisceatur cum cęteris aridis condimentis. Quo certè in loco sampsas nulla ratione pro oliuarum ossibus accipere possumus: Neque. n. vllo pacto fieri potest, vt oliua in nucleos suos redigatur. Quin ét is ipse locus, quo illi præcipuè nituntur, interpretationi, quam adducunt, prorsus reclamat, vt non magno negocio deprehendet, q̃ locum eum paulo pensiculatius examinarit. Quid autem ea voce significetur, non facilè fuerit pronunciare, præsertim cum præter vnum Columellam, quod quidem sciam, nemo ea fuerit vsus. Si tamen conjecturæ locus sit, quantum partim ex iam citatis Columellæ locis, partim ex varijs Catonis, Varronis, & Palladij locis colligere licuit, crediderim sampsas dici ipsas oliuarũ carnes, molla suspensa leuiter comminutas, & ossibus liberatas, quæ deinde exprimuntur, oleumque fundunt, aut aridis quibusdam herbis seminibusve conditæ in vsum cibarij, condimentive reponuntur.

† Sampsvchvm, siue Sansychum. [*Maiorana*. Ge. Maioran.] σάμψυχον. Herba, quam nunc Maioranam appellant, alioq; nomine Amaracus dicitur. Plin. lib. 21. cap. 22.]

Samvs, mi, m. 2. Cic. in Var. Iuno Sami colebatur.

Sanabilis, le, o. 3. [*cosa atta à risanarsi*. Germa. Geneesselfertig, das sich leichtlich heile lasst. *Gal. Facile, & ais è aguarir, guarissable. Hi. Cosa que se puede bien sanar*] ἰάσιμος, qui sanari potest. Pli. li. 29. c. 4. aspides percussos torpore & somno necant omnium serpentũ minimè sanabiles. Oui. 1. de Rem. amo. Vidi ego, quod primo fuerat sanabile vulnus, Dilatum longæ damna tulisse morę. Ci. 4. Tusc. Qui autem natura dicuntur iracundi, aut immisericordes, aut inuidi, aut tale quid, *ij sunt* eiusmodi constituti: quasi mala valetudine animi, sanabiles tamen.

Sanatio, onis, f. 3. sanitas, salus, [*Il restituir la sanità*. רפאות tephuah רפות riphut מרפא marpe, תעלה tehalah. Germ. Heilung, widerbringung der gesundtheit. *Gal. Guarison. Hisp. Obra de sanar*] ἴασις. valetudinis restitutio. Cic. 3. Tusc. Cumque ad corporum sanationem multum ipsa corpora, & natura valeant, &c. Et paulo post: Eorum igitur malorum in vna virtute posita sanatio est.

Sanates, m. 2. dicti sunt, qui infra, supraque Romam habitauerunt, quod nomen ijs fuit, quia cum defecissent a Romanis, breui post rediere in amicitiam, quasi post sanata mente. Itaque in xii. tabulis cautum est, vt idem iuris esset Sanatibus quod fortibus, bonis, & qui numquam defecerant a pop. Rom. Hæc Festus.

Sancio, cis, ciui, citum, vel xi, ctũ, a. 4. [*Consacrare, ordinare* רקים hekim קים kijam חוקק chokek. G. Setzen oder ordnẽ, steiff vnd vnzerbrechenlich zuhalten bestaetigen. *Gal. Ordonner, & decerner, establir, & confermer sur peine grande au transgresseur. H. Establecer, ordenar, confagrar.*] κυρόω. statuo, stabilio, ratum facio, firmo: a sanguine, vt putatur, dictum, eo quod mactatæ hostię sanguine fœdera soleant confirmari, vt est videre apud Liu. lib. 1. ab vrb. condita, vbi vetustissimum fœdus inter Romanos Albanęsq. initum porcæ immolatione docet sancitum fuisse. Hinc etiam Seruius, explicans illud Virgi. 12. Aen. Audiat hęc Genitor, qui fœdera fulmine sancit. Sanctum, inquit, dr, quasi sanguine consecratum. Vnde & Sãctio, vocatur lex cum terrore pœnæ. Sed de hoc suo loco. Est itaque Sancire, sanctè aliquid, & inuiolabiliter constituere. Ci. de Amic. Hæc igitur prima lex in amicitia sanciatur, vt neq. rogemus res turpes, nec faciamus rogati. Idem 1. de Leg. Populariter interdum loqui necesse erit, & eam legem, q̃ scripto sanciat, quod vult, aut iubendo, aut vetãdo, vt vulgus appellat. Cæsar. 1. Bel. Ciu. Hæc quo facilius, certisq. conditionibus sanciantur, aut, &c. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Eheu, q̃ temerè in nosmet legem sancimus iniquam. Cic. ad Att. li. 10. Ego vero Solonis popularis tui, vt puto etiam mei, legẽ negligam, qui capite sanxit, si quis in seditione non alterutrius partis fuisset. i. legibus suis capitis pœnam statuit. Idem de Aruisp. resp. Hoc si minùs iure ciuili perscriptum est, lege tamen naturæ, cõi iure gentium sancitum est. i. receptum, & corroboratum. Legitur & Sanctus, a, um, partic. a supino Sanctum. Liu. lib. 10. De prouocatione legem diligẽtius sanctam. Hinc deducitur & Sanctus, a, um, nomen: & Sanctio, onis, de quibus paulò post suo loco.

Sancte. aduerb. [*Santamente*. Germa. Helligklich. *Gal. Sanctement. Hi. Santamente.*] ἁγίως. idem quod religiosè. Cice. pro Fon. Ab his quicquam sanctè, aut moderatè dictum putabitis? Pla. in Cap. Anum dubium habebis etiam, sanctè cum ego iurem tibi? Aliquando idem quod firmiter, & constanter. [*Fermamente.*] Cicer. Licin. lib. 5. ep. Neque ea, quæ tibi promitto ac recipio, sãctissimè esse obseruaturum. Hinc compositum Persanctè. Terent. Hec. Thais persanctè deierat. Plau. Persanctè iurauit se factum.

Sanctifico, as, [*Santificare,*] ἁγιάζω. consecro, diuinis honoribus p̃sequor, quasi sanctum facio. A quo Sanctificator, Sanctificatrix. Sanctificatio, quæ apud Ecclesiasticos scriptores nusquam non occurrunt, classicis tamen linguæ Latinæ auctoribus parum recepta.

Sanctimonia, æ, [*Santità* Ge. Heyligkeit,] ἁγιότης. idem quod sanctitas. Ci. P. Quin. Quid mihi, inquit, cum ista sanctimonia summa ac diligentia? Idem pro Rabir. Mentes, quę ex hominum vita ad Deorum immortalium religionem, sanctimoniamque demigrarunt.

Sanctio, onis [*Cõfirmatione, ratificatione* חק chok, דקה chukkah. G. Ein bestaetigung, ein satzung, ein gebott, oder verbott, das mã bey einer Peen steiff halten soll. *Gal. Ordonnance, ratification, confirmation. Hisp. Establecimento,*] βεβαίωσις. modo idem quod confirmatio seu ratificatio, vt Sanctio fœderis, apud Ciceronẽ pro Corn. Balb. Modo idem quod constitutio promulgatio, decretum. Idẽ ibidem: Sanctiones sacratæ sunt, aut genere ipso, aut obtestatione & consecratione legis, aut pœna, cum caput eius, qui contra facit, consecratur. Sanctio (inquit Seruius) latio legis est, cum terrore pœnæ. Cic. 6. Ver. Nisi vehementius homini minatus essem, nisi legũ sanctionem, pœnamque recitassem. Idem ad Att. lib. 3. Sed vides numquam esse obseruatas sanctiones earum legum.

Sanctitas, tatis, f. 3. [*Santità* קדש Kodhesch. Germani. Heiligkeit, frombkeit. *Gal. Sainctetè. Hispan. Sanctidad.*] ἁγιότης. est (vt ita dicam) venerabilitas, quæ propriè est Deorum immortalium, eorũue, qui vitæ innocentia proximè ad Deos immortales accedunt. Cic. 1. Offic. Deos placatos pietas efficiet, & sanctitas. Idem pro Cęlio: Si matresfamilias secus, quam matronarum sanctitas postulat nominamus. Idem 2. de Fin. Si vno verbo temperantia, pœnæ, aut infamiæ metu coercebuntur, non sanctitate sua se tuebuntur.

Sanctitvdo, nis, f. 3. [*Santità*, קדש kodhesch,] ἁγιότης. idem quod sanctitas. Cicer. 4. de rep. vt citat Nonius; Eosdem terminos hominum curę, atque vitę, sic Pontificio iure sanctitudo sepulturæ. Accius in Tereo, apud eumdem; Alia hic sanctitudo est, aliud & nomen, & numen Iouis.

SANCTOR, ōris, m.3. idem quod Sanciror: vt Sanctor legis. Tacit. li. 3. Seruius Tullius sanctor legum fuit.

SANCTVARIVM, rij, n. 2. [*Sanctuario*, ב מקדש mikdasch debir, Ger. Das heiligthumb,] ἁδυτον. abditissimus templi locus, sacrarium, Sanctuaria quoque Mithridatis appellauit Pli. lib. 23. cap. 8. & alio loco vocat Arcana: Plutarchus ἀποῤῥητα: In sanctuarijs, inquit, Mithridatis maximi regis deuicti Cn. Pomp. inuenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem antidoti.

SANCTVS, a, um, o. 1. 2. Augustus, religiosus, castus, inuiolatus, [*Santo*, מוקם mukam מחקק mechukkah. Ger. Geordnet darob zu halten, bestaetiget. *Gal. Ordonné. Hisp. Ordenado*] ὅσιος. interdum idem quod pius, & religiosus, augustus: propriè q; de dijs rebusve diuinis dicitur, ijsve, qui quadam maiestate, vitaq; innocētia ad Deorum immortalium virtutem quàm proximè accedunt. Cicc. post reditum; Numēque vestrum æque mihi graue. & sanctū, ac Deorum immortalium erit? Cic. 2. de Natu. Deor. Astypalæa insula Achillem sanctissimum colit. Idem de Aruſp. resp. Id omnibus sem per sanctū, augustū, & religiosum esse visum est. Sācta loca dicuntur, quæ aduersus iniuriā & vim, religione quadam muniuntur, & vt inquit Donatus, quę omni obseruatione inuolata sunt. Sanctum (inquit Martianus de rerum diuisione) prepriè dicitur, quod ab iniuria hominum defensum, atq. munitum est. Interdum Sanctū idem est, quod sanctione subnixum, vt Sanctæ leges, quibus pœna statuitur in violatores. Sanctū, inquit Vlpia. de verb. sign. dicitur, quod neque sacrum est, neque prophanum, sed sanctione aliqua firmatum. Interdum idem, quod purum, & impollutum, [*Puro, innocente*,] Vir. 12. Æn. Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpæ Descendam. Idem 11. Aen. Tuque ò sanctissima coniux, Fœlix morte tua, id est, castissima coniux.

SANDALIOTIS, f. 3. Sardinia insula denominata est ab effigie sandalij, hoc est, soleæ: vnde & nonnulli Ichnusam vocant, a similitudine vestigij, quod Græcè ἴχνος dicitur. Plin. lib. 3. c. 7.

SANDALIVM, n. 2. σανδάλιον. Luciano, muliebris calceamēti genus. Terent. in Eun. Vtinā tibi commitigari videam sandalio caput. Hinc Sandalarius Apollo dictus est, a vico, cuius meminit Gell. li. 17. In sandalario forte apud Librarios fuimus. Idem Sandaligerula, σανδαλοφόρος ἡ, quæ sandalijs vtitur. Pla. Tri. Ducitur familia tota, Vestispicij vnctor, auri custos, flabelliferę, sandaligerulæ, Cantrices, cistellatrices, nunciij, renunciij, raptores panis, & penī.

SANDALVM, dali, n. 2. farris Gallici genus, plus alio quouis farre panis reddens. Pli. lib. 7. ca. 7. Galliæ quoque suum genus farris dedere, quod illic *Brance* vocant, apud nos sandalum, nitidissimi grani.

SANDALIDES, f. 2. σανδαλίδες, palmæ genus, a similitudine sandalij dictum. Plin. lib. 13. c. 4.

SANDAPILA, æ, f. 3. [*Catafalco*. Germ. Ein Todtenbar, Todtenbaum] genus feretri, quo tenuiorum cadauera efferebantur. Mart. lib. 8. Grandis in angusta farcina sandapila. Hinc Sandapilarij, qui pauperum cadauera in sandapila efferebant.

†SANDARACHA, æ. σανδαράχη. coloris rubri genus, quod in autarijs & argentarijs fodinis inuenitur. Hinc Sandarachinus, a, um. quod colorem sandarachæ refert.]

SANDYX, m. 3. σάνδυξ. coloris rubri genus, quod fieri solet ex cerussa vehementius adusta, teste Galeno ad finem li. 9 Simplicium. Pli. & ex sandaracha fieri tradit, æqua parte rubricę admista. Quo in loco & Virgilium tacitę imperitiæ videtur reprehendere, qđ sandycem herbam esse crediderit, cum ait: Sponte sua sandyx pascentes vestiet agnos. Verum (quod viri totius memoriæ doctissimi bona cum venia dictum velim) eo ex versu colligi non potest, Virgilium sandycem pro herbę genere posuisse; quod & ante nos annotauit Virg. Marcel. eo. c. quo de Sandaracha agit Dioſc.

SANE, [*Certamente, veramente*, אבן achen אולם vlam. G. Zwar, wahrlich. *Gal. Certes, vrayement. Hisp. Ciertamente.*] μὰν τοι. aduer. qñque affirmatiuè ponitur, p eo, quod est certè vt, Ita sanè, sanè, verò. Cice. ad Lent. li. 1. Sanè molestè Pompeium id ferre constabat. Quandoq. permissiue, qñ aliquid aduersario tribuimus: vt Sit sane vt vis, pro esto vt vis. Cice. Quid. n. habet commodi? quid non potius laboris: sed hēat sanè. Quin. Tulerit sane filius noster merito pœnas, dederit spūm supplicio, nihil de præteritis lequimur: quasi dicat, Esto ita vt vis. Qñq. ponitur pro valde, [*Molto*,] qm qui sanus est, validus est. Suet. bellum sanè difficile gessit. Iungit nonnū quam cum &, affirmatiuaq. est. Quin. Et sane quis cōcipiat vel declamantis habitum, vel orantis vocem, incessum, pronunciationē, illum denique animi, & corporis motum? Item cum quam. Gellius; Sanè quam vtile est. Non sane, pro non admodū. Ci. de Fi. Post. n. Chrysippum nō sane est disputatum. Budæus. Sane bene. i. bene q̄dem. Ci. pro Quin. Erat ei pecuaria res ampla & rustica sane bene culta, & fructuosa. Ponitur aliqñ in principio sententiæ.] *Primieramente*.] Ci. 2. de Na. Deo. Sane restat, vt qualis eorum natura sit, consideremus. Ponitur aliquando pro satis, [*Assai*.] Cic. Sopater cum hoc improuisum accidisset, commotus est sane. Aliquando pro multum. Ter. in And. Sane pol illa renuiens est mulier.

SANESCO, is, n. 3. [*Sanarsi*. רפא נרפא chaiah nirpa. Ge. Heil oder gesundt werde, genesen,] ὑγιάζομαι. sanus fio. Col. li. 6. c. 7. Vulnera

dum sanescunt. Hinc consanesco. Idem li. 4. Sanatus. Pli. li. 18. c. 4.

SANGVICVLVS, m. 2. αἱμάτιον, sanguis hœdi, siue suis, in cibum in-

SANGVINO, inas, guinare, a. 1. [*Insanguinare*. Germ. Blueten. *Gal. Sanguer, ietter sang. Hispa. Ensangrentar, haziendo sangre*] αἱματόω. est sanguine manare. Quin. in Decl. 10. Tum repetitis sanguinate, planctibus iam conualescentes lacerti. Et iterum; Mulier, quæ sanguinantes porrigit ad iudicem lacertos. Tac. in Dialogo de Orat. Nam lucrosæ huius, & sanguinantis eloquentiæ vsus recens, & malis moribus natus.

SANGVINARIA, f. 1. herba est, quā Græci a multitudine geniculorū, πολύγονον appellant, sanguinaria dicta, propterea quod succus eius infusus naribus supprimit sanguinem. Col. lib. 7. c. 5.

SANGVINARIVS, naria, narium, o. 1. 2. [*Crudele, sanguinario*. German. Blut durstig, bluthund, rauw vnd grausam. *Gal. Sanguinaire, cruel. Hispan. Ensangrentador, cruel*] φοινικαίματος. sæuus, & crudelis. Cic. Itaque grauem illam, ac sanguinariam vocem audiuimus. Sic Sanguinarius homo dicitur a Seneca, qui gaudet humano sanguine, & crudelis est. Cic. Att. li. 2. Megabrotus, & hæc sanguinaria iactus inimicissima est. Plin. lib. 19. c. 5. Tarquinius nuncium secum, atque sanguinatium filio remisit ex horto.

SANGVINEVS, a, um, o. 1. 2. [*Sanguigno, pieno di sangue*. Ge. Blutreich, blutig. G. *Sanguin, de sang. Hispa. lleno de sangre*,] αἱματώδης, αἱματικὸς. modo ad corporis temperamentum refertur. Medicis. n. sanguineus dr, cui plurimum insit boni sanguinis, hoc est, qui temperamento calido sit, & humido. Modo de eo dicitur, quod ex sanguine constat: vt Imber sanguineus, apud Cic. 1. de Diu. Pl. li. 11. c. 37. Cestæ nulli, nisi sanguineum pulmonem habenti. Oui. 2. Met. At inde Sanguineæ manāt tamquam de vulnere guttæ. Interdum idem quod sanguinolentus. Idem 3. Trist. Ele. 9. Pallentesque manus, sanguineumque caput. Modo ad animum refertur, & significat crudelem, cruentumque. Ou. 13. Met. Hunc ego sanguineæ successu cędis ouantem Eminus ingenti resupinum pondere fudi. Horat. 1. Car. Ode. 27. Tollite barbarum morem, verecundumq. Bacchum sanguineis prohibete rixis.

SANGVINEVS, n. 2. frutex, a corticis sanguineo colore nomen accepit, vimina ferens lenta, vitibus vincula suppeditantia, teste Pli. li. 16. c. 37. Virgæ sanguineæ ex sanguineo frutice detractæ. Pl. lib. 19. c. 10. Sunt qui virgis sanguineis tāgant ea, quæ crucis nolint esse obnoxia. Idē li. 29. c. 10. Nec virgā sanguinea felicior habetur. Cortex eius cicatrices, quę persanauere, aperit.

SANGVINOLENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Sanguinolēto, pieno di sangue, tutto sangue*. German. Blutig, voll blut.] αἷμα, αἱματώδης, plenus sanguine, sanguine conspersus. Varro de Vita Pop. Rom. Itaq. propter amorem imperij, magistratus seditionibus sanguinolentus vibem perturbauere. Oui. epi. 3. Vidi quantus erat fusum tellure cruenta Pectora iactantem sanguinis lenta virum. Idem 1. Amor. eleg. 12. Ille color verè sanguinolentus erat. Littera sanguinolenta, pro inuectiua, seu famoso libello. Idem in Ibin. Nullaque, quæ polliceor, scriptis millibus extat Littera Nasonis sanguinolenta legi.

SANGVIS, sanguinis, m. 3. [*Sangue*. דם dā G. Blut. G. *Sang*. H. *Sanere*] αἷμα. quod & Sanguen, neu. gen. ab antiquis dicebatur. Luc. Visceribus viscus gigni, sanguenque creari. Dicitur autem propriè sanguis, qui est intra venas, cruor verò, qui extra vasa est effusus. Cic. 2. de Nat. Deor. In quam sanguis à iecore per venam illam cauam influit, eoq. modo ex his partibus, & sāguis per venas in oē corpus diffunditur, & spiritus per arterias. Idem 2. de Orat. Reliquæ duæ sicut sanguis in corporib. sic illæ in perpetuis orationibus fusę esse dēbent. Vir. 2. Aen. Nec soli pœnas dant sanguine Teucri. Detractio sanguinis, & sanguinis missio, [*Salasso*] & sanguinem mittere, & sanguinem detrahere, [*Salassare*] apud Cœli. li. 2. c. 8. & 9. sæpius leguntur. Qu. li. 2. c. 10. Impleat se declamator aliqñ, dū sciat, vt quadrupedes, cū viridi pabulo distētæ sunt, sanguinis detractione curanē. Sanguis ærarij, pro substantia in ærario contenta. Cic. 5. Ver. Quæ cū de Pop. Rom. victu, de vectigalium nervis, de sāguine detraxisset ærarij, Terniæ mimę cōdonauit. Plenus sanguinis, pro sanguinario. Pla. in Bac. Magistron' quemquam discipulū minitariet Nil moret discipulos mihi esse tā plenos sanguinis. Sāguinis, p vigore, ac vi. [*Forza, valore*] Cic. ad Att. lib 4. Amisimus, ni Pōponi, oēm succum & sanguinem, sed etiam colorem, & speciē pristinā ciuitatis, nulla est Resp. quę delectet, in qua acquiescā. Sāguis, p progenie. [*Stirpe*] Vir. 1. Aen. Troiano à sāguine duci Audierat. Idē 4. Aen. Sed fore, q̄ grauidam imperijs, bellōque frementē Italiam regeret, genus alto a sanguine Teucri Proderet. Idē 2. Aen. Hortatur fari, quo sanguine cretus. Ci. pro Rosc. Am. Magnam vim, magnā necessitatē, magnā possidet religionē paternus, maternusque sanguis. A Sanguis fit cōpositum, Exanguis. Item denominatiuum Sanguineus, eiusq. compositum Consanguineus, de quo suo loco.

SANGVISVGA, p. p. f. 1. [*Sanguetta, sanguisuga*. קלוקת kalukah. Ger. Ein ahl so das bluet sauget. *Gal. Vne sangsue*. H. *p. Sanguesuella*,] βδέλλα. vermis in aqua degens, sanguinemque sese lauātium exugens, qui & Hirudo dicitur. Plin. lib. 32. c. 7.

SANIES, huius saniei, f. 5. [*Marcia*. חבורה chabburah. Ger. wundtschweiss, die matery auss welcher das eyter wachset. 6. Sāg *mear*

tri.in uenant à corruption.Hisp.Sanguaza de la tahere]ἰχώρ.ſanguis corruptus,necdum ad puris albedinem,craſſitudinemq.coactus. Cic.in Piſ.Saxa ſpargens tabo,ſanie,ſanguine atro.Vir.8.Æn.Et ſanie,taboq.fluentes.Celſ.li.5.Sanguis omnibus notus eſt.Sanies eſt tenuior hoc,variè craſſa,& glutinoſa,& colorata. Pus craſſiſſimũ albidiſſimumque,glutinoſius & ſanguine,& ſanie.Exit autem ſanguis è vulnere recenti,aut iam ſaneſcente:ſanies inter vtrumq.tẽpus eſt:pus ex vlcere iam ad ſanitatem ſpectante.Ponitur aliquãdo ſanies pro lanæ infectura.Pl.li.9.c.39.Rurſuſq.carminata mergitur,donec omnem ebibat ſaniem.Sanies oleæ, eſt ipſa amurca, hoc eſt,fex olei.[*Feccia,*]Pli.li.15.c.3.Oliuæ conſtant nucleo,oleo, came,amurca; ſanies eſt hæc eius amara.

SANIOSVS,adie&.o.1.2.[*Marcio.*Germanic.Schweiſſig vnd aveteachtig.G.*Saingneux,plein de ſang meurtri.Hiſpan.lleno de la ſangua-ça,*]ἰχωρώδης.ſanie,& impuro ſanguine conſperſus.Plin.lib.7.c.15. Aut nõ vitales partus eduntur, aut ſanioſi,vt auctor eſt Nigidius.

SANITAS,tis,f.3.[*Sanità*,רפואה rephuah רפאות ripheuth מרפא marpè חעלה tehalah.G.Gesũdheit]ὑγιεία.bona valetudo,hoc ẽ, ſtatus corporis actiones omnes ſuas probè obeuntis.Cicc.5.Tuſc. Corporis temperatio, cum ea congruunt inter ſe,è quibus conſtamus,ſanitas eſt. Per translationem quoque de animo dicitur,cum ille functiones ſuas probè obit.Vnde redire ad ſanitatem dicimus pro eo,quod eſt reſipiſcere.[*Tornar ſauio.*]Ci.Caſſ.li.11.epi.Quib. tamen ad ſanitatem redeundi ante Cal.Sept.poteſtas facta eſt.

SANNA,æ,f.1 [*Irriſione, dileggiamento.*קלס xeles קלסה kallaſah. Germ.Verſpottung mit zerzertem maul,ver mupffung.*Gal.Moquerie.Hiſpan.Roquedo,e ſcarnio,*] χάδη,per duplex n,irriſio, quæ (vt inquit Hier.)ab occipitio,diſtorto ore,& labris contractis fit, anteriorum dentium oſtentatione.Quo vocabulo vſus Iuuen.Sat. 6.I nunc,& dubita,qua ſorbeat aera ſanna Tullia.Et Perſius Saty. 1.Quos viuere fas eſt Occipiti cæco,poſticę occurrite ſannæ.Hinc Sanniones,& Sannij, vt inquit Probus:de quibus paulo poſt.Item Deſanno annas,quod eſt,per faſtidiũ derideo.Subſanno,de quo alibi ſimiliter.Sannatores,χλευασταί. qui eo modo irridenr.

SANNIO,nis,m.3. ſcurra , qui omnibus modis riſum mouere nititur. [*Buffone,*מתקלם mitkalles.G.Ein Brillenreiſſer.Speyuogel,ein ſchalcksnarr,der mit ſeinen ſpoettlichen poſſen jederman kachẽ macht.*Gal.Mocqueur.Iſt fol en ua ieu,ou en une farce. Hiſp.Et mofador,o eſcarnidor,bouo,*] χλεύαστης.Ariſ.q ſoluto riſu,& cõtortis corporis totius partibus quẽpiã irridet,moreſq.aliorũ tam inepto geſtu exprimit,vt cum alios irrideat,ipſe omnibus ſit ridiculus. Cic. 2.de Ora.Quid poteſt enim eſſe tam ridiculum,quàm ſannio?Idẽ ad Papyrium, li.9. Salis enim ſatis eſt, ſannionum parum.

SANO,as,a.1.*Sanare,guarire,*רפא rippa גרה ghahah חיה chiijah.G. Heilen vnd geſundt machen.*Gal.Guarir.Hiſpa.Sanar a otra coſa,*] ἰάομαι.ſanum facio,redintegro,& incolumitati reſtituo.Ci.4.Tu. Citiuſq. oculorũ tumor ſanatur,q̃ diuturna lippitudo depellitur. Idem 3.de Na.Deo.Nec enim Herculi nocere Deianira voluit,cũ ei tunicam ſanguine Centauri tinctã dedit : nec prodeſſe Pheræo Iaſoni is, qui gladio vomicam eius aperuit , q̃ ſanate medici non potuerunt.Ouid.10.Meta.Habeo,quod carmine ſanet,& herbis. Vulnera reip.ſanare,per translationem. Ci.4.de Fi.Quæ hic reip. vulnera imponebat,eadem ille ſanabat.Idem 2.in Cat. Quos quidem ego ſi vllo modo fieri poſſet,non tam vlciſci ſtudeo,quàm ſanare,& ipſos placare reip.Tib.li.2.Eleg.3.Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis. Hinc fiunt Conſano, & Reſano,compoſita, quorum ſignificationes ſupra explicantur ſuis locis.

SANVS,a,um,o.1.2.[*Sano,*באר bari תמים tamim חי chai.G.Geſũdt. *Gal.Sain.His.Sano,*]ὑγιὴς.integer,incorruptus,bene habens,proſpera vtens valetudine,cuiuſq partes oẽs probè ſuas obeunt functiones.Ci.in Phil.Quaſi medicus ille te ſanum feciſſet.Cat.c.157.Cũ plutimum ederit,tum citiſſime ſanus fiet ex eo morbo.Prop.li.2. eleg.13 Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.Ci.3.Off.Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem,& eo medicamento ſanus factus fuerit. Transfertur & ad animũ, vnde dicimus Hominem ſana mente,ſanoq.conſilio. [*Sauio.*] Ter.in Hea. Satin'ſanus es,aut ſobrius?Ci.2.de Nat.Deor.Eſſe igitur Deos,ita perſpicuum eſt,vt id qui neget eum ſanæ mentis non exiſtimem. Hinc Inſanus dicitur,[*Pazzo*]cui mentis ſanitas deeſt, voc eſt,qui inſtrumentum principum animæ facultatum habet vitiatum.Vnde Inſania[*Pazzia,*]pro dementia;& Inſanio,pro deliro,deſipio, mentis compos non ſum,de quibus copioſiùs egimus ſuis locis.

SAPA,æ,f.1.[*Sapa,vin cotto.*Germanic.wein oder moſt biſs auff den dritten theil eyngeſotten.*Gal.Du vin cuit.Hiſpan.La meloxa,o arrope*]σίραιον.a ſapiditate,vinum eſt ex muſto ad tertias decocto cõfectum.Græcè ἕψημα,ab ἑψῆν.quod decoquere dicitur,Pli.li.23. c.2.Vino cognata res ſapa eſt,muſto decocto,donec tertia pars ſupſit.Idem lib.14.ca.9.Siræum,quod alii hepſema,noſtri Sapam appellant,ingenij non naturæ opus eſt,muſto vſque ad tertiam partem menſuræ decocto.Mar.Et Lalætanæ nigra legæna ſapæ.Oui. 4.Faſt.Lac niueum potes,purpureamque ſapam.

SAPIENS,tis,m.3.[*Sapiẽte,ſaggio,ſaputo,*חיח chacham נבון nabon.G. weiſſ,verſtendig.Gal.*Sage,prudent,bien auiſé.Hi.Sabio,o prudente*] σοφός.qui ſapit.Cic.4.in Cat.Miſera mors ſapienti non poteſt accidere.Hor.1.ep.7.Vir bonus,& ſapiens dignis ait eſſe paratũ. Tac. li.3.Cæteri ad ſapientiora conuertere.Sapiens tribus modis dicit: Primò,qui ſcientiã aliquam optimè tenet,vt Ariſ.in Philoſophia, Acilius in Iure ciuili.Secundò,qui per longam ætatem,rerũ multarum cognitionem adeptus eſt,vt Cato . Tertiò,qui circa præcepta benè viuendi,& cognitionem verſatur,qualis fuit Lælius.Cic. de Amic.Vnum accepimus Apollinis oraculo ſapientiſſimum iudicatum.Hinc Sapienter,aduer.[*Sauiamente.*]Ter.in And.Sapienter vitam inſtituit,Ci.pro domo ſua;Quia ius a maioribus noſtris qui non fictè,& fallaciter populares , ſed verè,& ſapienter fuerũt ita comparatum eſt,&c.Idem Curioni li.2.Nemo eſt,qui tibi ſuadere ſapientius poſſit te ipſo.Oui.12.Metam.Per ſi quid ſupereſt, quod ſit ſapienter agendum,&c.

SAPIENTIA,æ, f. 2.[*Sapienza,* חכמה chochmah תבונה tebunah. Ger.weiſs heit.*Gal.Sageſſe.Hiſpa.Sabiduria,prudencia,*]σοφία.eſt, vt ait Cic.4.Tuſc. Rerum diuinarum atque humanarum ſciẽtia, cognitioque,quæ cuiuſque rei cauſa ſit.Idem 2.Offi.Sapientia eſt, vt a veteribus Philoſophis definitum eſt,rerum diuinarum,& humanarum,cauſarumque,quibus hę res continentur,ſcientia.Idem 1. Offic. Princepſque omnium virtutum eſt illa ſapientia, quam σοφίαν Græci vocant,& qui eam profitetur,ſapiens [*Sauio , ſapiente,*]appellatur . Vnde qui nunc Philoſophi dicuntur , primum σοφοί,a Græcis,a noſtris ſapientes dicebantur. Neque quemlibet eo nomine olim dignabantur. Vix enim ſeptem eodem tempore inuenit Græcia,quibus id nominis deferret:quorum nomina, & patria ſic ſe habent,Thales Mileſius:Solon Salaminius,ſeu Athenieſis:Chilon Lacedæmonius : Pittacus Mitylenęus : Bias Pryeneus: Cleobolus Lindius:Periander Corinthius.Sed poſtea Pythagoras primus non Sophon ſe,ſed philoſophum appellauit, hoc eſt , non ſapientem, ſed ſapientię amatorem,& ſcientiam ipſam , non Sophiam,ſed Philoſophiam nuncupandam exiſtimauit,quod hominum neminem,ſed ſolum Deum ſapientem iudicaret.

SAPIENTI POTENS,tis,p.c.o.3.qui ſapientia multum valet,quemadmodum Bellipotens, qui plurimum poteſt bello . Eſt autem vox Enniana, ſatis durè compoſita.Cice.2.de Diu. Poſtremo quamquam ſem per fuit, vt apud Ennium eſt,ſtolidum genus Acacidarũ,bellipotens magis,quàm ſapienti potens.

SAPINVS,p.p.f.2.δάκτυ.pars eſt abietis inferior,quę nodis eſt , ſicut ſuperior,quę nodoſa eſt,ſuſterna. Hodie tamen vulgus Gallorum totam arborem ſua lingua *Sapinum* vocat.Vide Pli.li.16.c.39.Sapineus,a,um,δάκτινος.quod ex ſapino eſt.Col.li.12.ca.5.Alij nucibus ardentibus ſapineis idem efficiunt .

SAPIO,pis,iui,vel ſapij,n.3.[*Hauer ſapore,eſſer ſauio.*G.Ei geſchmack haben am verſuchen. *Gal.Sentir,auoir ſaueur, & gouſt.Hiſp.Tener ſabor,*]χυμίζω.vel ſapui,propriè pertinet ad ſenſũ guſtus,proprièq. res ipſa ſapere dicitur, quę habet in ſe aliquẽ ſaporem.Iuu. Sat.11. Qui meminit,calidæ ſapiat quid vulua popinę.Cice.2.de Finibus: Nec enim ſequitur,vt cui cor ſapiat,ei nõ ſapiat palatus.Col.li.8.c. 8.Nec dubium,qn ſici ramulis glaciatus caſeus iucũ diſſimè ſapiat. Hinc Sapor,& Sapidus,quorũ ſignificationes vide ſuis locis.Trãsfertur & ad animum , pro ſapientem eſſe , ſeu rectam ſententiam, vel opinionem habere. Ter.in Eun.Si ſapis,neq; præterquam quas ipſe amor moleſtias habet,addas & illas , quas habet , rectè ferre. Mart.Nubere vis Priſco?non miror,Paula,ſapiſti.Cic.2.Offi.Quẽ qui audiũt,intelligere etiam & ſapere plus,quàm cæteros,arbitrantur. Quandoque datiuo iungitur.Pla.in Trin.Haben'tu amicum, aut familiarem, cui pectus ſapiat ? Hic ſapit rem ſuam.i. ſcit quid ſibi agendum ſit.Sapit ad genium.i.nouit curare cuticulam,& indulgere genio. Accipitur etiam ſapio,pro refero,[*Rappreſentare,*] vt illud apud Perſium;Cum ſapimus patruos,hoc eſt,cum ſapientiam patruorum referimus.Ad hunc modum dicimus , Liber hic ſapit hęreſin.[*Hauere,*]Phraſis ſapit Græcaniſmum,hoc eſt, refert hęreſim,vel Græcaniſmum.Huius compoſita ſunt Deſipio,& Reſipio,quorum ſignificata explicantur in verbo Deſipio.

†SAPIDVS,a,um.[*Saporito.*Ge.wolgeſchmack.]ἡδύχυλος.quod gratũ habet ſaporem.Contrarium eſt Inſipidus.i.ſine ſapore.]

†SAPO,onis.[*Sauone.*Ge.Seiffen.]σμῆγμα.Plin.lib.28.cap.12.]

SAPOR,oris,m.3.[*Sapore,*טעם tagha.G.Der geſchmack eines dings, ſo mã verſucht.*G.Saueur,gouſt.Hiſ.Sapor de lo que ſe guſta,*]χυμός. eſt qualitas illa, quam guſtu dignoſcimus . Saporũ verò decẽ ſunt genera,vt docet Pli.li.15.c.27.f.dulcis,ſuauis,pinguis,amarus,auſterus,acer,acutus,acerbus,acidus,& ſalſus.Cic.3.de Fin.Vt enim mel,etſi dulciſſimum eſt,ſuo tamen proprio genere,ſaporis,nõ cõparatione cum alijs,dulce eſſe ſentitur.Pli.li.15.c.28.Quæ odorata,non eadem in guſtu terrena: quia non ſunt pariter odor , & ſapor.Quamobrem citreis odor accerimus,ſapor aſperrimus,quadamtenus & cotoneis,nulliuſq.odor ficis.Vir.lib.4.Geor.Aſper in ore ſapor.Qu.li.1.c.10.Vt ſapor,quo noua imbuas, durat,&c. Ponitur aliqn ſapor per translationem pro iucunditate ſermonis.Ci. de Cla.Or.Grauius obruebat neſcio quo ſapore vernaculo.

SAPPHIRATVS,σαπφειρωτός.ſapphiris intertextis variegatus . Sidon. Ac ſi ſub verſicolorib.figuris vernãs herbida cruſta ſapphiratos,

SAPPHIRVS,p.p.f.i.[*Saffiro*,סַפִּיר sappir.German.Das edelgestein so man saphir nennet,]σάπφειρος.lapis preciosus coloris aerij,aureis punctis collucens,de quo vide plura apud Pli.lib.38.c.9.

SAPPHO,f.4.σαπφώ.insignis Poetria fuit,carminis inuentrix quod ab ea Sapphicũ appellatur.Ferunt nonnulli fuisse duas hoc nomine, quarum vna Etesia,quæ & antiquior, Lyrica: qua tempestate Alcæus claruit,Terpsichorus,& Pittacus, tempore Tarquinij Prisci. Ea plectrum prima inuenit. Scripsit Lyricos modulos,Epigrãmata,Elegidia,Iambos & Monades.Altera Mitylenæa longè iunior, cuius pulcherrimum opus ad amicum Phaonem extat. Scripsit & alia multa apud Græcos, vt merito nona inter Lyricos poetas annumeretur. Antipater autem Sidon. sic de ea scribit: *Μνημοσύνην ἔλαθε θάμβος. ὅτ' ἤκουε τὸς μιλησίνου Σαπφὼς, μὴ δὴ κάτα μοῦσαν ἔχουσι βροτοί.*i.Mnemosynẽ matrẽ musarũ cepit stupor,qñ audiuit dulcisonã Sappho,Numquid decimam Musam habent mortales.

SAPRVM,n.2.σαπρόν.Pli.li.28.c.9.appellat casei quoddã genus putridũ,quod cũ sale,& sorbis siccis a vino tritũ eporumq. medetur ęs Iiacis,Græci σαπρόν,vocãt putridum:vnde & σαπρόφαγοι dñr,qui putridis vescuntur:& verbum σαπροφάγειν.quod est putridis vesci.Quo quidem verbo ẽt Mar.vtitur li.3. Nescio quod stomachi vitium secretius esse Suspicer, vt quid enim Bætice σαπροφάγεις.

SAPSA,a veteribus dictum est pro ipsa,vel seipsa Ennius,Quæ res sapsam loco sese ostendat.

† SARCASMVS σαρκασμός,Latinè dicitur iocus cum amaritudine,vel hostilis insultatio.]

SARCIMEN,n.3.*farcimen*.futura.Apul.Tũc tenui sũ rcimine summas oras eius adæquauimus,& iunctura rimam setæ densitate sepsimus.

SARCINA,ę,p.c.f.i.[*Carica,pl.so.* מַשָּׂא massa מַעֲמָסָה mahamasah. G.Ein burde, bundel.G.*Charge,fardeau,paquet qu'on porte.Hisp.La carga.e farcin,o fardale,*]σάγμα.propriè vtensilium est & eorum,q̃ ad cultum, & ad similem vsum pertinent veluti fascis, quem quis in itinere faciẽdo comportare possit.Pla.ĩ Most.Hinc speculabor procul,Vnde aduenienti sarcinam imponem seni.Hinc milites,cũ castra mouere volunt, sarcinas[*Bagaglie,*]colligere dicuntur.Et ę in alium domum immigrant,sarcinas suas componere solent.Cęs. 2.Bel.Gall.Cum prima legio in castra venisset,reliquæq. legiones magno spacio abessent,hanc sub sarcinis adoriri. Ouid.epi.3.Non ego sum classi sarcina magna tuæ. Res etiam nostras domi cistis, capsisq.compositas,sarcinas[*Arneſe,*]vocamus.Qu.Iacent relictæ sine hærede sarcinæ. Per translationẽ quandoque sarcina ponitur pro inutili onere.Sarcinula,æ.dim.Iuue.Sat.3. Quis gener hic placuit censu minor, atque puellę Sarcinulis impar.

SARCINATRIX,cis,f.3.*Strąz Zarvola*,חַפָּרֶת tophereth.Ger.Ein flickerin,kleider buzerin.*Gal. Renaudeuse,raddoubeuse. Hispan. La sastra de vestidura à parches.*mulier quæ vestes suit,& reficit.Caius in l.& ancillarum,de pecul.Maximè si quæ Sarcinatrix,aut textrix erit,aut aliquod artificium vulgare exercent.

SARCINO,as,a.1.[*Ripe Zare*,κερκίζω.Sarcinas cõficio.Interdũ Sarcinare capitur pro suere.[*Cusere.*]Hinc Sarcinator,qui suit,& vestes reficit.Luc.Sarcinatorem esse summum,suere centonem optimè.Pla.in Aul.Petunt sullones,sarcinatores petunt.Pau.in l.fullo, ff.de fur.Fullo,vel Sarcinator qui polienda,& sarcienda vestimenta accepit, ex contrectatione eorũ furtum facit.Sarcinatus,adiect. sarcinis onustus.Pla.in Pœn.Viden' homines sarcinatos consequi? Huius compositum est,Consarcino,quod est sarcinas colligo.Gel. li.1.Versus hi sunt Cæcilij trunca quædam ex Menandro dicentis, Sarcinantis verba tragici tumoris.

SARCINARIVS,a,um,o.1.2.adiect.quod ad sarcinas pertinet,vt Sarcinarium iumentum,quo sarcinæ vehuntur.Cęs.1.Bel.Ciu. Illi & inopia pabuli adducti,& quo essent ad id expeditiores,omnia sarcinaria iumenta interfici iubent.

SARCIO,cis,farsi,fartũ,a.4.[*Cusere vesti*,חָפַר taphar כָּרַךְ badhar Ge.Zusammen flicken oder butzen.*Gal.Raccoustrer,refaire,reparer.Hispa.Coser,o Zarzir,*]φάπτω.vestes consuo. Vnde Sartores dicti,qui vestes farciunt,vel refarciunt. Accipiuntur & pro restituere, instaurare.[*Rinouare.*]Vnde sarta tecta opera publica, quæ locantur,vt integra præstentur.Dicimus autem Exigere sarta tecta,Locare sarta tecta,Conducere sarta tecta,Tradere sarta tecta,Habere sarta tecta, Præstare sarta tecta, Locabant sarta tecta Censores, exigebant ipsi quoq.Censores,interdum Ædiles,aliqñ etiam Prætores,nec nisi cum senatus decreuerat,tradebant, habebant, præstabant;conducebant sarta tecta redemptores.Dicimus interdum cum coniunctione farta,tectaque; & fartum, & tectum.Vtuntur antiqui hac locutione per translationem.Ci.ad Atticum,li.13.ep. Hoc mihi da atq. largire,vt M.Curium fartum & tectum,vt aiũt ab omni incommodo,detrimento,molestia sincerum,integrumq. conserues.Pla.in Trin.Sarta tecta tua præcepta vsq.habui mea modestia hoc est,exacta & constanti vndiq.obedientia,præceptis tuis parui.Per translationem ponitur pro damnum soluere, reparare, [*Defendere, riparare.*]Pacu. Tu damni nostri causa fuisti,tu nobis sarcito,vt debes.Col.l.9.c.15.Quæ cum fuci aliq̃ partem cibariorum absumunt,farciendo damna fiunt agiliores. Dicimus quoq. Sarcire detrimentum,pro reparare.[*Riparare.*]Cæs.1.Bel.Ciu.Dũ sarcire acceptũ detrimentũ volunt, tenere in secuti fugientes,i locũ iniquũ progrediunt.Sarcire infamiã.Cæs.3.Bell.Ciu. Ex eorũ quidem omni tantus incessit ex incommodo dolor,tanti ne studium infamiæ sarciendæ,vt nemo, aut Tribuni, aut Centurionis imperiũ desideraret.Generis lapsi sarcire ruinas.Vir.4.Geor. de Apib.Quo magis exhaustæ fuerint, hoc acrius oẽs Incumbent generis lapsi sarcire ruinas. Sartus,a,um,part.Hor.1.epi.2.An nisi sarta Gratia nequicquã coit,& rescinditur. Hinc componitur Resarcio,pro instauro,& quasi nouam formã induco.[*Renouare.*]

† SARCOCOLLA, σαρκοκόλλα. Lacryma arboris in Perside nascentis similis thuris pollini:ita dicta à glutinandis vulneribus.Vide Pli. lib.24.cap 14.]

SARCOPHAGVS,p.c.m.2.σαρκοφάγος.lapidis,siue marmoris genꝰ,q̃ circa Assum Troadis exscinditur,in quo corpora defunctorum condita, absumi intra quadragesimum diem constat,exceptis dentibus vt tradit Pli.l.36.c.17.Vnde & nomen habet a carne edenda σὰρξ σαρκος,enim caro est,ἐσθίω comedo.Vnde conueniẽter pro sepulchro poni consueuit.Iun.Sat.10.Sarcophago contentus erit. Aug. li.18.de Ciuit.Quia enim arca,in qua mortuus ponitur,quod omnes iam sarcophagum vocant,σορός,Græcè dicitur.

ARCVLO,las,a.1.[*Arare,& Zappare.*German.Jetten,abschneiden *Gal.Sarcler.Hispan.Escardar los panes.*]σκαλίζω.sarculo abscindo Col.li.5.Primo plantæ sarculari debent,ita vt simplex stylus altitudinem maximè scrobis excedat.Sarculatio,sarculationis.verbale idem quod sarritio. Pli.li.18.c.1.Sarculatio induratam hiberno imbre solì tristitiam laxat temporibus vernis.

SARCVLVM,li,n.2.[*Zappa,sarpeo,sarchiello,*מְעִדֵּר mãder.G.Ein jat trechen.G.*Sarcloir ou sarclet.Hispa.Escardello para escardar,*]σκαλίς.genus rastri,hoc est,cratis illa dẽtata,qua segetes herbis purgãtur,a sarriẽdo,vt inqt Var.Cat.c.10.Sarcula octo,palas quatuor. Alij putãt esse ligonẽ,aut simile atiqd instrm ferratũ quo terra fodit.Hor.li.1.Car.Gaudentem patrios findere sarculo Agros.Ou.1. Fast.Sarcula cessabant,versiq.in pila ligones. Pli.lib.18.c.19.Certe sine hoc animali(bouem intelligit) montana gentes sarculis arãt.

SARDANAPALVS,p.p.m.2.σαρδανάπαλος.vltimus Assyriorũ Rex,& tricesimus a Nino,oĩ libidinis mollitiæq.genere effœminatissimus adeo vt non erubuerit inter scortorũ greges nere,& muliebri habitu feminas oẽs lasciuia anteire.Quãobrem indignati Assyrii tali fœminæ parere,duce Arbace defciscentes bellum Sardanapalo intulerunt.Qui victus in regiam sẽ recepit,& extructa pyra,se,atq. diuitias in incendium misit.Oui.in Ibin:Inq.pyram tecum charissima corpora mittas,Quã finem vitæ Sardanapalus habet.Eius epitaphium refert.Ci.li.5.Tusc.quæst.Hæc habeo,quæ edi,quæq exaturata libido Hausit:at illa iacent multa,& præclara relicta.Quid aliud,inqt Aris.in bouis,non in regis sepulchro inscriberes? Hæc hĩc se mortuum dicit,quæ ne vitus q̃dẽ diutius habebat,q̃ fruebat.Suidas refert,in Nino,monumentum habuisse,cui fuerint inscripta,Sardanapalus Anacyndaraxi filius, Anchialen & Tarson vno die extruxit. Tu autem,ô hospes,ede,bibe,lude,cum quib.reliqua mortalium oĩa nõ sunt conferenda.Vide plura de hoc apud Iustinum lib.6.& Diodorum Siculum Bibliothecæ lib 8.

SARDI,orum,m.2.σάρδοι,σαρδῶοι.Sardiniæ incolæ,qui ob insignem vilitatem,nequitiamque in prouerbium abierunt.Ci.li.4.epi.Habes Sardos venales,alium alio nequiorem.

SARDIANAE balani.*βαλανοι σαρδιανοι*,à Græcis dictæ sunt castaneæ quod circa Sardis primum fuerint inuentæ.Vide Plin.libr.15.capit.23.

SARDINIA,f.1.[*Sardeena.*G.Ei grosse vnd bermẽpte insel im mittelmeer,heisst jetz Sardigna]σαρδώ.est insula,teste Sal.in mari Libyco,ita dicta à Sardo Herculis filio)sicut Strab.& Solin,scribũt) q̃ è Libya veniens,cũ multitudine colonorũ insulã occupauit: cum antea Sandali otis appellata ab effigie soleæ,q̃ Græci,σανδάλιον vocant,& Ichinusa,a similitudine vestigij qđ Græcè ἴχνος. Huius latitudo est milliũ passuũ nonaginta octo,longitudo ducentorũ viginti,q̃q̃ alii stadia multa adijciant.Hęc a Septentrione montes editissimos,qui prohibẽt,quò minus a Borea possit perflari,quo fit,vt aeris pestilẽtiæ maximè sit obnoxia.Quo noie ẽ olim,tã mulẽ audiuit,vt M.Cic.Q.Fr.moneat ẽ tũ,cũ optimè valeret,memminisse eũ debere,in Sardinia ipsum esse: & alibi,Tigellium quẽdã Sardum hoiem esse ait patria sua pestilentiorem.Mar.que q Sardiniam Tyburi,tamq̃ salubberrimo loco pestilentissimũ opponit;sulo(inquit) fata loco possis excludere cum mors Venerit,in medio Tybure Sardinia est.Mirum in ea insula neq.Iupũ gigni,neq.serpentem reperiri.Hęc ciuitates multas,sed oĩum scelratissima Caralis est,vbi corallionum piscatio est.In qua D.Aug.ossa tamdiu conquieuere,quoad ab Helidrando rege Papiam translata sunt. Hanc ciuitas Iole a priscis appellabat,ab Iole illa,q̃ Hercules pdutissime amauit.Insulam Pœni occupauere,sed a Romanis expulsi primo bello Pun.eamdem amisere.A Sardinia Sardus,Sardous & Sardonensis adiectiua fiunt.Est & Sardinia piscis genus ad cõdimenta & salituras vtilis,apud Italos plurimus.Col.li.8.c.17.Tabentes lardeculas,& salibus exesam chalcidem,putremque Sardiniam.

SARDO,as,a.1.[*Intendere,*]δαίνυμι.verbum est obsoletum,quo antiqui vt

vtebantur pro intelligere. Nævius apud Festum; Quod bruti nec satis fardare queunt.

SARDONYCHATVS, 0. 1. 2. σαρδονυχατὸς. fardonyche ornatus. Mar. lib 2. Cuius & hinc lucet fardonychata manus.

SARDOVS, a, um, 0. 1. 2. σαρδόνιος. possessiuum a Sardinia. Ouid. li. 4. Fastor. Sardoaq. regna siniſtris Respicit a remis. Herbæ Sardoæ. Vir. 7. Ecl. Imo ego Sardois videar tibi amarior herbis.

SARI, σάρι. n. g. 3. genus fruticis proueniens in aqua, radice dura, intortaque, ferrariis officinis utile. Pli. lib. 13. c. 23.

SARISSA, f. 1. [*Lancia, lanza, picca.* Germa. Ein langer Spieſs] σάρισσα; hasta prælonga, qua Macedones in bello vtebantur. Liu. lib. 7. Bel. Maced. Prælongas hastas Macedones sarissas vocant. Ælian. Docet sariſſam esse lanceam, qua vtitur phalanx Macedonica longitudine quattuordecim cubitorum, quorum duo manus continent, reliqua duodecim prominent. Inde σαρισσοφόροι, qui sariſſas gestant. Oui. 12. Met. Qui clypeo, gladioque, Macedonicaque sariſſa. Luc. lib. 8. Primi Pellæas arcu fregere sariſſas.

SARMATRAE, m. 1. σαρμάται. Step. populi Scythiæ iuxta Danubium in Mœotïcam paludem vergentes, qui & Sauromatæ dñr, & regio eorum Sarmatia dr. Pli. l. 4. Sauromatas gentes Scytharum Græci vocant, quas Sarmatas Romani dicunt. Dicti Sauromatæ, ab oculis lacertarũ, σαῦρος enim lacerta est, ὄμμα, oculus. Nomina diuersa habent Sarmatę, habitant montes & saltus, vtuntur plaustris, pp domib. pascũturq. lacte equino, vnde quidã eos ἱππομόλγους, hoc est, equarum mulsores: alii γαλακτοφάγους, hoc est, lacte vescẽtes, appellant. Sunt etiam quidam interius habitantes, qui sanguinem equinum lacte mistũ potãt, quos vocant Golonos. Vir. li. 1. Geo. Bistæ quo more solent, acerq. Gelonus, Cum fugit in Rhodopen, atque in deserta Getarum, Et lac concretum cum sanguine portat eq̃no. Item Sarmatæ alii sunt, qui equino sanguine è crurib. dei tacto farinæq. commisto aluntur. Alii ẽtq. pro victimis homines immolant. Alii bellorũ & cædis amatores, quib. bellãtibus mos est, cruorẽ eius, quem primum interemerint, ex ipsius vulneribus bibere, & quisq. plures interemerit, ita apud eos eximius hr. Sunt & in Scythiæ extremis Sarmatæ, qui carne equina vescuntur, alii q̃ humanæ carnis alimento vitam ducunt, pp quod vocantur Anthropophagi, ἀπὸ τοῦ φαγεῖν τοὺς ἀνθρώπους. hoc est, ab hominibus edẽdis. Idem ab vsu plaustrorum Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobij Ptolomęo vocantur. Auri, & argenti, maximarũ pestiũ ignari permutatione rerum commercia exercent, atq. ob feruitiam hiemis demersis in humum sedibus, specus, aut suffossa habitant: totum bracchati corpus, & nisi qua vident, ẽt ora vestiti. Horũ meminerunt Pli. li. 4. c. 12. & Strab. li. 11. A Sarmatia fit Sarmatis, tidis. Ou. Terreat haud manes Sarmatis vmbra meos. Sunt aũt duæ Sarmatiæ (secundũ Ptol.) quarũ vna est in Europa, q̃ (vt lib. 3. scribit) a Septentrione Oceano terminatur, ab Occasu parte Germaniæ, a Meridie Iazygibus Metanastis. In ea est Olbia, quam nũc Russiã & Tartariam esse credunt. Altera Sarmatia est in Asia, vt idem li. 5. refert, quæ a Septentrione terra incognita terminatur, ab Occasu Sarmatia Europæ, & Tanai fluuio. In ea sunt Caucasij montes.

SARMENTA, orum, n. 2. [*sarmenti, gli tagli di vite bruscati.* Germanic. Geraesp, allerley vnnutze oder vberflussige abgehawene zweig. Gal. *sarmens de vigne.* Hisp. *sarmientos de la vid,*] κλήματίδες, ὀπραπίδες, φρύγανα. virgulæ superuacuæ (inquit Fest.) a vite abscissæ. Vir. 2. Geor. Primus humũ fodito, primus deuecta cremato Sarmẽta, & vallos primus sub tecta referto. Cice. 3. Ver. Ligna, & sarmenta circumdare, ignem subiicere cœperunt. Frequentissimè in etiam sarmentum accipitur pro flagello adhuc in vite hærente, siue id frugiferum sit, siue sterile. Col. li. 3. c. 10. Numerus vuarum, q̃ plerumq. conspicitur in productissimo sarmentõ. Var. rei rust. li. 1. ca. 31. Emucidum enim sarmentum pro pter infirmitatem sterilescit. Inde, Sarmentitius, a, um, quod est ex materia sarmẽtorum. Col. li. 6. c. 16. Verum vulnera eius sarmentitio cinere linenda sunt. Hinc Sarmentosus, adiect. φρυγανώδης, quod plurimum habet sarmenti. Plin. lib. 25. c. 11. Radice tenui, superuacua, sarmentosum.

SARPEDON, p. p. gen. Sarpedonis, p. c. σαρπηδών. teste Hom. Illia. 16. Iouis filius ex Laodamia Bellerophontis filia aut, vt Herodotus tradit in Polymnea, eiusdẽ Iouis filius ex Europa, & frater Minois. Hic cũ Lyciæ rex esset, & in armis strenus, Priamo suppetias tulit aduersus Græcos, vbi cũ multa edidisset virtutis suæ documenta, tãdẽ a Patroclo est interfectus. Corpus aũt eius Iouis iussu ab Apolline è medio pugnantiũ sublatũ est, & flumine ablutũ, Ambrosioq. respersum liquore, ac regia indutũ veste, ad exequẽdũ funus suis restitutum. Vir. li. 1. Aen. Seuus vbi Acacidę telo iacet Hector vbi ingens Sarpedõ, vbi tot Simois, &c. Est & Sarpedõ Ciliciæ promõtorium, finis aliq̃ regni Sarpedonis, & quod Ciliciam a Pamphilia distinguit. Pomponius Mela li. 1. in descriptione Ciliciæ.

SARRACENI, m. 2. [*sarracini*] σαρρακηνοί. populi sũt Nabathæos, a Saraca (vt Steph. inquit) quę est pars Arabię. Pli. li. 6. c. 28. Nabathęis Thimanęos iunxerunt veteres: nunc sunt Taueni, Suelleni, Sarraceni, Arraceni.

SARRACVM, p. p. n. 2. [*Carro da vettura,* עגלה haghalah. G. Ein Karrẽ oder wagen auff dem man stein oder holtz fuehret. G. *Vn chariot a porter bois, ou pierres.* H. *Carro, o carretta de cargo,*] ἅμαξα. plaustrũ, siue vehiculi genus, quo ligna, & lapides vehi consueuerunt. Iuue. Sat. 3. Longa coruscat Sarraco veniente abies. Item Satyr. 1. Frigida circumagunt pigri Sarraca Bootæ. Qu. li. 8. c. 3. An cum dicit in Pis. Cic. Cum tibi tota cognatio in Sarraco aduehatur: incidisse videtur in sordidum nomen?

SARRIO, ris, ritum, a. 4. [*zappare, sarchiare,* עדר hadhar. Germa. Laetten auſſscharren oder auſſhacken. Gal. *sarcler les blez, ou, biner les vignes.* His. *Escardar,*] σκαλδύω. significat sarculis fodio, purgo; qã fit, cum segetes leuiter scalpendo tastris a noxijs herbis purgamus. Pla. in Capt. Semper occant, priusquam sarriunt rustici. Pl. lib. 18. Qui sarriet, caueat ne frumenti radices effodiat. Hinc componitur Resarrio, quod est rursus sarrio. Idem cum hieme prægelida captę segetes essent, resecuerunt, resarrientes campos.

SARRITOR, p. p. m. 3. [*Zappatore,* עדר nghodher. G. Der ein saamẽ iaetet oder auſſhacket. *Gal. sarcleur, bineur. H. Escardador*] σκαλδητής. qui sarrit. Col. li. 2. c. 13. Tritici modij quattuor, vel quinq. bubulcorum operas occupant quattuor, occatoris vnam, sarritoris duas.

SARRITVRA, f. 1. [*Zappamento.* Germ. Das jaetten oder auſſscheuberen. *Gal. sarcleure, binure. His. Obra de escardar,*] σκάλδευσις. purgatura, siue ipse sarriendi actus. Col. lib. 11. c. 2. †Sarrino, nis. idem Col.]

SARTAGO, nis, f. 3. [*Padella,* מרבשת marchescheth מחבת machabath. Ger. Ein roſtpfann oder bratpfann. *Gal. Poille a frie. His. sartapara freir,*] τήγανον. Patella, in qua caro frigitur, ἀπὸ τοῦ σαρκός, hoc est, a carne nomen habens. Pli. li. 16. c. 11. Item terebin thinã ĩ sartagine referuenti. Sartago loquendi. Pers. Saty. 1. Quęrisne, vnde hæc sartago loquendi Venerit in buccas?

SARTOR, oris, m. 3. [*Zappatore,* עדר nghodher,] σκαλδητής. a sarrio, idẽ quod sarritor. i. purgator. Plau. in Capt. Sator, sartorq. scelerum, & messor optime. Tyn. Non occatorem dicere debeb as prius? Nam semper occant priusquã sarriunt rusticis. Est & Sartor, a sarcio, de quo supra egimus Sartor, inquit Nonius Marcellus, non solùm a sarciendo, sed etiam a sarriendo deducitur, & tam eum qui sarcit, quam qui sarrit, significat.

SARTVRA, f. 1. idem quod sarcitura, [*Zappamento,*] σκάλδευσις, hoc est, frugum vinearumve a noxijs herbis purgatio. Pl. li. 18. c. 27. Sartura nocere & vineæ, & segeti existimatur.

SAS, veteres pro suas dixere, & Sam pro eam. Enn. li. 1. Virgines nam sibi quisq. domi Romanus habet fas. Idem li. 4. Nec quisquam Philosophiam in somnis vidit, prinsquam sam dicere cœpit.

†SAT, aduerb. per apocopen à Satis deductum, cuius etiam retinet significationem. Cic. de sene ct. Tantum quantum sat est.]

SATAGO, is, p. c. n. 3. [*Affligere,* חרד chamdh, דאג daag. G. Sorg sam oder angſt hafft ſein, einẽ ding genug zuthun. *Gal. Estre fort aspre a faire quelque chose, soigner, & diligenter a la faire. His. Estar solicito & congoxoso.*] διανοεῖσθαι. ex sat, & ago, compositum videtur: vnde Sategi præteritum, Satactum supinum facit. Est autem Satagere, anxium esse, & distorqueri difficultate rei alicuius conficiendę. Terent. in Heau. Nam hic Clinia, & si is quoq. rerum suarum satagit, attamen habet bene, & pudicè eductam, ignaram artis meretriciæ. Aliquãdo significat diligentem esse, seu festinare. [*Esser diligente*] Pl. in Asi. Nunc satagit, adducit domum ei victum, & scribit nũmos. Quin. lib. 6. c. 4. Afer, venustè Manlium Suram multum in agẽdo discursantem, salientem, manus iactantem, togam deiscientem, & imponentem non agere dixit, sed satagere.

SATANAS, m. 1. [*satanasso,* שטן satan,] σατανᾶς. interpretatur aduersarius: Quo nomine appellatus est Diabolus, quod Christi aduersarius sit. Quicquid enim animæ ad Deũ tẽdenti resistit, & aduersatur, & quicquid paci contrarium est, hoc Satanas esse nominatur. Sicut legitur in Regum libris; Quia suscitauit Deus Salamoni Satanam, aduersus eum, qui erat pacificus.

SATELLES, satellitis, m. 3. [*satellite, birro, Zaffo,* שטר schoter. G. Ei Trabant, Gwardi x mecht. *Gal. Satellite, garde de corps, sergent, ministre. His. El que armado acompana a otro,*] δορυφόρος. milites mercede cõducti, vt ab Imperatoris latere non discedant. Liu. li. 2. ab vrb. Cũ concursu ad clamorẽ facto comprehensum regij satellites retraxissent ad tribunal regis Oui. 5. Fast. Ille deæ custos, ille satelles erat. Cicer. contra Rul. Ianitores ducentos in armos singulos statores corporis constituit, eosdẽ ministros, & satellites potestatis. Satelles Iouis Aquila. Cic. 2. Tus. Ministri, & satellites cupiditatũ alicuius. Ci. 5. Ver. Qui primus certos instituerit, nomine decumanos, re vera ministros, ac satellites cupiditatum suarum, Satelles itẽ dicitur, qui fontibus capiendis præest, qui & apparitor, & viator dicitur.

SATIABILIS, satiabile. o. 3. [*satiabile, che si satia.* Germani. Ersettlich. *Gal. Assò a saouler, & assouuir. Hispan. Cosa que facilmente se puede hartar,*] κορεστός. qui satiari potest facilè: cuius contrariũ est Insatiabilis, inexplebilis. Sallustius; Auaritia insatiabilis est.

SATIETAS, atis, f. 3. [*Satietà, fastidio, pienezza, abondanza,* שבע sabah. vel sobah שבעה sibbah. Ger. Genuege, settigung, inals leide. *Gal. Saoulement, repletion, assouuissement. Hisp. Hartura, o hastio,*] κόπος. propriè idẽ est, quod saturitas, licet frequentiùs accipiatur pp fastidio, quod ex rei alicuius assiduo vsu nobis ingignitur. Ci. in Catonem, Omnino quidem vt mihi videtur, studiorum omniũ satietas

fuerit vitæ satietatem Qu.li.9.c.14. Et odiũ ex quadam seminue, & ex copia satietatem,& ex amplitudine fastidiũ tulerit.Liu.li.4. Bel.Pun. Pluribus vos milites hortarer, si cum armatis dimicatio futura esse:inermes,incautos,ad satietatem trucidabitis.Pro eodẽ legitur & Satias, tis.[*Nota.*]Ter.in Eun.Vbi satias cœpit fieri,cõmuto locum.Sall.Hi saltibus occupatis externorum agros inuasere,frumentique ex inopia graui satias facta.Item Saties,ei,[*Nota*] Sil.li.4.Nec finis,satieue,noui sed sanguinis ardor Gliscere.

SATIN, pro satisne.Ter.in And.Satin'sanus es?

SATIO,as,a.1.[*satiare,fastidire,*השבין hisbiah,Germanic.Settigen, *G.sadouler,assouuir.Hisp.Hartar hasta el hastio,*]πληθω.a sat deduci videtur,& saturo,seu expleo significat:pertinetque ad omnes sensus,& frequenter ad animum.Cicer.in Catonem:Satiari delectatione non possum,vt mœæ senectutis requiem, oblectamentumq. nostaris.Cic.in Parad oxis;Numquam expletur,nec satiatur cupiditatis sitis.Ou.3.Trist.Ele.8.Forsitan hoc olim,cum iam satiauerit iram.Verũ hæc translatitia sunt, proprie n. ad famis sitisq. expletionem pertinet.Col.li.9.Satiatq. semodus cibi in diebus singulis vicenos,& centenos inpures.Ou.8.Met.Vtq. fretum recipit de tota flumine terra,Nec satiatur aquis, peregrinosq. ebibit amnes. Satiatus,a,ũ,partic.Liu.li.1.ab Vrb.Vbi illuxit,Romanus integer satiatusq. somno,productus in aciem,fessum stando,& vigilijs,primo impetu Volscum perculit.Iuuen.Sat.6.Et lassata viris nondũ satiata recessit.Hinc componitur Exsatio, de quo supra suo loco.

SATIS,[*Assai,abondantemente,a bastanza,*]יד dai.Germ.Genug.*Gal. Assés suffisamment.*H.Ασσι,[]ἱκανὸν τοῦ ποσοῦ.quantitatis aduerbium, idem ferè significans,quod abundè,vel quantum opus est.Cicer. de Inuen.Longum est,quod pluribus sententijs vltra,quã satis est producitur.Aliquando ponitur loco nominis,vt Satis eloquentiæ habeo.Hinc Satius comparatiuum,idest, melius: Nam quamuis satis significet quantitatem, satius tamen comparatiuum qualitatem denotat,quia desinatiuum non semper seruat sensum primitiui.Vir.2.Ecl.Nonne fuit satius tristes Amaryllidis iras,Atque superba pati fastidia? Dicimus pulchrè, Non satis est æstimare,proeoquod ell non posset quis satis æstimare[*Non potere.*]Plin.lib.7. in prefat.Vt non sit satis æstimare, parens melior hominiue an tristior nouerca fuerit.Non satis habeas semel circuire,dixit Cato c. 1.Non satis ili tibi non sufficiat tibi, sine non sis contentus semel circuire.Iungitur Satis cum Super,& dicimus Satis superque.i. satis & plusquam satis.[*Assai,& d'auantaggio,*]Cic.2.de Nat.Deor. Nam contra Epicurum satis superque dictum est.

SATIS ACCIPIO,is,a.3.μεταγγυᾶσθαι.accepto fideiussore cauco.Cic. pro Rosc.Com. Qua de causa Flamus cum de tota lite faceret pactionem, neque satisaccipere a Roscio; absolueretur a Faonio. &c.Nam satisaccipere dr creditor,cum accipit fideiussorem a debitore Contra debitor satisdare dr,cum interposito fideiussore securum reddit creditorem.Cice.pro Quin.Si veretur, vt res iudicio facto parata sit,iudicatum:soluã satisaccipiat:quibus a me verbis satisaccepit,is sidẽ,quod peto,satisdet. Vnde & Satisacceptio,q̃ est(vt Pomp.inquit)stipulatio,quæ ita obligat promissorem,vt & promissores quoque ab eo accipiantur, idest, qui idẽ promittant.

SATISDO,as,a.1.est pro de dare, fideiubere.)(.satisaccipio,[*sicurare, far la sicurtà.*Germ.Einem mit buergen vnd mit schuldneren eingung sammen versicherung thuen.*Gal. Donner,bailler caution.H. Dar a otro caution,*γ fiãça.]ἐγγύην παρασχεῖν.est data fideiussore creditorem securũ reddere.Cicer. Suspitio;Primũ vt si qd tibi satisdandum erat, amplius eo nõe non peti cures, vt satisdet fides mea.Caius,Satisdatio eodẽ mõ appellata est,quo satisfactio: Nã vt satisfacere dicimur ei, cuius desiderio implemus:ita satisdare dicimur aduersario nostro,cũ aliquẽ damus,q̃ pro eo,quod à nobis petitur,ita caueat,vt eum hoc nomine securũ faciamus. Satisdatũ,ti,vt Satisdato aliquid debere.Cice.ad Att.lib.16. Sed & illi turpe arbitror eo nomine,qd satisdato debeat, procuratores eius nõ dissoluere.Satisdatio,onis.Cic.ad Att.De satisdando verò te rogo quoad eris Romæ,n.vt satisdes,& sunt aliquot satisdationes secũdũ mancipiũ in his,& Menianorum prædiorum, vel Atilianorũ.

SATISFACIO,is,a.3.[*Scusare,*התישב hetschib השלים hischlim.G.Genug thuen,ausrichtẽ,vnd bezahlen.G.*Satisfaire,contenter,faire son deuoir.Hispa.Satisfazer de fianzas y deuda,*ἐκτίνειν. interdũ idẽ est,quod exsoluo.Cic.,p Flacc.Hermippus Fulijs satisfacit, & fidẽ suã liberat.Interdum idẽ est,qd placeo,& efficio, ne quid habeat quod de me queratur.At.li.6 Cui nos valde satisfacere multi ad me scripserunt.Aliquãdem fere,qd purgo me, siue excuso.[*Scusare.*]: Cic.2.Phil.Acceperam iam enim ante Cæsaris litteras,vt mihi satisfieri pateret a te.i.vt acciperem tuam purgationem,& excusationẽ.Hinc Satisfactio,,p purgatione,& excusatione.[*Scusa*]Cic. ad Treb.li.7.Hic tu me etiam insimulas,nec satisfactionẽ meã accipis.Satisfacio,præter datiuum,aliqñ ablatiuum habet cum præpos.De.Cæs.5.Bel.Gal.Seseque paratos esse demõstrant,omnibus rationibus de iniuriis satisfacere.Satisfieri.Ci.Acilio,li.13.Quam quam a te quidem cumulatè satisfit & mihi,& omnibus.

SATISPRAESCRIPTIO,ἐγγυητὴν καταστῆσαι. idem quod satisdare, hoc est pro re,quæ petitur,fideiussorem dare.

SATIVS.[*meglio,*טוב tobmin.Germa.Besser,wie gesagt.]βέλτιον.& paratiuũ vt esse ab aduerbio satis,licet a positiui significatione ẽ nihil recedat.Idem enim significat,quod melius,huc potius.Virg. 2.Eclog.Nonne fuit satius tristes Amaryllidis iras, Atque superba pati fastidia?

SATIVVS,a,um,o.1.2.[*Buon da seminare.*Germ.ein.Gut zu sayen,das man sayet]σπερμόριμος.quod seminatur,vel quod domũ est, vt seminetur;cui contrarium est Agrestis.Plin.li.15.c.9.Eademq. & in satiua myrto.Gell.Sed hi plerisq. naues loris suebant:Graci magis cannabe,& stupa,cæteris quæ satiuis rebus.

SATRAPA,vel Satrapes,p.c.m.1.[*Prefecto,Presidente*פרנס foranim אחשרדפנים achaschdarpenim.G.Eiu landtuogt,vogt,landtrichter. G. *Satrape,gouuerneur d'vne prouince & pays.Hispan.Prestado,prefecto,*]σατράπης.dictio persica,apud nos significat Præfectũ prouinciæ.Tere.in Heau.Satrapes si hic amator,nunquam,sufferre eius sumptus queat.Hinc Satrapiã,piæ,idẽ quod præfectura,quam Græci ἔθνος appellant,hoc est,regio,quæ ab vno administratur Præfecto. Suidas,σατραπεία ἡ ἐπαρχία,σατράπης,ὁ σατράπου ἢ τὸν ἀξίωμα τοῦτο. Plin.lib.9,ca.20. Etenim plerumque ab Occidente non Indo determinant,sed adiiciunt quatuor Satrapias,Gedrosos,&c.

SATVLLO,las a.1.[*Saoullare;*]χορτάζω.antiqui dicebant pro Saturo. Var.Neque in puluere mihi æquam cames,quibus stullem corpora,& famem ventris.Nonius.

SATVR,a,um,o.1.2.satur², plenus)(inanis;sicienus.[*Satollo,sazio,pieno.*שבע sabeah.Germ.Satt,wollgesettiget.*G.Saoule,plein.Hisp.Harto.*ἐμπλησθεὶς,καὶ ὑδρωπικός.quod est cibo plenum.Ter.in Hec.Sed tu quum lasura, atq. ebria eris,puer vt sit satur sacrificio.Ci.de Diu.Proclara verò auspicia,si esurientibus pullis res geri potest, saturis nihil geritur.Tere.in Adel.Postquam intus sum omnium rerum satur. Prodeambulare huc lubitum est.Vir.Ecl.19.Ite domum saturæ,venit Hesperus,ite capellæ.Sumitur interdum pro fœcundo,& abundante.Pers.Sat.1.Nec uis saturum laudare.Virg.lib.2.Georg.Saturus,& saturi petitio longinqua Tarenti.vbi Seru.Saturi,aut fœcundi,aut quod iuxta oppidum Saturum: Tarentum enim,& Saturũ vicinæ sunt Calabriæ ciuitates.Satur color,id est,pleuus,vehemẽs cui opponitur dilutus.Plin.lib.37.c.10.Ion apud Indos violacea est, sed ratio saturo colore lucet.

SATVRITAS,atis,f.3.[*Saturità*שבעה sabah) vel sobah שבעה sibbah. G.Saettę odet ei saettigũg.G.*Saoulerie,repletiõ.Hisp.Hartura,hastio.*]ἐξόρος.cibi,& potus plenitudo. Pla.Cap.Proinde ut Deũ hunc tuæ ritate tranquillũ facias tibi, Aliqñ accipitur pro fœcunditate,seu fertilitate.[*Fertilità*]Cice.in Catone;Neq. solum officio,quod hominem generi vniuerso cultura agrorum est salutaris,sed etiã delectatione,quam dixi,& saturitate, copiaq. rerum omnium.

SATVRNALIA,Saturnaliorũ,n.2.κρόνια.festa septem, seu quinq. dierum mense Decembri Saturno dicata, quibus Romani synthesin vestem sumebant,seruiq. discumbentibus inseruiebant,munera que vltro citroq. mitti,remittiq. solebant.Suet.in Aug. Saturnalibus, & si quando alias libuisset, modo munera dimidebat,modo numos omnis notæ.

SATVRNALITIVS,Saturnalitia,Saturnalitium,o.1.2.κρόνιος.quod ad Saturnalia pertinet.Mar.li.5.Saturnalitię ligulam misisse celebre. Saturnalitię nuces,apud eumdem lib.6.

SATVRNVS,m.2.[*Saturno.*Germ.Ein son Cœli vnd Vestæ,eio vatter Iouis vnd Iunonis]κρόνος.a poetis fingit fuisse antiquissim' Deorũ. qui ex Ope coniuge genuit Iouem,a quo postea cœlo pulsus est.A Græcis dr κρόνος,quasi χρόνος,hoc est, ipse. A Latinis aũt Saturnus, quod annis saturetur,vt ait Cic.de Natu.Deor.Vel,quia se in deuorandis filiis saturauit.Ex se.n.natos comedisse fingit,quia cõsumit ætas temporũ spacia,anniq̃ præteritis in saturabiliter expletur. Ou.Tempus edax rerum,tuq. inuidiosa vetustas Omnia destruitis vitiataque dentibus æui,paulatim lenta consumitis omnia morte. Sunt qui Saturnum a satu deducant, qm̃ peritiam ruris & satorũ oĩum primus edocuisse fertur.Quidam ab eo,quod Græci κρόνον membrum uirile nominant,propterea quod partes pudendas abscidisse,atq. in mare proiecisse dr, vnde Venerem procreatam fe runt,quæ a spuma,vnde coaluit,Aphrodites nomen accepit. Fratrem habuit Titanem maiorem natu, qui cum parenti succedere vellet,ñ animaduertens matrem sororesq. Saturno magis fauere regnum ipsi concessit,ea tñ lege,ne Saturnus prolem masculã tolleret,vt regnum ad suam prolem rediret .Saturnus igitur cũ plures liberos deuorasset,nati sunt gemini Iupiter, & Iuno:cum mater Iunonem Saturno ostendit:Iouem verò clam nutriendũ abiecit,adhibitis interim Corybantibus,qui cymbalorũ,tympanorumq. pulsu obstrepebant,ne pueri vagitus audiret.Saturno autẽ cũ ille puerũ deposceret,vt & ipsum deuoraret,Opis lapidẽ ostendit pannis inuolutum,eumq. partu illo a se editũ simulabat,quem ille acceptũ sine mora deuorauit.Neptunum quoq. clam Saturno Opis peperit,quem similiter clam educari, curauit. Tertio rursus geminos enixa est,Plutonem,& Glaucam:ibi rursus Glaucam Saturno ostendit Plutonem abscondit. Verum detecta tandẽ fraude,cum Titã resciuisset,fratri prolem masculam,fuisque ea ratione regni successione pulsos esse,cũ filijs,q̃ Titanes à patre cognominati.

minabantur bellum aduersus Saturnum susceptu, illumq. & Opē sororem captos, intro inclusit, sed a Ioue filio denuo ctis Titanibus liberati sunt. Porro Saturnus ex oraculo edoctus, fore vt a filijs regno pelleretur: cū ob id Ioui insidias strueret, ab eo regno pulsus, in Italiam profugit, vbi diu apud Ianum regem latitauit: vnde ea pars Italiæ Latiū dictum est. Hoc regnante ætatem auream fuisse fabulantur, terramq; sua sponte expertem vomeris, & aratri peperisse fruges; communes, & nullis designatas limitibus agrorū possessiones fuisse. Hinc Saturnius, a, um, vt Pater Saturnius. *κρονίδης*, id est, Iupiter, Saturni filius. Iuno Saturnia, id est, filia Saturni. Versus quoque, quos olim Fauni, vatesque canebant, Saturnios antiqui nominabant, ait Varro.

SATVRO, as, a. 1. [*Satollare, satiare,* השבין hisbiah. Ge. Satt machē, & sāettigen. erfuellen. *Gal. Saouler. Hisp. Hartar.*] *χορτάζω*. saturū reddo, satio; cibo potuq; expleo. Ci. 2. de Natu. Deor. Nuper nati mámas appetunt, earumq; vbertate saturantur. Trā sfertur & ad animi cupiditates, vt Satiare odium, apud Ci. in Vati. Saturare se sanguine, apud eūdem 3. Phil. Habet autem saturandi verbum vim maiorem, quā explendi. Cic. pro Domo sua: Expleui animos inuidorum, placaui odia imperitorū, saturaui ēt perfidiā, & scelus ciuium. Expleri, inquit, Nonius & saturari hanc habent differentiā: expleri est tantūmodo plenum esse, saturari supra modū. Ci. lib. 6. de Repub. Graues enim dominæ cogitationum libidines infinita quædā cogunt atq; imperant, quæ expleri atq; saturari nullo modo possunt. Cōposita sunt Exsaturo, & Obsaturo, de quibus alibi.

SATVS, a, um. o. 1. 2. [*Seminato, piantato* זרוע zaruah. G. Gesayet] *σπαρείς*. participium a sero, is, idem quod seminatus. Virg. 3. Georg. Sed fruniēta manu carpes sata. Idem 8. Eclo. Atque satas alio uidi traducere messes. Per translationē etiam accipitur pro participio natus, siue genitus [*Genito figliuolo.*] Virg. 2. Æneid. At non ille, satum quo te mentiris, Achilles Talis in hoste fuit Priamo. Liu. li. 8. Bel. Mac. Vt fidē fecerit, non sanguine humano, sed stirpe diuina satum se esse.

SATVS, us, & Satio, nis, m. & f. 4. 3. [*Semenza, seminata plātagine,* מזרע mizrah. G. Sayung, pflantzung,] *σπόρα*. ipsum serendi actum, siue plantationem denotarit. Pli. li. 19. Quapropter de talearū satu nūc dicendū, id est, plantatione. Cic. de Senect. Quid ego vitium ortus, satus, incrementa commemorem? Idē 1. de Diu. Ob eandem causām multa inusitata partim è cælo, alia ex terra oriebantur, quædā etiam hominum pecudum ve conceptu, & satu. Quandoque etiā satus, pro ipso accipitur semine, siue semente. [*Seme, sperma,*] Ci. 1. Tus. Cultura autem animi philosophia est, quę extrahit vitia radicitus, & præparat animos ad sātus accipiendos.

SATYRA, ę, p. c. f. 1. [*Satyra,*] *σατύρα*. quasi fattura dici videtur, ob carminis varietatē, seu propter copiam rerū, quæ ibi tractātur. Est. n. Satyra carmen maledicum, & ad carpenda vitia compositū, quale scripserūt Luc. Hor. Iuu. Persius. Accepit & id carminis hunc ritulū, quod personis factisque fatiatum abundare videatur. Quidā a satyra lance, quæ referta multis, varijsq; primitijs in sacrificijs dijs offerebatur. Alij a lege satyra dictam existimant, quæ uno rogatu multa simul comprobat. De qua lege Sallustin Iug. Deinde quasi per satyram sententijs exquisitis in deditionem accipitur. Varro a quodā farciminis genere, quod multis rebus referciebatur, dictam satyram esse scribit. Vnde in secundo li. Plautinarum quæstionum habet, Satyra est vua passa, & poléta, & nuclei pineī ex musto conspersi. Sunt qui a Satyris deriuent, q̄ in hoc genere carminis res ridiculæ pudendæq; scribuntur, quemadmodū proferri a Satyris solēt. Don. in Ter. Deinde aliud genus fabulæ, id est, Satyra, sumpsit exordiū, quæ a Satyris, quos illotos semper, ac petulātes esse legimus, vocitata est. Potest etiam dici, Satyram ideo uocatā, quod in antiqua Satyra introducebātur Satyrorū personæ, aut si quæ erāt ridiculę, similes Satyris. Duo quippe Satyrarum genera fuisse constat: Alterum antiquius, quod sola carminum varietate cōstabat; Alterum recentius, apertam hominū reprehensionem continens, & acrē uitiorum obiurgationem. Hinc Satyricus, *σατυρικὸς*. quod ad Satyram pertinet; aut poeta ipse, qui Satyram scripsit.

SATYRA AVIS, f. 1. [*Coruo,*] a L. Floro pro coruo accipitur. Verba eius sunt hæc; Cū singulari certamine Manlius aureū torquē barbaro detraxisset, inde Torquati. Iterū in Pontino agro, cum in simili pugna L. Valerius infidēte galeę satyra alitę adiutus, Gallū vicisset, inde Coruini. Quo in loco illud quidē constat, Satyram auem pro coruo accipi; cur tamē ita dicatur, uideo a pleriſq; omnibus ignorari. quidā ad naturā eius auis id referunt, quod sola sit satyrorum more ad libidinē procliuior. Quin etiā Anaxagoras ore coire credidit, quod tamen negat Arist. Olim tamen vulgo ita persuasum fuisse satis cōstat ex hoc Martialis disticho: Coruc salutator, quare fellator haberis? In caput intrauit mētula nulla tuū. Verisimilius tamen est, Satyram auem dictam a loco, in quo res gesta est. Constat enim non modo Flori, verum etiā Liuij, & Gellij testimonio, singularem hanc Valerij cum Gallo pugnam in agro Pontino factam fuisse, quē agrum palus alluebat, quam Plin. Pontinam, Virgilius Saturæ, siue Satyræ paludē appellat. Satyra itaque auis dicta videtur, quasi auis Satyræ paludis. Coruos enim locis aquosis delectari, auctor est Theon, apud Aratum, propterea q̄ corpora eorum vehementius inaruerint. Vide Cœl. Rhod. lib. 19. c. 25.

SATYRI, m. 2. [*Satiri,* שעירים seherī. Ge. Satyri sind vierfussige thier in walden vnd bergen Indię, haben menschliche gestalt] *σάτυροι*, dicti sunt, quod in libidinē semper proni sint. a uirili membro, quod veteres Græcē *σάτυρον* appellabant. Hi sunt (vt Pli. li. 7. ca. 2. ait) animalia quadrupedia, in subsolanis Indorū montibus velocissima, humana effigie, rectè currentia. Veteres huiusmodi monstra prout siluestribus dijs coluerunt: cuiusmodi a D. Antonio visum fuisse in eremis Aegypti auctor est Hier. in vita S. Anto. Vidit homunculū (inquit) aduncis naribus, & fronte cornibus aspera, cui extrema corporis in caprarū pedes desinebant. Et premisso signo crucis, cū quisnā esset interrogasset Antonius, respondisse fertur, Mortalis ego sum, unus ex accolis eremi: quos vano errore delusa gēntilitas, Faunos, Satyrosq; & Incubos appellat.

†SATYRIASIS, vel Satyrismus, *σατυρίασις*. est virilis membri præter naturam arrectio. Galen. 2. Meth. Dicitur etiam Priapismus.]

SATYRICVM Signum, n. 1. *σατυρικὸν ἄγαλμα*. id est, Priapi effigies, q̄ in hortis constitui solet, veretro arrecto, vnde & nomen accepit: nam *σατυρίζειν*, arrigere est. Pli. lib. 9. c. 4. Quam rem comitata est & religio quædā: hortosque, & fores tantūm contra inuidentium fascinationes dicari uidemus. In remedio Satyrica signa: quāquā hortos tutelæ Veneris assignante Plauto.

SATYRVS, m. 2. fluuij nomen in Aquitania, cuius meminit Luca. li. 1. Tūc rura Nemetis Qui tenet, & ripas Satyri qua litore curuo, &c.

SATYRICE, [*Satiricamente,*] *σατυρικῶς*. aduerb. significat acriter, cū conuitio, mordaciter, & (vt semel dicā) Satyricorum more, qui vel quoslibet nullo discrimine solent allatrare, omnesque aduncо (vt ille ait) naso suspendere.

SAVCIO, as, vulnus infligo.) (medicinam affero [*Ferire,* פצע patsah. G. Verwunden, vbel verletzen, *Ga. Blesser, naurer. Hisp. Herir, lagar,*] *κατατραυματίζω*. vulnero. Cic. 3. Verr. Serui nonnulli vulnerantur: ipse Rubrius in turba sauciatur. Col. lib. 6. ca. 14 Ferro palatū opus est sauciare, vt sanguis profluat. Idē li. 4. c. 24. Saucianda ferro est, atque exulceranda vitis in ea parte, qua pampinum studemus elicere. Oui. 3. de Ar. Tenues a pectore uestes Rumpit, & indignas sauciat vngue genas. Hinc Sauciatus, a, um, part. Col. lib. 11. cap. 1. Siue quis (quod plerumque accidit) sauciatus in opere noxā cēperit, &c. Sauciatio, onis, [*Ferita,*] verbale, vulneratio. Cice. pro Cęc. Et sauciatio quæritur, cum fugam factā esse constabit? Hinc fit compositum Consaucio, de quo suo loco.

SAVCIVS, a, ū, o. 1. 2. [*Ferito, impiagato* פצוע patsuah, חלל halal. G. Verwundt. *Ga. Blessé, naurè. Hisp. Herido con llaga*] *τραυματίας*. idē quod vulneratus, unde Sauciare, id est, vulnerare. Vir. 2. Æn. Quales mugitus, fugit cum saucius aram Taurus. Cæs. 3. Bell. Ciu. Sauciorum modo, & ægrorum habita ratione. Ci. pro Cęc. Nemo, inquit, occisus est, neque saucius. Transumitur & ad animū, vt Amore sauci". Ci. pro Cęl. ex vetusto quopiā poeta, Medea amore seuo saucia. Saucius fatigationis. i. fessus, seu fatigatus [*Stāco*] Apu. lib. 2. de Asino, mihi verò fatigationis hesternæ ēt nūc saucio da uenią.

SAVIOR, siue suauior, [*Basciare con allegrezza, & amore,* Ge. küssen, ein guten freudigen kuss geben,] *φιλέω*. cū uoluptate, aut præ gaudio osculor. Catullus ad Veranniū: Lucidum os oculosque sauiabor. Donatus ita distinguit inter osculari, & Sauiari, & Basiare, qđ osculari pudicorum sit affectuū, basiare impudicorum, sauiari voluptatis, & amoris. Quam differentiā non vsquequaque ueram esse, ostēdimus supra in dictione Osculū, præsertim ea in parte, qua oscula a basis distinguit. Nam sauia, siue suauia voluptatis esse, & amoris, verum est, si Voluptatis, & Amoris, vocabula latè accipiamus, vt tam honesta, quam inhonesta iis intelligamus. Constat. n. sauiari, siue suauiari, etiam de honestis affectibus dici. Cic. Att. Atticā cupio sauiari, ita mihi dulcis visa est salus per te missa ab illa.

SAVROMATAE, p. c. m. 1. *σαυρομάται*. populi Septētrionales, q̄ & Sarmatæ dicuntur: quorum alij Asiatici sunt, alij Europæi, Tanai do fluuio discreti: de quibus vide supra in dictione Sarmata.

SAXATILIS, & hoc le, p. o. 3. [*Ogni cosa che sta fra li sassi.* G. Das in steinen oder felsen vvohnet. *Gal. Qui est par mi les pierres, pierreux. Hisp. Cosa que esta entre las piedras toscas*] quod saxa incolit, vt piscis saxatilis. Col. li. 8. c. 16. Rursus optimè saxosum mare nominis sui pisces mittit, qui scilicet, quod in petris stabulentur, saxatiles dicti sunt, vt merula, turdiq. nec minus melanuri. Saxatiles aues, quæ saxa incolunt. Var. 3. de re rust. c. 7. Vinum agreste, vt alii dicunt, saxatile, quod habetur in turribus, ac culminibus villæ, a quo appellatæ columbæ. Piscatus saxatilis, qui fit inter saxa. Plau. in Rud. Piscatum hamatilem, saxatilemque aggredimur.

SAXETVM, ti, n. 2. [*Luogo sassoso, pietroso.* Ger. Ein steinechtig oder felsechtig ort. G. Vn lieu pierreux. *Hisp. Lugar pedroso*] *πετρῶδης τόπος*. locus saxosus, & petricosus. Cice. de Lege Ag. Quod est tam asperum saxetum, in quo agricolarum cultus nō elaboret? Hinc Saxetanus, adiect. quod inter saxa habitat. Mart. li. 7. Cum saxetani ponatur cauda lacerti.

SAXIFICVS, a, um, o. 1. 2. vt os saxificū, id est, vultus aspicientes in saxa vertens. Sen. in Her. Furen. Tete laborum socia, & adiutrix, pre

eos Bellígero Pallas, cuius in lęua ciet Ægis feroces ore fanifico minas. Oui. 5. Met. Vincis, ait, Perseu; remoue tua monstra, tuaque Saxifícos vultus, quæcunque ea tolle Medusæ.

SAXONES, m. 3. σάξονες. illustres Alemānię populi, qui Angelæ reginæ auspicio Angliā deuicerunt. Hos Ptol. nō lōgè a Cimbris in Oceani Septentrionalis littoribus, & paludibus inuiis cōstituit. li. 2. c. 11.

SAXOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Sassoso pien di pietre.* G. Steinechtig, voll steinē] σπιρώδης. saxorum copiā habens, vt Saxosa via, quæ saxis abūdat. Col. li. 5. ca. 10. Loca aprica, calculosa, glareosa, interdum, & saxosa amat. Saxosus frutex, in saxis crescens, vel saxosis locis. Plin. lib. 15. c. 7. Similimum inest huic, & chameleæ frutici saxoso. Vir. 5. Ecl. Nec quæ Saxosas inter decurrunt flumina valles.

SAXVLVM, li, n. 2. [*Sassetto.* Ge. Ein steinlin, felslin.] λίθιον. diminutiuum a saxo. Cic. lib. 1. de Orat. Vt Ithacam illam in aspectrimis saxulis tamquam nidulum affixam.

SAXVM, saxi, n. 2. [*Sasso, pietra, quadrello,* סלע selah, צור tsur, אבן eben. G. *Caillou, pierre, roche ou rocher.* Hi. *Piedra tosca, y no labrada,* λίθος. maius, asperius, duriusque quàm lapis: licet quandoq; saxum pro lapide ponatur. Ci. pro Cæs. Qui saxa iacerent. Vir. 1. Aen. Iamque faces, & saxa volāt, furor arma ministrat. Idem 2. Geor. Adde tot egregias urbes operūq; labore. Tot cōgesta manu præruptis oppida saxis. Voluere saxum dicuntur, qui inexhausto quopiam atque inutili labore fatigātur. Ter. in Eun. Satis diu iā hoc saxum voluo. Donatus admonet prouerbium fuisse fictū in eos, qui inextricabili fudore affligerentur, tractumque putat a notissima Sisyphi fabula, saxum apud inferos sursum ac deorsū voluētis, ad quem respexit & Virg. lib. 6. Aen. Saxū ingens volunt alii, radijsque rotaspexit & Virg. lib. 6. Aen. Saxū ingens volunt alii, radijsque rotarum Districti pendent, &c. Ponitur aliquādo pro scopulo, seu mōte saxoso. [*Scoglio.*] Pla. in Most. Iterum iā ad vnum saxum me fluctus efferunt. Vir. 1. Aen. Perque vndas superāte salo, perque inuia saxa Dispulit. Hinc Saxeus, a, um, [*Di sasso.*] quod è saxo est. Lucr. l. 1. Strataque iam vulgi pedibus detrita viarum Saxea cōspicimus. Lucan. li. 4. Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu.

SAXIFRAGVM, gi, n. 2. vel Saxifraga, gæ, vel Saxifragia, σαξιφράγιον. Dioscor. herba, a frangendis in corpore calculis appellata, vel quod in locis saxosis cum enascatur, saxa ipsa frangat. Vulgus, Saluiā vitam appellant.

SANTE C

SCABELLVM, li, n. 2. *Bāchetta, scabello, deschetto* כבש chebesch. בנים hadhom. *Gal. Scabeau, scabelle ou petit banc.* Hi. *Escanno, chico banquillo,*] ὑποπόδιον. scamnum exiguum, quod sedentium pedibus subijcitur. Cic. pro Cæl. Deinde scabella concrepant, aulæum tollitur. Scabellū ité, teste Varrone, dicitur illud, quo simplici scansione in lectum conscendimus. Quod si duos habeat gradus, iam nō scabellum, sed scamnū dicitur, a scandendo. Vide paulo post in dictione Scamnum.

SCABER, bra, brum, o. 1. 2. [*Aspro, scabroso,* עשש saiir. G. Rauch anzugreiffen, schebig. G. *Rude. & aspra a manier.* H. *Aspero, barrācoso.*] ὑπαλέος. propriè idē, quod scabrosus. Col. lib. 7. ca. 4. Hoc modo curatum pecus toto anno scabrū fieri nō potest. Var. 2. de re rust. c. 2. Non enim solum ea vligo lanam corrumpit ouium, sed etiam vngulas scabras fieri cogit. Quoniam verò, quæ scabrosa sunt, cutem asperam habent, factum est, vt scabrum pro aspero ponam⁹, & impolito. [*Rozzo.*] Vir. 1. Geor. Exesa inuenies scabra rubigine pila. Ci. 4. Tus. Pectus illuuie scabrum. Celsus. li. 7. At vbi scabri ungues sunt, circū aperiri debent, qua corpus contingunt. Scabrosus, a, um, plenus scabritia. [*Scabroso.*] Pli. li. 20. c. 21. Hippolapathi radices priuatim ungues scabrolos detrahūt. Scabrū, bri, substantiuū n. ge. idem quod scabrities. Pl. li. 37. c. 2. Infestātur pluuiis vitijs scabro, ferrugine, maculosa nube, &c. de crystallis.

SCABIES, biei, f. 5. [*Rogna, scabia.* גרב gharab. חרש cheres. Ge. Raud Krezigkeit. *Gal. La Rogne.* Hisf *La sarna, ò semestante,*] ψώρα. asperitas cutis, cū pruritu, natura corporis ipsa interiora expurgāte, noxiosq; humores foras expelliente. Iuu. Sat. Sicut grex totus in agris Vnius scabie cadit, & porrigine porci. Vir. 3. Geor. Turpis oues tētat scabies. Hor. de Ar. Vt mala quæ scabies, aut morbus regius vrget. Quoniam verò scabiem comitatur pruritus, pruritū autem scabēdi cupiditas, & ex fricatione quędam uoluptas, factum est, ut scabies pro uoluptatis illecebris acciperetur. Ci. 3. de Le. Nos uoluptatis blanditijs corrupti, quæ natura bona sunt, quia dulcedine, & scabie carent, non cernimus satis. Scabiosus, a, um. [*Rognoso,* qui scabie laborat. Persius Sat. 2. Namque est scabiosus, & acri Bile tumet. Col. li. 11. c. 2. Nā si paucioribus diebus detur, vt ait Higinus, per uer scabiosi boues fiunt.

SCABILE, lis, ne. ge. ὑποπόδιον, idem quod scabellum. Cat. c. 10. Scamnum in cubiculo vnum, scabilia tria, sellas quattuor.

SCABO, bis, scabi, scabitū, a. 3. [*Grattare, fregare.* Ger. Iucken, Kratzē, schaben. Ga. *Galler, gratter.* His. *Riscar le scarna, ò começon,*] ψώχω. fuco, scalpo. Pli. li. 8. c. 27. Si verò iquamæ obtorpuere, spinis iuniperi se scabit. Hor. 1. Ser. Sat. 10. Et in versu faciendo Sæpe caput scaberet, uiuos & roderet vngues.

SCABREDO, f. 3. [*Aspertà,*] τραχύτης. idem q̄ scabrities, hoc est, asperitas, & inæqualitas, quo vocabulo usus est Hier. in D. Hilar. uita.

SCABRITIA, æ, f. 1. & Scabrities, ei, f. 5. [*Asperità, asprezza.* Ger. Raude oder schebrikeit. *G. Aspreie, & durete au toucher.* Hisp. *Aspreza.*] τραχύτης. asperitas: vnde Pli. Vnguium scabritiam dixit. Nonnum quam accipitur pro scabie, [*Scabie, rogna.*] Col. lib. 7 c. 5. Potest eā scabritiem tollere succus uiridis cicutæ.

SCABRO, as, are, n. 1. τραχύνω. scabrum, & asperum efficio; vnde Scabratus, a, um, participium. Col. lib. 4. ca. 24. Quo plerumque fit, vt quod præcidi debeat perfringatur, & sic, vius laniata scabrataque putrescat humoribus.

SCAEA, f. 1. porta, σκαιὰ πύλη. Vibis Troianæ porta fuit, fatali Laomedontis sepulchro nobilitata: ita dicta (vt Grāmaticis placet) quod ad sinistrum, hoc est, occidentale urbis latus sita esset: in Augurū enim disciplina, quæ ortum spectāt, dextra: quæ occasum, sinistra dicuntur. Strabo tamē li. 13. Videtur sentire Scææ portæ nomen a Sceis Thraciæ populis sumptū fuisse, cū quibus Troianos multa nomina communia habuisse ostendit. Vir. 3. Aen. Et arentem Xanthi cognomine riuum Agnosco, Sceæque amplector limina portæ.

†SCAEVVS, a, um, bonum significat, quod quæ sinistra sunt, bona auspicia existimantur. Sceua autem dicitur, qui sinistra manu pro dextra vtitur.†

SCALA, æ, f. 1. scalę, arum, *Scala.* סלם sullam. Ger. Ein leiter, stegen. G. *Eschelle.* His. *La escalera,*] ἀναβαθμός. utroque modo dicitur, a scādendo, quod his altiora scandamus: nā propriè scalæ sunt, quæ ex pluribus gradibus constant. Distinguunt quidā sic: Scala est, quę ex teretibus lignis, aut funibus, aliaue materia simili, huc atque illuc transferri potest; scalæ quę latiores habent gradus, & immobiles permanent. De hac Pli. li. 14. c. 1. Etiamnum scalis tectum Ephesiæ Dianę scanditur. De illa Carius Iurisc. cōsultus: Vel scalam scies accommodauerit ad ascendendum. Sed sæpe cōfunduntur, & scalas magis in vsu esse, quā scalam dicimus. Sallust. in Iug. Vnæ atque alterę scalæ comminutę sunt, qui supersteterunt, afflicti sunt. Non dixit: Vna atque altera, singularem numerum tamquam parum usitatum refugiens. Ci. pro Mil. Cum se ille fugiens in scalarum tenebris abdidisset. Scalæ quibus per gyrū ascendimus, a cochleę forma Cochlides, & Cochleæ dicuntur; quę verò ex ligneis teretibus constant, siue canabinis funibus, a Capaneo inuentæ primum fuerunt, vt est apud Vegetium de re militari.

SCALMVS, m. 2. [*Palo fermo.* G. Der nagel oder rūd holtz darauff man das ruder legt, ein ruder Klaffen. *Gal. La cheuille d'une nauire, a laquelle on attache l'auiron.* Hi. *El escalmo en que se ata el remo,*] σκαλμός. lignum teres, cui nauæ remos loro quodam alligant, siue lignum crenatum, ac fenestratum in apsidem, capiēs remū, ut facilius, & solidius impellatur. Cic. 1. de Or. Nauicula duorū scalmorum. Idem 3. Offi. Venit ipse maturè: scalmum nullum videt, hoc est, nullam non modo uidet scapham, sed ne scaphæ quidem scalmum. Hinc Interscalmus & Deceuscalmus: de quibus suis locis.

SCALPELLVM, li, n. 2. [*Rasoio.* Ger. Ein flietmen, lasseysenlin,] μαχαίριον. dimin. a scalpro, significās instrumentū Chirurgorum, quo venā aperiunt. Cels. li. 2. c. 9. Postero die, auerso medio digito, non autē scalpello, vena ferienda, ut recens coitus eius resoluatur. Accipitur & pro alio ferramento, quo putridā carnem excidunt. Colum. li. 6. Etiam sępe scalpello usque ad imū resecare, & amputare scabiem sępè profuit. Ci. in Ora. pro Sest. Non (inquit) ea medicina, cum sane parti corporis scalpellum adhibetur, atque integrè carnificina est ista, & crudelitas.

SCALPER, pri, m. 2. [*Rasoio.* G. Ein schroteissen. *Gal. instrument a tailler, grauer, racler une lancette, ou trenchant, ou trencher.* His. *El buril, o trinchete, o raspa,*] ξυστήρ. idem quod scalprū, hoc est, chirurgicum instrumentum, quo caro putrefacta, aut os uitiosum exscinditur: unde & exciſorius scalper dicitur. Cels. lib. 8. c. 3. Tunc exciſorius scalper ab altero foramine ad alterū malleo adactus, id quod inter vtrumque medium est excidit.

SCALPO, scalpis, scalpsi, scalptum, 3. 3. [*Grattare,* G. Kratzen, schallē, schatten. Ga. *Gratter, galler, grauer, tailler.* His. *Escarnar, rascar, o raspar,*] ψώχω. idem quod scabo, siue frico. Plin. li. 9. Aurimque pectę scalpentes pisces pruritus inuadit. Inuen. Sa. 9. Qui digito scalpunt uno caput. Col. li. 7. c. 5. Vitiosum locum pecudes, aut morsu scalpunt, aut cornu, aut ungula tundunt. Scalpere itē gallinæ, cæteque id genus aues dicuntur, cum escam humi quærentes, pedibus dissipant quisquilias. [*Raspare,*] Scalpere item genumā, aut aliquid aliud, inquit Diomedes, dicimus, nō sculpere; quod si uerum est, innumeri fere libri mendosi erunt, in quib. Sculpo, Sculptor, &c. fæpissimè occurrunt.

SCALPRVM, pri, n. 2. [*Scarpello.* G. Ein schroteysen, meissel,] μαχαίριον. ferramentū, quo quid inciditur, alijs atque alijs artificib. alios atque alios præbens usus. Interdū chirurgorū est instrumentū, quo illi carnem putrefactā, uel ossa uitiosa excidunt. Cels. li. 8. c. 7. Tūc demum ad manum scalprumque ueniēdum. Scalprum librarium, quo ij utuntur, qui libros describūt, ad cradēdas lituras. Sue. de Vitellio, Scalpro librario uenas sibi īcidit. Scalpra sutoria. Ho. 2. Ser. Sat. 3. Si scalpra, & formas nō sutor, nautica vela Aduersus mercaturis delitus, & amens Vndique dicatur Fabrile scalprum Liuius appellat, quo magistri elephātos interimebant, inter aures bellua adacto,

adacto,in ipsa cõpage,qua cõiungitur capiri certum locum. Hinc putatoria scalprum dicitur ea pars,quæ a flexu procurrit. Col.li.4. c.13. Quæ pars vinatoriæ falcis a flexu procurrit,scalptũ,quod deinde aduncum est,rostrum appellatur. Cato de re rust. Ficos & oleas altero modo,quod genus,aut ficum, aut oleã esse voles:inde librum scalpro eximito. Scalpratus,adiectiuum. Col.li.9.c.25. Fert tamentum scalpratum dixit,ad similitudinem scalpri formatum, quo ait opus esse ad castrandos apum alueos.

SCALPTOR,tris,m.3.[*Taglia pietra*.מפתח mephateach.G.Ein graber oder schneider. G. *Tailleur ou graueur*.Hi. *Escarnador,escalpidor, o entallador*.]γλυφεύς.qui scalpit,vt scalptor gemmarum.Plin. lib. 37.Expetuntur a scalptoribus,ferroque includuntur.

SCALPTVRA,æ,f.1.[*Scoltura*,פרוח מקלעת pituach miklahuth.Ge. Das graben. *Gal.Tailleure ou grauure*.Hisp.*Escalpidura,o entallaura*,]γλυφή.scalpendi actio.Plin.li.37.c.7.Omnia autem hæc genera scalpturæ contumaciter resistunt. Diomedes grammaticus scalpturam dici probat,non scalpturam;Scalpta(inquit)gemma dicẽdum est,nõ sculpta,quoniã adiecta præpositione facit Insculpta.

SCALPTVRATVS,a,um,2.adiect. vt Pauimentum scalpturatũ,διαλιθοστρωτον.genus pauimenti,quod & Vermiculatum dr, quod Romæ primum fieri cepit post tertium Punicum bellum ex tessellis inputis,diuersis coloribus,vt in templis.Nos Musaicum opus dicere solemus.In his pauimentis picturæ radendo fiebant, qũo nunc scalpturata albaria in exteriore parte parietum,ac murorum fiũt. Alij volunt scalpturatum pauimentum esse,quod scalpturis variorum lapidum, & quibusdam veluti imbricibus cõpositum est ad ornatum.Plin.lib.37.c.25.Romæ scalpturatum pauimentum in Iouis Capitolini ede primum factum est.

SCALPTVRIO,is,iui,itum,4.[*Raspare*.גרר gharadh.Germ.Zu kratzen begeren,Kratzen,schatren.*Gal. Grater*. Hispa. *Rascar,o hauer gana de rascar*,]ψυθόμαι,κατανυθόμαι.proprie desideratiũ verbum est,idem ferè significans,quod prurio, vel ob pruritum scalpendi desiderio teneor.Pla.tamen in Aul.pro simplici,Scalpo posuit:Vbi erat hæc defossa,occepit ibi scalpturire vnguibus.

SCAMANDER,m.2.σκάμανδρος.fluuius Troiæ,ex Ida monte descendens,antea Xanthus dicebatur,quod & Homerus innuit,cum eũ ab hominibus,quidem Scamandrum,a Dijs verò Xanthum vocari ait,suo more vetustiorem appellationem Dijs recẽtiorem hominibus assignans.In hoc fluuio sponsę nuptura sese abluebant,Scamandrum nominatim his verbis inuocantes;λαβέ μου σκάμανδρε τὴν παρθενίαν. Qua occasione vsus Cimon quidam Athenẽsis,cũ Calirrhoes generosæ puellæ amore teneretur,quę iam viro despõsata erat,in Scamandri virgultis sese occultauit,capitique arundine coronauit,cumque illa ex more lauaretur,carmenque solemne caneret,Scamandrum,vt virginitatem suam acciperet, inuocans, Cimõ è virgultis prosiliens,Ego verò(inquit)accipio lubens.virginemque in ripam sustulit,vbi & vitium rei obtulit. Vide hac de re plura in Epist. Aeschinis.

SCAMNVM,ni,n.2.sedes,scabellũ,[*Scãno,banco*.כבש הדום chebesch hadhom.Germa.Ein schemel,bettschemel,banck *Gal. Vn banc, vn marche pied. Hi. Escanno,o banco para se assentar*,]βάθρον.est quod lecto veluti gradus apponitur,vt per id in lectum facilius ascendatur.Varro scribit,Scamnum esse,quo duplici gradu in lectũ altiorem conscendebant.Scabellum,quo simplici scansione in lectum non altum scandebant.Interdum tamen & scamna dicũtur, quæ pedib sedentiũ subijci solent,q̃ Græci ὑποπόδια.vocãt.Ouid. in Arte;Et cana sub teneram scamna dedisse pedem. Item Scamnum dicitur terra illa altior, quæ inter duos sulcos in colendo relinquitur.Pli.Scamna inter duos sulcos cruda relinquantur. Ci. 1. de Diuin.Auspicio regni stabilita scamna solumque. Col.li.2.c.2. vocat Scamnum crudum,solum immotum,minimèque aratro ꝓscissum.Idem.li.3.Duab gemmis supra terram eminere passim reposita humo, cætera coequant: quę faciunt in eadem linea,intermissis totidem pedum scamnis, dum peragant ordinem. Quinq.ẽt Scamna accipiuntur pro ipsis sedilibus,in quibus sedere consueuimus.[*Sedia*.]Ou.li.1.Fast.Ante focos olim scamnis considete longis Mos erat. Scamna etiam in arboribus dicuntur rami & brachia sedilium vsum præbentia.Pl.li.12.c.1.Aliud exemplum Caij principis in Velitemo rure mirari,platani vnius tabulata laxisque ramorum trabibus Acamna patula, & in ea epulari,&c.

SCANDALVM,li,n.2.[*Scãdalo offẽsione*,מכשול mischschol מכשלה machschelah.G.Ein anstoss,ergernuss.*Ga.Scandale esclandre,offense.Hisp.Trompe zadero,estropiẽço,escandalo*,]σκάνδαλον. Græca vox est,quam nos offendiculum, vel ruinam,vel impactionem possumus dicere.Quando ergo legimus,Quicunque de minimis scãdalizauerit quempiam,intelligimus qui dicto,factove occasionẽ ruinę, siue cadendi cuiquam dederit.Hinc Scandalizo, scandalizas, quod est alicui scandalum præbeo,aliquem offendo.

SCANDO,dis,di,sũ,a.3.[*Ascendere,andare in su,andare all'alto*,עלה halah.German. Hinauff steigen.*Gal.Monter a mont.Hisp.Subir arriba*,]ἀναβαίνω.idem quod ascendo.Cice. in Cato.Vt si qui gubernatorem in nauigando nihil agere dicant,cum alij scandãt malos alij per foros currant. Virg,2.Aen.Scandit fatalis machina muros.

Liu.3.ab vrbe;Exquilias quidem ab hoste prope captas,& scandẽtem in aggerem Volscum hostem nemo submouit.Scandor,scanderis,passiuum.Plin.lib.14.c.1.Etiam nunc scalis tectum Ephesiæ Dianę scanditur via vna Cypria. Hinc Scalę dictæ sunt, per quas in altum ascendimus.Scandere in subrectum,dixit Pli.li.10. c. 18. pro eo,quod est felium modo ascendere Huius composita sunt,Ascendo,Conscendo, Inscendo,Superscando, & Transcendo: quorum significata vide suis locis.

†SCANDVLA,arum.[*Cantinelle*.Ge.Schindlen.]σχίδακες.Assereculi in tenues laminas scissi ex ligno, quibus ante vium tegulas ędes tegebantur.Vnde Tectum scandulare,quod ex scandulis cõstat.]

SCANSILIS,le,p.c.o.3.[*Che si puo ascendere facilmente*.Germanic.Darauff gut zusteigen ist. *Gal.Aisè a monter*.Hisp.*Cosa que se puede subir*,]ἀναβατός.ad quod facilè ascenditur.Pli.li.17.c.p.11.Ficumque sic etiam scansilem fieri.Scansilis annorum lex a Plin.lib.7.c. 49.dicitur, per quam ad ętatem veluti quibusdam annorum gradibus ascendimus.

SCAPHA,phæ,f.1.[*Barchetta,batello*.עברה habarah.Ger.Ein weidling oder kleins schifflin.*Gal.Nasselle,barchete*.Hispa.*Esquife,pequenna barchalenaõ*.nauicula parua,quæ in maiori nau circumtrahitur,velearn pone assequitur.Cic.2. de Inuen.Postea aliquãto ipsos quoq.tempestas vehementiùs iactare cœpit,vsq. adeo,vt dominus nauis,cũ idẽ gubernator esset,in scapham confugeret.Iustinus lib.2,scaphã ꝑ piscatoria nauicula posuit. Vbi (inqt) solutum pentẽ hibernis tempestatib. offendisset, piscatoria scapha traiecit trepidus.Liu.li.5.Bel.Pun.Cũ mersissent eas in alto,exceptis in ꝑparatas scaphas nauis,multiplices finisse merces ementiebantur.Dicta est autem scapha,ἀπὸ τοῦ σκάπτειν.hoc est,ab excauando,propterea quod primum ex prægrandi arbore cœptæ sint excauari.

SCAPHIVM,phij,n.2.σκάφιον vasis genus,quo excrementa tam liquida,quàm ficta excipiuntur:a quadam scaphæ similitudine nomẽ habens.Proprie autem mulierum erat,quemadmodum Lasanum virorum:vt annotauit Iulius Pollux Onomastici sui li.10.c.9.Vlp. l.Q.Mutius,ff.de auro & argento legato:Legato argento,puto habita ventris causa scaphia non contineri. Erat item scaphium ferramenti genus,quo athletæ exercendarum virium gratia terrã effodiebant,ἀπ' τοῦ σκάπτειν,hoc est;a fodiendo dictum, Latini ligonem vocãt.Vnde Plutarchus in Arato athleticam speciem fuisse tradit,a pugilum victu & scaphio non abhorrentem. In qua itẽ significatione a Iuuenale positum existimant Sat.6.vbi viriles mulierum exercitationes insectatur,ne a pugilum quidem & palæstritarum armis abstinentium:

Aspice(inquit) quo fremitu monstratos perferat ictus,
Et quanto galea curuetur pondere,quanta
Poplitibus sedeat,quam denso fascia libro.
Et ride,scaphium positis cum sumpserit armis.

Erat & Scaphium vas ęneum, in quo styli in medio siti proceritas horarum ductus discriminabat.Vitruuius Scaphen,& Hemisphęrium appellat.Plutarchus in Numa,Scaphium appellat,quo ignis sacer extinctus,Solis tantùm radijs accendebatur.Suidas præterea scaphion, ὑδρὸς κεραμᾶς, hoc est tonsuræ quoddam genus interpretatur; citatque Aristophanem in Vespis; Tu verò Copsycho similis es,cui reuulsum est scaphium.Athenæus quoq.li 4.Scaphiũ inter vasa potoria enumerat.In qua significatione videtur & Plaut. accepisse in Sticho;Quib.diuitiæ domi sunt,scaphio,cantharis,bathyocis vtunt.Ci.in Ver.Scaphia cum emblematis Lilibæi empta.

†SCAPILIVM,lij. veteres pro tergo vsurpabant, atq; aliquando pro ipsa scapula.Vnde Interscapilium,spatium inter scapulas.]

SCAPVLAE,scapularum,f.1.[*Spalle,homeri*,כתף chateph שכם schechem.Germani.Das schulterblat,oder schulterbein,]ὦμοι κλίται. propriè dicuntur ossa duo in posteriore corporis parte figura triquetra, externa facie tumescente, interiore reducta, extrema sui parte in acetabula q̃dam defluentia,quę humerorum capita excipiunt. Celsus ẽt scapula operta nominat,lib. 8.c.1. Passim tñ apud scriptores scapulas acceptas inuenies pro tota illa regione, q̃ pone pectori obiecta est.Plau. in Asinar.Mirabar quid dudum scapulæ gestiebant mihi,hariolariq.hoc cœperunt sibi ęsse in mundo malum.Clau. primo in Eutrop. Qua miseri scapulas turabimur arte? Hinc deducitur adiectiuũ Scapularis, scapulare,vt Scapularis seruus, cuius scapulæ ad flagra denudatoꝛ, quiq. tergum habet assiduis verberibus liuidum.Scapularis vestis, qua scapulæ teguntur.

SCAPVS,scapi,m.2.σῦλος.ab architecturæ peritis dicitur ipsum columnæ corpus, quod est inter basim & epistylium. Scapus (inquit Budæus)corpus columnę:nam quod super columnam imponitur,capitellum,vel epistylium vocatur: infra scapum spira, q̃ Basis sępe appellari solet:infraque spiram,stylobates.Vitr.li.3.Scapis columnarum statutis, capitulorum ratio, &c. Et paulo post; In summis columnarum scapis. Et ca.4.Qua crassitudine fecerunt basim scapi.Scapus item in herbis, dicitur caulis simplex in styli modũ surrectus.Ruel.lib.1.c.2.Radix est id,quo alimentum allicitur,terræ cohæret,caulis verò in quod idem defertur nutrimẽtum,simplexque super terram assurgit: is si in styli modum sursum prorepat, aut in altum feratur, scapus Latinis nominari consueuit, ducta a

colum-

columnatibus ſcapis ſimilitudine. Varro de re ruſtic. l. 1. c. 31. ad ſtrenem; Vitta dicta a vinciendo, quod item capreolos habet vt vitis, quibus cum ſurſum verſum ſerpit, ad ſcapum lupini, alium ve quē vt hæreat, ſolet vinciri. Pl. li. 18. c. 30. Inuentus eſt iam & ſcapus vnus centum fabis onuſtus. His cōſtat, claſſicis auctoribus ſcapum pro caule frequenter vſurpatum. Idem quoq. quod in virgulę modum, vel teli rectitudine conſurgat, thyrſi nomen ſibi vendicat. Hactenus Ruellius. Scapus cardinalis, rectum illud, & paulo craſſius lignum in valuis, quo fores ipſæ ſuſtinētur, & reguntur præcipue, & cuius capitibus, ſeu ambabus extremitatibus in ſuperiori & inferiori cardine infertis, valuæ ipſæ voluuntur, aut aperiendæ, aut claudendę. Vitru. li. 4. c. 6. Fores ita compingantur, vt ſcapi cardinales ſint ex altitudine liminis totius duodecima parte; inter duos ſcapos tympana ex duodecim partibus, &c. Scapos item nonnulli appellant tenues illos, lignoſoſque ramuſculos, è quibus vuarum acini dependent. Var. li. 1. de re ruſt. c. 54. Quæ calcatæ vuæ erunt, eorum ſcapi cum folliculis ſubijciendi ſunt ſub prælum. Quo tamen in loco alij Scopi legendum exiſtimant.

Scarabeus, p. p. m. 2. [*Scarafagio, ſcarauazo.*] Germ. Ein Miſt oder Kaudkeſer, roſſkaefer. *Gal. Eſcarbot. Hiſpa. Eſcaruaio*] κάνταρος, inſecti genus, teneras habens pennas, & ob id cruſta ſuperueniente rectas, ſtercore potiſſimum eſe alens. Varia eius ſunt genera, quę vide apud Plin. lib. 11. cap. 28.

Scarifico, as, a. 1. [*Salaſſare.* Germa. Schrepffen. *Gal. Scarifier, faire petites inciſions, & ouuertures, a fin que le ſang ou autre humeur ſorte. Hiſp. Iaſſara para ſacar ſangre.*] ξύω. Icalpello aperio, leuiter vulnero, quo aliquid facilius exeat. Pli. li. 32. ca. 7. Dentium dolores ſedātur oſſibus draconis marini ſcarificatis gingiuis. Scarificare dolorem, id eſt, ſcarificando dolorē expellere. Idem lib. 28. c. 11. Præterea in corde equorum inuenitur os dentibus caninis maximè ſimile, hoc ſcarificari dolorem putant. Hinc Scarificatio. [*Salaſſo.*] dicitur leuis vulneratio, cum aut arborum cortex, aut animalis cutis leui inciſione aperitur. Plin. l. 17. c. 25. Interim eſt & ſcarificatio quædam in remedijs, cum macie corticis ex ęgritudine aſtringente ſe, iuſtoque plus vitalia arborum comprimente exactam falcis aciem, vtraque manu imprimentes perpetuis inciſuris deducunt, ac veluti cutem laxant. Col. li. 6. c. 12. Si ſanguis adhuc ſupra vngulas in cruribus eſt, aſſidua ſcarificatione diſcutitur.

Scarus, ſcari, m. 2. σκάρος. piſcis nobiliſſimi genus, mari Carpathio maximè frequens, qui ſolus piſcium ruminare dicitur, & herbis, non alijs piſcibus, veſci. Lecton Troadis promontorium ſponte nō excedit. Hunc Optatus Elipertius claſſis ſub Claudio præfectus, a mari vſque Carpathio petitum, naubuſque aduectum, inter Oſtienſem, & Campaniæ orā diſſeminauit, adhibita etiam cura, vt primo quinquennio capti, mari reddetentur, vt refert Pl. li. 9. c. 17. Oppianus; Hic ſcarus ſaxa frequentat, Qui mites inter piſces clamore tremēdo Intonat, & ſolus pallentes ruminat herbas. Hor. 2. Ser. Saty. 2. Nec ſcarus, aut potent peregrina iuuare lagois.

Scatebra, æ, p. c. f. 1. [*Canale dimare, onda, fontana, ſurgente riuo.* מבוע mabbuah, מקור makor. G. Ein Brunquaell, brunnader, eins waſſers vrſprung. *Gal. Vne ſource. Hiſ. A quella obra de bullir para manar, bullidura,*] βλυσμός. ebullitio aquę è terra exilientis. Vir. lib. 1. Georg. Scatebriſque arentia temperat arma. Plin. lib. 31. cap. 10. Mirum eſt, & illud ſcatebra fonticuli ſemper emicante, lacum nec augeri, nec effluere. Idem lib. 5. ca. 1. Eundem opacum, nemoroſumque, & ſcatebris fontium riguum, qua ſpectat Africam, fructibus omnium generum ſponte ea ſubnaſcentibus, vt nunquam ſatietas voluptatibus deſit.

Scateo, es, ere, n. 2. [*V ſcire, ſaltar fuora* נבע nabah, הקיר hekir, Ge. Herfur quellen, herfur wallen oder ſtieſſen. *G. Bouillonner, ietter ſources, abonder. Hiſp. Bullir lo que mana,*] βλύζειν. emanare, etūpere, ebullire, & ita plenum eſſe, vt exiliat quod continetur; propriè que de fontibus dicitur, cum vena aquæ copiam nō capiens foras eam expellit. Cic. 1. Tuſc. fontes ſcatere, prata herbis conueſtirier. Ablatiuo aliquando iungitur. Plaut in Aul. Quæ mihi interbibere ſola, ſi vino ſcateat, Corinthienſem fontem Pyrenen poteſt. Per transiationem accipitur pro abundare. Hor. 3. Carm. Ode 27. Scatentem belluis pontum. Col. l. 6. c. 16. Solent etiam neglecta vlcera ſcatere vermib. Aliquando etiam pro exagitari, ſiue æſtuare, idq. aliquando cum genitiuo. Gel. li. 1. c. 17. Iratumq. & moleſtiarū muliebrium per diem, perq. noctem ſcatebat. Nonnunquam etiā cū accuſatiuo, dependente a prepoſitione Ob, vel Propter, ſubauditis. Pla. Perſ. Potin' ne me moneas? memini, & ſcio, & calleo, & cō memuniramas pol miſera, id tuus ſcatet animus.

Scatinia lex, f. 1. qua prepoſteræ Veneris vſus coercebatur; dicta a Scatinio latore. Iuu. Sat. 2.

Scaturigo, p. p. genit. ſcaturiginis, f. 3. ἀναβλυσις. idem quod ſcatebra. Col. li. 3. c. 13. Nam præſtat non conterere, quàm in ſumma terra ſuſpendere, niſi tamen ſcaturigo paluſtris obuia, ſicut in agro Rauennate pluſquam ſeſquipedam prohibeat infodere. Plin. libr. 31. c. 3. In nigra ſcaturigines non ferè ſunt perennes. Hinc Scaturiginoſus adiectiuum, in quo abundant ſcaturigines. Col. lib. 5. ca. 8. Creta ex toto repudianda eſt, magis etiam ſcaturiginoſa, & in qua ſemper vligo conſiſtit.

Scaturio, is, n. 4. [*Saltare fuori, ſorgere.* נבע naboh הקיר hekir. Ge. wallen, entſpringen, herfurquellen. *Gal. Ietter ſources, ſourdre. Hiſ. Bullir lo que mana, ſalir hazia arriba.*] βλύζω. pro ſuo primitiuo Scateo ponitur, quod propriè fontium eſt; quamuis etiam per translationem accipiatur pro quouis modo abundare. Col. li. 3. c. 1. Modicè tamen roſcidum ſolum, quod fontibus non in ſummo, non in profundo terræ ſcaturiat, ſed vt vicinum radicibus humorem ſub miniſtret. Cic. Ep. Totus vt nunc eſt, hoc ſcaturit.

Scauri, æ, 2. σκαῦροι. dicti ſunt equi talos pedum tumentes, ac pronectos habent, vel quibus pedes inflexo talo tardigradi ſunt. Hor. li. 1. Serm. Illum Balbutit Scaurum prauis fultum in malè talis. Ab huiuſmodi pedum vitio cognomen traxit, qui primus in æmilia gente Scaurus dictus eſt.

†Scazon, ontis. carminis iambici trimetri genus in quinta ſede Iambum, in ſexta ſpondeum, in cæteris nihil à Iambico recte differt.]

Scelerat-us, a, um, o. 1. 2. [*Scelerato, ribaldo,* רשע hawal, רשע raſcha. G. Laſterhafftig. *Gal. Meſchant, meſſaiſant. Hi. Scelerado, lleno de grandes pecados.*] κατάρατος: ſceleſt', & nefarius. Ci. ad Att. Ego illum male ſanum ſemper putaui, nunc etiam impurum, & ſceleratum puto. Ou. li. 3. Met. Facto pius & ſcelerat-us eodem. Idem ii. Met. A me cauſſa data eſt, ego ſum ſceleratior illa. Veteres enim ſceleratum accipiebant pro contaminato, & ſcelere aliquo polluto. Vnde Sceleratam portam dixerunt, qua egreſſi Fabij, ad Cremeram amnem ad vnum omnes a Veientibus ſunt interempti: & Sceleratum campum proximè portam Collinam, in quo virgines Veſtales, quæ inceſtum fecerant defodiebantur. Et Sceleratum vicum, in quo cum Tarquinius Superbus interficiendum curaſſet Seruium regem ſocerum ſuum, corpus eius iacens filia carpento ſuperuecta eſt, properans in poſſeſſionem domus paternæ. Transfertur & ad inanimata, vt idem ſit, quod noxius. [*Nocuo.*] Vir. 2. Geor. At ſceleratum exquirere frigus Difficile eſt, hoc eſt, nocens, omnia exurens.

Scelero, as, a. 1. [*Maculare,* חלל chillel. Ger. Beflecken mit ſchand vnd laſter. *Gal. Faire meſchancetè, ſoüiller, & polluer. Hiſ. Enſuziar con tal pecado,*] μιαίνω. polluo, ſcelere conquino. Vir. 2. Aene. Parce pias ſcelerare manus.

Scelerosus, a, um, o. 1. 2. [*Scelerato,* רשע hawal רשע raſchah. Germ. Laſterhafftig, mit ſchal ex heit durchgeriben,] μοχθηρός. idē quod ſceleratus. Ter. in Eun. Vbi ego illum ſceleroſum, miſera, atq. impium inueniam? Facta ſceleroſa, atque impia. Lucr. lib. 1.

Sceleſt-us, ſta, tum, o. 1. 2. [*Pien di ſcelerità, ſcelerato,* רע hawal רשע rachah. Ger. Laſterhafftig, ſchandtlich] ἀνόσιος. ſceleratus, impius flagitioſus. Cic. pro Sex. Roſcio; Res ſceleſta, atrox, nefaria. Pla. in Milite; Atque improbi & ſceleſti, ijs animam adimetēt citò. Liu. lib 5. ab vrbe condita; Ibi ſceleſto facinori ſceleſtiorem ſermonē addidit. Sceleſte, aduerbiū, id eſt, ſceleratè, flagitioſè, impiè. [*Scelerata meme.*] Cic. ad Att. lib. 15. Clodium nihil arbitror malitioſè, quanquam ſceleſtè quidem egerit. Liu. lib. 4. Bel. Pun.

Scelus, ris, n. 3. flagitiū, facinus, fraus, atrocitas, [*G hiaterneria, miſfato, ſceleraggine,* זמה zimmah עול havel רשע reſchah רשעה reſchhah. G. Ein grob laſter, ſchvvere miſſethat, laſterſtuck. *Ga. Meſchancete, meſchant acte, meffait. Hiſp. El grande y deforme pecado,*] μοχθηρία. graue aliquod peccatum, ſeu atrox facinus. Pla. i Stich. Aduerſari ſine dedecore, & ſcelere ſummo haud poſſumus. Quin. li. 6. c. 1. Veſtis tamen illa ſanguine madens, ita repræſentauit imaginem ſceleris, vt non occiſus eſſe Cæſar, ſed tum maximè occidi videretur. Vir. 6. Aen. Horrator ſcelerum Aeolides. Dicimus autē facere ſcelus, Edere ſcelus in aliquem, Aſtringi ſcelere, Perficere ſcelus, Suſcipere ſcelus, quorum exempla nuſquam non occurrūt. Ponitur aliquando Scelus, pro ſcelerato, [*Scelerato*] Pla. in Amph. Ego tibi iſtam ſceleſtam ſcelus linguam abſcindam.

Scena, æ, ſine diphthongo, f. 1. [*Scena* סוכה ſ. ch סכה ſuchah. Germa. Ein laubhutten vmb des ſchattens willen gemacht. *Gal. Vne ramee, vn eſchaffaut couuert. Hiſpa. Morada ſombria, cabannuela, tienda, panellon,*] σκηνή. propriè ſignificat tabernaculum ex frondibus inumbrationis cauſa compoſitum, ἀπὸ τῆς σκιᾶς. hoc eſt, ab vmbra deducto nomine. Vnde & Scenopegia dicta ſunt feſta quædā Hebræorum, quibus agentes ſub huiuſmodi tabernaculis ex ramis frondibuſque compoſitis, memoriam renouabant eius temporis, quo Aegyptiorum ſeruitute liberati in ſolitudine ſub tentorijs agi tauerant. Ad hanc vocis huius originem reſpexit Virg. lib. 1. Aen. Africæ portum quemdam his verſibus deſcribens; Hinc atq. hinc vaſtę rupes, geminique minantur In cœlum ſcopuli, quorum ſub vertice latè Aequora tom ſilent, tum ſiluis ſcena coruſcis Deſuper, horrentique atrum nemus imminet vmbra. Quanquam ibi ſcenæ vocabulum, non pro tabernaculo arte, manuve facto acceperit, ſed pro loco, ſitu, naturaq. vmbroſo. Et quoniam in eiuſmodi tabernaculis Attica iuuentus, cum adhuc vicatim ageret, carmina quædam incondita decantabat, fabulaſq. quaſdam ſuo more agebat, factum eſt, vt poſtea, in vrbem redactis Athenienſibus, nomē idem ibi manſerit cōtabulationi, q̄ inter vtrumque theatri cornu erat protenſa, in qua ab hiſtrionibus fabulę agebantur, quod ęuā

nomen

ſcenes. Termini vna cum ſcenis ab Attalenſibus ſcenopoeis ad dextra velut ſcam exſtruebantur. Latini tamen ſcenę vocabulum ſignificantius extendunt. Varro in L. IV. de lingua latina, ſcenam dictam vult a tentoriis, quę ſcena ſtiva Labeo dicebat quod ſolent umbraculo ex ſtipulis ſuper ſtare, vbi qui ſedent, ſtipulati dicuntur. Scholiaſtes pro ſtatione, poſita ſit in publico, priuatoue, vel in agro, vbi quis ſtat, vel ſtationem facit, vel ſtationi conſiſtit, ad ſcenę ſcenam olim vana fuerunt genera, et quidem quę Tranſ-tiberim habitabant Etruſci, quos Lydos, et Tyrrenos genus, atque ramorum regali ornatu decoratos, Cornicis, priuatorum gallorum, et ſcenicorum ſimilitudine, ſcenas habuiſſe, Suetonius et Iuuenalis nomina ſcenopoetarum ęque copiosa ac variabilia. Erat et ſcena vetus Romę ſolo ſuper ſtes machinata ligneis, quę ſcena ſtatim poſtea lacus obtinebat. Iam in Decembri, qui cum Ianuario ſimilis eſt, ſcenam ſtatim ſolo ſuper ſtes decem dies Pudicę in ſcenam decimum Iulium nonnumquam et alio in pulpito olim ſcenę, nouiſſime, ſcenopoetarum ſcenę ſcenam vel ſcenas id ſignificabat pronomen. Et olim ſcenam in ſcenam ſcenopoetarum ſcenę ſcenam ſcenopoetarum ſcenę ſcenam ſcenopoetarum ſcenę

Scaurus, vir, Hendelinda Ge. filia Sonnen vvr Scaurus, ex Hombergensium nomen & vetustate, filii eligimus. Cic. de Orat. Dem. Scaurum, Cic. Scauderus, Scauderi, Scauderum, Scauderorum genitivum, quo vsi sunt Ausonius.

Scavrvs, a, um, Scauerus, Scauera, Scauerum, Scæuus, Scæua, Scæuum, Sinister, Sinistra, Sinistrum: a sinistro parte. Aliquando est obliquus, quod non rectus. Scæuus, Scæua, Scæuum, Scæuus, Scæua, Scæuum, Sinister, Sinistra, Sinistrum,

Schema, Gr. Figura. Em Etchemelin Schema simul quadrum & pentachium; vnde habere, cum fab. de eft. Plin. lib. 2. 8.

Schemata, pedes, Gr. Figura. Propria Schemata, quæ Rhetoribus hoc nomine exempl. Per. Sic. 3. Nec eſſopus tamidea tantum Schemata.

Schematizare, Gr. Figurare. Schemata, Gal. Cur ea per se non ſine, Plin. Schemata, Gr. Figura. Nouiſſima aliorum ſchemata ſubiecta ſunt. Vide Pantalion. infr. Nouum ſchema & reflectio. Ioannes abſolute, Vt. Ver Medicaginis, ex eius idem Nous Schemata delectationis cauſa vn. Schemata, Gr. Figura. Schemata ſunt, quæ ſecundum ſolam figuram ſunt, & ſecundum ſolum ſitum corporis.

Schemata dicendi, Gr. Figura. Hoc Scopus eſt Phocion. Præterea ſchemata dicendi, Gr. Figura. Argumenti ſcriptum, quo vtem Gregorius ſuper ſchemata dicendi, Gr. Figura. Quod ſi aliqua materia minutior ſimul ſchemata dicendi, Gr. Figura. Quæ ſchemata dicendi pertinent, vel ſequi ſchemata dicendi, Gr. Figura. Quæ ſchemata dicendi, Gr. Figura. Quæ ſchemata dicendi, Gr. Figura. Quæ

gitorum innocuæ euaderent. Cic. de Ora. Syrtim parsimonij, scopulum libentius dixerim.

Scopvs, pi, m. 2. [*Mira, segno, intentione, bersaglio. Gal. Scope, but a quoy on vise. Hisp. Mirada, sennal*] σκόπος. est illud, quod sagittas dirigimus. Inde manarunt prouerbiales locutiones, Attingere scopum, Aberrare à scopo, & similes. Per metaphoram scopus accipitur p fine illo, quo mentem, & propositum nostrum dirigimus. [*Fine.*] Cic. Att. li. 15. Scopus enim hic est huic nostro, nihil præbere. Scopus etiam in via dicitur ramosum illud, ex quo dependent acini. Varr. 1. de re rust. c. 54. Quę calcatæ vuę erunt, earum scopi cum follicolis subijciendi sub prælum.

Scopvlosvs, adiectiuum, o. 1. 2. [*Pieno di scogli. G. Schrofechtig, voll schrofen vnd felsen. Ga. Plein de rochers. Hisp. Lleno de rochas o penas*] scopulis plenus. Pl. lib 6. c. 18. Deiectumq. per scopulosa, & abrupta, &c. Per translationem ponitur pro difficili. [*Difficile.*] Cic. 1. Ver. Intelligo quam scopuloso difficiliq. loco verser.

Scoria, æ, f. 1. σκωρία. spurcitia, siue sordes, quę ex metallo inter coquendum veluti spuma quædam expurgatur, Celsus recremẽtum nominat. Sic. n. habet libro 5. capit. 18. Plumbi recrementum σκωρίαν μολύβδου, Græci vocant. Plin. lib. 33. cap. 4. Spurcitia in omni metallo scoria vocatur. Ponitur interdum pro cura, & passione. [*Passione,*] propterea quod qui in luctu constituti sunt omni prorsus cultu neglecto, sordidati conspiciantur. Virg. ad Messal. Et scoria patiar tabescere tali.

Scorpivs, pij, m. 2. & Scorpio, onis. 3. [*Scorpione.* עקרב haKrab. Ge. Ein scorpion. *Gal. scorpion. Hisp. Escorpion o alacran*] σκόρπιος. aĩal venenosum, cauda feriens, de cuius natura, vide Pli. lib. 11. cap. 25. Scorpius etiã, siue Scorpio, cæleste signũ. Col. Sol ingreditur Scorpiũ xiiii. Cal. Non. Item militare instrumẽtum, ita dictum quod paruis, ac subtilibus spiculis inferat mortem, siue quod scorpionis similitudinem habeat, cum arcus hinc, atq. illinc chelarum similitudine præseferant spiculũ caudæ. Vulgus *Arcubalistam* appellat. Quidam etiam accipiunt Scorpium pro genere torměti, vt sũt rubi aculeati, vel flagellum virgarũ, vt scutica habens in sũmitate glandes plumbeas. Quo quidem tormenti genere sępè legimus martyres afflictos fuisse. Pli. li. 7. c. 56. Et in tormentis scorpionem Cretas inuenisse ferunt. Præterea Scorpius herba est, semen habẽs ad similitudinem scorpionis, quæ valet aduersus animal sui nois: de qua Pli. li. 22. c. 11. Cic. in Arat. Scorpius infesta præportans flebile acumen.

Scortevs, a, um, o. 1. 2. [*Di pelle.* G. Laederin. *Gal. Fait de cuir, ou de peaux. Hi. Cosa hecha de cuero, o pelleia.*] σκύτινος. coriaceus, pelliceus Ouid. 1. Fast. Scortea non illi fas est inferre sacello Scortei numi. σκύτινα νομίσματα, qui fiebant ex corio. Don. quoque in Com. Virgilij, pecuniam autumat ex corio bubulo priscis temporibus fuisse, & inde dictam pecuniã, quod ex pecore fieret. Scortea bullata, qua libertini pueri vtuntur, nominat Pedianus.

Scortator, oris, verbale, m. 3. [*Puttaniero,* זונה zoneh. G. Ein hurer, hureniaeger, hurenbub. *Gal. Putier, paillard. H. Puanniero, que anda tras putas.*] ἑταιρίστης. meretricum sectator. Cic. in Catil. O bellum magnopetè pertimescendum, cum hanc sit habiturus Catilina scortatorum cohortem prætoriam.

Scortor, aris, d. 1. [*Andar a meretrici.* זנה zanah. G. Huren, oder hurerei treiben. *Gal. Paillarder. Hisp. Andar tras putas, o emputerar*] ἑταιρίζω. meretricor. Ter. Heau. Scortari crebro volunt.

Scortvm, ti, n. 2. [*Meretrice, puttana,* זנה zonah. G. Ein hur, oder hurensack, Maetz. *Cal. putain de bordeau. Hisp. La puta.*] πόρνη. i. meretrix: inde dicta, teste Festo, quod tanquã pellicula subigatur. Omnia namq. pellibus facta, antiqui scortea appellabãt. Ci. pro Milõ. Clodius semper scorta, semper lupas ducebat. Idẽ de Aruisp. resp. Quis vnquam nepos tam liberè est cum scortis, quàm hic cum sororibus volutatus? Dicitur aliquando & de maribus, præposterę virorum libidini obsequentibus. Ci. pro Sest. Nec mihi res erat cũ Saturnino, sed cum scurrarum locupletum scorto, cum sororis adultero, &c. Quo in loco Clodium intelligit. Hinc fit diminutiuũ Scortillum. Catul. Scortillum mihi cum repentè visum est.

Scotoma, n. 3. [*Caligine de gli occhi, vertigine.*] σκότωμα. vertigo capitis, cum omnia quæ foris oculis occurrunt, in gyrũm circumagi videntur, quam & visus obtenebratio nonnunquam, & casus solet comitari. Dictum Scotoma, quasi obscuratio, σκότος. n. Græcis tenebras significat: vnde σκοτόω, obtenebro, obscuro; a cuius præterito passiuo deducitur verbale σκότωμα, Latini hoc mali genus vertiginem appellant.

Screabile, o. 3. χριμπτόν, quod screari potest. Vnde compositum, Exscreabilis. Pl. lib. 20. Pulmonum vitia exscreabilia facit.

Screatvs, tus, m. 4 [*Rasiamento* רק rok. G. Reuspũg, ausswerffung. *Gal. Crachement. Hisp. Obra de escupir tossiendo.*] χρίμψις. ipsa screatio. Ter. in Heau. Gemitus, screatus, tussis.

Screo, as, a. 1. [*Spuare per forza,* רק harad, רק rak. Ger. Mit reuspen ausswerffen, gragsen. *Gal. Gracher. Hisp. Escupir tossiendo, o gargaiar.*] χρέμπτομαι. cum conatu quodam de pectore sputum ejicio. Pli. lib. 23. c. 1. Eadem iumento, homineq. phlegma, aut sanguinẽ, qui screatur, talo circumligata sanat. Screator, oris, qui screat.

Plaut. in Mil. Screator sum itidem minimè sũcidus. Compositum, Exscreo.

Scriba, bæ, f. 1. [*Scriuano, cancelliere, notario* כתב chotheb, סופר sopher. G. Ein schreiber. *Ga. Escriua, inscribe, greffier. Hisp. Escriuano, notario*] γραμματεύς. cuius munus est literas, vel acta, aliud ve quid uis, Principis, vel ciuitatis, vel etiam magistratus cuiuspiã nomine, seu mandato scribere. Liu. li. 2. de Cn. Mutio loquens; Ibi cum militib. stipẽdium fortè daretur, & scriba cum rege sederet, pari fere ornatu multa ageret. Et paulò post; Scribam pro rege obtruncat. Cic. Rufo; Ad ea quæ scripsisti, commodius equidem possem de singulis ad te rebus scribere, si M. Tullius scriba meus adesset.

Scribello, las, a. 1. [*Scriuere.*] veteres vsi sunt pro scribo: a quo compositum fit Conscribello: de quo supra suo loco.

Scriblita, f. 1. genus cibi appellatum, quod in circuitu ad rectis modum torqueretur. Hoc solùm differens à placenta, quod sine melle coquebatur, & feruentissimè edi solebat. Mar. li. 3. Circumlata diù mensis scriblita secundis Vrebat nimio sæua calore manus. Pli. in Pęn. Nunc dum scriblitę æstuant, occurrite.

Scribo, is, psi, ptũ, exaro litteras do, scriptis mando, prodo, [*Scriuere, segnare, metter a libro.* כתב chathab. G. Schreiben. *Gal. Escrire. Hisp. Escriuir.*] λογογραφέω. corũ propriè est, qui operis aliquid cõponunt. Ci. Cornificio; Sed proximè scripsi de Optimo genere dicendi, in quo, &c. Plin. lib. 12. c. 14. Iuba tex ijs voluminibus, quæ scripsit ad C. Cęsarem. Hor. 2. epistо. 2. Præter cætera Romę mene poemata censes Scribere posse? Vnde Scriptores, [*Scrittori.*] dicti ipsi librorum auctores. Nã qui ab exemplarib. aliquid exscribendum sumunt, non propriè scriptores, sed Librarij dicti: nec scribũt, sed describunt, aut exscribunt, transcribuntve. Interdum tamen Scribere accipitur, pro manu propria litteras fingere. Plau. in Pse. Quasi in libro cum scribuntur litteræ calamo. Aduertendum tñ, apud bonos auctores non reperiri, Scripsi propria manu, sed mea, aut tua, aut sua manu. Cic. Att. Neque sp mea manu literas expectabis. sic alibi persæpè. Quandoque pingere. [*Dipingere.*] Plin. de Nicomacho pictore; Scripsit & Apollinem, & Dianã, Deũq; Matrem in leone sedentem. Vnde & picturas legere dicimus. Virg. 6. Aen. Quin protinus omnia Perlegerent oculis. Scribere notis, est celeriter excipere, & dictionib. decurtatis aliquid scribere, quemadmodũ olim faciebant notarij, quib. etiam nomen a notis hmõi remãsit. Qu. li. 11. c. 2. Habemus sanè, vt qui notis scribunt certas imagines olim, &c. Scribere leges, quod & condere & dicere, & facere dr. Ci. pro Ros. Ame. Solonem dicunt fuisse eum, qui leges, quibus hodie quoq; vtuntur, scripserit. Scribere hęredẽ, est instituere, facere. [*Far herede,*] Mart. lib. 10. Hęredem scripsit me Numa, cõualuit. Scriptum facere, est scribendo victum quęrere, Gel. lib. 6. c. 8. Cn. Plautus pfe libertino natus, scriptum faciebat. Huius cõposita sunt, Ascribo, Cõscribo, Circumscribo, Describo, Exscribo, Inscribo, Perscribo, Præscribo, Proscribo, Rescribo, Subscribo, Supscribo (vnde, et Supscriptio) Transcribo, quæ hẽnt p.p.

Scrinivm, n. 2. [*Scrigno,* ארון aron. G. Ein schrein xistẽ, laden. *Gal. Coffret, ou cabinet. Hisp. La caxa, en qui se gardan las cosas preciosas*] κιβώτιον. à secernendo, arca dicitur, qua seruantur preciosa, ac secreta. Pl. li. 3. c. 1. Alexander capit scrinium vnguentorum. Hora. 2. epi. 1. Et prius orto Sole vigil calamum, & chartas, & scrinia posco. Idem 1. Ser. Sat. 1. Iam satis est, ne me Crispini scrinia lippi Cõpilasse putes. Huius dimin. est Scriniolum.

Scriptio, onis, f, 3. [*Scrittura,* כתב chethab מכתב michtab G. Ein beschreibung, oder geschrifft. *Gal. Escriture. Hisp. Escriptura, obra para escreuir.*] συγγραφή. actus quidpiam literis mandandi, siue id ipsum opus quod conscribitur. Cic. 5. Tusc. A quo non modo impulsi sumus ad philosophicas scriptiones; verum etiam lacessiti. Idem Dolabellę; Quam velim sic legas, vt rem tenuem, & inopẽ, nec scriptione magnoperè dignam, id est, non magnoperè dignã, quę literis mandetur. Ponitur ẽt pro quacunque scriptura, aut ipso scribendi actu. Ci. ad Att. lib. 10. Crebrò refricat lippitudo, non illa quidem prodigiosa, sed tamen quæ impediat scriptionẽ meã. Var. Auarus fenerator, spe lucri rem scriptione duplicarat.

Scriptito, as, a. 1. [*Scriuere spesso.* G. Offt schreiben,] frequentatiuũ est à verbo minus vsitato, Scripto, as, quod & ipsũ freq. est a verbo Scribo. Ci. At. li. 7. Et hæc, & si quid aliud, ad me scribas velim, vel potius scriptites.

Scriptor, tis, m. 3. [*Scrittore, compositore.* בעל baal מחבר mechaber כתב chotheb סופר sopher. G. Escriuain. *Hisp. El que scriue compenẽdo libros,*] συγγραφεύς. operis alicuius auctor, qui quippiam litteris mandat. Hor. in Art. Scriptor honoratũ si fortè reponis Achillem. Liu. li. 1. Etsi in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro est. Donatus in Ptol. Ter. Indifferenter, inquit, omnis qui aliquid scripsisset, scriptor à veteribus dicebatur. Scriptor legum, legũ lator. Ci. ad Brut. Neq; solùm, vt Solonis dictum vsurpem, qui & sapiens vnus fuit ex septem, & legum scriptor solus ex septem.

Scriptorivs, a, um, o. 1. 2. [*Cosa da scrittore.* G. Zu dẽ schreibẽ dienlich. *Gal. Seruent a escrire, ou escriuain. Hi. Cosa para escriuir, o para escriuano*] γραφικός. quod aptum est, vt ex eo scribatur, sicut quod ad scriptorem pertineret, vt Atramentum scriptorium, μέλαν γραφι-

Scapula Gal. l. 2. c. 14. Aurora quid Salmuth ad Plin. Exercit. 2. Scarabæus Græcis κάνθαρος, Latinis *Scarabæus*, Gallis *Escarbot*, Germanis *Schrabe*, Anglis *Beetle*, Italis *Scarafaggio*, Hispanis *Escarabajo*, Arabibus *Chonfesa*, Persis *Chargh*, Turcis *Bocuk*, Polonis *Chrabon*, Bohemis *Brauk*, Hungaris *Bogar*, Illyriis *Chrosch*, Russis *Scharabei*, Cambris *Chwilen*, Indis *Cantaru*, Africanis *Cheprer*, Ægyptiis *Bubelus

te,marmore,vitro,gemmaopera nſa efficit. Pli.lib.16.ca.40.Habent in ſculpturis facilitatē. Et Sculptor,[*Scoltore*]qui ſculpit. Pli. li.10.c.13.Sculptores,& pictores vtuntur,&c. Diomedes in contendit,Sculpo Latinum non eſſe,eiuſq; loco Scalpo dicendum eſſe. Quod ſi verum eſt, codices ferè omnes mendoſos eſſe oportet, in quibus ſculpere, frequenter occurrit.

SCVLPONEÆ,arum,f.1.[*Scarpe di lana.* G.wolline ſchuch oder filtzſchuch. *Gal.Soulier fait de laine. Hiſ. Capato di feltro,*] calcei ex lana confecti. Pla.in Caſ.Naevius, Sculponeis batuenda ſunt latera.

SCVLPONEATVS,a,um.o.1.2.dicitur,qui eſt ſculponeis indutus. Varr.Aſpicio ſculponeatam, bigas ſequi cornutas. Scribit Cato, ſculponeas bonas alternis annis dari oportere familiæ ruſticanæ.

SCVLPTILE,is.3.γλύπτον.quod ſculptum eſt vt Sculptile ſimulachrū. Oui.4.de Ponto,Signa quoque in ſella noſſem formata curuli,Et totum Numidæ ſculptile dentis opus. Numidam dentem vocat ebur,è dente elephanti Numidici.

SCVRRA,rę,m.1.ſannio)(.vir modeſtus,homo frugi,[*Buffone* Ger. Ein ſpeimogel,lotterbur,der nichts thut dann die leut zu lachen machen. *Gal. Vn plaiſanteur,vn bouffon. Hi. Eſtruhano vano,*] γελοιοποιός.qui riſum ab audientibus captat,non habita ratione verecundiæ,aut dignitatis. Dictus ſcurra(vt quidam volunt)à ſequendo,quòd id genus homines ſequi ſoleant opulētiores aliquid prodo,quòd merendi cauſa. Cic.pro Quint. Memini, verus eſt,de ſcurra multo facilius diuitem,quàm patremfamilias fieri poſſe,Iuuen. Sat.13. Vibani fugitiuus ſcurra Catulli. Inde Scurrilitas[*Buffoneria,*]turpis & procax dicacitas, neque temporis, neque loci, neque perſonarum reſpectū habens, Et Scurrile,p. p. ridiculum cum turpitudine. Cic.2.de Orat.Ne aut ſcurrilis locus ſit,aut inimicus. Hinc Scurriliter,aduer.procaciter,Pli.epi.90. Quid hunc putamus domi facere,qui tanta re,tam ſerio tempore, tam ſcurriliter ludat.

SCVRROR,aris,d.1.[*Far il buffone,buffoneggiare.* G.Schāpare vnd leichtfertige poſſem treiben,wie die lottersbuben. *Gal.Plaiſanter, & dire mots pour rire. Hi.Truhanear,*]γελοτοποιῶ.ſcurrā ago.Hor. 1.epi.18.Scurror ego ipſe mihi,populo tu.Idem 1.epi.19. Scurran is ſpeciem præbere profeſſus amicum,hoc eſt,turpiter adulantis.

SCVTARIVS,m.2.[*Scudiero.* G.Ein ſchilt macher. *Fr Faiſeur de boucliers & eſcus. Hiſ. El que haze eſcudo, o paues,*] ἀσπιδοποιός. qui ſcuta facit.Plau.in Epi.Id modo videndum,vt materia ſuppetat ſcutarijs.

SCVTARIVS,a,um,o.1.2.ἀσπιδικός.quod ad ſcuta pertinet. Vnde Veget.lib.1. In Romana militia habebant fabricas ſcutarias,& loricarias;quibus armorum genera formabantur.

SCVTATVS,a,um,o.1.2.ὁπλίτης ſcuto armatus.Ci.2.Phil.Agmine quadrato cum gladijs ſequuntur ſcutati milites, &c. Virg.9.Aen. Tercentum ſcutati omnes Volſcente magiſtro.

SCVTELLA,læ,f.1.[*Scudella,* קְעָרָה keharah.G.Ein kleine ſchuſſlem. *Gal.Eſcuelle. Hi Eſcudilla,*]πινάκιον.vaſis genus rotundi,concaui, quo minutal ex carne, vel olerib. in menſas exhibetur. Eſt autem dim.à Scutra,vt a Mitra,mitella,aut certè à Scutula. Cic.3. Tuſc. Collocemus in culcitra plumea,pſaltriam adducamus,hedycrum incendamus,demus ſcutellam dulciculæ potionis, aliquid prouideamus & cibi.

SCVTICA,æ,p.c.f.1.[*Scorreggiata, ſtaffile,bacchetta,ſferza.* G.Ein lederine geiſſel,ei geiſſel auff ledertriemen. *Gal. Eſcourgee,vn fouet de lanieres de cuir. Hi. A sote liuiano como paranimo,*]σκυτάλη.genus verberis è loris facti,à Græco σκύτος, quod corium ſignificat, vel pellem. Mar.lib.10. Scuticæq; loris horridis Scythæ pellis. Quā vapulant Marſyas Celenæus. Huius dim. eſt Scuticula.Iuu. Sat.6. Hic frangit ferulas,rubet ille flagellis, Hic ſcutica. Hor.1. Ser.Sat.3.Adſit Regula peccatis quæ pœnas irroget æquas,Ne ſcutica dignum horribili ſectere flagello.

SCVTIGERVLVS,m.2.ἀσπιδοφόρος.a Plauto ſumitur pro armigero, qui ſcutum domini gerit, qui & Scutifer dicitur.

SCVTRISCVM,n.2.vaſis genus apud Cat.de re ru.c.10.& vſ ex figura Græca deriuari a Scutra. Eſt.n.Scutra vaſis genus, q; Scutula dī.

SCVTVLA,læ,f.1.forma rotūda,quales araneæ cōtexit. Inde Scutulata figura dicitur,quæ telæ aranearum ſimilitudinem habet.Pli.li.11. ca.23.Quanta arte cælant pedicas,ſcutulato rete graſſantes.Eſt & Scutula vāſculi genus, vñ diminutiuū deducimus Scutella.Mar. li.8.Beſſaleina ſcutula ſexto peruenimus anno.Idem li.11. Sic implet gabatas,paropſideſque,Et leues ſcutulas, cauaſque lances.

SCVTVLATA Veſtis f.i.dicitur,quæ quibuſdā orbib.ſeu circulis,quaſi ſcutulis eſt diſtincta,ad aranearū ſimilitudinē accedētibus.Iuu. Sat.1.Cærulea indutus ſcutulata,& galbana raſa.Hoc aūt texturę genere olim præcipuè commēdabatur Luſitania.Id autē ferè erat eiuſmodi,quale cernimus in aranearum telis: quorū rectæ etiā ſcutulata dicuntura Pli.li.11.c.23.Eſt & Scutulatus color, in equis præcipuè cōmēdatus:quē vulgus ab exiguorū pomorū ſpecie,*Pomolato* appellat.Meminit eius coloris & Palladij imēſe Martio,c.13.

SCVTVLVM,ſcutuli,n.2.[*Scudetto.* G.Ein ſchildlin,]θυρεάριον. paruum ſcutum.Cic.lib.2.de Nat. Deo. Cum pelle caprina,cum haſta,cū ſcutulo,cum calceolis repandis.

SCVTVM,ti,n.2.clypeus,[*Scudo,*]מָגֵן maghen שׁוֹחֵר ſocheran.G.Ein ſchilt,den man im ſtreit brauchet. *G. Bouclier, rondelle, eſcu. Hi. Eſcudo, paues,*]θυρεός.armorum genus ; quo pugnantes corpus tegunt, ἀπὸ τοῦ σκύτους,hoc eſt,à corio, ſiue pelle, qua obtegebatur : vel ā ſectura, vt inquit Varro,quod è minutis confectum ſit tabulis. Pli. li.35.c.3.Scutis.n.qualibus apud Troiam pugnatum eſt,cōtinebātur imagines.Cæſ.5 Bell.Gall. Quo percuſſo,& exanimato, hunc ſcutis protegunt hoſtes,& in illum vniuerſi tela conijciunt. Ci.2. Tuſc.Ignauus miles ac tunidus ſimul ac viderit hoſtem, abiecto ſcuto fugiat,quantum poſſit. Virg.8.Aen.Scutis protecti corpora longis. Oui.6.Faſt.Iactā ſuper galeas,ſcutaque longa ſonant.

SCYLLA,f.1.σκύλλα.filia fuit Niſi,regis Megareſiū,q̄ Minois paterni hoſtis amore capta,vt illū ſibi beneficio aliquo demereretur, patrē purpureo capillo, in quo ſitū erat regni totius fatū, ſpoliauit, cūque hoſti obtulit,tanquā futuri cōiugij dotem. Verum cum ſe ab illo ſperni videret,doloris impatientia in Cirim auē cōmutata eſt: Niſus autem in aliam auem fui noīs, quæ veluti tantę adhuc impietatis pœnas à Scylla repetens, ēt nunc eam vbiq; inſectatur. Vide latius hanc fabulā apud Oui.li.8. Met. Fuit & altera Scylla, Phorci filia quæ cū mutuo Pici amore teneretur, īdignata Circe, q̄ Picū miſerē deperibat.Scyllā ſibi ab illo præferri, fontē in quo illa lauare ſeſe ſolebat,noxijs herbis,veneficiiſq;infecit.Cuius rei iſta ignara,cū lauādi grā fontē ingreſſa eſſet,vidit inferiorē corporis partē in caninos rictus eſſe cōmutatā : quā deformitatē tantopere exhorruit,vt ſeſe ſtatim in vicinū præcipitauerit fretū, vbi & in ſaxū mutata fingitur,Charybdi ex aduerſo obiectū,ſtremuigā tib.vehemēter periculoſū. Vide latius hāc fabulā apud Oui.1.Met. Eſt itē Scylla genus piſcis,quo maximè abūdat Liris Cāpaniæ amnis.Hor. Affert Scyllas inter muræna natātes. Mar. Cæruleus nos Liris amat,quē Silua Maricæ Protegit, hinc Scyllę maxima turbā ſum*.Ci.i Ver.Nō Charybdim rā iſteſtā,neq; Scyllā nautis fuiſſe.

SCYLLACEVM,n.2.σκυλλάκειον. oppidū fuit in finib. Calabriæ,cuius meminit Strab.l.6.Geor.Vir.3.Aen.Abiecto altero l,primam ſyllabam corripuit,cum ait, Nauifragum Scylaceum.

SCYLLETA,n.2.loca,in qb.Scyllę piſces capiuntur. Ci.de leg.Agr.cōtra Rullum; Hac lege tribumtia, decemuiri venduntagrum Cāpanum,accedet ei mons Caurus,accedent Scylletaad Minturnas.

SCYLLVRVS,ri,m.2.ſiue potius Scillur* per i,noſtrū,p.p. σκύλλουρος nomē viri propriū,qui, vt Plut. auctor eſt, cū relictis marib. filijs octogīta,diē eſſet obiturus,haſtilia fāſcē cuiq; obtēdēs,vt illū cō fringeret,iubebat.Id aūt ſingulis ſe poſſe negantib.ipſe ſigillatim eductа haſtilia oīa facilè cōfregit. Ita docēs illos,vbi vna eē pſeuerarēt,firmos,ac potētes fore,Ibecillos āt,ſi ſeparatēt,ac diſſiderēt

SCYMNOS,m.2.σκύμνος.ſignificat leonis catulū,vt aliarum ferarum Scylacia.Iulio Pollucе auctore Lucr. lib. 5. Scymnique leonum.

SCYPHVS,ſcyphi,m.2.[*Coppa,taza,bicchiero.* גָּבִיעַ habiah כּוֹס cos. G.Ein trinckgeſchir,ein weit becher, trinckſchalē. G. *Vn hanap, ou taſſe à boire. Hi. Cierto vaſo para beuer*]σκύφος.vaſis potorij genus, quod propriè Herculi attribuitur,teſte Macr.li.5.Satur.c.21. ſicut Catharus Libero patri. Hoc veteres in ſacris vſi ſūt,& in cōuiuijs. Vir.8.Aen. Et ſacer impleuit dextram ſcyphus. Hor.epi.9. Capaciores affer huc puer ſcyphos.Cic.ep. Illuſeras heri inter ſcyphos.

SCYRIVS,ria,rium,o.1.2.prima ſyllaba producta.Ou.epiſt.8.Iguara tetigi Scyria membra manu.

SCYROS,f.2.σκῦρος.inſula ē cōtra Magneſiā,in mari Aegæo,vna ex Cycladibus.Lycomedis regis patria: vbi Achilles puellari habitu educatus;Deidamiā eius regis filiā vitiauit,& ex ea Pyrrhū ſuſcepit,quæ ab hac inſula,& ipſa Scyrias eſt appellata. Oui.1.de Arte amandi; Scyrias Aemonio victa puella viro. In ea vrbs eiuſdem noīs.Patet hæc inſula,Pli.teſte,lōgitudine 25.millium paſſuū,ex qua lapidē integrū fluctuare tradunt,eumdē cōminutum mergi.

SCYTALA,læ,f.1. vel Scytale, les, σκυτάλη. mus araneus Latine dī. Col.li.6.c.17.Muſq; araneus,quē Græci σκυτάλην appellāt, quāuis exiguus,dentibus non exiguā peſtē molit.Pl.l.32.c.5.Eadē vis contra venenatorū morſus,priuatim ſcytalē,& angues. Eſt etiam Scytale genus ſecretioris epiſtolæ, quo ad res arcaniores vtebantur Lacedæmonij,vnde & Scytale Laconica appellata eſt. Id aūt erat huiuſmodi ; Imperatori ad bellum proficiſcēti Lacedæmonii furculum dabant tereten, alterum que omnino ſimilem penes ſe retinebant. Deinde ſi quid ſecretioris incidiſſet,in loro quodam tenui ad furculum adaptato,quod viſum eſſet præſcribebant,illudque minutim conciſum ad Imperatorem mittebant, qui loro illo per furculum ſuum circumplicato, literiſque cocuntibus commodè quòd ſcriptum erat,perlegebat. Vide Gel.lib.17.cap.9.

SCYTHA,tę,m.1.vel Scythes.σκύθης. qui ex Scythia eſt ; vt;Anacharſis Scythes,apud Ci.3. Tuſ.Sunt autem Scytharum alij Europęi, alij Aſiatici,de quibus vide latius in dictione Scythia.

SCYTHIA,f.1.σκυθία.regio Septentrionalis, latiſſima,in duas diuiſa partes, Europæā, & Aſiaticā, quarū Europęa a Tanaidis ripis per Mœotidis,& nōti Euxini litora,vſq ad Iſtri oſtia expāditur.Aſiatica a limitibus oppoſitorū littorū in Orientē procurrit,Oceano a Septentrione,a Meridie Tauro terminata. Vtriuſq; variæ,ac prope innumeræ ſunt gētes,ad bella magis,q̄ ad vllū humanitatis ſtudiū idoneæ.Hominibus iter ſe fines nulli: neque.n.agrū exercēt, nec domus illis vlla,aut tectū,aut ſedes eſt,armēta, & pecora ſem-

per

per paſcētib.& per ineultas ſolitudines errate ſolitis. Vxores liberoſque ſecū in plauſtris vehūt, quib. coriis, imbrium, hiemiſque cauſa tectis, pro domib. vtuntur. Iuſtitia gētis ingenijs culta, nō legib. Nullum ſcelus apud eos furto grauius. Quippe ſine tecto, & munimēto pecora, & armēta habētibus, quid ſaluū eſſet, ſi furari liceret? Aurum, & argentū perinde aſpernātur, ac reliqui mortales appetūt. Lacte & melle veſcūtur. Lanæ ijs vſus, ac veſtiū ignorans. Et quamquā cōtinuis frigorib. vrantur, pellib. tñ ferinis, aut murinis veſtiuntur. Hæc cōtinentia illius morū quoq; iuſtitiā dedit, nec alienū cōcupiſcentibus, quippe diuitiarum cupido ibi eſt, vbi & vſus. Scythæ ab alieno imperio aut intacti, aut inuicti manſerūt. Dariū Regē Perſarū turpi a Scythia ſubmouere fuga. Cyrū cum omni exercitu trucidarunt. Alexandri magni ducem cum copijs vniuerſis deleuerunt. Romanorum audiuere, non ſenſere arma. Gens & laboribus, & bellis aſpera. Vires corporum immenſæ. Dicta eſt autem Scythia, vt placet Herod. lib. 4. a Scythe quodam Herculis ex muliere ſemiuipera filio, fratre Geloni, & Agathyrſi. Hinc Scythicus, a, um. *σκυθικός*. vt Arcus Scythicus, ſagittę Scythicę, mores Scythici, Scythicum tegmen. Cic. 5. Tuſc.

SCYTHIVS, a, um, o. *Σκυθικός*. adiect. a Scythia deductum. Vir. li. 3. Geor. At non qua, Scythiæ gentes, Mœoticaque vnda.

S A N T E

SE. *ſi di*. præpoſitio eſt, ex eaū numero, quæ quod extra cōpoſitionē nō inueniātur, ſi ſeparabiles a Grāmaticis dīcitur. Cōpoſita verò diuiſionē, ſiue ſeparationē ferè ſignificat quemadmodū *διά*, apud Græcos, vt ſeparo, ſeduco Nōnumquā & priuationē, ſeu negationem, vt ſecutus, quaſi ſine cura. Componitur autē cum dictione incipiēte à c, vt ſecedo; d, vt ſeduco; g, vt ſegrego; i, vt ſeiungo; l, vt ſeligo; p, vt ſeparo; u, vt ſeuoco. Eſt & Se. *αὐτός*. pronomen reciprocū accuſatiui caſus, a genitiuo Sui: quod etiam cum ſeipſo cōponitur. Vir. 3. Ecl. At mihi ſeſe offert vltro meus ignis Amyntas.

SEBETHOS, p. p. m. 3. *σεβηθος*. fōs apud Neapolim, cuius aqua vicatim decurrēs, amnis ferè vſum Neapolitanis præſtat. Pap. lib. 1. Sil. Et gulchra tumeat Sebethos alūna. Huius. Vir. Statius, Col. meminerunt, quod quidē nomen, ſine r litera procul dubio ſcribendū eſt, etſi ſciam eſſe, qui Sebethrus per r, legāt. Teſtis eſt, vt alia omittā, tabella marmorea veruſtiſſima Neapoli in murorum fundamētis reperta, quæ hēt, P. Męuius Eutychus ędiculā reſtituit Sebetho.

SEBVM, ſebi, n. 2. [*Seuo*. Ger. Vnſchlit. *Gal. Suif*. H. *Seuo*] *σέαρ*. idē quòd ſeuum. Vnde Sebaceus, a, um. *σεάτινος*. quod ex ſebo, ſiue ſeuo confectum eſt: vt, Candela ſebacea. Inde Sebare, verbum *σεατεῦν*. i. ſeuo obducere. Col. li. 12. c. 22. Ferijs autem ritus maiorum etiam illa permittit, far pinſere, faces incidere, candelas ſebare. Quid autem propriè ſit Sebum, ſiue Seuum, & quomodo differat ab adipe & pingui, abunde ſupra explicuimus in dictione Adeps.

SECALE, p. p. n. 3. [*Segale, ſegala*] frugis genus, tantum ad arcendam famem tenuiorum vtile, fœcunda, ſed gracili ſtipula. Huic miliū in Italia miſcetur, paniſque fit melior. Galli, inquit Ruellius, vna litera detracta, *Seclam* vocant, de quo vide Pli. lib. 18. c. 16.

SECAMENTVM, ti, n. 2. lignum ſectile, aut quippiam ex ligno ſectili confectum. Plin. l. 16. c. 10. E diuerſo materia abieti pulcherrima, piceæ ad fiſſiles ſcandulas, cupaſque, & pauca alia ſecamenta.

SECEDO, dis, p. p. ſeceſſi, ſeceſſū. n. 3. [*Partir ſi, andar via, venir via*, סר hal חלך Thalach. G. Nebē ſich weichen, hinweg weichen, etwan hinvon den leuten gehen. *Gal. Se retirer a part, & a l'escart. Hi. Retraberse, ò partirſe,*] *ἀναχωρέω*. ſeorſum ab hominum frequentia recedo. Ci. in Cat. Quare ſecedant improbi, ſecernant ſe à bonis. Pl. in Amph. Secede huc tu Soſia. Idem in Curc. Fugite omnes, abite & de via ſecedite. Li. 2. li. 10. Bel. Mac. Poſteaquam venīſſe eo nuntiatum eſt, receſſit in partem interiorem cum duob. amicis, totidē cuſtodib. corporis. Ou. li. 4. Tri. el. 8. Sed modò, quos habui, vacuos ſecedere ī hortos. Hinc Seceſſus, & Seceſſio: de quibus in ſuo loco.

SECERNO, is, creui, cretum. a. 3. [*Spartire, diuidere, ſeparare*, הבריל hibdil הפרד hiphridh. Ger. Von ein ander ſcheiden oder abtheilen, abſunderen, vnderſcheiden. *Ga. Separer, mettre a part. Hi. Diuidir, à apartar,*] *ἀποτέμνω*. diuido, ſeparo, diſcerno, ſegrego. Ci. Luceio; Si à continentib. tuis ſcriptis ſecernas hanc quaſi fabulā rerū euentorumque noſtrorum. Idem de Ami. Secerni autē blandus amicus a vero, & internoſci poteſt adhibita diligentia. Hor. ī Arte; Fuit hęc ſapientia quondā Publica priuatis ſecernere ſacra prophanis. Secret', ta, tum, participiū, [*Diuiſo,*] ſeiunctus, ſeparatus. Ci. 1. de Na. Deor. Habent igitur ſuam ſpheram ſtellę inerrantes ætherea conIunctione ſecretam, & liberā. Vir. 8. Æn. Secretoſque pios. i. ab impijs ſeparatos. Interdum idem eſt, quod ſelectus. Quin. li. 9. c. 3. Secretę, & extra vulgarem vſum poſitæ, ideoq, magis nobiles, vt nouitate autē excitant, ita copia ſatiant. Migrat interdum in nomen, & admittit comparationē. Col. li. 9. c. 4. Probatis apib. deſtinari debent pabulationes, eæq. ſint ſecretiſſimæ, vt noſter Maro præcipit, viduę pecudib. aptico, & minimè procelloſo cęli ſtatu. Secretū, ti, [*Partita,*] pro ſeceſſu. Pli. epi. 1. lib. 3. Quam pulchrum illud; quam dulce ſecretum, quātum ibi antiquitatis? Aliquando Secretū, [*Secreto,*] accipitur pro re arcana, quam nulli temerè cōmunicamus, ſed apud nos tacitam ſeruamus, vt, Secreta animi. Quin. lib. 11. c. 1. Profert enim mores plerumque oratio, & animi ſecreta dategit. Ou. 2. Met. Et legem dederat ſua ne ſecreta viderent. Secretum locum dicimus, ſolum, & quaſi à cætero ſeparatum, [*Solingo*] Cic. 2. de Leg. Loco publico, priuatone; celebri, an ſecreto; aliena ciuitate an tua; in caſtris, an foro dicas, intereſt plurimū. Secretio, onis, [*Separatione, diuiſione*] verbale, ſeparatio, diuiſio. Cic. 1. Tuſc. Eſt enim interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptus earum partium, quæ ante interitum iunctione aliqua tenebantur.

SECESPITA, m. 1. interprete Feſto, culter eſt ferreus, oblongus, manubrio eburneo, rotundo, ſolido, iuncto ab capulam argento, auteq; fixo, clauis æneis, ære Cyprio: quo Flamines, Flaminis virgines, Pontificeſque ad ſacrificia vtebantur, a ſecando dicta. *τομίς*. Sueton. in Tib. Nam & inter Pontifices ſacrificanti ſimul pro ſeceſpita plumbeum cultrum ſubijciēdum curauit. Idem alibi: Seceſpitā, alij ſecurim, alij dolabram ęneam, alij cultellum putant.

SECESSIO, onis, f. 3. [*Partimento, commiato, partita, luogo secreto, diuiſione,* סרה ſarah. Ge. Abweichūg oder abtrettūg ī ein ſonderbar ort. G. *Retirèment à part, separation. Hispan. Part da lugar secreto,*] *ἀναχώρησις*. idem quod receſſus, id eſt, receſſio in locum ſecretiorem, aut minùs frequentem. Hinc Seceſſionem ſubſcriptorum dixit Ci. pro Muręna, pro ſecreta collocutione, quæ fit ſine arbitris, non ſine ſuſpicione conſpirationis. Etenim, inquit, ſeductiones teſtium ſeceſſiones ſcriptorum animaduerti. In ciuitate item ſeceſſio dicitur populi diuiſio in duas pluresve partes. Idem pro Ligario: Seceſſionem tu illam exiſtimauiſti, Cæſar, non bellum.

SECESSVS, ſus, m. 4. [*Luogo ſolingo.* סרה ſarah. G. Abwiechung, abſunderung von den leuten: item ein ſtill und abgeſunderet ort. *Ga. Lieu ou on ſe retire à part. H. Retrahamento, lugar secreto donos recogemos, apartamiento,*] *ἀναχώρησις*. diſceſſus in locum ſolitarium, minusve frequentem. Hor. Carmina ſeceſſum ſcribētis, & ocia quęrunt. Nonnumquam locus ipſe ſecretior, & ab hominum turba aſpectuque remotus. Vir. 1. Aen. Eſt in ſeceſſu lōgo locus Pl. ep. 13. lib. 2. Ille meus in vrbe, ille in ſeceſſu contubernalis. in villa. Seceſſus auiū. Fli. li. 10 c. 26. Sed in ſeceſſu auium, & noctuę paucis diebus latere traduntur.

SECIVIVM, n. 2. inquit Feſtus, a veteribus dicebatur libū, quod in ſacrificio ſeceſpita ſecabatur.

SECIVS, aduerb. [*Altramente, mancato, piu tardamente.* Ger. Deſtminder, langſamer. *Gal. Moins, autrement. Hiſp. Menos, en otra manera,*] *ἧσσον*, quidam à Secus deriuant, quidā à Setò, vnde qñque ſumitur pro poſitiuo, quādoque pro minùs, vel tardiùs. Vir. Nec ſecius omnis in vnguem Arboribus poſitis ſecto via limite quadret. Accius in Amphytrione, vt citat Feſtus, Si fortè paulo quam dixi veniam ſecius. Cic. ad Her. Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur.

SECLVDO, dis, p. p. a. 3. [*Serrare, chiudere,* סגיר hiſghir הברל hibdil חלק chalak. Germa. Nebenſich beſchlieſſen, item auſſchlieſſen. *Gal. Enfermer a part. Hiſp. Cerrar, partar,*] *ἀπαλλάσσω*. ſeorſum claudo. Cic. 1. Tuſc. Nam qui ſe humanis vitijs contaminaſſent, ijs deuium quoddam iter eſſe ſecluſum à Conſilio Deorū. Quandoq; excludo, [*Excciare.*] Vir. 1. Aen. Soluite corde metum Teucri, ſecludite curas Secludere vitam corpore, dixit Plau. pro occidere.

SECLVSA ſacra, n. 2. [*Segni, miſtery*] à priſcis dicebātur, quę Græci *μυστικὰ* appellant, ab eo quod ſeparata, ac ſeorſum clauſa a nobis propter ſanctitatem aliquam eſſe debeant. Id genus ſacra Plin. appellat Opertanea, quod in operto occulta ſint, ne oculis prophanorum obuia polluantur.

SECLVSORIVM, ſecluſorij, n. 2. *ἀπόκλεισμα*. in quo aliquid ſeorſum cōcluditur. Var. 3. de re ruſt. cap. 5. Cum opus ſunt, ex hoc auiario, vt ſumantur idoneę, excluduntur in minuſculum auiariū, quod eſt coniunctum cum maiori oſtio, & lumine illuſtriore, quod Secluſorium appellant.

SECO, as, ſecui, ſectū, a. 1. [*Tagliare, ſegare, ſpartire, dividere,* גזם zamar גזר ghazar בתר biter חטב chatab. c. Schneiden, hawen. G. *Couper trencher, tailler, ſcier. Hiſpa. Cortar, partir,*] *τέμνω*. propriè excido. Col. li. 2. Cum ſecueris autem herbam medicam, ſæpius eam rigato. Plau. Mer. Vel vt ſcias me amare, cape cultrum, ſeca Digitū, incide autem. Cic. de Or. Atque iſti quidā cauſas in plura genera ſecuere. Vir. 1. Aen. Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt. Secare viam, eſt celeriter proficiſci, [*Andar velocemente,*] translatione ſumpta ab auibus, quæ aerem inter volandum diuidunt. Vir. li. 9. Ille viā ſecat ad naues. Seruius exponit, id eſt, tenet. Accipitur item Secare, pro ſequi. [*Seguire.*] Idē li. 10. Quæcumque eſt fortuna hodie, quam quiſque ſecat ſpē. i. ſequitur, tenet, habet. Sectus, a, um, part. Ci. 2. Tuſ. At verò C. Marius rufticanus vir, ſed planè vir, cū ſecaretur, principio. Vetuit ſe alligari: nec quiſquā ante Mariū ſolutus dicitur ſectus'. Legitur tamen participium futuri temporis, Secaturus, pro ſecturus, apud Col. li. 5. c. 9. Huius verbi compoſita ſunt Conſeco, Circūſeco, Diſſeco, Exſeco, Inſeco, Interſeco, Preſeco, Proſeco, Reſeco, & Subſeco, quorum ſignificata vide ſuis locis.

SECORDITER, ſine Socorditer [*Pigramente.* G. Hinlaeſſiglich, faulē tzich. *Gal. Lourdement, & negligemment. Hiſ. Deſcuidadamente,*] *μαλθακῶς*. ignauiter. Inde Socordius, cōparatiuum. Liu. li. 1. ab vr. Ab Albanis ſocordiùs res acta.

SECORS,& socors.g.i.*Pigro,tardo,negligẽte,poltrone*;עצל cui עַצְלִי chesil,עַצְלָה vhatsel.Germ.Vnbeherzt,traeg,nuleſſig.*Gal. Eſtourdi:lourd,pareſſeux,negligẽt.Hi.Deſcorẽzinado·perezoſo,negligente,*]*Ἀμελὴς*.ignauus,ſegnis,tardus, vel negligens in conſulendo,& meditando, præſpiciendoue quid opus ſit facto, quaſi ſine corde.Ter.in Adel. Nolim cæterarum rerum te ſocordem eodem modo.Cic.1.de Nat.Deorum; Contra quos Carneades multa diſſeruit,vt excitaret homines nõ ſocordes ad veri inueſtigandi cupiditatem.Col.lib.2.ca.1. Itaque iſtam vitam ſocordem perſequitur valetudo.Vnde Secordia,& Socordia,[*Pigritia.*]ignauia,inertia, ſegnities.Secordiam,inquit Feſtus,quidam prõignauia poſuerũt. Cato pro ſtultitia.[*Stoltitia.*]Plau.in Pœn.Nimia nos ſecordia hodie tenuit.Ter.in And.Enimuero Daue nihil tibi eſt ſegnitiei,neque ſocordiæ.

SECRETO [*Secretamente,*] *ἀπορρήτως*.clam,occultò,ſine arbitris.Pla.in Amph.Mirum,quid ſolus ſecum ſecretò ille agat. Cic.ad Att.li.7. Vna Formias venimus,& ab hora octaua ad veſperam ſecretò collocuti ſumus.Interdum idem valet,quod ſeorſum,ſiue ſeparatim. [*Separatamente.*]Col.li.11.c.2.His diebus commodè inſtituuntur horti,de quibus ſuo loco dicam ſecretiùs, ne inter hanc quaſi turbam operum negligentiùs olitoris officia deſcripſiſſe videar.

SECTA,æ,f.1.familia,ſchola,diſciplina,ſtudium,ratio philoſophãdi,[*Setta.*]proprie eſt ratio illa dogmatum, quã quis ſibi in Philoſophia imitandam propoſuit, & tuendam ſuſcepit; à ſectando(vt volunt) dicta, quod plures primum opinionis cuiuſpiam auctorẽ ſequãtur, vel à ſectione(vt aliis placet)quod cum omnes Philoſophi dicuntur, ſcitorum tamen diuerſitate à ſe inuicem ſint diuiſi. Aliud.n.de ſummo bono ſentiunt Stoici, aliud Academici, aliud Peripatetici,aliud Epicurei.Cice.1.de Orat.Eſt autem ſecta diſciplina, ſeu certa quędam diſciplinæ formula,factio,ſtudium, ratio vitæ.Col.lib.6.Quare antiquiſſimum eſt formam huius operis cõſcribere, quam velut ſectam,legemque in proſcindendis agris ſequantur agricolæ.Ci.pro Cœl.Qui hanc ſectam, rationemque vitæ magis,quàm verbis ſecuti ſumus.Idem 2.de Nat.Deor. Omnis natura artificioſa eſt, quod habet quaſi viam quamdam & ſectã, quam ſequitur. Hinc Conſectaneus, qui eiuſdem ſectæ eſt.Augu. li.10.de Ciu.Quantò humanius,& tolerabilius conſectaneus tuus Platonicus Apuleius erraut.

SECTARIVS verues,m.2. qui gregem omnium præcedens, ducẽ ſe illis præbet. Pla.in Cap.Qui Petroni nomen indunt veruecl ſectario.

SECTILE,p.c.o.3.*πριστόν*.quod ſectum eſt,ſiue ſecari ſolet,aut ſecu facile eſt.Sectile porrum,idem quod ſectiuum, cuius folia identidẽ ſolo tenus ſecantur. Iuue.Sat.3. Quis tecum ſectile porrum Sutor, & elixi vernęci labra comedit.Medulla ſectilis.Pl.li.16.c.39.Ebur ſectile.Oui.de Medicam.faciei.

SECTIO,onis,f.3.[*Diuiſione,parte,bottino,* בַּז ghezer כִּתַּר betet.Ger. Schneidung,zerhauwung.*Gal.Taillure,coupeure,rongneure.Hiſp. Cortadura,*]*τομή*. actus ipſe ſecandi.Plin.libro 25.cap.13.Bibitur & contra ſerpentes,& ante ſectiones,punctioneſque, ne ſentiãtur. Aliquando accipitur pro bonis damnatorũ, aut etiam pro præda hoſtium,quę ſub haſta venditur.Cęſar Com.3.Poſtridie eius diei hoſtium,quę ſub haſta venditur.Cęſar Com.3.Poſtridie eius diei refractis portis,cum iam defenderet nemo,atque intromiſſis militibus noſtris ſectionem eius oppidi vniuerſam Cæſar vẽdidit.bona oppidanorum vendidit ſub haſta.Tacitus; Reliquias ſectionũ Neronianarum nondum in fiſcum conuerſas reuocatis ab exilio conceſſit.Hoc eſt,reliquias eorum bonorum,quæ Nero, dominis in exilium actis,fiſco vendicauerat.

SECTIVVS,a,um,p.p.o.1.2.*πριστὸς*.quod ſectum eſt,aut ſecati ſolet,vt Porrum ſectiuũ,quod folia eius ſæpius ſecãtur,vt profundiùs creſcat.Duo enim ſunt porri genera,vnum capitatum,alterum ſectiuum.Col.li.11.c.3.Porrum ſi ſectiuum facere velis,denſius ſatum præceperunt priores relinqui,& ita cum increuerit,ſecari.

SECTOR,aris,d.1.[*Seguitare.andar dietro,* רָדַף אַחֲרֵי halach achar radhaph Germanicè.Staets oder embtig nachfolgen.*Gal.Suyure, ouuent.Hiſpan.Yucho ſeruir, andar trai otro,*]*παρακολούθια*.multum,& continuè ſequor.Plau.in Ciſt.Amum ſectatus ſum clamore per vias.Cic.4.Ver.Prætorem per omnia fora ſectabatur. Propriè autem hoc verbũ(quod& Donatus annotauit) ad philoſophorũ diſcipulos pertinet,qui præceptorem aſſiduè comitantur,vt colloquio eius,& vſu eruditiores,eique per omnia ſimiles euadãt.Hue reſpexit Gnato ille.Ter.in Eũ.Ibi homo cepit me obſecrare,Vt ſibi liceret diſcere id de me;ſectari inſſi,tãquam Philoſophorũ habent diſciplinæ ex ipſis Vocabula,paraſiti ita ut Gnatonici vocentur.Sectari belluas,apros,ceruos,[*Andar a caccia,*]eſt venãdo cõſectari,perſequi,inueſtigare,perquirere,ſequi.Vir.i Buco.3.Eclo. Si dum tu ſectaris apros, ego retia ſeruo.Hor.2.Ser.Sat.2.Leporẽ ſectatus,equove Laſſus ab indomito.Hinc Sectator,oris,verbale, qui aſſiduè aliquem aſſectatur.Ci.pro Mur. Quid opus eſt ſectatoribus? Sectatores Philoſophorũ[*Diſcepoli,*]id eſt, diſcipuli,qui vt aliquid ab ijs addiſcant,ab eorum latere numquã diſcedũt.Ge. li.2.c.2. Taurus ſectatoribus commodum dimiſſis ſedebat pro cubiculi ſui foribus.Huius compoſita ſunt, Aſſector, Conſector, & Inſector,de quibus ſuprà ſuis locis.

SECTOR,oris,m.3.[*Taglia legne,o altra coſa,compratore del bottino,* בַּז ghezer כִּתַּר mebatter.G Ein abſchneider,hauwer.*Ga.Cooper rongneur.Hiſ.Cortador,*]*τμῆσις*. verbale eſt a ſecando deductum, eũ ſignificans qui aliquid incidit,aut diuidit,vt Sector zonarius, qui alterius zonam,aut marſupium incidit.[*Ladro da borſe.*]Plaut. in Tr.Mira ſunt,ni illic homo eſt aut dormitator,aut ſector zonarius;Sectores item dicũtur, qui ſpem ſui lucri ſecuti,bona damnatorum emebant in auctionibus,ac poſtea pro compendio venditabant. Indeà Ci.2.Phi.M.Antonius ſector Põpeij appellatur,quoniam in ſubhaſtatione bona Cn.Pompeij redemerat.Ci.pro Roſ. Neſcimus per iſta tempora eoſdẽ fere ſectores fuiſſe bonorum,& colonum? Item Sectores,teſte Varia li.1.Ele.ſunt accuſatores, qui ex damnatione accuſati dimidium bonorum expectant, aut certã aliquã partẽ,& id perſequuntur. Budæus eos propriè dicit Sectores appellari poſſe,qui delationibus faciendis cõfiſcationes à Principibus impetrant,vt homines interdũ inſontes fortunis omnibus euertant.Sectrix, verbale, fœminini generis,eiuſdem ſignificationis.Pli.li.36.c.17.Vnde enim vitricus Sylla,& Metella mater,proſcriptionum ſectrix.

SECTVRA,æ,f.1.[*Taglitura,* בַּז ghezer כִּתַּר bether.Ge.Ein ſchnitt oder das ſchneiden.*Gal.Coupeure,rogneure.Hiſp.Cortadura.*]*τμῆσις*. ipſa ſectio,ſiue ſecandi actio Pl.li.37.c.8.Et venatus quidem Callaidis tales ſectura formantur, aliàs fragiles. Sectureę dicuntur fodinæ,ſiue cuniculi ſubterranei in quibus metalla excidũtur.Cæſar.Comm.4 Cuius rei ſunt lõgè peritiſſimi Aquitani, propterea quod multis ærarię ſecturæ ſunt.

SECVBO,ſecubas,p.c.n.1.[*Sederſi da vn canto ſolo.*G.Beſonder ligen. *Gal.Coucher a part.Hiſpan.Aſſentarſi o dormir aparte,*]*ἀπόκοιτος*. ſeorſum,ſiue ſolus cubo.Liu.lib.5.Decad.4.Per iocum adoleſcens vetat eam mirari,ſi per aliquot noctes ſecubuiſſet religionis cauſa. Secubitus,us,ipſe ſe cubandi actus.Oui.3. Am.Eleg.9.Qui tibi ſecubitus triſtes Dea ſaua fuiſſent.Catu.Argon.Anxia nec matet diſcordis mœſta puellę Secubitu.

SECVLA,æ,c.c.f.1.[*Falce,* מַגָּל maghghal.Ger.Ein ſichel,ſeggeiſſen, *Gal Faucille.Hiſp.Hoce para ſegar,*]*δρεπάνη*.falx,à ſecando dicta, vt ait Var.lib.5. de Ling.Lat.

SECVLVM,li,n.2.multorũ annorũ ſpacium,ætas[*Secolo,età.* עוֹלָם holam.Germ.Hundert iarige zeit.*Gal.Siecle,l'eſpace de cent ans.Hiſ. Siglo,edad.*]*αἰών,γενεά*.ſiue a ſecãdo,vt quibuſdam placet, ſiue ut alij malunt;à ſequendo deducatur,abſque diphthõgo melius ſcribatur,producitque ante penultimam contra primitiui rationẽ.Eſt autem ſeculum,idem ferè, quod hoĩs vnius ætas.Feſtus interpretatur ſpaciũ centum annorũ.Vnde carmen Horatij ſeculare dicitur, quo deſcribuntur ſacrificia,quę cẽteſimo quoq; anno fiebant. Id etiam colligi poteſt ex li.2.Ci.de Ora.cum ait:Numam Pompiliũ duobus ſeculi Pythagoram præceſſiſſe,quem ex Liuij auctoritate conſtat ducentis annis fuiſſe ante Pythagoram. Sunt qui ſpacium trigintà annorum ſeculum putent.Alij verò mille annos ſeculum habere exiſtimant.Ci.Bruto.li.11.In multa ſecula vitæ bonus ſæpe liberatam,hoc eſt,in multum tempus,ſiue in multas ætates. Idẽ 6. Ver.Parietes,quorum ornatus tot ſecula mãſerat.Seculum ſiue ſeclum,per ſyncopen,Lucr.pro genere vſurpatiui,vt,Serpẽtia ſecla,&c. Natũ alipedes vt cerui ſæpe putantur Ducere de lucibus ſerpẽtia ſecla ferarũ.Idem li.3.Deſiperent homines, ſaperẽt ſeu ſecla ferarum.Sæpeẽt ſeculum accipitur pro tempore. [*Tempo.*]Cic.in Parad.Etiã ipſe fortaſſis in huius ſeculi errore verſor. Aurea ſecula. Virg.6.Aene.Auguſtus Cæſar Diuum genus aurea cõdens Secula. Aſpera ſecula. Vir.1.Aen.Aſperitũ poſitis mitęſcent ſecula bellis. Impia ſecula. Vir.1.Geor.Impiaque æternã timuerũt ſecula noctẽ.

SECVLARIS,& hoc re,o.3.[*Di ſecolo.*G.Das vber die hũdert jar wider gehalten wirdt.*Gal.Qui ſe fait de cent en cent ans.de ſiecle.Hiſp.De ciento annos,de ſiglo,*]quod centeſimo quoque anno inſtauratur,vt Ludi ſeculares,qui ita inſtituti erant,vt nõ niſi centeſimo quoque anno fierẽt:quamquam poſtea principum ambitione, minore ſpacio interiecto, ſæpius fuerint inſtaurati. In his ludis præco pronũciare ſolebat,pop.Ro.eos viſurum eſſe ludos,quos nemo eius ætatis vmquam vidiſſet,aut viſurus eſſet poſthac.Pli.li.7.c.48.Minus miror Stephanionem,qui primus rogatus ſaltare inſtituit, vtriſq; ſecularibus ludis ſaltaſſe.

SECVM,[*Con ſeco,ſeco,* עִמּוֹ himmo. Germa.Mit ſich,mit ihm ſelbs,] *σὺν ἑαυτῷ*.dictio compoſita ex ablatiuo Se, & præpoſitione Cum: notæ eſt ſignificationis.Cic,Att.lib.8. Quis autem eſt tanta quidẽ de re,qui variè ſecum ipſe diſputet? Vir.4.Aen.Ille meos,primus qui me ſibi iũxit,amores Abſtulit:ille habeat ſecum,ſeruetque ſepulchro.

SECVNDA claſſis,f.1.*δεύτερον τίμημα*.in cẽſu Serui Tullij Romanorum regis,dicebatur ea pars populi, quæ æris LXXV. Mutant eo amplius,intra tamen centum millia,in cenſum deferebat,iiſdẽque armis vtebatur, quibus prima claſſis,præter loricã,& clypeum, cuius loco ſcuto vtebatur.Vide Liu.lib ab vrb.condita.

SECVNDAE menſæ,f.1.*τραπέζωματα*.dicũtur fructus,cæteraque bellaria,quæ ſublatis carnibus ſecundo loco apponuntur.Quæ nominatio inde ducta eſt,quod antiqui menſas appellabãt ipſos diſcos,

ine quadras,quibus epulę in conuiuium inferebãtur.Vir.2. Geo. Non ego te Dijs & menſis accepta ſecundis Tranſierim Rhodia. Hor.2.Ser.Sat.2.Tum penſilis vua ſecundas,Et nux ornabat men-as,cum duplice ficu.Legitur & ſecunda menſa in ſingulari num. Cic.Att.lib.14.Hæc ad te ſcripſit appoſita ſecunda menſa.Pli.li.9. .35.Inferri menſam ſecundam iuſsit.

VNDÆ,arum,f.1.[*Secondine,*שליה ſchiliah. Ger.Das buſchelin, urde,oder nachgeburt,iſt das felin in welchem das kind in mu er leib ligt.Ge. *La peau de quoy eſt enuel opè l'enfant au ventre de ſa ere,s'arriere faix.Hiſ. Las pares de muger deſpues del parto,*]τὰ χόα,ὑστέα.membrana illa,qua partus obuolutus ex vtero prodit,di tę quod naſcentem infantem ſequantur.Pl.Braſsica ſuccus cõtra rdorem febrium facit ſtomachi vitia, & ad ſecundas.

VNDANI,m.2.*οἱ ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως στρατιῶται.*dicebantur ſe-unde legionis milites,ſicut primani,primæ legionis.Liu. libro 4. ell.Mace.Dum repetunt enixè ſignum,priores ſecundani ſe por-i ciecere.Et paulo poſt?Secundani terga hoſtium dedunt,cæteri aſtra diripiunt.Pli.lib.3.c.4.In medio colonia Arelate ſextanorũ, litteræ ſeptimanorum, Arauſio ſecundanorum.

VNDARIVS,a,ũ,o.1.2.[*Secondario,la ſeconda volta,*שבי ſcheni.G. Des anderen.*Gal.Second,apres le premier.Hiſp. Lo ſegundo que ſe ſa*]δευτερῖος.quaſi ſecundi ordinis,ut Panis ſecundarius.i.vulga-is,& ſordidus,vt qui confectus ſit ex farina, ex qua Pollinis pars *nte ſit* excuſſa.Suet.in Au.Cibi minimi erat,atque vulgaris ferè, ecundariũ panem,& piſciculos minutos maximè appetebat.Hic iam ſecundus dicitur.Hor.Paſti ſiliquis, & pane ſecundo.Legi-ius & ſecundarium,neu.gen.pro ea parte farinę,ex qua cõficitur anis ſecundarius.Pli.li.&c.9.Præterea floris ſemodium,& cibarij quod ſecundarium vocant)ſextarios quattuor, furfuris ſextarios ndem.Ponitur aliquando pro proximo,& ſecundo.[*Commodo*] i.2.de Inuen.In hoc autem loco caput illud erit accuſatori,ſi de onſtrare poterit alij nemini cauſam fuiſſe faciẽdi ſecundarium, tantam, ſi tam idoneam nemini.Idem de Clar.Orat.Q.Artium .Craſsi ſecundarium appellat,hoc eſt, ſecundũ a M. Craſſo elo uentiæ locum obtinentem.Idem(inquit)faciebat Q. Artius, qui it M.Craſsi quaſi ſecundarius.

VNDO,aduer.[*Secondamente,ſecondariamente,*שנית ſchenith odh.G.Zum an deren maal.*Gal.Secondement,pour la ſeconde fois. iſp.Segundamente,ſegunda ue*]δευτερον.ſecundo loco, ſecũda ui ,iterum,rurſus.Cice.Att.Semel hominem allocutus fueram:an cundò mihi redeundum eſſet, ignorabam.

VNDE,[*Alla ſaconda,felicemente*]Cice.de Nat.Deo.Nauigare,ac cundiſsimè curſum tenere.

VNDO,as,n.1.[*Proſperare,andar a ſecõda,*הצליח hitsliach.G.glu en,das iſt,gluckLich machen.*Gal.Donner proſperité,faire proſpe .Hiſp.Proſperar,ò fortunar*]διευτυχίζω proſpero, proſperum red-o.Prop.Iam liquidum nautis aura ſecundat iter.Vir.7.Ænei.Dij ſtra incępta ſecundent.Ou.epi.13.Blandaque compoſitas auras undet aquas.Hinc Obſecundo,as,de quo alibi.

VNDVM,poſt,ex,pro conuenienter,[*ſecondo,appreſſo,*על אחר hal char.Ge.Nach.*Gal.Pres,aupres,apres.Hiſ. segun, o cerca,*]κατά. poſitio,accuſatiuo caſui ſeruiens,idemque ſignificans,qd iux-Cice.6.Ver. Secundum arbitrum tuum teſtes dabo. Interdum m valet,quod poſt[*Doppo,*]Ser.Sulp.ad Cicero.li.4.Duo vulne ccepiſſe, vnum in ſtomacho,alterum in capite ſecũdum aurẽ. in.Nam quod vnum mihi ſecundum patrem fortuna videba-paraſſe præſidium, id ego ſperare in alia ſorte non poteram. c.1.Offi.Proximè autem,& ſecundum Deos,homines hominis maximè vtiles eſſe poſſunt.Interdum idẽ valet,quod Pro.[*In ore,*]vt Prætor ſecundum me decreuit.i.pro me.Cic.pro Q.Ro o;Secundum nos iudicari volumus.Item Att.Quiſq.eorum ſe-ndum cauſam noſtram iudicauit.Aliquãdo In,[*In*]vt Secundũ ietẽ.i.in quiete.Sueto.in Aug.Affirmabat ipſum eſſe,cuius ima ſecundum quietem ſibi obſeruata ſit. Aliquando Super, ſiue .[*Di*]Sall.in Iug.Secundum ea vt deliberetis,&c.

NDVS,a,um,o.1.2.[*ſecondo,*שני ſcheni.G.Das ander.*Gal.ſecond, xieme.Hi ſegondo en orden.*]δεύτερος.qui immediatè ſequit pri m,& tam numeri,quam dignitatis ordinem denotat.Cicer.in at.Qm̃ id ſecundum erat de trib.Vir.11.Aẽ.Turnus ego haud veterum virtute ſecundus.Hirc.4.Bell.Alex.Bellonæ templũ, od tanta religione colitur,vt ſacerdos eius Deæ, maieſtate,imio,& potentia,ſecundus a rege,cõſenſu illius gentis habeatur. tráſlationẽ ponitur pro proſpero,[*Proſpero,fauorenole.*]vt Se-da fortuna.i.proſpera,quod vel conatus noſtros ſequatur.Vir. 9.Æn.Tantum fortuna ſecũda.Aut diuerſa cedat.Sic Res ſecũ quæ pro noſtro deſiderio ſequuntur. Virg.10. Aen. Et ſeruare lum rebus ſublata ſecundis. Ventus ſecundus, qui a puppe ſetur.Vir.4.Aen.Nec Zephyros audis ſpirare ſecundos?Secũdo nine nare,ſiue nauigare,hoc eſt,in eam partem,in quam flumẽ rrit. Ou.4.de Pon.Sed flumine ſæpe ſecundo Augetur remis ius cuntis aquę.Virg.3.Geor.Miſſuſque ſecundo defluit amni. andis auribus aliquid accipere.i.beneuolis,clemẽtib.Liu.Om que ſemper,quę magiſtratus ille dicet, ſecundis auribus, quæ

ab noſtrum aliquo dicentur,aduerſis accipietis? Secundo lumine, pro ſecundo die poſuit Cic.Att.li.7.epi.144.Secundo populo philoſophiam vituperare.Cic.2.Tuſc.

SECVNDVS,m.2.philoſophus fuit Athenienſis,quem aliqui Epithyrũ vocant,quod architecti filius fuerit,multæ quidem doctrinæ,mediocris eloquentiæ,equalis, emuluſque Heredis Attici: qui illud Heſiodi eleganti mutatione in eum cauillatus eſt: Figulus æqualẽ exagitat,tu rhetora tecton.Nihilominus tamen ſenem poſtea mortuũ,& epicedio,& lachrimis honorauit.Ex Philoſtrato.Secundus alter Tridentinus,vir ſanctus,Agiulphi regis Longobardorum tẽpore, ſcripſit breuiter Longobardorum hiſtoriam. Auct. Paulus Foroiulienſis. Fuit etiam hoc illuſtris Veronenſis familiæ cognomen,ex qua fuit Pli.Secundus,naturalis hiſtoriæ ſcriptor.

SECVRIS,huius ſecuris,f.3.[*ſecure,manara,*קרדום kardũ חשיל chaſchil גרזן gharzen בולף chelaph G.Ein axt,beyel.G.*Vne hache ou cognee.Hiſ. La ſeguar,o ſeguron,*]πέλεκυς.inſtrumentum ad ſecanda ligna:quaſi ſemiquiris,vt inquit Seruius,vel vt veriſimilius videt a ſecando.Vir.li.11.Aeratam quatiens Tarpeia ſecurim.Cicero 3. Ver. Agunt eum præcipitem pœnę ciuium Romanorum, quos partim ſecuri percuſſit,partim vinculis necauit.Vir.6.Aen.Cõſu-Imperium hic primus,ſęuaſq. ſecures Accipiet.Luc.li.7.Pacificas ſæuus tremuit Catilina ſecures. Huius inſtrumenti inuentrix fuit Pentheſilea Amazon, teſte Pli.lib.7.c.56.Vnde & Amazones ſecurigeręa poetis dictę ſunt. Secures item magiſtratuum inſignia erant, virgarum faſciculo loro illigatæ.Cicer.6.Ver.Quamobrem faſces prętoribus præferantur, cur ſecures datæ? Infligere ſecurim,per translationem dixit Cic.pro Plan.pro eo,quod eſt vehementer lędere,vel grauiter ei officere. Idem pro Murena; Quã te ſecurim putas iniecisſe petitioni tuę .i. quantum detrimenti putas te attuliſſe tuæ petitioni? quaſi dicat, Omnem petitionis tuæ ſpem quadam quaſi ſecuri præcidiſti.

SECVRICLA,clæ,f.1.ligneum retinaculum, quod fuſcus,ſiue ſubſcus dicitur,quo duo ligna inter ſe tenaciſſimè vinciuntur.Vnde Securiclati cardines,apud Vitru. lib.10. Noſtri,inquit Budęus,vt arbitror, hirundinum caudas appellant.

SECVRICVLA,lę,f.1.[*Picciola ſcure,manara,*]πελεκύδιον.exigua ſecuris.Plin.lib.18.c.19.

SECVRIFER,ra,rum,o.1.2.πελεκοφόρος.qui fert ſecurim.Ou.12.Met. Securiferumque Pyracmon.

SECVRIGER,ra,rum,o.1.2.ſecurifer.Ouid.epiſt.14.Prima ſecurigeras inter virtute puellas Te peperit.Silius li.16.Hic fera gentis more ſecurigeræ miſcebas pręlia dextra.

SECVRITAS,tatis.*f.3.ſicurtà,ſicure*ζα,בטחת betach בטחן bittachõ גרן ſchalvah בולף ſcholi.G.Sicherheit,ruh,vñ ſtille des gemuets *Gal.ſeureté,aſſeurance,Hi.ſecuridad,o deſcuydo*]ἀδεια.tranquillitas curę,anxietatis,& periculi expers.Ci.de Ami. Caput eſſe ad beatè viuendum ſecuritatem,qua frui non poſſit animus, ſi tanquã parturiat vnus pro pluribus.Pli.epiſt.332.Sicut largitiones ex publico fieri mandata prohibent,ita videndum,ne multorũ ſecuritas ſubruatur.Philoſophi definiunt ſecuritatem rectam eſſe,placidamq; animi conſtitutionem,malorum impendentium cura vacantem.

SECVRVS,a,um,o.1.2.[*ſicuro.trãquillo,*בטוח batuach נאמן neeman שלו ſchaleu שלי ſcheleu.G.Ruewig,ohneſorg,ſicher.*G.Aſſeuré, ſeur.Hi.ſeguro,o deſcuydado,*]ἀσφαλής. tranquillus,cura, & anxietate vacans,quaſi ſine cura.Et differt a tutus, quod ſecurus dicatus is, qui non timet,etiamſi immineat periculum: Tutus autem is, qui eſt extra periculum,quamuis etiam timeat. Cicero Planco lib.10.Si Africanæ legiones celeriter venerint,ſecuros vos ab hac parte reddemus.Oui.1.Met. Mollia ſecuræ peragebant otia gentes.Aliqñ ſecurus,capitur pro contemptore, incurioſo,& negligẽte,tuncq.regit ganitiuum,[*ſpreggiatore,negligente*]Vir.1.Aen. Securus amorum Germanæ.Qu.l.8.In quod ſæpe etiam incidit Cicero,ſecurus tam paruæ obſeruationis.Luc.li.1.Per ferrum tanti ſecurus vulneris exit.De Leone.

SECVS,[*Dietro,altrimenti,*Ger.Neben.*Gal.Pres,aupres.Hiſp.Cerca,*] παρά.cum accuſatiuo,aliquando prępoſitio eſt,idem ſignificans, quòd iuxta,ut ſecus decurſus aquarum feruntur ſalices. Aliquando ſt ad verbium,& ſignificat aliter, preſertim quando, non,vel haud,ſecum comites habet.Vir.2.Aen.Haud ſecus Androgeos vi ſa tremefactus abibat.Cic.epi.Quod non multo ſecus fieret.

SED,*Ma,*בולאם chilim.Ge.Aber.G.*Mais.Hiſ.Mas,a empero,*]ἀλλά. coniunctio eſt diſcretiua,ſiue aduerſatiua.Cic.de Ora. Non de pſtanti quadam,& eximia,ſed prope de vulgari,& communi prudentia diſputo.Aliquando incipientis particula eſt,aut certè ad diuerſa tranſeuntis.Ter.in And.Sed Pamphilũ exanimatum video Iungitur aliquando cum Autem.Plaut.in Rud.Sed autem quid ſi hanc hinc abſtulerit quiſpiam ſacram vinam Veneris? Aliquãdo cum Vero.Cic.7.Ver. O prędarum Imperetorem, nec iam cũ M. Aquilio fortiſſimo viro,ſed verò cum Paulis.Scipionib.&c.Ponit ſed,aliquando pro, ſed etiam.Cic.pro Mil.Obliti eſtis non modo inimicorum Milonis ſermones,ſed nonnullorum imperitorum.

SEDATE,[*Quietamente.*Ger.Ruewiglich.*Gal.Coyement, ſans trouble.Hiſ.ſoſſegadamente*]πράως.quietè,tranquillè.Cicero,in Orato.

Cum ſedatè, placidèque loquimur. Placidè, & ſedatè ferre dolorem. Idem 4. Tuſc.

SEDATVS, a, um, o. 1. 2. [*Quieto.* שׁקט ſchoket. G. Geſtillet, befridiget, beruwiget. G. *Posè, & raſſis coy, & tranquille.* Hiſ. *ſoſſegado*] πρᾶος. tranquillus, quietus, minimè præcipis. Virg. 12. Aē. Sedato reſpondit corde Latinus. Cic. Att. li. 8. Hęc ſcripſi ſedatiore animo, quam proximè. Hor. in epiſt. Odetunt hilarem triſtes, triſtemque iocoſi Sedatum celeres.

SEDATIO, onis, f. 3. [*Moderatione, quiete* שׁקט ſchoker. Ger. Stillung. *Gal. Tranquillité, appaiſement.* Hiſpan. *ſoſſiego. a quella aclaration.* πρᾶυσις. moderatio, placatio. Ci. 1. Offi. Sedatio perturbationum.

SEDENIM, [*Mapur* בּיאם chiim. Ger. Aber doch, danie,] ἀλλὰ γάρ. aduerſatiua particula, quandã etiam probationis uim habeat adiũctam. Vir. 1. Aen. Progeniẽ ſed enim Troiano a ſanguine duci Audierat. Accipitur & pro, aũt, ſiue verò Cic. pro Arch. Sed. n. hoc nõ ſolum ingenij, ac litterarum, verum etiam naturæ, atque uirtutis. Plau. in Cur. Sed enim nequeo durare, quin herum accuſem meũ.

SEDENTARIVS, ria, rium, o. 1. 2. ἑδραῖος. quod ſedendo fit, vt Ars ſedẽtaria, quæ ſedendo exercetur, quam & Sellulariam uocant. Opera ſedentaria, quę fit, a ſedentibus. Col. li. 1. 2. c. 3. Neque enim ſedentaria eius opera, ſed modo ad telam debebit accedere, modo eos, qui cibum familię conficiunt, inuiſere. Sedẽtarij, qui ſedendo opus faciunt, ſicut ſcutores, ſartores, & id genus alij. Plau. in Aul.

SEDEO, des, di, ſeſſum, n. 2. [*ſedere, ſtare a ſedere.* ישׁב iaſchab. G. Sitzen *Gal. Se ſeoir, s' aſſeoir, eſtre aſſis.* Hiſpa. *Aſſentarſe, eſtar aſſentado,*] κάθημαι. notę ſignificationis verbum eſt, cuius antitheta ſunt, ſto, & ambulo. Cicer. 2. de Diuin. Cum Cęcilia in cella ſederet. Plau. in Strich. Si non, vbi ſedeas, locus eſt, at eſt vbi ambules, Dicimus autẽ ſedeo ſuper equum, ſedeo equo, ſedeo in equo. Qui. An ſit credibile ſedeo ſuper equum, ſedeo equo, ſedeo in equo. Qui. An ſit credibile ſedeo ſuper caput Valerij pugnantis ſediſſe coruum? Ci. de Ora. In ſolio ſedes domi. Idẽ 2. de Fin. Sedere in ſolio ornatu regali. Mart. li. 5. epi. Vno credis equo poſſe ſedere duos. Liu. libro 9. Nemo vi ſella curuli ſederit. Sedere in ouis, pro incubare. Pli. li. 9. ca. 51. Polypus fœmina modo in ouis ſedet. Aues quoq; ſedere dicuntur, cum arbori, tecto, alij rei inſiſtentes, non mouentur. Vir. 12. Aē. Alitis in parvæ ſubito collecta figuram, Quæ quondam in buſtis, aut culminibus deſertis Nocte ſedens, ſerum canit importuna per vmbras. Alibns de ſertis Nocte ſedens, ſerum canit importuna per vmbras. Alibi quando ignauiam, ceſſationemque denotat. Cicer. Att. Quid enim ſedere totos dies in villa iſta? Virgil. 11. Aen. Sedeant, ſpectentque Latini. Ter. in Adelp. An ſedere oportuit domi virginem tam grãdem? Aliquando ſedere ponitur pro placere, [*Placere,*] & tunc dativo conſtruitur. Vir. 5. Aen. Idque pio ſedet Aeneæ, probat auctor Aceſtes. Aliquando pro manere, immorari. [*Dimorare,*] Ci. li. 9. ep. Si venti eſſent, nos hic Corcyræ non ſederemus. Liu. li. 2. Bel. Pun. Id horreum fuit præſidium Pœnis ſedentibus ad Trebiam. Aliqñ ſedere, eſt conſiliũ capere, conſiderare. [*Conſiderare,*] vt apud Vir. 1. Aen. Celſa ſedet Aeolus arce. Et 9. Aē. Turnus ſecreta valle ſedebat. Plau. Siue iuxta aram ſedeam, & dabo meliora conſilia. Item ſecũdum augures ſedere, eſt augurium capere: Nã poſt deſignatas cęli partes, a ſedentib. captantur auguria. Veſtis item ſedere dicit, quę apta eſt. [[*ſtar bene.*] Qui. Ita ſedet melius toga & continetur, Aqua loquend· conſuetudine ſumpta translatione, Imperium humeris alicuius bene ſedere dicimus, quod illi probè conuenit, & ab illo pro dignitate rectè ſuſtinetur. Plin. in Paneg. Cum abundè expertus eſſet, quam bene humeris tuis ſederet imperium. Sedens Lactuca, pro feſtili. Mar. li. 10. Epig. 48. In quibus eſt lactuca ſedẽs, & ſeſſile porrum. Compoſita ſunt, Aſſideo, Conſideo, Circumſedeo, Diſſideo. Deſideo, Inſideo, Obſideo, Præſideo, Reſideo, & Subſideo, & Superſedeo, in quibus ſyllaba, ſi, corripitur: vide ſuis locis.

SEDES, huius ſedis, f. 3. [*ſedia, ſede, luogo da ſedere, catedra, ſcagno, ſeggia* מושׁב moſcab. Ger. Ein ſitz, ſeſſel, ſitz ſtul. *Gal. ſiegon, ſeiour, logis & demeure.* Hiſ. *Aſſiento, ſilla, ſuyar, par aſſentarſe,*] ἕδρα, θρόνος. ſella, in qua ſedemus. Plin. in Paneg. Iamdudum illi radiatum caput & media inter Deos ſedes auro ſtaret, aut ebore. Interdum ponitur pro habitatione vel domicilio, idq. tam in ſingulari, quàm in plurali num. [*Albergo*] Cicero. de prouin. conſ. Numquam hęc vrbs ſummo imperio domicilium, ac ſedem præbuiſſet. Vir. 1. Aen. Hic tamen ille vrbem Pataui, ſedeſque locauit Teucrorum. Interdum pro ſepulchro. [*ſepoltura.*] Virg. 6. Aen. Sedibus vt ſaltem placidis in morte quieſcam. Interdum pro podice, & ani circulo. Plin. l. 23. Cinis ſarmentorum, uitiumque, ſedis vitijs medetur. Sedes luxurię per translationem, pro loco, in quo maximè viget luxuria. Cicero contra Rullum; Coloni Capuę in ſedibus luxuriæ collocati.

SEDICVLA. f. 1. [*ſedetta.* German. Ein ſitzlin, ſeſſelin] ἑδράριον. parua ſedes, ſicut *Ædicula*, parua ædes, quamquam non deſunt, qui Sedecula ſcribendum contendant, quo pacto etiam legitur apud Cice. in epiſt. ad Att. lib. 4. Malo in illa tua ſedecula ſedere. Valla putat omnino Sedicula eſſe ſcribendum per tertiam vocalem.

SEDIGITVS, ti, m. 2. ἑξάδακτυλος. ſenos habens in manu digitos: vnde & Volcatius Poeta, Sedigitus, &c. Horatij filiæ, Sedigitæ ſunt cognominatæ. Plin. lib. 11 c. 43.

SEDILE, p. p. n. 3. [*Sedia.* German. Ein ſitz ſtuel, ſeſſel, ſchaemel.] ἕδρα

ſedes, ſubſellium, ſcamnum ad ſedendum aptum. Plin. epiſ. 301 locis pluribus diſpoſita ſedilia è marmore. Virg. 1. Aene. Viuoque ſedilia ſaxo.

SEDIMENTVM, ti, n. 3. ὑπόστασις. quod ī re alia ſubſidit. Vnde craſſitiẽ vrinæ partem in fundo matulę ſubſidentem, medici ſedimentum appellant. In ædificijs quoque ſedimentum dicitur ipſa ſubſeſſio, cum ſcilicet ob fundamenti infirmitatem ędificium ſubſidit. Pli. lib. 36 c. 10. Siue inundationibus Tiberis ſedimento mollis facto.

SEDITIO, onis, f. 3. diſcordia, diſſenſio populi. vis, turba, motus populi [*ſeditione, diſcordia,* מרומה mehumah קשׁר keſcher. G. Ei auffrhr des volcks. G. *ſedition, mutinerie. H. Bullicio, o alboroto de pueblo,* στάσις. a ſe hoc eſt, ſeorſum, &, itio, componitur. Ci. li. 4. de Republic. docet ſeditionis proprietatẽ a diſſenſione ciuium dictam eſſe, quod ſeorſum eant alij ad alium. Eſt enim propriè cum populo diſcordante itur ad manus: qualem deſcribit Vir. libr. 1. Aen. Magno in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio. Similiter ſeditio in exercitu dicitur, in claſſe, in campo, & vbicumq. eſt multitudo ho ium aduerſus duces, magiſtratuſve arma rapientium, vel imperiũ detrectantium. Ouid. 12. Meta. Seditioq; recens. Dicimus autem Latinè eleganterque, Concitare ſeditionem, Facere ſeditionem, Commouere ſeditionem, Otiri ſeditionem, Sedare ſeditionem.

SEDITIOSVS, a, um, o. 1. 2. [*ſeditioſo, ſcandaloſo.* German. Aufruheriſch der gern auffruhr anſtifftet. *Gal. ſeditieux, mutin.* Hiſ. *Alborotador,*] στασιώδης. procliuis ad ſeditionem, Cicero 3. Ver. Seditioſus homo Cn. Carbo. Hinc Seditioſè, per ſeditionem, aut more ſeditioſorum. Cicer. pro Clu. Concionibus ſeditioſè concitatis. Idem ad Att. 1. 2. Multa cum ſeditioſiſſimè diceret.

SEDO, das, a. 1. [*Mitigare,* שׁכך ſchabbeach חלך hecheliz שׁביתה hiſch biach השׁקים hiſchkiz. G. Stillen, zu fridẽ vnd zu ruh bringen. *Gal. Appaiſer, rendre coy,* Hiſpa. *Aclarar lo turbio, o aſſoſegar,*] καταπαύω. mitigo, placo, lenio. Sall. Catil. Animus impulſus, Dis hominibuſq; iſeſtus, neq; vigiliis, neq. quietib. ſedari potuit. [*Eſtinguere*] li. 4. Auct. ad Her. Neq, habeat, qui litium ſuam ſedet, i. extinguat. Dicimus prętereà ſedare bellum, controuerſiam, diſcordiã, infamiam, iram, milites, mentes commotas, motus animi, miſerias pauorem, tempeſtatem, tumultum, quorum omnium exempla nuſquam non ſunt obuia. Cicer. 2. in Cat. Atq. hæc ſic agentur, vt bellum inteſtinum me vno togato duce ſedetur. Sedate, & Incendite, contraria. Cic. 3. de Leg. At aliquando incenditur, & quidem ſæpe ſedatur. Hinc Sedatus, participium, ſine nomẽ ex participio. Ité Sedatè, aduerbium; & Sedatio, verbale, de quibus ſuis locis.

SEDVCO, is, a. 3. [*Ingannare, traviare,* פרד peredh הפריד hiphrid. G. Neben ſich fuehren. *Gal. Tirer, & mener apart.* Hiſ. *Apartar,*] ἀποπροάγω. propriè ſeorſum duco ab alijs, quaſi de rebus aliquibus locuturus. Ter. in Hec. Pamphilus me ſolum ſeduxit foras. Cic. Att. lib. 2. Seducit me Scaptius. Plaut. in Aul. Secreto te huc foràs ſeduxi. Cic. li. 1. Tuſ. Ad animum tranſtulit, inquiens, animum ad ſeipſum aduocamus, ſecum eſſe cogimus, maximèque a corpore ſeducimus? Accipitur & pro decipio, in fraudem induco. Ter. in And. Me ſuducere iſtis dictis poſtulas.

SEDVCTIO, nis, f. 3. [*ſeductione.* Ger. Neben ſich fuehrung. *G. Deſtournement a part.* Hiſp. *Apartamiento.*] verbale a ſeduco, ſignificans abductionem a turba. Cic. pro Mur. Seductiones teſtium.

†SEDVCTVS, ctus. m. 4. idem Senec. de Tranq Quorum maximæ in ſeductu actiones ſunt.

SEDVCVLVM, li, n. 2. quaſi ſudaculum, genus flagelli, quod vapulantes ſudare faciat. Feſtus.

SEDVLO [*In vero diligentemente.* G. Fleiſſig ליך lich, ernſtlich, embſig lich. *Gal. ſoigneuſement, diligemment.* Hi. *Cuydadoſa, y diligẽtemẽte,*] ἐπιμελῶς. diligenter, & ſimpliciter, quaſi ſine dolo, vt inquit Nonius. Plau. in Aul Nam nunc cum cęlo ſedulò, vt omnes neſciant, Omnes videntur ſcire. Ter. in Phor. Ego ſedulò hũc dixiſſe credo, id eſt, ſimpliciter, inquit Donatus. Idem in Hec. Et ſi diſſimulas ſedulò. Cic. de Fin. Faciam omnia ſedulò.

SEDVLVS, la, lũ, o. 1. 2. [*Diligente, officioſo.* חרוץ charuts שׁקד ſchoked חרד charedh תמיד tamidh. Germa. Fleiſſig, ernſthafftig, embſig. G. *Diligent, ſoigneux.* Hiſ. *Cuydadoſo, y diligente,*] ἐπιμελής. diligens, officioſus, intentus. Cicer. de Clar. Orat. Eloquentes uidebare, non ſedulos uelle conquirere. Tib. libr. 1. eleg. 3. Aſſideat cuſtos ſedula ſemper anus. Ouid. 1. de Rem. Am. Nec deſunt comites ſedula turba canes. Hinc Sedulitas, [*Diligentia,*] pro inſtanti, & fideli officio, ac diligentia. Cic. ad Att. li. 11. Quę ſi non eſſent ſedulitate effecta, & benevolentia tua. Ouid. 10. Met. Sedulitas erit apta tibi. Sedulò, [*Diligentemente*] idem quod ſedulò. Col. lib. 9. Cuſtos ſedulè cuce mire debet alueraria.

SEDVM, ſedi, n. 2. *ἑδύζον.* herba perpetuò virens, unde etiam Sempetuum appellatur. Plinius libr. 18. capit. 17. Col. lib 2. cap. 9. Remedio eſt miſtus ſuccus herbæ, quam ruſtici ſedũ appellant. Vulgus a foliis uermiculorum ſimilitudinem referentibus, uermicularem nominat.

SEGES, huius ſegetis, f. 3. [*Biada in herba* קמה Kamah. G. Die ſaat des getreidts, Kornſaamen, geſaeeter Acker. *Ga. Grain ou bié en terre.* Hiſ. *La miſſe,*] ἔφετός. propriè fruges eorum ſeminum, ex quibus con-ſi-

ſe ſcire poſſe, ſubſtantiam deeſſe, ut ait Valla II. 4. c. 39. Illa ſi ſcire ſe ſcit, ſcire ſe ſcit, quæ ſcit, ſcientiæ remedia eſſe ſcire, ſcire ſe ſcit. Et paulo poſt, Lucuria ſegui cuſtagat donec penem Vita. Cum Lutetiæ ſegnitiem atque ſtupiditatem Gallorum in Græcis Cum ſegnes occidat res ſtruentibus damnat. Segnes per totum ſegnis, ſegnitia, ſegnitudo, ſegnitudinis, ſegnitudinem, apud Plaut. Ad Tib. ego nonnem nobis, rudimentum ſegnes Veteres ſegnis latum Vir. 1. Ars. Conſtat ſemen tenet Tritum ſegnes Cresceris ſegnes ut vanus. Ova. Me ſegnesce materia glorie. Cic. pro Mil. Quid enim eſſe Clodio Miloni ad ſegnitiem inertiamque ſegnitiem? Quæ accepit ego ipſi homo cum fabacha, & lana. [Ita Lambinus] Virtutis. 1. de orat. de Scævola. Quod ad ſenectutem eſt, Antonium, ſenatum, ſuos eſſe ſi vel. Ex Lucio Ilio ſegnem nonis reſpon ſegnitiem. Ita Lambinus. Ego ſegnitiem ſequor ſegnitia, Pl. Ita ſegnitiem, ſegnitiem, ſegnitiem,

sum præbebunt. Est & semen frumenti genus quod Zea appellat, simile farri. Pl.l.18.c.11. Alica fit ex Zea, quam semen appellamus. P(trahsiationẽ significat auctorem alicuius rei, & eũ, à quo quid ortum est. [*Cagione*] Cic.2. Phil. Vt in seminibus causa est arborũ & stirpiũ, sic huius luctuosissimi belli semen tu fuisti. Ponitur ali quando pro genere. [*Stirpe.*] Suet. in Cal. c. 25. Nec vllo firmiore iudicio seminis esse credebat. Vir.7. Aen. Geminosq. iugales Semine ab æthereo. Oui.10. Met. Ipsaque cuius Semine concepta est, ex illo concipit ales. Luc. lib.2. Cælesti sumus omnes semine oriundi.

SEMENTICVS, ca, cum, p.c.o.1.2. σπόριμος. quod seminari potest. Pli. libro 18.

SEMENTINVS, a, um, o.1.2. vt Semẽtina pyra, vel a seminum multitudine, vel quod vsque ad sementis tempus durent, dicta. Cato.c.7. Feriæ sementinæ Fest. Sementinæ feriæ fuerant institutæ, quasi ex ijs fruges grandescere possent. Dies sementina, festum fuit antiquis, celebratum postquam terræ mandassent semina agricolæ. Ouid.1. Fast. Nec sementina est vlla reperta dies.

SEMENTIS. huius sementis, f.3. [*Semente, seme, semẽze, seminata,* זרע zerah זרעים mizrah G. Saeiung, saamen.] σπόρος. significat ipsam satione, seu seminationem. Pli. lib, 18. Sunt qui properent, atque ita pronuncient, festinatam sementem sæpe decipere, serotinã semper. Col. lib.13. Quibus magna sementis præparatur. Liu. Vt Campani sementem facere possent. Ouid. li.1. Fast. Villice da requiem terræ, semente peracta. Nonnunquam pro seminandi tempore. Colum. lib. 2. Prima sementis rariùs ferere permittit, nouissima spissiùs postulat. Ponitur aliquando pro segete. [*Seminate.*] Gell. lib.2.cap.29. In sementis fortè cõcesserat tempestiuiores. Facit sementis aliquando ablatiuo sementi, & in accusatiuo sementim. Cat.c.47. Sementim facito ita. Col. lib.2.c.12. Peracta sementi.

SEMENTO, tas, a.1. [*Generare,* זרר hizriah. G. Saamen bringen] σπορὰ μαιόω. semen produco. Pli. lib, 18.c.29.

SEMESTRIS & hoc stre, o.3. [*Di sei mesi.* G. Sechs monat waetend.] ἑξαμηνιαῖος. quod est sex mensium; vt Semestris tribunatus. Pli. ep.69 Semestri tribunatu splendidiorem. Pl.li.10.c.23. Semestres, vt hirundines. Semestre regnum. Cic. ad Att. li.10. Intelliges id regnum vix semestre esse posse.

SEMESVS, a, um, p.p.o.1.2. [*Mezo mangiato.* G. Halb geessen, benaget. *Gal. A demi mangé. His. Cosi medio comida.*] ἡμίβρωτος. semicomestum. Eadem etiam forma dicitur, qua Ambesum, & Comesum. Suet. in Tib. Semesa obsonia apposuit. Vir.7. Aen. Ossa super recubans antro semesa cruento. Hor.2. Ser. Sat.6. Semesaque lardi Fusta dedit. Silius lib.6. Semesaque membra relinquit.

SEMIANIMIS, me, siue Semianimus, a, um, o.1.2. vel o.3. [*Mezo morto, tramortito.* Ge. Halb todt. *G. A demi mort. H. medio muerto.*] ἡμιθανής. semiuiuus, siue semimortuus. Pli. de Vir. Ill. Semianimis inuentus, & sanatus. Oui.1. Trist. eleg.3. Semianimis media procubuisse domo. Vir.11. Aen. Semianimes voluuntur equi. Luc. li.6. Languida semianimo cum corpore membra videres.

SEMIAPERTVS, a, um, o.1.2. [*Mezo aperto.* G. Halb offen, ἡμιάνοικτος. dimidiata sui parte apertum. Liu.6. Bel Pun. Semiapertis foribus.

SEMIASSVS. a, um, o.1.2. Cic.1. Tusc. Heu reliquias semiassi regis. Ex poeta vetusto.

† SEMIBARBARVS. Iul. Capit. in Maxim. Hic adolescens & semibarbarus. Suet. in Cæs.]

SEMIBOS, p.c.m.3. huius semibouis,] *Mezo bue.* G. Halb ein rind oder ochs,] ἡμίβους. epithethon est Minotauri, quẽ poetæ fingunt, dimidia sui parte bouem fuisse. Oui.4 Trist. ele.6. Semibouemq; virũ.

SEMICAPER, p.c. huius semicapri, m.2. [*Mezo capra.* Ge. Halb ein bock] ἡμίτραγος. Faunorũ, & Satyrorũ epitheto est, qui inferiore sui parte capris similes pinguntur. Oui.5. Fast. Semicaper coleris succinctis Faune Lupercis. Deus semicaper. Oui.4. Fast. Pan, Semicaper. Ouid. 14. Met.

SEMICIRCVLVS, m.2. [*Mezo circolo* Ge. Ein halber ring, oder cirkel. *Gal Demicercle. hisp. Medio circulo.*] ἡμικυκλος medius circulus. Col. lib.5.c.2. Omnis ager semicirculi, vel arcus, nonnunquam etiã plurium angulorũ formam exhibet. Ci.5. de Fin. Circulos aliquos & semicirculos consectari. Semicircularis, re, mediam circuli formam habens. Col. lib.5.c.2.

SEMICINCTIVM, tii, n.2. ἀπόζωμα. succinctorium, quod medium hominem cingat: est enim genus vestis breuissimæ, quo venter, & velanda teguntur. Apud Matt. lib.14. de semicinctio tale est epigrãma, Det tunicam dines, ego te præcingere possum.

SEMICOCTVS, a, um, o.1.2. [*Mezo cotto.* Ger. Halb gekochet] ἡμίεφθος, semicrudus. Col. li.8.c.5. Semicoctum hordeum. Et Pl.li.22.c.25. Semicocta aqua.

SEMICREMATVS, a, um, o.1.2. [*Mezo abbruściato.* Ge. Halb verbrennt, Ouid. in Ibin: Membra feras Stygiæ semicremata neci. Mar. li.11. Turaque de medio semicremata rogo.

SEMICRVDVS, a, um, p.p.o.1.2. [*Mezo crudo.* G. Halb rouw.] Col. lib.6. cap.26. Lupini semicrudi contegantur. Stat.4. Sil. Cum bene mane semicrudus illatam tibi dixero salutem.

SEMIDEVS, m.2. [*Semideo.* G. Halb ein gott.] adiect. ἡμίθεος. Luc. li.8. Semideoque canes. Ouid. in Ibin: Vos Fluuinaque, & Nymphæ, semideumque genus. Reges Semidei. Stat.2. Achil.

SEMIDOCTVS, o.1.2. [*Mezo dotto, cioè non molto.* Ger. Halb gelehrt,] ἡμιμαθής. i. mediocris eruditionis. Cic.2. de Orat.

SEMIERMIS, me, o.3. [*Disarmato.* Ger. Halbgewaffnet oder gerüst,] Liu. lib.1. Bel. Pun. Multitudo semiermis

SEMIFACTVS, a, um, o.1.2. ἡμιτελής. Tacit. libro 15 Semifacta opera perrupit.

SEMIFER, a, um, o.1.2. [*Mezo salvatico* Ger. Halb grimm oder wild,] ex dimidia parte ferus. Oui.2. Met. de Chirone Cẽtauro; Semifer interea diuinæ stirpis alumno Lætus erat. Plin. lib.8.c.57. Semiferum ipsum animal.

SEMIFORMIS, me, o.3. Col. li.7.c.5. Pulliq; semiformes interimũtur.

SEMIFVLTVS, a, um, o.1.2. Mart. li.5. Subsellioq; semifultus extremo.

SEMIGERMANVS, p.p.m.2. Liu. lib.1. Bel. Pun.

SEMIGRAECVS, m.2. Var. de re rust. c.1.

SEMIGRAVIS, graue, p.c.o.3. Liu. lib.5. Bel. Pun.

SEMIGRO, as, n.1. [*Partirsi,*] ἀναχώρω. ad semẽsum habitandũ me confero. Cic. pro Cœl. Reprehenditis, à patre quod semigrarit.

SEMIHOMO, p.c.m.3. [*Mezo huomo.* G. Ein halbet mẽsch]] ἡμιάνθρωπος. Col. lib.10. Quamuis semihominis vetano gramine fœta Mandragoræ pariat flores. Virg.8. Aen. Semihominis Caci.

SEMIHORA, æ, p.p.f.1. [*Meza hora.* Ge. Ein halbe stund,] ἡμιωρον. horæ vnius spacium dimidium. Cic. pro Rab. perd. reo. Me ex comparato, & constituto spacio defensionis, in semihoræ circulũ coegisti. Pli. lib.22.c.9.

SEMIIVGERVM, geri, p.c.n.2. Col. lib.4.c.18. & lib.5.c.1.

SEMILACER, p.c.o.1.2. [*Mezo sfracciato.* Ger. Halb zerrissen] ἡμιῤῥαχίς. Ouid.7. Met. Semilacerque toro tentat consurgere.

SEMILIBER, p.p.m.2. [*Mezo libero.* Ger. Halb frey.] Ci. ad Att. lib.15. Abijciamus ista, & semiliberi saltem simus.

SEMILIXA, æ, m.1. Liu. lib.8. Bel. Pun.

SEMIMADIDVS, p.c. adiect. o.1.2. Col. li.2.c.4. Ager exiguis imbis semimadidus.

SEMIMARINVS, o.1.2. ἡμιθαλασσιος. Luc. l.5. Aut rapidis canibus succinctas semimarinis Corporibus Scyllas.

SEMIMAS, p.c. huius semimaris, m.3. [*Castrato.* Ge Ein halber mann, verschnittner. *Gal. A demi masle, chastré. Hi. Cosa medio masculo.*] castratus, euiratus. ἡμιάνδρος. Var 3. de re rust. c.6. Capti semimares. Oui.1. Fast. Semimaris flammis. viscera libatoris. Semimares item dicuntur androgyni vtrumque habentes sexum. Oui.4 Met. de Hermaphrodito; Semimarem fecisse videt.

SEMIMORTVS, a, ũ, o.1.2. [*Mezo morto.* Ge. Halb gestorbẽ, halb todt] ἡμιθανής. Catul. ad Licin. Epig.47. Semimortua lectulo iacebant.

SEMINALIS, & hoc le, o.3. [*Da semenza, da seme* Ger. Das man saet,] quod ad sementem faciendam pertinet, Col. lib.11.c.2.

SEMINARIVM, rij, n.2 φυτώριον. est locus, ex quo trãsferuntur plãtæ in aliam terram. Col. li. de arborib. c.1. Qui vineam, vel arbustũ constituere volet, seminaria prius facere debet. Idẽ? Satoris officiũ est, de seminario transferre plantã. Ponitur & seminariũ per translationem pro rei alicuius fonte, & origine, [*Cagione, origine*] idque tam in bonã partem, quam in malam. Ci. in Catil. Qui nisi exeunt, scitote hoc in rep. seminarium Catilinarium futurum. Cic.1. Off. Principium vrbis, & quasi seminarium reipublicæ.

SEMINARIVS, a, um, o.1.2. quod ad seminandum pertinet. Ambr. Inest nascentibus aut semen, aut virtus aliqua seminaria.

SEMINIVM, nij, n.2. [*Seme.* זרע zerah. Ger. Ein samung, darvon man etwas andets zeuget,] σπέρμα. idẽ quod semẽ, vel planta, aliudve quidvis, quod de se aliquid potest producere. Col. lib.2. Si perfusa terra latẽtibus seminijs. Var.2. de re rust. c.6. Asini Reatini optimi & maximi, è quo seminio hos procreant pullos. Pla. in Am. Angui neo repente hostes peperit seminio. Luc. lib.3. Cur acris violentia triste Leonum Seminium sequitur. Quandoque pro seminis lucro Plau. in Rud. Venundantur merces non hoc suo seminio.

SEMINO, as, a.1. sero, semen spargo, sementem facio, semina terræ do. [*Seminare,* זרע zarah Ge. Saien. *Gal. Semer. Hisp. Sembrar*] σπείρω. notę significationis. Dicimus autem, Seminatur hordeum, & seminatur ager hordeo; sicut spargitur humor, & spargitur vestis humore. Col. li.2. cap.9. Seminari debet hordeum Post æquinoctium. Idem lib.2.c.8. Seminarentur agri. Semino, pro gigno. Vir.6. Aen. Quale solet siluis brumali frigore viscum Fronde virere noua, quod non sua seminat arbos. Col. li.6.c.24. de tauris: Si dextra desiluit, marẽ seminasse manifestum est: si læua, fœminam. Plau. in Amph. Alter decimo post mense nascetur puer Quam seminatus. Seminatio, onis, [*Il seminare.*] satio. Var.2. de rust. c.6. Ad seminationem onagrus idoneus. Seminator, is. σπορεύς qui serit, seminatve. Cic.2. de Nat. Deo. Omnium rerum seminator, & sator, & parens, vt ita dicam, atque altor est mundus. Per translationem spargo, diuulgo, [*Dirsi, divolgarsi.*] Lact. li.4. Et cultum Dei per totam terram seminaret. Dissemino, & Insemino, suis locis.

SEMINECES, m.3. [*Mezo morto.* Ger. Halb tod] ἡμιθανεῖς. semimortui, proprieque de ijs dicitur, qui graui vulnere accepto morti sunt vicini. Liu. l.9. Bel. Pun. Qui circa regẽ semineces pugnabant. Ibid. li.3. Semineces ad Cannas in aceruo cęlorum corporum inuenti.

Ou.

Oli, Mel Ang. ita fentiunt patres fimili ratione Mollit neqs. Semen virile, p. d. c. 2. vere, dicere, Gen. Hujus bili, oder nacktend, Sem

durans. Pla. in Mer. Homo nullus est, aduersa cui pluta sint sempi
terna. Ter. in Andr. Ego vitam deorum propterea sempiternam
esse arbitror, Quod voluptates eorum propriæ sunt. Cicer. Luceio
lib. 5. Neque ego sum ita demens, vt me sempiternæ gloriæ per eũ
commendari velim. † Leguntur Sẽpiternò, & Sẽpiternè, aduer.]

SENACVLVM, li, n. 2. [*Palazzo di consiglio.* שעיר schanar. G. Ein Rhat
hauss, oder Rathstuben.] βουλευτήριον. vbi Senatores cõsultãdi gra
tia consistebant. Val. Max. scribit, senatum apud senaculum habita
re cõsueuisse, vt cum ad Curiam vocaretur, præsto adesset. Fuerũt
autem tria senacula Romæ: Vnum, vbi nunc est ædes Concordiæ
inter Capitolium & forum, in quo sedebant magistratus, de Rep.
cum senioribus deliberantes; Alterum ad portam Capenam: Ter-
tium intra ædem Bellonæ. Auctor Nicostratus lib. de Senatu habẽ
do. Fest. Senaculum, locus senatorum.

SENARIVS, a, um. [*Numero di sei.* Ger. Das sechs hatt. *Gal. Desix. Hisp.*
De seys.] ἑξάμετρος. quod constat sex rebus, vt Senarius numerus. Hinc
senarij versus, qui & Senarioli dicti sunt a sex pedibus. Cicer. libr.
5. Tusc. Tenebam quosdam senariolos, quos in eius monumento
esse inscriptos acceperam.

SENATORES, rum, m. 3. [*Senatori.* זקנים zexenim Ger. Raatsherrẽ. G.
Senateur, conseiller. Hisp. Los senadores,] βουλευταί. inquit Plutar-
chus in Problematibus, alios patres vocãt, alios Patres conscriptos,
quia primis à Romulo lectis, alii additi, & cõscripti: vel quia q̃ sen
tentiam dicunt, conscripti sunt, qui non solum patres vocati sunt,
sed cum additione Patres conscripti. Cic. post red. Cum cccxx. Se
natores essetis. Vlp. de sen. l. Nuptæ, dicit Senatores esse, qui a patri
ciis, & consularibus vsque ad omnes illustres viros descendunt: qa
hi soli in senatu dicere sententiam possunt; appellatiq; sunt ab æta
te prouecta, quod tales in principio in senatum electi fuere.

SENATORIVS, ia, ium, o. 1. 2. [*Cosa da Senatore.* Ger. Raatsherlich, des
Raatsherren. *Gal. De senateur. Hi. Cosa de senador,*] βουλευτικός. qd
est senatorius vt Senatoria dignitas, senatoriũ consilium. Ci. 3. Ver.
Remq. senatorio consilio maximè posse defendi. Taci. lib. 15. Vi-
uianus nondum senatoria ætate. Cice. pro Flac. Adeptus est ordi-
nem senatorium.

SENATVS, senatus, & ati, m. 4. [*Senato, palazzo di consiglio, congregatio*
ne di vecchi, שכר schabar. G. Ei Raat oder versãmlũg des Raats.
Ga. Senat, la compagnie des senateurs & conseillers. Hisp. Senados, o lu-
gar do se ayundanan los senadores] βουλὴ γερουσία. a senectute, vel a
sinendo, quia magistratibus nõ plus licebat, quam senatus permit-
teret. Et significat tam locum, in quem senatores conueniunt, quã
ipsos senatores. Cic. pro Sest. Senatus princeps salutis, mentisq; pu
blicæ. Cogere senatum, est consules, & senatores in consilium con
uocare, vel vocare senatum. Efficere frequentem senatum, est ferè
omnes senatores cogere. Senatum haberi, est cogi. Senatus erit, id
est, conuocabitur, cogetur. Senatus mitti, aut dimitti dicitur, cum
datur facultas senatoribus abeundi domum. Senatus discedit, cũ
senatores a consule missi facti domum abeũt. Senatum coopta re,
est senatum constituere. In senatum legere aliquem, est ipsum se-
natorem facere. In senatum venire, aliquando est senatorem fieri.
Mouere senatu, & ex senatu reijcere, idem. Senatum extinguere,
est senatus auctoritatem, & dignitatem deprimere, vel tollere. Se
natum consilij in cor. conuocare, dixit Pla. in Amph. quod est con
sulere apud se, quid agendum sit.

P. M. Senatus. Primi sententias in Senatu a Consule rogabantur Con
sules designati, si modo post Consularia Comitia senatus habere-
tur; sin ante, rogabat Cõsul arbitratu suo, nõ quem vellet ex omni
Senatorum frequentia, sed quem vellet è numero Consulariũ, &
antiquæ consuetudini dabatur, vt quem ordinem interrogãdi sen
tentias Consul Kal. Ian. instituisset, eum toto anno cõseruaret, quo
ordine Cesar neglecto, primum Pompeiũ post affinitatem Cõsul
rogare sniam cæpit, cum antea Crassum solitus esset. Qm autẽ cũ
designati Consules fuissent, ij sniam primi rogabantur, venit i mẽ
tem quæri posse, vter ex ipsis designatis prior rogaretur. Nec diffi-
cile est quærenti respõdere, nam me quæ quæ olim ex ipsa re in eã-
dem dubitationem adductum, & aliquandiu hærentẽ obseruatio,
vetusti moris expediuit. Sciẽdum igitur, siue patricius, & plebei⁹,
siue duo plebei designati Consules essent, qui priore loco declara
tus esset Cõsul, eum in magistratu priorem quoq; sniam rogasse;
ideoq; rogauit in re Catilinaria, non C. Antonius, sed M. Cic. quia
Consul priore loco declaratus, nam genere pares erãt, vterq; pleb.
Et li. 1. ep. ad Att. rogat sniam M. Pupius Piso, Cõsul ex familia ple
beia, M. Valerius Messala, etsi patricius, tñ non rogat; Plebeius igi-
tur anteponitur patricio, cur? quia priore loco declaratus Consul.
Vter in magistratu prior rogaret, ostendi: quo conijcitur, & vter
rogaretur, cũ designati essent. Ex nostro commentario in epist. ad
Att. Legitimi habẽdo Senatui dies erant Kal. Nonæ, Idus, reliquis
diebus, modo Comitiales nõ essent, haberi quidẽ Senatus poterat,
sed certus neq; lege, neq; more statutus erat dies, positum id erat
in voluntate magistratuũ. Ex nostro cõmentario ad Q. Fr. Animad
uersione dignum est, quod legendo obseruauimus: qui ex Equestri
ordine, Senatoriæ dignitatis ad gradum ascendissent, eos inter Se-
natores quidẽ esse censes, at si quid ordine Senatorio minus dignũ

admisissent. Senatu mouerẽtur; verum equũ publicum deinde Equi-
tum centuriæ recognoscerentur, inter equites quandoquidem is si
quoq; equum publicum haberent, citatos esse, vt si flagitium vllũ,
quod in equite Rom. dedecoret fecissent, equum publicum amit-
terent; patet hoc apud Liuium, duorum Cẽsorũ exemplo, Neronis
& Salinatoris, quorum alter alteri, cum census Equitum ageretur,
equum ademit, quos tamen antè, cum Senatorum census ageretur
in recitandis Senatorum nominibus esse lectos, dubitari nõ potest.
Atque ego huius generis ciues, minimè crediderim, sua manu, vt
ceteros Equestris ordinis, equum per forũ traduxisse, proprius ri.
eorum census non in equestri, sed Senatorio erat ordine, nec Equ e
stris ordinis, sed Senatorij dicebantur; nec ideo, quod Equestris es
sent ordinis, quem adepti Senatorium, a misericordia, sed quia equum
publicũ haberent, inter Equites citabãtur. Qui vero in Senatũ esti
nondũ a Cẽsorib. lecti, iure tñ magistratus, quem aut gereret, aut
gessissent, aditum haberent, eos video, si Equites essent, equum pu
blicum inter ceteros Equestris ordinis ciues ante Censores per fo-
rum traduxisse, nec inter Senatores. cũ tamẽ nẽt in Senatũ, esse le
ctos, quod de Pompeio, qui postea cognomentum Magni est ade-
ptus, a Plutarcho traditum obseruauimus. Is. n. Eques, nondum in
Senatum lectus, Consul ob virtutẽ ac singularia in Remp. merita,
ante legitimam ætatem creatus (soluebantur. n. legibus boni viri)
equum publicum ipse ad Censores adduxit, præclarumq; fuit pop.
Rom. spectaculum, Consulem sua manu equum publicum ducen
tem intueri. Atque hæc, quæ dicimus de ciuibus Rom. & ex Eque
stri ordine, & ex plebe in Senatum lectis, ita tradimus, vt ad Remp.
tempora spectemus: nam Regũ ætate solis patricijs Curia patuit,
cũ tamẽ, quod Dionysius Halicarnasseus docet, nõ oẽs patricij Se
natores essent, sed alij Senatores, Equites, alij de plebe, vt verè di-
ceres, Senator est, ergo patricius, non contra, Patricius est, ergo Se
nator; & quanquam ex familijs tũ patricijs, tũ plebeijs Senatus cõ
staret, veteres tamẽ ita locutos animaduerti, vt de vniuerso planè
Senatu nobilitatis nomẽ vsurparent, quia, si summus ordo Senatus
esset, eumq; adepti præter ceteros nobiles esse viderẽtur, quando-
quidẽ ob virtutẽ, quæ nos sola nobiles, sola patricios, sola Reges ve
rè facit, dignitas illa mandaretur. Ex nostris obseruationibus.

SENATVS auctoritas, decretum, vel vim habet, vt S.C. vel infirmum
est, quæ vocatur Senatus auctoritas, quod quale vtrumque fuerit,
breuiter exponam. Cum Senatus legitimus, id est, quo loco, quo
die, quod numero, a quo magistratu oporteret, habitus, aliquid vel
de publica, vel de priuata re decreuerat, tum, si ex collegio Tribu
norum pl. nemo intercedebat, rata erat Senatus voluntas, & S.C.
dicebatur, eoq; nomine inscriptũ publicis tabulis consignabatur.
Sin aũt vel Senatus nõ legitimus aliquid decreuerat, vel Tribunus
pleb. intercesserat, ir firmum ac prorsus irritum decretum illud
erat, nec Senatus cõsultum. sed Senatus auctoritas vocabatur, pro-
pterea quod auctoritatẽ quãdã publicis tabulis testata senatus vo-
luntas haberi videbatur, quia de re testis Liu. est libr. IV. Si quis, in-
quit, intercedebat, Senatus auctoritate se fore cõtentũ. Nec obscu-
rè Dio lib. XLI. Nam cum Q. Cassius Lõginus, & M. Antonius, Tri
buni pleb. intercederẽt, quo minùs fieret S.C. de Cæsare ex Gallia
reuocando, cumque Senatus Pompeio deditus, a Cæsare alienus;
propterea vestem, vt in aduersa tristique re mutasset, tamen ne sic
quidem factum esse Senatusconsul. sed perscriptam sententiam es
se, Dio significat. Idemque paulo apertius li. XLII. Senatusconsul. in-
tercederent Tribuni pl. Senatus tamen auctoritas perscripta est.
Planissimè autem libr. IV. his ferè verbis; Si quando aliquid Sena-
tus decreuisset, nec legitimus Senatorum numerus affuisset, non
inerat in eo ius S.C. sed auctoritas senatus dicebatur, qua tantùm
constaret eorum, qui tunc affuissent, voluntas, & sententia. Obser-
uatum idem est, cum vel senatus alieno loco, aut tempore, aut non
legitimo edicto habitus esset, vel Trib. pleb. intercessissent, impe-
dito. n. S.C. extare tamen Senatus voluit sententiam suam. Accedit
Cicer. testimonium in epist. 7. cum ait: S.C. nullum extat, quo tedu
ctio Regis Alexandrini tibi adempta sit, eaq; quæ de ea scripta est
auctoritas, cui scis intercessum esse, vt ne quis omnino Regem re-
ducerent, tantam vim habet, vt magis iratorum hominum studii,
quàm constantis Senatus consilium esse uideatur. Et ibidem paulo
post: Offensionem esse periculosam, propter interpositam aucto-
ritatem, religionemque uideo. Et epist. 11. libr. 5 ad Att. Nondum
satis erat allatũ, quomodo Cæsar ferret de auctoritate perscripta.
Loquitur enim ibi Cicer. de S.C. ab intercedẽtibus Tribunis pleb.
Cassio, & Antonio, qui Cæsari fauebant, impedito, quod ex Dio-
nis etiam li. XLI. odendimus. Nec dubito, quin de auctoritate per-
scripta, cum Senatus decreto intercessum esset, Cicer. significet li-
bro 3, de leg. in eo loco; Senatus decreta rata si ne potestas par,
maiorve prohibessit, perscripta seruanto. Quæ licet exempla si-
nis hunc morem ostendãt, tamen vt dubitatio prorsus tollatur om
nis, ascribemus verba S.C. quod Cœlius Ciceroni misit inclusum
epist. 10. libro VIII. Si quis huic S.C. intercesserit, Senatui placere
auctoritatem perscribi, & de ea re ad Senatum, populumque re-
ferri. Et in alio eiusdem Senatusconsulti capite: Si quis huic Sena-
tusconsulto intercessisset, auctoritas perscriberetur. Huic opinioni

locus Ciceronis in oratione pro Deiotaro videtur aduersari: Cum audisset Deiotarus, inquit, Senatus consentientis auctoritate arma sumpta, Consulibus, Prætoribus, Tribunis pleb. nobis Imperatoribus Rempu. defendendam datam. Senatus auctoritatem vocat in ea re, de qua Senatusconsultum esse factum Cæsar obtendit lib. 1. de bel. Ciu. his verbis; Decurritur ad illud extremum, atque vltimum Senatusconsultum, quo nisi penè in ipso Vrbis incendio, atque desperatione omnium salutis, descensum est; dent operam Consules, Prætores, Tribuni pleb. quippe pro Consulibus sunt ad vrbem, ne quid Resp. detrimenti capiat: hæc Senatusconsulta perscribuntur ad VII. Id. Ian. Hoc argumentum duplici ratione refellitur, vel quod cum Senatusconsultum illud contra Cæsarem belli ciuilis initio factũ esset, nec Tribunis pleb. pro Cæsare ad intercedendum paratis, locus esset, non audet Cicero ad Cæsarem, iam omnia tenentem, pro Deiotaro reo suppliciter agens, S. C. appellare, præsertim cũ sciat, si Tribunis pleb. Antonio, & Cassio intercedere licuisset, quod Pompeianorum factione non licuit, S.C. esse non potuisse: itaque sapienter tempori, cautsæque seruiens, odiosum Cæsari nomen Cicero vitauit, a quo salutem Diotari Regis impetrare cupiebat. Altera est ratio, mihi quidem valde probata, quod Senatus auctoritas non semper decretum illud significat, a quo S.C. & vis, & nomen abest, sed tantũ vbi simul intercessionis mentio fit, quæ significat S.C. esse non posse, vbi vero nulla intercessionis adiuncta mentio est, tunc senatus auctoritas pro ipso accipitur S. C. vt in oratione ad Pisonem; Quam prouinciã P. Lentulus, cum & senatus auctoritate, & sorte haberet, depositurus esset, significat enim a Lẽtulo depositam Ptolomæi Regis reductionẽ, quam in S.C. esse mandatam ostendimus in argumento epist. 1. Et in ea pro domo; Ex Senatus auctoritate, & Senatum, & omnes bonos mutata veste vidi. Senatus auctoritatem appellat, cum tamen S.C. de mutanda veste factũ esset, quod in oratione pro Sestio legimus. In Vatinium etiam; Ne hoc quidem, inquit, Senatui relinquebas, vt legati ex eius ordinis auctoritate legerentur. Quis non intelligit? Ex eius ordinis auctoritate, pro, ex S. C. dictum esse, cũ paulo post sequatur; Quis legatos vnquam audiuit sine S.C. ante te nemo. Satis exemplorũ hoc de genere vnus Cicero suppeditat, quæ legentibus occurrent. Ergo Senatus consentientis auctoritate arma sumpta, idem valet, quod vniuerso approbante Senatu, decreto Senatus vniuersi. Ex nostro comment. in Cic. epist. fam.

SENATVSCONSVLTVM, ti. n. 2. [*Senatoconsulto, deliberatione del senato,* דת dath, חק chox חקא chukka. G. Ei Raats erkandtnuss. G. *La deliberation ou le conseil des senateurs ou conseillers. H. Establescimẽto o decreto de Senado,*] βουλευμα. id est, senatus sententia, quod fiebat aut per rogationem, cum rogabatur vnusquisq; sn̄iam, quam verbis efferebat: aut per discessionem, quando plerique idẽ sentiẽtes in vnam partem pedibus ibant, sicut testatur Gel. li. 3. c. 18. Flauius Vopiscus de Aurelijs, alijs pedibus in sententiam euntib. pleriscque verbo consentientibus, conditum est Senatusconsultum.

SENECA, m. 1. natione Hispanus fuit, patria Cordubensis, Academicus Philosophus, & Neronis præceptor, a quo diuitijs ingentibus auctus, cum in Pisonianæ cõiurationis suspicionem veniisset, eiusdem iussu incisis uenis mortem obiit. Fuit & alter Seneca, Tragicus poeta, cuius fabulæ decem ad nos peruenerunt: vtriusq; meminit Sidonius Apollinaris ad Felicem.

SENECTVS, ūtis, & Senecta, æ, f. 3. & 1. [*Vecchiezza.* זקנה zixnah. זקן zoken זקנים zekumin Ger. Das alter. *Gal. Vieillesse. Hi. La vetez,* γῆρας. in eodem sensu accipiuntur, pro senum ætate. Ter. in Phor. Senectus ipsa est morbus. Est autem senectus, sexta hominũ ætas, vnde & senes, a senario numero quidam dictos existimant. Aetas enim prima incipit ab infantia, nomẽ a non fando accipiẽs. In ea enim ætate non fatur homo, aut si fatur, imperfectus est eius sermo: Secunda, pueritia, cuius pars est pubertas, vsq; ad xiiii. annum: Tertia, adolescentia. Quarta, iuuentus. Quinta, virilis ætas. Sexta, senectus, cuius pars est Aetas decrepita. Alij tamẽ senes a segnitie dictos malunt, quod tardi sint, & ad res gerendas inutiles. Alij rursus à mortis vicinitate appellatos cõtendũt, quasi semineces. Cic. in Top. Senectus est occasus vitæ. Iuu. Sat. 9. Obrepit non intellecta senectus. Cice. de sen. Senectus si nihil quicquam aliud vitij apportet secũ, cum aduenerit, vnum id satis est, quod diu viuendo multa, quæ non vult, videt. Virg. 1. Georg. Inopi metuens formica senectæ. Oui. 3. de Art. Venturæ memores iam nunc estote senectæ. Senectus præterea dicitur pellis, quam verno tempore serpentes exuunt, quæ à Græcis γῆρας, a nobis etiam Vernatio dicitur: vnde & senectutem exuere dicuntur. Plin. lib. 8. cap. 30. Angues eodem modo, & stelliones senectutem exuere, eamque protinus deuorare.

SENECTVS, a, um, o. 1. 2. [*Vecchio, antico.* עתיק hattix. G. Alt, eines alten. *Gal. Emuieilli, chose de vieil. Hi. Enuegescido, cosa de vitio.*] γηρᾶλεος. idem quod senilis, vt memb. a senecta. Luc. lib. 3. Quidve foras sibi vult membris exire senectis. Aetas senecta. Pla. in Aul. Quẽ senecta ætate ludos facias haud mettio meb. Senectũ corpus. Sallust. 4. Hist. Quibus senecto corpore animus militaris erat.

SENEO, senes, senui, & Senesco, senescis, n. 2. & 3. [*Esser vecchio, inue-*

chiarsi, זקן zaxen, כלה halah. G. Alten, alt werden. G. *S'enuieillir, denenir v. eil. Hisp. Enuejescer,* γηράσκω. senex fio. Catu. Nunc placida senet quiete. Pli. li. 6, c. 4. Lœminæ gigni celerius, quàm mares, sicut celerius senescere. Vnde & Cõsenesco, de quo supra suo loco Senescit ciuitas. i. otio torpescit. Senescũt cõsilia, cũ nimia diuturnitate, & mora vana fiũt. Senescere fama dicit, cũ tẽpore minuitur. Senescit hiems, declinat. [*Mancare*] Senescit laus. i. deflorescit.

SENEX, nis, m. 3. grandis natu, etate confectus, senio, ætate prouectus. [*Vecchio.* זקן zaxen, ישיש iaschisch Ger. Alt, wolbetagt. *Gal. Vieil vieillard, ancien Hisp. Viero,*] γέρων. dictus videtur, quasi seminex, quod acta maiori suæ ætatis parte, ã morti propinquior sit. Est & generis communis, secundũ Priscia. Ci. de Sene. Senex stultus, credulus, obliuiosus. Tibullus li. eleg. 6. Cõmemorant meritò tot mala ferre senem. Comparatiuum est senior, valde senex. Onid. li. 12. Met Tum senior, quamuis obstet mihi lõga vetustas. Quin, de Iso crate: Eo namq; seniore præcipere Aristot. promeridianis scholis cœpit. Capitur quandoque etiam senior pro magis sene. Seneca ep. 75. Qui senior decessit, non est beatior eo, cuius inter pauciores annos terminata est virtus. Est & senior, generis communis, in obliquis verò commune trium generum. *Senes* vocantur, quantũ ad priuatam ipsorum vitam, quod vsque ad senilem ætatem vixerũt. Veteres quantum ad publicum tempus, quod alia ætate vixerunt, etsi ad senũ non peruenerunt. Vtrique antiqui dicuntur, sed magis veteres quã senes. *Seniores* [*Senatori.*] pro Senatu aliquando dicuntur, quoniam ex prouectioris ætatis hominibus legi solet Senatus. I. iu. li. 4. Bel. Mac. Scriptum erat Aristonem publicè ad seniores (ita Senatum vocabant) mandata habuisse.

SENILIS, & hoc le, o. 1 [*Di vecchio, uecchio,* עתיק hattik. Ge. Eines alten, das zu einem alten gehoert. *G. De vieillard. Hi. Cosa pertenesciẽte a uieios,*] γεροντικὸς. quod ad senem pertinet. Cl. 1. de Diu. Is Tages puerili specie dicitur visus, sed senili fuisse prudentia. Ou. 1. de Pon. Iãq. meos vultus ruga senilis arat. Ci. pro Sest. Te postbumi adolescens grauis, senili iudicio notauit. Ou. 5. Met. Hiems senilis tremulo venit horrida patru. Seniliter, aduerbium. Q. lib. 1. cap. 11.

SENI, æ, a. o. 1. 2. a sex. Cic. 4. Verr. Pueri annorum senum denum senatorium nomen nundinati sunt. Anni decies seni, id est, sexaginta. Ou. 5. Fast.

SENIO, nis, m. 3. ἕξτης. latus tali sex puncta continens, & a senario numero dici vt: eiusq; iactus perutilis erat. Pers. Sat. 3. Quid dexter senio ferret. Nõnũquã & dãnosus, vt canis. Erat. n. quædã ludi ratio, qua quicũque aut canem iecisset, aut senionem, nummum vnũ in medium conferre cogebatur, vt est videre in epist. Augu. apud Suet. Mar. lib. 13. Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.

SENIVM, ij, n. 2. [*Vecchiezza.* זקנה zixnak, זקן zaxẽ זקנים zekunim. Ger. Das alter. *Gal. Vieillesse. Hi. Veiez,* γῆρας. idẽ quod senectus, vt Confectus senio, apud Pli. lib. 7. c. 48. Mens senio fluxa. Tac. l. 6. Tet. in Eun. pro improbo, & morosoſene posuit, cum ait, Vt illum Dij, deęque senium perdant, qui me hodie remoratus est. Senium Lunæ, pro decursu. Pli. li. 7. c. 48. Quidam Lunæ senio annũ terminabant, vt Aegyptij. Quandoque etiam dicitur tędiũ, tristitia, & molestia, quod senes omnibus odio sint. [*odio*] Cic. pro Mil. Tota ciuitas confecta senio esto. Turpilius, Quia odio, ac senio mihi nuptiæ sint. Næuius, senium sonticum appellat, quasi nocens, quia senectus naturalis morbus est, vt inquit Aristoteles.

SENOGALLIA, f. i. ciuitas agri Gallici, infra Picenum, teste Pli. lib. 3. ca. 14. dicta à Senonibus Gallis, qui eam condiderunt. De hac Sil. li. 8. Senonum de nomine Sena Mela lib. 2. Senogallia maritima ad Aterni fluminis ostia.

SENONES, m. 3. σένονες. populi Galliæ finitimi Belgis, qui olim vrbem Romam incenderunt, & Capitolium obsiderunt. Hos Furius Camillus aggressus adeo cecidit, vt incendiorum vestigia Gallici sanguinis inundatione deleret. Scribit Verrius, referẽte Festo, ideo Senones appellari, quia noui venerunt ex Transalpina Gallia, quasi Cænonas, littera immutata. καινὸς enim Græcè, Latinè nouus dicitur.

SENSIBILIS, le, o. 3. [*Sensibile.* G. Empfindtlich. *Gal. Sensible. Hi. Cosa que se siente, o que se puede sentir.*] αἰσθητικὸς. ferè passiuè accipitur, pro eo, quod sentiri potest, hoc est, quod vel auditu, vel visu, vel olfactu, vel gustu, vel tactu potest deprehendi. Nonnunquã & actiuè, pro eo, quod sensus facultate præditum est. Contrarium est Insensibilis, quo vtitur Gel. lib. 17. c. 10.

SENSICVLVS, m. 2. ἀθυμιαμάτιον. dim. a Sensus. Quin. lib. 8. c. 5.

SENSIFER, ra, rum, o. 1. 2. Sensum ferens. Lucr. lib. 3. Concussa mouebunt Sensiferos motus. Ibidem; Lõgè ab sensiferis primordia motibus errant.

SENSIFICVS, ca, um, o. 1. αἰσθητήριος, quod sensus causam præstat. Macro. Spiramentum sensificum.

SENSILE, is, n. n. 3. quod sensui subiectum est. Insensile, quod sentiri non potest. Lucr. lib. 2. Ex insensilibus ne credas sensile gigni.

SENSIM, leuiter. (i. repente. [*A poco a poco* לאט, לאט leat. Gemach, gemachlich, sittlich, leiss. *It. A poco a poco. Fr. Peu a peu sont bellement, petit a petit. Hi. Poco a poco.*] ἐκ προσαγωγῆς ἡμέρας. idem quod paulatim, pedetentim. Pla. in Cas. Sensim supertollè limen pedes nouo nupta,

Cic.

Cl. Cum Oedipus rationem non reddat, nodetur, addam, quod adjungitur. Sed Oedipus, ceterum, continuo. Cl. Offa. Simplex decem annorum fanden differt, quin aperte pugnetur.

SENECA. Sed Oedipus, ceterum. Cl. Offa. Simplex decem annorum verbis cæpertur.

SENECA. Sed Oedipus, ceterum. Cl. Ein fein der empfindlichkeit. *Sed Oedipus ceterum, an innocens, aquæstio est. Senecam parum pro Oedipo facere, facile intelligo, quo specto facile facile appetebat ter. Sed non ita tali fine carpentes, Vide Andrien. Gothus. Tacite & Gallicho. Ali interpres, ceterum communis, Ita prorsus & Memmius. Pink. in exp. p. 85. Sic fenilium arte carere hominem & fundendæ gloriæ cupidum ignorare: invidiæ facile cedere. Quæ ratio, vultusne figuram celaverat: liquidus notum corpore ut verisimile deprehendi. Sed ceterum continent. Cl. Ad Oedipum. Cæterum pacto sit ejus, & ceu cum continente, & ab vitæ & medii incitamentis. Ita Memmius. Cl. Ein Oedipus. Ita ut in cum fenilium facilitatem, & quidem fenilium, fenis vero quæ fenilium. Ita Memmius. Cl. Ein Oedipus. Ita ut in cum fenilium facilitatem, & quidem fenilium, nulla tamen ratione

Sepibus in noſtris paſtum te roſcida mala(Dixꝛ ego veſtet eta)vi dicum matre legentem. Idem 1.Geor. Riuos deducere nulla Religio vetuit, ſegeti prætendere ſepem.

SEPIA,æ,ſ.1.[*Sepa.*G.Ein meerſpi,oder blackfiſch,der ein ſchwartz ſchweiſſ von im leſt wan man jhn fahen will,vnd ſich darein verbirgt.*Gal.Seiche.Hi.Laxibia peſcado*]σηπία.genus piſcis,atrum cruorem,dum ſe peti animaduertit, per aquam effundens,atq; ita piſcatoribus iter veluti præſepiens.Pli.li.9.c.29.Sepiarum generis mares varij,& nigriores,conſtantiaq; maioris.Perſ.Saty.3.Sepiã pro attramento ſcriptorio poſuit, reſpiciens nimirũ ad piſcis eius ſanguinem,atramenti nigrorem referentẽ. Verba eius ſunt hæc: Tum querimur, craſſus calamo quod pendeat humor, Nigra φ infuſa vaneſcat ſepia lympha.Hinc Sepiola,dimin.Plau. in Caſ.

SEPIMENTVM,ti,n.2.[*Interme7ia.*גדרה]ghedherah.G.Verzeunũg. *Gal.Cloſture de haye.Hi.Seto,o ſoto eſpinal*]φράγμα.id dicit, quo aliquid ſequitur.Varr.li.3.de re ruſt.cap.14. Naturale ſepimentũ, quod obſeri ſolet virgultis. Cic.1. de Leg. Hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit.

SEPIO,pis,piui,ſepitũ,vel ſepſi,ſeptũ,2.4.[*Circondare,intórniare*] שׂך ſach סבב ſabab גדר ghadhar חסב heſeb עזק hizzek.G.Verzeunẽ verhagẽ,mit einẽ zaũ vmbgeben.G.*Entourronner,clorre de haye.H. Cercar de ſeto,o ſoto*]περιφράλλομαι.circũuallo,ĩpedio,circũdo,dictũ a ſepibus,quæ obiectæ intercludunt itet.Ci.2.de Na.Deo.Latent præterea vtiliter, & excelſis vndique partibus ſepiuntur. Idẽ ad Cato.li.15.Vallo & foſſa circũdedi,ſex caſtellis caſtriſque maximis ſepſi.Taci.lib.1.Acrib.nãq; cuſtodijs domũ & vias ſepſerat Liuia.Vir.1.Aen.At Venꝰ obſcuro gradiẽtes aere ſepſit Septus, a, ũ,par.Liu.l.1.ab Vrb.Albana pubes inermis ab armatis ſepta. Vir. 1.Æn.Infert ſe ſeptꝰ nebula, mirabile dictu,Per medios.Cõpoſita sũt,Cõſepio.Circũſepio,Interſepio, Præſepio,quæ vide ſuis locis.

SEPLASIA,orũ,n. 2. Capuæ forum fuit,in quo vnguentarij negociabantur, cuius delicijs fractam fuiſſe Punicã ferociã teſtatur Val. Max.li.9.Cic. contra Rull. Qui metus erat in Albana & Seplaſia.

SEPLASIARIVS,m.2.[*Laſcivo,*]pro vnguentario & effœminato.Lampridius in Heliogabalo;Pinxit ſe vt ſeplaſiarium.

SEPONO,nis,p.p.a.3.ſegrego,reſeruo,[*Metter da banda,ſeparare*] אצר atſal.Ge.Neben ſich ſetzen oder legẽ. *Gal. Separer, mettre a part, reſerver.Hi.Poner a parte,*]τιθημι.ſeorſum pono,ſeparo:Cice.in Ora.Nullum ſibi ad eam rem tempus ſeponerent. Idem 3.de Or. Vt alius aliam ſibi partẽ,in qua elaborarit,ſeponeret. Hor.in Art. Scimus inurbanum lepido ſeponere dicto.Quin.l.14.In conſilijs, quæ ratio ſuadẽdi eſt, ab honeſti quæſtione ſepoſita eſt.i.diuiſa,ſeparata. Liu.li.1. ab vrb. Captiuam,pecuniam in ędificationẽ eius templi ſepoſuit.Hinc Sepoſitus,qui in longinquis habitat finibus. Mar.li.1. Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara Cæſar.

SEPS,pis,m.g.σηψ.paruus ſerpens, ex cuius ictu membra percuſſa putreſcũt,a σήπω, verbo Græco, φ eſt putrefacio,nã quidquid momorderit,reſoluitur in putredinẽ.Luc.li.9. Oſſaque diſſoluens cũ corpore tabificus ſeps.Pl.li.29.Lacerta,quã hi Sepa,alij Chalcidẽ vocant.Auſo. An Libyæ ferale malum ſit Romula vox, ſeps?

SEPTA,ptorum,[*Mandria,branco*] גדרות ghedherot.G.Ietliche oerther die vmbgezeunt oder eingeſchrãnet ſind,pferrich. G.*Parc, cloſture de haye.Hi.Seto,o ſoto,o vallado circuito,*] φράγματα. generali vocabulo dicuntur omnia loca munita, & quodam ſepimẽto vallata,vt ſepta villę,quibus villa circumſepitur. Va.li.1.de re ruſti.c.14.Nunc de ſeptis,quę tutandi fundi cauſa,aut partis fiãt, dicam.Hinc etiam pecorum ſtabula,vt ſtabula,ouilia,bubilia,capri lia,& id genus reliqua,ſepta nuncupantur.Virgi.1. Eclog.Quamuis multa meis exiret victima ſeptis, Contrà Luc. Ouilia pro ſeptis poſuit,Et miſeræ maculauit ouilia Romæ.Inde in Martio cãpo loca incluſa tabulatis,in quibus ſtans pop.Rom. ſuffragia ferre conſueuerat,ſepta dici meruerunt,ad ſimilitudinem ouilium.De quibus.Mar.li.9.In ſeptis Mamurra diu,multumq; vagatus. Var. 3.de re ruſt.appellat ſepta, omnia quæ habent incluſa animalia, quæ paſcuntur. Iureconſulti accipiunt Septa pro obicibus & clauſtris, quib. vtimur ad impetus fluuiorum coercendos. Vlp. de rinis,le.1.

SEPTANGVLVS,m.2. ἑπτάγωνος. quod ſeptem angulos habet.

SEPTEM,[*Sette,*] שבע ſchibbah.G.Sieben.*Cal.ſept.Hi.ſiete en numero,*]ἑπτά.numerate nomen,notæ ſignificationis,à Græco ἑπτά.deductum,ſpiritu aſpirato in S,mutato,& vocali vltima in em. Vir. 6. Aen. Septem diſcrimina vocum.

SEPTEMBER,m.3.[*Settembre,*] חשרי iiſchri.Ger.Der herbſtmonar,] μηνὶ σεπτεμβρίῳ,ἑπτέμβριος.mẽſis ſeptimus à Martio,à quo Romani olim annum ſuum auſpicabantur.Aliquãdo ſumitur adiectiuè. Hor.1.epiſt.18. Incolumen tibi me præſtant Septembribus hotis.

SEPTEMFLVVS,a,um,o.1.2. ἑπτάῤῥοος. quod ſeptem alueis, riuis, aut fontibus fluit.Ouid.15.Met. Septemflua flumina Nili.

SEPTEMGEMINVS,a,um,o.1.2.ἑπταπλόος.quod ſeptem habet partes. Virg.6.Aen. Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili.

SEPTEMPEDALIS,le,o.3.[*Lungo ſette piedi.*G.Siebenſchuechig]ἑπτα ποδαῖος.quod ſeptem pedes eſt longum.Plaut. in Curc. Statuam vult dare auream,ſolidam faciundam, quæ ſiet ſeptempedalis.

SEPTEMPLEX,icis,o.3.ἑπτάπλους.quod in ſeptem partes diuiſum eſt. Vir.12.Aen.Et clypei extremos ſeptemplicis orbes.Ouid.2.Triſt. Solus ad ingreſſus miſſus ſeptemplicis Iſtri.

SEPTEMVILARIS,le,o.3.ad ſeptemviros pertinens Liu.lib.4.bel.Pu. Vt proditio pro ſeptemvirali iudicio eſſet.

SEPTEMVIRATVS,tus,p.p.m.4.Septemuirorum dignitas.Cic.1.Phil.

SEPTEMVIR,ri,m.2.magiſtratus nomen apud Romanos: à numero virorum,qui eo magiſtratu fungebantur.Cice.5. Phi.Iudicandumq; nullos ſeptemuiros fuiſſe.

SEPTENARIVS,a,um,o.1.2.[*Numero di ſette.*G.Die zahl von ſieben] ἑπτάς.vt Septenarius verſus. Cice.1.Tuſc. Cum bonos ſeptenarios fundat ad tibiam.

SEPTEMDECIM,p.c.δεκαεπτά.indeclinabile,notæ ſignificationis.Cic. 7. Ver. In ſeptemdecim populis Siciliæ non eramus.

SEPTENVS,na,num,o. 1.2.[*Sette,*] שבעה ſchibbah.Ger.Sieben]Septem.Ci.4.Ver.Et pueri annorum ſenum,ſeptenumq; denum,ſenatorum nomen nundinati ſunt.Vir.5.Aen.Septem ingens gyros, ſeptena volumina traxit.Prop.l.2.Eleg.17.Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris.

SEPTIES,aduer.[*Sette volte,*Ger.Sieben maal.*Gal.Sept.fois. Hiſ.Siete vez,*]ἑπτάκις.ſeptem vicibus. Cic.2.Phil.Vbi eſt ſepties millies ſeſtertium,quod in tabulis patebat. Pli.lib. 16.cap.40.

SEPTIFARIAM[*A ſette modi.*Ger, Siebnerleyweiſs]ἑπταχῇ.ſeptem modis.Satia de verb.antiq. Inuenimus ſeptifariã diuiſum. Noni.

SEPTIMVM,aduerb.[*La ſettima volta,*שבעים ſchibbhim.G.Zum ſiebenden maal]vt Septimùm conſul.Cice.1.de Nat.Deor. Marius ſeptimùm conſul domi ſuæ ſenex mortuus.

SEPTIMVS,ma,mum,o.1.2.[*Settimo,*שבעי ſchibhi.Ge.Der ſiebend, einer auſſ ſieben]ἕβδομος. vnus ex ſeptem.Pli.li.7.cap.52.In ſeptimum & quinquageſimum atque centeſimum vitæ duraret annũ. Pla.in Pſeu. Aedes eſſe ſeptimas a porta.

SEPTINGENARIVS,a,um,o.1.2.quod ſeptingentorum numerum cõplectitur,vt Septingenarius grex. Var.2.de re ruſt. c.10.

SEPTINGENTESIMVS,ma,mum,o.c.o.1.2 ἑπτακοσιοστός.vltimus, ſiue vnus ex ſeptingentis.Liu.1.ab Vrb.in Proœ. Res eſt immenſi operis,vtquæ ſupra ſeptingenteſimum annum repetatur.

SEPTINGENTI,entę,enta,o.1.2.pluraliter tantùm.ἑπτακόσιοι. Pli.li. 35.ca.2.Nominibus ſeptingentorum illuſtrium.Liu.lib.3.bel.Pu. Firmatis ſeptingentorum militum præſidio.

SEPTENNIS,& hoc ne.o.3.[*Di ſette anni.*Ge.Siebeniaerig,]ἑπταετής. ſeptem annorum: pro quo legitur, & Septuennis, & ne. Plau. in Men. Pueri ſeptuennes ſunt.

SEPTENTRIONES,m.3.ἑπτάστερ. ſunt ſeptem ſtellæ,ex quibus quaſi iuncti Triones figurantur.Scribit Varro Triones ruſticorum vocabulo boues vocari,quaſi terriones,hoc eſt,arãdæ terræ,ac colẽdę idoneos.Alij Triones à ſitu dictos malũt,qm̃ ita ſitæ sũt,ut terriæ q̃q; ſtellæ proximę inter ſe trigonon.i. triquetrã figuram conſtituant, quã recentiores vocant triangulũ. Hoc ſidus a figura, quia ſimile plauſtro videtur,antiqui Græcorum ἅμαξαν. i. plauſtrũ dixerũt: noſtri à bobus iunctis Septentriones appellant.Ab his etiam ventus ſpirat,qui Auſtro obiectꝰ eſt,& Latinè Septẽtrio, & Septẽtrionalis,& Septentrionarius, Græcè verò, φ ab arcto flat, Aparctias appellatur.Cic.ad Att.li.9.Ex ea die fuere Septentriones venti.

SEPTICOLLIS,li.3. ἑπτάλοφος.vrbs Romę epitheton, a ſeptẽ colliũ numero,quorum nomina erant,Capitolinus, Palatinus, Quirinalis,Auentinus,Cælius,Viminalis,& Exquilinus.

SEPTICVS,a,um,o.1.2.putrefactiuus. ἀπὸ τοῦ σήπω, putreſcere. Pli. lib.28.c.9.Sanguis eorum ſepticam vim habet.

SEPTVAGENVS,na,num,o.1.2.diſtributiuus numerus,Pli.li.26.ca.10. Septuageno coitu durare libidinem contactu herbæ cuiuſdam.

SEPTVAGINTA,[*Settanta,*שבעים ſchibhim. Ge.Siebenzig,]ἑβδομηκοντα.decies ſeptem.Cic.5.Ver.

SEPTVNCIALIS,le,o.3.Ger. Das ſiebent theil hat eines zwoelffheiligen]ἑπτουγγιαῖος. quod eſt vnciarum, ſeu partium ſeptem, vt Septuncialis ſatio,qua ſeritur ſemiiugerum, & duodecima iugeri pars. Col.lib.2.cap.10.

SEPTVNX,cis,[*ſette once.* Ge. Sieben theil eines dings,das in zwoelff abgetheilt wirdt,]ſieben vntzen,]ἑπτούγγιον.menſura vel põdus ſeptem vnciarum,hoc eſt,aſſis partes ſeptem.Vnde & in agrimẽſuris Septunx dicitur, qui continet ſemiiugerum & iugeri partẽ duodecimam.Col.lib.5.ca.1.Pars dimidia,& vna duodecima,pedes ſexdecim millia, & octingentos:hoc eſt,ſeptunx,in quo ſunt ſcrupula CLXVIII. Accipitur etiam Septunx pro ſeptem cyathis vini.Solebant.n. veteres,quando ſe paulo liberius inuitabãt,tot vini cyathos ebibere,quot erant litterę in amaſiorum,amicarumve nominibus:ſingulosq;cyathos appellabant vncias. Mar.lib.8. Si dubia eſt,ſeptunce trahar,ſi fallit amãtem, Vt ingulem curas,nomẽ vtrumque bibam.Idem li.1.Nævia ſex cyathis,ſeptem Iuſtina bibatur.Quinque Lycas,Lyde quatuor, Ida tribus.

SEPTVOSE,[*Oſcuramente.*Ge.Verborgenlich,duncklel]ἀσαφῶς. a ſepio,id eſt,obſcurè.Liu.in Antiopa;Ita ſeptuoſe dicto abs te datur quod conſecutam ſapiens ægre contulit. Nonius.

SEPVLCRALIS,crale,o.3.ἐπιταφικός.quodad ſepulcrũ pertinet. Ouid.

uid.8.Met.Ante ſepulcra let infelix aſtitit aras. Idem epiſt.12.

SEPVLCRETVM,ti,p.p.n.2.locus vbi ſepulcrorum eſt frequentia. Catul.epig.55.Quam in ſepulcretis vidiſtis ipſo carpere e rogo cœnã.

SEPVLCRVM,cri,n.2.tumulus,buſtũ,monumentum [*Sepolcro,ſepoltura,auello,*קבורה Keburah קבר Keber.G.Ein grab.G.*ſepulcre,tombeau,monument.* Hi.*ſepultura generalmente.*]τάφος. locus, in quo corpus,oſſave hominis ſepulta ſunt,a ſepeliendo dictum,ſicut Simulacrum a ſimulando, & Lauacrum a lauando. Vnde etiam ars exigit,vt ſine aſpiratione ſcribatur.Conſuetudo(vt inquit Gellius) obtinuit,vt vegetioris ſoni cauſa aſpirationẽ recipiat. Vir. 1.Geo. Grãdiaq;effoſſis mirabitur oſſa ſepulchris.Idem 3.Geo.Animãq; ſepulchro Condimus. Cic.pro Arch.Ennius in ſepulcro Scipionũ putatur eſſe cõſtitutus.Idem de Senect.Nec ſepulchra legens veteor,ne perdam memoriam.Ouid.9.Met.Neue morere meo ſubſcribi cauſa ſepulchro.Hor.3.Ser.Sat.8. Poſt magna latere ſepulchra.Sepulcri autẽ appellatione, omnis ſepulturę locus continetur,vt ait Vlp.de Sepul.uiol. Prętor ait.

P.M.Sepulcrum.Sacra fuiſſe Rom.iura ſepulcrorum, antiquæ legis illa verba declarant,Vbi corpus demortui hominis condas, ſacer eſto.Et illa; Ne quis veſtibulum aditumve ad ſepulcrũ vſucapito, neu buſtũ violato.Et illa:Deorũ Manium iuta ſancta ſunto. Quod & antea ſeruatum eſſe,irrogata violãtibus pœna,poſteriores Iuriſ. Vlpia.Paul.Caius,tradiderunt. Quod autem Cicer.ſcripſit libr.2. de leg.credo fuiſſe,vt eos,quib.hoc ante hanc legẽ virtutis cauſſa tributum eſt, vt Poplicolæ, ut Tuberto,quod eorum poſteri iure tenuerunt:aut eos, ſi qui hoc,C.Fab. virtutis cauſſa ſoluti legibus conſecuti ſunt, id planè ſignificat, etiam ante XII.tab. intra vrbẽ ſepelire non licuiſſe, ſiquidem Poplicolę & Tuberto virtutis cauſſa tributũ eſt.Quod ipſum & Diony.confirmat,& Plutarchus.Seruius quidem, vbi exponit illud Virg. libr.11.Finitimos tollunt in agros,vbiq; remittunt: Duilio Conſule primùm a Senatu decretum eſſe ait,ne quis in vrbe ſepeliretur, quod Imperatores quoq; Adrianus,& Ant.Pius renouarunt.Et fuiſſe hanc veterem conſuetudinem patet in leg.mortuorum,C.de religioſis & ſumptib.funerũ,legibus quidem XII.tab.illa nota ſunt.In vrbe ne ſepelito,neve vrito;quæ ſcripta ſunt ob eam cauſſam,tum ut ab oculis viuentiũ cadauera,quæ mœſtitiam animis inferunt,quamprimum amouerentur,tùm ne cælum illud vrbanum,vnde proximè ſpiritus ducerẽtur,tetro putreſcentium corporum nidore corruptum,peſtẽ aliquam importaret. Datum autẽ decreto Senatus iis, qui triũphaſſent,vt cum eorum corpora extra Vrbem cremata eſſent, in vrbẽ oſſa & cineres referrentur,humique mandarentur,hoc Pyrrhonem Lyparæum ſcripſiſſe tradit Plut. in lib. Romanarum rerum. Illud verò nõ inutile eſt cognoſcere,i agris ſepulcra fuiſſe,in agri venditione iura tamen ſepulcrorum penes eum, qui venderet,remanſiſſe,eumque ſibi tantum agri in venditione excepiſſe,quantum adeundo ſepulcro ſatis eſſet,q; qui non faceret,ei ſummo probro ac turpitudini fuiſſe;vnde illud in oſone Ci.pro Roſ.Amerino ; Cui de tanto patrimonio ne iter quidem ad ſepulcrum patrũ relictũ eſt.Hac aũt ipſa de re Põponius Iuriſconſultus ita ſcripſit; Dñs fundorũ,in quibus ſepulcra fecerint, et poſt vẽditos fundos, adeundorum ſepulcrorum ius eſt, tum igitur in agris, tum iuxta militares,vel publicas vias cadauera,aut ſi cremata eſſent, cineres cõdebantur:nã & ſepeliendi cadaueris,& cremandi cõſuetudinẽ fuiſſe,indicat illud in XII.tab.In vrbe ne ſepelito,neve vrito,& illud quod in 2.de leg.ſcripſit Cic.P. Cornelium Africanũ ſepultũ eſſe, L. Cornelium Syllam primùm a Cornelijs cremari voluiſſe, Sepeliri aũt antiquius fuiſſe,quã cremari, Pli. l.VII.ca.IX.declarat his verbis: Ipſum cremari apud Romanos non fuit veteris inſtituti,terra cõdebãturante poſtquã lõginquis bellis obrutos erui cognouere,tunc inſtitutũ;& tñ multæ familię priſcos ſeruauere ritus,ſicut i Cornelio nemo ante Syllã Dictatorẽ traditur crematus, idq; voluiſſe,ueritum talionẽ eruto C.Marij cadauere.Hæc Pl. cui, qã ante XII.tab.in more fuerit,id vetus nõ videri,inirũ eſt.Cremãdi conſuetudo vſque ad Antoninorũ Imperatorũ ætatẽ perdurauit, vbi rurſus terra condi cœptum eſt.Legimus & illud,maiores natu ad tubas, minores ad tibias ad ſepulchrum eſſe delatos ; qui verò claris maioribus orti eſſent, his eorum imagines in funere prælatas.Addit Seruius Honoratus,ante ſepulcrum aram fieri ſolitam, quod & Cic.in epiſt.ad Atticum ſignificat,tametſi non aram modò, ſed fanum quoq; filiæ mortuæ cogitabat. Illud ex Feſto ſcitu dignum,antequam cadauer ad pyram deferretur,digitum abſciſſum eſſe,vt reliquo corpore perufto,ad eum iuſta fierent. Cadauere pyræ impoſito,qui propinquitate mortuo deuinctus arctiſſimè fuerat,is aduerſus rogo facem accenſam inferebat.Signum hominis ſepulti non vnum fuit:nam & lapis,& tegula,& ceſpes, & tumulus,& cippus ſepulturę locum indicabant. Ex libro noſtro de legibus Romanis.

SEPVLTVRA,ræ,f.1.[*Sepoltura,* קבורה Ke'burah קבר Keber.G.Begrebnuiſſ.*Gal.ſepulture,enterrement.* Hi.*ſepultura,* τάφος.quandoque pro ipſo ſepulcro dicitur.Sulp.ad Cic.lib.4.Ab Athenienſibus, locum ſepulturæ intra vrbem vt darent, impetrare non potui. Qũque pro funeratione, atque ipſo ſepeliendi actu. [*Eſſequie.*] Plin.

poſt ſepulturam aliæ manum ambages ſunt.Cicer.1.Tuſ.Aliquid etiam de humatione,& ſepultura dicendum.

SEQVANA.p.c.f.1.ἐπωνύμια. fluuius Galliæ Belgas a Celtis diuidens, qui Sequanis populis, apud quos oritur, nomen creditur feciſſe. Plin.lib.4. cap.17.

SEQVANI,p.c.m.2.ἐπωνύμιοι.Steph.populi ſunt Galliæ,Heduis, Lingonibus,& Heluetijs finitimi:a Sequana fluuio, qui apud eos oritur,nomen ſortiti.Horum loca hodie tenent Burgundiones,gens origine Germanica,quemadmodum & Franci, qui traiecto Rheno in Galliam irruperunt, pulſiſque prioribus incolis, ſedes eorũ inuaſerunt.Hinc Sequanus,a,um.Luca. lib.1.

SEQVANICVS,a,um,o.1.2. Mar.lib.13.

SEQVAX,cis.o.3.[*Sequace.* G. Zugig,das gern volget wohin man es zeucht.*Gal.qui fuit facilement.* Hi.*Coſa que mucho ſigue,ò perſigue*] ἀκολουθητικὸς. facilis,ſiue aptus ad ſequendum, quocũque trahatur,vt Lanæ ſequaces, quæ nentis manum ſequuntur. Mar. li.13. Niliacum ridebis olus,lana ſq.ſequaces.Cornuum natura ſequax, id eſt,flexilis & ductilis.[*Piegheuole,*]Pli.li.11.ca.37.Adeo ſequax natura eſt,vt in ipſis viuentium corporibus feruenti cera flectantur.Aliquãdo ſignificat id,quod ſe ſpargẽdo dilatat.Perſ.in Proœ. Quorum imagines lambunt Hederę ſequaces. Sequacẽ verò materiam,[*Facile,*]dixit Pli.li.1.c.2.pro tractabili,& facili.Idẽ,Bitumen ſequax[*Tenace*]dixit lib.7.ca.15.id eſt,lentum, & quod attactũ digitos ſequitur,picis vel viſci more. Sequaces capreæ,hoc eſt, aliæ aliam ſequentes. Virg.lib.2.Georg.Capreæque ſequaces Illudunt.Aliquando idem eſt,quod ſectator.[*Partegiano.*]Sen.Cæterique Ariſtippi ſequaces.

SEQVELA,æ,p.p.f.1.ἀκολουθία. ipſe ſequendi actus.

SEQVESTER,ſtris,ſtre, & hic,& hęc Sequeſtris, & hoc ſtre & Sequeſter,ra,rum,o.3.1.2.[*Sequeſtrato,intromeſſo.* G.Ein mittelmã,hinder welchen zwo partheyen etwas gelegt haben,darumb ein ſpãiſt,ein ſcheidmann,vnderhãdler.G.*Gardien de biens ou depoſitaire en iuſtice, ſequeſtre.* Hi. *El tercero, à quelen qui en ſe reponen los rehenes,ò prendas en tercería*]παρακαταθήκης,μεσεγγυος.apud quem plures rem aliquam, de qua controuerſia eſt,depoſuerunt, vt inquit Mod.de verb.ſignif.Dictus,vt docet Gel.lib.20.ca.10.quod eius, qui electus ſit, vtraque pars fidẽ ſequatur. Eſt enim medius inter duos altercantes,apud quem aliquid ſeponitur. Quaptopter Vir. li.11.Pacem ſequeſtram, inducias appellauit, quod mediæ ſint inter bellum præteritum,& futurũ:Bis ſenos(inquit) pepigere dies, & pace ſequeſtra Per ſiluas Teucri miſtique impune Latini Errauere iugis.Sequeſter (inquit) Aſcon. apud quem pecunia deponitur. Tribuum quoque corrumpendarum conductor, Sequeſter dicebatur. Sequeſtri verbo Oratores pro ijs interpretibus vtũtur, qui iudicijs corrumpendis, aut eiuſmodi maleficijs ſuſcipiendis operam ſuam locant.Cic.2. Ver.Moneo, prædico,ante denuntio, qui ſequeſtres aut interpretes corrumpendi iudicij ſolent eſſe,abſtineant in hoc iudicio Sequeſter,apud Quint.eſt,qui a litigatore doctus,docet patronum, lib.12.c.8.

SEQVESTRO.[*In ſequeſtro*]aduer.i.apud ſequeſtrem,vt pecuniam ſequeſtrò deponere,hoc eſt,in manibus ſequeſtris, donec ſententia deciſum fuerit,cuius eſſe debeat.Sequeſtrò ſe ponere, dixit Cato, pro ſeſe ſeparare ab eo, cum quo antea fueris coniunctus; Nolite (inquit)per Deum immortalem vos ſequeſtrò ponere.

SEQVOR,eris, cutus,d.3. [*Seguire, ſeguitare.* הלך אחר halach achar דרף radhaph.G.Folgen,nachfolgen.G.*Suyure.*Hi.*Seguire.*]ἕπομαι.à ſeco fit,& eſt verbũ commune ſecundũ Priſc. Plau.in Amph.Sequere hac igitur me. Teren.in Andr.Funus interim ,pœdit, ſequimur.Cic.1.Offic.Neque attinet quicquam ſequi, quod aſſequi non queas.Virg.1. Aen. Hos tota armenta ſequuntur A tergo. Sequi amicum,eſt facere quod amico placet.[*Compiacere.*]Cicer. de Ami.Ne quis conceſſum putet amicum bellum patriæ inferentem ſequi.Sequi conſuetudinem,eſt facere ſecundum conſuetudinem.Pli.epi.30.Tu ergo quam conſuetudinem ſequeris? Sequi fidẽ alicuius populi,aut principis,eſt illi fidelem eſſe, fidem ſeruare,non diſcedere à fide.[*Eſſer fidele.*]Cic.2.de Diuin.Quod fidem ſecutus amicitiãque Pop.Rom. functus ſit officio. Sequi ſuã fortunã,eſt ſucceſſu, & occaſione fortunæ vti. Sequi naturam ducẽ, facere quemadmodũ natura nos inclinat.Sequi verbum aliquod, eſt ſummę dictionis cuti inſiſtere, omiſſa interim ſententia. Huius compoſita ſunt,Aſſequor,Conſequor,Exequor,Inſequor, Obſequor,Proſequor,Subſequor.Pediſſequus,& Pediſſequa: de quibus ſuis locis.

SEQVVTOR,oris,m.3.[*Seguitatore,* הלך אחר hplech achar דרף rodhe ph.G.Ein nachfolger.*Gal.Qui ſuit.* Hiſ. *El que ſigue,ò vatras otro*] ἀκολουθῶν.qui præeuntem]ſequitur.Sequutores item inter gladiatores dicuntur,qui aduerſus retiarios pugnabãt, alio nomine Mirmillones dicti.Vtitur hac voce Cic.ad Att. lib. 7. & Suet.in Gal.

SERA,æ,f.1.[*Chiauatura,ſerratura,toppa,* מבעל manhul.G.Ein thuerſchloſſ.*Gal.Vne ſerrure,o vn cadenats.* Hiſp. *Cerradura,inſtrumento para cerrar,*] ἐπιβλὴς. per ſimplex r,inſtrumentum eſt, quo clauduntur oſtia.Iuue.Sat.6 Adde ſeram,cohibe.Ou.1.Am.Eleg. 6.Tempora noctis eunt,excute poſte ſeram. Dictę ſeræ,ceſte Fe-

ſto,quod foribus admotæ opponuntur defixe poſtibus, quemadmodum ea,quę tertæ inſeruntur. Var.lib.3. de Ling.Lat.A ſerare deriuat,quod eſt aperire.

SERAPHIN,vox eſt Hebraicá,pluralis numeri,idem ſignificãs,quod igniti,candentes:a verbo ſaraph,ſuccendo, vro, exuro,comburo. Numeri 21.Miſit Dominus in populum hanehaſim haſeraphim, id eſt, ignitos ſerpentes. Significat & certum ordinem Angelorũ cœleſtis hierarchiæ: eſtque generis tam maſculini, quàm neutri. Eſa.6.Seraphim ſtabant ſubter illud. Ibidem; Et volauit ad me vnus de Seraphim.Diuus Hieronymus ad Furiã,Hæc ſunt duo Seraphim ter glorificantia Trinitatem.

SERAPIS,apis,vel ſerapidis,ſecunda ſyllaba indifferente,me.3.σάραπις.Deus Aegyptiorum,qui Apis,& Oſiris dicitur.Mart.li.9.Vincebãt,nec quæ turba,Serapin amat.Vide de hoc plura in dictionibus Apis,& Oſiris.

SERENITAS,atis,fæ.3.[*Serenità.*] צחצחה tſachtſachah דברה raberah.G.Gut,ſchoen vnd huebſch wetter. *Fr.Serain,beau temps.Hi.A quel ſereno.i.claridad*]αἰθρία,αθλία.puritas,& tranquillitas aeris.Pli.li.10.c.97.Salamandra animal lacerti figura,ſtellatum,nũquam niſi magnis prouenientes imbribus, & ſerenitate deficiens. Cic,2.de Diu.Tum ſerenitas,tum perturbatio cœli.Liu.Bel.Pun. lib. 6. Mira ſerenitas cum tranquillitate oriebatur.

SERENO,a.1.[*Raſſerenare*, שבח ſchibbach השביח hiſchbiach השקיט hiſchkit.Ge.Schoen vnd heiter machen.*Gal.Faire clair & ſerain. Hi.Hazer claro,*] *y ſereno,*]αἰθριόω. clarifico, tranquillo. Vir.1.Aene.Vultu quo cœlum,tempeſtateſque ſerenat.Pl.lib.2.c. 6.Nubila humani animi,ſerenat.Serenatus Phœbus.Sil.lib.5.

SERENVS,na,num,pc.p.o.r.2.[*Sereno,tranquillo,ſenza nube,*] צח tſach טהור tahor,G ſchoen,heiter,huebſch.*Gal.Clair, & ſerain,ſans nues,& pluyes.Hi.Coſa ſerena,y clara,*]*di dies,*αἰθριος.ſignificat tranquillum, ſine nubibus,ſine imbre: à ſerendo, vt quidam volunt, quod id maximè tempus ſationi aptum ſit.Vir.6.Aen.Vbi apes æſtate ſerena Floribus inſidunt variis.Auctor ad Hor. li.4. [*Felice*] Falſi amici ſereno vitæ tempore præſto ſunt.Mar.lib.1.Cœlo perfruitur ſereniore.Serena frons, per translationem ponitur pro læta.[*Allegro.*]Idem li.2. Sic me fronte legat dominus Fauſtine ſerena.Serenus color,lucidus.Pli.lib.9.c.45.Serenum colorem,margaritę pro claritate matutina contrahunt. Serenum, ſubſtantiuè, idem quod ſerenitas,[*Serenità.*]Vir.1. Geor. Nec minus eximbri ſolet,& aperta ſereno Proſpicere.Sereno,caſus ablatiui, pro ſereno tempore,cui opponitur nubilo.Pli.li.11.c.24.Aranei ſereno nõ texunt, nubilo texunt. Quandoque Serenus pro ſicco,[*Secco,*]ꝙ & Nonius annotauit.Virg.1.Georg.Vnde ſerenas Ventus agat nubes,id eſt,ſiccas:quas alibi arida nubila appellauit.

SERES,m.3.σῆρες.populi Scythię Aſiaticæ,a Sera vrbe ſic dicti,apud quos arbores ſunt,quæ non ſolùm folia,ſed lanam quoque proferunt tenuiſſimam. Nam ex earum frondibus canitiem depectũt, aqua perfuſam, ex quo vellere veſtimenta conficiunt, quæ ſerica nuncupãtur.Vir.2.Geor. Velleraque, vt folia depectãt tenuia Seres.De his Marcellinus li.ſuæ hiſtoriæ 23. Huius nominatiuus ſingularis eſt Ser.σήρ.Sidonius;Aſſyrius gemmas,ſer vellera,tura Sabæus.Auſonius,Iam pelago volitat mercator veſtifluus Ser.Quin, & vermiculus quidam ſericũ texens (vt auctor eſt Pauſanias) ſer. σής appellatur.

SERESCO,ſcis,n.3.[*Secarſi,ſerenarſi.*] יבש jabaſch Germ.Trucknem, trucken werden. *Gal. Deuenir ſec. Hi. Seccarſi,*]ξηραίνομαι.ſiccus fio,quaſi ſereneſco,& ſerenus fio,quoniam ſerenitas ſicca eſt.Luc. lib.1. Candenti ſole ſereſcunt. Aliquando ſereſcere, eſt in ſerum abire,Pl.lib.11.cap.41.

SERIA,orũ,n.2.[*Coſa da donero,graui,importanti.*G.Ernſtliche ding. *Ga.Choſes graues & d'emportance.Hi.Coſas de veras,y no de burlas*] σπουδαῖα.res graues,ſeueræ,& minimè iocoſæ. Martia.Seria forsã amat.Oui.5.Faſt.Nulla coronata peraguntur ſeria fronte. Hor. 1. Ser.Sat.1.Sed tñ amoto quæramus ſeria ludo. Quoties tamẽ oia noſtra cum aliquo communicamus,cum eo ioca ſeriaque conferre dicimur.Cice.de Fin.Qui cum ioca & ſeria,vt dicitur,qui cum arcana,qui cum occulta omnia.

SERIA,rię,f.1.πίθος.vas vinarium fictile oblongum.Li.li.4.bel.Pun. Et in vico Iſtrico fontem ſub terra tanta vi aquarum fluxiſſe, vt ſerias,doliasq; prouoluta velut impetus torrẽtis tulerit. Teren. in Hea, Releui doli omnia, oẽs ſerias. Perſ. Sat. 4. Et ò ſi Sub raſtro crepet argenti mihi ſeria dextro Hercule.Col.lib.12.cap.18.Serię cæteraq; vaſa ante quadrageſimum vindemiæ diem picanda sũt. Setiæ olarię.Varr.3. de Re ruſt.c.2. Nihilo magis torcular vaſa vindemiatoria,aut ſerias olearias,aut traperas. Eſt item ſeria Hiſpaniæ viterioris vrbs,in tractu Celtico, alio nomine Fama Iulia dicta Pli.lib.3.c.1.

SERICARIVS TEXTOR,m.2.[*Teſſitori di panni di ſeta.* G.Ein ſeidẽwe ber.G.*Rub mnier,faiſeur de ſoye,merchand de ſoye.*H.*Texedor de ſeda*]σηρικοπώλης.qui veſtes ſericas texit.Iulius Firnicus lib.8.Matheſeos refert, ſericarium textorem naſci, qui habuerit horoſcopum in vigeſima octaua parte Arietis.

SERICATVS,a,um,o.1.2.[*Veſtito di ſeta.*G.Mit ſeiden bekleidet]σηρικός.

*praspéor.*induitus ſerico.Suet.in Cal.

SERICVS,ca,cum,o.1.2.[*Di ſeta.*G.Seiden,auff ſeiden gemacht.*Fr. De ſoye.Hiſ.Coſa de materia de algodon o ſeda*] σηρικός.quod ex ſeri co confectum eſt.Eſt autẽ Sericũ lanæ pretioſiſſimæ genus,quod apud Seres Scythiæ Aſiaticę,aut(vt alij malunt)Indiæ populos,ex arborum frondibus dicitur depecti.Quamquam non deſunt, qui vermiculi lanificium eſſe putẽt,qui genus illius lingua ſer σὴρ,appelletur. Quam ſententiam ne Iulius quidem Pollux diſſimulauit,ſic ſcribens Onomaſtici ſui li.7.ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς σῆρας ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου,ἐξ οὗπερ ζῷον ἀθροίζεται φέρει τὰ ἐρίδιαμα.Priorem opinionem ſequitur Virg.2.Geor. Velleraq; vt foliis depectant mollia Seres. Hinc ſerica veſtimenta dicta ſunt, quæ ex ſerico conficiebantur. Vlp.l.Veſtis,de Auro & argento legato:Veſtimentorum ſunt omnia,lanea,lineaq; vel ſerica,vel bombycina,quę induendi,præcingendi,injiciendi,incubandiue cauſa parata ſunt.Pli.l.21.c.3.Lautiſſimum habetur è nardi foliis eas dari, aut veſte ſerica. Puluilli ſerici.Hor.Epod.8. Quid? quod libelli Stoici inter ſericos iacere puluillos amant.Pallia ſerica,apud Stat.3.Sil. 4. Legimus & ſerica abſolutè,pro veſtibus ſericis.Mar.li.6.Nõ aliter dẽtes,quàm ſerica,nocte reponis.Serici olim tanta erat caritas,vt auro penderetur,vt eſt videre apud Flauium Vopiſcum in Aureliano.

SERIES,ſerici,f 5.[*Ordine,* סדר ſedher טור tur.G. Ein ordnung die an einander hangt,ein zeile.*Ga.Ordre bien continuè,ſuite continuation.Hiſpa.Ordeu continuada vniformemente*]τάξις.ordo,& quaſi quædã rerum continuata progreſſio. A ſerendo.i.ordinãdo dicta, vt Series orationis.i. contextus. Quin. Quod non niſi in contextu orationis,ſeriq; contingit.Ci.1.de Diu. Fatum id appello, quod Græci εἰμαρμένην.i.ordinem ſeriemq; cauſarum.Idem 1.de Nat. Deor.Admirabilis quędam continuatio, ſeriesq; rerum. Virg. 2. Aeneid.Series longiſſima rerum.Oui.15.Met.Seriemque euolue re fati.Vale. Max. Quis compos mentis domeſticę peregrinæque hiſtoriæ ſeriem,fœlici ſuperiorum ſtylo conditam,vel præſtantio ri facundia traditurum ſe ſperauerit.

SERILLA,æ.2, inquit Feſtus, Verrius appellari putat Iſtrica nauigia Liburnica,quæ lino ac ſparto condenſantur, ac conſerendo, hoc eſt,contexendo dicta: a Verrio tamen videtur diſſentire.Feſtus.

SERIO,[*Da douero.* Ger. Ernſtlich, ohn ſchimpff. *Gal. Abon eſciem, ſans maquer.Hiſp.De veras,y no burlando,*]σπουδαίως. verè,non ioco ſè. Pla. in Amph. Dic mihi verum ſeriò. Ter.in Eunu.Miſit orare, vt venirem ſerio.

SERIOLA,ſeriolæ,f.1.πιθίσκος. doliolum fictile, in quo vinum ſolet aſſeruari.Perſ.Sat.4.Seriolę veterem metuens deradere limum.

SERIVS,a,um,o.1.2.[*Da douero,graue,importante.*G. Ernſthafftig,da kein ſchimpff giltet.*Gal.Fait a bone ſcient,graue & de conſequence. Hiſ.Coſa de veras,y no de burlas,*]σπουδαῖος.graue,& minimè ioco ſum. Teren.in Eun.Rem ſeriam velle agere mecum.Cice.1.Offi. Ludo,& ioco vti licet,tum,cum grauibus, ſeriſque rebus ſatisfecerimus.Quin.lib.6.cap.4.Dictorum vrbanorum alia ſeria,alia ioco ſoſa,alia media.Serium(inquit Nonius)id eſt,triſte, & quaſi ſine riſu, vel ſine ridiculo.

SERMO,onis,m.3.locutio,mentio,oratio[*Sermone, parlare,fauellare, parlamento,ragionare,ragionamento,o loquela,*] דבר dabar, דברה dabberah. אמר omer.Ger.Red,ſpraach.*Gal.Parole,propos,deuis, brnit.Hiſ.Sermon,razon,o palabra,*]λόγος,ἰαὶ λία. locutio, verba, colloquiũ,mentio.Cic.2.Offi.Sermone vti debemus,qui notus eſt nobis,ne vt quidam Græca verba inculcantes,ture optimo videamur. Dictum autem putant Sermonem,a verbis ſerendis,hoc eſt, conſerendis,ſiue connectendis.Seruius; Sermo eſt confertio orationis,& confabulatio duorum,vel plurium.Virg.1.Aen.Amiſſos longo ſocios ſermone requirunt. Idem 4.Georg. His medium dictis ſermonem abrumpit.Tractare aliquid Græco,vel Latino ſermone.Ci.lib.1.de Fin. Quæ ſummis ingenijs exquiſitaq; doctrina philoſophi Græco ſermone tractauiſſent.Inſtituere ſermonem cũ aliquo, eſt cum illo verba facere, vel incipere colloqui [*Parlare con vno.*]Ci.de Orat. Cum mihi ſermo cũ hoc ipſo Craſſo eſſet de te inſtitutus.Diſſipare ſermonẽ(*Dirſi*)eſt euulgare,& dispergere. Ci.pro Flacco:Sermo eſt tota Aſia diſſipatus. Ordiri ſermonem, id eſt,excogitare,comminiſci. Idem de Orat. Craſſus princeps eius ſermonis ordiendi fuit. Habere ſermonem, eſt verba facere. Ci.de Sen.Cyrus in eo ſermone,quem moriens habuit. Tribuere alicui ſermonem,eſt inducere cum loquẽtem.Idem de Sen. Omnem ſermonem tribuimus Catoni ſeni.Incidere in ſermonem alicuius.Idem de Ami.Conferre ſermonem cum aliquo, hoc eſt, cum altero colloqui[*Raggionare con vno.*]Cic. 2.de Inuen.Sermo capite carens,& pede:hoc eſt,cuius neq;initium facilè fuerit inuenire,neq; exitum.Diminutium eſt,ſermunculus. Pli.epiſt.103. Vt ſermunculis ẽt,& fabellis ducantur. Ci:ad Att.lib.13.Sermunculum omnem aut reſtrinxerit, aut ſedarit. Idem pro Deiotaro; Ex vrbanis maleuolorum ſermunculis collecta,

SERMOCINOR,aris,p.c.d.1.[*Parlare,* דבר dibber.G.Reden,red,oder ſprach halten.*Gal.Sermoner,parler diuiſer.Hiſ.parlar,hablar,razonar.*]λαλέω.ſermonem facio, loquor. Plin.li. 10.Super omnia humanas voces reddunt pſittaci,& quidem ſermocinantes.Cic.2.de Inuen.

Inuen. Et quibus rebus homines in consuetudine scribendi aut sermocinandi eo verbo vti soleant, considerabitur. Idem 3. Ver. Respondit illa vt meretrix, se cum isto diligenter sermocinaturam. Sermocinatrix, cis [*Fauellatrice.*] Quin. lib. 3. cap. 4. Quam sanè permittamus dicere sermocinatricem. † Sermocinatio, t. 3. colloquium. Macrob.]

SERO, ras, a. 1. [*Serrare, chiudere,* נעל nahal. G. Beschliessen. *Gal. Clorre, serrer.* Hi. *Cerrar con cerradura*] κλείω. claudo. Col. li. 6. Semina setari, & interdum inuri solēt. Hinc Obsero, occludo. Ter. in Eun. Obsera ostium intus. Et Resero, aperio [*Aprire*] Vir. 7. Aen. Reserat stridentia limina Consul.

SERO, seris, seui, satum, a. 3. [*Seminare, piantare, generare,* זרע zarah. G. Saien. *Gal. Semer.* Hisp. *Sembrar*] σπείρω. significat semino. Cæs. 5. Bel. Gal. Frumenta non serunt, sed lacte, & carnibus viuunt. Ali qñ significat planto. Ci. 1. Tus. Serit arbores, quæ alteri sæculo prosint. Col. lib. 3. c. 20. Si vnum genus seuerimus. Per translationē Serere qñq; capitur pro generare [*Generare*] Vnde Satus, id est, generatus. Vir. 7. Aeneid. Satus Hercule pulchro Pulcher Auentinus. Per trāslationē quoq; dicimus serere bella, & serere certamina, i. mouere lites, & pugnas [*Mouer guerra,*] Liu. li. 7. bel. Pun. Annibal turmatim per equitū, peditumq; iaculatores leuia certamina serens, casum vniuersæ pugnæ non necessarium ducebat. Idem 2. ab Vrb. Cum patribus serere certamina. Serere bella ex bellis, est bello vno extincto, alterum aggredi. Liu. lib. 1. bel. Mac. Incusauerat bella ex bellis seri. Hinc Sator, verbale, [*Seminatore,*] qui serit aut plantat. Col. lib. 3. c 15. Pli. lib. 5. cap. 1. Hesiod. negauit satorem olex fructum ex ea percepisse quemquam. Sator cælestium [*Padre, creatore.*] Ci. 2 Tusc. id est, creator, genitor Hinc Satorius, ria, um. adiectiuum, quod ad satorem pertinet. Col. li. 2. c. 9. Satio, onis, [*Seminatione*] idem quod satus. Cic. de Vniuer. Post eam sationē diis iunioribus permisit. Idem 5. Ver. Si tempus sationis præterijsset. Vir 2. Georg. Optima vinetis satio est. Assero, Circumsero, Conscro, Desero, Dissero, Exero, Interscro, Insero, Obsero, Resero, & Subsero, quæ habent p. c. de quib. locis suis. Fuit etiam antiquis in vsu Sero, serui, sertum a quo manserunt Assero, rui, assertum, Consero, rui, sertum, aliaq; complura.

SERO, [*Tardamente, tardi, di sera.* Ge. Spat. *Ga. Au soir, tard, trop tard.* Hisp *Tarde,* טרד.] aduerbiū significans tardè. Ci. de Cla. Ora. Eloquentia sero prodijt in lucem. Aliquādo significat vespere, hoc ē, post occasum: atque hęc est eius vera significatio, inquit Valla l. 4. Ci. Att. Consul venit serò. Aliquādo post tempus: quæ significatio tracta est ex superiori. Quod enim post Solis lucē est, id verè post tempus dici pōt. Oui. 1. de remed. Principijs obsta, serò medicina paratur. Auctor ad Her. li. 1 Serò, atque acto negocio venisti. Sic etiam Cic. cum accusator Milonis identidem interrogaret, quo tēpore Clodius esset occisus; Serò, respondit. Iudē[illegible]imirum in vocis ambiguitate. Nam cum illud videretur dicere, vesperi Clodiū fuisse occisum, illud potiùs voluit significare seriùs, quàm oportuerit, fuisse interemptum. Hinc Serius comparatiuum, id est, tardiùs. Cic. in Catil. Hoc seriùs a me factum est. Et Serissimè. Pli. li. 15. c. 17. Tarentina serissimè legi.

SEROTINVS, na, num, p. c. o. 1. 2. [*Di sera, tardi.* Germ.] Das spat ist. *Gal. Du soir, tard if.* Hisf. *Cosa tarda, o pertenescente a la tarde*] ὄψιος. a sero pro vespere, vt Hora serotina, Tempus serotinum. Nonunquā etiam a Serò, pro tardè; vt, Poma serotina, quæ post legitimum tempus, vel tardius cęteris matureścunt. Colu. lib. 3. Locis frigidis, & autumni temporibus aquosis, præcoces serito; locis hibernis serotinas serito.

SERPENS, tis, m. 3. modo paf. [*Serpente* זוחל zochel רמש romes. G. Kriechend, das sich weit auff streckt. *Gal. Qui coule, se traine, qui s'estend & s'auance.* Hisf. *Cosa que gatea par el suelo,*] ἕρπων. quod lōgius, ac latius serpit, & diuagatur. Cic. de Sen. Vitis, quam serpentē multiplici lapsu, & erratico, ferro amputans coercet ars agricolarum. Modo nomē tā masculini quàm feminini generis, generale est ad omnia, quæ serpunt citra vsum pedum, vel quę tam exiguos habēt pedes, vt repetere potiùs, quàm pedibus incedere videātur. Pli. l. 8. c. 23. Nec pedibus pauendas tātum serpentes, sed & missili volare tormento. Vir. 1. Geor. Ille malum vitis serpentibus addidit atris. Ouid. 3. Met. Longo caput extulit antro Cæruleus serpens, horrendaq; sibila misit. Serpentia secla ferarum, pro serpentū genere. Lucret. li. 6. Naribus alipedes vt cerui sępe putantur Ducere de latebris serpentia secla ferarum. Hinc Serpentinus, na, num. ὀφειδής. vt Vox serpentina. Serpentiger, ra, rū. Ou. 4. Trist. Ele. 6. Sphyngaq;, & Harpyas, serpentigerosq; Gigantes. Serpentigenæ, ex serpentibus nati. Oui. 9. Met. Vos serpentigenis in se fera bella dedistis.

SERPERASTRA, n. 2. Varro vocat instrumenta, quæ geniculis puerorū ambulare discentium alligantur, ne vari fiāt, aut compernes. Dicta a serpendo: serpunt enim magis pueri quam gradiuntur.

SERPYLLVM, n. 2. [*Serpillo, serpolino.* Ger. Quendel, Huenerkle. *Gal. Serpolet.* Hisf. *Serdo yerua conocida,*] ἕρπυλλον. herbæ nomen nulli non notæ, παρὰ τὸ ἕρπειν, hoc est, a serpendo dictum, mutatione aspirationis in s, litteram. Habet enim ramusculos tunues, humi serpentes, & quacunque terram attigerint, radicem agentes, & se propagantes. Officinæ etiam hodie Latinum nomen retinent. Vulgus Gallorum *Serpoletum* appellat. Vir. 2. Ecl. Allia, serpyllūq; herbas contundit olentes.

SERPO, is, psi, ptū. n. 3. [*Rampegare, andar serpendo,* זחל zachal, רמש ramas. G. Kriechen, schleichē. *Gal. Se trainer, se couler, se glisser.* Hi. *Gatear por el suelo,*] ἕρπω. repo, ventre ingredior, more serpentis incedo. Cic. 5. de Fin. Deinde suo quæque appetitu mouerentur: serpere anguiculos, nare anaticulas, euolare merulas. Pl. lib. 9. ca. 13. Pinnis, quibus in mari vtuntur, humi quoq; vice pedum serpunt. Ouid. 3. de Pont. el. 3. Liuor iners vitium, mores non exit in istos, Vtq; latens ima vipera serpit humo. Serpere quoq; dicuntur plantæ, quæ cum ob caulis infirmitatem stare non possint, humi procūbunt. Pl. li. 21. c. 15. Aculeatarum caules aliquarum per terram serpunt, vt eius quam coronopum vocant. Vir. 3. Eclo. Atque hanc sine tempora circum Inter victrices hederam tibi serpere lauros. Serpere item humi dicūtur scriptores, qui nimis humili vtuntur genere dicendi. Hor. de Ar. Serpit humi tutus nimium, timidusq; procellæ. Transfertur & ad inanimata vt idem sit quod spargi, crescere, seu dilatari [*Crescere,*] Ci. in Lælio. Serpit enim nescio quomodo per omnium vitas amicitia. Idem pro Rab. Posthumo, Serpet hoc malum, mihi credite, longiùs quam putatis. Composita sunt, Inserpo, & Proserpo, de quibus egimus suis locis.

SERPVLA, læ, f. 1. a veteribus dicebatur, quam nos serpentem dicimus. Fes.

SERRA, ræ, f. 1. [*Secca, sega,* משור massor, מגרה megherah. Germ. Ein saege. *Gal. Vne scie.* Hisf. *La sierra de hierra,*] πρίων. per duplex r, instrumentum dētatum, quo ligna, & lapides secantur, a Dædalo primum inuentum, teste Pli. lib. 7. cap. 56. Col. lib. 5. Vno ictu arborē præcidi, si minus, serra desecari. Mar. Et pingues tunicas serra secare potest. Est & genus piscis marini, apud Plinium lib. 32. c. ca 11. † Serrula. dim.]

SERRATVS, a, um, o. 1. 2. [*Similea sega.* G. Zerkerffet oder gezanet wie ein saege. *Gal. Fait en facon de scie, qui ades dents comme vne scie.* Hi. *Cosa que tiene dientes como sierra*] πριονοειδής. quod seriæ in modū est denticulatum: vnde Serrati dentes dicuntur, qui ad similitudinem dentium serrę pectinatim sunt stipati. Pli. li. 11. cap. 37. Dentium tria genera, serrati, aut cōtinui, aut exerti. Serrati pectinatim coeuntes, ne contrario occursu atterantur, vt serpentib. piscibus, canibus: Continui, vt homini, equo: Exerti, vt apro, elephanto. Serra item numi quidam dicebantur apud Romanos, ab impressa serrę nota. Tacit. de Moribus Germanorum.

SERTA, orum, n. 2. [*Ghirlanda,* צפירה tsephirah, עטרה hatarah. Ge. Ein blumenkrantz. *Ga. Vn chapeau de fleurs.* Hi. *Guirnalda,*] στέφανος. corollæ ex herbarum frondibus floribusque consertæ, hoc est, connexę: vnde & nomen acceperunt. Vir. l. 2. Aen. Sertisque centibus halant.

SERTVS, a, um, oi. 2. [*Ghirlandato,* מחבר mechubbar, מעפה maphaful. ce. Geflochten. *Gal. Compose.* Hisf. *Compuesto*] συμπεπλεγμένος. idem quod consertus, vel compositus. Luc. li. 10. Accipiunt sertas nardo florente coronas, Et nunquam fugiente rosa.

SERVVS, ua, um, f. 1. [*Serua, massara, ancilla,* אמה amah, שפחה schiphchah. Ger. Ein dienst magt, leibeigne. *Gal. Seruante, chambriere.* Hisp. *Sierua, o esclaua,*] δοῦλη. id est, ancilla, quæ seruitutem seruitui opponitur Libera. Vir. 5. Aenei. Olli serua datur operum haud ignara Mineruæ. † Seruula, æ. dimin. ancillula. Cic. Att. lib. 16.

SERVIA, æ, f. 1. σφάγιον, sigaves. sertum, quod ex floribus fiebat. Pli. lib. 21. cap. 1.

SERVILIS, le, o. 3. [*Seruile, da seruo.* Ger. knechtisch, das zu den knechten gehoert. *Gal. Seruile, appartenant a seruiteur.* Hi. *Cosa perteneciēte a siervo,*] δουλικός. quod seruorum est, vel quod ad seruos pertinent: vt seruilis conditio, & seruile officium. Indoles seruilis. Liu. lib. 1. ab Vrb. Comparando eorum ętatem, & ipsam minimè seruilem indolem, tetigerat animum memoria nepotum. Iugum seruile. Cic. 1. Phil. Patriæ liberatores vrbe carebant ea, cuius acerbitate iugum seruile deiecerant. Hinc Seruiliter, aduerbiū, [*Da seruo,*] seruorum more. Ci. 2. Tusc. Ne quid seruiliter, muliebriterve faciamus.

SERVILIORVM, m. 2. illustris Romę familia fuit: ex qua ortum traxit P. ille Seruilius, vir triumphalis, qui a deuictis Isauris Asiæ populis, Isaurici cognomen accepit, de quo vide Strab. li. 14. Item P. Seruilius Rullus, qui primus Romę solidum aprum in conuiuio apposuit, teste Pli. li. 8. c. 51. Huius filius fuit Seruilius ille Rullus, legis Agrariæ promulgator, quàm Cic. in Consulatu suo subuertit, cuius meminit idem Plin. loco iam citato.

SERVIO, uiui, itum, n. 4. pareo, presto sum, consulo, operam alicui do, [*Seruire,* עבד habadh. Ger. Dienen. G. *Seruir.* Hi. *Seruir*] δουλεύω. in seruitute tum, domino ministerium exhibeo. Pla. in Men. Propterea heri imperium exequor bene, & sedulo seruio. Prop. lib. 3. Eleg. 24. Quinque tibi potui seruire fideliter annos. Ouid. 2. Am. Eleg. 17. Si quis erit, qui turpe putet seruire puellæ, &c. Interdum idem quod obtemperare, seu morem gerere [*Vbidire.*] Ci. in Cat. Qui aliorum amori flagitiosissimè seruiebat. Seruire rei, est rei tandę incumbere. Ter. in Hecy. Rus habitatum abij, cor cedens

vobis,& rei ſerviens,Cic.pro Sex.Rof.Rei familiari maximè ſeruire,& in prædijs colẽdis operæ plurimum,ſtudiúque conſumere. Seruire item prædia dicũtur, in quibus venditor aliquam ſibi ſeruitutem teſeruauit.Cic. de Leg.Agr.contra Rull.Capite hoc prædia omnia,quę ſeruiebant,non ſeruient.Seruire poſteritati, valetudini,honori,dignitati,vel commodis: eſt eorum rationem habere.[*Hauer cura.*]Ci. 3. Tuſc. Optimus quiſque poſteritati ſeruit. Idem Tironi.li.16.Epi.Sed indulge valetudini tuæ, cui quidem tu,dum mihi deſeruis,ſeruiſti non ſatis. Seruire tempori, eſt ſeſe tempori accommodare. Cice. pro Seſtio; Sed agam moderatè,& huic tempori ſeruiam potius,quàm dolori meo.Seruire ſcenę,idẽ quod ſeruire tempori, & ſe præſentib. hominum moribus accommodare,quæ metaphora tracta eſt ab ijs,qui in orcheſtra cãtu,vel geſtu,hiſtrionibus in ſcena fabulã agentib.ſubſeruiebant.Ci.Bruto:Ac mihi tum,Brute,officio ſolum erat & naturę, tibi nunc populo,& vt dicitur,ſcenę ſeruiendum eſt.Seritur impersonale.Ci. 2.Offi.Primum, vt ne cui noceatur : deinde vt communi vtilitati ſeruiatur.Mar.lib.2.Non bene (crede mihi)ſeruo ſeruitur amico. Seruibo in futuro.Pla.Men.Tanquam ſi emeris me argento,liber ſeruibo tibi. Huius compoſita ſunt Aſſeruio, Deſeruio, Inſeruio, Reſeruio,& Subſeruio,quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

SERVITIVM,tij,n.2.ſeruitus,famulatus.)(.libertas,[*Seruigio, ſeruitù,* עבודה habodhah עברות habduth,] δουλεία. idẽ quod ſeruitus. Ter.in And.Ego Pãphile,hoc tibi pro ſeruitio debeo. Vir.1. Eclo. Qui facetem? neque ſeruitio me exire licebat. Idem 1.Aen.Cũ domus Aſſaraci Pythiam,clarasque Mycenas Seruitio premet,ac victis dominabitur Argis,In plurali vero Seruitia,non raro pro ipſis ſeruis accipimus.(*Serui.*]Sallu.in Cat.Interea ſeruitia repudiabat, quorum in initio magnę copiæ ad eum cõcurrebant.Ci.4.in Cat. Hic ad euertenda fundamenta reip.Gallos accerſiuit,ſeruitia concitauit.In qua ſignificatione aliquando etiam legimus Seruitium, ſingulari numero,Cic.de Antſp.reſp.Omne ſeruitium in alteram ſcenam immuſſum.

SERVITVS,tutis,f.3. ſecunda ſyllaba cor. [*Seruitù,* עברות habduth עבודה habodhah.G.Knechtſchafft,leibeigẽſchafft,dienſtbarkeit. *Gal.Seruitude,ſeruage.*H.*Seruidumbre,*]δουλεία.ipſa ſeruiendi neceſſitas,aut ſeruorum conditio.Ci.Phi.Pax eſt tranquilla libertas:ſeruitus poſtremum malorum omnium, non modo bello, ſed morte etiam repellendum.Tac.li.17.Sed imperaturus es hominibus, qui nec totam ſeruitutem pati poſſint,nec totam libertatem. Teren.in And.Vt ſemper tibi apud me iuſta,& clemẽs fuerit ſeruitus,Scis id eſt, quam iuſta & clemenu in te dominatione fuerim vſus.

SERVIVS TVLLVS,m.2.ſextus Romanorum rex,ex ſerua natus, Tanaquilis aſtu poſt Tarquinij Priſci necem ad imperium prouectus; Hetruſcos ingẽti prælio fudit,primus luſtrũ condidit, populũque omnẽ ex cenſu in quinque claſſes diſtinxit. Vrbis pomeria protulit,Quirinali,& Viminali collibus muro incluſis. Tandem iã ętate prouectior, a Tarquinio genero occiſus eſt, & inſepultus in viã abiectus,idque inſtinctu Tulliæ filiæ ſuæ, quæ etiam cõſpecto patris cadauere,aurigam eius reuerentia lora retorquentem compulit,vt per medium patris corpus carpentum ageret,a quo tam immani ſcelere,ei vico,in quo hęc geſta ſunt, ſcelerati nomen mãſit. Vide plura de hoc,apud Liu.lib.1.ab Vrbe.

SERVO,aui.[*Seruare,ſaluare,cuſtodire,obſeruare,tenere,* שמר ſchamar נצר natar ישע hoſchiah.G.ẽrhalten,erloeſen.*Ga.Garder,ſauuer la vie quelqu'vn,deliurer,cõt regarder.*Hiſ.*Guardar,ſaluar*]φυλάττω. libero,incolumem præſto. Vir.4.Aen.Seruatũ ex vndis Strophadum me litora primũ Accipiũt.Itẽ cuſtodio, tueor. [*Hauer cura,*] Vir. 2. Aen. Di patrij ſeruate domum,ſeruate nepotem. Item ſolicitè,ac diligẽter obſeruo.Pl.in Aſin. Tuus ſeruus ſeruet, Venerine eas det,an viro.Itẽ,habito,poſſideo.[*Poſſedere,*]Vir.1.4.Geor.Cẽtum quæ ſiluas,centum quæ flumina ſeruat.Item teneo. Idem 1.7. Curuã ſeruans ſub imagine falcẽ.Ponitur aliquãdo pro recuperare[*Recquiſtare,*]Iulianus; Si mandato meo decẽ Titio crediderit,ſi cũ Titio egeris,ego põ liberabor, ſedſi id dũtaxat tibi obligatus ero,quod a Titio ſeruare non poteris.Cic.ad Q.F.Calnus aiebat, aqua dempta,& ſeruitute fundo impoſita,tamen nos preciũ ſeruare poſſe,ſi vendere vellemus.Qui modus loquendi frequens eſt apud Iuriſcõſultos. Budæus,Seruare de cœlo,eſt nunciare, aut pluiſſe,aut intonuiſſe,& ideo diruptũ eſſe auſpicium: qua obnũciatione facta,ſi quis tamen in re cępta perſiſteret,id cõtra auſpicia fieri dicebatur.Cice.pro domo ſua; Negãt fas eſſe agi cum populo, cũ de cœlo ſeruatum ſit.Seruare fidẽ,eſt præſtare promiſſum. Ter.in Hec.Pollicitus ſum,& ſeruare in eo certum eſt,q; dixi fidem.Seruare in vetuſtatẽ,eſt aliquo in loco reponere,vt diu, ſinẽ aliquot annos integrũ,incorruptumq; dũret.[*Allogare.*]Col.lib.12.c.28.Si in vetuſtatẽ ſeruare voles, in cado duarum vnarum, quãoptimi vini ſextariũ, aut ſecis generoſæ recentis ſextarios tres adde.Dicimus quoq; Seruare modũ, ordinem, officium, inſtitutum,promiſſum,temperamentũ,& gloriam.Exempla ſtudioſis paſſim occurrent.Seruans,tis,particip.ſeu nomen ex participio.Vir.2. Aen. Cadit & Ripheus,iuſtiſſimus vnus Qui fuit in Teucris,& ſeruantiſſimus æqui.Seruatus,a,um.Qui.3.Triſt.Eleg.1. Cauſa ſuperpoſita ſcripto teſtata coronæ, Seruatos ciues indicat huius ope. Seruator,ris.[*Saluatore,liberatore,*]qui ſeruat & liberat.Liu.li.4.Bell. Maced. Quorum agmen Imperator ſecutus, perſequentib. cunctis,ſeruatorem, liberatorem q; acclamãtibus, ſalutatis dimiſsiſq; eis,eadem qua venerat via,Elatiam rediit.Ou.4.de Pon.Eleg.15. Teq; meę cauſam ſeruatorẽque ſalutis. Seruatrix, tricis. Cic.5.de Fin.Non dubitemque dicere,omnem naturam eſſe ſeruatricẽ ſui. Ter.in Hec. O Bacchis, o mea Bacchis, ſeruatrix mea.Seruabilis, le,quod ſeruari poteſt.Ouid.4.Triſt. Eleg.5. Et tutare caput nulli ſeruabile.Huius compoſita ſunt, Aſſeruo,Cõſeruo,Obſeruo,Præſeruo,Reſeruo,quorum ſignificata vide ſuis locis.

SERVM,i.ſubſtant.p.p n.2.[*Sera,* ערב hereb.Ge.Der abend. *Gal.Leſoir.* Hi. *La tarde,*]dicitur ſignificat extremam partem diei.Liu.Erat iam diei ſetum.ἐξ ἡλίου τὸ ἑσπέριον.Sue.in Aug.Nec multo poſt,nauali prælio apud Actium vicit,in ſerum dimicatione protracta,vt in naui victor pernoctauerit,i.in horam veſpertinam. Liu.lib.10. ab Vrb.Extrahebaturque in quam maximè ſerum diei certamen.

SERVM,ri,p.c.n.1.[*Siero.*Ger.Kaeſſmolcke,ſchottẽ.*Gal. Laict,clair, meigue.*Hi.*El ſuero agua de la leche*]ὀρός.paris lactis aquea,a caſeoſa parte ſeparata. Virg.3. Georg. Acremque moloſſum Paſce ſero pingui.Ouid.4. Faſt. Denique viam liquido vimina rara ſero.

SERVS,a,um,c.1.2.[*Tardo.*G.Spat.langſam. *Gal.Tard.*f.*Hiſ.Tardio.*] χρόνιος.modò tardũ ſignificat. Mar.li.1.Sera nimis vita eſt craſtina, viue hodie.Hinc Col.li.1.comparatiuũ formauit,Sationes(inquit)eius duas ſeruamus, alteram maturam per mediã ſementem, ſeriorem alteram,menſe Februario. *Pli.lib.*15.c.15.Patriæ cognomina habẽt ſeriſſima omnium Amerina. Modò ſignificat graue, magnum,triſtem.Saluſtius ; Serum bellum in anguſtijs futurum. Vir.5.Aen.Seraque terrifici cecinerunt omnia vates.Serus conuiua Tonantis,qui ſero moritur. Mar.li.8.Eſſe velis,oro ſerus conuiua Tonantis.Serũ lumen,eſt nocti vicinum. Vir.1. Geo. Illicſera rubens accendit lumina veſper. Serę frondes,dicuntur ſero cadentes.Idem 2.Georg.Et iam olim ſeras poſuit cum vinea frondes.

SERVVS,ui,m.2.[*Seruo,ſeruidore,* עבד hebedh.G.Ein knecht,leibeigner.*Gal.Serf,ſeruiteur.*H.*Siervo.*]δοῦλος.propriè is dr, qui ſui iuris nõ eſt,ſed alieno dominio ſubijcitur,cui opponitur Liber.Cic, pro Cor. Balb. Serui, quorum ius, & fortunæ conditio infirma eſt. Idem 6. Ver.Neq; tã ſeruũ illi dominorũ, quam tu libidinũ.Idem 1. Offi. Vlyſſes contumelias ſeruorum ancillarumq; pertulit. Auguſt.lib.19.Ciu.Origo vocabuli ſeruorum inde creditur ducta,q; ij qui iure belli poſſent occidi,a victoribus conſeruabãtur,& ſeruifiebant,a ſeruando appellati.Huius diminutiuum eſt Seruulus, Ter.in And.obſeruabam mane illorum ſeruulos venientes,&c.

SERVVS,a,um,o.1.2.[*Di ſerue.*Ge.Knechtiſch,] δουλικός. adiect.a ſeruo deductum,vt Serua prædia,quæ ſeruituti alicui obſtricta ſint. Cice. contra Legem Agr.Libera predia meliori iure ſunt,quã ſerua.Lucr.lib.6.O famuli turpes,ſeruum pecus. Oui.1.Amor.Eleg. 6. Nec tibi perpetuo ſerua bibatur aqua.

† SESAMIS,idis. σησαμίς.placentę genus, ex ſeſamo & crudo mallo confectum,quod & σησαμίτης Græci appellant. Galen.]

SESCVNX,cis,& Seſcuncia,ciæ,m.3.& f.1.[*Vna onza, emeza.* Gerua Anderthalb vntz,drei lot]τριμισύγγιον.vnciam ſignificat, & unciæ dimidium, vt ait Budæus. Col.lib. 12. cap. 57. Laſeris raditis, quod σίλφιον Græci vocant,ſeſcunciam.Hinc Seſcuncialis,& hoc ale,quod pondus,aut menſuram habet ſeſcuncię. Tota ataſſitudine ſeſcunciali,

SESCVPLVM,ſiue Seſquiplum,n.2.ἡμιόλιον.quod numerum,pondus, aut menſuram totam in ſe continet,& præterea eius dimidiũ. Sic ſenarium,dicimus eſſe ſeſcuplum quaternarij, & ſemiſſem trietis.

SESELIS,f.3.ſiue Seſeli,neutrum.σέσελι.herba eſt folio fœniculi,ſed craſſiore,ſemine quoq; nõ abſimili, ſed calloſiore,& hebetioie,capite anethi, in quo granũ habet oblongum,& anguloſum,& cum eſtur,acre, radice autem longa & odore non ingrato.Vulgus herbariorum Saxifragiam maiorẽ appellat. Ci.2.de Nat.Deo.Paulo ante parcum ceruæ ſe purgant quadã herbula,quæ Seſelis dicitur.

SESQVI,[*Altretanto,e la mettà,*G.Anderthalb.*Gal.Autant,& moitie d'auantage.*Hi.*Otro tanto,y la meytad*]τρίμυς.idem quod tantũdem,& eius dimidium: qua voce non modò in compoſitione vimur,vt ſeſquialtera, ſeſquimodius: verum etiam extra cõpoſitionem.Ci.de Perfe.Ora.Pes,qui adhibetur ad numeros, partitur in tria,vt neceſſe ſit partem pedis, aut æqualem eſſe alteri parti, aut altero trito,aut ſeſqui eſſe maiorem, ita fit æqualis dactylus, duplus iambus, ſeſquiplex pœon.

SESQVIALTERA proportio,f.3.[*Proportione ſeſquialtera.* G. Die vergleichung da ein ding das anderthalb maal in ſich haltet.G.*Contenant vne fois,& demie autant.*H.*Vna vez,y media,*]ἡμιόλιος quę quantitatem aliquam in ſe cõtinet,& eius dimidium. Cic.de Vniuer.Seſquialteris autem interuallis, & ſeſquitertijs, & ſeſquioctauis ſumptis ex his, &c.

SESQVICVLEARE,n.3.dolium, quod culei menſuram continet, & dimidij.Col.lib.12.c.18.ſunt autem ſatis ſeſquiculearibus dolijs picis durę pondo vicena quina.

SESQVIHORA,f.1.[*Vn'hora e mezza.*Ge. Anderthalb ſtund,]τριωμίριον.

ρίσν. vna hora cum dimidia. Plin. epist. 74. Egeram horis tribus, & dimidia, supererat sesquihora.

SESQVILIBRA, f. 1. [*Vna libra e meza.* G. Anderthalb pfund] *τριημίλιτρον.* vna libra cum dimidia alterius. Col. lib. 12. cap. 36. Satis erit autem rosmarini sesquilibram in duas vrnas musti adijcere.

SESQVIMENSIS, m. 3. [*Vn mese e meza.* Ger. Anderthalb monat] *τριημίμηνος.* vnus mensis cum dimidia parte alterius. Varr. lib. 1. de re rust. ca. 27. Annus est diuisus in quatuor partes totus, & idem subtilius in sesquimenses octo.

SESQVIMODIVS, m. 2. [*Vn moggio e meza.* Germ. Anderthalb sester.] *τριημιμόδιος.* qui continet vnum modium cum dimidia parte alterius. Var. li. 1. de re rust. c. 42. Vt nuces integras, quas vno modio comprehendere possis, cum easdem si fregeris, vix sesquimodio concipere possis.

SESQVIOBOLVS, m. 2. *τριημιβόλιον.* obolus cum dimidio. Pli. li. 26. ca. 8. Deiectoque quod supernatat, reliquus succus purgat, vnaque parte sesquioboli in aqua mulsa.

SESQVIOCTAVA, m. 2. octauam rei alicuius partem in se continens, & eius dimidium. Cic. de Vniuer. In primis interuallis sesquioctauis interuallo sesquitertia omnia explebat.

SESQVIOPERA, f. 1. id est, opera diei vnius, & dimidiati. Col. li. 2. ca. 13. Fabæ occantur sesquiopera, sarriuntur vna opera.

SESQVIPES, p. c. m. 3. [*Vn pie e meza.* Ge. Anderthalb schuch. *Gal. Vn pie, & demit. Hi. Vn pie, y medio de medida,*] *τριημιποδικόν.* mensura vnius pedis & semissis. Col. lib. 3. c. 13. Nisi tamen sit scaturigo palustris obuia (sicut in agro Rauennate) plus quam sesquipedem prohibeat infodere. Mar. li. 8. Summa Palatini poteras æquare colossi, Sisteres breuior Claudia sesquipede. Hinc Sesquipedalis, & hoc le. Cato c. 10. Sesquipedalis paries. Pli. li. 7. c. 16. Sesquipedales quosdã gigni longiores, in trimatu implentes vitæ curtum, haud ignotum est. Sesquipedalia verba, id est, grauia, & turgida, qualia Tragicis poetis solent esse familiaria. Horat. de ar. Proijcit ampullas, & sesquipedalia verba.

SESQVIPLVM, n. siue Sesquiplex. *ἡμιόλιον.* idẽ significat, quod sesquialterum. Vt cum dicimus senarium esse sesquiplũ quaternarij, continet enim eum totum, & insuper dimidiam eius partẽ. Budæus. Cic. in Or. Ita fit æqualis dactylus, duplex iãbus, sesquiplex peon. Et paulo post; Modus aut duplex, aut sesquiplex aut par.

SESSILIS, le, p. c. o. 3. *ἑδραῖος.* quod sedet, vel sedere videtur. Plin. li. 55. c. 15. Incerta notium causa est barbaricis, venereisq; quæ colorata dicunt, regijsq; quæ minimo pediculo sessilia, &c. Hinc Sessiles lectucæ dicuntur, quasi sedentes, hoc est, quæ ita humi proiectæ sũt, vt federo videantur, neq. sursum rectè esse, aut in sublime ascẽdere. Mar. li. 8. Illic videres frutice nobili caules, Et vtrumq; porrum, sessilesque lactucas. Tergum sessile, in quo quis possit sedere. Ouid. 11. Met. Sic tergum sessile, sic sunt Pectora celsa toris.

SESSILVLVS, li. n. 2. super quod sedemus, & quiescimus. Pla. in Poen. Quæ tibi oleant stabulum, statum, sellam, & sessilulum merum.

SESSITO, as, frequent. n. 1. Cic. de Clar. Orat. Quam Deam in Periclis labris scripsit Eupolis sessitauisse, id est, sæpius sedisse.

SESSIO, onis, f. 3. [*Da sedere, sedia,* שבת schebeth, שבה schibah. G. Das sitzen,] *ἕδρασις.* modò ipsum sedendi actum significat. Ci. 2. de Nat. Deor. Accubatio, inclinatio, sessio. Modò ipsum sedile. Ci. ad de Ora. Non tandem aut locus hic non idoneus videtur, in quo porticus hæc ipsa, vbi inambulamus, & palæstra, & tot locis sessiones, gymnasiorum, & Græcarum disputationum memoriam quodammodo commouent, id est, tot sedilia.

† SESSOR, ris, m. 3. [*Chi senta.* Ger. Ein sitzer.] *ἕδρας.* Horat. 2. ep. 2. In vacuo latus sessor plausorque theatro.]

SESTANS, tis. m. 3. siue Sextans. *ἑκτημόριον.* sexta pars assis: hoc est, vncię duę. Pl. li. 21. c. 11. Prodest & vino myrteo fouere, menthæ sextans, viui sulphuris vncia. Est item sestans nummulus æreus, tertia parte minor quadrante. Liu. lib. 2. ab Vrbe; Extulit eum plebs sextantibus collatis in capita. Nonnumquam etiam mensura continens sextam partem iugeri. Var. 1. de re rust. c. 10. Ab hoc principio mensores nonnumquã dicunt in successiuum esse vncią agri, aut sextantem, aut quid aliud, cum ad iugerum peruenerũt, id habet scrupula ducenta octoginta octo. Huic Sestantarius, ria, rium, quod habet pondus, aut mensuram sestantis. Pli. li. 23. c. 5. Contigerunt eos, vt asses sestantario pondere ferirentur.

SESTERTIVS, tij, m. 2. *ἑστέρτιος.* apud Romanos moneta erat argẽtea, valens quartã partem denarij argẽtei, hoc est (vt ad Gallicæ pecuniæ æstimationẽ rediganus) decẽ denariolos Turonicos, & semissem. Hic alio noie Nũmus dicebatur: Interdũ vtrumq; coniungẽtes, Nũmum sestertiũ vocabant. Dictus est aũt sestertius, quasi semis tertius, eo q; ĩ se cõtinebat asses duos, & tertiũ dimidiatũ. Notabamusq; apud veteres per geminũ II. & litterã S, q; prima est ĩ dictione semis, interueniẽte linea trãsuersa, tres eæ litteræ coniungebãtur ad hũc modũ H-S. Veteris cõsuetudinis fuit, vt semis in cõpositione anteponeretur, vt semiquartus, semisquintus, semisestertius, vnde sublatis duabus litteris, dictus est sestertius. Est aũt cõpositio Attico more facta. Illi enim ἥμισυ τέταρτα, hoc est, septẽ semi quarta dicebãt. Sestertiũ ãt in neutro genere, & in plurali numero Sestertia singula valebãt mille numos sestertios. Habet q; Sestertium in neutro genere, eãdem proportionem ad libram Romanã, quę & Mina, & Pondo dr; quã nũmus sestertius ad assem, hoc est, ad libram ęris grauis. Continent n. singula sestertia in se duas libras Romanas, & semissem. Singulæ ãt libræ drachmas, vel denarios centum, hoc est, sestertios quadringentos. Duæ itaque libræ & dimidia, vt clarum est, valebãt sestertios nũmos mille, idq; vno noie sestertiũ dicebant in neutro genere. Decẽ ergo sestertia valebãt decem milla nũmorum sestertiorum. Quod si hũc numerum per aduerbium extuleris ad hunc modũ; Decies sestertium, iam reddideris hãc summam centuplo maiorẽ. Idem n. est dicere Decies sestertium, quod decies centena millia nũmorum sestertiorum. Vide Budæum de asse, diffusius hac de re tractantẽ. Est etiã Sestertiũ, genus veli triplici licio texti, vt tertium filũ duobus impar sit. Suet. in Aug. Ita vt in extremis spacijs subsultim discurreret, sestertio vel lodicula intiolutus. Huius diminutiuum est Sestertiolus, vel Sestertiolum, cum accentu in antepenultima. Mart. lib. 1. Sed sestertiolum donauit mentula Phœbo Bis decies, &c.

SESTIANA mala, n. 2. à Sesto cognominata, apud Col. lib. 12. c. 45. Ita possunt alia genera malorũ, sicuti orbiculata, Sestiana, melimela, Mariana, hoc liquore custodiri. Sestiana pyra, apud Col. li. 5. c. 10.

SETAE, arum, f. 1. [*Sete,* שערים seharim. Ger. Sewbuerstẽ, buersten,] *τρίχες.* dicuntur pili crassiores, rigidiq; atque erecti, quales sues habent. Vnde dictæ sunt setę, quasi suetę. A quo & Suo, suis, deducitur. Dicitur tamen & de durioribus aliorum animalium pilis. Cic. 5. Tus. In hoc medio apparatu fulgentem gladium à lacunari seta equina appensum demitti iussit, vt impenderet illius beati cernicib. Oui. 8. Met. Protinus exuuias rigidis horrentia setis Terga dat. Setę leonis. Cic. 3. de Ora. Oculos autem natura nobis, vt equo & leoni setas, cauda m, vires, ad motus animorum declarandos dedit.

SETIGER, a, um, o. 1. 2. [*Porta sete.* Ger. Das buersten hat,] *ὀυρίχαιτος.* quod setas gerit. Mart. lib. 13. Qui Diomedeis memendus setiger agris Aetola cecidit cuspide, talis erat. Ou. lib. 8. Meta. Vulnera fecissent, nisi setiger inter opacas Nec iaculis isset, nec equo loca per via siluas. Virg. 12. Aene. Setigeræ fætum suis, intonsamque tridentem Attulit.

SETOSVS, sa, sum, o. 1. 2. [*Setoso pieno di sete,* שעיר sahir. Germ. Buerstechtig, vol buersthaar. *Gal. Qui a force soye. Hi. Lleno de sedas,*] *λαχνώδης.* quod est setis plenum, vt Setosum animal. Plin. lib. 8. ca. 45. Torua fronte auribus setosis. Virgil. 7. Eclog. Setosi caput hoc apri tibi Delia paruus. Prop. lib. 4. Eleg. 1. Verbera pellitus setosa mouebat arator.

SEV, [*Ouero,* או o. G. Oder. *Gal. Ou, ou bien, soit que. His.*] disiunctiua particula, qua iungimus ea, quorum alterum, non vtrumque affirmamus. Plaut. in Trin. Hæc iuit, seu rectè, seu peruersè facta.

SEVERITAS, tis, f. 3. grauitas, tristitia, durities.) (comitas, humanitas. [*Seuerità, grauita, crudelta,* קשי reschi פרך perech. G. Strẽge vnd rauche ernsthafftigkeit. *Gal. Rigueur, rudesse, seuerité. Hi. Grauedad y rigor.*] *ἀφοτομία.* grauitas facilitati, & misericordiæ contraria, quæ est pars iustitiæ, qua iudex nihil omnino de supplicio remittit, neque à vero discedit. Ci. 7. Ver. Cum iste vestra seueritate permotus multa signa dederat, quam obrem is responsurus non videretur. Quinctiam extra iudicium dicitur de morum grauitate, & quadam natura torositate, quę & Seueritudo dicitur. Plaut. in Epid. Quid illud est, quod illi ecferat frons seueritudinẽ!

SEVERVS, a, ũ, p. p. o. 1. 2. [*Seuero, graue, crudele* קשה raschech. G. Rauch vnd streng, ernsthafftig. G. *Seuere, rigoreux, rude. Hi. Graue y rigoroso.*] *σκυρός.* modo idem est, q. grauis, tetricus, tristis, vt Seueri agricolæ, apud Lucr. li. 5. Seuerus auctor. Pli. lib. 11. c. 5. pro graui, & cũ maximè sit fidendum. Virg. 8. Aen. Romulidis, Tatioq; seni, Cutibusq; seueris. Ter. Heaut. Sed ipse egreditur, quã seuerus, tegerem cum videas, censeas. Cic. 2. Ver. L. Cassius ex familia tum ad cæteras res, tum ad iudicandũ seuerissima. Modo crudelis & asper. Ci. 3. Offi. Magnus vir imprimis, & qui perindulgens in patrem, idem acerbè seuerus in filium. Modo actiuè accipitur pro eo, quod horrorem aspectu incutit, [*Horrible*] Virg. 3. Geor. Inuidia infelix Furias, amnemq; seuerum Cocyti metuet. Seuerè, aduerb. grauiter, asperè. [*Grauemente*] Ci. 2. de Fin. Ita grauiter & seuerè voluptatẽ secernit a bono. Idem pro Rosc. Com. Nihil mihi detraham, cum illis exactę grauis seueriſſimè fructum, quem meruerunt, retribuã. Seueriter, p. c. [*Con grauità, grauemente*] idem quod Seuerè. Titinius: Seueriter hodie sermonem amica mecum contulit.

SEVOCO, as, p. c. a. 1. [*Chiamare da banda separatamente.* G. Neben sich beruffen. *Gal. Appeller a part, retirer. His.* Llamar a otro apartandolo.] *ἀποκαλέω.* seorsum, seu in alteram partem voco, ducove. Cic. 1. Phi. Et ob eius consilij societatem cum interficeretur Cæsar, tum te à Trebonio vidimus seuocari. Ouid. 2. Met. Seuocat hunc genitor, &c. Seuocare ad se de communi, est de eo, quod multis commune est, furari. Cic. pro Quin. Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad se in priuatam domum seuocabat. Seuocare animũ ab omni negocio, est animum laxare, nulli rei intendere. [*Non attendere, & lasciar ogni cosa.*] Cic. 1. Tus. Cũ à re familiari, quæ est ministra, & famula corporis, cum à sep. cũ à ne-

Pile de Vid. Schindler. Id quæ cum vitulæ & Sem mentis vocabulo ad ſtipites ſignificandos ſæpe ſæpius ſumitur, ſed & ſtipites ipſi ſæpe ſæpius ſumuntur pro Caudicibus, & ſæpe pro Arboribus. Ita Plinius Lib. 17. cap. 24. Ut ſi ſtipes ſit ſatis validus, ſuper eum inſerere. Item Columella Lib. 5. cap. 6. Ut ſtipites ſint ſatis validi. Et Lib. 12. cap. 2. Ut ſtipites ſint ſatis validi. Et Lib. 4. cap. 24. Ut ſtipites ſint ſatis validi. Et

in Capitolio religiosissimè asseruati, & de rebus dubijs a Quindecim viris velut oraculum consuli. Hos libros Stilico cum adueresus Honorium, & Arcadium Principes defectionem moliretur, exussit. De quo Rutilius; Ne tantum patrijs fœuiret predator armis, Sancta Sibyllinæ fata cremauit opis.

Sic. [*Si, cosi, in tal modo, in tal guisa, per cosi fatta guisa, in tal maniera, di modo, di sorte.*] כֵּן chen. Ger. Also, ja. Ga. *Ainsi, pareillement.* Hisp. *Assi, en tal manera.*] οὕτως, οὕτω. aduerb. est similitudinis, idem valens quod ita. Virg. 2. Aen. Non sic aggeribus ruptis cum spumeus amnis Exijt. Cic. li. 16. Ep. Apud eum sic fui tamquam domi meæ. Aliquando respensiua est particula, affirmandi vim habens, quem admodũ & etiam. Ci. 4. Phi. Visne igitur te inspicianus a puero? Sic opinor. Quándoque optandi, [*Piaccia a Dio che.*] Idem lib. 10. Aenei. Sic pater ille Deum faciat, sic magnus Apollo. Est & coniunctio illatiua, idem valens quod Igitur. [*Adunque*] Cic. 4. Tusc. Sic ẽtio illatiua, idem valens quod Igitur. [*Adunque*] Cic. 4. Tusc. Sic ẽt si simul virtutes continentiæ, grauitatis, iustitiæ, fidei defecerũt. Nonnunquam capitur pro valde. [*Molto.*] Apul. Nec ego rebar sic mulierum id opus dierum esse. Duplicatur etiam maioris expressionis causa. Vir. 4. Aen. Sic sic iuuat ire sub vmbras. Aliquãdo demõstratiuum est. Ter. in Eun. Ego limis aspecto sic per fabellũ clanculum, &c. Ponitur aliquando pro tamẽ. [*Nondimeno.*] Plaut. in Trin. Nihil sic celere est, neque volat.

Sica, æ, f. 1. *Daga, daghetta,* שֶׁלַח schelach רֶצַח retsach. G. Ein dolch, oder dergleichen kurtze wehr. *Gal. Vne dague, ou vn poignard.* Hisp. *Daga, o cuchillo secrete para matar.*] ξίφος. genus gladij breuioris quasi secta, a secando. Ci. 3. in Cat. E quibus ille maximum sicarum numerum, & gladiorũ extulit. Idem 3. de Nat. Deor. Tũ hæc quotidiana, sicę, venena, peculatus, &c. Hinc Sicula, diminutiuũ. Pla. in Rud. Post est sicula argenteola, & duæ connexę manicula.

Sicambri, m. 2. σίκαμβροι. populi Germaniæ. Menapijs finitimi, ad vtramque Rheni ripam habitantes, quorum meminit Strab. li. 4. Hi crines natura flaues habent, quos crescere sinunt, & artificio quodam intorquent. Mart. lib. 1. Crinibus in nodum tortis venere Sicambri. Eruditi eos esse iudicant, quos hodie Geldrenses vocamus, quamquam videntur olim latiores fuisse Sicambrorum, quã hodie sint Geldrensium termini.

Sicani, m. 2. σίκανοὶ. populi Hispani, a fluuio Sicari, siue potius Sicori, dicti. De quo Lucan. Hesperios inter Sicoris nõ vltimus amnes. Hi duce Siculo exclusis Aborigenibus, Italiam tenuerunt, ipsique postea ab ipsis pulsi, quos ante populerant, insulam vicinam Italiæ occupauerunt, & eam Sicaniam a suo nomine nuncupauerũt. Huius dictionis syllaba ca, indifferenter ponitur. Vir. li. 3. Sicano prætenta sinu iacet insula contra. Silius li. 13. Sidera Elyseis aderat gens Sicana votis.

Sicania, f. 1. σικανία. dicta est insulę Siciliæ quædam pars, in finibus Agrigentinis, vt ex Apollodori sententia tradit Stephanus, qui & Sicanum amnem ijsdem in locis collocat, sed & insula quandoque tota, Sicania dicta est, a Briarei Cyclopis filio Sicano: vel a Sicanis populis, qui primi eam insulam incoluisse feruntur, qui tamen non sunt indigenę, sed Hispani.

Sicarius, rij, m. 2. gladiator, grassator. *Homicida.* G. Ein todtschleger, oder der ein Tolchen oder kurtz wehr tregt, einen heimlich zů morden, ein riphyaner. *Gal. Vn brigand, ou meurtrier.* H. *El que tiene tal cuchillo per quemo se scondido par matar,*] *gordic.* qui sica. i. gladio hoiem interficit, vel sicam maleficij alicuius gratia gerit, & κατὰ χρῆσιν ὧν. quicunq; eadem telo quocunq. cõmiserit. Ci. p. Rosc. Am. Vetus videlicet sicarius, homo audax, & sępe i cede versatus. Hor. 1. Ser. Sat. 4. Qd mæchus foret, aut sicarius, aut alieq; famosꝰ.

Siccaneus, a, um, o. 1. 2. κατάξηρος. quod est naturaliter siccum. vel quod nullo humore irriguum, vel aspersum est. Col. li. 2. c. 17. Eius prati animaduertimus duo genera, quorum alterum est siccaneũ, alterum irriguum. Idem c. 2. De siccaneis, & irriguis non comperimus, vtræ numero vincant.

Siccesco, is, n. 3. [*Secarse* יָבֵשׁ jabesch חָרַב charab. G. Trucken werden. *Gal. Seicher, deuenir sec.* Hisp. *Secarse, hazerse secc.*] ξηραίνομαι. ficco, ces, siccus sio. Pli. lib. 18. ca. 35. Aquilonem prænunciat terra siccescens repente, Austrum humescens rore occulto. Col. libro vltimo; Fœnum Græcum vetere vino macerato, deinde in Sole exponito, aut in furno, vt siccescat. Hinc Asiccesco, siccus & aridus fio. Idem ibidem; In muria luere oportet, & expicllos in ctatibus pandere, dum asiccescant.

Sicce, [*Seccamente.* Germ Trucken, mit trucknę. G. *Seichement.* Hisp. *Seccamente*] ξηρῶς. aduerb. Col. li. 6 c. 12. Vt siccè stabuletur. Dicimus per translationem siccè dicere, vt ieiunè dicere. Cice. in Orat. Id vero desinant dicere, qui subtiliter dicunt, eos solos Atticè dicere, id est, quasi siccè, & integrè & emplè & ornatè, & copiosè.

Siccine, [*Cosi?* Ge. Also? der gestalt?] οὕτως. aduer. interrogãtis est, pro an sic. Ita. Siccine tu illam? siccine nos habes ludibrio omnes?

Siccitas, tis, f. 3. & Siccitudo, dinis, *Secità, seccagine.* יְבֵשׁוּת jeboschem חֹרֶב choreb. G. Truecknę, durre. *Gal. Secheresse.* Hisp. *Secura, sequedal.* ξηρότης. qualitas humiditati cõtraria. Col. l. 21. Si verò tempori cœli, siccitasque regionis suadebit, Februario flatum proscindendi sunt. Cæs. 4. Bel. Gal. Qui cũ propter siccitates paludũ, quo se recipe-

rẽt, nõ haberẽt, &c. Ci. 2. de Nat. Deor. Neq; enim flumine centum boum inanium verborum, nec subtilitate sententiarum, si orationis est siccitas. Penit aliqñ p firmitate, [*Fortezza*] interprete Nonio. Ci. in Cato Maiore; Summum esse in eo corporis siccitatem.

Sicco, as, a. 1. [*Seccare.* יָבֵשׁ jibbesch. חָרַב hecherib. G. Trucknẽ. *Gal. Seicher.* Hisp. *Secar, ξηραίνω.* quod humidum erat siccum reddo. Col. lib. 2. Si humidus erit abundantia vliginis, antè siccet fossis. Pl. lib. 8. c. 25. Emergitq. se limo sæpius, siccatque sole Hora. 2. Ser. Sat. 6. Siccusq. inæquales calices cõuiua, solutus Legibus insanis. Vir. 4. Aen. Atque atros siccabat veste cruores. Qui. 8. Metam. Lachrimas siccauerat ardor. Huius composita sunt Asicco, quod est valde sicco. Pli. lib. 8. c. 24. Ea cum spicas ediderint, priùs quam fœmina hient æstibus, manu carpuntur, & suspensa in sole cũ asiccauerint, reconduntur, atq; ita reposita perennant anno diuus, q cætera. Ab sicco, idem quod exsicco. Pli. li. 1. Plurimum refert non absiccato succo fimum vites continere, & assiduo macerari liquore. De sicco, & Exsicco, vide supra suis locis. Cic. in Ant. Ille paludes exsiccare voluit.

Siccovlvs, adiect. o. 1. 2. ξηρόφθαλμος. Plau. in Pseu. Genus nostrum ęgyptosiccocelum fuit. Nomen videtur a Pla. pctum, pro eo, qd est, siccis oculis, id est, nec lippis, nec lachrimosis.

Siccvs, ca, cum, o. 1. 2. [*Sicco, sutto, asciuto, arido,* יָבֵשׁ jabesch. G. Gãtz trucken, dur. *G. Sec. Hisp. Seco,* ξηρός quod est aridũ, & sine humore. Virg. lib. 5. Aen. Stamina pettit scopuli, siccaque in rupe resedit. Ouid. li. 3. Amor. Ecle. 5. At ubi pro meritis opto, non candide torrens, Sint rapidi soles, siccaque semper hiems. Tibul. lib. 1. Eleg. 6. Sed posćite Bacchi Munera quem vestrum pocula sicca iuuãt. Per translationem ponitur pro exercitato, [*Esercitato*] quod ét Non. annotauit. Nam exercitij vehementia sudantes corpus siccamus. Cic. de Opt. gen. Attici oratores sani, & sicci. Lucil. li. 26 Cũ studio in gymnasio duplici corpus siccaßem pila. Item pro cõtinente, sobrio, [*Sobrio,*] cuius contrarium est madidum, quod significat ebrium. Pla. Asi. Siccum, frugi, continentem, amantem vxoris maximè. Idem in Pseu. Vini modo cupidę Estis, eo vos pantucesq. adeo madefacitis, cum sim ego hic siccus. In sicco, id est, extra aquã. Pli. lib. 8. ca. 8. Non reuersum in maria, atq. in sicco expirasse. Virgil. Georg. Cumque marinæ In sicco ludum fulicæ.

Sicelis, idis, f. 3. σικελίς. patronymicum fœm. forma Græca a Sicilia deductum. Vir. 4. Eclog. Siceliden Musæ, paulo maiora canamus.

†Sicera, æ. σίκερα. omnis potio apud Hebræos, quæ potest inebriare, quacunq; tandem ratione fiat.]

Sicileo, es, lui, vel Sicilo, is, iui, itum, a. 2. & 4. [*Brusare.* G. Nachbin abmaeien, was die macher haben stehen lassen, j verbum est proprię ad prata pertinens, quæ tunc siciliti dicuntur, cum ea, quę prima sectione relicta sunt a fœnisecis, iterata sectione demetuntur. Pli. li. 18. c. 28. Prata quoues secta sunt, sicilire oportet: hoc est, qd fœnisecę prętermiserunt secare. Var. lib. 1. de re rust. c. 29. Quo facto sicilienda prata, id est, falcibus consecanda, quæ fœnisecæ prætermiserunt, ac quasi barba tuberoũm reliquerũt campum: a qua sectione arbitror dictum, sicilire pratum. Hinc Sicilimentum, méta, herba sicilatione refecta, id est, ea quæ a fœnisecis prima sectione relicta, iterata sectione demetitur. Cato c. 5. Item fœnum cordum, sicilimenta de prato demito, eaque arida condito.

Sicilia, æ. [*Sicilia.* Ger. Die Insel Sicilia im Mittelmeer, nahe bey Italien gelegẽ.] σικελία. Tyrrheni maris insula, a Thucydide Sicania dicta, a pluribus Trinacria, quòd tria habeat Promontoria. Patet in circuitu, vt ex Agrippæ sententia tradit Pli. DCXVIII. M. pass. Cic. in Ver. Cato ille sapiens cellam penariã Reip. Siciliam nominauit. Olim agro Brutio creditur adhæsisse, posteaque interfuso mari auulsa M. D. passuum freto, iuxta columnam Rhegiã. A quo dehiscendi argumento, Rhegium Græci nomen dedere oppido. Quin & insula ipsa inde nomen creditur traxisse, quasi Sicilia, id est, resecta. Virg. libro 3. Hæc loca vi quondam, & vasta conuulsa ruina (Tantũ æui longinqua valet mutare vetustas) Dilsiluisse ferunt, cum protinus vtraque tellus Vna foret. Eadem & Triquetra a quibusdam appellatur, a figura trianguli, cuius vnus angulus, q in Meridiem vergit, Pachynus dicitur, alter Pelorus, qui ad Septẽtrionem spectat, & ab Italia mille quingẽtis passibus distat. Tertius Lilybæus, qui Carthaginem maximè spectare videtur, quemque ab Africæ littoribus CXX. M. passuum distare prodiderunt. Hęc ab Oriente, & Occidẽte, Septentrioneque Tyrrheno mari, a Meridie Africo alluitur. Patet in longitudinem a Peloro vsque ad Pachynum, millia passuum centum octoginta septem, in latitudinem centum octoginta nouem. Sicaniam autem dictam putant a Sicanis Hispaniæ populis, qui duce Sicano primum in Italiam venisse feruntur. Solinus auctor est, Siciliam primum Cyclopum sedem fuisse, ijsq. extinctis, Aeolum insulam occupasse. Vnde Virg. lib. 3. Ignarique viæ Cyclopum allabimur oris. Item lib. 11. Aetnæos vidit Cyclopas Vlysses. De hac Diodorus sic scribit. Sicilia optima est insularum omnium, antiquitate rerum cæteras antecellit. In ea fuit Panormus, Catana, Siracusæ, vndecima Olympiade cõditæ. Pręterea Messana, Eryx, & Leontium Gorgię Rhetoris patria. Ibi Arethusa fons, Eryx, & Aetna montes. In ea Comędia primum cre-

Digit

tur inuenta. Viros genuit illustres compiures, ex quibus satis fuerit hic nominare Dionem, Platonis auditorem, & Archimedem insignem Mathematicum.

SICILICVM, ci, pen. c. n. 2. διδραχμον. pars assis quadragesimaoctaua, hoc est, scrupula sex, siue (quod in idem recidit) drachmas duas cõtinens. Dictum sicilicum, a siciliendo, id est, secando, q̃ semunciam per medium secet. Neque solùm de ponderibus dicitur, verum etiam de mensuris. Pli. li. 13. c. 15. Qua in re non omittendum videtur, Tiberio principi mensam quattuor pedes sextante, & sicilico excedente, tota verò crassitudine sescunciali, operimento laminæ vestitam fuisse.

SICILIENSES, m. 2 σικελιῶται. dicũtur qui alibi orti, in Sicilia versantur. Sicilienſis, Sicilienſe, possessiuum a Sicilia deductum. Cicer. 2. Ver. Fisci Sicilienses. Fretum Sicilienſe, apud eumdem 2. de Natura Deor. Quæstura Sicilienſis, apud eumdem in Epist.

SICILISSO, as, a 1. σικελίζω. loquor lingua Siculorum, quorum sermo adeo corruptus fuit, vt abierit in prouerbium. Plaut. in Men. Non Atticissat, sed Sicilissat.

SICILICES, f. 3. hastarum spicula lata, inquit Festus. Ennius, Incedit veles vulgo Sicilicibus latis.

SICINIVM, n. 2. σίκιννις. genus veteris saltationis, quasi siticinium, hoc est, tantum apud sitos, vnde siticen, qui apud sitos canere solitus est, hoc est, vita functos, & sepultos. Gel. lib. 40. c. 2. Budæus ait genus esse saltationis, quæ satyrica esse dicitur. Alij nõ sicinniũ, sed sicinam appellant, ἀπὸ τοῦ σείζαι κινεῖδαι.

SICVI, p. c. [Si in qualche luogo. Germ. So etwan, wo etwan. Ga. Si en quelque lieu. Hisp. Si in algun lugar] εἴπου. idem quod si alicubi. Liu. li. 3. ab vrbe Cõsul prouidere omnia, laudare fortes, increpare sicubi segnior pugna fuisset. Cicero. 7. Verr. Hæc sicubi facta sunt, &c.

SICVLI, m. 2. Siciliani,] σικελοί. qui Siciliam insulam incolunt. Ci. in Diuin. cum Quæstor in Sicilia fuissem, iudices, itaq. ex ea prouincia decessissem, vt Siculis omnibus diuturnam iucundamque memoriam mei nominis relinquerem.

SICVLVM mare, n. 2. [Mar di Sicilia] σικελικὸν πέλαγος. angustum atque anceps, alterno cursu, modo in Tuscum, modo in Ionium pelagus influit, vorticosum, & Scyllę, & Charybdis sęuitia inclytum. Sicula tellus, pro Sicilia. Vir. 1. Aen.

SICVNDE, ἀπόθεν. si ex aliquo loco. Cice. ad Att. lib. 13. Sicunde potes eruere, &c.

SICVT, & sicuti [Come, sì come, כאשר chaasscher כמו chemoschе. G. Eben wie, gleich wie. Ga. Comme, ainsi que, ainsi comme. Hisp. Assi come,] ὡς. ὥσπερ. ad uerbia similitudinis sunt. Plaut. in Rud. Quib. s cum parua periit Athenis, sicut dixit. Interdũ tamen non res similes, sed diuersas, & planè contrarias denotant, & ita in priore mẽbro ponuntur. Quint. Sed hęc eloquendi præcepta, sicuti cognitioni sunt necessaria, ita non satis ad vim docẽdi valent, nisi illis quędam facilitas, quæ apud Græcos ἑξις nominatur, accesserit. Habẽt etiam venustatem, atque vtilitatem magnam, quoties antecedentem sententiam annectunt cum sequente. Pli. li. 7. c. 19. Ferũt Crassum auum Crassi, a Parthis interemptum, numquam risisse, ob id Agelastum vocatum, sicuti nec fleuisse multos. Cice. Acad. Amau hominem sicuti ille me.

SICVON, nis, f. 3. σικυών. vrbs vetustissima Peloponnesi, non procul a Corintho, olim Aegialos dicta, a rege Aegialeo, qui totius eius tractus imperium tenuit. Hanc Pli. li 36. c. 4. metallicarum omnium officinarum patriam fuisse scribit. Præcipuè autem nobilitatã cõstat Occasionis simulachro a Lysippo fabricato. Ab hoc oppido vicina regio Sicyonia appellatur. Ex hac vrbe ort⁹ est Aratus ille, cuius in clarorum virorum catalogo meminit Plutarch.

† SIDERALIS, le, o. 3. ἀστρικός. Quod ad sidus pertinet. Plin. lib. 7. cap. 49. Poscere videtur locus ipse sideralis scientiæ sententiam.]

SIDERATIO, nis, f. 3. ἀστροβολία. propriè plantarum morbus est, cum nimio æstu humore absumpto, vel totę, vel aliqua sui parte iarescũt. Quod quoniam sideris alicuius afflatu fieri putatur, & præsertim Caniculę (quam Theophrastus peculiariter ἀστερα vocat (factũ est, vt hoc plantarum vitium Græci ἀστροβολισμόν. nos sidérationem dicamus. Pl. li. 17. ca. 24. Sideratio tota è Cęlo constat. Et paulo post; Proprium tã sidérationis est, sub ortu canis siccitatum vapor, cũ insitę, ac nouellæ arbores moriũtur, præcipuè ficus, ac vites. Quin & in animalibus sideratio dicitur, cum pars aliqua corporis pestifero sidere percussa, subito inarescit, ipsaq. etiam ossa carie consumuntur. Quod morbi genus Galenus σφακελισμόν appellat.

SIDERARI, d. 1. [Siderarsi, assiderarsi. G. Durch eines gestirns einfluss, furnemlich von hitz vbertriben werden. G. Estre gasté du chaud, froid, ou autre iniure du ciel, pluye, orage, vent, gelee, ou tempeste. Hisp. Pasmarse subitamente] ἀστροβολίζεσθαι. est sidere pestifero afflari, & propriè de arboribus dicitur, cum per sideris cuiuspiam, & præcipuè Caniculæ exortum, æstu vehementer inualescente, aut alia quauis ratione, humor consumitur, torręque, vel aliqua sui parte, subito inarescunt. Transfertur & ad animalia, quæ & ipsa sideratа dicuntur, cum simili sideris afflatu aliqua sui in parte sphacelismon, hoc est, ossium cariem patiũtur, ita vt subito ea pars cũ ipsi etiam ossibus inarescat, omnemq. prorsus sensum amittat. Pli. lib.

28. ca. 16. Sideratis vrina pulli asinini nardo admisto perunctione prodesse dicitur. Plau. Sideratus est, moueri non potest.

SIDEREVS, a, um, o. 1. 2. [Di Stelle, stellato. G. Gestirnt, das sternen hat. Ga. D'astres, d'estoilles, estoille. H. Estrellado,] ἀστρώδης. idẽ quod stellatus: vt Siderea sedes, apud Vir. 10. Aen. Id est, sphæra stellata. Cælum siderum. Ou. 10. Metam. Aliquando ponitur pro alto. [Alto] Mar. lib. 1. Hic vbi sidereus propius videt astra colossus. Aliquando pro fulgenti, & lucido. [Lucente] vt, Ignes siderei, apud Oui. 1. Met. Vir. 3. Nec lucidus æthra Siderea polus.

† SIDERITIS. σιδηρῖτις. lapis occulta proprietate ferrum ad se trahẽs, qui & Magnes, & lapis Heraclius dicitur. Est & nomen gemmæ, ex genere adamantum. Item herbę.]

SIDO, dis, sedi, sessum, n. 3. [Sedere, ירד iaradh. G. Sich setzẽ, oder sich niderlassen. Gal. Aller a fond, deualler, descendre en bas s'asseoir. Hisp. Assentarse, hazer assiento la cosa pesada,] κατατίθεμαι. deorsum feror, subsido, ad sedendum me demitto. Vir. l. 6. Sedibus optaris gemina super arbore sidũt. Pl. l. 6. c. 22. Marę interest vadosum, sensim non ampliùs altitudine passibus. sed certis canalibus adeo profundum, vt nullę anchoræ fidant. Huius composita sunt, Assido, Cõsido, Circumsido, Desido, Insido, Obsido, Resido, & Subsido, quorum significata vide suis locis.

SIDON, onis, p. p. f. 3. σιδών. vbs Phenices, cum Tyro & vetustate certans, & claritate: ita dicta (vt Eustathio placet) a Sida Beli filia, q̃quam Iosephus a Sichem filio Chanaã appellatam mauult, vnde etiam apud Hebræos cõditoris nomine integro seruato, Sichẽ vocari tradit. Alij a Phenicibus conditam volunt, qui mediterranea incolebant, qui cum perpetuis vexarentur terræmotibus, relictis sedibus suis, nouam vrbem ad mare condiderũt, quam a piscium vbertate sua lingua, Sidon appellarunt.

SIDONIVS, a, um, o. 1. 2. antepen. indifferente, nam apud Græcos, testẽ Steph. indifferẽter σιδώνιος, scribitur per ω magnum, aut σιδόνιος, per o paruum. Vir. 1. Aen. Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido. Et paulo post; Sidoniasq. ostentat opes. Cic. de Oratore; Sidonius Antipater.

SIDVS, ris, n. 3. stella, astrum, [Stella, segno celeste, כוכב chochab. G. gestirn. Gal. Astre, signe au ciel, planette, estoille. Hisp. Estrella o costellacion de las estrellas,] ἄστρον. licet quidam Græcũ esse velint, ἀπὸ τοῦ σὺν, quod est simul, & ἰδεῖν, videre, quod plures stellæ simul conspiciantur, aut παρὰ τὸ συνοδίαν, quod est commeo, & conuenio, vt sit plurium stellarum conuentus: rectius tamen Latinum esse putatur, & a Sido deduci, propterea quod sidera occidentia in mare subsidere videantur. Est autem Sidus signum ex pluribus stellis compositum, vt Aries, Taurus, Andromeda, Perseus, Corona, & quæcumq. variarum genera formarum feruntur in cælũ recepta. Stella verò singularis est. Sic etiam apud Græcos ἀστὴρ, & ἄστρον, dĩuersa sunt, teste Suida. Nam ἀστὴρ, est stella vna, ἄστρον, signum stellis coactum, quod nos sidus vocamus. Quandoq. tamen sidus pro stella ponitur. Ci. Itaq. nescium hos siderum errores Quint. Quid hæc fulgentium siderum venerãda facies, quę quadam veluti infixa, ac cohærentia perpetua semel capta sede collucent, alia toto sparsa cælo, vagos cursus certis emetiuntur erroribus.

SIFILATORES, m. 3. a veteribus dicebantur Sibilatores, & Sifilare. σιφλάζειν, quod nos sibilare dicimus. Nonius.

SIGALION, n. 2. σιγαλίον. simulachrũ apud Aegyptios in sacris Isidis & Serapidis, quod digito labijs impresso silentium imperare videbatur, vnde & nomẽ accepit ἀπὸ τοῦ σιγᾶν, quod est silere, alio nomine Harpocratem appellabant. Vide Harpocrates.

SIGEVM, gei, p. p. n. 2. σίγειον. promontoriũ & oppidũ Troadis, Aiacis sepulchro nobilitatum. Dictum σιγᾶν, vt quidam volunt, ἀπὸ τοῦ σιγᾶν, hoc est, a silendo, eo quod Hercules præmio suo a Laomedõte fraudatus, dissimulato discessu, ibi se occultarit, indeq; silentio magno reuersus, vrbem repente adortus ceperit. Alij per antiphrasin Sigeum dictum putant, quod nullum ibi vnquam sit silentium, aquis se perpetuo magno cum murmure saxis illidentibus. Hinc Sigeus, gea, geũ, & Sigeius, per quattuor syllabas. Vir. 2. Æn. Iam proximus ardet Vcalegon: Sigea igni freta lata relucent. Ou. 13. Met. Sigeia tortuo Littora prospexit vultu. Ci. pro Arch. Achillis tumulus in Sigeo.

SIGILLARIA, f. 1. vicus erat Romę, vbi sigilla vendebantur. Gel. l. 5. Apud Sigillaria fortè in libraria ego, & L. Paulus Poeta cõsedemus. Sigillaria præterea dicebantur dies festi Saturnalibus additi, quibus sigilla, hoc est, parua signa amicis mittebantur. Auctor Macrob. lib. 1. Satur. c. 10.

SIGELLARIS, re, o. 3. adiectiuum a sigillis deductum; vt, Ars sigillaris, ἀγαλματοποιία. Sigillaria opera, parua signa, siue imaguncułæ.

SIGILLATIM, κατὰ μέρη καθ' ἕκαστον. per singulos. Cic. 7. Ver.

SIGILLO, gillas, a. 1. [Sigillare, bollare, חתם chatham. G. Besiglen. G. Marquer, cacheter, noter, & fermer. Hi. Sellar, con sello,] σφραγίζω. signum imprimo, sigillum alicui rei appono. Hinc sigillatę dicũtur litteræ, id est, clausę, & anulo impressæ: ex quo veteres Sigillare simpliciter pro claudere vsurpabant. Var. Lex nimis impia est, ne filij patribus luce sigillent oculos.

SIGILLVM, li, n. 2. signũ, ęblema, [Sigillo, bollo, חותם chothã, חותמה

*Sacerdotum, &c. Eſt ex ſchola illa vetus Sacerdotum, quæ ſacrum ritum, ſanctam diſciplinam, & ſacrorum myſteria ſervabat. Sacerdotum, inquam, ſchola, quæ ſuos Sacerdotes, Cæſar, ſic inſtituebat, ut ſapientiæ ſtudium, & ſanctitatem vitæ, ſimul conjungerent. Sacerdotes, inquam, Ethnicos, Ethnicæ Religionis Sacerdotes, ut Cicero ſæpe, & Livius, & alii paſſim. Quos ſi ſapientiæ ſtudium, & ſanctitatem vitæ, ſimul conjunxiſſe, ſi ſacrorum myſteria ſervaſſe, ſi ſacrum ritum, ſanctam diſciplinam, ſi Religionem, ſi Sacerdotium, ſi Sacerdotes, ſi Sacerdotes Ethnicos, ſi Ethnicæ Religionis

ſtes agi poſſe ſtatuerat. & Cratete cynico, & Philoſophis, & poe-
tis periculi vitæ: Silicem eſſe de re ſolique, & de re ſolis ſtatui-
mus. Ex Cic. de Nat. D. Ac. Sanctius, & Diodorus Epicureus ſtul-
tos omnes eſſe quos noſtros barbari nuncupant, qui vero ſa-
pientes, eos Græci ſophos appellant. Ex Cic. in ſuis tuſcul. quæ-
ſtionib. Fingere, finxiſti. Deſcendere in ſilentium nec per notionē
ullā ſtatui poſſe. Acedia eſt cum imperio ad odiſſe cauſa ſe-
quente, ut labore conſtemur, & in ſilentium vitæ deſcendant
nemo habet deorum cognitionē. Silentium dicimus in aqua poſſe
omnes eſſe, vt ait Cic. l. 2. de Div. Silentium noſtis quo in ſolo
ſit, & quo ſilentio ſit. Cum ſilentio, adj. Cum ſilentio ſuo
ſunt ſe latere nemo. Silentio, ſubſt. Supra ejus vitæ Velu-
tum ſilentio ſuo ſe latere nemo.

Silesius, pro Lusatia. Bischi nutrisse fere, & pedagogos ſem-
per ex Silesia ad Turcas ſolitos mitti, ſcripſit Busbequius. Ex
Lusatium duos Vrig. Ecolog. Chriſtianus, & Martinus in annis
ſuis. Silesiorum, & Lusatiorum ſimilis ſermo, ſimilis ſanguis,
ſimiles mores.

Silex, ſolicis, ſubſt. חלמיש chalamish, Deut. 8. Qui eduxit
tibi aquam de rupe ſilicis. Thabar ait, Gem. Sed ſilex quæ ſcin-
dit, & ſecat ferrum. Ex Cic. de Nat. D. Ac. Sanctius ſaxum quod
ſecat ferrum, ſilicem appellat. Silex dicitur quia ſolidus
eſt. Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex dicitur quia ſolidus
eſt. Ex Iſid. Silex ſolidus eſt, & ſolidum ſaxum. Ex Iſid. Si-
lices eſt, cum in lotio lineamenta pellendo, crassioribus dein vo-
luminibus ſubſtituuntur. Ex Plin. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex
ſaxum aliquod accuſativum. Cic. Ad Att. 1. Hac ſi ſilices. Fe-
ſtus Pompeius ſcribit Pompeium de Cic. Ep. 2. l. 1. ad Att.
a ſilicis nomine ſilices quemadmodi etiam latus, & Palicus
dixiſſe. Silices ſaxa ſolida, & ſolidum ſaxum. Ex Feſto. Silex
Feſto, l. 1. Noſtros flentes rem nomine opus. Hæc ſi ſilices.
Silex, ſolicis, ſubſt. Cæcias ſolidus proprie, ſaxum ſolidum. Ex
Feſto. Silices vocabulum Cæcias. Acad. 1. Vnum nihil ſolidi,
& ſilices. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex dicitur quaſi ſolidus. & rem
ut ait ipſe, Silex ſaxum, pro tempore ferens. Donat. Phil. 1.
Ad Caſſia hæc ſilices ſolidi ſaxum. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex
ſi fortunæ, nihil eum fatis. Silex ſaxum, quia non ampliores ex
eo ſaxo nominum ſunt. Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Lues dicitur
quando ſe communicatio cum ſaxo quod contingit ſolido. No-
ſtros flentes rem nomine opus. Hæc ſi ſilices. Silex, ſolicis,
ſubſt. Cæcias ſolidus proprie, ſaxum ſolidum. Ex Feſto. Silex
ſaxum, quia non ampliores ex eo ſaxo nominum ſunt. Ex Iſid.
Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſi fortunæ, nihil eum fatis. Silex
ſaxum ſolidum. Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſaxum ſolidum.
Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſaxum ſolidum. Ex Iſid.
Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſaxum ſolidum. Ex Iſid. Silex, ſo-
licis, ſubſt. Silex ſaxum ſolidum. Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt.
Silex ſaxum ſolidum. Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſaxum
ſolidum. Ex Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſaxum ſolidum. Ex
Iſid. Silex, ſolicis, ſubſt. Silex ſaxum ſolidum. Ex Iſid. Silex,
ſolic

illos,qui poſtea fuerunt,& Græcos omnes,& Philoſophos,& poetas per ſequi velim? Silẽtium eſt de re aliqua,id eſt,de re illa nihil dicitur [*Nulla ſi dicce.*]Cic.Att.lib.5.De Partho filentium eſt:ſed tamen concíſos equites noſtros a barbaris nunciabant ij, qui veniebãt.Silentio aliquid ferre,eſt diſſimulare,& de re illa mihi cõqueri.[*Fingere,ſimulare.*]Deſcendere in ſilentium,incipere taciturnũ eſſe.Quint.li.10.c.3.Accidit etiam ingenioſis adoleſcentibus frequenter,vt labore conſumantur,& in ſilentium vſque deſcendant nimia benè dicendi cupiditate.Silentium dicimus in auſpicijs,qđ omni vitio caret,vt ait Cic.li.2.de Diu.Silentium noctis,pro intẽpeſta nocte ponitur,quam alij Concubium, alij Conticinium vocant[*Su la meza notte.*]Liu.lib.5.ab vrbe; Supra eđem Veſtæ vocem noctis ſilentio audiſſe clariorem humana.

SILENVS,p.p.m.2.σιλληνός. Bacchi nutritius fuit,& pædagogus,ſemper aſino vehi ſolitus:quem Aratus in gratiam alumni inter ſidera translatum dicit.Virg.9.Eclog Chromis,& Mnaſylus in antro Silenum pueri ſomno videre iacentem,Inflatum heſterno venas, vt ſemper,Iaccho.Cic.Tuſ.

SILEO,ſiles,ſilui,n.2.[*Tacere,*דם dhã דמה damah חשה chaſchah חרש charaſch דמת ſchaxat.Germ.Still ſchweigen.*Gal.Se taire, ne dire mot,ſe tenir coy.Hiſ. Callar,*]σιγάω. ſignificat taceo: quãuis hoc ita inter ſe differre velit Seruius,vt Silere dicatur,qui nõdum cepit loqui:Tacere,qui iam cœpit. Quæ differentia ſi vera eſt, falſi ſunt,qui dicunt Silere factitium verbum eſſe,ab s,littera,q̃ ſilentij nota eſt,qm in ludis litterarijs,publiciſq. conuentibus dum volunt ſilentium indicere, s, littera m, quaſi ſibilando pronunciant. Iungitur aliquando accuſatiuo.Cice.Att.lib.2.Hæc tu ſilebis.Frequentius ablatiuo cum præpoſitione De. Cic.6.Ver. Me non ſolũ de veſtris monimẽtis ſilere oportebit,ſed etiam lætari,P.Africani eiuſmodi eſſe fortunas mortui,vt eius honore, &c. Paſſiuũ habet Pli.lib.10.c. 1. Nullum fileatur rerum naturæ opus. Idem li.16.c. 21. Idq. mirum eſt Græcis auctoribus proditum, apud nos poſtea ſileri.Silent muſę Varronis,dixit Ci.4.Acad.1.Varro nihil ſcribit, nihil edit.A ſileo fit Silens participium:quod aliquando fit nomẽ ex participio.Silens cælum, pro tempore ſereno. [*Sereno.*]Plin.li. 18.c.28.Alia ſunt illa,quę ſilente cœlo,ſereniſq.noctibus fiũt nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt.Silens flos, qui non amplius creſcit,& quodammodo declinat.[*Maturo,fatto.*]Silẽs Luna dicitur, quando fit coniunctio eius cum Sole,quod contingit ipſo die Nouilunij.[*Congiuntione, Luna nuoua.*]Plin.li.16.cap.39.Inter omnes vero conuenit vtiliſſime in coitu eius ſterni,quem diem alij Interlunium,alij ſilentis Lunę appellant.Colum.lib.2.c.10.Silente Luna fabam uellito,ante lucem.Silentes ſurculi;ſilentes vineæ,id eſt, nondum germinantes.Col.lib.11. cap.2. Surculi quoq. ſilentes ad inſitionem nunc præcipuè vtiliterq. leguntur. Colu.lib.4. cap.27. Foſſor protinus,adhuc ſilentibus vineis, inducẽdus eſt.i. nondum gemmantibus.Silentes,pro mortuis.[*Morto.*]Ouid.5.Faſtor.Mox etiam lemures animas videre ſilentum, id eſt,mortuorum.Vir.li. 6.Aen.Quæſitor Minos vrnam mouet:ille ſilentum Conſiliumq; vocat,vitaſque,& crimina diſcit.

SILER,n.3.frutex nonnumquam arboreſcens,adeo vt baculos ruſtici ex eo faciant:quoſis locis creſcit;quaſi pumila ſalix,cuius ẽt generibus annumerari creditur,inquit Ruellius: contenditq. non eſſe id, quod Seſeli Maſſilienſe officinæ, & Siler montanũ appellant. Virg lib.2.Geor.Sponte ſua veniunt,campoſque, & flumina latè Cortina tenent,vt molle ſiler,lentæque geniſtæ.

SILER,n.2.fluuius eſt,Picẽtinos diuidens a Lucanis,naturæ tam admirabilis,vt virgulta,& frondes in ipſum decidentes,ſtatim lapideſcant,teſte Pli.lib.1.c.103.quamuis illi,vt cæteris ferè omnibus, Silarus dicatur,non ſiler.Quæ tamen terminatione effertur a Luc. lib.2. Radenſque Salerni Tecta Siler. Vide plura de hoc ſupra in dictione Silarus.

SILESCO,ſileſcis,n.3.[*Tacere,acquieſcere.*]דם dã דמה damah חשה chaſchah חרש charaſch שקט ſchaxat.Germ.Still vnd ruewig werden *ἡσυχίαν γίνομαι.*tacitus,ſeu quietus fio. Teren.in Adelp. Quid ego nunc agam,niſi dum hæ ſileſcunt turbæ, interea in angulum aliquò abeam,atque edormiſcam hoc villi? Virgil.10.Aeneid.Infit;eo dicente Deum domus alta ſileſcit.Furor cœli ſileſcit.Catul. epiſt.43.

SILEX,cis,f.3.[*Pietra battifuoco,*חלמיש challamiſch.G.Ei kiſſling ſtein,fewrſtein.*Gal.Vn caillou,pierre a feu.Hi.El pedernal,o piedra dura*]πυρίτης.lapis durus,ex quo ignis excuti ſolet:vnde & nomẽ habet,quod ignis ex eo ſaliat,vel quod ſilẽtẽ intra ſe ignẽ habeat, qui attritu aut percuſſu excitetur.Vir.1.Aen.Ac primũ ſilicis ſcintillam excudit Achates,Suſcepitq.ignem foliis.Idem 1. Geor. Et ſilicis venis abſtruſum excuderet ignem.Ou.7.Met.Aut vbi terrena ſilices fornace ſoluti.&c.Accipitur nonnumquam latius Silicis appellatio,vt etiam de petris,& marmoribus dicatur[*Pietra,marmore.*]Pli.lib.36.cap.18.Idem Varro;Lunenſem ſilicẽ ferra ſecari tradit.Virg.lib.7.Aen.Stabat acuta ſilex,præciſis vndiq.ſaxis.Eſt autem hoc nomen tam maſc.quàm fœ.ge.Lucre.li.1.Vnde queãt validi ſilices, ferrumq. creari.Virg.1.Eclo.Spem gregis ah ſilice ĩ nuda cõnixa reliquit.Lapidem ſilicem manu tenebant fœdera ferientes,itaque precábantur. Si ſciens fallo,qui me deſpicit, ſalua vrbe,arceque,is me ejiciat,vt hunc ego lapidem.

SILICERNIVM,licernij.n.2.variè exponi ſolet.Scribit Nonius,eſſe funebre cõuiuiũ,q̃ ſenib.exhiberetur.Feſtus docet eſſe fœminis genus,quo familia in luctu a fletu purgatur,quia cuius nomine inſtituebat ea res,is iam ſilentium cerneret.Cęli.Credidi me ſilicerniũ eius eſſe eſurum.Don.inquit eſſe cœnam,quæ inferetur dijs manib. vel quod eam ſilentes cernant vmbræ,id eſt,vmbræ poſſideãt: uel quod qui hæc inferunt cernant,neque deguſtẽt. Nã de ijs,quę libantur inferis,quiſquis ederit,aut biberit,funeſtatur.Hinc Ter.in Adelp.Appellat ſenem Silicernium,qui iam iam ſilentibus cernẽdus ſit.Alij ſilicernium nomen fictũ a Terentio exiſtimarũt,propter ſe ne,quod incuruitate ſilices ſpectet. Qui rectè ſentiunt,affirmãt ſilicerniũ funebre conuiuiũ eſſe,quod apud veteres ſenibus exhiberi ſolebat:dictũ q̃ cũ ſilẽtio edentes cernerentur,uel quod cogitarent,ſe mox illum ſecuturos:Quapropter abeuntes conuiuio,velut ſe amplius non viſuri,mutuo ſe ſalutabant. Varro;Funus executi,laute ad ſepulchrum antiquo more ſilicerniũ cõfecimus, ideſt, conuiuiũ,in quo pranſi diſcedentes dicimus alius alij Vale.Silicerniũ ergo Terentius ſenem vocat,atq.decrepitum,id eſt,dignum, vel cui ſilicernium fiat,vel qui ad ſilicerniũ vocetur. τυμβογέρων.

SILICEVS,a,um,o.1.2.quod eſt ex ſilice. Cato c.8.Lapides ſilicęos.

SILIGO,ginis,f.3.[*Sagina,ſevala.*Ger.Rocken oder weitzen korn. o. *Certaine eſpece de froment blanc,& menu,& fort delicat Hiſ El trigo candial,*]σῖλυρα.frumẽti ſpecies eſt,quæ Gallis olim Arinca dicebatur,ex qua laudatiſſimus conficitur panis.Col.l.2 Omne triticũ ſolo vliginoſo poſt tertiam arationem conuertitur in ſiliginẽ.Pl. eodem li.c.8.Siliginem propriè dixerim tritici deliciasq̃dor eſt, & ſine virtute,& ſine pondere,conueniens humidis tractibus,quales Italiæ ſunt, & Gallię Comatę,ſed & trans Alpes in Allobrogũ tantùm,Auernorumque agro pertinax: in cæteris vero partibus biennio in triticum tranſit.Ex his omnibus ſatis conſtat,ſiliginem tritici genus eſſe,quod iam aliquot ſationibus in aliam ſpeciẽ degenerarit, minùs quidem potentem ad nutriendum,cęterum guſtui non iniucundiorem.

SILIGINEVS,a,um,o.1.2.quod eſt materiarũ ex ſiligine:vt Panis ſiligineus,quem Seneca commendat his verbis Malum panem in quẽs expecta,bonus fiet, & iam illum tenerum tibi, & ſiligineum fames reddet.†Siliginarius,rij,ſiliginis venditor.]

SILIQVA,quæ,p.c.f.1.[*Teca,tega,ſiga,tanella.*מרן mots.Ge.Die huelſen oder kaefen,darinn das gemues wachſet.G. *L'eſcoſſe ou gouſſe de febues,pois,& ſemblables.Hiſpa.Holleio de qualquiera legumbre,*] λόβος,κεράτιον.follicuſus,ſeu integumentum,cui grana legumini cũ includuntur,& ſi quid legiminibus eſt ſimile.Virgil.lib.1.Geo.g. Grandior vt fœtus ſiliquis fallacibus eſſet.Pli.li.18.de fabis loquens ait:Nam ſiliquæ,cauleſq. gratiſſimi ſunt pabulo pecori. Item ſiliqua,ſiue ſiliqua Græca, fructus eſt arboris, quæ a Galeno κεράτωνία appellatur, ſiliquis tectus falcatis,humani digiti longitudine, ijſque prædulcibus,& ob id in cibis expetitus,cum ſemen propter amaritudinem negligatur.Vide Pl.li.15.c.24.Hor.ep.1.Vitit ſiliquis,& pane ſecundo.Col.li.5.c.10.Siliquam Græcam,quam quidam Ceration vocant,& Perſicum,ante Brumam per autumnum ſerito.Eſt & alia arbor,ſiliqua dicta,in Syria naſcens, quam Iones Cerauniam appellant,omnino diuerſa a ſiliqua Græca, de qua videto Pl.li.13.c.8.Eſt etiam ſiliqua,minimi ponderis apud Romanos nomẽ, quod & a Græcis Ceration appellatur ſcrupuli ſextam partem,drachmæ verò decimamoctauam conficiens,ſex itaq.ſiliquæ conficiunt ſcrupulum, ſcrupula autem tria, ſiue octodecim ſiliquæ explent drachmam.Sextula autem,ſexta pars vnciæ eſt,vnde & nomen habet: continetq. ſcrupula IIII. ſiue ſiliquas XXIV. Continet itaque ſextula drachmam vnam,& tertiam eius partẽ. Drachma Græcum nomen eſt,Latinoque vocabulo Denarius dicitur,vt Budæus non vno loco prodidit:quamuis Agricola hoc putet intereſſe inter Denarium,& Drachmam,vt ſeptẽ denarij octo drachmas,ſiue unciam expleant.Supra ſextulam ſemunciam legimus dimidium vncię continentem. Vncia ab vno denominatur,q̃ ex duodecim ea vna eſt pars aſſis,& ex octo drachmis conficiebatur, aurex totidem denarijs, vt putauit Budęus: quãuis, vt ſupra diximus,Agricola ex ſeptem denarijs,qui octo drachmis reſpõdebant,unciam cõſtare aſſerat.Vncię duæ,ſextans,ἑξταμόριον,quaſi ſexta pars aſſis, nuncupatur: Quadrans,quarta pars: Triens,tertia pars:Semis,vncię ſex,quaſi ſemias;Septunx,vnciæ ſeptem:Bes,vnciæ octo:Dodrans,vnciæ nouem:Dextans,vnciæ decẽ:Deunx, vnciæ vndecim.Inde As ex duodecim vncijs conſtans,quæ & Libra dicitur: minorq. eſt,quàm mina Attica quattuor drachmis. Habet enim Romana libra nonaginta ſex nõ amplius drachmas: cũ Attica mina ex centum drachmis conſtet.Ex duobus aſſib.cõficitur Dupondius, ita dictus,quod ſit duorum pondo.Vltra Dupondium eſt ſeſtertius, qui ex duabus libri,& ſemiſſe conſtat, quaſi ſe miſtertius:de quo uide ſuo loco.Quod enim fiebat ex duob.aſſibus,& tertio ſemiſſe,ſeſtertium ueteres uocaueruat.Supra ſeſtertium Treſsis,a trib.aſſibus.Octuſis quoq.ac Nonuſis, Decuſ ſiſque reperitur,octo,nouem,ac decẽ aſſes.Decuſſem uero,denariũ

a decem assibus nominauerũt. A quibus deinde decussibus Vicessis, id est, uiginti asses. A tribus Tricessis, triginta asses. A cẽtũ Centussis, centum asses, qui erant breues ex ære nũmi: supra centussẽ maius æris uocabulum non habemus.

SILIQVASTRVM, n. 2. herba hortensis, quæ alio nomine πιπερίτης nominatur, cuius meminit Pli. lib. 19. c. 12.

SILIQVOR, aris, d, 2. ἀλεσίζω. siliquas facio, hoc est, siliquis tegor; qđ de leguminibus siliquis rectis dicitur. Pli. l. 27. Inter omnes autem constat, nihil est vtilius lupini segete, prius quam siliquetur. Idem lib. 18. c. 7. Siliquantur omnia diuersis diebus.

SILO, ōnis, m. ξοππος. qui prominentia habet supercilia, a Sileno, quem hirsutis supercilijs fuisse tradunt Auctor Nonius, citans locũ Varronis ex Satyra, cui titulum fecit γνῶθι σεαυτόν. Nonne vnũ scribunt esse grandibus supercilijs silonem quadratum, Pli. tamen li. 11. c. 37. Non obscurè innuit Silones dictos fuisse homines repondo naso. Altior (inquit) homini tantùm, quem noui mores subdolæ irrisioni dicauere, nasus. Non alij animalium naris eminent. Anibus, serpentibus, piscibus foramina tantùm ad olfactus, sine naribus. Et hinc cognomina simorum, silonum. Hęc Plin.

M. P. Siluani tres fuerunt, vnus dicebatur domesticus, possessioni cõsecratus; alter agrestis, pastoribus, tertius orientalis, cui est in confinio lucus positus, a quo inter duos, pluresve fines oriuntur: ideoq. inter duos pluresve est & lucus. Omnis autem possessio quare Siluanum colit? quia primus in terram lapidem finalem posuit. Ex libello variorum auctorum de limitibus.

†SILVRVS, ri. nomen piscis, quem Paulus Iouius in libello de piscibus Romanis, eum esse coniicit, quem hodie Sturionem vocant.]

SILVS, o. 1. 2. nasum habens sursum versus adũcum. Vnde galeę quoque a similitudine Silæ appellatę sunt. Ci. 1. de Nat. Deor. Ecquos Silos, Flaccos, Frontones, Capitones, &c.

SIMBELLA, simbellę, f. 1. quasi semilibella, hoc est, dimidia libella. Est prętereà Simbella, instrumentum paruum, quo singuli nũmi ponderantur. Sipontin.

SIMIA, æ, f. 1. Ci. de Na. Deo. Simia q̃ similis turpissima bestia nobis,

SIMIA, & Simij, [*Simia, bertuccia,* צִיִּים tsiijm שִׁמְמִית semamith. G. Affen, oder Affin. *Ga. Singes. guenons. Hisp. Monos, ximios, o monas.*] πίθηκοι. hominũ figuris proxima animalia, quæ cauda carent, & in Libya nascuntur: victę quod simæ sint, i. narib. depressis, vel quasi imitatrices. Mart. li. 15. Callidus emissas eludere simias hastat. Vide Plin. lib. 8. c. 54. Simia per translationem dicitur, qui alium imitatur. [*Imitatore.*] Pli. Epi. In quo rusticum insectatur; atque etiam Stoicorum simiam appellat.

SIMIOLVS, m. 2. diminutiuũ. πίθηκος. qui vtcunq. alterum imitatur. Cic. ad Marium lib. 7. Hic simiolus,

SIMILA, p. c. similæ, f. 3. [*Amito* סֹלֶת soleth. Ger. Semelmael, griessmael, das zuruor vnd reinist mael. G. *La pure farine de froument. La fleur de farine, semoule. Hisp. Simelao acemite, la flor de harina,*] σεμίδαλις. medulla farinæ triticeæ, hoc est, ea pars, quę media est inter pollinem, & secundarium, potissimam nutrienti vim habent: sunt enim molitę farinę partes quatuor, Pollen, simila, secundarium, sine cibarium, furfures. Eadẽ & Similago dicitur, Pl. li. 18. c. 10. Similago ex tritico fit laudatissima. Ex Africano iustum est è modijs redire semodios, & pollinis sextarios quinque, ita enim appellant in tritico, quod florem in siligine. Prætereà secundarij sextarios quatuor, furfurumque tantundem. Mar. li. 13. Necdotes portis quatuor, furfurumque tantundem. Mar. li. 13. Necdotes portęris similę numerare, neç vsus.

SIMILAGO, p. p. f. 3. idẽ q̃ simila. Pli. li. 18. c. 10. †Vnde Similagineus.]

SIMILIS, simile, o. 3. [*Simile, somigliante,* דָּמֶה domeh נִשְׁתָּוֶה nischtaveh. G. Gleich oder gleichformig. *Gal. Semblable, pareil, ressemblant. Hisp. Cosa semeiante,*] ὅμοιος. notæ est significationis; constructi indifferenter cũ genitiuo, aut datiuo; solet tamen ita distinguere, vt quoties ad morum, vel doctrinæ, vel huiusmodi imitationẽ refertur, genitiuo iungatur: vt, Versus Lucani nõ sunt similes versuũ Virgilij. Horat. libro 2. Ser. Sat. 1. Similesque meorũ Mile die versus describi posse. Tre. Cicer. Vt aliquorum similes in dicendo valeamus esse. Quãdo verò vel in forma, vel in ætate, vel in fortunis, aut alijs huiusmodi rebus similitudo est, cum datiuo. Virg. li. 3. Aenei. Os humerosque Deo similis. Plin. Effigie, ac lineamentis corporis patri similis; sed confunditur apud classicos auctores hęc differentia. Nam vtrumq. indifferenter reperitur. Ci. 4. Verr. Si alia in re Verri similis fuero. Liu. libro 1. ad vrbe; Fratri similior, quàm patri. Quibus in locis de moribus, non de figura sermo est. Hinc similior, & simillimus. Cice. pro M. Marcell. Hęc qui facit, non ego cum summis viris comparo, sed simillimum Deo iudico. Plau. Asin. Hinc noster quæstus aucupijs simillimus est. Vir. 6. Aeneid. Pressitq. iacentem Dulcis, & alta quies, placidæq. similima morti. Ouid. libro 4. Metam. Violæque similimus ora Flos tegit. Plin. libro 12. capit. 17. Matiche tertia in ponto bitumnis similior. Hinc Similiter, aduerbiũ. Auct. ad Heren. libro 4. Similiter cadens exornatio dicitur. &c. Simillimè, superlatiuum. Cicer. 2. Tusc. Simillimè animus intentione sua depellit pressum omnem põderum: remissione autem sic vrgetur, vt se nequeat extollere. Similis, & Similiter nonnunquam in prima orationis parte ponuntur pro im, sequente in secunda Vt, vel Ac, aut Atque. Plo vt. [*Cosi come.*] Colum. libro 5. Cætera simili ratione, atque in arbusto Italico administrantur. Liu. Similem paurorem inde, fugamq., fore ac bello Gallico fuerat. Ci. de Senectute; Similes sunt, vt Græci gubernatores in nauigando agere nihil dicant. Idem Philip. 1. Neque verò illum similiter, atque ipse eram, commotum esse vidi. Similes inter, id est, sibi inuicem similes. Cicer. pro Cluen. Homines inter se cum forma, tum moribus similes. Cuius composita sunt, Assimilis, Absimilis, Consimilis, Dissimilis, & Verisimilis, quorum significata petę ex suis locis.

SIMILITAS, atis, f. 3. [*Similiança,* דְּמוּת demuth דְּמוּת dimion סְמֶל semel,] ὁμοίωσις. antiquis in vsu erat pro similitudine. Cœlius apud Nonius. Vide quid ferat morum similitas.

SIMILITVDO, nis, f. 3 exemplar, forma, species collatio, imago, [*Similitudine, imagine, forma.* דְּמוּת demuth דִּמְיוֹן dimiõ לֶסֶם semel. G. Gleichheit, gleichformigkeit. G. *Semblance, similitude. Hisp. La cosa y otra semeiança, asimagen,*] ὁμοίωσις. notę significationis est. Ci. lib. 1. Offic. Nihil autem amabilius, neç copulatius, quàm morum similitudo bonorum: in quibus enim eadem studia sunt, eędem voluntates; in ijs, vt atque quisq; altero delectetur, ac seipso. Liu. lib. 5 Bell. Pun. Gracchus fraudem, & sermoni, & rei abesse ratus, ac similitudine veri captus, cum lictoribus, ac turma equitum è castris profectus, duce hospite in insidias præcipitatus. Eius contrarium est Dissimilitudo. Cic. in Lælio; Dissares mores, disparia studia sequuntur: quorum dissimilitudo dissociat amicitias.

SIMILO, las. a. 1. [*Semeiare* דָּמָה dimmach. Ge. Gleich seyn. *Gal. Ressembler. Hispa. Semeiar*] ὁμοιόω. refero, repręsento, exigiq. accuratiùs. Mart. Cum sint cruda tibi, similent quę cornua Lunæ. Huic componitur Assimilo, de quo supra suo loco.

SIMINVS, [*Semon.*] Cicero de Iaio; Quod si minùs verbis, re cogitur confiteri.

SIMITV, ἅμα. antiqui vtebantur pro simul; quod & Nonius annotauit. Pla. in Mer. In tres simitu res agendæ sunt. Idem in Amph. Non ego cum vtro simitu obibi imperium meum.

SIMOESIVS, a, um, o. 1. 2. vt Simoeis, [*Simoenta campus,* hoc est, Troadis campus, Simoente irrigatus.

SIMOIS, entis, m. 3. σιμόεις. fluuius est Troadis, ex Ida monte nascens, labitur per campum Troianum, qui ab eo dicitur Simoesius, & mari appropinquans communicetur Xantho, ac in paludem cogit, deinde exit in Hellespontum, iuxta Sigęum promontorium. Vir. 1. Aen. Tu nec ille Aeneas, quem Dardanio Anchisę Alma Venus rapidi genuit Simoentis ad vndam?

†SIMONIA, vulgo dicitur à Simone Mago, quam Latini ambitum vocant, cum quis functiones Ecclesiasticas, quæ mera Dei dona sunt, pecunijs nundinatur.]

SIMONIDES, m. 3. σιμωνίδης. Lyricus poeta fuit a Cea insula, Hieschori æqualis, quem Pl. li. 7. c. 16. Quatuor harum litterarũ, ζῆτα, & φῖ inuentorẽ fuisse tradit, octauumq. in lyra chordã inuenisse. De hoc Ci. in Orat. Simonides, inquit, Ceus primus artem memorandi inuenisse fertur. Cũ cenaret in Thessalia Simonides apud Scopã fortunatum hominem, & nobilem, cecinisse quid carmen, quod in eũ scripsisse, in quo multa ornandi causa poetarum more in Castorẽ, & Polluce m scripta fulsisse, nimis alium sordide Simonidi dixisse, se dimidium eius et, quod pactus esset, pro illo carmine datum, reliquum a suis Tyndaridis, quos æque laudasset, petere et, si ei videretur. Paulo post esse ferunt nuncium Simonidi, vt prodiret, iuuenes stare ad ianuam duos quosdam, qui eum magnopere euocarẽt; surrexisse illum, ipsum, prodijsse, vidisse neminẽ. Hoc interim spacio, cœnaculo illud, vbi epularetur Scopas, concidisse, ea ruina ipsum oppressum cum suis interijsse: quos cum humare vellent sui, nec possent obtritos internoscere vllo modo, Simonides dicit ex eo, quod meminisset, quo eorum loco quisq. cubuisset, demonstrato vnumquemque sepeliendi fuisse. Hac re tunc admonitus, inuenisse fertur ordinem esse maximè, qui memoriæ lumen afferret. Hactenus Ci. Fuit & Simonides alter, Crmei filius, ex Amorgo insula, Iambicus poeta, de quo Quin. l. 10. c. 1. Simonides tenuis, alioqui sermone proprio, & iucunditate quadam commẽdari potest: præcipua tñ eius in commouẽda miseratione virtus, vt quidam in hac eum parte omnibus eiusdem operis auctoribus præferant. Simonides nẽ alius Caristius, siue Erythręus poeta Epicus fuit, qui scripsit Græcorum apud Aulidem conuentum, trimetrorũ librorum duos, & alia. Pręter hos duos, ponit Suidas vnũ nepotem Simonidis Lyrici ex sorore cognominatum Melicertam, qui ante bellum Peloponnesia cũ fuit, scripsitque genealogiam libris tribus: Alterum Simonidem Magnetem poetam Epicum Antiochi magni tempore, cuius res gestas scripsit, ac bellum aduersus Galatas. Suidas.

SIMPLARIVS, ἁπλοῦς. adiec. o. 1. 2 a Simplo, siue simplici deducti, cuius ẽt propemodum habet significationem. Simplariæ, vẽ dationes (inquit Bud.) sunt, pro quibus venditor necesse pon hẽt de duplа emptori repromittere: quarũ meminit Vlp. in l. empto. de euction. Ita n. simplariæ venditiones a Pomponio dicũtur, vt simplæ stipulationes, & duplatiæ, & quadruplariæ dicebantur, quę in simplum, duplum, quadruplum dabantur. Eadem ratione armaturæ simplа-

eperam, tum compositum simul animus lenitur &c. Augustus apud Suetonium, Simul primum, simul ultimum. Ovid. Met. 3. 1. 4. Ac simul incussus, simul obstipuere, penitq; cernere legentes. Et 10. 1. 8. Simul hæc lacrymabile carmen Finierat, simul & fidibus, simul ore silebat. Sed. Sat. Sanentur quæ sanari possunt, & ita. Lucr. ea videre simul, & quæ sequantur, ut ante. Sic. Simul primum, simul ultimum. Sil. Et primo simul ense micantes Ensifer bella gerens, & primo cæde Cloli. I. Sem per connexo: Semitas, seu agros ejus non dare ullos reditus, quia ea diluvie C. Appij Cæci, Censoris, mihi videtur publicata. Cic. Ep. ad Att. 1. 13. Ep. 33. Quæ ille tenuit, & quæ semper habuit, habendi. Semper, quia, quæ semper, ea & quia

eſt,permiſſus,& permiſſurus. Cic.pro Sex. Accuſare eum modeſtè non eſt ſinus.Idem ad Quin. Fr. lib. 2.Cato concionatus eſt,comitia haberi non ſiturum .

SINON,onis,pe.pr.m.3.nomen eſt filij Siſyphi,nepotiſq.Autolyci filiis.Autolycus enim,teſte Seruio,duos habuit liberos, Siſyphũ, vnde natus eſt Sinon, & Anticleam,vnde Vlyſſes. Hinc eſt qd Virg. 2.Aen.Sinoni,aſtuti & fallacis proditoris tribuit perſonã.Hic nãque cum Græcis Troiam profectus, poſt diuturnum bellum ab iſſ dẽ ſubornatus,ſua ſpõte ſe Troianis capiendũ obtulit , & ad Priamum deductus,illi,& omnibus ciuibus Græcos abiiſſe,ac equum illum ingentem in vrbem recipiendum eſſe fictionibus ſuis perſuaſit,ſed maximo eorum detrimento.Virg.l.2.Aen.Talibus inſidijs periurique arte Sinonis Credita res,&c. Sinonis huius inuentum eſſe ſignificationem ſpecularem, auctor eſt Pli. lib.7.cap.56.

SINOPE,p.p.f.1.σινώπη.vrbs Ponti,quę olim frequenti gymnaſio , & rubricæ genere,quàm ſinopicam vocant,clariſſima fuit.Sinopem (inquit Strab.lib.12.) vrbium,quæ in Ponto ſunt, clariſſimã Mileſij condidere,quæ claſſe comparata,mari,quod intra Cyaneas eſt, imperauit.Extra verò multorum certaminum particeps fuit cum Græcis,& cum libera fuiſſet,tãdem amiſſa libertate, Pharnaci obtemperauit(fuit enim obſidione capta) poſteaq. ſucceſſorib. eius vſque ad Eupatorem,& Romanos,qui illam ſuſtulerunt. Eupator ibi natus,& educatus,eximiè illam coluit,& regni metropolim fecit.Munita eſt naturali prouidentia: nam in colle peninſulæ cuiuſdam ſita,ex vtraque Euxini parte portus,& ſtationes habet, &c. Hinc Diogenes Cynicus,& Timothens, Patrion, & Diphilus comicus orti ſunt.Cic.in Ora.pro Pomp.haud obſcurè indicat in Sinope,& Amiſo Mithridatis olim domicilia fuiſſe,omnifarijs reb. ornatiſſima,refertiſſimaque.Hinc deducitur gentile Sinopensis.σινωπεύς.per tres ſyllabas.Ouid. 1.de Ponto; Non doluit patria Cynicus procul eſſe Sinopeus.

SINOPIS,pe.p.gen.Sinopidis,f.3.σινωπίς. rubricæ genus præſtantiſſimum,quod circa Sinopen Ponti vrbem effodiebatur: vnde & nomen habet.Plin.li.35.c.6.Naſcuntur ſinopis,rubrica , parætoniũ, melinum,erethria,auri pigmentum,cæteri finguntur.Species eius ſunt tres,rubens,minùs rubens,& media. Hęc ille.Vitr.lib.7.Eam rubricam ſinopicam appellauit,Strabonem, arbitror, ſecutus, qui lib.12.πλάτον σινωπικήν,eam nominat,& in Cappadocia eam naſci aſſerit: idcirco autem ſinopicam vocari , quod a mercatoribus ſinopen ſolerat ad mercatum deferri, priusquam Epheſiorum emporium tam celebre eſſet.

SINVESSA,f.1.σινόεσσα.oppidum(vt inquit Pli.lib.3.ca.5.)vicini Latij extremum non procul a Liri fluuio , quod quidam olim Sinopem appellatum voluerunt.In eius agro gignitur vinum copioſum,qd a ſaxoſis collibus, in quibus naſcitur , Sinueſſanum pertinũ vocat Horat.De hac Liu.lib. 10.In ſaltu Veſtino Falernum contingente agrum,Sinope dicitur Græca vrbs fuiſſe,Sinueſſa deinde a Romanis colonis appellata,Strab.lib.5.Sinueſſa in Setano ſita eſt ſinu , a quo nomen vendicat.Ei proximæ calidæ ſunt balneæ ad ægritudines quaſdam accommodatiſſimę .

SINVO,as,a.1.[*Ingobbire,intorcere.* Ger. krummen oder beugen in rencк oder faelt. G.*Entortiller, ou tortiller en pluſieurs plis courber.* Hi.*Entorſcar,entorcer,*] κυρτόω curuo, in ſinus flecto. Virg.lib.2. Aen. Sinuatque immenſa volumine terga : id eſt , in ſinus flectit. Ouid.li.2.Met. Tremulæ ſinuantur flumine veſtes,id eſt, rugantur, vel in ſinus colliguntur . Hinc componitur Inſinuare , de quo ſatis multa dicta ſunt ſuo loco.

SINVOSVS,a,um,o.1.2 [*Torto,gombito,golfoſo.* Ger. Das viel krumb oder faelt hat,voll wincкle. *Gal.Qui a pluſieurs plis,qui pluſieurs, deſtours.* Hiſ.*Tuerto,torcido,lleno de golfos,*] κολπώδης. quod habet multos ſinus,vt Mare ſinuoſum,Veſa ſinuoſa,quę vento inflata in ſinus turgeſcunt.Claud.libro 1.de Rap. Proſerp. Sinuoſa draconũ Membra regens volucri per auia nubila,&c. Plin.lib.11.ca.37.Cor prima domicilia intra ſe animo,& ſanguini præbet,ſinuoſo ſpecu, & in magnis animalibus triplici , in nullo non gemino. Virgil.11. Aen.Sancius at ſerpens ſinuoſa volumina verſat.Ouid.5.Met.Tamen ſinuoſa veſte pependit.† Sinuoſe, aduerb.Gell. li.12.c.6.]

SINVS,us,p.c.4.gremium,complexus,[*Seno,golfo,gorgo,grembo,* חיק chok.G.Der buſem.*Gal.Sein,replis.* Hi.*Seno,*] κόλπος.curuitas illa, quæ eſt intra pectoris brachiorumque complexũ. Tere. in Adelp. Hic non amandus? hiccine non geſtandus in ſinu? Ou.ep.3.Te tenet in tepido mollis amica ſinu.Seneca Troade;Blando ſinu foues nepotem. Fouere dextram ſinu.Ou.1.Am.Eleg.1. Hinc ſinus veſtium appellati ſunt,laxitates inter plicas intermediæ. Vir.1. Aen. Nuda genu,nodoq.ſinus collecta fluentes . Per translationẽ quoque ſinus vocantur littora curua,duobus quaſi brachijs longius in mare procurrentibus incluſa,Græci κόλπους appellant.Hinc Plin. tam Europam,qua Mediterraneo mari alluitur, in quattuor præcipuos diuiſit ſinus,quorum primus Calpæ Hiſpaniæ, & Lacinio extremo Italiæ promontorio includitur:ſecundus a Lacinio initium ſumens,Acroceraunijs mõtibus terminatur:tertius ab Acroceraunijs ad Helleſponti angуſtias extenditur,quicquid reliquũ eſt Europę vſque ad Tanaim fluuiũ,quarto ſinu includitur.In oculis itẽ ſinus dicuntur concauitates illæ, quibus lachrimæ eruumpẽtes primùm excipiunt.Sic enim interpretatur Seruius illud Vir.4. Aen. Sic effata ſinum lachrimis impleuit obortis. Accipitur itẽ ſinus pro gremio,ſiue ea parte veſtis,qua verenda tegũtur. [*Grembio*] Iuue. Saty.9. Fata regũt homines: fatum eſt in partibus illis, Quas ſinus abſcondit. Nonnumquam etiam pro caſſibus venatorijs. Mart. li.13.Pulcher adeſt onager,mitti venatio debet Dẽtis Erythræi,iã remouere ſinus.Aliquando pro velo,[*Vela piena,*]qd vẽtis flantib. curuatur,& ſinuoſum redditur.Vir.5.Aen. Colligere arma iubet, validiſque incumbere remis,Obliquatque ſinus in ventũ, &c.Iuuen.Sat.1. Totos pande ſinus,Sinũ ex toga facere,eſt extremas togæ oras ita contrahere,vt in medio ſinus,hoc eſt,capacitas quædã relinquatur. Liu. li.1.Bel.Pun.Tum Romanus ſinu ex toga facto: Hic,inquit,vobis bellũ,atque pacẽ portamus, vtrũ placet,ſumite. E ſinu alicuius eſſe dicimus,quod ex intima familiaritate eius eſſe volumus intelligi.[*Amico,famigliare.*]Ci. 3.Verr. Verres ſimulac tetigit prouinciã , ſtatim Meſſanã litteras dedit : Dionẽ euocauit: calumniatores ex ſinu ſuo apposuit: qui, &c. In ſinu ſuo hẽre, pro eo,quod eſt hẽre in poteſtate ſua. [*In ſua poteſtà.*] Caius Iureconſ. Titio centũ do, lego, quæ mihi pertulit , q̃ ideo ei non cani,quod omnem fortunam , & ſubſtantiam, ſi quàm a matre ſuſceperat, in ſinu meo habui ſine cautione.Sinus item pro copiâ [*Copia,*] ponitur,quo modo accipitur a Seneca: Nõ recipit ſordidũ virtus amatorem:ſoluto ad eam ſinu veniendum eſt,ideſt,plena liberalitate, & copia effuſa,vt interpretatur Budæus.

SINVS,nus,p.p.m.4.genus vaſis ſinuoſi, interprete Nonio , quemadmodum & galeola. Plaut.in Cur.Hic cum vino ſinus fertur.Varro de vita populi Romani,vt idem Nonius citat,vbi erat vinum poſitum in menſa,aut galeola,aut ſinu.Virg.Eclo.4.Sinum lactis,& hęc te liba Priape quotannis Expectare ſat eſt,&c.

SIPARIVM,ſiparij,n.2.περιστρωμα. veli genus,quo vtebantur mimi,ſcenicique artifices ad ſcenam velandam.Cic.de prou.Conſ.

†SIPHONES,[*Canoni,condotti d'acqua.* Ger.waſſer roer.] σίφωνες.canales, tubi , ſeu fiſtulæ in fontibus , quibus aqua emittitur. Iuuenal. Sat.6]

SIPHVNCVLVS,li,m.2.dim.eſt a ſiphone,ſignificans exiguam fiſtulã ex ere,vel marmore, aliave materia,ex qua aqua exilit è fonte.Pli. ad Apollinarem.

SIPONTVM,ti,n.2.ſine Sipus, vntis.3.σίπους. vrbs Apuliæ iuxta Garganum montem a Diomede ædificata,quæ primum ob multitudinem ſepiarum,quæ ibi capiuntur, Sepius,Sepiuntis,fuit appellata, teſte Strab.lib.6. Luc.lib.4.Et ſubdita Sipus Montibus.Hinc Sipõtinus à Siponto,& Sepiuntinus,a Sepiunte.

SI QVANDO,[*So qualche volta,ſe pur una volta,* Ge. wann etwan.*Gal. Si quelque fois.* Hi.*Si alcuna nez,*]εἴποτε. aduerbium temporis , id eſt,ſi aliquando,vel ſi aliquo tempore , primam productam, & acutam habet.Cice.de Amic.Non erunt ergo omnes diuitijs affluẽtes audiendi, ſi quando de amicitia,quam nec vſu,nec ratione habent cognitam,diſputabunt.

SIQVIDEM , quoniam quidem , quippe, [*Se pur,poiche, peroche,certamente,* ב chi.G.Dann je,dieweil.G.*Sil,eſi ainſi,car.* Hi.*Ciertamente,*]εἴγε.componitur ex Si, & Quidem, quamuis ſi per ſe producatur,ibiq; correpta ſit, nec ſignificationem partium habeat,ex quibus componitur,ſignificat enim nam,ſeu quoniam. Cic. Dolabel. Gratulor Baijs noſtris, ſiquidem vt ſcribis , ſalubres repente factę ſunt.Ponitur & pro,ſi certè,dubitatiua coniunctione. Aſinius Ci. Nam & robur.& ſoboles militum interijt , ſiquidem quæ nuntiatur,vera sũt.Verum in hac ſignificatione duæ diuiſæ dictiones eſſe videtur;vnde & ſi,producendum eſt,cum in cõpoſita dictione corripiatur. Profertur tamen teſtimoniũ ex Oui.10. in quo ſi, corripi volunt,etiam extra compoſitionem.Id autem eſt huiuſmodi, Quæ mihi ventura eſt,ſi quidem eſt ventura ſenectus.Sic enim legit Laurentius Valla , cum tamen emendatiores codices genuinã lectionem hanc eſſe oſtendant,Si qua eſt ventura ſenectus.

SI QVIS,ſiqua,ſiquod,vel ſiquid,[*Se alcuno.* G.So einer,oder iemãdt, wann jergẽ etwas.*Gal.Si aucun,ſi quelqu'un.* Hi.*ſi alguno,ſi alguna*] εἴτις.compoſitum à Quis,idem ſignificans , quod ſi aliquis. Plin. epiſt.6.lib.3.Nec vitia,ſi qua ſunt,celant.

SI QVIS ALIVS,[*Se alcun altro,*]εἴτις ἄλλος. clauſula eſt in primis elegans,qua vtimur , cum ſignificare volumus quempiã in re aliqua vehementer excellere,vt Varro totius antiquitatis,ſiquis alius,peritiſſimus.ideſt,Aut Varro peritiſſimus eſt antiquitatis,aut nemo. Suet.in Clau.Si quem alium & ſe liberum eſſe.

SI QVO.Cic. Att. Eas ſiquò ille miſit,in publico proponant velim.

SIREMPS,vox antiqua,& prorſus obſoleta, qua tamen Catonẽ vſum tradit Feſtus , pro eo quod omnimodam rei alicuius ſimilitudinẽ refert ; quaſi ſimilis res ipſa.

SIREN,ſirenis,penultima genitiui prod.f.3.[*Serena.*]Ge. Ein Meerwunder,oben auſſ ein jungfraw,vnden auſſ ein fiſch,]σειρήν,mõſtri marini genus,Poetarum fabulis celebratum,ſuperiori ſui parte virginis formã referẽs,inferiore in piſcis caudam deſinẽs. Has Poetæ tres fuiſſe fabulantur,Archeloi fluminis,& Calliopes Nymphæ filias,quarũ nomina fuerunt Parthenope,Liſia, & Leucoſia

Hæ cum Ithacæ Siculum incolerent, nautas prętermauigãtes suauita te cantus in naufragium pelliciebant. Vlysses autem cum illac sibi iter esset, sociorum aures cera obturauit, ne insidiosos sirenum cãtus possent exaudire, se ipsum verò malo nauis iussit alligari, atq; ita periculum tutus euasit. Sirenes itaque cum se contemni viderent, impatientia doloris se præcipitauerunt in mare. Ouid. lib. 5. Metam. tradit has fuisse comites Proserpinę, eamque raptam diu quæsiisse, quam cum nõ inuenissent, in marina mõstra esse cõuersas, iursum versũ virginea forma, postrema corporis parte pisces, voce, cithara, & tibijs tã blandè canẽtes, vt cantus dulcedine nautas sopirent, sopitos demergerent, demersos etiam deuorarẽt. Ser. in illud Virg. 5. Aen. Iamque adeo scopulos Sirenum aduecta subibat Difficiles quõdam, multorumque ossibus albos: sic ait, Sirenes secundũ fabulã partim virgines fuerunt, partim volucres, Acheloi fluminis, & Calliopes Musæ filię. Harũ vna voce, altera tibijs, alia lyra canebat, & primò iuxta Pelorum, pòst in Capreis insulis habitauerunt, vbi nautas illectos suo cantu in naufragia deducebãt. Secãdũ veritatem meretrices fuerunt: quæ quoniã transeũtes perducebant ad egestatem, fictæ sunt inferre eis naufragia. Has Vlysses contemnendo deduxit ad mortem. Oui. Monstra maris Sirenes erant, quæ uoce canora. Quasliber admissas detinuere rates. Hæc Seruius. Dictę autẽ sunt Sirenes non ἀπὸ τοῦ σύρειν, hoc est, a trahendo (vt quidam voluerunt, cũ Græci ει, diphthongo scribant, sed παρὰ τὸ σείειν, qđ inter cæteta significat decipere. Aut ἀπὸ τῶν σειρῶν, quod catenam, vel vinculum significat: propterea quod ad venas incautos amore sui, velut vinculo quodam iniecto, retinebant. Fuerunt qui & aues quasdam in India esse tradiderint, Sirenas appellatas, cantu homines mulcentes, vt deinde somno grauatos lacerarent. Vide Pl. li. 10. c. 49. Sunt & Sirenes in fucorum genere, quas in apibus Nymphas appellamus; hoc est, fuci imperfecti, cum iam formam capere incipiunt. Plin. lib. 11. c. 16.

SIRIASIS, f. 3. σιρίασις. inflammatio est partium earum, quę circa cerebrum, aut eius membranas sunt, ἀπὸ τοῦ σιριᾶν, quod est capitis inflammatione laborare. Plin. lib. 30. c. 10. Adustio infantium, quæ vocatur siriasis. Idem lib. 22. cap. 21.

SIRIVS, in. 2. σείριος. stella est in ore Canis, quę a Latinis Canicula dicitur. Higinus tamen in tractatu de signis cælestibus, Siriũ diuersum facit a Canicula, neque in ore Canis, sed in capite eius collocat. Hęc in cæli centro cum sole coniuncta æstum eius duplicat, mortaliumq; corpora nimio calore languida reddit. Dictus Sirius, vt quidam volunt, ἀπὸ τοῦ σειραίνειν, hoc est, a siccando, propterea q, & fluuios & fontes nimio calore exsiccet: vel vt alij ἀπὸ τοῦ σειρᾶν, hoc est, ab euacuãdo, quod corpora nostra sudorib. euacuet. Luca. li. 10. Rapidus qua sirius ignes Exerit. Stat. lib. 1. Siluar. Nec calido latrant Sirius astro. Seruius enarrans illud Virgil. 10. Aen. Non secus ac liquida si quando nocte cometæ Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor; sic inquit; Sirius stella est in ore canis, quæ quantum in ipsa est, pestifera est, sed pro qualitate adiacentium, aut vincitur, aut maioribus vtitur viribus. Hinc est, quod cum tempore certo oriatur, non semper est noxia. Ad hanc stellam Sol mẽse Iulio veniens duplicat æstus, & prę nimio calore languent mortalia corpora. Quin & solem ipsum quidam Sirium, & astra omnia Siria appellarunt, vt annotauit Suidas. Est item Sirius, eodem Suida teste, arcuculi genus prætenue, & leuiter contextum.

SIS, pro si vis, dixere veteres. Ad verba enim imperatiua, quia videbantur contumeliosa, addebant sis, pro si vis, vt Fac sis, Vide sis. Plaut. in Amph. Modo sis veni huc, inuenies infortunium. Cicer. pro Sext. Rosc. Age nunc, refer animum sis ad veritatem.

SISER, eris, n. 3. σίκαρον. Dioscor. herba est pastinacæ non dissimilis, quę hodie vulgo *Seruilla*, siue *Cheruilla* appellatur. Pli. li. 19. c. 9. Inter medica dicendum siser: quod ipsum Tiberius princeps nobilitauit, flagitans oĩb. annis a Germania. Gelduba appellatur castellũ Rheno impositũ, vbi generositas præcipua. Ineſt longitudine neruus, qui in decoctis extrahitur, amaritudinis tamen magna parte relicta, quæ mulso in cibis temperata, etiam in gratiam vertitur.

SISTO, stiti, sine supino, a. 3. [*Fermare, intricare, Stringere, reprimere,* עמיד hebemidh. G. Stehen, stillstehen. G. *Retenir, & arrester, presenter, faire comparoir. Hi. Entancar,*] στῆσαι, παραστῆσαι. stare facio, coerceo, reprimo, seu retineo, vt Siste, gradum, siste lacrymas. Plin. Sanguinis profluuium sistit herbę pęoniæ semen rubrum. Aluum sistere, idest, reprimere. Pli. lib. 20. c. 6. Capita bis aqua mutata cocta, aluum sistunt, &c. Fugam sistere. Liu. li. 10. Bell. Pun. Ibi Syphax dum obequitat hostium turmis, si pudore, si periculo suo fugam sistere posset equo, &c. Profluuium genitale, vel sanguinẽ sistere. Pli. li. 7. c. 4. Mulier post quinquagesimum annum non gignit, maiorque pars profluuium sistit. Quandoque significat præsentare, & quasi presentiam corporis exhibere. [*Appresentarsi,*] Cic. ad Att. Des operam id, quod mihi affirmasti, vt te ante Cal. Ianuarias vbicunque erimus, sistas. Sistere etiam pro cõsistere & stare. [*Stare.*] Cic. 5. Ver. Qui rempublicam sistere negat posse, ni ad Equestrẽ ordinẽ iudicia referantur. Quandoque est confirmare, corroborare, & quasi nutantem fulcire. [*Mantenere*] Virg. 6. Aen. Hierem Romanam magno turbãte tumultu Sistet eques. Huius verbi præteritum est Stiti, non, vt quidam existimarunt, steti; supinum autem nullum habet, nam statum a sto, non a sisto deducitur. Vnde & Stator Iupiter, a stãdo, non a sistendo cognominatus est. Priscianus præteritum huius verbi statui esse existimauit, qđ certe a verbo statuo esse constat, quemadmodum & supinũ statutum. Stiti autem verum verbi huius præteritum esse, in noctib. suis Atticis docet Gellius, cuius hæc sunt verba; In libro vetere M. Catonis, qui inscribitur, contra Tiberium exulem, scriptum siquidem sic erat, Quid si vadimoniũ capite obuoluto stetisses? recte ille stetisses scripsit, sed falsi, & audaces emẽdatores exscriptos p libros stetisses fecerunt, tanquam stetisses vanum, & nihili verbũ etiã. Quin potius ipsi nequam, & nihili sunt, qui ignorant stitisse dictum a Catone, quoniam sisteretur vadimonium, nõ staretur. Quibus ex Gellij verbis, cum satis constet, stiti, a sisto præteritum esse, non steti, illud quoque obscurum esse non potest, supinum stitum esse, non statum, statorisque appellationem non a sistendo, sed a stando, esse deductam. Duplex hic lapsus Calepini. Primus, cum scribit supinum verbi sisto esse stitum, non autem statum. Alter vero quum Iouem non a sistendo, sed a stando, Statorem cognominatum esse tradit. Quod ad primum attinet, diserte refellitur verbis Vlpiani in lib. 3. si quis in ius voc. ita loquentis; Si quis iudicio sisti promiserit, neque adiecerit pœnam, si statum non esset. Quo in loco statum dicitur, non stitum. Cæterum statoris appellationẽ esse deductam a stando probat Liu. lib. 1. ab vrbe, vbi sic habet: At pater Deum deme terrorem Romanis, fugamq. fedam siste; Hic tibi templum Ioui Statori voueo, &c. Verbi huius composita sũt. Absisto, Assisto, Consisto, Circumsisto, Desisto, Existo, Insisto, Obsisto, Persisto, & Resisto, quorum significata vide suis locis.

SISTRVM, stri, n. 2. σίστρον crepitaculum æneum, quo Aegypti sacerdotes in Isidis sacris vti solebãt, ita dictũ ἀπὸ τοῦ σείειν, hoc est, a quatiendo, propterea quod concussum, argutum sonorumq. ederet tinnitum. Ou. 2. Am. Per tua sistra precor, per Anubidis ora verendi. Apuleius; Aereis & argenteis, & aureis sistris argutum tinnitum constrepentes. Mart. li. 14. Si quis plorator collo tibi vernula pendet, Hęc quatiat tenera garrula sistra manu. Hoc instrumentum apud Aegyptios vicem tubæ exhibebat. Virg. 8. Aen. Patrio vocat agmina sistro. Ouid 3. Ami. Eleg. 8. Quid nos sacra iuuant, quid nunc Aegyptia prosunt Sistra? quid i vacuo secubuisse toro? Hinc Sistratus, sistrata, sistratum .i. sistrum tenens, quod est proprium epitheton sacerdotum Isidis. Mar. lib. 12. Linigeri fugiunt calui, sistrataq. turba.

SISYPHVS, pe. cor. m. 2. σίσυφος. Aeoli filius, fuit mortalium omnium suæ ætatis astutissimus, qui cum Atticam latrocinijs infestaret, a Theseo occisus est. Hũc poetę fabulant eo supplicij genere apud inferos plecti, vt saxũ ingens in montis cuiusdam vertice cogatur provoluere, quod cum ad summum penè extulerit, repentè deorsũ relabitur. Ouid. 3. Met. Aut petis, aut vrges rediturũ Sisyphe saxum. Hue etiam respexit Vir. 6. Aen. Saxum ingens voluunt alij, radijsque rotarũ Districti pendent. Fuit & alius Sisyphus Corinthiorũ rex, cui Merope Atlantis filia nupsit. Ouid. 4. Fast. Septima mortali Merope tibi Sisyphe nupsit. Hinc Sisyphius, a, um. Idẽ 13. Met.

SITELLA, læ, f. 1. κιτλάριον, dimin. est a Situla, quemadmodum Matella a Matula. Accipitur frequenter pro situla, siue vrna, è qua sortes duci consueuerunt. Liu. libr. 5. Bel. Pun. Sitella allata est, vt sorterentur, vbi Latini suffragium ferrent. Pla. in Casi. Conijciam sortes in sitellam.

SITICINES, pe. cor. m. 3. [*Suonatori da morti,*] dicti sunt, teste Gellio, qui apud sitos canere soliti essent, hoc est, sepulchro conditos. Plura Gell. lib. 20. c. 2.

SITICVLOSVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Che fa sete* צמא tforme. G. Das durst bringt. *Gal. Sans humeur, aſſardè, & alteré. Hiſ. Coſa que ha{e ſed,*] διψώδης. modo id significat, quod sitim affert, auget ve. Pli. li. 31. c. 9. Modo idem quod siccus, aridus, & vehementer sitiens διψαλέος. Loca siticulosa. Col. li. 23. c. 6. Sed si aspera, & siticulosa loca arboribus obserenda sint. Hor. 3. Epod. Vapor siticulosæ Apuliæ.

SITIS, huius sitis, f. 3. *Sete* צמא tfama צמאה tsimeah צמאון tsimmaõ Ge. Durſt. *Gal. ſoif, conuoitiſe, & enuie de boire. Hiſ. La ſed, appetito de beuer,*] διψος. est appetitus bibendi. Cic. 1. de Fin. Cum cibo, & potione fames, sitisque depulsa esset. Idem 2. de Fin. Est ne quęso inquam, sitienti in bibendo voluptas? Quis istud, inquit, posset negare? Eademne, inquam, quæ restincta siti? Vir. 5. Ecl. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere riuo. Luc. lib. 4. Sic igitur tibi anhela sitis de corpore nostro Abluitur. Per translationem etiam sitis dicitur nimia rei alicuius auiditas. [*Deſiderio, cupidità*] Cic. in Parado. Nec enim vnquam satiatur cupiditatis sitis. Hor. 1. epi. 18. Quem tenet argenti sitis importuna, famesque.

SITIO, is, ire, a. 4. [*Hauer ſete.* צמא tfama. Ge. Duerſten, durſt haben. *Gal. Auoir ſoif. Hiſ. Hauer ſed,*] διψάω. appeto bibere, siti laboro. Cic. in Pis. Ipse cum paucis ad portam sitiens perueni. Transfertur etiam ad plagas, quæ tũc sitire dicuntur, cum æquo siccriores sunt, humoremque desiderant. [*Eſſer ſecco.*] Cic. in Ora. Rusticorũ est, gemmare vites, sitire agros, lętas esse segetes, luxuriosa frumenta. Virg. 5. Geor. Cum sitiunt herbæ. Aliquando pro vehemẽter cupe

re.[*Deſiderare ardenteremente*] ſicut ſitis pro vehementi rei alienius auiditate. Iuſtinus: Satiare ſanguine,quē ſemper ſitiſti. Cic ad Qu. Fr.lib 3.Nec ſitio honores,nec deſidero gloriam. Idē 5. Phil.Qui ſanguinem noſtrum ſitiebat. Paſſiuo Siuor,vſus eſt Ouid.li.1. Faſt. Quo plus ſunt potæ,plus ſituntur aquæ Sitiens, partic. ſeu nomen ex participio; vt,Sitiens hortus.Ou.1.de Pont.Eleg. 9. Nec dubitē longis purgare ligonibus arua,Et dare,iam ſitiens quas bibat hortus,aquas. Vir.4.Geor.Sitientes Sirius Indos Ardebat cælo,& medium ſol igneus orbem Hauſerat, &c. Idem 1.Ecl. At nos hinc alij ſitientes ibimus Afros.Sitienter,aduerb.ardenter.Ci.4.Tuſc. Nec ſitienter quid appetens.

†Situla,læ.f.1.[*Secchiella.*] κάλπις.vas ad aquam hauriendam commodum.Nonnunquam etiam vrna,è qua ſortes ducuntur. Plaut. Caſin.]

Situs,a,ũ,o,1.2.idem quod poſitus,[*Poſto,meſſo.*] מונח munnach. G. Gelegt,oder geſetzt.*Gal.Situè mis,& poſè. Hi. Puſto,ſituado,*] κείμενος.Plau.in Milite; Scio crucem futurā mihi ſepulchrum,ibi.n. mei maiores ſunt ſiti.Liu,li.10.Bel.Pun.Ea ſinū ab alto claudit, in quo ſita eſt Carthago.Ter.ī Adelp. In te ſpes oīs Hegio nobis ſita eſt.[*Eſſer naturale.*]Ci.1.de Fin.Eſt autē ſitū in nobis, vt & aduerſa quali perpetua obliuione obruamus, & ſecunda iucūdè, ac ſuauiter meminerimus.Accipitur aliqñ ſitus,pro cōditus.[*Edificato.*] Tac.lib.3.Vrbemq. Philippopolim a Macedone Philippo ſitā.Situs præterea dicitur defunctus,qui ad tempus in aliquo loco conditus eſt,donec aliò transferatur, vel iuſtum ei fiat ſepulcrum.

Situs,us,m.4.[*Situs,muffa.*G.Schimel oder ſchimligkeit, die grawe wollechtige matery,ſo von feule entſpringt. *Gal. Chanſiſſure moiſiſſure,& velend-craſſe & ordure.Hiſ.Suziedad,moho,*] αὖχμος, *ſordes.*lanugo,ex humore creata, præſertim in locis ſole carentibus. Valla lib.6. Situs,ſordes,& illuuies illa,quaſi naſcitur inter opacas domus,quæ diu non repurgātur.Virg.6.Aen.Sed me iuſſa Deum, q̄ nunc has ire per vmbras,Per loca ſenta ſitu cogunt, noctemque profundam, Imperijs egere ſuis. Solet autem in locis ſitulentis odor quidam teter, & fœdus olfacientium nares offendere,qui & ipſe ſitus dicitur.[*Puzza.*]Plin.lib.21.Peſſimum eſſe crocum,quod ſitum redolet. Accipitur item ſitus, pro ſqualore quodam corporis, cum ſcilicet cultu omni neglecto, corpus horriditatem quandam,& ingratum contrahit odorem,quem ēt Pædorem dicimus: cuiuſmodi li.5 deſcribit Lucret.Fœda ſitū macies, &c.Cice.Tuſ. Ex vetere poeta,ſitu nidoris barba pædore horrida.Quinetiam vitibus ipſis Colū.5.ſitum aſſignat;Iam vero(ait) muſcus,qui more cōpedis crura vitium,& vincta comprimit,ſituque & veternoſa macerat,ferro diſtinguendus,& eradendus eſt. Accipitur aliquando ſitus pro torpore,& inertia ex diuturno ocio.[*Pigritia.*]Virg.7.Aen. Sed ii victa ſitu,veriq. effœta ſenectus.Quem locū explicans Donatus.Situs,inquit, eſt corruptio ex humore & diuturnitate contracta,qua deteriores fiunt ſpecies,vno in loco prolixo tempore conſtitutæ.Vnde ſenectus victa ſitu,quaſi ocio,& nihil agendo corrupta.Huc non diſſimile eſt illud apud Virg.1.Geor.Et ſegnem patiere ſitu durescere campum.i.quiete, & intermiſſione arandi.Situs præterea dicitur qualitas,& poſitio loci.Cæſ 5.Bel.Gal.Subauſtris eius vagabatur,vt ſitum caſtrorum cognoſceret.

Sive,coniunctio,[*Oner,ou bien,ou ſi,ſoit que. Hiſp.O.*] ἤτοι,cum ex ſi ſ & ve,compoſita ſit, duorum generum vim ſimul obtinere videtur.Itaque cum orationem inchoat,minimè mirum eſt, ſi præter morem aliarum coniunctionum tres minimum ſenſus poſtulat,cum ſit continuatiua ſuam apodoſin, & vt,alteram diſiunctiuam exigat,vt Siue me amas,ſiue odiſti, non magni eſtimo. Aliquando quatuor,Qui.in Ep.Penelopes; Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore victum,Antilochus noſtri cauſa timoris erat; Siue Menetiadem falſis cecidiſſe ſub armis, Flebam ſuccurris erat; Siue Menetiadem falſis cecidiſſe ſub armis, Fleb am ſuccurreſſu poſſe carere dolos. Aliquando ſimpliciter pro Vel,ponitur. [*Ouero.*]Ci.ad Q.F.Hoc te primum rogo,ne contrahas,aut demittas animum,contraque te erigas,& reſiſtas,ſiue etiam vltro occurras negocijs.

SANTEM

Smaragdvs,i.m.2.[*Smeraldo.*Ger.Ein ſchmaragd, iſt ein gruen edelgeſtein. *Gal.Vne eſmeraude. Hiſ. La eſmeralda,pietra preciosa*] σμάραγδος.gemma viridis,& translucida, tertiam in ordine gemmarum nobilitatem obtinens.Plin.lib.37,cap.5.Mar.lib.5.Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas, vno Portat in articulo. Ouid. 2. Am. Ele.6. Tu poteras virides pennis hebetare ſmaragdos. Eſt autem ſmaragdus fere generis maſculini, vt ſæpius apud Plin.lib.vlt.cap.5.Apud Suidam tamen inuenitur articulo fœminino iunctum.

Smegma,ſmegmatis,n.3.σμῆγμα.ſapo,aliud ve quid,abſtergēdi habens facultatem,ἀπὸ τοῦ σμήχειν.quod eſt abſtergere, ſiue purgare.Plin,lib.22.cap.25.

Smegmaticvs,o.i.2,abſterſiuus.Plin.lib.31.cap.7.

Smecticvs,a,um,o.i.2.σμηκτικὸς.quod habet vim abſtergendi,vnde ſmectica vis dicitur,quæ & ſmegmatica, ideſt,abſterſiua.Plin. lib.30.cap.4.

Sminthevs,m.2.σμινθεύς.Apollinis cognomen, qui apud Chryſam Aeolidis vrbem colebatur a muribus, quos Græcorum nonnulli σμίνθας appellāt,impoſitum.Qua de re duplex ab Homero interprete affertur opinio:quorū prior eſt,fuiſſe ī Chryſe oppido Aeolidis.Crinim ſacerdotē Apollinis: cui Deus iratus immiſit ī agros illius mures,qui fructus illius vaſtabant:poſtea q. eiuſdē ſacrificijs placatus,cum peſtē hanc tollere vellet, ad Orodem paſtorē illius venit; a quo hoſpitio acceptus, pollicituſq; mali remediū,mures ſagittis cēs interfecit,ecq; facto iuſſit paſtorē Crinidi inducere,ipſum Apollinem humana ſpecie apud ſe diuertiſſe, & ab eo mures occiſos,quod audiens Crinis,templum Deo conſtruxit, vocauitq; Apollinis Sminthei,quod Aolicæ linguæ dialecto mures σμίνθοι vocantur.Altera talis eſt: Cū Cretēſes aliqñ coloniū deducturi eſſent,ab Apolline reſpōſum acceperūt,vt ibi vrbē cōderēt, vbi eis terra gemin obſtitiſſent.Venientibus igitur ad Helleſpontū,noctu mures clypeorū lora atroſerunt: itaq; mane cum id factum viderent, memores oraculi vrbem poſuerunt, eamq; Sminthiam appellauerunt,templo etiam Apollini extructo,quem illi ab euentu Sminthea cognominarunt.Ouid.l.6.Faſt.Conſulitur Smintheus.

Smyrna,f.1.σμύρνα.vrbs Ioniæ clariſſima, Melete amne irrigata, Homeri,vt plurimi credunt,patria.De hac Stra.lib 14. Cum Lydi Smyrnam euertiſſent, circiter annos quadringentos in vici modū manſit habitata: Poſtmodum Antigonus eam ſuſcitauit, deinde Lyſimachus,& nunc omnium pulcherrima eſt.

SANTEO

Soana,n,2.σόανα.teſte Ptolemæo lib.11.dicta ſunt oſtia fluuij cuiuſdam in Taprobana inſula.

Soanes,m.3.σόανες.populi Aſiæ,Caucaſi extrema obtinētes,qui ducenta hominum millia educunt in pugnam. Vide Strab. lib.11.

Soboles,lis,fœm.3.propagatio,proles,[*Succeſſione,figliolanza,* ילד jeledh מיניאם mitſiim ילאים iſeetſaim.Ger.Ein zucht,geſchlecht,Junge,auffwachſende.*Gal.Race,lignee,engeance.Hi. La generacion,ò linaie que deſcienda,*]γενεά.i.proles,ab oleſcendo,i.creſcendo dicta.Pl.li.20.c.34.Amor veriuſque ſobolis æqualis.Cic 1 Offi: Propagatio & ſoboles origo eſt Reipumpub. Virg.4. Eclog.Chara deum ſoboles.Idem 4.Aen. Cic.3. de Legibus; Soboles, familias, pecuniaſque cenſento.Col lib.9 c.14 Ne noue ſoboles diffugiant.

Sobolesco,is,ere,n.3.[*Figliolare.*] ילד ialadh, דכה cabah פרה parah. G.Sich mehren,auffwachſen.*Gal.Croiſtre,& multipiier la lignee, ſe peupler.Hi.Creſcer en generacion,*] ἀναφύομαι. ſubnaſcor, ſuccreſco.Liu.li.9.Bel.Pun.Illis Romanam plebem,illis Latium iuuentutem præbuiſſe maiorem ſemper, frequentioremque pro tot cęſis exercitibus ſoboleſcentem.Quo tamen in loco ſuboleſcentem,potius legendum videtur.

Sobrini,m.2.[*Cugini,germani,figliuoli di ſorella.* Ge.Geſchwiſterte kind,zweierley geſchwiſterten kind.*Gal. Couſins germains. Hi. Primo hijos de hermanas a,*] ἀνεψιοί.duorum,plurimumve ſororum filij,quaſi ſororini.Ter.in Andr.Eſt ne hic Crito ſobrinus Chryſidis? Idē in Phor.Eho tu ſobrinum tuum non noras?

Sobrivs,a,um,o.i.2.[*Sobrio,ſauio.*Ger.Nuechter, maeſig mit eſſen vnd trincken.*Gal.ſoure,ſage.Hi Coſa templada en beuer,*] νηφάλιος, non ebrius,ſapientis.Ter.in And.Tu pol homo non es ſobrius, Cic.4.Aca:Ne vinolenti quidem ea quæ faciunt,eadem approbatione faciunt,qua ſobrij. Pocula ſobria.Tibul.li.1.Ele.6.Rura ſobria, ideſt,in quibus antea vinum non naſcebatur. Sta.4.Sil.Sobrie,adverb.temperanter.Cic.1.de Offic.

Soccvlvs,li.m.2.diminutiuum ἐμβάδιον.paruus ſoccus. Suet.in Vitel.Detractum ſocculum dextrum inter togam, tunicaſque geſtauit. Plin.lib.9.c.35.

Soccvs,ci,m.2.ἐμβάς.per duplex c.genus calceamenti,humilius cothurno, quod non tantum comœdorum erat (vt apud Hor. Hunc ſocci cepere pedem) ſed etiam mulierum. Suet. in Calig.Modo in crepidis & cothurnis,modo in ſpeculatoria caliga, nonnunquam ſocco muliebri.† Hinc Soccatus, ſoccis gerens.Senec. de Benef.]

Socer,ri,p.c.m.4[*Socero,meſſere, padre della moglie, o padre del marito.*] חתן choten חם cham.G.Schwacher.G. *Le pere de la femme,ou du mari,le beau pere.H. El ſuego padre del marido,o de la muger*] πενθερός.vxoris meæ pater; a quo fit fem. Socrus.[*Socera,*] vxoris meæ mater.Ci.1.Offi.Cum ſoceris generi non lauantur. Socer magnus, vxoris meæ auus,qui & Proſocer dicitur,cuius relatiuum eſt Progener.Sic etiam auus meus, ſocer magnus eſt vxoris meæ: illa illi Pronurus Socer autem & Socrus dicuntur,quia ſibi generum allocient.Conſocios vocant,quorum filij inter ſe matrimonio copulati ſunt,verbi gratia,Ego illi conſocer ſum, & ille mihi conſocer eſt, cuius filio filia mea nupſit.

Socervs,ri,m.2.πενθερά.idem qui & ſocer.Pla.in Menæch.

Socialis,& hoc le,o.3.[*Compagneuole,da compagnio.*G.Geſellig,das der geſellen iſt.*Gal.De compagnie,d'alliance,ou d'alliez. H. Coſa perteneſciente a tales compañeros,*] συμμαχικός, quod eſt ſociorum: vt amor ſocialis,qualis eſſe ſolet inter ſocios.Ou.7. Met. Mutua cura duos,& amor ſocialis habebat.Anni ſociales ſociale bellum,quod cum ſocijs geſtum eſt:alio nomine Marſicum appellatum,quoniā Marijs re bellandi ſuſcitatum fuerat initium. Sociale autem, quia omne Latium,Picenum,& Etruria omnis,atq; Campania,poſtre-

mò

mè Italia totã in perniciem Romanorũ coijt. Fœdus ſociale. Liu. lib. 4. Bel. Maced. †Socialiter aduerb. Horat. in Art.]

SOCIABILIS, & hoc le, [*Compagneuole, ſociabile.* Ge. Geſellig, das ſich Zuſammen geſellen oder fuegen laſſt,] quod facilè coniungitur alteri. Pl. li. 16. c. 42. Curribus maximè ſociabilis. Liu. Bel. Maced. Sociabilem conſortionem inter binos Lacedemoniorum reges.

SOCIALITAS, litatis, f. 3. pro ſocietate, ſeu ſodalitio [*Compagnanza, cõpagnia,* חבר cheber חברה chebrah. Ger. Geſellſchafft,] vox eſt ſatis infrequens claſſicis ſcriptoribus, qua tamen vſus eſt Plin. iunior in Paneg.

SOCIENVS, m. 1. [*Compagno,*] antiquis in vſu fuit pro ſocio: qđ & Nonius annotauit. Pla. in Aul. Socieno tuo iam interſtringam gulam.

SOCIETAS, f. 3. [*Compagnia,* חבר cheber חברה chebrah. G. Geſellſchafft. *Gal. Societe, compagnie.* Hi. *Compagnia,* συμμαχία. fortunæ & periculi participatio: quę fit, cum ſocium ad aliquod negociũ gerendum nobis adiungimus. Ci. 1. Ver. Quorum tibi ſocietas cũ Verre eiuſmodi eſt. Liu. li. 8. bel. Maced. Decreuerunt renunciandam ſocietatem Achæis. Liu. lib. 1. ab Vrbe. Infida regni ſocietas.

P. M. Socij Latini, dicebant veteres coniunctè, cũ tamen & de ſocijs, ideſt, Italis extra Latium, & de Latinis intelligerent, ſicut æquum bonum, copula omiſſa, pro æquum, & bonũ, ſic ſocij Latini nominis, pro ſocijs, & qui erant Latini nominis; nam Latini, cũ ipſi quoque ſocij eſſent, proprio tamẽ nomine a reliqs Italis diſtinguebantur, & proprio etiã iure fruebantur: vnde ius Latij, & ius Italicum, diuersè poſita. Erat igitur ſocij nomẽ generale, ſicuti & fœderati, tam. n. ſocij, fœderatique Latini, quã reliqui Itali. Liu. li. 41. Mouerunt Senatum, inquit, largitiones ſociorũ nominis Latini, ſumma querelarum erat, ciues ſuos Romæ tenſos, pleroſq; Romam commigraſſe, quod ſi permitteretur, perpaucis luſtris futurũ, vt deſerta oppida, deſerti agri, nullũ militem dare poſſent. Dixit ſociũ nominis Latini, pro ſociorum, & nominis Latini. Quod idem Li. ibidem oſtendit: ſubiungit enim, Lex ſocijs, ac nominis Latini, qui ſtirpem ex ſeſe domi relinquerent, dabat, vt ciues Romani fierent, ea lege, malè vtendo, alij ſocijs, alij pop. R. iniuriam faciebãt: nam & ne ſtirpem domi relinquerent, liberos ſuos quibuſcunque Romanis ea conditione, vt manumitterentur, mancipio dabant, liberatiniq; ciues eſſent, & quibus ſtirps deeſſet quam relinquerent, ciues Romani fiebant. Hic duo ſunt animaduertenda. Primum, de quibus dixerat ſocium nominis Latini, de ijſdem intuliſſe, ſocijs, ac nominis Latini, deinde cum eo ſocijs, ac nominis Latini, diſtinxiſſet, ac ſeparaſſet ſocios a Latinis, vno tamen poſtea nomine ſimul omnes comprehendiſſe, cum dixerit: Alij ſocijs, alij pop. R. o. iniuriam faciebant, vt appareat, quamquam Latini, ac reliqui Itali non eodem iure eſſent, æquè tamen omnes ſocietate iunctos fuiſſe populi Rom. Eſt etiam eadem de re verſibus aliquot interiectis, eiuſdem generis exemplum: Legem, inquit, de ſocijs C. Claudius tulit, & S. C. edixit qui ſocij ac nominis Latini ipſi, maioresve eorum. M. Claudio T. Quinctio Conſoribus, poſtq. ea apud ſocios nominis Latini conſi eſſent, vt omnes ſuam quiſque ad ciuitatem ante kalen. Nouemb. rediret, & lib. 42. cum de eiſdem loqueretur; Poſthumius, inquit, Conſul, pro concione edixerat, qui ſocium Latini nominis ex edicto C. Claudij Conſulis rediſſe in ciuitates ſuas debuiſſent, ne quis eorum Romæ, ſed omnes ſuis in ciuitatibus cẽſerentur. Sexcenta ſunt huiuſmodi rum apud hunc, tunc apud alios, quæ legendo, ſi quis voluerit, obſeruet. Ex noſtris obſeruationibus.

SOCIO, as, a. 1. [*Accompagnare* חבר chibber. Ger. Zuſammen geſellẽ oder fuegen. *Gal. Accompagner, conioindre, aſſocier, aſſembler.* Hi. *Accompañar,*] συμμίγνυμι. iungo, quaſi ſocium ſocio appono. Col. li. 4. At qui cum ſcientia ſociauerint diligentiam. Vir. 1. Aen. Vrbe, domo ſocios. Oui. 10. Meta. Vnus eras, cum quo ſociare cubilia vellem. Socians, tis participium. Ouid. 11. Met. Orphea percuſſis ſociantem carmina neruis. Sociandus, a, um. Hor. 4. Car. Ode 9. Verba loquor ſocianda chordis. Sociatus, a, um. Ouid. 2. Amo. Eleg. 8. Quis fuit inter nos ſociati corporis index? Sociatrix, cis, verbale. Valerius Flac. 5. Argo. Medij ſociatrix gratia Phrixi. Compoſita, Aſſocio, Conſocio, & Diſlocio, ſuis locis.

SOCIVS, cij, m. 2. [*Compagno,* חבר chaber רעה reheh רעי reah. G. Ein geſell. *Gal. Compagnon. Hi. Compamero*] ἑταῖρος. qui pari conſilio, ſpe, & periculo rem aliquam cum altero aggreditur. Ci. 5. Ver. Socij putandi ſunt, quos inter res communicata eſt. Idem ad Att. lib. 11. Neminem habeo culpæ ſociũ. Luc. l. 1. Nulla fides regni ſocijs. Vir. 2. Aen. Addunt ſe ſocios Riphęus, & maximus armis Iphitus. Hinc Romani ſocios ſuos [*Confederati.* ξυμμάχους appellãt, quos ita fœdere coniunctos habebant, vt belli & pacis eſſent participes. Inter negociatores quoq. ſocij dicuntur, qui lucri, damniq. cõmunionem inierũt. Cic. pro Quin. Roſ. Qui ſocium fallit, in virorum bonorum numero non eſt habendus. Societatis itaq. coniunctio, fortunarum, & periculi communionem importat: ſitq. propemodũ inter pares. Comitum vero appellatio propriè ad eos pertinet, qui non tã ſui cauſa, quã vt alium proſequãtur, iter, aut expeditionẽ arripiũt. Cæſar de Labieno; Cum victoriæ Põpeij comitẽ eſſe mallet, quam ſociũ Cæſaris. Sodales vero (vt Caio Iuniſcõſulto pla

cet) proprièdñr, qui eiuſdẽ ſunt collegij, aut certè qui rerũ leuiorum, iucũ diorũq; inter ſe ſunt participes. Hinc deducitur, fœ. Socia, vt Thori ſocia, [*Moglie*]. i. vxor, quę cum marito non proſperæ ſolum fortunæ, ſed & aduerſæ ſocietatem inijt. Oui. 10. Met. Appel Iarq. thori ſociam. Socius, a, um, adiect. [*Di compagnia.*] Ouid. 13. Met. Dij maris exceptum ſocio dignantur honore. i. honoris ſocietate dignantur. Ouid. 5. Tri. Ele. 11. Exercent illi ſociæ commercia linguę. Virg. 2. Aen. Socia agmina credens Inſcius. Socia nox, quæ alicuius facinoris perpetrationem iuuat. Cic. 2. Phil. Nocte ſocia, hortante libidine.

SOCORS, ordis, o. 3. [*Fuor di mente, che nõ hà ceruello, di poco ſenno, ſtordito*] ἄφρων. ignauus, tardus, quaſi ſine corde. Ci. de Cla. Or. Glabrionẽ ſocors ipſius natura, negligensq. tardauerat. Idem de Nat. Deor. Homines non ſocordes. Hinc Socordia, dię, [*Pigritia,*] negligentia & tarditas. Auctor ad Heren. libr. 11. Philoſophia vitanda eſt: affert enim ſocordiam, atque deſidiam.

SOCRATES, p. c. m. 3. [*Socrate,* G. Ein berümpter Philoſophus zu Athẽ, σωκράτης. philoſophus Athenienſis, Apollinis oraculo omnium ſapientiſſimus iudicatus, qui philoſophiã naturalem primus in moralem tranſtulit. Hic æquabilitatem in omni vita ſeruauit, adeo vt idem ſemper vultus, eadẽq. frons, ſiue proſperis, ſiue aduerſis rebus extiterit vſq. ad extremum. Pli. li. 7. Ferunt Socratem clarũ ſapientia, eodẽ ſemp viſum vultu, nec aut hilari magis, aut turbato. Habuit duas eodem tpe vxores, Xanthippẽ, & Myrtonem Ariſtidis luſti filiã: q̃ cum crebro inter ſe iurgarentur, & ille eas rideret, quod propter ſe fœdiſſimũ hominẽ, ſimis naribus, recalua fronte, piloſis humeris, repandis cruribus diſceptarent, nouiſſimè verterũt in eũ impetũ, & malè mulctatum, fugiẽtemq. diu perſecutæ ſunt. Interrogatus autem ab Alcibiade, cur mulierem tam acerbã domo nõ exigeret: Quoniam, inquit, cum illam domi talẽ perpetior, inſuefco & exerceor, quo foris petulantiũ iniuriam facilius ferã. Iterum dicenti Alcibiadi, intolerandam eſſe Xanthippes malediciẽtiam; Tu, inquit, nõne toleras anſeres clamore perſtrepentes? eoq. reſpondente: Nec mirum, cum mihi ova & pullos pariant. Et mihi, ait Socrates, Xãthippe filios gignit. Pater Socratis fuit Sophroniſcus, ſtatuarius, mater Phanatera obſtetrix. Hic in paupertate beatiſſimus, amicis olim audiẽtib. dixit: Emiſſem palliũ, ſi numos haberem: neminem popoſcit, omnes admonuit, a quo acciperet ambiguus fuit. Auditor fuit Anaxagorę, & Damonis, poſtea ad Archelaũ phyſicũ ſe contulit. Poſtea animaduertens naturalis ſpeculationis fructũ nullum eſſe, inuenit primus Ethicem. i. moralem philoſophiam, ad quam tranſiens, fertur dixiſſe, Quę ſupra nos, nihil ad nos. Nihil vnquam ſcripſiſſe conſtat, ſed eius diſſertiones a Platone cõmemorãtur. Dęmonem ſe habere dicebat, qui ſibi futura prædiceret. Ex Socratis varijs in omnẽ partẽ diffuſis diſputationibus, plures fluxere diſcipuli, & cum alius aliud apprehẽderet, proſeminatę ſunt quaſi familię diſſentiẽtes inter ſe, cũ tamen omnes ſe philoſophos Socraticos & dici vellent, & eſſe arbitrarentur. Primum ab ipſo Socrate, Platonici a Platonie Ariſtoteles, & Xenocrates. Deinde ab Antiſthene, qui patientiam, & duritiam in Socratico ſermone maximè adamarat, Cynica, & ab Ariſtippo, qui maximè voluptatię diſputationes delectarent, Cyrenaica philoſophia manauerunt. Ferunt etiam alia genera philoſophorum, vt Erethricorum, Megaricorum, Pyrrhoniorum, qui ſe Socraticos eſſe dicebant. Vnde merito philoſophorum fons Socrates appellatus eſt. Accuſatus poſtremo ab Anyto quodam diuite, & Melito poeta, & Lycone oratore, quod de Dijs malè ſentiret, in carcerem coniectus, ac è vinculis cauſam dicere iuſſus, neglexit, & Lyſię orationis elegantiſſimam reſpuit, vt ſcribit Cic. lib. 1. de Orat. Populus mortem eius ita doluit, vt accuſatores eius partim morte, partim exilio puniret, & ipſi Socrati ſtatuam dedicaret.

SOCRVS, huius ſocrus, f. 4. [*Suocera, madonna, madre della moglie, o del marito,* חמות chamoth. G. Ein ſchwiger, des ehemans oder ehefrawen mutter. *Gal. Belle mere, la mere de la femme, ou du mari.* Hi. *Suegra, madre de marido, o muger*] πενθερά. vxoris mater, aut mariti. Nam & ad generum, & ad nurum refertur. Cic. pro Cluen. Nubit genero ſocrus, nullis auſpicibus, nullis auctoribus, funeſtis omnib. Claud. in Eutro. 1. Qualis venit arida ſocrus.

SODALIS, huius lis, m. 3. [*Cõpagno di comuni,* חבר chaber רעה reheh. G. Ein geſell in ſchlechten vnd geringen ſachen, burſtgeſell, zechgeſell. *Gal. Compagnon propre ment a boire & a manger*] ἑταῖρος, ἑταῖρος. rerum lætiorum, leuiorumque cum altero particeps. Quin. in Gladia. Peruigiles iocos, aduocata ſodalium turba, ſolutus atq; affluens agerem. Cic. pro Plan. Quos tu ſi ſodales vocas, officioſam amicitiam nomine inquinas crimino ſo. Virg. 10. Aen. Dum furit incautum crudeli morte ſodalis Excipit. Hor. Carm. 1. Ode. 36. Caris multa ſodalibus. Oui. 1. de Arte; Cognatum fraterque cane, fidum ſodalem.

SODALITAS, f. 3. [*Compagnia,* חבר cheber חברה chebrah. G. Ein geſellſchafft, alſſ der zunfftbruederen, burſtgeſellen, burſt. *Gal. Communaute, compagnie de gens beuans, & mangeans enſemble.* Hi. *Compania en les plazeres*] ἑταιρία. collegium, ſeu familiaritas, & conuictus multorum. Cice. de Sen. Sodalitates nec Quæſtore conſtitutæ ſunt.

tem filem pro Cal. Fer. eruptum folutumque plebi prefecit, ut
ſcilicet ſi quis, &c. Compoſita ſunt ſub Cal. Ian. Ann. Urb. Cond. 304. Ita
Cenſorinus, quod Auct. ad Var. 1. 6. c. 3. ſcribit, Cn. Flavium ſcribam
quibus diebus rem eſſe diem dixiſſe: & ab eo librum fabrilem factum
eſſe, quem Fabium Maximum Cunctatorem dicatorem dixiſſe, quod
ea Nonis Mart. Dolabellam Cenſ. fecit.

Vſus eſt eodem abſolutionis vocabulo, vel ut nonnulli ex mente
cenſ. ait, mente. Priſcianus primo eſt nullum dubium, quin
ut quidem vetus teſtamentum ex diverſis compoſitum, vt Cenſorinus
de Solis Anno fontes Indi, aquarum Fontes, Fons dolens Solis, per
Cal. Ian. ut, Quæ ſub Cal. Ian. Quæ Cal. Ianuar. quæ ſub eis ſunt
ſanguinis, vt ſolet gens eſt ſolers.

Nonnulli Solem Cal. Ianuar. quæ ſub eis ſunt poſſe dixerunt, ut
ſol, ſolebat dicit 13. Vehit quoque ſolos, videntque magos.
Ianuarius ſolet ſecundo Ianuarius ſolet ſecundo. Ianuarius ſolet
ſecundo, &c. Pudet me, non ſtudia ſolebat quæ ſuperant. Solet
Cal. Ianuar. Solebat Cal. Ianuar. Cal. Ianuar. Cal. Ianuar. Ianuarius
ſolet ſecundo. Ianuarius ſolet ſecundo. Ianuarius ſolet ſecundo.
Ianuarius ſolet ſecundo. Ianuarius ſolet ſecundo. Ianuarius ſolet
ſecundo. Ianuarius ſolet ſecundo. Ianuarius ſolet ſecundo

Pun. Raræ ſaxum ingens viſum volitare, ſol rubere ſolito magis, ſanguineoque ſimilis. Qui. 14. Met. Ille fugit, ſed ſe ſolito velocius ipſe Currere miratus. Solito, as, re, frequent. Vide infra. Compoſita, Aſſoleo, Obſoleo, Inſolens, & Inſolitus. vide ſuis locis.

SOLERS, tis, o. 3. ingenioſus, perſpicax, ſagax, [*Sollicito, diligente, ingenioſo, induſtrioſo, ſottile,* חרוץ charus עורם hatom חכם chachã שכרך ſchoxedh. G. klug, geſcheid, ſcharpffſinnig. *G. Ingenieux, caut & fin. Hi. Cauto, prudente y ſabio y induſtrioſo en lo que ha(z,*] πανοῦργος. induſtrius, ingenioſus, acutus, dexter. Ter. in Eun. Solertem da bo. Cic. pro Roſc. Com. Quo quiſque & ſolertior, & ingenioſior, hoc docet iracundius. Col. li. 8. c. 13. de anſere; Solertiorẽ cuſtodiã præbet, quàm canis. Vir. 4. Geo. Quem mihi vix frugũ & pecudũ cuſtodia ſoler Omnia tentanti extulerat. Ci. de Sen. Nec conciſiones ſolum delectant, quibus nihil inuenit agricultura ſolertius.

SOLERTER, aduerb. [*Sottilmente.* Ger. Geſcheidlich, ſcharpffſinnigklich, ſpitzfundigklich. G. *Subtilement, & ingenieuſement. Hi. Prudente, y diligentemente,*] ingeniosè, perſpicaciter, ſubtiliter. Cic. de Legib. Naturam imitata ratio, res ad vitam neceſſarias ſolerter cõſecuta eſt. Idem 6. Verr. Tu illius eris temperationem, tu operum lineamenta ſolertiſſimè perſpicis? Ouid. li. 11. Non illo iuſſos ſolertius alter Exprimit inceſſus.

SOLERTIA, lertiæ, f. 1. [*Acutezza d'intellecto,* חכמה chochmah, ערמה hormah. Ger. klugheit, ſcharpffſinnigkeit, geſchwindigkeit des verſtands. *Gal. Ingenieux, e d'eſprit. Hi. Tal ſolercia, diligencia, induſtria, vigilancia, ò aſtutia*] δεξιότης. Ingenij acumen, & dexteritas ad rem aliquam agendam, & tam in bonam partem accipitur, quàm in malam. Cic. in Catil. Tum eum dixiſſe, mirari ſe non modo diligentiam, ſed etiam ſolertiam eius, a quo eſſent illa demẽſa, atq; deſcripta. Claud. lib. 3. de Raptu Proſerpinæ; Vtque artes pariat ſolertia, nutriat vſus.

SOLET, [*Suole, ſi ſuole*] ἐιωθε, φιλεῖ. aliquando impersonaliter ponitur, & cum particula, vt, vel ſimili, non inuenuſtè longiori orationis cõtextui interijcitur. Cic. pro Cluen. Cum quędam in collibus, vt ſolet, controuerſia paſtorum eſſet orta, hoc eſt, vt fetè fit. Eumdem uſum habet eius compoſitum Adſolet. Cic. in Lælio.

SOLICITO, citas, p. c. a. 1. [*Attriſtare, affamare, ſollicitare,* חצב hiſt ſeb החריד hecherid. G. Sorgfeltig machen, mit ſorgen beladen. *Gal. Soliciter, & preſſer de faire, pourchaſſer, faſcher, en pourſuiuant. Hiſ. Poner cuydado, congoxoſo, acruciar,* inquieto, curam injicio, contriſto. Ter. in And. Cur meam ſenectutem ſolicito huius amẽtia? Pl. Epi. li. 2. Nulla ſpe, nullo timore ſolicitor, nullis rumorib. inquietor. Aliquando inſto, aut ſpẽ, metũue oſtẽdendo allicio. [*Tentare*] vt ſolicitare pudicitiam mulieris, hoc eſt attentare, & conari labefactare. Solicitare animos militum, [*Incitare*] eſt ad ſeditionẽ, defectionem, proditionemue conari impellere. Curtius l. 2. Cũ milites meos litteris ad proditionem, amicos ad pernicię pecunia ſolicitet. Dictum ſolicitare, quaſi ſolo citare. i. ſuo loco mouere. Propriè enim ſignificat terrã vertere [*Arare, coltiuare la terra*] ideoq; vnico l, ſcribendum videtur. In carmine tamen aſſumit alterum, quia alioqui tot concurrentibus breuibus ſyllabis, carmen ingredi non poſſet. Tibul. Et teneram ferro ſollicitauit humum. Virgil. 2. Geor. Sollicitanda tamen tellus, puluiſque mouendus. Sed quia ſolum etiam de mari dicitur, ponitur quandoque pro nauigare, & mare vertere. [*Nauigare*] Claud. in Præfa. lib. 1. de Rap. Proſerp. Et rudibus remis ſollicitauit aquas; ſolicitare fores, pro eo quod eſt aperire ianuam. [*Aprire la porta*] Cicc. epiſt. Ea cura me vehementiſſimè ſolicitat. Ouid. 3. Amor. Ele. 1. Per me decepto didicit cuſtode Corinna Liminis adſtricti ſollicitare fores.

SOLICITATIO, f. 3. [*Affrettamento, noia,* עצב hetseb. G. Bemuehung. G. *Solicitation, & pourchas, ſo igneuſe pourſuite. niſ. Cuydado congoxoſo, obra de poner en cuydado, congoxoſo,*] ἀνία ας. triſtitię illatio affictio, quæ fit ab alio, vt ait Donatus. Ter. in And. Tot me impediunt curæ, quę meum animum diuersè trahunt. Amor, miſericordia huius, nuptiarum ſolicitatio. Sumitur & pro tentatione, ſeu pro conatu aliquem labefactandi. [*Trauagli.*] Cicer. in Catil. Illa Allobrogum ſolicitatio.

SOLICITATOR, oris, m. 3. [*Chi tenta,* מפתה mephatteh, מסית massith. Germ. Ein anſtrenger, der ein verluchtlucke thut, ob es gerahten wolle. *Gal. Soliciteur, ſolicitateur. Hi. Que pone en cuydado, congoxaſo.*] πειρατής. tentator: vt Solicitator alieni lecti, hoc eſt, qui pudicitiam matronæ conatur labefactare. Paul. de Extr. crim. Solicitatores alienarum nuptiarum.

SOLICITIOR, o. 3. [*Piu ſollicito,* G. Mehr ſorgfeltig,] σπουδαιότερος. magis ſolicitus, comparatiuus a ſolicitus. Sene. de Benefic. lib. 3.

SOLICITVDO, dinis, f. 3. [*Affanno,* דאגה deaghah חרדה charadhah. G. Sorgfeltigkeit, vnruewigkeit des gemuets vnd der gedãckhẽ. *Ga. Solicitude, ſoing & chagrin. Hi. Cuydado congoxa*] μέριμνα, ἀγωνία. cura, anxietas. Ter. in And. Quantas hic cõfecit ſolicitudines? Ci. 4. Tuſ. Solicitudo eſt ægritudo cũ cogitatione. Idem 1. de Fin. Eaſq; ipſas ſolicitudines, quibus eorum animi nocte, dieſq; exeduntur, a Dijs immortalibus ſupplicij cauſa importari putãt. Idẽ ad Att. li. 6. Solicitudine prouinciæ tamẽ vel maximè vrgebamur.

SOLICITE, p. c. [*Sollicitamente.* Ger. Sorgfeltigklich. *Gal. Songneuſement. Hi. Cuidadoſamente*] anxiè, cum cura & ſolicitudine. Ouid. 4. de Pon. Eleg. 6. Qui mala ſolicitè noſtra leuatis.

SOLICITVS, a, um, o. 1. 2. [*Soleeito. Gal. Qui eſt en ſouci, & chagrin. Hi. Cuydadoſo con congoxa*] μεριμνητικός. inquietus, anxius, & curis affectus. Ci. Cæl. Mirificè ſum ſolicitus, quidnam de prouincijs decernatur. Solicitus ex aliqua re, in eadem ſignificatione dicimus, qua ſolicitus propter rem aliquam. Ter. in And. Ex hoc miſera ſolicita eſt, ne ſe deſeras. Cice. 2. de Fin. Num eum cenſes anxio animo, aut ſolicito fuiſſe? Interdum actiuè accipitur, pro eo quod ſolicitudinem, & curas affert. [*Noioſo.*] Vir. 10. Eclo. Solicitos Galli dicamus amores. Solicitior, comparatiuus. Plancus Cic. li. 10. Solicitiorem hominem neminem puto fuiſſe.

SOLIDESCO, is, n. 3. [*Saldarſi,* רבק dabak. G. Gantz werden] στυγνάω. conſolidor, conglutinor, coeo, ſolidus fio. Pli. li. 11. cap. 37.

SOLIDITAS, is, f. 1. [*Saldezza, ſaldamento,* קוממיות komemijuth חזק chozeh חזקה chezkah (uel) chozkah. G. Veſte, ſteiffe, oder gãtze. *G. Saldità, maſſiuetè. Hiſ. Firmeza.*] firmitas. Ci. 1. de Nat. Deor. Idem de Vniuer). Sed cum ſoliditas mundo quæreretur.

SOLIDO, as, a. 1. [*Saldare,* חים hexim קים kijam. Ger. Beueſtẽ, hart oder ſteiffmachen. *Gal. Affermer, faire ſolide. Hi. Fortalecer, fundar*] στερεόω. ſolidum & firmum reddo. Vir. 1. Geor. Creta ſolidanda tenaci. Nonnũquã quod ruptum, fractumue erat conglutino. συγκολλάω. Plin. lib. 24. c. 16. Boum neruos abſciſſos vomere, ſolidari ex.

SOLIDVS, a, um, o. 1. 2. *Saldo, firmo,* קשל kaſchel חזק chazak. G. Ein jedes das ſein lẽge, breite, vnd dicke hat. *Gal. Solide, ferme, maſſif. Hiſ. Firme, fortalecido,*] στερεός. propriè de eo dicitur, quod habet tres dimenſiones, longitudinis, latitudinis, & profunditatis. Linea. n. ſola longitudine contenta eſt, ſuperficies, præter longitudinẽ, habet & latitudinẽ: quib. ſi profunditas acceſſerit, tum demũ ſolidum quiddam intelligimus. Cic. 1. de Nat. Deor. Duę formæ præſtantes ſunt, ex ſolidis globus, ex planis circulus, aut orbis. Accipitur aliqñ ſolidum, pro integro, [*Maſſiccio,*] quod neque concauũ eſt, neque ex partibus cõpoſitũ: ſed quod ex vno, eoque iugi conſtat corpore: ſic colũnas dicimus eſſe ex ſolido marmore, non quæ marmoreis tectę ſint cruſtis, ſed quæ ex vno cõfectæ ſunt lapide. Vir. 6. Aen. Tum Phębo & Triuiæ ſolido de marmore templa Inſtituam. Idem 3. Georg. In foribus pugnam ex auro, ſolidoque elephãto Gangaridũ faciã, id eſt, ex integro ebore, nõ ſectili, [*Vero,*] inquit Seruius. Cice. 1. de Diu. Annibalem Cælius ſcribit, cum columnam auream, quę eſſet in fano Iunonis Lacinię, auferre vellet, dubitaretque vtrum ea ſolida eſſet, an extrinſecus deaurata, pertetebraſſe. Transfertur & ad alia, accipiturq; pro toto, ſiue perfecto, quod ſ. omnibus ſuis partibus conſtat, cuique nihil eſt detractum. [*Tutto perfetto.*] Sic ſolidam hæreditatem accepiſſe dicimus eum, qui ex aſſe inſtitutus eſt hæres. Solidus annus. i. integer, & nõ interruptus, [*Intiero.*] Plau. Decem annos ſolidos errauit puer. Solidum beneficium. i. plenum, & ad cuius perfectionem nihil deſideratur. [*Compiuto.*] Ter. in Eun. Vt ſolidum paterem hoc mihi beneficium. Solida lætitia, ſolida felicitas, hoc eſt, nulla ægritudine, aut infortunio contaminata. Plin. lib. 7. cap. 44. Nulla eſt profecto ſolida felicitas. Ter. in Andr. Nonne tibi ſatis eſſe hoc viſum ſolidum eſt gaudium? Vbi Donatus; Solidum, plenum, idoneum, integrum. In ſolidum aliquid promittere dicuntur plures debitores, fideiuſſoresve, quorum vnuſquiſq; ſe rei totius debitorem, fideiuſſoremve conſtituit. quod locutionis genus frequens eſt apud Iurecon ſultos. Solidus aliquando ſubſtantiuum eſt, quo Romani vtebantur pro genere quodam nummi aurei, ita dicti, quod iuſto pondere erat percuſſus, non dimidiato aut trientali, quemadmodum ſemiſſes & tremiſſes. Lamptidius in Alexandro. Solidè, integrè, omnibus modis. [*Veramente.*] Ter. in And. Hunc ſcio mea ſolidè ſolum gauiſurum gaudia. Plaut. in Trin. Hic homo ſolidè Sycophanta eſt.

SOLIDIPES, ſolidipedis, p. c. o. 3. quod ſolidos habet pedes, non biſurcatos. Pli. lib. 10. Contra natura ſolidipedum.

†SOLIFER, ra, rum. *ἀλογόφορος.* Senec. Herc. Oet. Aut qui ſoliferæ ſuppoſitus plagæ].

SOLIFERREVM, n. 2. [*Armatura di ferro.* Ger. Ein gattung eines gantzen eiſinen pfeils,] genus teli appellatum, quaſi totum ferreum: Tractum ex Oſcorum lingua, teſte Feſto, qui Solon dicebãt, quod nos totum. Liu. lib. 4. Bell. Maced. Emiſſis ſoliferreis.

SOLIFVGA, f. 1. genus formicæ venenatæ, à fugiendo ſole dicta. Pl. li. 22. cap. 25. & lib. 26. cap. 4. Solifugas Cicero appellat, ſolfugas Bætica. Feſtus ſolipungam vocat: indeque nomen ſortitum exiſtimat, quod fiat acrius, cõcitatiuſque feruore ſolis. A Lucano dicitur Solpuga, lib. 9. Quis calcare tuas metuat ſolpuga latebras?

SOLISMENSA, f. 1. Aethiopiæ locus, apparatis epulis ſemper refertus: & quia, vt libet (inquit Pomp.) veſci volentibus licet, ἀλίου τράπεζαν, id eſt, ſolis menſam appellant, & quæ paſſim appoſita ſunt, affirmãt naſci ſubinde diuinitus. Ad quem locum Seuerus Imperator, referente Spartiano, cum Alexandriam veniſſet, tei fama permotus, profectus eſt. Cæl. lib. 6. Antiquarum lectionum ſcribit, ſolis menſam, adagio dici diuitũ opulentiorumq; hominũ domos, omni rerũ copia vbertim affluentes, expoſitas inopum alimentis,

SOLI-

SOLSTIMVM, Tripudium, n.2. dicebatur cum in auſpicando eſca ex ore pulli decidens, ſolum paviebat, hoc eſt, terram feriebat: vnde & Tripudium dictum, quaſi Terrepauium. Soliſtimum autem à ſolo dictum eſt, vt à medio Mediaſtimum. Vide Tripudium.

SOLITANAE, f.1. cochleę, ab Africæ loco dictæ, quibus Pli. li. 30. ca. 6. principatum tribuit. Var. lib. 3. cap. 14.

SOLITARIVS, ria, rium, o. 1.2. [*Solitario* גרש bodhedh (vel) badhadh, נלמד ghalmudh Ge. Einſam, abgeſondert von leuten, einſidler. *Gal. Solitarie, ſeulet. His. ſolo y ſennero.*] μονωτὴς. ſolus agens, ſoliuagus, frequentiam vitans. Cice. 1. Offic. Solitarius homo in agro vitam agens. Vita ſolitaria. μονωτικὸς βίος. quæ agit in receſſu, & procul ab hominum frequentia. Locus ſolitarius, [*Deſerto.*] id eſt, deſertus. Res ſolitaria, id eſt, ſola, & ſine alterius conſortio, [*Solo, ſenza compagnia.*] Cic. de Amic. Natura ſolitarium nihil amat.

SOLITAVRILIA, orum, plu. n.2. ſolemnia apud Romanos ſacrificia erant, diuerſi generis, tauri, arietis, & verris, quibus Cenſores quinto quoque anno vrbem luſtrabant, teſte Aſconio: Dicta Solitaurilia, vt placet Feſto, ab integris genitalibus hoſtiarum, quæ immolabantur, ſolum enim Oici integrum dicebant, Taurum autem etiam Græci eam pudendorum partem, quę à caſtratore eximitur: vnde & Laſtauri dicti ſunt, qui egregiè ſunt mentulati. Liu. li. 8. ab vrb. Si potiatur, Marti Solitaurilibus piaculum fieri.

SOLITO, as, n.1. *ἐθίζω*, frequenter ſoleo. Gel. li. 7. c. 1. Scipionem Africanum ſolitauiſſe noctis extremo, priuſquam dilucularet, in Capitolium ventitare.

SOLITVDO, nis, f.3. receſſus, receſſus, locus deſertus) ſlocus frequens. *ſlugo abbandonato, deſerto,* ערב harabah חרבה chorbah ישימון ieſchimon מדבר midhbar. Ger. Einoede, wildnuſſ, einſame. *Gal. Deſert, delaiſſement, vie ſolitaire. Hiſp. ſoledad, o lugar deſierto,*] ἔρημος. plaga inhabitata. Cæſ. 6. Bel. Gal. Ciuitatibus maxima laus eſt, quam latiſſimas, circum ſe vaſtatis finibus, ſolitudines habere. Accipitur etiam pro ipſa frequentia. Ter. in And. Solitudo anteoſtium.

SOLITVS, a, um, o. 1.2. [*Solito, vſato*] ἰθισμένος participium à verbo ſoleo, idem quod conſuetus. Ci. de Orat. Quod optimo cuique Athenis accidere ſolitum eſt. Legitur & ſolitus pro ſolus, apud antiquos. Pla. Amph. Qui ſoliti inuiti cubant.

SOLIVAGVS, uaga, uagum, p.c. o, 1.2. [*Soliuago.* Ger. Das alleinig, oder einſam hin vnd her ſchwebt. *Ga. Qui va ſeul, & la tout ſeul, qui n'ai me compagnie. Hiſ. Coſa ſaluage brauia fiera.*] μονάζων. qui ſolus vagatur. Pli. li. 8. Minimè ex omnibus ſoliuagi. Ci. 5. Tuſ. Earum partim ſoliuagas, partim congregatas.

SOLIVM, hi, n.2. [*Cathedra ſedia, ſolio,* סד] ſchiſſe. c. Ein Koeniglicher ſtul. *Gal. Siege royal. Hiſ. La ſilla propria de los reyes.*] θρόνος. ſella regia, in qua reges ius dicentes ſedebant. Dictum ſolium (vt quidam volũt) quaſi ſolidũ, propterea quod olim reges in thronis ligneis, & quibuſdã quaſi armarijs ob corporis ſui tutelam ſedebant. Alij inde dictum malunt, quod ſoli in eo reges ſederẽt. Aſper, κατ' ἀντίφρασιν, appellatum putat, quaſi ſedium: quemadmodum & ſella dicta eſt, quaſi ſedda. Virg. Præfatus diuos ſolio rex iuſit ab alto. Quandoque pro vaſe ſaligno, vel abiegno ponitur, quo vtimur ad vinum, plurimoſque liquores transferendos, & ad pannos lineos cum lixiuio calido & cinere emaculandos. Eſt & Solium, [*Soglio,*] vas, quo in balneis vtebantur, & in quo ſedentes lauabantur. Celſus; In ſolium is aquę calidæ reſupinus demittendus eſt. Mar. Non vis in ſolio prius lauari. Suet. de Auguſt. Contentus hoc erat, vt inſidens ligneo ſolio, manus ac pedes alternis iactaret. Nõnunquam ſoculamentum ſepulchrale, in quod condũtur defuncti. Plin. lib. 35. Quoniam & defunctos ſolet multi ſictilibus ſolijs condi maluere. Curt. lib. 10. Septimus dies erat, ex quo corpus regis iacebat in ſolio. Cic. de Finib. Sedere in ſolio, &c.

SOLO, las, a.1. [*Diſſertare, ruinare.* שדד ſchadhad חרם heſcham. Ger. Oed machen. *Ga. Rendre vn lieu deſert & abandonné. Hi. Aſſolar, dexar algun lugar deſierto,*] ἐρημόω. locum aliquem deſertum & ſolum reddo, depopulor. Stat. 5. Theb. Idem animus ſolare domos.

SOLOECISMVS, m.2. σολοικισμός. eſt impar, & inconueniens compoſitura partium orationis; a noſtris Imparilitas, à vetuſtioribus Latinis Stribligo dicebatur, quaſi Strobligo, hoc eſt, inuerſura & prauitas tortuoſa orationis, ſi quidem στρόβλος, torqueo, ac deprauo ſignificat. Iuu. Sat. 6. Soloeciſmum licebit feciſſe marito. Mar. in Calliodorum; Surge, ſolœciſmum Calliodore facis. Dictus ſoloeciſmus, vt in vita Solonis annotauit Lactius, a colonis quibuſdam Atheniẽſibus, quos Solon Salaminius in Solos Ciliciæ vrbem tranſtulit: qui cum non multo interiecto tempore patrij ſermonis nitorẽ corrupiſſent, factum eſt, vt qui ea in parte peccarent, σολοικίζειν dicerentur. Per tranſlationem tamen latius ſoloeciſmi nomen accipitur, vt quicquid perperam fiat, nec ordine, nec rectè peragatur, ſoloeciſmum vocemus. † Soloecephanes, apparẽs ſoloeciſmus.]

SOLON, m.3. [*Solone.*] σόλων. fuit vnus ex ſeptem ſapientibus Græciæ: patria Salaminius, qui (teſte Gel. li. 17. c. 21.) Athenis claruit, Tarquinio Priſco Romæ regnante. Hic Atheniẽſibus leges dedit, tãto tẽperamento cõpoſitas, vt parem gratiam a Senatu & plebe contraheret, quãquam plebs & Senatus in ſummo prius eſſent diſſenſione. Draconis autẽ leges, *iijs* exceptis, quæ in homicidas pœnas ſtatuebãt, quod iuſto atrociores videtẽtur, omnes abrogauit: illis. n. in oĩa ſcelera æqualis pœna ſtatuta erat, adeo vt etiam ij, qui otij damnati eſſent, aut qui olera ſurripuiſſent, capite plecterentur: ob quam cauſſam Demades dicere ſolebat, Draconem nõ atramẽto, ſed ſanguine leges ſcripſiſſe. Florebat tũc in Republica Piſiſtratus, æmulus Solonis, cui & genere propinquus erat. Illius igit eloquẽtia plus potuit apud populũ, quam huius ſapientia. Ceſſit ſponte Solon tyrãnum fugiens, primum in Aegyptũ, deinde in Cyprum, poſtremo ad Creſum regem: cuius cũ opes videret, oſtentãti Creſo, atque interroganti, num quis ſe felicior eſſet? reſpondit, Tellũ quẽdam pauperem admodum, alioqui iuſtum, Athenis agentem, qui in ſuo prædiolo ſolitarius cõſenuerat: ſimul affirmans nihil eſſe felix, quod temporum mutationi ſubiacet, felicitatem tantum finem indicare. Cuius ſententiæ Creſus poſtea a Cyro captus, meminiſſe dicitur. Solon inde in Ciliciã profectus, ciuitatem a ſuo nomine Solos dixit, in qua Atheniẽſes colonos ſtatuit, qui interuallo temporis ab Attica lingua deficientes, ſoloeciſſare dicti ſunt; vnde verbum ſoloeciſmi tractum. Deceſſit in Cypro annorũ LXXX. mandauitque oſſa Salaminem tranſferri, ibique per regionem proijci ac diſſipari, ne Athenas inferrentur, quoniam diſcedens iureiurãdo ciues adegerat, non antiquaturos leges ſuas donec rediret. Reliquit ẽt conciones & epiſtolas quaſdam. Epigramma ſepulchro eius inſcriptum, Cic. in hanc ſententiam commemorat, Tuſ. quæſt. li. 1. Mors mea ne careat fletu linquamus amicis Mœrorem, vt celebrent funera cum lacrimis. Ex Plutarcho, & Diogene Laertio.

SOLOR, aris, c.1. [*Conſolare, conſolarſi* נחם nicham. Ge. Troeſten, oder getroeſtet werden. *Gal. Conſoler, conſolter, ſe conſoler. Hi. Conſolar, o conſolarſe.*] παραμυθία. verbum eſt commune, ſignificans conſolationem do. Cic. in Vatinium; Antonius hac vna re miſeriam ſuam ſolatur. Vir. 5. Aen. Quos bonus Aeneas dictis ſolatur amicis. Oui. 1. Faſt. Hinc pater, hinc coniux lacrimas ſolantur. Solari laborem, vel famem, idem eſt quod ſublenare. [*Recreare.*] Virg. 1. Geor. Interea longam cantu ſolata laborem. Idem 10. Aen. Et mœſtum Muſa ſolatur amorem. Hinc Conſolor, item verbalia Solator, Solamen, & Solatium, quorum ſignificata vide ſuis locis.

SOLOX, f.3. (inquit Feſtus) eſt lana craſſa, & pecus, quod paſſim paſcitur, nõ tectum. Titinnius Bamthro; Lana ſoloci ad pũã data Lucilii. Montano hirco, atq; ſoloce. Hęc Feſt. ſed ſuccinctius, quàm vt a quouis poſſit intelligi. Fiẽt autẽ notiora, ſi ſciamus, duo veterib. in vſu fuiſſe ouilis pecoris genera, quorũ quod vulgatiſſimũ erat, & robuſtiſſimum, a velleris hirſutie hirtum dicebatur, alterũ a lanę mollitie molle nominabant, hirto pecore multo infirmius, ſed velleris nobilitate longè præſtantius. Vnde & pellibus quibuſdam tectum paſci ſolet, ne aut ſpinis adhęreſcens lana minueretur, aut luto ſordidaretur. Hoc genus è Magna Græcia, & præcipue è Tarento peti ſolet, vnde & Græcum pecus, & Tarentinum ſolet appellari nonnunquam ex agro Gallico, quod Altinum vocitabant. Ex hiſce igitur ſatis conſtat, quid Solocis nomine intellexerit Feſtus, nimirum vulgatum illud pecudis genus, quod ab hirſutiore vellere, Hirtum appellat Col. Id enim nullis pellibus tectum paſcebatur. Cuius etiam lanam eodem nomine appellabant.

SOLPVGA, ſolpugæ, f.1. genus eſt venenatæ formicę, quod etiam a fugiendo Sole, ſolifuga nominatur, concitatur enim æſtus feruore Solis. Luc. li. 9. Quis calcare tuas metuat ſolpuga latebras? Pli. lib. 8. c. 29. A Feſto dicitur ſolipunga. Vide Solifuga.

SOLSTITIALIS, le, o. 3. [*Solſtitiale.* Gr. das zu der Sonnen widerker gehoert. *Ga. Solſtitial, du ſolſtice. Hi. Solſtitial.*] θερινός. ad ſolſtitium pertinens, vt Circulus ſolſtitialis, id eſt, Tropicus Cancri. Pli. lib. 2. cap. 11. Quia circa ſolſtitialem circulum habitantium meridie ad Septentrionẽ vmbræ cadant. Tempus ſolſtitiale. Ouid. 6. Faſto. Solſtitialis dies. Cicer. 1. Tuſc. Id eſt, dies anni totius longiſſimus, quo Sol altiſſimum in noſtro hemiſphęrio locum obtinet, cui opponitur Dies brumalis, anni totius breuiſſimus. Solſtitialis herba, quæ Græcis ἀκοτρόπιον, & ἡλιότροπος dicitur, quod tropos, id eſt, ſolſtitia ſpectet. Plin. lib. 26. cap. 5.

SOLSTITIVM, tij, n.2. [*Solſtitium.* Ger. Die widerkehrung der Sonnen, Sonnen wendung. *Gal. Solſtice, le plus court iour, ou le plus longe de l'annee. Hiſ. El mayor, o menor dia, del ſolſtitio*] ἡλιοτρόπιον. ſolis ſtatio, cũ ſol vltrò nõ progreditur, ſed retrocedere incipit. Singulis autẽ annis duo ſolſtitia ſunt, vnũ æſtiuũm, alterum hiemale. Sint enim duo tropici, hibernus & æſtiuus. Hibernus eſt, per quem ſol tranſmittens octauã Capricorni partem, ſolſtitium hibernum facit, quo tempore ſol altiores incipit circulos petere; Aeſtiuus verò, per quẽ ſol octauam partem Cancri tranſmittens, ſolſtitium æſtiuũ facit, quo tempore remeare ſol ad inferiores incipit circulos. Hoc autẽ Cęſaris ætate fiebat octauo Calen. Ian. vt Aeſtiuum Octauo Calẽ. Iulij. Verũ ea ratio hodie nonnihil eſt mutata propter minuta ſupra CCCLXV. dies, quadrantem exuperantia. hodie enim ſolſtitium æſtiuum incidit in ipſas Idus Iulij, vt hibernum in Idus Decẽbris. Solſtitij tamen nomine veteres, ſi nihil adijceretur, æſtiuũ fere intelligebant. Virg. li. 1. Georg. Humida ſolſtitia, atque hiemes ſpectate ſerenas Agricolę. Nam cum hibernum ſolſtitium intelligi vole

bant,

bant,id non abſolutè ſolſtitium,ſed cum adiect. Brumale ſolſtitiũ nominabant.Col.xvi.Calen.Ianua.cum ſol in Capricornum tranſitum facit, brumale ſolſtitium.

Solvendo non sv[illegible] ἀξιόχρεως εἶναι.hoc eſt,ſatisfacere non poſſũ id,pro quo obligatus ſum.Ci.2.Phil. Tu nec ſoluendo eras.

Solvm,li,p.c.n.2.terra,fũdus.[*Suelo,ſuolaro,terraço,ſoleçamento,amatonado,africado.*G.Der boden,oder das fundament.*Ga.Le parterre,fond de terre.Hiſ.Suello de la tierra.*]πίδαξ,ἄδαφος.dicitur omne quod quid ſuſtinet, & rei cuipiam velut fundamẽtum ſubijcitur. Vnde aquæ ſuperficies dicitur ſolum, quia nauium fundamentũ eſt.Virg.li.5.Subtrahiturq; ſolum.Cælum ſtellarum ſolum eſt.Ouid.li. 1.Met.Aſtra tenent cœleſte ſolum.Nequius vero Sola terrarum, plurali numero dixit : Sed ſola terrarum poſtquam permẽſa parumper.Sic etiam Ci.in Or.pro Balbo; Vos mutæ regiones imploro,& ſola terrarum victima.Aer etiam ſolum dicitur, quia auiũ ſuſtentaculum.Item terra ipſa,quod hominum & animalium fundamentum ſit. Col.li.2. Quod ſicco ſolo ingeſtum eſt.Oui.2.Metam.Inque ſolo,quod texerat herba iacebat,Virg.li.7.etiam menſam aprellant ſolum ; Et cereale ſolum pomis agreſtibus augent. Rurſus ſolum, inferior pedis pars,quàm vulgo ſoleam vocãt,quæ calloſa ſit,& dura diſcalceatis.Cice.5.Tuſc.Mihi amictui eſt Scythicũ tegmẽ, calceamentum ſolorum callum,cubile terra. Et ſolũ dictum eſt pro ſolea calceamenti ex corio[*Suola,*] Mar.Et mordere luto putre,vetuſque ſolum. Propriè tamen ſolum terra dicitur : vnde Natale ſolum dicimus pro patria,in qua nati ſumus[*Patria*] Vt exulem,qui extra ſolum, hoc eſt,extra patriam eiectus eſt. Vertere ſolum,eſt ſedem & habitationem mutare.Ci.pro Cæc.Solum foſſæ,pro ima foſſæ parte.Cæſ.7.Bell.Gall.Vt eius foſſę ſolum tantundem pateret,quantum ſumma labra diſtabant.

Solvo,ſõluis,ſoluebam,ſoluũ,a.3.[*Scroçliere,ſoluere,ligare,disfare,*פתח pittach,חתר hittir.G Auffloeſen oder auffbinden.G.*Deslier,ſoudre,rompre,laſcher.Hi.Deſartar,deshaçer,*]λύω.diſſoluo,qđ erat ligatum.Vir.7.Soluite crinales vittas.Teren. in And,Iube ſolui obſecro,ſoluere item dicuntur,qui naui vehũtur,cũ ſoluto fune,quo nauis retinetur,recedũt.Et dicimus ſoluere ſimpliciter, nullo adiecto,& ſolnere nauem.Ci.ad Tironẽ lib.16. Nos eo die cœnati ſoluimus.Cæſ.1.Bel.Ciu.Pompeius ſub noctem naues ſoluit.Ci.3.Offic.Si idem ſciat complures mercatores Alexãdria ſoluiſſe. Et qm qui debent,quodammodo obligati ſunt creditori,ſoluere etiã pro debitum reddere ponitur. [*Pagare il debito.*] Cic.4.Verg.Pro quo frumento pecunia ſoluta non eſt,ſoluere ab aliquo,eſt a quoquam acceptã pecuniã creditori numerare.Cice.Attic. Frater laborat, vt tibi quod debet,ab Egnatio ſoluat.Et alibi.Se a me quodammodo ſoluere.Hinc per translationem ſolutionis vocabulum ad omnem liberationem quoquomodo factam transfertur;magiſq; ad ſubiectum obligationis, quam ad nũmorum ſolutionem. Vnde ſoluo pro ſatisfacio.[*Satisfare,pagare,*] Teren.in Adel.Nec tu verbis vnquam ſolues,quod mihi re malefeceris. Quandoq; pro dimitto. Vir.li.2.Geo.Solue mares,mitte in Venerẽ pecuaria primus. Soluere ebrietatem,pro diſcutere. Cel. Niſi febris acceſſit eo tẽpore, quo ebrietas ſolui debet.Soluere aliquem legibus,eſt cũ legũ vinculo eximere,& efficere ne legib.teneatur.[*Liberare.*]Soluere iuſta funeri.Ci.pro Roſ.Amer.Hũc miſerũ luctu perditum,qui nõdum etiam paterno funeri iuſta ſoluiſſet. Quandoq; pro liberare. Vir.1.Aen.Soluite corde metũ Teucri.Vnde ſolutus riſus, dicitur magnus,& a curis liber.Idem; Riſuq; ſolato.Sic etiã dicimus ſoluere religione.i,religione liberare,& efficere,ne ꝙs religionis ſcrupulus relinquatur, Cic.pro Cec. Vt religione ciuitas ſoluatur.Solui cera igni, vel ſole dicitur,hoc eſt,molleſcere,ſiue liquefieri.Hic etiam hiemem ſolui dicimus,hoc eſt,miteſcere,& molliorem fieri.Hor.li.1.Car.Soluitur acris hiems.Soluere fidẽ, & rũpere, vel non ſeruare, idem.[*Romper la fede.*] Ter.in And.Soluiſti fidẽ.Soluere venam,[*ſalaſſare,*]eſt venam aperire.Col.li.7.Ea porro vena, quæ in aure videtur eſſe ampliſſima, ſarmento prius verberatur, deinde cum ad ictum intumuit,cultello ſoluitur.Abſoluo,Diſſoluo,Exoluo,Perſoluo,& Reſoluo, ſuis locis.

Solvs,a,um,o.1.2.יחיד iachבדד bodhed(vel)badhad.o.Alleinig, einig.*Ga.Sen,ſeulet.Hi.Solo,μονος.*incomitatus,vnicus,quam vocem Feſt. ex Oſcorum lingua ductam putat,qui ſolum dicunt, qđ nos totũ:nam qui vnus eſt,totus eſt. Cicer. Offic.Cui cũ viſum eſſet vtilius,ſolum ſe,quàm cum altero regnare, fratrem interemit. Solus & vnus pro ſolus, more ſuperlatiuorum genitiuũ regũt, vel ablatiuũ,mediante præpoſitione Ex,vel accuſatiuũ mediante præpoſitione Inter. Pli.lib.9. Solus omnium accipenſer ſquamis ad os verſis contra aquas natando meat.Cice.de Orat. Gorgias ſolus ex omnibus.Et cum ſingularit.tem ſignificet,inuenitur tamen pluraliter.Ter.in Adel.Sola ſumus.Ponitur aliquando ſolus pro ſolitario & deſerto.[*Diſerto,ſolitario.*] Vir.2.Geor.Heu male tum Libyæ ſolis erratur in aruis. Teren.in Andr. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco.Sal.in Iug.Marius cũ expeditis cohortibus proficiſceretur in loca ſola.Genitiuũ facit Solius,olim etiam ſoli,læ,li. Ter.in Eun.Mihi ſolo ridiculo fuit.

Solvm:[*Solamente,*]רק rakלבד lebadh.G.Nur allein.*Ga.Seulemẽt*

Hiſ. Solamente,]μόνον.i.tantum. Cice.4. Phil. Nos nunciationem ſolum habemus,conſules etiam inſpectionem. Idem 2.de Leg.De re vna ſolum diſſident,de cæteris mirificè congruunt.

Solvte,aduerb.[*Liberamente.*Ger.Lierderlich,oder ledigkich.*Ga. Adeliure, Hiſ. Libremente.*] ἀμερίμνως. ſine cura,aut ſollicitudine. Cicer.de Cla.Ora.Tam ſolutè egit,tam leniter, tam oſcitanter.

Solvtilis,le,p.c.o.3. λύσιμος. quod ita compactum eſt, vt quoties opus ſit,ſolui poſſit. Suet. in Nero c.34. Solutilem nauem.

Solvtio,onis, f.3. verbale [*Solutione,pagamento,*] חמם temes שלם ſchillum(vel)ſchillem שלמה ſchillumach.G.Auffloeſung. *Ga. Deslietment,payement.Hi.Obrada pagar,o deſatar,*]λύσις.diſſolutio eius,quod compactum fuit: vt cum mortem animæ & corporis ſolutionẽ dicimus.Cicer.4. Tuſc.λύση,quaſi λύσις,diſſolutio totius hominis.Solutio ſtomachi,quàm & diſſolutionem dicimus,cum naturales eius facultates aut amiſſæ ſunt , aut certè imbecilliores redditæ. Plin. lib.20.Cum melle , aut adipe,aut cera,ad ſtomachi ſolutiones inſperſum polentæ modo. Solutio, ad omnem liberationem quoquo modo factam transfertur , magiſq; ad ſubiectum obligationis,quàm nummorum ſolutionem.Vlp.de verb.ſign.Solutionis nomine ſatisfactionem quoq; omnem accipiendam, placet.Cic.2.Off.Fides eſſe nulla poteſt,niſi erit neceſſaria ſolutio rerum creditarum.

Solvtvs,a,um,o.1.2.nomen ex partic.[*Sciolto,disfaro,*חפשי chopſchi מפשח mephuttach.G.Auffgeloeſſt.G.*Deslié,delivo é laſcé.Hi. Deſatado,desbeſcho.*]ἀμέριμνος.ſecurus, liber, cura & ſollicitudine vacuus.Ci.ad Att.Quę ſoluto animo ſcribi ſolent, ea his tẽporib. excludnatur. Terra ſoluta,i, rara, & laxa,cui opponitur dẽſa. Col. lib.1:Soli pinguis,vel macri,ſoluti,vel ſpiſſi.

P. M.Soluti agri ſunt , quorum fines deprehendi non poſſunt , vt ait Siculus Flaccus.

Solymi,orum,m.3. σόλυμοι.Populi Aſiæ,Lycijs,& Piſidis proximi, poſtea Milyes appellati; vt docet Strab.lib.1.& 14. Pli.eoſdem facit cum Piſidis,lib.5. cap.27.

Solyma,æ,vel Solyma,orum,f.1.n.2.vrbs clariſſima Iudææ, quæ poſtea addito templo, Hieroſolyma dicta eſt.Inde Solymus, a, um. Iuue.Sat.6.Interpres legum Solymarum.

Somnicvlose,[*Pigramente,*]aduer.negligenter.Plau.in Cap.

Somnicvlosvs,a,um,o.1.2. [*Adormentato, che sempre vorria dormire, ſonnolente.*נרדם nirdam. German. Schlaeferig,ſchlaefig , voll ſchlaff.*Gal.Tout endormi,nonchalant.Hiſ.Cargado de ſuennos.*] ὑπνηλός.a ſomniculo magis dit,quàm a ſomno: & is dicitur,qui ſomno plenus eſt,& ignauia.Cice.de Senect.Quæ vitia ſunt non ſenectutis,ſed inertis,ignauę,ſomniculoſæ ſenectutis.Col. lib. 11. cap. 1.Somniculoſo plurima effugiunt.Interdum non quod ſomno indulget , ſed quod ſomnum inducit ; vnde Siſenna aſpidem vocat ſomniculoſam,non quod ipſa dormiat,ſed quod vi ſomnifica omnes percuſſos efficet.

Somnifer,nifera,niferum,o.1.2.[*Sonnachioſo,porta ſonno.*Ger. Das den ſchlaf bringt. *Gal.Qui fait dormir. Hiſ. Coſa que haze,ò trahe ſuenno,*]ὑπνοποιός.quod affert ſomnum.Plin.libr.18.Vſque ſomnifera etiam ſatiuo papaueri.Oui.9.Met.Plenaque ſomniferis ſerpens peregrina venenis ,

Somnificvs,ca,cum,o.1.2 ὑπνοποιός.quod ſomnum inducit. Pli.lib. 37.Spargere ſomnifica medicamenta.Idem lib.29.c.4. Quoniam vincatur aſpidum ſomnifica vis.

Somnio,ſomnias,n.1.[*Sognare,inſognare,*חלם chalam.G.Treumẽ, ein geſicht im ſchlaff ſehen.*Gal.ſonger,reſuer.Hiſ.ſonnar algũ ſuenno,*]ὀνειρώττω.per quietẽ aliquid quaſi vigilans video.Ci.de Diu. Nec mihi magis vſquã videor ſomniare.Et paulò ante; Defert ad coniectorẽ ſomniaſſe ouũ pendere ex faſcia lecti ſui cubicularis. Plau.in Cur. Quos tu mihi luſcos libertos ſomnias?Id eſt,ſomniãdo loqueris.Ter.in Andr.Nũ ille ſomniat,ea quæ vigilans volui? Cic.2.de Diu. Quod ſi ita natura paratũ eſſet, vt ea dormientes agerent,quæ ſomniarent.Somniatur,impersonale.Plin.lib.28.Plurimum ſomniari circa ver, & autumnum tradunt.

Somniosvs,niosa,niosum,o.1.2.[*Sõnacchioſo.*Ge.Treumig, dem offtraumet]ὀνειρώδης.qui crebris ſomnijs vexatur.Pli.lib.28.

†Somnolentvs, a, um.[*pien di ſonno.*] ὑπνηλός. ſomniculoſus, & per translationem, tardus,ignauus.]

Somnorinvs,a,um, o.1.2.apud antiquos dicebatur id,quod in ſomnis videtur.Varr.in Prometheo,vt citatur a Nonio; Hic ſomnorinas imagines affatur.

Somnivm,nij,n.2.viſum,ſomnium,[*Inſogno,*חלום chalom. Ge.Ein traum, ein geſicht,ſo einẽ im traum furkompt.*Gal.Songe,resuerie en dormant.Hi. El ſuenno,que ſonnamos,*]ὄνειρος.idẽ quod inſomniũ,hoc eſt quod videre nobis videmur dormiẽtes.Virg.8.Ec.An qui amãt,ipſi ſibi ſomnia fingũt? Ci.de Leg.Agrar.Hæc per deos immortales,vtrũ eſſe vobis cõſilia ſiccorũ,ac vinolẽtorũ sõnia vidẽtur?Macr.quinq; tradit eſſe genera eorũ,quæ dormientibus obuenire ſolent:ſomniũ,quod Græce eſt ὄνειρος.Viſio,ὅραμα.Inſomniũ.i.ἐνύπνιον.Oraculum,i.σχῆμα τι ρωμός.& Viſus,qui Græcis φάντασμα dicitur.Ex his Inſomnium & Phantaſma cum falſa ſint,interpretatione non indigent;tria reliqua vates interpretãtur.Et Oraculum

iaculū quidem eſt,cū quis in ſomnis aliquid nobis denunciat. Viſio,cum id quis videt,quod eodem modo,quo apparuerat,euenit. Somnium autem propriè vocatur,quod tegitur figuris & velatur ambagibus,non niſi interpretatione intelligendis.

Somnvs,ſomni,m.2.[*ſomno*,שנת ſchenah חדרמת tardemah.G.Der ſchlaff.G.*ſomme,le dormir.*His.*El ſuenno,quando dormimos*]ὕπνος. ſopor,quies, quæ fit ab humoribus a corde ad cerebrum ſublatis, qui cū ibi fuerint refrigerati,recidentes ad cor,calorem eius refrigerant.Dictū autem volūt ſomnum,a Græco ὕπνος, vnde mutata aſpiratione in s,litterā,primum ſypnum ſiue ſupnum mox ſopnū, & poſtremo ſomnū appellatū.Virg.1.Georg.Nec ſomnos abrumpit cura quietos.Cicer.1.de Diui.Animus per ſomnū curis vacuus. Somnū Deū finxit antiquitas,cuius ſedem apud Cimmerios collocat Ouid.11.Meta. Eſt prope Cimmerios longo ſpelunca receſſu Mons cauus,ignaui domus,& penetralia Somni: Quo nunquam radijs oriens,mediusve,cadensve Phębus adire poteit. Hinc Inſomnis, de quo ſuo loco.

Sonipes,dis,p.c.m.3.[*Caballo.*G.Ein pferd das mit einē gethoen ein her trabt,ein kleppet]καναχίτους.ſignificat celerē equū,q̄ pedib. ſonet.Virg.4.Æn.Stat ſonipes, ac frena ferox ſpumantia mandit.

Sonitvs,us,p.c.m.4.[*ſuono, ſtrepito*,שרים ſchaon, חמית hemijah דמית hamith. Ge.Ein thon,getoeſſ.*Gal.ſon,bruit.*His.*ſonido.*]ἦχος. crepitus,vel ſonus.Vi.6.Æn:Dū flammas Iouis,& ſonitus imitatur Olympi. Idem lib.2. Geor. Ingentem cælo ſonitum dedit.Cicer. de ſom.Scip.Hoc ſonitu completæ aures obſurduerunt.

Sono,nās,nui,ſonitum,& aliquando ſonaui,ſonatum, n.1.[*Suonare, ſo ſtrepito*,דמה hameh.Ge.Teonen,ein thon geben.*Gal.Sonner bruire.*His*p.ſonar,bañer ſonido.*Hor.1.Ser. Sat.4. Magna ſonaturū des nominis huius honorem.Eſt aūt Sono.ἠχέω.ſonum edo.Vir.4. Æn.Pharetramq; fuga ſenſere ſonantē.Aliqn actiuè accipitur pro eo,quod eſt ſono referre,ſiue repræſentare.[*Parere,*]Vir.lib.1.Aē. Nec vox hominem ſonat.Sonant idem hęc verba.1.ſignificāt,[*Significare*]Cic.3.Offic.Vt hęc duo verba inter ſe diſcrepare,ne vnū ſonare videantur.Sonans,tis,part.Oui.12.Meta.Tota eſt ex ære ſonanti.Vir.3.Aene. Turba ſonans prædæ pedib.circumuolat vncis. Sonandus,a,um.Ou.2.de Arte;Et magna nobis ore ſonandus erit, ideſt, graui carminis genere celebrādus.Sonabilis,le,[*Riſonante,*] ſonorus: vt,Siſtrum ſonabile.Ouid.9. Met. Crepituq, ſonabile ſiſtrum,Sono,nis,ſonere,tertiæ cōiugationis.Lucr.li.4.Caligare oculos, ſonere aures, ſuccidere artus.Compoſita Aſſono,Conſono. Circumſono,Diſſono,Inſono,Interſono,Perſono,Reſono, ſuis locis vide.

Sonor,oris,m.3.*Strepito*,שאון ſchaō חמית hemijah דמית hamith. G.Ein ſtarcker thon.*Gal.Vn ſon fort.*H.*Eſtruendo ſonido,*]vehemētior ſonus.Virg.7.Aen.Magno veluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis vndantis aheni.Idem 9. Aen. Et crines albos,& ſæua ſonoribus arma.

† Sonore,aduerb.ἠχητικῶς. Gell.lib.4.c. ult. Clare nimis & ſonore oſcitauit.]

Sonorvs,a,um,o.1.2.[*Strepitoſo*,חמה homeh.Ge.Laut toenend,das ein groſſen thon gibt.G.*Qui rend ou fait grand ſon,& grand bruit.* His*p.Coſa que mucho ſuenna,*]ἠχώδης,ἠχητικός.quod graue ſonat. Vir.1.Aen. Tempeſtatesq; ſonoras. Flumina ſonora.Idem 11.Aē.

Sons,ſontis,o.3.[*Colpeuole maligno*,אשם aſchem.G. Schuldig eines laſters.*Gal.Coulpable,malfaicteur.Hiſp.Culpado.*]ἔνοχος,ὑπεύθυνος. nocens,noxius,crīminis alicuius cōuictus.Cice.3.de Leg.Vincula ſontium ſeruanto, capitalia vindicanto.Vir.10.Aenei.Omnes per mortes animam ſontem ipſe dediſſem.Ouid.13.Met.Fœdato ſanguine ſonti.Contrarium eſt Inſons.

Sonticvs,a,um,o.1.2.[*Maligno,iniquo*,קוץ kaſcheh,חבר chabed.G. Hefftig ſchaedlich.*Gal.Malin,Meſchant.*His.*Culpado,malicioſo,nozuſto*]κακοποιός.Idem quod grauis,noxius,vehemēs.Næuius apud Feſtū,Sonticam cauſam eſſe oportet quamobrē perdas mulierem. Vnde Sonticum morbum veteres appellarunt, qui ita grauis eſſet,vt ſolitas functiones impediret,quem qui pateretur,iuſtam ex cuſationem habere putabatur,quo minus in iudicium vocatus, ſe ſiſtere cogeretur,vt inquit Iuriſconſultus.Plin, de Gagate lapide: Deprehendit ſonticum morbum.

Sonvs,ni,m.2.[*Suono di ogni voce*,קול kol,שאון ſchaon. G.Ein thō, klang.*Gal.Son,bruit.*His.*Son,Sonido.*]ἦχος.quicquid auribus percipitur,ſiue id ab ore animalis proficiſcatur,(quam vocem appellamus)ſiue ex aliorum corporum colliſione.Ci.de Diuinatio. qui ſono quodam vocum incitantur. Idem 2.de Nat. Deo. Aures cum ſonum recipere debeant,qui natura in ſublime fertur, recte in alta corporum parte collocatæ ſunt. Ibidem; Ad neruorum eliciendos ſonos,ac tubiarum apta manus eſt. Vir.4.Geor. Tum ſonus audiunt grauior. Sonum fundere. Cic. in Acad. Ac mihi videtur diguiſſimum rebus his,de quibus loquitur,ſonum fundere. A ſonus ſunt Abſonus,Altiſonus,Armiſonus,Conſonus, Diſſonus,Dulciſonus,

Sophisma,tis,n.3.σόφισμα.Græcis fraudem ſignificat & deceptionem:unde pro fallaci argumenti genere accipitur. Cic.4.Acad.]

Sophista,ſiue ſophiſtes,ſophiſtę,m.1.[*Sofiſta.*Ge. Ein ſophiſt oder faſſch weiſer,der umb eigens rhums willen,oder dergleichen dingen andere betreugt,vor zeiten was ein ehrentitel,deren ſo ſich der weiſsheit vnd freyer Kunſten befliſſen.G.*Sophiſte,philoſophe, pour vaine gloire.*His*.Sophiſta,philoſopho por vana gloria.*]σοφιστής. olim honeſta appellatio erat,communis iis omnibus,qui in arte aliqua excellerent:vnde & Rhetores,& ſapientiæ profeſſores, olim ſophiſtæ dicebantur,quamquam ad eos poſtea hoc nomen trāſierit,qui fallacibus concluſiunculis inanem quandam ſapientiæ ſpeciem oſtentarent.Suid.σοφισταὶ τὰς τέχνιτας,καὶ ὁτὶ λογικοὶ δὲ καὶ οὗτοι καὶ ἐπιτηδεύοντες τὸ κρύπτειν τοῖς λόγοις καὶ ἀπατᾶν. id eſt, ſophiſta oīs artifex,& qui eloquentiam profitetur, & qui in verbis calumniatur,atq; fallacijs.Plato ait ſophiſtas eſſe Rethores,qui veluti venatores parati ſunt ad capiendos iuuenum animos. Ariſtot.lib.10. Ethic.Scientiam gubernandarum rerum publicarum ſophiſtę profitentur,quorū nullus rempublicam gerit. Olim autem ſophiſtæ dicebantur philoſophi,& ſapientię profeſſores,deinde vero Rhetores, poſtremo abijt nomen in inuidiam, vt ſophiſtę dicerentur, q̄ fictam quandam ſapientiæ ſpeciem iactarent.Cic.lib.1.de Natu. Deo. Abderites quidam Protagoras,cuius a te modo facta eſt mētio, ſophiſtes temporibus illis vel maximus.Idē lib.2.de Fin.Eorū erat iſte mos,qui tunc ſoſphiſtæ nominabātur.Hinc Antiſophiſtæ.

Sophocles,m.3.σοφοκλῆς.poeta Tragicus fuit,patria Athenienſis,tāta orationis ſuauitate,vt vulgo μέλιττα, hoc eſt,Apis cognominaretur: æqualis Euripidis,& Periclis, cuius etiam q̄nq; collega fuit in prætura.Natus Olympiade LXXIII.ante Socratem annis XVII. Primus tribus actorib.vſus eſt, adiecto eo,qui vocatur Tritagoniſta,hoc eſt,tertiarum & vltimarū partiū hiſtrio.Primus ēt Choros ex iuuenibus quindecim introduxit,cum antea duodecim tantùm introducerentur.Primus quoq; tragicas contentiones, ac compoſitiones inſtituit. Scripſit inſuper Elegiam, & Pœanas,atq; orationem proſam,cum de Choro aduerſus Theſpim,& Chœrilum cōtēderet.Obijt autem ſexto anno poſt Euripidis mortem,cui ſtyli magnitudine pręfertur,licet ei ſentētijs inferior.Filios habuit Iophōtem,Leoſthenem,Ariſtonem,Stephanum,Meneclidem.Exhibuit fabulas centum viginti tres, quanquam alij dicant multò plures. Victorias autem viginti tres reportauit.Hunc Cice.diuinum poetam lib. 1. de Diuin. vocauit; eiuſq; in Catone Maiore meminit. Sophoclem ex inſperato gaudio ob victoriam ex tragœdia quadā repēte obijſſe, Valerius auctor eſt.Sophocles ſuperioris nepos,poeta item tragicus, qui docuit tragædias XL.vicit 8.commemoratur a Suida.Hinc Sophocleus, a,um,p.p.σοφοκλεῖος. Cic.ad Tir.An pangis aliquid Sophocleum? Vir.8.Eclo.Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

Sopio,pis,ui,pitum a.4.[*Addormentare*,ישחן jiſchſchē.G.Entſchlafen.G.*Aſſopir,endormir.*His*p.Adormecer a otro,*]καταπαύω.ſoporo,ſoporem induco.Liu.li.9.ab Vrbe; Vino oneratos ſopiūt.Idē 4.Bel. Pun.Lentior deniq; æqualiorq; accidens auribus magnam partem hominum ſopiuit.Ouid.7. Met. Cuſtodemq; rudē ſomno ſopiſtis.Vnde ſopitum dicimus,qui iam cæpit dormire.Liu.libr.5. Bel.Pun. Nico ex improuiſo ad portas ſopitos vigiles in cubilibus ſuis obtruncat, portamq; aperit. Virgil.tamen ſopitum ſomno dixit,quaſi irrigatū.Vir.1. Aen. Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera,Aut ſuper Idalium ſacrata ſede recōdam.Aras ſopitas excitat ignibus.Virgil.8.Aen.Brachia ſopita.Ouid.epiſt.14.Ignis ſopitus,id eſt,propemodum extinctus,aut cineribus occultus.Virgil. 8.Aenei.Impoſitū cinerem,& ſopitos ſuſcitat ignes.Manus ſopitæ. Oui.li.3.Faſt.Sopitus ictu,id eſt,ſtupefactus.Liu.lib.1.Iubet bono animo eſſe, ſopitum fuiſſe regem ſubito ictu. Conſopio, totum ſopore obruo.Cic.1.Tuſc.A luna conſopitus putatur.

Sopor,oris,m.3.[*Sōno,dormire*,שנה ſchenah,נדרמת tardemah.G. Der ſchlaff.G.*Sommeil,ſaim de dormir,le dormir.*His*.Suenno quando dormimos,o obra de adormecer*,ὕπνος.ſomnus.Ci.1.de Diu.Sopore placans artus languidos. Virg.6.Aen. Tum conſanguineus lethi ſopor,& mala mentis Gaudia.Hor.5.Epod.Feræ dulci ſopore languidę.Ouid. 15. Meta. Aut furit, aut patitur mirum grauitate ſoporem.Idem 6.Met.Cura remouente ſoporem.

Soporifer, fera,ferum.o.1.2.ὑπνοτικός.quod ſoporem inducit.Pli. lib.9.Dextræ pinnę vim ſoporiferam ineſſe. Vir.li.4.Aeneid. Spargens humida mella ſoporiferumque papauer. Ouid.11.Meta. Viſe ſoporiferam ſomni velociter aulam.

Soporo,as,p.p.a.1.[*Addormentare*,ישן ij ſchſchen.G.Entſchlaffen, in ſchlaff bringen.*Gal.Endormir,aſſopir.*His*.Adormecer aotro,*]καταπαύω.ſoporem induco,ſtupefacio.Pl.li.28 Serpentes ſoporari.Idem lib.21.c.31.Vt radice eius propius admota ſoporent.Hinc Soporatus, ta, tum, partic.i.ſopore obrutus: vt, Artus ſoporatos premit quies.Pli.li.10.c.75.Aquatilia ipſa quiete cernuntur placida,ceu ſoporata.Dolor ſoporatus.i.lenitus.Cur.li.7.Recruduit ſoporatus dolor.Offa ſoporata melle,apud Vir.Aen.Id eſt, ſoporifero melle imbuta.Ramus ſoporatus vi Stygia. Ibidem.

Soporvs,a,um.o.1.2.ὑπνοτικός.ſomnum inducens ſut.Nox ſopora, id eſt,nox intempeſta,quæ placida rigat membra quiete.Luc.li.1. Sed nocte ſopora,Atria cognati pulſat non ampla,Catonis. Stat.1. Theb. Eadem ſub nocte ſopora Luſtra terit.

Sora æ,f.1.σῶρα.oppidum Campaniæ,cuius meminit Pli.lib.3.c.5. Iu.Sat.2. Optima Soræ,Aut Fabraterię domus, aut Frusinone paratur,Steph.Soram alteram collocat in Phœnice.

Soracte,is,vel Soractis,ctis,mons est Faliscorum,Apollini sacer,circa quem fiebat sacrificiū annuū,in quo Hirpiæ familiæ superambustam lignorum struem ambulãtes,nõ'adurebantur,vt refert Pli. li.7.c.2. Vir.11.Aen.Sũme Deus,sancti custos Soractis Apollo.Pli.31.c.2. Varro ad Soractẽ scripsit esse fontem, cuius sit altitudo quattuor pedum, Sole oriente,eum exundare fermenti similem, aneſq.quæ gustauerint,iuxta mortuas iacere. Neutro genere vsus est Silius Italicus lib.8.Et sacrum Phœbo Soracte frequentant.

Soranvs.m,2.Ditis,seu Plutonis cognomen:a voce Græca σωρός, q̃ tumulum sepulcralẽ significat;vel a Sora oppido,ad Soractẽ mõtem sito.Tradit enim.Pli.l.2.c.19.Eo in tractu tam pestiferos spiritus exhalari,vt auibus sint lethales.Vnde videri potest Pluto dictus esse Sorapus non dissimili ratione ab ea, qua Auernũ pro infetis Poetæ accepetunt.

Sorbeo,bes,bui,itũ,vel sorpsi,sorptũ,n.2.[*Sorbire.*ץלב balah.ץלע lah G.Supffen,oder surpffen.*G Humer,& aualer en tirant a soy,engloutir.Hisp.Sorber*]ῥοφέω.liquidum alionid deglutio.Factitium vertum a sono,quem edunt,qui sorbẽt.Plaut.in Mil.Sorbet dormiẽs bum a sono,quem edunt,qui sorbẽt.Plaut.in Mil.Sorbet dormiẽs pa.Quid sorbet? iv.Illud stertit, volui dicere;Sed quia consimile est quod stertas,quasi sorbeas.Pl.li.7.c.53.Ap.Saufeius cum a balneo reuersus mulsum bibisset,ouumq. sorberet. Transfertur & ad alia Oui.2.de Art, Terraq.cęlestes arida sorbet aquas.Vir.3.Aen. Dextrum Scylla latus,lævum implacata Charybdis Sorbet in abruptum fluctus.Luc.li.4.Sordidus exhausto sorbetur ab vbere sãguis.Sorbere odia alicuius,pro perferre.Cic.ad Q.F.Sed me ab eo ita obseruari scio, vt eius ista odia non sorbeam solùm,sed etiam concoquam. Sorbere animo, pro eo quod est præpropera spe deuorare.Ci.2.Phil. Quid eum non sorbere animo,quid non hauire cogitatione,cuius sanguinem non bibere censetis? Absorbeo, Exsorbeo,Obsorbeo,& Resorbeo;suis locis.

Sorbillo,las.a.1.dimin.a sorbeo,[*Sorbire poco,mà spesso.*Germ.Gemaechlich surpffen]κατὰ μικρὸν μεταφέρω minutim,& paulatim sorbeo. Ter.in Ad.Cyathos sorbillans paulatim hunc producam diem.

Sorbillvm,li.n.2.ῥοφημάτιον.potiuncula sorbitioni apta.Pla.in Pœnu.Mihi video propter te victitandum sorbillo.

Sorbilis,& hoc le.p.c.o.3.ῥοφητόν.quod facilè sorbetur, vt Ouum sorbile,apud Celsum lib.2.c.19.& 25.Col.lib.8.c.17.

Sorbitio,onis,f.3.ῥόφημα.ipse sorbendi actus,vel potio ad sorbendum apta.Pers.Sat.4.Sorbitio tollit quem dira cicutæ.Pli.li.20.c. 6.Arteriæ sanat vitia,datum ĩ sorbitione ptisanæ.† Sorbitiuncula]

Sorbvm,sorbi,n.2.sorbi arboris fructus,similis pyro, quod Malum sorbi ẽt Col,appellat l.5.c.10. Et mala sorba,pruna, post mediam messem,vsque ad Idus Feb.serito.Hæc mala,vt docet Mar.li.3.aluum sistunt; Sorba sumus molles nimium durãtia ventres,Aptius hæc puero,quàm tibi poma dabis.Col.Sorba manu lecta,in vrceolos adijcito.Plin.lib.15.c.12.Sorbis quadruplex est differentia,&c. Cato.c.7.Sorba in sapa cum vis condire,vel siccare,viridia facias.

Sorbvs,sorbi.f.2. arbor est procera,quam Græci οὖπυ, fructum:quę ejus ὄα & οὖα vocant.Theoph. lib.3.c.21.

Sordeo,es,dui.n.2.[*Esser sporco,*מאסר nitma.G.wueſt oder vnflactig sein.*Gal.Estre ord,& sale* H.*Enfuziarse*]ῥυπόω. sordidus sum. Mart.lib.1.Dum nulla teneri sordent lanugine vultus.Sordere alicui res dicitur,cum contemnitur,& vilis æstimatur.Pl.lib.35.c.10. Sordebat ille suis.Ci.ad Oct.Cui sordebat Macedonia prouincia. Liu.li.4.ab vrb.Adeo se suis etiam sordere,nec a plebe minùs quã a patribus contemni.Pl.lib.5.Adeo delicijs sordent.

Sordes,dis,f.3.[*Sporchezza,sporcitia,bruttura.*צואר tsoah.(vel)tsoah בפאר aumeah.Germa.wuſt,vnsaubekeit,vnflat.*Gal.Ordure,& salete.Hisp.Suzied,frealdad,*]ἄσυ,ῥυπος.immunditia.Plau.in Pœn. Pleni oculi sordium qui erant,iam splendent mihi.N. Immo etiã in medio oculo parum sordis est.Hor.1.Epistо.2.Auriculas citharæ collecta sordę dolentes.Iacere in sordibus,est nimio animi dolore squalere.Ci.ad Teren.Te nunc mea Terentia sic vexari,& iacere in sordibus.Sordem vrbis vocat Ci.fęcẽ plebis,Attico sic scribens; Apud bonos ijdem sumus,quos reliquisti; apud sordẽ vrbis & fęcem,multo melius nunc,quàm reliquisti Sordes item accipimus pro immoderata parsimonia,& auaritia,ex minimis etiam rebus lucrum captante.[*Auaritia.*]Quin.lib.6.Incusans eius sordes, neque auaritiæ,neq.sordes,ac mala lustra Obijciet vetè quisqi ãpi hi.Luxuriæ sordes.Iuue.Sat.1.Id est,summam prodigalitatem cũ insigni auaritia coniũctam. Gaudet autem Iuuenalis antitheta hoc pacto coniũgere,vt alibi,Socraticos cinædos;Tristitiam obscœnam;Lacernatam amicam.

Sordesco,is,n.3.[*Deuenir sporco.*מאסא nitma. Ger. wueſt oder vnflactig werden.*G. Deuenir ord,& sale.Hisp.Enfuziarse,*]σπιλόομαι, ῥυπαίνομαι.sordidus fio.Hor.1.epistо.20.Contrectatus vbi manibus sordescere vulgi Cœperit.Pl.l.11.c.11.Hinc Exsordescere,vt de sordidũ fieri,& per translationem vilescere Gel.Cur ergo non

patiuntur nomẽ philosophiæ in hominib deterrimis exsordescere?

Sordidatvs,a,um,o.1.2.ῥακώδης ῥυπαλίος.pannosus,sordidis vestibus indutus.Plau.in Asi.Sum sordidatus, id est, sordidè indutus. Ci.6.Ver.Diodorus sordidatus circum patronos cursare.

Sordidvs,a,um.o.1.2.inquinatus,& obsoletus.)(purus,mitidus[*Sporco,imbrattato.*מטמא tsfo טמא taine.G.wueſt,vnflactig,vnsaubet.*Gal. Ord.& sale.Hisp.Suzio,*]quod est sordibus infectum.Ci.3 Tus.Sæpe est sub pallioso sordido sapientia.Vir.6.Aen.Sordidus ex humeris nodo dependet amictus.Ou.3.de Arte; Quas gerunt vestes,sordida lana fuit. Sordidus homo,'[*Auaro.*] ῥυπαρολόγος.tenax,auarus,& ex rebus vilissimis quæstum captans.Cic.1.Offi.Sordidi putantur,qui mercãtur a mercatoribus, quod statim vendant. Sordido loco natus,id est,ignobili.[*Ignobile.*]Liu.li.2.Bell.Pun.Vnus inuentus est tutor legis C. Terent.Varro,loco non humili solùm, sed etiam sordido ortus. Sordida lingua,impura, mendax. Tibul. lib.3.Eleg.7.Aut fallat blanda sordida lingua fide.

Sordide,ῥυπαρολόγως.auarè.Pl.Epi.9.Proconsulatum sordidè gessit. Cic 2.de Orat.si arroganter,si turpiter, si sordidè.

Sordidvlvs,o.1.2.[*Imbratellato.*G.Zimlich oder ein wenig wueſt. dimin. a sordidus. Plau.in Pœn.Seruulorum sordidulorum icorta. Iuu.Sat.3.Si toga sordidula est.

Sorditvdo,inis,f.3.ῥύπος.idem quod sordes.Plaut.in Pœn.

Sorex,soricis,p c.m.3.*Sorz,o,ratto,topo,*עכבר hachbar.G.Spitzmauſs sind etwas gifftig,das auch die Katzen daruõ schebig werdẽ.*Gal. Vne souris.Hisp.Raton pequenno.*] ἀρουραῖος μῦς.animal est notissimum,maius mure, clariusque strepens, domos nostros frequẽtãs, omniaq. arrodens.Col.lib.14.cn.31.Si serpens,aut mus,sorex ve in mustum cecidit. Sorex suo indicio perit, prouerbialis metaphora est, qua vtimur, quoties significare volumus quempiam a se ipso proditũ esse,cui vel in primis expediebat cautissimè latere.Teren.in Eun.Egomet meo indicio miser, quasi sorex hodie perii. Hinc Soriceus,cea,ceum,

Soricinvs,a,um,o,1.2.[*Di topo.*Ger. Von einer spitzmauſs,]μύινος. a sorex;vnde Soricinos dentes dixit Plau,

Soricvlata vestis,f.1.quæ variis cõserta coloribus erat,Varro:Vermiculatam,aç soriculatam vestem. Pl.li.8.c.48.

Sorites,m.1.σωρίτης. a Græcis vocatur captiosum, & multiplex argumentandi genus,in quo ex vno concesso,ad multas cõclusiones cõnexas assurgit.Dictus Sorites,ἀπὸ τοῦ σωροῦ,quod Græcis acervum significat, quoniam semper ascendunt in cumulum hęc argumenta.Cic.de Diu. Quemadmodũ soritæ refutamus,quę,si necesse sit,Latino verbo liceat Acerualem appellare.Sed nihil opus: vt .n ipsa Philosophia,& multa verba Græcorum;sic sorites satis Latino sermone tritus est.Idem.4.Acad.Soritas hos vocant,qui aceruum efficiunt vno addito grano, vitiosũ sanè,& captiosum genus.

Soror,oris,f.3.[*Sorella,sorore,sirocchia,*אחות achoth. G.Ein schwester.*Gal.Soeur.Hi.Hermana,*ἀδελφή.dicta est,quod quasi seorsum a sua stirpe nascatur,separaturq. ab ea domo,in qua oritur,& in aliã transgrediatur,vt docet Gel. li.10.c.14,ex sententia Labeonis.Cic. pro Mil.Clodius cũ sorore Germana nefarium stuprum fecit.Vir. 2.Georg.Panaquę,Siluanumq. senem,nymphasq. sorores.Ouid.fMet.Constitit,& doctas sic est affata sorores. Sorores palmulæ,id est,similimæ,& quasi gemellæ.Pli.li.13.c.4.

Sororicida,dæ,p. p,m.2.qui sororem occidit. Cic.pro domo.

Sororiari,d,1.puellarum mammæ dicuntur,cum iam mamescũt, quod non singulæ, sed veluti geminæ sorores simul nascantur.

Sororivs,a,um,o.1.2.[*De sorella.*Ge.Derschwester]Cice.pro Sestio; Sororijs stupris,omni inaudita libidine infamis.Sororium tigillũ, appellabatur locus sacer in honorem Iunonis, quem Horatius ille vnus ex fratribus trigeminis statuerat causa sororis a se interfectæ ob suam expiationem. Fest.

Sors,tis,f.3.fortuna,casus, fatũ[*Sorte,caso, fortuna,disgratia,destino,* גורל ghoral פור pur.Ge.Ein gleuck,tal, loss.*G.sort,condition,fortune.Hisp.La suerte,o la fortuna*]κλῆρος.a serie,secundum Varronem, ponitur pro fortuito alicuius rei euentu. Cice.lib.2.De Diui.Quid .n.fors est ? Idem propemodum quod micare, quod talos iacere. Accipit ẽt fors pro munere, vel officio. Liu.Si id facere grauarer, non suæ sortis id negocijũ esset:se quidem id factũ,quod senatus censuisset.Aliqñ etiam pro patrimonio,siue hæreditate accipitur. Vnde Consortes dicuntur,qui aliquod patrimonium,vel hereditatem vnà habent,& Consortium,eiusdem hæreditatis communio. Est præterea fors, summa,siue caput, & prima pecunia,quæ cõfertur in societatẽ,vt inde lucrũ fiat. ἀρχαῖον,δάνειον,δάνεισμα, κεφάλαιον.Terent,in Adel.Hei mihi etiam de sorte nunc venit in dubium.Hoc est,de pretio,quo empta erat fidicina. Inde cõsortes, qui tantundem sortis attulerant ad societatem, quantum ille, cum quo est societas. Itẽ fors est fatalis necessitas, siue Parcę,quod nulli vnicuiq.sortitum sit,vt ipsæ volueruntVirg.3.Aen.Hic exitus illum sorte tulit.Item dicitur iudicium.Idem 6.Aene.Nec vero hæ sine sorte datæ,sine iudice sedes. Tractũ ex Romano more,pọ̃ audiebantur causæ, nisi per sortem ordinatę. Nam quo tempore causæ agebantur,conueniebant omnes,& ex sorte dierum ordine accipiebant,puta quod post triginta dies causas suas exequerẽtur.

Sortes

Sortes etiam oracula, seu responsa. χρησμοί. dicebantur, quæ a dijs eorumve sacerdotibus consultoribus edebantur. Valer. li. 1. Cuius rei explorandæ gratia legati ad Delphicum oraculum missi, detulerunt præcipi sortibus, vt aquam eius lacus emissam per agros diffunderet. Vir. 6. Aen. Hic ego neq. tuas sortes, arcanaq. facta Dicta meæ genti ponam. Accipitur ét sors pro progenie. Ouid. 6. Fast.

Si genus aspicitur, Saturnum prima parentem
Feci, Saturni sors ego prima fui.

SORTICVLA, læ, f. 1. dimin. a sors. Sue. in Ner. c. 21. Sorticula in vrnam cum cæteris demissa.

SORTILEGVS, p. c. m. 2. χρησμῳδός. qui per sortes futura prænunciat, & qui per sortem aliquid eligit. Cic. 1. de Diui. Non me sortilegos, nec eos, qui quæstus causa ariolentur. Hor. de Arte. Et diuina futuri Sortilegis nõ discrepuit sentẽtia Delphis. Hinc Sortilegium, gij. χρησμῳδία. quod propriè significat rei futuræ per sortes exploratione. Pli. th sortilegia accepit pro magicis quibusdam superstitionibus, lib. 18. c. 4. vbi titulus capitis sic habet, De sortilegijs quibusdam, & saliua hominis. Quid aũt ibi sortilegiorum nomine intelligat, satis declarat capitis totius tenor, quo non nisi vanissimas Magorum persuasiones excquitur.

SORTIOR, iris, d. 4. [*Sortire, far la sorti, buttar a sorte.* G. Loosen, das loos fellen, oder werffen. *Gal. Ietter par sort, faire sort.* Hisp. *Sortear*] κλῆρόω. sortes duco, Plau. Casi. Nam si sic nihil impetrare potero, sortem sortiar. Sortiri remos. Virg. 4. Aene. Sternimur optatę gremio telluris ad vndam, Sortiti remos. Vbi Ser. Sortiri remos, per sortẽ diuisi ab officio remigandi, quis esset proreta, quis pedem teneret. Idem 8. Aene. Ocius incubuere omnes, pariterq. laborem Sortiti. Id est, diuiserunt inter se laboris officium. Sortiri iudices, per sortẽ eligere. Cic. ad Quin. Frat. li. 2. Sententiam dixit, vt ipse iudices per prætorem vrbanum sortiretur. Sortior, per sortes capio, & sorte consequor. Cicc. 7. Phi. Lege, qua cum C. Cæsare magistratum sortitus est. Sueton. in August. Ex prætura Macedoniam sortitur. Sortiri prouinciam, est sorti committere, cuius prouincia futura sit. Cicer. ad Att. lib. 1. Senatus decreuit, vt consules Galliam sortirentur. Sortiri prouincias, est sorte prouincias diuidere. Aliquãdo sortiri. κληροδοτῶ. significat disponere. Vir. 3. Aeneid. Sic fata Deum rex Sortitur. Sortiri, pro substituere & submini strare. Vir. 3. Geor. Sobolem armento sortire quotannis. Vbi Ser. Sortire, substitue, submini stra.

SORTITIO, f. 3. verbale [*Sortitione.* Ger. Loosfellung, loosswerffung. *Gal. Le iet du sort.* Hisp. *Obra de sortear.*] κλήρωσις. ipse sortiendi actus. Ci. pro Clu. Ecce tibi eiusmodi sortitio, vt in primis Bulbo, & Stalano, & Guttæ esset iudicandum. Ibidem; Statuerunt ita maiores nostri, vt si a multis esset flagitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam animaduerteretur.

SORTITÒ, p. p. [*Sortitamente, per sorte.* Ge. Mit der loosfellung, loosswerfung. *Gal. Par sort.* H. *sorteando, o per suertes,*] κληρωτῶς. adu. significans ex sorte, vel per sortem. Ci. 4. Ver. rex Iouis sacerdotem sortitò capi iubet. Idem li. 9. Epi. Eos sortitò in prouincias mitti placere. Aliter accipitur pro naturaliter, vt apud Hor. 4. Epod. Lupis, & agnis quanta sortitò obtigit, Tecum mihi discordia est, hoc est, naturaliter, vel occulta quadam fati ratione.

SORTITVS, tus, m. 4. [*Sortimento,*] κλήρωσις. pro sortitione. Ci. pro Domo sua; Quid ? etiam pluribus de rebus vno sortitu retulisti ? Vir. 3. Aen. Quæ sortitus non pertulit vllos.

SORTI \ aduerb. Virg. 4. Geor. Sunt quibus ad portus cecidit custodia forti. Vbi Sorti, id est, ex sorte, vel in sorte, nam aduerbium est, qd traxit a militia.

SOSPES, itis, c. 3. [*Sano e saluo,* שלי scheim שלם scaleu, שלם scalem G. Gesund vnd frisch, vnuerletzt. *Gal. Sauué d'vn danger.* Hisp *Cosa salua de peligro*] σῶος. salvus, incolumis. Liu. li. 5. ab Vrbe. Sospitesq. omnes Romam ad propinquos restituit. Vir. 11. Aen. At non Euandre pudendis Vulneribus pulsum aspicies, nec sospite dirum Optabis nato funus pater. Ho. 1. Car. Ode 36. Vix vna sospes nauis ab ignibus. Antiqui item sospitem accipiebant pro sospitatore, siue seruatore; Vnde Iouem sospitem dixit Ennius, quem alij Iouem seruatorem appellant.

SOSPITA, tæ, p. c. f. 1. σώτειρα. id est, seruatrix, quo cognomine Iuno colebatur apud Lanuuinos. Ci. pro Mur. Nolite a sacris patrijs Iunonis sospitæ, domesticum, & suum consulem auellere.

SOSPITALIS, & hoc le, c. 3. salutifer, salutaris. Pla. in Pseud.

SOSPITO, as, p. c. a. 1. [*Conseruare sano, saluo* חשיע hoschiah. Ge. Gesund vnd im wolstand erhalten. *Gal. Garder sain, & sauue, deliurer de peril.* Hisp. *Librar a otro de peligro,*] σώζω. incolumem seruo. Liu. lib. 1. Vti volens propitius suam semper sospitet progeniem.

SOTADEVM CARMEN, n. 2. σωτάδειον μέτρον. pedes habet septem: Primus pondæus, secundus pentambus, tertius spondæus, quartus pentambus, quintus & sextus tribrachus, & vltimus spondeus. Et (quo magis mirum est) totus Sotadeus numerus trochęis potest cõstare pedib. Hæc Fortunatianus Atilius. Alij de hoc vocabulo sic, Sotadeum carmen constat è quinque pedibus, primis duobus Ionicis maiore, & tribus reliquis trochæis. Et quia Ionicus à maiore cõstat è duabus primis longis, & reliquis duabus brcuibus, primus pes interdum, soluta prima Ionici in duas breues, fit mesomacros, cõstans è media longa, & duabus vtrinq. breuibus: Soluta secunda, fit paropæon, constans e prima longa, & quattuor breuibus.

† SOTERIA, orum. σωτήρια. Munera dicuntur, quæ pro conualescentia dijs fouentur. Solebant autem illa munera ab amicis corrogari. De his Martial.]

S A N T E P

SPADIX, ls, p. p. g. d. σπάδιξ. teste Gel. li. 2. Est auulsus a palma termes cum fructu: qui quoniam puniceum refert colorẽ, hoc est, rubrũ cum exuberãtia quadam splendoris, factũ est, vt spadicem pro puniceo colore accipiamus, qui potissimùm in equis commendatur. Vir. 3. Geor. Luxuriatq. toris animosum pectus honesti Spadices, Glauciq. Est etiam spadix genus instrumenti musici, cuius meminit Iul. Pollux lib. 4. & Cælius lib. 9. c. 4. Quin. lib. 1. c. 16. de Musica; Psalteria, & spadices etiam virginibus probis recusanda.

SPADO, nis, m. 3. [*Castrato, eunuco* סריס saris Ger. Ein verschnitner, hodenloss. *Gal. Chastré.* Hisp *Varon castrado*] σπάδων. propriè is dẽ, cui aut testes euulsi sunt, aut ipsi crematteres, hoc est, nerui, è quibus testes dependent. A verbo Græco σπάω, quod est, euello. Eunuchus autem etiam natura quis esse potest, vt cum frigidior temperatura Veneris vsum cuiquam pernegat. Pl. li. 11. c. 87. Defluuium capillorum in spadonibus non visum. Spadones item dicuntur surculi infrugiferi. Col. lib. 1. de Arbor. Eiusmodi surculos, qui nihil afferunt, spadones appellant.

SPARGO, gis, si, sũ, a. 3. *Spargere,* זרה zarah, פזר pizzar, בזר bazar, זרק zarak. Germ. Ausspreiten. *Gal. Espandre, ietter cà & là. semer.* Hisp. *Derramar*] σκεδάζω. huc illuc proijcio, dissemino, latè diffũdo. Vi. 3. Ecl. Iam cornu petat, & pedibus qui spargat arenam. Spargere aquam, est aquã effundere. Plau. Tru. Sparsisti aquam: iam redijt animus. Insulæ sparsæ per equor, i. latè diffusę. Vir. 3. Aen. Niueãque Paron, sparsasq. per equor Cycladas. Col. lib. 2. c. 16. Si tamen aliqua causa tempestiuam stercorationem facere prohibuerit: secũda ratio est, antequã sarrias, more seminantis ex auarijs pulueretem stercoris per segetem spargere. Spargere humum folijs, i. sternere, vel operire [*Coprire*] Vir. 5. Ecl. Spargite humum folijs, inducite fontibus vmbras. Composita sunt Aspergo, Conspergo, Dispergo, Inspergo, & Respergo: quorum significata explicantur suis locis. Spargere se in aristas, vel brachia, dicitur herba, quando in aristas, vel in brachia dilatatur. Pli. lib. 12. cap. 12. Cacumina in aristas se spargunt.

SPARSIM, adue. [*Sparsamente, quà e là.* German. Hin vnd her, sprentylecht, treuflechtig. *Gal. Parci, par la peste mesle.* Hisp. *Derramadamente*] σποράδην. multis, variisque in locis, & hic & illic. Gel. l. 11.

SPARSVS, par, o. 1. 3. [*Sparso,* מיורח mezoreh, מפוך mephuzzar. Ger. Ausgespreitet. *G. Espars, sitte cà & là, semé.* Hi. *D'erramado*] σποράδην. longè, latèq. diffusus. Cicer. in Arat. Stellæ sparsæ fusęq. videntur. Os sparsum [*Largo.*] i. latum, & plus satis diffusum. Ter. in Heau. Illam virginem, Cæsiam, sparso ore, adunco naso. Aliquando Conspersus. Oui. 8. Met. Rarisiam sparsus tempora canis. Corpus senatus sparsum. i. dissectum. Luc. l. 7. Calcatosque simul reges, sparsumq. senatus Corpus.

SPARTA, tę, f. σπάρτη. Peloponesi ciuitas nobilissima, Lycurgi legib. optimè olim instituta, ita dicta a Sparto Phoronei filio, aut (vt alij malunt) a Sparta Eurotę filia: cum antea Lacedæmon diceretur. Vir. 3. Geor. Veloces Spartę catulos, acremq. Molossum. Huius ciues dicuntur Spartiatæ, siue Spartani, qui & Lacedæmonij.

SPARTANVS, a, um, o. 1. 2. σπαρτιάτης. Lacedemonius. Vir. 1. Aen. Virginisjos, habitumq. gerens, & virginis arma Spartanæ.

SPARTACVS, m. 2. σπαρτάκης. famosus gladiator fuit, ex Thracia oriũdus, robore animi, & corporis pręstãs, q vnà cũ Chryso, & Oenomao, effracto Lentuli ludo gladiatorio, cũ lxx. gladiatoribus erupit Capua, manuq. seruorum congregata, quasi iusto exercitu comparato, Cerneſium montẽ in Campania occupauit, vbi cũ a Clodio Glabro obsideretur, eius castra diripuit, & Campaniam populatus, raptis prętorum fascibus appellatus est Imperator. Inde Lentuli exercitũ in Apẽnino dissipauit, apud Mutinã Cassii castra deleuit: tandẽ cum de vrbe inuadenda deliberarat, a M. Crasso pulsus, fugatusq. cũ Brutiũ angulũ occupasset, nec in Siciliam præ nauiũ penuria traijcere potuisset, cũ suis omnib. fortissimè dimicans occisus est. Luc. li. 2. Vt simili causa caderes, qua Spartacus hostis.

SPARTEVS, a, um, o. 1. 2. è sparto compositum. Cato. de re rust. c. 3.

† SPARTVM, seu Spartium. Σ σπάρτιον. Diosc. li. 4. id est, quod Genistam vocant. Vide Gell. lib. 17. c. 3.]

SPARVS, seu Sparum, m. & n. 2. telum rusticum, in modũ pedis recurui. Vir. li. 5. Agrestisq; manus armat sparus. Fest. Spara minimi generis sunt iacula, a spargendo dicta, quod passim pugnãdo spargerentur. Luci. Tum spara, tum matices portantur tragula porro.

SPASMVS, mi. 2. siue Spasma, atis, n. 3. [*Spasmo.* Germ. Krampff] σπασμα. contractio neruorum, rigor, siue distentio, conuulsio. A verbo σπάω, conuello. Pl. 22. c. 8.

SPASTICI, quibus aliquid intus conuulsum est. Pli. lib. 21. c. 19.

SPATHA, æ, f. 1. *Spada* חרב chere. G. Ei groß schwert, ein plasch, ein

langer ſebel.*Cal. Eſpee. Hiſpan. Eſpada*]σπάθη.gladij genus,*ἀπὸ τοῦ σπάζειν*,hoc eſt,à ſcindẽdo.ſiue diuellẽdo,aut certè *ἀπ' τοῦ σπᾶν*, quod inter cetera ſignificat ſtringere. Apul. Et militaris ſacrameti genium ob amiſſam ſpatham verebatur. Vegetius gladios maiores ſpathas vocari docet; minores vero ſemiſpathas. Hæc etiam auct. Aug. dicitur Framea, & alio nomine Romphæa. Eſt itẽ ſpatha,rudicula,qua vtimur in verſandis rebus,quæ coquuntur. Col, li.12.c.22.Permiſceto ſpatha lignea. Spatham præterea vocamus inſtrumentum illud culinariũ ,quo ſpumam detrahimus . In palmis item ſpathæ dicuntur ramuli, ex quibus palmæ dependent , à frondis,vt videtur, figura nomen habentes,quæ ad gladioli foliũ ſatis accedit.Pli.lib.16.c.26. Palma ſola in ſpathis habet fructum.

SPATHALION,n.2,[*Ramo di palma.*Ger.Ein zweig von enim Dattelbaũ,an dem die dattelkernen noch hangen,]σπαθάλιον.diminut. a ſpatha,ſignificans ramulum palmæ cum dactylis inde pendentibus,vnde apud Mar.li.13.Spathalion caryotarum numeratur inter munera tenuiorũ,quæ Kal.Ian.ſolent miſſitari, Aurea(inquit) porrigitur. Iani caryota Calendis, Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.Eſt etiam ornamentum muliebre,inter delicias fœminarum annumeratum, à verbo Græco σπαθαλάω, quod ſignificat delicias ago,& laſciuio.Pli.l.13.c.15. Plaut.Men,Amabo da mihi duum numum ſpathalia.

SPATHE,f.1.σπάθη.inuolucrum eſt, ſiue opetimentum fructus palmarum adhuc florentiũ, quo in ſpiſſandis vnguentis vtuntur vnguentarij,vt docet Dioſc lib.1,cui ea in re optimè conuenit cum Theophraſto,qui lib.3.de Plantarum hiſtoria de palmis agens, in eo maſcula a fœmina differre ſcribit ,quod maſcula prior florem ferat in ſpathe.Pli.li.23.c.6.ſpathes, ſiue elates nomine proprium quoddam palmæ genus videtur intellexiſſe , quod medicinæ conferret germina,folia,& corticem.Vide Marcellum in Dioſcoridẽ.

SPATHVLA,la,f.1.diminutiuum a ſpathe,ſiue a ſpatha, quo Celſ.li.8. c.15. vſus eſt pro inſtrumento chirurgico , ad humeri luxati curationem accommodato .

SPATIOR,aris,d.1.[*Andar a paſſo a ſolaz.Yo,ſpatiãdo* חסרה hithhallech.G.Spatzieren,hin vnd her gehn.*Ga.ſe pourmener,s'esbanoyer. Hiſ.Eſpaciarſe.*]περιπατέω.deambulo.Vir.li.1.Geor.Et ſola in ſicca ſecũ ſpatiatur arena.Ou.2.Met.Nam cum per littora lẽtis Paſſibus , vt ſoleo,ſumma ſpatiarer arena. Feſt.Spatiatorẽ pro erratore poſuit Cato.Spatians,tis.Oui.14.Met.Et ſpatiantia paſſim Brachia cõpeſcit.Spatiatus,ta, tum.Oui.3.Faſt.Spatiataq; littore curuo.

SPATIOSVS,a,um,o.1.2.[*Spatioſo,grande.*G.Heffig vveit,das ein groſſe vveite begreiffi.*Gal.Spatieux,large & de grand eſtendue,Hiſ.Eſpatioſo,large,grande,ancho*.]εὐρύχωρος.amplus,capax, vaſtus. Col. li.6.c.2. Primum omnium ſpatioſum ſtabulum præparetur. Interdum non loci,ſed temporis ſpatium importat.Ou.li 1.Am.Eleg.8. Sed nunquam dederis ſpatioſum tempus in iram . Hinc Spatioſè, latè,diffuſè.Pli.li,19.c.5. Quoniam ſpatioſè fruticat. Inde Spatioſius,& ſpatioſiſſimè. Plin.epiſt 62.

SPATIVM,tij,n.2.interuallum,curriculũ,tempus,curſus,regio, capedo.[*Spatio,agio,tempo* רוח renach מרחב merchab.Ge.Ein weite. *Gal.Eſpace,Hiſp.Eſpacio.o anchura*.]διάστασις,διάστημα. & non ſolùm de loco dicitur, ſed etiam de tempore . De loco,Cice.lib.1.de Nat. Deor.Sidus ſpatijs immutabilibus ab ortu ad occaſum commeans.Vir.3.Geor Hic vel ad Eleæ metas,& maxima campi Suda bit ſpatia.Ou.2.Met.Tritũque relinquunt Quadringes ſpatiũ.De tempore,Cic.pro Arch.Quoad longiſſimè poteſt mea mens reſpicere ſpatium præteriti temporis.Auct.ad Her.li.2.Spatiũ ita conſideratur, ſatiſne longũ fuerit ad eam rem tranſigendam. Spatiũ , pro menſura,& temporibus pedum in carmine.Cic in Orat.Trocheus,qui in eodem ſpatio eſt,quo choræus.Spatium pro dilatione.Liu.li.8.Orabant,vt ſibi ſuę ſpatiũ, & conſilio tempus daretur.

SPECIALIS,& hoc,le,o.3.*Speciale,Singolare,proprio.*G.Sũderbarlich, eigen.*Gal.Special,propre,& particulier.*Hiſ.*Coſa ſpecial en ſu genere, proprio.*]ἰδικὸς,ἴδιος.proprium,& veluti peculiare. Iulius Capitolinus ait , Matrimonium famuliam id ſpeciale ſemper habuiſſe , vt Alexandrum Magnum in auro & argento exculptum haberet.

SPECIATIM,[*Specialmente.*G.Inſonderheit.*Gal.Specialement,en eſpecial.Hiſp.Eſpecialmente,de ſpecie, en ſpecie,*]ἰδικῶς.particulariter. Cicero poſt Red.in Sen. Meſſinius legem ſpeciatim de ſalute me promulgauit.

SPECIALITER,[*Specialmente,*] ἰδικῶς ſpeciatim.Col,li.3.Nunc illud ſpecialiter,vt non ſolum ex feraciſſima vite,ſed etiam è vitis parte feraciſſima ſemina eligantur .

SPECIES,f.3.[*Specie,imagine,* תמונה temunah, טואר toàr, מין min.G. Ein geſtalt.*Gal.Eſpece,forme,figure,beauté,mine,face.Hiſ. Hermoſura,o forme,e ſpecie,*]ὄψις,εἶδος.effigies, facies,vel imago.Cic.lib.1. Offic.Quę ſpecie quadam vtilitatis,hanc Greci εἰδιαν.vocant. Et in Topicis;In diuiſione formarum,quas Græci εἴδεις vocant, noſtri ſpecies appellant.Ceſar.Com.4.ſpeciem pugnantũ præberent. Id eſt,demonſtrationẽ,ſiue ſimulationem,pretextum,& quaſi velamentum.προφασις. Cice.de Am.Quæ iſta ſecuritas?ſpecie quidem blanda,ſed re ipſa multis locis repudianda eſt.Quandoq; ſumuntur pro aſpectu,& re viſa.Virg.2.Aen.,Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Chorębus.Quandoq; pro pulchritudine,a ſpecien. do.Plaut.in Bacch.Bellan'videtur ſpecie mulier?Inde Speciosus, pro pulchro,& formoſo accipitur , de quo infra Species item(vt definitur a Dialecticis)eſt quæ dicitur de pluribus,iiſque differentibus numero,vt Homo eſt ſpecies,quoniã de Socrate , & Platone,& alijs,non ſpecie,ſed numero differentibus , prędiuntur. Ob eam rationem ita appellata , quod multorum collectio vnaquaſi viſione comprehendatur . Genus autem eſt, quod prædicatur de pluribus differentibus ſpecie,vt Animal,quod de homine , equo, aſino,& huiuſmodi dicitur,quę ſpecie differunt.Quandoque ſpecies in plurali numero ſumitur pro aromatibus.[*Spetierie.*]Macrob.lib.vlt.Saturnal.Species & acres,& calidæ,ſuper facię,cum apponuntur,exulcerant.Mar.Iureconſ. Species pertinentes ad vectigal,cinnamomũ,piper longum, piper album . Sic dicitur Vicus ſpeciarius,a ſpecibus.Arabicis peregriniſq; In ſpeciem,ſimulatè. Liu,ab Vrbe.De Sempronio reo; Quæ in ſpeciem modo iactẽtur.

SPECILLVM,li,n.2.[*Taſto.*Ge.ein meiſſelin , oder dergleichẽ inſtrumẽt,mit welchem die wundartz die tieffe der wunden erſuchen, Roeren,&c.*Gal.eſprouuette de chirurgien.Hiſp. La tienta,o calla de chirurgiano,*]μήλωτις.inſtrumentũ ,quo vtuntur chirurgi ad ſcrutationem vulnerum , & fiſtularum . Eſt autem diminut. ſpecium, quo antiqui vſi ſunt in eadem ſignificatione. Cor.Celſ.lib.5. Ante omnia ſpecillum demitti in fiſtulam cõuenit.Hinc Auricularium ſpecillum,quod curandis auribus adhibetur.Eſt & Specillum inſtrumentum,quo oculos inungimus. Plin.lib.7.C.Iulius medicus ſpecillum per oculos trahens.Cel.lib.7.Specillo ſuper oculum inducatur.Var.li.de Lin.Latin.Quo oculos inungimus,quibus ſpecimus,ſpecillum.Quidam etiam ſpecilla appellant vitreos illos orbiculos,quos ſenes,quo clarius cernant, oculis admouent.

SPECIMEN,nis,pen.c.n.3.indiciũ,ſignificatio. [*Moſtra,taſta , prona,* חבנית tabaith.G.Ein ſchavvfal,ſchavvſtuck,auſs vvelchem man abnemmen kan,welcher geſtalt das gantz ſey,zeigſtuck,probierſtuck.*Gal.Monſtre,eſchantillon,exemplaire,eſprenue,patron Hi.La muestra de lo meior* ,]ἀνάδειγμα. propriè in quauis merce dicitur exiguum quiddam , quod a venditore ſpectandum profertur, vt ex eo emptor rem totam eſtimet.Frequentiſſimè tamen per tranſlationẽ accipitur pro quouis documento,experimento,ſiue exemplo,ex quo rei totius capimus coniecturam.[*Eſſempio.*]Cic. in Tuſcul. Non dubitas quin ſpecimen naturæ capi deceat ex optima quaque natura? Apul.in Flor.Sed Marſyas (quod ſtultitiæ maximum ſpecimen)non intelligens ſe deridiculo haberi.Dare ſpecimen ſui,eſt re aliqua in ſigni declarare,quid de ſe ſit ſperandum. Cic.in Diuin.in Ver.Qua in re nõ modo ſpecimen cæteris aliquod dediſti,ſed tute tui periculum feciſti.Specimen innocentiæ,prudentiæ,virtutis,id eſt,exemplar.Cic.3.de Nat.Deor.Cur temperantiæ,prudentięque ſpecimen,ante ſimulacrum Veſtæ,Pontifex Max.Q.Scęuola trucidetur?

SPECIO,cis,xi,ctum,a.3.[*Videre,* ראה raah.G.Sehen. *Gal. Regarder, viſer Hiſp.Mirar,veſar*,]ἐσκεπτο.apud antiquos in vſu fuit, pro videre. Vnde augures ſpecire,hoc eſt,inſpicere aues dicebãtur.Ennius apud Var. Vos epulo poſtquam ſpexit. Hodie vtimur tantum eius compoſitis,Aſpicio,Conſpicio,Circumſpicio , Deſpicio, Diſpicio,Inſpicio,Perſpicio,Proſpicio,Pręſpicio,Reſpicio,Introſpicio,Suſpicio,Tranſpicio,&c.de quibus ſuis locis.

SPECIOSVS,a,ũ,o.1.2.[*Viſtoſo,apparẽte,bello,bẽ formato,* תפאפה tiapheph. Ge.vvolgeſtalt,huebſch.*Gal.Beau.Hiſ.Coſa de mucha hermoſura, hermoſo,bello*]εὐειδὴς.pulcher,ſemper in bonũ accipitur, quamuis ſpecies medium vocabulum ſit.Virg.4.Aeneid.Neque enim ſpecie famave mouetur : hoc eſt , nec preſenti deformitate, nec rumore mox futuro.Sic & formoſus,licèt forma indifferẽter ponatur, sẽper tñ in meliorẽ partem accipitur.Pli.lib.13.c.4.Minus ſpecioſę, ſed ſapore caryotarũ ſonores.Gel.li.2.c.2.Si plenior aliquis, & ſpecioſior,& coloratior factus eſt,ſuſpecta habere bona ſua dẽt. Hode Art.Interdum ſpecioſa locis.Ou.7.Met.Specioſaq; noia culpæ Imponis Medea tuę.Speciosè,ſpecioſiùs,ſpecioſiſſimè , pulchrè, ornatè.Liuius l.3.Bel.Mac.Et equus tuus ſpecioſiùs inſtratus ornatuè quàm vxor veſtita?Speciosè ingredi , id eſt,cum ornatu.[*Ornamiente,*]Col.lib.2.c.2.

SPECITO,ats,are,n.1.frequentatiuum antiquum à ſpecio.Plau.in Ciſtel.Mater pompam me ſpectatum duxit.

SPECIVM,cij,n.2.[*Taſto,tenta* G.Ein meiſſel oder dergleichẽ inſtrumẽt der wudtartzen,mit vvelchẽ ſie die tieffe der wũdẽ erſuchẽ. *Gal.Eſprouuette de chirurgien.Hiſ.La tenta è cala del chirurgano*] μήλωτις.inſtrumentũ teres,& patũ ,quo medici ad rẽtandu vulnerum ac fiſtularũ viam & profunditatem vtuntur.Pacuuius; Vt medici faciunt,qui prius ſpecio vulnus tentãt.Fit autem a Specio.

SPECTABILIS,le,o.3 [*Spettabile,* נבבר nechbadh.Ger.Achtbar,vrol geacht,anſichtig.*Ga.Digne d'eſtre regardé,illuſtre.Hi.Lo que ſe ha de mirar,claro,illuſtre,*]θεατὸς.ſpectato dignus,clarus,illuſtris.Plin. lib.11.cap.14.Fauci ceta ſpectabiles gignuntur.Ou.3.de Pon Eleg. 3. Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore. Iuu. Sat.8. Si quod ſpectabile ſignum.Tacit.in vita Agr.In quibus pulchram,& ſpectabilem victoriam edentis.

SPECTACVLVM,li,n.2.[*Spettacolo*,תאוה roi.G.Ein ſpectacxcl, ein ſchauſpiel.*G.Spectacle,ce qu'on regarde.Hi. Luego que ſe mira*]θέα.dicitur id ꝙ ſpectandum exhibetur.Vir.in quodam Epig.Redeunt ſpectacula mane.Liu.li.1.Indici finitimis ſpectaculum iubet.Aliquando dicitur ipſa ſpectatio. Cic. 6. Verr. O ſpectaculum miſerum atquẽ acerbum,ludibrio eſſe vrbis gloriam? Aliquãdo locus vnde ſpectatur. Liuius lib. 1. Tum primum diuiſa loca Patribus, Equitibuſque , vbi ſpectacula ſibi quiſque faceret , fori appellati.

SPECTATOR,m.3.[*Spettatore*.ראה roeh.G.Zuſeher, der zuſihet wie ein ding verhandlet werde.*Gal. Contempleur,regardeur.Hiſp. Lo que miran los iuegos*,]θεατὴς.qui ad ludos ſpectandi cauſa conuenit . Pla.1. Amph. Nunc ſpectatores, Iouis ſummi cauſa clarè plaudete.Spectatores rerum cæleſtium,id eſt,contemplatores.Ci. 1.de Nat.Deor.Homo rerum ſuperarum,atque cæleſtium ſpectator.Spectator pugnæ,qui ſe pugnæ non admiſcet,ſed ſecurus eius exitum expectat. Tractum a ludorum ſpectatoribus,qui hiſtrionibus in ſcena fabulam agentibus, otioſi interim deſident. Cic.2. Offi. Spectatores ſe ocioſos præbuerunt Leuctricæ calamitatis. Spectator formarũ,id eſt,iudex,probator.[*Giudice.*]Ter. in Eun. Quam elegans formarum ſpectator ſiem. Don.Spectator elegans eſt , qui ſit cunctantis & faſtidioſi iudicij , cui non quiduis facilè placet.Spectator,probator, vt Spectatores pecuniæ dicuntur.

SPECTAMEN,inis,n.3.[*Eſſempio.*G.Ein anzeigung, ſchawſtuck,]ſpecimen.Plau.Menæch.Spectamen bono ſeruo.

SPECTATE,egregiè.Pli.li.21.Quæ ſpectatiſſimè floreant,celerrimè marceſcere.

SPECTATIO,onis,f.3. ipſe ſpectandi actus , Cic.ad Att. Eſt quiddam etiam animum leuari,tum ſpectatione , tum religione opinionis, & fama.Spectatio,pro probatione pecuniæ.Cic.in Ver.act.4.Primùm pro ſpectatione,& collybo.

SPECTATIVVS,0.1.2.*Speculatiuo.*Ger. Das des iſt, ſo ein ding aur im ge muet betrachtet vnd anſchawet,]ſpeculatiuus,contemplatiuus Quinctil.lib.3.c.5.Vt illa ſit ſpectatiuæ partis,hæc actiuæ.

SPECTANDVS,0.1.2.θεατὸς.Plin.lib.10.c.42.

SPECTATRIX,cis,f.3.θεάτρια.verbale fem.a ſpectando deductũ.Pla. Mer.Diuum atq; hominũ ſpectatrix.Luc.li.3.Spectatrix ſcelerũ.

SPECTATVS,0.1.2.[*Lodato,probato,*]נבחן nibchan.Ger.Bewaeret auff langem auffſehẽ,erKennet was hinder einen ſtecket.*Ga. Louè,approuuè.Hiſ.Alabado,prouado,*]δοκιμασθεὶς.probatus,cognitus,cuius ſcilicet perſpecta iam virtus eſt.Virg.8.Aen.Sunt animi,& rebus ſpectata iuuentus.Plaut.Perſa: Vitam iam ſatis tibi ſpectatam eſſe cenſueram.Spectatæ integritatis vir.Liu.libr.6.Bel Pun.Spectatiſſima fœmina.Cic.pro Sext.Roſc.

SPECTIO,nis,f.3.verbum eſt propriè ad Augurum diſciplinam pertinens,in qua officia ita diſtributa erant , vt qui ſpectionem habebant,nuntiationẽ non haberent.Var.li.5.de Lin.Lat.& Feſt.li.17.

SPECTO,as,a.1.[*Guardare,guardar ſpeſſo*,ראה raah,נשקף niſchkaph ,צפה tſaphah.G.Sehen eins ſehens,fleiſſig ſchawen.*Ga.Regarder ferme,& attentiuement.Hiſp.Mucho mirar.*]θεάω.frequẽtat aſpicio frequẽtatiuũ a ſpecio antiquo verbo,idẽ valet,quod multũ,& fixè intueor.Cic.de Aruſ.ref.Nitu Megaleſia eo die ſpectare voluiſſes. Ter.in Eu.Here,ne me ſpectes;me impulſore hæc nõ facit. Accipitur non raro pro iudicare,[*Giudicare,ſtimare*]Ci.pro Roſ.Com. Nemo enim illũ ex trunco corporis ſpectabat , ſed ex artificio comico æſtimabat.Cic.lib.5.Tuſc.Non ex ſingulis vocibus philoſophi ſpectandi ſunt.Aurum ſpectatur in ignibus.Ou.2.Triſt.Ele.4. Scilicet vt fuluum ſpectatur in ignibus aurum.Vnde & Spectatores pecuniæ dicuntur,qui valorem eius explorant.Huc etiam pertinet illud Vir.3.Ecl.Si ad vitulã ſpectes,nihil eſt,quod pocula laudes,[*Riguardare,*] hoc eſt,ſi vitulæ pretium tecum reputes, vel(vt Seru.interpretatur)ſi pocula cum vitula cõpares.Interdum eſt attendere,& vt Cic.loquitur,etiam atque etiã videre. Pla. Spectandum,ne cui anulum det,neque roget. Eleganter itẽ accipitur ſpectare,pro ad rẽ aliquã pertinere,ſeu referri, quod,& vulgo dicũt. *Appartenere*. Cic.3.de Fin. Hæc ſtudia ad imitandos ſummos viros ſpectant.Spectatur,imperſonale.Pli.l.10.c.70. Plautu congregari feras ad cibum conſuetudine ſpectatur . Spectatu,ſupinum. Ci.2 Offic.Admirantur eum, qui pecunia non mouetur , quod in quo viro perpectum ſit,hunc dignum ſpectatu arbitrantur.

SPECTRVM,tri,n.2.[*Imagine,idolo*,תמונה chizzaiõ.G.Ein geſicht das einem fur augen ſchwebt,geſpenſt.*Ga.Fantaſme,viſion.Hiſ.Imagen,idolo,phantaſia.*]φάσμα.ſimulacrum,ſeu imago oculis ſeſe offerens.Cic.lib.15. Epiſt. Qui putant , διὰ τοντικὰς φαντασίας ſpectris Catianis excitari . Et rurſus: His ſpectris etiam ſi oculi feriri poſſint,animus qui poſſit non videri.

SPECVLA,læ,f.1.[*Vedeta*,מצפה mitſpheh.G.Ei vvart,ein ort da mãn õder hoche huetẽ vnd ausſaehen kan,ein ſchawthurn,hoch vvacht.*Gal.Beffroy ou eſchauguette,ſentinelle.Hiſ.La atalaya lugar para atalayar*]σκοπιὰ.locus editus & eminens ,vnde aliquid eminus videri, & proſpici poteſt , ſiue ſit mons,ſiue turris , ſiue lapis, ſiue arbor,ſiue quid aliud eminens.Virg.8.Ecl.Præceps aerij ſpecula de montis an vndas Deferar.Oui.in Epiſt.Leandri:In ſpeculis omnis Abydos erat.Liu.lib.8.Bel.Pun.Ipſe in Ciſſeo monte ſpeculam poſuit,vt ignibus procul ſublatis , ſignum, vbi quid molirentur hoſtes,momento temporis acciperet.Vir.5. Aen.Dat ſignũ ſpecula Miſenus ab alta.Eſt & ſpecula , diminutiuum à Spes,ſicut Tullia.Pla.Perſ.Ecquid eſt mihil in te ſpeculæ?

SPECVLABVNDVS,0.1.2.Suet.in Tiberio.

SPECVLARE,ris,n.3.[*Specchio*,Ger Fenſter ſo man vor zeiten auſſdurchſichtigen ſpiegelſteinen , ſo genant vverden vnſer frauvẽ eyss, gemacht hat,vvie ietz auſs glaſs.*Gal. Des guetres,des lunettes, ou feneſtres de voire par a trauers,quoy on voit.It.Fineſtra de vidrio*]τὸ διαφανὲς.ſiue ſpecular,aris,ſiue Specularium,rij,feneſtræ genus,admittendæ in ædificium lucis,& excludendæ pituiæ, ventique gratia excogitatum:quod primùm ex ſpeculari lapide fieri cepit , hodie magis ex vitreis orbibus,vel teſſellis plumbo iunctis.Mar.li.8. Hibernis obiecta Notis ſpecularia puros Admittunt Soles, & ſine luce diem. Vlp. Specularia & vela,quæ frigoris cauſa, vel imbriũ in domo ſunt , inſtrumento domus non contineri , Caſſius exiſtimauit . In hortis quoque ambulationes ſpecularibus claudi ſolere,indicat illud Iuue.Sat.4.Quæ vehitur clauſo latus ſpecularibus antro.Hinc Specularius,rij,[*Specchiaro*,]ſpeculorum artifex : qua voce vtitur.Vlp.l.quęſitum,ff.de fund.inſtruct.

SPECVLARIS LAPIS,m.3.χίτος.lapidis pellucidi genus,in tenuiſſimas cruſtas ſectile, ex quo olim ſpecularia conficere ſolebant , hoc eſt, feneſtras admittendæ luci,& excludendo vẽto,imbrique idoneas: quod genus hodie ex orbibus,teſſellisve vitreis magis conficimus. Dictus ſpecularis,ſiue quod ſpecularia ex eo fierent,ſiue quod ſpeculi modo luceret. Plin. libr. 11.cap. 13. Vide plura apud eundem Plin.lib.36.c.22.

SPECVLARIS,&,hoc lare, adiect.o.3.à ſpecula , vt Specularis ſignificatio,quæ fit igne è ſpecula oſtenſo. Pli.lib.7.c.56.

SPECVLOR , ris,lari,d.1.[*Contemplare,ſpeculare*,נצף tſaphah. Germ. auſſpaehen , ein vvachtbars auffſehen tragen,ſchavv vnd ſpaechhaben.*Ga.Guetter,eſpier.Hiſ.Contemplar,mirar,atalaiar*,]κατασκοπέω.exploro,contemplor,quaſi è ſpecula proſpecto. Plau. Mil. Sed ſpeculabor,ne quis aut hinc ab leua,aut ab dextra Noſtro cõſilio venator adſit cum auritis plagis.Cæſ.8. Bel. Gal.Qui ſpeculandi gratia eſſent remiſſi.Vnde ſpeculatores,[*Spioni.*] i.exploratores , qui è ſpecula aſpiciunt , vel in bello ante exercitum explorandi gratia mitti ſolent. Cæſ. 2.Bel. Gal.Hac re Cęſar ſtatim per ſpeculatores cognita. Per trãſlationem pro ſcrutari,[*Inueſtigare*] Tac.l.18.Satis patuit ijs,qui principũ offenſas acriter ſpeculantur. Ci.in Cat.Multi te oculi & aures non ſentientẽ ſpeculabuntur atq; cuſtodient.A quo Præſpeculor,antè ſpeculor,vel præmiſſis ſpeculatoribus exploro.Suet.de Cęſ. Exercitum neq; per inſidioſa itinera duxit vnquam,niſi præſpeculatus locorum ſitus.Hinc Speculatus, huius ſpeculatus,[*Speculatione*]ipſe ſpeculandi actus.Pl.li.10.c.70.

SPECVLATRIX,cis,f.3.[*Speculatrice*,צפר tſophar מרגלה maraghghelah. Ger. Ein auſſpacherin,beſchavverin,]ἡ θεωρὶς.verbale.Cic.3. de Nat.Deo.Furiæ deæ ſunt ſpeculatrices & vindices facinorum.

SPECVLATORIVS,a,um,0.1.2.κατασκοπικὸς,quod ſpeculationi eſt accommodatum : vt ſpeculatoria nauigia , quibus in mari ſpeculamur quid fiat.Cæſ.4.Bel.Gal.

SPECVLVM,li,n.2 *Specchio,ſpera*,ראי roi,מראה mareah גלין ghillaiõ Germ.Ein ſpiegel.*Gal.Miroir.Hiſp.Eſpero enque nos miramos*,]κάτοπτρον.inſtrumentum ex vitro,chalybe,ſtanno,argento ve,intuẽtium imaginem repræſentans , cuius inuentionem Aeſculapio aſſignat Cic.de Nat.Deo.Ter.in Adelp.Inſpicere tanquam in ſpeculum vitas hominum iubeo.Oui.3.de Arte: Quid quamque decebit Eligat,& ſpeculũ conſulat ipſa ſuum. Cic. 2.de Fin. Nec tamen argumentum hoc Epicurus à pueris petiuit, aut etiam à beſtijs,quæ putat eſſe ſpecula naturæ.

SPECVS,cus,tam maſc.quam fę.ge.& Specus,oris,neut.gene.[*Spelonca,cauerna*,מחרה mecharab.Ger.Ein huele,Klufft,ein loch oder grub in dẽ erdtreich.*Gal.Vne foſſe tenebreuſe, profonde,& grande. Hi. La cuena,hoya,o cauerna.*]σπήλαιον.idẽ quod ſpelunca.Gel.li.9. Sole medio,& aridо,ac flagranti,ſpecum quandã nactus remotã, latebroſamq.penetro.Hor.li.3.Car. Quæ nemora,aut quos agor in ſpecus.Ouid.3.Met.Eſt ſpecus in medio.Virg.7.Aen.

SPELAEVM,σπήλαιον.nomen Græcum,quod à noſtris dicitur ſpelunca.Virg.10.Ecl.Inter ſpelęa ferarum Malle pati.

SPELVNCA,lunçę,f.1.[*Spelonca*,מערה meharah.Ger.Ein huele]σπήλαιον.antrum,ſpecus ſubterranea,vel montis cauitas. Virg.6.Aen. Spelunca alta fuit,vaſtoque immanis hiatu.Cic. 2.de Fin.Iam decimum annum in ſpelunca iacet.

SPERCHIVS, p.p.m.2. σπερχειὸς.fluuius Theſſalię, qui Pelio monte effuſus velociſſimo curſu defluit in ſinum Maliacum . Strab.lib.8. Luc.lib.6.Ferit amne cito Maliacas Sperchius aquas.

SPERNO,nis,ſpreui,ſpretũ,a.3.[*Refutare,ſprezzare*,בזה bazah, געל ghahal,זרם zihẽ,מאס maas,G.Verachten,vernichtigen,verſchmehen.*Gal.Meſpriſer,deſpriſer.Hiſp.Menoſpreciar*,]ἐξουθενίζω.faſtidio,deſpicio.Cic.de Senect.Quod ſpernerentur ab ijs,à quibus eſſent coli ſoliti.Ter.in Eun.Ob hæc facta abs te ſpernor. Virg.3. Eclo. Quid prodeſt , quod me ipſo animo non ſpernis, Amynta?

Cic.1.de Nat.Deor.Veritas auſpiciorum ſpreta eſt,Cat,Epigr.20. Hęc tu commoda tam beata Furi Noli ſpernere. Hor.1. Epiſt.2. Sperne voluptates,nocet empta dolore voluptas. Oui.8. Met. Pater huius erat,qui numina diuum Spernebat. Antiqui ſpernere dicebant pro ſegregare, quod & Nonius annotauit, citans Ennium in Hectoris Lytris; Ius atque æquũ ſe à malis ſpernit procul. Spernax,cis, id eſt, contemptor [*Spẽζatore*] Silius lib.8. Ductor Piſo viros ſpernaces mortis agebat.

SPERO,as,a.1.[*Sperare,haver ſperãza*,כמר batach שבר ſabar,G.Hoffen.*Gal.Eſperer-auoir eſperance.Hiſp.1.ſperar algun bien,tener eſperança*]εὐελπιζω.fiduciam habeo aliquid ex voto ſucceſſurum.Plaud.11.Speratur latgiot prouẽtus.Hor.1.Ep.4. Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora.Cic.Att.lib.1.A quonihil ſperes boni. Idem pro Deiot.Iubeo te ſperare,& bono animo eſſe. Aliquãdo ſperare eſt exiſtimare,ſeu confidere & tã de præſenti, quàm de præterito dicitur.[*Stimare,cõfidarſi*] De præſenti.Quint.Facilis(vt animaduertere vos ſpero)defenſionis meæ curſus eſt.De præterito. Idem; Et innocentiã quidem puellæ ſatis,vt ſpero,defendimus. Accipitur item pro timere.[*Temere.*]Virg.1.Aen.Si genus humanum,& mortalia temnitis arma,At ſperate Deos memores fandi, atq; nefandi.Vbi Seruius,ſperate,abuſiuè,timete. Idem li.4.Hunc ego ſi potui tm̃ ſperare dolorem,Et perferre ſoror potero. Cum aliquo proprièſperemus bona,timeamus aduerſa.Hæc Seruius. Accipit & ſperare,pro gaudere.[*Allegrarſi*]Ter.in Adel.Sperabam iã deſeruiſſe adoleſcentiam. Vbi Donatus; Rectè ſperabam, pro Gaudebam.Sic enim dicimus,cum erraſſe nos cernimus.Speratũ,teſte Nonio,veteres dicebãt eum,qui vxorem peut;& Speratam,virginem,quæ petitur.Afranius;Curre,& nuntia venire: & mecũ ſperatam adducere,vt videat puellam. Poſtquam verò ſponſio facta erat,nõ ſperata,ſed vel Dicta,vel Pacta,vel Spõſa vocabatur.Speratus,participium Plaut.in Merc. Spem ſperatam cũ hac obtuliſti mihi.gratęs ago Sperabilis,& hęc ſo,quod ſperari poteſt.Plaut.in Cap.Hic ille dies eſt,cum nulla vinc falus ſperabilis eſt mecum.

SPES,ei,f.5.[*Speranza*,תקוה tikvah,מברח bitachõ,מבטח mibtach *Hoffnung.G.Eſperance,eſpoir.It.La eſperanza de algun bien*]ἐλπὶς.eſt opinio futuri boni.Cic.4.Tuſc.Spes eſt expectatio boni, Cæl.Bel.Ciu.li.2. Plenus ſpei bonę,atque animi,aduerſus eos profecturus habetur.Spes pro lætitia[*Allegreζza.*]Virg.1.Aen. Sem vultu ſimulat,premit alum corde dolorem. Vbi Seruius,ſpem,lętitiã interpretatur. Eſt & crebra apud Vir. figura,quæ fit, quoties ſignificatur ab eo quod præcedit, id quod ſequitur. Nam ſpem lætitia ſequitur; ſpes verò in vultu nõ videtur,ſed lętitia.In numero pluralì habet nominatiuũ,accuſatiuum,& vocatiuum. Hor.1.Epiſ.5, Quid non ebrietas deſignat?operta recludit:Spes iubet eſſe ratas, ad præla trudit inermem.Liuius ab Vrb.Has ſpes, cogitatione ſaque ſecum portantes,vi bem ingreſſi ſunt.Sperum autem nuſquã, quod ſciam,repetitur;ſpebus rarißimè.Spe prętio emere,prouerbialiter dicitur pro eo, quod eſt certum & præſens detrimentum facere ſpe incerti lucri. Ter.in Adel. Spem prętio non emo.Antiqui,auctore Feſto,declinabant, Hæc ſpetes,huius ſperi.Varr. Qui ſuam delectet ipſe amicam, & ſeſe ſpetibus iactet ſuis. Hinc diſtuum putãt Aſperè,quaſi ſine ſpere;& proſperè, quaſi pro ſpere.

SPEVSIPPVS,in.2.σπεύσιππος.Philoſophus Athenienſis, Platonis ex ſorore nepos,quindecto annos Platonicæ ſchołæ prefuit. Ferũt hũc ſenio confectum,ſibi mortem conſciuiſſe,mœrore impulſum.Plutarchus verò ſcribit,illum pediculis efferueſcentibus interiſſe.Primus inuenit,quo pacto ex gracilioribus lignis fierent vaſa capacia,composuit dialogos a Diogene cõmemoratos. Hunc Plato quaſi philoſophię hæredem reliquit,vt ſcribit Cic.lib.1. Acad. queſt.

†SPHACELVS,li,σφάκελος, proprie eſt oſſiũ affectus,teſte Galeno, cũ tota illorum ſubſtantia corrũpitur.Latini oſſiũ carnem appellant.]

SPHAERA,æ,f.1.[*Sfera,balla,globo*,כדור chidhor,G.Ein kugel.*Gal.vne balle,vne globe,vne eſpoſe rõde,maſſiue & eſpoiſſe*,Hi.*Vella redõda,peſphere,on globe,vne choſe rõde,maſſiue & eſpoiſſe*]σφαῖρα.Græca vox ẽ,dẽ tigu ificãs quod Latinis Globus.Geometræ definiunt eſſe corpus ſolidum,vnica ſuperficie contentum, in medio ſui punctũ habens,a quo omnes lineæ ad ſuperficiẽ ductę ſunt ęquales. Cic.2. de Nat. Deo. Cumq; duæ formę pręſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim ſphæram interpretari libet)ex planis autem circulus, aut orbis, qui κύκλος Græcè dicitur.

SPHAERICA,ricę,f.1.[*Focaccia ſphericia*] placentæ genus, quod ex multis glebulis in ſphæram,& rotundã formam coactis,ac de inde ſimul compactis,fiebat.Cato.c.82.Sphæricam ſic facito,ita vti ſpiram,niſi ſic effingito,detractis caſeo,melle: ſphæras pugnum altas facito:eas in ſolo componito,denſas eodem modo componito,atque ſpiram,iterq; coquito.

SPHAERISTERIVM,ii.n.2.σφαιριστήριον. locus balnei, ſpecie rotunda,cũ aliis pleriſque exercitationum generibus,tum pilæ ludo præcipuè deſtinatus,quam Græci σφαῖραν vocant.Vnde σφαιρίζω,pila ludo, & σφαιρισταί,pilæ itudiſi.Plin.in Epi.Apodyterio ſuppoſitum eſt ſphęriſterium,quod plura genera exercitationis,plutęſque circulos capit.Lamprid.in Alex.Poſt lectionem, operam palestræ,aut ſphęriſterio,aut curſui, aut luctationibus dabat.

SPHINX,gis,vel gos,f.3 σφίγξ.monſtrum apud Thebas,cuius caput & manus puellæ,corpus canis,alæ auis,vox hominis,vngues leonis,cauda draconis ſimilitudinẽ referebant.Dicta eſt aũ Sphinx, ἀπὸ τοῦ σφίγγειν,hoc eſt,a conſtringendo,vel vinciẽdo,quod prætereuntes ſuis quæſtionib. ita ſtringeret,vt ſe expedire nõ poſſent. Scribit Lactantius Papinianæ Thebaidos interpres,Sphingamonſtrum fuiſſe,alas, & vngues habens in ſimilitudinem harpyarum, quod inſidens ſcopulo viæ imminenti, inſolubilia ænigmata tranſeuntibus proponebat,& quoſquot diſſoluere nõ poterãt, vngulbus & alis interficiebat.Aenigma aũt erat eiuſmodi Quodrãpedal mane quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes eſſet?Cuius ænigmatis nodum Oedipus ita diſſoluit, vt hominem eſſe diceret, qui in infantia manibus & pedibus repens verius,quàm incedens, quadrupes eſt: Factus vir,vt qui nullo alio,quã pedum adminiculo nitatur,bipes; ingrauęſcentibus autem annis, aſſumpto ſcipione tripes.Quã ſolutionẽ illa tam ægrè tulit,vt ſeſtatim de ſaxo præcipitarit. Hinc ſumpſit originem adagium in Terentiana Andria, Dauus ſum,non Oedipus. Sed hęc fabuloſa ſunt. Conſtat,n.cum aliorum multorũ,tum Alberti Magni teſtimonio,Sphingem animal eſſe ex genere ſimiarũ, inſigne duabus in maxilla maculis nigricantibus,cauda coloris ſubnigri,oblonga. Solinus;Inter ſimias habentur & ſphinges,villoſæ comis,mammis prominentibus,docilesad feritatis obliuionem.De ſphingibus ſic Diod. Sicul.lib.4. Sphinges & apud Troglodytas, Aethiopeſque naſcuntur,forma haud ęi diſſimili qua pingũtur,ſed paulo pinguiores; naturã hãc mãſuetã,plurib. exercitijs,diſciplinaq; mutã. De his & Pl.li.8.c.21.

SPICA,æ,f.1. *Spiga* שבלת ſchibboleth מלילה malilah.G.Eine ahr, Kornaehre.*Gal Eſpic de ble.Hiſ.Eſpiga*,]στάχυς.in frumento dicitur totum illud, quo granum continetur,cuius partes ſunt glumæ, & ariſtę.Cic.5.de Fin.Seges ſpicis vberibus & crebris.dicta ſpica, quaſi ſpeca,a ſpe, vt inquit Varr.de re ruſtic. lib.1. Nam cũ fruges in ſpicam exit,ſpem præbet hominibus. Seruius, ſpicam dictã putat à figura ſpiculi, quam refert, vbi primum è folliculo erumpit. Tunc enim ſolum proprię ſpicam dici arbitratur. Sed hoc nõ eſſe vſquequaque verum,ſatis docet Var.lib.1.ca.4.cum granum ſpicæ partem facit: quod certè de ſpica iam primum erumpente intelligi nõ poteſt,quæ cum nondum floruerit,granum habere nõ poteſt.Verba Varronis ſunt hęc,ſpica in hordeo, & tritico tria habet continentia,granum, glumam,ariſtam,& etiam primitus ſpica,cũ oritur,vaginam.Ouid.9.Met.Inerant hirſuta fronti Cornua,cum ſpicis nitido flauentibus auro. Ceretem in ſpicis intercipere.Oui, 8.Met.de Apro Calydonio;Et Ceretem in ſpicis intercipit. Quid ſit Cererem in ſpicis intercipere,iam expoſui,cum inquit, Matura vota coloni. Primo enim herbeſcit ſeges,vnde illud eſt,Segetes proculcat in herba.& in Epiſt. Adhuc tua meſſis in herba eſt. Deinde verò, vbi maturuit,in ſpica eſſe dicitur.Spicæ alij.Ruel.li.1, cap.2.Cohærentes bulbi,in quo alij caput extumuit, qui ſeorſum conſiti nouam creant ſobolem, & Nuclei,& Spicę Laurus auctoribus appellantur.Colum.li.11.c.3.Habet allium plutes cohærentes ſpicas.Antiquis etiam in vſu erat ſpicus,maſc.ge. & ſpicũ,neutri, quod & Nonius annotauit. De neutro genere exẽplũ eſt apud Ciceronem in Arato; Spicum illuſtre ferẽs inſigni corpore virgo. Item apud Var.de Leg.Mœnia; Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam. De maſculino genere citatur verſus veteſtus à Feſto,ſed ſine auctoris nomine:Quaſi meſſor permeſſum vnumquęque ſpicum collegit.Eſt & ſpica ſignum cęleſte, orens in Virginis parte decima.Iul.Firmicus; Quicumque in ortu ſpicæ natus fuerit, erit ruralibus officijs ſemper applicatus.

SPICA mutica,f.1.quæ non habet ariſtam,quaſi mutila: ariſtæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum. Var.de re ruſt.lib.1.c.47.

SPICEVS,a,um,o.1.2.[*De ſpica.*G.auſſ acher gemacht,acherin.*Gal.D'eſpic, fait d'eſpic.*Hiſ. *Coſa de materia de ſpiga,*] στάχυϊνος. quod ex ſpicis eſt. Tibul. Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona Spicea. Meſſis ſpicea. Vir.lib.1.Geor.ſpicea iam campis cũ meſſis inhorruit.Ouid.2.Met.ſtabat nuda æſtas,& ſpicea ſerta gerebat.

SPICIFER,a,um,p c.o,1.2.στάχυοφόρος.quod fert ſpicas, vt Ceres ſpicifera,à poetis dicitur.Seneca Hercul.Oetęo:Et ſpiciferæ conceſſa deę Attica myſtas claudit Eleuſis.Mart.lib.10.Non Hybla,non me ſpicifer capit Nilus.

SPICILEGIVM,ii.n.2.[*Spigolo.*Ger.Die nachſamlung, oder auffleſung der aeher,ſo mã verzettet hat.G.*Le glane qu'on amaſſe apres les moiſſonneurs,cueillete d'eſpros.*Hiſp.*Obra de coger,o cogimiento de eſpigas*] συναλογία,collectio ſpicarum, vel ſpicæ ipſæ in agro à meſſoribus prętęritæ.Var.1.de re ruſt.c.53. Meſſe facta ſpicilegiũ venire oportet. Hinc ſpicilegium facere dicuntur, qui meſſorum telga inſequentes, ſpicas abijs prætereitas colligunt.

SPICO,as,n.1 *Spicciolare,mandar fuora le ſpiglie.*G.Acherẽ gewinnen, in aeher chieſſen.*Gal.Ietter hors les eſpies.*Hiſp *Echar fuera las eſpigas*]συναγωγία,ſpicas emitto.Pl.li.18.cap.7.Grana in ſtipula crumpunt,to textũ ſpicantur.Hinc Spicatus,a,um,nomen adiect.quod habet ſpicas.Et li.24.c.10.Chamæciſſos ſpicata eſt tritici modo.

SPICIO,is,ſpicere,a.3.[*Guardare* עכם raah תכי ſaphah.G.Anſchauwẽ.*Gal.Voir,regarder.*Hiſ.*Ver,mirar*]ὁράω,θεάομαι,verbum eſt ololetum,quo antiqui vtebantur pro aſpicere, ſeu intuęri, quod &

& manus puellæ,corpus canis,alæ auis,vox hominis,vngues leonis,cauda draconis ſimilitudinẽ referebant.Dicta eſt aũt Sphinx, ἀπὸ τοῦ σφίγγειν,hoc eſt,a conſtringendo,vel vinciẽdo,quod prætereuntes ſuis quæſtionib. ita ſtringeret,vt ſe expedire nõ poſſent. Scribit Lactantius Papinianæ Thebaidos interpres,Sphinga monſtrum fuiſſe,alas, & vngues habens in ſimilitudinem harpyarum, quod inſidens ſcopulo viæ imminenti, inſolubilia ænigmata tranſeuntibus proponebat,& quoſquot diſſoluere nõ poterãt, vngulbus & alis interficiebat.Aenigma aũt erat eiuſmodi Quodrãpedal mane quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes eſſet?Cuius ænigmatis nodum Oedipus ita diſſoluit, vt hominem eſſe diceret, qui in infantia manibus & pedibus repens verius,quàm incedens, quadrupes eſt: Factus vir,vt qui nullo alio,quã pedum adminiculo nitatur,bipes; ingrauęſcentibus autem annis, aſſumpto ſcipione tripes.Quã ſolutionẽ illa tam ægrè tulit,vt ſeſtatim de ſaxo præcipitarit. Hinc ſumpſit originem adagium in Terentiana Andria, Dauus ſum,non Oedipus. Sed hęc fabuloſa ſunt. Conſtat,n.cum aliorum multorũ,tum Alberti Magni teſtimonio,Sphingem animal eſſe ex genere ſimiarũ, inſigne duabus in maxilla maculis nigricantibus,cauda coloris ſubnigri,oblonga. Solinus;Inter ſimias habentur & ſphinges,villoſæ comis,mammis prominentibus,docilesad feritatis obliuionem.De ſphingibus ſic Diod. Sicul.lib.4. Sphinges & apud Troglodytas, Aethiopeſque naſcuntur,forma haud ęi diſſimili qua pingũtur,ſed paulo pinguiores; naturã hãc mãſuetã,plurib. exercitijs,diſciplinaq; mutã. De his & Pl.li.8.c.21.

SPICA,æ,f.1. *Spiga* שבלת ſchibboleth מלילה malilah.G.Eine ahr, Kornaehre.*Gal Eſpic de ble.Hiſ.Eſpiga*,]στάχυς.in frumento dicitur totum illud, quo granum continetur,cuius partes ſunt glumæ, & ariſtę.Cic.5.de Fin.Seges ſpicis vberibus & crebris.dicta ſpica, quaſi ſpeca,a ſpe, vt inquit Varr.de re ruſtic. lib.1. Nam cũ fruges in ſpicam exit,ſpem præbet hominibus. Seruius, ſpicam dictã putat à figura ſpiculi, quam refert, vbi primum è folliculo erumpit. Tunc enim ſolum proprię ſpicam dici arbitratur. Sed hoc nõ eſſe vſquequaque verum,ſatis docet Var.lib.1.ca.4.cum granum ſpicæ partem facit: quod certè de ſpica iam primum erumpente intelligi nõ poteſt,quæ cum nondum floruerit,granum habere nõ poteſt.Verba Varronis ſunt hęc,ſpica in hordeo, & tritico tria habet continentia,granum, glumam,ariſtam,& etiam primitus ſpica,cũ oritur,vaginam.Ouid.9.Met.Inerant hirſuta fronti Cornua,cum ſpicis nitido flauentibus auro. Ceretem in ſpicis intercipere.Oui, 8.Met.de Apro Calydonio;Et Ceretem in ſpicis intercipit. Quid ſit Cererem in ſpicis intercipere,iam expoſui,cum inquit, Matura vota coloni. Primo enim herbeſcit ſeges,vnde illud eſt,Segetes proculcat in herba.& in Epiſt. Adhuc tua meſſis in herba eſt. Deinde verò, vbi maturuit,in ſpica eſſe dicitur.Spicæ alij.Ruel.li.1, cap.2.Cohærentes bulbi,in quo alij caput extumuit, qui ſeorſum conſiti nouam creant ſobolem, & Nuclei,& Spicę Laurus auctoribus appellantur.Colum.li.11.c.3.Habet allium plutes cohærentes ſpicas.Antiquis etiam in vſu erat ſpicus,maſc.ge. & ſpicũ,neutri, quod & Nonius annotauit. De neutro genere exẽplũ eſt apud Ciceronem in Arato; Spicum illuſtre ferẽs inſigni corpore virgo. Item apud Var.de Leg.Mœnia; Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam. De maſculino genere citatur verſus veteſtus à Feſto,ſed ſine auctoris nomine:Quaſi meſſor permeſſum vnumquęque ſpicum collegit.Eſt & ſpica ſignum cęleſte, orens in Virginis parte decima.Iul.Firmicus; Quicumque in ortu ſpicæ natus fuerit, erit ruralibus officijs ſemper applicatus.

SPICA mutica,f.1.quæ non habet ariſtam,quaſi mutila: ariſtæ enim quaſi cornua ſunt ſpicarum. Var.de re ruſt.lib.1.c.47.

SPICEVS,a,um,o.1.2.[*De ſpica.*G.auſſ acher gemacht,acherin.*Gal.D'eſpic, fait d'eſpic.*Hiſ. *Coſa de materia de ſpiga,*] στάχυϊνος. quod ex ſpicis eſt. Tibul. Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona Spicea. Meſſis ſpicea. Vir.lib.1.Geor.ſpicea iam campis cũ meſſis inhorruit.Ouid.2.Met.ſtabat nuda æſtas,& ſpicea ſerta gerebat.

SPICIFER,a,um,p c.o,1.2.στάχυοφόρος.quod fert ſpicas, vt Ceres ſpicifera,à poetis dicitur.Seneca Hercul.Oetęo:Et ſpiciferæ conceſſa deę Attica myſtas claudit Eleuſis.Mart.lib.10.Non Hybla,non me ſpicifer capit Nilus.

SPICILEGIVM,ii.n.2.[*Spigolo.*Ger.Die nachſamlung, oder auffleſung der aeher,ſo mã verzettet hat.G.*Le glane qu'on amaſſe apres les moiſſonneurs,cueillete d'eſpros.*Hiſp.*Obra de coger,o cogimiento de eſpigas*] συναλογία,collectio ſpicarum, vel ſpicæ ipſæ in agro à meſſoribus prętęritæ.Var.1.de re ruſt.c.53. Meſſe facta ſpicilegiũ venire oportet. Hinc ſpicilegium facere dicuntur, qui meſſorum telga inſequentes, ſpicas abijs prætereitas colligunt.

SPICO,as,n.1 *Spicciolare,mandar fuora le ſpiglie.*G.Acherẽ gewinnen, in aeher chieſſen.*Gal.Ietter hors les eſpies.*Hiſp *Echar fuera las eſpigas*]συναγωγία,ſpicas emitto.Pl.li.18.cap.7.Grana in ſtipula crumpunt,to textũ ſpicantur.Hinc Spicatus,a,um,nomen adiect.quod habet ſpicas.Et li.24.c.10.Chamæciſſos ſpicata eſt tritici modo.

SPICIO,is,ſpicere,a.3.[*Guardare* עכם raah תכי ſaphah.G.Anſchauwẽ.*Gal.Voir,regarder.*Hiſ.*Ver,mirar*]ὁράω,θεάομαι,verbum eſt ololetum,quo antiqui vtebantur pro aſpicere, ſeu intuęri, quod &

Feſtus annotauit, citans locum Plau. in Mil. Quo ſupercilio ſpicit.

SPICVLATORES, m. 3. [*Alabardieri.* G. Trabanten, die ſchaefelin oder glæ tragen, wie die fuerſten haben. *G. Sergeans ou officiers portans saucline, archers de la garde.* H. *Hombres armados que acompañan los principes,*] δορυφόροι. ſatellites principum, a ſpiculis, quę geſtant. Com. Tacit. Dilapſis ſpiculatoribus.

SPICVLO, a. 1. [*Aguzzar la punta.* Ger. Spitzen oder wetzen,] ἀκονάω. cuſpidem acuo. Pli. li. 11. Telum perfodiendo tergori quo ſpiculauit ingenio.

SPICVLVM, li. n. 2. [*Dardo, punta* חנית romath. G. Ein glaen, ſchaefelin, ſechſtha lb ſchuch lang, mit einem dreiecketen eyſen] λόγχη, ξυστός. lancea breuis, ſeu (vt Vegetius ait) telum miſſile, cuius ferrũ eſt triangulum, vnciarũ nouem, haſtile pedum quinque & ſemiſſis. Antiqui pilum neutro genere vocauerunt. Ad huius iactũ exercebantur milites, ita vt arte & virtute directa, ſcutatos pedites, & loricatos equites ſæpe tranſuerberarent. Pla. in Caſ. Si non impetrauit, ſpicula etiam inſortita ſunt mihi. Cic. in Piſ. L. Craſſus ſpiculis prope ſcrutatus eſt Aſpes. Vir. 5. Aen. Gnoſſia bina dabo læuato lucida ferro Spicula, cęlatamque argento ferre bipennem. Accipitur & pro ſagitta. Virg. 11. Aen. Spicula conuerſo fugientia dirigat arcu. Aliquãdo ſagittę ferrum, ſeu cuſpis ipſa, & aculeus, vt ſunt ſpicula ſagittarũ, & aculei apum. Cur. Alexander ſagitta ictus eſt, quæ in medio crure reliquerat ſpiculũ. Vir. 3. Georg. de apibus; Et ſpicula cæca relinquunt. Dictũ ſpiculũ a ſpicarũ ſpecie.

SPINA, æ, f. 1. [*Spino* חוח choach קוץ kots, סלון ſilion סוד ſir. Ge. Eindorn. *Ga. Espine. Hiſ. Eſpina,*] ἄκανθα. propriè eſt aculeus ſentis vel rubi, quo pungimur. Virg. 5. Ecl. Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis. Colum. lib. 11. c. 3. Ea ſint vaſtiſſimarum ſpinarum maxime rubi, & paliuri, & eius, quam Græci appellant κυνόσβατον, nos ſentẽ canis appellamus. Spinam facere dicitur aſparagus, cum percreuit, & ſpinoſus fit. Colum. li. 11. cap. 3. Spina etiam dicitur, vertebrarum in quocunq; animali contextus inter ſe, (quam & Græci ἄκανθα nominant) qui eſt a collo ad extremum vſq; os, quod ſacrum dicitur: ſic autem appellata eſt, quod ipſæ vertebræ in ſuo contextu, proceſſus vtrinque oſtendant, ſpinis haud abſimiles. Plin. li. 11. c. 37. Spina lumbis oſſea, ſed tereti ſtructura, per media foramina a cerebro medulla deſcendente. Eandem eſſe ei naturam, quam cerebro colligunt, quoniam prætenui eius membrana modo inciſa ſtatim expiretur. Spina etiam pro aculeo, qualis ſerpentibus, & hyſtricibus, & pleriſque piſcibus ineſt. Pli. lib. 8. cap. 35. Hyſtrices generat & Africa, ſpina contectas. Spinæ, per translationem, pro difficultatibus. Cic. 4. Tuſc. Peripatetici ſpinas partiendi & definiendi prætermittunt. Spineus, ea, eum. ἀκάνθινος quod ex ſpinis factum eſt, vt Corona ſpinea. Vincula ſpinea. Ouid. 2. Met. Baculumque capit, quem ſpinea tortum Vincula cingebant. Spinoſus, ſa, ſum, ſpinis abundans. [*Spinoſo.*] Var. 2. de re ruſtic. c. 3. Quod vſu ſæpe venit his, quæ inter ſeſe cornibus pugnãt, atque in ſpinoſis locis paſcuntur. Spinoſa oratio, per translationem, pro dura, & aſpera. Cic. 1. de Orat. Hæc erat ſpinoſa quędam & exilis oratio.

SPINETICVM, n. 2. vnum ex Padi oſtijs, quo Claud. Cæſ. è Britannia triumphans, prægrandi illa domo verius, quàm naui intrauit Adriam, à Spina vrbe nomen habens, quam cõditam volunt a Diomede, vide Pli. lib. 3. c. 13.

SPINETVM, ti, n. 2. [*Luogo piẽtato di ſpine.* G. Ein dorngeſtaud, Heckẽ, ein ort an dem viel dorn ſtehn. *Ga. Vn eſpinaye. Hiſ. Eſpinal.*] ἀκάνθων. locus ſpinis abundans. Pli. lib. 10. cap. 47. Aſinus ſpinetis ſe ſcabendi cauſa atterens. Vir. 2. Ecl. Occultant ſpineta lacertos.

† SPINIFER, ra, rum, [*Che porta o produce ſpine*] ἀκανθοφόρος. Cic. in Arat. Spiniferam ſubter caudam piſtricis adhęſit.]

SPINTER, m. 3. βραχιονιστήρ. armille genus erat, teſte Feſto, quo mulieres vtebantur in ſummo brachio ſiniſtro. Plaut. Menæch.

SPINTRIAE, n. 1. dicti ſunt repertores monſtruoſæ libidinis, nouique concubitus. Suet. in Tiber. c. 43.

SPINVS, ni, m. 2. [*Pruęnolo, ſufino ſalvatico,* צנין kots דרדם ſir. G. wilder pflaumbaum, ſchlehendorn. *Ga. Prunelier, prunier ſauuage. Hiſp. Circuello monter,*] agreſtium prunorum arbor, quod ſpinis referta ſit. Vir. 2. Geor. Spinos iam pruna ferentes.

SPIONICVS, a, um, adiect. o. 1. 2. vt Spionicus guſtus, id eſt, guſtus vuæ ſpioniæ, de qua Colum. lib. 3. c. 21. Pli. lib. 14. cap. 2.

SPIRABILIS, bile, o. 3. [*Spirabile.* G. Athmig, dadurch vvir leben vnd athmen. *Ga. De quoy nous halenons, qui cauſeq' on iette vent. Hiſ. Coſa que ſpira, y con ella eſpiramos*] ἐμπνευστήν. vitale, quod ſpiramus. Vir. 2. Aen. Per ſuperos, atque hoc cæli ſpirabile lumen. Spirabilis animus. Cic. 2. de Nat. Deor. Animum ipſum ſpirabilem, ſi quis quærat vnde habemus.

SPIRACVLVM, li, n. 2. [*Spiracolo* מפח mappach G. Ein lufftloch, dan pfloch, vvindloch. *Gal. Souſpiral, reſpirement. Hiſp. Reſpiradero,* ἀναπνευτήριον. per quod odor, aer ve expiratur, aut exhalat. Virgil. 7. Aen. Sęui ſpiracula Ditis. i. aditus, ait Ser. Pli. lib. 2. c. 39. In Sinueſſano agro, & Puteolano ſunt, quæ ſpiracula vocant.

SPIREA, æ, f. 1. σπεῖρα. ſunt reuolutiones, ſiue circuli, qui in ſeipſos non recurrunt: vnde in matronarum ornamentis ſpirę dicuntur, vt eſt videre apud Pli. lib. 9. c. 35. vbi meminit Lolliæ Paulinæ Caij principis matronæ. In ſerpentibus quoque ſpiræ dicuntur, cum in orbem contracti, quoſdam quaſi circulos imitantur. Virg. lib. 2. Geor. Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis. Et lib. 2. Aen. Spiriſque ligant ingentibus. Funes item nautici in orbẽ conuoluti propriè ſpiræ dicuntur. Item ſpira dicitur funiculus, qui pileo ad fauces extenditur, & ſub mento alligatur. Iu. Sat. 8. Et longo iactetur ſpira galero. Baſis item columnæ vnius tori, aut duorum, ſpira dicitur. Plin. lib. 39. cap. 23. In Epheſiæ Dianæ æde columnis ſpiræ ſubditæ. Item ſpira genus operis piſtorij, vt ait Feſtus. Cato; Spiram ſic facito, quantum voles pro ratione, ita vt placenta fit, eadem omnia facito. Ennius etiam ſpiram, hominum multitudinem vocauit. Feſtus.

SPIRAMEN, inis, n. 3. [*Spirame,* מפח mappech. G. Ein luffiloch, gang des athems] φυσητήρ. per quod exit ſpiritus, vt Naris ſpiramina. Lucan. lib. 2. Hic artes, alius ſpiramina naris aduncæ. Sta. 2. Theb. Reficit ſpiramina feſſi Ignis.

SPIRAMENTVM, ti, n. 2. [*Il ſpirare* מריח mappach. Ge. Ein luffiloch, athẽloch] φυσητήριον. per quod exit ſpiritus. Virg. lib. 4. Geor. Certatim tenuia cera ſpiramenta linunt. Spiramentum, pro poris. Pli. li. 32. c. 6. Spiramentum cauernæ. Iuſtinus Virg. 1. Georg. Seu plures calor ille vias, & cæca relaxat Spiramenta.

† SPIRITVALIS, le. & per ſyncop. Spiritalis. πνευματικός. quod halitum emittit. Vnde dicimus Spiritales auras. i. vitales, & Spiritalẽ fiſtulam, pro aſpera arteria.]

SPIRITVS, ŭs, m. 4. anima, inſpiratio, flamen, animus, halitus [*Spirito, anima, fiato,* רוח ruach נשמה reſcamach. Ge. Der athem. *Gal. Halener, ietter hors ſon vent, ſouffler. Hiſ. Eſpirar, o reſpirar, o echar à fuera el ſoplo.*] πνοιά. ſpiritum duco, animam emitto, & attraho. Plin. Hęc duo genera fiſtulis ſpirant, quę ad pulmonem pertinent. Idem lib. 9. c. 7. Spirant confeſſione omnium, & pauciſſima alia in mari. Spirare, flare: vt Valentius ſpirat Eurus. i. flat. Ouid. 11. Met. Cum mare ſub noctem tumidis albeſcere cępit Fluctibus, & præceps ſpirare valentius Eurus. Clementius ſpirant Auſtri. Stat. li. 2. Sil. Aliquando ſpirare, eſt odorem aliquem emittere; ſiue exhalare, & ſic cõſtruitur cum accuſatiuo. Virg. 1. Aen. Ambroſięque comę diuinum vertice odore Spirauere. Exta ſpirantia, hoc eſt, palpitantia. Vir. 4. Aen. Spirantia conſulit exta. Spirantia ſigna, hoc eſt, tam artificioſè facta, vt viuere, atque adeo ſpirare videantur. Virg. 1. Georg. Stubunt & Parij lapides ſpirantia ſigna. Aſpiro, Conſpiro, Expiro, Inſpiro, Interſpiro, Proſpiro, Reſpiro, & Suſpiro, vide ſuis locis.

SPISSAMENTA, n. 2. [*Speſſezza*] vocantur, quę à Græcis σύμματα dicuntur, quę in vnguentorum confectionibus, & oliuarum, aliorũque id genus fructuum condituris extrema adduntur, ne fluitet quod conditum fuerit. Col. lib. 12. c. 46.

SPISSE, συχνῶς. πυκνῶς. denſè, ſiue ad multam ſpiſſitudinem. Pli. lib. 36. cap. 25. Cic. de Clar. Ora. Spiſsè, atque vix ad Antonium, Craſſumque peruenimus.

SPISSESCO, is, ere. a. 3. συμπυκνοῦσθαι, πηγνύναι. ſpiſſum fieri. Ceſ. li. 5. de Curat. aduerſus ictum aſpidis; Eadem vi veriſimile eſt ſpiſſeſcentem intus humorem hominis ab eo diſcuti. Lucr. lib. 6. Fecit vt ante cauam docui ſpiſſeſcere nubem.

SPISSITAS, atis, f. 2. [*Speſſezza,* חבי habi, מעבה mahabeh. G. Dicke.] πυκνότης. ſpiſſitudo. Pli. lib. 28. c. 30.

SPISSIGRADVS, a, o. 1. 2. βραδύπους. qui tardo paſſuum motu in ambulando vtitur, antiqui enim ſpiſſum dicebant pro tardo, Hinc Spiſſigradior, & ſpiſſigradiſſimus. Plaut. in Pœn.

† SPISSITVDO, idem quod ſpiſſitas. Senec. quęſt. nat. lib. 8. ca. 3. Eſt autem nubes ſpiſſitudo aeris craſſi.]

SPISSO, as, a. 1. [*Inſpeſſire,* עבם hibbag. G. Dick machen. *Gal. Faire ou rendre espois, reserrer, & reſtraindre. Hiſp. Eſpeſſar lo ralo o liquido*] πυκνόω, πήγνυμι. ſpiſſum facio. Pli. lib. 11. ca. 41. Omne hac igne ſpiſſatur. Spiſſari in panem farinæ modo. Idem lib. 31. cap. 11. Dentes in circuitu marginum hẽnt pectinatim ſpiſſatos. Pli. lib. 12. c. 4. Dentes pectinatim ſpiſſati. Ou. 15. Met. Ignis. n. dẽſum ſpiſſatus in aerea trãſit. Nubes ſpiſſatæ. Luc. li. 4. Inſpiſſo, & Cõſpiſſo, ſuis locis.

SPISSVS, a, um, o. 1. 2. [*Speſſo,* עב hab. G. Dick. G. *Eſpois, m. ſſif. H. Eſpeſſo, macizo,*] πυκνός. idem quod denſus, cui opponitur Rarus. Vir. 2. Georg. Scrobibus ſuperabit terra repletis. Spiſſus ager. Ou. 1. Met. Et liquidum ſpiſſo ſecreuit ab aere cælum. Pli. li. 12. c. 24. Aſpalathi probatio eſt in colore rufo, vel igneo, tactuque ſpiſſo. Corona ſpiſ-

ſa veris. Vi. 9. Æn. Non tam ſpiſſa viris. Quandoq; ſignificat tardũ, Plau. in Ciſtel. Spiſſum hoc eſt amanti dicere, veniet. Cic. ad Att. l. 10. Omnia adhuc tarda, & ſpiſſa. Cæcil. Dardano; Omnes res ſpiſſas facit. Hinc etiam Spiſſiùs legimus, tardiùs. Varro Myſterijs, vt citat Nonius, Naſcimur enim ſpiſſius, quàm emorimur. A ſpiſſus fiunt ſpiſſior, & ſpiſſiſſimus. Plin. li. 12. c. 21.

† SPITHAMA, σπιθαμὴ. Palmus, conſtans ex duodecim digitis, quẽ Latini dodrantem vocant.]

SPLEN, huius ſplenis, m. g. [*Milʒa.* G. Die miltz. *Ga. Larate.* *His El baſo.*]σπλὴν. viſcus eſt in ſiniſtra animalis parte ſitum, ſuccos craſſos, & melancholicos in hepate genitos ad ſe attrahens; quorũ partẽ ſubtiliſſimã cum ſe aluerit, quod ſupereſt, proprio quodã meatu ad ventriculum remittit. Latini Lienem appellant. Celſ. libr. 4. Splẽ in ſiniſtra parte eſt inteſtino innexus, natura mollis & rarus, longitudinis, & craſſitudinis modicæ. Plin. li. 8. cap. 35. Viſcera ſine ſplene, Perſ. Sat. 1. Petulanti ſplene cachinno.

SPLENDEO, es, ui, [*Riſplendere, rilucere,* נגה naghah, זהר hophiaph, G. Scheinen, glãtzen. *Gal. Reluire, reſplendir.* H. *Reſplandeſcer,*] λάμπω. Luceo. Mart. lib. 4. Et facies multo ſplendeat alba pilo. Virg. 7. Æn. Splendet tremulo ſub lumine pontus. Ci. pro Seſt. Virtus in tẽpeſtate quieta eſt, & lucet in tenebris, ſplenderque per ſe ſemper; neque alienis vnquam ſordibus obſoleſcit. Ho. 1. Car. Ode 14. Vritur me Glyceræ nitor ſplendentis Pario marmore purius.

SPLENDESCO, cis, n. 2. [*Incarſi lucẽre,* נגה naghah, זהר hophiah, זרח tſach. Ge. Scheinend oder glantzẽd werden, ein glantz gewinnen.] λαμπρύνω. ſplendidus fio. Apul. Cum iam Aurora ſplendeſceret. Mar. lib. 8. Defluat, & lento ſplendeſcat turbida limo Amphora. Cic. in Para. Nihil tam horridum, tam inculcatum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur. Virg. 1. Geor. Deprenſo incipiat iam tũ mihi taurus aratro Ingemere, & ſulco attritus ſplendeſcere vomer.

SPLENDIDE, [*Splendidamente.* German. Scheinbarlich, herlich. Ga. *Illuſtrement, magnifiquement.* H. *Reſplandeſcientemente,*] λαμπρῶς. lautè, magnificè. Cic. 3. Tuſc. Etiãſi ætas honeſtè, ac ſplendidè, tã tam affert conſolationem, vt eos, qui ita vixerunt, aut non tangat, ægritudo, aut perleuiter tangat animi dolor.

SPLENDIDVS, a, dũ, o. 1. 2. [*Splẽdido, riſplẽdẽte,* נגה nogheah צוח tſach mophiah. *Gal. Clair, & reluiſant, reſplendiſſant. His. Reſplandeſciente*]λαμπρός. clarus, lucidus, nitidus. Cic. Parad. Renuntiat M. Curius, aut eorũ aliquis, quorũ in villa, ac domo, nihil ſplendidum, nihil ornatũ fuit, præter ipſos. Vir. 1. Æne. At domus interior regali ſplendida luxu. Ho. li. 3. Car. Ode 13. O fons Blanduſiæ ſplẽdidior vitro, Dulci digne mero, Cicero 1. Offic. In maximis animis ſplẽdidiſſimiſq; ingenijs plerumque exiſtunt honoris, imperij, potentiæ, gloriæ, cupiditates. Splendidus homo. [*Magnifico, liberale.*] Magnificus, diues, lautus, liberalis, cui opponitur ſordidus. Cic. 1. de Finib. C. Plotius, Eques Romanus ſplendidus.

SPLENDOR, oris, m. 3. [*Splendore, luce,* נגה noghah, זהר iiphhah. Ge. Ein ſchein, glantz. G. *Reſpiendiſſement, lueur, clarté. His. Reſplandor*] ἀυγή, lux, nitor, claritas. Plau. in Merc. Cælum vt ſplendore eſt pleraque nonne ex aduerſo vides? Hor. 1. Ser. Sat. 4. Hunc capit argẽti ſplendor, ſtupet albius ære. Per translationem pro decore, dignitate, gloria; [*Honeur, gloire,*] vnde Splendor nominis, Splendor familiæ, Splendor virtutum. Cic. pro Ponip. Nunc imperij noſtri ſplendor illis gentibus lucet. Idem pro Cluent.

SPLENETICVS, a, um. 1. 2. lineoſus, cui poſt inflammationem lien in priſtinum non reſtituitur habitum, ſed tumor permanet. Pli. lib. 20. c. 9.

SPLENIATVS, a, um, o. 1. 2. σπληνιώτης. ſplenio obuolutus. Mar. lib. 10. Cur ſpleniato ſæpè prodeam mento.

SPLENIVM, ſplenij, n. 2. σπλήνιον. emplaſtri genus oblongum, quod ferè fronti, ad ſedandos capitis dolores, ſolet adhiberi, quamquam & alijs partibus interdum accommodetur, nomẽ habens ab oblõga ſplenis figura. Mart. Splenia tolle, leges. Pli. li. 29. Super imponi oportet ſpleniũ è melle.

SPOLETIVM, tij, n. 2. [*Spoleto*] σπολήτιον. ciuitas ĩ Vmbria, etiã hodie nomẽ retinẽs. Inde Spoletinus, a, um, p. p. σπολητῖνος. vt ab Aretio Aretinus. Mar. lib. 13. De Spoletinis quæ ſunt cariora lagenis.

SPOLIARIVM, rij, n. 2. ἀποδυτήριον. proprie locus ante balneũ, in quo loturi ſeſe ſpoliabãt. Accipitur tñ & ſ. quonis alio loco, in quo qs veſtibus, pecunia, aliaue re a latronib. exuitur. Pli. in Panegyr. Nõ ſpoliarium ciuium, ciuentarumq; prædarum fæuũ receptaculum.

SPOLIATIO, nis, f. 3. σκύλευσις. ſpoliorum detractio, depopulatio. Ci. 4. Verr. Fanorum ſpoliationes.

SPOLIATOR, ris, m. 3. *Spogliatore,* שלל ſcholel, בז bozez. G. Ein rauber der einẽ auſzeucht vnd im das ſein nimpt. *Ga. Pilleur, voleur. His. deſpotador.*]λαφυραγωγός. qui alterum ſpoliat. Cic. 6. Ver. Spoliatorem vexatoremque eorum defendes?

SPOLIATRIX, f. 3. Mart. libro 1. Sic ſpoliatricem cõmendat Fauſtus amicam, Cicer. Cæl. Venus ſpoliatrix.

SPOLIO, a, 1. *Spogliare,* שלל ſchalal נצל nitſtſel בז bazaz. G. Beraubẽ, auſſziehen. G. *Deſpouiller, piller, deſtrouſſer. His. Deſpoiar,*] σκυλεύω, exuo, nudo, orbo, priuo, ſpolia detrahо. Liu. li. 1. ab vrb. Regẽ ĩ præſidio obtruncat & ſpoliat. Ci. 6. Ver. Apollonij omni argento ſpoliato

ſti] *Rubbare,*] Tet. in Hec. Quin ſpolies, mutiles, jaceres. Virg. 5. Æn. pars ſpoliant aras. Luc li 3. Triſti ſpoliãtur tẽpla rapina. Ci. 3. Ver. Neſciebas ab eo Cn. Carbonem conſulem non modo relictum, ſed etiam ſpoliarum auxilijs. Idem pro Quin. qui amicũ, ſociũ, affinẽ, fama, & fortunis ſpoliare conatus eſt Virg. 5. Æn. Cedit, quoniam ſpoliata magiſtro eſt. Compoſita Deſpolio, & Diſpolio, ſuis locis.

SPOLIOR, d. 1. [*Spoliare,*] inquit Nonius, antiqui dicebant pro Spolio. vnde Deſpolior, & Exſpolior in actiua ſignificatione leguntur. Aſt. Quos impune depopulatur, & deſpoliatur dedecus. Quadrigarius: Agrum Campanum expoli abatur.

SPOLIVM, lij, n. 2. [*Bottino,* שלל ſchalal מלקח malkoach בז baz bizzah. G. Ein raub, beut. *G. Deſpouille, pillage, butin. H. Deſpoio de los enemigos, preſa, o robo.*] σκῦλον. quicquid hoſtibus detrahitur, vt ait Seruius. Vir. 8. Aen. Tergemini nece Geryonis, ſpoliiſque ſuperbus Alcides. Spolia opima, quæ dux duci detrahit, qualia fuerunt, quæ primus omnium Ioui Feretrio obtulit Romulus, Rege Ceninẽſiũ manibus ſuis in acie occiſo. Liu. lib. 1. ab Vrbe.

SPONDA, dæ, f. 1. [*Sponda,* מסגר dameſcheк. Ger. Ein Spanbett, oder ein ſeitẽbrett eines ſpanbetts, ort, ortbretter. G. *Vn cheuit, ou les coſtez d'vn cheuit. Hiſp. La cama ò lecho de madera ò marcor, los lados de la cama, o las orillas,*] latus lecti: nam ſpondæ ſunt tabulæ, quæ vtrinque lectum ſuſtinent. Mar. lib. 1. Nec nudi ſponda grabati. Virg. 1. Aen. Aurea compoſuit ſponda, mediamque locauit. Hor. Epod. 3. Extrema & in ſponda cubet.

SPONDEO, des, ſpopõdi, ſponſũ, n. 2. [*Promettere,* נדר jahadh הקים hekim נדר nadhar ערב harab. G. Gutwillig verheiſſen. G. *Promettre de franche volunté. Hiſp. Prometer.*] σπένδω. idem quod ſponte promitto. Cicer. 14. Phil. Pro ſua aut morte, aut victoria ſe ſatisfactum reip. ſpoſpõdit. Idẽ Lentulo li. 1. Dependẽdũ tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. Idem ad Trebonium lib. 15. Quod ego non modo de me tibi ſpondere poſſum, ſed de te etiam mihi. Virgi. 12. Aen. Quæ iam ſpondet fortuna ſalutem? Ouid. in Ibin; Te fera nec quicquam placidum ſpondentia Martis Sidera preſſerunt. Spondere puellam dicitur pater alicui, cum pollicetur futurum eſſe, vt eã vxorem ducat. Plau. Trin. Sponden' ergo tuam gnatã vxorẽ mihi? CH. ſpondeo. Eius compoſita ſunt Conſpondeo, vnde veteres Conſponſos dicebant, telle Feſto, fide mutua obligatos. Et Cõſpõſores, duo plures ve eandem rẽ promittẽtes. Cic. Lepta: De negotio tuo quod ſponſor es pro Pompeio, ſi Galba conſponſor tuus redierit. Deſpondeo, & Reſpondeo, de quibus alibi.

SPONDEVS, p. p. m. 2. σπονδεῖος. pes duabus ſyllabis longis conſtãs, qui in Heroico verſu omnem ſibi vẽdicat locũ, licet raro quinto loco reperiatur. Dictus, quod in ſacrificijs, & libamentis eo maxime vterentur. Nam σπονδή, libamentum, fœdusque ac ſponſionem, ſignificat. Cic. de Ora. Ne ſpondeus quidẽ funditus eſt repudiãdus.

SPONDYLVS, li, ſiue ſphondylus, m. 2. σπόνδυλος, ἀσφόνδυλος. nodus, ſeu vertebra ſpinæ dicitur. Sunt autem in ipſa ſpina ſpondyli quatuor & viginti, quorum ſeptem collum conſtituunt, duodecim thoracẽ, quinq; alij lumbos. Spondylus in mari animal apud Pli. li. 32. c. 11. Spondylus calculus æneus, quo ſuffragia ſua iudices Athenis dabant, vt eſt apud Iulũ Pollucem. Spondylus, verticulũ quod apponitur fuſis, vt nendo melius vertantur. Spondylus, callus, ſiue caro interior oſtreorum Pli. lib. 3. c. 6. Spondylo vtitur Martialis pro animalium officulis lib. 7. Roſos tenenti ſpondylos ſinu condu.

SPONGIA, f. 1. [*Spugna, ſpogna,* Ger. Ein ſchwam. *Gal. Eſponge. His. ſponias.*] σπόγγος. quiddam eſt in natura tertium ordinem habens, vt neque animal, neque frutex, ſed tertium quiddam, ac mediũ inter vtrũq; genus dici poſſit, quod Græci ζωόφυτον appellãt. Plurimis locis in ſaxis marinis naſcũtur ſpongiæ, diuerſiſque nominibus ab antiquis diſtinctæ, quoniam non vna eſt earum bonitas & vſus. Sẽ ſum ijs ineſſe appatet, quia vbi aurifores ſenſere, cõtractæ multo difficilius abſtrahuntur: auriſæ relinquunt in petris veluti cruoris veſtigiũ, atq; ex his, quaſi molliores peniculi recreſcũt. Spõgias antiqui in delicijs habuerunt, ſtrigilum vice, linteorumq; illis vtẽtes ad diſtringenda, & mundãda corpora. Quapropter purpuraringe bant eas, alias cura candidas faciebant, tinctas per ætatẽ ſalis ſpuma ad lunam, & pruinas ſternentes inuerſas, vt candorem biberẽt. Apud antiquos in vſu erant tergendarũ menſarum, adhibebanturque ad obſcæna emundanda. Mar. li. 14. Hæc tibi fortè datur tergẽdis ſpongia menſis Vtilis, expreſſo cum ſeuis imbre tumet. Cic. de Nat. Deo. In pulmonib. ineſt raritas quædã, & ſimilis ſpõgijs mollitudo. Sen. lib. 10. Epiſ. Vnus è Germanis lignum id, quod ad emundãda obſcæna, adhærente ſpongia, totũ in gulam farſit. Accipitur & Spongia, pro aſparagi ſatiui radice apud Pli. & Col. li. 11. c. 3.

SPONGIOLA, æ, f. 1. σπογγίδιον. dimin. a ſpõgia, quo nomine etiam ſignificatur quiddam ſquamatim compactum è cynorrhodi ramis, paruæ ſpongiæ modo dependens. Plin. lib. 25. cap. 2. Spongiolæ radiculę aſparagorum inter ſe implicitæ. Col. lib. 11. cap. 13.

SPONGIOSVS, adiect. o. 1. 2. [*Spongioſo.* G. Schwammig, luck vnd löche rechtig wie ein ſchwam,] σπογγώδης. quod ſimilitudinem ſpõgiæ habet. Pli. lib. 11. c. 37. Pulmo ſpongioſus.

SPONGIARE, n. 1. ἀποσπογγίζειν. ſpongia extergere. Apicius.

SPONGIATORES, m. 3. σπογγιάτορες. qui ſpongias captant. Purpurario-

re,

tes,qui purputas piſcantur. Cæl. Rhod. lib.8.cap.11.

SPONSALIA,orum,n.2.[*Sponſalitio,mariaggio.*G.Verſprechung zur ehe,verheuratūg,ehebetredungē.*Gal. Fianzailles,d'accord,& appointement de mariage a venir. Hi.promeſſa por caſamiento,*] μνηστεία. promiſſio,ſiue ſtipulatio futurarum nuptiarum. Sponſalia hoc modo fiebant, qui vxorem deducturus erat, ab eo vnde deducenda erat, ſtipulabatur eam ſibi in matrimonium traditum iri: qui datus erat itidem ſtipulabatur eam ductum iri. Is contractus ſtipulationum ſponſionumque dicebatur ſponſalia. Vide Gell. lib.4.c. 4. Vlp.lib.2.de ſponſalibus. Sponſalia dicta ſunt a ſpondendo. Nā moris fuit veteribus ſtipulari,& ſpondere ſibi futuras vxores. Iuu. Sat.6. Sponſalia noſtra Tempeſtate paras.

SPONSIO,nis,f.3.[*Promiſſione,promeſſa.*עֲרֻבָּה harubbah הִתְעָרְבָה haarubah.G. Ein freywillige verheiſſung,zuſagung. *Ga. Promeſſe. Hiſ. Promeſſa fianza,o apueſta.*] ἐγγύη. verbale a Spondeo, idem quod promiſſio. Paulus de verb.ſignif. Sponſio appellatur non ſolum quæ per ſponſi interrogationem fit,ſed omnis ſtipulatio,promiſſioq;. Erat etiam Sponſio,genus actionis apud antiquos, quod fiebat interpoſita ſtipulatione certæ pecuniæ, quam perderet is, qui ſponſione vinceretur,& coram recuperatoribus,aut alio iudice diſceptabatur. Erat autem decima pars controuerſæ rei in cauſis priuatis, in publicis autem quinta apud Græcos, auctore Pollvce,pœna ſcilicet temere litigantium. Ci.li 3.Off. Cum ſponſionem feciſſet,niſi vir bonus eſſet. Fiebat ſponſio plerumque in interdictis,id quod oſtendit Quin.l.7. Efficiendum eſt,vt de re quacunq; bene ſentiat iudex: ſic enim iuri noſtro libentius indulgebit,vt in ſponſionibus,quæ ex interdictis fiunt, etiam ſi non tantū poſſeditis nos,ſed etiam rem noſtram poſſediſſe dicere oportebit. Ci.in Or.pro Cæc. Reſtituiſſe ſe dicit: ſponſio facta eſt,hac de ſpōſione vobis iudicandū eſt. Sponſio voti Ci.2.de leg. Diligentia votorum ſatis in lege dicta eſt,ac voti ſponſio,qua obligamur Deo.

SPONSO,as,a.1.*Promettere,ſpoſare.* יָעַד jahadh אָרַשׂ aras. G. Vermaehlen.] μνηστεύω. frequentatiuum a ſpondeo, quod ſignificat vxorē ſibi ſtipulari. Pau. de ritu nup. lib. 1. Quamuis ſponſare non prohibeatur.

SPONSOR,ris,m.3.[*Segurtà,*עֵרֶב horeb. G. Ein burg,der für ein anderen verſpricht. *Gal. Qui promet,promettant. Hi. Prometedor,fiador*] ἐγγυητής,qui pro altero ſpondet. Cice.ad Att.lib.1. Tulliola tuum munuſculum flagitat,& me, vt ſponſorem,appellat. Sponſor item dicitur is,qui puellam viro promittit. Ouid.Epiſt.2. Qui mihi coniugij ſponſor,& obſes erat.

†SPONSVM,ſi.idem quod ſponſio. Cic. pro Quin. Te iudicem ſumpſit,ſponſo egit.]

SPONSVS,ſi,m.2.[*Spoſo,*חָתָן chatan. G. Ein breutigam. *Gal. Accorder & fianzè. Hiſ. eſpoſo* μνήστωρ. cui ſpondetur puella, ſiue qui ſpopōdit eam ſe ducturū. Sponſa,æ,[*Spoſa,*] puella,quæ ſpondetur. Plau. Caſi. Huc veniſti ſponſam præreptum meam? Iuuen. Sat.1. Quem ſponſæ turpes, & prætextatus adulter.

SPONSVS,ſus,m.4.[*Promeſſa.*עֲרֻבָּה harubbah הַתְעָרְבָה taharubah. G. Ein verheiſſung,zuſagung. *Gal. Promeſſe. Hi. Obra de promotter, promeſſa.* ἐγγύη. ſponſio. Seru. Sulp. Si poſt eas ſtipulationes vxor non dabatur,qui ſtipulabatur, ex ſponſu agebat.

SPONSVS,a,um,μνηστευθεὶς ἐγγυητὸς. part. promiſſus. Ter. in Eun. Scis ſponſam mihi? ſubaudi,eſſe. Idem Phor. Quæ ſponſa eſt mihi.

SPONTALIS,& hoc le.[*Volantario,ſpontaneo.* Ge. Freiwillig,das auß eignem willen iſt.] αὐτομάτος, ἀβιαίατος. idē ſignificat,quod ſpōtaneus, vltroneus. Apul. lib.4. Cum nulli noſtrum ſpontale parricidium ſuadens perſuadere poſſet.

SPONTE,vltro,ſua natura,ſuapte,vi ſua,per ſe. [*De ſua poſta,di volontà.* G. Freiwillig,von ihm ſelbs. G. *De bon gre,ſans contrainte,volontairement. Hi. Voluntarioſamente*] αὐτομάτως. nomen ablatiui caſus,idem valens quod vltro,hoc eſt,propria voluntate. Ci.ad Att. Gaudeo id te mihi ſuadere,quod ego mea ſponte pridie feceram. Vir.4.Ecl. Sponte ſua ſandyx paſcentes veſtiet agnos. Hinc Spontaneus,a,um[*Volantario naturale*]quod eſt voluntariū,aut naturale. Sunt qui putent ſponte aduerb. eſſe, quod certè verum eſſe non poteſt,tum quod admittat ſecum adiectiuum, quemadmodū alia nomina ſubitantiua: vt mea,tua,vel ſua ſponte: tum quod non raro legatur eius generis Spontis. Cel.li.1,ca.1. Sauus, qui & bene valet,& ſuæ ſpontis eſt,nullis obligare ſe legibus debet. Varr.li.2. de re ruſt. Spontis ſuæ ſtatuerat finem.

SPORTA,tę,f.1.[*Sporta,*סַל ſal מַלְמָלָה ſalſillah. Ge. Ein geflochtner korb. *Gal. Vn panier ou vne corbeille. Hiſ. La eſpuerta.* σπυρὶς. aut a ſparto herba,quę frequens apud Hiſpanos naſcitur; aut ab aſportando,vaſis genus, ex vimine,iuncis, aut ſparto, aut ſimili leuiore materia. Saluſt.lib.2.Hiſt. E muris canes ſportis dimittebant. Col. lib.8.c.7. Sportis incluſæ rendeant aues.

SPORTVLA,lę,f.1.[*Sportella.* Ge. Ein geflochten koerblin.] σπυρίδιον. dimin.a Sporta. Plaut.in Curc. Qui incedunt ſuffarcinati cū libris, cum ſportulis. Idem in Men. Sportulam cape. Et quoniam in ſportulis pecunia, quandoque etiam cibus in quotidianum vsū deferri ſolebat,factum eſt,vt ſportula pro ijs cibis,& pro ea pecunia acciperetur, quæ a magnatibus ijs quotidie dabatur, qui ipſos officij

gratia eſſent concomitati,aut domi ſalutauiſſent. Iuu. Sat.1. Nunc ſportula primo Limine prima ſedet turbæ rapienda togatæ. Idem Sat.3. Non ne vides,quanto celebretur ſportula fumo? A ſportula fit aliud diminutiuum Sportella, genus quoddam bellatiorum ſignificans. Cic.ad Pap. Pætum: Vediſcendæ tibi ſunt ſporteilæ,& Artolagani tui.

SPRETOR,ris,m.3[*Spregiatore*]Ou.7.Met. Vtque deorū Spretor erat.

SPVMA,mæ,f.2.[*Spuma,ſchiuma.* G. Schaum. *G. Eſcume. Hi. Eſpuma*] ἀφρός. tara quędam fex, quę per ebullitionem aut vehementē agitationem rebus liquidis ſupernatat. Cic.1.de Nat.Deo. Venus ſpuma procreata,&c. Vir.1.Aen. Spumas ſalis ere ruebāt. Oui.3.Met. Spumaque peſtifero circumfluit albida rictu. Vir.3. Aen. Ter ſpumam eliſam,& rorantia vidimus attra.

SPVMATVS,adie.o.1.2.[*Schiumato,ſpumato.* G. Mit ſchaum beſprēgt. *Gal. Couuert ou plein d'eſcume. Hi. Eſpumado,*] ἀφρώδης. ſpuma aſperſus. Cic.2. de Diu. Saxaque cana ſalis niueo ſpumata liquore.

SPVMATVS,tus,tui, ſubſtantiuum. Stat.1.Syloar.

SPVMESCO,is,ere,n.3.ſpumoſus fio. Qui. Epiſt.2. At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo.

SPVMEVS,a,um,[*Spumoſo,* Ge. Schaumig.] ἀφρώδης. ſpuma abundans. Virg.10.Aen.

SPVMIFER,a,o.1.2.[*Spumoſo.* G. Das viel ſchaum treget. *Gal. Qui porte eſcume. eſcumant. Hi. Coſa que trae,o anabe eſpumas.*] ſpumoſus, vt Fluctus ſpumiferi. Stat. lib.1. Achil.

SPVMIGER,a,um,o.1.2.[*Spumoſo,*] idem quod ſpumifer, vt Fons ſpumiger. Ouid.lib.11.Metam. Lucr.li.5 Spumigeri ſuis aduentu validique leonis.

SPVMO,as,n.1.[*Mandar fuori la ſpuma,far la ſpuma.* Ger. Scheumen. *Gal. Eſcumer,rendre eſcume. Hi. Hazer eſpuma,hecar de ſi eſpuma.*] ἀφρίζω. ſpumā emitto. Pli.lib.12.c.7. Poſtquam deſierit ſpumare, repidū infundere. Vir.2.Geo. Spumat plenis vindemia labris. Spumans,tis,par. Vir 4.Aen. Stat ſonipes,ac fræna ferox ſpumātia mādit. Col.li.10. Sordidus & muſto ſpumantes exprimit vuas.

SPVMOSVS,a,um,o.1.2.[*Spumoſo*] ἀφρώδης. quod ſpumam facit. Pli.l.2. cap.7. Virg.6.Aen. Inter ſaxa virum ſpumoſa immerſerat vnda.

SPVO,ſpuis,ſpui,ſputum, a.3.[*Sputare.*יָרַק jarak רָק rak. Ge. Speuwen oder ſpruetzen. *Gal. Cracher. Hi. Eſcupir.*] πτύω. ſalitam ejicio. Virgil.lib.4. Georg. Et terram ſicco ſpuit ore viator Aridus Conſpuo, Deſpuo, Exſpuo, Inſpuo, & Reſpuo, ſuis locis.

SPVRCIFICVS,o.1.2.qui ſpurca,& fœdera facit. Plaut.in Trin.

SPVRCIDICVS,o.1.2.ὁ τὰ χοιρολέγος. qui ſpurca loquitur. Plaut.in Cap.

SPVRCITIA,f.1.& Spurcities,[*Sporcitia,ſporchezza.*טֻמְאָה tumeah. צוֹאָה tſoah (vel) tſeah. G. Vnflat,vnſauberkeit,wueſt. G. *Ordure,ſaletè. Hi. Suciedad,*] ἀκαθαρσία. immunditia. Lu.li.6. Cœni teterrima cū ſit Spurcities, eadem porcis hæc munda videtur. Col.lib.12.ca. 22. Eluit ſpurcitiam.

SPVRCO,as,a.1.[*Sporcare,lordare,imbrattare,*טָאַח tāme. G. Vnſauber machen,verwueſten,geſchenden. *Gal. Souiller, villainer. Hi. Enſuciar,*] ῥυπαίνω. fœdo, vitio. Cel. Iurec. Cum eo agi poſſe Aquilia,qui vinū ſpurcauit,vel effudit. Plau.in Men. Spurcauit nā ū odore illutibili. Antiqui Spurcum vinum dicebant cum aqua miſtum,tanquam non amplius purum foret,aut igne calefactum,aut muſtū antequam deferueſcat. Cat. Ep.103.ad Siconiū; Siconi arbitrio populi tua cana ſenectus Spurcata impuris moribus intereat. Hinc Cōſpurco,de quo ſuo loco. Spurcè. *διὰ χοιρῶν.* ſpurciùs, ſſimè, adu. Cic.1. de Inu. Si quid eorū ſpurcè, ſuperbè,malitioſè facti in proferetur.

SPVRCVS,a,um,o.1.2.[*Lordo,ſporco,mal netto.*טָמֵא tame. G. Vnrein, vnflætig,wueſt. *Gal. Ord,& ſale,deshoneſte,vilain. Hi. Coſa ſucia,*] μιαρὸς, ῥυπαρὸς. quod eſt impurum, obſcēnū, lutulentū. A ſpuendo dictū,quod tale ſit, vt deſpuētes auertſemur. Pla. Tot noctes redat ſpurcas,quot puras habuit. Cic.2. Tuſc. ex poeta quodam, Sannis ſpurcus homo. Idem pro Domo; Spurciſſimus homo,præguſtator libidinum. Aliquando pro fętido. [*Putolente*] Apul. Tā multę res ſpurcæ,& graues nares infeſtant. Aliquando pro vehementi aſpero. *Nives.* Cic. lactati tempeſtate ſpurciſſima. Col.in Præfat.li. 1. Quid ſiccus,& ſpurcus ager. Aliquādo pro ſæuo & ſanguinario. [*Crudele.*] Var. Spurcus,& carnifex. Hinc Spurcè. [*Sporcamente,*] Cic. Att.l.7. Spurcè,ſed tamen prudētiùs,quàm Lucius noſter. Idē lib.11. Perſcribit ſpurciſſimè,quas ob cauſas fecerit.

SPVRINA,m.1.dux regis Parthorum,qui Craſſum interemit. Itē Mathematicus,ac vates,qui Cæſari prędixit, vt Martias caueret Idus: Tranquillus in Cæſare,& Valerius.

SPVRIVS,rij.m.2.[*Baſtardo,mulo,*מָאזֵר manzer טָמֵר tame. G. Ein baſtart,oder bācxart,vnehlich. G. *Baſtard,nè d'une paillarde publique. Hi. Quelquiera,coſa baſtarda,*] νόθος. incerto patre natus. ἀπὸ τοῦ σπόρου, hoc eſt,a ſemine,quod nihil habeat a patre,niſi ſemē: vnde ſpurios verſus dicimus,quaſi adulterinos,ſuppoſititios. Auſo. Quique notas ſpurijs verſibus appoſuit. Ser. Spurius dicitur,qui ex muliere nō nota ortus eſt. Mode. Iurec. Spurios eos dici affirmat quos & Vulgo conceptos appellamus, eos ſcilicet,qui incerto patre nati ſunt,vel qui eum habeant patrem,quem habere non liceat. Plut.in Probi. de hoc verbo loquens ita inquit; Spurius propriū nomē eſt

apud

apud Rom. vt Sextus, Decius, & Caius, prima autem nomina non tota scribunt, sed aut vna littera, vt T. Titũ; aut duab. vt Cn. Cneũ aut tribus, vt Sex. Sextum: sic Spurius, Sp. scribebatur. Eos autem qui sine patre erant, qui ἀπάτορες Græcè dicuntur, S. & P. designabant, quasi sine patre, hoc errore factum, vt spurij, qui sine patre sint, dicerentur.

SPVTATILICVS, o. 1. a. adiect. est infitatũ, a verbo Spuo. Cic. de Clar. Or. Quo accusante Chritilliũ, Sisenna defendens dixit, quædã eius sputatilica esse crimina. Tũc C. Roscius, Circumuenior, inquit, iudices, nisi subuenitis, Sisenna quid dicas nescio: metuo insidias: sputatilica, quid est hoc? sputa quid sit, scio; tilica, nescio.

SPVTATOR, oris, m. 3. qui frequenter spuit. Plaut. in Mil.

SPVTO, as, n. 1. [*Sputare*. G. Offt ispewen] ἀναπτύω. a spuo frequentatiuum. Plaut. Iti qui spũtatur interdum morbus venit, id est, morbus comitialis, quem nominantes solemus despuere.

SPVTVM, ti, n. 2. [*Sputo* פלק G. Speichel, spewen, geifer. *Gal. Crachat. Hi. Escopina.*] πτύελον. saliua, a spuendo dicta. Dicitur & Sputus: Lact. lib. 4. Inpurato ore expuebant venenatos sputus.

S A N T E Q

SQVALIDAM vestem, pro squalida veste dixere veteres, vt annotauit Nonius, citans locum Ennij ex Telamone, Elauere lachrymis vestem squalidam & sordidam.

SQVALEO, les, lui, n. 2. [*Esser sporco*, מגוה tame. G. wuest sein, vnsauber sein. G. *Estre plein de crasse & ordure. Hi. Estar sucio.*] αὐχμέω. a squamarum crebritate & asperitate dictum est, teste Macr. lib. 6. Saturna. Olim enim hoc verbum de omnibus ijs dicebatur, quæ dura essent, densa & rigida, & squamarum similitudinem imitãtia. Hinc Vir. lib. 10. Æn. Tunicam auro squalentem dixit, hoc est, rigentem, & in squamarum modum contextam. Virgil. libr. 12. Æneid. Auro squalentem alboque orichalco. Circundat loricã humeris. Postea tamen assiduo vsu effectum est, vt hoc verbum de ijs tãtum dicatur, quæ inculta sunt, de sarmia, & multarum sordium cõgerie cõtaminata: Vir. 2. Æn. Squalentem barbam, & cõcretos sanguine crines. Quid. 10. Met. Neque ego squalere arma situ, & rubigine velim. Cic. pro Sest. Erat in luctu Senatus, squalebat ciuitas. Vir. 1. Geor. Squalent abductis arua colonis.

SQVALIDE. [*Lardamente*. Germ. Vnrahtlich, vnfletigklich. *Gal. Salement, mal proprement. Hi. Suciamente.*] horridè, inculte. Ci. 4. de Fin. Sed vos squalidius illorum videtis quam niteat oratio.

SQVALIDVS, da, dum, o. 1. 2. [*Sporco, lordo.* מגוה tame. G. Vnflaetig, vnsauber, kottig, mued vnd oed. *Gal. Crasseux, ord, & sale. Hi. Sucio.*] αὐχμηρός. sordidus, incultus. Ter. in Eun. Video sentum, squalidũ, egrum. Liu. li. 1. Bell. Pun. Otium enim ex labore, cultus ex illuuie tabeque squalida. Ouid. 1. Fast. Squalidaque humanis ossibus albet humus. Cic. in Ora. Quia sua sponte squalidiora sunt, adhibendus erat quidam orationis nitor.

SQVALOR, oris, m. 3. [*Sporchezza, lordura*, טמאה tumeah, צואה tsoah. *vel* tseah. G. Vnraht, wust, der sich an ein ding allegemach henckt, wan man es nicht sauber vnd in ehren haltet. *Ga. Crasse, & ames d'ordure. Hi. Suciedad.*] αὐχμός. inquinatio, sordes. Gell. In corporibus incultis, & squamosis alta cõgerie sordiũ squalor appellabatur. Liu. lib. 2. ab vrbe: Obsita erat squalore vestis. Ci. ad Ter. Mihi ante oculos diẽs, noctesque versatur squalor vester, & mœror. Vir. 6. Aen. Terribili squalore Charon.

SQVALVS, li, m. 2. piscis marinus, ex genere cartilaginosorum, qui parit circa æquinoctium vernum. Pl. li. 9. c. 51. Varr. 3. de re rust. ca. 3.

SQVAMA, æ, atũ, f. 1. [*Scaglie, squame*. קשקשת kas keset. G. Ein schuep. *Gal. Escailles. Hi. Escamas.*] λεπίδες. quibus corium piscis, aut serpentis tegitur. Pl. li. 9. c. 10. Alia corio, & pilis teguntur, vt vitulina, alia squamis, vt pisces. Virg. 11. Aen. Arrectisque horret squamis, & sibilat ore. Hinc Desquamo, mas, suo loco. Ab harũ similitudine, loricarum quoq; catenulæ squamæ dicuntur. [*Maglie.*] Virg. 11. Aen. Quem pellis ahenis. In plumam squamis auro conserta tegebat. Est & Squama æris, de qua Plin. li. 34. c. 11. Cicer. de Nat. Deo. Pluma alias, alias squama videmus obductas.

SQVAMATIM, aduer. ad similitudinem squamarum. Pl. lib. 16. ca. 10. Nucamenta squamatim compacta dependent.

SQVAMEVS, a, um, o. 1. 2. [*Scaglioso. Ge. Schueppechtig, voll schupen.*] λεπιδωτός. plenum squamis. Vir. 2. Geor. Squameus in spiram tractu se colligit anguis.

SQVAMIFERI pisces, m. 2. Cic. in Arat.

SQVAMIGER, a, um, o. 1. 2. quod habet squamas. Luc. lib. 1. E terra posset oriri Squamigerum genus. i. pisces. Pl. lib. 11. cap. 37.

SQVAMOSVS, o. 1. 2. idem, [*Scaglioso. Gal. Plein d'escailles. Hisp. Lleno de esquamas.*] Pli. li. 9. c. 16. Vagantur gregatim cuiusque generis squamosi. Virg. 4. Georg. Squamosusq; draco.

SQVAROSVS, o. 1. 2. λεπιδώδης. a squamatum similitudine dicitur, cuius cutis exturget ob assiduam illuuiem. Luc. Apud Festum; Varonũ ac rupicum squarosa incondita rostra.

SQVATINA, f. 1. *Pisces*, quo propter squalorem hoc est, asperitatẽ cutis, ligna & ebora poliuntur. Plin. lib. 9. cap. 2.

SQVILLA, æ, f. 1. Varroni, reliquis Scilla. σκίλλα. Dios. bulbus nobilissimus, cepæ modo multiplicitet tunicatus, qui etiã hodie in offici-

nis nomen retinet. Est præterea squilla paruus piscis, qui cum pinna pisce comparandi cibi init societatem. Cic. 2. de Nat. Deo. Alio nomine Pinnotherem, siue Pinnophylacem appellant. Pl. l. 9. c. 40. Iuu. Sat. 5. Quæ fertur domino squilla.

S A N T E T

ST, vox silentiũ indicentis. Ter. in Phor. St. S. quis has metuis fores?

STABIÆ, arum, f. 1. Campaniæ oppidum, bello sociali a Sylla deletũ. Plin. lib. 3. cap. 5. Hinc est Stabianus, a, um, vt Ager Stabianus. Pli. lib. 32. cap. 1.

STABILIO, is, a. 4. [*Stabilire, fermare*, קים hexim, חזק chizzek. G. Bestaetigen, bestendig machen, G. *Affermir, asseurer, establir. Hi. Firmar, establecer.*] βεβαιόω. stabile facio, firmo. Pla. in Amph. Creon in regnum stabiliuit suum. Ci. 4. de Fin. Cum alter stabilire remp. studuerit, alter euertere. Hinc Constabilio, omnibus modis stabile, & securum reddo. Plau. in Cap. Ego rem meam constabiliui.

STABILIS, le, o. 3. constans, immutabilis) (lubricus, incertus. [*Stabile, immutabile*, נאמן neeman. G. staet, steiff, bestendig. G. *Ferme, stable, asseuré, immuable. Hisp. Cosa firma que no se mude.*] βέβαιος. firmus & fixus, vt apud Ter. in Adel. Errat longè, qui imperium credat grauius esse, aut stabilius, Vi quod sit, quam illud quod amicitia adiungitur. Cic. 1. de Ora. Nihil est tam ad diuturnitatem memoriæ stabile, quam in quo aliquid offenderis. Qui. 5. Trist. Eleg. 14. Ram quidem virtus, quam non fortuna gubernet, Quæ manent stabili, cum fugit illa pede. Stabile est, id est, certum, & statutum. [*Certo, fermo.*] Pla. Bacc. Ptolecho stabile est, me fratri aurum reddere: Mala stabilia, hoc est, poma non decidua, & quæ diutius in arbore stant, vel diu maturitatem retinent. Cato cap. 7.

STABILIMEN, minis, & stabilimẽtũ, n. 3. & 2. [*Stabilimento.*] ἱδρυμα βεβαιωτικόν. idem quod firmamẽtũ, siue corroboratio. Pla. in Curc. Hæc sunt ventri stabilimenta, panis, & assa bubula. Cice. 2 de Nat. Deo. Regni stabilimen eius.

STABILITAS, atis, f. 3. [*Stabilità, fermezza*, קיום kiumanah. G. Bestendigkeit. *Gal. Fermeté. Hisp. Firmeza para estar.*] βεβαίωσις. firmitas, Cæs. 4. Bel. Gal. Stabilitatem peditum in prælijs præstat. Cicer. 1. de Fin. Videtur quibusdam stabilitas amicitiæ vacillare. Pli. li. 35. c. 3. Dentium stabilitati efficacissimè subuenit.

STABVLARIAE mulieres, f. 1. καπηλίδες. inquit Aug. l. 8. de Ciu. dicuntur, quæ exercent stabulum, & viatores mercede pascunt.

STABVLARIVS, rij, m. 2. [*Stallaro, alloggiator da caualli.* Ger. Ein wirt. *Gal. Hostelier, qui loge, nalle, d'estable. Hi. Establerizo, mesonero o ventero.*] πανδοχεύς. caupo viatores pretio recipiẽs. Vlp. Cauponer, & stabularios eos æquè accipiemus, qui cauponam, & stabulum exercent. Stabularius itẽ dicitur, qui stabuli, hoc est, loci, vbi animalia stant, curam gerit. [*Famigli da stalla.*] Col. li. 7. Si velut ex militari disciplina intra stabularij castra manserint. Var. 2. de re rust. c. 10. In quibus stabularij solent equas abigere.

STABVLATIO, f. 3. ἐπισθμενεσις. mansio in stabulo. Col. li. 7. Stabulatio boum præparanda est.

STABVLO, las, a. 1. [*Alloggiare alla stalla.* G. Im stall thun, im stall haltẽ. *Gal. Establer, mettre a l'estable. Hisp. Tener, meson ó establo, retirar al ganado en el establo.*] σταζω. in stabulum recipio. Var. lib. 2. de re rust. Danda opera, vt alienum pecus in suo fundo pascat, & stabulet. Stat. lib. 1. Theb. Creticoq; pecus stabulare sub Hemo.

STABVLOR, stabularis d. 1. verbum deponens. αὐλίζομαι. in stabulo ago, stationem aliquo in loco habeo. Col. li. 7. Curæ fuerit, vt stabulentur sicco in loco. Ouid. 15. Met. Multæ stabulantur in arctis.

STABVLVM, li, n. 2. [*Stalla*, אורה auerat אורות vrauah. G. Ei heiberg, vndet schleiff, item ein stall. *Gal. Estable. Hi. Establo.*] ἴστανται. a stando, locus dicitur, in quem longo itinere fessi succedere solẽt, quod & Diuersorium & Hospitium dici solet. Vnde & prostibula meretrices dictę, quod quæstus copiosioris gratia concurrentibus illuc aduenis, mansiones ante stabula habuere. Pla. in Aul. Neutrobi habeam stabulum stabile. Stabula quoque dicuntur loca generaliter omnia, in quibus armenta gregesque consistunt, veluti quedã stationes animalium. Nã vbi equi tenentur, specialiter Equile; vbi oues, Ouile; vbi sues, Haram dixere; Boutle quoque a bobus; Caprile a capris nomen traxerunt. Vir. 8. Aen. Quattuor a stabulis præstãti corpore tauros Auertit. Potest etiã præcipe in diuersorijs stabulum dici. Apul. Ad vectorem meum in stabulum concedo. Stabulũ etiam sumitur pro quacumque statione, seu habitatione, & loco, vbi quis stare consuenit. [*Stanza.*] Virg. 7. Aen. Ardua tecta petit stabuli. Stabulum confidentiæ, flagitij, nequitię. Pla. in Most. Nusquam stabulum est confidentię. Cicer. pro Sest. Stabula pastorum præclara.

STACTE, stactes, f. 1. teste Dioscoride, vocatur pinguitudo recentis myrrhæ, cum exigua aqua tusę, & origano expressa distillãdo dicta, quod Græci στάζειν dicunt, quia è stillatitia dumtaxat myrrha fiat. Lucr. lib. 2. Stractæque liquorem.

STACTEVS, a, um, o. 1. 2. adiec. a stacte deductum; vt, Myrrha stactea, id est, stillatitia, è qua stacte exprimitur, quam Theophrastus fluctitię opponit. Pli. lib. 12. cap. 16.

STADIODROMI, m. 2. dicti sunt, qui in stadio cursu ce[illegible] Fi[illegible] micus, Si Mars respexerit Leporem cælestem in [illegible]

Stadiodromos. Stadiodromus etiam locus, in quo ludi, & cursus exercentur. Pl. lib. 34. cap. 8. Leontius fecit stadiodromum astylon, qui Olympię ostenditur.

STADIVM, dij, n. 2. [*Stadio.* G. Ein Rẽnplatz, das ist, ein ort an dẽ mã sich mit renné vnd lauffen vebt. G. *Vne stade, mesure de cent vingt, & cinq pas, lieu pour s'exercer a la course.* Hi. *Carrera da caualios, o lugar donde corran espacio de 125. passos, o de 625. pies.*] στάδιον. Latinè curriculum, siue locus, in quo equi hominesve currunt, & certant athletæ. Dictum Stadium ἀπὸ τῆς στάσεως, hoc est, a statione, quod Hercules eo spatio vno spiritu confecto constituisset. Nam clarissimũ fuit curriculũ stadij Olympici, quod Hercules suis pedib. mẽsus fertur, continetq; octauam M. passuum partem, quod centum viginti quinque (inquit Pli. li. 1. c. 23.) nostros efficit passus, hoc est, pedes sexcentos viginti quinque, quæ mẽsura octies sumpta efficit mille passus. Dicimus autem, Curro stadiũ, in stadio, & per stadiũ. Cic. 2. Off. Qui stadium currit, eniti & contẽdere debet, vt vincat. P. M. Stadialis ager habebat passus CXXV. i. pedes DCXXV. Cuius mensura octies comparata milliarium facit, quod constat quinq; millibus pedum. Ex I bello variorum auctorum de limitibus.

STAGIRA, ę, σταγιρα. oppidum in finibus Macedoniæ, ad sinũ Strymonicum, Aristotelis Peripatetici patria.

STAGNO, as, a. 1. [*Stagnare l'acqua, serrata intorno.* Ge. Auff schwellen, zu einem see machen. *Gal. Faire estang, deuenir eau de lac ou d'estang, & ne retourner en la mer comme les eaux qui se desbordent.* Hi. *Hazer se estanque el rio, o la mar.*] λιμνάζω. Stagnum facio, propriè que de mari aut flumine dicitur, cum litora, aut ripas prætergressum, aliquo in loco stagnum efficit. Vir. lib. 4. Geo. Effusio stagnãtem flumine Nilum. Aliquando actiuè accipitur pro inundare. [*Inundare.*] Tac. lib. 1. Tiberis plana vrbis stagnauerat. i. plana loca inundauerat. Stagnare item agri dicuntur, qui non absorbent, sed continent aquam. Stagnantior comparatum. Claudianus de Nilo; Defluit Argeo stagnantior. Restagno, exundo, vt apud eundem lib. 9. Vbi nullę restagnent aquæ.

STAGNATVS, adiect. o. 1. 2. aqua stagnante humidus. Colu. lib. 10. Nec quæ stagnata palude Perpetitur querulę semper conuicia ranæ.

STAGNVM, gni, n. 2. [*Aqua morta, stagna,* ברכה berechah יאם iam. Ge. Ein stillstehend wasser, ein see, oder weyer. *Gal. Estang.* Hi. *Estanque, agua represada.*] λίμνη. à stando, dicitur aqua stans. Vir. 4. Geo. Et stagna virentia musco. Virg. 1. Aenei. Stagnum pro parte maris profundissima posuit, quod ea minimè moueatur, semperque stet, id est, quiescit; Imis stagna refusa vadis.

STAMEN, inis, n. 3. [*Stame, garn oder lana da filare.* G. Ein Kuncketen, es sey woll, flachs, hanff. &c. *Gal. Estain de laine.* Hisp. *Ordiembre de la tela.*] στήμων. dicitur lana, linum, cannabis, vel aliud simile in colu positum, vnde fila dicuntur; a stando, eo quod non moueatur. Pli. l. 8. c. 48. Inde factum, vt nubentes virgines comitaretur colus cõpta, & fusus cum stamine Ouid. 1. de Art. am. Reijce succinctos operoso stamine fusos. Stamina (inquit Sipontinus) et dicuntur fila recta in opere textorio, & stabilia per pectinem transmissa, quibus alia, quæ subtegmina vocant, interexuntur. Dicuntur præterea stamina in ligno, vel herbis quædam quasi filamenta. Pli. l. 21. c. 5.

STAMINEVS, ea, eũ, o. 1. 2. a stamine deductum, vt Vena staminea. Pli. lib. 16. c. 43. Prop. lib. 3. Elegg. Staminea rhombi ducitur ille rota.

STANNVM, ni, n. 2. [*Stagno,* אר anach. Ge. Zinn. *Gal. Estain.* Hi. *Estanno.*] κασσίτερος. metalli genus, quod in fodinis inuenitur cum argẽto, & in fornace primum liquescit. Pli. multis locis plumbum albũ vocat, ad differentiam plumbi nigri, quod velut argenti stãnique quoddam purgamentum in fornace remanet. Verba eius sunt hæc ex lib. 34. c. 16 Plumbi nigri origo duplex est, Aut enim sua prouenit vena, nec quicquam aliud ex se parit, aut cum argẽto nascitur, mistisq. venis conflatur. Eius qui primus fluit in fornacib. liquor, stannum appellatur, qui secundus, argentum. Ibidem c. 17. Stannũ illitum cneis vasis saporem gratiorem facit, & compescit æruginis virus. Stanneus, a, um, factum. ex stanno. Pl. lib. 19. cap. 2.

STAPHYS, huius staphydis. f. 3. σταφίς. quę etiam Staphylagria, Latinis Pituitaria, & pedicularia dicitur, vitis est, cauliculis nigris, rectis, foliis labruscę, folliculos verius, quàm acinos ferens, viridis, similes ciceri. Plin. lib. 23. c. 1.

STAPHYLINVS, m. a. σταφυλῖνος. quam Pastinacã vocant Latini, duorũ generum est, hortensis, quem σταφυλῖνον κηπευτὸν nominat Dioscorides: & agrestis, quẽ idem σταφυλῖνον ἄγριον appellat; Romani etiam Pastinacam erraticam.

STARE, n. 1. [*Stare,* אמר hamadh. G. Stehẽ. G. *Estre debout, demeurer, en un'estat, s'arrester.* Hisp. *Estar en piè o en hueso.*] ἱστάναι. steti, statum propriè significat erectum esse, & sua mole consistere, cui opponitur sedere. Pl. capt. Hi stant hic ambo, non sedent. Ter. i Eun. Dum ante ostium sto. Et non tantum de animatis, sed de inanimatis quoq; dicitur: vt Nauis stat, flumen stat, Currus stat. Sol item stare dicitur, cum ad alterum Tropicorum perueniens, vlterius progredi non potest, sed cursum incipit reflectere. Vnde duo dicimus esse Solstitia, alterum æstiuum, alterum hibernum. Itẽ permanere, durare. [*Durare, essere.*] Cicẽ. 1. Off. Facere promissa, stare conuentis. Virg. 4. Aen. Et bene apud memores veteris stat gratia

facti. Item horrere, vt annotauit Nonius, citans locum ex Titinnio; Atque illud ante partum comedet, fundi stabunt setibus. Itẽ alterum ex Cæcilio; familiæ fame pereant, ager stet sentibus. Item plenum esse. [*Esser pieno.*] Virg. 12. Aen. Iam puluere cælum Stare vident. Item prominere, vt annotauit idem Nonius, citans illud Lucilij, ex lib. 29. Hic corpus solidum inuenies, hoc stare papillas Pectore marmoreo. Item præstitutum esse, & immobile. [*Esser determinato*] Vir. 10. Aen Stat sua cuiq; dies. Ouid. Met. Sic stat sententia. Item in animo esse, & constitutum habere. Virg. 12. Aen. Stat cõferre manum Aeneæ. Item positum esse. [*Esser posto.*] Vir. 1. Aen. Omnis in Ascanio chari stat cura parentis. Item quiescere. [*Riposarsi*] Apuleius; Dum fortè starent in taberna ludentes. Item in primo statu manere. Vir. 12. Aen. Troiaq; nunc stares. Item constare, & magno pretio emptum esse. [*Comparare*] Liu. lib. 23. Multo sanguine, ac vulneribus ea Pœnis victoria steterit. Gell. Magno ei stetit ea nocte absentem fuisse. Stare firmum, est nõ moueri, sed cõstantem esse. Liu. Resistes aduersus famam; rumoresq; hominum, si satis, firmus steteris. Stare per me, per te, per illum aliquid dicitur, cum ego, tu, aut ille impedimento est, ne quid fiat (*Impedire che.*) Plin. lib. 18. Non stat per me, quo minus cælum intelligas. Quint. Non per me stetit, sed per illam. Stare a Senatu, vel ab optimatibus, est Senatus, vel optimatum cãm tueri. Cic. de Clar. Or. Nemo a Senatu, & a bonorum causa steterit constantius. Stare a mendacio contra verum. Cicer. 2. de Inuen. pro tueri falsum, & verum oppugnare. Stare extrema fortuna, est summo in periculo situm esse. [*Essere in pericolo*] Cicer. in Sallust. Bis ad subsellia attractus, extrema fortuna stetit. Adsto, vel Asto, Consto, Circumsto, Antesto, Contrasto, pro aduersor. Næuius: Cõtra stat semper, nec me sinit loquier. Exto, a quo Superexto, Insto, Intersto, Disto, Obsto, Perito, Præsto, Prosto. Resto, Substo, Superstо.

STATA sacra, n. 2. [*Sacrificij, che si faceuano in giorni determinati,*] τὰ στατὰ θύσια. quę certis, ac statuis diebus fiebant, & nõ mutabãtur, sed firma, & stabilia erant: diuersa ab illis, quæ indicta vocantur, quæ nimirum vel in alia tempora reijci possunt: vel etiam omitti penitus. Cat. Sacra stata solemnia sancta sensisti. Ouid. 1. Fast. Quid a Fastis non stata sacra petis? Ennius, modicum & modestam formẽ mulieris statam vocauit, quam Phaorinus apud Gellium non inuenustè Vxoriam formam nominat. Vide Gel. lib. 5. cap. 11.

STATANVS, m. 2. Deus pueritiæ præses credebatur antiquis, in cuius tutela pueri esse putabãtur, cum primum stare atque incedere inciperent: vt ex Varrone de liberis educandis docet Nonius.

STATARIVS, ria, rium, o. 1. 2. [*Fermo, immobile.* Ger. Staetig, bestendig, staet. *Gal. Qui ne bouge d'vna place, ferme.* Hisp. *Cosa firmo, y no variable.*] μόνιμος. fixus, firmus, immobilis. Vnde Statariæ fabulæ dictæ sunt, quæ motoriis opponuntur, histrionibus minimè laboriosæ, quippè quæ à stantibus, non discursantib. tumultuantibusve peragerentur. Ter. in Hea. Date potestatem mihi Statariã agere vt liceat per silentium. Statarius orator. Cic. de Cla. Ora. C. Piso, statarius, & plenus sermonis orator. Et paulo ante; Ij, quos statarios appellant, quorum est illa simplex in agendo veritas. Pugna stataria, in qua non excursionibus, non leuibus prælijs, sed collatis vtrinque signis decertatur. Statarij ordines, ad statariam pugnam instructi. Liu. lib. 9.

STATER, eris, p. p. m. 2. στατήρ. genus numismatis, duo didrachma, hoc est, quattuor valentes drachmas, siue solidos Turonenses quattuordecim. Dictus Stater, à verbo Græco ἱστάναι, quod inter cætera significat põderare. Erat autem hęc appellatio Persis cum Macedõnibus communis. Vnde & Philippeos, & Daricos, & Alexandreos stateras passim legimus.

STATERA, terę, f. 1. [*Statera da pesare,* מאזנים moznaijm. G. Ei wag, schnellwag, ein wag die kein schuffel hat] στάθμιον. instrm, quo res sine lancib. ponderantur. Nam quod lances habet, propriè libram dicimus. Dicta Statera a verbo Græco ἱστάναι. Cicer. 1. de Ora. Hæc nostra oratio multitudinis est auribus accommodanda, ad eã probanda, quæ nõ artificis statera, sed quadam populari trutina examinantur. Erat item Statera, vasis genus in argentea supellectili, quod & Tympanum, & Magida appellant. Plin. lib. 33. cap. 11.

†STATHMVS, mi. στάθμιον. Latinè stabulum, diuersorium vel stationem significat. Est & mensuræ geometricæ genus, apud Persas maximè usitatum.]

STATICVLVM, li, n. 2. genus vehiculi, seu gestatorij. Sicut Essedum, & Petoritum. Plin. lib. vlt. c. 10. Apud Pla. in Persa. Staticuli sunt motus in arte saltatoria, & gesticuli, in quibus ad numeros modulosque musicos nunc subsistendum erat, nũc subsiliẽdum. σχήματα, ὑποσχήματα. Cato quoque, referente Gellio, Cæciliũ senatorem, saltatorem, & fescennium vocare solebat, quod elegantiùs saltaret & staticulos daret. Macr. lib. 3.

STATIM, cõtinuo, illico, mox, protinus, cõfestim, q̃ primũ [*Subito,* פתע pethah, פתאם pitheom. G. Stendlingen. Item, Eins wegs, võtud an. *Ga. Incontinent, soudain.* Hi. *Luego, a la hora.*] ἐξαίφνης. per seuerãter, cõtinuè, quasi insistendo, & vno statu, a stando. Pla. in Ampli. Nec recedit loco, quin statim rẽ gerat. Ter. in Pho. Bina talenta capiebãt statim. Aliqñ mox, illico [*Subitamente*] quod ea q̃ mox fiũt,

conti-

cõtinẽter fieri videãtur. Ci. I Ver. Statim Messanam literas dedit.

STATIO, nis, f. 3. [*Stagione*, מעמר mahamadh מצב matsisab, עמדה hẽdah, G. Stelle, schiffstelle. *G. L'assiette de quelcun ou d'autre chose. Fr. La estanza. Hi. La estantia.*] στάθμος. locus in litore sinuosus, i quo naues ad tps pñt cõsistere, minus tñ tuto q̃ i portu. Vir. 2. Æn. Nũc tantum sinus, & statio malefida carinis. Stationes item dicuntur loca, in quibus milites consederunt, quæ & Statiua dicuntur & præsidia. Curtius: Exploratores stationes hostium fuerant ingressi. Locum item vigilibus ad excubias agendas assignatum, Stationẽ vocamus, quod in eo subsistere cogãtur, neq; eũ sine graui noxa possint relinquere. Vir. 9. Aen. Statione relicta, Ipse comes Niso gradi tur. Hinc stationarij milites dicũtur, quibus custodiæ aut præsidij gratia assignatus est locus. Item officina, in qua multi cõueniũt, vt de aliqua re decernatur, & ius dicatur, Statio appellatur. [*Stãza.*] Gel. li. 13. c. 13. In plerisq. Romæ stationib. Ius publicè docentiũ. Iu. Sat. 1. Stationes oẽ theatrũ. Similiter errantium stellarum matutinæ (quas primas vocant) & vespertinæ (quas secundas) cum stare spectantibus videantur in Oriente, & Occidente, Stationes vocantur. Per metaphoram etiam statio pro temporaria habitatione accipitur. Cic. ad Ar. li. 6. Athenis statio mea nunc placet. Translatio a loco litorali, vbi naues ad tempus subsistunt, quamuis non eq; nitò, atq; in portu. Propriè ãt Statio dicitur ipse standi actus, vnde cæteræ omnes significationes fluxerunt.

STATIONALIS, o. 3. [*Della stagione.* G. Gehoerig zu der stellung auff die wacht,] φυλακτικός. a statione deductũ, vt Stationales milites, qui & stationarij, quibus certa ad excubias agendas assignata est statio. Stationales stellæ, quæ matutino tpe olim nouissimæ, & vespertino olim primæ in cælo apparentes, quasdam quasi excubias facere videntur. Pli. lib. 2.

STATIONARII milites. φυλακικοί. dicuntur, quibus custodiæ, aut præsidij gratia statio assignata est.

STATIVA, orũ, n. 2. σταθμοὶ, ἕρυμα. castra, siue munitiones militares: a stando dicta, quòd in ijs milites subsistant. Liu. lib. 1. ab vrb. In his statiuis satis liberi commeatus erant. Cice. de lege Agr. Quid causæ est, quin omnes agros, vrbes, statiua, portus, totam denique Bithyniam Decemuiri vendituri sint?

STATIVVS, a, um, p. p. o. 1. 2. stationalis: vt Præsidium stativum, quod certis locis custodiæ, & securitatis gra disponitur. Castra stativa, quę & statiua absolutè, munitiones sunt militares, quibus copiæ sepiuntur, vt aduersus repentinum hostium incursum tutæ sint. Cic. in Ant. Hęc mea custodia est, hoc præsidium stativum.

STATIVS Cæcilius, m. 2. poeta Comicus fuit, cui Volcatius Sedigitus primas comędiæ partes tribuit, q̃q̃ a Cicerone nonnũq̃ malus linguæ Latinę auctor, nõnunq̃ ẽt ferreus scriptor appelletur. Statius alius, cognomẽto Papinius, illustris Poeta fuit, Neapolitanus, Domitiani tpib. Iuuenali ꝑ & Martiali æqualis: cuius multa extant poemata, Siluarũ libri quattuor, Thebaidos libri duodecĩ: ꝑterea Achilleidos opus inchoatũ, q̃ morte ꝓuẽtus absoluere nõ potuit. Scripsit & Agauen Tragædiam, q̃ inopia coactus Paridi histrioni vendidit. Iuu. Sat. 7. Esurit intactam Paridi nisi vendat Agauen.

STATONES, m. 3. Hetruriæ populi, apud Pl. li. 3. c. 5. quorũ oppidũ Statona cõmemoratur a Str. li. 5. In horũ agro vinũ satis generosũ nascebatur, quod stationense vocabatur, cuius meminit Pl. li. 14. c. 6.

STATOR, oris, m. 3. [*vfficiale, sbirro, messo, zaffo, famiglio della corte,* שטר scoter. Ge. Ein statknecht, der stehn muß vnd warten, wo man ihn hin schicket, ein weibel,] κλητὴρ. apparitor, viator, qui magistratui præsto est, vt illius iussu quẽlibet accersat, & corã illo fistat, a ingi astãdi munere dictus. Ci. li. 2. ep. Vt ad te statores meos cũ litteris mittere. Idẽ li. 9. Præsto mihi fuit stator eius cũ litteris. Stator item Iouis cognomen fuit apud Romanos, Græci στήσιον vertunt, nonnunque etiam στησάτριον, inde dictũ, quod Romanos a Sabinis in fugã versos stare fecerit, qua de re scribit Liu. lib. 1, ab vrbe: Romulus, turba fugientiũ actus, Iupiter, inquit, de me terrorem Romanis, fugãq; fœdã siste. Hic ego tibi tẽplũ statori Ioui, q̃ monumẽto sit posteris tua præsenti ope seruatã vrbẽ esse, voueo.

STATVA, uæ, f. 1. [*Statua, imagine, simulacro, effigie, forma* מצבת mast sebah, פסל pesel. Ge. Ein auffgericht bild, iemãdts zu ehrẽ etwã hin gestelt, ein bildsaul. *Gal. Statue, image de piere, de bois, & de metail. Hi. Estatua, imagen,*] ἄγαλμα, ἀνδριάς. simulacrum ex ære aliove metallo, quod alicui vel mortuo, vel ẽt viuenti antiquitus decernebatur, & in foro, aut aliquo loco conspicuo collocabatur, ad alicuius rei bene gestę memoriã. Generalius est autem Imaginum nomen quã statuarum, cum pictas etiã tabellas imagines vocemus: ad quas certè statuarũ appellatio nõ extẽditur. Su. in Tib. Etiam statuas atque imagines, nisi permittente se, poni prohibuit. Cic. 6. Ph. Maiores quidem nostri statuas multis decreuerunt, sepulchra paucis: sed statuę interęrit tempestate, vi, vetustate, sepulcrorum autem sanctitas in ipso solo est, quod nulla vi moueri, neque deleri potest. Catul. Hospes inaurata statua pallidior.

STATVARIA, æ, f. 1. [*Scoltura.* Ge. Die kunst bilder zu machen, es seyen gieſſen, oder auſſhawen, Bildwerckerkunſt. *G. L'art de tailler images. Hi. Arte de hazer estatuas,* ἀγαλματοποιία, ἀνδριαντοποιία. ars statuas ex ære, aliove metallo conficiendi. Plin. lib. 36. c. 5. Non

omittendũm, hanc artem tãtò vetustiorem fuisse, quàm picturã; aut statuariam, quarũ vtraque cum Phidia cæpit, 83. Olympiade. Quo inloco Pli. manifestè statuariã distinguit a sculptura, statuariæ nomine intelligens fusoriã, qua ex ære potissimũ, nonnũq̃ etiã ex alio metallo statuę cõficiebant. Sculptura aũt, qua ex marmore, lignove, aut alia materia simulacra scalpro exculpebãt. Idẽ quoq; no temerè statuam appellat, nisi ex metallo cõfectã, nã q̃ ex marmore exculpit, simulactũ potius, vel imaginẽ, vel signũ appellat.

STATVARIVS, ij, m. 2. [*Intagliatore, maestro d'intagli.* G. Ei bildhawer, bildschnitzler, bildgiesser,] ἀγαλματοποιός, ἀνδριαντοποιός. qui ex ære, aliove metallo fusoria arte signa conficit: quo in genere claruerunt Lysippus, Phydias, Praxiteles, Polycletus, & Alcamenes, quorum memnit Plin. lib. 34. cap. 7.

STATVARIVS, ria, riũ, o. 1. 2. ἀγαλματοποιϊκός, ἀνδριαντοποιϊκός. quod ad statuarum conficiendarum rationem pertinet: vt Ars statuaria. ἀγαλματοποιϊκή. Plin. lib. 34. cap. 7.

†STATVMEN, nis, n. 3. χάραξ. pedamentum, ridica, vel palus, quo vitis fulcitur. Colum. lib. 4. cap. 30. & 31.

STATVMINO, as, a. 1. [*Soſtentare,* העמיד hehemidh. G. Stickẽ, vnder stuzen,] ἐρείδω, στηρίζω. fulcio, firmo, & quasi statumino. b. quibusdã fustineo. Plin. lib. 18. cap. 6.

STATVO, is, ui, tum, delibero, decerno, fancio. *Statuire. deliberare, ordinare,* הושיב hoschib הציב hitstsib הציץ hitsig. G. Stellen, setzen, auffrichten. *Gal. Poser & mettre, asseoir, arrester. Hi. Estableter, ordenar, deliberar.*] τίθημι. pono, colloco, erigo. Ci. 2. de inu. Thebani in finibus æneum trophęum statuerunt. Nonnunquam pro cõstituo decerno. Liu. lib. 1. ab vrb. Ferro eam arcere contumeliam statuit. Ci. 5. Ver. Iste statuerat, ac deliberauerat non adesse. Aliquãdo ad iudicia pertinet, vt idẽ sit quod decernere, & pro potestate iudicare. Idem 5. Ver Statuit Senatus hoc. Idẽ 2. de Or. Sine vlla dubitatione sic statuo & iudico. Statuo pro dedico. [*Dedicare.*] Virg. 5. Ecl. Craterasque duos statuã tibi pinguis oliui. i. dedicabo. Teren. pro concutere posuit, cum ait: Sublimem illum arriperem, & caput in terrã statuerẽ, vt cerebro dispergat viã. Statuere, prouidere, existimare. [*Prouedere.*] Cic. vlt. Ver. Statuerat causam sibi esse dicendam, ẽt antequam hoc vsu venit. Exemplũ statuere in homine, idẽ quod edere exemplum. Cic. 4. Ver. Vt intelligere possint, in quo homine tu statueris exemplum eiusmodi. Budæus.

STATVRA, æ, f. 1. [*Statura, grande* ζωὸ *picciole* ζῶα. גדל ghodhel. G. Die leibs maß, die groesse vnd lenge des leibs. *Gal. Stature, grandeur de corps. Hi. Estatura, corpulencia, y altra de hõbre.*] μεγέθος. modus corporis, siue procerus sit, siue humilis. Suet. Statura fuit eminenti. Cic. 2. Phil. Velim mihi dicas, L. Turseius qua facie fuerit, qua statura. Statura de vitibus. Col. lib. 5. c. 5. Producat in tantã staturam, quantam permittit agricola.

STATVR, impersonale [*Sistã*] Plau. in Pseu. Quid agitur? statur hic ad hunc modum?

STATVS, tus, m. 4. [*Stato,* מעמד mahamadh. Ge. Ein stand, oder wesẽ. Ga. *Estat, condition, gesto, maintien, contenance. Hisp. Estado de cada vna cosa.*] κατάστασις. conditio, habitus. Col. li. 8. Status eius lõgior productiorque ad hos casus magis habilis est. Cic. Lentulo li. 1. Ep. Ex eodem de statu rerum omnium cognosces. Idem de Arusp. resp. Hunc statum, qui nunc est, concordia retinete possumus. Deducere aliquem de statu vitæ, est eum a solito vitę tenore abducere. Ci. 3. Ver. Me de vitæ meæ statu lacrimis suis deduxerũt. Apud Rhetores autem Status. στάσις. dicitur summa causę constitutio, ad quam totius orationis argumẽta referuntur, hoc est, id qd nascatur ex conflictione petitionis actoris & defensionis rei. Id autẽ dilucidius fiet huiusmodi exẽplo; Deiotarus insidias struxit Cæsari, Intentio est actoris. Non struxit, Depulsio rei. Hinc oritur constitutio, siue status, Struxerit ne insidias Cæsari Deiotarus. Et quoniam in omni disceptatione quæritur, an sit, quid sit, vel quale sit, tres inde oriuntur status differentiæ, Coniecturalis, Legitima, & Iuridicialis, Ci. in Top. Refutatio accusationis, in qua est depulsio criminis, Græce στάσις, Latinè Status vocatur.

P. M. Status, ex quibus omne genus controuersiarum de agris exoritur, octo omnino sunt, infectiuus, expositiuus, subiectiuus, recuperatiuus, assumptiuus, initialis, materialis, effectiuus. Iniectiuus ergo status est gnalis: nã siue de possessione, siue de fine cõtrouersia nascatur, per hoc repetitio iusta, iniustaq; eliciur. Expositiuus est status controuersiæ, quoties finitimorum argumentorũ caret demonstratione, & partium magis exigit narrationem, per quam exponendum sit, quo sint genere determinandę, aut persuadendum iudici, etiam si loci natura finitimã exhibeat similitudinẽ. Subiectiuus status est, cum relinquitur status generalis, & alio quolibet statu cõtrouersia defenditur. Recuperatiuus est status, quoties nõ a trifinio, aut quatrifinio, sed ex quolibet finis loco incipientis termini recturam dirigit, & per incessum definitionis loca quædam alteri fundo acquirit, aut solũ aufert, & eius loco redditur. Assumptiuus primę cõtrouersiæ status, qui est depositione terminorum, in rigorem, aut in finem transcendit. Initialis controuersię status, de rigore pertinens ad materiam, transcendit in controuersiam, q̃ est loco tertio de fine status materialis, non conditionẽ mutat, neque

ſpecie ſolida, ſtellata, ſtriata, ſtellata, ſtriata, ſtellata, ſtriata

vt id,ſupra qđ ſterninus,hoc eſt,extendimus aliq̃d,tegimus,ſternere ét pro tegere ſumitur;[*Coprire.*]vnde Sternere equos. Liu. li. 8.Bel.Pun.Teſſerã veſperi per caſtra dedit, vt armatus eques frænatos ſtratoſq; teneret equos. Sternere mentiam, vel lectum. i. inſtruere,apparare. [*Apparecchiare.*] Ter. in Heaut. Videt alios feſtinare,lectos ſternere,cænam apparare.Ci.2.de Le Quod erat factũ,vt lecti plures ſterneretentur. Triclinia ſternere.Ci.1.Ver. Sterni triclinia etiã in foro iubebat. Item quoniam ſternẽdo.i.extendendo,id quod extendimus, complanamus atque cõponimus, fit vt ſternere quoq; pro componere , ac complanare vſurpemus; & Stratũ dicamus,complanatum atq; compoſitum.στρωμάτιον. Vnde Stratũ mare dicimus, qñ nullo vrgente in fluctus vento,æquatum manet. Virg.9. Eclog. Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor. Et ſtratas vias dicimus,ſiue qđ complanatæ ſint, ſiue quod lapidibus tectę Liu lib 8.ab Vrb. Viua ſub terram ſtratam defoſſa. Item quia iacendo quodammodo extẽdimur,fit vt eos ét ſe ſternere dicamus,qui ſe ad iacendum collocant,vt quieſcant.Vir.li.4.Georg. Sternunt ſe ſomno diuerſo in litore Phocæ. Aſterno , Conſterno , Exſterno,à quo Superexſterno, Deſterno, Inſterno, Proſterno, & Subſterno,vide ſuis locis.

STERNVO,is,nui,nutũ,n. 3.[*Sternutare,Sternutire,*] זרר zorer. G.Nieſſen.*Gal. Eſternuer.Hiſ.Eſternudar,*]πτάρνυμι.flatũ è pectore exurgentẽ cũ capitis concuſſione emitto.Pli.l.7.c. 6.Sternuiſſe à coitu abortiuũ.Proper.li.2.Ele.3.Nũ tibi naſcendi primis mea vita diebus Aridus argutum ſternuit omen amor?Col.lib.8.Surculi nepotę ſilueſtris lana inuoluti naribus inſeruntur,verſanturq; donec ſternuationis.Hinc Sternuto,as,are frequentatiuũ.Pli.lib. 28. cap.8. A quo Sternutatio,onis,ipſe ſternurandi actus.πταρμός.

STERNVTAMENTVM,[*Stramen.Gal.Eſternemẽt.Hi.Eſternudo.*]πταρμός.ſternutatio.Plin.lib. 20. c. 12.Semen tritum, & hauſtum naribus, ſternutamenta mouet.

STEROPE,es,p.c.f.1.στερόπη.Suidæ,Atlantis filia,vna Pleiadũ: quam nonnulli Aſteropen vocant. Vide Pleiades.

STEROPES,pis, p. c.m.3.vnus ex Vulcani miniſtris, a fulgure nomen habens. Virg.8.Aen.Bronteſque,Steropeſque.

STERQVILINIVM,nii,n. 2.[*Foſſa da ſterco,*] רמן domen.Ger.Ein miſtgrub,oder miſthauff. *Gal. Fumier. Hiſ.Muladar, lugar de eſtiercol*] χόπρια,καθάρμα. locus ſtercoribus plenus,ſeu ſtercoris receptaculũ.Col.li.1.Sterquilinia duo ſunt: Vnũ, quod noua purgamẽta recipiat,& in annum conſeruet; Alterum ex quo vetera vehantur.

STERTO,is,ui,n.3.[*Roncheggiare,ronfare.*] G.Schlaffen, oder ſchnarchlẽ.G.*Ronfler.Hi.Roncar dormiendo.*]ῥέγχω.dormio,ſiue dormiẽdo rhonchos emitto. Ter.in Eun.Stertit noctes dieſq;. Pla. in Mil. Sorbet dormiẽs.PA.Quid ſorbet? LV.illud,ſtertit volui dicere. Ci. 2.de Diuin.Cum ſtertentem aliquem viderint. Iuuen.Satyr.1.Doctus & ad calicem vigilanti ſtertere naſo.Horat.1.Ser.Sat. 3. Noctes vigilabat ad ipſum Mane,diem totum ſtertebat.Hinc Deſterto,pro expergiſcor,Perſius;Cor iubet hoc Enni,poſtquàm deſtertuit eſſe Mæoni des.

STESICHORVS,p.c.m.2.στησίχορος. poeta Lyricus, ex Himera Siciliæ vrbe,à qua Himeræus eſt dictus. Alij ex Methauria vrbe natũ dicunt.Alij ex Palantio Arcadiæ oppido.Ferunt inde profugũ Catanam veniſſe,eoq; in loco defunctum,& extra portam vrbis ſepultũ fuiſſe,portamq; ab eo Steſichoriã nuncupatam.Natus eſt trigeſima ſeptima Olympiade, ſextaq; & quinquageſima obijt. Fertur luſciniã aliqñ in ore Steſichori infantis cecinisſe , mirabili auſpicio,ſummum eum poetam futurum, & cãtus ſuauitate omnes, qui ante eum fuiſſent,ſuperaturum. Dicitur & ſcripſiſſe Helenæ vituperationem, ex quo exoculatũ fuiſſe , rurſuſq; ob palinodiam viſum recuperaſſe. Quam fabulam tetigit & Horat. in Epod. ad Canidiam ſic ſcribens; Infamis Helenæ Caſtor offenſus vice,Fraterque magni Caſtoris,victi prece,Adempta vati reddidere lumina. Vocatuſq; eſt Steſichorus , quoniam primus cum citharæ cantu chorum inſtituit: nam priùs Tiſias vocabatur. Auctor Suidas. Qui. vero li.10.c. 1. ſic eum taxat ; Steſichorus quàm ſit ingenio validus, materiæ quoq; oſtendunt;maxima bella,& clariſſimos canentem duces,& epici carminis onera lyra ſuſtinentem. Reddit. n. perſonis in agendo ſimul loquendoq; debitam dignitatem,ac ſi tenuiſſet modum, videtur æmulari proximus Homerum potuiſſe;ſed redundat,quod eſt reprehendendum.

STESIMBROTVS,p.c.m.2.στησίμβροτος. hiſtoricus Tarſenſis, qui Cimonis Athenienſium ducis res geſtas ſcripſit,teſte Plutarcho ĩ vita Cimonis.Steſimbrotus alius fuit Epaminondę filius,à patre interfectus , quod cũ Lacedęmonijs ipſo inconſulto manum conſeruiſſet,etiam ſi ſpecioſiſſimam ex eo prælio victoriam reportaſſet. Idem Plutarchus in Parallelis.

STIBADIVM,dij,n.2.στιβάδιον.propriè eſt ſedile.ſiue lectulus ex herba ſiue frondibus, quo ſulti conuiue menſis accũbere ſolebãt. Dicta ſtibadia,a ſtibadib.herbis ad diſcũbendũ idoneis.Latini a tortis herbis Torũ appellant.Pli.l 5.ep.Ex ſtibadio aqua velut expreſſa cubantiũ pondere ſiphunculis effluit. Seruius in primũ librum Aeneidos;Stibadia(inquit)antiqui non habebant,ſed ſtratis tribus lectis epulabantur: vnde & triclinũ dicitur.Mar.lib.14. de ſtibadio; Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſignum. Octo capit, veniãt quiſquis amicus erit. Fiebant etiam ſtibadia è tabulis , quæ ebore atq; auro ornabantur,transferebanturq; de loco ad locũ , prout libido animi ferebat. De hoc locutus eſt Martialis cum inquit: Et te ſtudineũ menſis quater hexaclinon Ingemuit atrio non ſatis eſſe ſuo. Hexaclinon vocat ſtibadium ſex capiens lectos.

STIBIVM,bij,n.2.quod & Stibi & Stimmi[*Antimonio.*G.Spiesglaſſ. *Gal.Anti moine.Hiſ.El alchol,*]στίμμι.metalli genus eſt,ſimile galenæ,ſed magis radians,quod vulgo Antimonium dicitur.Pl.l.34. ca.6.Vnde in Ieremia propheta ; Cum pinxeris ſtibio oculos tuos. Hieron.ad Furiam; Nõ habuit orbes ſtibio fuliginatos.Hinc Stibinus,a,um,p.p.quod ſtibij colorem habet.

STIGMA,tis,n.3.[*ſegno,ſegnale,bollatura*] קעקע Kaharah.G.Ein mal zeichen,brãdzeichen,brandmal.*Ga.ſigne,& marque de playe,peinture.Hi.ſennal que dexa la llagua deſpues que ſana,punzadura,punctura.*] στίγμα. nota, ſiue ſignũ, q̃ inuritur,à στίζω,pungo.Matt.lib. 12. Frons hæc ſtigmate non meo notanda eſt. Plin.lib. 25. cap. 15. Vruntur ad tollenda ſtigmata. Iuu.Sat.10.Mitius id ſane,quod nõ & ſtigmate dignũ credidit. Per translationem quandoq; ponitur pro infamia.[*Infamia.*]Suet. in Cæſ.Dictat.Val.Catullum , a quo ſibi verſiculis de Mamurra perpetua ſtigmata impoſita non diſſimulauerat, ſatisfacientem eadem die adhibuit cænæ.

STIGMATICI,m.2.dicuntur nocentes, quibus ſtigma , hoc eſt, nota aliqua ita inuſta eſt,vt ſemper appareat. Cice.lib.2.Offic. *O miſerum,qui fideliorem & barbarum , & ſtigmaticum putaret , quàm* coniugem.

STIGMOSVS,a,um,o.1.2.idem Pl.ep.5.Virelliana cicatrice ſtigmoſũ.

STILICO,onis , m. 3. Honorij Imperatoris ſocer , a Claudiano poeta multis laudibus celebratus;de eo vide Eutropium.

STILLA,æ,f.1.[*Goccia,ghioccia,gioccio, giozzo,goẓa,gocciola ,*] דלף deleph אגל eghel דמים teſis.Ger.Ein tropff.*Gal. Vne gout te qui cheoit.Hi.Gota que cae deſtillando.*]στάλαγμός. dim. a Stiria (inquit Feſt.)& accipitur pro gutta, vt Stilla ólei, ſtilla aquæ. Plin.li. 29. cap.4. Temis ſtillis additis in oleum.Apuleius ; Vt nulla ſtilla compareat vſquam. Vitr.li.2. Faſtigia facientes, proclinatis tectis, ſtillicidia deducebant,per id ſtillæ decidunt in impluuium. Mar. Atque olei ſtillam donaret Opellicus vnctor.

STILLATITIA RESINA,f.1.κατασταγής.quæ rufo colore lenteſcit,dicta quod guttatim ſtillaret. Plin.lib.17.cap.11.

STILLICIDIVM,cidij,n.2.[*Grondana.*] דלף deleph.Ger.Ein Tachtrauff,ein ort dahin es tropffet.*Gal. Degout, ouc ſgout , qui chet des bauts.Hiſ. Gotera.*] στάλαγμός. locus , in quem è tecto guttæ decidunt:quaſi ſtillarum cadium.Cice.1.de leg. Vt libellos conficiam de ſtillicidiorum,ac parietum iure? Idem in Orat. Quam.n.indecorum eſt de ſtillicidijs,cum apud vnum iudicem dicas,ampliſſimis verbis,& locis vti communibus;de maieſtate Pop.Ro.ſubmiſſe,& ſubtiliter?

STILLO,as,n.1.[*Gocciare,goccialare,*] דלף dalaph נטף nataph.G.Tropffen. *Gal. Degoutter ,cheoir goutte.Hi.Gotar deſtillar alguna coſa gota a gota,*]σταζω,λείβω.guttatim fluo,ſiue emitto.Plin.lib.28.cap.7. contra morſum eiuſdem bibitur , ſtillatuique. Hor.de Arte; *Stillabit amicis Ex oculis rorem.*Lucr.lib.7.Sanguineis ſtillauit roribus arbor.Iuu.Sat.3. Nam cum facilem ſtillauit in aurem Exiguã de naturę, patriæq; veneno.Stillans,tis participium.Ci.2.Philipp. Qui ſtillantem præ ſe pugionem tulit.Ouid.1.Amor. Eleg.8.Sanguine(ſi qua fides)ſtillantia ſidera vidi.Stillatus,a,um,participũ. Ou.2.Met.Inde fluũt lachrymæ,ſtillataq; ſole rigeſcunt.Stillatio, nis,actus ſtillandi.Deſtillo,Diſtillo,Exſtillo,& Inſtillo, ſuis locis.

STILPO,m.3.στίλπων.Megarenſis philoſophus, tempore primi Ptolemæi ,diſcipulus Paſiclis Thebani; præfuit ſcholę Megarenſi:ſcripſit Dialogos viginti. De hoc Cic. de Fato.

STIMVLO,as,a.1. [*ſtimolare , pungere,* המרוש hiphriſch החאוי himeir סמת hiſſit.G.Stupffen,treiben.*Gal.Eſguillonner, poindre,poinſonner,inciter.Hiſ.Aguijonear,o incitar.*]παροξύνω. pungo, commoueo,ago,concito,incito.Tere. in Heau. Magis me nunc amicæ dicta ſtimulant.Cic. pro Sex. Roſ. Hunc mihi ex animo ſcrupulum euelle,qui me dies noctesq; ſtimulat ac pũgit.Idẽ ad Att.li. 9. Me congreſſus Cæſaris ſtimulat.Liu.2.ad vrb. Hæc indignatio ferocẽ animum ad vexandum ſæuo imperio exercitum ſtimulat. Pla. in Ciſtel.Iactor,cruciot,agitor,ſtimulor , verſor in amoris rota. Vir. 4.Aen.Ecce iterũ ſtimulat.Hinc Extimulor,valde ſtimulor. Col. lib.7.Libidinis extimulatur furijs.

STIMVLVS,li,m.2.Aculeus,incitamentum [*Stimolo,pungione,*] מלמד malmadh, דרכן dorbam.Ge.Ein gert,ſo mã braucht die Ochſen damit zu itupffen.G.*Eſguillon,ou aguillon.Hi. Aguilon,ò incitamiento*] κέντρον ἀπὸ τοῦ κεντέω. proprie dicitur ſuſtis acutæ cuſpidis, quo ruſtici boues ſuppũgunt . Pla. in Aſin. Vtinam nunc ſtimulos in manu mihi ſit . Per translationem dicitur omne illud,a quo vexamur.[*Pena,tormento*]Cic.2. Tuſc. Non modo ſtimulos doloris, ſed etiam fulmina fortunę contemnimus.Hinc Stimulum carnis, & vitiorum dicimus. Pla.in Truc. Næ iſta ſtimulum longè habet, quæ vſque illinc cor pungit meum. Virg. 3. Geor. Cæci ſtimulos auertęq; amoris, Ouid.2. Met. Parce puer ſtimulis.

STI-

STIMVLATIO,nis,f.3.[*Stimulatione*.G. Das treiben mit ſtupffen. *Gal. Aguillonnement, ou eſguillonnement. Hi. Obrade aguijonear.*] κέντρισμα. ipſe ſtimulandi actus. Pli.li.35.c.4. Eratq; hæc ſtimulatio ſumma & ingẽs. Stimulator,ris, κέντωρ. Ci. p Domo; Seditionis ſtimulator, & concitator tu fuiſti. Stimulatrix,tricis. Pl. in Moſt. Vt ene cum ſceleſtam ſtimulatricem. Stimuleus,a,um,p.c. vt ſuppliciũ ſtimuleũ, quod ſtimulis infligitur. Pla. in Milite; Niſi ubi ſupplicũ ſtimuleum deditur. Dedecoris pleniorem herum faciam mũ. Stimulatus,a,um,partic. vt Rabie furenti ſtimulatus animus. Catul. epi.58. Ouid.1.de Arte; Iurgia, præcipuè vino ſtimulata cauero.

STINGO,ſiue Stinguo,is,xi,ctum,a.3.[*Eſtinguere*, כבח chibbah. Ger. Leſchen. G. *Eſteindre. Hi. A pagar.*] σβέννυμι. eiuſdem ſignificationis eſt cũ Exſtinguo. Ci. in Prognoſt. Stinguũtur radij ceca caligine tecti. Luc.li.1. Euaneſcere paulatim, ſtinguiq. colorẽ. Diſtinguo, Exſtinguo, Interſtinguo, Inſtinguo, & Reſtinguo, ſuis locis.

STIPATIO,nis,f.3. ipſe ſtipandi actus. Cicer. pro Sylla; Eius ſtipatio, greges hominum perditorum. Pli.li.10.c.23. Stipatione naturali.

STIPATORES,m.3. qui in nauibus onera componunt. ἁμαξευταί. Itẽ ſatellites, quos principes corporis cuſtodiæ cauſa ſibi adhibent. ἀπὸ φύσεως. a ſtipe quam accipiebant: vel quod reges ſtipent, & vndique circũdent, ac claudant, pene conſtringẽtes, inſtar apum circa ipſarum regem: aut quod ipſi ferro ſtipati ſint. Cic.lib.2.Off. Premittebatque de ſtipatoribus ſuis, qui ſcrutarentur arculas muliebres. Hos antiqui a latere Latrones vocabant. Hor.1.Ser. Sat. Neque te quiſquam ſtipator ineptum Præter Criſpinum ſectabitur.

STIPENDIALIS,le,o.3.[*Tributario*. Germ. Das ſold oder ſteur geben ſoll.] φόρου τελής. idem quod ſtipendiarius; vnde Fœdus ſtipendiale, apud Sidonium Apollinarem.

STIPENDIARIVS,a,ũ,o.1.2.[*Tributario*. Ge. Der ſteur oder ſchatzũg vnderworffen, das ſteur geben muß. *Gal. Tributaire, taillabre. Hiſp. Pechero, que paga aquel d. nero.*] φόρου τελής. tributarius, qui ſolvẽdo ſtipendio obnoxius eſt: vt Ciuitates ſtipendiariæ, quibus certũ ſingulos in annos imperatũ erat tributum. Cęſ.Com.1. Reliquaſq; ciuitates ſtipendiarias haberent. Stipendiarij, ſubſtantiuè; Stipendiarijq; pop. Rom. afflicti miſeri, &c. Idem pro Com. Balb.

STIPENDIOR,aris,d.1.[*Fare ſtipendio*. G. Verſolden vmb ſold dienẽ. *Gal. Eſtre ſoldoye, gagner loyer. Hiſ. Mercer ſueldo.*] μισθοφορέω. ſtipendia facio, vel mereo. Pl.lib.6.

STIPENDIVM,ij.n.2.[*Paga, ſtipẽdio*. שכר ſachar. G. Kriegsſold. *Gal. Les gages des gens de guerre, leur ſolde, loyer. Hi. Sueldo, ò ſalario.*] στρατεία. militare, ſeu præmium, quod militibus datur. Compoſitum nomen ex ſtipe, & pendo, quod ante numum ſignatum Quæſtores ſtipẽ militibus appendere ſolebant, non annumerare. Stips aũt dicebatur ab antiquis a ſtipando, quod eo tempore, quo pop. Ro. ære graui vtebatur, in cellulis æs ſolebat ſtipari. Nã etiam exiguæ æris grauis ſummæ maiorem faciebant cumulũ, quàm vt crumenis vel loculis poſſẽt includi. Paulo aliter Vlp. de ver. ſign. l. Ager. Stipẽdiũ (inquit) a ſtipe appellatum eſt, quod per ſtipes, id eſt, modica æra colligatur. Emeritis ſtipendijs, & cõfectis ſtipẽdijs, in eadem dicuntur ſignificatione. Dicebantur.n. ſtipendia cõfecta, vel emerita, cũ elapſo tempore iuſtę militiæ, milites iureiurando ſoluebantur. Ci, pro lege Manilia; Partem militum, qui iam ſtipendijs cõfectis erãt, dimiſit. Emerita ſtipẽdia ambitionis. Ci. de Sen. At illa quanti ſunt, animum tanquã emeritis ſtipendijs libidinis, ambitionis, cupiditatum omnium ſecum eſſe. Explere ſtipendia. Tac. lib.3. Quanquam ipſe plures per prouincias quadraginta ſtipendia expleuiſſet. Facere ſtipendia pedibus. Liu. Sed qui tũ ſtipẽdia pedibus propter paupertatem feciſſet. Stipendiũ etiã dicitur tributi genus, quod quis tenetur ſoluere principi, aut Reipublicæ. Liu.lib.2. Pauperes ſatis ſtipendijs pendere, ſi liberos educent.

STIPES,huius ſtipitis,m.3.[*Tronco*, גזע ghezah. G. Ein ſtock, pfal, ſparrẽ. G. *Vne tronc d'arbre, ou un gros pieu, ou gros baſton. Hiſ. Tronco de larbol ȝel madero, ò palo de recho.*] κορμός. truncus aut validus fuſtis humi defixus. Cæſ.2. Bell. Ciu. Foſſas trãſuerſas vijs perducit, atq; ibi ſudes, ſtipiteſq; præacutos defigit. Oui.4. Faſt. Querno religãt in ſtipite funem. Per translationem accipitur, pro ſtulto, inſulſo, & ſtupido. [*Sciocco, paʒzo.*] Ter. in Heau. Caudex, ſtipes, aſinus, plũbeus. Cic. in Piſ. Tanquam truncus, atque ſtipes, ſi ſtetiſſet modo, poſſet ſuſtinere titulum conſulatus.

STIPO,a.1. *Riempire le fiſſure*, אטם atam סבר ſachar. Ge. Verſchoppen, zuſtopffen. *Gal. Eſtouper ȝ entaſſer. Hiſp. Recalcar, o tupir, o coſtribar.*] στέγω, πυκνόω. rimas obturo, condenſo, in vnum cogo, claudendo coarcto. ἀπὸ τοῦ στύφειν. i. condenſare: vnde & Stipare, ſiue ſtupare quidam ſcribendum exiſtimant. Aut certè a ſtupa, hoc eſt, lini purgamento, quod in ſtipandis nauium rimis ſolet adhiberi. Col. lib.7.cap.8. Stipatur per plura tabulata. Vir.4.Geo. de Apibus; Aut cum liquentia mẽlla Stipant. Idem 6. Aen. Stipatque carinis Ingens argentum. Stipari item [*Circondare*] dicuntur principes, qui cuſtodiæ cauſa ſatellitio cinguntur: item qui amicorum, clientum, comitumve turba ſepiuntur. Liu.lib.1. Stipatus agmine armatorum, in forum irrumpit. Cic. ad Att. lib.1. Cum ad forum ſtipari gregibus amicorum deſcendimus. Virg.1. Aen. Magna iuuentus ſtipante caterua. Stipatus, ſtipata, ſtipatum. Virg. lib. 11. Aen. Namque omnis eum ſtipata tegebat Turba ducum.

STIPS, ſtipis, f.3. & Stipis, huius ſtipis, [*Paga, mercede* בסף נשכרה cheſeph ghurſgholeth. G. Zuſammen geleſen gelt. *Gal. Paye, loyer, vne piece de monoye, deuoir, ou autre choſe. Hiſ. Moneda que ſe coge para pagar ſueldo, paga.*] pecuniæ genus, quod per capita colligi ſolet, quod ἀγυρμὸς dicitur a Græcis. Cic.2.de leg. ex xij. Tabu. Præter Ideæ Matris famulos, nequis ſtipem cogito. Et rurſum; Stipem iuſtulimus, niſi eam quam ad paucos dies propriam Idææ Matris excepimus. Pecunia quoque, quam vel in ærarium reponebant, vel dijs offerebant, vel mendicis porrigebant ad ſuſtentationem vitæ, Stips dicebatur, a ſtipando, quod in cella ſtipabatur, id eſt, componebatur. Pl. ep. 161. Gurges purus, & vitreus, vt numerare iactas ſtipes & relucentes calculos poſſis. Stipem magnam confert heres, id eſt, fructum. Col. lib 8.cap.2. Conferre ſtipem. Vlp. De Coll. illic. Sed tenuioribus permittitur ſtipem menſtruam cõferre. Spargere ſtipem. Pl. lib.33.cap.10. Populus Rom. ſtipem ſpargere cępit, Sp. Poſthumio Q. Martio Coſſ.

STIPTICVS,adiect.o.1.2. ſiue potius Stypticus. στυπτικός. quod vim habet ſtipandi, hoc eſt, denſandi: ἀπὸ τοῦ στύφειν. i. denſare. Pli. lib. 21. cap.23. Quæ ex his phœniceum colorem habet; vicerum habet ſtypticam vim.

STIPVLA,ę,f.1.[*Stoppia, ſtrepola*, קש kaſch תבן teben. ger. Ein halm, ſtupffel, ſtengel. *Gal. Eſteul, eſtrauble, tuyau de blẽ, chaume. Hiſpa. La paia, como anna de trigo.*] κάλαμη. a ſtipa, ſiue ſtupa deducitur, ſiue quod ſtupę inſtar vratur, ſiue quod ea quoque ſtipari tectorum rimæ conſueuerint. Eſt autem ſtipula, calamus frumenti, puta tritici, hordei, & ſimilium, quod ſcilicet continet ſpicam, cuius internodia Geniculla dicuntur, & aliquando Genua, a ſimilitudine genuũ animalis. Ouid.4. Faſt. Moxque per ardentes ſtipulæ crepitantis aceruos Traijcias celeri ſtrenua membra pede. Vir.1.Geor. Cui mumque leuem ſtipulasque volantes. Stipula etiam dicitur, quæ remanet in campo, demeſſo frumento. Vir.1.Geor. Sępe etiam ſteriles incendere profuit agros, Atque leuem ſtipulam crepitantibus vrere flammis. Spicæ præterea, quæ poſt meſſorum terga a tenuioribus legi ſolent; Stipulę appellantur. Ter. in Adelp. Meridie ipſo faciam, vt ſtipulam colligat.

STIPVLATVS,us ὁμολογία. ſtipulatio. Plinius: Ioui deorum ſummo ſtipulatu.

STIPVLOR,ris,d.1. ſecunda ſyll. co. συγγράφω. eſt certa, & ſolẽnia quędã verba cõcipere, quibus is, qui interrogatur, aliquid ſe daturũ, facturumve promittit. Et quãuis proprię de ijs interrogationibus dicatur, in quibus de pecunia agitur, eo quod a ſtipe dictũ putentur; transfertur tamẽ ad oẽs rogationes, quæ de quauis re interponuntur. Ci.3.de Leg. Si is cui legatum eſt ſtipulatus eſt, idipſum q legatum eſt, vt ea pecunia ex ſtipulatione debeatur. Col. in Præf. lib.10. Fœnoris tui Siluine, quod ſtipulanti ſpoponderam tibi, reli quam penſiunculã percipe. Hæc enim duo ſtipulator, & promiſſor oppomuntur, quod docet Iureconſultus tit. de verb.obl. Stipulatio (inquit Pomp.) eſt verborum conceptio, quibus is, qui interrogat, daturũ, facturumve ſe id, qd interrogatus eſt, reſpõdet. συγγραφή. Ci. ad Att. lib 16. Etſi nõdũ ſtipulationes legerã. Seneca de Benefi. lib.3.cap.15. Vtinam nulla ſtipulatio emptorem venditori obligaret. Eſt autem Stipulator (ſecundum Priſc.) verbum cõmune, quod tam in actiua, quàm paſſiua ſignificatione, ablatiuo iungitur. Dicimus enim Stipulor abs te, [*Pregare,*] pro rogo te, peto abs te: & Stipulo abs tẽ, pro rogo abs te. Iuu. Quantũ vis ſtipulare, & protinus accipe quod do. Quo in loco eſt actiuæ ſignificationis. Suet. uerò paſſiuè protulit; Prætorum lectoria, quæ vetat minorem annis 25. ſtipulari. i. interrogari. Plaut. quoque paſſiuè dixit; Niſi dolo malo inſtipulatus ſis. Idem in Cu. Ibidem erunt ſcorta exoleta, quiq; ſtipulari ſolent. Hinc Aſtipulor, conſentio. [*Conſentire,*] Cic. lib.1. Acad. Falſum eſſe Stoici dicunt, & eorum aſtipulator Antiochus. Et in Or. pro Quin. Teſtes noſtri cum aſtipulatore tuo comparabuntur. Inſtipulor. Pla. in Pſeu. Minæ viginti, quas te eſt inſtipulatus etiam Pſeudolus. Reſtipulor ſuo loco.

STIPVLATIVNCVLA,læ,f.1.dim. a ſtipulatio. Cice. 1.de Orat. Cum in circulo decipiare aduer ſarij ſtipulatiuncula.

STIRIA,ę,f.1.[*Acqua agghiacciata, che ſtia pendente*, אגל eghel נטף nataph דלף deleph. G. Ein Eiſſzapff. *Gal. Goute de au gelee, & pendente. Hiſ. El cerrion e gota de agua elada,*] στάλαγμός. propriè eſt aqua frigore concreta, pendens, guttatimque ſtillans. Vir.3. Georg Stiriaq; impexis induruit horrida barbis. Mar. lib.7. Turpis ab inuiſo pendebat ſtiria naſo. Plin. Diſtillantes liberno gelu ſtirias

STIRPITVS,p.c. ἐκ βαθρῶν. aduer. idem quod funditus, ſeu radicitus. Cic.4. Tuſc. Hunc errorem quaſi radicem omnium malorum, ſtirpitus philoſophia ſe extracturum pollicetur.

STIRPS,pis,f.3. Plãta, radix, genus, ſoboles, familia, progenies, origo. [*Progenie, ſtirpe* זרע zerah חקר heker יחש iachaſch. G. Ein ſtãm, geſchlecht. *Ga. Race, lignee. Hiſ. Generacion, linaie.*] γενέα. modo fę. gen. Vir 6. Aen. Heu ſtirpem inuiſam. Ou.1.Met. Semifer interea diuinæ ſtirpis alumno Lętus erat. Modo maſ. gen. & ſignificat imam firmiſſi mamq; arboris partem, quam & Truncum appellamus [*Tronco,*] Idem Met. libr. 12. Cum ſemel in ſiluis imo de ſtirpe reciſum. In

qua

qua ſignificatione inuenitur & fœmininum, Hor. Stirpeſq; raptas, & pecus, & domos. Stirps quæſtionis, origo, fundamentum, [*Origine,*] per translationem. Cic. 4. de Fin. Differo etiam partem, quæ quaſi ſtirps eſt quęſtionis.

STIRPESCO, is, ere, n. 3 in ſtirpem conuerti. Pli. lib. 9. cap. 8.

STIVA, æ, f. 1 *ἀχίτλη*. aratri manica, quæ tenetur manibus cũ aratur. Virg. 1. Georg. Stiuaq; quæ currus a tergo torqueat imos. Ouid. 8. Met. Aut paſtor baculo, ſtiuæque innixus arator. Dicta ſtiua, a ſtãdo, quia ſupẽ eam regula ſtat, & eſt quaſi temo inter boues.

STLATA f. 1. genus nauigij (inquit Feſt.) latum magis, quàm altum, a latitudine ſic appellatum ſed ea cõſuetudine, qua Stlotum, pro lotum, ſtlitem pro litem dicebant antiqui, qui dictionibus abl, incipientibus, ſt, litteras præponere ſolebant. A ſtlata, Stlatarius dicitur, qui ſtlata vehit, ſicut a Scapha ſcapharius. Stlatarius, a, um, dicitur, quod mari portatum eſt, quaſi ſtlata aduectum. Iuu. Sat. 7. Spondet enim Tyrio ſtlataria purpura filo.

STLEMBVS, m. 2. [*Tardo,*] grauis & tardus. Lucilius; Atque equum pedibus ſtemblum. Feſtus.

STLITIBVS iudicandis, dicebant veteres, pro litibus iudicandis. Feſt.

STO, ſtas, ſtare, n. 1. [*Stare*] eiuſque deriuata, vide Stare.

STOICI, m. 2. [*Stoici*] *στωϊκοὶ*. philoſophi appellati ſunt a *στοᾶ*, quod ſignificat porticum, quò conuenire ad diſſerẽdum ſolebant. Erat n. porticus Athenis dicta Pœcile, ex varietate picturæ (Græci n. *ποικίλον*, varium dicunt) in qua Zenon, primus eius ſectæ auctor, philoſophiã profitebatur: vnde & ſecta Stoica, & philoſophi Stoici nuncupati ſunt, qui antea Zenonij dicebantur, a Zenone doctore. Hanc porticum pinxit Polygnotus gratuito.

STOICVS, ca, cum, o. 1. 2. Cic. Tuſc. A laqueis Stoicorum recedamus.

STOLA, læ, f. 1 [*Stola,* בֶּגֶד begheh. Ger. Ein ietlichs Kleid, beſonder ein langes. G. *Vn habillement, & principalment celuy d'vne femme iuſque aux talons. Hiſpan. Qualquier veſtidura, o veſtidura propria de mugeres caſtas,*] *στολὴ*. græcorum vocabulum eſt, quo illi quodlibet veſtis genus ſignificant, *ἀπὸ τοῦ στέλλεσθαι*, ab inducendo; vnde Plutarchus ſcribit, ab Alexandro cuidam eſſe permiſſum, vt ſtola Perſica vteretur, hoc eſt, cultu Perſico. Idem in Dione, Dionyſiũ maiorem ait eo diffidentiæ proceſſiſſe, vt ne fratrem quidem, aut filium in cubiculum admitteret, niſi priùs illi ſuam ſtolam poſuiſſent, & aliam ſumpſiſſent. Apud Latinos tamen ad honeſtæ tãtum matronæ veſtem hoc nomen translatum eſt, quæ vſque ad ãmos pedes demiſſa erat, & cuius extremam partem ambibat inſtita aſſuta, quæ erat faſciola quędam, ſiue limbus. Vlp. leg. Veſtis ff. de aur. & argen. leg. Muliebria ſunt (inquit) quæ matrisfamilias cauſa parata ſunt, quibus vir non facilè vti poteſt ſine vituperatione, veluti ſtolæ, pallia, tunicę, &c. Ci. 2. Phil. Sumpſiſti virilem togam, quam ſtat im muliebrem ſtolam reddidiſti. Oui. 2. Triſt. Ecquid ab hac omnes rigida ſummouimus arte, Quas ſtola contingi ſumptaque vitta vetat? Valer. Max. li. 2. Vt inuiolata manus alienę tactu ſtolæ relinqueretur. Hinc Stola nonnunquã pro ipſa matrona, ſiue honeſta muliere, figuratè accipitur. [*Matrona.*] Papinius in Siluis; Hinc eques, hinc iuuenum cœtu ſtola miſta laborat. Stola etiam accipitur pro veſte ſacerdotali, apud Apul. lib. vlt. Metam. Proceſſi duodecim ſacratis ſtolis.

STOLATVS, a, um, o. 1. 2. *στολιδωτός*. ſtola ornatus, verùm quoniam (vt iam docuimus) ſtola honeſtarum tantummodo matronarum veſtis erat, factum eſt, vt ſtolatum accipiamus pro matronali, & honeſto. Vnde Stolatam mulierem pro locuplete, & primatia dicimus [*Gentildonna,*] vt contra Togatam, pro plebeia, & minoris dignitatis, vt non obſcurè innuit Hor. li. 1. Ser. Sat. 2. Stolatus pudor, hoc eſt, matronalis verecundia. Mart. lib. 1. Quis Flotalia veſtit, & ſtolatum Permittit meretricibus pudorem.

STOLIDE, [*Pazzamente.* German. Torechtigklich *Gal. Sottement, aſſement. Hi. Bouamẽte, locamente,*] *ἀβελτέρως*. Liu. li. 5. Bell. Pun. Id non promiſſum magis ſtolidè, quàm ſtolidè creditum.

STOLIDVS, da, dum, o. 1. 2. [*Pazzo, goffo,* נבל nabal נסיל cheſil. Ger. Torhafft, torechtig, toll, duppel. *Gal. Sot, niais. Hi. Bouo, loco,*] *ἀβέλτερος*. excors, ſtupidus, ſtultus. Ter. in Heaut. Stolidus eſt. Pla. Epi. Ego illic me aſſimilabam quaſi ſtolidum. Liu. li. 4. Bell. Maced. Ar matos pauliſper continuit, vt ſtolidam fiduciam hoſti augeret. Oui. 11. Met. Rurſus erant domino ſtolidæ præcordia mentis. Pla. in Mil. Nullum eſt hoc ſtolidius ſaxum.

STOLO, ſtolonis, m. 3 *παραφυὰς*. inutilis, & quaſi ſtolida fruticatio, ex arborum radicibus. Pl. li. 17. cap. 1. Fuerunt ab arboribus cognomina antiquis, vt Stolonum Liciniæ genti. Varr. lib. 1. de re ruſt. c. 2. Stolonis illa lex, quę vetat plus quingenta iugera habere ciuem Romanum, & qui propter diligentiam culturæ ſtolonum confirmauit cognomẽ, quod nullus in eius fundo reperiri poterat ſtolo.

STOMACHICVS, m. 2. *στομαχικὸς* propriè is dicitur, teſte Aegineta, cuius ſtomachus, ſiue ventriculus cibum aſſumptum non retinet. Plin. lib. 25. c. 5. Scribit helleborum mederi ſtomachicis.

STOMACHOR, macharis, d. 1. [*ἀγανακτῶ* זָעַף zahaph קָצַף Katſaph. G. Vnwirſch vnd zornig ſeyn, zurnen. *Gal. Se courroucer, & deſpiter. Hiſ. Enfamna ſe*] *διαῤῥήγνυσθαι, ἀγανακτεῖν*. indignari, ac turbari. Cic. Cali. Sin ſtoma, habere, & moleſtè ferę, plura dicemus. Ter.

in Eunuch. Aduenies mecum ſtomachabar. Cic. 4. Tuſc. An vero vir fortis, niſi ſtomachari cœperit, non poteſt fortis eſſe? Stomachans, antis, participium. Cic. de Clar. Ora. Videre quempiam inſcientem, & ſtomachantem. Hinc Subſtomachor.

STOMACHOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Corocciefo, colerico, faſtidioſo,* זעף zaph Germ. Vnwirſch, der voll vnwirſche vnd zorn ſteckt. *Gal. Colerie, & deſpiteux, qui ſe courrouce, & deſpite aiſement. Hiſ. Ayrado, o ſanudo, o el que toma faſtidio, o enoio,*] *ὀργίλος*. iracundus, qui facilè indignatur, ac cuncta faſtidit. Cic. 2. de Orat. Me valde illa mouent ſtomachoſa, & quaſi ſubmoroſa ridicula. Litteræ ſtomachoſę, quę indignationem, iracundiamque ſcriptoris præferunt. Cic. ad Appium; Stomachoſiores meas litteras, quas dicis, non intelligo.

STOMACHVS, chi, m. 2. cibi receptaculum, [*Stomacho.* Germanicè, der magen. G. *Eſtomache. Hiſ. La bocca del eſtomago, o vientre,*] *στόμαχος*. fiſtula, per quam cibus deſcendit. Pl. lib. 11. cap. 37. Summum gulæ fauces vocantur, poſtremum ſtomachus. Cic. 2. de Nat. Deo. Linguam ad radices eius hærens ſtomachus excipit. Celſ. li. 4. c. 1. Duo itinera incipiunt alterum aſperam arteriam nominant, alterum ſtomachum. Arteria exterior ad pulmonem, ſtomachus interior ad ventriculum fertur: illa ſpiritum, hic cibum recipit. Et paulo poſt; Stomachus verò, qui inteſtinorum principium eſt, nerioſus, ſeptus, a ſeptimæ ſpinæ vertebra incipit, accirca præcordia cum ventriculo committitur. Ventriculus autem dicitur, qui receptaculum cibi eſt. Hactenus Celſus. Impropriè tamen Stomachus accipitur pro ventriculo, qui cibum concoquit. Iuuen. Sat. 5. Si ſtomachus domini feruet vinoque, ciboq. Cel. li. 1. c. 2. Secunda menſa bono ſtomacho nihil nocet, imbecillo coacefcit. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Ieiunus ſtomachus rarò vulgaria temnit. Et paulo poſt: Latrantẽ ſtomachum bene lenit cum ſale panis. Dictus ſtomachus, *ἀπὸ τοῦ σώματος, καὶ χύσις*, quod ſic os habet, vt cibum ex inferiore orificio ad inteſtina transfundat. Stomachi reſolutio. Cel. li. 4. cap. 5. Vulgatiſſimum verò, peſſimumque ſtomachi vitium eſt reſolutio, id eſt, cum cibi nõ tenax eſt, ſoletq. deſinere ad corpus, & ſic tabe cõſumi. Plin. lib. 9. ca. 48. Vomitum diſſolutionemque ſtomachi protinus creat. Interdum ſtomachus ponitur pro indignatione, ſine iracundia. Cicer. 4. Tuſcul. Tracta definitionem fortitudinis, intelliges eam ſtomacho non egere. Cic. Quinct. Frat. libro 6. Superiori epiſtolę quid reſpondeam nihil eſt, quæ plena ſtomachi, & querelarum eſt. Stomachus, pro animo, [*Animo,*] quia quemadmodũ ſtomachus facilè eo cibo mouetur, a quo natura abhorret: ſic animus eas reſ maximè auerſatur, & abhorret, quas ſuę naturæ contrarias eſſe ſentit. Cicer. ad Cæl. li. 2. Noſti enim non modo ſtomachi mei, ſed etiam oculorum meorum in hominum inſolẽtium indignitate faſtidium, hoc eſt. Noſti animum meum præ faſtidio id facere non poſſe. Interdum in bonam partem capitur pro facilitate. Plaut. in Prol. Argumentum huius ſtomachi mei habebis.

STOMATICVS, m. 2 *στοματικὸς*. oris vitio laborans, cui os eſt exulceratum. Plinius libro. 24. capitul. 14. Epiphoris illinitur, & ignibus ſacris, ſtomaticiſque ex aqua bibendus datur. Stomatica item dicuntur, quæ oris vlceribus medentur. Plin lib. 22. cap. 9. Stomatica tamen Cel. lib. 5. cap. 28. interpretatur, quę aperiendi vim habent.

STOREA, reæ, f. 1. [*Stora, ſtuoia.* Germ. Ein ſerge auff ſchlechten zeug gemacht, ſo man auff den boden ſpreitet. *Gal. Nate, ou autre couuerture, qu'on eſtend ſur terre. Hi. La eſtera de eſparto o iuncos,*] *στρώματα*. teges vilior, ex iuncis aut ſtramentis, quæ humi ſternuntur. Pli. li. 15. ca. 16. Dicta ſtorea *ἀπὸ τοῦ στρώννυσθαι*, ſternere.

STRABO, is, m. 3. [*Che guarda in trauerſo, guercio.* Ge. Ein ſchiler, ſchielaugig, ſchielecht. *Gal. Louche, ou bigle. Hiſpan. El que tiene los ojos turuios,*] *στραβών*. qui oculos habet diſtortos. Cic. de Nat. Deor. Ecquos inſigni nota ſtrabones, aut pætos eſſe arbitramur? Plin. libr. 11. capit. 37. Vni animalium homini oculi depranantur, vnde cognomina Strabonum, & Pætorum. Eſt etiam Strabo, inſignis Geographi nomen, qui temporibus Auguſti & Tiberij claruit. Scripſit Commentarios Geographicos, qui etiam hodie omnium manibus teruntur.

STRAGES, gis, f. 3. [*Strage, occiſione,* חֶרֶג hereg חֲרֵגָה hareghah מַגֵּפָה maghghephah מַכָּה machah. German. Ein niderlag. *Gal. Abatement, ou abat de gens, tuerie, deffaite. Hiſp. Eſtrago de cuerpos muertos,*] *ὄλεθρος, φόνος*. clades, occiſio, vel (vt Valla interpretatur) cadauerum interfectorum multitudo. Cicer. ad Att. lib. 1. Quas ego pugnas, & quantas ſtrages edidi. Liu. libro 7. Per arma, per viros latè ſtragem dedere. Virg. 9. Aen. Quas ibi tum ferro ſtrages, quæ ſanguine rara Turnus Ediderit.

STRAGVLVM, li, vel Stragula, lę, n. 2. f. 1 *στρῶμα, στρῶμα*. gen° veſtis, inquit Aſconius. Var lib. 4. de Ling. Lat. Quicquid inſternebant, a ſternendo ſtragulum appellabant, quale eſt Græcorum palliũ. In ſtragulis item dormiebant: vnde prouerbio monemur, vt ſtragula ſemper conuoluta habeamus, hoc eſt, vt pudoris, verecundięq. limites non tranſgrediamur. Item quæ equis iniiciuntur, ſtragula dicuntur. Stragulas item veſtes, ſiue ſtragula pro auleis, ſiue peripetaſmatibus accipiebant veteres, quod iis aulę, & triclinia, nonnunquam etiam lecti inſternebantur. Tib. li. 1. ele. 2. Nec ſtragula

picta

ſtilis ſagittam. Cic. 4. Verr. Dico te maximum pondus aeris, ſtrictiſſimum numerum ſtipendiariorum abſtulisse. Id. Orat. ad Quirites post reditum. Ut ſtrictim dicam de pluribus. Gellius. Strictim dicta ſunt, quae ſine ullo ornatu, ſine ullo verborum circumitu, ſine ullo ſententiarum lenocinio, ſine ullo ſtudio, ſine ullo ſcripto, ſine ullo ſtilo, ſine ullo ſcholaſtico otio, ſine ullo denique ſcholaſtico nomine proferuntur. Tranſferuntur & ad illum rerum homines ſtrictim & ſine ullo ornatu loquentes. Ita Sen. de Benef. lib. 2. cap. 17. Ita ſtrictim & paucis tibi ſtringam. Stringebitur diuturnior aeris, eſt enim ſtrictim dicere, quaſi ſtringere. Ita Quintilianus ad amussim vocat ſtrictiorem. Inſt. 11. 3. 6. Non ob id potius infelix ſtringitur ſtrictim, quia ſtrictim ſignificatur citra ullam ſuperfluitatem. Quo ſtrictim, ſtrictius, ſtrictiſſimum, ſtrictiſſime, ſtrictitas, ſtrictura, ſtrictus, ſtrictim

mente apretando los dientes] τρίζω. ſtridorem aut ſtrepitum edo. Pl. epiſt. 103. At cum ſtridunt funes, curuatur arbor, gubernacula gemunt. Quamuis etiam ad alia transferatur. Hor. 2. Ser. Sat. 8. Stridere ſecreta diuersos aure susurros. Vir. 1. Aen. Foribꝰ cardo ſtridebat alienis. Luc. li. 6. Strident oculis ardentib. ignes. Stridēs, tis. Virgil. 6. Aen. Ac belua Lernæ Horrendum stridens. Idē 3. Geor. Morteſq. per altos Contenta ceruice trahunt ſtridentia plaustra. Legiē & ſtridulo, dis. Vir. & An. Stridūque cauernis Stricturę chalybum.

Stridor, oris, m. 3. [*Strepito* המית hamitb המית hemijah. Germa. Das Kirren oder knſchen von einer thuer. *Ga. Criſſement, ou bruit, Hiſp. Ruydo fuerte*] ſtrepitus, ingratus ſonus, qualis in foribus cardinibus, & anguium ſibilis, & in curruū rotis malè inunctis intelligitur. Vir. 1. Aen. Stridorq. rudentum. Ci. 5. Tuſc. At vocem citharœdi non audiunt, ne ſtridorem quidem ferri tum cum acuit. Virgil. 7. Aen. Stridore ingenti liquidum trans æthera vectæ. Ouid. 8. Metam. Feruida cum ranco latos stridore per armos Spuma fluit.

†**Stridvlvs**, a, um. Αιγυρὸς. vt Plaustra stridula Ouid. 2. Met. Conuitia stridula.]

P. M. Striga apud ſcriptores agreſtium menſurarum ſic exponitur: Ager, inquit Frontinus, per ſtrigas, & per ſcamna diuiſus, & aſſignatus eſt more antiquo in hac ſimilitudine, qua in proincijs arua publica coluntur. Hyginus autem ſic. Menſuræ quadraturam dimidio longiorem facere debebimus, & quod in latitudinem longius fuerit, ſcamnum appellare, quod in longitudinem, ſtrigam. Et Aggenus: Strigatus, inquit, ager eſt, qui a Septentrione in longitudinem in Meridianum decurrit. Scamnatus autem, qui eo modo ab Occidente in Orientem creſcit.

Strigæ, f. 1. ordines rerum inter ſe continuatè collocatarum, vt ait Feſtus, ita dictæ, quod vnà ſint conſtrictæ. Col. li. 2. c. 19. Vtrumq. ſiccatum coarctabimus in ſtrigam. Altera lectio habet ſtriam. Itē longitudo maior latitudine dicitur Striga: a quo ſtrigatus ager dicitur, qui per ſtrigas creſcit.

Strigilis, huius ſtrigilis, f. 3. [*Striglia, ſtreglia.* Ger. Ein ſtrigel. G. *Y do eſtrillò. H. Almochaza de hierro*] σκαγγὶς, ξύστρα. inſtrm propriè ferro dentatum, quo equos, & id genus iumenta expolire ſolent eqſones, è corpore ſordes abradendo. Strigilibus itē vtebant veteres in balneis ad radendas ſordes corporis, ſudoréq, tergendū, præcipuè in frictionibus ante cibū. Fiebat aūt hæc ex auro, argento, ferro, interdū ēt ex pumicibus. Perſ. Sat. 5. I puer & ſtrigiles Criſpini ad balnea defer. Indi etiam ex hebeno ſtrigiles conficiebant, teſte Strab. lib. 5. Strigiles ēt ſunt velaria, quibus athletæ poſt laborem ſtringūtur. Plin. de ſpongia; Præſtat & ſtrigilum vicem, ſinteorūq; affectis corporibus. Alij ſtrigilem accipiunt pro quodā vaſis genere. Pl. in Perſa; Ampullam, ſtrigilem, ſcaphū, ſocos, pallium. Ci. lib. 4. de Fin. Si ad illam vitam, quæ cum virtute degatur, ampulla, aut ſtrigilis accedat. Et hinc Hiſpani (vt inquit Plin. li. 33. c. 3.) ſtrigiles ēt vocabant auri paruulas maſſas. Itē ſtrigil alumnis genus pumicoſum, & foraminoſum, fiſtulis ſpongiæ ſimile, rotundumq; natura. Corn. Celſ. Medicamentū in aurem per ſtrigilem inſtillari iubet. Strigiles etiamnū ſermone vernaculo piſciculi quidam dicuntur, quorum frequens ſit captura per hiemes. Hanc dictionem Priſc. à ſtringo, vel à Græco σκαγγὶς deduci exiſtimat Budæus. Strigiles in antiquis libris Vitruuij impreſſis bene legebatur, vbi nunc Striges legitur, & ſtrigium, lib. 4. c. 4. & lib. 5. ca. 7. Nam id verbum apud Celſ. legitur lib. 6. c. 7. Strigilis, inquit Nonius, certum eſt eſſe fœminini generis; antiqui, & neutro protulerūt. ¶ Strigilecula, dim.

Strigillo, as, a. 1. verbum eſt à ſtringēdo deductū, eiuſdē cū illo ſignificationis. A quo Obſtrigillo, obſto, impedio. Var. Dicebat amicis, vt illis nūciaretur, ſe obſtrigillaturū, ne triūphus decerneretur.

Strigivm, n. 2. veſtis Hiſpanica. Pla. Iurat ſe ſtrigium oppignoraſſe.

Strigmentvm, ti, n. 2. ξύσμα ῥύπου, & γλοιὸς. Hermolao. ſordes, quæ ex corporibus raduntur. Celſ. lib. 2. ca 6. Alius varia peſtifera eſt, quæ ſtrigmentum, ſanguinem, bilem viridem repræſentat. Vnde ſtrigmenta olei dicimus ceromata, [*Fecera,*] id eſt, ſordes olei, quę ex vnctorum athletarum corporibus raduntur. Pli. lib. 15. c. 4. Notum eſt octogenis ſeſtertijs ſtrigmenta olei vendidiſſe.

Strigosvs, a, um, o. 1. 2. [*Macilēto,* רזה razeh. G. Mager, auſsgezehrt, ſtraublechtig, auſsgemagert. *Cal. Maigre & qui n'a que les os, eſtanchè, reſtrechi, langoureux. H. Muy magro, cōſumido,*] λιγαρὸς. macilētum, quaſi ſtrigoſum; vnde iumenta ſtrigoſa dicta ſunt, quorū corpora reſtricta ſunt fame, aut alia vitij cauſa. Col. li. 6. c. 37. & li. 7. c. 6. Hic etiam male habitus dī. Gell. Equum ſtrigoſum, & malè habitum. Strigoſus orator, per translationem ieiunus, & ineptus. Cicer. de Clar. Orat. Lyſias eſt genere toto ſtrigoſior, id eſt, tenuior.

Stringo, gis, xi, ctū, [*Stringere,* דבם rachas שכץ ſchibbets צרר tſarar, הצר hetſar אפר aphadh. G. Ptrengen, teugē, zuſammen zlēmen. G. *Eſtraindre, & fort ſerrer. Hiſp. Eſtrenir, o apretar,*] πλέκτω. arcto, Cic. Offic. Nullum vinculum ad ſtringendam fidem iureiurando maiores arctius eſſe voluerunt. Plin. Apprehenſamque manu ſtringit. Quandoque pro percutere ponitur. [*Percutere.*] Vir. lib. 10. Atque animum patriæ ſtrinxit pietatis imago. Quandoque decerpere, colligere. [*Recogliere*] Idem in Bucol. hic vbi denſas Agricolæ ſtringunt frondes. Quandoque pro rado. [*Radere.*] Idē li. 8. Aen. Ego ſum pleno quem flumine cernis Stringentem ripas. Qñq; pro vulnerare. [*Ferire.*] Idem in eodem: Hunc primum leuis haſta Themille Strinxerat. Quandoque pro attenuare, quod ſtringendo fieri ſoleret vt ſtringere remos. Stringere enſem, ſtringere, idem li. 11. Strictum rotat acer Leucagus enſem. Compoſita ſunt Aſtringo, Conſtringo, Diſtringo, Deſtringo, Obſtringo, reſtringo, Præſtringo, Reſtringo, & Subſtringo, ſuis locis.

Strix, gis, f. 3. [*Strega.* G. Ein ſcheutzlicher nachtuogel, nacht wyglē, hewle. *Gal. Cheueſche, ou freſaye. Hiſ. La bruxa, aue de la nuche.*] σύριγξ. aui. quædam nocturna, & importuna, à ſtridendo dicta. Lucan. li. 6. Quod trepidus bubo, quod ſtrix nocturna queruntur. Pl. l. 11. c. 39. Fabuloſum. n. arbitror de ſtrigibus, vbera eas infantū labris immulgere. Eſſe in maledictis iam antiqui ſtrigē conuent, ſed quæ ſit auium conſtare non arbitror. Hæc Pli. Oui. autē infantes ſine nutricum cuſtodia relictos, a Strigibus è cunis rapi tradit, ſanguinemq; e omnem ab illis exſorberi, libro 6. Faſt. Ab hijus auis nocumento Striges appellamus mulieres, puellulos fascinantes ſuo contactu, & lactis mammarumque oblatione. Seruius; Præterea ſi forte premit ſtrix atra puellos, Viroſa immulgens exertis vbera labris. Striges etiam dicuntur olera vilia, vt apud Pla. in Pſeu. Non condimentis condiunt, ſed ſtrigibus. Strix fumenti genus apud Hippocratem.

Strobilvs, p. c. m. 2. στρόβιλος. nux pinea, quę & Cocalus, & a forma Conus appellatur, vt non vno in loco teſtatur Galenus. Ab huius ſimilitudine, & carduum ſatiuum ſtrobilum à Romanis ſtiſſe appellatum, auct. eſt Dioſc. voce quidem Græca, ſed tunc forte quotidiana, & in vſum populi recepta. Quin & pinum ipſam ſtrobilō aliquando legimus appellari Pli. quoque arborem quamdam ex pinaſtrorum genere hoc nomine appellat, li. 16. c. 10. Eſt & ſtrobilus ſaltationis genus, apud Pollucem. Eodem etiam nomine ab Ariſtotele vocantur flatus ex inferiore loco ſurſum reuoluti.

Strobvs, bi, f. 1. Arbor odorifera, de qua Pli. lib. 12. c. 17.

†**Stroma**, tis. n. 3. στρῶμα. vox Græca, qua illi quoduis ſtragulum genus ſignificant. Vnde & pro aulæis accipitur. Clem. Alex.]

Stromevs, m. 2. concha eſt tortilis in mari, nomen habens a figura. Pli. lib. 32. c. 11.

Stropha, æ, f. 1. [*Sottiglie* ζα, στροφή. impoſtura, ludificatio: à verbo Græco στρέφω, verto: vnde & a noſtris Verſutia dicitur. Hieronymus contra Ruffinum; Vis ſcire totas argutiarum tuarum ſtrophas? Mart. lib. 6. Nihil ſtropharum eſt.

Strophades, f. 3. στροφάδες. ſunt duæ inſulæ in mari Ionio, ad Occidentale latus Peloponneſi, quæ antea Plotæ dicebantur. Strophades dictæ à conuerſione Calais & Zethę, qui ad has vſque inſulas Harpyias perſecuti, inde reuerſi ſunt. Nam στροφὴ, inter cętera cōnexionem ſignificat. Virg. 3. Aen. Excipiunt Strophades: Graio ſunt nomine dictæ Inſulę Ionio in magno.

Strophiarivs, arij, m. 2. qui ſtrophia facit, Plau. in Aul.

Strophivm, phij, n. 2. στρόφιον. faſcia pectoralis, quę tumorem cohibet papillarum virginalium. Turpilius: Inter tuniculam, ac ſtrophium colloçatum. Strophia etiam coronę dicebātur, ab inſigni, quod imponebatur capitibus ſacerdotum. Pli. li. 21. c. 2. Tenuioribus vtebantur antiqui coronis, ſtrophia appellantes. Cicer. de Aruſp. reſp. Pub. Clodius a mitra, a muliebribus fœminis, purpureiſque faſciolis, à ſtrophio, à pſalterio eſt factus repente p. quians.

Strvctilis, & hoc le, p. c. o. 3. κατασκάπτω. quod ſtructum eſt: vt Structiles columnæ, quę nō ſunt ex vno lapide, ſed ex multis, quibus opponūtur Solidæ, quæ ex vno ſolidoque conſtant lapide. Sepes ſtructiles, id eſt, manufactæ, quibus opponuntur viuæ. Col. lib. 11. c. 3.

Strvctor, ris, m. 2. [*Edificatore, diſpenſatore, ſcalco. G. Baſtiſſeur, cōme maſſon, ou charpentier. Hiſpa. El que compone o edifica,*] κατασκάπτης, τέκτων. faber, qui aliquid ſtruit. Cic. ad Qu. fr. li. 2. Res agebatur multis ſtructoribus. Structores annonę. Cic. Att. lib. 14. Structores noſtri ad frumentum profecti. Structores item dicuntur, qui inſtruendæ menſæ, ciborumque apponendorum curam habent. Item ij, qui decoro manuum geſtu cibos diſcerpunt. Mart. lib. 10. Et quia non egeant ferro ſtructoris Otellæ.

Strvctvra, æ, f. 1. [*Edificio, ordinanza, compoſitione. G. Baſtiment, cōme maſſonneire, ou charpenterie. Hiſp. Fabrica, edificio,*] κατασκάπτη. ædificium, ſiue compoſitio, & ordinatio. Col. lib. 1. Ad ſtructuram ædificium, ſiue compoſitio, & ordinatio. Col. lib. 1. Ad ſtructuram cū primum ſtatim fundamenta iaciuntur. Lucan. li. 9. Prima quidem ſurgens operū ſtructura fefellit Pompeium. Cic. de opt. gen. Orat. Verborum ſtructura quedam duas res efficiens, numerum, & lenitatem. Ou. 4. Faſt. Et ſtructura nici carminis eſſe poteſt.

Strves, is, f. 3. [*Pila, cataſta, monte di legna. Gal. Monceau, tas de bois. Hiſp. Monton, hacina de lenna para qu. mar,*] ξύλον. à Struo, propriè lignorum congeries eſt. Liu. l. 1. Bel. Pun. Struem ingentem lignorum faciunt. Strues item dicebatur genus libi, quod addebatur ſacris, Oui. li. 1. Faſt. Hęc adolet flammis cum ſtrue farra ſuis.

Strvferctarii, m. 2. dicebantur, qui ferctum, aut vt Sipontinus legit, fartum, libi genus, cum ſtrue, altero libi genere, ad ſacra ferebant. Feſtus.

Strvferctarios, m. 2. dicebant, inquit Feſt. qui quædam ſacrificia ad

ad arbores fulgurita faciebant, à ferro. f. quodã sacrificij genere.

STRVICES, f. 3. κατασκευαί. inquit Festus, ab antiquis dicebantur omnium rerum instructiones. Plau. in Men. Tantas struices cõcimat.

STRVMA, f. 1. [*Scrofola. Gal. Escrouolles, gõre. Hisp. Puerca o lãparon*] χοιράς, χοιράδος. tumor cervicem præcipuè infestãs, quì a scrophis, quæ id morbi patiuntur, scrophula dr, cum. s. circa guttur glandulæ quædã ex puro, & sanguine plenæ oriuntur: quamuis & in alijs interdũ corporis partibus gignantur, vt puta in alis, inguinibus, & laterib. Vide Cels. l. 5. c. 28. Hinc Strumosus, mosa, mosum, qui hoc vitio laborat. Iuu. Sat. 10. Strumosum, atque vtero pariter gibboq; tumentem. Pli. lib. 11. c. 37. Quædam tubera spongiosa per corpus aliqñ insperſa scrophulæ dñr, quæ etiam sub strumæ appellatione cõtinentur, vt rectius Strumulæ, quasi paruæ strumæ, quæ scrophulæ nominentur. Struma ciuitatis. Cicer. pro Sext. Hi medentur reip. qui ex secant pestẽ aliquam, tamquam strumam ciuitatis.

STRVO, is, xi, ctũ, a. 3. [*Ordinare, apparechiare, accommodare, edificare. G. Bastir, agencer, mettre par ordre, machiner. Itl. Comporre, edificare, ordenar.*] κατασκευάζω. extruo, ædifico, ordino; seu ordinatè apto: Cæs. 8. Bel. Gal. E regione vineas agere aduersus mõtẽ, & aggeres struere cœpit. Liu. li. 1. ab Vrb. Postquã structi vtrinq; stabãt. Omi: 1. Met. Altaq; congestos struxisse ad sidera mõtes. Struere aliquid, est machinari, moliri. Ter. Heau. Nũ me fefellit hoſce id struere? struere aciẽ, struere dolos, vel insidias, est parare. Liu. li. 3. Bell. Pun. Cauendis, ac struẽdis inuicem insidijs. Astruo, Destruo, Exruo, Instruo, Obstruo, Præstruo, Substruo, & Superstruo, suis locis.

STRVPI, m. 2. inquit Festus, vocabantur in puluinaribus fasciculi de verbenis facti, qui pro corona deorum capitibus imponebantur.

STRVTHIA mala, quæ & Struthiomela, vnica voce dicũtur. [*Pomi cotogni.*] σρουθόμηλα. ex genere sunt cotoneorũ ceteris odoratiora; sed minora, serotinique prouentus. Plin. libro 15. cap. 11.

†STRVTHIOCAMELVS, li. [*Struffo. Ge. Ein Struss*] σρουθοκάμηλος. Maxima auis est, si tamen auis dicenda, cum pennas tantum duntaxat habeat, vt ad currendum adiuuent.]

STVDEO, es, dui, n. 2. [*Studiare. G. Estudier, mettre soin, estude, affection, escholer, mettre peine. Hisp. Estudiar, dar obra, applicarse con diligencia*] σπουδάζω. studiũ adhibeo, do operam alicui rei. Ter. in Eun. Quas matres studẽt omissis humeris esse. Ci. 5. de Fin. Studet mens audire Cicero, quænã sit istius veteris, quam cõmemoras, Academiæ de finibus bonorũ, Peripateticorumq; sentẽtia. Iungitur hoc verbum aliqñ dativo. Cæs. 1. Com. Cupiditati regni adductus, nouis rebus studebit. Nonnumquam ẽt cum ablatiuo mediante In. Gel. Si quis in ea re studebit. Interdum cum accusatiuo, & tunc significat cupere, & velle. [*Desiderare, volere.*] Cic. lib. 5. Ep. Quasi nihil aliud studeat, nisi id quod agit. Accipitur aliqñ Studere, pro amare, siue fauere. [*Amare, fauorire*] cum dativo. Ouid. lib. 9. Met. Cui: studeat, Deus omnis habet. Item, eniti. Ci. li. 1. Offi. Student in eodem genere laudis excellere. Lactan. li. 3. Duo eodem exemplo significata eius comprehendit. Qui sapientiæ studet, vtique non dũ sapit, sed vt sapere possit, studet. Studere cum genitiuo, [*Hauere cura*] Cic. 3. de Nat. Deor. Parentem habere auarum, illepidum, inliberum, difficilem, qui te nec amet, nec studeat tui. Construitur etiã cum accusatiuo, tum præpositione In. Fabius lib. 10. c. 2. Poetæ & pictores in id solum studeant, vt describere tabulas mensuris, aliquis sciant. Ponitur etiam absolutè pro amare, siue fauere. Sallust. Neque studere, neque odisse, sed minimè irasci debet.

STVDEBATVR, impersonale. [*Si studeatur.*] Pli. lib. 35. c. 12.

STVDIOSE, aduer. diligenter. [*Studiosamẽte, diligentemente. G. Sõgneusement, diligemment. Itl. Estudiosamente, diligentemente.*] σπουδῆ. Ter. in Heau. Texẽtem telam studiosè ipsa diffeditmus? Cic. in Sen. Xenophontis libros legite quæso studiosè. Studiosè, diligenterque aliquid curare. Idem Attic.

STVDIOSVS, a, um, o. 1. 2. cupidus, amans, obseruans, litteris deditus, diligẽs. [*Follecito. G. Studieux, soigneux, diligẽt. Hi. Estudioso, diligẽte*] σπουδαῖος. modo assiduũ, ac perseuerantem significat. Cic. 4. Acad. Homo & acutus, vt Pœnus, & valde studiosus, & diligens. Auctor ad Herennium; Ideoque bonis viris, & studiosis amicus erat. Modo cupidum, & alicui rei deditum, quem Græci φιλόπονον appellant. [*Fauorenole.*] Cic. de Clar. Ora. Habet centos fautores studiosos. Idẽ Gecan. Viri sunt optimi, & tui similium studiosi. Idem de Ami. Si quo iuuente ætate venandi, aut pilæ studiosi fuerunt. Accipitur etiam studiosus pro harum rerum cupido. [*Studioſo.*] Ci. de Opt. gen. Orat. Suscepi laborem vtilem studiosis. Plin. epi. 5. li. 3. Itaque solco rideri cum me quidam studiosum vocant. Hinc fit Perstudiosus. Idem in Catone.

STVDIVM, dij, n. Cupiditas, benenolentia singularis, voluntas, qua quẽ propensa. [*Studio. Ga. Estude, fauour, soing, & diligence. Hi. Estudio, fauor*] σπουδή. vehemens applicatio animi alicuius rei peragendum, plus equidem quam diligentia. Nam studium cum ardore iungitur: diligentia interdum operæ tantum est. Cic. de Inuen. li. 1. Studium est aut ardens, vt hemens ad aliquam rem applicata, magna cum voluptate, occupatio, vt philosophiæ, poeticæ. Plaut. in Asin. Meo do studio erant, vestra omnia: Vsq; adhucrebatis, [*Gran diligẽce*] Terent. in Hec. Vt is esse aduersus, atque studium est

Cæs. 4. Bel. Gal. Non omnes eadem alacritate, ac studio, quo in pedestribus, vti prælijs consueuerunt. Accipitur qñque pro exercitatione. [*Esserciro, impresa, negocio.*] Ter. in Andr. Quod plerique faciunt adolescentuli, vt animum ad aliquod studium adiungant. Quandoque pro amore [*Amore*] Sallu. in Catil. C. Sillanum certò scio, quæ dixerit, studio reipublicæ dixisse. Quandoque pro voluntate. [*Volontà.*] Vir. 2. Aen. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. Studio habere aliquid. Ter. in Adel. Vtrum studio ne id sibi habeat, an inuidi putat fore, si perdiderit gnatum.

STVLTVS, ta, tũ, o. 1. 2. [*Stolto, paZZo, goffo, grossolano, di poco ingegno. G. Fol, fot. It. Bouo, ideo*] μωρός. imprudens, improuidens, incautus, ineptus. Cicer. 4. Phil. Vt hoiem stultũ magis ẽr infatuet. Leuius est. n. stultũ esse, quàm fatuum; fatuus. n. dr, qui oĩno desipit. Asia. Ego stultum me existimo, fatuum esse non opinor. Insanus, qui abiecta ratione, cum furore, & impetu omnia facit. Ter. in Eun. Hic homines prorsus ex stultis insanos faciat. Cl. ad Curionẽ li. 7. Quamquã me non ratio solum consolatur, sed etiam dies, quę stultis quoque mederi solet. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Hic ego mendacem stultissimus vsq; quo puellã Ad mediam noctem expecto. Cic. Pæto lib. 9. Stultorũ plena sunt omnia. Dies stulti, pro adolescentia. Tibu. lib. 1. Eleg 4. Vidi iam iuuenem, premeret cum senior ætas, Mœrentem stultos præteriisse dies. Consilium stultum capere. Cic. 7. Ver.

STVLTITIA, æ, f. 1. imprudentia [*Pazzia. G. Folie, sottise, ou sotise. Hi. Boneria, se locura, sper poco saber*] μωρία. Cicer. 1. de Diu. Non omnis error stultitia est. Idem 3. Tus. Est proprium stultitiæ, aliorum vitia cernere, obliuisci suorum. Idem 3. de Ora. Malo indisertam prudentiam, quàm stultitiam loquacem. Pli. lib. 11. c. 52. Auricularum magnitudo loquacitatis, & stultitiæ nota est. Hor. 3. Ser. Sat. 3. Stultitiane ruet, nihilum distabis, an ira.

STVLTE, aduerbiũ. [*Stoltamente. Ga. Zotamente. Gal. Follement, sotement, Hisp. Coa locura, locamente*] μωρῶς. imprudenter. Plau. Menęch. Quęso ignoscas, si quid stultè dixi. Ter. in Heau. Factũ a vobis stultè. Cic. 2. de Nat. Deor. Hęc & dicuntur & creduntur stultissimè.

STVLTILOQVIVM, qui, n. 2. μωρολογία. imprudens sermo. Plau. in Milit. Paratum est dupliciter, ni reprimas tuum stultiloquium.

STVLTILOQVENTIA, æ, f. 1. stultiloquium. Pla. in Tri. Faxim occultiorem habeant stultiloquentiam.

STVPA, f. 1. vel stvpa, vt quibusdam placet [*Stoppa. Gal. Estoupes de lin ou de chanure. Hisp. Estopa de lino do canamo*] linum vile, quod lini cortici proximum est, vt inquit Pli. à Græco συτίον, quod stupam significat, vel à stipando, quod ea stipentur, hoc est, obturentur naium rimæ. Liu. lib. 1. Bel. Pun. Quadratum stupa circumligabant, linebantque pice. Vir. 5. Aen. Stupa vomens tardum fumum.

STVPARIVS, a, um, o. 1. 2. à stupa, vt stuparius malleus, quo lina tunduntur. Plin. lib. 19. c. 1.

STVPEFACIO, is, fẽci, factum, a. 3. [*Stupefare, שומם* schomem. G. Erstaunet machen] ἐκπλήσσω. stupentem reddo. Liu. lib. 5. ab Vrbe: Priuatos deinde ipsius stupefecit publicus pauor.

STVPEFIO, fis, passiũ, n. 2. *stupefarsi*, השתאה hischtaeh, תמה tamah, נדהם nidham, שמם schamam. G. *Estre ou deuenir estonné. Hisp. Estar fuera de sentido, y pasmado*] Sen. Thyeste. Fratris aspectu stupefactus hæsit. Vir. 3. Aen. Et ingenti motu stupefactus aquarum. Cic. de Ora. Homines stupefacti.

STVPEO, pes, pui. ẽre. 2. [*stupir si, esser stupido, marauigliarsi, si*] השתאה hischtaeh, תמה tamah, נדהם nidhaam, שמם schomam. Ge. Erstaunen] ἐκπλήσσομαι. significat quodammodo sensum rerum non habere. Ter. in And. Latius, cura confectus stupet. Ci. 7. Ver. Cum is curarum semisomnis stuperet. Ouid. 5. Meta. Mater ad audiras stupuit ceu saxea voces. Iuuen. Sat. 3. Sed stupet hic vitio. i. insanus est factus vitijs. Iungitur & accusatiuo, significatque cum stupore quodam admiror. [*Ammirare.*] Vir. lib. 1. Aen. Pars stupet innuptæ donum exitiale Mineruæ. Cicer. 2. de Fin. Hæc cum loqueris, nos: Varsonea stupemus. Obstupeo, & Substupeo, suis locis.

STVPENS, o. 3. part. Pli. lib. 14. c. 21. Vini natura ad frigus stupens. Vid.

STVPESCO, is, ui. 3. [*stupefarsi*] stupefio. Cic. 3. de Or. Admiretur, stupescat.

STVPEVS, a, um, o. 1. 2. Vir. lib. 7. Aen. Stupea vincula collo Intendunt. Idem 8. Aen. Stupea flamma manu, telisque volatile ferrum Spargitur. Ouid. 14. Met. Stupea puerupit Phrygiæ retinacula classis.

STVPIDITAS, atis, f. 3. [*Stupefattione*] שמה schammah. G. Tolle, vnos stund] ἀπαιδευσία. stupor. Cic. 2. Phil. In quo incredibilem stupiditatem hominis cognoscite.

STVPIDVS, a, um, o. 1. 2. *Stupido, stupefatto, pazzo*] משוממים meschomem, נדהם nidham, משתאה mischtach, גדהם gnos sot. Hisp. Pasmado, o espantado loco,] quandoq; pro stupefacto, ἐκπλήκτος, ἐκπλαγείς, ἐκπλαγησόμενος, ἔκπληκτος. quandoque pro stulto accipitur. Pla. in Epid. Quid stas stupida? quid taces? Teren. in Prol. Hoc ita populus studio stupidus in funambulo animum occuparat. Cic. de Fato, Zopyrus physiognomon stupidum esse Socratem dixit, & bardum. Ad Heren. lib. 4. Omnes stupidi timore obmutescunt. Plau. Pœn. Stupida sine animo astu.

STVPOR, is, m. 3. *Stupore*, שמה schamah. Ge. Erstaunung, aller sinnen vernunfft vnd verstands, verstandes mangel. Hisp. Estupefaccion, suspension

te d'entendement. Misp. Espasme, espante.] Ἔκστασις est alienatio quæ-
dam sensuum, quod scilicet sensus constipentur. Cic. in Pis. Tardi-
tatem ingenij, stupore debilitatemque linguæ. Idem pro Domo;
Eamque animi duritiem, sicut corporis, quod cum vitur, non sen-
tit, stuporem potius, quam virtutem putarem. Vir. 5. Goot. Ocu-
los stupor vrget inertes. Est & admirationis species, ex magnitu-
dine miraculi proueniens.

STVPRATOR, oris, m. 3. Quin. l. 7. Stuprator an decem millia dare de-
beat, quæ pena huic certaini constituta est. Sen. Hip. Quem tumul-
tu territus Liquit stuprator.

STVPRE, [*Sceleratamente,*] adverb. ἀνοσίως. antiquissimi dixerunt pro
turpiter, vt in Nelei carmine apud Festū; Fœdè, stupróq; castigor.

STVPRO, as, a 1. [*Stuprare, violare, violer, violare, forcer, violer la virginité, forzare,* בתל binnah. G. Ein weibsbild beschlafē, vnd schwechē oder verfelen *Ga. Corrumpre fille ou femme, auoir la compaignie de fille ou femme, la violer. His. Forçar moco a moca donzella, desfurgar, corromper virgen,*] μοιχεύω. vitio. stuprum infero. Plau. in Aul. Is
adolescentis illius est auunculus, Qui illam stupranit noctu. Ci. 2.
de Fin. Stuprata per vim Lucretia a regis filio. Vatinius ad Cic. li.
5. Qui tot matresfamilias stupranit. Constupro, suo loco.

†STVPROSVS, [*Grande violatore di donne.* Ge. Voll Hurey,] μοιχευτὴς
κὰι. Val. Max. lib. 6. Metellus Celer stuprosæ mentis acer punitor
extitit.]

STVPRVM, n. 2. [*Stupro,* נהלה nahalah נאף niuph נאפוף naaphuph,
Germa. Hurey, vnzimlich beschlafung eines weybsbild, jungfra-
wen, oder weyber schendung. *Ga. Violation, & corruption d'vne
femme, paillardise. Hispan. Fuerça hecha a moco, o moca donzella,*]
μοιχεία est coitus lege vetitus, siue fiat cum nupta; quod adul-
terium dicitur; siue cum puero, quod pædicationem, vel præ-
posteram tibidinem vocamus; siue cum sanguine coniunctis, aut
sacris virginibus, quod incestum dicimus; siue etiam cum ali-
qua quauis muliere soluta, siue libera sit, siue ancilla. Cicero in
Tusc. Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, incesta denique.
Idem pro Mil. Clodius cum sorore germana nefarium stuprum
fecit. Oui. 1. de Arte; Quid blanda voce moraris Auctorem stupri
Diademeia tui? Cic. pro domo: Qui non solùm aspectu, sed etiam
incesto flagitio, & stupro polluit cæremonias. Aliquando stu-
prum ponitur pro turpitudine, ignominia, seu dedecore; [*Verge-
nça, disbonore.*] Næuius apud Festum; Seque perire malunt ibidē,
quàm cum stupro redire ad suos populares.

STVRNVS, ni, m. 2. [*Sturnello.* Ger. Ein star, starn,] ψάρ. auis genus satis
notum. Pli. li. 10. c. 14. Stupororū generi proprium catenatim vola-
re. Mart. li. 9. Nūc sturnos inopes, stringillarumq; querelas Audit,
Stygius, a, um, o. 1. 2. [*Di stigei,* σύγιος. a Styx. Col. lib. 10. Stygiū regē
videre trementem Tartara. Seneca in Hercule furente, Idcirco mea
vmbras territat Stygius Canis. Ouid. li. 14. Met. Stygios semel ille
per amnes. Virg. 4. Aene. Sacra Ioui Stygio, quæ rite incepta para-
ui, Perficere est animus. Os Stygium. i. venenatum. Ouid. 3. Meta.
Quique halitus exit Ore niger Stygio vitiatas inficit herbas.

STYLOBATES, æ, m. 1. συλοβάτης. lapis, & quædā veluti basis, suppo-
sita columnæ, cui innititur scapus. Var. li. 1. de re rust. c. 13. Habeat
lacum, vbi aqua saliat, qui intra stylobatas cum venit, sit semipe-
dum. Idem lib. 3. c. 5. Si inter columnarum stylobatem est lapis,
STYLVS, in. 2. [*Stylo, stile,* עמיר hammudh. G. Ein saul. *Gal. Vne colon-
ne. His. Columna,* συλος. Græca vox est, columnā significans; vnde
epistylium. ἐπίστυλιον. capitellum, quod super columnę scapū lo-
catur. Accipitur uē stylus pro graphio, quo in albo. i. in cetatis ta-
bulis antiquitus scribebatur, vt nūc i libellis ligneis, vel codicillis
mercatores scribunt. Pli. li. 34. c. 14. Stylo scribere institutū est. Sty-
lus ēt dr structura orationis, ac modus dicēdi. Ter. i Prolog. Andr.
Dissimili oratione sint factæ, ac stylo; vbi Donatus, Oratio in sen-
su, stylus in verbis; oratio ad res, stylus ad verba. Accipitus uē sty-
lus pro ipsa scribendi exercitatione, & meditatione. Cic. 1. de Or.
Stylus optimus, & præstantissimus dicendi effector, ac magister.
Stylus præterea dicitur, quicquid vel ligneum, vel ferreum, aut al-
terius materiæ acuminatum est ad columnæ similitudinem. Col.
li. 11. c. vlt. Ligneo stylo laxatus. Stylus præterea pro vellicatione, ac
reprehensione aliquando accipitur, quæ scriptas, & nunc tenuis li-
bellis fieri solet. Pli. in Præfatione: Lucilius primus condidit stylū
nasum. Cerforus stylus, apud Cic. pro Cluen. Accipitur etiam sty-
lus pro radice recta, & oblonga ad stylī, hoc est, columnę similitu-
dinem. Col. li. 5. c. 9. Omnis nux sine plici stylo prorepit.

STYMMA, συμμα. est spissamentum, & domitura vnguenti ex odora
mentis constans. Pli. li. 13. c. 1. Ratio vnguenti fiendi duplex, sic-
cus, & corpus: Ille olei generibus fere cōstat, hoc odorū thaec stym
mata vocant, illa hedysmata. Dicta stymmata, ἀπὸ τοῦ στύφειν, q
est, stringere, & condensare.

STYMPHALVS, in. 2. συμφαλος. lacus i Arcadia iuxta Stymphalū oppi
dum, ex quo Erasinus flumen erumpit. Oui. li. 2. Fast. Testes Stym
phalides vndæ. A Stymphalo lacu Stymphalides aues appellatæ
sunt, tantæ magnitudinis, vt Solis radios obūbrare dicerētur, oēm
Arcadiam deuastantes, donec ab Hercule æneis crepitaculi sonitu
pellerentur. Vir. de Herculis æruminis; Stymphalides pepulit volu

cres discrimine quinto. A Stymphalo oppido, fit Stymphalius, a,
um. συμφάλιος. & Stymphalis, dis Hieron. contra Iouin. Aristoch-
des Orchomeni tyrannus adamauit virginem stymphalidem.

STYPTICVS, m. 2. [*Stittico.* Ge. Stopffend. *Ga. Referrant vestre mif. n: sp.
Cosa que restrinne y aprieta,*] στυπτικὸς. astrictiuus, hoc est, de-
fendi, seu astringendi vim habens. ἀπὸ τοῦ στύφειν, astringere, seu den-
sare. Pli. li. 14. c. 15. Inter medicamenta, quę stiptica vocant.

STYRAX, acis, m. 3. *Storace.*] στύραξ. arbor est cotoneo male similis, fru
ctu maiore quàm auellana, specie candidi pruni. Hodie officinę
Storacem appellant. Plin. lib. 12. c. 17. Ex Syria reuehunt styracem.

STYX, stygis, f. 3. [*Stige.* G. Ein hellischer fluss, bei dem die goetter, sch
weren,] στύξ. fons est ad Nonacrin Arcadiæ, è faxis profluēs, exitio-
sus oībus animalibus, tamq; frigidus, vt potus statim enecet, ferrū-
que aceris etodat, solaq; mulæ vngula possit contineri, cetera vasa
frigoris vehementia ilarim dirumpens. Hoc veneno quidam Alc-
xandrum ab Antipatro putant peremptum. Hinc poetæ occasio-
nem arripuerunt, qui Stygem paludem esse apud inferos dixerūt,
apud superos tāta in veneratione habitā, vt pefas ducerent quid-
quam eorum, quæ per Stygem iurassent, non obseruare. Si quis
deorum violasset, centū annis à nectare abstinebat, & numinis ma
iestate erat priuatus. Virg. 6. Aen. Stygiamque paludem, Dij cuius
iurare timent, & fallere numen. De hac Seruius sic scribit; Dicitur
Victoria, stygis filia, bello Gigantum Ioui fauisse: pro cuius remu
neratione Iuppiter ei tribuit, vt iurantes Dij per eius nomē, non au-
deant fallere. Ratio autem hæc est, Styx mœrorem significat: vn-
de ἀπὸ τοῦ στυγεῖσθαι. à eruditis. Styx dicta est: Dij autem læti sunt
semper: vndę & immortales. Ergo quia mœrorem non sentiunt, iu-
rant per rem quę naturæ contrarium, tristitiam, quę est eterni-
tati contraria, ideo iusiurandum per execrationem habent. Hactc
nus Seruius. Cic. de Nat. Deo. Qui fluere apud inferos dicuntur
Acheron, Cocytus, Styx, Phlegethon. Vir. 6. Aen. Si tāta cupido est
Bis stygios innare lacus. Est & alia palus in Aegypto iuxta Mem-
phim, quam veteres Styga uocauere, ambiens Abaton insulam.
A Styx deducitur Stygius, a, um. Vide suo loco.

S A N T E V

SVADA, dæ, fitā Romanis dicta est quędā persuasionis Dea, quam
Græci vocant πειθώ. Cic. de Clar. Orat. πειθώ, quam Graeci vocant,
cuius effectorem orationem, hanc Suadam appellant Ennius. Eius au-
tem Cethegum medullam fuisse vult, ut quam deam in Periclis
labris sumpsit Eupolis scribat esse, huius hic medullam nostrū ora
torem fuisse dixerit. Et paulo post; Cethegum illum nunc florem
populi esse dixerunt, Suadaque medullam. Idem de Sen. M. Cē-
thegus, quem re ait Suadæ medullam dixit Ennius.

SVADELA, æ, pe. p. f. 1. suasio. Plaut. in Cist. Iam perducebam illam ad
me mei suadela. Hor. 1. Epist. Videtur suadelam accepisse pro dea
persuasionis: At bene nominatum decorat Suadela, Venusque.

SVADEO, des, si, sum, n. 2. hortor, moneo, auctor sum alicuius rei. [*Sua-
dere, esforçar, endurre, persuadere,* יסת pitah יעץ yaahats. G. Rhaten,
vermanē. G. *Suader, exhorter, faire remonstrāce, taster, & induire à
faire quelque chose. His. Induzir con razones, exhortar.*] πείθω. secun-
dum naturam trisyllabum est; quod si inueniatur tetrasyllabū, fa-
ciendum est dicenda, quam Græci diæresin vocant. Est autem suade-
re hoc cōmodatis, & suauibus verbus aliquem in opinionem nostrā
inducere conari. Gel. Val. li. 13. Hæc eò spectant, vtte hortet, & sua-
deā. Suadere legem, est populum ad accipiendam legem adhorta-
ri. Ci. de Sen. Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lauti-
bus suaderem. Transfertur & ad res maximas, quæ tum suadere
dicuntur, cum rei alicuius faciendæ nobis præbent occasionem.
Ouid. lib. 1. Amor. Ele. 6. Nox, & Amor, vinumque, nihil moderabile
suadent. Virg. li. 2 Aen. Suadentque cadentia sidera somnos. Ouid.
2. Fast. Iamque vbi suadebit placidos nox humida somnos.

SVADET, vox composita ex ablativo Sua, cum syllabica adiectione
met, idem valens, quod tua ipsius. Plin. lib. 10. c. 59. Anseres suamet
vi colla sua abrumpunt.

SVARIVS, rij, m. 2. [*Porcaro, Jouissoux.* qui sues pascit, qui & subul-
cus, Suarius, suaria, suarium. Hadr. Iun. 3. Suarius cognominabatur
propter similitudinem suauj, cuiusdam negociatoris.

SVAPTE, & Suopte, voces cōpositæ ex ablatiuis, Sua, & Suo, cum syl-
labica adiectione pronomen significant, quod suamet, & suomet vi
Suapte sponte. ἀυτοφώτως. sua ipsius sponte: Suoptè natum, suo ip-
sius nom. Cice. 1. Tusc. Terrena & humida suopte natu, & suo pō-
dere ad pares angulos in terram, & mare feruntur.

SVASOR, oris, m. 3. [*Esforçatore,* מפתה maphateh. G. Ein anhetzer.
*Ga. Qui tasche à induire & persuader, exhortateur. His. Induzidor
con razones,* παραινέτης. qui suadet. Cice. 3. Offic. Huius deditionis
Posthumius ipse suasor, & auctor fuit.

SVASIO, ōnis, f. 3. [*Esforçation.* Ge. Ein anhetzung, vermanung. *Gal. Sua-
sion, induction, exhortation. Ital. Inducimento con ragioni, obra de indu-
rre, sforzi,* παράκλησις. actus ipse suadendi, adhortatio. Cic. in Ora. Te-
rassi, παραινέσεις. actus ipse suadendi, adhortatio. Cic. in Ora. Te-
les suationes, qualem Isocrates fecit Panegyricum.

SVASORIVS, a, um, o. 1. 2. [*Esforçatorio.* Ger. Das zu dem rathgeben ge
hoert.] συμβουλευτικὸς. quod ad suadendum pertinet. Suasorium
genus causæ, i honoribus idem est, quod deliberatiuum, quo su-

Syrtes, Lat. Cic. pulsæ, Lucan. & Sustem. ſubſtantivum, neut.
Syrus Finus Trac. Tibi ſubjectis paſtum.
Syrus, Lat. Cic. Syrorum, Syrorum, Syrum, Syri, Syro, Syrum, Syro, Syrorum, Syris, Syros, Syro. Syrus

ner,demener,ſe mouuoir.Hiſp.Sonaier,]ὑπόχδ'ω.verbum actiuum eſt, idem ſignificans quod ineo,ſiue futuo,quæ ſignificatio dicta eſt,à crebro motu eorum,qui rei Venereæ indulgent.Pla.Dum ille meretricem ſubagitat,ego quieſco.Subagitare aliquem,hoc eſt,multis verborum lenocinijs allectare,& commouere.[*Benedire,inſignare.*]Plau.in Ciſt. Subagito blandis,& benedictis dictis.

ſvbagrestis,& hoc ſte,o.3.[*Vn poco ſaluatico,vn poco bruſco.*G.Ein wenig bauriſch,]ὑπάγροικος.aliquantulũ agreſtis.Cicer.de Clar. Ora.Cotta, quia ſe valde dilatandis litteris a ſimilitudine Græcæ locutionis abſtraxerat,ſonabatque contrarium Catulo, ſubagreſte quiddam,planèque ſubruſticum, alia quidem quaſi inculta,& ſilueſtri pia ad eandem laudem peruenerat.

ſvbalbico,as,are,n.1.ὑπαλδαίνω. ſubalbidus ſum. Var.lib.3.de re ruſt.cap.9.Roſtro breui,acuto, oculis rauis,aut nigris,palea rubra ſubalbicanti.

ſvbalbidvs,a,um,o.1.2.ὑπάλδικος.aliquantulum albidus.Pli,li.21, c.25.Ramulos habet candidos, folia ſubalbida abrotano ſimilia.

ſvbalaris,& hoc re,o.3.[*Che è ſotto l'ale.*Ger.Das under den fettichen iſt,als die pflaumfederen]ὑπτερομασχάλιος. quod ſub alis eſt. Vnde ſcribit Lampridius,Heliogabalum ſolitum fuiſſe in accubitis habere plumas ſubalares,& ſubalares culcitras.

ſvbalpinvs,a,um,o.1.2.[*Che è ſotto l'alpi,*]ὑπάλπιος. quod eſt ſub Alpibus.Plin.li.25.cap.7.Radice lenta,ſubnigra,ſine odore,aquoſa,montibus ſubalpinis plurima.Italia Subalpina[*Piemonte*]quam hodie Pedemontanam regionem appellant.Idẽ li.16.cap.11. Niſi in paucis locis Subalpinę Italiæ.

ſvbamarvs,adic.o.1.2.[*Amaretto.*Ge.Bietter lechtig,das ſich auff bittere zeucht.]ὑπώπικρος. in amaritudinem nonnihil declinans. Cicer.de Fato:Et quoniam in naturis hominum diſſimilitudines ſunt,ut alios dulcia,alios ſubamara delectent.

ſvbaqvevs,adiect.o.1.2.[*Sotto acqua.*G.Vnder dem waſſer gelegẽ] ὑφυδρος.quod ſub aqua latet,vt Scopulus ſubaquęus.

ſvbaqvilvs,a,um,adiect.[*Oſcuretto.*Germ. Braunlecht,]ὑπώχαιος. ſubfuſcus.Pla.in Rud.Eſa corpus cuiuſmodi Subuolturium?illud quidem ſubaquilum volui dicere.

ſvbargvtvs,a,um,o.1.2.aliquantulum argutus, à quo dim.ſubargutulus,apud Gel.lib.15.c.30.

ſvbaro,as,p.c.a.ὑπαρόω.ſubtus arando terram moueo.Plin,li,16.c. 27.Item quę ſubarantur,aut quæ ablaqueantur, celeriora negletis.Subaratio,& Subarator,verbale.Pli.li.17.c.24.Vel etiam ſubarator imprudens luxauit radices.

ſvbarrogans,tis,o.3.[*Alquanto arrogante*]omnis generis,aliquantulum arrogans.Subarrogãter,aduerb.Cic.4. Aca. Vereor ne ſubarrogantes facias,ſi tuam dixeris.

ſvbavscvltato,as,are,a,1.[*Aſcoltare alquanto.*Ge.Heimlich ein wenig auffloſen,in einẽ fuergehn loſen.]ὑποπροσκοπεύω.leuiter,& quaſi pretereundo auſcultare.Plau.in Mil.Tace, ſubauſcultemus ecqua de me fiat mentio.Cic.lib.2.de Orat. Subauſcultando tamen excipere voces eorum,& procul quid narrent,attendere.

ſvbbasilicanvs,adiect.o.1.2.qui libenter,& frequenter ſub baſilica ſpaciatur:ita enim interpretatur Priſcianus.In baſilica namque negociationes, & publica conſilia tractabantur, & judicia quoque in baſilicis fiebant. Plau. in Capt. Quorum odor ſubbaſilicatios omnes abigit in ſpium.

ſvbbibo,ſubbibis,p.c.a.3,aliquãto liberalius bibere. & ſubinebriari.ὑπομεθύσκεσθαι. Plau.in Truc.Qui improbus eſt,ſiue ſubbibit, ſiue adeo caret temeto,Tamen ab ingenio eſt improbus. Sueton. in Ner.c.30.Si paulum ſubbibiſſet.

ſvbblandior,iris,iri,d 3.ὑποκορίζεσθαι.paululum, & leuiter blandiri. Plau.in Caſ.Non matronarum eſt officium, ſed meretricum, viris alienis,Mi vir,ſubblandiriet.

ſvbcærvlvs,adiect.o.1.2.ὑποκυάνεος. in cærulum colorem declinans.Cęlſ.li.6.c.5.In ea pares portiones ſunt myrobalani,magnatis,cretæ cimoliæ ſubcęrulæ,nucum amararum,&c.

ſvbcandidvs,adiect.o.1.2 ὑπόλευκος.ad colorẽ cãdidũ nõnihil accedens.Pl.li.27.c.8.Folia bouis linguæ ſimilia,minora,ſubcãdida,

ſvbcenturio,nis,m.3.[*Luogotenente di Centurione*]ὑπεκατόνταρχος. qui Centurionis vices gerit.Liu.lib.7.ab Vrb.Romano apud ſatis fidenti viribus,permiſſum erat ab conſulibus,vt ſubcenturionem, ſibi quem vellet legeret,qui tutaretur eũ ab vno deſtinato hoſte.

ſvbcernicvlvm,li,n.2.[*Sedaz?o,tamiſo.*Ger.Ein ſib,mehlſib,]κόσκινος,farinarium cribrum,quod fit è ſetis equorum,quemadmodum Excuſſorium, & Pollinarium fitę ano.

ſvbcinericivs panis,m.2.ἐγκρυφίας,του.ǫ ſub cinere coquitur.

ſvbsciva in agrorũ diuiſionibus,dicti aſſignatorum agrorum reliquæ,quæ a normali linea ſuperabãt,Subſeciuũ(inquit Frontinus) a ſubſecante linea nomẽ accepit.Subſeciuorũ duo genera. Vnũ ǫ in extremis aſſignatorũ finium centuria explerí nõ potuit;Alterũ genus,ǫ in medijs aſſignationibus,& integris cẽturijs interuenit. Quicquid.n.inter quatuor limites minus, quam intercluſum eſt, fuerit aſſignatũ,in hac remanet appellatione,ideo ǫ is modus,ǫ aſſignationi ſupereſt,linea claudatur,& ſubſecetur.Nã & reliquarum menſuratũ actus,quicquid inter normalem lineã,& extremi

uatę interęſt,Subſecĳnũ appellatur,Hæc autẽ (vt ſcribit Hyginus) diuiſionũ,atq; aſſignationum auctores ſibi reſeruabant. Ab hac ſimilitudine,operæ,horæ,dies,& tẽpora,quæ amiçorũ,fori. Reip. ſuperſunt,atq; ex ijs quaſi ſubſecãntur,quæ nobis reſeruamus, & perire nõ ſinimus,ſed aut legẽdo,aut ſcribẽdo, aut commẽtando cõſumimus,ſubſeciua nõiant.hanc.n,ſi ripturã a doctoribus magis probari video,quã vt ſcribi ſolet,ſucciſiua,aut ſubcęſiua.Cic.1.de Leg.Subſeciua quædã tẽpora incurrũt,quæ ego perire nõ patior.

ſvbcingvlvm,li,n.2.ζωστήρ.idem quod balteus.Pla.in Men.Nimio hoc hanc periculo ſurripui hodie meo animo,ab Hippolyta ſubcingulũ.Haud Hercules æque magno vnquam abſtulit periculo.

ſvbcontvmeliose,aduer.Cic.ad Att.Hercule,verum vt loquamur, ſubcontumeliosè tractatur noſter Publius,qui cũ in domo Cæſaris quondã vnus vir fuerit, nunc ne in viginti quidẽ eſſe poſſit.

ſvbcontvmeliosvs,adiect.o.1.2.ὑφυβριστικός. aliquantulum contumelioſus.

ſvbcrispvs,pa.pum,adie,o.1.2.[*Alquanto creſpo,ò rizzo,ò riccinto.* Ger.Krauſslecht] qui crines habet aliquantulum criſpos. Cice.in Verrem; Videtis illum ſubcriſpo capillo nigrum?

ſvbcrvdvs,da,dum,adie.o.1.2.*Mezo crudo,poco cotto in tutto.*Germa. Ger.Halb roh,vnd mehr roh.*Gal. Encore cru,& non meur,ou bien cuit.Hiſp.Coſa vn poco cruda,o cruel,*] quod nõ omnino coctum eſt.Cat.cap.156.Sumito braſſicam,conjecto in aquam do

tauit. Subdere equo calcaria, [*Spronare,*] est ventrem equi calcaribus pungendo ad cursum incitare, quamquam & per translationem accipitur pro quouis modo vrgere. [*Incitare*] Ouid. 2. de Arte, Cum mora non tuta est, totis incumbere remis Vtile, & admisso subdere calcar equo. Subdere ignem ac materiam seditioni, [*Accrescenti*] per translationem pro augere, & fouere seditionem, animosque iam satis incitatos vehementius inflammare, & oleum (quod dici solet) camino adijcere. Liu. lib. 8. ab Vrbe condita; Ita irritatis militum animis subdere ignem, ac materiam seditioni, non esse ætatis, non prudentiæ eius.

SVBDOCEO, es, a. 2. ὑποδιδάσκω. vicem præceptoris occupo, vel horis succisiuis doceo. Cic. ad Att. lib. 8. Ciceronesque nostros meo potius labore subdoceri, quàm me alium vis magistrum quærere.

SVBDOLVS, a, ũ, p. c. o. 1. 2. [*Ingãnatore, astuto,* עקב hakob. ge. Truglistig, tuckisch, heimlich, berriegig. *Gal. Cauteleux, fin & malicieux. Hi. Enganador, o engannoso.*] ἀπατεών. fraudulẽtus, astutus, dolosus. Pli. Strobile subdole Hucusque detrusisti me ad senem parcissimum? Idem Epid. Atque ei premonstrabitur, Quo pacto fiat subdola aduersus senem. Oui. 1. de Art. Fac titubet blæso subdola lingua sono. Subdolè, [*Cautamẽte, con inganni*] cautè, fraudulẽter. Plau. in Trin. Eos consectatur, subdolè blanditur, ab re consulit. Cic. de Clar. Ora. Nihil acutè inuenire potuit in eis causis, quas scripsi nihil (vt ita dicã) subdolè, nihil versutè, quod ille nõ viderit.

SVBDVBITO, as, are, n. 1. [*Dubitare alquãto* G. Etlicher maaszweifflẽ.] *Ga. Se douter aucunement. Hisp. Dudar vn poco,*] ὑποπτεύω. nonnihil addubito. Ci. Cælio li. 2. Hæc eo pluribus scripsi, quod nonnihil significabant tuę literæ, te subdubitare qua essem erga illum voluntate. Idem Att. lib. 14.

SVBDVCO, is, p. p. a. 3. subtraho [*tirar sotto, menar sotto, cõdur sotto.* נסר nesir. Ger. Vnden dannen ziehen. *Ga. Soustraire, & retirer, mettre dessous. Hi. Subtrahur o son, sacar*] ὑποξάγω. Cato; Ignẽ subdito; vbi bullabit vinum, ignem subducito. Sunt enim contraria, subdo, & subduco. Iuu. Sat. 1. Et nos ergo manũ ferulæ subduximus. Interdum sursum duco, leuo, extollo. [*Alçar, leuare,*] Vir. 9. Eclo. Quæ se subducere colles Incipiunt. Hinc Subducere naues dicimus, pro eo quod est in terrã trahere, quod terra altior mari sit: sicut è contrario, Deducere, in mare è terra ducere. Idẽ 1. Aen. Quassatã ventis liceat subducere classem. Plau. in Cas. Ibo intrò, vt subducã nauim rursum in puluinariũ. Subducere rationem vel calculum, est computare, siue calculare. [*Far conto*] Cic. Lent. Rationibus subductis summam feci cogitationum mearum. Plau. in Cap. Subducã ratiunculam, Quantillum argentum mihi apud trapezitam siet. Subducere itẽ, est furtim subtrahere. [*Rubare.*] Idem in Cur. Propino magnum poculum, ille bibit, Caput ponit, cũ dormiscit, ego ei subduco anulũ. Vir. 3. Ecl. Et succus pecori, & lac subducitur agnis. Subducere se ex aliqua societate, vel de aliquo loco, est sensim & clanculũ discedere, ita vt nullus videat. [*Partirsi nascosamente.*] Ci. ad Q. Fr. li. 2. De circulo se subduxit. Ter. in Eun. Vbi primũ poterit, se illinc subducet, scio. Sallust. Præterea ex gregarijs militibus quemq; armatum in prima acie subduxit. i. extrahit, & alibi locat. Subducere aliquem dictis, circumuenire. [*Ingannare con parole.*] Ter. in And. Et iam nunc me subducere istis dictis postulas?

SVBDVCTARIVS adiectio, 1. 2. vt Funis subductarius, quo quid leuatur. Cat. de re rust. c. 12. Funes loreos quinque, subductarios quinque, medipontos quinque.

SVBDVCTIO, onis, verbale, f. 3. [*Sottrare, conto,* חשבון cheschon. Ger. Ein abrechnũg. *Gal. Subduction, compte, & calcul en reduisant, & rebatant. Hisp. Obra de sacar vno de otro*] λογισμός. ratio, & quod vulgus *Computum* vocat. Ci. 2. de Ora. Quo perspecto, statim occurrit naturali quadam prudentia, non his subductionibus, quas isti docẽt, qui faciũt causam. Subductio, ipse extollẽdi, siue leuãdi actus. Cæs. 5. Bell. Gal. Ad celeritatem onerandi, subductiones paulo facit humiliores, quam quibus in nostro mari vti consueuimus.

SVBDVLCIS, & hoc ce, o. 3. [*Vn poco dolce.* G. Suesslechtigein wenig] ὑπόγλυκυς. nonnihil habens dulcedinis. Plin. lib. 26. ca. 7. Radix subdulcis, in petris nascens, aut sub arboribus vetustis.

†SVBEDO, is. [*Mangiar sotto.* G. Vnderfressen.] ὑποτρώγω. Ou. 11. Met. Dixit, & è scopulo, quem rauca subederat unda, Decidit in põtũ.]

SVBEO, is, iui, vel subij, bitũ, n. 4. adeo, ingredior, succedo, obijcio, excipio [*Andar sotto, satto entrare,* תחת ba. G. hinũ dergehn, vndergehn, eingehn. *Gal. Entrer, aller dessous ou dedans, se mettre dessous. Hisp. Subir debaxo arriba,*] ὑποδύομαι. ingredior. Cæs. Com. 1. Qui intra annos quatuordecim tectum nõ subijssent. Passiuum protulit Iuu. Sat. 16. Nã si subeantur prospera castra. Et Cic. 7. Ver. Inimicitiæ sunt? subeantur: labores? suscipiantur. Subire itẽ aliquando est suscipere, aut pati; [*Pigliare, patire,*] vt Subeo periculũ, subeo crucẽ, mortem. Cic. li. 3. Offi. Qui retinẽdi officij causa cruciatus subierit vltro. Item succrescere. [*Crescere.*] Virg. 1. Geor. Ne subeant herbę nec puluere victa fatiscat. Interdum inuadere, corripere, in mentẽ venire, idq; tam cũ dativo, quã cum accusativo, [*Venir in mente,*] Dicimus. n. Subijt mihi cura, & subijt me pœnitentia. De dativo nusquam non occurrunt exempla. Accusativo autẽ iunxit Vir. 12. Aen. Et me mentem patriæ subiit pietatis imago. Item Cur. li. 3. Sem

pœnitentia subijt rege. Item Subducere, supponere. Vir. li. 10. Aen. Subijt mucronem, ipsumq; morando Sustinuit. Subire onus dorso, est suscipere, siue ferre, [*Portare*] Hor. lib. 1. Serm. Sat. 9. Demittus auriculas, vt ini quæ sortis asellus, Cum grauius dorso subijt onus. Accipitur item subire pro, subleuari, & in altũ extolli. [*Alçare.*] Plin. Sed hi rationem afferunt, quod leuissima sit imbrium cisternarum aqua, vt quæ subire potuerit, & pendere in aere. Idem; Nec leuitatis in pluuia aqua argumentum est subijsse eã in cœlũ, cũ etiã lapides subijsse appareat. Item pro succedere, [*Succedere.*] Varro; In quarum locum subierunt inquilinæ, impietas, perfidia, impudici tia. Item respondere, seu resistere, [*Resistere.*] Cic. de Diu. Poterisne orationem eius subire? Item scandere. Pli. li. 4. c. 11 Hœmi excelsitas sex millia passuum subitur. Subire iudicem, est iudici quodammodo obrepere, & latenter eum inducere, vt pro nobis sentiat. [*Persuadere.*] Quin. l. 4. c. 5. Fallendus est iudex, & variis actibus subeundus, vt aliud agi, quàm quod nos petimus, putet. Subire ad hostes, id est, versus hostes ascẽdere. [*Andare verso.*] Liu. lib. 2. ab Vrb. Cum equis post aliquando pugnatum est, inuito quidem consule, quia loco iniquo subeundum erat ad hostes.

SVBER, eris, n. 3. [*Souero, sughero.* G. Pantoffelnholtz. *Gal. Duliege. Hisp. El al corno que arbol,*] φελλός. arbuscula est glandifera, corticem habens præcrassum, cui inniti solent, qui natare discunt. Pli. li. 16. c. 8. Suberi minima arbor, glans pessima, rara, cortex tantũ in fructu præcrassus, ac renascens, atque etiam in denos pedes vndique explanatus. Col. lib. 4. c. 26. Nam est præcipua cuneis fissa olea, quercus, & suber, & si qua sunt similia robora. Pers. Sat. 1. Vt ramale vetus vegrandi subere coctum. Calepinus hoc nomen etiam masculino, & fœminino efferri putauit: De fœminino nullum profert testimonium, præsertim cum in Columellæ loco, paulo ante citato, genus perspici non possit. De masculino profert exemplum ex Pl. lib. 17. c. 25. vbi sic legit; Tardissimus suber. Sed perperam, cum vera Plinii lectio sic habeat, Serotino autem germine malus, tardissimo suber. Subaudi ex superioribus, germinat. Subereus, adiect. è subere. Col.

SVBERRO, as, rare, a. 1. sub re aliqua errare; vt, Suberrare montibus, hoc est, errare sub montibus. Claud. 3. Pan. Indigenos fluuios Italis quicumque suberrant Montibus.

SVBFERVEFACTVS, a, o. 1. 2. [*Poco caldo.* Ger. Ein wenig siedig gemacht] participium a subferuefacio. ὑποθερμός. paulum subferuefactus. Plin. lib. 29. c. 9. Contra scabiem vero quouis admixto iumẽtorum seuo pro parte tertia, & pice, pariter subferuefactis.

†SVBFERVEFIO, fis. Pl. li. 27. c. 9. Affirmat, lapillos, qui subferuefiunt, unà rumpi.]

SVBFIBVLVM, siue Suffibulum, n. 2. vestimentum album, prętextum, quadrangulum, oblongũ, quod in capite Vestales virgines sacrificantes habebant: idque fibula comprehendebatur. Auctor Festus.

SVBFRIGIDVS, adiect. o. 1. 2. [*Vn poco freddo.* Ger. Kaltlecht,] ὑπόψυχρος. nonnihil frigidus. A quo Subfrigidè, aduerbium. Gell. lib. 2. c. 9. Nimis minutè, ac prope etiam subfrigidè.

SVBGRANDIS, de, adiect. o. 3. idem, quod grandiusculus, hoc est, aliquãtulum grandis. [*Vn poco grande.* G. Zimlich gross, grosslecht] Cic. Ad Att. li. 3. Subgrande cubiculum autem, & hibernũ alterũ, valde probaui.

SVBGRAVIS, & hoc ue, o. 3. [*Alquanto grane.* G. Zimlich scharpff, oder starck,] ὑποβαρύς. aliquantulum grauis. Plin. lib. 27. c. 9. Radice tenui nigra, subgraui odore.

SVBGRVNDA, subgrũdæ, siue Suggrũda. f. 1. pars tecti prominẽs, qua stillicidia à parietib. arcẽtur (inquit Budæus) qualia ferè sunt Lugdunensium tecta, quæ a Græcis ὑπαῖθρα καὶ ὑπαῖθρια dicuntur. Varro de re rust. c. 3. Apes enim subter subgrundas ab initio villatico vsque tecto. Subgrũdatio, nis, verbale, ὑπαιθρίδωμα. huiusce modi prominentiam partium constructio. Vitr. lib. 4. c. 2. Sub tectis (inquit) si maiora spacia sunt, columen in summo fastigio culminis (vnde & columnæ dicuntur) & transtra, & capreoli: Si cõmoda, columen, & canterij prominentis ad extremam suggrundationem.

SVBGRVNDIA, orum, n. 2. ὑπαῖθρα καὶ ὑπαῖθρια. idem quod subgrũdæ. Pli. l. 25. c. 13. Alij Stergethron vocant, quod amatorijs conueniat, alij Hypogeson, quoniam in subgrundijs ferè nascitur.

SVBHASTARE, a. 1. [*Vendere all'incanto.* G. Verganten, an der gant verkauffen. *Gal. Vendre a l'encant. Hisp. Vender como en almoneda a qui en damas*] ἀκροπωλεῖν. est sub hastam mittere, hoc est, per auctionem vendere. Solet enim hasta figi in publicis auctionibus, in quibus aliquid veluti belli iure vendebatur.

SVBHORRIDVS, adiect. o. 1. 2. aliquantulum horridus. Cic. pro Sestio; Quia eum tristem semper, quia taciturnum, quia subhorridum atque incultum videbant.

SVBIACEO, ces, iacui, n. 2. [*Sottogiacere, sottoporsi.* Ge. Vnden an etwas ligen. *Gal. Estre couche, & gesir dessous, estre estendu dessous. Hispan. Yazer, o est adebaxo*] ὑποκεῖμαι. sub re aliqua iaceo. Plin. Epist. 101. lib. 5. Sed hi procul à mari recesserunt, quin etiam Apennino, salubertimo montium subiacent. Col. lib. 10. Et mater facili mollissima subiacet aruo.

SVBIACTO, as, a, 1. [*Trarre in ridicolo.* Germ. Viel vnd offt ob sich

werffen. *Gal. Ietter souuent, & mettre dessous. Hisp. Echar en alto*] ἀναβάλλω. in altum iacto, vt cum in areis frumenta vanno a paleis secernunt. Var. li. 1. de re rust. c. 52. His tritis oportet è terra subiactari vallis, aut ventilabris cũ ventus spirat lenis. Ita fit, vt quod leuissimum est in ea, atq; appellatur acus, euannetur foras extra aream, frumentum, quod est ponderosum, purũ veniat ad corbem.

SVBIECTO, tas, a. 1. [*Lanciare.* Ger. Dick vber sich werffen *Gal. Ietter en haut, lancer en haut. Hisp. Lancar en alto*] ἀναβάλλω. in altum eiacui lor. Virg. 3, Aeneid. Nigramque alte subiectat arenam. Aliquando idem valet, quod identidem subijcio; Vnde Subiectare manum dicantur, qui sub ventrem manum mittunt ad partes pudendas, vt solent pastores, qui sub equuleorum ventrem manum solent subijcere, de postea adulti ad tactus huiusmodi expauescant. Lasciuiores item adolescentuli manum subiectare dicuntur, cum ad muliebria pudenda attrectanda, inter femina manus subijciunt. Et conuersa item puellæ cum virorum adolescentulorumve pudenda attrectant. Ouid. 4. Met. de Salmacide nympha; Subiectatque manus inuitaque pectora tangit.

† SVBIECTOR, ris. m. 3. qui falsa pro veris subijcit, falsarius. Cice. 2. in Catil. quis testamentorum subiector?]

†SVBIECTVS, us. ὑπόθεσις. Pli. li. 26. c. 15. Vuluas procidentes inhibet fatu, uel suffitu, uel subiectu.]

SVBIGATRIX, f. 3. τρίβας. mulier impudica, quæ in re venerea virum imitatur, quo nomine olim malè audijt Sappho. Plautus Persa: Ne me attracta subigatrix.

SVBIGITO, as. are, a. 1. aliud freq. Pla. in Cas. Nunc tu si venis subijcitare me, proba est occasio, Peristi hercle, age, accede huc.

SVBIGVLVM, li, n. 2. qui semper flagris subijcitur. Pl. in Pers. Vir summe populi stabulum seruitutiũ, scortorum liberator, subiculum flagri, Compedum contritor, pistrinorum ciuitas.

SVBIGO, gis, pen. cor. a. 3 § *Constringere, sottomettere*, אנר aut פגר parsar, Germ. Zwingen. *Gal. Contraindre. Hispa. Sauar*] βιάζομαι. Sallust. Ambitio multos mortales falsos fieri subegit. Quandoque subigere est subijcere, domare. [*Soggiogare, vincere.*] Idẽ; Postea vero quam in Asia Cyrus, in Græcia Lacedemonij, & Athenienses cepere vrbes, atque nationes subigere. Quandoque acuere. [*Aguzzare*] Virgil. lib. 7. Pars læues clypeos, & spicula lucida tergunt Aruina pingui, subigunt que in cote secures. Quandoque attrecto, agito [*Maneggiare*] Cato; farinam in mortarium indito, aquã paulatim addito, subigitoque pulchrè. Quandoque bene arare, bene colere, [*Coltiuare.*] Virgil. 1. Georg. Ante Iouem nulli subigebant arua coloni. Colum. lib. 2. Sequitur, vt tempora quoque subigendi arui præcipiamus. Cic. per translationem lib. 2. de Orato. pro exercere posuit. [*Essercitare*] Subacto mihi ingenio opus est, vt agro nõ semel arato, sed iterato, & iterato. Quandoque suffodere. [*Cauare.*] Vir. 2. Geor. Tamen hæc quoque si quis inserat, aut scrobibus mandet mutata subactis. Quandoq; subagitare [*Tranagliare.*] Cic. Peto; Gallam subigito. Quandoq; sursum agere Sed tunc a sus, quod significat sursum, componitur. Virg. lib. 1. Georg. Non aliter, quam qui aduerso vix flumine lembum Remigijs subigit. A subigo fit aliud compositũ, Prosubigo, de quo supra. Et Subactus participũ, de quo supra suo loco. Subactus huius subactus, idem quod subactio.

SVBIICIO, cis, a. 3. secũda syl. co. [*Sottoporre, sottomettere, sottogiungere* כבש chabasch. הכנין hichniah. G. Vnder werffen. *Ga. Mettre dessous, soumettre, assuettir. Hi. Someter.*] ὑποβάλλω. suppono. Virg. 4. Georg. Et ramea costis subiicium fragmenta. Aliquando subiugo. Cice. Tot sibi populis repẽte subiectis. Subiicere, pro subdere: siue addere. [*Aggiungere.*] Cic. 7. Verr. At quæ causa tum subijciebatur ab ipso, Iudices, huius tam nefariæ crudelitatis. Aliquando sursum iacio. [*Gettare,*] Vir. 12. Aenei. Et corpora saltu Subijciũt in equos, Subijcere calumniæ per translationem. Liu. lib. 8. Maced. In ea ciuitate, quæ ideo omnibus rebus incipiendis gerendisq; Deos adhibet, quia nullius calumniæ subijcit ea, quæ dij comprobauerunt.

SVBIECTVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Soggetto. sottoposto,* נכבש nichbasch. נהגע nichuah. G. vnder werffen, vnderthan. *Ga. Suiet, submis, assuetti, mi dessous. Hisp. Sojuzgado. subiecto,*] ἀρχόμενος. id est, subditus, & alterius imperio parens. Virg. li. 6. Aneid. Parcere subiectis & debellare superbos. Aliquando idem est, quod expositus, siue obnoxius. Cice. 5. Tus. Sin aũt virtus subiecta sub varios incertosq; casus, fortunæ est; nec tantarum virium est, vt serpla tueatur, Idem omnes res subiectæ sunt naturæ sentienti. Hor. 2. Ser. Sat. 6. Per totum hoc tempus subiectior in diem, & horam Inuidiæ.

SVBIECTIO, tionis, verb. f. 3. *Soggettione* G. Vnderstellũg, vnder augenstellung. *G. Suiettion, obeissance, supposition. Hisp. Subiection,*] ὑπόστασις. est representatio, delineatio, siue descriptio. Cice. 3. de Orat. Rerumq; quasi gerantur sub aspectum per è subiectio, quæ & in exponẽda re plurimũ valet, & ad illustrandũ id, quod exponitur. Interdũ accipitur pro suppositione rei adulterinæ pro vera. Liu. li. 9. Bel. Maced. Qui falsis testimonijs, signis adulterinis, subiectione testamẽtorũ, fraudib. alijs cõtaminati, eos capitali pœna afficiebãt.

SVBIECTVS, p. c. m. [*Soggetti,*] ὑπήκοοι. dicũtur subiecti. Ennius in Achille: referẽte Festo; Ergo Deum sublimes subijces, humidus Vn

de oritur imber sonitu sæuo, & strepitu. Vide Gel. lib. 5. c. 7.

SVBIMPETRANDVS, o. 1. 2. participium a uerbo subimpetro. Tac. li. 4. Nam priores duces subimpetrando triumphalium insignium sufficere res suas crediderant.

SVBIMPVDENS, p. o. o. 3. [*Alquanto sfacciato.* Ger. Erlicher maass vnuerschampt.] adiectiuum ὑπεράισχυντος, nonnihil impudens. Cicer. ad Trebat. li. 7. Interdum timidus in labore militari, sæpè autẽ etiam (quod ad te alienissimum est) subimpudens videbare.

SVBINANIS, & hoc ne, o. 3. ὑπόκενος. nõnihil vacui habens, aut inanitatis. Cic. ad Attic. lib. 2. Quin etiam, quod est subinane in nobis, & non ἀσπάλαξιν, (bellum est enim sua vitia nosse) is afficitur quadã delectatione.

SVBINDE, cum accentu in antep. [*Subitamente.* פתאם pethah פתאם pitheom מהרה meherah. Ger. Eins wegs darauff. *Gal. Incontinent apres, ou souuentes fois. Hisp. Subitamente luego,*] ἔπειτα deinde, vel statim post. Hor. 1. Epi. 8. Si dicet secũdò, primũ gaudere, subinde Præceptum auriculis hoc instillare memento: Liu. li. 7. ab Vrbe; Vno ictu eoque subinde ictu ventrẽ atque inguina hausit. Interdum significat frequenter, siue (vt propriè dicam) idẽtidem. [*Similmente, spesso,*] hoc est, crebro, cum exiguo quodam interuallo. Sueto. in Tib. c. 57. Læua natura ne in puero quidem latuit, quam Theodorus Gadareus & prospexisse primus fugaciter, & assimulasse aptissimè visus est, subinde in obiurgando appellans eum lutum sanguine maceratum. Dicitur & Subin. sicut Proin, & Dein.

SVBINGERE Arietem (inquit Fest.) Antistius esse ait, dare arietem, qui pro se agatur cædaturve.

SVBINVSVLSVS, adiect. o. 1. 2. [*Alquanto sciocco.* Ger. Ein wenig tolpisch, und vnlieblich] ὑπερπερόκαλος. aliquantulum insulsus. Cic. in Or. Est enim vitiosum in sententia, si quid absurdum, aut alienum, aut non acutum, aut subinsulsum est.

† SVBINVIDEO, es. [*Hauer alquanto inuidia.*] ὑποφθονέω. aliquantulum inuideo. Cic. lib. 7. epi. Fam. Subinuideo tib. vitio te etiam accessum ab eo.]

SVBINVISVS, adiect. o. 1. 2. [*Vn poco odiato,*] aliquantulum inuisus. Ci. pro Rab. Posthumo; Ille Puteolanus sermo illius temporis, vectorum cursus atque ostentatio, tum subinuisum apud maleuolos Posthumi nomen.

SVBINVITO, as. p. p a. 1. [*Inuitare alquanto.* Ger. Etlicher mass reitzen, oder laden,] aliquantulum inuito, & prouoco. Ci. ad Marium li. 9. Epi. Hæc ad te pluribus verbis scripsi, quam soleo, non ocij abundantia, sed amoris erga te, quod me quodam epistola subinuitaras.

SVBIRASCOR, eris. d. 3. [*Alquanto irarsi.* G. Etlicher mass zuernẽ. *Gal. Estre vn pen courroucé, se courroucer aucunement. Hisp. Ensañarse vn poco.*] ὑποχολόομαι. nonnihil iracscor. Ci. ad Attic. lib. 9. In Epeirum quod me nõ multas comites, non molestum: subiracscor, sed vale.

SVBIRE alcã, [*Arrischiarsi,*] παραβουλεύεσθαι. est periclitari, & obiectare se fortunæ dubiæ. Tractum ab aleatoribus, qui in foro aleatorio variè agitantur, & repente victores, repente victi dubio eventu examinantur. Liu. Dubiam fortunij imperijque aleam subimus.

SVBITANEVS, nea, neum, o. 1. 2. [*Subitano,* Germ. Schnell, vnd vnuersehen *Gal. Subit, soudain. Hisp. Subito y de improuiso,*] αἰφνίδιος. idem quod subitus. Col. lib. 1. c. 6. Huic autem nubilarum applicari debet, maximeque in Italia, propter inconstantiam cæli, quo collata semitrita frumenta protegantur, si subitaneus imber incesserit.

SVBITARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Subito,* מהיר mahir. Ger. Schnell, vnuersehens] ἐξαίφνης. repentinus, licet quandoque pro extemporali sumatur. Cels. Quid sibi vellet subitaria dictio. Subitarij milites, pro repentino auxilio. Liu. lib. 3. ab vrb. Ad eum expellendum Latini, Hernicique, & colonia Antiũ dare Quintio subitarios milites (ita tum repentina auxilia appellabant) iussi.

SVBITO, repente. tepentino, continuo, ecce tibi. [*Subitamente.* פתאם pethah פתאם pi heom. Ge. Vrplotzlichen, gaehlingen. *G. Soudainement, soudain. Hisp. Subitamente o de sopra.*] ἐξαίφνης. repente, confestim, ex tempore. Cic. pro Font. Cum tot bella, aut a nobis necessariò suscipiantur, aut subito, atque improuiso nascãtur. Vir. 4. Geor. Dixit, & ex oculis subito, ceu fumus in auras Commistus tenues fugit diuersa.

SVBITVS, a, um, o. 1, 2. [*Subito, repẽtino,* מהיר mahir. G. Schnell, vrplotzlich. *Gal. Subit, soudain. Hi. Cosa subita, y de improuiso.*] αἰφνίδιος. a Subeo, is, idem quod repentinus. Cic. Planco. lib. 10. Neve in rebus tam subitis, tamque angustis, a senatu consilium petẽdum putes. Plau. Pers. Si tibi subiti nihil est, tantundem ei mihi. Ci. Mem. lib. 13. Nam propter opera iniusta multa multorum, subitum est ei remigrare. Vir. 11. Aen. Sterneret vt subitam turbatã mente Camillam. Ouid. 6 Metam. Subitusq; inuita notauit Ora rubor.

SVBIVGALIS, ὑπόζυγιος. iugo subditus: vñ Pullus subiugalis in Euangelio legitur. Huic opponitur Iniugis, quod iugũ non est expertẽ.

SVBIVGIA Lora, ũ. 2. dicebantur ea, quibus iugum collis boum, vel alimentorum aptabatur. Cato de re rust. c. 15. Subiugia in lustrum iora pedum XIX.

SVBIVGIS, & hoc subiuge, p. c. o. 3. ὑπόζυγος. idem quod subiugalis. Pli. lib. 11. c. 49. Nero ostentabat hermaphroditas subiuges carpento suo equas.

SVBIVGO,

SVBIVGO,as,p.c.a.1.[*Soggiogare*,כבש chabasch.Ger.Vnder das ioch bringen.*Gal.Subiuguer,asſeruir,mettre ſous le ioug.* Hiſpa.*Soiuzgar o meter ſo el yugo,*]ὑπορθάω.debello,& imperio ſubijcio,quaſi ſub iugo pono.Claud. Nulla eſt victoria maior, Quàm quæ confeſſos animo quoque ſubiugat hoſtes.

SVBIVNGO,gis,xi,[*Soggiogare,ſottomettere*,סמן ſamah ירכיך hidh bik.Ge.Vnden,oder hinden dran hencken,]ὑπορθάω. ſubijcio, debello.Virg.7.Aen.Nulli fas Italo tantam ſubiungere gentẽ. Ci. de lege Agra.Vt ſub veſtrum ius,iuriſdictionẽ,poteſtatẽ,terrarũ orbem ſubiungeretis? Vnde Subiunctiuus modus dictus eſt, quia iungitur alteri verbo, ſine quo ſententiam explere non poteſt.

SVBLABOR,eris,d.3.[*Fuegire.*G. Allgemach dãnẽ fallen, dahin fallen.*Gal.Cheoir,ou dechoir peu a peu ou ſous le fais.* Hiſ.*Caer o deslizarſe poco a poco o debaxo,*]ὑπολισθαίνω.prętereo,ſiue lãtenter decurro,aut fugio.Virg.1. Geor.Sic omnia fatis In peius ruere,ac retro ſublapſa referri Spes Danaum.

SVBLABRO,as,a.1.penultima correpta,cibum intra labra mitto,vt interpretatur Nonius, citans illud Mæuij ex Decuma ; Iam ego illis ſubiens ſublabrabo eſui illud ſine iaput.

SVBLATE,[*Splendidamente.*Ger.Hochmagenlich,hochſinnigklich,] aduer.μεγαλοπρεπῶς.magnificè,ſplendidè,elatè.Cic.de Cla.Ora. Qũ bonorum oratorum duo genera ſint, vnũ attenuatè præſcripſerit, alterum ſublatè,amplèq; dicẽtiũ.Sublatè de ſe dicere,eſt magnificè de ſe prædicare.Cic.pro Domo ſua; Nihil enim vnquam ſublatius dixi aſciſcendæ laudis cauſa ponitur, quàm criminis depellẽdi.

SVBLATEO,ſublates,pic.n.2.[*Naſcondersi alquanto.*Ger.Vnder etwas verborgen ligen,]ὑπόκειμαι.ſub re aliqua lateo. Varr. de re ruſt.ca.48. Arundines enim quaſi cornua ſunt ſpicarum, quæ primitus cum oriuntur,neque plenè apparent in qua ſublatet herba, ea vocatur vagina,vt qua latet conditus gladius.

SVBLATIO,t.3.[*Tolta,diſtruttione.*משא maſſa גרוע ghadhuth.Ger. Auffhebung,hinwegnemung,]ἀναίρεσις.verbale eſt a Suſtollo,idẽ ferè ſignificans,quod ablatio,ſiue deſtructio Quin.li.7.c.2.An reſtitutio pro ſublatione iudicij ſit.Cic.de Finibus: Voluptas eſt ſublato animi ſine ratione,&c.

SVBLEGO,as,p.pia.1.[*Soſtituire.* Ger. An eines ſtatt aufferlaſſen vnnd ſetzen.*Gal.Subſtituer.* Hi.*Suſtituir.*]ὑποκαθίστημι.ſubſtituo.Inſt.li. 3.Senatui cuſtodiam legum,populo ſublegendi Senatum, vel creãdi quos vellet magiſtratus, poteſtatem permiſit.

SVBLEGO,is,p.c.a.3.[*Robare,* גנב ghanab.G.Heimlich auffzwiſchen, oder verſtaelen,verkippẽ.G. *Raccueillir,& amaſſer,ou cacher cõme un laron,desrober.* Hiſ.*Arrebatar por hurto,furtar.*]ὑφαιρέω, furto aliquid ſurripio.Vir.9.Eclo.Vel quæ ſublegi tantus tibi carmina nuper. Nonnunquam quod idem curſim,ſiue obiter aliquid legere.[*Leggere in fretta.*]Gel.li.19.ca.11. Cũ hoc in ea Capitonis epiſtola ſublegiſſemus.Sublegere,colligere[*Cogliere.*]Col.li.11.c. 17.Propter imbres in terram decidit,quę cũ ſubiecta eſt,&c.Hor. 2.Ser.Sat.8.Puer altè cinctus acernam Gauſape purpureo mẽſam perterſit,& alter ſublegit,quocunque iaceret inutile.Sublegere in locũ alicuius,[*Soſtituire,*]eſt legẽdo ſubſtituere.Liu.li.3.Bel.Pun. Et ita in demortuorum locum ſublectorum,vt ordo ordini,nõ homo homini prælatus videretur.Sublegere ſermonem,eſt clã excipere. Plau.in Mil.Clam noſtrum hunc illę ſublegerunt ſermonẽ.

SVBLESTVS,ſta,ſtũ,o.1.2.[*Debile,vano,* אמלל amellal(vel) vmlal הלש chaliaſch.G.Schwach,vnmuegend,hedetlich. *G.Debile,infirme, friuole.* Hiſ.*Flaco,enfermo,*]ἀδύνατος. infirmus,leuis, friuolus, debilis. Plau.in Perſ.Nã vbi ad paupertatem acceſſit infamia, Grauior paupertas fit, fides ſubleſtior.Idem in Bac.Lingua factioſi,inertes bpera,ſubleſta fide.Vnum ſubleſtiſſimum, quod maximam debilitandi vim habet ; vt exponit Feſtus citans Plau. in Nerularia.

SVBLEVO,as,a.1.[*Sollevare* נשא naſa, נטל natal חקים hekim.G.Auf lueptfẽ,auffhebẽ.G.*Soulever,ſouslager.* Hiſ.*Alçauanare,ſolleuar, arribar,*] ὑπεξαίρω. ſurſum leuo. Suet. in Veſp. Aluo repente vſq; ad defectionem ſoluta : Imperatorem ait ſtantem mori oportere : dumque ſurgit,ac nititur, inter manus ſubleuãtium extinctus eſt. Per translationem ſumitur pro fauere,defendere,& quodammodo labeſcentem erigere.[*Fauorire.*] Ci.4.Tuſ.Cum multa in conuentu collegiſſet in Socratem Zopyrus, qui ſe naturam cuiuſq; ex forma perſpicere profitebatur, derifus a cæteris eſt,qui in Socrate vitia non agnoſcebant,quæ ipſe ex illius aſpectu multa collegerat. Ab ipſo autem Socrate eſt ſubleuatus,cum illa ſibi ingenita,ſed ratione a ſe deuicta diceret.Pla. Cic.lib.10.Hoc omne aſſignatũ in, aut pertinacię meæ,aut timori videbam , ſi aut hominem offenſũ mihi,aut coniunctum cum Rep.non ſubleuaſſem. Cic.5.Ver.Sed eadem iſta æſtimatione alter ſubleuarat ataiores , alter euerterat. Subleuate teſtimonio aliquem,id eſt,cauſam eius leuiorem reddere.Cic.pro Cluen.Pater adoleſcentis, quem propter animi dolorẽ perennis ſuſpicio potuiſſet ex illo loco teſtem in Aulum Cluentiũ conſtituere , is hunc ſuo teſtimonio ſubleuat.

SVBLICA,æ,f.1.p.c.palus,ſeu pertica,quæ in aqua defigebatur ad põtis alicuius cõſtructionem. Vnde Pons ſublicius Romæ dictus eſt, qui ex ſublicis ita ſtructus ſine ferreo clauo fuit,vt trabes ſine ſulturis eximerentur.Liu.lib. 1. ab Vrb. Id non muro ſolum,ſed etiã ob commoditatem itineris ponte ſublicio, tũc primum in Tyberi facto,coniungi vrbi placuit.Cæſar in deſcriptione Rhenani pontis:Nõn ſublicæ modo(inquit)directæ ad perpendiculum,ſed pronæ,ac faſtigiatę, vt ſecundum naturam fluminis procumberent.

SVBLICIVM,ci,n.2.idem quod ſublica.Liu.lib.3.Bel.Pun.Quia muro ſatis per ſe alto, ſubiectis validis ſublicijs pro ſolo vſus erat.

SVBLICIVS PONS,m.2.ad eam partem Tyberis fuit,qua Ianiculũ ab vrbe dirimit,ea arte conſtructus, vt trabes ſine ſulturis eximi poſſet. Id.n.religioſum eſſe cepit,ex quo defendente Coclite ægrè reuulſus eſt. Dictus eſt autẽ Sublicius,q ligneus eſſet, & ſublicis fulcitetur. Ita enim vocant palos ad pontis ſuſtentationẽ in aqua defixos.

SVBLIGACVLVM,culi,n.2.περίζωμα.amiculi genus,quo femora , & partes pudendæ ligantur. Ci.1.Offic.Scenicorum mos tantam habet veteris diſciplinę verecundiam,vt in ſcenam ſine ſubligaculo prodeat nemo.

SVBLIGAR,aris,n.3.[*Braga,braiha,* מכנסים michnesaiim.G.Ein bruch,niderkleid,das man vnden vber die lenden bindet.*Gal.Le brayer.* Hiſ.*Las bragas*]ὑπόζωμα.idem quod ſubligaculum,hoc eſt, illud quo partes pudendę teguntur.Mar.li.3. Tecta tamen tion hac, qua debes , parte lauaris , Si pudor eſt tranſfer ſubligar in faciem. Iun.Sat.6.Perfunum,thyrſumque tenent , & ſubligar.Acci.

SVBLIGO,as,p.c.a.1.[*Legare ſotto.*G.Vnden binden.*Gal.Lier par deſſous.* Hi.*Atar por la parte baxa,*]ὑπόδεω. ſubtus ligo:vnde & Subligaculum.Pl.li.17.c 22.Vbi vua varia cæperit fieri,vites ſubligato.Virg.lib.8. Aene. Tum lateri atque humeris Tegæum ſubligat enſem.Idem 11.Aen.

SVBLIMIS,me,p.p.o.3.altus.)(Humilis [*Alto,all'alta ſublime.* רם tã גבוה ghabbah עלין helion.e.Hoch.*Gal.Eſleué en haut.* Hi. *Coſa alta,o enſalçada*]μετέωρος.in altum eleuatus , compoſitũ eſt a Limus,quemadmodum & Illimis,quaſi ſupra limũ. Virg.2.Aen.Ipſa Paphum ſublimis abit. Col.li.2. Igitur in opere boues arctè iuncos habere conuenit,quo ſpecioſius ingrediantur ſublimes,& elatis capitibus.Ter.in Adel.Sublimẽ mediũ arriperem,& capite primum in terrã ſtatuerẽ,Vt cerebro diſpergat viã.Oui,lib.14. Meta. Pulchroſedet illa receſſu Sublimi ſolio, pallamq; indutа nitentẽ. Virg.lib.7.Aeneid. Tectum auguſtum,ingens,centum ſublime columnis.Hora.de arte;Hic dum ſublimes verſus ructatur, & errat. Sublimem abire,pro in cælum ire.Liu.lib.1.ab Vrb.Hæc locutus, ſublimis abijt.Sublimem rapere,eſt raptum ſublimem in aerẽ ferre.Virg.5.Aeneid. Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger vncis. In ſublime,id eſt,in altum. Plin. lib.8. ca.7. Arrepta ſcuta iaciẽs in ſublime.Hinc Sublimitas,atis.[*Altezza,*] altitudo, eleuatio a terra. Plin.li.19.c.5. Natura ſublimitatis auida. Col. lib.8.ca.3. Eaque longitudinis,& altitudinis,duodenos pedes habeant:hęc plus latitudinis,quã media ſublimitas.Sublimiter.[*Altamente,*]aduer. idẽ quod altè. Col.li.8.ca.11. Quoniam nec ſublimiter poteſt,nec per lõga ſpatia volitare:De pauone.Cato.c.70. Hæc omnia ſublimiter legi,teri,dariq; oportet.Sublime,[*Altamente,*]pro ſublimiter, cui opponitur Humi.Ci.2.de Diui.Eaque ſcuta , quæ fuerant ſublimè fixa,ſunt humi inuenta. Vir.9.Eclog.Cantantes ſublimè ferent ad ſidera cygni.Ci.1.Tuſc.Perſpicuum debet eſſe,animos cum è corpore exceſſerint,ſiue illi ſint animales,id eſt,ſpirabiles,ſiue ignei, ſublimè ferri.

SVBLIMO,as,p.p.a.1.[*Alzare,* נשא naſa רוממ herim.Ge.Erhochen. *Gal.Eſleuer en haut.* Hiſ.*Enſalçar poner en alto,*]μετεωρίζω. exalto, in altum ſubleuo. Ennius ; Si qui candentem in cælo ſublimat Facem. Nonius..

SVBLINO,is,p.c.a.3.[*Vnger leggiermente.*G.Ein wenig vnden beſtrelchen.*Gal.Oindre un peu ou par deſſous Hi.Vntar un poco,*]ὑπαλείφω. leuiter perungo.Corn. Celſ.Idem quoque vmbilico ſublitũ facit. Inde Sublitio,quę eſt quaſi primum tectorium, & fundamentum coloris eius,quem reddi volumus inductione manus vltima.Sublinere os,eſt illudere,& pro ridiculo habere.[*Schernire , beffare,*] Tractum a genere ludi,quo dormientibus ora pinguntur.Plau.in Aul.Ah ſubleuit mihi os peſſimè.

SVBLIVIDVS,a,um,o.1.2.[*Pallidetto.*Ge.Etlicher maſſ bleicher farb. *Gal.En peu terrẽne.* Hiſ.*Vn poco cardeno,*]aliquantulũ liuidus.Celſ. lib.5.c.28. Puſtulæ eminent ſublividę, aut pallidæ.

SVBLVCANVS,adiec.o.1.2.[*Dell'aurora.*Ge.Morgens vor der tagzeit. *Gal.Qui eſt un peu deuant le iour.* Hi.*Tiempo cerco del dia,*]ἀμφίλυκος.idem quod antelucanus,hoc eſt,quod lucem antecedit. Pli. li. 11.c.12.Venit mel ex aere, nec omnino priùs Virgiliarum exortu, ſublucanis temporibus.

SVBLVCEO,es,n.2.[*Lucere alquanto.*G.Ein wenig ſcheinen.*Gal.Luire quelque peu,entreluire.* Hiſ.*Lucir un poco,*]ὑπαυγάζω.aliquantulum lucere.Ou.1.Am.Ele.5.Qualia ſublucent fugiente crepuſcula Phębo, Aut vbi nox abijt,nec tamen orta dies.Vir.4.Geor.Aureus ipſe,ſed in foliis, quę plurima circũ Fũdũtur , violæ ſublucet purpura nigræ.Ou.Ep.20.Candida nec mirſto ſublucẽt ora rubore.

SVBLVCO,as,p.p.a.1.[*Sbrancar gli alberi,* שעף ſcheph.Ge.Die baum erhauwen,daſſ die ſonn darein moege,ὑποκαθαίρω. ramos arborum ſupputo, & veluti luci tranſitum aperio . Conlucare autem, eſt ſucciſis paſſim arboribus lucum luce implere.Ex Feſto.

SVBLVO,

Subtexo, is, ui, ere. Intexo, subtexo. Cic.

Subtexta, æ. Togæ genus. Liu. Virg. Plin. in Amph.

Subtexti, orum. Qui subtexta utuntur. Plin.

Subtexto, as. Subtexo frequentatiuum. Plin.

Subtexus, a, um. Intextus, subtextus. Cic.

Subtilis, e. Tenuis, gracilis, exilis, macer, leuis, mollis, delicatus, parcus, modicus, frugalis, sobrius, abstinens, continens, temperans, moderatus, sine luxu, sine delicijs, sine ambitione, sine fastu, sine ostentatione, sine pompa, sine ambitu, sine arte, sine fucis, sine fucatus, sine fucatus, sine fucatus

ter eos. Limen est mutuus ingressus Subeuntium tribus, quatuor, aut quinque, qui ad Curiam fuerant laudatum exercitum, progressui quidem ad Curiam, sed non ad Senatum, ut Cic. pro Sest. n. 15. Subeunt, Veneunt, Subeunt, Succedunt, Succrescunt, Succrescunt, Succresc

eſtarmſtr. 3. 4. 5. 6. verbum eſt ſimum, idem ſignificare, quod unum, Num Sanna Verſif. ne dicam mihi, vel unum imitatorem ſignificare, quo &. Subſtantivum eſt, Adverbium.

Subſtantivum eſt. Sum, eſſe non eſſe, Quidquid eſt, eſſe poteſt. Cic. Sed, Sum, eſſe & ſubſtantivum eſt, & verbum. Subſtantivum eſt, cum ſignificat eſſentiam. Alias ſubſtantivum ſignificat ſtatum, aut poſſeſſionem. Varro. Eſt & ſubſtantivum quaſi ſuppoſitum, & ſubſtantia. Cic. Subſtantia & ſignificat materiam, ſubſtantiam, & ſubſtantiam. Plin. Eſſe ſeu ens, & ſubſtantia, & ſubſtantiam, & ſubſtantiam. Plin. Eſſe ſeu ens, & ſubſtantia

ſignari apud eratſum apud cenſorem poſſint?

SVBSILIO, lis. p.c. [*Saltare in ſu,* דלג dalagh raloadh. G. Aufſpringen. *Gal. Sauteller ſur ſaillir. treſſaillir. Hi. Saltar debaxo arriba.*] ſubſilui, ſubſultũ. ὑφάλλομαι. ſurſum ſalio. Pla. in Ciſte. Subſilite obſecro, & mittite iſtanc foras. Lucret. lib. 2. Nec cũ ſubſiliunt ignes ad tecta domorũ Hinc Subſulto, frequentatiuũ, Pla. Caſi, Vt ſubſultabat, poſtquam vicit villicus. Idẽ; Tu ſubſultas, ego miſer vix aſto præ formidine. Et Subſultim, aduerb. Suet. in Aug. ca. 83. Mox nihil aliud, quàm vectabatur, & deambulabat, ita vt in extremis ſpatijs ſubſultim decurreret.

SVBSILLES, f. 3. (inquit Feſtus) dicebantur quædam lamellæ ſacrificijs neceſſariæ.

SVBSIMVS, a, um, p. p. o. 1. 2. ὑπάρχων. aliquantulũ ſimus, Var. li. 2. de re ruſt. cap. 5. Vt ſint bene compoſitę, & integris membris, &c. piloſis auribus, compreſſis malis, ſubſimisve, gibberibus demiſſis, &c.

SVBSISTO, ſubſiſtis, n. 3. [*Conſtare,* עמד hamadh. G. Beſtehn, entgegen ſtehn, bleiben ſtehn. *Gal. S'arreſter & demeurer quelque temps. Hiſpa. Quedarſe, parſe,* ὑφίσταμαι. contra ſiſto. Cæſ. 1. Bel. Gal. Quo prælio ſublati Helueti, quod quingentis equitib. totam multitudinẽ ẽq̃tũ propulerant, audacius ſubſiſtere, nonnumq̃ ex nouiſſimo agmine prælio noſtros laceſſere cœpẽrũt. Vir. 9. Aen. Ergo nec clypeo iuuenis ſubſiſtere tantũ, Nec dextra valet. Subſiſtere feras, eſt excipere, nec cedere irruentib. vt ait Bud. Liu. li. 1. ab Vrb. Hinc robore corporibus animiſque ſumpto iam non feras tantùm ſubſiſtere, ſed in latrones prędа onuſtos impetũ facere, paſtoribuſq. rapta diuidere. Subſiſtere in aliquo loco, eſt aliquandiu commorari. [*Demorare.*] Vir. 2. Aen. Quater ipſo in limine portæ Subſtitit, atq. vltro ſortium quater arma dederę. Plin. epi. 134. Grauiſſimis æſtiuis, atq. etiam lenticulis vexatus. Pergami ſubſtiti. i. reſtiti, remanſi, commoratus ſum. Lingua ſubſtitit timore. Ouid. epi. 13. Subſtitit vnda, hoc eſt, ſtetit, ſiue conſtitit. [*Fermarſi,*] Vir. 9. Aen. Tybris ea fluuiũ, quam longa eſt, nocte tumentem Lenijt, & tacita refluens ita ſubſtitit vnda Mitis vt in morem ſtagni, &c.

SVBSOLANVS, ni, m. 2. [*Euro,* קדים Kadhim. G. Der oſtwindt, wehet von mittẽ auffgang der Sonnen] ἀπηλιώτης. vẽtus ſpirans ab ortu æq. noctiali aduerſus Fauoniũ, ita dictus, qd ſub Sole naſci videatur, vnde & Greci Apelioten appellarũt. Pli. li. 2. c. 47. Ab Oriente æq. noctiali Subſolanus, ab Oriente brumali Vulturnus. Illũ Apelioten, hunc Greci Eurum appellant.

SVBSORTIOR, iris, d. 4. ὑπαναβάλλω. eſt ſorte aliquẽ in reiectorũ iudicũ loco ſubſtituere, vnde ſubſortitos iudices dicimus, q̃ in aliorum locũ ſunt ſubſtituti. Cice. 3. Ver. Cur ea, quamdiu aliũ prætorem, cũ ijs iudicib. quos in horum locum ſubſortitus es, de te in conſilium iturum putabãt, tam diu domi fuerunt.

SVBSORTITIO, onis, f. ὑπαναβάλλω. eſt ſuffectio, quæ ſorte fieri ſoleta prętore, ad ſupplendũ numerum iudicum, qui ab accuſatore, aut reo erant reiecti. Cic. 3. Ver. Nam de ſubſortitione illa Iuniana iudicũ nihil dicq. Suet. in Iul. Cęſare cap. 41. Ac ne qui notii cętus recenſionis cauſa moueri quandoque poſſent, inſtruit, quotannis in demortuorũ locũ, ex his qui recenſiti non eſſent, ſubſortitio a prætore fieret. Cic. pro Cluen. Et quod C. Verres prætor vrbanus, homo ſanctus & diligens, ſubſortitionem eius in eo codice non haberet, qui tum interitus proferebatur.

SVBSORTITVS, m. 2. iudex. ὑπαναβεβλημένος. ἐκ τοῦ ἀναβάλλω. qui in locum reiecti iudicis ſorte eſt ſubſtitutus.

SVBSTANTIA, ſubſtantię, f. 1. [*Subſtancia.* G. Das weſen eines dings, da durch es beſteht. *Gal. Subſtance matiere, biens. Hiſ. quel ſubiectto de les accidentes de nueſtro,* ὑπόστασις, οὐσία. eſt quę per ſe ſubſtat, & fundamentum præbet accidentibus, quæ ſine illa ſubſiſtere non poſſunt. Quandoq; etiam ſubſtantia ponitur [*Materia, ſoggetto.*] pro materia & argumento, circa quæ verſatur cando totus rei. Pl. Nouocomenſis in epi. Subſtantia omnis orationis fuit cohortatio eius ad pacem. Quint. lib. 1. Primum apud Rhetorem elementa, quæ de ipſa Rhetoricæ ſubſtantia quærentur, tractabimus. Quandoque pro facultatibus. [*Robba, faculta.*] Idem; Vt plus ſubſtantiæ filio relinqueret.

SVBSTANTIVVS, a, um. o. 1. 2. [*Soſtantiuo.* Ger. Beſtendig, das von im ſelb beſteht. *Gal. Subſtantiel. Hiſ. Subſtancial,*] ὑπαρκτικός. idem quod ſubſtantialis, hoc eſt, quod per ſe ſtare poteſt, cuius contrarium eſt, Inſubſtantiuus. Rufinus in expoſitione Symbol. Sed fortè dicas; ita quam memoras, ic ſubſtantiuo eſt generatio. Neq. enim lux ſubſtantiuum facit ſplendorem, aut cor ſubſtantiuum generat verbum.

SVBSTERNO, ſubſtẽnis, ſubſtrauí, ſubſtratum. [*Sotto diſtendere,* פרש hitſtiah. Germanice, Vnderſtrewen, oder ſpreiten. *Gal. Eſtendre deſſous, faire litiere. Hiſpa. Derrocar por debaxo,* ὑποστρώννυμι. ſubtus ſterno. Ter. in And. Exacta hinc ſume verbenas tibi, atq. eas ſubſterne. Ou. 15. Met. Quaſſaq. cũ fulua ſubſtrauit cinnama myrrha. Cic. 2. de Natu. Deor. Iam gallinæ, aueſq. reliquę quæ ſubſternunt, quirunt ad pariendum locum, & cubilia ſibi nidoſq. conſtruunt, eoſq. quã poſſunt molliſſimè ſubſternunt, vt quam facillimè ouа ferueantur. Subſternere animo omnia, id eſt, ſubiicere, ſupponere. [*Sottoponere.*] Cic. de vniuerſ. Animũ igitur cũ ille procreatur mundi Deus ex ſua mente & voluntate genuiſſet, tũ deniq. omne quod erat cõcretum, atq. corporeum ſubſternebat animo, interitũq. ſubibat. Subſtratus, huius ſubſtratus, ipſe ſubſternendi actus. Plin. li. 24. c. 9. Suffitu quoque, aut ſubſtratu fugat venenata.

SVBSTILLVM, ſtilli, n. 2. tempus dr, quod ante pluuiã, vel poſt pluuiã eſt, non ſiccũ, ſed humidũ, quod aut iam ſtillet, aut nondũ ſtillare deſierit. Hæc Feſtus. Apud Cat. li. 1. de re ruſt. ponitur pro ægritudine, qñ ſtillatim vrina emittit, q̃ Græci vocant ἐπιστραγγουρίαν. Nũc (inquit) de ijs, quibus ægrè lotium it, quibuſq. ſubſtillũ eſt. Cel. verò, quibus difficulter vrina redditur, dicere ſolet.

SVBSTITVO, tuis, 2. [*Sottoponere, ſottapporre* Germa. An eines anderen ſtatt ſetzen. *Gal. Subſtituer mettre en la place d'un autre. H. Suſtituir, ò poner en lugar de otro,* ὑφιστάνω. in locum alterius ſurrogo, ſuffacio Cicero. 7. Ver. Tum iſte in eorum locum alios ſubſtituere, & ſupponere cœpit. Idem 2. de Diuin. In libris enim ſententiam dicebamus, concionabamur, philoſophiam nobis pro reipublicæ procuratione ſubſtitutã parabamus. Subſtitutio. ὑποκατάστασις. ſurrogatio, ſuffectio. Paulus Iureconſultus; In vulgari ſubſtitutione, qua ei qui ſupremus morietur, hæres ſubſtituitur, rectè hęres ſubſtitutus etiam vnico intelligitur.

SVBSTRAMEN, inis, n. 3. [*Strame.* Germanic. Ein vnderſtrewe,] quod animalibus ſubſternitur. Var. li. 3. de re ruſt. c. 10. Eaſq. cellas prouident ne habeant in ſolo humorem, ſed habeant molle ſubſtramẽ è palea, aliaue aliqua re.

SVBSTO, as, n. 1. [*Soſtenere, ſtar coſtante,* קמה hamadh. Germa. Steiff bleiben ſtehn] ὑφίσταμαι. ſuſtineo, & conſtans ſum, non vacillo, aut labaſco. Ter. in Andr. Perij, metuo ne ſubſtet hoſpes.

SVBSTRINGO, gis. a. 3. [*Stringere. Gal. ſerrer, reſtreindre, reſerrer, reſtreeir. Hi. Eſtrennir, apretar,*] συσταλάω. c. intraho, coarcto, cõplico. Ouid. li. 10. Omiſſa ſupplere, & effuſa ſubſtringere. Mar. li. 12. Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautę. Luc. li. 3. Hinc & Sidoniæ gentes, auroq. ligatas Subſtringens Arimaſpe comas, &c. Subſtrictus, ſtricta, ſtrictum, participium. Col. li. 2. c. 3. Boues cum ab opere diſiũxerit, ſubſtrictos confricet, manibuſq. cõprimat dorſum. Eſt & Subſtrictus, nomen ex participio, idem ſignificans quod arctus, & contractus. [*Stretto*] cui contrarium eſt Prominẽs, & effuſus. Col. li. 6. c. 10. de tauri forma loquens; Vt ſit magna portio corporis, vẽtre paulo ſubſtrictiore, qui magis rectus, & ad ineundas fęminas habilis ſit. Subſtricti teſtes. Pli. li. 31. c. 3. Omnimo paruos eſſe ſubſtrictoſq. & adhærentes ſpinæ, nec adimi ſine vita animalis poſſe.

SVBSTRVCTIO, onis, f. 3. verbale. κατασκευή. actus ipſe ſubſtruẽdi. Cic. pro Milo. Aræ, quas ille cęſis lucis ſubſtructionum inſanis molib. oppreſſerat. Col. li. 1. c. 2. Quibuſdam ſubſtructionibus partes agri ſunt occupandæ. Cæſ. li. 2. Bel. Ciuil. Altera theatro, quod eſt ante oppidum, ſubſtructionib. eius operis maximis, aditu ad caſtra difficili, & anguſto. Col. li. 1. Cum ex depreſſiore loco fuerint orſa fũdamenta, non ſolum ſuperficiem ſuam ſuſtinebunt facilè, ſed & ꝓ futura & ſubſtructione fungentur aduerſus ea, quæ mox ſi forte villam prolatare libuerit ad ſuperiorem partem applicabuntur.

SVBSTRVO, ſtruis. a. 3. [*Sotrofabricare, far i fondamenti,* בנה banah הקים hexim. Ge. Vnderbawen, vnden auffbawen. *Gal. Edifier par deſſous, baſtir ſur fondament. Hiſ. Edificar de baxo,*] καταβαλλόμαι. fundamentũ iacio, ab imo extruo fundamentis erigo. Plaut. Moſ. Primum dum parentes fabri liberorum ſunt, & fundamentum liberorum ſubſtruunt, extollunt, &c. Liu. lib. 6. ab Vrb. Capitolium quoque ſaxo quadrato ſubſtructum eſt, opus vel in hac magnificentia vibis conſpiciendum.

SVBSVLTIM, aduerb. Suet. in Aug. c. 83. Mox nihil aliud q̃ vectabatur, & deambulabat, ita vt in extremis ſpatijs ſubſultim decurreret.

SVBSVLTO, a. 1. frequẽtatiuũ, Pla. in Caſ. Vt ſubſultabat, poſtquam vicit villicus. Idem; Tu ſubſultas, ego miſer vix aſto præ formidine.

SVBSVM, n. a. [*Eſſer ſotto.* Germa. Vnder etwas ſein. *Gal. Eſtre deſſous. Hiſ. Eſſer debaxo,*] ὕπειμι. ſub re aliqua ſitus ſum. Plin. Suberant tecto abiegnæ trabes. Subeſt cauſa. Cic. 5. de Fin. Intelligatur aliquã ſubeſſe eiuſmodi cauſam. Aliquando ſubeſſe, ſignificat latenter in eſſe. Virg. 2. Georg. Quippe ſolo natura ſubeſt. Subeſſe pro adiuuare aliquando ponitur. [*Aiutare.*] Pla. Quod ago, aſſequitur, ſubeſt, ſubſequitur.

SVBSVO, is, p. c. a. 3. ὑποῤῥάπτω. ad imam rei cuiuſpiam partem aliquid aſſuo. Hor. 1. Ser. Saty. 2. Sunt qui nolint tetigiſſe, niſi illas. Quarũ ſubſuta talos tegat inſtita veſte. Subſutam veſtem, imbus intelligimus, qui inſtitæ ſubſuebatur.

SVBTAL, ex ſub & talo componitur, ſignificatq. cauum pedis, quamuis & prouola quandoque accipitur. Sipont.

SVBTEGMEN, inis, n. 3. ὑφή. dr filum, quod ſub ſtamine texitur. Ter. in Heau. Anus ſubtegmen nebat, præterea vna ancilla erat. Ou. 3. Met. Inſeritur medium radijs ſubtegmen acutis. Cat. Argon. Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi. Virg. 3. Aen. Fert picturatas auri ſubtegmine veſtes.

SVBTEGVLANEA, ę. 2. pauimenta, [*Coſa ſotto ai coppi, ai tegoli.* Germ. buene mit zieglen bekleidt. *Ga. Qui eſt ſous le tuiles ou deſſous le tuis & a couuert. Hiſp. Coſa ſo lo teiado y cubierta de teia,* ὑπόστεγα. quæ & barbarica dicebantur, ex teſtis tuſis, rudere, & calce contuſa. Pl.

tia. Pl. lib. 36. cap. 25. Pauimenta credo primùm facta, quę nudè vocamus Barbarica, atque subtegulanea.

SVBTENDO, dis, a. 3. [*distendere sotto.* Ger. Vnden fuer spannen. *Gal. Estendre par dessous.* Hisp. *Estrender debaxo,*] ὑποτείνω. subtus extẽdo Cato de re ruſ. c. 10. Lectum in cubiculo vnum, lectos loris subtentos quattuor, & lectos communes tres.

SVBTENTARE, a. 1. [*Tentare,* נסה nissah. Ger. Heimlich versuechen] idem quod tentare. Pla. in Tru. Aduenisti huc subtentatum exornatis ossibus.

SVBTENVIS, o. 3. ὑπάλεπτος. aliquantulum tenue. Varr. 2. de re ruſ. ca. 7. Non angusta iuba, crebra, fusca, subcrispa, subtenuibus setis implicata in dexteriorem partem ceruicis.

SVBTER. [*Sotto.* תחת tachat. Ger. Vnder, vnderthalb. *Gal. Dessous. Hispan. Debaxo,*] ὑποκάτω. propositio locum denotans inferiorem, sicut super, superiorem. Iungitur autem fere accusatiuo. Cicer. in Ara. Spiniferam subter caudam pistricis adhæsit. Nonnumquam etiam ablatiuo. Vir. 9. Aen. Ferre iuuat densa subter testudine casus. Ponitur & sine casu aduerbialiter. Cic. de Somnio Scipionis; Deinde subter mediam ferè regionem sol occupat.

SVBTERDVCO, cis, a. 3. [*Fuggire di nascosto, sotto fuggire.* Ger. Sich verschleichen, odet entziehen. *Gal. Se retirer a part secretement, se soustraire, & retirer de la compagnie. Hisp. Huyr secretamente y a escondidas.*] ὑπαπάγω. verbũ Plautinum, pro subterfugere, & clam esse subducere ex aliqua societate, vel loco. Pla. ĩ Mil. Serua istas fores, Ne tibi clã se subterducat istinc, id est, ne hinc abeat, te inscio.

SVBTERFLVO, is, ere, n. 3. notæ est significationis. Pli. li. 8. c. 50. Torrentem rapido minaciter subterfluente.

SVBTERFVGIO, gis, p. c. a. 3. ὑπεκφεύγω. clam aufugio. Pla. in Bacc. Subterfugisse mihi sic hodie Chrysalum? Aliquando vito, vel detrecto. [*Schiuare.*] Plaut. in Merc. Ne quiquam ego mare subterfugi sæuis tempestatib. Sic dicimus, subterfugere militiam, subterfugere laborem, periculum, hoc est, detractare.

SVBTERLABOR, p. p. subterlaberis, p. c. d. 3. [*Fuggire tacitamente.* Ger. Entrinnen. *Gal. S'esconler, & s'en aller en cachette, secretement. Hisp. Huyr a escondidas,*] ὑπεκδύω. elabor, & effugio. Liu. libr. 10. Bel. Pun. Sed neque rostro ferire celeritate subterlabentem possunt, neq. trasilire armati ex humilioribus in altiorem nauem.

SVBTERLINO, is, pe. c. a. 3. ὑπαχρίω. imam rei alicuius partem perlino. Pli. li. 28. c. 7. Sotira obiterrux, tertianis quartanisque efficacissimũ dixit plantas ægri subterlini.

†SVBTERMEO, as. [*Passare di sotto*] subtus transeo. Claud. de bel. Aponi: Et in tectos rapido pontes subtermeat æstu.]

SVBTERO, teris, a. 3. [*Diminuire,* בתת chathath כחש chathasch. Gezerreiben, vnd abschleiffen. *Gal. Craſſer, & briſer, ou broyer menu. Hisp. Gastar, desmenuzar, hollar, triturar,*] συντρίβω. cõminuo. Col. li. 12. c. 5. Salis sextarium subtrito, & subtritum cum quarto mellis aceto diluito. Cato ca. 72. Boues ne pedes subtriuerant, priusquam in viam quoquam agas, pice liquida corum infima vngito. Subtritus, ta, tum. Atritus. Pla. in Asi. Sed tamen inepte eos asinos prædicas Vetulus, laudos, quibus subtrita ad femina iam erant vngulæ.

SVBTERRANEVS, nea, eum, o. 1. 2. [*Sotterra,* Ger. Das vnder der erden ist. *Gal. Qui est sous la terre. Hisp. Sotterra,*] ὑπόγειος. quod est subterra. Col. li. 1. c. 6. Vinctis quam saluberrimum subterraneũ ergastulum plurimis eaque ad angustis illustratum fenestris.

SVBTEXO, xis, xtum, ere. [*Sotto congiungere, soggiungere,* הדבק hidhbik. Gt Hinden anthan werben, vnden dran setzen. *Gal. Atoundre a autre. Hisp. Amadir y tener por debaxo,*] ὑπαράπτω. idem quod subiungo. Pl. lib. 25. ca. 11. Vernum & generatim, membratimque singulis eorum morbis remedia subtexemus.

SVBTILIS, & hoc subtile, o. 3. acutus, tenuis.) f. hebes, obtusus, [*Sottile,* דק dak Ge. Rein, subtil. *Gal. Subtil, menu, delié. Hi. Sotil y delgado,*] λεπτός. quod est tenuium partium, vt Subtilis succus. Plin. li. 11. c. 5. Apes succum subtilissimum contrahunt. Subtile consilium [*Acuto.*] f. implicatius, ideo cuidis obuium. Conclusio subtilis. Quin. li. 7. c. 4. Conclusio subtilis, & ad morem Dialecticorum formata. Cr. li. 3: de Finib. horũ aũt non ignoras q̃ sit subtile, vel spinosum potius disserendi genus. Subtile iudicium, acutum, & perspicax. Idẽ ad Catonem li. 15. Nam ad meum sensum, & ad illud syceronianum ac subtile iudicium nihil potest esse laudabilius, q̃ est tua oratio. Subtile palatum, & subtilis gula, quæ ſ. possit acutè diiudicare. Hora. 2. Ser. Sat. 4. Futuida quod subtile exudant vina palatum. Col. li. 8. c. 6. Hoc igitur pernotum multorum subtiliorem fecit gulã, doctaque & erudita palata fastidire docuit fluuialem lupum.

SVBTILITAS, atis, f. 3. [*Sottigliezza, sottilità, sottigliezza* דק dak, vel dak Germa. Spitzfundigkeit, subtilheit, *Gal. Subtilité. Hispan. Sotileza, o delgadeza,*] tenuitas, gracilitas, acumẽ. Ci. li. 1. Acad. Apud nostros enim non ignoras quæ sit, & quanta subtilitas.

SVBTILITER, [*Sottilmente, acutamente.* Ger. Scharpffsinniglich. *Gal. Subtilement, par le menu. Hisp. Sottil y delgadamente,*] acutè, acriter, tenuiter. Cic. 1. Tusc. Sed Zenò cùm Arcesilam anteiret ætate, valde quæ subtiliter disseruerat, & peracutè mouebatur; corrigere adnatus est disciplinam.

SVBTIMEO, es, p. c. a. 2. ὑποφοβοῦμαι. aliquantulum timeo, subuereor, subformido. Cic. 2. Phil. Num quid subtimes, nic ad te hoc crimen pertinere videatur.

SVBTRAHO, his, a. 3. [*Tor di sotto, robare,* לקח lanach Germa. Entziehen. *Gal. Soustraire, & retirer d'autr. Hisp. Sacar de otra cosa, tar.*] ὑφαιρέω. de medio aufero. Plin. lib. 11. c. 18. Subtrahitur inq; deducta multitudine. Ouid. in Ibin; Subtrahitur presso mollis arena pede. Cic. ad Qu. Fr. lib. 2. Quod ego me libentius a curia, & ab omni parte reip. subtraho. Vir. 6. Aen. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. Subtrahere etiam accipitur pro furripere, siue furari. Pla. in Casi. Nã peculi probam mihi nihil habere addecet clam viro: & quæ habet partum, ei haud commodi est, quin viro, aut subtrahat, Aut stupro inuenerit.

SVBTRISTIS, sse, o. 3. ὑποπλύπρος. aliquantulum tristis. Teren. in And. Subtristis visus est esse aliquantulum mihi.

SVBTVNDO, dis, a. 3. κόπτω. idem quod Tundo. Tibul. lib. 1. Eleg. 10. Flet teneras subtusi genas, sed victor & ipse Flet.

SVBTVRPE, o. 3. ὑπαισχρον. quod turpitudinis nonnihil habet coniunctum. Cic. de Clar. Orat. Exprimenda. n. sunt, & ponenda ante oculos ea, quæ videantur, & verisimilia, quod est proprium narrationis; & quæ sunt, quod ridiculi proprium est, subturpia.

SVBTVRPICVLVS, o. 1. 2. Cic. ad Att. li. 4. Subturpicula mihi videbatur esse ὑπαλαζονία.

SVBTVS, [*Sotto,* תחת tachath. Ger. Vndenfuer, vnderthalb. *Gal. Dessous. Hispan. Debaxo.*] aduerb. ὑπένερθε. idem quod Sub. Var. 2. de re rustic. c. 9. Labris subniggris aut rubicundis, neque resimis superioribus, neque pendulis subtus, mento oppresso.

SVBVCVLA, æ, f. 1. [*Camisetta* תחתונה chetoneth. Germ. Ein vnderhembd. *Gal. Vne chemise. Hisp. Vestidura de baxo de otra camisa,*] ὑπενδύτης. intima vestis, quæ ferè ex lino fit, ita dicta, quod ea subtus induamur. Var. de vita pop. Rom. Postquam binas tunicas habere coperunt, instituerunt vocare subuculam, & indusium. Est & subucula libum, quod dijs dabatur, ex alica, oleo, & melle compositum. Festus.

SVBVCVLATVS, ata, atum, o. 1. a. [*Camiseriato.* Germ. Mit einem vnderhembd angethan,] subucula indutus. Qu. li. 8. c. 3. Nec a verbis modo, sed a nominibus quoque derivata sunt quędam, vt a Cicerone Subuculatum, & ab Asinio Imbriatum.

SVBVECTO, frequentatiuum. Plau. in Asin. Ipsos qui tibi subuectabant rure huc vitigas vlmeas. Vir. li. 6. Aen. Et ferruginea subuectat corpora cymba.

SVBVEHO, is, a. 3. [*Vnderzaren, portare,* נשא hebi. Ger. Hinauff fueren etwan hinfuehren. *Gal. Leuer en haut, faire monter, enleuer emporter. Hisp. Traer debaxo arriba,*] ὑπαναφέρω. aduehio, vehiculis nauibusve affero. Plin. lib. 31. cap. 1. Sæpè etiam lapides subuehunt, portantes alienæ ponderis. Liu. li. 9. ab Vrb. Nam insessis omnibus viis, per quas cõmeatus ex Saminio subuehebatur, fame domin Samnites, qui Luceriæ in præsidio erant, legatos misere ad Cõsulem Romanum. Ouid. lib. 8. Met. Illa data subuecta per aera curru Deuenit in Scythiam.

SVBVECTIO, onis, f. 3. ὑποφορά. subuehendi actus. Cæs. 6. Bell. Gall. Sin maturius ex hibernis educeret, ne ab re frumentaria duris subuectionibus laboraret. Subuectus, vs, vi Idem Tacit. li. 15. Et prouisi ante commeatus, quorum subuectu, &c.

SVBVENIO, nis, n. 4. [*Souenire, aiutare,* עזר hazar. Ger. Zuhilff kõmen. *Gal. Secourir, aider, subuenir. Hispan. Soccorrer, ayudar,*] βοηθέω. subsidio venio, suppetias fero, auxilior. Pl. Qui toties tibi misero subueni. Cæsar. 5. Bell. Gal. Succurit inimicus illi Varenus, & laboranti subuenit. Teren. in Eun. Sed necesse est, huic vt subueniat. Cic. ad Catonem, lib. 15. Cumque eo animo venissem, vt vrbi quæque prouinciæ, si ita tempus ferret, subuenirem. Subuenitur, impersonale. Cic. de Arusp. resp. Idemque earum templum inflammauit Dearum, quarum ope etiam aliis incendijs subuenitur.

SVBVENTO, frequẽtat. Pla. Rudens. Spes bona obsecro subuenta mihi.

SVBVERBVSTA, stæ, f. 1. id est, verubus vsta, inquit Fest. Pl. Viscerosam compeditam, subuerbustam, sordidam.

SVBVEREOR, eris, d. 2. ὑποδείδω. aliquantulum vereor. Ci. ad Marcellum. Venit enim mihi in mentem subuereri interdum, ne te delectet tarda decessio.

SVBVERSO, as, are, freq. a. 1. Plau. Cur. Vel qui ipsi verrãt, vel qui alios subuersandos præbeant.

SVBVERTO, tis, a. 1. [*Souerere* נתץ nathas נתץ nathus נתץ nathasch. G. Vmbkehrẽ, das vnder ob sich kehren, & *Remẽser ce, qui est de sus de sous. Hi. Trãstornar debaxo arriba.*] καθαιρέω. destruo, suc demolior, tollo, deleo. Sall. in Iugurtha; Probarent ne tantũ flagitiũ, an decretum consulis subuertèrem, parum constabat. Subuertere, perdere calumnijs. Tac. li. 3. Cum omnis domus delatorum interpretationibus subuerteretur. Subuerti ẽt dicuntur fruges, & legumina, cum impinguandi agri cã inarantur. Col. li. 11. c. 2. Item qui lupinum fletcorandi agri causã serit, nunc demũ aratio subuertit.

SVBVERRANVS, est loci nomẽ in vrbe Roma, sicut & Subnous. Pli. in Cur. Subuerterib. sibi sint qui dant, quique acceptum sub fœnore. Suet. in Augus. Bifariam laudatus est, pro æde diui Iulij a Tiberio, & pro Rostris subuerterib. Varro; Subnouis dicta pa

in

in foro ædificiorum: quod vocabulum est peruetustum.

SVBVEXVS,adiect.o.1.2.vt Conuexus.Liu.lib.5.Bel. Pun. Omnia fastigio leui subuexa.

SVBVIRIDIS,tide,p.c.o.3.ὑπόχλωρος.aliquantulum viride. Pli.li.37. c.10.Balanitæ genera duo habent,subuirides,& Corinthij æris similitudine.Idem lib.25.cap.9.Therionarca fruticosa,foliis subuiridibus,flore roseo.

SVBVLA,bulæ,f.1.[*Lesina* מרצע martseah. Ger. Ein schuchmach,et ahl.*Gal.Alene de cordonnier.*HI.*Alesina,instrumento de Çapatero,*] ὀπήτιον. instrumentum sutorum, quo illi calceos suentes corium perforant. Mart.li.1. Quodque tibi tribuit subula,sica rapit. Col. lib.6.c.1. Aenea subula pars auriculæ altissima circumscribitur.

SVBVLCVS,ci,m.2.[*Porcaro.*German.Ein sawhirt. *Gal. Porcher.* HIS. *Porquero,que guarda puercos.*]ὑοφορβός.cui porcorum nutriendorum cura commissa est.Var.de re rust.li.2.c.4.Altitudinis hæræ modus sit, vt subulcus facilè circumspicere possit,ne quis porcellus a matre opprimatur.Col.in præf.lib.1.Porculatoris verò & subulci diuersa professio, diuersę pastiones.

SVBVLO,onis,p.c.m.3.ἀυλητής. lingua Etrusca dicitur tibicen. Enn. apud Festum;Subulo vicinas propter astabat aquas.In alio significatu subulones dicuntur cerui,quibus sunt cornua simplicia,minimèque ramosa,ad subularum similitudinem. Pli.lib.11.c.37.Alijs simplicia tribuit, vt in eodem genere subulonis ex argumento dictis.Idem li.28.c.17. Sunt & qui simi cinerem profuisse scripserint in passo,& cerui pulmonem, maximè subulonis.

SVBVOLO,as,are,n.1.[*Volare in sù.* Ger. Auffliegen, ob sich fliegen. *Gal.Voler vn peu en haut.*HIS.*Volar de abaxo,arriba,*]ὑποπέταμαι. sursum volo Plinius libr.10.capitu.8. Item & columbæ nouere ex ijs pericula,visoque confidunt,aut subuolant.Cice.1.Tusc.Sic hæ sursum rectis lineis in cælestem locum subuolent.Ouid.4.Metam. Numerusque ex ordine maior Subuolat,& remos plausis circumuolat alis.

SVBVOLVO,uis,uere,a.3.ὑποκυλίω.sursum voluo.Virg.1.Aen.Instant ardentes Tyrij,pars ducere muros,Molirique arcem, & manibus subuoluere saxa.

SVBVRBANITAS,atis,f.3.vrbis vicinitas.Ci.4.Ver. de Sicilia loquēs; Sic populo Romano iucunda suburbanitas est huiusce prouinciæ.

SVBVRBANVM,n,substantiuum,n,2.τὸ ἐγγὺς πρωαστείου χωρίον. prædium vrbi vicinum.Suetonius in Aug. Nutrimentorum eius ostenditur adhuc locus in auito suburbano,iuxta Velitras permodicus.

SVBVRBANVS,a,um,o.1.2.[*Vicino alla città.*G. Nach an die stat stehend.*Gal. Qui est des faux bourgs,ou anpres.*HIS.*Cosa cerca de la ciudad.*]ὁ ἄστυ παρακείμενος.quod vrbi vicinum est.Q.2.de Diu.Ita aqua Albana deducta ad vtilitatem agri suburbani, non ad arcē, vrbemque retinendam. Rus amænum,& suburbanum. Cice. pro Rosc.Amer.Hortulus suburbanus.Plin. li.35.c.10.

SVBVRBIA,n.2.ἡ τῶν ἐν προαστείω. plurali numero tantum, sunt frequentes extra vrbem domus instar vici vrbani,quasi sub vrbe.

SVBVRBIVM,ij,n.2.Cic.in Ara. Suburbium ite.

†SVBVRO,ris,a.3. [*Abbrusciare alquanto.*] ὑπανθίω. Sueton. in August.Solitusq; sit crura suburere nuce ardenti.]

SVBVRRA,f.1.vicus Romæ,vt ex Iunij sententia refert Var. lib.4. de Lingua Latina,sic dictus ab eo,quod situs sit sub loco, quem Terreum murum appellant. Verum ego (inquit Varro) potius a pago Succusano puto dictam Succusam, inde mutatis litteris Suburrā. Cuius rei indicium est, quod antiquitus per c,litteram non per b, scribebatur.Festus verò Verrium secutus,a succurrendo dictā existimat, quod in ea statione soleat habere præsidium statiuum, vt Exquilijs succurreret, Gabinis eam partem infestantibus. Cuius rei indicium profert, quod & seculo suo Sucurrana tribus scribi soleat per c,litteram,non suburrana per b.

SVBVRRANVS,a,um,o.1.2. Regio Suburrana, in qua meretricum diuersoria erant, quæ ob id suburranæ dicuntur a poetis. Mart. libr. 6. Famæ non nimium bonæ puellam, Quales in media sedent suburra,Vendebat modo preco Gellianus.

SVBVVLTVRIVS,a,um,o.1.2.vox est a Plauto risus monēdi gratia cōficta, qui Ampelisc æ puellæ corpus subuulturium tribuit, quod vulturis ritu raperet aspicientes. Verba eius sunt hæc in Rudente; Proh dij immortales, Veneris effigia hęc quidem est,vt in ocellis hilaritudo?eia,corpus eiusmodi subuulturium? illud quidem sub aquilum volui dicere.

SVCCEDANEVS,a,um,o.1.2.[*Successore,Vicario* Germa. An statt eines anderen dargestelt. *Gal. Successeur succedant, ou estant mis an lieu d'vn'autre. Hisp.Cosa que succede a otro.*]ὑποβολιμαῖος.quod alteri succedit,seu quod pro alio subijcitur.Plau.in Epid.Men' piacularem oportet fieri ob stultitiam tuam, Vt meum tergum stultitiæ subdas succedaneum. Legitur & Succidaneum a succidendo,vt paulo post docebimus.

SVCCEDO,dis,a.3.succumbo,subeo,alterius locū occupo,[*Andar sotto,succedere.*Germa.Hinunder gehen.G.*succeder, venir en la place, entrer.*HI.*Succeder a otro.*] ὑποδύομαι.subeo,ingredior. Cicer.pro domo sua;Is tectum, quod imbris vitandi causa succederet, nullū habebat.Vir.lib.3.Gor Aet tecto assuetus coluber succedere, & vmbræ. Cæs. 2. Bell. Gal. Murusque defensoribus nudatus est:testudine facta portis succedunt,murumq. subruunt.Item in alienum locum venire.Cæs.5 Bel. Gal.Stationesq. dispositas haberent,atq. alios alij deinceps exciperent,integriq. & recentes defatigatis succederent.Cic.li.3.Off.Quid ergo:hic non noceat,qui quodā quasi veneno perficiat,vt veros hęredes moueat,in eorum locum ipse succedat? Accipitur aliquādo succedere, pro prosperè cedere,seu feliciter euenire[*Succedere bene*]Ter.in And.Hac non successit,alia aggrediamur via. Liu.li.8.ab Vrbe;Vt si successisset incœptum cogitaret pop Rom.potius,cum quanto studio,periculoque reditum in amicitiam suam esset,quàm qua stultitia, & temeritate de officio decessum.Cic.ad Bru.Nos te, tuumque exercitum expectamus,sine quo,vt reliqua ex sententia succedant,vix satis liberi videmur fore.Successit,pro accidit.[*Accadere.*]Plin.lib. 28.cap.8. Quod si successit alienari mente,vel ex equo hominem decidere. Successum est,impersonaliter.Cic.ad Planc.lib.13.Qui cum fortè quæstor Macedoniam obtineret, neque ei successum esset, Pompeius in eam prouinciam cum exercitu venit.

SVCCENDO,is,a.3.[*Infiammare,* להט lahat בער baher הבעיר hibhir. G.Vnden anzunden.*Gal.Enflammer,mettre le feu sous & allumer.* HI.*Encender.*]ὑποκαίω.ignem subijcio.Liu.li.8 Bel.Pun.Cum tunicam fœminarum, puerorumque imbellem, & inermem ciues sui cęderent, & succensum rogum semianima pleraq. iniicerent corpora.Succensus,partic.Ci.in Pis. Sapiens etiamsi in Phalaridis tauro inclusus succensis ignibus torreatur, &c.

SVCCENSEO,succenses,n.2.[*Irarsi,adirarsi* קנף Katsaph,קצף zahaph. Ger.Vber einen erzuernen,oder hoen sein.*Ga.Sesmarrir & courroucer.* HIS. *Enfadarse a otro.*] ἀγανακτέω. in re graui & iusta ex cā irascor,vt ait Donatus.Cic 8.Aca.Cur mihi magis succensetis,qui ita non aspernor, quàm eis, qui cum audiunt, desipere nos arbitrantur. Ou.ep.16.Nec tamen irascor, quis enim succenset amanti?Ci.pro Deiotaro;Non enim iam metuo,ne tu illi succenseas:illud vereor, ne tibi illum succensere aliquid suspicere.

SVCCENTVRIO,succenturias,n.1.ἐπιλεγχέω.explendę centuriæ gratia substituo.Vnde Succenturiati milites dicuntur,non primæ,sed secundæ centurię qui ad insidiandum maximè collocabantur: ex quo in succenturijs,hoc est, in insidijs quempiam collocatum dicimus.Teren.in Phor.Nunc prior adito tu,ego in insidijs hic ero succenturiatus.

SVCCERDA,f.1.[*Merda porcina.*Ger.Ein sewdreck.*Gal.Fiente de porceau.*HI.*Freça,ò estiercol de puercos,*] ὄνυπρος. stercus suillum, interprete Festo. Titinnius;Quid habes nisi vnam arcam sine claue? eo cōdis succerdas.Rectius videtur vnico c,scribi posse.Nā apud Lucilium corripit primam syllabam, ex quo hunc versiculum citat Nonius:Hic in stercore humi stabilisque simo,atque sucerdis.

SVCCERNO,is,ere,a.3.[*Separare,* הכריל hibdil.Germa. Absunderen. *Gal.Separer,cribler,passer,tamiser.*HI.*Cernir,apartar,*]διακρίνω.separo,secerno.Plin.li.16.c.11.Farinario cribro succernunt.Cato c.18. Eo calcem cribro succretam indito alternè digitos duos.

SVCCESSOR,oris,m. 3.[*Successore.* Ger. Ein nachfahr,nachkommer, der einen etwarinn nachtrittet.*Gal.Successeur* HI. *El que succede a otro.*]διάδοχος.qui alteri succedit.Cic. ad Canin.li.2.Marium quidem successorem tardè video esse venturum.Mart.lib.9.Sic quasi Pythagoręloqueris successor & hæres.

SVCCESSIO,onis,f.3.[*Successione.*Ge.Nachkommung, nachtretung. G.*Succession.*HIS.*Obra de succeder,*]διαδοχή.ipse succedendi actus. Cel.ad Cic. lib 8 Epist.Præterea Marcellus,quod adhuc nihil retulit de successione prouinciarum Gallicarum.Ci.1.de Finibus:Vt enim cum cibo potioneque fames sitisque depulsa est, ipsa detractio molestię consecutionem affert voluptatis:sic in omni re,doloris amotio successionem efficit voluptatis.

† SVCCESSIVE, aduerb. Spartian.in Carac. In aduocatione fisci successiuè.]

SVCCESSVS,cessus,m.4.[*Auenimento.* Ger. Ein auffgang, oder fortgāg,er sei gut oder boess,glucksfal.G.*Bonne issue,bonne fin,bon heur succes.*HISP. *Lo que succede,*] τύχη. pro euentu accipitur tam bono quā malo.Vnde bonum successum,& prosperos successus,& infelices successus legimus.Vir.li.2.Atq. hoc successu exultans animisque Chorœbus.Liu.li.1.ab vrb.in Prefa. Cū bonis potius omnibus votisque ac precationibus Deorum, Dearumque,si (vt poetis) nobis quoq.mos esset,libentius inciperemus;vt orsis tanti operis successus prosperos darent. Ouid. 8. Met. Nec tamen illa sui successu lætior ictus, Quam Meleager erat. Idem Epi.1. Flebam successu posse carere dolos.

SVCCESSA orum,pluralis numeri.n.2. Ouid. 2. Met. Murmura parua dedit,successorumque Mineruæ Indoluit.

SVCCESSVS, a, um, o, 1.2.participium passiuum,sine verbi origine,id significans,quod prosperè cessit.Cicer.ad Tiro.libr.16.Nam cum omnia mea causa velles mihi successa, tū tua, sciū enim te meorum commodorum semper esse volui.

SVCCIDVS,a,um,o.1.2.[*Grasso.* G. Nevvgeschorne vvueste vvollen. *Gal.Plein de suc,seueux, & humide.* HIS. *Cosa suzia,ò cosa exugosa*] a succidendo, aut a succo:aut, vt Varro putauit, a sudore dictum est.

eſt,vt Lana ſuccida,hóc eſt,pinguis,ſordida,& nondum lota, hoc eſt,talis,qualis ſuccidítur:Græci αὔσυντον vocant.Varro de re ruſt. lib.2.ca.11. Tonſuræ tempus inter æquinoctium vernum & ſolſtitium,cum ſudare inceperunt oues,a quo ſudore recens lana tonſa ſuccida eſt appellata.Iuuen. Sat.5. Qualis cœna tamen? vinum qđ ſuccida nolit Lana pati.

SVCCIDANEAE Hoſtiæ,f.3. ἀντεβαλλόμεναι θυσίαι. dicebantur quæ ſecundo loco cædebantur.Apud veteres enim ſi primis hoſtijs lita tum non fuiſſet, aliæ poſt eaſdem dućtæ hoſtiæ cædebantur duæ, quæ prioribus iã cæſis luendi piaculi gratia ſubdebantur. Feſtus.

SVCCIDIA,æ,f.1.[*Carne ſalata di porco.* Ger. Schweinen ſeitten,geſaltzene riemen von ſchweinen fleiſch.*Gal.Fliche de lard.Hiſpa.El lardo de puerco ſalado,*]ταριχία.tergum,ſiue maſſa carnis porcinæ ſalita,& in neceſſarium vſum ſeruata:ita dicta,quod quoties opus eſt ſuccidítur.Nonius ſuccidiam,[*Lardo,*]pro lardo exponit.Continet autem pernam, petaſonem,& lardum.Cic.in Cato.Iam ortũ ipſi agricolæ ſuccidiam alteram appellant.Var.l.4.de Lin.Lat.Nõ a ſuccidendo,ſed a ſuibus cædendis dictam exiſtimat.Nam id pecus primum occidere cœperunt,& vt id ſeruarent,ſalite.Idem de re ruſt.li.2.c.4.Quis enim noſtrum fundũ colit, quin ſues habeat; & qui non audierit patres noſtros dicere, ignauum & ſumptuoſũ eſſe,qui ſuccidiam ſuſpenderit in carnario potius ab laniatio,quã ex domeſtico fundo.

SVCCIDO,is,penul.prod.a.3.[*Tagliar ſotto.*גָּדַע ghadhah גָּרַע gharah, German. Vnden abhawen,oder abſchneiden,]ὑποκόπτω. ſubſeco, abſcindo,a Sub,& Cædo.Virg.1. Georg.At rubicunda Ceres medio ſuccidítur æſtu.Plí.lib.16.c.12.Poſtea tota arbor ſuccidítur,& medulla eius vritur.Cæſ.4.Bel. Gal. Omnibus eorum agris vaſtatis,frumentis ſuccíſis.

SVCCIDO,dis,p.c.a.3.[*Cader ſotto.*Germa. Nider fallen, auff die erd fallen]ὑποπίπτω.ſub onere, vel præ laſſitudine ſuccumbo,a ſub & cado.Gel.Iam continuo labore grauia genua ſuccíderant.Plau.in Curc.Genua media ſuccídunt laſſitudine.

SVCCIDVVS,dua,duum,o.1.2.[*Chino.* Ger.Zum fall geneigt,]pronus ad cadendum,ſiue fermè cadẽs.Claud.l.3.Succídui titubant greſſus. Ouid. epiſt. 17. Succido dicor procubuiſſe genu.

SVCCINGO,gis,a.3.ὑποζώννυμι.veſtes lacinias cingulo coerceo,vt ſolemus, quo expeditiores ſimus ad aliquod opus faciendũ. Hor. 2. Ser.Sat.6. Veluti ſuccínctus curſitat hoſpes.Nonnumquam idem quod circumcingo,ſiue ambio.[*Cingere.*]Ouid.13. Met. Illa feris atram canibus ſuccíngitur aluum,Virginis ora gerens.De Scylla. [*Circondare,*]Vrbs ſuccíncta portub.hoc eſt, circumſepta,ac munita.Cice.de leg.Agr. Deleta Carthago eſt, quod cum hominum copijs,tum ipſa natura,ac loco, ſuccíncta portubus armata muris, &c.Pectora ſuccíncta curis.Stat.5.Sil.Succínctus nomen ex parti cipio Plin.lib.16.c.10. Eaſdem arbores alio nomine eſſe per oram Italiæ,quos tribulos vocant,pleriq;arbitrantur,ſed graciles,ſuccíncti ores,& enodes.Hoc eſt,ima ſui parte minùs ramoſas.

SVCCINGVLVM,cinguli,n.2.ſiue ſubcingulum. ζωστήρ.idem cum baltheo,teſte Feſto.

SVCCINO , cinis,a.3.[*Cantar doppo.*Ger. Einem nachſingen,]ὑπᾴδω. canendo ſubſequor, poſteriore loco cano, cui opponitur Præcino. Horat.lib.1.Epi.Clamat,victum date;ſuccínit alter,Et mihi diuiduo findatur munere quadra . Accipitur etiam Succinere pro eo quod eſt,ſubmiſſa voce canere.[*Cantar pianamente.*]Vnde ſuccentores dicuntur,quos vulgus *Baſſo* appellat . Contra Cantores, qui vocem maximè acuunt.Occentores[*Tenore,*]autem,qui medium inter vtrunque ſeruant tenorem.

SVCCINVM,ni,p.c.n.2.[*Ambra.*Germ.Agſtein]ἤλεκτρον.idem quod electrum . Veteres putauerunt eſſe lachrimam ex arboribus pinei generis.Verùm hodie deprehenſum a viris doctis,qui Pruteniam totam peragrarunt,nihil aliud eſſe,quàm bituminis genus ex ſaxis profluens,primum liquidum,ſed poſtea maris frigiditate conden ſatum. Succinum (inquit Ruellius) vulgus medicorum Ambram citrinam vocat , Mauritani *karabe* Geſtatur a noſtris mulierculis decoris gratia,quædam monilium vice,alię in orbiculis,quib. preculas ſuas numerant religioſè.Dictum Succinũ, quod Succus eſſe crederetur profluens ex arboribus pinei generis.Pl.li.37.c.3.Arboris ſuccum eſſe priſci noſtri credidere,ob id ſuccinum appellãtes.

SVCCINVS,a,um,o.1.2.quod id ſignificatur,quod ex ſuccino conſtat. Mart.li.6. Cum Phaetontea formica vagatur in vmbra, Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.

SVCCISIVVS,a,um,o.1.2.[*Succeſſiuo,di mano in mano.*Ger. Das noth wendigen ſachen entzogen wird,oder neben ernſtlichen dingẽ geſchicht.] adiect. vt Succiſiuum tempus. τὸ ἀφέργον.quod ſubtrahitur rebus magis ſerijs,vt ad aliquem vſum accommodemus. Gel.lib.10.c.11.Quantum autem vitæ mihi deinceps Deum volũtate erit , quantumq. a cura , & a re familiari, procurandoq; cultu librorum meorum dabitur otij , ea omnia ſuccíſiua, & ſecundaria tempora ad colligendas huiuſmodi memoriarum delectarium culas conferam.Cic. 1.de Legibus ; Succíſiua quædam tẽpora incurrunt,quæ ego perire non patior. Succíſiuę operæ, quæ poſt neceſſarias fiunt,& quaſi intermiſſariæ.Cice. 2.Philip. Nec verò tibi

de verſibus reſpondebo: tantum dicam breuiter,neque illos, neq; vllas te omnino litteras noſſe;me nec reip. nec amicis vnquam defuiſſe:& tamen omni genere monimentorum meorum perfeciſſe operis ſuccíſiuis,vt meæ vigiliæ, meæq. litteræ, & inuẽtuti vtilitatis,& nomini Romano laudi s aliquid afferrent.Menſores ẽt terię nonnunquam dicunt,In ſucceſſiuum eſſe vnciam agri,aut ſextantem , cũ ad iugerum interdum peruenerant , & aliquid præterid, qđ demetiẽdũ erat,ſupereſſe videbatur. Sunt hodie ex eruditionibus , qui Subſeciuũ ſcribere malũt, qua de re vide ſuprà ſuo loco.

SVCCLAMATIÔ,onis,f.3.[*Seridare.*Germ. Zuſchreiung] ἐπιφώνημα. idem quod acclamatio. Liu.lib. 10.Bel. Maced. Si ex eo, quod aut inter ſe loquantur,aut ſucclamationibus apud concionantem Imperatorem ſignificent,quid ſentiant,&c.

SVCCLAMO,as,a.1.[*Seridare.*Ger. zuſchreien.]ἐπιφωνέω. idem quod acclamo,ſiue alterius orationem clamore excipio.Cic.lib.8.Epiſt. Succlamatum eſt frequenter à militibus.Liu. libr. 5.ab Vrb. Hæc Virginio vociferãti ſucclamabat multitudo,nec illius dolori,nec ſuæ libertati ſe defuturos.

SVCCOLLO,as,a.1.[*Portar ſu le ſpalle.*Germ. Auff dem halſſ,oder auff den achslen tragen.]κατώμαδον αἴρομαι. collũ ſuppono,ceruicib. ſubiectis porto : quod propriè eorum eſt , qui aliquẽ in lectica geſtant.Suet.in Claud.Cæſ cap. 10.Ab his lectice impoſitus , & quia ſerui diffugerant, viciſſim ſuccollantibus in caſtra delatus eſt.

SVCCORTILLA,f.1.[*Voce feminile,& alta*]dictio eſt prorſus obſoleta, q̃ apud antiquiſſimos ſignificabat vocẽ tenuẽ,& clarã: qđ annotauit Feſtus,citãs illud Titinnij:Fæmina fabula,ſuccortilla vocula.

SVCCRESCO,is,a.3.[*Creſcere,o naſcere ſotto.*גָּדַל ghadhal.Ge.Herfuer wachſen,vndenfuer wachſen]ὑπορύομαι. ſubnaſcor, in ſubſidiũ, vel locum alterius creſco, vel ſub re aliqua altiore gignor.Col.l.4. c.14.Nec patiantur herbam ſuccreſcere.Oui.9.Met.Succreſcit ab imo, Tortaque paulatim lentus premit inguina cortex. Pla. Trin. Interim mores mali, quaſi herba irrigua Succreuerunt vberrimè. Per tranſlationem,ſuccreſcere ætati.Ci. 3.de Orat.Non enim ille mediocris orator veſtræ quaſi ſuccreſcit ætati, ſed & ingenio peracri,& ſtudio flagranti.

SVCCVBA,vbæ,f.1.[*Adultera* מְנָאֵף menaaphah.Ge.Ei hurenfaer, ſo ſich vnder einen anderen mann legt]μοιχαλίς.adultera, quę ſe alieno marito ſubijcit. Ouid.1.Epiſt.6. Lecti quoque ſuccuba noſtri Mœreat;& leges ſentiat ipſa ſuas.

SVCCVBI,m.2.qui dicantur,vide in verbo Succubo.

SVCCVBO,as,are,a.1.[*Putanegeiare.*Germa. Vndenligen.]ἐγκύδαι, ὑποκεῖσθαι.viro ſe ſubijcere,inijci; vnde & Succuba dicitur adultera,quæ alieno ſucculbat viro.Item Dęmones quidã dicti ſunt Succubi , qui aſſumpta muliebri forma , viris ſe creduntur ſubijcere: quemadmodum Incubi appellantur , qui virorũ ſpecie aſſumpta mulieres inire exiſtimantur.

SVCCVMBO,is,vi,tum,n.3.[*Sottoggiacere.* נָפַל naphal.G. Vndenligẽ] ἀπαγορεύω.vincor,defatigor,oneri impar ſum.Liu.l.6.ab Vrb.Succumbere oneri coacta plebs.Oui.4.Faſt.Eleg. 2.Iam fera Cęlanb. Germania,totus & orbis,Victa poteſt flexo ſuccubuiſſe genu. Succumbere ad animum relarum,pro frangi,& ita debili animo eſſe, vt ferre aduerſa nequeamus.Cic.2. de Fin.Potius ergo illa dicantur,turpe eſſe viro debilitari,dolere,frangi,ſuccumbere. Cicer.2. Tuſc.Pugiles vero etiam cũ feriant aduerſarium , in iactandis cęſtibus ingemiſcunt, non quod doleant,animove ſuccumbant : ſed quia profundenda voce omne corpus intenditur , venitque plaga vehementior.Vir. 4. Aen.Huic vni forſan potui ſuccũbere culpę.

SVCCVRRO,ris,n.3.ſubuenio, opem fero,ſubſidio venio. [*Soccorrere ſouenire,porgere aita,ſoccorſo.* עָזַר hazer.G.Hinzu lauffen zu helffe, zuſpringen in der noth,]βοηθέω,ἐπικουρῶ. auxilium præſto, ſuppetias fero.Vir.1.Aen.Non ignara mali,miſeris ſuccurrere diſco.Ci. pro Sex.Roſ. Licet omniũ in me pericula impendeant, ſuccurrã, atque ſubibo.Oui. 1. Triſt.Eleg.4.Rebus ſuccurrite læſis. Item in mentem venire[*Ricordarſi.*]Cic. Neque enim mihi ſuccurrebant verba,quæ ante diſcęſſum a Dollabella audieramus. Cic. filius ad Tironem lib.16.Deinde illud etiam mihi ſuccurrebat,graue eſſe, me de iudicio patris iudicare. Vir. 2. Aen.Pulchriq; mori ſuccurrit in armis.Succurſum,impęrſonale.Plin.lib.23.ca.1.Intellectum ibi remedium eſt,potuque ſuccurſum.Liu.3. ab Vrb. Nec cum eo in gratiam redijſſe,cuius aduerſę fortunę velit ſuccurſum.

SVCCVS,ci.m.2.[*Succo,humore.*Germ.Ein ſafft.]χύλος.humor tam in animalium,quàm in plantarũ corpotibus,quo illa aluntur , ita dictus a ſugendo,vt quidam volunt,quod ſingula membra , quantũ cuique opus eſt,ex eo exugant,attrahantque.Cic. 1. de Nat. Deor. Principio eorum,quæ gignuntur è terra,ſtirpes,& ſtabilitatẽ dant ijs, quæ ſuſtinentur, & extra ſuccum trahunt, quo alantur ea, quæ radicibus continentur.Succus pomorũ,pro ſapore,[*Sapore*]Virg. 2.Geor. Pomaque degenerant ſuccos oblita priores. Qui rem herbariam ex profeſſo tractandam ſuſceperunt, ſuccum diſtinguũt à lachrima & liquore,vt Lachrima ſit,quæ ſponte profluit: Liquor, qui ſcarificato cortice emanat.Succus,qui ex planta contuſa exprimitur.Quæ differentia, vt cognitu digna eſt,ita a ſcriptoribus nullo pacto obſeruatur . Nam & Plinius ſuccum accipit pro reſina,ſiue pi-

Subcinctorium, Cingulum. Subcinctorium, Cingulum. Subcinctorium, Cingulum. Subcinctorium, Cingulum. Subcinctorium, Cingulum. Subcinctorium, Cingulum.

SVFFERVEFACTO, is, a, s. [*Intepidir.* Gec. Ein vvenig ſiedig machen. *Gal. Faire vn peu bouillir. Hiſpa. Hazer hervir vn poco*] ὑποθερμαίνω. ſubferuidum reddo. Pli. lib. 12. c. 26. Odor verò in vino ſufferuefacti antecedit alios, Idem lib. 22. c. 25. In veſicę vero dolore ſemuncia amyli, cum ouo, & paſſis tribus ſufferuefacta a balneo.

SVFFERVEFIO, vefis, eri, n. paſ. [*Eſſer tepido.* Ger. Zum theil anfahen ſiedig werden.] ὑποθερμαίνεσθαι. aliquantulum feruidum fieri. Pli. lib. 27. c. 9. Qui fidem promiſſo huic quęrunt, affirmant lapillos qui ſufferuefiant, vnà rumpi.

SVFFES, etis, m. 3. ſummus magiſtratus nomen erat apud Carthaginẽſes, non diſſimilis Romanorũ conſulatui. Liu. l. 10. Bel. Pun. Senatum itaque Suffetęs (quod velut Cõſulare imperiũ apud Carthaginẽſes erat) vocauerunt. Idẽ 8. Bel. Pun. Infeſtus ob direpta quædam ab conſcendentibus naues militibus, ad colloquium Suffetes eorum, qui ſummus Pęnis eſt magiſtratus, cum Quæſtore elicuit.

SVFFIBVLVM, li, pen. cor. n. 2. ſiue Subfibulum, veſtimentum album erat, teſte Feſto, prætextum, quadrangulum, oblongum, quod in capite Veſtales virgines ſacrificantes habebant, idque fibula comprehendebatur.

SVFFICIO, is, fi, a. 3. [*Baſtare, eſſere ſufficiente. & aſſai,* דַּי dai, ani. Ger. Genug, oder genugſam ſein. G. *Suffire, ſatisfaire Hiſ. Baſtar,* ἐξαρκῶ, ἀρκέω. ex Sub, & Facio, ſignificat ſatis eſſe: conſtruiturque cũ datiuo. Stat. lib. 5. Sil. Vade puer, tantiſque enixus ſuffice donis, ideſt, ſatis eſto. Cic. in Salluſt. Poſteaquam immenſę gulæ impudiciſſimi corporis quæſtus ſufficere non potuit. Ouid. 3. Triſt. Eleg. Suffecitque malis animus. Vir. 11. Æn. Nec ſuſtinet vmbo Ictibus. Hoc eſt, ſatis eſſe non poteſt ſuſtinendis ictibus. Nonnunquam ſine datiuo collocatur, eius loco habẽs infinitum Virg. li. 5. Nec nos obniti contra, nec tendere tãtum Sufficimus. Aliquando ſubminiſtrare [*Dare, porgere.*] Vir. 2. Aen. Ipſe pater Danais animos, viresque ſecundus Sufficit. Aliquãdo ſubſtituere, [*Mantenere,*] Virg. 2. Geor. Arq; aliam ex alia generando ſuffice prolem. Vnde ſuffecti magiſtratus dicuntur, qui in locum mortuorum, eorumve, qui munere ſuo perfuncti ſunt, ſubrogantur. [*Succeſſore,*] Cic. li. 4. Ep. Si Appij os haberem, in cuius locum ſuffectus ſum, tamen, &c. Aliquãdo inficere, maculare, [*Macchiare.*] Cicer. in Hor. Vtij, qui in conuiuijs purpuram ſufficiunt, poſt ſanant medicamentis quibuſdam.

SVFFIGO, is, xi, xum, a. 3. [*Ficcare.* German. Auffhefften. *Gal. Fichar deſſous. Hiſp. Hincar a otra coſa.* ὑπερπερόω, προσηλόω. idem quod affigo. Cicer. in Piſ. An ego, ſi te & Gabinium cruci ſuffixos viderem, maiore afficeret lætitia ex corporis veſtri laceratione, quam afficior ex infamia. [*Crucifigere.*] [Horat. 1. Serm. Sat. 3. Si quis eum ſeruum, patinam qui tollere iuſſus, Semeſos piſces, tepidumque liguricrit ius, In cruce ſuffigat, Labeone inſanior inter Sanos dicatur. Hircius de Bel. Afr. libro 5. Poſtero die Iuba Numidas eos, qui loco amiſſo fuga ſe receperant in caſtra, i cruce omnes ſuffixit.

SVFFIMENTVM, mẽti, n. 2. [*Perfumo,* קְטֹרֶת ketoreth, קִטֵּר kitter, קְטֹרֶת ketoreth. Ger. Bereuchung. *Gal. Perfum. Hiſp. Sahumerio.*] θυμίαμα, ἀποθυμίασις. Idem quod ſuffitus, & ſuffitio. Pli. Quod & ſuffimentis quibuſdam facere conſueuerunt. Cice. 1. de Legibus; Nam & in ijs ſine illius ſuffimentis expiati ſumus. Suffimenta, inquit Feſtus, a veteribus dicta ſunt, quę fieri ſolebant ex faba, mi lhoq; mollito, mulſo aſperſo. Ea dijs eo tempore dabantur, quo vuæ calcatæ prælo premebantur.

SVFFIMEN, is, n. 3. [*Perfumo,* קְטֹרֶת ketoreth, קִטֵּר kitter, קְטֹרֶת ketoreth, קְטֹרֶת keto rah] θυμίαμα. idem quod ſuffitio. Ou. Sanguis equi ſuffimen erit.

SVFFIO, fis, fiui, vel fij, fitum, a. 4. [*Perfumare.* חִטֵּר hittet. Ger. Bereuchen, vnden auffreuchen. *Gal. Perfumer. Hiſ. Sahumar,*] ὑποθυμιάζω. idem ſignificat, quod ſuffumigo. Pl. Hippocrates ruta vuluarũ cauſa naturam ſuffire iubet. Vir. li. 4. Geor. At ſuffire thymo ceraſque recidere inanes. Quis dubiter? Col. lib. 12. c. 18. Cella quoque vinaria omni ſtercore liberanda, & bonis odoribus ſuffienda. Luc. lib. 1. Ignibus æther eis terras ſuffire feraces.

SVFFITIO, onis, f. 3. [*Perfumo,* קְטֹרֶת ketoreth, קִטֵּר kitter, קְטֹרֶת ketoreth, קְטֹרֶת keto rah] ὑποθυμίασις. idem quod ſuffitus. Pli. li. 25. c. 22. Orpheus & Heſiodus ſuffitiones commendauere. Col. lib. 12. c. 6. Ne rurſus nimia ſuffitione medicata ſunt.

SVFFITOR, oris, m. 3. ὑποθυμιατής. verbale a ſuffiendo deductum. Pli. lib. 34. c. 8. Lycus & ipſe puerum ſuffitorem.

SVFFITVS, a, um, p. p. o. 1. 2. [*Perfumato,* מְקֻטָּר muktar. Germ. Bereuchet, den rauch vnden her gelaſſen. *Gal. Perfumé. Hiſ. Sahumado.*] τεθυμιαμένος. ſuffumigatus. Pli. li. 20. c. 17. Aniſum dolores capitis leuat ſuffitum naribus.

SVFFITVS, tus, m. 4. *Profumo,* קְטֹרֶת ketoreth, קִטֵּר kitter, קְטֹרֶת ketoreth, קְשׁוּרָה ke torah. G. Ein bereuchung vnden auff. θυμίασις. ſuffumigatio. Pli. lib. 24. c. 11. A multis in ſuffitus pro ture aſſumitur. Idem alibi: Et vuluarum conuerſionem ſuffitu excitant.

SVFFISCVS, ſci, m. 2. follis vinarius teſtium arietinorum, quo vtebantur antiqui pro marſupio, a fiſci ſimilitudine dictus. Feſtus.

SVFFLAMEN, inis, n. 3. machinæ genus eſt, teſte Budęo, quo in deſcenſu, vel procurſu nimio rota ſolet retineri. Iuuen. Sat. 8. Ipſe rotam ſtringit multo ſuffiamine Conſul.

SVFFLAMINO, as, a. 1 ſufflamine comprimo, & retineo. Sen. 4. Dela. Tanta illi erat velocitas orationis, vt vitium fieret. Itaq; D. Aug. optimè dixit, Aterius noſter ſufflaminandus eſt; adeo nedum currere, ſed decurrere videbatur; nec verborum tantum illi copia, ſed etiam rerum erat.

SVFFLATIO, nis, f. 3. [*Enfiatione.* מַפָּח mappach; Germ. Auffblaſung, blaſt] ἐμφύσημα. idem quod inflatio. Plin. lib. 9. cap. 7. Bullantium aquarum ſufflatio.

SVFFLO, as, are, a. 1. [*Soffiare.* נָשַׁב naſchab, נָפַח naphach. G. Hinũder blaſen, vndenher blaſen. *Gal. ſouffler, empir de vent. Hiſpan. ſoplar*] φυσίζω, verbum eſt actiuum, idem ſignificans, quod inflare, ſiue flatu excitare. Pli. lib. 34. c. 8. Buthyreus Lycius Myronis diſcipulus fuit, qui fecit dignum præceptore puerum ſufflantem, languidos ignes. Sufflare buccas. i. inflare, ſiue flatu extendere. Pla. in Sticho; Age tibicen, quando bibiſti, refer ad labia tibias, ſuffla Celeriter tibi buccas, quaſi prorepens beſtia.

SVFFOCO, as p. p. a. 1. [*ſuffocare.* חָנַק chanak. G. Erſtecken, erwergen. *Gal. ſuffoquer, eſtouffer. Hiſ. Ahogar,*] πνίγω, ἄγχω. ex Sub & Faux, au, in o, productam conuerſa, ſignificat ſpiritum præcludo, veluti obſtrictis faucibus: quamquam etiam latiùs accipitur pro quouis modo enecare [*Vccidere*] vt ſuffocare fame, ſuffocare veneno. Cic. ad Attic. li. 9. Conſilium primum eſt, ſuffocare vibem, & Italiam. Idem pro Mur. Qui gallum gallinaceum ſuffocauerit, Ouid. in Ibin; Suffocent animam dira venena tuam. Suffocatio, onis, [*Suffocatione*] verbale, ſuffocandi actus. Pli. lib. 20. c. 5. Eius ſemen contritum, & in vino potũ, tumentẽ aluum, & ſuffocationes mulierum, doloreſque lenit.

SVFFODIO, a. 3. [*Incauare,* חָרַת charah. חָפַר chaphar. Ger. Hinunder nuelen, oder graben. *G. Fouir & cauer par deſſous, miner, & creuſer. Hiſp. Cauar por de baxo*] ὑποῤῥύττω. ſubtus effodio. Col. lib. 2. c. 18. Neque ſuem velimus impaſci, quoniã roſtro ſuffodiat, & ceſpite, excitet. Suffodere equum, eſt eum confodere, & propriè ſub ipſo ceſſore occidere. Cæſ. 4. Bel. Gal. Rurſus his reſiſtentibus conſuetudine ſua ad pedes deſilierunt; ſuffoſſiſque equis compluribuſque noſtris deiectis, reliquos in fugam coniecerunt. Virg. 11. Aen. Suffoſſo reuolutus equo. Cic. pro Mur. Sacella ſuffoſſa.

†SVFFOSSIO, nis, f. 3. [*Cauamento* ὑπορυγή. Senec. epiſt. 50. Ipſum ſolũ ſuffoſſionibus tremeret & cuniculis.]

SVFFRAGIVM, ij, n. 2. punctum, tabella, vox, ſententia [*ſuffragio, ballot, voce* Ge. Ein wahlſtimm. *Gal. ſuffrage, voix, des etats, ſi ſans, conſentement. Hiſp voto o fauor para ayudar*] ψῆφος, χειροτονία. ſignificatio voluntatis, iudicijve noſtri in creandis magiſtratibus, aut reo iudicando, ſiue ■ calculis, ſiue tabellis, aut etiam voce fieret. Cic. 3. de Legibus: Suffragia in magiſtratum andando, aut etiã de reo iudicando palã ferri melius eſſet. Iuu. Sat. 8. Libera ſi dentur populo ſuffragia, quis tam Perditus, vt Senecã dubitet præferre Neroni? Cic. 1. de Leg. Si hæc ſuffragijs, aut ſcitis multitudinis probarẽtur. P. M. Suffragium. Pop. Rom. primum voce, deinde per tabellã ſuffragium tulit, quo modo autem à voce ad tabellam deuentũ ſit, & quibus temporibus, & quibus auctoribus, operę pretiũ eſt cognoſcere. Quattuor igitur leges nominãtur, omnes, vt puto, Tribuniciæ, Gabinia, Caſſi, Papiria, Cælia. Gabinia ſanxit, vt populus in magiſtratibus mandandis ſuffragiũ, non, vt antea, voce, ſed per tabellã ferret. Caſſia biẽnio poſt, idem iuſſit in omnibus iudicijs populi, perduellione excepto. Papiria & ipſa populo tabellam dedit in iubendis ac vetandis legib. Cælia, quo vno in gñe veteris ſuffragiũ reliquũ erat, hoc eſt, in perduellione, quod lex Gaſſia excepserat, in eo gñe tabellam dedit. Ita quattuor Tribunorũ pl. rogationibus factũ eſt, vt populus liberè, quod ſentiret, in oĩbus Comitijs nullo inimicitiarũ metu poſſet oſtendere: ideo tabellã vindicẽ tacitæ libertatis appellat Ci. in Agraria 2. & lib. 3. de legibus. In oratione aũt pro C. Cornelio, principiũ iuſtiſſimæ libertatis Caſſiam legẽ, quæ tabellã in Iudicijs populo dedit, magis. n. intererat populi, tabella voluntatẽ in iudicijs tegere, cum ageretur de capite fortunæſque ciuiũ, quam aut in magiſtratibus, quod lex Gabinia ſanxerat, aut in legibus, quod poſtea Papiria. His igitur quattuor tegib. ferẽdi ſuffragij mutata ratio eſt. Nunc de latoribus earũ legũ, & quo quarq; anno lata ſit, agamus. Gabiniã rogauit homo ignotus, & ſordidus; quod lib. 3. de legibus Cicer. & cum biennio ante Caſſiam rogata ſit, quod idem eodem in loco demõſtrat. Caſſiam vero Lepido & Mancino Cos. eſſe latam, ex lib. de clatis oratorib. cõſtat, neceſſe eſt, Piſone & Lenate Cos rogatam, exiſtimare Caſſiam Lepido & Macino Cos. auctore Scipione Africano poſtero. re, tulit L. Caſſius Q. Fr. Longinus Ranilia, pater illius L. Caſſij, qui in oĩb. cauſis quærere ſolebat, cui bono: & C. Caſſij, eius quem C. Mario, C. Flauio Cos. leges multas ad minuendã nobilitatis potentiã tuliſſe, in quib. hãc, vt quẽ populus dãnaſſet, cui ve impertiret, abrogaſſet, in Senatu nõ eſſet, Pedianus tradidit. Papiriam tulit C. Carbo ille eloquẽtiſſimus, tulit aũt, vt opinor, P. Popilio, & P. Rutilio Cos, nã eo anno Tribunum pl. fuiſſe, quo Scipio Aemilianus de Numantinis triũ phauit, oẽs hiſtoriæ declarant, quẽ a porta ad cõcionem productum quid de Tib. Gracchi morte ſentiret, ſedioſè interrogauit, Cęlia, non facilè eſt conijcere a quo ſit rogatus,

Subjungit Q. Mucius, T. Flaminius, Q. Considius, ex his vnus, qui fuit apud Cn. Lælium, Vt opponatur Callius Postumio de P. Popilio dicit edic. qui C. Gracchum, M. Flaminium, Q. Considium, Q. Mucium, Cn. Lælium nebulgibi, ex vna familia, & cognatione Tribunos fuisse, & Quæstores, & Prætores, & Consules, & Pontifices, & Augures, & Imperatores, & Principes in Senatu, & omnes fere illustres, & claros viros, & qui ex his pronepotes nobis manserint. Si figuratur Ca. in epist. ad Att. 1. 20. verbo, Cicero Cludiane pone cognitionem, ebelle mutatis mutandis, ut ea valde deserte Vti Cæsar in epist. ad Att. 1. 19. legit ad quæstorem, & in vltimo lectu epist. V. R. que figuratur, Cui reggiam, Vt regias, vti ergo in epist. ad Att. 1. 19. Cæsar ad Ciceronem, Quæ ego non tam amabilis, & cæt. ecf. vti scilicet & improbabile, in vno vincit latera. A Corpore ente, & cæt. Ita Cæsar, ... amicus mutuam cum ea familiaritatem inierat, & reipsum in eo Venus Consilio populo vt fabricatus de eo Cæsar, & Cæsar, & Cæsar, & Cæsar, & Cæsar, & Cæsar, & vna Ita, ... pro erat A. an alera C. an tertia N. L. & prima figni ferbam. Abbiti. Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, & Cæsar, & communicatum plane non intelligo. Vt ego vel ad plures redeam, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, qui quidem Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar, Cæsar,

Aqua lotmor ambre. TCCH.A. Sage Sel marin ſe prend de ſoy-meſme
en quelques endroicts de la coſte de Normandie, et Saintonge, le
Brouage, et autres, appellé Selen Tacit. Anno. d. 1. Quo die Ro-
manus ædes fregit. Sal.

Sagapenum a Arabibus, *Serapinum* Græcis, Sagapenum a quibusdam
dictum pro mala pronunciatione, Sic Vitr. lib. 2. de arch. Sed
nec aquatis fieri tectis debet Sagapenum, Plin. lib. 12. c. 14. de
ſchino Sagapenum ab eo vitiabitur, quod in fagopidis radicibus
nodo herbæ Alli hyppogeſin vocant, gummi eſt. Sagapenum.

Semen Anethi Græcis, Anethum Latinis, Fœnum, d. 1. c. 14. Anethi
hoc eſt, gummi ceraſtes ſuccum ſimilem habet, ſed ſuccus anethi
ſi mutetur, ſtatim in ſomnos ſuffigit, et comatoſos facit, ſolumq;
extinctum dolorem, ſomnum ad exurtum ſuppreſſum ſuccum.

Scammonium a Græcis, Scammonium Latinis, Scammonium Arabibus
dictum, Plin. lib. 20. c. 14. Scammonium ex Syria optimum, cum ſit ſuc-
cus radicis, quæ Scammonia vocatur, ſimilis Bryoniæ, ſed ſuccus
tenuis nequaquam eſt, quamvis ſuccus tamen ſecet: vnde nomen
ſumpſit, quod ſcindat.

Sandix Græcis, Minium Latinis, d. l. 33. c. 7. Minium ſecundum
quibuſdam dictum, quod ex Minio fiat, ſed Minium ex Sandice
fit, Sandix ex Cinnabari, Cinnabaris ex Minio, ut quidam exiſti-
mant, ſed Minium ex Sandice fit, Sandix ex Cinnabari, Cinnabaris
ex Minio

ctus ad ignem perficitur, *πυρευόμενον* nominat. Plin. loco iam citato quattuor eius ex umerat genera, factitium nimirum in tres secans differentias, quas hic breuitatis causa omittimus, ab eo, si videatur, petendas. Oui. 1. de Arte; Quid referam Baias, prætextaq; litora velis, Et quæ de calido sulphure fumat aqua? Vir. 3. Geor. Ea spumas miscent argenti, ac sulphura viua. Idem. 2. Æne. Et late circum loca sulphure fumant. Hinc Sulphureus, ea, eum. *θειώδης.* quod ex sulphure est, siue sulphuris naturam refert. Plin. lib. 36. c. 19. Cum vritur, odorem sulphureum reddit. Vir. 7. Aen. Audijt amnis Sulphurea Naralibus aqua. Ouid. 15. Met. Nec quę sulphureis ardet fornacibus Aetna.

SVLPHVRARIA, riæ, fri. [*Loco ouue nasce il solfore.* Ge. Ein ort da man schwebel grabet, oder macht, schwebelgrub, oder schwebelhutte] *θεῖα.* locus vbi sulphur coquitur, aut effoditur.

SVLPHVRATVS, a, um, o. 1. a. [*Insolforato.* G. Geschvveblet. Ga. *Ensoufré.* Hisp. *Cosa mꝛ Zolada con piedra cufre.*] *θειώδης.* quod sulphur habet admistum. Vnde, sulphurata dicuntur ligna exilia, sulphure ex vtraque parte intincta, ad accendendas lucernas. Mart. lib. 1. Quippatientia sulphurata fractis Permutat vitreis.

SVLTIS, [*Se volete.* Jei *βούλεσθε.* veteres dixerunt, pro Si vultis. Pla. in Asin. Hocagite sultis, spectatores nunc iam.

SVM, es, est. n. a. [*Essere.* היה haiah. G. Sein. *Gal. Estre.* Hisp. *Estar, ser.*] *εἰμί, ὑπάρχω.* verbum substantiuum a Grammaticis appellatum, siue quod per sese subsistet, solumq; nullius alterius verbi egeat adminiculo: cum contra cętera oīa in hoc resoluantur, pleraq; ēt siue eius ope declinari non possint: siue, quod cū cætera oīa verba actionē importent, aut passionē, solum hoc sit verbum, quod substantiā rei denotet. Variam aūt in oratione obtinet constructionē. Aliqn enim similes coniungit casus. Ci. de Diu. Cū solutus est animus, nihil planè ei est cum corpore. Idem Trebatio: Audio Treuiros capitales esse. Aliqn nō inuenustè subauditur. Virg. 1. Aene. Tu ne ille Aeneas, quē Nardanio Anchisę Edidit alma Venus? &c. Idē li. 5. Nam Polydorus ego. Nonnūquā pretium importat, idem fere significans quod valeo, siue estimor, [*Valere*] in qua significatione genitiuum exigit. Sal. in Iug. Nunc vos æstimate facta, an dicta pluris sint. Ter. in Adel. Argenti quanti est, sumito. i. quanto pretio valet. Cic. lib. 2. Offi. Vt commodiùs putarant numerari sibi, quod tanti esset, quam suum recupērare; Esset, inquit. i. existimaretur. Idem in frumentaria: Cum ī Sicilia sestertiorū duorum tritici modius esset. Eundem etiā casum exigit, cū dominium, seu possessionem i nportat; vt, Pecus est Melibęi. Itē quando munus significat, officium, idque in tertia duntaxat persona singularis numeri. [*Efficio.*] Cic. li. de Orat. Clamare contra quam deceat, hominis est imprudentis. Et paulo post: Quorum alterum diuinitatis mihi cuiusdam videtur, alterū humanitatis. Cōque iūgitur datiuo, & tūc significat; habeo. [*Habere.*] Vir. 1. Aeneid. Sunt mihi bis septē prę stanti corpore nymphæ. Iungimus interdum & alterum datiuum. Cic. ad Att. Postrema tua pagina magnæ mihi molestiæ fuit. Cuius generis orationes fere exponi solēt ꝑ verbū officio, hoc modo; Postrema tua pagina afficit me magna molestia. Ampla domus sępe affecit dominū dedecore. Cū datiuo, & ablatiuo. Plaut. in Mil. Nihil me poenitet iam, quanto sumptu fuerim tibi. Est mihi minus cum illo. i. minus sum ei familiaris. [*Amare.*] Cic. Marc. li. 15. Si mihi tecum minus esset, quam est cum tuis omnibus, allegarem ad te illos, à quibus intelligis me prēcipuè diligi. Ponitur & pro conuenit siue contingit, sed in tertia tantum persona singularis numeri, [*Conuenire, accadere.*] Val. Max. li. 1. Non est inter patrem & filium vllius rei cōparationē fieri, præsertim diuinitatis fastigio iunctos. [*Potere.*] Vir. 6. Aen. Nec nō & Tityon terræ oīparētis alumnū Cernere erat. i. licebat. Apponitur qnq; huic verbo ablatiuus sine præpositione: vt Tuo beneficio liber sum, & Tu es magna vi ai, & corporis. Aliquando etiām cum præpositione: vt, Hęc res est in potestate mea. Vis est in armis. Est in bonis, pro in possessione bonorū, bona possidet [*Esser in possesso.*] Cicer. Acilio li. 13. Nullam omnino arbitror de ea hæreditate cōtrouersiam eum habiturum, & est hodie in bonis. Esse in aliquo numero, atq; honore. Cæs. 6. Bel. Gal. In omni Gallia eorum hominum, qui in aliquo sunt numero atq; honore, duo sunt genera. Interdum adiunctū habet accusatiuū, mediāte prępositione Ad, tunc Est, significat expositū est, vel vergit. [*E dirimpetto.*] Cæs. 1. Comment. Aquitania a Garumna flumine ad Pyrenæos montes, & eam partē, quę est ad Hesperiā. Ponitur nonnunquā sine casu a parte posteriori. Lucre. Quę sunt quæ fuerunt, & quæ Post facta sequentur. Item iungitur infinitiuo alterius verbi: vt, Magnæ laudis est vacare sapiētiæ, & animi fortitudo est, aduersa cōtemnere. Est, pro possibile est. [*Possibile è*] Celsus: Nō tā facile ijs opitulari est, qui in cibo venenum, vel in potione sumpserunt. Budæus Es, pro soles. Cic. Comif. lib. 10. Quod si, vt [illegible], cessabis, lacessam. Huius verbi cōposita sunt, Absum, Adsum, Desum, Exsum, Insum, Intersum, Obsum, Possum, Præsum, Prosum, Subsum, & Supersum: quorum significata explicantur suis locis.

SVMEN, inis, n. 3. *οὖθαρ, ὄμφαξ.* venter fuillus, infra vmbilicum, cū ipsis vberibus, summis olim Romę i-delicijs habitus, præcipuè si ex primipara excisus esset sue, vno die post fœtum editū. Antiqui Abdomen appellarunt. Suminis ăt vocabulum à Publio mimorū Poeta initium sumpsit. Plin. li. & c. 51. Hinc Cęsoriarū legū paginæ, interdicaq; cænis abdomina, glandia, testiculi, vuluæ, sinciput a uentrina, vt iam Publij Mimorū Poetę cæna, postquā seruiturē exugerat, nulla memoretur sine abdomine, ēt vocabulo sumnis ab eo imposito. Idē li. 11. c. 37. Proxima eiectitiæ vulue est, occisę vno die post partum. Huius & sumen optimum, si modo fœtus non hauserit: eiectitiæ detestrimum. Antiqui Abdomen vocabant, prius quam callerent, id scientes occidere non assueri. Hæc Pli. Mart. li. 13. Esse putes nōdum sumen, sic vbere largo Effluit, & viuo lacte papilla tumet. Plau. in Cap. Quanta labes larido, quanta sumini absumendo. Dictum Sume (vt quibusdam placet) quasi suis abdomen; aut vt alij putant, à fugendo, quanquam non desunt, qui Sumen dictum putent, quasi Rumen, à mammis, quas antiqui tumas appellabant.

SVMMA, ę. f. 1. caput, genus, constitutio, numerus [*Somma, conclusione,* סוף rosch סוף sach. G. Ein Kurtzer aber volkommer haupthe griff ein summ. G. *Somme, sommaire, abregé fin de compte. Hisp. La summa que se coge de las numeros.*] *κεφάλαιον.* caput sentētiæ alicuius, aut rerum, de quibus verba fiunt, aut ēt quæ numerantur. Vir. li. 4. Nauiget, hæc summa est. In summam proficere. Q. li. 1. Maiora tñ aliqua discet puer eo ipso anno, quo minora didicisset. Hoc per singulos annos prorogatū, in summā proficit. Ideſt, in cumulū excrescere, & ad eam dicendi facultatem, quā adolescenti, aut iuueni cō parare volumus, & ad eum finem quem destinauimus. Summa victoriæ. Cæs. 4. Bel. Gal. Nec solis Biturigibus communem salutē cōmittendam censent, quod penes eo, si oppidū retinuissent, summam victoriæ constare intelligebāt. Summa rerum. Ter. in Phor. Ad te summa solum Phorini rerum redit. Cice. de Leg. Leges autē à me edentur non perfectè, nam hoc esset infinitum, sed ipse summæ rerum ac sententię. Idem ad Titum li. 13. Summa est, [*Questa è la conclusione,*] in quo mihi grauissimum facere possis, si curaueris, vt Anianus, qñ se à me amari putat, me à te amari sciet, erit id mihi pergratum. Summa pecuniæ. Cic. 1. Off. Addendo, deducendoque videre, quæ reliqui summa fiat. Cicer. de Lege Agra. Cum summam tantæ pecuniæ nullo teste sibi ipse ex sua voluntate confecisset. Huius diminutiuum est summula, ideſt, parua summa.

SVMMANALIA, n. 2. dicuntur liba farinacea in modum rotæ facta, Fest. Hæc Cæl. lib. 9. c. 16. Sumenalia vocat, putatque à sumine esse dicta, eademque esse cum ijs, quæ Græci *ἑπτρία* appellant.

SVMMANVS, p. p. n. 1. [*Plutone, Διὶς vs. αἰδωνεύς.* Pluto, Deus inferorum: ita dictus, quasi summus Deorum Manium; vt in Nupt. Philologiæ docet Martianus. Huic Romani nocturna fulmina assignabant, quemadmodum diurna Ioui, teste Plin. lib. 2. c. 51.

SVMMARIVM, rij, n. 2. [*Sommario.* Ger. Ein auffzug, oder Kurtzer begriff. G. *Summaire, abregé, epitome. Hisp. La summa de lo derramado*] *ἐπιτομή.* idem quod breuiarium. Seneca; Vide ne plus profectura sit ordinata oratio, quàm quæ vulgo breuiarium dicitur: olim cū Latinè loquebantur, Summarium dicebatur.

SVMMATES, m. 3. [*Primarij della Citè, Gouernatori, Principi,* ראשים raschi שרים ghedholi. Ge. Die hoechsten, oder obersten vnder einem volck, die obersten am brett. *Gal. Les principaux, les grands seigneurs, les primiers en dignité, les plus grands personnages, les souuerains. Hi. Los principes de la ciudad, principales de pueble.*] *μεγιστᾶνες, ἄριστοι.* principes in ciuitate, qui & Optimates, & primates appellantur. Plau. in Pseu. Nunc tibi hæc ego loquor, deliciæ summatum virum. Idem in Ciſtel. Vbi istas videas sumnio genere natas Summates matronas.

SVMMATIM, [*Sommariamente, breuemente.* Ge. In Kurtzem begriff, in einer sūm, summarischer weiſſ. G. *Sōmairement, en brief. H. Reducō do en sūma, en sūma, breuemente,*] *κεφαλαιωδῶς, ἐφαδὸν.* per singulas sūmas, vel in summa, & breuiter, & oībus quasi simul cōprehensis. Apuleius; Oia summatim tetigerat. Plin. Sed vt hac de re summatim dicam. Huius significationis sunt, In summa, & Ad summam, quæ ita significant, ac si diceremus; Quod vt summatim comprehendam. Quin. In summa, non recedo, tas est mihi inuitis ēt parentibus piè facere. Cic. 3. Off. Ad summam, ne agam de singulis, communem totius generis humani societatem, congregationem, & cōciliationem colere, tueri, conseruare debemus. Ad summum uero, siue Summum, sine Ad, idem est, ac si diceremus, Vt summum, uel maximum dicam. [*Finalmente,*] Cic. pro Mil. Vnus, aut ad summū duo inuenti sunt, qui Milonis causam non probarent. Ideſt, non plures, quam unus, aut duo ex omnibus. Pro eo, quod nos dicimus Sūmatim, uel in summa, frequenter ut solet Qu. aduerbio Semel. [*Finalmente ad vna hora.*] Et ut semel omnia complectar, ideſt, in summa. In eundem sensum etiam quandoque sumitur Breuiter Qui. Breuiter tamen longè crudelitatis explicanda sæuitia est, ex omnibus quæ protuli, leuissimum fuit, quod occisus est. Plin. li. 3. cap. 4. A reliqua uero Gallia cultu uirorum, morum dignatione, amplitudine opum pręferenda, breuiterque Italia uetus, quam prouincia. Aliquādo etiam Summatim à Summus fit, & significat per summam *ἀκρως.* Col. lib. 3. Sin autem eo usque exaruit (scilicet uineæ truncus.) ut curuari non possit, primo anno summatim, immo radices eruas, aut lædas, ablaqueato.

SVMMATVS,tus.us,m.4. *Signoria*, ממשלה memschalah memschleeth. G. Der hoechste, oder oberste stand] ἀρχὴ τέλειος, ἀρχή. imperium, & rerum summa. Luc. lib. 5. Imperium sibi cum, ac summatum quisque petebat.

SVMME [*Sömamente*. G. Zum hoechsten. G. *Sonuerainement, tant qu'il est possible, extremement. Hisp. Muy grandamente.*] εἰς τὰ μάλιστα. adest possible, extremement. Hisp. Muy grandamente.] εἰς τὰ μάλιστα. adhuc. à summus, significans maximè, excellenterque. Pl. ep. 243. Habui enim illum Quæstorem in consulatu, mei summè obseruantissimum. Ci ad Sulpicium li. 13. Tale. n. tuum iudicium de homine summo. Ci ad Sulpicium li. 13. Tale. n. tuum iudicium de homine summo, eo, quẽ ego unicè diligo non pót mihi non summè esse iucundũ, eo, quẽ ego unicè diligo non pót mihi non summè esse iucundũ.

SVMMERGO, is, s. 3. [*Sommergere.*] Cic. de Diu. Summersus equus uoraginibus obstitit.

SVMMISSE, siue Submissè [*Humilmente.* G. Vndertheniglich, underwurfflich, demuetiglich. *Gal. Bassement, humblement. Hispan Baxa y sometidamente*] ὑποπτέρως. demissè, abiectè, humiliter. Cic. pro Plancio; Si meum beneficium potius ad eum detuli, quàm me contendebat, quam ad eum, qui mihi non nimis submissè supplicarat.

SVMMISSIM, *quàm uerissime.* idẽ quod summissè, siue uoce submissa. Sue. in Augusto; Nam ad communionem sermonis tacentes etiam, & summissim fabulantes prouocabat.

SVMMISSIO, nis, f. 3. Cic. Orat. Summissio orationis.

SVMMISSVS, a, um, o. 1. 2. siue Submissus [*Sommesso, demesso, humile.* G. Nider gelassen, gebogen. *G. Mis dessous, abaissé, mis bas.* Hisp. *Someti do,*] ταπεινός. interdum idem quod incuruatus, siue inclinatus. Vir. 3. Æn. Sùmissi petimus terram. Pli. li. 11. c. 49. Solidipedes inter initia pasci, nisi summissis genibus nõ possunt. Interdum idem quod humilis, abiectus. [*Humile.*] Cic. 1. Offi. Neque summissum nimis, neque se nimium efferentem. Summissa uox, it. pressa, cui opponitur clara, & lata. Cic. 1. de Ora. Oratio placida, summissa, lenis.

SVMMITAS, atis, f. 3. [*Sommità, altezza,* ראש rosch. גב ghab. oen. Die hoche, oberste. *Ga. Summité, cime. Hispa. Altura, cima de cosa alta*] ἄκρα. idem quod uertex, siue fastigium.

SVMMITTO, tis, s. 3. [*Sommettere, sottomettere.* Ger. Heimlich hinnach schicken. *Ga. Soubmettre, mettre dessous, abesser, humilier. Hi. Someter.*] ὑποτίμπω. subornо clanculum, & furtim immitto. Ci. 5. Ver. Summittebat iste Timarchidem, qui moneret eos, si saperent, ut transigerent. Item permittere, crescere. Namque summittere barbam, & capillum dicimur, quando neque tondemus, neque radimus, permittentes ad enormitatem adolescere, quod specimen est maximi doloris. Id etiam promittere & demittere dicitur. Aliquã do subdere, uel successorem in alterius locum mittere. Cicer. de Prouinc. consul. Huic uiro non summittetis? hunc diutius in prouincia manere patemini? Loquitur de Pisone, Macedoniam consulari imperio obtinente, cui sententia sua successorem decernit. Aliquando sub iugum mittere. [*Mettere il giogo.*] Virg. 1. Eclo. Pascite ut ante boues pueri, summittite tauros.

SVMMOENIVM, nii, n. 3. χαμαιτυπεῖον. locus sub mœnibus, in quo meretrices prostabant. Vnde Summœnianus, a, um. Mar. lib. 12. Summœnianas cœnet inter uxores.] Quibus in locis summœnianas uxores, appellat uilissimum meretricum genus, quæ in lupanaribus sub mœnibus cellam habebant.

SVMMODERE. [*Sommamente.* מאד מאד meodh meodh. Germ. Zum hefftigsten. *Ga. Tant qu'il est possible, fur toutes choses.* Hi. *Muy grandamente.*] μάλιστα. idest, maxime, uehementissimè. Cice. li. 2. de Inuen. Vitia uero hæc sunt certissima exordiorum, quæ summopere uitare oportebit.

SVMMOVEO, es, a. 2. siue Submoueo, moui, motũ. [*Cacciare, rimouere.*] ἀπείργω. arceo, depello, remoueo. Liu. lib. 3. ab Vrbe; Lictor, summoue turbam, & da uiam dominо ad prehendendum mancipium. Cic. de Leg. Summouete Academiam non audeo.

SVMMVS, a, um, 1. 2. Amplissimus, perfectus, singularis.) (infimus, humilis, sordidus [*Altissimo sonnio, grãdissimo,* רם מעלה harabh. G. Der hoecher, oder aller oberst. G. *Le plus haut, le plus grãd, le plus profond. Hisp. Muy alto muy grande, o muy mayor*] ἔσχατος. quod est omnium altissimum. Virg. 4. Æn. Summoque ululatu tecta fremunt. Nymphę. Aliquando extremum. [*Vltimo, ẽstremo*] Cice. in Hort. Vixit summam senectutem ualetudine optima. Virg. li. 2. Æneid. Venit summa dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. Aliquando maximum, quo nihil sit maius. Sic Iupiter summus dicitur, & à Vi. Sũme Deum, pro maximè deorum. Aliquando laudabile, gloriosum. [*Lodeuole, glorioso.*] Virg. 9. Æn. Me ne igitur socium summis adiungere rebus Nisę cupis? Summum, & ad summum, hoc est pro eo, quod dicimus, Vt summum, uel maximum dicam. [*Al piu.*] Cic. 5. Verr. Duo millia nummum, aut summum tria dedisset. Nonnunquam etiam pro optimè. [*Ottimamente*] Cic. ad Tironem lib. 13. Fac planè ut ualeas, nos ad summum scilicet ualemus, idest, optimè, ut uix melius possimus.

SVMMVTO, as. p. a. 1. [*Mutare,* רכיר hemit. G. Abwechslen. *Gal. Changer l'un pour l'autre. Hispan. Mudar una cosa por otra,*] ὑπαλλάττω. aliquid pro alio muto. Cic. in Ora. Hanc Hyppaliagen Rhetores, qui quasi summutantur uerba pro uerbis, Metonymiam Grammatici uocant, quod nomina transferantur.

SVMO, is, sumpsi, sumptum, a. 3. [*Pigliare, attribuirsi, consumare,* לקח

laxach. Ger. Nemmen. *Gal. Prendre. Hisp. Tomar a su cargo,*] λαμβάνω. capio, assumo, accipio. Cide Clar. Or. Tu qui à Næuio sumpsisti multa, si fateris, uel si negas, surripuisti. Sall. in Iugur. Epistolam super caput remote positam sumit. Nonnunquã arrogo mihi, siue attribuo, aut plus iusto mihi uendico. Cic. pro Plan. Quanquã non tãm mihi sumo, iudices, neq; arrogo. Itẽ eligo [*Eleggere*] Ci. in Diu. Sumat aliquem ex populo monitorem officij sui. Item conduco. [*Condurre*] Cic. Quoad. n. pertinentũ quò sumpta nauis est, non dñi estimauus, sed naugãtiũ. Itẽ cõsumo. [*Consumare*] Ter. in Adel. Pergo intro, & cui rei opus est, hilarẽ hunc seruemus diẽ. Itẽ impendo. Idem in Phor. Opportunè adeo nunc argentũ attuli. Fructum, quem Lemni uxoris reddunt prædio, insumam. i. impendã. Donatus exponit. Vnde sumptus de quo infra. Sumere obsequiũ aio, est ajo obsequi. [*Pigliar diletto*] Pla. in Bacch. Ego dare me ludum meo gnato institui, ut obsequiũ ajo sumere posset. Sumere operam. [*Fatiarsi in vano*] frustra laborare. Pla. in Most. Quid ego hic recusem? aut operã timã aut cõtemam? Sumite supplicium, punite. [*Punire*] Cic. 7. Ver. Quamobrẽ supplicium non sumpsisti? Et paulo post, dixit se quod Verri sibi crimini datum sit, pecuniã accepisse, neque de uero arcumpacta sumpsisse supplicium, ideo secum non percussisse. Huius composita sunt, Absumo, Assumo, Consumo, Desumo, Insumo, Presumo, Resumo, Transumo: quæ habent peculiarem productam, significata eorum explicantur suis locis.

SVMPTIFACIO, is, a. 3. [*Far spesa, spendere, consumare.* Germ. Sich in ein kosten bringen. *Gal. Faire grand a despense, consumer. Hisp. Hazer gasto, y costa*] δαπανάω. facio sumptum. Plau. Si nunc me suspendam, meam operam luserim, ut præter operam rectum sumptificerim.

SVMPTITO, as, are, a. 1. secundũ frequentatiuũ à sumo. Pl. l. 15. c. 5. Cãdidum aũt uomitione causas morborum extrahit, quondam territe, postea tam promiscuum; ut pleriq; studiorum gratia ad prouidenda acrius, quę commentabantur, lapsus sumptuauerint.

SVMPTIO, onis, f. 3. uerbale. λῆμμα. idem quod assumptio. Ci lib. 2. de Diu. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ■, quę Lemmata appellant Dialectici, sed nos Latinè loqui malumus.

SVMPTVARIVS, a, um, o. 1. 2. *Sumptuoso.* δαπανηρὸς τάξει. quod ad sumptum pertinet, ut Lex sumptuaria, quæ de moderandis sumptibus lata est, quam Cato cibariam appellat. Cic. Pæto; Ad fungos me tuos conferam domum, si habebo in certos dies singulos. sumptuariæ legis dies conferam. Hinc centenarias appellauere antiqui cœnas, abimpensarum coercitionem, sumptuaria lege præscripta.

SVMPTVOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Suntuoso, splendido.* German. Kostlich, der uberflussigen Kostenn wendet. *Gal. somptueux, superflu, & excessiffen despense. Hisp. Costoso assi* δαπανηρὸς quã immoderatũ sumptum facit. Cic in Parad. Venio enim iam ad sumptuosos, et inquo istum quæstuosum. Ter. in Adel. Domus sumptuosa, adolescens luxũ perdidit. Sumptuosa cœna, in quam magnus factus est sumptus. Cic. Pæto; Expecta igitur hospitem cum minimè edacem, tum inimicum cœnis sumptuosis. Sumptuosè. Cat. Epigr. 44. Vas conuiua lauta sumptuosè de die facitis.

SVMPTVS, a, um, o. 1. 2. [*Pigliato tolto.* G. Genommen] ληπτός. participium passiuum uerbi Sumo, idem significans quod acceptus, uel electus: ut, Sumpta uirili toga Cic. de Amicit. idem pro Rabi. Vide hos quasi sumptos dies ad labefaciendum uitæ huius dignitatem.

SVMPTVS, pus. m. 4. [*Spesa.* German. Kosten. *Gal. Misa, despense, cousti, constance. Frans. Hisp. La costa, o gasto ordinario.*] δαπάνη. impensa, a uerbo sumo, quod inter cæteru significat impendo, ut suo loco docuimus. Pl. Qui eam domum magno sumptu ædificauerat. Terẽt. in Phor. Opus est sumptu ad nuptias. Cic. in Parad. Non modo ad fructum ille est sumptus, sed etiam ad fœnus exiguus.

SVNIVM, ii. n. 2. σούνιον. extremum Atticæ promontorium, ortum spectans, uicum habens eiusdem nominis, quem Leontidi tribui assignat Stephanus. Vide Ptolemæum decima Europæ Tab. & Strabonem sub initium lib. 9.

SVO, is, ui, tum, a. 3. [*Cucire, cusire,* טלי taphar. Ge. Nuetzen, flicken, zammen setzen. *Gal. Coudre, conioindre. Hisp. Coser.*] ῥάπτω, sarcio, cõsuo, cõpingo. Ci. 2. de Na. Deo. Cultus dico agrorum, extructiones; tectorum, tegumenta corporum uel tecta, uel sita, omnesq; fabricam æris & ferri. Vnde Sutores, qui calceos suũt. Quidã à suendo uerbũ hoc deduci existimant, eo quod hinus animalis sectis in sinendo sutores utantur. Sumitur in generalius pro eo, quodcũq; iungere, connectere, siue colligare. [*Attacare.*] Gel. Quamuis coniungere, connectere, siue colligare. [*Attacare.*] Gel. Sed hi pleriq; naues loris suebant. Compesita sunt Assuo, Consuo, Circũsuo, Desuo, Dissuo, Exsuo, Insuo, Intersuo, Persuo, Præsuo, Resuo, Subsuo, Subtersuo, & Transuo: quorum significationes explicantur suis locis.

SVPELLEX, ilis, fœminini generis, 3. uel hæc Supellectilis, & apud ueteres Supellectile hoc Supellectile: unde putatur manssisse plurale neutrius generis Supellectilia. Ablatiũ singularem facit Supellectile, uel Supellectili. Est aũt supellex [*Robba de casa, mobili di casa, massaritie di casa, ornamẽto,* כלי כלי cheli, רהוט rechuseth. G. Ein hausrat, fahrende haab. G. *Les meubles d'vn homme de mesnage. Hisp. Hazienda de casa*] κατασκευή, σκεῦος, πρόσοικα, ἐπίπλωσις. domesticum instrumentum, quod neq; argento, auroue facto, uel uetti annumeretur. Festus,

Subdelegati, munere Iuncto fubfungunt quos Limitaneos & Superiores Magistros, Limitaneorum vocant Turcæ. Quibus Comitantur meraces, superconsules, adephagi, scitabundi, crumenæ, inclii, insaturati, ventricosi, ventrosi, pulmentarii, cibi capaces, potores, crapulatores, ebriosi, ebrietatem erudituli, ad gulam natiqui, ad ventrem quique pingues, ad ventrem nati, ventrosi, ventricosi, ventrosi, Helluones, & Gurgites. Hæc Superiorum est 13. Digeft. de Superficiebus legatum. L. de Digeſt. Hoc. Sec Sup. 6. Cod. Hoc tantum præterea putat Iulius. & inde mihi non parcula concrahitur dubitatio vtrum alii etiam echinos Viti compreſſos ſimul, & compactos ſuperficies dicendos ſint. Scapulæ ex ea re ſuper est Deluccas Cruentius, Virg. 1. Georg. Vulſique ſapellas. Arbuſ. Sup. Ad Sup. Sup. Sup.

Superficiebus, ad Superficiem Circ. de Loc. Adjacentes Intellectualibus
quæ in eâ sunt Mentis Positiones, idem omnino capit, quam
per hæc Intellectualia Imaginabilia quæ Intellectualibus adjacent
pulchre, affirmat, notat Clarissimus Interpres.

Superficialis, f. Superficies. Cic. Tusc. Qu. Vberiores, distinctiores
genus sensus hoc loco imponit Cal. Rhod. 2. Superficialem sensum
dicit sum, ejus distinctum

ris cognominibus distinguimus. In consanguinitatis quoque, & affinitatis gradibus Superiores eos intelligimus, qui quartum ascendentium gradum excedunt: quemadmodum Inferiores, qui sunt infra quartum descendentium gradum. Varro. lib. 2. de re rustic. Itaque proauus, ac superiores de Termelijs. nemo appellatur Scroph. Superiores, pro ijs, qui ante nos vixerunt, qui & Maiores [*Antecessori,*] dicuntur. Cic. 4. Acad. Non modo opinionem vicit omnium, quæ de virtute eius erat; sed etiam gloriam superiorum. Superiores dicuntur etiam qui alios vincunt. [*Vincitori;*] Ci. 5. Bel. Gal. Atque vna ex parte Hispanis equitibus emissis cum equestri prælio superiores essent.

SVPLACRYMO, n. 1. [*Lacrimare supra.* G. Darüber weinen. *Gal. Pleurer dessus. Hispa. Llorar de sobre, ò en cima.*] ὑπολακρύω. lachrimando irrigo Col. li. 5. Optimum est igitur medio fere internodio subsidiarum tondere palmitem, deuexaque, resectionem facere post gemmam, ne superlachrimet. & germinantem cæcet oculum.

SVPLIMINARE, n. 3. [*Soglra di sopra.* G. die oberschwelleiner thuer. *Gal. Le linteau de dessus l'huis. Hispan. El umbral en cima la puerta,*] ὑπέρθυρον. limen ostij superius, hoc est, lignum siue lapis, qui postibus superincumbens, ingi formam efficit. Plin. li. 29. cap. 4. Primatimque omnibus circumlatum toties, & pedibus suspensum furtim in superliminari.

† SVPERLINO, nis. 3. à quo patricip. Superlitus. Plin. lib. 22. cap. 25. vel per se viscosuperlitum hereat.]

SVPERMANDO, is, ere. a. 3. [*Remassicare.* G. Darauff rewwē, oder essen. ὑπεμάσσω. post rem aliquam mansam aliam mandendo super ingero. Plin. lib. 31. c. 6. Quæ puram dedere; raphanos supermandi ex mulso aceto iubent, ut ad vomitiones teneant.

SVPERMEO, as, n. 1. ὑπερέω superfluo, siue superlabor. Plin. lib. 2. cap. 103. Quædam vero etiam dulces inter se supermeant alias, ut in Fucino lacu.

SVPERNAS, atis, o. 3. ὁ ἄνωθεν. quod ex loco superiore ortum traxit. sicut Infernas, quod natum est in loco inferiori. Sunt autem hæc duo communis generis, sicut Nostras, & Vestras, vt Abies supernas, quę ad mare superum, hoc est, Adriaticum, nata est; & contra Infernas, quæ nata est ad mare inferum, siue Tyrrhenum. Plin. li. c. 39. Ideo Romæ infernas abies supernati præfertur.

SVPERNATVS, a, um. o. 2. [*Supranato*] adiectiuū. ὑπερνηκώς. post alios natus. Pl. li. 19. c. 3. Hoc inciso, profluere solitum succum ceu lactis supernato caule, quem magydarin vocarunt.

SVPERNATO, as, are, n. 1 [*Supranuotare,* שׁוט tsap. G. Obē auffschvvimmē] ἐπινηολάζω. in aquæ alterius ve liquoris superficie fluito. Col. li. 12. c. 9, Deinde arido spissamento fenuculi sic comprimi, ut ius supernatet. Plin. lib. 26. Postea supernatans aqua tollitur spongiis.

SVPERNE. [*Di sopra.* G. Von oben herab, oben hinab. G. *D'en haut. Hi. soberana, y altamente.*] aduerbium, ἄνωθεν. idem quod desuper. Vir. 6. Aen. Vnde supernè Plurimus Eridani per siluam labit amnis. Liu. lib. 1. ab Vrb. Malè sustinenti arma, gladium supernè iugulo defigit, iacentem spoliat. Idem uzlet quod supra. Plin. Argentum supernè innatat, ut oleum aquis.

SVPERNVS, a, um. o, 1. 2. [*Di sopra.* עליון helion. G. Das oben ist. *Gal. supernel, qui est en haut. Hisp. Soberano, y alto,*] ὑπέρτερος. quod est supra. Plin. lib. 11. c. 37. Dentes similes aspidi, & serpentibus, sed duo in superna parte dextra, lævaque longissimi. Stat. 8 Thebaid. Crines a fronte superni. Ouid. 15. Metam. Supernum numen.

SVPERO, as, p. c. a. 1. vinco, excello, exubero, redundo.) (. succumbo, iaceo. [*Superare.* G. Vbersteigen, empor gehen. *Gal. surmonter, surpasser. Hisp. subrepuzar a otro,*] ὑπερβάινω. transcendo, subeo. Virgil. li. 3. Geor. Superant montes, & flumina tranant. Plin. lib. 7. Arbores q̄dem tantæ ꝓcentatis traduntur, ut sagittis superari nequeant. Per translationem ponitur ꝓ uincere. [*Vincere*] Virg. 5. Eclog. Quid si idem certet Phœbum superare canendo? Item abundo. [*Abondare.*] Virg. 1. Geor. Si superent fetus, pariter frumenta sequentur. Item superuiuere, & quasi superstitem esse, quod & ipsum περιγίνεσθαι dicunt Græci. Virg. 3. Aen. Quid puer Ascanius? Superatne, & vescitur aura Aetherea? Item restare, siue superfluere [*Soprabondare,*] Cic. Deque eo quod ipsis superat, aliis gratificari volunt. Itē occidere. [*Vccidere.*] Vir. 1. Aen. Clam ferro incautum superat. Vnde Superabilis, & hoc le. quod facilè superari potest. Liu. 5. Bell. Pun. simul altitudinem muri, quantum ꝓxime coniectura poterat permensus, humiliorem que aliquanto pristina opinione sua & cęterorum omnium, ratus esse, & vel mediocribus scalis superabilē, ad Marcellum rem defert. Ouid. 5. Tri. Ele. 8. Scilicet ut per uim non est superabilis vlli. Molle cor ad timidas sic habet ille preces. Huius composita sunt Exupero, id est, abundo, & præsupero, superabundo, de quibus suis locis.

SVPERORRVO, superobruis, a, 3. κατασείω. re aliqua iniecta operio. Propert. li. 4. Eleg. 4. Dixit & ingestis comitum superobruit armis.

SVPERPENDEO, es, n. 2 [*Sopraependere.* Ge. Oben herfuer hangen. *Gal. Pendre, ou estre pendu par dessus. Hisp. Estar suspenso en cima.*] ὑπερκρέμαμαι. suprapendeo. Liu. 7. Bel. Maced. Ita ut quibusdam locis superpendentia saxa, plus in altum, quam quæ in statione sunt naues, promineant.

SVPERPINGO, superpingis, a. 3. [*Dipingere sopra.* G. Noch darzu mahlen. G. *Peindre par dessus. Hisp. Pintar por de sobre.*] ὑπεζωγράφεω. operi iam picto addo. Plin. lib. 35. c. 11. Nealces Venerem, solens hic arte ingenioso operi superpinxit.

SVPERPONO, nis, a. 3. [*Sopraporre.* G. Darauff oder darnebet legē. *Gal. Mettre dessus. Hisp. poner en cima de otra cosa.*] ὑπερτίθημι. super aliquid colloco. Plin. lib. 29. c. 2 tantumque pollent, vt medicamentis quoque superponatur. Col. li. 1. c. 5. Sin summotus longius a collibus erit amnis, & loci salubritas, editiorq; situs ripæ permittet superponere viam profluenti. Ouid. 1. de pi. 20. Aegra superposita membra fouere manu.

SVPERRADO, superradis, p. p. a. 3. rasi, rasu m, a. 3. [*Radere di sopra.* Ge. Vberschaben. *Gal. Raer par dessus. Hi. Raer por en cima,*] ὑπερξέω. superficiē rei alicuius rado, vel leuiter incido, vt Superradere clauos pedum. Pli. lib. 12. cap. 23. Perniones ex vino fouet; & ex oleo coctum imponitur. sic & callo: Clauis pedum superrasis præcipuæ vtilitatis.

SVPERSCANDO, is, a. 3. [*Andar sopra,* עלה halah. G. Vbersteigen. *Gal. Monter dessus, ou par dessus. His. Andar en cima.*] ὑπαναβαίνω. limum ascendo. Col. lib. 11. c. 3. Oportebit autem virgeam sepem interponere, quam superscandant sentes vitisque scandi.

SVPERPONDIVM, dij, n. 2. [*Soprapeso.* Ge. Ein zumall, vbergewicht. *Gal. surpois. His. soprapeso.*] ὑπερβάρος. auctarium ponderis, quod legitimę satisfit, & adiicitur. Et unum nomen ponderi deductum, ea forma, qua Centumpondium, & Assipondium. Apul. lib. 7. Exiguum scilicet, & illud tantæ molis superponderium.

SVPERSEDEO, supersedes, n. 2. [*Soprasetzen, lassen.* שבת schabath. Ge. Vnderlassen, lassen bleiben. ὑπερίημι. rem institutam omitto, exigitque fere ablatium. Cęs. lib. 1. Ciuium. Et propter multitudinem hostium, & propter eximiam opinionem virtutis, prælio supersedere statuit. Author ad Heren. lib. 3. Commodè poterimus principio supersedere. Gel. autem li 2. cum accusatiuo construxit, cum ait: Alia luce auis in pastum protecta est: cognati, & affines operam, quam date rogati sunt, supersedent. Hier. contra Iouin. cum infinito iunxit: Cice (inquit) rogatus ab Hircio, ut post repudium Terentię sororem eius duceret; omnino facere supersedit, dicens, non posse se vxori, & philosophiæ pariter operam dare.

SVPERSILIO, supersilis, p. c. n. 4. ὑπεράλλομαι. super re aliqua salio. Col. li. 8. cap. 3: Ea pernicies, vt euitetur, cervice dolantur in quadrum, ne teres lævitas earum supersilientem volucrem non recipiat.

SVPERSPARGO, spargis, a. 3. [*Spargere sopra,* נזה nazah. Ge. auffsetzvas sprengen. *Gal. Espandre, ou semer par dessus. Hisp. Esparzer sal por encima.*] ὑπερράινω. inspergo, aspergo. Cato cap. 54. Cum stramenta condes, quę herbosissima erunt, in tecto condito, & sale superspargito.

† SVPERSTAGNO, as. [*Allagare di sopra.* ὑπεπλημνάζω. restagno, redundo. Tacit. lib. 1. Si omnis Nar in riuos diductus superstagnauisset.]

SVPERSTERNO, is, ā. 3. [*Distēdere sopra.* דרע hustsiah. G. Vber spreitē, oder streuwen. *Gal. Estendre par dessus. Hi. Estender en cima.*] ὑπερστρώνυμι. superextendo. Liu. lib. 10. ab Vrb. Consulis corpus eo die, qua obrutum, superstratis Gallorum cumulis, inueniri non potuit, &c.

SVPERSTES, stitis, p. c. o. 3. [*Postero, vino* שׁרד noschah. Ge. Noch vberig oder bei leben. G. *Sain, & sauue. survivant. Hisp. La persona que sobreuiue, el que viue sobre otro.*] περιγενόμενος. qui suis iam fatis functis superuixit; quasi mortuis suis superstans Quin. Defuncta vxore, liberis tamen superstitibus. Ouid 3. Meta. Marte cadunt fratres, Quinque superstitibus. Vir. 11. Aen. Cōtra ego viuendo vici mea fata, superstes Restatem ut geminor. Superstes reip. Cice. Torqu. lib. 6. Cum superstitem te esse reipu. ne si liceat quidem, velis. Fama superstes. Oui. 3. Trio. Ele. 7. Me tamen extincto fama superstes erit. Superstes quoque dī, qui saluus est, & viuit inter uiuos etiam sine morte suorum omnium. Terent. in And. Deos quæso, vt sis superstes. Superstes gloriæ alicuius. Liu. 2. ab Vrb. Se superstitem gloriæ suæ ad crimen atq. inuidiam superesse. Accipitur interdum Superstes ꝓ præsenti. [*Presente,*] Plau. Superstitem vtrumque monui, ne inuisi abeant. Quin, & testes antiqui superstites appellabant.

† SVPERSTITIO, nis. f. 3. δεισιδαιμονία. falsus Dei cultus, error insanus. Quint. Velut sacramento rogati, aut superstitione astricti.]

SVPERSTITIOSI, m. 2. [*superstitiosi.* G. Aber glaubig. *Gal. superstitieux, trop conscientieux. Hisp. Religioso demasiadamente.* δεισιδαίμονες. anili superstitione imbuti, quiq. Deum timent in rebus etiam non timendis. De uocis huius origine sic scribit Cic. lib. 2. de Nat. Deo. Non solum (inquit) Philosophi, verum etiam maiores nostri superstitionem religione separauerunt. Nam qui totos dies precabātur, & immolabāt: ut sibi sui liberi superstites essent, Superstitiosi sunt appellati. Aulus Gel. li. 10. Noct. Atticarum; Superstitionem. δεισιδαιμονίαν. interpretatur importunam, & ineptam religionem. Lactantius eos potissimum superstitiosos dictos existimat qui superstitem memoriā mortuorum colerent, aut qui parentibus suis superstites imagines eorum domi tanquam Deos venerarētur. Ci. 5. Tuscu. Accedit superstitio muliebris quædam. Vir. 12. Aen. Vana superstitio, superis quę reddita diuis Sct. A superstite superstitio dicta,

quæ

que anicularum propria eſt, quæ multis per ætatem ſuperſtites ſunt,& quæ rebus inanibus addictę, dum volunt videri nimis religioſæ,ſuperſtitioſæ fiunt,& ita delirant. Superſtitioſè,[*Superſtitioſamente,*]aduerbium.Ci.2.de Nat.Deor.Neque id dicitis ſuperſtitioſè,atque aniliter,ſed phyſica conſtantique ratione.

SVPERSTITO,n.1.[*Eſſer ſaluo,*בריא noſchah.G.Noch geſund vnd bei leben ſein.G.*Eſtre ſain,& ſauue,ſuruiure.*H.*ser ſaluo,*]περιγίνομαι. frequen.a Supersto,idē valens,quod superstes, & incolumis sum. Pla.Perſ.Vt mihi ſuperſit,ſuperet,ac ſuperſtitet. Antiqui hoc verbo vſi ſunt p ſeruare,[*Saluare.*]ſiue incolumen prǽſtare.Ennius apud Nonium; Regnumque veſtrum, vt ſoſpitent, ſuperſtitentq.

SVPERSTO,ſuperſtas,n.1.[*Star ſopra* Ge.Auff etwas ſtehn. *Gal. Eſtre deſſus,oſtre aſſis deſſus.Hiſ. Eſtar en cima de otra,*]ἐφίστημι,ſupra aliquid ſto.Gel.Cum ſedenti aquila ſuperſtaret.Liu.li.10.Bel,Macedo, Signa alia in circo maximo cum columnis,quibus ſuperſtabāt euertit.Vir.10.Aen.Quem congreſſus agit campo, lapſumque ſuperſtans Immolat.Quandoque Superſtare,eſt ſupereſſe,Vnde Superſtites dicti ſunt.

SVPERSTRVO,ſtruis,a 3.[*Sopra fabricare.*Ge.Auff etwas bawen. *Gal, Suredifier,Hiſ. Edificar en cima de otra coſa.*]ἐποικοδομέω. ſupertædifico. Lact.lib.6. Manentibus enim præceptis eorum, quę ſolent ad probitatem rectè dari,ignota illis ſuperſtruemus,ad perficiendam conſummandamque iuſtitiam, quam non tenent.

SVPERSVM,peres, ſupereſt, ſupfui.[*Abondare,*יתר hadhaph משאר miſchar.G.Vberig voll ſein,vbereintzing ſein.*Gal.Eſtre de reſte, abondar.Hiſ.Sobrar,*περίουμι.affluo,abundo.Vir.11.Aen.Auxilioque vrbes Italæ,populiq, ſuperſunt. Interdum ſupereſſe ſignificat reliquum eſſe.[*Rimanere.*]Ennius li.3.Ann.Inde ſibi memorat vnum ſupereſſe laborem. Interdum ſuperſtitem eſſe Plaut. in Aſin, Sicut tuum vis vnicum gnatum tuæ ſupereſſe vitæ ſoſpitem,& ſuperſtitem.Interdum vincere,ſuperiorem eſſe. [*Vincere,ſuperare,*] Vir.3.Geor. Ne blando nequeant ſupereſſe labori. Id eſt, vincere laborem.Interdum ſuperfluum eſſe.[*Eſſer ſuperfluo,*] Gel. Memini ego Prætoris docti hominis tribunali me forte aſſiſtere, atque ibi aduocatum reum non habere.Et cum is,qui verba faciebat,reclamaſſet,Ego illi ſuperſum;reſpondiſſe Prætorem feſtiuiter, Tu plane ſuperes,non ades. Hoc eſt, ſuperfluus,ſuperuacaneus es. Ex quibus Gellij verbis colligi poteſt, fuiſſe nonnullos ea ætate, qui Supereſſe vſurparent pro eo, quod eſt in iudicio adeſſe, quos tamen,vt ineptè loquentes, irrident. Vſus tamen eſt etiam hoc verbo in hac ſignificatione Suet.in Aug.c.56.Cum Aſprenas Nonius arctius ei iunctus cauſam veneficij accuſante Caſſio Seuero diceret,conſulut ſenatum quid officij ſui putaret.Cunctari enim ſe,ne ſi ſupereſſet,eripere legibus reum;ſin deeſſet,deſtituere,prædam nare amicum exiſtimaretur. Interdum durare.[*Viuere, durare,*] Vir.li.3.Geor.Primus ego in patriam mecum,modo vita ſuperſit, Coepto Marc.Nulli de inimicis ſuperſunt.

SVPERVACANEVS,a,um,o.1.2.[*Superuacuo,vano.*הדף hodheph. *Gal. Superflu,& ne ſeruant de rien,inutile.Hiſ. Demaſiado,y ſuperfluo*]περισσός. Idem quod ſuperuacuus.Cic.Appio;Confirmata amicitia, & perſpecta fide, commemoratio officiorum ſuperuacanea eſt. Idem de Nat.Deo. Quid de reliqua deſcriptione omnium corporis partium,in qua nihil inane,nihil ſine cauſa,nihil ſupervacaneū eſt.Pro ſuperuacaneo habere. Liu.li.10.ab Vrb. Cui autem dubiū eſſet, vbi vnum bellum ſit aſperum, ac difficile, cum id alteri extra ſortem mandetur, quin alter Conſul pro ſuperuacanęo, atque inutili habeatur?

SVPERVACVVS, vacua,vacuū,o.1.2.[*Superuacuo,vano.*הדף hodeph, G.Vnnoetig, vnnuetz, vberfluſſig] περισσός, ἀργός. quod non eſt neceſſarium,neque alicuius vſus.Col.li.3. Itaque ſuperuacuum eſt hoc repetere,iam tradita rōne terebrationis.Ou.2. de Pont.Ele.7. Sed me timor ipſe malorū Sępe ſuperuacuos cogit habere mętus.

SVPERVADO,ſuperuadis,ſuperuadere,n.3.[*Andar ſu,aſcendere.*Ger. Vber hinein gehn.*Gal Aller par deſſus,paſſer outre.Hiſ.Subir en cima de otra coſa*]ὑπερβαίνω.tranſcendo.Liu.lib.4.Bell. Mace. Cum omnes victi,inetuque perculſi ex prælio intra vallum protinus inde ſuperuadentem munimenta victorem hoſtem fugeret.

SVPERVAGANEVS,adiect.o.1.2. antiquum a verbo Vagor:vnde Auis ſuperuacanea dicebatur ab auguribus, cum ex ſummo cacumine vocem emiſiſſet. Feſtus.

SVPERVAGOR,ſuperuagaris,p.c.d.1.[*Eſſere treppa,vagante.*G.Fueraufſ ſchweifen.*Gal.Paſſer outre meſure,s'eſtendre trop,outre paſſer. Hiſ. Ser muy vagabundo.*]præter iuſtum, & æquum vagari, ſuperfluere,vel ſuperfluos ramos habere.Col.li.4.c.21.Quinquennis vineæ non alia eſt putatio quam vt figuretur, quemadmodum ſupra inſtituimus, neve ſuperuagetur.

SVPERVEHO, his,a.3.ὑπερφέρω ſuper aliquid veho. Car, Epig.61. Ille quoque cuci ſus mons eſt,quem maxima in oris Progenies Phthię clara ſuperuehitur.

SVPERVENIO,ſuperuenis,ſuperuenire,n.4.[*Venire,alla improuiſa,ſopraenire.* Germ.Vnuerſehenlich darauf kommen.*Gal Suruenir, venir,cependant,ou apres. Hiſ.Sobreuenir,*]ὑπέρχομαι. ex inopinato venire.Horat.1.Epiſt.4.Grata ſuperueniet,quæ non ſperabitur hora.Vir.6.Eclog. Addit ſe ſociā,timidiſque ſuperuenit Aegle. Liu. lib.3.Bell. Pun. Munientibus ſuperuenit Marcellus. Superuenire cum accuſatiuo,ſuccedere,aſcendere[*Aſcendere*]Ouid.10.Met. Nam cura loquentis Terra ſuperuenit.Stat.1.Achil.Neſcio quid magnum(nec me patria omina fallunt) Vis feſtina parat,teneroſque ſuperuenit annos.

SVPERVENTVS,tus,m.4 [*Venuta ſopra,ſoprauenimento.* G. Zuxūmūg oder zuxunfft.*Gal.Suruenue, ſuruenement. Hiſ.Sobreuenida,obra de ſobreuenir*]ἔπι ἄδυτος.ipſe ſuſperueniendi actus.Pli.lib.7.c.15.Sed nihil facile reperiatur mulierum profluuio magis monſtrificum. Acescunt ſuperuentu muſta,ſterilescunt tactæ fruges, &c.

SVPERVESTIO,is,a.4.[*Sopraueſtire.*G.Vberkleiden.*Gal.Veſtir par deſſus.Hiſ.Veſtir por de ſobre.*]περιβάλλω.veſte ſuperintego.Pli.li.16. c.33. Imagines retū tenui filo breuique, & virente ſuperueſtiens.

SVPERVIVERE,n.3.ἀναβιόω.is dicitur,qui cum iam mortuus videretur,refocillatus reſipuit,ac veluti reuixit.

SVPERVOLO,las,n.1.[*Volar di ſopra.*Germ. Vberfliegen.*Gal.Voler par deſſus.Hiſ.Volar en cima de otra coſa,*]ὑπερπέταμαι,ὑπίπτω.ſupra aliquid volatu fetor.Pli.lib.7.cap.14.Supervolantes quamuis alter perniciterq.alites hauſtu raptas abſorbeant.Oui.4.Met. Deſpectat terras,totumque ſuperuolat orbem.Plin.li.10.c.33.Perdices concipiunt ſuperuolantium afflatu, ſæpè voce tantum audita maſculi. Superuolito,as,frequentat. Vir.6. Eclo. Et quibus ante Infelix ſua tecta ſuperuolitauerit ales.

SVPERVOLVO,is,uere,a.3.[*Voltar di ſopra.*G. Vberwaeltzen.*Ga.Rouler par deſſus.Hiſ.Boluer en cima de otra coſa.*]ἐπιτυλόω.ſupra voluo. Col.li.11.c.3.Poteſt etiā citra hanc operam fieri criſpum qualitercumq.fatum,ſi cum eſt natum, incrementum eius ſuperuoluto cylindro coerceat.

SVPERVNGO,gis,a.3.[*Vngere.*G. Vberſalben,vberſchmiren.*Gal.*Oindre *par deſſus.Hiſ Vntar par de ſobre*]ἐπαλείφω.ſuperillino.Celſ.li. 7 ca.1.Dein ſuperungi collyrio debet ex his aliquo,quo lippientes oculi ſuperungantur.Legitur ēt ſuperinunguntur, de quo ſupra.

SVPERVM mare,n.2.ἀφετικὸν πέλαγος.idem eſt cum Adriaticum dictum,quod Italiam ſupra,hoc eſt, ab ortu alluat, quemadmodū mare Tyrrhenum ab occaſu, quod ideo inferum appellatur. Pla. Menechmis: Iſtros,Hiſpanos.Maſſilienſes,Illyricos,Mare ſuperū omne,Græciamq. exoticam,Oraſq. Italicas omnes,quas aggreditur mare,ſumus circumuecti.

SVPERVS,a,um,o.1.2.)(inferus.[*Di ſopra,ſouramo,*עליון nghelion.G. Das ober,oder hoehe.*Ga.Qui eſt en haut,hautain,celeſte.celeſte.Hiſ. Coſa de arriba,*]ὁ ἄνω.a ſuper fit,cui contrarium eſt Inferus:vt Mare ſuperum,Sedes ſuperæ,& Aura ſupera.Vir.6.Æn. Sed reuocare gradum,ſuperaſq. euadere ad auras,Hoc opus,hic labor eſt.Idem 6.Æn.Talis ſeſe halitus atris Faucibus effundens ſupera ad conuexa ferebat. Cic. 2.de Nat.Deo.Homo ſpectator ſuperarum rerum atque cęleſtiū.Supera, orum, pro cœlo ſubſtantiuē.[*Cielo*]Vir.6. Æn.Omnes cælicolas,omnes ſupera alta tenētes.Ci.5.Tuſc. Nihil enim habent hæc duo genera proni,& ſupera ſemper petunt. Vir. 7.Aen.de Iunone;Cocytique petit ſedem ſupera ardua linquens.

SVPERI,orum,m.2.[*Celeſtis,*עליונים nghelionim.G.Die i der hoehe ſind,des himmels einvvohner,]pluraliter,& ſubſtantiuē cœleſtes ſiue viui,& qui inferis ſuperiores ſunt,ſicut Inferi, orum, Manes, ac mortui dicuntur.Vir.5.Aen.Attonitis hæſere animis,ſuperoſq; precati Trinacrij Teucrique viri. Ou.1.Met. Talia quętentes (ſibi enim fore cætera curæ) Rex ſuperum trepidare vetat. Contra Inferi,orum,pro Manibus,ſiue mortuis,accipi ſolent.[*Morti,*] Pl.li. 12.c.18.Felix appellatur Arabia falſi,& ingrati cognominis, quę hoc acceptum ſuperis ferat,cum plus ex eo inferis debeat.

SVPINO,as,p.p.a.1.[*ὑπτιάζω.*ſupinum colloco.Stat.6.Thc.Precipitatque retro iuuenem,atque in terga ſupinat.

SVPINOR,aris,ari,1.ὑπτιάζομαι.paſſiuū eſt,verbi Supino,idē ſignificans,qd ſupinus fio.Hor.2.Ser. Sat.7. Naſum nidore ſupinor. Vbi Acron interpres:Naſum, inquit,nidore ſupinatur,qui nimium delectatur,& inclinatur odorib.pulmētariorū.Supinari igitur eſt eligi,& ſupinū fieri.Accuſatiuū verbo addidit paſſiuo, quē admodū Virg.7.Aen.Loricam induitur,ſidoque accingitur enſe.Stat.li.12. Theb.Iamq.ſupinantur feſſis,latęq. ſtrauerunt Pēthei deuexa iugi. Supinatus,ta,tum,participium. Vir. Georg. Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas, Quam lætum infodias vitis genus.

SVPINVM,n.2.quibuſdam dr verbum participiale,ſicut Gerūdia,Participialia nomina appellantur. Habet autem duas terminationes, um,& u:vt Lectum,lectu. Quod in um finitur,habet ſignificationem actiuam.Saluſt.Legatos ad Iugurtham de iniurijs queſtū mittunt.Id eſt,qui quererentur,vel queſturos.μεμψομένους. Idem;Non mea culpa ſæpe ad vos oratum mitto,P. C. Hoc eſt,qui orent, ſiue oraturos.παρακαλέσοντας. Do filiam nuptum dicimus,hoc eſt, q nubat. Do venum, vendo. Spectatum admiſſi ſumus.i.vt ſpectemus.Quod vero in u, finitur, ſignificationis paſſiuæ eſt,iungiturque nominibus adiectiuis.Vir.3.Aen.Nec viſu facilis,nec dictu effabilis ulli.Hoc eſt,qui nec videri nec dici facile poſſit.Dicimus prę terea,Dignum ſiue indignum relatu,hoc eſt, quod referatur. Iucundū cognitu,

gitatu,si cogitetur. Cl. ...num vino, & videantur, & fortè aliquis.

SVPINVS, na, num, p.o. 1. 2. [*Col ventre in su, supino, arriuerscio.* Ger. Rucking, mit dem bauch vberſich. *Gal. Couché le ventre en hault. Hi. Cosa papo, arriba o trastornad a cosa panda, buelta, hacia arriba.*] ὕπτιος, κυφὸς, qui dorſo incumbit, in vtraciem ventremq. habeat cœlum verſus ſpectantem. Iuuc. Sat. 3. Cubat in faciem, mox deinde ſupinus. Cl. de Diu. Nam ſi omne animal, vt vult, ita vtitur motu ſui corporis prono, obliquo, ſupino: membraque quo vult, flectit, contorquet, potrigit, contrahit, eaque antè efficit pene quã cogitat, quãto id Deo eſt facilius, cuius numini parent omnia? Manus ſupinæ. Liu. li. 6. Bel. Pun. Vndique matronæ in publicum effuſæ circa Deum delubra diſcurrunt, crinibus paſſis aras vermentes, alix genibus, ſupinas manus ad cœlum, ac Deos tendentes. Vir. 3. Aen. Tendoque ſupinas Ad cœlum cum voce manus. Et quoniam ſupinus ille recubitus indicium eſt hominis ſoluti, & otioſi, factũ eſt, vt ſupinum pro molli, delicato, otioſo, & negligenti ponamus. [*Otioſo, ſcioperato.*] Seneca ad Lucilium: Eſt quidem mi Lucili, ſupinus, & negligens, qui in animi memoriam ab aliqua regione ad monitus reducitur. Inde Supinior, oris, comparatum. Mar. lib. 2. Nuſquam deliciæ ſupiniores. Supinus item accipitur pro acclui, ſiue montoſo. [*China.*] Hor. lib. 1 Car. Seu tibi frigidum Praeneſte, ſeu Tybur ſupinum. Fuit enim Tybur ciuitas in aſcentu collis poſita, cuius etiam hodie ruinæ conſpiciuntur.

SVPPAR, aris, o. 3. [*Quaſi vguale.* Ger. Minder, vnd mehr gleich. *Gal. Preſque pareil. Hiſ. Coſa quaſi yguat a otro,*] σύμισος. ex Sub, & Par, propemodum æqualis. Cl. do Cla. Orat. Huic ætati ſuppares Alcibiades Critias, Theramenes.

SVPPARASITOR, aris, p. p. d. 1. [*Complacere, ſecondare.* Ge. Schmeichlen, oder liebkoſen als ein tellerlichlecker. *Gal. Complaire, & accorder tout pour auoir la repué franche, ſeruir deſlatter. Hi. Trubanear d otro troubã por enuiſa del comer,*] ὑποκαπαιτέω. ſubſentio, obſequor tanquam parаſitus. Plaut. Amph. Accedam, atque hunc appellabo, & ſupparaſitabor patri.

SVPPARVS, vel Supparum, p. c. n. 2. [*Camiſcia, ſeruile.*] Ein vberwürflin, ein leichen ding, aber lang vberzeid. Kittel. *Gal. Vn reuest, habillement de femme, qui eſtoit de toile eſtroit, & leger. Hiſ. Camiſa de lino propria de muger,*] ῥιπίδιον. genus togæ leuis, & angustæ, inde dictum, teſte Varr. li. 4. de Lin. Lat. quod ſupra induatur, quemadmodum ſubucula, quod ſubus induatur. Lucan. lib. 2. Pharſaliæ, ſupparaque nudatos cingunt angusta lacertos. Feſtus ſupparum veſtem puellarem lineam interpretatur, eandemque eſſe exiſtimat cum ea, quę Subucula, & Camiſia dicitur: Quam ſententiam hoc Afranij teſtimonio fulcit: Puella non ſum, ſi induta ſupparo ſum. Eſt & ſupparum nauium inſigne, teſte Sen. lib. 12. Epiſt. ſunt enim Supparæ ſummæ velis, quæ cæteris annectuntur, & quę ſuperant antennas explicantur. De quibus Lucan. lib. 5. Imaque pandens Supparа velorum periturаs colligit auras. Sta. 5. Sil. Vos ſummis annectite ſupparа velis.

SVPPEDANEVS, a. 2. ὑποπόδιον. dicitur, id quod pedibus ſubijcitur, dum ſedemus.

SVPPEDITO, as, p. c. a. 1. [*Dare, ſuppetere,* נתן *nathan.* G. Darreichen, dar lyferen, vnderſchub geben. *Gal. Bailler, & fournir. Hiſ. Adminiſtrar, dar lo que otro ha meneſter,*] χορηγέω, ἐπαρκέω. ſuggero, ſubminiſtro. Var. 1. de Re ruſt. Largiore cibatu ſuſtentare debet, quo facilius lac ſuppeditare poſſit. Ciuad. Tre. li. 7. Epi. An hoc ſignificas nihil fieri, frigere te, ne chartã quidẽ tibi ſuppeditari? Id eſt, chartam tibi deeſſe. Qu. li. 2. c. 2. Lacer. ...ſatiſſe ...plorũ ad inuandũ ex lectione ſuppeditet, in vna illa, vt dicitur, voxalit plenus. Suppeditare, neutrum abſolutum pro ſufficere, ſatis eſſe: [*Eſſer aſſaz.*] Ci. 1. Offic. Obrasq. cauſas ſtudeat parare ea, quæ ſuppeditant & ad cultum, & ad victum. Suppeditare, pro ſuppetere. Liu. l. 8. Bell. Pun. Apud vos quemadmodum loquar, nec conſilium, nec oratio ſuppeditat. Eſt & Suppeditare, opprimere, ſiue ſupplantare. [*Opprimere.*] Cic. Nunc video in iudicio mecum contendere non vis, vbi ſuppeditare turpiſſimum, ſuperare pulcherrimum eſt. Hinc Suppeditatio, verbale. Ci. 1. de Nat. Deo. Quæ ergo vita? ſuppeditatio, inquis, bonorum, nullo malorum interuentu. Suppeditor, aris, deponens. Cic. 1. Att. li. 14. De Patuliciano nomine quod mihi ſuppeditatus es, gratiſſimum eſt, & ſimile reliquorum omnium.

SVPPELLO, lis, pulsi, ſum, n. 3. [*Luſſuriare,*] verbum modo honeſtum, modo turpe. Cicer. ad Patum lib. 9. Quod ipſa res modo honeſta modo turpis? ſuppellere, flagitium eſt: nam erit nudus in balneo, non reprehendes.

SVPPETIÆ, f. 1. [*Auxilio* עזר *nphezer* עזרה *negheztah.* Germa. Hilff, vnderſchub. *Gal. Aide, ſecours. Hiſ. Ei ſocorro.*] ἐπικουρία. & in accuſatiuo ſuppetias, ſine alijs caſibus, idem quod ſubſidium, quod fertur laboranti. Valla auxilium interpretatur. Pla. tamen in Epid. diuerſa eſſe oſtendit, cum ait: Auxilia mihi, & ſuppetiæ ſunt domi. Si enim eadem eſſent Suppetiæ, & Auxilium, alterum vacaret. Rectius itaque auxilij nomine intelligamus, quod augendarum virium cauſa alicui ſubmittitur. Suppetias vero eas dicimus, quæ iam laboranti & periclitanti feruntur, quod & ſubſidium dicimus. Suppetias venire, id eſt, in ſubſidium. Cæſ. 2. Comm. Et nunciabantur ...militi magna equitatus oppidanis ſuppetiæ venire ...

SVPPETOR, aris, d. 1. [*Aiutare, dar ſuſſidio,* עזר *nphezar.* Ge. Hilff, oder vnderſchub thun. *Gal. Secourir, aider. Hi. Embiar ſocorro, ayudar.*] ἀμύνω. auxilior, ſuccurro. Apul. lib. 8. At vobis facile eſt ſuppetiari mœrentiſſimo ſeni.

SVPPETO, is, p. c. a. 3. [*Dimander con ingãno.* G. Heimlich, oder mit argliſt betrug begeren. *Gal. Demander a fauſſes enseignes. Hiſ. Demandar enganoſamente,*] ὑποκλέπτω, ἀπατάω. latenter ſeu per fraudem peto. Vlp. de Furtis; Apud Labeonẽ relatum eſt, ſi ſiligenario quis dixerit, vt ſi quis nomine eius ſiliginem petiſſet, ei daret. Et quidã ex tranſeuntibus cum audiſſet, petijt eius nomine & accepit, furti actionem aduerſus eum qui ſuppetijt ſiliginario competere, non mihi. Non enim mihi negotium, ſed ſibi ſiliginarius geſſit. Suppetit vero, [*Eſſer apparecchiato*] in tertia perſona, & Suppetunt, ſignificat in promptu eſt, adeſt, cui opponuntur Deficit, & Deeſt. Horat. 1. Epiſt. 12. Pauper enim non eſt, cui rerum ſuppetit vſus. Nonnunquam ſufficit, ſiue ſatis eſt. Plin. iunior in Epiſt. Cui abundẽ ſuppetunt facultates. Liu. lib. 1. ab Vrb. Rudis in militari homine lingua, non ſuppetebat libertati, animoque. Suppetat ſuperſtes vitæ tuæ. Plau. in Tri. Bene hercle denuncias, deoſque oro, vt vitæ tuæ ſuperſtes ſuppetat. hoc eſt, poſt te viuat.

SVPPILO, as, p. p. a. 1. [*Rapire, robbare,* גזל *ghanah.* G. Heimlich entplunderen, entwehren, ſtehlen. *Gal. Piller, & deſrober ſecretement, en cachette. Hi. Saltear, hurtar a eſcondidas.*] ὑφαιρέομαι. ſuffuror, clam, & paulatim ſurripio. Plau. in Truc. Hæc cum video fieri, ſuffuror, ſuppilo, & de prædа prædam facio.

SVPPLANTO, as, a. 1. ὑποσκελίζω. pede ſuppoſito in terram deijcio. Cic. 3. Offi. Contendere debet quam maximè poſſit, vt vincat; ſupplantare eum qui cum certet aut manu depellere nullo modo debet. Et quoniam qui in lucta hac ratione ſuperiores euaduni, fraude magis, quam viribus videntur victiſſe, factum eſt, vt Supplantare accipiatur, pro decipere. [*Ingannare.*] Eſt & ſupplantare, cõpoſitum a verbo Planto, idem ſignificans, quod ſub re aliqua ſubpiã plantare. Col. l. 3. Et vitem ita ſupplantato, ne radicem abrumpas.

SVPPLEMENTVM, ti, n. 2. [*Supplemento, aggionta,* מלא *milluah.* Ge. Ein erfullung oder erſetzung eines das vnuolkommen iſt. *Gal. Remplace, remplisſement, supplement. Hi. Supplimiento de lo que falta,*] πλήρωμα. quod ad ſupplendum rei alicuius numerum ſubmittitur: vnde militum & remigum propriè ſuppletmenta dicimus, quæ ad iuſtum in numerum explendum ſuccentuariantur. Cice. App. Pulch. libr. 3. Cenſebant omnes fere, vt in Italia ſupplementum meis, & Bibuli legionibus ſcriberetur.

SVPPLEO, ples, a. 2. [*Sopplire, empire, ...nnere,* מלא *male.* G. Erfullen, erſetzen. G. *Remplir, combler, suppler, & amender ce qui defaut, fournir. Hi. Supplir lo que falta,*] πληρόω. in deficientis locũ aliquid ſubſtituo. Virg. li. 3. Aen. Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. Accipitur interdum Supplere pro æquare, [*Vguagliare,*] Idẽ 7. Ecl. Si fetura gregem ſuppleuerit aureus eſto. 1. Si tot agnos habuerit, quod nũs, interprete Seruio. Aliquando pro implere. Cato. c. 88. Ibi piſcellam cum ſale populam ſuſpendito, & quaſſato, ſupplemq. idem idem. Idem c. 69. Facito vt amurcã quotidie ſupplea.

SVPPLEX, cis, o. 3. [*Supplichevole,* מתחנן *mithchannẽ* מתפלל *muphallel.* G. Der nider knyet vnd bittet, demuetiglich bittẽd. *Gal. Suppliant, a genoux. Hiſ. Humilde y ſubiecto, y deuoto,*] ἱκέτης, ἱκέτις. qui alteri abiectè, demiſsè, & humiliter ſupplicat, ad pedes eius ſeſe proſternens, aut genua flectens; vñ & Supplicè ductũ putant a ſupplicandis genib. Cic. 3. Tuſc. Cum ſe Alcibiades affligeret, lachrimansq. Socrati ſupplex eſſet, vt ſibi, &c. Liu. lib. 7. ab Vrb. Veniamq. ſupplex poposcit. Stat. 1. Achil. Supplex miſeranda rogabo, &c. Lachrimę ſupplices. Prop. li. 1. Eleg. 15. Libelli ſupplices, quos vulgus Requeſtas vocat. Mar. lib. 8. Sed iam ſupplicib. dominum laſſare libellis De ſine, & in patriam ſerus ab vrbe redi. Vota ſupplicia. Virg. lib. 8. Aen. Iunoni fer ritè preces, iramq. minaſq. Supplicibus ſupera votis. Suppliciter. [*Supplichevolmente.*] aduerb. ἱκετηδόν, ἱκετικῶς. humiliter, demiſsè, abiectè. Cæſ. 1. Bell. Gal. Qui cum eũ ſi itinere cõueniſſent, ſeq. ad pedes proieciſſent, ſuppliciterq. locuti, flentes pacem petiiſſent, &c. Ou. li. 1. de Pont. Eleg. 11. Suppliciter veſtros quiſque rogare Deos. Virg. 2. Aen. Et aram Suppliciter venerans, &c.

SVPPLICATIO, onis, f. 3. [*Supplicatione, proceſſione, prego,* תפלה *techinnah* תפלת *rephillah.* G. Ein demuetige fuetfellige bitt. *Gal. Supplication, proceſſion, requeſte publique. Hiſ. Obra de ſupplicar ruego,*] ἱκετηρία. ipſe ſupplicandi actus. Supplicationes item ἐφέδρια. dicebantur, quando re feliciter geſta, ex Senatuſconſulto templa aperiebantur, diuorumque ſimulacra in lectulis collocabãtur, populo certatim ad puluinaria confluente, dijſq. ſuis pro eorum in rẽpub. meritis ſupplicante, gratiaſq. agente. Cicer. in Cat. Atq; etiam ſupplicatio dijs immortalibus pro ſingulari eorum merito meo nomine decreta eſt, Quirites. Cæſ. li. 4. Bel. Gal. His rebus geſtis ex litteris Cæſaris dierum viginti ſupplicatio a Senatu decreta eſt. P. M. Supplicatio dicebatur, cum populus vniuerſus, ad omnia Deorum templa, cæſis victimis, de victoria parta gratulabatur, quibdiebus nihil agere cum populo licebat, vt ...epiſtol. Q. Fra. lib. 1.

Cice.

que anicularum propria eſt, quæ multis per ætatem ſuperſtites ſunt,& quæ rebus inanibus addictę, dum volunt videri nimis religioſæ,ſuperſtitioſæ fiunt,& ita deliranț. Superſtitioſè,[*Superſtitioſamente,*]aduerbium.Ci.3.de Nat.Deor.Neque id dicitis ſuperſtitioſè,atque aniliter,ſed phyſica conſtantique ratione.

SVPERSTITO,n.1.[*Eſſer ſaluo,*שרד noſchah.G.Noch geſund vnd bei leben ſein.G.*Eſtre ſain,& ſauue,ſuruiure.*It.*ser ſaluo,*]περιγίνομαι. frequen.a Superſto,idē valens,quod ſuperſtes, & incolumis ſum. Pla.Perſ.Vt mihi ſuperſit,ſuperet,ac ſuperſtitet. Antiqui hoc verbo vſi ſunt p ſeruare,[*Saluare.*]ſiue incolumen prēſtare.Ennius apud Nonium; Regnumque veſtrum, vt ſoſpitent, ſuperſtitentq.

SVPERSTO,ſuperſtas,n.1.[*Star ſopra* Ge.Auff etwas ſtehn. *Gal. Eſtre deſſus,oſtre aſſis deſſus. Hiſ. Eſtar en cima de otra,*]ἐφίσταμαι,ſupra aliquid ito.Gel.Cum ſedenti aquila ſuperſtaret.Liu.li.10.Bel,Macedo. Signa alia in circo maximo cum columnis,quibus ſuperſtabāt querciti. Vir.10.Aen. Quem congreſſus agit campo, lapſumque ſuperſtans Immolat. Quandoque Superſtare,eſt ſupereſſe. Vnde Superſtites dicti ſunt.

SVPERSTRVO,ſtruis,a 3.[*Sopra fabricare.*Ge.Auff etwas bawen. *Gal, Suwedifier,Hiſ. Edificar en cima de otra coſa.*]ἐποικοδομέω. ſupertædifico. Lact.lib.6. Manentibus enim præceptis eorum, quę ſolent ad probitatem rectè dari,ignota illis ſuperſtruemus,ad perficiendam conſummandamque iuſtitiam, quam non tenent.

SVPERSVM,peres, ſupereſt, ſupfui.[*Abondare,*יתר hadhaph שאר miſchar.G.Vberig voll ſein,vbereintzing ſein.*Gal. Eſtre de reſte, abondar. Hiſ.Sobrar,*περίειμι.affluo,abundo.Vir.11.Aen.Auxilioque vrbes Italæ,populiq. ſuperſunt. Interdum ſupereſſe ſignificat reliquum eſſe.[*Rimanere,*]Ennius li.3.Ann.Inde ſibi memorat vnum ſupereſſe laborem. Interdum ſuperſtitem eſſe Plaut. in Aſin, Sicut tuum vis vnicum gnatum tuæ ſupereſſe vitæ ſoſpitem,& ſuperſtitem.Interdum vincere,ſuperiorem eſſe. [*Vincere,ſuperare,*] Vir.3.Geor. Ne blando nequeant ſupereſſe labori. Id eſt, vincere laborem.Interdum ſuperfluum eſſe.[*Eſſer ſuperfluo,*] Gel. Memini ego Prætoris docti hominis tribunali me forte aſſiſtere, atque ibi aduocatum reum non habere.Et cum is,qui verba faciebat,reclamaſſet,Ego illi ſuperſumi reſpondiſſe Prætorem feſtiuiter, Tu plane ſuperes,non ades. Hoc eſt, ſuperfluus,ſuperuacaneus es. Ex quibus Gellij verbis colligi poteſt, fuiſſe nonnullos ea ætate, qui Supereſſe vſurparent pro eo, quod eſt in iudicio adeſſe, quos tamen,vt ineptè loquentes, irrident. Vſus tamen eſt etiam hoc verbo in hac ſignificatione Suet.in Aug.c.56.Cum Aſprenas Nonius arctius ei iunctus cauſam veneficij accuſante Caſſio Seuero diceret,conſuluit ſenatum quid officij ſui putaret.Cunctari enim ſe,ne ſi ſupereſſet,emineret legibus reum;ſin deeſſet,deſtituere,prædam nare amicum exiſtimaretur. Interdum durare.[*Viuere, durare,*] Vir.li.3.Geor.Primus ego in patriam mecum,modo vita ſuperſit. C.e.pro Marc.Nulli de inimicis ſuperſunt.

SVPERVACANEVS,a,um,o.1.2.[*Superuacuo,vano* עדף hodheph. *Gal. Superflu,& ne ſeruant de rien,inutile.Hiſ. Demaſiado,y ſuperfluo*]περίσσος. Idem quod ſuperuacuus.Cic.Appio;Confirmata amicitia, & perſpecta fide, commemoratio officiorum ſuperuacanea eſt. Idem de Nat.Deo. Quid de reliqua deſcriptione omnium corporis partium,in qua nihil inane,nihil ſine cauſa,nihil ſuperuacaneū eſt.Pro ſuparuacaneo habere. Liu.li.10. ab Vrb. Cui autem dubiū eſſet, vbi vnum bellum ſit aſperum, ac difficile, cum id alteri extra ſortem mandetur, quin alter Conſul pro ſuperuacanęo, atque inutili habeatur?

SVPERVACVVS, vacua,vacuū,o.1.2.[*Superuacuo,vano.*עדף hodeph, G.Vnnoetig, vnnuetz, vberfluſſig] περίττος,ἀργός. quod non eſt neceſſarium,neque alicuius vſus.Col.li.3. Itaque ſuperuacuum eſt hoc repetere,iam tradita rōne terebrationis.Ou.2. de Pont.Ele.7. Sed me timor ipſe malorū Sępe ſuperuacuos cogit habere metus.

SVPERVADO,ſuperuadis,ſuperuadere,n.3.[*Andar ſu,aſcendere.*Ger. Vber hinein gehn.*Gal Aller par deſſus,paſſer outre.Hiſ.Subir en cima de otra coſa*]ὑπερβαίνω.transcendo.Liu.lib.1.Bell. Mace. Cum omnes victi,metuque perculſi ex prælio intra vallum protinus inde ſuperuadentem munimenta victorem hoſtem fugeret.

SVPERVAGANEVS,adiect.o.1.2. antiquum a verbo Vagor:vnde Auis ſuperuacanęa dicebatur ab auguribus, cum ex ſummo caçumine vocem emiſiſſet. Feſtus.

SVPERVAGOR,ſuperuagaris,p.c.d.1.[*Eſſare treppa,vagante.*G.Fuetauſſ ſchweiffen.*Gal.Paſſer outre meſure,s'eſtendre trop,outre paſſer. Hiſ. Ser muy vagabundo.*]præter iuſtum, & æquum vagari, ſuperfluere,vel ſuperfluos ramos habere.Col.li.4.c.21.Quinquennis vineæ non alia.ſi putatio quam vt figuretur, quemadmodum ſupra inſtituimus, neve ſuperuagetur.

SVPERVEHO, his,a.3.ὑπερέχω ſuper aliquid veho. Cat, Epig.61. Ille quoque cuerſus mons eſt,quem maxima in oris Progenies Phthię clara ſuperuehitur.

SVPERVENIO,ſuperuenis,ſuperuenire,n.4.[*Venire,alla improuiſa,ſoprauenire.* Germ.Vnuerſehenlich darauf kommen.*Gal Suruenir, venir,cependant,ou apres. Hiſ.Sobreuenir,*]ὑπέρχεσθαι. ex inopinato uenire.Horat.1.Epiſt.4.Grata ſuperueniet,quæ non ſperabitur ho ra.Vir.6.Eclog. Addit ſe ſociā,timidiſque ſuperuenit Aegle. Liu. lib.3.Bell. Pun. Munientibus ſuperuenit Marcellus. Superuenire cum accuſatiuo,ſuccedere,aſcendere[*Aſcendere*]Ouid.10.Met. Nam cura loquentis Terra ſuperuenit.Stat.1.Achil.Neſcio quid magnum(nec me patria omina fallunt) Vis feſtina parat,tenerosque ſuperuenit annos.

SVPERVENTVS,tus,m.4.[*Venuta ſopra.ſoprauenimento.* G. Zukūmūg oder zukunfft.*Gal.Suruenue, ſuruenement. Hiſ.Solreuenida.abra de ſobreuenir*]ἔφοδος.ipſe ſuſperueniendi actus.Pli.lib.7.c.15. Sed nihil facile reperiatur mulierum profluuio magis monſtruoſum, Aceſcunt ſuperuentu muſta,ſterileſcunt tactæ fruges, &c.

SVPERVESTIO,is,a.4.[*Sopraueſtire.*G.Vberkleiden.*Gal.Veſtir par deſſus.Hiſ.Veſtir por de ſobre.*]περιβάλλω.veſte ſuperintego.Pli.li.16. c.33. Imagines rerū tenui filo breuique, & virente ſuperueſtiens.

SVPERVIVERE,n.3.ἀναβιοῦν.is dicitur,qui cum iam mortuus videtur,refocillatus reſipuit,ac veluti reuixit.

SVPERVOLO,las,n.1.[*Volar d' ſopra.*Germ. Vberfliegen.*Gal.Voler par deſſus.Hiſ.Volar en cima de otra coſa,*]ὑπιπτάμαι,ὑπίπτεω.ſupra aliquid volatu feror.Pli.lib.7.cap.14.Superuolantes quamuis alter perniciterq.alites hauſtu raptas abſorbeant.Qui.4.Met. Deſpectat terras,totumque ſuperuolat orbem.Plin.li.10.c.33.Perdices concipiunt ſuperuolantium afflatu, ſæpè voce tantum audita maſculi. Superuolito,as,frequentat. Vir.6. Eclo. Et quibus ante *Infelix ſua* tecta ſuperuolitauerit ales.

SVPERVOLVO,is,uere,a.3.[*Volar di ſopra.*G. Vbervvaelitzen.*Ga.Rouler par deſſus.Hiſ.Boluer en cima de otra coſa.*]ἐπιτυλίσσω.ſupra voluo. Col.li.11.c.3.Poteſt etiā citra hanc operam fieri criſpum qualitercumq. ſatum,ſi cum eſt natum, incrementum eius ſuperuoluto cylindro coerceat.

SVPERVNGO,gis,a.3.[*Vngere.*G. Vberſalben,vbetſchmiren.*Gal.Oindre par deſſus.Hiſ Vntar par de ſobre*]ἐπαλείφω.ſuperilluno.Celſ.li. 7 ca.1.Dein ſuperungi collyrio debet ex his aliquo,quo lippientes oculi ſuperungantur.Legitur ēt ſuperinunguntur, de quo ſupra.

SVPERVM mare,n.2.ἀφετικὸν πέλαγος.idem eſt cum Adriaticum,ita dictum,quod Italiam ſupra,hoc eſt, ab ortu alluat, quemadmodū mare Tyrrhenum ab occaſu, quod ideo inferum appellatur. Pla. Menęchmis: Iſtros,Hiſpanos.Maſſilienſes,Illyricos,Mare ſuperū omne,Græciamq. exoticam,Oraſq. Italicas omnes,quas aggreditur mare,ſumus circumuecti.

SVPERVS,a,um,o.1.2.)(inferus.[*Di ſopra,ſourano.*עליון nghelion.G. Das ober,oder hoche.*Ga.Qui eſt en haut,hautain,celeſte.Hiſ. Coſa de arriba,*]ἄνω.a ſuper fit,cui contrarium eſt Inferus:vt Mare ſuperum,Sedes ſuperæ,& Aura ſupera.Vir.6.Æn. Sed reuocare gradum,ſuperaſq. euadere ad auras,Hoc opus,hic labor eſt.Idem 6.Æn.Talis ſeſe halitus atris Faucibus effundens ſupera ad conuexa ferebat. Cic. 2.de Nat.Deo,Homo ſpectator ſuperarum rerum atque cęleſtiū.Supera, orum, pro cœlo ſubſtantiuē.[*Cielo*]Vir.6. Æn.Omnes cælicolas,omnes ſupera alta tenētes.Ci.5.Tuſc. Nihil enim habent hæc duo genera proni,& ſupera ſemper petunt. Vir. 7.Aen.de Iunone;Cocytique petit ſedem ſupera ardua linquens.

SVPERI,orum,m.2.[*Celeſti,*עליונים nghelionim.G.Dieī der hoche ſind,des himmels einvvohner,]pluraliter,& ſubſtantiuē cœlites ſiue viui,& qui inferis ſuperiores ſunt,ſicut Inferi, orum, Manes, ac mortui dicuntur. Vir.5.Aen.Attonitis hæſere animis,ſuperoſq; precati Trinacrij Teucrique viri. Ou.1.Met. Talia quęrentes (ſibi enim fore cætera curæ) Rex ſuperum trepidare vetat. Contra Inferi,orum,pro Manibus,ſiue mortuis,accipi ſolent.[*Morti,*] Pl.li. 12.c.18.Felix appellatur Arabia falſi,& ingrati cognominis, quę hoc acceptum ſuperis ferat,cum plus ex eo inferis debeat.

SVPINO,as,p.p.a.1.[ὑπτιάζω.ſupinum colloco.Stat.6.The.Prępitatque retro iuuenem,atque in terga ſupinat.

SVPINOR,aris,ari,1.ὑπτιάζομαι.paſſiuū eſt,verbi Supino,idē ſignificans,qd ſupinus fio.Hor.2.Ser.Sat.7. Naſum nidore ſupinor. Vbi Acron interpres:Naſum,inquit,nidore ſupinatur,qui nimium delectatur,& inclinatur odorib.pulmētariorū.Supinari igitur eſt ergi,& ſupinū fieri.Acciſatiuū verbo addidit paſſiuo, quēadmodū Virg.7.Aen.Loricam induitur,fidoque accingitur enſe.Stat.li.12. Theb.Iamq.ſupinantur feſtis,latēq. fetiſcunt Pēthei deuexa iugi. Supinatus,ta,tum,participium. Vir. Georg. Ante ſupinatas Aquiloni oſtendere glebas, Quam lætum infodias vitis genus.

SVPINVM,n.2.quibuſdam dī verbum participiale,ſicut Gerūdia,Participialia nomina appellantur. Habet autem duas terminationes, um,& u:vt Lectum,lectu. Quod in um finitur,habet ſignificationem actiuam.Saluſt.Legatos ad Iugurtham de iniurijs queſtū mittit.Id eſt,qui quererentur,vel queſturos.μεμψομένους.Idem;Non mea culpa ſæpe ad vos oratum mitto,P. C. Hoc eſt,qui orent, ſiue oraturos.παρακαλέσοντας. Do filiam nuptum dicimus,hoc eſt,q nubat. Do venum, vendo. Spectatum admiſſi ſumus.i.vt ſpectemus. Quod vero in u, finitur, ſignificationis paſſiuæ eſt,iungiturque nominibus adiectiuis. Vir.3.Aen. Nec viſu facilis,nec dictu affabilis ulli.Hoc eſt,qui nec videri nec dici facile poſſit.Dicimus pterea,Dignum ſiue indignum relatu,hoc eſt, quod referatur. Impium factu,ſi fiat.Horrendum aſpectu,ſi aſpiciatur. Iucundū cognitu,

gnatu,& cogatur. Obſcenum uiſu, ſi uideatur, & hoc deuitemus.

SVPINVS, na, num, p.p.o. 1. 2. [*Col uentre in ſu, ſupino, a rauerſcio.* Germ. Rucklings, mit dem bauch vberſich. *Gal. Couche la ſus ſur le uentre. Hi. Cosa papo, arriba o traſtornad a coſa panda, buelta hacia arriba.*] ὕπτιος, κυφόν, ος qui dorſo incumbit, uultu facieq; uentremq; habet cœlum uerſus ſpectantem. Iuue. Sat. 3. Cubat in facie, mox deinde ſupinus. Cl. de Diu. Nam ſi omne animal, ut uult, ita utatur motu ſui corporis prono, obliquo, ſupino: membraque quo uult, flectit, contorquet, porrigit, contrahit, eaque antè efficit pene quã cogitat, quãto id Deo eſt facilius, cuius numini patent omnia? Manus ſupinæ. Liu. li. 6. Bel. Pun. Vndique matronæ in publicum effuſæ circa Deum delubra diſcurrunt, omnibus paſſis atas ueſtes, nixæ genibus, ſupinas manus ad cœlum, ac Deos tendentes. Vir. 3. Aen. Tendoque ſupinas Ad cœlum cum uoce manus. Et quoniam ſupinus ille recubitus indicium eſt hominis ſoluti, & otioſi, factũ eſt, ut ſupinum pro molli, delicato, otioſo, & negligenti ponamus. [*Otioſo, ſcioperato,*] Seneca ad Lucilium: Eſt quidem mi Lucili, ſupinus, & negligens, qui in amici memoriam ab aliqua regione ad monitus reducitur. Inde Supinior, oris, comparatiuus. Mar. lib. 2. Nuſquam delicię ſupiniores. Supinus item accipitur pro acclui, ſiue montoſo. [*China.*] Hor. lib. 1 Car. Seu tibi frigidum Preneſte, ſeu Tybur ſupinum. Fuit enim Tybur ciuitas in aſcenſu collis poſita, cuius etiam hodie ruinæ conſpiciuntur.

SVPPAR, aris, o. 3. [*Quaſi æquale.* Get. Minder, vnd mehr gleich. *Gal. Preſque pareil. Hiſ. Coſa quaſi igual a otro,*] ἰσάριθμος. ex Sub, & Par, propemodum æqualis. Cl. de Cla. Orat. Huic ætati ſuppares Alcibiades Critias, Thetamenes.

SVPPARASITOR, aris, p.p.d. 1. [*Compiacere, ſecondare.* Ge. Schmeichleo, oder liebkoſen als ein tellerſchlecker. *Gal. Complaire, & accorder tout pour auoir la reputt franche, ſeruir deſlatter. Hi. Trubanear a otro traubã por tenſa del comer,*] ὑποπαρασιτέω. ſubſeruio, obſequor tanquam parafitus. Plaut. Amph. Accedam, atque hanc appellabo, & ſupparasitabor patri.

SVPPARVS, vel Supparum, p. c. n. 2. [*Camiſia, ſtamine, ſaio.* Ein vberwerlin, ein leichet eng jaber lang vberwerfkleid, Kittel. *Gal. Vn roquet, habillement de femme, qui eſtoit de toile eſtroit, & leger. Hiſ. Camiſa de lino propria de muger,*] ὑπερώριον. genus togæ leuis, & angustæ, inde dictum, teſte Varr. 4. de Lin. Lat. quod ſupra induatur, quemadmodum ſubucula, quod ſubus induatur. Lucan. lib. 2. Pharſaliæ, Suppara nudatos cingunt anguſta lacertos. Feſtus ſupparum veſtem puellarem lineam interpretatur, eandemque eſſe exiſtimat cum ea, quę Subucula, & Camiſia dicitur: Quam ſententiam hoc Afranij teſtimonio fulcit: Puella non ſum, ſi induta ſupparo ſum. Eſt & ſupparum tabinum in ſigne, deſte Aen. lib. 11. Epiſt. ſunt enim Suppara ſummæ uelæ, quæ cæteris annectuntur, & quę ſuperantennas explicantur. De quibus Lucan. lib. 5. Imaque pandens Suppara uelorum perituras colligit auras. Sta. 5. Sil. Vos ſummis annectite ſuppara uelis.

SVPPEDANEVM, i. n. 2. ὑπαυδόν. dicimus, id quod pedibus ſubijcitur, dum ſedemus.

SVPPEDITO, as, p. c. a. 1. [*Dare, porgere,* נתן nathan. G. Darreichen, darlyferen, vnderſchub geben. *Gal. Bailler, & fournir. Hiſ. Adminiſtrar, dar lo que otro ha menester,*] χορηγέω. ministro. Suggero, ſubministro. Var. 2. de Re ruſt. Largiore cibatu ſuſtentare debet, quo facilius lac ſuppeditare poſſit. Ouid. Trq. li. 7. Epi. An hoc ſignificas mihi fieri, frigere te, ne chartã quidẽ tibi ſuppeditari? Id eſt, chartam tibi deeſſe. Qu. li. 2. c. 2. Licet, quæ facile exemplorũ ad imitandũ ex lectione ſuppeditet, tñ uiua illa, ut dicitur, uox alit plenius. Suppeditare, neutrum abſolutum pro ſufficere, ſatis eſſe: [*Eſſer aſſai.*] Cl. 1. Offic. Ob eaſq; cauſas ſtudeat parate ea, quæ ſuppeditant & ad cultum, & ad victum. Suppeditare, pro ſuppetere. Liu. l. 8. Bell. Pun. Apud uos quemadmodum loquar, nec conſilium, nec oratio ſuppeditat. Eſt & Suppeditare, opprimere, ſiue ſupplantare. [*Opprimere.*] Cic. Nunc uideo in iudicio mecum contendere non uis, ubi ſuppeditare turpiſſimum, ſuperare pulcherrimum eſt. Hinc Suppeditatio, uerbale. Cl. 1. de Nat. Deo. Quæ ergo uita? ſuppeditatio, unquis, bonorum, nullo malorum interuentu. Suppeditor, aris, deponens. Cic. 1. Att. li. 14. De Paulciano nomine quod mihi ſuppeditatus es, gratiſſimum eſt, & ſimile tuorum omnium.

SVPPELLO, lis, puli, ſum, n. 3. [*Luſſuriare,*] uerbum modo honeſtum, modo turpe. Cicer. ad Patum lib. 9. Quod ipſa res modo honeſta modo turpis? ſuppellere, flagitium eſt: iam erit nudus in balneo, non reprehendes.

SVPPETIÆ, f. 1. [*Auxilia* עזר ezer nphezer עזרה negheztah. Germa. Hilff, vnderſchub. *Gal. Aide, ſecours. Hiſ. El ſocorro.*] ἐπικουρία. & in accuſatiuo ſuppetias, ſine alijs caſibus, idem quod ſubſidium, quod fertur laboranti. Valla auxilium interpretatur. Plaut. tamen in Epid. diuerſa eſſe oſtendit, cum ait: Auxilia mihi, & ſuppetiæ ſunt domi. Si enim eadem eſſent Suppetiæ, & Auxilũ, alterum uacaret. Rectius itaque auxilij nomine intelligamus, quod augendarum uirtũ cauſa alicui ſubmittitur. Suppetias uero eas dicimus, quæ iam laboranti & periclitanti feruntur, quod & ſubſidium dicimus. Suppetias uenire, id eſt, in ſubſidium. Cæſ. 2. Comm. Et nunciabantur

auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias uenire.

SVPPETIOR, aris, d. 3. [*Aiutare, dar ſuſſidio,* עזר ghanzar. Ge. Hilffen, oder vnderſchub thun. *Gal. Secourir, aider. Hi. Embiar ſocorro, ayudar.*] βοήθω. auxilior, ſuccurro. Apul. lib. 8. At uobis facile eſt ſuppetiari miſeremino ſeni.

SVPPETO, is, p. c. a. 3. [*Dimander con ingãno.* G. Heimlich, oder mit einẽ betrug begeren. *Gal. Demander a fauſſes enſeignes. Hiſ. Demandar engañoſamente,*] ὑφαιρέω. latenter ſeu per fraudem peto. Vlp. de Furtis: Apud Labeonẽ relatum eſt, ſi ſiligenario quis dixerit, ut ſi quis nomine eius ſiliginem petiſſet, ei daret. Et quidã ex tranſeuntibus eum audiſſet petijſſe eius nomine & accepiſſe, furti actionem aduerſus eum qui ſuppetijt ſiliginario competere, non mihi. Non enim mihi negotium, ſed ſibi ſiliginarius geſſit. Suppetit uero, [*Eſſer apparecchiato*] in tertia perſona, & Suppetunt, ſignificat in promptu eſt, adeſt, cui opponuntur Deficit, & Deeſt. Horat. 1. Epiſt. 12. Pauper enim non eſt, cui rerum ſuppetit uſus. Nonnunquam ſufficit, ſiue ſatis eſt. Plin. iunior in Epiſt. Cui abundẽ ſuppetunt facultates. Liu. lib. 2. ab Vrb. Rudis in militari homine lingua, non ſuppetebat libertati, animoque. Suppetat ſuperſtes uitæ tuæ. Plau. in Tri. Bene hercle denuncias, deoſque oro, ut uitæ tuæ ſuperſtes ſupperat: hoc eſt, poſſit te uiuat.

SVPPILO, as, p. p. a. 1. [*Rapire, robbare,* גזל ghanah. G. Heimlich entplunderen, entwehren, ſtehlen. *Gal. Piller, & deſrober ſecretement, en cachette. Hi. Saltear, hurtar a eſcondidas,*] ὑπεξαιρέομαι. ſuffuror, clam, & paulatim ſurripio. Plaut. in Truc. Hæc cum uideo fieri, ſuffuror, ſuppilo, & de præda prædam facio.

SVPPLANTO, as, a. 1. ὑποσκελίζω. pede ſuppoſito in terram deijcio. Cic. 3. Offi. Contendere debet quam maximè poſſit, ut uincat; ſupplantare eum qui cum certat, aut manu depellere nullo modo debet. Et quoniam qui in lucta hac ratione ſuperiores euaſerunt, fraude magis, quam uiribus uidentur uicisſe, factum eſt, ut Supplantare acciperetur, pro decipere. [*Ingannare.*] Eſt & ſupplantare, cõpoſitum a uerbo Planto, idem ſignificans, quod ſubtrahere aliquã ꝓpiã plãtare. Col. li. 3. Et uitem ita ſupplantato, ne radicem abrumpas.

SVPPLEMENTVM, i, n. 2. [*Supplemento, aggionta,* מלואה milluah. Ge. Ein erfullung oder erſetzung eines das vnuolkommen iſt. *Gal. Remplage, rempliſſement, supplement. Hi. Supplimiento de lo que falta,*] πλήρωμα. quod ad ſupplendum rei alicuius numerum ſubmittitur: unde militum & remigum propriè ſupplementa dicimus, quæ ad iuſtum numerum explendum ſuccenturiantur. Cice. App. Philoch. libr. 3. Cenſebant omnes fere, ut in Italia ſupplementum meis, & Bibuli legionibus ſcriberetur.

SVPPLEO, ples, ui. 2. [*Supplire, empire, complere,* מלא male. G. Erfullen, erſetzen. G. *Remplir, combler, ſuppler, & amender ce qui defaut, pour mir. Hi. Supplir lo que falta,*] πληρόω. in deficientis locũ aliquid ſubſtituo. Virg. li. 3. Aen. Remigium ſupplet, ſocios ſimul inſtruit armis. Accipitur interdum Supplere pro equare, [*Vguagliare,*] Idẽ 7. Ecl. Si fœtura gregem ſuppleuerit aureus eſto. 1. Si tot agnos habuerim, quod ouẽs, interprete Seruio. Aliquando pro implere. Cato. c. 88. Ibi piſcellam cum ſale populari ſuſpendito, & quaſſato, ſuppleto q; idẽtidem. Idem c. 69. Facito ut amurcã quotidie ſupplea.

SVPPLEX, cis, o. 3. [*Supplichenole,* מתחנן mithchannẽ מתפלל miphallel. G. Der nider kneyt vnd bittet, demuetiglich bittẽd. *Gal. Suppliant, a genoux. Hiſ. Humilde y ſubiecto, y deuoto,*] ἱκέτης, ἱκέτις. qui alteri abiectè, demiſsè, & humiliter ſupplicat, ad pedes eius ſeſe proſternens, aut genua flectens; uñ & Supplicè dictũ putant a ſupplicandis genib. Cic. 3. Tuſc. Cum ſe Alcibiades afflictaret, lachrimanſq. Socrati ſupplex eſſet, ue ſibi, &c. Liu. lib. 7. ab Vrb. Veniamq. ſupplex poposcit. Stat. 1. Achil. Supplex miſeranda rogabo, &c. Lachrimę ſupplices. Prop. li. 1. Eleg. 15. Libelli ſupplices, quos uulgus Requeſtas uocat. Mat. lib. 8. Sed iam ſupplicib. dominum laſſare libellis De ſine, & in patriam ſeruus ab urbe redi. Vota ſupplicia. Virg. lib. 8. Aen. Iunoni fer ritè preces, iramq. minaſq. Supplicibus ſupera uotis. Suppliciter. [*Supplichenolmente,*] aduerb. ἱκετηδόν, ἱκέτις. humiliter, demiſsè, abiectè. Cæſ. 1. Bell. Gal. Qui cum eũ in itinere cõuenirent, ſeq. ad pedes proiecerent, ſuppliciterq. locuti, flentes pacem petijſſent, &c. Ou. li. 1. de Pont. Eleg. 11. Suppliciter uestros quiſque rogare Deos. Virg. 2. Aen. Et aram Suppliciter uenerans, &c.

SVPPLICATIO, onis, f. 3. [*Supplicatione, proceſſione, prego,* תחנה techinnah תפלה tephillah. G. Ein demuetige fuelfellige bitt. *Gal. Supplication, proceſſion, requeſte publique. Hiſ. Obra de ſupplicar ruego,*] ἱκεσία. ipſe ſupplicandi actus. Supplicationes item πρόοδοι. dicebantur, quando re feliciter geſta, ex Senatuſconſulto templa aperiebantur, diuorumque ſimulacra in lectulis collocabãtur, populo certatim ad puluinaria confluente, dijſq. ſuis pro eorum in rẽpub. meritis ſupplicante, gratiaſq. agente. Cicer. in Cat. Atq; etiam ſupplicatio dijs immortalibus pro ſingulari eorum merito meo nomine decreta eſt, Quirites. Cæſ. li. 4. Bel. Gal. His rebus geſtis ex litteris Cæſaris dierum uiginti ſupplicatio a Senatu decreta eſt. P. M. Supplicatio dicebatur, cum populus uniuerſus ad omnia Deorum templa, cæſis uictimis, de uictoria parta gratulabatur, quibus diebus nihil agere cum populo licebat, ut in epiſt. ad Q. Fra. lib. 1.

Cice.

Cic. docet his verbis: Consul est egregius Lentulus, dixit Comitiis eximit oēs, nam ēt Latinæ instaurantur, licet ēn supplicationes decerant, sic legibus pernitiosissimis obsistitur. De gratulatione autem in supplicationibus ad omnium Deorum aras facta, cum alibi, tum epist. 18. li. 9. & epi. 5. l. 15. fam. & Philippica vltima sic: gratę vero nostræ Diis immortalibus gratulationes erunt, gratæ victimę, cum interfecta sit ciuium multitudo. Et in eadem: In extremo Prætor vrbanus supplicationes per dies L. ad oīa puluinaria cōstituat. Atq. hic honor adeptis victoriam ciuibus, simul cum Imperatoris nomine, a Senatu decernebatur, vt ex eadem Philippica, & Cœlij ep. 11. li. 8. & alijs præterea locis planè cognoscitur. A principio vno tantum die supplicatum existimo, postea numerum ambitione auctū; ante Camilli victoriam de Veijs nemini quattuor dierum Supplicatio decreta, vt ait Liu. li. 5. aliquot post annis Papirio, & Caruilio Consulibus, quia Samnites vicissent, item quatridui supplicatione publicum gaudium celebratum esse. Idem lib. 10. narrat, Senatus augendi, vt minuendi dierum numeri potestatem habuit: video enim multis post annis Neroni, & Salinatori, in maiore, quam Camilli, aut Papirij, Caruilijq. victoria, nempe ob Asdrubalem Hannibalis fratrem cum exercitu cæsum, trium dūtaxat dierum supplicationem decretam, quod ab eodem l. 27. proditum obseruaui. Ex nostro commentario in epist. fam.

SVPPLICASSIS, pro supplicaueris, legitur apud Plau. in Asi. Hercle istum dij omnes perdunt, verbo caue supplicassis.

SVPPLICIVM, cij, n. 2. [*Supplicatione, processione, prego,* תְּחִנָּה techinnah. Ger. Ein demuetige, fuesslellige bitt. *Gal. Supplication, requeste. Hisp. Supplicacion, ruego.*] *ἱκετεία, ἱκετηρία.* idem quod supplicatio. Sal. in Cat. Nō votis, neq. supplicibus muliebrib. deorū auxilia parant, sed vigilādo, agēdo, bene cōsulendo, prosperè omnia cedūt. Tac. lib. 3. Sed tū supplicia dijs ludiq. magni a senatu decernūtur. Suplicia quoq. teste Festo, certa quædā erāt sacrificia, a supplicando dicta. Var. Boues ad victimas faciunt, atq. ad deorū supplicia. Hodie vero vsitatius Supplicium accipitur pro pœna. *τιμωρία.* [*Supplicio, pena*] Vir. l. 4. Æn. Spero eq dē medijs, &c. Supplicia hausurum scopulis. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Cur non Ponderibus modulisque suis ratio vtitur? ac res Vt quæq. est ita, supplicijs delicta coercet? Cic. 7. Ver. Includuntur in carcerem condemnati, supplicium constituitur in illos. Idem li. 3. de Nat. Deor. Summo cruciatu, supplicioque Quin. Varius homo importunissimus periit.

SVPPLICO, as, p. c. [*Supplicar, pregar riuerētemente,* הִתְחַנֵּן hithchanaē הִשְׁתַּחֲוָה hithpallel. Ge. Demuetiglich bitten. *Gal. Supplier, requerir humblement, faire requeste. Hisp. Supplicar, o rogar con reuerencia,*] *ἱκετεύω.* humiliter, & demisse precor. Cic. in Lælio; Quam multa enim, quæ nostra causa nunquam faceremus, facimus causa amicorum: precari amicis ab indigno, supplicare, tum acerbius in aliquem iouehi. Pla. Cur. Volo hic in fano supplicare. Supplicari, impersonale, pro supplicationes fieri. Pli. li. 31. c. 1. Iliacis temporib. non supplicabatur thure.

SVPPLODO, dis, p. p. a. 1. [*Battere i piedi,* תָּקַע saphak תָּרַס macha. Ge. Mit den fuessen auff den boden Klopffen. *G. Frapper du pie contre terre. Hisp. Patar endis fauor*] *κατασείω, ὑποδοκέω.* pedibus terræ illisis sonitum facio. Ci. 1. de Ora. Pedem nemo in illo iudicio supplosit: credo ne Stoicis renunciaretur. Supplosio, onis, verbale, ipse actus supplodendi. Cic. 3. de Orat. Supplosio pedis in contentionibus aut incipiendis, aut finiendis.

SVPPONITERE. *ὑπομετανοεῖν.* est aliquantulum, vel propemodum penitere. Ci. 1. Att. Iam & illum furoris suppenitet.

SVPPONO, a. 3. [*Sottoporre, mettar sotto.* G. Vnderlegē. *Gal. Supposer, sou mettre, mettre dessous. Hisp. Poner debaxo,*] *ὑποτίθημι.* subtus pono, Ci. 2. de Nat. Deor. Quin ēt anatū oua gallinis sæpe supponimus, è quib. pulli orti primo aluntur ab ijs, vt à matrib. a quib. excluſi sunt. Supponere colla iugo. i. submittere. Ou. 3. Am. Ele. 9. Prima iugis tauros supponere colla coegit. Supponere aliquid iudicio alicuius. Ou. Epi. 15. Quum Venus, & Iuno, & Pallas in vallib. Idæ Corpora iudicio supposuere meo. Supponere item, est adulterinum loco veri subijcere, vt Supponere testamenta, est falsa testamenta suppositæ personæ obsignare, auctore Ci. pro Clu. Qui suppositæ personæ falsum testamētum obsignare curarit. Idem in Parad. Si socios spolias, ærarium expilas, si testamenta amicorum expectas, an ne expectas ḡ dē, at ipse supponis. Idem de Leg. lib. 11. Ius esset latrocinari, ius adulterare, ius testamēta falsa supponere, si hæc suffragijs aut scitis multitudinis probarentur. Hinc Suppositus, & suppositus, participium. i. pro alio fraudulenter positus. Ci. 7. Ver. Et vt quiuis facilè perspiceret, id ab illo actum esse, vt ille suppositus, facilè & libenter se illum, qui non erat, esse simularet.

SVPPORTO, tas, a. 1. [*Portar sotto.*] *ὑποπέμπω.* subuecho, suggero. Cæs. 1. Bell. Gal. Aut rem frumentariam, vt satis commodè supportari posset, timere dicebant.

SVPPOSITIO, onis, f. 3. verb. *ὑπόθεσις.* supponendi actus. Col. li. 8. ca. 5. Semper autem cum supponuntur oua, considerari debet, vt luna crescente, a decima vsq. ad quintam decimam id fiat; nam & ipsa suppositio per hos tere dies cōmodissima.

SVPPOSITITIVS, a, um, adiectiu. o. 1. 2. *ὑπόβλητος, ὑποβολιμαῖος.* quod

supposititius est, & alterius loco prouersa & natio probetur. Mart. lib. 5. Hermes suppositilius sibi ipsi. Var. 2. de re rust. c. 8. Matri supposititias quoq. inseruiunt, quo cuius ad ministerium lactis cibum pullo præbere possit.

SVPPOSTOR, æ. 3. & Suppostrix, qui falsum aliquid, seu adulterinum pro vero supponit. Pla. in Truc. Venefica, suppostrix puerum.

SVPPRIMO, mis, p. c. a. 3. [*Coprire, nascondere,* כָּסָה chasach. G. Vnderdrucken, verdrucken. *Gal. Supprimer, cacher. Hi. Supprimir, esconder*] *ἐπέχω, κατασκάλλω.* reprimo, cohibeo, compesco. Ou. li. 1. Met. Supprimit extemplo vocem. Cic. 5. Tusc. Hæc sunt igitur officia consolantium, tollere ægritudinem funditus, aut supprimere, & non pati manere longius. Supprimere pro occultare. Pl. l. 15. c. 1. At non elaborata ab ijs abscondere, atq; supprimere cupimus, & fraudare vitam etiam alienis bonis. Supprimere iter, retrahere se ab itinere. Cęs. li. 1. Bel. Ciu. Veriti ne noctu impediti, sub onere conligere cogerentur, aut ne ab equitatu Cæsaris in angustijs tenerētur, nec supprimunt, copiasque in castris continent. Numos, vel pecuniam supprimere, id est, celare, occultare, dissimulare se habere, vel dolo malo retinere. Ci. pro Clu. Sexcentis millibus nummum se nodicīū corruptum esse dixerat, quæ cum accepisset a pupillo, suppressit, iudicioq; facto &c. Et paulo post; Capit hoc consilium, vt pecuniā quibusdam iudicibus leuissimis polliceatur, deinde eam postea supprimat. Suppressus, a, um, part. vt Nauis suppressa, hoc est, depressa, siue submersa. [*Sommerso.*] Iustinus: Victi Persæ in naues confugerunt, ex quibus multæ suppressæ, multæ captæ. Fuga suppressa, id est, retenta, cohibita. Ou. lib. 11. Met. Cum vita suppressa fuga est. Mentum suppressum, hoc est, contractum, non oblongum, sed breue potius. [*Curto.*] Var. li. 2. de re rust. c. 9. de canibus loquens, qua forma esse debeant; Mēto, ait, suppresso, & ea eo enatis duob. dentib. dextra, & sinistra. Voce suppressa dicere, idē quod submissa. Cic. pro Syl. Qui cum suppressa voce de scelere P. Lentuli, de audacia coniuratorū omnium dixisset, &c. Suppressio, onis, ipse actus supprimendi. Ci. pro Clu. Statuit ad easdem sibi prędas, ac suppressiones iudiciales reuertendum. Suppressiones nocturnæ dicuntur, quoties per somnum spiritus supprimitur, aut etiam ipsa vox, vt incerta, indiscretaque edatur, quemadmodum in eo morbo accidere solet, qui Latinis lucubus, Græcis *ἐφιάλτης* dicitur. Pli. lib. 27. ca. 10. Grana nigra auxiliantur & suppressionibus nocturnis, in vino pota, quo rectum eit numero.

SVPPROMO, is, p. a. 3. *προχειρίζομαι.* idem fere quod promo. Plau. in Mil. Eho tu scelestę, qui illi suppromi, eho tu. Suppromus, *προχειρίμιος.* cui vinum promendi cura incumbit. Plau. Mil. Bono cella suppromo credita.

SVPPVDET, p. c. *ἀναισχυντέω.* aliquantulum pudet. Cic. Cassio; Pudet te iam suppudere, cum hæc tertia iam epistola ante ■ oppressit, quam tu schedam, aut litteram: sed non vrgeo.

SVPPVLLVLO, las, n. 1. *ὑποβλαστάνω.* nouos pullos, hoc est, noua germina è radice emitto.

SVPPVRATIO, onis, f. 3. *ἐμπύησις.* generatio puris. Col. lib. 7. Et cum maturuerit suppuratio, rescinditur ferro. Suppuratus, a, um. [*Marcio*] *ἔμπυος.* quid suppurauit: Pli. lib. 20. c. 4. Strumisque vel suppuratis alligant.

SVPPVRATORIVS, a, um, o. 1. 2. *ἐμπυητικός.* quod ad suppurationem pertinet, vel quod suppurare facit. Pli. li. 28. c. 4. Efficacior ad eadem ītrigmenta a balneis, & ideo nascentur suppuratorijs medicamentis.

SVPPVRO, as, p. p. n. 1. [*Apostemarsi, conuertirsi in marcia.* Ge. Zu eiter werden, erschwaeren. *Gal. Apostumer, purer, bouer. Hi. Hazer materia de apostema,*] *ἐμπυοῦμαι.* in pus conuerto. Col. li. 6. c. 12. Hic idem sanguis, nisi emissus fuerit, saniem creabit, qui si suppurauerit, tardè procuratur.

SVPPVTO, as, p. c. a. 1. [*Computar, far conto, calculare, contare.* זָמַר zamar Ger. Vnden beschneiden] *ὑποκλαδεύω.* sarmenta, vel ramos inutiles subsĕco. Pli. li. 17. c. 10. Præterea semina ipsa fruticantia supputare. Aliquando computare, vel calculum subducere, vt Supputare rationem, apud Pla. in Aul.

SVPRA, [*Sopra,* עַל hal. Ger. Ob. *Gal. Par dessus, outre. Hi. Sobre, encima,*] *ὑπέρ.* modò propositio est accusatiuo casui seruiens. Vir. li. 3. Aene. Olli cæruleus supra caput astitit imber. Modò aduerbium. Sall. in Iugurtha: Pauca supra repetam. Quando præpositio est, ait quando pro valde, seu plus satis (*Molto*) ponitur, vt supra modum, supra iustum. (*Oltra, spiche.*] Virg. lib. 2. Aen. Rara sit an supra morem quæ densa, requiras. Antiqui etiam Supera protulerunt: sicut Infra & Infera. Cic. in Ara. Huc supera duplices humeros affixa videtur Stella micans. Supra quam credibile est, id est, plus quam quis facilè crediderit. Sall. in Cat. Corpus patiens inediæ, algoris, & vigiliæ, supra quam cuiquam credibile est.

SVPREMO, [*Vltimamente* בְּאַחֲרוֹנָה beacharonah. G. Zum letsten,] *ἐσχάτως.* id est, nouissime. Pli. li. 11. c. 35. Eadem commeabat ab ea recens assiduè exitura supremo.

SVPREMVS, o. 1. 2. [*Sopremo, vltimo,* אַחֲרוֹן acharon הָעֶלְיוֹן hahelion. G. Das aller oberst, letst. *Gal. Le plus haut, le dernier,*] *ἔσχατος.* extremus, vltimus. Virg. 11. Aen. Qui supremum comitentur honorem.

Plin.lib.23.c.1.M. Agrippa ſupremis ſuis annis conflictatus graui morbo pedum.Oui.li.2.Faſto. Dies regnis illa ſuprema fuit.Honores ſupremi,funeralia.Ou,ad Liu.Nec iuuenis poſiti ſupremos deſtrue honores.Officia ſuprema,quę morienti exhibentur. Tac. lib.5. Quod ſupremis in matrem officijs defuiſſet.Sole ſupremo. i.occidente.Hor.1.epiſt,5.Supremo te ſole domi Torquate mane bo.Aliquando ſummus,maximus,altiſſimus,[*Altiſſimo,*]Sue.Verũ ſuprematũ cęlum intuentem ſtupidum cubuiſſe.Ter.Prò ſupreme Iupiter.Vir.lib.4.Geor.At chorus ęqualis Dryadũ clamore[ſuprema Implerunt mõtes.Supremum ſupplicium.[*Extremo, vltimo,*]i.extremum,nempe mortis.Ci.lib.2.de Leg.Inceſtum pontifices ſupremo ſupplicio ſanciunto. Suprema multa, pro maxima, vide dictionem Multa.Suprema alicuius, ſub intelligę facta,hoc eſt,ſupremum vitæ tempus.Pli.li.16.c.44. Circa ſuprema Neronis principis.Suprema,pro morte.[*Morte,*]Tac.l.3.Poſt celebre carmen,quo Germanici ſuprema deflebrat.Soluere alicui ſuprema, pro parentare. Tac.li.1. Igitur cupido Cæſarem inuadit ſoluendi ſuprema militibus, ducique.

SVPVM,ὕπτιον antiqui dicebant,quod nunc ſupinum dicimus.Luc. apud Feſt.Si vero das,quod rogas, & ſi ſuggerit ſupus.Deducitur autem hoc nomen a Græco ὕπτιος, teſte eodem Feſto,aſpiratione in S.litteram commutata.

SVRA,ę.f.1.[*La polpa della gamba.*G.Die waden an des mẽſchen ſchẽckel. *Gal.* Le *gras, & mollet de la iambe.Hi. La pantorilla enfrente de laeſpinilla*]γαστροκνημία.poſterior pars cruris,carnoſa,quę tantum homini eſt,reliqua.n.omnia animalia habent crura ſine ſuris.Pla. in Pſe.Surã vbi aſpicias,ſcias eũ poſſe gerere craſſes cõpedes.Hor, li.2. Car. Ode 4.Brachia,& vultum,tereteſq; ſuras Integer laudo. Quandoque pro toto crure ſumitur.Virg.lib.1.Aen. Purpureę que alte ſuras vincire cothurno. Suræ, pro ocreis, quibus muniuntur ſuræ.Iuu.Saty.15. Calceus & grandes magna ad ſubſellia ſuræ.

SVRCVLACEVS,a,um.o.1.2.φυγανοειδὴς.quod eſt ſimile ſurculo. Colu. Surculacea in folliculo ſunt.

SVRCVLARIS, & hoc re,o.3.φυγανοτόκος. vt Terra ſurcularis, quæ ſurculos generat.Col.li.3.c.11.Conſiderandum eſt,antequã paſtinemus, ſurculatis nec ne ſit terra.

SVRCVLARIVS,a,ũ,o.1.2.[*Surculare*]vt Surcularia cicada,quę in ſurculis viuit,vel quæ eo tempore apparet,quo arbores ſurculos emittunt.Plin.li.11.c.26. de cicadis loquens; Quidam duo alia genera faciunt earum:ſurculariam,quæ ſit grandior; frumentariam, quã alij auenariam vocant.Apparet,n.ſimul cum frumentis areſcentibus.Surcularius ager,qui ſurculis conſitus eſt.Varr. 1.de re ruſtic. 2.Colonus in agro ſurculatio ne capra natum paſcat.

SVRCVLVS,li,m. 2. [*Mazza, germoglia d'albero.*עֵשׁיָה ſahiph, אֹזֶרֶת purah וְלָל zalzal.G.Ein ſchoſſ,oder zwcj,ſetzling.*Gal.Le geiton d'vn arbre,vne greffe a enter.*H.*Renuero que hecha el arbol*]κλαδίσκος φυγάνιον. quod in ramis ſimplex oritur, & frondes gerit,detrahiturque interdum,& reſecatur ex arbore ad alias rurſus producendas. Var.de re ruſt.c. 40. Eſt altera ſpecies ex arbore in arborẽ inſerendi,nuper animaduerſa in arboribus propinquis. Ex arbore .n.è qua quis vult habere ſurculum in eam,quam inſerere vult,ramulum traducit,& in eius ramo præciſo,ac diffuſo implicat, &c. Ci.2.de Ora.Amabo te,ait,da mihi ex iſta arbore quos ſeram ſurculos.Vir.2.Geor, Nec ſurculus idem Cruſtumijs, Syrijſq; pyris, grauibuſq; volemis.

SVRCVLO,as,are,a.1.[*Scalmare.* G. Die aberſchoſſ võ den eſten Brechen oder havven.*Gal.Oſter,& couper les getton des arbres.*Hi.*Cortar los ramos del arbol*]φυγανίζειν. ſurculos ramis adimere, vt altius creſcant,& vberius a terra nutrimentum accipiant.Col,lib.5. cap. 9. Atq; etiam rigandę ſunt plantæ,cum ſiccitates inceſſerunt, nec niſi poſt biennium ferro tondendæ, ac primo ſurculari dñr, ita,&c. Alij hic legunt Sarculari.

†SVRCVLOSVS,a,um.1.2.φυγανώδης. quod ſurculis abundat. Plin. Ramis hyſſopi ſurculoſum.Surculoſè. Idem lib.18. cap.16. Areſcit ſurculoſè.]

SVRDASTER,a,um,o.1.2.[*Mezo sordo.*G. Ein halb dummer,der ein wenig vbel hoeret. *Gal. Sordaut,un peu sourd. Hiſ. Vn poco sordo,*] ὑπακοϊκός,δυσήκοος,βαρυήκοος. diminutionem ſurditatis ſignificat, hoc eſt,non planè ſurdus, ſed (vt ita dicam) ſurdulus, qui parum ſurdus eſt.Ci.5. Tum ſurdaſter erat M. Craſſus,& malè audiebat.

SVRDEO.des,vi, n,2.[*Eſſer ſordo,*]κωφοῦμαι.ſurdus ſum:vnde Surdeſco,ſurdus fio A quibus rurſus fiunt Obſurdeo,& Obſurdeſco.

SVRDITAS,atis,f.3.[*Sordità.*G. Lumheit. *Gal. Sourdité,sourdeſſe.*Hi. *Sordedad,*]κωφότης.Ci.5. Tuſ.In ſurditate vero quidnam eſt mali?

SVRDVS,a,um,o.1.2.[חֵרֵשׁ cheresch.Ger.Dum.*Sordo Gal.Sourd.*Hi. *Sordo,*]κωφός.ſenſu auditus omnino ſpoliatus: qđ ferè ſolet accidere ex læſione nerui auditorij,vel eius partis cerebri,ex qua oritur: nonnũquam etiam ex intemperie,aut tumore cõtra naturam,vel ex obſtructione,vel cõtinui ſolutione.Ter.in Andr.Vtinã aut hic ſurdus,aut hæc muta facta ſit.Cic.5.Tuſc.Surdus varietates vocũ aut modos noſcere non põt.Surda buccina, paſſiuè,quæ nõ auditur.Iuu.Sat.7.Surda nihil gemeret graue buccina.Sic ẽt vota ſurda dicimus, quę non exaudiũtur. Surdũ item dicitur, cuius odor non ſentitur.Perſ.Sat.6.Nec ſpirent cinnama ſurdũ.Item ea, quæ guſtũ amiſerunt,Exſurdata dñr.Hor. in Serm.Fervida quod ſubtile exſurdãt vina palatũ.Refertur ẽt ad viſum.Pli.li.36.Surdusq; color fit.Locus etiã ſurdus dicitur,in quo non facilè auditur. Vit. l.5.Diligenter eſt animaduertendum, ne ſit locus ſurdus. Surdus cum genitiuo.Col.lib.3.c.10.Idq; nobis poeta velut ſurdis veritatis,indulget dicendo.i. qui veritatem non facilè admittimus.

SVRGO,gis,rexi,rectum,n.3.[*Leuar ſu.* קוּם kam.G.Auffſtehen,ſich aufrichten.*G.Seleuer,ſe ſourdre.Hi. Leuantarſe,*]ἀνίσταμαι,erigo me;à ſurſum,& rego.Ci.3.Offi.Surrexit è lectulo,remotiſq; arbitris,ad ſe adoleſcentẽ inſſit venire.Idem 2.de Iuu.Ille multo ante lucẽ ſurrexit.Vir.3.Aen.Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus. Idẽ 8.Aen.Haud ſecus ignipotens,nec ipe ſegnior illo Mollibus è ſtratis opera ad fabrilia ſurgit.Ter.Adel. Vt triduo hoc perpetuo è lecto nequeat ſurgere.Hinc Surgere venti dicuntur, cum veluti ſe erigentes flare incipiſit.Vir.l.3.Aen.Et fando ſurgentes demoror Auſtros.Aliquando ſurgere ponitur pro creſcere,ſeu naſci[*Creſcere,nascere.*]vnde arbores, cæteraq; plantæ ſurgere dicuntur, cum ſeſe ab humo in altum paulatim attollunt. Surgere item dicuntur ea,quæ quouis modo augentur.Idem 4. Aen. Aſcaniũ ſurgentem & ſpes hæredis Iuli.Surgere etiam dicuntur ædificia,cum paulatim a fundamento ad recti faſtigium attollũtur. Quæ nũc animo ſententia ſurgit?ideſt,oritur.Virg.1.Aene.Translatio eſt a corpore ad animum. Seruius.

SVRPICVLVS,li.m. 2.Vide Sirpiculus.

SVRREGO,n.3.[*Leuar ſu.*] proſurgo, & ſurregit pro ſurgit, ſcripſere veteres;vnde manſerunt Surrexi,& ſurrectum. Ex Feſto.

SVRRENTVM,ti,n.2.σορρῶτον.Ptolemæo,oppidum eſt Picentinorũ iuxta Minervæ promontorium. Sirenum quondam ſedem, teſte Plin,lib.3.cap.5.Hinc Surrentina vina, & Surrentini colles, apud Col.lib.3.cap.2.

SVRREPO,pis,p.p.n.3.ἐπεισέρπω,ὑποδύομαι.ſenſim ingredior,latenter me inſinuo. Vide ſubrepo.

SVRRIGO,gis,p.c.ſurrexi,ſurrectum,n.3.[*Leuar in ſu.* הֵקִים hekim, Oblich regen,auffrichten.*Gal.Faire leuer ou dreſſer contremont,leuer drout en haut.Hiſ.Enhieſtar,*]ἐξανίσταμαι. Surſum erigo. Virg. 4. Aen. Tot linguæ,totidem ora ſonant,tot ſurrigit aures. Liu.lib.7. ab Vrb.Romanus mucrone ſurrecto,cũ ſcuto ſcutũ imũ perculiſſet,&c.Col.li.7.c.3. Intorta potius quã ſurrecta,& patula cornua.

SVRRIPIO,pis,p.c.a.3.[*Togliere,nascosamente,rubbare.*גָּנַב ghanah, G.Vertzwaxen,heimlich entfuerẽ,verſtaelen.*Ga.Raubr secretement.prendre,& emporter en cachette.*Hiſ.*Hurtar secreto.*]ὑφαιρέω. latenter capio,ſeu furor.Pla.in Aſi.Surripiam,in delicijs palã quã habet.Cic.3.Off.In vita ſibi quemquã petere, quod pertineat ad vſum,non iniquum eſt; alteri ſurripere,ius non eſt.Ouid.Epi. 11. Crimina ſunt oculis ſurripienda patris,id eſt,cauendum eſt, ne pater hæc reſciſcat.Surripere ſe alicui. eſt ſubducere ſe ab eius conſpectu.Plau.Men.vt Surripuiſti te mihi dudum de foro.

SVRREPTITIVS,adie.o.1.2.Idem quod furtiuus.κλοπιμαῖος.ſiue clãcularius.Pla.in Caſ. Inter nos amore vtimur ſemper ſurreptitio.

M. Surrunciuſ limites ita nominãtur ab Hygino Limites linearij, qui menſuræ tantum diſterminandę cauſſa ſunt conſtituti,& ſi finitimi interueniunt,latitudinem ſecundum legem Maniliam acceperunt,in Italia itineri publico ſeruiunt ſub appellatione ſubrũciuorum,habent latitudinem pedum octonum,hos conditores coloniarum, fructus aſportandi,cauſſa publicauerunt

SVRSVM,[*Di ſuso,di sopra,*לְמַעְלָה lemahalah G.Ob ſich,vberſich. *Gal.En haut,contremont.Hiſ.Arriba,o de arriba.*]ἄνω.quid ſignificet notum eſt,cuius contrarium eſt, Deorſum. Capiuntur tamen interdum ambo pro vtroq; vtroque.ἄνω καὶ κάτω.Ter.in Eun.Ne ſurſum, deorſum ve curſites.Tractum ab Athenis, cuius portus in imo;vrbs vero in editiore loco ſita erat. Surſum verſum. i. verſus ſuperiorem locum aut partem.Cic.de Ora.Cum gradatim ſurſum verſum reditur.

SVS,is,fec Priſc.c.3.[*Porco,e porca,cerro,e troia.*חֲזִיר chaſir,Ge.Ein ſaw,ſchwein.*G.Vn verrat,ou Vne truye porc.*Hiſ.*Puerco,o puerca,*]ὗς,σῦς.porcum ſignificat,vel porcam,& Dicitur tam de feris,quã de domeſticis.Pl.lib.8.c.51.Sues ferè ſemel in anno gignunt.Ci.2. de Nat Deo.Sus vero quid habet præter eſcam?cui quidem ne putreſceret,animam ipſam pro ſale datam dicit eſſe Chryſippus.Idẽ lib.5.de Fin.Sunt autem beſtiæ quædam, in quibus ineſt aliquid ſimile virtutis:vt in leonibus,vt in canibus, vt in equis, in quibus non corporum ſolum,vt in ſuibus,ſed etiam animorum aliqua ex parte motus aliquos videmus.Vir.li.3,Geor.Ipſe ruit,dentesq.Sabellicus exacuit ſus.Idem 7.Aen.Setigeriq; ſues. Idem li.3.Geor, Et quatit ægros Tuſſis anhela ſues.Iuu.Sat.11. Sicci terga ſuis rara pendentia crate.Oui.lib.8,Met.In iuuenes certo ſic impete vulnificus ſus Fertur.Aſus deducitur dimin.Sucula & deriuata Subulcus, ſuilla, ſuillus,& ſuinus, quorum ſignificationes ſupra ſuis locis ſunt explicatæ.

SVSA,orum,n.2.σοῦσα.Ptol.vrbs nobiliſſima,inter Perſidem,& Babyloniam ſita,Perſarũ olim regia,a Dario Hyſtaſpi (ſi Plin.credimus)aut(vt Straboni placet) a Tithono Memnonis patre condita,

Trans

trans Choaſpem fluuium: a cuius vrbis nomine circumiecta regio dicta ē Suſiana. In hac vrbe fuit nobilis illa Cyri regia, cādido varioq; marmore, columnis aureis, magnaq; gemmarum copia exornata, cæli in lacunarib. habēs ſimulachrum, ſtellis micātib. inſignitum. Eſt autē hoc nomen pluralis tantū numeri, & neutri generis. Prop. lib. 2. Non tot Achæmenijs armantur Suſa ſagittis. Luc. Non tot Achemenijs deducunt Medica Suſis Agmina. Dicta autem putantur Suſa, à liliorum copia, quæ illorum lingua Suſa dicuntur.

Svsqve, deque fero. [*Non curare, ſprez Zare*,] ἀπερισπῶ. quod & Suſq; deq; habeo dicimus, ſignificat æquo animo ſum, & quod accidit non magni facio. Interdum negligo, atq; contemno, hoc eſt, ſurſū an deorſum feratur res, parui facio. Pla. in Amph. Atque id me ſuſque deq; eſſe habiturum putat. Vide Gel. lib. 16. cap. 9.

Svsceio, ſcis, ſciui, tum, ſcire, a. 4. [*Sapere*, יָדַע iadhah,] γίνωμι. verbū antiquū eſt, idē ſignificās q̄ ſcio, ſine cognoſco. Pla. i Men. Eho Meſſenio, accede huc. Mess. Quid negocij eſt? ſuſciri Quid eo opꝰ eſt.

Svscipio, pis, p. c. a. 3. [*Pigliare*, לָקַח laxach. Ge. Auff ſich nemmen. G. *Entreprendre, prendre, recenoir.* His. *Tomar, recebir*] παραδέχομαι. ſumo, capio, recipio. Cic. lib. 1. de Fin. Sed vt omittam pericula: labores, dolorem etiā, quē optimus quiſq; pro patria, & pro ſuis ſuſcipit, vt non modo nullam captet, ſed etiam prætereat omnes voluptates: dolores deniq; quoſuis ſuſcipere malit, quam deſerere vllā officij partem. Cic. 7. Verr. Tantumne igitur laborem, tantas inimicitias, tot hominū ſuſceptu[illegible]es? Suſcipere liberos, eſt gignere. [*Generare*,] Ci. 5. Ver. Suſcepē[illegible] liberos non ſolum tibi, ſed etiā patriæ. Suſcipi in lucē, pro naſci. [*Naſcere*,] Cic. de Aruſp. reſp. Eodem. n. tēpore, & ſuſcipimur ī lucē, & hoc cæleſti ſpiritu agimur. Accipitur itē ſuſcipere pro eo, quod eſt ſermonem excipere, & in vicem reſpondendi ſuccedere. Vir. li. 6. Aen. Suſcipit Anchiſes, atque ordine ſingula pādit. Suſceptus, a, ū. par. Ci. pro Qu. Trāſigere ſuſceptum negociū. Vir. l. 5. Saltem ſi qua mihi de te ſuſcepta fuiſſet, Ante fugam ſoboles. Suſceptū pti, [*Impreſa*,] neu. gen. ſubſtāt. Ou. 11. Me. Suſceptaq; magna labore Creſcere difficili. Suſceptio, onis, verbale, ipſe ſuſcipiēdi actus, vt Suſceptio cauſę. Ci. pro Mur. Et quoniam in hoc officio ſtudium meæ defenſionis ab accuſatoribus, atq; ipſa ſuſceptio cauſæ reprehenſa eſt, antequam pro L. Muræna dicere inſtituo, pro me ipſo pauca dicam.

Svscitamentvm, n. 1. [*Suſcitamento, incitamento*, G. Erueckung. *G. Incitation, eſmotion.* His. *Incitamiento.*] ὑπόκαυμα, πύρευμα, ὄρεκτρον. incitamentum dicitur. Var. in Sat. quam ὀναπρὸς λύραν, inſcripſit; Symphonia vocis ſuſcitabulum. Nonius.

Svscito, as, p. c. a. 1. [*Excitare, deſtare*, הֵקִיץ hexim. Ger. Auffwecken. G. *Suſciter, eſmouoir, inciter, eſueiller.* His. *Deſpertar.*] ἐγείρω. exercito. Pl. ī Moſt. Quis iſtic dormit? PHIL. Calliditates. T. ſuſcitā ipsū. Ci. 4. Tuſc. Noctu ambulabat in publico Themiſtocles, quod ſomnū capere nō poſſet: quærētibuſq; reſpondebat, Miltiadis trophęis ſe è ſomno ſuſcitari. Ignis item ſuſcitari dicitur, cum iam ſemiſopitus vigori ſuo reſtituitur. Virg. 8. Aen. Hęc memorans, cinerem, & ſopitos ſuſcitat ignes. Transfertur & ad alia, vt cū iram, quæ iam elāguerat, ſuſcitari dicimus, hoc eſt, renouari, ſeu reuiuiſcere. Ou. 3. de Art. Quoslibet extinctos iniuria ſuſcitat ignes. Suſcitare mortuum [*Suſcitare, reſuſcitare*,] id eſt, ad vitam reuocare. Seneca; Nec tam ſanare languentem viſus eſt, quam mortuum ſuſcitare.

Svsiana, f. 1. σουσιάνη. Stęp. Aſiæ regio, Perſicæ ditionis, quę à Septē trione terminatur Aſſyria, ab Occaſu Babylonię adiacet, ab Oriente habet Perſidē, à Meridie partem Perſici ſinus. Dicta Suſiana a Suſis vrbe nobiliſſima, Perſarū regia, & totius regionis capite. Latiorem eius deſcriptionem pete ex Ptolem. lib. 6. cap. 3.

Svsinvm, p. c. n. 2. σούσινον. oleum ſiue vnguentum, ex lilijs cōfectū, quę Phrygum lingua Suſa. σοῦσα. appellantur. Pli. li. 3. c. 1. E malis quoque coloneis & ſtrutheis fit oleum, quod dicimus melinū. Suſinum tenuiſſimū omniū eſt. Conſtat ex lilijs, balano, calamo, &c. Idem & Lirinum. λείριον. appellatur, Græci. n. λείρια appellāt, quę nos vnius litteræ immutatione lilia dicimus. Plin. li. 21. c. 5. Lilium roſę nobilitate proximum eſt, & quadam cognatione vnguenti oleique, quod Lirinon appellatur.

Svspecto, as, a. 1. [*Guardar in sin ſpettare*. G. Obſich ſehen eins ſehēs. G. *Regarder ſouuent en haut. His. Mirar a menudo arriba.*] freq. a Suſpicio. ὑποβλέπω, ἀναβλέπω. modo ſurſum ſpecto. Mar. Oculiſque ſuſpectans ſidera. Modo ſuſpectum habeo. Tac. lib. 1. Et quidē ſceleris vxoris ſuſpectabant Idem lib. 4. Pellit domo Seianus vxorē, ex qua tres liberos genuerat, ne pellici ſuſpectaretur.

Svspendeo, es, ete, n. 2. (inquit Calep.) idē quod ſupra pendere. Colu. lib. 4. c. 26. Sæpe. n. notaui per imprudentiam ruſticos ſubijcere iugo palmam, & ita colligare, vt ſolo vimine ſuſpendeat. Sic. n. legit ille, ſed non rectè, cum emendatiora Columellæ exemplaria Suppendeat, legendum oſtendant.

Svspendiosvs, a. um, o. 1. 2. [*Appiccato*, תָּלָה talui. G. Ein auffgehēckter.] ἀπικρεμάστος. qui laqueo nexili ſuffocatus eſt. Pli. ſcribit, laqueum ſuſpendioſi circumdatum temporibus, dolorem capitis ſedare. Idem, pœnam laquei præpoſteram appellat, ex eo quod inclusum ſpiritus, cui exitus quærendus erat.

Svspendivm, dij, n. 2. [*Appiccamento*. G. Auffhencknūg,] ἀπαγχόνισις. pro ſuſpenſione. Gel. Suſpendio vitam finiuit. Cicé. 5. Ver. Non inquam perpeterere, vt homines iniuriæ tuæ remedium morte, ac ſuſpendio quærerent. Mart. lib. 1. Iam ſuſpendia ſæua cogitabas. Oui. lib. 1. Amo. Ele. 12. Præbuit illa arbor miſero ſuſpendia collo.

Svspendo, dis, a. 3. [*Appiccare*, תָּלָה talah. G. Auffhencxē, anhēcxē] ἀπαρτῶ. appendo, alligo. Pli. li. 20. c. 20. Quē ſcio propter impatibiles vuę morbos radicem eius filo ſuſpenſam in collo gerere, prętерquā in balneis. Hor. li. 1. Car. Ode 5. Me tabula ſacer Votiua paries indicat humida Suſpēdiſſe potēti Veſtimēta maris Deo. Vir. li. 4. Geor. Ante nouis rubeant, quam prata coloribus, ante Garrula quam tignis nidum ſuſpendat hirundo. Quādoque eſt ſubleuare, ſuſtollere. [*Alleuare*,] Apuleius; Cum deberet manū porrigere, capiſtro ſuſpendere, cauda ſubleuare, nullum mihi ferebat auxiliū. Quandoq; pendendo interimere. [*Appiccare*,] Ci. 5. Ver. Cēturipinum Dioclem, hominem locupletem, ſuſpendiſſe ſe conſtat. Suſpendere rem aliquā. i. differre, prorogare. [*Prolongare*.] Liu. lib. 9. Bel. Mac. Mouit aliquantulum oratio regis legatos: itaq; medio reſponſo rem ſuſpenderunt. Oui. lib. 3. Faſt. Dat tamen exequias, nec iam ſuſpendere fletum Suſtinet. Suſpēdere aliquem, pro incertum reddere. [*Tener ſoſpeſo.*] Plin. epiſt. vlt. lib. 2. Diu miſeram expectatione ſuſpendit. Cur. lib. 9. Ea ipſa res omnium animos expectatione ſuſpenderat: quippe armato congredi nudum dementia, non temeritas videbatur. Suſpendere ſpiritum, pro eo quod *eſt paulū* quieſcere inter legendum, & ſubſiſtere. [*Pigliar fiato*,] Quin. Sciat puer, vbi ſuſpendere ſpiritum debeat, quo loco verſum diſtinguere, vbi claudatur ſenſus, vbi incipiat. Quandoq; anxium eſſe. [*Eſſere affannato*,] Pl. Vix cōpos mentis ſum, ita mihi ſuſpendit animū. Hinc Suſpenſus, a, um. Ci. de Leg. Agra. Roma cenaculis ſublata, atque ſuſpenſa. Liu. lib. 8. ab Vrbe condita: Suſpenſus teſte manibe demiſit. Hor. lib. 1. Ser. Sat. 8. Interea ſuſpenſa graues aulæa ruinas In patinas fecere. Suſpenſus, pro incerto ac dubio. [*Incerto, dubioſo.*] Seneca; Suſpenſus animo, quid ageret cogitabat. Vir. l. 6. *Aen.* Dicam equidem, nec te ſuſpēſum nate tenebo. Idem 2. Aen. Suſpēſi Eurypilū ſcitatum oracula Phœbi Mittimus. Suſpenſus ſomnus, pro inquieto, intranquillo. [*Inquieto*,] in quo mens curis eſt fatigata, cui contrarius eſt profundus ſomnus. Cic. 1. Tuſc. ex poeta quopiam vetuſto: Mater, te appello, tu quæ curam ſomno ſuſpenſo leuas. Suſpenſus gradus, pro placido ac ſilenti. Ter. in Phor. Hęc vbi ego audiui, ad fores ſuſpenſo gradu. ἀκροποδητί. placidè ire perrexi. Suſpenſio, verbale, incertitudo. Hir. li. 5. Bel. Afr. Erat in caſtris Scipionis ſuperiore tempore magnus terror, & expectatione regiarum copiarum exercitus eius magis ſuſpenſione animi ante aduentum Iubæ commouebatur.

Svspīcax, acis, o. 3. adiect. [*Sospetoso*. Ger. Argwoenig,] ὑποληπτικός. idem quod ſuſpicioſus. Tac. li. 3. Ijs haud aliàs intentior populus, plus ſibi in principem occultæ vocis, aut ſuſpicacis ſilentijs permiſit. Idem lib. 1. Etiam Q. Hatterius, & Mamercus Scaurus ſuſpicacem animum perſtrinxere.

Svspicio, cis, fecū. ſyll. cor. a. 3. [*Guardar in ſu, honorare, hauer ſoſpetto*, רָבִישׁ hibbit. Ge. Vberſich ſehen, auffſehen. *Gal. Regarder en haut, & contremont. His. mirar arriba*] ἀναβλέπω, ὑποβλέπω. ſurſū aſpicio, Vir. li. 1. Aen. O fortunati, quorū iam mœnia ſurgūt, Aeneas ait, & faſtigia ſuſcipit vrbis. Cice. 1. Tuſc. Et aſtra ſuſperimus, tum ea quæ ſunt infixa certis locis, tum illa non re, ſed vocabulo errantia. Vir. li. 1. Geor. Aut bucula cęlum Suſpiciens patulis captauit naribus auram. Suſpicere aliquem, admirari & venerari, [*Ammirare, riuerire*,] quaſi ſupra nos aſpiciamus illū eſſe collocatū, quē admiramur. Cic. lib. 2. Off. Itaq; eos viros ſuſpiciunt, maximiſq; efferunt laudib. Idem in Ora. Eloquentia, quam ſuſpicerent omnes, q̄ admirarētur, quā ſe aſſequi poſſe diffiderent. Suſpicere ēt ſignificat ſuſpectum habere, vt apud Sal. in Iug. Per idē tēpus Bomilcar (cuius impulſu Iugurtha deditionē, quā metu deſerut, inceperat) ſuſpectus regi, & ipſe eum ſuſpiciēs, nouas res cupere, ad perniciē eius dolū quærere. Suſpectus, a, um, nomē ex participio, de quo hꝰ rei alicuius ſuſpicio. Ci. in Cat. Si me meis ciuib. tā grauiter ſuſpectū atq; infenſum videre, carere me aſpectu ciuiū, quā infeſtis oculis omnium circūſpici mallem. Vir. 4. Aen. Suſpectas habuiſſe domos Carthaginis altę. Idē 3. Aen. Graiugenūq; domos, ſuſpectaq; linquimus arua. Ci. de Ami. Hęc eſt. n. Tyrannorum vita, nimirū in qua nulla fides, nulla charitas, nulla ſtabilis benevolētiæ poteſt eſſe fiducia: oīa ſemper ſuſpecta, atq; ſollicita ſunt. Vir. 2. Aen. Suſpectaq; dona Præcipitare iubent, ſubiectiſq; vrere flammis. Suſpectior, oris, cōparatiuus. Ci. 2. Off. Quo. n. quis verſutior, & callidior eſt, hoc inuiſior, & ſuſpectior, detracta opinione probitatis. Liu. li. 7. Bel. Pū. Is oīa ſuſpectiora, q̄ ante fuerāt, ī ſenatu fecit. Suſpectus, ui, actus ſuſpiciēdi. i. ſurſū aſpiciēdi. Pli. li. 9. c. 38. Laus eī sūma color ſanguinis concreti, nigricans aſpectu, ideoq; ſuſpectu refulgens, hoc eſt, ſi ſurſum conſpiciatur, & in aerē, quod dī. Suſpectus, pro altitudine. [*Alteza*,] Vir. 6. Aen. Tum Tartarus ipſe Bis patet in præceps tantū, tenduq; ſub vmbras, Quantus ad æthereū cęli ſuſpectus Olympū. Suſpectus, us. [*Ammiratione*.] pro admiratione. Sen. de Ben. li. 2. c. 25. Videdū eſt, quid maximē faciat ingratos, aut nimius ſui ſuſpectus, & inſitum mortalitati vitiū, ſe ſuaq; mirādi,

aut

ste inuidiæ,aut inuidia.Suſpectio,nis.[*Soſpetto,*]ὑποψία.verb.idē quod ſuſpicio.Ter.in An.Nam qui iſthęc tibi incidit ſuſpectio,

SVSPICIO,nis,verb.f.3.[*Soſpitione* G.Ein argwon.*Gal.Souſpecon.Hiſ. Soſpecha.*]ὑπόνοια,ὑποψία.ipſe ſuſpicandi actus.Ci.1.de Fin.Pleráque improborũ facta prima ſuſpicio inſequitur, deinde ſermo atque fama, tum accuſator,tum iudex,multi etiam,vt te Conſule, ipſi ſe iudicauerunt.Ter.in Eun.Imo magis auge ſuſpicionẽ. Pla. in Pſe.Suſpicio mihi nunc eſt,vos ſuſpicarier,Me hæc idcirco tanta facinora promittere,qui vos obiectem.Ter.i Eun.Iam tum erat ſuſpicio,Dolo malo hæc fieri omnia.

SVSPICIOSVS,a,ũ,o.1.2.[*Soſpettoſo.Ga.Souſpeconneux.Hiſ.Soſpechoſo*] ὑποπτικός.qui pronus eſt ad ſuſpicionem.'Teren.in Adelph.Omnes,quibus res ſunt minus ſecundę,magis ſunt neſcio,quomodo ſuſpicioſi;ad contumeliam omnia accipiũt magis,Propter ſuam impotentiam,ſe ſemper credunt negligi.Cice.7.Ver. Te conſcientia mmidum,ſuſpicioſumq; faciebat,Idem ad Q.Fr.lib.11.Eſſe nimis ſuſpicioſum,& durum in ſuos. Accipitur etiam quandoq; pro eo, qui ſuſpectus eſt.Ci.pro Roſc.Am.Verũ id, quod adhuc eſt ſuſpicioſum,niſi perſpicuum res ipſa fecerit,hũc affinem culpa iudicatote.Suſpiciosè,Suſpicioſiùs,aduerb.Cic.pro Sex.Roſ.Amer.Cum enim aliquid habeat,quod poſſit criminosè ac ſuſpiciosè dicere:apertè ludificari,& calumniari ſciens non videatur. Idem de Clar. Ora. Qui ſuſpicioſiùs,aut criminoſius diceret audiui neminem.

SVSPICOR,aris,d.1.[*Penſare,ſoſpettare.*Ge.Argwonen.*Gal.Souſpeconner.ſe douter meſcroire.Hi.Soſpechar,o barruntar,*]ὑπολαμβάνω.ſuſpicionẽ habeo. Ter.in Hea.Nã mihi nũc nihil rerum omniũ eſt. Quod malim, quam hoc falſo ſuſpicarier.Cæſ.8. Bell.Gal.Cæſar,etſi diſceſſum hoſtium animaduertere non poterat, incendijs oppoſitis, tamen id cõſilium cum fugæ cauſa initium ſuſpicaretur, legiones promouit.Cic 3.Ver.Hoſpes ianitor,qui nihil ſuſpicaretur,veritus nequid in ipſo offenderit,hominem ſumma vi retinere cæpit.Ouid.1.Quæcunque æquor habet,quæcunque pericula tellus, Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe more. Cic.ad Att.lib.7.Scribe non modo ſi quid ſcies, aut audieris, ſed etiam ſi quid ſuſpicabere. Suſpicans, tis, partic. Ter.in Andr.Egomet quoque eius cauſa in funus prodeo,nihil ſuſpicans etiam mali.

SVSPIROSI,m.2.qui ſpirandi difficultatẽ patiuntur, vel quib. vitioſa eſt reſpiratio,quos Græci *δυθματικοὺς* vocant.Col.li.6,ca.37.Febrienti mulæ cruda braſſica datur, ſuſpirioſæ ſanguis detrahitur.

SVSPIRIVM,rij,n.2.[*Soſpiro.*אנחה anachah,אנקה anakah. Ge.Ein ſeufftzen.*Gal.Souſpir.Hiſ.Sospiro.*]ἐπιαγμὸς,ἀναχή.ipſa ſuſpiratio hoc eſt,ab imo pectore ſpiratio,Cic.ad Att. lib. 13. Conſul eſt impoſitus is nobis,quem nemo,præter nos philoſophos,aſpicere ſine ſuſpirio poſſet.Ouid.2.Met,Præſagaq; luctus Pectore ſollicito repetens ſuſpiria,&c.Idem 10.Meta. Myrrha patre audito, ſuſpiria duxit ab imo Pectore.Col. lib. 6. cap. 14.Interdum tumore palati cibos reſpuit,crebrum ſuſpirium facit.Martial.li.1.Collo nexa cubat, cupitque ſomnos, Vt ſuſpiria nulla ſentiantur. Accipitur aliquando Suſpirium,pro ipſa ſpirandi difficultate[*Aſthma*]Græci ἄσθμα vocant.Pli.lib.10,cap.9.Ad tormina,regios morbos,tuſſim veterem cum ſuſpirio.

SVSPIRATIO,nis,3.f.actus ipſe ſuſpirandi.Quintil.lib.11.ca.vlt.Suſpiratione ſolicitudinem fateri.]

SPIRATVS,us,m.4.[*Soſpiro,*אנחה anachah,אנקה anakah.Ge.Erſeufftzung,]ἐπιαγὴ.idem quod ſuſpirium,hoc eſt, actus ipſe ſuſpirandi.Ouid.14.Met.Reſpicit hunc vates, & ſuſpiratibus hauſtis; Nec dea ſim,dixit,

SVSPIRO,ãs,p.p.n,1.[*Soſpirare.*אנח anah אנק anak נאנק neenak.G. Erſeuff.zen.*Ga Souſpirer.Hi.Sospirar,o acecar.*]ἐπιάω.ſpiritũ ab imo pectore traho,quod ſollicitudinis,aut doloris argumẽtum eſt. Pla. in Menæc.Quin ſuſpirabo ſexcentum dies.Ci.ad Att.li.1.Reperire ex magna turba neminem poſſumus, qui cum aut iocari liberè, aut ſuſpirare liberaliter poſſimus.Ouid.ep.20.Ingemit,& tacito ſuſpirat pectore. Per translationem accipitur pro deſiderare,[*Deſiderare,*]& ſic ferè accuſatiuo iungitur.Iuu.Sat.11.Suſpirant lõgo nõ viſam tempore matrem.Tibul.lib.4.Ele.5.Quod ſi fortè alios iam nunc ſuſpirat amores.Suſpirare in aliquem.Ouid.1.Faſt. Hanc cupit,hanc optat,ſolam ſuſpirat in illam.

SVSTENTACVLVM,n.2.[*Soſtentaculo*]ἔρεισμα.i.fulcimentum, quo aliquid ſuſtinetur.

SVSTENTO,as,a.1.[*Soſtentare,*סמך ſamach.G.Auffenthaltẽ, vondem fall enthaltẽ.*Ga.Souſtenter.*H.*Soſtentar,*]ἀνέχω.frequen.eſt a Suſtineo,idẽ ſignificans,quod fulcio,& alioqui ruiturum retineo. Vir. 10.Aen.Huic frater ſubit Alcanor,fratremque ruentem Suſtentat dextra.Nonnunquam idem quod tolero,ſeu patienter fero.[*Mantenere.*Sal.ad Cęſ.de rep. ord. Poſtremò ſapientes pacis cauſa bella gerunt,laborem ſpe otij ſuſtentant.Cic.pro Flac.Hominum mentes,cogitationesq; ſpes ſuſtentat.Cæſ.7.Bel.Gal.Vſq; eo,vt cõplures dies militer frumento caruerint, & pecore è longinquioribus vicis adacto,extremam famem ſuſtentarent.Idem 3.Bel.Ciu.Iamque frumenta matureſcere incipiebant,atque ipſa ſpe inopiam ſuſtentabat,quod celeriter ſe habituros copiam confidebant.Suſtentare ſe.i.fortem animum in rebus aduerſis gerere, & fortunæ non ſuccumbere Cic.Ter.li.14.Quod reliquum eſt,ſuſtentare mea Terentia,vt potes. Idem Att.li.3.Me vix miſerèque ſuſtento,Suſtẽtare,pro alere,ſeu reficere,& egeſtatẽ alicuius ſubleuare.Cic.ad Att. P.Valerium negat habere quicquam Deiotarus rex, eumque aitã ſe ſuſtentari.Ter.in Ade.Alit illas,ſolus omnem familiam ſuſtẽtat. Suſtentatum eſt.imperſo.Cæſ.2.Bel.Gal.Id ex itinere magno impetu Belgæ oppugnare cæperunt,atqẽ eo die ſuſtentatum eſt.

SVSTENTATIO,onis,f.3.[*Indugio,*תוחלת tocheleth.G.Auffhaltũg, auffzug.*G Souſtien,patience, attente.Hiſ. Soſtentacion,ſoportacion,*] ὑπομονὴ.idem quod expectatio,ſiue dilatio.Cic.2 de Inuen.Deinde vtrum ſtatim fieri neceſſe ſit,vtrum habeat aliquam moram & ſuſtentationem.

SVSTINEO,es,a.2.ſecunda ſylla.cor.[*Soſtentare,*סמך ſamach.Ge.Obſich halten,auffenthaltẽ.*Gal.Souſtenir,endurer,& ſouffrir.Hiſ.Soſtener.*]ἀνέχω.fero;fulcio, labẽtẽ excipio, alioqui ruiturũ retineo. Pla.in Men.Suſtine has Penicule exuuias.Idem in Pen.Quantum hominum terra ſuſtinet,Ci.2.de Nat.Deo.Ex quo concluditur,cũ omnes mundi partes ſuſtineantur calore,&c.Pli.li.12.c.25. Vineæ ſine adminiculis ſe ipſæ ſuſtinent.Suſtinere,pati,tolerare,[*Patire, tolerare,*]Cic.3.Phi.O dij immortales,quis huius potentiam poterit ſuſtinere?Ter,in Phor.Prima coitio eſt acerrima, Si eam ſuſtinueris,poſtilla iam,vt luber,ludas licet.Aliquando alo,reficio,egeſtatẽ ſubleuo,nutrico.[*Nutrire,*]Liu.Milites fluuiali piſce,& herbis ſuſtinebantur.Id eſt, cibabantur.Vir.lib.2.Geor.Hinc patriam parentũq; nepotes Suſtinet.Suſtinere ſe a reſpondendo.i.cohibere. [*Aſtenerſi.*]Cic.4. Acad. Cum ſe a reſpondendo, vt aut approbet, aut reprobet,quid ſuſtineat,vt neq; neget aliquid,neque aiat.Non ſuſtineo,pro non poſſum,neq; non audeo.[*Potere, ardire.*] Quint. lib.2.cap,4 Nec enim huius rei iudicium differre ſuſtineo. Oui.4. Faſt.Nec iam ſuſpendere fletum Suſtinet.Suſtineo, defendo,tueor.Cic.4.Acad.Philo autem dum noua quędam commouet, quod ea ſuſtinere vix poterat, quę contra Academicorum pertinaciam dicebantur,& apertè mentitur.Suſtinere perſonam,expectationẽ, cauſam,dignitatem imperij.i.tueri,itaque ſeſe gerere, vt ijs rebus non impar videatur.[*Defendere.*]Cic.pro domo ſua; Hi tales viri, qui non ſolum conſilijs ſuis,ſed ſpecie ipſa dignitatem reipu.ſuſtinent. Idem poſt reditum; Quorum mentes anguſtæ, & humiles magnitudinem tanti imperij ſuſtinere non poſſunt. Accipitur aliquando Suſtinere,pro compeſcere,reſiſtere.[*Reſiſtere.*]Cic.Attic. Cum iſta copia tantam multitudinem ſuſtinere non poteris. Suſtinere,differre.Liu.li.5.ab Vrbe; Compreſſique a Centurione, quẽ ſibimet ipſi præfecerant,rem in noctem ſuſtinuere. Suſtineo,gradum teprimo.[*Fermarſi.*]Oui.6.Faſt.Obſtupui tacitus, ſuſtinuiq; gradum. Suſtinere dicitur Deus manum ſuam,quando retrahit. Ouid.lib.5.Faſt. Sæpe;Iouem vidi,cum iam ſua mittere vellet fulmina,ture dato,ſuſtinuiſſe manum.

SVSTOLLO,lis,a.3.[*Solleuare,alçare.*נשא naſa.G.Auffheben.*Gal.Eſleuer en haut.Hi.Alçar,arriba,*]ἀναφέρω.verbum eſt obſoletum,idẽ ſignificans, quod attollo, ſiue ſurſum ſubleuo. A quo manſit præteritum Suſtuli,& tempora ab eo formata.Virg.lib.2.Aen. Suſtulit exutas vinclis ad ſidera palmas. Reliqua vide paulo poſt in dictione Suſtuli.

SVSTVLI.ἀπῶρκα.præteritum eſt verbi Tollo, non illud quidem proprium,ſed ab inuſitato verbo ſuſtollo mutuatum,& loco inuſitati præteriti Tetuli vſurpatum.Tollo(inquit Diomedes)tuli,quod in compoſitione ſuſtuli facit. Eius tamẽ perfecti inſtãs apud veteres Suſtollo.Nũc vero a Tollo,ſuſtuli.Hęc ille.Significat autẽ ſuſtuli,idem quod ſurſum tuli,in altum erexi,ſubleuaui.ἀπῶρκα.Ci.pro Deio. Cum eum in equum plures ſuſtuliſſent, vix in eo hærere ſenex potuit. Idem Att.Salaminij nos decretis ſuis in cęlum ſuſtulerunt.Aliquãdo idem quod ſuſcepi.ἀνῄρημαι.vt cum dicimus quẽpiam ex vxore liberos ſuſtuliſſe.i.ſuſcepiſſe. Nam quemadmodũ mater dicitur peperiſſe,ita pater ſuſtuliſſe.Ci.in Ant.Qui ex libertina ſuſtulerit liberos.Nonnũquam pro educaui.τέτροφα.Vir.li.9. Æn. Męonio regi quem ſerua Lycimna furtim Suſtulerat. Nonnunquam item quod occidi, necaui, abſtuli de medio, abrogaui, perdidi,deſtruxi,ſubuerti.ἀνῄρηκα.vnde eſt Diſtichon illud apud Sue.in Nerone:

Quis neget Æneæ magna de ſtirpe Neronem?
Suſtulit hic matrem:ſuſtulit ille patrem.Ci.de Di.Xenophanes diuinationem funditus ſuſtulit.Idem li.1.Offic.Maiores noſtri Carthaginem funditus ſuſtuleruntt.

SVSVM,pro ſurſum,apud antiquos.Cat. c.157.Ita ſubducito,ſuſum animam, quam plurimum poteris, in triduo polypus excidet.

SVSVRRO,as,n.1.[*Murmorare,bucinare,*הלחש hitlachesch.הגה hi rhan.Ge.Fliſſmen,rauſchen,murmlen,ein getummel machen. *Ga Murmurer entre ſes dents,faire un bruit bas.Hi.Zumbar, ò hacer ruido,murmurar,*]ψιθυρίζω.ſummiſſa voce loquor, lenem & ſubmiſſum ſtrepitum edo, qualis eſt aut apum murmur, aut aquę molliter defluentis,aut venti leuiter ſpirantis. Virg. in Culice; Ima ſuſurrantis repetebant ad vada lymphæ.Et paulo poſt; Quos leniter afflans Aura ſuſurrantis poſſit confundere venti.Surgitur aliquando pro clanculum.Ter.in Andr.Iam ſuſurrari audio ciuem Atticã

eſſe

esse hanc. Mar. lib. 2. Nequid forte petam timeteq; cauetque. Et secum sic vt audiam susurrat. Qu. ep. 18. Aut ego cum chara de te nutrice susurro. Susurratio, onis. [*Murmurio,*] verb. Cæl. ad Cic. lib. 8. Ad Cæsarem crebri & non belli de eo rumores, sed susurrationes dumtaxat veniunt. Hinc Insusurro, & Consusurro, composita de quibus suis locis.

SVSVRRO, nis, m. 3. [*Murmoratore, sustentatore,*] ψιθυρος. detractor, maledicus, qui non apertè loquitur, sed voce demissa auribus hominũ obstrepit.

SVSVRRVS, ri, m. 2 [*Murmoratione, murmori,* לחש lachasch. G. Ein gemurmel, gereusch, alss der fliessenden wasseren,] ψιθυρισμος. paruum, & summissum murmur. Ci. 4. Tus. Leuiculus sane noster Demosthenes, qui illo susurro delectari se dicebat aquam ferētis mulierculæ, (vt mos in Græcia est) insusurrantis q; alteri, &c. Hor. li. 1. Carm. Leuesque sub nocte susurri. Vir. 1. Ecl. Sepè leui somnum suadebit inire susurro. Declinatur etiam hoc Susurrum. Ouid. li. 7. Met. Procrin adit, linguaque refert audita susurra.

SVTATES, m. 3. a Plauto (modo emendata sit lectio) dici videtur ijdē, qui sutores, aut saltē quoddā sutorū genus. Sic. n. legitur apud ipsum in Aul. Stat fullo, Phrygio, auifex, lanarius, Ciniflones, patagiarij, īdusiarij, Propolæ, linteones, calceolarij, sutates, dibatharij.

SVTELA. læ, f. 1. καυτοτεχνία. dolosa astutia (vt inquit Festus) siue techna callidè consuta. Plau. in Cap. Quando ego te exemplis pessimis excruciauero, Atque ob sutelas tuas te morti misero, Vel te interijsse vel perijsse prædicent.

SVTERNA, f. 1. ῥάφη. ipsa sutura, siue opus sutorium. Var. Quod suternas facere inscius nihil homo agis.

SVTILIS, & hoc le, p. c. o. 3. [*Cucito, Cusito.* G. Das zusammen geflickt, oder gesetzt ist,] ῥαπτός. quod cō sutum est; vt Corona sutilis, quæ opponitur pactili. Pli. li. 21. c. 3. Summaq; auctoritas pactili coronæ: sutiles Saliorum sacris inuenimus, & solēnibus cænis. Baltheus sutilis. Vir. li. 12. Aen. Teritur qua sutilis aluo Baltheus. Cymba sutilis, qua Charon inferorum portior animas per Stygiam paludem traijcit. Idem lib. 6. Æn. Gemuit sub pondere cymba Sutilis.

SVTOR, m. 3. [*Calceolario.* G. Schuster, schuchbutzer, schuchmacher,] ῥαπτης. qui calceos suit. Propriè. n. artifex calceorum, Sutor appellatur, cum ille, qui suit pannos, potius Sarcinator dicatur. Pl. li. 35. cap. 10. de Apelle; Feruntque a sutore reprehensum, quod in crepidis vna intus pauciores fecisset ansas, eodem postero die superbo emendatione pristinę admirationis cauillante circa crus, indignatum prospexisse, denuntiantem, ne supra crepidam sutor iudicaret: quod & ipsum in prouerbium venit.

SVTORIVM Atramētum, n. 2. [*Vitriolo*] χαλκανθος. corpus metallicū, quo aqua dissoluto corium denigratur. Duo eius sunt genera, Fossitium, quod aliquando est cæruleum, aliquando pallidum, aliàs cādidum, & pellucidum in morē vitri, vnde & vitriolum vulgo appellatur. Factitium vero ex aqua pluuia fit per metalla defluente in lacunam, quę inde ab ijs, qui in metalla sunt dānati, in vasa ampla fictilia perfertur, in quibus æstiuis diebus concrescit. Vide plura de hoc apud Plin. lib. 35. cap. 12. & Dioscor. lib. 5.

SVTRINA, næ, p. p. f. 1. [*Calceolaria.* G. Ein schusters ladē oder werckstatt,] ῥαφειον. officina sutoris. Pl. li. 10. c. 43. Tiberio principe ex fętu supra Castorum ædem genitus pullus, in oppositam sutrinā deuolauit, etiam religione commendatus officinæ domino.

†SVTRINVS, a, um. adiect. Tacit. l. 15. Sutrinę tabernæ. Sutrinum, hi. 2. pro arte sutrina. Seneca epist. 91.]

SVTRIVM, n. 2. σουτριον. oppidū Tusciæ mediterraneū, apud Str. li. 5.

SVTVRA, æ. p. p. f. 1. [*Cusetura.* Ge. Ein naht,] ῥαφη, ῥαφια. commissura partium consutarum. Cor. Cels. lib. 8. Sutura oras tingit, quæ ne ipsæ quidem contingere ex toto debent. In cranio quoque Suturæ dicuntur commissuræ illę, quibus ossa coniunguntur. Cel. lib. 7. Raro caluaria solida sine suturis est, & id caput firmissimum, atque a dolore tutissimum est: ex cæteris quo pauciores sunt suturę, eo capitis valetudo commodior est.

SVTVS, m. 2. vt ex Catonis sententia refert Pli. lib. 8. cap. 5. nomen fuit elephāti, qui Punica acie fortissimè dimicauerat, altero dente mutilato.

SVVS, ua, ud. 2. [*Suo.* Ge. Sein. *Gal. Sien, ſoy. Hiſ. Suyo,*] οφιτερος, σφος, ἑ ὁς. relatiuum reciprocum a Sui genitiuo deductum, de quo supra egimus in suo primitiuo. Hic paucula tantum annotanda sunt, quæ illic sunt omissa. Suus aliquando idem valet, quod sui iuris. Ci. 4. de Fin. Semperque erit in disputando suus, i. non vtetur alienis inuentis argumentorum. Aliquando idem quod proprius [*Proprio,*] Cic. pro Rosc. Am. Sua quemq; fraus, & suus terror maximè vexat, suū quēque scelus agitat. Idem 1. Offi. Expendere oportebit, quid quisque habeat suiid enim maximè decet, quod est cuiusque suū maximè. Sic ad Att. li. 14. Plura nobiscum hic pethonorificè & amicè Octauius, quem sui Cæsarem salutant. Pla. Trin. Neu suum adimerem alteri. Idē Cur. Quibus sui nihil est, nisi vna lingua. A Suus deducuntur composita suaptè, & suoptè, quæ idem valent, quod suamet. & suomet, vt suaptè culpa, id est, suamet, vel sua ipsius culpa. Idē Merca. Suapte culpa ex genere capiūt genus. Suopte ingenio. Li. li. 1. ab Vrb. Suopte igitur ingenio temperatum animū virtutibus fuisse opinor magis, instructumque. Suopte nutu. Cic. 1. Tus. Vt terrena, & humida suopte nutu, & suo pondere ad pares angulos in terram, & in marę ferantur. Suusmet. Tac. li. 14. Pulli cū suis cęlijs integri suomet ipsi metu, & angustijs vratum conflictabantur. Sal. in Lug. Necesse est suomet ipsi more precipites eant.

S A N T E Y

SYAGRA, græ, f. 1. συάγρα. regio Ciliciæ, prope Adum & Laerum, a suum venatione, (vt ex nominis compositione apparet) appellata.

SYAGROS, m. 2. [*Porco cinghiale,*] σύαγρος. canis nomen apud Septuaginta, a suum venatione impositum. Græcis item Syagros, apud eosdem seu suem siluestrem significat.

SYAGRON, n. 2. σύαγρον. extremum Arabiæ felicis promontorium, in mare rubrum, cuius meminit Plin. lib. 6. ca. 23. & 28. & Ptol. Tab. Asiæ 6.

SYBARIS, f. 3. σύβαρις. Stephano, Magnæ Græciæ oppidum, inter Crathin & Sybarin annes, ab Achiuis conditum, qui post Troiæ excidium vi tempestatis eo fuerunt appulsi. Huius olim tāta fuit potentia, vt quaternas proximas rexerit gentes, & quinque & viginti urbes suo subdiderit imperio, & contra Crotoniatas trecenta hominum millia armarit. Auctor Strab. lib. 6. Est & Sybaris (vt iam diximus) fluuij nomen iuxta vrbem eiusdem nominis, a cuius potu accolæ subinouent greges, siue quod pecora sternutamētis exagitet, vt visum est Strabonī: siue quod vellera nigrore inficiat, cum Crathis vicinus amnis ijs candorem inducat, vt tradit Pli. li. 31. c. 2. Est item Sybaris adolescentis nomen apud Hor. l. 1. Car. Ode. 8. Lydie, per oēs Te deos oro, Sybarim cur properas amando Perdere.

SYBARITÆ, m. 1. συβαρῖται. Populi fuerunt ingeniosissimi omnium voluptatum architecti, omnium q; deliciarum genere adeo effęminati, vt Sybaritica mensa in prouerbiū abierit. Traditur hisce fuisse consuetudo, vt conuiuas in proximum annū inuitarent: ne spatium interim deesset, aut continuatori conquisitis terra marque delicijs epulas instruendi, aut conuiuis ipsis corpus auro gemmaque exornandi. Hi postremo aduersus Crotoniatas bello suscepto, cum trecenta hominum millia in aciem eduxissent, turpissime tamen victi, vnaque cum vrbe sua sunt deleti.

SYBARITIS, tidis, f. 3. συβαρῖτις. patronymicum fem. a Sybaritis populis formatum. Ouid. de Trist. ad Augustum: Nec qui composuit nuper Sybaritida, fugit. Quo in loco Sybaritida vocat Ouid. opus Hemitheonis cuiusdam Cynędi, de generibus voluptatum, & obscęnarum deliciarum.

SYBOTA, æ, p. c. f. 1. σύβοτα. Stephan. Insula est ante Leucadiam, teste Plin. lib. 4. c. 22.

SYCAMINON, n. 2. συκάμινον. oppidum fuit in ora Phœnices, cuius sua ætate nihil præter memoriam extitisse auctores sunt Pli. lib. 5. cap. 19. & Strab lib. 16. Sycaminon item Græci morum appellant, arboremque ipsam Sycaminean. συκαμινέαν.

SYCE, f. 1. συκη. insula est Asiæ adiacens, non procul ab Epheso, cuius meminit Pli. lib. 5. c. 13.

SYCHÆVS. Vide supra Sichæus.

SYCITES, m. 1. συκιτης. gemma a fici colore dicta de qua Pli. lib. 37. c. 11. Est item Sycites, vini factitij genus ex fico, quem alij Palmyrenum, alij Catorchiten appellant, singulis modijs in aquę congij tribus maceratis, vt docet idem Pli. lib. 14. c. 16.

SYCOMORVS, p. c. f. 1. [*Sicomoro arbore,* שקמה schikmah. G. Adamsfeigen, Maulbeer feigbaū] συκόμορος. Lutescit arbor est, mediā inter morū & ficum similitudinem habens, vnde & nomen ei impositum est, συκη enim Græcis ficus est, & μορέα, arbor, quā & Latini morum appellant. Hanc nonnulli ficū Aegyptiam, Theophrastus Aegyptiām Morum, Celsus inuersa compositione Morotycō, Dioscorides, & Galenus Sycomorū appellarunt. Dioscorides scribit Sycomorum esse arborem magnam, similem ficui, foliis moro quam proximis, magna lactis copia abundantem. Fructum fert ter quaterve quotannis, non ramis, vt ficus, sed caudice ipso, caprificis similem, ficorū grossulis dulciorem, & qui in interiore farcto nulla, qualia in fico sunt fruméta habeat, nec, nisi ferro vnguibusve scalpatur, maturescentem. Nascitur præcipuè in Rhodo, & Cana, alijsque locis frumenti non admodum feracibus. Prouenit & in Aegypto, maximè in Nili aggeribus, quos radicibus suis colligat, & aduersus Nili inū dationes munit: vñ teste Vlpiano, grauiter in eos solet animaduerti, qui in Nili ripis sycomorum excinderent.

SYCOPHANTA, sycophantæ, m. 1. [*Maligniator da fichi, calommiatore,* חלורכיל holech rachil. G. Ein Anxlager, Verrether. *Gal. Calomniateur, faux accuſateur, trompeur, emputeur mangeur de figues. Hiſ. El que come los higos, calumniador.*] συκοφαντης. idem qui calumniator, siue delator. Cuius significationis ratio ab alijs alia traditur. Nā vt (inquit Plutarchus) Sycophantæ ex cupiditate alijs faciendi negocij nomen factū aiunt. Nam cū Athenis vetitū esset efferre ficus, qui eos deferebant, accusabantque, Sycophantę sunt appellati. Alij tradunt, cum Attici iuuenes in hortos alienos irrumperent, ficusq. sublegerent, pœnam capitis in eos, qui id facerent, sui se constitutam; quam pœnam qui persequerentur oo paruula detrimenta, Sycophantas appellatos. Dicti itaque videntur Sycophantę, παρὰ τὸ τὰ σύκα φαίνειν. hoc est, a ficuū delatione. Alij nonnulli

huius

huius etymon ad huiusmodi referunt fabulam, quã & Maximus Planudes in uita Æsopi refert. Cum Xanthi philosophi seruus ficus domino ex agro allatos absumpsisset,eius rei culpam in Aesopum conseruum suum coniecit. Qui vt domino innocentiam suã probaret,aquam tepidam ebibit,eamdemque puram,ut hauserat, euomuit. Quod cum iubente hero alter quoque feciſſet,unà cum aqua ficuum quoq.frusta eiecit,eaq. ratione prodito calumniatore factum est,ut Sycophantam dicamus, qui insontem falso crimine calumniatur. Pla.in Amph. Nimis hic scitus est sycophãta, qui quidem sit meus pater.

SYCOPHANTIA,æ,f.1.[*Calomnia,fallacia,* שטנה fitnah.G.Luegévvercк,lesterung,falsche aufftrechung eines lasters.G.*Calomnie,fausse accusation,tromperie,deception.H.Calumnia,engaño.*]συκοφαντία. mendacium,calumnia, fallacia.Plau.in Asi.Per fallaciam,q̃ amabat,abduxit a lenone mulierem,neq. puduit id ætatis sycophãtias struere. Idem in Asin.Perfidiæ laudes, gratiasq. habemus merito Dijs magnas, Cum nostris sycophantijs, dolis,astutijsque,scapularum confidentia,&c.

SYCOPHANTOR,aris,ari,d.1.συκοφαντῶ.Suidę,sycophantias struere Plau.in Tri.Quamquam hoc me ætatis Sycophantari pudet.

SYCOPHANTIOSE,[*Con ingeanni.*Ger. Mit falschen auffirechen oder zureden.*Gal.Calonnieusement. His.Calumniosamente,*]aduer.antiquum.συκοφαντικῶς.hoc est,dolosè,seu per calumniam. Plaut.in Pseu.Ego nec sycophantiosè quicquam ago,nec maleficè.

SYCOSIS,pe.p.f.3.συκωσις.vitium est palpebræ asperę, & granorum exiguorum,quę in vicis frumenta a Plin. appellantur, similitudinem ficus referentis,vnde & nomen accepit.

SYCVSA,f.1.συκοῦσα.Insula est i mari Aegæo,ante Ephesum:de qua Plin.lib.31.c.5.

SYDERIS,m.3.fluuius in finibus Caspiorum,& Hyrcanorum,a cuius ostio Caspium mare nomine amisso,Hyrcanum incipit appellari. Auctor Plin.lib.9.cap.16.

SYDVS,n.3.& Syderatio.Vide supra in dictione Sidus.

SYEDRA,dræ,f.1.σύεδρα.oppidum est Isauriæ,quæ est regio Asiæ mediæ inter Ciliciam,& Pamphiliam.Stephanus.

SYENE,f.1.συήνη.vrbs in cõfinibus Æthiopiæ atque Aegypti,nõ procul a Nilo,supra Alexandriam versus meridiem quinque millibus stadiorum,sub tropico Cancri directè locata: vnde Sole existente in Cancro,medio solstitij die,supra uerticem ciuitatis nullã prorsus in ea umbram iaci,ait Plin.lib.2.cap.73.Lucan.libr.2.Vmbras nusquam flectente Syene.

SYGAROS,f.2.σύγαρος.Insula est in sinu Arabico,in qua nulli sunt canes,atque aliunde importati, circa litora errantes moriuntur.Auctor Plin.lib.6.c.28.

SYLA,f.1. per simplex l,mons Lucaniæ, syluam habens eiusdem nominis,latrocinijs crebris infamem.Vnde & nomẽ accepisse videtur,ἀπὸ τοῦ συλᾶν, quod est prædari.Sall.de fugitiuis,in sylua(inquit)Syla fuerunt.Virg.12.Aen.Ac veluti ingenti Syla,summoue Taburno,Cum duo,&c.

SYLLA,m.1.duplicato l.σύλλας.fuit Romanus nobilis,teste Sall.qui ex antiqua Scipionum familia originem duxit.Hic in adolescẽtia omnibus flagitijs inquinatam uitam egit, usque ad Quæsturam, quam sub Mario adeptus est, in qua uitam omnem penitus commutauit.Litteris Grecis,& Latinis bene eruditus,facundus, acer, astutus,gloriæ cupidus,sui securus,pecuniæ maximus largitor, animo grandis adeo,vt de illo dubitari potuerit(inquit Sallust.)fortior ne,an felicior esset.Missus a Mario ad Bocchum regem legatus,Iugurtham vinctum retulit.Deinde & Mithridatem Asiã crudelissimè vastantem cõpescuit:socialis belli luctus repressit: Cinnæ dominationem fregit,& Marium, qui olim se Quæstorem fastidierat, ipsam illam prouinciam proscriptum, & exulem coegit petere. Dictator deinde effectus, ita remp. oppressit, vt teste Cic. in Ver.Nemo illo inuito,nec bona,nec patriam,nec vitam retinere posset.Post remo repub.constituta,dictaturam deposuit, & priuatus Puteolos concessit:vbi & pediculari morbo perijt. Quapropter Cæsar Iulius dicere consueuit,illum litteras nescisse,quia dictaturam deposuisset,vt scribit Tranquillus. Syllę autem nomen ex Sybilla contractum putatur. Ita enim dictus fuit, qui primus exgente Cornelia id cognomen sortitus est:cuius posteri duabus sublatis litteris Syllæ sunt appellati.

SYLLABA,bæ,f.1.[*Sillaba.*Ge.Ein silben eines vvorts.G*a.Sillabe.Hi. Sillaba.*]συλλαβή.est comprehensio litterarum, vel vnius vocalis enũciatio,vnius,aut duorum temporum capax. Omnis.n.syllaba aut breuis est,& vnum tempus recipit,quod atomum metrici vocant:vt,Vir.Aut longa,& duo recipit tempora, vt Res. Dicta est autem Syllaba,ἀπὸ τοῦ συλλαμβάνειν, quod est comprehendere. Propriè enim illa est syllaba,quæ ex pluribus litteris constat.Quæ aũt vna vocali perficitur,abusiuè syllaba vocatur,& Monogramma appellatur.Alię dũr Digrammę,vt Ne: vsque ad Hexagrammam,vt Stirps.Accidunt syllabæ quattuor,tenor,spiritus,tempus, & numerus litterarũ.Tenores tres sunt, acutus,grauis,& circumflexus.Spiritus duo,asper,& lenis. Tempora tria, breue,longum, commune. Numerus,quia vnica littera contenta esse potest, aut

plures admittit; senarium tamen numerum non egreditur.

SYLLABATIM,aduerb.[*Al cambino.a compito.*Ge.Den silben nach.] κατὰ συλλαβάς.per syllabas.Cic.ad Att.lib.13.Ergo ego ne Tironi quidem dictaui,qui totas περιοχὰς persequi solet,sed Spintheri syllabatim.Dicere syllabatim.Idem 4.Acad.Cum enim tuus iste Stoicus sapiens syllabatim tibi ista dixerit.

SYLLANION,m.3.συλλανίων.statuarius nullo doctore nobilis:de quo Pli.lib.34.c.8.

SYLLANVS,a,um,o.1.2. Cicero contra Rullum : Qui nos Syllanos in inuidiam rapit.

SYLLATVRIO,is,n.4.p quo & Sullaturio scribimus,verbũ desiderati uum est à Sylla formatũ, quod est Syllã,eiusq; mores,crudelitatẽ, & proscriptionẽ imitari.Cic.ad Att.li.9.Hoc turpe Cn.noster bien nio ante cogitauit: ita Syllaturit aĩus eius,& proscriptus fit iamdiu.

SYLLEPSIS,f.3.σύλληψις.figura est orationis,teste Rufiniano,cũ duabus, diuersisq; sententijs verbum accommodatur alteri non conueniens.Beda definit esse dissimilium clausularum per vnum verbum conglutinatam conceptionem,vt cum substantiuis,nominari tantum respondens.Virg.1.Aen.Socijs,& rege recepto.Idem 1. Eclog.Sunt nobis mitia poma,Castaneæ molles,& prelli copia lactis.Aut cum pro multis vnus ponitur,vt Vterumque armato milite complent.Aut pro uno multi:ut Vos ò Calliope precor aspirate canenti.Vsitatius enim dixisset:O uos Musæ.Dicta syllepsis.ἀπὸ τοῦ συλλαμβάνειν,quod est concipere: unde Latinè cõceptionem, siue comprehensionem uertere possumus.

SYLLOGISMVS,m.2.[*Sillogismo.Gal.Syllogisme.H.Syllogismo,*]συλλογισμός. argumenti firmissimi genus,ex duobus pronunciatis conclusionem necessario inferens: Latinè Ratiocinationem uertere possumus,ἀπὸ τοῦ συλλογίζεσθαι,quod est ratiocinari.Qu.li.3.c.7.In syllogismo tota ratiocinatio ab eo est,qui intendit.

SYLOSON,tis,m.3.συλοσῶν.Polycratis Samiorum Tyranni frater,qui cum Dario Hystaspis filio vestem,quam ferebat,aliquando largitus esset, ab eo pro pensatione muneris tyrannidem dono accepit, in qua administranda crudelissime sese gessit,patriam ciuibus exhauriẽs.Vnde tractum est prouerbium,ἔλαττε συλοσῶντος δίψαν.Hoc est,Syloſontis opera facta est loci amplitudo.

SYLVA,æ,f.2.[*Selua, bosco,* יער iahar.G.Ein wald.*G.Foreſt,bois.Hiſ.El bosque de arboles*]ὑμός,ὕλη.nomen generale est nõ solum arborũ, sed etiam herbarum.Virg.li.1.Geor.Subit aspera sylua,Lappæque tribulique.Propriè tamen arborum,& quæ cædua est,hoc est, quę habetur ad eum vsum,vt ex ea materia cædatur. Quod si succisa sit,nihilominus dr Sylua,qm̃ rursus ex stirpibus,aut radicibus renascitur.Cic.ad Att.lib.12.Mane me in syluam abstrudo densam, atq; asperam,non exeo inde ante vesperam. Qu.lib.2.c.10.de Ormpheo : Non feras modo, sed saxa etiã, syluasq, duxisse posteritatis memoriæ proditum est.Vir.6.Aenei.Itur in antiquam syluam,stabula alta ferarum. Dicta sylua,ab eo, quod Græcis ὕλη.i. materia dr. Et vt illi ὕλην,pro materia,sic nostri Syluam posuerunt. Sylua autem vel glandifera est, cuius arbores non cæduntur, sed ad escã quadrupedibus præbendam seruantur : aut Cædua, φ in ea arbores, cum ad iustam proceritatem creuerunt, cęduntur,vt vel ædificationibus,vel alijs vsibus materiam præbeant.Lucus non est cẽneri dedicatus,circa delubrum Dei,vel sepulchri. Saltus est sylua inuia, vbi pasci,& æstiuare,vel hiemare pecudes solent. Nemora voluptatis cã comparata,& plena amœnitatis.Qm̃que Syluam accipimus pro tumultuario, & extemporaneo scripto, quod Græci αὐτοσχεδίασμα appellant:cuiusmodi sunt Syluæ Papinij, quas sibi subito calore,& quadã festinandi voluptate excidisse testatur.Quin. lib.10.c.3.Diuersum est huic eorum vitium,qui primo decurrere per materiam stylo, quam velocissimo volunt, & sequentes calorem atque impetum,ex tempore scribunt : hanc Syluam vocant. Hinc Syluula.ὑλάριον.diminutiuum.Col.li.8.c.15.Sunt enim quibus cordi est,vel in syluulis tamaricum,aut scirporum fruteris immorari:nec ob hanc tamen causam totus locus syluulis occupetur?

SYLVANVS,m.2.[*Siluano*]syluarũ Deus,qui Cyparissum puerũ in delicijs habuisse dr,eumdẽq; in arborem sui nominis,hoc est,in cupressum transformasse.Fabulantur.n.poetę,Cyparissum ceruã habuisse mansuefactam,eamq; vnice adamasse:quam cum Syluanus imprudẽs occidisset,puer doloris impatientia cõtabuit, cuius mortem ægrè ferens Syluanus in arborem cupressum eum commutauit, quam amasij desiderio semper dr circumferre. Quidam Syluanum eumdem esse putarunt cum Pane. Vir.tñ lib.1.Geor.manifeste eos distinguit.Nam cum dixisset, Pan ouiũ custos,&c.interiecta deinde Mineruæ,& Triptolemi mentione,subdit tãdem. Et teneram ab radice ferens Syluane cupressum. Quem locum explicans Ser.Publica(inquit)cæremoniarum opinio hoc habet, pecorũ & agrorum Deum esse Syluanum. Prudentiores tamen dicunt eũ esse ὑλικόνθειον,hoc est,Deum τῆς ὕλης,ὕλη.autem,est fex omnium elementorum,idest,ignis sordidior, & aer, item & aqua, & terra sordidiora,vnde cũcta procreantur.Quam ὕλην,Latini materiam appellauerunt: nec incongrue, cum materię syluarum sint. Ergo

quam Greci a toto, Latini à parte dixerunt. Hæc ille. Pli. li. 12. c. 1. Quin & Syluanos, Faunosque, & Deorum genera syluis, ac sua numina tamquam è cœlo attributa credimus.

SYLVATICVS, a, um, o. 1. 2. [*Saluatico di selua.* Ger. Des vvaldts. *Gal. De foreſt, ſauuage. Hiſpa. Coſa perteneſciente a boſque,*] ὑλικὸς. quod est syluæ, seu quod ad syluam pertinet. Var. lib. 1. de re rust. Vt falces dicuntur ab eodem scriptore vineaticę opus esse sex, serpiculæ quinque, syluaticæ quinque, arboratię tres, rusticariæ decem. Syluatica laurus, crescens in syluis. Cato cap. 8. Syluaticus mus. i. agrestis, siue in syluis habitans. Pli. lib. 3. c. 9.

SYLVESCO, is, ere. n. 3. [*Faſt ſelua.* G. Zu einem vvald werden mit vie len ſchoſſen. *Gal. Deuenir ſauuage. Hiſ. Hazerſe boſque,*] ὑλομανεῖν, in nimiam ramorum, sarmentorumve vberratem luxuriare. Cic. in Cat. Quam multiplici serpentem lapsu, & erratico, ferro amputas coercet ars agricolarum, ne syluescat sarmentis, & in omnes partes nimia fundatur. Col. li. 4. c. 11 Nec pati vitem superuacuis frondibus luxuriantem syluescere.

SYLVESTER, stris, stre, vel hic & hæc Sluestris, & hoc sylvestre. [*Saluatico,*] ὑλάεις, ὑλαῖος. idem quod syluosus. Liu. li. 7. Bel. Pu. Tumulus erat syluestris inter Punica, & Romana castra. Cic in Læl. Cum locis ipsi delectemur montosis & syluestribus, in quibus diutius cõmorati fumus, hoc est, locis qui in montibus sunt, & syluis. Interdum idẽ quod agrestis, siue rusticus. [*Villeſco.*] Ouid. 2. Fast. Transtulit Euander syluestria numina secum. Virg. 1. Eclo. Syluestrem tenui musam meditaris auena. Hinc Syluestrior, comparatiuus. Pli. li, 26. c. 27. Syluestriora omnia tardiora.

SYLVIA, f. 1. quę & Rhea, & Ilia, Numitoris filia, quæ a Marte compressa, (vt Romani credi voluerunt) Romulum peperit, & Remum, vrbis Romanæ conditores. Vide Liu. li. 1. ab Vrb. Est & Syluia apud Virg. 7. Aene. Nomen sorotis Thyrrhæi, pastoris regij armenti, cuius ceruus mansuetus a Troianis vulneratus, initium præbuit belli inter Latinos, & Troianos aduenas.

SYLVICOLA, æ, p. c. m. 1. [*Che habita nelle ſelue. G. Ein vvald vvohner. G. Qui habite es foreſt, Hi. Elque mora en los boſques*] ὑλικοπός. qui syluã incolit. Prop. li. 3. Eleg. 13. His tũ blanditijs furtiua per antra puellę Oscula syluicolis empta dedere viris.

SYLVICVLTRIX, cis, f. 3. syluę habitatrix. Cat. Ep. 58. Vbi cerua syluicultrix, vbi aper nemoriuagus?

SYLVIFRAGVS, a, um, p. c. o. 1. 2. [*Spezza ſelue.* Ger. Das die vvald zerreiſſt.] venti epitheton est, quo arbores in syluis & franguntur, & eruuntur. Lucr. lib. 1. Montesq. supremos Syluifragis nexar flabris.

SYLVIGER, a, um, o. 1. 2. [*Seluoſo.* G. vvaldechtig. *Gal* Plein d'arbores, *boſcageux. Hiſp. Llenobcoſques*] ὑλάδης, ὑλοεις. sylua obsitus, arborum densitate syluæ imaginem referens. Liu. lib. 9. ab Vrbe: Saltus duo alti, syluosiq, sunt, montibus circa se perpetuis inter se cõiuncti. Pli. lib. 12. ca. 5 Superiores eiusdem rami in excelsum emicant syluosa multitudine.

SYLVIVS, m. 2 Ascanij filius, Aeneæ nepos, ita dictus, quod casu quodam in sylua natus esset: a quo deinceps Albanorum reges omnes Syluij dicti sũt, sicut Romanorũ Imperatores Augusti, Aegyptiorum reges Ptolemęi, Parthorum Arsaces. Vide Liu. lib. 1. ab Vrbe.

SYMA, mę, f. 1 siue Syme, es. σύμη. insula est Cariæ adiacens, portum habens clausum, triremibus aptum, & nauale nauium viginti. Auctor Strab. lib. 14.

SYMAETHVS, m. 2. σύμαιθος. fluuius Siciliæ: nõ longè ab Aetna, qui ut ait Strab li 6. agrum Catancum irrigat Hinc deducitur adiectiuũ Symæthius, a, um. Vir. 9. Aen. Eductum Martis luco Symæthia circum Flumina.

SYMBARI, m 2. populi feri, inter Arabiæ montes, & Nilũ incolentes, elephantumq. venatu victitantes. Auctor Pl. li. 6. c. 31.

SYMBALIOTA, p. p. m. 2. συμβαλλωτά. ueſtes quædã coacti per se uelleris implexu potius, quam textu confectæ, ἀπὸ τοῦ συμβάλλειν.

SYMBOLA, f. 1. apud antiquos in eadem legitur significatione, in qua Symbolum. Pla. in Stic. Iam hercle ego per hortum ad amicã meam sibo meam, Mihi hanc occupatum noctem; eadem symbolam Dabo, & iubebo apud Sangarium cenam coqui.

SYMBOLVM, li. p. c. n. 2. [*Segno. contraſigno, conſentimento.* G. Ein vrte, item ein vvahrzeichẽ. *G. Enſeigne de reconoiſſance, eſcot. Hiſ. Collecta de dichos ſentencias*] nota, signũ, collatio. σύμβολον, ἀ συμβάλλω, confero. Hinc fit, vt Symbolum accipiatur pro eo, quod in cœnam comparandam plures conferunt. Ter. in And. Symbolum dedit, cenauit. Dicitur etiam Symbolum, signum bellicum, quod a Latinis Tessera appellatur, quo socij ab hostibus, & exploratoribus, dignoscuntur vti Marij exercitu, Lar Deusti castus Syllæ, Apollo Delphicus: inter Cæsarianos, Venus genitrix. Ab huius similitudine Symbolum Apostolorum dictum est, quoddam quasi totius nostræ fidei breuiarium, quo veluti quadam tessera, Pseudoapostoli a veris discernerentur. Erant enim eo tempore Indęi quidam, qui simulabãt se esse Apostolos Christi, & lucri alicuius, uel uĕtris gratia ad prędicandum proficiscebantur: nonnunquam quidem Chri-

stum, sed non integris traditionum lineis annunciantes. Hoc etiã nomine dicebantur tesseræ quædam, quæ dabantur publicè a ciuitatibus quibusdam hominibus sibi amicis, ut hospitaliter, & amicè acciperentur in oppidis fœderatis. Sic etiam hodie uocari possunt tesseræ collybisticæ, ad permutandam pecuniam sine uecturæ periculo institutæ. Iulius Pollux interpretatur Symbolum parui numismatis. Aristoteles originem. i. etymologiam uocabulorũ Symbolum appellat, per quam uis uerbi, uel nominis, per interpretationem cognoscitur. Symbola item dicũtur notæ arcanioris cuiuspiã mysterij significatiuæ: vt cum cicomam dicimus esse symbolũ pietatis, & papauer fertilitatis. Item breues quędam & involutæ sententiæ, & quędam quasi ænigmata, rem aliquã occultam, & recõditam significantia: quæ συνθήματα, & ἀλληγορήματα a Græcis appellantur; cuius generis sunt Symbola Pythagorica.

SYMBOLVS. p. c. m. 2. σύμβολος. idem quod symbolum. i. annulus, tessera, chirographum. Pla. in Bacc. Eo præsente homini extemplo ostẽdit symbolum, Quem tute dederas ad eum ut ferret filio. Idem Pseu. Date istum symbolum illi. Iustin. l. 1. Sollicitare inquietos in partes suas statuit, & cum colloquẽndi copiam non haberet, quo applicaturi erant symbolos proponi, & saxis proscribi curat. Quo in loco symbolos uidetur appellare litteras siue notas, quibus militibus indicabatur locus, quo essent conuenturi.

SYME, f. 1. σύμη. insula Cariæ adiacens, medio fere spacio inter Rhodũ & Gnidum, vt tradit Pl. li. 6. c. 31. Vide supra in dictione Syma.

SYMMACHVS, p. c. m. 2. συμμαχὸς. ppriũ nomẽ oratoris cuiusdã Romani, q̃ missus fuit a senatu Cõstãtinopolim ad Theodosij filium, rogatũ, ut Vestales a Christianis desiui minimè paterẽtur. Cuius rei gratia, putabant sẽ aduersa multa à Dijs esse passos. Eius igitur orationem & Prudentius, & Ambrosius, qui huius meminerũt, acerrimè confutarunt. Fuit & Symmachus, sacrorum librorũ interpres, doctrinæ parũ syncerę, cuius meminit Eusebius. Græcis alit q̃ συμμαχὸς, belli socium significat & συμμαχία, belli societatem.

SYMMETRIA, f. 1. [*Proportione.* G. *Symmetrie, proportion. Hiſ. Symetria o proportione,*] συμμετρία. apta membrorum partiumve omnium proportio, quæ quibus adest, symmetra. σύμμετρα. dicuntur. Plin. lib. 34. c. 8. Primus hic multiplicasse varietatem videtur, numerosior in arte, quam Polycletus, & Symmetria diligentior.

SYMMONIANVM, n. 2. trifolium, vel (vt Ruellio placet) symoniacum herba quam in hæc verba describit Col. lib. 6. c. 17. Symmonianũ trifolium, quod inuenitur conuagosis locis, efficacissimum tradit, odoris grauis, neque absimilis bitumini, & idcirco Græci eam ἀσφάλτιον appellant; nostri autem propter figuram vocant *Acutum* trifolium: nam longis hirsutis foliis viret, caulemque robustiorem facit, quam patense.

SYMPATHIA, f. 1. [*Compaſſione.* Ger. Mitleidung, vbereinſtimmung. *Gal. Simpathie, accord, & conuenance naturelle. Hiſp. Compaſſion, conſentimento,*] συμπάθεια. condolentia, naturalis consensus, & conuenientia, qualis est maris cum Lunæ natura, & heliotropij cum natura solis. Cic. 3. de Nat. Deor. Illa vero cohæret & permanet naturæ viribus, non Deorum, estque in ea iste quasi cõsensus, quam συμπάθειαν Græci vocant.

SYMPHONIA, æ, f. 1. [*Sinfonia, conſonantia, concento.* Germ. zuſammenſtimmũg, mithelligkeit. *Gal. Accord de ſon. Hiſp. Conſonancia en la muſica.*] συμφωνία. consonantia, & musicus concentus, ἀπὸ τοῦ συμφωνεῖν, q̃ est cõsonare, siue cõcinere. Cic. pro Cęl. Accusatores quidẽ libidinis, amoris, adulteria, Baijs acta conuiuia, comessationes, cantus, symphonias, nauigia iactant. Cic. ad Tir. lib. 15. Symphoniam Lysonis nelim vitasses, Symphonia herba, quæ & Gumphena dicitur. Pli. lib. 26. c. 5. Symphonia, vel gumphena alternis viridibus roseisq; per caulẽ foliis, in posca sanguinẽ reijcientibus medetur.

SYMPHONIACI pueri, m. 2. συμφωνιακοὶ παῖδες. serui qui ad moduiationes musicas, concentusque conficiendos comparantur. Cicero pro Mil. Milo tum casu pueros symphoniacos vxoris ducebat. Pædianus auctor est, cani tenigibus celeusma, per symphoniacos seruos solitum olim fuisse, interdum per assam vocem, id est, ore prolatam, interdum per citharam.

SYMPHONIACA HERBA, f 1. eadem cum Apollinari, siue hyoscyamo, teste Apuleio. Palladius: si cerasus çstu caniculatiũ fatigetur, herbam symphoniacam circa arboris truncum torqueri in coronam iubet, vel ex ea iuxta vnum caudicem cubile fieri.

SYMPHREATIDES, qui ijsdem vruntur puteis. Cicer. lib. 2. de Leg. Ego mehercule, & illi, & omnibus municipib. duas esse censeo patrias, vnã naturæ, alteram ciuitatis: vt ille Cato cum esset Tusculi natus in P. R. ciuitatem susceptus est. Itaque cũ ortu Tusc. esset, ciuitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alterã iuris, vt veltri Attici, priusquam Theseus eosdem migrare ex agris, & in Astv, quod appellatur, omnes conferre se iussit. & Symphreatidas ex Atticos fieri: sic nos & patriam dicimus, vbi nati, & iliam qua excepti sumus, Quo in loco tamen nonnulli συμφρατορας. legere malunt, quasi ὁμόφρονας, hoc est, eiusdem animi, & sententiæ.

SYMPHYTON PETRAEON. συμφύτον πετραῖον. Herba in saxis nascẽs, tamaris tenuibus, paruis, origani similibus, capitulis thymi, succulosa tota, odorata, gustu dulcis, saliuam ciens, longa radice, subrufa, digi-

giti craſſitudine, Latini Alum, ruſtici in Gallia *Bulgum* appellant. Symphyton alterum, caule naſcitur cubitorum binum, aut maiore, angulo ſo, inani, vt ſonchus; & craſſo, qui per breuia interualla circumdatur folijs lanuginoſis, oblongis, &c. Officinæ nomẽ ſymphyti retinuerunt. Herbarijs & vulgo *Conſolida maior* vocatur.

SYMPINIVM, n. 2. *συμπίνιον*. vas vinarium nõ diſſimile cyatho, quo in ſacrificijs vtebantur, *ἀπὸ τοῦ συμπίνειν*, quod eſt cõpotare. Iuue. Sat. 6. Et quis tunc hominum contemptor numinis, aut quis Sympinium tidere Numæ, nigrumq; catinum. Quo tamen in loco nõ deſunt, qui ſympullũ legere malint, quæ vox & apud Pli. & apud Varro. legitur. Verba Plinij ſunt hęc lib. 35. c. 12. In ſacris quidem etiam inter has opes, non murrhinis, cryſtallinisve, ſed fictilibus prolibatur ſympullis. Varro autẽ ſic habet lib. de Lin. Lat. Quod vinum dabant, vt minutatim funderent, a guttis Guttum appellarunt. Quod ſumebant minutatim, a ſumendo ſympullum nominauere. In huiuſce iocum in conuiuijs è Græcia ſucceſſit epichyſis, & cyathus: in ſacrificijs remanſit guttus, & ſympullum.

SYMPLEGADES, pen. c. f. 3. *συμπληγάδες*. quę & Cyaneę, inſulæ duæ ſunt, ſiue potius ſcopuli trans Boſphorum Thracium, in ipſo Ponti Euxini oſtio, mille quingẽtis paſſibus ab Europa diſtantes: tam modico autem inter ſe diſcretæ interuallo, vt ex aduerſo quidem intrantibus geminæ cernantur, paulum vero deflexa acie, cocuntium ſpeciem prębeant. Quę res occaſionem præbuit poetarum fabulis, qui eas olim inter ſe concurriſſe tradunt. Vnde & nomen acceperunt, *ἀπὸ τοῦ συμπλήττεσθαι*, hoc eſt, a concurrendo, ſeu conflictando. Ouid. Compreſſos vtinam Symplegades eliſiſſent. Nominatiuus ſingularis eſt Symplegas. *συμπληγάς*. p. p. Mart. lib. 11. Si conſtringãtur gemina Symplegade culi. Quo in loco per geminam Symplegadem nates ipſas intelligit.

SYMPOSIVM, ſij, n. 2. [*Cõuito*, מסתה miſchiteh. G. Eĩ zech, mahlzeit. *Ga. Banquet, feſtin. Hiſp. Combite*] *συμπόσιον*. idem quod conuiuiũ. Cic. li. 6. epi. ad Pætum: Sapientius nos, quam Græcilli ſympoſia, aut ſyndeipna. i. compotationes, aut concænationes: nos conuiuia, quia tum maximè ſimul viuitur. Hinc Sympoſiaſtes [*Conuitati*] id eſt conuiuator, ſeu conuiuij dominus. Ipſi autem compotores Sympotæ. Cuius fœmininum eſt Sympotria. *συμπότρια*. compotrix.

SYMPSALMA, n. 3. *σύμψαλμα*. vocum in cantando copulatio. Diapſalma, diſiunctio earum, vbi quædam requies diſtinctæ continuationis oſtenditur. Pſalma, quod pſallitur.

SYMMYSTA, m. 1. [*Secretario. Gal. Secretaire. Hiſ. Segretario,*] *συμμύστης*, ſecretarius, ſeu ſecretorum conſcius, vt apud interpretem Origenis. Sicut Ioannes Symmyſta pronunciat, dicens: Quia ſi quis peccauerit, aduocatum habemus apud Deum Ieſum Chriſtum.

SYN, *σὺν*. præpoſitio Græca, quę in compoſitione ſignificat ſimul, quemadmodum apud nos Con.

SYNÆRESIS, f. 3. *συναίρεσις*. contractio, figura, qua duę ſyllabæ in vnam contrahuntur, nullo ſublato elemento, vt Aerei, diſſyllabum, oro Aerei. Virg. li. 6. Aen. Centum ęrei clauduntur vectes, &c. Itẽ Ferrei per duas ſyllabas, pro Ferrei. Ibidem; Ferreique Eumenidum thalami. Dicta ſynæreſis, *ἀπὸ τοῦ συναιρεῖν*, quod eſt contrahere. Huic figuræ contraria Diæreſis, cum vna ſyllaba in duas reſoluitur.

SYNAGOGA, p. p. f. 1. [*Congregatione.*] *συναγωγή*. idem quod congregatio, vel cœtus, *ἀπο τοῦ συνάγειν*, quod eſt, congregare.

SYNALOEPHE, f. 1. *συναλοιφή*. abſumptio vocalis dictionem finientis, ſequenti dictione incipiẽte a vocali. Dicta Synalæpha, *ἀπὸ τοῦ συναλείφειν*, hoc eſt, a conglutinando, propterea quod per eam duæ ſyllabę in vnam coaleſcant.

SYNANCHE, f. 1. [*Scarãtia. G. Kaelen geſchvvaer, halsvvee*] *συνάγχη*. angina, morbus in faucibus, & propriè ex muſculorum inferiorũ inflammatione, teſte Aegineta: Nam cum malum guttur ipſum inuaſerit, potius Cynanche, *κυνάγχη* appellatur. Quæ tamen differentia non raro confunditur. Celſ. li. 4. c. 4. Vt hoc autem morbi genus circa totam ceruicem, ſic alterum æquè peſtiferum, acutumque in faucibus eſſe conſuetuit: noſtri anginam vocant, apud Græcos nomen, prout ſpecies eſt. Interdum enim neque rubor, neque tumor vllus apparet, ſed corpus aridum eſt, vix ſpiritus trahitur, membra ſoluuntur, id *κυνάγχην* vocant. Interdum lingua fauceſq; cum rubore intumeſcunt, vox nihil ſignificat, oculi vertuntur, facies pallet, ſingultuſque eſt. Id *συνάγχη* vocatur. Illa communia ſunt, Aeger non cibum deuorare, non potionem poteſt: ſpiritus eius includitur. Leuius eſt, vbi tumor tantummodo, & rubor eſt, cętera non ſequuntur, id *παρασυνάγχην* appellant. Hęc Celſ.

SYNATHROESMVS, f. 1. *συναθροισμός*. figura eſt, quàm nos congeriem vertere poſſumus, *ἀπὸ τοῦ συναθροίζειν*, quod eſt cõgerere, ſeu cõgregare. Poteſt autem & ſingulis verbis, & pluriũ verborum coniunctione fieri. Singulis hoc modo: Sed cum ad ſupplicium ſumẽdum ſe confirmaret, multa ſimul eum reuocabant, officia, conſuetudo, tempus, exiſtimatio, periculum, religio. Plurium verborum cõiunctione ſic apud Lycurgum; Nemo enim nocẽs ſine ſummo mœrore eſt Iudices, ſed multa ſimul eum perturbant, quod adeſt, ſolicitudinis plenum: quod futurum eſt, formidoloſum, lex paratum ſuppliciũ oſtentans, vitia ex vitijs coacta, occaſionem arguendi maleficia captans inimicus, quæ quotidie eius animum vehementer excruciat. Vide Rutilium.

SYNCATEGOREMA, atis, n. 3. *συγκατηγόρημα*. Latinè dici poteſt vox conſignificatiua. Sũt enim ſyncategoremata, particulæ per ſe ipſas nihil ſignificantes: quæ tamen orationem ingreſſæ, aliarum compoſitioni nonnihil addunt. Huiuſmodi ſunt, quę a Dialecticis vocantur ſigna vniuerſalia, & particularia, vt Omnis, Nullus, Quidã. Hinc fit adiectiuum Syncategorematicus, matica, ticum. *συγκατηγορηματικός*, id eſt, conſignificatiuus.

SYNCERASTVM, n. 2. inquit Var. lib. 6. de Lin. Lat. Dicitur omne edulium antiquo vocabulo Græco. Pacuuius in Phagone: Honos ſyncraſto perit, pernis, glandio.

SYNCERVS, ra, rum, p. p. o. 1. 2. [*Sincero, intero. puro, reale,*] נקי naxi חמים tamim טהור tahor. G. Gantz, vnuermiſchet, vnuerſehret,] *ἄδρανος, ἀμείωτος*. propriè idem quod integer, illæſus, non mutilatus. Tractum ab eo, quod qui diuidere fructum cõem alueorum cum ſocio volunt, ſimul cum cera mel partiuntur. Oui. 12. Met. Rurſus ſine vulnere corpus, ſyncerumque fuit. Lucr. lib. 3. Sin ita ſynceris membris ablata profugit, Vt nullas partes in corpore liquerit ex ſe, &c. Cic. li. 13. epi. Hoc mihi da, vt M. Curium integrum ſyncerumque conſerues. Accipitur item ſyncerus pro puro, & incorrupto. Hor. lib. 1. epi. Syncerum eſt niſi vas, quodcunq; infundis, aceſcit. Aliquãdo pro vero, & minimè fucato. [*Vero.*] Cic. li. 2. de Diu. Quod licet exiſtimare in alijs quoque oraculis Delphicis aliquid non ſynceri fuiſſe. Liu. li. 9. Bell. Pun. Si ſpatium ad ſua, vt velis, cõponenda detur, nihil ſyncera fide cum Romanis acturum. Syncerus, inquit Donatus. i. purus, ſine fuco, & ſimplex, [*Semplice,*] vt mel ſine cera, quod etymon ſi admittamus, ſincerus i, Latino ſcribendum erit. Syncerè. [*Puramente,*] aduer. purè, & integrè, Cæſ. 7. Bel. Gal. Hæc vt intelligatis, inquit, ſyncerè a me pronunciari, audite Romanos milites. Cic. ad Att. li. 3. Craſſi libertum nihil puto ſyncerè locutum. Synceriter, aliud aduer. eiuſdem ſignificationis. Gel. li. 13. c. 15. Quas qui ſynceriter capiunt. Huic contrariũ eſt Inſyncerus, pro vitiato, & corrupto. Vir Inſyncerus apes tulit crior.

SYNCERITAS, atis, f. 3. [*Sincerità, integrità, purità,* נקון nikkajon תם tom תמה tũmah טהרה tahorah. G. Lauterkeit, auffrichtigkeit.] *καθαρότης*. puritas, integritas. Pl. lib. 31. cap. 7. Salinarum ſinceritas ſumma fecit ſuam differentiam. Col. li. 4. c. 26. Atque alia conuertenda, quæ ſinceritatem habent, alia ſummouenda, quæ vel cariоſa vel iuſto breuiora ſunt.

SYNCHRONOS, m. 2. *σύγχρονος*. contemporaneus. Vnde ſcribit Hieron. Oſeam Prophetam fuiſſe ſynchronon Iſaiæ. Et Varro ait, non eſſe dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus, & Heſiod. eoſque ſynchronos fuiſſe teſtatur.

SYNCHYSIS, f. 3. *σύγχυσις*. confuſio, turbatio ordinis: vnde accipitur pro figura, ſeu vitio orationis, cum ordo perturbatus eſt, quod & Hyperbaton appellant, cuiuſmodi eſt illud Virg. Tres Notus abreptas in ſaxa latentia torquet, Saxa vocant Itali mediis, quæ in fluctibus aras. Dicta Synchyſis, *ἀπὸ τοῦ συγχύειν*, quod eſt confundere, ſeu perturbare.

SYNCIPVT, n. 3. Vide ſupra Sinciput.

SYNCOPA, ſyncopæ, f. 1. *συγκοπή*. conciſio, figura cum littera, vel ſyllaba è medio dictionis abſcinditur: vt Compoſtus pro compoſitus. Virum pro virorum. Dicta ſyncope, *ἀπὸ τοῦ συγκόπτειν*, quod eſt concidere.

SYNCRISIS, p. c. f. 3. *σύγκρισις*. figura eadem cum Antitheſi, hoc eſt, comparatio rerum, atque perſonarum inter ſe contrariarum, vt, Tu delinquis, ego arguor pro malefactis. Cic. pro Muręna: Vigilas tu de nocte, vt conſultoribus tuis reſpondeas: Ille vt maturè, quò intendit, cum exercitu perueniat: te gallorum cantus, illum buccinatum ſtrepitus excitat.

SYNDICVS, ci, p. c. [*Sindico, giudice,*] *σύνδικος*. patronus, qui cum alio cauſam aliquam tuendam accepit, quive ſecundis actionib. cauſam defendit, vt in cauſa Corn. Balb. Cic. Syndici item ſunt ciuium aduocati, & defenſores iuris publici: quaſi in cauſam publicam communiter incumbentes. Vnde apud Plutarchum legimus, Ariſtidem ab Athenienſibus creatum fuiſſe Syndicum, vt communẽ cauſam Græcorum ciuium ſuorum nomine defenderet. Demoſthenes quoque *παρὰ λεπτίνην*, lege ſancitum fuiſſe Athenis, ne cui iterum ſyndicum fieri liceret, creatique a populo: idque ideo, ne *συνδικία*, id eſt, ſyndici munus ob publicam vtilitatem inuentum verteretur in quæſtum, compendiumque priuatum. Hoc nomine uocari poſſunt, quos hodie Deputatos noſtri vocant. Bud.

SYNECDOCHE, f. 1. *συνεκδοχή*. figura locutionis, qua a parte totum, vel a toto pars intelligitur, vt Puppis, pro nauí, & Annus, pro hieme. Vir. Quam multæ glometãtur aues, vbi frigidus annus Trans pontum fugat, id eſt, frigida hiems.

SYNECHON, n. 2. *συνέχον*. a Latinis Rhetoribus continens, vel firmamentum dicitur, *ἀπὸ τοῦ συνέχειν*, quod eſt continere.

SYNEDRVS, ſynedri, m. 2. *σύνεδρος*. Latinis confeſſor, aſſeſſor, ſiue conſiliarius dĩ. Liu. 5. Decad. lib. 5. His rerum externarũ cogitationib. interpoſitis Macedonum rurſus aduocatum conciliũ, pronunciatum, quod ad ſtatũ Macedoniæ perũnebat, Senatores, quos Syne-

dros vocant,legendos esse,quorum consilio resp.administraretur.

SYNEPHEBI,p.p. m.2. *συνεφηβοι*. dicuntur adolescentes simul pubescentes.Quod nomen inditum est comediæ Statij Cęcilij.Ci.1.de Fin.Synephebos ego,inquit,potius Cęcilij, aut Andriam Terentij,quam vtramque Menandri legam?

SYNEPHITES,m.1.*συνεφίτης*. gemma est lactei coloris, alio nomine Galactites.Plin.li.vlt.c.10.Galactites ex vno colore lactis est.Eamdem dicunt Leucogeam, & Leucographiam: appellant & Synephiten lactis succo,& sapore notabilem.

SYNESIVS,m.2.*συνέσιος*, è Pentapoli Africæ, philosophus Christianus,præsul Ptolemaidis factus,scripsit libros in Grammatica,Philosophia,Panegyricos,Epistolas,& alia.Auctor Suidas.

SYNGRAPHA,æ,f.1.[*Polizza* G.Ein handschrifft,schuldtbrieff. *Ga. Scedule,obligation,police.Hisp. La escripitura entre dos*]*συγγραφη*.Syngraphus, & Syngraphum,syngraphi, p.c. scriptura siue schedula, quæ fit propria manu cõtrahentium ad pactorum fidem. Plau. in Asi.Age istum ostende,quem cõscripsi,syngraphum inter me, & amicum,& lenam.Cic.Treb.li.7.Tanquam enim syngraphamad Imperatorem, non epistolas attulisses, sic pecunia ablata domum redire properabas. Idem de Arusp. resp. Alterum putabo regem, si habuerit, vnde tibi soluat, quod ei per syngraphamcredidisti. Sueto.Cuius patri non dubitauit a quibusdam iusiurandum, atq; etiam syngraphum exigere.Dicte syngraphe,*ἀπὸ τοῦ συγγράφειν*, quod inter cætera scripto cauere significat.

SYNNADA,f.1.*σύννασα*.ciuitas maioris Phrygiæ.De hac Strab.li.10. sic scribit: Synnada, vrbs nõ magna,ante quã planities iacet oleis consita,sexaginta ferè stadiorũ. Vlterius est Docima vicus,& Synnadici lapidis fodina: sic enim eum Romani appellant; indigenæ vero Decimetẽ,& Docimeam.Vena in initio paruas glebas emittebat,nunc propter maximos Romanorum sumptus columnæ integrę,& ingentes extrahuntur,& varietate Alabastritę lapidi proximæ.Dicitur & Symnas,nadis,vt apud Sidonium.

SYNOCHITES,m.1. *συνοχίτης*.gemma,qua magi asserunt vmbras inferorum euocatas teneri. Plin.lib.37.c.11.

SYNODIA,orum,n.2.*συνόδια*.congressus,colloquium,ex *σύν*,& *ὁδός*. Cicero ad Att.lib.10.Iniecta autẽ mihi spes,quędam est,velle mecum Seruium Sulpitium colloqui:ad eum missi Philotimum libertum cum litteris,si vir esse volet,det clara synodia.

SYNODICVS,ca,cum,o.1.2.*συνοδικός* quod ad synodum pertinet.Hieronymus,ante annos plurimos,cum iuuarem Damasum Romanę vrbis episcopum, & Orientis atque Occidentis synodicis consultationibus responderem.

SYNODONTITES,m.1.*συνοδοντίτης* gemma ex cerebro synodontis piscis. Auctor Plin.lib.vlt.c 10.

SYNODVS,di,p.c.f.2. *σύνοδος*.idem est, quod conuentus,siue cœtus,a *σύν*,præpositione,& nomine *ὁδός*.

SYNODVS,di,matis,m.3.*συνόδους*.piscis genus, in cuius cerebro synodontites gemma inuenitur.Plin.lib.37.c.10.

SYNOECOSIS,p.c.f.3.*συνοίκισις*.figura,quędocet diuersas res coniungere,& cõtra opinioni cũ ratione aduersari,& habet magnã vim, vel ex laude vitii,vel ex vitio laudẽ exprimẽdi.Cuiusmodi ẽ illud Hyperidis:Nã hois anari, atq; asoti vnũ,atq; idẽ vitiũ est: Vterq; enim nescit vti,atq; vtriq; pecunia dedecori est: quare merito vtriq; pari pœna afficiuntur, quos pariter nõ decet hẽre. Ex Rutilio Lupo.

SYNONYMIA,n.2.*συνώνυμα*.dicuntur,quæ sub diuersis vocibus idem significant,vt Ensis,mucro,gladius.

SYNONYMIA,f.1.*συνωνυμία*.figura,quæ communio nominis interpretatur.Vtimur autem eo genere elocutionis,quoties vno verbo nõ satis videmur dignitatem, vel magnitudinem rei demonstrare. Ideoque in eamdem significationem plura conferuntur, vt si dicamus,Posttrauit,afflixit,perculit.

†SYNOPSIS, *σύνοψις*. perscriptio & inuentarium; deducto ex eo nomine,quod quę latè patebant,in vnum contracta simul omnia cõspici corniq; possint.]

SYNTAGMA,matis,n.3.[*Ordinatione.Gal.Ordonnance,ordination.Hisp. Ordinacion.*]*σύνταγμα*.tractus,ordinatio,rerũ constitutio, documentum, *ἀπὸ τοῦ συντάττειν* quod est cõponere, ordinare. (dino.

SYNTAXIS,f.3.*σύνταξις*.dici põt,cõstructio,& series,a *συντάττω*.id.or

SYNTEXIS,f.3.[*Debolezza*,]*σύντηξις*.colliquatio,& tabes corporis ex diuturno morbo, *παρὰ τὸ συντήκεσθαι*,quod est liquefieri.Plin.l.22. c.25.Tali forbitionis genere emendantur syntexes,idest,defectiones ex longis morbis sumptæ. Inde Syntectici *συντηκτικοί*. dicti sunt, quorum corpus longo morbi exhaustum est, & colliquefactum.Idem lib.22.c.23.Præcordiorum vitijs synteeticis,comitialibus in vino,in aqua mulsa,linguę paralysi.

SYNTERESIS,pe.p.f.3. *συντήρησις*.dici potest attẽtio,seu conseruatio. Nã *συντηρέω*,quod est conseruo,deriuatur. Vnde ea pars animæ, quę vitijs aduersatur, & sese semper immaculatam cupit a vitio conseruare,& perpetrata mala cõtinuo arguit, Synteresis dicitur.

SYNTHEMA,p.p.genitiuo Synthematis,pe.c.n.3 [*Segno del fatto d'arme.G.Seigne du fait d'arme.Hisp.El senno de fasto d'armada*]*σύνθημα*.signum bellicũ,quod datur instructæ aciei.Item & tessera vigiliarũ,quę erat tabella scripta a tribuno data. Item nota & tessera quædam epistolaris, commendatrix eius, qui eam tradebat. In Pandectis item Græcis.Synthemata vocantur Diplomata,quæ ijs dabantur,qui cursu publico vtebantur. Synthemata item dicũtur breues quædã & obscuræ sententiæ, & quædam quasi ænigmata, altiorem quẽdam, & reconditum sensum occultantia,cuiusmodi sunt Pythagoræ symbola. Habet & alia significata apud Græcos. Quæ quoniam ad linguæ Latinę institutionem nihil pertinent,ex Græcorum Lexicis petenda relinquimus.

SYNTHESIS,p.c.f.3.[*Compositione.Gal.Composition,accord.Hisp. Acuerdos entre dos*,]*σύνθεσις*.idẽ q compositio,*ἀπὸ τοῦ συντίθημι*,quod est componere. Quintus Serenus pro commissione accepit,Vilem (inquiens)deprehẽdit in illis Synthesin,& vulgata satis medicamina risit. Est autem synthesis,figura contraria *ἀναλύσει*, a quibusdã confessis exordiens,& desinẽs in id,quod in quęstione est. Analysis aũt quasi retexio est complexionis.Significatur itẽ hoc nomine apta,& concinna orationis,& verborum structura,& collocatio,in qua ita componuntur,& struuntur verba,vt nõ asper eorum concursus,nõ hiulcus sit, sed leniter coagmentatus, & molliter fluens. De qua ratione satis multa differuerunt Cic. 3.de Ora.& Quin.li. 9.Est etiam synthesis genus vestis breuis,qua Romani peculiariter in Saturnalibus vtebantur. Illis enim diebus omnes exuebant togam, & synthesin induebant. Dicta synthesis ab eo,quod cõsuta, cõtextaquè esset cõpositione quadam versicolori.Mar.li.14.Synthesibus dum gaudet eques,dominusque senatus. Dumque decẽt nostrũ pilea sumpta Iouem. Suet.in Nero.c.51. Ac plerumq; synthesin indutus, ligato circa collum sudario prodierit in publicum sine cinctu,& discalceatus. Synthesis preterea aliquando accipitur pro tota veste in vestiario compositа.Scęuola in l.Titia,de auro.& arg.leg.Quæro, an ex vniuersa veste,id est, synthesi,tunicas singulas,& palliola Sempronia eligere possint.

SYNTOMIA,f.1. *συντομία*,quam Latinè Concisionem vertere possumus,figura est,qua res, quantumuis magnę,breui, & compendioso verborum ambitu reddũtur. Quam eãdem nonnulli Græcorum *ἐνέργειαν* appellant a luce, quam rebus addit. Nonnulli eũ *ἐνέργειαν*,a mouendi efficacia.Dicta syntomia,*ἀπὸ τοῦ συντέμνειν*, quod est concidere,abbreuiare.

SYPHAX,acis,p.p.genitiui.m.3.*συφαξ*. Numidię rex,qui cũ Scipioni per Lęliũ fuisset conciliatus, belliq. societatem cũ eo iniisset, postea violata fide Annibali adhęsit.Tandẽ victus a Masinissa,vinus in Scipionis manus perductus est, a quo in triũpho circumductus, & deinde in carcerem inculsus, inedia vitam finiit,regno eius,Masinissæ concesso.Claud.de Bello Gildonico Syphacem extulit media syllaba correpta:Hauirent venena Compulimus durum Syphacem,fratremq.Metelli. Alij tamen ferè omnes constanter producunt.Prop li.3.Annibalis spolia,& duri monumenta Syphacis.Ouid. 6.Fast.Postera lux melior,vincit Masinissa Syphacem.

SYRACVSAE,f.1.[*Saragosa*. Germanic. Ein fuerstliche statt in Sicilię vnden am vorgebirg Pachyno,so gegen auffgang sihet,gelargen, heisst jetz Saragosa]pen.pr.*συρακόσσαι*. ciuitas Siciliæ amplissima sub Pachyno monte sita, vbi fons Arethusa ab Alpeo (vt creditur) Elidis fluuio per subterraneos cuniculos means, magna aquarum vbertate erumpit. Cice.6.Ver.scribit Syracusas vrbem esse maximam Græcarum vrbium, pulcherrimamq. quę ex quatuor quamsi vrbibus maximis constare videatur, quarum vna Insula nominatur, altera Acradina,tertia Tyche,a nobili fortunę templo,in ea exstructo: quarta Neapolis. Syracusani multos claros principes habuerunt, sed precipuè clarissimum Dionysium seniorem. Qui cum apud filium Dionysium vidisset ingentem vasorum auteorũ argenteorumque copiam exclamans, inquit: In te affectus regius, non est,qui ex tanta poculorum vi amicorum neminem tibi conciliasti.Ambo tñ Dionysii philosophi fuere:amboque Platonem audierunt.Ex Syracusis fuit Archimedes mathematicus,& Theocritus poeta Bucolici carminis scriptor, quem Vir.imitatus est.

SYRACVSANVS,o.1.2.*συρακόσιος*.gentile formatum a Syracusis Siciliæ vrbe.

SYRACVSIVS,a,um,o.1.2.*συρακόσιος*. vel abiecta vocali subiunctiua Syracosius,eiusdem significationis est cum superiore. Virg.6. Ecl. Prima Syracosio dignata est ludere versu.Ouid.in Ibin.Vtque Syracosio pstricta fauce poetæ; Sic animæ laqueo fit via clausa tuæ.

SYRÆVM,n.2. pro sapa,huc nõ pertinet, cũ prima eius syllaba apud Græcos per *ει*, scribatur,quod & ipsum etymi ratio exigit. Nam *παρὰ τὸ συραίνεσθαι*. dictum putatur, eo quod ad tertiam partem ad ignem exsiccetur.

SYRIA,f.1.[*Soria*. אֲרָם aram.Germ.Ein grosse landtschafft in Asia. stosset an das Mittelmehr vnd Ciliciam, item an fluss Euphrat, Aegypten, vnd Arabiam]*συρία*.regio Asię, quę ab Oriente fluuio Euphrate,ab Occidente nostro mari,& Aegypto terminatur,a Septentrione habet Ciliciã, & partem Cappadocię, a Meridie Arabiã:cuius insignes ciuitates(vt li.5.refert Ptol.)sunt Laodicea,Hierapolis,Antiochia,Apamea,Palmyra,Heliopolis,Ptolemais,Sidõ, Tyrus,Berytus,Botrys,Tripolis,Byblus,Seleucia, Cęsarea, & Damascus: Montes clari Carmelus,Casius,Libanus:Fluuij,Eusrates,Chrysorrhoas,Singas:Regiones, Phœnice, Palęstina, Iudæa, Idu-

Idumęa, Comagena, Samaria, & Syria Cæle. Hæc regio in medio orbis constituta est, quo fit, vt nec frigore nimio rigeat, nec calore torreatur. Sunt qui quadripartitam faciunt diuisionem in Syros, Assyrios, Leucosyros, & Cælosyros. Plin. li. 5. c. 12. Mesopotamiam quoq. & Babyloniam Syriæ attribuit: totiusq. Syriæ partem facit Assyriam. Multi confundunt vt Herodotus, qui Syros a Græcis dictos, Assyrios à Barbaris dici scribit, & illis Chaldæos adnumerat Acron quoq. & Porphyrio, insignes Grammatici, apud Horatiũ, eam, quę nunc Syria dicitur, detracta syllaba olim Assyriã dictam scribunt. Ammianus Marcellinus lib. 25. Citra amnes (inquit) prouincia, est nobilis Assyria celebritate, & magnitudine, tum & multi formi feracitate ditissima: quæ per populos pagosq. amplos diffusa, quondã & copiosa, ad vnũ concessit vocabulum, & nunc omnis appellatur Syria. Dio in Traiani vita Attyriam Barbaris dictã, S, littera in T, mutata, q̃ Assyriã nos vocamus, indicat. Scriptores, in eo ferè cõueniunt oẽs, vt Syria, & Assyria nomina confusa esse credãt. Syri sũt eiusdẽ regionis populi, ludis, celebritatibusq. dediti: pingũtur oleo precioso, & linunt vnguentis. Maximã diei partẽ in conuiuationib. absumunt & potu. Masculi a XIIII. ann. fęminæ XII. vsq. ad LXV. tributo obligantur. Fortuam colunt. Prima aũt dictionis huius syllaba corripitur cum in Syro insula eadem producatur. Iuu. Sat. 6. Quã quæ longorum vehitur ceruice Syrorum. Cicer. pro Domo. Illa opima, fertilisque Syria.

SYRIACVS, a, um, o. 1. 2. *συριακός*, possessiuum a Syria deductum: vt Syriaci boues, Pl. lib. 8. c. 45. Syriacis non sunt palearia, Syriaca radix pro silphio, quod Latini Laserpitium vocant: quia, vt inquit Dioscor. ex Syria, & Media optima huiusmodi radix adferebatur. Colu. li. 11. cap. 13. Nec minus si vernum, & æstiuũ fructum voles habere, Syriacæ radicis, & rapi, napique semina obrues Syriacus ros, *βασσάρις*, cœli sudor, siue aeris sese expurgantis succus, in foliis stirpium concrescens, præcipuè in Syria, iuxta Libanum mõtẽ, vnde & nomen accepit. Arabes Mana appellant: quo nomine vtũtur & officinæ. Col. li. 9. c. 13. Nam vel grana mali punici tunsa, & vino Ammineo conspersa, vel vuæ passæ cum rore Syriaco cũ pari mensura insitæ. Syriacus raphanus, a Syria, unde primum aduectus fuit, nomen retinuit. Est autem cæteris raphani specieb. suauior, & tenerior, & patientior hiemis. Vide Plin. li. 10. cap. 5. Cice. Q. Fr. Syriacus, & Cilicensis prætor.

SYRIANVS, m. 2. *συριανός*. Alexandrinus philosophus Platonicus, docuit Athenis, scripsitq. in totũ Homerũ commentarios: libros sẽptem in Platonis rempub. & alia. Huius discipulus, & successor fuit Proclus. Suidas.

SYRICTAE, m. 1. *συρικταὶ*, populi sunt inter Nomadas Indię, narium loco foramina tantum habentes, anguium modo loripedes. Auctor. Pli. lib. 6. c. 2. Dicti a fistulis, & calamis auenarum, quibus cibum capiunt. Solinus: Alij concretum os habent, modicum tantũ foramen, quo calamis auenarum cibos hauriunt, *συρίγγας* enim Græci fistulas appellant.

SYRICVM, n. 2. *συρικόν*, color factitius ex synopide, & sandyce mistis, quo minimum adulteratur. Pli. li. 31. c. 7. Sublini autem Syrico minium compendij ratio demonstrat. Et paulo ante; Pręterea è vilioribus ochra, cerussa vsta, sandaracha, sandyx, syricum atramentũ.

SYRICVS, a, um, o. 1. 2. denominatiuũ a Syro insula: vt Mala Syrica. Col. lib. 5. cap. 10. Pręterea malorum genera exquirenda, maximè Scandiana, Syrica.

SYRYNGITES, m. 1. *συρυγγίτης*, gemma, quæ stipulæ internodio similis est, ac perpetua fistula cauatur. Plin. lib. 37. c. 10.

SYRINX, gis, f. 3. *σύριγξ*, idem quod fistula, siue ea simplex sit, quam Græci vocant *μονοκάλαμον*, siue ex pluribus calamis contexta, quã illi *πολυκάλαμον* appellant. Fabulantur poetæ Syringa nympham fuisse Arcadiæ, quæ cum Panos vim effugere nõ posset, miseratione Deorum mutata est in palustres calamos. Ouid. 1. Metam. Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas, Naias vna fuit, Nymphæ Syringa vocabant.

SYRISCVS, m. 2. *συρίσκος*, vas vimineum, in quo ficus solent asseruari. Cel. Rhodig. lib. 9. c. 3.

SYRISSA, f. 1. *συρίσσα*, mulier Syria. Nam quemadmodum a Libys fit Libyssa, ita & a Syrus Syrissa. Virg. in Moreto: Copa Syrissa caput Graia redimita mitella.

SYRITES, *συρίτης*, lapis, qui in lupi vesica nascitur. Plin. lib. 11. c. 37. In vesica lupi lapillus, qui Syrites appellatur.

SYRITHA, f. 1. filia fuit Danorum regis Sylualdi, tantę pudicitię, vt cum ob elegantiam formę magna procorum frequentia peteretur spretis tamen omnibus prætulerit cęlibatum. Saxo lib. 7.

SYRIVS, a, um, o. 1. 2. *σύριος*, denominatiuum a Syria deductum, vt Syria pyra. Col. li. 5. c. 10. Ea sunt Crustumina, Regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur.

SYRMA, atis, n. 3. *σύρμα*, genus vestis tragicorum, vel cauda, siue tractus vestis fœminarũ. Mart. lib. 12. Aptasti longum tu quoq. syrma tibi. Idem lib. 1. Musa nec insano syrmate nostra tumet. Seneca de Bacho; Qui habitu muliebri nonnũquam se ornabat, auro decorum syrma barbaricum. Sumitur interdum pro longa tragicæ orationis serie, tenorem suum vsque in ultimum protrahente, a *σύρω* traho.

SYRMAEA, f. 1. *σύρμαια*, cibi genus ex adipe, & melle confectum, purgationibus in primis aptum. Item certaminis genus apud Spartanos, in quo victor huiusmodi Syrmæa donabatur. Item raphani genus apud Herod. Vide Cæl. Rhod. lib. 27. c. 21.

SYRNA, næ, f. 1. *σύρνα*, oppidum in Chersoneso Carię adhęrenti, a Podalyrio conditum, & a nomine Syrnes vxoris eius ita appellatum. Ferunt enim Podalyrium, cum in Cariam esset eiectus, a caprario quodam fuisse seruatum, & ad Damæthum regem deductum: cuius filiam de tecto delapsam cum detracto ex utroque brachio sanguine seruasset, admiratus hominis ingenium Damæthus, filiam eius beneficio seruatam, ei vxorem tradidit. Chersoneso illi in dotem attributa: in qua Podalyrius duas condidisse vrbes traditur, quarum alteri vxoris, alteri pastoris nomen didit. Auctor Stephanus.

SYROPHOENICES, p. p. m. 3. *συροφοίνικες*, populi Asiæ, ijdẽ cum Phenicibus, ita dicti, quod maritima Syriæ incolant loca. Iuuen. Satyr. 8. Obuius assiduo Syrophœnix vdus amomo.

SYRSIGABIS, f. 3. Darij mater, quæ audita morte Alexandri, sese perpetuæ nocti dedit. Auctor Curtius.

SYRTES, ium, f. 3. [*Scogli di mare, secchi.* Germanicè. Zweygefaerliche oerter im mehr nahe bey Africa, von wegem des sands so dasselbe einest hie, dan dort auswirfft. *Gal. Les syrtes, lieux sabloneux en la mer de Libie. Hisp. Baxos de Berueria,*] *σύρτεις*, duo sunt sinus periculosissimi in mari Libyco, qua Africam propriè dictam alluit: quorum alter, qui Carthagini propinquior est (minorem Syrtim vocant) CCCM. passuum ambitum habet: Alter, qui in Cyrenaicã vergit, maior Syrtis dicitur, habetque circuitum DCXXXV. M. pass. vtraque Syrtis nauigantibus est periculosissima, quod mare ibi uadosum sit, arenæ vehens cumulos, qui loci faciem vicissim immutant, dorsaque & breuia, in alia atque alia loca transferunt. Syrtiũ harum naturam sic describit Sall. in Iugur. Duo sunt sinus propè in extrema Africa, impares magnitudine, pares tamẽ natura, quorum proxima terris perlata sunt, cæterum vti fors tulit, alta, aliàs tempestate vadosa. Nam vbi mare magnum esse, & uentis fœuire cœpit, limum, arenamque, & saxa ingentia fluctus trahunt: ita facies locorum cum ventis simul mutatur: Hæc Sallu. Sunt & in terra Syrtes in eadem Africa, vento arenas excitãte, & proxima quæque operiente. Vnde Solinus auctor est, iis in locis, quamuis terra iter facientes, cursum sideribus regere. Nam arenarum cumuli vento agitati locorum faciem mutant: & quemadmodũ in mari, nunc aggere sublimia faciunt, quæ prius desidebant, nunc uallib. profunda, quæ priùs excelsa erant, deniq. procellarum ritu arenę exagitantur, Syrtemq. faciunt terrestrẽ, paris cũ illis equoreis periculi. Parum.n. refert undis ne, an arena q̃s obruatur. Hæc Solinus.

SYRVS, ri, priore cor. m. 2. *σύρος*, gentile est a Syria deductum. Iuuen. Saty. 5 Quã quæ longorũ vehit ceruice Syrorũ. Syri olim astutiæ noie male audierunt, quemadmodum & Phœnices. Vnde factus est locus prouerbio, *Σύρος πρὸς φοίνικας*, hoc est, Syri aduersus Phœnices: quo vtimur quoties significare volumus duos egregiè astutos hoc agere, vt dolis se mutuo circumueniant Hæc Suidas.

SYRVS, rio, p. p. f. 2. *σύρος*. Stephano, insula Ionię, Asię regioni opposita, a qua Pherecides Syrus ortum habuit, non a Syria regione. Scyrus verò *σκύρος*. Thraciæ adscripta est, vt Strab. & Plin. testantur.

SYRVS, siue potius Sirus, per i, nostrum, m. 2. (*Fossa*) *λάκκος*. fossa, seu cuniculus subterraneus, in quo frumentum cõditur, & diutissimè conseruatur. Siros, inquit Cur. lib. 6. vocabant barbari circa Cauca sum, quos ita solerter abscondunt, vt nisi qui defoderint, inuenire non possunt, in iis conditę fruges erant. Plin. li. 18. c. 38. Vtilissimè seruant in scrobibus, quos Siros vocant, vt in Cappadocia, & Thracia, Hispania, & Africa. Col. li. 1. c. 6. Vbi purgatorum in modũ, quos appellant Siros, exhausta humus editos a se fructus recipit. Vide plura de hoc supra in dictione Siri.

SYSSITIA, f. 1. *συσσίτια*. Græca vox est, sodalitatem significãs, siue cõuictum. Vnde *σύσσιτοι*, dicuntur sodales, quique eadem vtuntur mensa. Caius Iurisconsultus de verb. signif. sodales sunt, qui eiusdem collegij sunt, quos Græci *συσσίτους* vocant.

SYSTOLE, f. 1. *συστολή*. figura, qua longa syllaba contra naturam corripitur, vt apud Vir. Connubio iungam stabili, propriamque dicabo. Vbi nu, syllabam corripuit, quę naturaliter lõga est, cum a nubo deducatur, cuius prima syllaba producitur. Quare & in nomine Connubium erat producenda: quo pacto etiam Virg. vsus est in Aen. Hectoris Andromachę Pyrrhin' connubia seruas?

SYZYGIA, f. 1. *συζυγία*. idem quod coniugium, siue coniugatio. Vnde Gal. lib 8. 9. & 10 De vsu partium, septem illas pariũ neruorũ productiones, quib. sensus a cerebro in vniuersum corpus distribuuntur, Syzygias appellat. Harum prima est neruorum *ὀπτικῶν*, hoc est, visoriorum, qui circa medium fui coeuntes, Græcæ litteræ χ imaginem referunt: rursusq. separati in oculos recipiuntur, quibus spiritum visorium subministrant. Secundæ Syzygię nerui in oculorũ musculos inserti, motum ijs suppeditant. Tertia gustus sensum in linguam reliquasq. oris partes defert. Quarta toti palati tunicæ inseritur. Quinta ad aures fertur, ijsq. sensum auditus suppeditat. Sexta ad intestina, viscera q. omnia sensum transmittit, nerueq; que

recurrentes producit. Septima dat motum linguę, & tectis larynge musculis. Est & alia præter has, quæ versus nates, odoratus gratia defertur, quæ idcirco non annumeratur inter neruorum Syzygias, quod extra craniũ non prodeat. Vide plura de his apud Gal. de Dissectione neruorum, & lib. 8. 9. & 10. de vsu partium.

DE LITTERA T

LITTERA, vt cæteræ mutę, ori nõnihil inter pronunciãdũ exhibet negocij. Qd & Lucianus significat, qui in iudicio vocalium ludẽs, σ, inducit, τ, litterę obijcientẽ, qđ vinculis quibusdã vocem humanam intorqueat, ac dilacerare conetur. Apud Attic. & Dores frequenter σ, fede sina eijcit. Rursus apud Latinos non pauca per T, scribi solebant, quæ nunc per S, scribimus. Nam Mertare & Pultare, antiqui dicebãt, nos Mersare, & Pulsare dicimus. Habet preterea T, littera cognationem quãdam cum D, vt ait Qu. li. 1. c. 4. Veteres namque Alexanter, & Cassantra scribebant, vbi nos Alexander, & Cassandra.

TANTEA

TABAE, Tabarum, f. 1. τάβαι, vibs Cilicię, vt ait Plin. li. 5. c. 27. Steph. Tabas alias collocat in Lydia, item alias in Caria, & alias in Parea.

TABANVS, tabani. p. c. in. 2. [*Tauano, asilo.* G. Ein braeme. *Gal. tahon.* Hi. *El tauano*] οἶστρος, muscæ genus, quod & Asilũ Latini nominant, in ore aculeum habens, quo armenta maximè infestat. Vnde poetæ fingũt, Io puellam tabano a Iunone immisso, versam fuisse in ĩsaniam. Plin. li. 11. c. 28. Reliquorum quibusdam aculeus in ore, vt asilo, siue tabanum dici placet: item culicibus, & quibusdã muscis. Var. 2. de re rust. c. 5. Itaq. quod æstate tabani concitare solent, &c.

TABARENI, m. 2. vt apud Põponium legitur, siue potius Tibareni, τι βαρηνοί. Stephano, quo pacto ẽt apud Strabonẽ, & Plin. scribit, populi sunt ad Pontũ Chalybib. proximi, adeo religiosi iustitiæ custodes, vt prius pũo non cõgrediant, q̃ diem, locum, & horã ex fide hosti denunciarint. Cum mulier partu liberat, vir in lectulum, tamq̃ pueri auctor, decumbit, eunq. vt puerperã effęta vxor curat, vt ex Nymphodoro Cœlius annotauit. Valer. Flacc. lib. 5 Inde Genetæi rupem Iouis, hic Tibarenum Dant virides post terga lacus: vbi delide mitra Fæta ligat, partuque virum fouet ipsa soluto.

TABEFACIO, n. 3. [*Corrompere. disfare.* המק hemek,] μαραίνω. corrũpo, colliquo, quasi tabe conficio. Huic Contabefacio, & Extabefacio, composita de quibus supra suis locis.

TABELLA, læ, f. 1. [*Tauoletta.* German. Ein tafelin.] πινάκιον, dim. a tabula. Ci. 2. de Nat. Deo. Nonne animadvertis ex tot tabellis pictis quã multi voris vim tempestatis effugerint? Quo in loco intelligit exiguam tabulam votiuam, in qua periculo liberati casum suum solebant depingere, & alicui Deorum suspendere. Tabellæ itẽ dicebantur, in quibus populus suffragium, aut iudices sententiã perscribebãt. Ci. 3. de Leg. Non fuit latebra danda populo, in qua bonus ignorantibus quid quisq. sentiret, tabella vitiosum occultaret suffragium. Idem in Phi. Me vniuersa ciuitas non prius tabella, quã voce priore consulem declarauit. Accipitur item tabella pro litteris, seu codicillis, quæ appellatio inde manauit, quod olim scribi solebat in tabulis buxeis ceratis. Cic. in Cat. Introductus Statilius, cognouit manum, & signũ suum, recitatæ sunt tabellę. Tabellis obsignatis cum aliquo agere, est suo illum scripto conuincere. [*Scritura.*] Cic. 5. Tusc. Tu quidem tabellis obsignatis agis mecum, & testificaris, quid aliquando dixerim, aut scripserim.

TABELLARIVS, ij. m. 2 *Cauallaro, porta lettere, corriero,* מלא maleach Ger. Ein briefftrager, bott. *Gal. Porteur de lettres, messagier, corrier. Hisp. Correo que lleua las lettras, o tabillas,* γραμματοφόρος, qui tabellas, i. litteras defert. Cic. ad Brut. Statim extrusi tabellarios, litteraque ad Ciceronem; vt eũ si in Italiam venisset ad te rediret. Idem ad Ter. lib. 4. Nos quotidie tabellarios vestros expectamus. Accipitur item tabellarius pro eo, qui rationes conficit, & data acceptaque in tabulas refert. Sidonius ad Petretum; Sed & ille suscipiebat hunc granditer, habens eum consiliarium in iudicijs, vicarium in ecclesijs, procuratorem in negocijs, villicum in prędijs, tabellarium in tributis, in lectionibus comitẽ, in expositionibus interpretem, in itineribus contubernalium.

TABELLARIVS, a, um, adiect. o. 1. 2. vt, Lex tabellaria, quæ lata fuit a L. Cassio, vt suffragia tabellis, non voce proferrentur. Ci. 3. de Legibus: Quis autem non sentit omnem auctoritatem optimatũ tabellarum legem abstulisse.

TABELLIONES, qui & Libelliones, m. 3. [*Notarii*] γραμματεῖς, appellati sunt qui tabulas, hoc est, testamenta, & publicas scripturas conficiunt. Hodie Notarij dicuntur, quamuis fortassis non satis rectè. Olim enim Notarij dicebantur, qui notas in iudicio excipiebant.

TABERNA, f. 1. [*Hosteria, alloggiamento, albergo.* Ger. Ein wirtzhaus, ein kauff laden, ein werckstat. *Ga. Logia, o loge, houeque.* H. *Tienda, donde algo se vende, mesón o vẽta,*] οἴκημα, quodlibet ędificũ habitationi aptum, a tabulis, quib. claudebat, aut operiebat. vt putat Vlp. de verb. sig. Aut a trabib. validioribus, quib. superiora susperdebant, quasi Trabena, vt placet Donato. Ci. ad Att. li. 4. Tabernæ mihi duæ corruerẽt. Taberna diuersoria, καπηλεῖον. Pl. in Men. Quãtum potes abduce istos in tabernã actutum diuersoriã. Taberna item dr, in qua merces venditant, [*Bottega,*] Officina, in qua fiunt opera. Et tabernarum q̃dã lanariæ, quædã vinariæ. quædam olearię, & huiusmodi. Nonius scribit tabernas non tm̃ vinarias esse, sed & omnes, quæ sunt popularis vsus. Plin. lib. 10. ca. 43. Postea ad tabernam remeans plurium annorũ assiduo officio nimus. Hora. lib. 1. Ser. Sat. 4. Nulla taberna meos habeat, neque pila libellos.

TABERNACVLVM, li, n. 2. [*Tabernacolo, albergo, alloggiamento,* לי Nohel Ger. Ein hutten, gezelt. G. *Tabernacle-pauillon, ou tente de guerre. Hisp. La tienda de lienco o tablas,*] σκήνωμα, habitarium quoddã tectum frondibus, aut stragulis opertum, aduersus Solis, tempestatisq; iniuriam: cuiusmodi sunt, quæ in castris excitantur, & nodo huc, modo illuc transferuntur. Cæs. 6. Bel. Gall. Hic diffisus suæ ac omnium saluti, inermis ex tabernaculis prodit.

TABERNARIVS, a, um, o. 1. 2. καπηλικός, adie. a taberna deductum: vt Comœdiæ tabernariæ, in quibus humiles personę introducebantur: cuiusmodi sunt institores, qui in tabernis merces venditant.

TABERNARIVS, ij. m. 2 [*Botteguaro,* דבל dochel. Germ. Ein kramer, der in einem Kauff laden feil hat. *Gal. Boutiquier, mercier, lauernier. Hisp. El tendero, mesonero, o ventero,*] καπηλεύς, institor, qui in taberna merces suas venales habet. Cice. pro Flac. Opifices, & tabernarios, atque illam omnem facem ciuitatum, quid est negocij cõcitare? Cæl. ad Cice. lib. 8 Sed dici non potest, quomodo hic omnia taceant: nisi ego cum tabernarijs, & aquariis pugnarem, veternus ciuitatem occupasset.

TABES. f. 3. [*Tisiche, ma di tisico, marcia, sangue marcio.* G Schwindsucht, auszerung oder auszdorrung. *Gal. Enque tisie, mal di tisico.* n. *Corruption, o podre, o tisica,*] μαρασμός, σύντηξις colliquatio ex morbi diuturnitate, seu nimia corporis extenuatio ex cura, animive ægritudine procedens. Huius tres sunt spẽs: Vna cũ corpus nõ alitur, & ita summa oritur macies, nisi occurratur, occidit, quæ ἀτροφία, dicitur a Græcis, & qui hoc malo laborant, ἀτρεφεῖς. Altera, vbi malus corporis habitus est, ideoq. oĩa alimenta corrũpuntur. Hanc Græci καχέξιαν nominant. Tertia, quã Græci φθίσιν vocant, ἀπὸ τοῦ φθίνειν, quod est, consumi & tabescere, cum in pulmonem descendit a capite pituita, & siti frequens tussis oritur, cum exulceratione. Ex hac febricula leuis fit, quę etiam cum quieuit, tamen & repetit; frequens tussis est, pus excreatur. Hęc Sipontinus ex Cels. lib. 3. c. 2. Tabẽ (inquit Fest.) antiqui vsi parũt pro eo, quod quid faceret tabescere. Sall. Catil. Vti tabes pleriosq; ciuiũ animos inuaserat. Cic. 3. Tusc. Habet ardorem libido, leuitatem lætitia gestiẽs, humilitatẽ metus: sed ægritudo inflora quædã, tabẽ, cruciatũ, afflictionẽ &c. Vir. 6. Aen. Hic quos durꝰ amor crudeli tabe peredit. Vbi Seruius, Tabe, corpore defluente paulatim. Ouid. 9. Met. Ambustiq. sonant nerui, cæcaq; medulli: Tabe liquefactis. Arborum tabes, σύντηξις ἀτροφία, qua arbores alimentũ non sentientes elanguescũt, & tandem arefiunt. Interdum aliquid cruenti, & pestilentum significat: quod Græci ἰῶδες seu λύσσον, nominant. Seru. in illud Virg. 3 Aene. Et terram tabo maculat: Tabo, inquit, nomen est sexti casus tantum: quod si velis declinare, hęc Tabes, huius Tabis dices: In hac tamen significatione vsitatius vsurpatur nomine Tabo. Idem lib. 8. Aen. Et sanie taboque fluentes. Vbidẽ Seruius, Sanies mortui est, Tabo viuentis, s. sanguinis. Ouid. 2. Met. Protinus inuidiæ nigro squallentia tabo Tecta petit, Vbi interpres, Diptoton nomen est, i. duorum casuum; nam tabi, & tabo, solum inueniuntur. Virg. 3. Georg. Turpi dilapsa cadauera tabo.

TABEO, es, n. 2 [*Marcirsi,* נסק nanak. Ger. Auszehrẽ, zerschmeltzen vor krãckheit oder kümer verschweinẽ. *Gal. Deuenir en chartre, deuenir tout sec & etique. Hisp. Podrirse.*] τήκομαι. colliquefio, tabe consumor. Ouid. 6. Meta. Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros Sponte sua lanaq; cadunt, & corpora tabent. Nonnunquã idem quod tabo, siue sanie diffluo. Vir. 1. Aen. Et sale tabentes artus in litore ponunt.

TABESCO, bescis, *Marcirsi, ammalarsi, corrumperssi, infracidirsi* נסק namak. Ge. Verschweinẽ, vor kommer vnd schmertzẽ zu vnwasser vverden. *Gal. Deuenir tout sec & etique. Hisp. Podrirse, hazer tisico.*] ἀτροφῶ, τήκομαι, μαραίνομαι, tabe consumor, morbo, vel animi ægritudine colliquefio. Plau. Cap. Tuo mœrore macereor, marcesco, consenesco, & tabesco miser. Ter. Adel. Nam & illi animam iam releuabis, quæ dolore, ac miseria tabescit. Cice. Att. lib. 2. Ego autem vsque eo sum enervatus, vt hoc ocio, quo nunc tabescimus, malim τυραννεῖσθαι, quam optima spe dimicare. Tabescere sal dicitur, cum in humorem diffunditur. Cat. de re rust. Id aliquoties faciendum in dies, donec sal desinat tabescere. Composita sunt, Contabesco, Distabesco, Extabesco & Intabesco, quæ omnia sunt ferè eiusdem significationis, vt est videre suis locis.

TABIDVS, da, dũ, p. c. o. 1. 2. [*Marcio, guasto,* G. Auszehrend, schwach und an kreffte abkommẽ, schwindsüchtig. *Gal. Etique, corrumpu, & gastè. Hi. Podrido, o corrumpido,*] φθινώδης. propriè de eo dicitur, qui morbo, vel animi ægritudine extabescit, & colliquatur. Accipitur tamen ẽt generalius pro omni eo, quod quouis modo

corumpitur. Oui. 1. de Pon. Eleg. 1. Non igitur mirum eſt, ſi mens
mea tabida facta De uiue manantis more liqueſcit aquæ. Tabida
lues. i. tabifica. [*Mortifero.*] Virg. 3. Aen. Subito cum tabida mem-
bris Corrupto cæli tractu, miſerandaque venit, Arboribuſque, ſa-
tiſq; lues. Sic etiam Tabidam vetuſtatem appellat Oui. 4. de Pon.
Eleg. 8. Tabida conſumit ferrum lapidemque vetuſtas. Nix tabi-
da, quæ iam remittente ſe frigore ſoluitur. Liu. lib. 1. Bel. Pun. Ita-
que in leui tantum glacie, tabidaque niue volutabantur iumenta.
Aliquando etiam tabidum dicimus, quod tabo diffluit, & ſanio-
ſum eſt. Matt. lib. 1. Indignas premeret peſtis cum tabida fauces,
Loquitur de lichenibus.

TABIFICVS, a, um, o. 1. 2. [*Mortifero.*] G. Das machtauſſ zuzehtē, κreſſ
tig zu feulen der ſchwinend zu machen. *Gal. Qui fait emmaigrir,
& decheoir iuſques a deuenir en chartre patrefactif. Hiſ. Coſa que ha-
ze podrir algo,*] φθιστικός: quod tabem inducit. Ver. in Epigr. Liuor
tabificum malis venenum. Vnde & à Cic. li. 3. Tuſc. Aegritudo, &
metus Tabificæ perturbationes dicuntur, quoniam mentem lace-
rant, tabem, cruciatum, & afflictionem inferunt. Pli. lib. 29. cap. 5.
Non enim eſt tabica vis: itaque occiſa morſu earum animalia ci-
bis innoxia ſunt. Antiqui Tabificale in eadem ſignificatione vſur
parunt, vt annotauit Nonius citans illud. Accij ex Mad. Par. necі
orbificor liberorum letho, & tabificali.

TABIS, in. 3. τάβις, Steph. mons Scythiæ, mari incumbens, non pro-
cul à Serum regione, Auctor. Pli. lib. 6. c. 17.

TABITVDO, f. 3. [*Marcia, male.*] σύντηξις, idem quod tabes. Plin. lib.
22. c. 25. Peculiariter tamen ad Tabitudinem longo morbo reda-
ctis ſubuenit. De halica.

TABLINVM, ni, n. 2. γραμματοφυλάκιον, χαρτοφυλάκιον, locus in quo
tabulæ, & inſtrumenta publica, monumētaq; retū geſtarū aſſeruabātur.
Pli. li. 35. c. 2. Tablina codicibus implebātur, & monumētis rerum
in magiſtratu geſtarū. Apul. lib. vlt. Flo. Medici cū intrauerint ad
ægrum, vti viſant, nemo eorū, quod per pulchra tablina in ædib.
viſant, & lacunaria auro oblita, &c. Dicitur autem Tablinum non
tabulinum, quemadmodū & Figlinū, non Figulinum. Differt a pi
nacotheca, quod in ea tabulæ pictæ, aliaq; id genus ornamenta, in
tablino rerū in magiſtratu geſtarum monumenta continebantur.

TABOR, m. 3. ταβώρ, mons in medio Galilææ, rotundus, ac ſublimis.

TABRACA, f. 1. τάβρακα, oppidū eſt Africæ minoris, vt Pōponio pla-
cet. Nam à Pli. Numidię adſcribitur. Silius Sabatrā nominat. li. 3.
Sabatratum Tyrium vulgus, &c. Alij Tabatrā, quod minimè mi-
rū eſt, Barbara enim vocabula inepta ſunt, nec ſemper eodē ſono
vtraque lingua efferri conſueuerunt, vt Hermolaus ſcribit.

TABVLA, f. 1. [*Tauola,* לוח luach קרש kereſc. G. Ein tafel. *Gal. Table
ou tablette, tableau, aix ſcié, planche. Hiſ. Tabla,*] πίναξ, aſſer in vſum
aliquem concinnatus, cuiuſmodi ſunt, quibus aut pingimus ali-
quid, aut ſcribimus. Pla. in Men. Dic mihi, nunquid vidiſti tabulā
pictam in pariete, vbi aquila catamitum raperet? Hor. 1. Epiſt. 2.
Qui cupit aut metuit, iuuat illum ſic domus, aut res. Vt lippū pi-
ctæ tabulæ, fomēta podagram. Ci. pro Roſc. Amer. Quid præterea
cælati argenti? Quid ſtragulę veſtis? Quid pictarum tabularum?
quid ſignorū? quid marmoris apud illum putatis eſſe? Tabulæ itē
dicebātur codicilli ex ligno, cera obducti, in quibus olim teſtamē
ta actaque publica ſcribebātur: vnde etiā hodie, quamuis mutata
re, tabulas accipimus pro teſtamento, aliiſve publicis ſcripturis,
ex quauis materia confectis, [*Teſtamento.*] Cic. pro Cæl. Cælius ta
bulas nullas fecit. Et tabula dicebatur, in quam mittebāt teſſeras,
quæ Luſoria, & quādoque Latruncularia, & Pyrgus, ſiue Alueus,
Alueolusve dicebatur. Tabulæ nouæ appellantur, quando debi-
tores creditas pecunias cum vſuris perſoluere non coguntur ipſis
creditoribus, & abolitis prioribus debitis, nouæ tabulę conficiun-
tur. Ci. 2. Off. Tabulę nouæ quid aliud habent argumenti, niſi vt
emas mea pecunia fundum, & eum tu habeas, ego non habeā pe-
cuniā? Sal. in Cat. Tunc Catilina polliceri cepit tabulas nouas, pro
ſcriptionem locupletū. Tabula item liber eſt, quem ſibi quiſq; no-
ſtrum priuatim facere conſueuit, quaſi quoddam memorię promp-
tuarium eorum quæ agimus, i. Diarium, & Ephemeris actionum
noſtrarū, Liu. lib. 4. de Cenſura loquēs: Conſtitutum eſt, eam do-
mum vnicuique noſtrum debere exiſtimari, vbi quis ſedes, & ta-
bulas haberet, ſuarumq; rerum conſtitutionem feciſſet. Bud. Ta-
bulæ accepti, & expenſi, rationes, in quas acceptę, & expenſę pe-
cuniæ ferebantur. Cic. 3. Ver. Habeo & iſtius & patris eius accepti
tabulas oēs, quas diligētiſſimè legi, & digeſſi. Tuis tabulis cauſam
dicis, hoc eſt priuatis tuis, & domeſticis rationibus. Bud. Tabulæ
pro auctione. Cic. pro Cęc. Adeſt ad tabulam licetur Ebutius, &c.
Cic. Teren. Quemadmodum à Veſtę ad tabulam Valeriam dedu
cta eſſes. Tabulæ item dicuntur aſſeres, ex quibus nauis compin-
gitur Cic 2. Offic. Si tabulam de naufragio ſtultus arripuerit,

TABVLARIS, & hoc re, o. 3. vt tēperatura ęris tabularis, quæ accōmo-
datiſſima erat conficiendis ęreis tabulis, quibus ea incidebantur
quorum memoriam poſteritati traditam volebant. Pli. lib. 34. c. 9.
Aes omne frigore magno melius fundi, ſequenſq. tēperatura ſta-
tuaria eſt, eademque tabularis, hoc modo maſſa conflatur, &c.

TABVLARIVM, n. 2. γραμματοφυλάκιον, Seruio auctore, locus eſt, in

quo tabulæ, hoc eſt, inſtrumēta, & literæ & acta publica reponun-
tur. Ci. pro Arch. poeta: Hic tu tabulas deſideras Heraclienſium
publicas, quas Italico bello, incēſo tabulario, interijſſe ſcimus oēs.

TABVLARIVS, rij, m. 2. qui ad teſtamenti tabulas obſignandas adhi-
betur. Tac. li. 14. Igitur Fabianus tabularijs, quos modo memora-
ui & alijs minùs illuſtribus obſignat.

TABVLATA, orum, n. [*Solari, palchi,* מקרה mekarèh. G. Eī fuſsbuene,
fuſstafel, fuſsboden mit dilen vberſtollen. *Gal. Planchers, eſtages.
Hiſ. Tablados, ſobrados, ò corredores,*] σανιδώματα, dicuntur planæ
in ædibus ſuperficies, tabulis, vel etiam lapidibus conſtratæ: vul-
gus Solaria vocat. Cæſ. 6. Bell. Gal. in extremo ponte turrim tabu-
latorū quatuor conſtituit. Rurſus tabulata dicuntur rami exten-
ti, in arboribus in plana tendentes, non in altiora creſcentes. Col.
lib. 6. Cum deinde adoleſcere incipient vlmi, falce formandę ſunt
& tabulata inſtituenda. Hoc enim nomine vſurpant agricolæ ra-
mos, truncoſque prominentes: eos vel propius ferro compeſcunt,
vel longius promittunt, vt vites laxius diffundantur.

TABVLO, tabulas, a. 1. [*Intauolare,* קרה kerah. Ger. Taefelen, mit dilē
oder bretteren vberziehen. *Gal. Plancher d'aix. Hiſp. Entablar pa-
red ò ſuelo,*] σανιδόω. tabulis aliquid conſtruo. Hinc tabulatio, tabu-
lationis, σανίδωσις, tabularum compoſitio, & textura ſicut aſſerū
coaſſatio. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Centoneſque inſuper iniecerunt, ne aut
tela tormentis miſſa tabulationem perfringerent, aut ſaxa ex cata-
pultis lateritium, excuterent. Hinc & contabulo. Suet. in Calig.
Qui non ſine admiratione Helleſpontum contabulauerit.

TABVRNVS, m. 2. mons Cāpaniç, oliuetis abū dans. Vir. 2. Geor. Iuuat
Iſmara Baccho Conſerere, atq. olea magnum veſtite Taburnum.

TACAPE, es, ſiue Tacapa, æ, ταχάπη, ciuitas propriè dicta, nō procul
à minore Syrti; de cuius agri fertilitate ita ſcribit Plin. lib. 28. c. 22.
Ciuitas Africæ in mediis arenis, petētib. Syrteis, Leptimq. magnā,
vocatur Tacape, felici ſupra omne miraculum riguo ſolo, temis fe
re millibus paſſuum in omnem partem fons abundat, largus qui-
dem, ſed certis horarum ſpatijs diſpenſatus inter accolas. Palmę
ibi prægrandi ſubditur olea, huic ficus, ficui punica, illi vitis ſub
vite ſeritur frumentum, nox legumē, deinde olus, omnia eodem
anno, omniaque aliena vmbra alūntur. Super omnia eſt, bi feram
vitem bis anno vindemiare. Et niſi multiplici partu exinaniatur
vbertas, pereunt luxuria ſingulis fructus.

TACEO, taces, tacui, tacitū, n. 2. *Tacere ſtar cheto,* שתק ſciathax, חשת
chaſciach תרש charaſch דם dam רמה damah. Ger. Schvveigen.
Gal. Se taire ne dire mot. Hiſ. Callar yno hablar,]σιγάω, σιωπάω, ni-
hil loquor: notę eſt ſignificationis. Ter. in Eun. Nunquid habes,
quod contemnas? quid tu aūt Thraſo? Tacet, ſatis laudat. Tacere
aliquid, eſt reticere. Ter. Eun. Quæ vera audiui, taceo, & contineo
optimè. Qñq; ēt dī de ijs, quæ ſine voce ſunt: Sic agrū, & mare ta-
cere dicimus, in quo nullus auditur ſtrepitus. Virg. 3. Ecl. Cū tacet
omnis ager. Quoniam verò cum aliquid laude dignum eſt, lauda-
mus, & è contrario malefacta non laudamus, factum eſt, vt tacen-
da, non laudanda, & nō tacenda laudanda dicantur. Ou. 2. de Art.
Eximia eſt virtus præſtare ſilentia rebus: At contra grauis eſt cul-
pa, tacēda loqui. Qñque ſignificat ſecurū eſſe, [*Eſſer ſeguro,*] quo-
niā qui ſecum ſunt, nullam querendi cauſam habēt. Ter. in Adel.
Tace, egomet conueniā Pāphilum. Tacitum eſt, imperſonale. Ter.
in Adelp. Ignotum eſt, tacitum eſt, creditum eſt. Huius compoſi-
ta Conticeo, Obticeo, Reticeo, & Subticeo, de quibus ſuis locis.

TACHEMPSO, f. 3. ταχεμψώ, teſte Herodoto lib. 2. Hiſt. quædam Nili
inſula eſt, non procul ab Elephantina.

TACITVM MEI, n. 2. πρότρεχον, quod per ſe fluit, & eſt optimum.

TACITVRNVS, a, um, o. 1. 2. [*Tacito, taciturno.*] G. Still, der vvenig vvort
treibt, der nicht viel klapperet, verſchvvigē. *Gal. Taciturno qui ne
dit mot ou bien peu. Hiſp. El que mucho calla*]σιγηλός. qui pauçorum
eſt verborū, & minimè garrulus. Ou. 2. de Art. Qui ſermone placet
taciturna ſilentia vitet: Qui canit arte, canat: qui bibit arte bibat.
Ripa taciturna i. quieta, in qua nullus auditur ſtrepitus, [*Quieto.*]
Hor. 2. Car. Ode 20. Caretq. Ripa vagis taciturna vētis. Hinc taci-
turnitas, [*Silentio,*] idem quod ſilentium Cic. de Inu. Taciturnitas
imitatur confeſſionem. Ter. in And. Sed his, quas ſemper intellexi
in te ſitas, fide & taciturnitate. Hor. 4. Car. Ode 8 Quid foret Iliæ
Mauortiſq; puer, ſi taciturnitas Obſtaret meritis inuidia Romu-
li? Huius diminutiuum eſt Taciturnulus. Apuleius, Blanda mu-
lier, & taciturnula. Taciturniſſimum oſtium, apud Pla. in Cur. va-
let ne oſtium? Ph. Beliſſimum hercle vide, & taciturniſſimum.

TACITVS, o, 1, 2. [*Tacito, ſecreto,* רמם damā דמם dumam. Ge. Stillſch
vveigend, der da ſchvveigt. *Gal. Qui ſe tait.*]ἐκὼν εἰδώς, modo actiuè
accipitur pro eo, qui tacet. Cic. in Catil. Quid expectas auctorita-
tem loquentium, quorum voluntatem tacitorum perſpicis? Taci-
tum os alicui præbere, eſt nihil prorſus reſpondere, [*Non reſponde-
re.*] Cic. 1. Ver. Qui teſtes priore actione interrogare noluerit, &
ijs tacitum os præbere malueris, &c. Al. quando paſſiuè, pro eo
quòd tacetur. Virg. 6. Aen. Quis te magne Cato tacitum, aut te
Coſſe relinquat? Tacitè aduerb. ſecretè, & ſubmiſsè.

TACITVS, m. 2. Cor. ſub Adriano princ. pe orator clariſſimus, æqua-
lis ac familiaris Plinij iunioris Belgicę Galliæ rationes procuraui.

ad Veſpaſianos vſq. peruenit, ab iiſq. honoribus euectus hiſtoriã principum conſcripſit, ab Auguſto vſq. ad Adrianum, quæ ad nos haud integra peruenit. Hãc igitur non vitas Imperatorũ auſus inſcribere, ſed tantum diurnales actiones, quæ medium inter hiſtoriam, & vitas tenerent. Scripſit & de Claris Oratoribus. Cic. Bru. & materia, & dicendi copia imitatus. Præterea vitam Agricolæ ſoceri ſui: & de moribus, ac ſitu Germaniæ, ſtylo, tum preſſo, & eleganti, tũ arguto, & ſententioſo: in cætera verò hiſtoria aliquanto ſublimior. Scribit Flauius Vopiſcus, hunc auctorem, tãquam è ſuis progenitoribus Tacitum Imperatorem quotannis decies, deſcribi, ne liber periret, eumq; in omnibus bibliothecis apponi iuſſiſſe. Tertullianus autem noſter, cum mendaciorum loquentiſſimum appellat, propterea quod iniquiſſimum ſeſe in ſcriptis ſuis, falſiſſimumque de Chriſtiana religione iudicem præbuerit.

TACOLA f. 1. *ταχόλα*. emporium ampliſſimum Indiæ extra Gangem in aurea Cherſonneſo, cuius meminit Ptol. li. 7. c. 2. Hodie *Malacha* dici creditur, à Luſitanis noſtra ætate vi ſubacta, quod teſtatur Epiſtola Emanuelis regis ad Leonem decimum.

TACTICI, m. 2. *τακτικοί*, à Vegetio appellantur, quibus cura incumbit inſtruendæ aciei. Nam *τάττειν*, inſtruere eſt, & ordinare.

TACTVS, a, um, o. 1. 2. [*Toccato* נגוע naghuangh. Ger. Beruert. G. *Touche, ému*, par. paſſ. a Tango: cuius contrariũ eſt intactus. Accipitur aliquãdo pro afflato, ſiue fulmine percuſſo. Cice. de Aruſ. reſp. Tactus etiam ille, qui hanc vrbem condidit. Pro eodem etiam dicimus de, vel è cælo tactus. Cic. 2. de Diu. Nattæ verò ſtatua, vt ęta legum de cælo tacta, quid habet obſeruatum, ac veruſtum.

TACTVS, tactus, m. 4. [*Tatto*. Ge. Beruerung, das anrueren, betaſtung. *Gal. Touchement*. Hi. *El ſentido para poder ſentir*,] nomen, *ἁφή*, ipſe tangendi actus. Pli. li. 8. c. 55. Necnon & veſtes leporino pilo facere tentatum eſt, tactu non perinde molli vt in cute. Virg. 2. Aen. Tactuque innoxia molli Lambere flamma comas. Tactus item eſt vnus ex quinque corporis ſenſibus a cerebro per neruos in totũ corpus diffuſus. Pli. li. 10. c. 69. Ex ſenſibus ante cætera homini tactus denique guſtus, reliquis ſuperatur à multis.

TADET, [*Ineresſere, infaſtidire*, קיץ xats, געל ghãghal מאס maas. G. Verdruſs habẽ. G. *Eſtre ennuyé de faſcherie*. Hi. *Hazer aſſio, ò enoio*, tæduit, vel tæſum eſt, verbũ imperſonale, idem ſignificans, quod tædium, hoc eſt, ſatietas, & faſtidiũ capit. Ter. in Eun. Et tędet, & amore ardeo. Tædeo verbũ perſonale in vſu non eſt: quãuis compoſitum eius Pertędeo legatur apud Gel. lib. 1. Has ille inanes cum ſtaret glorias, iamque omnes finẽ cuperent, verbiſq; eius fatigati pertæduiſſent. Tædet autem impeſonale verbũ habet ferè poſt ſe accuſatiuum cũ genitiuo. Cic. 2. Ver. ſunt homines, quos infamiæ ſuæ neque pudeat, neque tædeat. Nonnunquam accuſatiuum ſine genitiuo. Nonnunquam cum ſolo genitivo, accuſatiuo tamen tacitè ſubaudito. Ter. in Eunu. Tędet harum quotidianarum formarum. Cic. ad Att. lib. 2. Profuſis vitę tædet, ita ſunt omnia omnium miſeriarum picniſſima. Nonnunquam cum infinituo. Ter. in Phor. Atque non tædet audire eadem millies.

TAEDIVM, dij, n. 2. [*Tedio, faſtidio, noia*, עגל ghohal. G. Ein verdruſſ. *Ga. Ennuy & faſcherie*. Hiſp. *Haſtio, enoio*,] *ἀδημονία, κόρος*, faſtidium, ſatietas. Quin. lib. 2. Et ipſius lectionis tædium vicibus leuatur. Iuu. Sat. 7. Tædia tunc ſubeunt animos. Oui. 9. Met. Nec tędia cepti Vlla mei capiam, dum ſpiritus iſte manebit.

TAEDIVS. p. c. m. 2. [*Faſtidioſo*,] *προσκορής*, faſtidioſus, qui omnibus tædio eſt. Feſt.

TAENARVS, & in plurali numero Tænara, p. c. m. 2. *τέναρον*, promontorium eſt Laconicę regionis, circa medium meridionalis lateris Peloponneſi, quam longiſſimè in mare procurrens, oppidũ habẽs eiuſdem nominis. *Τέναρον* (inquit Suidas) *ἀκρωτήριον Λακωνικῆς, ἐν ᾧ ἐστόμιον ἦν καταγειον, εἰς ἅδου ἄνοδος. Ποσειδῶνος ἱερὸν ἀσφαλίου, ἐκεῖθεν δὲ τοὺς εἵλωτας ἐκ τῆς θεοῦ ἱκέτας καθεδίσας ἐπὶ τῶν ἱερῶν τοῦ Ποσειδῶνος, ἀδεῶς διαφθείροντες ἀπῆλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι*, id eſt, Tænarum promontorium Laconiæ, in quo fauces erant ad inferos deducentes, vbi & Neptuni prędis templum: illic ſupplicantes in ſacello Neptuni Helotes, nihil veriti Lacedæmonij interfecerunt. Circa Tænarum, antrum oſtendebatur, per quod Herculem ab inferis redijſſe poetę fabulati ſunt, Cerberumque vinctum ad ſuperos traxiſſe. Vulgoq; creditum eſt, eas inferiorũ eſſe fauces. Vir. 4. Geor. Tænarias ẽt fauces, alta oſtia Ditis. Ibidem marmor Laconicum effodiebatur, coloris viridis, quod & a loco Tęnarium cognominatur. Proper. lib. 2. Quod non Tęnarijs domus eſt mihi fulta columnis.

TAENIAE, f. 1. *ταινίαι*, vittarũ extremitates, vt quę ab inſulis pendent. Vir. 7. Aen. Fit tortile collo Aurum ingens coluber, fit longæ tænia vittæ. Quandoq; accipitur pro tota vitta. Idem li. 5. Puniceis ibant euincti tempora tænis. Vbi Ser. tu. Tęnis, à tęna; non tęnia; nam & Tæna, & tænia dicitur. Tænia (inquit Feſtus) propriè dicit fascia, Græca enim dictio eſt *ταινία*, quam ſic interpretatur Verrius, & dicat eſſe laneũ ornamẽtũ capitis honorati. Ennius in Alexandro, Volans de cælo cum corona, & tęnijs. Hactenus ille. Pli. li. 13. c. 12. Deprehenditur, & lentigo oculis, ſed incerta medijs glutinamẽtis tænia, fungo papyri bibula vix niſi litera fundẽte ſe, tantum ineſt fraudis. Tænias prętereа dicimus lapides, ſub aquis cãdicantes, in

longum porrectos, à faſciarum ſimilitudine. Pli. in Præf. lib. 3. Nec profunda altitudo miraculũ minuit. Frequentes quippe tæniæ cãdicantis vadi carinas territant. Eſt & tænia, piſciculi genus apud Ariſtotelẽ à gracilitate, & longitudine dictũ. vide Pli. li. 32. c. 7. Tęniola diminutiuum. Col. lib. 11. c. 3. Braſſica cum ſex foliorum erit, transferri debet, ita vt radix eius liquido fimo illita, & inuoluta tribus algæ tæniolis pangatur, hoc eſt, quibuſdam quaſi faſciolis.

TÆNON, f. 3. fuit vrbs in Laconia teſte Hermione in lib. 9. Plinij à qua mulier poetria nomine Herina ortũ habuit. Fuit & in Achaia vicus *τηνοῦσσα*, id eſt, Teneũ & tenea vicus, inter Mycenas, & Corinthũ.

TAGES, m. 3. (inquit Feſtus) idem quod furunculus tagendo dictus. Antiqui enim Tagere dicebant pro tangere. Vnde Tagacem manum, dixit Lucil. Mutoniſq. manum perſcribere poſſe tagacem.

TAGES, in. 3. filius Genij teſte Feſto, & nepos Iouis, qui adhuc puer XII. Etruriæ populos haruſpicinã traditur docuiſſe. De hoc Cic. li. 2. de Diu. ſcribit ad hunc modũ. Tages quidã dicitur in agro Tarquinienſi, cũ terra araretur, & ſulcus altius eſſet impreſſus extuliſſe repente, & eũ affatus eſſe, qui arabat. Is autẽ Tages, ut in libris eſt Etruſcorũ, puerili ſpecie dicitur viſus, ſed ſenili fuiſſe prudẽtia. Eius aſpectu cũ obſtupuiſſet bubulcus, clamoremq; maiorem cũ admiratione edidiſſet, concurſum eſſe factũ, totamq. breui tpe in eum locum Etruriã conueniſſe, tum illum plura locutum multis audientibus qui oĩa eius verba excepetint, literiſq; mandauerint: omnem autem orationẽ fuiſſe eã, qua haruſpicinæ diſciplina continetur: eã poſtea creuiſſe rebus nouis cognoſcendis, & ad eadẽ illa principia referendis. Hactenus Ci Ou. l. 15. Met. Indigenæ dixere Tagẽ, qui primus Etruſcã Edocuit gentẽ cæſus aperire, &c.

TAGESTA, f. 1. *ταγεστα*, Africæ oppidum, D. Aug. patria. Plin. lib. 5. c. 4. *παρὰ θάλασσαν*. Tageſtenſe oppidum vocat.

TAGO, tagis, a. 3. [*Toccare* נגע naghangh. *Gal. Toucher*,] apud veteres in vſu fuit, pro tango. Tagit (inquit Feſtus) pro Tangit, procul dubio antiqua conſuetudo vſurpauit. Pacuuius in Teucro: Vt ego ſi quis me tagat, & tagam. Idem in Hermiona, Non cernam, niſi tagam. Hinc etiam Attigo, legitur pro attingo. Pla. in Bacc. Ne attigas puerum iſta cauſa, quando fecit ſtrenue.

TAGVS, m. 2. *τάγος*, fluuius Lnſitaniæ, aureas trahens arenas. Iuuen. quod Tagus, & rutila Pactolus voluit arena. Circa hunc fluuium (ſi Plinio credimus) equæ Hanti Fauonio obuerſę, animalem ſpiritum concipiunt, equoſque ita gignunt pernicißimos, ſed qui certium vitę annum non excedant.

TALABON, m. 3. *τάλαιολ*, filius fuit Iaſij, & Argos regnauit, vt notat Boccatius lib. 2. c. 38.

TALARIA, pl. num. n. 3 *πτέδιλα*, calceamenta alata Mercurij. Vir. lib. 4. Aen. Pedibus talaria nectit Aurea. Talaria induere, prouerbialis allegoria, pro eo, quod eſt fugam adornare: quaſique velle quopiam auolare. Cic. ad Att. lib. 14. Nemo eſt iſtorum, qui ecium non timeat: quare talaria induamus.

TALARIS, & hoc talare, o. 3. *κνημιδωτικός*, quod ad talos pertinet. vt, Veſtis talaris, quæ ad talos vſque deſcendit. Cic. 7. Ver. Stetit ſoleatus prætor pop. Romani cum pallio purpureo, tunicaque talari mulierciila nixus in littore.

TALARIVS, a. um. o. 1. 2. *πτερωτικός*. quod pertinet ad talos: vt, Lex talaria, aduerſus eos, qui talis luſitant. Talarius ludus, *κυβεία*. id eſt, ludus talorum. Cic. lib. 1. Offic. Addes his, ſi placet, vnguentarios, lanitatores, totum que ludum talarium.

TALASIO, m. 3. apud Romanos carmẽ nuptiale erat: & Deus ipſe nuptiarum prędes, quem Græci vocant *ὑμέναιον*. Mart. lib. 1. Quid, ſi me iubeas Talaſionem verbis dicere nõ Talaſionis? hoc eſt, Quid ſi me iubeas hymnos nuptiales alijs verbis, quam nuptialibus cantare? Feſtus ex ſententia Varronis Talaſionem tradit fuiſſe vocem nuptialẽ, nouis nuptis boni ominis cauſa acclamari ſolitæ. Quare autem ea acclamatione in nuptijs vterentur, diuerſi diuerſa ſenſerunt T. Liu. li. 1. ab Vrbe ſcribit, in raptu Sabinarũ, virginem vna longe ante aliàs ſpecie, & pulchritudine inſignem a globo Talaſij cuiuſdam raptam fuiſſe, multiſq; ſciſcitantibus cuinam eam duce rent, identidẽ, ne quis eam violaret, Talaſio ferri clamitatu: ideoq; eam vocem nuptialem eſſe factam. Varro exiſtimat hãc vocem in nuptijs vſurpatam fuiſſe non alia ratione, niſi vt nouæ nuptæ ad opera & labores. & prędpuè ad lanificia excitarentur. Talaſionem enim vocabant quaſillum, ſiue calathum, hoc eſt, vas lanificijs aptum, Quam ſententiam tangit & Plutarchus in Proble. a Græcis huius vocem originem repetens, qui lanam, *τάλασιον*, appellant.

TALEA, f. 1. [*Palo*, ספח ſapin פארח purah צלצל tſaltſal. G. Eizweig, ſetzling, ſezzwe. g. G. *Vn ſcion ou plãtal, ou ietton d'arbre taillé par le bout qu'on met en terre*. Hiſp. *Eſtaca propria para p'antar*,] *τάλια, ξυλάριον*, ſurculus præciſus ex vtraque parte, vt in terra inſeratur. Pli. lib. 7. c. 17. Myrtus, & taleis feritur: motus talea tantum: quoniã ramo eam ſeri religio fulgurum prohibet. Quapropter de taleari ſato nunc dicendum eſt. Seruandum in eo ante omnia, vt taleę ex feracibus fiãt arboribus, nec cuiuæ, neve ſcabræ, aut bifurcæ, neve tenuiores, quam vt manum impleant: ne minos pedalib. vt illibato cortice: atque vt ſectura inferior ponatur ſemper. Cato de re ruſt. c. 4. Taleas oleagineas, quas in ſcrobe ſaturus eris, crepidatas

tuum.

facito. Quemadmodum vero ſurculus, qui in terra ſeritur talea dicitur: ita quod inſeritur ramo, Calamus vocatur, Pli. li. 17. c. 14. Qđ ſi longius, afferantur pomorũ calami, rapo infixos optimè cuſtodire ſuccum arbitrantur. Eſt aũt hęc vox Græca, ſed quam Latini ita in vſum ſuũ cõuerterunt, vt Taleare pro incidere, ruſtica vſurpet ſimplicitas. Taleas (inquit Nonius) ſciſſiones lignorũ, vel preſegmina. Varro appellat de re ruſt. lib. 1. Vnde etiam nunc ruſtica voce, Intertaleare dicitur, diuidere, vel incidere ramum ex vtraque parte æqualiter præciſum, quas alij. Clauulas, alij taleas appellant.

TALEOLA, læ, f. 1. diminutiuum ξυλάριον, parua talea. Col. l. 3. c. 17. Idque per gemmas quinas, vel etiam ſenas partiti, complures taleolas terrę mandauerunt.

TALENTVM, n. 2. [*Talenta, vna ſorte di moneta,* כבר chichchar. G. Ein talent, ein gewicht, hielt 60. minas, das iſt bey 600. Kronẽ. *Gal. Vn talent, vna certaine ſorte di monnoye,* Hiſp. *Cierte manera di moneta mayor,*] τάλαντον, multiplex fuiſſe Budæus in eo opere, quod de Aſſe conſcripſit, latiſſimè docet. Quoties tamẽ apud ſcriptores talenti mentio occurrit, niſi aliud addatur, de minore talento Attico feri intelligimus, quod fuit minarum ſexaginta, ſingulæ autem minæ drachmas Atticas centum continebant. Valebat itaque talentũ ſex millia drachmarũ, hoc eſt, ſi ad Gallicæ pecuniæ æſtimationẽ redigas, coronatos ſexcentos, ſingulis coronatis ſolidis Turonẽſib. triginta quinque æſtimatis. Decem autem talenta coronatorũ ſex millia conficiunt. Quindecim talenta nouem millia aureorum. Viginti talenta, duodecim millia. Sed hoc, vt iam diximus, de talẽto Attico minore intelligendum eſt, quod apud ſcriptores plurimum celebratur. Eſt enim & alterũ talenti Attici genus, quod talentum magnum vocant, quod ad minus talenti epitriti, hoc eſt, ſeſquitertij habet proportionem. Nam cum talentum minus ſexaginta tantũ haberet minas, magnum talentũ minas habeat octoginta. Vtrũque autem talenti genus Atticum erat. Neque mirũ videri debet, Atheniẽſes duplici talẽto fuiſſe vſos, cum etiam duplex apud eos fuerit mina, maior & minor, quæ eandem inter ſe proportionẽ habebat, quã talentum maius, & minus. Erat enim mina Attica maior centũ drachmarum, cum minor ſeptuaginta quinque tantum haberet drachmas. Erant præterea pleraq; alia talentorum nomina, Euboicũ, Ptolemaicum, Syrium, Tyrium, Antiochenum, Babylonium, pondere & precio omnia fere diſtantia, ſed in hoc vno cõuenientia, quod omnia ex ſexaginta ſui generis minis conſtarent, ſed quæ in quibuſdam ciuitatib. maiores eſſent, quam in alijs: vnde etiam nata eſt talentorũ diuerſitas. Nam, vt ſcribit Africanus, talentum omne minarum fuit ſexaginta. Verũ quoniam minæ apud alios maiores erant, apud alios minores, factum eſt, vt talenta quoque eſſent inæqualia. Minarum etiã diuerſitas, ex varietate drachmarum nata eſt, quæ in quibuſdam ciuitatibus maioris erant precij & ponderis, quam in alijs. Quod & ipſum apertiſſimè teſtatur Iulius Pollux li. 9. Hoc (inquit) vtique dicere non intempeſtiuum erit, quod Atticum talentum ſex millia drachmarum valebat Atticarum: Babylonium verò ſeptem millia, Ægineũ decem millia, Syrium mille & quingẽtas, iuxta Atticæ drachmę rationem. Quẽadmodum ſanè & Atticas minas Atticum talentum habuit ſexaginta, Babylonium ſeptuaginta, Aegineum centum, iuxta proportionem. Sed mina ipſa, vt apud Athenienſes habuit centum drachmas Atticas, ſic apud alios quoque ipſis conſuetas, quæ pro ratione cuiusque talenti ſecundum augmentum, vel decrementum valerent. Hæc ille.

TALGA, f. 1. Inſula in mari Hyrcano (vt Pomponius refert) ſine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans, ſed vicini populi, quæ gignuntur, attingere nefas, & pro ſacrilegio habent, Dijs parata exiſtimantes, Dijſque ſeruanda. Hact. Mel. Ptol. lib. 6. cap. 9. Talca dicitur, Pli. lib. 6. c. 17. in Caſpio mari vulgatam inſulam Tazatam eſſe ſcribit. Variat igitur nomen vt in ſexcentis alijs, Viſtula, Iſtula, Tabireni, Tabarni, Tibareni, &c.

TALIO, m. 3. ἀμοιβή. qualis tetributio, idque in malam partem, vt ſi cui quis oculum eruerit, idem ille patiatur. Hinc Retaliare, ἀμείβεσθαι, Gellius formauit, quod ſignificat talione hominem repercutere. Pli. lib. 7. c. 54. Sicut in Cornelia familia nemo ante Syllam dictatorem traditur crematus; Idque voluiſſe, veritum talionem, eruto C. Marij cadauere.

TALIPEDO, as, p. c. n. 1. [*Scapucciare, ſdrucciolare,* מעד mahadh] παραφέρομαι pedibus vacillo & quaſi ſupra talos inſilio. Feſtus.

TALIS, & hoc le. o. 3. [*Tale,* כזה chazen. G. Solch. *Gal. Tel. Hiſp. Tal.*] τοιοῦτος, eiuſmodi, eius generis. Plau. in Aul Cui in re tali ſubue niſti ante hac. Tere. in Hea. Tum prẽterea talem, niſi tu, nulla pareret filium. Virg. 1. Aen. Haud equidem tali me dignor honore. Ci. 2. Off. Quales ſimus, tales eſſe videamur.

TALITER, [*Talmente,* באזת chazoth. Ge. Solcher geſtalt, der geſtalt. *Gal. Tellement.*] aduerb. τοιούτως, tali modo. Cic. ad Att. lib. 19. Etenim audieram nemini taliter licere. Plin. lib. 35. c. 11. Nec cameras ante eum taliter adornari mos fuit.

TALITRVM, tri, n. 2. percuſſio, quæ vngue fronti puerorum infringitur. Suet. in Tiberio Cæſ. cap 68. Articulis tam firmis, vt recens, & integrum malum digito terebratet: caput pueri, vel etiam adolescentis talitro vulnetaret.

TALIVS, m. 2. in Sabinorum nominibus prænominis loco videtur fuiſſe. Feſtus.

TALPA, æ, f. 1. [*Talpa,* תנשמת tinſchemeth. G. Ein ſchermaus. *Gal. Vne taulpe.* Hiſp. *Topo animal.*] ἀπὸ παλάξ, gen. maſc. & fœm. animal captum oculis, muri ſimile, quod arua & hortos ſuffodit. Virg. 1. Geor. Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.

TALTHYBIVS, m. 2. ταλθύβιος, Hom. Ilia. 1. præco Agamemnonis in Græcorum exercitu, qui vna cum Eurybate, ab Aganẽnone miſſus eſt ad Achillis caſtra, vt Briſeidem ab eo abduceret. Qui. in Epi. Briſeid. Nam ſimul Eurybates me Talthybiuſque vocarunt, Eurybati data ſum Talthybioque comes.

TALVS, li, m. 2. [*Tallone,* קעסל katſul. G. Ein bick elbein im geleich anden hinderen fuſſen der thieren ſodẽ klawen ſpalten. Itẽ, knod oder knortẽ am fuſs. G. *Le talon.* Hiſ. *El calcannar del hombre, carneol,*] ἀστράγαλος, os in articulo pedis animalium biſulcorum, ventre extuberans, concaua vertebra ligatum, quadratũ forma: altera parte concauum, altera ferè planum. Tali autem homini nõ ſunt, neque animalibus digites, aut ſolidas habentibus vngula, ſed tantum (vt diximus) biſulcis. Pli. li. 11. c. 46. Talos aſinus Indicus vnus ſolidipedum habet; Et paulo poſt. Hominem qui exiſtimarunt, talos habere, facilè ſunt conuicti, κατὰ χροιὰν τῶν, tamen talos quoque in homine dicimus pro ima parte pedis: ſiue pro oſſe, quod iuxta calcaneum extuberat. Hor. Ser. 1. Sat. 2. Ad talos ſtola demiſſa, & circumdata palla. Hinc talaris veſtis dicta eſt, ποδήρης, vſque ad talos demiſſa. Tali item dicebantur officula quædam quadrilatera, quibus olim luſitabant, quorum latus, quo vnitas ſignificabatur, Canis, ſiue Canicula dicebatur: in quam conuerſo talo deponebatur ab eo, qui iactauerat, nũmus vnus ſine lucro. Vnde dãnoſa canicula Perſio dicitur. Eius oppoſitum latus, Venus, ſiue Couis dicebatur, ſeptenarium numerum ſignificans, quem numerum qui repræſentaſſet, ſex nũmos lucrifaciebat, & quidquid caniculæ iactu corraſum eſset; Alia duo latera Chius & Senio dicebantur, ternarium ille, hic quaternarium ſignificans, Chius lucri nummos tres Senio quatuor auferebat: ideo dexter dictus. Perſ. Quid dexter ſenio fertet. Scire erat in voto. Erat tamen & ludi quædam ratio, in qua Senio ęquè damnoſus erat, atq; canis Suet. de Auguſt. Talis iactatis, vt quiſque canem, aut ſenionem miſerat, in ſingulos talos ſingulos denarios conferebat in medium, quos tollebat vniuerſos qui Venerem fecerat. Alię quoque in hoc ludi genere differentiæ fuerunt. Nam & Vulturios habebant, & Herculem baſilicũ. Plan. Talos poſcit ſibi in manum: prouocat me in aleam: iacit Vulturio quatuor: Talos arripio, Herculem iacto baſilicum.

TAM, & QVAM [*Tanto, & quanto.* Ger. So vaſt als. *Gal. Tant que. Hiſp. Tanto, & quãto,*] τόσον καὶ ὅσον, Priſciani ſentẽtia aduerbia sũt, q̃ poſitiuo, cõparatiuo, & ſuperlatiuo adjiciũtur, cũ duo, vel plures comparatiui, & ſuperlatiui diuerſæ ſignificationis poſiti inter ſe æquantur, vel ijdem geminantur. Cic. pro Deiot. Iſtam, inquam, dexterã non tã in bellis, neque in prælijs, quam in promiſſis, & fide infirmiorẽ: bis infirmiorem intelligendum eſt. Superlatiui exẽplum. Sal. Quàm quiſque peſſimè fecit, tàm maximè tutus eſt. Frequentiſſimè aũt poſitiuo. Cic. Tam ſum amicus reipublicæ, quàm qui maximè, ſcilicet eſt amicus, hoc eſt, Tàm amo rempubl. q̃ ille qui plurimum amat. Componitur, tam cum etſi, & ſignificat quãuis. Pl. iunior de Mart. Dedit quantum maximum potuit, daturus ampliùs ſi potuiſſet: tametſi quid homini dari poteſt maius, quam gloria, laus, æternitas? Tam aduerbijs adiũctum. Ter. in Hea. Nũquam tam manè egredior, neque tam veſperi domum reuertor, quin, &c. tam diminutiuis additum. Ter. in Adelph. Tam ob paruulam rem penè ex patria: turpe dictu. Tam modo, inquit Feſt. veteres pro modo accipiebant: quod Græci dicunt οὕτως ἄγαν.

TAMA, f. 1. dicitur (inquit Feſtus) cum labore vię ſanguis in crura deſcendit, & tumorem facit. Lucilius, Inguen ne exiſtat, papulę, tama, ne boa noxit.

TAMARA, f. 1. ταμάρα, oppidum Dammoniorum, in Occidentali parte Britannię inſulę. Ptol. lib. 2. cap. 3.

TAMARAS, m. 1. Ptol. Pomp. Tamaris fluuius Hiſpaniæ Tarraconenſis, in Arrabrorum finibus in Oceanum fluens Occidẽtalem, a quo vicini populi Tamarici dicuntur. Vide Ptol. li. 2. cap. 6. & Melam lib. 3. in deſcriptione Hiſpaniæ.

TAMARITÆ, pen. p. m. 1. ταμαρῖται, populi Aſiatici non longè a Caſpio mari.

TAMARIX, ricis, f. 3. [*Tamarico,* G. Tamariſchẽ holtz. tamariſch. *Gal. De la bruyere. Hiſ. Tamariz, arfe, ò carache,*] μυρίκη. humilis frutex eſt ametinę ramis, folio anguſto carnoſo & ferè pinnato. Duo eius ſunt genera, Siluestre omnino ſterile, vnde & Infelix lignũ appellatur, a Gallis Bryaria. Alterum fructiferum, quod in Aegypto aluſſimas æquat arbores, ramis ex herbaceo, ſaluoque variegatis lignoſo fructu, galla maior: in quo ſemen guſtu aſperũ, eiuſdem effectus cum galla. Vide Plin. lib. 24. c. 9.

TAMARVS, m. 2. τάμαρος, Britannię fluuius, nõ procul ab Octio promontorio, quod Meridiem ſpectat, in Britannicum Oceanum influens. Ptol. lib. 2. cap. 3.

TAMEN,

TAMEN,[*Nientedimeno, nulladimeno, nondimeno, tuttauia, pur,* תם ach.G.Iedoch,nicht deſt minder.*Gal.Toutes fois,neantmoins,ſi eſt ceque Hiſ.Mas ò empero,*]ἐμως,μέντοι,aduerſatiua cõiunctio eſt,idẽ ſignificans,quod attamen,verumtamen,nihilominus quæ,vbi prę cedit Quanquam, Quamuis,& alia huiuſmodi,dat principiũ conſtructionis,ipſa dictione.Tamen excuſſa, quæ ideo in ligatura, & quaſi iunctura orationis fuerat inſerta, quia oratio, vnde non debuerat,inceperat.Idcirco in ordine Grãmatico tamen abiicitur,tã quam functum officio ſuo. Aliquando particula incæptiua eſt.Ci. Pæto:tamen a malitia non diſcedis.Aliquan do ponitur pro ſtatim [*Subitamente,*] Vir.9.Ecl.Hic hædos depone, tamen venietmus in vrbẽ.Aliqñ pro tandem:[*Finalmente,*]Sal.li.3.Hiſt.Nam qui enare conati ſunt,icti ſæpè ferramentis nauiũ, tñ aut vulnerati a ſuis, aut afflicti vndarũ vi multato fedè corpore,&c.Plau.Ita faciã,ita placet,quid tum tamen?Aliqñ dumtaxat,[*Purche.*]Ter,in Hecy. Quod potero faciam,tamen vt pietatem colam: Vbi Donatus, tamen,id eſt,dumtaxat,vel ita tamen,vt pietatem colam. Hinc cõponuntur Attamen,& Verumtamen,eiuſdem ferè ſignificationis.

TAMETSI,[*Benche ſe bene,quantunque.*Ge.Vvieuwol, ob ſchon. *Gal.Iacoit que,combien que.Hiſ.No embargante, no obſtante, donque.*]κἂν, καί τοι,aduerſatiua particula, idem valens, quod Quanquam, vel Etſi.Cic.pro Sex. Roſ. Tametſi viciſſe debeo; tamen de meo iure decedam. Hæc in principio orationis poſita,indicatiuo gaudet:ſecundo loco ſubiunctiuo: Tametſi pro tamen,[*Nondimeno,*] Tere. in Andr.Rape.D.Si quicquam mentitũ inuenies,occidito:Si nihil audio Ego iam te commotum reddam.D. tametſi hoc verum eſt. Tametſi.Ci.Epi.vlt.li.4.de Ora.lib.3. & de Petitione Conſulatus.

TAMIA,f.2.ταμία,oppidum in Orientali parte Britanniæ inſulę,ſub Caledonijs,Ptol.lib.2.cap.3.

TAMINIA,f.1.vuę genus,acinos habens rubentes, quę a quibuſdam falſo Aſtaphis agria credita eſt.Pli.lib.23.ca.1.Aſtaphis agria,ſiue ſtaphis quã Vuam taminiam aliqui vocãt falsò(ſuum.n.genus habet)cauliculis nigris, rectis foliis lãbruſcæ,fert folliculos vetius,q̃ acinos, virides, ſimiles Ciceri:in his nucleum triangulum.Mature ſcit cum vindemia, nigreſcitq; cum taminię rubentes norimus acinos:ſciamuſque illam in apricis naſci, hanc non niſi in opacis.

TAMOS,m.2.Indiæ promontorium eſt,quod Taurus attollit, in Meridiem ſeſe conuertens. Vide Pomp.in deſcriptione Indiæ.

TANAGRA,f.1.τάναγρα,oppidum Bœotiæ mediterranæ, quã γραῖαν, ab Homero appellari tradit Steph. Nobilitatum fuit autem hoc oppidum præſtantiſſimo genere gallinaceorum, ad pugnas, & prelia naſcentium,teſte Pli.lib.10.c.21.

TANAGRVS,ſiue Tanager,m.2.τάναγρος. fluuius eſt Lucaniæ,quę eſt regio Italiæ inter Picentinos & Brutios. Vir.3.Georg. Et ſicci ripa Tanagri.

TANAIS,m.3.τάναϊς,fluuius Scythię. Aſiam diuidẽs ab Europa,Fertiturque a Septentrione Nilo aduerſus,inquit Strabo li.11.paulo tamen Orientalior,non ſolum per Scythas in Męotim defluens,ſed & per Sauromatas.Originem eius incertam aliqui putant.Ptol.ex montibus Riphæis prodire putat,qui magis Auſtrales ſunt, quam Hyperborei.Alij in quorum numero Herod.eſt lib.4.aiunt eſſe paludem non admodum magnam,ex qua Tanais naſcitur, qui duobus oſtijs Męotim ingreditur, quæ ſtadij, intra ſe circiter ſeptuaginta diſtare ferunt. Alij ex Caucaſijs montibus oriri exiſtimãt. Scythę Tanaim Silin vocant. Fuit & oppidum Tanais, ad amnis huius oſtia,teſte Pli.lib.2.c.98. a Græcis, qui Boſphorum tenuere, conditum.Vide Ptol. lib.5.c.9. Dionyſius in Periegeſi.

TANATÆ,p.p.c.1.τανάϊται, Tanais fluuij accolę,a Suitis, Anchetis, & Satarneis deleti.Pli.lib.6.c.7.

TANAQVIL,f.3.Tarquinij Priſci vxor fuit, magni animi mulier, & Hetruſcæ diſciplinę peritiſſima. Vide Liu.lib.1.ab Vrbe.

TANARVS,m.2.ex Apennino naſcens,& in Padum influens.Plin.lib.3.cap.6.

TANDEM,*Finalmente,vltimamente,alla fine,al fine,* בסופו bacharouah.G.Letſtlich,hinden hernach,zũ letſtẽ.*Gal.A la par fin,in fin,finale.Hiſ.Finalmente,in fin,a la poſtre.*]ποτὲ τελευταῖον,τέως,ὑστατον,poſtremo,denique,ad extremũ.Vir.Iam tandẽ Italiæ fugiẽtis prędimus oras.Per interrogationem habet vrgens quidquã, & accelerans. Cic. Quouſque tandem abutere Catilina patientia noſtra?Aliquando eſt coniunctio expletiua. Ter.in Phorm.Ita ne tãdẽ vxorem duxit Antipho iniuſſu meo?Interdũ ponitur pro aliqñ vt apud eundem: Ita ne tandem ſororem duxit? Nonnunquam pro vix.Cic.Tandem aliquando Quirites.Idem pro Saltem. Ter. in Eun. Perfice hoc precibus, aut precio, vt hęream parte aliqua tandem apud Thaidem. Item pro tamen[*Nondimeno.*]Cic. In qua ciuitate tandem arbitrare te viuere? Tandem reticentia quędam cum abrupto ſermone,nonnihil ornatus habens. Plau. in Cur. Ac tandem,tandem.PH. Tandem es odioſus mihi.

TANDIV,[*Tanto tempo,*G.So lang.*Gal.Tant de temps,ſi long temps.Hiſ.Tanto tiempo,tanto como.*]τοσοῦτον χρόνον, tanto tempore Cic.6.Ver.Nam tam diu fuit in carcere Apollonius.Tãdiu & quãdiu.Ci.4.Ver.Ignominia autem grauis tandiu in illo homine fuit, quandiu iſte in prouincia manſit,

TANGO,gis,tetigi,tactũ,a.3.[*Toccare,*נגע naghang משש miſcere.Ger.Antrueren,betaſten.*Gal.Toucher.Hiſp.Tocar,*]ἅπτομαι, tactus ſenſu deprehendo.Lucr.li.1. Tangere.n. & tangi niſi corpus nulla poteſt res. Sed quoniã tangendo, quodammodo moueri videtur ea,quæ tanguntur, Tangere qñque,pro cõmouere [*Commouere.*] capitur.Idem lib.1. Nec bene pro meritis capitur, nec tãgitur ira. Nõnunquã pro fulmine percutere,ſiue afflare,[*Percuotere.*]Virg. 1.Eclo.De cælo tactas memini prædicere quercus.Qñque circumuenire.Turpil.At ẽt ineptius meus eſt mihi pater iratus:quia cum talento argento tetigi veteri exemplo amantis.Aliquando pro peruenire,[*Giungere.*]Cic.Vertes ſimul ac tetigit prouinciam.Tangere aliquid,pro deſcribere,mentionem facere,obiter attingere[*Fa mentione.*]Ci.4.Acad.Sed vbi Socrates,vbi Ariſtoteles iſta tetigit? Hęc modicè me tangunt.i. mediocriter me commouent. Cic.ad Att.lib.2.Cætera in magnis reb.minæ Clodij,cõtentioneſque,quę mihi proponuntur,modicè me tangunt.Tangere conſilia alicuius intelligere,[*Intendere,*] Cic.poſtquam autem conſilia eius omnia tetigi.Compoſita a Tango ſunt,Attingo,Contingo,Obtungo,Pertingo, quorum ſignificata explicantur ſuis locis.

TANIS,f.3.τάνις, ciuitas Aegypti, a qua Tanicum, ſine Taniticum Nili oſtium dictum eſt.Herod. lib. 2. ab inſignibus oppidis Nili oſtijs impoſita nomina ſcribit:ea ſunt,Canopus,Bolbis,Sebennus, Pathmis, Menedes, Tanis; a qua Taniticum Ptol. & Strabo deriuant,Pomponius,Tanicum.

TANOS,m.2.gemma inter ſmaragdos ingratè viridis, & intus ſordida.Pli.lib.37.cap.5.

TANQVAM,[*Come,*כ ch במ chemo.G.Als,ob,gerad als.*Ga.Comme, cõmeſi,ainſi que, ainſi comme.Hiſ.Como,*] ὡσανεί, ὡσπερεί, ὥσθ', aduerb.eſt ſimilitudinis verbis ſubiunctiuis gaudens.Pl.Nat.Hiſto. lib.2. Tanquam neſciamus hanc eſſe ſolam, quę nunquam intercatur:id eſt,quaſi neſciamus. Tãquam cũ Sic, pro quemadmodum, [*Si come.*]Cic.ad Caſſiũ lib.12.Tanquam.n. ſi clauſa ſit Aſia,ſic nihil perfertur ad nos præter tumores de oppreſſo Dolabella.

TANTALIS,idis,f.3.τανταλὶς, oppidum fuit Magneſiæ, terrę hiatu abſorptum.Pli.li.2.c.91.Tantalis item patronym.fę. eſt,a Tantalo deductum:quo poetæ vtuntur pro Niobe Tantali filia.Ou.6.Met. Diro conuitia facto Tantalo adiecit.

TANTALVS,m.2.[*Tantalo,*] τάνταλος, Iouis ex Plote nympha filius fuit,Agamẽnonis,& Menelai auus.Vnde & Tantalidę dicti ſunt. Hic cum Deos conuiuio excepiſſet,vt eorum diuinitatem experiretur. Pelopem filium membratim diſcerptum, coctumq. ijs apoſuit comedendum. Illi vero à nefandis epulis abſtinuere omnes, vnà Cerere excepta, quæ pueri humerum deuorauit; pro quo illi Dij eburneum humerum reſtituerunt, reuocataq; per Mercurĩ ab inferis anima,Pelopem ad vitam reuocarunt. Patrem vero tanti ſceleris auctorem ad inferos detruſerunt,vbi perpetua fame, & ſiti torquetur,Eridani fluuij aquis,& pomis,quæ capiti eius immineant,captationem eius fugientibus. Quam fabulam mythologici de auaris interpretantur,qui bonis partis frui non audent.Hor.li. 1.Ser.Sat.1. Tantalus a labris ſitiens fugiẽtia captat Flumina: quid rides?mutato nomine de te Fabula narratur,congeſtis vndique ſaxis Indormis inhians,& tãquam parcere ſacris Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.Plato in Cratylo ſcribit, Tantalum dictum eſſe quaſi,ταλάντατον,hoc eſt infeliciſſimum.Alius fuit Tãtalus Corinthiorum rex, ob pietatem Deorum menſis dignatus. Alius Thyeſtæ ex Merope filius interfectus & appoſitus eſca patri.Euſebius Tantalum Phrygiæ regem cum Troe rege Dardanię, quod Ganymedem rapuerit, bellum geſſiſſe ſcribit.

TANTI,[*Per tanto,*]περὶ τοσούτου, & Quanti,περὶ ὅσου, cum eorum compoſitis.Tantidem,Quantilibet,Quanticumq; iunguntur verbis pretiũ ſignificantibus,qualia ſunt,emo,vendo,veneo,mercor, cõparo,æſtimo,conſtat,conduco,loco,fęneror,paciſcor,pango,pępigi,condemno, poſtulo, & ſi qua ſint alia; quæ ñ in *alijs* prędictis ablatiuum poſtulant. Teren.in Eun. Quid agas?niſi vt te tedimas captum quanti queas Minimo; ſi nequeas paulo, at quanti queas.i.tanti te tedimas,quanti queas. Liu.lib.48.Mancipia minora annis viginti, quæ poſt proximum luſtrum decẽ millibus ętis, aut pluribus venirent, ea quoque tanto pluris, quàm quanti eſſent,ęſtimarentur. Dicimus quoque aliquid non eſſe tanti,[*Non eſſer degno,*]id eſt,non ſatis dignum, ob quod quicquam fiat. Cæl. ad Ci.lib.8.tanti non fuit Arſacem capere,Seleuciam expugnare, vt earum rerum, quę hic geſtæ ſunt ſpectaculo careres.

TANTIDEM,Terent.Ob malefacta hæc, tantudem poſtulat emptam ſibi tradier.

TANTISPER,adu.[*Tanto tempo,tratanto.*Germ.So lang.*Gal.Ce temps pendant,dauant que,tandiſque.Hiſpan.Entre tanto que,*]ἐφ' ὅσον, ἕως, ἐπὶ τοσοῦτον, diu,poſtulatq; poſt ſe,Dum,Donec,ſiue Quandiu,vel quoad.Ci. 2.de Inu. Deinde eſt in carcerẽ deductus, vt ibi eſſet tantiſper dũ culeus,in quẽ delectus in profluentem deferretur,cõparetur.Ter. in Hea.Ego te meum eſſe dici tantiſper volo, dum quod te dignũ eſt facies.Sic cætera eiuſdem terminationis temporis breuitatẽ ſignificant:vt,Quãtiſper,Parumper,Paulliſper,Aliquantiſper.Ponitur etiam Tantiſper,ſine Dum,& ſignificat tantummodo,ſiue in-

tetea,[*Solamente*,]Liu.li. 1. Tñ id imperium ei ad puberẽm ætatẽ incoluume mansit. Tantisper tutela muliebri res Latina,& regnum auitum,paternumque puero stetit. Cicer.5. Tusc. Sed videro quid efficiat,tantisper hoc ipsum magni æstimo,quod pollicetur.

†TANTO,aduerb.comparatiuis gaudens[*Tanto piu*] τόσῳ μᾶλλον. vt Tanto magis. Cicer.5. Verr. Tantoq; minoris decumę venierunt quam fuerunt Tanto, sequente quod. Suet.in Tib. Tanto magis, quod ab vrbe egrediens, &c. Tanto ante. Cic.in Catil. Sic Tanto post,apud eundem pro Flacco.]

TANTOPERE,[*Si grandemente*.G.So hefftig.*Gal.Tant grandement, si fort.Hisp.En tanto grado.*] τηλικοῦτον, τοσοῦτον, vsque adeo, tam vehementer. Ter.in Adel.Ego hac in re nihil reperio,quamobrẽ laudes tantopere.

†TANTVLVS,dimin.à Tantus,pro tam pàruus. [*Cosi piccolo*] Plaut. in Trucul.Tum tantuli doni causa. Hinc aduerbium Tantulum. Cic.7. Verr.Si tantulum oculos deiecerimus.]

TANTVM,adu.[*Solamente*, לבד lebadh.Germ.Allein,nur.*Gal.Seulement autant dant.Hisp.Solamente,*] μόνον, μόνως, solùm,quod & tantummodo dicitur,& iungitur posituo.Plin.li.12.c.1. Sed quis non iure miretur, arborem vmbræ gratia tantum ex alieno orbe petitam?aliquando significat vsque adeo τοσοῦτον.Cicer.Attic.De sano illo tantum quantum me amas,velim cogites.

TANTVM non[*Quasi,*]ὅσον, ὅπως, μόνον οὐ, i.fermè:rei non planè peractæ,adu.Suet.in Tib.Cæs.Tantum non aduersis tempestatib.Rhodum enauigauit.

TANTVM abest.[*Non solo,non è,*] τοσοῦτου δεῖται, non solum nõ est. Cicer.li.1.Offi.Tantum abest ab officio,vt nihil officio magis possit esse contrarium. Hoc est, non modo officium non est, verum etiam nihil magis officio potest esse contrarium,vel tantum abest, vt officium sit,vt nihil,&c.

TANTVM quantum.[*Tanto,*] τοσοῦ τοῦ ὅσον, Plau.in Most. Tu vt occepisti,tantum quantum quis,fuge.

TANTVM MODO adu.[*Solamente*] μόνον, idẽ quod tantũ. Ter.in Phor. Posthac si quicquam,nihil precor, tantummodo non addat &c.

TANTVNDEM,ge.Tãtidé,sine alijs casibus.[*Altrotanto.Gal.Autant. Hisp.Altro tanto,*] τοσοῦτον. æquè multum,quasi tantum idem.Col. lib.7. Tum paribus casiæ,myrrheque,& turis ponderibus, ac tantundem sanguinis marinæ testudinis miscetur.Ter.in Phor.Num tu intelligis quid hic narret? P.num tu?A nihil PHAED. tantundẽ ego,hoc est,nihilo plus,quam tu. Tãtidem, i.æque magno pretio. Terent.in Adel. Domo me eripuit,verberauit, me inuito abduxit meam:Ob malefacta hæc, tãtidem postulat emptam sibi tradier.

TANTVS,a,um,o.1.2.[*Tanto,cosi grande.*Ger.So groß. *Gal. Si grand. Hisp.Cosa tamanna en quantidad.*] τοσοῦτος, τηλικοῦτος, à tã deduci videtur, quantitatẽque significat,quasi tam multus, vel tã magnus,habetq; fere particulã Quantum,sibi respondentem. Cicer. 6.Phil.Multas habui conciones;nunquã tantam vidi, quãta nunc est vestra.Idem 2. de Diuin.Sol maiorne terra sit,an tantus,quantus videtur. Aliquando non habet particulam hanc expresè subsequentem, sed quæ tamen facilè possit intelligi. Virg. 1. Aeneid. Tantæ molis erat Romanam condere gentem. Subaudi, Quanta ex iam dictis potest intelligi.Cice.pro Pompeio:Quis vnquam tã breui tempore tot loca adire,tantos cursus conficere potuit? Subaudi,quãtos hic confecit.Tanti genitiuus,verbis iungitur ad pretium pertinentibus.Ouid.in epist. Penelopes; Vix Priamus tanti totaq. Troia fuit.Eius tamen loco aliquando legitur ablatiuus Tãto.Plin.lib.12.c.18. Tanto nobis deliciæ,& fœminæ constant.

TAOS,m.2.gemma pauoni similis,qui Græcè ταώς,dicitur, Auct. Plin. lib.37.cap.12.

TAPETVM,ti,p.p.n.2.vel Tapetium,tij,vel Tapes,etis,mas.gen.[*Tapet*] ⊐⊐ masch. Ger.Ein tappet,odet teppich, gewuercket tuch, *Gal.Vn tapis.Hisp.Alhombra o tapete.*] τάπης, περίσπωμα, περιβόλαιον, idẽ quod auleũ, hoc est vestis stragula,variis coloribus intexta, qua aularum parietes,mensæ,lecti, nonnunquã etiam equi insternũtur.Vir.li.20.Qui fortè tapetibus altis Exstructis, toto persidebat pectore somnũ. Idem li.7. Instratos ostro alipedes,pictisq. tapetis.Stat.li.1.Theb.Altoq; inferrè tapetas. Accusatiuus Græcus est à tapes,etis. Plin. Vtinæ peristromata quidem æque sint Cãpanica, neq; Alexandrina belluata,consumq; tapetia.

TAPHIÆ,f,i.ταφιαὶ, quędã insulæ in mari Ionio, ante Leucadiam, propè Echinadas,quarũ nomina fuerãt Taphias,Arnoxia,& Prionessa,teste Plin.lib.4.c.12. Eædem & Teleboides dictæ, vtroque nomine ab incolis ducto;nam Taphij & Teleboæ ijs cõmuniter dicuntur imperasse. De quibus huiusmodi repetit originem parricator Apollonij poeta. Perseo ex Andromede,vt narrat Hero,quatuor fuere filij: Alæus Sthenelus,Mestor,& Electrion, qui simul regnarunt. Ex Hippothoe Mestoris filia,& Neptuno Pterelas genitus,ex Pterela Teleboas & Taphus,a quo Taphus insula,in qua Teleboæ ac Taphij communi nomine, & imperio fuere. Igitur ij Hippothoes eorum auiæ pecuniam ab Electrione eorum nepotum,qui pro ea spopondit,repetebant, qua negata ad arma venere, armenta abegerunt,ipsum denique, & hos sustulere. Alcmena Electrionis filia patrem vultura, Amphitryonem Thebanum,hominem potentissimum in matrimonium accepit, atque hoc pacto bello inter eos conflato ab eodẽ Amphitryone deleti sunt,eoũq; regnum Cephalo profugo Atheniensi,qui exercitui præerat,donatum,quod ad Vlyssem è successione peruenit.Hæc ille.Ex quo apparet Teleboas,& Taphios omnibus ijs insulis imperasse.

TAPHIAS,adis.f.3.ταφιὰς, insula est exigua in mari Ionio,ante Leucadiam,vna Taphiarum,siue Teleboidum Auctor Plin.li.4.ca.12.

TAPHIASSVS,m.2.ταφίασσος, mons est Aetoliæ,non procul à Chalcide. Plin.lib.4.cap.2.

TAPHII,m.2.τάφιοι,dicti sunt populi a Tapho Neptuni filio,qui Taphijs insulis imperauit, quæ sunt in mari Ionio, iuxta Echinadas. Vide supra in dictione Taphię Strab.lib 7. Taphios alios collocat ad Pontum Euxinum non procul à Borysthene flumio.

TAPHIVSA,f.1.ταφίουσα,oppidũ Cephaleniæ insulæ,e regione Leucadis,in qua Taphiusium marmor effodiebatur. Vide Steph. & Pl.lib.36.cap.21.

TAPHOS,m.2.τάφος,Steph. oppidum est Cephaleniæ insulæ, postea Taphiusa appellatum. Alioqui τάφος, Græcis sepulcrum significat. Vnde Epitaphion, sepulcri inscriptio.

TAPHOSIRIS,f.3.ταφόσιρις.vrbs Aegypti,Osiridis sepulcro nobilitata;vnde & nomen accepit.Strab.lib.7. duas huius nominis vrbes in Aegypto collocat;alteram ad mare,in qua maxima Osiridis festa celebrabantur,alteram in mediterraneis.

TAPHRA,f.1.Plinio. ταφρῶνα, Ptol. oppidum est Africæ propriè dictæ, inter duas Syrtes.

TAPHRAE,f.1.τάφραι, oppidum est ad sinum Carcinitem, in ipsis Tauricæ Chersonesi angustijs situm,vt refert.Pl.lib.7 c.12.Hunc locum quondam serui munisse dicuntur, cum absentibus dominis, in diuturno illo bello, quod aduersus Thracas Scythæ gesserunt,cum eorum vxoribus rem habuissent, vt ex sententia Callistrati refert Steph.Huius meminit & L. Florus,refertq; illam sua ætate Traiani auspicijs tuisse expugnatam.

TAPINOSIS,p.p.f.1.ταπείνωσις. figura est orationis, seu potius vitiũ, cum rei dignitas verbi humilitate deprimitur,ταπεινὸς,n. humile significat,& ταπεινόω,humilio,extenuo.Exemplum potest esse illud.Virg.2.Aenei.Apparent rari nantes in gurgite vasto. Vbi Ser. In gurgite vasto,Tapinosis est,i.rei magnæ humilis expositio.Prudenter tamen Vir. humilitatem sermonis epitheto plerumq; subleuat:vt hoc loco,Vasto, addidit.

TAPROBANE,f.1.ταπροβάνη,insula est omniũ, quę veteribus cognitæ fuerunt,maxima,à Colaico Indiæ promontorio in Austrũ quatridui nauigatione recedens, in qua Septentriones negãt conspici posse. Lucet ibi Canopos,sidus clarum,& amplissimum.Homines corporum magnitudine alios antecellunt,cœruleisq; oculis,atroci visu,terrifico sono vocis.Viuunt vltra annos centum. Nascũtur in ea beryllí,& hyacinthi,vt Ptol.li.7.refert. Vide plura de hac insula apud Plin.lib.6 c.22. & Vadianum in Melæ librum tertium.

TAPSACVM,n.2.Cyrenaicę regionis oppidũ, vt scribit Plin.lib.ca.5. in descriptione Cyrenaicæ regionis.

TAPSVS,vide Thapsus,m.2. Græci enim θάψος, scribunt per θ.

TAPYRI,Pli.m.2 τάπυρροι.Steph. populi sunt ad mare Caspium inter Deribicas,& Hyrcanos,quibus mos fuit,vt vxores suas,cũ duos tresve ex ijs filios suscepissent,alijs nuptui concederent. Aut. Stra.

TARACINA,f.1. vide Tatracina duplicato rr.

TARACON, vide Tarraco,r, littera geminata.

TARANDVS,m.2.τάρανδος,Arist.animal apud Scythas bouis magnitudine,capite ceruino non absimile,sed maiori,cornibus ramosis, vngula bifida, villo magnitudine vrsorum Solum ex ijs,quæ pilis vestiuntur animalibus,colorem mutat: sed cum sui coloris esse libuit asini simile est. Auctor Plin. lib.8.c.34.

TARANIS,p.c.m.3.dicebatur Iupiter à Gallis, cui humano sanguine litabant,Luca.lib.1.Et Taranis Scythiæ non mitior ara Dianæ.

TARAS,antis,m.3.τάρας, fuit Neptuni filius, qui primus Tarentum condidisse creditur,& à nomine suo appellasse. Græcè enim Tarẽtum τάρας, dicitur. Vide paulo post in dictione Tarentum.

TARATANTARA,p.c.fe.1.[*Voce della tromba,* תרועה terung hah.G. Der trommetten Klang oder schall.] vox tubæ ab Ennio ficta.Ser. in 9.Aeneid.in eum versum,At tuba terribilem sonitum procul ære sonoro.Hemistichium, inquit,Ennij,nam sequentia ille mutauit. Ille enim ad exprimendum tubæ sonum ait Taratantara: Et multa huiusmodi Vir.cum aspera inuenerit, mutat.

TARBELI, m. 2. τάρβελλοι, populi Galliæ Aquitanicæ, in Pyrenæos montes vergentes, quorum vrbs Aquæ Augustæ commemoratur a Ptol.lib2.cap.7.

TARCHETIVS,m.2.ταρχήτιος,nomen fuit impij Albanorũ regis, de quo Plutarchus in Romuli vita:Quidã(inquit)ẽt sunt, qui de Romuli ortu fabulosa quædã referre non dubitent,nam dicunt Tarchetio Albanorum regi scelestissimo,& crudelissimo homini diuinus spectrum domi visum ex penitissimo sactario se attollens,& ad multos dies mansisse. Fuisse ẽt Tethyos in Hetruria fatidicum tẽplum,à quo allatũ Tarchetio responsum, vt ei admitteretur virgo. Nã genitum inde ex ea filium,virtute,fortuna,ac viribus potentissimum,magnaq; ex re bellica gloriam relaturum. Quod cum

Tar-

Tarchetius vni ex filiabus expoſuiſſet, imperaſſe, vt cum monſtro illo coiret: Illā contempto patris imperio, ancillā in ſui locū ſuppoſuiſſe. Id Tarchetium re cognita ægrè tuliſſe, & vtramq; in carcerem, vt morte mulctaret, cōiecisse. Sed viſum eſt illi per quietem, ſe Veſtam videre, quæ puellas necari vetaret: ſed telā illis texendā tradi iuberet: nec prius viro locari, quàm illam abſoluiſſent. Cui in ſomnio cū paruiſſet Tarchetius, commentus eſt ratione, vt puellas perpetuo damnaret cœlibatu. Nam quicquid illæ interdiu texuiſſent, noctu alijs ancillis tradidit retexendum. Expleto deinde legitimo partus tempore, ancillam geminos ferunt perperiſſe, quos Tarchetius ſtatim Teratio cuidam tradidit exponendos. At illum ferunt ſecus fluuium infantes depoſuiſſe, lupamq; cum eo, veniſſet, admotis vberibus lac præbuiſſe, auibusq; varijs cibū pueris comportantibus, quod bubulcus aſpiciens, admiratus, auſuſq; accedere infātes ſuſtulit. Hac illos ratione ſeruatos, cum primum per ætatem licuit, Tarchetio tetendiſſe inſidias, ac tandem oppreſſiſſe. Hæc a Promathione quodam, qui Italicam ſcripſit hiſtoriā, memoriæ prodita accepiſſe ſe dicit Plutarch.

TARCHON, m. 3. *τάρχων*. nomen proprium Hetruriæ ducis, & Aruſpicis, qui Aeneæ ſuppetias tulit aduerſus Turnum & Rutulos. Dicitur & Tarcho, abiecta n, litera. Virgil. 8. Aeneid. Haud procul hinc Tarcho, & Tyrrheni tuta tenebant Caſtra locis.

TARDE, [*Tardi*. Ger. Gemaechlich, langſamlich. *Gal. Tardivement, lentement. Hiſ. Tardiamente,*] aduerb. *βραδέως*. lentè, pigrè, cunctāter. Ci. Ter. Pridie Idus Octob. Athenas venimus, cum ſanè aduerſis ventis vſi eſſemus, tardèq; & incommodè nauigaſſemus. Hinc Tardius, comparat. & ſuperlat. Tardiſſimè. Idem 4. Acad. Quinēt cum victor a Mithridatico bello reuertiſſet, inimicorū calumnia triennio tardius, quàm debuerat, triumphauit. Pli. li. 10. c. 7. Quattuor aut quinque tardiſſimè diebus florere incipiunt, totidemq; aut paulo pluribus defloreſcunt, hordea vero cum tardiſſimè, ſeptem. Accipitur aliquando pro ſero, [*Di notte,*] hoc eſt, veſpertino, vel nocturno tempore. Cice. pro Mil. Egreditur e villā ſubito, cur veſperi? quid neceſſe eſt tardè?

TARDIGRADVS, p. c. o. 1. 2. [*Chi va tardo.* Germa. Das langſam geht,] *βραδύπους*. qui tardè graditur. Cic. 2. de Diu. Quadrupes tardigrada, agreſtis, humilis, aſpera. Ex poeta.

TARDILOQVVS, o. 1. 2. [*Chi parla tardo.* German. Der langſam redt.] *βραδύγλωσσος*. qui tardè loquitur.

†TARDIPES, p. c. tardipedis, qui tardè incedit aut claudicat. Col. l. 16. Quin & tardipedi ſacris iam ritè ſoluris.]

TARDITAS, f. 3. [*Tardanza, dimora, pigritia.* עכבה hixxebah, ארך orech עצלה hatslah עצלות nghatslung. G. Gemaeche, lāgſamkeit, tragheit. *Gal. Tardiuete. Hiſ. Tardanza,*] *βραδύτης*, cūctatio, mora, pigritia, celeritati contraria. Ci. Q. Fr. li. 2. Sic ego, quoniā in iſto homine colendo, tam indormiui diu, te me hercule ſæpe excitante, curſu corrigam tarditatem cum equis, tum velis. Idem 6. Phil. Pleriſq; in rebus gerendis tarditas, & procraſtinatio odioſa eſt. Pli. lib. 20. c. 9. Idque etiam tarditati audientium prodeſſe aſſeuerat. Antiqui in eadem ſignificatione, & Tarditudinem dicebāt, & Tarditiem. Plau. in Pœn. Podagroſi eſtis, ac viciſtis cochleas tarditudine. Acci. Multa mittuntur tarditie, & ſocordia.

†TARDIVSCVLVS, dim. à Tardus. [*Alquanto tardo*] Terēt. in Heaut. Eſt ille Cliniæ ſeruus tardiuſculus.]

TARDO, das, a. 1. [*Tardare, indugiare, dimorare, tener in tēpo.* עכב nghi Keb אחר echar עצר nghatſar. G. Auffhalten, ſeumen, hinderſtellig machen. *Gal. Tarder, ou targer, retarder, arreſter. Hiſ. Retardar o detener a otro,*] *ἀναβάλλω, ἐπέχω*, remoror, morā inijcio, tarditatē affero, reprimo. Cæſ. 5. Bel. Gal. Sed ne oīno metū reditus ſui barbaris tolleret, atq; vt eorū auxilia tardaret, &c. Idem 1. 1. Bell. Ciu. Sed exercitū Cæſaris viarū difficultates tardabant. Cic. ad Cæſ. l. 7. Mea quidē tibi non ignota dubitatio, aut impedire profectionem meam videbatur, aut certè tardare. Cæſ. 1. Bel. Ciuil. Quò facilius impetū Cæſaris tardaret, ne ſub ipſā profectione milites oppidum irrūperent. A quo retardo, morari facio, retineo. Cice. in Catil. Ad quē fruendū non modo ſe non retardat, verū etiā inuitat. Tardare abſolutū, morā trahere. Ci. ad Bru. epi. 18. Accerſeremus ni te, atq; tibi id cōducere putaremus, an tardare, & cōmorari te, melius eſſet tibi. Tardare ēt, tardū reddere. Pl. li. 8. c. 8. Ac prœacuta bipenni hoc crure tardato. i. debilitato. Tardans, tis, partic. Vir. 5. Aen. Sed enim gelidus tardante ſenecta Sanguis hebet, frigentque efflœtæ in corpore vires. Tardatus, a, um, aliud part. Vir. 5. Aen. At non tardatus caſu, neque territus heros, Acrior ad pugnam redit.

TARDVS, a, ū, o. 1. 2. [*Tardo,* מבושם meboſcesc מתמהמה mithmah gmah עצל nghatſel. G. Gemach, langſā. *G. Tardi, laſche, loard, lent.. It. Tardi,*] *βραδύς*. Vir. 1. Geor. Sepe olei tardi coſtas agitator aſelli Vilibus aut onerat pomis. Plau. Pœn. Seiebā ætate tradiores, metui meo amori morum. Ne quicquā hos patronos mihi elegi, ſoripedes tardiſſimos. Ci. 1. de Inuen. Formoſus, an deformis, velox, an tardus ſit. Noctes tardæ, tardè venientes, vt ſunt œſtiuæ. Virg. 2. Geor. Vel quæ tardis mora noctibus obſtet. Per translationē quoque ad animi, vel ingenij tarditatē refertur: & accipitur pro hebetu, cui ingenium non eſt promptum. [*Di groſſo intelletto.*] Idem 10. Eclog. Tardi venere ſubulci. Ter. in Eunu. Partus eſt, inſolitus, tardus. Quandoque pro perſeueranti, & diuturno. [*Perſeuerante, longo.*] Virg. 2. Georg. Media fert triſtes ſucos, tardumque ſaporem. Sic Non. Ser. vero interpretatur ſaporem tardum, vix intelligibilem. Quandoque pro denſo, ac craſſo. [*Groſſo, folto*] Idem 5. Aen. Vdo ſub robore viuit Stupa vomens tardum fumum.

TARENTINA NVX, f. 1. *κάρυον ταραντῖνον*. è iuglādum genere eſt, adeo fragili putamine, & ita mollis, vt vix attrectata rumpatur. Vnde quidam Tarentum appellatum putant, quod iuglandes nuces, & pineas molles habeat, ac ſimiliter oues. Tarentum autem Sabini vocant molle, ad quod alludens Hor. li. Ser. Sat. 4. Tarentum molle vocauit. Quomodo autem Tarentina nux arte effici poſſit, docet Col. lib. vlt. cap. 22.

TARENTINVS, o. 1. 2. quod ex Tarento eſt, vel in Tarentinis agris creſcit, apud Col. li. 5. c. 10. Tarentina pyra: cuius hæc ſunt verba: Cōrandum eſt autem, vt quam generoſiſſimis pyris pomaria conſeramus: ea ſunt Cruſtumina, Regia, Signina, Tarentina, quæ Syria dicuntur, & quædam alia, quorū enumeratio nunc longa eſt. Venenum Tarentinum. i. purpura Tarentina, quæ rubedinis pluſculum habeat. Hor. 2. epiſt. Lana Tarentino violas imitata veneno.

TARENTVM, n. 2. *τάρας*. magnæ Græciæ vrbs clariſſima, in intimo receſſu ſinus, qui ab ea dicitur Tarentinus. Hæc à Tarante Neptuni filio primùm condita fuit, à quo nomen accepit: deinde à Laconibus aucta, qui duce Phalanto illuc aduētantes, expulſis incolis (vt Iuſt. lib. 3. ſcribit) eam tenuerunt. Huius incolæ dicuntur Tarentini. *ταραντῖνοι*. qui cum Romanis aliquando bellum geſſerunt, quibus cum pares non eſſent. Pyrrhum Epirotarum regem auxilio ſibi accierunt. De hac Vir. 3. Aen. Hic ſinus Herculei (ſi vera eſt fama) Tarenti Cernitur, attollit ſe diua Lacinia contra, Cauloniſque arces, & nauifragium Scylacæum. Sunt qui Tarentum non a Tarāte Neptuni filio, ſed à Sabina voce Tarentum deducant, quæ illis molle ſignificat: propterea quod in agro Tarentino & nuces, & lanæ molliſſimæ prouenirent. Ex hac vrbe ortum traxerunt ciues illuſtres, Ariſtoxenus Muſicus, Ariſtotelis familiaris, Rinthon tragicus, & comicus, Iccus medicus, & Archytas ſummus Mathematicus, qui Platonem, cum mortem illi moliretur Dionyſius tyrannus, per epiſtolam eripuit, vt ſcribit Laertius lib. 8.

TARMES genus vermiculi carnem exedens. Feſtus.

TARNE, es, m. 1. *τάρνη*. fons eſt in Lydia, in Tmolo monte naſcens, teſte Pli. l. 5 c. 29. Fuit & oppidum eiuſdem nominis, ad Tmoli radices ſitum, cuius meminit Hom. lib. 5. Iliad. Steph. Tarnem aliam collocat in Achaia.

TARPEIA, f. 1. *ταρπηΐα*. virgo Veſtalis fuit, teſte Var. quę arcem Capitolinam, patris ſui Tarpeij cuſtodiæ commiſſam Sabinis prodidit: à quibus cum proditionis mercedem peteret (pacta, n. erat quicquid in ſiniſtris brachijs geſtarent, armillas intelligens, quas illi aureas, gemmataſque lœuo in brachio ferebant) ſcutis illorum obruta, Tarpeio monti nomen fecit, qui prius Saturnius dicebatur. Vide Liu. lib. 1. ab vrb. & Plutarchum in vita Romuli.

TARPEIVS mons, m. 2. *ταρπήϊον ὄρος*. idem qui Capitolinus, ſic dictus à Tarpeia virgine Veſtali, quæ cum Sabinis arcem prodidiſſet, eorūdem ſcutis obruta, eo in monte ſepulta eſt. Virg. 8. Aen. Sedem Tarpeiam appellat. Hinc ad Tarpeiam ſedem & Capitolia ducit, Aurea nunc, olim ſilueſtribus horrida dumis.

TARPHARA, orum, n. 3. *τάρφαρα, τά*. vrbs felicis Arabiæ, cuius ciues dicuntur Tarphareni. *ταρφαρῆνοι*. Steph.

TARPHE, es, f. 1. *τάρφη*. Step. vrbs Locrorum Epicnemidiorum, iuxta Pharigas: cuius meminit Homer. i Catal. *τάρφην τε, Βρίσην τε, ἠδὲ γρόου ἀμφὶ λίμνην*. Nomen habet a Tarphe propinquo fonte, ſiue ab arborum denſitate. *ταρφὲς* enim Græci denſum appellant.

TARQVINII, orum, n. 2. *ταρκυνία*. Steph. oppidum fuit Tuſcorum, è quo Tarquinius Priſcus Romam commigrauit. Huic oppido vicinus erat lacus, duo nemora habens innatantia, & pro vētorum impulſu nunc triquetram, nunc rotundam figuram edentia, vt refert Plin. lib. 2. cap. 95.

TARQVINIVS Priſcus, m. 2. Demarathi Corinthij filius, Tarquinijs vrbe Tuſcorum natus, primo Lucumo dictus, qui vbi ſe in patria nullo in honore eſſe videret, quod peregrino patre eſſet ignatus, ſuaſu vxoris (ea mulier fœdica erat nomine Tanaquil) Romā ſeſe cōtulit: vbi breui propter opes, ingenijque dexteritatē in Anci regis amicitiam infinitatus, ab eodem relictus eſt liberorū tutor: quorū tamē commoda proprijs rationibus poſthabuit, breuiq; perfecit, vt magno plebis conſenſu rex crearetur. Quare vt regnum patrum iuſtè partum ſtabiliret, centum patres in ſenatum allegit, qui minorum deinde gentium dicti ſunt, ſuæ eos factionis futuros ramenta ius beneficio in ſenatum veniſſent. Bellum primum cum Latinis geſſit, oppidumque Apiolas vi cepit. Circo maximo primus loca deſignauit, locaque patribus equitibuſque diuiſit, vbi ſibi quiſque ſpectacula facerēt. Sabinos victos Collatia, agroq; Collatino multauit. Corniculum, Ficulneam veterem, Camerium, Cruſtumerium, Ameriolam, Medullam, & Nomentum, priſcorum Latinorum oppida partim expugnauit, partim in deditionem accepit. Tandem cum annos duo de quadraginta regnaſſet, dolo liberorum Anci in

cuius

curia est obtruncatus. Vide hæc latius apud Liu. lib. 1. ab vrbe.

TARQVINIVS COLLATINVS, m. 2. Ægerij ex Tarquinij Superbi sorore filius fuit, & gener Sp. Lucretij, qui Romę præfectura vrbis funge batur. Hic cum in Ardeæ obsidione, cum regis iuuenibus cenaret, exorta de vxoribus mentione, cum suam quisque certatim laudaret, Collatinus negat verbis opus esse, paucis id quidem sciri posse, quantum cæteris præstet sua Lucretia. Quid multa? citatis pariter equis Romam aduolant, regiasque nurus in conuiuijs luxuriq. cum æqualibus deprehendunt. Deinde Collatiam petentes, Lucretiam nocte sera lanæ deditam inter lucubrantes ancillas in medio ædiũ sedentẽ inueniunt. Quare muliebris certaminis laus pẽnes Lucretiam fuit. Aduenienti vir, Tarquinijque benigne accepti, victor maritus comiter inuitat regios iuuenes. Ibi Sextum Tarquinium mala libido stuprandę per vim Lucretię capit; tum forma, tum spectata castitas incitat. Dissimulata tamen in præsens cupiditate, cũ quidem vnà cum cęteris in castra redit, sed paucis post interiectis diebus Ardeã reuersus: & a muliere propinqua hospitio exceptus, nocte intempesta conceptũ animo facinus viminisque exequitur. Quam rem mulier castissima tam ęgrè tulit, vt postridie viro patreq; per litteras accersito, cum rem, vti gesta erat, exposuisset, necem sibi conscierit. Pulsis deinde ob facinus tam tetrum Tarquinijs, Collatinus Bruto in Consulatu datus est collega, quo tamen non multo post coactus sese abdicare, non aliam ob causam, nisi quod Tarquiniorum propinquus esset, eodemque cum illis nomine diceretur. Vide Liu. lib. 1. & 2. ab Vrbe.

TARQVINIVS Superbus, m. 2. septimus & vltimus Romanorum rex, cognomen a moribus meruit: Occiso Seruio Tullo, regnum scelestè occupauit: bello tamen strenuus, Latinos Sabinosq; domuit. Suessam Etruscis eripuit. Gabios per Sextum filium simulato transfugio, in potestatem redegit. Ferias Latinas primus instituit. Dum Capitolium extruere inciperet, caput hominis inuenit, ex quo cognitum eam vrbem caput gentium futuram, vt scribit Terentius Varro de Ling. Lat. li. 4. Demum cum in Ardeæ obsidione filius eius Lucretiæ stuprum intulisset, cum eo in exilium actus, ad Porsenam Etruriæ regem se contulit, cuius ope regnum retinere tentauit. Pulsus Cumas concessit, vbi per summam ignominiam reliquum vitæ tempus exegit. Liu. lib. 1.

TARRA, f. 1. τάρρα. vrbs Lydiæ Lucij Grammatici patria. Alia Cretæ, in qua Apollo Tarrhæus colebatur: Tertia iuxta Caucasum, Cretensium colonia. Stephanus.

TARRACINA, f. 1. [*Citrà,*] ταρρακινή. Steph. oppidum Volscorum in Italia, ante Trachina, id est, aspera, a loci asperitate. Alio nomine Anxur dicebatur, a Ioue Anxurio, qui ibi colebatur barbatus, intonsusque. Vnde Auxurum dictum putant, quasi ἀνένξυρον. Effertur & Tarracinæ, arum, pluraliter. Liu. lib. 4. ab vrbe: Anxur fuit, quæ nunc Tarracinę sunt, vrbs prona in paludes.

TARRACON, siue Tarraco, onis, f. 3. ταρράκων. Hispaniæ citerioris vrbs olim clarissima, Scipionum opus, a qua præcipua Hispaniæ vrbs Tarraconensis cognominatur, quæ (vt Pomponius scribit lib. 2.) altero capite Gallias, altero Bæticam, Lusitaniamque contingens, mari latera obijcit mediterraneo, qua Meridiem spectat: qua Septentrionẽ, Oceano. Vrbium maritimarum opulẽtissima fuit Tarraco, Mediterranearũ autem fuerunt Pallantia & Numantia: nũc est Cęsar Augusta. Circa Tarraconem nobilissimũ nascebatur vinum, quod Tarraconense dicebatur. ταρρακωνίτιος οἶνος. de quo Martialis: Tarraco Campano tantum cessura Lyæo. Et Silius lib. 3. Dat Tarraco pubem Vitifera, & Latio tantum cessura Lyæo.

TARSVS, f. 2. ταρσὸς. Vrbs Ciliciæ præclarissima (vt auctor est Strabo lib. 15.) & regionis totius caput, in campis sita, & Cydno amne irrigata: cuius conditorem volunt fuisse Priscum Danaes filium. Lucan. lib. 4 Deseritur Taurique nemus, Perseaque Tarsus. Alij tamen vrbis huius originem ad Sardanapalum referunt, postremum Assyriorum regem, cuius etiam monumento incisum erat, quod Tarsum, & Anchialon die vno condidisset. Ex Tarso viri illustres orti sunt Antipater, Archelaus, & Nestor, & duo Athenodori, Philosophi Stoici, quorum qui Cordilion dictus est cum M. Catone vixit, & apud eum mortuus est. Alter Bonauita a vico quodam, Cesaris præceptor. Tarsensis & hoc Tarsense possessiuum: vt Tarsense pelagus. Columella, lib. 8. c. 16.

TARTARINVM, p. c. n. 2. [*Terribile,*] ταρταρῶδες. veteres dixerunt horrendum, atque terribile. Festus. Var. l. 6. de Ling. Lat. a Tartaro deducit, citans versiculum ex vetusto quopiam poeta; Corpore Tartarino prognata palude virago.

TARTARVS, p. c. m. 2. ĭ plurali Tartara, neutri, [*Inferno* תחתי scheal. Ge. Die Hell. *Gal. Enfer. Hisp. Enferno,*] τάρταρος, καὶ τάρταρα, τά, locus profundissimus inferorum, in quo fontes plectuntur. A verbo Græco ταράττω, conturbo: quia illico omnia perturbata dicuntur, vel quod verisimilius est. ἀπὸ τοῦ ταρταρίζειν. a tremore frigoris. Sole enim caret, inquit Seru. Vir. 6. Aeneid. Tum Tartarus ipse Bis patet in præceps tantum, tenditque sub vmbras, Quantus ad ęthereum Cęli suspectus Olympũ. Hinc Tartareus, a, um, [*Infernale.*] adiect. p. c. Virg. 7. Aene. Cornuque recuruo Tartaream intendit vocem, id est, terribilem, aut fortem, inquit Seruius.

TARTARI, m. 2. Populi sunt partis Sarmatię Europęæ, moribus, omnique crudelitatis genere efferatissimi, incertis vagãtes sedibus, ex prędа victitãtes, improuisis incursionibus maximè noxij, profundis & trucibus oculis, ac ferè cæsijs, turbinato cranio, & circum tempora capite presso. Vide Vadianum in Melam. Nemo enim veterum hac vsus est appellatione cum sit vox nouitia & paucis abhinc sęculis nata.

TARTESSVS, m. 2. τάρτησσος. Hispaniæ Beticæ oppidũ. in litore Oceani situm, ea in parte, qua primum ex angustis freti faucibus panditur mare. Hęc eadem esse creditur cum ea, quam nostri Carteiam appellant, dicente Pli. lib. 3. cap. 1. Carteia, quam Greci Tartessum appellant. Quod & ipsum confirmat Strabo, ita scribens li. 3. Tartessum huius temporis nonnulli Carteiam appellant. Silius tamen lib. 3. Tartessum omnino aliam facit a Carteia: quam rectè, ipse vidērit. Liu. certè lib. 8. Dec. 3. sirum Carteię describens omnino cãdem fuisse ostendit. Dum hæc (inquit) ad Bętim fluuium gerũtur, Lælius interim freto in Oceanum euectus, ad Carteiam classe accessit. Vrbs ea in ora Oceani sita est, vbi primum è faucibus angustis panditur mare. Tartessus olim vinacissimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius centum quinquaginta annos dicitur regnasse. Hinc Tartessiacus, a, um, possessiuum: vt Tartessiaci thyrsi, apud Col lib. 10.

TARVANNA, f. 1. ταρουάννα. Mōrinorum vrbs est in Gallia, hodie nomen retinens. Commemoratur a Ptol. lib. 2. cap. 9.

TARVEDVME, es, f. 1. ταρουεδουμον. promontorium extremum in tractu Septentrionali Britannię insulæ, non procul ab Orcade altero promontorio, & Nabari fluminis ostio. Ptol. lib. 2. c. 3.

TARVNTIVS, m. 2. Vir fuit tum Philosophię, tum Mathematicarum disciplinarũ in primis studiosus: qui cũ ad Astrologiæ disciplinã se contulisset, contemplationis gratia, & in ea excellere putaretur, huic imposuit Varro, vt Romuli conceptionem in diem & horam deduceret, inspectisque eius vitæ institutis, ac rebus gestis, ex illis consequentiam colligeret, veluti Geometricarum propositionum resolutiones præcipiunt. Auctor Plutarchus in Romulo.

TARVS, ri. m. 2. Cisalpinæ Gallię fluuius, in Apennino nascens, & in Padum se exonerans. Plin. lib. 3. c. 19.

TARVSCVM, n. 2. Ptol. lib. 2. cap. 10. Saliorum vrbs in Gallia, vulgo *Taraſcon.*

TASCONIVM, n. 2. est terra albà similis argillę, ex qua catini fiunt, in quibus coquitur aurum. Pl. li. 33. c. 4. Catini fiunt ex tasconio. Hæc est terra alba similis argillę Neque enim alia afflatum, & ignem, & ardentem materiam tolerat.

TASMENES, m. 3. (quod hic pro Nestoris filij nomine corruptè legebatur) vide Thrasymedes.

TATAM, pueri patrem vocant, quemadmodum Mammam, matrem. Mar. lib. 1. Mammas, atque tatas habet Afra: sed ipsa tatarum Dici & mammarum maxima mamma potest.

TATÆ, cantio est sibi inuicem respondentiũ. Pla. in Stich. Fac tu hoc modo. ST. At tu hoc modo. SA. babæ. ss. tatæ. SA. papæ T. euax. Nonnunquam admirantis particula. Idẽ in Truc. Tatæ, ecquis illa est?

TATIENSES, m. 3. tertia pars populi Romani, sub Romulo, a T. Tatio Sabino, quem Romulus ex fędere in regni portionem acceperat, denominata: Ager Romanus (inquit Varro li. 3. de Ling. Lat.) primum diuisus fuit in partes tres: vnde Tribus appellatę, quę Tatiẽsium fuerunt, Ramnium, & Lucerum, vt ait Iunius: Tatiẽses a Tatio, Ramnenses a Romulo, Luceres a Lucumone. Liu. contra li. 1. ab Vrbe: non tribus hasce fuisse, sed equitum centurias asserit.

TATIVS, m. 2. Sabinorũ dux fuit, acerrimusque pop. Rom. hostis, qui proditione Tarpeiæ virginis Capitolio capto, ex superiore loco aduersus Romanos in aciem descẽdit, vbi cum aliquandiu acerrime, sed varia victoria pugnatum esset, tandem dirempto interuẽtu Sabinarum pręlio, pax ita conuenit, vt Sabini in vrbem, Tatius in regni partem acciperetur. Verũ cum postea Tatii propinqui Laurentium legatos pulsassent, eamque iniuriam Tatius inultam reliquisset, illorum pœnam in se conuertit, nam cum Lauinium ad solemne sacrificium venisset, cõcursu oppidanorũ facto, est interfectus. Auctor Liu. lib. 1. ab Vrbe. Virg. lib. 8. Subitoque nouum consurgere bellum Romulidis. Tatioque seni, Curibusque seueris.

TATTA, m. 1. τάττα. lacus est maioris Phrygię, post Galatiã, Austrũ versus, iuxta Morimenos, fontes habens salis natiui, qui adeò facili ter rebus immersis circumgelascit, vt sæpè cum funalem torquem demiserint, salis coronas educant: Quin ipse etiam volucres aquas cõtingẽtes facilè capiũtur, cũ sale repente concreto, alis cõstrictis, ipsarum ministerio ad volandum vti non possint. Auctor Str. l. 12.

TATTÆVSSAL, m. 2. ἅλς τατταῖος. qui & Phrygius, oculis pręcipuè vtilis. Auctores Dioscor. lib. 5. & Plin. lib. 31. c. 7.

TAVCHIRA, f. 1. Hero. lib. 4. ciuitas Barcæorum, qui sunt Africę populi, Cyrenaicis ad occasum proximi.

TAVLANTII, m. 2. ταυλάντιοι. Illyrici populi, teste Pl. l. 3. c. 22. qui postea mutatis sedibus in eã Macedonię partẽ se contulerũt, q̃ mari Adriatico incũbit, nõ procul a Dyrrhachio, vbi Arnissã oppidũ incoluerũt, teste Ptolomęo li. 3. c. 13. Horum meminit & Luc. lib. 6. Quemq; vocat collem Taulantius incola Petram, Infecit castus.

TAVRA,

TAVRA,f.1.[*Vacca sterile.*Ger. Ein vnfruchtbare oder vnbarhaffte kuch.]*βοῦς στεῖρα.* vacca ſterilis,ita dicta, teſte Feſto, quod nihilo magis pariat,quam tauri.Col.lib.6.ca.22. Et vtique taurę,quæ locum occupant fęcundarum, ablegandæ. Varr.de re ruſt.c.5. Quæ ſterilis eſt vacca, Taura appellatur.

TAVREA,m.1.Iubellius,vir fuit Campanus, inſigni corporis robore in Annibalis caſtris militans,qui cum Claudium Aſellum Romanum apud Nolam ad ſingulare certamen prouocaſſet, poſt inanẽ garrulitatem,cum Aſellum ad ſe accedere videret,pedibus magis quam manibus fretus, intra oppidum ſe recepit: quem inſecutus Aſellus vnà cum ipſo vrbem ingreſſus, inter tot hoſtium tela incolumis per alteram portã euaſit. Hic poſtea capta a Fuluio Capua, manu propria coniuge, liberiſq; interfectis, ſe poſtremo ante pedes imperatoris gladio tranſfixit. Auctor Liu de Bel.Pun.ſecundo.

TAVREA,f.1.[*Nerue di bue.* Germ. Ein geiſel auß riemen gemacht.] *ῥινὸς.*ſcutica eſt ex taurino corio facta,quod & a Græcis *ταυρία.*appellatur. Iuu.Sat.6.Taurea punit Continuo flexi crimen,facinuſq; capilli.

TAVREVS,m.2.*ταύρειος.* Neptuni epitheton, ſiue quod ei tauri ſolent immolari, Virgilio teſte; ſiue quod mare, cui præeſſe putabatur taurinum boatum imitetur.

TAVRI,orum,m.2.*ταῦροι.*Sarmatiæ Europæę populi ad Boſphorum Cimmerium,peninſulam inhabitantes,eodẽ Boſphoro,Byce palude,& Carcinite ſinu circumfuſam,tenui tantum Iſthmo continẽti adhærẽtem,quæ de incolarum nomine Taurica Cherronęſus appellatur. Fuerũt aũt Tauri omnino inhoſpitales, moribusque immaniſſimis,vt qui hoſpites omnes Dianæ ſolebãt immolare: cuius ſacrificij primus auctor Thoas fuiſſe perhibetur,vnde & Diana ipſa Thoantea dicitur a Sil.li.4.Sacra Thoãteæ,ritusq; imitata Dianæ.Herodotus tamen lib.4.auctor eſt,non Dianã eſſe,ſed Iphigeniã Agamnenonis filiam,cui Tauri humanas victimas ſolebãt immolare,naufragos præſertim,& Græcos,quouis caſu illuc delatos: quorum poſt preces peractas, caput claua feriebant, truncũ de tupe deturbabant, caput cruci affigebant. Hoſtibus autem in bello captis,aut in prælio occiſis,capita pręcidebant, & pertucæ ſuffixa, quam maximè ſublimia ſupra fumarium ſtatuebant, exiſtimantes hoc ad totius domus tutelam, cuſtodiamque pertinere.

TAVRANIA,f.1.*ταυρανία.*oppidum fuit Campaniæ,non procul a Sabinis,cuius meminit Plin.lib.3.cap.5.Inter ea oppida,quæ in Italia interciderunt.

TAVRICVS,ca,cum,o.1.2.*ταυρικός.*adiect.eſt a Tauri Cimmerij Boſphori accolis ductum,vt Diana Taurica,apud Ou.li.4.Triſt.Scythæ Tautici, apud Pli.lib.4.cap.12.

TAVRIANVM,n.2. Brutiorum oppidum in Italia iuxta Rhegium. Auctor Pomponius Mela lib.2. Pli.lib.3.c.5.

TAVRII,numero plurali,& Taurilia,m.& n.2. *ταυρίλια, βουφόνια.* ludi in honorem Deorum inferorum facti,quos & Boalia,& Bupetias vocatos inuenimus, quãquam duobus hiſce nominibus potiùs ſacrificia quædam ſignificantur,quæ pro boum ſalute fieri ſolent.De origine horum ludorum refert Feſtus Pompeius,quod regnante Tarquinio Superbo, cum magna incidiſſet peſtilentia mulieres grauidas ex carne taurorum diu vendita,ob hoc ludi dijs inferis inſtituti ſunt, qui Taurij ſunt appellati.

TAVRICA CHERRONESVS,f.1.*ταυρικὴ χερρόνησος.*peninſula eſt in finib.Europæ,Boſphoro Cimmerio,Byce palude, & Carcinite ſinu propemodum circumfuſa,anguſto tantum Iſthmo continenti adhærens,immiti Dianæ ara,& nefanda hoſpitiũ immolatione infamis. Ciuitates multas habet, ex quibus præcipuè fuerunt Eupatoria,& Theodoſia,hodie Capha.Legitur & Taurica abſolutè.Iuu. Sat.15.Nefandi Taurica ſacri Inuentrix,homines tantũ immolat.

TAVRIFER,a,um,o.1.2. quod magnum taurorum habet prouẽtum, vt Campi tauriferi, in quibus magnam taurorum paſcitur copia. Lucan.lib.1. Tautiferis vbi ſe Meuania campis Explicat.

TAVRIFORMIS,me,o.3.[*Che ha di toro forma.*Ge.Das ein geſtalt hat wie ein ſtier,ſtierformig.]*ταυροειδὴς.* formam tauri habens. Hor. 4.Car. Ode 14. Sic tauriformis volvitur Aufidus,Qui regna Dauni præfluit Appuli.

TAVRINVS,a,um, o.1.2.[*Di toro.* Ger. Von einen ſtier oder ochſen. *Gal.De toureau.*H*ſ.Coſa de materia de toro,*]*ταύρειος.*quod ex tauro,vt Tergum taurinũ.i.corium tauro detractum. Vir.1.Aen.Taurino poſſent quantum circumdare tergo. Habet autem penultimã productam, quemadmodum omnia huius terminationis adiectiua a nominibus animalium formata; vt Leporinus,Caprinus,Formicinus,Hirundininus,Veruecinus,Porcinus,Ouinus,& hmõdi.

TAVRINI,m.2 populi Italiæ Tranſpadanæ, ſub Alpium radicibus a Liguribus oriundi, quorum vrbs Auguſta Taurinorum commemoratur.Pli.lib.3.c.17.

TAVRISANI,m.2.Venetiæ populi,per quorum regionem Silis amnis in mare Adriaticum labitur. Auctor.Pli.lib.3.c.18.

TAVRISCI,maſc.2.populi Germaniæ,Carnis, & Pannonijs finitimi, quos Mons Claudius dirimit a Scordiſcis: Poſtea Norici appellati,teſte Pli.lib.3.c.20.

TAVROMINIVM,n.2.*ταυρομίνιον*,Ptolomęo,*ταυρομήνιον*,Steph.Siciliæ oppidum eſt, a Zanchæis conditum, non procul a Drepano promontorio,teſtibus Plin.li.3.c.8.& Strab.lib.6.Hinc Tauromenitanus,a,um. Silius lib.14.Tauromenitana cernunt a ſede Charybdim.

TAVROPOLOS,*ταυροπόλος.*Dianæ cognomẽ,apud Dionyſium Aphũ, impoſitum ab eo,quod apud Tauros Cimmerij Boſphori accolas coleretur,aut quod gredibus præeſſet,vt ex parte totum intelligamus:aut certè,quod eadem ſit cum Luna,quæ Tauris vehitur.Vide Euſtachium in Dionyſium.

TAVROPOLIVM,n.2.*ταυροπολεῖον.*Dianæ templum in Icaria inſula, teſte Strab.lib.14.

TAVROSCYTHÆ,m.1.*ταυρόσκυθαι.*populi ex genere Scytharum,ſũma Tauricæ Cherroneſi iuga incolentes. Auctor Pli.lib.4.cap.12.

TAVRVRVM,n.2.[*Belgrado,*] *ταυροῦρον.* Pannoniæ inferioris oppidũ ad Danubium ſitum, ea in parte, qua Sanus, & Drauus Danubio immiſcentur.Vide Ptol.lib.2.c.16.Pl.Taurunum appellat,lib.3.c. 25.Hodie Belgradum vocant,& Albam Græcam.

TAVRVS,m.2.[*Tauro toro,bue,bo,* שור ſchor.Ge.Ein ſtier,Farr.*Gal. Vn toureau.Hiſ.Toro o bue y vecio para arar,*]*ταῦρος.* mas in genere bubulo, & vaccarum admiſſarius.Virg.6.Aen.Hic crudelis amor tauri,ſuppoſitaque furto Paſiphae.Idem 3.Georg.Atque ideo tauros procul,atque in ſola relegant Paſcua. Accipitur & pro quocũque forti boue.Virg.lib.1.Georg. Ergo age terrę Pingue ſolũ primis extemplo a menſibus anni Fortes inuertant tauri. Idem Eclo. 7.Cum primum paſti repetent præſepia tauri. Eſt & Taurus ſecũdum Zodiaci ſignum.Pli.l.17.c.24.Cum ſit Luna in Leone,Scorpione,Sagittario,Tauro. Virg.1 Georg. Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taprus. Ideo autem in cœlum translatus Taurus exiſtimatur,quod Europam in Cretam inſulam tranſuexerit incolumem.Lege fabulam apud Hyginũ.Eſt præterea Taurus, *ταῦρος.*mons Aſiæ totius lõgè maximus, qui ab Indico mari exurgens,vaſtè ſatis attollitur.dein dextro latere ad Septentrionem,ſiniſtro ad Meridiem verſus it,in Occidentẽ rectus,& perpetuo iugo,multarumque gentium,qua dorſum agit,terminus,ſed pro gẽtium ac linguarum varietate diuerſa habet nomina.Prima ſui parte Imaos dicitur,mox Egidis,Paropamiſus,Circius,Chambades, Pharphariades,Choatras, Oreges,Orates,Niphates,Taurus: atq; vbi ſe quoq; exuperat,Caucaſus: vbi brachia *emittit*,ſubinde tẽtã ti maria ſimilis,Sarpedon,Coraceſius,Cragus,iterumque Taurus: etiam vbi dehiſcit,ſeque populis aperit, portarum tamen nomine vnitatẽ ſibi vendicans,quæ alibi Armenicæ,alibi Caſpiæ,alibi Ciliciæ vocantur.Quinetiã confractus, effugiens quoque maria plurimis ſe gentium nominibus hinc & inde implet, a dextra Hyrcanus,Caſpius;a læua Pariedrus,Moſchius,Amazonicus,Corax,Scythicus appellatus,in vniuerſũ vero Græcis Ceraunius. Cętera vide apud Plin. lib.5.c. 27. Vbi latiſſimè montis huius deſcriptionẽ exequitur.Taurus etiam accipitur pro radice arboris. Qui li.8.ca. 2.Sicut in his,quæ homonyma dicuntur,vt Taurus animal ne ſit, an ſignũ in cœlo,an nomen hominis, an radix arboris,niſi diſtinctum,non intelligitur. Taurus item auicula eſt,ex genere carduelium,ita dicta, quod taurorum mugitus imitetur,*præſertim in agro Arelatenſi*,referente Pli.li.10.c.24. Tauri item(*κάραβοι Ariſ.*) dicuntur ſcarabæi terreſtres,ricinis ſimiles, quibus *cornicula* nomen dederunt,vt docet idem Pli. lib 30.c. 39.

TAVRVS,m.2.*ταῦρος.*Beritius Philoſophus Platonicus,A.Gellij familiaris, ſub Antonino Pio floruit. Scripſit de dña ſectarum Platonis & Ariſt.de corporeis,& incorporeis,& alia,vt eſt auctor Suidas.

TAVTOLOIA,f.2.[*Replicar,il parlar iſteſſo,*]*ταυτολογία.*ciuſdem ſententiæ per alia,atque alia verba repetitio: cuiuſmodi eſt illa apud Ouidium: Cinis ipſe ſepulti. In genus hoc pugnat:tumulo quoq. ſenſimus hoſtem: Aeacidæ ſecunda fui.Item illa apud.Vir.1.Aen. Quem ſi fata virum ſeruiunt,ſi veſcitur aura Aetherea,neque adhuc crudelibus occubat vmbris.

TAX,vox eſt fictitia,quam Plau. in Perſ. pro ictu ſiue verbere vſurpauit, Taxtax (inquit) erit tergo meo.

TAXILA,f.1.*τάξιλα.* Steph. Indiæ vrbs ampliſſima,inter Indum,& Hydaſpen fluuius ſita, cuius incolæ Taxilæ appellantur a Pli. lib. 6.c.20.In hac vrbe(vt ſcribit Philoſtratus) Apollonius inuenit Elephantem,quem vittis, & myrteis coronis Indigenę ornabant. *Eũ* autem regionis illius homines eſſe dicebant,qui pro reges Poro cõtra Alexandrum pugnauerat: quem idcirco Alexander Soli dicauit,torques aureos circa cornua adaptans.

TAXILLVS,m.2.*πτερὸς,κύβος.*idem quod talus. Neque enim diminutiuum eſt(vt nonnulli exiſtimarunt)a nomine talus deductum, cum cõtrà talus,per conciſionem deducatur a taxillus,ſuga litterę vaſtioris,quemadmodum,& palus à Paxillus,& Ala ab Axilla.Cicer.in Orat.Litterã x è maxillis,& taxillis conſuetudo elegans Latini ſermonis eximit.

TAXIM,aduerb. obſoletum, quo antiqui vtebantur pro ſenſim, ſiue paulatim, vt annotauit Nonius citans Pomponij locum ex Buccone. Adoptatu clandeſtino tacitus taxim perſpectaui percautum.

TAXO,a.1.[*Taſſare,ſtimare,* תקף hochtach.German.Schelten,mit ſcheltworten antaſten.*Gal.Taxer,reprendre,blaſmer.Hiſ.Reprehender,*

dr,tachar infamar,]καθάπτομαι, reprehẽdo,motdeo,noto,incessò,à tangendo(vt Festo placet) inclinatum,quod sit taxare, veluti conuitijs tangere.Suet,in August.Sed etiam, vt numularij nepotem sic taxat Augustum, Plin.lib.15.c.15.Eadem caula in pyris taxatur superbię cognomine.Hinc taxatores dicti, teste eodem Festo,quorum alter alterum conuitijs tangit. Taxare etiam pro pretio æstimare ponitur.Plin. li.17.c.1.Illos qui frugiferas tanti taxauerant.Taxatio,onis,[*Stima*]idem quod æstimatio.Taxatio, inqt Festus,dicitur quæ fit certæ summæ. Pl.lib.13.c.15. Quam Cethegus decedens lib.xiiii.permutauerat latifundij taxatione. Idem lib.9.c.35. At illa corollarium id esse, consumpturamque se in ea cæna taxationem cõfirmans.

TAXVS,xi,f.2. σμίλαξ. arbor abieti similis baccasque ferens, quibus lethale venenum inest præcipue in Hispania,& Arcadia,Plin.lib. 16.ca.10.Similis his(abieti scilicet & piceę)est taxus,minus virens gracilisque,& tristis,ac dira,nullo succo,ex omnibus sola baccifera.Mas noxio fructu.Lethale quippe baccis,in Hispania præcipuè, venenum inest.Vasa etiã viatoria ex ea uinis in Gallia facta,mortifera fuisse compertum est.Hanc Sestius Smilacem a Græcis vocari dixit, & esse in Arcadia tam præsentis veneni, vt si qui dormiant sub ea,cibumve capiant, moriantur. Sunt qui taxica hinc appellata putant venena,quæ nunc taxica diximus. Hæc Pl. Virg. 9.Eclog. Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

TAYGETE,es,vel Taygeta,tæ,f.1.ταυγέτη, Atlantis,& Pleiones filia, teste Hygino,vna Pleiadum,quæ Ioui peperit Lacedęmonem,vrbisibi cognominis conditorem.Vir.4.Eclo.Taygete simul os tersa ostendit honestum Pleias,&c. Vide Pleias.

TAYGETVS,ti,masc.gen,2.& Taygeta,orum neutri,ταύγετον, mons est Laconiæ,teste Strabone, hon ille quidem admodum magnus, sed tamen excelsus, & erectus, Spartæ,& Amyclis imminens,quẽ Libero patri sacrum fuisse tradit Seruius in illud Vir.2. Georg.O vbi campi, Sperchiusque virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Huius montis bona pars cum terræmotu corruisset, Spartanorũ vrbem oppressit:vt refertur a Cic.li.1.de Diuin.& a Pl. lib.2.c.79. Fuit præterea hic mons Castori & Polluci sacer,qui in eius radicibus nati dicuntur,quod & Homerus asserit in Hymnis,

Κάστορα καὶ πολυδεύκεα τέκνα μύστα λίγεια,
Τυνδαρίδας, οἱ ζωὸς ὑλύμπου ἐξεγένοντο,
Τοὺς ὑπὸ ταυγέτου κορυφῆς τέκε πότνια λήδη,
Λαθρη ὑποδμηθεῖσα κελαινεφεῖ κρονίωνι,
Χαίρετε τυνδαρίδαι· ταχίων δ' ἀποβήτορε ἵππων,

Id est,Castora, & Pollucẽ cantato Musa stridula Tindaridas: qui Ioue Olympio prognati sunt, quos sub Taygeti radicibus peperit veneranda Leda, latenter commista nubes denigranti Saturnio. Saluete Tyndaridæ celerum cultores equorum.

TANTE

TE,syllabica adiectio pronominibus Tu & Te adiungitur, vt Tute Tete,pro eo quod est Tuipse,Tẽipsum. Cic.li.1.epi. Vt tute mihi præcepisti.

TEANVM,n.3. τέανον. Steph. duarum ciuitatum nomen est in Italia. Est enim Teanum Sidicinum in Appia via, & Teanum Apulum in finibus Apuliæ,distans a Larino xviii.M.pass. Huius meminit aliquoties Cic. in Orat.pro Cluen. illius mentionem facit Hor.li. 1.epi. Cras ferramenta Teanum Tolletis fabri.

TEARCO,m.3.τέαρχον.Aethiopiæ rex potentissimus,qui bonam Europæ partem dicitur subiecisse,& ad Herculis vsque columnas esse progressus,referente Strab.lib. 15.

TEARVS, m. 2. τέαρος, Thracię fluuius duo de quadraginta nascens fontibus,partim calidis,partim frigidis,& in Contadesdum amnẽ influens,qui in Agrianem illabitur, Agrianes autem in Hebrum. Ad hoc flumen cum peruenisset Darius Histaspis filius,aquis eius delectatus, triduo ibi commoratus est, cippumque ibidem erexit cum hac inscriptione, Teari amnis capita,optimam,atq.pulcherrimam cunctorum amnium aquam continent, & ad ea peruenit exercitum ducẽs aduersus Scythas,vir optimus, atque pulcherrimus cunctorum hominum Darius,Hystaspis filius, Persarum,cũctarque continentis rex.Auctor, Herod.lib.4.

TEATE,pen.prod.f.1.τέατε, Ptol.oppidum Marrucinorum, in quarta regione Italiæ, cuius incolæ dicuntur Teatini, quorum meminit.Plin.lib.3.c.12.

TECHNA,ę,f.1.[*Arte d'ingannare,*תַּחְבֻּלָה cochmah עָרְמָה nghormah.G.Betrug,geschwinder list.*Gal. Art. finesse,cautelle,tromperie.Hisp.Arte para engãnar,*] τέχνη, Græca vox est quam Latinẽ artem, seu artificium interpretari possumus.Vtuntur hac voce & Latini,sed fere in deteriorem partem,pro dolo,astutia,impostura, fraude,siue fallacia,[*Inganno,astutia,*] Ter.in Eun. Tam scio hãc technam a Parmenone profectam, quam me viuere. Idẽ in Hea. Falli te sinas technis per seruulum.

TECHNOPHYON,n.2.τεχνόφυον,Græca dictio, quam nos Artium officinã vertere possumus,παρὰ τὸ φύειν τὰς τέχνας,hoc est,a producendis artibus.Suet.in Aug.Erat illi locus in edito singularis, quẽ Syracusas,& technophyum vocabat.

TECTOR,ris,m.3.[*Architetto muratore.*G. Ein Maur erweisser,vergipser,*Gal.Qui endut,& blanchit les parois,& murailles,*]qui opus tectorium parieti inducit.Var.3.de re rust.c.2. Non minus tua erit villa ad angulum Vellini,quam nec pictor,nec tector vidit vnquã, quam illa in rosea,quæ est polita opere tectorio elegantèr.

TECTORIOLVM,li.n.2.paruum tectorium. Cic.ad Petum lib.9.Bella tectoriola:dic ergo etiam pauimenta isto modo, non potes.

TECTORIVM,rii,n.2.κονίαμα,illinimentum parietum:a tegendo dictum,vt cum calce, aut gypso ad maiorem spectantium gratiam, & decorum parietem inalbamus, quę ideò & Albario appellatur, siue Albarium; q̃q̃ Albarium(inquit Budęus) ex pura calce fiat, vt hodie est in vsu: Tectorium aũt cõtinet Arenatum, hoc est, quod fit ex calce,& arena:& Marmoratum,quod ex calce, & marmore tuso,triplici varietate comminuto, prout trium cortorũ exigebat vsus;continet & Trullisationem, quæ ex Gypso, vt hodie quoque antiquis fiebat.Pl.li.36.Idq.nulla tectoria eorum rimæ fœdauere. Cic.ad Att.li.5.Præterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli possum includere:& putealia sigillata duo. Iuu.Sat.6. Tectoriũ accipit pro fuco,[*Belletto*]quo mulieres faciem illinunt. Tandem (inquit)aperit vultum,& tectoria prima reponit. Tectorium linguæ,pro sermone simulato.[*Parlar finto*]Pers.Sat.5.Polsu digno fecere caurus Quid solidum crepet, & picte tectoria linguæ.

TECTORIVS,a,um,adiec.o.1.2.vt Opus tectorium,Κονιατικὸς,Κονιαματικὸς,quo parietes integuntur. Col. Sed ea tota macerles opere tectorio læuigatur ex vtraque parte, ne feles, aut vipera prorepat. Cic. 2. de Leg. Neque id opere tectorio exornari,nec hermas has, quas vocant,licebit imponi.

TECTOSAGES,in.3.τεκτόσαγες,ὁ τεκτοσάγης.Steph.Galliæ Narbonẽsis populi, quam maximè in Occidentem vergentes, Pyrenæis, & Cemenijs montibus proximi: quorum oppida sunt Tolosa, Carcasso,Ruscino,& Narbo Martius, aliaque nonnulla, quæ vide apud Ptol.lib.2.c.10. Hi olim Gallorum omnium fortissimi habiti sunt, qui cum domi multitudine abundarent, relictis sedibus per Græciam tunc gentium victricem,in Asiam penetrarunt,& supra Phrygiam in vberrimis Cappadociæ campis confederunt.

TECTVS,a,um,o.1.2.[*Coperto,*הָפוּי chaphui בסוי chasui Germa.Bedeckt.*Gal.Couuert.Hi. Cubierto,*]κεκαλυμμένος,partic.passiuum a Tego,idem significans quod opertus. Ouid. 12. Meta. Arboribus tecto discumbere tulit antro. Interdum migrat in nomen, & accipitur pro obtecto,secreto,occulto,non manifesto, [*Occulto.*] Idem 1.de Arte:Hic tibi multa licet sermone latentia tecto Dicere.Cic.ad Pætum lib.9 Itaque tectis verbis ea ad te scripsi,q̃ apertissimis agunt Stoici.Idem 2.de Ora.Ego me hercule inquit, Antoni, semper is fui,qui de te oratore sic prædicarẽ, vnum te in dicendo videri tectissimum.Tectæ oues,eadem,quæ a patria Tarentinæ,siue Græcæ dicebantur, qua quod mollissimam ferrent lanã, pellibus insutę pascebantur, ne vellera aut conspurcarentur, aut dumis adhærescerent,qua de re vide Col.li.7.c.6. Pli.li.8. cap.47. Omnium summa genera duo,& tectum,& coloniciũ:illud mollius, hoc in pecus delicatius. Tectè, alienum,[*Occultamente*]latenter,occultè,cuius contrarium est apertè.Cic.ad Att.lib.1.Hic dies me valde Crassò adiunxit: & tamen ab illo apertè, tectè quicquid est datum,libenter accepi.

TECTVM,ti,n.2.substantiuum.[*Tetto,coperto*]גַּג ghagh.G.Ein tach. *Gal.Toict,couuerture de maison.Hi.El techado,casa,*]ὄροφος,summa pars domus,qua cęteræ teguntur.Ouid.12.Met. Non secus hęc resilit,quam tecta cumine grando,Cic.de Cl. Or. Sed Atheniensium quoque pius interfuit, firma tecta in domicilij habere, quã Minervæ signum ex ebore pulcherrimum:tamen ego me Phidiã esse mallem,quam vel optimum fabrum tignarium. Quare non quantum quisque prosit,sed quanti quisque sit, ponderandum est. Tectum item figuratè pro tota accipitur domo,[*Casa,*]Cic.ad Lepium li.5. Hus paternum mihi semper idoneum visum est diuersorio, si modo tecti satis est ad comitatum nostrum recipiendum, Virg.1.Aen. Quare agite ò tectis iuuenes succedite nostris.

TECVM,μετάσου,aduer. compositum ex ablatiuo Te, & prępositione Cum. Plau.in Milit. Quid nunc,aces?tecum loquor.

TEDA,ę,f.1.*Face facella,facellina* לַפִּיד lappidh פֶּלֶךְ peledh.G.Taelen, fichten oder Kienbaum. Item, Ein fackel auss hartzbeumen, oder Linbeumin, liechtspan. *Gal. Vne sorte de bois dont on fait torches,torche,ou falot.Hisp.Tea de pine para adumbrar,*] δᾶς δαδός, arbor est ex earum genere,quæ resinam ferunt, abundantior succo,quàm reliquæ similis generis,parciot tamen liquidiorq. quam picea, flammis,& luminibus sacrorum etiam grata.Impropriè tamen tedas appellamus, tum picee sativę partes imas, tũ alia quoque ligna,quę vel naturali pinguedine,vel oleo piceve illita,faculę modo lucent.Hinc Cererem Deam Tediferam,[*Cerere,*] poetę vocant,quod tedas dicitur inflammasse,cum inuestigare vellet filiam Proserpinam a Plutone abreptam.Ouid.Epist.2.Et per tediferæ mystica sacra Deę.Teda etiam accipitur pro nuptijs, siue pro ipso coniugio. Mos enim antiquorum erat, vt in nuptijs (inquit Varro) faces, & tedę,semper prębent, quod olim non nisi per noctem

ctem nubentes ducebantur a ſponſis. Vir. 4. Aen. Si non pertæſum thalami, tedæque fuiſſet.

TEDANIVM, n. 2. fluuius eſt in extremis finibus Iapidiæ: cuius meminerunt Plin. lib. 3. c. 21. & Ptol. lib. 2. c. vlt.

TEDER, (quod hic pro Vmbriæ oppido perperam legebatur.) Vide Tuder.

TEGEA, æ, p. c. f. 1. τέγεια, oppidum Arcadiæ: à quo Tegeeus, τεγεάτης. ſicut Nemea Nemeæus: vnde Pan Arcadiæ Deus Tegeeus dictus eſt. Virg. 1. Geor. Pan ouium cuſtos tua ſi tibi Mœnala curæ, Adſis o Tegeæe fauens. Propertius; Fictilis & calami Pan Tegeæe tui. Enſis Tegeeus, id eſt, Arcadicus. Vir. 8. Aen. Tunc lateri, atque humeris Tegeæum ſubligat enſem. Huius vrbis incolæ etiam Tegeates. τεγεάται, dicuntur, a quo rurſum deducitur aliud adiectiuum Tegeaticus, ca, cum: vnde Mercurium Statius Tegeaticum appellat. Et cum Mœnalia volucer Tegeaticus vmbra.

TEGES, tis, f. 3. φορμὸς, φορμὶς, ſtraguli genus, quam & Stoream appellant, ex vlua, ſiue ſcirpo, aut ſparto in lodicis ſimilitudinem, quo viliores vtuntur. Var. de re ruſt. Sicque fiunt de cannabi, lino, iunco, palmo, ſcirpo: vt funes, reſtes, tegetes. Iuuen. Sat. 9. Auſa Palatino tegetem præferre cubili. Col. li. 5. c. 3. Sub ortum caniculæ palmeis tegetibus vineas adumbrabat. Huiuſmodi ſimile quiddam apud nos è ſtraminibus concinnatur, vulgus *nattas* vocat.

TEGESSVS, f. 3. τεγησσός, Cypri oppidum: a quo ſit gentile Tegeſſius, ſiue Tegeſſeus. Stephanus.

TEGETICVLA, æ, dim. f. 1. φορμίδιον, parua teges Var. de re ruſt. cap. 8. Sed pro columbarijs in pariete mutulos, aut palos in ordinẽ, ſupra quos tegeticulæ cannabinæ ſint impoſitæ. Idem li. 2. c. 11. Diligentiores tegeticulis ſubiectis oues tondere ſolent, ne flocci intereant.

TEGILLVM, li. n. 2. [*picciol coprimento.* Germa. Ein Kleine decke,] καλυμμάτιον, paruum tegmen. Var. in Seſquiulyſe: Ob aquam è nubibus tortam, indicat fore, vt tegillũ paſtor ſibi ſumat. Eſt & Tegillum cuculli, vinculum è ſcirpo. Plaut. Tegillum mihi aret, id ſi vis dabo. At Tigillum diminutiuum a tignum eſt.

TEGMEN, inis, quod & Tegimẽ, inis & Tegmentum, ti, [*Coprimento, coperta, coperchio.* כסת cheſuth, כסי cheſui, מכסה michſeh. Ge. Ein decke. *Gal. Couuerture, couuercle. Hiſ Cobertima*] σκέπασμα, τέγος, idem quod aliquid tegit. Cic. 5. Tuſc. Mihi amictui Scythicum tegmen, calceamentũ ſolorum callum, cubile terra. Liu. lib. 5. ab Vrb. Magna ſtrages facta eſt, multoſq. imperitos nãdi, aut inualidos, graues loricis alijſque tegminibus, hauſere gurgites. Vir. 1. Eclo. Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi. Lucr. li. 1. Nec res vlla geri ſub cæli tegmine poſſet. Tegimen, inis, [*Coperta,*] Idem. Oui. 3. Meta. Tegimen direpta leoni Pellis erat. Idem 1. Met. Deſilit in terras, illic tegimẽque remouit. Tegumen, inis, idem. Liu. li. 1. ab Vrbe; Et ſuper tunicam æneũ pectori tegumen, cæleſtiaq. arma, quæ ancilia appellantur, ferre. Tegumentum, ti, [*Coprimento*] Idem. Ci. 2. de Natur. Deor. Palpebræque, quę ſunt tegumenta oculorum, molliſſimæ tactu ne lęderent aciem aptiſſime factæ. Cæſ. 2. Bell. Gal. Vt non modo ad inſignia accommodanda, ſed etiam ad galeas induẽdas, ſcutiſque tegumenta detrahenda, tempus defuerit.

TEGO, gis, xi, ctum, a. 3. [*Coprire* רפח rippah שבת ſciabath. G. Bedecken, decken. *Gal. Couurir. Hiſ. Cobrir.*] καλύπτω, operio. Pl. li. 13. cap. 18. Radicem lotos hęc habet opertam nigro cortice, qualis & caſtaneas tegit. Prop. lib. 4. Eleg. 3. Et texit galea barbara molle caput. Ou. 1. Amor. Eleg. 5. Pugnabar tunica ſe tamen illa tegi. Idem 1. de Arte; æquore quot piſces, fronde teguntur aues. Per translationem tegere, accipitur pro κρύπτειν, Mar. Quod tegitur, maius creditur eſſe malum. Cic. pro Quin. Id te admiſiſſe concedis, quod ne mendacio quidem tegere poſſis. Item defendere, conſeruare, [*Difendere, conſeruare.* Sall. in Catil. At Romani domi militiæque intenti, feſtinare, parare, alius alium hortari, hoſtibus obuiam ire, libertatem, patriam, parentesq. armis tegere. A tego fiunt cõpoſita Contego, Detego, Intego, Obtego, Pertego, Protego, Retego, Supertego, quorum ſignificata ſupra explicuimus ſuis locis.

TEGVLA, tegulæ, f. 1. [*Coppo, tegola,* Germ. Ein Ziegel, ein tachziegel. *Gal. Tuille. Hiſ. La teia de terrado,*] κέραμος, dicta eſt, quod domos tegat. Ter. in Eun. Deum ſeſe in hominem conuertiſſe, atq. per alienas tegulas veniſſe clanculum per impluuium, fucum factum mulieri. Plau. in Mil. Quod meas confregiſti imbrices, & tegulas. Ci. ad Att. lib 3. De iſto licet bene ſperes. promitto tibi, ſi valebit, tegulam illum in Italia nullam relicturum. Cat. ca. 14. In tectum ſic numerabitur tegula integra, quę erit. Tegulę autem, quæ ad balneas adhibentur, a laxitate dicuntur mammatæ. Colliciæ autẽ vocantur, teſte Feſto, quibus aqua, veluti quibuſdam canalibus, in vas aliquod vel puteum deriuatur.

TEGVLVM, li, p. c. n. 2. *Coperta, tegoli, embrici. Gal. Couuerte, tuille. Hiſ. Cobierta teia de terrado,*] σκέπασμα, τέγος, idem quod tegumen. Pl. li. 10. cap. 16. Tegulo enim aquaticarum arundinum domos ſuas Septentrionales populi operiunt.

TEGVMEN, n. 2. & Tegũmentum, vide in dictione Tegmen.

TEGYRA, f. 1. τέγυρα. Bœotiæ vrbs, in qua Apollinem natum volunt, qui inde Tegyrius cognominatur. Stephanus.

TEIVM: quod hic pro Paphlagoniæ, ſeu Ponti vrbe legebatur, vide

Tiũ. Pro Ionicâ autem vrbe, Anacreontis poetæ patria, lege Teon.

TELA, æ, f. 1. [*Tela. Gal. Toile. Hiſpa. Tela.*] ἱστὸς, quod texendo conficitur. Ter. in Heaut. Mulier telam deſerit cõtinuo. Virg. 1. Aen. Percurrere pectine telas. Ou. epiſt. 1. Laſſaret viduas pendula tela manus. Telam exorditi prouerbialiter dictum, pro eo, quod eſt, technam aliquam incipere, & aggredi. Plau. in Bacch. Exorſa hæc tela non malè eſt omnino mihi.

TELAMON, m. 3. τελαμών, Rex Salaminis inſulæ, Aaci filius, fratre Peleo, & pater Aiacis, qui ab eo Telamonius cognominatur. Oui. 13. Met. Ne mandare mihi melius Telamonius ibit. Eſt & Telamon Vmbriæ portus. Plin. lib. 3. c. 5.

TELAMONES, m. 3. ἄτλαντες, in ædificijs dicebantur hominũ ſimulachra, quę gibboſa fere figura effingebantur, vt columnas, vel mutulos dorſo ſuſtinere, & ipſo pondere propemodum ſuccumbere viderentur, Græci Atlantes vocant, ſimilitudine ſumpta ab Atlante Mercurij auo, quod quemadmodum ille cælũ ſuis humeris, ita ędificium fulcire videantur. Vide de hoc plura in dictione Atlas.

TELANDROS, maſc. 2. τήλανδρος, Lyciæ oppidum eſt apud Plin. li. 5. c. 27. Item in mari Lycio, cuius meminit idem Pli. lib. 5. cap. 31.

TELANE, es, f. 1. τέλανα, vrbs antiquiſſima Phrygiæ, quam Nmus inhabitauit ante Niniuen conditam. Auctor Stephanus.

TELCHINIS, f. 3. Carpathij maris inſula, quæ notiore nomine dicitur Rhodos: ita dicta a Telchinibus, qui olim eam inſulam tenuerũt. Vide Strab. lib. 10.

TELCHINES, p. p. m. 3. τελχῖνες, filij Mineruæ, & *Solis*, vel, vt alij malunt, Saturni & Aliopes, qui olim Rhodum *inſulam* tenuerũt; vnde etiam Rhodus ipſa dicta eſt Telchinis. Hos quidam maleficos homines fuiſſe prodiderunt: aſpectu ſolo omnia effaſcinantes. Quorum ſententiam ſecutus eſt Ouid. li. 7. Met. ſic ſcribens: Phœbeaque Rhodon, & Ialyſios Telchinas, Quorum oculos ipſo mutantes omnia viſu Iupiter exoſus fraternis ſubdidit vndis. Alij eoſdem faciunt eum Curetibus, & Dactylis Ideis, ſummoſque artifices fuiſſe tradunt: veneficiorum autem infamiam ab illorũ ſtirpe fuiſſe diſperſam. Vide Strab. lib. 10.

TELCHIVS, m. 2. τέλχιος. alter ex Caſtoris, & Pollucis aurigis, qui vna cum Amphyto Dioſcuriadem vrbem apud Colchos tradidiſſe, referente Pli. lib 6. cap. 5.

TELEBOÆ, m. 1. τηλεβόαι. Aetoliæ populi fuerũt latrocinio infames. De quibus Ariſtoteles in Politicis; In Acarnanum politeia quandam Acarnaniæ partem Curetes habent: ſpectantem vero in occaſum plagam Leleges tenent: reliquam inde Teleboę. Alij dicũt fuiſſe Caprearum populos, quos Telon ſuo regebat imperio: qd & Seruius annotauit in illud 7. Aen. Nec tu carminibus noſtris indictus abibis Oebale, quem generaſſe Telon Sebetide nympha Fertur, Teleboum Capreas cum regna teneret Iam ſenior.

TELEBOAS, m. 1. τηλέβοας, vnus ex Centauris, Ixionis ex Nube filius. Ou. li. 11. Met. Clithonius, quoq. Teleboaſq. Enſe iacet noſtro.

TELEGONVS, p. c. m. 2. τηλέγονος, filius fuit Vlyſſis ex Circe, qui cũ iã adoleuiſſet, videndi patris cupidus, in Ithacam nauigauit: cumque miniſtris paternis incognitus aditu prohiberetur, aliquot ex ijs occidit. Ad quem tumultum excitus Vlyſſes, cum & ipſe iam ſenior ſitis opem ferret, a filio eſt occiſus oſſe piſcis cuiuſdam, qui a Græcis Xiphias dicitur. Quod vbi cognouit Telegonus, relicta Ithaca in Italiam venit, vbi Tuſculum condidit. Ouidius; Et iam Telegoni, iam mœnia Tiburis vdi Stabant, agricolæ quæ poſuere manus. Dictus eſt autem Telegonus, quaſi ſero, & in ſenectute genitus, & vnicus, poſt quem genitum non eſt alium patere.

TELEMACHVS, m. 2. τηλέμαχος. Vlyſſis ex Penelope filius, qui ad Troiã proficiſcẽs, apud matrẽ reliquit, eundẽque poſtea in vlciſcẽdis procis habuit adiutorẽ. Ouid. in epiſt. Penelopes; Tres ſumus imbelles numero: ſine viribus vxor. Laerteſq; ſenex, Telemachuſq; puer.

TELEMVS, m. 2. τήλεμος, teſte Hom. in Odyſſ. & Theocrito in Bucolicis, Eurymi filius, & inter Cyclopas vates egregius, qui Polipheremo prædixit, quæcunque poſtea ab Vlyſſe paſſus eſt. Huius meminit Oui. li. 13. Met. Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales, Terribilem Polyphemon adit: lumenque quod vnum Fronte geris media, rapiet tibi, dixit, Vlyſſes.

TELEPHANES, m. 3. τηλεφάνης, ad regnum Lydorum Cumis ex oraculo accerſitus, qui antea curtus factitabat. Fuit & eius nominis tibicen, cuius meminit Demoſthenes in oratione contra Midiam.

TELEPHVS, m. 2. τήλεφος, Myſorum rex fuit, & Herculis filius, ex Auge nympha, qui cum aui iuſſu in ſyluis expoſitus eſſet, a cerua aliquamdiu dicitur educatus. Quæ res tantam futuræ claritatis opinionem de eo præbuit, vt mox à Myſię rege adoptatus ſit, & regni heres inſtitutus. Pactus itaque Myſorum rex, cum Græcos ad Troianam expeditionem proficiſcentes prohibere conaretur, ne per Myſiam iter facerent, ab Achille vulneratus eſt. Cuius plagę cum nullum ſatis efficax inueniretur remedium, oraculo reſpõſum eſt fore, vt eadem haſta, qua vulneratus erat, ſanaretur. Recõciliatus itaque Achilli ab eo impetrauit, vt ex haſtę, qua ictus erat rubigine malagma conficeretur, & vulneri ſuo imponeretur: quo facto ſtatim ſanitatem eſt conſecutus.

TELE-

TELEPHVS,m.2.alter, Pergamenſis Grammaticus, qui multis editis voluminibus,quæcumque Grammaticum ſcire conuenit, pertractauit. Vide Suidam,qui ſcripta eius nominatim enumerat.

TELESTILLA,f.1.mulier fuit poetria nobilis, cui etiam apud Argos ante Veneris templum ſtatua poſita eſt,vt ſcribit Pauſan.

TELESTHO,us,f.4.τελεσθώ. nomen nymphę Oceani, & Tethyos filiæ. Heſio.in Theo.Μήτιν τε Ἠϊονυμήτην, τελεσθώτην τε καὶ ὑπερφίαλον τε.

TELICARDIOS,f.2.gemma colore cordis exiſtens,Perſis maximè grata, quam & Muculam appellant. Pli.lib.37.c.10.

TELINVM,VNGVENTVM,n.2.τήλινον μύρον.Menandri poetę ætate ſummo erat in precio.Cõſtabat autem ex oleo recenti,cypero,calamo, meliloto, melle,melino,maro,amaraco,& fœnogræco, à quorum poſtremo nomen accepit. Græci enim fœnogræcum τηλίν appellant. Alij tamen à Telo inſula,in qua optimum conficiebatur, dictum putant.Vide Plin.lib.13.c.1.

TELLEN,m.3. τέλλην.tibicen, & poeta ineptiſſimus, cuius meminit Diarchus Meſſenius apud Zenodotum. Hinc ortum eſt prouerbium,Cane Tellenis cantilenas:quod quidam dici putant de dicacibus,ſeu mordacibus, quidam de ineptè loquaculis. Sunt enim, qui tradant, hunc locos quoſdam verſibus lepidiſſimis deſcripſiſſe, non ſine multo ſale ſcommatum.

TELLIAS,m.2.τελλίας.Herod.li.8.Vates fuit Eleus,qui Phocenſibus cum Theſſalis bellum gerentibus,rem huiuſmodi commẽtus eſt: ſexcentos viros è Phocenſibus præſtantiſſimos gypſo, tam ipſos, quàm arma,illinijt, eoſque ſub noctem in Theſſalos dimiſit, dato præcepto,vt quemcumque albicantem non cernerent,eum obtrũcarent.Hos primum Theſſalorum excubitores prodigium quoddam eſſe arbitrati,deinde ipſi exercitus adeo exhorruerunt,vt tribus millibus cęſorum,atque ſcutorum Phocenſes potiti ſint.

TELLVS,telluris,f.3.[*La dea della terra.*G.Die goettin des erdtrichs] γῆ χθονία.terræ Dea eſt.Cic.3.de Nat.Deo.Iam ſi eſt Ceres à gerendo,(ita enim dicebas)terra ipſa Dea eſt,& ita habetur.Quæ eſt enim alia tellus,niſi terra? Non ratò tamen Tellurem pro ipſe accipimus terra, quemadmodum Ceterem pro ipſis frugibus,li.2.c.5.Vitalem hunc ſpiritum, & per cuncta rerum meabilem, totoq; confertum: cuius vi ſuſpenſam cum quarto aquarum elemento, librari medio ſpacio tellurem.Vir.1.Aen. Ac magno telluris amore Egreſſi, optata potiuntur Troes arena. Vbi Seruius, Tellurem pro terra poſuit,cum Tellurem deam dicamus,terram elementũ, vt plerumque Vulcanum ponimus pro igne.

TELLVS,m.2.τέλλος.Athenienſis quidam fuit, genere nõ admodum claro, quiuita integerrimè acta, honeſtiſſimam pro patria,fuſis iã hoſtibus, mortem occubuit, liberis omnibus ſuperſtitibus, publicoque funere in rogum illatus. Quamobrem non dubitauit Solõ, eum mortalium omnium feliciſſimum iudicare. Vide Plurarchũ in Solone,& Herodotum lib.1.

TELMESSVS,m.2.τελμησσός.Ptol.ſiue Telmiſſus.τελμισσὸς,Straboni, & Suidę, oppidum Lycię,vel(vt Cic.placet) Carię,aruſpicum diſciplina in primis excellens,cuius meminit Pli. lib.5.c.25.

TELO,onis,m.3.[*L'ancino.*G.Ein ſodſtang,daran der Eymer hãget,] a ruſticis dicitur inſtrumentum longum ex ligno,quo utuntur ad aquam è puteis hauriendam. Hiſpani Ciconiam vocant,à ſimilitudine roſtri ciconiarum. Hæc Sipontinus.

TELONIVM, pen.c.n.2.[*Banco.*Ger.Ein zolbanck, zolltrog,zolltiſch, zollgauſs.*Gal. Banque.Hiſ.El aduana,*] τελώνιον.menſa publicanorum,vbi vectigal exigitur: à Græco nomine τέλος,quod inter cætera vectigal ſignificat.Vnde τέλονες,ſiue τελῶναι.dicũtur,qui vectigalia exigunt.

TELOS,m.3.[*Fine,*] τέλος.Latinè finis,honor,legio,tributũ,vectigal, penſio.Ci.3.de Finibus: Sentis enim credo me iamdiu,quod τέλος Græcus dicat,id dicere tum extremũ, tum vltimum,tũ ſummum, licebit etiam finem pro extremo,aut vltimo dicere.Eſt item Telos τῆλος.inſulæ nomen vnius ex Sporadibus,in qua cõficiebatur prẽſtantiſſimum vnguentum,quod ab ea Telinum dicebatur.Pli.li.4. c.12.Telo vnguento nobilis, à Callimacho Agathuſa appellata.

TELPHVSSA,f.1.τελφοῦσσα. vrbs in Arcadia,à Telphuſſa Ladonis filia nomẽ habẽs.Eſt & Telphuſſa,ſiue(vt alij malunt) Tilphoſſa,fons Bœotiæ gelidiſſimus, quẽ cum Tireſias iam ſenex potaſſet,ſtatim extinctus eſt,calore in mirum interno tanta frigoris vi oppreſſo.

TELVM,li,n.2.[*Arma,dardo,ſaſſo,pietra,lancia,baſtone,*] Pfeil chets.G. Geſchos,ein jethichs gewehr das mã wirfft oder ſchieſſt,alſo ſeil pieſſ,&c.*Gal.Vn trait,dard.fleſche.Hi.El tiro,à quello que ſi tira,to da arma que ſe puede aroiar,como dardo,o laça,piedra,hazeõa,o aleõſa,o ſaeta,*] βέλος,τάξδμα. dicitur omne,quod manu iaci poteſt: quo nomine lapis,lignũ,plumbum,& ferrum continetur. Dictum ab eo,quod in longinquum mittatur. Nam apud Græcos τῆλε,ſiue τηλοῦ, longè ſignificat.Feſtus; Tella propriè dici videntur ea,quæ miſſilia ſunt, ex Græco videlicet translato eo nomine, qua illi τηλέδετα miſſa dicunt,quæ nos eminus;ſicut arma ea,quę ab humeris dependentia retinentur manibus.Oui.7.Met.Ex humero pendẽs tenebat eburnea læuo Telorum cuſtos, arcum quoque læua tenebat. Virg.10. Aenei.At puer Aſcanius muro, foſſiſque tenetur Tela inter media,atque horrentes marte Latinos.Non ratò tamen

tela pro quibuslibet armis accipimus,etiam ijs, quibus cominus aut ſalutẽ tuemur,aut aliũ oppugnamus.Cic.in Cat.Qui ex ędib. Cethegi,ſi quid telorum eſſet,efferret.Intendere telum in iugulũ nocentis,eſt caput alicuius per accuſationem petere.Plin.li.3.epiſto.9.Si quam haberem in dicendo facultatem,in iugulum nocentis quaſi telum aliquod intenderem.Tele ad manum ſubminiſtrare,apud Quinct.Telum reuellere.Cic.in Piſ.In me de corpore rei pub.tuorum ſcelerum tela reuellentem.† Telifer.p.c.Senec.]

TELVS,m.2.Sybaritarum tyrannus,teſte Herod.lib.5.

TEMBRIVS,m.2.fluuius iuxta Pontum,teſte Orpheo in Argon.

TEMERARIVS,m.2.[*Temerario, inconſiderato,*] Vnzedh G.Der ſchnell auff ein ding felt vnd es glaubt,vnbeſint oder fraefenlich.G. *Temeraire,inconſiderè,indiſcret,malauisè.*H.*Osado ſin razon,deſatinado,*] ἀβούλος.dicitur,non qui plus audet,quàm oportet: ſed qui facile,nullo adhibito cõſilio,credit Oui.ep.6.Vtinam temeraria dicat Criminibus falſis inſimulaſſe virum.Haud temerarium eſt.Pli.in Afi.Sed quid hoc,quod picus vimum tundit,haud temerarium eſt.Pli.li.17.ca 22. Temerarium eſt,ante craſſitudinem pollicarẽ viti impetare.Liu.li.7.Bel.Pun.Ad conſilium prima ſpecie temerarium magis,quàm audax, animum adiecit. Ouid.8. Met.Licet eminus eſſe Fortibus:Antæo nocuit temeraria virtus.Hinc Temeritas,& Temeritudo.[*Temerità.*]Pacuuius;Egon' tyranni non noui temeritudinem. Cice. pro Marcel. Numquam enim temeritas cum ſapientia commiſcetur,nec ad cõſilium caſus admittitur.Idẽ 2.Offic.Temeritate enim remota gratiſſima eſt liberalitas.

TEMERE,adu.[*Inconſideratamente,ſoltamente,ſenza ragione.Gal.Legieremẽt,a la volee,ſans ingement,en cõſideration.*Hi.*O ſadament ſin conſeio y ſin razon,*] εἰκῇ, ἀφρονέστερον, παραλόγως.incõſideratè,inconſultè.Ter.in Hecyr.Vide ne quid temerè agas. Idẽ in Phorm. Quam ſæpè fortè temerè Eueniunt quæ non audeas optare. Virg. 9.Aen.Temerè inter tela iacentes.Ci.de Inuen.Domus ea,quę ratione regitur, omnibus inſtructior eſt rebus, & apparatior, quam ea,quæ temerè,& nullo conſilio adminiſtratur. Quidã etiã vſurpant pro ferè. [*Quaſi.*] Liu. Non temerè incerta caſum reputat, quẽ fortuna numquã decepit.Quint.lib.1.Inſt.Illud ingeniorum, velut præcox genus, non temerè vmquam peruenit ad frugem. Nonnumquam ſine cauſa; [*Senza cagione,*]vt Temere nõ eſt,pro non abs re.Ter.in Phor.Non pol.Temere eſt, quod tu tam times. Cl.ad Figulum lib.4.Non ſcribo hoc temerè.Cic.de Na.Deo.Idque euenit non temerè,nec caſu.Temerè,ſine periculo.[*Senza pericolo.*]Plau.in Bacch.Rapidus fluuius eſt,non hac temerè Tranſiri poteſt.Temeriter,aduerb.idẽ quod temerè.[*Inconſideratamente.*]Accius in Amphytrione; Hoc in re eſt,quod tu tam temeriter meam beneuolentiam interijſſe es ratus.

TEMERO,as,p.c.a.1.[*Macchiare,contaminare.Gal.Violer & gaſter,ſouiller,maculer.*Hiſ.*Violar,macular,corrumper*] βεβηλόω.ſcelero,corrumpo,contamino. Ouid.5.Met.Parcite mortales dapibus temerare nefandis Corpora.Idem 1.de Arte;At non Actorides lectum temerauit Achillis.Temerare,pro violare,ſtuprare.[*Sforare,violare*]Tac.lib.20.Eamdem Iuliam in matrimonio M.Agrippæ temerauerat. Temeratus,a,um,part. Ouidi.ep.16. Auſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris Legitimam nuptæ ſollicitare fidem. Liu. li.6.Bell Pun.Sepulchra maiorum vulſa,temerata,ac violata.Temerator,[*Falſario,*]verbale pro falſario in l. ſi quis obtrepſerit, ad leg.Corn.de Falſ.Hinc Intemeratus,integer,incorruptus,inuiolatus.[*Intierto,puro.*]Vir.3.Aen.Per,ſi qua eſt,quæ reſtat adhuc mortalibus vſquam Intemerata fides,oro.

TEMESA,æ.vel Temeſes,es,p.c.f.τεμέση.Step.vrbs eſt in agro Brutio ab Auſonijs cõdita,olim ęrifodina nobilis:q̃ deinde mutato nomine Tẽpſa vocata eſt.Pli.li.3.c.5.Tempſa,inquit,vrbs,à Græcis Temeſe dicta.Oui.13.Met.]Thurinoſque ſinus, Temeſenq; & Iapygis arua.Inde fit adiectiuũ Temeſæus,a,um.τεμεσαῖος.vt,Aes Temeſæum.Ou.7.Met.Quãuis Temeſæa labores Aera tibi minuant.

TEMETVM,ti,n.2.[*Vino,*]μέθυ.idem quod vinum:ita dictũ,quod tenet,hoc eſt,labefaćtet mentem.Plaut.in Aul.Cererine Strobile has facturi nuptias?STR. Qui?STA. quia temeti nihil allatum intelligo.Liu.li.10.ab Vrbe:Vouerat Ioui victori,ſi regiones hoſtiũ fudiſſet,poculum mulſi,priùs quam temetum biberet,ſeſe facturũ. Hor.2.epi.2.penultimam dictionis huius ſyllabam producit,cum apud Iuuenalẽ corripiatur: Te(inquit)domirum ſentit, das nummos,accipis vuas,Pullos,oua,cadum temeti. Hinc Temulentus,a,um,[*Vbriaco,*]vinolentus,ebrius.Ter.in Eun.Temulenta es.P.vtinam ſic ſint,qui mihi malè volunt.Temulentia,æ.[*Vbriachezza,*] ebrietas.Pli.li.14.c.2. Siquidem temulentiam ſola non facit.Idem li.14.Cato ideo propinquos fęminis oſculum dare iuſſit,vt ſcirent, an temetum olerent,hoc tum vino nomen erat; Vnde & temulentia appellata.Per contrarium Abſtemius,ſobrius,quaſi ſine temeto.Temulenter,[*Da vbriaco,*]aduerbium.Coll.li.8.c.8.Iam nunc Gangetica,& Aegyptias aues temulenter eructant.

TEMNITES,m.3.τεμνίτης.gentile eſt a Temno deductũ Aeolidis vrbe.Cice.pro Flac.Heraclides ille Temnites,homo ineptus & loquax.

TEMNO,nis,tempſi,temptum,a.3.[*Sprezzare,*] καταφρονέω.ſperno,a

τέμνω,quod incido,resecoq. significat,quoniam quæ spernimus, amputare,& resecare consueuimus.Vir.1.Aen.Si genus humanũ & mortalia temnitis arma.Hor.2.Ser.Sat.2.Ieiunus stomachus ratò vulgaria temnit.Hinc Cõtemno compositum,de quo suo loco.

TEMNOS,f.2.τῆμνος.Stephano,& Straboni vrbs est Aeolidis,Hermogenis Rhetoris patria.Cic.pro Flac.Temni vsque ad illam ętatem in senatum venire non potuit:& qui se artem dicendi traditurum etiam cæteris pollicebatur,ipse omnibus indicijs turpissimis conuictus est.

TEMO,is,m.3.[*Timone.Gal.Le timon,ou limon d'vn chariot ou charrette.Hisp.Timon del arado,o pertigo.*]ῥυμός.lignũ in curru,inter equos intermediũ continens iugum in curru,vel plaustro.Oui.li.2.Met. Aureus axis erat,temo aureus,aurea summæ Curuatura rotæ.Liu. li.7.Bel.Maced.Cuspides circa temonẽ ab iugo decem cubita extantes,velut cornua habebant,quib.quicquid obuium daret,transfigerent.Temonem pro stipite Col.posuit,siue pro lignis transuersarijs,& longurijs,l.6.c.18.Huic solo septenum pedum stipites recti ab vtroq.latere quaterni applicantur.Ij autem in ipsis quattuor angulis affixi sunt,omnesq.transuersis sex temonibus:quasi vacerræ inter se ligantur.Budæus.

TEMPE,n.3.τέμπη.& numero plurali,propriè Thessaliæ loca,quinq; millia pass. longitudine,& fermè sex latitudine,Peneo amne irrigua,cuius ripę gramine viridi,amæniss imisq. vestiuntur arboribus. Ouid.1.Met.Est nemus Aemonię prærupta,quod vndiq. claudit Salua,vocant Tempe,per quæ Peneus ab imo Effusus Pindo spumosis voluitur vndis.Sunt & Tempe in Bęotia,quę Teumesia dicunt,a Teumesso mõte Bęotiæ,ab Oui.Cygneia dicta.Sũt & alia in Sicilia,a noīe amnis Heloria Deniq. quælibet loca amœna,nemora pĩsertim,atq.aquas habẽtia,*κατάχυσιν ἐχοντα τῆς τέμπης.Luogo ameno,*]vocamus.Vir.2.Geor.Speluncę viriq. lacus,ac frigida Tẽpe.

TEMPERAMENTVM,ti,n.[*Temperamento,*מזג mezegh.Ge.Ein masse oder masung.Ga.*Temperement.Hisp.Templanza,*]μετριότης.idem quod modificatio,siue moderatio,modus,mediocritas.Ci.3.de Legib.Inuentum est temperamentum,quo tenuiores cũ principib.se æquari putarint.Plin.Talia adhito temperamento,vt nec laxet nimis,nec arctum esse patiatur. Temperamentum linguæ.i. linguæ continentia.[*Freno,modestia.*]Liu.li.8.Bel.Pun.Et si nulla alia re,modestia certè,& temperamento linguæ adolescens senem vicero.A medicis tẽperamentũ,κρᾶσις.appellatur,proportio quattuor primarum qualitatum in corpore misto:eiusq. nouem constituũt differentias. Nam aut æqualis est omnium qualitatum proportio: eaq. constituit iustum legitimumq.temperamentum,quod est veluti canon,& norma reliquorum.Aut inæqualis,idq. rursus duob. modis.Nã aut vnica est qualitas reliquis excellens tribus,se modestè habentib.indeq. emergunt quattuor simplicia temperamenta,aut ad summũ duæ reliquis præualent duab. vnde rursus oriuntur quattuor alia temperamenti genera,quæ composita dicuntur.

TEMPERANS,antis,o.3.[*Tẽperato* מתאפק mittheappek.G.Macssig. *Gal.Bien temperè.posè,& rassis.Hisp.El que tiene templanza,*]σώφρων. moderatus,cõtinens Ci.pro Fonteio:Vir fugi,& in omnibus vitæ partibus moderatus,ac temperans,plenus pudoris,plenus officij, plenus religionis.Idem in paradoxis.

TEMPERANTER,adu.[*Temperatamente.*G.Macssigklich.*Gal.Moderement,attemprement.Hi. Templadamente,*]σωφρόνως μετρίως.id quod temperate,seu moderatè. Cic. ad Att.lib.6.Nam quod ais,si hic temperantius egerit,consideratius te consilium datum. Tẽperanter haberi.Tac.li.4.Vel cum patres pollerent poscenda vulgi natura,& quibus modis temperanter haberetur.

TEMPERANTIA.f.1.[*Tẽperança,modestia,cõtinẽça.*Ge.Macssigkeit. *Gal.Temperance,attrempance.Hi.Templanza,*]σωφροσύνη.vt Cicer. lib.1.de Inuent.ait,est rationis in libidinem,atque in alios non rectos impetus animi,firma,& moderata dominatio. Huius partes sunt,continentia,clementia,modestia.Temperantia(inquit Seneca)voluptatibus imperat,alias odit,atq. abigit,alias dispensat,& ad sanum modum redigit.Cic.ad Lentul.lib.4.epi.Nouit.n.temperantiam,& moderationem naturæ tuæ.Idem 5.Tusc.Temperantia est moderatrix omnium commotionum.Pli.li.28.ca.5. Multo vtilissima est temperantia in cibis.

TEMPERATVRA,ię,f.1.[*Temperança,compleissione.*מזג mezegh. Ge. Vermischũg.*Ga.Attrempãce.Hisp.Templanza,*]κρᾶσις.idẽ quod temperamentum,id est,proportio partium simplicium,quę cõstituunt corpus mistum,vt cum quempiam calidæ,frigidę,humidę, aut siccæ temperaturæ esse dicimus.Nonnumquam accipitur pro ipsa mistura,[*Mistura*]vt cum ęris temperaturã statuariã,formalem,vel tabularem dicimus.Pl.li.3.c.9 Sequenti.æris temperatura statuaria est,eademque tabularis. Et paulo post; Appellatur ẽt nunc formalis temperatura æris tenerrimi,quoniam nigri plumbi decima portio additur,& argentarij vigesima. Temperatura ferri.Pl.Ferrum a rubigine vindicatur cerussa,& gypso,& liquida picę. Hæc est temperatura a Gręcis antipathia dicta.Temperatura cęli,idem quod temperies. Var. Quæro,vtrum hoc adduxerit cœli temperatura,an terrę bonitas.

TEMPERATVS,part.siue nomẽ ex participio,o.1.2.[*Temperato,moderato* Ger.Maessig,gemassget,*Gal.Tempere.Hisp.Templado,*]μέτριος. idem quod moderatus,mediocris,modestus.Plin.lib.11.c.37. Ex temperato repercussu non obstrepat.Cic.2.de Diuin.Si modo temperatis escis,modicisq. potationibus est affectus.Hora.2.Car.Od. 3. Aequam memento rebus in arduis Seruare mentem,non secus in bonis,ab insolenti temperatam Lætitia,moriture Delli.Cic.ad Att.lib 4.Hominem in summa magnitudine animi multa humanitate temperatum,perdidimus.Idem pro Fonteio;Ille igitur pie hemo sanctissimus,& temperatissimus multa audiuit in suo crimine,quæ ad suspicionem stuprorum,ac libidinum pertinerent.Temperatior oratio.Cic.2.de Orat. Neque est vlla temperatior oratio, quàm illa,in qua asperitas contentionis orationis ipsius humanitate conditur.

TEMPERATE,[*Temperatamente,mediocremente.*Germ.Maessiglich. G.*Temperement,moderement.Hisp.Templadamente.*]adverb.μετρίως.moderatè,mediocriter,& quedam cum temperamẽto.Cato ca.69. Vbi temperatè tepebit,tum cuminum indito,postea hum. De dolio lequitur Cic.ad Att.li.13.Ages,vt scribis,temperatè.

TEMPERATIO,onis,f.3.[*Temperatione complexione.*מזג mezegh.Ge. Maessigung.G.*Attremp ment.Hisp.Templança,*]κρᾶσις.idem qd temperamentũ.Cic.4.Tusc.Corporis temperatio,cũ ea cõgruant inter se,quib.constamus,sanitas.Ci.1.Tusc Nec sit quicquam mixti corpus vnum & simplex,ita figuratum,vt in temperatione natura vigeat,& semiat Temperatio æris.i.mistura.[*Mistura.*]Aliqñ id valet,quod moderatio,siue gubernatio. Idem 2.de Diu.Hec temperatio lunæ,cęlique moderatio efficit. Idem de Som.Scip.

TEMPERATOR,tis,verbale,m.3.[*Temperatore,*ממרה menahegh, רעה roheh.Ger.Maesiger.*Gal.Qui tempere,& moderatione.Hi.Templador,*] ἐμμενὴς.moderator,gubernator.Mart.lib.1 Sed inquieto Atmorum fato temperator ambit.Cic.in Orat. Et quasi temperator huius tripartitæ varietatis.

TEMPERIES,riei,f.5.[*Temperança,complexione.*Ger.Rechtmaessigkeit.*Gal.Attrempance.Hi.Templança.*]ἐκρασία temperamentũ, seu status cęli.Plin.Iunior; In quo salubertima est aeris temperies. Ouid.2 de Pont.Ele.7.Tẽperie cęli corpusq. animusque iuuatur. Pl.ep.101.Atq; adeo vt oẽm pro me metum pcras,accipe temperiem cęli,regionis situm,villæ amænitatem. Quandoq.temperies accipitur pro temperantia.[*Temperança,*]Stat.li.2.Sil. Tranquillaque morum temperies,teneretq; animus maturior ævo Quãdeque pro temporis commoditate ad aliquid agendũ. [*Commodità*] Plin.Sic iudicatur anni temperies alibi tardius alibi maturius.

TEMPERO,as,a.1.[*Tẽperare.*ממסמ masach נהג nuhegh.Ge.Macssigen, ordenlich anrichtem.G.*Temperer.Hisp.Templar,*]συγκεράω. rem suo ordine,ac mensura administro,moderor. Cic.1.Tusc. Rempub.verò nostri maiores certè melioribus temperauerunt,& institutis,& legibus.Sic dicimus Temperare vinũ aqua,Temperare itã fedato animo,temperare ferrum flãmis,& ictibus. Temperamus itẽ stylũ,calamũ & huiusmodi,id est,cõcinnamus.Tẽperare dauo iunctũ,significat abstinere,[*Astenere.*]vt Temperare alicui pro abstinere ab iniuria inferenda.Cicc.3.Ver.Te putet quispiam,cũ ab Italia freto disiunctus esses,socijs temperasse,qui eidem Calloris,testem furtorum tuorũ esse voluerisi Sibi temperare.Cic.p Fla. Vt qui ante dictum testimonium sibi temperarit,cum tamen aliquid &c.Temperare vino,temperare ab iniuria,temperare in'amore,& multa alia,i.abstinere.Tẽperatum est,impersonale,pro abstinuerunt.Liu.li.1.ab Vrb.condita;Vnaque hora quadringentorum annorum opus,quibus Albæ steterat,excidio ac ruinis dedit,templis tamen Deum temperatum est.Huius composita sunt, Attempero,& Obtempero,de quibus suis locis.

TEMPESTAS,is,f.3.[*Tempesta,tempo,bonaccia,fortuna.*עת heth.Ger. Die zeit.*Gal.Temps,saison.Hisp.Tiempo,*]modo idem significat,qd tempus.χρόνος.Pla.in Casin.Ea tempestate flos poetarum fuit.Sal. in Iugur.Ea tempestate in exercitu nostro fuere cõplures noui,& ignobiles.Modo tranquillum,& serenum tempus.[*Tranquillità.*] Cæsar.4 Bel.Gal.Nactus idoneam ad nauigandũ tempestatẽ,tertia fere vigilia soluit. Cic ad Quin.Fr.li.2.Primam nauigationem (dummodo idonea tempestas sit)ne omiseris.Vir.lib.6.Aen.Vnde hæc tam clara repente Tempestas? Modo in malam partem accipitur,vt idem sit quod procella,turbo,grando,& generaliter quiuis cæli inquietior status.Plau.in Most.Tempestas venit.Confringit tegulas,imbricesq; Plin. Hunc diem festum tempestatibus leniendis ferunt institutum.Idem; Tempestates vocamus,in quibus grandines,procellæ,cęteraq; similia intelliguntur,quę cũ acciderint,vis maior appellatur.Tempestates alicuius subire.[*Pericola*] Cic.ad Cato.li.15.Mitto,quod inuidiam,quod pericula,quod omnes meas tempestates,& subieris,& multo etiam magis,si per me licuisset,subire paratissimus fueris.Inuidię tempestas Cic.in Catil Tametsi video,si mea voce res in exilium,animũ induxeris,quieta tempestas inuidiæ nobis,sin minus in præsens tempus recens memoria scelerum tuorum,at in posterum impendeat.

TEMPESTIVVS,a,um,o.1.2.[*Fatto a tẽpo.*G.Das zu rechtgelegner zeit ist.G.*Fait en temps,& saison.Hispa.Cosa a buen tiempo,*] καιρός,&καίριος,opportunus,& quod suo tempore fit.Virg.lib.1.Geor.Aut

tempestiuam siluis euertere pinum. Hinc Tempestiuitas,[*Opportunitá,*]pro opportunitate.Plin.lib.10.ca.34.Columbæ præparantes tempestiuitatem cibo. Cice.de Senect.Sua cuique parti ætatis tempestiuitas est data. Tempestiuè,opportunè, & suo tempore, [*A tempo.*] Pli.li.16.c.36.Cædi solebant tempestiuè vsque ad Antigenem tibicinem.Cic.2.de Nat.Deor.Neque enim serendi,neq; colendi, neque tempestiuè demettendi, percipiendique fructus, neque condendi,ac reponendi vlla pecudum scientia est.Horum contraria sunt,Intempestiuus,& Intempestiuè:quorum significata explicantur suis locis.

TEMPESTVOSVS,o.1.2.[*Tempestoso,*]שחר sohor.G.Voll vngestuemme, oder vngewitters,] θυελλώδης. procellosus, tempestate turbatus. Gel.Mare æquum ac tempestuosum erat.

TEMPESTVS,a,um,o.1.2.[*A tempo.*G.*En temps.Hi.Cosa a buen tiempo*] antiqui dicebant tempestiuus:vnde Intẽpestus pro intempestiuus: vt,Nox intempesta,quod minimè tempestiua sit rebus agendis.

TEMPLVM,templi,n.2. [*Tempio,Chiesa,*]היכל hechal.G.Ein tempel, kirch.*Gal.Temple.Hisp.Templo,*]τέμενος.propriè locus,vel in cœlo notatus ab augure, vel in terra,à tuendo,idest,conspiciendo dictum, quod ex omni parte, vel quod ex eo omnis pars aspici possit,vt ait Donatus. Primo autem cœlum ipsum dictum est templum, quia ipsum primo tuemur.Ennius;Contremuit templum magnum Iouis altitonantis.Eius partes quattuor esse dicũtur,Sinistra ab Oriẽte;Dextra ab Occasu;Antica ad Meridiem;Postica ad Septentrionem.In terris autem dictum est templum, quod quibusdam conceptis verbis ab augure finiebatur, vnde tueri quamcumque cœli partem commodè posset. Hinc Contemplo,siue Contemplor,pro diligenter intueor.[*Guardare diligentemente,*] In hoc templo per augures constituto Senatusconsultum fiebat, & nisi in eo fieret, non erat iustum.Ab hoc templo non solum ædes sacræ, sed & alia loca septa,& vnum tantum introitum habentia, dici templa cœpere. Quippè Curia Hostilia templum erat,licet sacra non esset. Cic.pro domo sua;Curia est sedes ac templum publici consilij.Tẽplum,ædes sacræ.Cic.6.Ver.Herculis templum est apud Agrigentinos non longè à foro,sanè sanctum apud illos & religiosum.Vir. 6. Aen. Teucros vocat alta templa sacerdos. Templa linguæ, id est,partes,loca,apud Lucr.lib. 4. Mentis templa,apud eumdem li. 5.Pro interioris animi secretis.[*Secreto.*]Item, Templum vocatur tignum,quod in sacro ædificio transuersum supra canterios ponitur,vt inquit Festus. Vitr.lib.5.Et canterij prominentes ad extremam suggrundationem,supra canterios templa. Item sepulchrũ dicitur templum.[*Sepoltura.*]Virg.lib.2.Præterea fuit in tectis de marmore templum Coniugis antiqui. Hæc Sipontinus ex Varrone de Ling.Lat.Festo,& Nonio.A templum fit aduerbium Extemplo:de quo supra suo loco.

P.M.Templa in occidentem spectare, antiqui architecti rectè scripserunt, postea placuit omnem religionem eò conuertere, ex qua parte cœli terra illuminatur,ideo in Orientem ædes sacræ spectãt. Ex Hygeno de limitibus constituendis.

TEMPORALIS,le,o.3.πρόσκαιρον. quod ad tempus durat.Quin.lib.6. ca.3.Adijciunt quidam peritorum,πάθος temporale esse: opponit enim æterno.Interdum quod ad tempus fit.[*A tempo,*]vt Temporale theatrum,apud Pl.lib. 36.c.16.

TEMPORANEVS,a, um,o.1.2.πρόσκαιρος.quod ad tempus pertinet,siue quod subito & in tempore fit. Vnde Extemporaneum, [*Subito,*] pro subitario, ac impræmeditato. Contemporaneum, quod est eiusdem temporis,& Græcè σύγχρονον dicitur.

TEMPORARIE,[*A tempo.* Germ.Ein zeit lang,]χρονικῶς.significat ad tempus.

TEMPORARIVS,a,um,o.1.2.πρόσκαιρος.quod non est perpetuum,sed ad tempus durans. Vnde legimus,Scaurũ olim fecisse in ædilitate theatrum temporariũ.i. tamdiu duraturum,donec spectacula peragerentur. Pl.lib.16.c.33.Nec terræ tantum natura circa has refert,aut perpetua cœli,verum & quædam temporaria vis imbriũ.

TEMPORI,aduerbium,[*A tempo,*]בעתן behitton.Ger.Zierlich.*Gal. tout à temps,adeure,bien a point.Hispan.En,su tiempo,a buen tiempo.*] ἐν καιρῷ,ἐῦ καιρῶς.tempestiuè, vel suo tempore. Plaut.in Amph.Tu vapula.S.Qua de re?num satis tempori?non ocius quim, &c. Cato de re rust.c.2. Postridie eius diei villicum vocet,roget,quid operis fieri factum, satisne tempori opera fient confecta. Tempore,pro tempori. Cic.3 4Verr.Satis putabat se ad comitia tempore venturum,si pridie venisset.

TEMPORIVS,ὥρι κώτερον.cõparatiuum deductum à Tempori aduerbio,idem significans,quod citius,aut tempestiuius.Col.lib.9. Esca bis diuidenda, vt mane non protinus à cubili latiùs euagentur, & ante crepusculum propter cibi spem,temporius ad officinã redeãt. Ouid.4.Metam.Modo surgis Eoo Temporius cœlo,modo serius incidis vndis.

TEMPSA,f.1.τέμψα. fuit ciuitas Brutiorum, alio nomine Temesa appellata,teste Pl.li.3.c.5.Vide supra in dictione Temesa.

TEMPSIS,m.2.cacumen eius Tmoli montis, tam insignis aeris temperie,vt incolæ supra CL.annos viuant.Auctor Mutianus, referente Iul.lib.7.c.48.

TEMPVS,tẽporis,n.3.[*Tẽpo,aggio,commoditá,occasione,*]עת heth זמן zeman.Germ.Die zeit.*Gal.Temps,saison,opportunité.Hi.Tiempo,*] χρόνος.vt Varro scribit,est interuallum mundi,& motus,diutius aut paucioribus partes aliquot,ab Solis, & Lunæ cursu: à quorũ tenore temperato tẽpus dictum est.Tria vero sunt tempora,Præsens, Præteritũ, & Futurum.Cic.1.de Inuen.Tempus autem est id,quod nunc vti mur(nam ipsum quidẽ generaliter definire,difficile est)pars quædam æternitatis,cum alicuius annui,menstrui,diurni,nocturniue spacij certa significatione, &c. Aliqñ tempus ponitur pro temporis conditione.Cic.O mores,ò tẽpora. Tempus,pro auctoritate & potentia.Cic.in Bruto;Is omnibus exemplo debet esse,quantũ in hac urbe polleat multorum obedire tempori,multorumq; uel honori,uel periculo seruire.Tempus pro commodo temporario.Cic. pro Clu.Omnes illæ orationes temporum sunt, & causarum,non hominum ipsorum,aut patronorum.Budæus. Tempus pro necessitate.[*Bisogno.*]Cic.pro Plan.Sed ego id ponderibus meis examinabo,non solum quid cuique debeam,sed etiam quid a me cuiusque tempus poscat.Budeus. Tempus, pro cõstituto tempore. Ter. in Andr.Post,ubi tempus promissa iam perfici, tum necessario se aperiunt,& timent.Tempus ætatis,pro uigore.[*Stagione,*]Teren. in Heau.Dum ætatis tempus tulit,perfuncta satis sum. Cæcum tẽpus.Cic.lib.12.epist.Fuit enim cæcum tempus seruitutis.Vt tẽporibus illis.i. prout tunc erant tempora.Idem in Brut.Fuit(ut tẽporibus illis)iuris ualde peritus.Pro tempore,idest,pro ratione temporis.Cum tempore,cum mora, & spacio temporis. In tempore, [*A tempo,*]opportunè.[*All'improuiso,*]Ex tempore,subito, quasi extra tẽporis commoditatem. Tempus item pars capitis est[*Tempia,*] κρόταφος.Habet enim caput duo tempora,unum a dextra,alterum a sinistra;sic dicta,quia anni in eis cognoscantur, Vir.lib.5. Aen. Temporibus geminis canebat sparsa senectus:Nam primo tẽpora canescunt, cauanturque magna diuturnitate temporis.Col. lib.7. Decimo tamen anno tempora cauari incipiunt, supercilia nonnumquam canescere,& dentes prominere.Item pro parte capitis, lib.4. ad Heren. Et dubitante Graccho quid esset,neque tamen locum,in quo constiterat, delinquenti percuti tempus.

†TENACIA,æ.idem quod tenacitas aut parsimonia,autore Non.Aliquando pro perseuerantia aut duritia, sicut Compos.Pertinacea. Ennius.]

TENACITAS,tis,f.3.[*Tenacità,auaritia,*]בצע betsaph. G.Habigkeit, kundigkeit, Kargheit.*Gal.Auarice. Hisp.Auaricia,*]σμικρολογία. sordes,parsimonia,auaritia.Liu.lib.4.Bell.Maced.Sed in purpura, quæ teritur,absumiturque,non iniustam quidem, sed aliquam tamen causam tenacitatis uideo,&c.Aliquando firmitas,& perseuerantia aliquid retinendi.[*Fermezza.*]Cic.2.de Nat.Deor.Cibumque partim oris hiatu,& dentibus ipsis capessunt, partim unguiũ tenacitate arripiunt,partim aduncitate rostrorum,&c.

TENASMVS,m.2.Græce τενασμός.frequens,sed irrita deijciendæ alui cupiditas,cũ inflammatione ac tumore sedis,mucosa,sanguinolẽta quædã egerẽtis:quod morbi genꝰ nasci solet ex biliosis,acribusque humoribus,rectũ intestinũ mordicantibus.Pl.li.20.c.14. Tenasmos.i.crebra,& inanis uoluntas egerendi,tollitur lacte asinino.

TENAX,is,o.3.*Tenace,misero,auaro.*G.Zaech]ἰξώδης γλισχρὸς.i.uiscosus,& quicquid attingit facilè retinẽs:ut Glutinũ tenax dictũ est, quod dum attrectatur,digitos tenere uideatur. Vir.4.Geor.Excudunt ceras,& mella tenacia figunt.Ou.11.Met.Vt ue tenax grauida manat tellure bitumẽ.Memoria tenax,[*Stabile,constante.*]i.stabilis,constãs,firma,quiduis optimè tenẽs.Plin.epi.27. Mira utriq; probitas,constãtia salua,decorus habitus,os Latinũ,uox uirilis,tenax memoria,magnũ ingeniũ.Qu.l.2.c.1.Et natura tenacissimi sumus eorũ,quę rudibus annis percepimus.MORBUS tenax,[*Noioso,*] contumax,molestus, quiq; difficulter propulsatur.Suet. in Claud. Cæs.2.Infans autem relictus à patre,ac per omne fere pueritiæ,atque adolescẽtiæ tẽpus uarijs,ac tenacibus morbis conflictatus est. Homo tenax .i. auarus, parcus,sordidus [*Auaro.*]Apu. Homo diues,sed nimium tenax. Ter.in Adel.Ego ille agrestis,sæuus,tristis, parcus,truculẽtus,tenax.Cice.pro Cęl.Illum filiumfamilias parce parco ac tenaci habere tuis copijs deuinctum non potes.Aliqñ durus,cõstans,perseuerans.[*Ostinato.*]Hor.4.Car.Ode 3.Iustũ,& tenacem propositi virum.Virg.4.Aen.Tam ficti,prauiq; tenax,quã nuncia veri:hoc est,in oĩbus perseuerãs,inquit Ser. Iu.Sat.8. Prima mihi debes aĩ bona:sanctus haberi Iustitiæque tenax factis dictisq; mereris.Hinc Tenacior,& Tenacissimus.Col.li.10.Põt cuã illite ratus,dummodo tenacissimę memoriæ,tem satis cõmodè ad ministrare.Tenaciter,[*Ostinatamente,*]aduer.i.firmiter,cõstãter, pertinaciter.Ouid.epi.3.An miseros tristis fortuna tenaciter vrget.

TENDICVLA,læ,f.1.[*Laccio,*]פח pach רשת reschetb.G.Ein strick oder latsch,da mit man den Voglen oder thierẽ richtet,herre.G.*Vn lax que on tẽd aus oiseaux lassos.Hisp.La red,tendida para prender,* παγίς.laqueus est,quem auibus,siue feris tendimus. Tendiculę literarum,idest,captiones ex litteris, & syllabis,cum non rei ęquitati,sed summo iuri insistimus,ipsisque voculis aduersarium irretire conamur.Cic.pro Cæc.Tum aucupia verborum, & litterarũ tendiculas in inuidiam vocant.

τίμνω,quod incido,resecoq. significat,quoniam quæ spernimus, amputare,& resecare consueuimus.Vir.1.Aen.Si genus humanũ & mortalia temnitis arma.Hor.2.Ser.Sat.2.Ieiunus stomachus ra tò vulgaria temnit.Hinc Cõtemno compositum,de quo suo loco.

TEMNOS,f.2.τέμνος.Stephano,& Straboni vrbs est Aeolidis,Hermo genis Rhetoris patria.Cic.pro Flac.Temni vsque ad illam ętatem in senatum venire non potuit:& qui se artem dicendi traditurum etiam cæteris pollicebatur,ipse omnibus indicijs turpissimis con uictus est.

TEMO,is,m.3.[τίμονε.*Gal.Le timon,ou limon d'vn chariot ou charret te.Hisp.Timon del arado,o pertigo,*]ξυμὸς.lignũ in curru,inter equos intermediũ continens iugum in curru,vel plaustro.Oui.li.2.Met. Aureus axis erat, temo aureus,aurea summæ Curuatura rotæ.Liu. li.7.Bel.Maced.Cuspides circa temonẽ ab iugo decem cubita ex tantes,velut cornua habebant,quib.quicquid obuium daret,trans figerent.Temonem pro stipite Col.posuit,siue pro lignis transuer sarijs,& longurijs,l.6.c.18.Huic solo septenum pedum stipites re cti ab vtroq.latere quaterni applicantur.Ij autem in ipsis quattuor angulis affixi sunt,omneq.transuersis sex temonibus: quasi vacer tæ inter se ligantur.Budæus.

TEMPE,n.3.τέμπη.& numero plurali,propriè Thessaliæ loca,quinq; millia pass. longitudine,& fermè sex latitudine, Peneo amne irri gua,cuius ripę gramine viridi,amœnissimisq. vestiuntur arborib. Ouid.1.Met.Est nemus Aemonię prærupta, quod vndiq. claudit Salua,vocant Tempe,per quæ Peneus ab imo Effusus Pindo spu mosis voluitur vndis.Sunt & Tempe in Bęotia,quę Temesia di cunt,a Temesso mõte Bęotiæ,ab Oui.Cygneia dicta.Sũt & alia in Sicilia,a noīe amnis Heloria Deniq. quælibet loca amœna,ne mora pśertim,atq. aquas habẽtia, κατ' ἐξοχὴν tẽpe[*Luogo ame no,*]vocamus.Vir.2.Geor.Speluncę vitiq. lacus, ac frigida Tẽpe.

TEMPERAMENTVM,ti,n.[*Temperamento,* מתן mezegh.Ge. Ein masz oder masung.*Ga.Temperement.Hisp.Templanza,*]μετριότης.idem quod modificatio,siue moderatio,modus,mediocritas.Ci.3.de Le gib.Inuentum est temperamentum,quo tenuiores cũ principib.se æquari putarint.Plin.Talia adhito temperamento,vt nec laxet ni mis,nec arctum esse patiatur. Temperamentum linguæ.i. linguæ continentia.[*Freno,modestia.*]Liu.li.8.Bel.Pun.Et si nulla alia re, modestia certè, & temperamento linguæ adolescens senem vice ro.A medicis tẽperamentũ,κρᾶσις.appellatur,proportio quattuor primarum qualitatum in corpore misto:eiusq. nouem constituũt differentias. Nam aut æqualis est omnium qualitatum proportio: eaq. constituit iustum legitimumq.temperamentum,quod est ve luti canon,& norma reliquorum.Aut inæqualis,idq. rursus duob. modis.Nã aut vnica est qualitas reliquis excellens tribus,se mode ratè habentib.indeq. emergunt quattuor simplicia temperamen ta,aut ad summũ duæ reliquis prævalent duab. vnde rursus orium tur quattuor alia temperamenti genera,quæ composita dicuntur.

TEMPERANS,antis,o.3.[*Tẽperato* מתאפק mittheappek.G.Mac sslig. *Gal.Bien temperè,posè,& rassis.Hisp.El que tiene templanza,*]σώφρων. moderatus,cõtinens Ci.pro Fonteio:Vir fugi,& in omnibus vitæ partibus moderatus,ac temperans, plenus pudoris, plenus officij, plenus religionis.Idem in paradoxis.

TEMPERANTER,adu.[*Temperatamente.*G.Macssigklich.*Gal.Mode rement,attemprement.Hi.Templadamente,*]σωφρόνως μετρίως.id quod temperate,seu moderatè. Cic. ad Att.lib.6.Nam quod ais,si hic temperantius egerit,consideratius te consilium datum. Tẽ peranter haberi.Tac.li.4.Vel cum patres pollerent poscenda vul gi natura,& quibus modis temperanter haberetur.

TEMPERANTIA,f.1.[*Tẽperança,modestia,cõtinẽça.*Ge.Macssigkeit. *Gal.Temperance,attrempance.Hi.Templanza,*]σωφροσύνη.vt Cicer. lib.1.de Inuent.ait,est rationis in libidinem,atque in alios non rectos impetus animi,firma,& moderata dominatio. Huius partes sunt,continentia,clementia,modestia. Temperantia(inquit Sene ca) voluptatibus imperat,alias odit,atq. abigit, alias dispensat, & ad sanum modum redigit.Cic.ad Lentul.lib.4.epi.Noui.n.tempe rantiam,& moderationem naturæ tuæ.Idem 5.Tusc.Temperan tia est moderatrix omnium commotionum.Pli.li.28.ca.5. Multo vtilissima est temperantia in cibis.

TEMPERATVRA,ę,f.1.[*Temperanza,complessione,* מזג mezegh. Ge. Vermischũg.*Ga.Attrempãce.Hisp.Templanza,*]κρᾶσις.idẽ quod temperamentum,id est,proportio partium simplicium,quę cõstituunt corpus mistum,vt cum quempiam calidæ,frigidę,humidę, aut siccæ temperaturæ esse dicimus.Nonnumquam accipitur pro ipsa mistura,[*Mistura*]vt cum ęris temperaturã statuariã,formalem,vel tabularem dicimus.Pl.li.3.c.9 Sequensq.æris temperatura statuaria est,eademque tabularis. Et paulo post; Appellatur ẽt nunc formalis temperatura æris tenerrimi,quoniam nigri plumbi decima portio additur, & argentarij vigesima. Temperatura ferri.Pl.Ferrum a rubigine vindicatur cerussa,& gypso,& liquida picę. Hæc est temperatura a Grecis antipathia dicta. Temperatura cęli,idem quod temperies. Var. Quæro, vtrum hoc adduxerit cœli temperatura,an terrę bonitas.

TEMPERATVS,part.siue nomẽ ex participio,o.1.2.[*Temperato,mode sto* Ger.Maessig,gemassget,*Gal.Tempere.Hisp.Templado,*]μέτριος. idem quod moderatus,mediocris,modestus.Plin.lib.11.c.37. Lux temperato repercussu non obstrepat.Cic.2.de Diuin.Si modo tem peratis escis,modicisq. potationibus est affectus.Hora.2.Car.Ode 3. Aequam memento rebus in arduis Seruare mentem, non secus in bonis, ab insolenti temperatam Lætitia,moriture Delli.Cic.ad Att.lib 4.Hominem in summa magnitudine animi multa lenitate temperatum,perdidimus.Idem pro Fonteio;Ille igitur pię homo sanctissimus, & temperatissimus multa audiuit in sua ca sa, quæ ad suspicionem stuprorum, ac libidinum pertinerent.Tẽ peratior oratio.Cic.2.de Orat. Neque est vlla temperatior oratio, quàm illa,in qua asperitas contentionis orationis ipsius humanita te conditur.

TEMPERATE,[*Temperatamente,mediocremente.*Germ.Maessiglich. G.*Temperement,moderement.Hisp.Templadamente.*]μετρίως.moderatè,mediocriter,& quedam cum temperamẽto.Ca. ca.69. Vbi temperatè tepebit,tum cuminum indito,postea lino. De dolio loquitur Cic.ad Att.li.13.Ages,vt scribis,temperatè.

TEMPERATIO,onis,f.3.[*Temperatione complessione.* מזג mezegh.Ge. Maessigung.G.*Attremp ment.Hisp.Templanza,*]κρᾶσις.idem qo temperamentũ.Cic.4.Tusc.Corporis temperatio, cũ ea cõgruunt inter se,quib.constamus,sanitas.Ci.1.Tusc Nec sit quicquam simili corpus vnum & simplex, ita figuratum, vt temperatione nouũ vigeat,& sentiat Temperatio æris.i.mistura.[*Mistura.*]Aliqñ idẽ valet,quod moderatio,siue gubernatio. Idem 2.de Diu.Hæc tem peratio lunæ,cęlique moderatio efficit. Idem de Som.Scip.

TEMPERATOR,tis,verbale,m.3.[*Temperatore,* מטרן menahegh. רעה rolieh.Ger.Maesiger.*Gal.Qui tempere,& mixtionne.*H.*Templador*] ἁρμοστὴς.moderator,gubernator.Mart.lib.1 Sed irquieto Atmorum fato temperator ambit.Cic.in Orat. Et quasi temperator huius tripartitæ varietatis.

TEMPERIES,riei,f.5.[*Temperanza,complessione.*Ger.Rechtmaessig keit.*Gal.Attrempance.*Hi.*Templanza,*]ἐυκρασία temperamentũ, seu status cęli.Plin.Iunior; In quo saluberrima est aeris temperie. Ouid.2 de Pont.Ele.7.Tẽperie cęli corpusq. animusque iuuatur. Pl.ep.101.Atq; adeo vt oẽm pro me metum pones,accipe temperiem cęli,regionis situm,villæ amœnitatem. Quandoq.temperies accipitur pro temperantia.[*Temperança,*]Sta.li.2.Sil. Tranquillaque morum temperies,teneret que animus maturior æuo Quãdeque pro temporis commoditate ad aliquid agendũ. [*Commodita*] Plin.Sic iudicatur anni temperies alibi tardius alibi maturius.

TEMPERO,as,a.1.[*Tẽperare.*מסך maslich נהג nuhegh.Ge.Maessigen, ordenlich anrichtem.G.*Temperer.Hisp.Templar,*] εὐκρατέω. rem suo ordine, ac mensura administro,moderor. Cic.1.Tusc. Rempub.verò nostri maiores certè melioribus temperauerunt,& insti tutis,& legibus.Sic dicimus Temperare vinũ aqua,Temperare ità sedato animo, temperare ferrum flãmis,& ictibus. Temperamus itẽ stylũ,calamũ & huiusmodi,id est,cõcinnamus.Tẽperare dauuo iunctũ,significat abstinere,[*Astenere.*]vt Temperare alicui pro abstinere ab iniuria inferenda.Cice.3.Ver. Te putet quisquam,cũ ab Italia freto disiunctus esses,socijs temperasse,qui ædem Castoris,testem furtorum tuorũ esse volueris? Sibi temperare.Ci.pro Fla. Vt qui ante dictum testimonium sibi temperarit, cum tamen aliquid &c. Temperare vino,temperare ab iniuria,temperare in'amo re,& multa alia,i.abstinere. Tẽperatum est,impersonale,pro abstinuerunt.Liu.li.1.ab Vrb.condita; Vnaque hora quadringentorum annorum opus, quibus Albæ steterat,excidio ac ruinis dedit, tem plis tamen Deum temperatum est.Huius composita sunt, Attempero,& Obtempero,de quibus suis locis.

TEMPESTAS,is,f.3.[*Tempesta,tempo,bonaccia,fortuna.*שע heth.Ger. Die zeit.*Gal.Temps,saison.Hisp.Tiempo,*]modo idem significat,qd tempus.χρόνος.Pla.in Casin.Ea tempestate flos poetarum fuit.Sal. in Iugur.Ea tempestate in exercitu nostro fuere cõplures noui,& ignobiles.Modo tranquillum,& serenum tempus.[*Tranquillità.*] Cæsar.4 Bel.Gal.Nactus idoneam ad nauigandũ tempestatẽ, ter tia fere vigilia soluit. Cic ad Quin.Fr.li.2.Primam nauigationem (dummodo idonea tempestas sit)ne omiseris.Vir.lib.6.Aen.Vnde hæc tam clara repente Tempestas? Modo in malam partem accipitur,vt idem sit quod procella,turbo,grando,& generaliter quo uis cæli inquietior status.Plau.in Most. Tempestas venit,Consti tit tegulas,imbricesq; Plin. Hunc diem festum tempestatibus le niendis ferunt institutum.Idem; Tempestates vocamus,in quibus grandines,procellæ,cęteraq; similia intelliguntur,quę cũ accide rint,vis maior appellatur.Tempestates alicuius subire. [*Pericula*] Cic.ad Cato.li.15.Mitto,quod inuidiam,quod pericula,quod om nes meas tempestates, & subieris,& multo etiam magis, si per me licuisset,subire paratissimus fueris.Inuidię tempestas Ci.in Catil. Tametsi video, si mea voce ire in exilium,animũ induxeris,quã ta tempestas inuidiæ nobis, sin minus in præsens tempus recens memoria scelerum tuorum,at in posterum impendeat.

TEMPESTIVVS,a,um,o.1.2.[*Fatto a tẽpo.*G.Das zu rechtgelegner zeit ist.G.*Fait en temps,& saison.Hispa.Cosa a buen tiempo,*] καιρὸς,ἁρ μόδιος,opportunus,& quod suo tempore fit.Virg.lib.1.Geor.Aut tem-

tempestiuam siluis euertere pinum. Hinc Tempestiuitas,[*Opportunitá,*]pro opportunitate.Plin.lib.10.ca.34.Columbæ præparantes tempestiuitatem cibo. Cice.de Senect.Sua cuique parti ætatis tempestiuitas est data. Tempestiuè,opportunè, & suo tempore, [*A tempo.*] Pli.li.16.c.36.Cædi solebant tempestiuè vsque ad Antigenem tibicinem.Cic.2.de Nat.Deor.Neque enim serendi,neq; colendi, neque tempestiuè demetiendi, percipiendique fructus, neque condendi,ac reponendi vlla pecudum scientia est.Horum contraria sunt,Intempestiuus,& Intempestiuè:quorum significata explicantur suis locis.

TEMPESTVOSVS,o.1.2.[*Tempestoso,*]סוחר sohor.G.Voll vngestuemme, oder vngewitters,] θυελλώδης. procellosus, tempestate turbatus. Gel.Mare æquum ac tempestuosum erat.

TEMPESTVS,a,um,o.1.2.[*A tempo.*G.*En temps.*Hi.*Cosa a buen tiempo*] antiqui dicebant tempestiuus:vnde Intẽpestus pro intempestiuus: vt,Nox intempesta,quod minimè tempestiua sit rebus agendis.

TEMPLVM,templi,n.2. [*Tempio,Chiesa,*]היכל hechal.G.Ein tempel, kirch.*Gal.Temple.Hisp.Templo,*]τέμενος.propriè locus,vel in cœlo notatus ab augure, vel in terra,à tuendo,idest,conspiciendo dictum, quod ex omni parte, vel quod ex eo omnis pars aspici possit,vt ait Donatus. Primo autem cœlum ipsum dictum est templum, quia ipsum primo tuemur.Ennius;Contremuit templum magnum Iouis altitonantis.Eius partes quattuor esse dicũtur,Sinistra ab Oriẽte;Dextra ab Occasu;Antica ad Meridiem;Postica ad Septentrionem.In terris autem dictum est templum, quod quibusdam conceptis verbis ab augure finiebatur, vnde tueri quamcumque cœli partem commodè posset. Hinc Contemplo,siue Contemplor,pro diligenter intueor.[*Guardare diligentemente,*] In hoc templo per augures constituto Senatusconsultum fiebat, & nisi in eo fieret, non erat iustum.Ab hoc templo non solum ædes sacræ, sed & alia loca septa,& vnum tantum introitum habentia, dici templa cœpere. Quippè Curia Hostilia templum erat,licet sacra non esset. Cic.pro domo sua;Curia est sedes ac templum publici consilij.Tẽplum,ædes sacræ.Cic.6.Ver.Herculis templum est apud Agrigentinos:non longè à foro,sanè sanctum apud illos & religiosum.Vir. 6. Aen. Teucros vocat alta templa sacerdos. Templa linguæ, id est,partes,loca,apud Lucr.lib. 4. Mentis templa,apud eumdem li. 5.Pro interioris animi secretis.[*Secreto.*]Item, Templum vocatur tignum,quod in sacro ædificio transuersum supra canterios ponitur,vt inquit Festus. Vitr.lib.5.Et canterij prominentes ad extremam suggrundationem,supra canterios templa. Item sepulchrũ dicitur templum.[*Sepoltura.*]Virg.lib.2.Præterea fuit in tectis de marmore templum Coniugis antiqui. Hæc Sipontinus ex Varrone de Ling.Lat.Festo,& Nonio.A templum fit aduerbium Extemplo:de quo supra suo loco.

P.M.Templa in occidentem spectare, antiqui architecti rectè scripserunt, postea placuit omnem religionem eò conuertere, ex qua parte cœli terra illuminatur,ideo in Orientem ædes sactæ spectãt. Ex Hygeno de limitibus constituendis.

TEMPORALIS,le,o.3.πρόσκαιρος. quod ad tempus durat.Quin.lib.6. ca.3.Adijciunt quidam perturorum,πάθος temporale esse: opponit enim æterno.Interdum quod ad tempus fit.[*A tempo,*]vt Temporale theatrum,apud Pl.lib. 36.c.16.

TEMPORANEVS,a, um,o.1.2.πρόσκαιρος.quod ad tempus pertinet,siue quod subito & in tempore fit.Vnde Extemporaneum, [*Subito,*] pro subitario, ac impræmeditato. Contemporaneum, quod est eiusdem temporis,& Græcè σύγχρονον dicitur.

TEMPORARIE,[*A tempo.* Germ.Ein zeit lang,]χρονικῶς.significat ad tempus.

TEMPORARIVS,a,um,o.1.2.πρόσκαιρος.quod non est perpetuum,sed ad tempus durans. Vnde legimus,Scaurũ olim fecisse in ædilitate theatrum temporariũ.i. tamdiu duraturum,donec spectacula peragerentur. Pl.lib.16.c.33.Nec terræ tantum natura circa has refert,aut perpetua cœli,verum & quædam temporaria vis imbriũ.

TEMPORI,aduerbium[*A tempo,*]בעתו behitton.Ger.Zierlich.*Gal. tout à temps,abeure,bien a point. Hispan. En,su tiempo,a buen tiempo,*] ἐν καιρῷ,δι' καιρῶς.tempestiuè,vel suo tempore. Plaut.in Amph.Tu vapula.S.Qua de re?num satis tempori?non ocius quiui, &c. Cato de re rust.c.2. Postridie eius diei villicum vocet,roget,quid operis fiet factum, satisne tempori opera fient confecta. Tempore,pro tempori. Cic.3.Verr.Satis putabat se ad comitia tempore venturum,si pridie venisset.

EMPORIVS,ὁ πρώτερον.cõparatiuum deductum à Tempori aduerbio,idem significans,quod citius,aut tempestiuius.Col.lib.9. Esca bis diuidenda, vt mane non protinus à cubili latiùs euagentur, & ante crepusculum propter cibi spem,temporius ad officinã redeãt. Oui.4.Metam.Modo surgis Eoo Temporius cœlo,modo serius incidis vndis.

EMPSA,f.1.τεμέση. fuit ciuitas Brutiorum, alio nomine Temesa appellata,teste Pl.li.3.c.5.Vide supra in dictione Temesa.

EMPSIS,m.2.cacumen est Tmoli montis, tam insignis aeris temperie,vt incolæ supra CL.annos viuant.Auctor Mutianus, referente Pl.lib.7.c.48.

TEMPVS,tẽporis,n.3.[*Tẽpo,aggio,commodità,occasione,*]עת heth זמן zeman.Germ.Die zeit.*Gal.Temps,saison,opportunitè.Hi.Tiempo,*] χρόνος.vt Varro scribit,est intervallum mundi,& motus,diuisum in partes aliquot,ab Solis, & Lunæ cursu: à quorũ tenore temperato tẽpus dictum est.Tria vero sunt tempora,Præsens,Præteritũ, & Futurum.Cic.1.de Inuen.Tempus autem est id,quod nunc vtimur(nam ipsum quidẽ generaliter definire,difficile est)pars quædam æternitatis,cum alicuius anni,menstrui,diurni,nocturnique spacij certa significatione, &c.Aliqñ tempus ponitur pro temporis conditione.Cic.O mores,ò tẽpora.Tempus,pro auctoritate & potentia.Cic.in Bruto;Is omnibus exemplo debet esse,quantũ in hac urbe polleat multorum obedire tempori,maiorumq; uel honori,uel periculo seruire.Tempus pro commodo temporario.Cic. pro Clu.Omnes illæ orationes temporum sunt, & causarum,non hominum ipsorum,aut patronorum.Budæus. Tempus pro necessitate.[*Bisogno.*]Cic.pro Plan.Sed ego id ponderibus meis examinabo,non solum quid cuique debeam,sed etiam quid a me cuiusque tempus poscat.Budeus.Tempus, pro cõstituto tempore. Ter. in Andr.Post,ubi tempus promissa iam perfici, tum necessario se aperiunt,& timent.Tempus ætatis,pro uigore.[*Stagione,*] Teren. in Heau.Dum ætatis tempus tulit,perfuncta satis sum. Cæcum tẽpus.Cic.lib.12.epist.Fuit enim cœcum tempus seruitutis.Vt tẽporibus illis.i. prout tunc erant tempora.Idem in Brut.Fuit(ut tẽporibus illis)iuris ualde peritus.Pro tempore,idest,pro ratione temporis.Cum tempore,cum mora, & spacio temporis. In tempore, [*A tempo,*]opportunè.[*All'improuiso,*]Ex tempore,subito, quasi extra tẽporis commoditatem. Tempus item pars capitis est[*Tempia,*] κρόταφος.Habet enim caput duo tempora,unum a dextra,alterum a sinistra;sic dicta,quia anni in eis cognoscantur, Vir.lib.5. Aen.Temporibus geminis canebat sparsa senectus:Nam primo tẽpora canescunt, cauanturque magna diuturnitate temporis.Col. lib.7. Decimo tamen anno tempora cauari incipiunt, supercilia nonnumquam canescere,& dentes prominere.Item pro parte capitis, lib.4. ad Heren. Et dubitante Gracchio quid esset,neque tamen locum,in quo constiterat, delinquenti percuti tempus.

†TENACIA,æ.idem quod tenacitas aut parsimonia,autore Non.Aliquando pro perseuerantia aut duritia, sicut Compos.Pertinacea. Ennius.]

TENACITAS,tis,f.3.[*Tenacità,auaritia,*]בצע betsaph. G.Habigkeit, xundigkeit, Kargheit.*Gal.Auarice. Hisp.Auaricia,*]σμικρολογία. sordes,parsimonia,auaritia.Liu.lib.4.Bell.Maced.Sed in purpura, quæ teritur,absumiturque,non iniustam quidem, sed aliquam tamen causam tenacitatis uideo,&c.Aliquando firmitas,& perseuerantia aliquid retinendi.[*Fermezza.*]Cic.2.de Nat.Deor.Cibumque partim oris hiatu,& dentibus ipsis capessunt, partim unguiũ tenacitate arripiunt,partim aduncitate rostrorum,&c.

TENASMVS,m.2.Græce τεινασμός.frequens,sed irrita deijciendæ alui cupiditas,cũ inflammatione ac tumore sedis,mucosa,sanguinolẽta quædã egerẽtis:quod morbi genus nasci solet ex biliosis,acribusque humoribus,rectũ intestinũ mordicantibus.Pl.li.20.c.14. Tenasmos.i.crebra,& inanis uoluntas egerendi,tollitur lacte asinino.

TENAX,is,o.3.*Tenace,misero,auaro.*G.Zaech]ἰξώδης γλισχρὸς.i.uiscosus,& quicquid attingit facilè retinẽs:ut Glutinũ tenax dictũ est, quod dum attrectatur,digitos tenere uideatur. Vir.4.Geor.Excudunt ceras,& mella tenacia figunt.Ou.11.Met.Vt ue tenax grauida manat tellure bitumẽ.Memoria tenax,[*Stabile,constante.*]i.stabilis,constãs,firma,quidquid optimè tenẽs.Plin.epi.27. Mira utriq; probitas,constãtia salua,decorus habitus,os Latinũ,uox uirilis,tenax memoria,magnũ ingeniũ.Qu.l.12.c.1.Et natura tenacissimi sumus eorũ,quę rudibus annis percepimus.MORBUS tenax,[*Noioso,*] contumax,molestus, quiq; difficulter propulsatur.Suet. in Claud. Cæs.2.Infans autem relictus à patre,ac per omne fere pueritiæ,atque adolescẽtiæ tẽpus uarijs,ac tenacibus morbis conflictatus est. Homo tenax .i. auarus, parcus,sordidus [*Auaro.*]Apu. Homo diues,sed nimium tenax. Ter.in Adel.Ego ille agrestis,sæuus,tristis, parcus,truculẽtus,tenax.Cice.pro Cęl.Illum filiumfamilias patre parco ac tenaci habere tuis copijs deuinctum non potes.Aliqñ durus,cõstans,perseuerans.[*Ostinato.*]Hor.4.Car.Ode 3.Iustũ,& tenacem propositi virum.Virg.4.Aen.Tam ficti,prauiq; tenax,quã nuncia veri:hoc est,in oĩbus perseuerãs,inquit Ser. Iu.Sat.8. Prima mihi debes aĩ bona:sanctus haberi Iustitiæque tenax factis dictisq; mereris.Hinc Tenacior,& Tenacissimus.Col.li.10.Põt etiã illite ratus,dummodo tenacissimę memoriæ,rem satis cõmodè administrare.Tenaciter,[*Ostinatamente,*]aduer,i.firmiter,cõstãter, pertinaciter.Oui.epi.3.An miseros tristis fortuna tenaciter urget.

TENDICVLA,læ,f.1.[*Laccio,*]פח pach רשת rescheth.G.Ein strick oder latsch,da mit man den Voglen oder thierẽ richtet,herre.G.*Vn lax que on tẽd aus oiseaux laisson.Hisp.La red,tendida para prender,* παγίς.laqueus est,quem auibus,siue feris tendimus. Tendiculę litterarum,idest,captiones ex litteris, & syllabis,cum non rei equitati,sed summo iuri insistimus,ipsisque uocibus aduersarium irretire conamur.Cic.pro Cæc.Tum aucupia uerborum, & litterarũ tendiculas in inuidiam vocant.

Tendo,dis,tetendi,tensum,& tētū,a.3.[*Distendere.*] נתח natah מתח mathach משה maschah שטה schatah.Ge. Außſtrecken,ſpannē *Ga.Tondre.eſtendre.Hiſ.Eſtendre*]τείνω. eiuſdem fere ſignificationis cum compoſito Extendo.Virg.3.*Æn.* Tendunt vela Noti.Sall. Manus ſupplices ad cælum tendere.Vir.7. *Æn.* Aut acreis tendunt aricus,aut lenta lacertis Spicula cōtorquent.Tendere rete,eſt explicare,& ambus ferè ſve co n fidiari:.Ouid.1.de Arte:Scit bene venator,cervis vbi retia tēdat.Teren.in Phorm.Quia nec rete accipitri tēditur,nec miluio.Tendere inſidias.i.parare,vel ſtruere inſidias, hoc eſt,īſidiari.[*Poner aguato.*]Sal.Catil.Interea Romæ multa ſimul moliri,Conſuli inſidias tendere.Cic.pro Roſc.Com Expertis dia & malitia,per quam inſidiæ tenduntur alicui,Dij immortales.[*Sforçarſi.*]Virg.2 *Aen.*Ille ſimul manibus tēdit diuellere nodos. Liu.li.4.ab Vrbe;Ipſe (vt eſt aīes humanus inſatiabilis,eo q̄ fortuna ſpondet)paulatim ad altiora,& non conceſſa,tendere.[*Continuare.*]Idem,aſpirabat ad altiora.Quin.li.2.c.4.Paulatim ad maiora tēdere incipiet.Tendere ad eloquium,[*Studiare.*]eſt ſtudere eloquentiæ,vel ſeipſum eloquentiæ nobis prafigere.Ouid.4.Triſt. Eleg.9 Frater ad eloquium viridi tēdebat ab æuo.Accipitur aliqñ pro tentoria,dum ponuntur.Interdum pro offerre,porrigere.[*Porgere,*]quod protendendo manus fieri ſolet.Interdum pro iter ingredi,proficiſci.[*Andare*]Cic.ad Att.li.6.Itaq; dubito an Venuſiam tendam,& ibi expectem.Vir.1.*Aen.* Per tot diſcrimina rerū Tendimus in Latium.Tēdere alicui metum aut ſpem.Cl.pro Fōt. Nolunt iſti aut quieſcere,id quod victi,ac ſubacti ſolent: aut cum minantur,intelligere ſe pop. Roman.non metum belli, ſed ſpem triumphi tendere.Tendit res eo,hoc eſt,res eo ſpectat.Cic.ad Brutum; Atqui eo tendit,id agit,ad eum exitum properat vir optimus, vt ſit illi Octauius propitius.Tēſus,vel Tentus,par.[*Tenebre,*].i.di ſtentus Hor.2.Ser.Sat.3.Seu pingui tentus omaſo Furius,&c.Stat. 3.Sil.1 Tenſe q; modos imitabitur arcu.Horat.o.Epod. Illic iniuſſę veniunt ad mulctra capellæ,Referrq; tēta grex amicus vbera. Huius cōpoſita ſunt,Attendo,Cōtendo,Circumtendo,Diſtēdo,Intēdo,Extendo,Obtendo,Oſtendo,Pertēdo,Prętendo,Portendo,de quibus ſupra ſuis locis,& Suſtendo,quod eſt decipiendi gratia ſubdo aliquid,aut machinor.Sall.Dum ſuſtendit inſidias militi.

Tendones,m.3.τένοντες.recentioribus medicis appellantur quędam motus inſtrumenta,in capite muſculorū ex neruis,& ligamentis conflata,ex eſque oſſibus annectentia.Græcorum nōnulli,quod ex neruis oriantur,*ἀπονευρώσεις* appellant.Vide Galenum in tractatu de Motibus muſculorum.

Tenebræ,p.c.f.1.[*Tenebre,oſcurità.*] חשך chefich חשכ chaſchech אפל aphel.h. Ger.Finſternuſſ.G.*Tenebres,obſcurité.Hiſ.Las tinieblas.*] σκότος.priuatio lucis,quod tenēat.i.impedīat oculos,& viſum prohibeant.Ci.de Nat.Deo.Nos aūt tenebras cogitemus tantas quāte q; ex eruptione Aetneorū ignū finitimas regiones obſcurauiſſe cinere Vibio.9.*Aen.*Hic ſubitā nigro glomerari puluere nubem Proſpiciūt Teucri,ac tenebras inſurgere cāpis.Ou.li.2.*Met.* Talia dicē tē cuſtāria ſolē Numina,neve velit tenebras īducere reb.Supplice vocerogāt.Tenebræ,metaphoricè pro cuiuſcūq; rei obſcuritate.Cic.pro Archia poeta;Quæ iacerent in tenebris omnia,niſi litterarū lux accederet.Vir.li.2.*Aen.* Afflictus vitā in tenebris luctuq; trahebam.Ci.poſt reditum in ſenatu:Ex ſuperioris anni caligine, & tenebris lucem in rep.ub.Calend. Ianuarij deſpicere cœpiſtis.

Tenebreſco,is,ui,3 [*Oſcurarſi.*] חשה chaſchah.G. Verfinſteré,finſtet werden.*Ga.S'obſcurcir.H.Eſcurecerſe,*σκοτοῦμαι.obſcurus fio.Vnde Aug.Aci contenebreſcat.n quit.σκοτίζω.i tenebroſus fiat.

Tenebricosvs,ſa,ſum,o.1.2.[*Tenebroſo,tenebricoſo.*] אפל aphel.Ger. Voll finſterē,gar finſter.*Ga.Tenebreux,obſcur.It.Tenebroſo,di tinieblas,oſcuro,*σκοτώδης.idem quod obſcurus.Tenebricoſe] bidines.Cic. de Prou.Conſul.Lateant libidines eius illa tenebricoſa quasi fronte,& ſupercilio non pudore,& temperantia contegebat.Idem in Vatinium;Illud tenebricoſiſſimum tempus ętatis tuæ patiar latere.Idem Cic.in Piſo:,Tu ex tenebricoſa popina Conſul extractus.

Tenebriones,m.3.[*Engiardi,*] בחש chachaſch.G.Ein leut beſcheiſſer,der einen hinder das liecht füert.*Ga.Larron de nuict.Hi.Ladro de noche.*]λοίδοροι,τῶν ἐν σκότει μηδάκων,& dolosi qui mēdacijs,& astutijs ſuis quaſdā quaſi tenebras obijciunt Alij tenebriones interpretātur lucifugos,quaſi in tenebris deliteſcētes,Afra.Si accuſatori & teſtes tenebriones,vtrique vtrumque vituperato.Ex Nonio.

Tenebricvs,a,um,p.c.o.1.2.Offuſum tenebris.Cicer.8.Tuſc.ąuę a tartarea tenebrica abſtractum plaga Tricipitem eduxit hydra genetatum canem.

Tenebrosvs,ſa,ſum,o.1.2.[*Tenebroſo,oſcuro.*] אפל aphal.Germ. Voll finſternuſſ.*Ga.Tenebreux,obſcur.Hiſp.Lleno de tinieblas,eſcuro.*] σκοτῶδες.quod tenebris plenum eſt.Var.3.de re ruſt.c.9 de Gallinis;Eas includunt in locum tepidum & anguſtum,& tenebricosum.Virg.6.*Aen.*Quando hic inferni ianua regis Dicitur,& tenebricosus Acheronte refuſo.Ouid.5.*Met.* Hąc metuens cladē,

tenebroſa ſede tyrannus Exierat.

Tenedos,p.c.f.2.τένεδος.inſula in mari Aegæo,inter Lesbū & Helleſpontum,cōtra Troiam,à Sigeo littore xii.m.paſſuum diſtans,à Lesbo lvi.m.Hæc prius Leucophrys.λευκόφρυς appellabatur,nonnullis etiam Phœnice & Lyrneſſos,teſte Pli.lib.5.c.31.In hanc ex Troade nauigauit cū nouis colonis Tenes Cycni filius,cōditaq; vrbe de nomine ſuo Tenedō eā vocauit,à qua & inſula denominata eſt.Cic.3.Ver.Tenedo(præterea pecuniā,quam eripuit)Tenem ipſum,inquā,Tenem pulcherrime factum,quē quondā in conuiuijs vidiſtis,abſtulit magno cum gemitu ciuitatis.Inſula hæc ante bellum Troianū florentiſſima fuit:in qua Græci ſupremas illas,quib. Troia perijt,inſidias ſtruentes,ſeſe occultarunt,q̄ & Virg.teſtatur li.2.Aen.ſic ferībens, Eſt in cōſpectu Tenedos notiſſima fama Inſula,diues opū,Troiæ dum regna manebant.Nunc tantū ſinus,& ſtatio male fida carinis: Huc ſe prouecti deſerto in littore condūt.

Tenedivs,a,um,o.1.2.τενέδιος.adiectiuū,à Tenedo inſula deductū: vt Tenedius tibicen,pro calumniatore & falſo teſte: prouerbium tractum ab eo,quod Philonome tibicinem ſuum dicatur ſubornaſſe,qui apud Cygnum teſtaretur,ipſam à Tenede ſtupro fuiſſe interpellatam.Tenedia ſecuris.τενέδιος πέλεκυς.pro iudice,nimium ſeuero; propterea quod Tenedioliin lex ſecurim geſtans,cauſas ſolebat audire,nocentesq; ſtatim ſecuri percutere.

Tenellvs,a,um,o.1.2.[*Tenerello* G.Zartlecht,]ἁπαλός,τέρην.diminutiuum à Tener.Plau.in Caſi.Bellam & tenellam Taſinam.Var. 3.de re ruſt.c.41.Aqua recenti inſito inimica,tenellum.n.cito facit putre.Stat.5.Sil.Cui nomen vox prima meum ludusque tenello. Riſus,& è noſtro veniebant gaudia vultu.Tenellulus,aliud diminutiuum Cat.Epigr.17.Vt puella tenullulo delicatior hœdo.

Teneo,nes,ui,tum,a.2. [*Tenere,hauere,poſſedere,habitare,ſapere,*] אחז achaz רחזק hechezik.Ge.Haben,halten.*Gal.Tenir.Hiſ.Tener.*] λαμβάνομαι,ἴσχω,κρατέω.apprehendo,detineo.Vir.4.*Aen.* Neque teneo,neq; tua dicta refello.Cic.1.Tuſ.Et cum pene in manu iam mortiferum illud teneret poculum,locutus ita eſt.Ou.epi.15.cum te tenet arctius ille. Per translationem tenere capitur pro habitare,poſſidere,κτάομαι.Vir li.4.Geor.Quæ gurgitis huius Ima tenes Pl.epiſt.67.Tenet ſe trans Tiberim in hortis.Teneri.poſſideri.Cic. 2.Offic. Propterea quod iam longo ſpacio multi hæreditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur.Tenere pro habere,retinere.Idem Terētiæ; Tulliam adhuc mecum teneo. Tenere pro reminiſci,ſeu meminiſſe.[*Ricordarſi.*]Vir.Ecl.9.Numeros memini,ſi verba tenerem.Mart.lib.1.Et teneo melius iſta,quàm meū nomē.Aliqñ pro conſtringere,includere,continere[*Serrare.*]Virg. 2.Geor.Texendæ ſepes ēt & pecus oē tenendum. Aliqñ protegere.[*Coprire.*]Idem 1.Georg.Et obducto latè tenet oia limo.Tenere pro conuincti,& coargui.[*Conuincere.*]Cic.4.Academ.Si recte concluſerit,teneo: ſi vitioſè,minam Diogenes habet. Tenere iter.[*Inuiarſi.*]eſt iter dirigere,& quod iter habere dicimus.Virg. 2.Aen.Sed vos qui tandem?quibus aut venitis ab oris?Quove tenetis iter? Aliquando pro intelligere.[*Intendere.*] Terent.Rem tenes.Aliquando pro temperari.[*Ritenere.*]Vir.1.*Aen.*Hūc Phœniſſa tenet Dido. Item Tenere,ſeruare,tueri. [*Defendere.*] Vir.9.Aen. Stabat pro templo, Capitoliaq; alta tenebat. Idem, defendebat. Tenere ſe caſtris,eſt ſalutem ſuam caſtrorum vallo tueri.Cæſar 4. Comment.Sabinus inferior omnibus rebus loco ſe,& caſtris tenebat. Tenere curſum propriè naues dicuntur,quarum curſus clauo regitur.Virg.3 *Aen.*Inter vtramque viam lethi diſcrimine paruo Nī teneant curſus. Teneri furti,eſt furto obnoxium eſſe.Item tenere,eſt poſſidere,occupare,corripere,inuadere,[*Occupare.*] Sal.Iugur.Fortè apud illum,quem inhoneſta, & perniciosa libido tenet, potentiæ paucorum decus atq; libertatem ſuā gratificari. Tenere pro durare.[*Durare.*]Cæſ.4.Bel.Gal.Romę fœdum incēdium per duas noctes,ac diem vnum tenuit. Teneri, pro conſtare.Cicer. ad Planeum; Non his modo cauſis, quæ ſpeciem habent magnæ coniunctionis,ſed ijs etiam quæ familiaritate,& conſuetudine tenentur.Tenere,pro ſtare,& inniti.Cicer.ad Attic.libro 12.Occidimus,occidimus Attico,iampridem nos quidem,ſed nunc fatemur, poſtea quam vnum,quo tenebamur,amiſimus. Huius compoſita ſunt, Abſtineo, Attineo,Contineo, Detineo, Diſtineo, Obtineo, Pertineo, Retineo,& Suſtineo, quæ habent ti, ſyllabā correptam.

Tenēr,a,ū,o.1.2.[*Tenero,molle,trat'euole,di buona paſta.*] רך rach חנג hanogh.Ger.Zart.*Gal.Tendre,mollet,douiller.It.Tenero,muelle,ſtabile,*ἁπαλός. mollis, delicatus, minimè robuſtus, à Græco τίρην teſte Feſto, tribus poſtremis litteris conuerſis.Cic.5.de Fi. Tenet puer.Liu.li.9.Bel.Maced.Cum vnum animos,& nox,& mare ęque minis mares, ętatis teneræ maioribus, diſcrimen omne prę extinxiſſent,corruptelæ primum omnis generis fieri cœpta. Ouid. 4.Triſt.Eleg.10.Cæpimus & teneræ primos ętatis honores. Anio. Cic.Me deinde ſine ad hanc opinionem iam nunc dirigere puerum,& tenero animo eius perſuadere,non eſſe tradendas poſteris inimicitias.Cic.Ami.Neque enim ſunt iſti audiendi,qui virtutem

rebus.tũ in amicitia tenera & tractabilis, vt ex bonis amicis quasi distun.latur,& incommodis contrahatur.Oui.epist.4. Ars sit vbi à teneris crimen condiscitur annis.Vir.1.Eclo. Quo sępe solemus Pastores ouium teneros depellere fœtus.Oratio mollis, tenera,& flexibilis.Cic.in Or.Tenerior,tenerrimus.Pli.lib.10.c.71.Si tenerior est catuli adhuc ętas.Idem lib.13.c.4.Et ab radice auulsæ vitalis est satus,& ramorum tenerrimus.Oui.1.de Ar.Ipsa nouas frondes, & prata tenerrima tauro Fertur inassueta subsecuisse manu. Hic Teneritas,atis,& Teneritudo,inis,[*Tenere(za*]ipsa mollities, robori contraria.Cic.5.de Fin.In primo enim ortu inest & teneritas,& mollities quædam,vt nec res videre optimas,nec agere possint.Var.1.de re rust.c.36.Segetibus si qua est aqua,deduci,sin siccitates sunt,& terra teneritudinem habet, sarrire vineas,arbustaque putare.Tenere,p.c.& Teneriter,aduerbia.Pli.lib.23.c.3.E radice oleæ quam tenerrimè cortex derasus,in melle crebro gustatu medetur sanguinem reijcientibus.

TENERASCO,is,siue Tenerescо,n.3.[*Intenerirsi*,רך rach.G.Zart werden.*Ga.S'attendrir,deuenir tendre.Hisp.Entiernecerse*,]ἁπαλοῦμαι. tener fio,miteſco,misericordia ducor.Lucr.li.3.Scilicet in tenero teneraſcere corpore mentem.Pli.li.17.c.22.In tantum tenereſcere acinos vt rumpantur.Idem lib.28.c.12.Cutem in facie erugari, & tenereſcere,& candorem custodiri lacte asinino putant.

TENES,næ,m.1.*tenus*.filius fuit Cycni,& Scamandrodices,Tenedi vt bis conditor,vt refert Lycophronis Scholiastes.Cic.3.Act.in Ver. Tenem apud Tenedios in Sicilia putant esse sanctissimum Deũ, eorum vrbem condidisse.Vide supra in Tenedos.

TENIRAE,f.1.credebantur esse sortium Deę, quod tenendi potestatem haberent.Fest.

TENONTES,m.3.τένοντες.a Græcis dicuntur,quos recentiores medici nouitio quidem vocabulo, attamen inter ipsos melioris penuria recepto,Tendones appellant;quidam etiam Græci, ex neruis nascentes ἀπονδρώσεις. Sunt autem quædam motus instrumenta, in capite musculorum ex neruis & ligamentis conflata,eosque ossibus(quorum motui præcipuè seruiunt) annectentia. Habent autem mediam quamdam naturam inter neruos & vincula,illis quidem duriores,horum tamen duritiem non exæquantes.Vide Gal. in tractatu de Motibus musculorum.

TENOR,m.3.[*Tenore*:טעם taham.Ge.Thon.*Gal.Teneur,accent*. *Hisp. Tenor*]τόνος.idẽ quod accentus,à Græco nomine τόνος,teste Quin. lib.1.c.5.Adhuc(inquit)difficilior obseruatio est per tenores,quos quidem antiquis dictos tenores comperi,videlicet declinato a græcis verbo,qui τόνους dicunt, vel accentus,quos Græci προσῳδίας vocãt. Interdum idem est,quod ordo,vel forma seu continuatio. [*Ordine,forma.*]Valet.Max.lib.5.Quo minus religionibus sũ is tenor suaq; obseruatio redderetur.Vir.2.Geor.Non alius prima crescentis origine mundi Illuxisse dies, aliumve habuisse tenorẽ Crediderim.Liu.3.Bel.Pun.Hi mores,eaque charitas patriæ,per omnes ordines velut tenore vno pertinebat.Oui.3.Met.Cætera paulatim, placidoque educta tenore. P. M. tenorem,rei progressum vocat.Vnde quæ sui similia, sibique veluti perpetua quadam succedunt serie,horum eumdem esse tenorem dicimus.Cic.de Orat. perf.Isque vno tenore,vt aiunt,in dicendo fluit,nihil afferẽs præter æqualitatem,& æquabilitatem:Loquitur de æqualitate dictionis nulla varietate reficientis auditorum aures.Tenor pugnę.Liu. lib.8.ab Vrb.Fremitus æqualis,tenorque idem pugnæ in defatigationem vltimam,aut noctem spectabat.

TENOS,f.2.τῆνος.insula vna ex Cycladibus, in qua est oppidum eiusdem nominis,quam propter aquarum abundantiam Arist. Hydrussam.ὑδροῦσσαν.appellatã dicit:At ioqui Ophiusam. ὀφιοῦσσαν. Vide Pli.lib.4.c.12.

TENTABVNDVS,adiect.o.1.2.nunc hoc,nunc illud tentans. Liu.li.1. Bel.Pun. Ventum deinde ad multum angustiorem rupem,atque ita rectis saxis,vt ægrè expeditus miles tentabundus, manibusque retinens virgulta,ac stirpes circa eminentes demittere sese posset.

TENTAMENTVM,ti,n.2.[*Tentamento,tentatione*,מסה massah, נפתול naphtul.G.Versuchung. *Ga. Preuue,essay esperience.Hisp.Tentation, expriencia.*]πειρασμός.idem quod tentatio.Virg.lib.7.Nec prima per artem Tentamenta tui pepigi.Oui.li.7.*Met*.Meditataq; pene. reliquit Tentamenta fide.Fide,pro fidei.

TENTIGO,nis,f.3.βοτανισμός.p.p.pruritus libidinis,quo virilia extẽduntur,vt illud in Priap.Turpè quidem dictu,sed si tentigine rũpar, Falce mihi posita fiet amica manus. Iuuenalis hanc vocem vsurpauit pro pruritu,seu appetitu rei venereæ in fœminis,cum sic ait,Sat.6.de Messalina;Tamẽ vltima cellam Clausit,adhucardẽs rigidæ tentigine vuluę.

TENTIPELLIVM,lij,n.2.genus calceamẽti ferratũ,quo pelles extẽdũtur,vt ex Antonij sñia tradit Festus. Alij putãt medicamentũ esse, quo rugæ abiguntur,cutisq; extẽditur.Titinnus apud Festũ;Tenpellũ inducis,rugę in ore extenduntur. Vide plura apud Festũ.

TENTO,as,a.1.[*Tentare*,נסה nissah.G.Versuchẽ.*Ga.Tenter,assayer,experimenter.Hisp.Tentar*]πειράζω.idem quod experior,siue periculũ facio,inquiro.Col.li.9.Sæpius digitis loca fœminarum tentanda iuuenes in promptu gerunt cuia,quib.iam partus appropinquat. Ci.in Parad.Tentare volui,possent ne ita dici,vt probarentur.Vir. 2.Aen.Vix primi prælia tẽtant Portarum vigiles.Ter.in Pho.Visũ est mihi,vt eius tentarem sententiam.Oui.1.Met.cuncta prius tentanda, sed immedicabile vulnus Ense recidendum est,ne pars sincera trahatur.Ci.1.Tusc.Tentaui,quid in eo genere possem.Tentari morbo.i.dolere,affligi morbo.[*Esser morbato.*]Cic.4.Tusc.Illud animorum corporumq; dissimile est,quod animi valentes morbo tentari non possunt,corpora possunt.Tentare pudicitiam alicuius, & tentare iudicium pecunia,est pudicitiam,vel iudiciũ conari labefactare,& corrũpere.Cic.pro Clu.Iudiciũ pecunia esse tẽtatum non à Cluentio, sed contra Cluentiũ. Tentare senectutem,vel solitudinẽ alicuius,est aggredi,& conari subuertere aliquem senectute,& necessariorum inopia infirmum,& iniuriæ facilè obnoxium. Cic.pro Rab.Idcirco in omnib.ijs euertendis vnius hominis senectus,infirmitas,solitudoq, tentata est.Tentatus,a,um, part.Oui.2. de Arte; Opprime tentatam,nec nisi victor abi.Cic.lib.1.Off.Tentata res est ab omni genere hominũ.Tentaturus,a,um,aliud participip.Vir.2.Aen.Tentaturũ aditus,& quæ molestissima fandi Tẽpora.Tẽtatio,onis.[*Tentatione*] verbale,experimẽtum,conatus.Liu. li.4.ab Vrb. Aegrè Hortensius pati,tentationẽ eã credens esse perseuerantiæ suæ.Cic.ad Att lib.10.Valetudinem tuã iam confirmatã esse,& à vetere morbo,& à nouis tẽtationibus gaudeo.Tẽtator, oris,[*Tentare.*] Hor.Notus & integræ Tentator Orion Dianæ.

TENTORIVM,rij,n.2.[*Padiglione*,אהל ohelסכה suchchah.G.Ein zelt,spãhutten,]tabernaculum extensis velis cõtra æstum cælive iniuriam excitatum.Luc. lib.1. Deseruere cauo tentoria fixa Lemano.Ouid.3.Fast.Fub Ioue pars durat:pauci tentoria ponunt. Tentoriolum,dim.Hirc.lib.5.Bel.Afric.Reliqui ex vestimentis tentoriolis factis ex arundinibus corijs intextis permanebant.

†TENTORIVS,a,um.adiect.a tentorium.Trebel.Poll.in Claudio:pellium tentoriarum.]

TENTVM,n.2.τὸ αἰδοῖον,accipitur pro membro virili tentigine distento.Catul.Grandia te medij tenta vocata viri.

TENTYRA,rũ,p.c.n.2.siue,Tentyris,idis.τέντυρα.Ptolomæo.& Straboni.τεντυρὶς.Steph.Vrbs est Aegypti in eiusdem nominis insula, quam Nilus efficit, cuius incolę tanto terrori sunt crocodilis, vt uel uocem eorum expauescant,eaque audita,protinus diffugiant. Iuu.Sat.15.Qui vicina colunt umbrosæ Tentyra palmæ.

TENTYRITAE,p.p.m.1.τεντυρῖται.populi sunt ex Tentyri Nili insula, qui tanto Crocodilis terrori esse dicuntur, vt sola eos uoce in fugam uertant.De his scribit Plin.lib.8.c.25.Quin & gens hoĩum est huic belluæ aduersa in ipso Nilo,Tentyritæ ab insulã,in qua habitãt,appellata. Mẽsura eorũ parua,sed præsentia animi in hoc tãtũ usu mira.Terribilis hæc cõtra fugaces bellua est,fugax cõtra insequentes.Sed aduersum ire hi soli audẽt: quin etiam flumini innatant,dorsoq; equitantium modo impositi hiantib.resupino capite ad morsum, addita in os claua, dextera, ac læua tenentes extrema eius utrinque,vt frẽnis in terrã agũt captiuos,ac uoce ẽt sola territos cogunt euomere recẽtia corpora ad sepulturã. Itaq; ei uni insulæ Crocodili non adnatant,olfactuq; eius generis hominum, vt Psyllorum serpentes,fugantur.Str.quoq; lib.17.Cum(inquit)Crocodili Romam allati essent,vt uiderentur,Tẽtyritæ eos sequebantur facta est ab illis piscina quædam,& foramẽ in uno laterum,vt ex aqua in apricum egredi possent; Tẽtyritę aderãt,qui eos interdum reti educebãt ad solem,vt à spectatoribus uiderẽtur:interdũ in aquam intrantes,rursum eos in piscinam retrahebãt. Nonnulli, hos etiam Tẽtyros nocari putant: & ita uulgo legitur apud Pli.li. 28.c.3.Nam in insula Nili Tẽtyri nascentes tanto sunt Crocodilis terrori, vt uocem quoque eorum fugiant. Quo in loco alij legunt ad hunc modum; Nam in insula Tentyris nascentes: vt Tentyris ablatiuus fit à Tentyra,orum,quod insulam ipsam significet.

TENVICVLVS,o.1.2.[*Sottiletto,piccioletto*.Ger.Schlecht,nachgiebig, gering,]λεπτὸς,λιπαρὸς,ἀτελής. dimin.à tenuis.Cic.Pæto: Tenuiculo apparatu significans Balbum fuisse contentum.

TENVIS,& hoc tenue,o.3.[*Sottile,picciolo,poco,pouero*,דק dak דל dal. G.Duen,Ran.*Ga.Menu,tendre,mince petit.Hisp.Delgado,o sottil*,] λεπτός.exilis,gracilis,exiguus:cuius antitheton est Crassus.Cic.de Fato;Athenis tenue cælũ:ex quo etiam acutiores putantur Attici: crassum Thebis,itaq; pingues Thebani ac ualentes.Col.li.2. Quo tenue linum proueniat.Ci.pro Fl.Hæc.n.ratio,ac magnitudo animorum in maioribus fuit, vt cũ in priuatis reb.suisque sumptibus minimo cõtẽti,tenuissimo cultu uiuerent,&c. Vir.4.Aen.Et tenui telas discreuerat auro.Cic.5 Tusc.Negat vllã in sapientia vim esse fortunę,tenuẽ victum antefert copioso. Oui.1.de Art.Blãditiasq; leues tenui perscribere vino.Hinc Tenuior,& tenuissimus.Stat.4. Silu.4.Hæc tu Sperne coli tenuiore lyra.Ci.ad Att.lib.3.Spes mea semper fuit tenuior,quam litterę tuæ.Tenuissima mẽbrana Idem 1.de Nat.Deo.In minimis tenuissimisq; reb.labi.Idem 1.de Qui. In tenui labor.Virg.4.Geor.In tenui labor,ac tenuis non gloria,si quẽ Numina læua sinunt,auditque vocatus Apollo.Per trãslationem nonnumquam tenuis ponitur pro paupere.[*Pouero.*]Cic.pro Mur. Pœna grauior in plebem tua voce efflagitata est: ecquis noui animi tenuium in ordinem,nostrum.Ibidem; Tenuiorum,& non

occupatorum amicorum est ista assiduitas. Idem 3. de Legib. Concessa plebi à patrib. ista potestate arma ceciderunt, restincta seditio est: inuentum est temperamentum, quo tenuiores cum principib. æquari se putarint. Tenuitas, atis, [*Sottigliezza*] gracilitas, subtilitas. Plin. lib. 8 ca. 33. Cauda prælonga intenuitatem desinens, & implicans se viperinis orbib. Tenuitas, pro paupertate. [*Pouertà,*] Cic. 2. Off. Danda etiam opera est, ne quod apud maiores nostros sæpe fiebat, propter ærarij tenuitatem assiduitatemque bellorum, tributum sit conferendum. Idem Tironi; Vt possim, ex meis angustijs illius sustento tenuitatem. Tenuiter, adu. [*Sottilmente,*] tenuius, tenuissime. Cæs. lib. 3. Bel. Gall. Pelles pro velis, aluta q; tenuiter confectæ. Cic. lib. 2. de Inu. Sed illæ tenuius & acutius, & subtilius tractantur: hi autem grauius, & ornatius. Idem 7. Verr. Iussit Timarchidem æstimare argentum, quo modo? quo, qui numquã tenuissimè in donatione hist ionum æstimauit.

TENVO, as, a. 1. [*Sottigliare,* הדק hedhak. Ger. Dunn, oder ran machẽ, G. *Atenuir, amenuser, appetisser.* Hi. *Adelgaçar, amenguar,*] λεπύνω. tenue reddo, extenuo, macero. Qu. li. 2. c. 10. Ita sibi queq; tenuandos adipes, & quicquid humoris corrupti contraxerit emittendũ si esse sanus, ac robustus volet, Prop. lib. 3. Ele. 1. Dicite, quo pariter carmen tenuastis in antro. Ouid. 2. Meta. Et tenuant vigiles corpus miserabile curæ. Idem 2. de Pon. Eleg. 7. Nec magis assiduo vomer tenuatur ab vsu; Pectora quam mea sunt serie calcata malorum. Tenuatus, a, um, part. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Seu recreare voles tenuatum corpus, vbique Accedent anni, &c. Ouid. li. 2. Met. Cum vox est tenuata viro, canæque capillos Dissimulant plumæ, Composita sunt, Attenuo, & Extenuo: de quibus suis locis.

TENVS, huius Tenus, m. 4. τανύς. idẽ quod laqueus, testa Nonio, à tendendo dictus. Pla. Bacc. Pendebit hodie: ita pulchrè intendi tenus.

TENVS, [*Fino,* עד hadh. Germ. Bissan. *Gal. Iusques. Hisp. Hasta,*] μέχρι. præpositio, idem significans quod vsque ad: exigitq; aut ablatiuũ singularem, cui etiam postponitur: vt, Pube tenus, Mento tenus, Capulo tenus. Vir. l. 3. Aen. Prima hominis facies & pulchro pectore virgo Pube tenus. Aut genitiuum pluralem. Vir. lib. 3. Geor. Et crurum tenus à mento palearia pendent. Cumarum tenus, ideſt, vsque ad Cumas. Cic. in ep. Illi rumores de Comitijs Cumarum tenus caluerunt. Nonnunquam admittit & accusatiuum. Fla. in Argon. Et Tanaim tenus immenso descendit ab Euro. Quodam tenus prodire, est qualemqualem in re quapiam progressum facere. Horat. 1, ep. 1. Est quodam prodire tenus, si non datur vltra. Titulo tenus Consul, hoc est, solo titulo, & non re.

TEOS, f. 2. τέως. Stephano, Ioniæ ciuitas, Anacreontis Poetæ patria, qui ab ea Teius est cognominatus. Hor. in Epod. Non aliter Samio dicunt arsisse Batyllo Anacreonta Teion. Est & altera eiusdem nominis ciuitas in Scythia, ad paludem sita, piscibus referta, cui sereno tempore oleum innatat tanta copia, vt in vasa colligi possit, & necessarijs vsibus adhiberi. Auctor Steph.

TEPEFACIO, facis, feci, 2. 3. [*Intepidire.* G. *Tieder, faire tiede. Hispan. Entibiar,*] χλιαίνω. tepidum reddo. Cicer. de Nat. Deor. Is Solis tactus est, non vt tepefaciat solum, sed etiam sæpe comburat. Hor. 2. Ser. Sat. 3. In matris iugulo ferrum tepefecit acutum. Cic. de Sen. Hinc Tepefio passiuum, [*Intepidirsi,*] vnde partic. Tepefactus. Terra semen tepefactum vapore, & complexu suo diffundit. Virg. 9. Aene. Atro tepefacta cruore Terra, torique madent.

TEPEO, pes, pui, n. 2 [*Esser tepido.* Ger. Lauw sein. *Gal. Estre tiede, deuenir tiede. Hisp. Entibiarse,*] χλιαρός εἰμι. tepidus sum. Plin. li. 9. cap. 4. Carnib. gallinaceorum, ita vt tepeant auulsæ appositus, venena serpentium domantur Oui. 3. de Pon. Eleg. 4. Illa recens pota est, nostra tepebit aqua. Vir. 3. Geor. Parturit almus ager, Zephyrig; tepentibus auris Laxant arua sinus. Oui. 3. Fast. Et pereunt victæ sole tepẽte niues Cato de re rust. c. 69. Leubus lignis facito calescat: vbi temperatè tepebit, tum cuminum indito.

TEPESCO, cis, n. 3. [*Intepidire.* Ger. Lauw werden. *Gal. Deuenir tiede. Hisp. Entibiarse,*] χλιαίνομαι. tepidus fio. Cic. 2. de Nat. Deor. Atque etiã maria aquata ventis, ita tepescunt, vt intelligi facilè possit, in tantis illis humoribus esse inclusum calorem. Virg. 6. Aen. Et fixo ferrum in pulmone tepescit. Luc. li. 4. Paulatim cadit ira ferox, mentesque tepescunt. Huius compositum est, Intepesco, quod est, valde tepesco. Col. Nunc mitigato iam, & intepescente frigore largissimis oliuitatibus, Liberique vindemijs exuberent.

TEPHRITIS, f. 3. τεφρίτις. gemma, quæ nouæ Lunæ speciem habet, in cornua curuatæ, cinericei tamen coloris: vnde & nomen habet, auctor Plin. lib. vlt. c. 10.

TEPIDO, as, are, a. 1. [*Intepidire.* Ger. Lauw machen. *Gal. Tieder, faire tiede. Hisp. Entibiar,*] χλιαίνω. tepida aqua rrigare. Plin. lib. 17. c. 26. In eodem agro bruma, tanto magis si niues scateant, gelet ve, ne frigus vites aduret, circumfundunt riguis, quod ibi tepidare vocant, memorabili r tura in amne solo.

TEPIDARIVM, n. 2. χλιαρόν, λουτρόν. locus in balneis, in quo tepida aqua lauabantur, quemadmodum Caldarium, in quo calida lauabantur, & Frigidarium, in quo frigida.

TEPIDVS, da, dum, o. 1. 2. [*Tepido.* Ger. Lavv, das nicht gar kalt, noch gar warm ist. *Gal. Tiede, chaude. Hisp. Tibio,*] χλιαρός. quod est medium inter calidum, & frigidum. Plin. l. 12. c. 25. Præterea finiteri dẽ fanturin tepida aqua. Interdum pro calido ponitur. Lucr. Tepidisque caminis. Virg. 1. Geor. Non tepidum ad solem pennas in littore pandunt. Oui. 2. Amo. Eleg. 19. Tepidosque refouerat ignes. Interdum pro frigido, [*Freddo,*] præsertim quando transfertur ad hominem. Plau. Hic homo factus est tepidior, i. frigidior, segnior. Hinc Tepidulus, dimin. ideſt, subtepidus.

TEPOR, oris, m. 3. & Tepiditas, atis, [*Tepidezza.* Ger. Die lawe. G. *Tiedeur. H. Tibiezas, disposicion de lo tibio*] χλιαρότης, ἀλία. media quãtas inter calorem, & frigus. Col. li 2. Si vero tepor cœli, siccitasque regionis suadebit, Februario statim proscindendi sunt. Cicer. 2. de Nat. Deor. Nec. n. ille externus, & aduentitius habendus est tepor, sed ex intimis maris paruh agitatione excitatus, q; nostris quoque corporibus contigit, cum motu atque exercitatione tecalescunt. Oui. 2. Met. Quæ neque dant flammas leuique tepore cremantur.

TEPORO, as, p. p. a. 1. [*Intepidire.* Ge. Lavv oder vvarm iecht machen. *Gal. Tieder vn peu, eschauffer. Hisp. Entibiar, hazer tibio*] χλιαίνω. idẽ quod tepefacio. Plin. li. 36. c. 26. Fragmenta teporata agglutinantur tantum, rursus tota fundi non queunt, prætet quam abrupta sibi.

TER, [*Tre volte* שלש פעמים schelosch pchamim. G. Drey mahl.] τρίς. adu. numerale, idem valens quod tribus vicibus. Cice. de Di. Caduut ter quatuor de cœlo corpora sancta. Virg. li. 1. Georg. Tu ſunt conati imponere Pelion Ossæ; Ter pater extructos disiecit fulmine montes. Hor. 2. Car. Ode 3. Ter si resurgat murus aheneus Auctore Phœbo ter pereat meis Excisus Argiuis; ter vxor Capta virum, puerosque plæret. Aliquando non tam numerum significat, quam augmentum; vt Ter maximus, Ter beati. Oui. 8. Met. O ego ter felix. Virg. 1. Aen. O terque quaterque beati.

TERCENTVM, [*Trecento,* שלש מאות schelosch meoth. Ge. Dreihundert,] τριακόσιοι. i. trecenti. Vir. 8. Aen. Maxima tercentum totam delubra per vrbem Lætitia, ludisque viæ, plausuque fremebant. Idem 1. Geor. Tercentum nivei tondent dumeta iuvenci.

TERCENTI, æ, a, o. 1. 2. τριακόσιοι. i. trecenti, seu tricẽteni. Ci. 2. de Fi. Tercentosq; eos, quos eduxerat Sparta, cum esset prepositi aut fuga turpis, aut gloriosa mors, opposuit hosti ib. Pla. Perſa; Trecentis versibus tuas impuritias loqui nemo potest. Cic. 13. Phil. Et Bumdusij trecẽtos fortissimos viros, ciuesq; optimos trucidauit. Tercẽties, aduerb. Cat. in Iul. Cæs. Ducenties comesset, aut tercenties? Non desunt tamen qui hisce omnibus in locis Trecenti, & Trecenties legendum contendant.

TERCENTENI, o. 1. 2. [*Trecento.* שלש מאות scheloch meoth. G. Drei hundert.] τριακόσιοι. i. tercenti. Mar. lib. 2. Tercentena quidem poteras epigrammata ferre.

TERDENI, æ, a, o. 1. 2. [*Trenta,* שלשים schelosch im. G. Dreissig, oder je dreissig,] τριάκοντα. triginta. Matt. lib. 12. Terdenos vigintiquetam per annos. Virg. lib. 8. Aen. Ex quo terdenis vrbem redeuntibus annis Ascanius clari condet cognominis Albam.

TEREBELLVM, n. 2. [*Trinellino, succhiellino.* G. Ein borerlin, oder Nepperlin] τετράτριον. dim. à terebra, instrumentum chirurgorum, quo fracta cranij ossa eximuntur.

TEREBINTHVS, f. 2. τερέβινθος. arbor est circa Idã Macedoniamque, breuis, fruticosa, & cõtorta: in Syria vero magna, & copiosa, materia lenta, & nigra, lauri pene folio, oleæ flore, sed puniceo, baccis primũ herbaceis, mox rubris, & cũ maturuerint, nigricãtibus, magnitudine fabę, resinosis, & sulphurosis, radice valida, in profundũ acta: Duo terebinthi sunt genera; sexu distincta, ex quibus masculus sterilis est, teste Theophrasto. Ex hac arbore distillat laudatissimũ resinæ genus, quam Terebinthinam Latini vocant. Plin. li. 25. c. 6. de resinæ generibus loquens: In arborũ differentia placet terebinthina, odoratissima, atque leuissima: natione Cypria, atque Syriaca, vtraque mellis Attici colore, sed Cypria carnosior, ficiorque.

TEREBRA, bræ, p. c. f. [*Trinella.* Ge. Ein boer, nepper. *Ga. Fneteure. Hisp. Berrena.*] τέρετρον, τρύπανον, instrumentum, quo ligna perforantur; à terendo dictum. Col. lib. 4. c. 29. Nam antiqua terebra, quam solam veteres agricolæ nouerant, scobem faciebat, perueterbarque eam partem, quam perforauerat.

TEREBRO, bras, a. 1. [*Trinellare, forare,* נקב naxar נקב naxab. G. boré. *Ga. Percer, faire vn trou auec vne tariere. Hisp. Barrenar.*] τρυπάω. terebra perforo. Vir. 3. Aen. Aut terebrare caua, vteri, & tẽtare latebras. Col. li. 5. c. 9. Eas terebrare Gallica terebra cõuenit. Ou. 6. Fast. Prima terebrato p rara foramina buxo. Vt daret effecti tibia longa sonos. Terebratio, onis, verbale, ipse terebrãdi actus. Col. li. 4. c. 29. In illa autem, quæ fit per terebrationẽ, &c. Huius cõpositum est, Exterebro, quod est extorqueo, & exculpo, vt Exterebrare ventrem. Pla. Exterebra prorsus, atque excute.

TEREDO, nis, p. p. m. 3. τερηδών. vermis in ligno nascẽs, idque erodens. Est autem hæc vox Græca, sed quam Latini & vsu, & inflexione suam fecerunt. Græci enim τερηδόνα appellant, quam nos Teredinem. Quamquam nihil prohibet Latinam vocem esse a terendo dictam. Eadem & Tinea dicitur. Licet sint qui distinguãt, vt Teredines tantùm dicantur in mari, hoc est, in nauibus; Tineæ terrestres sint. Plin. li. 16. c. 41. Infestantiũ quattuor genera: Teredines capite ad portionẽ grauissimo, rodunt dentibus: hæ tantùm in mari

sentiunt ur,nec aliam putant teredinem propriè dici : Terrestres , Tineas vocant. Teredo pro vermę vestes terente,& erodente. Pl.li. 8.c.48.de prætextis Seruij Tulli;Mirumq; fuit,nec defluxisse eas, nec teredinum iniurias sensisse annis quingentis sexaginta.

TERENTIA,f.1.Ciceronis vxor fuit,Epistolis ipsius notissima : quam postea a vito repudiatam, Sallustius vxorem duxit , vt inimici sui arcana certiùs posset discere ex ea , quæ omnium eius consiliorum particeps fuerat,& socia. Connumeratur hæc a Plin.lib.7.cap.48. inter longissimę vitæ exempla, vt quæ vsque ad CXVII.annum dicatur peruenisse.

TERENTIVS,m.2.τερέντιος.Poeta comicus,natione Afer,patria Carthaginensis,libertus fuit Romæ Terētij Lucani; a quo ob liberale ingenium optimis litteris eruditus, in hominū nobilissimorū amicitiam peruenit , præcipuè Scipionis , & Lælij : quorum ēt opera adiutus creditur in scribendo,ob sermonis elegantiā.Cui opinioni adstipulatur etiam Varro ; Non obscurum est, inquiens, adiutum Terentium in scriptis a Lælio,& Scipione.Eamdem ipse famā auxit. Numquam.n.nisi leuiter se tutari conatus est. Scripsit fabulas sex,quę omnium manibus teruntur.Posthac,visendarum Athenarum cupiditate ductus, ex quo nauim conscendit ,nusquam deinde conspectus est . Quo fit,vt naufragio credatur perijsse. Latius exequitur huius vitam Donatus in Prologomenis Andriæ.

TERENTIVS SCAVRVS,m.2.Grammaticus, quem Gel. dicit floruisse Adriani temporibus, ac librum de Cæsellij Vindicis Grammatici erroribus scripsisse. Terentius Culeō,senator Romanus, captus a Carthaginensibus fuit,& redemptus ab Africano maiore,vnde & cutrum eius secutus esse dicitur pileatus: vt refert Liu.li.10.de Bel. Pun. Hinc natus error apud indoctos,qui Terentium Comicum a Pęnis captum fuisse,& a Scipione redemptum crediderunt. Terētius Varro,collega Pauli Aemilij post cladem Cannensem cum reliquijs exercitus Canusium se recepit: Cui Romam redeunti gratulatus est pop.Rom.quod de Republica non desperasset.

TERENTVS, m.2. locus in cāpo Mattio , quod in eo ara Ditis patris in terra occultaretur, quæ ludis tantùm secelarib. effossa terra ostendebatur: ijsque peractis rursus claudebatur. Mart.Bis mea Romano spectata est vita Terēto.Hoc est,binos spectaui ludos sęculares.

TERENTINVS,tina,inum,o.1.2,adiect.est a Terento deductum; vnde ludi Terentini dicti sunt,qui alio nomine sæculares vocantur , qui cētesimo quoq. anno trib.dieb.continuis, tribusque noctibus celebrabantur, tametsi postea ambitione principum minore interiecto spacio aliquoties fuerint celebrati.Ausonius in Ternario; Trina Terentino celebrata trinoctia ludo.De horū ludorū institutione & ritu,vide Politianum c.58.Miscellaneorum, Censorinum c, 6.D.Aug.de Ciuit.Dei lib.3.c.18.Valer.Max.lib.3.c.1.

TERES,teretis,pen.cor.gen.o.3.[*Longo,& rotondo,* עגול haghel.Ge. Rund in die lenge,scuwel. *Gal.Ronde en long,comme vne iauelline. Hisp.Rollezo,redondo,y luengo,*]κυλινδροειδὴς.longum,& rotundū , cuiusmodi est figura cylindritita dictum,quod anguli circumquaque quasi torno videantur esse detriti.Virgil.8.Eclog. Incumbens tereti Damon sic cœpit oliuæ . Ouid.libro 10.Metam.Pendebant tereti gemmata monilia collo. Virg.4.Aene.Et tereti subnectit fibula gemma. Oratio teres.Cicer. 3.de Orat.Sed si habitum etiam orationis,& quasi colorem aliquem requiritis,est plena quædam, & tamen teres,& tenuis,non sine neruis ac viribus. Totus teres atque rotundus.Horat.2.Sermo Sat.2.Hoc est æqualis, & constans in se,interprete Acrone . Nam teretes(vt inquit ille)dicuntur,qui ab alio non quęrunt quid faciendum sit , sed ipsi per se inueniunt. Tale est & illud Virgilij de viro bono;Mundi mitar habens,teres atque rotundus.

TEREVS,m.2.τηρεύς.rex Thracū,Martis ex Bistonide nympha filius, qui cum Progne Pandionis Athenarum regis filiā in vxorem duxisset , eius etiam sororem Philomelā per speciem visendæ sororis abductā vitiauit,vitiatæq.linguam præcidit.Quod facinus,cum illa indicare alioqui non posset,cruore suo delictum sorori suę trāsmisit.Quare cognita Progne,vt sororem vlciscereturItym filium patri epulandum apposuit :Prolato deinde capite , cum pater se vxoris dolo filium in sua viscera cōdidisse agnoscceret,& ad vltionem properaret, Progne mutata est in hirundinem, Philomela in auem sui nominis,Tereus in vpupam,Itys in phasianum.Hæc Seruius,ena tās illud Virgilij;Aut vt mutatos Terei mutauerit artus, Lege fabulam hanc latius apud Ouid.lib 6.Met.

TERGEMINI,m.2 dicuntur,qui tres eodem partu editi sunt. Pli.li.7. c.3. Tergeminos nasci certum est, Horatiorum,Curiatiorumque exemplo.Tergemini fratres,apud Liu.lib.1.ab Vrbe.

TERGEMINVS,a,um,adiect.o.1.2.τρίδυγος,τριπλάζ.id est,triplex.Liu. lib.6.ab Vrb.Modo tergemine victoriæ triplicem triumphum ex ipsis Volscis,& Aequis,& ex Hetruria egistis.Ouid.4.Trist.Ele.6. Tergeminumq.virum , tergeminumque canem.Stat.1,Sil.1.Non hoc imbriferas hiemes opus , aut Iouis ignē Tergeminum,Aeoli non agmina carceris horret.Id est, fulmen trifulcum.Ius tergemine prolis,id est,ius trium liberorum.Stat.4.Sil.8.Ergo quod Ausoniæ pater augustissimus vrbis Ius tibi tergeminæ dederat lætabile prolis Omen erat.

TERGESTE,f.1.τέργεστον.Ptol.colonia Venetorum ab Aquileia stadia centum octaginta distans,(vt inquit Strabo)Hodie Triestum vocatur.Hæc vrbs olim florentissima fuit.Pli.li.3.c.18.

TERGINVS,a,um,o.1.2.ροπτικὸς.possessiuum a tergus,ut terginum lorum,id est,scutica è tergore animalis. Plau. in Pseu. Aedepol nostrum durius tergum erit,quàm terginum hoc meum.

TERGIVERSOR,aris,d.1.[*Postergare,voltare le spalle.*Ge.Den rucken kehrē,aussflucht nemmē,hinder sich lauffen,vnd nicht an ein sach wollē,sich sperren.G. *Reculer,& ne vouloir venir au poinct.Fuir. Hisp.Bolvar las espaldas,*]fallo,& dicta muto,inquit Non.propriè est eorū,qui terga vertentes adhuc tū pugnant,nec sese victos fateri volunt: Vnde etiam ad alias res transfertur,vt disputationes controuersias,&c. Nam vertere terga.[*Fuggire,*]fugere est ,q,& Terga dare dicimus. Pla. Quid expectas?quid tergiuersaris?Ci.li. 3.Tus Quid tergiuersamur Epicure ?nec fatemur eam nos dicere voluptatem,quam tu idem,cum os perfricuisti,soles dicere?Id est dissimulamus,& subterfugimus.Iure consulti accipiunt tergiuersari,pro in vniuersum ab accusatione desistere, teste Martiano ad Senatusc.Turp.li.1.Tergiuersatio,verbale,id est,subterfugiū,detrectatio Cic.pro Milone;Quid erat moræ,& tergiuersationis.

TERGO,gis,& Tergeo, ges,si.sum,a.3.[*Nettare,forbire,* מרה marah meret תמה machah קלקל kilkal.G.wischen,truckne,ausscuberē.*Ga Torcher,nettoyer,essuyer.Hisp. Limpiar*]& secūdū antiquos tertum.ὑμάργυμι.mundo,nitidum facio.Iuu. Sat.14.Vasa aspera tergeat alter. Pla.Ornantur,lauantur, terguntur , poliūtur. Liu.li.6.Bel.Pun.Secundo die arma curare,& tergere ante tentoria iussit.Cic.in Part.Vt in familia,qui tractant ista,qui tergunt,q uiuutis tenent.Ouid 2.Met.Vt tersis niteant talaria plantis . Idem 13.Met.Manuque simul veluti lachrimantia tersit Lumina.huius composita sunt Abstergo,Attergo,Detergo,Extergo , quorum significata explicata sunt suis locis.

†TERGORO,as.Pl.lib.8.c.52.Indurantes attritu arborū costas,lutoq; se tergorantes.i.quasi tergus nouum è luto sibi inducentes.

TERGVM,gi,n.2.[*Schena,spalle di dietro,reni,* גב ghab.G.Der rucken *Gal.Le dos.Hisp.las espaldas,o las cuestas,*]νῶτον. dorsum,.Virgil. 2. Aen.Ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum.Inambulare manibus ad tergum reiectis.Asin.Cic.li.10.Ou.lib.2.Metam. Ossaque post tergum magnæ iactata parentis. Dicitur & de auib. Cice.2.de Nat.Deor.Grues in tergo præuolantium colla & capita reponunt.Neque solùm de animalibus,verùm etiam de reb.inanimatis dicitur. Vnde librum a tergo.ὀπισθόγραφον. scriptum dicimus , id est, a posteriori parte chartæ , vel membranæ Iuu.Sat.1. Scriptus & a tergo,necdū finitus Orestes.Glacialia terga fluuiorū, Claud. de Bel.Get.Aerea terga loricæ.Stat 9.Theb.Aliqn tamen tergum pro tergore ponitur.[*Pelle,*]Virg.1. Aen. Mercatique solum facti de nomine byrsam, Tautino quantum possent circumdare tergo. Idem pro scuto,[*Scuto,*]quoniam scuta corio tegi solent. Idem li. 10.Aen.Et tergo decutit hastas. Et tam tergus,quàm tergū,a terēdo dici videntur,quoniam vehendis oneribus teruntur, Terga vertere.[*Fuggire.*]Cæs.3.Bel.Gal.Vt ne vnum quidem nostrorum impetum ferre ēt,ac statim terga verterent.Dare terga.idem.Quin.li. 2.c.13. Nōnumquam terga etiam dedisse simulata fuga proderit. Vir.4.Geor.Aut hos versa fuga victor dare terga coegit. Præbere terga fugæ.Oui.lib.10.Met.

TERGVS,goris,p.c.neu.gen.[*Pelle,* עור hor.Germa.Leder,haut.*Gal. Cuir,peaux.Hisp.Cuero,o pellejo,*]δερμάτινος.corium,& propriè crassior illa pars,qua tergum.i.dorsum tegitur.Vir.li.1.Aen.Tergora diripiunt costis,& viscera nudant.Pli.li.8.c.10.Durissimum dorso tergus,ventres molles,setarum nullum tegumentum.Silius li.3.Squalenti tergore serpens.

TERINA,ę,f.1.τέρινα. agri Brutij oppidum maritimū , a quo propinquus sinus Terinæus appellatur.Auct.Pl.lib.3.c.5.

TERIAS,m.1.τηρίας.fluuius est Siciliæ nō procul a Catana,teste Pli. li.3.cap.8.Stephanus alium eiusdem nominis fluuium collocat in Phrygia,quem alio nomine Gallum aut appellari.

TERMENTARIVM,n.2.ait Var.lib.4.de Ling.Lat.linteum,quod teritur corpore.

TERMENTVM,n.2.apud Plau.pro detrimento,teste Festo.

TERMERA,f.1.τίρμερα.oppidum libertum Carię,teste Pl.lib.5.c.29. Stephanus Lycię assignat.

TERMERIVM,n.2.τερμήριον.promontorium est Myndiorum,Candariæ Coorum promontorio oppositum , & quadraginta nō amplius stadiorum mari ab eo diremptum Auct.Strab.li.14.

TERMESSVS,f.2.τερμησσός.Pto.Pisidiæ vrbs est,teste Strab.li.13.Cibyræ,& Milyis proxima.

TERMES,termitis,penult.corr.κλάδος,ἔγκαρπος. ramus ex arbore cerptus cum fructu.Qui quoniam in diuisione agrorum antequā metæ ponerentur,figi solebat,termino nomen dedit.Propriè Termes(ait Porphyrius)est oliuę,sicut Palmes vitis.Hor.Epo.16.Germinat & numquam fallentis termes oliuæ. Gellius tamen etiam Termitem appellat palmæ ramum cum fructu auulsum , quem Græci φοίνικα.nominant.

TERMILAE,m.1.τέρμιλαι.Herodoto,populi sunt Lycię,è Creta oriũdi,quos Sarpedon Minois,& Rhadamanti frater colonos ex Creta duxit,ac Termilas nominauit.cum priùs Minyæ,& Solymi vocarẽtur, vt Herod.refert.Postea Lycus Pandionis filius,eosdem a se Lycios appellauit.Quæ profectò ratio Lycios ac Solymos eosdẽ esse ostendit, quamquam Homerus eos videatur separare.

TERMINALIA,orũ,n.2.τερμινάλια. Varro ideo appellata esse existimat,quod is dies anni extremus erat constitutus.Ego potius a Termino Deo nomen sumpsisse existimo. Fuerũt.n.Terminalia festa, quę in honorem Termini Dei celebrabantur mense Februario,ad octauũ Calendas Martias.Nam inter Terminalia, & Regifugiũ, teste Censorino,interserebatur dies intercalatis.Liu.5 Decad.l.3. Tertio die post terminalia Calendæ intercalares fuere.

TERMINO,as,a.1 [*Terminare-determinare,finire,cõcludere,*גבל ghabal הגביל heghbil.G.Vndermarcken,marckstein setzen,auffzielẽ,endẽ.*Ga. Finer,borner.Hisp.Acabar,o deslindar,*]παραπήγω ὁρίζω. terminos constituo,certis finib.circũscribo,finio.Cic.1.Off.Illorũ fines,sicuti ipsi dixerunt,terminauit:in medio relictum quod erat, populo Romano adiudicauit.Cic.in Cat.Quorũ alter fines vestri imperij,non terrę,sed cœli regionib.terminaret.Ci.de Fin.Omni aũt priuatione doloris putat Epicurus terminari summã voluptatem,hoc est,Epicurus putat summã esse voluptatem priuari doloribus.Terminare sententiam,[*Absoluere,*]absoluere.Cic.ad Att.li.9. Sed vt sententiam aliquando terminemus.Terminatus,a,um,participium,vt Terminatus ager,id est,limitatus.Terminatæ diuitię. Cic 1.de Fin.Ne naturales quidem multa desiderant,propter ea q ipsa natura diuitias,quibus contẽta sit,& parabiles, & terminatas habeat.Terminatio,onis,verbale,finitio.Terminatio auriũ,distinctio,discretio.Cic.in Ora.Vt igitur poetica,& versus inuentus est terminatione aurium obseruatione prudentium;sic in oratione animaduersum est,&c Huius composita sunt,Determino, Dister-mino,& Extermino:quorum significata vide suis locis.

TERMINVS,i.m.2.[*Termine,fine,*גבול ghebul סוף soph.G.Ein marck stein, zil.Hein.*G.Terme,la fin de toutes choses,bornes,limite.Hisp.El termino y fin generalmente,*]ὅρος .propriè dicitur limes,qui agrum ab agro diuidit:a terendo(ut Varroni placet lib.4.de Lin.Lat)qđ hæ partes maximè terantur,propter iter limitare. Aut certè a Græco nomine τίρμα,quod est eiusdem significationis.Ci.4.Acad.Est enim inter ipsos non de terminis,sed de tota possessione contẽtio. Per translationem terminus, pro quouis fine accipitur. [*Fine,*]Ci. 1.de Orat.Nullis terminis circumscribere , aut definire ius suum. Vir.lib.4.Geor.Quamuis angustus terminus æui . Apud antiquos terminus Deus putabatur,in cuius tutela fines agrorum esse existimabant : vnde etiam sub aperto colebatur : propterea quod nefas putabant terminum sub tecto consistere,vt auctor est Festus. Liu. lib .1.ab Vrbe ; Nam cum omnium sacellorum exauguration aues admitterẽt,in termini fano non addixere. Huius composita sunt Anteterminus, & Conterminus , quorum significata vide suis locis.De termino autem vide Iusum ex vetusto epigrãmate apud A.Gellium.

M.Termini apud antiquos adhibito sacrificio disponebãtur , quade re apud Siculum Flaccum hęc legimus;Carbo,aut cinis,quare inueniatur, vna certa ratio,quæ apud antiquos quidem obseruata est,postea vero neglecta,sic vt aut diuersa,aut nulla signa inueniremus;cum.n.terminos disponerent,ipsos quidem lapides in solidam terram collocabant,proximè ea loca,quibus fossis factis defixuri eos erant,vnguento vel oleo linieba t,& coronis eos coronabant,in fossis autem,quibus posituri eos erant sacrificio facto,hostiaq. immaculata cæsa facibus ardentibus, in fossa coopertis sanguinẽ instillabãt,eoq. tura,& fruges iactabant:fauos quoq. & vinũ,aliaq.quibus cõsuetudo est terminus sacrũ fieri,in fossam adijciebãt,cõsumptisq. oĩbus dapibus ignę,super calẽtes reliquias lapidẽ collocabant,atq.ita diligenti cura confirmabãt,adiectis ẽt quibusdam saxorum fragminib. circumcalcabãt, quo firmiùs starẽt. Tale ergo sacrificium domini,inter quos fines dirimebãtur,faciebant:nam etli in trifiniũ.i.in eum locum,in quõ tres possessores attingebãt,termini ponebantur , oẽs tres sacrum faciebant, quiq. alij in confinio dñi erant, oẽs ex conuenientia possessorũ ponebãt, & sacrum faciebant:terminos aũt conuenientia possessorum confirmabant:nam in quibusdã regionibus iubemur vertices amphoratum defixos inuentos obseruate pro terminis : ergò cõueniẽtia, vt supra diximus,possessorum terminos cõsecrat,qui, vt ante dixeramus,oĩbus angulis positi esse debẽt.Termini apud antiquos sãctè in primis , ac seuerè seruabantur.nam in libr.5. Sniarum Pauli scripta sunt hęc,quę leguntur apud Frõtinũ in lib.de limitib.Terminos qui effodiunt, vel exarant arbores,in metallum damnabũtur,si quidẽ serui sua sponte faciunt, humiliores in opus publicũ, honestiores in insulam,amissa tertia parte bonorum relegabũtur. termini comportionales a veteribus dicti,teste Aggeno Vrbico,q intra possessionũ fines inueniebãtur, qui si secũdũ priscini tẽporis possessionẽ non conueniunt,diuersas attriguis possessorib. controuersias generabant. Termini aũt,vt in libello de limitib. variorũ auctorũ vtulo scriptũ est,diuersi fuerunt per diuersas prouincias:

sunt.n.hæc verba:Terminũ singulũ in quadrifinio inuenies:quattuor lapides in quadrifinio positi sũt,& termini factura tornatiles, hoc est,rotundi,subtilissimi,in quadrifinio inuenies.Puteũ si in fine inuenies,pro termino habebis Cisternam factam in fine positã, & circa hanc memoratum terminum inuenies,& pro termino habebis.Terminum de lapide decisum viuo inuenies,& pro termino habebis.Macerias lapidum in fine pro termino inuenies.Sepulcra finalia,aut monumenta sine dubio inuenies.Malum cotoneũ in fine pro termino inuenies.Cypressum in fine pro termino inuenies. Oliuastellum in fine pro termino inuenies.Fossatum decisum parium in fine pro termino posuimus; fossato alio finales maiores sine dubitatione inuenies . Limitem torrem, hoc est, torridum sine dubio inuenies.Parietes de calce fabricatos finales direximus.Ripas decisas finales direximus.Botõtones finales inueneris. Arbores ante missas finales inueneris peregrinas,exteras. Pontẽ marmoreũ in fine inuenies.Pontẽ de lapide viuo in fine inuenies.Pontẽ ex calce factum in fine inuenies.Orcas in fine inuenies.Sarcophaga in fine inuenies.Imbrices in fine inuenies.Collectaculũ de carbonibus in calce mistitatos,& glareas fluminales ne despicias,signales cõstituimus. Palos picatos pro terminis inuenies. Latericulos quadrangulos pro terminis inuenies. Lapides natiuos cum aliquo signo finem pro termino cõstituimus, & multa cõsecratione signauimus. Flumẽ aliquoties in fine inuenies. Riuũ finalẽ inuenies *Hæc signa per diuersas prouincias obseruãtur.* Terminorũ nõia apud Hyginũ leguntur hæc Egregius,qui & robustus,quinque pedalis. Augustus.Rhomb.Rhomboides,Scalenus,Isosceles,Trigonus,Orthogonus, Trapezeus,Trigonus Oxygonius.Trigonus amblygonius,Parallelogrammus,Sepultura militaris in fine, Augusteus in trifinio, Isopleurus,Scutellatus, Spatula,Spetecticalis in trifinio,Area in quadrifinio,Sepultura finalis,Nouerca Canabula, Formalis, Subitudẽctio ad terras excipiendas, Macerna finalis,Scotosiones,Botontini, Monumentum, Aspratilis terminos, Hermula, Seria,Puteus , Lapis nõ dolarus,in cursorio positus: Terminus q subsectiuũ demonstrat.Lapis intra lapidẽ in trifinio. Termini gemelli,Terminus,qui fluuiũ demonstrat;Lapis damnatus,Gammade Petra sicca cõstructa,Lapis decussatus,qui agrũ intraclusum , & extraclusum significat. Terminus ante terminum in versura positus,Lapis cultellatus,qui pentagoni recipit rationem; Lapis grãmatus,qui Trigoni recipit rationẽ. Lapis intra lapidem incusorio ; Lapis qui flexuositatẽm limitis ostendit,Terminus qui riuum demonstrat.Ad hæc porro terminorum nomina sua cuique figura est adiuncta.

TERMITES,m.3.κλάδοι ἐγκάρσιοι.rami arborum cum fructibus detracti.Vide supra in dictione Termes.

TERMON,τέρμων.a veteribus Gręca consuetudine ponebatur pro eo, quem Latini terminum appellant . Ennius apud Festum ; Ingenuũ vadit cursu,quo redditus Termo est.

TERNARIVS,a,um,o.1.2.vt Ternarij scrobes i.scrobes quadrati,quaqua versum pedes habentes ternos.Col.li.11.c.2.Scrobes oĩs generis,quos eris Autũno consiturus , hoc tẽpore præparate oportebit, eorum quaternarij, hoc est, quaquauersum pedum quattuor,si est commodum terrenum,XIV. ab vno fiunt:ternarij autem XVIII.

TERNVS,a, um,o.1.2.distributiui numeri nomen est, *quod tamen sæpe* accipitur pro suo primitiuo.Hor.3.Car.Ode 19.*Ternos* ter cyathos attonitus petet Vates. Virg.5.Aen. Terno consurgunt ordine remi.Cic ad Pœtum lib.4.Cum loquimur terni,nihil flagiti dicimus : at cum bini,obscœnum est.

TERO,ris,triui,tritum,a.3.[*Tritare,frãtumare,rompere.*דך dach דוא dichcha דבת dichchah חרק hedhak שבר scibber חת chath שחש chethasch.G.Reiben,oder zerreiben,schleiffen.*Gal.Broyer,pulveriser en frotãt l'un contre l'autre.Hi.Hollar,o trillar,o gastar,*]τρίβω. frico,contero,attero,consumo.Plaut.in Asin.Num nę illuc ducis, vbi lapis lapidem terit?Ouid.1.de Arte; Frænaq.magnanimi dente teruntur equi.Vir.4.Geor.Ipse labore manum duro terat. Pl. Deagere.[*Caminare.*]Vir.1.Georg.Sæpius è tectis penetralib. exulit ouа Angustum formica terens iter. Terere tempus,[*Passare el tempo,*] est consumere:similiter, Terere ocium.Liu.li.1.Quas vt conuiuijs,luxuq. cum æquãlib.viderant tempus terentes . Tritus,a,um, partic.1.attritus, & vsu consumptus. Mart. lib.10.Cerea si pendet lumbis,& trita lacerna,Dimidiatq.nates Gallica palla tegit. Trita via,[*Trito,*]seu Tritum iter.i.sæpius calcatum, & a multis frequẽtatum.Ouid.2.de Arte; Trita frequẽsq. via est,per amici fallere nomen:Tuta frequensque licet sit via,crimen habet Ci.1.Phil.Cum Brundusium iterq. illud quod tritum in Græciam est, nõ sine causa vitauissem.Tritum prouerbiũ,[*Vsato,*]hoc est,multorũ sermone celebratũ.Ci.1.Offi.Ex quo illud,Summum ius,summa iniuria factum est iam tritũ sermone prouerbium. Tritus,ûs,tui.[*Intritura,*]ipse actus terendi Pli.lib.33.ca.4.Nec vllum absolutius auritum est,cursu ipso,trituq. perpolitũ. Tritor,oris,[*Che trita.*]qui aliquid conterit:vt Tritor colorum.Pli.li.35.c.11. Namq. Erigonus tritor colorũ Nalceæ pictoris in tantum ipse profecit . Tritor simulacrorũ q assidnè vapulãdo stimulos tergo suo cõterit.Pl.Persa:Quid ais tu crux,stimulorum tritor?Huius composita sunt Attero,Con-

tero,

tero, Detero, Distero, Extero, Intero, Obtero, Protero, Pertero, Subtero, q̃ suis vide locis. Retero, rursus tero, purgo, excerno. Col. li. 7. Pura deinde frumenta si in annos recondantur, reteri debent.

TERPANDER, dri, m. 2. τέρπανδρος. Poeta Lyricus ex Antissa Lesbi ciuitate, qui primus quattuor lyrę chordis tres alias addidit, & Lyrici carminis leges conscripsit: quas nonnulli Philemoni cuidã adscribunt. Auctor Suidas. Tanta autem in Terpandro artis excellẽtia fuisse perhibetur, vt si quem significare volebãt insignẽter quidem canere, primum tamen locum non mereri, eum μετὰ λέσβιον ᾄδειν, hoc est, post Lesbium cantorem cum collocandum dicerẽt. Cuius prouerbij ortum ad huiusmodi referunt historiam. Cum Lacedæmonum res seditionibus tumultuarentur, consultũ oraculum iussit, vt Lesbium cantorem accerserent. Accersitus Terpander, populi animum sic delinitit, vt omissa omni seditione, in pristinam concordiam rediret. Qua ex re factum, vt Lacedæmonij Lesbijs musicis primas partes tribuerint. & si quem alium canentem audijssent, protinus dicerent, μετὰ λέσβιον ᾄδειν, ideſt, post Lesbium cantorem eum collocandum.

TERPNVS, m. 2. citharœdus insignis Neronis tẽporibus floruit, cuius cantu supra modum Neronem delectatum fuisse, scribit Sueto. in vita eius: Statim (inquit) vt imperium adeptus est, Terpnum citharœdum, vigentem tunc prẽter alios accersit, diebusque continuis post cẽnam canenti in multam noctem assidens, paulatim & ipse meditari, exercitarique cœpit, nec eorum quicquam prętermittere, quę artifices eius generis vel conseruandę vocis causa, vel augendę factitarent.

TERPSICHORE, f. 1. τερψιχόρη. vna nouem Musarum, sic dicta, quod choreis, & tripudijs delectetur, vel, vt Plutarchus ait, quod maxima vitæ pars ea delectetur & gaudeat. Huic quidam cithare inuẽtionem tribuunt. Virg. de Nouem Musis; Terpsichore affectus cithara mouet, imperat, auget. Vide in dictione Musa.

TERRA, æ, f. 1. [*Terra* ארץ cretz ארמה adhamah. G. Das erdtrich, oder erd. *Gal. Terre* [illegible] *f. Tierra,*] γῆ, χθών. elemẽtũ frigidũ, & siccũ, quod quoniam reliqua omnia grauitate exuperat, infimum sibi inter ea locum vendicauit. Dicta terra (vt quidam volunt) quod pedib. teratur. Cic. de Nat. Deor. Terra locata in media mundi sede, solida, & globosa, & vndique in sese nutib. suis cõglobata, vestita floribus, &c. Sũt qui velint hoc noĩe in singulari numero totũ elementũ significari, in plurali aliquot eius regiones. Vir. 1. Aen. Multum ille & terris iactat*, & alto. i. per multas regiones, vt illi exponunt. Quæ differentia aut falsa est, aut certè non perpetua. Nã & terrã frequentissimè pro vna qualibet regione [*Regione,*] legimus; & Terras pro toto orbe. Ci. de Ami. Eorũ, qui in hac terra fuerũt, Magnãq. Græciã, quæ tũ florebat, &c. [*Mondo*] Virg. 4. Aen. Et nũc magna mei sub terras ibit imago. Terrę filij, [*Ignobile, plebea,*] olĩ obscuro ignotoq. genere prognati dicebantur, propterea qd terra sit oĩum cõis parens, vel quod iuxta quorumdam etiã historias, primitus mortales ex terra nascebantur, quod etiam de Gigantibus poetarum fabulæ prodiderunt: quorum, quod obscura essent, & incognita stirpe prognati, ad terram, communẽ omnium matrem, origo ferebatur. Ad quod alludens Iuuenalis, hominẽ obscurum Gigantum fraterculum appellat. Cic. ad Att. lib. 1. Et huic terræ filio, nescio cui, committere epistolam tãtis de reb. non audebam. Terram pro terra, prouerbialis est figura in hominẽ exulẽ, erronem, & incertis vagantem sedib. M. Tul. in ep. ad At. l. 14. Hęc, & alia ferre non possum, itaque γῆν πρὸ γῆς cogito; significat, se de fugiẽdo cogitare. Terra de fossũ aliq̃d habere dr̃, qui non imptit, neq. profert suas dotes: sumptum ab auaris, aurũ humo defodientibus, quod apud Plau. facit Euclio. Terram videre dr̃, q̃ ad molesti prolixique laboris finem propemodũ peruenerũt. Sũptũ à nauigãtib. Var. li. 1. de re rust. scribit, Terram trib. modis dici, cõmuni, proprio, & misto. Communi, vt cum dicimus orbẽ terræ, & terram Italicam, cum & lapis, & arena, & cętera eius generis sint in nominando cõprehensa. Altero modo dr̃ terra proprio nomine, quod nullo alio vocabulo, neque cognomine adiecto appellat. Tertio modo dr̃ terra, quę est mista, in qua seri quid potest, & nasci, vt argillosa, vel lapidosa. Terra etiam vocatur Vesta, siue quod reb. omnib. vestiat, seu quod vi sua stet. Oui. lib. 9. Fast. Stat vi terra sua, vi stando Vesta vocatur. Dr̃ & mater. Col. li. 10. Tu penitus clathris eradere viscera matris Ne dubita. Pli. li. 9. Sequitur terra, cui vni rerũ naturæ partiũ eximia propter merita cognomẽ indicimus maternæ venerationis. Nos nascentes excipit, natos alit semel editos sustinet, & semper nouissimè complexa gremio, iam ab reliqua natura abdicatos, tum maximè vt mater operiens. Et paulo post; Terra serpentem, homine percusso, amplius non recipit.

M. Terram, punctum esse cæli, ex Higeno cognoscitur, is. n. sic in lib. de limitibus: Cæli pũctum esse terram, sic describunt, quod dicant, a polo ad Saturni circulum interuallum esse, q̃ Græci hemitonion appellant; a Saturno deinde ad Iouem, hemitonion; ab hoc deinde ad Martem tonum; a Marte deinde ad Solem, ter tantum esse, quantum a polo ad Saturnum, hoc est trihemitonion, a Sole deinde tantum esse ad Venerem, quantum a Saturno ad Iouem, hemitoniũ; a Mercurio deinde ad Lunam tantũdem hemitoniũ; a Luna ad terram tantum, quantum a polo ad Ioúem, tonon; sic terram punctum cœli esse ostendunt, & ars musica per hęc diastemata constare fertur.

TERRAEMOTVS, huius tus, m. 4. [*Terremoto,* רעש rahasch. G. Erbidẽ. *Ga. Tremblement de terre, mouuement ou esmotion de terre*] σεισμός. terræ concussio, quæ a spiritibus terræ inclusis, & exitum sibi molientibus fit. Pl. li. 2. c. 84. Fiunt cũ terræmotu & inundationes maris, eodẽ videlicet spiritu infusi, aut residentis sinu recepti. Maximus terræ memoria mortaliũ extitit motus, Tiberij Cæsaris principatu, xii. vrbibus Asiæ vna nocte prostratis. Cic. 2. Off. Si tecta aut vi tempestatis, aut terræmotu, aut vetustate cecidissent. Idem 1. de Diuin. Conquassari maximus terræmotibus.

TERRANEOLA, f. 1. cum accentu in antep. χερσαῖος. auis alaudæ similis, præterquam quod in capite apicem non habet, sicut alauda. Dicta Terraneola, quod non in arboribus, sed in terra versetur atque nidificet. Sipontinus.

TERREFACIO, cis, p. c. n. 3. [*Spauentare,* חרת chitteth, הפחיד hiphchidh הפחיל hibhil. G. Ein schrecken machen. *Gal. Espouuanter, espanter. His. Espantar.*] ἐκπλήσσω. terrore afficio. Hinc Perterrefacio; vt, Perterrefacias Dauum, apud Ter. in Andr.

TERRENVM, ni. subst. n. 2. [*Terreno.* Ge. Erden, erdfeld, bawerdrich. *Gal. Terroir, champ. His. Terruno, o naturaleza de tierra,*] γῆ. terra cultui idonea. Col. li. 2. Callẽtissimi rusticarum rerum genera terreni tria esse dixerunt, campestre, collinum, montanum. Idem l. 1. Agrum habebimus salubri cælo, vberi gleba, parte campestri, parte alia collibus, vel ad Orientem, vel ad Meridiem molliter deflexis, terreniſque alijs, atque alijs siluestribus, & asperis.

TERRENVS, a, um, o. 1. 2. [*Di terra.* G. Irrdisch. *G. Terrienne, ou viuant en terre. His. Cosa perteneſciente a la tierra.*] χερσαῖος quod vel in terra natum est, vel in terra viuit, vel aliquid cum terra cõmune habet, vt Terrenum animal. Vir. 6. Aeneid. Terrenique hebetant artus, moribundaque membra. Ouid. 15. Met. Sic vbi terreno Lycus est epotus hiatu, Existit procul hinc, alioque renascitur orbe. Idẽ 1. Met. Nec quicquam terrenæ fęcis habentem. Ci. 1. Tusc. Corpora nostra terreno principiorum genere confecta, ardore animi cõalescunt. Plin. lib. 9. c. 29. Terreni maiores, quàm pelagici. Terrenus, [*Di terra.*] pro terreus. Col. Area quoque sic terrena erit, vt sit ad tecturam satis habilis.

TERREO, es, rui, n. 2. [*Spaurire, spauẽtare,* חת chitteth, הפחיד hiphchid חברהיל hibhil. G. Erschrecken. *Ga. Espouuanter. His. Espantar,*] φοβέω. timorem alicui incutio. Virg. lib. 1. Georg. Et sonitu terrebis aues. Cęs. li. 3. Bel. Ciu. Et legionarij interioris munitionis defensores, scalis admotis, tormentisque cuiusque generis telisque terrebant. Virg lib. 8. Aen. Iam tum religio pauidos terrebat agrestes Dira loci. Idem 8. Aen. Neu belli terrere minis. Ouid. 24. Met. Tonitruq. & fulgure terruit orbem. Territus, a, um, part. seu nomẽ ex particip. vt Territus animi, hoc est, conturbatus animo. Liu. lib. 7. ab Vrb. Itaque consule territo animi: Videsne tu, inquit, A. Corneli, cacumen illud supra hostem? Ouid. 2. Met. Venatrixq. metu venantum territa fugit. Huius composita sunt, Abstterreo, Conterreo, Deterreo, Exterreo, & Perterreo, quorum significata explicantur suis locis.

TERRESTRIS, & hoc terrestre, o. 3. [*Terrestre, di terra.* G. Irrdisch. *Gal. Terrestre, di terre. His. Cosa di tierra.*] χερσαῖος. idem quod terrenus: vt Terrestre animal, quod in terra vitam agit. Pl. li. 10. c. 61. Rursus in terrestribus pariunt serpẽtes. Oui. lib. 14. Met. Tantosq. per alta labores Aequora sustinuit, tantos terrestribus armis. Cic. 6. Ver. Illud Flaminius ita ex æde sua sustulit, vt in Capitolio, hoc est, in terrestri domicilio Iouis poneret. Liu. lib. 3. bel. Pun. Consul litteris Philippi atque Annibalis perfectis, consignata omnia ad Senatũ itinere terrestri misit, nauibus deuehi legatos iussit. Liu. lib. 1. ab Vrb. Audi Iupiter, & tu Iuno, Quirine, dijque omnes cælestes, vosque terrestres, vosque inferi audite.

TERREVS, a, um, o. 1. 2. [*Di terra.* Ge. Irrdin,] γήϊνος. quod ex terra est, vt Vas terreum. Col. li. 1. Horreum camera contectum, cuius solũ terreum, priusquam consternatur, perfossum.

TERRIBILIS le. o. 3. [*Terribile, horrendo,* נורא nora. G. Schrecklich, erschrocklich. *Gal. Terrible, effraiant, qui donne frayeur, & effroy. His. Cosa que espanta*] φοβερός. formidabile atque horrendum. Vir. 6. Aen. Terribili squalore Charon. Cic. pro Sest. Alter, o dij boni, quàm teter incedebat, quàm truculentus, quàm terribilis aspectu. Virg. 6. Aen. Terribiles visu formæ, lethumq; laborque.

TERRICOLA, m. 1. [*Chi habita la terra.* G. Ein wohner des erdtreichs,] ἐπιχθόνιος. qui terram habitat. Est autem hominum epitheton apud Poetas, a terræ inhabitatione deductum, quo mortales distinguuntur a superis, qui a cælesti habitatione cælicolæ dicuntur.

TERRICREPVS, a, um, p. c. o. 1. 2. βαρύβρομος. Iouis, vel fulminis epitheton, quasi terribiliter, seu cum terrore increpans. Vox est poetica.

TERRICVLVM, i. n. 2 [*Spauẽto.* G. Ein schreckerlin. *Gal. chose qui espouuante, espouuantal. His. El espauentato*] φόβητρον. quod incutit terrorem. Liu. l. 5. ab Vrbe; Cum omniũ assensu cõprobata oratio esset, gauderentq. patres sine Tribunitiæ potestatis terriculis inuentã esse aliam vim maiorem ad coercendos magistratus, victi consilii om-

fu omnium,comitia tribunorum militum habuere.Accius; Proin de iſta hæc tua aufer terricula, atque animum iratum comprime.

TERRICVLAMENTA,n.2. φάσματα. phantaſmata, ſiue ſpectra terroré incutientia.

TERRIFICO, as, a.1.[*Far paura*;חָתַת chitteth, הִפְחִיד hiphchidh, חִבְהִיל hibhil,]ἐκφοβέω,φοβίω.terrorem incutio. Lucr.lib. 3.Et quę res obuia mentes Terrificet morbo affectas. Vir.l.4.Aen.Cęciquæ in nubibus ignes Terrificant animos.

TERRIFICVS,a,um,p.c.o.1.2 [*Terribile.*נוֹרָא] nora.Ge.Schreckłich, das ein zuerſchrecken macht,]φοβερός.terribilis,formidabilis,terrorem incutiens. Vir.5. Aen. Seraq. terrifici cecinerunt omina vates. Nox terrifica,apud Val.Flac.lib.5.Argo. Stridores terrifici, apud Sil.lib.5.

TERRIGENA,p.c.com.ge.1.[*Nato di terra.*G.Vō der enden geborē,] γηγενὴς.ex terra genitus.Cic.2.de Diu. Terrigenam,tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam potius, quàm hominum more cochleam dicere. Luca. lib. 3. Aut ſi terrigenæ tentarent aſtra gigantes. Ou.epi.12. Donec terrigenæ(facinus mirabile)fratres In ſe cōſtrictas conſeruere manus.

TERRITO,as,p.c.a. 1.[*Spaurire.*G. Offt oder hefftig erſchrecken.*Ga. Espouenter. His.Espantar.*]ἐκφοβίζω.freq a Terreo. Ter.i And. Dij te eradicent,ita me miſeram territas. Virg. 4. Aen. Et magnas territat vrbes. Liu.li.8.ab Vrb.Dein poſtquam aſperabantur flagitium aures,minis territare, atque idē tidem admonere fortunę. Plau.in Amph.Larua vmbratilis,tu me minis territas.

TERRITORIVM,rij,n.2.[*Territorio.*אֶרֶץ erets,מְרֻחָה medhinah,שָׂדֶה ſadheh.Germ.Der Aether oder der gutteren Bann vmb ein ſtatt, zuring vmb ein fleckem. *Gal.Territoire. Hiſp. Territorio,*]ὁ ἀγρός. eſt, vt inquit Pomponius, vniuerſitas agrorum intra fines cuiuſq; ciuitatis. Quod ab eo dictum eſt,quod maximè teratur, vel quod magiſtratus eius loci intra omnes fines terrendi. i.ſummouēdi ius habet. Hactenus Pomp.Plin.lib.29.ca. 6.Extra territorium id abire.Cic.2.Phil.Vt florentis coloniæ territorium minueretur.

P. M.Territorium,ait Frontinus, eſt, quicquid hoſtis terendi cauſa conſtitutum eſt.

TERROR,oris,m.3.[*Terrore,ſpauento,paura* חִתִּים chittah,חִתִּית chittith,מְחִתָּה mechittah,פַּחַד pachadh,בְּהָלָה behalah.G. Ei ſchreckē,oder ſchreckūg *Ga.Effroy,frayeur.His.Eſpanto del que ſpanta.*]φόβος. timoris incuſſio,Cic.4. Tuſcu.Quæ autem ſubiecta ſunt ſub metu,ea ſic definiunt, pigritiam metum conſequentis laboris, terrorem,metum cōcutientem.Ex quo fit,vt pudorem rubor, terrorem pallor & tremor, & dētium crepitus conſequatur. Seruius inter terrorem & metū ſic diſtinguit, quod terror propriè ſit, qui alijs infertur, vnde & terribilis dicitur metus,quem habet timentes.Licet aliquando terror pro metu ponatur. Virg.11.Aen. Quod ſi tantus habet mentes & pectora terror.

TERTAGALEA,f.1.[*Terſo,chiaro.*]ideſt,delerta. Varro; Terta nitet galea.Cato de liberis educandis,vt citatur a Nonio:Aliti ſunt,circutonſi,terti atque vncti,vt videantur eſſe mangonis ſeruuli.

TERTIANVS,adiect.o.1.2.[*Tertiano* G.Dreitaetig,]τριταῖος.vt,Tertiana febris,quæ tertio quoque die recurrit: quēadmodum Quartana,quæ quarto. Cic.3.de Nat.Deor.Vide quæſo ſi omnis motus, omniaque quæ certis temporibus ordinem ſuum conſeruant,diuina dicimus,ne tertianas quidem febres, & quartanas diuinas eſſe dicendum ſit. Tertiana etiam abſolutè idem ſignificat. Plin.li.10. ca.4. Xenocrates pulegij ramum lana inuolutum in tertianis ante acceſſionem ol faciandum dari,&c.

TERTIANI,orum, m.2.οἱ τὴν τρίτην τάξιν στρατιῶται. tertiæ legionis milites. Tac.lib.2.c.23.Tradidit & Syria duo, & viceſimanos, tertianoſque.

TERTIATA VERBA,n.2.ἐγκεκομμένα ῥήματα. appellantur imperfecta,lapſantia,& cum pauore nutabunda, quando quis exanimatus non profert verba integra,ſed vix tertia quæque enunciat, medijs ex perturbatione ſuppreſſis.Apuleius lib. 4. Tremens, & exangui colore,lurida,tertiata verba ſubſtrepens,ſic ad illas ait.

TERTIO,adu.[*La terza volta* שְׁלִישִׁית ſcheliſchith.Ge.Zum drittē mahl,]τριτάτην.tertia vice. Ter. in Eun. Non hercle veniam tertiò. Col.lib.3.c.13.Sartiuntur ſeſquopera, iterum ſartiuntur vna opera,& tertiò vna.

TERTIO,as,a.1.verbum eſt rei ruſticæ ſcriptoribus familiare, pro eo quod eſt,opus aliquod tertiò repeto, vt Tertiare agrū. τριπολεῖν. eſt tertio proſcindere.Col.li.2. Sed iugerū talis agri quattuor operis expedit.Nā commodè proſcinditur duabus, vna iteratr, tertiatur dodrante,in lirā redigitur quadrante opere.Idē lib.2.c.31.Iteratos eſſe oportebit, ac deinde circa Septembris Calendas tertiatos.Hinc Tertiatio,verbale pro tertia operis repetitione: quo nomine Col.lib. 12.cap. 50. vſus eſt, ro tertia olei preſſura.Sunt autem, ait, in cella oleana tres arborum ordines, vt vnus primæ notæ.i.primæ preſſuræ oleum recipiat, alter ſecundæ, tertius tertiæ. Nam plurimum refert non miſcere iterationem, multoq; minùs tertiationem.

TERTIVM,[*La terza volta.*שְׁלִישִׁית ſcheliſchith.Germ.Zum dritten mahl.*Gal.Pour la troiſieſme fois.*H. *La terzera vez.*]adu.τρίτον.τρίτον.tertia vice.Cice.2.de Diu. Quid eſt tam incertum,quam talorum iactus?tamen nemo eſt;quin ſæpe iactans, Venerem iaciat aliquando,nonnumquam etiam iterum,ac tertiùm.Tertiùm conſul eſſe dicitur, qui duobus iam perfunctus Conſulatibus,tertium gerit.Tertiò autem conſul quis factus eſſe dicitur,qui tertiò poſt exactos reges annos geſſit Conſulatum.

TERTIARIVS,a,um, adiect. o.1.2. quod tertiam rei alicuius partem recipit.Vnde Tertiarium ſtannum[*Falſo,*]appellatur a Pli. lib.34. c.17.Adulterini,& factitij ſtanni genus,cum ſingulis ſtanni libris ſingulę plumbi albi,& ſingulę nigri libræ admiſcentur.

TERTIARIVM,rij,n.1.[*Quattro oncie.*G.Der dritte theil eines gewichts,oder maſſ,]ſubſtant.τριτημόριον.idem quod triens,hoc eſt,ratio quatuor,& tam de pondere,quàm de menſura dicitur. In pōderibus enim,teſte Budæo,libræ tertiam partem ſignificat;in mēſuris autem tertiam partem congij.Cato de re ruſt.c.95.Poſtea ſumito bituminis tertiarium,& ſulphuris quartarium.

TERTIVS,a,um,o.1.2.[*Terzo.*שְׁלִישִׁי ſcheliſchi.G.Der dritt.*G.Tiers. His.Tercero en orden.*]τρίτος.vltimus,ſiue vnus ex trib. Pli.ep.9. Tertius dies eſt,quod audiui recitantem Sentiū Augurinum.Cic. pro Rab.Poſth.Modo vobis inſpectātib. in Gabinij iudicio tertio quoque verbo excitabatur.Pli li. 8.c.48. Tertium locum Mileſiæ oues obtinent.Tertię notæ herbæ .i. tertio loco adſcribendæ, vel tertiam dignitatem poſt alias ſortitæ.Col.l.9.c.4.Tertiæ notæ,ſed adhuc generoſæ,marinus ros,& noſtras cumila,ū *dixi* ſatureiam.

TERTVLLIANVS,m.2.τερτυλλιανός.ſcriptor Eccleſiaſticus eloquens quidem,in nonnullis tamen ab Orthodoxæ Eccleſiæ fide nonnihil aberrans.Animam enim immortalem quidem eſſe fatetur, ſed cā effigiatum corpus eſſe contendit, neque hanc tantum, ſed ipſum etiam Deum corporeum eſſe dicit, licet non effigiatum. Nec tamen hinc hęreticus creditur eſſe factus.

TERVNCIVS,m.2. τεταρτημόριον, τριούγκιον. nummus perexiguus a tribus vncijs,hoc eſt,quarta libellæ parte dictus,teſte Var.lib.4 de Lingua Lat.Pla.in Capt.Neque ridiculos iam teruncij faciunt.Ci. Caninio; De præda mea teruncium non attigit quiſquam.

TESQVA,n.2.[*Luogo incolto.*אֲשֵׁרוֹת aſcheroth אֵיתָן ethan.G.Rauhe,einode vnd wilde oerter,wildtnen]loca edita,aſpera,& inculta,ipſo ſitu,atq; ſilentio religionem quamdam,& horrorem incutiētia.Hor.1.ep.14.Nam quæ deſerta, & inhoſpita teſqua Credis, amæna vocat,mecum qui ſentit,& odit Quæ tu pulchra vocas.Ne moroſa teſqua,apud Luca.li.6.Teſqua(inquit Feſtus)loca augurio deſignata.Ci.aſpera eſſe ait,& difficilia.Hæc ille.Var.l.6.de Ling. Lat.Teſca ſcribit,per c,litteram:putatque Teſca dicta,quaſi Tueſca,a tuendis ſacris, locaque quædam agreſtia interpretatur, Deo cuipiam conſecrata, Accij teſtimonio idipſum confirmans ex Tragœdia,cui Philoctetæ nomen eſt in hunc modum citato:Quis tu es-mortalis,qui in deſerta, & teſca te apportes loca? Quid autem Teſcorum nomine ibidem intelligere debeamus, explicat idem Accius,paulo poſt ſubiungens;Ceſſa Cabyrum delubra teneo,myſteriaque priſtina caſtis concepta ſacris.Hęc fere Var.

TESSARES CAEDECATITAE,f.1.τεσσαρες καιδεκατῖται.ſectæ cuiuſdā homines, qui non niſi decimaquarta Luna menſe Martio Paſcha celebrabant:vnde & nomen acceperunt.

TESSARACOSTON, n. 2. τεσσαρακοστόν. tempus dierū *quadraginta* ante partum,& totidem poſt partum,quibus mulieres a ſacris arcebantur: propterea,quod id fere temporis tam ipſæ, quàm earum fetus plurimis infeſtentur incommodis. Quo dierum numero exacto, feſtum celebrabant,quod & ipſum Teſſarancoſton appellabant.Vide Cenſorinum de die Natali,& Cœlium Rhod.lib.16.cap.21.

TESSELLA,læ,f.1.τετράγωνον.dim.a Teſſera, rem quamuis ſigniñcās, formam habētem quadratam,cuiuſmodi ſunt laterculi, ſiue lapides quadrati,quibus pauimenta ſternuntur.Pli.li.37.c.10. Androdamas argenti nitorem habet,vt adamas,figura quadrata,& ſemper teſſellis ſimilis.

TESSELLATVS,a,um,o.1.2.quod teſſellis,id eſt, paruis quadratis lapillis eſt compoſitum:vt Pauimētum teſſellatum.Suet.de Cæſ.Munditiarum lautitiarumq; ſtudioſiſſimum multi prodiderunt, quāuis tenuem adhuc,& obęratum, in expeditionib. teſſellata, & ſectilia pauimenta circumtuliſſe. Vitr.lib.7.præcipit pauimenta teſſellata angulos omnes æquales, eademque ſectilia dici, quoniam in particulas ſecta ſunt, vt quocumque velis, poſſint circumferri. Erant & Teſſellatæ quædam tunicæ, teſſeris quibuſdā diſtincta: Vnde Palliorum teſſeras dixit Pli.li.35.Zeuxis auteis litteris in palliorum teſſeris intextum nomen ſum oſtentabat.

TESSERA,æ,f.1.κύβος.figura omni ex parte quadrata,teſte Macr.lib.1. in Somn.Scip.hoc eſt,cōſtās ſex laterib.æqualib.aqualē eſt videre in ijs oſſiculis, quib. in alueolo ludimus, punctis quibuſdā diſtinctis,& in quācumq. incubuerint partē,immotā ſtabilitatē habentibus,quæ & ipſa a Latinis Teſſeræ,a Græcis,κύβοι appellant. Cic. 1.de Diu.Quid eſt.n.ſors?idem propemodum quod micare,quod talos iacere,quod teſſeras:quib. in reb. temeritas, & caſus,non rō, & conſilium valet. Tali aūt ſiue taxilli oīno diuerſi erant a teſſeris,vt qui quatuor tm̄ haberent latera ad ſimilitudinem eorū oſſiculorum, quæ in articulo pedis animalium biſulcorum ventrē ſp. tuberant.

tubetàt, concata vertebra ligata, altera parte concaua, altera in connexitatem nõnihil assurgente. Sed de his abundè multa dicta sunt suo loco. In militia item. Tessera [*Insegna*] dicebatur symbolũ quo socij ab hostib. & exploratorib. dignoscebantur. Ea autẽ erat tabella, teste Polybio, q̃ Tribuni militares sub noctem ab Imperatore acceptam ad Centuriones perferebant. Centuriones autẽ ad Decuriones, & ij rursus ad vnumquemq. suæ decuriæ militem: a quibus rursus, antequam se intenderent tenebræ, redibat ad Imperatorem. Virg. li. 7. Æn. It bello tessera signum. Liu. lib. 7. Cæteris omnibus tesseram dari iubet. Item tessera est belli, & pacis futuræ signum. Pomp. Q. Mutius missus ad Carthaginenses ligatus, cum essent duæ tesserę positæ, vna paucis, altera belli, arbitrio sibi dato vtram vellet deferre, vtramq. sustulit, & ait, Carthaginenses perere debere, vtram mallent accipere. Ponitur nonnumquam pro signo frumentario, quo exhibito, vnusquisq. frumentum pro portione accipiebat a Præfecto annonæ, sicut ex more vetusto in patria nostra fieri solitum est ab his, qui pauperum curam habent. Nam erogantur signa quædam plumbea, quibus exhibitis, sigillatim accipiunt certam mensuram farinæ, vel panis, vini ve. Suet. in Aug. Ac ne plebs frumentationum causa frequentius a negocijs auocaretur, ter in annum quaternorum mensium tesseras dare destinauit. Iuu. Sat. 7. Summula ne pereat, qua vilis tessera venit Frumenti. Sic etiam dicuntur tesseræ nummariæ, quib. exhibitis summa nummorũ præscripta repensari solet. Item Tesserę collybisticæ, quas vulgus litterãs cambij vocat, cum in vsum excogitatæ, vt pecunia argentarijs tradita, vel in locis remotissimis citra vllũ, ve curæ periculum recipi possit. Item Tessera est lignum vtrinq. cõplanatum, in quo numeri inciduntur. Vulgus Taleam appellat. Pla. Suã vterq. tesserã hẽt, rõ constat, Tessera hospitalis. Fuit antiqui moris tesseram dari hospitib. dimidiatã, q̃ quicũq. attulisset ad hospitem continuo agnosci posset, & hospitio accipi tanquam amicus, & vetus hospes. Hoc aũt ius necessitudinis ad posteros trã sibat: propterea tesserã hospitalem diligenter asseruabant. Plau. in Pœn. Ego sum ipsius, quẽ tu q̃ris. P. hem q̃d audio? A. Antidamæ me gnatũ esse. P. si ita est, iã tesserã Confer si vis, hospitalem. Accam attulit Tesserã hospitalẽ confregisse dicebatur, q̃ ius hospitij violabat, hoc est, q̃ sibi reditum in domum aliq̃ præclusit. Pla. in Cist. Hic apud nos iã Alcesimarche confregisti tesserã. In vestib. itẽ figuræ quædã quadratæ, Tesserę dicebantur, vnde & vestes ipsę dictæ sunt Tessellatę. Pl. l. 35. c. 9. de Zeuxide pictore; Opes quoque tantas acquisiuit; vt in ostentatione earum Olympię aureis literis in palliorum tesseris intextum nomen suum ostentarit.

TESSERARIVS, rij, m. 2. ὁ τὸ σύνθημα σημαίνων, qui tesseram, hoc est, signum bellicum per contubernia militum nunciat.

TESSERARIVS, a, um, o. 1. 2. κυβευτικός, quod ad tesseras pertinet: vt ludus tesserarius, κυβεία.

TESSERVLA, læ. f. 1. συνθημάτιον, symbolum siue signũ frumentariũ, quod qui ad præfectum annonæ referebant, certam frumenti accipiebant mensuram quemadmodum ẽt hodie in quibusdam sacerdotum collegijs ęneos plumbeosque quadrãtes videmus distribui, quos penoris præfectus, ab ijsdẽ certa vini mẽsura, certoq. panis põdere solet redimere. Pers. Sat. 5. Scabiosum tesserula far possidet. Pli. Frumenti rõnẽ tesserulis ostendebat. Tesserulæ itẽ dicebantur exigui quidam, & quadrati lapilli, ex quibus elegantiora pauimenta sternebantur, quæ ab antiquis Tessellata dicebantur. Cic. lib 3. Orat. ex Lucilio, quam lepidè lex eis composita, vt tesserulæ omnes arte, pauimento, atque emblemate vermiculato.

TESTA, ę, f. 1. [*Chi ſappa, pezzo, guſcio, teſto,* חרש chetes. Germ. Ein erdin geſchirr,] κεράμιον, vas fictile, quod ex argilla tornatum, mox ad ignem coquitur: vnde & testa dicta quasi tosta. Hor. 1. Epist. 2. Quo semel est imbuta recens seruabit odorem Testa diu. Ouid. 2. Tri. Alter humum de qua fingantur poculam monstrat, Quæq. ducet liqdo testa sit apta mero. Hor. 1. Car. Ode 20. Vile potabis modicis Sabinum Cantharis, Græca, q̃ ego ipse testa Conditum leui. Auct. ad Her lib. 4. Prometheus, cum mortalibus ignem diuidere vellet, ipse si a vicinis cum testa ambulans, carbũculos corrogaret non ridiculum viderentur. Quin & ipsa fragmenta fictilium vasorum, testæ dicuntur. Pli. lib. 36. c. 25. Necessarium binas per diuersum coassationes substerni capita earum prefigine torqueantur, & ruderi nouo tertiam partem testæ tusę addi. Testa item dr tegmen cuiuslibet rei durum, & fragile, quod Græci ὄστρακον vocãt, vt in piscibus omnibus qui duriore, vestiuntur cortice, qui a Græcis, ὀστρακόδερμοι, appellantur. Cic. 2. de Nat. Deor. Quot genera, q̃que disparia partim submersarum, partim fluitantium, & innatatium belluarum, partim ad saxa natantis testis inhærentium? Testas quoq. figuratè positas legimus pro ostreis, alijsve id genus piscib. duriore cortice contectis, [*Oſtreche.*] Hor. 2. Ser. Sat. 4. Sed non oẽ mare generosę fertile testę. Testas item pro ouorum putaminib. dicimus. Item pro conchis cochlearum. Plaut. Pœn. Scio quid est cochleę è testa vt sustolli solent, &c. Testula, lę, dim. Col. li. 11. c. 3. de porris capitatis loquens. Tum testulæ, vel conchę quasi sedes singulis subiectis fœminibus adobruuntur, vt fiant capita latiora incrementi. Testulis ferebantur, suffragia. Liu. li. 7. Bel. Pun. Testulis datis, tribuni populum summouerunt, sitellaque allata est, vt sortirentur, vbi Latini suffragium ferrent.

TESTACEVS, a, um, o. 1. 2. ὀστρακίτης, ὀστρακώδης. quod ex testa est, siue quod testę duritiem imitatur. Pli. infectorum omnium, & quibus testacea operimenta, oculi inouentur. Pl. epi. 136. Quia sint cæmẽto medij farti, nec testaceo opere præcincti. Testacea Pyra, quæ etiam Segnina dicebantur. Plin. lib. 15. c. 15. Segnina, quę alij a colore testacea appellant.

TESTAMENTARIVS, a, um, o. 1. 2. quod ad testamentum pertinet. Vnde testamentariæ tabellæ, & testamentaria lex, quę Cornelia dicitur, quæ irrogat pœnam ei, qui falsum testamentum, vel aliud instrumentum signauerit, scripserit, recitauerit. Adoptio testamentaria, qua quis per testamentum sibi filium adoptat. Pli li. 15. c. 2. Cum Scipionis Africani transisset atrium, vidisseteque adoptione testamentaria Solutionis (hoc enim fuerat cognomen) Africanorũ dedecore notam irrepentem Scipionum nomini.

TESTAMENTARIVS, rij, m. 2. [*Chi fa teſtamenti falſi,* זיף eſech. Ge. Ein teſtament felſcher, ein felſcher der erbgemachten,] ψαδιουργὸς, qui testamenta falsa conficit. Ci. li. 3. Offi. Non de sicarijs, veneficis, testamentarijs, furibus, peculatoribus hoc loco differẽdũ est.

TESTAMENTARIVS, m. 2. [*Notario*] διαθηκογράφος, notarius, confector & scriptor testamentorum. Paulus ad legem, Cor. de Falſ. l. impurem. Si testamentarius serua fidei commissam iam libertatem dederit, videamus ne id extra pœnam sit. Budęus.

TESTAMENTVM, n. 2. [*Teſtamento legatione, laſſito,* G. Ein teſtament, oder erbgemacht, διαθήκη, instrumentum extremę nostrę voluntatis continens testimoniũ. Vlp. li. 1 qui testamenta facere põt. Testamentum est, inq̃t, voluntatis nostræ iusta sñia, de eo quod post mortem fieri voluerimus. Et propriè quod perfectum est, Testamentum dr. Sed abusiue quoq. testamenta vocamus eã, quę falsa vel iniusta, vel irrita, vel rupta, itemq. imperfecta sunt. Ci. 2. de Finibus. Sic eiusdem testamentum non solum Philosophi grauitate, sed etiam ab ipsius sententia iudicio discrepare. Hora. 1. Epi. 7. Et opella forensis Adducit febres, & testamenta resignat.

P. M. Testm̃ leges multę de testamentis Romę latæ sunt, quarũ nominantur. Voconia, Furia, Falcidia, Iunia Velleia, Corn. Ælia Sentia. Voconia de mulierũ hereditatib. inter secũdum, & postremũ Carthaginẽse bellum a Q. Voconio Saxa, Aricino Tribuno pl. suadẽte M. Catone Cẽsorio lata, sanxit hoc, ne q̃ hr̃dẽ relinqueret, & filiã sup. H-S. xxv. M. nam Cic. li. 56. ira scriptũ reliq̃t. Aug. quibus dã fęminis tribuit xxv. M. hr̃des esse possent, licet hoc lex Voconia vetaret. Furia cauebat, vt a Theophilo scriptum legimus nec cui plus q̃ M. nummũ legaretur, quod amplius legatum esset quadruplum restitueretur. Falcidia cauebatur, ne cui plus liceret legare, q̃ dodrantẽ ex tota hr̃ditate. i. vt, siue vnus hæres institutus esset, siue plures, apud ipsum, eosve quarta pars tm̃ remaneret, meminit huius legis Cels. li. 22. florum his, verbis. Cũ de l. Falc. q̃ritur, hęredis probatio est, locum hẽre l. Falc. quod dum probare non potest merito condemnabitur. In Iunia Velleia hoc erat, vt q̃ testm̃ faceret, oẽs eos virilis sexus necessario instituerentur hr̃des, qui, cũ nascerentur, hr̃des ei futuri essent, eorumq. in locum liberi succederent, qui nisi instituti essent, aut si exhæredati, ad exemplum postumorum essent, testm̃ ne valeret. Hæ sunt quatuor leges Tributitiæ, reliquæ sunt de q̃b. dicendum sit, Com. Consularis, L. Sillę, Aelia Sẽtia, a duob. Cõsulib. Augusto Principe. Sex. Aelio, L. Sẽtio lata. Com. falsum testm̃ facientib. pœnã irrogabat, eaq. lege Senatores soli tenebantur, vt in Suet. legimus. Quod si q̃s in hostium ptãte decessisset, eius tm̃, perinde lex Com. confirmabat, ac si qui testm̃ illud fecisset, in hostium ptãtem peruenisset, testis Iul. li. 28. florũ. Testamẽta porro lex infirmabat, irriteaq. prosus iubebat esse, quæ improba, inofficiosa, inhumana, dicerentur, hoc est, q̃ contra leges, merita, pietatem facta essent, item illa, q̃ a quinq. testibus ijsq. fide dignis, non essent obsignata, q̃ ad septẽ deinde testes Imperatorum ætate translatum est, atq. horum generum caussa de rescindendis confirmandisve testamentis, a centum viris esse iudicatas, quod hastæ iudicium dicebatur. Cic. Valeriusque declarant in Aelia Sentia scripta sunt hæc, vt vnus modo hęres necessarium fieret, plures si fierent, irritum esset, qui primo loco esset nominatus, hæres esset. Ex libro nostro de legibus Romanis.

TESTATIM, [*Minutamente,* ὀρυμαίδην, adu. antiquum, idem significans quod minutim. Tractum a testarum natura, quę in exigua fragmenta solent confringi. Pomp. in Verre ęgroto, vt citat Non. Iã istam colaphis comminuissem testatim tibi.

TESTATIO, nis, f. 3. [*Teſtatione, teſtimonio,* עדות ynghedh, עדות yngnedah, עדות ynghedduth, תעודה tenghudhah. G. Bezeugung,] μαρτυρία, idem quod testimonium. Liu. lib. 8. ab Vrb. Sicut fœderum ruptorum testationem, ingenti fragore cæli procellam effusam. Qu. li. 5. c. 13. Si quid ab aduersario testationibus comprehensum.

TESTATOR, m. 3. [*Teſtatore.* German. Ein teſtament macher, der ein erbgemechnuss setzet,] διαθέμενος, testamenti conditor, vox in primis frequens apud iurisconsultos.

TESTATVS, o. 1. 2. [*Chi fa teſtamento.* Germa. Der ein teſtament oder gemacht, auſsgerichtet hatt,] διαθέμενος, qui testamẽtum condi-

dit: cuius contrarium est Intestatus *ἀδιάθετος*: qui testamentũ nõ condidit. Vnde & ab intestato dicimus aliquem heredem factum esse hoc est, non ex testamento, quod nullum erat, sed iure ꝓpinquitatis. In significatione autem passiua Testatus; [*Manifesto.*] dicitur apertus, vulgatus, ab omnibus cognitus, quod id quasi omnes testentur. Cice. 4. Ver. Vt res q̃ maximè clara atque testata esse posset, in ius ad Metellum Carpinatium voco, tabul. q. societatis in forum defero. Ouid. 3. de Pon. Eleg. 1. Nota tua est probitas testataq. tempus in omne. Ci. Curioni, Aut certè testatum apud animum tuum relinquam, quid senserim. Hinc testatior, & testatissimus. Cæs. 8. Bel. Gal. Itaque omnibus, qui arma tulerant, manus ꝑmus. Cæs. 8. Bel. Gal. Itaque omnibus, qui arma tulerant, manus ꝑmus. Cæsar

TESTVS,ûs,m.4.[*Testo coperchio della padella.* Germ. Ein bachœfelin,oder bachpduffen,ein fladenpfanu. *Gal. Couuercle de paelle vn four de terre. Hisp. Vaſo,o horno de barro,*] κλίβανος,instrumentū plerumq. fictile, nonnunquam etiam ex ære: aliave materia in quo placentæ aliaq. id genus coquebantur. Cato de re ruſt.c.75. In teco calido ſub teſtu coquito leniter. Legitur & teſtum in eadem ſignificatione: vt æreum teſtum,apud Plin.lib.20. Hinc Teſtuaceū libum,& Panem teſtuaceum dicimus,quem Græci vocant, κλίβανον ἄρτον, Var.lib 4. de Lin. Lat. Libum dictum,quod libaretur,priusquam eſſet coctum: Teſtuaceum quod in teſto calido coquebatur,vt etiam tunc Matralibus id faciunt matronæ.

TETANICI,m.2. τετανικοί, a tetano morbo dicti ſunt, cum muſculi, qui ſecundum ſpinam ſunt,ita rigent, vt ſe inflectere non poſſint. Idque cum anterior pars afficitur, vt ſi mentum pectori annectatur ἐμπροσθότονος, cum poſterior, ὀπισθότονος, vt ſi caput ſcapulis adhæreat: cum verò ambæ rigent ex æquo, τέτανος, vocatur, vt ſi cervix recta,& immobilis intendatur, etiamſi (vt ait Celſus) quidam nimis ſubtiliter, & minùs diſcretè his nominibus vtuntur.

TETANOTHRA, n.2. τετανοθρα, medicamenta ſunt eiuſdem formæ, cinus & pſilothra, ψιλοθρα, Sed pſilothris ad pilos vellendos, tetanothris ad erugandam, extendendamque in facie cutem vtimur.

TETANVS,ni,p.c.m.2. τέτανος, rigor, & immobilitas cervicis,cum ſpinæ,nervi, & muſculi vtrinque ex æquo obriguerunt, ita vt cervicis vertebras neutram in partem flecti permittant. Vide paulo ante in dictione Tetanici.

TETARTÆVS,adiect.o.1.2. τεταρταῖος, quartanus. Col.li.3.ca.20. Tertiæum pro tetrade, ſive quaternario numero poſuiſſe vī cum ait. Nec ĩn ea cã compellere nos debet ad multas vitium varietates,ſed quod indicauerimus eximium genus, id quantę multitudinis poſſimus, efficianus. Quod deinde proximum proximo,tum quod eſt tertiæ notæ, vel quartæ, quodq. eatenus velut lectarum quodam contenti ſumus tetartæo. Satis eſt enim per quartuor, vel ſummum quinque genera,vindemiæ fortunam operiri.

TETARTEMORION,n.3. τεταρτημόριον, Græca dictio quadrantem ſignificans Pl.li.7.c.49. Durat,& ea rō,quam Perſirus,ac Necepſos tradiderunt, & Tetartemorion appellant, etrium ſignorum portione, qua poſſe in Italiæ tractu cxxvi.annos vitæ contingere apparet. Quo in loco Tetartemorion accipitur pro ſpatio trium ſignorum,quæ eſt pars quarta Zodiaci.

TETER,tra,trum,o.1.2.[*Crudele,horribile,* שָׁשׁ ſchihar תְּמֵא tſchme אַנּוּד achzar, אַבְרִי aczar. Ger. Greuſich, grauſam, haeſslich. *Gal. Puant, & infect,ord & infame,cruel,meſchant. Hi. Torpe,o feoſo hediendo,o cruel*] βδελυρός, fœdus,crudelis,durus,& tã ad animum, quam ad ſenſus exteriores pertinet, vt Tetra beſtia, Tetra vox, Teter odor, Teter aſpectus, Tetterrima mens. Plaut. Mott. Ego verò te neq. tetriorem beluam vidiſſe me vnquam, neq. peiorem cenſeo. Cic.4. Tuſ. Ipſam ægritudinem, quam nos ἀτερπειαν, & immanẽ beluã fugiendam eſſe diximus, &c. Clarran Eutro. Nec beſtia terrior vlla eſt, Quam furiẽs rabies in libera colla furentis. Sulpitius ad Ci.li.4. Ver. Clariſſimus ab homine teterrimo acerbiſſima mortę eſt affectus. Col.li.7.c.5. Spumam tetri odoris expuit. Virg.li.3. Aen. Tam vox tetrum dira inter odorem. Hora.1.Ser.Sat.4. poſtq̃ diſcordia tetra Belli ferratos poſtes, portaſq; refregit. Hinc tetrè, [*Crudelmente,*] tetriùs, teterrime, aduerbia. Ci.1.de Diu. Multa facere impurè, ac tetrè, cum temeritate, & imprudentia. Idem pro domo ſua. Impuriſſimè, teterrimèque violaui.

TETHYS, Tethyos, prima ſyll.prod.3. τηθύς, Cęli & Veſtę filia, ſoror, Saturni, coniux Neptuni, Humorum, & Nympharum mater Heſiodus in Theogonia. Terrę ſobolem enumerans: Οὐρανῷ ἐν νηθὺς τέκε τὴν ἐξ ἔτεκεν βαθυδίνην, φείσασα χουσείοιο Τηθὺν τ' ἰφθίμην, Atq; Ou.li.5. Faſt. vī ſentire illam fuiſſe Titani filiam, qui fuit Saturni frater natu maior. Air.n. Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn. Datiuum facit Tethyi. Catul. de Com. Beren. Lucetamen canæ Tethi reſtituor.

TETRADRACHMA,mæ,f.2. vel Detradrachmum,mi, τετράδραχμον, nummus quaternas valens drachmas, Liu.lib.4. Bel. Mac.

TETRAGNATHI, m. 2. aranei quidam à maxillarum multitudine dicti quas Græci, γνάθους, dicunt, Pl.lib.29. c.4.

TETRAGRAMMATON,n.1. quattuor conſtans litteris: vnde Dei nomẽ Tetragrammaton dictum eſt, quòd non modo apud Hebræos verum,& apud Græcos, Latinos, Aegyptios, Chaldęos, Arabes, aliosque populus quatuor elementis ſcribatur.

TETRAMETRON,p.c.n.2. τετράμετρον, carminis genus, Comicis familiare, quattuor conſtans menſuris maioribus, hoc eſt pedibus octo vnde & Octonarium vocant Latini.

TETRARCHA,ę,m.1. [*Signor della quarta parte del regno.* Germa. Ein Viert furſt. *Gal. Le ſeigneur ou gouuerneur d'un quartier d'one prouince. Hi. Senor della quarta parte de una prouincia*] quartam regni partem obtinens. Ci.ad Att.li.2. Qui regna tetrarchis dederunt. Lucli.7. Sicci ſed plurima campi Tetrarchę, regeſq. tenent, magnoq; tyranni. Hor.1. Ser.Sat.5. Modo reges, atque tetrarchas.

TETRARCHIA,ę,f.1. τετραρχία quartæ partis regionis cuiuſpiam imperium, Cic.1.de Diu. à Cæſare tetrarchia mulctatus eſt.

TETRÀSTICHON,p.c.1. carmen, quattuor tantum verſibus ſententiã concludens, στίχων, enim Græci verſum appellant.

TETRICI,p.c.m.2.[*Seuero,crudele,* קְשִׁי Kaſchim. Germ. Sunſtleben de,rauche,vnfreuntlich. *Gal. Seueres, & triſtes, aſpres, & rudes. Hi. Graues, ruoroſos, aſperos,*] σκυθρωποί, triſtes,ac ſeueri,a Sabinorum monte Tetrico,dicti,qui aſperrimus eſt, teſte Seruio in illud Vir. lib.10 Qui Tetricæ horrentis rupes. Col.li.8.c.11. Pauonum educatio magis vrbani patrisfamiliæ, quàm tetrici ruſtici cutem poſcit. Ou.i.de Arte, Tetricæ data verba puellæ.

TETRO,tras,a.1.[*Macchiare.* מָמֵא timme. Ger. Verunreinigen, haeſslich machen, verſeuwen. *Gal. Vilainer, maculer. Hi. Enſuciar, manchillar,*] ἀμαυρόω, fœdo, conſpurco. Pacuu. Belluarum ac ferarum aduentus loca tetrat.

TETRIGOMETRA,p.p.f.1. inuolucrum, ex quo cicadę oriuntur, Plin. lib.11.cap.26.

TEVCER,m.2. Scamandri Cretenſis filius in Troade vnà cum Dardano genero regnauit: vnde Ilienſium regum fluxit origo, Ab huius nomine Troia, Teucria dicta eſt, & Troiani Teucri. Hic & Salaminam Cypri condidit, vt teſtatur Iuſtinus li.44 Fuit & alius frater Aiacis Telamonij.

TEVCHITES,p.p.& mal.gen.3. τευχίτης, iunci odorati ſpecies laudatiſſima, a loco, in quo naſcitur nomen habens. Pl.li.21.c.18. Dioſcorides, τευχῖτις, appellat fœminino genere, reſpiciens nimirum ad nomen generalius, χύλος, quod etiam in fęminino genere ab eodem vſurpatur.

TEVTONES, ſive Teutoni, p.c.m.2.3. [*Todeſchi.* Germanię populi, ita dicti a Teutone ipſorũ Deo (Tacitus Tuiſconẽ appellat) Vide Pl.

TEVTONICVS,o.1.2. poſſeſſivum, a Teutonib. Germaniæ populis deductum. Mar.li.14. Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos.

TEXO,xis,xui,textum,a.3.[*Teſſere,* אָרַג tragh. G. waeben. *Gal. Triſtre, entrelacer. Hiſ. Texer,* ὑφαίνω, ἱστουργέω, telam conficio. Ter. in Hea. Texentem telam ſtudioſè ipſa offendimus. Tibul.lib.2. Eleg.2. Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina, Coa Texuit. Vir.10. Eclo. Dum ſedet, & gracili fiſcella texit hibiſco. Per translationẽ texere ponit pro cõponere, fabricare, ſcribere, colligere, compingere, concinnare, [*Componere ſeruare,*] vt Texere hiſtoriã, Texere corollam. Ci. ad Att.li.4. Paulus in medio foro baſilicam iam pene texuit, Pli.li. 13.c.11. Ex papyro nauigia texunt. Virg.11. Aen. Bis denas talo texamus robore naues. Ou.ep.15. Texitur, & coſtis panda carina ſuis. Texere nidos, apud Qu.li.2.c.16. Texere Epiſtolas, Cic. ad Pætum li.9. Textus, a, um, part. Vir.2 Aen. Hanc ĩn immenſam Calchas attollere molem Roboribus textis cęloq. educere iuſſit. Attexo, Cõtexo, Detexo, Intexo, Prætexo, Retexo, Subtexo, ſuis locis.

TEXTILIS,& hoc le,o.3.[*Teſſuto,* Ger. Das gewoben iſt. *Gal. Ouurage. Hiſpa. Coſa texida,*] ὑφαντὸς πλεκτός, quod tenendo factum eſt: vt, Textilis corona, & textilis veſtis, ante cuius vſum fuit Nexilis veſtitus, vt docet Lucr. lib. 5. cum ait Nexilis ante fuit veſtis quam textile tegmen. Primi autem Aegyptij inuenerunt textilia teſte, Pl. lib.7.cap.56. Cic. 5. Tuſc. Aureo lecto ſtrato pulcherrime textili ſtragulo. Vir.3.4n. Textilibuſq; onerat donis. Textilis pictura, quę in tapetibus fieri, aut tela ſolet. Ci.6 Ver. Nego vllam picturã neq. in tabulis, neq. textilem fuiſſe Textilis vmbra palmitis, quæ multis palmitibus intertextis fit Mart.libt. 12. Hac textilis vmbra ſupini Palmitis.

TEXTOR,ris,m.3.[*Teſtore, teſſitore.* אֹרֵג oregh. G. Ein weber. *Ga. Tiſſerand, tiſſeur ou teſſier, teiier. Hiſ. Telledor, el que texe,*] πλοκεύς, qui veſtes aut telam texit. Cice. pro Planc. Si pro fabro, aut textore eſſemus. Iuu. Sat.6. textoris pectine Galli.

TEXTRICVLA,ę,f.1.[*Teſſadrella,*] ὑφάντρια. dim. à textrix.

TEXTRINA,næ,p.p.f.1. ἱστουργεῖον officina textoris. Cicer.5. Ver. Nulla domus in Sicilia locuples fuit, vbi iſte textrinam non inſtituerit. In eadem ſignificatione legitur, & textrinum, Cic. Ibidem, Quamen oppidum iſti per triennium textrinum ad muliebrem veſtem faciendam fuit.

TEXTRIX,cis,f.3.[*Teſſitrice,* אֹרֶגֶת oregheth. Ger. Ein weberin. *Gal. Tiſſerande. Hiſp. Texedora,*] ὑφάντρια, mulier textoriæ artis perita. Tib.2.cap.9. Textrix operata Minervam Cantat.

TEXTVS,huius textus,m.4.[*Teſſi ura.* Ger. Ein webung, in einander flechtung. *Gal. Tiſſure. Hiſ. Teſſimento, obra de texer.*] ὑφανσις, συμπλοκή, textura, Plin.lib.9.c.35. Alterno textu fulgentibus crinibus. Idem lib.18.cap.7.

TEXTVM,ti,n.2.[*Teſſimẽto.* G. Ein gewep.] ὕφασμα, quicquid ex quauis materia contexitur, aut componitur. Mar. li. 5. Et dona matrũ vimineo ferunt texto Ou.Epi.16. Pretioſaq. texta dabuntur. Virg. 8.Aen. Haſtamq. & clypei non enarrabile textum. Pinea texta cauna. Catul. Arg. Textum orationis pro ſtylo. Qu.lib.9.

TEXTVRA,æ,f.1.[*Teſſitura,* G. webung, flechtung in einander, ὕφασμα, tatio ipſa texendi. Lucr.lib.3. Quam tenui conſtet textura.

T A N T E H

TAIS, f. 1. Θαΐς, nobilis meretrix fuit Alexandrinæ, quæ Atticam inuentutem in ſui amorem pellexit. Hanc ſuis carminibus celebrauit Menander Comicus poeta Græcus, vnde & Menandreæ epi-

theto

theto a Poetis insignitur. Propertius, Turba Menandręa fuerat, Thaidos olim Tanta.

THALAMVS,mi.p.c.m.2.[*Camera da ſpoſo,ò da ſpoſa,* חפה chuppah. G.Die ſchlaffkammer der Eheleuten.*Gal.Chambre a coucher.Hi. La camera,y cama donde ſe ayuntan los deſpoſados,*]θαλαμος, commune coniugis,vtriuſq.cubiculum.Vir.li.9.Aen.Ferreiq.Eumenidum Thalami. Per translationem pro ipſis nuptiis, atq. adeo pro ipſo connubij iure accipitur.[*Notæ,*]Idem 6. Aen. Hic thalamũ inuaſit natæ.Ou.10.Met.Thalamique diu conſorte carebat.Idem 1.Am.Ele.8.Hęc ſibi propoſuit thalamos violare pudicos. Thalamus pro aluceolis apium.Vir.4.Geo.Poſt,vbi iam Thalamis ſe cõpoſuere ſiletur.Hinc Epithalamium carmen nuptiale.

THALASSICVS.color,m.2. θαλασσικὸν,χρῶμα, ſimilis fluctibus marinis.Græcis enim θαλάσσα, mare dicunt.Pla.in Mil.Ornatu Thalaſſico.Thalaſſinus,a.um,p.c.eiuſdem ſignificationis. Lucr.lib.4. Teritunque thalaſſina veſtis, id eſt, cęrulei coloris, & marini.

THALASIO,m.3.ὑμεναῖος,carmen nuptiale: ita dictum a voce,quam in nuptijs omnis cauſſa acclamabant,quæ erat Thalaſſius. De cuius acclamationis origine vide Liu.li.1.ab vrb.Apud Var.Talaſio legitur ſine aſpiratione,atq. vnico s, putatq. Var. ea voce quaſillũ ſignificari, hoc eſt,calathum reponendis lanis deſtinatum.Quam ſententiam etiam attingit.Plu.in Problematibus,dicens,hanc vocem in nuptijs non alia ratione fuiſſe vſurpatam, niſi vt nouæ nuptæ ad lanificium prouocarentur. Vocis autem huius originem a Græcis repetit,qui ταλάσιον, dicunt, quod nos lanificium.

THALES,etis,m.3. & thalis θαλῆς, καὶ θάλης, vnus ex ſeptem Græciæ ſapientibus qui eodem tpe in Græcia floruerunt, natus eſt,(vt ex Apollodori ſñia tradit Laertius) anno primo xxxv. Olympiadis. Vixit annos (vt Soſicrates tradit) nonaginta: vt alij ſeptuaginta. Hic primus in Græcia geometriã creditur inuenisſe. primumque obſeruaſſe temporum ambitus,ventorum flatus, ſtellarum motus, tonitruum ſonora miracula,ſiderũ obliqua curricula, & Solis annua reuerticula. Interrogatus quid in rerum natura difficillimum exiſtimaret, ſeipſum,inquit,noſſe. Iterumq. rogatus cum ſciſcitaretur,qũo,iuſtiſſimè viuere liceret.Si,inquit,quæ in alijs reprehẽdimus,ipſi non faciamus. Huic tripus aurea a piſcatorib. Mileſijs repetita:dum res in lite verteret, ex oraculo Apollinis iudicãtis eã ſapientiſſimo dari oportere,delata, deinde p manus oĩb. ſapientibus tradita,ad Solonẽ peruenit, q illã Delphos remiſit ad Phębũ, vt qui Deorum hominumq. ſapientiſſimus eſſet. A Thalete Ionica fluxit diſciplina, ſicut a Pythagora Italica.Eius diſcipulus fuit Anaximander,cuius auditor Anaximenes,& Hecateus hiſtoricus.

THALES, m. 3. θάλης, poeta Lyricus Cretenſis, quem è Creta Solon Spartam miſit,vt eius odis ac poeſi Spartani deliniti, animorũ feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam,mitigarent. Auctor Plutarchus in Solone.

THALIA,p.n.f.1.θάλεια,vna ex nouem Muſis, ἀπὸ τοῦ θάλλειν,quod inter cætera ſignificat viuere, ſeu florere: propterea quod poetarũ fama nullo tempore marceſcit. Virg.7.Ecl.Noſtra nec erubuit ſiluas habitare Thalia.

THAMYRAS,m.1.ſiue Thamyris,θαμύρας,ὁ θάμυρις,Suidę, Poetæ nomen Thracia,qui cum oẽs pulchritudine pcelleret, ab initio mares dilexit,deinde mutata conſuetudine Muſas amauit, cum quibus de cantu certauit: hiſce conditionib.vt ſi vinceret,earum complexu potiretur,ſin ſuccumberet, ab illis pateretur, quicquid eis videretur.Itaq. ſuperatus,& oculis,& lyra priuatus eſt. Hinc manauit prouerbium in eos, qui præter ingenium proprium aliquid agunt, Thamyras inſanit,θαμυρὰς μαίνεται, Suidas.Ou.li.3.de Arte,Tu licet & Thamyram ſupereſ,atque Orphea cantu.

THAVMANTIAS,adis,f.3.Thaumantis,& Electræ filia. Virg.9. Aen. Roſeo Thaumantias ore locuta eſt.Eadem etiam Thaumanus dicitur,vt imbriferæ Thaumantis,apud Stat.3.Sil.

THEAGENES,m. 3. tres Athenis diuerſis temporibus Suidas fuiſſe recenſet,vnum,qui de Homero ſcripſit Alium qui καπνὸς, id eſt,fumus eſt cognominatus, quod multa promittens, nihil præſtaret, pauper enim erat,ac dites videri volebat. Tertius, vir potens ac dives Athenis, qui liberalitate ac beneficentia publicè ac priuatim multa digna geſſit. Quartum addit Pauſanias, Athletam,qui cxl. coronas è certaminibus retulit.

THEATRALIS,hoc le,o.3.[*Di theatro.*Germa. Des ſchawhauſes oder ſchawplates,*Gal.De theatre.*H.*Coſa de teatro,*]θεατρικὸς,ad theatrum pertinens, vnde dicimus theatralia ſpectacula.Cic.pro Seſt. Theatrales conſeſſus. Tac.lib.1.Dux olim theatralium operarum, Humanitas indecora,& theatralis, Qu. lib.2 c.2.

THEATRICVS,a,um,idem,quod Theatrali.[*Di Theatro.*Germa. Des ſchawhauſes,]ad theatrum attinens.

THEATRIDION.n. 2. dim. forma Græca a theatro. Virg.lib 3. de re ruſt. Theatridion aurium.

THEATRVM,tri,n.2.[*Theatro.*G.Ein halb rud ſchawhauſſ, ſpilhaus ſchawplatz.*Ga.teatre.Hiſp.theatro,lugar hecho en forma de media luna para mirar.*]θέατρον,ædificium in hemicycli ſpeciem factũ, ad [illegible] ſpectacula idoneum,ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι,hoc eſt,a ſpectando vide[illegible]II.1.Aen.Hic alta theatris Fundamẽta locant alij.Ou.2 Amo.Eleg.7.Siue ego marmorei reſpexi ſumma theatri.Pli.li. 11. c.51.In theatrorum orcheſtris ſcobe, vt arena ſuperiecta deuoratur vox. Aliquando tamen ponitur pro ſpectaculo, [*Spettacolo,*] Mart.li.1.Quidquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro Dicitur,exhibuit Cæſar arena tibi. Aliquando pro multitudine ſpectãte,vt Magno theatro hæc acta ſunt.i.multis ſpectantibus,Cic.3.de Ora.Theatra tota reclamant.Verſari in theatro,per translationem pro eſſe in aliquo loco conſpicuo ante omnium oculos.Ci.in Verrem act.vlt.Vt me,queſturamque meam quaſi in aliquo orbis terræ theatro verſari exiſtimarem.

P. M.Theatrum ſpectandi locũ in theatro Senatores in imis gradib. ante oẽs habuerunt, q̃ inſtituere curules ędiles. Cenſorum inſtitu Attilius Serranus,& L.Scribonius Libo fecit poſtea ſua lege L.Roſcius Otho Ci. ætate,alterã in populo diſtinctionẽ tulit.n.vt equeſter ordo ſeorſum a plebe xiiii. gradib. ſederet ijs, tñ equitibus exceptis,q̃ ſiue ſuo,ſiue fortunæ vitio decoxiſſent, cui generi certum locum aſſignauit,pœna irrogata,ſi in xiiii. ſediſſent,hinc illud in Ant. in oratione 11.Tenesne memoria te prętextatum decoxiſſe,petris,inquies,iſta culpa eſt, cõcedo, illud tñ audacię tuæ, quod ſediſti in quattuordecim, cum eſſet lege Roſcia decoctoribus certus locus conſtitutus,quamuis quis fortunæ vitio, non ſuo, decoxiſſet. Primum igitur Senatores in ſedilibus Circo proximis conſidebant. Secundo loco proximè ledi ſſe Equites putabam, cũ exceptis magiſtratib. & Senatorib.magiſtratib.dignitate anteiẽt, ſed a Cornelio Tacito monitus opinionem mutaui,is.n.ſediſſe quidem in xiiii.ordinibus Equites narrat non tñ ante plebem,ſed cõfuſè tñ,vt xiiii.ordines haberent, Nero,inquit *lib. xv. Equitum* Romanorum locos ſedibus plebis antepoſuit apud Circum, nam ad eam diem indiſcreti ibant,quia lex Roſcia nihil, niſi de xiiii. ordinibus ſanxit.Ex libro noſtro de legibus Romanis.

THEBAIS,idis,f.3. θηβαὶς, Aegypti regio, Aethiopiæ contermina, a Thebis vrbe potentiſſima,totiuſq. tractus illius capite nomen habens,Vide Pl.li.5.c.9. Eſt item Thebais, inſigne Papinij Statij opus,bellum illud continens,quod Argiui ad Thebas geſſerunt, in quo Eteocles, & Polynices fratres mutuis vulneribus cecidерunt. Aliquando adiectiui vim habet,quemadmodum, & cætera eiuſdem terminationis patron.Thebais nupta, id eſt, Andromache, Aetionis,Thebarum Cilicarum regis filia.Oui.3.de Arte, Quod erat longiſſima numquam Thebais Hectorco nupta reſedit equo.

THEBANI,m.2.θηβαῖοι,qui ſunt ex Thebe ciuitate Bœotiæ.

THEBE,bes,& Theba,bæ,f.1.θήβη, Thebæ,arum,θῆβαι,nomina ſunt multarum vrbium, quarum vna fuit in Aegypto, a Buſiride rege condita ambitu cxl.ſtadiorum,vt refert Herodotus,centum portis alijſq.publicis priuatiſq. ædificijs inſignis, totaq. penſilis,adeo vt reges,vel maximos exercitus ſoleant educere, nullo oppidanorum id ſentiente.Huius incolæ Thebæi dicti,& vicina regio Thebais,in æthiopiam vergens.Alia Thebe fuit in Bœotia, a Cadmo Agenoris filio condita,quam Amphion muris ornauit, Bacchi,& Herculis clariſſima patria,ab Alexãdro Magno poſtea euerſa.nunc & Draconigera dr.quia a Cadmo cum quinq. viris,ex dẽtib. draconis ab ipſo interfecti natis,cõſtructa fuit.Var.tñ li.3. de re ruſt. ſcribit hanc vrbem ab Ogyge ædificatam. Ab hac *Thebani dicti* ſunt.Hanc Heptapylon vocat Apuleius, ab eo *quod ſeptem portas* habebat,inclyta duob.ducib.Epaminonda,& Pelopida. Eadẽ dicta fuit & Dircæa,a Dirce fonte. Vnde & a Statio Thebanus ager Dircæus vocatur. Hinc Pindarus poeta Lyricorum Princeps habuit ortũ fuſt. Fuerunt & Thebæ in Africa,a Libero patre cõditę. Vnde Hieronymus in comment.epiſ.ad Galatas.Prętereo Thebas Liberi,quas in Africa condidit,quæ ciuitas nũc Thebeſtis dicitur. Alia in Theſſalia,a qua Thebani, & Thebæi. Fuit & alia Thebe Homero teſte i Cilicia,Andromaches,vxoris Hectoris,patria vnde Oui.Nec cruciere, minus,quàm cum Thebana cruentum Hectora Theſſalico vidit ab axe trahi.Alia fuit in Lucania,ab Aonijs colonis condita,quam interijſſe auctor eſt,Cato,in Originib.Fuerunt,& Thebę Corſicę.Eſt & Thebe nomen virginis,è cuius gremio geminę columbę (vt eſt in fabula) cum euolaſſent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem reſponſa dedit, & altera ad ſiluam Dodonçam,vbi futura mortalibus prędixit.

THECA,f.1.[*Borſa,tegola,* ארנק otſar נרד nadhar גרבה nidneh תיק tahar.Get Ein gehaltnuſſ,furer,trughen,laden.*Gal. Eſtuy de quelque choſe que ce ſoit.*Hi.*Lugar donde algo ſe guarda,*]θήκη,vagina,locusve in quo aliquid recondimus, vt theca calamaria, numaria, Var.1.de re ruſt.c.48.Vt grani theca fit.Mar.li.17.Sortitus thecam calamis armare memento.Cic.ad Att.li.4.In hoc thecam nummariam ne retexeris.

THEMA,aris,n.3.θέμα,Latinè poſitum, ſeu poſitio dicitur. Sunt etiã themata Mathematicorum apud Firmicum affectiones natalitiæ, & quaſi poſiturę cœli,*ἀποτελέσματα*. Thema controuerſiæ decidendum argumentum.Quin.lib.7.c.2.Erat mihi curę in controuerſijs forenſibus noſſe omnia, quæ in cauſa verſarentur. Nam in ſchola certa ſunt, & pauca, & ante declamationem exponuntur, quæ themata Græci vocant,Ci.propoſita.

THEMIS,Themis,f.3.vel Themidis,vel ẽt Themiſtis,θέμις,Cęli & Terræ

Terræ filia fuit, q̃ Iouis nuptias fugiẽs ab eo Ī Macedonia cõpressa fuit. Hęc Dea putabatur, quę præciperet hominibus id petere, quod fas est, vt ait Festus, (Nam θέμις, Græcè fas dicitur) habuitque vetustissimum oraculum in Bęotia, ad Cephisum amnẽ. Oui. 1. Met. Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat, Claud. Sic cecinit longæua Themis. Fuit & alia Themis, quæ alio nomine Carmentis dicta est.

THEMISCYRA, f. 1. regio Ponti, finitima Cappadociæ. Plin. cap. 3. lib. 6. & Mel. lib. 1.

THEMISON, m. 3. Θεμίσων, medicus apud Herod. & Cor. Celsum.

THEMISTHIVS, m. 2. Philosophus temporibus Iuliani apostatę, a quo etiam Prætor Cõstantinopolis vrbis creatus est. Scripsit Paraphrasin in Aristotelis Physica libris octo, in Analytica posteriora libris duobus Prętereа edidit sua, videlicet, De intentione, & inscriptione Prædicamentorum: disputationes etiam quasdam. Hic Valentem Imperatorem quotidie fæuientem in Orthodoxos, auctoritate sua & epistolis reddidit mitiorem. Suidas.

THEMISTOCLES, m. g. Θεμιστοκλῆς, nomen viri Athenięnsis clarissimi Neoclis filij: qui prodigus, ac lasciuus prima iuuentute, postea dux delectus, res iclytas gessit. Pyreæũ muniuit bello maritimo. Persas apud Salaminem vicit. Hic, cũ ab ingrata patria exul factus esset, & a Xerxe princeps exercitus aduersus Athenienses magno cũ honore creatus, cum videret patriæ suæ ingentis cladis periculũ imminere, hausto tauri sanguine, seipsum interemit, ne aut regi de se merito infidelis esset non pugnando viriliter, aut patrię suæ hostis atque oppugnator videretur, Plutarchus.

THENSÆ, f. 1. ἱερὰ ζεύγη, vt docet Asconius, sunt sacra vehicula cum pompa ordinum, & officiorum, sic dictæ, quod ante eas lintea tenduntur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducunt. Vel ἀπὸ τοῦ θείου, i. a re diuina, & sic per th, scribitur. Ci. de Aruspicum responsis: Te appello Lentule, cuius sacerdotij sunt thensæ, curricula, præcentio, ludi, libationes. Liu. l. 5. Quæ augustissima vestis est, thensas ducentibus triumphantibusve, ea vestiti medio ædium eburneis sellis sedere.

THEOCRINES, m. 3 Θεοκρίνης, nomen cuiusdam Athenięnsis, qui primus tragediarum auctor fuit, deinde calumniator, & sycophãta. Vnde & Demosthenes in oratione pro Ctesiphonte, Aeschinẽ tragicum Theocrinem vocat.

THEOCRITVS, m. 2. Θεόκριτος, Poeta Syracusanus, Praxagoræ, siue (vt alij malunt) Symmachi, & Philinæ filius, qui sub Ptolemęo Lagi filio floruit. Alij Coum fuisse volunt, sed admodum iuuenem Syracusas commigrasse. Scripsit Idylia in genere bucolico, quæ etiã hodie omnium manibus teruntur.

THEODECTES, m. 3. Θεοδέκτης, orator, Cilix genere, discipulus Platonis, Isocratis, & Aristotelis, qui ei suos de rhetorica libros dedicauit, conuersus deinde ad tragedias scripsit fabulas L. decessit Athenis natus annos XLI. Scripsit & versib. artem rhetoricam, laudauit & vitum Artemisiæ Mausolum. Theodectes orator, superioris filius, scripsit Encomium Alexandri regis Epirotarum, Commentarios historicos, artem Rhetoricam li. 7. aliaque complura. [Suidas.

THEODORVS, m. 2. Θεόδωρος, Byzantius Sophista, a Platone vocatus λογοδαίδαλος. Scripsit cõtra Thrasibulum, & Andocidem, Suidas

Theodorus, & Teladæus fratres Samij, sculptores celebertimi, quorum alter in Samo Pythij Apollinis signum incepit, alter Ephesi eodem tempore, & alio saxo absoluit, quibus simul compositis ita conuenit, vt vnum corpus ab vno artifice, & ex vno lapide sculptum videretur. Genus artis huius est Græcis ignotum, sed apud Aegyptios frequentatum. Nam soli hominum non oculis tantùm totius statuæ compositionem metiebantur, sed dimensione, vt ex varijs multisque lapidibus in vnum corpus in certam mensuram statua perficeretur. De hoc Theodoro Diogenes testatur, quod non solùm sculptor, sed etiã architectus fuerit, quodq. Ephesijs auctor extiterit, vt Dianæ templi fundamentis carbones subijcerent, vt locus alioquin humidus immobilem acciperet soliditatem. Idem primus ferrum fundere docuit, statuamq; ferream fecit. Auctor Pausanias.

THEOGNIS, m. 3. poeta Siculus Megaris natus, qui lectu dignas Parœneses conscripsit, fœdis tñ amoribus passim aspersis cõtaminatas.

THEOGONIA, Θεογονία Deorum origo, quo nomine extat opus Hesiodi, deorum genealogias explicans.]

THEOLOGIA, f. 1. *Theologia*, G. Verstãd oder vvissenheit der geschrifft Gottes. *Gal. Theologie. Ital. Theologia*,] Θεολογία, prima Philosophię pars, quæ versatur circa Dei & rerum diuinarum contemplationem.

THEOLOGVS, gi, m. 2. *Theologo*. G. Ein gelehrter der geschrifft Gottes, der auff heyliger geschrifft vñ Gott vnd Goettlichen dingen lehrẽ vnd handlen kan. *Gal. Theologien. Ital. Theologo*] Θεολόγος, circa rerum diuinarum cognitionem versans. Ci. 3. de Nat. Deor. Principio Ioues tres numerant ij, qui theologi nominantur.

THEON, m. 3. Θέων, nomẽ pictoris Samij, de quo Qu. li. 12. de Inst. Orat. Alter Mathematicus, q̃ scripsit de spiritib. ad Ptol. Astrologũ. Tertius Grammaticus interpres Apollonij Rhodij. Fuerũt & alij, qui commemorantur a Suida. Fuit & marmoris cęlator hoc nomi

fuit. Ob quæ flagitia Sol ne pollueretur, retrofugisstis fabula scribitur a Seruio, Atreũ, & Thyestẽ ger ensione sibi nocere non possent, in simulatã gratiã a occasione Thyestes cũ fratris vxore cõcubuit; m epulandum apposuit: quę Sol abominatus, git. Sed veritas hæc est: Atreũ apud Mycenas inueniſſe, cui inuidens frater, ex vrbe discesrobata sunt dicta. Hactenus Seruius, enar- Nec tam aduersus equos Tyria Sol iũgit Aen. Atrides Protei Menelaus ab vsque Thyesteus, ea, eum. Ouidius. Oui. l. 15. lemus viscera mensis.

i sacrificulæ, quę & Bacchæ, & Mationem autem huius nominis quim Cephisi filiam, quę prima omcelebrauit, Bacchicoque furore hyades dicerẽtur. Alij hanc nõ enæ filiam fuisse volunt. Vi-

dis, per quem Thymbrius æ autem nomẽ huic cãporbæ, quã Romani Cuest prouentus. Fuit itẽ rdani opus, cuius me-

ntũ, siue a Thymbe, in qua coleba bræ domũ. Vbi vicino, pleno quia Græcè mutatur: vt is Thymbrius flu em a Pa les A-

THEOREMA, tis, n. 3. [*Speculatione* הגיון highaion. Ger. Ein betrachtung, oder nachsinnung eins gemuets. *Gal. Contemplation*,] Θεώρημα, speculatio, commentatio. Cic. de Fato. & c.

THERAMENES, p. c. m. 3. ciuis Athenięnsis, vnus ex triginta tyrannis, qui cũ à collegis multos insontes supplicio affici videret, ea de re conquerens, cum ceterorum omnium, tum præcipuè Critiæ, quendam, qui reliquos vt potẽtia, ita & immanitate antecedebat, odiũ in se concitauit, tandemque per calumniam circumuẽtus, & innocens capitis damnatus, cum cicutam auidè hausisset, quod reliquũ erat è poculo eijciens, propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. De hoc sic Cic. 1. Tusc. Quam me delectat Theramenes, qui cum cõiectus in carcerem, triginta iussu tyrãnorum venenum, vt sitiens obbibisset, reliquum sic è poculo eiecit, vt id resonaret, quo sonitu reddito, arridens; Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. Græci enim in cõuiuijs solent nominare, cui poculum tradituri sunt.

THERIACE, es, siue Theriaca, cæ, f. 1. *Theriaca*, תריאק tfori. G. Thiriack. *Gal. Thiriacle. Hisp. Attriaca*] Θηριακή, θηριακά, medicamentũ præstãtissimum multis ex simplicibus conflatum, singulare aduersus venena omnia remedium. Dicta theriaca, ἀπὸ τῶν θηρίων, hoc est, à venenatis bestijs, siue quod illarũ carnes recipiat hæc cõpositio, (fit. n. ex vipernina carne) siue quod earum venenis aduersetur. Plicerte Theriacam ab effectu non a materia videtur appellasse, non vnam eius confectendæ rationẽ præscribens, cui tamen nulla admiscet venena. Quin & vitis quoddam genus in Thessalo nascẽs Theriacen appellant, non aliam ob causam, quã quod venenatis omnibus videatur resistere. Vide ipsum lib. 11. c. 21. & lib. 14. cap. 18.

THERMAE, f. 1. [*Stufe, bagni*. G. Von natur warme baeder. G. *Estuues, baing. Hisp. Bamo, o estuffa*,] θέρμαι, loca aquas habentia, aut sponte natura calentes, aut fotnace calefactas, sudandi, lauandive vsib. deputata, ἀπὸ τῆς θέρμης, hoc est, a calore. Propriè tñ Thermas vocamus, quas sudandi gratia ingredimur, q̃ Seneca Sudatoria vocat; Quid (inquit) cum sudatorijs? Omnis sudor per laborem exeat. In quę verò descẽdimus, vt lauemur, Balneas vocamus, & Balnearia. Quæ tamen differentia perpetua nõ est, nam & Thermas pro balneis legimus, in quibus aqua calida lauamur, vide Vallã in Raudẽsem, & ea quę supra annotauimus in dictione Balneæ. Mar. li. 1. Hic vbi miramur velocia munera thermas. Hinc Thermulæ, arũ, dim. Est & Therma, ciuitas in Thracia. Therme præterea Siciliæ oppidum, auctore Mela lib. 2. inde Thermitani.

THERMODON, ontis, m. 3. vel Thermodon, ontis, secunda syl. p. Suidæ, fluuius Themiscyræ (quæ est regiuncula Cappadociæ cõtermina) Amazonum sedibus nobilitatus. Vir. 11. Aen. Quales Threicię cum flumina Thermodontis Pulsant. Quo in loco nonnulli legũt Thermodoontis, impari syllabarum numero, sed perperam, cum secunda syllaba scribatur per ω μέγα. Hinc fit adiectiuum Thermodonteus. Prop. lib. 3. Thermodonteis turba lauatur aquis.

THERMOPOTAE, ũm. 1. θερμοπῶται. qui calidam bibunt, vnde Thermopotare verbum effinxit Pla. in Trinum.

THER-

theto a Poetis insignitur. Propertius, Turba Menandrea fuerat, Thaidos olim Tanta.

THALAMVS,mi.p.c.m.2.[*Camera da sposo,ò da sposa,* חפה chuppah. G.Die schlaffkammer der Eheleuten.*Gal.Chambre a coucher.Hi. La camera,y cama donde se ayuntan los desposados,*]θάλαμος, commune coniugis,vtriusq.cubiculum.Vir.li.9.Aen.Ferteq.Eumenidum Thalami. Per translationem pro ipsis nuptiis, atq. adeo pro ipso connubij iure accipitur.[*Notæ.*]Idem 6. Aen. Hic thalamũ inuasit natæ.Ou.10.Met.Thalamique diu consorte carebat.Idem 1.Am.Ele.8.Hęc sibi proposuit thalamos violare pudicos. Thalamus pro alueolis apium. Vir.4.Geo.Post,vbi iam Thalamis se cõposuere siletur.Hinc Epithalamium carmen nuptiale.

THALASSICVS,color,m.2. θαλασσικός,χρῶμα, similis fluctibus maris,Græcis enim θάλασσα, mare dicũt.Pla.in Mil.Ornatu Thalassico.Thalassinus,a.um,p.c.eiusdem significationis. Lucr.lib.4. Teriturque thalassina vestis, id est, cęrulei coloris, & marini.

THALASIO,m.3.ὑμέναιος,carmen nuptiale: ita dictum a voce,quam in nuptijs ominis causa acclamabant,quæ erat Thalassius. De cuius acclamationis origine vide Liu.li.1.ab vrb.Apud Var.Talasio legitur sine aspiratione,atq. vnico s, putatq. Var. ea voce quasi illũ significari, hoc est,calathum reponendis lanis destinatum.Quam sententiam etiam attingit.Plu.in Problematibus,dicens,hanc vocem in nuptijs non alia ratione fuisse vsurpatam, nisi vt nouæ nupiæ ad lanificium prouocarentur. Vocis autem huius originem a Græcis repetit,qui ταλάσιον, dicunt, quod nos lanificium.

THALES,etis,m.3. & thalis θαλῆς, καὶ θάλης, vnus ex septem Græciæ sapientibus qui eodem tpe in Græcia floruerunt, natus est,(vt ex Apollodori sñia tradit Laertius) anno primo xxxv. Olympiadis. Vixit annos (vt Soficrates tradit) nonaginta: vt alij septuaginta. Hic primus in Græcia geometriã creditur inuenisse. primumque obseruasse temporum ambitus,ventorum flatus, stellarum motus, tonitruum sonora miracula,siderũ obliqua curricula, & Solis annua reuerticula. Interrogatus quid in rerum natura difficillimum existimaret, seipsum,inquit,nosse. Iterumq. rogatus cum scisciaretur,qũo,iustissimè viuere liceret.Si,inquit,quæ in alijs reprehẽdimus,ipsi non faciamus. Huic tripus aurea a piscatorib. Milesijs repertadum res in lite verteret, ex oraculo Apollinis iudicãtis eã sapientissimo dari oportere,delata, deinde p manus oĩb. sapientibus tradita,ad Solonẽ peruenit, q illã Delphos remisit ad Phębũ, vt qui Deorum hominumq. sapientissimus esset. A Thalete Ionica fluxit disciplina, sicut a Pythagora Italica.Eius discipulus fuit Anaximander,cuius auditor Anaximenes,& Hecateus historicus.

THALES, m. 3. θάλης, poeta Lyricus Cretensis, quem è Creta Solon Spartam misit,vt eius odis ac poesi Spartani deliniti, animorũ feritatem nimiam ex Lycurgi legibus imbutam,mitigarent. Auctor Plutarchus in Solone.

THALIA,p.n.f.1.θάλεια,vna ex nouem Musis, ἀπὸ τοῦ θάλλειν,quod inter cætera significat viuere,seu florere: propterea quod poetarũ fama nullo tempore marcescit.Virg.7.Ecl.Nostra nec erubuit silvas habitare Thalia.

THAMYRAS,m.1.siue Thamyris,θαμύρας,ἢ θάμυρις,Suidę, Poetæ nomen Thracia,qui cum cẽs pulchritudine pcelleret, ab initio mares dilexit,deinde mutata consuetudine Musas amauit, cum quibus de cantu certauit hisce conditionib.vt si vinceret,earum complexu potiret,sin succumberet, ab illis patereiur, quicquid eis videretur.Itaq. superatus,& oculis,& lyra priuatus est. Hinc manauit prouerbium in eos, qui præter ingenium proprium aliquid agunt,Thamyras insanit,θαμύρας μαίνεται,Suidas.Ou.li.3.de Arte,Tu licet & Thamyram superes,atque Orphea cantu.

THAVMANTIAS,adis,f.3.Thaumantis,& Electræ filia. Virg.9. Aen. Roseo Thaumantias ore locuta est.Eadem etiam Thaumanus dicitur,vt imbrifera Thaumantis,apud Stat.3.Sil.

THEAGENES,m, 3. tres Athenis diuersis temporibus Suidas fuisse recepsit,vnum,qui de Homero scripsit Alium qui κακῶς, id est,fumus est cognominatus, quod multa promittens, nihil præstaret, pauper enim erat,ac diues videri volebat. Tertius, vir potens ac diues Athenis, qui liberalitate ac beneficentia publicè ac priuatim multa digna gessit. Quartum addit Pausanias, Athletam,qui cxl. coronas è certaminibus retulit.

THEATRALIS,hoc le,o.3.[*Di theatro.*Germa. Des schawhauses oder schawplates,*Gal.De theatre.*H.*Cosa de teatro,*]θεατρικός,ad theatrum pertinens,vnde dicimus theatralia spectacula.Cic.pro Sest. Theatrales consessus.Tac.lib.1.Dux olim theatralium operarum, Humanitas indecora,& theatralis, Qu. lib.2 c.2.

THEATRICVS,a,um,idem,quod Theatrali.[*Di Theatro.*Germa. Des schawhauses,]ad theatrum attinens.

THEATRIDION, n. 2. dim. forma Græca a theatro. Virg.lib 3. de rerust.Theatridion aurum.

THEATRVM,tri,n.2.[*Theatro.*G.Ein halb rud schawhauss, spilhaus schawplatz.*Ga.teatre.His.theatro,lugar hecho en forma de media luna para juego,*]θέατρον,ædificium in hemicycli speciem factũ, ad videnda spectacula idoneum,ἀπὸ τοῦ θᾶσθαι,hoc est,a spectando dictum.Vir.1.Aen.Hic alta theatris Fundamẽta locant alij.Ou.2

Amo.Eleg.7.Siue ego marmorei respexi summa theatri.Pli.li. 11. c.51.In theatrorum orchestris scobe, vt arena superiecta deuorantur vox. Aliquando tamen ponitur pro spectaculo,[*Spettacolo.*] Mart.li.1.Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro Dicitur,exhibuit Cæsar arena tibi.Aliquando pro multitudine spectante,vt Magno theatro hæc acta sunt.i.multis spectantibus,Cic.3.de Ora.Theatra tota reclamant.Versari in theatro,per translationem pro esse in aliquo loco conspicuo ante omnium oculos.Ci.in Verrem act.vlt.Vt me,questuramque meam quasi in aliquo orbis terræ theatro versari existimarem.

P.M.Theatrum spectandi locũ in theatro Senatores in imis gradib. ante oẽs habuerunt, q̃ instituere curules ędiles. Censorum iussu Atilius Serranus,& L.Scribonius Libo fecit postea sua lege L.Roscius Otho Ci. Ætate,alterã in populo distinctionẽ tulit.n.vt equester ordo seorsum a plebe xiiii. gradib. sederet ijs,tñ equitibus exceptis,q̃ siue suo,siue fortunæ vitio decoxissent, cui generi certum locum assignauit,pœna irrogata,si in xiiii. sedissent,hinc illud in Ant. in oratione 11. Tenesne memoria te prętextatum &c. coxisse,petris,inquies,ista culpa est, cõcedo, illud tñ audaciæ tuæ, quod sedisti in quattuordecim, cum esset lege Roscia decoctoribus certus locus constitutus,quamuis quis fortunæ vitio, non suo, decoxisset. Primum igitur Senatores in sedilibus Circo proximis considebant. Secundo loco proximè lediſſe Equites putabam, cũ exceptis magistratib. & Senatorib.magistratib.dignitate antei ét, sed a Cornelio Tacito monitus opinionem mutaui,is.n.sedisse quidem in xiiii.ordinibus Equites narrat non tñ ante plebem,sed cõfusè tñ,vt xiiii.ordines haberent, Nero,inquit lib. xv. Equitum Romanorum locos sedibus plebis antepositi sunt apud Circum, nam ad eam diem indiscreti ibant,quia lex Roscia nihil, nisi de xiiii. ordinibus sanxit.Ex libro nostro de legibus Romanis.

THEBAIS,idis,f.3. θηβαΐς, Aegypti regio, Aethiopiæ contermina, a Thebis vrbe potentissima,totiusq. tractus illius capite nomen habens,Vide Pl.li.5.c.9. Est item Thebais, insigne Papinij Statij opus,bellum illud continens,quod Argiui ad Thebas gesserunt, in quo Eteocles, & Polynices fratres mutuis vulneribus cecidерunt. Aliquando adiectiui vim habet,quemadmodum, & cætera eiusdem terminationis patron.Thebais nupta, id est, Andromache, Aetionis,Thebarum Cilicarum regis filia.Oui.3.de Arte, Quod erat longissima numquam.Thebais Hectoreo nupta resedit equo.

THĒBANI,m.2.θηβαῖοι,qui sunt ex Thebe ciuitate Bœotiæ.

THEBE,bes,& Theba,bæ,f.1.θήβη, Thebæ,arum,θῆβαι,nomina sunt multarum vrbium, quarum vna fuit in Aegypto, a Busiride rege condita ambitu cxl.stadiorum,vt refert Herodotus,centum portis alijsq.publicis priuatisq. ædificijs insignis, totaq. pensilis, adeo vt reges,vel maximos exercitus soleant educere, nullo oppidanorum id sentiente.Huius incolæ Thebæi dĩr,& vicina regio Thebais,in æthiopiam vergens.Alia Thebe fuit in Bœotia, a Cadmo Agenoris filio condita,quam Amphion muris ornauit, Bacchi,& Herculis clarissima patria,ab Alexãdro Magno postea euersa.hæc & Draconigera dĩr,quia a Cadmo cum quinq. viris,ex dẽtib. draconis,ab ipso interfecti natis,cõstructa fuit. Var. tñ li.3. de re rust. scribit hanc vrbem ab Ogyge ædificatam. Ab hac *Thebani dicti* sunt,Hanc Heptapylon vocat Apuleius, ab eo *quod septem portas* habebat,inclyta duob.ducib.Epaminonda,& Pelopida. Eadẽ dicta fuit & Dircæa,a Dirce fonte. Vnde & a Statio Thebanus ager Dircæus vocatur. Hinc Pindarus poeta Lyricorum Princeps habuit ortũ fust. Fuerunt & Thebæ in Africa,a Libero patre condię. Vnde Hieronymus in comment.epis.ad Galatas.Pretereo Thebas Liberi,quas in Africa condidit,quæ ciuitas nũc Thebestis dicitur. Alia in Thessalia,a qua Thebani, & Thebæi. Fuit & alia Thebe Homero teste i Cilicia,Andromaches,vxoris Hectoris,patria vde Oui.Nec cruciere, minus,quàm cum Thebana cruentum Hectora Thessalico vidit ab axe trahi. Alia fuit in Lucania,ab Aonijs colonis condita,quam interijsse auctor est,Cato,in Originib.Fuerunt,& Thebę Corsicę.[Est & Thebe nomen virginis,è cuius gremio geminę columbę (vt est in fabula) cum euolassent, altera ad Hammonis fontem tetendit, & ibidem responsa dedit, & altera ad siluam Dodonęam,vbi futura mortalibus prędixit.

THECA,f.1.[*Borsa,tegola,* ארנק otsar נרד nadhar נרכה nidnch תיק tahar.Ger Ein gehaltnuß,turer,trughen,laden.*Ca. Bolsa de quelque choſe que ce ſoit.Hi.Lugar donde algo se guarda,*]θήκη, vagina,locusve in quo aliquid recondimus, vt theca calamaria, numaria, Var.1.de re rust.c.48.Vt grani theca fit.Mar.li.17.Sortius thecam calamis armare memento.Cic.ad Att.li.4.In hoc thecam nummariam ne retexeris.

THEMA,aris,n.3.θέμα,Latinè positum, seu positio dicitur. Sunt enim themata Mathematicorum apud Firmicum affectiones natalitiæ & quasi posituræ cœli,*d.* τὰ τοῦ οὐρανοῦ θέματα. Thema controuersiæ decidendum argumentum.Quin.lib.7.c.2.Erat mihi curę in controuersijs forensibus nosse omnia, quæ in causa versarentur. Nam a schola certa sunt, & pauca, & ante declamationem exponuntur quæ themata Græci vocant,Ci.propositа.

THEMIS,Themis,f.3.vel Themidis,vel ẽt Themistis,θέμις,Cęli & Terræ

Tertæ filia fuit, q̃ Iouis nuptias fugiẽs ab eo I Macedonia cõpressa fuit. Hęc Dea putabatur, quę præciperet hominibus id petere, quod fas est, vt ait Festus, (Nam θέμις, Græcè fas dicitur) habuitque vetustissimum oraculum in Bęotia, ad Cephisum amnẽ. Oui. 1. Met. Fatidicamque Themin, quæ tunc oracla tenebat. Claud. Sic cecinit longæua Themis. Fuit & alia Themis, quæ alio nomine Carmentis dicta est.

THEMISCYRA, f. 1. regio Ponti, finitima Cappadociæ. Plin. cap. 3. lib. 6. & Mel. lib. 1.

THEMISON, m. 3. Θεμίσων, medicus apud Herod. & Cor. Celsum.

THEMISTHIVS, m. 2. Philosophus temporibus Iuliani apostatę, a quo etiam Prætor Cõstantinopolis vrbis creatus est. Scripsit Paraphrasin in Aristotelis Physica libris octo, in Analytica posteriora libris duobus Præterea edidit sua, videlicet, De intentione, & inscriptione Prædicamentorum: disputationes etiam quasdam. Hic Valentem Imperatorem quotidie fæuientem in Orthodoxos, auctoritate sua & epistolis reddidit mitiorem. Suidas.

THEMISTOCLES, m. 3. Θεμιστοκλῆς, nomen viri Athenienſis clarissimi Neoclis filij: qui prodigus, ac lasciuus prima iuuentute, postea dux delectus, res ĩclytas gessit. Pyreæũ muniuit bello maritimo. Persas apud Salaminem vicit. Hic, cũ ab ingrata patria exul factus esset, & a Xerxe princeps exercitus aduersus Athenienses magno cũ honore creatus, cum videret patriæ suæ ingentis cladis periculũ imminere, hausto tauri sanguine, seipsum interemit, ne aut regi de se merito infidelis esset non pugnando viriliter, aut patrię suæ hostis atque oppugnator videretur, Plutarchus.

THENSÆ, f. 1. ἁρμάξιον, vt docet Asconius, sunt sacra vehicula cum pompa ordinum, & officiorum, sic dictæ, quod ante eas lintea tenduntur, quæ gaudent manu tenere, & tangere, qui eas deducunt. Vel ἀπὸ τοῦ θείου, i. a re diuina, & sic per th, scribitur. Ci. de Aruspicum responsis: Te appello Lentule, cuius sacerdotij sunt thensæ, curricula, præcentio, ludi, libationes. Liu. l. 5. Quæ augustissima vestis est, thensas ducentibus triumphantibusve, ea vestiti medio æ dium eburneis sellis sedere.

THEOCRINES, m. 3 Θεοκρίνης, nomen cuiusdam Athenienſis, qui primus tragediarum auctor fuit, deinde calumniator, & sycophãta. Vnde & Demosthenes in oratione pro Ctesiphonte, Aeschinẽ tragicum Theocrinem vocat.

THEOCRITVS, m. 2. Θεόκριτος, Poeta Syracusanus, Praxagoræ, siue (vt alij malunt) Symmachi, & Philinæ filius, qui sub Ptolemęo Lagi filio floruit. Alij Coum fuisse volunt, sed admodum iuuenem Syracusas commigrasse. Scripsit Idylia in genere bucolico, quæ etiã hodie omnium manibus teruntur.

THEODECTES, m. 3. Θεοδέκτης, orator, Cilix genere, discipulus Platonis, Isocratis, & Aristotelis, qui ei suos de rhetorica libros dedicauit, conuersus deinde ad tragedias scripsit fabulas L. decessit Athenis natus annos XLI. Scripsit & versib. artem rhetoricam, laudauit & virum Artemisiæ Mausolum. Theodectes orator, superioris filius, scripsit Encomium Alexandri regis Epirotarum, Commentarios historicos, artem Rhetoricam li. 7. aliaque complura. Suidas.

THEODORVS, m. 2. Θεόδωρος, Byzantius Sophista, a Platone vocatus λογιδιδάλος. Scripsit cõtra Thrasibulum, & Andocidem, Suidas Theodorus, & Teladæus fratres Samij, sculptores celeberrimi, quorum alter in Samo Pythij Apollinis signum incepit, alter Ephesi eodem tempore, & alio saxo absoluit, quibus simul compositis ita conuenit, vt vnum corpus ab vno artifice, & ex vno lapide sculptum videretur. Genus artis huius est Græcis ignotum, sed apud Aegyptios frequentatum. Nam soli hominum non oculis tantùm totius statuæ compositionem metiebantur, sed dimensione, vt ex varijs multisque lapidibus in vnum corpus in certam mensuram statua perficeretur. De hoc Theodoro Diogenes testatur, quod non solùm sculptor, sed etiã architectus fuerit, quodq. Ephesijs auctor extiterit, vt Dianæ templi fundamentis carbones subijcerent, vt locus alioquin humidus immobilem acciperet soliditatem. Idem primus ferrum fundere docuit, statuamq; ferream fecit. Auctor Pausanias.

THEOGNIS, m. 3. poeta Siculus Megaris natus, qui lectu dignas Pateneses conscripsit, fœdis tñ amoribus passim aspersis cõtaminatas.

THEOGONIA, Θεογονία. Deorum origo, quo nomine extat opus Hesiodi, deorum genealogias explicans.]

THEOLOGIA, f. 1. *Theologia*, G. Verstãd oder vvissenheit der geschrifft Gottes. *Gal. Theologie. Hisp. Theologia*] θεολογία, prima Philosophię pars, quæ versatur circa Dei & rerum diuinarum contemplationem.

THEOLOGVS, gi, m. 2. *Theologo*. G. Ein gelehrter der geschrifft Gottes, oder auss heyliger geschrifft võ Gott vnd Goettlichen dingen lehrẽ vnd handlen kan. *Gal. Theologien. Hisp. Theologo*] θεολόγος, circa rerum diuinarum cognitionem versans. Ci. 3. de Nat. Deor. Principio Ioues tres numerant ij, qui theologi nominantur.

THEON, m. 3. Θέων, nomẽ pictoris Samij, de quo Qu. li. 12. de Inst. Or. Alter Mathematicus, q̃ scripsit de spiritib. ad Ptol. Astrologũ. Tertius Grammaticus interpres Apollonij Rhodij. Fuerũt & alij, qui commemorantur a Suida. Fuit & marmoris cęlator hoc nomine, vnus ex ijs, qui Mausoleum cęlauerunt. cuius meminit Pl. l. 35. c. 11. Theon præter hos Poeta quidam fuit rabiosę cuiusdã loquacitatis petulantissimæq. maledicẽtię. Vnde factum est, vt Theonino dẽte rodi eum dicamus, qui conuiciis lacessitur. Vide Adagia.

THEOPHANES, m. 3. Θεοφάνης, Mitylenęus Historicus, scriptor rerum Pompei Magni. Cic. in Orat. pro Archia.

THEOPHRASTVS, m. 2. Philosophus, ex Eresio Lesbi oppido, prius Tyrtanus appellatus, deinde Euphrates, & postremò Theophrastus, ob oris, & eloquentiæ suauitatem propemodum diuinam. Hic Peripateticorum eloquentissimus doctissimusque fuit, Aristotelis discipulus, & in schola successor. Dicere solebat, doctum hominem ex omnibus solùm neq; alienis locis peregrinum esse, neq. inopem amicorum. Habuit discipulos ad duo millia. Opera eius a Diogene commemorantur, inter quæ sunt libri sex epitomes in Aristotelem de animalibus. Extant hodie tantũ de plantis cõuersi a Theodoro Gaza, & parua quædam opuscula. Excessit admodum senex. Ex Suida, Diogene, Strabone.

THEOPOMPVS, m. 2. Θεόπομπος. Chius orator & historicus post Thucydidem, & Hero. teste Quin. quib. vt in historia minor, ita oratori magis similis, vt qui, antequam esset ad hoc opus solicitatus, diu fuerit orator. Filius fuit Damasistrati teste Suida, & auditor Isocratis. Scripsit Epitomen Herodoti libris duobus, & Rerum Græcarũ historiam post bellum Peloponnesiacũ, incipiens vbi desijt Thucydides. Theopõpus alius fuit Athenẽsis, Theodectis filius, antiquæ Comædię scriptor, cuius fabulas recenset Suidas, præter hos Theopompus Gnidius, Cæsaris familiaris, qui Artemidorum habuit filium, qui apud Cæsarem ipsum plurimùm poterat, vt scribit Strab. li. 14. Theopompus item alius fuit Rex Spartanorum, qui cum primum instituisset, vt Ephori Lacedæmone crearentur, ita futuri regiæ potestati oppositi, quemadmodum Romæ cõsulari imperio Trib. ple. sunt obiecti, atque illi vxor dixisset id egisse illum, vt filio minorem potestatem relinqueret: Relinquã, inquit, sed diuturniorem. Val. Max. lib. 4. c. 1. Qui tamen lib. 2. hãc modestiam parum valuisse demonstrat, captum demum fuisse ostendens, & muliebri veste indutum euasisse.

THEOREMA, tis, n. 3. [*Speculatione* הגיון highaion. Ger. Ein blosse betschawung, oder nachsinnung ders gemuets. *Gal. Contemplation. Hisp.*] θεώρημα, speculatio, commentatio. Cic. de Fato.

THERAMENES, p. c. m. 3. cius Athenienſis, vnus ex triginta tyrannis, qui cũ à collegis multos insontes supplicio affici videret, ea de re conquerens, cum ceterorum omnium, tum præcipuè Critiæ, cuiusdam, qui reliquos vt potẽtia, ita & immanitate antecedebat, odi ũ in se concitauit, tandemque per calumniam circumuẽtus & innocens capitis damnatus, cum cicutam auidè hausisset, quod reliquũ erat è poculo eijciens, propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. De hoc sic Cic 1. Tusc. Quam me delectat Theramenes, qui cum cõiectus in carcerem, triginta iussu tyrãnorum venenum, vt sitiens obbibisset, reliquum sic è poculo eiecit, vt id resonaret, quo sonitu reddito, arridens; Propino, inquit, hoc pulchro Critiæ. Græci enim in cõuiuijs solent nominare, cui poculum tradituri sunt.

THERIACE, es, siue Theriaca, cæ, f. 1. *Theriaca*, תריאק tsori. G. Thiriack. *Gal. Thriacle. Hisp. Attriaca*] θηριακή, ἀθηριακή, medicamentũ præstãtissimum multis ex simplicibus conflatum, singulare aduersus venena omnia remedium Dicta theriaca, ἀπὸ τῶν θηρίων, hoc est, à venenatis bestijs, siue quod illarũ carnes recipiat hæc cõpositio, (fit. n. ex viperina carne) siue quod earum venenis aduersetur. Pli. certè Theriacam ab effectu non a materia videtur appellasse, non vnam eius conficiendæ rationẽ præscribens, cui tamen nulla admiscet venena. Quin & vitis quoddam genus in Thessalo nascẽs Theriacen appellant, non aliam ob causam, quã quod venenatis omnibus videatur resistere. Vide ipsum lib. 11. c. 21. & lib. 14. cap. 18.

THERMAE, f. 1. [*Stufe, bagni*. G. Von natur warme baeder. G. *Estuues, baing. Hisp. Banno, o estuffa*,] θέρμαι, loca aquas habentia, aut sponte natura calentes, aut fornace calefactas, sudandi, lauandive vtib. deputata, ἀπὸ τῆς θέρμης, hoc est, a calore. Propriè tñ Thermas vocamus, quas sudandi gratia ingredimur, q̃ Seneca Sudatoria vocat; Quid (inquit) cum sudatorijs? Omnis sudor per laborem exeat. In quę verò descẽdimus, vt lauemur, Balneas vocamus, & Balnearia. Quæ tamen differentia perpetua nõ est, nam & Thermas pro balneis legimus, in quibus aqua calida lauamur, vide Vallã in Raudẽsem, & ea quę supra annotauimus in dictione Balneæ. Mar. li. 1. Hic vbi miramur velocia munera thermas. Hinc Thermulæ, arũdim. Est & Therma, ciuitas in Thracia. Therme præterea Siciliæ oppidum, auctore Mela lib. 2. inde Thermitani.

THERMODOON, oontis, m. 3. vel Thermodon, ontis, secunda syl. p. Suidæ, fluuius Themiscyræ (quæ est regiuncula Cappadociæ cõterminaj Amazonum sedibus nobilitatus. Vir. 11. Aen. Quales Threicię cum flumina Thermodontis pulsant. Quo in loco nonnulli legũt Thermodoontis, impari syllabarum numero, sed perperam, cum secunda syllaba scribatur per ω μέγα. Hinc fit adiectiuum Thermodonteus. Prop. lib. 3. Thermodonteis turba lauatur aquis.

THERMOPOTAE, m. 1. θερμοπόται. qui calidam bibunt, vnde Thermopotare verbum effinxit Pla. in Trinum.

THER-

THERMOPYLÆ, p.c. m. 1. mons Græciæ longiſſimus, qui à Leucade incipiens in Aegæum vſq; mare protenditur, mediamq; Græciam ita dirimit, vt Italiam Apenninus. Dictæ Thermopylæ ab anguſtis faucibus, aquis calidis ſcatentibus; montium enim anguſtias, vt Latini portas, ita Græci πύλας appellant. Thermas autem aquas calidas eſſe nemo eſt, qui ignoret. Montem hunc maximè illuſtrem reddidit Lacedæmoniorum cum Mardonio pugna, & Leonidæ Regis interitus. Vide Her. lib. 7.

THERSITES, p.p. θερσίτης. Græcorum omnium fœdiſſimus fuit, quem Achilles ſibi procaciter cõuiciantem, pugni ictu interfecit. Huius inſignis deformitas ab Hom. l. 2. Iliad. graphicãs expreſſa, effecit, vt, cum hominem vehementer fœdum ſignificare velimus, θερσίτου βλῆμα. i. Therſitæ faciem eum habere dicamus. Iuu. Sat. 8. Malo pater tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis Aeacidę ſimilis.

THESAVRVS, ri. m. 3. [*Teſoro.* אוצר otſar. G. Ein ſchatz. *Gal. Threſor. Hi. Teſoro eſcondido, ſin dueno*] θησαυρός. eſt (vt Paulus Iureconſultus, de acq. rer. dom. l. nonnunquam (inquit) tam vetus depoſitio pecuniæ, vt eius non extet memoria, & iam dominum non habeat. Sic. n. fit eius, qui inuenerit, quod non alterius ſit. Alioqui ſi quis aliquid lucri cauſa, vel metus, vel cuſtodiæ condiderit ſub terra, non eſt theſaurus, vtpotè cuius etiam furtum ſit. Ci. 6. Phil. Serui domini patrimonium circumplexus, quaſi theſaurum draco. Vir. 1. Aen. Veteres tellure recludit Theſauros. Suppeditare alicui aliquid de ſuis theſauris, accipitur, pro quodam quaſi penu quarũ uis rerum repoſitarum. Qu. li. 2. cap. 7. Abundabunt autem copia verborum optimorum, & compoſitione, ac figuris iam non quæſitis, ſed ſponte, & ex repoſito velut theſauro ſe offerentib. Cic. 1. de Or. Theſaurus rerum omnium memoria. Nonnunquam, & in malam partem accipitur: vt, Theſaurus ſtupri, Theſaurus mali. Pla. in Amph. Teneo Theſaurum ſtupri. Theſaurus carbones facti ſunt, prouerbio in eos dici conſueuit, qui magnificis rebus expectatis, nil niſi fumum reperiunt. Hinc Theſaurarium, adiectiuũ: vt Theſaurarii fures, apud Plau. in Aul.

THESEIS, idis, m. 3. θησηΐς. poema Theſei geſta complectens. Iuu. Sat. 1. Vexatus toties rauci Theſeide Codri.

THESEVS, m. 2. Θησεύς. Aegei regis Athenarum, & Aethræ filius, qui dum eſſet adoleſcens, opera Medeæ nouercę penè veneno periit. Sed poſt mortem patris ad regnum euectus, tam multa digna memoratu peregit, vt inter plures Hercules vnus connumeretur. Debellauit Amazones, earũq. reginã Hippolytem rapuit, ex qua Hippolytum genuit. Creontẽ regẽ Thebarum Argiuos in bello cæſos ſepelirí prohibentem, interfecit. Oppreſſit & terribilem taurũ in Attica, Minotaurum in Labyrintho occidit, & Ariadnã, Phędrãque Minois filias clam ſecũ abduxit, ſed relicta Ariadna in Chio inſula, Phędram ſibi coniugio copulauit. Scironem, Procuſtem, & Schinim latrones Atticę, nect dedit; debellauit Cẽtauros. Thebas domuit. Pirithoum prędipua coluit amicitia, quo cum deſcendit ad inferos ad rapiendam Proſerpinam, ſed occiſo Pirithoo ipſe aliquandiu in vinculis Plutonis detentus, donec ab Hercule, qui illũ ſumma proſequebatur benęuolentia, liberaretur. Poſtremò iã ſenior, tot tantiſque reb. geſtis, patria, regnoque pulſus, in inſulã Syrũ nauigauit, vbi perijt, interẽptus a Nicomede, vel (vt quidam volunt) ex loco edito poſt cęnam deambulando delapſus. Primus inſtituit Athenis Panathenęa, hoc eſt, communem celebritatem in honorẽ Mineruæ, quę Grędè ἀθηναῖα nominatur. Idem in Iſthmo funebres ludos inſtituit. Reliqua vide apud Plutarchum.

THESIDES, dæ, p.p.m. 1. Θησείδης. pat. maſc. à Theſeo deductum, quo poetę vtuntur pro Hippolyto Theſei filio. Ouid. Epi. 4. Theſides, Theſeuſque duas rapuere ſorores.

THESIS, ſis, f. 3. [*Queſtione diſputata.* Ge. Ein furfatz, ſatzred. *Gal. Queſtion argument. Hiſp. Queſtion, argumento*] θέσις. quæſtio, ſiue argumentum, quod nobis tractandũ diſputandũve proponimus. Cice. in Top. Propoſitũ interpretatur. Propriè aũt Theſis, vt Rhetores vtuntur, eſt quęſtio generalis, & infinita, nullius perſonæ, loci, aut temporis circumſtantijs limitata. In quo differt ab hypotheſi, q̃ ea ſit quæſtio definita, certiſq. perſonis, tpibus, & locis propria. Vt ſi hoc modo proponamus, Sit ne omninò ducenda vxor, Theſis erit. Sin id de vno quopiã peculiariter quæramus, aut loci, temporiſve circumſtantijs reſtringamus, hoc mõ, Sitne Catoni ducenda vxor Martia, eo tempore quo omnia flagrant ciuili bello, iam dicenda erit Hypotheſis. Ci. de Orat. Orator a proprijs perſonis, & temporibus ſemper ſi poteſt, auocat controuerſiam. Latius. n. de genere, quàm de parte diſputare licet, vt quod in vniuerſo ſit probatum, id in parte ſit probari neceſſe. Hæc igitur quæſtio a proprijs perſonis ad vniuerſi generis rationem traducta, appellatur Theſis.

† THESMOPHORIA, θεσμοφόρια. Cereris ſacra, quæ & Cerealia a Latinis dicuntur.]

THESMOTHETÆ, m. 1 θεσμοθέται. magiſtratus apud Athenienſes a legũ latione ita appellati, qui ætate, & vſu docti, domi iura dabant, querelas, accuſationeſq. cognoſcebant, deq. cõtrouerſijs æquo examine decernebant, quotannis quoq. leges recognoſcebant, emẽdabantq. & ad congruentiam ſenſumq. conſentaneum reducebant.

THESPIÆ, f. 1. Θέσπιαι, oppidum liberũ in Bęona (vt Strabo ait li. 9.)

Heliconi proximũ, ſed eo magis Auſtrale, Criſſæo imminẽs ſinui. Theſpias nobilitauit Praxitelis Cupido a Glycerio meretrice ibi conſecratus. Hinc Theſpiades. Θεσπιάδες. dictę ſunt Muſæ, ſeu Nymphæ Theſpias incolentes. Sunt & aliæ Theſpiæ in Magneſia Theſſaliæ contermina, quarum meminit Plin. lib. 4. cap. 9.

THESPIS, m. 3. primus poeta Tragicus apud Athenienſes. Hor. in Arte: Ignotum Tragicæ genus inueniſſe Camœnę Dicitur, & plauſtris vexiſſe poemata Theſpis.

THESPROTIA, f. 1. regio Epiri, Chaoniæ proxima, teſte Pli. in Proœ. li. 4. Luc. lib. 3. Theſproti, Dryopeſq. ruunt.

THESSALIA, f. 1. regio Græciæ, ex vna parte Bœotiam, ex altera Macedoniã habens, ad mare inter Peneũ amnẽ, & Thermopylas extẽſa. Prius Aemonia ab Aemone rege, & Pelaſgicon Argos, & Hellas, & Dryopis dicebatur. In hac genitus rex nomine Græcus, à quo Græcia; ibi natus eſt Hellen, à quo Hellenes. Homerus eius ſcolas tribus nominibus appellat, Myrmidonas, Hellenas, & Achæos. Olim etiam Pyrrhęa dicta eſt, teſte Strab. lib. 10. à Pyrrha Deucalionis vxore, cuius tempore (vt ait Ariſt.) ingens imbrium illuuies maiorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit, paucis, qui ad montium culmina ſeſe receperant conſeruatis. Inter quos Deucalion Parnaſſum petierat, ratibuſque ad ſe confugiẽtes per ſũmum Parnaſſi iuga benignè fouebat. Propter quod dictus eſt genus humanum reparaſſe. In Theſſalia ſunt montes viginti quatuor, quorum nobiliſſimi Olympus, Pierius, patens domuſq. Muſarum, Pelion, & Oſſa, gigantum bello memorati. Itẽ Pindus, & Othrys. Lapitharum ſedes. Flumina in ea (vt ſcribit Herod.) ſunt Apidanus, Enipeus, Onochonus, Pamiſus, Peneus, & Phenix.

THESSALONICA, cę, f. 1. [*Salonico.* Ger. Ein beruempte ſtatt in Macedonia, am meer gelegen. *Gal. Soloniche. Hi. Salonega.*] Θεσσαλονίκη. vrbs clariſſima Macedoniç, ad ſinum Thermaicum ſita, non procul ab Echedori fluminis oſtio, quę primùm à Caſſandro condita dicitur, & Halia appellata. Theſſalonicę autem nomen à Philippo Amynthæ filio accepit, cum ille in eius agro Theſſalos ingenti cłade profligaſſet.

THETA, f. 1. Θῆτα. nomẽ eſt literæ Græcæ, quę apud nos valet th, aſpiratum. Hęc in Græcorum iudicijs nota erat condemnationis, quẽadmodum apud Latinos C. quod ea ſit prima litera in dictione θάνατος, quæ illis mortem ſignificat. Huc alluſit Perſius Sat. 4. Et potis es vitio nigrum prefigere theta.

THETIS, f. 3. Θέτις. Pelei Theſſaliç regis vxor, Nerei marini Dei filia, & Achillis mater. Accipitur pro mari. [*Mare.*] Virg. 4. Eclo. Tentare Thetin ratibus,

THOAS, maſc. 3. Θόας. fuit rex in Taurica regione, ad quem delata eſt Iphigenia Agamemnonis filia, & ab eodẽ Dianæ Tauricæ ſacris prędecta. Hunc poſtea occidit Oreſtes, à ſorore adiutus: cum illũ quoque Thoas Dianę arę deſtinaſſet. De quo Ouid. lib. 3. de Pont. Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora. Alter rex *Lẽni fuit*, Liberi patris filius, ex Ariadne Minois filia, & pater Hypſipyles, ſolus filiæ pietate ſeruatus, cum cæteræ omnes Lemniæ mulieres viros ſuos, & parentes trucidarent. Ouid. li. 7. Metam. Patronomyca Thoantis, idos, & Thoantias, quæ à poetis vſurpantur pro Hypſipyle, Thoantis filia.

† THOLOS, θόλος. propriè erat vmbilicus teſtudinis *in templis*, ex quo donaria ſuſpendi ſolebant. Virg. lib. 9. Ouid. lib. 6. Faſt.]

THORAX, cis, m. 3. [*Petto, pettorale, coraζza, coraζzina.* Ital. charneh. G. Die bruſt der oder leyb võ hals an biſs auff den bauch] θώραξ. à medicis, & rei anatomicę peritis, dicitur pars corporis ab ipſis clauibus vſq. ad diaphragma, coſtis vndiq. circũſcripta, partęſq. vitales cõtinens: vnde cum apud Plinium, Celſumve legimus, medicamentum aliquod vitia pectoris purgare, intelligere debemus, concauitatem illam, quæ intra ſeptum pectoris continetur. Accipitur item pro quouis munimento pectus tegente, ſiue illud laneũ ſit, ſiue ferreum, ſiue ex alia materia confectum. [*Armatura*] Vir. 10. Aen. Thoraca ſimul cum pectore rupit. Idem 11. Aen. Thoraca indutus ahenis Horrebat ſquamis. Pli. li. 7. c. 20. Vidimus Athanatum nomine, prodigioſæ oſtentationis quingentario thorace plũbeo indutum. Laneus thorax. Suet. de Aug. Hieme quaternis cum pingui toga tunicis, & ſubucula, thorace laneo.

THRACA, cæ, f. 1. regio Macedoniæ propinqua, quę & Thracia dicitur. Vir. 12. Aen. Gemit vltima pulſa Thraca pedum.

THRACE, ces, & Thracia, f. 1. [*Tracia, regione d'Europa. Gal. Romanie. Hi. Tracia Romania,*] Θρᾴκη. Europæ regio, Macedoniæ ad Occaſum proxima, a Septentrione Iſtrũ habens, ab Oriente Põtũ, à Meridie Aegæũ mare. Olim Scython, poſtea Thracia, à Thrace Martis filio, ſeu ab aſperitate dicta: Græcè. n. τραχὺ aſperum dicimus. Eſt. n. regio (vt Pomponius ſcribit) nec cœlo, nec ſolo tractabilis, niſi qua mari propior eſt, infœcunda, frigidaq. Habet feros homines, aſpero cultu. In ea sũt vrbes celebriores Apollonia, Aeneos, Nicopolis, Byzãtium, Perinthos, Lyſimachia, Callipolis, Annes ad Hebrus, & Neſtos: Montes, Aemus, Rhodope, & Orbelos. A Thracia ſit gẽtile Thrax. Vir. 3. Æn. Thraces erant. Fœminiñ eſt Thraſſa, Θρᾴσσα, ſiue Threiſſa, Θρῄσσα. Idem 1. Ac. Qualis equos Threiſſa fatigat Harpalice. Thracius, a, um, poſſeſſiuum. θρᾴκιος. Idem 5. Aen.

5.Aen.Quem Thracius albis Portat equus bicolor maculis . Item Threicius,a,um.Θρήικιος. Idem 6. Aeneid. Threicia fretus cythara.

THRASVMENVS,m.2.lacus in agro Perusino,Annibalis victoria,& Flaminij Consulis clade nobilitatus.Ou.li.5.Fast.Sunt tibi Flaminius, Thrasumenaque littora testes.Dictus à Thrasumeno puero, quem Aegyla nympha rapuisse dicitur.

THRASYBVLVS,p.p.m.2.Θρασύβουλος,nobilis Athenien sis fuit,ingenti animi magnitudine,& amore in patriam singulari:qui à triginta tyrannis in exilium actus,comparato exercitu non admodū magno,adiunctisque exulibus,sibi, suisq. reditum in patriam manu comparat,lato prius plebiscito', de iniurijs vltro, citroque oblitterandis,quod ἀμνηστίαν Greci appellant.Cæsus est ab Aspēdijs,nocte in tabernaculum eius facto concursu, ob pecuniam acerbius imperatam.Vide Xenophontem Rer.Græcarum lib.4.

THRONVS,Θρόνος.à nostris sedes,siue solium dicitur,quamuis in scripturis sacris Throni quandoque non pro cathedris, sed pro virtutibus aliquibus in cœlestibus,in quibus Deus semper sedeat quasi in quadriga sua ponatur.

THVCYDIDES,dis,& dę,m.1.& 3.Θουκυδίδης.historicus Athenien sis Holori filius,nobili i primis genere,vt qui a Miltiade,& Cimone ducib.ortum traheret,qui & ipsi genus suum ad Aeacum Iouis filium referebant.Vxorem duxit è Thracia oriundam,alioqui diuitem,cuius opes assecutus,non in voluptates , sed bonam earū partem in ocium literarium erogauit ; nam bellum Peloponesiacum scribere aggressus,eodē quo illud gerebatur,tempore Athenien sibus pariter,ac Lacedęmonijs aliquot militib.qui bello interessent, mercedem præbebat,qui res quotidie veras sibi renūciarēt , quas fidelius se accepturum sperabat,si non solùm ab amicis, sed etiam ab hostib, de ijs edoceretur,ne partes quisque suas falso tueretur . Præceptores habuit in philosophia Anaxagoram,& in Rhetorica Antiphontem.Scripsisse autem putatur historiam in Aegina insula,quo in exilium se contulerat. Sepultus est in agro Attico iuxta sepulchra Miltiadarum,in loco,qui Cæla appellatur. Quidā Athenis obijsse dicunt,expleto iam legitimo relegationis tempore. Alij in Thracia decessi fle uolūt,ossaq.eius Athenas in maiorū suorum sepulchra fuisse relata : vbi & cippus erectus cū hac inscriptione, Thucydides Holori iacet hoc Alimusius antro.Hæc ferè ex Marcellino .Qui l.10.c.1.de Thucydide sic scribit: Thucydides,& Herodotus,longè cæteris in historia præferendi,quorum diuersa virtus laudem pene est parem cōsecuta. Densus,& breuis,& semper instās sibi Thucydides,dulcis,& cāndidus,& effusus Herodotus Ille cōcitatis,hic remissis affectib.melior ; ille concionibus,hic sermonibus. Dionysius Halicarnasseꝰ scribit,Demosthenē adeo Thucydidis stylum probasse, vt eius libros octies sua manu descripserit,totumq. ferè edidicerit.Cic.in Brut. Thucydidem (inquit)imitamur.Optimè,si historiam scribere, non si caulas dicere cogitamus.Thucydides.n.rerum gestarum sincerus pronunciator,& grandis etiam fuit.Hoc forense concertatorium non tractauit.Orationes autem quas interposuit,eas ego laudare soleo,imitari neq.possim,si velim: nec velim fortasse,si possim.Hact.Cic.

THVCYDIDIVS,a,um,o.1.2.Cic.in Orat.

THVLE,es,f.1.Θούλη. insula est in ditione Scotorum,in Septentrionē vergens vltra Orcades,latitudinem habēs graduū LXIII.Quo fit vt circa æstiuum solstitium,quam breuissimæ ibi sint tenebræ,Sole ab illorum horizonte,quam minimum recedēte : quemadmodum contra circa solstitium hibernum nihil ferè,aut quam minimum habēs diei,Sole tropicum Capricorni ab illis disiunctissimū perambulante . Hęc extrema fuit earum , quæ in Septentrionali Oceano Romanis fuerunt cognitæ: vnde etiam a Virgilio vltima Thule appellatur 1.Georg.

THVRIBVLVM,li,n.2.[Turibolo.]Cic.in Ver.Num etiam de L.Papyrio Thuribulum emisti ?

THVRIVM,n.2.Θούριον.vrbs Magnę Grecię,olim nobilissima,ad sinū Tarentinum sita,inter Crathin,& Sybarim amnes a Thuria vicino fonte nomen habens.Huius incolæ Thurij dicti sunt,& Thurini.Θούριοι,καὶ Θουρῖνοι.qui cum aliquamdiu floruissent,a Lucanis in seruitutem tracti,&a Tarentinis infestati,tamdem in Romanorū tutelam sese dedere sunt coacti,qui eò deducta colonia,vrbem eorum,pro Thurio Copias appellarunt. Strab.li 6.

THVS,uris,n.3.(Incenso:לְבוֹנָה lebonah.Ger.weyhrauch.Ga.Encēs. Hif.Elencienſo,]λίβανος.lachryma est exiguæ arbusculæ,vni terrarū Arabię concessa,gratissimū in sacrificijs Deorum suffitum præbēs: vnde etiam nonnulli nomē accepisse existimāt,ἀπὸ τοῦ θύειν, quod est sacrificare. Alij Latinam vocem esse putant, a tundendo dictam:vnde & citra aspirationem scribere malunt.Sed de hoc latius infra suo loco,in dictione Tus,turis.

THYASVS,m.2.[Ballo,]θυάσος.saltatio,siue chorea dicit,quę Baccho exhibebat:a verbo θυάζειν,quod est Orgia celebrare.Virg.5. Ecl. Instituit Daphnis thyasos inducere Baccho.

THYESTES,m.3 filius Pelopis ex Hippodamia,& Atrei frater,ac Tantali nepos,qui cū fratri,cui pessimè cupiebat,aliter nocere non posset, vxorem eius per adulterium polluit.Atreus vero ei filium epulandum apposuit.Ob quæ flagitia Sol ne pollueretur ,'retrosugisse fertur.Thyestis fabula scribitur a Seruio,Atreū,& Thyestē germanos,cum dissensione sibi nocere non possent,in simulatā gratiā ferunt rediisse:qua occasione Thyestes cū fratris vxore cōcubuit; Atreus vero ei filium epulandum apposuit : quę Sol abominatus, ne pollueretur,aufugit.Sed veritas hæc est:Atreū apud Mycenas primùm solis eclipsin inuenisse,cui inuidens frater,ex vrbe discessit eo tēpore,quo eius probata sunt dicta.Hactenus Seruius,enarrans illud Vir.lib.1.Aen.Nec tam aduersus equos Tyria Sol iūgit ab vrbe.Et rursus illud 11.Aen. Atrides Protei Menelaus ab vsque columnas Exulat, &c.Inde Thyesteus,ea,eum. Ouidius. Oui.l.15. Met. Neve Thyesteis cumulemus viscera mensis.

THYADES,pe.c.f.1.θυάδες.Bacchi sacrificulæ,quę & Bacchæ,& Menades,& Bassarides dicūtur.Rationem autem huius nominis quidam referūt ad Thyam quamdam Cephisi filiam,quę prima omniū Dionysiyo initiata, Orgia eius celebrauit, Bacchicoque furore correptis nomē reliquit,vt ab ea Thyades dicerētur.Alij hanc nō Cephisi,sed Castalij cuiusdam indigenæ filiam fuisse volunt.Vide Cœl.Rhodig. li.16.c.19.

THYMBRA,bræ,f.1.θύμβρα.campus Troadis , per quem Thymbrius fluuius in Scamandrum influit.Thymbræ autem nomē huic cāpo factum putat Seruius a copia thymbrę herbæ , quā Romani Cunilam vocant,cuius maximus hoc in campo est prouentus.Fuit itē Thymbra vetustum ijs in locis oppidum,Dardani opus,cuius meminerunt Strab.li.13.Pli.lib.5.c.30.

THYMBRÆVS,m.2.θυμβραῖος.Apollinis cognomentū,siue a Thymbra Troiadis campo,siue ab eiusdem nominis vrbe,in qua colebatur, impositum.Virg.3.Aen.Da propriam Thymbræe domū.Vbi Seruius, Thymbręus Apollo dictus est a loco Troiæ vicino,pleno Thymbra,in quo & nemus habuit,& templum.Verū quia Græcè θύμβρη dicitur , in derivatione η,in æ,diphthongum mutatur : vt Αἴτνη.Aetnæus:Δίρκη,Dircæus:κρητή,Cretæus. Apollinis Thymbręi templum Strabo in ea parte fuisse tradit,qua Thymbrius fluuius in Scamandrum influit,quo in templo ferunt Achillem a Paride fuisse interemptum.Inde factus locus fabulæ, vt Achilles Apollinis sagittis diceretur esse interfectus.

THYMELICI,m.2.θυμελικοί. dicuntur gesticulatores,qui in pulpito Orchestræ, quod Thymelen vocabant , fabulę subseruiebant , & histrionibus in scenam abditis,populum gesticulatione retinebāt. Meminit horum Vitruuius, diuersosq. eos facit a scenicis.Scenici enim dicebātur histriones,qui in scena fabulam agebant, Thymelici verò,qui personam ex fabula non habentes ante scenam in orchestra saltabant,& scenę subseruiebant.

THYMVS,vel Thymum,m.& n.2.*Thimo herba*.G.vvelscher quēdel, thymchen vnd immen kraut.Ga.Du thym.Hiſ.Tomillo,yerua,]θύμος,frutex humilis, odoratui,apibusque gratissimus.Virg.3.Eclo. Dumque thymo pascentur apes , dum rore cicadæ.Hor.2. Carm. Vt apis Matinę carpentis thyma per laborem. Sunt autem thymi duo genera , album.s. & nigrum. Vnde Bithymum mel,quod ex vtroque thymo collectum est,teste Pli.li.11.c.36.Thymus item(vt inquit Iulius Pollux) verruncula est Aegyptiæ fabæ magnitudine, scabra, & subrubēs sanguine,cuius summa pars(vt Celsus inquit) florem thymi repræsentat,in genitalibus,sede,feminibus,palmis, & inferioribus pedum partibus nascens.Vide Pli.li.21.c.10. Hinc Thyminus adiectiuum,quod ex thymo factum . Thymosus aliud adiectiuum. Pl.li.11.c.15.Thymosum mel non coit.

THYNNVS,m.2.[Tonno,תַּנִּין tannin.Ger.Thunnub,ist ein meerfisch, wirt eingesalzen,tonnen fisch.Ga.Thon,ou thonnine.Hiſ.El atun pescado conoscido,]θυννῖον,piscis marinus est notissimus,qui mense Maio copiosissimè capitur in freto Gaditano,nā id tpis ex Oceano Atlantico in mare Mediterraneū irrūpit,non paruo Gaditanorum quæstu, qui infinitam eorum multitudinem retib. extrahunt cetarijsq.inferūt,saliūtq. mēbratimq. dissectos & in cadis asseruatos celebri mercimonio per oēm Europam diffundunt Gallicè *de Lathonyne*. Hæc ferè ex libello Pauli Iouij de Romanorum piscib.

THYNNEVM,pe.pr.n.2.θυννεῖς, sactum erat, quo piscatores Neptuno thynnum immolabant spe impetrandę ab illo felicioris capturę. Vide Cœl. Rhod.lib.5.c.6.

THYONEVS,m.3.triū syl.θυωνεύς,cognomē Bacchi,quod a θύω,i.sacrifico, quidā deductū putāt,quod illi adhuc inter humanos versātī sacrificaretur.Quamquam non desunt , qui id cognominis eum a matre sua Semele accepisse velint quæ alio noīe dicta est thyone, θυώνη.Ou.4.Met. Additus his Nyseus in detonsusque Thyoneus.

THYRSVS,m.2.θύρσος,propriè dicitur illud in herbis,quod virgulæ īmodum,vel teli rectitudinem consurgit.Pl.li.19.c.8.Inuētum oēs Thyrsos hasta lactucarum prorogare vrceos conditos. Est præterea Thyrsus hasta aculeata,hederis obtecta , quam in Orgijs Bacchi quatiebant. Tacit. Messalina crine fluxo Thyrsum quatiens. Scribit Diodorus,Dionysium in coercitu habuisse mulieres Thyrsis armatas.Et Macrob.ait,Liberum patrem tenere Thyrsum, qd est latens telum cuius mucro hedera lambente protegitur. Vnde Thyrsiger,θυρσοφόρος,dictus est Bacchus.Seneca in Medea,Candida Thyrsigeri proles.Lucretius accepit Thyrsum pro furore,ardo

re,ſtimulo,vel inſtinctu,cum ait,Percuſſit Thyrſo laudis ſpes magna meum cor.

SHYSSAGETAE,pe.c.m.1.θυσσα γέται,populi Scythici,vltra Męotim, & Sauromatas venatione ſeſe alentes,apud quos Tanais oritur, teſte Hero.l.4.cum alijs tribus fluminibus in Męotim illabentibus.

T A N T E I

TIARA,p.p.f.1.[*Mitria,capello muliebri*,מגפח mitſnepheth עטף mingbahah.G.Ein hauptgezierd der weiberen in Perſia,wirt gemeinlich fur ein konigs hut,oder biſchoffs infelen.G.*Ornement de teſte de femmes de Perſe,du quel ont usé puis apres les Rois,& Pontifes.Hi.Mitria,corona,capello,o ſombrero*,]τιάρα,καυσία,ge.ſe.ornamentū capitis Perſicarum prius mulierum,quo poſtea vſi ſūt Reges,& Sacerdotes.Iuu.Sat.6.Et Phrygia veſtitur bucca tiara.Vir. Per vſurpationem dixit: Sceptrumq; facerq; tiaras. Alioquin.n, Tiara dicimus,teſte Seru.Hier.ad Fabiolā:Quartū eſt genꝰ veſtimēti rotundū pileolū ,quaſi ſphera media ſit diuiſa ,& pars altera imponatur in capite.Hoc Græci,& noſtri τιάραν, nonnulli galerū vocant.Non habet acumen in ſummo,nec totum vſque ad comas tegit,ſed tertiam partem a fronte inopertam relinquit , atque ita in occipitio vitta conſtrictum eſt , vt non facilè labatur ex capite.

TIBARENI,m.2.τιβαρηνοί,populi Chalybibus cōtigui,teſte Pomp.l.1.in riſu, & luſu ſummum conſtituentes bonum:tenaciſſimi interim iuſtitiæ,vt qui niſi ante denunciato die,hoſtē non adoriantur. De his memoriæ prodidit Nymphodorus,Muliere partu ſoluta virum in lectulo decumbere, & tanquam partus auctorem,ab vxore puerpera curari, quod & ipſum confirmat Valer,Flac.Argo.li.5.his verſibus.Hinc Tibarenum Dant virides poſt terga lacus,vbi deſide mitra Fœta lgat, partuque virum fouet ipſa ſoluto.

TIBERIAS,adis,f.3.τιβεριάς, vrbs Iudææ ab Herode condita , & in gratiam Tiberij Cæſaris ita appellata, Auctor Steph.

TIBERIVS,m.2.τιβέριος,Liuiæ Auguſtæ filius,& priuignus Auguſti, eiuſdemque in Imperio ſucceſſor omni anaritiæ, libidinis, & crudelitatis genere contaminatiſſimus. Vide Suet.Tranq.

TIBERIS,ris,m.3 qui,& Tybris,τύβρις,Dionyſio,τιβερις,καὶ θύμβρις Steph.celeberrimus Italiæ fluuius,è media fere longitudine Apennini,& Aretinorum finibus defluens,qui multis deinde fluminib. auctus ab Etruria Latium,Ianiculumq; ipſum ab vrbe Romana diremit,tandemq; 15.ab vrbe lapide duob.oſtijs modico interuallo diremptis in mare euoluitur,in ea parte,qua Ancus Martius Oſtiā extruxit,de tōne nominis diuerſi diuerſa prodiderunt,adeo,vt nō facilè fuerit certi aliquid conſtituere.Liuius a Tiberino Albanorū rege dictum exiſtimat,in traiectu eius ſubmerſo, cum ante Albula diceretur. In qua ſententia Ou.quoq; fuiſſe videtur, ſic ſcribēs, li.3.Faſtor.Albula,quē Tiberim merſus Tiberinus in vndis Reddidit,hybernis fortē tumebat aquis.Seruius , Tiberis nomen ipſa etiam Alba vetuſtius eſſe contendit: iōq; nominis eius originē ad Thybrin potius Etruſcorum regem referendum exiſtimat,qui Latium crebris latrocinijs infeſtans,tādē circa hunc fluuium eſt occiſus.Cui ſententiæ Vir.quoq; non obſcure,ſubſcribit,apud quem loquitur.Euander li.8.Æn.Tum reges aſperq; immani corpore Tybris:A quo poſt Itali fluuium cognomine Tybrim Diximus. Alij nō tam a regis huius nomine,quā ab iniurijs,& contumelijs,quib, in obuium quemque circa hunc fluuium graſſabatur appellationem hanc tractam exiſtimant: vnde Thybrim ſcribendum contēdunt, quaſi τύβριν , vt dictionem conflatam intelligamus ex articulo fœminino, & nomine ὕβρις , quam ſcripturam etiam apud Dionyſium Afrum obſeruauimus.Nos thybridis nomen antiquus eſſe putamus.Tiberis recentius,litteris aliquot(vt ſolet) temporis lapſu immutatis.Quo fit , vt illud poetis,hoc Oratoribus ſit vſitatius.Stephanus quoque in vrbium Onomaſtico vtrumque nomen agnoſcit,niſi quod apud illum,θύμβρις,legatur,m,litera communi Græcorū conſuetudine adiecta,θύμβρις(inquit)ποταμὸς ῥώμης, ὃς καὶ τίβερις, Hiſce rationibus,in eam potiſſimum ſententiam adducor,vt thybris diſſyllabum,th,aſpirato,& y.Græco ſcribendum putemus.Triſyllabum autem Tiberis,t,tenui , & i,noſtro.Quam ſcripturæ rationem etiam a Græcis videmus obſeruari apud quos τίβερις,τιβέριος,τιβερῖνος,τιβερινὸς,& cætera omnia hinc deriuata per iota ſcribi videmus.

TIBERINVS,pe.pr,m.2.τιβέρῖνος, Capeti filius,& Albanorū rex,qui in vicino flumine ſubmerſus,effecit,vt pro Albula Tiberis dicerētur.Liu.li.1.ab vrbe. Latino Alba ortus,Alba Atys,Aty Capys,Capy Capetus,Capeto Tiberinus,qui in traiectu Albulæ ſubmerſus, celebre ad poſteros nomen fluminī dedit.Tiberinus item a ſuperſtitioſa antiquitate creditus eſt Deus eſſe.Tiberis fluuij præſes,cuius monitu Aeneas Euandri ſibi auxilia adſciuit;de quo ſic ſcribit Virg.li.8.Aen.Huic Deus ipſe loci fluuio Tiberinus amœno,Populeas inter ſenior ſe attollere frondes Virus. Quin & fluuius ipſe in ſacris dictus eſt Tiberinus , teſte Seruio , quemadmodum in ποιησεξίᾳ, Tiberis & in poeſi Tybris.

TIBERINVS,a,um,p.p.o.1.2 τιμβρεῖος,Step.peſſimum eſt a Tiberi deductum,vt Oſtia Tiberina,apud Virg.1.Aen.Tiberina flumina, apud eumdem lib.12.

TIBIA,f.1.[*Gamba,pitua*,שוק ſchoc.Germ.Das ſchinbein.*Ga.Iambe.Eſpos de la iambe.Hiſp.Eſpinilla,ò canilla de la pierna.*]κνήμη,proprie os cruris oppoſitum ſuræ. Celſus lib.8.c.1. Ipſum autem crus eſt ex oſſibus duobus &c. Verum alterum os ab exteriore parte, &c.alterum a priore parte poſitum, cui tibiæ nomen eſt, longius, & in ſuperiore parte plenius , ſolum cum femoris inferiore capite committitur,ſicut cum humero cubitus.Tibiam item αὐλόν, vocamus inſtrumentum muſicum oblongum,teres, & foraminoſum, quod inflatum,& digitis modo adductis,modo reductis temperatum,non inſuauem reddit ſymphoniam . Has primum ex grui tibijs confectas exiſtimant,& inde nomen accepiſſe.Hor.de Arte, Tibia non vt nunc orichalco vincta tubarq; æmula,ſed tenuis,ſimplexque foramine pauco,Ouid.5.Triſt.Ele.1.Tibia funenb.conuenit iſta meis Cicer.1.Tuſc.Non intelligo quid metuat cum tam bonos ſeptenarios fundat ad tibiam.Virg 8.Ecl.Incipe Mœnalios mecum mea tibia verſus.Ci.1.de Clar,Or. Si tibiæ inflatæ non referant ſonum,abiiciendas eas ſibi tibicen putet.

TIBIALIA,ū,n.3.*Calze,gābere*.מכנסים michneſaijm.G.Struēpfi hoſen , ſtifflen , oder der gleichen das man an die ſchinbein legt. G.*Iamberes,bas de iambes,armures de iambes.Hiſp.Armadura de quella parte medicas calzas*,]περισκελίδες,velamēta tibiarum.Suet. in Aug.Hieme femoralibus, & tibialibus muniebatur.Tibialia,ꝓ ocreis,quibus tibiæ militum muniuntur.Paulus Iureconſultus ; Si tibiale, vel humerale miles alienauit.

TIBIALIS,& hoc le,o.3.αὐλητικός,idoneum ad Tibias faciendas.Pl. li.16.c.36.Tertia arundo eſt tibialis calami.

TIBICEN,inis,m.3.ſecunda ſyll.pro.[*Trombetta*,חלל cholel.Germ. Ein ſchwegler,ſchvveglē pfeiffer,αὐλητής,ꝙ tibia canit.Pl.in Phe. Tibicē vos interea hic delectauerit.Ci.ad Gal.li.7.Qui ſciret ſe nec potem bellū tibicinem habere.Hor.2.Epi.1.Nunc tibicinibus nūc eſt grauiſa tragœdis.Tibicines item,ἀντηρεῖδες,pilæ dīr ſiue tigna, quib.ædificia inclinata,& alioq ruitura ſuſtinētur. Iuu.Sat.3 Nos vrbem colimus tenui tibicine fultam.Tibicen pro ſuſtentaculo telæ.Ou.4.Faſto.Hæc modo verſabat ſtantē tibicine telam.Vir.quoque hemiſtichia ſua,quæ in Æn.aliquot reliquit imperfecta,Tibicines appellabat, eo ꝙ ad fulciendā,ſupplendāq; ſiniam,ad ipſi eſſent inſerta.Ipſæ quoq; particulæ quib.verſuum hiatus replentur, alioqui nihil facientes ad ſiniam,Tibicines a Grammaticis appellātur.Quale eſt hoc apud Vir.Sic fortè precatur: Nam fortè vacat.

TIBICINA,ę.p.c.a.1.αὐλητρίς,mulier tibia canens.Mart.lib.14.Ebria non madidis rumpit tibicina buccis.

TIBVLLVS,m.2.prænomine,Albius poeta Elegiographus,Romæ natus Hircio,& Pāſa Coſs.qui annus ēt Ouidij poetæ natalis.fuit inſignis.Ex amicis Meſſallā Coruinū maxime coluit.Ex poetis familiares habuit Horatiū,ꝙ eū iudicē ſuorū appellat ſcriptorū,& Ouidiū,ꝙ mortē eius elegantiſſima defleuit Elegia.In amoribus & nimius , & incōſtans fuiſſe videt,vt ꝙ prior Marathū , & Chernuhū pueros,Deliā quoq;amarit Sulpiciam,& Neerā,omniū aūt maximè Nemeſin, cuius formam , & venuſtatem bona operis ſui parte poſteritati commendatur.Obijt Romæ virenti adhuc ætate.

TIBVR,uris,p.g.c.f.3.τίβυρις,τίβυρα,καὶ τίβουρά.Step.ciuitas i Sabinis, 16.ab vrbe lapide,crebris fontibus irrigua , & ſingularis aeris temperie commendata.Ou.4.Faſt.Mœnia Tiburis vdi.*Mar.lib.6.* cum mors venerit in medio Tibure Sardinia eſt.Eſt autē hoc oppidum origine Græcum,a Tiburto Catullo,A Cerace Amphiarai liberis poſt prodigioſum patris ad Thebas interitum cōditū & a Tiburti noīe , ꝙ ex tribunatu maximus erat , Tibur appellatū,Auctores Cato.in Orig.& Solinus & Sextus ſcriptor Græcus.

TIBVRS,urtis,m.3.τιβουρτῖνος,gentile a Tibure deductum.Vir.Æn. Haud aliter Tarchon Tiburtum ex agmine Prędā Portat ouans. Cic.pro Balbo,Coſſinius Tiburs.

TICINVM,m.2.[*Pauia.G.Pauie.Hiſpa.Pauia*,]p.p.τίκινον,Ptol.τικινός, Steph.Inſubriæ ciuitas,quam hodie Papiā vocant,D.Aug corpore & celeberimo gymnaſio inſignis:a Ticino fluuio præterlabente nomen habens.

TICINVS,m.2.[*Teſino*.Germa.Ein waſſer in Italia,fleuſt feer Pauey hin.*Gal.Teſine.Hiſpa.teſin*,]τίκινος, fluuius Inſubriæ in Eridanū fluens a quo vicinum Ticinum eſt appellatum,nunc Papia.Sil.li.9.Dum Romana tuæ Ticine cadauera ripæ Non capiant.

TICINVS,m.2.[*Teſino*,]alter fluuius eſt Piceni,non procula Ripatranſone , de quo Ioannes Garzo Ripanorum geſta deſcribens plene tractat,in eo li.quem Theodotus Quatrinus Rip.auxit, & imprimendum curauit.Illuſtrique,ac Reuerendiſ.Philippo Seghæ Epiſcopo Ripano meritiſſimo dicauit.

TIFERNVM,n.3.τίφερνον, Vmbriæ oppidum eſt,teſte Pto.li.3.cap.1.a quo Tifernates,quorum meminit,Plin.lib.7.c 14.

TIFERNVS,m.2.τίφερνος,fluuius eſt in ſecūda Italiæ regione,Apulos diuidens a Ferentanis.Pli.lib.3.c.14.

TIGILLVS,& Tigillum,m.& n.2.[*Trauicello*.Ger.Ein kleine raſer, laetlin.*Gal.Solineau,petit cheuron.Hiſpa.Pequenna viga.*]δοκίδιον, dim.a Tignus,& Tignum Liu.lib.1.ab vrbe. Tanto ille per vmbilicum capite adaperto,velut fulgurum malit ruinam. Tibul.li. 2.Eleg.1.Illi compoſitis primum deducere tigillis Exiguam viridi fronde operire domum.Cat.Ianua fulſiſa tigillo.

TIGNARIVS,a,um,o.1.2.adiect.a tignis deductum,vt Tignarius faber.δοκοπηγός,qui tigna dolat,aut ædificio adaptat. In qua significatione legitur,& Tignarius absolutè.Cicer.deClar.Ora.Ego me Phidiam esse mallem,quàm vel optimum tignarium.

TIGNVS,ni,m.2.& Tignū,neut.[*Traue,*עב hab קורה Korah.G Ein rafen eines tachstulas.G.*Soliue,cheuron,marrain.Hisp.Viga,o madera de la techumbre,*]δοκός,trabs, qua variè disposita domus extruit, & propriè cui superponit tectū;a tegendo nomen deductū. Lucr. l.1.Et celeri flamma degustant tigna Hor.de Arte,Et modicis instrauit pulpita tignis.Ou.8.Met.Sordida terga suis nigro pendentia tigno.Iuu.Sat.3.Hic tignū capiti incutit,ille metretam. Cæs.4. Bel.Gall.Tigna bina sesquipedalia ab imo præacuta,Tigni nomine oē genus materiei ex qua ædificia constant, continet,inq̄t Vlp. de Tigno iuncto, l.1.& ad exhib.l.Tigni, & Caius de ver.sig.l.& Tigni.Sed & in vineis,Tigni appellatione oīa vineis necessaria cōtinent,vt puta perticæ,pedamenta,vt ait ibid.Vlp. Hinc cōtigno, gnas,συνηρείω,tigna in ædificio contūgo.Pl.li.9.c.3.Ossibus tecta contignare,& Cæs.li.2.de Bel.Ciu.Cōtignatio,textura ipsa trabiū ac tignorum.Coassatio verò assium dicitur,hoc est,tabularum.

TIGRANES,nis, p.p.m.3.proprium nomen Regis maioris Armeniæ, qui auxiliū ferēs Mithridati regi,victꝰ est primò a Lucullo,deinde a Pōp.Magno.Ci.in Or.pro lege Man.Luc.li.2.Tigranēq; meum.

TIGRANOCERTA,tæ,f.1.τιγρανοκέρτα,oppidum in montanis maiotis Armeniæ,teste Plin.lib.6.cap.11.A Tigrane conditum,vnde & nomen accepit,quasi tigranis ciuitas. Nam certa Parthorum lingua vrbem sonat,Stephanus.

TIGRIS,huius tigris,& tigridis,f.3.[*Tigre.*Germ.Ein tigerthier.*Ga. Vne tigre.Hisp.La tigre hembra de pardo,*]τίγρις,fera sæuissima, & velocissima,in Hyrcania maximè abundans:ita dicta, quod sagittæ velocitatem,quam Tigrim Medi appellant,cursu videatur adæquare.Virg.4.Aen.Hyrcanæque admorunt vbera tigres.Arrianus, qui res gestas Alexandri condidit;tigrim feram Indicam, non eā esse voluit,quam vulgus tigrim nominat,sed hanc esse Thoa : tigrim vero,equi magnitudine esse,a superiori longe diuersam.Est item tigris,τίγρις,ιδος, insignis Asiæ fluuius, Mesopotamiam ab ortu alluens,quē sacræ litteræ ex Paradiso nasci confirmant. Solinus in Armenia caput attollere dicit,in loco edito, ex lucido conspicuoque fonte,nec ab exordio statim totum esse, sed primò pigrè fluere,non cum suo nomine.At cum fines Medorum inuectus sit,Tigrim statim vocari,Arethusam lacum influere,grauia ponderа sustinentem,cuius pisces nunquam se aluo Tigridis immisceant sicut nec amnici stagnum attingant Arethusæ.Mox Arabes præter fluens,Mesopotamiam amplectitur,& Hydaspen accipiens, Euphratemque defertur in sinum Persicū, A Tigri fluuio dicti sunt, Transtigritani,qui trans Tigrim habitant, sicut Transpadani, qui trans Padum.A tigris deducitur adiectiuum Tigrinus,a,um,vt tigrinæ mensæ hoc est,venarū discursu tigridū maculas referentes. Plin.li.13.c.15.Mensis præcipua dos in vena crispis,vel in vertice varijs. Illud oblongo euenit discursu,ideoque tigrinæ appellātur.

TIGVLLII,m.2.τιγυλλοι.Liguriæ populi,quorum vrbs Tigullia, & Segesta commemorantur.Plin.lib.3.c.5.

TIGVLLIA,f.1.τιγύλλια,vrbs Tigulliorum,in tractu Ligustico,cuius meminerunt Plin.lib.3.c.5.& Ptol.li.3.c.1.

TIGVRINI,m.2.τιγυρινοί,populi inter Helueticos Limagi fluminis accolę,quorū meminerunt Cæs.li.1.de Bel.Gal.Strab.li.7.Florus, li.3.c.3.Paulus Orosius lib.5.c.16.& Plu.in Mario.Vulgo Zurich, eorum oppidum appellatur.

TILIA,liæ,f.1.φίλυρα,arbor est apud Gallos nomē retinēs,folio hederaceo molliore,& in angulū acutiorē rotūdiore,& prolixiore,ī orbē lētè crispo, atq; serrato flore tantisper, dū calyculo continetur herbaceo,dū emersit flauo;fructus magnitudine fabæ,similis acinis hederæ,in quo semē ꝓtenue,q̄tū atriplicis,oīb. aīalib.ingratū, cū foliorū pabulo maximè ducantur.Vir.li.2.Georg.Nec tiliæ lætes.Ou.10.Met.Nec tilię molles.Tiliæ itē dicunt vincula ex arboris huius membranis tenuissimis inter corticem, & lignum sitis. Pli.lib.16.c.14.Inter cortices,& lignum tenues tunicas multiplici membrana:è quibus vincula tiliæ vocantur. Tenuissimæ earum philyræ,coronarum Lemnisci celebres,antiquorumque honore.

TILIACEVS,a,um,o.1.2.quod ex tilia confectum est Iulius Capitolinus de Antonino Pio,cum senex,& longæuus esset, incurvaretur-que tiliaceis tabulis in pectore fasciaxatur.Col.li.12.ca.45. Arculę tiliaceæ quales sunt,in quibus vestimenta forensia conduntur.

TIMAEVS,m.2.τίμαιος,nomen proprium philosophi Locrensis,cui diuinum illud opus Plato inscripsit,in quo de rerum creatione disserit,quod Ci.postea Latinum fecit,atque de vniuersitate inscripsit.

TIMAVVS,m,2.flumen iuxta Aquileiam;nouem nascens capitibus,teste Pomponio,vnoque ostio sese in mare euoluens.Vir.1.Aen.Fontes superare timaui.

TIMIDVS,a,um,o.1.2.[*Timido,pauroso, di poco animo,*יראה iare חרד charedh.Ger.Forchtsam.*G.Craintif,timide,peureux.Hisp.Temeroso,per naturallezza,medroso,*]δειλός,pauidus,meticulosus.Cicer.1. Offic.Ne imbecilles,atque timidi videantur.Cice.pro Marcel.malum videri ninis timidus,quàm parum prudens.Hinc timidè,[*Timidamente,*]aduer.pauidè,minus audacter.Cicer.2.Tus.In dolore maximè est prouidendum,ne quid abiectè,ne quid ignauè,ne quid muliebriter faciamus.

TIMIDITAS,atis,f.3.[*Timidità,*יראה ijreah פחד pachadh חרדה charadah.Ge.Forchtsamkeit.*Ga Crainte,peur.Hisp.Temor natural,*δειλία,procliuitas ad timorem.Cicer.4.de Fin.Ex rebus timiditas, non ex vocabulis nascitur.Idem 3.Tusc.Timiditatē,& ignauiam.

TIMEO,es,ui,a.2.[*Temere,hauer paura,*יראה iare פחד pachadh חרדה charadh.G.Fuerchten.*Gal.Craindre.H.Temer,auer miedo*]φοβοῦμαι,metuo,horreo,reformido,vereor.Ci.pro Flac.Nihil magis, q̄ perfidiam timemus.Varijs modis constituitur.Dicimus.n.Timeo te tamquam inimicū: timeo tibi tamq̄ amico,ne quid mali tibi accidat.Ter.in Andr.Pamphili vitæ timeo.Timeo mihi abste.Ci.pro Sil.A quo genere ego numquam timui.i.non timui ne malum mihi inferrent.Inuenitur etiam cum ablatiuo mediante de.Oui.li.4. Fast.Nec timui de morte.Idē dicimus,Timeo furē tauro.i. ne furtum furetur.Iuu.Sat.6.Cum fuerē nemo timeret Caulibus,aut pomis.Dicimus etiam timeo pro amico.Gel.lib.19.ca.1.Illum pro Aristippi anima timere. Timeo quēadmodū hęc explicari possint, Cic.li.15.ep.Nunc istic quid agatur,magnopere timeo, apud eumdem ad Att.lib.2.Extimeo,Pertimeo,Prętimeo,vide suis locis.

TIMOLEON,m.3.τιμολέω,Corinthius,dux inclitus,virib. fortissimus vitaque abstinentissimus:qui missus cum paucis triremib.ad liberandas a Dionysij tyrannide Syracusas, quem Dion Syracusanus implorato Corinthiorum auxilio expellere conabatur, quinquagesimo,postquam Syracusas appulisset,die,vrbe potitus est, deinde arcem obsidens,Dionysium ad deditionem compulit, & cum paucis in exilium Corinthum misit:arcem vero solo æquauit, & Syracusanis libertatem restituit.Deinde contra Leontinos pergēs eorum tyrannum bello captum interfecit, in summa æqualis fuit Timotheo,Agesilao,Pelopidæ,Epaminondę.Hæc ex Plutarcho, qui eorum è nostris comparat Paulo Aemilio.

TIMOLVS,m.2.Lydiæ mons postea Tmolus.Pli.libr.5.c.29.

TIMON,m.3.τίμων,Philiasius,philosophus,qui apud Chalcedonem philosophiam,& oratoriā exercuit,carus Ptolomæo Philadelpho. Scripsit Tragœdias, Comœdias,& Satyras. Dictus amarulentus, & mordax, Sillorum, i. dicacitatum scriptor de quo Gel. Timon amarulentus librum maledicentissimum conscripsit,quem Sillos inscripsit.Fuit & alius Timon Athenienſis, temporibus Peloponnesiaci belli(vt ex Aristophanis,& Platonis poematibus perspicere licet) prorsus inhumanus ac vitans hominum congressus, præter vnius Alcibiadis adolescentis.Interrogatus,quæ cum illo causa esset amicitiæ: Quod sciam, inquit,illum quandoque multorū malorum Athenienſibus causam futurum.Semel in vita in cōcionem dicitur ascendisse:factique nouitatem cunctis admirantibus. Est mihi,inquit,o viri Athenienses, post ædes hortulus,quo ficus coaluit quędam, in qua permulti nostri ciues se suspenderunt : in eodem nunc ego loco ędificare volo,quamobrem visum est mihi vos publicè admonere,si quis fortè sit,qui se prius velit suspendere,antequam arbor excidatur.His igitur de causis ab Athenienſibus,μισάνθρωπος,est appellatus,hoc est, humani generis osor. In sepulchro, quod sibi ipse constituxerat, incisum erat epitaphiū in hanc sententiam:Hic sum post vitam miseramque inopemque sepultus,Nomen non quæras dij,lector,te male perdant.

TIMOR,ris,m.3.*Timore,paura,*יראה jireah חרד pachadh חרדה charadah.German.Forcht.G.*Craintę,peur,ou paour.Hispan.Temor natural,*]φόβος,δέος, est(vt Cicero 4. Tusc. inquit)metus mali appropinquantis.Facere alicui timorem.Cicer.li.10.epist.Quę res mihi facit timorem.Affici timore de aliquo.Idem lib.11.ep.Amici nostri de nobis magno timore afficiuntur.Injicere timorem.Ci.Att. Hostibus timor iniectus est.

TIMOTHEVS,p.p.m.2.τιμόθεος,nomen propriū Cononis Athenienſis filii,qui acceptā a patre gloriam multis auxit uirtutibus.Fuit.n.disertus,impiger,laboriosus,rei militaris peritus,& (q̄ super oīa est) δίτυχής, i. fortunatus Imperator habebatur. Huic statua publicitus in foro Athenis posita est,ob victoriā,qua victis Lacedęmonijs imperum Athenienſium auxit,& muros Athenarū extruxit. Post huius obitū non fuit quisq̄ fere Athenis dignus memoria. Huius gesta æmuli,vt laudem eius imminuerent,Fortunæ adscribebant, circū ferentes passim tabulas,in quib.ille pictus erat dormiens,astante interim Fortunas,q̄ ciuitates in retia eius ageret.Quam rem ille ęgrè ferens, Sua illa esse dicebat, non Fortunę opera. Ex quo tpe,quasi perosa hominē ingratū fortuna,oī prorsus felicitate excidit.Auctor Suidas.Huius vt docti hominis meminit Cic.li.1.de Off.Qd idem fecit(ait) Timotheus Cononis filius,qui cū belli laude non inferior fuisset,q̄ pater,ad eam laudem,doctrinæ & ingenij gloriam adiecit.Hactenus Cic.Timotheus,itē Athenienſis Comicus,mediæ Comœdię, cuius fabulas nonnullas commemorat Athenæus.Timotheus Milesius,Therſandri filius:musicus,q̄ decimam,& vndecimam chordam lyræ addidit, & antiq̄ musicā in molliorem modum mutauit.Hunc ferunt duplo maiorem ab his, quos alius instituisset,mercedem exigere solitum fuisse,q̄ si rudes traderentur.Geminatum.n. laborem dicebat ; dedocendi prius,

mox docendi. Emicuit tpe Philippi Macedonis, cuius filius Alexãder modulo eius excitabatur, & ad res bellicas alacrius instruebatur. Decessit anno ætatis LIII. scripsit de musica lib. 17. item Encomia, & Dithyrambos. Hæc Suidas Timotheus, sculptor nobilissimus, vnus ex ijs qui Mausolæum cælauere, cuius in templo Apollinis Romæ multa fuerunt monumenta, vt scribit Plin. lib. 44. c. 8.

TINA, æ, f. 1. vasis vinarij genus, quod a Festo Tiniõ appellatur. Var. libr. 1. de Vita pop. Rom. vt citat Nonius, Antiqui in conuiuijs vtres vini primo, postea tinas ponebant. Tina item Ptol. lib. 2. cap. 3. Fluuius est in tractu Orientali Britanniæ insulæ.

TINDA, f. 1. *Τίνδη*, Thraciæ vrbs, in qua Diomedes equos suos humana carne pascebat. Auctor. Plin. lib. 4. cap. 11.

TINCTILIS, le, p. c. o. 3. [*Tinto*, German. Tunckig dareyn man etvvas tuncken mag. *βαπτὸν*, quod intinctum est, Ouid. libr. 3. Trist. Nam volucri ferro tinctile virus inest.

TINDVRA, e, f. 1. [*Tignola*. G. Eyntunckung, ferbung. *Gal. Teinture, teint. Hisp. Tintura, tendura.*] *βαφὴ*, infectio, imbutio coloris, Plin. lib. 37. cap. 9. Adulteratur maximè tinctura.

TINEA, æ, f. 1. *Tignola*, עש haſch. G. Ein ſchab. G. *Teigne, ver qui gaſte et mange la leine, & les habillemens. Hisp. La tinta de las cosmenas, polilla,*] *σής*, vermiculus est, qui aut situ, aut puluere, ac putredine interdum nascens, vestes, aut libros abrodit. Hor. 1. epi. 21. ad librum suum. Aut tineas pasces taciturnus inertes. Aut fugies Vticam, aut vinctus mitteris Ilerdam. Item tineæ vẽtris vermes sunt, *ἕλμινθες*. in intestini recti extremo nascentes. Celsus, Lumbricos appellat. Plin. lib. 11. c. 33. Sic intra hominem tineæ tricenum pedum aliqñ, & plurium longitudine. Item Tineę sunt vermes in aluearibus apibus noxij. Col. lib. 9. cap. 14. Præterea, vt tineę, si apparuerint, euerrantur, papiliones que enecentur, qui plerumque inter alueos morantes, apibus exitio sunt, Nam & ceras erodunt, & stercore suo vermes progenerant, quos alueorum tineas appellamus. Hinc Tineosus, a, um, [*Rosso*,] Vt Aluei tineosi, apud Col. lib. 9. c. 14.

TINGITANA, f. 1. *Τιγγιτάνη*, extima Mauritaniæ pars, a Tingi vrbe nomen habens: cuius descriptionem, vide apud Plin. lib. 5. c. 21.

TINGO, gis, xi, ctũ, a. 3. vel tinguo, [*Tingere*, טבל tibal חמץ chamats. German. Tuncken, oder eyntuncken, ferben. *Gal. Tremper, Hispan. Tennir, o meiar,*] *βάπτω*, inficio, madefacio, immergo, colore vel humore imbuo. Mar. li 5. Mentitis iuuenem tinctis Lentine capillis, hoc est, vnctis, & coloratis. Vir 1. Aen. Quin tantũ Oceano properent se tingere Soles. i. immergere. Mart. li. 1. Tingit cutẽ Catinus & tamen pallet. Vir. 3. Georg. Ac vix suppositi tinguntur sanguine cultri. Tingens, tis, partic. Pli. libr. 9. c. 38. Sed id tingentium officinæ ignorant cum summa vertatur in eo. Tinctus, a, um, part. passiuum, idem quod immersus, vel infectus, [*Bagnato.*] vt, Spicula tincta veneno. Ouid. de Pont. Idẽ 4. de Arte: Consule de gemmis de tincta murice lana, Consule de facie corporibusque diem. Per translationem accipitur pro leuiter imbutus. Cice. de Orat. Sic. n. mihi tinctus litteris. Idem de Clar. Orat. Ergo illam patris elegãtia tinctam vidimus. Tinctus, us, ipse tingendi actus. Pli. li. 10. ca. 48. Et alia eodem nomine croceo tinctu. Vide intingo, suo loco.

TINIA, f. 1. [*Tino*, Germ. Ein gattung vveingeschirr. *Gal. Tines, cuues Hisp. Las tinas vasyas de vino*] *πυτίναι*, vasa vinaria apud antiquos fuere, vt ait Festus, Nonius, Tinas appellauit. Erant autem hęc vasa minora, & omnino diuersa ab ijs, quæ apud nos sub hoc vocabulo habentur, nec ad eos vsus parata. His namque è ligno fabricatis musta cum vinaceis nostri ebulliunt.

TINNIO, nis, niui, itum, n. 4. [*Far suono*, צלל tsalal. Ger. Klingen, lauten. *Gal. Tinter, & sonner clair. Hisp. Retemir el metal,*] *κωδωνίζω, ἠχέω*, proprie de metallis dicitur, cum ex eorum pulsatione sonus efficitur. Tinnit enim aurum, argentum, æs, ferrum, stannum, orichalcum, & huiusmodi. Hinc Circumtinnio compositum. Varr. 3. de re tust. c. 16. Cũ a mellario id fecisse sunt animaduersæ, iacundo in eas puluerem, & circumtinniendo ære, perterritas, quò voluerit perducet. Tinnire quoque dicitur auris, cum inclusi subtiles & leues vapores, interdum per membranam illam, quę in auribus est, emergunt, & sonum illum fictitium edunt. Cat. ad Lesbiam Epig. 48. Aures tinniunt sponte sonitu.

TINNIMENTVM, ti, n. 2. ipse tinniendi actus, *κωδώνισμα*, Plau. in Rud. Tinnimentum est auribus.

TINNITVS, us, m. 4. [*Tintinito* G. Das Klingẽ, thon. g. *Tintement, cornement. Hisp. A quel retinte y son de metal,*] *κωδώνισμος*, metalli sonitus Pli. lib. 11. c. 10. Apes gaudent plausu, atq. tinnitu æris. Vir. 4. Geor. Tinnitusque cie. Aurium tinnitu præsentire, apud Plin. lib. 28. c. 2.

TINNICVLVS, m. 2. auis est teste Pli. li. 10. c. 37. columbas defendens, & accipitres territans, occulta naturæ vi.

TINNVLVS, la, lum, o. 1. 2. [*Resonante: & acuto.*] Germ. Klingend, laut oder hal thoenend. *Ga. Tintant, resonant. Hispa. Cosa que retine come metal,*] *λιγυρὸς ἠχῶν*, quod acutum edit sonum, cuiusmodi est sonus metallorum. Ouid. Tinnulaque æra sonant. Qu. li. 2. c. 3. Corruptos, & tinulos, & quocumque alio cacozeliæ genere peccãtes, certum habeo non virium, sed infirmitatis vitio laborare.

TINTINNACVLI, m. 2. *κροτάλιζοντες*, qui flagris cædunt sontes ob noxam, & lotis bubulis castigant, ficto vocabulo a sonitu, quem verbera efficiunt. Nam dum verberant, & cædunt flagris, tinniti facere videntur ex crepitu plagarum, quę percussio a Plauto dicitur Tax, per onomatopœiam a sonitu quem reddit. Id genus homines flagratores dicebantur, & Lorarii. Nam cædendo loris, & flagris hunc sonum faciunt. Plaut. in Truc. Nisi ad tintinnaculos mauos educi viros.

TINTINNABVLVM, li, n. *κρότταλον κώδων*, instrumentum æneum, quo populus lauandi hora ad balnea conuocari solebat. Nomen factum a sono quem edit Iuuen. Sat. 6. Tot pariter pelues, & tintinnabula dicas Pulsari. Plin. lib. 36. cap. 13. Vt in summo orbis arcus & petasus vnus omnibus sit impositus, ex quo pendeant excepta catenis tintinnabula, &c.

TINTINO, nas, p. p. n. 1. [*Risonare*: חמה hamah. German. Vvidertönen. *Gal. Tenter, resoner. Hispa. Retennir el metal,*] *ἠχέω*, pro resono. Cat. ad Lesbiam. Sonitu canoro Tintinant aures. Dicitur & Tintinio, is, nui. Afranius, Tintinire ianitoris impedimenta auxit.

TIPHYS, in. 3. Argonautarum in Colchica expeditione gubernator. Vir. in Bucol. Eclo. 4. Alter erit tum Tiphys, & altera quæ vehat Argo, Delectos heroas. Ou. Tiphys in Æmonia puppe magisterium. Seneca in Medea. Tiphys imprimis demitor profundi.

TIPVLA, æ, p. c. f. 1. vermis sex pedes habens, sed tantæ leuitatis, vt super aquam currens non desidat. German. Ein vvasser spin.] Plin. Pers. Neque tipulæ leuius pondus est, quàm fides lenonia.

TIRESIAS, n. 1. *Τειρεσίας*, vates Thebanus fuit, Eueto patre genitus, ὃ cum aliquando in Cithærone vidisset duos dracones coeuntes, obseruata fœmina ex ijs, occidit illam: quo facto *in fœminam & ipse* mutatus est. Deinde cum tursus post septem annos eodem pacto, & marem draconem interfecisset, in pristinam formã rediit. Contigit igitur aliquando certantibus inter se Ioue, & Iunone, vtrum an fœminæ maiorem ex Venere voluptatem caperẽt, vt ille iudex sit adhibitus, vt qui vtrumque fuisset sexum expertus. Tiresias autem pro Ioue sententiam tulit, afferens multo plus ex coitu voluptatis percipere fœminas, ob quod a Iunone excæcatus est. Alij verò propterea excæcatum dicunt, quod Palladem nudam in fonte conspexerit. Iupiter autem in solatium visus amissi, diuinationem illi dedit. Stat. li. 10. Theb. Sibi callidus ista Tiresias natæque canat &c. Huius animam euocat Vlysses apud Homerum li. 10. Od. multaque ab ea futura edocetur, Auctor est. Str. li. 9. Tiresię monumẽtum fuisse sub Tilphosso monte Bœotię, iuxta fontem Tilphosã, vbi profugus diem suum obiit, dum iam senex gelidissimam Tilphossæ aquam hausisset. Ibi Thebani ciues sepulto diuinos honores tribuere. Fuit Tiresię filia fatidica nomine Manto, quæ ex Tiberino fluuio filium peperit nomine Ocnum, qui in Cisalpina gallia oppidum condidit, & a nomine matris Mantuam appellauit. Iuuen. Sat. 13. Tiresiam appellatiuè posuit pro homine cæco, cũ ait. Nec surdum, nec Tiresiam quenquam esse Deorum.

TIRIDATES, m. 3. rex Armeniæ, qui variijs gestis cum Corbulone bellis, tandem ex fœdere Romam venit, & diadema regni a Nerone cepit, Vide Tac. lib. 15.

TIS, *τεοῦ*, genitiuus est antiquus a Tu pronomine. Plaut. in Milit. Tis egeat qui te careat.

TISIPHONE, f. 1. *Τισιφόνη*, vna ex furijs, a cędibus plectendis dicta, *τίσις*, vltio, vel pœna *φονοῦ*, vel *φόνου*, cædes, aut mors. *Hor. in Ser.* Hecaten vocat, altera sæuam, Alteram Tisiphonem.

TITAN, & TITANVS, p. p. m. 2. *Τιτὰν*, Saturni frater, Cęli, & Vestæ filius, qui etiam pro Sole ponitur, & ipse a Titanibus duxit originẽ, tradunt. n. Titanas sex fratres fuisse, & quinq; sorores a Titea matre dictos, vt auctor est Diodorus: Ex quib. vnus fuit Iapetus pater Promethei. Hyperion quoque ex Titanum numero est, qui Solis, ac Lunæ stellarumque motus obseruasse, atque demonstrasse primus fertur. Ideo Solis parens, & astrorum fertur. Hinc Sol, Titan, Luna, Titanis, *Τιτανίς*, & Diana, Titania a Poetis dñr. Lucil. lib. 1. Flammiger an Titan, vt alentò hauriat vndas. Ou. 3. Meta. Dumque ibi perluitur solita Titania lympha. Seruius sic habet: Ferunt fabulæ Titanas ab irata contra Deos Terra in eius vltionem creatos. Vnde & Titanes dicti sunt, *ἀπὸ τῆς τίσεως*, i. ab vltione. Primúque contra Saturnum quidem Titanes, deinde Gigantes cõtra Iouem genuit. Ipse verò Titan cum filijs, quos Titanes a patre appellabant, bellum gessit aduersus Saturnum & Opim, quod conuentui non stetissent, eosque capibus muro inclusit: qui postea *Ioue* filio victis Titanib. liberati sunt, vt supra latius de Saturno dictũ est.

TITANIVS, a, um, o. 2. *Τιτάνιος*, a dict. a Titan: vt Titania astra. Virg. 6. Æne. Lucentemque globum Lunæ Titaniaque astra Spiritus intus alit. Titaniacus, a, um, Ou. 7. Met. Hinc Titaniacis abiata draconibus, intrat Palladias arces.

TITHONVS, p. p. m. 2. *Τιθωνὸς*, Laomedontis filius, qui (vt fabulę ferũt) cum iuuenis esset, & decorus, ab Aurora dilectus, & raptus fuit, ex qua Memnonem genuit. Sed tandem post longissimam vitã audita Memnonis filii morte, in cicadam versus dicitur, dicente Horatio, Longa Tithonum minuit senectus.

TITI Liuij, m. 2. duo fuerunt: Alter tragœdiarũ scriptor, Romanorũ poetarũ antiquissimus, qui ob ingenij felicitatẽ a Liuio Salinatore cuius liberos erudiebat, libertate donatus est. Alter Patauinus cũ

Cti-

Crispo.Sal.de Hist.principatu certans. Vide suprà in dictione Liu.

TITII,m.2.sacerdotes fuerunt Apollinis,a Titijs auibus,quas in augurijs certis obseruare solebant sic appellati,vt ait Varro lib.4.de Lin.Lat.Lucan. lib.1. Titijque sodales.

TITILLO,las,a.1.γαργαλίζω,κνάω,leui attrectatione alarum aliarũ ve mollium corporis partium risum cuipiam moueo. Per translationem tñ accipitur pro quouis modo blandiri, & voluptate afficere[*Accarez,are.*]Ci.1.de Fin.Si ea sola voluptas esset,q̃ quasi titillaret sensus,vt ita dicam.Lucr.lib.2.Et quæ titillare magis sensus, quàm lędere possunt.Hor.2.Ser.Sat.3.Præterea ne vos titillet gloria. Hinc titillatio,onis,verbale ipse titillandi actus. Cic.in Cato. At non est voluptatum tanta,quasi titillatio in senibus.Titillatus, us,ui.Pli.lib. 11.c. 37.Quod titillatu maximè intelligitur alarum.

TITIO,onis,f.3.[*Tizzone,* אוד udh.German.Ein brand,den man ab dem fewr nimpt,]δᾴλος,lignum adustum, quod ab igne extrahitur.Cels.libr.3.cap.12.Extinctis titionibus.

TITIVILITIVM,tij,n.2.dici voluerunt(inqt Non.)fila putrida,quę è telis cadunt Pla.in Cas.Non ego istud verbũ emptem titiuilitio.

TITVBO,as.p.c.n.1.[*Vacillare,* מעד mahadh טם mat נטוש namot. G.Schwanken.*G.Chanceller.*Hi.*Bambanear se.*]παραζίφωμα, priè pedib.insistere nequeo,quod accidere solet ebrijs, aut longo tã morbo languidis.Ou.3.Met.Ille mero,somnoque grauis tituba re videtur.Transfertur ad animum,quoties ab animo verba dissẽtiunt,qđ inconstantię,ac leuitatis signum esse dicitur,vt apud eũdem,Neq; vlla vnq̃ tãta fierit dicendi facultas,q̃ non titubet,aut hærcat,quoties ab animo verba dissentiunt.Plau.in Mil.Cogitate, Ne quid,vbi miles venerit,titubet.Ter.Heau. Vereor illi ne quib. titubet.Ci.ad Att.li.2.Videbis breui tpe ĩ magnos,nõ mõ eos,qui nihil titubarunt,sed ẽt Catonẽ.Hor.1.epi.13.Caue ne titubes,mandataq; frangas. Titubare quoq;,[*Balbettare,*]τραυλίζειν, lingua & dentes dicuntur.Ou.3.Trist.Eleg.1.Hæc vbi sum furtim lingua titubante locutus,&c.Hinc titubatus,part.sine verbo,vt inquit Sertius.Nã titubor nõ legit.Vir.3.Aen. Vestigia presso Haud tenuit titubata solo. Hinc quoq; Titubantia,æ,& titubatio,onis,verbalia, τραυλισμός,i.ipse titubandi actus.Suet.in Vitel.Ac de hac quoque liberos vtriusq; sexus tulit, sed marẽ titubantia oris,prope mutũ, & elinguẽ.Auct.ad Herennũ,li.2.Vt ne paruula quidẽ titubatio ne,aut offensione impediren Titubãter,[*Inconstantemente,*]aduer.incõstanter.Ci.pCelio.Pusuistis,atq; id tñ titubanter,& strictim, coniurationis hunc pp amicitiam Catilinæ participẽ fuisse.

TITVLVS,li,m.2.[*Titolo,* כתב cheab כתנת chethobeth.G.Ein titel, oder vbergeschrifft.*Gal.Tiltre,escriteau.*Hi.*Titulo de alguna obra escritta,*]ἐπιγραφή,τίτλος.iscripio cuiuscũq.operis:qđ.f.libro,operi,vel statuæ superscribit,vt statim primo aspectu argumentũ noscamus,aut artificẽ.Suet in Donat.c.5.Plurima & amplissima opera incendio cõsumpta restituit,sed oĩa sub titulo tm̃ suo,ac sine vlla pristini auctoris|memoria.Mart.lib.2.Vnũ de titulo tollere iota potes.Ou.l.1.de Rẽ.Legerat huius amor titulũ,nomenq; libelli.Dictus titulus a.tuẽdo,quasi titulusqđ tueat factũ auctoris, si q̃s alterius opus esse cõtẽdat,veri opifici idicet nomẽ.Per trãslationẽ q̃nq; ponit pro laude,& dignitate,[*Laude,dignità,*]Ou.li.2.Fast. At tua prosequimur studioso pectore,Cęsar,Nomina,per titulos, ingredimurq; tuos.Aliqñ pro monumento.Apuleius,Auorum,& proauorum titulis clarus.Tituli,[*soldati,*]ẽt dicti sunt milites,quasi tituli,quod patriam tuerent: vnde & Titi prænomen ortum est (inquit Fest)Persius.Hic nec mon probo videas,nec voce serena Ingentes trepidare Tatos.Titulo tmus.i.solo titulo,& non re ipsa.

TITVS,m.2.τίτος,prænomen fuit Romnis familiare,inde dictũ(vt Festo placeat)qd antiq̃ Titos,& titulos milites appellabant, eo quod patriam tuerẽt.Hoc prænomine dictus fuit Vespasianus Flauij filius,& frater Domitiani;princeps carissimus,populoq, Rom.adeo car⁹,vt vulgo,Orbis amor diceret,& Deliciæ humani generis.

TITYVS,m.2.τιτυός,filius fuit Iouis exElara,Orchomeni filia:q̃ prægnantem Iupiter timens Iunonis irã occultauit in terra:ex quo factũ est,vt nascens puer,ex terra natus videret. Hic postea cum ad integrã ætatẽ peruenisset,captus amore Latone,Apollinis matris, eam de stupro interpellauit.Quãobr̃ Apollo iratus, sagittis ipsũ confodit,& ad inferos relegauit,eiusq; iecur vulturibus lancinandũ apposuit,hac lege,vt consumptũ renascereť illico,& sic numq̃ vultures a discerpẽdo cessarent,nec ipse a patiendo.Tantæ magnitudinis gigas fuisse perhibetur; vt iacens nouem iugera occupaue rit.Ouid.4.Met. Viscera prębebat Tityus lanianda,nouemq; Iugeribus distractus erat. Vide Seruium ajud Vir.l.6.ad hunc locum. Necnon & Tityon terræ omnipotentis alumnum Cernere erat.

T A N T I L

TLEPOLEMVS,m.2.τληπόλεμος,Herculis & Astioches filius,quem ex Ephyra vrbe Peloponnesi rapuerat(vt meminit Hom.Ilia.β) clarus rebus bellicis corporisq; proceritate insignis.Hic cũ adolescentiæ,Lycimnium,auunculum suum matre progenitum,& patri suo charissimum,iam senem interfecit, ex quo fabricatis nauibus patria prior fugus,collecta iuuenum multitudine Rhodũ petit,& ea

insula occupata,Rhodiensib. imperauit.Postea ad bellum Troianum cum nouem nauibus profectus a Sarpedone occisus est.

T A N T E M

TMESIS,huius Tmesis,f.3.τμῆσις.est vnius verbi compositi, vel simplicis sectio,vna dictione,vel pluribus interiectis. Vir.1.Geor.Septem subiecta trioni.Idem 5.Aen.Et multo nebulæ circum dea fudit amictu,pro circumfudit.Hoc autem tolerabile est,inquit Seruin sermone composito,cæterum in simplici nimis est asperũ,quod tñ aliqñ fecit antiquitas, vt Saxo cere comminuit brum. Vtunt & hac figura nonnumquam oratores,Cic.pro Sest.Quisquis erat,qui aliquam partem in meo luctu sceleris Clodiani attigisset,quod iudicium cumq; subierat,damnabatur,id est,quod cumque iudiciũ.

TMOLVS,m.2.τμῶλος,Lydiæ mons,Sardib.incumbens,ex quo Pactolus amnis profluit,aureas ferens arenas.Oui.5.Meta.Riget arduus alto Tmolus in ascensu, cliuoque extensus vtroque Sardibus hinc paruis illinc finitur Hypæpis.Antiquis Timolus dicebatur per tres Syllabas.Plin.lib.5.c.29.Celebratur Lydia maximè Sardibus in latere Tmoli montis,qui ante Timolus dicebatur,Ou.7.Met.Desertuere sui nymphæ vineta Timoli.

TMOLVS,m.2.Lydię amnis, ex eiusdem nominis monte profluens,in quo,coticula inuenitur,auro explorando vtilis.Plin.lib.33.c.8.Lapis quem coticulam appellant,quondam non solitus inueniri, nisi in flumine Tmolo.

T A N T E O

TOGA,æ,f.1.Toga,vesta,pelangra.כתנת chetoneth.G.Ein stattlicher langer rock,ein erbarer buerger rock.G.*Vne robbe longue.*Hi.*Vestidura propria de Romanos,*]τήβεννος,Plutarcho,τήβεννα, Athenęo, vestis cõis omnium Romanorũ, tam fœminarũ q̃ marium, sicut Pallium Græcorum,dicta toga a tegendo, quod corpus tegat.Sup imponebatur aũt tunicæ,vel potius tunicis Græcis laxa erat, & in sinum multis crispulis subtracta succingebatur. Tribul.li.4.Ele.7. Et fluit effuso cui toga laxa sinu.Hinc Romani togati dicunt quẽadmodum & Græci palliati.Vir.8.Ae.Romanos rerum dominos, gentemque togatam.Qm̃ verò in pace tm̃ togæ vsus erat (nam in bello deposita toga saga sumebant,)factum est,vt Toga pro pace, [*Pace,*]seu artib.Pacis accipiatur,sicut Arma,pro bello,seu re militari.Cassius Cic. Tua toga omnium armis felicior.Cic.in Pis.Non dixi hanc togam, qua sum amictus: nec arma,scutum, & gladiũ vnius Imperatoris:sed quod pacis est,insigne,& ocii toga, contra autem arma tumultus,atque belli.Toga olim etiam vrebantur tenuiores,qui reges suos,hoc est,potentiores officij gratia, per vrbẽ deducebant,vt sportulam consequerentur. Mart.Si matutinos facilè est tibi rumpere somnos. Attrita veniet sportula sæpe toga. Hinc turbam togatam vocat Iuu.Sat.1.Clientelam illam comitũ, qui toga induti potentiores amicos per vrbem ducebant, & reducebant. Sportula(inquit)primo Limine parua sedet turbæ rapienda togatæ. Item opera togata dicitur id ipsum togatorum officiũ. Mart.Exigis a nobis operam sine fine togatam.

TOGATAE comędiæ,f.1.quæ scriptę sunt secundum ritus Romanorũ sicut Græcas fabulas ab illorum habitu Palliatas appellamus,nam Græci supra tunicam pallium ferebant.

TOGATÆ tabernariæ,f.1.dicuntur Comædiæ,in quibus non magistratus,sed humiles personę inducuntur, teste Donato,quales fere sũt qui in tabernis vendunt merces suas.

TOGATI,m.3.[*Togati* German.Mit langen stattlichen rocken bekleider.*Ga.Vestu d'vne robbe longe.Hisp.Vestidos de vestidura longa*]τηβεννοφόροι,togis indui,vnde Romani togati dicti sunt,quoniam Toga Romanorum propria erat.Sic ij qui principes ciuitatis officij gratia in forum ducebant,ac deinde domum reducebant,quoniam togis amicti erant, Togati vocabantur.Iuuen. Turbæ rapiendа togatæ.Hi etiam per diminu. Togatuli dicebantur, quod diminuti sit loco formatum.Mart. lib.10.Quamdiu salutator,anteambulones, & togatulos inter Centum merebor plumbeos die toto.

TOGA,f.1.candida erat,q̃ petitores magistratuũ inducbant,vñ Candidati dicebantur.Pli.lib.7.de Nasica,In toga candida bis repulsa notatus a populo.Pura toga,q̃ tyrunculi forenses assumebãt tyrocinij die.Luc.li.6.Pura venerabilis æq; Quã currus ornãte toga.i. nec picta,nec triũphali,nec prætexta,inquit Budæus:Pura.n.ió dicebatur, qđ nullo purpuræ prętextu distincta esset. Toga prætexta,περιπόρφυρος.Plut.dicebatur,cuius oręe, & circuitus purpura erat prętextus,qđ ipsũ satis indicat. Liu.lib.34.Purpura viri vtimur, prætextati in magistratibus,in sacerdotijs, liberi nostri prætextis. purpura togis vtuntur. Toga palmata vestis erat triũphalis,a palma.i.a victoria ita appellata.Mar.l.7.I comes,& magnos illæta mererе triumphos,Palmataeq; ducẽ,sed cito redde togæ. Toga picta vestis publica fuit,summiq; magistratus.Capit.de Gordi.Palmatã tunicam,& togã pictam primus Romanorũ priuatus suam,& ꝓpriam habuit:cum ante Imperatores, vel de Capitolio acciperet, vel de palatio.Lampridius de Alexandro,Prętextam,& toga pictã

nymq̃ nisi consul accepit: & eam quidem, q̃ de Iouis templo sum
ptam alij quoq; accipiebant, aut Prętores, aut Consules. Budæus,
Toga pulla, qua in funeribus vtebãtur, vt nunc atra veste vtimur.
Alba aũt, vel in epulo publico, vel in epulo parentali, vel in specta
culis, vel in Comitio. Toga rasa, vt inquit Plin li. 8. c. 48. D. Aug. no
mssimis temporib. cępit. Toga puerilis, q̃ & prætexta appellabatur
Gel. li. 8. c. 4. Cũ iam adolescentuli Romæ prætextam, & puerilem
togã mutassemus. Toga virilis, a puerili distincta erat: ea 17. anno
sumebatur. Ci. in Lęl. A patre ita ea deductus ad Scęuolam, sum-
pta virili toga. Per translationem ponitur q̃nq; Toga pro officio
deducendi, & reducendi potentiores. Martialis, Lis numq̃, toga ra
ra, mẽs quieta. Pli. ad Apollinarẽ, altius tibi ociũ, & pinguius, coq.
securius, nulla necessitas togæ, nemo accersitor ex proximo. Quod
ió inualuit, q̃a ad officia prestanda togati conuenicbant, i. ad de-
ducendos, comitandosque amicos honoris gratia. Hinc dimin. To
gula. Mart. li. 1 Ignosces, togulam posthume pluris emo.

TOLENTVM, n. 2. oppidum Italię in Picenis, Diui Nicolai patria, a quo
Tolentinates populi, Plin. lib. 3. c. 13.

TOLERO, as, vnico l. a. 1. *Tolerare, sofferire, patire, sopportare,* סבל sabal
נשא nasa. Ger. Erduelden, ertragen, etleiden. G. *Endurer, souffrir,
porter patiemment.* Hisp. *Padecer, o soffrir molestias,*]φέρω, ὑπομένω,
fero, patior, perfero, sustineo. Ter. in Phor. Vna tecũ bona, malaq;
tolerabimus. Idem in Hecyra. Sed quando sese indignam deputat
matri meæ, Cui concedat, cuiusque mores toleret sua modestia. To
lerare ic, est modicè & summa parsimonia se alere, [*Viuere parca-
mente.*] Corn. Nepos in vita Põp. Att. Ex quib. agris paterfamilias
fructus caperet, quibus se toleraret. Cæsar, Etat summa inopia, ad-
eo vt folijs ex arboribus strictis, & teneris arborum radicibus cõ-
tusis, equos alerent, & cogerentur his rõnibus equitatum tolerare.
In qua significatione etiã dicimus tolerare vitam [*Viuere,*] i. viue
re, nutriri. Tacitus multos militia, quosdam exercendo agros tole-
rare vitam. Cæs. 7. Bel. Gal. Eorum corporibus qui ætate ad bellum
inutiles videbantur, vitam toleraverunt. Accipitur aliquando To-
lerare, pro portare, seu gestare, [*Portare,*] κομίζειν, Pla. in Mer. Tole
rat hæc nauis metretas trecentas. Tolerare milites sua pecunia,
[*Mantenere a suoi danari,*] id est, sustinere, & stipendium, aut certa
necessaria subministrare. Plin. libr. 33. c. 20. Octona millia equitũ
sua pecunia tolerauisse. Hinc tolerans, nomen ex partic. i. patiẽs, vt
Tolerantissimus penuriæ. i. patientissimus, apud Col. li. 9. c. 1. Tole-
ranter, [*Tolerabilmente,*] adu. patienter, tolerabiliter. Pli. lib. 8. c. 45.
Anniculæ ad fœcunditatem poscuntur tolerantius tamen binæ. De
bob. Qu. li. 8. cap. 6. Qui tolerantes videre Septentriones videmur.
Hinc quoque Toleratio, onis, verbale ipse tolerandi actus. Ci. 2. de
Fin. Quędã alia toleratio est verior. Tolerabilis, le. [*Sopportabile,*]
quod tolerari potest. Plin. in Paneg. Tolerabile tributum. Cice. de
Ami. Quæ tamẽ si tolerabiles erunt ferendæ sunt. Vnde Tolerabi-
liter, aduer. facilè, sine discrimine, [*Facilmente.*] Col. li. 2. cap. 1. Ad
huc tolerabiliter efficies. Ci. Cæl. l. 2. Quo tolerabilius igniculũ de-
siderij tui feramus. Hinc etiam tolerantia, tiæ, [*Patienza.*] Cicer. in
Para. Tolerantia rerum humanarum, ex contemptione fortunę.
Qu. lib. 1. c. 1. Tolerantia tamen doloris laude sua non carebit. Into-
lerandus, ἀνυπόστατος, qui ferri non potest.

TOLETVM, n. 2. τόλητον, vrbs Carpetanorum, in tractu Tarraconensis
Hispanię, apud Ptolomęum lib. 2. c. 6.

TOLLENON, onis, n. 3 genus machinæ, vt ait Festus quo hauritur aqua
in alteram partem prægrauante pondere. Pli. li. 19. c. 4. Vel. Tolle-
nonum haustu rigandos. Liu. li. 8. Bel. Mace. In ariete tollenonibus
libramenta plumbi, aut saxorum, stipitesve robustos incutiebant.

TOLLON, lonis, m. 3. a Plauto in Rudente, videtur positum pro eo, qui
ex puteo aquam haurit.

TOLLO, lis, sustuli, & secundum antiquos tetuli, sublatum, ere. 3. [*Leua-
re, alzare, torre, soglier,* נשא] nasa. Germ. Auffheben, erheben. *Gal.
Esleuer en haut, hausser, tollir, oster. Hisp. Alzare, ò quitar,*] αἴρω. elc-
vo, attollo, sursum erigo. Pla. Tolle caput. Cice. 4. Acad. Hortẽsius
vehementer admiratus, vt etiam manus sæpe tolleret. Oui Epi. 14.
Ter acutũ sustulit ipsẽ. Liu. li. 4. Bel. Mac. Sublatis deinde supra ca-
pita scutis. Vlp. Ius vicino non esse altius ędes tollere. Aliq̃n tollere
est capere, [*Pigliare.*] Vir. li. 4. Geor. Vt cymbæ instabilis fluctu ia-
ctante saburram Tollunt. Aliq̃n susc ipere. Sueto. de Neronis parẽ
te. Decessitq. Pygis, sublato filio Nerone ex Agrippina. Aliq̃n nu-
trire, [*Nutrire*] Ter. in Andr. Quicquid peperisset, decreverunt tol
lere. Aliq̃n aufero. Cic. in Læl. Solem de mundo tollere videntur, q.
amicitiam è vita tollũt. Tollere de medio [*Amazzare,*] i. interime
re. Cic. pro Ros. Amer. Perfacilè hunc hominem incautum de me-
dio tolli posse. Aliq̃n differre, [*Prolongare,*] Plau. Oẽs tollo ex hoc
die in alium diem. Aliq̃n inferre. Vir. 3. Geo. Tollentemque minas
& sibila colla tumentem. Nam tollere minas. [*Minacciare,*] est mi
nari, timorem incutere, inferre. Tollere gradum, ambulare, [*An-
dare.*] Pla. in Bac. Adibo contra, & tollam gradum. Tollere se altius
a terra, est crescere, [*Crescere,*] ac de herbis, & arboribus dr. Tolle
re animos est superbire, audaciorem esse. Prop. li. 3. Ele. 18. I nunc,
tolle animos, & tecum finge triumphos. Ter. in Hecyra. Quia pau
lulũ vobis accessit pecunię, sublati animi sunt. Tollere animos di
ctis, [*Laudarsi*] est magnanimitatẽ suam dictis comprobare. Vir.
9. Aenei. Virtus animos tollit dictis. Tollere cachinnum, est in elatu
& immoderatum risum solui. Tollere clamorem, est clara & ma-
gna voce clamare. Cicer. 7 Ver. Clamor a fani custodibus tollitur.
Tollere aliquem in cęlum humeris, [*Laudare,*] est illum laudibus
celebrare, & quantum fieri potest, diijs immortalibus æqualem fa-
cere. In qua significatione etiam dicimus, tollere in cęlũ fama ali-
quem, & tollere laudes alicuius in astra, [*Laudare.*] Cic. ad Att. li. 1.
Hortensius, quàm plena manu, quàm ingenuè, quàm ornatè no-
stras laudes in astra tulit. Vir. 5. Ecl. Daphnimque tuum tollemus
ad astra. Tollere manus, [*Allegrarsi,*] lętitiæ signum est, & gratus
agentis. Ci. ad Cæs. li. 6. Sustulimus manus, & ego & Balbus, Tolle
re aliquem ab officio, est priuare, [*Priuare,*] Tollere aliquem de
oratione sua, est eum excipere. Tollere aliquẽ de medio, è medio,
vel ex rerum natura, idem. Tollere legẽ [*Annullare,*] abrogare. tol
lere moram, festinare. Tollere metum, timorem adimere. Tollere
spem, auferre. Tollere aliquem testimonio, testimonijs ita convin
cere, vt condemnetur, & puniatur. Tollere aliquem ferro, aut vene
no, est interficere, [*Vccidere.*] Hinc Sublatus participium, id est, ele
vatus, ablatus, &c. secundum significationem sui verbi. Vir. 2. Aen.
Et sublatus ad æthera clamor. Ponitur aliquando pro superbiente,
& ferociente, [*Insuperbire.*] Cæs. 1. Bel. Gal. Quo prælio sublati Hel
vetij. Hinc quoque sublatio verbale, vel Sublatio animi, i. elatio, su
perbia. [*Superbia*] Ci. 2. de Finibus, Voluptatem Stoici sic definiũt,
Sublationem animi fine ratione opinãtis se magno bono frui. Sub-
latè, [*Altamente,*] aduet. Cic. de Clar. Or. Sublatè, ampleque dicere.
Idem pro domo sua, Nihil vnquam de me dixi sublatius ad scisce
dæ laudis causa. Composita Attollo, Contollo, Extollo, Sustollo,
suis locis videto.

TOLOSA, f. 1. [*Tolosa,*] τόλωσα, p. p. vrbs Tectosagũ in ea parte Narbo-
nensis Galliæ, quæ in Pyrenęos montes vergit: cuius incolæ dicunt
Tolosani. Aurum Tolosanum habere prouerbio dicuntur, qui ma-
gnis, & fatalibus afficiuntur malis, noxoque ac miserando pereunt
exitio: Sumptum a Q. Cœpionis Consilis exercitu (vt indicat Gel-
lius) qui cum Tolosam diripuisset, multumque auri ex templis ab-
stulisset, subito magna lues exercitum inuasit, quæ eos omnes, qui
aliquid ex sacro auro attigerãt, miserando letho genere absumpsit.
Vide Adagia.

TOLVTARII, m. 2. siue tolutares equi, ἀπὸ τοῦ ὁμοίως δ' ἅμα, dicuntur, q.
alio nomine ab Asturia, Hispaniæ regione. Asturcones dicuntur, a
nonnullis et Gradarij, quia gradu non vulgari incedant, sed alter-
nis crura molliter explicantes, commodam sessori prębeant vectio-
nẽ, citra vllam succussationis molestiam. Tolutare dicti, siue a
tollẽdis alterno glomeratu pedib. siue vt alij malunt) apedum ve
lubilitate, quasi volutarij. Senec. in epi. Mannos tolutares appellãt.

TOLVTILOQVENTIA, f. 1. volubilis sermo, vt interpretatur Nonius, ci
tans locum Mæuij poetę ex Gallitaria.

TOLVTIM, ἀδρόμως, i. volubiliter, & molliter: propriè que ad Astur-
conum, siue gradariorum incessum attinet, qui alternis crura mol-
liter explicantes, commodissimam sessori prębent vectationem. Q
genus equorum a Polluce, ἀδρόμοι appellantur. Tolutim (inquit
Non.) quasi volutim, vel volubiliter. Plautus in Asi. *Tolutim nibadi-
zas.* Var. Vt equus, qui ad vehendum est natus, tamen traditur ma-
gistro, vt equiso doceat tolutim incedere. Pl. li. 8. c. 42. In eadem ni-
gritro, vt equiso doceat tolutim incedere. Pl. li. 8. c. 42. In eadem ni-
spania Callaica gens & Asturica equini generis, quos Thieldones
vocamus, minori forma appellatos. Asturcones gignunt, quib. non
vulgaris in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glo-
meratio: vnde equus tolutim carpere incursus traditur arte.

TOMACVLA, f. 1. [*Tomaselle, mortadelle,* Germa. Embeberwurst, fuell
wurst. G. *Saussisson. Hispan. Assadura de animal guisado,* ἀλλᾶντες
vel per syncopen Tomacla, edulia sunt, quæ fere ex iecore porci-
no minutim concisso, & iam semicocto, infusis ouis crudis, & caseo
optimo, & liquamine, pipere, aniso, gingibere, fieri consuerunt,
tegunturque omento fuillo. Dicta Tomacula, ἀπὸ τῦ τομεῖν, q̃d
est incidere. Iuuen. Sat. 10. Candiduli diuina Tomacula porci.

TOMACINAE, f. 1. [*Tomaselle,*] ἀλλᾶντες, edulia ex iecore porcino mi-
nutim cõciso, quæ & Tomacula dicuntur. Var. li. 2. c. 4. Quotannis
è Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, & petasones. Plin.
Tomacinæ appellantur, quæ Tomacula Insubres vocant, Galli no-
stris temporibus Tomacellas.

TOMENTVM, ti, n. 2. γνάφαλον, lana breuis ac concisa, quæ ex vestibus a
fullone poliendo detrahitur, & quicquid farciminis ex quacunq;
re, siue ex fœno, aut palea, siue ex pluma fuerit: quo culcitræ farci
tur. Var. de Ling. Lat. li. 4. Postquam transierunt ad culcitras, quod
in eas sagos, aut tomentum, aliudve quid calcabant, ab inculcãdo,
Culcitra dicta. Vt aũt tomentum deduci a τίλλω, quod significat
incido. Sueto. in Tib. Adeo alimenta Druso subducta, vt tomẽtum
ex culcitra tentauerit, q̃ mandare. Tomentorum autem aliud Ecce
nicum dicebatur, quod fiebat ex lana alba concisa: Aliud Circen-
se, ex arundinibus concisis factum, idq. stramentum habebatur pic-
beiorum. Dictum Circense, quod in Circo Romano sternebatur, il
licque egeni quiescebãt. Sen. li. de Beata vita: Nihilo miserius ero,
si lulla cetuix mea in manipulo fęni acquiescat, ac si super Circen-
se

ſe tomentum per ſarcinas veteris lintei affluens incubabo. Mar.li. 14. To.nentum conciſa palus Circenſe vocatur.

TOMICE, ces, f.1 ſiue (vt quibuſdã placet) tomix, cis. τομικὴ, Germa. Ein grob vngebuzet hanffleil, appellat ex cannabi impolita & ſpar to leuiter torta teſtis, ex qua funes fiũt. Pl.l.17.c.10. Palla li.1.c.13.

TOMOS, f.2. τόμος, Straboni, Ciuitas ī Ponto Ouidij exilio nota, ab eo dicta, quod illic Medea Abſyrti fratris membra fruſtulatim conci derit, vt partem inſequentẽ remoraretur. Oui.3. Triſt. Inde tomos dictus locus hic, quia fertur in illo Membra ſoror fratris cõſecuiſ ſe ſui. Conditam apparet a Mileſijs, quod & ipſum teſtatur idem Oui.li.1. Triſt. A quibus aduenias Meletida ſoſpes ad vrbem Offen ſi quo me contulit ira Dei.

TOMVS, tomi, m.2. [*Pezzo, parte, volume, tomo,* מגלה meghillah כפר ſepher. Ger. Ein ſtuck oder theil. G. *Tome, volume, piece. Hiſp. Cortadura,*] τόμος, fragmẽtum, vel pars operis, quam Latinè Sectionẽ vocamus. Mar. lib.1. Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis, vnde Origenes tertium librorum ſuorum gentis Tomos inſcripſit, quos (vt ait Hieronymus) nos poſſumus appellare volumina.

TOMYRIS, p.c.f.3. τόμυρις, fuit regina nobilis Maſſagetarum in Scy thia, quæ potentiſſimo Perſarum Regi Cyro bello congreſſa ipsũ & vita & caſtris, ſpoliauit ad vlciſcẽdam filij mortem, quem ille prius a matre obuiam miſſum, cum ſuis per inſidias interfecerat. Nec tamen hoc euentu victoriæ contenta fuit, aut emollita animi rabies: mortui enim caput in vtrem humano cruore plenum demi ſit, his verbis inſultãs: Filij mei ſanguinem hauſiſti, & meum ſiti ſti Cyre: at ego cruore te ſaturabo. Herod. lib.1.

TONDEO, tondes, totondi, ſum, 2.2. [*Toſare* גז ghazaz. Ger. Scheren. *Gal. Tondre. Hiſ. Treſquilar,*] κείρω. lanam, ſiue capillos, & huiuſmo di incido. Plin. lib.8.c.48. Oues non vbique tondentur. Cice.5. tuſ. Regiæ virgines, vt conſtriculę, tondebant barbam & capillum pa triis. Mar. lib.2. Non tondet, inquam, quid ergo facit? radit Vir. li. 3. Georg. Nec minus interea barbas incanaq; menta Cinyphij ton dent hirci. Interdum depaſcere, vel paſcendo abſumere, [*Paſcere,*] Vir. lib.1. Geor. Ter centum niuei tondent dumeta iuuenci. Aliqn reſecare, vel demetere. Idem li.2. Geor. Nocte arida prata Tondẽ tur, id eſt, ſecantur. Tondere aliquem auro, id eſt, emungere. techna aliqua ſpoliare. Plau. in Bacc. Tondebo auro, vſque ad viuam cutem. Attondeo, & Detondeo, ſuis locis.

TONESCIT, [*Tonare,* רעם rangham, ורעים hirnghim] βροντᾶ, tonat. Varro Bimargo, vt citatur a Nonio, Cęlitum altum tonitribus tẽplum tonescit.

TONIMVS, veteres, pro ſonamus vſurparunt. Varr. Eudæmonibus, tibi tympana non inaneis ſonitus matris Deum tonimus. Nonius.

TONITRVS, us, m.4. [*Tono,* רעם rangham. German. Der tonder. *Gal. Tonnere. Hiſ. Tronido,*] & Tonitru, neutrum indeclinabile in ſin gulari, in plurali. Tonitrua, βροντή, fragor nubis, qui fit erumpen te fulmine. Ouid.2. Met. Vnde ſolet tonitrus, & fulmina mittere terris Iuuen. Sat.5. Et facient optata tonitrua cœnas. Cic.1. de Diu. Nonne perſpicuum eſt ex prima admiratione hominum, quod to nitrua, tactuſque fulminum extimuiſſent, credidiſſe, ea efficere re rum omnium auctorem Iouem? Tonitruũ, tonitrui, idem Cœlius Cic.li.8. Hic tibi ſtrepitus, fremitus, clamor tonitruum.

TONO, as, tonui, tonitum, & aliquando, tonatum, n.1. [*Tonare,* רעם rã gham ורעים hernghim. Germ. Tonderen. *Gal. Tonner. Hiſpa. Tronar al cielo.*] βροντάω, notę ſignificationis. Cice. de Diu. Cum tonuit læuum bene tempeſtate ſerena. Apud vetuſtiſſimos legitur tono, tonis, per tertiam cõiugationem. Varr. in Eudæmonibus, vt citatur a Nonio Tympana tibi non inaneis ſonitus matris Deorũ tonimus tibi ſemiuiri. Tonare laudes alicui, eſt magnopere efferre. Plin. in Præfat. li.3. Quanto tu ore laudes patris tonas? Tonare murmure, & verberibus, eſt reſonare, [*Reſonare.*] Mart. libr.9. Murmure iam fæuo verberibuſque tonas. Compoſita Attono, Contono, Circum tono, Detono, Intono, Pertono, ſuis locis videto.

TONSAE, f.3. [*Remi,* תותים miſchſchotim. G. Ruder. *Gal. Auirons. Hiſp. Palas de los remos,* ſ. τμοι, dicuntur temi, adiuerbẽdis flu ctibus. Virg. lib.7. Et in lento luctantur marmore tonſæ.

TONSILIS, & hoc le, p.c.o.3. [*Toſato, potato* Germa. Beſchoren, κεκαρμένος, quod tonſum eſt, ac in orbem & comam putatum ut Tonſi les oleę. Tonſilis buxus. Plin. li.12.c.2. Primus Cn. Marius nemora tonſilia inuenit. Idem lib.18.c.50. Villo tonſili veſtiuntur.

TONSILLAE, f.1. μαρίσθμια, extremę faucium partes, cira radicem lin guæ, gulam vtrinque attingentes. Cic.2. de Nat. Deor. Linguam ad radices eius hętens excipit ſto machus, quo primum illabuntur ea, quæ accepta ſunt oris vtraque ex parte tonſillas attingens, palato extremo, atque intimo terminatur. Tonſillas item medici vocant faucium inflammationes cum tumore, Græci παρίσθμια.

TONSO, ſas, frequ. vnde & detonſo, as. 1. ἀποκείρω. Gel. Capillos Dialis, niſi qui liber homo eſt, non detonſet. Hinc aliud frequen. Tonſito, as. Pla. in Bac. Ter. In anno tu has tonſuras?

TONSOR, oris, m.3. [*Barbiere* מגלב ghozez ghallab. Germ. Ein ſche rer. *Ga Barbier. Hiſpa. Barbero, o traſquilador,*] κουρεύς, qui barbam tondet, aut aliud quippiam. Var. lib.2. de re ruſt. c.11. Omnino ton ſores in Italia primum veniſſe ex Sicilia dicuntur poſt Romam cõ

ditam anno CDLIIII. vt ſcriptum in publico Ardeæ in litteris ex tat. Ibidem, Olim tonſores nõ fuiſſe ſignificant antiquorũ ſtatuæ, quod pleræque habent capillum & barbam magnam. Cic.1. Tuſc. Dionyſius, ne tonſori collum committeret, tondere filias ſuas do cuit. Pla. in Aſin. Ad tonſorem ire dixit.

TONSTRIX, cis, f.3. [*Tonditrice,* עזרת ghozezeth. Ger. Ein ſchererin. *Gal. Barbiere. Hiſpa. Barbera, o treſquiladora,*] κουρέτρια, mulier tõ ſoris officio fungens. Pla. Truc. Hinc Tonſtricula. Cic.5. Tuſc. Re giæ virgines, vt tonſtriculæ, tondebant barbam.

TONSORIVS, a.um, o.1.2. κουρικός, quod ad tondendum pertinet: vt, Culter tonſorius, hoc eſt, nouacula, [*Forfice, forficette*] Cice.2. de Off. Qui cultros metuens tonſorios, candente carbone ſibi adure bat capillum.

TORSTRINA, æ. p.p.f.1. [*Barberia.* G. Ein ſcherſtub, ſcherersladen. G. *L'ouroir d'vn barbier, barberie. Hi. Barberia la tienda del barbiero,*] κουρεῖον. officina tonſoris. Pla. in Aſin. Libanum in tonſtrinam iuſ ſeram venire. Teren. in Phorm. Ex aduerſum ei loco tonſtrina erat quædam.

TONSVS, a, um, o.1.2. [*Toſato,* נוז naghoz Ger. Beſchoren,] κουρεύς, lana, crineve ſpoliatus. Cic. in Piſo. Cum illa ſaltatrice tonſa. Mart. lib.11. Et tonſo pura miniſtro. Tonſæ valles, [*Segate,*] quæ arborib. & ſiluis veluti comis ſuis vidiuatæ ſunt. Vir.4 Georg. Tonſis in val libus illum Paſtores. Contra intonſi montes, ideſt, ſiluoſi. Varr. In tonſi montes & feris pleni. Villi tonſi. Virg.1. Aen. Ipſe caput tonſę foliis euinctus oliuæ.

TONSVRA, æ, f.1. [*Toſatura,* ז ghez. G. Beſcherung, κούρα, eſt ipſe tõ dendi actus. Col. lib.7. cap 4. Tonſurę certum anni tempus per om nes regiones ſeruari non poteſt. Item lib.11. cap.1. Oues Tarentinę radice lanaria lauari debent, vt tonſuræ præparentur.

TONVS, m.2. [*Tono.* Germa. Ein thon, Lautung. *Gal. Son, ton, accent. Hiſ El tono ẽ nel arte de la muſica accedo de cada palabra,*] τόνος, id ẽ quod voculatio, ſiue accentus, a verbo τείνω, quod eſt intendere, quaſi τῆς, φωνῆς τάσις, Toni item dicuntur nerui in ſtomachi late ribus. Præterea tonum appellant ſpacium, interiectum inter terrã & citimum cœli circulum, hoc eſt, lunarem, quod eſt centũ vigin ti ſex millium ſtadiorum, vt inquit Martianus: quoniam vt in ſo nis interuallum cum legitima quantitate minimum ex duobus ſo nis inter ſe diuerſis, ita in cœlum minimum a terra ſpacium ad Lu nam Tonum appellare placuit. Huius menſuræ dimidium, Hemi tonium, ἡμιτόνιον, dicitur. Tonus verò cum Hemitonio proportio nem, facit ſeſquiplam, hoc eſt, ſeſquialteram. In picturis item ſplen dor intermedius inter lumen, & vmbram, Tonus dicitur. Plin. lib. 35.ca.5. Deinde adiectus eſt ſplendor alius hic, quam lumen, quẽ quia inter hoc, & vmbram eſſet, appellauerunt Tonon: communi ras vero, & tranſitus, Armogen.

TOPAZIVS, ii, f.2. [*Topazio.* Germ. Ein topaſſ, iſt ein edelgeſtein. *Ga. Topaſſe. Hiſpan. Topazio,*] τοπάζιος, gemma eſt viridis coloris, ἀπὸ τοῦ τοπάζειν, hoc eſt, a quærendo dicta, ſiue quod Troglodítæ prę dones cum diutius fame, & tempeſtate preſſi herbas, radiceſq. ef foderẽt, hanc gemmam primi eruerunt, ſiue a Topazio inſula ma ris rubri, in qua hic lapis mirè pellucidus inuenitur. Inſulæ autem huic idcirco Topazio nomen factum putant, eo quod nebuloſa ſit ſæpeque a nauigantibus fuerit quæſita antequam inueniretur. v tramque nominis cauſam refert. Plin. lib.37. cap.8. & lib.6. cap.29. & Strab. lib.6.

TOPHVS, m.2. [*Tofo Gal. Topheau. Hiſp. Tophos.*] τῶφος, genus lapidis aſperi, qui facilè in arenam reſoluitur. Pli. li.17.c.4. Tophus ſcabet natura. Virg.2. Geor. Et Tophus ſcaber, & nigris exeſa chelydris. Hinc Tophinus, & Tophaceus ex Topho. Suet. Quæ tophina, ac lignea ante erant. Plin. lib.17.c.7. Argillacea, tophacea, arenacea.

TOPIARIVM, rij, n.2. τοπιάριον. opus ex arbore, aut frutice, aut herba, ornatus, aut vitan di æſtus cauſa factum: vt ſunt teſtudines, came ræ, naues, auiculæ, & huiuſmodi, quę ex buxo, vel hedera, & huiuſ modi, quarum natura ſequax eſt, & flexibilis, fieri conſueuerunt. Dictum topiarium, ἀπὸ τῶν τόπων, hoc eſt, a locis, quę in his varia conſtituuntur, quæ & Topeia, τοπεῖα, ab idoneis ſcriptoribus nun cupantur. Vitr. libr.7. Habentem Deorum ſimulachra, ſeu fabula rum diſpoſitas explicationes, nõ minùs Troianas pugnas, ſeu Vlyſ ſis errationes per topeia, cęteraque, quę ſunt eorum ſimilibus ra tionibus ab rerum natura proceata. Quidam inde Topiarij ap pel lationem deductam exiſtimant, quod plantę funium modo flexi biles, & ſequaces, in quaslibet formas ducantur: Græci enim funes in nauibus, τοπεῖα, καὶ τοπῖα, appellant. Opus topiarium. Pli. lib. 15.c.30. Accedit in Topiario opere lauri genus, quæ taxa dicitur, ramos ſpargit a radice topiarij, ac coronarij operis. Hinc Topiarij dicuntur, qui topiaria faciunt, ſicut Coronarij, qui faciunt coro nas. Idem lib.15.c.30. Satiuæ myrti genera topiarij faciunt. Pli. iu nior epiſt.63. Ineſt huic computationi ſumptus ſupellectilis, ſum ptus atrienſium topiariorum. Ars item ipſa Topiaria dicitur, vt ar gentaria. Cic. ad Q.Fr. li.3. Vt illi palliati topiariam facere videã tur. Topiariam facere eſt artem exercere topiarij operis.

TOPOS, m.1. [*Luogo.* Germ. Ein ort. *Gal. Lieu. Hiſp. Lugar,*] Latinè lo cus. Topicus, τοπικός, localis, vnde Ariſt. & Ci. libros ſuos, quos de

Inuentione argumentorum conſcripſerunt, Topica appellarunt, quod in iis doceatur quemadmodum ex certis locis argumenta emanentur. Cic. Treb. lib. 7. Inſtitui Topica Ariſtotelica conſcribere. Hinc Topicè, τοπικῶς, ars ipſa inueniendorum argumentorum. Ci. in Top. Inuenienda verò artem, quæ Topicè dicitur, quę ad vſum potior erat, & ordine naturæ certè prior, totam reliquerunt.

TOPPER, obſoleta dictio, qua antiquiſſimi vtebantur pro ſtatim. Nęuius apud Feſtum. Capeſſe flammam Vulcani topper.

TORAL, lis, n. 3. ἐπίβλημα, σφῆνα. quoduis lecſuli ſtragulũ. Hor. 1. epi. Ne turpe toral, ne ſordida mappa Corruget nares. Idem in Sermo & Tyrias dare circum illota toralia veſtes.

TORCVLARE, aris, n. 3. vel Torculari, [*Torchio, torcolo,* פּוּרָה purah יֶקֶב iekeb. Germa. Ein trott. *Gal. Vn preſſoir. Hiſ. Torno de huſillo,* λίνος. per apocopen machina eſt premendis vuis, oliuiſque accommodata, a torquendo dicta. Columna libro 12 capitulo 50. de olei loquens factura. Tum diligenter mundatam protinus in torcular deferri, & integram in fiſcinis nouis includi, præloque ſubiici vt quãtum poſſit, paulatim exprimatur, quo in loco Colum. apertè diſtinguit torcular a prælo: Eſt enim torcular (vt diximus) tota illa machina, vino, oleoue exprimendo inuenta; prælum autẽ ipſa trabs, qua vuæ, oleæue premuntur: lacus autem, in quem defluit muſtum, ex vinaceis expreſſum. Priſcianus ſecundam dictionis huius ſyllabam præcipit eſſe producendã. Alij tamen contra corripiendam contendunt, analogiam ſequentes, quod in dictione Specular, quę huic per omnia ſimilis videtur, mediam ſyllabam conſtet corripi.

TORCVLARIVM, rij, n. 2. [*Torcolo,*] idem quod torcular. Cato, c. 18.

TORCVLVM, torculi, p. c. n. 2. [*Torcolo,*] idem quod Torcular. Cato c. 1. Vaſa, Torcula, dolia. Plin. lib. 18. c. 31.

TORCVLARIVS, a, um, o. 1. 2. [*De torcholo.* G. Zu der trotten gehoerig. οἰνοληνικός. quod ad torcular pertinet. Var. de re ruſt. li. 1. cap. 22. vaſa torcularia trina. Col. lib. 12. cap. 18. Lacus vinarij torcularij. Torcularia cella. Col. lib. 1. c. 6.

TORCVLARIVS, rij, m. 2. [*Torcolo,*] qui torcularj premit vuas. Col. lib. 12. capit. 50.

TORCVLVS, a, um, o. 1. 2. quod ad torculum pertinet: vt, Torculus funis Cato c. 135. Funem Torculum requis faciat.

TORĔVMA, atis, & toreumatum, n. 3. 2. τόρευμα, vas aliudve opus torno factum, aut alioqui artificioſè colatum. Eſt enim τορεύειν, tornare, ſiue ſculpere, vnde & ars ipſa toreutice τορευτικὴ dicitur, quam Plin. lib. 34. cap. 8. primum a Phidia inuetam ſcribit, ſed a Polycleto Sicyonio conſummatam. Mar. li. 13. Artis Phidiacę Toreuma clarum. Sall. in Iug. Tabulas, ſigna, toreumata emunt.

TORMENTVM, ti, n. 2. [*Tormẽto, pena, ſupplicio,* דַּאֲבָה dehah דָּאַב daabõ. G. Ein peinigũg, folterũg. c. *Tortura, gehenne, tourment, ſupplice. Hiſ. La queſtion de tormento, tormento,* βάσανος, cruciatus, qui aut eruendæ veritatis, aut criminis puniendi cauſa fieri ſolet. A torqueo quod inter cætera ſignificat crucio. Ci. 4. de Fin. Vt omnibus tormẽtis conſeruetur vita beata. Hor. 1. Epi. 3. Inuidia Siculi nõ inuenere tyrãni Mãius tormentum. Cicer. de Nat. Deor. Zenonẽ Eleatem in tormentis necatum. Pręterea tormentum, [*Artigieria.*] generale vocabulum eſt omnium machinarum, ſaxa, tela, & id genus varia torquentium. Cęſ. 2. Com. Ad extremas foſſas Caſtella conſtituit, ibique Tormenta collocauit. Virg. 11. Æn. Fulminis in morem, aut Tormento ponderis ictu.

TORMINA, [*Dolor de vientre, dolor de panca, de corpõ.* Germa. Darmgicht, Krimmen, bauchwee. *Ca. Trenchees de ventre, de panſe, du corps. Hiſ. Tormẽto de hombre, o beſtias, y confitura de ſangue.*] στρόφος, morbus inteſtinorum, Celſi. 4. c. 16. Proxima his inter inteſtinorũ mala tormina eſſe conſuerunt, *ſuperpurgia,* græcè vocantur, ſiquę cum intus inteſtina exulcerantur, ex his cruor manat: ſique modo oũ ſtercore aliquo ſemper liquido, modo cum quibuſdam quaſi mucoſis excernitur. Interdum ſimul quædam carnoſa deſcendunt. Frequens deijciendi cupiditas dolorque in ano eſt. Hęc Celſus. Plin. li. 20. cap. 14. Mentaſtrum torminibus cholericis efficaciſſimum. Ci. 2. Tuſc. Quamuis idem forticulum ſe in torminibus præbeat. Col. 12. c. 7. Sequntur torminum vitium, quorum ſignum eſt eluenta, & mucoſa ventris proluuies. Hinc Torquinoſi, στροφώμενοι, qui eũ morbum patiuntur, quos & dyſentericos Græco vocabulo appellant. Cicer. 4. Tuſc. Grauedinoſos quoſdam, quoſdam torminoſos, non quia ſemper ſint, ſed quia ſæpe ſint. Hinc Torminalis, & le, quod tormina infert. Plin. li. 15. c. 21.

TORNO, nas, a. 1. [*Far al torno.* German. Trayen. *Gal. Tourner, faire au tournoir, ou ainſi our. Hiſ. Tornear con torno,*] τορεύω, τορεύσω, torno, conficio, vel polio. Plin. li. 36. c. 21. Lapis eſt, qui caſtatur, tornaturque in vaſa coquẽdis cibis vtilia. Cicer. de Vniu. Id ita tornauit, vt nihil effici poſſit rotundius. Verſus male tornati, [*Compoſto,*] pro malè laboratis. Hor. de Arte. Et male tornatos incudi reddere verſus. Hinc Detorno ex materia quapiam torno aliquid efficio. Plin. libr. 33. Lignum ex quo velares detornant anulos.

TORNVS, m. 2. [*Torno,* Germa. Ein trayſtul, oder trayeyſent. *Gal. Tour ou tournier. Hiſp. inſtrumento para tornear, torno,*] τόρνος. inſtrumẽtum fabrile, quo ligna, ebur, & reliqua huiuſmodi polita reddun-

tur. Virg. in Buc. Eclo. 3. Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis. Plin. lib. 7. c. 56. Tornum Theodorus Samius inuenit. Idem l. 27. cap. 40. Calices ex terebintho ſolitus facere torno.

TORPEDO, torpedinis, f. 3. τάρπος, piſcis genus, qui limo merſus occultat ſe, & piſces ſopra natantes torpentes facit, poſtquam ebtorpuerit deuorat. Pl. lib. 9. c. 42. Neque torpedo vim ſuam. Idem lib. 32. c. 1. Cicer. 2. de Nat. Deor. Torpore torpedines ſe tutantur. Accipitur & pro ſegnitie, torpore, ſiue ſtupore, [*Pigritia,*] Sall. li. 1. Hiſt. Stirpe torpedo animos obrepſit.

TORPEO, pes, pui, n. 2. [*Eſſer debole, pigro, ſtupido.* עָצֵב pigh gheh עָצֵל nehetſal כֵּרָעָה niphlah. Ger. Faul vnd faul ſeyn, on tragheit ſein vnd ſtuenig ſein. *Gal. Eſtre engourdi, auoir les mẽbres gourds, & inuertis. Hiſp. Endormeceſe,*] ἀναίδητος ἔχω, ναρκάω. ſtupeo, piger ſum & ſenis, languidus ſum & remiſſus. Vir. li. 3. Georg. Cetui torpent mole noua Cicer. 1. de Nat. Deor. Deum ſic feriatum volumus ceſſatione torpere. Liu. li. 27. Adeo torpentibus metu, qui aderant, vt non modo ferocior vox aduerſus atrocitatem pœnæ, ſed ne gemitus quidem exaudiretur. Vir. 1. Geor. Nec torpere graui paſſus ſua regna veterno. Hinc Torpeſco, piger, ſiue torpidus ſio. Sall. in Iug. Ingenium ſocordia torpeſcere ſinunt. Pl. li. 9. c. 55. Flaueſcunt fenecta, rugiſque torpeſcunt.

TORPIDVS, a, um, o. 1. 2. [*Pigro,* עָצֵל ngh atſel. Germ. Faul als ob einer halb lam wær. *Gal. Tout engourdi. Hiſp Endormecido y ſin ſentido*] ναρκώδης, ſegnis, ſtupens, piger. Liu. lib. 15. Torpidos ſi mox paucentesque.

TORPOR, oris, m. 3. [*Stupore,* עַצְלוּת hatslah הַנְלוּת hatsluth. G. Faulkeit, vngeleichſame der glider, vnfruchtbarkeit. *Gal. Engourdiſſement, ou endormiſſement de membres. Hiſ. Entorpecimiento,* ναρκή, νάρκωσις, ſtupor a torpedine piſce, cuius contactu corpus ſtupefieri Cicer. libro 2. de Natur. Deorum. Turantur ſe atramenti effuſione ſepiæ, torpore torpedines. Virgilio libro 12. Aeneid. lib membra nouus ſoluit formidine torpor.

TORPORO, as, p. p. ναρκάω. torporem induco. Turp. in Heteroclito, vt erat Nonius. Stupidus aſtat, ita eius aſpectus repens, cor torporatum hominis amore, id eſt, torpere fecit.

TORQVATVS, m. 2. cognomen T. Manlij, a torque impoſitum, quem occiſo ad Anienem Gallo detraxit.

TORQVATVS, ta, tum, o. 1. 2. στρεπτοφόρος, torque inſignitus: vt Palumb. torquatus, cuius collum circulo quodam, velut torque cingitur Ariſtoteles, φαττάν, appellat. Mart. li. 13. Inguina torquati tardant, hebetantque palumbi.

TORQVEO, quę, ſi, ſum, & tortum, a. 2. *Torcere, lanciare.* הִשְׁלִיךְ heſcach כָּפַף chaphaph עִוָּת nghiuueth. G. winden, Krummen, vn biegen. *Ca. Tordre, torture. Hiſpan. Torcer,* στρέφω, καμπύλω, curuo, inflecto. Plin. lib. 36. c. 25. Capita eorum prętegi claues, ne torqueantur. Vir. lib. 2. Georg. Ityreos taxi torqueri in arcus. Aliquando torquere ponitur pro gyro celeri rotare. Vir. 1. Aen. Illum ter fluctus ibidẽ. Torquet agens circum. Aliquando pro torquendo iacere. Idem 5. Aen. In medios telum torſiſti primus Achiuos. Hor. 2. Epiſt. 2. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. Virg lib. 4 Aen. Cum fulmina torques. Aliquando pro gubernare, [*Gouuerner,*] Vir. lib. 4. Æn. Cœlum & terras, qui numine torquet. Aliquando pro ſuſtinet, [*Soſtenir.*] Virg. li. 6. Aen. Vbi tria vimus Atlas Axem humero torquet. Accipitur quandoque pro tormentis in quempiam fauire: Torquemus (inquit Donatus) hominem, ex torquemus veritatem. Cicer. 3. de Fin. Eculeo torqueri. Tangere, & ad animum, pertinere. [*Affligere*] Pli. epiſt. 198. Nec torſeris illum, ne torſerit et te. Aliquando pro nere, [*Filare,*] vt eſt illud Iuuenalis, Melius torquetis Arachne. Aliquando pro trahere, [*Tirare.*] Vir. 6. Aen. Torquetque ſonantia ſaxa. Cic. in Orat. Oratio ita flexibilis, vt ſequatur quocunque torqueas. Torquere funem, eſt torquẽdo ex funiculis pluribus funem vnum efficere. Prop. Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno. Torqueo nis per tranſlationem eſt euertere. Cic. pro Cæc. Verbo ac littera ius omne torqueri. Tortus, a, um, participium. cruciatus. Cic. in Tep. Verberibus tortis, & igne fatigatis. tortus vino, vel ira dicitur, qui aut per ebrietatem, aut ira impotentiam, quæ facienda erant, eloquitur et minetur. Hor. 1. epi. 19. Commiſſumque teges & vino tortus, & ira. Compoſita Abtorqueo, Contorqueo, Detorqueo, Diſtorqueo, Extorqueo, Intorqueo, Obtorqueo, Prætorqueo, & Retorqueo, ſuis locis.

TORQVIS, & Torquis, modo maſculini, modo fœminini generis 3. *Collana, collare* עָנָק nghanak. G. Ein halsz ketten, haiſſband etwas das man zur zierd vmb den hals windet. *Ca. Collier, ou carquan. H. Collar*] στρεπτός, colli & ſummi pectoris ornamentum, ex auro, argento, gemmis, aliaue materia. Cic. 3. Off. hic T. Manlius is eſt, qui ad Anienem Gallo, quem ab eo prouocatus occiderat, torquem detracto. Torquati cognomen inuenit. Propert. li. 4. Ele. Torquis ab imo ſe decidit vnca gula. Gel. l. 4. c. 13. Caput Galli præcidit torquẽ detraxit. Torques autem militibus obtemperantibus gestari donari ab Imperatoribus ſolebant: vnde Torquati milites dicti, qui hoc honoris genus virtute erant conſecuti. Horum duo erant genera Simplares, Duplaresque. Veget. li. 2. Torquati (inquit) dupiares, & ſimplares erant, quibus torquis aureus ſolidus virtutis præmium fuit:

quem

quem qui metuiſſet,præter laudem interdum duas conſequebatur annonas,duplares duas, ſimplarem vnam Auctor tamen eſt Pli.li. 33.c.2. Priſcis Romanorũ temporibus auxiliares tantum & exteros aureis torquibus donari ſolitos, & ciues non niſi argenteis.

TORREFACIO,cis,a.3.f.*Arroſtire*,יבש jibbeſch.Ge.Dorren,brathen. *Gal.Seicher,roſtir.Hi.Secar,aſſar,quemar*,]ξηραίνω,torridũ reddo arefacio ad ignem,ſolemve ſicco.Col.li.2.c.21.Solibus torrefacta proteritur.Idem lib.5.ca.7. Vinaceorum duas libras torrefaciunt.

TORRENS,tis,m.3.[*Torrente*,נבל nachal.Germ.Ein waldwaſſer,ein Bach ſo vom regen aufflauft auffliaugt. *Gal. Vn torrent.Hiſ. Chorro ò corriente*]χείμαρρος,rivus,fluuiusve temporarius,non è fonte, ſed è pluuia naſcens,æſtate ſiccus,hyeme magno fluens impetu.Vir.2. Aen.Rapidus montano flumine torrens.Torrens,part. ſiue nomẽ ex partic.rapidus,vehemens,concitatus.Virg.7.Eclog. Torrentia flumina.Et l.3.Geor.Torrentem vndam lenis innatat alnus. Hinc Torrentior,& Torrentiſſimus.Plin.lib.3.cap.6.de Pado fluminc. Agris, quàm nauigijs torrentior.Iuuen.Sat.3.Sermo Promptus & Iæo torrentior hoc eſt,concitatior. Stat. 3. Sil. Tempus erat cœli cum torrentiſſimus axis Incumbit. Campi torrentes ſanguine, apud eumdem 1.Sil hoc eſt,vndantes,& torrentium fluxum imitãtes.Ripæ torrentes pice. Vir.9.Aen.Per pice torrentes atraque voragine ripas Annuit.

TORREO,res,rui,toſtum,a.2.[*Seccare*חמם chimmẽ קדף iaxadh ſaraph יבש jibbeſch הרבין hirbich קלה Kalah.G.Doerren.*Gal. Roſtir,ſecher au feu,bruſler.Hiſ.Toſtar,ò quemar,ſecar*,]ξηραίνω,ad ignem ſolemve ſicco,arefacio.Plin.li.11.c.20.Sole verno torreantur.Nonnumquam idem,quod nimio calore exurere,[*Ardere*]Cicer.de Somn.Scipio. Medium illum circulum Solis calore torreri. Vir.4.Geo.Iam rapidus torrens ſitientes Sirius Indos Ardebat cœlo:Neque ſolùm torreri calore dicimur, verum etiam frigore, vt annotauit Marcel.citans locũ Varronis ex Eumenidibus, Frigore torret:venatum eijcit.Torreri item.[*Arroſtire*,dicunt carnes,quæ ſine aqua ad ignem coquuntur.Vir.5.Aen. Viſcera torrent. Cic.in Piſ. Sapientem in Phalaridis tauro incluſum ſuccenſis ignibus torreri.Accipitur aliqñ pro vertere.[*Volgere*] Luc.li.7. Ingentes fato torrente ruinas.Toſtus,a,um,aliud par.Ou.12.Met.Et corpora toſta carne replent.Vir.1.Geo.Et medio toſtas æſtu terit area fruges.

TORRESCO,n.3.[*Seccarſi*.רוקב huxadh נשדה niſiaph.G.Gebrennet oder gebrahten werden.*Gal. Se roſtir. Hiſp. Secuarſe*,] ξηραίνομαι,torridus fio,exuro.Lucr.l.3.Ignibus impoſitum calidis torreſcere flammis.A quo Retorteſco,retorridus fio, Col.li.2.Sata non ita nutriunt vt ante conualeſcant, quàm retorreſcant.

TORRIDVS,a,um,o.1.2.[*Secco*, יקר jokedh מיבש meabbeſch. Ger. Durr,Kreffig zu durren oder zubraten.*Gal. Arirſec,hait,tout roſti,& ſeche. Hiſ. Secco,toſtado*,] nonnumquam actiuè accipitur pro præferuido,quodq.ſiccandi aut exurendi vim habet,[*Arido*,] καυσώδης, vt cum Aeſtatem torridam dicimus, aut Solem torridum, Virgil. 7. Eclo. Iam venit æſtas Torrida. Nonnunquam paſſiuè pro exuſto,ſiue ſicco & ſole,igneve torrefacto: vnde Zonam torridam vocamus quę inter duos tropicos ſita aſſiduo æſtu torretur. Virg.1.Georg.Quinque, tenent cælum Zonæ, quarum vna corueſco.Semper ſole rubens,& torrida ſemper ab æſtu. Torridus macie,id eſt,ſiccus,[*magro,ſecco*,]Cic. de leg.Agr.Hominem grandi macie torridum. Torridus frigore. Liu.lib.21. Membra torrida gelu.Hinc Retorridus eiuſdem ſignificationis. Col.libr.3. Arbor fiet retorrida.

TORRIS,huius torris,m.3.ξαλός.ſtipes ſemiuſtus,& adhuc ardẽs aut ſaltem igneus:cum titio ſit torris extinctus.Lict.Titionem vulgus appellat torrem ſemuſtum extinctum Vir.2. Aen. Obuius ambuſtũ torrem Cheruteus abrara Corripit.Ouid.8.Met.Funereum torrem medios comecit in ignes.

TORTILIS,le,o.3.[*Torto*,משיר moſchizar.G. Gewunden,gekreũ pt. *Gal.Tortu,retortile.Hiſ.Torcido*,]στρεπτός, quod retortum,& replicatum eſt.Ou.in epiſt.Paridis ad Helenam, Tortilis a digitis excidit anſa meis.Luc.li.6. Tortilibus vibrata phalarica neruis.Ouid.in Met.Cana buccina ſumitur illi Tortilis in latum.

TORTIO,nis,f.3.[*Torcimento*,עצב hetſeb.Ger.Krummung,item das Krimmen. *Gal.Tourment trenchee.Hiſ. El torzon,o tormento*,] στρόφος, a Torqueo: vt tortio ſtomachi,i.tormina ab humorib. actib. Plin.lib.20. cap.2. 17. Priuatim eius vſus contra tortiones ſtomachi in tepida aqua.

TORTIVVM muſtum,quod dicatur,decet his verbis Col. li. 12.ca.36. Tortiuum muſtum dicatur, quod poſt primam preſſurã vinaceorum circumciſo pede exprimitur. Cato de re ruſt.c.23. Tortiuum muſtum circumcidaneum ſuo cuique dolio diuidito.

TORTO,a.1.[*Torcer bene*. Germ.an.Hinc vnd het biegen. *Gal. Tordre ſouuent.Hi.Torcer mucho*.] βατανίζω,iterum atque iterum torqueo? Vetus eſt frequentatiua verbi Torqueo,Pomponius in Decuma fullonis,vt citatur a Nonio: Vbi infilui in cochleatum equuleum,vbi: tolutim tortor, &c.

TORTOR,oris,m.2.[*Chi da la cerda*.G. Ein peiniger,folleret. *Gal. Bourreau,qui baille la gehenne,& torture.Hi. A tormentado*,] βασανιστής. qui veritatis eruendæ cã tormenta admouet,qđ qm̃ hodie carnifi-

cum officium eſt,factũ eſt,vt tortorẽ accipiamus pro carnifice.Ci. pro Ciu.Cum iam tortor,atq. eſſent tormenta ipſa defeſſa. Liu.10. Bel.Mac.Conſpectũ tortoris, verberumq. nõ ſuſtinuit. Hor.3.Ca. Ode 5.Barbatus tortor. Tortores,[*Bombardiero,Balleſtriero*,]item ab Amiano dicuntur,qui ſaxa aliave tela ex baliſta, aliave machina eiaculantur.

TORTVM,n. 2. antiqui vſurpabant pro tormento. Pacuuius in Duloreſte,vt citat Nonius. Nã te in tenebras ſæpe lacerabo famæ clauſum,& fatigans ortus torto diſtrahain.

TORTVOSVS,ſa,um,o.1.2.[*Tortuoſo,torto*,עקלתין balkallathõ, הפבך haphachach.G.Das vil krũme hatt hin vnd wider gebogen. *Gal. Tortu.Hiſ.Tuerto,ò torcido*,]ἀγκυλοπώδης,obliquus,& multis flexibus ſinuoſus, Cic.in Læl. Multiplex ingenij,& tortuoſi.Idẽ de N.Deo. Alius multiplex,& tortuoſa.Tortuoſi diſputandi genus, apud eundem 1.Ac tortuoſa vrina,apud Plin. lib.22.cap. 37. Quæ tortuosè defluit.

TORTVS,a,um,o.1.2.[*Torto*,נבעב nehtſab.Germ.Gepeiniget,gefolteret,]βασανιστός,cruciatus Cic in Topic.verberib. torti, Sunit. & pro eo quod eſt flexuoſum,& obliquum in διάστροφος, Oui.2.Met. Neute dexterior,tortum declinat ad Anguem. Torta ſupercilia, apud Plautin Rud.reliqua ſignificata Vide in verbo Torqueo.

TORTVS,tus, m.4 [*Torcimento*, עורה hatwathah, עקלקלה haxalkallah G.Ein Kruemme,geringel,] καμπυλότης,ipſe torquendi actus,Cic.3.de Diu. Tortuq.draconem Terribilem. Ex 2.Iliade cũ Homeri verſus interpretatur Virg.5.Aen. Nequicquam longos fugiens dat corpore tortus.

TORVS,tori,m.2.[*Letto,tauola*,פבות haboth,מטה mittah.Ger. Ein Bett,Ein tiſch.*Gal.Vn lit,table.Hi,La meſa do comemos,o el lecho*.] στιβάς,lectus ab intortis herbis dictus.Virg.3.Aen. Inde toro pater Aeneas ſic orſus ab alto.Plin.li.8.c.47. Antiquis enim torus è ſtramento erat,qualiter nunc ẽt in caſtris gauſape, Conſors tori, coniux.Ou.1.Metam.Cum cõſorte tori parua rate vectus adheſit Socia tori,vxor.Ou.10.Met.Appellatq; tori ſociam. Tori item dicũtur eminentiæ muſculorũ,quales in robuſtioribus,cõpactioribuſque corporibus cernuntur quodammodo nodoſæ,& colliculorũ ritu inter quaſdam,quaſi valleculas nonnihil aſſurgentes. Virg.2. Geor. Luxuriatq; toris animoſum pectus.Cic.2. Tuſc. lacertorum tori.Inde Toroſi dicuntur,qui tororum amplitudine corporis robur præferunt.Hinc apud Col legimus. Parandos eſſe boues nouellos,cetuice longa & toroſa.Quod & de venis dicitur,cum vari cum in motem,quibuſdam in locis turgeſcunt.Corn. Celſ.li.7. Ac per ipſos venarum toros inæquale eſt.In herbis item ceteriſq.plantis prominentes partiũ calli, & in ſe pulparũ mõ collecti,Tori nominantur.Plin.lib.19.c.5.Breuior eſt,ſed toroſior amariorq;inula.

TORVVS,a,um,o.1.2.[*Terribile*.G.Scheutzlich,grauſammes,angeſichts.*Gal.Horrible a voir.Hi.Ayrado cruel*.] ἀγριωπὸς γοργωπός, ſpecie ipſa ferocem præ ſe ferens.Quam vocem a tauris declinãſſe putat Seruius, quorum proprium vult eſſe toruitatem. Alij a terrore deducunt,nonnulli etiam torto aſpectu.Vir 3. Geor. Optima torui Formaboui.Plin.lib.7.c.19.Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam,torui tatem q. naturę, &c. Hinc fiunt aduerbia torue,[*Torũ*] toruum,& torua. Pla. Quid me torue aſpectas? Apul.Cum toruum in eos intueretur. Vir.4.Aen. Talibus Aeneas ardentem & torua tuentem Lenibat dictis. Torua vina dicũ aſpera & immitia.Plin.lib.17.c.21.Cultura quoque torua fiunt vina.

TOT,pl.tantum num.& indeclinabile,[*Tanti*. כמ chammah.G.So viel.*Gal.Autant.Hiſp. Tantos en numero*,] τοσοῦτοι, tam multi habeque fere adnũctã particulam,Quot.Ci.de Aruſp.reſp.De nullo opere publico tot Senatus extant conſulta,quod de mea domo.

TOTIES,adu.[*Tantas vices*,τοσάκις,tã ſæpe.Ci.li.7. Ignoſcas quot ad te ſcribo tam multa toties.Huic reſpondet relatiuum,Quoties, Ci.li.1.epiſ. Quoties mihi cẽtorum hominum poteſtas erit,ad te ſcribam.

TOTIDEM,[*Altre tanto volte*.Ger.Eben ſo viel.*Gal.Tout autant.Hiſ. Otros tantos*,] τοσοῦτοι,eque multi,nec plures,nec pauciores. Ci. 2. de Diu. Proclus & Euryſthenes gemini,fratres fuerunt, at hi nec totidem annos vixerunt.

TOTVS,ta,tum,adiectiuũ,o.1.2.[*Tutto* כל chol כליל chalil.G.Gãtz] ὅλος,integer,vniuerſus,ſolidus,Totũ, &Omne ſic differunt,quod Totum ad quãtitatem refertur, Omne ad numerum. Totum partium Omne numeri denotat plenitudinem.Poetæ tamen ſæpe confundunt.Fit autem totus a tot, quamuis tot breue ſit,Totus vero priorem producat:cum tamen Quotus eandem habeat breuẽ. Totę ędes[*Integre*]id eſt,integræ. Pla.in Moſt.Aedificantur ædes totæ denuo, Totus in amore,vel in ſtudijs eſſe dicitur,qui illa amat, vel ſtudet,vt nullam temporis portionem alteri tribuat.

TOXICVM,ci,p.c.n.2.[*Toſſico.veleno*.ראש (vel) רוש roſh חצה chemah.Ge.Ein gifft.*Gal.Poiſon.Hiſp.ponçoña del zumo del texo arbol*,] τόξικον.idem quod venenum quali taxicum,quorum taxes, ... eſt veneni pretentiſſimi, adeo vt ſi mmenta eius ſi ha comederint, emoriantur.Plin.lib.16.c.10.de taxo agens. Hanc Seltius Simplicẽ vocari dixit,& eſſe in Arcadia tam prẽſentis veneni, vt ſi quis ſub ea dormiat,cibum ve capiat,moriatur. Sunt qui & taxica hinc appellata dicunt venena, quæ nunc toxica dicimus, quibus ... utur

tingam

Mar.li.9.Multoque magis traduceris Apher.Liu.li.2.ab vrbe.Veſtros liberos traductos per ora hominum.Aliquando traduces facere Paulus I.ſi duo, ff. vti poſſid. Si vicinus vites ex fundo tuo in ſuas arbores traduxit.Aliquando accipitur pro trãſmittere, & de loco,in quo quid natum eſt , alio mittere Iuuen.Sat.7.Altera quos nudo traducit Gallia talo.Hoc eſt,quos mittit Gallia nudo pede.

TRADVCES,p.p.m.3.qui & Rumpi dicuntur,ſunt brachia vitiũ, quibus ille ex arboribus in arbores traducuntur,& ſibi mutuo connectunt.Var.1,de re ruſt.c.8.Quartũ pedamentum eſt natiuũ eius generis,vbi ex arboribus in arbores traductis vinea ſit ; quos Traduces,quidã Rumpos appellant.Col.l.5.c.6. Noui traduces omnibus annis inter ſe ex arboribus proximis connectãtur, Si tradux traducem nõ contingit media virga inter eas deligetur.Sic hominis genituram humani generis traducem nonnulli appellarunt.Famam quoque Tertullianus in aurium,& linguarum traduces ait proſerpere, quod autium linguarumq; inſtrumentis propagetur, & breui temporis ſpacio infinitum propemodum capiat incrementum.

TRAGICE,[*Aſpramente,crudelmente.*Germa.Ernſtlich, prachtlich *Gal.Tragiquement , grauement.Hiſp.Aſpramente,cruelmente.*]τραγικῶς.grauiter,ſublimiter,crudeliter,more tragico.Cicer.de Clar. Ora.Hanc mortem rethoricè,& tragicè ornare potuerunt.

TRAGICVS,ſubſt. m. 2.τραγικὸς,qui tragœdiam ſcribit.Hor.de Arte Et tragicus plerumque dolet ſermone pedeſtri.

TRAGICVS,a,um,o.1.2.[*Tragico.* Ger. Das zu einem ſolchen ernſtlichen ſchawſpeil gehoert.*Gal.Tragique.ui.Coſa de tragedias.*]τραγικὸς,quod ad tragœdiam ſpectat,vt,Cothurni Tragici,poeta Tragicus.Hor.2.Ser.Sat.5.Tragicis opus eſſe cothurnis.Cic.1.de Nat. Deor.Vt tragici poetæ,cum explicare argumenti exitum non poteſtis,confugitis ad Deum.Aliquando pro crudeli,& ſcelerato, qualia fere ſolent eſſe Tragœdiarum argumenta.Liu.li.1.ab vrbe.Tulit Romana regia ſceleris tragici exemplum.

TRAGOEDIA,æ,p.c.f.1.[*Tragedia.*Ger. Ein tragedy,ein ſchauſpill in dem herrliche perſonem eyngefuert werden,ſunſt aber ein Klaegliche auſſgang hat.*Gal.Tragique.Hiſp. Tragedia.*] quamuis apud Græcos accentum habeat in penultima τραγῳδία,poematis grauiſſimi genus , quo regum principumve , aut eorum qui in aulis regum verſantur,calamitates depinguntur , triſtiſſimum ferè habẽs exitum.Dicta Tragœdia(vt quidam volunt)ab eo,quod primum eius poematis præmium hircus fuerit , aut certè vter hircinus vino plenus. Quod & ipſum non obſcurè indicat Hor. de Art. Carmine qui tragico vilẽ certauit ob hircũ.Alij a fæce putãt,q̃ Græci τρυγίαν vocant,Tragœdiã appellatã,quod ora fęcibus perlinebãt ſcenici,ante vſum perſonarum ab Æſchylo repertum.Quam ſentẽtiam etiam tangens Hor. dicit tragœdiam a Theſpide repertam Ibidem,Ignotũ tragicę genus inueniſſe Camœnæ Dicitur,& plauſtris vexiſſe poemata Theſpis.Qua canerent, agerentque peruncti fęcibus ora.Differt autem Tragœdia a Comędia,quod in hac humiles & priuatæ perſonæ introducantur,in Tragædia,& Reges,& Principes,nonnũquã etiam Heroes & Dij,Ad hæc Comœdia a turbulentioribus fere rebus initium ſumens,tranquillum lætumq. ſortitur exitum. Tragœdia autem totum quidem argumentum hẽt luctuoſum,exitum autem triſtiſſimum. Triſtitia namq. tragœdiæ propria eſt.Propter quod Euripides Archelao rege petente , vt de ſe Tragędiam ſcriberet,abnuit,ac precatus eſt,ne illi accideret aliquid Tragędiæ proprium.Hor.2.Carm.Ode 1. Paulũ ſeueræ muſa tragędiæ Deſit theatris Tragędijs perturbari.Cic. 1.de Or.Neq. verò vitis tragœdijs tuis,quib.vti philoſophi maximè ſolent,Craſſe,pturbor. Tragœdias agere,& Tragędias excitare,prouerbij ſpeciem habet, pro eo,quod eſt tumultum cõmouere.Cic.2.de Orat. Ne aut irriſione,aut odio digni putemur,ſi aut tragœdias agamus in nugis,&c.Quin.lib.6.de Peroratione:Nam in paruis litibus has tragœdias mouere tale eſt,quaſi ſi perſonam Herculis , & cothurnos aptare infantibus velis.

TRAGOEDVS,m.1.[*Colui,che recita la tragedia.*German.Ein tragedy ſpieler. *Gal. Vn poete,ou ioueur de tragedies.Hiſpa. Repreſentador de tragedias.*]τραγῳδὸς,actor tragędiæ.Cic.1.de Ora.Vox Tragœdorum geſtus pene ſummorum actorum eſt requirendus. Hor. 2. Epiſt.2.Miros audite tragędos.

TRAGVLA,æ,f.1.ἀκόντιον, genus teli ſimilitudine haſtæ , ita dictũ quod ſento infixum trahatur.Sal.lib.4. Hiſ.vt citat Nonius,vt Metellus ictus tragulæ ſauciaretur.Plau.in Epid.Tragulam in te inijcere adornat.Tragula item ἀμφίβληστρον,retis genus eſt,quod vulgo nunc[*Traita*]vocant.Pli.l.16.c.8.Dicta tragula,quod ex vndis vt plurimum trahatur.

TRAHA,f.1.[*Treꝛzuola,treggia.*Ge.Ein Schlitten.*Gal.Traineir,vne ſorte de charette.Hiſ.Raſtra,mietra,o narria,*]ἅλοκθρον,genus vehiculi ſine rotis,quo coloni vtuntur,a trahendo dictum.Virgil. li.5. Georg.Per epentheſin Traheam vocat, ſicut Nauitã dicimus pro Nauta.Tribulaque traheęq;ę,& iniquo pondere raſtri.

TRAHAX,o.3.[*Ingordo,rapace.*גזל ghozel,Germ.Zugig,der gern zu im zeucht,der Krumm hend hatt,verꝛippend.G.*Tirant a ſoy,Hi. Codicioſo,*]ἁρπακτικὸς,auidus,rapax,omnia ad ſe trahens. Pla. in Perſ. Procax,rapax,trahax.

TRAHO,his,traxi,tractum,a.3.[*Traſcinare,tirare,trahere,*משך maſchach גרף garaph.Germani. Ziehen. *Gal.Tirer,attirer, attraire. Hi. Llenar,ò traer,arraſtrando.*]σύρω,ἕλκω,p vim duco. Trahimur enim inuiti,ducimur volentes.Vir.2.Aen.Altaria ad ipſa tremẽtẽ Traxit.Aliquando ſimpliciter ducere[*Menare.*]Plin.lib.6.c. 28.A rege Cretę Minoe,vt exiſtimant,originem trahentes.Cic.pro Archia : Trahimur oẽs cupidine laudis. Et paulo poſt,Optimus q̃ſque maximè gloria ducitur.Aliquando haurire, [*Cauare*] Cic. 2. de Nat.Deorũ.Ex puteis iugibus aquam calidam trahi.Aliquãdo protrahere,[*prolongare.*]Sal.in Iug.Adherbal vbi intelligit,penuria rerum neceſſariarum bellum trahi non poſſe.Aliquãdo remouere,auocare,[*Remouere,*]Idẽ , Niſi ea res longiùs nos ab incepto traheret.Trahere noctem ſermone, id eſt, terere , ſeu conſumere. Vir.1. Aen.Vario noctem ſermone trahebãt. Trahi item dicitur, quod ita geſtatur, vt tamen humo non attollatur. Plau. in Ciſtel. Amiculum hoc ſuſtolle ſaltem S. ſine trahi, cum egomet trahor. Huic non diſſimile eſt illud Virg.4. Geor. Latamque trahens inglorius aluum, hoc eſt , ægrè & vix ferens aluum præ magnitudine.Trahi puer dicitur,qui vix ambulare poteſt.Vir. 2. Aeneid. Et auo puerum Aſtianacta trahebat.Trahere ſe cum aliquo , eſt cum eo morari.[*Dimorare con uno,*] Plau. in Trin. Me adeo cum illis vna ibidem Traho.Trahere interdum eſt cum feſtinatione abducere.Virg. 2. Aen. Ecce manus iuuenem interea poſt terga reuinctum Paſtores magno ad regem clamore trahebant. Trahere ad ſe partem diei,eſt diei partem occupare,[*Occupare.*] Plinius. epiſt. 213.Partem diei amici ad ſe trahunt.Trahere ad defectionem,eſt impellere,incitare,cogere ad defectionem [*Incitare.*]trahere aliquem ſecum in calamitatem , eſt eum calamitatis ſuæ participem facere,[*Far partecipe*]Cic.pro Pompeio,Non poſſunt vnà in ciuitate multi rem amittere vt non plures ſecum in eandem trahant calamitatem.Trahere candorem,acquirere,[*Acquiſtare.*]Plin.li. 7.cap.19.Candorem trahunt quodam medicamine.Huic ſimillimum illud apud Cic. 6.Phil.Aliquid ſalis ab vxore mima trahere poteras. Trahere dictum aliquod in voluntatem , eſt dictum aliquod ſecundum voluntatem ſuam interpretari.Plin de Vir.illuſt. Hoc dicto in voluntatem traho.Trahere tutam fortunam,[*Viuer felicemente,*] eſt feliciter agere. Trahere tutam pacem,[*Viuere in pace.*]eſt tuta in pace agere.In diuerſum trahere , eſt ancipitem & ambiguum reddere,[*Turbare,affligere.*]Ter.in And.Tot me curæ in diuerſum trahunt.Cõpoſita,Abſtraho,Attraho,Protraho, Retraho,Subtraho,ſuis locis videto.

TRAIANVS,m.2.natione Hiſpanus,omnium Romanorum principũ citra controuerſiam optimus,pacis,belliq.temporibus clariſſimus, & in quo nihil omnino fuerit,quod iure reprehendas.Vixit annos LXIIII.imperauit xx.Quanta autem fuerit in eo bonitas,acclamationes principibus exhiberi ſolitæ declarant,cum Auguſti felicitatem,Traianique bonitatem illis precarentur .

TRAIECTIO,onis,f. 3.[*Trapaſſamento,*טעבר mahabar.Germ.Vberſuehrung.*Gal.paſſement outre trauerſement.Hiſp.El leuar allende, paſſamiento,*]περόβμευσις,περόβμιον,tranſuectio.Cic.Att.Honeſtior exiſtimatur traiectio.Traiectio verborum per translationem, μεταφορά,apud auctorem ad Her.lib.1.Traiectio ſtellarum.Idem 2. de Diui. Aſſyrij traiectiones , motuſque ſtellarum obſeruauerunt.

TRAIECTVS,iectus,m.4.[*trageto,*טעבר mahabar,διαπόρθμησις,traiectio.Liu.l.1.ab vrbe cond.In traiectu Albulæ amnis ſubmerſus.

TRAIICIO,cis,a 3.[*Trapaſſare,traportare,*עבר habar.Ger.Vberhinſuehren,διαπορθμεύω.modo actiuum verbum eſt, idem ſignificans quod tranſueho, tranſporto,in qua ſignificatione duos ferè habet accuſatiuos,alterum vi præpoſitionis,alterum communem verbis omnibus actiuis.Plãcus Ciceroni, Exercitum Rhodanum traieci. Modo neutrum idem ſignificãs,quod tranſmittere,ſiue trãſuehi. In qua ſignificatione vnico ablatiuo cõtentũ eſt,quod habet vim præpoſitionis incluſe.Liu.li.2.Bel.Pun.Amnem vado traiecit.Aliquando eſt tranfigo,& tranſuerbero,[*paſſare,*]Idem 2.Tanta vis ĩfeſtis venientũ haſtis fuit,vt brachium Abutio traiectum,Mamilio percuſſum pectus.Traijcere in alia vaſa,profundere in alia vaſa dixit Var.1.de re ruſt.c. 64.Traijcere in aliũ culpam,aut quippiam,eſt transferre.[*Riuolgere.*]Cic.1.Ver.Quid cum cõmiſerari, conqueri,& ex illius inuidia deriuare aliquid,& in te traijcere cœperit.Traijcere rem(id eſt,negotium)ad magiſtratus,pro reijcere. Liu.lib.1.ad vrbe.Traiectus,a,um,part.tranſuectus.Cice.ad Quirites poſt reditum,Traiectus nauicula in Africã.Aliquando idem quod confoſſus,ſiue transfixus.Plin.lib.11.c.37.Mortem riſu traiecta præcordia attulerunt .

TRALATIO,onis,f.3.quæ & translatio μετάφορὰ.nominis,verbive in minùs propria ſignificatione augẽdæ minuendęve rei gratia vſurpatio.Cic.lib.9.Epiſ.Verecunda tralatio.

TRALATICIVS,a,um, o.1.2.ſine trãslatitius,aut translatiuus,μεταφορικός,quod aliũde eſt translatum,vt tralatitium edictum,minimè nouum,ſed aliunde translatum.Ci.4.Ver.hoc vetus edictũ,tranſlatitiumque eſt .

TRALLES,ium,bus,pluralis num.tantum, τράλλεις, Aſiæ vrbs , inter Mæandrũ,& Cayſtrum fluuios ſita, a Plinio,& Ptolemæo, Catiæ

a Stra-

illustrem tam splendidæ prouinciæ transducere ad te. Transducere arbores pro transplantare, apud Col. lib. 3. cap. 9.

TRANSENNA, æ, f. 1. [*Ferrata, rastello,* שכבר sebachah. Ge. Ein gitter. oder gitter fẽſter,] κυγκλίς, cãcelli ligneꝰ, ferreꝰ siue viminei, qui fenestris aut ẽt mercibus oppositi visui peruij sunt. Ci. l. 1. de Or. Petas a Crasso, vt illã copiã ornamentorũ suorum, q̃ cõstructam vno in loco quasi per transennam prętereuntes strictim aspeximus, in lucem proferat. Quo in loco per transennam aspiceret prouerbiali metaphora dixit Cic. pro eo, quod est non propius, neq. sigillatim, sed procul obiter, & summatim inspicere: Trãslatũ a negociatoribus, qui mercibus quas contrectari nolunt cancellos obijciũt; quidam ẽt vitrum pellucidum opponunt, vt prętereuntibus procul modo contemplari liceat: nec explicant eas, nisi licitatori idoneo. Macrobius l. 3. Sat. c. 7. ex li. 2. Hist. Sallustij: Sedenti in transenna, demissum Victoriæ simulachrum coronam ei imponebãt. Quo in loco Nonius fenestram interpretatur. Q̃nq. ponitur pro decipula, laqueo, & funiculo ad decipiendũ cõcinnato. Pla. in Bacch. Nũc è transenna hic turdus lumbricum petit. Et in Ruden. In ætate agenda hominum, plurimę fiunt transenna, vbi decipiuntur dolis.

TRANSEO, is, iui, & ij, tum, n. 4. [*Trapassare, passare, valicare,* עבר habar G. Hinuber degn, fuergehen. *Gal. Passer outre, ou ä trauers Hi. Pasar y rallendè,*] μεταβαίνω, διάβαινω, traijcio, trãsmitto, transgredior. Cic. 1. de Nat. Deor. Quum Gracchus pomæriũ trãsiret, auspicari est oblitus. Ci. 3. de Finibus, Crassus, nisi equisset, nũquam Euphratem nulla belli causa transire voluisset. Aliquando transire, nihil aliud est, quam ire, aut se recipere, [*Venire.*] Plau. in Stich. Deos salutabo modo postea ad te continuo transeo. Idem in Milite, Philocomasio dic, si hic est, domum vt trãseat. Sic Brutus ad Cic. lib. 11. Transire in Apenninum dixit. Accipitur aliquando pro cursim attingere, paucis explicare. Cic. pro Rosc. Amer. Sed in animo est leuiter transire, ac tãtummodo pertingere vnamquamque rem. Transire silentio aliquid, est silere illud Cic. pro L. Sylla. Ac ne hoc quidem mihi videtur silentio transeundũ. Et sine vllo ablatiuo. Plin. li. 2. cap. 68. Vt publicos gentium furores transeam, id est, taceam, sileam. Transire quædam in legendo, est prætereire. Pl. epist. 98. Transeo enim Neronem, id est, sileo de Nerone. Trãsit dies, id est, pręterit. Cic. ad Attic. li. 7. Legis dies transijt. Sic trãsijt mensis apud Pla. in Curul. Transeamus ad partitionem, apud Cic. 2. de Inuen. Transire ad hostes, est ad illos deficere. Liu. lib. 4. Bel. Maced. Si ad Romanos transire velint. Trãnsire ad vitam, est reuiuiscere, [*Resuscitare.*] Transire in multos colores: est per intualla modo in hunc, modo in illum colorem mutari, quod & Polypo, & Chamæleonti fertur accidere. Transire legem, est legem solere, eique non parere, transire lineas, est sese intra prescriptũ terminum non continere. Hinc transitio, verbale, [*Trapassamento,*] transgressio, traiectio. Cice. lib. 9 Epist. Qui spem sępe transitionis præbuit. Ponitur aliquando pro defectione, ἀποστάσις. Liu. li. 4. Bel. Pun. Numidas ad transitionem pellicerent. Transitus, tus, alterum verbale [*Passamento,*] Idem quod transitio, siue traiectio. Plin. lib. 12. cap. 15. Sabæi transitu maris. In transitu, id est, cursim percurrendo. Quin. lib. 6. ca. 3. Eorum non simplex natura, nec in transitu tractanda.

TRANSFERO, feris, a. 3. [*Strapiantare.* German. Hinuber pflantzen, an ein ander ort pflantzen. *Gal. Transplanter. Hisp. Trasplantar arboles y otras plantas.*] μεταφυτεύω. trãsplanto. Stat. 2. Sil. Vidi ego trãsfertos alieno in corpore ramos Altius ire suis.

TRANSFERO, transtuli, translatum, a. [*Trasportare, traduire,* העתיק henethik. Ger. Hinuber oder an ein ander ort tragen, verletzen.] μεταφέρω, μετακομίζω. de loco in locum transporto. Ci. 5. Phil. Ad se omnia ex hortis ornamenta transtulit. Cæs. 3. Bell. Ciuil. Cæsar paulò vltra eum locum castra transtulit. Ci. de Orat. Alij a regendis Ciuitatibus totos se ad cognitionem rerũ transtulerunt. Trãsferri item dicuntur nomina aut verba, cum a significatione propria propter aliquam similitudinem ad minùs proprium transfluunt. Ci. de Orat. Translata ea dico, quæ per similitudinem ab alio transferunt. Et paulò ante: Quũ Verbũ aliquod altius transfertur, & quasi alieno loco collocatur. Idem de opt. gen. dicendi; Cuius orationem illustrant quasi stellæ quædam translata verba, atque immutata. Translata dico, quæ per similitudinem ad aliam rem, aut suauitatis, aut inopiæ causa transferuntur. Quint. autem lib. 1. Instit. Propria sunt verba, cum id significant, in quo denominata sunt. Translata cum alium natura intellectum, alium loco præbent. Idem lib. 8. Transfertur nomẽ, aut verbum ex loco, in quo proprium erat, in eum, in quo aut proprium deest, aut translatum proprio melius est. Id facimus, aut quia necesse est, aut quia significantius est, aut, vt dixi, decentius. Transferre iudicia, est ab vno ordine ad alterum transferre, hoc est, a Senatu ad Equites. Transferre item est, ex lingua vna in alteram conuertere. Qu. lib. 10, cap. 5. Græcos auctores transferentibus verbis vti optimis licet. Pli. lib. 18. cap. 3. Mangonis Pœni Senatus noster censuit libros in linguam Latinam transferendos.

TRANSFICO, p. p. transfixi, xum, a. 3. [*Trapassare, trasfodere,* דקר dikker מחץ machàts. Ge. Durchstechen, durchhefften. *Gal. Percer tout outre. Hispa. Hincar passando, trapassar.*] διαλεύω, διατιτράω. transfodio, seu transuerbero, traijcio. Liu. lib. 1. ad Vrbe: Stricto itaq. gladio, simul verbis increpans transfigit puellã. Dicimus autẽ trãsfigo pectus gladio, vel transfigo aliquem gladio per pectus. Liu. li. 2 ab Vrbe: Ex his Q. Fabium principem in consertos Vetũtes eũtem, ferox viribus, & armorum arte Tuscus inter multas versantem hostium manus, gladio per pectus transfixit. Transixus, a, ũ, participium, id est, traiectus. Vir. 1. Aen. Trãsfixo pectore.

TRANSFIGVRO, as, a. 1. [*Trasfigurare.* Germ. vergestalten, in ein andere gestalt verenderen. *Gal. Transfigurer, muer en autre forme. Hisp. Trasfigurar*] μεταχηματίζω, μεταμορφόω. in aliam figuram verto. Suet. in Nerone: Puerum Sporum, exectis testibus in mulierem naturam transfigurare conatus est. Pli. li. 17. c. 24. Transfigurantur amygdalæ è dulcibus in amaras. Transfiguratio, onis. [*Trasformatione,*] transformatio, Pli. lib. 7. c. 55.

TRANSFODIO, dis, a. 3. [*Trasfodere, pasiare.* Ger. Durchstechen, durchboren. *Gal. Fouir & percer tout outre. Hisp. Traspassar con lanza.*] διατιτράω. perfodio, traijcio, transfigo. Ouid. 12. Met. Gemino trãsfodit vulnere pectus. val. Flac. Arg. li. 6. Inguine transfosso. Liu. li. 9. Bel. Mac. Fugienti latus transfodisse.

TRANSFORMO, as, a. 1. [*Trasformare.* Germ. Vergestalten. *Gal. Transformer. Hispa. Trasformar en otra cosa.*] μεταμορφόω. in aliam formam muto. Virg. 4. Georg. Omnia transformant sese in miracula rerum. Ou. 3. Am. Eleg. 11. Iuppiter aut in aues, aut se transformat in aurum. Hinc Transformis. & hoc transforme, quod quamcumque formam recipit. Ouid. 8. Met. Transformia corpora.

TRANSFRETO, as, p. c. a. 1. διαπορθμεύω. fretum traijcio. Pli. in Paneg. Transfretare obstantia freta. † Hinc Transfretatio. Gell. li. 10.]

TRANSFVGA, p. 1. ἀνοσιάτης, αὐτόμολος qui transfugit, & ad hostes deficit. Liu. lib. 2. Metuens, ne retraheretur vt transfuga. Nec solùm (vt Paulus de Capt. l. postliminium inquit) Transfuga is accipiendus est, qui ad hostes & a bello transfugit, sed & qui per inducias rum tempus ad eos, cum quibus nulla amicitia est, fide suspecta transfugit.

TRANSFVGIO, gis, n. 3. [*Trasfugire* נפל naphal. Germ. Hinuber fliehen, feldfluchtig werden. *Gal. S'en fuir outre. Hisp. Huyr a la parte de los enemigos.*] αὐτομολέω. ad hostes deficio. Liu. lib. 2. Magna clientum comitatus manu transfugit. Ci. pro Quin. Fatetur se non ab afflicta amicitia transfugere, atque ad florentem alià deuolare. Hier. de viris Illustr. Gabios per Sextum filium, simulato transfugio, in potestatem redegit. Tacit. lib. 18. Crebris transfugijs.

TRANSFVMO, p. p. n. 1. διεξατμίζομαι. fumi modo transeo. Stat. 6. Theb. Claustraque compressæ transfumat anhelitus iræ.

TRANSFVNDO, is, a. 3. μεταχέω. de vase in vas fundo. Col. lib. 12. c. 12. Sepius eam in alia vasa transfuderunt. Suas laudes transfundere ad alterum, per translationem. Cic Dolabellæ li. 9. Libentius laudes meas ad te transfuderim. [*Ricogliere.*] Idem 1. Philip. Omnem se amorem abiecisse, illinc atque in hanc tranfudisse. Transfusio, nis. [*Spargimento.*] Plin. lib. 34. cap. 18.

TRANSGREDIOR, eris, d. 3. [*Transgredire, contrasare.* עבר habar. Ge. vbergehen, vbertretten. *Gal. Passer outre. Hisp. Passar o caminar al lend.*] ὑπερβαίνω. transeo, & propriè de pedum gressu dicitur. Liu. lib. 2. Inde in Latinam viam transgressus Ci. 1. de Diu. Inauspicato pomœrium transgressus. Aliquando tamẽ generalius accipitur, vt etiam transgredi dicantur qui equo, aut naui præteruehuntur, & quod Nonius annotauit citans locũ Sal. ex li. 1. Hist. Æstu secũdo transgressus. Aliquando pro superare [*Superare.*] Plin. lib. 7. ca. 25. Idem signis collatis quinquagies dimicauit, solus Marcellũ transgressus, qui vndequadragies dimicauerat. Transgressio, onis. [*Passaggio,*] Cic. in Pis. Transgressionemq. Gallorum. Id est, trãsitum. Apud Rhetores transgressio dicitur, cum ab ea sententia, quã proposuimus, conuertimus sermonem ad aliquam personam, aut rẽ, aut fortunam, & tanquam personam appellamus; vel cum ad id, quod demonstrare instituimus, ab alia re actionem nostram, & orationem reuocamus. Exẽpla dant Rufinianus, & Rutilius Lupus.

TRANSIGO, gis, egi, actum, a. 3. [*Spedire, finire* השלים hischlim. Ger. Ausrichten, verrichté. G. *Passer outre, acheuer, & parfaire acheuer. Hisp. Passar allende, complir, o acbar,*] διαπράττομαι perago, perficio. Ci. 4. Phil. Negotiumque transegisses, nisi illæ se subter scalas abdidissent. Idem 1. Verr. Prima actio a nobis octo diebus trãsacta est. Transigere res multas vno tempore, apud eundem 1. de Inue. Sic transigere vitã dicimus. [*Viuere*] pro peragere. Sal. in prooem. Catil. Multi mortales vitam sicuti peregrinantes transegerunt. Ali quando controuersiam mutuo consensu dirimere. Cic. pro Rosc. Qui pro soeijs transigit, satisdat neminem postea eorum periturũ. Idem in Ver. Quod erat vix H. S. quadringentorum millium, transigunt H. S. ducentis millibus Transactus, suo loco.

TRANSIECTIO, onis, f. 3. & Traiectio, id est, trãspositio, vt Trãsiectio verborum. ὑπέρβατον. Auct. ad Her. l. 4. Huiusmodi trãsiectio rerum proderit ad continuationes. Aliquando etiam modo legitur transiectus apud Cic. de vniuers. pro perterebratus, vel perforatus. Terra transiecto axe sustinetur.

TRAN-

TRANSILIO,lis,n.4.[*Saltar oltre,* פסח pasach קפץ Kippèts.Ger.Hinuber ſpringen. *Gal.Sauter outre,ſaillir par deſſus. Hiſ. Saltar allende,otra coſa*]ὑπεράλλομαι.vltra ſalio,a trans,& ſalio.Col.li.6 c.26. Si foſſam ſine cunctatione tranſilit. Per translationem pro ſilẽtio præterire.[*Tacere*]Cice.3.de Fin.Cum ad ſummum bonum volũt peruenire,tranſiliunt omnia.Idem tertio Offic.Ingenij ſpecimen quoddam eſt,tranſilire ante pedes poſita.

TRANSILIS,m.3.palmes ὑπερβατικὸν κλῆμα. qui inter traduces alios tranſilit.Plin.lib.17.cap.23.

TRANSIVNGO,gis,a.3.μεταζεύγνυμι.iugalium loca muto.Vlp.ff.l.Ediles,de ædil.edic.Si mula talis ſit,vt tranſiungi non poſſit.Tranſiungere, inquit Budeus,eſt in quadriga locum veterinis mutare, vt mulam dexteram facere,quæ ſiniſtra eſſe ſolebat.

TRANSLABOR,eris,d.3.labendo tranſeo.διαλίθω.Cla,in Eutr.Vnoque Padum translapſa volatu.

†TRANSLATIO,nis.f.3.ſiue Tralatio.[*Traslatione*.Ger. Verſetzung.] μεταφορά. eſt nominis, vel verbi in minus propria ſignificatione augendæ,minuendæq; rei gratia,vſurpatio.Cic.lib.6.epiſt.]

TRANSLATIVE,[*Negligentemente.*πρὸς ἀφροσύνην. Germa.Nur oben an hin,liederlich.]negligenter.Vlp.l.1.de iure patron.Patronorũ querelas aduerſus libertos Præſides audire,& non translatiuè exequi debent.Martianus; Prævaricatorem eſſe eum oſtendimus,qui translatiuè munere accuſandi fungitur.

TRANSLATITIVS,a,um,o.1.2.ſiue Translatiuus.μεταφορικός.qđ aliũ dè eſt translatum. Vnde translatitias vocum ſignificationes dicimus, quæ propter aliquam ſimilitudinem a proprijs ſunt deflexę. Translatiua item, ſiue(vt alii malunt) translatitia dicuntur, teſte Aſconio,quæ noua non ſunt,nec nuper inuenta,ſed aliundè tranſlata.Ci.3.Ver.Hoc vetus edictum,translatiuumque eſt. Aliquando tamen translatiuum veteres,teſte Budæo, vſurpatunt pro vulgari,quotidiano,& minimè exquiſito.Pl.in epiſt. Nec tuæ naturę eſt, translatiua hęc, & quaſi publica officia a familiaribus amicis contra ipſum commodum exigere.Pli.li.7.ca.5. Translatiuum in Aegypto octauo menſe parere. Hoc eſt,vſitatum.

TRANSLEGO,gis,p.c.a.3.[*Traſcorrere legendo*. Ger. Durchleſen. *Gal. Lire tout,lire inſques a la fin.*H. *Traſcorrer leyendo*]διαγινώσκω.perlego,ſiue legendo tranſcurro.Plau. in Aſin.

TRANSLVCEO,ces,p.p.n.2.[*Tralucere*.Ge. Durchſcheinen.*Gal.Luire a trauers.Hiſ.Trasluzir*]διαφαίνω.pelluceo.Oui.l.4.Met.In liquidis translucet aquis, Pli.li.37.c.12.Smaragdi,alięque translucẽtes. Translucidus,pellucidus,viſui per medium ſui tranſitum præbẽs. Plin.lib.36.cap.8.In vertice maculoſi,atque non translucidi.

TRANSMARINVS,o.1.2.[*Oltra mare*.German.Ienſeit dem meer her] περιθαλάσσιος.trans mare.Cic.7.Ver.Accerſere res tranſmarinas ex iis locis.

TRANSMEO,as,n.1.[*Paſſare* עבר habar.G.Durchgehn.] μεταβαίνω. tranſeo.Plin.lib.30.cap.11.

TRANSMIGRO,tranſmigras,p.c.n.1.[*Andar ad habitare,* גלה ghalah G.In ein ander hauſſ ziehen, die herberg verenderen] μετοικέω. domicilium,habitationemque commuto.Liu.li.5.Vt Veios tranſmigraremus.Suet.in Tib.cap.15.E Carinis Equilias in hortos Mecœnatianos tranſmigrauit.

TRANSMITTO,tis,a.3.[*Traſporre,pór per mezo,* עבר habàr.Ger.Hindurch ſchicken.*Gal. Tranſmettre,tranſporter. Hi.Embiar o metter allende,*]δίημι.tranſitum præbeo.Pli.li.18.c.11.Item cribraria,quæ ſimili modo in tertio remanſit cribro anguſtiſſimo, & tãtum arenas tranſmittente.Plin.lib.9.c.22. Lacus eſt Italię Benacus in Veronenſi agro Mincium amnem tranſmittens. Hoc eſt, per mediũ ſui emittens.Aliquando traiicere.[*Paſſare.*]Pli.Epiſt.173. Ad quę noſcenda iter ingreſſi,tranſmittere,mare ſolemus.Cic.li.2. de Nat. Deor.Grues maria tranſmittunt. Iet.in Iulio: A Brunduſio Dyrrachium hieme tranſmittere campos,eſt celeriter percurrere.Vir. lib.4.Aen.Alia de parte patentes tranſmittunt campos. Tranſmittere aliquem,eſt cum feſtinatione mittere.Pla. in Epid.Continuo te orabit,vltro vt illam tranſmittas ſibi. Tranſmittere tectum lapide,eſt lapidem vltra tectum coniicere. Tranſmittere bellum,eſt dare prouinciam belli adminiſtrandi.Trãſmittere in formas coactam materiã dixit Col.li.7.c.8.pro formare, & in formas redigere.Tranſmittere diſcrimen,euadere. Tranſmittere hereditatẽ matri,id eſt,transferre.Tranſmiſſio,onis,traiectio. διαπέρασις. Ci. Ad Att. lib.4. O nauigationem amandam,quam valde timebam, recordans ſuperioris tuę tranſmiſſionis.† Tranſmiſſus idem.]

TRANSMONTANVS,o.1.2.[*Oltramontano*.Germ.Ienſeit dem gebirg. *Gal. De la les ments.Hiſ.Coſa de allende los montes.*]ὑπερόριος.vltra montes habitans.Liu.lib.9. Bel. Maced. Tranſmontanos adortus.

TRANSMOVEO,es,p.c.a.2.μετακινέω.de loco ad locum moueo.Tere. Eun.Magnam partam gloriam verbis in ſe tranſmouet.Tranſmotus,a,um,partic.Tacit.lib.13. Syria tranſmotæ legiones.

TRANSMVTO,as,a.1.[*Tranſmutare,* המיר hemir החליף hecheliph. Germ.Verenderen. *Gal.Tranſmuer,changer.Hi.Mudar allende,*] μεταλλάττω. muto. Luc lib 2. Tranſmutans dextera lævis. Hor. 3. Car. Ode 29. Fortuna tranſmutat incertos honores, Nunc mihi, nunc alij benigna.

TRANSNATO,tas,n.1.[*Natare oltra*. Germa. Hinuber ſchwimmen. *Gal.Nager outre.Hiſpa.paſſar nadando a otro cabo,*] διανήχομαι. vltra nato,natando tranſeo. Liu.lib.1.Bel.Pun. Flumen tranſnatanete.Pli.lib.6.c.27. Piſces in lacum tranſnatant.

TRANSNO,as,n.[*Natare oltra.*]Idem Cice. in Som. Vel illum cangẽ tranſnare. Hor.2. Ser.Sat.1. Tranſnanto Tiberim.

TRANSNOMINO,as,a.1.[*Mutar nome.*Germ.Den nammen verwandlen.*Gal.Canger le nom.Hiſpa.Madar nombre,*] μετονομάζω. nomen commuto.Suet.de Cla. Gram. Craſſitius Paſides, mox Panſam ſe tranſnominauit.

TRANSNVMERO,as,a.1.vltra numero.Ad Heren.lib.4.Tu illo plures mittas oportet(inquit) ſi hodie vis tranſnumerari.

TRANSPADANVS,o.1.2.[*Di là dal Pò.*Germ.das jenſeit dem fluß Poiſt]ὁ πέραν ἱ ποδανοῦ.trans Padum habitans.Cice.ad Caſſ. libr.12. Tuos clientes Tranſpadanos.

TRANSPICIO,is.a.3.[*Guardar oltre.*G.Durchinſehen.*Gal.Garder outre.Hiſp.Mirar allende.*]διακύπτω.per corpus pellucidum aſpicio. Lact.de Opific.Per eas membranas mens,ea quæ ſunt foris trãſpicit.Luc.lib.4.Quæ verò tranſpiciuntur.Tranſpectus, vs, Lucr. lib. 4.Ianua cum per ſe tranſpectum præbet apertum.

TRANSPONO,is,a.3.[*Traſportare.* Germ.verſetzen. *Gal. Tranſporter, mettre d'un lieu en autre.*Hi. *Traſponer.*]μετατίθημι.Gel.li.12.cap. 1.Arborem in locum alium tranſpoſitam.

†TRANSPORTATIO,f.3.Senec.de conſol.ad matrem cap.6.*Iſtę popa lotum tranſportationes,quid aliud quam publica exilia ſunt?*]

TRANSPORTO,a.1.[*Traſportare* הביא hebi. Germ. *Hinuber tragen,* von einem ort an das ander tragen] διακομίζω.de loco in locum porto.Cicer.ad Att.lib. 14.Quas Annius traſportauit? Liu.libr. 6. Pun.Eum exercitum Nero in Hiſpaniam tranſportauit.Pro tranſmittere.Vir.6.Aeneid.Nec rauca fluenta tranſportare prius.

TRANSRHENANVS,o.1.2.[*Di là del Reno.*Ge. Der jenſeit dem Rhein wohnet.] qui trans Rhenum incolit. Cæſ. 5. Bel. Gal.Germanos transrhenanos ſolicitare.

TRANSTIBERINVS,a,um, o.1.2.[*Oltre il Tenere.* German. Ienſeit det Tiber wohnend.]ὑπερβόμβριος.trans Tiberim incolens. Matt. 1.Tranſtiberinus ambulatot.

TRANSTRA,orum,num.plur.n.2. ζύγα.remigum ſedilia *in* nauibus. Virg.5.Æn.Tranſtra per & remos.Oui.14.Met. Incuruæ fumabũt tranſtra carinæ.Hæc & Iuga dici ſolent.Virg.6.Æn.Indæ alias animas,quę per iuga longa ſedebant, Deturbat. Tranſtra item tigna dicuntur, quę tranſuerſa à pariete in parietem porriguntur. Vitr. lib. 4. cap. 2. Trabes etiam ſupra columnas, & paraſtatas,& antes ponuntur,in contignationibus, tigna, & axes ſub tectis: ſi maiora ſpatia ſunt,& tranſtra,& capreoli: ſi cõmoda,columẽ, & canterij.

TRANSVEHO,is,a.3.[*Menar oltre,* העביר hebebir. Get. Hinubet fuehren.*Gal.Tranſporter outre. Hiſ. Leuar allende,*] διακομίζω. ex vno loco in alium veho,ſiue id naui fiat,ſiue plauſtro,aut etiam iumẽtis.Sal.in Iug. Armenij cum nauibus in Africam tranſuecti.Tempus tranſuectum. Tacit. lib. 18.Abijt iam & tranſuectum eſt tempus.Hinc Tranſuectio,onis.[*Traghetto.*] tranſportatio. Cicero. 1. Tuſc. Tranſuectio Acherontis. Tranſuectio item equitum recenſio, qua ante conſpectum Cenſorum vel principis equites *præter*uehebantur.Liu.lib.9.ab Vrbe; Fabius inſtituit, vt equites Idibus Quintilis tranſueherentur.Tranquil.in Auguſto.cap.38. Equitum turmas frequenter recognouit,reducto more tranſuectionis.

TRANSVERBERO,as.1.[*Trapaſſare.* רקר dikkèt מחץ machàts.Get. Hindurch treiben,durchſtechẽ.*Gal. Tranſperser de coups.Hiſ.Trapaſſar.*]διαπείρω.transfigo,traijcio.Cic.Mario; Beſtus venabulo trãſuerberat.Vir.11.Aen.Aduerſi lõga trãſuerberat abiete pectus.

TRANSVERSVS,a,um,o.1.2.[*Intrauerſo,* בלתון bakallathon.Germ. Vberzwerch.*Gal.Qui eſt a trauers,trauerſain. Hiſp.Atrauerſado.*] πλάγιος.obliquus,lateralis. Vt Linea tranſuerſa,quæ rectam lineã decuſſat: vt ſi linea recta,verbi gratia,ab ortu ducatur in occaſũ, tranſuerſa dicetur,quę à Septentrione ducta eamdem in mediam diſſecat.Col.lib.2. Tranſuerſus mons ſulcetur.Auct. lib.4.ad Heren.Ecce ibi iſte de tranſuerſo. Tranſuerſum digitem,vel vnguem diſcedere,prouerbialis hyperbole eſt,pro minimo ſpacio. Cice.1. Tuſc.Ab hac regula mihi non licet tranſuerſum, quod aiunt, vnguem diſcedere,tranſuerſus agi dicitur, qui vi & impetu quoddã ab inſtituto depellitur.Metaphora ducta a nauigantibus,qui vento aduerſo tranſuerſi aguntur. Tranſuerſarius, quod *in* tranſuerſũ ponitur.Cæſ.2.Bel.Gal. Tranſuerſaria tigna injiciuntur. Trãſuerſa, accuſatiuus plural. neu.gẽ.aliquando pro tranſuersè, & obliq; aduerbialiter ponitur.Virg.3.Eclog. Tranſuerſa tuentibus hircis.

TRANSVLTO,as,n.1.μεταπηδάω.tranſilio.Liu. libro. 23. In recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat.

TRANSVMO,a.3.[*Pigliare,togliere altronde.*Germ. Von einem in das ander nemmen.*Gal.Prendre d'vn autre.Hiſ.Tomar de otro,*]μεταλαμβάνω.ex alio ſumo.Stat.3.Theb.Haſtam lævæ tranſumit,& alto (Haud mora) diſſiluit curru. Vnde quæ ex primis tabulis tranſcripta ſunt,ſolemnitate iuris adhibita dicuntur Tranſumpta. Trãſumptio figura eſt,quam Greci μετάληψιν vocant, cum ab eo,qđ præcedit,id quod ſequitur,paulatim inſinuatur. Vir.1.Aen.Speciẽ

eis abdidit atris. Nam ex atris intelligimus tenebrosas, ac per hoc in præceps profundas.

TRANSVO, is, n. 3. [*Trapassare*. German. Durchfliegen, durchnehen. *Gal. En cousant percer tout outre.* *Hispa. Passar cosiendo,*] διαῤῥάπτω. ex trans & suo. Col. lib. 6. cap. 5. Media pars descripti orbiculi eadem subula transuitur. Cels. lib. 7. cap. 24. Cutis acu filum ducente transuitur.

TRANSVOLO, p. c. n. 1. *Διαπετομαι.* volando prætereo. Pli. lib. 10. cap. 29. Perdices non transuolant Bœotiæ fines in Attica. Per translationē pro celeriter eo. Liu. 3. Transuolat inde in alteram partem suę victorię nuncius. Plaut. in Epid. Pro transfugio posuit. Transuolauerunt ad hostes. †Transuolito, as, freq. Lucr. lib. 1.]

TRAPES, etis, m. 3 & pen. gen. prod. mola olearia; a τρίπτω, voluo. Varro terendo deducit. Cato c. 18.

TRAPETVM, ti, p. p. n. 2. idem cum superiore, hoc est, ipsa mola olearia. Virg. 2. Georg. Teritur Sicyonia bacca trapetis. Trapetus, ti, m. g. idem sed antique. Cato cap. 22.

TRAPEZITA, m. 1. [*Banchiero*. German. Wechsler. *Gal. Banquier. Hisp. Cambiador,*] τραπέζιτης. numularius, mensarius. τράπεζαν enim vocant Græci, quam nos mensam. Plau. in Capt. Quantillum argēti mihi apud trapezitam fiet.

TRAPEZOPHOROS, phori, m. 2. τραπεζοφόρος. mensam ferens. Cice. ad Gall. lib. 7. Quod tibi destinaras trapezophoron, si te delectat, habebis. Vbi interpres, trapezophoros signū erat sacerdotis cuiusdā huius nominis, qui sacra Mineruæ administrabat. Hæc ille ad verbū ex Suida. Iulius Pollux Onomastici li. 10. Trapezophoron mēsam interpretatur pocula sustinentē. Vnde Cœlius li. 7. c. 12. Conjecturam capit apud Cicer. hoc nomine statuam significari, in eū vsum factam, vt abacum sustineret, in quo pocula reponebantur.

TRAPEZVS, untis, f. 3. τράπεζους. ciuitas libera ad Pontium Euxinum, in Cappadociæ finibus. Plin. li. 6. c. 4. Patria Georgij Trapezuntij, Græcarum Latinarumque literarum peritissimi.

TRASYMENVS, p. p. siue Thrasymenus, vel Thrasumenus, m. 2. τρασυμένος. lacus in agro Perusino, nobilis clade Flaminij Consulis, ab Annibale cum XXIII. Romanorum millibus interfecti. Dictus a Thrasymeno puero, quem Aegla nympha rapuisse dicitur.

TRAVIO, as, n. 1. [*Trapassare*, עבר habar. Germa. Furgehn oder durchgehn. *Gal. Traverser, passer atrauers. Hispa. Allende.*] antiquum verbum, quo vsus est Luc. libro 4. pro transeo. διαβαίνω. vitri species, quę trauiat omnes.

TRAVLI, m. 2. *Balbi*, עלגים gilleghim. Germ. Siamler, staggler. *Gal. Begues. Hisp. Tramutados*] τραυλοὶ a Græcis dicuntur, quos nos balbos & blæsos dicimus. Vnde τραυλίζειν, balbutire, & τραυλισμός, balbuties. Lucr. libr. 4. Balba loqui non quit, τραυλίζει, muta, pudens est.

TREBIA, m. 1. τρεβίας. fluuius prope Placētiam in Gallia Cisalpina, ex Apennino monte in Padum fluens, iuxta hunc Annibal Romanos maximè clade affecit. Luc. lib. 2. Trebiæque iuuentus.

TREBIATES, m. 3. Vmbrię populi in quarta Italię regione: quorum meminit Plin. lib. 3 capit. 14. Suet. in Tib.

TREBELLICVM, n. 2. vinum, a Pli. lib. 14. c. 2. 6. inter generosa Italiæ vina commemoratur. Nascebatur autem in Campania.

TREBVLA, f. 1. oppidum in Sabinis; incolæ Trebulani, quos Plinius collocat in quarta Italiæ regione. Apud hos præstantissimi fiebant casei. Mart. Trebula nos genuit.

TRECENTI, tæ, ta, o. 1. 2. τριακόσιοι. ter centum. Virgil. 7. Aeneid. Astilua trecentos. †Treceni, idem. Liu. 8. ab Vrb.]

TRECHEDIPNI. m. 2. a Græcis dicebantur, qui tardius ad cœnam conueniebant, vt ex Apollodoro annotauit Cœlius libro 27. capit. 24. Quę vox κατ' ἀντίφρασιν, videtur imposita: cum ad cœnam currentes videatur significare. Hinc vestes quasdam cœmatorias nonnulli trachedipna a Iuuenale putant appellari. Sat. 3.

TREDECIES, aduer. τρισκαιδεκάκις. per o ter decies. Cicer. 6. Ver. H.S. tredecies scribam tuum abstulisse.

TREMEBVNDVS, a, um, o. 1. 2. [*Tremante, pauroso.* רהוד hechared. Ge. Hefftig zitterend. *Gal. Tremblant. Hisp. Cosa que mucho teme.*] τρεσίτρομος. paulum tremens. Auct. ad Her. li. 3. Leuiter & tremebūda voce. Ou. 4. Meta. Dum dubitat, tremebunda videt pulsare cruentum Membra solum. Hinc Tremebūdior, comparatiuū. Col. li. 10.

TREMEFACIO, is, a. 3. δίσσω. tremorem incutio. Vir. 2. Æn. Tum verò tremefacta nouus per pectora cunctis Insinuat pauor. Tremefacta libertas, id est, concussa, dixit Cic. 2. Offi. Idem 1. de Diu. ex poeta vetusto: At cū se grauido tremefecit corpore tellus. Vir. 9. Aen. Lernam tremefecerit arcu.

TREMISCO, is, a. 3. [*Hauer paura.* קשר rahadh, רעש raghaz יראה jare. Ge. Erzitteren. *Gal. Trembler, craindre, auoir peur. Hispa. Temer tremblar,*] τρίμω. tremore concutior. Virg. lib. 3. Aenei. Sonitumque pedum, vocemque tremisco. Oui. 14. Meta. Omnemque tremiscens Ad strepitum. Contremisco, & Pertremisco, suis locis.

TREMO, is, a. 3. [*Tremare* רגז rahadh רעש raghaz. Ge. Zitteren. *Gal. Trembler, craindre. Hisp. Temer, o tremblar,*] τρίμω, τρομέω. tremore concutior. Plau. in Asin. Qui sudat, tremit. Ter. Eun. Totus Parmeno Tremo, horreoque. Vir. 1. Geor. Terra tremit, fugere feræ. Ci.

2. Acad. Si qui te merent, & exalbescerent. Interdum pro timere, [*Temere,*] Vir. l. 2. Aen. Hic aliud maius miseris, multoq. tremēdū Obijcitur magis. Tremens. tis, part. Cic. 4. Tus. Hectorem toto pectore trementem. Tremendus, a, um, [*Terribile,*] terribilis, timendus. Vir. 4. Aen. Manesque adijt, regemque tremendum. Contremo, Intremo, & Pertremo, suis locis videantur.

TREMOR, oris, m. 3. [*Tremore.* רעד rahadh רעדה rehadh, רתת rethath רגז roghez. Ger. Das zitteten, oder schauderen. *Gal. Trēblement. Hisp. Miedo, temblor,*] τρόμος. concussio corporis, qualis in febricitātibus, frigentibus, aut timentibus cernitur. Quin & terra tremere dicitur, cum terremotu concutitur. Vir. li. 2. Georg. Vnde tremor terris. Cic. 4. Tus. Terrorem pallor, & tremor consequitur. Ouid. 3. Met. Subitus tremor occupat artus.

TREMVLVS, a, um, o. 1 2. [*Tremante,* כרעיב margidh חרד charedh. G. Zitterig. *Gal. Trēblant. Hisp. Cosa que trembla*] τρομώδης, τρομητὸς. qui valdè tremit. Ter. in Eun. Incuruus tremulus. Mart. l. 9. Tremulo vix accipienda tribuli. Cice. 1. de Diui. Tremulo fundens è gutture cantus. Horat. 4. Carm. Ode 13. Et cantu tremulo pota cupidinem Lentum sollicitas dextera. Virg. 8. Eclog. Corripuit tremulis altaria flammis.

TREPIDO, das, a. 1. [*Temere,* רעד rahadh רגז raghaz ירא jare. Ge. Vō grosser forcht erzitteten. *Gal. Trembler de peur. Hisp. Temer,*] τρίμω. præ timore loco subsistere non possum. Teren. Hecy. Trepidari sentio. Tere. in Eun. Quid est quod trepidas? Cice. 3. de Orat. ex poeta quopiam antiquo: At Romanus homo tamen etsi res bene gesta est, Corde suo trepidat. Virg. 6. Aen. Ingenti trepidare metu, Et quoniam à timentibus omnia præpropere aguntur, factum est vt trepidare accipiatur pro festinare. [*Sollecitare,*] Vir. li. 4. Dum trepidant alæ. Trepidatio, onis. [*Paura,*] Cic. pro Deiot. Num quæ trepidatio? Liu. lib. 2. Pilis inter primam trepidationem abiectis.

TREPIDVS, a, um, o. 1. 2. [*Pauroso, timido,* מרהל mebohal. G. Heffig erschrocken, zitterend. *Gal. Qui tremble de peur, esbahy. Hisp. Temoroso, apressurado,*] τρίμος. idem quod pauidus, timens. Liu. lib. 2. Curia mœsta, ac trepida accipiti metu. Trepida res, dubia & ob hoc timorem inducens. Liu. lib. 1. Tullius in re trepida duodecim vouit Salios. Virg. 12. Aen. Illæ intus trepidæ rerum. Vbi Seruius, trepidæ rerum, nescientes quid agant, incertæ, dubiæ. Trepidus, festinus, quod qui timent, festinent gressus. Virg. lib. 3. Dum trepidi crudelia limina linquunt. Seruius, Trepidi, festini, vt per timorē, non per contemptum relictus fuisse videatur: qui enim timent, festinant gressus. Liu. lib. 8. Trepida fugiente carina. Ob timorem illorum, qui in ea vehebantur: aut trepidam, id est, celerem. Trepidulus. Gel. lib. 2. cap. 39. Trepidè, celeriter, & quasi per timorem. Liu. lib. 10. Statim trepidè deserta. Trepidanter, timidè.

TREPONDO, τρίλιτρον. trium librarum pondus. Quin. lib. 1. cap. 9.

TRES, & hæc tria, piu. n. tantum, o. 3 [*Tre,* שלש שלשה cheloschah. German. Drey. *Gal. Trois. Hisp. Tres en numero.*] τρεῖς, καὶ τρία. nomen numerale est notæ significationis. Vir. 7. Aen. Tres equitum numero turmæ. Idem 8. Aen. Treis imbri torti radios, treis nubis aquosę Addiderant. Trium litterarum homo, id est, Fur, quod tres in ea dictione tantum sint litteræ. Pla. Aul. Tu trium litterarum homo, vituperas me? Tribus verbis, id est, breuiter. Plau. Trin. Pax, te tribus verbis volo. Idem in Milite.

TRESSIS, & hoc tresse, o. 3. [*Vile.*] τριοβολαῖος. vilis, minimi pretij, quasi trium assium. Pers. Sat. 5. Non tressis agaso.

TREVIRI, m. 2. τρήβιροι. Ptolomæo, populi Gallię inter Belgas, apud quos insignis olim cognoscendarum causarum populi Romani Curia, Treuirorum cognominata. Vopiscus in Floriano. Luc. li. 1. Lętatus conuerti prælia Treuir.

TRESVIRI, orū, m. 2. τρεῖς ἀνδρες. ijdē qui triumuiri. Pla. in Amph.

TRIAMBI, m. 2. dicebant, qui terni ex proscenio loquebantur. Festus.

TRIANGVLVS, li. p. c. n. 2. [*Triangolo, cosa da tre cantoni.* G. Ein dreye ckte figur. *Gal. Qui a trois angles. Hi. Cosa de tres angulos.*] figura tres angulos habens. τρίγωνος. Ci. de Nat. Deor. Grues trianguli efficere formam. Hinc Triangulus, a, um, quod triangularem figuram habet. Col. lib. 5. cap. 2. † Triangularis, re. idem. Colum. lib. 5. c. 2.]

TRIARII orum, m. 2. Polyb. dicebantur milites veterani, spectatæ virtutis qui tertio loco prælium ineant, post profligatos hastatos, qui primo loco, & principes, qui secundo loco pugnā capessebant. Liu. li. 1. Hinc factus est locus prouerbio, vt cum in re aliqua laboratur eoq; res adducta est, vt extremo conatu sit contendendum, tum ad triarios redisse dicamus. Triarij (inquit Varro) dicti sunt, quod in acie tertio ordine extremis subsidio ponerētur. Pla. Subsidere omnes, quasi solent triarij. Vide plura apud Liu. lib. 8. & in Adagijs.

TRIBADES, f. 3. mulieres fricatrices, quæ in sexum suum libidinem exercent. ἀπὸ τοῦ τρίβειν, fricare. Hoc nomine malè audiuit Sappho, quod tribuit Ou. in Epist. ipsius ad Phaonem.

TRIBALLI, m. 2. τριβαλλοί. populi sunt inferioris Mœsiæ inter Hemū montem & Danubium fluuium siti, vt est auctor Prol. lib. 3. ca. 5.

TRIBRACHVS, p. c. siue Tribrachys, m. 2. τρίβραχυς. pes metricus ex tribus syllabis breuib. constās: quasi τρεῖς βραχεῖαι συλλαβαί. vt Dominus, Loqueris, Agimus.

TRIBVLA, læ, & Tribulum, li, f. 2. & n. 2. [*Tribolo* חדרין כוחנ chauir moragii.

vitia familiæ dignitas tegeret, siue quod eum nõ tam ipsius facta deprimerent, quam Pompeij, & aliorum, q̃ plurimum in Remp. poterant, amicitia subleuaret. Non vt prętermittendũ, qd Plut. in τῶν προβλημάτων, scriptum reliquit, Tribunatum ple. magistratum non esse, cum neq. purpuram habeat, neq. lictorib. vrat, neque sella curuli sedens ius dicat, neq. ptãtẽ, creato Dictatore, deponat, more oĩum magistratuum. Ci. tn magistratũ appellat in ofone pro P. Quin. Et quod ait Plut. de purpura, id refellit idem Cic. pro Cluentio, q̃ pro loco de L. Quinctij Tribuni pl. intolerabili ſuperbia verba facit: Vultum, inquit, atq. amictum, atq. illam usq. ad talos demissam purpuram recordemini. Et illud quoq. a nobis aĩaduersum, Tribunos pl. Comitijs designari solitos antequam Cõsules, vt ex 1. Epi. ad Att. satis dilucidè patet, qui ẽt ante Consules magistratum inibant, nempe IV. Id. Dec. quod ex Dion. Liuioque planum sit: nam quod in Pediani lib. impressum est, Tribunos ple. Nonis Dec. magistratum inire solitos, id mendosum puto: nam, vt omittã Liuij testimoniũ, in quo momenti multũ statuo esse, Dion. cum de IIII. Id. Dec. 1. Tribunatus pl. die mentionem facit, adiungit illud μέχρι τοῦ νῦν, cũ dicat, suis quoq. tpib. idẽ seruari, eoq. magis adducor, vt suspicer de mendo, qd quẽ locũ Cic. q̃ est in lib. II. in Verrem, Pedianus ibi exponit, in eo Ci. de alio magistratu potiꝰ quàm de tribunatu pl. locutum esse. facilè perspiciet, si q̃s animũ paulo accuratius aduerterit: nam si de Tribunatu pl. intellexisset, numq uam Sulpicium a Manlio, & Cornificio, quos proximis superiorib. verbis Tribunos ple. noĩauerat, separasset. Nec vetò de Sulpicio vllo, nisi pficio, memini me legisse: etiã illud addo, 9. Dec. quo die actum est in Senatu de coniuratis, non fuisse M. Catonem Trib. ple. sed designatum, vt esset anno seq. patet ex oratione pro Sextio. Ex lib. nostro de legibus, & ex commentario ad Q. Frat.

TRIBVNITIVS, subſtant. m. 2. ὁ δημαρχήσας. qui tribunatũ gessit, quẽ admodum Ædilitius, qui Ædilitate perfunctus est.

TRIBVNITIVS, a, um, 0. 1. 2. δημαρχικός. quod ad Tribunos pertinet. Luca. li. 2. Sæua Tribunitio maduerunt robora tabo. Cic. 2. de Or. Cum Tribunitia potestas esset constituta.

TRIBVO, buis, bui, butum, a. 3. [*Dare* נתן nathan חנן chanan דלק chalak. Ger. Geben. *Gal. Donner, bailler. Hispa. Dar.*] διδωμι, do, largior, impertio. Pl. in Paneg. Tribuas ei successorem. Ou. 2. de Arte: Hęc bona non primę tribuit natura iuuentæ. Pro attribuo, imputo. [*Attribuire.*] Cic. Hoc beneuolentię eius tribuendum est. Pro æstimo [*Stimarsi.*] vt tu tibi multum tribuis. Cic. 4. Acad. Quibus ille plurimum tribuebat. Aliquando pro faueo. [*Fauorire.*] Cicer. Crassipedi; Cum vniuerso ordini publicanorum semper libentissimè tribuerim. Pro distribuere. [*Distribuire.*] Ci. 2. de Fin. Omnem vim loquendi in duas tributam esse partes. Tribuere misericordiã est misereri. Cice. pro Mil. quid restat, nisi vt orem vos Iudices, vt eam misericordiam tribuatis fortissimo viro, quam ipse non implorat? Sic etiam dicimus, Tribuere alicui honorem, gratiam, operam, palmam, præmia, primas, priores partes, tempus alicui rei, veniam. Tribuere aliquid valetudini, est valetudinis causa aliquid facere. Tributum est impersonaliter. Cice. 4. Offi. Generi animantium omnium a natura tributum est, vt se, vitam, corpusque tueatur. Tributio, onis, verbale. Cic. 1. de Nat. Deor. Hanc ἰσονομίαν appellat Epicurus, id est, æquabilem tributionem. Attribuo, Contribuo, Distribuo, & Retribuo, suis locis videto.

TRIBVS, bus, f. 4. [*Tribu*, כשם kesheb, מטה matteh. G. Ein zunfft. G. *Tribu. It. Vando, o collaccon.*] φυλή. a tributo dando, vel q̃ ager Romanus primo diuisus in tres partes fuerit, & tres partes populi factæ: vna Tatiensiũ, a Tatio Sabinorũ duce iã amico post fœdera, & in partẽ regni a Romulo susceptо; alia Rãniũ, siue Rãnensiũ, a Romulo; tertia Lucerũ, a Lucumone. Varro. n. scribit, Romulũ dimicãsse cõtra Tatiũ, a Lucumonib. hoc est, Tuscis auxilia postulasse, vniq ue ex ijs, qui sibi cũ exercitu suppetias tulissent, recepto iã in regni portionem Tatio, partẽ vrbis assignasse: indeq. regioni, in qua ille cum Tuscis consedisset, Tusco vico nomen esse factum. Et quia in tres partes populus diuisus erat, factũ est, vt hæ populi partes tribus dicerentur: & qui singulis tribubus præerant, Tribuni; & pecunię quę tributim, hoc est, per tribus imperabantur, vocarẽtur Tributa. Sed postea aliæ quoque partes vrbis factæ, quæ similiter Tribus appellatę sunt. Nã in sex partes fuit distributa Ciuitas, in primos, secundosq. Tatienses, Rãnes, Luceres. Quælibet ex tribubus decẽ curias continebat, quę de nominibus Sabinorum appellatæ sunt. Hæc Varro, Festus, Plutarchus, & Asconius. Dissentit paulum ab his lib. 1. Liu. scribens a Romulo centurias equitum tres fuisse conscriptas, Rhamnenses, Tatienses, & Luceres: nec videtur existimare totum populum in hos fuisse distributum, sed solos equites. Tribus statim ab initio quattuor esse factas asserit. Vrbe quadrifariã secundum colles, & regiones diuisa: Tribusque nona numero ternario, sed a cõferendo tributo appellatas existimat. Qua in re optimè cum Liuio conuenit Plinius, qui quattuor ab initio Vrbanas fuisse tribus affirmat. Suburranam, Palatinam, Collinam, & Exquilinam, ita appellatas à partibus Vrbis, in quibus habitabant. Ciceronis verò ętate Vrbs in XXXV. tribus erat diuisa: quod ipse cũ plerisque alijs in locis, tum apertissimè ostendit in orationibus cõtra

Rullum, de lege Agrar. Harum nomina erant? Aemilia, Anienſis, Cornelia, Claudia, Collina, Cruſtumina, Exquilina, Falerina, Fabia, Galeria, Lemonia, Mæcia, Narniẽſis, Otriculana, Oufentina, Palatina, Papyria, Pollia, Popilia, Pontina, Publilia, Papina, Quirina, Romulia, Sergia, Suburrana, Scaptiã, Stellatina, Tibatina, Terentina, Tomentina, Velina, Veientina, Veturia, & Volitina. Hinc Tributarius ædictium, quod ad tribus pertinet, vt Tributarium crimen, tributaria res. Cic. pro Plancio, Hæſitantem in hoc ſodalitiorum crimine tributario.

P. M. Tribus. Tribuum nomina, à nobis olim in ſcholijs ſam. edita, uiſum eſt & hic adijcere, fuiſſe conijcio ex hoc lapide, qui eſt Rome IMPER. CAES. D. NERVAE. F. NERVAE. TRAIANO AVGVST. GERMANICO. DACICO. PONTIFICI. MAXIM. TRIB. POT. VII. IMP. IIII. COS. V. P. P.
TRIBVS XXXV. quod libetalitate OPTIMI PRINCIPIS COMMODA EARVM ETIAM LOCORVM ADIECTIONE AMPLIATA SINT.

Tribum xxxv. nomina.

AEMI. AEmilia. CICERO ad Attic. lib. II. Liu. l. XXXVIII. antiquæ vrbis inſcriptiones.

ANI. Anienſis. Cicero pro Plancio. Liu. lib. X. antiquę vrbis inſcrip. & in libro Petri Appiani de ſubſcriptionibus antiquis totius orbis.

AR. Arnienſis. Cice. Agraria II. in Rullum. Liu. lib. VI. & lib. XXIX, vbi corruptè legi putamus Narnienſi, nam lapis antiquus, quem Vulſinijs in templi parietib. vidimus; expreſſim Arnienſis mentionem continet. ſic enim habet, M. Cæſtius, C. F. ARN. CLEMENS.

CLA. Claudia. Liuius lib. II. Virg. lib. VII. Diony. Halicar. lib. V. antiquæ vrb. inſc. liber Appiani.

CRV. Cruſtumina. Cic. pro Plancio, pro Balbo antiquę vrb.

COL. Collina. Varro lib. III. de Ling. Latina. Plin. lib. XVIII. C. III. Feſtus antiquæ vrb. inſc. liber Appiani.

COR. Cornelia. Liu. lib. XXXVIII. antiquæ urbis inſcr.

ESQ. Eſquilina. Varro lib. IIII. de Lin. Lat. Pli. li. XVIII. C. III. Feſtus antiquæ vrb. inſcrip. eſt præterea in ędibus uiri optimi, valdeq; eruditi Gẽtilis Delphinij Romani fragmentum antiqui lapidis cum hac tribu, quod ipſe quidem non uidi, ſed is, cui facilè credo, ſe vidiſſe dixit, Onophrius Veronenſis monachus ord. Auguſtiniani, qui ordinem annorum urbis Romæ à Romulo ad Iuſtinianum peritiſſimè deſcripſit.

FAb. Fabia. Horatius epiſt. VI. lib. I. Suetonius in Auguſto, antiquę urb. inſcr. & Petri Appiani lib.

FAL. Falerina. Liu. lib. IX. in li. Petri Appiani, & Neapoli antiquus lapis eſt ita inſcriptus, C. PISTORIO. C. F. FAL. FIRMO AEDIL. II. VIR. CVRATORI. OPER. PVBICOR. Item Ioſephus, ἐν τῷ τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ ἰγ κεφαλαίῳ ζ.

GAL. Galeria. Liu. lib. XXVII. Plin. lib. VII. C. II. etſi pro Galeria legitur Galerius: ſed corrigendus locus eſt ex antiquo libro auunculi mei Francifci Aſulani, & antiquæ vrb. inſcr. hib. Appiani.

LEM. Lemonia. Cicero Plancio, Philippica nona. Feſtus antiquæ vrbis inſcr.

MÆC. Mæcia. Hanc in antiquis lapidibus duob. inuenimus. C. Octauio. C. F. MAEC. VERO. C. HERBACIO. MAEC. ROMANO. in libris quater nominatã obſeruauimus à Tullio lib. IIII. ad Att. à Liu. li. XXIX. à Valerio Max. libro II. cap. III. a Feſto.

MEN. Mentina. Cicero libro XIII. epiſt. famil. Ioſephus, ἐν τῷ τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγῳ ἰγ κεφαλαίῳ ζ. cum quibus lapides tres conſentiunt. C. VALERIO. C. F. MEN. DOLVTIO MARCIANO. AMVNIO A. F. MEN. EVARISTO. C. CATIO C. F. MEN. CALBO. C. CATIVS C. F. MEN. GALLVS.

OVF. Oufentina. Liu. lib. IX. Feſtus antiquæ vrb. inſcr. in li. Appiani. & in lib. Veronenſium antiquitatum. Q. EVPHEMVS Q. F. OVF. LVCVLLIVS.

& Bichnium apud Plautum in Bacc. pro cœnaculo duobus tantū lectis instrato, Græci δικλίνιον appellant.

TRICOLON, p.p. τρίκωλον. trimembre: vnde certa quædam odarū genera, quæ triplici carminis genere ueluti tribus constant membris tricola dicuntur, cuius generis non pauca sunt apud Horatium.

TRICONES, m.3. [*Cõtentiosi*, אבשימרין anscie madhon. G. Haderige leut, denen mit zanck vnd hader wol ist. *Gal. Trigaux, quereleux*, *Hisp. Porfiosos, o Perfiados*,] ἐριστικούς. contentiosi; & rixarū peramantes. Vnde Iul. Cap. in Aelio Vero: Vt commisceretur cum triconibus, & committeret rixas.

TRICOR, aris, d.1. [*Cianziare*. Ger. Zirlen. *Gal. Baiier, bouder, dire choses frivoles. Hisp. Desuariar en vanas palabras*,] λήρω, φλυαρῶ. nugas ago. Ci. Att. Vectenum accusat. tricatur scilicet. Et pro rixari [*Contendere.*] Idem eidem; Publius tecum tricatus est.

† TRICORNIS, ne, o. 3. [*Di tre corni*. Ge. Dreihoernig.] τρίκερως. Quod tria habet cornua. Pli. lib. 8. cap. 21.]

TRICORPOR, oris, o. 3. τρίσωμος. habens tria corpora. Vir. 6. Aenei: Et forma tricorporis umbræ. Silius lib. 3. Geryonis peteret quum longa tricorporis aqua.

TRICVSPIS, dis, p.c. adiec. o. 3. τρίαιχμος. quod tres habet cuspides. Ou. 11. Met. Positoque tricuspide telo, Mulcet aquas rector pelagi.

TRIDACNA, f. 1. τριδάκνα, ostrea tantę magnitudinis, vt ter morden-da essent. Pli. lib. 32. c. 6.

TRIDENS, m. 3. [*Tridente*, שלשיקלשון scieloſch Killeſcion. Ge. Dreizinckig, das drei zaen oder ſpitz hat. *Ga. Instrument qui a trois dens*, *Hisp. Cosa que tiene tres dientes*,] τρίαινα. ferramentum tres habens dentes, siue cuspides: unde Neptuni sceptrum poetæ ab hac forma peculiariter tridentem appellarūt. Vir. 1. Geor. Tellus percussa tridenti. Pli. li. 9. c. 15. Tridente in eos iacto. Vnde Tridentifer, Neptunus. Ouid. 9. Meta. Regna tuæ, dixi, sortite tridentifer undæ. Tridentiger, p. c. idem. Ouid. 11. Metam. Cumque Tridentigero tumidi genitore profundi.

TRIDENTVM, ti, n. 2. [*Trento*. Ger. Triendt. *Gal. Trent. Hisp. Trimto*,] Rhetiæ oppidum ad Athesin fluuium in Alpium angustijs situm: à quo Tridentini. Pli. lib. 3. c. 19. Concilio generali sub Pio IIII. famosum.

TRIDVVM, [*In tregiorni*. Ger. Drei tag] τριημερίς. spacium trium dierum. Cicer. 2. de Leg. Censet habendas triduum ferias. Idem pro Mil. Clodius respondit, triduo illum, ad summum quatriduo peritunum.

TRIENNIS, o. 3. [*Trauuni*. Ger. Dreijarig. G. *De trois ans. Hisp. Cosa de tres annos*,] τριετής. trium annorum. Hinc Triennium. τριετία. spacium trium annorum. Ci. 4. Vet. Triennium prouinciam obtinuit. Idem ad Qu. Fr. lib. 1. Fuisse in Asia triennium. Ouid. 9. Metamor.

TRIENS, tis, m. 3. τριτημόριον. tertia pars assis, hoc est, unciæ quattuor. Ci. Att. Dolabellam video esse in triente, hoc est, in tertia parte totius hęreditatis. Erat item triens numuli genus, ualens tertiā assis partem. Iuuen. Sat. 3. Non habet infelix, quem porrigat ore trientem. Item sumitur pro calice quattuor continēte cyathos. Proper. li. 3. Multis exacta trientibus hora. Pers. Sat. 3. Calidumque trientē Excutit è manibus. Triens apud Vitruuium accipitur pro tertia pedis parte: vnde Triētalis materia dicitur, quæ est crassitudine quattuor vnciarum siue quattuor pollicum. Nam in mēsuris, teste Budæo, vnciæ accipiuntur pro pollicibus. Duodecim siquidem pollices constituunt pedem.

TRIENTALIS, f. 3. herba, τριτημοριαῖος ἡ ὁτανη. quæ altitudine æquat tertiam pedis partem, hoc est, pollices quattuor.

TRIERARCHVS, hi, m. 2. τριήραρχος. præfectus triremis. Nam à Græcis τριήρης dicitur, quam nos triremem uocamus. Cic. 3. Ver. Cum esset trierarchus.

TRIETERICVS, a, um, o. 1. 2. [*Di tre anni*. Ger. Das zum dritten jar beschicht, dreijerig] τριετηρικός. triēnalis, siue quod tertio quoq; anno fit: hinc Trieterica sacra Bacchi, quæ tertio quoq. anno agitabā tur, institutа, cum ex India uictor redijsset, à triennio, quo peregrinatus est. Vir. 6. Aen. Celebrant trieterica Baccho. Ouid. 6. Met. Tēpus erat, quo sacra solent trieterica Bacchi. Nox trieterica. Stat. 2. Theb. Nox hæc trieterica uobis.

TRIETERIS, p.c. genitiuo trieteridis, f. 3. [*Tre anni*. Germ. Ein zeit von drei jaren] τριετηρίς. spacium trium annorum. Sta. lib. 4. Theb. Recolet trieteris Ophelten. Mar. li. 6. Nec adhuc trieteride plena. Ci. 3. de Nat. Deor. A quo trieterides constitutæ.

TRIFARIAM. [*In tre parti, o modi*. Ger. Dreierlei weis. *Gal. En trois sortes, & manieres. Hisp. En tres maneras*,] τριχῶς. tripertitò, tribus modis. Liu. lib. 5. Trifariam Romam munichant.

TRIFAVX, cis, o. 3. τρίγναθος. tres fauces habens. Vir. lib. 6. Aen. Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci Personat.

TRIFERVS, a, um, o. 1. 2. τριφόρος. ter quotannis fructus producens. Colum. lib. 5. c. 10. Pli. lib. 16. c. 17. Vites triferę.

TRIFIDVS, a, um. pe. c. o. 1. 2. τριχθάς: quod in tres partes diuidi potest. Flamma trifida, id est, fulmen trisulcum. Ouid. 2. Met. Trifida fumantis flamma. Hasta trifida. Valet. Flacc. Argon. Cuspis trifida Neptuni tridens. Claud. lib. 2. de raptu Proserp.

TRIFINIVM, ii, n. 2. τρορία. tnum agrorum terminus.

P. M. Trifiniū, ait Siculus Flaccus, dicebātur locus, in quem tres possessores attingebant, quo in loco omnes tres sacrum faciebant; & termini ponebantur.

TRIFOLIVM, n. 2. [*Trifoglio*. G. klee. *G. Trois fueille. H. Trebol*] τρίφυλλον. herba a tribus foliis appellata. Eius tria sunt genera, ex quibus Menyantes vocant Græcum, quod maior est folio; alterum à folij acumine Oxytriphylon cognominant: iterum omnium minimum in pratis passim prouenit. Pli. lib. & c. 21.

TRIFOLINVS, n. 2. Campaniæ oppidū à quo ager Trifolinus dictus, vini non prorsus ignobilis ferax. Iuu. Sat. 8. Te Trifolinus ager, fœcundis vitibus implet. Et trifolina vitis. Mar. li. 13. Nō sum de primo, fateor, Trifolina Lyæo: Inter vina tamen septima vitis ero.

TRIFORMIS, me, o. 3. τρίμορφος. tres habens formas: vt Canis triformis Cerberus. Sen. in Herc. Oetæo: Diua triformis Hecate. Hor. 3. Car. Ode 22. Adimisque letho Diua triformis.

TRIFVR, m. 3. κλαπίτατος, τρίφωρ, insignis fur: nam particula τρις. in compositione augendi vim habet. Plaut. Non fur, sed trifur. Sic Trifurcifer dicitur, insignis furcifer.

TRIFVRCVS, adiectiuū, o. 1. 2. quod tres furcas habet, ὁ καὶ ὁ τρίγυλλος Col. lib. 7. cap. 10. Trifurca femina, in tres partes furcata. Idem de arb. c. 20.

TRIGA, ge, f. 1. [*Carro da tre caualli*. Germ. Ein wagen, fur den man drei ros spannet. *Gal. Chariot a trois cheuaux. Hisp. El carro de tres caualos*,] τέθριππον, τρίωρον. vehiculi genus, quod tribus trahitur equis: quasi trigā, à tribus equis iunctis. In Pandectis lib. 31. Si triga venierit, retinenda erit rota.

TRIGAMVS, p.c. m. 2. τρίγαμος. qui tres duxit vxores: nam γάμος, nuptias significat.

TRIGARIVM, rij, o. 2. locus iuxta campū Martium, vbi trigarum cursus certamen fiebat. Pli. lib. vlt. c. 13.

TRIGARIVS, rij, m. 2. τριππασιάτης. trigarum agitator. Plin. libro. 28. cap. 17.

TRIGEMINI, m. 2. τρίδυμοι. tres vno partu editi; tergemini. Pl. de Vi. Illust. Colu. lib. 7. cap. 9. Nonnumquam trigeminos parit, si est generosa.

TRIGEMINA, f. 1. porta Romę dicebatur, per quam trigemini fratres Horatij exierint. Liu. Extra portam trigeminam boue aurato do natus est.

TRIGEMMIS, me, o. 3. τρισφθάλμιος. tres habens gemma. Col. li. 3. c. 19.

TRIGESIMVS, a, um, o. 1. 2. τριακοστός. vltimus ex triginta. Cic. de Sen. Cuius à morte iam tertius, & trigesimus est annus.

TRIGINTA, [*Trenta* שלשים scieloichim: Germ. Dreiſſig. *Ga. Trente. Hisp. Trenta en numero.*] indeclinabile nomen numerale. τριάκοντα. ter decem. Virgil. 3. Aeneid. Triginta capitum fœtus enixa iacebit.

† TRIGLA, τρίγλα. genus piscis, qui à veteribus mullus vocabatur, in præcipuis olim delicijs habitus. Vide Iouium de pisc. Rom.]

TRIGON, onis, m. 3. τρίγων. locus in thermis, pilæ ludo destinatus, à trigone, hoc est, triquetra figura nomen habens. Vnde & minimum pilę genus, trigonem, & trigonalem pilam appellarunt, quod eo in trigone lusitare solebant. Mart. lib. 2. Tepidumque trigona. De pila trigonali extat Epigramma apud eumdem Mar. lib. 14. & lib. 12. Captabit tepidum dextra, læuaque trigonem.

TRIGONVS, ni, p.p. m. 2. τρίγωνος. triangulus. Vnde Trigonus, a, um, triangularis.

† TRILIBRIS, bre. p.p. [*Di tre libre*. Ge. Dreipfundig.] τρίλιτρος. quod est trium librarum. Hor. 2. Ser. 2. Laudas insane bilibrem mullū.]

TRILINGVIS, gue, o. 3. [*Trilingue*. Ge. Das drei zungen hat, oder mit drei sprachen redt. *Ga. Qui a trois langues. Hi. Cosa que sabe o tiene tres lenguas*,] τρίγλωσσος. tres linguas habens. Hor. 3. Car. Ode 11. Sanieque manet Ore trilingui.

TRILIX, cis, p.g.p. adiect. o. 1. 2. τρίμιτος. quod ex tribus constat licijs. vnde Trilices vestes. Interdum accipitur pro triplici. τριπλοῦς. Vi. 3. Aene. Loricam consertam hamis, auroque trilicem. Valer. Flac. 2. Argon. Partemque trilicem.

TRIMESTRIS, stre, o. 3. [*Di tre mesi*. Ger. Dreier monat,] τρίμηνος. triū mensium. Pli. lib. 7. c. 15.

TRIMETRON, n. 2. τρίμετρον. carminis genus ex tribus cōstans mensuris maioribus, id est, pedibus sex: vnde senarij iambici trimetri appellati.

TRIMMA, m. 1. [*Astuto, prattico*, עירום harum. G. Gescheid vnd vvol geuebet. *Ga. Fin, accort. Hisp. Enuegecido en suarte, astuto*,] τρίμμα. à Græcis dicitur is, qui à Latinis veterator, qui scilicet in re aliqua tritus est, quasi ἐν πράγμασι τετριμμένος. Sic Quin. Attrita vsu forensi ingenia dixit.

TRIMODIA, æ, f. 1. vas tres continens modios. Col. Satoriam trimodiā vocat, quod ex ea satores inciarit fœmina. lib. 2. c. 9.

TRIMODIVM, dij, n. 2. τρίψηκτον, τριμόδιμνον. quod tres modios continet. Pli. li. 33. c. 1. Trimodia annulorum. Plau. Men. Non modio, neque trimodio.

TRIMVS, a, um, o. 1. 2. [*Di tre anni*. Ger. Dreiarig. *Gal. Qui a trois ans. Hi. Cosa de tres annos*,] τρίενος, τριετής, trium annorum. Plaut. in Rud. Trima quæ perijt mihi. Pl. Arborem nec minorem bima,

mopolin nominauit. Dictus autem Trismegistus, quod & Philosophus maximus, & Sacerdos maximus, & maximus deniq; Rex fuerit. Consueuerunt enim Aegyptij ex omni philosophorum numero Sacerdotes, ac rursus ex sacerdotibus Regem eligere. Hic vt Philosophos sapientia, ita religione Sacerdotes excelluit, ac mox in Imperio administrando superiores omnes Reges superauit. Primus à physicis ad diuinorum speculationem se erexit. Primus de maiestate Dei, de dęmonum ordine, animarumque mutationibus sapientissimè disputauit. Diodorus Siculus.

TRISTIS, & hoc triste, o. 3. *Triste, mesto, grammo meschino, di mala voglia,* עָצֵב hatsub דְּאַב doeb קֹדֶר Koder. G. Traurig. G. *Triste, chagrin, qui fait mauuaise chere.* Hisp. *Triste,*]σκυθρωπός, τυπτός. idē q̃ męstus. Vir. Eclo. 10. Tristis at ille, tñ cantabitis Arcades, inquit. Ci. 1. de Diu. Quærerem ex te, quid tristis esses. Sed quia tristitia in fronte hominis crudelitatis, grauitatis, iræ, minarum, difficultatis indicium est, fiet tristis aliqn pro sæuo accipiatur. [*Crudele.*] Vir. 2. Aen. Illi mea tristia facta, Degeneręque Neoptolemum narrare memento. Aliquando pro graui, vt annotauit Nonius, citans illud Cic. lib. 6. de Rep. Grauitatis suæ liquit illum tristem, & plenum dignitatis sonum. Aliquando pro irato. [*Irato,*] Lucilius. Timeo certè, ne mihi sit tristior. Aliquando pro minaci. [*Minaccieuole.*] Vir. 2. Aen. Isque adytis hæc tristia dicta reportat. Aliquando pro amaro. [*Amaro*] Virg. 1. Georg. Tristesque lupini. Sic tristis succus, pro amaro, Vir. 2. Geor. Media fert tristes succos. Pro difficili. [*Difficile*] Ci. in Catone: Facilius ī morbos incidunt adolescentes; grauius ægrotant, tristius curantur. Pro horrido. [*Horride*] Mart. Amator ille tristium lacernarum, Et qui inuitus aliquid facit. Ter. in Eun. Inuitat tristis. Tempus triste. Cic. Figulo, li. 4. Tuorumque tristissimo nuc tempore meritorum erga me memoriam conseruabo. Tristia verba. Cice. 2. de Fin. Hinc Tristiculus, diminutiuū, subtristis. Cic. de Diu. Filiolam suam animaduertit tristiculam.

TRISTITIA, æ, f. 1. [*Tristitia,* חֻמְצָה hotfeb, vel hetseb. *Ga. Tristesse.* Hi. *triste* ζα,]λυπη. mœstitia, cui opponitur Lætitia. Cic. de Orat. Iudex tum ad tristitiam, tum ad lætitiam est contorquendus. Mitigare tristitiam. Cic. 2. Offic. Lenitate verbi tristitiam rei mitigante. Tradere se tristitiæ. Luceius Tullio M. F. lib. 5. Lacrimis, ac tristitiæ te tradidisti. Hinc Tristificus, quod tristitiam adfert. Cice. 1. de Diu. Tristificascertant Neptuno reddere voces.

TRISTO, as, n. 1. [*Attristare,* עָצַב hatsab. Ger. Trauren, Ga. *Contrister.* Hisp. *Dar tristez* ζα *a otro.*]λυπεω. antiquis in vsu erat, pro tristem facio: vnde Contristo. Virg. 3. Georg. Et pluuio contristat frigore cœlum. Est & Tristor, deponens, tristis sum.

TRISVLCVS, a, um, o. 1. 2. tres habens acies. τριγλώχιν. Virg. 3. Georg. Linguis micat ore trisulcis. Ouid. 2 Met. Cui dextra trisulcis Ignibus armata est.

TRITAVVS, m. 1. τριπάππος. atauī pater, quasi Tertiauus, vt quidam volunt. Est. n. quartus ab auo. Plaut. Pertū: Patres, auos, proauos, abauos, atauos, tritauos. Sic Tritauia. τριπάππη. atauiæ mater.

TRITICVM, ci, n. 2. [*Formēto, grano,* חִטָּה chittah בַּר bar. G. vveitzē *G. Blé, froment.* Hisp. *El trigo generalmente,*]πυρός. optimi frumenti genus est ita dictum, quod tritum est ex spicis. Pli. li. 18. c. 7. Tritici genera plura, Italico nullū comparauerim candore ac pondere. Cic. de Diu. Midæ filli Phrygio, cum puer esset, dormienti formicę in os tritici grana congesserunt. Hinc Triticeus, a, um. πυρίνος. vt Messis triticea. Vir. 1. geor. At tu triticeam in messem robustaque farra Exercebis humum. Fœtus triticeus. Ouid. 1. Fast.

TRITON, onis, m. 3. Deus marinus, Neptuni, & Salacię, marinæ nymphæ, filius, quem poetæ fingunt Neptunii tubicinem esse. Ouid. 2. Met. Cæruleos habet vnda Deos, Tritona canorum.

TRITONIA, æ, f. 1. τριτωνία. dicta est Minerua, quod tēporibus Ogygis Regis ad lacum Tritonidem, ex quo Triton fluuius erumpit, virginali primum habitu apparuerit, vbi ait Herodotus, virgines annis singulis inter se pugnare lapidibus, & fustibus in veneratione Palladis. Diod. scribit dictam Tritoniam a Tritone Cretę fluuio.

TRITVRA, æ, f. 1. ἄλοησις, ἀλοητός. tēpus triturādi, vel ipse triturandi actus. Vir. 3. Georg. Magnaq; cū magno venit tritura calore. Hinc Tritura, as. ἀλάω. frumentū spicis excutio: à terendo, q olim bubulorū equinorumq; pedū attritu fieri soleret tritura. Col. li. 2. c. 21.

TRIVENEFICA, æ, f. 1. τριφαρμακεύτρια. insignis venefica, qua voce vtitur Plau. in Aul.

TRIVIA, æ, f. 1. τριοδῖτις. dicta est Diana, quod triuijs præesset, ex quo tres facies habere fingebatur. Vir. 4. Aen. Tria virginis ora Dianę. Ou. 1. Fast. Ora vides Hecates, in tres vergentia partes. Vir. 6. Aen. Phœbi, Triuiæque sacerdos.

TRIVIALIS, & hoc le, o. τριβικός. quod in triuio fit, vel quo in triuijs vtebāt: vnde accipit pro vulgari, & minimè exquisito: vt, Verba triuialia. Sue. de Clar. Rhe. Tantūmodo uerbis triuialib. egit. vnde Triuialis scientiæ magistri à Quin. dīr, qui in triuijs docent. Et Grammatica dicta scientia triuialis, quia in triuijs docebatur.

TRIVIVM, triuij, n. 2. [*Luogo di tre, o quattro vie,* פֶּרֶק perek. G. Ein ort in welchē drei vvegh zusammen stossen. *G. Vn Carrefour, ou se rendent & recontrent trois chemins.* Hispa. *La encruziada de tres calles,*]τριοδος. & Quadriuiū, locus, in quem tres, uel quatuor conueniūt uiæ. Cic. 1. de Lege Agr. Vt in artijs auctionarijs potius, quā in triuijs auctionentur. Catullus: Oibus in triuijs fundetur fabula passim Iuu. Sat. 1. Nonne libet medio ceras implere capaces Quadriuio? Erant autem Triuia & Quadriuia rusticorum sacris attributa: nam illic oues cædebātur, & serta appendebantur. Tib. lib. 1. In triuio florida serta lapis.

TRIVM litterarū homo. τριγράμματος. per ironiam dici solet in eos, qui manibus nobilitatis titulis sibi placent, quod olim ingenui prę nomen, nomen, & cognomen tribus litteris solebant notare, vt pro Q. Valerio Max. Q. V. M. Plautus in Aul. iocum alio detorsit, nempe in seruum furacem, quod in nomine Fur tres tantū sint litteræ.

TRIVMPHALIS, & le, adiect. o. 3. [*Trionfale.* Germ. zu einem triumph gehoerend. *Gal.* ττopre ou conuenant an triomphe. *Hisp. Cosa pertenesciēte a trionfo,*]θριαμβόπρεπὴς, q̃ ad triumphū pertinet. Vnde Triūphales coronæ, quibus Imperatores in triumphis coronabantur. Hæ primum ex lauro fieri solebant, postea ex purissimo auro cōfectæ sunt, quod inde Coronariū appellabatur. Vide supra in dictione Corona. Triumphalis porta. τριαμβάτιλή πυλή. Romæ dicta, q̃ per eam triumphi agerentur: hoc est, triumphantes victores in vrbem deducerentur. Hæc alib nomine Capena porta appellatur, & Appia, quod ad viam Appiā sita sit. Hodie D Sebastiani porta dī. Triumphalia, triumphalium, pluraliter, ipsa triūphatio. Tac. li. 4. Dolabellæ petenti abnuit Triumphalia. Triumphalis vir, qui triūphauit; vt Consularis, qui Consul fuit. Suet. de Aug. Solos triumphales numquam donis imperiendos putauit. Triūphalis currus, quo vehebantur triumphantes. Pli. li. 7. c. 25. Curru triumphali reuersus est. Triūphalis prouincia, qua deuicta Imperator triūphū reportauit. Cic. in Pis. Ex ea prouincia, quæ fuerit ex oībus vna maximè triūphalis. Triūphales vestes, quæ triūphantium erāt. Pl. lib. 8. c. 48. Pictas vestes iam apud Homerum fuisse. vnde Triumphales notæ. Triumphales cœnę. Pli. lib. 9. c. 55. Triumphalis statua. Plin.

TRIVMPHATVS, a, um, o. 1. 2. [*Trionfato.* Ge. So mann von des sighaften vberwindung triumphiret hatt. *Gal. De qui on a triomphe.* Hisp. *Vencido con trionfo.*]θριαμβεύθεις. de quo triumphatum est. Virg. 3. Geor. Bisque triumphatas vtroque ab littore gentes. Ou. 1. Amo. Eleg. 15. Roma triumphati dum caput orbis erit.

TRIVMPHATVS, us, m. 3. [*Triōfare, trionfo,* רָנַן ron דָּנָה renanah, דָּרָה rinnah קוֹל keles קָלַס kallasah. G. Der herrlich einritt nach erlangten sig.]θριαμβεία. ipsa triumphatio. Plin. Ne triumpharu suo nimis superbiat Antonius.

TRIVMPHO, phas, n. 1. [*Trionfare,* רָנַן ran רִנָּה rinnen הִתְקוֹלֵל hithkalles. G. Triumphieren, herrlich vnd kostlich nach erlangten sig ein reiten,]θριαμβεύω. triumphum ago. Ci. in Cato. M. Curius cum de Samnitibus triumphasset. Idem 2. de Fin. Bis Consul fuerat, triumpharat. Construitur tripliciter. Aliqn cum accusatiuo, vt Triūphauit Mummius Achaeos i. victis Achaeis triūphauit. Pl. de Vir. Illust. Achaeos triūphandos Mummio tradidit. Secundò cū ablatiuo cū præpositione De. Plin. Ibidem. Consul de Liguribus triumphauit. Tertiò cum præpositione Ex. Idem Pl. l. 7. c. 45. Triumphauit ex ijs, quorum Consul fuerat. Qui autem triumphabant apud Romanos quatuor equis albis vehebantur, curru inaurato, capite coronato lauro, & ante ipsum tritmphantē victus hostis oneratus collatcatenis, & præeunte Senatu, Capitolium ascendebant ad templū Iouis Opt. Max. vbi mactato tauro albo domum redibant, vt non vno in loco docet Plutarchus, & Pli. Aliqn tamen triumphare ponitur pro exultare, & sibi placere. [*Allegrarsi*] Cal. Cice. Meum factum probari abs te triumpho, & gaudeo. Ci. 7. Ver. Lætaris tu in omnium gemitu, & triumphas. Dicimus quoque Triumpho gaudio. [*Allegrarsi.*] Cice. pro Cluen. Exultare lætitia, ac triumphare gaudio cepit. Inuenitur etiam Triumphatur, verbum impersonale Cicer. 2. Offi. Vidimus ex ea vrbe triumphari, sine qua numquam nostri Imperatores triumpharunt. Liu. 3. ab Vrbe. Tum primum sine auctoritate Senatus, populi iussu triumphatum est.

TRIVMPHVS, phi, m. 2. [*Trionfo.* רָנַן ron דְּנָנָה renanah קֶלֶס keles קַלָּסָה kallasah. Ger. Ein triumph, ist ein herrlichen einritt mitt grosser pracht eines feldoberstē nach den erlāgten sig wider ein feind. *Gal. Triomphe* H. *Trionfo, o vencimiento,*]quidam Græcum putant, nam θρίαμβον appellant Græci. Nos aspiratione ex prima in nouissimam syllabam translata, & b, in p, mutata, dicimus triumphum. Varro à Baccho huius rei inuentore tractum nomen putat. Tranquillus dici existimat triumphum, quia qui triūpharet, triplici iudicio honoraretur. Primò enim exercitus de triumpho decernendo duci iudicabat; Secundò Senatus; Tertiò populus. Erat autem triumphus omnium honorum, qui à pop. Rom. dari solebant, maximus: nam illa pōpa solemnis erat, quæ fiebat redeuntibus in vrbem cum victoria. Ci. in Pis. Quid tandem habet iste currus? quid victi ante currum duces? quid simulachra oppidorum? quid aurum? quid argentum? quid legati in equis & tribuni? quid clamor militum? quid tota illa pompa? quid vehi per vrbem?

P. M. Triumphorū antiquissima lex fuit, quę numquā seruata nō est, vt qui ob rē in bello gestā triumphum ducturi essent, ante triumphū vrbem ne ingrederentur: triumphabāt enim cum imperio, & imperiū deponere vrbē introeuntib. necesse erat. Triūphū aūt Sena-

3. Æn. Tunc morem cursus, atque hæc certamina primus Ascanius longam muris cum cingeret Albam Rettulit, & priscos docuit celebrare Latinos, Quo puer ipse modo secum, quo Troïa Pubes, Albani docuere suos, hinc maxima porro Accepit Roma, & patrium seruauit honorem: Troiaque nũc pueri Troianum dicitur agmẽ. Troia item fuit oppidum ad intimum maris Adriatici sinum, ab Antenore Troiano, & Henetis conditum. Item alterum eiusdem nominis in agro Laurenti, ab Æn. extructum, antequam Lauinium conderet. Vtriusque meminit Liu. lib. 1. ab vrbe.

TROILVS, m. 2. τρώϊλος. filius fuit Priami & Hecubæ, cuius vita inter Troianorum fata numerabantur: nam eo viuo Troia capi non poterat. Hic adhuc adolescentulus ausus cum Achille, Græcorũ omnium fortissimo, congredi, ab eodem occisus est. Virg. lib. 1. Parte alia fugiens amissis Troilus armis, Infelix puer, atque impar congressus Achilli Fertur equis.

TROIVGENA, æ, m. 1. [*Troiano*] τρώϊς. idest, Troianus, quasi in Troia genitus, ea forma, qua Græcos vocamus Graiugenas, quasi genitos in Græcia. Vir. 8. Aen. Troiugenas, & tela vides inimica Latinis.

TROPAEI, masc. 2. τροπαῖοι. venti Altani, qui in terra geniti, cũ mare perflarint, redeunt ad cõtinentem: ita dicti ἀπὸ τῆς τροπῆς, hoc est à conuersione. Idem cum in mare tendunt, Apogæi vocãtur, quod a terra proficiscantur. Pli. lib. 2. c. 34. Namque & è fluminibus, & è niuibus, & è mari videmus, etiam tranquillo, & alios quos vocant Altanos, è terra consurgere: qui cum è mari redeunt, Tropæi vocantur; si pergunt, Apogæi. Tropei item dicuntur in certo lusus genere, qui alios vellicant, infestantque, & ne deprehendantur, conuertunt se. Suet. in Claud. Cæs.

TROPHAEVM, trophei, n. 2. [*Trofeo,*] מצבה matstbah. G. Ei figzeichẽ, etwas so man stellet oder auffrichtet an einem ort zu einem zeichen, das da selbst der feind begvvaltiget, vnd vbervvundẽ vvorden sei. Gal. *Trophee, enseigne, ou marque de victoire. Hi. Despoio del enimigo abuyent ado,*] τρόφαιον. cũ æ, dipthõgo, & ph, aspirato, quãuis apud Græcos sine aspiratione scribatur, à verbo Græco τρέπω, quod est retrouerto. Propriè. n. trophæum est monumentum à victore erectum eo in loco, vbi hostes in fugam conuertit. Prima autem trophæa ex arboribus confecta sunt, quas amputatis ramis hostium spolijs decorabant. Deinde etiam cæpta sunt fieri ex lapide, & in montibus, & locis eminentioribus collocari. Hinc Sallust. de Pompeio ait, quod deuictis Hispanis, trophæa in iugis Pyrenei mõtis posuit. Romæ quoque in arcubus fiebant ex marmore ædificatis. Quæ uero spolia in trophæo figerentur, docet Virg. lib 11. Nonius: Spolia capta, fixa in stipitibus appellantur trophea. Accipitur & Trophæum, [*Victoria,*] pro uictoria, siue pro spolijs, quæ uictoria parantur. Horat. 2. Car. Ode 9. Et potius noua Cantemus Augusti trophæa. Virg. 3. Georg. Et duo rapta manu diuerso ex hoste trophæa.

TROPHONIVS, m. 2. τροφώνιος. insignis architectus fuit, qui subterraneum fanum in Lebadia Bœotiæ regione construxit, quod ab ipso Trophonii antrum cognominatum est, ubi cum aliquamdiu oracula reddidisset, atque tandem fame interijsset, ferunt Genium quendam antrum hoc subijsse, atque ex eo oracula reddidisse. Qui uero hinc oracula scisciabantur, nudi in aditu specus sedere soliti sunt, atque inde flatu quodam sub terram abripiebantur. Gestabant autem secum placentas, quas lemuribus serpentibusque occurrentibus obijcerent. Deinde accepto oracuIo, rursus per alium hiatum in terram restituebantur. Creditum est quotquot in hoc antrum descendissent, numquam postea ridere. Hinc factus est locus prouerbio, ut homines tristes, & tetrici, in Trophonij antro usticinari dicerentur. Vide Adagia.

TROPIS, pis, seu pios. f. 3. τροπὶς. Vinum, quo in balneis utebantur, siue ad abluenda corpora, siue ad ciendum uomitum. Mart. lib. 12. Fumosæ feret ipse tropin de fœce lagenæ. Est etiam nauis sentina.

TROPVS, m. 2. τρόπος. figurata uerbi immutatio. Cic. de Cla. Or. Ornati orationem Græci putant, si uerborum immutationibus utantur, quos appellant τρόπους. Quinct. Tropum sic definit, uerbi uel sermonis à propria significatione ad aliam cum uirtute mutatio.

TROPICI, m. 2. τροπικοὶ. à Cosmographis appellantur duo circuli cœlestes æquali spacio distantes ab æquatore, quos Latini Solstitiales appellant: quorum alter, qui nobis propinquior est, Cancri Tropicus dicitur: alter in Austrum uergens, Tropicus Capricorni. Hosce circulos Sol numquam egreditur, uerum ubi ad alterum eorũ peruenerit retrorsum sese conuertit. Vnde & nomen acceperunt, ἀπὸ τῆς τροπῆς, hoc est, a conuersione Solis.

TROS, ois, m. 3. siue oos. Erichthonij filius, & nepos Dardani, Troianorũ rex, pater Ili, Assaraci, & Ganymedis: ut refert Aeneas apud Hom. li. 20. Est item Tros, gentile nomen à Troia deductum. Vir. 4. Aen. Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur.

TROSSVLVM, n. 2. oppidum fuit Tusciæ, nouem passuum millibus distans à Volsinijs, quod cum equites Romani cepissent sine peditũ adiumento, inde Trossuli dicti sunt. Pl. li. 33. c. 2 Nonius Trossulos dictos putat, quasi torosulos, hoc est, bene habitos, & musculorum toris præualidos, citatque testimonium Varronis ex Sesquiulysse; Nunc emunt Trossuli nardo nitidi.

TROXIMOS, f. 2. τρώξιμος. ua edulis, quæ cibaria à Plinio uocant. Apud Iureconsultos, constat troximos uuas esse, quas non uini causa habemus. Paulus in Pandectis: Qui fundum uendidit, pomum recipit, nuces, & ficos, & uuas dũtaxat duracinas, & purpureas, & quæ eiusdẽ generis essent, quas nõ uini causa haberemus, quas Græci τροξίμους appellarent, recepta uideri. Politianus lib. 7. epist. ult.

TRVCIDO, as, p. p. a. 1. [*Tagliar a pezzi*] חרם schachath, חמית hemith חרג hiragh. G. Grausamlich vmbbringen,] κατακόπτω, ἀποκτείνω. crudeliter neco. Vir. 12 Aen. Primosque trucidant Cic. 4. in Catil. Qui nos, qui coniuges, qui liberos nostros trucidare voluerũt. Trucidari fœnore, per translationem dixit Cicer. pro Cœlio: Ne effundat patrimonium, ne fœnore trucidetur. Trucidatio, onis, [*Crudel matzamento*] Cædes. Cicer. 4. Phil. Nullus est ludus videtur esse iucundior, quàm ante oculos trucidatio ciuium.

†TRVCTA, Aeliano. τρύκτης. alias Amia, & recentioribus Trutta, varius Isidorus quibusdam Sario, siue Fario Ausonio, alijs Salmo fluuiatilis.

TRVCVLENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Crudele,* אכזר achzar, אכזרי achzari. G. Scheutzlich, grawsam, greulich; ἄγριος. qui vultu crudelitatem pfert, alios que terret. Cic. pro Sest. Alter, o dij boni, quàm teter incedebat, quàm truculentus, quam terribilis aspectu. Ouid. 2. de Pont. Ele. 7. Nulla Getis toto gens est truculentior orbe. Inuenitur datiuo iunctum. Plin. lib. 8. c. 4. Tigris etiam feris cunctis truculenta. Hinc Truculenter, [*Crudelmente,*] ius, tissimè. aduerb. Cic. contra Legem Agiar. Truculentius se gerebat, quã cæteri. Inde quoq. Truculẽtia, æ, [*Crudeltà,*] quæ & Truculẽtitas ab antiqs est dicta.

TRVDES, huius trudis. ἀλεύρων, instrumenti genus, quo in re quapiam protrudenda vtimur. Tacit. li. 3.

TRVDO, dis, si, sũ, a. 3. [*Spingere. cacciare. sospingere,* דחה dachah, הקיץ taxah, עוח tsauach. Germanic. Stossen, mit gewalt trucken, *Gal. Pousser ou repousser a force. Hisp. Empuxar,* ὠθέω. propriè significat violentia quadam impello. Cice. 1. Tusc. Locutus ita est, vt non ad mortem trudi, verum in cælum videretur ascendere. Pla. in Asi. Ille hinc trudetur. Aliquando est obijcere, seu producere. Idem in Epid. Quas tu mihi tenebras trudis? Terent. in And. Fallacia alia aliam trudit. i. insequitur. Composita Abstrudo, Protrudo, Cõtrudo, Detrudo, Extrudo, Intrudo, Obtrudo, & Retrudo, quæ habent penultimam productam.

TRVENTVM, n. 2 fluuius Picenorum, cum oppido eiusdem nominis. Plin. lib. 3. c. 13. & Ptol. lib. 3 c. 1.

TRVLLA, f. 1. ἄγγειον. dim. est a Trua, vasis vinarii gen°. Trulla (inq̃t) Var. l. 4 de Ling. Lat.) dicta est a similitudine truæ, sed hæc magna illa pusilla. Mar. li. 9. Clinicus Herodes trullã subduxerat ęgro. Est itẽ trulla, eodẽ Varrone teste, aliud vasis genus, quo in culina aquã in latrinã solent infundere. Item capit pro vase lato, profundoque quod in mensam inferri plerumq. solet. Quod licet potui ineptũ videatur tamẽ vsurpatũ fuisse legimus. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Qui Veiẽ tanum festis potare diebus Campana solitus trulla, vappamq. pro festis. Iuuen. Sat. 3. Si trulla inuerso crepitũ dedit aurea fundo, vbi bibacem arguit, quod in trulla bibat; ineptũ, quod crepitus inter bibendũ edat Plin. lib. 34. ca. 2. Sunt ergo vasa tm Corinthia, q̃ isti elegantiores nũc æs sculpendo transferũt, modo i lucernas, modo in trullas. Est & Trulla, [*cazza,*] cæmentarij instrumentũ, quo fabri murarij tectorijs linendis, complanandisq. vti solent, vt non solum parietes pulchritudinem accipiant, sed & firmitatem contra iniuriam imbriũ, & creberrimas tempestates, inde Trullissare, apud Vitru. lib. 3. c. 3. pro trulla gypsum inducere.

TRVLLEVM, lei, n. 2. [*Bacino, napo.* Germ. Ein handbecк. G. *Bacin a laver les mains.* H. *El aguamanil para lauar,*] χειρόνιπτρον. vasis genus, quo manus perluuntur, simile trullæ, nisi quod latius erat. Varro de vita populi Romani, lib. 1. vt citatur a Nonio, Trulleum, matellionem, peluim, nasiternam. Idem lib. 4. de Ling. Lat.

TRVNCO, as, a. 1. [*Trõcare, ζõcare, tagliare* קצץ Kitsets, ברת charaph, גדע gharah, בקע naKaph. German. Stummen,] μελίζω amputo, in partes scindo, mutilo. Valer. Flac. 6. Argo. In medio truncantẽ marmore ceruos. Claud. de Bel. Get. Manibus truncatus, & armis. Detrunco, Distrunco, Obtrunco, Pertrunco, suis locis.

TRVNCVS, ci, m. 2. [*Tronco,* גזע ghezah. G. Ein stock Koder stamm eines baums G. *Le tronco, ou trognon d'vn arbre. Hi. Tronco de arbol, o de otra cosa,*] στέλεχος. pars arboris crassior, è qua rami enascuntur, Col. li. 3. Vt ex ijs partib. trunci fumant, q̃ & genitales sunt, & maximè fertiles. Cic. 3. de Orat. Quid in arborib. in quib. nõ truncus, non rami, non folia. Vir. 2. Geor. Arboris obnixus trunco. Idem 10. Aen. Arboris acclinis trunco. Trũcus corporis. Cic. pro Rosc. Com. Nemo illũ ex trũco corporis spectabat, sed ex artificio comico æstimabat. Virg. 2. Aen. Iacet ingens littore trũcus. Trũcus per translationem pro homine stupido. [*Insensato,*] Cicc. in Pis. Sed qui tamq̃ truncus atq. stipes si stetisset modo, potuisset tamen sustinere titulum Consulatus. Hinc Trunculus, dim. Cels. li. 2. c. 19.

TRVNCVS, a, ũ, o. 1. 12. [*Troncato,* מקצץ meKutstsats, כרות charuth, גדוע gharuah. Ger. Gestumlet. Oder gestumpfet. *Ga. Tronque, coupé. Hisp. Descabezado, cortado*] κολοβός. truncatũ, mutilũ. Col. li. 12. Cũ truncam teddideris. Virg. 3. Aen. Trunca manum pinus regit. Protegit.

tura tuor cõposita, videndi tm̃ habent significationem; Tueor verò sæpius defendendi, nonnunquam etiam videndi. Verum qm̃ Tuor cum suis compositis priscum nimis est, & propemodum obsoletum: idcirco pro eis tueor, contueor, & intueor, in significatione videndi suppleri videmus. Ponitur præterea Tueor aliquando pro alo. [*Nutrire.*] Scæuola in l. pen. & vlt. de in rem ver. Sine quibus aut se tueri, aut seruos paternos exhibere non posset. Tueri ædificium est sartum tectum conseruare. [*Mantenere*] Var. li. 1. de re rust. Maiora tecta exædificamus pluris, & tuemur sumptu maiore.

TVGVRIVM, rij, n. 2. [*Tezzotto, tezza*, מרונה melunah סכה suehchah. G. Ein nachgultig bawrenhauss mit stro gedeckt, bawrē huettē] καλύβη, casa rustica, ex leuiore materia excitata, arūdine aut vlua palustri tecta. Dictum Tugurium, quasi tegurium, a tegendo, propterea quod rusticos ab æstus tempestatumq; iniuria tegat. Virg. 1. Ecl. Pauperis & tuguri congestum cespite culmen. Tugurij appellatione (ait Pomp. de verb. sign. l. tugurij) venit omne ædificium, ꝙ rei rusticæ magis custodiendæ conuenit, quàm vrbanis ædibus significatur. Propriè aūt quæ ædificantur, vt nec parietes habeant, nec luto crustata sint, sed stramentis, vel arundinibus aliove simili genere tegantur, tuguria appellant. † tugutiolum, li. dimin.]

TVLI, ἤνεγκα, modo attuli significat. Ter. in Andr. Si illum obiurges, vitæ qui auxilium tulit; Quid facias illi, qui dederit damnum aut malum? Modo pertuli. Vir. 2. Aen. Non tulit hanc speciem furiata mente Chorœbus. Modo sustuli. Vide Fero.

TVLLIANVM, ni, n. 2. locus erat Romæ in carcere noxiorum supplicio destinatus: a Tullo Hostilio extructus, vnde & nomen accepit. Sal. in Cat. Est locus in carcere, quod Tullianum appellatur.

TVLLIVS, m. 2. nomen proprium M. Ciceronis, eloquentiæ totius parentis, de quo latius in dictione Cicero.

TVLLVS, m. 2. Hostilius, tertius Romanorum Rex, qui Numę successit moribus illi dissimilis, atq. ipso etiam Romulo ferocior; cuius vita explicatur a Liu. lib. 1. Virg. li. 6. Resideſque mouebit Tullus in arma viros.

TVLLVS, alij dixere esse Silanos, alij riuos, alij vehemētes proiectiones sanguinis arcuatim fluētis, quales sunt Tiburi in Aniene. Eun. in Alace, Misso sanguine tepido Tullij efflantes euolant. Fest.

TVM, καὶ, μάλιστα, ἤ, particula in oratione plerumq. subsequens post Cum, eiusdem fere cum illo significationis, nisi quod tū maius ꝙdam in se continet, aut specialius. Nam si membra ambo eiusdē sint ponderis, magis vtimur Tum geminato. Verū de hoc abundè diximus in particula Cum.

TVM autem, [*Et.*] ponitur pro Et, teste Donato. Ter. in Eunu. Vt illē dij dæq. senem perdant, qui me hodie remoratus est; Meq; adeo qui restiterim, tum autem qui illum non floccifecerim. Aliquādo pro præterea, inquit Donatus. Cic. de Nat. Deor. Is tum fusus sublime fertur, tum autem concretus in nūbes cogitur.

TVM demum [*Finalmente,*] τότε δὴ τέλος. i. nouissimè. Vir. lib. 12. Tū demum mouet arma Deo. Ci. 2. de Leg. Quæ non tum demum incipit esse lex scriptā, sed tum quum orta est.

TVM denique [*Finalmente,*] i. tum demū, vel ad extremū. Cice. ad Q. Fra. 1. Plato tum denīq. fore beatas Resp. putauit, si aut docti, aut sapientes homines eas regere cœpissent.

TVM verò [*Dipoi*] deinde, ἔπειτα. Cum non præcedente, Cice. de Orato. Tum verò & iustus, ac honestus labor honore decoratur.

TVMBA, æ, f. 1. [*Tomba,* קבר Keber קברה Kebarah. G. Ei huele vnder der erden, ein grub. *Ga. Tombe, sepulture. Hi. La tomba, o sepultura,*] τύμβος. locus concauus sub terra, vnde & pro sepulchro [*Sepoltura.*] poni consuenit. παρὰ τὸ τύφεσθαι ἐπὶ τὸ τεκρὸν σῶμα, τουτέστι καίεσθαι. hoc est, ab eo, quod corpus mortui ibi vratur.

TVMEO, mes, mui, n. 2. [*Esser gonfio, gonfiarsi,* צבה tsabah, גאה ghaah. Ger. Blastig sein, geschwollen sein. *Gal. S'enfler, ou estre enflé. Hisp. Hincharse,*] οἰδέω, ὀγκάω. inflor, protubero. Plaut. in Perf. Quid hoc quod in collo tibi tumet? Vir. li. 2. Geor. Vere tument terræ. Ou. 3. Meta. Corpus tumet omne veneno. Tibul. lib. 1. Eleg. 8. Et tua iam fletu lumina fessa tument. Ponitur aliquando pro superbire, [*Insuperbire*] quoniam inflati quodammodo superbientium animi videntur. Pli. li. 7. c. 7. Tu qui te Deum credis, aliquo successu tumēs. Cic. 3. Tuscul. Sapientis animus semper vacat vitio, numquam tumet. Horat. 1. Epistо. 1. Laudis amore tumes. Tumere negocia dixit Cicer. ad Att. libro 14. id est, Seditiones erumpunt & bella. Tumesco, is, tumidus fio. [*Enfiarsi.*] Virgil. 1. Georg. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Contumesco, Extumesco, Intumesco, suis locis videto.

TVMEFACIO, is, a. 3. [*Enfiare,* הצבה hitsbah. German. Geschwollen oder auffgeblassen machen. *Gal. Enfler. Hisp. Hinchar*] tumidum facio. Cic. 1. de Diu. Immoderato tumefacta potu. Mar. libr. 4. Vano tumefactus nomine. Ou. 15. Met. Extentam tumefecit humum.

TVMIDVS, a, um, o. 1. 2. *Gonfiato, enfiato,* צבה tsobah. Ge. Geschwollen. *Gal. Enflé. Hisp. Hinchado,*] ὀγκώδης. inflatus. Cic. 3. Tusc. Num aliquod quodpiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet. Virgil. 3. Aen. Nos tumidum sub te permensi classibus æquor. Per translationem accipitur pro superbo. [*Superbo.*] Oui. 8. Meta. Successu tumidus.

TVMOR, oris, m. 3. [*Gonfiatura,* שאה seeth גאון ghaon. Ge. Geschwulst, auffolasung. *Gal. Enflure. Hisp. Hinchazon*] οἴδημα, ὄγκος. inflatio. Cic. 3. Tusc. Num manus affecta rectè est, quum in tumore est. Idem 4. Tuscu. Citius repentinus oculorum tumor sanatur, quàm diuturna lippitudo depellitur. Celf. lib. 5. c. 28. Vsque eo adhibenda, donec aliquid ex tumore minuisse videatur. Per translationē pro ira. [*Ira*] Cic. 2. Tusc. Cum tumor animi resedisset.

TVMVLO, as, a. 1. [*Sepelire, sotterrare,* קבר Kabar. Ge. Begraben] θάπτω. sepelio, in tumulo condo. Mart. li. 13. Aeolidum Canace iacet hoc tumulata sepulchro Victima. Oui. 8. Met. Neu sim tumulandus ab illa. Cat. Arg. Nec iniecta tumulabor mortua terra. Vnde & Attumulo, terram aggero, & quasi tumulum iuxta facio. Plin. lib. 19.

TVMVLTVARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Fatto in fretta.* G. Das in eil geschicht. *Gal. Faite in trouble, faict a la haste. Hi. Hecho con alboroto,*] σπουδαῖον, quod sine præmeditatione, & subito factum est. Liu. li. 6. Bel. Mace. Mens ea Senatui fuit, vt in Hispania tumultuarij milites legerentur. Tumultuarium opus, raptim factū. Tumultuarius exercitus, raptim, & festinanter conscriptus. Liu. lib. 5. Tumultuario exercitu raptim ducto. Tumultuario. [*In fretta,*] adu. Apul. Tumultuario lauacro præparato.

TVMVLTVO, tuas, a. 1. [*Far tumulto, esser in trauaglio.* המה hamah, רגש raghasch. G. Vnruehig oder auffruerisch. G. *Tumultuer, faire bruit, & tumulte. Hi. Alborotarse,*] θορυβοῦμαι. in perturbatione sum. Pla. in Rud. Vt mihi illud dicas, negocij quid sit, quod tumultues. Dicimus, & Tumultuor, aris, deponens, in eadem significatione. Pl. in Pœn. Interfectis hostibus non decet tumultuari. [*Far Rumore,*] Ter. Hec. Nescio quid iamdudum hic audio tumultuari. Ci. 1. Off. Fortis verò animi, & constantis est, non perturbari in reb. asperis, nec tumultuātem de gradu deijci, vt dicitur, &c. Cęs. 7. Bell. Ga. Nunciatur hostibus, in castris Romanorum tumultuari. Tumultuatio, onis. θορύβημα. Liu. lib. 7. Bel. Mac.

TVMVLTVOSVS, a, um, o. 1. 2. [*Noioso, fastidioso,* המה homeh. G. Auffruerisch. *Gal. Tumultueux, mutineux, mutin. Hi. Lleno de bullicios,*] θορυβώδης. qui turbas excitare solitus est. Liu. li. 4. ab Vrbe: In ocio tumultuosi, in bello segnes. Tumultuosus itē dicitur plenus tumultu. Cic. 1. de Diu. Ex tumultuosa vita se in studiū traderent quietū. [*In fretta,*] Li. l. 3. ab vrbe: Latini equites cū tumultuoso aduolant nūcio, Volscos ad vrbē oppugnādā venire. Ho. 2. Car. Ode 2. neq; Tumultuosum sollicitat mare. Hinc Tumultuosè, [*Con romore*] cū tumultu. Li. l. 2. Adeo tumultuosè excepta est clamor ib. Cęs. 7. bel. Gal. Imperat, vt paulo tumultuosius omnib. in locis pugarentur.

TVMVLTVS, us, ui, m. 4. [*Tumulto, romore, trauaglio, sedittione,* מהומה mehumah. G. Ein Entpotung so iederman erschrocken ist, auffruhr. *Gal. Trouble, mutinerie, bruit. Hi. Bullicio, ò alboroto,*] θόρυβος. idē ꝙ metus, vel trepidatio, quasi timor multus. Propriè q. dicebatur bellū aliquod subitū, quod ob periculi magnitudinem, hostiūque vicinitatē magnā Vrbi trepidationē incutiebat. Cic. 8. Phil. Quid aliud est tumultus, nisi perturbatio tanta, vt maior timor oriat, vnde & nomen ductum, quasi timor multus. Itaque maiores nostri, Tumultum Italicum, quod erat domesticus. Tumultum Gallicū, ꝙ erat Italię finitimus, prēterea nullum tumultum nominabant. Liu. l. 7. ab vrbe: Nondū perfunctos cura Priuernatis belli tumultus Gallici fama atrox inuasit. Ci. 4. Phil. Omnia in tumultu ostendit præposterè administrari publicè priuatimque solita. Inde tumultuarium, [*Subito, fatto in fretta,*] pro subitario, ac rapidè facto. Ponitur aliquando Tumultus pro omni motu, seu perturbatione. Cæs. 1. Bel. Ciu. Conclamant legiones tertiæ decimæ milites (hanc enim initio tumultus euocauerat, reliquæ nondum conuenerant) sese paratos esse Imperatoris sui iniurias defendere. Plaut. in Mil. Nunc in tumultum ibo, intus clamorem audio. Vir. lib. 1. Georg. Ille etiam cæcos instare tumultus Sępè monet. Idem 2. Aenei. Hic Ithacus vatē magno Calchāta tumultu Protrahit in medios. Ter. in And. Nihil ornati, nihil tumulti, pro tumultus more antiquo.

TVMVLVS, li, m. 2. [*Mucchio, sepulcro,* תל tel, גל ghal. G. Ein buehel oder huegel. *Gal. Tombeau, sepulchre. Hisp. Sepultura, cerro, o collado.*] λόφος, βοῦνος. colliculus, locus e terra nonnihil eminens. Vir. lib. 1. Aen. Est vrbe egressus tumulus. Cæs. 1. Bel. Gal. Planities erat magna, & in ea tumulus terreus. Vir. 5. Aen. Tumulique ex aggere fatur. Ou. 15. Met. Est prope Pittheam tumulus Trœzena. Aliquando pro sepulchro, quia ibi coaceruari terra consuetit. Vir. l. 3. Aen. Hostilem ad tumulum Troiæ sub mœnib. altis Iussa mori. Cic. 3. Tusc. ex Homero: Quo magis est æquum tumulis mandare peremptos. Tumulus honorarius. κενοτάφιον. hoc est, vacuum sepulchrū quod, in mari submersis, ijsq, quorum corpora haberi non poterāt, erigi solet. Suet. in Claud. Exercitus ei honorarium tumulum excitauit. Hinc Tumulosus, a, um, tumulis plenum. Sal. in Iug. Ante lucis aduentum peruenit in locum tumulosum.

TVNC, τότε. adu. temporis, significat Eo tempore, & de omnib. tēporib. dicitur. De præterito. Vir. Tunc decuit, cum sceptra dabas. De presenti. Pla. Tunc ad eam accede, cum potes. De futuro. Idē. Ego tunc adero, cum tui videndi mihi copia erit. Additur quādoq. genitiuus Tēporis, vt apud Iustinum. Tūc temporis Persarum Cambysi mediocri viro. Tunc demū, idem ꝙ tū demū. Pli. li. 11. ca. 14.

TVRBVLENTVS, a, um, o. 1. 2. [*Turbo, confuso, tribulato,* המר chomer, נעכר nechar, זעף zaheph. המם homeh. Ger. Betrubet, bewegt, entrueſtet. *Gal. Troublé. Hiſ. Turbio*] ταραχώδης. commotus, iratus, contentione plenus. Pla. in Epiſt. Tu adeò turbulentus es. Cōciones turbulentæ. Cic. ad Att. lib. 4. Conciones turbulentæ Metelli, temeratiæ Appij. Tempeſtas turbulenta. Idem 7. Verr. Vt nullus vnquam dies tàm turbulenta tempeſtate fuerit, quin aliquo tempore ſolem eius diei homines viderent. [*Infelice,*] pro Sylla: In illa turbulentiſſima tempeſtate Reip. Turbulentus animus. i. perturbatus. Liu. lib. 2. Hinc Turbulentè, aduerb. [*Confuſamente.*] Ci. pro domo ſua: Omnia contra leges moreſque maiorum temerè, turbulentè, per vim, per furorem geſta. Turbulenter, adu. Ci. ad Cælium, li. 2. epi. Nos nihil turbulenter, nihil temerè faciemus.

TVRCAE, m. 1. Scythiæ populi fuere: vide Melā, & Benedicti Rhamberti itinerarium ad Conſtantinopolim, Italica lingua conſcriptū & Egnatium de Romanis principibus, & Iouium.

TVRDARIVM, n. 2. κλοτροφεῖον. locus, in quo turdi aluntur ad ſaginam.

TVRDETANI, m. 2. Hiſpaniæ Bæticæ populi. Ptol. lib. 2. c. 5.

TVRDVLI, m. 2. populi Hiſpaniæ Bæticæ, Baſtulis & Turdetanis finitimi. Pto. lib. 2. cap. 5. Var. de re ruſt. lib. 2. cap. 10. Neque Turduli idonei.

TVRDVS, m. 2. [*Turdo.* G. Ein kramets vogel.] κίχλα, auis nota, inter primas a ſaporis bonitate collocata. Hor. lib. 1. epi. 16. Nil melius turdo, vulua, nil dulcius ampla. Eſt & Turdus piſcis, quem & ipſum κίχλας vocant Græci. Plin. lib. 32. cap. 11.

TVRGEO, ges, tuſi, n. 2. [*Conſurgi, enſurgi,* גאה ghaah עבה tſabah. G. Bartzen von voelle, ſich blehē. G. *Enfler. aucſtre enflé. Hi. Hincarſe,* διογκοῦμαι, φυσῶμαι. inflo, tumeo. Vir. Ecl. 7. Iam lacto turgēt in palmite gemmæ. Turgere alicui, eſt iraſci in aliquem, ſiue commoueri. [*Irarſi.*] Plau. in Caſi. In fermento tota eſt, ita turget mihi. Idē in Moſt. Tota mihi turget vxor. Pl. li. 20. c. 13. Imponunt & mammis turgentibus decoctam rutam. Deturgeo, Obturgeo, ſuis locis.

TVRGESCO, ci, n. 3. [*Enflarſi,* גאה ghaah עבה tſabah. Ger. Bartzend worden, ſich auffblaien. *Gal. S'enfler. Hiſ. Hincarſe,* διογκοῦμαι. turgidus fio, intumeſco. Perſius; Non equidem hoc ſtudio, bullatis vt mihi nugis Pagina turgeſcat, dare pondus idonea fumo. Ci. 3. Tuſ. Corque meum penitus turgeſcit rutilibus iris. Var. 3. de re ruſt. c. 9. Ne in eorum corpore turgeſcat aqua prohibendum. Ou. 3. Am. Eleg. 9. Prima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris. Pl. li. 8. c. 50. Turgeſcentibus vitulis.

TVRGIDVS, a, um, o. 1. 2. [*Gonfio,* גבר tſobeb. G. Bartzend, auffgeblaſen, getrungen. *Gal. Enflé. Hiſ. Hincado,*]ὀγκώδης. tumidus, inflatus. Pla. in Mil. Oculis turgidis. Cic. 5. Tuſc. Membrum tumidum ac turgidum. Hor. 3. Carm. Ode 13. Cui frons turgida cornibus. Hinc turgidulus. Catellus; Elendo turgiduli rubent ocelli.

† TVRIONES, [*Teneri germoli d'albero*] teneri arborum, fruticum aut herbarum cacumina. Colum. lib. 12. cap. 48. Laurturiones in hoc vſu mittito.]

TVRMA, æ, f. a. [*Cōpagnia de ſoldati,* גדד Vghedhudh. G. Ein geſchwader reiſiger oder reuter. *Gal. Bande de gens d'armes. Hi. Bat allas de los caualles.*]ἴλη. ordo militaris, tres equitum centenas decurias, totidemque habens Decuriones: Romuli in tempore cum tres tāntum eſſent tribus Rhamnenſium, Tatienſium, & Lucerum, ex ſingulis tribubus denos equites in turmā adſciscebāt, & ſingulis decuriis ſingulos præfecerat, a quo etiam numero turmam dictam aſſerit Varro quaſi terdenā. Cice. pro Marcello; Nihil ſibi hoc iſta laude cohors, nihil turma decerpet. Vir. 5. Aen. Tres equitum numero turmæ. Hor. li. 3. Car. Ode 3. Diuoſq; mortalēſque turmas Imperio regit vnus æquo.

TVRMALIS, lis, e, 3. qui in turma eſt. Liu. li. 1. T. Manlius cum ſuis turmalibus euaſit. Turmalis, le, quod ad turmam pertinet. Claud. de Bel. Gab. Excitet incaſſus turmalis buccina ſomnos.

TVRMATIM adu. [*Scharen.* G. Mit hauffen, hauffechtig. G. *Par bandes. Hiſ. Debaz alla en batalla.*]ἴλαδον. per turmas. Cæſar 8. Bel. Gal. Turmatim in eum locum deuenerunt. Liu. lib. 5. ab vrbe: Vagantibus cuncta mœnia turmatim barbaris.

TVRNVS, i. 2. rex Rutulorum, acerrimus Troianorum in Italiam aduenientium hoſtis, quem Aeneas ſingulari certamine occidit, Lauiniamque illi deſponſatam vxorem duxit.

TVRRIO, n. 3. Ambitiuſa & hoc Comœdiarum Terentij temporibus.

TVRPIS, & hoc pe. o. 3. [*Satzo, brutto, deforme,* שוה ſchoha. רמה ramē. רע rah. G. Vngeſtalt. F. hnoed. haeſslich. *Ga. Laid, vilain, ſuffer me. Hi. Fea, y des honeſtamente.*]αἰσχρός. deformis, eſt autem contraria pulchro. Ter. in Phor. Veſtitus turpis. Hor. 3. Car. Ode 23. Antequā turpis macies decentes Occupet malas. Oui. 3. de Arte; Turpe pecus mutilum, turpis ſine gramine campus. Transfertur etiā ad animū pro inhoneſto, infami, indecenti. [*Deshoneſto o infame.*] Ou. 1. Amor. Eleg. 13. Turpior in cœlo fœmina nulla foret. Cicer. pro Quin. Hutiusne actatus iniurijs non turpis ad te, ſed miſer confugi. Ter. in Heau. Pudet dicere hoc præſente verbum turpe. Quint. Amo. Eleg. 9. Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor. Ci. 1. Offi. Luxuria cum omni ætate turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. Inter dū pro magno (*Grande*) Pannonas aut Noricos. Virg. 3. Geor. Optima torua Forma bouis, cui turpe caput, cui plurima cervix. Idem 4. Geor. Et turpes paſcit ſub gurgite phocas. Item pro crudele, [*Crudele,*] vt apud Sal. frequenter.

TVRPICVLVS, o. 1. 2. ὑπαίχρος. ſubturpis. Ci. 2. de Ora. Iocus in turpiculis, & quaſi deformibus ponitur. Hinc Subturpiculis. Idē lib. 4. Subturpicula mihi videbatur palinodia.

TVRPIFICO, cas. a. 1. [*Bruttare,* טנף timme. טנף tinneph. G. Verwueſten, wueſt oder haeſslich mache,] turpitudinē afficio. Ci. 3. Offi. Quanta illa depranatio, & fœditas turpificati animi videri debet.

TVRPITVDO, is, f. 3. [*Bruttezza,* מוסרי mum rag נבלה nebalah סירורות ſchaharuij izh. Ger. Schand, haeſslichkeit, vnehrbarkeit. *Gal. Laideté, difformeté. Hiſ. Fealdad.*]αἰσχρος, αἰσχρότης. deformitas. Ci. 2. de Fin. Sunt etiam turpitudines plurimę quæ niſi honeſtatis natura plurimum valeat, cur non cadant in ſapientem, non eſt facilè defendere. Quin. li. 2 c. 2. Carendum non ſolùm crimine turpitudinis, verum etiam ſuſpicione. Ci. 2. de Ora. Verborum turpitudinem, & rerum obſcœnitatem vitare.

TVRPITER, [*Dishonoradamente* G. Schandtlich, haeſslich, vnehrbarlich. *Ga. Deshonneſtemen. Hi. Fea, y des honeſtamente,*]αἰσχρῶς. fœdè, indecorè. Pla. in Merc. Quid in ſcelum admiſerat turpiter, [*Vergognoſamente.*] Cæſ. 3. Bel. Ciuil. Reliquos turpiter fugere coegerūt. Cice. 2. Tuſ. Quæ te turpiter & nequiter facere nihil patiatur. Ou. 5 Triſt. eleg. 7. Turpius eijcitur, quam non admittitur, hoſpes.

TVRPO, as. a. 1. [*Bruttare* טנף timme. טנף tinneph. Germ. Verwueſten. *Gal. Souiller. vilener. Hi. Afear otra coſa,* αἰσχύνω. fœdo, turpitudine afficio. Cic. 1. Tuſc. ex veteri poeta: Iouis aram in ſanguine turpari. Vir. 10. Aen. Sanguine turpantem comptos de more capillos. Hor. 1. Serm. Saty. 5. Fœda cicatrix Setoſam leui frontem turpauerat oris.

TVRRICVLA, f. 1. [*Torricella.* Ger. Ein turmlin. *Gal. tourrette, petite tour, Hi. Pequeña torre,*]πυργίον. dim. a turris, quod eſt parua turris. Eſt & vaſculi genus turris ſimilitudine, per quod tali in alicui cōlū mittit ſolent, ne in iaciendo fraus committi poſſet, Græci πύργον. vocant. Perſius etiam Orcam. Mart. lib. 14. turriculu vſum deſcribit.

TVRRIGER, o. 1. 2. πυργοφόρος. gerens turres. Pli. Turrigeros elephantorum miramur humeros. Virg. 10. Aen. Turrigeræque vrbes. Dea turrigera, eadem cum Cybele, ſiue Tellure. Ou. 4. Faſt. Carina turrigera. Luc. li. 3. Frons turrigera Cybeles. Ouid. 6. Faſt.

TVRRIS, huius turris, f. 3. [*Torre,* מגדל migdal. Ger. Ein thurn. *Gal. tour. Hi. torre,*]πύργος. a terrendis hoſtibus dicta eſt, ſicut Arx ab arcendis, vel quod aſpectu torua ſit, hoc eſt, terribilis. Cæſ. 5. Bell. Gal. Turris ſuccenſa eſt. Cic. 5. Tuſc. Dionyſius concionari ex turre alta ſolebat. Vir. 10. Aen. Stant turribus altis. Hor. 1. Car. Ode 10. Decidunt turres, feriuntque ſummos Fulmina montes. Fiunt etiā turres ambulatoriæ, de quibus Veget. li. 4. c. 17. ſic Turres dicūtur machinamenta, ad ædificiorum ſpeciem, tabulis tabulatiſq. compacta. Et ne tantum opus hoſtili concrematur incendio, diligentiſſimè ex crudis corijs, vel centonibus communitur.

TVRRITVS, a, um, o. 1. 2. [*Alto, ſublime,* G. Gethurnet, das thum hatt. G. *Qui a tour, ou tours, haut comme vne tour. Hi. Alto, torreado, de torres,*]ὑψίπυργος, πυργοφόρος. turribus inſtructus. vt, Mater Deū turrita. i. Cybele, quæ eadem credebatur cum Tellure. Vir. li. 6 Aen. Caſtella turrita. Luc. li. 5. Elephanti turriti, qui turres geſtant. Pli. lib. 8. c. 7. Mœnia turrita. Ou. 3. Amo. Eleg. 7. Quid tibi turritis incingere mœnibus vrbes? Interdum Turritus accipitur pro alto, & turris inſtar edito. Vir. 3. Aen. Turriti ſcopuli.

TVRTVR, m. 3. [*Tortora,* תור tor. G. Ei turteltaub. *G. Vn tourte, ou tourterelle. Hiſ. Tortola aue.*]τρυγών. auis nota ex genere columbarum, a ſono quem edit, nomē habens. Pla. in Moſt. Tu tibi iſtos habeas turtures. Calepinus Seruium ſecutus, putauit fœmininum eſſe in hoc verſu. Virg. ex 1. Ecl. Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab vlmo, ſed vterq. decipit; nam Aeria non cum nominatiuo Turtur, ſeu cum ablatiuo Vlmo cohæret. Eſt item turtur piſcis marinus, qui & τρυγών dicitur a Græcis, vulgo *Peſce colombo* dicitur.

TVRVNDA, f. 1. [*Tronda.* Ger. Ein Klotz oder brocklin, da mit man das gefuegel meſtet. *Gal. Vne ſoupe de pain, vn morce au de paſte, vn empaſt. Hiſ. Sopas a manera de vocadillo para engordar aues.*]λαγάνον. maſſa, ſiue buccella, qua farciuntur, ſiue ſaginantur altilia. Var. 3. de ruſt. cap 89 Gallinas farciunt turundis hordeaceis. Apud Cato tamen c. 79. ſignificat linamentum illud ex filis, quod, in vlcus immitti a medico ſolet.

TVS, huius turis, n. 3. [*Incenſo,* לבנה labonah. G. weirauch. G. *Encens. H. Encienſo,*]λίβανος. lachryma Libani arboris, qui terrarū Arabiæ conceſſa, diuinis ſacrificijs, & templorum ſuffimentis dicata. Ou. 74. Met. Soluam tibi turis honores; Tibul. li. 1. Eleg. 3. Reddere antiquo menſtrua tura Lari. Var. a tuſis glebis dictū exiſtimat, cui & Seruius aſtipulatur, & Priſcianus. Quocirca ſine aſpiratione ſcribendum videtur, alij tū originem eius a Græco verbo θύειν petere malunt, quod eſt ſacrificare; vnde etiam per aſpirationem ſcribendum ſcripſerunt. Prouenit autem tus potiſſimum in regione Sabæorum, quę Felicis Arabiæ pars eſt. Vir. 1. Geor. India mittit ebur, molles ſua tura Sabæi. Colligitur autē duplici vindemia: quarum prior eſt circa Canis ortum, altera vemotpe, inciſa ſibon corticē,

cortice, qua maximè vt esse prægnans, & vbi tenuissimus tenditur. Laxatu. hinc plaga, vnde prosilit spuma pinguis, quę concrescendo satur. Procedit tus candore, amplitudine, fragilitate, carbone, vt statim ardeat, & frietur potius, quam dentem recipiat. Tureus, a, um, ꝙ ex ture est, λιβανωτὸς. Col. lib. 3. Turcam plantam maturè ampliatam. Vir. 2. Geor. Solis est turea virga Sabæis. Ou. 4. Fast. In veteres turea grana focos. Turibulum, li, [*Turribolo.*] vas. quo tus adoletur. Liu. lib. 9. Bell. Pun. Turibulis ante ianuas positis atq. accenso ture precantib. Cic. 6. Ver. Num etiam de L. Papirio turibulum emisti. Turifer, ra, rum, p. c. λιβανωτοφόρος. tus producēs, vt regio turifera. Pl. li. 6. cap. 23. & lib. 12. Turiferas gentes. Ou. 3. Fast. Et domitas gentes turifer Inde tuas. Turicremus, a, um, cremans tus, vt Aræ turicremæ. Vir. 4. Aen. Oui. Epi. 2. Sum prece turicremis deuenerata focis. Turilegus, a, um, p. c. vt Arabes turilegi. i. colligentes tus. Oui. 4. Fast. Nam modò turilegos Arabas, modò despicit Indos.

TVSCANIA, f. 1. τυρρηνία. oppidum Tusciæ prope Tarquinios, a quo Tuscanienses populi quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

TVSCIA, f. 1. [*Toscana,*] τυρρηνία. celebertima Italiæ regio, Macra, & Tyberi fluminibus intercepta, alio nomine Hetruria dicta: a Græcis etiam Tyrrhenia, a Tyrrheno quodam Atys filio, qui relicta Mœonia in Italiam se contulit, & in ora maris inferi consedit, populosq. Tyrrhenos & mare in sum Tyrrhenum de nomine suo appellauit. Tusciā aūt Festus dictā existimat a Tusco quodam Herculis filio, qui regionis huius imperium dū tenuisse: qū non desint, qui a Græco θύειν, quod est sacrificare, vocis eius originem repetant. Fuerunt enim Hetrusci præ cæteris Italiæ populis eorum, quæ ad religionem, & sacrificia pertinent, ad superstitionem vsq. studiosi. Hinc fit, vt nonnulli primum nominis huius elementum existiment esse aspirandum. Tusciæ oppida celebertima sunt Florentia, Pisę, Luca, & Sena. Populi ipsi Tusci appellantur, & Hetrusci, Græcis τυρρηνοί, haruspicinæ olim peritissimi. Quapropter interpretandorum prodigiorum, & procurandorum fulminū causa vates olim ex Hetruria Romam sæpissimè accersebantur.

TVSCVLVM, n. 2. λιβανωτοῦ μόριον. a tus. Plin. in Aul. Hoc tusculū emi.

TVSCVLVM, n. 2. τὸ Τούσκλον. Strab. oppidum Latij xv. M. Passuum ab vrbe distans, olim inter insignes Latij ciuitates numeratum, Frederici Enobarbi temporibus a Romanis Pontificibus deletum, eō quod Imperatori Pontifici bellum inferenti, auxilio fuissent Tusculani. Hodie obscurus est vicus, quem Romani Frascatam vocant. Dictum autem putatur Tusculum, quasi τὸ σκύλλον. propterea quod in monte satis edito situm, molestiam exhiberet ascendēntibus. Est enim σκύλλειν, vexare. Conditum autem existimatur a Telegono Vlyssis, & Circes filio, qui cum patrem imprudens occidisset, in ea sese loca recepit. Hinc deducitur Tusculanus, a, um: τουσκυλάνος. Stephanio: vt Ager Tusculanus, Ciceronis villa nobilitatus: & Tusculanum municipium, Catone Censorio municipe illustratum.

TVSCVS, a, um, o. 1. 2. [*Tosco, toscano,*] τυρρηνός. possessum a Tuscia deductum, vt Tuscus vicus, a Tuscis incolis, teste Festo, ita dictus: quibus post Porsennæ discessum in vrbe manentibus sedes sunt assignatæ. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Ac Tusci turba impia vici.

TVSSEDO, inis, f. 3. [*Tosse*] βῆξ. tussis. Apuleius.

TVSSIO, sis, siui, situm, n. 4. [*Tossire.* G. Husten. *Gal. Touſſir, ou touſſir. His.* τοσσειν,] βήσσω. tussim patior. Pla. in Asin. Ne sic tussiat, vt cuiquā linguam in tussiendo proferat. Plin. lib. 20. c. 2. Semen eorum tussientibus auxiliatur. Mart. lib. 1. Et placet, & tussit. Hor. 2. Ser. Sat. 2. Senior male tussiet.

TVSSIS huius tussis, f. 3. [τόσσε. G. Der huſt. *Gal. Toux. His. Toſſer.*] βῆξ. vehemens spiritus efflatio (vt definit Gal. in trac. de Symp. causis) ea q̄ meatum suum obstruunt, excutere conantis. Quæ si continuē vexet, a Seneca Pertussis nuncupatur. Est. n. continens tussis, & inueterata, quæ vix vnquā elidi tur, ex qua multi conficiuntur. Tet. in Heau. Gemitus, screatus, tussis, Vir. 3. Geor. Quatit ęgros Tussis anhela sues. Cat. Malamq. pectore expulit tussim. Hinc Tussicula. τὸ βῆχιον. Plin. epist. 114. Veteris infirmitatis tussicula admonitus.

TVTAMENTVM, ti, n. 2. [*Difesa, aiuto.*] מגן magnen. *Gal. Defenſe. His. Defenſion*] προβλημα. defensaculum. Liu. li. 21. Bel. Pun. Vt ea sola signis coniectis ab hoste tutamentum fuerit.

TVTAMEN, inis, n. 3. [*Aiuto, difesa,*] Virgil. 5. Aen. Deum, & tutamen in armis.

TVTANVS, p. p. m. 2. Deus apud Romanos, idem (vt putatur) cum Hercule, quem periclitantes inuocabant, vt ipsos tutaretur. Var. in Hercule; Noctu Annibalis cum fugaui exercitum. Tutanus, ob hoc Tutanus Romæ nuncupor. Nonius.

TVTE, [*Tu medesimo*] σὺ αὐτὸς. tu ipse. Cic. 4. Ver. Hoc autem tute facere. Idem 2. Tus. Reliquum est, vt tute tibi imperes.

TVTELA, lę, [*Defensione, difesa.*] ἐπιτροπή. quid sit docet Pau. Iurisco. ff. de tut. Tutela (inquit) est ius, ac potestas in capite libero constituta ad tuendum eum, qui per ętatem sua sponte se defendere nequit, iure ciuili data, ac prmissa: ex qua ipsi Tutores nomen acceperunt, quasi tuitores atq. defensores. Cic. de Ora. Filius eius tibi in tutela traditus. Accipitur latius Tutelæ nomen, pro quauis protectione.

Idem 3. de Finibus: Hoc intelligi volumus, salutem hominum in Iouis esse tutela. Hor. 1. epi. 1. Rerum tutela mearum, &c.

TVTELARIS, re, o. 3. [*Chi difende.* G. Das der beuoegtūg oder beschirmung ist,] προστατικὸς. quod quippiam in sua habet tutela; vt, Dij tutelares, in quorum tutela vrbes putabantur. Hi autem in oppugnationib. vrbium certo carminis genere solebant euocari, ne cū ipsis etiam Dijs bellum susceptum videretur. Tutelaris prætor, cuius officium erat, pupillis tutores attribuere, quem primus M. Antoninus Imperator constituisse existimatur. Iulius Capitolinus.

TVTELARIVS, m. 2. ἱεροφύλαξ. œdituus, qui ædes sacras, aut publicas suo periculō tuetur. Plin. lib. 34. c. 7.

TVTO [*Sicuramente.* Ger. Sicherlich, ohn alle geferd, ἀσφαλῶς. sine periculo. Pla. in Amph. Patri liceret tutò illam amplexarier? Cic. 4. Ver. Tutò transire posse videamur.

TVTO, tutas, a. 1. [*Difendere,*] ghanan. Ger. Beschirmen] ἀσφαλίζω. verbum antiquum, idem quod protego. Pla. in Merca. Inuoco vos Lares diales, vt me tutetis.

TVTOR, aris, d. 1. [*Defendere,*] ghanan שחר schamar. G. Mit hilff beschirmen] ἀμύνω, προΐσταμαι. deponēs, siue (vt Prisciano placet) commune, idem significans quod diligenter protesto. Hor. in ep. Res Italas armis tuteris, moribus ornes. Ter. in Hecy. Ego interea meum non potui tutari locum. Cic. pro Sylla: Per vos tutari, cōseruarique cupit. Virgil. 3. Aenei. Tutari Italiam, detrudere finibus hostes. Idem 2. Aen. Hanc primum tutare domum.

TVTOR, ris, m. 3. [*Tutore, defensore.*] gh onen, מגן maghen. ger. Ein vogt man, schirmuogt. *Gal. tuteur. His. tutor, defenſador,*] προστάτης. qui ius, & potestatem habet in capite libero, ad tutandum eū, qui se per ætatem nondum tutari potest. Hęc autem ętas (secundum Iurisconsultos) est vsque ād pubertatem. i. vsq. ad 14. annum: nam inde vsque ad vigesimum quintum dantur curatores, qui etiā furiosis, & mente captis dari solent. Est igitur tutor, pupilli defensor. Liu. li. 1. Tutor liberis regis testamento instituetetur. Cicer. de Orat. Galba pop. Rom. tutorem instituere se dixit filiorum suorū orbitati. Idem de Clar. Orat. Orbæ eloquentiæ quasi tutores relicti. Tutor finium, defensor. Hor. Epod. 2. Siluane tutor finium.

TVTVLVS, m. 2. inquit Festus, ornamentum capitis Flaminicarum, & vitta purpurea innexa crinib. & in altitudinem erecta, qua Flaminica a cæteris mulierib. discernebatur. Viri item in sacris tutulis vtebantur, qui inde tutulati dicebantur. Var. lib. 6. de Lin. Lat. Tutulati dicti, qui in sacris habere solent, vt metam in capitib. id tutulus appellatur ab eo, quod matres familias crines conuolutos ad verticem capitis, quos habent vti velatos, dicunt tutulos; siue ab eo quod tuendi eā capilli fiebant; siue ab eo, quod altissimum in vrbe, quod est arx, tutulus vocatur.

TVTVS, a, um, o. 1. 2. [*Sicuro libero dal pericolo. Gal. Seur. Pla. turo, ſeguro, defenſido,*] mō actiuè accipitur pro eo, quod quid facilè a periculo protegit. ἀσφαλής, ἀσφαλές. vt, Tutus locus, tutus portus. Cic. pro lege Man. Quis locus tam firmum habuit præsidium, vt tutus esset? Cæs. 3. Bel. Ciui. Qui modo sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat. Modo passiuè, pro eo qui extra periculum est, vt cū dicimus quempiam tutum ab hostibus esse, vel tutum ad ictus. Cæs. 2. Bell. Gal. Post eum quæ essent, tuta ab hostibus reddebat. Liu. lib. 6. Bel. Mac. Testudinem tutam ad omnes ictus. Cicer. 2. de Nat. Deo. Truncia frigoribus tuti. Hinc Tutè, adu. [*Sicuramente.*] id est, cura periculum. Auct. ad Her. li. 3. Eum tutè viuere, qui honestè viuat. Tutè, cautèq. aliquid agere. Ibidem paulo post. Hinc Tutissimò, aduer. Pomp. Cic. Te hic tutissimò fore puto.

TVVS, a, um, o. 1. 2. [*Tuo.* German. Dein. *Gal. ſien, qui eſt a toy. His. Coſa tua,*] σός. pronomen possessiuum a tu. Pla. in Persa: Tua merx est, tua indicatio. Cicer. ad Treboniam lib. 15. Cupio cognoscere itē tuum cuiusmodi sit. Tuum est: nil te spectat, tui est negotij, & officij. [*Appartenere.*] Ter. in Andr. Tuum est, si quid præter spem euenit, mihi ignoscere. De tuis vnus, [*Amico.*] pro vnus tuorum amicorum, vel de numero amicorum tuorum. Cic. ad Cæs. li. 15. Qui de tuis vnus esset. Tuapte, & Tuopte ablatiui sunt ex tua, & tuo ablatiuis, & pte, syllabica adiectione compositi, vt Tuapte spōte, id est, tua ipsius sponte. Tuopte consilio, id est, tuo ipsius consilio. Pla. Mil. Tibi tuopte consilio occludunt linguam.

T A N T E Y

TYANA, p. c. f. 1. τύανα. Cappadociæ ciuitas ad radices Tauri montis, patria Apollonij, siue ille magus, siue Philosophus fuit, cuius vitā fabulosissimo volumine exequitur Philostratus. Hinc sunt gentilia Tyaneus, & Tyanites. τυανεύς, καὶ τυανίτης. Steph. Poteę aliqua efferunt Tyaneibus, per quinq. syllabas. Oui. 8. Met. Ostendit adhuc Tyaneius illic Incola de gemino vicinos corpore truncos.

TYBERIS, aut certè Thybris, m. 3. [*Tebro,*] Θύβρις. Dionysio, τίβερις. Steph. Θύμβρις. celebertimus Italiæ fluuius, è media ferè Apennini longitudine Aretinorum finibus defluens, primumq. Hetruriā ab Vmbris, & Sabinis, deinde eandem a Latio, atq. adeo Ianiculo ab vrbe dirimens. Dictus Tybris, vt quidam existimant, a rege quodam Hetruscorum eiusdem nominis, qui cum aliquandiu Latium incursionibus infestasset, tandem ad fluminis huius ripas est interfectus. Virg. 8. Aen. Immane corpore Tybris. A quo post Itali

fluuium

flumium cognomine Tybrim Diximus. Alij Tybrim dictum existimant, quasi τὸν βόρον. non tam a regis nomine, quàm ab iniuria, quæ tum accolis, tum viatoribus citra fluuij huius ripas inferebatur. Est autem tybridis nomen vetustius, & solis propemodum Poetis vsitatum, cum oratores Tiberim potius appellent, quod nomen recentius esse videtur, siue a Tiberino Albanorum rege ineo submerso impositum, vt placet Liuio lib. 1. siue litteris aliquot paulatim, vt solet temporis progressu, immutatis. Verum quoad vocis huius etymon scripturamque pertinet, satis multa supra dicta sunt in dictione Tiberis. Apud Dionysium Afros constantissimè legitur Thybris, sine aspirato.

TYBERIS, m. 3. Tyberias, & Tyberius, & Tyberinus, & si qua sint alia id genus, rectius i, nostro scribuntur, cum præsertim eiâ apud Græcos per iota scribantur τίβερις, τιβερίας, τίβερις, καὶ τιβερῖνος. Eorum significationem vide suis locis.

TYBVR, vris, m. 3. Tybur, vrtis, & Tyburtinus, a, um, rectius. i. nomen scripseris, præsertim cum apud omnes Græcos τίβυρις, τίβυρα, καὶ τίβυρνα, per iota legimus. Vide suis locis.

TYDEVS, m. 2. dictio dissyllaba. τυδεύς. nomen filij Oenei regis Calydoniæ, & Eurybiæ, vel vt alijs placet, Althææ, qui cum fratrem suum Menalippum inscius occidisset, ad Adrastum regem perfugit, cuius filiam Deiphilen coniugẽ duxit. Postea a Polynice, qui alteram Adrasti filiam Argiam vxorem habebat, legatus ad Eteoclem regem Thebarum missus, vt pacti memor fratri regnũ redderet. Ad quem cum veniisset, regiamq. esset ingressus, Eteocles negauit se regno cessurum esse. Quo responso Tydeus uehementer commotus est, ita vt non sit veritus Thebanos omnes, quotquot tum forte cum Eteocle essent in conuiuio, ad quodlibet certaminis genus prouocare; atq. vt animosè prouocauit, ita omnes (sicilli Pallas propitia erat) strenuè vicit. Quamobrem Thebani dolore ac indignatione accensi, reuersuro insidias tetenderunt, collocatis ad opportunum locum, qua Tydeus trãsiturus erat, quinquaginta iuuenibus cum duobus ducibus, Mœone Aemonis, & Lycophõte Authophoni filio, quos Tydeus in se impetum facientes trucidauit, vni tm parcens Mœoni, qué accepte cladis nuncium ad Eteoclem remisit. Profectus deinde vnà cum Polynice, & Adrasto, eli quisq. Græciæ principibus ad bellum Thebanum, post multas res præclarissimè gestas, a Menalippo quodã Thebano lethaliter vulneratus occubuit. Vide hæc latius in Statij Thebaide.

TYDIDES, dæ, p.p. mit. τυδείδης. nomen patronymicum a Tydeo deductum: quo poetæ vtuntur pro Diomede Tydei filio. Vir. 1. Aen. O Danaum fortissime gentis Tydide. Hor. 1. Car. Ode 6. Quis Tydiden superis parem.

TYMOLVS, p. p. qui & Tmolus, m. 2. τμῶλος. Step. Lydiæ mons, ex quo Pactolus amnis profluit. Apud Pli. lib. 5. cap. 29. Timolus legitur, nostro.

TYMPANITICVS, ci, m. 2. [*Hidropico.*] τυμπανιτικός. qui tympanite laborat, hoc est, ea specie aquæ intercutis cum venter spiritu, aquaque distentus, sonum reddit tympani, cũ pulsatur. Plin. lib. 25. c. 5.

†TYMPANISTA, æ. [*Tamburino.* Ge. Trummenschlager.] τυμπανιστής. qui tympana pulsat.]

TYMPANISTRIA, f. 1. mulier tympanum pulsans. Sid. lib. 1. epist.

TYMPANITES, m. 1. [*Hidropisia*] genus hydropis, cum ventre vehemẽter intento, creber intus ex motu spiritus sonus est. Cels. li. 3. ca. 21.

TYMPANIZO, zãs, n. 2. [*Sonar il timpano.* Germ. Trummenschlagen.] τυμπανίζω. tympana pulso. Suet. in Augusto: Comprobauit versũ in scena pronunciatum, de Gallo matris Deum tympanizante.

TYMPANOTRIBA, bæ, m. 1. [*Tamburino,* תֹפֵף topheh מְתוֹפֵף metopheph. G. Ein trummenschlager. *Ga. Vn ioueur de tabourin. Hi. Alufero, o Adufre.*] τυμπανοτρίβης. qui tympanum terit, & pulsat, Pla. in Truc. Tympanotribam amas.

TYMPANVM, ni. n. 2. [*Timpano,* תֹף teph. G. Ein trummen. *Ga. Tabourin bedon. Hi. Atabar, o pandero.*] τύμπανον. instrumentum ex vna parte planũ, membrana clausum, intus vacuum, qd baculo pulsatur. Eo vti solebant in sacrificio matris Deum. Virg. 9 Aen. Tympana vos buxusq. vocat Berecynthia. Ou. 4. Fast. Et manua tympana tundent. Est & Tympanum vehiculi tectum, vt inquit Seruius, siue (vt aliqui putant) testudo supra radios. Radij autem dñr stipites altera parte rotæ centro, altera canthis infixi. Vir. 2. Geor. Hinc tympana plaustris. Est praterea tympanum, machina rotunda ad rotæ similitudinem, qua a calcantib. hominib. versata pondera in ædificijs subuehuntur, vel aqua hauritur siuilis maiorib. ex puteis, vel ex riuis per canales ad irrigandos hortos diffunditur. Huiusmodi etiam tympana in portub. insigniorib. videmus ad exonerandas naues accommodata. Luc. lib. 4. Multaque per trochleas, & tympana pondere magno Commouet. Tympanum genus vasis. Plin. lib. 33. cap. 11.

TYNDARVS, ri, p. c. m. Τύνδαρος. rex fuit Oebaliæ, & maritus Ledæ, quę eodem tpe duo peperit ouа, è quorum altero, quod a Ioue cõceperat, excluſi fuerunt Pollux, & Helena; ex altero quod concepe rat ex Tyndaro, Castor, & Clytemnestra. Ex his priores duo immortales fuerunt, posteriores mortales. Mortuo tñ Castore Pollux a Ioue impetrauit, vt sibi cum fratre immortalitatem communicare liceret, altetnisq. vicib. cũ illo vitã morte cõmutare. Cui fabulę occasionem subministrauit siderum illorum natura, quæ talis est, vt vno oriente, alterum occidat. Ambo autem a Poetis dñr Tyndaridę, non quod vterq. a tyndaro fuerit natus, sed κατὰ χρησιν, quemadmodum Herculem iidem appellant Amphytrionidem. Sic etiam Helenam tyndaridem vocant, quę tamen fuit Iouis, non tyndari filia. Alioqui, si mortali patre nata fuisset, tot sęcula viuere non potuisset, constat enim fratres eius cum Argonautis nauigasse. Argonautarum aũt filij cũ thebanis dimicauerunt, horum vero filii bello troiano interfuerunt. Dicimus & tyndareos, seu tyndareus, per quattuor syllabas Ouid. in epist. Hermiones: Me tibi tyndateus vita grauis auctor & annis tradidit.

TYPHOEVS, m. 2. per tres syllabas, eu diphthongũ in vltima habẽs, p. p. τυφοεύς. vnus è Gigantib. terrę, & titani filius, quem illa Ioui irata in perniciam cælestium fertur edidisse. Hic cum in ingentẽ corporis molem adoleuisset, eo vecordię prouectus est, vt Iouem de cęli possessione deiicere conaret. Qua propter fulmine ab eodẽ ictus est, & sub Inarimen insulam detrusus: ut placet Homero in Catalogo, Vir. 9. Aen. Inarime Iouis imperijs iposita typhœo. Luc. lib. 4. Conditur Inarimes æternę mole typhœus. Ouid. tamen. lib. 5. Met. & Strab. lib. 12. Pindarum secuti, in Sicilia sub Aetna mõte sepultum volunt. Hinc Typhoeus, a, um, p. p. τυφώϊος. licet Poetæ suo iure literam ex diphthongo vocalem abijcientes, eandem corripiant. Vir. 1. Aen. Qui tela Typhoea temnis.

TYPHON, onis m. 3. τυφών. flatus vorticosus, mira velocitate, sed sine igne, è nube erumpens. Plin. lib. 2. cap. 48. Gel. lib. 19. cap. 2. Producit autem hæc dictio priorem syllabam. Luc. lib. 7. Auidos typhonas aquarum.

TYPVS, pi, m. 2. [*Forma, stampa,* תְּאֻר tfurah, תֹּאַר toar. Ge. Ein vorbild, form so etwas gehalten, model. *Gal. type, premiere forme de quelque chose. Hi. Forma, figura, molde,*] τύπος. Latinè forma, figura, delineatio rudis, exemplar, umbra, & veluti imago quædam alterius rei. Ci. ad Att. li. 1. Typos tibi mando. Hinc Protypa, dicta sunt opera, quę ante typos facta sunt. Ectypa. ἔκτυπα. q ex ipsis sunt formata typis. Pl. l. 35. c. 12. Archetypa aũt dñr prima, & principalia exemplaria, quæ non aliunde sunt desumpta, neq. ad aliorum similitudinem efficta, eiusmodi vulgus vocat Originalia. Typi itẽ, teste Gel. li. 1. a Græcis dicuntur, quas nos descriptiones appellamus, quę rudiores sunt, quã ὑπομοὶ, quas nos adumbrationes vocamus.

TYRANNICE, [*Crudelmente.* Germa wie ein wueterich, tyrannischer weise. *Gal. tyranniquement, crudellement. Hisp. Crudelmente,*] τυραννικῶς. crudeliter, more tyrannorum. Cic. 5. Ver. Quæ tyrannicè, seu potius tyrannicè statuit in aratores.

TYRANNICVS, a, um, o. 1. 2. [*Cosa tirannica, crudele.* Ger. vvuetterisch, tirannisch. *Gal. tyrannique, cruel. Hisp. Cosa de tyranno, sennorio, y cruel,*] τυραννικός. quod est tyranni, hoc est, crudele, & superbum. Cic. 1. de Leg. Si Athenienses delectarentur tyrannicis legibus. Idem de Inu. Quod tetrum, crudele, nefarium, tyrannicum factum esse dicamus.

TYRANNIS, nidis, f. 2. [*tiranide.* Germanic. Tirannei, ein grausamme vvuetterische herschung, nit nach billigkeit, sonder mut vvillen. *Gal. Tirannie, seigneurie. Hi. tyrannia, señoria,*] τύραννις. dominatio, sęuum ac violentum imperium. Iuu. Sat. 8. Quid Nero tam sæua, crudaq. tyrannide fecit.

TYRANNOCTONVS, ni, p. c. m. 2. [*Veciditore del tiranno.* Ger. Ein tyrannen toedter. *Gal. Qui a tue ou fait mourir vn tyran. Hisp. El que mato algun tyranno,*] tyrannicida, percussor tyranni. a κτείνω, interficio. Ci. ad Att. li. 14. Ne periculosa nostris tyrannoctonis esset.

TYRANNICIDA, dæ, p. p. m. 1. [*Ammaz Zatore del tiranno.* Germ. Ein tyrannen toedter, der ein vvueterich vmbbringt,] τυραννοκτόνος. qui tyrannum occidit. Plin. lib. 7. c. 23.

TYRANNICIDIVM, n. 2. τυραννοκτονία. tyranni cędes. Qu. lib. 7. ca. 4.

TYRANNVS, ni, m. 2. [*Tiranno, signore,* מֹשֵׁל moschel. Ger. Vorzeiten hieſs es ein König, jetz ein vvueterich, tirann.] τύραννος. apud veteres in bonam partem dicebatur pro rege, seu monarcha, qui plenam habebat in subditos potestatem. Ab initio enim, Trogo teste, omnium ciuitatum regionumq. imperium penes reges fuit, quos ad huiusmodi fastigium maiestatis, non ambitio popularis, sed spectata inter bonos moderatio prouehebat, qui etiam tyranni, ob fortitudinem vocabantur. Vir. 7. Aen. Pars mihi pacis erit, dextram tetigisse tyranni. Postea tamen tyranni nomen ad illos solùm restrictum est, qui per insolentiam imperij viribus abutebantur, & vi & quadam animi libidine dominabantur, non iure, & legibus æquis. Ci. 2. Offi. Huius tyranni, quem armis oppressa pertulit ciuitas. Ou. 1. Meta. Et in hospita tecta tyranni Ingredior.

TYRIAMETHYSTVS, m. 2. τυριαμέθυστος. amethysti color, Tyria rursus purpura inebriatus. Plin. lib. 9. c. 41.

TYRIANTHINVS, a, um, p. c. o. 1. 2. τυριάνθινος. color, qui fit ex ianthino, hoc est, violaceo rursus Tyria purpura inebriato. Hinc Tyriathinæ vestes, colore huiusmodi infectæ, Mar. lib. 1.

TYRIDATES, m. 3. seu potius Tiridates, τυριδάτης. Vologesis Parthorum regis frater, qui Neronis principatu Romam venit, & Regni Armenię diadema ab eo accepit. Tac. lib. 6. & 7. Annalium.

TYRIVS,

TYRIVS, a, um, o. 1. 2. τύριος. adiec. deductū a Tyrio Vrbe, olim insula, sed ab Alexandro cōtinēti adiuncta. Virg. Aen. Vrbs antiqua fuit, Tyrij tenuere coloni. Tibullus; Quid Tyrio recubare toro? Et qñ in hac vrbe laudatissima tingebatur purpura; factū est, vt Tyriū dicamus pro purpureo. [*Rosso di porpora.*] Oui. 2. de Arte. Tyrios laudabis amictus. Tyria maria, puerbio dicebātur de readmodū tumultuosa, periculiq. plena. Festus putat inde hausisse puerbiū, qd Poeni Tyro oriundi adeo potentes in mari fuerint, vt oia maria infestātes, nauigationē redderent periculosam. Vnde Tyria maria excitare, prouerbialiter dicitur, pro, ingentes tumultus cōmouere.

TYRO, onis, m. 3. [*Tiron, soldato nouello.* Germ. Ein neuer rodet junger Kriegsman, so mā erst anfuehret. *Fr. Apprentif nouueau soldat, bachelier aux armes.* *Hisp. Nouitio en la guerra y arma.*] νέος στρατιώτης. nouus miles, & fortis ad militiam exercendam. Ci. 2. Tusc. Aetas tyronum plenumq. melior; sed ferro laborem, contēnere vulnus, cōsuetudo docet. Liu. li. 10. Bel. Mac. Veterib. militib. tyrones immisceantur. Per translationem Tyrones appellamus, qui prima in ārte aliqua ponunt rudimenta. [*Nouitio,*] πρωτοτύριον. vñ pro rudi adhuc, nouitio gladiatore posūt Suet. in Cæs. Sic adolescentes qñ toga sumpta, eloquentiam exercere incipiebant, Tyrónes dicebātur, so illa prima actio, Tyrocinium. Sen. li. 3. Decla. Ille in foro primum dictus tyro dictus est. Suet. in Nero. Deductus in forum tyro, populo congiarium proposuit. Hinc Tyrunculus, diminut. πρωτότυρος. pro iuuenculo, qui prima in ārte aliqua cepit ponere rudimenta. Pli. iunior. in ep. Qd me, quasi tyrūculū, incusant ad emēdū, hoc est, rudē, & nondū satis exercitatū in cognitione signorū. Iuu. Sat. 11. Nec latus Afræ nouit auis nostet tyrunculus. Huius ię diminutiuum est Tyrūcula, quo Col. vsus est pro Cane adolescētiore. Qñ (inquit li. 2. c. 7.) tyrunculā nēc recte domarit, & educatio totius habitus aufert incremētū. Tyrociniū, ου, πρωτοτυρία. prima artis alicuius rudimenta. Suet. in Tib. Tyrocinij die adolescentuli togā purā sumebāt. Tyrociniū nauū dicit Pl. li. 24. c. 7. per metaphorā, cū primum mari committuntur. Sunt qui scribant tiro, per i, nostrum, & melius fortasis, arbitror. n. Grecam dictionem non esse. Fuit & Tyro, siue Tiro, nomen Liberti Ciceronis, in omni litterarum genere exercitatissimi, ad quem extant Ciceronis epistolæ.

TYROCINIVM, n. 2. Tyrunculus, & Tyrūcula, vide in dictione Tyro.

† TYROCNESTIS, [*Gratiola, grataculo.* Germ. Reibeisen] τυρόκνηστις. instrumentum caseatium, quo toramīnato caseus minutatim disteritur.]

TYROS, siue TYRVS, f. g. 2. τύρος. vrbs Phœnices olim celeberrima, vna ex iis, quæ Tripolim efficiunt, olim insula, sed Alexandri operib. cōtinenti iuncta. Tyrus, inqt Pl. li. 5. c. 19. quondā insula, prælato mari stadiorū passib. diuisa, nunc verò Alexandri eā oppugnātis ruderibus continens. Olim portu clara; vrbibus genitis Lepti, Vtica, & ista Romani Imperij æmula, Carthagine: nunc omnis eius nobilitas conchylijs, & purpura constat. Olim Sarra dicta, vt ait Gel. li. 14. c. 6. Vnde Sarranum dixerunt pro purpura Tyria dicimus.

TYROTARICHVS, m. 2. τυροτάριχος. genus obsonij, ex caseo, salsamentisque confectum. τυρός enim caseus est, τάριχος salsamentum. Cicero ad Petum lib. 9. Ad tyrotarichum antiquum redi. Et ad Att. lib. 4. Primum tyrotarichi.

TYRRHENVS, m. 2. Toscani. Germ. Volcker in Italia, sonst Toscaner genennet] τυρρηνός. Romani Hetruscos appellant, atque Tuscos, hoc est, quicquid est populorum in Italia, inter Macram, & Tiberim fluuium. Græci verò hoc eos nomine nominarunt a Tyrrheno Atyos filio, qui è Lydia colonos in hāc regionem deduxit. Atys. n. ex posteritate Herculis, & Omphales vnus, cū sterilitate ac fame populum suum emittere cogeretur, è duobus filijs sorte iactis, Lydū quidem regni successorem tenuit: Tyrrhenum autem cum bona populi parte ad quærendas nouas sedes emisit, qui cū post longos errores in infera maris ora sedes fixisset, totā eā tractum de se Tyrrheniā, & mare ipsum Tyrrhenum appellauit. Vir. l. 7. Primus init bellum Tyrrhenus asper aduris Cōemptor diuū Mezentius.

TYRRHENVM, mare, n. 2. [*Mar di Toscana*] τυρρηνικὴ θάλασσα. Step. mare infernum est: ita dictum, quod Tyrrhenum, hoc est, Tuscia alluat: vnde & Tuscum dicitur; vel a Tyrrhenis nautis, qui se in hoc mare præcipitauerunt: Namq. hoc habet fabula. Dormientem in litore Liberum patrem adhuc puerum nautas abstulisse Tyrrhenos, qui cum esset expertectus in naui, quò duceretur, interrogauit. Respondérunt illi: Quò vellet: Libet autem ad Naxum insula sibi sacratum. Sed cum altò vela deflecterent, suarum numen tigres sibi sacratas vitibus eorum obiecit, quo terrore se illi in fluctus dedere præcipites: Hæc Seruius in illud Virg. 1. Aen. Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.

DE LITTERA V

VLITTERA, vocalis est, quæ sæpe in consonantē transit: & mouetur simplicis hēt, vt apud Virg. Cum tales animos iuuenum, tam certa tulistis Pectora. Mō duplicis, vt Cupiut, cupiuerunt. in quibus i, ante u, consonantem posita producitur, & eadem subtracta corripitur. Aliquando u, consonans per diæresin rōne carentis in vocalem correptā

mutatū. Horatius Epo. Ninesq. dedocent Iouem; Nunc mare fuit silua: Interdum a vocali transit in consonantem, vō Nauta, nauis. Gaudeo, gauisus. Quandoque amittit vim litteræ, cum subditur post q, aut g, vt Aliquis, Sanguis. Idem fit antecedente s: vt Suauis, Suetus. Transit quandoque per deriuationem in a; vt Veredus, veredarius, in e, vt Pondus, pōderis: Delerat, pro deinrat. Contra Antiqui Auger, pro Augur dicebant. Similiter in gerundijs, quæ a tertia coniugatione nascuntur, loco e, scripserunt u, vt Faciendum, pro faciendum. In compositione etiam u, sæpe mutatur in, correptam, vt Cornua, corniger: Arcus arciteneſs: Fatum, fatidicus: Aurum, aurifex; Luctus, luctificus; Fluctus, fluctiuagus; Magnus magnificus: Opus, opifex. Scribebant etiam antiqui Carnufex pro carnifex, & Lubens, pro libens; Pessumus, pro pessimus: quorum innumera occurrunt exempla apud Comicos. † Eadem manifesta quinque significat.]

VANTEA

VAGANTER, [*In vano.* Germ. Vnnuetzlich, muessiglich. *Gal. Autrement, inutilement.* *Hisp. Ociosa y desaprouechadamente.*] ματαίως. inaniter, frustra. Gel. lib. 17. cap. 10.

VACCA, f. 1. [*Vacca,* פָּרָה haghlah; פָּרָה parah. ger. Ein kue] βοῦς. bos femina. Cicero de Nat. Deo. Cur non gestiret tantus equæ concrectatione equus vacca. Var. de re rust. ca. 5. Discernuntur in tertia, & quarta taurus, & vacca. Vir. 4. Aen. Ipsa tenens dextra pateram pulcherrima Dido, Cādētis vaccæ media inter cornua fundit. Vir. 6. Aen. Sterilemq. tibi Proserpina vaccam. Vacca, quæ terilis erat, Var. Taura appellatur. Diminutiuum est Vaccula. *Horat.* 1. Virgil. Vaccula nonnunquam secreta cubilia captans.

† VACCINVS, a, um, 1. 2. [*Di vacca*] βόειος. quod est ex vacca. Lac vaccinum. Plin. lib. 24. cap. 3.]

VACERRA, æ, f. 1. [*palo,* יָתֵד iathed, מַטֶּה mot. G. Ein pfalodet stock. *Gal. Vne cloison en facon de treillis.* *Hisp. Estaca para atabar bestias otra cosa,*] σκόλοψ. palus vel stipes humi defixus ad castra munienda, vel hostes claudendos. Col. l. 9. c. de viuarijs claudēdis loquēs: Vbi verò neutrum patri familiæ conducit ratio postulat vacerris includi. Sic. n. appellatur genus clathrorum, idq; fabricatur ex robore, quercu, vel subere. Et mox; Satis est vacerras inter pedes octonos defigere. Et paulo post; Nam & vacerris fabricādis ingens est in Gallia materiæ copia. Vacerram (inquit Festus) Aelius & alij cōplures aiunt esse stipitem, ad quem equi soleant religari. Alij dicunt maledictum significari hoc nomine accebitatis magnæ, vt si vecors, & vesanus. Hæc Festus.

VACILLO, as, are, n. gen. 1. [*Vacillare, non esser constante,* מָעַד mahadh מט mat. Germa. Schwancken vnbestendig sein. *Gal. Vaciller, varier.* *Hisp. Titubar, ò bambanear,*] παραφέρομαι. est proprie inconstantem esse, & quasi alternatim modò huc, modò illuc inclinari, nutare, fluctuare. Cice. ad Att. lib. 12. Memoria vacillare. Idem 2. de Natu. Deor. Tota res vacillat, & claudicat. Idem 3. Of. Iustitia vacillat, vel iacet potius. Vacillare item testis dicitur, qui in dicendo testimonio sibi non satis constat, & modò negat, quod paulo antè affirmabat. Hinc Vacillatio. Qu. li. 11. c. vlt. Est & illa indecora in dextrum, ac lævum latus vacillatio, alternis pedibus insistentium. Vacillans, tis, part. Cice. Tironi lib. 16. Accepi tuam epistolam vacillantibus litteris, id est, non rectè præ valetudine scriptas. Idem 3. Phil. Cum vna legione, & ea vacillante.

VACCINIVM, ij, n. 2. a Romanis dictus est flos purpurei coloris, teste Dioscor. quem Græci vocant ὑάκινθον. quod etiam apertissimè testatur Seruius, exphicans illud Vir. 2. Ecl. Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Quo in loco nonnulli Seruū immerito reprehendunt, quod Vaccinium pro hiacintho acceptum Maroni affirmarit. Nec obstat, quod vaccinio nigrum colorem tribuat. Vir. cū purpuream quoque violam, nigram vocare soleant auctores; præsertim si fuscioris purpuræ habet colorē. Gallis seruatis nō obscuris prisci nominis vestigijs, Vacietum appellant, herbam autem ipsam, a quadam cæpæ similitudine, Cepam agrestem. Habet enim, Dioscor. teste, folia bulbi, & radicem bulbacēā; caulem verò dodrantalem, minimo digito tenuiorem, comam procumbentem, incunabunque purpureorum florum plenam. Vaccinia in Italia auceps pijs serebantur, in Gallia etiam tinctura. Vide Plin. lib. 16. cap. 18.

VACO, cas, n. 1. [*Dar opera,* שָׁקַד schakadh. Ger. Obligen, muis nemen auff etwas fleiſſan zu wenden. *Gal. Vaquer, & entendre a quelque chose.* *Hisp. Dar obra a algo,*] σχολάζω. ocium habeo. Et cōstruit cum dativo, vt, Vacco philosophiæ. Ci. 1. de Diu. Philosophiæ semper vaco. Vacare corpori, est curare corpus Pli. epi. 9. Aut lego aliquid, aut scribo, aut etiam corpori vaco. Iungitur aliqn ac cusatiuo cum præpositione In. Ou. 4. de Pont. Eleg. 3. In nullum mea mēs grande vacabat opus. Interdum vacare significat vacuū esse. [*Esser vuoto.*] & sic ferè absolutè ponitur. Plau. in Casin. Fac vacet ædes. Cæs. 1. Bel. Gal. Nolunt eum locum, vnde Helueti discesserant, vacare. Vacant agri. i. nō excoluntur Cæs. 4. Bel. Gal. Millia passuum sexcenta agri vacare dicuntur. Interdum pro carere, [*Mancare, non hauere,*] idq; ferè cum ablatiuo nulla præcedēte præpositione. Cic. lib. 9. Vacare culpa, magnum est solatium. Item lib. 1. Cum in quo accusabar, culpa vacarem. Interdum vacare, [*Esser ozioso,*] est otio-

otioſum eſſe,nihil agere,ceſſare : idq.interdum abſolutè.Ci.li.12. epi.Sanè tu quidem vacas,noli mihi moleſtiam exhibere.Nonnũ quam cum ablatiuo,præeunte præpoſitione A,vel Ab.Pli.Epi.51. Cum a ſcribendo vacaret,i.cum a ſcribendo ſuperſederet.Cice.in Bruto:Nullum ſẽpus ei vacabat a forenſi dictione.Vacare animo, eſt curis ſolutum eſſe. Cic.1.de Diu.Si vacas animo neq.habes aliquid,quod huic ſermoni præteruertendum putes.Plinc Vacans, q ociatur.[*Ocioſo,*]Cæl.ad Ci.lib 8.Hoc mihi certum,ac iucundiſſimum vacanti negotium erat,tecũ id ocij tempus conſumere. Ou. 9.Meta.Nec perijt horamq. animumq. vacãtem. Vacanter, aduer. [*In vano,*]ματαίως,ſuperuacaneè, fruſtra,Gel l.7.c.10.Vacanter hoc cumulauit,& inaniter.Vacatio,onis,[*Vacanza*]σχολή.verbale,ceſſatio,immunitas,ferię.Ceſ.7.Bel.gal.Militię vacationem,omniũque rerum habeut immunitatem. Habere vacationem, i. ceſſare. Cic.4.Acad.Cum ſacerdotes Deorum vacationem habeant . Dare vacationem.i.immunitatem alicui permittere,Cic.6.Ver.Vacatio data eſt abillo. Interdũ vacare ſignificat ad nihil vtile eſſe,ſuperabundare,quod otioſum eſſe videatur,ſed non niſi in tertia perſona.Vacat mihi, impersonaliter,i.otium,vel vacuũ tempus eſt mihi.[*Haner tempo.*]Aliquando tamen datiuus non exprimitur. Vir. 2.Aen.Sed ſi tãtus amor caſus cognoſcere noſtros, Et vacat annales noſtrorum audire laborum.Iuu.Sat.1.Si vacat,& placidi rationem admittitis,edam.Id eſt,ſi otium eſt vobis. Cũque ponitur p curæ eſſe,[*piacere*]Qu.li.12,c.1.Et cui eſſe diſerto vacet.Vacare populo,eſt operam populo dare,& inſeruire.[*Attendere.*]Aliter Vacare populo ſignificat liberum eſſe a populo,popularique iudicio. In quẽ ſenſum Cic.vẽ li.2.Tuſ.accipere, cũ ait; Amplitudo animi vna eſt oĩum rerum pulcherrima, eoq. pulchrior,ſi vacet populo.

VACVNA,pen.p.f.1.a vacando dicta,eſt Dea,quæ præeſſe vacantibus & ociosis putabatur:cui cum agricolæ a laboribus ruris vacarent, vt poſt perceptos fructus requieſcerent per hiemem, vota ſoluebant,& ſacrificabant.Ouid.lib.6 Faſt.Antiquæ ſacra Vacunæ,Ante Vacunaleis ſtantque,ſedentque focos.Plin.lib.3.cap.12.

VACVO,as,a.1.[*Vuotare.*German.Laeten.*Gal.Vuider.Hiſpa.Vaziar lo que eſtalleno*]κενόω.vacuefacio,vacuum reddo,euacuo.Mar.lib. 11.Elyſium liceat ſi vacuare nemus,Colum.libr.5.cap.13.Sulcum vacuari.

VACVVS,a,um.o.1.2.[*Vuoto,vacuo.*ריק rek.Ger.Laer.*Gal.Vuidè.Hiſ. Vazio,*]κενὸς,λαγαρός,inanis,nihil continens.Cic.de Vniu. Nihil igni vacuum videri poteſt.Cicer. in Cat. Quid?quod aduentu tuo ſubſellia iſta vacua facta ſunt? Vacuum definiunt Philoſophi, qd ſit locus non repletus corpore,natus repleri.Vel ſic;Vacuũ eſt dimenſio omnia in ſe non cedendo recipiens.Quibus ex definitionibus ſatis conſtat, propriè loquendo nihil eſſe vacuum,cũ omnia ſi non alio corpore,certè aere plena ſint. Vulgo tñ ita loquimur, vt vacuum dicamus,in quo nihil ſit præter aerem. Aliqñ vacui accipimus pro vaſto,& ſpacioſo.[*Ampio.*]Vir.3.Georg.Saltubin vacuis paſcant.Idem 7.Aen. Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent. Sic aerem vacuum eſſe dicimus, qd in eo nullum conſpiciatur corpus. Vir.3.Geo.Aera per vacuũ ferri. Quo in loco Vir Lucretium vẽ imitatus, qui Inane neutro genere pro aere poſuit:Longum,inquiens,per inane reſoluit. Vacuus animus,ocioſus,nullis curis,nullis negocijs irretitus.Ci.de Clar.Orat. Si es animo vacuo, expone nobis quod quærimus. Vacuos habere dies , id eſt, nullis rebus dedicatos. Vacuus equus, qui ſine ſeſſore eſt.Liu.li.27.Vacuus paulo eſt equus,errans per vrbem , cognitus. Vacuum remum trahere , eſt remum inutiliter , incaſſum, fruſtra [*In vano,*]trahere.Iungitur aliquando genitiuo.Pla.in Bacch. Valens afflictat me iam vacuum vitium. Id eſt, imualidum. [*Debile.*] Ter.in Heau. Vacuum tempus,ne quod dem mihi laboris.Aliquãdo ablatiuo ſine præpoſitione.[*Senza.*] Ci.2.de Finib.Cum vacui curis,etiam quid in cœlo fiat, ſcire auemus. Aliquando cum præpoſitione,Ci.ad Att. Sin eris ab iſto periculo vacuus.Hinc Vacuitas,tis,[*Aſſenza,priuatione,*]inanitas,abſentia,priuatio.Cicer.1.de Offi. Adhibenda vacuitas ab angoribus.Idem 5. Tuſ.Securitatem appello vacuitatem ægritudinis,in qua vita beata poſita eſt.

VADIMONIS,m.3.lacus in Vmbria eſt,non procul ab Ameria, opacã habens ſiluam ſibi innatam,quæ numquam die ac noctu eodẽ vidtur loco.Plin.lib.2.cap.95.Pli.iun.in epiſt.

VADIMONIVM,nij,n.2.[*Obligo di comparere in giudicio,*תערובה taharubah ערבן nerabon.Ge.Ein gelobung oder verbuergung zũ rechten auff ein beſtimpten tag zuerſcheinẽ.*Gal.promeſſe,& obligation de comparoir en iuſtice. Hiſ. Fianza della perſona,*]ἐγγύη. eſt ſponſio quædam ſiſtendi,comparendique in iudicio ad diem præſtitutam per ſe,vel per aduocatos,quod deſerere non licet. Seneca; Vadimonium promittimus,& tamen deſeritur.Ci.pro Qu.Ad vadimonium non venit,Et paulo poſt: Non dubitauit, cum vadimonium deſertum eſſet, bona proſcribere. Vadimonium promittere,eſt promittere comparere in iudicio ad diem præſtitutam,per ſe,vel per aduocatum.Cic.5.Ver.Statuit iſte,vt arator decumano, quò vellet decumanus,vadimonium promitteret. Vadimoniũ cõſtituere, eſt diem aſſignare,vt loquuntur,quo quis in iudicio comparere debeat,Cic.de Sen,Omnia quæ curant, meminerunt, vadimonia conſtituta, qui ſibi,cui ipſi debeãt. Vadimonium deſerere, eſt non comparere in iudicio ad diem præſtitutam. Plin. in Præf. Nat.Hiſt. Inſcriptiones, inquit, propter quas vadimonium deſeri poſſit. Id eſt,inſcriptiones librorum,tam ampla,& magnifica pollicentes,vt propter eorum librorum aut lectionem,aut recitationẽ vadimonium deſeri poſſit.Differre vadimonium , eſt differre diẽ contentionis,quo reus in iudicio comparere promiſerat.Plin.libr. 7.c.53.Bedius iudex vadimonium differri iubet.Vadimoniũ miſſum facere,eſt vadimonij obligationẽ remittere, condonareque. Cic.pro Qu.Qui poſtea quoque vadimonium miſſum fecerit.Vadimonio obſtricti hodie dici poſſunt , qui ob crimina in iudicium vocati ab iudicibus, vt fit, impetrarunt, vt aut ſua, aut ſponſorum fide dimittantur , ea lege vt in diem certum , aut quandocunque iudici viſum fuerit,ad iudicium ſiſtantur.Concipere vadimoniũ, eſt exprimere certam formulam vadimonij ſiſtẽdi, comparendique.Cic.Qu.Fr.lib.2. Negat in tanta multitudine eorum , qui vnà eſſent,quemquam fuiſſe,qui vadimonium concipere poſſet.

VADO,dis,ſi,ſum,n.3.[*Andare,*הלך halach.Germ.Gehn.*Gal.Aller. Hiſ.ir camino,andar,*]βαδίζω.Eo,iter facio,quaſi viã me do.Vir. 2.Aen.Vadimus immiſti Danais.Ibidem ; Per tela, per hoſtes Vadimus.Cic.ad Att.lib.4.Ad eum poſtridie mane vadebam,Tranſfertur & ad fluuios,pro fluere.Plin.lib.5.c.26. In Meſopotamiam vadit per ipſam Seleuciam. Circumuado , Euado , Peruado , ſuis locis.

VADO,as,priore,c.a.1.[*Paſſare il fiume.*German.Durchwatten,]vado traijcio.Pap.Si vadari nequeat,ſed pontonibus traijciatur.Solinus Flumen, quod propter breuitatem facilè vadari poterat.

VADOR,aris,d.1.[*Far la ſicurtà.*G.zum rechten ſich verbuergẽ,verſprechen,auff ein recht tag zuerſcheinen,]κλητεύω.verbum commune , ſecundum Priſcianum,ſignificat vadimonio obſtringere, ſiue diem iudicij ex compacto conſtituere,& in ius vocare. Cic. pro Qu.Debere tibi dicis Quintium,procurator negat;vadari vis, promittit.Vadari reus dicitur,cũ vadimonio obſtringitur,præſtituta die ſe iudicio ſtaturum.Acto etiam vadari reum dicitur,cũ acceptis vadibus reum ad comparẽdum in iudicio aſtringit. Liu. lib.3.Decem vadibus accuſator vadatus eſt reum. Ci.5.Ver.Cum ex Leontino vſque Lilybeum aliquem vadaretur , ex miſeris &c. Ou.2.de Rem.Amo,Iamque vadaturus,lectica prodeat , inquit. Hor.1.Serm.Sat.9. Tunc reſpondere vadato Debebat.

VADOSVS,a,um,o.1.2.[*Di guado.*G.Ein fluſſ durch den mann an vielorten watten mag,]πορώδης.vt Vadoſus amnis,qui frequentia habet vada,quæ tranſiri pedibus poſſunt.Ceſ.1.Bel. Ciuil. Vadoſum mare erat.Liu.lib.7. Bel. Mac. Vadoſum oſtium portus ſit.

VADVM,di,n.2.[*Acqua baſſa,guado,*מעבר machbar,מעברה mahbanah.Ge.Ein furt in einem waſſer, durch welchen man watten mag,]πόρος.eſt locus in flumine,mari,vel lacu,tam paruæ profunditatis,vt pedib. tranſiri poſſit , vnde & nomen habere putatur,a vadendo.i.quod per ipſum vadere poſſimus.Liu.7.Bel.Mac.Pontem, quia vado nuſquã tranſitus erat,facere inſtituit.Cæſ.li.1 Bel. Gal.Romanos vada,portus,inſulas nõ nouiſſe. Vadum pro mari. [*Mare,*]Catu. Argon. Auſi ſunt vada ſalſa cita decurrere puppi. Vir.5.Aen.Sulcant vada ſalſa carinæ.Oui.3. Triſ. Eleg.9.Dicitur his temos applicuiſſe vadis.Emerſiſſe è vado dicitur,qui maximã rei alicuius difficultatem ſuperauit.[*Vſcire da trauaglio,*]Tractum a nauigãtib.qui non ſine maximo diſcrimine inter breuia,& loca vadoſa nauigant. Cic. pro Cel. Emerſiſſe iam è vadis,& ſcopulos præteructa videtur oratio . Res in vado eſt , prouerbialiter dicitur.pro, in tuto eſt. [*Eſſer in ſicuro.*] Tractũ uidetur a natantibus, quibus ut in profundo periculũ,ita in vado eſt ſecuritas. Ter.in An. Oĩs res in vado eſt. Plau.Aul. Iam eſſe in vado ſalutis res videtur.

VÆ,[*Oime,*אוי oi G.Ovvee]εὐαί.interiectio dolentis,ut Væ miſero mihi. Virg. 9 Ecl. Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ. Quidam Vç ſine aſpiratione ſcribunt:recipit tamen diphthongũ, ut diſtinguatur a ve conjunctione , de qua infra ſuo loco.

VAFER,fra,frum,o.1.2[*Aſtuto,giotto,*ערום Wharum.G.Geſcheid,liſtig.*Gal.Fin,& caut,ruſé.Hiſp.Aſtuto,y recatado,*]πανοῦργος. pro callido,& aſtuto accipitur , quaſi valde Afer ; mira,n.ſemper fuit eius gentis calliditas.Cic.li.1.de Nat.Deor.Chryſippus,Stoicorũ ſomniorum vaferrimus interpres.Ou.3.de Arte;Quæ vafer eludi poſſit ratione maritus. Vafrum ius,id eſt,ſubtile,vel in quo multi vafrè verſantur.Hor.2.Ser.Sat.2.Aut vafri inſcitia iuris.Hinc Vafrè,[*Aſtutamente,*]callidè,aſtutè Cice. 4. Ver. Nihil vafrè,nec malitiosè facere conatus eſt.†Vaframentum,ti.Val.Max.li.7.c.3.

†VAGABVNDVS,a,um.[*Vagabondo.*]πλανὰς.qui ſedem ſtabilem nullam habet,ſed modo huc modo illuc aberrans, tempus inutiliter abſumit.]

VAGINA,p.p.f.1.[*Guaina,*תער tahar,כרן nedhen.Ge.Ein Scheidẽ futter. *Gal.Gaine,ou fourreau.Hiſ.i anna de cuchillo,*]θήκη.alicuius rei theca.Cic.in Catil.Gladium in vagina reconditum Ceſ.5. Bell.Gal.Auertit hic caſus vaginam, & gladium educere conantis dextram moratur manum.Oui.10.Met. Pendenti nitidum vagina dirripit enſem. Virg.4. Aen. Vaginaque eripit enſem Vagina frumenti,quidã quaſi folliculus, quo ſpica etiamnum pubeſcens,

nec-

necdum planè apparens circumuoluitur. Var.li.1.c.48. Ci.de Sen. Vaginis iam quaſi pubeſcens includitur. Vaginæ corporis. Pli.li. 8.c.15. Condito in corporis vaginas vnguium mucrone. Dim. Vaginula. Ptin.lib.18.c.7. Et far in vaginulis ſeruant ad ſatus.

VAGIO, gis, giui, gitum, n. 4. *βαβάζω.* propriè de infantibus dicitur, cum fletum emittunt. Cic. in Catone: Quod ſi quis Deus mihi largiatur, vt ex ætate repueta ſcam, & in cunis vagiam. Oui. 4. Faſto. Infanti vagiatore puer.

VAGITVS, p.p.m. 4. *βάβαξις.* infantium fletus. Vir. 7. Aen. Continuo auditæ voces, vagitus & ingens.

VAGOR, ris, m. 3. [*Vagito, pianto de fanciulli,*] בכי bechi,] *βάβαξις.* Vagitus. Luc. li. 2. Miſcetur funere vagor.

VAGOR, aris, d. 1. *Vagare, andar errãdo.* נוע nah, נדד nadhadh, נדד nadh תעה tahah, G. Vmbſchweiffẽ, hĩ vnd her ſtreichẽ,] *πλανάομαι.* huc illuc oberro. Ci. pro Fonteio; Hi contra vagantur læti. Vir. 4. Aene. Vritur infelix Dido, totaq; vagatur Vrbe furens. Vagatur animus. i. inconſtans eſt, & inſtabilis. [*Eſſer inſtabile.*] Ci. 2. Off. Nõ enim ſimus ij, quorũ vagetur animus errore. Sunt qui illud intereſſe exiſtiment inter vagor, & erro, quod vagari ſit per diuerſa. Errare per aliena. Ci. lib. 1. de Orat. Ne vagari, & errare cogatur oratio. Inuenitur ẽt Vago, gas. Pla. in Mil. Quę circum vicinos vagas. Vagans, tis. par. Ci. 2. de Diu. Natura volucres huc, & illum paſſim vagantes efficit, vt ſignificent aliquid. Vagatio, [*Scorreria,*] Liu. li. 5. ab vrbe: Vagationibus militum.

VAGVS, 0. 1. 2. [*Vago. vagante, vagabondo,*] נד nah נד nadh, נדד nodhedh, נלה gholleh. G. Vmbſchweiffig, Landtſtreicher. *Gal. vagant, vagabont, muable. Hiſ. El que vaga, errãdo,*] *πλάνης.* huc illuc oberrans, incertus, inſtabilis. Cic. Att. lib. 7. Vagus eſſe cogitabam. Vaga ſententia, [*Incerta,*] i. incerta. Ci. 2. de Nat. Deo. Eſt. n. & phi loſophi, & Pontificis, de Diis immortalibus habere non errantẽ, & vagam, vt Academici, ſed vt noſtri, ſtabilem certamque ſententiam. Vagum, nomen herbæ, [*Non fermo,*] dixit Pli. l. 27. c. 4. i. incõſtans, & multis opinionibus obnoxium. Hinc Vagè, [*Vagamente,*] adu. Liu. li. 6 Bel. Pun. quod eſt diſperſe, diffuse.

VAH, [*Vah,*] הא heach. G. Pfu dich,] *οὐαῖ.* interiectio eſt inſultantis. Hieronymus ad Damaſum: Sicuti nos in Lin. La. habemus interiectiones quaſdam, vt in inſultando dicamus Vah, & in admirando Papę, & in dolendo Hei; ita & Hebræi inter reliquas proprietates linguę ſuę habent interiection em, &c. Pla. in Moſt. Vah, quid illa poteſt peius quicquam muliere memorarier? Interdũ eſt interiectio admirantis. Plau. in Curc. Subegit ſolus intra niginti dies. ZY. vah. Aliquando exultantis. Pla. in Bacch. Vah, ſalus ſeruaſti me.

VAHA, interiectio exultantis, vel ridentis. Pla. in Caſin.

VALDE, [*Più ſommamente*] מאד meodh. G. Sehr hefftig. *Ga. Beaucoup, grandement, fort. Hiſpa. Muy, mucho, muy grandemente,*] *λίαν.* vehementer, maiorem in modũ, aduerb. eſt per ſyncopen a Validè eſſe ortum, ideo in Valde, poſterior ſyllaba producitur. Iũgitur aũt ferè poſitiuis. Ci. ad Caſſ. li. 15. Expectatio valde magna. Aliquando aduerbijs. [*Molto,*] Ci. ad Att. l. 1. Illud valde grauiter tulerũt. Aliquando verbis. Cic. ad Tiro. li. 16. Litteras tuas valde expecto. Aliquando cum Tam, & Quam. Ci. 2. de Diu. Nihil eſt tam valde vulgare, quam nihil ſapere. Dicimus & Valde quam, vt Sanè quam, vt per quam. Decius Brut. ad Cic. Suos valde quam paucos habet.

VALDIVS, [*Più,*] *μᾶλλον.* comparatiuum eſt à Valde, pro magis.

VALENS, tis, p. 3. [*Valente, potente, ſano, gagliardo,* חזק chazak, גבר ghibbor, בריא bari. G. Geſunt, wolmoegend, ſtarck] *ὑγιαίνων.* normẽ ex participio. i. ſanus, incolumis, robuſtus, fortis, firmus: cuius contrariũ eſt Imbecillus. Ci. Tironi li. 16. epi. Medicus confirmat propediem te valentem fore. Idem in Ora. Valentiorũ hæc laterũ ſunt. Idem 7. Ver. Sex lictores valentiſſimi. Aliqñ efficax, vtilis, [*Efficace, gioeuole, vtile,*] Pli. li. 29. c. 18. Silueſtri longum & ad oës effectus valentius. Ci. ad Att. l. 7. Quam nunc tam valenti reſiſtere. Varro de re ruſt. li. 3. c. 16. Prouidendum ne infirmiores à valentioribus opprimantur. Hinc Valentulus, dimin. Pla. in Caſi. Vt valẽtula eſt. Hinc Valenter. [*Valoroſamente.*] adu. Col. l. 1 c. 1. Valenter reſiſtent contra ea. Ouid. 11. Met. Spirare valentius Eurus.

VALENTIA, f. 1. [*Valore, potenza, gagliardeZZa.* Ge. Vermoegenheit, ſtercke. *Gal. Vaillance, puiſſance. Hiſ. Valencia, y potencia,*] *ἰσχύς, καὶ ῥώμη.* antiquis idẽ erat, q. potentia, firmitas, robur; vnde Romam ipſam à Priſcis Latinis Valentiam dictam accepimus, quã poſtea Euander Græco quidem nomine, ſed ſeruata Latinæ vocis ſignificatione, *ῥώμην* appellauit. Solinus c. 2. Sunt qui videri velint Romæ vocabulum ab Euandro primũ datum, cũ oppidum ibi offendiſſet, quod extructum antea Valentiam dixerat iuuentus Latina. Contrarium eſt Inualentia. [*Debole ZZa*] Gel. lib. 20. c. 1.

VALENTIA, q, f. 1 [*Valenza*] vrbs inſignis citerioris Hiſpaniæ, tribus millibus paſſuum à mari remota. Pl. li. 3. c. 3. Pto. li. 2. c. 6. Mela, lib. 2. Eſt etiam eius nominis oppidũ inter Allobroges. Plin. lib. 3. c. 4.

VALEO, les, lui, litum, n. 2. [*valere, potere, eſſere ſano gagliardo, robuſto,* עצם hatſam, חזק chazak. G. Geſundt, vnnd vvolmoegend ſein. *Ga. Eſtre ſain, & en bon point, pouuoir, ualoir, auoi pouuior, & puiſſance. Hiſ. Poder, eſtar rezio, y ſano,*] *ὑγιάζω.* ſanus, ſiue potens ſum. Sẽ per enim in bonã partem ſumitur, niſi aliud addatur, vt Male valeo, id eſt, æger ſum. Pla. in Amph. Equidẽ valeo, & ſaluus ſum. Cic. Idem in Perſa: Si valetis, gaudeo. Valere ab oculis, & eiuſcodi, eſt oculorum morbo liberatum eſſe. Gel. li. 5. c. 10. Quum valebo ab oculis, reuiſe ad me. Sic Valere à pecunia. Pla. in Aul. Ne valeam, imprecantis clauſula eſt. Mart. lib. 2. Ne valeam, ſi non tribus Deciane diebus, Et tecũ totis noctibus eſſe velim. Valere, [*Hauere virtù*] *δύναμαι.* aliquando eſt poſſe, pollere, vim, vel vires, momentum, pondus, ſiue auctoritatem habere, alicuius momenti putari. Terẽ. in Eun. Neque tam imperita, vt quid amor valeat, neſciam. Iungitur aliquando datiuo. Gel. lib. 5. c. 12. Augendæ, & minuendę parum valet. Aliquando accuſatiuo cũ prępoſitione Ad. Ci. 1. Acad. Vitæ adiuncta dicebãt, quæ ad virtutis vſũ valerent. Et cum præpoſitione Apud. Cęſ. 1. Bel. Gal. Quorum auctoritas apud plebem plurimum valeat, id eſt, multum poſſit quant. Liu. lib. 31. valere poteſtate, valere ingenio; eſt poteſtate, vel ingenio plurimum poſſe. [*Hauere*] Cic. pro domo ſua: Quaſi ego in eo genere omnino quicquam aut curatione, aut poteſtate valerem. Idem de Claris ora. Is longe plurimum ingenio valuit, valere gratia dicimus apud eos, qui nobis aut aliqua re præſtant, aut ſaltẽ pares ſunt: auctoritate, quibus ipſi præſtamus, aut ſaltẽ pares ſimus. Aliquando etiã ablatiuo iungitur cum prępoſitione In. [*Eſſer molto in arte,*] Mart. lib. 2. Si quid in arte vales. Cic. 1. Tuſc. Quos in omnibus cauſis ſolet valere plurimum. Aliquando accuſatiuo cũ prępoſitione In, vel Ad. Cice. 2. Tuſc. In vulgus inſipientium opinio valeat honeſtatis. Qu. lib. 4. ca. 5. Quædam in re tamen valent. [*Giouare.*] Cice. 3. de Diuin. Affectio aſtrorum valeat ad quaſdam res. Idem Att. lib. 3. Vtinam valeat ad celeritatem reditus tui. Cum ad pretium pertinet, ſi pretium exprimatur, in ablatiuo ponitur. Pli. li. 33. c. 3. Scrupulũ valet ſeſtertij vicenis. Varro tamen accuſatiuũ dedit dicens: Denarij, quod denos æris valebant; quinarij, qđ quinos. Imperatiuo Vale, [*State ſani*] in diſceſſu vtimur, aut in calce epiſtolarum, quemadmodum Salue in acceſſu, aut etiã in literarum principio. [*A Dio.*] Vir. 3. Eclo. Et longum formoſum vale, vale, inquit, Iola. Reperitur tamen Salue in diſceſſu, & in calce epiſtolarum. Cic. li. 6. epi. Vale mi Tiro, *vale,* & *ſalue.* Quoniam verò abeũtes per hæc verba ſalutare ſolemus. *Vale,* & *Salue,* inualuit cõſuetudo, vt hæc ſumerentur pro diſcedo, etiam ſi cũ ſtomacho, & indignatione loquamur, non q illi à nobis, ſed quod nos ab illis, quibus ſic loquimur, vale dicendo recedamus, inquit Valla lib. 6. Ter. in Adel. Valeas, habes iliam, quæ placet. [*Si a maledetto*] Idem in Andr. valeant, qui inter nos diſſidium quærunt. Quod perinde eſt, ac ſi diceremus, Diſcedant à nobis. Cic. 1. de Nat. Deo. Si Deus talis eſt, vt nulla gratia, nulla hominum charitate teneatur, valeat. Valo, & Salue, verba erãt poſtrema, quib. olim mortuos affabãtur. Var. Vale, & Salue, cum ad mortuos referũtur, nõ id dictũ eſt, qđ aut valere, aut ſalui eſſe poſſint, ſed quod ab his recedimus, eos nũquam viſuri. Vir. 11. Aene. Salue ęternum mihi maxime Palla, Aeternumq. vale. Valere iuſſi, id eſt, vale dixi. Ci. Att. li. 5. Hominem valere iuſſi. Huius verbi compoſita ſunt, Conualeo, Eualeo, Intualeo, Æquiualeo, Pręualeo, Reualeo, à quibus fiunt Conualeſco, Eualeſco, Pręualeſco, Reualeſco, quorum ſignificata vide ſupra.

VALERIVS, m. 2. cognomento Publicola, Iunij Bruti in Cõſulatu collega, in Tarquinij Collatini locum ſuffectus. *Hic primũ de* Veiẽtib. iterũ de Sabinis, tertio de vtriſque triumphauit. Deinde cũ domum in Velia tutiſſimo loco haberet, in ſuſpicionem regni venit. Quo cognito, apud populũ cõqueſtus eſt, quod tale aliquid de ſe timuiſſent, & miſit, qui domum ſuam diruerẽt. Secures itẽ faſcib. dempſit, eoſque in populi cõcione ſubmiſit: legẽ de prouin. ad populum tulit. Quapropter Publicolæ nomẽ accepit. Hic cum diem obijſſet, publicè ſepultus, & annuo matronarum luctu honoratus eſt. Hæc Pli. de vir. illuſt. Plutarchus tradit in vita eius, hũc quadriga primum in triumpho vectum fuiſſe, hinc vlla inuidia. Præterea Collegę Bruto honores funuſq. curaſſe funebremq. orationem de ipſius laudib. habuiſſe, quæ adeo iucũda fuit Romanis, vt ■ eo cõſuetudo manarit, vt qui ſtrenuè pugnando occubuiſſent, ab Optimatib. laudarentur. Valerius M. Publicolæ frater, Conſul vna cũ Poſthumio Tuberto factus, ac cõtra Sabinos profectus, rem feliciter, fratris auſpicijs & adminiſtratione geſſit, ex quo publicè ei domus ædificata, cuius fores extrorſum honoris gratia aperiebãtur, cum cęteræ introrſum aperirentur. Val. Ma. hiſtoricus, ſcripſit dicta ac facta memorabilia ad Tiberium Cæſarem. Militauit Sub Sexto Pompeio, vt ipſe de ſe teſtatur, vbi de inſtitutis antiquis loquitur. Feſt.

VALESCO, is, n. 3. [*Diuenir gagliardo,* חזק chazak, עצם hatſam. G. Vermoeglich oder ſtarck vverden. *Ga. S'enforcir, ſe renforcir, deuenir puiſſant. Hi. Hazerſe rezio, y ſano,*] inchoatiuũ. *ῥαΐζω.* validus fio. Lu. l. 1. Recreata valeſcat. Tac. l. 4. Meditatio in poſterum valeſcit.

VALIDVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Gagliardo, ſano* חזק chazak. G. Starck] *ἰσχυρός.* robuſtus, valens, firmus. Pla. in Amph. Me miſerum homines validi cedant. Cic. Tironi: Omnia viceris, ſi te validũ valeto. Teren. in Hecy. Bene factum, te adueniſſe. Iuuentius valide valide excit. lib. 19. Coloniam copijs validam. Validus ex morbo, id eſt, conualeſcens, [*Riſanato, guarito,*] Liu. lib. 3. Fratrem ſuum necdum ex

morbo ſatis ualidũ,pugno ictum à Cæſone cecidiſſe ſemianimem. Validæ opes.i.magnæ,ingentes,[*Potente,*]apud Plau.in Caſin.Vinum ualidum.Oui.6.Faſt.Virg.5.Aene.Validis incumbere remis. Idem 10.Aen.Nil validæ iuuere manus.

VALIDE,[*Valerosamente.*Ge.Hefftig,mitt ſterck,xrefftigklich.*Gal. Puiſſamment.*H.*Valiente,rezia,*]aduer.*πάνυ.*valde, uehementer, maiorem in modum;unde Validius,comparatiuũ.*μᾶλλον.*magis uehementius.Qu.li.10.c.2.Nec próptum eſt dicere,utros peccare ualidius putem.Validiſſimè, maximè, uehementiſſimè.*μάλιστα.* Cæl.Cic.lib.8.epiſt. Quum pro amicitia ualidiſſimè fauerem ei.

VALETDINARIVM,rij,n.2.[*Infermaria.*G.Ein ſiechſtubẽ,ein ort an dem Krancke enthalten werden. *Gal. Vne maladerie.Hiſ.Enfermeria.*]*νοσοκομεῖον.*locus quo ualetudinarij,& infirmi curantur,ut ualetudinem malam bona permutent.Sen.ad Lucillum: Tãquam in eodem ualetudinario iaceam.Col.li.1.de re ruſt.Præcipit ualetudinaria languentibus ſalubria eſſe conſtituenda.

VALETVDINARIVS,rij, m.2.[*Mal ſano.*Ge.Baufellig an der geſundtheit.*Gal.Maladif,mal ſain.Hiſ. Doliente,y enfermio,*]*νοσώδης.* qui frequenter ægrotat.Sẽ.in Quæſt.Nõ uideo quare ſibi placeat,qui robuſtior ſit ualetudinario.Ualetudinarius medicus eſt,qui ualetudine affectos curat.Calliſtratus de iure immunitatis: Quibuſdã uacatio tribuitur,ut ſunt ualetudinarij,medici, capſarij artifices.

VALETVDO,nis.f.3[*Sanitá,malatia,gagliardezza,infermità,frãchez.* זה.מרפא marpe רפאות riphuth G.Gesũdtheit.*G.Sante,bon point Hi.Sanidad,y bona diſpoſition*] vocabulum eſt medium, quomodo ſanitas ſignificatur.*ὑγίεια,εὐεξία.*Modo morbus. *νόσος,δυσεξία.* In melioẽ partem accipitur apud Cic.2.Offi.Valetudo ſuſtẽtatur notitia ſui corporis,& obſeruatione earũ rerũ,quę res aut prodeſſe ſolent,aut obeſſe,& cõtinentia in uictu,& prętermittẽdis uoluptatibus.Item apud Hor.li.1. epi.Gratia,fama,ualetudo,cõtingat abundè.In deteriorem partem accipitur apud eundẽ Ci.Off.lib.1. Aeſculapius põt prędicere per ſomnum curationem ualetudinis, Et li.4.ep.Scripſit ad me,te moleſtè ferre,quod me propter ualetudinem tuam non uidiſſes. Sępè tamen cõfuſionis tollendæ cauſa, addimus epitheton,quo ſignificationẽ eius reſtringimus,dicimuſque Bonã uel malam,Commodam,uel incommodã ualetudinem Q.li.10.c.3.In hoc præcipuè bona ualetudo, quæq; eam præſtat, frugalitas neceſſaria eſt.Ci.4.Tuſ.Ij ſunt eiuſmodi cõſtituti quaſi mala ualetudine animi,ſanabiles tamen.Cic.Att.Me incõmoda ualetudo tenebat iam duodecimum diem Brunduſij.Idẽ de Clar. Orat.Infirma atque etiam ægra ualetudine fuit.

VALGVS,m.2.*&λαιός.*qui ſuras habet extrorſum intortas,& in diuerſum actas,quales caneri habent,& lacerti.Pla.in Mil.Aut uarium, aut ualgum,aut compernem.Næuius apud Non. Valgus,uetemoſus. Valgum ſaurum,ideſt,intortum,[*Torto,*] Plau.in Mil.

VALLARIS,& hoc re,o.3.*στέφανος.*quod ad uallũ pertinet, ut Vallaris corona,qua donati ſolebat ille,qui primus uallum hoſtium fuiſſet ingreſſus.Liu.lib.10.ab urbe,& 10.Belli Punici.

VALLES,is,& uallis,lis,[*ualle,*עמק hemek נאי ghai (uel) ghe בקעה bikhah.*Ga.Vallee.Hiſ.El ualle, hondo entre dos alturas*]*κοιλάς.*planicies duobus lateribus incluſa;dicta quod hinc,atque illinc montibus uallata ſit,Virg.lib.11.Valles accommoda fraudi.Stat.Vallis in amplexu nemorum ſedet. Virg.1. Geor. Complentur uallesque cauæ ſaltuſque profundi.Ouid. 8.Meta.Concaua uallis erat.Hinc Vallecula, ut à Vulpes,vulpecula. Feſtus tamẽ Valliculam effert, per tertiam uocalem.

VALLO,as,a.1.[*Fortificare,fornire,circõdare,*גדר bittſer חזק hizze*x* G.mit einem wall beueſtigen,verbollwercken,uerſchãtzen.*Gal. Remparer,fortifier.*It.*Fortaleſcer*]*περιβάλλομαι.*munio,firmo,quaſi uallo ambio,Pli.lib.15.c.18.Non caſtra Punica ad tertium lapidem uallata. Luc.li.4. Nullis uallarent oppida muris. Vallare armis,eſt ſtipare.Val.Flac.1.Argon.Inopem nullis uallauerit armis. Vallare aliquid ratione differendi,eſt Dialecticis argumentis confirmare.Cic.1. de Leg. Atque hęc omnia quaſi ſepimento aliquo uallabit differendi ratione.

VALLVM,li,n.2.[*Baſtione,caualliere,*חל hel.Ge.Ein waal,oder boll werck mit geſchlagnen pfaelen.G.*Vn rẽpar.Hiſ.El palo,ò baluarte*]*χάραξ.*munitio caſtrorum,quod ex uallis.i.palis fiat.Ci.ad Cat. lib.15.Epi.Vallo & foſſa circumdedit.Idem in Piſ.Vallum Alpiũ contra aſcẽſum Gallorum.Legitur & Vallus,maſculini gen.in ea dem ſignificatione.Tibul.lib.1.Eleg.2.Non arces,non uallus erat. Cæſ.3.Bel.Ciu. Vallus contra hoſtem.

VALLVS,li,m.2.[*Palo,*יתד iathedh מוט mot.G.Ein pfal,rebpfal]*χάραξ.* firmior palus, cui uitis alligatur, & quo caſtra muniuntur. Virg.1.Georg.Exacuunt alij uallos.Idem 2. Geor. Et acuto robore uallos.Accipitur nonnumquam pro ipſo caſtrorum aggere(ut dximus in dictione præcedenti) in qua ſignificatione frequentius illam dicimus neutro genere.Eſt itẽ Vallus dim.a Vanus. Var. de re ruſt.c.52.

VALOR,oris,m.3. [*Prezzo,valore,*קר pieKat כפר chopher מלר mazer Ger.vwaerde oder vwarſchafft,]precium,a ualeo.Pli.Victoriati ualore redimi poteſt.

VALVAE,arũ.pl.num.tantùm,f.1.[*Porta della Chieſa,*דלתים delatha

ſim.G.Thueren,oder thor die zvveifach von einander auffgehn, ledẽ an den creutzfenſterẽ. *Gal.Portes a deux batans,qui s'ouurent en deux parties.Hiſ.Las puertas que ſe abren,y cieran*]*θύραι δίφυλλοι.* fores geminas habentes partes in ſeſe coeuntes,ita dictæ quod introrſum reuoluantur.Ci.1.de Diu.In templo Herculis ualuæ clauſæ repagulis, ſubito ſeipſæ aperuerunt.Idẽ 3.Ver.Hęc alia duo ſigna,quæ ad ualuas Iunonis Samiæ ſteterunt Ouid.1.Met.Dextra, ſæuaque Deorum Atria nobilium ualuis celebrantur apertis. Idẽ 2.Met.Argenti bifores radiabant limine ualuæ.Hor.2.Serm.Sa.6. Quum ſubito ingens Valuarum ſtrepitus lectis excuſſit utrũque.

VALVVLI,m.2.T*auelle,ſeghe,rigge,guſcie.*G.Die tadtlin in dẽ Schoten oder ſchelffen des gemueſs, in welchẽ ein iedes erbslin oder bonlin beſonder ligt.]*λοβοί.*ſunt concauitates in folliculis legumi num,in quas ipſa grana ſeparatim recipiũtur,Col.li.7. de Ouibus tectis;Singula capita per hiemem rectè paſcuntur ad pręſepia,tribus hordei,uel freſæ cum ſuis ualuulis fabę. Feſtus; Valuuli, fabę folliculi appellati, &c.

VANDALIA,ſ.1.*αἱ Ἀνδαλίαι.* regio Europæ Septẽtrionalis,à Vandalo fluuio,à qua populi Vandali,qui per Gallias in Hiſpaniã penetrãtes,loca circa Bœticam,quæ Vandalia ab eis dicta eſt,occuparunt.

† VANESco,ſcis.in nihilum redigor, euanibus fio.Cic.2.de leg.Diuturnitate uaneſcere.]

VANIDICVS,m.2.[*Bugiardo,*בחר chechaſch עב chazab.G.Der eytele oder vnnutze ding ſagt,ugenmaul.*Gal Qui dit choſes uaines, & de nul profit. Hiſ. El que habla uanidades,*]*ματαιολόγος.* uaniloquus, mendax.Plau.in Trin.Cum probis potius,quam cum improbis uiuere Vanidis.

VANILOQVIDORVS,ri,m.2.iocoſa Plauti dictio in Per.

VANILOQVVS,o.1.2.[*Bugiardo,*בחש chechaſch בזב chazab.G.Der eitele oder falſche reden treibt.*Gal.Qui par le choſes uaines ou fauſſes,*]*ληρολόγος.*uanos ſermones effundẽs,mendax.Pla. in Amph. Quia uaniloquus,uapulabis.Liu.li.5.Bel.Mac.Vaniloquus maria, terraſque inani ſonitu uerborum compleuit.Sil.lib.8. Vaniloquũ Celtę genus ac mumbile mentis.

VANILOQVENTIA,æ,f.1.[*Bugie,il parlar uano,*בחש chachaſch בזב chazab.G.Eitelgeſchvvetz,faule nichtsſollende reden.G.*Parler uain,parole uaine.Hiſ.Obra de ablar uanidades,habla uana,*]*ληρολογία.*uana ,& inanis blateratio. Liu. Vaniloquentia Athenum Prętorem excitauit. Tacit.lib.5.

VANITAS,tis,f.3.[*uanità,*ריק rik,הבל hebel,אליל elil, chachaſch בוב chazab.G.Eytelkeit,luegẽ hafftigkeit,leichtfertigkeit,*ματαιότης.*Leuitas.Ci.li.3.Off.Si uituperãdi,qui reticuerunt,quid de iis exiſtimandum, qui orationis uanitatem adhibuerunt. Sall. Huic non minor uanitas inerat,quam audacia. Tac.lib.15.

VANITVD,dinis,f.3.[*uanità,*ברש chachaſch,בוב chazab]*ματαιολογία.*idem quod uanitas.Pla.in Cap.

VANNO,a.1.[*Pallare,vagliare,criuellare,*זרה zarah.G.vvãnẽ]*λικμάω* acus,uel paleas è frumẽto,uel legumine uannis expurgo.Varr.de re ruſt.Vt quod leuiſſimum eſt in ea,atque appellatur acus,ac palea,uannetur foras extra aream.Hinc Euanno,extra uanno.Non. Euannetur,dictum eſt uentiletur,uel moueatur è uanno, in quo legumina uentilantur.

VANNVS,ni,f.2.[*uaglio,criuello,*מזרה mizteh. G.Ein wann]*λίκμος.* ĩſtrumentum latum ex uimine,aliaue materia,quo acus,paleæque poſt trituram à frumento,aut legumine uentilando,& in ſublime eiaculando,excernuntur.Virg.1.Geor.Et myſtica uannus Iacchi. Col.lib.2.c.21.Spicæ uannis expurgantur.In eadem ſignificatione legitur & Vãnulus,dim.forma:quam uocem Varro à uolatu dictã exiſtimat,ꝙ dum frumẽta uãno in ſublime iactãtur,leuia euolent.

VANO,nas,a.1.unico n.*ψιθυρίζω.*antiquis in uſu fuit pro Falſo:ut annotauit Nonius,citans Accium ex Alcmena.

VANVS,a,um,o.1.2.[*uano,falſo,*ריק rex.נבב nabũb.G.Laer.G.*vain, voydi.Hiſp.vano,vazio,*]*κενός.*uacuus,siue inanis. Virg.1.Geo.Sed illos Expectata ſeges uanis eluſit auenis. Modo pro ſtulto [*Stolto, paʒzo*]quaſi mente uacuo,& qui in reb. inanib.ſtudium collocat Iuu.Sat.3.Sic libitum uano,qui nos diſtinxit Othoni. Modo pro mendace,& leuia,inaniaq;pro grauib.& ueris aſtutiſſimè componente.[*Bugiardo*]Virg.1.Aen.Ni fruſtra auguriũ uani docuere parentes.Mendax autem proprièdĩ,qui ad decipiendum mentitur; unde idem 2.Æn.utrumq;complexus eſt:Nec ſi miſerum fortuna Sinonem Finxit,uanum etiam mendacemq; improba finget.Vanum aliquando dicitur,auctore Donato,nec ueriſimile,nec poſſibile.[*Impoſſibile*]Ter.in Eun.Sin falſum,aut uanum,aut fictũ eſt, cõtinuo palam eſt. Vana fides[*Falſa*].i. falſa.Vanum inceptum, quod fruſtra inceptum eſt.Vana,neutrum plurale,loco aduerbij, apud Virg.11.Aen.Fulgentem armis ac uana tumentem.

VAPIDVS,a,um,o.1.2.[*uaporoſo.*Ger. Dempffig,das uol dampffsitt.]*ἀτμώδης.*emittens uapores.Perſ.Sat.5.Exhalat uapida lætum pice feſtilis obba; Vapidum pectus,per translationem,apud eundem, eadem Sat.Aſturam uapido ſeruas ſub pectore uulpem,ideſt,uetetum uitiorum pleno,& priſtinas fraudes redolente.

VAPOR,is,& Vapos,m.3.[*vapore,fumo,*אד edh,נשיא naſi, כיור kior.G.Ein dampff,dunſt.*Calore.Ga.vapeur.H.vaṽor*]*ἀτμίς.*tenuis

humoris alicuius exhalatio. Lucr. lib. 5. Erigiuſq; uaporque. Cic. 2. de Nat. D. Aquarum enim quaſi uapor quidam aer habendus eſt. Ouid. 1. Met. Vapor humidus omnes Res creat. Ponitur aliquando pro calore. [*Calore.*] Col. lib. 5 c. 10. Minus uaporis æſtate per angustum os penetret. Vir. 5. Aen. Lentuſque carinas Eſt uapor,

VAPORARIVM, rii, n. 2. [*Camino.* G. Ein dämpfloch *Gal. Le lieu des eſtuues. Hiſp. Lugar en el banno.*] *ἀτμιςήριον, καπνοδόχη.* in hypocauſti dicebatur, qua uapor erumpebat. Cic. ad Q. Fr. li. 3. Hypocauſta ita erant poſita, ut eorum uaporarium eſſet ſubiectum cubiculo.

VAPORIFERVS, a, um, o. 1. 2. [*Che vapora molto.* Ger. Das uil dampf oder dunſt gibt.] *ἀτμώδης.* multos emittens uapores. Stat. 1. Sil. 5. Siue uaporiferas blandiſſima littora Baias. Quas ita uocat propter aquas calidas, multos exhalantes uapores.

VAPORO, as, p. p. a. 1. [*Mander il fumo, vaporare,* עשן haſchã. Ge. Dämpfen, ein dunſt uon ſich laſſen. G. *Jetter vapeur. Hiſp* Hazer vapor] *ἀτμίζω.* aliquando neutrum eſt, idem ſignificans, quod uaporem emitto. Pli. li. 31. c. 2. Vaporat & in mari ipſo. Aliquando actiuum eſt, & pro fumigare ponitur. [*Profumare.*] Virg. 11. Aeneid. Succedunt matres, & templum ture uaporant. Aliquando pro arefacere, exugere. [*Seccare, fuociare, ſucciare.*] Pli. lib. 2. c. 16. Vt ſolibus uaporatę reſoluantur. Vaporatio, uaporis excitatio. Pl. li. 28. c. 4. Perfundere caput aqua calida ante balnearum uaporationem, & poſtea frigida ſalubertimum intelligitur. Gel. lib. 19. c. 5.

VAPPA, æ. f. 1. [*uino ſuaniro.* G. Verdorbener wein, bey den weder geſchmack noch Krafft iſt. *G. vin pouſsé, & corrumpu. Hi. uano deſuaſreido,*] *ἔκτροπίας, ἕξις κακὸς οἴνου.* Vinum, cuius uis omnes euaporauit. Pl. l. 14. c. 20. Vitium muſto quibuſdam in locis ſponte feruere, qua calamitate cum deferbuit, perit ſapor, nappeq, accipit nomẽ. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Qui Veiẽtanum feſtis potare dieb. Cãpana ſolitus trulla, nappãq; pro feſtis. Per translationem ponitur pro hoĩe ignauo, ineite, & in quo nihil ſit ſolertiæ [*inano, inerto.*] Idem 1. Ser. Sat. 5. Non ego auarũ Cũ uetere fieri, nappã uideo, aut nebulonẽ.

VAPIDVLARIS, o. 3. quod continuè uapulat, ut apud Pla. in Perſa.

VAPVLO, as, n, p. 1. [*Eſſer battuto,* הבה huchchah. גרבט nilbat, G. Geſchlagen werden, *Gal. Eſtre batu. Hiſp. Ser herido.*] *τύπτομαι.* uerbero, cædor. Propert. lib. 2. Eleg. Vapulat umbra. Celſus ad Cice. lib. 8. Septimam legionem uapulaſſe. Vapulare ſermonibus, eſt uituperari. Cic. ad Att. lib. 2. Qui cum ſe omnium ſermonibus ſentiet uapulare.

VARDVLI, maſcul. 2. *βάρδυλοι.* Ptolomeo, Hiſpanię citerioris populi, in conuentu Clunienſi, quorum meminit Pli. li. 2 c. 3 & Strab. li. 2.

VARI, m. 2. *ἴκταροι.* qui introrſum pedes, uel crura obtorta gerũt. Hor. 1. Ser. Sat. 3. Hunc uarum diſtorto crumb. Vnde uarum frequenter pro obtorto accipitur. Perſ. Sat. 4. Et non ſalit pede regula uaro. Varij autem dicuntur, quib. in exteriorem partem crura pedeſue flectuntur. Var. lib. 2. de re ruſt. de canib. Crurio. rectis, ac potius uaris quam uarus Hinc Vatinium, & Vatiniorum cognomina fluxerunt, qui ei pedib eſſent uarieis. Seneca in quadam Epiſt. Seruilius Vatia latere ſciebat, non uiuere. Valgi autem *βλαυοὶ* ſunt, qui diuerſas ſuras habent, hoc eſt, ambas introrſum intortas: cuiuſmodi lacertarum pedes ſunt. Pla. in Mil. Aut uarum, aut valgum, aut compernam. Hinc Valgum ſuauiam, ideſt, intortum. Pl. in Mil. Aqua fortaſſe ſimilitudine inſtrumentum quoddam ruſticum ad areas complanandas, Valgum Pl. appellat. li. 17. Alioqui & ſermone agreſtis Valgiare uſurpat hodie, pro pauire, coæquareque. Omnino id fere uidetur eſſe, quod ait Cato, Comminuto terram, & Cylindro, ac panicula coæquato. In Campania certe haberi genus id teſtatum tali ſpecie, quali ſunt ſuræ duæ in diuerſum collocatæ quo ut cylindro ſint planandi arcę. Varæ manus, incuruæ, [*Torte*] Ou. lib. 9. Met. Tenuique a pectore uarus In ſtatione manus, Sic Varum brachium, à Martiale dictum lib. 7. Vara nec iniecto certamine brachia tendis. Varus genus, apud Perſium Sat. 6. Sunt item Vari, tuberculæ exiguæ, & duræ in facie, quos *ἴονθους* Græci appellant. Pl. lib. 23. Varios, & lentigines emendat.

VARIAE, *παρδάλεις.* ex genere ſunt pantherarum, ita dictæ à macularum uarietate, quibus ſunt ſpectabiles Pli. lib. 8. c. 17.

VARICES, m. 3. [*Varici.* Germa. Groſſe auffgeblaſne blutadern.] p. c. *ἰξίαι, κιρσοί.* uenę plus æquo intumeſcentes in temporibus, in uentre, in teſtibus, in inguine, & potiſſimus in crurib. quas Pl. lib. 11. c. 45. in cruribus uiri tantum, mulieri raro, præcipuo labore naſci aſſerit. Cic. 2. Tuſc. Quum uarices ſecabantur C. Mario. Hor. Varicè ſucciſo. Senec. Epi. 78. f. 9. Dum uarices execandas præberet, Vnde Varicoſus, qui huiuſmodi uenas tumidiores habet. Auicenna auctor eſt, uarices accidere curſoribus, & onera baiulantibus, aut diu ſtantibus. Inde eſt illud Iuue. Sat. 6. Varicoſus fiet aruſpex, ex diuturna ſcilicet ſtatione.

VARICO, cas, n. 1. ſeu Varior, aris, deponens ſecunda ſyllaba co, *διαστρέφω.* crura in diuerſas partes extendo; tractum ab ijs, qui naturaliter uari ſunt, utraque habent extrorſum intorta. Quint. lib. 11. c. 3. Varicari ſupra modum, & in ſtando deforme eſt, & accedente motu propè obſcenum.

VARICVLA, æ, f. 1. *διφθέριον.* dim. à Varix Celſ. lib. 5. Si uaricula intus eſt excidenda.

VARICVS, a, um, o. 1. 2. qui ampliore paſſu incedit. Ouid. 3. de Arte; Ambulat ingentes uarica, fertque gradus.

VARICITVS, adu. *βαιβῶς.* cruribus diuaricatis, diuiſiſque, quod fieri ſolet à fœmina iam mictura. Apul. lib. 1.

†VARIEGATVS, uarijs picturis diſtinctus, & exornatus.]

VARIETAS, atis. f. 3. [*uarietà.* Ge. Mannigfaltigkeit, underſcheid. *Ca. variete. diuerſité. Hiſ. Diuerſidad de mucas maneras.*] *ποικιλία.* proprie eſt uariatio, & diſſimilitudo colorum: quamuis & ad alia trãſferatur. Pl. li 8. c. 30. Oculis mille uarietates eſſe colorum q; nuncupationes Cic. 7. Ver. Neq; hoc prouiderim, ut uarietate criminũ uos attentos haberem. Idem 2. de Fin. Varietas enim Latinum uerbum eſt, id proprie in diſparibus coloribus dicitur, ſed transfertur in multa diſpari: uarium poema, uaria oratio, uarij mores. Voluptas uaria etiam dici ſolet, cum percipitur ex multis diſſimilibus rebus. Quin. li. 1. c. 12. Reficit animos uarietas. Idem li. 9. c. 1. Gaudent res uarietate. Apud antiquiſſimos etiam uariantia lectum fuit in eadem ſignificatione; ut annotauit Nonius Luc. li. 3. Principijs unde hoc oritur uariantia rerum.

VARIO, as, a. 1. [*Variare, far vario, & diuerſo ricamare,* שנה ſchinneh hechelih הכרול hibdil הפריך huphrid. G. Mächtlen machen, uerenderen, ab wechslen. *Gal. varier, bigarrer, chanter. Hiſp. Diuerſificar en colores, diſcordar in qualque modo*] *ποικίλλω.* diſtinguo, muto, uarium ſiue diuerſum facio. Pli. Epi. 161. Laborem otio, otium labore uariate. Mart. li. 8. Texta, Semiramiũ quæ mariantur acu. Ou. 2. Me. Non erat lanus opus, lanam mollitẽ uolendo. Nec poſitu uariare comas. Vir. li. 9. Aen. Diſcurrunt uariantq; dices. Poſitu uariare aliq̃n pro uaria tradere. Liu. li. 7. bel. Pun. De morte Marcelli uariant auctores. Legitur & abſolutè, pro ſibi diſſimilẽ eſſe, & modo hoc, modo illo modo ſe habere. [*Eſſer diſſimile.*] Celſ. li. 3. Non in ijs ſolum, in quibus ſemper ita ſe habet, ſed in ijs quoque, in quibus uariat. Variare, aliq̃n eſt rem ambiguam eſſe. Liu. li. 9. ab urbe. Ibi ſi uariaret, ut ſęcundæ, &c. Variatur, impersonale. Liu. lib. 2. bel. Pun. Ibi cum ſententijs uariaretur. Varians, part. Pli. lib. 14. c. 2. Impatiens uariantis cæli, hoc eſt, inconſtantis. [*Vario.*] modo hoc, modo illo modo ſe habentis. Variantes adhuc, & acerbæ uuæ, apud Col. lib. 4. c. 20. hoc eſt, nondum nigræ, ſed colore adhuc uario.

VARIATIM. [*Variamente* Ge. Auff vilerley weis, anderſt und anderſt. *Gal. En diuerſes ſortes. Hiſ. En diuerſas maneras.*] *ποικίλως.* diuerſimodè.] Gel. lib. 5. c. 12.

VARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Vario* שנה ſchoneh. G. Mächerley, abgetheilt mit farbẽ, uilerley] *παναίολος.* multiformis, uel diuerſorum colorũ. Ter. Eu. Varia ueſte exornatus ſum. Vir. 4. Aen. Varium & mutabile ſemper fœmina. Idem 5. Aen. Ceu nubib. arus Mule trahit uarios ad uerſo ſole colores. Idem 3. Aen. poſt uarios hominumq; uirbiſq; labores. Cic. 1 Aca. Plato Varius, & multiplex, & copioſus. Liu. lib. 5. Ibi uaria uictoria pugnatum eſt. Variæ uuæ ſunt, cum ad maturitatem perduci incipiunt, & colorem mutant. Cat. c. 37. Vbi uuæ uariare cœperint fieri, bubus medicamentum dato. Varius præterea dicitur, qui in facie uarię ſiſtinctus eſt. Vnde locus Cic. apud Quint. li. 6. c. 5. Di Iauricum; Miror quid ſit, quod pater tuus homo coſtantiſſimus, te nobis uarium reliquit. Hinc Varie. *In uarium modum*] *παναίολως.* uariis modis. Pl. Ep. 104 Variè me affecerunt literæ tuæ, natum partim læta, partim triſtia continebant.

VARIVS, a. 2. poeta Tragicus, Virgilij & Horatij amiciſſimus, a quibus Virgilij æneis commiſſa eſt, emendanda. Hor. in Serm.

VARVS, a, um, o. 1. 2. *ἴκταρος.* ſuras habens extrorſum intortas. Pla. in Mil. Aut uarum, aut valgum, aut compernam.

VARVS, Quinctilius, m. 2. ab Auguſto Germanico exercitui præfectus ab Arminio dolo circumuentus, & cum tribus legionibus interfectus, huius mortem deflet Hor. lib. 1. Carm. Eius meminit & Maro 6. & 9. Eclog.

VARRO, m. 3. *Βάρρων.* Senat. Rom. Cic. æqualis, à Quin. Romanorum omnium eruditiſſimus appellatus, Vt qui plurimos doctiſſimoſq; ſcripſerit libros, peritiſſimus omnis antiquitatis, & rerum Græcarum noſtrarumq; eruditione tamen præſtantior, quã eloquentia.

VAS, ſis, n. 3. [*Vaſo.* בלי cheli. G. Ein geſchirr, getaeſs. *Gal. vaſe, vaiſſeau. Hiſp. Vaſos.*] *σκεῦος.* g. n. & tenuis decl. in pl. nu. ſecunda, prosimitu mento ad aliquid capiendum uidetur eſſe. Cic. 1. Tuſ. corpus quaſi uas eſt, aut aliquod animi receptaculum. Idem pro Murœna: Exponit uaſa Samia. Hor. 1. Serm. Sat. 3. Sincerum cupimus uas incruſtare. Vaſorum appellatio generalis eſt, dicimus enim uaſa & uinaria, & naualia, aut Vlp. de auro, & argento leg. 1. ſi gemma. Cic. 6. Ver. Vas ex una gemma prægrandi. Hinc Vaſculum, & Vaſſum [*uaſſello.*] Cato c. 111. Vaſculum facito de materia hederacea. Cel. lib. 1. cap. 2. Vaſcula oris angusti ſuperfuſam humoris copiam ſpernunt. Vaſum, ſi, etiam in ſecundo flexu dixerunt antiqui, Vtas Gel. lib. 10. c. 22. Pla. in Truc. Vaſum argenteum.

VAS, m. 3. *ἐγγυητὴς, ὁμήρος.* ſpõſor alterius in re capitali, cũ in cauſa pecuniaria præs potius appelletur. Auſon. in Monoſyllabis. Quis ſpondebit in pœnã capitali inducio? Vas. Quis cum his fuerit nominatus, qui dabitur? Præs. Cic. 3. Off. Factus eſt vas eius ſiſtendi. Hor. 1. Serm. Sat. 1. Ille datis vadib. qui rite extractus in vibẽ eſt. Dicti vades, quod poteſtatem faciant ei, cuius nomẽ ſpondent, vadendi eo quo velit.

VASARIVM,arij,n.2.σκεύη.vasorum supellex,atq; etiã q magistratib.in prouincias euntib.publicè dabantur,vasa,muli, equi, viaticum.Cic.in Pis.Sestertium centies & octogies, quod quasi vasarij nomine,in venditione mei capitis adscripseras,ex ærario tibi attributum Romæ in quæstu reliquisti? Budæus in lib.de Asse.

VASCONES,m.3.[*Guasconi,*]populi citerioris Hispaniæ,quæ in Galliam & Britannicum Oceanum vergit ad Pyrenęum positi. hi à Metello Romanorum duce obsessi, in tantam famem compulsi sunt,vt humana carne vescerentur.Iuu.Sat.15.

VASCVLARIVS,ij,m.2.[*Chi fà vasi.*G.Goldschmid,der Sylber ne,oder Guldine geschirr machet.G.*Qui fait vaisselle.*H.*El platero,que hace vasos.*]κεραμεύς.qui vasa conficit. In Lapud Labeonem, de præf.verb.Si cum emere argentum voles, vascularius ad te detulerit.Cic.6.Ver.In regiam vascularios conuocari iubet.

VASTESCO,cis,scere,n.3.[*Distruggersi,* שׁדד schudhadh.G.wuest sein oder werden.*Gal.Estre gaste,ou se gaster.Hisp.Ser destruido,*]διαφθορὰν λαμβάνειν.popolari,& vastum fieri.Acciusapud Nonium: Ne scelere tuo Thebani vastescant agri.

VASTO,as,a.1.[*Guastare,distruggere,rouinare,saccheggiare,* שׁדד schadhadh חשׂם heschẽ.G.Verwuestẽ,verheerẽ.*G.Gaster,& destruire,mettre en desert.Hi.Destruyr,o yermar,*]φθορὰν ποιῶ.populor,destruo,perdo.Cæs.1.Bel.Gal.Agri vastari,liberi eorum in seruitutem abduci.Vastant agros cultoribus,dixit Virg.8.Æn.Hoc est,abducendo cultores agrorum,eos vastos, & desertos efficiunt. Brutus ad Cic.lib.11.Decursionibus per equites vastat ea loca,in quæ incurrerit.Cic.ad Att.lib.9.Consilium est agros vastare,vrere.Liu.li.3. Bel.Pun.Vastate omnia ferro,& incendijs.Virg.4.Georg.Omnia nam latè vastant.Cic Att.li.8.Homo magis ad vastandum,quam ad vincendum paratus.Vastatio,onis,[*Guasto, sacco,*]depopulatio.Liu.lib.7.Accessit ad eam cladem vastatio Romani agri. Vastator,oris,[*Distruggitore,*]populator.Oui.9.Met. Arcadiæ vastator aper. Deuastо,& Pręuastо,suis locis.

VASTVS,a,ũ,o.1.2.[*Grãde,ampio,* רחב rachab גדול ghadhol רב rab טוב tob.G.Vberauss vveyt,gross.*G.Grãde,ou large outre mesure,desmesurè.H.Grande,ẽ spacioso,profondo*]ἀχανὴς,ὑπερμεγέθης.valde magnus,immensus, quodq; iustæ magnitudinis modum excedit.Virg.1.Æn. Vastumque caua trabe currimus æquor.Idem 1.Aened. Vasto rex Aeolus antro.Ci.1.de Diu.Belluam vastam,& immanem.Aliquando pro deserto.[*Abbandonato,diserto.*]Accius apud Non.Hanc vrbem ferro vastam faciet.Hinc Vastitas, tatis, nimia magnitudo. [*Ampiezza.*]Col.l.3.Pari vastitate belluas progenerari ąs neget? Accipitur aliquando vastitas pro populatione.[*Ruina,guasto,*]Ci. in Cat.Italiam ad exitium,& vastitatem vocas. Vastitudo, dinis, [*Ruina,guasto*]idem,sed antiquum.Cato rei rust.cap.141. Viduitatem,vastitudinem,calamitates prohibessis.Vastities,tiei[*Ruina, guasto*]idem,sed & ipsum vetustum.Plau. in Pseud. Harum mihi voluptatum omnium,atque itidem tibi,Distractio,dissidium,vastities venit.Hinc Vastè aduerb.ἀχανῶς.Cic.3.de Ora.Non asperè,non vastè,non rusticè,non hiulcè.

VASTIFICVS,a,um,o.1.2.ἐρημικὸς.quod vastitatem affert.Ci.3.Tus. ex vetusto poeta; Vastificam beluam.

VATES,vatis,cõmunis generis,3.[*Indouino,* נביא nabi.G.Ein vveissager,ein Prophet.*G.a. Deuin,prophete.Hisp.Adeuino*]μάντις.fatidicus,diuinus propheta,à fando(vt quidam volunt)quasi fates.Pla. in Mil. Bonus vates poteras esse, quum, quę sunt futura,videas. Virg.6.Aen.Quippe,pij vates,& Phębo digna locuti.Ci.2.de leg. Alterum quod interpretatur fatidicorum, & vatum effata incognita.Vir.6.Aene. Tuque ò sanctissima vates,Præscia venturi.Vates item dicũtur Poetæ,a uiendis uersib.Viere enim uincire est,ait Var.4.de Lin. Lat.Col.in Præf.Ex uoluntate uatis maximè memorandi.Idest,Virgilij.Qu.li.10.c.1.Beneuolum auditorem inuocatio Dearum,quas præsidere uatibus creditum est,facit. Cice.1. de Diu.Versus,quos olim Fauni,uatesque canebant.Vates medicinę. Pli.lib.11.c.37.Herophilus,medicinæ uates.

VATICANVS,p.p.[*Vaticano.*G.S.Peters berg zu Rom]βατικανὸς.collis est,non procul à Tyberi,supra molem Adriani,conterminus Janiculo,in quo D. Petri basilica est,sic dictus,quod populus Romanus eo potitus sit uatum responso,expulsis Hetruscis, ut ait Fest. Vel secundum Gellium lib.16.c.17.a uaticinijs,quæ ibi dari solebãt,ui atque instinctu Dei Vaticani. Var.scribit,Vaticanum Deũ in eo monte fuisse, qui infantibus primam uocem daret, quæ est ua, quæ prima in Vaticano syllaba est. Augustinus tamen uocat Vagitanum,tamquam infantum uagitibus præsidentem. Prima huius nominis syllaba semper producitur,secunda uariatur,tertia semper producitur.Iuu.Sat.6.Et Vaticanos fragiles de monte patellas.Hor.1.Carm.Vaticani montis imago.De Vaticano agro,colle,& Deo,sic scribit Gell.lib.6.c.17.Et agrum Vaticanum(inquit) & eiusdem agri Deum præsidem appellatum,acceperamus a uaticinijs,quæui, atque instinctu eius Dei in agro fieri solita essent. Sed præter hanc causam Marcus Varro in libris rerum diuinarum,aliam esse tradit istius nominis rationem.Nam sicut Aius, inquit, Deus appellatur, araque ei statuta est, quę est infima noua uia,quod in eo loco diuinitus uox edita erat; ita Vaticanus Deus nominatus,penes quem essent uocis humanę initia,quoniam pueri, simulatque parti sunt, eam primam uocem edunt,quæ prima in uaticano syllaba est.Idcirco uagire dicuntur,exprimente uerbo sonum uocis recentis.Hactenus Gel.

VATICINOR,p.c.d.1.[*Indouinare.*G.vveissagen,zumkünftige ding vorsagen.*G.Deuiner,profetisar.Hisp.Adouinar por istinto,*]χρησμῳδῶ. diuino,futura prænuncio,quasi fato cano.Ci.1.de Diu.Illud quod uolumus expressum est,ut uaticinari furor uera soleat.Oui.8.Met. tam.Quæ tibi fatorum pœnas instare tuorum Vaticinor moriens. Liu.li.2.Virginium in concionibus uelut uaticinantem audiebat. Aliquando accipitur pro delitare,siue ariolari,quæ significatio inde tracta est,quod sacerdotes oracula edituri, furore quodam soleant corripi.Ci.pro Sextio; Eos,qui dicerẽt dignitati esse seruiendum,uaticinari,& insanire dicebat.Idem Epist.lib.2.Sed ego fortasse uaticinor.Vaticinatio,[*Indouinatione,*]μαντεία.diuinatio,futurorum prædictio.Cic.2.de Nat.Deor.Multa ex Sibyllinis uaticinationibus commemorare possum.Vaticinator,oris,[*Indouino*] hariolus,coniector.Ouid.de Ponto,Eleg.1.Vnde tamen niuat,uaticinator habet.

†VATICINIVM,nij,n.2.μαντεία.Diuinatio,oracultum,prędictio futuri.]

VATICINVS,a,um,p.c.o.1.2.μαντικὸς quod ad uaticinium pertinet. Liu.5.Bel.Pun.Edixit ut quicumque libros uaticinos haberet,eos libros omnes ad se deferret.Idem lib.9.Bel. Maced. Vaticinos libros conquirerent,combuterentque.Furor uaticinus.Oui.1.Met, Vaticinos concepit mente furores, Incaluitque Deo.

VATINIVS,m.2.cinis Romanus contaminatissimæ uitæ,in quem Cicero tam acerbè inuectus est,ut patefactis eius flagitijs in summũ Romani populi odium peruenerit.Hic factus est locus uulgi prouerbio,ut Vatinianum odium pro capitali,& implacabili odio accipiatur.Catul.Munere isto odissem te odio Vatiniano.

VATIVS,tij,m.2.βλαισὸς.qui pedes cruraue habet extrorsus obtorta, ut contra Varus,qui ea introrsum habet inflexa.Varr.li.2.rei rust. c.9.Sint cruribus rectis, & potius uaris,quam uatijs. Hinc Vatiarum cognomẽ,quod qui primus in ea familia id cognominis fortitus est, pedibus fuerit uatijs.

VATRAX,acis,omnis gen.& Vatricosus,adiect.qui crura uitiosa habet,teste Nonio.Lucil.lib.28.Si progeniem antiquam,qua est maximus Quintus Vacax, qua uatricosus uatrax.

VATRENVS,m.2.fluuius ex agro Forocornelienſi in Padum decidẽs, à quo & amplissimum quondam Padi ostium,Vatreni portus appellatur.auctor Pli.lib.3.c.16.

VBER,ris,o.3.[*Fertile,fecondo,* פרה poreh,שבע sabeah.שמן scamen, טוב tob רב rab.G.Fruchtbar,vberfluessig.G *Plantureux,abondãt fertile.*Hi.*Fertil y copioso*]modo adiect.est,idem significans,quod fertilis,fęcundus,copiosus.εὔφορος.Ci.1.de Na Deo.Vberrimi,lætissimique fructus vitium.Idem de Sen.Agro bene culto nihil est nec vsu vbertus,nec specie ornatius.Modo substantiuum,idem significãs,quòd mamma.[*Mammella*]θῆαρ.Vir.3.Ecl.Binos alit vbere fœtus. Inuenitur tamen vber substantiuum, pro vbertate,siue fœcunditate.[*Fertilità,*]vt,Vber agri: id est, vbertas, & fertilitas, quo pacto & Greci,ἔθαρ ἀρούρης.Vir.1. Aen. Terra antiqua potens armis,atque vbere glebę. Non desunt,qui principium huius vocis aspirandum putent, quod a verbo ὕειν dictum existimẽt,quod est pluere : aut ab humore, quasi Humor,m,in b,mutato : aut a Greca præpositione ὑπὲρ, quæ abundantiam quamdam importat.Vide Huber.

VBERTAS,tis,f.3.siue ubertas,*Fertilità,* שבע sabah,מטעב metab רב rob.G.Fruchtbarkeit,Voelle,vberfluessigkeit.*G.a. Plantureuse,& abondance,fertilitè,feconditè,richesse.Hi.Fertilidad,copia o abondancia*]εὐπορία.fertilitas,abundantia, copia.Cic.pro Pompeio ; Summa ubertas agrorum.Idem pro Cornelio: Orationis vbertas.

VBERO,ras,a.1.siue Hubero,[*Fare fertile,& fecondo,*] האפרה hiphrah השביע hisbiah.Ge.Fruchtbar machen.]πιαίνω.aliquando actiuũ verbum est,idem significans,quod lætifico,fœcundo,fertilem effi cio. Palladius li.4.Hoc veluti coitu steriles arbores vberabantur. Aliquando neutrum,idem significans,quod lætum,& fęcundum esse.εὐθηνεῖν. Col.lib.5.c.9.Neque enim olea huberat.

VBERTIM,[*Copiosamente.*G.vberfluessigklich.*Gal.Plantureusement, fertilemen. Hisp. Fertil y copiosamente.*]ἀφθόνως.copiosè. Catullus: Vbertim thalami quas intra lumina fundunt.

VBERTVS,a,um,o.1.2.[*Copioso,* פרה poreh.שבע sabeah,שמן schamẽ טוב tob רב rab.G.Fruchtbar,voellig,vberfluessig.G.*Copieux,abondant,plantureux.Hisp.Fertil y copioso,*]εὔπορος.copiosus.Gel.7.ca. 14.Genera dicendi tradita ab Homero sunt tria in tribus: magnificum in Vlysse,& vbertum;subtile in Menelao,& collibitum;mistum moderatumque in Nestore.

VBI, aduerb.modo loci interrogatiuum[*Doue,in che luogo,quando, poiche,* אי aijch,אפה ephoh.Ger.wo,an vvelchem ort.*G.a. Ou, en quelque lieu Hisp.En aquel lugar,donde*]πού.significans in quo loco.Pla.Vbi id audisti? Modo relatiuũ.אשר שם ascher,scham.Vir. 1.Aen.Vbi Aeacidę telo iacet Hector.Pl.lib.11.c.14.Alexandriæ,

vbi tuta interpolantur. Modo infinitum. Cl.3. Tuſ. Eſt vbi id iſto modo valeat. Plau. in Truc. Vbi amici, ibidem opes. Ponitur quandoque pro aduerbio temporis, poſtquam, [*Poiche.*] Virg.1.Aene. Hęc vbi dicta dedit. Quandoque pro quando. [*Quando.*] Ter. in And. Vbi voles, accerſe. Vir.li.6. Vbi cælum condidit vmbra Iupiter. Vbi gentium, vbi loci, ubi terrarum, [*Dove.*] idem quod ubi ſignificant: nam genitiui illi ornatus tantum gratia ponuntur. Vbi primum, ſtatim. [*Subito che.*] Cęſ.1.Bel.Ciu. Vbi primùm illuxit.

VBII, populi origine Germanici, cis Rhenum fluuium, in parte Gallię Belgicæ. Pli.lib.4.c.17 & Tac.lib.1.& 20.

VBICVNQVE, [*In qualunque luogo.* Germ. Geb wo, geb an welchem ort ἤμου, ποτί. quocunque in loco. Cice. Cur. Vbicunque es, in eadem es naui.

VBIVIS, [*In qualunque luogo.* Germ. wo man wil, umb und umb.] ἑκατασταχοῦ, quolibet in loco. Cic, lib.4. Epiſt. Nemo eſt, quin ubiuis, quam ibi, ubi eſt, eſſe malit.

VBIQVE, [*In ogni luogo.* G. Allenthalben. *Gal. Partout. Hiſ. En todo lugar,*] πανταχοῦ. omni in loco. Vir.2.Aen. Crudelis ubique Luctus, ubique pauor. Aliquando habet adiunctum genitiuum, ut Vbique locorum, ubique gentium, [*In ogni luogo*] ubique itineris. Apuleius: Quę itineris ubique nos comitantur.

VBIVBI, [*Ouunque.* Ge. Geb wo] ἱπδαέν. pro ubicunque. Ter. in Eunuc. Vbiubi eſt, diu celari non poteſt. & Pla. in Merc.

V A N T E C

*VCALEGON, m.3. uiri Troiani proprium. Vir.2.Aen.

*VCENNI, m.2. gentes Alpinæ. Pli.lib.3.c.20.

*VCIA, f.1. oppidum Turdetanorum in Hiſp. Bætica. Ptol.li.2.c.4.

V A N T E D

VDO, onis, m.3. genus calceamenti modo ex lana, modo ex hirci pilis confectum. Mart.lib.14. Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti, Cinyphio poterit planta latere ſinu.

VDVS, a, um, o.1.2. [*Humido* לח lach, רטוב ratob, רוי raueh. G. Feucht, naſs,] ὑγρός. humidus, uuidus. Vir.10.Eclo. Nigra ſubeſt udo tantum cui lingua palato. Var.lib.4.de Lin. Lat. ab humido deducit: unde & per aſpirationem ſcribendum putatur.

V A N T E E

VE. [*Ouero,* או. G. Oder. *Gal. Ou, ou bien. Hiſp. O,*] ἤ. enclitica particula, & coniunctio diſiunctiua, idem ſignificans quod, aut; nullum tamen in oratione locum habens, niſi poſt dictiones, quas connectit. Cic.1.de Nat. Deo. In Rubro mari, Indiaue gignũtur. Aliquando geminatur. Vir, lib.9.Aen. Si quis in aduerſum rapiat caſuſue, Deuſue. Eſt & altera particula ue, quæ non niſi in compoſitione inuenitur: & modo augendi uim habet, ut, uetus, uehemens: quorum alterum ab ætatis magnitudine, alterum à ui atque impetu mentis dictum eſt: modo uim habet diminuendi: ut, uegrandis, id eſt, malè uel parũ grandis. [*Poco*] Ve enim ſyllabam, rei paruæ ueteres præponebant; unde apud Auſonium uegrandes meſſes legimus, pro paruis. [*Picciolo*] & apud Var.lib.2.rei ruſt. Oues uegrandes, & imbecilles. Sic & Vecordem dicimus, quaſi expertem cordis, hoc eſt, ſanę mentis parum habentem. Ita etiam Veiouem antiqui appellarunt, à non iuuando, qui idcirco tantùm colebatur, ne noceret. Eius enim ſimulachrum ſagittas manu tenebat, quo illud ſignificare uolebant, paratiorem eſſe ad nocendum, quam ad iuuandum. Vide Gel.lib.5.c.12.

VECORS, is, m.3. [*Pazzo, ſmemorato, ſciocco.* נבוב nabub בטרלכ chaſaileb, נבל nabal, חטיל chefil, חלל holel. Germ. Vnſinnig.] ἀνόητος. inſanus, ſtolidus, ſtupidus, inſipiens, quaſi ſine corde, hoc eſt, ſine mentis ſanitate. Liu.li.4. Audita uox eius in concione ſtolida, & prope uecors. Cic.1.Tuſ. Alijs cor ipſum minùs uidetur, ex quo excordes, uecordes, cõcordes dicuntur. Ci.pro Domo ſua: Ipſius uecordiſſimi mentẽ cura metuq; terrebant. Oui.in Ibin: Mẽs quoq; ſit furijs uecors. Hinc Vecordia, uecordiæ. [*Pazzia*] ἄνοια. inſania deſipientia. Sall.in Cat. Prorſus in facie uultuque uecordia. Ter. in And. Hoccine credibile eſt, tanta uecordia innata cuiquã ut ſiet? Ouid.12.Met. Quæ te uecordia Theſeus Euryte pulſat, ait.

VECTABVLVM, buli, n.2. [*Carriolo, vehicolo,* עגלה haghalah. Ger. Ein karr, wagen,] ὄχημα. uehiculum. Gel.lib.20.c.1.

VECTARIVS, aria, arium, o.1.2 ὀχηματικός. quod idoneum eſt ad uehendum, ut Vectarius equus. Varro.li.2.de re ruſt.c.7.

VECTICVLARIA VITA, f.1. κοιχωρυκτικὸς βίος. dicitur eorum, qui uectibus parietes perfodiunt alienos, furandi gratia. Feſtus.

VECTIGAL, lis, p.p.n.3 [*Datio, gabelle,* מס mas מדה middah. G. Zoll, ungel, ſteur. *Ga. Peage, gabelle, tribut, rente, revenu, cens. Hiſpan. La renta, rentada, o tributo como portazgo, peaje, entrada,*] τέλος. tributum, portorium, & generaliter cuiuſuis generis fructus, aut reditus, ua dictum à uehendo. Propriè enim hac uoce primum ſignificabatur portorium, quod mercium è loco aliquo euehendarum, uel per locum aliquem tranſuehendarum nomine ſoluebatur. Hodie tamen multo latius ſignificatio eius extenditur, ut tam ad publicos reditus, quàm ad priuatos extendatur. Publica uectigalia intelligere debemus, quæ accipit fiſcus, uel ærarium. Cic pro Pomp. Vectigalia neruos eſſe Reip. ſemper duximus. Priuata, quæ quiſque ſumit ex reditib. & fructibus ſuis. Cicę. in Par. Ex meo te-

nui uectigali capio ego ducenta. Paulus; Cæſ æruodinis, uel pali compendium, ſi in eodem fundo uectigal eſſe conſueuit ad fructuarium pertinet. Cic.2. Offic. Vt uectigalia urbana ruſticis ædibus, & mercibus anteponantur. [*Entrata,*] id eſt, prouentus, reditus. Hinc Vectigalis, le, [*Tributario*] pro tributario. Sic prouinciæ, agri, homines, qui tributa perſoluunt, uectigales dicuntur. Cice.li.3.Off. Quas ciuitates L. Sylla liberaſſet, ut hæ rurſus uectigales eſſent. Suet.in Cæſ. Agrum Campanum ad ſubſidia Reip. uectigalem relictum diuiſit. Cic.in Cati. Et ſiluas, lucoſque publicos Romani uectigales habuere. Latinè autem dicimus, Imponere uectigal, pendere uectigal, exigere uectigal. Leuare agros, ciuitates populos uectigali. Facere populos uectigales.

VECTIO, f.3. ipſe uehendi actus. Cic.2.de Nat. Deor. Efficimus etiam quadrupedum uectiones.

VECTIS, huius uectis, m.3. [*Cadenazo, ſtanga, chiauiſtello,* בר badh מוט mot בריח beriah. Ger. Ein rigel, oder ſparr, ſo man fuer die thueren ſtoſt. *Gal. Leuier, au baſton, cadenats, ſerrure. Hiſp. Barrao cerroyo de hierro,*] μοχλός. inſtrumentum ex ferro, aliaue materia, quo oſtium clauſum aduerſus uim munitur, ita dictum, quod manu huc illuc uehatur. Vir.li.7.Aen. Centum ærei claudunt uectes. Vectem Cinyra Agrippæ filius inuenit. Eſt etiam Vectis palus è ferro, uel ligno, grandior, ruſticis, & fabris neceſſarius ad onera promouenda. Cæſ.2.Bel.Ciu. Saxa uectibus promouent. Ci.1.de Nat. Deo. Quæ molitio, quę ferramenta, qui uectes, quæ machinæ? Rurſus Vectes ſunt inſtrumenta ad aliquid ſubuertendum, aut frangendumue accommodata: Hor.li.2.Car. Hic hic ponite lucida Funalia & uectes. Vectibus item torcularia circumagebantur. Hinc Vectiarius, qui torcularia premit uectibus. Vitru.lib.6.c.8.

VECTO, as, a.1. [*Portare.* Ger. Offt fuehren, oder fuehren ems fuehrens.] φέρω. frequentatiuum à Veho. Gel.lib.16.c.19. Dorſo ſuperfluctus edito uectauiſſe. Vir.6.Aen. Corpora uiua nefas Stygia uectare carina. Hor.Epod.circa finem; Vectabor humens tunc ego inimicis eques. Hinc Vectatio, paſſiuè contra aliorum uerbalium naturam.

VECTOR, m.3. [*Conduttiero, colui che è condotto, maniere.* נוכא nuba. G. Einer der gefuehrt wirt, es ſey auff waſſer oder land] ὁ ἐπιβάτης. qui in aliena naui, uel equo, uel plauſtro uehitur precio. Cic.7.Phi. Gubernatores in magnis tẽpeſtatibus a uectoribus admoneri ſolent. Vir.4.Ecl. Cedet & ipſe mari uector. Aliquando actiuè accipitur pro eo, qui uehit. Ouid.2.Faſt. Sileni uector aſellus. Vectores per translationem pro ciuib. Cice. ad Att.lib.2. Malè uehi malim alio gubernante, quàm tam ingratis uectoribus bene gubernare.

VECTVRA, æ, f.1. [*Vettura.* G. Die fuhrt, oder der fuhrlohn.] ὁ ἐνοίκιον. non modo actum ipſum, hoc eſt, uectionem denotat, ſed etiam mercedem, quę pro uectura ſoluitur, utputa, pro naui, ſiue equo meritorio. Var.lib.2.c.7.de re ruſt. de equis loquens: Alij ſunt idonei ad rem militarem, alij ad uecturam. Cic.ad Att.lib.1. Miſimus, qui pro uectura ſolueret. Cęſ.5.Bel.Ciu. Remiges, arma, tormenta, uecturæ imperabantur. Facere uecturam, eſt uehendo parare ſibi lucrum. Quin. Claſſis noſtra uecturam facit.

VEGEO, es, n.2. verbum eſt antiquum, quod modo abſolutè accipitur pro valeo, ſiue vegetus, & incolumis ſum. [*Eſſer ſano,*] ὑγιαίνω. Var. Manio, ut citat Nonius, Viget, veget. Modo actiuè pro vegeto, recreo. [*Incitare, recreare.*] Pomp. Mariani apud eundem Nonium; Animum Venus veget voluptatibus.

VEGETIVS, m.2. Flauius Renatus, Comes Conſtantinopolitanus: floruit Valentiniani principis tempore. Scripſit Epitomen inſtitutionum rei militaris, de Commentarijs Catonis, Auguſti, Traiani, & Hadriani principum, ac Frontini.

VEGETO, tas, a.1. [*Recreare.* חזק chizzek. G. Erfriſchen, munter oder kreefftig machen, bekreftigen. *Gal. Donner force, renforcer. Hiſ. Recrear, o esforzar*] p.c. ῥώννυμι recreo, corroboro. vegetum facio. Gel. Memoriæ vegetandæ gratia. Vegetatio, onis. Apul. de Aſino.

VEGES, etis, m.3. [*Vigoroſo, ſano,* טוב tob, חזק chazak,] ὑγιής. idem quod Vegetus Liu.lib.1.belli Pun.

VEGETVS, a, u, o.1.2. *Vigoroſo, ſano, gagliardo, proſpero.* טוב tob. חזק cha zak. Ge. Friſch, geſund, wolmoegend, munter] ὑγιής. bene habitus, incolumis, vimidus, agilis, & ad obeundas actiones ideneus, & tam de animo, quàm de corpore dicitur. Cic. Att. Te vegetum nobis in Græcia ſiſte. Idem 1. Tuſ. Ne tam vegeta mens in Empedocleo ſanguine demerſa iaceat. Liu.lib.6. Vegetum ingenium in vnido pectore vigebat. Gel.lib.3.c.1. Multos videmus eſſe pecuniæ cupidos, & eoſdem corpore eſſe vegeto, ac valenti. Suet. de Cæſ. c.45. Nigris vegetiſq; oculis, valetudine proſpera. Scribit Apul. Lunæ numine cuncta animantia vegetari. i. ali, & vigorẽ acquirere. Sen. quoq; lib.3. Quæſt. refert terrę ineſſe ſpiritum illum unalem vegetum, & alentem omnia. Hinc Vegetatiuam animam Philoſophi recẽtiores appellant animam ſeminalem, quæ à Plinio dicitur Alens, cuius motu interiore plantæ vigeſcunt, creſcunt, frondeſcunt, germinant, breuiterque viuunt. Vegetior, vegetiſſimus. Col.li.6 c.20. Hoc interuallum temporis vegetiſſimum agricolis.

VEGRANDIS, c.2. [*Poco grande,* קטן Katon (vel) katan. G. Vngroſſe. *Gal. D'vne grandeur mal faſonnee. Hiſ. No grande o grande*

un poco,]ἐναύξητος,μικρός. paruus, & malè grandis. Auſon.lib.2. Epiſt. Meſſis vegrandis. Varr.1.de re ruſt. Fiunt vegrandes, atque imbecillę.

VEHAM, viam veteres dicebãt, quod per eam vehebant omnia. Var. 1.de re ruſt.c.2.

VEHEMENS, is, o. 3. [*Vehemente, terrible, grande,* חזק chazak, קשה Kaſcheb. Ger. Heffig, das ſtreng iſt, oder heffig an ein ding ſetzet. *Ga. Vehement, uiolent. Hiſpa. Vehemente, fuerte*]ὀρμητικός, ex Ve, & Mês cõpont arbitror, tametſi quidã dici velint, quod vehatur emi nentius, vel quod vehatur mente. A mẽtis.n. vi, atq; impetu (vt docet Gel.) dicitur. Nam Ve, in hoc loco, intentiua particula eſt. Dici tur autem Vehemens, graue, magnum, vrgens, acre. Ter. in And. [*Sufficiente.*] Ne hęc quidẽ ſatis vehemens cauſa ad obiurgandũ. Cic.2.de Ora. Acri, & vehementi quadam incitatione inflãmari. Idem de Cla.Or. Galba in meditando vehemẽs, & incenſus. Vitis vehemẽs. Col.li.3.c.1. Vehementem vitem, multaq; materia frondentẽ. A quo Vehemẽtia [*Grauità, uehementia.*] Grauitas, acritudo. Pli.lib 13.c.8. Flore candido, cum vehementia odoris. Hinc Vehementer, acriter. Cic. in Phil. Vehementer me agere fateor: iracundè nego. Ter. Eu. Vos credere ambos hoc mihi vehemẽter velim.

VEHES, vehis, vel Vehis, vehis, f.3. *Carro, carriaggio,* עגלה haghalah. Germa. Ein fahrt, ein wagefahrt, ein ladung ſouiel man eins mals fuehren mag.]ὄχημα. idem quod plauſtrum, vel tanta fæni, ſtercoris, alteriusve materiæ quantitas, quanta in plauſtro vectura vna vehi poteſt. Pli.li.36.c.15. Vt vehem fæni largè omuſtam trãſmitteret. Col.lib.11.c.2.

VEHIARE, ὀχεῖν. veteres dixerunt, pro vehere, quod tractum eſt ex Oſcorum lingua, apud quos Vehia plauſtrum dicitur. Sipont.

VEHICVLVM, li, n. 2. [*Carretta,* עגלה haghalah. G. Ein Katr, oder wagẽ *Gal. chariot. Hi. Carro para leuar cargo,*]ἅρμα, ὄχημα. currus, vel plauſtrum, quo quid vehitur. Cic. pro Mil. Quid horum nõ impeditiſſimum, veſtitus, an vehiculum? Pl.lib.7.c.16. Vehiculum cum quatuor rotis Phryges in uenerunt. Eſt autem vehiculi nomẽ generale, haſce ſub ſe continens ſpecies, Carpentum, Ciſiũ, Carrum, Currũ, Arcerã, Baſternam, Rhedam (vnde Epirrhediũ) Sarracum, Petoritũ, Plauſtrũ, Eſſedũ, Pilentum, Liburniũ, Trahã, & Vehiã.

VEHO, is, xi, ctum, a. 3. [*Menare, conduire,* הבוא hebi. G. Fuehren. *Ga. Charrier, porter en chariot. Hiſ. Lleuar acueſtas o en cima,*]ὀχέω, ἐπιχέω. naui, iumento, vel plauſtro porto. Oui. epiſt.21. Hunc Venus in cælum curru vexiſſet eburno. Cic.1. Tuſ. Cum illam ob ſolemne ſacrificium curru vehi ius eſſet. Vehitur oratio, metaphoricẽ. Cic.1. Tuſ. Tamquam ratis in mari immenſo noſtra vehitur oratio. Vir.1.Aen. Diuerſa per æquora vecti. Aueho, Adueho, Conueho, Circumueho, Deueho, Eueho, Inueho, Pręueho, Præterueho. Proueho, Reueho, Seueho, et Subueho, ſuis locis videto.

VEIOVIS, m.3. apud Romanos inter noxia numina hẽbatur, quẽ non auxilij ſpe venerabãtur, ſed ne quid ipſis noxę iferret, huius ſimulachrũ effingebatur ſpiculũ manu tenẽs, eãq; minaciter intentãs: vnde quidam eundem cũ Apolline eſſe putarunt, qui ſpiculis, hoc eſt, radijs ſuis multa morborũ genera immittit. Ci.3.de Nat. Deo.

VEII, vrbs Etruriæ a Camillo capta. Liuius, & alij.

VEL [*Ouero,* או ò. G. Entweders, oder. G. *Ou, ou bien. Hiſ.o,*]ἤτοι, ἤ coniunctio plerumq; diſiunctiua, idẽ ſignificans, quod aut. Ci.de Or. Cui noſtrum non licet res ruſticas fructus cauſa, vel delectationis inui ſere. Eadem plurimum venuſtatis habet geminata. Idẽ 2.de Nat. Deo. In his vel aſperitatib. rerum, vel anguſtijs temporum. Interdum pro etiam. [*Ancora.*] Ter. in And. Vel hoc quis non credat? Vir.12.Aen. Vel Priamo miſeranda manus. Interdum pro valde. [*Molto.*] Ci. pro Mur. Vel maximum bellum pop. Rom. cum rege Antiocho geſſiſſe. Interdum pro veluti. [*Si come.*] Terent. in Hec. Vel hic Pamphilus iurabat quoties Bacchidi? Interdum pro ſaltẽ. [*Almeno.*] Ter. in Phor. Poſtremo ſi vllo alio pacto, vel fœnore.

VELABRVM, bri, p.p. βύλαβρον. locus in vrbe, iuxta Auentinum montem, in quo vela obtendebantur, ſub quibus oleum & ſimilia vendebantur. Plau. in Cap. Quaſi in velabro olearij. Suet. in Cęſ. Gallici triumphi die velabrum præteruehens, penè curru excuſſus eſt. Hor.1.Serm.Sat.3. Cum velabro omne macellum Mane domum ueniant. Cic. Brut. lib.15. Laurentiæ uos Pontifices ad aram in velabro facere ſoletis. Hinc Velabrenſis, & hoc enſe. mar. lib. 11. Velabrẽſi maſſa recocta foco. Velabrenſis caſeus, qui in Velabro conficiebatur, cunctis præferendus. Mart. li.14. Sed Velabrenſem qui bibit, ille ſapit.

VELAMEN, inis, n.g. [*Velo, coprimento* מעטה mahateh, מעטפה mahataphah, יציע tſahiph. G. Ein decke, deckruch.]εἵλυμα. operimẽtum, tegmen, ueſtis. Vir.1.Aen. Et circumtextum croceo uelamen acantho. Ouid.6.Met. Velamina Progne Diripit ex humeris.

VELAMENTVM, ti, n.2. [*Velo, coprimẽto,* מעטה mahateh, מעטפה mahataphah, יציע tſahiph. G. Ein decke, deckIach]προκάλυμμα. tegmẽ, operimentũ, inuolucrũ, unde teſticulorum tunicæ Velamenta a Celſo appellantur. Velamenta item a Romanis dicebantur, quæ Græci vocant *ἱκετήρια*, hoc eſt, quæ ſupplices miſericordiæ mouẽdæ cauſa præferebant, cuiuſmodi erant rami olearum uittis obuoluti. Liu. Oratores ad Romanos cũ inſulis, & uelamentis miſerũt.

Oui.1.Met. Velamenta manu prętendens ſupplice. Tac.li.19.

VELARIA, rum, n.2. *ἱστία*. uela erant, quibus theatrum ſupernè tegebatur; item theatrum ipſum, aliusue locus uelis tectus. Iuue. Sat. 4. Et pueros hinc ad uelaria raptos.

VELATVS, a, um, part.o.1.2. [*Velato, coperto,* עטה hoteh, כסוי chaſui. Ger. Bedec Ket, uerhenc Kt,]ἐστεμμένος. Velo ornatus, tectus, & opertus. Cic.2.de Nat. Deo. Quidam Imperatores ſeipſos Dijs immortalibus capite uelato, pro Rep. deuouerunt. Vir.11.Aen. Velati ramis oleę. Vbi Ser. Velati, inſtructi, & ornati, id eſt, manibus oliuæ ramos tenentes.

VELES, is, p.g c.m.3. [*Caual leggiero.* G. Ein ringer oder bloſſer Kriegſ Knecht. *Gal. Cheual leggier, homme de guerre, armè a la legere. Hiſp. Caualliero armado de armas liuianas*]γυμνήτης. miles leuis armaturę, nullis aut exiguis armis tectus, quo ſit expeditior, iaculis tantum, ſeu funda armatus; unde & Velites dicti putantur, quaſi uelati, quòd ueſtiti eſſent potius, quàm armati. Alij Velites a celeritate dictos putant, quaſi uolites, o in e, mutato. Alij rurſus ἀπὸ τοῦ βάλλειν, hoc eſt, a iaculando, quod iaculis potiſſimum, & fundis pugnarent. Liu.li.6. Bel. Pun. Et ubi ad coniectum teli uentum eſt, ſigno dato uelites deſiliunt. Oui. in Ibin: Vtq; petit primo plenum flauentis arenæ Nondum calfacti uelitis haſta ſolum. Refert Aelianus, ordinem pedeſtrem in militia diuidi trifariam; ī Armatos, quæ Grauis armatura dicitur; & Velites, qui leuiſſimè omnium armantur: unde & Expediti nuncupantur: non enim ocreas, aut loricam induunt, ſed tantum iaculis, & fundis uruntur. In tertio ordine ſunt Peltati, a pelta dicti, quod ſcutum eſt paruum, & leue. Hi medij erant inter grauem armaturam & leuem.

VELIA, f.1. *Βελία*. Stephano, Lucaniæ oppidum in ſinu Pæſtano conditum a Phocenſibus, antea Elea. ἐλαία. dicta, & incolæ ipſi Eleatæ. Hinc deducitur adiectiuum Velinus, a, um, p.p. Vir.li.6. Aen. Portuſq; require Velinos. Veljnus lacus. Pl.li.3.c.12. & Col.lib.8.c.16. Eſt præterea Velia Romæ collis editior, in quo cum Valerius, qui poſtea Publicola dictus eſt, domum ædificare uellet, apud plebem in ſuſpicionẽ uenit affectatę dominationis, quod in editiore loco domum, ueluti arcem quandam ad opprimendam libertatem conſtitueret. Qua re intellecta. Valer. poſtquam plebi in concione ſe purgaſſet, iuſſit materiam omnem ad radicem Veliæ transferri. Vide Liu.lib.2. Hunc autem colliem dictum uolunt Veliam, quaſi uelliam, quod ibi paſtores lanam uellere ſoliti fuerint.

VELIFICO, as, a.1. [*Diſtẽdere la vela, nauigare, far vela.* G. Seglẽ, mitt ſeglen hinſchiffen, *Ga. Voguer, nauiger a uoile deſployè. Hiſ. Namegar haziendo uelo,*]ἱστιοδρομεῖν. uelo nauigo, uela facio. Pli.lib.9.c. 33. Per ſumma æquora uelificant. Propert.li.4. Eleg.16. Nauta per urbanas uelificabat aquas. Velificor, paſſiuum. Iuue. Sat. 3. Velificatus Athos. i. circumnauigatus. Legitur & Velificari, deponẽs, ut Velificari honori ſuo, [*Attendere,*] ideſt, uelis remiſq; honoris, & dignitati operam dare. Cic.de Leg. Agr. Quod ſi quis ueſtrum ſpe ducitur, ſe poſſe in turbulenta ratione honori uelificari ſuo. Velificatus, a, um, part. Prop.lib.2.Eleg. 29. Cærula ad infernas uelificata rates. Velificatio, onis, uelificandi actus. Cic. ad Lent.lib.1. Quum id poſſis mutata uelificatione aſſequi.

VELIFER, a, u, o.1.2. [*Che porta uela.* G. Das ein ſegel tragt,] ferens uelum. ἱστιοφόρος. ut, Catina uelifera. Ouid.15. Met. Huc ubi uelifera n autę aduertere carinam, &c. Malus uelifer. Val. Flac.1. Argon.

VELIFICVS, in.2, curſus, qui uelis fit. Pl.li.13.c.11. Noctis denique uelifico nauigij curſu. Idem lib.19 c.17.

VELIS, equiſque, [*Cõ ogni ingegno,*]ἐκ παντὸς τρόπου, omni conatu, & mari terraque. Cic.3.Off. Cum his uelis equiſque, ut dicitur, ſi honeſtatem tueri ac retinere ſententia eſt, decertandum erit. Remis uentiſque. Idem 3. Tuſ. Terra res eſt deteſtabilis, omni contentione, uelis (ut ita dicam) remiſque fugienda.

VELITARIS, & hoc re, o.3. [*Da caual leggiero.* Ge. Das zu ringen oder bloſſen Khriegſleuten gehoeret]γυμνητικός. quod ad uelites pertinet, unde Velitaria arma. Syl. in Iug. Sagittarij & cohors Peligna cum uelitaribus armis. Liu.lib.6. Bel. Mac. Præfixa ferro, quale haſtis uelitaribus ineſt.

VELITOR, p.c.d.1. *Cõbattere, ſcaramucciare,* נצה nitſtah, הצח hitſtah, רב tab. G. Haderẽ, mitt vvortẽ ſtreitẽ,]ἀκροβολίζομαι, γυμνητεύω, leui pugna congredior, more uelitum, quorum officium eſt prælium eminus iaculis & fundis auſpicari. Per translationem accipitur pro rixari, & uerbis pugnare, [*Contendere.*] Nam a uerbis plerumq; ad manus ſolet deueniri, ſicut a uelitibus ad milites grauis armaturæ. Pla. Men. Neſcio quid uelitati eſtis inter uos. Gel.li.6.c. 11. Non eſt maledictis aduerſus impudentes, & improbos uelitandũ. Vnde & Velitatio, nis, uerbale, quæ, teſte Feſto, dicta eſt ultro citroque probrorũ obiectatio, ab exemplo uelitaris pugnæ. Plaut. in Aſin. Verbis uelitationem fieri compendio uolo.

VELITRÆ, p.c.f.1. *βίλιτρα*, Stephano, ciuitas inſignis Volſcorũ, Octauiæ gentis origine nobilitata, vt in Auguſto teſtatur Suet. Inco lę Veliterni. Scribit Dion.li.7. Velitris adeo ſæuiſſe peſtilentiam, vt vix decima pars ciuium ſuperfuerit, quod damnum poſtea Romani, miſſa eò colonia, ſarſerunt.

VELIVOLVS, a, um, o.1.2. nauium epitheton, quæ, vt alis aues, ita velis

volitare videntur. Ouid. 4. de Pon. Eleg. 5. Et fieta velinolas non habitura rates. Virg. li. 1. Aen. ad mare transtulit; Despicies mare velivolum. Velivolantes naues. Cic. 2. de Diu.

VELLATVRA, æ, f. 2. ἁρματηλασία. exercitiũ ducẽdi plaustrũ, vel quęstus ex vectura. Vellaturam facere (ait Var. li. de re rust. c. 2.) dicuntur, qui vecturis viuunt; nam antiqui vellam, non villam dicebant.

VELLICATIM, adu. μερικῶς, σποράδην. idest, particulatim, sparsim, corpti m, non continuè, hinc illinc aliquid decerpendo. Sisen. hist. lib. 1. vt citatur à Nonio; Ne vellicatim ac saltuatim scribendo lectorum animos impediremus.

VELLICO, as, p. c. a. 1. [*Pelare, mordere, pizzicare* מוּם marat, חִמְאִיר himeir, הִפְרִישׁ hiphrisch. G. Embsig rupffen, fatzen.] παραθιλάω. frequẽter vello, quod propriè fit, cum extremas corporis partes digitis vellimus, & pressando infestamus. Prop. lib. 2. Nec mihi tam duris insultes moribus, & te Vellicet. Per trãslationem vellicare ponitur pro criminari, mordere, ac lacerare. [*Biasmare.*] Ci. pro Balbo: Mores hominum inuident, in conuiuijs rodunt, in circulis vellicant. Gel. lib. 4. c. 15. Plura in Sal. scripta malignè vellicant. Hinc Vellicatus, tus, ipse vellicandi actus. Pli. lib. 18. c. 6. † Vellicatio. Senec.]

VELLO, lis, li, & vulsi, sũ, a, 3. [*Pelare, strapare, suellere*, נָתַשׁ nasach, נָתַק nathasch, נָתֵק nathek, שָׁרַשׁ schereschi. G. Rupffen, oder ausstupffen, ausrutten.] μαδίζω. extirpo. Col. li. 11. c. 3. Reliquis arbustis non erit decerpendus, sed radicitus vellendus. Pli. lib. 12. c. 12. Nardum Gallicum radice vellitur. Virg. 3. Aen. Nam quæ prima solo ruptis radicibus arbor Vellitur. Suet. de Cæs. c. 45. Vt non solum tonderetur diligenter, ac raderetur, sed velleretur etiam. Vnde Vulsa cutis à Quin. in Prooemio lib. 8. dicuntur, quibus pili sunt euulsi. Aliquando pro diruere, in terram proijcere, euertere. [*Ruinare.*] Liu. lib. 6. Sepulchra maiorum vulsa, temerata, ac violata. Barbam vellere, [*Beffare.*] prou. est, quo summum contemptum ac ludibrium significamus. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Barbam tibi vellunt Lascini pueri. Vide in Chiliad. Composita, Auello, Conuello, Diuello, Euello, Peruello, Interuello, Reuello, vide suis locis.

VELLVS, n. 3. [*Lana*, צֶמֶר ghez, גֵּז ghizzah. Ger. Abgeschorne wollen] πῖλος, κώδιον. lana ex oue dẽpta, & conglobata, ita dicta à vellendo; quod ante inuentam tondendi rationem lana soleret euelli. Varro rei rust. lib. 2. c. vlt. Legimus frequenter vellera pro lana nondum detonsa, sed adhuc in ipsis hęrente pecudib. Vir. 3. Eclog. Aries ẽt nunc vellera siccat. Idẽ 3. Geor. Reijce, ne maculis infuscet vellera pullis Nascentum. Ou. li. 7. Met. Sacra facit cultrosq; in guttura vellens atri conijcit. Nonnunquam etiam pro ipsis pellib. vna cum lana ouib. detractis. Col. lib. 7. c. 4. Pelles eorum propter pulchritudinem lanę maiore precio, quam alia vellera mercatorib. traduntur. Virg. lib. 7. Aen. Centum lanigeras mactabat rite bidentes, Atque harum effultus tergo, stratisq; iacebat Velleribus. Vellera etiã propter similitudinem Virg. posuit pro lana, quę apud Seres Scythiæ populos ex arborum frondib. depectitur. Ita enim li. 2. Geor. Velleraq; vt foliis depectant tenuia Seres. Quinetiam ipsas arborum frondes vellera interdum inuenimus appellata, eo quod ijs vestiantur arbores, quemadmodum velleribus oues. Oui. de Nuce; At simul indoimus nostris sua vellera ramis.

VELO, per l, simplex, a. 1. [*Coprire, vestire, velare*, עָטָה hatah, עָטַף hataph, חָסָה chasah. G. Bedecken] σκεπάζω. tego, operio. Cic. pro domo sua; Iu, tu, inquam, capite velato, concione aduocata. Virgil. 4. Aen. Et capite ante aras phrygio velamur amictu. Nonnunquam vestire, induere, &c. Oui. 3. de Ar. Croceo velatur amictu. Pla. Muliebri velatus toga. Hinc Velati olim dicebãtur, teste Festo, qui postea literis aliquot immutatis, Velites appellati sunt, q. vestitu, non armati, exercitum sequerentur. Nonnunquã pro celare, abscõdere. [*Occultare, nascondere*] Pli. in Paneg. Agẽtib. tibi gratias nihil velandum est. Hinc Velanda corporis, [*Vergogne*,] pro pudendo posuit idem Pli. epi. 10. Velatæ manus, idest, velamenta supplicum præferentes. Velamenta enim dicebantur à Romanis, quæ supplices misericordiæ mouendæ causa in manibus gestabant, cuiusmodi erant rami oleaginei, vittis lanave velati. Plau. in Amph. Velatis manibus orant. Aduelo, Euelo, Piquelo, Reuelo, suis locis ea videto.

VELOX, o. 3. [*veloce-presto*, מָהִיר mahir, קַל kal. G. Schnell, behend. *Gaudain, leger, viste. Hisp. Ligero*] ταχύς. celer, à volando, quasi, volox. Pli. lib 8. c. 34. de Tarando; Velox saltus, venatu vitiens. Ouid. 2. de Pont. Ele. 3. Sed piger ad pœnas princeps, ad præmia velox. Virg. 5. Aen. Veloces iaculo ceruos cursuque fatigat. Ou. 8. Met. Nec fortibus illic Profuit armentis, nec equis velocibus esse. Velox, pro velociter. Vir. lib. 5. Aen. Ictum venientem è vertice velox Piquidir. Hinc Velocitas, atis, [*Velocidad*,] celeritas. Cic. 2 de Fin. In corpore multa voluptati præponenda, vt uites, ualetudo, velocitas, pulchritudo. Liu. lib. 5. Bel. in. V. locitate corporum ac leuitate animorum aptissimos. Velociter, [*Velocemente*,] celeriter. Matt. li. 1. Velociter exit ab hoste Ci. de Som. Scipio. Quibus curis exercitatus animus velocius in hanc sedem perueolabit.

VELVM, li, n. 2. [*Vela, velo*, מָסָךְ masach, פָּרֹכֶת parocheth. G. Ein decktuch, fuerhãg, faegel. G. *Voile. Hisp. El paramento para hazer sombra, o vela, velo*,] ἱστίον. integumẽtum inuolucrum, quo quid velatur, idest, tegitur. Var. à Vel

letibus dictum putat, quod ex ouium velleribus fierent vela, quibus homines tegebantur. Cic. 6. Ver. Tabernacula carbaseis intenta velis. In nauibus item Velum, *Istion*, dicitur linteum, quod circa malum expansum, ventum excipit. Virg. 2. Æn. Interea classem velis aptare iubebat Anchises. Idem 1. Aen. Talia iactanti stridens Aquilone procella Velum aduersa ferit. Ouid. 1. Fast. Diriget in medio quis mea uela freto. Dare uela, [*Fer vela nauigare.*] est ventis se cõmittere, & nauigare. Vir. 1. Aen. Vela dabant læti. Dare uela ventis, Idem 4, Æn. Vela facere, idem quod expedire uela. Cice. 5. Ver. Cleomenes malum erigi, uela fieri iubet. Per trãslationem uela facere accipitur, pro toto conatu tentare aliquam aggredi. Idem 4. Tuscu. Verum igitur mauis? statimne nos uela facere, an quasi è porta egredientes, paululum remigare? Permittamus uela ventis, dixit Quin. in Præfat. Inst. hoc est, editionis ancipitem euentum, utcumque cadet, experiamur. Remis equisque, Remis velisque, prouerbia, quibus summa significatur diligentia, & ad rem peragendam celeritas, summusque conatus.

VELVT, [*Si come*, כְּ che, חֻמְכְּ chemo. Ge. Gleich wie, als] οἱονεί ὥστε. aduerb. similitudinis, sicut quemadmodum. Cic. 2. de Fin. Non elogia monumentorum hoc significant, uelut hoc ad portam. Idem de Aruisp. resp. Eius conatum refutabo, uelut heslerno die. Eiusdẽ significationis est, Veluti. Cic. 1. de Na. Deo. Bestię, quæ gignuntur in terra, veluti crocodili. Quomodo autem hæc differant à Quasi, Ceu, & Tamquam, fusè explicat Valla lib. 2. c. 36.

VENA, æ, f. 1. [*Vena*. G. Ein blutader. *Gal. Veine. Hisp. La vena, proprio lugar de la sangre*,] φλέψ, φλέβιον. cõceptaculum sanguinis misti confusique cum spiritu naturali, in quo, ut ait Gel. li. 18. c. 10. plus sanguinis, minus spiritus. Pli. li. 11. c. 37. Inter hos latent arteræ, idest, spiritus semitę. His innatant uenę, idest, sanguinis riui. Venæ frapè ut immobiles sunt, & sanguinis tantum mittendi gratia explorantur. Arteriæ autem motu, atq; pulsu suo, habitum & modum febrium demonstrant. Super arterias locantur uenæ, præterquam in dorso, in quo magna arteria, quæ Taschęa dicitur, est posita super venã. Vena tamen aliqñ pro arteria ponitur. [*Arteria*,] Cels. li. 2. c. 6. Ou. 10. Met. Saliunt tentatæ pollice uenæ. Cic. de Fato; Si cui uenę sic mouentur, is habet febrem. Incidere uenam, [*Salassare*,] dixit Cic. de Aruisp. resp. pro scalpello, quem aperit. Concidere uenæ dicuntur à Cel. li. 3. c. 6. quando arteriarum pulsus languidus fit. Tenere uenas cuiusq; generis hominum ætatis, ordinis, &c. dixit Cic. 1. de Or. pro cuiusque natura pernoscere, & ingenium. Venæ quę quę de Arboribus dicuntur, li. li. 16. c. 38. Ponitur aliquando uena pro ingenio hominis ad aliquid scribẽdum apto. Iuu. Sat. 5. Sed uatem egregium, cui non sit publica uena. Inde nt Venosus, a, um, [*Venoso.*] φλεβώδης, quod est uenis turgentibus plenum. Plin. lib. 12. c. 12. Transferunt etiam ad alia, ut ad orationem, quæ nunquam corpus constituitur, quod succum & sanguinem habet, & uenas, & ossa, & neruos, carnem, & robur, & colorem decoremque: unde à Pers. Sat. 1. dictus est, Liber uenosus, [*Duro y aspro.*] pro aspero, duro & horrido. Per translationem quęque uenę in terra dicuntur subterranei meatus, per quos unda manat, aut alius liquor. Hirc. 4. Bell. Alex. Omnia littora naturaliter aquæ dulcis habere uenas. Venas quoque argenti, & uenas auri dicimus. Cic. 2. de Nat. Deo. Aeris, argenti, auri uenas, penitus abditas inuenimus.

VENABVLVM, li, n. 2. [*Spiedo da caccia*. G. Ei iaegerspiess, & hierein spiess. *Gal. venepieu, venge, ou gouge. Hisp. venablo, o una d' mentera*,] πρόβολος, ὁ. ας. telum, quo venantes vtuntur acri longissimę, apud nostros hinc, & inde extantibus. Mar. lib. 14. Si dicula geras longo venabula rostro, Hic breuis in grandem cominus ibit aprum.

VENAFRVM, n. 2. ciuitas Campaniæ abundans oleis. Mar. lib. 13. Hęc tibi Campani fudabit bacca venafri. Hor. 2. Carm. Ode 6. Viridique certat bacca venafro. Hinc ager Venafranus, Oleum venafranum, quod & venafranum dicitur absolute. Iuuen. Saty. 5. Ipse venafrano piscem perfundit.

VENALIS, & hoc le, o. 3. [*Da vendere*. G. Feil] ὠνητός. quod venum expositũ est. Ci. li. 3. Off. Venales hortos se non hãc orare. Sall. in Iug. O vrbem venalem, & cito perituram, si emptorẽ inuenerit. Venales etiã, si nihil addas, serui intelliguntur, qui ad vendendum sunt exposiui, & propriè Nouitij. Venalis scriptor, qui precio emitur, pecunia corrumpitur. Ci. pro domo sua; Venalis ascriptor & subiectitius tuus. Venale, subst. n. g. id quod vẽditioni exponitur. Pli. lib. 6. c. 22. Alij primã huius dictionis diphthõgo scribũt, de quo, vide Veneo.

VENALITIVM, tij, n. 2. ἀνθρωποκαπηλεῖον. locus vbi mancipia venalia prostant. Venuleius de ædil. edict. l. vlt.

VENALITIVS, subst. m. 2. ἀνθρωποκάπηλος. idem quod Venalitiarius, qui, f. greges mancipiorum venales habet. Cic. in Or. Neq; me diuitiæ mouent, quib. Africanos, & Lælios multi venalitij superarũt. Aliquando venalitius capitur adiectiuè, idemq; significat, quod venalis. [*Da vendere.*] Pli. lib. 35. c. 8. Hoc est insigne venalitijs gregibus. Sic Pomponius Iureconi lib. Digest. 24. Venalium parati.

VENATICVS, ca, cũ, o. 1. 2. [*venatico, cosa che appartiene alla caccia*. Ger. Iaegerisch, des iaegers,] θηρευτικός. q. ad venationẽ pertinet; vide Venaticos canes dicimus, qb. fer. s plequimur. Var. 2. de re rust. c. 6. Canũ duo gña, vnũ venaticũ, alterũ custodiæ cã. Col. lib. 7. c. 12. De

Venatico paſtorali dicendũ eſt. Ci. 6. Ver. Canes venaticos dicentes. Canũ venaticoſũ elegãtiſſimè excogitata noĩa habes apud Qui. 3. Met. & apud Xenophõtẽ de venatione. Paraſiti venatici. Pla. Cap.

VENATIO, onis, f. 3. *Caccia,* ציד tſaijdh. G. Iagũg, geiaegt] ἄγρευσις, θήρα, κυνηγεσία. ferarum perſecutio. Ci. 2. Offi. Prodigi gladiatorũ muneribũs venationumque apparatu pecunias profundunt. Interdum venatio accipitur pro apparatu, aut comitatu venatorum. Liu. li. 5. bel. Pun. Conuenerat vt Philomenes portula aſſueta venationem inferens, armãtos induceret.

VENATÓR, oris, m. 3. [*Cacciatore,* ציד tſaijadh צד tſahd. G. Ein iaeger] κυνηγέτης. qui feras perſequitur. Hor. l. 1. Car. Ode 1. Venator teneræ coniugis immemor. Cic. 2. Tuſc. Pernoctant venatores in nive.

VENATRIX, icis, f. 3. [*Cacciatrice,* צדה tſadhah. Ge. Ein iaegerin,] κυνηγός, ὁ. mulier feras perſequens. Vir. li. 9. Aen. Comitem Aeneę quẽ miſerat Ida Venatrix, iaculo celerem, leuibuſque ſagittis.

VENATORIVS, a, um, o. 1. 2. [*Coſa da cacciatore*] κυνηγετικός. idem quod venaticus, vt Cuiter venatorius. apud Mart. lib. 14.

VENATVS, us, m. 4. [*Caccia,* ציד tſaijdh. G. Ein geiaegt] κυνηγεσία. ipſa venatio. Pla. in Rud. Hunc cepi in venatu meo. Virg. lib. 9. Aen. Vidimus obſcuris primam ſub vallib, vrbẽ Venatu aſſiduo. Ouid. ep. 5. Quis tibi monſtrabat ſaltus venatibus aptos? Cic. 5. Tuſc. Labor in venatu, ſudor, curſus ab Eurota, fames, ſitis, &c.

VENDAX, cis, m. 3 φιλοκερδής. qui facile vẽdit. Cato de re ruſt. c. 2. Patremfamilias uendacem, & non edacem eſſe oportet.

VENDIBILIS, le, o. 3. [*Vendibile.* Ger. Vet Kaufflich. *Gal. vendible, qui eſt de bonne vente. Hiſpa. Coſa que ſe puede bien vender.*] πρακτός. quod facile vendi poteſt. Cic. in Rul. Adiungetur illa via vẽdibilis Herculanea. Col. li. 7. c. 6. Dum poſſit eſſe vendibilis. Hor. 1. epi. 17. Et fundus nec vendibilis, nec paſcere firmus. Ouid. 3. Am. Eleg. 11. Vendibilis culpa facta puella mea eſt. Per tranſlationem ponitur pro populari, & vulgo grato. [*Popolare*] Cic. de Ami. Illius vendibilem orationem religio Deorum immortalium nobis defenden tibus facile vincebat. Aliquando pro vulgari. [*Del volgo,*] Cic. de Clar. Or. Gellius non tam vendibilis orator.

VENDICO, p. c. a. 1. [*Far ſua, attribuirſi,* נתן laxach. G. Zueignẽ, jhm zuſchreiben. *Ga. S'attribuer quelque choſe, & en faire ſon propre. Hiſp. uſurpar, o appropiarſi,*] ἀντιλαμβάνομαι. approprio, & meum eſſe dico, mihiq; aſſumo. Pli. epi. 47. Quam curam etiam ſi non mandaſſes, vendicaſſem. Cic. pro Arch. Homerum Colophonij ciuem eſſe dicunt ſuum, Chij ſuum vendicant. Oui. 4. de Pon. Eleg. 1. Vendicat vt Calais laudem, quos fecit equorum. Cic. 1. Off. Si id mihi aſſumo, videor meo iure quodammodo vendicare. Idem edd. lib. Ortus noſtri partem patria vendicat, partem amici.

VENDITARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Da vendere.* Ger. Feil] πρατικός. venalis. Pla. in Stic. Linguam venditariam habeo.

VENDITO, as, a. 1. [*Vendere ſpeſſo & di continuo.* Ger. Offt verkauffen] πρασκόπτομαι. ſæpè ſeu continuè vẽdo. Pli. lib. 22. c. 22. Ariſtophanes Euripidi poetæ obijcit ioculariter, matrẽ eius ne olus quidem legitimum uenditaſſe, ſed ſcandicem. Vẽditare ſe quiquã, cum datiuo; eſt per aſſentationem operam ſuam vltro ſpondere, & quaſi venalem ſe oſtendere. Cic. Att. li. 8. Quomodo ſe venditant Cæſari. Liu. lib. 3. Se plebi venditare. Venditare interdum eſt venale habere: [*Hauere da vendere,*] Pli. Epiſ. 24. Agelium venditare amicus tuus dicitur. Venditatio, oſtentatio. Cic. 2. Tuſc. Mihi laudabiliora videntur omnia, quæ ſine venditatione, & ſine populo teſte fiunt.

VENDO, dis, a. 3. [*Vendere,* מכר machar. G. Verkauffen. G. *Vẽdre. Hiſp. Vender,*] πωλέω, ἀποδίδομαι. ex Venum & Do, ſecundum Apuleium, abiectis a, & m. Enconſtruitur cum ablatiuo, ſi exprimatur preciũ rei, quæ venditur, uel cum genitiuis, Pluris, Minoris, Tãti, Quanti, & eorum compoſitis, ſubſtantiuè acceptis. Pla. in Mercat. Viginti minis opinor poſſe me illã uendere. Ci. 3. Off. Vendo meũ non plus, quam cæteri. Quod ſi addantur ſubſtantiua, ſtatim in ablatiuos reſoluuntur; Et ſicut non dicimus: Quanto uendidiſti, ſed quanti, ita non dicimus, Quanti precij uendidiſti, ſed quãto precio. Varia men ablatiuo uſus eſt, ſine ſubſtantiuo, cũ ait, Veneunt propter penuriam magno. Et ſanè rectè, cum non ſit ex quatuor illis exceptis Tanti, Quanti, Pluris, Minoris. Huius compoſitum eſt, Dinendo.

VENDITOR, oris [*Venditore*] πωλητής. qui uendit. Ci. 3. Off. Vtne quid omnino, quod uenditor nouit, emptor ignoret.

VENDITIO, [*Vendita*] πωλητὸ. actus uendendi. Cic. pro Roſc. Amer.

VENEFICIVM, ii, n. 2. [*Veneficio, incanto,* כשף chaſchaph. G. Vergiffnũg, vergebung mit giffe, zauberey. *Ga. Empoiſonnemẽt, ſorcelerie. Hiſp. Maleficio,*] φαρμακεία. aliquando accipitur pro crimine illo, quo quis alterum ueneno necat. Cic. pro Cluent. Attingere rationem ueneficij crimjnum. Tac. li. 12. Locuſta nuper ueneficij damnata. Aliquando pro maleficis artibus, & uetito magiæ genere. Cic. de Clar. Orat. Idq; veneficijs, & incantationibus Ticinæ factum eſſe dicebat. Ouid. 2. de Rem. Amor. Iſta veneficij uetus eſt uia. M. Veneficium capitale fuit. Quæſiuit aũs de eo nõ prætor modo, uerum et Iudex quæſtionis, qui prætor interdum erat, in quo Budæus, uir alioqui bene doctus, ſatis manifeſto errore uſ eſt lapſus in ſuis adnotationib. Criminalibus, ſi ut appellãt, in cauſſis prætor prætorem Vrb. neminẽ quæſiiſſe, cumq; tum nomine commutato: Iudicẽ quæſtionis eſſe dictũ, tradidit. Capitale fuiſſe veneficiũ, indicat exilium Oppianici, de veneficio condemnati, cuius mentio fit in oratione pro Cluentio, & in eadem cum futurum ait Cio, ſi Cluẽtius veneficio reus dãnetur, ut patris ſepulchro priuetur, ſolitiſſimè aũt hoc ſignificatur Inſtit. iuris ciuilis li. 4. Quod aũt a Budæo ſcriptum eſt, Prætorẽ Vrb. ubi de criminib. quæreretur, ſolum cognouiſſe, apertè falſum eſſe dico. Nõ modo n. ſolus non quæſiuit Prætor Vrb. ſed nec cõiuncti quæſiuit, ipſe ius dicebat, quod quærere non eſt, quærebant cæteri collegę, cũ ijs iudicib. quos prætor Vrb. & ſortitus, & ſubſortitus eſſet. Exemplorũ plena ſunt omnia, nam quæ multorum exemplorũ loco ſit, iõnem afferã. Accuſat Verrẽ Cice. in ſuis libris acerbiſſimè, Prætura Vrbana totam exagitat, obijcit ne unquam, q in cauſſa capitali cõtra leges aliquid cõmiſerit? nunquã certè, neq; dubiũ, qui in Verres, ſi poteſtatem illã Prætor habuiſſet, multa fuerit iniquè facturus. Addit idẽ Budæus, Prætorem Vrb. cum quæreret, Iudicem qõnis eſſe dictũ: hoc certè nemo (de ueterib. loquor, hos. n. ſequor) nunquã tradidit, mirorq; cur? hoc illi, qui ſuæ ſententiæ teſtem non haberet, placuerit affirmare. Sed (ut opinor) error ex errore fluxit: nã cum Prætorem Vrbanum quærere de criminib. iam ſibi perſuaſiſſet, q cõno falſum eſt, ſequi uidebatur, ut, idem qõnis Iudex appellari poſſet. Leges, quib. ueneficium iudicaretur, Romæ per annos multos nullæ fuerunt, anno demũ urb. conditæ CDXVII. C. Valerio Flacco, M. Claudio Marcello Coſs. de ueneficijs eſſe quæſitum, legemque latam Liu. lib. 8. ſcriptum reliquit. Cornelia poſtea fuit, L. Syllæ quam bello ciuili cõfecto, Dictator tulit, cum unus oĩa teneret, de quo ſcriptũ eſt in oratione pro Cluentio. Huius aũt legis pœna capitalis non ad uenefi cos tm, ſed ad eos et pertinuit, qui magicis incantationibus homines occidiſſent, aut qui mala medicamenta publicè uendidiſſent, omnesq; prorſus, nemine excepto, uiri, mulieres, liberi, ſerui hac lege in iudicium uocabantur. Permiſſum autem eſſe reo, ut ex illius uoluntate clam, aut palam, a iudicibus ſententiæ ferrentur, ex ea, de qua proximè meminimus, oratione cognoſcit, eadẽq; lege de corruptis iudicijs quæſitum, eadem declarat oratio. Secuta eſt conſularis Iulia C. Cæſaris, nec tm deinde ex lege Iulia, ſed ex Cornelia, quamquam ſuetuſtior fuerit, Iudicia ſunt adminiſtrata: puto, quia non ſemper poſterior lex priorem comprehendebat, ſed interdũ aliquid tantum addebat, ut uniuerſa penè iudicij ratio a priore lege penderet, propterea Corneliam potius quam Iuliam poſteriores Iuriſconſulti nominarunt. Ex libro noſtro de legib. Romanis.

VENEFICVS, ci, m. 2. [*Veneficio, incãtatore,* מכשף machaſchſchieph. G. Ein vergeber, mitt giffi, zauberer. *Gal. Empoiſonneur. Hiſpan. El que haze ecchizos,*] φαρμακεύς, & Venefica. φαρμακίς, φαρμακεύτρια. & quę uenena conficit, & qui incantationib. & cæteris malis artibus utitur. Cic. in Catil. Tota Italia ueneficus. Idem 13. Phi. Recte ueneficum appellas, à quo tibi præſentem peſtem uides comparatam. Ouid. Epi. 1. Barbara narratu uenille uenefica tecum. Est & Veneficus aſpectus. i. ueneno inficiens. Pli. li. 8. c. 3. Hinc Triueneſica, excellens uenefica. Plau. Muſas adhuc triueneficas.

VENENARIVS, a, um, [*Venenario.* Ge. Eingifftig kramer, giffibereiter. *Gal. Empoiſonneur. Hiſ. El que diſpone, ò vende ponconnas*] φαρμακοπώλης. qui putat, uel conficit, aut uendit uenena. Apul. Qui uenenarium accuſat. Sueto. in Nerone 33. Venenum accipit a quadam Locuſta uenenariorum indice.

VENENATVS, a, um, o. 1. 2. [*Venenato, atroſſicato.* G. Vergiffet,] ἰοβόλος. uenenoſus, ueneno infectus, ut Venenata caro, apud Ci. de Na. Deo. Sic uenenatæ ſagittæ, uenenatus morſus, uenenatum telum. Plin. li. 8. c. 58. In Italia muribus araneis uenenatus eſt morſus. Cic. 2. de Diu. Quum Ptolemæus telo uenenato ictus eſſet. Ou. 14. Met. Ora uenenata tetigit mirantia uirga.

VENENIFER, a, um, o. 1. 2. [*venenoſo.* Ger. Das giffi tregt,] ἰοβόλος. uenenoſus. Ouid. 3. Met. Iamque uenenifero ſanguis manare palato Cœperat.

VENENO, as, are, a, 1. [*Auelenare.* German. Vergiffien] φαρμακεύω, inficere uenetio. Lucret. libro 6. Vt ſpatium cæli quadam de parte, uenenet.

VENENVM, ni, n. 2. *veneno, toſſico,* רעל chemah, ראש (uel) רוש toſch. G. Giffi. *Gal. venin, poiſon, bouquon. Hiſp. ponçoña o purga,*] φάρμακον uocabulum medium eſt, quod tam in bonam, quam in malam partem ſumi poteſt, quemadmodum & φάρμακον apud Græcos. Quia igitur uenenum dicit (inquit Caius Iureconſultus; de uerb. ſign.) adijcere debet, utrum bonum, an malum; hodie tamen Venenum in deteriorem partem accipitur. Cic. in Cat. Qui ſpargere uenena didicerant. Idem de Clar. Ora. Fuit ſuſpicio, Themiſtoclẽ ueneno ſibi mortem conciſciſſe. Color quoque qui a ueſtibus imbibitur, quoue lanæ medicantur, per quamdam ſimilitudinem Venenum appellatur. Virg. lib. 2. Geor. Albanes Aſſyrio fucatur lana ueneno. Ponitur uenenum aliquando pro arte malefica. Cicer. in Ora. Cum ſibi uenenis ereptam memoriam diceret, ideſt, uel magica arte, uel alia malefica, inquit Budeus.

VENIO, nis, p. p. n. 4. *Eſſer venduto,* נמכר nimchar. G. Verkaufft, wel den. G. *Eſtre vendu. Hiſp. Ser vendido de*] πωλοῦμαι. venitur, uel uenit, ſupup. uenimus, quamuis analogiæ, compoſitionũq; ratio uideatur:

omnia. Meis uerbis,locutio in primis elegans, [*De tuis partes*] pro nomine.Ci.Att.Atticæ meis uerbis ſuauium des.Et alibi; Salutem Pyliæ,& Tulliæ meis uerbis plurimam.Idem li.4. Epi. Cum Sura locutus ſum,vt ei meis verbis diceret. Idem li. 16. Si eis meis uerbis erit gratulatus . Verbi cauſa , idem valet quod exempli gratia. Cice.3. Ver.Si quis,verbi cauſa,oriente canicula natus ſit. Verbi gratia, in eadem ſignificatione,apud Cice. 1. Acad.Verba facere, [*Diſputare,parlare,*] diſſetere,orationem habere,diſputare,pro loqui:vt,Facere verba in Senatu,apud eundem. 5. Ver.Idem de Cl. Orat.Qui nunquam uerbum in publico fecerunt . Verba mortuo facere,in eadem ſignificatione dicimus, qua Surdo fabulam narrare,[*Parlare in vano,*] Ter.in Phor.Verba fiunt mortuo.Verbum de uerbo exprimere,eſt ad verbum transferre.Ter. in Prol. Adel. Verbum de verbo expreſſum excolit . Verbum reddere verbo, [*Interpretare*] Hor. de Arte: Nec verbum verbo curabis reddere fidus Interpres . Verbum pro verbo reddere.Idem Cice. de Opt. Ora.gen.Conuerti duorum eloquentiſſimorum nobiliſſimas orationes inter ſe contrarias , in quibus non verbum pro verbo habui neceſſe reddere,ſed genus omnium verborum,vimq.ſeruari.Totidem verbis transferre,pro eodem apud Cice.li.3.ad Att.Eiſdem verbis aliquid reddere. Idem Cice. de Cla. Ora. Memoria tanta, quantam in uiro cognouiſſe arbitror, ut quę ſecum commentatus eſſet,ea ſine ſcripto uerbis eiſdem redderet,quibus excogitauiſſet. Quin.li.10.c.6.Ad verbum dixit,quod Cic.Eiiſdem verbis.

VERCELLÆ,f.3.vrbs Tranſpadanę Italiæ. Pl.li.3.c.17.

VERECVNDIA , ę, f. 1. [*vergogna* , בושת boſchach בשת boſcheth, אשנה boſchnah בלמה chelimmah.G.Schã,ſchamhafftigkeit. *Gal,Honte,modeſtie,honteſeté.Hiſ.verguença con temor,*] αἰδὼς,metus iuſtę reprehenſionis,modeſtia,contraria arrogantiæ , a pudore in hoc differt,teſte Donato,quod Verecundia ingenuitatis cuiuſdam ſit,& modeſtię: unde & in laude ponitur. Pudor,uero animi ſibi male conſcij ob ſcelus aliquod perpetratum.Ci.pro Quin.Homo timidus,virginali verecũdia.Liu.lib.1. ab Vrbe. In eam uerecũdiam adducti ſunt, vt ciuitatem totam,in culpam uerſam Deorum,uiolati ducerent nefas. Pli, Epiſt.lib.1.

VERECVNDE,[*vergogoſamente.*Ger.Schamhafftigklich. *Gal. Auec honte,honteuſement.Hiſ.con uerguença,*] αἰδημόνως,cum verecundia.Cic.5.de Fin. Timide uel potius uerecunde.Cic.2.de Finibus: Veſtri hęc verecundius, illi forſaſſe conſtantius.

VERECVNDOR,aris,d.1.[*uergognarſi* בוש boſch נבלם nichlam.Ger. Schamhafftig ſein, ſich ſchemen. *Gal. Eſtre honteux,auoir honte. Hiſ.Temer,o hazer verguença,*] αἰδέομαι, verecundia teneor.Cic. li.3.de Or.Cunctantem,& quaſi uerecundantem incitabas . Plau. in Trin.Verecundari neminem apud menſam decet.

VERECVNDVS,a,um,o.1.2.[*vergognoſo, riſpettoſo,* צנוע tſanuath בוש boſch נבלם nichlam.Germa.Schaemig,oder ſchamhafftig,] αἰδήμων.qui verecundia tenetur,id eſt,iuſto metuens reprehenſionem. Oui.1.Am. Ele. 5. Illa uerecundis lux eſt præbenda puellis.Cic.3. de Leg.Verecundus eſt,qui ut bene audiat,erubeſcit.Verecundus & parcus in transferendo;hoc eſt,non nimium audax,aut frequẽs in translationibus. Idem de Orat.Nec in faciendis uerbis erit audax,& in transferendis uerecundus, & parcus. Verecunda tranſlatio,id eſt,modice detorta , & non nimis longè petita,apud eundem lib.16.Epiſt.

VERED VS,di,m.2.p.p ταχύδρομος,equus curſus velociſſimi,qualibus antiqui vtebantur in venatione.Mart.li.14.Stragula ſuccinctę venator ſume veredi.Veredis[*Caualli da poſta.*]item vtuntur principum tabellarij , qui mutatis per ſtationes equis quam velociſſime quo inſtituerunt , perueniunt;qui inde etiam Veredarij appellati. [*Caualliero,poſtiglione*]ſunt. Iul.Firmicus Matheſeos li.3. Regum nuncios,veredarioſque reddent.In qua etiam ſignificatione vocẽ eandem vſurpat Procopij interpres belli Perſici li. 2.Sunt qui veredum dictum putent a vehenda rheda: quanquam ibi rhedariũ, non veredarium quidam legendum putent.

VERENDA,orum,plu.nu.tantũ.n. 2.[*vergognoſe parti* מבשים mebuſchim,G.Des menſchen ſcham.] τὰ αἰδοῖα,corporis partes pudendę quæ ſine verecundia nominari non poſſunt. Pli.Ep 14.lib.3.

VEREOR,eris,itus,d.2.[*dubitare,temere,ſtare in ſoſpetto* ירא iare.Ger. Schamhafftigklich foerchten.*G.Craindre,redouter.Hiſ.Temer con verguença,*] δέδια βοῦμαι,cum obſeruantia quadam,& ingenuo pudore metuo:eſt enim Vereri propriè liberorũ,qui honeſtatis gratia mouentur. Timere autem ſeruorum, qui formidine pœnæ aliquid aut faciunt,aut omittunt.Cic.ad Att lib.7 Et quod ſcribis in vrbem introiſſe, vereor quid ſit. Ter.in Andr.Quidnam Pamphilum exanimatum video? vereor quid ſiet.Et vt dicimus Timeo te, tibi,a te;ſic dicimus,vereor te,tibi,a te; in eadem differentia,quã explicauimus in verbo Timeo. Cic.4.Acad. Vos autem vereniini mihi ne labar,Ter.in And.Ego dudum nonnihil veritus ſum Daue abs te.In eadẽ ſignificatione dixit Ci.in Cat.maior.De qua[loquitur,de Carthagine] non ante vereri deſinam, id eſt , timeo ne nobis malum inferat. Verens,tis,part. ſeu nomen ex participio timens,metuens,αἰδήμων,Cicer.ad Papyr. li.4. Qui te ad ſcribendum incitauit, verentem , ne Silius ſuo nuncio aliquid mihi ſolicitudinis attuliſſet.

VERENDVS,a,um,o,1.2.[*veneṽdo,*נורא nora נכבר boichbadh.G.Das zu forchten iſt,] αἰδέσιμος,venerandus.Oui.4.Met.Maieſtatemq. uerendam Impoſuit.Idem 3.de Ponto.Ele.1.

VERETRVM,tri,n.2.[*Membro virile* מבשים mebuſchim.Germ.Des mans ruth,das mannlich glid.*G.Le membre viril.Hi.Las verguenças genitales,*] πέος,αἰδοῖον,penis,mentula , uembrum virile.Sueton.in Tib.cap.62.

VERGILIÆ,*Pleiades*,ſeptem ſtellę in genu Tauri:ita dictæ,quod circa æquinoctium vernum matutino tempore oriantur.Cic.de Nat. Deo.Vergilias tenui tum luce videbis. Vir. 1. Geo. Pleiades Hyadas,claramq. Lycaonis Arcton.Vide Pleiades.

VERGO,is,ſi,a.3 [*volgere,*נטה natah.Ger.Sich neigen,oder leinen, ſtrecken.*Ga.Tendre,s'encliner,tourner.Hi.Inclinar,trastornar,*] vel ſecundum Diomedẽ,xi,ſum *auertiro*.tendo,ſpecto,inclinor, declino.Vir.11.Aen.Quem damnet labor,& quo vergat pondere lethum. Iungitur aliquando accuſatiuo cum præpoſitione Ad, vel In.Ci.11.Phil.Et eius auxilium ad Italiam vergere,quam ad Aſiã maluerũt.Venenum vergere alicui actiuè,pro miſcere,porrigere [*Porgere,dare.*]Luc. li. 5. Illi imprudentes ipſi ſibi ſæpè venenum Vergebant.Vergens,tis,part.Luc.lib.3.Illyris Ionias vergens Epidaurus in vndas.Suet.i Othone:Vergente iam die ingreſſus Senatum,Id eſt,inclinato.

VERIDICVS,a,ũ,o.1.2.[*veridico,*נאמן neeman.G.Vvarhafftig,Vvar ſagend,] ἀληθινός,qui vera dicit.Mar.li.5.Seu tua veridicæ diſcũt triſta ſorores. Luc.Omnia veridico qui quondam ex ore profudit.

VERILOQVIVM,qui,n.2.origo nominis.Ci.in Top.Cum ex vi nominis argumentum elicitur,quam Græci τυμολογίαν vocant.i.verbum ex verbo,veriloquium.

VERIMONIA,æ,antiquum,[*verità* אמת emeth,אמן emun, הקשת emunah.קשה koſchet(vel)Kolchi. ἀλήθεια, veritas. Plaut. Tuc. Ad amicam ſuam uerimonia referre.

VERISIMILIS,mile,[*Veriſimile,quella coſa che ha del veriſimile.*Ger. Der warheit gleich formig,] εἰκὸς,ἐοικὸς,idẽ quod probabile,q licet non ſit verum,veri tamen ſimilitudinẽ habet.Cic.pro Roſc. Amer.Etiam tum,cum veriſimile erit aliquem commiſiſſe, in ſuſpicione latratore.Col.li.3.c.9.Id cum ſit veriſimile,tum etiam verum eſſe nos docuit experimentum.Pl li.5.ca.22.Quod eſt veriſimilius,quam quia cadendo tripudium,ſonum ve faciant.Cic. 1. de Inuen. Veriſimillimum mihi videtur.† Veriſimiliter,aduerb.]

VERITAS,atis,[*Verità*, אמת emeth , אמן emun , אמונה emunah, קשט Koſchet(vel)kolcht.G.warheit.*Ga.Lauerité,Hi.Veridad,*] ἀλήθεια,vera ratio,res vera,verum.Cice. 2.de Inu.Veritas eſt, per quam immutata ea,quæ ſunt, aut ante fuerunt, aut futura ſunt dicuntur.Quin.lib.6.cap.1.Non admittit hoc idem veritas fori.

VERIVERBIVM,[*uero parlare,* אמת emeth,אמן emun,אמונה emunah.קשט Koſchet(vel)Koſcht.Ger. Ein wahres wort,ein vvahrhafftige red,] ἀληθολογία,verus ſermo.Pla.Cap.

VERMICVLOR,aris,d.1.[*Far uermi,* רם ram.G. Vol wurmen werdẽ, vvurmſtichig vverden. *Gal.Se uermoulir.Hiſ.Criar guſanos,*] σκωληκοῦμαι.Vermiculos gigno:quod vitium non modo lignis,& arboribus,verum & alijs plantis,& fructibus ſolet accidere.Pli.lib.17.cap.24.Vermiculantur magis minutæ quædam arbores.Hinc Vermiculatio,σκωληκοτοκία,vitium arborum,aliarumve plantarum,aut etiam fructuum, cum vermiculis infeſtantur.Plin.lib.11.cap.17.

VERMICVLATVS,a,um,o.1.2.σκωληκοειδὴς,quod quandã vermiculorũ effigiem imitat,vnde Opus vermiculatũ dĩ,quod minutis teſſellis inſititijs,uermiculorũ imitar uariegatum eſt,ac diſtinctum. Pl.li.35.c.1.de pictura loquens:Vermiculatis ad effigies rerum,& animalium cruſtis.Cic.de Ora,Emblema uermiculatum.

VERMINA,n.2.[*Dolor di ventre,*]teſte Feſto,dicũtur uentris tormina cum inteſtina minuto morſu , quaſi uermibus quibuſdam ſcindi videntur,Græci στρόφους appellant.

VERMINATIO.ſ.3. uitium in iumentis , cum a uerme infeſtantur.Pl. lib 28.cap.11.

VERMINO,as,p.c.n.1.[*Hauere,o far uermi,*]רם ram.G.vvurm haben. *Gal. Auoir desuer. Hiſ. Tener guſano.*) σκωληκιάω,vermibus infeſtor.Celſ.Nihil periculoſius pueris, dum verminant.Mar.li.14.Si tibi moroſa prurigine vermmet auris.

VERMINOR,aris,deponens,στροφοῦμαι,ventris torminibus vexor.Vermina enim,teſte Feſto, veteres ventris tormina appellabant. Põp. Himea (vt citat Nonius)Decimo menſe demum turgens, verminatur,parturit. Tractum a vermibus,qui in animalium aluo ſeſe mouentes inteſtina excruciant.

VERMINOSVS,o.1.2.[*Pieno di vermi.*Ge.Voll wurmen.]σκωληκώδης, qui vermes habet. Vnde Verminoſæ aures. Pli.lib. 20.c.14.

VERMIS,huius vermis.m.3.*Verma* רמה rimmah, תולעת totchah, Ger.Ein wurm.*Gal.Ver.Hi.Eſguſano,*]σκώληξ,a vertendo dĩ, quod rependo torqueat ſeſe,& vertat. Pli.li.17.c.17.Si vermes radicib.inhæreant,remediũ eſt amurca pura.Lucr.li.2. Vinos exiſtere vermes Stercore de tetro.Hinc Vermiculus,dim.[*Vermicello.*] σκωλήκιον, exiguus vermis. Pli.lib.10.c.65. Iam obituris muribus

Vel-

tuntur. Interdum tamen Versicolores uestes, [*Di uarijcoloris.*] ponas legimus pro uarijs, seu discoloribus. Liu. lib 4. Bell. Mac. Ne qua mulier vestimento versicolore vteretur. Vir. 10. Aen. Assurus equo fidens, & versicoloribus armis.

VERSIPELLIS, le, o. 3. [*Muta pelle, muta faccia, astuto* עירום harum. G. Der sein haud oder gestalt verenderen kan, listig mit gleichnissen, betrieglich.] ἀλλοπρόσαλος. assutus, versutus, simulandi, & dissimulandi artifex. Plaut. Amph. Versipellem se faciat, quando iubet. Plin. lib. 8. cap. 22. Homines astutos versipelles dicimus.

VERSO, as, a. 1. [*versare, voltare, volgere, manteggiare.* Ge. Offt Kehren, *Gal. Tourner souuent. His. Boluer o transformar.*] κυλίω. frequētatiuū a Verto. Cic. de Som. Scip. Orbes qui versantur retro cōtrario motu atq. celum. Idem de Fato; Cylindrum volui, atq. turbinem versari putes. Accipitur aliqn̄ p voluo. κυλίω Idē 1. Tusc. Tū illud. q̄ Sisyphus versat saxum, Sic versate libros dicimus, pro euoluere. [*Leggere*] Hor. de Arte; Vos exemplaria Græca Nocturna versate manu, versate diurna. Versare aliquem, est illum deludere. [*Beffare.*] Pla. in Perſa: Quō hodie me versabisti? Versat animum cupido regni. i. transuersum agit, & a recto honestoq. abduett. Liu. li. 1. Patrū interim animos certamen regni, ac cupido versabat. Animū muliebrē versare in oēs partes, est modis oīb. solicitare. Liu. l. 1. de Vrbe: Tum Tarquinius fateri amorē, orare, miscere precib, minas, versare in oēs partes muliebrē animum. Versare dolos. i. tractare. [*Trattare,*] Idē 2. Aen. Seu versare dolos, seu certæ occūbere morti, Versare oues. Vir. 19. Ecl. Aethiopum versemus oues sub sidere Cancri. i. pascamus. Versare terrā [*Arare*] id est, arare, fodere. Vir. 1. Georg. Versando terram experti. Aliquando uersare, est animo volucre. [*Considerare,*] ἐξετάζειν. Hora. de Arte: Versate diu, quid ferre recusent, Quid valeant humeri. Aliquando pro exercitare. [*Essercitare.*] Quint. li. 5. c. 6. Multum domi ante versandi.

VERSOR, aris, d. 1. volutor, obuersor, tracto, numdinor, cōsuesco. [*versare, pratticar,* שוה haiah. German. Sein waesen haben, wohnen. *Ga. Hanter, pratiquer & estre souuent en un lieu. His. Conuersar, participar, v. uir, y morar,* διατρίβω. moram traho, frequēs sum, maneo, dego. Cic. 6. Ver. Versabatur in Sicilia longo intervallo alter Phalaris. Idem pro Mil. In quibus propter insanas subitū tuctiones, facile mille hominum versabantur. Versari in suo munere, est suo munere fungi. Cic. de Fato: Non enim credo nullo præcepto cæteros artifices versari in suo munere. Versari ante oculos. [*Essere, dimorare,*] Cic. ad Tere. Nam mihi ante oculos dies, noctesque versatis. Quin. li. 2. c. 16. Versatur circa res omnes Rhetorice. Idem in procem. lib. 2. Præclarissimè in consilijs, ac administratione Reip. versari. Pli. Epist. 55. In hoc vno errore versatur. Cice. 3. Tuscu. In summa inanitate versatur. Terent. in And. Nescis quantis in malis verser miser. Cic. 4. Ver. Vos illud vellem recordari, istius nequitiam, & iniquitatem, tum in ore vulgi, atque in communibus proverbijs esse uersatam.

VERSORIAM capere, [*Tornare indietro,*] ἀναχωρεῖν. pro retrorsum conuerti. Plau. Trin. Cape versoriam, recipe te ad herum.

VERSVRA, æ, στροφή. a verto, is, idem quod conuersio. Var. libr. 1. de re rust. c. 36. Ex q̄busdā foliis, pp eorum versuram, quod sit anni tps, dici possit. Item versura dr̄ locus, ad quem cum quis peruenerit, reuertitur, vt cum boues in arando post peractum legitimum sulcum circumaguntur, vertunturq. Col. l. 2. c. 2. Cum ventum erit ad versuram in priorem partem iugum propellat. Idem de Arb. 19. Item Versura, quam Græci καμπὴν vocant, flexus ipse angulorū in ædificijs, & parietibus exterior, in qua significatione aliquoties vtitur hac voce Vitruuius. Versura ité dr̄ mutatio creditoris, & ęris alieni pari, aut maiori fœnore pl̄olutio. μετάλλαγὴ τοῦ δανείου. Vnde versuram facere dr̄ur. τοκοῦσθαι λαμβάνειν. qui pecuniam fœnori accipiunt, vt aliud æs alienum dissoluant, vnde & versura nomen inuenit, teste Festo, quod hoc nihil aliud sit, quā uertere creditorum. Versuram facere (inquit Donatus) est ęs alienum ex ære alieno soluere. Hoc fit, quando æs alienum nobis conflatum fuerit, nec nobis tantum pecuniarum sit, ut id dissoluere liceat, ubi autē dissoluendi tempus aduenerit, mutamus creditorem, ab altero. s. vsurarium æs accipientes, quod alteri reddamus. Ci. pro Cæl. Nulli sumptus, nulla iactura, nulla versura. Hinc versuram, siue vorsuram soluere, dicimus eos, qui ita se præsentibus explicant incōmodis, vt alijs grauioribus impediantur. Ter. in Phor. Versuram solues Geta. Id est, debitas tandem pœnas dabis etiam cum fœnore, vt ij, qui vt syngraphā vnam dissoluant, pecuniam mutuam maiori fœnore iterum accipiunt.

VERSVS, sa, sum, part. a uerto, o. 1. 2. [*Volto, voltato.* הפוך haphuch חרפך nehephach. Ge. Gekehrt, widerumb gewendet. *Gal. Renuolte, tourne, uire. His. Buelto, trastornado*] ἐστραμμένος. i. conuersus. Vir. 4. Geo. Dū grauis aut hos, Aut hos uersa fuga victor dare terga coegit. Idē 3. Georg. Versaq. in obnixos vrgentur cornua vasto Cum gemitu. Interdum idē qd mutatus, [*Mutato,*] vt Risus uersus est in luctū. Cic. p Rosc Amer. Videte nunc q̄ uersa, & mutata in peiorem partem sint omnia. Tac. li. 1. Verso ciuitatis statu. Hoc est mutato. Ou. Epi. 3. At si versus amor tuas est in tędia nostri. Vir. 1. Georg. Quippe vbi fas versum atq. nefas. Aliqn̄ p propenso. [*Inclinato.*] Liu. li. 34. Totus in Persea versus pater: Hoc est, omni beneuolentia in Perseum translata. Et sicuti dicimus, Suspensus animi, ita & Versus animi, tuncq. nomen est. Tac. Versus animi modo numen paueſcere, modo minis aduersantis populi terreri. Est & Versus a verrendo. Virg. 10. Aen. Spumant vada marmore uerso.

VERSVS, us, m. 4. [*Verso.* G. Ein verss, spruch mit gevvissen vnd ab gemessnen sylben. *Gal. Vn vers, vne ligne, une rengee. His. Verso,*] ἔπος, στίχος. idem qd carmen: ita dictum a verrendo, qd anteq̄ legitimos accipiat numeros, modo hoc, modo illo mō uertatur. Cic. pro Archia; Si quis minorem fructum gloriæ putat ex Græcis uersib. percipi quam ex Latinis, vehementer errat. Facere versus. Cic. 6. Ver. Versus in istius cupiditatem facti. Scribere versus. Idem 2. Ver. De qua muliere versus plurimi supra tribunal scribebantur. Fundere uersus, Cic. 3. de Orat. Solitus est versus hexametros fundere ex tempore. Versus in agricultura quid notet, explanat Var. li. 1. de re rust. ca. 10. his uerbis: In Hispania vltiore metiuntur iugis, in Campania versibus, in agro Latino iugeris. Iugerum uocant, quod iuncti boues uno die exarare possunt. Versum, dicunt centum pedes quoquo uersum quadratum. Iugerum, quod quadratum duos actus habet. Ponitur aliquando uersus pro eo quod vulgo Linea vocatur. Plin. Epist. lib. 4. Non paginas tantum epistolę, sed etiam versus, syllabasq. numerato. Interdum Versus significat ordinem, seu tractum. Vir 4. Geo. Ille etiam seras in uersum distulit vlmos. Idem 5. Aen. Triplici pubes quam Dardana versu Impellunt: id est, triplici ordine. Interdum cantum. Plin. lib. 10. ca. 29. Luscinię versum, quem imitentur, accipiunt. Diminutiuum Versiculus. στιχίδιον. quod modo significat breuę, vel humile carmen. Mar. 5. Versiculos recites ut Ligurine tuos. Modo breues scripturę (ut ita dicam) lineæ. Cic. ad Brutum, lib. 13. Tribusne versiculis Brutus ad me? Hinc Versifico, as, versus facio. ἐποποιέω. Quin. lib. 9. cap. 4. Versificandi genus est, omnibus sermonibus vnam legem dare. Versificatio. ἐποποιία. versificandi actus. Ibidem cap. 2. Versificator, oris. [*Versificatore,*] ἐποποιός. versuum scriptor. Idem lib. 19. c. 1. † Versificus adiect. Solin.]

VERSVS, [*Verso.* אל el, על hal. G. Gegen.] πρός. præpositio, accusatiuū requirit, & ferè semper postponitur. Pla. Ego portum uersus pergam, & perquiram, quem si non inuenero, domum uersus reuertar. Dicimus & Quoquo versus, quaqua uersus, vtroq. versus. i. in vnamquamq. partem, quocumq. p quamcumq. partem, in vtramque partem. Quandoq. loco accusatiui habet aduerbium; ut, Sursum versus. Cato. c. 156. Deorsum versus ibit. Cic. de Orat. Gradatim sursum uersus reditur.

VERSVTVS, a, um, o. 1. 2. [*Astuto, trincato, malitioso,* עירום harum. Ger. Gescheid, arglistig, geschvvand. *Gal. Vaillabre, caut, ruse. fin. His. Astuto en mala parte, malicioso,*] πανοῦργος, στροφώδης. astutus, callidus, qui modo hoc, modo illud, ut visum fuerit, simulat, & se in oēs vertit species. Pla. in Epid. Versutiores, quam rota figularis: Cic. 2. de Finib. Sed omnia callidè referentem ad vtilitatem, acutum, versutum, veteratorem. Idem 3. de Nat. Deo. Homo versutus & callidus. Interdum pro ingenioso, & prompto. Cice. 3. de Nat. Deo. Versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur. Pla. Sticho: Nec magis versutum, nec quo careat ægrius. Hinc Versutia, [*Astutia,*] calliditas, & malitia. Versutè, aduerb. [*Astutamente*] callidè, astutè. Cice. de Clar. Ora. Nihil subdolè, nihil versutè, quod ille non viderit. Versutiloquus, qui versutè loquitur. Cice. 3. de Ora. ex uetusto poeta: Versutiloquas malitias.

VERTAGVS, m. 2. [*Bracco.* G. Ein guter iaghund, vogelhund, der selbs hinaus lauff, vnd nuas er fahet heim tregt,] dicitur canis, sponte in venationem exiens. Mart. li. 14. Venator vertagus acer.

VERTEBRÆ, p. c. f. 1. siue Vertibula. σπόνδυλοι. spinæ ossa dr̄ur, in crassiores quosdam nodos conglobata, & in medio sui concaua, vt spinali medullæ transitum præbeant, firmissimis aūt vinculis colligata, quorum beneficio interiores nodi cohæresc unt. Harum munus est, vt corpori flectendi se, incuruandiq. præbeant facultatē, quod sine illis prorsus rigidum esset, & inflexibile. Pl. quoq. li. 11. c. 1. per quandam similitudinem in insectis vertebras appellat eas partes, quæ circa ipsam situ incisuram, corpori flexum præbent. Hinc Vertebratus, a, um, in vertebras conglobatum. Pl. li. 11. c. 37.

VERTERE solum, [*Mutar luogo,*] γῆν τρέπειν. dicebantur vrbe decedentes, siue ob decoctam creditoribus pecuniam, siue ob exilium. Liu. li. 3. Exilij gratia solum verterunt. Ci. pro Cæcin. Qui volunt subterfugere calamitatem, solum vertunt.

VERTEX, cis, m. 3. qui & Vortex στρόβιλος. a Verto, is, ꝓpriè ventus est contortus, ac rotatus. Ventus (auctore Sen. li. 5 Na. qq.) aliquo promontorio repercussus, atque in se volutatus, facit vorticem, qui circumactus, ac se ipse uertigine concitans. Vertigo uocat. Docet Qu. lib. 8. c. 2. Verticem esse contrariam in se aquam, vel quicquid aliud similiter vertitur. Vir. 1. Aen. Ingens a vertice pontus. Cic. 2. Tus. per translationem, Vertices dolorū dixit, pro doloribus circūagentib. præcordia. Nunc (inquit) dolorum anxiferi torquēt vertices. Inde propter flexum capillorum, pars summa capitis dicitur Vertex, siue quia ad occipitiū in decliue vertitur. [*Cima.*] κορυφή. Apul. in Dogmate Plat. Capitis verticem specta. Plin. lib. 11. c. 37.

Bubo

Binos hominum aliquib, vertices dat, cum ait, Vertices bini hominì tantum. Ab huius ſimilitudine, quod in montibus eminentiſſimum eſt, Vertex appellatur. Vir. 1. Aen. Geminiq. minantur In cælum ſcopuli, quorum ſub vertice latè Aequora tuta ſilent. Itẽ altiſſimæ partes cœli, quas Græci πόλους [*Polos*,] vocant, dicuntur Vertices, quod circa hos mundus rotetur. Virg. 1. Geor. Hic vertex nobis ſemper ſublimis. Ideò Cardines dicuntur a ſimilitudine eorum cardinum, circa quos valuæ voluuntur. Apud Vir. li. 2. Geor. Vertex pro Aquilone [*Aquilone*,] ponitur; Tẽpeſtas a verrice ſiluis incubuit. Vortices antiqui per litteram o, pronunciabant, teſte Quin. c. de Orthographia; primus Africanus per e, Vertices dixit. Hinc Verticoſus. Liu. lib. 1. Bel. Pun. Quidam verticoſo amni delati in hoſtes ab elephantis obtriti ſunt.

VERTICVLVM, li, n. 2. [*Cocco, fuſaiuolo,* בושׁוך ſchiſchor. G. Ein ſpindel wirtel] σφονδύλιον. inſtrumentum, quod fuſo adhibetur, vt facilius vertatur. Hinc Verticillum, li, & Verticillus, ma. gen. dim. Pl. lib. 37. c. 2. Verticilla, inſecti ſpecies, inquit Bud. A Verticillus deducitur Verticillatus. Celſ. lib. 8. Verticillatis ſcapularum oſſibus. Hoc etiam vertibulatum dici poteſt, & uertebratum, quoniã vertibulum, & vertebra pro ſpondylijs accipiuntur. Budæus.

VERTIGO, inis, f. 3. [*Vertigine,* שעשׁים hyhym. דרדלה tarhelah. Ger. Der ſchwindel. *Gal. Tournement, viroment de teſte. Hiſ. Vagnido.*] ἴλιγξ. morbus capitis, ex frigidis, & lentis humoribus ſurſum ex vẽtriculo commeantib. quo affecti, occaſione parua ſuccidũt. Dicta, quoniam ob oculos eorum vorticoſa quædam, & rotatilia circũagi videantur, Græci στρόφους. Pli. l. 67. c. 6. A conceptu decimo die dolores capitis, oculorum vertigines, tenebræque, Iuu. Sat. 6. Cum iam vertigine tectum Ambulat. Col. li. 7. c. 10. Febricitantium ſuã ſigna ſunt, cum vertigine correptæ concidunt.

VERTO, tis, ti, ſum, a. 3. Torqueo, muto, cõuerto. [*Volgere, voltare, mutare,* הפך haphach. G. Verkaeren. *Gal. Tourner, vironner. Hi. vaguidar*] τρέπω. a Vere dici putatur, qm̃ vere annus ĩcipit verti. Vir. 8. Aen. Gorgona defecto vertentem lumina collo. Ter. in Heaut. Retundã, regidã, ut quò ſe vertat neſciat. Interdũ transfero quippiam, de una in aliam linguam. [*Traduire*] μεταφράζω. Ci. 3. de Fi. Si ſic verterem Platonem, vt vetterunt noſtri poetæ fabulas. Vertere oĩa, eſt euertere. Ci. 1. Off. vt Callicratidas multa cum feciſſet egregiè, vertit ad extremum omnia. Aliquando eſt cõuertere [*Riuolgere*] Pl. li. 15. c. 4. Vſum olei ad luxuriam vertere Græci. Vertere ad ſe aliquid, eſt ſibi accipere. [*Tener per ſe*] Ci. 1. Ver. Ex illa pecunia magnam partem ad ſe vertit. Vertere agros, ſeu terram. i. ſubigere. [*Arare.*] Virg. 7. Aen. Et centũ terras vertebat aratris. Vertitur cauſa in hac re, [*Conſiſtere.*] id eſt, conſiſtit. Quin. li. 13. Significamus ſummam illam, in qua cauſa vertitur. Vertunt crateras ahenos, dixit Virg. 9. Aen. [*Potare,*] id eſt, epotant. Verte omnes te te in facies, dixit idem Virg. li. 12. i. transformes te in quaſcunq; ſpecies. Vertere ſe in formã alterius, [*Transformarſi, tranſuertirſi,*] eſt mentiri alterius formã, & ſimulatè ſe effingere. Vertere aliquem in fugã, eſt cogere, ut fugiat; Vertere omnium in ſe oculos, eſt facere vt omnium oculi in ſe conuertantur. Liu. li. 7. Cum omnium in ſe vertiſſet oculos. Quo me vertam neſcio, vel non habeo: locutio, qua rei alicuius grauitatem oſtendimus. Quoquò te verteris. [*Guardare,*] id eſt, in quãcunq. partem reſpexeris. Cic. 2. de Diu. Quoquo ſe verterint Stoici, iaceat omnis eorum neceſſe eſt ſolertia. Vertitur res in meo foco, [*Trattare,*]. i. de mea re agitur, aut quæ in me recaſura, ſiue ruitura eſt. Vertere ſententiam retrò. [*Mutar parere.*] eſt mutare ſniam. Vertere ſtylum in tabulis, eſt, inquit Budæus, ſcripta inducere, & delere, aut reuocare, quod ſcripſimus. Cic. 4. Ver. Vertit ſtylum in tabulis, quo facto cauſam oẽm vertit ſuam. Vertere terga, [*Fuggire*] eſt fugere. Vertere ſtultitiæ, eſt ſtultè factum eſſe interpretari. Vertere vitio, eſt dare vitio, criminari. Hor. 1. Ser. Sat. 6. Nec timuit ſibi ne vitio quis verteret. Vertere, aliqñ eſt verſuram facere. Pla. in Curc. Vel qui ipſi vertant, vel qui alij ſubuertendos præbeant. Ponitur aliquando pro conſidero, voluo, agito. [*Conſiderare*] ἐξετάζω. Liu. lib. 8. Cum omnium ſecundorum, aduerſorumq; cauſas vetterent. Verto, aliquando neutraliter, & abſolutè ponitur. Liu. lib. 13. Aliquandiù æquatus inter omnes terror fuit, paulatim totus vertere in plebẽm cæpit, id eſt. verti. Idem lib. 5. de Camillo aduerſus Gallos inuocato: Iam vertetat fortuna, id eſt, verſa erat fortuna. Benè vertere, pro benè euenire. [*Succedere bene.*] Virg. 9. Eclo. Hos illi (quod nec benè vertat) mittimus hœdos, Hoc eſt, vt malo omine hoc munus accipiat, inquit Seruius. Benè tibi vertat hæc res, pro vtinam res proſperè tibi ſuccedat Liu. 1. ab vrbe: Quod benè vertat, caſtra Albanorum Romanis caſtris iungere iubet. Sic malè vertere, eſt infeliciter ſuccedere. Ter. in Phorm. Quæ quidem res illi uertat malè. Res malè vertunt; hoc eſt, malè cedunt, malè habent. Plau. in Per. Malè res vertunt, quas agit, Aduerto, Animaduerto, Auerto, Cõuerto, Circũuerto, Diuerto, Euerto, Inuerto, Interuerto, Obuerto, Peruerto, Præuerto, Reuerto, Subuerto, ſuis locis.

VERTVMNVS, m. 2. Dei cuiuſdam nomen apud Romanos, in omnige nas ſeſe formas vertens: vnde & nomen accepit. Hic Pomonam Nymphã ſeitur adamaſſe, & ut eius ſaltẽ conſpectu frui liceret, in nullas non formas ſe transmutaſſe. Qua de re ĩde Ouid. lib. 4. Met. Acrõ in illud Hor. li. 2. Serm. Vertumnis, quotquot ſunt, natus iniquis. Vertumnum ait eſſe Deum humanarum cogitationũ præſidem, ideoq; multiformem fingi, & inconſtantem, quemadmodũ & illę uariæ ſunt, & mutabiles: iniquo autem Vertumno nato eſſe interpretatur, qui cogitationes ſuas regere nõ poſſunt. Tiberius Donatus Vortumnum dicendum exiſtimat, quemadmodũ & Portunum, quem idcirco coli arbitratu, ut res inſtitutæ, ad quem deſtinatæ ſunt finem perducantur. Sæpè. n. malè cedit, quod vel optimè eſt inſtitutum, vt gladius ille, qui reginæ dono datus fuit ab Anea, necis ipſi conſciſcendę fuit inſtrumentum. Nec deſunt, qui nde Vertumnum dictum putent, quod lacum Curtium in Tyberim auerterit. Quam opinionem tangit & Oui. li. 6. Faſt. Ci. in Ve. Qui à ligno Vertumni in circum maximum venit.

VERTVMNALIA, ſiue Vortumnalia, n. 2. Vertumni feſta, quæ fiebant menſe Octobri.

VERV, n. 4 [*Spedo, ſchidone.* G. Ein bratſpiſſ. *Gal. vn broche, vne beſſe. Hi. El aſſador, con que ſe haſſa la carne.*] indeclinabile nomen in ſu gul. num. In plur. Verua, ruum. ὀβελίσκος. inſtrumentum oblongum ex ferro, quo carnes ad ignem torrentur. Vir. 2. Geo. In verubus ast ſebimus exta columnis. Varro a verſando dictum exiſtimat, quod ad ignem verſetur. Ad huius ſimilitudinem telum item oblongũ, tenue, Verv dictum eſt. Vir. 7. Aen. Veruque Sabello.

VERVACTVM, n. 2. νίκητος, πάτη. ager vemo tẽpore ſemel prociſſus, deindeq; quieſcens vſque ad ſequentem autumnum, quo aratur. Vemactum dictum, quaſi vere actum. Pli. lib. 18. cap. 9.

VERVCVLVM, li, n. 2. [*Spedetto, ſpedo picciolo.* Ge. Ein bratſpiſslin, oder eyſen ſchaumſtengling.] ὀβελίσκος. inſtrumentum ferreum, quo metallorum expurgatores ſpumam eximunt à reliqua materia. Plin. lib. 33. c. 6.

VERVECEVS, a, um, o. 1. 2. [*De caſtrone*] ὁ τρέμυξος. G. Das einem ham mel gleich ſichet] ad ſimilitudinem veruecis factum, vt Statua veruecea, apud Plau. in Cap. pro ſeruo ſtupido, qui quam minimũ differat à veruece. Quo tamen in loco quidam legunt. Verbetea: nam Veruecea, Trochaici metri ratio non patitur. Supereſt. n. ſyllaba, niſi cea per ſynereſim contrahas.

VERVEX, veruecis, p. p. m. 3. [*Caſtrone, caſtrato* איל ail. Ge. Ein hammel] κριός. ab inuerſis teſticulis dicitur; eſt. n. mas inter oues, cui uerſi, ſiue adempti ſunt teſticuli: nam qui ad generandam ſobolẽ integer tenetur, Aries dicitur. Inde Veruecinus, na, num, ex veruece: Pl. Veruecinus adeps vtilis eſt.

VERVLANI, pop. Italiæ, Tuſculanis, & Veliterranis vicini. Pl. li 3. c. 5.

VERVS, a, um, adiect. o 1. 2. [*vero,* אמת neeman. Ge. warhafftig. *Gal. vray. Hiſ. verdadera, o iuſta*] ἀληθὴς. ſincerum, non falſum; à ve' particula, vt nonnulli putant, quæ vehementiam ſignificat: & Res, quaſi nõ verborum inanis ſonitus, ſed ſolida res. Ter. in And. Actũ eſt, ſiquidem hæc vera prædicat. Ci. 4. Acad. Quę iſta regula eſt veri, & falſi, ſi notionẽ veri, & falſi nullam hẽmus? Ou. 5. Triſt. Ele. 7. Nec procul à vero eſt, quod vel pulſauit amicũ, hoc eſt, verißimile eſt. Simile verò. Cic. ad Caſſiũ, li. 12. Id autem eo facilius credebatur, quia ſimile vero videbatur. Verius vero. Mar. li. 8. Vero verius ergo quid ſit, audi. Similitudo veri. Cice. de Vniuer. Benè agi putat, ſi ſimilitudinẽ veri cõſequatur. Verum mordax, id eſt, veritas libera, malè ſibi conſciorum aures offendens. Perſ. Sat. 1. Teneras mordaci rodere vero Auriculas. Aliquando verum accipitur pro bono, æquo, & iuſto, [*Buono, giuſto*] δίκαιον, ἀγαθὸν. Hor. lib. 1. Ep. Metiri ſe quemque ſuo modulo, ac pede verum eſt. Cice. pro Muræ. Cato negat verum eſſe, benevolentiam allici cibo. Aliquando ſumitur pro veridico [*Veritorio,*] ſicut contra Falſum pro fallace. ἀτυμιγόρος. Ter. in And. Sum verus. Verus color [*Proprio, naturale,*] id eſt, natiuus, non adulteratus. Ter. in Eun. Color verus, corpus ſolidum. Verus labor, quem quis per ſeipſum ſuſcipit, non qui ex aliorum virtute Imperatoribus adſcribi conuenit. Vir. 12. Aen. Diſce puer virtutem ex me, verumq; laborem. Verior, veriſſimus. Pli. lib. 12. c. 13. Quod verius, coſto vicinius eſſe debet. Cic. 4. Acad. Mihi tamen videtur eſſe veriſſima. Hinc Verè, aduer. [*Veramente, con verità.*] Ter. in Hea. Hoc ibi fit, vbi non verè viuitur. Cice. pro Roſc. Amer. Verè nihil potes dicere. Idem 3. Off. Honeſtum quod propriè verèq; dicitur, id ſapientibus eſt ſolis. Idem 4. Ver. Laudarem illam ciuitatem, id quod veriſſimè poſſe. Idem ad Att. lib. 5. Non ὑπερβολικῶς, ſed veriſſimè loquor. Hinc Veritas, atis, & Verimonia, ę.

VERVM, [*Ma, anzi più.* בין chi im. G. Aber, ſonder.] coniunctio, idẽ valens quod ſed. γε μήν, ἀλλ' ὅμως, πλὴν ἀλλά. Ci. pro Mur. Ea ſunt omnia non a natura, verum a magiſtro. Ci. 5. Phi. Expectabantur Gal. Ian. fortaſſe non rectè; verum prętermitta omittamus. Idem 3. Or. Verum hoc nihil ad me.

VERVMENIM [*Ma perciochè,*] ἀλλὰ γὰρ. ſed. n. Ter. in And.

VERVMENIMVERO, [*Ma nondimeno*] οὐ μὴν ἀλλὰ. ſed tamen. Cice. in Frumentaria.

VERVMTAMEN. [*Gal. Neanmoins, mais.* Nach, Nach. *Ma, nondimeno, mais. Hiſ. non dimeno.*] οὐ μὴν δὲ, ſed tamen. Cic. de Orato. Leue eſt, verumtamen vtile. Idẽ l. 1. Ep. Verumtamen ipſe me cõfirmo.

VERV-

VIRVTVM, ti, n. 2. haſtile, quod veru habet præfixum. ὀβελός. Hinc Luc. lib. 8. Pharioq. veruto. Nonius, Verutum eſt telum breue, & acutum. Cæſ. 5. Bel. Gal. Transfigitur ſcutum Puſioni, & verutò in baltheo defigitur. Liu. lib. 10. Quibus pleriſq; in ſcuta, pleriſq; verutis, in corpora ipſa fixis ſtetnitur cuneus. Hinc Verutus, a, um, adiectiuũ, veruto armatus. ὀβελοφόρος. Vir. 2. Ge. Volſcoſq. verutos.

VESANVS, a, um, p. p. o. 1. 2. [*Paʒzo, furioſo, bizarro, beſtiale.* בער bahar חולל holel, תזכל ibal משוגע meſchughghah. G. Vbel bey ſinnẽ, vñ ſinnig, vuuetrig. Gal. *Inſensé, hors du ſens.* Hiſ. *Loco, bono, quaſi ſin ſanidad*] παράφρων. vecors, crudelis, furioſus. Cicer. pro domo ſua: Hæc furioſa vis veſani Tribuni plebis. Ibidem; Homine veſano, furioſo. Virg. 9. Aen. Suadet. n. veſana fames. Cat. Epig. 95. Cum veſana meas torreret flamma medullas. A quo Veſania, vecordia. Pli. lib. 35. cap. 11.

VESANIO, is, n. 4. [*Impaʒzire.*] נבר nibhar, התעבע hiſchtahgegh. Gal. *Eſtre inſensé.* Hiſ. *Enloquecerſe,*] παραφρονία, μαίνομαι. inſanio, amens fiuo. Nonnunquam etiam ſæuio, ferocio, ἀγριαίνω, ἀγριοῦμαι. Catullus ad mare tranſtulit tempeſtate commotum. Deprenſa (inquit) natis in mari veſaniente vento.

VESCOR, ſceris, d. 3. [*Mangiare, uſar cibo.* אבל achal, לחם lacham. G. Eſſen. Gal. *Manger.* Hiſ. *Comer*] σιτοῦμαι, ἐδίω. cibo vtor, paſcor. Cice. de Nat. Deor. Dij nec eſcis, nec potionibus veſcuntur. Idem in Orat. Quæ in hominibus eſt tanta peruerſitas, vt inuentis frugibus glande veſcantur? Vir. 8. Aen. Veſcitur Aeneas, ſimul & Troiana iuuentus Perperni tergo bouis. Inuenitur ẽt conſtructum cũ accuſatiuo. Pl. li. 10. c. 48. Aues nonnullæ veſcuntur ea, quæ rapiunt pedibus. Veſci aura ætherea, [*Eſſer viuo,*] id, eſt, vita frui, viuere; nã quemadmodũ partes ſolidę animalis cibo, & potu; ita ſpiritus aere aluntur. Vir. 4. Aen. Quod ſi fata virum ſeruant, ſi veſcitur aura Aethetea. Quinque pro. video. [*Videre.*] Acci. in Athamante, apud Nonium: Priusquàm infans eſſes, tui oculi veſcuntur. Veſci ex manu hominis, eſt ex manu hominis eſcam capere. Pli. li. 9, c. 8.

VESCVS, a, um, o. 1. 2. [*Buon da mangiare.* G. Eſſig, gut zu eſſen. Ga. *Bon a manger, qui raſſaſie.* Hiſ. *Coſa que ſe come, o puede comer*] ἐδώδιμος. idem quod edulis, ſiue eſui aptus, a Ve augmentatiua particula, & nomine Eſca. Vnde Lucr. li. 5. Sálem veſcum, dixit. Itẽ Virg. 4. Geor. Veſcũ papauer, quod videlicet in cibis adhibeatur, & veſcas ſalicũ frondes, qm eſcis iumentorum ſunt accommodatæ. Rurſus Væſcum (ſic, n. ſcribendũ per æ, diphthong. auctore Gellio) ponitur pro paruo, & minuto. Vnde & apud Marſos lingua vernacula cum dicunt Maluam veſcam, intelligunt de ea, quam paruam dicunt. Ou. l. 1. Faſt. Quæ malè creuerunt, paruaq; veſca vocãt. Pli. lib. 7. cap. 20. Corpore veſcos eſſe, ſed eximijs vitib Et in hac ſignificatione, Ve eſt priuatiua particula. Habet. n. Væ, in compoſitione (vt lib. 5. c. 12. docet Gel.) duplicem ſignificationem; nam & augendæ rei, & minuendæ valet, quò accidit, vt vocabula, quib. particula iſta præponitur, quędam augmentum importent, vt Vehemens; quædam diminutionem, vt Vecors, Vegrandis: quædam ambigua ſint, cuiuſmodi eſt, Væſcus.

VÆSCVLI, m. 2. Ἀπαλοὶ καὶ χροιᾷ, μανίᾳ παρόμοιοι. homines graciles dicuntur, teſte Feſto, & male curati.

VESEVVS, p. p. m. 2. qui & Veſuuius, mons eſt Campaniæ, Neapolitanæ vicinus, agro habens mirę fertilitatis, præterquam in ſolo cacumine, vbi planitiem habet magnam, fructum omninò nullum ferentẽ, veteris incendij indicia oſtendentem: conſtat. n. ſæpius arſiſſe, nũquam tamen vehementius, quàm imperante Tito, quo tempore erumpens ex eo ignis, vicinas regiones latiſſimè populatus eſt, & Pl. Naturalis hiſtoriæ ſcriptorem, qui cognoſcendi cupiditate eò ſe contulerat, fumo flammiſq; enecauit: qua de re vide Epiſtolam Plinij Iunioris ad Cornelium Tacitum, quæ naturali hiſtoriæ eſt præfixa. Montis huius meminit. Virg. li. 7. Et vicina Veſeuo Oraria go. Fallitur autem Seruius, qui Veſeuum diuerſum eſſe putat a Veſuuio, atque illum quidem in Liguria, hunc in Campania ſitum eſſe. Conſtat. n. celeberrimorum ſcriptorum teſtimonijs, Liguſticum illum montem, Veſulum, non Veſeuum eſſe appellatum, de quo profectò non ſenſit Virg. qui non Ligures, ſed Campaniæ populos, qui Turno aduerſus Aeneam ſuppetias tulerant, ſuſcepemus enumerandos: Quid. n. imperitius à Poeta dici potuiſſet, quàm ſi Clanio fluuio, Atertis? Capuæ, reliquiſque Campaniæ locis repentè Liguriæ montem miſcuiſſet?

VESICA, cæ, f. 1. [*Veſica,* בראש nureab. G. Die blaſen, oder harnblaſen. Gal. *Veſſie.* Hiſ. *Vexiga*] κύστις, φύση, vrinæ receptaculum, Cic. 2. de Fin. Morbi nderant veſicæ. Ou. 3. Met. Cen ſpiritus oris. Tendere veſicam ſolet. Pli. lib. 11. c. 37. Veſica membrana conſtat, quę vulnerata cicatrice non ſolideſcit. Hor. 1. Ser. Sat. 8. Et diſſoluta ſonat quantum veſica pepedit.

VESICVLA, ę, f. 1. [*Veſichette.* G. Ein blaſelin] κύστις, φυσαλίς. diminut. a veſica, vt Veſicula feltis. κύστις χολὴ λυθεῖσα. quę in caua iecoris parte ſita bilem excipit. Gal. lib. 4 & 5 de Vſu partium. Veſiculę item in herbis quibuſdam dicuntur folliculi, quibus ſemen includitur. Cic. 2. de Diu.

VESPA, f. 1. [*Veſpa.* G. Ein weſpe. *Gal. Mouſche, ou veſpe, ou bourdon.* Hiſ. *Abiſpa.*] σφήξ. inſectum volucre, api ſimile, ita dictum, quod ve-

VES 464

ſperi muſcas venetur in cibum. Vide P. lib. 11. cap. 21.

VESPASIANVS, m. 2. decimus Romanorũ Imperator, multis inſignis virtutibus, ſed quas omnes vno auaritiæ crimine fędarit. T. Veſpaſianus, Flauij filius, & in Imperio ſucceſſor, fuit omnibus hominibus adeò carus, vt amor mundi, & delicię humani generis cognominaretur. Vide Tranquillum.

VESPER, ris, vel Veſperus, ri, m. 2. & 3. [*Vna ſtella coſi detta.* Ger Der Abendſtern,] ἕσπερος. vna errantium, ſtellarum, eadem cum Venere, medium inter Solis, & Mercurij ſphæras ſitum obtinens, ita dicta, quod Sole iam occiduo prima eminum ex ſtellis lucere veſperi conſpiciatur. Pl. lib. 2. cap. 9. Infra Solem ambigit ingens ſidus appellatum Veneris, altero meatu vagum, ipſiſq; cognominib. æmulum Solis, & Lunæ. Præueniens quippe, & ante matutinum exoriens, Luciferi nomen accipit, vt Soi alter, diem maturans. Contra ab Occaſu refulgens nuncupatur Veſper, vt promogans lucem, vicemq; Lunę reddens. Vir. 10. Eclo. Ite domum ſaturæ, venit Heſperus, ite capellæ. Sæpiſſimè tamen Veſper, & Veſperus accipiuntur pro extrema diei parte, qua ſtella hæc incipit apparere, quam & Græci ἑσπέραν vocant. [*Sera,* Stat. lib. 10. Theb. Sed Veſper opacis Lunare iam ducit equos. Cæſ. 2. Bel. Ciu. Magiſtris imperat nauium, vt primo veſpere omnes ſcaphas ad litos appulſas habeant. Cic. ad Att. lib. 12. Manè me in ſiluam abſtrudo denſam, & aſperam, & non exeo inde ante veſperum. Vir. 3. Geor. Solis ad occaſum cum frigidus aera Veſper Temperat. In eadem ſignificatione legitur & Veſpera, ræ, fem. ge. Plau. Curc. Si media nox eſt, ſiue eſt prima veſpera. Apparet Maronem ad paremiam alluſiſſe, cum ait, lib. 1. Geor. Denique quid ſerus veſper uehat. agens de prognoſticis occaſus. Liu. lib. 5. Deca. 5. In ſecundis rebus nihil in quemquam ſuperbè, ac violenter conſulere decet, cum quid veſper ferat incertum ſit. Sunt qui dicant Veſper etiam fœminini generis reperiri, ex lib. 1. Georg. Vir. Illic ſera rubens accẽdit lumina veſper. Vbi volunt aduerbium ſera, cohærere cum vocabulo Veſper, quod non eſt veriſimile, cum Veſper aliud adiunctum habeat adiectiuum Rubens. Et itaq; ſera adiectiuum, coniungendum cum ſubilantitio, lumina, vt hic ſit ſenſus, Illic rubẽs veſper accendit ſera lumina. Hinc Veſperi, [*Di ſera*] tempore veſpertino. Cic. ad Marium lib. 11. Epiſt. Cum in Tuſculanum veſperi veniſſem. Pro eodem legimus & Veſpere. Inuenitur etiam Veſper, ra, rum. Vide cum Veſperum dicimus neutro genere, intelligimur Tempus. Pl. lib. 18.

†VESPERALIS, le. o. 3. Solin. cap. 14. A veſperali plaga Dardani ſunt. Veſperalem plagam dixit pro occidentali.]

VESPERARE, [*Farſi ſera, annottarſi,* ערב heherib. Ger. Abend werden.] ἑσπερίζειν. eſt veſperum fieri. Gel. lib. 7. cap. 8. Iam veſperauerat.

VESPERASCIT, [*Farſi ſera.* ערבי heherib. Ger. Es wirt abend oder ſpat. Gal. *venir ſoir, le veſpre, ſe faire tard.* Hiſ. *Anochecer*] ἑσπερίζει. ſerum diei fit, in tertijs tantùm partionis. Ter. in Heaut. Veſperaſcit. Hinc Adueſperaſcit, Inueſperaſcit. Idem in And. Liu. li. 36.

VESPERNA, f. 1. [*Cena.* G. Ein abẽdmahl, nachtmahl] cęna apud veteres dicebatur; nam (vt Feſtus inquit) Cæna vocabatur, quod nunc eſt prandium. Veſperna, quam nunc Cænam appellamus: quod id conuiuium non niſi aduentante nocte inibant priſci.

VESPERTILIO, onis, m. 3. [*Nottola, pipiſtrello,* עטלף hatteleph. Ger. Ein flaedermauſſ. Gal. *Chauueſouris.* Hiſ. *Murciegago,*] νυκτερίς. incertæ naturæ: eſt enim mediæ cuiuſdam inter auem, & murẽ ſpeciei, vt mus alatus dici poſſit. Volat. n. pinnatis alis, ſed inter volucres non eſt habendus, quod pedibus graditur, pulloſq; parit, non oua, quos & lacte nutrit. Dictus Veſpertilio, quod veſperè ſe ad volatum proferat. Varro: Factus ſum veſpertilio, neq; in mutib. plenè, neq; in volucribus ſum. Vide Pli. l. 10. c. 61. Veſpertiliones etiã dicũtur debitores, qui ære alieno obruti interdiu domi delitescũt metu creditorum, noctu tantùm prodeũtes. Alciatus in libris priorib. Parergon.

VESPERTINVS, na, num, [*Di ſera.* G. Des abends] ἑσπερινός. adiectiuũ à Veſpere deductum, vt Tempus veſpertinum. Cic. de Nat. Deo. Tum veſpertinis temporibus delitescendo, tum matutinis rurſum ſe aperiendo. Veſpertinæ litteræ dicuntur, quæ veſperi ſcriptæ, aut redditæ ſunt. Cic. ad Att. li. 13. Antemeridianis tuis litteris heri ſtatim reſcripſi, nunc reſpondebo veſpertinis. Hor. 1. Ep. 6. Veſpertinus pete tectum.

VESPERVGO, inis, ἑσπερος. ſtella eſt eadem, quæ & Veſper, & Heſperus, Lucifer, & Venus dicitur. Plau. in Amph.

VESPILLO, onis, m. 3. [*Sotterratore.* Ge. Ein Todtẽgraber, der die abgeſtorbnen zu abend auff den heuſeren treyt] ἑσπερόσε. vilis quidam funerum funerator, ita dictus, quod veſpertino tempore mortuos efferre ſolerent, qui funebri pompa propter inopiam non poterant efferri. Vnde & Funera à funalibus dici autumat Donatus, quia noctu efferebantur, ob ſacrorum celebrationem diurnam. Mart. lib. 2. Veſpillo Diaulus.

VESTA, f. 1. *Iſis.* Saturni filia ex Ope, quæ & pro terra quandoq; ſumitur, eo, quod rebus oĩbus terra veſtiatur, ſeu quia vi ſua ſtet. Ouid. li. 6. Faſt. Stat vi terra ſua, vi ſtando Veſta vocatur. Nec deſunt, qui

ἀπὸ τῆς ἑστίας, nomen hoc deductum velint, aspiratione in u, consonantē mutata: vt, Venetus, pro Henetus, Velia, pro Helia: Cui sententiæ subscribit & Cic. li. 1. de Natu. Deor. Vestæ (inquit) nomen sumptum est a Græcis. Ea est enim quæ ab illis ἑστία dr, visq. eius ad aras, & focos pertinet. Interdum ponitur pro igne. [*Fuoco,*] Ouid. 6. Fast. Nec tu aliud Vestam, q̄ viuam intellige flammā. Iure igitur virgo, quæ semina nulla remittit. Veteres aūt duas esse Vestas affirmabant, vnam Saturni matrem, alteram eius filiam, de qua Ou. 7. Fast. Ex Ope Iunonē memorat, Ceteremq. creatas Semine Saturni, tertia Vesta fuit. Confundunt tñ has poetæ, alteram pro altera ponentes. Id tñ obseruandum est, cum Vestam pro terra accipiūt, de matre Saturni id esse intelligendum; qñ virginem nomināt, de filia eius esse intelligendum, quam ignem esse voluere. Hanc vnā ex Dijs Penatibus esse volunt, quos Aeneas ī Italiam aduexit. [Vir. lib. 2. Æn. Vestamque potentem, Æternumque adytis effert penetralibus ignem. Cui sententiæ non obscurè astipulatur & Liu. cum Vestæ sacra vetustissima esse asserit, & ab Albanis accepta; a Numa aūtem Pompilio primum Romæ instituta. Primus enim ille sacerdotes ei sacrauit, stipendioque publico donauit, perpetuaque virginitate, alijsque cæremonijs venerabiliores effecit. Harum potissima cura erat, vt ignem perpetuum conseruarent: qui si forte p negligentiam fuisset extinctus, nequaquam alio ex igne reparare fas erat, sed accēsa per fomites ex sole flamma, purus, & cælestis ignis eliciebatur. Porro virgo vestalis legebatur intra annum sextū suæ ætatis, & decimum; & triginta annos oportebat eam manere virginem, postea nubere licebat. Quod si interim forte stuprum commisisset, viua defodiebatur.

VESTALES, f. 3. virgines. ἑστιάδες. quæ Vestę sacris perpetuique ignis custodiæ erant dicatę, a Numa Pompilio primum institutę, vt est auctor Liu. li. 1. ab vrbe. Cice. 3. de Leg. Virgines Vestales in vrbe custodiunto ignem foci publici sempiternum.

VESTER, a, um, o. 1. 2. [*Vostro.* G. Euwer. *Gal. Vostre. Hi. Cosa vuestra*] ὑμέτερος. quod ad vos attinet. Vir. 3. Ecl. Pierides vitulam lectori pascite vestro. Hinc Vestras, tis, qui ex vestra regione ē aut patria.

VESTIARIVM, arij, n. 2. ἱματιοθήκη, ἱματιοφυλάκιον. locus in quo vestes vel seruantur, vel venduntur. Pli. l. 13. ca. 8. Aliquando vestiarij nomine vestitus intelligitur. Col. lib. 2. 8.

VESTIARIVS, m. 2. qui vestiario præest, aut vestes vendit. Aliquando adiectiuum, vt Vestiaria sacra, apud Cat. 11.

VESTIBVLVM, buli, n. 2. πρόθυρον. locus erat ante ædium ianuam, inter ędes ipsas, & viā relictus, eum in vsum, vt qui ædium dñm salutatum venissent, neq. in via starent, neq. in ipsius essent ædibus. Plau. in Most. Viden' vestibuluin ante edeis hoc, & ambulacrum cuiusmodi sit? dicta vestibula, a ve & stando, quod multum in ijs staretur: nam qui domos amplas antiquitus faciebant, locum ante ianuam relinquebant, qui inter fores domus, & viam medius esset in eo loco, qui dñm eius domus salutatum venerāt, priusq̄ admitterent, consistebant. A qua statione, & quasi constabulationib. vestibula appellata sunt spatia, in quib. multum stat et ab aduenientib. priusq̄ intromitterent in domum. Alij vestibulum a ve priuato deduci volunt, referentes non ad eos, qui aduenient, sed ad eos qui in domo commanent, qm̄ illic nunquam consistunt, sed solus transitus cā ad hunc locum veniunt exeundo, seu redeundo, vt sit vestibulum, non stabulum, sicut vesanus, non sanus. Pót etiam dici vestibulum prima pars ianuę, quod ianuam vestiat, vel (vt Ouid) a Vesta, quod ea potissimum pars in ædificio sit Vestę consecrata, sicut culina dijs penatibus; & maceries, quę ambit domum, Herceo Ioui: singula enim domus sacrata sunt dijs. Ex hac opinione nata olim consuetudo, vt nouam nuptam mariti domum ingredientem, nefas putaret limen pedibus cōtingere. Ou. li. 6. Fast. Hinc quoque vestibulum dici reor vnde precamur, Quam famur Vestam, quæ loca prima tenet. Vide Gel. lib. 16. c. 5.

VESTICEPS, m. 2. ὁ ἐπιών. pubes, qui annos pubertatis iam attigit, quique malas habet lanugine vestitas. Gel. lib. 5. cap. 19.

VESTIGIVM, gij, n. 2. Relatiue signum, monumentum, [*Vestigio, pedada,* עִקְבָה hikkebah, מִדְרָךְ midrach. Germa. Ein fustrit, fusstapff. *Ga. Vestige, pás ou trace la marque du pie. Hisp. El rastro, o la posada,*] ἴχνος, σίβος. pedis impressio, id est, signū, quod a pede relinquitur. Vir. 4. Geor. Et gradiens ima verrit vestigia cauda. Ponitur quandoq. proxima parte pedis. Idem lib. 5. Æn. Vestigia prima Alba pedis. Per translationem ponitur ꝓ quocūq. rei gestæ indicio, seu signo. [*Segno, indicio.*] Cic. ꝓ Fonteio: Vnæ tabulę proferantur, in quibus vestigium sit aliquod, quod significet pecuniam Fonteio datā. Vir. 4. Eclo. Priscę vestigia fraudis. Omnibus vestigijs īdagare aliquid, est vbiq. quærere, & diligenter. Fallere vestigium, de loco lubrico dr. Ponere vestigia leuiter, est ita ꝓgredi, vt vix vestigia appareant. Dicimus quoque insistere in vestigio, Imprimere vestigium, Facere vestigia ī aliquo loco. Vestigium corporis, est ipsius corporis impressio. Vestigium equi, dicitur aliquando ipsius equi ferrea solea. Plin. lib. 38. cap. 30.

VESTIGO, gas, p. p. a. 1. [*Cercare, inuestigare,* לָבַשׁ chaphas חָקַר chakar, G. Dē gesput nachsuchen. *Gal. Tracer, cercher diligemment. Hi. Buscar, pol rastro o posadas.*] ἰχνεύω. quæro, quasi vestigia indago, a vestigijs tanquam indicijs dictum. Cic. l. 1. de Orat. Ipsa tractatio, & quæstio quotidie ex se gignit aliquid, quod cum desidiosa delectatione vestiges. Vir. 7. Aen, Vbi mœnia gentis Vestigemus. Ci. 2. de Orat. Causas rerum vestigamus. Virg. 6. Aen. Ergo alte vestiga oculis, & ritè repertum Carpe manu. Inuestigo, & Peruestigo, suis locis. Hinc Vestigator, verbale, [*Cacciatore,*] ἰχνευτής. i. venator, a vestigijs ferarum dictus, vt auctor est Var. 4. de lin. Lat. Col. lib. 9. c. 8. A vestigatore præparato vase recordatur.

VESTINI, m. 2. οἱ Οὐέστινοι. populi Italiæ inter Picenos, Sabinosque. Pli. lib. 3. c. 5. & 13. Apud hos olim laudatissimi fiebant casei. Mar. lib. 13. Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

VESTIO, stis, iui, itum. [*Vestire,* לָבַשׁ labasch. G. Kleiden. *Gal. Vestir.* *Vestir.*] ἱματίζω. veste induo. Pla. in Cas. Vir te vestiat, tu virum despolies. Ci. pro Sex. Ros. Quasi vero nescias hunc ali, & vestiri Cælia. Transfertur & ad alia, gaudetq. ferè ablatiuo eius rei, qua quis vestitur. [*Coprire.*] Cice. 2. de Nat. Deor. Oculos membrana tenuissimis vestiuit, & sepsit; vestiuit. i. operuit, muniuit, velauit. Col. lib. 4. transtulit ad arbores, vbi se frondibus vestierunt. Vestire agrum vineis, apud eundem lib. 3. ca. 1. Vestire gramine rpa, apud eundem, lib. 8. c. 5. Vestiri montes siluis apud Liu. lib. 2. & l. Mac. Vestire parietes tabulis. Ci. 6. Verr. Vestiri pilo. Pl. li. 9. c. 13. Vestita florib. terra, arboribusque apud Ci. 2. de Natu. Deo. Pli. in Epi. 17. li. 2. Conuestio, Circumuestio, Superuestio, suis locis.

VESTIMENTVM, ti, n. 2. [*Vestimento,* לְבוּשׁ lebusch בֶּגֶד beghed. Ge. Ein Kleid. *Gal. Vestiment, habillement. Hisp. Vestidura,*] ἱμάτιον. vestis. Vlp. l. vestimentum, ff. de aur. & arg. leg. *Vestimentum.* i. quod detextum est, etsi diffectum non est. Ci. pro Mil. Calceos, & vestimenta mutauit. Horat. 1. epi. 18. Vestimenta dabat pretiosa.

VESTIS, hūius, vestis, f. 3. [*Vesta.* לְבוּשׁ lebusch, beghedh, שִׂמְלָה simlah שַׂלְמָה salmah, G. Ein Kleid. *Gal. estiment, habillement. H. Vestidura*] ἱμάτιον. a velando, quod corpus velet: seu a vellere, quod est vniuersę ouis lana. Et est generale nomen, quoduis significans vestimentum tam virile, quam muliebre, quo cōtinentur omnia lanea, linea, serica, bombycina, quæ induendi, pręcingendi, tegendi, amiciendi, insternendi, accubandiq. cā apparata sunt, & quæ accessionis iure cedunt, cuiusmodi sunt insitæ, picturæ, clauiq. quæ vestibus insuuntur. Cic. 7. Ver. Illi ad deprecandum periculum proferebant alij purpuram Tyriam, thus alij, atque odores, vestemque lineam. Quin. lib. 11. cap. 1. Monilia, & margaritę, vestis, ornamenta fœminarum. Virg. 9. Aen. Diues equum, diues pictai, vestis, & auri. Cic. 2. Phil. Pretiosa vestis multa, & lauta supellex. Vestis pro Barba [*Barba*] Virgil. lib. 7 Aen. Aurea Cæsaries ollis, atque aurea vestis. Vbi Seruius, Vestis, hoc est, Barba; vnde contra Inuestes dicimus imberbes: Vnde est: Tunc mihi prima genas vestibat flore iuuenta. Luc. lib. 5. Impubem molli pubescere veste, hoc est, lanugine, seu prima barba.

T. M. Vestis. Quibusdam nationibus sua cuiq. propria vestis est, vt Parthis Sarabaræ, Gallis lineę, Germanis rhenones, Hispanis striges, Sardis mastrucę. Sarabarę sunt fluxa ac sinuosa vestimenta, de quibus legitur in Daniele: Et sarabarę eorum non sunt immutatę, & Publius; Vt quid ergo in ventre tuo Parthi sarabara suspenderunt? Apud quosdam autem sarabara nuncupantur capitū quædā segmina, qualia videmus in capite magorū picta. Linea sagā quadra, & mollia sunt, de quibus Plautus: Linea cooperta est textrina Gallica. Rhenones sunt velamina humerorum, & pectoris, vsque ad vmbilicum, atq. intortis villis adeo hispida, vt imbres respuant, quas vulgo reptos vocant, eo quod longitudo villorum quasi reptet, de quibus Sallustius: Germani intectum rhenonibus corpus tegunt. Dicti aūtē rhenones a Rheno Germaniæ flumine, vbi his frequenter vtuntur. Mastruca vestis Sardica, ex pellibus ferarum, de qua Cic. pro Scauro; Quem purpura Regalis non commouit cum Sardorum mastruca maduit. Mastruca autem dicta, quasi monstruosa, eo quod qui ea induuntur, quasi in ferarum habitum transformantur. Dignoscuntur & gentes ita habitu, sicut & lingua discordes. Persæ brachia, & crura linamentis, caput thiara tegūt; eminent apicibus fastigiatis Alani; horrent & malis tectis latrantibus linguis Scoti; sagati sunt Alemani: linterati Indi, gemmati Persæ, sericati Seres, pharetrati Armeni. Nonnullæ etiam gētes non solum in vestibus, sed in corpore aliqua sibi propria quasi insignia vendicant, vt videmus Cirros Germanorum, gianos, & cinnabas Gothorum, stigmata Britonum; circumcidunt quoque Iudæi præputia, pertundunt Arabes aures, flauent capitibus intextis Getæ, nitent Albani albentibus crinibus. Mauros habet tetra nox corporum, Gallos candida cutis: sine equis inertes extant Alani. Isidor. de etymologijs.

VESTISPICVS, ci, m. 3. & Vestispica, ę, p. c. [*guarda vestio.* G. Einer oder eine so zu denn Kleideren luget, vnd die verwaret.] ἱματιοφύλαξ. seruus, siue ancilla custodiens vestes, quod diligenter uestes inspiciat. Plaut. in Trin. Afran. Non insciam ancillulam vespere, & vestispicam.

VESTITISSIMVS, m. 2. optimè uestitus. Col. lib. 7. c. 3.

† VESTITOR, ris, m. 3. *d* ιματιεύς. qui facit uestes, sartor. Lamprid. Dignitates acciperent fullones & uestitores.]

VESTITVS,tus,m.4.veſtimentũ,ornatus.[*Veſtimento*,לבוש lebuſch, בגד beghedh.G.kleidũg.]ἐσθής.veſtimentum,ſiue veſtis.Pl.l.8.c. 22.Veſtitu in quercu ſuſpenſo tranare.Ci.1.de Nat.Deo.Ornatu, ætate,veſtitu.Orationis veſtitus.Ci.de Clar.Orat.Cõcinnitas illa crebritaſq. ſententiarum priſtina manebat, ſed eo veſtitu orationis ornata non erat.Montium veſtitus denſiſſimi.Cic.1.de Natu. Deor.Ripatum ueſtitus viridiſſimi.& ad Att.lib.1.

VESVLVS,βίουλος. p.c.m.2.mons Liguriæ iuxta Alpes, inter cæteros clariſſimus,ex cuius radicibus Padus erumpit,teſte Pl.li.5.cap.16. Vir.10.Aen.Ac velut ille canum morſu de montibus altis Actus aper,multos Veſulus quos pinifer annos Defendit.

VESVVIVS,m.2.qui & Veſeuus,mons eſt Cãpaniæ,nõ procul a Nola, crebris incẽdijs,& Plinij morte nobilitatus.Mar.li.4.Hic eſt Pãpineis uiridis Veſuui' umbris.Vide de hoc plura ĩ dictione Veſeu'.

VETER,veteris,p.c.adiect.trium generum.3.[*Vecchio*,ישן iaſchen. עתוק hattik,זקן zaken,ישיש iaſchiſch.קדמון Ladhmõ.G.Alt.] γηραιός,παλαιός.ſenex,ueteſtus.Ennius;Cũ Vetere occubuit Priamus ſub Marte Pelaſgo. Hinc Veterior,& ueterrimus.Pla.in Bac. Senem illum ego tibi dedo ueteriorem,lepidè vt lenitum reddas. Treb.Ci.Pro noſtro veterrimo,ueriſſimoque amore.Virg.2.Aen. Ingens ara fuit, iuxtaque veterrima laurus. Tacit.li.5.Arſacen liberorum ſuorum ueterrimum impoſuit, ideſt, maximam natu. Cic.de Amic. Veterrima quæque(vt ea vina,quæ uetuſtatem ferunt(eſſe debent ſuauiſſima.

VETERAMENTARIVS ſutor,m.2.[*Scorpolino*.Ge.Ein ſchuchbletzer.] calcearius,qui ueteres calceos reficit.Eaque forma dicitur Veteramentarius, qua ab armento Armentarius,a ferramento Ferramẽtarius.Suet.in Vitel.Caſſius Seuerus,nec minus alij,eundem & ſutorem ueteramentarium prodiderunt.

VETERANVS,a,um,o.1.2.[*Veterano,vecchio,parttico*,עתיק hatak.Ge. Alt.G.*Ancien.nif.Vieio,anciano*,] παλαιός.idem ſignificat,quod uetus.Liu.lib.Bel.rum.Penum hoſtem ueteranum trium & viginti annorum militia duriſſima,inter Hiſpanas genter ſemper victorem vnde ueterana mancipia,quæ a nouitijs diſtinguuntur.Veterana, quæ anno continuo ſeruierunt, vt ait Martianus, de Publican.& vectigalibus.Veterani milites,qui multis annis ſtipendia fecerunt,& diuturno vſu in re militari ſunt exercitati.Budæus in li. de Aſſe ex auctoritate Taciti, oſtẽdit eos propriè dictos eſſe veteranos, qui ſtipendia quidem legitima confecerant, adhuc tamen ſub uexillo continebantur;quoad militiæ præmia,coloniaſque acciperent, ab omni interim onere immunes, prꝛterquam propulſandi hoſtis.Stipendiorum autem legitimorum tempus non ſemper idem fuit. Conſtat enim quoſdam tricena, alios quadragena impleſſe ſtipendia.Sub initium autem principatus Tiberij,ſuborta hoc nomine ſeditione in caſtris Pãnonicis,placuit poſt ſena denã ſtipendia milites ex authorari,quatuorq.poſt annos,antequam miſſionem adipiſcerentur,ſub vexillis retineri,indulgentiore militiæ genere,quo tempore Veterani dicebantur.Cic.2.Tuſcu.Ergo hæc ueteranus miles facere poterit,doctus vir,ſapiens facere,non poterit?Ceſ.li.1.Bel.Gal.Ipſe interim in colle medio triplice aciẽ inſtruxit legionum quattuor ueteranorũ.Luc.li.1. Quæ ſedes erit emeritis?quę rura dabuntur? Quæ noſter veteranus aret ? Cicc.3. Phili.Comparare firmiſſimum exercitum inuicto genere veteranorum militum.Veteranum pecus.Col.lib.6.cap.2.Verum iſta ſic agenda præcipimus,ſi veteranum pecus non aderit. Veteranæ vires,dicuntur veteres,& antiquæ.Col.lib.3.cap.16.Deinde eam uelunt veteranam uitem totam exputare, & ad unam materiam firmiſſimam redigere.

VETERASCO,n.3.[*Inuecchiarſi*,עתק hathak בלה balah.G.Alten,alt vverdẽ.*Gal.Enuiellir.Hiſ.Enuieiecerſe*,] παλαιόομαι.Vetus fio,uetuſtatem contraho,quod & Vetuſteſcere dicimus.Colum.li. 2.c.14. Aptior tamen ſurculis hominis urina, quam ſex menſibus paſſus fueris veteraſcere.

VETERATOR,toris,m.3.[*Aſtuto*,ערום harum.G.Eĩ alter ſchalck,der alzeit argliſtig gevveſen iſt, und noch darinn beharret.G.*Fin,eau teleux,& ruſé de long temps.Hiſp.Aſtuto,malicioſo,enganoſo,enuecido en ſu arte.*] παλαίστρατος.homo ueteris aſtutiæ,ut inquit Donatus,& in omni re callidus,a multarum rerum gerendarum vetuſtate. Ter.in Hea.Idem iſtuc mihi uenit in mentem.C. Veterator. Tere.And.Quid hic vult veterator ſibi? Veterator,inquit Budæus eſt,qui diuturna ac multiplici,& ſæpe commutata ſeruitute aſtutus,& vafer euaſit,quę genus ſeruorum olim minori erat in pretio quam nouitiorum.Vnde ab Ædilibus præceptum erat,referente Vlpiano,ne ueterator pro nouitio ueniret. Veterator,& ad liberos homines tranſfertur,pro eo,qui quauis re, quouisve inſtituto aſtutia,& ſolertia plurimum pollet.Ci.li.2.de Fin.Acutum,verſutum,ueteratorem,facilè ut excogitet,qũo occultè ſine teſte, ſine ullo conſcio fallat Gel.l.3.c.1.Videbatur eſſe in litteris veterator. Veterator aduocatus dici hodie poteſt,qui diu ac multum in foro uerſatus,omnes litium trahendarum anfractus,omnes ambagioſas fugirandi ludificationes,omnes prehenſiones, nexuſq. lubrici litium certaminis,qui in ancipiti forenſiũ ſalebrarum Marte bel-

liſime inſidias diſponere,atq. etiam prouidere nouit: ſed is,ꝓpriè (vt vno uerbo abſoluam)qui eam ſe artem ſcire, atq. exercere profitetur,qua cauſa inferior,ſuperior euadere, uel reclamante aquo bonoque,poſſit.

VETERATORIVS,a,umo.1.2.[*Aſtuto*,ערום harum.G.Argliſtig,uvollang geubtes betrugs.G.*Cauteleux,fin,ruſé Hiſp.Enganador-aſtuto*]παλαιστρατικός.ſubdolus,impoſtorius,vafer,aſtutus.Cic.Verr. Nihil ab iſto rectũ,nihil ueteratorium expectaueris,omnia aperta, omnia perſpicua reperientur.Hinc Veteratoriè,aduer.[*Aſturamente*] aſtutè,callidè,malitioſè.Ci.in Or.Ille enim ſummiſſus, quod acutè & ueteratoriè dicit,&c.

VETERATRIX,ueteratricis,f.3.[*Aſtuta*,ערומה harummah]παλαιστρατικός,ή.fœmina in aſtutijs,& fraudibus exercitatiſſima.

VETERINVS,na,num,o.1.2.[*Di vettura*.Ger. Laſtbare thier, ſo mann braucht allerley arbeit zu tragen.]ad iect.ut, Veterina animalia, ζῶα φορτοφόρα.dicuntur ad uecturam idonea,quæ aliquid uehere possunt, ita dicta quaſi Venterina,teſte Feſto,quod ad ventrem onus religatum gerant,uel potius a uehendo,quaſi Vecterina.Plin. lib.11.cap.46.Vngulæ ueterino tantum generi renaſcuntur. Legitur & Veterinum ſubſtantiuè,pro animali ueterino, hoc eſt, uetus & uræ idoneo.ζῶον φορτηγικόν.Plin.lib.37.Aetas ueterinorum dentibus indicatur.

VETERINARIVS,rij,m.2.[*Vetturiero*.G.Einer der laſtbare thier erhalter,oder fuehret,ein ſeumer,mauleſeltreiber.]κτηνίατρος.qui ueterinorum curam gerit, & veterina ducit,qui apud nos conſueuit ẽt locanda domi nutricare ad quęſtum. Vnde equos, mulos, aſinos meritorios uocamus. Col. lib.111.Nam & arator repetitur aliquis bonus,& optimus foſſor, aut fæniſector,nae minus arborator, & uinitor,tum etiam ueterinarius,& probus paſtor Veterinarij item *Mareſcalchi*,]medici ſunt veterinorum,quos nunc vulgus [*Mareſcalcos*]appellat.Col.lib.6.c.8.Solent etiam faſtidia cibi afferre uitioſe incrementa linguæ,quæ ranas ueterinarij vocant.

VETÈRINARIVS,ria,rium,κτηνιατρικός.quod ad ueterinarium pertinet,ut Medicina veterinaria,[*Mareſcallia*.] Ger.Das zu laſtbaren thieren oder ſaum roſſen gehoert]Col.li.7.c.3.Quare ueterinariæ medicinæ prudens eſſe debet pecoris magiſter.

VETERNVS,ni,m.2[*Malma Zucco*.G.Die ſchlaffſucht]γῆθαργος.morbus eſt naſcens ex humorib.frigidis cerebrum infeſtantib.memoriam ſimul & rationem tollens,ineuitabilemq.dormiendi neceſſitatem inducens.Pl.in Men.Num eum veternus, aut aqua intercus tenet?Et quia hic morbus pigros homines facit,& ad negocia inutiles, quemadmodum ſenectus, ideo veternus qñq. pro pigritia gna veterno.Cic.li.8.Epi Niſi ego cum tabernarijs,& aquarijs depugnaſſem,veternus occupaſſet ciuitatem.Qñq. pro nimia dormitione. Pli.lib.8.c.36.Primis dieb.bis ſeptenis tam graui ſomno vrſi premuntur, vt ne vulnerib.quidem excitari queant, tunc mirum in modum veterno pingueſcunt.Hinc Veternoſus.ληθαργικός.qui veterno,hoc eſt,lethargo laborat. Per translationem tamen ſumitur pro ſomnolento,& ſegni,[*Pigro*.]Ter,in Eunuc.Hic eſt vetus, vietus,veternoſus ſenex.Quo in loco Ter.Eun.vocat veternoſum, quod tardus eſſet &, ſegnis, ac ſi veternum pateretur. Cato uero veternoſum appellat hydropicum,cum inquit, veternoſus quamquam plurimum bibit,tamen maximè ſitit.

VETERO,as,n.1.[*Inuecchiare*,עתק hathak,בלה balah.G Altẽ,alt werden.*Gal.Enuiellir.Hiſ.Enuieiecerſe*,] παλαιόω.vetuſteſco, vetuſtatẽ, acquiro,Celſ. lib.3.c.12.In his autem febribus,quæ veteraueruntvtilis fames non eſt. Hinc compoſitum Inuetero, & augmentatiuum Veteraſco,quæ ſunt eiuſdem ſignificationis. Col. lib.2.cap. 15.Aptior eſt tamen ſurculis hominis vrina,quam ſex menſib.paſſus fueris veteraſcere,ſi viribus,aut pomorum arboribus adhibeas. Ab hoc Inueteraſco,is.quod eſt, valde vetus fio, ſeu valde in conſuetudinem venio.Nigidius differentiam ponit inter Vetuſteſcere,& Veteraſcere,quod quæ vetuſtate deteriora fiũt, Vetuſteſcere dicantur:Veteraſcere,qñmeliora.Col.vero li.6.docet, Veteraſcere, ſeu Inueteraſcere, nõ ſemper in melius dici:cuius hæc ſunt verba: ſed ſi iam inueterauit morbus,vehementiorib. eſt opus remedijs,

VETO,as,tui,titum,a.1.[*Vietare,probibire*,מנע manah.בלה chalah. בלא chala.G.Verbieten,wehren.G.*Defender,prohiber.Hi.Vedar*] παραγγέλλω.prohibeo,& ne quid fiat,impero.Liu.lib.2.Illi victi ira,vetuere reddi.Ter.in Phor.Aruſpex uetuit ante bruman aliqd noui negocijs incipere.Ceſ.2.Bel.Gal.Et quod ab opere,ſinguliſq. legionib.ſingulos legatos Cęſar diſcedere,niſi munitis caſtris, vetuerat.Cic.5.Ver.Vetat te Volcatius tuæ,tuorumque deliciæ, mẽtionem mancipis facere. Virg.1.Aen.Quippe uetor fatis.Virg.10. Eclog.Non me ulla uetabunt Frigora Parthenios canibus circumdare ſaltus.Vetans,tis,part.Cic.2.de Leg.Ita principem legem illam, ultimam mentem eſſe dicebant, omnia ratione aut cogentis, aut uetantis Dei.Aucto,quamuis ſupinum faciat uetitum, participium tamen futuri temporis deducitur uetaturus, non uetituros item verbale Vetatio,non uetitio,auctore Valla lib.1.Prꝛterea tamen participium eſt Vetitus.Virgil.6.Æn.Hic thalamum inuaſit

Ibam forte via sacra, sicuti meus est mos. Vir. 2. Aen. Obsedere alij telis angusta viarum Oppositi. Tac. lib. 19 Per angusta, & lubrica viarum flexerunt. Aliquando sumitur pro ipso actu eundi [*Viaggio*] Idem. Ci. 1. Phili. Quum de via laboraverem, & mihimet displicerem. Ouid. 2. Met. Auditaque viæ causa, non vtile carpis, Inquit, iter. Cic. de Sen. Potest enim quicquam esse absurdius, quam quo minus viæ restat, eò plus viatici quærere? Aliquando pro ratione, & modo aliquid faciendi [*Modo*. Virg. lib. 4. Aen. Inueni germana viam, gratare sorori. Idem 6. Aen. Aut tu, si qua via est, si quam tibi diua creatrix Ostendit, &c. Cic. 2. Verr. Habeo autem certam viã, atque rationem, qua omnes illorum conatus inuestigare, & consequi possim. Aliquando pro consuetudine. [*Vsanza*] Ter. in Hec aut. Sed vi, & via peruulgata patrum quotidie accusabam. Dicta via, ab eundo, quasi ita, quod per eam eatur. Vel à Vehendo, quasi vehia, q per eam fructus ad villam vehantur, vel quod per eã vehiculum ire possit. Viarum quædam publicæ sunt, quædam priuatæ, quedam vicinales, vt inquit Vlp. in tit. Ne quid in loco pub. §. Publicas vias dicimus, quas Græci βασιλικὰς, nostri Prætorias, alij Consulares vias appellant. Vicinales sunt viæ, quæ in vicis sunt, vel quæ in vicos ducunt. Has quoque publicas quidam dicunt, vt ait Paulus tit. de loc. & itin. publ. l. Viæ vicinales. Priuatæ sunt, quas agrarias quidam dicunt. Dupliciter autem accipi possunt, vel eæ quæ sunt in agris, quibus imposita est seruitus, ita vt ad agrum alterius ducant; vel eæ quæ ad agros ducunt, per quas omnibus commeare liceat. Aperire viam, est ad veterem altitudinem, latitudinẽ que restituere. Purgare viam, est id de via tollere, quod superfluũ est. Reficere viam dr, & qui aperit, & qui purgat, & omnino bẽs, qui in pristinum statum reducũt Vlp. in l. propriè ait, ff. de via pub. Conficere viam. ὁδοιπορεῖν. est ire, peregrinari. Cice. de Sen. Volumus sanè, nisi molestũ est tibi Cato tãquam aliquam viam longam confeceris qua nobis quoq; ingrediẽdum sit, istuc quo perueneristi, videre quale sit. Exigere viam dicuntur magistratus, cum vicinũ cogũt munire suo sumptu viam domibus suis, vel possessionibus adiacentẽ. Via prima. Pla. in Mil. Dummodo nunc prima via inducamus vera vt esse credat, quæ mentimur. Idest, primo ipso congressu. In viam dare se, est committere se viæ. Inuenire viam, [*Viscita*, est exitũ reperire. Vir. 2. Aen. Fata viã inuenient, aderitq; vocatus Apollo. Viam facere, est locum, vbi non erat via, aperire. ὁδοποιεῖν. Viam munire, est reficere, instaurare, nonnumquam lapidib. munire, quod propriè sternere viã dicimus. Cic. pro Cæl. Perinde quasi Appius ille Cecus viam munierit, non qua populus veteretur, sed quo posteri sui impunè latrocinarentur Munire viam, per translationẽ pro eo, quod est, compendiariã rei alicuius rationẽ præmonstrare. Q. Propterea quod plurimi auctores, quãuis eodem tẽderent, diuersas tamẽ vias munierunt, & in suã quisq; duxit sequentes. Tota via errare, prouerbium in eos, qui vehemẽter a vero aberrant. Ter. in Eun. Quid ut in his reb. credis fieri? tota erras via.

VIANA, f. 1. Norici vrbs, apud Pli. lib. 3. c. 24. Hermol. eandem putat cum Vienna Austrię, omnibus, quas Danubius sustinet, vrbibus & ędificiorum splendore, & agri vbertate præferenda.

VIARIVS, ria, ium, o. 1. 2. vt, Lex viaria. Cæl. Cic. li. 8. Leuissimè enim, quia de intercolando non obtinuerat, transfugit ad populum, & pro Cæsare loqui cœpit, legemque viariam non dissimilem Agrariæ Rulli, & Alimentariam, quas iubent Aediles metiri, iactauit. Cic. Ep. Lex viaria.

VIATICATVS, a, um, o. 1. 2. ἐφοδιασμένος, πεποιημένος. viatico instructus. Plaut. in Men. Quum marsupium inspicio, viaticati hercle admodum estimẽ sumus.

VIATICVM, ci, n. 2. [*Vetouaglia*, אֲרוּחָה aruchah, צֵדָה tsaidh, צֵדָה sedhoh. *Ga. Prouision soit de viures, victuaille. Hi. La despensa para el camino*,] ἐφόδιον. cibus pecuniave, quã iter facientes nobiscum circumferimus. Pla. in Cap. Sequere me, viaticum vt dem a trapezita tibi. Cic. Att. lib. 12. Veliat videas, & quid viatici, & quid instrumẽti satis sit? Aliquando capitur pro facultate; seu apparatu. Quin. Clau. i Annal. Simul forma, factis, eloquẽtia, dignitate, acrimonia cõfidentia, patriæ præcellebãt, vt facile intelligeretur magnũ viaticum: Idest, magna facultas, magnus apparatus. Huius dimin. est viaticulum. Apul. lib. 7. de Asino aureo; Viaticulum mihi corrasi.

VIATICA, fœ. f. cœna, ἀποπόμπιον, dicitur quæ datur abituro. Pl. in Bac. Ego sorori meæ cenam hodie dare volo viaticam.

VIATOR, oris, m 3. [*Viandante*, אֹרֵחַ oreach. c. Ein reysender, vvãderer. *Ga. Vn passant, voyageur. Hi. Caminante que anda camino*,] ὁδίτης. qui iter facit. Mart. li. 2. Lassus tã citò deficis viator. Iuu. Sat. 10. Cãtabit vacuus coram latrone viator. Ci. pro Mil. Nõ semper viator à latrone, nonnunquã etiam latro a viatore occiditur. Viatores ἀπόπεμπτοι etiam dicebantur, qui magistratibus parebant, eo quod plerumq; euocabãt ex agris homines ad magistratus, & frequens eorum ab agris ad urbem via erat. Col. in præf. li. 1. Illis temporibus proceres in agris morabãtur; & quũ cõsilium publicũ desiderabatur, a viis accersebãtur in Senatũ: ex quo qui eos accersebãt, viatores nominati sunt. Cic. de Senect. A villa in Senatu accersebãtur Curius, & ceteri senes. Postea tñ viatorũ nomen ad Tribunorum ministros translatum est, qui illorum iussu quemlibet prehẽdebãt. Consulum aũt, Proconsulum, & Prætorũ ministri Lictores dicebãtur. Liu. li. 2. ab urbe: Ardens itaq; ira Tribunus, viatorẽ misit ad Consulẽ: Consul lictorem ad Tribunũ. Gel. li. 13. c. 12. ex li. 12 Rer. hum. Varronis? In magistratu (inquit) habent alij vocationem, alij prehensionem, alij neutrum. Vocationem, ut Consules & alij, qui habent imperium: prehensionẽ, ut Tribuni plebis, & alij, qui habent viatorem, neq; prehensionem, neque vocationem, ut Quæstores, & ceteri, qui neq; lictorem habent, neque viatorem.

VIATORIVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Da viaggio*. Das auff die reiss, oder strasse gehörig ist. *Ga. Seruant ou propre, accuc qui chemine ou nous par les pays. Hisp. Cosa para caminar*, *id est* ὁδοιπορικός. quod ad viam pertinet: unde viatorium vas, quo iter agentes ferendi potus gratia utuntur. Pli. l. 16. c. 10. de taxo loquens; Vasa viatoria ex taxo vinis in Gallia facta, mortifera fuisse compertum est. Idem li. 37. c. 2. Qui sceptra & per somnos, & cubicula viatoria unionibus consternebat.

VIBEX, icis, p. p. f. 3. [*Segno di percussione* חַבּוּרָה chabburah פַּצַע pesah Ger. Ein schnatten, streichmaten. *Ga. La marque qui demeure apres les coups de verges, les frãçes. Hisp. Roncha, o sennal de golpo, o herida*] μώλωψ, πελίσμα. signum uerberis, in humano corpore remanens, ita dictum, auctore Festo, quod ui fiat. Pli. l. 30. Verberum vulnera atque vibices, pellibus ouium recentibus impositis, obliterantur. Pers. Sat. 4. Si puteal multa cautus vibice flagellas.

VIBIVS. Virius, ciuis Capuæ fuit potentissimos primusque defectionis ad Annibalem auctor, qui iam attenuatis Pœnorum viribus, quum Capuani à Fuluio obsessi deditionem pararent, à Septuagin ta Senatoribus domum deductus est, quibus conuiuio adhibitis, quum quam maxima uini in gurgitatione mentem omnem ab imminentis mali sensu alienassent, post mutuos complexus se omnes veneno peremerunt. Vide Liu. lib. 6. Decad. 3.

VIBO, onis, m. 3. Ἱππώνιον. Strab. oppidum Locrorum in Brutijs: ita nuncupatum à Romanis, cum antea Hippon appellaretur. Vide Strab. lib. 6. Pli. lib. 3. c. 5.

VIBONES, m 3. Britannicæ herbæ flores, qui deuorati aute tonitrua à fulminibus securos reddere existimantur. Pl. li. 25. c. 3. Herba quæ uocatur Britannica, non neruis modo, & oris malis salutaris, sed contra anginas quoque, & serpentes. Florem vibones uocant, qui collectus antequam tonitrua audiantur, & deuoratus, securos in totum reddit. Frisij qui castra erant, nostris demonstrauere.

VIBRISSÆ, f. 1. sunt pili in naribus hominum, quod his euulsis, caput uibretur. Fest.

VIBRISSARE, n. 1. μυκτηρίζω. est vocem incãtando crispare: à uibrissis natium pilis. Fest.

VIBRO, bras, a. 1. [*Vibrare, mouere, troffare*. הִרְעִיל hirgil יָרַד iarah שָׁפַף hophephi. G. Schuttelẽ, schwingẽ. *Ga. Remuer & brãsler vn dard pour le ietter, brandiller, darder. Hisp. Esgremir alguna cosa mouer, lançar, tirar, o otra cosa.*] κραδαίνω, πάλλω. moueo, quatio. Cic. 2. de Or. Atque eiusmodi illã prolusio debet esse, non ut Samnitum, qui vibrant hastas ante pugnam quibus in pugnando nihil utuntur. Ouid. epist. 11. Sic mea vibrari pallentia membra videres. Vir. 11. Aen. Haliquando neutraliter ponitur, pro mico, & intremisco, ut ait Budeus. Ci. 4. Acad. de mari loquens: Quodq; nunc, quia sole colluceat, albescit, & vibrat, dissimileque est proximo ei continenti. Non tãquam pro eo quod est, ui, & impetu quodam ferri. Cic. in Or. Demosthenis non tam vibrarent fulmina illa, nisi numeris contorta ferrẽtur. Hinc Vibrans, brantis, part. πάλλων. Vir. 2. Aen. Sibilla tẽbebant linguis vibrantibus ora. Cicer. de Clar. Ora. Erat enim cum incitata, & vibrans, tum etiam accurata, & polita. Ou. 12. Met. Concutiensque suis vibrantia tela lacertis. Vibratus, a, um, aliud part. πεπαλμένος. Ouid. 8. Met. Ambo vibrata per auras Hastatim tremulo quatiebant spicula motu. Vir. 8. Aen. Natmque improuiso vibratus ab æthere fulgor Cum sonitu venit. Vibratus, pro crispo, [*Crespo*,] σύλος. Pli. li. 2. c. 78. Barba & capillo vibrato. Vir. 12. Aen. Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes, Idest, crispatos calamistro, inquit Seruius.

VIBVRNVM, n. 2. genus fruticis, lentum in primis & flexibile. ideoque fascibus ligandis idoneum. Galli *viorniam* uocant. Virg. 1. Ecl. Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes, Quantum lenta solent inter viburna cupressi.

VICANI, m. 2. κώμητες. qui uicos rusticos habitabãt. Liu. lib. 8. Bel. Maced. Vicani, quique ibi exules habitabant. Cic. 1. de Diu. ex uetusto quopiam Poeta; Non habeo denique nauci Mai sum augurem, Nõ uicanos aruspices, non de circo astrologos. Idem pro Flac. Timoclites ille vicanus, homo non modo nobis, sed ne inter suos quidẽ notus, uos decebit qualis sit L. Flaccus.

VICARIVS, a, um, o. 1. 2. [*Vicario, luocotenente*. ἀντὶ ἄλλου ἄρχων. G. Ein Statthalter, Verweser] qui uicẽ alicuius gerit, siue obtinet, & in eius locum successit. Quin. Vicatiã ei operã impẽdi. Cic. pro Ros. Amer. Propterea quod quibus in reb. ipsi interesse non possumus, in his operę nostræ vicaria fides amicorũ supponitur. Quin. in Gladiat. Quod vnũ mihi relictũ est, en polliceor patri tuo vicarias manus.

VICARIVS, m. 2. [*Vicario del luocotenente*] Apud Iurec. oratores, & poetas, usurpatur pro seruo, serui maioris in familia vices gerente

tio ex alio in aliud, inquit Cic. lib. 5. Tusc. Idem Lucretio lib. 5. Nihil est aptius ad delectationem lectoris, quam temporum varietas fortunæque uicissitudines. Ter. in Eun. Omnium rerum uicissitudo est. Ci. de Ami. Nihil est enim remunetatione benevolentiæ, nihil uicissitudine studiorum officiorumque iucundius. Vicissitas, atis, apud antiquos, pro uicissitudine. Accius apud Nonium; Vicissitatemque imperandi tradit.

VICTIMA, æ, p. c. [*Victima, Bestia da sacrificio, animale da sacrificare,* זבח zebach. Ger. Ein schlachtopffer] *ἱερεῖον, θυσία.* idem quod hostia, hoc est, animal sacrificio destinatum, proprieque erat ea, quæ ab Imperatore post triumphum in Capitolio dextra victrice immolabatur. Ouid. 1. Fast. Victima, quæ dextra cecidit victrice uocatur. Virg. 2. Georg. Hinc albi Clitumne greges, & maxima taurus Victima, sepe tuo perfusi flumine sacros Romanos ad templa Deum duxere triumphos. Hor. 3. Can. Ode 23. Victima Pontificum secures Ceruice tinget. Cice. pro L. Flacco: Quam potestis P. Lentulo mactare victimam gratiorem, quam si L. Flacci sanguine illius nefarium in nos odium saturauerit is?

VICTIMARIVS, rij, m. 2 *ἱερόμορος.* sacrorū minister dicebat, qui victimā ligabat, & cultrū, aquā, & molā parabat, & reliqua quæ sacris erāt necessaria. Val. Max. li. 1. c. 1. Libros Petilius Prætor urbanus, ex auctoritate Senatus, per victimarios facto igne, in conspectu populi cremauit. Liu. li. 10. Bel. Mac. Libri in comitio igne a victimarijs facto, in conspectu populi cremati sunt.

VICTIMARIVS, ri. 2. *ἱερόνυμος.* qui victimas emebat, vt vendere. Pli. lib. 7. c. 12. Victimarij negociatoris, vilis manicipij. Sic enim legit Calepinus Perotum secutus, cum emendatiores omnes Plinij codices hanc offendant lectionem, Suarij negociatoris vile mancipiū.

VICTITO, as, p. c. n. 1. [*viuere,* אכל achal. Ger. Leben,] *σιτίομαι, φάγω, τρέφομαι.* vescor, alor, victu vtor; vt, Sarmatæ lacte victitant. Ter. in Eun. Et libenter vitiis, etenim bene libenter victitas. Pla. Most. Victitabam voluptate parsimonia, & duritia.

VICTOR, oris. p. p. m. 3. [*vincitore,* מנצח menatsfeach] *νικητής.* qui in certamine superior euasit. Cæs. 2. Bel. Gal. Nostros victores transire flumen conspexerant. Plin. lib. 7. c. 8. Sicinius Dentatus, centies vicies præliatus, octies ex prouocatione victor, 45. cicatricibus auerso corpore insignis, nulla in tergo. Cice. Marcelib. 4. Epi. Fam. Multa enim victori eorum arbitrio, per quos vicit, etiam inuito facienda sunt. Aliquando accipitur pro voti cōpote. Virg. 3. Georg. Victorque virum volitare per ora. Vbi Seruius, victor, effector propositi, & voti.

VICTORIA, æ. f. 1. [*Victoria,* נצח netsach, תרועה teruhuh, תשועה teschuhah. Ger. Sig, vberwindung] *νίκη.* hostium superatio. Cic. pro M. Marc. Victoria, quæ natura insolēs, atque superba est. Idē pro lege Man. Cuius adolescentia ad scientiā rei militaris, nō alienis præceptis, sed suis Imperijs, non offensionibus belli, sed victorijs, nō stipendijs, sed triumphis est traducta. Hora. 1. Ser. Sat. 1. Quid enim concurritur, horæ Momento cita mors venit, aut victoria læta. Pulchrè autem dicimus, Cōsequi victoriam, & Reportare victoriam Patere victoriam, Victoriam in manu habere, Eripere victoriam de manibus, Extorquere victoriam de manib. & multa alia, quę legenti veterum scripta passim occurrunt. Apud Romanos Victoria Deę nomen erat, cuius simulachrum effingebatur lauro coronatum, altera manu palmę, altera oleæ ramum præferens.

VICTORIATVS, atis, m. 2. *νικηφόρος.* genus nummi argentei, lege Clodia percussi, quia alio nomine Quinarius dicebatur, quod quinque assibus valeret, hoc est, dimido denarij, vt ex Volusio docet Agricola. Dictus Victoriatus, quod victoriæ nota signatus esset. Quin. li. 6. c. 4. Dicente quodam, Victoriato se in Sicilia quinque pedes longam murenam emisse. Vide Pli. li. 33. c. 3. Cice. pro Fonteio; Victoriatos mille & ibidem; Ternos victoriatos.

VICTORIOSVS, o. 1. 2. [*Vittorioso.* G. Syghafft.] *καλλίνικος.* vincere assuetus, siue qui varias, aut plures victorias reportauit, qua dictione usus est Cato, teste Gel. lib. 4. c. 9.

VICTRIX, cis, verbale f. 3. a Victor [*Vittrice,* מנצחת menatsfsahath Ger. Vberwinderin, Sygerin.] *νικήτρια.* mulier, quæ in certamine superior euasit. Cice. ad Brut. Etat victrix Resp. cæsis Antonij copijs. Item 1. Tus. Oraculum erat datum, si rex interfectus esset, victrices Athenas fore. Accipitur pro voti compote. *νικητικός.* Vir. 7. Aen. Iunonem victrix affatur uoce superba. In plurali numero. adiectiuè accipitur, facitque de se neutrum, Victricia. Vir. 3. Aen. res Agamemnonias, victriciaque arma secutus. Idest, qui uicerūt Vbi Ser. Omnia à uerbo ueniēcia, cum in or, exeunt masculina sūt, vt Victor: cum in trix, fœminina, ut Victrix; neutra uero nō faciūt nisi tantum in numero plurali, unde est Victricia. Victrices literę, dicuntur uictoriam denunciantes. Ci. ad Att. li. 5. Quo autem die Cassij literę victrices in Senatu recitatæ sunt, &c.

VICTVS, (*Del vitto*) ingen. tertio pro Victus antiqui dixere. Var. Primum de re familiari, secundo de victuis consuetudine differam.

VICTVRVS, o. 1. 2. [*Per vincere,*] *νικήσων* à Vinco, particip. est, Sallust. Pyrrhus ne rex, an M. Curtius prælio victurus esset. Et a Vino. *βιώσων.* Cic. in Cat. Maio. Nemo est tam senex, qui se annum non posse victurum.

VICTVS, ūs, m. 4. [*Vitto, victore,* מחיה michjah, מעון maon, מאכל maachal. G. Nahrung,] *τάσις, βίος.* à Vivo, est omne illud, quo viuimus. Vlp. de uerb. sig. Victus uerbo continentur, quæ esui, potui, cultuique corporis, quæque ad uiuendum hominī sunt necessaria: Cic. de Amic. Multi diuitias vespiciūt, quos parum contentos tenuis victus, cultusque delectat. Vir. 3 Aen. Atebant herbæ, & victum seges ægra negabat. Oui. 6. Fast. Nunc inopes victos, ignaramque facta timentes, &c. Cic. 1. Off. Vita, victusque communis in amicitijs uigent maximè. Victi, genitiuus. à victus, legitur apud Plaut. in Cap. Proin tu tui quotidiani victi uentrem ad me affectas. A quo conuictus, [*Conuitto*] unā uiuendi societas, cum plures simul uiuunt. Cic. lib. 3. Epist. Vt istis te molestijs liberes, & ad nostrum conuictum redeas.

VICTVS, a, um. part. o. 1 2. est à Vinco, cis, [*Vinto,* מנצח menutsfsach. Ger. Vberwunden] *κεκρατημένος.* certamine superatus. Ci. 2. de Di. Galli victi silere solēt, canere victores. Hor. 2. Ep. 9. Terrā, marq; victus hosti, &c. Victi, & subacti populi, apud Cic. ad Att. Cuius contrarium est Inuictus. *ἀνίκητος* 1. Insuperabilis. Ci. 1. Offi. Animi excelsi, atque inuicti magnitudo, ac robur. Ponitur aliquando Victus, pro voti in pote. *ἐκρατής.* quemadmodum contra Victor, pro voti compote. *ἀνικρατής.* Vir. 9. Ecl. Nunc victi tristes; quoniā fors omnia uersat. Victus aliquando dicitur à proposito recedens. Vir. 2. æn. Hic uero victus genitor se tollit ad auras. Seruius.

VICVS, m. 2. [*Contrada, calle, callesella, borgo, viottolo.* פרזה perazoth, פרזים perazim, פרזון perazon] *κώμη, κωμή.* uia utrinque ædificijs septa: uicorum autem alij Vrbani sunt, alij Pagani: urbani uici, à uia dicuntur, teste Varrone, quod ex utraque parte uiæ sunt ædificia. In urbe enim fiunt uici, conueris, & cohærentib. ędificijs, unde Romæ uicus Cyprius, uicus Publicus, uicus sceleratus nominari. Hor. 2. Ep. 1. Deterat in uicum nendentes rus, & odores. Vici Pagani, [*Villa*] sunt pagi ex plurib. villis, domibus sue rusticis coagmentati spacio aliquantulo ab urbe remoti (nam quæ urbi contigua sunt, Subarbia dicuntur) nullisque mœnibus cincti; nam sic Castella dicerentur. Cic. ad Ter. li. 14. Quod ad me mea Terentia scribis, te uicum uendituram, quid obsecro te, me miserum, quid futurum est puero; Plura de hac dictione uideto apud Vallam. lib. 4. c. 20. Huius diminutiuum est Viculus, pro rusticis aliquot ædificijs coniunctis, aut certè spacio non ita magno à se inuicem separatis.

VIDE, quid agas, trita est clausula, qua eos monemus, qui magna aggrediuntur: non terrentis tm est, sed excitātis, ut inquit Donatus in illud Terentij in Phor. Vide quid agas: prima coitio est acerrima.

VIDELICET,] *Certamente, veramente.* Germ. Als nālich. G. *Certes, certainement, c'esti a sauoir. Hisp. Conuiene a saber, o es licito de uer,*] *δηλαδή, δηλόνοτι.* aduerb. confirmandi, quasi uidere licet. Terent. in And. Videlicet hoc audiuit, hoc est, certè audiuit. Aliquādo ironię uim habet. Sallust. in Cat. Vos de parricidis, quod statuatis, cuncta mini, uidelicet cætera uita illorum huic sceleri obstat? Sed parcite dignitati Lentuli. Vide Val. lib. 2. c. 61.

VIDEO, des, di, sum, a. 2. [*Vedere,* ראה raah חבט hhibbit. G. Sehen, lugen. *Gal. Veoir. Hispa. Ver,*] *βλέπω, ὁράω.* oculorum sensu aliquid percipio. Vir. 2. Aen. Quæque ipse miserrima uidi, Et quorum pars magna fui. Quandoque adijcitur ablatiuus Oculis, ut uidere & perspicere oculis, apud Cic. 6. Ver. quod & Græci dicunt, *ἀναβλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς.* Trāsfertur etiam ad animum. [*Comprehendere, considerare,*] Ouid. ex persona Medeæ: Video meliora, proboque Deteriora sequor. Video (inquit) meliora, hoc est, intelligo, & considero, quæ sint meliora. Ter. in And. Vide quo me inducas, idest, animaduerte, & cōsidera. Vide tibi, [*Prouedere*] idest, prouide, Ter. in Phor. Rectè mihi uidissem, & sensus essem ultus iracundiam. Meuide, Phrasis est Comica, pro eo quod est, in me recipio, certum id habeo. Ter. in And. Atque istuc ipsum nihil periclī est, me uide. Videre somnum, est dormire [*Dormire*] Cic. ad Curt. lib. 7. Fuit enim mirifica uigilantia, qui suo toto Consulatu somnum non uiderit. Ter. Hea. Somnum hercle ego nocte oculis non uidi meis. Videre aliquando pro uigilare, [*Vegghiare*] ponitur. Virg. Eclo. 6. cum de Sileno dicit; Iamque uidenti Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. hoc est, uigilanti iam, & ex pergefacto. Aliquando pro prouidere, prænoscere [*Antiuedere*] Cic. in Epi. An tu non uidebas mecum simul, quam illa crudelis esset futura victoria? Videro, ponitur pulchrè pro canebo, & attentè considerabo. [*Guardarsi*] Ter. Adelph. Ego istuc uidero, idest, istuc mihi curę erit. Huius passiuū est Videor, cernor, conspicior. Virg. 4. Ecl. Diuisque uidebit Permistos heros, & ipse uidebitur illis. Frequentissimè tamen accipitur pro appareo. [*Parere*] Cic. 2. Off. Induxit eam, quæ uideretur esse, non quæ esset, repugnantiam. Planc. Cic. li. 10. Epist. Amicum eum reip. cognoscere uideor. Videor uidere, elegans loquendi formula pro eo, quod Vulgus imperitorum dicere solet, Videtur mihi quod ego uideo. Cic. Vir. lib. 20 Epi. Videor uidere te ementem rusticas res. Idem in Catil. Videor mihi uidere hanc urbem subito uno incendio cōcidentem. Si uidetur [*Se piace*] idest, si placet, si molestus non est. Cice. Ter. lib. 14. Tu, si uidebitur, uillis illis utere. A uideor fit Visus, a, um, part. quod modò idem significat, quod conspectus, a, um. Pli. lib. 7. c. 19. Socratem clarum sapientia, eodem semper in-

hominum memoriam paratior, vigilantior, compositior ad iudicium veniſſe videatur. Inde Vigilanter, aduerb. cum diligentia, & ſolicitudine, [*Con diligẽça, attentamente*] ἐπιμελῶς. Ci. 6. Ver. qđ vigilanter prouinciam adminiſtraſſet, cuius omnes vigilias in ſtupris conſtat; adulterijſq; eſſe conſumptas. Vigilor, aris, paſſiuum. Ou. Epiſt. 12. Nõ mihi grata dies, noctes vigilantur amarę. Vigilatur, impersonale. Mar. lib. 12. Ocia me, ſomnuſq; iuuant quæ magna negauit Roma mihi: redeo, ſi vigilatur & hic. Vigilandus, a, um. Tibu. l. 1. Ele. 1. Cum fletu nox vigilanda venit. Qu. li. 11. c. 5. Et vigilandæ noctes, & fuligo lucubrationum bibenda. Vigilãdũ aliqñ accipitur pro eo quod eſt, vigilanter prouidendum, vel ſummo ſtudio, diligentiaq; conficiendum, vt annotauit Seru. in illud. Vir. 1. Geo. Quæ vigilanda viris, &c. Vigiliarius, rij, pro excubitore, [*Guarda, guardiano*] φύλαξ. Sen. epiſt. 58. Quid intereſt, utrũ ſupra aliquem vigiliarium ruat aut mons, aut turris.

VIGILAX, cis, [*Vigilante,* שקדי ſchokedh. G. Gãz vvachtbar. *G. Fort veillant, qui ne dort point. H. May velador*] ἀγρυπνητικός. ſagaciter multumque vigilans. Col. li. 7. c. 12. de canibus loquens; Maxime autem debent in cuſtodia vigilaces conſpici, nec errones, ſed aſſidui, & circumſpecti magis, quam temerarij.

VIGINTI, [*Vinti,* עשרים heſrim. Ge. Zvventzig. *G. vingt. It. veynte,*] εἴκοσι. nomen numerale indeclinabile. Cic. 3. de Ora. Annoſq; natus unum & viginti, nobiliſſimum hoſtem, & eloquentiſſimum in iudicium vocarim Vir. 9. Aen. Ad littora mittit Viginti tauros.

VIGINTIVIRI, m. 2. εἰκοσάνδρους. nomen magiſtratus apud Romanos, vt Triumuiri. Cice. ad Att. lib. 2. Vbi nemo ſit præter me, qui quemquam ex vigintiuiris vnum eſſe ſaluum velit. Vigintiuiratus, us, ui, officium vigintiuirorum. Cic. ad Att. lib. 9. Repudiari ſe totũ magiſtratum, quam olim in vigintiuiratu, putabit.

VIGOR, is, m. 3. [*Vigore, gagliardezza, virtù, valore,* עוז hotsẽ הדמעה hotſmah, חזק chozek (vel) chezek, חבר choach, לחה lach (vel) לחוח lechoch, לשד leſchadh, נעת netſach. G. Luſt, krafft, mũterkheit.] ἀκμή. firmitas, robur. Pl. lib. 7. c. 15. Animi vigore præſtantiſſimum arbitror C. Cæſarem Dictatorem. Liu. 1. Bel. Pun. Eumdem vigorẽ in vultu, vimque in oculis, habitum oris, lineamentaque intueri. Virg. 9. Aene. Nec tarda ſenectus Debilitat vires animi, mutatque vigorem.

VILIS, & hoc vile, o. 3. (. precioſus [*Vile, di buon mercato, di poco cõto,* זול zolel, נקל nekal, בזוי bazui, נבזה nibzeh נקלה nikleh. G. Schlecht, vnachtsã, nachleſſig. *Ga. Vil, de petite valeur, de petit pris.* Hiſ. *Coſa di poco precio, o barato*] φαῦλος. contemptus, abiectus, humilis, plebeius, leuis, communis, vulgaris. C. Q. F. li. 1. Semper eos putaui ſi vulgares eſſent, viles, ſi tempotis cauſa conſtituerentur leues. Sal. in Catil. Fidẽ, fortunas, pericula, vilia habere, [*Sprezzare,*] id eſt, non magni facere. Cic. 3. Off. Quærit, ſi in mari iactura faciẽda ſit, equi ne precioſi potius iacturam faciat, an ſeruuli vilis? Hor. 2. Set. Sat. 5. Et genus, & virtus, niſi cũ re, vilior alga eſt. Vile, a villa quidam deduci putant, quod omnia in villa viliora ſint, quam in vrbe. Eſt enim propriè vile, quod paruo conſtat. εὐτελές. cuius cõtrarium eſt Carum. Cice. 5. Ver. Frumentum, quoniam vilius erat, ne emiſſes. Pla. in. Trin. Neque quicquã hic vile nunc eſt, Niſi mores mali. Ponitur interdum pro abundanti, teſte Seruio, quia omne quod plurimũ abundat, vile eſt, ideſt, paruo precio vẽditur. Vili. li. 1. Geor. Si vero viciamq; ſeres, vilemque phaſellum. Vilis oratio dicitur à Qu. lib. 8. c. 3. neglecta, inelaborataq; cui opponitur accurata. Vili ablatiuus, verbis precij addi ſolet. Matt. l. 12. Inſtructam vili vendis Amene domũ. Vitius, & Viliſſimè, aduerbia, minori & minimo precio. Pl. lib. 18. c. 6. Quicquid per aſelium fieri poteſt, viliſſimè conſtat. Col. lib. 12. c. 39. Hoc vbi ſignorum copia eſt, viliſſimè conſtat, & eſt in vſu vel dulcius, quam ſuperiores notæ paſſi. Vilitas, atis, [*Viltà*] εὐτέλεια. exiguitas precij, cui opponitur Caritas, vt Vilitas annonę. Cic. pro lege Man. Tanta repente vilitas annonæ ex ſummâ inopia, & caritate rei frumentariæ confecuta eſt, vnius ſpe & nomine, quantam vix exſumma vbertate agrorum diuturna pax efficere potuiſſet. Vilitas fui, per translationem dicitur, cum quis ita temerè ruit in periculum, vt nihil vita ſua vilius habere videatur. Curt. lib. 5. Sępè tædio laboris ad vilitatem ſui compelluntur ignaui.

VILESCO, is, n. 3 [*Auilirſi,* נקל nekal. G wolfeil oder nachgultig werden. *G. Deuenir viile, & de petit prix, auilir,* Hiſp. *valer poco, abaratò*] ἀτιμάζομαι. vilior fio, vt annonam vilescere dicimus, cum precium eius remittitur. Contra accendi dr, cum precium eius immoderatè augetur. Gratiam item vilescere dicimus. φαυλίζω, φαυλίζωμαι. hoc eſt, ſordeſcere, & minoris æſtimari.

VILITO, as, p. c. a. 1. [*Far vile, auilire,* הבזה hibzah. G. Schlecht, oder vnachtſam machen.] φαυλίζω. vile reddo. Turpil. apud Nonium; Et quærit tua vitia quæ te viliant.

VILLA, f. 1. [*Villa, caſtello* בפר chopher, פרזון perazon. G. Ein meyerhoff, bavvrenhauſſ. G. *villego, metrire grange. Hiſ. villa, la poſſeſſion del campo,*] ἀγρός, ἀγροικία. domus in agro, agricolendi, & fructuum colendorum, aut et habitationis cauſa conſtituta. Pl. li. 18. c. 6. Modus hic probatur, ut neque fundus villam, neq; villa fundum quærat. Ci. pro Q. Roſ. Comed. Tum erat ager inultus, ſine

tecto: nunc eſt culti ſſimus, cũ optima villa. Vir. 1. Ecl. Priamo ſumma procul villarũ culmina fumant. Hor. 1. Ser. Sat. 5. Hinc nos Coceij recipit pleniſſima villa, id eſt, populoſa. Dicta eſt aũt villa a vehendo, quaſi vehilla, quod in eã fructus a villico conuehuntur cũ veneunt, vt ait Var. de re ruſt. lib. 1. c. 2. Col. villam tripartito diſtribuit, partẽ vnã vrbanã, ruſticam alteram, & tertiã fructuariã appellans. Villa ruſtica eſt [*Caſa di lauoratore,*] ea pars villæ, quã villicus colonus, vel vinitor, vel arborator habitandã ſibi obtinet, & familiæ villaticæ, atq. inſtrumento oĩ ruſtico condendo, aut continendo eſt accõmodata. Villa vrbana, quæ prorũ dr, & ea pars eſt, q̃ dñs ſibi cum in villa eſt, habirandum recipit: quæ quia elegãtiùs, amœniuſque ædificari ſolet, & inſtrui, ideo vrbana vocatur, quaſi vrbani nitoris, & elegantiæ plus habens, quam ruſtica. Fructuaria autem villa dicitur, vbi fructus recondũtur. Budęus. Hinc Villula, læ, dimin. [*Villeta*] τὸ ἀγρύλιον. Cic ad Att. li. 8. Egó Arpini volo eſſe pridie Kal. deinde circum villulas noſtras errare.

VILLANVS, ni, p. p. m. 2. [*Villano, ruſtico, lauoratore, contadino,* עבדי perazi. Ger. Ein meyer, ein bavvr, ſo ein meyer hoff beſitzet. *Ga. Villain, laboreur, contadin. Hiſ. Villano, ruſtego, aldeano,*] ἀγροῖκος. qui in villa habitat, vñ & Semivillanus, ſemiruſticus. Villani, inqt Budæus, dicuntur, quod villæ (vnde dicti villici) adſcripti, & colonariæ conditioni addicti, ſiue aut ipſi ſint, aut eorum maiores fuerint quarum rerum veſtigia non obſcura multis in locis extant. Quod tamen nomẽ loquentiũ inſcitia in contumeliam iam vertit, villanum enim, & vilem vernacula ſimplicitas confundit.

VILLARIS, & hoc re, o. 3. [*Di villa,* עבדי perazi. G. Eines meyerhoffs] ἀγροικικός. idem quod villaticus. Pli. li. 10. c. 41. Villaribus gallinis & religio ineſt, inhorreſcunt edite ouo, exeuntinq; ſeſe, & circũacta purificant, aut feſtuca aliqua ſeſe, & ouã luſtrant.

VILLATICVS, latica, laticũ, o. 1. 2. [*Villeſco, di villa,* עבדי perazi. G. Meyerhoffiſch, beuriſch.] ἀγροικικός. quod ad villã pertinet, vnde Vilatica paſtio, dr alimentum, q̃ pertinet ad animalia, quæ ruri nutriuntur, vt puta pecudes, aues, piſces. Villaticus canis, qui villæ aſſeruandæ gratia alitur. Col. l. 2. c. 10. De villatico cane igitur, & paſtorali dicendum eſt: nam venaticus mihi pertinet ad noſtram profeſſionem. Pl. l. 23. c. 1. Aiunt, ſi quas villam ea tinxerit, fugere accipitres, tutaſq; fieri villaticas aues. Villaticæ gallinę, dicuntur gallinæ illæ vulgares, quales plerumq; in villis, & in ipſis etiam vrbib. vulgo videmus educari, Dictę villaticę ad differẽciam agreſtium. & Africanarum, de quibus vide in dictione Gallina.

VILLICO, cas, a. 1. & Villicor, aris, deponẽs [*Star a la villa.* G. Auff einẽ Meyerhoff ſitzen, Bavvren vvercк treibẽ. *Ga. Gouerner vne metairie, metayer, grangier. Hiſ. Labrar la tierra*] ἀγραυλῶ. ruſticor, ſiue in villam animi cauſa ſecedo. Pompon. Ego rus eo, vt aliquot diebus villicem. Ver. in Hec. Hic villicor ante vibem. Pl. li. 19. c. 6. Quorũ prædia colenda ſuſcipiebat reſpu. exercituſq; ducebant, Senatu illic villicante. Aliqñ Villicari [*Gouernar la villa,*] ἀγρονομεῖν, eſt villæ præeſſe. Pomponius, Longè ab vrbe villicari, quo herus rarẽter venit, nõ villicari, ſed dominari mea eſt ſententia. Hinc Villicatio. οἰκονομία, ἀγρονομία, ipſa ruſtica negociatio, vel villæ diſpenſatio. Col. lib. 11. c. 1. Qui ſuſceperit officium villicationis, in primis conſuictum domeſticum, multoq, etiam magis externum uitet.

VILLICONES, m. 3. [*Caſtaldi, fattori,*] ἀγρόνομοι, τῆς ἐπαυλίου ἐπιστάται. ijdem qui villici, uel præfecti villicationis, ut eſt apud Apulę. in Apolog.

VILLICVS, m. 2. [*Fattore.* G Ein meyer, ein hauſſhalter in eine meyerhoff. *Gal. Metais, ou metayer, grangier. Hiſ. Maiordomo del campo,*] ἀγρονόμος, præfectus villæ, cui tota rei ruſticæ cura a dño committitur. Var. de re ruſt. li. 1. c. 1. Villicus agri colendi cauſa conſtitutus atq; appellatus a villa, Villa ab eo, quod in eam conuehuntur fructus, & euehuntur cum uenerunt. A quo ruſtici etiam nunc quoq; viã, *vehan* appellãt propter uecturas, & *uellam*, nõ *villam*, quo vehũt. & vñ uehũt. Oeconomus aũt tã pecuniæ, q̃ frugum, & ởum q̃ dñs poſſidet, diſpenſator eſt. Cic. 4. Tuſc. Qui cum villico factus eſſet iratior, quo te modo inquit, excepiſſem, niſi iratus eſſem? Ho. lib. 1. Epi. Villice ſiluarum, & mihi me reddentis agelli. Col. lib. 11. Villicus ſemper caueat ne improuidus ab opere uincatur; Res eſt agreſtis inſidioſa cunctanti. Villica, uillicę, [*Contadina,*] uxor villici. Mart li. 1. Pinguis inæquales onerat cui villica menſas. Iuu. Sat: 11. Aſparagi, poſito quos legit villica fuſo.

VILLVM, li, n. 1. [*Vinetto.* G. Schlechter vvein.] οἰνάριον. vinum nullarum aut exiguarum virium. Ter. in Adelp. Interea in angulum Ali quò abeam, atque edormiſcam hoc villi.

VILLVS, li, m. 2. [*Peli meſſi inſieme, come è un mazo di ſetole,* שער ſehar צמר tſammah. Ger. Ein harlock. *Gal. Poil. Hiſ. El vele, pelo ſotil,*] θρίξ, λάχνη, λάγμα. non propriè pilus eſt, ut nonnulli interpretantur, ſed multorum pilorum collectio, & quidam quaſi floccus, quales in ubis leonum & luporum, & nonnullorum etiam canum ſeparatos uidemus propendere. In veſtibus etiam villi dicuntur, [*Fiocchi,*] flocci prominentes, qui illi hodie etiã ornatus cauſa arte fullonia pannis inducũtur. Cic. 2. de Nat. Deor. Animantium verò quanta varietas eſt? quarum aliæ corijs tectæ ſunt, aliæ villis veſtitæ, alię ſpinis hirſutæ, plumis alias, alias ſquama uidemus obdu-

ctas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pennarũ. Plin. lib. 8. cap. 50. de capris loquens; Dependet omnino a mento uillus, quem Aruncum uocãt. Virg. 3. Geor. Dulcibus idcirco fluuijs pecus omne magistri perfundunt, undisq; aries in gurgite uillis Mersatur. Mart. lib. 14. Calfaciunt uilli pallia nostra mei. Hinc Villosus, adiect. [*Peloso,*] quod uillis plenum est, hirsutus, hirtus. Cęl. lib. 9. c. 12. Amplo, uillosoque pectore. Virg. 8. Aen. Villosi pelle leonis.

VIMEN, inis, 3. [*Stroppa, vimine legame fatto d'ogni sorte di rami d'herba.* Ger. weiche gerten oder weiden, damit man binden oder flechten kan, korbreiff. *Gal. Toutes sortes de verges. Hisp. vara, o verga*] λύγος, οἰόν τε ἁβρός. omne uirgultum lętum, & flexile, & ad ligandum aptum, quasi uincimen. Colum. lib. 4. c. 30. Nec refert cuius generis uimen lętas, dum sit lentissimus. Vir. lib. 4. Æneid. Rursus & alterius lentum conuellere uimen Insequor, & causas penitus tentare latentes. Idem 2. Geor. Aqua eluctabitur omnis, Scilicet & grădes ibunt per uimina guttæ. Col. lib. 14. c. 13. Si uiminibus salicis, aut ulmi ligaueris. Cæs. 1. Bel. Ciuil. Reliquum corpus nauium, uiminib. contextum, cutis integebatur. Fiunt autem uimina ex populorum uirgis, ulmi, & sanguinearum fruticum, & betulæ, & uitis, & coryli intortæ, & salicis, quæ principium obtinet. Hinc Vimineus, minea, mineũ, [*De vimine,*] quod est ex uimine, ut Vasa uimina. Pla. in Epid. Viminei fasces uirgarum. Virg. 1. Georg. Viminea que trahit crates, &c. Cæs. 3. Bel. Ciu. Multum autem ab ictu lapidum, quod unum nostris erat telum, uiminea tegumenta galeis imposita defendebant.

VIMINALIS, nalc, o. 2. [*Pertinente a vimine.* Ger. Das zu vveiden oder binden dienstlich ist] λυγικός, quod vimina profert, ut Salix viminalis. Plin. lib. 17. c. 20. Salicis viminalis singula iugera sufficiunt viginquinque vineæ iugeribus. Col. lib. 4. c. 10. Quare salices viminales atque arundineta, vulgaresque siluę, uel consulto consitæ è castaneis prius faciendæ sunt. Viminalia, absolutè λυγικά, τά, nomen generale est, omnibus tum arboribus, tum fruticibus commune, quæ vimina producunt. Pl. loco paulo ante citato. Hæc est viminalium cultura.

VIMINALIS, m. 3. Collis, vnus ex septem vrbis Romanæ collibus in tertia vrbis regione: ita dictus a viminum silua in eo enata: vnde & Ioui viminco, cuius ibidem ara erat, nomen inditum, vt est auctor Varro lib. 4. de Ling. Lat.

VIMINALIS, f. 3. porta Romæ fuit inter Salariam, & Exquilinam: ita dicta, quod in Viminalem collem duceret. Eadem Nomentana dicta est, quod per eam in agrum Nomentanum esset iter.

VINACEA, orum, n. 2. [*uinaccioli.* Germ. Treber, traubenkerner.] pl. n. ὀινάρια. granula illa lignosa, quæ in vuarum acinis nascũtur. Col. lib. 11. de Arborib. c. 9. Vt autem vuæ sine vinaceis nascantur, malleolum scindito, ita, ne gemmę lædantur, medullamq. omnẽ eradito, &c. Et paulo post; Adultera vitis tales vuas sine vinaceis creabit. Nonnumquam tamen vinacea, [*uinaccie,*] dici inuenimus pro totis vuæ expressæ reliquijs, hoc est, non solum pro hisce granulis, verum etiam pro ipsis folliculis. Col. lib. 12. c. 36. Tortiuum, mustum dicimus, quod post primam præfluum vinaceorum, circumciso pede exprimitur. Col. lib. 8. Vinacea, quamuis tolerabiliter pascãt, dari non debent, nisi quibus temporibus annus fœtum nõ edit. Itẽ li. 6. c. 3. Licet ẽt, si uti leguminu inopia, & eluta, & siccata vinacea, quæ de lora eximuntur, cum paleis miscere. Legimus & Vinaceos, m. g. in eadem significationę. Var. 3. de re rust. ca. 11. Pabulum his datur triticũ, hordeũ, vinacei vuæ. Idem Vinaceus, f. g. Pl. li. 17. c. 22. Circum capita addo stercora, paleas, vinaceas, aut aliquid horum. Legitur & adiect. Vinaceus, a, um: vt, Acinus vinaceus. Cic. de Sen. Omitto n. vini omnium, quæ generantur a terra, quę ex tanto grano, & ex acino vinaceo, aut ex cæterarum frugum, aut stirpium minutissimis seminibus tantos truncos procreat.

VINAGO, inis, f. 3. *vivar.* palumbi genus, maius, columba, minus autem palumbo torquato, ita dictum ab vsu labruscarum, vt putat Sipontinus.

VINALIA, n. νινάρια, tam secundæ, quam tertiæ declinationis, pro die festo, quo veteres nouum vinum Ioui libabant 9. Kal. Maij, ut ait Plin. lib. 18 c. 29. Erant & altera Vinalia, quæ ad 13 Kal. Aug. celebrabantur, teste eodem Pl. loco iam citato.

VINARIVS, rij. m. 2. [*uenditor uini.* Ger. Ein vveinschenck, vveinmã. οἰνοπώλης. vini venditor. Pla. in Asin. Sed uina, quę heri vendidi vinario. Exarambo, iam prorsus satisfecit Sticho. Suet. de Cla. Cum de lanijs, aut vinarijs ageretur, exclamauit in curia. Ponitur aliquando pro uinoso ac ebrioso, [*Ebro, ubriaco.*] Vip. in l. ob quæ de ædil. edict. Item aleatores & vinarios non contineri edicto, quosdam respondisse Pomponius ait, &c.

VINARIVS, ria, rium, o. 1. 2. [*Che ferisce a vino.* Ge. Zu dem vveindienstlich.] οἰνικός. quod ad vinum pertinet; vt, Taberna vinaria, [*Magazino da vino,*] in qua venditur vinum. Vas vinarium, in quo vinum apponitur. Ca. 8. Ver. Etat etiam vas vinarium ex vna gemma prægrandi. Cella vinaria, apotheca, in qua vinum asseruatur. Pl. lib. 14. ca. 13. In quib. erant claues vinariæ cellę. Lacus vinarius, in quem mustum defluit. Cel. li. 12. c. 38. Tum lacus vinarij, & torcularij, & fora, omniaq; vasa, si vicinum est mare, aqua marina, si minus, dulci eluenda sunt, & commutanda.

VINCA PERVINCA, f. 1. κλημαπὶς λαγγοειδὴς. herba est topiaria, perpetuo virẽs, foliis geniculatim vestita, veteribus inopiã florum supplere solita, humi serpens, & in modum funiculi se porrigens, & vicina quæq; uinciens, vnde & nomen inuenit. Pl. l. 21. c. 11. alio nomine Camædaphnem, quasi humilem laurum appellari tradit, propter foliorum similitudinem; omnino tamen diuersa est a Camædaphne Dioscoridis: quam Latini Laureolam appellant, siue Lauraginem. Officinæ *Pernenecam* nominant.

VINCA, vincę, f. 1. κλημαπὶς λαγγοειδὴς. herba topiaria, humi repens, lauri foliis, tenuibusque sarmentis, quibus obuia quæque vincit, vnde & nomen inuenit. Plin. iun. Epist. 17. Adiacet gestationi interiore circuitu, vinca tenera, & umbrosa, nudisque etiam pedibus mollis, & cedens. Eadem & Vinca peruinca appellatur a Pl. maiore. lib. 21. c. 11.

VINCIO, is, xi, ctũ, a. 4. [*Ligare,* אסר asar קשר kaschar. G. Binden G. *Lier. Hisp. Atar,*] δέω. ligo, cõtineo. Virg. 1. Aen. Purpureoq; alte suras vincire cothurno. Qui. 10. Met. Non huc, vt opaca viderem Tartara descendi: nec vt villosa colubris Terna Medusæi vincirẽ guttura monstri. Cic. pro Marcel. Omnia quę delapsa tã fluxerũt, seueris legibus vincienda sunt. Idem in Or. Et verba eligebant, & sententias graues & suaues reperiebant: sed eas haud vincichant, haud explebant. Hinc Vinctus, a, um, [*Ligato,*] part. & composita Deuincio, & Reuincio, quorum significata vide suis locis.

VINCO, is, ci, ctũ, a. 3. [*uincere, superare, farsi superiore,* נצח] nusseach. Ger. Vbervvinden, imitrett obligen, sygen. *Gal. uaincre, surmonter. Hisp. uencer, o ganaren juegos,*] κρατέω. supero, ex certamine superior euado, victoriam reporto. Cic. in Catil. Mihi uidendum est cum illis, quos uici, & subegi. Virg. 10. Ecl. Omnia uincit amor. Idem 1. Geo. Labor omnia vincit Improbus, & duris vrgens in rebus egestas. Cic. 1. Offi. Non est confentaneũ, qui metu non frangatur, cũ frangi cupiditate; nec qui inuictum sera labore præsumet, victa voluptate. Per translationẽ ponitur pro exprimo, & quasi difficultatẽ rei dicendo supero. Vir. 3. Geo. Nec sum animi dubius, verbis ea uincere magnũ Quã sit. Itẽ pro animi compos fio, unde & victor, pro animi cõpote accipitur. Idem *li. 3. Geo. Illi victori ego,* & Tyri conspectus in ostio. Ponitur aliquando pro conuincere, ducere, probare. [*Prouare*] Cic. pro Cluen. Vincet deinde, virum bonũ fuisse Oppianicũ. Vincere cibum, [*Digerire,*] dixit Pl. l. 11. c. 53. ꝓ concoquere. Vincere expectationẽ, est facere plus q̃ quisquam speraurat. Vincere sua fata, dicuntur parentes suis liberis superstites. Virg. 11. Aen. Contra ego viuendo uici mea fata, superstes Restatẽ vt genitor. i. naturalem ordinem uita longiore superauimus q. hic ordo est, ut sint parentibus superstites filii. Composita huius sunt, Conuinco, Deuinco, Euinco, & Peruinco. Der inata, Victor, Victrix, Victoriosus, & Victima, de quibus dictum est supra.

VINCIBILIS, o. 3. [*uincibile.* Ger. Vbervvindlich Ga. *Aise a vaincre, vincible. Hisp. Cosa facil de ser vencida*] νικητός. superabilis, qui uinci potest. Col. lib. 3. c. 12. Grauem terram vix ulla cultura uincibilẽ. Interdum adhuc accipitur pro eo, quod uincere potest, ut Causa uincibilis, quæ facilè possit, & merito debeat obtinere. Ter. in Pho. Iustam illam causam, facilem, uincibilem, optumam.

†VINCTVRA, æ. [*Ligamento.*] *Dicit.* Plin. lib. 19. cap. 4. Virgas sequacis ad vincturas tentatur.]

VINCTVS, a, um, o. 1. 2. [*Ligato,* אסור קשור esur kaschur. G. Gebunden. *Gal. Lié. Hisp. Atador,*] δεδεμένος. ligatus, constrictus, pars a Vincio. Cic. 6. Ver. Dedit igitur fortuna Siculorum C. Marcello inuicem, ut cuius ad statuam Siculi te Prętore alligabãtur, eius religioni te eundem uinctum, astrictumq; dedamus. Ter. Eu Quos matres student Demissis humeri esse, uincto pectore, ut graciles fiant. Vinctus aliquando pro captiuo [*Prigione*] accipitur, siue pro seruo compedito sumitur, qui ex uinculis, aut in ergastulo opus facit. Δεσμώτης. Seneca Qui unus erat è vinctis Cæsaris, mox libertate donatus est. Pl. ep. 19. Nam nec ipse vsquam uinctos habeo. Vinctus, us, ui, [*Legame,*] ligamen. Var. 1. de re rust. c. 8. Et uinde mia sæta, denique discat pendere in palmam, aut funiculo, aut uinctu, quod antiqui uocabant cestum.

VINCVLVM, li. n. 2. [*Legame,* אסר קשר esur kaschur. Ge. Ein band. G. *Lien. Hisp. Atadura,*] δεσμὸς. ligamen. Cic. 3. Offi. Nullum enim uinculum ad stringendã fidẽ iureiurãdo maiores arctius esse uoluerũt. Copulare uno uinculo. Liu. li. 8. Bel. Pun. Vir. 2. Aen. Nã tenetas arcebant uincula palmas. Ouid. 9. Met. Dixerat, & summo digestũ uincula collo Injecit. Cic. pro Cęc. Qui ius ciuile contemnendum ponat, is uincula retexerit, non modo iudiciorum, sed etiam uitæ q; cõis. Vincula, pro omnib. quibus uites religantur. Col. lib. 3. Salix humida loca desiderat, genista etiam sicca, utraq. tamẽ circa uineã seruntur, cum palmitibus donec prębeãt uincula. Vinculũ iugale, [*Matrimonio,*] per translationem pro coniugo. Virg. 4. Aeneid. Ne cui me uinclo uellẽ sociare iugali. Vincula pro carcere [*Prigione*] δεσμωτήριον. in quo noxij uincti seruantur. Cic. 7. Ver. Quid si aufugisset? si uincula rupisset? In uinculis esse, est in carcere esse uinctum. Pl. l. 7. cap. 34. de Scipione Nasica: In summa, erit in patria mori non sic uti; nõ hercle magis quam extra uincula illi sapientis-

PHILOSOPHICAL TRANSACTIONS.

I. *Of the Motion of Light and the Aberration of the Fixed Stars.* By Mr. James Bradley, Professor of Astronomy at Oxford, and F. R. S.

Read January 17, 1727-8.

Having, for several years, had a design of examining the parallaxes of the fixed stars, I began my observations with that star in the head of the Dragon, which passes almost through the zenith of London; and, by the beginning of December, 1725, had made such a number of observations as I thought sufficient for that purpose. But, before I proceed to the consideration of the parallax, it was necessary to examine the quantity of the aberration of the star, arising from the motion of light, and the motion of the earth in its orbit; which, I hoped, would be easily done by the observations I had made for the parallax, and which I was the more desirous to do, because the quantity of the aberration would be of use to find the distance of the star from the earth, or its parallax, by determining the proportion between the velocity of light, and that of the earth in its orbit.

I had observed, that the star was directed towards the south part of the horizon, when the earth was moving directly towards it; and that, when the earth was moving directly from the star, it was directed towards the north part of the horizon; and that, in the intermediate positions of the earth, the star had intermediate positions, which were nearer to, or farther from, the south part of the horizon, according as the earth's motion was more or less direct towards the star. And, therefore, the annual motion of the star in the meridian was to be determined from the difference between its greatest and least zenith distances, which happened when the earth's motion was directly towards the star, or directly from it; and the sum of those zenith distances, diminished by the sum of the two aberrations, was the distance between the two parallels, in which the star appeared to move, by the motion of the earth in its orbit.

But, before I could determine the quantity of the aberration, it was necessary to find the point of the heavens, towards which the earth was directed in its orbit, at the time of each observation; which, I hoped, would be easily done, by comparing together observations, which had been made at different times of the year, and which, by the preceding theories, were found to be affected with the greatest contrary errors, on account of the aberration.

Thus, the observations, which were made about the beginning of December, 1725, and in the beginning of March following, were found to be affected with the greatest contrary errors, on account of the aberration; and, therefore, the difference between the zenith distances, which were observed at those times, was to be corrected, only by the difference between the aberrations, which, by reason of the contrary motion of the earth in its orbit, was the sum of the two aberrations.

But, the observations, which were made about the beginning of December, and in the beginning of June following, were affected with the greatest contrary errors, on account of the aberration; and, therefore, the difference between the zenith distances, which were observed at those times, was to be corrected, only by the difference between the aberrations, which, by reason of the contrary motion of the earth in its orbit, was the sum of the two aberrations.

Now, the difference between the zenith distances, which were observed in December and March, was found to be greater than the difference between the zenith distances, which were observed in December and June; and, therefore, the sum of the two aberrations, which was to be added to the difference between the zenith distances, which were observed in December and March, was greater than the difference between the aberrations, which was to be added to the difference between the zenith distances, which were observed in December and June; and, therefore, the earth was moving in a direction, which was between the direction towards the star, and the direction from the star.

And, because the difference between the zenith distances, which were observed in December and March, was found to be greater than the difference between the zenith distances, which were observed in December and June, by the sum of the two aberrations, which was to be added to the difference between the zenith distances, which were observed in December and March, was greater than the difference between the aberrations, which was to be added to

Mr. Hall's Method of Preparing Sheet Iron and Steel Plates for Tinning.

Mr. Hall's Method of Preparing Sheet Iron and Steel Plates for Tinning.

Mr. Hall's Method of Preparing Sheet Iron and Steel Plates for Tinning.

Mr. Hall's Method of Preparing Sheet Iron and Steel Plates for Tinning.

fraw vschafft. *Gal. Virginite, uisp. Virginitad]* παρθενία. cui nullum fuit cum uiro commercium. Pli. lib. 24. c. 13. Anaxilaus auctor est, mammas a uirginitate illitas semper flaturas. Ouid. in Epist. Oenones ad Paridem: Me fide conspicuus Troię munitor amauit, Ille meę spolium uirginitatis habet. Cic. 3. de Nat. Deor. Minerua patrem dicitur interemisse, uirginitatem suam uiolare conantem. Virg. 11. Aen. Sola contenta Diana Aeternum telorum, & uirginitatis amorem Intemerata colit.

VIRGO, nis, c. 3. [*Virgine,* בתולה berhulah. G. Ein Iunckfraw, iunge tochter. *Gal. uierge, pucelle. Hi. uirgen, donzella.*] παρθένος. a uiridiori. i. ualidiori ætate appellata est, unde & mares aliquãdo uirgines appellatus inuenimus. Vir. Eclog. 6. de Pasiphae, quę trium liberorum mater erat: Ah uirgo infelix, quæ te dementia cœpit? Hodie tamen uirginem eam solam dicimus, quæ incorrupta est, & uirum nõ expetita, cui opponitur Mulier. quę cum uiro habuit commercium. Vnde Cicer. referente Quin. li. 6. capit. 4. obiurgantibus, quod sexagenarius Popilium uirginẽ duxisset, Cras mulier erit, inquit. Vlp. Quod si ego me uirginem emere putarem, cũ esset mulier, emptio non ualebit. Virgi. 2. Aen. Ecce trahebatur passis Priameia uirgo Crinibus a templo Cassandra. Horat. 3. Car. Ode 6. Monus doceri gaudet Ionicos Matura uirgo. Gel. libr. 12. capit. 7. Virginem habens tam maturam uiro. Breta etiam animalia, quæ marem nondum admiserunt, uirgines dicuntur. Plin. libro 18. capit. 9. Quin & sanguis equorum lepticam uim habet, item equarum, prętquam uirginum, exodit, emarginat, uicerat. Per trãslationem Virginis uocabulum etiam alijs rebus communicatur. Quas incorruptas significare uolumus. Vnde Cic. in Orat. Philosophiam castam, uerecundam, & incorruptam Virginem appellat. Est item Virgo. unum ex Zodiaci signis, quã quidã Astręam, siue Iustitiam essę putãt, Iouis filiam. Alij Erigonem Icari filiam, ob insignem pietatem in cœlum translatam. Ferunt enim Icarum a Baccho uerum uini accepisse, ut eius usum mortalib. cõmunicaret. Quare cum rusticos quosdam ad bibendum inuitasset, illi potus suauitate capti æquo largius hauserunt. Quã ex re cum crapulę incommodum sentirent, malum sibi medicamentum datũ rati, Icarum interfecerunt. Erat Icaro canis, cuius ductu Erigone ad patrem peruenit, quem cum mortuum inuenisset, doloris magnitudine cõrabuit, & Iouis miseratione inter astra est translata. Huius simulacrum uirginis habitu fingebatur, spicas aliquot manu tenentis: unde quidem eandem putauerunt cum Cerere. Cicer. 1. de Natu. Deorum: Spicum illustre gerens insigni corpore uirgo. Est prætereà Virgo, fontis nomen, cuius etiam hodie ductus Romę conspicitur. Mart. lib. 7. Sed cõtris nitidas tantum prope Virginis undas.

VIRGVLTA, n. 2. [*Cespuglia,* שיחים sichim. G. Gertẽ gesteud, reifs gehurst] ὀχυάνα, ῥάτος. multitudo uirgarum pullulantium. Virgil. lib. 1. Geor. Quæcunque premens uirgulta per agros Spatge simo pingui. Cic. pro Cęlio Ergo hęc deserta uia, & inculta atque intercluſa iam frondibus & uirgultis relinquatur. Cęs. 3. Bel. Gal. Sarmentis, uirgultisq. collectis, quibus fossas Romanorum compleãt ad castra pergant.

VIRGVNCVLA, f. 1. [*Verginella* G. Ein Iunckfrewlin. *Ga. Petite vierge, petite pucelle. Hisp. Pequeña donzella.*] παρθένιον κόριον. dimin. est à uirgine.

VIRIATVS, a. 1. 2. [*Di gran forze*] κραταιός, εὐδύνατ. antiquis in usu erat pro ualido, & magnarum uirium homine, ut annotauit Nonius, citans illud Lucilij ex lib. 26. Sat. Contra flagitiũ, nescire bello uĩci a barbaro uiriato Annibale. Viriatus item. *Bipiatos.* Lusitanorum ducis nomen fuit, calliditas acerrimæ uiri, quippe qui ex uenatore latro, ex latrone subito dux, atque Imperator factus uniuersam Lusitaniam occupauit, M. Ventidium Prætorem, fuso eius exercitu cepit. Post Cn. Plancus Prætor nihil felicius rem cũ eo gessit, tantumque terrorem hostis hic Romanus intulit, ut aduersus eum Consulari opus esset duce, & exercitu. Denique a proditoribus consilio Cępionis interemptus est, & ab exercitu multũ ploratus, tumulatusq; nobilissimè. Auctor Liu. Abbreuiator Florus, & App. de bello Hispaniensi.

VIRIA, æ, siue Viriola, ę, f. 1. [*Vezzo,*] ornamentum colli, è gẽmis uiridibus, ut quidam uolunt. Iabolenus in l. Medico, de auro, & arg. leg. Funerari me arbitrio uiri mei uolo, & inferri mihi quæcũque sepulturę meæ causa feram ex ornamentis, lineas duas ex margaritis, & uiriolas ex smaragdis.

VIRICVLÆ, f. 1. [*terzette, piccole forze.* G. Abxomene krefft.] ἰχνύδια. diminu. pro infirmis, extenuatisq; uiribus; unde & patrimonij uiriculas legimus, pro exiguis, tenuibusq; facultatibus.

VIRIDARIVM, rij, n. 2. [*Horto, giardino,* מעדה mahateh. G. Ein gruener anger.] ἄλσος. locus uirentibus arboribus herbisque amœnus. Suet. in Tib. ca. 60. Militem Prętorianum, ob surreptum è uiridario pauonem, capiti puniuit.

VIRIDARII, m. 2. [*Hortolani.* Ger. Gartner,] ab Vlpiano appellantur ciui, uiridariorum curę prępositi.

VIRIDICATVS, ta, um, p. 1. 2. [*Verde.* ירקן rahanan, ערק iarok, דטוב ratob. Ge. Gruen] χλωρός. idem quod uiridis. Cic. ad Q. Fr. Equidem hoc, quod melius intelligo, affirmo mirifica suauitate te uillam habiturum, piscina, & ialentibus additis palęstra, & silua uiridicata.

VIRIDITAS, atis, f. 3. [*Verdura,* ירקן jeraxon, G. Gruen] color uiridis, Cic. de Senec. Terræ semen tepefactum uapore, & complexu suo diffundit, & elicit herbescentem ex eo uiriditatem. Per translationẽ accipitur prò uigore seu flore, quam ἄνθος uocant Græci. [*Fiore, forze.*] Cicer. 3. Tusc. Sed quamdiu in illo opinato malo uis quędam insit, & uigeat, & habet quandam uiriditatẽ, tam diu appellatur recens. Idem de Amic. Senectus aufert eam uiriditatem, in qua etiam tunc erat Scipio.

VIRIDIS, & hoc uiride, o. 3. [*Verde,* ירק iarok, רענן rahanan, רטב ratob, לח lich. G. Gruen. *Ga. Verd. H. Verde de color,*] χλωρός. quod est herbacei coloris, a uigore, ut nonnulli existimant, quod nunq; æquè uigeant plantę, atque cũ uirides sunt. Vir. li. 8. Aen. Viridiq; in litore conspicitur sus. Pli. l. 10. cap. 42. India autem mittit Psittacum uiridem toto corpore, torque tantum miniato in ceruice distinctam. Ci. 2. de Nat. Deor. Adde huc fontium gelidas perennitates, liquores perlucidos amnium, riparum uestitus uiridissimos. Virgil. 2. Georg. Quæque suo uiridi semper se gramine uestit. Per trãslationem uiride accipitur pro florenti, & uigore prędito. [*Fiorito, forte.*] Virgil. 6. Aen. Iam senior, sed cruda Deo, uiridisque senectus. Viridis ætas. Col. in Præfatione operis: Cum istud opus non solum scientiam, sed uiridem ętatem cum robore corporis ad labores sufferendos desideraret. Pli. ep. 144. Numidia Quadratilla paulo minus octogesimo ætatis anno decessit, usque ad nouissimã ualetudinem uiridis. Iuuenta uiridis. Virg. 5. Aen. Euralus forma insignis, uiridique iuuenta.

VIRIDANS, antis, o. 3. [*Verde,* ירקן rahanan ירק iarok, רטב ratob. G. Gruenend] partic. sine uerb. origine. χλωρός. idem quod uirens, siue uiride. Pli. lib. 37. c. 6. Viridantium & alia plura sunt genera. Vir. 5. Aen. Sic fatus cingit uiridanti tempora lauro. Pli. li. 4. c. 8. Intus sua luce uiridante allabitur Peneus, uiridis calculo, amœnus circa ripas gramine, canorus auium concentu.

VIRILIS, & hoc le, p. p. o. 3. [*Virile.* G. Manlich. *Gal. Viril. Hisp. Cosa de hombre.*] ἀνδρικός, ἀνδρῆος. quod est uiri: ut, Opus uirile. Proles uirilis. Vir. 7. Aen. Filius huic fato diuum, prolesque uirilis Nulla fuit. Forma uirilis. Ou. Ep. 4. Fine coli modico forma uirilis amat. Stirpe uirilis. Liu. li. 1. ab Vrbe. Breui stirps quoque uirilis ex nouo matrimonio fuit, cui Ascanium parentes dixere nomẽ. Sexus uirilis. Pli. li. 10. c. 55. Liuia Augusta parere sexum uirilem admodũ cupiebat. Per translationem accipitur pro forti, & magnanimo, & minime effęminato. [*Forte,*] Ter. in Phorm. Animo uirili, præsentique ut sis para. Cic. ad Att. lib. 13. Acta. n. illa res est animo uirili, consilio puerili. Pars uirilis. i. uires animi, fortitudo. [*Forze.*] Cic. 5. Ver. Qui præsertim plus etiam quam pars uirilis postulet, pro uoluntate populi Rom. oneris ac muneris suscipere debeant. Pro uirili parte. i. pro uiribus. [*Quanto potrò.*] Ci. pro Sest. Hæc qui pro uirili parte defendunt, Optimates sunt.

VIRILITER, adu. [*Forzemente, uirilmente.* Ger. Mannlich. ἀνδρικῶς. fortiter, & magno animo. Ci. 2. Tusc. Itaque barbari quidã, & immanes ferro decertare acerrime possunt, ęgrotare uiriliter nõ queunt. Idem. Off. Quod. n. uiriliter, animoq; magno fit, ad dignum uiro, & decorum uidetur. Oui. 1. Fast. Cui genitrix flenti, Fortuna uirili iter (inquit Siste precor lacrimas) ista ferenda tibi est.

VIRILIA, um, tantum pl. n. 3. [*Parti uergognose,* מבושים mebuschim, בעד basar. Germ. Die Maennlich scham,] αἰδοῖα, τά. uerenda, seu pudenda uiri. Pl. lib. 21. c. 27. Et in totum ad uirilia caulis eius uino, & aceto tritis, nihil uulius putant.

VIRILITAS, is, f. 3. [*Virilità, parti uirili,* מבושים mebuschim בעד basar. G. Mannheit, das ist, die maennliche scham,] τὰ αἰδοῖα. idẽ quod Virilia, seu uiri pudenda. Mart. lib. 9. Non puer auari fectus arte mangonis, Virilitatis damna mœret ereptæ. Pli. li. 23 c. 1. Viriliter etiam fouetur uino calido uirilitas iumentis. Quin. lib. 4. cap. 12. Non alio mediusfidius uitio discentium, quam quo mancipiorum negociatores formæ puerorum, uirilitate excisa, lenocinantur. Plin. li. 7. c. 4. Ex fœminis mutari in mares, non est fabulosum. Lucinius Murianus prodidit uisum a se Argis Arescontem, cui nomen Arescusæ fuisset, nupsisse etiam, mox barbam, & uirilitatem prouenisse, uxoremque duxisse.

VIRIPOTENS, tentis, o. 3. [*Da marito.* G. Mannbar,] ἀνδρὶ γάμου. nubilis, uiro matura, ut, Virgo viripotens, apud Plau. in Perſa.

VIRITIM, aduer. [*Ad huomo, ad huomo.* G. Von mann zu mann,] κατ' ἄνδρας. per singulos uiros, per singulos capita. Ci. 2. de Repu. ut citat Nonius: At primus agros, quos bello Romulus caperat, diuisit uiritim ciuibus. Var. li. 1. de Vita pop. Rom. Agros uiritim populo Romano attribuit. Liu. lib. 1. ab Vrb. Ex quo pacis belliq; munia non uiritim, ut ante, sed pro habitu pecuniarum fierent. Alias quando tamen Viritim accipitur pro separatim, & seorsum. [*A corpo a corpo,*] ut Pugnare uiritim. μονομαχεῖν. Curt. lib. 7. Si quis uiritim dimicare uellet, prouocauit ad bellum.

VIRDVBRICA, f. 1. εὐρδουβρίκα. Hispaniæ citerioris ciuitas, in tractu Autrigonum, qui sunt populi Cantabris ad ortum proximi. Auct. Ptol.

ciuil breuis. Cic. 3 de Fin. Conſentaneũ eſt huic naturæ, ut ſapiens uelit gerere, & adminiſtrare rempublicam, atq. ut è natura uiuat, uxorem adiungere, & uelle ex ea liberos procreare. Et licet abſolutum ſit hoc uerbum, admittit tamen accuſatiuũ reciprocũ, ut Viuo felicem uitam, Viuo uitam duram. Ter. in Adel. Nam ego uitã dutam, quam uixi uſq. adhuc, propè iam excurſo ſpacio mitto. Interdũ accipitur uiuere, pro eo, quod eſt, lætam uitam agere. Nam eam demũ ueram putabant eſſe uitam, q̃ in lætitia animiq. tranq̃llitate peragere ſ. Mar. Sera nimis uita eſt craſtina, uiue hodie. Pla. in Mil. Conſerui, conſeruæq; omnes bene ualete, & uiuite. Cat. ad Lesbiam; Viuamus mea Lesbia, atq. amemus. Viuere ſtudijs, dicit Cic. Sulp. Epi. 29. li. 13. pro eo, quod eſt uitã literis ſuſtinere. Ita uiuam, affirmantis particula eſt. Cic ad Tiron. lib. 16. Solicitat, ita uiuam, me tua, mu Tiro, ualetudo. i. moriar, uel diſpeream, niſi tua ualetudo me ſolicitat. Eandem uim habet, Ne uiuam, ſubſequente particula Si, uel Niſi. Cic. ad Att. lib. 4. Quid poteris, inquies, pro ijs dicere? ne uiuam, ſi ſcio. Viuendo uincere aliquẽ dixit Pla. in Epi. pro eo, quod eſt, ei ſuperſtitem eſſe. Viuitur, imperſonaliter. Pla. in Perſ. Quid agitur? T. uiuitur. Ter. i Hea. Hoc ibi fit, ubi non uiuitur. Cice. 1. de Fin. Qua præceptrice in tranquillitate uiui poteſt, omnium cupiditatum ardore reſtricto. Ou. 1. Met. Viuitur ex rapto, non hoſpes ab hoſpite tutus. Hor. 1. Car. Ode 16. Viuitur paruo benè, cui paternum Splendet in menſa tenui ſalinum. Viuitur, perſonale. Ou. 12. Met. Vixi annos bis cẽtum, nunc tertia uiuitur ætas. Huius uerbi compoſita ſunt Conuiuo, Peruiuo, & Superuiuo, Reuiuo, quorum ſignificata uide ſuis locis.

VIVVS, a, um, o. 1. 2. [*Viuo,* חי chai. G. *vif, viuant,* Hiſ. *Coſa viua.*] ζωός, ſpirans, animatum, uita prẽditum. Cic. ad Att. li. 14. Cato tamen affirmat, ſe uiuo illum non triumphare. Q̃ñq. ponitur pro naturali, & non artificioſo. [*Naturale.*] Virg. lib. 2. Geor. Et uiua ſua plãtaria terra. Idem 1. Aen. Viuo q. ſedilia ſaxo. Quandoq. pro ualido, aut uehementi. [*Validus.*] Vir. 1. Aen. Et tentat uiuo præuertere amore. Viua ſepes dicitur, quæ dumis non præciſis, ſed in eo loco natis contexitur. Col. li. 11. c. 3. Veruſtiſſimi auctores uiuam ſepẽ ſtructili prætuleruntquia non ſolum minorem impenſam deſiderare, uerum etiam diuturnior immenſis temporibus permaneret. Viua aqua, naturalis, & indidem pata. Var. 1 1. de re ruſt cap 1. Si omnino aqua non eſt uiua, ciſternæ faciendę ſub tectis, & lacus ſub dio, ex altero loco ut homines, ex altero ut pecus uti poſſit. Flumẽ uiuum. Vir. 2. Æn. Donec me flumine uiuo Abluero. Lacus uiui. Vir. 2. Geo. Speluncæ uiuiq. lacus, ac frigida tempe. Vultus uiuos ducere, hoc eſt, uiuam, & naturalem effigiem referentes. Virgil. 5. Aen. Excudent alij ſpirantia mollius æra, (Credo equidem) uiuos ducent de marmore uultus.

VIVVS PYRITES m. 2. πυρίτης ζωός. lapis eſt, ex omni pyritarum genere ponderoſiſſimus, ex quo ignis excutitur. Pl. lib. 36. cap. 19. Pyritarum etiamnum aliqui genus uiuum faciunt plurimum habentis ignis, quos uiuos appellamus, & ponderoſiſſimi ſunt. Hi exploratoribus caſtrorum maximè neceſſarij, qui clauo, uel altero lapide ſcintillas edunt, quæ exceptæ ſulphuratis, aut fungis aridis, uel foliis, dicto celerius ignem trahunt.

VIX. [*A pena, difficilmente.* Ger. Kaum, kuemmerlich. *Gal. A peine, a grand peine.* Hiſp. *A penas,*] μόγις. adu. ſignificans propemodum, difficulter, quaſi cum ui, & labore. Virg. lib. 2. Geor. Vix humiles apibus caſias, roremque miniſtrat. Ter. Vix retraxi filium ab amore ancillæ. Aliquando refertur ad tempus, pro uix dum, ſi ue uix adhuc, ſtatim ubi, uel iamiam. Virg. 1. Aen. Vixè conſpectu Siculæ, &c. Aliquando ponitur pro non. [*Non.*] Luca. Carcer uix carcere dignus. Ouid. Vix Priamus tanti, totaque Troia fuit: hoc eſt, non fuit tanti Priamus, ut exponit Donatus.

VIX TANDEM, [*Dopò tempo aſſai*] μόγις ποδαπὸν. poſt multum tempus Cic. Appio Pulc. Vix tandem legi litteras dignas Appio. Virgil. 3. Aeneid. Vix tandem magnis Ithaci clamoribus actus.

V A N T E L

VLCERO, as, p. c. a. 1. [*Impiagare.* פצע patſah. Ge. Geſchwaer, oder eiſſen machen. G. *Vlcerer. Hiſp. Emplagar,* vel, ut alij Graeci originem ſequentes malunt ſcribere, Hulcero ἀπὸ ἕλκος, ulceroſum facio, ulceribus infeſto. Pli. lib. 28. c. 9. Item equarum (ſubaudi ſanguis) præterquam uirginum, erodit, emarginat, ulcerat. Hor 1. Ser. Sat 6. Mantica cui lumbos onere ulceret, atque equos. Cic. de Haro; Nondum. n. ulcerato ſerpentis morſu Philocteta, quæ cauſa in rerum natura continebatur fore, ut is in inſula Lẽno ſiniquetetur. Hinc Exulcero, cõpoſitũ, cuius ſignificationẽ uide ſupra ſuo loco.

VLCISCOR, ceris, ultus ſum, d. 3. [*Vendicare, far vendetta* נקם nakan. Ger. Rechen. *Ga. Venger, punir. Hiſ. Vengar la iniuria,*] ἐκδικῶ, τιμωρῶ. vindico, iniuriam non impunitam relinquo, ultionem repeto. Dicimus autem, Vlciſcor te, Vlciſcor te pro hoc ſcelere, ulciſcor ſcelus, ulciſcor me. Ter. in Eunu. Ego poſtè pro iſtis dictis, & factis ſcelus ulciſcar. Plaut. in Men. Ni hanc iniuriam, meque ultus fuero. Cice. 2. de Inuen. Deinde hoc ſi conſtitutum ſit, ut peccata homines peccatis, iniurias iniurijs ulciſcantur, quantum incommodorum conſequatur. Ouid. 7. Met. Androgeique necem iuſtis

ulciſcitur armis. Hinc Vltio, onis, [*Vendetta,*] verbale; vindicta. Pl. lib. 11. c. 28. Illis etiam ultionis cauſa datum eſt. Tacit. lib. 2. Simul perfidos, & ruptores pacis, ultioni, & gloriæ mactandos.

VLCVS, ceris, n. 3. [*Piaga nata da per ſe,* שחין ſchechin. Germ. vin eiſſ oder geſchwaer. *Gal. Vlcere, bleſſeure, & ent amure de peau. Hiſ. Llaga que haze materia y que naſce,*] ἕλκος. ſolutio unitatis in carne, quę fit per eroſionẽ, ut docet Gal. in tract. de differẽtijs morbor. Virg. lib. 3. Georg. Non tamen ulla magis præſens fortuna laborum eſt, Quam ſi quis ferro potuit reſcindere ſummũ Vlceris os, alitur uitium, uiuitq; tegẽdo. Vulnus uero eſt hians patenſq; apertura corporis, ictu facta. Vlcus tãgere, prouerbiali metaphora dicitur, pro eo, quod eſt mouere dolorem. & rei alicuius, quæ nos magnopere urat, mentionẽ facere. [*Rinouare il dolore.*] Ter. in Phor. Quid minus utile' fuit, quam hoc ulcus tangere? Cic. 1. de Nat. Deor. Quicquid enim horum attigerit, ulcus eſt, ita male inſtituta ratio exitũ repetire non poteſt. Id eſt, ita ab eo deſcendi non potent, quin erroris, uanitatiſque conuincatur. Hinc Vlcuſculum, dimin. ἑλκύδιον. Pli. li. 28. c. 19. Lien uituli in uino decoctus, trituſque, & illitus, ulcuſcula oris ſanat. Vlceroſus, a, um, adiect. [*Pieno di piaghe,*] quod eſt plenum ulceribus. Horat. 1. Car. Ode 25. Sæuiet circa iecur ulceroſum Non ſine queſtu. Transfertur & ad arbores. Pli. lib. 17. cap. 14. Ante omnia genimantes niteie cõueniet, nihil uſquam ulceroſum eſſe, aut retorridum. Quidam hoc nomen aſpirandum putant, & melius fortaſſis. Nã a Græco ἕλκος deduci uidetur, quod primam uocalem habet aſpiratam.

VLEX, cis, frutex roriſmarini ſimilis, ſed aſperior, quæ retinendi auri gratia ſterni ſolet in foſſis, canalibuſue, ad leuandas nouium ruinas fieri ſolitis. Pli. lib. 33. cap. 4.

VLIGO, inis, f. 3. [*Humore,* לח leſchadh. G. Die natuliche feuchtigkeit der erden. *Gal. Moiſſeur. Hiſ. Coſa humida,*] pen. prima. terræ humor naturalis, ex ea numquam recedens, inquit Seruius. Vir. 2. Geor. At quę pinguis humus, dulcique uligine lætas: Silius li. 8. Et quos peſtifera Pontini uligine campi, &c. Var. 2. de re ruſt. c. 2. Solum oportet eſſe eruderatum, & proclinum, ut euerri facilè poſſit, ac fieri purum: Non enim ſolum ea uligo lanam corrumpit uiuã, ſed etiam ungulas ſcabras fieri cogit. Hinc Vliginoſus, a, um, [*Humido,*] ſemper humidus; ut Vliginoſus ager qui ſemper eſt humidus: Humidus uero, qui aliquando ſiccatur. Pli. lib. 17. c. 5. Terram amaram, ſiue macram ſi quis probare uelit, demonſtrant eã atra degeneresque herbæ; frigidam autem retorridè nata; item uliginoſam tritia, rubricam oculi argulamq; operi difficillimas, quæque raſtros, ac uomeres ingentibus glebis onerent, quamquã aliquando non quod operi hoc, & fructui ſit aduerſum. Col. li. 2. c. 4. Igitur uliginoſi campi proſcindi debent poſt Idus menſis Aprilis.

VLIVS, m. 2. οὔλιος. Apollinis cognomen apud Miletios, quod is ſanitatis auctor putaretur. Nam οὖλον, Ioues uſurparunt pro ὑγιαῖνον. hoc eſt, rectè ualere, ut annotauit Ioan. Grammat. Vnde & οὐλαὶ, dictas putat cicatrices, quod ſint notæ perſanatorum uulnerum. Vide Macrob. lib. 1 Saturnalium.

VLLVS, a, um, o. 1. 2. [*Alcuno.* Ger. Jenen einer, jemandts. *Gal. Aucun, quelque, quelqu'vn.* Hiſpa. *Alguno,*] τὶς. aliquis, ab unus, ut putatur, per diminutionem formatum. Nam cum dicimus, non eſſe ullum qui legibus pareat, perinde eſt, ac ſi dicas, ne unum quidem eſſe. Nunquam autem hoc nomine utimur affirmatiuè. Non enim dicimus, Sunt ulli qui ſtudia amplectantur, ſicut Sunt aliqui. Sed uel negatiuè: ut, Non eſt ullus, qui publica commoda priuatis rationibus præferat, uel interrogatiuè: ut, Eſtne ullus, qui legum metu ſolutus ab iniuria temperet? uel infinitè, ut Neſcio an ullus ſit, qui non maiorem opibus, quam uirtuti honorem referat. Cice. 6. Ver. Nullum, inquam, horum reliquit, neque aliud ullum tamen, præter unum peruetus ligneum; Bonam fortunam, ut opinor, eam ille domi ſuæ habere noluit. Virg. 3. Eclog. In memora non erit ulla. Vide Vall. lib. 3. c. 36.

VLMARIVM, arij, n. 2. אלמה. arbuſtum ex ulmis, uel ulmorum ſeminarium. Pli. li. 7. c. 11. Deferendę ex arearum uenis poſt annum in ulmaria, intertuallo pedali unamquamque partem. Ulmaria quo pacto condi deceat, docet Col. lib. 5. c. 4.

VLMITRIBA, p. p. in. 1. μαστιγίας. uox eſt Plautina ex Græco, & Latino compoſita, ſignificatque eum, qui aſſiduè ulmeis uirgis cæditur, quaſi ulmi attritor. Vtitur hac uoce Plaut. in Perſa.

VLMVS, mi, f. 2. [*Olmo.* Germ. Vlmenbaum, ruſtholtz. *Ga. Olme. Hiſp. Olmo, albor conoſcido*] πτελέα. arbor eſt propter raritatem foliorum maritandis uitibus maximè idonea, *Galli olmã* uocant, ſeruato adhuc quo Latini nominis ueſtigio. Col. li. 4. c. 13. Quia ſi uiminibus ligneis, aut ulmi ligaueris, increſcens uitis ſerpſam præcidit. Virgil. 1. Geor. Vlmiſque adiungere uites Conueniat. Hinc deducitur adiectiuum Vlmeus, a, um, quod ex ulmo eſt. Col. li. 6. c. 3. Probatur quæ maximè ulmea frons.

VLNA, f. 1. [*Braccio, comito,* זרוע zeroah חטן chotſen (uel) chetſen. Ger. Der arm. *Gal. Bras. Hiſp. Brazada,*] ὠλένη. idem quod brachium. Catul. Epi. 17. Nec ſapit puer inſtar Bimuli tremula patris dormientis in ulna. Eſt item menſuræ nomen, tantam habentis longitudinem, quantum complectuntur duo brachia utrinque extenſa. Virgil. 3. Eclo.

abſcidit undas. Hoc eſt, mare à terra ſeparauit. Huius diminutiuũ eſt Vndula. Vndæ comitiorum per translationẽ, pro uaria ſententiarum multitudine, quibus ueluti undis mare, ita etiam comitia feruere uidentur. Cic. pro Plan. Si campus, atque illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immenſum ſic efferueſcunt, &c. Vnda pro hominum multitudine, [*Multitudine.*] Virg. 2. Geor. Si non ingentem foribus domus alta ſuperbis Mane ſalutantum totis uomit ædibus undam.

VNDABVNDVS, a, ũ, o. 1. 2. [*Ondoſo,* נשרש nishar nigraſch. G. Voll vvaſſer vvellen, das vvellen gibt] κυματώδης. idem quod undoſus; vt, Vndabundum mare, apud Gel. lib. 2. c. 30.

VNDATIM, [*A guiſa d'onde.* Germ. Als die vvellen,] κυματοειδῶς. ad undarum ſimilitudinem. Plin. li. 13. ca. 15. Sunt & undatim criſpæ menſæ, &c.

VNDE, aduer. [*Onde, donde,* מאיין emizzeh. G. Von dannen, von wannen, vvoher. *Gal. Donde. d'on. Hiſp. Donde.*] πόθεν, ὁπόθεν. ex quo loco, uel a quo loco. Ci. pro Cæcinna, Hoc uerbũ Vnde, utrumq; declarat, & ex quo loco, & à quo loco. Accipitur autẽ modò interrogatiuè. Ci. in Rullum; Vnde iſte amor tã repentinus? Modò relatiuè. Vir. 1. Aen. Turrim in præcipiti ſtantẽ, ſummiſq; ſub aſtra Eductã tectis, unde oĩs Troia uideri, Et Danaũ ſolitæ naues, & Achaica caſtra. Et paulo ante; Euado ad sũmi faſtigia culminis, vnde Tela manu miſeri iactabant irrita Teucri. Nonnumquam etiã infinitè. Ci. Att. Nõ reçordo unde ceciderim, ſed unde ſurrexerim. Aliquando non ad locum refertur, ſed ad perſonam. Ci. Tet. Hẽ mea lux, unde omnes opem petere ſolebant. Vnde gentium, idẽ quod Vnde. Plau. Aſin. Face id ut paratum iam ſit. L. vnde gentium?

VNDEVNDE, [*Da çiaſcun luogo.*] ὁπόθεν οὖν. ſignificat undecunque, quemadmodum Vbiubi dicimus, pro ubicũque, & Quoquo, pro quocunque, & Quaqua, pro quacunque.

VNDECENTVM, [*Nouantanoue,* תשעים tiſchim. Germa. Eins minder dan hundert, neun vnd neuntzig.] ἐνενηκονταένναι. nonaginta nouem. Plin. lib. 7. c. 6. Paruerunt tamen eis annis undecentum.

VNDECENI, næ, na, o. 1. 2. [*Nouantanoue,*] ἐνενηκονταεννέα. centum minus uno, nouaginta nouem. Pli. l. 36. c. 9. de Aegypti obeliſcis agẽs; Idemque digreſſus inde, vbi fuit Mneuidis regia, poſuit alium longitudine undecenis pedibus, per latera cubitis quattuor.

VNDECIES, [*Vndeci volte.* Ger. Eilffmal,] ἑνδεκάκις. undecim uicibus. Col. lib. 5. ca. 2. Hanc ſummam undecies multiplicato, fiunt pedes quinquaginta tria millia nongenti.

VNDECIMVS, 2, um, o. 1. 2. [*Vndeçimo,* עשתיעשר haſchte haſar Ger. Das eilffi,] p. c. ἑνδέκατος. Vltimus ex undecim. Vir. 8. Ecl. Alter ab vndeçimo tum me iam ceperat annus.

VNDECIREMIS, huius undeciremis, pe, pr. f. 3. ἑνδεκήρης, nauis undecim remorum ordines habens. Pl. li. 16. c. 40. Maxima ea in Cypro traditur ad undeciremem Demetrij ſuccuſſe centum triginta pedũ longitudinis, craſſitudinis uerò ad trium hominum complexum.

VNDENI, næ, na, o. 1. 2. [*Vndeci,* עשתיעשר haſchthe haſar. Ger. Eilff.] adiect. ἕνδεκα, vndecim. Plin. lib. 11. cap. 25. Pariunt autem undeni, Ouid. 1. Am. Eleg. 1. Muſa per undenos eat mihi culeda pedes.

VNDEVIGINTI, adiect. indeclinabile [*Dec nouue,* תשעה עשר haſchar haſar. G. Eins minder dãn zwentzig.] ἐννεακαίδεκα, ἐννεακαιδέκατος, ἐνὸς δεῖν εἴκοσι, ἐνὸς δεῖν εἰκοστός. nouẽdecim, viginti minus vno. Cic. de Clar. Orat. Vndeviginti annos natus erat eo tempore. Liu. lib. 3. Bel. Pun. Vbi ea dies venit, ad conducendum ties ſocietates aderant hominum vndeviginti Vndevicesimus, a, um, ἐννεακαιδέκατος. decimus nonus. Ci. de Sen. Anno enim vndevicesimo poſt eius mortem, bi conſules T. Flamininus & M. Attilius facti ſunt. † Vndevicesimanus miles. Hircius.]

VNDETRIGESIMVS, 2, um, o. 1. 2. εἰκοστὸς ἔνατος, id eſt, vicesimus nonus. Liu. lib. 7. Belli Punici ſecundi; Anno odtogesimo poſtquam in Hiſpaniam venerat Cn. Scipio, vndetrigesimo die poſt fratris mortẽ interfectus eſt.

VNDEQVADRAGINTA, ἐννεακαιτριάκοντα. triginta nouẽ. Liu. li. 5 Bell. Pun. Ad M. CCCC. Carthaginẽſiũ cẽſi, vndequadraginta uiri capti.

VNDEQVADRAGIES, aduerb. ἐννεακαιτριακοντάκις. nouies, & tricies. Pl. lib. 7. c. 25. Solus M. Marcellum transgreſſus, qui vndequadragies dimicauerat.

VNDEQVINQVAGINTA, ἐννεακαιτετρακόντα, quadragita nouẽ, quinquaginta minus vno. Liu. lib. 7. Bel. Macd. In eo triumpho vndequinquaginta coronæ aureæ trãslatæ ſunt. Vndequinquagesimus, a, um, τεσσαρακοστὸς ἔνατος. quadrageſimus nonus. Cice. pro Lege Man. Ipſe autem ve a Brundiſio profectus eſt, vndequinquageſimo die totam ad imperium pop. Rom. Ciliciam adiunxit.

VNDESEXAGINTA, ἑξηκονταένναι, ἐννεήκοντα. quinquaginta nouẽ. Liu. l. 3. Bell. Pun. Cœperunt amplius tria millia hominum, paulo minus mille equorum, vndeſexaginta militaria ſigna,

VNDEOCTOGINTA, ὀγδοηκονταένναι, ἐνενήκοντα. ſeptuaginta nouẽ, octoginta minus vno. Hor. 2. Ser. Sat. 3. Age, ſi ſtramentis incubet Vndeocto ginta annos natus, cui ſtragula veſtis, Blattarum ac tinearum epulæ, putreſcat in arca, &c.

VNDEVIS, & Vndelibet, [*Da qual luogo ne vuoi.* Germanicè, vvoher du vvilt.] ὁπόθεν ὑμῖν, ſignificat ex vno quouis loco. Auctor ad Her li. 4. Ad iſtud quidem facilè fuit vndelibet inuenire.

VNDECVMQVE, aduer. [*Da ciaſcun luogo. G. De quelque coſté que ce ſoit. Hiſ. Donde quiera.*] ὁπόθενοὖν. ex quocunque loco. Liu. li. 4 Bel. Pun. Bellum vndecunque cum Annibale Conſulibus mandatum, Plin. li. 17. c. 4. Vulnerum quoque ſanguinem, & vndecunq. fluentem, ſiſtit per ſe, vel ex aceto.

VNDIQVE, aduerb. [*Da ogni parte. da ogni banda.* Ger. Allenthalben, an allen orten. *G. De toutes parts. de tous coſtez.*] πανταχόθεν, πάντοθεν, i. ex omni parte. Cic. pro Pomp. Sicilia multis undiq. cincta periculis. Idẽ. 2. de Finib. Habes undiq. expletam, & perfectam, Torquate, formam honeſtatis, Virg. 8. Aen. Ductores primi meſapus, & Vfens, Contemptorque Deùm Mezentius, undiq. cogunt Auxilia. Vndiq. ex omni genere. Cic. 6. Tuſ. Sic vita non ſolùm ſi undique referta bonis, ſed ſi multo maiore, & grauiore ex parte bona propendent, beata rectè dici poteſt.

VNDISONVS, a, um, p. c. o. 1. 2. [*Fluttuoſo,* המה homeh. Germ. Das von vvellen toſet.] πολύκλυστος. quod undis ſtrepitumde Mare undiſonum dicitur, quod fluctuando ſonitũ reddat. Vndiſoni dij, Proper. li. 3. Ele. 21. Ergo ego nũc rudis Adriaci vehar æquoris hoſpes, Cogar & vndiſonos nunc prece adire Deos. Stat. 1. Ach. At Thetys vndiſonis per noctem in rupibus aſtans.

VNDIVOMVS, a, um, p. c. o. 1. 2. κυμοῤῥόος. quod undas i. aquas vomit; vt Vndiuoma Charybdis.

VNDO, vndas, n. 1. [*Fluttuare, ondeggiare,* נשרש nishar נשרש hoighraſch. Ge. vvaellen geben oder treiben. *G. Ondoyer. floter. Hiſp. Ondear o hazer ondas.*] κυμαίνω. fluctuo, vndis agitor. Ci. 2. de Na. Deo. Subter radices penitus undanti in freto, Vndare quoq per ũdã ſimilitudinem dicimus aquã feruentẽ, q quibuſdã quaſi vndis agitari videat. [*Bollire.*] Vir. 6. Aẽ. Pars calidos latices, & ahena undantia flammis Expediunt. Idem li. 7. Magno ueluti cum flamma ſonore Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni. Accipitur aliqñ vndare, pro ſuo compoſito abundare. [*Eſſer abondante.*] Clau. de Raptu Proſerpinæ lib. 3. Vndaret neu ſilua fluis, neu uinea tumerent. Val. Fla. 1. Arg. Iampridẽ regio undat equis, floretq. uiris. Sic & Vir. 2. Geor. Et iuuat undantẽ buxo ſpectare Cytorũ. Quãquã ibi nõ tam propter copiam buxi, qua olmo mons ille abundat, verbo hoc utitur, q̃ ut lenib. auris impulſi arbuſti motum undabundi maris æmulum exprimeret. Legitur & Vndare actiuè pro inundare, ſiue undare facere. [*Inundare.*] Stat. 1. Achil. Cũ tuus Aeacides tepido modo ſanguine Teucros Vndabit campos. Vndantem chlamydẽ facere, eſt incedendo chlamydem laxã, rugoſamq. ſic in dexteram modo, modo in læuã iactare, ut eius pars potiſſimũ inferior undas modo accedentes, modo recedentes imitari uideat. Pla. 1 Epi. Sed hic quis eſt, quem huc aduentantem conſpicor, Suam qui undantem chlamydem quaſſando facit? Compoſita ſunt, Abundo, Exundo, Inundo, & Redundo, de quibus ſupra in dictione Abundo.

VNDOSVM MARE, n. 3. [*Fluttuoſo,* נשרש nishar נברש nigraſch. Ger. Das meer ſo vol vvellen iſt, *Hiſ. Mar lleno de ondas.*] κυματώδης θάλασσα. id eſt, fluctuoſũ, undis exagitatum. Vir. 4. Aen. Troia per undoſum peteretur claſſibus æquor.

VNDVLATA VESTIS, f. 3. [*Vna veſta de peli teſſuta.* Ger. Ein kleid das huepſche vvaſſer hatt, als der ſchamlot.] κυματώδες ἱστὸν. veſtis ẽ genus ab undis, quib. depictũ erat, nomen habens, cuiuſmodi hodie ad nos afferuntur, ex hirtorũ, & caprarum pilis mentis q̃ lanis cõfecta, q ἀπὸ τοῦ συμβάλλειν, Symbollota paſſim appellãt quaſi σύμβαντα quod coacto potius implexu, quã textu ſint confecta, ceu origine ab illo ueſtium genere accepta, de quo Pli. ita ſcribit; Lanæ & per ſe coactæ ueſtẽ faciunt. Vndulatæ antẽ (ut diximus) appellatæ ſunt, ab undarum imagine per eas diſcurrente ea forma, qua a ſcutulis ſcutulatæ. Hanc eamdem quidam & Cymatilẽ dictam fuiſſe exiſtimant, ſed falſo, unea quidem ſententia cui Cymatilis eadem ſit, quæ cerulea, non a diſcurrentibus undarum lineis, ſed a fluctuũ colore appellata. Varr. li. 1. de uita pop. Rom. Vndulatam togam pro pura poſuit, idque nouẽ, ut annotauit Non. Aquibuſdam (inquit Varro) dicitur eſſe Fortunæ uirginis ſimulachru, ideo quod duabus undulatis togis ſit opertum, perinde ut olim prætextatas & undulatas togas ſoliti ſunt habere.

VNEDO, p. c. unedonis, p. pr. m. 3. fructus eſt arbuti, terreſtribus fragis non diſſimilis, inde nomen habẽs, qd plures edi nõ poſſint. Pl. lib. 15. c. 24. Aliud corpus eſt terreſtribus fragis, aliud cõgeneti eorum unedoni, quod ſolum pomum ſimile fructui terræ gignitur. Arbor ipſa fruticoſa, fructus anno matureſcit, pariterq. floret ſubnaſcens, & prior coquitur. Pomum in honorũ, ut cui nomen ſit ex argumento unum tm̃ edendi. Duobus tamen hoc nominib appellãt Græci, Comaron, & Memecylon. Ex quo apparet totidem genera eſſe, & apud nos. Alio nomine Arbutus uocatur. Hæc Plinius.

VNGENTVM, ti, n. 2. [*Vnguento, onto, ontione, perfume. Gal. Onguent, aiguement. Hiſp. Vnguento oloroſo.*] quod & Vngentum a quibuſdã dicitur ἀπὸ τοῦ ἄγειν, Homero μύρον, nõ eſt illa cõpoſitio tenax, qua chirurgi utuntur ad vulnera curanda, ſed cõmiſtio diuerſorũ odorũ additorum oleo, ad ungenda corpora, deliciarũ, & luxuria cauſa inuenta. χρῖμα, ſiue χρῖσμα, ueteres θύαμα. Vulgare aũt, ac promiſcuũ, & fe

homen ex. *Vir vnigenus*. Hi. *Nino solo*] μονογενὴς. vox frequens est Ecclesiasticis scriptoribus pro filio unico, qui neque fratrem habuerit, neque sororem.

VNITIVGAE uineæ. f. n. μονοζύγιαι ἀμπέλαι. quæ simplici iniunctæ iugo, cum binis hastilibus in terra defixis, singulę transuersę pertica in vnam tantùm partem ordinis superincumbunt. Plinius li. 17. c. 22. Si uniiuga erit uinea.

VNIMANVS, a, um, o. 1-2. [*Di vna mano*. Ger. Der nur ein hand hat.] μονόχειρ. vnam tantum manum habens. Liu. lib. 5. Bell. Maced. Capram sex hœdos vno fœtu edidisse: ex Piceno nunciatum est; & Aretij puerum natum unimanum.

VNIO, nis, vniui. unitum, 3. 4. [*Adunare, congiungere*, יחד hichedh חבר chibber. Ger. Vereinbaren. v vereinigen. Gal. *Vnir, conioindre, assembler*. Hisp. *Ayuntar*, Græc. συνάπτω. coniungo, in unum redigo; unde Vniti animi, qui sunt unius uoluntatis.

VNIO, onis, f. 3. [*Vnione, concordia*. שלום schalom רעות raison. Ger. Einigkeit. Ga. *Vnion, coniunction*. His. *Cosa ayuntada*] ἕνωσις. modo concordiam significat. August. Nam hoc fieri posse in tanta animorum unione quis dubitet? Modo margaritã. μαργαρίτης. quod in conchis nulli duo reperiantur indifferenti Plin. lib. 8. cap. 55. Dos omnis uniones est in candore, magnitudine, orbe, laeuore, & pondere, haud promptis rebus in tantum, ut nulli duo reperiantur indiscreti, unde nomen Vnionum Romanæ scilicet imposuere delitiæ, nam apud Græcos non est, nec apud Barbaros inuentores eius aliud, quàm Margarita. Est & Vnio cępæ genus capitatum. Col. lib. 12. cap. 10. Pompeianam, uel Ascolaniam cępam, uel etiã marsicam simplicem, quam uocant unionem rustici, eligito. Hoc autem nomen, ut inquit Ruellius, apud Gallos, uelut triuiale hactenus usurpatum est pro cępæ genere, quod pluribus bulbis non coagmentatur.

VNISTIRPS, & hoc pe. o. 3. [*D'vna stirpe*. G. Das nur ein stamm hatt.] μονόστελεχος, quod a radice caudicem unum habet assurgentem. Pl. lib. 16. c. 30. In longitudinem excrescunt abies, larix, palma, cupressus, ulmus, & si qua unistirpia.

VNITAS, atis, f. 3. [*Vnità*. Ge. Das eins in der zal; itẽ, einigkeit, vereinbarung uiler dingen, als ob es eins wære. G. *Coniunction, amitè*.] μονάς. indiuisibile, numeri principium. Accipitur & pro omnimoda similitudine. [*Similitudine*.] Col. lib. 3. ca. 4. Ideo nisi sanatus erit, emi non oportet, quo melius unitas coloris appareat. Plin. lib. 9. c. 12. Troianus M. Anto. iam Triumuiro, eximios forma pueros, alterum in Asia genitum, alterum trans Alpes, ut geminos uendidit, tanta unitas erat.

VNITER, [*Vnitamente, di concordia*. Ge. Einträchtiglich. *Ensemble*. His. *El uno juntamente*.] pe. c. aduerbium. i. coniunctè, concorditer. Luc li. 3. Cum corporis, atq; animi Diffidium fuerit, quibus hæsimus uniter apti.

VNIVERSALIS, le, o. 3. [*Vniuersale*. G. Allgemein. Gal. *Vniuersel*. His. *Vniuersal*] καθολικός. ad uniuersos primum. Auctor ad Her. Nã ne huiusmodi rationibus non uniuersalis, neq. absoluta, sed extenuata ratione ex positio confirmatur. Quo tamen in loco sunt qui malint legere uniuersa. Vtitur tamen hac uoce & Varro. li. 2. de Anal. Quod (inquit) ad uniuersalem pertinet causam.

VNIVERSE, & Vniuersim, aduerbia, & Vniuersitas, atis, uide ex dictione Vniuersus.

VNIVERSVS, sa. sũ, o. 1-2. [*Vniuerso, tutto*. כל chol. G. Gãtz, oder alles, Gal. *Vniuersel, general*. His. *El todo ayuntado de partes*,] ὁλοσχερὴς. ib singulari quidem idem est, & totus; ut, Vniuersus ager, vniuersus exercitus. In plurali verò significat omnes coniunctim; Nã si dicimus, Omnes sibi domicilium cõstituerunt. Intelligitur domicilia sibi vnumquemque constituisse. Si verò dicimus, Vniuersi sibi domicilium constituerent. significatur, omnes simul in unũ sibi pro omnibus domicilium fecisse. Ci. 1. Aca. Qui loquitur de vniuersis, nihil excipit; quid enim potest esse extra uniuersa? Ter. in Phorm. Quod ille uniciatim uix de demenso suo, Suum fraudans genium comparsit miser, Id illa uniuersum abripiet. Ci. 3. Offi. Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem sit utilitas uniuscuiusque, & uniuersorũ, &c. Hinc vniuersè aduerb. [*generalmente*.] generaliter, siue generatim, cui Sigillatim opponit Cic. in, Vatinũ; Quero abs te primum uniuersè, quod genus improbitatis, & scelleris in eo magistratu præterm iseris? Idem. 7. Ve. Quid ego de exteris ciuium Romanorum supplicijs sigillatim potius, quã generatim atq. uniuersè loquar? Vniuersim, aliud aduerbium, eiusdem significationis. Hinc quoq. Vniuersitas, atis. [*Vniuersità*, Cice. 2. de Nat. Deor. Licet enim contrahere uniuersitatem generis humani, eamque gradatim ad pauciores, postremò deducere ad singulos. Col. in Præf. li. 1. De rusticationis uniuersitate nihil attinet nunc plura dicere. Cic. de uniuersitate: Singulos adiunxit ad singula, atq. ita quasi in currum uniuersitatis imposuit.

VNIVOCVS, a, um, p. c. o. 1-2. *Vniuoco, fatto in uno*. G. Von einerley art, Gal. *Vniuoque*. His. *Vnuoco*,] cuius & nomen cõcretè, & eadem substantiæ ratio, quod Græcè συνώνυμον dicimus, sicut contra Æquiuocè, cuius nomen tm cõe est, & substantię diuersa rõ, & a Græcis ὁμώνυμον appellatur. Animal itaq. respectu hominis, & equi, vniuocum est, ga

rũ & animalis nomen cõe est, & ratio substantiæ eadem. Vnique enim communi animalis definitur, corpus animatum sensibile. Grãmatici dicunt, Homonyma esse, quæ uoce, sed non significatione conueniunt, ut Nepos & filij filium significat, & prodigum. Synonyma, quæ non uoce, sed significatione cõueniunt, ut Ensis & Gladius. Hæc omnia cõ ἐναντιώματα, adiectibilia.

VNIVSMODI. [*Simile*. Germ. Einerley masß, oder weiß. Gal. *Qui ressemble, ou d'une sorte, ou d'une maniere*. Hisp. *Cosa de una sola manera*.] pe. c. nomen indeclinabile, ἰμοιόθρους, uniformis, non uarius. Ter. in Heaut. Nam parentum animi in uniusmodi sunt ferme. Cic. ad Att. li. 9. Nolo enim imputare molestias horum insanias, nec uniusmodi fore.

VNOCVLVS. i. qui unicum habet oculum. ἑνόφθαλμος. qualem Poetæ finguntfuisse Cyclopes. Phæ. Vnocule soloc. Gel. li. 3. c. 11. De Cyclope itidem inquit, qui medium quod fuerit unoculus.

VNQVAM, quando ub. [*Alcuna uolta, giammai*, לעולם leholam. Ger. Jemand ie. יום. vllo tempore, omni memoria. Cic. in Ora. Isocrates ferè stat omnibus, qui unquam orationes attigerunt. Huius compositi est Nonquã. [*Non giammai*.] nullo tempore, nulla memoria. Plau. in Aul. Nequod tantis periculis unquam committam ut fiat.

VNVS, una, unum, o. 1-2. [*Vno*, אחד echadh. Ger. Ein. Gal. *Vn, seul*. Hisp. *Vno principio de contar*.] εἷς. numeri principium est. Cic. pro Quintio; Alphenus sequium unum habet debitor. Aliquandò accipitur pro solo. [*Solo*.] Plaut. Vnus ũ domi esse iam, & fores eram claudo. In qua significatione quandoque genitiuo iungitur, & ferè genitiuo Omnium. Plin. li. 9. c. 17. Accipenser, unus omnium squamis adeo uersis contra aquam natando meat. Nonnunquã & etiam genitiuo nominis substantiui, sed ferè sũ bintelligitur genitiuus Omnium. Plin. lib. 8. c. 37. Caluitium omnium tantum animalium hominis. Aliquã in oratione unus subtrahetur. Quin. li. 9. c. 1. Nec desunt, qui nobis figuræ nomen imponat, quæ unius est. Cæsi. Artorius. Proculus. Hoc est, quorum unus est, &c. Ponitur aliquã pro pronomine Idẽ. [*Medesimo, istesso*.] Pla. in Capt. Hic postquam hunc emit, dedit eũ huic quasi sua peculiarem, quia quasi una ætate erat. i. eadem ætate, siue eiusdem ætatis erant. Vno exemplo omnes uolumus. i. eodẽ. Plin. in Mil. Sic & accipiendum est illud Ou. 1. Met. Vnus erat toto naturæ uultus in orbe, Idem. Vultus ubi per omnia finitimi. Aliquando pro primo. [*Primo*.] Virg. 2. Æn. Cadit & Ripheus iustissimus unus. Qui fuit in Teucris.

VNVS & alter. [*Dui, due*] εἷς καὶ δύο. pro duob. Ci. 4. Ver. Dicit unus, & alter breuiter nihil interrogatus. Ter. in And. Sed postquã amator accessit unus, & ità alter, proinde ut potuerunt. Sic alter, & tertius pro tribus Tuoitus. Sed & alter, & tertius dies cunctatione absumitur.

VNVSQVISQVE, & unusquisque. [*Chascuno, ogni uno, ogni huomo, idem*] significat quod Quilibet.

VNVSQVISPIAM. [*Alcuno*, מישהו Mechad. Ger. Jemand einer. Gal. *Aucun*. His. *Alcuno*.] pe. Petris, aliquis unus.

VNVSQVISQVE, & unusquisque. [*Chascheduno, ogni uno*, יעשה ischeh. Germ. Ein jeder.] Vnaquæque, Vnumquodque, & unumquidque, i. singuli, κατὰ ἕκαστος, κατὰ ἕκαστον, & ἕκαστος. dictio uniuersalis proindeq. cũ positiuo, quã superlatiuo iungitur; eo quod unus uim quandam superlatiui obtineat. Ci. pro Fon. Monetur eo tempore, quo unusquisq. nostrum, cum in eum locum productus sit. Ibidem. Mihi. n. semper unaquæq. de re uellis non sũlùm semel, uerum etiam breuiter interrogatus.

V A N T E A

VOBERNA, fæ. uilla est iuxta Bilbilim Hispaniæ urbem, & Salonem amnem, umbris arborũ, & frigiditate scaturientiũ fontiũ amœnissima, quam Martialis graphicè depingit Liciano lib. 1. Epig. 17.

VOCABVLVM, li. p. c. 2. [*Dittione, inchiostro, uoce*. Germanicè, Ein nam, wort. Ga. *Dittion, uocable, mot*. His. *Vocablo, parabla, dittione*.] λέξις. dictio qua res singulæ uocantur, aut uoce efferuntur. Ter. in Eun. Tanquam philosophorũ habeant disciplinæ ex ipsis uocabula. Plin. Epi. 14. Neque enim, alio uocabulo potest exprimi. Ci. 3. de Ora. Nã si res suum nomen, & proprium uocabulum non habet. Quin. lib. 9. c. 1. Mutatur uocabulis uis rerum.

VOCALIS, & hoc, le, o. 3. [*Vocale, sonoro*.] Germanicè, Hellschreiend, helltonend, das ein helle oder laute stimm hatt. Ga. *Son, ou uoyelle*. Hisp. *La uocale*,] φωνῆεις, εὔφωνος, quod est sonorum, & summæ uocis. Pli. lib. 10. Ranæ quoque uitra solitum uocales sunt signa tempestatis. Tib. lib. 6. Ele. 6. Nunc te uocales impellere pollice chordas, Nunc precor ad laudes flectere uerba meas. Ouid. 12. Met. Carmina uocali clarus citharaque Philemon. Vnde uocales, φωνήεντα, dictæ sunt quinq. illæ apud Latinos litteræ, quæ per se uoces faciunt, & sine his uox proferri non potest. Hinc semiuocales, ἡμίφωνα, quasi dimidiatum uocalium sonum habent. Vocalium concursus. Cic. in Orat. habet enim ille tanquam hiatus concursu uocalium molle quiddam. Vocalis ἔμφωνος, tam dicitur, qui uoce uti tum & proferre uerba potest, pura si quis, cum mutus fuisset, postea loquatur. Valer. lib. 1. Aegales Samius athleta mutus, cum ei uictoriæ titulus, & præmium eriperetur, indignatione accẽsus, uocalis euasit.

VOCALITAS, atis, f. 3. [*Consonantia*. Germ. wollautung. Gal. *Vocalité, son sonore*. His. *Consonancia, harmonia*,] consonantia, quam Græci εὐφωνίαν

Salluſt.i Iug. Hæc Romę plebes litteris,quę de Metello, ac Mario miſſę erant,cognitis,volenti animo de ambob.acceperat.[*Fauore vulgi*] Liu.Precatus deinde ſi diuus,ſi diua eſſet,qui ſibi præpetē miſiſſet,volens propitiuſq.adeſſet.i.fauens,& propter.Sall. tamen li. 4.Hiſtoriarum,referēte Nonio,Volentia plebi,[*Græce.*] dixit,hoc eſt,placentia,& grata.Verba Salluſtij ſunt hæc;Multiſq.ſuſpicionibus volentia plebi facturus videbatur.

VOLENTIA,f.i.[*voluntà,intentione,* רצון chepheṣ נתיון natſon אבה ebeh] βούλησις.in cōpoſitione idē eſſe videtur,quod voluntas.Nonius.à volentia fit Benevolentia,Maleuolentia,pro amore,& odio,quaſi bona,& mala voluntas.Item Beneuolus, & Maleuolus.

VOLITO,tas,n.i.[*Stridulare.* Ger. Offt oder ſtets fliegen,fliegē eines fliegens.Ga.*voleter,courir çà & là.* H.*volar a menudo,y muchas veces.* Ἰανατάμαι. frequēter volo.Pli.Super aquas aſſiduè volitās. Cice.2.de Nat.Deor.In hac igitur immenſitate latitudinum,longitudinum,altitudinum,infinita vis innumerabilium volitat atomorum.Plin.lib.10.cap.61. Veſpertilio geminos volitat amplexa infantes.Ouid.2.Metam.Volitant ſuper ora fauillæ.Liu.li.5. Bel. Pun. Reſte ſaxum ingens viſum volitare. Ponitur etiam Volito, μεταφορικῶς.[*Diſcorrere.*] pro diſcurro,inquit Valla.Cice.pro domo ſua : Itaque cum tu florens, ac potens per medium forum pōpularis volitares,&c. Mart.libro 1. Aetherias laſciue cupis volitare per auras;I, fuge,ſed poteras tutior eſſe domi. Volitare cupiditate glorię, eſt efferri, & vehementer trahi. Cicer. in Piſon. Valebis apud hominem volitantem gloriæ cupiditate, vir moderatus, & cōſtans.Volitare in re aliqua inſolentius,[*ventoſi.*] id eſt, iacta re ſeſe, & efferri.Cic.pro Flacc.

VOLO, n. i.[*volare.* עוף haph האביר heebir דאה daah נעה natſah. Germ.Fliegen. *Gal. voler.* Hiſ.*voler,*] πέτομαι. proprium eſt alas habentium.Oui.3.Triſt.Eleg.4.Nempe quod hic altè, demiſſius ille volabant.Plin.lib.10.cap.10.Sturnorum generi proprium,caterùatim volare, & quodam pilę orbe circumagi, omnib. in medium agmen tendentibus. Virg.1.Aen.Volat ille per aera magnū Remigio alarum. Transfertur etiam ad alia,quæ celeriter ferunt, vt Nauis volat,Fama volat,& huiuſmodi. Ter.in Hec.Ne me fruſtra ille expectet,vola,id eſt,celeriter curre. Virg.3.Aen.Fama volat,pulſum regnis ceſſiſſe paternis Idomenea ducem.Idē 12.Aen. Vix ea fatus erat, medios volat ecce per hoſtes Vectus equo ſpumante Sages,&c. Ibidē;Incēdi muros,ignes ad tecta volare. Ou. 10.Metam.Paſſu volat alite virgo.Cic.ad Att.li.6.Tu autem fac, vt mihi tuę litterę volent obuiæ. Volans,tis,pat. Vir.1.Aen.Cœloque inuectus aperto Flectit equos, curruq. volans dat lora ſecundo.Volantes,ſubſtantiuè,[*Cœlitis,*] pro auibus. Vir.6.Aen.de Auerno. Quam ſuper haud vllę poterant impunè volantes Tēdere iter pennis.Eius compoſita ſunt Aduolo, Circumuolo, Conuolo, Deuolo,Euolo,Interuolo,Inuolo,Obnolo,Peruolo,Prævolo,Prouolo, Reuolo,Superuolo,& Tranſmolo.

VOLO,vis,n.2.[*Velle.* רצה ratſah עבה abah חפץ chapheṣ הרעא no hil.G.wollen.*Gal.Vouloir.*Hi.*Querer,*] βούλομαι.pręterito Volui, notæ ſignificationis eſt.Virg.3.Eclog.Vis ergo inter nos quid poſſit vterque viciſſim Experiamur ? Volo te, Volo te verbis paucis, ſubaudi,alloqui. Plau.in Cap.Philocrates,per tuū genīū obſecro, exi,te volo.Terent.in Andr.Quis me vult? Velit nolit,pro velit,ac non velit.Ci.Q.Fr.li.3. Craſſum Iunianū hominem mihi deditū, per me deterrui, velit nolit, ſcire difficile eſt. Ponitur aliquando pro opto.[*Deſiderare.*]Cic.ad Corniſ.lib.12.Eandem rem tibi volo benè, & feliciter euenire, & Catullus in Epithalamio Iuliæ, & Manlij in fine,volo omnia tua cauſa.i. tibi i omnibus bene cupio. Cic.ad Tir.li.16.Cum omnia mea cauſa velles,mihi ſucceſſa, tum etiam tua.Quid ſibi vult iſtud? Ci.in Ver. Quid ſibi equeſtres ſtatuæ volunt propter ædem Vulcani? Hoc eſt,quid ſignificant ? Ponitur aliquando pro opinor,& cenſeo.[*Penſare.*]Cic.1.de Natura Deo. Quattuor etiam naturas, ex quibus omnia conſtare cenſet, diuinas eſſe vult.Hinc Voluntas.Compoſita, Nolo,Malo, & Peruolo, de quibus ſuis locis.

VOLOGESVS,Parthorum rex fuit,Neronis temporibus,& frater Tiridatis,quem cum Armeniæ regem feciſſet inuitis Romanis, vario euentu cum ijs bella geſſit, donec tandem ex pacto placuit Tiridatem regni diadema ponere,nec ante reſumere,quàm id Romæ Neronis manibus accepiſſet. Vide Tacitum lib.5.

VOLOGESOCOERTA,f.i.Babyloniæ vrbs, à Vologeſo Parthorum rege condita, vt eſt auctor Plin. lib.6.cap. 26. Ptolem. Volegetiam appellat.

VOLONES,m. 3. dicti ſunt ſerui,qui in bello Punico, quum deeſſent liberi,qui in militiam nomina darent,pro dominis pugnatu os ſe pollicitti in ciuitatem recepti ſunt,& Volones appellati : quia hoc ſponte voluerunt.Feſtus.Liu. lib.3. Bell. Pun. Volones liberi eſſe iuſſi. Ibidem;Vt tyrones(ea maxima pars volonum erat)diſcerent ſigna ſequi.

VOLSCI,m.2. populi in Latio vltra Circeios, quorum meminit Plin. libro 3.cap.5.Virg.2. Georg. Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque verutos.

VOLSELLA,læ,f.i.ſiue Vulſella,[*Mentula,blandita.*G.Ein rauffzēglin.

eal.Des pferſels dechinderenchuf. Las tenazuellas,ó pinzas para pelar.] μαδιστηριον, τριχόλαβις. inſtrumentum pilis è corpore euellendis idoneum.Mar.li.9. Pulſentque ſuæ cana labra volſella.Volſella item,ſiue Vulſellis, inſtrumenti chirurgici genus eſt,quo caro ex vlceribus præcidenda apprehenditur.Cel. libro 6.capit.18. Deinde oræ vulſella prehendendæ, tum quicquid corruptum eſt excidendum.

VOLSINIVM,nij,n.2.οὐολσίνιον.Ptolem.ſiue Volſinij,orum,oppidum Mediterraneum Hetrurię, in quo primum molæ verſatiles ſunt inuentæ:Pli.lib.38.c.18. Molas verſatiles Volſinij inuentas, quaſdam & ſponte motas legimus.

VOLVA,æ,f.i.εἴλυμα,ἑστίλμα. inuolucrum,quo quid inuoluitur, vnde à Plin.lib.1. cap.22.accipitur pro albo illo inuolucro boletorum in oui ſpeciem proruumpentium : Voluam (ait) terra ob hoc prius gignit,ipſum poſtea in volua,ceu in ouo eſt luteum.Eodem item nomine antiqui vterum appellabant in mulliere; hoc eſt locum in quo fœtus concipitur, quam hodie litterę vnius immutatione Vuluam appellamus.

VOLVBILIS,le,o.3.[*Volubile inſtabile,di poco ſtato.*Ge.weltzbar,das leichtlich zů weltzen iſt.Gal.*Aiſé à tourner.*Hi.*Boluble,*] ἑυτροχος, εὔστροφος. quod facilè voluūtur.Cicer.de Vniu.Deinde animam circū dedit corpore,& veſtiuit extrinſecus,cæloq. ſolumque,& volubili,& in orbem cōcitato,complexus eſt.Vir.7.Aen. Impoſuitq. manus miranda volubilis buxū. Volubilis fortuna.*de ſua inſtabilis,*inconſtans.Ci.pro Milo.Quam vaga volubiliſq; fortuna.Hinc Volubiliter,[*Inſtabilmente,*] aduerb. Cic. in Orat. Sæpe etiam in amplificanda re conceſſu omnium funditur numeroſe,& volubiliter oratio.Hinc quoque Volubilitas,atis.[*Inſtabilità.*] Cic.2.de Na.Deo. Ex vtraque re & mundi volubilitas, quę nihil in globoſa forma eſſe non poſſet. Volubilitas fortunæ,inconſtantia.Cic.1.de Diu. Quomodo ergo id quod temerè fit,ceco caſu,& volubilitate fortunę præſentiri,& prædici poteſt. Volubilitas linguæ, leuitas, promptitudo,dexteritas.Cic.de Orat. Linguę volubilitas.

VOLVCER,hęc volucris,hoc volucre,o.3.[*Volante,preſto,* עוף hoph, עוף haph.G.Fliegend.*Gal.Qui vole.Hiſp. Qualquiera coſa que buela,*] πτερωτός, πτέριος. volatilis,penniger,& per tranſlationem velox,celer.[*Veloce,*] Martialis:Et volucrem longo porrexit vulnere pardum. Vir.1.Aen. Volucremq.fuga præuertitur Hebrum. Cice. pro Plan. Nihil eſt autem tam volucre quàm maledictum, nihil facilius emittitur, nihil certius excipitur,latius diſſipatur. Virg.5. Aen. Illa Noto citius,volucrique ſagitta Ad terram fugit.

VOLVCRA,f.i. ἴουλος, ἰή, genus animalis,quod prærodit teneros pāpinos.Col.de Arbor.ca.15.Genus eſt animalis,volucra appellatur; id fere prærodit teneros adhuc pampinos, & vuas, quod ne fiat, falces,quibus vineam putaueris,peracta putatione, ſanguine vrſino linito.

VOLVCRIS,huius volucris,o.3.[*Ciò che vola,* עוף hoph, עוף haph, עוף haijt. Ger. Ein jedes thier ſo gefluegig iſt, das iſt,ſo fliegen kan, gefuegel] ὄρνεον, πτηνόν. omne id quod volat,non ſolum aues,ſed apes quoque,veſpæ,tabani,& reliqua huiuſmodi. Cicer.1. de Or. Quemadmodum volucres videmus procreationis, atque vtilitatis ſuę cauſa fingere,& conſtruere nidos. Virgil.3. Georg. Et genus æquorum pecudes, pictæque volucres In ſuas ignemque ruunt.

VOLVMEN,inis,n.3.ſecūda ſyllab.prod.[*Volume,* מגלה meghillah, גלון ghillaion,Ger. Ein buch.*Gal.Volume.*Hiſ.*Bolume.*] τεῦχος, ἀπὸ τοῦ εἰλεῖν, à voluendo,quod maiores noſtri in libris arborum,i.corticibus ſcribebant,& libellos,quò ferrent commodius,complicabāt. Ideoque volumina appellata ſunt libellis ſimiliora quàm libris. Eſt enim propriè volumen,pars codicis,vt puta Metamorphoſeos liber in quindecim volumina diſtinctus eſt. Ouid. 1. Triſt. Sunt mihi mutatę ter quinque volumina formæ. Plin.iun. Libri tres in ſex volumina propter amplitudinem diuiſi, quaſi in ſex minores libros,vt ſint volumina aliquanto minora,quàm libri. Igitur volumen pars libri eſt: Liber verò pro toto codice,& pro volumine accipitur. Inde dicimus, Euoluere libros,id eſt, aperire lectitandi gratia,quaſi rem complicatam explicare, ſicut Reuelare,rem velatam detegere.Ci.3.Tuſ. Quoniam duobus ſuperioribus de morte,& dolore dictum eſt,tertius dies diſputationis hoc tertium volumen efficiet.Pli.li.6.c.9.Hæc eſt regio ſecundo volumine a nobis ſignificata.Accipitur aliquando volumen pro ipſa circumuolutione,[*Giro*] Oui. 2. Met. Adde quod aſſidua rapitur vertigine cœlum, Sideraque alta trahit,celeri que volumine verſat. Nonnumquam pro volubilitate,ſiue inconſtantia.[*Inconſtantia.*] Pli. li.7.c.45.Si diligenter æſtimantur cuncta, magna ſortis humanę reperientur volumina. Volumina vinculorum. Virg.li.5. Aen.Et ipſa Hinc illinc vinclorum immenſa volumina verſat.

VOLVNTAS,tis,f.3.[*Voluntà,arbitrio,voglia,* חפץ chepheṣ רצון ratſon אבה ebeh. G.Wil.*Gal.Volenté.*Hiſp.*Volontad,potentia,libre,*] θέλημα.animi noſtri ſententia.Ci.4.Tuſ. Natura,quæ omnes ea,quę bona videntur,ſequuntur, fugiuntque contraria. Quamobrem ſimul obiecta ſpecies cuiuſpiam eſt,quod bonum videatur,ad id adipiſcendum impellit ipſa natura; id cum conſtanter, prudenterque

VOMANVS,n.2.fluminis nomen in quinta Italiæ regione, non procul ab Adria colonia. Plin.lib.3. cap.13.

VOMER,& VOMIS,meris,meri,m.3.[*Vomero*, מחרשת machareſcheth.G.Ein pflugeyſen, vvageyſſen,faech. *Gal. un vomiero. Hiſp. Gomeire.*]ὑνις.ferramentũ aratri,quo ſulci fiunt,ita dictũ quod terram uomat,hoc eſt,eruat. Vir.1.Geor. Et ſulco attritus ſplendeſcere uomer. Idem; Vomis & inflexu primum graue robur aratri. Plin.lib.18.c.18. Vomerum plura genera. Culter uocatur,prodens ſam, priuſquam proſcindatur,terram ſecans, futuriſque ſulcis ueſtigia præſcribens inciſuris,quas reſupinus in arãdo mordeat vomer. Alterum genus eſt vulgere,roſtratũ vti vectis. Tertium in ſolo facili,nec toto porrectum dentali,ſed exigua cuſpide. In roſtro latior, hęc quarto generi,ſed ex acutiori in mucronem faſtigiata, eodẽque gladio ſcindimus ſolum, & acie laterum radices herbarum ſecans,id non pridem inuentum in Rhętia. Gallię uerò duas addiderunt rotulas, quod genus uocant *planarati*. Cuſpis effigiem palę habet,latitudo vomeris ceſpites verſat. Oui.1.Met. Ipſa quoque immunis,raſtroque intacta,nec vllis Saucia vomeribus per ſe dabat omnia tellus. Cic. in Ant. Vt arattum circumduceres,cuius quidem vomere portam Capuæ penè perſtrinxiſti.

VOMICA,æ,pic.f.1.*dειρυμα*. abſceſſus internus, copioſam euomens ſaniem: vnde & nomen accepit. Cic.4. de Nat.Deo. Nec prodeſſe voluit Phereo Iaſoni,qui vomicam eius aperuit,quam medici ſanare non potuerant. Serenus; Sunt odio, quos dira vomit natura tumores,Vomica qualis erit,uel eidem proxima quædam. Plin.lib. 20.c.12. Petroſelinon præcipuum ad vomicas. Hinc Pla. in Perſa, non infeſtiuiter uomicam appellat crumenam numis refertam, atque timentem. Quid hoc,inquit,quod in collo tibi tumet? SA. vomica eſt, preſſare parce. Plin.lib.33. cap.6. Per translationem accepit pro argenti uiui uena iugiter manante. Eſt(inquit) lapis in his uenis, cuius uomica liquoris æterni argentum viuum appellatur,uenenum rerum omnium.

VOMITO,as,a,1.[*vomitare*. Germ. Offt kotzen. *Gal. vomir. Hiſpa. Gomitar.*] Vomitio,onis, Vomitus,us, & Vomitorius, a, um, uide in uerbo Vomo.

VOMO,mis,mui,mitum,a.3.[*vomitare* הקיא heri, קיא Kaah. G.Kotzen]ἐμέω. per os eijcio. Cic. pro Deiotaro; Cum, inquit, poſt cœnã uomere te uelle dixiſſes, in balneum reducere ceperunt. Virgil.9. Aen. Purpuream uomit ille animã. Hinc Vomito, as, frequentatiuum. Col.li.7.c.10. Quam cum pecudes biberunt, nauſea correpte uomitant, atque expurgantur. Vomitio, onis, [*vomito*,] cibi potuſve per os eiectio, quæ uentriculi ſubuerſione contingit. Plin.li. 11.c.53. Homini cibus vtiliſſimus ſimplex. Acervatio ciborum peſtifera, & condimenta pernicioſiora. Difficulter autem perficiuntur omnia in cibis acria nimiè, & auidè hauſta, & ęſtate, quam hi eme difficilius, & in ſenecta, quàm in iuuenta. Vomitiones homini ad hæc in remedium excogitatæ, frigidiora corpora faciunt, inimica oculis, maximè autem dentibus. Vomitus, us, idem quod vomitio. [*vomito.*] Plin.li. 20.c.14. Mentaſtrum cum ſuccogranati ſinguitur, & vomitus ſiſtit, vt Democritus monſtrat. Vomitor, oris, [*Cic vomito*,] qui vomit. Plin.lib.3. cap.1. Non expedit vomitoribus, ſicut neque muſtum, neque ſapa, neque paſſum. Vomitorius, a, um, [*Cic fa vomitare*,] quod vomitum ciet. Plin. lib. 21. cap. 19. Hinc ſtomacho inutilem, & ideo vomitorium. Idem lib. 20. cap. 9. Bulbus quem vomitorium vocant ab effectu, folia habet nigra, cætera longiora. Huius compoſita ſunt, Conuomo, Euomo, & Reuomo, de quibus ſupra.

VOMIS cum mediam dicitur, qui ex duobus conceptis, vno aborſu excluſo, ad partum legitimum duxerit. Quo cognomine dictus eſt Flauius hiſtoricus, qui Imperatorum vitas ſcripſit. Plin. li. 7. ca. 10. Vopiſcos appellabant è geminis, qui retenti vtero naſcerentur, altero interempto abortu.

VORAGO,inis, ſecũda ſyllaba producta, f.3.[*Varagine, barathro*, תהום theum. G. Ein tieffer ſchlund. *Gal. Gouffre. Hiſ. Tragadero*] διαχασμα, βαραθρον. locus immenſæ profunditatis, quicquid acciderat, deuorans, & propemodum inexplebilis. Cic. 1. de Diu. Quicum per agrum Leontinum iter faciens equum demiſiſſet in flumen, ſummerſus equus voraginibus ſpon extitit. Vir. 8. Aen. Hic ſpecus horrendũ, & ſæui ſpiracula Ditis Monſtratur, ruptoq; ingens Acheronte vorago. Cur. lib. 8. Imber violentius, quam alias, fuſos campos lubricos, & inequitabiles fecerat, grauesq; & propemodũ immobiles currus illuuie, & voragine hærebãt. Trãsfertur & ad hominẽ inſigniter prodigum. [*Prodigo*,] cuius guſa, vel ampliſſimis patrimonijs in ventrem, tamquam in barathrum quoddam cõiectis expleri non poteſt. Cic. pro Seſtio: Meo periculo, inquit gurges, & vorago patrimonij helluabere? Hic Voraginoſus, a, um, adiect. βαραθρώδης. quod eſt voraginib. plenũ. Hirtius 6. Bel. Hiſp. Nam paluſtu, & voraginoſo ſolo current ad dextram partem.

VORANVS,m.2. Q. Lucãtij furaciſſimus libertus, quem numularius numos de mẽſa ſubtrahentem, & in calceos infarcientem deprehendit. Cæl. lib. 10. cap. 49.

VORAX,cis,o.3.[*Vorace, affamato*, עלק zolel. Ger. Fraeſſig. *Gal. Gourmand, gloton, gouton. Hiſ. Comilon, coſa que mucho traga.*] πολυφάγος. multa abſumens, inexplebilis edacitatis. Oui.15.Met. Nec niſi perdideris alium, placare voracis, Et male morati poteris ieiunia ventris. Charybdis vorax. βαραθρώδης. Cic.12.Phil. Quæ Charybdis tam vorax, tot res tam cito abſorbere potuiſſet? Vſura vorax. Luc. libr.1. Hinc vſura vorax, auidumque in tempore fenus. Et cõcuſſa fides, & multis vtile bellum. Hinc Voracitas, atis, edacitas, in explebilis edendi auiditas.

VORO,as,a.1.[*Diuorare, ſtrangugeiare* אכם achas. בלע balah, לוע lah. G. Fraeſſen. *Gal. Deuorer, aualler ſans maſcher, engloutir. Hiſ. Tragar lo que no ſe maſca.*] βρώσιμον. cibum non confectum deglutio. Cic.2.de Nat.Deor. Alia vorant, alia mandunt. Hinc per trãslationem Vorare, capitur pro auidè ſumere. Pla. in Truc. Interim ille Hamum vorat, ſi ſemel amoris poculum accepit merè. Cic. ad Att. li. 4. Nos hic voramus litteras cum homine mirifico. Dionyſio.

VORTEX,tis, m.3. τυφων. flatus repẽtini genus, è ſiccea nube erumpens ſine igne, eiuſque partem abruptam ſecum rapiens, eamq; cõuoluens, & nigrum verſans, ac pondere illo ruinam ſuam aggrauans, & locum ex loco mutans rapida vertigine, non antẽnas modo, ſed & nauigia contorta frangens, ex Plin. lib. 2. cap. 46.

VOS, veſtrum, vel veſtri [*Vos* אתם attem. Ge. Ihr ſelbs. *Gal. Tous. niſp. Vos*] ὑμεῖς. pronomen plura. numeri, à Tu. Voſmetipſi, pro voſipſi. Cice. 4. Acad. Nos autem dicimus ea nobis videri, quæ voſmetipſi nobiliſſimis philoſophis placuiſſe concediris.

VOTIVVS,a,um,p.p.o.1.2.[*Di uoto, votivo*, נדר nadhur. G. Verlobt, durch geluebd verſprochen. *Ga. Votif. Hiſ. Votivo*] ἐυκτικὸς. quod ex voto dari promittitur. Hor. 1. Epiſt. 3. Paſcitur in veſtri tecti votiua iuuenca. Ludi votiui, qui ex voto fiunt. Solent enim in reipublicæ periculis, aut principis aduerſa valetudine Ludi voueri, quos deinde votis damnari ingenti cum apparatu faciebant. Plin. li. 7. c. 48. Valeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam, Cn. Põpeio, Q. Sulpicio Coſſ. ludis pro ſalute D. Auguſti votiuis, annum centeſimum quartum agens. Tura votiua, quæ voti cauſa perſoluũtur. Ouid. 3. Amo. Eleg. 12. Accipit ara preces, votiuaque tura porum. Legatio votiua, quæ voti ergo ſuſcipitur. Cic. ad Att. lib. 15. Votiua (ſubaudi legatio) ne tibi quidẽ placebat. A liquã do votiuũ. [*Deſiderato*,] ſignificat, quod voto deſideratum eſt. Apul. li. 6. Tota ciuitas ad votiuum conſpectum effunditur. Votiuæ aures, [*Deſideroſo*,] quæ cupiunt aliquid audire. Plaut. in Caſi. Aures votiuæ ſi ſunt, animum aduortite.

VOTVM,ti,n.2.[*Voto*. נדר nedher. G. Ein geluebd. *Gal. Vou. niſp. Voto*] εὐχη. promiſſio facta Deo. Cic. 3. de Nat. Deo. Nonne animaduertis ex tot tabellis pictis, quam multi votis vim tempeſtatis effugerint? Idem 2. de Legib. Diligẽtia votorum ſatis in lege dicta eſt, ac vou ſponſio, quo obligamur Deo, pœna vero violatæ religionis iuſtam excuſationem non habet. Vir. 8. Aenei. Vota metu duplicãt matres, propiuſq; periclo. Et timor. Nefarium uotũ. Cice. pro Clu. Quæ etiam nocturna ſacrificia, quæ putat occultiora eſſe, ſcelerataſque eius preces, & nefaria vota cognouimus. Et quoniam quæ magnopere deſideramus, adhibitis vonsa dijs petere ſolemus, factũ eſt, vt vota accipiamus, pro optatis. [*Deſiderij*.] Plin. Ep. 45. Hãc ego vitam voto, & cogitatione præſumo. Vnde vou compoſitè dicimus eum, qui deſiderium ſuum aſſecutus eſt. Et pro voto ſuccedere, id eſt, pro deſiderio. Itẽ facere vota, pro optare. [*Deſiderare*] Cic. pro Mil. Vota enim fecerat, vt in eos ſe potius mitteret quam in veſtras poſſeſſiones. Nonnunquam tamen facere vota idem eſt quod vouere. Cic. de Aruſp. reſpon. Noſtri Imperatores maximis & periculoſiſſimis bellis huic deæ vota fecerũt, eaq; in ipſo Poſſinonte ad aram principem perſoluerunt. Voto aliquem fingere, talẽ fingere, qualem vel maximè opta retulus. Plin. Epiſt. 112. Tibique, vt qui explorauerim, ſpondeo, habiturum te generũ, quo melior fingi ne voto quidem potuit. Nuncupare vota pro Imperio, apud Cic. 6. Verr. 1. nominatim aliquid vouere, quod rep. periculo liberata, ſis perſoluturus. Voto teneri, eſt voti ergo obligatum eſſe. Cice. Att. Sed iam quaſi voto quodam, & promiſſo me teneri puto. Vota ſoluere, eſt ea, quæ nouimus, præſtare. Idem ad eundem: Vota reddere, apud eũdem 3. de Leg. Liberare ſe voto, eſt ſolutione eorum, quæ vouimus, eximere ſeſe ab obligatione ſponſionis Dijs factę. Legimus ſæ & liberare ſe voti, pro voto. Liu. 5. ab Vrbe; Verecundiam non tulit Senatus, quin ſine mora voti liberaretur. Reus voti, Damnatus voti, vide in dictionibus Damnatus, & Reus.

VOVEO,ues,tum,a.2.[*Facio vota, votare*. נדר madhar. Ger. Geloben, ein geluebd thun. *Gal. Vou, faire vœu. Hiſ. Votar ò deſſear*,] εὐχομαι. Deo aliquid ſanctè promitto, pro quo etiam dicimus, Vota facere, & vota puncupare. Liu. li. 1. ab vrb. In re trepida duodecim vouit Salios, tunaq. Pallori & Pauori. Hor. 3. Car. Ode 8. Vouerat dulces epulas, & album Libero caprum. Ouid. 9. Met. Vota perſoluit, quæ fœmina vouerat Iphis. Votus, a, um, partic. Cic. 3. de Nat. Deo. At earum tẽpla ſunt publicè vota, & dedicata. Liu. 4. ab Vrb. Ludi ab Decemuiris per ſeceſſionẽ plebis a patribus ex ſenatuſcõſulto voti, eo anno facti ſunt. Vouere caput pro ſalute patriæ, dixit Cic. 5. de Finibus, pro, Se pro ſalute patriæ periculis obijcere. Huius compoſitum eſt, Deuouere, de cuius ſignificatione abundè multa dicta ſunt ſuo loco.

Vox, vocis, f. 3. [*Voce, ſuono, dittione,* קול kol. Germa. Ein ſtimm. *Gal. Voix, ſon. Hiſp. La vox, ſon.*] φωνὴ. propriè dicitur ſonus, qui ab animalis ore profertur. Fit enim ἀπὸ τοῦ βοᾶν, quod eſt clamare. Cic. 2. de Na. Deor. Vocis genera permulta, canorũ, fuſcum, lene, aſperum, graue, acutum, flexile, durum, quæ hominum ſolum auribus iudicãtur. Idem in Ora. Vocis mutationes totidem ſunt, quot animorum, qui maximè voce commouentur. Mira eſt enim quædam natura vocis, cuius quidem è tribus omnibus ſonis, inflexo, acuto, graui, tanta fit, & tã ſuauis varietas perfecta in cantibus. De vocis quantitate, ac qualitate, vide Quinct. lib. 11. c. 3. Ouid. 2. Met. Nec conata loqui eſt: nec ſi conata fuiſſet, Vocis habebat iter, ſaxum iã colla tenebat. Vir. 3. Aen. Senſit, & ad ſonitum vocis veſtigia torſit. Quin. lib. 11. c. 3. Augentur autem, ſicut omnium, ita vocis quoque bona cura, & negligentia minuuntur. Nonnunquam tamen Voces dicimus, pro rerum etiam inanimatarum ſonis. Vir. 6. Aen. de Orphei cithara; Necnon Threiciis longa cum veſte ſacerdos Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum.

V A N T E P

Vpilio, onis, m. 3. [*Pecorario,* פוך poheh. G. Ein ſchaffhirt. *Gal. Berger. Hiſ. paſtor de ouejas.*] poſitum eſt a Virgilio pro Opilione cauſa metri, Eclo. 10 Venit & vpilio, tardi venere bubulci. Eſt autem Opilio, vel Vpilio ouium cuſtos πατρικὸν.

Vpupa, f. 1. [*Bubo,* G. Ein weidhoff, ἴυγξ. auis criſtis a capite exeuntibus galeata, in fimo ſemper commorans. Pli. lib. 10. c. 29. Mutat & vpupa, vt tradit Aeſchylus poeta, obſcœna alias paſtu auis, criſta viſenda plicatili, contrahens eam, ſubtrigensque per longitudinem capitis. Plau. in Cap. Vpupam pro meretrice accipit. Idem (inquit) vt mihi aduenienti vpupa, quæ me delectet, data eſt.

V A N T E R

Vra, f. 1. οὖρος. locus eſt in finibus Syriæ Palmyrenæ ad Euphratem fluuium, qui inde relictis Palmyrenorum deſertis, in ortum reflectitur. Author Pli. lib. 5. c. 24.

Vrachvs, p. c. m. 2. οὐραχὸς. meatus eſt, proficiſcens ex fundo veſicæ fœtus in vtero exiſtentis, lotium deferens in membranam vrinæ recipiendæ deſtinatam, quæ a Medicis ἀλλαντοειδὴς appellatur. Vide Galenum lib. 5. de vſu partium, & in tractatu de confectione vuluæ.

Vragvs, m. 2. οὐραγὸς. Plutonis cognomen eſt, ab vrgendo (vt quibuſdam videtur) impoſitum, quod omnium Deorum maxime nos vrgeat. Nos Græcam vocem eſſe malumus. Apud illos enim οὐραγὸς dicitur, qui in acie extremam agminis partem ducit: Vnde non inuenuſtè ad Ditem transfertur, qui poſtremum humanæ fabulæ actum excipit.

Vrania, æ, ſiue Vranie, es, f. 1. οὐρανία, ἡ οὐράνιος. vna Muſarum, Iouis, & Mnemoſynes filia, cui Aſtrologiæ inuentio tribuitur. Vnde & Vraniam dictam putant, quaſi τὰ ἄνω βλέπουσαν. hoc eſt, ſublimia ſpeculantem. Ouid. lib. 5. Faſt. Excipit Vrania facere ſilentia cunctę. Cic. de Diu. Vrania Muſa.

Vranoscopvs, vranoſcopi, m. 3. οὐρανοσκόπος. piſcis, idem cum callionymo, fel habens prægrande, quo cicatrices, & excreſcentes in oculo caruncułæ perſanantur. Dictus vranoſcopus ab oculo, quę in capite habet ita ſitum, vt eo cœlum intueri videatur. Vide Pli. lib. 32. cap. 7.

Vranvs, m. 2. οὐρανὸς. pater Saturni, quem Latini Cœlum vel Cęliũ appellãt, ex cuius virilibus a Saturno filio abſciſſis, & in mare abiectis, nata eſt Venus, quę ideo Græco noſe appellata eſt Aphrodite.

Vranopolis, f. 3. οὐρανούπολις. vrbs in finibus Macedoniæ, ad radicẽ montis Atho, cuius meminit Pli. lib. 4. c. 10.

Vrbanatim [*Vrbanamente, ciuilmente, modeſtamente. Gal. Vrbainement auec modeſtie. Hiſ. Coſa ciuile.*] ἀστικῶς. antiquis in vſu erat pro vrbanè, hoc eſt, vrbanorum more, ſicuti contra Ruſticatim, pro ruſticè, ſiue ruſticorum more. Pomp. apud Non. At ego ruſticatum tangam, vrbanatim neſcio.

Vrbanè, [*Piacevolmente. Germa. Hoeflich, lieblich. Gal. Ciuilment, plaiſamment, de bonne grace. Hiſ. A manera di ciuidad, con gracia.*] aduerb. ἀστείως. facetè, lepidè, venuſtè. Cic. 1 de Finibus: Facetè & vrbanè (vt è patre audiebam) Stoicos irridente. Qu. li. 2. c. 21. Nec ſanè potuit vrbanius ex confeſſione inſcitię ſuæ elabi.

Vrbanitas, atis, f. 3. [*Vrbanità, piacevol parlare* הן chen. Germani. Statligxeit, hoefligxeit. *Gal. Vrbanité, ciuilité, bonne grace, bon entretenir. Hiſ. Crianza como de ciuidad, ciuilidad.*] ἀστειότης. ſermonis lepor, oratio ſalibus condita. Vrbanitas (inquit Quinct. li. 6. ca. 3.) illa eſt, in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum, neque ſenſu, neque verbis, neq; ore, geſtuve poſſet deprehendi. Ci. 1. de Fin. Et ſunt illius ſcripta leuiora, vt vrbanitas ſumma appareat, doctrina mediocris. Quinct. li. 4. ca. 1. Vrbanitas opportunè reficit animos. Eſt autem hæc ſignificatio metaphorica, tracta a moribus eorum, qui in vrbibus agunt, quorum oratio, vitaq; omnis lepore, ſalibus, & venuſtate amœnius condita eſt, quam eorum, qui in agris agunt. Nonnunquam tamen legitur in propria ſignificatione pro rebus ipſis vrbanis, vel pro vita vrbana. [*Vita ciuile, ciuiltà.*] Cic. Trebatio; Tu modo deſideria vrbis, & vrbanitatis depone.

Vrbanvs, a, um, o. 1. 2. [*Ciuile, vrbano, coſtumato bene.* Ger. Stattlich, hoefflich. *Gal. Ciuile, bourgeois, joyeux, & recreatif. Hi. Ciuil, coſa de ciuidad.*] ἀστικὸς, ἀστεῖος. idem quod Vrbicus; vt, Vrbani mores, Vrbana curia, aut qui in vrbe habitat, cui opponitur ruſticus. Plaut. in Mer. Vrbani fiunt ruſtici, Vrbana prędia. Vlp. l. vrbana, ff. de verb. ſign. Vrbana prędia omnia ędificia accipimus, non ſolum ea, quæ ſunt in oppidis, ſed etſi forte ſtabula ſunt, vel alia meritoria in villis, & vicis, & ſi prætoria, voluptari tantum deſeruientia, quia vrbanum prædium non locus facit, ſed materia. Vita vrbana. Tet. in Adel. Ego hanc clementem vitam, vrbanam, atq; otium ſecutus ſum. Ouid. 1. de Pont. Eleg. 9. Nec tu crediderit vrbanæ commoda vitę Quærere Naſonem: quærit & illa tamen. Per translationem accipitur pro faceto, comi, lepido, [*Piacevole,*] quem Græci εὐτράπελον vocant, ſiue χαρίεντα. & pro eo qui in verbis, & ſono, & vſu proprium quendam præ ſe fert vrbis geſtum, & ſumptam ex conuerſatione doctorum tacitam eruditionem. Cic. pro domo ſua: Et homo facetus inducit etiam ſermonem vrbanum, ac venuſtum. Hor. 1. Ser. 5. at. 10. Fuerit Lucilius, inquam, Comis, & vrbanus, fuerit q; limatior idem, &c. Et differt a dicaci, quod dicax eſt, cuius ſermo cum riſu aliquem inceſſit. Ideo Demoſthenem vrbanum fuiſſe dicunt, dicacem negant. Quemadmodum autem vrbanum, & dicacem hominem dicimus, ita vrbanum & dicacem ſermonem: vnde Vrbanitas, & Dicacitas tam de oratione, quam de homine dicuntur.

Vrbi, m. 2. Ουρβοὶ. populi ſunt Capiſſenæ, quæ eſt Aſię Carmaniæ finitima, non procul a Pandorum finibus, & Ponamo fluuio nauigabili. Author Pli. lib. 6. c. 23.

Vrbicvs, ca, cum, o. 1. 2. [*Cittadineſco.* Ge. Stattlich, der ſtatt,] ἀστικὸς. quod ad vrbem pertinet, ſicut Ruſticus, ca, cum, quod ad rus. Gel. lib. 15. c. 1. Si quod autem poſſet remedium eſſe, vt ne tam aſſiduè domus Romę arderent, verum hercle dediſſem res ruſticas, & vrbicas emiſſem. Suet. in Aug. Vt feraciorem, habiliorem q; annonæ vrbicæ redderet. Martia. in Procem. li. 12. Quæ abſoluenda non eſſet inter illas quoque occupationes vrbicas, quibus facilius conſequimur, vt moleſti potiùs, quam officioſi eſſe videamur.

Vrbina, p. c. f. 1. teli genus oblongum. Pla. in Bacch. Si tibi eſt machęra, & nobis vrbina eſt domi. Verba ſunt Chryſali, minas referentis, & milites ſęuitiam ſeuis item dictis retundentis. Placiades Fulgentius legit hoc loco Verutinam, & interpretatur iaculi genus, quod verutum vocant. Vide Adagia.

Vrbinvm, n. 2. Italiæ oppidum in Vmbria: a quo Vrbinates. Pli. lib. 3. cap. 14.

Vrbs, huius vrbis, f. 3. [*Città,* עיר hir. G. Ein ſtatt. *Gal. Vne ville. Hiſ. la ciudad.*] ἄστυ. oppidum muro cinctum, ab vruo, aratri curuatura: quod antiqui iunctis bobus, tauro, & vacca, Hetruſco ritu in condendis vrbibus, interiore vacca, aratro circumagebãt ſulcũ, intra quę vrbem ędificarent. Hoc faciebãt religionis cauſa die auſpicato, vt vrbs, foſſa, muroq; munita eſſet, & locum, unde terrã fodiſſent, Foſſam vocabant. Vir. 1. Geo. Apta dies legitur, qua mœnia ſignet aratro: Quidã ab orbe vrbem appellatam putant, quod ſulcus in orbem duceretur: nam ciuitates antiquæ in orbem fiebant, & propriè, [*Roma,*] vrb dicta eſt per antonomaſiam, cum cętera dicantur Oppida, vt teſtatur Quin. li. 8. c. 2. Vrbis autem vocabulo propriè ædificia ipſa ſignificãtur. Vir. 1. Aen. Vrbs antiqua fuit Tyrij tenuere coloni, Carthago. Ciuitatis autẽ nomine propriè intelliguntur coloni, qui & Cives dicuntur. Ci. 1. de rep. Quam cum locis manuq; ſepſiſſent, eiuſmodi coniunctionem tectorum oppidum, uel Vrbem appellarunt delubris diſtinctam, ſpatiiſq; cõmunibus. Omnis ergo populus, qui eſt talis cętus multitudinis, qualẽ expoſui, Ciuitas eſt. Sed cõfunduntur quandoq; ita, vt vrbs pro ciuitate ponatur, idq; per Metonymiam, vt ait Quin. li. 8. ca. 6. Virg. 2. Aen. Inuadunt vrbem ſomno vinoq; ſepultam. Et ciuitas pro vrbe. Sen. Cum pleraſque ciuitates viderimus terræmotu funditus collapſas. Ab vrbe fit Suburbium, & Suburbanum, Vrbanus, & Vrbicus: ſicut ab oppido Oppidanus & Oppidicus.

Vrceolaris herba, f. 1. 3. ἀλξίνη. Dioſco. a Romanis dicta eſt, quam herbariorum vulgus hodie *Parietariam*, ſeu *Muralem* appellat. Dicitur & Perdicium, quod perdices hac herba peculiariter delectentur. Vrceolaris autem idcirco appellata eſt, quod ſua aſperitate ſit lauãdis vtceis maximè idonea. Pli. li. 22. c. 17. Perdicium ſiue Parthenium a noſtris herba vrceolaris vocatur, ab alijs aſtericũ: folio ſimilis ocymo, nigrior tamẽ, naſcens in tegulis parietibuſq;.

Vrceolvs, m. 2. [*Orciolo.* Ge. waſſergeſchirrlin, ſchoepffgeſchirrlin. *Ga. Vn petit broc. Hiſ. Pequeño iarro.*] dim. Col. lib. 12. c. 16. Eodẽ tẽpore ſorba mann lecta curioſè in vrceolos picatos adijcito. Iuu. Sat. 3. Lectus erat Codro Procula minor, vrceoli ſex, Ornamentũ abaci, necnon & paruulus infra Cantharus, &c.

Vrcevs, ei, m. 2. [*Boccale, orciolo.* חמת chemeth (vel) chemath (vel) chamath כד chadh. Ger. Ein waſſergeſchirr, irdin oder auß metall, ſchoepffgeſchirr,] καμάριον. vt Paul. Iureconſul. ait, eſt vas, quo aqua in vinam infunditur, vel ahenum. Mart. libr. 14 Panda ruber urceuſanſa. Col. lib. 12. c. 21. Sal autem quam candidiſſimus conijcitur, ab vrceum fictilem ſine pice, qui vrceus cum recipit

ſalem,

salem,diligenter totus oblinitur luto paleato. Hor. in Arte 3. Amphora cœpit Institui,currente rota cur vrceus exit.

VRCI,m.3.οὔρκοι.Ptolem.oppidum maritimum in finibus Hispaniæ Tarraconensis,vbi a Bœtica dirimitur.Auctor Ptolem. lib.2.cap. 5.& Plin.lib.& cap.3.

VREDO,vredinis,f.3.ἐρεσυβη.morbus herbarum, fruticum, arborũque,qui in vitibus etiam Carbunculus dicitur,& in cæteris Rubigo,fata,plantas,arboresque adurens.Ci.3. de Nat.Deo.Vredo,aut gran.lo quippiam nocuit.Pl.l.17.c.28.Plerique dixere rorem inustum sole acri,frugibus rubiginis causam esse, & carbũculi nitib. Quod ex parte falsum arbitror,omnemque vredinem frigore tantum constare sole innoxio. Est & Vredo, [*Ardore,*] exultio cum pruritu,qualis ab vrtica tum herba, tum pisce excitatur. Pli.lib.9. c.45.de vrtica pisce; Deum admoneri sibi manum sentit,colorem mutat & contrahitur,tacta vredinem mittit.

VRETERES,m.3.οὐρητῆρες.meatus oblongi, per quos vrina a renibus in vesicam defertur.Vide Celsum lib.4.c.1.

VRGEO.ges,vrsi,vrsum.a.1.[*Spingere,*] אץ ats פצר patsar דחק dachaph בהל bihel.G.Tringẽ,treiben,nœtigen.*Gal. Presser, contraindre,pourſuiure,moleſter,trauailler.*H.*A premiar,e conſtrenir,*]ἐπείγω.incũbo in aliquid,cogo,premo,ĩpello.Vir.3.Geor.Ima Soluũtur latera,atque oculos ſtupor vrget mœstes. Idem 7.Aen.Iuſſiſque ingentibus vrget Apollo.Ci.ad Att.l.6.Solicitudine prouinciæ mi vel maximè vrgebamur.Et l.12. Sed neque,hæc digna lõgioribus litteris,neq; erat quid ſcriberem,& ſomnus vrgebat. Vrgere, inſiſtere.Quadrigarius libr. 5. Annal.apud Nonii.Sed circiter horas duas graui prælio urſerũt,deinde in fugã ſunt coniecti.Ci.de Fin. Non pugnem cum homine,cur tantum habeat natura boni, illud vrgeã,nõ intelligere eum,quid ſibi dicẽdum,cum dolorem ſummum malum eſſe dixerit. Idem li.4. Vrgent tamen,& nihil remittunt,quoniam,inquiunt,omne peccatum,& imbecillitatis,& incõſtantiæ eſt. Accipitur item vrgere pro tegere,[*Coprire,*]vt annotauit Nonius,citans illud Vir.li.2. Geor. Qui laxo ſuper,atque ingẽti pondere teſtæ Vrgerent.Item pro accelerare, vt apud eumdem li.9. Aen. Veſte tegens,ubi quam noctes ſoſtina dieſq; Vrgebã.Itẽ infeſtare,& opprimere. [*Nocere,*] Cic.pro Rab. Satis eſt homines lapſos non erigere: vrgere vero nocentes,aut præcipitantes impellere,certè eſt inhumanum.

VRGI,m.2.οὔργοι.populi Sarmatiæ Europæ,Iazigibus finitimi,ad vtramq; Iſtri ripam,magna ex parte ex paſtionibus victitantes, agriculturæ dediti.Auctor Strab.lib.7.

VRGO,f.3.inſula eſt in mari Tyrrheno, non procul a Capraria. Plin. lib.3.cap.6.

VRI,m.2.οὔριοι.Indiæ populi Indi fluminis accolæ,Silenis proximi. Auctor Pli.lib.6.cap.20.

VRIA,f.1.Plin.οὔρια.Ptol.oppidum Hispaniæ Beticæ, in conuentu Gaditano,cuius meminit Pli.li.3.c.1.Est item Vria lacus Acarnaniæ,ſeu ſtadium diſtans a mari. Auctor Strab.lib.10.Est præterea eiuſdem nominis oppidum in ora Apuliæ, & poſt flexum Gargani montis,teſte Plin.li.3.c.11.Strabo Vreum; Ptol.οὔρια appellat. Vriam aliam collocat.Strab.lib.8.medio ferè itinere inter Tarentum,& Brundusium.

VRICA,vricæ,commune ſatorum omnium vitium,ſed maximè ciceris,cum ſa.ſilaginem eius abluendo,imber id dulcius facit.Plin.li. 18.cap.17.

VRIGINOSUS,p.p.vriginis,f.3.ναῦμος,ναῦσις.vredo,quæ ex vi cauſtica alicuius medicamenti prouenit. Pli.lib.20.c.22.At in magna dolitia fine ſico impoſitum,vel ſi vehementior vrigo timeatur,per duplices pannos.

VRINA,vrinæ,p.p.f.1.[*Vrina,piſcio*] מסמרורים memeraglaijm.Ge. Harn,brunzt.*Gal.Vrine,piſſa.Hiſ. Vrina.*]οὖρον. ſerum ſanguinis, quod in renibus colatum, per vreteres tranſmittitur ad veſicam. Latini etiam Lotium appellãt,dicta vrina,a verbo ἐουρῆν,quod eſt meiere.Col.lib.2.ca.15.Aptior eſt ſurculis hominis vrina. Vrinam facere,& vrinam reddere,idem quod meiere.Pli.li.8.c.16. Vrinã mares ciere ſublato reddere,vt canes.Col.li.6.c.30.Cum ſic tempore vrinam non fecerint. Vrina genitalis,id eſt,genitale ſperma. Pl.lib.8.c.43. Incontinens aſinæ vterus genitalem vrinam reddit, ni cogatur in curſum verberibus à coitu.

VRINO,as,p.p.n.1. ſiue Vrinor,dep.[*Nuotare ſott'acqua,*] רעיה beſchiir.G.vnder das waſſer ſchieſſẽ,vnd darũder ſchwimmẽ.*G.Nager entre deux eaux.*Hi.*Nudar formeguio,*]καβιτάω,ὑποδύομαι.eſt in aquã mergi,& natãdo emergere, dictũ ab Vruo, vt Sipontino placet,hoc eſt,a curuatura aratri,quã vrinãtes imitari vid: vel vt alij malũt, ab vrina, qua aquã è puteo, aut flumine haurimus,quæ vt aquam capiat, primum immergitur,deinde extrahitur. Plin.li. 11.c.37.Sub aqua diu ranæ, & phocæ vrinantur.Hinc Vrinatores, apud Varronem, qui in aquam immerguntur, & ſub ea natant. Calliſtratus Iureconſultus ita appellat eos, qui merces ex mari extrahunt nauigij leuandi gratia proiectas.Hinc Inurino.Col. lib.9. Lacus,piſcinaque fiant, vt ſint,quibus inurinare poſſint aues.

VRINUM ouum,n.2.ὑπηνέμιον ὠόν.ouum irritum, & ineficax, quod citra coitum editur, Veneris tamẽ imaginatione,vt cum fœmine

ſese mutuõ ſaliunt.Plin.lib.10.ca. 58. Palumbes,& turtures,quamuis oua tria peperierint, nunquam plus duobus educant. Tertium, quod irritum eſt,vrinum vocãt. Græci id genus oua ὑπηνέμια appellant,quaſi dicas ſubuentanea,qua voce vtitur & Plin.loco iam citato: Et ipſæ (inquit) inter ſe, ſi mas non ſit, fœminæ ſaliunt,pariuntque oua irrita,ex quibus nil gignitur,quæ Græci Hypenemia vocant.Eadem & zephyria appellantur ab eodem Plin.li.10.c.60. Irrita ouа, quæ hypenemia diximus,quidam ex vento putant generari,qua de cauſa etiam zephyria appellantur.

VRTON,n.2.terræ genus,quod in corrugis faciendis diligenter vitãt, qui aurum in montium ruinis quærunt,per ſilices potius,& calculos flumina riuoſque ducentes.Auctor Pli.lib.33.cap.4.

VRIVM,οὔριον.oppidum eſt Hiſpaniæ Bœticæ,apud Ptol.lib.2.cap.4. Plin.in Gaditano conuentu collocat, & Vriam,per primam effert declinationem.

VRNA,f.1.[*Vrna,ſecchio,*] כד chadh דלי deli.Ge.Ein eimer,ſchepffgeſchirr,]κάλπη,ὑδρία. Vas,quo aqua è puteis,fluminibusve haritur, ita dictum, quod ſuper aquam demerſum, atque inde rurſus emergens,vrinantis ſpeciem probere videatur. Plau. in Pſeud. Tu qui vrnam habes, aquam mingere. Dicebatur etiam Vrna apud veteres vas,quo iudicium ſuffragia colligebãtur, Vir.6.Aen.Queſitor Minos vrnam mouet. In vrnis præterea mortuorum cineres ſeruabantur. Cicer. 1.Tuſc. Quid poetæ? nonne poſt mortem nobilitari volũt? vnde ergo illud? Aſpicite ò ciues ſenis Ennij imaginis vrnam. Eſt item vrna menſuræ genus, quatuor capiens congios,hoc eſt,amphoræ dimidium.

VRNALIS,le,o.3.quod vrnam capit; vt, Vrnales caſiculi,vel vrcei.Cato cap.13.Vrnales duos,rutilas ligneas duas.

VRNARIVM,rij,n.2.[*Secchiaro*]Germ.Ein tiſch,auff welchem man die geſchirr mit waſſer ſtellet.Gal.*Table ſur la quelle on met les cruches aiguieres, ou tels vaiſſeaux.*Hiſ.*Tabla,o lugar,donde ſe ponen las vasijas para ſacar agua,*]interprete Var.libr.4.de Ling.Lat.Mensa quadrata, quod vrnas cum aqua poſita ibi potiſſimum haberent in culina. Hoc apud nos plurimi marmoreum faciunt, foramine per quod aqua effluat relicto,ac ſuper id eſcaria vaſa epulis vncta per ancillas lauantur.Varro τετῶ μυριτου,vt citat Non.Quæ neceſſitas te iuuet aquam effundere domi tuæ, ſi vaſa habes permaſa, plumbum non habes? ad quam rem nobis eſt confluuium? ad quã rem vrnarium? Antejanica item vrnaria erant, teſte Varr. loco iam citato,in quibus vrnæ cum aqua collocabantur.

VRNVLA,f.1.καυκίριον.Cic.in Parad.Minusve gratas Dijs immortalibus capedines,ac fictiles vrnulas fuiſſe, quam delicatas aliorum pateras arbitramur.

VRO,ris,uſſi,uſtũ,a.3.[*Bruſciare,ardere,*] יקד jakadh שרף saraph בער bahar חרה chauah כוה biher הבעיר hibbir.G.Brennen.G.*Bruder,faire ardre.Hiſp.Quemar.*]καίω,verbum act.uum eſt,idem valens,quod cremo,vel calore,aut frigore lædo.Cic.1.Tuſc.Aut frigore rigẽt, aut vrãtur calore. Vir.2.Aen.Aut Pelago Danaum inſidias, ſuſpectaque dona,Præcipitare iubet, ſubiectuſque vrere flammis.Ouid. 6.Met. Quum ſol grauis vreret arua,Lucr. lib.4.Vrebant mõtana niues. Quo in loco vro de frigore dicitur.Ci.2.Tuſ.Pernoctant venatores in niue, in manibus vri ſe patiuntur. Per translationem ponitur pro cruciare,[*Affligere,*]ſicut περικάω,Græce. Vir. Vrit atrox Iuno,Vrit virgis,eſt cædi, flagellari. [*Baſtonare.*] Nã ex virgarum percuſſione corpus calefit,ac inflammatur.Horat.2. Serm. Sat.7. Quid refert vri virgis,ferroque necari? Eodem modo & calceus anguſtior dicitur vrere pedem.Horat.li.1.Epiſto.Vt calceus olim ſi pede maior erit,ſubuerteret niſi minor,vret.Vro hominem, per translationem ſignificat dolore cogo,auctore Donato,aut mago,vt vult Budeus.Teren.in Eunuc.Vro hominem.Vri,[*Eſſer inamorato,*]ſi quando eſt amore conſumi. Virg.4.Aen.Vritur infelix Dido.Vrens,tis,part.participium.Horat.1.Serm.Satyr.5.Vdos cum foliis ramos vrente camino.Vſtus,a,um,aliud particip.Ouid. Metam. Tum primum ficerunt ſeruoribus,vſtus Canduit. Vrendus, a,um,Horat.1.Ser. Sat.3.Neglectis vrenda ſilix innaſcitur agris. Vſtio,onis,[*Abbruſciamento.*]verbale.καῦσις.vrendi actus. Cato ca.38.Virgas, & ſarmenta, quæ tibi vſtioni ſupererunt,in ſegetem comburito. Vſtio,pro cauterizatione,quam vocant.Plin.lib.24.c. 15.Quadam vſtione ſanantur,priuatim verò capitis rabidi morſus. Celſ.Oẽ autem huiuſmodi dolores vix citra vſtionem finiuntur, id eſt,citra cadentis ferri admotionem.Hinc Vſtor,verbale,proprie dicitur,qui corpora in buſtuarijs cremat.Mar. lib.5. Vſtorq; tædas præferat nouæ nuptæ. Budeus. Vruo,as,p.c.fut.q.Plau. Mil. Vritat malè.Huius compoſita ſunt Aduro,Comburo,Deuro,Exuro,Inuro,& Peruro,quorum ſignificata vide ſuis locis.

VROLANIVM,n.2.οὐρολάνιον,ciuitas in Orientali parte Britanniæ inſulæ apud Ptol.lib.2.c.3.

VROPYGIVM,n.2.ſiue(vt apud Pollucẽ legitur)Orrhopygiũ.οὐρόπυγιον,ὀρρόπυγιον.oſſis ſacri extremitas, vel potius os totius ſpinæ extremum,oſſi ſacro ſubtus adhærẽs,podicique ſuperne imminens, quod aliis nominibus κόκκυξ, & ὄρρος, appellat.Aristoteles verò lib.vlt.de Animalibus,vt caudam quadrupedum vult eſſe,ita vocat lucrum vropygium, & earum dumtaxat, quæ ſcitulas alas habent

idq;

Biſſ vvan, vvie lang. *Gal. De toutes parts, & coſtez, partout, de tout en tout. Hi. Siempre en todo lugar, ἕως οὗ, ἄχρι τοῦ.* quouſque, donec, quoad, quamdiu. Var. lib. 1. de re ruſt. c. 2. Quod iubet ranam luridam conijcere in aquam, vſquequo ad tertiam partem decoxeris.

VSTICA, p. p. m. 1. mons eſt in Sabinis, cuius meminit Hor. lib. 1. Car. Ode 17. Vtcumque dulci Tyndari fiſtula valles, & Vſticæ cubantis Leuia perſonuere ſaxa. Eſt & inſula eiuſdem nominis, Siciliæ adiacens, cuius meminit Pli. lib. 3. c. 8.

VSTIO, onis, f. 3. [*Abbrunciamento*, קר jexadh בי chi בוה cheuiijah מכוה michuah שרפה ſeraphah תברה tabherah. Ge. Brennung. *Gal. Brouillcur. Hiſ. Bulladura,*] καῦσις. verbale, ab vrendo deductum. Cato rei ruſt. c. 38. Virgas, & ſarmenta, quæ tibi vſtioni ſupererunt, in ſegetem comburito.

VSTRIGO, nis, p. p. f. 3. *ἐπαυάλωσις.* nox eſt claſſicis ſcriptoribus nequaquã recepta, qua tamẽ Ambroſius in Hexaem. pro vſedine, aut rubigine vſus eſt: Si triticũ aut vſtrigine aduratur, aut imbre madidetur.

VSTRINA, næ, p. p. f. 1. τὰ καυστήρια. locus in quo metalla candeſcũt, vt laborentur. Plin. lib. 36. c. 21. In vſtrina ter ſiccantur. Vſtrina, ait Feſtus, locus dicebatur, in quo mortuus combuſtus fuit, qui alibi ſepultus eſt. Buſtum autem eſt locus, in quo quis & combuſtus, & ſepultus eſt.

VSTVLO, as, p. c. a. 1. [*Bruſciare*, יקר jaxadh שרף ſaraph חרך charach. G. Brennen, beſengen,] καίω. vro, aduro, cremo. Pacuuius; Candẽti ferto crines uſtulare. Liu. Pauci ſemiuſtulati. Catul. Epig. 34. Scripta tardipedi Deo daturam Infelicibus vſtulanda lignis.

VSVCAPIO, nis, a. 3. [*Attribuir ſi, far ſi ſuo.* Ger. Ein ding genutztes gut zu eigen vberkommẽ, oder an ſich ziehen] χρόνου ἰδιοποιοῦμαι. id eſt, rem aliquam continuatione vſus, vel poſſeſſionis mihi attribuo, vendico, in meum vſum converto. Cic. 2. de Leg. Quod autẽ ἐφῶν. id eſt, veſtibulum ſepulchri, buſtumve, vſucapi vetat, tuetur ius ſepulchrorum. Idem de Aruſp. reſp. Nihil mortales à dijs immortalibus vſucapere poſſunt. Paulus: Qui alienam rem mortis cauſa traditam vſucepit, non ab eo videtur accepiſſe, cuius res fuiſſet, ſed ab eo, qui ius vſucapionis præſtitiſſet. Vnde Vſucaptio, ſiue Vſucapio, pionis, quę eſt ab vſu acquiſitio, vel adiectio dominij per continuationem poſſeſſionis, temporis lege definiti, vt puta triginta, aut quadraginta annorum, ſi res immobilis ſit, quam poſſidemus: Item trium annorum, ſi mobilis. Recentiores primam illam Præſcriptionem, hanc vero Vſucapionem vocant. Ci. 2. de Leg. In qua, quoniam vſucapionem duodecim tabulæ intra quinque pedes eſſe noluerunt, depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab hoc acuto homine non ſinemus. Cato; Hæc pignoriſcapio ob ęs militare facta eſt, quod æs à tribuno ærario miles acciperet.

P. M. Vſucapere, eſt aliquid ex diuturna poſſeſſione in ſuum ius, poteſtatemque conuertere. Atque olim vſucapiebantur res mobiles vnius anni ſpacio, vt ait Inſtin. tit. de vſucapionibus in Inſtitutionibus, non longè à principio. Erant igitur ea conditione mulieres, vt ſi per totum annum vxor apud virum manſiſſet, ea eſſet à viro tamquam vſucapta, eiuſq; in poteſtatem tranſijſſe intelligeretur; quod ſi ſecus euenire vxor vellet, ſancitum erat lege duodecim tabularum, vt per tres anni noctes ſeorſum à viro habitaret. Trinoctium autem definiuit lex, quod eo ſpacio à viris vxores diſcuſſiunt. Hæc igitur vxoris à viro per trinoctium ſeparatio, vim tantam habebat, vt vſucapionem impediret, atque interrumperet; Nam interrupta rei, quę poſſidetur, poſſeſſione, ſimul interrumpitur vſucapio, vt eſt in lege, naturaliter, de vſucapionibus, multiſq; alijs in legibus. Hęc autem interruptio vſucapionis dicitur vſurpatio, quandoquidem vſurpare apud I. C. aliud non eſt, quam vſucapionem interrumpere, vt eſt in lege ſecunda, de vſucapionibus. Ex noſtris Obſeruationibus.

VSVALIS, & le, o. 3. [*Vſuale* Ger. Breuchlich,] idem quod vſuarium, quod vſui noſtro ſeruit. Matt. in l. Interd. de Publ. Quoties quis mancipia inuecta profeſſus non fuerit, ſiue venalia, ſiue vſualia, in pœna commiſſi eſt.

VSVARIVS, rij, m. 2. ὁ χρήσιμος. dicitur ille, cuius eſt vſus, qui rei vſum capit. Vſuarius verò adiectiuum, quod in vſum quotidianum paratum eſt. Gell. libr. 4. cap. 1. Ex ijs autem, quæ promercalia, & vſuaria in locis ijſdem eſſent, ea ſola eſſe penoris putat, quæ ſint vſu annuo.

VSVRA, æ, f. 1. [*Vſanza, vſo, coſtume, vſura.* G. Brauch, nutzung] ἐπιφορά. idẽ eſt, quod vſus. Plau. in Amph. Vſurãq; eius corporis cœpit ſibi Cic. pro Rab. Poſth. Obſecro iudices, vt huic viro, quo nemo melior vnquã fuit, nomẽ equitis Romani, & vſurã huius lucis, & veſtrum cõſpectum ne eripiatis. Idem 7. Ver. Cur, inquam, ciuib. Romanis, quos piratę ceperant, ſecuri ſtatim percuſſis, ipſis piratis lucis vſuram tam diuturnam dediſti? Vnde & pecunia, quę in fœnore ſorti accedit, vſura. τοκός. dicitur: quoniam ex vſu acquiratur. Cic. 5. Ver. Vt cum Senatus publicanos vſura ſępe inuiſſet, magiſtratus a publicanis pecuniam pro vſuris auderet auferre. Idem de Sen. Terra numquam recuſat imperium, nec vmquam ſine vſura reddit, quod accepit, ſed aliàs minore, pleruмque maiore cum fœnore. Hãc Varro impendium vocat, quod inter ſe iungat, vnique fiat quaſi compendium. Sidonius Apollinaris poſteriora vocat, quoniam qui fœnus agitant, & in vſuras extendunt, videntur aggregare poſteriora prioribus, & ortis oritura connectere. Ob id Græci τόκους vocant vſuram, quaſi partus poſteritatem. Ponitur aliquando vſura pro familiaritate, conuerſatione. [*Amicitia, familiarità,*] Cic. Longa, quæ inter nos fuit vſura hoc efficit; hoc eſt, vſus, conſuetudo, familiaritas.

VSVRARIVS, ria, rium, o. 1. 2. [*Vſurpatore,*] ἀναρπακτικός. qui capit ex re aliqua vſum, vel ex quo vel qua capitur vſus. Pla. in Amph. Alcmenam vxorem cepit vſurariam. Et in Curcul. Vſurarius puer.

VSVRPO, as, re, a. 1. [*Vſurpare.* Ge. Offt oder ſtaets brauchen,] ἀναγκάζομαι, χράομαι. eſt in frequenti vſu habere, & hoc ſiue verbis, ſiue factis fiat, vt ait Valla Eleg. 5. Col. li. 1. Nam illud, quod quibuſdam prouincijs vſurpatur, vt cornibus illigetur iugum, fere repudiandi eſt ab omnibus. Cic. in Ora. Quod ſemper vſurpamus in omnibus dictis ac factis, minimis, & maximis, cũ hoc decere dicimus, illud non decere. Vſurpare oculis dixit Lucr. lib. 1. pro videre. [*Vedere,*] Plaut. in Trin. Aduenio ex Seleucia, Macedonia, atq. Arabia, quas ego neque oculis, neque pedibus vmquam vſurpaui, id eſt, quas neque vidi, neque adij, ſiue numquam ingreſſus ſum. Vſurpare ciuitatem, eſt dicere ſe ciuem, & pro ciue ſeſe gerere. Vſurpare ius, eſt, quod dicunt, capere poſſeſſionem. Liuius: Nõ tamẽ vltra proceſſum eſt, quam vt vnus ex plebe vſurpandi iuris cauſa, P. Licinius Trib. militum crearetur. Vſurpare memoriam alicuius, eſt mentionem de eo facere. Ci. in Lęlio; Quis eſt, qui C. Fabricij, M. Curij nõ cum charitate, & beneuolentia memoriam vſurpet, quos numquam viderit? Iureconſulti (inquit Budæus) vtuntur aliquando hoc verbo, pro eo quod eſt, præter ius vti, vel vendicare. ἰδιοποιοῦμαι, ἐπιγράφομαι πλείστου. Gell. li. 3. c. 2. Mutium Iureconſultum dicere ſolitum legi, non eſſe vſurpatam mulierem, quę cũ Calen. Ianuarijs apud virum cauſa matrimonij eſſe cepiſſet, ante diem quartum Calen. Ianuarias ſequentes vſurpatum iiſſet, non poſſe impleri trinoctium, quod abeſſe a viro vſurpandi cauſa ex duodecim tabulis deberet, quoniam tertiæ noctis poſteriores ſex horæ alterius anni eſſent, qui inciperet ex Calendis.

VSVRPATIO, onis, f. 3. [*Vſurpatione.* Ger. Brauchung, langer brauch] verbale, frequens vſus. Cice. de Cla. Ora. In hoc communi noſtro, & quaſi fatali malo, conſolatur ſe cum conſcientia optimę mentis, tum etiam vſurpatione, & renouatione doctrinæ. Paul. lib. 1. de Vſucap. Vſurpatio eſt vſucapionis interruptio; oratores autem frequentem vſum vocant.

VSVS, huius vſus, m. 4. [*Vſo, vſanza, conſuetudine,* אחזה achuzzah. 6. Brauch, nutz,] χρῆσις. ipſe utendi actus, exercitatio, tractatio. Cic. in Top. Vſus enim, nõ abuſus legatus eſt. Pl. Ep. 20. Vſus magiſter egregius. Cic. 1. de Ora. Adiungatur vſus frequens, qui omnium magiſtrorum præcepta ſuperat. Pli. li. 10. c. 69. Auditus cui hominum primo negatus eſt, huic & ſermonis vſus ablatus. Ci. pro Cor. Bal. Aſſiduus vſus vni rei deditus, & ingenium, & artem ſæpe vincit. Interdũ conſuetudo, conuerſatio, familiaritas, [*Amicitia, familiarità.*] Quint. Mulierem, cum qua illi longus fuerat vſus. Cic. ad Volumnium li. 7. Quod ſine prænomine familiariter, vt debebas, ad me epiſtolam miſiſti, primùm addubitaui, nam à Volũnio ſenatore eſſet, quo cum mihi eſt magnus vſus. Oui. 3. Triſt. Eleg. 6. Tu tamen à nobis vſu iunctiſſime longo Pars deſiderij maxima pene mei. Interdum vſus in eadem accipitur ſignificatione, qua opus [*Opera*] indeclinabile, eamdemque habet conſtructionem. Vir. 8. Aen. Arma agri facienda viro nunc vtilibus vſus. Ter. Hecy. Non vſus facto eſt mihi. Cic. 1. Offi. Ponuſque & amicis imperitẽ tes, & reipub. ſi quando vſus eſſet. Plaut. Aſin. Viginti iã vſus eſt filio argẽti minis. Pla. in Pſeu. accuſatiuo iunxit: Ad eam rem vſus eſt hominem aſtutum, doctum, &c. id eſt, opus eſt homine aſtuto, & docto. Interdum pro fructu, & vtilitate, [*Vtilità,*] tam in ſingulari, quàm in plurali, quod ſoleamus aliqua re ideo uti, vt ex ea fructum percipiamus. χρεία. Ci. ad Att. l. 1. Fuit & mihi & Q. Fratri magno vſui in noſtris petitionibus. Ex vſu eſſe, pro vtile eſſe, & expedire. [*Eſſer vtile.*] Ter. Hecy. Si ex vſu eſſet noſtro hoc matrimonium. Col. lib. 6. c. 2. Pabulum è fundo plerumque domeſticis pecudibus magis, quàm alienis depaſcere, ex vſu ſit. Vſu venit. [*Eſſer biſogno,*] ponitur pro opus. Ter. Heau. Non vſu veniet ſpem. Hoc eſt, non opus erit, non neceſſe. Plau. in Bac. Aufugero hercle, ſi magis vſu venerit. Vſu venit verò, [*Auenire*] id eſt, accidit, euenit. Ci. pro Quint. Nam quid homini poteſt turpius, quid vero miſerius, aut acerbius vſu venire? Ponitur aliquãdo pro conſuetudine, ſiue more. [*Coſtume*] Ter. in Heau. Mihi ſic eſt vſus, tibi vt opus eſt facto, face. Id eſt, ſic mos meus eſt, ita conſueui.

VSVSFRVCTVS, m. 4. huius vſusfructus, nomen vtrinq; declinatum. [*Vſufrutto,*] ἐπικαρπία, ἐπικαρπωσις. ſignificans, rei vſum fructuoſum, cum ſcilicet res aliqua non noſtra eſt, ſed perinde ex ea fructũ atque vtilitatem capimus, ac ſi noſtra eſſet. Definitur ab Vlp. libr. 1. de vſufr. quod ſit ius alienis rebus vtendi fruendique, ſalua rerum ſubſtantia. Cicer. pro Cęcin. Vſumfructum omnium bonorum ſuorum Ceſennię legauit, vt frueretur vnà cum filio. †Hinc Vſufructuarius.]

ANA'LYSIS, s. [ἀνάλυσις, from ἀναλύω, to resolve.] Resolution of a thing into its parts, in order to discover its nature, principles, or constituent parts.

ANALYSIS, in Logic, is the resolution of a thing into its principles, or of a compound into its elements, in order to discover the nature of the whole. Analysis is opposed to synthesis, which is the composition of a whole from its principles, or of a compound from its elements. Analysis is the method of discovery, synthesis that of demonstration. Analysis is the method of finding out truth, synthesis that of explaining it when found. Analysis is the method of resolving problems, synthesis that of constructing them. Analysis is the method of finding out the principles of a thing, synthesis that of proving them when found. Analysis is the method of finding out the elements of a compound, synthesis that of forming a compound from its elements. Analysis is the method of finding out the causes of effects, synthesis that of proving the effects from the causes when found. Analysis is the method of finding out the properties of a thing, synthesis that of demonstrating them when found. Analysis is the method of finding out the parts of a whole, synthesis that of forming a whole from its parts. Analysis is the method of finding out the nature of a thing, synthesis that of explaining it when found. Analysis is the method of finding out the truth of a proposition, synthesis that of proving it when found. Analysis is the method of finding out the solution of a problem, synthesis that of constructing it when found. Analysis is the method of finding out the demonstration of a theorem, synthesis that of proving it when found. Analysis is the method of finding out the construction of a problem, synthesis that of constructing it when found. Analysis is the method of finding out the principles of a science, synthesis that of proving them when found. Analysis is the method of finding out the elements of a science, synthesis that of forming a science from its elements. Analysis is the method of finding out the causes of phenomena, synthesis that of proving the phenomena from the causes when found. Analysis is the method of finding out the properties of a science, synthesis that of demonstrating them when found. Analysis is the method of finding out the parts of a science, synthesis that of forming a science from its parts. Analysis is the method of finding out the nature of a science, synthesis that of explaining it when found. Analysis is the method of finding out the truth of a science, synthesis that of proving it when found. Analysis is the method of finding out the solution of a science, synthesis that of constructing it when found. Analysis is the method of finding out the demonstration of a science, synthesis that of proving it when found. Analysis is the method of finding out the construction of a science, synthesis that of constructing it when found. Analysis is the method of finding out the principles of a science, synthesis that of proving them when found. Analysis is the method of finding out the elements of a science, synthesis that of forming a science from its elements. Analysis is the method of finding out the causes of phenomena, synthesis that of proving the phenomena from the causes when found. Analysis is the method of finding out the properties of a science, synthesis that of demonstrating them when found. Analysis is the method of finding out the parts of a science, synthesis that of forming a science from its parts. Analysis is the method of finding out the nature of a science, synthesis that of explaining it when found. Analysis is the method of finding out the truth of a science, synthesis that of proving it when found. Analysis is the method of finding out the solution of a science, synthesis that of constructing it when found. Analysis is the method of finding out the demonstration of a science, synthesis that of proving it when found. Analysis is the method of finding out the construction of a science, synthesis that of constructing it when found.

Hospitale:)ξενοδοχεῖον.locus publicus,quo hospites,id est,peregrini excipiuntur,quod genus Hierosolymis primum ab Hircano extructum fuisse,auctores sunt Iosephus, & Egesippus. Hieronymus, Xenodochium in portu positum totus pariter mundus audiuit.

XENON,m.3.ξένων pictor Sicyonius,Neoclis discipulus,cuius meminit Pli.li.35.c.11.

XENOPAROCHI,m.2.ξενοπάροχοι,iidem qui & Parochi,qui legatis Romam missis, cæterisque alicuius dignitatis hospitibus, salé, & ligna præbebant,vnde & nomen accepetũt,παρὰ τὸ τοῖς ξένοις τὰ ἐπιτήδεια παρέχειν,quod hospitibus necessaria suppeditarẽt. Arcadius tit.de Muneribus,l.Munerum,Tabularij(inquit)vel Xenoparochi,vt in quibusdam ciuitatibus,&c.

XENOPHANES,p.c.m.3.ξενοφάνης. philosophus Colophonius,Dexij, siue(vt Apollodorus nuncupat)Orchomenis filius, Archelai auditor, qui contra Homerũ,& Hesiodum elegias scripsit & Iambos,irridens ea, quæ de Dijs sunt commenti.Dei substantiam rotundã esse sensit,nihilque cum hominibus habere commune,totum cernere,totũque audire,vnum esse omnia, mentem,prudentiam, æternitatem.Auctor Laertius.Eiusdem meminit & Ci.3.Acad.Xenophanes(inquit)paulo etiam antiquior,vnum esse omnia tradit, neque id esse mutabile,& id esse Deum.Fuit & alter Xenophanes ex Lesbo insula, Poeta Iambicus,vt refert idem Laertius.

XENOPHILVS,p.c.m.2.ξενόφιλος. nomen Musici Chalcidẽsis,philosophi Pythagorici,de quo Valer.Max.Biennio minor,quàm Gorgias,qui centum,& quinque vixit annos. Xenophilus Chalcidẽsis Pythagoricus fuit,sed felicitate non inferior,siquidẽ(vt ait Aristoxenus Musicus)omnis incommodi humani expers,in summo perfectissimæ doctrinę splendore extinctus est.Eumdẽ & Plinius rara inter felicitatis exempla commemorat,li.7.c.50.Ergo pro mira culo(inquit)& id solitarium reperitur exemplũ,Xenophilũ Musicum centum & quinq; annis vixisse,sine vllo corporis incómodo.

XENOPHON,m.3.ξενοφῶν.nomen Philosophi,& ducis insignis Atheniẽsis,qui Socratis discipulus,& Platonis æmulus fuit, speciosus, moratus,& oibus gratus; tanta vero eloquentia, vt Musa Attica a nonnullis fuerit appellatus.Infinuatus in Cyri minoris amicitiam cum eo militauit,eoque in acie cæso,exercitus reliquias ex vltimis Babyloniæ finib.per aspera,& difficillima itinera incolumes in patriã reduxit.Scripsit Cyri maioris Pædiam,non tam historicæ seruiens veritati(vt inquit Ci.lib.2.de Orat.) quàm vt absolutũ institueret ducem,Præterea Cyri minoris expeditionẽ aduersus Artaxerxem fratrem, De rebus Græcorũ libros sex,Symposium,Oeconomicum,à Cicerone,teste Columella,Latinitate donatũ.Ad hęc de re equestri,de venatione,Socratis Apologiã,aliaque nonnulla, quæ etiam hodie omnium manibus teruntur.Tres alij præter hũc Xenophontes commemorantur a Suida, quorum primus Antiocheus fuit, qui Amatoria quædam scripsit, quæ Babylonica appellant.Alter Ephesius,qui & ipse Amatoriaru narrationũ libros decẽ scripsit,quæ Ephesiaca nominauit.Tertius Cyprius,qui & ipse Amatoria quędam edidit de Cynira, Myrrha, & Adonide,quæ Cypriaca nominauit.Laertius septem commemorat Xenophontes,quorum nomina,& scripta vide apud ipsum.

XERA,f.1.ξηρά.vrbs prope Herculis columnas,vt ex Theopompi sẽtentia refert Stephanus.

XERAMPELINVS color, m.2. [*Rosa secca,*] ξηραμπέλινον χρῶμα.medius est(inquit Plebus) inter coccinũ, & muricem, quo matronæ peculiariter vti solent.Dictus Xerampelinus a siccis vitium foliis, quæ eius fere sunt coloris.ξηρὸν enim aridum est, vel siccum, ἀμπελος, vitis.Vulgo *color siccæ rosæ* dicitur.Hinc Xerampelinę vestes dicuntur,quæ hoc colore tinctæ sunt.Iuu.Sat.6. Et Xerampelinas vestes donauerat ipsi.Has nõnulli Arrabaticas vocãt,alij Atrabapticas, vt quibusdam placet.Vide Thiesium in Tractatu de coloribus,& Cœlium Rhodig.lib.16.c.10.

XERIA,n.2. ξηρίαι. emplastra ficca, sicut Hygremplastra vocãtur liquida emplastra.

XEROLŒPHIA,f.1.ξηρολοιφία.vnctio sicca;hoc est,quę fit citra lauationem.Contra quæ post lauacrum adhibetur,Hygralephia.ὑγρολοιφία.appellatur.

XEROLIBYA,f.1.ξηρολιβύη.Libya sicca,hoc est,pars Libyæ interior, propter aquarum inopiam deserta, quã Vir.li.4 Aen.vocat regionem sitii desertam.

XEROLIPHVS.m.2.ξηρολίφος.tumulus fuit Constantinopoli,cochleas sexdecim,& Dianę columnam structilem,& tripodes habens, in quibus Epigrámata solebant inscribi. Qua voce vtitur Iustinian°, C.de pub.iud.etiamsi Alciatus vocem adulterinam esse putauerit Meminit huius tumuli Suidas,& Priscianus,qui li.2. de accidentibus litterę,Epigrammata quædam se legisse testatur Byzantij in Xerolipho,in vetustissimo tumulo inscripta.

XEROMYRVM,n.2.ξηρόμυρον.vnguentum est siccum, vt Hygromyron.ὑγρόμυρον.liquidum,fœmellarum auribus expetitum.

XEROPHTHALMIA,f.1.ξηροφθαλμία.arida lippitudo,cũ nec tument, nec fluunt oculi, sed rubent tantum,& pruritu infestantur,& noctu prægraui pituita marcescunt. Vide Cœlium,lib.6.c.6.

XERENA,f.1. ξερξήνη. minoris Armeniæ regio, ita dicta à Xerxẽ quemadmodum à Cambyse Cambysene. Auctore Steph.& Strab. libro 11.

XERXES,m.3.ξέρξης. Persarum rex fuit, filius Darij,& Cyri ex Atossa filia nepos,qui CLXX.hominum myriadibus,hoc est,decies septies centenis millibus per totum quinquennium contractis, Græciæ bellum intulit.Quam tantã hominum turbã,cum ex editiore specula aspexisset, teneriter fertur lachrimasse, q; post centum annos ex tanto hominum numero nemo esset superfuturus. Tantum autem habuit nauium apparatum,vt totum Hellespontum operiret, & Asiam Europæ ponte conjungeret. Athon præterea montẽ, teste Pl,li.4.c.10.à continente abscidit.Victus demũ apud Thermopylas a quattuor hominum millibus, nauale quoque certamen cũ Themistocle tentauit,à quo similiter apud Salaminem superatus, cũ antea tota maria classe sterneret,vix paruula cymba effugit,relicto Mardonio Præfecto,qui & ipse,re in Bœotia infeliciter gesta, cum paucissimis in Persidem se recepit.Demum cũ se otio, foeditate,relicta militia tradidisset, primum genus luxuriæ nouis inuenientibus proposuit,vt scribit Valerius.Quamobrẽ à suis suppetus, paucis post annis ab Artabano prefecto suo in regia interfectus,cum regnasset annis octo.Vide hæc latius apud Iustinũ Trogi abbreuiatorem.Xerxes alter,pictor Heracleota,Venerẽ adeo pulchram pinxit, vt ex ea quæstum magnum faceret, pretio accepto ab his,qui eam videre cupiebant.Itaq; Græci lepido cauillo Venerem amicam Xerxis vocitabant, quod ex eius lenocinio quæstum faceret.Auctor Aelianus de varia historia.

X A N T E I.

XILIA,f.1.Libyę vrbs,vt ex Alexandro annotauit Stephanus, cuius incolæ dicuntur Xiliatæ.

XIMENE,p.p.ξιμήνη.Ponti regio,salis fossilis habẽs fodinas:vnde & Halys fluuius,qui ex ea oritur,nomen accepisse existumatur. Auctor Strab.lib.12.

XIPHENE,es,p.p.f.1.ξιφήνη.regio Palæstinę,teste Iosepho,cuius incolæ dicuntur Xiphenęi.ξιφηναῖοι.Stephano.

XIPHIA,f.1.ξιφίαι.piscis genus,rostrum habens mucrone armatum, vnde & Latini Græcos imitati,gladium appellant.Pl.li.11.c.1. Xiphiam,id est,gladium,rostro mucronato esse,ab hoc naues perfossas mergi in Oceano ad locum Mauritaniæ, qui Cotta vocatur,nõ procul à Lixa flumine,Trebius Niger auctor est.Xiphię item stellę sunt ex genere Cometarum, in mucronem fastigiatę,pallidæ,ac quodam gladij nitore sine vllis radijs.Auctor Pli.li.2.c.25.

XIPHION,n.2.ξιφίον.herba est folio mucronato,iridi non dissimili,q; Romani gladiolum,vulgus herbariorum *Sparbulam fetidam* appellat.Descriptionem eius vide apud Pl.li.25.c.11.

XIPHONIA,f.1.ξιφωνία.Siciliæ oppidum, non procul à Tauromenio promontorio situm,vt ex Theopompi sententia docet Stephanus, & Strab.lib.11.

X A N T E O.

XOIS,siue Xoes,f.3.ξόις.Steph.insula est in mediterraneis Aegypti, supra Sebennyticum, & Pharniticum ostium,oppidum habens eiusdem nominis. Auctorib. Steph. & Strab.li.16.Hunc Xoitem nomos,hoc est,Xoitica præfectura,Pli.li.5.c.9.

X A N T E V.

XVCHES,f.1.ξοῦχις Libyæ oppidum,vt ex Artemidori Epitome annotauit Stephanus,cuius incolæ appellantur Xuchitę.

XVTHIA,f.1. ξουθία.Siciliæ oppidum, vt ex Philistu sententia tradit Stephanus.Gentile,Xuthiates.

XVTHVS,m.2.ξοῦθος.Hellenis filius,& gener Erichthei,qui in Tetrapolim Atticæ,hoc est,Oenoam,Marathonem, Probalinthum,& Troiocorityn colonos deduxit. Auctor Strab.li.8.

X A N T E Y.

XYLENEPOLIS,f.3.ξυλινόπολις.vrbs in confinio Cariæ,& Indiæ,ab Alexandro condita,vt post Onesicritum refert Pli.lib.6.c.23.

XYLINA,f.1.ξυλίνη.Cappadociæ oppidum, inter Arcaonæ,& Cissi fluuiorum ostia situm.Auctor Ptol.li.5.c.6.

XYLINVM,p.c.n.2.ξύλινον.lini genus candidissimi,& mollissimi,arescens in frutices,cui nomen est Xylon,pomis quibusdam inclusum: barbatæ nuci non dissimilibus, quæ maturitate hiscentia globum ostendunt lini,quod à nuce fruticis,xylinũ appellatur. Pl.li.19.c.1. Superior pars Aegypti in Arabiam vergens, gignit fruticem, quę alij gossipium vocant,plures xylon,& ideò lina inde facta Xylina. Paruulus est, similemq; barbatę nucis defert fructum,cuius ex interiore bombyce lanugo netur. Nec sunt vlla eius cãdori,mollitieque præferenda. Hactenus ille. Hodie hoc lini genus etiã in Italię locis quibusdam gignitur, vulgoq; vocabulo *Cotone* appellatur.

XYLOBALSAMVM, n. 2. ξυλοβάλσαμον. balsami arbusculæ lignum, cuius succus Opobalsamum appellatur. Plin. lib. 12. c. 15. Et balsami quoque sarmenta in mercè sunt. Amputatio ipsa, furculusq; venit intra quintum demum annum, xylobalsamum vocatur, & collocatur in vnguentis.

XYLOCINNAMVM, n. 2. ξυλοκίνναμον. Cinnami lignum. Plin. lib. 12. ca. 19. Ipsum verò lignum in fastigio est propter origani acrimoniã, Xylocinnamum vocant.

XYLON, n. 1. [*Ligno*] ξύλον. præter vulgatam illam significationem, qua Græcis lignum significat, peculiariter etiã accipitur pro quodam fruticis genere, quod & Gossipion vocant, olim in sola Aegypti superiore parte, hodie etiam in Italia nascentis, pomum feteritis similitudine barbatæ nucis, quod matureſcens copia lanuginis, quam inclusam habet, dirumpitur, liniq globum inclusum, multò maiore, quàm pro pomi magnitudine detegit, idq; ligni genus Xylinum, seu Gossiopinum appellatur. Vi. Plin. lib. 19. c. 1.

XYLOPHAGVS, p. c. m. 2. [*Tarlo*] ξυλοφάγος. vermis albus, obesus, capite, si ad reliqui corporis magnitudinem comparetur, grauissimo, sub arborum corticibus potissimùm nascens. Plin. lib. 17. cap. 24. Cossos vocat, eosq; a quibusdam in summis ciborum deliciis habitos tradit, quin etiam farina saginari, altilesq; fieri. Idem tradit & Hieronymus contra Iouinianum, de Ponti, & Phrygiæ populis loquens; Et qũo (inquit) apud nos ficedula, & attagen, mullus, & scarus in delicijs computantur, ita apud illos ξυλοφάγους comedisse luxuria est.

XYLOPOLIS, f. 3. ξυλόπολις, oppidum Mygdoniæ, quę est Macedoniæ regio, cuius incolæ dicuntur Xylopolitæ, quorum meminit Pli. li. 4. cap. 10.

XYRIS, f. 3. ξυρίς. herba folia habens iridis, sed latiora, & in turbine mucronata, quorũ è medio caulis erũpit crassus, cubitalis, ex quo siliquæ triangulares dependent, in quibus purpureus flos, in medio puniceus, semen in folliculis simile fabis rotundum, rubrum, acre, radix longa, geniculata, rufa. Vide Dioſc. li. 4. c. 24. & Pli. lib. 21. c. 20. Officinæ *Iridem siluestrem* appellant.

XYNIA, f. 1. ξυνιά. Thessaliæ oppidum apud Polyb. lib. 9. à quo vicina palus Xynias appellatur, quam alio nomine Beboeidem vocant. Steph.

XYSTICI, m. 2. ξυστικοί. dicti sunt Athletæ, siue quod in xystis, hoc est, porticibus sese exercerent, siue quod xystis, hoc est, hastis propugnarent. Vide plura in dictione Xystus.

XYSTIS, f. 3. ξυστίς. Stephano, oppidum Cariæ, in conuentu Alabandensi, cuius incolæ Xystiani appellantur, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 29.

XYSTIOS, m. 2. ξύστιος. gemma quædam plebeia, apud Indos nascens, quam Plin. inter Ialpidum genera annumerat, lib. 37. cap. 2.

XYSTVS, xysti, m. 2. [*Portico, luogo da passeggiare, loggia. Ga. Pourmenoir, galerie. Hiſ. portar par a passeare se.*] ξυστός. apud Græcos porticum amplam significat, teste Vitr. lib. 7. hibernæ Athletarum exercitationi accommodatam. Hinc Xystici. ξυστικοί. dicti sunt athletæ: siue quod in xystis se sub tectis exercerẽt, siue quod xystis depugnarent. Sic. n. Græco vocabulo appellabant hastas, quibus isti vtebantur: vnde Xystophori dicti sunt spiculatores. Suet. in Augusto: Nec tamen eò inuisus aut xysticorum certationes, aut gladiatorũ pugnas seuerissimè semper exegit. Latini verò, eodem Vitruuio teste, Xysti appellatione subdialem ambulationem magis intelligunt arborum, fruticumve ordinibus distinctam. Ci. in Bruto: Dũ ambulatem in Xysto, & essem otiosus domi. Plinius: Ante cryptoporticum Xystus est violis odoratus. Pli. li. 5. Epist. Ante porticum Xystus concisus in plurimas species, distinctusq buxo. Idem: Non tam statuarum, & tabularum pictarum ornatu ædes suas, quàm xystis, & nemoribus excolunt.

DE LITTERA Y

Y GRÆCORVM vocalis est, quæ in illorum dictionib. scribendis tantùm vtimur. Huius loco antiqui, qui peregrinam literam nullam recipiebant, quintam Latinorum vocalem substituebant. Cice. in Oratore; Purrhum semper Ennius, nunquam Pyrrhum. Vi patefecerunt Phruges, nõ Phryges, ipsius antiqui declarant libri Nec. n. Græcam literam adhibebant, nunc autem etiam duas, & cum Phrygum, & cum Phrygibus dicẽdum esset, absurdum erat barbaris tantùm casibus Græcam literã adhibere, aut recto casu solum Græcè loqui; tamen & Phryges, & Pyrrhum, aurium causa dicimus. Hæc ille. Peculiare autem est huic elemento, vt in capite dictionum perpetuò aspiretur. Quare, quę ab eo initium sumunt, requirenda sunt inter Aspirata.

DE LITTERA Z

Z LITTERA Græca est, qua in Latinis dictionibus non vtimur. Est autem gemina consonãs, loco cuius nos interdũ geminum SS, vt Patrisso, pro πατρίζω. Pityso pro πιτυζω interdũ sd, substituimus, vt Esdras, pro Ἔζρας. Antiqui loco eius vnicum aliquãdo S, scribebant, vt Sacynthus, pro Ζάκυνθος. Sethus, pro Ζήθος. Nonnunquam etiam d, litteram loco eius vsurpabant, vt Medentius, pro Mezentius. Sed hoc tantùm apud antiquissimos, qui peregrinas nullas literas recipiebant.

Z A N T E A

ZABIDA, f. 1. Ζάβιδα. vicus, ĩ Arabiæ mediterraneis, vt ex Vranio annotauit Stephanus.

ZABII, m. 2. Ζάβιοι. populi Indiæ, qui cum Deriade aduersus Dionysium pugnauerunt. Steph.

ZACALIAS, m. 2. Ζακαλίας. magus Babylonius, qui de gemmarum viribus scripsit ad Mithridatem Ponti regem. Auctor Plinius libro 10. cap. 10.

ZACANTHAEI, m. 2. Ζακανθαῖοι. Zacãthiorum coloni, teste Polybio, Pyrenæi montis incolæ. Horum oppidum Zacantham expugnauit Annibal, cum in Italiam properaret, vt ex Apollodori Chronicis annotauit Steph.

ZACYNTHVS, f. 2. [*Zante.*] Ζάκυνθος. insula Ionij maris parua, occidẽtali Peloponnesi latere adiacens, vrbemq; habẽs eiusdẽ nois, à Zacyntho Dardani filio, qui in ea imperauit, dicta. Pl. lib. 4. c. 11 Inter Cephaleniam, & Achaiam cum oppido magnifica, tum fertilitate præcipua Zacynthus, aliquando appellata Hyrie. De hac Virg. 3. Aen. Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

ZAGRIVS, m. 2. Ζάγριος. Tauri montis pars, Mediam diuidens à Babylonia. Auctor Strab. lib. 11. cap. 15.

ZALEVCVS, m. 2. Ζάλευκος. nomen fuit Legislatoris Locrensium, qui cum in adulteros hanc pœnam statuisset, vt in adulterio deprehẽsi vtroque orbatentur oculo, oblato filio, multisque testibus adulterij conuicto, cum neque patrium animum posset exuere, neque solus pœnæ, quàm ĩ alios statuerat immunis esse vellet, sibi primũ vnum oculum, quamuis plurimum reclamante plebe, & filij crimen patris virtuti condonante, deinde & filio alterum iussit erui. Auctor Val. lib. 6. cap. 5.

ZAMA, f. 1. Ζάμα. Africæ vrbs fuit, apud q̃ Africanus maior Annibalẽ insigni clade affecit. Vide Historiam apud Liu. li. 10. Bel. Pun. 2.

ZAMOLXIS, m. 3. Ζάμολξις. vnicus Getarum Deus, ad quem proficisci existimabant eos, qui è vita decederent. Nonnunquam etiam sorte ex viuis aliquot deligebant, quos de rebus suis Zamolxidi nuncios mitterent, quos post mandata, quę illi nuncupata cupiebant, in sublimè iactatos, gladijs excipiebant, atq; ita interfectos, recta ad Zamolxin proficisci credebant Zamolxin autẽ quidam Pythagoræ seruum fuisse existimant, qui qi Getas ad cultiorem vitã reduxisset, ab ijs habitus est pro numine. Vide Herod. Hist. lib. 4.

ZANCLE, f. 1. Ζάγκλη. Siciliæ vrbs, in penitissimo Pelori sinu, postea à Messenijs instauratoribus Μεσσήνη, hoc est, Messana appellata. Zãcle autem à situs obliquitate dicebatur, quod falcis in modũ curuata esset. Vide Strab li. 6. Ipsa et Sicilia Zãcla dici inuenitur, à Saturni falce, quam poetæ fabulantur in Siciliam decidisse. Quã fabulam inde ortam putat Macrob quod in primis frugum fertilis sit. Saturnus autem primus putatur in Italia frugũ vsum inuenisse. Ouid. 15. Meta. Zancle quoque iuncta fuisse Italiæ legitur, donec confinia pontus Abstulit, & media tellurem reppulit vnda. Zancleus, a, um, Ζαγκλαῖος. zanclęa arena. Ouid. 13. Metam. Charybdis zanclęa. Idem 4. Fast.

ZANCLES, m. 1. Ζάγκλης. Senex quidam Samothracenus, cui post annum vitę quartum, & centesimum dentes renatos fuisse tradit Pl. lib. 11. cap. 37.

ZAPAVORTENE, f. 1. Ζαπαυορτηνή. Asiæ regio, à Caspijs versus ortũ sita, cuius descriptionem vide apud Pl. lib. 6. cap. 16.

ZARIASPA, orum, n. 2. Ζαρίασπα. Indiæ vrbs, quam alio nomine Bactra appellant. Auctores Pli. lib. 6. cap. 15. & Strab. lib. 17.

ZARMISEGETHVSA, f. 1. Ζαρμισεγεθοῦσα. regia Daciæ vrbs. Auctor Ptol. li. 3. cap. 8. Vlp. Traiana deinde dicta.

Z A N T E E

ZEA, f. 1. Ζέα. genus frumenti simile farri, quod vulgò *Spelta* dicitur. Duo eius genera tradit Dioſc. lib. 2. ca. 80. Alterũ simplex, & vnius tãtum grani, alterum quod Dicoccon, hoc est, gemini, & duplicis grani appellant, duobus vtriculis coniunctum semen habens. Pli. li. 10. c. 8 Qui zea vtuntur, non habent far. Est & hæc Italię in Cãpania maximè, semenq; appellatur. Hoc habet nomen præclara res, vt mox docebimus, propter quam Homerus Ζείδωρος ἄρουρα, dixit. Plura de zea vide apud Galenum libri de ali. facul.

ZELA, f. 1. Ζῆλα. oppidum fuit Thraciæ in Cœnica regione, eo in loco sita, vbi postea extructa fuit Flauiopolis. Auctor Pli. li. 4. ca. 11. Zela altera fuit in Cappadocia, non procul a Megalopoli, à qua vicinus ager Zeleticus appellatur. Auctor Pli. li. 6. c. 3. & Strab. li. 12.

ZELIA, siue Zelea, pe. prod. f. 1. Ζήλεια. Troadis oppidum, ad radicem Idæ montis, spectans in Hellespontum. Auctores Plin. lib. 8. ca. 32. Strab. lib. 12.

ZELO, as, & zelor, aris, n. & d. 1. [*Hauer gelosia. Gal. Hauer ialousie. Hi.*

Sero

Sero Zelosi]à verbo Græco ζηλόω, in sacris litteris frequenter occurrunt, ideinq; prorsus significant, quod apud Græcos ζηλόω, hoc est, æmulor, inuidia prosequor, cupidè aliquid imitor, & iam vehementer amo, vt neminem in partem amoris admitti patiar.

Zelotes, m. [*Gelosa*] p.p. ζηλώτης. idem est, quod æmulator: Vnde & Theseus dici posset zelotes Herculis, & Phauonius Catonis, quod hic Catonem, ille Herculem semper studiosè obseruauerit, virtutemq; conatus fuerit æmulari. Quandoq; accipitur pro amatore, qui nullum in amore ferè riualem. In hac significatione frequenter occurrit in sacris literis, præcipuèq; apud prophetas, qui Deum zelotem esse prædicant, hoc est, zelotypum, & ferre non posse, vt amor ille cultusq; sibi vni debitus, ad idola, dæmonia ve trãsferatur.

Zelotypia, æ. f. i. [*Gelosia. G. Ialousie. Hisp. El zelo o inuidia*] ζηλοτυπία ægritudo animi, cum ne quis possideat, timemus, quod possidere soli cupimus. Cic. 4. Tuscul. Obtrectatio est ea, qua intelligi zelotypiã volo, ægritudo ex eo, quod alter quoq; potiatur eo, quod illic ipse concupierit. Antonius Ciceroni inter epistolas ad Att. lib. 10. Iudicabam duriores partes mihi impositas esse ab offensione nra, quę magis a zelotypia mea, quàm ab iniuria tua nata est.

Zelotypvs, pi, m. 2. [*Gelosa. Gal. Ialoux. Hisp. Zeloso.*] pc. c. ζηλότυπος. suspicioſus in amore, quemq; id solicitũ habet, ne quis eo perfruatur, quod ipse amat, quasi dicas formę æmulatorem. Nam ζῆλος, æmulationem, & τύπος, formam significat. Iuu. Sat. 5. Quas in digitis vaginę frõte solebat Ponere zelotypo iuuenis patiũs latębę.

Zelvs, m. 2. [*Zelo.*] ζῆλος, modo inuidiam, modò studium, modò æmulationem significat, quò fit, vt ab alijs alio modo definiatur. Quidam tristitiam esse aiunt, ob alterius bona, quæ sibi adesse cuperet. Alij διάτασιν τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὰ καλὰ πρὸς παράδειγμα ὁρώντος.

Zenicetvs, m. 2. ζηνίκητος. insignis pirata nomen, qui occupato Olympo Asię monte, Lyciam, Pamphiliam, & Pisidiam assiduis excursionibus cum infestaret, multaque loca munita in potestatem redegisset, tandem P. Seruilij, qui postea Isauricus dictus est, arma in se concitauit, a quo cum montem præter omnem expectationẽ captum videret, seipsum cum tota domo concremauit. Auctor Strab. lib. 4.

Zeno, m. 3. ζήνων. Philosophus ex Cyrto Cypri ciuitate, Stoicorum secte conditor, tanto in honore apud Athenienses habitus, vt apud eũ claues vrbis deponeret, ornarentq; ipsum aurea corona, & statua ærea. Hic adolescenti cuidã inepta multa loquenti; Ideò, inquit, duas habemus aures, os autem vnum, vt s. multa audiamus, pauca verò loquamur. Decessit octogesimo ætatis suæ anno sine morbo. Nam (vt ferunt) cum abiret ex schola, lapidem offendens digitum perfregit, manu verò terram feriens, illud ait ex Niobe; Venio, quid me vocas? Et cõtinuò se strangulãs interijt. Ci. in Or. Zenone quidem ille, à quo disciplina Stoicorũ est, manu demonstrare solebat, quid inter has artes interesset. Nam cum compresserat digitos, pugnumq; fecerat, Dialecticam aiebat eiusmodi esse: cũ aũt diduxerat, & manum dilatauerat, palmæ illius similem eloquentiam esse dicebat. Fuit & alius Zeno Eleates, quẽ Dialecticæ inuẽtorem fuisse scribit Arist. Huius celebratissima fuit in perferẽdis cruciatibus patientia. Nam cum adolescentes nobilissimos cupiditate liberandę patriæ inflammasset contra Nearchum Tyrãnum, facto indicio comprehensus, traditusq; est tortoribus torquẽdus. Cumq, laceraretur, vt conscios coniurationis nominaret, neminẽ illorum indicauit, sed amicos intimosque tyranni participes cõiurationis esse dixit. Deinde cum quippiam se in aurem tyrãni loqui velle significasset, eam mordicus correptam non ante dimisit, quã rapta aure populatum caput reliquisset. Verùm cum iam vererentur, ne toties repetitis tormentis resistere non posset, conuersus ad ciues, qui quæstioni interetant; Admiror (inquit) vestram ignauiã, ò cives, qui eorum metu, quæ ego nunc patior, tyranni iugũ sustinetis, idq; cum dixisset, concisam dentibus linguam in os tyranni expuit. Quò facto tanto ciuium animos libertatis desiderio incendit, vt concursu vndiq; facto, Nearchum lapidauerint. Fuit & alius Zeno, Philosophus Epicureus, Ciceronis synchronos, id est, contemporaneus, quem idem Cic. lib. 1. de Finib. se cum Attico frequenter audiuisse testatur, Epicuri sententias explicantem.

Zenobia, f. i. ζηνοβία. Odenati vxor, quę à Ptolemæis originem ducens, Græcis, ac Latinis literis ornatissima, necnõ & rebus bellicis celeberrima, in Palmyra Syriæ vrbe regnauit. Hęc cum Saporem Persarum regem superasset, tãdem ab Aureliano Augusto victa, Romã in triumphũ ducta fuit, vbi summo cũ honore consenuit.

Zenobivs, m. 2. ζηνόβιος. Sophista, qui Adriani temporibus Romę floruit, scripsit epitomẽ Didymi, & Tarrhęi libris tribus: & Sallustij historiam in Græcum sermonem conuertit. Auctor Suidas.

Zenodorvs, p.p.m. 2. ξενόδωρος. statuarius insignis fuit sub Nerone, qui Mercurij colossum fecit apud Aruernos cccc. pedum altitudine: deinde & Neronis colossum, qui postea dedicatus fuit numini Solis. Auctor Pl. lib. 34. cap. 9.

Zenodotvs, p. c. m. 2 ζηνόδοτος. Epheus versificator, & Grammaticus, qui temporibus Ptolemæi primi floruit, à quo ẽt Alexandrinæ bibliothecę fuit prefectus, primus quoq; Homeri libros correxit, ac in ordinem redegit. Suidas. Fuit & alter Zenodotus Grammaticus Alexandrinus, qui in quædam Platonis, Homeri, & Hesiodi opera commentarios conscripsit. Vide Suidam.

Zenodotivm, n. 2. ζηνοδότιον. Vrbs Ofroenæ propè Nicephorium, vt ex secundo Parthicorum Arriani annotauit Steph.

Zephyre, f. i. ζεφύρη. insula est maris Mediterranei iuxta Cretã. Auctor Pl. l. 4. c. 12. Pomponius l. 2. Zephyre item, siue Zephyra, olim dicta fuit Cariæ vrbs, Mausoli sepulchro nobilitata, quę deinde dicta est Halicarnassus. Auctor Strab. lib. 14.

Zephyrivm, n. 2. ζεφύριον. promontorium est Locrorum, à quo Locri dicti sunt Epizephyrij, quod supra Zephyrium siti essent. Str. lib. 6. Locri agri promontorium offertur, quod Zephyrium appellatur, portum habens ab occasu venientibus ventis commodũ, qua ex causa & nomen assequitur.

Zephyrvs, m. 2. [*Zefiro*] ζέφυρος. ventus flans ab occasu æquinoctiali aduersus Subsolanum, quem Latini Fauonium appellant, dictus Zephyrus, quasi ζωηφόρος, vitam ferens, vel quia fert, quę sunt ad vitam. Eo sanè plantæ omnes germinant, & pullulant. Vide Gel. lib. 2. c. 23. Hinc Zephyrius adiectiuum, vt Zephyria oua. [*Di vento*] ἀνεμώλια τά. hoc est, sterilia, quod vento putentur generari. Pli. lib. 10. c. 68. Quidam & vento putant ea generari, qua de causa etiam Zephyria appellantur.

Zerbis, m. 3. ζέρβις. Mesopotamiæ fluuius in Tigrim cadens, vt scribit Pli. lib. 6. c. 46.

Zerbethra, n. 2. Arcades vocant vadi foramina quędam, per quæ Erasinus fluuius e lacu Stymphalo erumpit in Argiuam tetram. Auctor Strab. lib. 8.

Zeros, gemma similis iridi, alba ac nigra macula distinguente crystallum. Plin. lib. 37. c. 9.

Zerynthvm, n. 2. ζηρύνθος. antrum est in Thracia, non procul a Zona vrbe, & Hebro fluuio; Hecates numini sacrum, vt est auctor Lycophron, vnde & canes in eo immolabantur. Suidas Veneri sacrum fuisse existimat, eamque inde Zerynthiam dictam. Vide Cœlium Rhodig. lib. 18. c. 23.

Zeta, & zetecula, f. i. diminutiuum apud Pli. in Epi. Est locus capax vnius lecti, cum scilis duabus, qui velis obductis, & reductis, modò adijcitur cubiculo, modò aufertur. Nomen inde deductum, quoniam tribus e partibus fenestras, & prospectus habeat, atque solem multipliciter accipiat, quasi ἀπὸ τοῦ ζῆν, quod est feruere. Nam & heliocaminus in ipsa zeta ponitur, hoc est, vaporarium quoddam solare, non ad ignis vsum, sed a Solis, velut id quod vulgo *Lumiere* dicitur, & in Paduana Gallia Luceriũ. Vel ἀπὸ τοῦ ζῆν, quod in ea commodissimè viuatur (vt quam delicias, & amores suos vocet Cæcilius) ficiq; accommodatione, victuque Diæta. De Heliocamino Vlp. de seruitutib. verb: Si arbor (inquit) heliocamino, vel solatio solem adimat, dicendum erit, quia vmbram facit in locum cui sol fuit necessarius, contra seruitutem impositam fieri. De zeta Lamprid. Iudicos odores Heliogabalus ad vaporandas zetas sine carbonibus iubebat incendi. De Zetecula Plin. Mox ze tecula refugit quasi in cubiculum.

Zetes, m. 2. ζήτης. fuit filius Boreæ ex Orithyia, & frater Calais. Hij duo fratres in Argonautarum numero fuerunt, & quoniam alati fuisse feruntur, ad pellendas Harpyas missi sunt, teste Seruio.

Zethvs, m. 2. ζῆθος. Iouis ex Antiopa filius, & frater Amphionis, cui coadiutor fuit in condendis Thebis. De quo Cic. li. 2. de Off. Mirot cur philosophiæ, sicut Zethus ille Pacuuianus, prope bellum indixeris. Hor. 1. Epi. 17. Gratia sic fratrum geminorum Amphionis, atque Zethi dissiluit.

Zevgitana Regio, f. i. ζευγιτανὴ. eadem quæ Africa propriè dicta. Auctor Plin. lib. 5. c. 2.

Zevgitæ, m. i. ζευγῖται. calami aucupatorij, in Orchomenio lacu post annuam inundationem nascentes. Auctor Plin. lib. 16. cap. 36. Zeugitæ item dicebantur Seruij Census homines in Rep. Solonis, ab equis iugalibus dicti, qui metra colebant ducenta, & quoties necessitas vrgebat, minas decem tributi nomine conferebant. Vide Cæl. Rhod. lib. 25. cap. 18.

Zevgma, atis, n. 3. ζεῦγμα. Latinè connexio, siue adiunctio dicitur est. Est autem figura dictionis, cum plures sensus vno connectuntur verbo; quod tribus modis fit, aut præposito verbo, ad quod reliqua respiciãt; vt, Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia. Aut verbo postposito; vt, Neq; is es, Catilina, vt te aut pudor a turpidine, aut metus a periculo, aut ratio a furore reuocarit. Aut in medio sensuum posito verbo; vt, Troiugena interpres diuum, qui numina Phœbi, qui tripodas, Clarij lauros, qui fidere sentis, Et volucrum linguas, & præpetis omina pennæ. Aen. 3. Est item Zeugma vbs insignis ad Euphratem fluuium, LXXXII. M. pass. a Samosatis Comagenæ ciuitate distans. Auctor Plin. lib. 5. cap. 24.

Zevs, zei, m. 2. piscis præstantissimi genus in Oceano Atlantico, & circa Gades, inter omnes, qui in eo mari capiuntur, bonitatis palmam obtinens. Gaditani alio nomine Fabrum appellant, a colore, opinor, fuligineo, quo fabri plerumque nigricant. Plin. libr 9. cap. 18. Est hæc natura, aut alij alibi pisces principatum obtineant, co-

racinus

racinus in Aegypto, zeus idē Faber appellatus Gadibus, circa Ebusum salpa. Col. lib. 8. cap. 16. Vt Atlantico faber, qui in nostro Gadium municipio generosissimis piscibus adnumeratur, eāque prisca consuetudine zemin appellamus.

Zeuxis, m. 3. clarissimus pictor Heracleotes fuit, qui in certamen picturę cum Parrhasio descendit, vuas quoque tanto successu pictas in scenam detulit, vt ad eas aues aduolarent. Parrhasius autem linteum attulit pictum, ita veritate repręsentata, vt zeuxis alitum iudicio tumens, flagitaret tandem remoto linteo ostendi picturam, intellectoque errore, concederet palmam ingenuo pudore, quoniam ipse aues fefellisset, Parrhasius autem se artificem. Fertur hic pinxisse puerum vuas ferentem, ad quas cum aduolassent aues, iratus est mira ingenuitate operi suo, & dixit, Vuas melius pinxi, quàm puerum: Nam si hunc consummassem, aues timere debuerant. Pinxit & Helenę simulachrum, quod deinde Romam translatum fuit, & in Philippi porticibus collocatum. Hæc ex Pli. libr. 35. cap. 10.

Zevxo, f. 3. ζευξώ. Nympha marina Oceani & Tethyos filia. Hesiod. in Theog. ζευξώ &c.

Z A N T E I

Ziela, f. 1. ζίελα. Cappadocię oppidū, teste Stephano, à Ziela Nicomedis filio conditum.

Zigere, f. 1. ζιγέρη. oppidum Scytharum Aroterum, in ea parte Thracię, quæ Istri ostijs iucumbit. Auctor Pli. lib. 4. cap. 11.

Zignys, ydis, f. 3. ζίγνυς. lacerta minor, quam & Chalcida vocat Aristot. de Nat animalium.

Zelis, f. 3. ζῆλις. oppidum Mauritaniæ Tingitanæ, regū olim ditioni exemptum, & è Bętica iura petere iussum. Auct. Pli. lib. 5. cap. 1.

Zimiris, f. 3 ζίμιρις. regio Æthiopiæ arenosa, in qua magnetes optimi inueniuntur. Plin. lib. 36. cap. 16.

Zingi, m. 2. ζίγγοι. Mœotidis paludis accolæ supra Cimmerium Bosphorum. Plin. lib. 6. cap. 7.

Zipoetivm, n. 2. ζιποίτιον. Bithyniæ oppidum, a Zypęto rege ita appellatum. Gentile Zypętius. ζιποίτιος. Steph.

Zirinia, f. 1 ζιρινία. Thraciæ oppidum, vt ex lib. 3. Philippicorum Theopompi annotauit Steph. Gentile Zirinates. ζιρινάτης.

Zingiber, beris, m. 3 [*Gengero. G. Gingembre. H. Gengibre,*] ζιγγίβερις. Dioscoridi, genus est aromatis, palmas habens radices, albescētes, odoratas, sapore piperis. Nascitur in Troglodytica, & Arabia. Vide Dioscor. lib. 2. cap. 149.

Zizama. ζίζαμα. oppidum Garamantum, vnum ex ijs, quæ a Cornelio Balbo in Romanorum ditionem sunt redacta. Auctor Plin. lib. & cap. 5.

Zizania, niæ, f. 1. & Zizanium, zizanij. ζιζάνιον. vitium tritici hordeique nimia loci vligine corrupti, iugibusve pluuijs diluti, quod Latino vocabulo lolium appellatur. Galli quod caput tentet, vertigines generet, & vini modo inebriet, *yuraye* appellant. Effigiem habet hordeo haud dissimilem, sed folium angustius, pinguius, & hispidius, semen exilius in cortice aculeato, florem autem subpurpureum. Dioscor. lib. 2. c. 29 ἄγρωστις appellat.

Ziziphvs, m. 2. [*Giugiola,*] ζίζυφος. genus arboris, nouissimis Augusti temporibus ex Africa in Italiam translatum, fructum fert, quem neutro genere ziziphum appellamus, baccis similiorem, quam malis. Officinæ *iuiubas* vocant. Plin. lib. 15. cap. 14. Aeque peregrina sunt zizipha, & tuberes, quæ ipsa non pridem venere in Italiā: hęc ex Africa, illa ex Syria.

Z A N T E M

Zmilaces, ζμιλάκης. gemma est in Euphrate nascens, Proconnesio marmori similis, medio colore glauco. Auctor Pl. li. 37. cap. 10.

Zmilvs, m. 2. ζμίλος. nobilis architecti nomen, qui vna cum Rholo, & Theodoro, Labyrinthum Lemnium extruxit, centum quadraginta columnis insignem. Auctor Plin. lib. 36. c. 13.

Z A N T E O

Zoara, f. 1. ζόαρα. vrbs Persidis, cuius incolę dicūtur zoaratæ. ζοάρατοι. est item Zoara Palæstinę locus, quo Loth tempore Sodomiticæ calamitatis confugit. A quo fit gentile Zoarenus. ζοαρηνός.

Zobidae, m. ζωβίδαι. populi Caramaniæ finitimi, vt annotauit Stephanus ex Quadrati rerum Parthicarum lib. 2.

Zodiacvs, p. co. m. 2. [*Zodiaco, cerchio celeste.* Ger. Der Thierkreis.] ζῳδιακός. circulus est in sphęra, qui alio nomine obliquus dicitur, duodecim continens signa: ex vna parte tropicū Cancri, ex altera Capricorni comprehendens, ac medium intersecans Aequatorē, a quo vicissim & ipse secatur circa principia Arietis, & Librę. Porro cū ceteri omnes circuli sine latitudine, & profunditate esse intelligantur, veluti quædam lineæ, huic tamen latitudo graduū sedecim tribuitur, quàm quidem latitudinem mediā diuidit linea Ecliptica, vtrinque gradus octo latitudinis relinquēs. Dicitur autem Zodiacus, ἀπὸ τῶν ζώων, hoc est, a figura animalium, quę in eo imaginantur, vt sunt Aries, Taurus, &c.

Zoelae, m. 1. per tres syllabas, p. p. ζοῆλαι. Asturię populi in Hispania citeriori, Perficis. & Gyris finitimi. Auctor Pli. lib. 3. cap. item 3. Apud hos præstantissimum lini genus nascetur, & splendidissimum, idque natura torrentis, in quo poliebatur, vt testatur idem Pli. lib. 19. cap. 1.

Zoilvs, m. 2. ζωΐλος. Sophista fuit Amphipolites Ptolemæi temporibus, hoc vno facinore nobilitatus, quod Homerum poetarum omnium principem libris aduersus eum scriptis ausus sit reprehēdere, vnde & μαστιγίας cognomen accepit. Quæ scripta Ptolemæo obtulit, ingens videlicet præmium ab eo sperans. Verum ei nihil daretur, penuria coactus, submisit qui peterent. Ibi Ptolemęus mirari se ait, cum Homerus tot annos defunctus, tot hominum millia pasceret, Zoilum egere. Homero multo doctiorem. De mortis eius genere diuersi diuersa sentiunt. Alij parricidij cōuictum, iussu regis cruci suffixum volunt, alij cum in Græciam redijsset, de Scironijs saxis fuisse præcipitatum. Ab huius autem moribus sumptum est, vt homines liuidi, & ex alieni ingenij obtrectatione laudem aucupantes Zoili dicerentur. Ouid. lib. 2. de Reme. Amo. Ingenium magni liuor detractat Homeri, Quisquis es ex illo Zoile nomen habes. Vide Adagia.

Zona, ę, f. 1. [*Cinca, cintura, correggia,* חגורה chaghor, חגורת chaghorah, חגר mezach. G. Ein guertel gurt. *Cal. Ceintture. Hisp. La cinta*] ζώνη. cingulum, quo cingimur. Mart. li. 24 Longa satis nunc sum, dulci sed pondere vēter Si tumeat, fiat tum tibi zona breuis. Ouid. 2. Fast. Dat teretē zonam, qua modò cincta fuit. Ho. 3. Carm. Ode 30. Et solutis Gratiæ zonis, properentq. nymphæ Mercuriusque. Cat. Epigram. 2. Quod zonā solui diu ligatam. Cajus Gracchus apud Gel. lib. 14. c. 12. Zonas quas plenas argenti extuli, eas ex prouincia inanes retuli. Zonam perdidit, prouerbialiter dicitur in eum, qui omni pecunia destitutus est, tractū a militibus, qui quicquid habent, in zona circumferunt. Hor. 2. Epist. lib. 2. Ibit eo quò quis, qui zonā perdidit. Zonæ item dicuntur circuli quidam lati, cęlum, terramq. veluti cingula quædam ambientes. Sunt autē numero quinque, ex quib. media, quę inter Tropicos est, nimio calore, parū apta creditur habitationi, quæ verò extremę sub Arctico, & Antarctico circulis sitæ, nimio frigore horrent, vnde & ipsę habitationi parum sunt idoneæ. Reliquæ autē, vt quæ mediū inter torridam, & gelidā situm obtinent, temperatæ sunt, & humanæ vitę accommodatissimæ. Virg. 1. Geor. Quinque tenent cælum zonę, quarum vna coruſco Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni. Quā circum extremæ dextra, lęuaq. tenuntur Cærulea glacie concretæ, atque imbribus atris. Has inter, mediāque, duæ mortalibus ægris Munere concessæ diuū, & via secta per ambas Obliquus qua se signorum verteret ordo. Ouid. 1. Meta.

Vtque duę dextra cælum, totidemque sinistra
Parte secant Zonæ, quinta est ardentior illis:
Sic ipsus inclusum numero distinxit eodem
Cura Dei, totidemque plagę tellure premuntur.
Quarum quæ media est, non est habitabilis æstu.
Nix tegit alta duas: totidem inter vtramque locauit,
Temperiemque dedit mista cum frigore flamma.

Est itē zona Stephano, Ciconum vrbs in Thracia, non procul ab Hebro fluuio, & Zeryntho antro, in quo Hecatę canes immolantur, de quo plura in dictione Zerynthon. A zona fit Zonarius, substantiuum. ζωστλάκος. qui zonas facit. Cic. pro Flacco; Quam Mithridates, qui multitudinem illam non auctoritate, sed fagina tenebat, se velle dixit, at sutores, & zonarij conclamarunt. Zonarius, adiectiuum, quod ad zonam pertinet, vt Sector zonarius. ζωστροτόμος. qui zonam, seu loculos incidit, quem crumenisecam appellare possumus. Pla. in Trin. Mira sunt, ni illic homo est, aut dormitator, aut Sector zonarius.

Zonitis, p. p. f. 3. ζωνῖτις. Cadmiæ species est, lineas quasdam latiusculas zonarum instar discurrentes habens: vnde & nomen accepit. Eadem & Placodes. πλακώδης. dicitur, quasi crustaceam dicas. Auctor Dioscor. lib. 5 cap. 40.

Zonvla, læ, f. 1. [*Centurella.* Ge. Ein guertelin.] ζωνίδιον. dimin. a zona. Cat. in Epithalamio; Tibi virgines zonula soluunt sinus.

Zoonychon, p. c. n. 2. ζωόνυχον. herba eadem cum leontopodio, apud Dioscor. lib. 4. cap. 132.

Zoophthalmos, ζωόφθαλμος. herba in tectis, & suggrundijs nascēs, quæ notiore nomine Semperuiuum maius ἀειζωὸν τὸ μέγα. appellatur. Folium habet carnosum, & subrotundum, oculi animalis similitudinem referens, vnde & nomen accepit. Vide Plin. li. 25. c. 13. & Dioscor. lib. 4 cap. 91.

Zoophyta, n. 2. ζωόφυτα. dicuntur, teste Budęo, quæ mediā naturam inter plantas, & animalia habent, vt sunt Ostrea, & Spongiæ, quæ neque stirpes, neque animalia dicere possis, sed medium quiddā inter vtrumque. Nam sensu prædita esse manifestum est, cum tamen motu careant progressiuo: Nos (inquit Budęus) fortè Plantanimantes dicere possemus, vel Plantanimalia.

†Zopissa, ζώπισσα. Pix nauibus abrasa, teste Plin. lib. 16. ca. 12. Quę admixta

HENRICI FARNESII
EBVRONIS,
PVBLICI, REGIIQ. PROFESSORIS
IN TICINENSI GYMNASIO
ELOQVENTISSIMI,

APPENDICVLA PRIMA

DE VERBORVM SPLENDORE, ET DELECTV, AD VBERTATEM, ET COPIAM DICENDI
XIX. TABVLIS CONTEXTA.

IN QVIBVS PRIMVM VERBORVM VIS
& proprietas; deinde nitor, & delectus; tum dilatandi ratio; ac demum vsus ipse breuiter monstratur.

SUPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIIS.

VENETIIS, M DC XXV.

Apud Aldum.

Mr. Bentley's List of New Works.

Moridere facit. Vt ipſa per ſe petulantia hominum linguas acuit.
Inuehi aliquē. Vt acuere ſtylū, vel calamū
Prouocare. Ci. Quæ duæ res languorem afferunt ceteris, illū acuebāt ociū & ſolitudo;
Aſſuefacere. Acuet illos ætas.
Incendere. Ci. Eorum ipſorum ad crudelitatem te acuet oratio.

A D.

Ante. Ci. Ad quartū Nonas, id eſt, ante quartum diem Non.
Iuxta. Q. Curtius. Erat ad ripam fluminis ingens arbor.
Vſque Suetonius. Ad id tempus.
Circa. Cic. Ad quæ tempora te expectem facere certiorem.
Circiter. Ter. Talenta ad quindecim coegi.
Verſus. Plin. Regio ad orientem.
Poſt. Cic. Neſcio quid interſit vtrum illuc nūc veniam, ad decem annos.
Propter. Propertius, Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Pro. Ter. Argentum dabitur ei nuptias.
Præter. T. Ad hæc mala hoc mihi accidit ēt.
Secundum. Cic. Ad nutum & arbitrium alterius viuere.
Prope. Cic. Ad vrbem cum eſſet Verres, audiuit, &c.
Vſque ad. Cice. Ad multam noctem contenderunt.
Quantum ad. Cic. Vidi forum ad ſpeciē magnifico ornatu, ad ſenſum cognitionemq; acerbo, & lugubri.
In. Cic. Deprehenſus cum ferro ad tenatum.
Ad vnum. Liu. Ad vnū omnes occidit, id eſt nullo excepto.
Ad pedes deſilire. Cęſar. cōſuetudine ſua ad pedes deſilierūt, i. ex Equo deſcenderunt.
Ad manus venite, id eſt, ad arma.
Ad manū aliquid habere, hoc eſt, in prōptu.

A D D V C E R E.

Cogere. Cic. Adductus ſum iudices fide & officio in defentionem innocentis.
Sperare, in ſpem adduci.
Conſtringere. Cic. Commodiſſimum quā laxiſſimas habere habenas amicitiæ, quas vel adducas cum velis, vel remittas.
Perſuadere. Cic. Neque ita feci, vt te ad meū arbitrium adducerem.
Obliuiſci. Ci. Cum accuſatio noſtra in obliuionem diuturnitatis adducta ſit.
Incitare opinionem. Rem in eam opinionē adduxerunt, id eſt, fecerunt, vt homines ſic opinarentur.

A D M I N I C V L V M.

Ab eo adminiculū deductū eſt, q; vites claniculis adminicula, tamquā manib. apprehēdāt. Translatē pro auxilio virtutis ingenij, & glorię ſumitur, vt artium adminiculis ſuſtentatur ratio omnis doctrinæ.

A D I V N G E R E.

Obſtringere. Vt adiungere aliquē ſibi beneficio, amicitia, comitate, familiaritate.
Appellere. Ter. Animum ad aliquod ſtudiū adiungere.
Adhibere. Ci. Auctoritatem quidem nullam debemus, nec fidem commentitijs reb. adiungere.
Parare. Ter. Errat longè mea quidem ſentētia, qui imperium credat grauius eſſe, aut ſtabilius vi quod ſit, quàm illud, quod amicitia adiungitur, id eſt, paratur.
Acquirere. Beneuolentiam adiungit lenitate audiendi iuuentus, hoc eſt, acquirit.
Applicare. Ci. Cæſar ſe ad neminē adiunxit.

A D M I T T E R E.

Patrare. Ter. Quod cauere poſſis ſtultum eſt admittere.
Concedere. Sall. Nonne emori per virtutem præſtat, quàm hanc vitam miſeram per dedecus admittere?
Aſcendere. Equum admittere, id eſt, aſcēdere. Cic. Equo admiſſo in mediam aciē La
tinorum irrueret.
Pati, Ter. Tu bam domum adducet, & ſumptum admittet, id eſt, patietur.
Inſerere. Plin. Qui ver plebant ab Aequinoctio ſtatim admittunt germina, hoc eſt, ſurculum inſerunt trunco.
Admouere ſobolis cauſa, vt admittere marē fœminę, aut mari fœminam: inde admiſſarius equus, qui ad generandam ſobolem admittitur.

A D O R N A R E.

Parare. Ter. Quin tu mihi adornas ad fugam viaticum priuſquam pereo.
Laudare. Plin. Qui benefacta ſua verbis adornat.
Struere. Tragulam in te injicere adornat, hoc eſt, dolum aliquē in te ſtruunt, item adornare menſam, pro inſtruere.

A D R E P E R E.

Eſt veteratoris, & ſubdoli, malis artib. in gratiam alicuius adrepere.

A D V O L A R E.

Eſt quam primum accurrere. Cice. Sed ita te para, vt ſi inclamare, aduoles.

E D E R E.

Perpetrare. Ci. Quod ſcelus, quod facinus parricida non edidit?
Occidere multos, vt edere ſtragē. Liu. Maiorem ſtragem hoſtes edere non poterant.
Mori. Cic Cuius in complexu libenter extremum vitæ ſpiritum ediderim.
Pugnare. Liu. Memorabile illud edidit prælio. Dicere ſiue profiteri. Liu. Edidit nomina eorum, quibus conuentis opus eſſet.
Publicare vulgo. Cic. Vnum librum Diogenes edidit.
Dare. Cic. Ne oracula edere putes.
Periclitari. Liu. Multa iam edita cæde ferue ſcit pugna.
Ridere. Ci. Coegiſti miros riſus nos edere.
Parturire, edere fœtus.
Iudicare. Cice. Prius etiam iudicium edituri fuerint.

A E S T V A R E.

Odio eſſe. Sal. Itaq, pleraq. nobilitas inuidia æſtuabat hoc eſt, magno odio plena erat.
Dubitare. Ci. Itaq; æſtuabat dubitatione, verſabat ſe in vtramq. partem non ſolum mēte, verum etiam corpore, hoc eſt, hærebat, & in deliberando diſtorquebatur.
Cupere. Sall. Æſtuare deſiderio. translatum, a vehementer laborantibus, qui æſtuātes, & anhelantes tem proſequuntur.

A F F E C T A R E.

Cupere. Sall. Quæ res Marium pro honore, quem affectabat contra Metellum vehementer accendebat.
Indagare Cic. Neſcit quam viam muniat, qd iter affectet.

A F F E R R E.

Poſtulare. Ter. Affert hæc dies aliam vitam.
Adhibere. Ci. Non cani, aut rugæ repente auctoritatem afferunt.
Mordere. Col. Affere dentes in aliquem.
Ire, afferre pedem.
Lædere, afferre manus alicui.
Occidere, afferre alicui mortem, exitium.
Permiſcere, afferre iocum, ſales, iudicra rebus ſerijs.
Addere. Cicero. Ad paternas, & veteres, & iuſtas neceſſitudines, magnam attulit acceſſionem tuā voluntas erga me, i. addidit.
Pugnare. Cic. Pro ſe quiſque manus affert.

A F F I C E R E.

Honeſtare. Cic. Afficere honore, ineptè, facere reuerentiam.
Laudare. Afficere laudibus.
Benefacere. aliquem beneficijs afficere.
Mirari. Admiratione affici.
Commouere. Cice. Non queo ad te, nec libet ſcribere quo animo ſim affectus.
Torquere. aliquem cruciatibus afficere.
Deſiderare. Deſiderio affici.
Perterrere. Cic. Timore aliquem afficere.
Interficere. Ci. Is vir Clariſſ. ab homine teterrimo acerbiſſima morte eſt affectus.
Punire. Cic. Quas is tandem pœna afficietur?
Adiungere. Cic. Ducuntur etiam argumento ex ijs rebus, quæ quodammodo affectę ſūt ad id, de quo quæritur. i. adiunctæ.

A F F I G E R E.

Inurere. Ci. Aduerſariorum error hoc affixit & conflauit maiorum inuidia.
Aegrotare. Hor. Affigi lecto.
Adhærere. Affixus lateri alicuius.
Deprimere. Affigere aliquem humi, eſt iniuriæ vulnus inurere.

A G I T A R E.

Ductare. Sall. Ne quis in vibe cœtus nocturnos agitarit.
Exercere. Ter. Antiqua vt conſuetudine agitarem inter nos liberè conuiuia.
Verſare. Sal. Sed ego, quæ mente agitem.
Incūbere. Cice. Agraria lex Flauio Tribuno vehemēter agitabatur auctore Pompeo, ideſt in eam valde incumbebat Flauius.
Trahere. Sall. Primo cōmotus metu, aq. libidine diuerſus agitabatur, hoc eſt, trahebat.
Viuere. Sal. Etiam tum vita hominum ſine cupiditate agitabatur, ideſt, viuebatur.
Adminiſtrare. poſt illa tempeſta quicumque remp. agitauere, id eſt, adminiſtrauere.
Seruare. Sall. Quæ præcepta patris mei cum agitarem, hoc eſt, ſeruarem.
Affligere. Cic. Vt in iudicio multis incōmodis debilitata, atque ſummas difficultatib.
Reagitata veritas, tandem aliquādo æquitate veſtri iudicii recreetur.

A G E R E.

Repræſentare. Vt agere Diogenem.
Inſtruere. Cic. Agere adoleſcentulam.
Gubernare. Agere nauim.
Ducere. Agere currum.
Accuſare. Agere reum.
Venari. Agere Ceruum, Vrſam, Aprum.
Ire. Ter. Quo hinc te agis.
Mori. Agere animam.
Conſtituere. Agere diem.
Laudare. Ter. Agere laudes.
Studere ſuæ vtilitati. Agere rem ſuam.
Loqui. Ter. Eſt ne hic ipſe de quo agebam.
Reuoluere. Plaut. Agere cum animo.
Niti. Agere pro viribus.
Viuere, agere vitam.
Habere. Agere annum vndeuigeſimum.
Propagare. Virtus radices agit.
Terere tempus. Actum agere.
Suſpendere. Sall. Agere in crucem.
Corrumpere. Agere aliquem tranſuerſum.
Fodere foſſas ſubterraneas, agere cuniculos.
Actum eſt deſperantium adagium.
Impellere. Lact. Tres affectus ira, libido, cupiditas homines præcipites agunt.
Defendere. Agere cauſam.
Tractare. Ci. Cogita quemadmodum adhuc fortuna nobiſcū egerit, i. vti nos tractarit.

A L E R E.

Suſtentare. Cic Honos alit artes.
Augeſcere. vt puerile ſtudium laudib. alitur.
Inſtruere Ci. Hominis mēs diſcendo alitur.
Carpi amore. Alere cœcos ignes.
Affici morbo, alere morbum.
Nutrire. Vir. Bines alit vbere fœtus.
Vna domus nō alit duos canes, adagiū, hoc ē inter eiuſdē rei æmulos non bene cōuenit.

A L V M N V S.

Eſt qui alitus eſt, non q̄ alit, paſſiuè ſignificat ſemper Ci. Eloquentia eſt ſapientię alūna.

A M I T T E R E.

Macreſcere. Ci. Ego cogito cōparari quo ad me reficiam: nam & vires, & corpus amitto.
Hebeſcere. Cic. Aſſiduitate moleſtiarū ſenſū omnem humanitatis ex animo amittemus.
Deſperare. Ter. Simul cōſilijū cū re amiſiſti.

A M A R E.

Cupere. Sall. Terrebat cum clamore, vultu, ſæpe

Bell Mrs. Ann, Bridge st. Bell Mrs. Ann, Bridge st. Bell Mrs. Ann, Bridge st.

Le Courrier de la Chambre paraît tous les jours de session, excepté les dimanches et lundis.

Le prix de l'abonnement est de 12 francs pour trois mois, 24 francs pour six mois, et 48 francs pour l'année.

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Les abonnements sont reçus à Paris, au bureau du journal, rue Neuve-des-Petits-Champs, n° 26, et chez tous les libraires.

Les lettres et paquets doivent être affranchis.

Advertisements.

Advertisements.

Advertisements.

Advertisements.

dicisti quod veritati & iustitiæ est despon-
sum,grauiter est a M.T.C.translatum.

CONSVLERE.

Prospicere.Vt consulere Reip.vitæ,saluti,re-
bus suis.

Aestimare.Vt æqui bonique consulere.

Constituere aliquid sibi perniciosum.Liu.Qd
vbi nunciatũ est Scipioni,ne quid æger ani
mo ferox iuuenis grauius cõsuleret,accitũ
eum solabatur,ne sibi mortem conscisceret.

Dare consilium.Vt Patronus clienti consulit.

Petere consilium.Vt cliens patronum con
sulit,Deliberare.Vt possem consulam

Suadere.Plaut.Ab re consuluit,hoc est,quod
inutile erat,suasit.

Tractare.Liu.De perfugis grauius quàm fu-
gitiuis est consultum.Id est Durius sunt tra
ctati perfugæ.Itẽ,in humiliores crudeliter
consulebatur,hoc est acerbè tractabantur.

CONTAGIO.

Lutius pater illius sceleri contagio,quàm q̃s-
que putat.Nemo inuentus est,qui non con
tagionem aspectus illius fugeret,a peste,&
veneno,cuius virus sensim solet in propin-
quos serpere. Ad vitium animi non inor-
natè transfertur.

CONVERTERE.

Furari,& rapere,vt rem alienam in suam con
uertere.

Mutare.Cic.Cauendum vero est,ne in graues
immicitias conuertant se amicitiæ.

Intueri.Cicer.Video P.C.in me omnium ve-
strum ora,atque oculos esse conuersos.

Ire.Ter.Ego iam transacta re conuertam me
domum.

CONVVLSA.

Ratio quasi conuulsa ex sua sede,in hoc loco
relanguescit.Translatio,a plantis quæ sine
interitu vel periculo conuelli non possunt.

CORROBORARE.

Munire.Ci.Reus in conquestione miserabili
magis q̃ in verborum acritate patrocinium
corroborabit siue defensionis. Idem.Ea ho
minis atrocissimi vetustate corroborata ad
optimum quemque dilaniandum audacia.

CHORVS.

Chorus est multitudo canentium, aut corona
saltantium,in quibus & vocis & gestus mu
tuus est consensus.

Trãsfertur nõ inornatè alio.Vt,In sapientissi-
motũ virorũ choro vnus Nicolaus Gratia-
nus ne dicam solus suspicitur ab omnibus.

COS.

Dialectica est scientiarum magistra, ingenii
lumen, & cos veritatis.a lapide quo ferrũ
exacuitur,ad artẽ quæ omnes illustrat scie
tias,venusta translatio.

CREPARE.

Efferre cũ strepitu,& indecore. His trãslatio
acris,& intenta obscæna,turpia,inhonesta
crepare.Pro temerè & impudẽter effutire.

CRVENTARE.

Violare & polluere. Vt falsus accusator iura
omnia videtur aquitate vulneribus cruen
tare. Consilia cruenta,tetra,scelerata, dijs
hominibusque inuisa.

CVRRICVLVM.

Studium.Exercitationes styli & curricula ar-
tis oratoriæ,qui subsequitur, delectum &
discrimen in primis teneat verborum.

Experientiam.Cice.Industrię curriculum in
cede,& periculis bonorum elaboratum.

Spatium. Cic.Exiguum nobis vitę curriculũ
natura circumscripsit,immensum glorię.

CVRSVS.

In his controuersiarũ fluctib.secundiore cur
su vtemur,a nauigantiũ periculis ad disce-
ptantium pericula & cõnum procellas tra-
cta cum grauitate a M.T.C.translatio.

TABVLA IIII.

QVOD in facultate dicendi delitescit, vix
acutissimus quisq. prudentia,& maxime
timata oratione,nisi pergat per latebras ar-
tificij,percipit: rudis aũt & peregrinus tã-
quã stipes ac trũcus eorum, q̃ in orationis
structura,artis sunt & ingenij,sensum nul-
lũ habet:Atq.id esse puto,cur Metonymia
apud multos iacere magis,q̃ florere videa
tur.Non enim intelligunt ex ea,tanquã ex
aliqua cella penuaria orationis,eas suauita-
tes verborum hauriri,quibus grauis & ele-
gans,maximè depascenda est oratio. dicit
verò Metonymia Latinè denominatio,siue
transnominatio, de qua hoc loco statui di-
cere.Verba verò natiua sua natura.

ÆSTIMANTVR.

Vt doctus dicitur,qui habet doctrinam.Peri-
tus qui doctrina præcellit,cum a perito do-
ctus fiat.

Dignitas in vero,venustas in muliere:Despice
re est iniuriæ,cõtemnere magis intelligẽtiæ.

Dissimulare est eorum quæ sunt,simulare eo-
rum, quę non sunt: Donum liberalitatis,
munus officij.

Decus animi,decor corporis:Decorũ actionis
Delinquere in omissione,peccare incõmis-
sione.Dapes regum,Epulæ priuatorum.

Dicimus quod volumus.loquimur inuicem:
Narramus,qd ignoramꝰ.Dimidiatũ calicẽ bi
bi,non dimidium Nõ.n.vas bibitur,sed qd
vase continetur. Delator,qui defert ad ac-
cusandum,dilator,qui defert ad proferen-
dum.Deinceps verbis æstimata.

ELIGVNTVR.

Quedã verba nõ eorũ nomina,vt destruo,nõ
destructio, sed euersio,Deuoueo,non deuo-
tus,sed religiosus & castus:Curo,non cura-
bilis,sed qd curationẽ recipere põt: Decet,
non decens,sed par & conueniens:Decipio
nõ deceptio,sed circũscriptio. Derideo nõ
derisio,sed ludibriũ Sũ,nõ essentia,sed na-
tura, sed vis & potestas:excusso,nõ excusa-
bilis,sed habẽs excusationẽ:exploro,non ex
plorator,sed speculator.Electa verba belle.

MVTANTVR.

Metonymiæ suffragio,q̃ nihil est,nisi nomini
cũ nomine ab aliquo adiuncto, desumpta
cõmutatio:quare fit Metonymia,siue deno
minatio:cũ res vna per aliã vicinã intelligi
tur. Vt nihil conuenit Musis cũ Marte,hoc
est litteris cum bello.Effingit aũt hæc vna
exornatio modis xiii.cui hæc põt reddi rõ
quod Metonymia est Antecedentiũ & con-
sequentium. Antecedentia verò & conse-
quentia rerum & personarum. Ab antece-
dentibus rerum ad consequentia tres sunt
Metonymię loci: s.cum aut efficiens ponit
pro effecto,vt Minerua pro sapientia;Plu-
to pro diuitiis, Venus pro amore impudi-
co.Mars pro bello:aut continens ꝓ re cõté
ta,vt seruet Italia bello,ꝓ Italis: bene mo-
ratæ vrbes, pro ciuib. Pœnus pro perfido:
Cretensis pro mẽdace:siculus pro ingenio
so:aut cũ signũ ponit pro re signata,vt To
ga ꝓ pace,fasces pro magistratu, sceptrum
pro imperio:huc item pertinent sacræ Æ-
gyptiorum litteræ,atq.totidem sunt eius fi-
guræ loci a reb.consequentib.ad antecedẽ-
tia, effectus ꝓ efficiente, vt mœstus timor,
tristis senectus.pallida mors. Res contenta
pro continente,vt Tere.Eamus ad nos,pro
ad ædes nostras. Vir.vina coronãt dixit, ꝓ
vasis quibus vinum cõtinetur.Res signata
prosigno, vt capite damnatus pro iudi-
cio & turpitudinis infamia: Sex item sunt
loci personarum,tres ab antecedentibus ad
consequentia. Vnus cum ponitur Inuentor
pro re inuenta.vt Musę pro litteris. Bac-
chus pro vino. Venus pro libidine,Ceres ꝓ
cibo:Vnde vetus illud comici Poetæ: sine
Cerere & Baccho friget Venus. Alter locus
est,vbi auctor pro opera collocatur,vt Ci.
a studiosis eloquentię est deuorandus. Pla-
to semper prę manib.habendus. Tertius lo
cus est,qñ dux ponitur pro exercitu,vt Hã
nibal cęsus est,hoc est,eius exercitus,Cæsar
Galliam omnem expugnauit.Restãt a cõ-
sequentib.tres pariter personatũ loci, aut
enim res inuenta sumitur pro inuentore,vt
scelus, ꝓ scelerato hoie,animãduertere in
peculatum,pro in peculatorẽ,aut opus po-
nitur pro auctore,vt auaritia ꝓ auaro, aut
res possessa pro possessore,vt Crœsi opes ꝓ
ipso Crœso. Huius figuræ varietate verba
mutata eleganter debent insistere.

VSVM. DE.

Ex,Vt de prelio effugere.

Cum,Cice. Nihil faciam,nisi de tua voluntate,id est,nisi cum tuo,vt aiunt,consensu.

Iterum.Ci. De integro in morbum incidere, est iterum,morbo, ex quo quis fuerit re-creatus corripi.

In.Vt hominem audistis de schola.

Pro.Vir.Mactant lectas de more bidentes,id est,pro consuetudine.

Propter Ci.His de causis effugit.Liu.De vita non de honore in discrimen vocantur.

Post.Tere.Non bonus est somnus homini de prandio.

Ad.Ter.Ædifices de meo exemplo,i.ad meũ exemplum.

A.Ci.De maioribus natu audiui.Ex annexis significat.

Mori.de medio excedere Tere. Cum de medio excessit,vt hęc suscepta est tibi.

Data opera,Vt de industria aliquid agere.

Vehementer & vnicè commendare.Cic.Totum denique hominem tibi trado de manu,vt aiunt,in manum.

Vitam capitis iudicio obstrictam habere.Ci. Non solũ de die,sed etiam in diem viuere.

Fulminare.Vir.De cęlo tactos memini prędicere quercus.

Periclitari vehementer.De filo,vel pilo,pendet. Vetus adagium.

DEPERE.

Nullum est tantum malum,quod non tibi ꝓ tuis sceleribus debeatur.Sua cuique virtuti Laus debetur.

DEBILITAS.

Ingenij stupotem,debilitatemq. linguæ refi-
cit oratio,nõ quæ temerè ponitur, sed quæ
eruditione non vulgari est munita.Ad au-
res proprię pertinet debilitas, dique debi-
lis,quasi parum stabilis. translatè orationẽ
angere cum suauitate, ut cum animo spes
est debilitata, uel cum te ipsa omnino re-
stincta.Hinc Legibus furorem hominum
debilitare est reprimere & infringere,

DECERNERE.

Iudicare. Vt non queo satis decernere.

Statuere.Cicer.Decreueram ad te scribere.

Proferre sniam. Vt non est cuiusuis de re ma
gna decernere.i. suam sentẽtiam proferre.

Pugnare. Decernere ferro. Vir.Ipsum armis.
Ipsumque iubet decernere ferro.

Deliberare Ter.Sumat,consumat,perdat, de
cretum est pati.

Ordinare,ut fiat informatio.Cice.Numquæ
noua quæstio decreta est?

DEDITVS.

Vita uitijs flagitijsq.dedita,& piurijs delibu
ta.Trãslatio deducta ab ijs, qui deditione
se in hostiũ potestatẽ tradũt.Sic rẽ amplifi
cat,ut uitijs deditus non uideatur amplius
sui iuris, sed omnino ex flagitiosissima vo
luptate aĩ cogitationes suspensas habere.

DEDVCERE.

Separare.Cic.Odior,quam sagacissimè qui
iudices a sententia possint deduci.

Liberare.Ci.Et quentia deducimus perterri
tos a timore,& consolamur afflictos.

Impellere Cic.Oratoris est uidere,quo audi-
tor possit deduci oratione.

Pectere,& comere.Deducere crines.

Nere,ut deducere lanam,aut filum, aut fla-
mina componere. Ouid.Deducere uersus.

Pluere.Deducere Iouem.Hor.In libres,niue-
que deducunt Iouem.

Resti-

Subscribers to The Times can have their Letters addressed to them at the Office, and thus avoid the inconvenience of having them directed to their private residences. Apply at the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand.

Subscribers to The Times who have changed their residence during the Recess are requested to send their present address to the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand, in order that the regularity of the delivery may not be interrupted after the meeting of Parliament.

Subscribers to The Times who have changed their residence during the Recess are requested to send their present address to the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand, in order that the regularity of the delivery may not be interrupted after the meeting of Parliament.

Subscribers to The Times who have changed their residence during the Recess are requested to send their present address to the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand, in order that the regularity of the delivery may not be interrupted after the meeting of Parliament.

Subscribers to The Times can have their Letters addressed to them at the Office, and thus avoid the inconvenience of having them directed to their private residences. Apply at the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand.

Subscribers to The Times who have changed their residence during the Recess are requested to send their present address to the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand, in order that the regularity of the delivery may not be interrupted after the meeting of Parliament.

Subscribers to The Times who have changed their residence during the Recess are requested to send their present address to the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand, in order that the regularity of the delivery may not be interrupted after the meeting of Parliament.

Subscribers to The Times who have changed their residence during the Recess are requested to send their present address to the Publication Office, 23, Wellington-street, Strand, in order that the regularity of the delivery may not be interrupted after the meeting of Parliament.

Vt Ter. Nihil pretio par ſit, dũ filio parceret.
Quando. Ter. Dum licitum eſt ei dumq; ętas tulit, amauit.
Adhuc. Cic. nihil dum audieramus.
Poſtquã. Mar. Audierat dum grande ſophos.

TABVLA V.

ETſi oſo verborũ vi hñs ẽ moderãda, coũq; diligens & accurata rõ, tanq; vbertatis magiſtra & teſtis eruditionis, atq. ingenij interpres exiſtit, puerilis tñ vſ, & quaſi nugatoria, niſi aliquib. ſententiarũ ornamentis ſit honeſtata, in verborum autem ſententijs Synecdoche non ſolum abiectas voces ſuo prædore exhauriet, ſed eas etiam ſæpe ad orationis gloriam vbertate quadã & copia exacuit, verum antequam eam attingam, verba ſuo quodam diſcrimine.

PENDVNTVR.

Vt ergaſtulum locus dicitur carceris, ergaſtulus cuſtos carceris Exanimatus, perterritus Exanimus, mortuus, Aegritudo, animi, Ægrotatio corporis morb. vtriuſq; expirare, mori, ſpirare, viuere, Exul damnatus explo ditur, Relegatus ad tps, profugus volũtate relinq̃t patriã. Eripere violẽtiæ eſt, fraudis ſurripere, Exoleſcere euaneſcẽtis, Adoleſcere creſcẽtis. Inſuleſcere, arrogãtis. Æquo animo, iuſtus lege, excubiæ diurnę, vigiliq; nocturnę, exhæredare poſt mortem abdicare filiũ eſt, cũ expellere adhuc viuẽte patre. Exẽplar eſt ex quo ſimile facimus, exẽplũ, quod facim⁹: edicere eſt magiſtratus, imperare principis, iubere, pcipere magiſtri, mãdare cuiuſus. Eiulare eſt vociferãtis, lãmentari conquerẽtis, plangere ſe lacerantis, plorare obmurmurantis, gemere ſuſpirãtis, flere lachrimãtis. Elinguis, qui nõ lingua, ſed vſu linguæ caret, elinguatus, qui linguã amiſit. eloquentia facultas eſt dicẽdi: eloquium eius opus. Ebrius caſu, ebrioſus vitio, vt iratus ex cauſa, iracũdus ex animi vitio, exercitus laboribus, exercitat⁹ ſtudijs eluxit qui luctũ deponit. Illuxit cũ lumen apparuit. Ecce eſt oſtẽ dentis, en increpantis, efficere perficientis, facere operam dantis, erratio eſt brutorum, erro hominũ. hac quaſi trutina penſa, & examinata.

VSVRPANTVR.

Quædam verba non eorum Nomina. Vt excello, nõ excelſus, ſed exuperatio. Exerceo, non exercitium, ſed munus aut functio: facio, non factor, ſed architectus & effector. faueo non fautor, ſed gratiatus non fauorabilis, ſed popularis, formido, as, non formidabilis, ſed horribilis, genero non generatio, ſed ortus & procreatio, grádior nõ greſſibilis, ſed gradiẽs, inſto nõ inſtabilis, ſed lubricus, varius, volubilis, vagus: Malefacio non malefactor, ſed malè meritus. Naſcor nõ natiuitas, ſed ortus & dies Natalis: Noceo, nõ nocuus, ſed infeſtus & perniciosus. palleo, nõ pallidus, ſed exanguis, & decolor. Profiteor, non profeſſor, ſed magiſter, ſed præceptor artis alicuius. ysurpata verba deinceps figuris honeſtantur atq; ſale.

ORNANTVR.

Synecdoche, vſitatius tamẽ apud poetas quã oratores, quia autem hęc figura aliud ex alio itelligit, iõ itellectio a Latinis, opinor, eſt nominata, eius loci sũt duo, vnus, cum minus, quod eſt, ex eo quod plus eſt intelligitur, alter contra, cum plus percipitur ex eo, quod minus eſt, vterq; per totũ, & partem per genus & ſpeciem per antecedentia, & conſequentia, atq; demum per materiam ac numerũ minutatim hoc modo. Totũ ex parte itelligit. Ridiculũ ſeu lepidũ caput, pro homine. os impudens, pro impudenti homine. Non ſatis eſt tecti ibi tectum ponitur pro domo, vt Puppis, p naui. Pars ex toto. Cęlum rubet, hoc eſt aliqua cęli pars. Item claſſis ſubuerſa, & hoſtes cæli dicuntur, licet bona pars euaſerit.

Genus exſpecie. Iracundior Hadria, pro quouis tẽpeſtuoſo mari. Notus, vel Auſter pro qualibet vento. Inde Hor. Luctantem Icareis fluctibus Africum Mercator metuẽs.
Pluta ex vno ſignificantur. Liu. Rom. prælio victor, pro Rom. victores. Vir. Hoſtis hẽt muros, pro hoſtes. Idem, vterumque armato milite complent, pro armatis militibus.
Vnus ex pluribus. Cice. populo impoſuimus, & oratores vili ſumus. pro, Ego impoſui, & vilis ſum,
Res cõfecta ex materia mõſtratur. Ou Fixit ſua pectora ferro. i. gladio. Pinus, vel abies pro naui, quæ ex pino conficitur. Argento metitur auarus omnia, pro pecunia.
Sequẽtia ex precedentib. Vir. Aſpice aratra iugo referunt ſuſpẽſa iuuẽci, pro imminet iã veſpera. Soluere Venetiis pro diſcedere.
Precedentia ex ſequentibus. Hic pallet, ergo timet, fugę ſolitudini ſe mandat, igitur ſibi conſcius. qua ex enumeratione octo modis fieri Synecdochen, non difficile eſt videre, ornata demum verba figuris in optimum adhibetur.

VSVM E.

Eſtomacho laborare, eſt pati morbum ſtomachi.
E medio abijt, hoc eſt, mortem obijt.
E regione, ideſt, ex aduerſo, è re mea eſt, i. ad rem meam audiui è prædonibus. Ter. Hoc eſt, à prædonibus.

EBLANDITVM.

Eblãdita non enucleata ſuffragia dicuntur, q̃ non iure, ſed precib. & blanditiis impetrãtur. Enucleare trãslatè eſt declarare, & explicare, quod res eſt. Ci. Nec quicquam in amplificatione nimis enucleandum eſt.

EDVCATA.

Doctrinę quaſi educata nutrimentis dicendi oratio, ipſa ſe poſtea colorat, & corroborat, nota translatio ab ijs corporibus, quæ viuunt educata, quod virtutis maximè ſit, puto, agere, & viuere.

EFFERRE.

Vociferare. Ter. Clamorem efferre. (ficè.
Oſtentare ſe, & iactitare. Vt efferrẽ, ſe magni
Affici gaudio. Cice. Lętitia me extulerunt, tuæ litterę.
Laudare. Cicer. Pompeium noſtrum ſummis ſemper effero laudibus.
Pronunciare, vt Barbariſmus eſt cum verbũ alit, quod vitioſè effertur.
Egredi. Cic. Pedem numquam porta extulit, ideſt, numquam domo eſt egreſſus.
Diuulgato, ter. vides peccatũ tuũ elatũ foras.

EFFIGIES.

Hunc reliquit effigiem, & humanitatis, & probitatis ſuæ filium.
Effigies ingenij, & ſimulachrum virtutis in maximo uiro, & optimo Senatore Godardo Reina clarius, quã rei ſolidæ vlla imago picta tabula eminet.
Effigies, & imago virtutis in dictis, & factis atque demum in ipſis optimi viri moribus manet expreſſa.

EFFINGERE.

Oratio mores effingit hominum. translatio ab arte pingendi.

EFFLORESCERE.

Diſciplina, quæ verbis efflorescit, in eorum mentem, atque animum, qui audiunt, ingeritur iucundius.
Ex rerum cogitatione efflorescat, & redũdet oportet omnis oratio.

ELVERE.

Nõ procacitate linguę vitæ ſordes eluuntur. translatio ab eo, quod lauãdo abſtergitur ad id, quod turpificati animi labem habet.

ELVVIO.

In tanta perturbatione, atq; ut ita dicam, eluuio eium malorũ, videtis leges iacentes reuulſaſq; iacere, translatè ſumitur pro macula, & cõtagione maxũorum ſcelerum.

EMERE.

Emere ſpem precio eſt lucrum incertum certo damno affectare. Ter. Ego ſpem precio non emo.
Emere die caca: occulta die vendere. Iocus eſt Plautinus, qui impuriſſimis perſonis veluti lenonibus optimè conuenit.

EMERGERE.

Venite in apertum. Vt ex his queſtionum tenebris res ſic in apertam lucem emergit.
Suadere. Vt ex negocio, & incõmodis emergere. rebus arduis, & turpibus, hoc verbũ translatè maximè accomodatur.

ERRARE.

Paſcere. Vir. Mille meæ Siculis errant in mõtibus agnæ.
Deflectere. Cic. Redeat unde aberrauit oratio, a veritatis limitibus abetrare.
Peccare. Cic. Errare cum Platone, quàm cum iſtis rectè ſentire malo.
Deſerere, quod rectum eſt. Ter. Tota erras via hoc adagium, Toto cęlo errare, pro eo quod eſt a vero omnino diſſentire.

ERVDITVS.

Eruditos oculos habemus, aures haberes. Certiſſimus enim eſt oculorum ſenſus.

ESCA.

Eſca translatè, ab eo quod auib. vel piſcibus decipiendi gratia datur, pro illecebris, & inſidioſa benetiolentia ſæpe ponitur. Cic. Diuinus Pilato eſcam malorum omnium voluptatem appellat.

ET.

Parti. Vir. Multũ ille & terris iactatus, & alto.
Etiam. Quicunque tibi inimicus erit, is erit, & mihi, id eſt, etiam mihi.
Interrogatiua, ſiue expletiua particula. Virg. Et quę tãta fuit Romã tibi cauſſa videndi.
Indignatiua. Vir. Et quiſquam numen Iunonis adoret.
Pro. Plau. Amos natus ſexaginta, & ſenex.
Nam. Virg. Audieras & fama fuit.
Deinde. Vir. Corpuſq; lauant frigentis, & vngunt, hoc eſt, deinde vngunt.
Quamuis. Cic. Legem defendi magna voce, bonũq; latęrib. & videtis annos mecs, hoc eſt, quamuis ſim ita ſenex.
Si non. Teren. Et ni facient, quæ illos æquum eſt haud ſic auferent.
Sed etiam. Teren. Seruum haud illiberalem præbes te, & tibi lubens bene facim.

ETIAM.

Quoque. Ter. Neque meum pedem huc intuli etiam in ędes.
Adhuc. Ter. Nihil ſuſpicans etiam mali.
Pręterea. Ter. Etiam puerum inde abiens cõueni Chremis.
Ita. Plin. Studes, in quam? reſpondet etiam.
Quin potius. Pli. Nullius auctoritas immunita eſt, aucta etiam.
Sic. Vt etiam diſpertimini.
Vehementer. Ter. Tu, dum eſt tempus etiam atque etiam cogita.
Etiam nunc, etiamnum. inepte vſque nunc vel adhuc. Plau. Etiam nunc vale.
Quamuis, etiamſi. Ci. Omnia aũt breuiã tolerabilia eſſe debent, etiam ſi maxima ſint.

EVELLERE.

Diſſuadere. Vt opinionem euellere ex animis hominum.
Obliuiſci. Cic. Ea cum fuerint falſa, & inania ſint, euulſa ex oi memoria vtraq; noſtra.
Confutare, inſerit nouas opiniones, euellit inſitas.
Abſtergere hunc ſibi ex animo ſcrupulum, qui ſe dies noctesque ſtimulat, ac pungit, vt euellatis, poſtulat.

EVERTERE.

Perdere. Cic. Ille annus duo firmamenta Rei publ. per me vnum conſtituta euertit.
Cõfutare. Eam definitionem vt retineamus, quam Philoſophus voluit euertere.
Opprimere. Cic. Reum miſerum, iuſtu perditum

dium, & miseranda calamitate euersum non iuris præsidium, sed desperatio quædam exanimat misericordiæ.

Tollere. Ci. Quasi virtutis lumen extinxeris, & virtutem.

EVOMERE.

Dicere. Ci. Inhoneste, euomere foras, proijcere. de malo tantùm vsitatum esse obseruo, Idem. vt iram, hanc in eos euomam cum nem, dum ægritudo hæc est recens.

Idem. Is pati non potest, vt acquirat aliquem apud quem euomat virus acerbitatis suæ.

EX.

Cum. Plin. Vt ex melle resinam vocato, iciet, cum melle.

Exaduersum, hoc est, ex opposito. Ter. Exaduersum fabrica est.

Pariter, simul, vt ex equo.

Sincere. Vt ex animo aliquid facere.

Pro. Vt ex copia piscaria cõsolere licebit, quidem. hoc est, pro copia piscium deliberabo.

In L. Ex equo pugnare. it sedentem in equo pugnare.

Particula est vtilitatis. Cic. Faciunquod est ex tua dignitate, hoc est, quod tua dignitas respondet.

Per. Ci. Illinc non ex iure manu conserto sed ferro magis te repetunt, ex iure manu consertum per bistrum, item inopinato, ex improuiso: studiose, ex industria.

Propter. Ex amore mei.

Inter. Vnus ex omnibus, i. inter omnes.

Palam, vt ex professo. dicere.

Secundum. Ter. vt ex suo ingenio alium ut-

Pro. Vt magna ex parte.

Ad vt ex re tua erit studere litteris, i. ad tuam pertinebit vtilitatem. Ter. Spero hãc rem euenturam nobis ex sententia, i. ad votum.

Impræmeditate, Vt aiunt ex tempore.

Ab. Ter. Scitum est periculum ex alijs facere tibi quod ex vsu fiet.

EXACVERE.

Ad crudelitatem exacuere iudices. Cic. Item multorum linguas in nos exacuit. Trãslate idem fere est, quod incitare, & inflãmare.

EXAMINARE.

Rem examinare suis põderibus, hoc est scrutari, inuestigare, & perpendere. Ab examine factum verbum, quo pars est in libra, qua æquitas constituitur.

EXANGVE.

Exangue, & aridum orationis genus magis est improbandum, quam vastum, & hians atque dissolutum.

EXANGVE.

Delere. Ci. Amor tantus est, vt nulla possit ex hauriri iniuria.

Spoliare. Ci. Ciuitates omnibus rebus exhaustæ. Silere. Vt omnis est de re exhaustus sermo, de ea omnes obmutescunt.

Expilare. Vt domum exhaurire.

Enodare. Cic. Sententiam verbis exhaurire.

Exequi Cic. Mandata nostra exhauseras, hoc est executus eras.

Conficere. Plaga illi vna defuit, si accessisset reliquum spiritum exhausisset, hoc est, eũ confecisset.

Exinanire. Ci. Largitio quæ fit ex re familiari fontem ipsum benignitatis exhaurit.

EXÆQVARE.

Pecuniæ omnium dignitates exequant. Nam omnes vias ad æquitatem norunt.

EXARDERE.

Oriri. Cicero. Nisi quædam intolerabilis iniuria exarserit, hoc est, exorta sit. Item Repẽte ista tanta importunitas inauditi sceleris exarsit.

Concitari. Cic. Ad spem libertatis exarsimus.

Inflammari, Cic. Admirabilis quædam exarsit benevolentiæ magnitudo.

Ingraescere. Vt exarsit.

EXARESCERE.

Nulla re magis, quã orationis siccitate solet doctrina exarescere, hoc est, mori vel reiãgunescere.

EXSIBILARE.

Histrio si parum se moverit extra numerum, aut si versus pronunciatus est vna syllaba brevior, aut longior, exsibilatur, & explodi tur, hoc est, cum tumultuaria irrisione deijcitur.

EXCIPERE.

Opprimere. Vir. Excipit incautum patriasq. obtruncat ad aras.

Circumuenire, & dolo capere. Excipere aliquem insidijs. Vir. Non ego te vidi Damonia pessime captum. Excipere insidijs.

Interficere. Excipere aliquem morte.

Capere, & præscribere. Ci. Cumque nominatim lex excipere, ut ad iampluris monumentumque capere liceret.

Amplecti. Excipere aliquem medijs amplexibus.

Hospitari. Excipere aliquem hospitio, domo, conuiuio, cena, prandio.

EXCITARE.

Erigere, & leuare. Vt excitare afflictos, & incentes.

Conciliare. Cic. Mirabiles amores, mihi Plato excitat sapientia.

Mouere. Summam hominum admirationem excitabat. Ille ex turbulenta ciuitate victoria bellum excitat.

Risum mouere. Ci. Me miserum qui non affuerim, quos ego risus excitasseum!

EXCVBIARE.

Inuigilare. Excubare animo, hinc excubiæ. Ci. Qui semper animo fuit excubat, ut ei nihil improuisum accidere possit.

EXERCERE.

Sollicitare, & vexare. Sallu. Sed primo magis ambitio, quam auaritia animos hominum exercebat.

Versare, animũ, tu exercere optimis moribus. Hoc est, versa.

Cõflare. Vt ingenium, vel inimicitias exercere.

Viuere, Plaut. Exercere ætatem.

Prosequi odio. Vt exercere aliquem odijs.

Punire. Liu. Exercere aliquem pœnis, supplicijs, plagis, tormentis.

EXEMPLARE.

Omnes, qui Ioannem. Pamelium intuentur tãquam exemplar aliquod intuentur, religionis, & iustitiæ.

Qui verum amicum intuetur, tanquam exẽplar aliquod intuetur sui.

Exemplar plerumque res est particeps animæ exemplar res animæ expers.

Probum virum enim exemplar vocamus, virtutem eius exemplum.

EXIGERE.

Viuere. Vt exigere ætatem, annos, sæcula, nũ

Castigare. Exigere supplicium ab aliquo.

Depellere. Plaut. Exigere a se hostem.

Repudiare. Ter. Vxores vbi duxere impulsu vestro, vestro etiam impulsu easdem exigunt, hoc est repudiant.

Eijcere, Labore lassitudo omnis est exigenda, id est, eijcienda.

Petere. Ci. Benefici liberalesque sumus non ut exigamus gratiam, neq. enim beneficium fœneramur. Studia otium exigunt.

Transigere seu terere tempus, Noctem iocis, & ludis exigere.

EXITVS.

Incertus exitus, & anceps fortuna belli, hoc est finis.

Videtur ad exitum veniisse quæstio, id est, ad solutionem.

Ad exitum votari, id est, ad mortem.

Exitus consentiunt principijs, hoc est vltimæ partes.

Nullum consilii exitum inuenire, i. egressum, & liberum spacium.

EXORARE.

Impetrare. Ter. Da veniam Chreme, sine te exorem. i. abs te vt impetrem.

EXPROBRARE.

Exorbere rem omnes difficultates. Translatum, a stu, cuius qua est acerrimus gressus, sumitur quam ornatissime pro aude loquare, & copiose fundere.

EXPENDERE.

Redimere. Plau. Hunc hominem decet aurp expendi.

Persoluere. Vir. Scelus expendisse meritem Laconona ferunt.

Pœnas supplicia. Expendere pœnas. Vir. Veterũ malorum supplicia expendunt.

Exponere. Hinc expensa. Aconius rectanus expensum ferre. & Acceptum referre.

EXTVRBARE.

Exturbare est dissipando dissipandoq, deijcere, Cic. Miserum est exturbari fortunis omnibus, miserius est iniuria.

EXVERE.

Spoliare. Sal. populum Romanum paulo ante gentium moderatorem exutum imperio, gloria, iure armis victimus.

EXVLCERARE.

Resp. omni æquitate vulnere exulcerata. Exulcerare est vicus facere.

Translate, pro vt aiunt, exasperare. Medici, si sanare nequeunt exulcerant.

In exulcerato animo facile fictum crimen infidei. Cic. Non modo non exulcerari vestra gratia, sed etiam consolidari videmur. Cice. in rebus ab ipso repe & ab intimis ac domesticis Pompei clam exulceratis.

EXVRGERE.

Auctoritate vestra Resp. exurget, & in aliquo statu tolerabiliconsistet. hoc est emerget ex his malis.

TABVLA V.

QVæ in orationis argumẽto, aut turpitudine, materiam tollunt dicendi, aut obscuritate animum pbent silentijs, illa doctus sæpe solent præmitti, q̃ ea fere, q̃ sunt eruditionis, & ingenij, recẽsent. Neq. id qa vel obscurũ, aũ ett de rotationis lumen vitare, vel ipsę obscuritates, ex artis gyro sunt exterminandæ: sed qm̃ oia q̃ non sunt dicenda, silentio magis docemur, quã oratione. Qd si aũ ad ea cogimur, q̃ neq. dici, qa ab auriũ cõprobatione abhorrent, neq. tacere quia nec tes, nec tempus patitur, possunt, tũ eorũ incõmoda perbelle corrigimus Periphrasi, quæ non solum orationis habet ornamentum, sed ẽt modestiæ insignia. Contexitur periphrasis, siue circuitio puris, & nitidis verbis, eius q. in terminis tanquã in exornationis claustris nihil sordidum habitat & humile. quare ad vsum sic verba.

RESECARE VR.

Flagrare, incẽdi est, & ardere, fragrare olere, fungi, agere, defungi peragere, vnde defũcti qui peregerunt vitę huius cursum facere corporis, agere animi, i. deapud Philosophos actiuæ, & factiuæ scientiæ: ferox natura, aspera ad tempus dr̃: fluuius a fluẽdo amnis ab ambiendo, Torrens ex aqua, pluuiali aut niue liquescente, flumen aqua naturalis, fortis venio, foras eo, furor ad ips, insania ppetua: facinus ẽt est laudabile, scelus nunquam non turpe: fortitudo est animi, robur corporis: focus vbi ignis est, ignis materia est ea, qua aliquid vrit: forma oris, pulchritudo totius corporis. facetię sunt vrbanitas verborum, salet loci moderati. fatemur sponte confitemur coacti, frui est earum rerum, q̃ plet vsum fructum habent vti earum, quib. post vsum nihil relinquit: filij de maribus, liberi de vtr q. sexu dñi. fidus amicus, fidelis seruus: felix quali fetus legis, Prosper prospe, beatus quali bene actus: frondes arborum, folia ẽt plantarum: semota exteriora, semina interiora: fabula res ficta, historia vera, argumentum a tuisque intermedium. Frater ex alterutro parente tantũ potest esse germanus nunquam nisi

niſi ex vtroq. fulgeresſa natura, vt ignis, ſplẽdere eſt ab artificio, vtuurſi. Figura eſt artis opus, forma naturæ. feſtinare eſt multa incipere nec perficere: properare vnum arripere quod perficias. Fremor eſt rumor hominum: fremitus feratũ: faſtus, faſtuum de ſuperbis, faſti, faſtorum de libris dicitur facetus, qui verbis facit, quod vult: lepidus quaſi ἀπὸ τοῦ λέπειν, hoc eſt politus: fas ad religionem, ius ad homines pertinet, furioſus quotidie nunquam recedit. furiatus vero, qui furit ex cauſa: funus cadaueris ardentis; exequiæ ipſa cadaueris ferendi pompa: Buſtum, quod ex deflagrato cadauere fiebat reliqui. forfices ſunt, quibus aliquid incidimus forcipes, quibus aliquid tenemus. Reſecata inde ad viuum.

VENDICANTVR.

Quædam nomina, non eorũ uerba. Vt Beneuolentia non beneuoſo, Beatum facio, non beo, cauſſam affero, nõ cauſo: Conuitijs inſector, nõ conuitior: Coronã impono, non Corono; diues fio, non diteſco, fame laboro, nõ fameſco, febrim habeo, nõ febricito: felicitatem do, non felicito, hæreditas ad me venit, non hereditor: irritum facio, non irrito: Lapidibus cædo, non Lapidor: macie afficior, non macreſco, manifeſtum reddo, nõ manifeſto: Patrocinium affero non patrocinor: Præmium do, non præmio: ratum facio, non ratifico: vacuum facio, nũ vacuo, vendicata demum.

PROSEMINANTVR.

Cũ grauitate per Periphraſin fit aũt exornatio hæc, cũ plurib. verbis, id quod vno aut pauciorib. dici põt, explicat. ea ſitet illas figuras, q̃ ſunt verborum ſimplicium, quia a verbo ſimplici maximè ortum habent, annumerauit. Quatuor eius ſunt ſedes, Vna cũ officiũ ponitur loco proprij nominis, vt ſolemniſſimus iuris interpres; atque Epiſcopi Pap. Vicarius, pro Borgnino Canale. Altera eſt i Etymologia, quæ definitio dr eſſe grãmatica, vt ſi, eũ Vicarius dicatur, q̃ vicẽ gerat alterius, Borgninum iam nõ Vicariũ appellem, ſed cum, qui Papiæ perſonam iuſtitiæ, atque vicem gerat ſapientiſſimi Antiſtitis, nominem. Tertia in deſcriptione reſidet, quæ definitio eſt Rhetoricis fitq. cũ quibuſdam ſuis notis, & ſignis effingitur, vt pro ignaro, obæratus ignorantia tenebris, pro improbo. Homo exitioſus; & ſcelere paſtus: pro Borgnino Canalicano, ſolers, & uigilans Deciſionum Architectus, & facultatis in iure opifex, atque magiſter. vltima domum ſedes eſt, in Definitione Dialectica, quæ oſtendit quid res ſit, non qualis, vt Deſcriptio, vt ſi pro homine dicas, Animal rationis particeps. Ad proſeminata denique verba non exiguus accedit gloriæ cumulus ſi verum inſiſtunt.

VSVM. FABVLA.

Non cõtentio in iudicium, ſed fabula ſine argumẽto, ſine exitu veniſſe videtur, & fabula rerum neq. verarum, neq. veriſimilium Translatè ſumitur pro fucato, & inani verborum ſonitu, in quibus impudens quoddam mendacium emanet.

FACIES.

In actione forma, atque vt ita dicã facies cernitur virtutis.

Cicer. Formam quidem ipſam, Marce fili, tãquam faciem honeſti vides.

Facie magis, q̃ facetijs ridiculus. Vt ab aſpectu ſpecies, a fingendo, figura. Sic a facidõ facies vt dicta. Quæ ad virtutem & animũ translata multum habent feſtiuitatis.

FACERE.

Parturire, facere ab ortũ, hoc eſt, partũ edere mortuum.

Pati, vt facere iacturam, damnum, naufragiũ.

Loqui. Facere verba.

Condonare. Sal. Facere gratiam, eſt offenſionem demittere.

Inuadere. Liu. Facere impetum in aliquem.

Terrere. Facere timorem alicui. (ſcelus.

Patrare. Liu. Facere flagitium, nefas, facinus,

Militare. Facere ſtipendiũ. hiſtoricũ verbum.

Proficiſci. Iter facere.

Concedere. Vt facere ſui copiam, veniam, vel poteſtatem.

Cõcludere ſummatim. Vt facere cõpendium.

Perſuadere. Vt facere fidem.

Accuſare. Facere reum.

Renouare, Facere de integro, vel ab integro.

Licentiare, vt aiunt barbarè. Cice. facere miſſum aliquem. Ter. me miſſum facere.

Afficere moleſtia. Vt facere negotium alicui.

Experiri. Vt facere periculum.

Lucrari, ut facere quæſtũ, lucrum, rem. Tere. Nũquam rem facies, neſcis inẽſcare hoĩes.

Decipere, vt facere fucum.

Tardare, vt facere moram.

Obedire. Imperata facere, iuſſa facere.

Conſulere. Vt æqui bonique facere.

Contrahere debita. Ci. Facere nomina.

Æſtimare, vt aliquid magni, aut parui facere.

Conducere. Vt non facit ad noſtros talis medicina dolores.

Ponere caſum, quod imprudẽs dicit. Vt facere eſſe.

FALLERE.

Abigere. Vt fallere tædium temporis.

Terere. Fallere tempus.

Frangere. Vt fallere fidem.

Decipere, vt ſpem fallere. Itẽ fallere alicuius opinionem, expectationẽ, deſiderium; fallacia alia, aliam trudit: eſt viciſſim fallere.

FAMVLATVS.

Miſer famulatus eſt ſeruentis voluptati.

FASTIGIVM.

Tot ſceleribus paſtus, magis facinorib. exercitatus in ea re honoris ſui faſtigiũ habuit poſitum. translato a ædificio ad orationem, quibus faſtigium vltimo loco ponitur.

FAVCES.

Reus accuſatoris fauces reprimet, ſi illum ſuis moribus nudabit, eſt reprimere fauces, linguam arcere.

Periculũ mortis. Ci. Vitæ faucib. fati ereptа. Item ex iudicij periculis, tamquam è faucibus fati, viuus incolumiſque diſceſſit.

FAX.

Factioſus dr interdum, & ſceleris auctor, fax, furiarum turbo, & tempeſtas reip vt Catil.

Acerbitas. Cum dolorum admouentur faces plerunque præter modum exterrentur.

Lumen, verborum faces, reſtinguuntur ætate.

Voluptas. Vt libidinis faces reſtinguntur ætate.

Cupiditas. Vt facibus corporis inflammati ſolemus ad omnia flagitia.

Addere facis alicui, eſt incitare, faces ſui ſceleris ad bonorum cædem inflammare, eſt conſcelerare in bonos conſpirare.

FELIX.

Felices arbores, hoc eſt, frugiferæ.

Felix oliua, hoc eſt, pacis nuncia.

Felix pro diuite. Felicium multi cognati.

Felix ingenium, i. grande & eminens.

Felix ager, hoc eſt, fertilis.

FERIATVS.

Ne in laceſſendo haberetur hebetior, nunq̃ a procacitate eſt feriatus, & controuerſijs. feriari a ſtudijs, eſt uacare ab ijs.

FERIRE.

Facere pactum. Vt ferire fœdus.

Inferre mortem. Ferire aut petere iugulum.

Pulſare Ferire fores.

Aſcendere ad ſummos honores Horat. Ferire ſidera ſublimi vertice.

FERVIDVS.

Feruido quodam & petulanti, atque furioſo, vti genere dicendi.

Vſq. eo feruet, ferturq. auaritia, vt nihil turpe putet, quod ſit quæſtuoſum.

FIDES.

Saluus, quod Barbare aiunt, cõductus. Sal. Fide publica interpoſita eũ Romam deduxit.

Promiſſio. Vt fidem dare, eſt promiſſionem facere.

Credere. Fidem alicui habere.

Suadere. Fidẽ facere. fidẽ accipere & credere.

Deſerere promiſſa. Fidem non ſeruare.

Spondere. Fide ſua iubere.

FIGERE.

Recordari. Virg. Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta.

Propagare. Radices figere.

Conſiderare attente. Fixis oculis intueri.

Habere in memoria. Vir. Si mihi non animo fixum immotumque ſederet.

Oſculari. Figere oſcula, poeticum.

Premere, Figere pedem. hinc Adagium Bos laſſus fortius figit pedem.

Statuere. Cic. Ego omnia mea ſtudia, omnem operam, curam, induſtriam, cogitationem, mentem denique omnem in Milonis Conſulatu fixi.

FILVM.

Hoc filo oſonis cõtexitur exordiũ. quo audito res irretiat beneuolẽtia. i. ea arte conflatur.

Sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuæ, hoc eſt, aliud genus dicendi.

Tenue argumentandi filum. pro Phrafi, ſtylo & acumine. ſumpta tranſlatio ab eo, quo induimur, quod verbis eruditis omnis indui, & ornari ſoleat.

FINIS.

Fines tranſire verecundiæ. In orationis meæ finibus. Continetur in ſuis finibus omnis Latina. i. in ſuo ambito, & termino.

FIRMARE.

Probare. Vt firmare promiſſa factis.

Obligare. Vt firmare fidem dextra, vel iuſo.

Stabilire. Aduerſum venena, multis antea medicamentis corpus firmauerat.

FLECTERE.

Deducere. Eſt oratoris inflammare animos auditorum, & quocumq. res poſtulat flectere.

Iactari. Ouid. Flectere arcus in aliquem.

Commutare. Flectere aliquem lachrimis, precibus, muneribus.

Parere tempori. Ter. Ita hoc eſt ſapere, qui ubi cumque opus ſit animum poſſis flectere.

Impetrare. Vir. Flectere ſi nequeam ſuperos, Acheronta mouebo.

FLAMMA.

Periculum. Ci. Incidi in ipſam flammam ciuilis diſcordiæ.

Libido. Ci. Flãma amoris turpiſſimi flagrare.

Contumelia. Sulpitius in eadem inuidiæ flãma fuiſſet. Item maleuolentiæ flãmæ omnibus contumeliarum ventis conciatæ.

Vulnus iniuriæ, & fortunæ: vix ex tanta periculi flamma euaſit incolumis.

FLAGRARE.

Vapulare. Ci. Hic in iudicium alium non debet vocare, cuius vita infamiæ flagrat dedecore; dicitur flagrare a flamma, vel a flamma, quo alitur incendium, eius translatio ad ardorem cupiditatis, odij, amoris, iræ, aut virtutis, plena eſt feſtiuitatis.

FLACCESCERE.

Sine rerum cognitione, & artis oratoriæ præſidio flacceſcit oratio.

FLABELLVM.

Maleuolorum linguam i nos exacuimus, quæ quaſi quoddam flabellum eſt contumeliarum. Cic. Cuius lingua quaſi flabello ſeditionis illa tum eſt egentium concio ventilata. Translatio facta ab inſtrumento, quo ventum, refrigerandi cauſſa concitamus.

FLATVS.

Dum proſpero flatu fortunæ vtimur, nec aduerſo affligimur, data etiam videntur ornamenta ingenij, translatio à ſecũdis nauigantium ventis ad cæterarũ rerum auxilium.

FLOSCVLI.

Floſculos vndique ex ſcriptoribus, carpere pro eo, quod eſt optima quæque deligere.

Di-

Dialecticâ nullum florem sequitur orationis, id est, nullum ornamentum.
Oratio verborum sententiarumque floribus conspersa, auditores suauiter tenet, atq; in eorum sensus omnino influit.
Flosætatis est vigor, siue integra ætas.

FLVCTVS.

Impetus. Fluctum totius Barbariæ, vrbs vna ferre non poterat.
Grauitas. Fluctus seruitutis. fortunam tanquã fluctum a saxo frangi oportet.
Pericula. Videtis, quibus fluctibus iactemur.

FLVMEN.

Ex scientia aureum flumen orationis erumpit. elegans translatio a perenni aquarum fluxu ad ea, quorum alia, alijs de integro succedunt.

FOEDVS.

Pactio. Vt turpissimorũ amorũ fœdera ferire.
Necessitudo fœdus amicitiæ.
Lex. Virgil. Regemque dedit, qui fœdere certo, Et premere, & laxas sciret dare iussus habenas
Promissio. Fœdere scelerum nefaria societate coniuncti.

FONS.

Oratio ex oratorum fontibus excerpta, hoc est optimis præceptis.
Principium. Vt fons criminis, innocentiæ, maledicti, fons & caput miseriarum, caussa fonsq; mœroris ex eodem scelere manat.
Origo. Ex doctrina veluti ex aliquo fonte manat omnis ratio.
Rudimentum. Cic. Si quis legum fontes & capita viderit.
Auctor & princeps. Cic. Hauriant potius a fontibus, quàm riuulos sectentur.

FORMA.

Forma incomposita, & planè rudis ingenij, forma atque descriptio artis.
Forma honestatis & similitudo. Est forma figura siue facies quædam vniuscuiusq; rei.

FORES.

Amicitiæ fores mihi apud te virtus non casus aperuit. Fores aperire est rei cuiuspiam ingressum: initiumque patefacere, foresq; ex eo sunt dictæ, quod foris, vt inquit Seruius aperiantur.

FOVERE.

Colubrum in sinu fouere, est ingratum amore complecti.
Defendere. Cicer. Hunc tu fouebis, & quibuscumque poteris rebus augebis.
Nutrire. Plau. Ibi fouebo senectutem meam. Item spem fouere.

FRÆNARE.

Nullis iudicijs frænare Clodij furorem poteramus, hoc est, cohibere. Item. Liu. Eas voluptates sua temperantia frænauit, ac domuit, ab equis, qui frænis arcentur: eius contrarium est effrænare, hinc effrænata audacia.

FREQVENTARE.

Munire. Oratio omnibus ornamentis frequentata.
Celebrare. Sall. De ijs, qui Catilinæ ædes frequentabant, alio translatum non parum habet exornationis.

FRIGERE.

Languere. Vt friget ludus si pecunia non certatur: sine Cerere & Bacchho friget Venus, hoc est, petit libido sobrietate.

FRVGES.

Spes. Quæ studia in adolescentia tamquam in herbis significant, quanta fruges industriæ sint futuræ.

FVCATA.

Fucata & omnibus insidijs imbuta beneuolentia. Plaut. Signa probitatis non fucata specie foreq; si. Fucare est.
Depingere. Hinc fucatæ mulieres dicũtur, quę medicamentis quibusdam colorantur, & vitia corporis inductis coloribus tegunt, trãsitè pro simulato, & ficto capitur.

FVNDAMENTVM.

Materia. Cic. Non sedes, non fundamentũ cõtentionis, sed ficta & inanis fabula sine fide, sine exitu videtur in iudicium allata.
Argumentum, fundamentum commendationis & famæ. Item. Nullum est fundamentũ horum criminum, nulla sedes.
Præsidium. Cic. defensionis fundamenta in legibus sunt posita. Item fundamentum commendationis & famæ.

TABVLA VII.

QVæ oratio mollis est, iacens atque lubrica, ea, præter verborum sordes & languoris notas, quibus sui auctorem contaminat, quasi plagam quandam rebus infligit. Nam cum rei omnis, & viget, & flaccescit cum oratione dignitas, tum orationis pædore videntur res omnes sordescere. Quare non parum est rerum, magnum etiam ingenij in verborum ornamentis, patrocinium, ornamentorum vero singularis & eximia in Catachresi, & Allegoria commendatio, quas nemo odorari potest, & degustare sine animi quadam iucunditate. Sed quia in verbis sunt fundatæ, verba in primis suo momento, & robore.

SPECTANTVR.

Gignere, est ex alio, Creare ex nihilo, gaudere commodo proprio, gratulari alieno, lætari vtroq; gratificati est beneficium conferre, gratum facere est alicui obsequi & inseruire: genus tam ferarum est, quàm hominum genos hominum solum: Natio varia est & multiplex vnius gentis, vt Italia, Gallia Cisalpina, Tuscia, Liguria. Generosus, qui est ex nobili genere natus, Nobilis qui operib. vel opibus fit: Gremium est amoris sedes frons obseruantię, dextra fidei, genua misericordię, auris memoriæ: genitrix quæ genuit, mater aliquando pro nutrice ponitur: gaudium in rebus honestis, lętitia etiam in turpibus: gutta manat, stilla cadit.
Germanus ex vtroque est patente, frater exalterutro tantum potest esse.
Genus ad viuos pertinet, familia etiam ad mortuos. spectata verba petuntur, atque ex ipsa differentiarum veritate.

HAVRIVNTVR.

Quædam verba & verborum nomina simul, non eorum Synonyma. Vt amplifico, & amplificatio, non Augmento nec augmentatio, execror, & execratio, non Blasphemo nec blasphemia: Mulier quę sibi medicamentis partũ abegit, non Abortior, nec abortio. Hausta inde ad orationis splẽdorem.

FVNDVNTVR.

Non inornatè per Catachresim, & Allegoriã. Est Catachresis siue abusio, quæ verbo simili loco proprij abutitur, vt Magnanimus pro superbo, prudens pro callido: præceps & temerarius, pro forti, Patricida dr, qui fratrem ẽt interemerit, fit. n. sępè, vbi proprij vocabuli laboramus penuria. Allegoria vero fit, cum aliud verbis, aliud sensu prę se fert oratio, hæc Metaphorę est finitima, sed inter vtrãq; hoc interest, quod Metaphora est unius vocis, Allegoria totius orationis, quia tamen mixtum habet ex singulorum translatione, vt ouem lupo commisisti: eam non sum veritus ad verborum simplicium exornationes referre, cum omnino uideatur ex pluribus Metaphoris componi. Hinc maximè pertinent Adagia, quod si obscurior fuerit Allegoria, Aenigma nominatur, ut mater me genuit, & mox gignitur a me. Passim deniq; fusa trahuntur ad.

VSVM. Gaudere.

Frui. Ter. Gaudere equis, canib. hitib. iurgijs, rixis, uitijs.
Inuolutari. Vt uulgatum illud Grammaticorum, casus efficiens gaudet ablatiuo.
Lętari, & acquiescere. Ouid. Qui sapit in proprio gaudeat ille sinu.

GENVS.

Virtus & maiorum monimẽtum. Cic. genere, & nobilitate suę ciuitatis facilè princeps.
Modus, ut genus disputandi tortuosum.
Stirps humana. Vt genus humanum.
Stylus. Cic. Genus dicendi acre, & uehemens, Pacatum & tranquillum dicendi genus, grande & intentum, humile & subtile dicendi genus.
Qualitas. Genus quoddam est hominum, quod suam gloriam ex alienis sordibus, cõparat.

GERERE.

Viuere. Vt malè beneq; se gerere, est inhonestè aut feliciter uiuere.
Fungi. Plin. Se in legatione turpiter gessérat, hoc est, officio legationis malè functus.
Reluctari. Plin. Si qui se contra disciplinam meam gesserunt, statim coerceantur.
Frangere. Plaut. Caue fidem fluxam geras, hoc est frangas fidem.
Induere. Plau. Mercurius formam Sosię serui gerit absentis. i. induit.
Irasci. Plau. Si quid peccatum est, plumbeas iras gerunt, hoc est, grauiter irascuntur.
Administrare. Cic. Hi qui negotium suum gerunt ociosè, i. administrant. Item magistratum, vel præturam gerere.
Habere. Plau. Meretricem pudorem gerere, magis decet, quam purpuram.
Bellare. Virg. Iouis & soror & coniunx vnà cum gente tot annos bella gero.
Indignari. Ter. Pueri inter se, quam leuibus noxis iras gerunt. i. indignantur.
Obsequi. Ver. Mos gerendus est Thaidi.
Esse Gerere ludi magistrum, prętorem, Senatorem.
Facere. Cicer. A rebus gerendis senectus abstrahit.
Curare. Plaut. Ecquis huic tutelam ianuæ gerit.
Supplere locum alterius. Gerere vicẽ alterius.

GESTIRE.

Cupere auidè. Cic. Gestio scire ista omnia. Antonius Senatum delere gestit.
Lætari vehementer. Cic. Gestitem lætitia, gestire insolenti alacritate, propriè est sensum corporis gestum ostendere, à pecudibus ad homines translatum.

GIGNERE.

Ascire & tradere. Cic. Multa enim nobis blandimenta natura ipsa genuit.
Oriri. Cic. Itaque illa duo morbus & ægrotatio ex totius valetudinis corporis conquassatione & perturbatione gignuntur.
Facere. Cic. Animum igitur cum ille procreator mundi Deus ex sua mente & diuinitate genuisset ideò fecisset.
Stabilire. Cic. Tum opiniones, assensionesque firmæ, veræque gignuntur.
Procreare. Cicero. Quicquid gignitur è terris, id omne natura ad vtilitatem hominum parit.

GLORIA.

Cice. Pompeius orbem terrarum implęuit sui nominis gloria. Vera est gloria ad quam virtutum gradibus ascendimus.

GRADVS.

Status. Cicer. Pręcipitari ex altissimo dignitatis gradu.
Splendor. Cice. Quæstura primus gradus honoris.
Via. Cic. Virtutũ gradib. in cęlum ascenditur.
Cõditio. Ci. Qui sunt ex infimo genere & fortunæ gradu, difficile ad honores aspirant.

GRATVLARI.

Dicimus gratulor alicui rem, de re, & re aliqua.
Cicero. Cæsare interfecto, statim cruentum altè extollens pugionem M. Brutus Ciceronem nominatim exclamat; atque ei ob recuperatam libertatem est gratulatus.
Idem. Quam mihi absenti de reditu nostro

gratularer. Qui etiam mihi gratulatus es illius diei celebritatem.

GREMIVM.

Animus. Tandem aliquando ea scelera cœpit euomere, quæ iamdiu habuit in gremio suæ deliberationis sepulta. Item in gremio hæc sunt tui consilij & deliberationi.

Consiliũ. Ci. Hæc sunt sepulta in gremio Consulatus tui. Gremium terræ appellamus cũ semen suscipit, & conceptum retinet, quasi uiuentem fœtum posteà paritura.

GREX.

Turba. Vt grex truculentus & infamis turpis simorum hominum.

Congregatio. Ter. Vnum etiam hoc uos oro, ne me in gregem uestrum recipiatis.

Ordo. Vt hic unus grex apud Epicuros philosophorum. Hinc gregarij milites, qui sunt ex eadem legione, uel cohorte.

GVBERNACVLA.

Administratio. Ad gubernacula reip. pergere uiuentes & doctrinæ itineribus.

Cicer. Clauum tanti Imperij tenere, & gubernacula reip. tractare difficile est sine quadam diuinitate.

Idẽ. Nisi à gubernaculis recesserint maximũ ab uniuerso naufragio periculum est.

GVRGES.

Auarus & inexplebilis. Vt gurges & uorago omnium bonorum.

Impurus & sceleratus. Cic. Vorago & gurges uitiorum omnium uirus acerbitatis suæ in exitium euomit bonorum.

Lurco, & vorax. Ci. Gurges atque helluo natus abdomini suo.

GVSTARE.

Experiri. Cicer. Venas oportet venascuiusq; generis, ætatis, ordinis: & eorum apud quos agit, mentes sensusque degustabit.

Percipere. Cicer. Horum omnium summatim causas & genera ipse gustaui.

Legere. Cic. Tuas litteras iterum ac sæpius degustaui. GVSTVS.

Cicer. Vt qui morbo aliquo, & sensus stupore Suauitatem cibi non sentiunt, sic libidinosi auari, facinorosi, veræ laudis gustum nõ habent, hoc est, delectationem.

GYRVS.

Omnia in orationis gyro intercluſa sunt scientiarum genera.

Terminus. Ci. Ex ingenti quodam immensoque campo oratorem in exiguum gyrum compellitis.

Sceleratus, qui intra gyrum rationis nõ potest coerceri.

TABVLA VIII.

CVm illa non reprehenditur in genij & virtutis in dicẽdo indoles, in qua nihil offendi possit, nihil displicere, nihil animaduerti quod vel peregrinũ, vel putidum oleat: tũ merito hæc laudatur, quę oratorijs præceptis imbuta, vim dicendi sententiarũ splendore illuminat. Nam oratio suis lacertis, & viribus munita, neq; vt ius in armis obmutescit, neq. vt arma i iure est supervacanea; sed & in rebus bello feruentib. potest districtos aduersus æquitatem, mucrones retundere, & in tranquillis pacatisq. ciuitatib. iacentes animos, virtutum studio ad iustitiã, & æquitatem inflammare. Sed id iam non molimur, hoc nitimur solũ, vt quod afflictũ iacet i oratione, relanguescaq; infantia sine sensu & colore, id reuirescat figurę alicuius auxilio, atque se attollat ad vbertatem & copiam facundiæ. Sunt autem figuræ, quibus variatur per Synonymiam oratio. Decem, quæ quoniam efflorescunt vocibus simplicibus, voces simplices primum,

EXQVIRVNTVR.

Horrendum, rerum est & vitabile, horridum incultũ, vt horrida barba, humus ab humiditate: terra quod teratur pedibus, tellus quod ab ea tollatur victus & amictus: fundus, & quasi fundamentũ omnium diuitiarum: ager ab agendo: campus à capiendo, quod ab eo vitę præsidia capiantur: hæredes ab hæreo: tartara a torqueendo: orcus ab obscuritate: hostia, vbi dux ad hostem proficisceretur: victima cum iam potitus esset victoria: horrere dicitur corporis, trepidare animi: hortari ad faciendum incitare: cõsolari ad resistendum in aduersis doloribus: humidum exterius, madidum interius. Homonymia vna voce multa significat: Synonymia multis vocibus idem testatur: hora est temporum, ora locorum, harundo telũ, arundo canna, ab ariditate dicta, hirundo anis, hirudo sanguisuga: Historia est eorum temporum, quæ vidimus ἀπὸ τοῦ ἱστορῶ. i. videndo, annales eorum temporum, quæ ætas nostra non potuit, ex differentijs ducta verba, si minus reperiantur apposita.

CORRIGVNTVR.

Ornatè circuitione, vt simulatio virtutis, non hypocrisis. Eruditus artificio simulationis, non hypocrita: imperium recusans, non indomabilis, qui erecto & magno est animo non intrepidus, quod neque caput, neque pedes habet, non vt vulgo, intricatum, q̃ in conspectũ nõ cadit, nõ inuisibile: Nimis exiliter & ad calculos oĩa reuocare, non scrupulosum. Genera, quorũ vnũ ab altero continetur, nõ gña subalterna: scire ex effectu, nõ scire quia est: scire tẽ ex cã, nõ scire propter quid. Quadã ex parte, non secundum quid, in peregrinis. n. aut putidis vocibus interpretatione circuitionis loco sæpè licet vti.

LOCVPLETANTVR.

Figuris per Synonymiam decem. I. Per subiectionem, est autem subiectio cum ipsi a nobis scisciatamur, quod subijcimus. Vetus Nobilitas clarissimę gẽtis. Antelmi recenti virtuti non est post ponenda. Ideo nec virtus, q̃ recẽs existat pristinæ Antelmi nobilitati anteponetur? minime vero. Nã quod est eius gentis nobilitas, nisi summa diuinaq; virtus & præclarorum virorum gloria, & temporum antiquitate corroborata? II, est præteritio siue occupatio; fit aũt hęc cum simulamus id nos præterire, quod tum maximè inculcamus, Clarũs. Bonifacius Antelmi Rei. Venetæ ad summos orbis terrarum principes legati munus non solum sustinuit, sed ẽt maximis virtutum ornamentis honestauit. Taceo Bonifaciũ Antelmi omnia legati munera ad summos exterarũ & remotissimarũ gentium principes sustinuisse: aliud non dico, illa & incredibili facundia, & animi splẽdore ac summa rerum cognitione ab eo fuisse honestata, figura. III. exclamatio dicitur, in qua monimentum quoddam est variandæ orationis, vt nobile est Antelmi genus, o magnum. Nobilitatis ostentum genus Antelmi. Per Dubitationem. III. effingitur Bonifacius Antelmus, viget pro bonitate & munificentia tam singulari vt ametur a summis viris, colatur ab infimis. Bonifacius Antelmus tanta probitate, & animi magnitudine viget, tanta munificentia & liberalitate, vt difficile sit dicere vtrum a summis viris magnis ametur an ab infimis, & egenis plus colatur. v. Per Admirationem. Hic vir susceptа munera gloriosè confecit. Deum immortalẽ? quam gloriosè hic summa reip. munera confecit; VI. Per Interrogationem, cũ alicuius affectus gratia, sciscitamur, quod simpliciter dici potuit. Antelmi gens, & in publicis, & in priuatis rebus vsui fuit reip. Antelmi gens in reb. publicis patriæ consuluit, an in priuatis vsui esse potuerit rogas? VII. per Hyperbolem vel superlationẽ, quæ est dictio, vel oratio superans fidem augendi vel minuendi gratia. Antelmi familia redundans semper fuit, & locuples, Antelmi familia semper fuit Cręso ditior, Bonifacius ille Mercurio est facundior: eius vis dicendi Nestorea suauior elegantia: Ciceroniana illustrior. VIII. per Tapinosin, hoc est diminutionem, seu extenuationem. Magna est Antelmi gloria: non exigua est Antelmi gloria, IX. per Auxesin uerbi, q̃ Amplificandi gratia, nimiũ uerbo sublimiore quã pro re significata, vt si Bonifacium non gloriosum, sed gloriæ decus appellem: Ripites eos, qui eius laudẽ & gloriam non sentiant. X per Ironiã, quæ est oratio significans contrarium ei, quod dicitur, quod non tam ex verbis intelligitur, quam ex pronunciatione, vel risu; aut ipsa rei natura. Non curant superi. Virg. per Ironiam, Scilicet is superis labor est, iis figuris locupletata verba ornatius effertur, si legitimum uocabula fuerint.

VSVM. HABENÆ.

Moderatio. Cic. uia omnis ratioque dicendi uerborum habenis erit moderanda.

Opportunitas. Cic. Commodum est, quam laxissimas habenas habere amicitię, quas, ut adducas cum uelis, uel remittas.

Facultas. Silius. Rerum habenæ tradantur Asdrubali.

HABERE.

Existimare. Cicer. Quod me hortaris vt absoluam, habeo absolutum.

Statuere. Cic. Habeo in animo Consulatum statim petere.

Credere. Habere fidem alicui.

Irridere. Cic. Habere aliquem ludibrio.

Lucrari. Vt iustitiam habere quæstui.

Inuenire. Cicer. Non habeo quod accusem senectutem.

Ducere. Sal. Nihil pensi habet, quid de re fiat, ideſt, nihili ducit.

Tractare. Ter. Numquam secus habui illam, ac si ex me nata esset.

Viuere. Sall. Habere ætatem procul a rep. hoc est, uiuere sine munere publico.

Vigilare. Cic. Animum tamquam arcum intentum habet.

Solicitare. Plau. Quę te nũc habet solicitudo?

Dubitare. Cicer. Neque idipsum certũ habeo.

Valere. Cice. Tua epistola apud me plurimum ponderis habuit.

Honorare. Vt suus cuique proprius honos habetur.

Imitari. Ter. Te auctorem habeo.

Prospicere. Vt habere rationem fili honoris, ualetudinis, ineptè quod uulgò aiunt, Respectum habere. Habere orationem, non facere. Contra facere uerba, non habere dicimus.

Recordari. Habere in memoria. Ter.

Scire. Cic. Nihil præter auditum habeo.

Ferre. Ter. Male habet uirum.

Deligere. Cic. Habere delectum.

Simulare. Habere uultum in manu: qui proditorio uultum mutat.

Diligere. Habere aliquem in oculis, ideſt, uehementer diligere.

HÆRERE.

Capi amore. Ouid. in Virgine hæsit. Hęrere in mercibus uenalibus, in pictura, in sumptuosis ędificijs, est eorum pulchritudine & amore capi.

Delectari. Ouid. Patriſque in multibus hæret.

Fauere. Suet. Curtius Nitia hæsit Cneo Pompeio, ideſt, fauit.

In dubio esse. Plaut. Hæret res, hoc est, in dubio est.

Morari. Ter. metui ne hęreret hic.

Consistere. Virg. vix ossibus hęret, de macilento dicitur.

Nescire. Adagium. Hęrere in uado, est nescire quo te uertas, à nautis sumpta metaphora.

Occupari. Cicer. Aqua mihi hæret. Prouerbium in eos, qui in re facili impediuntur difficultate.

HAERERE.

Ci. Ad te hæreditas huius gloriæ & facti rem inu-

Whereas by the Act of Parliament passed in the Session held in the Fifty-fifth and Fifty-sixth years of Her Majesty's Reign, intituled "An Act to amend the Law relating to Bankruptcy," it is provided that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person known or suspected to have in his possession any property of the debtor, or supposed to be indebted to the debtor, or any person whom the Court may think capable of giving information concerning the debtor, his dealings or property:

And whereas it is expedient that the Court should have power to summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company:

Now, therefore, I, the Lord Chancellor, in pursuance of the powers vested in me by the said Act, do hereby order that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company, and that the Court may require any such person to produce any property of the company which is in his possession, or to pay any debt due from him to the company, or to give such information concerning the company, its dealings or property as the Court may think fit.

Dated this 1st day of January, 1893.

HALSBURY, C.

Whereas by the Act of Parliament passed in the Session held in the Fifty-fifth and Fifty-sixth years of Her Majesty's Reign, intituled "An Act to amend the Law relating to Bankruptcy," it is provided that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person known or suspected to have in his possession any property of the debtor, or supposed to be indebted to the debtor, or any person whom the Court may think capable of giving information concerning the debtor, his dealings or property:

And whereas it is expedient that the Court should have power to summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company:

Now, therefore, I, the Lord Chancellor, in pursuance of the powers vested in me by the said Act, do hereby order that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company, and that the Court may require any such person to produce any property of the company which is in his possession, or to pay any debt due from him to the company, or to give such information concerning the company, its dealings or property as the Court may think fit.

Dated this 1st day of January, 1893.

HALSBURY, C.

Whereas by the Act of Parliament passed in the Session held in the Fifty-fifth and Fifty-sixth years of Her Majesty's Reign, intituled "An Act to amend the Law relating to Bankruptcy," it is provided that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person known or suspected to have in his possession any property of the debtor, or supposed to be indebted to the debtor, or any person whom the Court may think capable of giving information concerning the debtor, his dealings or property:

And whereas it is expedient that the Court should have power to summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company:

Now, therefore, I, the Lord Chancellor, in pursuance of the powers vested in me by the said Act, do hereby order that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company, and that the Court may require any such person to produce any property of the company which is in his possession, or to pay any debt due from him to the company, or to give such information concerning the company, its dealings or property as the Court may think fit.

Dated this 1st day of January, 1893.

HALSBURY, C.

Whereas by the Act of Parliament passed in the Session held in the Fifty-fifth and Fifty-sixth years of Her Majesty's Reign, intituled "An Act to amend the Law relating to Bankruptcy," it is provided that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person known or suspected to have in his possession any property of the debtor, or supposed to be indebted to the debtor, or any person whom the Court may think capable of giving information concerning the debtor, his dealings or property:

And whereas it is expedient that the Court should have power to summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company:

Now, therefore, I, the Lord Chancellor, in pursuance of the powers vested in me by the said Act, do hereby order that the Court may, on the application of the Official Receiver, summon before it any person who has taken part in the formation or promotion of a company which is being wound up by the Court, or any person who has acted as an officer of such company, and that the Court may require any such person to produce any property of the company which is in his possession, or to pay any debt due from him to the company, or to give such information concerning the company, its dealings or property as the Court may think fit.

Dated this 1st day of January, 1893.

HALSBURY, C.

Erigere & ſine vigore eſſe. Cic. oēs incendunt ad ſtudia deſidetio gloriæ iacentque ea ſemper, quæ apud pleroſque improbantur.
Contemni. Pauper vbique iacet Ouid.

IACERE.

Emittere. Iacere telum, uide iaculum.
Subijcere. Iacere aleam eſt rem fortunæ ſubijcere. inde prouerbium, iacta ſit alea.
Ponere. Vir. omnis in hac certam Regio iacit arte ſalutem.
Oſtendere. Suet. Multas nec falſas ſignificationes iecit, id eſt, oſtendit.
Ducere ſeu ædificare. Vir. Quis prohibet muros iacere & dare ciuibus urbem?
Defendere. Cice. Fundamenta ieci ſalutis tuę, hoc eſt præſidia in meam fidem accepi tuæ incolumitatis.
Accuſare. Cic. Iacere falſum crimen tanquam uenenatum telum, id eſt falſo accuſare.
Laceſcere. Cicer. Iacta & immiſſa à te nefaria fuit hæc iniuria.

IEIVNVM.

Lāguidum & imbecillum. Anguſta & ieiuna dialecticorum oratio. Ci. Nihil magis ieiunum & exangue, quam indeſertum patrocinium.
Deſiderium ardens, ieiuna quidam atque ſitiens, qualis eſſe iucunis eſſet ſolet.

IGNICVLVS.

Stimulus. Cic. quo tolerabilius feramus ignis culum deſiderij tui, crebris nos litteris appellato.
Principium. Ciceſum nobis à natura quidam ſunt tutum ignes, &c.

ILLAQVEARE.

Illaqueatus legum periculis, hoc eſt conſtrictus, & irretitus.

ILLECEBRA.

Inuitamentum. Cic. voluptas eſt illecebra turpitudinis, hinc libidinum illecebræ.
Quis ignorat maximam illecebram eſſe peccandi impunitatis ſpem? hoc eſt lenocinium, & ſtimulum.

ILLIDERE.

Veritas ne tot contumelijs compreſſa atque illiſa moriatur, neve æquitas argumentorum laqueis ſuffocetur, iudex cauere debet, qui princeps eſt concordiæ, & architectus iuſtitiæ.

ILLVMINARE.

Aperire. Cic. Illa quæ latent in cognitionis obſcuritate, verbis ſunt illuminanda.
Pellere. Tenebræ rebus effuſæ orationis ſplendore ſunt illuminandæ.

ILLVSTRARE.

Nobilitare. Ci. Tuam amplitudinem mihi crede illuſtrabit hominum iniuria.
Declarare. Illuſtrare philoſophiam latinis literis eſt aperire, & manifeſtare.
Ornare Cic. Translata verba quaſi ſtellæ illuſtrant orationem.

IMAGO.

Virtutis imago, & figura in actione reſidet.
Imago animi vultus eſt, Iudices oculi. Artis imago quædam ſimilitudo.
Adum brata imago glorię, ideſt fucata. Imago nulla priſtinæ virtutis relinquitur.

IMBVERE.

Implere. Cicer. Bellum omni odio imbutum. Idē, cum gladium ſcelere imbueret, nullas afferre ei finem cædendi niſi de fatigatio, & fatiotas poteſt. Ic ſtus ſumma crudelitate imbutus.
Male facere. Ho. Quo ſemel eſt in bua recens ſeruabit odorem Teſta diu.
Inſtituere. Cic. parentum præceptis imbuti ad eorū conſuetudinem more ſq. deducimur.
Maculare. Cic. Imbuti ſanguine gladij.

IMMERGERE.

Intrare. Cice. In auditorum ſenſus penitus ſe immergit, atque eorum omnes attentat impetus.
Conciliare. Cicer. Se blanditijs, & aſſentationibus in Aſinij conſuetudinem penitus immerſit, hoc eſt, eius beneuolentiam conciliauit.

IN.

Laborare fruſtra. In aere piſcari: ventum in mare.
Obſtringere. In ære ſuo aliquem habere.
Pro. Cic. Magiſtratibus in annum creatis.
Recordari. Venit mihi in mentem eius rei.
Ante. Hoc in primis eſt laudandum, ideſt, ante omnia.
Vſque ad Sarcinam mihi ſeruauit in reditum.
Sperare Cicer. In ſpem venio aduenam tuum appropinquare.
Dubitare. Plin. in ſuſpenſo relinquere.
Conſentire. Liu. oēs in eam ſententiam ierant.
Opportunè. In tempore aliquid dicere, aut facere.
Promittere iureiurādo. In verbo iurare. Hor. Nullius addictus iurare in verba magiſtri.
Timere nihil. In vtramois autem dormire.
Contra. Dicere in aliquem.
Erga, Animi tui in te voluntas.
Ad, impulit in datus.
Poſt bellum in trigeſimum diem indixerat.
Pro. Ter. Olera, & piſciculos minutos ferre in cænam ſolent, ideſt, pro.
Auger in compoſitis, vt impulit, imminet, ideſt quaſi ſupra manet.
Priuat. Vt nauiget in uſſu meo, ideſt, ſine meo iuſſu.
Solennitatem ſignificat, vt bellum indicere. Sine ſolennitate, In diem vincre.
Implicari. In eodē hæſitas luto, ideſt, in eodem negotio implicaris.
Recuperare. In grauari tedire, eſt priſtinam beneuolentiam recuperare.
Res eſt in manibus, hoc eſt in promptu, & poteſtate.
In medio curſu ſubſiſtere, & rem in media opera relinquere.
In portu nauigare, eſt extra periculum eſſe.
In vniuerſum. Quint. Verum antequam de ſingulis loquar, pauca in vniuerſum de varietate opinionum dicenda ſunt.

INCREBRESCERE.

Intumeſcere Cice. Ventus increbruit, ideſt, auctus eſt, & vehemens flat.
Diuulgari. Cicer. Cum hoc neſcio quomodo apud nos increbruiſſet. Liu. Cum increbreſceret rumor bellum in Sicilia eſſe.

INCVLCARE.

Eſt peroratis ſic omnia colligere, vt nō dici, ſed auditorum mentibus, & animis inculcari videamur, eſt inculcare, inſarcire, & quaſi calcando immittere, tranſlate ſignificat eadem ſæpius iterando agere.

INCESTVS.

Petulans, Cicer. Cum optimum uirum uerborum contumelijs incęſto ore lacerāſſet, ideſt, petulanti, polluto, impuro, & nefario.

INCVNABVLA.

Fundamenta. Cic. Incunabula doctrinæ, & diſciplinæ.
Sall. An vlla alia putas rudimenta, & incunabula uirtutis, quibus animi ad gloriæ cupiditatem aluntur? Tranſlatio à cunis, & rerum principijs.

INCVRRERE.

Errare. Cic. Quis eſt tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat.
Comparare. Ci. Primum improbantur ij quæſtus, qui in odia hominum incurrunt, hoc eſt, qui odia hominum comparant.
Subire. Cic. incurrere in diſcrimen famę, vitæ, in uices hominum: in difficultatem, iacturam, damnum, indignationem, &c.
Dare. Cic. Incurrit hęc noſtra laus non ſolum in oculos, ſed etiam in oculas maleuolorum, ideſt, maleuolis ſermonem dat.

INCVS.

Emendare, & expolire. Reddere uerſus incudibus, Hor. Malè otiatos incudi reddere uerſus.
Incus maxima non metuit ſtrepitus, hoc eſt excelſus animus non commouetur minis aut fortunæ fæuientis procellis.
Accuſator hanc incudem omni ſtudio tundit & diligentia, ut iratum faciat iudicem, id eſt, eo totis uiribus incumbit. Cic.
Eandem incudem aſſiduè tundere. Cicero pro indefatigabili ſtudio in aliqua te poſſe uetare.

INDAGARE.

Inuſitatas uias nolim indagare, tritas relinquere à uenatoribus ad artes & ſtudia tranſlatum.

INDISERTVS.

Malim equidem indiſertam prudentiam, quā ſtultam loquacitatem. Cicero ad res nostras transfert.

INDOLES.

Ingrātī animi indoles Virtutis & doctrinæ indoles. Summa in filijs ſpes, ſumma ingenij indoles, eſt indoles eorum quæ in animo deſcribi ſcunt quaſi quædam nota.

INDORMIRE.

Prętermittere occaſionem. Cicer. Indormire tempori.
Tardare oſcitanter negotiū. Ipſe dormire cauſæ.
Cōcoquere. Edormire ciapolam & exhalare.

INDVCERE.

Fingere. Cic. Hinc ille Gyges inducitur à Platone, ideſt, fingitur.
Perſuadere. Teren. mea ſic eſt ratio & ſic animum induco meum, i. ſic mihi perſuadeo.
Conſtituere. Cic. Animum inducere non poſſum vt vos illum amantiſſimum mei in tanto periculo aſpiceretis.
Delere. Ci. Aſiani qui de cēſoribus, cōdemnatis q̄ illis ſūt in Senatuſſe cupiditate prolapſos, miſſi magno cōdixiſſe, vt inducerētur lex, rio poſtularunt, i. vt tollerēt, & irrita fieret.
Obliuiſci. Plin. Quia in nimiarum multo inducitur ſatius eſt, hoc eſt, obliuiſci.
Facere Cic. Accidit etiam, quod familiaritatem inducit, hoc eſt, facit.
Inoleſcere. In rationem conſuetudinemque inducere, eſt facere, vt aliquid inoleſcat.
Adducere. Cic. quod te malum nequit adducis in iſtam ſpem induxit.

INDVLGERE.

Obſequi. Ter. Nimium illi indulgens.
Vacare à negotijs. Indulgere otio.
Dormire. Indulgere ſomno.
Sectari voluptatem. Indulgere voluptati.
Sequi ſenſus duces. Indulgere genio.
Facere nouos amicos. Indulgere nouis amicis.
Inſeruire. Indulgere precibus alterius.
Operam dare. Indulgere valetudini.

INDVERE.

Oblinire. Plin. poſtea ſuis ſunt boni, ſi ſint induti pice.
Celebrare. Oui. Induere inſignia Bacchi eſt, Bacchanalia celebrare.
Inijcere. Cic. In ipſum ſe induſt, quod timebat, ideſt, immiſit.
Sumere. Cic. Deponit perſonam amici, qui induit Iudicis.
Repræſentare. Vt induceret Regem, amicorum, &c.
Veſtire Cic. Habes ſomnium imaginem mortis eamque quotidie induis.
Implicare. Cic. Hunc videre in quot laqueos ſe induerit, ideſt, implicuerit.

INFATVARE.

Reddere ſe fatuum, & ſtultum. Cice. Nemo enim quidem adeo infatuare poterat: ut nēmūm ullum crederet, ideſt, penitus mentem auferre potuit.

INFERRE.

Suſcipere, ut inferre bellum. Cice. Quid? qui apud te pecuniam depoſuit, num? infeſtat patriæ, reddes ne depoſitum? Fieri. Cic. Itaque ille in ſuam domum ſuſtulit, ideſt, ex fua

mus consul factus est.
Facere. Hun multas iniurias intulit, i. fecit.
Portare. Liu. Charitas annonæ populo pestem intulit.
Interimere. Vt mortem inferre alicui.
Intrare. Plaut. Inferre pedem in ædes.
Cædere. Inferre manus alicui.
Infligere. Vt inferre plagam uim, iniuriã, stuprum, incestum, adulterium alicui.
Objicere, ut inferre crimen, & infamiam.
Adducere. Inferre cladẽ, dãnũ, detrimentum.

INFLAMMARE.

Appetere uehementer, ut inflãmari desiderio. Inflãmatos cupiditate uincendi, appetẽtes.
Irasci. Cic. Hic ira dementiaque inflammatus numquam à me sacrilegas manus atque impias abstinuit.
Augere. Cice. Genus belli est eiusmodi, quod maximè nostros animos excitare atque inflammare debet, hoc est, augere.
Mouere. Cice. Inflammare iudicem plus prodest, quàm mouere. Idem est oratoris eorum mentes, qui audiunt inflammare, & inflammatas restinguere. *Influere.*
Irrepere sensim. Cice. eius acerbitatis uirus cum maledictis in animos auditorum influit. Oratio, quæ in eorum sensus, qui audiunt, influit.

INFRA.

Infimum. Ter. en. Tace tu, quem ego esse puto infra omnes infimos homines, hoc est, quẽ ego omnium esse infimum puto.
Infra dignitatem tuam, ideſt, minus, quam dignitatem tuam decet.

INFRINGERE.

Confutare. Cicer. Nihil est, quod disputando infringi, aut debilitari non possit.
Detrahere, & maledicere: Infringere gloriam alicuius.
Infligere. Ter. plus quingentos colaphos infregit homini.
Tollere. Ne spes infringatur, aut langueſcat industria.

INFVNDERE.

Disciplinæ difficultas compensatur facilitate orationis, & suauitate quadam in auditorum animos infunditur.

INGRAVESCERE.

Fieri difficilior. Cicer. Cum ingraueſceret annona.
Senescere. Cice. Quare hoc animo in nos esse debebis, vt ætas nostras iam ingraueſcẽs in amore, atque adoleſcentia conquieſcat tua.
Vergere in deterius. Cicer. ingraueſcit in dies inteſtinum malum, morbus ingraueſcere dicitur, cum periculoſius æger laborat.
Augere. Vt hoc studium quotidie ingraueſcit, hoc est, maiores vires acquirit.

INGREDI.

Sperare. Cice. Quoniam in spem reip. recuperandæ sumus ingreſſi.
Tradere. Cic. postquam sum penitus in remp. ingreſſus, i. postquã me totum reip. tradidi.
Ostendere. Ter. Nihil te pudet, sceleſte populi in conspectu ingredi? ideſt, venire, & te ostendere.
Exordiri. Cic. quam orationem cum ingreſſus eſſem, ideſt cum orsus eſſem dicere.
Defendere, vt in cauſſam ingredi, est patrocinium cauſſæ accipere.

INGVRGITARE.

Absorbere. Plau. plenam vini amphoram ingurgitat, ideſt, auidè tamquam gurges absorbet.
Implere. cum ſe cibis ingurgitaſſet, ideſt, auidè impleuiſſet.
Immergere. Cic. Numquam te in tot flagitia ingurgitaſſes.

INQVILINA.

Inquilina est iuſtitia non domina, in tam ancipiti disputandi ſede conducta translatio, quod inquilinus non ſit loci dominus, & facile pellatur.

INSIDIÆ.

Verborum insidijs intercludi. Inſidioſa est benevolentia malorum.

INSIGNIA.

In litteratorum gregib. multi honorum habẽt vocabula, pauci doctrinę & ingenij inſignia.
Toga est pacis inſigne & otij. Demonſtratiuũ genus laudis inſignibus, & vituperationum notis continetur.

INSINVARE.

Reus commiſeratione quadam fracti, & remiſſi animi in gratiam ſe inſinuat iudicis, ideſt, amicum iudicem conciliat.
Hic certis munuſculis in illorum gratiam ſe inſinuat.
Interponere. Cicer. Inſinuare ſe in aliquorum ſermonem, est deuio itinere ad rem irrepere. hinc apud rhetores, inſinuatio, oratio diſſimulatione, & circuitione ſubiẽs animum auditoris.

INSTAVRATIO.

Errata inſtauratione corriguntur, est inſtaurare aliquid de integro, repetere, & renouare.

INSTINCTVS.

Oratio quocumque ingreditur, eodem inſtinctu, ornatuque comitata, eſt inſtinctus, inſtigatio, admonitio, & diuinus afflatus.
Cice. Poetæ carmina non fundunt ſine cæleſti aliquo mentis inſtinctu.
Perſuaſio. Plin. Multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam, & imperio.

INSTRVERE.

Confirmare. Cic. Argumentis inſtructa, & ornata ſententijs oratio.
Parare. Inſtruere mẽſam, exercitum, claſſem.
Exercere. Brutus arte dicendi inſtructus fuit, hoc est, exercitatus.
Inducere. vt inſtruxerit, ſeu mores priſtinos.
Docere. Pl. Quis enim poteſt melius, vel cunctationem meam regere, vel ignorantiam inſtruere?
Comparare, inſtruere nauem, nauigia, hortos, fundum: eſt comparare neceſſaria, in hortis, naui, fundo. Cic. Hortos omnibus rebus inſtructos, quanti Pythias voluit conduxit, ideſt, omnibus rebus, quæ ad hortos pertinerent maximè paratos.

INTERCLVDERE.

Impedire, & prohibere Cic. Perfugium fortunæ intercludere. Idem Intercludor dolore, quo ad te plura ſcribam.
Claudere iter. Cice. Flumine ſanguinis meum reditum intercludendum putarunt.

INTERESSE.

Conducere, vt magni videbatur intereſſe ad eam neceſſitudinem.
Præſtare. Ter. Stulto intelligens, quid intereſt?
Differre. Ter. Hoc pater a domino intereſt.
Præſentem eſſe, vt concioni intereſſe.
Participem eſſe. Cice. Quibus in rebus ego interfui. i. quarum rerum particeps fui.

INTERMORI.

Perire. Cicer. ſi nullum officium tuum apud me intermoriturum exiſtimas. Memoriam propè intermortuam generis ſui virtute renouauit.

INTERPELLARE.

Cic. Sed hęc tota res interpellata bello, refrixerat, eſt interpellare mediam alterius orationem interrumpere. vt fletus ſermonem interpellat.

INTRA.

Cice. Modicè hoc faciam, aut etiam intra modum, ideſt, minus quam modicè) (. ſupra modum.

INVADERE.

Ingredi. Cic. Non potui magis in arcem illius cauſſæ inuadere.
Arripere. Sal. Quia deſideria, ſtupor, eos atque torpedo inuaſerat.
Incendere. Sall. Hunc libido maxima inuaſerat Reip. capiundę.
Occupare, Ter. Dic mihi an dolor repente inuaſit? Sall. Tãta vis auaritię in animum eorum veluti labes inuaſerat.
Conijcere. Cic. Cum mulier fleret vberius, homo miſericors ferre non potuit, caput aperuit, in collum inuaſit, ideſt, in collum eius ſe conijcit.
Rapere. Cice. In alienam pecuniam tam plenam, atque præclaram nullo iure inuaſit, hoc est, eam rapuit.
Carpere. Cicer. Illud autem optimum in quo me inuadi ſolere ab inuidis, & improbis, audio, ideſt, carpi.
Facere impetum. Cic. Vt in Cæcinnam venientem cum ferro inuaderet.

INVETERARE.

Cicer. Inueterauit hoc tam adultum malum. Inueteratus dolor.
Omne malum naſcens facilè opprimitur: inueteratum fit plerumque robuſtius.

INVENIRE.

Recipere ademptum, ſeu perditum. Chremes inuenit filiam.
Necare. Virg. ipſa manu mortem inueniam, ideſt, me ipſam necabo.
Conquirere. Virg. Inuenies alium ſi te hic faſtidit Alexis.
Adipiſci. Ter. Ita vt facillimè ſine inuidia laudem inuenias, & amicos pares.
Scire & ſtatuere quid dicatur. Ter. orationem ſperat inueniſſe ſe.
Parere. Terent. Labore inuenta bona, ideſt, parta.

INVOLVERE.

Tegere. Cic. Vereor ne quis ſit, qui iſtius inſignem nequitiam frontis inuolutam tegumentis nondum cernat, hoc eſt, tectã. Idẽ.
Nec pacem nolo, ſed pacis nomine bellum inuolutum reformido.
Obſcurare. Virg. Inuoluere diem nimbi, & nox humida cœlum Abſtulit.

INVRERE.

Imprimere. Culpam inurere. Cicer. Culpam omni ſuſpicione auctam in animis auditorum penitus inſitam, atque inuiſtam vix ſuſtulimus.
Infamare vt vulgò aiunt. Inurere æternas maculas alicui.
Vulnerare. Reip/ vulnus iniurię inurere. ab inuſto ſigno, quod non poteſt deleri, ſumpta translatio.
Proſequi odio. Cice. Tantum homines impios inuſtum nefarijs mentibus bonorum odiũ retinebat.

IRREPERE.

Peruenire fraudulenter. Cic. Ad honores irrepere malis artibus. Credulitas in optimi cuiuſque mentem facilè irrepit.

IRRETIRE.

Vincere. Cicer. Cum Stoici diſputationum laqueis te irretitum tenerent.
Decipere. Cicer. Adoleſcentulum corrupelarum illecebris irretire.

IRROGARE.

Imponere, idque de rebus grauib. Ci. Irrogare multa. Idem locus eſt de ſupplicijs irrogatis. Dicimus vectigalia, tributa, irrogare.

ITER.

Hoc vno maleficij exemplo improbis ad audaciam quaſi patefactum iter: quod intercludere ſi velint, & aditus præripere iudices intelligent hoc crimen oportere reſcindi.
Artium deuia itinera affectare, trita relinquere, oſtentationis eſt potius, quam conſilij.
Inſtitutum. Cice. patimur illum ire noſtris itineribus, ideſt, noſtrum ſequi inſtitutũ in dicendo.

ITEM.

Ita. Cic. Corporum offenſiones ſine culpa accidere poſſunt, animorum non item. Plau. Vt tute es, item cenſes omnes eſſe.
Autem. Aulu. Te eſſe hominem diuitem, me item eſſe hominem pauperrimum.
Similiter. Varro. Homines non item ſunt ſpectandi, atque habendi.

ITERVM.

Bis, ſemel, atque iterum, inepte ſemel, atque bis.

bis. Item iterum,atque sæpius,non bis,atq; sæpius.

Secundo. Primo quidem decipi incommodũ est,iterum stultum,certo turpe.

Rursus. Plaut. Itetũ mihi natus videor,quod te reperi.

IVGVLARE.

Interimere. Cic. Vt facilius causa totics iugulata reuiuiscat.

Decipere. Mt cuo te iugulas gladio,hoc ẽ,tuo te fallis argumento.

Vincere. Cæs. cum illum plumbeo gladio iugulatum iri,diceret.

IVGVLVM.

Periculum. Cicer. Eas tam atroces à iugulis vestris sic repulimus.

Periclitari. Cic. Vt apertè iugula sua pro meo capite Clodio ostentarint, hoc est,de vita periclitari sunt pro mea salute.

Insidiæ. Cicer. Iugulum petere in disputatione translatè dicitur is, qui simillimum quod est aduersarij,nititur euertere.

IVGVM.

Grauitas. Cicer. Qui à vestro corpore iugum acerbissimum repulit seruitutis.

TABVLA X.

QVoniam ad caput copiæ locupletandæ, breui quibusdam & quasi cõpendiaria via ducit terũ ratio: nec quidquam est, aut rerũ grauitate præstãtius, aut suauitate verborum sonitu in oratione funditus: fit vt neque res in dicendo sine verbis, neque verba sine rerum auxilio multum valeant, quare cum ago de verborũ splendore, nõ id ago, quod à rebus nudũ sit, & inane, qñ non magis sonitus commendetur in verbis, quam verba in ipsis rebus, est aũt rerum copia artificiosa q̃dã facultas, qua breuis aliqua res, seu argumẽtum dilatari potest, atq; uberius & fusius explicari. Dilatãdi rõ ex Topicorum locis nascitur, quib. incognitis non solũ fordescit sæpe, sed ẽt exarescit dicendi rõ. Cõsistit aũt rerum copia maximè in congemmandis, & amplificãdis argumẽtis, cõgeruntur & amplificantur decẽ potissimũ rationib. Distributione, Rhetorica, Enumeratione, descriptione, Digressione, Epitheto, Circũstãtijs, amplificatione terũ singulari, Variatione propositionũ, Probationum multiplicatione, Amplificatione partium orationis Rhetoricæ. Atq; dimisso in primis maxima sẽper dicendi ubertate oratione referti. fit aũt hęc, cũ res ea, quæ carptim dici potuerant latius per species, partes uel accidẽtia distribuitur, ut si dicatur nõ obscurè, ieiunè, & ieiunè. Aloysio Bellono, ape, quòrapię prætor fuit, sua uirtus plurimum ornamenti attulit. hoc modo per diuisionẽ dilatabitur. Bellono docto, & consulari uiro, non minus genere, quã pietate claro, prudentia, & spiritudo non parum gloriæ peperit, plurimũ iustitia, & singularis. atq; prope diuina eius administratio, qua i Reip. gubernaculis, senatus dignitatem honestauit, ciuium nobilitatẽ auxit, sui nois splendore, & uitæ testimonio, atq; optimũ quemq; ex plebe contra iniuriam potentum defendit. Hic in Distributione Rhetorices pro Aloysio Bellono ponuntur adiuncta, pro uirtute, virtutis species: pro Rep. quæ in præmia spectant, Reip. atque populi partes, atque qm uerbis nitidis claret cum oratione. Diuisio, uerba.

EXAMINANTVR.

Lętamur nobis, gratulamur amicis: lætus, animo hilaris fronte & uultu: libertus ex seruo liber factus, libertinus liberti filius: liberi q ingenuus nascatur. Locuples quasi loculis plenus: opulentus ab opib. pecuniosus à pecoribus. diues tãquam diuinus, quod nullis reb. indigeat, est dictus. Legatus, electus est ad officium: orator, qui oratione hẽt. Labor corporis, difficultas animi. Læditur corpus, offenditur animus: ludus in reb. seriis, Lusus in fortuitis, iocus in uerbis. Liberi de utroq. sexu dicuntur, filij de altero tantum. Ludibrium cum iniuria, ludicrum cum delectatione: liberalitas animi, beneficentia rei. Labo repentè cado, labor sensim cado. Lacertus ab humero ad cubitũ, cubitus à lacerto ad manũ, brachiũ ad utrunque. Lucidum, quod aperto cælo lumen accipit, luminosũ quod multis foraminibus illuminatur. Labium superius, labrum inferius. Lepus animal est, lepor iucunditas. Loquũ est hominis, obloqui obtrectatoris. Lanij, qui laniant pecora, lanistæ, qui lanienduis præsint gladiatoribus. Longinquo mensura est, longinquitas regionis, aut temporis. Lactans quæ lac præbet; lactens cui præbetur. Legiones peditum sunt, turmæ equitum. Examinata sunt utribus uerba sunt deligenda.

DELIGVNTVR.

Modo adiectiua, nõ substantiua, ut albus non albedo, scimus nũ continuus: Diuersus, nõ diuersitas: Niger, non nigredo: Maledicus, nõ maledicentia: Modo substantiua non adiectiua, ut ars, non artificialis, causa non causalis, miraculũ non miraculosum: ordo, non ordinarius: hortus, non hortulanus: impetus, non impetuosus: lucrum, non lucrosus. Delecta sunt uariandæ.

VARIANTVR.

Distributione Rhetorices, q̃ quam maxime ornatos dilatãdę, uix est credibile. Colligi tñ id potest. Bellono, quo superius usi sumus exemplo. Diuisionis locus ex his maximè annumerantur: à forma. uno corporis aliud ex pars, aliud pariseps animæ: à Materia, ut arborum alię ex semine, aliæ sponte, aliæ ex radice pascuntur. Abeuntibus, ut animantium, aliud nauigantium, aliud natantium, aliud ferarum, aliud cicus reductum. Abactu, ut hominum alius studio, alius lucro, alius uoluptati uacat. Abefficientib. ut ars dicendi, à natura, & arte & exercitatione efficitur. Itẽ animalium aliud à parente, aliud à solis calore, aliud ex putrefactione gignitur. Abeffectis, ut animalium aliud sętũ, aliud ouũ, aliud uermẽ parit: à fine, ut rerum aliæ ad necessitatem, aliæ ad uoluptatem, aliæ ad usum pertinent: à loco, ut animalium aliud in terra, aliud in mari, aliud in utroque degit. A tẽpore, ut ciborum alij hiberno, alij æstiuo, alij uerno, alij autumnali tempore magis conducunt saluti: à connexis, ut hominum alij serui sunt, alij domini, alij neutrum: à contigentib. ut musicorum alij litterati, alii rudes, & illiterati: à pronunciatis, ut hominum quidam laudantur, quidam uituperãtur, quidam in silentio degunt: a comparatione, ut boni alij sunt meliores, alij deteriores, alij pares: à simili, ut aliorum segnities similis muscis. Diuisiones uarietate cõmutata usu probantur. probamus uero.

VSVM. LABES.

Interitus. Cic. Labes atque eluuies ciuitatis, id est, euersio, & interitus. nã dicitur labes à lapsu.

Macula. Labes animi, nec diuumittite uanescere, nec manibus ullis elui potest. Item, hunc tu, quas conscientiæ labes in animo censes habuisse.

LABARE, ET LABI.

Corruere. Vir. Labat ariete crebro ianua. Labi, non corruere, sed sensim cadere.

Loqui incõstãter & timidè. Labare fermone.

Deficere. Plin. labant animi. Cic. Mens labat. Liu. labat consilium.

Errare. Labi iudicio.

Obsolescere. Cic. in quo uerbo lapsa consuetudo deflexit uia.

Transire. Cic. labitur dies, ætas.

Perire. Ouid. labitur exiguo, quod partum est, tempore longo.

Obliuisci. Virg. Ante &c. quàm nostro illius labatur pectore uultus.

Mori. Cic. Ferre præsidium labenti, atque inclinatæ Reip.

LABORARE.

Desiderare. Ci. Non ignoro quantum ex desiderio laboret.

Dolere. Cice. Debes tuis bonis delectari potius, quam alienis malis laborare.

Curare. Cic. Quod scribis te prælia mea causa sustinere, non tam id laboro, quam intelligi cupio me à te amari.

Conficere artificiosè. Vt elaborata oratio.

Solicitari. Cice. Non minus de capite huius, quàm de uita sua laborat.

Diffamari. Laborare fama, id est, infamia, & omnium sermone uapulare.

Esurire. Laborare fame.

Aegrotare. Cum genera morbi habet, præpositionem excludit, ut laborare morbo, ex aduersa ualetudine, laborare febri, dolore, gra. cum uero partes corporis significans præpositio adiungitur. ut laborare ex capite, ex oculis, a pedore, &c.

LACERARE.

Affligere. Cic. Lacerat & conficit me mœror meus quotidianus. (patrum.

Contaminare. Cic. Lacerarunt omni scelere

Maledicere. Cic. Verborum contumelijs alij quem lacerare. Lacerare optimum quemque infesto ore.

Dilapidare bona, partem suam lacerare.

Terere ocium. Diem lacerare.

LACERTI.

Robur. Cic. Eloquentiæ uires & lacerti, quibus nihil potest fieri ualentius.

Arma. Cic. Lacertis & uiribus pugnare.

LACESSERE.

Prouocare imponam, & malam partem. Cic. Si ignotus facies, neque amabis & scripto aliquo lacesses. Idem. Tu ne uerbo quidem umquam ullo uno male dicto me lacessisti.

LÆDERE.

Desinere. Cicer. Qui fidem lędit, oppugnat omnium commune præsidium.

Criminari. Ter. Lile tempori suam egit uitam in ocio, clemens, placidus, nullum lędere os, arridere omnibus.

Illudere. Cic. Numquam existimaram me à te ludibrio lacessiri.

LAMENTARI.

Lapides me hercule omnes flere, ac lamentari coegisti. Cic.

LANGVERE.

Emollescere. Cic. Res imbecillitate languent orationis, quæ etiam per se sunt firmæ.

Vacare. Cic. Cum ocio langueremus.

Ferre difficulter, hic beferere, & languere ocio, est ocium egrè sustinere.

Timere. Sall. Si. paulum modo uos languere uiderint, iam omnes feroces aderunt.

Feriari. Cic. Nec etiam solitudinem languere patior, id est, aliquid molior, quo fallam tædium temporis.

Defatigari, Cicer. Cum è uia languerem, hoc est, cum fessus essem.

LAQVEVS.

Cic. Tot laques se induit scelerũ, ut ex nullo sepositante expedire, quàm cogatur a uita migrare, id est, in consuetudinem.

Fallacię. Cic. Verbi laqueo æquitatẽ rei strangulare: Idẽ. Laquei disputationũ, & interrogationũ. Fraudis, laquei, & scelerũ catenę.

LATEBRÆ.

Dubia. Ci. Omnes latebras officii peragrant.

Obscuritas. Cice. Ex his dubiorum latebræ pellitur suspicio.

Fallaciæ. Cic. Cum in animis hominum tantę latebræ sunt, tanti recessus, &c.

LATERE.

Ignorari. Cic. Res latet in obscuritate dubij, hoc est ignoratur.

Delitescere. Cic. Nullum malum est tam infidiosum, quam quod in simulatione latet ocii. Veritas in occulto latet.

Ne-

Bells, Chimes, and Peals, for Churches, Chapels, Clocks, Factories, Steamboats, Railroads, Plantations, Farms, Academies, Colleges, Asylums, Cemeteries, Parks, Gardens, Fire Companies, Hotels

ſtrum rei præſentis, poſtētum futuræ: Meretrix honeſtioris loci & quęſitus a merēdo dicta, proſtibularia deterioris conditionis, quod ante ſtabulum ſtet ſic dicta: muſſare depreſſioris uocis, murmurare clarioris: Merx ſpēs, mercatura actus ipſe, uel lucrū per mercem: morata q̄ rectè viuit, morosa, quæ peruerſis eſt morib. morigera quiddā hēt inter vtramq. medij: morbus curatur, uitiū non curatur: meminiſſe eſt oīum animalium, in memoriam redigere hominū tantum, qui mentitur, non falſus, alterum fallere conatur, q̄ mendaciū dicit, ipſe fallitur, matrona, quę peperit ſemel, mater familias, quę peperit ſępius: miſerari eſt flere lamētari miſereri alteri cōpati. Mēdicus, qui nihil quod mandat habet, miniſteriū ſeruorum officium, myſterium ſacerdotū ſecretum: maturare eſt prudētiæ, accelerare ſolicitudinis: marinus piſcis, maritimus ager, mœnia Ciuitatum, patietes, ædiū, muri templorum: meret precium, mereť gratiam: itaque illud eſt vectigal, hoc honorariū modulari eſt carminis modos facere: moderari eſt modū imponere: has manus vnius hominis dicimus: hanc manū multorum hominum, vt parua manu Cæſa ingentes exercitus fregit. Meteri bona, cō mereri mala. Enudata, ſi minus extant Latinè idonea, illa Græcè induenda.

INDVVNTVR.

Vtā Ci. *γήλιον*, non apologia, *αἰδυτικῶς*, nō autentice: *ἀλωσις*, nō captiuitas: *συμπάχω*, non cōpatior, *λόγος*, non cōfabulatio, *ἀντιστροφον*, non dictio ad cōuertentiā: *τελικὸς*, non finalis, *ἀδύνατος*, nō impoſſibilis: *ἄκυρος*, non improprius: *ἄφατον*, nō ineffabile: *ἀλόγως*, non irrationabiliter: *παθητικὸς*, nō paſſiuus: *ἄυλογον*, non rationabile, res idoneis verbis induræ ſunt propagandę.

PROPAGANTVR.

Enumeratione, & antecedentium: & cauſſarum, & effectuum. In antecedētibus locus modus, tempus, occaſio, facultas ſpectatur. Cauſſa verò eſt res antecedēs, quam loco, & tempore ſequitur effectus, eſt aūt cauſſa in protrahenda ratione, aut ratio, aut sēntia, aut æquitas, in oratione, hoc contēti ſumus exemplo. ſi quis innocentem occiderit, iniuria occiderit, quia ius nullum eſt cōſtitutum: ſi uerò ſe telo defendens nocētem occiderit, non iniuria occiderit, quia ius conſtitutum eſt. In ſententia, vt ſi credēdum eſt, quibuſuis, nihil opus eſt prudente iudice: In æquitatu, ut quamquā vtile erat, tamen utilitati anteponēda fuit honeſtas. Per effectuum enumerationem. Ci. Philippica ſecunda, quod breuiter perſtringere potuerat. Antonius cauſſa belli Ciuilis extitit, ſic per effectuum enumerationē dilatauit. Doletis tres exercitus P.R. interfectos? interfecit Antonius. Defideratis clariſſimos Ciues? eos quoque vobis eripuit Antonius. Auctoritas huius ordinis afflicta eſt? Afflixit Antonius, &c. Atque in omnibus verbis ſpectamus.

VSVM. MACTARE.

Augere. Ci. Ferunt laudibus, mactant honoribus. dictum putant macto quaſi magis aucto, hoc eſt ab augeo. (pitare.
Præcipitare. Vt mactare orco. i. ad orcū præci-
Violare. Cice. Cum videant ius Ciuitatis illo ſupplicio eſſe mactatum, hoc eſt, violarū.
Plecti. Pli. Niſi te mala te mactari cupis. Cic. Quoniam maiore malo eſt mactandus, i. plectendus.
Moleſtare. Plin. Si ſapiam hoc, quod me macłat, id eſt, grauiter moleſtat.
Cruciare. Cice. Tu Iupiter hos aternis ſuppliciis viuos mortuoſque mactabis.
Occidere. Erat enim Mactare ſacrificare præſertim victimis cęſis, vnde pro interficere apud nos remanſit.

MACVLA.

Dedecus. Cic. Maculas flagitiorum tuorū innocētium ſanguine lucre arbitrabare. Idē.
Delenda eſt vobis illa macula Mithridatico bello ſuperiore ſuſcepta. Hunc tu vitę ſplēdorem maculis aſpergis iſtis?

MACVLARE.

Ci. Omni flagitio vitam polluere, & dedecore maculare, pro eo quod eſt infamare.
Violare. Virginē ſtupro, & ſcelere maculare.

MAGIS, ATQVE.

Ter. Non Apollinis magis verum, atque hoc reſponſum eſt, eleganter duæ illę coniūgūtur particulæ.
Idem. Nec magis ex vſu tuo homo eſt, id eſt, vtilior.

MALE.

Vapulare male dictis. Male audire. Qui malè dicit, malè audiet. (fero.
Ferre ægrę. Ter. Hoc me malè habet. i. ęgre
Perire. Malè mihi ſit, niſi vera loquor. i. pereā
Ægrotare. Cic. Tullia malè ſe habet.
Tractare. Cice. Homines multis verbis malè acceptos, dimiſiſtis, id eſt, tractatos.
Afficere iniuria. Malè de aliquo mereri.

MANARE.

Creſcere, & diuulgari. Cic. cum, vt ſcitis, hoc triduo, vel quatriduo triſtis a Mutina fama manaret.
Naſci. Ci. Nonne cernis ex vno fonte omnia ſcelera manare.
Deſcendere, fluere. Cice. Manat in venas, & inhęret in viſceribus illud malum.
Patere. Cic. Fidei bonæ nomen manat latiſſimè, id eſt, patet.

MANERE.

Expectare. Plau. Is apud forum manet me.
Durare. Vir. Semper honos, nomēque tuum laudeſque manebunt.
Inſtare. Plaut. Meum bonum mente tuum maneat malum.
Perſiſtere, & vigere. Virg. Priami dum regna manebant.
Seruare. Vir. Tu modo promiſſis maneas ſeruataque ſerues Troia fidem.

MANDARE.

Committere. Ter. Huic mandes, ſi quid rectè curatum velis.
Contemnere, Mandare laqueum iis dicimur quos plane negligimus.
Tradere poſteris. Ci. Mandare litteris, memoriæ, monimentis.
Tenere memoria. Ci. Attendite quæſo diligēter, quę dicam, & ea penitus animis veſtris mentibuſque mandate.
Committere. Ter. Hęc tuę mando fidei.
Seminare. Colum. Semina confertiſſima terræ mandare conſueuit.
Mittere. Cic. Mandare ſe fugæ, eſt fuga ſaluti ſuę conſulere.
Decernere. Cic. populus in mandandis magiſtratibus nō inanis eſt dignitatis iudex, id eſt, in decernendis.
Ablegare. Cic. Is non modo ex numero uiuorum exturbatur, ſed ſi fieri poteſt, infra ēt mortuos mandatur.

MANVS.

Certare armis. Manus conferre.
Iacere vim. Cic. Ego ipſe ſenatum ſibi afferre manus coegi.
Dedere ſe & victum ſe eſſe fateri. Ci. Sapienter igitur, quod manus dediſti.
Dare parcè. Manu cōtracta dare.) (. plena ma
ſupplicio eſſe mactatum, hoc eſt, violarū. (nu dare.
Stare ociosè. Compreſſis manibus.
Venire ad arma. Ad manus venire.
In promptu eſſe. Cic. ad manus nuncios non habebam, præ manibus eſſe.
Geſtire lætitia. Manus tollere.
In poteſtate eſſe. Ci. res in mea manu eſt.
In vſu eſſe, inter manus verſari.
Summo conatu. Manibus pedibuſque niti.
Intermittere negociū. Manū d tabula tollere.
Continere ſe. Manus abſtinere. (duximus.
Pati diſciplinā. Iuu. Et nos manum ferulę ſub

Exercitus. Liu. parua manu Annibal magna exercitus fugauit.

MATVRARE, ET MATVRVS.

Accelerare. Vir. maturate fugam Regiq. hęc dicite veſtro. (pero.
Idoneus. Maturus matrimonio: maturus im-
Seruire tpi. Vt maturare nuptias, legationem inſidias. eſt morigerari i cōtrahēdo matrimonio tempori.

MATVRITAS.

Cic. Sed neſcio quo pacto oīum ſcelerum, ac veteris luctus, & audaciæ maturitas in nſi conſulatus tempus erupit. id eſt faſtigium.
Profectio. Ci. Cum ipſa oratio iam noſtra creſceret, haberetq. ſuā quādā maturitatē, & quaſi ſenectutē. Idē. Hoc ſtudiū quotidie ingraueſcit maturitate credo ætatis ad prudentiam.

MEDERI.

Reip. vulnetibus mederi, atq. tela iniuriāi depelliere, eſt optimè Reip. conſulere.

MEDICINA.

Emendatio. Cic. Medicina ſit errāti cōfeſſio.
Potio. Ci. Medicina imbecillior eſt, q̄ morbi.
Præſidium. Cic. Nulla vnquam medicina his tot incommodis reperietur.
Cōſolatio. Ci. Eſt tarda illa quidē medicina, ſed tñ magna, q̄ affert lōginquitas, & dies.
Quies. Cic. Medicinā quādam laboris afferre.

MEDIVS.

Occidere. Ci. perfacile hunc holem incautū, & ruſticū tolli de medio poſſe exiſtimarit.
Res apertas ſumere. Sumere argumenta de media.
Cętus. Pellere de medio, eſt extra cętum aliorum pellere.
Mori. Vt medio excedere. Occultari. Vt è medio diſcedere.
Controuerſus. Relinquere aliquid in medio, nihil de eo conſtituere.
Altus, ſummus. Virg. Iā mediam nigra carpebat nocte quietē. i. altū, & ſummū ſomnū.

MEMORIA.

Reminiſci. Memoria tenere, Repetere memoria. Habere in memoria: in memoriam redigere: in memoriam reuocare.
Aetas. Hoc hominum memoria. Vſq. ad hāc memoriam, id eſt vſque ad hoc tempus.
Vulgare. Memoriæ prodere. Decipi, falli memoria. Obliniſci, cadere memoria.

MERERE.

Militare. Liu. Ære merent parno. Pedibus merent. Item ſub Haſdrubale Imp. meruit.
Lucrari turpiter. Inde meretrix à merēdo, & meritorij, qui quæſtus gratia proſtituūtur.

MERERI.

Afficere beneficio aliquem. De aliquo bene mereri.) (. male mereri de aliquo.
Nanciſci. Meruit illa virum dote, i. per diuitias uirum nacta eſt.
Cōtemnere. Neq. hodie, vt ſe, perdam meritā Deum diuitiaſq. mihi. i. omnia præ ſe contemnere.

META.

Terminus. Virg. His ego nec metas rerum nec tempora pono.
Finis. Ad Metam peruenisse dicitur, qui iter, aut aliud opus perfecit. Dicta meta, quod eam metiamur arte, & ſtudio.

METERE.

Luere pœnas. Miſerum metere meſſem, eſt pro maleficijs luere pœnas.
Auferre. Horat. Quid vici poſſunt, aut horrendi metit orcus Grandia cum parus nō exorabilis auro?
Facere. Pla. Tibi meris, i. q. ex tua re eſt, facit.
Frui. Alienam metere meſſem, eſt aliena laborem alienis frui ſudoribus.

MIGRARE.

Mori. Cic. Migrare de vita.
Proficiſci. Cic. Video te alta ſpectare, & vele in cælum migrare.
Mutare habitationis locum. Cic. Non ſolum inquilini, ſed mures etiam migrarunt.

MINISTRARE.

Præbere. Vir. Furor arma miniſtrat.

Ser-

Seruire. Pla. Tu tabellas consignato, hic ministrabit. Ci. Sūt vires laudandę, quę ministrę fūt, & satellites præclari alicuius muneris.

MISCERE.

Coniungere. Dulce amarumque vna nunc misces mihi.

Dare potū. Ou. Qui nūc quoq. pocula miscet.

Aduersari. Aquam igni miscere, est contra rerum naturam agere.

Diluere. Miscere vinum aqua.

MITTERE.

Ignoscere. Ter. Vnam hanc mitte noxiam.

Iaculari. Ou. Fulmen misit an aurigam.

Adducere corā. In ora, in conspectu mittere.

Desinere. Ter. Mitto maledicta omnia.

Subiugare. Vir. Ac totū sub legē mittet orbē.

Loqui. Mittere vocem. Hora. Nescit vox missa reuerti.

Præcipitare. Mittere aliquem præcipitem.

Cessare. Ter. Rem potius ipsam dic, ac mitte male loqui.

Repudiare. Suet. Perdictam a marito coniūxit, breuique missam fecit: is repudiauit.

Extrahere. Mittere sanguinem, vulgo, phlebotomare.

MOLIRI.

Aedificare. Moliri arcem: ciuitatem.

Fugere. Cic. Moliri fugam.

Iauenire. Pla. aliquid molar, quo me hoc discrimine liberem.

Belligerare. Colum. Qui bella molitur, armorum, & militia gnatos adhibeat.

Parare. Moliri classem.

Iaculari. Vir. Ipse pater media nimborum in nocte coruscā Fulmina molitur dextra.

Tendere: Moliri fraudes, insidias.

Tractare strenuè & acriter. Ci. Equidē illud molior, vt mihi Cæsar concedat vt absim.

MOLLIRE. (Reus.

Placare. Cic. Iratū iudicem mollīr, & delinir

Reddere mites. Ci. Mollīt animos nostros.

Effeminare. Sall. Locare amœna voluptuosa facilē ibi otio feroces militum animos molliuerant. i. effæminauerant.

Mitigare. Cic. Mollire dolorem.

MOENIA.

Virtutibus omnibus, vt mœnibus septus, quæ sunt a muniendo dicta, ad ea transferuntur, in quibus aliqua sunt præsidia.

MOMENTVM.

Vis. Hæc res nullum habet momentum ad beatam vitam.

Pondus. Cicer. vna quæque res suo momento examinatur. Val. Virtus est maximi momenti & ponderis.

Occatio. Ci. Omnia momenta obseruabimus temporis ad eam rem.

Quantitas minima. Pli. Canis earum bibatur in vino, addito resinæ momento.

MONIMENTVM.

Historię. Cic. Rerum gestarū monimenta, & vetustatis exēpla oratori nota esse debent.

Insigne. Ci. Clarissimū habemus monimentū clementię. Monimentū istius credulitatis.

Documentum. Cice. Quibus pro tantis rebus nullum insigne honoris, nullum monimentum laudis postulo.

MONSTRVM.

Monstrum eo, quod aliquid monstrat præter naturam dictum est.

Cic. Turpissimum ac immanissimum monstrū. Ad animi deformitatem Translatio.

Idem. Non mihi iam factum, sed monstrum ac prodigium videbatur.

MORDERE.

Obtrectare. Ter. Inuidere oēs, mihi mordere clanculum, ego autem flocci pendere.

Pungere, dolore afficere. Cic. Valde me momorderunt tuæ literæ.

Offendere. Cicē. Neque non momordet aliquid, id est offendit.

Tueri se & defendere. Ci. Si frenum momoderis peream, si te omnes, quotquot sunt, vsquam loqui posse putarunt.

MORI.

Laborare. Mori desiderio alicuius.

Ridere vehementer. Ter. Vidimus omnes illi, qui aderant, mori.

Cessare. Ci. Cęsar cum venisset mortuo plausu, id est, cum plausus cessasset.

Deleri. Cic. Nunquam vestrorum in nos beneficiorum memoria ac fama morietur.

MORSVS.

Dolus, & ęgritudo, Ci. Grapes sunt indignationis morsus, & aculei.

Idem. Recordationes omnes quasi morsu quodam dolorem afficiunt.

Acer in medicina morsus est doloris.

MOVERE.

Prouocare ad risum. Mouere risum. Mouere stomachum.

Excitare. Mouere bellum, seditiones.

Cogitare. Virg. Multa motę animo.

Priuare. Mouere ordine, magistratu, Aedilitate, Senatu, est priuare officio.

Festinare. Ter. Mouete ocyus.

Migrare alio. Ho. Mouere sedes, Laxare, mouere alium.

Persuadere. Virg. Aut quem tum vates Cassandra moueret.

Inuocare. Vir. Flectere si nequeo superos Acheronta mouebo, i. Inuocabo.

Mutare propositum. Mouere a scientia.

Excludere. Cic. Mouere hęredes.

Mouere. Eculeos in vtramque partem, est vtrinque difficultates, rationes citare.

MVERO.

Præsidium acrè. Cice. Accusatoris mucro retundatur aduersarij patrocinio.

Idem. Mucronem defensionis nostrę exacuit vis dicendi.

MVTVS.

Continuus. Sall. In operibus in agmine mutus fuit. (dici partem.

Pati. Cic. Ad multū diem, hoc est, ad magnā

Idem. Multa nocte, i. intempesta. Multi nominis, hoc est, magni honoris.

MVNIRE.

Præparare. Ci. Abijt ad Deos Hercules, nunquam abiisset, nisi eam sibi viam muniuisset. Cæsi Labienus iter munire conabatur, quo progredi posset.

Corroborare. Cic. Intercludere omnes seditionum vias munite præsidia Resp.

MVNGERE.

Spoliare. Ter. Emunxi argento senem.

Inde, emuncte naris vafrum, & callidum dicimus. Cubito se emungēs dī, de homine sordidi quęstus, & conditionis abiectę.

MVTILVS.

Truncatus, membro aliquo diminutus, trāslatè. Cic. Sed cum multa quædam & liberia locuti sint, q̄ vel sine magistro facere potuerunt, Germanos se putant Thucydidis.

MVTVARE, ET MVTVARI.

Valla. Qui mutuat pecuniā, mutuo dat: Qui mutuatur pecuniam mutuo accipit. Cic. a Vitis vitius homen est mutuata.

MVTVS.

Tempus mutuum a litteris. Mutus dī, quasi minutus, quod præstantissimo sensu sit minutus. Artes mutę dicuntur non celebres. Ci. Dialectica in excogitandis argumentis nimirum muta. Idem. Mutum fotum, & linguis Curia. In vestris Disputationibus Historia muta est.

TABVLA XII.

Neptias, qui volet ex verbis resecare, & tollere, quod sordescit in oratione, Illam incudem tundet studio, & diligentia, ut eam cōtexat orationē, in qua, neq. res verborū nebulis squallere, & obscurari, neq. verba rerum & angustijs, & ieiunitate contrahi, atq. exulcerari videant. Optima aūt in reb. cum sit orationis supellex, tum solet in rerum dilatādarū virtute, & præsidio oratio maximè efflorescere. Nā quēadmodū orationi nulla maior infligi pōt securis, nullū vulnus periculosius, nulla labes turpior, q̄ rerum siccitas, q̄ & ingenij, & orationis inopiā parit, ita nihil earum affluentia neq. valentius, neq. eloq. ēti viro effingi potest dignius. Est autem Descriptio Rhetorica in reb. dilatandis quasi pars ęq̄ dā affluentiæ, & vbertatis dna. Hæc a Grecis Hypotyposis dī, q̄ oratio exprimens rē, personā, affectum, mores, sermonē, ita diuidē & apertè, vt illa tanq̄ in picta tabula auditoris ab oculos videatur representari. Sed ea eōis in verbis est fundata, anteq̄ illam incamus, verba sunt sine discrimine pōderāda.

PONDERANTVR.

Nullus ad vniuersa, nemo ad hominem tantum pertinet, dicitūrque nemo quasi non homo. Noxa pœna, noxia culpa. Necessitudo quasi eiusdem nexus, familiaritas tanq̄ eiusdem familiæ amicitia virtutis dicitur. Nixus corpore. Nisus ingenio: Nocte pars noctis significatur, Noctu, integram, aut plurimam noctem intelligimus.

Negligere est non curantis, despicere cōtemnentis: Nauare est doctrinæ, sermocinari societatis, loqui naturæ, fari facundiæ, Dicere oratoris. Nefandum, non fandū, Nefarium, quod sacra pollunt: fare quippe solita erant celebrari. Ponderata sunt cum dignitate deligenda.

DELIGVNTVR.

Verba quā simplicia, non eorum cōposita, ut abundo, nō superabunde: precor, non imprecor: tego, nō detego: pendeo, nō dependeo, viuo, nō cōuiuo. verſor, nō conuersor. Numero, nū commimeto: voluo, nō circūuoluo. delecta, sunt ad copiam varianda.

VARIANTVR.

Ornare Hypotyposi, quā Latini Descriptionem Rhetoricam vocāt, eius quatuor sūt genera, vnū Pragmatographia, siue descriptio rerum; quę nec imi res non fummatim exponitur, sed ijs circumstantijs exprimitur, quæ rem quasi suis lineamētis effingant atq illuminant. Huc pertinet apud oratores collatio, similitudo, Dissimilitudo, Imago, Allegoria, Metaphora, Epitheton. His figuris illustrantur Descriptiones, quę huius generis, vt Triūphorum, Nuptiarū, cōuiuiorum, Cædium, bliorū, Naufragiorum, Terræmotuum, &c. Alterū genus est Prosopographia sine descriptio personarum, fit autem hæc cum persona effingit, & eludatur fuis moribus. vt videre est actione septima in Verrem. Sumitur ab habitu, & corporis, & animi, i. ab vniuersa hominis fama, in qua Annexa, siue circumstātię, mores, ac vitam oēm personæ vīt colorasse. Ab effectib. vt clemens patet: hostis crudelis: atq. vbi timendis dī fugere a studijs, vt Colonus robustus, temerarius Miles. n hector disertus, subtilis Dialecticus. A fortuna ut Rusticus rerum forensium ignarus: diues, & opulentus intemperans, pauper, auidus, & aliorum bonis insidians. Ab ætate vt sepe extimidus, & auarus, iuuenis prodigus, & audax. Tertium genus, Topographia, siue descriptio locorū dī, vbi, aut vrbis, aut arcis, aut domus, aut villæ, aut Tēpli, aut montis, fontis, fluuij, horti, aut regionis facies spectanda verbis depingitur, vt est Carthaginis, & portus descriptio apud Vir. 1. Aen. & Villæ Laurentinæ in epistolis Plinij, ē hæc descripno historicis frequens & familiaris. Vltimū genus Chronographia, sine descriptio temporum est dicta. Sumitur amplificandi gratia, ut Vir. i 4. Aen. Descriptione noctis exaggerat dolorem Didonis. Interdum cautia probādi vt in bello, aut suadendō, aut dissuadēdo, sepe viu uenit hiemis ætatis, atq. alius anni temporis descriptio, quorum ex empla docte & eleganter collegit Hieronymus Regius

gius de amplificanda oratione. Nascit hæc descriptio Rhetorica ex definitione Rhetorum, quæ non ex rei ui & natura, sed ex contingentib. consistit, queq. differt a definitione Dialectica potissimum oronis copia. Hæc itē idoneorum uerborū sectatur.

VSVM. NÆVI.

Cic. Neuos, & nubeculas efficiunt, id est, sordes, & tenebras, a genitiua macula translatio sumpta.

NANCISCI.

Adipisci. Ci. Cuius rei nonnullam consuetudinem nactus sum.

Incidere. Ci. Nactus est morbum, hoc est, in morbum incidit.

Habere. Cicer. Pluribus verbis ad te scribam cum plus ocij nactus ero.

NAVARE.

Conferre. Cic. Studium suum alicui nauare.

Præstare & adhibere. Ci. Nauare, & efficere opus aliquod.

Ostēdere. Nauare beneuolentiam in aliquē.

NAVSEA.

Mouere nauseam alicui, a naui nomē & trāslatio ē ducta, cui⁹ ex sētina uel agitatione subuertit stomachus, & ad vomitū concitat, capitur .p quauis molestia & fastidio.

NE.

Ne. Prohibentis tam subiunctiuo, quā imperatiuo iungitur. Vt, ne dubita, ne dubites.

Affirmantis interdū est particula. Ne valeā si aliter scribo atque sentio, ne longè abeā: ne pluribus te teneam.

Interrogatiuè. Ter. Nihil ne eē .pprīū cuiq̄?

Dubitatiue. Incertus sum viuat ne pl an nō.

Vt. Ter. Prohibuit me patet ne te ditem ad te. Caue ne culpiā dicas: vereor ne ille omnia resuscitet. Item cum cæteris verbis, prohibendi aut timendi.

Vt non coniunctio caussalis. Discē ne vapules id est, vt non vapules.

Ne nihil elegans dictio. Cic. Ne amicis nihil tribuam, pro vt aliquid tribuam.

NEBVLA.

Nebula differt a Nube, quod Nebula vapor sit è terra, atque aquis surgens, quæ vel statim euanescit, vel in altum sublata conuertitur in nubem.

Pro obscuritate eleganter vsurpatur. Ci. Fallaciarum nubeculę tenebras offundunt, ne possit quod res est, elucere.

NECNE.

Necne idē est, ꝙ an non. Interrogatiua, & dubitatiua Ci. Dubius sum serio dicas necne, Domus, nece in nostra est.

NEDICAM.

Ne dicam, hæc clausula, si sequatur substantiuum, adiectiuum ponitur in accusatiuo: sine adiectiuo, relinquit utrumq. in nominatiuo. Homo impudens ne dicam stultū: nō stultus. Crudelis, ne dicam impius, & sceleratus Castor, non scelleratum Castorem, at in alijs casibus rite coniungitur adiectiuū, & substantiuum. Cic. An speraſſet hoc vino Milone, ne dicam Consulæ?

NEDVM.

Nedum. Idem est quod non modo, sed vsus diuersus. Nam in oratione afferente, id qd manus est præponitur, vt talentum tibi darem nedum aureum. In oratione negant pponitur id, quod minus est, vt aureum tibi non darem, ne dum talentum.

NEMO.

Nemo non. Idem est, quod omnes. Ci. Aperte adulantem nemo nō videt, nisi qui admodum est excors. Pli. Nemo mortalium omnibus horis sapit.

NERVI.

Vis & robur. Ci. Non tam in verbis, quam in rebus consistunt nerui eloquentiæ.

Milites, classes, & vectigalia. Neruos reip. appellat. Cic. pro lege Manilia, quod in his consistat omnis reip. fortitudo & robur.

Chorda arcus. Vir. Primaq. per cælum neruo stridente sagitta Hyrtacidæ iuuenis volucres diuerberat auras.

Chordæ citharæ. Ci. Summam eruditionem Græci sitam censebant in neruorum, vocūque cantibus.

NEXVS.

Obligatio. Ci. cuius quando proprium te esse scribis mancipio, & nexu, meum autem vsu & fructu, contentus isto sum.

NISI.

Nisi, si in principio orationis ponitur indicatiuum desiderat, aliàs subiunctiuum.

Ter. Nisi animus me fallit. Idē, Ego plectar, nisi quid me fefellerit.

Vocibus nisi, & quā, sine descrimine vtimur. cum eas antecedit aliud, alter, vel comparatiuus, vt nihil aliud, quam aut nisi sapiētia es.

NODVS.

Difficultas. Ci. Hunc Quęstionis nodū tā firma tōne constrinxit, vt vix dissolui possit.

Ænigma. Cic. Incideramus in difficilē nodū, i. in obscuram quæstionem & ænigma. Vinculum. Ci. Qui mihi videntur amabilissimum nodum amicitię tollere.

NOMEN.

Decus & gloria. Virg. Auulsumque humeri caput, & sine nomine corpus.

Debitor. Ci. Ego sum assecutus, vt bonum nomen existimet.

Debitum. Ci. Nomina mea expedi, i. quo debebam solui.

Caussa. Omnium nomine tace, i. caussa, & iussu omnium.

Prętextus. Sall. Nominibus honestis eo euaserat, hoc est, prętextu honesto.

Comparere. Ad noia, respondere. Liu. Partim virgis cęsi, qui ad noia non respondissent.

Mittere, vt vulgo aiunt, ad monstrā. Ad nomen mittere. Quin. Ad nomen mittere filios parentes festinarunt.

Contrahere debita. Cic. Nomina facere.

Auctoritas. Vir. Neque enim leue nomē amatæ, hoc est, auctoritas.

Fama. Homo multi, aut magni nominis. Vir. Et nos aliquod nomenq. decusq. Gessimus.

NOTA.

Signum. Cic. Notæ & vestigia scelerum.

Dedecus. Cic. Hæc inusta est a te Cæsari nota ad ignominiam sempiternam.

Fedes. Cicer, Argumentorum quasi notę loci dicuntur.

Scriptura. Ci. Perseuera constanter nos conseruare, & Sulpitij successori nos de meliore nota commoda.

Abbreuiare, quod barbare aiunt. Notis scribere, i. arctē, & angusto vti scribendi genere, quale est illud Iurisconsultorum.

Iudicium. Cels. Nec tamen ignorare oportet in acutis morbis fallaces magis notas esse, & salutis, & mortis.

NOTARE.

Reprehēdere. Ci. Notare ignominia aliquē.

Obseruare. Cic. Notantur autem mihi ad diuinandum signa duplici quadam via, i. observantur.

Criminari. Notare aliquem carbone, est lacerare aliquo crimine.

Laudare. Notare aliquem creta. Hor. An creta, an Carbone notandi.

Vituperare. Ci. Multis nominibus est hoc vitium notandum.

NOX.

Mors. Nox æterna. Vir. In æternam claudūtur lumina noctem.

Obscuritas, Cice. Quasi noctem quandam, dum alienam lucem restinguere moliunt aduersatij rebus offundunt.

Ignorantia. Ouī. Tantaque nox animi est.

Æquare nocti ludū, est totam noctem ludere. Vir. Pęlix si .primus illū æquasset nocti ludū.

Dare noctes alicui. Meretricū familiare. Hor. Non ferret assiduas potiori te dare noctes.

NVBIS.

Ignorantia. Ci. Quæ tu in illis reip. tenebris cęcisq. nubibus, & procellis constituisti. Nubes reip. i. tempestas.

Multitudo. Liu. Nubes pedium pro densitate, & multitudine vsurpauit.

NVDARE.

Aperire, detegere. Cic. Si huius facta, mores, omnem ætatem nudauero in idem vitium procacitatis incurram.

Priuare. Ci. Nudare prædijs, & bonis omnibus aliquem, est spoliare. Respub. interitu Consulum nudata. i. spoliata.

NVDVS.

Priuatus. Ci. Populus nudus bonorum prædijs, & sceleratorum libidine refertus.

Debilis. Nuda & inermis est contentio iure abutentium.

Inanis. Ci. Nudus ab omnibus rebus. Mulier decore nuda.

Clara. Cic. Nuda in argumentis veritas.

Nudo vestimenta detrahere, est cōmodū spectare ab eo, qui nihil hēt, quod auferri q̄at.

NVGATORIVS.

Ci. Mala, nugatoriaque accusatio. Leue, & nugatorium patrocinium.

NVLLVS.

Leuis, & inanis. Pla. Nullum beneficium esse duco id, quod cur facias, non placet.

Penire. Nullus sum, frequens apud comicos properij. vel occidi, dicitur autem nullus, quasi non vllus.

NVMARIVS.

Mercenarius. Ci. Numarij Iudices. Iudicium numarium. Illi dicūtur, qui ius hābent venale illud, quod omnino est eorum prom.

NVMEN.

Potestas. Ci. Princeps vim & numen Dei opt. max. obtinet.

Auctoritas. Cice. Magna est vis, magnum numen vnius, & idem sentientis senatus. Idē Vos quantum potestas proxime ad Deorū numen accedit.

NVMERVS.

Mod⁹. Vir. Numeros memini si verba tenerē.

Studium. Numeris omnibus litteris bonis dā da est opera, id est, omni studio.

Ordo. Numero æquato ire, vel stare. Id est ordine.

Perfectio. Ci. In hac arte numeros omnes habet, hoc est, omni ex parte est perfectus. Pl. Lege librū oīb⁹ numeris absolutū, i. pfectū.

Dignitas. Esse in aliquo numero. Hō nullo numero, id est, abiectus, & contemptus.

Societas. Sal. Manlius ex suo numero legatos ad regem misit.

Pars, & turma. Pl. Nondum distributi in numeros erant.

Quantitas. Vt numerus vini, olei, frumenti.

In numero pecunia esse dī, cū est in promptu.

NVNDINARI.

Cic. Qui ab isto ius ad suam vtilitatem nundinantur. Idem, Pueri Senatorij nomen nundinati sunt.

NVTRIMENTVM.

Ci. Sed ab educato huius nutrimēto eloquentia est, ipsa postea colorat, & corroborat.

NVTVS.

Ci. Ad arbitriū, & nutum se alicuius effingere, & accōmodare. Auctoritate nunq. legū docemur, coercere cupiditates. Iura omnia nutu, atq. arbitrio alicuius gubernari.

TABVLA XIII.

Si ignorantiæ coniux est stupor ei: stuporis socia, ingenij, & linguæ debilitas: debilitatis demum eius comes, auditorum stomachus, & nausea, nō exiguum certè est in iucunditate orationis tesīm facūdiæ magnū etiā in facundia ingenij, & eruditionis. Nā vt, vulgatum est, latēq. patēs apud Iureconsultos. Re vna posita, illa oīa itē ponunt, si ne quib. ipsa non pōt consistere. Quāobrē veteres olim tm eloquentiæ tribuerunt

ut

vt non fint ueriti illam cõi ore fapientiam nõmina.e,non uideo cur nos, priſtinam il loru cõſuetudinem imitati,dubitemus ieiunitate orationis, ſocordiam appellare. Atq,nullum certè quidem eſt tam euidens tam apertum inſcitiæ argumentum, nulla tam expreſſa animi ſtoltidi macula,quã nõ poſſe rem, aut verbo incluſam dicendo aperire, aut apertam digrediendo dilatare. Eſt autẽ digreſſio,uel excurſus ſchema rerum,quo delectationis,ornatus,atque amplificationis gratia in locum aliquem communem nõ vtilitatis inanem digredimur. De cuius præſtantia orationem mihi extoquere vĩ id,quo nihil ẽ ſordidius,nihil dẽo uiro indignius, quàm i eos infantię cõpedes conijci,ut nõ queat libere eius angoſtijs,quo res uocat per doctrinæ campũ,euagari. Sed quia digreſſio uerbis cõmendat.

PERPENDVNTVR.

Odiũ eſt aperta maleuolentia,ſimultas odiũ latens:oleum liquor, oliua arbor,olea fructus:omnes quorũ vnus eſt numerus, uniuerſi ubiq.cuncti quaſi in vnum locũ epacti:omẽ,quaſi oramen, augurium ab auiũ garritu, auſpiciũ ab aurũ inſpectione:oſtẽtum rei exiſtẽtis, portẽtum futurę: oſculũ ab ore,ſuauiũ a ſuauitate:oræ,fines cuiuslibet rei,ora vultus,& facies:omne quãtitatis diſcretæ,totũ continuæ: opus fit, opera eſt diligẽtia,qua opus efficitur:occaſio cõmoditas rei faciẽdæ, cauſſa eſt cur aliquid fit oneratus minoris onuſtus maioris põdęris:obiurgare dñi,monere amici:opprobare obijcietis vitium, exprobare beneficiũ cõmemorantis,orare rogantis, exorare impetrantis: obſecramus cũ aliquod ob ſacra petimus,oramus precib. flagitamus ardore, petimus gratia, poſcimus iure,obteſtamur per fidẽ,& amorem,ſupplicamus paſſis manib.& genib.flexis:obtrectare eſt petulantiæ, & procacitatis, obtrectare ſolertiæ.Obiurgare eſt potentię,monere beneuolentiæ,ac monere memoriæ,ſubmouere officij:onus vehiculorũ ẽ,ſarcina hominũ. Oſo in ſenſu,ſtylus in verbis; oneratus eſt corporis,onuſt' aĩ,i.lud eſt laboris, hoc officij,ſuis neruis,& virib.examinata verba.

SVMVNTVR.

Quædam compoſita a Ci.non eorum ſimplicia, vt coaceruare, non aceruare,coercere, nõ arceſcere;coarctare,nõ arctare,cõcitatũ non citatũ,niſi in differenti ſignificatione expalleſcere,non palleſcere: depeculari,non peculari. Oppignerare, non pignerare:Exulcerare,non vicerare.Sumpta inde verba cum dignitate.

EXAGGERANTVR.

Digreſſione,quæ Græcè,παρέκβασις,dĩ hæc multũ hẽt vbertatis,ſatisplurimũ;eius loci ſunt ab expoſitione rerũ geſtarum a Tractatione fabularum,& apologorum:a Deſcriptione locorum,regionum,& perſonarum,a locis cõib. vitiorũ,& virtutũ, vt ab auaritia,luxuria ita,a fragilitate,cõtinẽtia, pietate,&c.exempla eius ſchematis,ſi quis requirat,extant,& apud Ci. pro Archia de laude litterarũ,,p Cœlio de ſtudijs:,,p Roſcio contra Parricidas:& apud Virgilium, qui quatuor Georgicorũ libris ter vtitur digreſſionibus,primum luctu claudit interempti Cæſaris: Alterum rei ruſticæ laudibus.tertij,finem in gloria Octauij Cęſaris excutrens facit: Vltimum in fabulam Orphei digrediẽs finit. Vt in rebus Digreſſionem ſic in verbis laudamus.

VSVM. O.

O interiectio fungitur nominatiuo,accuſatiuo,vocatiuo: vimque habet vocandi. Vir.o regina nouam cui condere Iupiter vrbẽ, &c. Admirantis Vir. o fortunati quorũ iã mœnia ſurgunt Troſait.

Exclamantis.Ter.o hominem impurum.
Dolentis,& Lumentis.Ter.o Myſis,Myſis.
Irridentis.Cic.o præclaram ſapientiam.
Exultantis.Ter.o factum bene.
Inopinantis.Ter.o Myſis ſalue.
Indignantis,o ſceleratũ hominẽ.O ſupprimitur vbi nõ eſt affectus tam vehemens.Ter.
Hominẽ pditũ, miſerũque & illũ ſacrilegũ.

OB.

Propter.Ter.Ego pretium ob ſtultitiam fero.
Pro.Ter.Ob decem minas ager oppoſitus eſt pignori.
Ante.Cic.Ob oculos verſatur.
Ante.Emi. Ob vrbem noctu legiones ducere.In compoſitis.
Circum.Vt obſidere vrbem.i. circumſidere. Obire prouinciam,fundos, terras: eſt circumluſtrare.
Contra Plin.Si rex obſtabit, regem peruertito ipſum.

OBCÆCARE.

Obſcurare.Ci. Verba obſcura obcæcant orationem,clara illuminant. Oratio obſcura obcęcat totam rem.
Obtegere.Colu. Obcæcare foſſas agro. Ignorantiæ caligine obſcuriſſima obcęcatus.

OBDVCERE.

Circumducere.Ci.Conatus eſt tabula clariſſimus rebus tenebras obducere.
Coire.Ci.Ne aut refricare obductã iã Reip. cicatricem viderer, id eſt, quæ iam coierit.
Inducere.Ci.Et ipſe labor, quaſi caſtũ quoddam obduxit dolori meo.

OBDVRESCERE.

Occaleſcere.Cic.Obduruimus patientia.Idẽ Magno dolore me affeciſſent tuæ litteræ, niſi iam & ratio ipſa depuliſſet omnes moleſtias,& diuturna deſperatione obduruiſſet animus ad dolorem nouum.

OBIICERE.

Exponere.Ci. Ad omnes caſus periculorũ obiecti ſumus. Obijcere ſe, vel caput ſuum periculis idem eſt,quod exponere.
Exprobare.Cic. Non tibi obijcio quod hominem digniſſimum tuis moribus ſpoliaſti.
Facere:vulgo aiunt conſcientiam. Ci.ut præfecto illi religionẽ Veneris nomenq. abijceret,id eſt,conſcientiam faceret.Sex.Roſcio obiecit,id eſt.in tantum furorem Sex. Roſcium abduxit.

OBIRE.

Aucupari.Hic.Hæreditatum obeundarũ cã. quibus vos legationes dediſtis. hoc eſt, ut hereditates aucuparemini.
Recenſere. Ci.Nolite expectare dum oẽs ob eam orationẽ meã ciuitates.i. recenſeam.
Studere.Cic.Venias ad id tẽpus quod ſcribis, vt obeas.Qu.Fratris conuitia:id eſt,ut ſtudeas. Q. Fratri.
Petere.Ci.Multi clariſſimi viri cum Reip.darent operam annum petitionis ſuæ non obierunt, id eſt, non petierunt.
Luſtrare. Cic. Totam Siciliam quinquaginta diebus ſic obij,id eſt,Luſtraui.
Adeſſe.Ci. Vadimonium mihi nõ obijt amicus,id eſt,ad diem in iudicio non affuit.
Exequi.Sallu.Quibus ille flagrauit ad cupiditatẽ huiuſmodi ſceleritati facinoris obeũdam,id eſt, exitum perducendam.
Mori.Cic.Quæ ſi hoc tempore non ſuum diẽ obijſſet,paucis poſt annis tamen ei moriẽdum fuit.
Perficere.Ci. multa mihi ipſi ad mortem tẽpeſtiua fuerunt, quæ vtinam potuiſſem obire,id eſt,perficere.
Occidere.Ci.Quis in reliquis orientisaut occidentis ſolis virtutis,aut Aquilonis, Auſtriue partibus tuum nomen audiet? id eſt,ſolis Occidentis.

OBMVTESCERE.

Cic.Obmutęſcunt iamdiu litteræ,i. non ſcribuntur. De tua virtute nulla vnquam obmutęſcet vetuſtas.

OBREPERE.

Venire tacitè,& clanculum.Cic.obrepere ad honores malis artibus ad honores obrepere.In errore hominum.
Eluceſcere.Ci.Obrepſit dies,vt videt.
Eſurire.Plau.obrepſit fames,Seneſcere,obrepit ſenectus.
Obrepere ad magiſtratus dicitur qui falſa ſpe virtutis ad magiſtratus aſſumitur.

OBRVERE.

Opprimere.Ci. Circilium quendam ſuadentem in vrbe manẽtem Xerxemque reciperent,lapidibus obruerunt.
Obliuiſci. Cic. Tuam laudem nulla vetuſtas obruet obliuione.
Defodere.Ci.Non vero quemquam ſenũ audiui oblitum quo loco theſaurũ obruiſſet.
Perfundere.Oui.fluctibus obruit arua.
Conſerere.Ouid.obruere ſemina terra.
Interficere.Vir.Tua hunc obrue dextra.Stuprare,obruere virginem.
Ebrium reddere.Obruere aliquem vino.Sed mergere.obruere undis.
Obligare. Obruis me tuis beneficijs.
Superare. Quint. Tot voluptatibus obruere non poſſunt vnum dolorem.
Delere.Ci. Multarum rerum memoriam obruit vetuſtas.
Obrundere.Ci. Mihi uidetur periculum fore, ne illo modo verbis te obruat.
Tollere.Ci.Ea quæ decreuimus,obruere volumus,id eſt, tollere.
Obſcutare,Ci.illa,quæ laudanda ſunt,obſcura obruit oratio,id eſt,obcæcat,& in obſcuritate quadam recondit.

OBSCVRARE.

Tegere. Ci. Si neque nox tenebris obſcutare cętus nefarios,nec priuata domus parietib. continere vocẽ coniurationis tuæ põt,&c.
Retundere.Ci. Magnitudo lucri obſcurat periculi magnitudinem.
Delere.Ci.Eius famam nulla poſteritatis obſcurabit obliuio.

OBSECVNDARE.

Obſecundare eſt, ad alterius nutum omnia facere. Ter. Qua cauſſa id fiat mihi obſecundato in loco. Cic. Venti tempeſtateſq. eius voluntati obſecundare videntur.

OBSERVARE.

Cuſtodire.Ci.Occaſionem obſeruat,tempuſque aucupatur.
Animaduertere. Ter.Obſeruabam mane illorum ſeruulos venientes, aut abeuntes.
Notare.Cic.Sed habeo alia ſigna,quę obſeruem,id eſt,notem, & conſiderem.
Colere.Cic. Obſeruat ille L. Domitium maximè,me habet proximum.
Obedire, Sall. Forum multitudinemque in vnum coegit,ac paulatim conſuefecit, ordinem habere,ſigna ſequi, Imperium obſeruare,id eſt,imperio audientes eſſe.

OBSES.

Cic.Hęc ſententia tanquam obſes eſt meæ in Remp. voluntatis, paruus filius, qui mihi videtur amplecti Rempu. tanquam obſidem Conſulatus mei.

OBSIDERE.

Circumſidere.Cę Obſeſſis omnibus vijs nũcij intercipiuntur.
Aucupari.Cic. Iacere humi non ſolùm ad obſidendum ſtuprum, verum etiam ad facinus faciendum.Obſidere ſtuprum,eſt ſtupri occaſionem per inſidias aucupari.
Obſcurare.Ci.Dubium multis queſtionibus, & argumentorum laqueis obſcęſſum,i. cæcis opinionum nubibus obſcuratum.
Cogere. Tempus mihi obſidet.i.anguſtia tẽporis impellor ad accelerandum.

OBSOLESCERE.

Reſtingui.Cic.Virtus alienis ſordibus nõ obſolefcit.
Obſordeſcere. Cic. cuius ſplendor omnis his moribus obſoleuit.Hinc vulgata & abſoleta,hoc

ta,hoc eſt ſordida.Idem In homine turpiſſimo obſoleſcunt dignitatis inſignia.

OBSTRINGERE.

Obligare.Ci. Spe hæreditatis hominem ſibi obſtrinxit.

Facere,Ci.Num igitur ſeſe obſtrinxit ſcelere ſi quis Tyrannum occidit, quamuis familiarem? id eſt, ſceleratè fecit.

Polluere.Omnibus ſceleribus ſe obſtringere.

Promittere, Pli. cui fidem meam obſtringã? hoc eſt promittam.

Deducere. Ci. meos omnes amicos ære alieno obſtrinxi,id eſt, eo ſunt redacti,ut mea cauſſa æs alienum contraxerint.

OBTINERE.

Conſequi. Ci. Non dubito,quin intelligas te facilliimè obtinere ſummum atque altiſſimum gradum ciuitatis.

Vincere,Cauſſam obtinere.)(.cauſſa cadere, Ci. pecuniæ maximæ dabantur, qui dabãt cauſſas obtinebant, i. pro ijs iudicabatur. Idem, Malas cauſſas ſemper obtinuit, in optima cecidit.

Habere.Cic. Quorum alter apud me parentis grauitatem, alter filij ſuauitatem obtinebit,hoc eſt, quorum alterum patris,alterum filij loco habebam.

Seruare.Cic.Perpetuum, & eundem ſpiritũ obtinebis, id eſt, ſeruabis.

Tenere.Pli. Ea porro apud te maternam obtinet auctoritatem.

Numerare. Mortui obtinent numerum iure cœlorum hoc eſt, iure in cœlis numerãtur.

OBTVNDERE.

Defatigare.Ci. Si ſomnum capere poſſem tã longis te epiſtolis non obtunderem.

Debilitare.Ci.Multa ex corpore exiſtũt,quæ acuant mentem,multa,quæ obtundant.Inde mẽs obtuſa dicitur hebes,& debilitata.

Obtundere fabrorum eſt propriè,qui ſæpe repetunt tundẽdo aliquid malleo, atq. idem hebetant.Multum ſalis habet translatio.

OCCVPARE.

Inuadere.Sall.Tantus ſubito timor oẽm exercitum occupauit, vt nõ mediocriter oium mentes animoſque perturbaret. i. inuaſit.

Collocare.Pli.Cum ipſi graui fœnore iſtã pecuniam multos annos occupaſſent,hoc eſt in fœnus collocaſſent.

Detineri,C.In ea fũdit* delẽda occupati sũt.

Capere vi. Pl. Nam & ipſis vocantibus vrbẽ hanc accepi,nõ occupaui,Ci.Gracchus regnũ occupare conat* eſt,hoc eſt,vi capere.

OCCVRRERE.

Recordari,ſiue in mẽtem venire.Ci.Sed mihi cum de ſenectute aliquid vellem ſcribere tu occurrebas,i.in mentem veniebas.

Obſtare ſiue reſiſtere,Perſius. Veniẽti occurrite morbo.

Prouidere,Ci.Atque eo magis,quod tu abes, qui conſilio,gratia,ſtudio,multis rebus occurreres,hoc eſt prouideres.

Præuenire.Cic.Hoc te occupare tẽpus turpe eſt,ac non ei rei ſapientia tua te occurrere, id eſt,præuenire.

Ire obuiam. Vltro occurras negotijs, hoc eſt obuiam eas.

Reſpondere.Ci.Ego occurram expectationi veſtræ iudices, id eſt, ſtatim ad id reſpondebo,quod a me expectatis.

Opponere.Cice.Maleuolentiæ hominum in me,ſi poteris occurras,hoc eſt,te opponas.

OCIVM.

Vacatio.Cic.Ocium ſcribendi non erat.i. nõ erat opportunitas, non vacatio a labore.

Pax,tranquillitas.Cicer. Quid tam populare, quam ocium?

Opportunitas.Ci.Vbi plus ocij nactus fuero, plura ſcribam.

Opera.Cic. Ocium collocare in aliqua re,eſt ei rei date operam.

Tempus.& ocium differunt, quo tẽpus ſemper præſto eſt,ocium non item.

OCVLVS.

Lumen.Cicer.mentis oculos perſtringit.i.lumen obſcurat.

Viſus,Cic.oculi augent dolorem, qui ea,quæ intueri coguntur,&c.

Vultus.Ci.oculi hominem ſæpe mentiuntur.

Coram.Ci.Nec verò in luce modo,atq.i oculis hominum magnus, ſed intus domique præſtantior,hoc eſt,coram hominibus.

Cupere.Ci. Planè videbam adiectum eſſe oculum hæreditati, adducere oculos alicui rei,eſt eius cupiditate teneri.

Obſeruare.Cic.in oculis aliquid habere.

Retrahere. Oculos tollere.Cic.Hac epiſtola,q̃ Acaſtus attulit,oculos ſuſtulerunt.

Amare.Ci.Ferebant in oculis hominem quidam viri boni.

Moleſtia.Ci.Oculi nunquam tibi dolniſſent, ni vidiſſent,hoc eſt,ex ea re nunquam moleſtiam accepiſſes.

ODORARI.

Sentire,ſiue animaduertere. Cic.Cupio ante quam Romam veniam,odorari diligẽtius quid futurum ſit.

Indagare.Cic.Tu ſagacius odorabere.

Explorare.Cic. Odorari,& deguſtare aliquẽ eſt callidè, & clã explorare quid is habeat in animo.Tu velim,vt Fabium,ſi quem habes auditum odorare, & iſtum conuiuam tuum deguſtes.

Odorari dicitur ab odore,& odor quaſi olor ab oleo.

OFFENDERE.

Inuenire. Ter. Aduenienſ offendi quendam mei loci atque ordinis hominem.Ci.imparatum te offendam.

Lædere.Ci.Occidiſſe ex equo dr,& homo ĩfirma valitudine latus offendiſſe vehemẽter.

Peccare.Cic.Ita quicquid eſt,in quo offenditur,id etiam illa, quæ laudãda ſunt obtuit.

OFFERRE.

Occurrere.Ter. Oppido opportunè te obtuliſti mihi obuiam,id eſt,occurriſti.

Inijcere,Ci.Phi.Mendicitatem mihi obtuliſti opera tua,id eſt,inieciſti.

Obijcere.Ci.Addendum eodem eſt,vt ne in criminibus aut inferendis delectetur animus,aut creſcat oblatis.

Poſliceri.Iuſtitia,cum ei auxilium obtuliſſet.

Opponere.Ci.Romam vt veni,ſtatim me obtuli Antonij ſceleri,atque dementiæ.

Facere,ut barbarè aiunt, ſcrupulum, offerre religionem.Ci.ad Plancum, recitatis litteris oblata religio eſt Cornutio.

OFFVNDERE.

Perturbare.Qui tamquam,ſi offuſa reip. ſempiterna nox eſſet ruebant in tenebras, omniaque miſcebant.

Inuoluere.Cic.Quæ lucem eriperet,& quaſi noctem quãdam rebus offunderet,hoc eſt tenebris inuolueret.

Suffocare.Ci.Vt enim obſcuratur & offundi tur luce ſolis lumen lucernæ,&c.

Inijcere,Ci.Sed,ut opinor hic error & hęc in doctorum a nimia offuſa caligo, i. iniecta.

OLERE.

Olet lucernam,de re dicitur meditata,multoque ſtudio elaborata.Cic.Nihil ſonat, aut olet in vobis, quod ſit ab optima doctrina diſiunctum, Olere eſt odorem ſpirare, & emittere.Hor.Gorginius olet hircum.

OLIM.

Olim.de tempus dicitur longiſſimo, & rebus non durantibus, iungiturque tam futuro, quam præterito.

Præteritum. Virg.Olim fuimus Troes.

Futurũ.Ci.Olim mũdus igne interiturus eſt.

Nuper. Ter. Alium eſſe cenſes nunc me, atq. olim eum dabam?

Ante.Ter.Nunc mihi in mentẽ venit, qd locuta es olim, cum illum generũ cepimus.

Aliqñ.Ho.Vt pueris olim dãt cruſtula blãdis Doctores,elemẽta velint vt diſcere prima.

Iam.Quin Olim iam imperator inter fulgentes virtutes tuas ſuum locum quærit.

OMEN.

Neceſſitas.Ci.Habet varietas quaſi quoddã, ad perſuadendum,omen fati.

Exitium.Cicẽ. Auertite,& deteſtamini quaſo hoc omen dij immortales.

Felicitas. Cice. Proficiſcuntur legati optimis ominibus, dicitur omen omne augurium, quod fit ore,quaſi oramen.

ONERARE.

Laudare vehementer.Cic.Onerare aliquem laudibus.

Dare mandata: onerare aliquem præceptis.

Afficere,Onerare aliquem maledictis, iniurijs lętitia,voluptate.

Implere.Ci. Te autem,quibus mendacijs homines leuiſſimi onerant.

Laceſcere. Ci. Hominis impuriſſimi cõtumelię,quibus crebris concionibus me onerat, tuis erga me officijs leniuntur.

ONVS.

Cura.Onus imponere, habere, deponere,ſuſcipere,pro officio & cura eleganter dicit, Ci. Magnum mihi onus dicendi imponit.

Munus.Cic.cur ego tuas partes ſuſcipio? cur tuum onus ſuſtineo.

Negotium,ſiue moleſtia. Liu.ſua cuique cuſpa eſt oneri.

Homo nullius frugi,Onus terræ.Prouerbiũ.

OPPONERE.

Obijcere. Cic. Nec armati exercitus teutorẽ opponent togatis.

Contra cõparare.Cic.Quæ ſi oppoſita Milonis putarem, hoc eſt, contra Milonem cõparata eſſe præſidia.

Incutere.Cic.Minæ iactentur,pericula intẽdantur, formidines opponantur.

OPPRIMERE.

Claudere,ſiue continere Pla.os opprimere.

Deprehendere,Tere.Ne de hac re pater imprudentem opprimat.

Violare.Ter, Oppreſſit virginem.

Grauare.Ci.Mens oppreſſa,& impedita ſcelere,lingua aſtricta periurijs.

Occupare.Ci.Hęc tertia iam epiſtola ante te oppreſſit,quàm vt ſchedam aut litteram.

OPPVGNARE.

Cõtẽdere omni ui, ut aliquid expugnemus.

Cic. Hammonius Regiùs legatus aperte nos pecunia oppugnat. Idem. cũ quidem ego eius petitionem grauiſſimis in ſenatu ſententijs oppugnaſſem.

ORA.

Finis.Virg.Et mecum ingentes oras euoluite belli.

Regio.Vir.Troię qui primus ab oris, &c.

Litus.Plin.In ora ſunt oppida, ſunt ciuitates & oppida oræ proxima.

Climax.Cic.Tum globum terræ eminentẽ a mari fixũ medio mundi vniuerſi loco,duobus oris diſtantibus habitabilem,&colẽ.

Extremitas.Pli.Oras vulneris futuri comprehendunt.

ORACVLVM.

Templum.Pli.Ab oraculo iuxta quod haſcitur arbor.

Grauis ſententia Senecę, verũ illud optimũ oraculum eſt, pugnandum eſſe pro patria.

Somnium nocturnum, quo res aliqua nobis denunciatur. Cice.Expoſui ſomnij, & furoris oracula.

Cicer. Oraculum ciuitatis eſt Iuriſconſulus domus. Eius Ludus tanquam oraculum ciuitatis.

ORBITAS.

Mors,& viduitas optimorum.Cic.Quis non deploret caſum, atque orbitatem proſè orationis Latinę. Idem: In orbitate maxima reip. virorum.

ORBARE.

Priuare.Cic. Senectus non conſilio orbari ſolet,ſed augeri,orbat qui re priuatur charaſſima. Ne orberer auxilio reſp.

Ci. Noli patriam multis clarisuiris orbatam priuare

Mr. Gladstone's Will.—The will of the late Right Hon. W. E. Gladstone, dated the 24th of May, 1898, was proved on the 29th ult. by Mrs. Gladstone, the widow, and Mr. Herbert John Gladstone, the son, the executors, the gross value of the estate being £120,000, and the net personalty £69,000. The testator bequeaths £1,000 to the Royal Literary Fund, £1,000 to the Royal Society of Literature, £1,000 to the Royal Academy of Arts, £1,000 to the Royal Academy of Music, £1,000 to the Royal Society of Musicians, £1,000 to the Royal Hibernian Academy of Arts, £1,000 to the Royal Irish Academy of Music, £1,000 to the Royal Society of Musicians of Great Britain, £1,000 to the Royal Scottish Academy of Arts, £1,000 to the Royal Scottish Academy of Music, £1,000 to the Royal Scottish Society of Musicians, £1,000 to the Royal Welsh Academy of Arts, £1,000 to the Royal Welsh Academy of Music, £1,000 to the Royal Welsh Society of Musicians, £1,000 to the Royal Irish Academy of Arts, £1,000 to the Royal Irish Academy of Music, £1,000 to the Royal Irish Society of Musicians

riam facere iſ, qui hæc diſputant, quam is, cuius aures ad hanc diſputationem patent.

PATROCINIVM.

Patrocinium meæ defenſionis ex eloquentiæ ſinu petendum eſt. Cice. Voluptas plurimis patrociniis defenditur. Perelegantet dicimus patrocinium arripere, tueri, ſuſcipere, repudiare.

PAX.

Ci. Cum his facta pax, non erit pax, ſed pactio ſeruitutis. Idem ego auſus ſum dicere pacẽ ipſam, ſi afferrent, quoniam ſub nomine pacis bellum latet, eſſe repudiandam.

Licentia. Pace tua dixerim, melius, quam tua licentia, aut cum fauore.

Venia. Vi. Sed votis precibuſque iubent expoſcere pacem.

PECVNIA.

Auaritia. Sal. Omnium rerum delectum, atq; diſcrimen pecunia ſuſtulit.

Opulentia. Cic. Pecunia eſt effectrix multarũ & magnarum voluptatum.

Pecuniæ nomine omnia ſignificãtur, quę vendi, emi, locari, conduci poſſunt.

PECVS.

Animans bruta. Virg. Ignauum fucos pecus a præſepibus arcent.

Multitudo pecorũ vel pecudum. Vir. Dic mihi Damœta, cuium pecus, an Meliboei.

Cic. Amicos tamquam pecudes eos potiſſimũ diligunt, ex quibus ſperant ſe maximũ fructum eſſe capturos.

PELLERE.

Pulſare. Ter. Quiſnam à me pepulit tam graviter fores? hoc eſt, pulſauit.

Abigere. Ci. Qui mœſtitias pellat ex animo.

Cogere. Ci. Species vtilitatis animũ pepulit.

PELLEX.

Pellex eſt, quę miſcetur cum viro, cui vxor legitima eſt, & refertur ad vxorem. Nec dicitur pellex adulteri, ſed pellex vxoris. Sal. in Cic. Filia matris pellex tibi iucundior, atque obſequentior, quàm parenti par eſt.

PERPENDERE.

Audite attentè. Pendere ex alicuius ore. Virg. Pendent iterum narrantis ab ore.

Volare. Ouid. Factus olor niueis pendebat in aere pennis.

Errare. Cic. Qui ex opinione imperitæ multitudinis pendet, hic in magnis viris non eſt habendus.

Cruciari. Pla. Qui pendet multo miſerior eſt.

Ceſſare. Vir. Pendet opera interrupta.

Dubitare pendere animo. Ter. Animus tibi pẽdet, id eſt dubitas.

Sperare. Ci. Incolumitati tuæ, tuorumque qui ex te pendent conſulis, hoc eſt, qui à te omnia expectant.

Alterius eſſe. Pendere ex aliquo.

PENDERE.

Aeſtimare. Cic. Ex opibus cauſſa penditur, nõ ex veritate.

Dare pœnas. Cic. Pendere pœnas.

Soluere. Liu. Pendere vectigalia, tributa, debitum, ſtipendia.

Diſſoluere. Ci. pẽdere vectigal ſine Publicano non potuerunt. i. diſſoluere.

Largiri. Cic. Omnes vrbis pecunias ad nutum veſtrum penderent.

PENITVS.

Penitus quaſi penè intus. Vir. Et cauſſas penitus tentare latentes.

Valde. Vir. Penituſque ſonantes Acceſſit ſcopulos.

Longe. Vir. Penituſque alias adduxerat oras.

PER.

Per iũctum nominibus adiectiuis, aduerbijs, ſiue verbis, vehementiam ſignificat.

Perplacet. i. valde placet, perquã idem valet, quod valde. Nuncius amici defuncti mihi perquam acerbus fuit. Cauendum ne ita duo per, & perquam, ſuperlatiuis, aut cõparatiuus iungantur. Non. n. dicitur perquam optimus, ſed quã optimus, nec p optimus.

Nimis, ut pertinax, hoc eſt, nimis tenax.

Maximè. Et additur quam, vt perquam bonus. i. optimus.

Valde. Vt perbellè dixit, aut perbelliſſimè.

Trans. Vt perfluere.

Priuatiua dictio. Vt perfidus, periurus, qui fide, & iureiurando decipit.

Iocoſe per iocum. Ci. per iocum Opimiũ omnibus fortunis euertiſti.

Tempeſtiuè. Plaut. Per tẽpus aduenis. i. in tpe.

Vis iurandi. Ci. Subueni igitur per Deos idq; quam primum.

Modus permittendi. Cic. Per me tibi licet hoc facere. i. te non impedio.

Forma rogandi. Vt per dexteram, per fidem, per homines hoc à te peto.

Commoditas. Vt per ocium aliquid agere.

PERAGRARE.

Perluſtrare. Cice. Sed ita peragrat per animos hominum, ita ſenſus, menteſq; pertractat.

Percurrere. Cic. Poſſum oẽs latebras ſuſpicionum peragrare dicẽdo, hoc eſt, percurrere.

Circuire. Hortos peragrare.

PERICLITARI.

Periclitari, eſt periculum ſubire, & experiri, Cic. ſubeundus eſt vſus omnium, & periclitandæ ſunt vires ingenij.

Venire in diſcrimen. Pli. Arbores gelu periclitantur, hoc eſt, in periculum veniũt ne propter gelu moriantur. vita item, capite, fortunis aliquem periclitari dicimus, qui in eorũ diſcrimen venit.

PERICVLVM.

Experiri. Ter. Fac periculum in litteris, in paleſtra, &c.

Periculum eſt, canem inteſtina guſtaſſe. Adagium, hoc eſt, qui ſemel in aliquod vitium incidit, haud facilè abſtinet.

PERINDE.

Perinde adeo. Ter. Fac ſis perinde adeo vt me velis intelligi.

Perinde ac. Cice. Quod ego perinde putabar, ac ſi vnus eſſem.

Perinde, atque. Liu. Perinde atque capta vrbe.

Perinde vt. Cic. Nam perinde vt opinio eſt de cuiuſque moribus.

Pariter & æquè Cic. Te & Dolabellam perinde diligo.

Non multum ſeu valde. Suet. Nihil attulit, quare aduentus non perinde gratus fuit.

PERMVLCERE.

Præterita ętas quamuis longa, cum affluxerit nulla conſolatione permulcere poteſt ſtultam ſenectutem, hoc eſt, mitigare.

PERSEQVI.

Facere. Cice. Ex uſu quod eſt id perſequar, id eſt, faciam.

Pręſtare, Hoc quod ego, dico, factis perſequar id eſt, præſtabo.

Auſcultare. Plaut. Huc concedam, orationem unde eorum placidè perſequar.

Perſeuerare. Liu. Perſequere, ꝙ tecte cœpiſti.

Inſectari. perſequi aliquem odio. ſeruare, perſequi pacem.

Captare. Perſequi hereditatem.

Exequi. Plin. Non ſolco ego ſomniculoſe heri lia imperia perſequi.

Obſeruare. Cice. Tua mandata perſequar diligenter.

Punire. Sall. Nam cætera maleficia tum perſequare, ubi facta ſunt.

Exigere. Cic. Aut iſto tuo mihi crede conſilio erit utendũ, ut cedamus, abeamus, uitã inopem, & uagam perſequamur, i. exigamus.

Defendere. Vt perſequi ius ſuum.

Facere. Perſequi imperium patris.

PERSONARE.

Vociferare. Ci. Baię, non loquuntur ſolum, uerum etiam perſonant.

Perſonant omnia uocibus ebriioſorum, hoc eſt eorum ſomitu plena ſunt omnia.

Cic. Perſonare aures tuas huiuſmodi uocibus non eſt inutile, ideſt, ut crebro hæc audiant.

PERSTRINGERE.

Recenſere. Cic. Breuiter rem perſtringere.

Obcæcare. Plau. Perſtringunt oculorũ aciem. Hinc præſtigiæ, quę uiſum arte perturbant.

Claudere. Cic. Curus quidem portam Capuæ perſtrinxit.

Aſtringere. Cice. In animo eſt leuiter tranſire, ac tantummodo perſtringere unam quamque rem, ideſt, attingere.

PES.

Ad pedes deſilire, hoc eſt, ex equo deſcẽdere.

Pedibus merere. Liu. Eſt in pedeſtri exercitu eſſe.

Pedes cõferre, hoc eſt, propius ad rẽ accedere. Cicer. Non poſſum magis pedes conferre, vt aiunt, hoc eſt, propius accedere.

Pedibus in ſentẽtiã deſcendere eſt, ſuffragari.

Tuo te pede metire, hoc eſt, te ipſum noſce.

Pedem ubi ponat, non habet Adag. in egeni.

PESTIS.

Pernicies exitium, calamitas. Cic. Funeſta reipub. peſtis. Ter. Leno ſum.

Lętor pernicioſus, communis adoleſcentium peſtis. Liu. Ibant unius famulę uiribus peſtem meditantes.

PINGERE.

Deſcribere. Cic. Bibliothecam mihi tui pinxerunt conſtructione, ideſt, deſcripſerunt.

Recamare uulgo. Pingere acu.

Denudare, & aperire. Pingere aliquem ſuis coloribus.

Definire aliquid & repræſentare. Pingere aliquid uiuis coloribus.

PLACVLVM.

Cice. Vno erroris placulo uniuerſæ gloriæ lumen reſtinguitur.

Crimen. Vir. Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem.

PIGMENTVM.

Exornatio. Cic. Sine fucco pigmẽtis quippiam exactæ, ideſt, ſine exornatione. Oratio verborum pigmentis ornata.

Splendor. Ci. Verborum pigmentis colluſtrare obſcura.

Color. Cice. Eloquentium pigmentis, & floribus compenſare inſciuæ errata.

Mendacium. Vt tucata pigmentis oratio.

PIGNVS.

Cicer. Accipies hoc munus tamquam pignus mei animi, ac perpetuę meæ erga te uoluntatis. Idem.

Nullum erga me beneuolentiæ pignus, atque indicium omiſiſtis.

Pignus accip. Pignus libertatis ratio eſt ciuilis.

PLACERE.

Videtur idque fere in tertijs perſonis. Ci. Iam poſtridie placuit, ■ breuiter ſententia dicemus. Idẽ. Tria ſunt genera cauſſarum, ut placet Ariſtoteli.

Gloriari. Vt ille ſibi placet: ego mihi placeo.

PLAGA.

Vulnus. Cice. Iniuriæ plaga petite. Idẽ. Plaga una accepta patres conſcripti concidemus. Plaga, exitialis, & peſtifera.

Qui bene inſtituti ſunt, accipere plagam malunt, quam turpiter vitare.

PLVS.

Varian plus, habet conſtructionem. modò. n. nominatiuo iungitur. Liu. Plus decem millia capti. modo genitiuo. Ci. Plus habet animi, quàm cõſilij. modò accuſatiuo. Tetent. plus quingentos colaphos illi infixit. modò ablatiuo, ut pluris æquo. plus triginta annis natus, pluris genitiuus, ut bis æſtimandi frequenter iungitur. Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem.

PONDERARE.

Conſiderare. Cic. In quo tamen in primis, quo quiſque animo, ſtudio, benemolẽtia fuerit, ponderandum eſt.

Indicare. Cic. Ex cauſſa unumquodque ſcelus debet ponderari nõ ex euentu, aut nomine.

Notice is hereby given that the Court of Bankruptcy will sit at the Court House, Bridgetown, on Wednesday, the 3rd day of February, 1915, at 10 o'clock a.m., for the public examination of the bankrupt.

Dated this 20th day of January, 1915.

By the Court,
H. A. CRICHTON,
Registrar.

In the Matter of the Bankruptcy of Thomas Hinds, of Bridgetown, in the Parish of St. Michael, Barbados, Merchant.

nertitem ſummum, ſi quam coniecturam afferi hominibus tacita corporis figura, ex ſtaude, dolis, fal, acijs, mendacijs, conſtare totus uidetur. Pythagoras tantum corporis figure, & lineamentis tribuebat, quantum euidentiſſimis uitæ, & morum ſignis. Neq; prius adoleſcentes inſtituendos in ludum admittebat, quam intelligeret ex ore, & uultu eorumque lineamentis quales futuri eſſent. Neque id temerè: falsè enim natura nos, ſi illam intelligimus, alloquitur ſignis, quę in capite ita uigent ut ex ijs coniectura fiat totius hominis, quid ita? quia puto, in eo ſedem eſſe rationis, quæ hominem conſtituit, atque eam ob rem à Platone homo in capite dictus eſt omnis cõtineri: eius igitur partes oĩ ſtudio ſcrutatur Phyſiognomon. Caput, ait, rotundum, & magnum, acre ſpõdet ingenium: ſurſum ob longum hebes, & tardum; frons tumida, minuſque plana, facacem hominem prędicit, & acutum: quadrata indiciũ affert magni, & elati animi; magna & plana tarditatis, & ſtuporis. Arcta & ſtricta inſolentiæ, & ſuperbiæ, rotunda uecordiæ. Rugis aſperſa libidinoſum, ſerena facilẽ & integrum: demiſſa animũ triſtem humilẽ, & abiectũ. Aures teretes argutiã, patulę tarditatẽ ingenij, paruę mendacẽ portendunt. Superciliа in arcũ elata profuſum, demiſſa rapacẽ oſtendunt: interſtitiũ ſuperciliorũ piloſum malitiã clamitat, & caliditatẽ. Palpebræ admotũ celeres, timoris habent indiciũ: ſedatæ, cõſtantiæ craſſæ, uerecundiæ. Oculi perlucentes pupillę glauco cæſioq; colore ſuffuſę euidens ſpecimẽ dãt acuminis: magni, ſtupidum ingenium prædicant: puſilli, animum abiectum: concaui, atque profundi uitioſum, & flagitioſum prędicunt: Eminentes uecordiam promittunt. Naſus aquileus uirum fortem perſpicacem prædicit: ſimus & cõcauus veſanis ignibus æſtuantem: denotat poſtrema pars craſſior conſtantiã, tenuior iram ſignificat. Nares patulę effrænatũ furorem, contractiores imbecillem enunciãt. Gracilitas in labris, & ſuperius inferiori protẽdés conſtãtiam animi auguratur, præeminentia ad deformitatem, ve ſaniam. quid? facies gracilis, & ad aſpectũ formoſa? nobilitatẽ animiq; dignitatem cõmendat; pinguis habes ſpondet ingenium. Longa & tenuis timidũ arguit: puſilla malignitatem, quid? Naturæ opificio, & corporis architectura forma ſpeculi inſtar radijs mẽtis animi notam iactat de corpore, hæc vincent omnium ſuauitate expectationem ſi conſectentur.

VSVM QVADRARE.

Conuenire. Ci. Tibi quadrat idem. Viſum eſt mihi ad multa quadrare, ideſt, conuenire. quadrum enim quoquo modo iactum cadat, aptè cadit.

QVÆRERE.

Cupere. Virg. Ne quęre doceri.
Interrogare. Cicer. Quærere ex aliquo, & ab aliquo.
Punire. Sall. Quæritur in eos.
Adoptare. Vir. Externuſque in regnum quæritur hæres.
Operã dare. Ter. Nihil eſt tam difficile, quin quærendo inueſtigari non poſſit.
Indigere. Sall. pauca munimenta quętebat. Ouid. Quærit aquas in aquis. Adag.
Parare. Virg. Quęſitas ſanguine dotes Abnegat. Oui. Non minor eſt virtus, quam quærere parta tueri.
Indagare. Horat. quid ſit futurum cras fuge quærere.
Facere. Quærere nodum in ſcirpo: eſt in re facili difficultatem facere.

QVAM.

Quantum. Cic. Vide, quam mõroſi ſunt, qui amant.
Quanto magis. Cato quam plurimum braſſicam ederit tam citiſſimè ſanus fiet.
Valde cito quampumum. Cic. cura igitur vt quam primum venias.
Quanto citius ineptè, quam ocyſſimè purè dicitur.
Valde. Ter. Quam timeo quorſum euadas.
Quamdiu eſt, quod venit ineptè dicitur. Corrigitur quam diu uenit.
Elegantes comparationum ſequitur. Charior mihi es, quam quem offendam.
Non inordinatè ſæpe ſubauditur particula quam. Ter. Plus millies iam audiui.

QVI.

Quomodo. Horat. Qui fit Mœcenas &c. Qui uales? qui uocare.
Quare. Cicer. Qui etiam beatior Epicurus, quod in patria uiuebat, quam Metrodorus, quod Athenis.
Vtinam. Terent. Qui illum Dij omnes perdunt.
Vt. Ter. in Prologis ſcribundis operam abutitur, non qui argumentum narret.
Qui cum, ideſt, cum quo. Ter. Qui cum loquitur filius.

QVIESCERE.

Ceſſare à labore & ſtudio. Quieſce tua ſorte.
Abſtinere. Hor. Ludere qui neſcit campeſtribus abſtinet armis, Indoctuſque pilæ, diſcive trochive quieſcit.
Quieſcere per aliquem. Cic. Numquam per Marcũ Antonium quieui ſui, hoc eſt ſemper inquietum me reddidit.

QVIN.

Quod uelut. Ci. Numquam unum intermittit diem, quin ſemper ueniat.
Age. Ter. Quin dic quid eſt, hoc eſt age dic.
Imo. Ter. Quin nolo mentiare.
Quinimo. Ter. Quin tu animo bono es.
Cur non. Ter. Quid ſtas? quin capis.
Etiam, atque etiam. Quin. Cic. quoque idem teſtari uidetur.
Quod. Terent. Non dubium eſt, quin uxorem nolit filius.
Qui non. Nullus eſt, quin ſciat, hoc eſt, qui non ſciat.
Quo minus. Ter. Nullo modo introire poſſem quin uiderent me.
Profecto. Ter. Quin, certa res eſt.

QVIS.

Qualis. Ter. Quis uideor? hoc eſt, qualis.
Quare. Sall. Quod te oro, hoc eſt quare.
Dc. Ter. Quid illi faciam? ideſt, de illo. Cice. Quid Ioui facias? quid illi fiet ineptè, quod de illo.
Roget quis, peccat quis, ineptè, ſi aliquis rogaret.
Eſt quod: nihil eſt, quod, aut non eſt, quod, uel quid eſt, quod, ideſt, opus eſt vulgo: non opus eſt, non oportet, non expedit.
Quid faceret aliud. Ineptè quid poterat aliud facere.
Quod ſciam, quod pacerua fiat. Quod ſine mea ſeſtia tua fiat, quod ſine tuo incommodo fiat: flores ſunt dicendi lepidiſſimi.

QVO.

Quare. Terent. Forma bona memini uidere, quo æquior ſum Pamphilo.
Ad quid. Hor. Quo mihi fortuna ſi non conceditur uti.
Vt. Ter. Neque enim quo tibi moleſtus eſſẽ.
Vnde. Illuc quæſo redi, quo capiſti.
Quo locorum. Horat. Mitte ſectari roſa quo locorum nocetur.
Quo terrarum. Liu. Quo terrarum uelint trajiciant.

QVOAD.

Quamdiu. Cic. Quoad potuit reſtitit.
Donec, tamen ſubiunctiuo gaudet. Plancus, omnia integra ſeruem dabo operam, quoad exercitus huc mittatis.
Quoad eius una dictio, i. vſq; ad, uel in quantum. Cic. Elaborabo quoad eius facere poſſum, ut conſilia hoſtium intelligam.

QVOD.

Quia. Cic. Vtinam diem illum uideam, cum tibi agam gratias. quod me uiuere coegiſti.
Quod ſi, ideſt, ſed ſi. Ter. Quod ſi tibi res ſit cum lenone, qui cum nolit.
Niſi. Quod ni fuiſſem incertus, ideſt, niſi.
Cur. Cic. In uiam, quod te des hoc tempore nihil eſt.
Vt. Cic. Cur numquam tam frequens Senatus fuit, quod unus aliquis tuam ſententiam ſecutus ſit.
Quare. Vt, quod te oro.

QVONDAM.

Olim. Cic. Fuit illa quondã in hac rep. uirtus.
Futurum. Virgil. quondam tua dicere facta Tempus erit.
Præſens. Virg. Quondam etiam victis redit in præcordia virtus.
Semper. Virgil. Vt quondam in ſtipulis magnus ſine uiribus ignis.

QVORSVM.

Verſus quem locum. Ter. Ego neſcio hercle neque unde eam, neque quorſum eam.
Ad quam rem. Teren. Quam timeo quorſum euadas.
Quorſum iſtuc, ineptè. Ad quod propoſitum.

TABVLA XVI.

IN cura & procuratione orationis locupletandą, non minimũ uirium, multum etiam ſuauitatis habet Amplificatio rerum particularis. Qui enim acres ſunt, & acuti in conſilij capiẽdi deliberatione, ſuaſionis, & diſſuaſionis aculei, ij maximè in ea delitеſcũt, & mucrones accuſationis, atq; defenſionis, eius arte uelut cote quadam exacuuntur, creſcũtq; in ea laudationis inſignia, & uituperationis notæ ingraueſcunt cum dedecore & infamia. Quare in omni genere cauſſarum ita eſt neceſſaria, ut qui eã in eloquentię pelago teneat, clauum arripiat, & ad optatos exitus uideatur dicendo tenere. uerum, quoniam uerborum profpero a quo afflatu in cauſſarum procellas, atq; fluctibus ſecundus curſus tenetur orationis, uerba ſunt in primis ponderanda, ne fiat naufragium Amplificationis.

PONDERANDA.

Repetire caſus eſt, inuenire ſtudij, & ſolertię. Reliquere uoluntatis, deſerere neceſſitatis. Referre grãs, eſt par pari referre. agere uerbis. habere animo. Reliqui quaſi relicti, quos ex omnib. ſcimus, extent reſidui ſunt, quos neſcimus. Regius, puer, Regalis, qui regno eſt dignus, rex à quo regitur regnũ. Relegatus ad tempus profugus, qui ſponte relinquit patriã, exul, qui damnatus expellitur. Recipere ſit ex precibus, ſuſcipere ex voluntate remedium morbo futuro occurrit, medicamentum exiſtenti; illud datur ſanis: hoc nunquam niſi infirmis. Raptus ad perſonam, rapina ad rem, raptus ad ſtuprũ proprię pertinet. reſcimus celata, ſcimus delata, redituua, quæ poſt interitum redeunt, recidua, quæ ex ſuo caſu reſtituuntur. Ripa fluminis, Litus maris, ponderatu ſuo examinanda ſunt accerſenda.

ACCERSENTVR.

Quædam nomina à Cicerone feſtiuè, moroſè tamen, ut uox, aut ſonus, non accentus. par & æquale, non æquabilens candor, non albedo. Anfractus, nõ ambages: bilis, nõ bobedo. Anfractus, nõ ambages: bilis, nõ bobedo. Anfractus, nõ ambages: bilis, nõ bob

Mr. Hall, Dinner, Hot and Cold Luncheons, Tea, Coffee, Chocolate, Ices, Soups, Pastry, Wines, Liqueurs, Cigars, Tobacco, Pipes, Snuff, Matches, Newspapers, Periodicals, Stationery, Billiards, Pool, Pyramids, Bagatelle, Chess, Draughts, Backgammon, Dominoes, Cribbage, Whist, Ecarte, Piquet, Cassino, Loo, Vingt-et-un, Rouge et Noir, Roulette, Hazard, Faro, Baccarat, Trente et Quarante, Ecarte, Piquet, Cassino, Loo, Vingt-et-un, Rouge et Noir, Roulette, Hazard, Faro, Baccarat, Trente et Quarante.

Mr. Hall, Dinner, Hot and Cold Luncheons, Tea, Coffee, Chocolate, Ices, Soups, Pastry, Wines, Liqueurs, Cigars, Tobacco, Pipes, Snuff, Matches, Newspapers, Periodicals, Stationery, Billiards, Pool, Pyramids, Bagatelle, Chess, Draughts, Backgammon, Dominoes, Cribbage, Whist, Ecarte, Piquet, Cassino, Loo, Vingt-et-un, Rouge et Noir, Roulette, Hazard, Faro, Baccarat, Trente et Quarante, Ecarte, Piquet, Cassino, Loo, Vingt-et-un, Rouge et Noir, Roulette, Hazard, Faro, Baccarat, Trente et Quarante.

Relanguescere. Sall. Vbi hostes paululum pugnam remiserant, hoc est, vbi relanguescere pugnando ceperant,

REPAGVLA.

Claustra. Cice Non est humanitatis repagula perfringere æquitatis.

Impedimẽtũ. Cic. Perfringere repagula iuris, pudoris, officij, i. nullo iure, nullo pudore, nullo officio ad facinus aliquod impediri.

REPETERE.

Iterare. Cice. Quamobrem nisi molestum est repetere, quæ cæperas.

Castigare. Ci. Furiæ, quæ parẽtũ pœnas à consceleratis filius repetant. repetere pœnas ab aliquo, est debitũ supplicium de eo sumere.

Recordari. Cic. Repetere aliquid memoria.

Redire. Vir. Cum primum pasti repetent præsepia tauri.

Exordiri. Cic. Quod tibi ut planius exponam, altius paulo rationem meorum consiliorũ repetam necesse est, hoc est, ab initio meæ cogitationis.

Reuocare. Cice. Quæ hęc consuetudo longo intervallo repetita, atque relata, i. iterum in consuetudinem revocata.

Petere acriter. Cic. Repetenti negari non potuit, i. iterum & sæpius petenti.

REPRIMERE.

Cohibere, atque de ijs sæpius, quæ aliqua fiũt violentia, ut reprimere uiam.

Sistere, aut figere pedem. Reprimere gressum

Tacere subito. Reprimere uocem.

REPVDIARE.

Aspernari, & respuere. Est proprie matrimonium reijcere, & uxori nuncium remittere; dicitur tamen non inornatè repudiare, beneficium, gratiam, cõditionem, periculum, uoluntatem, uel auctoritatem alicuius.

RES.

Vita. Ter. Non capitis eius res agitur, sed pecuniæ, i. quæ ad eius uitam pertinet.

Imperium. Enn. Vnus homo nobis cunctãdo restituit rem.

Experientia. Teren. Res, ętas, vsus, semper aliquid apportat noui.

Hęreditas. Ter. At si talentum tem reliquisset.

Pecunia. Ter. Attentiores sumus ad rem omnes, quam sat est.

Occasio. Teren. E re nata melius fieri haud potuit, quam factum est.

Pugna, Pli. In Arabico sinu res gerente Cæsare, hoc est, pugnam ineunte.

Commodum. Ter. Facias, quod in rẽ sit tuam. Item ex re mea, tua, sua, nostra, vestra, ab re tua est, hoc est, contra tuam vtilitatem.

Opportunitas. Faciam vt res feret.

Veritas. Cic. Dicam, quod res est.

Negocium. Hor. Tua res agitur, paries cum proximus ardet. Res est in vado. i. negociũ est in tranquillo.

Diuitiæ. Hor. Si res sola potest facere, & seruare beatum.

Lucrum. Ter. Nunquã rem facies, nescis inescare homines, idest, nunquam lucrũ facies.

Propositum. Cic. Ad rem redire, hoc est, quod ineptè aiunt, ad propositum,

RESECARE.

Reuocare ad calculum. Cic. Omnia ad viuum resecare.

Tollere. Cic. Resecare libidinem, audaciam.

RESPIRARE.

Recreari. Cic. postea quam respirare ves à metu cædis, & emergere auctoritatem vestram à fluctibus video.

Conualescere. Ci. Si ciuitas respirauerit, & dignitate tua, tibi, & fortuna vti licebit.

Remittere. Cicer. Respirasset cupiditas, atque auaritia paululum, idest, aliquantulum de auaritia, & cupiditate tua remisisses,

RESONARE.

Respondere Cice. Gloria virtuti resonat tamquam imago.

Eoęre sonitum. Ci. Vbi vaiuetta resonat hu-ius infamia. Virg. Sole fulgente resonant arbusta cicadis.

RESTARE.

Distare Enn. Magnis regionibus restat.

Remanere. Ter. Hic nunc me credit aliquam sibi fallaciam portare, & ea me hic restitisse gratia.

Repugnare. Ter. In qua te nunc iam confidenter restas stulte?

Superesse. Vir. Hoc Latio restare canunt.

RESTINGVERE.

Tollere. Ci. Timeo ne cõditio infidiosa pacis libertatis recuperãdę studia restinguat. Idẽ Repressi impetum, ardorem restinxi.

Sedare. Restinguere sitim.

Interimi. Cice. Animos hominum morte non restingui.

RETRVSVM.

Cic. Nihil est tam retrusum natura, quod inuestigari non possit.

Simulachra Deorum iacent in tenebris ab isto retrusa, atque abdita.

RETVNDERE.

Infringere, & confutare. Ci. Retundere argumenta aduersariorum.

Reddere hebetem. Ci. Gladios in temp. districtos retundimus, mucrones eorum à iugulis vestris reiecimus.

Tollere. Cic. Malevolorum improbitatem retundere,

REVELLERE.

Sepelire. Cic. Honorificis verbis omnes iniurias reuellimus superiores.

Soluere. Cice. Qui ius ciuile contemnendum putat, is vincula reuellit vbertatis, vitæque communis.

REVIRESCERE.

Conualescere. Cice. Æquitas malorum calumnijs profligata vix potest bonorum auctoritate reuirescere.

Renasci. Cic. Reip. rationes, quæ malitia nocẽtium exaruerant virtute optimatum reuirescunt.

REVIVISCERE.

Cicer. Is vbi galli cantum audiuit animum suum reuixisse putat. idem, vt, facilius reuiuiscat Pompeianorum causa toties iugulata.

RIVVLVS.

Cic. Sed meos amicos, in quibus est studium, in Græciam mitto, idest, ad Græcos ire iubeo, vt ea à fontibus potius hauriant, quam riuulos consectentur.

RODERE.

Detrahere. Cic. More hominum inuident, in conuiuijs rodunt, in circulis vellicant.

ROGARE.

Scisciari. Cicer. Roga ipsum quemadmodum Arimini ipsum acceperim.

Statuere. Cic. Rogare legem.

Precari. Cice. Ego te planè rogo, atque ita, vt maiore studio, iustiore de causa, magis ex animo nihil rogare possem.

Astringere milites iureiurando. Liu. Rogare milites sacramento.

Roget quis, elegans loquendi formula, pro eo, quod minus ornatè dicitur, possem me aliquis interrogare.

RVDIMENTVM.

Principium & semen. Cic. Rudimenta, & incunabula virtutis.

RVERE.

Præcipitare. Vir. Nox ruit nos fiendo ducimus horas.

Crepare, & graui sonitu ruinam minari. Virg. Ruit arduus æther.

Impellere. Ter. Ceteros rucrem, agerem, tapetem, &c.

Ire festinanter. Vir. Quo moriture ruis.

Decipi, errare. Cic. Si hoc nõ est emptorẽ pati ruere, & in maximam fraudem incurrere.

RVMPERE.

Defatigare. Ter. Vt me deambulãdo cũperet.

Loqui. rumpere silentium, Ouid. Iuppiter hoc iterum sermone silentia rumpit.

Festinare. Vir. Eia age, rumpe moras.

Violare. Ci. Rumpere fidem. discruciari, rumpi inuidia, dolore.

TABVLA XVII.

IN campo dicendi, est Rhetorica propositio quasi quoddã vbertatis, & copiæ seminarij hæc sit cum vnius causæ summa præpositio, variis rationibus, & argumentis corroboratur: quod certè multũ roboris habet, & virium ad orationem longè latęq; dilatandã. Exemplum in hac formula amplificandæ orationis fuerit, si quis suadeat populo, Gothardũ Reynam necessario in senatorium ordinem summa otium conspiratione, ac totius facti Concilij consensu esse ascũ, ex hominis circũstantijs longè fusius id emanabit, si non potest virtus à Senatu eulari, Gothardo Reynę nihil fuit decentius, in cuius tutela virtus semper fuit posita: quiq; & religionem pietate, & pietatem auxit testimonio vitę, quam in animo affici, vt (cũ iuris & iustitię præsidia in reip. gubernaculis semper habuerit, quam salutis, & vitæ suę chariora) non pateretur grauissimũ sanctissimumque Senatũ, desiderio tantę virtutis, cuius est magister, & architectus relãguescere. Nihil Senatui fuit honestius, qui princeps est, & dominus rectus publicę, quam eum suspicere, qui continenter reip. vixerit, qui solus non pauciora efficia, quam aut omnes sui ordinis his temporibus, aut vn⁹ omnium ante tempore administrauit. nihil necessarium, magis, quam rem, cuius domus tamquam publicũ oraculum semper patuit vniuersæ ciuitati, propalam te haberi ciuitatis, quam denique eum, qui summa sapientia, atque immortalibus meritis in omnium animis, patet erat conscriptus, in ipsa senatoria virtute seruatis nomen ac dignitatem accepisse. Huius exempli testimonio non est eorum, quæ sunt in amplificatione, coniectura difficilis. Nam præcepta, cum sint in nitore verborum posita, tunt ante verba ineunda, quę.

ÆSTIMANTVR.

Seruitus, necessitas seruiendi, seruiũ multitudo seruorum; sanguis in corpore, cruor effusus: scelus semper turpe, factinus aliqñ honestum: seguis quasi sine igne, piger quasi pedum æger. illud igitur est animi, hoc corporis. saturitas corporis, satietas animi. fortuna natura, sordidatum ex causa. fors, casus, fortuna, poeticè Dea: species in mẽbris, decor in habitu: stilla cadit, gutta fluit: senes sunt ætate, veteres aliena, antiqui vtique dicũt. sepulchrum, vbi corpora sepeliuntur, aquilus, qui cineres tegit, bustum in quo sunt ossa, quasi bene vstum: simulare est fingere, insimulare falso, accusare: seruare est custodire, obseruare reuereri: sollicitare ad agendum commouere, curare diligenter agere, sequi corporis, assequi animi. fatuus ventris: fatuatus animi. Sartrix, quæ farcit: sarcinatrix, quæ sarcinas seruat. Sermo otium gentium est, loquela cuiusque gentis dialectus propria, simul locum demonstrat, vna congregationẽ, scies & scitis: scimus qui scitur. sumimus, quæ posita sunt, accipimus, quæ porrigentur. Salubre ad locũ, cibũq; refertur: salutare ad consilium. Serum ad negocium pertinet, sero ad tempus. Specula speculandi locus: speculũ quo imago redditur, despondet adolescentulis pueliæ pater, despondet adolescentis. Scimus quod certum est, Noscimus quæ adhuc incerta sunt. sollicitudo est propria, solicitatio aliorum, sobrini ex duabus sororibus nati, consobrini ex fratre & sorore, segregari quis à meretrice, seiungi ab vxore dicitur. Spinus arbor, spinæ sentes dicũtur. Sall. condimẽtum. Soles locum significant.

Æstimata verba ex differentijs ornata.

HAY-

Mr. Lloyd George's Speech.

Mr. Lloyd George's speech at the Queen's Hall on Saturday afternoon is published in full in a pamphlet which can be obtained at the Liberal Publication Department, 4, Millbank, S.W., price 1d.

Parliament.

HOUSE OF LORDS.

Sitting of Friday, June 12.

The Lord Chancellor took the chair at 10.30 A.M.

HOUSE OF COMMONS.

Sitting of Friday, June 12.

The Speaker took the chair at 10.30 A.M.

Public Bills.

Stages.

The Irish Land Law (Ireland) Bill was read a second time.

The Irish Land Law (Ireland) Bill was read a second time.

The Irish Land Law (Ireland) Bill was read a second time

Diuinare.ſeruare de cælo. Cic. Negant fas eſſe agi cum populo, cum de cælo ſeruiatum ſit. hoc eſt cum diuinarum ſit, quid cœlum portendat.

SERVIRE.

Habere tõnem. Ci. Optimus quiſq. poſteritati ſeruitur, idem ſeruire honori, dignitati.
Accommodare. Cic. ad agã moderate, & huic tempori ſeruiam potius, quam dolori meo.
Incumbere. Cic. Rei familiari maximè ſeruire eſt acriter res augendæ incumbere.

SIC.

Similitudo. Cice. Apud eum ſic fui, tanquam domi meæ.
Ita. Cice. Vis ne igitur te inſpiciamus a puero ſic opinor.
Optandi particula. Vir. ſic pater ille Deum faciat, ſic magnus Apollo.
Valde. Apuleius. Nec ego rebar ſic multorum id opus dierum eſſe.

SIGNVM.

Dirum ſignum militib. eſt pugnam ineundã ſignificare. Liu. ſenſere Vigiles exercitus ſigno dato concurſum eſt ad arma.
Notæ, quæ pecudib. inuruntur, ſigna dicunt.
Sidera duodecim, quæ in Zodiaco animaliũ figuris imaginamur, ſigna dicuntur.
Vexillũ. Cæſ. ſigno ſublato fugatur exercitus ſignum pro ſigillo, quo ſignantur tabulæ.
Argumenta. Ci. ſignis omni luce clariorib. ad ueſtorum opiniones refellere.

SIMVL.

Deinde. Cic. Vatinius ciues Romanos occidit abruptit, regiones vaſtauit, ſimul vero ſemiſſis homo, contra me arma tulit.
Eadem opera Pla. Duas res ſimul nunc agere decretum eſt mihi.
Poſtquam. Ci. Vt ſimul inflauit tibicem petito carmen agnoſcitur.

SILERE.

Tacere, præſertim, cum aliquis loqui cœperit, nam tacere eſt non cœpiſſe loqui.
Abſtinere. Ci. ſilent leges inter arma, id eſt, ab ijs abſtinetur.

SIMVLACHRVM.

Signum, & nota, vt ſimulachrum ciuitatum.
Veſtigium. ſimulachrum ciuitatis.
Facies. Ci. Effigies ſimulachrũq. Mithridatis.

SINVS.

Cice In gremio, & ſinu peſtem alere.

SITIRE.

Appetere vehementer. Ci. Sanguinem noſtrũ ſitiebat, ſuum in illa gladiatoria pugna multum profuderat.
Ipſi fontes iam ſitiunt. Vbi in pleniorib. etiã aliquid deſideratur. Aures ſitientes explere.

SOBOLES.

Cic. Hæc propagatio, & ſoboles origo eſt reip. eo eſt aũt dicta, quod oleſcere, ꝓprie dicat creſcere. Robur, & ſoboles militũ interit.

SOL.

Solem è mundo tollere videntur, qui amicitiam e vita tollunt. Cic. a primo ſole, i. ſtatim poſt ortum ſolis.

SOLVERE.

Viciſci. Salluſt. Eſt ne viris reliqui aliud, quã ſoluere iniuriam, aut mori per virtutem? hoc eſt viciſci.
Liberare. Cice. Nam cum ſoluta nobis eſt eligẽdi optio, nec eſt libera, ſoluere fidem, eſt promiſſis ſe liberare. Vir. Solute corde metum Teucri.
Libenter, vt aiunt, Arbitrũ, ſoluta voluntas.
Diſpenſare, vt vulgo dĩ. Cic. Soluere legibus.
Facere exequias. Soluere iuſta funeri.
Molleſcere. Soluitur cera igne. Aperire, ſoluere venam.
Rumpere. Soluere fidem.

SONARE.

Significare. Ci. Nõ intelligunt interdum quid ſonet hæc vox voluptatis.
Repræſentare. Vir. Nec vox hominem ſonat.
Cic. Ea eſt dicendi facultas in qua nihil ſonare, aut olere peregrinum poſſit.

SORBERE.

Deglutire. Maximè rerum mollium ſorbere.
Perferre. Ci. Vt eius iſta odia non ſorbeam ſolum, ſed etiam concoquam.
Concipere. Sorbere animo. Cic. Quem gurgitem, quam voraginem, quid eum non ſorbere animo, quid non haurire cogitatione, cuius ſanguinem non bibere cenſetis?

SORDES.

Squallere. Iacere in ſordibus. Cicero. Te nunc mea Terentia ſic vexari & iacere in lachrimis, & ſordibus.
Fex plebis. Cicero. Apud bonos ijdem ſumus, quos reliquiſti, apud ſordes vrbis, & fecem multo minus nunc, quam reliquiſti.
Tenacitas, & anarritia. Cice. hominis impuriſſimi ſordes.

SORTIRE.

Conſtituere aliquid per ſortẽ. Liu. Sortiti ſũt milites, qui primum cornu infringerent.
Diuidere laboris officium inter plures. ſortiri laborem.
Eligere per ſortem iudices.
Sortiri iudices.
Committere ſorti, cuius prouincia ſit futura, ſortiri prouinciam.

SPARGERE.

Epiſtolæ ſuauitatis ſale ſparſæ, & inſignes amoris notis.

SPECIMEN.

Experimentum. In multis ſtultitiæ ſpecimen eluceſcit. Dare ſpecimen ſui, eſt re aliqua in ſigni declarare quid de ſe ſit ſperandum.
Fraus nõ virtute, ſed ſpecimen imitat virtutis
Propriè ſpecimen in quauis merce dĩ exiguum, quiddã, quod a venditore ſpectandũ proferẽ, vt ex eo emptor rem totã æſtimet.

SPATIVM.

Interuallum & tẽpori & loci. Cic. Deflexit de ſpatio curriculoq. conſuetudo amicorum.
Dilatatio. Liu. Orabant, vt rem in poſterum diem differret, vt iræ ſuæ ſpatium, & conſilio tempus daretur.

SPINOSVM.

Aſperum, & difficile, Cic. Subtile ac ſpinoſum diſputandi genus. ſed hæc erat ſpinoſa quædam & exilis oratio, longeque a noſtris ſenſibus abhorrens.

SPIRARE.

Flare leuiter. Virg. Nec Zephyros audis ſpirare ſecundos. Hinc ſpiritus pro vento.
Amare vehementer. ſpirare amorem.
Viuere. Ægrotus dum ſpirat, ſperat, hoc eſt, dum viuit.
Spirare olerum, lucernam, aut lucubrationes, de ijs rebus eleganter dicitur, quæ arte, & apparatu nimio ſunt ſcriptę.

SPLENDESCERE.

Ci. Nihil tam horridum, tam inculcum, quod non ſplendeſcat oratione.

STARE.

Præſtare. Vir. ſtare conuentis, promiſſis.
Perſoluere. Liu. ſtare notis, eſt perſoluere, qd vouerãs.
Conſiſtere. Vir. ſtare loco neſcit fortuna.
Permanere. Virg. Et bene apud memores veteris ſtat gratia facti.
Quieſcere. Plau. ſtabat in portu nauis.
Redundere. Vir. iam puluere cœlũ ſtare vidit.
Promittere. Luc. Hic corpus ſolidum inueniet hic ſtare papillas pectore marmoreo.
Auxiliari, ſtare a partibus.
Sentire, ſtare noſtro iudicio dicuntur, qui nobiſcum ſentiunt. Cicero Tuo potius, quam meo ſtabo iudicio.
Decernere. Vir. ſtat ſua cuique dies, breue, & irreparabile tempus, hoc eſt, decreta eſt.
Fieri. Ter. Ne pater per me ſtetiſſe credat, quo minus hæ fierent Nuptiæ.
Emi. Liu. Multo ſanguine ac vulneribus. Pœnis hęc victoria ſtetit, hoc eſt empta fuit.
Perſiſtere in vigore. Vir. Troiaq. nunc ſtares.
Fauere. Ci. ſed Milo pro melioribus ſtabat hoc eſt fauebat, cum his præpoſitionibus a & cum, ut ſtare a mendacio. Terent. cum illo haud ſtares Phædria.

STELLAE.

Cic. Fronte atque oculis, quaſi ſtellis illuminatur oratio.

STILLARE.

Cic ſtillantem præſe pugionem tulit, hoc eſt guttis ſanguinis fluentem.

SVB.

Prope. Vir. Quod deinde ſub ipſo ecce volat.
Circa. Liu. Vtrinque legati fere ſub idem tempus ad res repetendas miſſi.
Statim poſt. Cice. ſub eas autem redditę ſunt tuę litterę.
Ante. Vir. poſteſq. ſub ipſos Nituntur gradib.
Appoſitè, explicitè. Cice. Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium, hoc eſt. bene & adoptatum contingit.
Inter cęnandum. ſub cena, ſub cenam, hoc eſt ante cenam Hor. ſub Galli cantum, ſub lucem, ſub veſperum.
Vbiuis terrarum, aut in vniuerſo orbe, ſub ſole. Cice. Nemo hoc homine ſub ſole eſt doctior.
Sub Dio, hoc eſt ſub cœlo, rui, in agro.

SVCCEDERE.

Intrare. Virg. Noſtris ſuccedite tectis, hoc eſt intrate.
Subire. Ci. in alterius locum, ſuccedere, vel alterius oneri ſuccedere, labori, negotio, eſt in alterius locum venire.
Venire commodè. Ci. Res ſucceſſit opinione melius.
Reſpondere, Ci. Res ſucceſſit ex ſententia, noſtræ voluntati reſpondit.

SVFFOCARE.

Obſcurare. Ci. Horridũ & incultum orationis genui ꝓclariſſima doctrinæ monimenta ſæpe ſuffocat. Enocare vrbẽ, ſuffocare famã.

SVMERE.

Punire. Cic. ſumere ſupplicium de aliquo.
Arrogare. Cice. ſi qui ſibi alia ſumunt non repugno.
Eligere. Plau. ſumat aliquem ex populo monitorem ſui officij.
Impendere. Plau. In mala vxore ſi quid ſumitur ſumptus.
Concedere. Cic. Quæ ſumptus nam eſt?
Fruſtra laborare. Sumere operam,

SVM, ES, EST.

Placere. Hæc mihi res eſt cordi, vel, eſt mihi in animo virtutem ſequi.
Poſſe. Sall. Victoria nobis in manu eſt, i. victoriam poſſumus conſequi.
Diligi. Cic. Publicanis in oculis ſumus.
Conducere. Ter. Ea ſunt ad virtutem omnia, item in re mea eſt, ſua, &c.
Sperare bene. Cic. Ego ſum ſpe bona.
Dici. Ci. Res eſt in ſermone, hoc eſt, de ea dĩ.
Dare operam alicui rei. Ter. Animus eſt in pectinis, in litteris, &c.
Debere. Eſſe in ære alieno.
Reputari. Cic. Eſſe in bonis.
Statuere. Ci. Eſt animus legẽdi, ſtamo legere.
Contemni, in nullo eſſe numero, aut nullius numeri.
Iuuare. Cic. Præſto eſſe alicui.
Scire. Ter. Nihilne in mente eſt?
Intendere alicui rei. Hor. Omnis hoc ſum.
Sufficere ad ſoluendum. Eſſe ſoluendo.
Superesſe. Cic. Eſt reliquum.
Opus eſſe. Plau. Eſt quod viſam domum.
Non expedire. Nõ eſt, quod cum ratione fiat.
Facere, quod inepte dicatur conſcientiam Ci. Religio eſt mihi.
Non mutare conſilium. Ci. Tu fac apud te ſis.
Licere. Hor. Eſt quoddam prodire tenus, ſi nõ datur vltra.
Perire. Ter. Nullus ſum.
Non dejicere animum. Cic. Eſſe animo bono.

Offerre. Vir. Parmumq. pater tendebat Iulum.
Iaculari. Pli. Tendere ad scopum, est dirigere telum ad signum propositum.

TENEBRÆ.

Cic. Ignorantiæ tenebris obcecata ratio. Res nullis tenebris offusa nullum doctrinæ lumen desiderat.
Quis in illis Reip. tenebris cæcisq. nubib. & procellis nusquam offendet. Idem. Iacerent in tenebris omnia nisi litterarum lux accederet.

TENERE.

Possidere & inhabitare. Cæsar tenet Græciã, & Germaniam.
Tegere. Virg. Obducto latè tenet omnia lino.
Facere. Pla. Præcipe ut teneat consilia nostra.
Scire, & intelligere. Ius tenere.
Habere. Ci. Vt quiq. ętate antecellit, ita sentẽtiæ principatum tenet.
Probari. Liu. tenuit sententia altera, hoc est recepta, & probata fuit.
Recordari. Cic. Tenere memoria.
Moderari. Sal. Medium tenere. Sperare. Plau. Spem teneo, salutem amisi.
Defendere. Vir. Capitoliaq. alta tenebat.
Probare. Sueto. Accusatori, qui caussam non tenet, pœna exilium est.
Perficere. Tenere cursum.
Comprehendere. Vir. Iam iamq. manu tenet.
Persistere. Cic. Res statum suum tenet.
Cohibere. Cic. Tenere risum, lachrimas.
Capere. vt. Virg. Tenere iussa loca.
Animaduertere cum silentio. Vir. Intentique ora tenebant.
Tenere lupum auribus, est ambiguo tenere periculo.
Delectari. Ou. Dulci animos nouitate tenebo.
Cohibere iram, Hor. Manum stomachumq. tenebo.
Desiderare. Ci. Tenet me patriæ desiderium.

TENTARE.

Perquirere. Liu. Tentare vadum.
Nocere, & inficere. Virg. Non insueta grauis tentabunt pabula fętas.
Affici. Cic. Scripseras ■ quodam valetudinis genere tentari, hoc est, affici.
Conari Ou. Si queat in viuum tentat reuocare colorem.
Exquirere. Vir. Italiam petere & terras tentare repostas.
Experiri, Sal. Statuit eum obiectare periculis, & eo modo fortunam tentare.
Accusare. Pli. Domus autem illa, quæ tentata scelere isto nefario dicitur, hoc est, quę accusata fuit tanto scelere.

TERERE.

Extenuare. Sallu. Hannibal Italiæ opus maximè attriuerat.
Tundere. Pli. Terere piper.
Agere. Terere iter. Vir. Augustum formica tenuis iter.
Consumere. Liu. Ocium conuiuijs comessationibusque inter se terebat.

TERGIVERSARE.

Fallere, & quasi tergum vertere, dicta mutare, malitia aduersarium illudere.
Contendere fugiendo. Cic. Quid tergiuersamur Epicure, hoc est, quid fugiẽdo contẽdimus. Fugere ineptè. Hunc ęstuantem, & tergiuersantẽ iudicio, ille persequitur, hoc est, fugientem iudicium.

TERMINARE.

Absoluere. Cic. Sed vt sententiam aliquando terminemus, i. absoluamus. Idem. Iustitia terminare debet omnem quæstionem.
Finire. Cic. Sed vt vnde orta in eodem terminetur oratio mea, id est, finiatur. Idem. An censes me tantos labores susceperum fuisse, si ijsdem finibus gloriam meam, quibus vitam essem terminaturus.

TERMINVS.

Angulus. Cice. Non ex strictis Grammaticorum terminis, sed ex Rhetorum spatijs actis, & intenta est oratio.
Circumstantiæ. Cice. Augetur de quæstione, quibus terminis septa teneatur.
Finis. Cic. Omnium ætatum certus est terminus, senectutis autem nullus.
Propriè dicitur limes a terendo, qui qm̃ agrũ terminat, & diuidit, sumatur ꝓ quouis fine.

TESTIFICARI.

Testificari, & testari hoc inter se differunt, qđ hoc sit alium adducere in testimonium, vt Deum testari: Illud autem testimonium dicere, atque fidem suis verbis facere. Cicero Testificor me recusantem hoc fecisse.

TESTIMONIVM.

Testium depositio, & latiùs id omne quod facit fidem. Cic. Testimoniorum duo sunt genera, diuinum, & humanum.
Elogiũ, quo sñiam nostrã declaramus, ut iudicij testimonium, amori, beneuolentię, &c.

TEXERE.

Texere, & ordiri, a tela sũpta sunt verba, hoc ad principiũ rei, illud ad onus trãsferimus. Cic. Sanè opus texebatur luculenter. Idem epistolas vero quotidianis verbis texere solemus. i. cõponere, & scribere. ab eo quod summũ est ordior, hoc est, principiũ capio.

TINGERE.

Imbuere leuiter. Cic. Sit enim tinctus litteris, propriè est leuiter inficere.

TITILLARE.

Delectare. Cicer. Si ea sola voluptas esset, quæ quasi titillaret sensus, vt ita dicam. Itẽ, Nisi sensus, quasi titillarentur voluptate, est titillare propriè leui attractione alarum mollium partium risum mouere.

TITVBARE.

Dubitare. Ter. Verum illa ne quid titubet.
Loqui pugnantia. Ci. Lingua, & mente titubare, certissimum est inconstantię signum.
Abnuere. Ci. Quotumque in parte titubatum est, modo non etiam erratum, réclamant.
Propriè titubare est pedibus non valentibus insistere, quales sunt ebrij.

TOLERARE.

Pati difficulter, & ferendo vincere. Sallust. ad hoc sæpè fortunæ violẽtiam toleraut, hoc est, ferendo superauit.
Ferre. Sallus. Vos Quirites in Imperio nati, æquo animo seruitutem tolerabitis?
Sustentare. Cæ. Frugibus amissis, domi nihil erat quo vitã toleraret, hoc est, sustentaret.
Durare, & superesse. Cæ. Libẽter etiam ex perfugis cognoscebant equos eorum tolerare posse: reliqua vero iumenta interijsse. hoc est, adhuc durare, & superesse.
Alere. Cæ. Erat summa inopia, adeo vt folijs, ex arboribus strictis, & teneris arborum radicibus contusis equos alerent, & cogerentur his rationibus equitatum tolerare.
Viuere. Liu. Tolerare vitam.

TOLLERE.

Eleuare. Plaut. Tolle caput.
Erigere. Vlpianus. Ius vicino non esse, altius ædes tollere.
Progredi. Plaut. Is est, adibo contra, & tollam gradum.
Auferre. Liu. Quæ non posuisti, ne tollas.
Differre. Pla. Oẽs tollo ex hoc die in aliũ diẽ.
Inferre. Virg. Tollentemque minas, & sibila colla tumentem.
Necare. Sustulit hic matrẽ, sustulit ille patrẽ.
Gignere. Terent. Sustulit filium ex vxore.
Capere. Plin. Tolle quod tuum est.
Gestire gaudio. Cice. Sustulimus manus, & ego, & Balbus.
Occidere. Cicer. Tollere aliquem è medio.
Educare. Teren. Nam quicquid peperisset decreuerunt tollere.
Laudare. Virg. Daphnemq. tuum tollemus ad Astra. Cic. Aliquẽ in cœlum laudib. tollere.
Exuere. Cicer. Tollere hominem ex homine, est humanitatem exuere.
Superbire. Ouid. Nunc tolle animos, & fortia facta recense.
Percipere. Plin. Tollere fruges.
Vociferari. Virg. Clamorem immẽsum tollit.
Tacere. Tollere dictum. Horat. Hoc dictum tolle memor.

TORQVERE.

Progredi. Virgil. Tantum effatus, & in verbo vestigia torsit.
Abducere. Horat. Torquet ab obscœnis iam nunc sermonibus aures.
Reflectere. Sal. Torquere ora, vultus, oculos.
Rapere. Vir. Tartareus Phlegeton. torquensque sonantia saxa.
Iaculari. Virgil. Tela torsit in hostem.
Affici. Torqueri ira. Horat. Arcanum, neque tu scrutaberis vilius vnquam Commissumque teges, & vino tortus, & ira.
Rotare. Vir. Ad illum ter fluctus ibidem, Torquet agens circum.
Gubernare. Vir. Cœlum, & terras, qui numine torquet.
Sustinere. Virgil. Vbi maximus Atlas Axem humero torquet.
Excruciare. Plin. Ne torseris illum.
Trahere. Vir. Tortens torquet ingentia saxa.

TRACTARE.

Exagitare. Liu. Hac arte tractabat uirum, hoc est, exagitabat.
Agere. Cice. Equidem, & Platonem existimo si genus id forense dicendi tractare voluisset grauissimè, & copiosissimè potuisse dicere, id est, de eo agere. Idem, tanquam mihi videor tractasse caussam difficiliorem.
Exercere. Terent. In medio omnibus palmam esse positam, qui artem tractant musicam, id est, exercent.
Recitare. Ci. Tracta edictum: hoc est diligenter recita.
Versari. Cic. Hoc forense concertatorii iudiciale genus non tractatur, id est, in hoc non est versatus.
Accipere. Cice. maiores nostri sæpè mercatoribus iniurioſiùs tractatis bella gesserunt, i. accepti.
Gerere. Ci. Deinde ita me in rep. tractabo. Idẽ quo in munere ita se tractauit, vt accepisse ab eo beneficium videretur, non dedisse.

TRADERE.

Studere. Liu. Tradere se studijs. Otiari. Tradere se otio.
Committere negotium alicui. Tradere alicui prouinciam.
Iuuare per vicem. Tradere mutuas operas. terent. Cum ille abest, hic præsto est, tradam mutuas operas.
Dare. Cę. Pecuniam ex publico tradunt.
Languescere. Cic. Languori se tradere.
Scribere. Cic. Tradere memoriæ scriptis.

TRADVCERE.

Persuadere. Ci. Traxit me ad suam sententiã.
Transferre. Ci. Abducere animos a contraria defensione, & ad nostram conor traducere & transferre.
Peragere. Cic. Adolescentium traductam, eleganter, hoc est, peractam.
Transigere. Cic. Qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus.
Conuertere. Ci. Tum omnem orationem traxi, hoc est, conuerti.

TRAHERE.

Ducimus volentem. Trahimus nolentem, inquit Donatus.
Oriri. Ci. Trahere originem.
Prouocare. Plin. Trahere aliquem in facinus, est prouocare vt male agat.
Accusare. Ci. Trahere aliquem in ius, in iudicium, in calumniam.
Viuere. Cic. Trahere vitam.
Suspirare. Vi. trahere suspiria ab imo pectore.
Prolongare. Sall. Bellum trahi non potest.
Morari. Cic. Trahere vitam.

TRAIICERE.

Transportare. Cæsar traiecit exercitum mare, hoc est, trans mare.

Transire,

Mr. Hall's Antibilious Pills.
Mr. Hall's Antibilious Pills.
Mr. Hall's Antibilious Pills.

Fortuna. Cicer. Quid si etiam Cæsarem, cuius nunc venti valde sunt secundi, reddo meliorem? id est, cuius secunda est fortuna.
Procella & turbo in rep. Ci. Alios ego vidi vẽtos, alias prospexi animo procellas.

VENIA.

Remissio culpæ. Ter. Venia sit dicto.
Indulgentia. Cicer. Date nobis hanc veniam, vt quæ sentitis de omni genere dicendi subtiliter, prosequamini, & hoc est concedite.
Abs te hoc bona venia expeto: melius, q̃ bona licentia.

VESTIBVLVM.

Cic. Ars oratoria vestibula scientarum cognitionumque omniũ habet aperta, aditusque illustres. Idem; vt in ędibus vestibula, sic Grãmatica i scientijs primos habet aditus.

VESTIGIVM.

Signum. Cic. In re tenui sępè impressa summi ingenij cernuntur vestigia.
Diligẽtia. Liu. Ofibus vestigijs indagare aliq̃d.
Repentinum. Liu. Occumbere in vestigio, est statim interfici ibi, vbi pedem posueris.

VEXILLVM.

Cicer. Est libidinis flagitium, vexillum malorum omnium.

VIA.

Emendare se. Redire in viam. Cic. quod si est erratum spe falsa, atque fallacia, redeamus in viam. Optimus est portus pœnitenti mutatio consilij.
Actus eundi. Cicer. Cum de uia languerem, & mihimet displicerem.
Ratio, forma, modus, institutum. Ci. Pecuniæ uias omnes norunt.
Aditus, Cic. Apertæ viam. Tota via errare, nõ habere viã ad rẽ aliq̃: elegãs dicẽdi modus.

VIATICVM.

Cice. Optimũ est ad honores proficiscenti doctrinæ viaticũ. Propriè viaticũ cibus est pecuniave, quã iter facientes secũ ferunt. Ci. potest ne quicquam esse absurdius quam quo minus viæ restat, eo plus viatici quærere.

VIDERE.

Prouidere. Te. Rectè nisi vidissem, & senis esse vltus iracundiam.
Dormire. Cice. Fuit ei mirifica vigilantia, qui suo toto Consulatu somnum non vidit.
Placere. Cic. Tu si videbitur illa vtere, id est, si placebit.
Curæ esse. Ter. Ego illud videro, hoc est, istud mihi curæ erit.
Sperare. Ci. si spem videro, rem tentabo.
Intelligere. Tere. Hic video me esse inuisum omnibus.
Arbitrari. Plin. Mihi videor satis de ea re dixisse.
Videre aliquẽ postremũ. Ter. Si id facis hodie postremũ me uides, elegans dicẽdi modus.

VILLICVS.

Magistratum quasi reipub. Villicum rationẽ reddere oportet singulorum. Villicus propriè est præfectus villæ, cui tota rei rusticæ cura a domino committitur.

VIGERE.

Florere. Cic. Quem in Academia maximè uigere audio, id est, plurimum valere.
Meminisse. Cicer. Illa est uita tua Cæsar, quæ vigebat memoria seculorum omnium, hoc est, cuius meminerint omnia secula.
Valere. Ci. vt eorũ in bellis, & ciuilibus officijs vigeat industria, est vigere, quasi vigorem agere.

VIGILARE.

Vigilare, est excubare propriè.
Incumbere, & omni cura attendere. Ci. Quare mi Rufe vigila primum, ut mihi succedatur.

VINCERE.

Superare. Ci. Cõsolationẽ omnẽ vincit dolor. Idẽ Si quid ignorabo de eo admonitus omniũ studia vincã. Horatius Riparius humanitatis magnitudine nomẽ vincit hominis.

VINCVLVM.

Argumentum. Cic. Nullum est certis fiadendi vinculum, quam consensus, & societas virtutum. Idem. Multis rationum vinculis constricta teneri debet capitis defensio.
Suasio. Eo malitię processit, vt nullis rationũ vinculis, nullis frænis consilij arceri potsit.
Opportunitas. Cice. Vincula reuellit vtilitatis communis.
Carcer. Cicer. in vinculis teneri: conijcere aliquem in vincula.

VIOLARE.

Diminuere. Cic. Violare beneuolentiæ ius.
Lædere. Cic. cum diuinum numen scelere violatum placare precibus cogerentur. Idem si nullius aures voluptatemque violauit.

VISCERA.

Ci. In viscera Reip. Scelerũ ficã torque re. Visceraterrę.

VIPERA.

Ci. Viperã venenatã, ac pestiferã in sinu habere.

VIVERE.

Cic. Non solum de die, sed etiam in diem viuere. Nihil est de futuro pensi habere. Si non spiritu, at virtutis laude viuemus. vltra pensum viuere, est fatalem diem excedere.
Suo viuere. Melius, quam suis impensis.
Viuere suo labore. Hoc est, manuum mercede. Plau. Agri reliquit ei non multum, quo cum labore magno, & miserè viuere.

VITA.

Alimentum, seu victus. Teren. eadem quippe homo iam grandior, cui opera uita erat.
Institutum, & ratio viuendi. Cicer. Serpit per omnium vitam amicitia.
Vox blandientis, Cicer. Obsecro re mea uita, quod ad summum attinet, sine alios, qui post sunt, si modo volunt sustinere.

VOCARE.

Abducere. Cic. Quod me a mœstitia vocas: id est abducis.
Inuitare. Cicer. Hunc ego patris caussa vocaui ad cœnam.
Excitare. Cice. Quatum rerum spe ad laudem me vocasti, harum fructum in reliquum facias alacriorem.
Prouocare. Cic. Clodium ad iudicium bis, ad vim nunquam vocauit.
Accusare. Cic. vocare in iudicium, in crimen.
Contendere, vocare in contentionem, & controuersiam.
Negare, Cic. Nemo vocauit in dubium. Hoc est, negauit.
Orare. Vir. Auxilioque vocate Deos, & tendere palmas.
Calumniari. Cic. Nec vero criminibus falsis, in odium, aut inuidiam quemque vocabit.

VOLITARE.

Vagari. Cic. cum tu florens ac potens per medium forum volitares.
Efferri. Cic. volitare cupiditate gloriæ.
Ostentare sese. Cice. Nunc vero non insulabo vehementius, nec volitabo insolentius.

VORAGO.

Vorago bonorum, Infringuntur veritatis voragines, & scopuli, id est, impedimenta.
Hic tanquam in vnam voraginem, & cæcum omnium vitiorum excesserat.
Immensa vorago, & gurges vitiorum omniũ pro homine nefario & sceleratо.

VORARE.

Est uorare; cibum minimè confectum deglutire. Translatè amidè sumere. Cice. Nos hx uoramus litteras cum homine minico, vt me hercule sentio, Dionysio.

VOX.

Patrocinium. Cic. vocem in quæstũ conferre.
Verbũ. Ci. Vocũ vim, & proprietatem tenere.
Oratio. Cic. Vocẽ habere, & linguam venalẽ.

VRGERI.

Impellere, adigere, premere, instare, Cic. Vrget necessitas.
Stimulare. Virg. Vrget præsentia Turni.
Cruciari. Ci. Nihil mali fingi potest, quo non vrgeatur.
Insequi. Ouid. Solet accipiter trepidas vrgere columbas.

VSVRA.

Occidere. Cic. Lucis usuram alicui eripere.
Punire capitis supplicio. Et iudex unius horæ vsuram non dedisset ad viuendum.
Officium. Cicer. perficiam profecto vt longi temporis vsuram, qua catenus intermissa nostra consuetudine, gratia, & crebritate meorum officiorum farciam.

VVLNVS.

Plaga est propriè hians, & patens ictu aliquo inflicta.
Angor animi. Ci. contumeliarum vulnera difficiliùs sunt, quàm corporis curanda.
Offensio Cic, Audite, quæ sunt reip. vulnera, & iniustitiæ.
Odium. Vir. Tum Iuno æternum seruans sub pectore vulnus.
Amor. Virg. At Regina graui iamdudum saucia cura, Vulnus alit venis.

VVLTVR.

Illum vulturem ac uoraginem criminum omnium non potest legum metus, quas semper contempsit, arcere.

VVLTVS.

Cic. Vultus mentis est oratio. Ad alterius nutum uoluntatemque, & vultum orationem accommodare.

LAVS DEO.

Finis Appendiculæ Primæ.

IN APPENDICVLAS D. HENRICI FARNESII EPIGRAMMA

Ioannis Suenzij V. I. Candidati.

Aurea, Farnesi, sunt hæc tua scripta legenti,
Nam quia verborum lumina clara doces.
Splendidus vsque liber, spendet floreq; per orbem,
Gloria magna soli, gloria magna poli.
Extitit ante ipsum nullus, nec post erit ausus,
Dicere naturam nominum, & vnde fluant,
Reddere enim rebus voces, ac Græca Latinis,
Arduus hic labor est, munera magna petens.
Obstupuique legens, gelidus me incesserat horror,
Tale hoc ingenio cum fluat artis opus.
Gramina quot tellus, quot clarus sidera Olympus,
Quot mare pisces, tot præmia laudis habes.
Nec tibi par vsquam, minor est tua gloria vero,
Hinc vindex lingua es, hinc Ciceronis amor,
Neue time osores qui mordent deme canino,
Gloria veraciues, vrbis & orbis honos.

HEN

HENRICI FARNESII
CARDINALIS
PERSICA, REGIA, PONTIFICIA
ET
ALIA QUÆDAM
APPENDIX QUA SECUNDA
EX VETERIBUS MONUMENTIS

VENETIIS, M. DC. XXV.
Apud Allum.

HENRICI FARNESII
EX DECRETO
PUBLICA AUCTORITATE, PROVISIONIS
ET CONSILII
APPENDICVLA SECVNDA
DE EXPEDITIONE CYRENAICA

VENETIIS M DC XXX
Apud Allum.

AD PERILLVSTREM PRAESTANTISSIMVMQVE QVÆSTOREM ORDINARIVM MEDIOL.

Alexandrum Serbellonum,

HENRICVS FARNESIVS EBVRO S.

NON eam, quem admodum Graci vocant Etymologiam veterum dicta, verboruin, ſicut M. T. Cicer. Notationem vti Ariſtoteles, ſymbolum, atque veluti alij apud M. Fabium verborum originem eam eſſe duco, vt ſtrepunt imperitorum greges, cuius in cognitione, & diſciplina, nihil ſit non negotioſum, & puerile quæque, vt eruditorum, ſi placet, virorum, vaputat petulantia, abſit non dignitate diſciplinæ ſit ſeiuncta. quin, ſi recte, aperte tamen, licèt iudicant, eam eſſe ſtatuo, qua vix quicquam ad omnem diſciplinam, orationiſque commendationem magis accommodatius. Siquidem cum in verborum involucris, & tegumentis paſſim rei natura deliteſcat, tum ſolent ſæpe, & Hebræi, & Latini res grauiſſimas ſuo nomine quaſi definire, earumque vim, & facultates, ſummaque atque cælebs quædam vocum ſignificatione, demonſtrare. Quare & Plato vir exitia diuinaque doctrina, cum iuſtus in loci ſui in Cratylo ſolertiſſimus eſt nominum indagator: & Dionyſius Areopagita, vocum omnium adeò ſtudioſus, vt ſumma quæque Theologiæ Myſteria in diuinis vocibus, non dubitet requirere: Nam Hebræi verborum originem tanti fecerunt, vt eorum intelligentiæ, rerum omnium ſcientiam habuerint poſtpoſitam. Neque id, nec quidem ſtudio, non ſolertia: Nec enim voces artes, & ſcientia, ab hominibus, ſed a rerum omnium imperatore, & humani generis vero præceptore, Deo Optimo Max. vocum profecta eſt origo. Atque id eſt, cur in ſacris litteris, vno ore fatentur omnes primum humanæ ſocietatis parentem Adam, rerum omnium, quarum cognitionem diuinitus acceperat, voces, vocumque characteres, non ex ſcholis, & ſtudio, ſed de cœlo ſummo, immortalique beneficio hauſiſſe. Quamobrem neminem eſſe puto tam [illegible] ſe: quando & res mutæ ſint, & nos quaſi ſurdi, atque ſenſus omnino capeces, in ijs vocibus, quas non intelligimus. Magna igitur cum in ſumma ſcientiarum varietate, tum in vnoquoque rerum genere, delitеſcunt vocum momenta, quæ qui obſeruant videntur ad omnium diſciplinarum cognitionem, ſibi aditus aperire. Nam quid eſt, cur in explanatione [illegible] facultate, quod non contunere Rhetorica, aut in rerum omnium cognitione, quod Philoſophia ſuo nomine, vt ab infinitate exemplorum recedam, non videatur portendere? Admirabiles ſunt in vocibus Græci, Hebræi, cœleſtes & propè diuini. Nam ſi a ſummis generibus ad ſingularia deſcendamus: quid Cain, niſi crudelitatem, quid Abel præter iuſtitia, quid aliud Noe, quam Diluuij ceſſationem ſignificat? quid aliud aut Dauid, quam vnum a Deo dilectum, aut Gabriel quam [illegible] Dei fortis? Nihil ſit breue, vacuum, neque ſurdum ignorantia, quę etiam audiens, aut videns non ſentit: nihil ad omnes ſenſus acrius intelligentia, quę & in tenebris, & in ſilentio multa percipit. Magnum & ingenij, & eruditionis lumen ad omnes res affert, in omni diſciplinarum varietate, ſuſcepta ab antiquis Etymologiarum ratio, cuius præceptis, & inſtitutis, apud Latinos M. Varro, ex libris quattuor, & viginti, quos de Lingua Latina ſcripſit, ſex primos refert ſit. Multa enim habet adminicula ad copiam dicendi vocum ratio, ad facultatem differendi non pauca, ut illud a Notatione docet Ciceronis. Si, inquit, Conſul eſt, qui conſulit patriæ, Piſo non eſt Conſul, qui eam euertit. In ea quippe locus eſt apud Grammaticos, definitionis, apud omnes non obſcuræ interpretationis. Quare cum Anaxagoras, interrogatur cur homo omnium animantium eſſet ſapientiſſimus, reſpondiſſet, quia manus habet, non ueritique eſſent rudes, & inepti homines huius dicto reclamare, atque fateri id ſuis auribus non conſonare, per uocis interpretationem, ut illos omittam, qui, cum male intelligant, bene non poſſunt dicere, ſalsè ac doctè quidem uidetur Anaxagoras reſpondiſſe. Nam quando manus dicatur per Antitheſim, quaſi munus, nihilque ſit ſapientius, aut diuinius hominis munere, quid addi poteſt, aut detrahi Anaxagoræ ſententiæ? Difficile eſt ALEXANDRO SERBELLONE omnes Etymologiarum utilitates recenſere, difficilius eas ex locis reconditis ad uſum communem eruere. Nam uerba modificata cum mores, leges, ritusque oleant plurimarum gentium, tum eorum quaſi quodam pabulo fabulæ, hiſtoriæ, adagia, atque Hieroglyphica ſunt nutrita. Sed quoniam tu, in hoc ſplendore, tui ordinis eximioque patriæ decore, is unus es, qui nihil difficultate, ſed omnia ad communem uſum, publica utilitate definitas, nolit quæſo has meas lucubrationes de uerborum interpretatione ex corporis magnitudine æſtimare, ſed ex eo commodo, quod intelligis ex ijs exulire. Vale.

GLi Eccellentiſſimi Signori Capi dell'Illuſtriſſimo Conſeglio di Dieci infraſcritti hauuta fede dalli Signori Reformatori del Studio di Padoua per relation delli due a ciò deputati, cioè del Reuer. P. Inquiſitore, & del circonſpetto Secretario del Senato Gio. Maranegia, con giuramento che nell'Appendicola Seconda, de Verborum Interpretatione fatta da Henrico Farneſe al Calepino, non vi è coſa contra le leggi, & è degna di Stampa, concedono licenza che poſſi eſſere ſtampata in queſta Città.

D. Zuambattiſta Vitturi.
D Iſepo Moreſini. } *Capi dell'Illuſtriſſimo Conſ. di X.*
D. Andrea Badoer.

Illuſtriſſ. Conſ. di X. Secret. Leonardus Ottobonus.

1606. a 19. Decemb. Regiſtrato nell'offic. com. la Biaſt. in lib. a car. 263.

Antonio Loredan.

VENETIIS, M DC XXV.

Apud Aldum.

HENRICVS FARNESIVS EBVRO LECTORIS.

SI quæ mica salis est in homine, eam insulsissimus quisque solet, sine palato, ex ipso orationis afflatu sentire, nec Æsopicus ille asinus exuuijs ornatus leonis, magis simul ac rudere cepit, a vulpecula est recognitus, quàm solet sæpe vir indoctus doctrinæ gestans insignia, ex arida, & ieiuna oratione deprehendi. Quare, qui bonorum habet insignia, non uirtutum monimenta, sine aut mutus omnino, aut sui nominis, & famæ proditor sit oportet. Nam vt uolucris ex cantu, ita statim cuiusque ingenij uis & doctrinæ cognoscitur ex oratione. Etsi enim homo rudis sæpe bene est ad doctrinam indutus, aures tamen fucum admittunt oculorum, nec occulis potest, quàm ab omni doctrina sit alienus, qui orationis pedore ornamenta polluit, & contaminat doctrinæ. Atque ut cum qui benè non potest effutire, quod malè didicit, consueuimus, pro docto uiro, sæpe rudem, & impolitum, habere: ita ornatè, & oppositè, qui dicit, eum nec ingenio uacare, & doctrina abundare solemus dicere. Idque meo quidem iudicio non temere. Siquidem quid est aut facundia, nisi quasi quidam ingenij fetus, plurimarum scientiarum alumna? aut infantia, nisi rationis contagio, & artium omnium lues impura? Non possum quod res est tacere, uel potius non dicere. Doctrinæ dignitatem qui aspergunt infantiæ maculis, nihilo plus cum docte dicunt, proficiunt sæpe, quam si dent operam, ut earum rerum doctrina, quas tractant, omnino sermone vapulet pro inscitia. Ita quippe aurium sensibus natura est institum, ut nescio quo modo eruditionis succus, & sanguis exaresce sentiatur cum orationis siccitate: adulterinusque color scientiarum uideatur, nisi uerborum pigmentis sit collustratus. Quorsum? hoc naturæ testimonio, atque adeo argutissimi sensus iudicio, nulla maior est ingenij, & doctrinæ gloria, quam quæ tanquam rerum omnium regina artium liberalium famulatu, & eloquentiæ comitatu est circumsepta. Nam sicuti ex languore orationis, concipit eruditio dedecus, notamque quasi insciæ parit, & tarditatis: ita lenis interdum institutio, & disciplina colorum pigmentis delibuta, & uerborum artificio erudita, laudem aucupatur uirtutis eius, quæ & ad fidem, & ad motum faciendum est maxima. Verborum enim quasi quodam sole res illuminantur uniuersæ, in eorumque delectu singularis quædam commendatio est ingenij, & doctrinæ. Sunt autem uerba partim nativa, partim modificata. Nativorum interpretatio uim, & naturam imitatur definitionis. Quid enim est aut nomen, nisi rei quædam in uocis ipsius involucris latens definitio? aut ipsa definitio, nisi nominis ex rei natura explicatio? Neque aliam obrem opinor, nomen a uerbo noſco, est dictum, nisi quoniam res, quæ a sensuum iudicio sunt remotæ, suo nomine perspectæ redduntur, & cognitæ: Verba uero modificata plurimum habent in oratione ornamenti: in ijs enim sedes primum est figurarum, quæ a Græcis τρόποι uocantur, deinde fundamentum, & Adagiorum Hieroglyphicorum, in quibus maximè hoc interest, quod illa aurium, hæc oculorum magis hauriantur sensibus: quodque in illis res uerborum similitudine quadam in his rerum imagine uerba intelligantur. Quare cum ipso orationis contextu, & structura, numquam res sint neglegenda, & semper uerba sint spectanda, nihil attinet dicere quanta ex uerbis modificatis proficiscantur commoda: sunt enim eiusmodi, quæ memoria historiarum, fabularum commenta, Emblematum, ac denique figurarum pigmenta, suo quasi circuitu, ut præsens loquitur tabula, teneant inclusa. Vale.

- Interpretatio verborum est aut.
  - Nativorum: per Etymologiã, vel
    - Singulorum.
      - Hominum Pompeius, à πομπεύω, triumpho, quasi triumphator. Abel, vanitas siue luctus: Abraham pater multitudinis.
      - Vrbium, Papia quasi parens pia, atque ingenij, & doctrinæ magistra. Roma ῥώμη, hoc est, robur, quod vires & nerui in ea sint Imperij. Hierusalem, visio pacis. Athenæ ἀθηνᾶι. i. Minerua.
      - Fluuiorum. Nilus quasi, νέειν ἴλυν, hoc est, lutum trahens: quo efficit fœcunditatem. Rhenus à ῥέω fluo, quod quam celerrimè fluat, est Germaniæ fluuius inter Europæ maximos tres fluuios numeratus.
      - Arborum. Pinus ab acumine foliorũ vocata. Pinum. n. antiqui acutum nominabant. Fagus a γάγω comedo, quod antiquitus fructum eius comederent. Abies ab eundo, quod præter cæteras arbores in altũ abeat.
      - Gemmarum. Adamas, id est, fortis, ab α priuatiua particula, & δαμάζω, domo, quod neque igne, neque ferro, nec vi denique vlla domari possit. Iapis inter gemmas est maximi pretij.
    - Vniuersalium.
      - Personarũ.
        - Pater quasi ad vitam patefaciens iter, vel Græco πατήρ.
        - Auus πάππος, per aphæresin & mutatis tenuibus in sua media, hoc est, geminum ππ in duplex ββ. vel ab æuo, hoc est, antiquitate.
        - Proauus, πρό. i. ante, quod ante æuum sit genitus, est enim aui pater.
        - Abauus, quod abest ab auo, est enim auus aui, id est, pater proaui.
        - Atauus, τάτα, apud Græcos. i. pater quod tata sic Abaui, hoc est, pater.
      - Rerum aut
        - Laudandarum.
          - Virtus quasi viri ius, inde quæstio vtrum virtus a viro, an vir dicatur à virtute? citatur in Tusculanis Quæst. M. Cic.
          - Lex à legendo, quia hęc ius est scriptum, æquitas ius non scriptum: illa igitur potest legi: hęc legi non potest.
          - Mos dicitur, quasi modus: Nec aliud est mos nisi vetustate corroborata consuetudo, siue lex non scripta. officium ab officiendo per antiphrasin, quod nemini officiat, prosit plurimis.
        - Vituperãdarum.
          - Vitium à vitando. Nam, vt est in regula iuris, quisque debet potius velle moti, quàm peccare.
          - Crimen à cernendo, quod lumen tollat cernendi: tenebrasque obducat mentis oculis.
          - Facinus a faciendo, quod in peccando fiat, quod nõ oportet quod aũt oportet nõ fiat.
          - Flagitium, quia flagris, non venia, dignum.
          - Peccatũ, a verbo pelliceo, hoc est, stuprũ cõmitto, ꝙ peccando stupretur ius, & ratio.
          - Delictum, à derelinquendo; peccans enim Deum, rationem, ac seipsum relinquit.
          - Noxia, à nocendo, nocet, & fortunæ, & corporis, & animi bonis.
  - Modificatorũ, vel
    - Trãslatorum: p similitudinẽ
      - Anulus, pro fælicitate. Anulus Gygis. Γύγου δακτύλιος.
      - Auis, pro teste mercenario. Aues Psaphonis. Nota historia.
      - Lapis, pro munere, sub omni lapide dormit scorpio. i. in omni officij genere latent insidiæ.
      - Simia, pro simulatore. Simia fuerit etiam si gestet aurea insignia.
      - Nigror, pro re mali ominis, ab ijs abstinendum est, quibus est nigra cauda.
    - Hieroglyphicorum: per imaginem.
      - Salamandra Hieroglyphicum pernicioſissimi est hominis, tanta quippè in eo animante vis est veneni, vt etiam ex arbore, quam attigerit, fructus nascantur pestiferi, & exitiales, hoc admirabile magis, quod ut traditur ab Aeliano, ſus Salamandram impune voret, verum si quis ſuis carnes gustarit, ex repentino interit.
      - Sus. Symbolum est indocilitatis apud Sacerdotes Aegyptios primùm, deinde apud Physiognomos. Nam vt his placet, quibus frons est ſuilla illi omnes sunt indociles. Nec ſus præter cæterarum animalium naturam quicquam affert vtilitatis nisi mortuus.
      - Hyæna, simulachrum est inconstantiæ, atque eius, qui inter vitium, & virtutem nihil facit discriminis; in Hyænæ enim vtraque ineſt natura: fitque alternis annis mas: alternis fœmina.
      - Morus, Typus est prudentiæ. vltima enim arborum metu pruinę floret: & prima omnium fructus parit, ne lędantur ſolis ardore.
      - Tigris, imago est iracundiæ, adeo enim ira ad ſonum tympani effervescit, vt seipsam concerpat, & laniet.

amicorum, quæ fit hoc etiam frequentius quàm solebat, quod quasi albam aurem uidentur bene sentientē ciuē uidere, abdo me in bibliothecā, pio homine demque vsurpatur, vt e cantu dignoscitur auis: hoc est qualis vir, talis oratio.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Absynthium. Symbolū est castigationis, amarissimum. n. est gustu, at purgat intestinorum fecem. Quid? Improbus, aiūt deterior vir bonus, melior castigatione efficitur, nec absynthij succus omnium aluum abstergit sordibus. Nam si materiam compactā nāciscitur, eam duriorem reddit, sin mollem, tenerā, ipsam soluit & laxat. Castigationis finis est duplex, vnus vt vitiorū procul abſit contagio, alter, vt disciplinæ quædā fiat accessio, alterum apertè docet natura per absynthium. Nā si in capsa vna cum libris aut vestib. fuerit, nec libros mures, nec tineę vestes attingunt, seruanturq, ab omnibus animātibus quæ res ibi fuerint, immunes, & integræ: alterum non obscurè monet. Nā absynthij succus ijs sēsibus prodest, qui disciplinarum sunt magistri, auribus quippè instillatus vim auget audiendi: haustus aciem excuit oculorum.

Accipiter. Hieroglyphicum Dei homo constitutus, vt refert Eusebius capite accipitris, quod cetera volucres, si in sublime tendāt, obliquo ferātur cursu, solus accipiter in cæ lum recto volat meatu Quid? in præda nihil habet potius animantis, corde. Nec quicquam est, quod in homine, Deo magis probetur, quàm conscientia rectæ voluntatis.

Actaon monimentum est venatoris. Nam cū feras insectatur: tandē totus voratur a suis canibus; habet multum tālis, nō minimum eruditionis fabula.

Adamantis imago significationem habet non lapilli, sed fortitudinis. Nescit virtus turpitudinē ferre peccati: Nec adamas pōt sanguinem tolerare Hirci, qui notā habet impurissimi flagitij. Sic nascitur in auro, vt aurum quasi adamantis videatur excrementum: adamas autē cor ipsum, & vita auri. Quid inuitus, est opum vsus sine constātia, & virtute, sed abusus. Est fortitudo cōstans quædam mortis, & doloris cōtemptio, Adamas vtriusq. est interpres, & nuncius īctum .n. respuit incudis, & mallei. Quorsum? fortis sæpè gaudet opinor in cruciatu. Igne nō soluum non potest deleri, & restingui. Adamas, sed ne quidem calore. Hoc est, cū vitescat vulnere virtus, nec quidē potest mori.

Aguus Symbolum effingitur innocentiæ quoq etiā uir mansuetus Hieroglyphicè significatur: siquidē nec dente, nec cornu nec vngue quemquam lædit; nihilq; est in eo, non vtile; sanis eius caro ad pastum prodest: firmus infirmis: Dissolutus. n. cū aceto, vt placet Dioscoridi, ignem sacrum curat, & mixtus cum cera virginea, combusturas sanat. Lana uerò vtriusque ad cultū corporis est vsui. Quid? prodest etiā mortuis virtus cuius cernitur in ea animante, veluti quædam & imago disciplinæ.

Ala imaginem indefessi hois, effingere Aegyptij volentes, Hominē pingebant alas, vel pedes gruum manibus tenentem, siquidē fe runt eum non defatigari vllo labore, qui Neruos ex alijs, aut cruribus gruis habeat.

Aloe do. Typus est solitarij hominis. Haec magis rarissimè apparet: & circa vergiliarū occultationem: itaq; abit, vt nunquam prætereā conspiciatur.

Amethystus. Hieroglyphicum est sobrietatis. Nam eum lapidem ebrietati reluctari compertum est; Nec eum vino tentari, qui eum gestet. Nec id meo quidē iudicio debet videri de eo lapide incredibile: si modo, quod asserit Isidorus est probabile. Amethystus aut est lapis, qui non modo si in igne fuerit, non comburitur, sed ne, si ab eo contacta fuerit vestis, igne quidem læditur.

Anguilla pro eo pingitur, qui sibi soli est natus. hæc. n. cum nullo alio piscū versatur. Nec coniugali vsu inter se miscentur anguillæ, quare Arist. neq; marem neq; fœminam in earum genere esse testatur, ex limo generatur, estque anguilla ab anguis similitudine dicta, sola piscū mortua non fluctuat, ut ēt dilatescat postquam migrarit è uita effingitur in strigmento anguilla pro homine lubricæ fidei. Nam cum natura sit lubrica vix que teneri possit; tū multo magis si in strigmento inuoluta sit olei vuido.

Anguis caudā depascens & varijs aspersa maculis Hieroglyphicum Mundi constituebatur ab Aegyptijs sacerdotib. In eo. n. ut in nūdo, sit quasi pterutę ętatis restauratio. Quid? mundi inane est iudicium. Anguis rectè nihil vnquam intuetur, planeq; in eo hebes est oculorum sensus. Quod naturæ suæ facit vitio. Nā oculos non habet in fronte, sed in temporib. ita ut, cum quiddam spectet, nō spectās, sed auscultās videatur. Semp in mū dō quiddam est ab æquo, & bono alienum. Anguis inde est dictus, q natura semper sit angulosus, nūquā rectus. Quid in os cauda congesta? est præteriti temporis finis, principium futuri, vt in elementis. Nam corruptio unius generatio est alterius. Anguis serpentū genus est. Quorum alij terram, ut uipera.; alij aquam ut Hydrus, alij aerem, ut Draco, alij ignem, ut Salamandra incolunt. Viuit. n. in medijs flammis, sine dolore, nec solùm non uritur, sed incendium extinguit quare angues imagine mundum elementarem, potissimū consueuerunt repræsentare.

Anser lapillum rostro tenens Symbolum efficitur silētij ab Aegyptijs sacerdotib. Ille. n. sui conscius, quod clāgit clamores grauiter obstrepenti, ubi Taurū montem transit. Aquilarum metu, quæ ibi circumuolant, rostrum lapillo, uocēq, arcet. Quid? Anser, ut sentit Pli. aliena ouа non excludit. Nec homo, qui silentium nouit tenere, quod alienum est à loco, tempore, & eius, qui audit persona, & quicquā in apertum depromit. Est inter eas animantes, quæ in aquis, & in terris viuunt, anceps, & utriusq; naturę particeps, ut autem silentij ignarus, est non tā humanus, quàm cęlestis, & diuinus.

Apes, adulatoris Symbolum. Mel habet in ore aculeum in recondito.

Apes, Regis typus est, & imago, Nititur, Apes. pedib. & alis; duplex maximè est regis virtus; diuina una, qua debet in cęlū euolare: humana altera, qua in terris, quæ sunt debet tegere Mel ex Ape procreatur, q modo cadauerib. prodest, quia eo illinita cauet ne corrumpantur modo sanis ad victū, habet enim vim potionis, & cibi. Modo ad medicinā, infirmis. Quorsum? nemini rex nō debet prodesse. mitto, quod Apes a libidine sit aliena, labori & industrię dedita. Ea debet esse Regis vita, quæ suo exemplo omnium sit institutio & disciplina.

Apium luctus & mœroris est Symbolū. Herba enim hæc, vt Pindari interpretes aiūt, est inferis sacra: luctuq; dedicata. Nascitur ex voluptate, qui maximè est exitialis luctus. Apij genus quoddam reperitur, quod si quis paulo liberius in cibis vtatur, is vsque eo risus, & cachinnos prorumpit, dum moriatur; nec prius ridere desinat, quàm prorsus animam effarit.

Aquila Hieroglyphicè significationem habet prosperitatis. Anacreon Antiquissimus, scribit Iouē cum aduersus Tytanes bellum susciperet statuisset, Cęlo sacrificiū fecisse. Ei verò Aquilæ volatum prospero auspicio victoriā portendisse. Quid? hæc olim opinio, in animis hominum sic inoleuit, vt homines, naso rostrum Aquilæ referentes, pro fortunatissimis haberentur. Tradit id plato: repetit Plutarchus. Perse Asseuerant, Testatur suo testimonio Cyrus.

Aries. Hominē ferocem, & belli auidum figuratè significat. Habet enim in cerebro vermē, quo in alios conciatur, & ad impetendum eos, à quib. alitur, ideo vertex dicitur, quod pro cerebro gerat vermem. Neque. n. est ferocitas, nisi contagio rationis, humanitatisq; quasi quidā vermis, qui ex eius morbo aut cadavere potius nascitur.

Armentum, alii album murem vocant. Hieroglyphicè castitatē significat. Huic enim animali spurcitia tantę est abominationi, vt limo ante caui ostium illito, capi potius a venatoribus, quàm eo se fœdari patiatur.

Asinus simulacrum, effingitur, hominis imprudentis, qui mortem gerit tantum suę voluntati, castigationē, & verbera nihil faciens. Xenophon ait, Asinus essem, hoc est, eo, quo omnium quadrupedum habetur inuerecundissimus, longè inuerecundior.

Asio, Hieroglyphicè ignobilē hominem ostēdit. Nectuarum genus est maximū, quibus plumę auium loco in Asini morem solent, succrescere, vnde nomē accepit. Græcè Otus vocatur.

Aspis sibi cauda aurem obturans Symbolū est in sacris Aegyptiorū literis cōmunis hominis, qui nulli legū imperio, nulliq; paret magistratuū edicto. Hęc. n. vt Magorū conatum subterfugiat, vbi se ex incantationib. accersiri sentit, statim vna i terrā aure defossa alterā cauda stipat, ne carminū vocē exaudiat. Quid? dictus est Aspis, ab aspergendo veneno, q etsi vita est medicabile, interimit tñ sine dolore, aut ēt sine voluptate. Quorsum? est fortè grata non tamē ita iucunda i pertinaciæ vitio, quàm perniciosa voluptas.

Asinus. Tum Hieroglyphicū est obsequij, & sedulitatis. Vt testatur sacerdotes Aegypti. Taurus. n licet lōgissimè abfuerit, vbi fœmina pruritu exagitata mugierit, accepta uoce statī accurrit. Auditu q̄pp duo ex quadrupedum genere, maximè pollēt, Cervus, & Taurus, dicit auris, vt placet Isidoro, ab hauriēdo, quod uoces & mandata hauriat. Nam surdi minimè hūt capaces disciplinę.

GRATVLATIO II.

Per expositionem ostenditur gratulandi ratio cum alicuius optatos eventus sic verbis honestamus, ut qui ad gradum aliquē ascēdit dignitatis, eū virtute & consilio ascitum, nō casu aut fortuna, sapientum auctoritate, & gratia cooptatum, nō corruptelarū illecebris, & ambitu in eū locum irrepsisse facile oēs intelligāt. Quid? Anne, neq; dolere nō dēt in amici malis, nę que non gaudere in eius gloria. Alterū monitrauit aliquā Xerxes in Abydenis Cāpis, cum partem multo maiorē Orientis subiectam haberet oculis subiectā Orientis fubiectam haberet oculis subiectam, gnis statem, lachrymas emisit testatus nō se felicitatē flere suam, quod tot gentib. imperare sibi contigisset, sed pro tot hominū sorte se commoueri, qui cum innumeri essent, ad breue tēpus essent defuturi. Alterum do cuit apud Athenienses lex Solonis, qua caucbatur, præter ea dona, quę publicè decernebantur, præter ea dona, quę publicè decernebantur, parui fuerant, Horum quoq; filij qui bello occubuissent, publicè alerentur, quo nō tam sua, quā patentium gauderent gloria. Quorsum? si virtutis arctius est, quàm sanguinis vinculum. n. ita stupidus sim, vt cum vacuè vim præteream, hoc obliuiscar aut ēt tacere nō possum, inuenem tā cęlesti aut potius diuino ingenio, ut ad gradū doctoratus tā tenera ætate aderit, doctoratū magis honestarit doctrinę magnitudine, q̄ ipse sit collatus eo honore. Quid Papię Mona sterij vicit in gubernaculis, et admiratiādre ... nū prudentia. n. multorum etiam experientiam.

sionem. Ratio gratulãdi exponitur a Ci. lib. 2. epist. 5 Hæc negotia epist. 6. Nõdum etat audituꝝ te ad Italiã epist. 7. sera gratulatio reprehendi non solet epistо. 8. Quid? tu me hoc tibi mandasse 9. Primum tibi, vt debeo gratulor, epist. 19 optatissimũ Nuncium.

VERBA NATVRA INTERPRETANTVR.

Babylon confusio.
Bacchus à βάκχειν clamare.
Baiuli à Bais dicti propter merciuꝝ copiam, aut à βαΐζω, i. humeris fero.
Balbus à Ballando potius, quàm à loquendo dictus.
Balæna βαλαίνα aspirata in β mediam suam conuersa.
Balneum: βάλανεῖον,
Balsamum, arbor βάλσαμον.
Baithasar absconditè thesaurizans.
Baptismus, ablutio à βάπτω immergo.
Barathrum. Græci appellãt locum præcipitẽ, vnde emergi non possit.
Bardus, quasi tardus. Hoc est stultus,
Barnabas, filius consolationis.
Beatus quasi bene actus.
Bellua à bellando dicta.
Bellum, tanquam belluinum.
Bethlehem, domus refectionis.
Bias à βία violentia.
Bibo, πίνω hinc propino, i. præbibo.
Biblia βίβλια libri.
Biceps, duorum capitum.
Blasphemia, βλασφημία à verbo βλασφημεῖν.
Bis quasi δίς.
Blęsus, βλαισός, vel quasi bucca læsus.
Boare, i. clamare à Græco βοᾶν,
Boreas, βορέας strepitus.
Bos, βοῦς a βοάω, posco.
Bouis βραχύς,
Bucephalus βουκέφαλος, bouis caput.
Bruma Græcè edacitas: tum enim vberius vescimur,
Bucolicum, βουκόλον armentum.
Brutũ quasi erutũ, quod sensu rationis caret.
Bulla, insigne puerorum prætextorum, βουλὴ consilium, Vt notarent eam ætatem, alterius consilio esse regendam.
Bustum, quasi benè vstum.
Butyrum, βούτυρον, quasi βοὸς τύρος hoc est bubulus caseus.

MODIFICATA TRANSLATE.

Babys. pro eo, qui quo plus laborat, eo minus proficit Καπίων βαβὺς ἀνήρ. hoc est peius baby. cãrat. Quadrat i oratores eos, qui quo diutius, hoc dicunt ineptius. Ferunt Babym sic intumuisse, vt Apollinem ad canẽdi certamen prouocarit, à quo cũ esset victus ab eodem de pinu suspensus, excoriatus est.
Bacelus pro molli aut Cinædo prouerbialiter vsurpatur, ait Suidas, Bacelum propriè significare eum, qui sit exactus, eoque i molles dici, quod hoc morbo potissimum laboret illud hominum genus.
Barba. pro Sophista. Barba tenus sapiens. in eos, qui præter barbam, & pallium, nihil habet philosophi. Si philosophũ, ioquit Lucianus oportet ex barba metiri: sunt capri primam laudem ablaturi.
Bellerophõ, eius veteri Adagio habet significationem, qui contra se sententiam dicit.
Bellerophontis litteras, subaudi affert. Locus erit huic prouerbio, cum quis ita pro se sententiam dicit, vt suo se, vt aiunt, iugulet gladio. Nam pro commendatione, aculeatę, & exitiales erant Bellerophontis litteræ.
Bellum. patris nomẽ occupat trito prouerbio Bellum omniũ pater, inde natũ quod bellum omnium rerum nouandarum auctor est, & ita, vt ex eo nata videantur omnia.
Bibliotheca, pro homine apprimè erudito. Bibliotheca animata. In eum conuenit, qui velut ex professo de omnibus respondere, & inexplicabiles auctorum nexus laxare, aut potius soluere possit, tanquam ex secretiore musarum adyto reconditissima quęque accensens.
Bifrons, significationẽ habet veteratoris. Bifrõs Mercurius. In eos dicetur, qui aliud in pectore clausũ, aliud in ore prõptũ habent.
Bilis pro ira prouerbialiter sumitur. Inest, & formicæ, & serpho bilis. Loquitur adagiũ, inimicum, nè imbecillum quidẽ, nunquam pro nihilo esse ducendum. Siquidem nullũ animal adeo est abiectum, quod irritatum non irascatur, iratumque aliqua ex parte lædere non possit.
Bolus, pro commoditate. bolus ereptus e faucibus, prouerbialiter effertur, quoties commoditas aliqua, quæ iã propemodum tenetur, præter expectationem subito eripitur.
Bombylius, verbosi hominis veteri prouerbio habet significationẽ. Homo enim Bombylius appellatur, is, qui inani verborum strepitu aliorum auribus obstrepit. Bombylius quippe à Græcis, apis, aut vespæ genus ex sonitu, quem edit, vocatur, hoc ingentes ad speciem fauos nullos ad beneficium erigit: est enim planè inutile.
Bombyx pro inerudito, fucum tamen ac speciem habens eruditionis. Adag. Angularis bombyx, iis conuenit, qui non doctrinam, sed auram aucupantur, tactu aliquod doctrinæ, quod morbi genus hac nostra ætate plᵉ nimio grassatur, est βομβύξ insecti genus. ab eo strepitu & murmure, quod βομβεῖν vocãt, nomẽ habens. Vermis hic nonis foliis, nõ fructu, non floribus adolescendo pascitur. deinde adultus fila texendo ita se exinanire consueuit, vt distẽtus tãtùm tenaneat aere post ita suis nexibus se implicat, in eũque se conijcit folliculum, vnde non possit se expedire, sicque pereat.
Bos modo vsurpatur pro beneficio. ex ipso Boue lora sumere, in ingratos dī qui quicquid à beneficio capiunt, id in eius detrimẽtum sæpe conuertunt. modo pro homine improbo. Bos Cyprius in impurum dici solet. Cyprij enim boues stercore humano pascuntur. modo pro insatiabili abdomine. Bouẽ in faucibus portat. natum Adagium, vel à Theogene Athleta Thasio, & à Milone Crotoniata, quorum alter bouem solidũ solus comedit, alter in Olympijs taurum quadrimũ humeris sustulit, ac stadij spacio gestauit, eumq, eodẽ die solus comedit, vsurpatur item pro cõtempto munere. Bos Locrẽsis. aliquando. n. locrenses publicum sacrũ facturi, cum Bouem desiderarent, composito ex minutis lignis bouis simulacro, diis rẽ diuinam fecerũt. Pro fortunato deniq; vel eo, qui contra ius, & præter meritum ad honores euehitur, sumitur. Bos i Ciuitate. vbi qui serpit ad nouos honores. Lysias Bouis imaginem æream in arces collocauit Athenas ea res in vulgi iocum cessit. Nam in agris bouis vsus est non in vrbibus.
Bubo pro infanti, & in diserto. Bubõ canit Luscinię. Cum aut indisertus eloquentem, aut ineruditus doctissimum studet erudire.
Bucca, pro mente, Quicquid in buccam venit. Hoc est liberè, quicquid in mentẽ venit dicere. Pro Arrogantia, inflare buccas. traductum à ranis, quę per iram inflantur.
Bulbus pro studio. Nihil profuerit bulbᵘˢ, hoc est nihil profuerit studiũ, nisi vis adsit ingenij, sumpta metaphora à Bulba natura, quæ ad irritandam venerem plurimum valet.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Basiliscus Symbolum æternitatis fiebat ab Ægyptiorum sacerdotibus. atque si Horo Niliaco fides est habenda, hic vnus in serpentum genere, nulla vi potest interimi. quin tãta huic vni vis est, vt animalia reliqua solo sibilo fugiat: quo audito ferunt omnes alium cantus, arceri, frutices, & herbas solo olfactu, aspectuve enecari: hominem statim in eius mutuo mori.
Bos Hieroglyphicum est vtilitatis publicæ, vt testatur Vespasiani numus, atque in somnis visus, vt aiunt contectores, omnia portẽdit vtilia. Athenięses igitur, vt frugali laborì gratiam referrent, bouis effigiem numismate honestarũt. atque quoniam vtilitatis parens est labor, Symbolum itẽ est laboris. Hinc Mosaicũ illud, non alligabis os bouis trituranti. Eucherius interpretatur neminẽ mercede sua fraudandum esse.
Buccinatᵒ galli ab Ægyptijs cõstituitur Symbolũ victoriæ Victus enim latet, victor canit. Id etiã modo videre est in imagine Gallerianorum, nihil. n. est in commendatione felicitatis, & gloriæ, quod cum in ea Gẽte, tum i vno Facio Gallerano Philippi Regis a secretis intimo, non videatur eminere.

NVNCIATIO III.

Est enunciatio rei cuiusdam expositio, quæ fit, vt fides habeatur. Hęc debet esse sine fuco, & pigmentis, suauis tamen, neq; lepore carens: nõ proliva, sed grauis, & dilucide, rem. & suauitate excipi, & breuitate retineri, & grauitate si commẽdata sit facilius credi solet ab omnibus. Nunciatio in narratione omnis est posita. Sunt autem Narrationis virtutes tres: vna est nunciantis, nã vt intelligatur, debet narratio esse dilucida alterius audientis, vt enim non abhorreat ab auriũ cõprobatione, suauis sit oportet, tertia rei est de qua agitur. Nã vt fides habeatur, debet esse verisimilis. Quantum autem nõ alieno tempore adhibita nũciatio habeat vtilitatis, ex hoc est videre exempli testimonio. Macedonum Rex Philippus, cum subhastationis quorumdam captiuorũ spectator esset, velteque supra genua collecta sederet, exclamauit vnus, se filium esse eius amicissimi. Petijt Philippus vt nomen aperiret, in aurem se dicturum ait. propius igitur accedens, hoc vnum ei nunciauit, vt vestem rex, quam supra genua collegerat, demitteret, quod ita sedendo decorẽ minimè seruaret, quod ex re Philippᵒ statim, captiuũ ut amicum liberauit. Nunciationis exẽpla sunt apud Cic. in epistolis familiaribus lib. 10. epi. 8 cui fortè. epi. 21. pudet me libr. 42. epi. 24. omnẽ commendationem li. 14 Epi. 14. si vales bene est. epi. 19. in maximis meis.

VERBA NATIVA.

Caballus, καβάλλης.
Cacabus, καπαβή.
Cachinnor, καλχάζω.
Cadmus, κάδμος.
Cadus. κάδος.
Cęcitas, καικίας.
Cæcus à cædo, quod oculis sit cæsus.
Cælum, κοίλον.
Cæmiterium, κοιμητήριον.
Cæpa, quasi Cæpha caput.
Cæsaries à cædendo.
Caiphas. Sagax rerum inuestigator.
Calamistrum, κάλαμος.
Calamitas à calamorum infractione, quæ fit grandine, aut tempestate.
Calamus, κάλαμος.
Caliga, κάλιγα.
Calliope à καλὴ pulera, ὀπὴ vox.
Calix, κύλιξ.
Calua, & caluitium, quasi cauatum.
Calopodium, καλοπόδιον.
Camelus, καμήλος.
Camera, κάμαρα καμάρω i. cameram facio.
Caminus, καμίνος.
Canis, κύων.
Canistrum, κάνιστρον.
Canon, κάνων. regula, κανονίζω. regulo.
Canonicus, κανονικός.
Cantharus, καθάρος.
Capper, κάπρος.
Capparis, κάππαρις.
Catalogus, κατάλογος.
Categoria, κατηγορία.

Candela

Candela à candendo ob candorem luminis.
Canus à candendo quasi candidus.
Capillus, quasi capitis pilus.
Caput à capiendo, quod ab eo omnes sensus, & nerui initium capiant.
Carcer à coercendo.
Charitas a carendo: inde caries, quod vigore careat.
Casa à cadendo, quod facilè cadat.
Castigo, quasi castum ago.
Causa à casu, vel καῦσις ardor, quod vnum quemque accendat agendum.
Cataphractus munitus κατὰ omnino φράττειν munire.
Cathedra, καθέδρα.
Catus, quasi cautus.
Caupo, κάπηλος.
Cedrus, κέδρος arbor perpetuò virens, & cariem non sentiens.
Centrum, κέντρον punctum in sphæra à quo omnes lineæ ductæ ad circumferentiã sunt æquales.
Cephalea Græci κεφαλὴν vocant diuturnus est & inueteratus capitis dolor.
Ceta à κύριον cerberus, κρέας, i. caro βορᾶν. i. vorare.
Cerui ἀπὸ τῶν κεράτων à cornibus.
Cestus, κέστος.
Chaos, χάος.
Character, χαρακτήρ. i. signum.
Charta, χάρτον.
Charybdis, χαρύβδις.
Chiroteca, χειροθήκη.
Cholera, χολή. (fico.
Chorda, χόρδη. funiculus in instrumento mu-
Chrisma, χρίσμα, à verbo χρίω vngo.
Cherubin, cogitationis, & scientiæ multitudo.
Chirurgus à χεῖ manus, & ἔργον opus.
Chorus à χάρα, gaudio, siue corona.
Cicada, quasi cito cadens.
Cinamomum, κινάμωμον.
Cincinnatus, κεκίρρωτος, intortus capillus.
Cinædus, κινᾶδος, qui muliebria patitur.
Circulus, κύκλος, omnis in gyrum ambitus.
Cista, κίστη, genus vasis viminei.
Cithara, κίθαρα, alio nomine lyra.
Citharista, κιθαριστὴς.
Cito à cio, vel cieo voco.
Clades à κλαδάω amputo.
Classis à κλάων lippum, collectio nauium.
Claudus tanquam pedibus clausus.
Clausula à claudendo.
Clauis à claudendo.
Clemens a claritate mentis.
Cleopatra, gloria familiæ. κλέος gloria, πάτρια, familia.
Clepsydra, quasi furans aquam.
Clyster à κλύζω abluo.
Clytemneſtra, gloriosa cogitatio, κλυτὸς inclitus, μήδω cogito.
Cochleare, κοχλιάριον.
Codicillus, κοδίκελλος.
Cœlebs, quasi cælo beatus.
Cocytus à κωκύω, gemo.
Colaphus, κόλαφος, a κολαφίζω, verbero.
Cogito à cogendo, quod mens plura in vnum cogat.
Colon, κῶλον.
Coma à κόπτω incido.
Comptus. i. ornatus, à Græco κοσμεῖν, ornare, & κόσμος, hoc est comis.
Concio, quasi inuocatio à con & cieo.
Concha, κόγχη, piscis simmiorem habens testam.
Consilium à consulendo: concilium à cõcieo i. congregatio.
Considero à siderum contemplatione.
Contus, κόντος, sudes, siue hasta longior.
Conuitium à conuentu, quod clamore concitetur.
Cophinus, κόφινος vas est rusticum è vimine textum.
Cotalium, κοτάλιον, frutex est mollis sub aqua nascens, qui ex aqua confestim lapidis naturam induit.
Cor, κῆρ.
Coriandrum, κορίανδρον.
Corona, quod cor ornet.
Corvus, κόραξ.
Corpus à corruptione dictum.
Cortex quasi corium cuiusque rei a corio, & legendo.
Cothurnus, κόθορνος.
Cous, κῶος.
Crapula, κραιπάλη.
Crapulor, κραιπαλίω.
Crepida, κρηπὶς calceamenti genus.
Creta, κρήτη, insula in medio Põto centum vrbium fama clara.
Crocodilus, κροκοδίλος.
Crocus, κρόκος, vulgo zafrano.
Chronica, χρόνιος.
Crystallus, κρύσταλλος.
Crater à κρατεῖν, tenere, & capere.
Creta à cre scendo.
Crimen à cernendo, quod maximè cernatur.
Crinis à κρίνω, iudico.
Cruor à κρύω, ferio, quod ex vulnere nascatur.
Cubiculum a cubando.
Cuculus κόκκυξ, auis nota.
Culex ab aculeo.
Cuminum, κύμινον.
Cupressus, κυπάρισσος.
Cura quasi cor vrens.
Cutis, κύτος.
Cyclops, oculum circularem habens κύκλος, circulus & ὤψ oculus.
Cyathus, κύαθος a verbo χέω, & est fundere.
Cygnus, κύκνος Latinè color.
Cymba, κύμβα, nauigij genus.

MODIFICATA TRANSLATE.

Cadauer pro viuente, ignauum tamen. Adagium, viuum cadauer in eos iaci solitum; qui eam vitam agunt, quæ mortem proximè attingit languore & ignauia.
Cæcus indocti habet vulgato prouerbio interpretationem. Cæcus cæcum ducit: cui non dissimile est illud Horatij. Cæcus iter ostẽdit. Item, quid cæco cũ speculo? id est, quid opus est libris illiterato?
Cæneus pro eo, qui minimè lædi possit. Inuulnerabilis, vt Cæneus, est in poetarum fabulis Cæneum munere Neptuni nullu telo vio lari potuisse.
Calculus, significationem habet sententiæ, Album calculũ addere, id est, approbare. inde sumptum, quod antiquitus missis in vrnam calculis, ita ferebantur a iudicibus sententiæ, vt albis absoluerent, nigris damnarent. huc pertinent, creta notare, pro eo q̃ est approbare, & carbone notare, quod est damnare.
Calix pro re vicina adhuc tamẽ incerta. Multa cadunt inter calicem, & suprema labra: nihil enim est tam propinquum, cuius, propter morbum futuri temporis, exploratus sit euentus. Vnde natum Adagium, quod Anceus Neptuni, & Altipalcæ phœnicis filius vinum iam è calice bibiturus, de vinea quam plantarat vinetum ab apro immani vastari accepit: is igitur animo percussus statim poculo depositio in aprum fertur, a quo est occisus, atque ea re non solum vinũ non gustauit, sed etiam iusiurandum, quod ante fecerat, violauit.
Camelus pro eo vsurpatur, qui cum ineptus sit, agilis tamen studet videri. Camelus saltat, ad eos potest Adagiũ referri, cum a musis sint alienissimi, volunt tamen intelligentes & diserti haberi.
Cancer pro indocili. Ad. Nũquam efficies, vt rectè ingrediantur cancri. Item Cancrum ingredi doces. de eo qui in erudiendo indocilem, ludit operam. Nam cãcris singulare est, & genuinum obliquè ingredi.
Canis modo pro homine vsurpatur, inuitis omnibus venari. notatur hoc Adagio non satis feliciter succedere, quod a nolentibus extorquetur, modo pro inuido. Canis in præsepio quod nec vescitur hordeo, & equum vetat vesci, modo pro eo, qui præpropera rem præcipitat festinatione, canis festinans cæcos parturit catulos. Nã qui nimio feruntur festinandi studio rem parum absolutam edunt, conuenit prorumpentibus in iurgia, ti mihi. n. vt mulieres lingua melius, quã fortes belligerantur. huc pertinet, quod trito sermone prouerbio dicitur. altissima quæque flumina minimo sono labi.
Capillus, pro commodo vel incommodo. Etiam capillus vnus habet vmbrã suam, hoc est quãtumuis pusillum commodum iuuat quamtumlibet exiguum delictum nocet.
Capra aliquãdo vẽdicatur pro stolido. Adag. Capra contra se cornua, vt enim arcus, quo illa ĩ syluis traijcitur fit ex caprinis cornũ. ita imprudentissimus quisque a nemine magis, quàm à se fere leditur, aliquãdo pro homine capitur beneficium exprobrante. Capra Scyria. hæc enim fera mulctrum, quod lacte impleuit rursus euertit, atque sic beneficium quod ante dederat, deinceps pertinet, ijs item Adagium hoc conuenit, qui virtutes adiunctis vitijs contaminant, aliquãdo pro spurio. Matris vt capra dicitur, ductũ Adagium ab Hædis, qui in capellis à matre denominãtur. Accersitur denique pro corruptione, hoc Adag. in agro furcularios capras. in eos quadrat, qui corrumpunt flagitiosorum admixtu teneram ætatem, vt si quis studiosis admisceat discolos. Nã capra plantis omnibus, non vulnere tantùm, sed etiam veneno dentium pestifera est.
Caput pro Principe. Piscis primũ à capite fœtet. dictum in malos principes, quorum cõtagione reliquum vulgus inficitur.
Carbo pro fallacia. Adag. Thesaurus carbones erant: In hos comperit, qui spe sua frustrantur, quique magnificis rebus expectatis, meras nugas reperiunt.
Cascus, pro re simili. Ada. Cascus cascã ducit, quoties similis similem delectat, vetulus vetulam, deformis deformem: Improbus improbam. Nam olim cascum Sabina lingua dicebatur, quod nos vetus appellamus.
Caseolus notam habet miseriæ, & tenacitatis. Xenocratis caseolus Ada. ĩ sordidos dici solitum, qui penum omnem eo vsque seruare consueuerint, quoad fierit corruptus.
Cauda improbitatis habet significationẽ. Adne gustaris, quibus est cauda nigra; hoc est ne cum ijs consuetudinem habeas, qui omnia definiunt, terminant improba cupiditate: Nam cauda est brutorum tantùm, qui sensibus ducuntur, habet item interdum cõiecturæ significationem. Cauda de vulpe fiatur. in eos conuenit Ada. qui pusilla in re cuiusmodi sint declarant, huic affine est æthiopem ex vultu iudico.
Caueã pro quouis quali genere. In caueã non canit Luscinia. Luscinia tale ingenium est, vt non nisi libera moduletur: capta carcereque cancellis immissa obmutescat admonemur hoc Adagio difficillimum esse angi, & canere.
Charybdis pro ancipiti malo. Euitata Charybdi in Scyllam incidi, id est, dum vnum malum vito, incurro in cõtrarium: sic, fumum fugiens, in ignem incidi.
Cedrus pro immortalitate. digna Cedro de ijs, dici solitum, quæ ad posteros propagari deberent immortali quadam gloria. Sumptũ Ada. ab arboris natura, cuius succo, quæ sunt illita, non sentiunt cariem arboris eius succus vim habet diuersam, viua corpora corrumpit, mortua seruat incorrupta.
Ceta pro infami Adag. Cerite ceta dignus, rõmani Ceritibus bello subactis eam dicere conditionem, ne suffragij ius haberẽt, ne le-

ges

ges vlas,aut ederent, aut haberent, quæ ignominia in Adagium abijt.

Ceruus pro solitudine. Adag. vbi ceruis abijciunt cornua . quadrat in homines solitarios,& abditos. Siquidem cerui cornua deponentes,secedũt in loca aspera atque inaccessa . Quare quod animaduertemus nusquam inueniri , illic esse dicemus, vbi cerui cornua abijciunt.

Cestus pro arte amatoria . Adag. Cestum habet Veneris, in eos dicitur, qui irritamenta gratiarum habent,& amorum,quo illa dicitur Martem sibi conciliasse.

Chamęleon,pro inconstante, chamæleõte mutabilior,hoc animal ait Plinius,toto corpore reddit colorẽ , quemcunque proximum attigerit, præter rubrũ, & album competit adagium in versipellem , & inconstantem.

Chaos, pro antiquitate. Ad. Antiquior, quam chaos sumptum à poetis, qui chaos volunt originem fuisse rerum omnium.

Charetis,pro eo,qui sua promittit aliena, non reddit. Charetis pollicitationes. Natũ adagium à Tharete quodam Athenjensiũ Duce,qui quiduis cuius pollicebatur , at non præstabat,quod receperat.

Charybdis,pro homine maiorem in modum edace , quem veteri prouerbio Charybdin vocant,aut Barathrum.

Chius,pro auctore, & opifice sui mali. Chius dñm emit. Adagium in eos quadrabit , qui fabri sunt mali sui,& architecti. Natũ inde q cũ Chij primi seruis mercenarius istituiss sunt vti,postea subacti à Mithridate Cappadoc.proprijs seruis vincti sunt traditi, vt in Colchorum regionem deportarentur.

Chorus pro re proposita . Ada. extra chorum saltare.de eo dicitur, qui à re proposita digreditur, qui enim choros agũt certis limitibus, certisque numeris adstricti mouẽtur vt liberum non sit quo libet vagari. Item in alieno choro pedem imponere , est aliorũ sibi vendicare partes : & sese miscere alienis negotijs.

Cibus pro doctrina . Cibum in metallum ne immittas est animi cibus,& ingenij doctrina. admoneri videmur hoc adagio improborum moribus doctrinam pollui , eosque doctrina deteriores reddi, apud eos igitur doctrinas non oportere deponi.

Cicada pro socio,cicada cicadæ chara,formicæ formica,i.quisq. eos diligit,quos sibi natura cõciliauit. pro indocto, itẽ vsurpatur. Inde Adag. Achanthia cicada . Nam iuxta oppidum Aetoliæ Achanthũ mutæ sunt cicadæ.sumitur deniq pro Nobilitate. Cicadis pleni. Atticis mos erat, vt cicadas tãquã insigne nobilitatis cincinnis adderent.

Cilicion, pro eo, qui se malis artibus dicauit. Bona Cilicion subaudiendum habet . huic Adagio locum fecit Cylicon quidã Milesius,qui prodita Priennen sib. Mileto patria, amplè quidem,sed scelerate ditatus est.

Cinclus pro vehementer paupere,cui nec domus,nec quicquam sit,quod suum esse possit dicere Cinclus enim auis quędam est ita imbecillis, atq; inualida , vt non possit sibi ipsi proprium nidum parare , proinde oua suppopit nidis alienis, vnde,& rustici verterunt in Adagium, vt medicos , & erroneos cinclos vocent.

Circulus pro officio, Circulum absoluere , est rem omnibus numeris , omnibusq. partib. perfectam reddere , metaphora sumpta à Mathematicis, apud quos circularis figura perfectissima,absolutissimaq. iudicatur.

Ciuitas pro scientia. Magna ciuitas,magna solitudo ab vrbibus,& domib.quæ, quo sunt grandiores,eò sunt inanes magis , & vacuæ quadrabit in hominem multa profitẽtem, aut in grandem aliquam compositionem.

Cælum pro mundo . Cælum territat, cõuenit in minaces,& feroces, sumptum Adagium à Bello Giganteo. Vsurpatur mõ. pro re vehementer absurda . Neq. cælum,neq; terrã attigit. modo ironicè in timidos iacitur , quid si cælum ruat? in eos,qui tutissimis ẽt in rebus ridiculè timent.

Cognomen pro arte. expedit habere plura cognomina. conuenit in eos, qui multa simul profitentur , quo quæstum faciant vberiorem, qualis est Mercurius.

Colores pro moribus. Tuis te pingam coloribus, hoc est tuis te effingam moribus , ducta à pictoribus metaphora.

Coluber, pro ingrato. Colubrum in sinu fouere , in eum dici solitum , qui complectitur amore hominem ingratum.

Columba sumitur pro mansueto homine. Mitior columba : hæc enim nulli animalium meditatur noxiã : nec aliũde præsidiũ hẽt aduersus miluos, quam à celeritate volandi.

Compedes vendicantur pro honorib. & officijs. Aureæ compedes . prouerbiali sentẽtia dicuntur honorifica munera,quibus sic homines obstringuntur , vt videantur potius alieni,quàm sui iuris.

Concha pro eo, qui nullius est pretij, Concha dignius κογχῆς ἄξιος.

Conscientia pro teste. Conscięntia mille testes sensus interprete non eget.

Conuiuium, pro interitu, Phoci conuiuiũ, in eos conuenit , qui suo malo conuiuas accipiunt. Quos.n. Phocus fefellerat,mensa solitus est reconciliare , ab ijs tandem iratis occisus est in conuiuio.

Cor,pro animo. Cor ne edito, hoc est ne curis tuum ipsius animum excrucies . socordem .n. dicebant eum,qui mẽte careret. socors , quasi sine corde.

Cornix pro intelligente . Cornicum oculos configere. in eos quadrat,qui ea, quæ veterum intelligentia magno consensu approbauit,damnare,ac rescindere conantur, est .n. cornix multis sæculis superstes,& perspicacissimis oculis.

Cornu,pro rerum affluentia. Adag. Cornu copiæ,translatum è peruetusta fabula Herculis,& Acheloi. Pro animo item sumitur. Adag. tollere cornua,pro eo,quod est animo efferri,translatum à pecoribus , quę cornibus oppositis minantur.

Corebus,pro stupido, stultior Corebo,in stupidos,& vecordes . Nam Corebi stultitia vulgi fabula celebrata est, qui maris vndas numerare sit conatus,cum non potuerit vltra quinque prosequi supputationem.

Corpus,pro arte Adag. corpore effugere. trãslatum à gladiatoribus ictũ modico corporis flexu failẽtibus M Ci. impetitiones tuas parua quadam declinatione, vt aiunt, corporis effugi.

Cortex, pro pope. Adag. sine cortice nare. in eos conuenit,qui eo doctrinę processerunt , vt iã præceptorum opera non habeant opus .

Coruus pro pernicie. Ada. Abi ad coruos. hoc est in exitium. sunt.n. corui sectatores cadauerum,& contra pro eo, cui res cedit ex sẽtentia. coruus aquat. κόραξ ὑδρεύτῃ . ductũ ab Apologo de coruo , cum sitiret cõgestis lapillis aquam ex imo fundo per angustissimam vasis oram euocante.

Corydus pro indocto. Adag. inter indoctos ẽt Corydus sonat. conuenit in quosdam , qui apud idiotas audent se veluti eruditos vendicare , interdoctos prorsus sunt elingues. Corydus .n. vilissimum est auiculæ genus minimèq; canorum, strepit tamen vtcunqe inter aues mutas: apud luscinią canens ferri nequaquam posset.

Cothonisare. pro ingurgitare seporu. Cothon .n. est poculi genus grandiusculum.

Cotumix, pro pugnace , & feroci cotumicis naturam induere. Hęc .n. est eius natura, vt consortem minimè ferat, sine pugna , & dissidio.

Crocodilus pro fraudulento homine. Crocodili lachrymæ,in eos,qui cum maximè fallunt,id agunt , vt boni viri videantur . Inde natum Adag. quod crocodilus perspecto procul homine,consueuit lacrimas emittere,atque deinceps statim illum deuorare.

Crotoniatæ pro quouis in sua arte præcellente Adag. Crotoniatarum postremus reliquorũ primus est . Notũ ob insignẽ Crotoniatarum præstantiam in certaminibus , & palæstra, vt eius gentis testis est ille Milo literis omnium celebratus,qui septies cõtinenter vicit olympia. Eorum igitur postremus cum esset, primus reliquorum Græcorum , adagio fecit locum.

Cubitus pro regula. Adag. eodem cubito, hoc est,eadem regula,& mensura.

Cucurbite , pro homine sano . cucurbita sanior. Non absurdę inde ductum adagium , quod cucurbita vndiq, turgeat integra, dimis hians,nec vermiculis obnoxia . Est aũt integritas,& obesitas corporis sanitatis argumentum.

Culeus scelerati hominis hẽt significationem Culeo dignus. Hoc supplicij genere crimẽ expiabatur parricidii.

Cuminũ, modo amarũ notat. Cumini sector. Adag. in parcum , ac sordidum iaci solitũ , est autem cuminum per se exilis herba quã Hippocr. regium appellat. Olim ferebatur à malè precantibus auctore Plutarcho , atque ita felicius prouenire creditũ est . Mõ vsurpatur pro maledicentia. Cuminũ serere dicitur,homo virulentæ linguæ. Natum Adagium à natura herbæ, quæ latius prouenire putatur , si maledicta adhibeantur diręq. imprecationes,dum seritur.

Cuniculus,pro dolo, & insidijs. cuniculis oppugnare, in eum,qui nõ aperta vi, sed dissimulanter,ac dolis rem gerit.

Cupressus pro re non loco adhibita , Ada. simulare cupressum . Natum ab imperito quopiam pictore , qui prẽter cupressum nihil norat pingere. vltro ad res omnes cõsueuerat cupressum effingere .

Currens pro digladiante. Solus currens vicit De iis,qui vincunt,nemine contradicente , translatum à stadijs.

Currus , vsurpatur pro ordine inuerso. Adag. currus bouem trahit. De re quæ præposterè geritur; veluti si vxor præscribat marito . Cursus pro simulatione , & dissimulatione obliquus cursus. quoties res arte , & dissimulanter agitur . quoties aliud præ nobis ferentes alio tendimus.

Cyclops,pro tyranno. Adag. Cyclopis donum in maleficos dicitur , qui solent hoc ipsum magni beneficij loco imputare , quod aut minus,aut serius noceant. Notum est illud Cyclopis in fabula, Ego Vt in postremum deuorabo.

Cyparissus, pro oratione nugigerula. Cyparissi fructus, de verbis dictu magnificis: cæterum inutilibus.

Cyrbes,pro sceleratis. Cyrbes malorũ. Apud Athenienses tabulę quædã erant quadratę in quib. erant variæ delinquentium pœnæ.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Caduceus , Symbolum est eloquentiæ atq. in Nummo,cuius inscriptio est μελιτῶν leo erat primoribus pedibus . quasi humi depressus : ab eius verò ceruice arectus caduceis geminis anguibus inuolutus. Quo notabatur virium robur cedere eloquentiæ.

Camelus monimentũ habet abstinentiæ. Notissimum enim est animal huius magnitudinis,qd tanta cibi, & potionis paucitate nutriatur . in duodecimum .n. diem sitim tolerat. Est item Hieroglyphicũ vindictæ in incestuosos. Camelum quippe cum aliquando admissarius furtim matri admisisset , delapso operimento, vt agnouit matrem . Camelarium interemit.

Canis

scendimus, naturæ in spurios detestatio.
Colicis imago, acidi autdum significat. Nam colices dulcia respuunt: acida unicè appetunt. Lucis amore, nec flammam, nec mortem perhorrescit.
Cupressus symbolum est mortis. Hæc arbor monoica est natura, fructu supernacuo: baccis tota, folio ornata, odore violenta, & ne umbra quidem gratiosa; facies non regerminat: ideò Diti est sacra, & sensibus omnibus infesta.
Cygnus. Musici senis apud Aegyptios animi symbolum. Hæc autem est cygni natura, vt suauius modulari norit, quo magis ætate. Sunt enim argutiores senio confecti, ob guttur is gracilitatem.
Cynocephalus lunæ habet mouimentum, quæ enim hora. Luna nullo illuminata candore sibi coniuncta transit: nobisq; videtur penitus euanuisse. Cynocephalus mas ipse, quoque visu deficere comperitur, nec interim cibum capit, sed quasi exanimis decumbés Lunæ raptum ingemiscit.

GRATIA. IIII.

Nomine ingrati animi cuiusque crimine cum nihil sit impurius: ijs qui tensum aliquem habent honestatis, nihil in officio gratia referenda fit amabilius oportet. Neque enim in vllis, tam ignominiosum est ferro, aut metu vinci, quã flagitiolum in officijs, & munificentia. Quamobrem etsi iure laudãtur ij, qui ita sunt faciles, vt, in conferendo nõ dare, sed accipere beneficium videantur: hos tamen ego nihil in virtute puto esse post ponendos, qui ita sunt in referenda gratia alacres, vt si plus quam possint faciant, minus tamẽ semper præstõt, quam facere cupiant. Nec vlla virtus tam sibi videtur contraria, quam grati animi voluntas, in ea memoria desideratur simul & obliuio. Refert Isidor. duos esse fontes in Boœtia, quorũ vnus memoriam, alter obliuionem inducit. per eos iubetur natura, quæ sit grati animi vis aperte palamq; loqui. Nam virtutis eius est obliuisci beneficii in aliũ collati: accepti vero perpetuo reminisci. Quam sita vero nobis in animo esse debeat beneficij accepti memoria etiã nunc in silentio loquuntur. Romulus & Rhemus, qui cum ad Tyberim fuissent expositi, & a Lupa nutriti beneficii memores Romæ simulachrum lupæ posuerunt. Loquitur sui testimonio populus Romanus, quem non puduit Anseres in perpetuo honore habere, quod dormientibus vigilibus, cum Galli in summum Capitolium peruenissent, suo clãgore milites Romanos excitassent. Loquitur denique populus Atheniensis, qui publica alimenta ad extremum vitæ diem Mulionis decreuit, quorum labore, & opera vsus esset in Hecatomphylo aedificando. Horum argumenti satis admoneri videmur, quales in homines benefícos esse debeamus: hic acriùs etiam forte vrgemur, quod ne belluis quidem desit gratia sensibus. exempla prætereo hoc facere nõ posse. In Antiochi Regis equum conscendit Caparenus Galata, qui Antiochum in prælio occiderat, statim vero equus sensit suo ergo domini hostem insidere, atque iccirco ad ramum apprehenso fræno, ad altissimã famem quato cursu contendit, ab eoque se insidentemq; simul hostem præcipitauit. Quorsum? docet natura laudabiliorẽ fuisse gratiam sine vita, quã vitam sine gratia. Actiones gratiarum apud Cic. in Epi. Fam. demuntur. lib 2. ep. 9. 15. lib. 3. ep. 5. 8. 11. 23. lib. 8. epi. 11. lib. 10. epist. 11. 14. 31. l. 11. ep. 14. 15. 28. Post expositionem examinantur per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Digiti, digiti, δάκτυλοι. digitus.
Dædalus, δαίδαλον, vacuo.
Dæmonium, δαιμόνιον.
Damnum a demo, quasi demimutum; vel a Græco δάμνημι.
Daniel. iudicium Dei.
Dapes δαῖτες.
Daphnis. δάφνη.
Darius δαρεῖος, nomen regis Persarum.
Dator, δώτωρ, δοτὴρ.
Deh, δία.
Decas, δεκάς, aliquid decennarium numerum continens.
Decem a Græco, δέκα.
Declinatio, κλίσις.
Decrepitus, quod ad mortis ostium crepet, vt crepusculum tempus, aurorę proximum.
Decus a verbo decet.
Degener, δυσγενὴς, qui maiorem suorum virtuti non respondet.
Delamira virago. δῆρις, bellum, ἀνὴρ, vir.
Delco, a Græco δέλκω.
Delicatus, quasi delitus pactus.
Deliro, παραλήρω.
Delirus, ἀπὸ τοῦ λήρου, quod a recto ordine, tãquam a lira aberret.
Delubrũ a deluendo, quia in eo deluuntur peccata.
Demens quasi de mente recedens.
Deus, quasi edens, vel δεύομαι.
Deus, quod ei nihil desit, detque solus oĩa, siue a Græco δείδω, timeus, quod metuatur ab omnibus, metuat ipse neminem, vel a δύω, media in suam adspiratam conuersa.
Dexter, δέξιος.
Dextra, δεξιτερὰ.
Diabolus. διαβολὴ, calumnia, a διαβάλλω, criminor.
Diaconus, διάκονος, a διακονέω, ministro.
Diadema, ἀπὸ τοῦ διαδέω, circum ligando.
Diameter διάμετρος, recta linea figuram ex aequo secans.
Dians, quasi duana, quod luna noctu, diuque appareat.
Dies, quasi deiens, a media nocte a Romanis, ab occasu solis ab Atheniensibus: ab ortu a Babylonijs inchoabatur.
Dieta, δίαιτα, victus ratio.
Dilemma, δίλημμα, syllogismus cornutus a Gellio appellatur.
Dimidius, quasi per medium diuisus.
Dioecesis, διοίκησις, gubernatio a διοικέω, guberno.
Dionysius a διανύω, soluo.
Diræ, olim quasi Deorum iræ.
Discordia, δίσκορδος.
Discipulus a disciplina dictus.
Disciplina a discendo.
Distichon, δὶς, bis στίχος, versus.
Diuus, quasi duinus, quod rebus nullis indigeat.
Diuortium coniunctorum est repudium non dum coniunctorum.
Doceo, quasi doctrinam do.
Dogma, δόγμα, decretum, præceptum.
Dolus, δόλος, fraus, fallacia.
Dominus, quod domum præsit, & cunctæ familiæ dominetur.
Dorso Græce, δορκάζω.
Domus a Græco, δόμος.
Doctrina a Græco δόκησις.
Draco, δράκων ἀπὸ τοῦ δέρκω, hoc est, video. Animal enim est acutissimi visus.
Delce a delicio, quod animãtes ad se delicias.
Duo, δύο.
Duplus, διπλάσιος, a verbo διπλόω, hoc est, duplico.
Dyscolus, δύσκολος, difficilis, & morosus.
Dysenteria, δυσεντερία, intestinorum exulceratio.

MODIFICATA TRANSLATE.

Deliramenum locũ occupat orationis nugigerulę. Ado. Anicularũ deliramenta. De nugis inanibus, eiusmodi solent effutire vetulæ etiam sexus vitio, vitium ætatis accedens, naturalem garrulitatis morbum cõduplicat. Habet enim verbositas primum demẽtiæ notam: deinde specimen quod damnare prohibemur. Aliquando Isocrates a quo cum Careo ioculatus veltet præceptis Rhetoricis instrui: Duplicem meritò eundem orator popoſcit literarij vt loquar, alterum vt taceat, discerat, hoc est, infinite de discerat. Alterum testatur Lacones, qui Cleophontem execrum, quod se profiteretur de re quamuis cotidiana posse dicere, boni enim esse viri magnarum rerum parem orationem habere. Nec vlla in re nullus putarim adhibendam magnificentiam, quam in oratione, quæ vt Fleto dus refert, sæpè quasi ingens Thesaurus in loco debet obmitti numquam dilapidari.
Delphinus nunc inuersi ordinis habet significationem veteri prouerbio Delphinum silui sappingui, fluctibus aptum: nunc periti hominis vim occupat, & naturam. Delphinis nate doces. In sophistas cõpetit, qui eos docere nitũtur, a quibus sunt ipsi docẽdi. Huic est simillimum, Aquilam volare doces: Delphinum velocius adagij locum fecit, quæ tãta est, vt nauis ẽt pleno velo præsecet, nullumque sit animal, quod celeritate non superet.
Deus pro conuicijs conuicij, loco vsurpatur. Dente Theonino rodi, quidam erat Ieonis, qui cõuicijs lacerãtur. Sumptum adagium a Theone Poeta quodam virulentæ loquacitatis, huic affine est, Genuino mordere. Nam qui clanculum obtrectant, lacerantque quẽpiam cum genuino mordere dicũtur, quod dentes genuini sint omnium reconditissimi, & gingiua operti. Deus fuimur item pro iniuria vitiata. Adag. Alijs lingua, alijs dentes, subaudienda sunt. In eos dictum solitum, quorum alterius petulantia, alij facinoris atrocitate nocẽt. Inde natum adagium, quod ex ira fiat virulentus morsus ferarum, dentesque sint cuiusque animantis, & vitę instrumenta, ac munera, atque in homine, vt dentes corporis, ita oratio, animi ostendit naturam. Nec illi quidem fallunt. Dentibus vacuis, aiunt, qui sunt breuioris vitæ, argumentum enim est capitis os esse densum, atq; ideo cerebrum minutum, quod minus sit respirationi opportunum. Quare quo minus exhalat, eo celerius putrescit, atque ideo cur mas, diutius viuit, quam fœmina, hæc enim non vtitur, futuris caput habet eo nomine, nec cranum gaudet beneficio.
Deus, pro diuite: Nullius indigẽs Deus. Admonet parœmia nullum esse mortalium tam absolutum, in quo non aliquid desideretur, nisi esse Deũ, vndequaq; perfectũ, qui, si est præstantissimus, inquiebat Zeno, vnus sit oportet. Nam si duo sint, aut plures, nõ esset præstantissimus omnium. Pro sapiente item vendicatur, trito adagio. Multa nõris oportet, quibus Deum fallas, hoc est, multarum rerum cognitione debet is præcellere, qui studet secum vito prudenti facere. Sumptum ab ortaculo adagium. Accipitur denique apud veteres pro natura, vel necessitate. Ci. quid. ni aliud est Gigantum more bellare cum Dijs, nisi naturæ repugnare?
Dies vicem obtinet eius, qui sit contentus. In diem viuere est ex rebus præsentibus commodum vsuere, atque ex parto minimè sollicitum de futuro. Pro fortuna item accipitur, quæ in dies mutat. Adag. Ipsa dies quã dolque pares, quãdoque nonerea. Quare apud Cretenses olim nos erat lætos dies candido notare tristes, atque mœstorum. quãquam morem hunc nonnulli ad Thraces referant. In diem viuere igitur est quid fors, quia tẽpus ferat æquo animo ferre, imitantem dies naturam totius anni. Pars. a. dicta meridie ad occasum solis naturam præferet, ætatis ab occasu ad dimidiam noctem autumnũ, dimidia nocte ad ortum solis, hiemis: ab ortu solis ad meridiem, pars ætatis quæ vita dicitur primi veris habet specimen.
Difficultas vitupanus loco pulcherrimis. Ab

quicquid optasset,id ferret.Optauit Endymion,vt perpetuum dormiret somnũ, immortalis perseueraus, & expers senij.

Ephesia vim habet felicis hominis. Adag. Ephesiæ litteræ ἐφέσια γράμματα, dictum de ijs, qui mira felicitate tanquam diuina virgula quicquid optent assequũtur, aiunt enim Ephesijs Notulas quasdam & voces magicas fuisse,quibus vtentes, in omni negocio,victores euaderent.

Ephippia, pro sorte. Adag.optat epippia bos piger,optat arare caballus. Quadrat in humanum genus,quod alienæ sortis est appetens,suæ impatiens.

Equus Seianus in locũ accersitur fortunæ aduersæ. Adag.Equum habet Seianũ. Dicitur in calamitosum Natum adagium ab equo quodã fatali cui à Cn.Seio domino nomẽ i ditũ est Seianũ. Vsq eo fatali, vt quisquis eius equi possessor esset,is,cum omni domo ad internecionẽ vsq; deperiret.Affine huic Adagio est,Aurũ habet Tolosanum. Nam cum oppidum Tolosanum in Gallia Q Cepio Consul diripuisset, multumq; auri, in eius oppidi tẽplis fuisset, quisquis ex ea direptione aurũ attigit,misero,cruciabilique exitu perijt. Equus item sumitur pro sene misero qui aliquando feliciter vixit.Adag. equi senecta, Allegoria sumpta à generosis equis, qui senio facti seges, in pistrinum, aut currum detruduntur.

Erithacus inuidi habet interpretationẽ. Adag. vnicum arbustũ haud alit duos Erithacos, Torquetur in eos, qui idẽ profitentur, quibus sepe parum præ inuidia conuenit. Est autem Erithacus auis quędam solitaria, vt eodem in saltu nunquam nisi vnã inuenias. Atque si sipsum non patitur inuidus, quẽ feret? potest serpens venenum in se continere sine dolore,non potest inuidus spirare sine dolore,quo intelligimus nihil contaminatum esse magis eius spiritu.

Esculentum,pro omni opere. Omnia esculenta obsessis,Id est cum vrget necessitas,nihil non facimus. Natum adagium ab vrbium obsidionibus, in quibus accidit sæpe vt fameticis nullus non suauis sit cibus.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Echinus symbolum est hominis tẽpori seruiẽtis.Nouit quippe Echinus terrestris cubilia sua Aquilonum,& Austrorũ mutatione cõmutare. Duas enim cubili fenestras facit: alteram Austrum versus, Boream versus alteram,quaque parte ventum futurũ præcognoscit, fenestram claudit,alterã recludit. Fit item Echinus Hieroglyphicum armati hominis contra pericula. Hic.n.simul atq; feratum se impetentium odorem,latratum ve senserit,in orbem se colligit,rostro pedibusque intrinsecus testudinis more contractis, tergore omni, pilæ instar conglobato; spinisque ad incolumitatem erectis,sui cõtactum formidabilem reddit.

Elephas regis simulacrũ effingebatur ab Aegyptijs. Tũ quia inter elephantes, qui maximus est natu,gregem ducit.Fuit.n.in Regibus eligendis multarum nationum,& gentium id singulare & proprium,vt id muneris senioribus demandaretur; sicuti & apud Hebreos seniores, & apud Athenienses Palęologi,& apud Romanos,Senatores rerum habenas moderari sunt soliti,tum qñ Rex alijs supplex non debet fieri, cuius rei symbolum est in elephante.Nam quod genua non potest flectere,in eo ostenditur, regem nemini mortalium subijci oportere. quid? debet princeps esse vir bonus, vt iusta imperet: & intelligens, vt de inhonestis iudicet, primum loquitur per elephantem natura, qui omnes animantes vincit quasi quadam clementia & pietate, homini.n.in desertis obuio,& aberranti,non modo non officit,sed etiam perbenignè monstrat viã; atque ita cælestia suspicit, vt solem & lunã, veluti numen quoddam veneretur; alterũ autem omnino asseuerat, elephas quippe patrium sermonem intelligit,reminiscitur officiorũ,quæ didicit,auramq.diligit honoris,& gloriæ, atq; vt hoc animal humanos sensus proximè attingit, ita qui rex est ad Dei naturam maximè debet accedere.

Equus,apud Ægyptios Hieroglyphicum constituitur Belli,solus enim animalium nouit currere a periculis, & rursus in pericula recurrere,solusq; nouit homines portare, eorumque dicto auscultare,nec hostium perterreri periculo: tria in bello requiruntur, miles,arma,& disciplina, pugnat equus cũ milite,hostemque cognoscit, armatur animo quasi quadam ferocia, fit deniq; capax militaris disciplinæ. Quare,vt est in fabulis vbi Neptunus terram tridente concussit, Athenienses.simularque e terra equum animaduerterunt prosilire, statim eo symbolo intellexerũt belli disciplinam sibi promitti.

Erythacus simulacrum est hominis solitarij, ita enim auis hæc gaudet secessu, & solitudine,vt raro duas vel in eodẽ saltu reperias.

Euphratis. Turgidę vndę iustitiæ in sacris Aegyptiorum litteris habẽt imaginem,quæ.n. tria sunt iuris precepta,honestè viuere: neminem lædere,suũ cuiq, tribuere, illa omnia non obscuro argumento eminent in eo flumine,honestatis vim videtur habere Euphrates,quia est fluuius paradysi terrestris; Nemmẽ lædit quia nunquam suo alueo nisi ad fertilitatem egreditur,suum deniq; in agris stercorandis cuique cumulatè tribuit. Nam instar Nili ad frugum vbertatẽ Mesopotamiã consueuit irrigare. Atq; duplex demum est iustitiæ ratio:distribuendi vna, commutandi altera, illa ostenditur per Euphratẽ. Nam vt Strabo refert, in Niphate monte Armeniæ, suo cursu Armenios, & Cappadoces distribuit & disterminat. Hęc verò ois cum sit in vtilitate fundata non potest per eũ fluuium nõ intelligi, qui vsq; eo est vtilis vt nomẽ acceperit ab vtilitate:quę apud eas gentes,accolarum lingua vocatur Euphrata. Hæ sunt atræ vndæ siue procellæ, quæ cernuntur in perillustri Abduensiũ imagine, quaeq; apertè palamq; loquũtur nihil ea gente inter mortales esse,neq; fortius,neq; iustius. Demonstrauit id ingenti virtute Perillustris Comes Cõstantius Abduensis. Corroborat, hoc ipsum eius cõiux Blancha,Abduensis,quæ fide,pudicitia,continentia,religione,prudentia in rebus agendis: industria in rebus domesticis: pudore, & modestia in ciuili vitæ societate in corporis deniq; bonis,indole,venustate,gratia,ac nominis,& famæ celebritate, integerrimæ matronæ nomen superauit, loquuntur id omnes.asseuerat perillustris Comes Franciscus Abduensis,quem in omni genere,& varietate disciplinarum vt eruditetur,cũ nihil intentarum reliquit, tum summis sumptib. rhetores,Mathematicos,Musicos,Pugiles, Pictores, ac demque funanbulos quosq; viros in eius disciplina sibi tot munerib. obstrinxit, vt si sumptui virtus par sit, & æqualis, hic nemine inferior sit gloria futurus.

DELIBERATIO VI.

In consilij capiendi deliberatione artis expositio hoc notare videtur, & efficere, quòd ex omnibus oratorijs laudib.est maximum. Nam cum se ex præceptionũ inuolucris distringit,atq. ad mouendũ hominũ animos orationi apponitur, tum potest homines à sua voluntate aliò traducere,& quocunque res postulat,flectere,quod grauissimo testimonio,docetur apud Cic.pro lege Manilia; De responsis Aruspicum in Senatu pro lege Agraria.In deliberandi rõne,vnde structura, & cõtextu argumẽti, in epist.fam.apud Cic.docuimus, aut nulla sunt aut nõ longa principia:nam ei quisq; conciliatus est,quẽ consulit: sæpe item Narrationi est supersedendum.Nemo quippe rei eius est nescius, de qua deliberat,duæ igitur vigent potissimum in hoc orationis genere orationis partes,confirmatio, & peroratio,in confirmatione, defensionis nostræ præsidia ab istis locis accersentur, ab honesto: ab vtili a necessario,a facilia contrarijs:simili:à maiori:minori,quorum adminiculis suadẽti:est duo nauare & efficere:vnum, vt vtile id videatur esse quod suademus; alterum,vt nõ videatur vires nostras aliqua superare difficultate, in peroratione,qui suadet hãc incudem debet tundere, vt metum obligat, id est,vt metum ex eorũ animis quibuscum agit abstergat, eosq; in earum rerum spẽ si non exploratam, at in aliquem adducat: quas illis suadet,motus hic cõcitatur ratione, auctoritate, exemplorũ testimonio,inductione,& ratiocinatione,sed tacet res omnis nisi oratione tractetur aculeata, & subtilis:vt orationis viribus *infringi* possint aduersariorum argumenta, & res in eorum sensus,qui audiunt penetrare, post expositionem,spectantur.

VERBA NATIVA.

Faba à φάγω,id est,comedo.
Fabula a φημὶ.dico :quod adminicula prestet, vt vim dicendi.
Facetus,quod verbis id faciat,quod vult.
Facies a faciendo, quod a Physognomis inde cognoscatur qualiter intus sit factus.
Factus a faciendo,quod fiat,quod non oportet:quod autem oportet non fiat.
Facultas,a facilitate.
Fagus, φαγὸς a φαγεῖν, comedendo.
Fames,a φαγω, comedo.
Fama a fando; inde fas: & fanum quod in jis fari sentirentur responsa.
Fantasticus, ἀπὸ φαντασίας.
Fatuus,qui fari nescit.
Faunus, ἀπὸ τῆς φωνῆς, quod voce non signis ostendere videretur futura.
Febris a feriendo,vel a feritate.
Feciales a ferendo,quod belli pacisque ferendæ apud eos ius erat.
Felix, quasi fetus legis.
Fera, θηρ, a verbo φέρω, porro, quod portetur affectibus.
Fermentum a crescendo.
Fessus, quasi fissus, nec amplius integer.
Flagito, quasi flamma agito.
Flamma, a φλέγω.
Flos. φλοξ.
Fluuius a fluendo.
Focus,a fouendo,quod igoem foueat.
Fodio,quasi foras do.
Fœdo a fœtu,quod mares fœtando pollinem.
Fœmina a feminis mollitie,vel a fœtu.
Fœnum a fœnore, quia quotãnis nouum parit.
Fœnus quasi fœtus.
Folium, φύλλον, per simplex l.scribitur: quia antiqui non geminabant consonantes.
Fons a fundendo.
Foras θύρα.
Fortis a ferendo, quod æquo animo aduersa ferat omnia.
Fortuna a ferendo,quod feratur temere.
Frater, φρατὴρ, vel quasi ferè alter.
Frenum quod ora animalium fraugat.
Fretum a feruentis aquæ similitudine.
Frigen, φρύγω, hinc φρουὴ, horror.
Frons a ferendo quod animum præ se ferat.
Fruges a fruendo.
Frumẽtũ,quasi frumen,summa pars gumis.
Fugo, φυλάττω.
Fumus a fumo, vel quasi humidus, sit enim ex igne & humido.
Fundus,quasi diuitiarum fundamentum.
Funestum,funere inquinatum.
Fungus à funere dictus.
Fur, φῶρ,

Mo-

formica modo est symbolum concordiæ, per eam enim, vt notat Sallustius paruæ res crescunt, discordia maximè dilabuntur, modo mortis simulachrũ est formica, quod terræ sit filia, & subterraneis caueis habitans: quo mortuorũ corpora inferuntur. Modo Hieroglyphicum opulentiæ, idque tam apud Aruspices, quam apud Aegyptios, Indicę enim formicæ aurum cumulant Mydæ igitur Phrygi, cũ puer esset, dormienti formicæ in os grana tritici vbi congesserũt, ditissimũ illum futurũ, vt inde accidit, ab aruspicibus est iudicatum, simulachrum ipsum formica effingitur pietatis. Sola enim inter omnes animantes ratione carentes alia alterius, & viuæ, & mortuæ curam habet. Cellulæ apud eas constituuntur tres: vna comitiorum: altera horrei: tertia sepulturę, est denique formica imago prudentiæ, quia memor Hiemis cibaria comparat, & recondit, cellasq; promptuarias facit, semina interim ne nascantur morsu secat abrosaque condit.

Fortunatus effingitur per equũ in cuius clunes lupus morsum inflixit. Equi.n. vt aiũt quib. dimicatio cum lupis fuit, prestantiores euadunt. Eos græci. λυκοφάδας, nos vocilupos vocare possumus, id autem cur fiat in naturæ est recõdito. Quale est, id quod fuerunt vestigia lupi calcata equis afferre torporẽ ad sonitum tympani ex eius corio confecti, cętera disrumpi tympana: fides ex intestinis ouium cum fidibus lupinis permixtas non resonare. Caudá lupi ad boum præsepe suspensam prohiberi boues ne possint comedere. Hominem denique si a lupo visus sit, voce statim, ne loqui possit intercludi, sic tamen, vt eam repente sit recuperaturus si amictum soluerit, atq; huius generis multa si Alberto Magno credimus.

Fuca, simulachrum est studiosi hominis. Hæc enim sola ex piscibus marinis nidum sibi construit, & in stragulis parit.

Fucus symbolum est hominis sibi alienam laudem & laborem usurpãtis. Est enim hic inter apes maximus, nec mellificandi vllam curam habet. Dicitur fucus quasi fur, græcè κώφων, à verbo Cæco, φέγω, comedo, quod apum mellificia absumat aliena.

Fumus. fuge symbolum effingere cum vellẽt Aegyptij fumum pingebant examini apum subiectum. Apes.n. nulla re magis conterruntur, in fugamq; vertuntur quam fumo supposito, simulachrũ item pingitur insitiæ per fumum. Nam cũ lumen sit doctrinæ signum: ritè contrarium eius censetur per fumũ, atq. vt nihil est reluctantius oculorum sensibus, quam fumus: ita nihil controuersum est magis rationis luci, quam insciția, officit autem ille idcirco plurimum oculis, quia referri sunt plurimis meatibus, per quos fit spiritus egressus, cum rerum imagine regressus ad communem sensum, officit ignorantia mentis operationi, denique uitæ saluti, quod omne per fumũ belle ostẽditur, fumo enim ingenium cerebrũq; obtunditur, nec sine quasi quodam humorũ fumo sit aut dolor capitis, aut ebrietas. Sensus ad agendum debilitat: res omnes simul labefactat & contaminat fumi lues impura, & contagio, quid saluti? fumus etiam candelæ restinctę, qui exiguus est, adeo est noxius communi vitę, vt eum equa prægnans vix sine abortu possit sustinere.

Commendatio VII.

In cõmendationis expositione primum ratio iniiti debet nostræ personæ: deinde eius ad quem scribitur, tum demum personę eius, quę nobis ad cõmẽdandũ proponitur, hæc argumẽti ratio frequens est, & vsitata. Nã cum ita in amicos afficimur, vt quod ipsi eorum causa nõ valemus, id conemur aliorum ope, & auxilio præstare: cogimus sæpe, ad cõmendationis præsidia recurrere. In hoc vero genere partes spectantur tres vna est laudationis: quę proficiscitur a persona cõmendantis: altera auxilij, quod affectatis, qui cõmendatur: tertia est beneficentię, ad quã debet moueri is, cui fit cõmendatio. Prima pars igitur est, per quam amicitię nostræ nodum constringimus, quadã familiaritate cũ eo, cuius nec cõmendatio, nec officij nostri laus est prætereunda, vt ad beneficium videamur virtutis quasi quodã desiderio accendi. Altera pars in eum consumitur, qui per nos auxiliũ implorat. Illius necessitatis inopiam, calamitatẽ cum eius laudatione proferemus, ne videamur culpæ fuę, aut stultitię pœnas dare. Atq. si auxiliũ debetur viris bonis: vir bonus iuuari cũpiet: non rempetit alienã, sed suã repetet. Tertia pars sumitur ab eius personę clementia, a qua aliquid petitur, quã laudare licebit, vel a te simili, vel maiori, vel minori, deinde opus eius attollere: & ita, vt intelligat rei facilitatem apud se potissimum residere, hoc apud Cic. in epist. familiar. li 1 epist. 3. Aulo Trebonio, li. 2. epist. 6. Nondum erat auditum epist. 14 Marco Fabio viro lib. 6. epistol. 6. Cum Aulo Cecinna. Nam commendo per Etymologiam dicitur quasi vna, & cum manibus do, atque hoc modo examinantur.

Verba Nativa.

Gabriel, fortitudo Dei.

Galathea, γαλάθεια, a lactis candore, γάλα, enim lac significat.

Galilæa, volubilis, siue volubilitas.

Galli a candore corporis dicti.

Ganymedes, multi consilij, γάν, id est, valdè μήδος, consilium.

Gargarizo, γαργαρίζω.

Gaupsum ἀπὸ τοῦ γαυδᾶν.

Gellius, γέλως, risus, ἀπὸ τοῦ γελᾶν. ridere.

Genæ a gignendo dictæ, quod in iis gignũtur dentes.

Generatio, γένεσις.

Genero, γένναω.

Genitrix, γενέτειρα.

Georgica, γεωργικά.

Genes, ad genus nascendum dictus.

Genia, ὀφ in vtero matris genis sint apposita.

Genus, γένος, derivatum a γῆ. terra, quæ gignit omnia.

Geometra, γεωμέτρης.

Geron, a γεραίνω, senesco.

Gigantes, e terra geniti, παρὰ τὸ ἐκ γῆς γένεσθαι.

Gigno, γείνομαι.

Gladius a clade dictus.

Gloria, κλέος δόξα.

Glossa Græcè: lingua, Latina.

Gorgones, id est, terribiles, γοργός, acer.

Grabatum Græcè lectus.

Gulielmus. Propinquans Deo.

Gustus, γεῦσις, a verbo γεύομαι, gusto.

Gymnasiarchus, γυμνασίαρχος, id est, rector studij.

Gymnasium, γυμνάζειν, a γυμνάσιον, id est, exercendo.

Gymnosophistæ a γυμνῶ, quòd nudi per opacas Indiæ solitudines philosophabantur.

Gargathus, γοργαθός. i. vulgo casa di matti.

Modificata Translatæ.

Glacies, vim, & nomen hẽt principij. Scindere glaciem est aperire viam, translatum à nautis, quorum vnus aliquis præmittitur, qui flumine concreto, glaciem prærumpat.

Gladiator prouerbialiter pro deliberante homine sumitur. Gladiator in arena cõsilium capit. Admonet adagium è re nata muranduin aliquando consilium, & tẽpori, quòd aiunt esse seruiendum.

Gladius, nũc interpretationẽ hẽt adulationis Adag. melle litus gladius. Huic affine est le tale multũ Diogenes formosa scorta lectisequę, ad cõmendationis præsidia recurrere. In hoc vero genere partes spectantur tres vna est laudationis; quę proficiscitur a persona cõmendantis: altera auxilij, quod affectatis, qui cõmendatur; tertia est beneficentię, ad quã debet moueri is, cui fit cõmendatio. Prima pars igitur est, per quam amicitię nostræ nodum constringimus, quadã familiaritate cũ eo, cuius nec cõmendatio, nec officij nostri laus est prætereunda, vt ad beneficium videamur virtutis quasi quodã desiderio accendi. Altera pars in eum consumitur, qui per nos auxiliũ implorat. Illius necessitatis inopiam, calamitatẽ cum eius laudatione proferemus, ne videamur culpæ fuę, aut stultitię pœnas dare. Atq. si auxiliũ debetur viris bonis: vir bonus iuuari cũpiet: non rempetit alienã, sed suã repetet. Tertia pars sumitur ab eius personę clementia, a qua aliquid petitur, quã laudare licebit, vel a te simili, vel maiori, vel minori, deinde opus eius attollere; & ita, vt intelligat rei facilitatem apud se potissimum residere, hoc apud Cic. in epist. familiar. li 1 epist. 3. Aulo Trebonio, li. 2. epist. 6. Nondum erat auditum epist. 14 Marco Fabio viro lib. 6. epistol. 6. Cum Aulo Cecinna. Nam commendo per Etymologiam dicitur quasi vna, & cum manibus do, atque hoc modo examinantur.

Verba Nativa.

Gabriel, fortitudo Dei.

Galathea, γαλάθεια, a lactis candore, γάλα, enim lac significat.

Galilæa, volubilis, siue volubilitas.

Galli a candore corporis dicti.

Ganymedes, multi consilij, γάν, id est, valdè μήδος, consilium.

Gargarizo, γαργαρίζω.

Gaupsum ἀπὸ τοῦ γαυδᾶν.

Gellius, γέλως, risus, ἀπὸ τοῦ γελᾶν. ridere.

Genæ a gignendo dictæ, quod in iis gignũtur dentes.

Generatio, γένεσις.

Genero, γένναω.

Genitrix, γενέτειρα.

Georgica, γεωργικά.

Genes, ad genus nascendum dictus.

Genia, ὀφ in vtero matris genis sint apposita.

Genus, γένος, derivatum a γῆ. terra, quæ gignit omnia.

Geometra, γεωμέτρης.

Geron, a γεραίνω, senesco.

Gigantes, e terra geniti, παρὰ τὸ ἐκ γῆς γένεσθαι.

Gigno, γείνομαι.

Gladius a clade dictus.

Gloria, κλέος δόξα.

Glossa Græcè: lingua, Latina.

Gorgones, id est, terribiles, γοργός, acer.

Grabatum Græcè lectus.

Gulielmus. Propinquans Deo.

Gustus, γεῦσις, a verbo γεύομαι, gusto.

Gymnasiarchus, γυμνασίαρχος, id est, rector studij.

Gymnasium, γυμνάζειν, a γυμνάσιον, id est, exercendo.

Gymnosophistæ a γυμνῶ, quòd nudi per opacas Indiæ solitudines philosophabantur.

Gargathus, γοργαθός. i. vulgo casa di matti.

Modificata Translatæ.

Glacies, vim, & nomen hẽt principij. Scindere glaciem est aperire viam, translatum à naut

ribus ſæpe obſtrepit. Tertius eſt locus à rei facilitate, quæ effingitur grauibus verbis, ſententijs admodum idoneis, quæ plenæ ſint cõmiſerationis, & miſericordiæ. Hoc loco ſi quid petitioni noſtræ obſtabit diluemus, ſin minus licebit, extenuabimus, & debilitabimus quoad poterimus. Ac deinceps dicemus nos acri vti petitione, non quod diffidamus illius virtuti, ſed intelligat quantum ex eius quam petimus, laboremus deſiderio docebimuſque id nobis non tam eſſe optatum & ſalutare, quam ei expeditum & facile, idque cõſulemus ex loco & tempore, modo, & occaſione, vt nulla vti poſſit excuſatione. Quod ſi res fuerit difficilis, laudabimus eos, qui gloriam ex rerum difficultate quæruunt, veluti Caligulam, qui nihil adeo vnquam cupere ſe ſolitus eſt dicere, quã quod omnes negarent fieri poſſe. Correctione demum vtemur, ſapiẽtibuſque illa omnia eſſe facilia dicemus, quæ imperitis videntur difficillima. quartus locus eſt, per quem demõſtramus quam vtile, qua gratum & optatũ ſit id nobis futurum. In quo ſic grati nr̃i animi voluntatẽ cõmendabimus, ut hoc beneficium numquam apud nos ſit intermoriturum. Huius expoſitionis exẽpla ſunt in Epiſtol. familiarib. apud Cic. li. 3. epi. 3. Ad xvj. Cæcal. lib. 5. ep. 4. litteræ. Q. fratris ep. 13. Coram me tecum. Atque in multis alijs locis. Per Etymologiam autem examinantur.

VERBA NATIVA.

Habito, frequentatiuum eſt à habeo.
Hædus, quaſi fædus.
Hæres, quaſi hærus. Vel à hærendo, quod ei hæreat domini ius,
Hæreſis, αἵρεσις, ab αἱροῦμαι, eligo & expeto.
Hamus, ἅμμος.
Hariolus, quaſi fariolos, quod quæ diuina ſunt videatur fari.
Hector ἔχω, defendo.
Hedera, quia id, cui adhæret, edat.
Helena ab ἕλω traho, quod omnes ad ſe forma traheret.
Helluo, ab eluendo.
Hemorrhois, αἱμορρόος. i. fluxus ſanguinis.
Hepar, ab ἧπαι, quod ſuperſtet cęteris inteſtinis.
Heraclitus, Ἡράκλειτος. nomen philoſophi, qui nullum inuenitur habuiſſe præceptorem.
Herba ab hærendo, quod terræ adhæreat.
Hercules, terræ gloria, Ἥρα, Iuno ſiue terra: κλέος gloria.
Hęreticus, αἱρετικός.
Heri, quod dies heſternus adhæret hodierno.
Heros, ἥρως.
Herus, ἵερος, magnus.
Hetonymus. Sacra lex.
Hieroſolyma ἱερον, templum vocant Græci.
Hilaris, ἵλαρος, lętus.
Hippolytus, ab equis diſcerptus λύω, enim ſoluo & diſcerpo ſignificat ἵππος, equus.
Hiſtoria, ἱστόρια, ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν.
Hirudo, ab hærendo.
Humanus. quaſi humo natus, quod mentis ſplendor ſit humo tectus.
Humilis quaſi humo actius.
Hiems ἀπὸ τοῦ ὕω, pluo.
Hymnus ὕμνος, carmen lętitiæ vel laudis.
Hypallage, ὑπαλλαγή. ſubmutatio.
Hypocrita, ὑποκρίτης. ab ὑπὸ falſum, & κρίσις iudicium ideſt ſimulator.
Hypotheca, ὑποθήκη, Latinè pignus.

MODIFICATA TRANSLATE.

Hamus modo accipitur pro fortuna. Adag. ſemper tibi pendeat hamus, i. ſemper fortuna omniſque tentanda eſt occaſio. Modo pro impendio. Adag. aureo piſcari hamo, in eos iactari ſolitum, qui mediocris commodi cupiditate periculum adeunt maximi impendij. Fit enim nonnumquam vt piſcis hamum etiam ipſum ſecum auferat.
Harpocrates ſignificationem habet ſilentij. Adag. Reddit Harpocratem. Pro eo quod eſt ſilentium impoſuit. Harpocrates enim Deꝰ apud veteres fingebatur, qui digito ori admoto ſilentium indicaret, vt Romæ Agenoria ſilentij Dea, cuius ſignum erat ore obligato & obſignato: quæque præ Iani foribꝫ poſita colebatur, vt ne cui liceret illud foras efferre quòd intus cõſultum eſſet de ſalute Reip. quodq; veteres cenſebant in pectore clauſũ retineri oportere: cuius violatæ religionis pœnas primus luit Soranus.
Haſta nunc vſurpatur pro cauſſa. Ada. haſtam abijcere. Hoc eſt cauſę diffidere & contenj tionem relinquere. Translatum à malitia. Deſperat. n. quiſquis arma in bello abijcit. Nunc ſumitur pro corruptela & largitione. Adag. argenteis haſtis pugnare. In eos conuenit, qui cũ negotium vllo pacto conficere nequeunt, muneribꝫ & largitione perficiunt. Nihil. n. eſt vſque eo irretitum, quod pecunia non explicetur. Nunc pro re admodum periculoſa vendicatur. Adag. per Haſtæ cuſpidem currere. Translatum à circulatoribus, qui per ſummas haſtarum & gladiorum cuſpides gradiuntur.
Hecuba, pro muliere maledica & improbis moribus prędita. Adag. Intus Hecuba, foris Helena. Poterit in fœminam aut pulcrã aut fucatam, petulantem tamen dictitari.
Hedera modo prędonij habet ſignificationẽ. Adag. vino uendibili ſuſpenſa hedera nihil opus. Hoc eſt, vera virtus non eget alienis prędonijs. Prouerbium natum ex cauponũ more, qui vinarijs tabernis ſignum hederaceum ſolent prætendere. Modo libidinoſi hominis habet interpretationem. Adag. Hedera laſciuior. Quod hederæ natura ſit omnia ſuo complexu vincire: poſſeque facilius mori, quam ab aliarum rerum nexu & amore diſſociari.
Herba ſpem ſignificat. Adag. n. vulgato in herbis eſſe dicuntur, quę nondũ maturuerunt, ſed ſpem modo bonam de ſe præbent.
Hercules nunc pro forti viro, aut prudenti accipitur. Adag. Ne Hercules quidem contra duos. Nemo vſque excellit viribus, vt vnus pluribus par eſſe poſſit. Nunc inuicti homibus habet ſignificationem. Adag. fruſtra Herculi. Subaudi vim, aut inſidias paras. Nunc denique pro eo ſumitur, qui nomen habet virtutis, virtute carẽs: μάλιος ἡρακλεής hoc eſt Pomarius Herculis.
Hippomanes pro homine crudeli. Adag. magis impium Hippomane. Hic Atheniẽſium princeps, filiam à ciue vitiatam, vna cum equo feroci cõcluſit in domicilio, nec huic nec illi cibum prębens. Equus igitur fame in rabiem actus puellam vorauit, deinde petijt ipſe quoque pabuli inopia.
Hircus, pro rei abſurditate, cum operæ iactura Adag. Mulgere hircum. Lucianus vbi cõſp exiſtet rudes quoſdam philoſophos de ſumma reipub. diſceptantes. Quid, inquit, amici, an non horum alter hircum mulgere videtur, alter cribrum ſupponere.
Hirundo, nunc pro ſigno aliquo inani ponitur Adag. vna hirundo non facit ver. Nunc pro hominũ garrulitate. Ada. hirundinũ Muſica. In loquaces & obſtreperos. Stridere. n. ẽ irũdinum, non canere. Nunc pro hoſte ingrato & procaci. Hirundinem ſub eodem tecto ne hẽas. Hoc eſt à commercio ingrati & garruli hoſis abſtineas. Vtitur. n. hirundo ſemper ſede aliorũ domeſtica, nec vnquam ijs redditur domita. Ad eoſq; accedit, ad rẽ nullam aliam, quã ad garrulitatem idonea.
Hirudo pro homine tenaci, & cupido. Adag. non miſſura cutem niſi plena cruoris hirudo. Quadrat in homines nimium tenaces, & quibuſuis in rebus immodicos.
Homo pro vita. Homo bulla, Adagium admonet humana vita nihil eſſe fragilius: nihil fugacius, nihil inanius. Eſt enim Bulla tumor inanis, qui nititur in aquis momento temporis euaneſcens.
Honor, pro cibo. Honos alit artes. Ari. ſcribit honoré pactũ eſſe virtutis, & ingenij prmiũ.
Hora pro vita. Nemo mortalium oĩb. horis ſapit. admonet. Adag. neminẽ eſſe tam ſapientem, qui non aliqua parte vitę deſipiat. Prudentię, item habet interpretationem. Adag. Homo omnium horarũ. Ideſt, ea prudẽtia, vt tempore minimè obdormiat, nortq; ad ea, quę tempus ferat, ſe accommodare.
Hortus, pro bono, quo frui non licet. Adag. tãtali horti. Nota eſt fabula de Tantalo. Non modo refertur in auaros, ſed etiam in omnes improbos, qui in ſumma vbertate virtutum, ne virtutem, quidem attingunt, cum vltro ad eos virtutes omnes deferantur.
Hydra exitiale interdum ſignificat commodum. Adag. Hydram ſecare: eſt enim vnum aliquod incõmodum ſic tollere, vt eius loco plura recipias. Natum prouerbium ex fabula Hydrę lernęæ. Interdum varium mordet & perfidum hominem. Magis vanus, quam Hydra. Aptè dicitur in verſipellem, & perfidum. Eſt enim Hydra ſerpens verſicoloribus notulis diſtinctus.
Hydropicus pro auaro. Nihil hydropico ſiccius. Auarõ ẽt id de eſt quod habet. Accidit hydropiſis partĩ ex imbecillitate digerẽdi, partim ex auiditate retinẽdi, partim denique propter membrum mutilatum: nam quod nutritione non põt abſumi, id in hydropiſin ſępius ſolet cõuerti. Quorſum auaritia non dat quib. debet: capit à quib. non debet: nec interim auarus abſumit qd oportet. Quare quod facit Hydropiſis in corpore. hoc videtur auaritia in hominis animo facere.
Hiems pro rerum vicißitudine. Sequitur ver hiemem. Hoc Adagio rerum vices ſignificamus neceſſario ſibi diffidentium.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Hecate ſiue Diana Hieroglyphicũ eſt prudentiæ. Triceps effingitur. Vnum caput eſt canũ, equinũ alterũ, humana figura tertium. Triplex. n. eſt rerũ tractandarum, prudẽtia, vna naturalis, quę ſagacitate canis notatur, altera humana, quæ cum nerus & viribus debet eſſe coniuncta. i. quæ ■ actione conſtat. tertia eſt diuinarum rerum, ad quam homo mente, quę religione, ſanctitate, & pietate ſit imbuta, ſolus poteſt aſpirare.
Hiena Symbolũ inſtabilitatis conſtituitur ab Aegyptijs ſacerdotibus atque eius, qui nunc virtutem, nunc vitiũ ſequitur. Nam, Hyenę vtraq; in eſt natura; fitq; alternis annis mas, alternis fœmina. Inconſtantiæ tria ſunt attributa: mendacium quod enim promittit nõ ſeruat homo inconſtans. Dolus, neminem. n. adeo fallit, quã qui ſibi fidẽ habet. Operis iactura, omnia enim manca & imperfecta relinquit, quæ omnino per Hyenam intelliguntur, in ea fera quippe veluti nota quædam eſt mendacij. Sermonem. n. humanum inter paſtorum ſtabula mentitur, nonum q; alicuius ediſcit, quem euocatum fomenq; aliquius ediſcit, quem euocatum fomenq; aliquius ediſcit, quem euocatum fomenq; alicuius ediſcit, quem euocatum fomenq; alicuius ediſcit, quem euocatum fomenq; alicu

solent quasi fortes ira tumultuari.

Hippopotamus. Hieroglyphicum impietatis faciebant Aegyptii sacerdotes. Nam ut fera hæc bellua equus est fluuialis magnitudinẽ habẽs elephantis, iubam equi, caudam apri, nocte agros, fluuios die populans, semperque in terra ad pastum retrogrediens, vt homines fallat ex vestigij cõiectura: ita homo improbus qui præ se fert & pietatem, & industriam, & vtilitatem, eam omnem contorquet in aliorum eluuionem, & pestem.

Hircus impuri & flagitiosi hominis est imago. Hircus enim a primo sui ortus tempore ad extremum vitæ diffluit libidine: solusque patitur inter bruta animantes fœmellam in suo conspectu ab alio iniri, ex quo suscepit vsus, vt Hirci vulgo vapulet nomine, qui impudica vtitur vxore: vt enim caprarum tam dissoluta est natura, vt hœdus a matre tantum dignosci possit, ita ibi, vbi plures rem habuerunt quam vnus cum muliere, qui cum nascitur dicitur natus sine patre: quia pater non potest filium cognoscere: nec de re incerta fas est certum iudicium afferre.

Hirũdo simulachrũ est amici inutilis, si quidẽ nostro contubernio magis, q̃ vlla alia volucris freta, nostraq; omniũ maximè familiaris atq; domestica, nullam tñ nobis vtilitatem affert: atq; ita est à nobis abalienata ut numquam cicurari possit, aut mansuescere. Symbolum item æqualitatis Hirundinẽ faciunt. Ægyptij. Nam hirundo tanta æquitate pullos suos alit, singulis cibum parem impartiens, ne qui semel acceperit, bis capiat, vt omnium par sit in victu sportula. Docet natura hoc loco per Hirundinem apud omnes seruandam esse æqualitatem. Est item Hirundo resipiscẽtiæ symbolum. Ea enim vulneratis oculis si obcęcata fuerit, oculos tamẽ & lucẽ recuperare fertur, quod accidit, quia natura pullis non omnem vim simul videndi iis communicat, sed aliquid, si quid fortuitum accidat reseruat reliqui. Atque iccirco in adultis nu fit a priuatione regressus. Fit autem in pullis, quia his imperfecta illa omnis videndi vis est tradita.

Hostis profligati imago effingitur per imaginem Ciconiæ serpentẽ ore modicus tenentis. Nullum. n. animal contra serpentes, qui hostis habent significationẽ, neq. acrius neque assiduo magis dimicat, q̃ ciconia, quare capitale fuit pleriq. gentibus, si q̃s ciconiã occidisset: pœna eadem legibus statuta quę homicidis: quod Thessalos religiosè obseruasse tradit Plinius, & plerique alij.

Hiemis simulachrũ in sacris Aegyptiorũ litteris effingitur per Gruem abeuntem: vt veris per eam alitem aduenientem. Nã ita natura comparatum est, vt vere ineũte, grues aduolent: autumno præcipitante auolent.

Hiena simulachrũ cladis simul habet apud veteres, & victorię. Nam si a dextro venatoris latere effingit, victi hostis est Hieroglyphicum: sin ab læua venatoris pingitur, ab hoste victoriã stare significat. Nam dextra parte omnia animalia efficaciora sunt sinistra verò imbecilliora, vt asserit. Arist. de hist. animal. quid ita? primũ, quia cordis vẽtriculus maior aperitur dextram partẽ versus efflatq. sanguinis plurimum & spiritus. Deinde pp hepatis propinquitatem: Quare in sinistra parte minus est caloris: in dextra firmitatis plus, Atq. iccirco dextra pars initium est motus, quod & testatur Arist. & inde liquet, quod omnes, qui pondus ferũt in sinistris ferũt, quo libera & expedita vis remaneat, mouendi. Dignitatis ẽt plus residet in dextra. Atq. iccirco dextra pars in cælo orientalis: sinistra occidentalis at cur cladis & victoriæ symbolum p Hienam? quia hominib. & viuis, & mortuis insidiat. Viuos in Arabia oculis, tanq̃ præstigiis quibusdã sic afficit, vt simul, ac eos conspexerit statim ipsi obmutescant, atq. in vestigio ipso hæreat immobiles, Quid? fingit no cẽ humanã, latrat vt canis ut absentes eludat pñsentesq. deuoret. Mortuos ea auiditate ẽt sectatur, ut Hiena. ab hiando sit dicta qđ sic anhelet humana corpora, ut mortuorũ reuelat sepulchra abliguriatq. cadauera.

ADMONITIO IX.

Expressa admonitionis imago, indolem imitatur vitiatis. Nam potest sępe ex animis hominum vitia ẽt penitus insita, atq. vetusta euellere, verum, quia vix vllus pôt sua vulnera sine dolore refricari sentire, monentis erit dum te graviter accusat, leuissimis verbis amantissimisq. vti atq. accusationẽ contumelijs exulceratam eius laude interdum delinire qui accusatur. Nam ubi adhibetur aliquis in flagitio detestando, splendor gloriæ, ibi acutus mordent pudoris aculei, & ignominiæ. Admonitionis finis est ad saniorem mentem cohortatio, quæ tanta affinitate cum suasione est constricta, ut nihil fere sit suasionis præceptum nisi ars quædam admouendi, & cohortandi instructio. Admonitionis contextus, & apparatus depromitur maximè tribus ex locis, a metu primum, qui ne quid aduersi cadat, nos cogit admouendum: deinde a laudatione rei, ad quam fit cohortatio, tum denique ex rogatione, & obtestatione rei, specie exituq. facilitatẽ augendo. In metu ostendemus nos non timere, quia diffidimus eius, quem monemus, virtuti & prudentiæ, sed qm̃ amore nihil est timidius, quod comprobabimus si dicemus amorem, & Midæ Regis aures, & Argi oculos habere, i. apud omnia audire, & in tenebris ẽt recondita cernere. Si iccirco, quia odorentẽ, quid immineat periculi: qui maleuolorum latratus sint futuri, nisi eos, quos statuimus aperire. declinet errorũ laqueos, dicemus nos non posse non cõmoueri, leniri tñ nostram perturbationem, spe eius studij, & solertiæ, quod hoc vnum intelligat, quæ summa sunt mala ex minimo principio, ad exitum, ad vastitatem, ad interitum adrepsisse hominũ negligentia. Sunt enĩ exhortationis optimi duo cõsules spes & metus. Si quidem spe honoris, vtilitatis, iucunditatis, quasi calcaribus cõcitãtur homines; metu contra dedecoris, periculi, & mortis veluti fræno quodam arcentur. Alter locus rei eius, ad quã fit cohortatio habet commendationem. Itaq. primum ostendet esse pia, religiosa, magnifica, & adhuc a paucis tẽtata: in quo verbis vtemur supralatis & ad amplificationem accõmodatis. Crescit enim cum oratione tenuis, & dignitas. Deinde per comparationem ostẽdemus eam non esse ancipitem, & dubiam, q̃ contra officium sit minus boni anteponi maiori. atq. si multis fuerit intercepta difficultatibus difficultates primum quoad fieri poterit attenuabimus, deinde ostendemus labores breui diffluere, liberum fructum sæpe cum æternitate gloriæ superstitem permanere, nõ esse virtutis, nõ elati animi, me a rebus agendis abduci præclarissimum qđque facinus i primo rei vestibulo, & ingressu, graue & operosũ, eius uero in exitu glorioſum, & laudabile videri, Proferemus denique nihil graue, & arduum videri oportere, cuius præmium in honore, & virtute est fundatum. Rei autem gloriam augere cepit ab exemplis variis, priscis, nouis, domesticis, peregrinis, a similibus, & cõtrarijs, a parib. a fabulis, & huiusmodi argumẽtis, vt nostra opinione non videatur ante posse recedere, quam vt suam existimationẽ flagitio polluar, & maculet dedecore. Tertius denium admonendi locus rogatione, & obtestatione consumitur, in qua qualis sit de ea re omnium fama, & expectatio ostendetur, reiq. euentus quasi intercessio commẽdabitur, atq. persona, item quam cohortabimur, efferetur. Ex loco, ex tempore, ex generis claritate, ex ingenio, ex doctrina, ex amicorum consilio, & omnium applausu. Multa denique dicemus esse vtilia, quæ nõ videntur, multa contra videri, qua nõ sunt eorum consilium non esse inconsideratæ opinionis, sed doctrinæ, & acris iudicij. Hoc argumenti genus in Epistolis familiaribus apud Cice. videre est lib. 4. Epist. 15 accepi perbreues. lib. 6. epist. 20. dederam triduo, li. 8. Epist. 6 non dubito quin periatum. lib. 10. Epist. 3. Cum ipsum Iurinum, in quibus admonitionis residet expositio, vt in verbis natiuis interpretatio. Interpretantur per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Iambus, *ἰάμβος, ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν*, conuitiari.
Iapetus, nocens, *ἀπὸ τοῦ ἰάπτειν*, a nocendo.
Iasõn, salubris, *ἰάσιμος*, moderor.
Ieremias, celsitudo domini.
Ichnomicus, *ἰχνομικὸς*.
Ictus ab ico percutio.
Idea, *εἶδος*, i. forma, & species.
Idiomas, *ἴδίωμα*, sermo, uel lingua.
Idiota, imperitus, Græcè dicitur.
Idololatria, *εἰδωλολατρία εἶδος*, i. simulachrũ.
Idus, *λατρία*, seruitus.
Idus, ab *εἴδειν*, i. diuidere.
Idolum, *εἴδωλον*.
Ignis, quasi gignis, quod ita sit fęcundus, vt se ipsum generet.
Ilia *ἴλειν*, i. obuoluere, quod cibum, spiritumq. in se obuoluant.
Imbecillis, quasi sine baculo, fragilis.
Imbecillis, quasi imbibitus.
Imitor, a *μιμοῦμαι*.
Imber, quod inebriet terram.
Immanis, i. minimè bonus. Manum. n. bonũ dicitur. Hinc dij Manes sunt olim appellati.
Importunus. i. inquietus, quasi non habẽs portum, siue quietem.
Improbus, quod a bonis improbetur.
Incestus, ab incedendo, quod ad id vitium minimè licet accedere.
Inclytus, i. valde glorioſus. In. n. auget *κλυτὸν*, glorioſum uocant.
Includo, *ἐγκλείω*.
Incolumis, a columna nomen habet, quasi erectus, fortis, & stabilis.
Inchoare, i. incipere. Hesiodus omnium rerũ initium dixit esse chaos.
Inchoo, *ἄγχομαι*.
Indigena, quasi inde natus.
Indiuię, quia ab ea fit ad Hepar via.
Infans quasi non fans.
Infamia, *δυσφημία*.
Intercapedo, i. tempus interceptum, cum mora ad capiendum.
Infirmus quasi sine forma.
Ingenioſus, quod artem quamlibet gignendi vim habeat intus.
Inops, quasi sine terra. Terram. n. Opus uocant nomine, quia opem fert victus & cultus.
Inuentor, quod in id venit, quod quæritur.
Ioannes, gratioſus.
Iocundus, quasi semper iocis aptus.
Ioseph. i. domini augmentum.
Ipicrates, *ἱερὸς*, pulcher. *κράτος*, i. caput.
Iris, nuncia, *ἀπὸ τοῦ εἴρειν*, nunciando.
Ironia, *εἰρώνεια*.
Irundo, quasi ab aere rotando.
Itagoge, introductio, *εἰσαγωγή* ab *εἰσάγω*, inducti uo.
Italia, quod Magnos habeat Italos. i. boues. Vituli enim Itali, ut refert, Sex. Pomp. Festus sunt dicti.
Iupiter, *ζεὺς ἀπὸ τοῦ ζῆν*, i. viuere.
Iurgo quasi iure ago.
Iuro a iure, quod seruare iuramentũ cogimur ac si ius esset.
Ius, quasi iussum.
Iuuenis a iuuando.

Mo-

MODIFICATA TRANLATE.

Ianua, pro ingenio Apertis Musarum ianuis, hoc adagio commendatur is, qui facili prō ptuque est ingenio, atque in percipiēdo optimis disciplinis celeri & expedito, è diuerso, qui tardiores sunt, clausis Musarum ianuis dici possunt.

Ignis, pro homine irator Ada. ignē ne gladio confodito, hoc est, ne ira incēsum lacessas. Irritando enim magis inflammatur.

Imber, pro vtilitate. Ada. terra amat imbrem, hoc est quisq. suum amat commodum, ut infirmus medicum. Mulier virum.

Incus nunc pro correctione sumit' Ada. incudi reddere. Horat. est refingere. Ac mutare. Hor. male tornatos incudi reddere versus. Nunc ꝓ opera solerti accipitur. Adag. eandem tundere incudem, est operā acriter nauare. Metaphora dicta a fabris, crebris ictibus incudem ferientibus. Nunc deniq. pro excelso animo vendicatur. Adag. Incus maxima non metuit strepitus. Hoc est excelsus animus non commouetur minis, & fortunę sæuientis procellis. Fabrorum enim incus etsi tunditur crebris malleorum ictibus, tamen haud quaquam loco mouetur.

Inguen pro re turpi. Adag. Nescit capitis & inguinis discrimen. In eū dī, qui eo impudentiæ deuenit, ut nullum prorsus faciat discrimen inter honestum, & turpe. Nam inter honesta corporis membra, caput primū obtinet locum ac proinde rectè nudatur, quæ uero sub ventre sunt, vt inhonesta tegūtur.

Iniquum, pro re magna. Adag. Iniquum petēdum, ut ęquum feras. Hoc est, magna sunt petenda, ut mediocria obtineas, a negotiatoribus ductum adagium. Qui callide longe minoris licentur, & multo pluris iudicant, quam pro dignitate, quo pretium saltem mediocre, & tolerabile accipiant.

Ipse pro viro summæ auctoritatis. Adag. Ipse dixit. a Pythagora natum, quoties tantam esse cuiuspiam auctoritatem significamus, vt ea, vel citra rationem, ad quiduis probādum sufficiat.

Iupiter pro optimo viro. Ada. Ne Iupiter quidem omnibus placet. Hodie vulgo dicunt, neminem inueniri qui satisfaciat omnibus.

Ius pro iniuria. Adag. summum ius, summa iniuria, cum de verbis iuris contenditur, neque spectatur, quid senserit is, qui scripserit. M. Tul. in actione pro Muræna. Ter. verum illuc Chreme dicunt, ius summum sępe summa iniuria.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Laspis, symbolū est gratiæ, sumptum ab eius vi, quod olim mortalib. persuasum est, gemma ea hominum gratiam conciliari eam gestantib. Atq. quemadmodū, vt refert Alb. Mag. Iaspis sistit fluxum sanguinis, & menstrua, negat conceptum, & iuuat partū, atque se gestātem a luxuria prohibet, ita tria hæc sunt gratiarum monimenta, vnum in corpore, ne aut amittat, quod est salutare, aut contrahat, id quod acerbum est, & letale. Alterum in bonis fortunę, ut quę parta sunt aliorum studio, & opera, possideat tāquam propria. Summū deniq. est in animo quo quis caret ne contaminetur dedecore, & vitio: Neque. n. iaspis est vnius coloris, sed multorum, neq. gratia vnius beneficij, sed plurium. Quamquā tū inter decem Iaspidis differentias melior est viridis, trāslucens, sub rufas habens venulas *ieo-vis*, quippe Latinè viridis gemma interpretatur.

Ibis symbolum ingrati animi effingitur cū basilisco ex eius ouo nato. Siquidē cum apud Aegyptios sit capitale. Ibī occidere, accidit vt occidat eos, a quib. per leges seruata est, interimatq. suscepto ex se basilisco Simulacrum item incolumitatis constituunt per Ibim rostri aduncitate ea parte se proluentem, qua reddi solent ciborum onera. Nam Clysteris vsus primum ab ea alite, ad Aegyptios, deinde ab Aegyptijs ad alios peruenit.

Ieiuni hominis symbolum effingebant Aegyptij per Cephalum. Is. n. non nisi mucore vescitur suo. Quāmobrem, ipse semper piscis est ieiunus. κέφαλος Graecè dictus est a capitis magnitudine, quasi validi multique consilij quod nulla cibi angi possit penuria & ieiunio vtatur procibo. Admonēre videtur hieroglyphicum, cibum temperantiæ, & virtutis esse ieiunium. Vt. n. saliua ieiuni hominis serpentē interimit, ita ieiunio partim intermoritur vitiorum libido, vt vetus fert Adagium. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Partim vis exacuitur ingenij, inflammaturq. virtutis amor.

Ignari hominis Hieroglyphicum cōstituitur ab Aegyptijs, per hominem asinica caput habentem læua in cælum porrecta, atq. astra indice notantem. Quorsum? non capit mēs rudis, & ignari hominis res humanas, nec eius sensus res diuinas. Abuturque ratione ad intelligendum, atque ipso corpore ad agendum.

Imperatoris imaginē facerdotes Aegyptij cōstituebant per Anguem in spiram collectū Admonet Hieroglyphicum Romanorum Imperatorem orbis terræ esse dominū. Anguis. n. partim in tertis, partim in aquis agit, atq. vt videre est apud Aristide hist. anim. Cica Aethiopiam volare narratur. Hoc est mundum elementarem cæteris animantib. formidolosus anguis occupat, quid est? Romanorum Imperator mundi dominus eum licet non possideat. Neq. n. res est possidentis, sed possidere debentis. Quæ res ad Moyriorum familiā nō minimum apportat glorię. Nam gentis eius insigne anguibus geminis nexu implicatis decorat' inapice, quo videntur admonere quēadmodum duplex est mundus, elementaris, & cęlestis, ita duobus se principibus semper operam dedisse: quorum vnus est, rerum omnium Imperator Deus: alter in hoc terrarum orbe Dei alumnus, quod singulari vitæ integritate, & sūma ingenij acie sic Ticini Adolescēs Alphonsus Moyrus nuper comprobauit, vt nihil sit incultū obsequio iuris aut diuini, aut humani, q. & ab eo non sit sperandum.

Impudētiæ simulachrū pingitur hō audus, cervice canina: qui sinistrā pudēdis hēt admotam: dextra florē veluti porrigens. Impudētiæ triplex est ratio, vna non vereri beneficia aperte palamq. maleficio cōpensare, flos radicem, a qua ortum accepit, omni spoliat vtilitate, & gloria, sitq. iccirco, vt quæ radices sunt ad medicinam vtiles, si planta efflorerit, respuantur a medicis tanquā noxiæ, & inutiles. Altera oīt neq. gulæ neq. libidini vitio erubescere, ex quibus quæ summa est manat vitæ impudico. Gulæ notam habet canis caput, natura redeuntis ad vomitum. Docet Hieroglyphicū, vix quicquam esse aut in terris, aut in aquis, aut in cæteris elementis tā ob scænum, q̄ ab hominis gula sit satis tutum. Nā sinistra peni admota iccirco effingitur, q̄ solus hō dextram, rectāque viam deserat Veneris, atq. eius flagitio iura omnia polluat honestatis. vltima deniq. impudentię ratio est in vitiorum turpitudine inani gestire gloria. Hoc nudū hominis corpus. Neq. n. vllum est morbi genus, q̄ alijs mō accidat animantib. cui nō sit obnoxiū, neq. tū in tota rei calamitate vlla magis, q̄ hominis figura ad gloriam accommodata. Hæc est igitur impudentiæ simulachrū Cynocephali imago. Sunt. n. Cynocephali nō homines, sed ferę i Aethiopia, canina habētes capita, reliquum corporis ad speciē humanā. Quasi impudens nihil habeat cū homine, præter nomen & corpus commune: vnam vero agat monstruosæ belluę.

Italiæ, Bouē veteres fecerunt simulachrū. Atque, vt est ex Sex Pompei Festi de verborū significatione sūia, eo Italia dicta est, quod magnos Italos, hoc est Boues haberet, atq. item Timæus, & Varro a bob. Italiā vocatā dixerūt. q̄m boues Graeca veteri lingua, Itali vocati sunt a quorum vtilitatis magnitudine, & pulchritudine Italiam nominarint quo notarent, vt opinor quemadmodū nullū animantium Bos concedit virium robore oēs ēt vincit, & superat, quasi quadam corporis dignitate, & vtilitatis magnitudine, ita Italia præstet cęteris vniuersis regionib. omni rerum vtilitate, & præclarissimarum virtutum copia. Italia. n. viris, fœminis, ducib. militib. artium subtilitate, ingeniorum summa acritate, situ, salubritate cœli, facili accessu cunctarum gentium, litorib. portuosis, benigno vētorum afflatu, aquarum copia, nemorū salubritat, soli fertilitate: pabuli vbertate, ita cæteras omnes superat regiones, vt videatur terrarum omnium alma, atq. artium omnium parens: quæ sparsa congreget, imperia, quę molliat efferatarū gentium ritus, easq. linguarū varietate dissociatas, latino sermone quasi reconciliet. Hæc & maiora quidem Bos hieroglyphice loquitur de Italia. Quare cum Bos insigne adhuc remaneat Patricionum Mediolanēsium, quia Boue Bossi i sunt nominati, existimo ab ea familia patrię non minus accedere gloriæ, quam ad eam familiam ab vniuersa Italia manat nominis, & famę. Res est gloriosa gentis eius imago: virtus tā admirabilis, vt vix quisquam mortalium ab vlla virtute possit laudari, cuius gloria Bossiæ genti non videatur singularis, & ꝓpria, mirū cæteros: SIMONEM Bossium Senatorē Mediol. non possum ēt nihil dicendo præterire, qui vnus tot efflorescit in hoc amplis. Senatu virtutib. quot quasi commendabantur apud Romanos reipub. principes vniuersi; neq. n. a fide, vt M. Atilius Regulus: neq. a constantia, vt Appius Claudius, nec ab integritate aīi vt Scipio, nec denīq. a liberalitate, vt Fabius Maximus erī laudādus solū: sed quasi vnus instar omnium ab his omnibus simul virtutibus coli debet, & obseruari, quas omnes tanta auxit religione, & sapientia, vt hominis nomen vincat quasi quadam diuinitate.

Ingenij Hieroglyphicum per Aquilam cōstituit Pindarus, quod prædā etiā valde procul distantem mira velocitate assequatur, tantumq. sensu polleat oculorum, vt Solis splendorem intuendo sub superet lumine. Magna vero humani ingenij laus, quo nihil est tam ingens, & immen sum in reb. humanis, nihil tam admirabile, quod non videatur superari, non oppetit aquila senio, vel ęgritudine, sed fame. Crescit ēt ingenium cum disciplina, & ætate: peritque solum si studio tanquam optimo alimento destituatur. Atq. vt aquila regina omnium alitum, ita scientiarum omnium imperatrix est ingenij acies.

Ingrati animi symbolū, Aegyptij sacerdotes p columbi pullū fecerunt. Hæc. n. nota est columbarum generi, q̄d in pullis nas ū validior factus, patrē rostro impetit, & a matris consortio abigit; quo mater sibi subigatur.

Iugum Hieroglyphicum legis esse statuitur. Nam qui legib. paret, similitudine quadam collum subdere vī, atq. potentiorum arbitrio subijci. Inde opinor effectum, quod q̄ animantes collo sunt interceptæ, omnes statim videantur vagandi libertatem amittere, atq. ēt exiguo vinculo parere effingebatur iter iugum ab Admeto, cōstans ex apro & leone pro simulacro humanæ vitę, quod constet ex sensibus, & ratione. Nam in pro sensuum obscænitas, in leone rationis vehui quædam cernitur imago.

Con-

CONSOLATIO X.

Consolationis expositio multum sæpè habet adiumenti: Nam cum simulatq; in hanc lucem sumus editi, omnibus fortunæ telis proposita est vita nostra, nec vllum propriè tegumen pòt reperiri ang. orib. et molestijs vacuũ nihil bono viro appetendum est magis, quã vt si minus suo præsidio, at consolatione afflictos, & iacentes excitet. Hæc. n. est consolationis vis, & virtus, quæ pòt mœrorẽ, ac sordes ex hominũ animis abstergere. Quæque homines aduerso casu affectos atq. afflictos erigere atq. cõformare potest. Consolandi rõ quattuor cõtinetur sedibus, Vna est commiserationis, qua ad consolandum impellimur. Hic primum licet dolorẽ nostrum scindere. qui. n. iacet in mœrore, excitatur dolore amici: eiusq. morte illius angor intermoritur. Doloris nostri faces inde accendimus, q̃ non sit amicus, qui amici nõ doleat incommodo: q̃ uos non lateat, quan ta cum acerbitate rei eius iacturam fecerit, quam nemo possedent sine incredibili quadam iucunditate, q̃ in tanta re non angi & cruciari stultitiæ sit, non hominis. Præsertim qñ ea lege homines in lucem sint editi, vt eorum sensus, necessario, & doloris, & voluptatis comitatu circumsepti teneantur. Deinde docebimus nullos esse acriores dolorũ aculeos, quam qui in aduersis amicorũ casibus sentiuntur, q̃ virtutis sit iniuriæ fixa vulnera ferre: æquo animo, crudelitatis verò amici. incommoda posse pati. Nos iccirco ita angi, ita premi dolore, vt ab alijs magis debeamus consolatione leuari, quã alios cõsolati. Verũ quia difficile est tacere simul, & dolere, pollicebimur nos quid dolor, qd rõ nobis minuitur breuiter dicturos. altera consolandi sedes est, mœror eius, quem dolore si minus liberare possumus, leuare studemus, in hac sede duæ ratiocinationis quadã tristitia perpenduntur. Primũ personæ eius cõditio, quę iacet in angore, & molestia: deinde molestiæ, & angoris causa. Nam alia persona, alia consolatione est confirmanda: cuiq; in hoc conuenit, vt eius mitigemus affectus, quæ affligitur, & affligatur, q̃ faciemus si ei persuadebimus infortunio impro bis materiam afferre calamitatis: probis hominibus, virtutis: eo nihil esse infelicius, cui nihil accidit aduersi, q̃ fortuna secũda mortales fallat, & erudiat aduersa. Proinde dicemus sapientis esse aduersa oĩa lucro habere. Causa vero angoris, & tristitia cum sit aut in morte, aut in detrimento, aut in aliquo iniuriæ vulnere posita, hæc omnia quãtum in nobis erit attenuabimus: Quemadmodũ si dicamus non quærendum esse de iniuria si illa sit facientis non patientis, non mortẽ esse perhorrescẽdam, quod hęc antecẽtę vitę contineat præmium, non exilium metuẽdum, quod Socratis, Themistoclis, & sapientissimorum sæpè fuerit domicilium. Nihil demũ in eo esse dolendũ, cuius ex patientia virtutẽ augemus, & gloriã. Tertia consolãdi sedes in attributis & rerum, & personarũ est posita, ex quibus conuincemus nihil minus esse viri, dixi, quasi virtutis, quam mœrorem non aspernati, nedum mœrore frangi. Dicemus igitur nos non iccirco velle illum consolari, quia eius virtus indigeat consolatione, sed quoniam cupimus ei studium nostrum nauare, fatebimur iterea miserũ esse dolorem eũ, qui inops sit consilij, animum contra consilio firmum dolore non capi, q̃ tale vnumquodq; sit, quale cuiq; vĩ. Hominem igitur forti nihil posse videri aduersi, q̃ gloriosum putat esse, quæ aduersa sunt fortiter pati, nihil sapienti, quia nullum præter id quod turpe est, malũ esse iudicat. Neminem deniq; iure præter stultum queri proferemus, qñ ijs fortunæ casibus est proposita vita nostra, vt non tam miserum sit pati, quã nescire pati, nullaq; sit tãta calamitatis moles, quæ leuis non fiat ferendo. Vltima deniq; consolandi sedes est, qua spem ostẽdimus status melioris, cũ dicimus ex laborioso, & calamitoso principio præclarissima quæque ortum habuisse ostendimusque sicuti ex voluptate calamitates, ita ex calamitatibus nasci voluptatem. Ignauos solum iacere in mœrore, fortes alacriter exurgere non succumbere dolori, sed in dolore reuiriscere. Quare quid commodi cõsequatur mœrorem deponẽdo aperiemus, pollicebimurque eius rei recordationem aliquando iucũdam fore, vbi sentiet dolorem prosterni virtute, non virtutem dolore. Quam nostram sententiam ab exemplis, a simili, & huius generis locis augebimus. Re ipsa docet hoc Cic. in epist. fam. li. 4. epi. 5. vehemẽter se esse sollicitum. epist. 5. posteaquam mihi, epist. 13. Quæreti mihi lib. 5. epist. 14. si vales bene est. l. 6. epist. 1. Et si ea perturbatio. Est expositio consolationis vniuersę orationis. Interpretatione per etymologiam explicãtur.

VERBA NATIVA.

Lac λάκτις, Græce album dicitur.
Labyrinthus, λαβύρινθος, locus multis viarum ambagibus inflexus.
Lachryma δάκρυον.
Lachrymor, δακρύω.
Lactuca a lacte dicta.
Lacus, quasi aquarum locus.
Læua manus, λαιὰ.
Lagena, ἀπὸ λάγυνος.
Lambo, λάπτω.
Lampas λαμπὰς, λάμπω, splendeo.
Lana à laniando. Hinc lanij.
Lancea λόγχη.
Languor, a luo, & lugeo, quòd vitam luat, id est, soluat.
Latex, à lateo q̃ aqua in venis terræ scateat.
Lateo λανθάνω, i. colo olim in bonam partẽ accipiebatur, vel a latere viarum obsidendo.
Latus, πλάτος.
Laus, λάος. i. populus, quod sit in ore populi.
Lautia, λαύτια, i. legatorum munera.
Lebes, λέβης.
Lectus a legendo more auium, quę pennis nidum sternunt, vel à Græco λέκτρον.
Lecythus, λήκυθος, vrna olei.
Legatus, quod legatur publicè, i. mittatur.
Lenio, λαίνω.
Leno, quòd delinendo ad stuprum imprudentes seducat.
Leo, λέων.
Lepra, λέπρα.
Lepus, quasi leuipes, quod nulla alia fit animans plantas pedis habens pilis obsitas.
Lethargus, λήθαργος, inexpugnabilis penè sõni necessitas.
Letum, λήθη, oblivio.
Leuis. λεῖος.
Leuitas, λειότης.
Lex, quod legatur. Est enim ius scriptum, ęquitas ius non scriptum.
Libanus, λίβανος.
Libya, Λιβύη.
Lichen, λειχὴν. i. hepar.
Ligna a legendo, quòd legantur.
Ligo, onis, quod a radicibus, quæ sub terra sũt ligetur.
Ligurio λίγυρον. i. suaue.
Ligur, λίγυς.
Lingua, a ligando, quòd cibum liget.
Lis, à λύω solvo, quod quęstiones soluat & dirimat.
Lito, as λίτης, deprecatio.
Litania, λιτανεία.
Litus λίθος, i. lapis.
Lixatum a lixa. i. aqua.
Lucerna, λύχνος.
Lucius, a licio, quod pisces ore alliciat.
Lumbus a libidine. In eo voluptas est viris: In vmbilico fœminis.
Lupa meretrix a rapacitate vocata.
Luscinia, quòd lugendo canat.
Luscus, quod lucem ex parte cernat.
Lux, quod tenebras luat, vel Græco λύχνος.
Lycaon, λύκος, lupus,
Lychnuchus, λυχνοῦχος, portalanterna.
Lycurgus, λυκοῦργος.
Lyra, λύρα.
Lytum λύτρον, vulgo ranzone.

MODIFICATA TRANSLATE.

Labor, pro opera inani Adag. laborem serere πόνον σπείρειν, Hoc est veteri prouerbio operam perdere. Inde forte natum, quod laboriosius est brachio inanem iactasse manũ quam semine referiam. Qui fit? quia inani iactura brachium quasi acriùs contellitur, cum ei nihil reiitatum, & tanquam arcus sine telo excussus rumpitur.
Labrax pro stolido, & auido Adagium labrax Milesius. Est enim labrax piscis genus, lato oris rictu, vnde escam totam vnà cũ ere corripit. Apud Plautũ inde lenoni labracis est nomen: apud Milesium prægrandes nascuntur. Quidam hunc piscem esse putant, qui latinè lupus dicitur.
Labrũ pro ipso homine Adag. Similes habent labra lactucas. Vbi similia similibus delectãtur. Vt discipulus rudis, indocto præceptore. Cliens contumelioſus, patrono petulanti, & maledico. Natum adagium ab Asino cardnos pascente.
Laconicè, pro parcè, tenuiter. Adag. laconicè cenat.
Lac pro re inutili rara Adag. lac gallinaceũ. In eos conuenit, qui nihil appetunt frustra. Nulla enim anas lac habet.
Lamia pro vmbra. Adag. vti nutrices lamias somnianes inanes, ad terrendum solum comparatas, ingerere volumus, perterrere enim solent nutrices pueros lamiæ aduentum narrantes.
Lana, pro quæstione futili. Ada. de lana caprina, a disceptatione duorum natum, vtrum lanas habet caper an fetas.
Lapis pro experientia. Ada. oĩm mouere lapidem. Hoc est omnia experiri, & nihil intentatum relinquere. metaphora ab ijs sumpta qui cancros venantur in litore, Nã hi vt plurimum sub saxis latitant. modo itẽ pro acri iudicio vsurpatur. Adag. Lydius lapis, siue Heraclius lapis. Hic. n. suo attritu aurum & argentum arguit cuiusmodi sit. modo vẽdicatur pro homine indocili. Ada. verberare lapidẽ. Plautus noli, inquit verberare lapidẽ ne manum lædas. Aperte dicitur vbi quis animaduerit in eos qui non possunt spirare sine scelere. Nũc accipitur pro periculo imminenti. Tãtali lapis. Ada. sumptũ a fabula Tantali, quẽ quidã fingũt apud inferos hoc genus supplicij pati, ut ingens saxum sic immineat eius capiti ut iam casurum videatur. Pro homine deniq; conuitiatore, & rixoso, retigit lapidem a cane morsum. Plinius tantã vis est veneni ĩ cane rabido, vt vrina quoque calcata noceat maximè huleus habentibus. minus hoc miretur, qui contigerit lapidem a cane rabioso morsum, reddi iracundiorem, & ad diffidia in primis propẽdum.
Lar auaritiæ vulgato prouerbio habet notam Lari sacrificant. In tenaces dicitur, qui de suis nemini quicquam impertiunt. Nam olim religiosum erat ex ijs, quæ laribus immolabantur, aliquid foras efferre.
Larue pro defunctis. Ada. cum Iarus lucrari ijs accommodatur, qui vita defunctos incesto ore, & maledictis lacerant: quique nutriri, vt aiunt, iugulare, mortuos.
Larus, pro auido, & rapaci. Adag. larus hians, dicebatur vbi quis auidus in hiare: prædæ, est enim larus auis auida & vorax.
Laqueus, pro fallacia. Adag. omnes laqueos effugere, a venatu sumptum in eo quo se undique

dique sepiantur exitus, vt necesse sit ferâ in aliquas insidias incurrere, pro fallacia item accipitur Adag. in quempiam, vt iam nullum sit effugium, qui nos fuit Socrati Platonico suis illis argumentationculis.

Laurus, defensionis, & præsidij induit significationem. Adag. laureum baculum gesto. Nam laurus, vt creditum est, dicebatur aduersus venena plurimum virium habere, nec minimum aduersus fulmina, atq; iccirco Cæsar Tiberius nunquam nō gestauit capite coronam lauream.

Leberides, p paupere. Ada. Nudior Leberide de homine vehemēter inope. Leberis enim serpentis exuuium significat, quo nihil potest esse inanius. Item pro inhumano. Adagium per Hyperbolen. Asperior Liberide.

Leo, viri fortis vsurpat interpretationē. Ada. Leonem larua terres. Cōuenit de minis inanibus, & periculis irridēdis. Leónem enim rotarum orbes circūacti currusque inanes territant: gallinaceorum crista cantusq; etiā magis terrent, sed maximè ignis pro potentiore item capitur Adag. Leonis catulum nelas, admonet ænigma non esse vsque eo alteri fauendum, vt possit nos deinceps de iure nostro detrudere, atque pro sua voluntate opprimere significationem deniq. induit hominis eruditi. Adag. senecta leonis, præstantior hinnulorum inuenta. Hoc est ingenium & eruditio senis præstat iuuenili robore, quod sua sæpè infringuntur temeritate.

Lepus nunc hominis habet significationē, qui sit auersus & aduersus, impudicus. Adag. tu ne lepus es, & pulpamētum quæris. Nota est magis, q̄ pudica animantis natura, nūc pro simulatore, & dissimulatore sumit. Ada. lepus dormiens. Quadrat in eū, qui quod non facit id facere se simulat, aut id quod facit id sese facere dissimulat. Nā lepus parentib. oculis, & dormit, & vigilat pro eo item accipitur, quem alij vtilitatis suæ causſa inuidia prosequuntur. Ada. lepus pro carnibus. Subandi periclitatur. In eos dicitur, qui ꝓpter aliquam vtilitatē ab alijs in discrimen vocātur. Nam leporē non infectantur, ꝙ noceat, sed quod pulpamentum habeat. Pro nūc ꝓ commodo vendicatur. Ada. Duos loquēs lepores, neutrum capit, hoc est, qui simul duplex capta commodum vtroq; frustratur.

Lerna pro omni malorū genere. Adag. lerna malorum. Natum ab Hydra lernæa ab Hercule interempta, quòd vicinæ omni regioni nunquam non esset infesta.

Limen, Rudē hominē vulgatio adagij exprimit, a limine salutare, a limine Rhetoricā salutasse dī, is, q̄ vix rudimēta eius degustarit. Translatū a vulgarib. amicis, qui non admittuntur in penetralia, sed ꝓcul atq; a limine salutāt, huic affine est primorib. labijs degustare, aut extremis digitis attingere.

Linea exordij habet explanationem. Adag. a linea incipere. In eos dicitur, qui ab ipso rei exordio sumunt initium a repagulis, siue a cardinibus eandem habet sententiam.

Lignum ingenij sumit interpretationem. Ada. Non è quouis ligno fit Mercurius, hoc est non omnium ingenia sunt accommodata scientijs, sumpta est allegoria a fabris, qui opus, materia refragante, respuunt.

Lingua pro oratione. Adag. quod in corde sobrij, id est in lingua ebrij.

Lippus, pro populo. Adag. Notum lippis, & tonsoribus, de eo dicitur, quod in ora vulgi abijt omniumque sermone pertrebuit, Olim. n. in tonstrinarum confessionibus omnes rumores narrari consueuerunt.

Litigare pro eo, quod est ineptè agere, surdaster cum surdastro litigabo: Iudex erat vtroque surdior.

Litigium pro matrimonio. Adag. Qui nō litigat cælebs est. Indicat Adagium rixosum esse omne coniugium. Nec esse tranquillam vitam nisi in cælibatu.

Locusta pro re minimè expectanda. Vetus Adagium priùs locusta bouem pariet.

Lolium peccati vsurpat significationē. Adag. Iolio victitant, In obcæcatos improbitate dictitari solitum.

Lotum sceleris habitum cōi sermonis prouerbio significat, Lotum gustauit. In eos non incōcinnè quadrat, qui simul atq; semel voluptatem inhonestam degustarint, ad pristina studia reuocari non queunt. Inde ductū Adagium, ꝙ Vlyssis socij gustata apud Lotophagos populos herba Loto, redire ad natem noluerint, nisi verberibus adacti. Lotus. n. aiunt, est arbor, cuius fructus comestus aduenis patriæ obliuionem inducit.

Lucerna nunc rē meditatam significat. Adag. olet lucernā, de re meditata multoq; studio elucubrata. Inde ductum, ꝙ studiosi ad lucernam vigilātes soleant elaborare, si quid accuratius velint excutere. Nunc rem alienissimo tempore factam arguit. Ada. lucernam adhibes in meridie. Ortum a ridiculo Diogenis facto, qui adhibita interdiu lucerna, rogatus quidnam sibi vellet respondit, ἄνθρωπον ζητῶ. Hoc est, hominem quæro. Nunc deniq; vsurpatur pro luce. Adag. sublata lucerna nihil interest inter mulieres, sētit Adagium, nullam mulierem non esse impudicā, si detur facultas peccādi sine teste.

Luscinia pro solerti homine, & diligenti veteri prouerbio vsurpatur. Nec quātum luscinia dormit. In eum qui parcissimi est somni. Itē pro vehementer erudito viro sumitur, Luscinia Musarum.

Ludus improbitatis capit expositionē. Ada. in eodem ludo docti, de ijs dī, qui similibus laborant vitijs, pariq. gaudent improbitate.

Luna modo accipitur pro viro forti & prudente. Ada. quarta luna nati, hac. n. luna fertur natus fuisse Hercules, qui res omnes humanas superauit ingenio, & virtute. Modo ascisciture pro opera inutili: Adag. Lunę radijs non matureſcit botrus. Cōuenit in eos, qui conantur, quod ob defectum viriū non perficere possunt.

Lupus interdum vēdicatur pro necessario malo. Adag. auribus lupum teneo. Nec. n. satis teneri pōt, quod eas habeat, ꝓ corpore breuiores: nec item demitti sine periculo. Interdum pro eo dicitur, de quo clāculū agitur. Adag. lupus est in fabula. Interdum pro sui conscio: Adagium, lupus ante clamorem. Vbi quis admissi conscius vltro timet priusquam accusetur. Sumitur deniq; pro periculo incutabili. Lupus aquilam fugit. aquilam enim alata cum sit frustra fugit lupus.

Lutū pro ignobili trito prouerbio. Lutea progēnies. Quasi è luto prognati quales sūt terræ filij. Item pro labore capitur. Ada. lutum nisi tundatur, non fit vtile. Hoc est citra laborem, nullus euadit in virum absolutum.

Lynceus hominis prudentis communi prouerbio habet significationem Lynceo perspicacior. Inde natum: quod cum Lynceus primus, aiūt, reperit fodinas metallorum æris, argenti, & auri, creditus sit, quæ sub terra essent, videre.

Modificata Hieroglyphice.

Latrocinij Hieroglyphicū effingūt Aegyptij sacerdotes per Crocodillū. Negotiatoribus. n. assiduè insidiatur: estq; eius tam immēsa rapacitas, & vorago, vt expleri, & satiari minimè possit. impune tamē inter eos enatat, ꝙ se ex animātis eius adipe perunxerit. Noctu piscibus in aquis, interdiu terrestrib. animātibus, bobus maximè & hoībus insidiatur. Nec hominem tamē ante interimit quā eū deplorarit, ꝙ dentibus lacerat, nū quā sanatur. Hoc animal, ut ait Plin. amisso corde aliquādiu viuit, Lingua & auribus caret. Ex ouo non maius anserino fœtus excussus ad quindecim cubita crescit. Quorsū? viuit latro sine corde hoc est, sine mente, & rōne, non auribus caret, sed disciplina, non lingua, sed veritate orationis. Nec quicquā ad maiores opes citius excrescit, quam auiditas, & rapina. Omnia, & in aquis & in terrā depopulatur crocodilus: nec ei vnquam satis est, quo intelligamus nihil esse, neque egentius, neque rapacius eo hominum genere, qui latrocinio sunt dediti, & rapinę.

Latus symbolum est sobolis. Aegyptij sacerdotes vbi masculam prolem describere vellēt, Taurum ab incessione in dextram partē se demittentem figurabant, si vero fœminei sobolem exprimere voluissent, eum in lævā auertentem se pingebant. Compertum. n. est tautum a conceptu discedētem, si declinexerit in dextram marem esse genitum, si ab læua abscesserit fœmineum esse fetum.

Laurus est artis poeticæ Hieroglyphicū, atq; ex lauro, & Hedera corona cōtexta decorabantur poetę. Nam laurus, quæ sacra est Apollini significationem hēt doctrinę. Hedera, quæ nō attollitur sine rerum aliarum adminiculis, ostentum præ se fert industriæ, quasi poeta totus sit concretus, ex scientiārū varietate, & artium omnium industria. Non est, aiūt, poeta sine furore, hoc est, sine cœlesti quodam afflatu. constat id per laurum. Nam magorum superstitio promittit lauri folia si noctu puluinari subijciātur, varietatem somniorum conciliare. Conducit scientijs omnibus ars poetices nullis non infirmitatibus corporis, quasi nō occurrit laurus. Sola arborum, aiunt, fulmine nō icitur, ars poetices verborum fulminibus etiam te creatur. Viret semp laurus. Viget semper, & in tabulis votiuas apud poetas. Aliud enim est mentiri, aliud figuratè loqui.

Leo Hieroglyphicum ex sententia Basilij, cōstituitur Imperi. quod plurimum Roscio ROMANAE imagini affert gloriæ. Atque sola hæc animans imperiū exercet in omni quadrupedum genere. Sunt autem imperandi nitutes septem quib. princeps exteros mortales debent anteire Religio, Prudētia, Patiētia, Iustitia, Fortitudo, Temperantia, Solertia. Quid ita? Quia boni est principis nō solum bonum se virū præstare, sed ēt alios uiros bonos reddere. Vt autem Princeps vir sit bonus, primum debet Deū colere, quod est religionis, deinde nō sensus, sed rationē sequi ducem, quod est prudentiæ. Atque deinceps omnibus impedimētis occurrere, quod est solertiæ. Nam Patientia, quæ ars esse definitur patiendi, & scientia, has virtutes omnes difficillimas, facillimas reddit, quos autem ad virtutem informat Princeps aut subditi sunt, aut hostes. Illi iure instituitur & exemplis. Sunt autem iura equitatis & iustitiæ exempla temperantiæ. Hostium autem vna est magistra, & domina fortitudo, siue bellicæ virtutis disciplina. Quarum virtutum monimenta omnia cum relideāt in Leone, qui insigne est Roscię Gentis, nihil est in Principatu cōmunis salubs, & vitæ, tam gloriosum, tamque optabile, quod naturæ hoc testimonium non videatur vniuersis mortalibus, per eam gentem promittere. Taceo cœlestem diuinamque virtutē ILLVSTRISSIMI CARDINALIS HIPPOLYTI ROSCII qui maiorem affinitatem habet cum Deo immortali, quam cum humano genere, quid loquatur per illustris familiæ eius insigne non possum tacere. Nā ꝙd vnus leo in cęruleo albo? est vnitas velut Dei typus. Vnus Deus, vna fides, vna veritas, vna religio. Quid leo? vix minuitur sacra sine igne, leonis ossa præter naturam cæterarum animantium, adeo sunt solida, vt collisa si fuerint, ex ijs tanquam ex ferro, & silice decutiatur ignis qui res vniuersas omni abstergit contagione, nec polluí, & contaminari potest, quod proprium

est

eſt,ſi ad animum referas, verę religionis. Cur pedes illi duo anteriores in cælum elati? Symbolum eſt prudentię, quæ duo hęc corpus,& animum ſic debet tegere, vt homini nō graue ſit in cœlum proficiſci. Duo quippe ſunt conſules in ciuitate, duæ leges, vna diuina, altera humana, duo præcepta charitatis,amor Dei,& amor proximi, duo oculi,duę aures optimæ ſcientiarum miniſtræ,ad duo denique natus eſt homo,ad intelligendum,& agendum,in quibus vis omnis conſumitur prudentiæ, cuius interpretationem habet leo. Nam ſolus, vt ait Democritus, inter vnguibus armatas quadrupedes, naſcitur leo oculis apertis, ijſque dormit minimè clauſis. Quorſum? vt intelligamus Roſciam gentem videre etiam in tenebris, atque ita paſſim præforibus fanorum,quaſi ad tutelam Eccleſiæ effingun tur leones aut ex ære,aut ex marmore,vt videatur ipſa Eccleſia prudentia Roſciæ gentis ad ſui conſeruationem,& tutelam anhelare. Quorſum leonis ille candor? color eſt virtutis,quæ neſcit ociari,& quieſcere. Neque aliam ob rem Ægyptij ſacerdotes,cæteraque ſapientes olim albis conſueuerunt vti veſtibus, quam vt ſolertiam in cælum, cuius candorem ſuſpicimus, docerent ſibi curæ eſſe, quę virtus Roſciæ genus, vt loquitur imago, eſt propria. Quare leonis pes ſiniſter in orbe cęruleo preſſus? patientię eſt veluti quędam nota. Nam quod ſiniſter eſt veluti aduerſi quiddam ſignificat,quod vere vno pede vniuerſam molem ſuſtinet corporis,rem oſtēdit plenam difficultatis. Eſt enim patientia aduerſarum, & difficilium rerum tolerandarum ars,& ſcientia. Quid? leo mortem pati poteſt. Iniuriam pati non poteſt, mauult enim dum conflictatur in periculis mori pugnando, quam turpiter vitæ fuga conſulere. præclara certè quidem Roſciæ gentis in patientia commendatio, quæ in publicæ adminiſtrationis difficultate,& onere,nihil operoſum,& difficile eſſe cogitat, q̄ cōiūctum modo ſit cū honeſtate. quid tuba illa leonis? vt ſcena caret tuba,eſtq; hæc maris propria: ita iuſtitia viri eſt virtus,nō fęminę Quę idcirco in foro nec ius,nec cām pōt dicere. Magnū certè iuſtitiæ in leone exemplū. Nam cum ius oē in commutatione, & diſtributione cōſiſtat,ſic vtrāque obſeruat, vt gutta videatur hēre iuſtitiæ. Nam cum in cōmutationę hoc ſit maximum par pari reddere, ad eam leo ſic eſt propenſus, vt quæ acceperit commoda illa velit ēt maiori quadā mēſura reddere, vt patet hoc exemplo. Androcles quidā ſeruus fugitiuus p deſertiſſimas Africæ regiones peragrans,in leonem incidit, cuius per traiectus erat ſagitta. Hic vbi conſpexit leonē: voluusq; abdo ſibi oſtentans,blandē do cępit pedem eius enter tractare,atq; inde ſenſim ſpiculum auellere. Quid? paucis poſt diebus conualuit leo. Seruus verò aliquibus poſt annis deprehenſus Romā mittitur: iudicij reus fit, quo ferus obijciatur. Interea leo ille Lybicus capitur, in theatrū cum Pardo immittitur ad ſeruum laceran-dum. Recognoſcit repēte Androclē leo, ei ſe proſternit,quem vt a Pardi iamitu delēderet,ſtatim Pardum impetū aduerſus hominem facientem lacerauit. Iuſtitiæ aūt diſtributiuæ, quæ in expiādis ſceleribus potiſſimum locū habet,q̄ grādeq̄ in leone extat teſtimoniū. Fuit vt refert Eudemus certo cuidam iuueni ferarū cicurator aliqn canis,vrſa,& leo: qui inter ſe pacem primum ſeruarunt,& amicitiā. Verū vbi canis & vrſa longo poſt tempore colluderent,ex morſu canis queſtens vrſa, canem vnguibus laniauit cuius rei atrocitate leo indignatus,q̄ fœdus ſocietatis fregiſſet, vrſam ſtatim pari pœna affecit. quare intelligimus nihil eſſe iuſtitiæ patrocinio, quod non ſit vniuerſæ Eccleſiæ Romanæ expectandū ab Ampliſſimo Cardinali HIPPOLYTO Roſcio. Quorſum in albo ille color cęruleus. Specimē habet cæleſtis virtutis,id eſt,temperantiæ,qua humana deſpicimus,diuinaq; amoris,quaſi quodā incendio colimus. eſt aūt temperātia eo dicta,quod maximas temperet voluptates,quas ſuo lenocinio pariunt duæ improbiſſimę dominę,gula,& libido. Nec exigua eſt virtutis eius a natura per leonē cōmendatio, quippe qui ſic gulæ aduerſatur vitio, vt rarus ſit in potu, triduum ēt ferat inediā: quiq; ſic a libidine abhorret,vt leænæ cum Pardo commiſſum adulterij mortis expiare conſueuerit ſupplicio. Quid? leo magis admonere videtur,quam ego dicere Temperātiam virtutem eſſe propriā,& ſingularem tanti Pontificis, cuius vita, omnīū eſt inſtructio,& diſciplina. Quā obrē denique os apertum leonis? facies, quaſi quædā eſt fortitudinis. Id cum norant Phyſiognomi, tum naturales item Philoſophi. Nā leo rugit cum tanta ferarum trepidatione,ſicuti referunt Ambroſius,& Baſilius, vt multa animalia,q̄ ei⁹ impetū fuga aut dolo euaſerint audita eius voce,ita cadāt viribus inter morianturq; metu, vt nullo non ab hoībus capiantur negotio. Grāde vero in leone argumētum fortitudinis,cuius ne vocem quidem fetu beluæ poſſunt ſine horrore ſuſtinere. Quo, vt docuimus,monet natura inſigne Roſciorum verā eſſe,& ſalutarem imperij imaginē. Nam vt conſuenit ille è numero ſeptem ſapientum dicere Pittacus, Beatas tunc futura eſt reſpu. cum Princeps ita omnes afficiet, vt timeatur ab omnibus: ipſe autem timent neminem.

Leęna ſymbolum eſt apud Aegyptios mulieris,quę vnius tantum filij mater ſit. Nam vt ijs placet, atque ité Herodotus ſemel tātum in vita leæna parit. Hoc ipſum Æſopicus cōfirmat apologus, in quo cum vulpes leænæ fęcunditatem ſuam obijceret. Probro ei tribuens, quod ſemel in vita tantum pareret: leæna reſpōdiſſe fertur ſe quidem ſemel parere,ac leonem tamen. Hoc ob id accidere creditur,quod catuli in vtero matris,vnguibus matricem diſcindant, & lacerent.

Lepus ſacerdotib. Aegyptijs ſimulacrum cōſtituitur vigilantiæ. Cautam ponit Herus, quod oculos inter dormiendum apertos oſtentet. Vnde & Adagiū Leporinus ſomnus quoties vigilantiā eius propoſuimus,qui nūquam niſi in ſenſib. tōni acquieſcit. Atque inde dictus eſt lepus ἀπὸ τοῦ λαμπ, hoc eſt aſpicere, multa quippe ēt in tenebris videt homo prudēs,& vigilans, quæ res cū multum gloriæ afferat ei familiæ, quæ a lepore Leuera eſt nominata,tū ita eſt R. Fabricij Leuero ſolertiæ,& vigilijs conſentanea, vt nulla ſit laus virtutis & vigilantiæ,quam ei non putem tribui oportere. Eſt item lepus apud Aegyptios auditus Hieroglyphicum qui ſenſus vnus miniſter eſt virtutis,& doctrinæ. In qua animi pulcritudo eſt poſita. Hoc illi olim per leporem. Nam veteri ſuperſtitione creditū eſt eos formoſos fore, qui leporē eſtiaſſent. Quid? nihil eſt rarius virtute. Adeo ſolitudine gaudet lepus, vt nunquam duos, pluresve lepores in eodem cubili repetias. Tot ſunt virtutum monimēta in lepore, vt veteres nihil ſint veriti,quēadmodū videre eſt in Hadriani. Nūmis,lepore m ſymbolum facere Hiſpaniæ. Quod etiam teſtatur Pierius Valerianus li. 15. Eſt aūt Hiſpania maxima Europę regio, nullis poſt habenda frugumcopia,ſiue ſoli vbertatē,ſiue agriculturam ſpectes: omni materia affluit, quęcunque aut precio cara eſſe poſſint,& vſu neceſſaria,adeo, vt nō ſibi ſolum,ſed multis etiam exteris prouincijs ad abundantiam ſufficiat. Argentum, gemmas & aurū parit. nihil otioſum in ea eſt, nihil ſterile, non coquunt ibi ſales, ſed effodiunt. Non violento ſole torretur, ut Africa, neq; aſſiduis ventis, vt Gallia fatigatur. Salubritas cęli per omnem regionem æqualis, atque ab equorum pernicitate olim maximè commendata, q̄ ibi a uento equos concipi memoriæ proditum eſt. Magna eſt Hiſpaniæ gloria,non mediocris Leueræ gētis,q̄ illa imaginem,hæc nomen capiat a lepore, quod idcirco accidiſſe opinor, quia nihil eſt Hiſpania fertilius. Nam lepus Hieroglyphicum eſt fęcunditatis. Animal quippe eſt rei veneręe deditiſſimum,& fœminę nullum getendi in vtero facit interuallū. Mas verò præter id,quod more marium progenerat,fetum ipſe quoque concipit & excludit patiterque vt fœmina educat.

Lilium ſpei cōſtituitur. Hieroglyphicū. Inde in Nūmo Imp. Alexandri PII Aug. ab altera facie Dea dextra filium prætendit: cum inſcriptione ſpes publica. Flos quippe iuuenis dicitur, vt qui ex ei⁹ lacte ſit primogenitos cū ſubiecto eā Herculi vbera admouiſſet: guttas,aiunt, lactis aliquot an terram decidiſſe,ex quib. mox lilia pullularit,meritoq. flos regius a Iunone regia appellatur. Admonet Hieroglyphicū nihil a ſummo Principe RAINVTIO Farnetio,quod ſit aut ſi honoris vocabulo,aut in virtutis præmio, non eſſe ſperādum. Nam ab inuictiſſimo Duce eius patre Alexandro Farneſio pluta vniuerſa Chriſtianorum reſpub. accepit,quam ab vllo vnquam mortalium ſperare potuit. Hic autem quantum ſui generis,& ſeminis imago ſaluti publicæ promittit tantum nūquam ceſſant etiam cum ſummo diſcrimine vitæ, in tot,tantisq; bellorum incendijs nauare, & efficere. Promittit autem plurimum. Nam quorſum ſex illa lilia, ſiue ipſa lilij ſex folia? eorum honorum, qui maximi ſunt, typus eſt hic numerus, Sex hominis notantur generationes. Prima ab Adam ad Noe: hanc vocant inſtitutionem, & lapſum; ſecunda a Noe ab Abraham, hāc diluuium,& renouationem dicūt: tertia vſq; ad Dauidem,quæ circūciſionis & legis eſt: quarta vſque ad tranſmigrationem Babylonis legū & prophetarū nomine: quinta ad aduentum vſq; Chriſti captiuitas,& liberatio,ſexta abaduētu Chriſti in cōſummationem ſæculi ſpiritualis,redēptio. Sex in elementis qualitates,acritas,raritas,motus,obtuſitas,denſitas,quies. Sex poſitionis differētiæ,ſurſum,deorſum,ante,retro,dextrorſum,ſiniſtrorſum. Sed denique mille annis mundi æternitatem pleriq; ſic diſtributam habent in ternum (vt eſt genus eius imago) ordinem,ut millenus binarius primus ſit ſine lege,ſecūdus cum lege,tertius cū gratia. Magna uerò imaginis gentis eius dignitas, quæ quantum humani gēnis adminiſtratio quantū mundus,quantū uniuerſus rerū ordo, ac denique ętas oīs virtutis pōt capere, tantum hęc illa generis imago videatur neſcio quomodo anhelare. Probarunt id cum multi Principes & Cardinales,tum diuinus ſummusq; ille Pontifex Paulus III. qui motū ſanctitate, ſumma animi ſapientia, atq; mentis ſui diuinitate tot res, tam admirabiles geſſit, ut gloriæ ſuę magnitudinē, cęli, ac terræ regionibus videatur terminaſſe. Nā cur gentis eius cærulea ſex illa lilia, quemadmodum ex lilijs,qui flores ſunt Iunonis, ita ex cæruleo eorum colore,qui a cælo nomen accepit, nemini obſcurum eſt ſummi Parmenſis Principis Raymundi genus,& ſemen de cęlo manaſſe,atque generis eius,& fęminis ſobolem (q̄ res apertè paſimq; loquitur) cęleſtis & humanæ virtutis eſſe hæredē. Quod ego a doctiſſimo uiro,& curiæ Leodienſis aduocato, Iacobo Farnetio patre meo, cum a puero intelligerem, ſtatim cępi

d.

de Italia cogitare: cuius me item deſiderio inflãmauit ſæpe Illuſtriſs.Card. Gherardus Grousbech,epſs quondam Leodienſis,gentis eius,quæ viget ī Italia,incredibilem gloriam ſummis laudibꝰ cælum tollẽdo. Nec vlla quidem ſunt gloriæ monimenta,quę liliorum naturæ.i.familię eius ſimulacro nõ videantur quaſi diuinitus reſpondere.Quæ enim boni principis quinq; ſunt attributa, illa oĩa, natura magiſtra, quæ minimè poteſt errare, eluceſcũt in Liliorum imagine. Honor,obſequium,amor,integritas, & clementia.Quid honor?quia cũ nemo debeat aliis imperare,qui non iis ſit melior,quibus imperat,Princeps vir optimus cum ſit ſummus ei honor debetur.Hoc natura per lilium. Nã vt virtus, ſic qui hoc ſummus eſt, in actione cõſiſtit.Lilij aũt tam incredibilis eſt virtus, tãta agendi vis, vt haſta eius eſſoſſa, tanquã virus propagetur, quotq; ſint haſtæ nodi,tot inde ad paucos dies oriri germina cernantur,& bulbi.Si mõ nec haſtæ flos ad huc ſit apertus,nec a radicib.haſta ipſa auulſa. Magnũ verò ī principe monimentũ glorię,virtutem ſuam longè,lateq; propagare. Cui principi debetur obſequiũ,quia vim & numen Dei Opt.Max.princeps obtinet, appellaturq; vulgò eius Vicarius.Hoc monere videtur cęleſtis ille,vt diximꝰ lilij color,aſſerere, eius radix cõſtãs, vt aliũ ex plurimis bulbis,quaſi oĩum ſimul ſtudiũ nihil aliud eſſe debeat,quam qđ debetur Principi obſequiũ. Quare qui ſummus eſt amor debetur Principi, quia quantũ tribuimus Deo,quãtum parentibus,quantum patriæ,id nulla re euidentius,quã per amorẽ & obſeruãtiã in Principem poſſumus declarare.Id natura p lilium.Nam cum amoris obiectũ ſit bonũ. Hic flos ſuauis eſt odore: medicina vtilis: aſpectu honeſtus: quo admoneri per Lilij ſymboliũ videmur,nihil melius, nihil inter mortales amabilius eſſe Prĩcipe. Quare vir integer princeps?quia non minus ſui ipſius, quàm aliorũ dẽt eſſe dominus.Cõtra.n.ius eſt,eũ alijs imperare,qui improbiſſimæ dominę cupiditati,cogitur ſeruire. Quod docet Lilij natura.Nam eius flos quamdiu eſt integer ſuauem ſpirat odorem: putridum fractus,& colliſus.Quamobrem deniq;clemens eſſe debet Princeps: quia ſatius eſt ex improbis bonos viros reddere, quam ipſos improbos perdere. Hoc loquitur,niſi planè hebeſcimus, per lilium natura. Illud enim vt eſt apud medicos, dolorũ acerbitates lenit:faciẽ nævis & ſordibus abſtergit:veneni vim tollit,ac deniq; vulnera ſanat, vt nihil ſit aut in expectatione boni, aut in cogitatione mali,qđ ex ſummo Prĩcipe Ranutio, & ex iuſtiſſimo Duce Alexãdro Farneſio patre,ñ liceat mortalib.vniuerſis expectare.

Locuſta intẽperãtiæ ſymbolũ ab Aegyptijs ſacerdotib. cõſtituitur, cum locuſta nũquam pariat ſine interitu,inde deteſtatio colligat intemperãtiæ. Hęc.n.per os vermem parit qui matrem ex repẽtino interimit. Locuſta nec perfectũ hẽt greſſum,nec perfectũ volatum,ſed primo dat ſaltũ & quo lõgius ꝓuehatur,addit motum alarum. Intemperãs neq; palati,neq; voluptatis verum ſenſum habet,q̃ quo magis anhelat,eo in grauiores morbos incurrit. Quid? vnum ſolum inteſtinũ hẽt locuſta, tãq; ſatũ, vt quaſi tota ſit in ventre, & nunquam non eſuriat.In ventre habitat animus intemperantis,eiuſq; cõſilia & rationes oẽs gula abſorbet, nec expleri, & ſatiari intemperans vnquã poteſt.

Luna imaginem hẽt pietatis,q̃ effingere cum vellẽt Aegyptij ſacerdotes,lunam cum elephanto in flumine ſe abſtergente pingebãt Nam noua apparente Luna limpido ſe flumine abluunt elephanti. Si morbis infeſtãtur ſiderum quaſi auxilium implorant.herbas contra verſus tendentes. Sermonẽ patrium intelligunt, honores ambiunt atque mortem infamiæ præferunt.

Lupa Hieroglyphicum eſt meretriciæ improbitatis,ab animantis rapacitate deſumptũ. Natum enim eſt meretrices lupas appellari, & inde lupanaria dici. Tanta enim eſt animantis eius rapacitas, vt vbi cauſas intrauerit non ſolum interficiat, quod ſatis eſt ad ventrem ſed totum gregem paſſim iugulet.

Lupus ſymbolũ eſt furacis & auidi hoĩs,vt teſtantur Ægyptij,& Socrates in Phædone, q̃ rapacem & furacem hominẽ poſt vitã, vt autumat,tradit in lupũ abire, atq; vt refert Alb.Magnꝰ,Lupus eſt animal ferox,& doloſum:fur item & vi nititur,&.inſidijs.Lupi hęc eſt,ait,natura,vt ſi quẽ prius viderit, is ei vocem auferat,ſin ante ipſe videtur ſtatim audaciã amittat,ſed ille vocem recuperat,ſi amictum ſoluerit.Quorſum?periculoſus eſt furis ſenſus: animo. n.denorat q̃qđ videt.ſi deprehenditur animũ ſtatim amittit.Chordę.ex viſcerib.ouiũ, cũ chordis ex lupi viſcerib.permiſtæ in teſtitudine aut lyra,non ſonãt.Nec lupi cauda ad boum præſepe ſuſpenſa permittit,aiunt,comedere boues. Quid? eſt etiam, docet ſymbolũ, auidi & rapacis hominis ſocietas ſemper inutilis, & nunquam non ſuſpecta & formidoloſa.

Luſcinia ſimulacrũ lucubrationis efficitur, ꝙ vernis temporibus noctem omnẽ quaſi fallat modulãdo.Hãc alitem Græci Philomelam vocãt,quod cantus adeo ſit ſtudioſa, vt cum alijs in certamen veniat modulãdi. Victa morte ſępè finit vitam, ſpiritu priùs deficiente,quam cãtu.Durat hęc argutia quindecim diebus, quæ in tantillo corpore, tam varij eſt concentus, vt ne ars hominum tot exquiſitis tibiarum tormentis,eum poſſit vlla modulatione exequare.

Lynx imaginẽ habet hominis acerrimi viſus. Nam quadrupedum omnium clariſſimè videt.Beſtra eſt habens maculis diſtincta terga, vt pardus, ſed ſimilis lupo. Quare lynx quaſi λύκος,hoc eſt lupus vocatus.

Dispvtatio xi.

Quæſtio diſputando explanabitur, ſi diſputationis laqueis ingenij vis & doctrinę ratio oĩtẽdeſ teneri,cõſtricta,& ita teneri,vt ars omnis & doctrina ſine neruis diſputãdi, & robore imbecillis ſit & infirma. Quid.n.eſt in omni gñe & varietate ſcientiarum,ꝙ nõ poſſit aut ſuſtineri, aut ĩfringi artis eius ꝓſidio?ſed illud omitto,nõ minus ſæpè habet ipſa quæſtio ſalis, quam ipſa diſputatio acuminis.Vt eſt apud Gellium. De reo ſeptem iudices cognoſcant: eaq; ſentẽtia ſit rata q̃ plures ex eo numero dixerint.Cum ſeptem iudices cognouiſſent, duo cenſuerunt reũ exilio mulctãdũ: duo alit pecunia, reliqui tres capite puniendum.Quęritur capitis pęna necne ſit puniendus reus, quia vtrinque æque vrget ratio ἄτοπον, vocatur. Certum quippe eſt non æque vtrinque valere ſentẽtiam,ſed æque in ambiguo iacere,atq;idcir co nullam ratam eſſe oportere, quia nullus aptus iudicum numerus in vnam ſententiã conueniat.Ex iis minimũ quatuor ſentiunt iudices.Sunt diſtractę eorum ſententiæ, nec ſatis approbãt reliqui tres, qnia illis numero sũt inferiores.Specula & propugnaculũ iuris in differendi reſidet ratione, omneſq; in ea proſeminatę ſunt quæſtiones & cõtrouerſiæ. In diſputatione veluti ī aliquo vberrimo ingeniorũ prædio,ars facilè ſuccreſcit dicẽdi,generis huius colores. Amplificatione omnes fere tractantur. Amplificationis quadripartita eſt rõ.Fit.n.aut incremento, aut congerie,aut ratiocinatione, aut cõparatione. Incrementum ſiue ἀυξησις, eſt cũ ex minoribꝰ exaggeratis relinquit cõiectura de multo maioribꝰ.Quorum grauitas animo magis eſt moderanda,quã verbis expriměda,qñ quod maius eſt ſupra modum efferatur,vt turpe eſt a reo accipere ſecus,ab accuſatore,quid dicã ab vtroq;itẽ vbi ſemper aliquid inſequẽ pro re maius.Hic pecuniã honorẽ,regnũ,uitam,patrię deniq;charitatem cõtempſit.Hic ſingulę voces incrementi vim habent. Cuius vicem etiã obtinet in vna voce ſuperlatio,vt ſi improb.latro:taciturnus mutus,tardus,ſtipes,& truncus vocẽt,aut Philoſophia tãctus,Plato, vel Ariſ. nominẽt. Cõparatio forma eſt ãplificandi,incremento fere contraria. Incremẽtum.n.tendit ad ſuperiora,cõparatio a maioribꝰ.dilabit ad inferiora.Ci. in Catilinam ſerui mehercule mei ſi me iſto pacto metuerent,vt te metuunt omnes tui:domum meã relinquendam mihi putarem. Dialectici hunc locum vocant a minori ad maius. In quo neceſſe eſt cum inferius augeatur, etiã ſuperius augeri. Rõcinatio eſt,cũ coniecta ra ſumpta ab aliquo,eorum q̃ pęne fidẽ excedũt,amplificare ſtudemus vt Zenoi mõtem Aethnam pro honore ſe præcipitẽ dedit.Ex hoc loco rõcinari licet,quanti honorem fecerit,qui maluerit inanẽ honoris amã ſine vita, q̃ vitã ſine cultu eo, & honore Cõgeries eſt, vt plurimũ,tes diuerſas ſignificantium enumeratio.Ci.quid eſt in Antonio præter libidinem?crudelitatẽ? petulantiã?audaciã?nihil eſt in eo ingenuum,nihil moderatũ,nihil prudẽs,nihil pudicũ. Hęc apertius Epi.fam.apud Ci. vt lib.7. epi. 25.

Verba Nativa.

Macarius, beatus μακάριος.
Macedonus,μακεδνός,excelſus.
Machina,μηχανὴ a verbo μηχανάω,i.machinor.
Mactra, μάκτρα, inſtrumentum in quo panis pinſitur.
Mœnia,quaſi munia.
Magia,a verbo μαγεύω i.magicã artẽ exerceo
Magnum, μέγα.
Magis, μᾶλλον.
Magiſter,id eſt,maior in ſtatione.Nam στόος, græce ſtatio dicitur.
Magnetes, μαγνῆτες.
Magus perſico vocabulo.i. ſapiens.
Malacia, μαλακία, id eſt,abſurda prægnantis appetentia.
Malitioſus,deterior eſt malo, quia frequenter eſt malus.
Malleus,a molliendo res duras.
Malua, μαλαχή.
Malus quaſi μέλας. nigrum.
Mamma, quaſi malum rotundum.
Mania μαίνω. furorem Græci appellant.
Mancipium, quaſi manu captum.
Mane,a manando qđ de ſole propriè dicitur.
Mancus,quaſi manus ancus.i.caſſus.
Manifeſtum, quaſi in manu promptum.
Manna μάννα.
Manſuetus, quaſi manu aſſuetum.
Manus,quaſi munus.
Mare, a meo, as.
Mars,quaſi mas.
Martha, μάρθας. peccatum.
Mater μήτηρ. matertera, quaſi mater altera.
Martyr, μαρτὺρ. teſtis.
Martyrium,μαρτύριον.i. teſtimonium.
Maſtigo,μαστίγω.
Mater quaſi malum patiens ter. in parturiante partum, & poſt.
Matthæus ματθαῖος μαθὼν.i. gnarus ſum.
Mathematicus. μάθημα. i. diſciplina.
Mauri,μαυρὸν.i.nigrum.
Medea,conſilio pollens,μήδεα.i. conſilium.
Medeon,μηλέων.
Media,μηδία,regio Aſiæ.
Medius, μέσος.
Medulla,quod in oſſibus ſit media.
Medus,a verbo μήδω.curo, impero.
Megera Inuidia,μισέω. inuideo.
Mei, μίλι.
Melancholia.i. nigrum fel.

Mel-

Melanthon.i.flos niger,μέλαν.nigrum,ἄνθος. flos. pronicrosi hominis nomen.
Melodia μελῳδία.
Memoria,μνήμη.
Meninges, μήνυγγες cerebri tela.
Mensa a mandendo dicta.
Mensis Græce luna.
Mentior a mente,mendaciũ a mẽda est dictũ.
Meretrix,quod pretium libidinis mereatur.
Merum antiqui dicebant solum.
Mespilum,μέσπιλον.
Milium a multitudine granorum.
Minister,i.minor in statione.Nam στῆρ.Græce statio dicitur.
Myrtus a mari,quod in litore nascatur.
Misericors, quasi pro aliena calamitate miserum cor habens.
Mitis quasi munitus ad iniuriã sustinendam.
Mœchia,μοῖχον,adulterium.
Molestia,a mole dicta.
Momus,inquisitor a μωμῶ.inquiro.
Monachus,μόναχος,a μόναζω,i.solus dego.
Monarcha,μονάρχα.
Monasterium,μοναστήριον.i.solitudo.
Monimentum,μονῆμα.
Mora μαῦρον.i.nigrum.
Morbus,quasi mors.
Morio,a morte,eo,quod nõ vigeat intellectu.
Mors a morbo μῶρος.
Mos a modo.
Mulceo, quasi molliceo.
Mulier,quasi mollior.
Mulio,a mulis:in quibus agendis vitam agit.
Municipia,a capiendo munere.
Murus a muniendo.
Mus μῦς.
Musę,μῶσαι,studio inquirere.
Mutus a mugiendo.
Myropola μυροπώλης,vulgo profumiero.
Mystagogus,μυσταγωγὸς chi mostra le reliquie.
Mysterium, μυστήριον.

MODIFICATA TRANSLATE.

Machinamẽtum Doli loco veteri Ada sumit. Megaricum machinamentum Olim.n.Megarenses vulgo malè audiebant tanq̃ subdoli & veteratores,quod aliud in pectore clausum, aliud in ore promptum haberent.
Machina pro auxilio,quod alieniſſimo sit tempore.Machinas posit bellum afferre.
Magistratus prouerbialiter, ꝓ quouis officio vendicatur.Magistratus vitũ indicat. Vita n.hoïs,vix satis perspici põt, nisi ab euẽtis, qui apertè declarant ex officio, & munere.
Mala munerũ habẽt interpretationem. Ada. Malis ferire.In eos dr, qui munusculis ad id aspirant,quod non possunt assequi virtute.Ductum Adag.à Fabula Atalantæ, quam Hippomenes cursu non superauit,sed arte. Proiectis n. inter currendum malis aureis, in quibus sublegendis, puella subinde moraretur,sic præcessit, ac vicit iuuenis.
Malleus & incus vicẽ habent angoris, & acerbitatis. Adag. inter malleum & incudem. Quadrat in eos,qui ingentibus malis conficiuntur, à fabris ducta allegoria, qui ferri duritiem crebris vincunt ictibus.
Malum nupc vxoris habet significationem. Ada.Neq; cũ malis,neque sine malis.Notum est illud Catonis, quod cum vxoribus incõmodè viuitur, at sine illis omninò non viuitur.Nunc boni interpretationem. Exiguum malum ingens bonum. Admonet adagium ex pusillo labore,maxima cõmoda colligi. Si quid enim feceris honestum, cum labore,laborabit, honestum remanet.
Mandrabulus,pro hoïe in dies se deterius gerente.Mandrabuli more.Inde natũm Ada. ꝓ Mandrabulus quidam cum thesaurũ reperisset,primũ aream ouem posuit Iunoni Samiæ,proximo anno argẽteã, tertio eteã.
Mãdragora negligentiæ occupat locum.Ada. Bibere mandragoram. In eos dictitari solitum,qui obdormiunt tempori. Nam tanta vis somnifera inest mãdragoræ,vt detur secandis aduersus intolerabilem cruciatum.
Mantica vitij loco sumitur.Ada g.Non videmus manticæ,quod in tergo est. Finxit Aesopus singulos mortales binas habere manticas,hoc est,peras,alteram ante pectus, alteram in scapulis,tergoque propendentem: sed in priorem,inquit,aliena vitia immittimus,in posteriorem nostra.
Manus modo sumitur pro auxilio.Ada.multę manus onus leuius,reddunt.Significat prouerbium,ꝙ difficile est vni, id plurium auxilio facilè reddi.Modo vendicatur pro cupiditate Atticus porrigit manum.Huic adagio locũ fecit Athenienſis,qui in munerib. captandis,& aucupandis lucris ẽt expirans erat intentus. Nunc capitur pro modo. Adag.Manu ferendũ non Thylaco.Nã manu ferentem vti oportet, nõ autẽ tota corbe .i. modus in oĩ re est feruandus, & pedetẽtim ab alijs ad alia transcundum. Nunc vsurpatur pro hoïe Manus manum fricat. Monet Adag.hoïem hoĩ esse natum. Nunc pro liberalitate accersitur,plena manu dare. Natum Adag.ab ijs,qui non minutim, sed cumulatè largiuntur. Cic.quam plena manu, quam ornatè nostras laudes in astra sustulit. Nunc deniq; pro studio, & opera captatur. Adag.Manũ admouenti fortuna est implo randa. admonet adagiũ strenuè,& viriliter agendo, ita fidẽdum esse diuino auxilio,vt à nobis absit desidiæ culpa. Respuuntur.n. à superis inertium, & desidiosorum vota.
Mare negocij habet interpretationem. Adag. Mare cœlo miscere.Hoc est,omnia perturbare,nihil non facere.
Mars pro ingenio. Adag.Nro marte.Vbi nullis auxilijs adiuti,nro ingenio quiddã peragere dicimur.Translatum ab imperatorib. qui suis auspicijs bellum sustinent,vel quod ingenium in armis maximè requiritur.
Maxilla,cibum communi prouerbio significat.Viro seni maxillæ baculus.De ijs dici solitum,qui ob defectas ætate vires,lautiore, & copiosiore victu cogantur vti, vt quod senecta deserit satciant cibo.
Medicus,pro maledico,aliorum medicus ipse vlceribus scatens.Torquetur in petulantem hominem,& procacem, qui errata incessit aliena,innumerabilibus vitijs ipse madens.
Mel cõmodi loco ponitur.Neque mel, neque apes.In eos dici solitũ ,qui recusant icõmodum ferre,ꝙ fit cum commodo,& vtilitate.
Mendicus, auari & cupidi hominis sumit interpretationem.Adag.Mendicorum loculi semper inanes.
Mensa,pro victu.Adag.Sybaritica mensa. De conuiuio dicebatur nimium apparato. Natum à gentis eius morib. Sybaritarum.n.luxus eo processerat, vt quicquid effœminatum, quicquid molle, quicquid accurata, atque ambitiosa luxuria paratum esset, id vulgo Sybariticum diceretur. Huc item pertinet Syracusana mẽsa Syracusani enim vt erant olim opibus florentissimi, ita & voluptatibus,ac delicijs addictissimi.
Menta,pro timore.Adag.Mentã belli tpe neque ferito,neq; edito. Inde natũ adagium, ꝙ menta corpori frigus adducat, cuius rei argumentũ est,quia semẽ genitale minuit: frigus autem aduersatur fortitudini, atque audaciæ. Nã, qui natura sunt frigidi,nulla quasi re,metu trepidant,qui contra sunt calidi,omnes feruent,feruntque audacia.
Mercurius,hominis indiserti significationem obtinet.Adag.Mercurius infans Ironia prouerbialis,vbi quis fingit se rudem artis eius, cuius est callentissimus.
Metra, pro incõstante. Adag. Mutabilior metra Erisichthonis.In eum cõgruit, qui secũ nõ constat.Erisichthon ad extremam deuenerat inopiam. Metram filiam vbi prostituisset,adolescentes, qui conuocabantur ad illã,sic amorem eius mercari studebant,vt ei alius equũ, bouem alius,atq; alij alia munera afferrent.Quare Thessali per iocũ dicebant Metram ĩ omnia munera conuerti.
Midas,pro diuite.Ada.Mida locupletior.huic proximum est,Tantali talenta.
Momus procacis hominis vicem hẽt.Hyperbole adagium. Momo satisfacere μῶμος, Græcè reprehensionem significat.Nota nõ minus,quam prolixa est Momi fabula.
Mons,pro re grãdi sumitur. Hyperbole.Ada. Aureos montes polliceri.De ijs,qui immensa promittunt, spesque amplissimas ostentant, à Persarum arrogantia ducta metaphora, qui propter auri venas,montes aureos tactitabant.
Mopsus pro homine indigno. Adag. Mopso Nisa datur.Cum præter omnium spem,res præclara contingit cupiam prorsus indigno. Erat enim Nisa puella insigni forma, Mopsus abiectissimus pastor.
Morsus pro obtrectatione. Non inest remedium aduersus Sycophantæ morsum. Nam eius calumnia non solùm perniciosissima, sed etiam ineuitabilis.
Mugil hominis eius significationem habet communi prouerbio, cui etiam desit,quod edat.Mugilis vitam degere.
Mulier pro summo malo.Adag.Mulierũ exitia de his,qui miserabiliter perierũt. Mulieres.n.oĩm ferè calamitatum procreatrices viris fuerũt.testis Pandora,Hesiodi, Bellũ Troianum,Hercules a Deianira, Danaidũ fabula.Lamiarũ mulierũ Historia:Cleopatra:sumitur item prouerbialiter mulier pro homine inepto.Adag. Ne gladiũ tollas mulier.i.ne suscipias.negocij molẽ, quam nequeas sustinere,aut ne lacessas inimicũ, cũ lacessitum nõ queat profligare. Pro formidoloso homine deniq; veteri adagio vsurpatur mulier: Mulier imperator, & mulier miles.Quoties totum negociũ ignauis commissum est, cumque & ij, qui præsunt, & ij,qui parent,pariter sunt formidolosi.
Mus interpretationem habet inanis promissi. Ada. Murem ostendit pro leone. In eos dictitari consueuit,qui cum grandia sint polliciti,ad res minimas ineptissimè dilabuntur.Huic adagio affine est culicem pro elephãto. Vsurpatur itẽ mus pro eo, qui quod facit suo didicit periculo.Adag. Mus piccem gustans. Conuenit adagiũ in eos,qui exaudacib.periculo gustato fiunt timidiores.In eos quadrat,quib. experientia parũ cessit, si quidem mus imperitus si qñ in piccem inciderit,aut perit, aut vix eluctatur, atque inde periculi memor eam metuit attingere.
Mus albus impuri,& flagitiosi hoïs hẽt significationẽ: Nã mures domestici falacissimi sunt,præsertim albi.Mus item pro circuitpecto,& prudẽte accipitur.Ada. Mus non vni fidit antro.Nihil hodie est decãtatius apud vulgus, quàm cum murem esse miserũ cui non est nisi unus cauus. Locus erit Adagio si quem moroſissimus,ut non tantum tribuat fortunæ, quin ad Musas possit recurrere. Mus denique pro minimè longæuo usurpatur. Adag. Muris interitus. Aelianus tradit murem minimè uiuacem esse.Conuenit adagium hominib. imbecillę ualetudinis. Aut iis, qui paulatim extabescunt. Verisimile est mures sic emori, quemadmodum nascuntur in Aegypto, ut aliqua pars sit uiuus mus:altera nihil nisi limus.
Musca modo pro scurra ascisitur alienum cibum captante.Aduolat.n. hoc insectum ad cibum alienum,& ęgrè potest abigi.Modo pro solitudine hominũ capitur. Hyperbole.Adag.Ne musca quidem. Vibius Crispus rogatus ecquis esset cum Cæsare in cõclaui, respondit ne muscam quidem intus esse.
Mussis pro diligentia exquisita ueteri adagio. Ad amussim. Hoc est,exactissima cura. Ad

de Italia cogitare: cuius me item desiderio inflãmauit ꝛpe Illustris. Card. Gherardus Grousbech, eꝰ quondam Leodiensis, gentis eius, quæ viget ĩ Italia, incredibilem gloriam summis laudibꝰ cælum tollẽdo. Nec vlla quidem sunt gloriæ monimenta, quę liliorum naturæ. i. familię eius simulacro nõ videantur quasi diuinitus respondere. Quæ enim boni principis quinq; sunt attributa, illa oĩa, natura magistra, quæ minimè potest errare, eluceſcũt in Liliorum imagine. Honor, obsequium, amor, integritas, & clementia. Quid honor? quia cũ nemo debeat aliis imperare, qui non iis sit melior, quibus imperat, Princeps vir optimus cum sit summus ei honor debetur. Hoc natura per lilĩ. Nã vt virtus, sic qui hoc summus est, in actione cõsistit. alij aũt tam incredibilis est virtus, tãta agendi vis, vt hasta eius effossa, tanquã vitis propagetur, quotq; sint hastæ nodi, tot inde ad paucos dies oriri germina cernantur, & bulbi. Si mõ nec hastæ flos ad huc sit apertus, nec a radicib. hasta ipsa auulsa. Magnũ verò ĩ principe monimentũ glorię, virtutem suam longè, latèq; propagare. Cui principi debetur obsequiũ, quia vim & numen Dei Opt. Max. princeps obtinet, appellaturq; vulgò eius Vicarius. Hoc monere videtur cęlestis ille, vt diximꝰ lilij color, asserere, eius radix cõstãs, vt aliũ ex plurimis bulbis, quasi oĩum simul studiñ nihil aliud esse debeat, quam qꝺ debetur Principi obsequiũ. Quare qui summus est amor debetur Principi, quia quantũ tribuimus Deo, quãtum parentibus, quantum patriæ, id nulla re euidentius, quã per amorẽ & obseruãtiã in Principem possumus declarare. Id natura p lilium. Nam cum amoris obiectũ sit bonũ. Hic flos suauis est odore: medicina vtilis: aspectu honestus: quo admoneri per Lilij symbolũ videmur, nihil melius, nihil inter mortales amabilius esse Prĩcipe. Quare vir integer princeps? quia non minus sũt ipsius, quàm aliorũ dẽt esse dominus. Cõtra. n. ius est, eũ alijs impetare. qui improbissimæ dominę cupiditati cogitur seruire. Quod docet Lilij natura. Nam eius flos quamdiu est integer suauem spirat odorem: putridum fractus, & collisus. Quamobrem deniq; clemens esse debet Princeps: quia satius est ex improbis bonos viros reddere, quam ipsos improbos perdere. Hoc loquitur, nisi planè hebescimus, per lilium natura. Illud enim vt est apud medicos, dolorũ acerbitates lenit: faciẽ næuis & sordibus abstergit: veneni vim tollit, ac deniq; vulnera sanat, vt nihil sit aut in expectatione boni, aut in cogitatione mali, qꝺ ex summo Prĩcipe Ranuno, & ex iuuentissimo Duce Alexãdro Farnesio patre, ñ liceat mortalib. vniuersis expectare.

Locusta intẽperãtiæ symbolũ ab Aegyptijs sacerdotib. cõstituitur, cum locusta nũquam pariat sine interitu, inde detestatio colligat intemperãtiæ. Hęc. n. pe. os vermem parit qui matrem ex repẽtino interimit. Locusta nec perfectũ hẽt gressum, nec perfectũ volatum, sed primo dat saltũ & quo lõgius prouehatur, addit motum alarum. Intemperãs neq; palati, neq; voluptatis verum sensum habet, q̃ quo magis anheiat, eo in grauiores morbos incurrit. Quid? vnum solum intestinũ hẽt locusta, tãq; iatũ, vt quasi tota sit in ventre, & nunquam non esuriat. In ventre habitat animus intemperantis, etusq; cõsilĩ & rationes oẽs gula absorbet, nec expleri, & satiari intemperans vnquã potest.

Luna imaginem hẽt pietatis, q̃ effingere cum vellẽt Aegyptij sacerdotes, lunam cum elephanto in flumine se abstergente pingebãt. Nam noua apparente Luna limpido se flumine abluunt elephanti. Si morbis infestãtur siderum quasi auxilium implorant. herbas coelum versus tendentes. Sermonẽ patrium intelligunt, honores ambiunt atque mortem infamiæ præferunt.

Lupa Hieroglyphicum est meretriciæ improbitatis, ab animantis rapacitate desumptũ. Natum enim est meretrices lupas appellari, & inde lupanaria dici. Tanta enim est animantis eius rapacitas, vt vbi causas intrauerit non solum interficiat, quod satis est ad ventrem sed totum gregem passim iuguiet.

Lupus symbolũ est furacis & auidi hoĩs, vt testantur Ægyptij, & Socrates in Phædone, q̃ rapacem & furacem hominẽ post vitã, vt autumat, tradit in lupũ abire, atq; vt refert Alb. Magnꝰ, Lupus est animal ferox, & dolosum: fur item & vi nititur, & insidijs. Lupi hęc est, ait, natura, vt si quẽ prius viderit, is ei vocem auferat, sin ante ipse videtur statim audaciã amittat, sed ille vocem recuperat, si amictum soluerit. Quot sum? periculosus est furis sensus: animo. n. denorat qcqd videt. si deprehenditur animũ statim amittit. Chordę. ex viscerib. ouiũ, cũ chordis ex lupi viscerib. permistæ in testitudine aut lyra, non sonãt. Nec lupi cauda ad boum præsepe suspensa permittit, aiunt, comedere boues. Quid? est etiam, docet symbolũ, auidi & rapacis hominis societas semper inutilis, & nunquam non suspecta & formidolosa.

Luscinia simulacrũ lucubrationis efficitur, qꝺ vernis temporibus noctem omnẽ quasi fallat modolãdo. Hãc alitem Græci Philomelam vocãt, quod cantus adeo sit studiosa, vt cum alijs in certamen veniat modulãdi. Victa morte sępè finit vitam, spiritu priùs deficiente, quam cãtu. Durat hęc argutia quindecim diebus, quæ in tantillo corpore, tam varij est concentus, vt ne ars hominum tot exquisitis tibiarum tormentis, eum possit vlla modulatione exęquare.

Lynx imaginẽ habet hominis acerrimi visus. Nam quadrupedum omnium clarissimè videt. Bestra est habens maculis distincta terga, vt pardus, sed similis lupo. Quare lynx quasi λύκος, hoc est lupus vocatus.

Disputatio xi.

Quæstio disputando explanabitur, si disputationis laqueis ingenij vis & doctrinę ratio ostẽdet teneri, cõstricta, & ita teneri, vt ars omnis & doctrina sine neruis disputãdi, & robore imbecillis sit & ĩfirma. Quid. n. est in omni gne & varietate scientiarum, qꝺ nõ possit aut sustineri, aut ĩfringi artis eius ꝓsidio? sed illud omitto, nõ minus sæpè habet ipsa quæstio salis, quam ipsa disputatio acuminis. Vt est apud Gellium. De eo septem iudices cognoscant: eaq; sentẽtia sit rata q̃ plures ex eo numero dixerint. Cum septem iudices cognouissent, duo censuerunt reũ exilio mulctãdũ: duo alit pecunia, reliqui tres capite puniendum. Quæritur capitis pęna necne sit puniendus reus, quia vtrinque æque vrget ratio ἄπορον, vocatur. Certum quippe est non æque vtrinque valere sentẽtiam, sed æque in ambiguo iacere, atq; idcirco nullam ratam esse oportere, quia nullus aptus iudicum numerus in vnam sententiã conueniat. Ex iis minimũ quatuor sentiunt iudices. Sunt disiunctę eorum sentẽtiæ, nec satis approbãt reliqui tres, quia illis numero sũt inferiores. Specula & propugnaculũ iuris in differendi residet ratione, omnesq; in ea proseminatę sunt quæstiones & cõtrouersiæ. In disputatione veluti ĩ aliquo vberrimo ingeniosũ prædio, ars facilè succrescit dicẽdi, generis huius colores. Amplificatione omnes fere tractantur. Amplificationis quadripartita est ro. Fit. n. aut incremento, aut congerie, aut ratiocinatione, aut cõparatione. Incrementum siue ἀυξησις, est cũ ex minoribus exaggeratis relinquit cõiectura de multo maioribus. Quorum grauitas animo magis est moderanda, quã verbis expri mẽda, qñ quod maius est supra modum effertur, vt turpe est a rẽo accipere fœnus, ab accusatore, quid dicã ab vtroq; itẽ vbi sem per aliquid insequit pro re maius. Hic pecuniã honorẽ, regnũ, uitam, patrię deniq; charitatem cõtempsit. Hic singulę voces incrementi vim habent. Cuius vicem etiã obtinet in vna voce superlatio, vt si improb. latro: taciturnus mutus, tardus, stipes, & truncus vocet, aut Philosophia tũtus, Plato, vel Aris. nominet. Cõparatio forma est ãplificandi, incremento fere contraria. Incremẽtum. n. tendit ad superiora, cõparatio a maioribꝰ dilabit ad inferiora. Ci. in Catilinam Serui mehercule mei si me isto pacto metuerent, vt te metuunt omnes tui: domum meã relinquendam mihi putarem. Dialectici hunc locum vocant a minori ad maius. In quo necesse est cum inferius augeatur, etiã superius augeri. Rõcinatio est, cũ coniectura sumpta ab aliquo, eorum q̃ pęne fidẽ excedũt, amplificare studemus vt Zeno ĩ mẽtem Aethnam pro honore se præcipitẽ dedit. Ex hoc loco rõcinari licet, quanti honorem fecerit, qui maluerit inanẽ honoris umbrã sine vita, q̃ vitã sine cultu eo, & honore Cõgeries est, vt plurimũ res diuersas significantium enumeratio. Ci. quid est in Antonio præter libidinem? crudelitatẽ? petulantiã? audaciã? nihil est in eo ingenuum, nihil moderatũ, nihil prudẽs, nihil pudicũ. Hęc apertius Epi. fam. apud Ci. vt lib. 7. epi. 23.

Verba Nativa.

Macarius, beatus μακάριος.
Macedonus, μακεδνός, excelsus.
Machina, μηχανὴ a verbo μηχανάω, i. machinor.
Mactra, μάκτρα, instrumentum in quo panis pinsitur.
Mœnia, quasi munia.
Magia, a verbo μαγεύω. i. magicã artẽ exerceo
Magnum, μέγα.
Magis, μᾶλλον.
Magister, id est, maior in statione. Nam στοὰ, græce statio dicitur.
Magnetes, μαγνῆτις.
Magus persico vocabulo. i. sapiens.
Malacia, μαλακία, id est, absurda prægnantis appetentia.
Malitiosus, deterior est malo, quia frequenter est malus.
Malleus, a molliendo res duras.
Malua, μαλαχή.
Malus quasi μέλας. nigrum.
Mamma, quasi malum rotundum.
Mania μανία. furorem Græci appellant.
Mancipium, quasi manu captum.
Mane, a manando qd de sole propriè dicitur.
Mancus, quasi manus ancus. i. cassus.
Manifestum, quasi in manu prompsum.
Manna μάννα.
Manſuetus, quasi manu assuetum.
Manus, quasi munus.
Mare, a meo, as.
Mars, quasi mas.
Martha, μάρθας. peccatum.
Mater μήτηρ. matertera, quasi mater altera.
Martyr, μαρτὺρ. testis.
Martyrium, μαρτύριον. i. testimonium.
Mastigo, μαστίγω.
Mater quasi malum patiens ter. in parturiente partum, & post.
Matthæus μαθητὴς μαθὼν. i. gnarus sum.
Mathematicus. μάθημα. i. disciplina.
Mauri, μαῦροι. i. nigrum.
Medea, consilio polleus, μήδεα. i. consilium.
Medeon, μεδέω.
Media, μηδία, regio Asiæ.
Medius, μέσος.
Medulla, quod in ossibus sit media.
Medus, a verbo μήδω. curo, impero.
Megera Inuidia, μιγέρω. inuideo.
Mel, μέλι.
Melancholia. i. nigrum fel.

Mela-

Melanthon.i.flos niger,μέλαν.nigrum ἄνθος. flos. pronicioſi hominis nomen.
Melodia μελῳδία.
Memoria,μνήμη.
Meninges, μήνυγγες cerebri tela.
Menſa a mandendo dicta.
Menſis Græce luna.
Mentior a mente,mendaciũ a mẽda eſt dictũ.
Meretrix,quod pretium libidinis mereatur.
Merum antiqui dicebant ſolum.
Meſpilum,μέσπιλον.
Milium a multitudine granorum.
Miniſter,i.minor in ſtatione.Nam στῆρ.Græce ſtatio dicitur.
Myrtus a mari,quod in litore naſcatur.
Miſericors, quaſi pro aliena calamitate miſerum cor habens.
Mitis quaſi munitus ad iniuriã ſuſtinendam.
Mœchia,μοῖχον,adulterium.
Moleſtia,a mole dicta.
Momus, inquiſitor a μωμῶ.inquiro.
Monachus,μόναχος,a μοναζω,i.ſolus dego.
Monarcha,μονάρχης.
Monaſterium,μοναστήριον.i.ſolitudo.
Monimentum,μονῆμα.
Mora μαῦρον.i.nigrum.
Morbus,quaſi mors.
Morio,a morte,eo,quod nõ vigeat intellectu.
Mors a morbo μῶρος.
Mos a modo.
Mulceo, quaſi molliceo.
Mulier,quaſi mollior.
Mulio,a mulis:in quibus agendis vitam agit.
Municipia,a capiendo munere.
Murus a muniendo.
Mus μῦς.
Muſç,μώσθαι,ſtudio inquirere.
Mutus a mugiendo.
Myropola μυροπώλης,vulgo profumiero.
Myſtagogus,μυσταγωγὸς chi moſtra le reliquie.
Myſterium, μυστήριον.

MODIFICATA TRANSLATE.

Machinamẽtum Doli loco veteri Ada ſumit. Megaricum machinamentum Olim.n.Megarenſes vulgo malè audiebant tanq̃ ſubdoli & veteratores,quod aliud in pectore clauſum, aliud in ore promptum haberent.
Machina pro auxilio,quod alieniſſimo ſit tempore.Machinas poſt bellum afferre.
Magiſtratus prouerbialiter, ꝙ quouis officio vendicatur.Magiſtratus virũ indicat. Vita .n.hoĩs,vix ſatis perſpici põt, niſi ab euẽtis, qui apertè declarant ex officio, & munere.
Mala munerũ habẽt interpretationem. Ada. Malis ferire. In eos dr, qui munuſculis ad id aſpirant,quod non poſſunt aſſequi virtute.Ductum Adag.à Fabula Atalantæ, quam Hippomenes curſu non ſuperauit,ſed arte. Proiectis .n. inter currendum malis aureis, in quibus ſublegendis, puella ſubinde moraretur,ſic præceſſit, ac vicit iuuenis.
Malleus & incus vtrẽ habent angoris, & acerbitatis. Adag. inter malleum & incudem. Quadrat in eos,qui ingentibus malis conficiuntur, à fabris ducta allegoria, qui ferri duritiem crebris vincunt ictibus.
Malum nunc vxoris habet ſignificationem. Ada.Neq; e cũ malis,neque ſine malis.Notum eſt illud Catonis, quod cum vxoribus incõmodè viuitur, at ſine illis omninò non viuitur.Nunc boni interpretationem. Exiguum malum ingens bonum. Admonet adagium ex puſillo labore,maxima cõmoda colligi. Si quid enim feceris honeſtum, cum labore,laborabit, honeſtum remanet.
Mandrabulus,pro hoĩe in dies ſe deterius gerente.Mandrabuli more.Inde natũm Ada. ꝙ Mandrabulus quidam cum theſaurũ reperiſſet,primũ auream ouem poſuit Iunoni Samiæ,proximo anno argẽteã, tertio ereã.
Mãdragora negligentiæ occupat locum.Ada. Bibere mandragoram. In eos dictitari ſolitum,qui obdormiunt tempori. Nam tanta vis ſomnifera ineſt mãdragoræ,vt detur ſecandis aduerſus intolerabilem cruciatum.
Mantica vitij loco ſumitur.Adag.Non videmus manticæ,quod in tergo eſt. Finxit Aeſopus ſingulos mortales binas habere manticas,hoc eſt,peras,alteram ante pectus, alteram in ſcapulis,tergoque propendentem: ſed in priorem,inquit,aliena vitia immittimus,in poſteriorem noſtra.
Manus modo ſumitur pro auxilio.Ada.multę manus onus leuius,reddunt.Significat prouerbium,ꝙ difficile eſt vni, id plurium auxilio facilè reddi.Modo vendicatur pro cupiditate Atticus porrigit manum.Huic adagio locũ fecit Athenienſis,qui in munerib. captandis,& aucupandis lucris ẽt expirans erat intentus. Nunc capitur pro modo. Adag.Manu ferendũ non Thylaco.Nã manu ferentem vti oportet, nõ autẽ tota corbe .i. modus in oĩ re eſt ſeruandus, & pedetẽtim ab aliis ad alia tranſeundum. Nunc vſurpatur pro hoĩe Manus manum fricat. Monet Adag.hoiem hoĩ eſſe natum. Nunc pro liberalitate accerſitur,plena manu dare. Natum Adag.ab ijs,qui non minutim, ſed cumulatè largiuntur. Cic.quam plena manu, quam ornatè noſtras laudes in aſtra ſuſtulit. Nunc deniq; pro ſtudio, & opera captatur. Adag.Manũ admouenti fortuna eſt imploranda. admonet adagiũ ſtrenuè,& viriliter agendo, ita fidẽdum eſſe diuino auxilio,vt à nobis abſit deſidiæ culpa. Reſpuuntur.n. à ſuperis inertium, & deſidioſorum vota.
Mare negocij habet interpretationem. Adag. Mare cœlo miſcere.Hoc eſt,omnia perturbare,nihil non facere.
Mars pro ingenio.Adag.Nro marte.Vbi nullis auxilijs adiuti,nro ingenio quiddã peragere dicimur.Translatum ab imperatorib. qui ſuis auſpicijs bellum ſuſtinent,vel quod ingenium in armis maximè requiritur.
Maxilla,cibum communi prouerbio ſignificat.Viro ſeni maxillæ baculus.De ijs dici ſolitum,qui ob defectas ætate vires,lautiore, & copioſiore victu cogũtur vti, vt quod ſenecta deſerit farciant cibo.
Medicus,pro maledico,aliorum medicus ipſe vlceribus ſcatens.Torquetur in petulantem hominem,& procacem, qui errata inceſſit aliena,innumerabilibus vitijs ipſe madens.
Mel cõmodi loco ponitur.Neque mel, neque apes.In eos dici ſolitũ, qui recuſant incõmodum ferre,ꝙ fit cum commodo,& vtilitate.
Mendicus, auari & cupidi hominis ſumit interpretationem.Adag.Mendicorum loculi ſemper inanes.
Menſa,pro victu.Adag.Sybaritica menſa. De conuiuio dicebatur nimium apparato. Natum à gentis eius morib. Sybaritarum.n.luxus eo proceſſerat, vt quicquid effœminatum, quicquid molle, quicquid accurata, atque ambitioſa luxuria paratum eſſet, id vulgo Sybariticum diceretur. Huc item pertinet Syracuſana mẽſa Syracuſani enim vt erant olim opibus florentiſſimi, ita & voluptatibus,ac delicijs addictiſſimi.
Menta,pro timore.Adag.Mentã belli tpe neque ferito,neq; edito. Inde natũ adagium, ꝙ menta corpori frigus adducat, cuius rei argumentũ eſt,quia ſemẽ genitale minuit: frigus autem aduerſatur fortitudini, atque audaciæ. Nã; qui natura ſunt frigidi,nulla quaſi re,metu trepidant,qui contra ſunt calidi,omnes feruent,ferunturque audacia.
Mercurius,hominis indiſerti ſignificationem obtinet.Adag.Mercurius infans Ironia prouerbialis,vbi quis fingit ſe rudem artis eius, cuius eſt callentiſſimus.
Metra, pro incõſtante. Adag. mutabilior metra Eriſichthonis.In eum cõgruit, qui ſecũ nõ conſtat.Eriſichthon ad extremam deuenerat inopiam. Metram filiam vbi proſtituiſſet,adoleſcentes, qui conuocabantur ad illã,ſic amorem eius mercari ſtudebant,vt ei alius equũ, bouem alius,atq; alij alia munera afferrent.Quare Theſſali per iocũ dicebant Metram i omnia munera conuerti.
Midas,pro diuite.Ada.Mida locupletior.huic proximum eſt,Tantali talenta.
Momus procacis hominis vicem hẽt.Hyperbole adagium. Momo ſatisfacere μῶμος, Græcè reprehenſionem ſignificat.Nota nõ minus,quam prolixa eſt Momi fabula.
Mons,pro re grãdi ſumitur. Hyperbole.Ada. Aureos montes polliceri.De ijs,qui immenſa promittunt, ſpeſque ampliſſimas oſtentant, à Perſarum arrogantia ducta metaphora, qui propter auri venas,montes aureos tactitabant.
Mopſus pro homine indigno. Adag. Mopſo Niſa datur.Cum præter omnium ſpem,res præclara contingit cuipiam prorſus indigno. Erat enim Niſa puella inſigni forma, Mopſus abiectiſſimus paſtor.
Morſus pro obtrectatione. Non ineſt remedium aduerſus Sycophantæ morſum. Nam eius calumnia non ſolùm pernicioſiſſima, ſed etiam ineuitabilis.
Mugil hominis eius ſignificationem habet communi prouerbio, cui etiam deſit,quod edat.Mugilis vitam degere.
Mulier pro ſummo malo.Adag.Mulierũ exitia de his,qui miſerabiliter perierũt. Mulieres.n.oĩuni ferè calamitatum procreatrices viris fuerũt.teſtis Pandora,Heſioda, Bellũ Troianum,Hercules a Deianira, Danaidũ fabula.Lamiarũ mulierũ Hiſtoria:Cleopatra:ſumitur item prouerbialiter mulier pro homine inepto.Adag. Ne gladiũ tollas mulier.i.ne ſuſcipias.negocij molẽ, quam nequeas ſuſtinere,aut ne laceſſas inimicũ, cũ laceſſitum nõ queat profligare. Pro formidoloſo homine deniq; veteri adagio vſurpatur mulier: Mulier imperator, & mulier miles.Quoties totum negociũ ignauis commiſſum eſt, cumque & ij, qui præſunt, & ij,qui parent,pariter ſunt formidoloſi.
Mus interpretationem habet inanis promiſſi. Ada. Murem oſtendit pro leone. In eos dictitari conſuetum,qui cum grandia ſint polliciti,ad res minimas ineptiſſimè dilabuntur.Huic adagio affine eſt culicem pro elephãto. Vſurpatur itẽ mus pro eo, qui quod facit ſuo didicit periculo.Adag. Mus piccem guſtans. Conuenit adagiũ in eos,qui ex audacib.periculo guſtato fiunt timidiores.In eos quadrat,quib. experientia parũ ceſſit, ſi quidem mus imperitus ſi qñ in picem inciderit,aut perit, aut vix eluctatur, atque inde periculi memor eam metuit attingere.
Mus albus impuri,& flagitioſi hoĩs hẽt ſignificationẽ: Nã mures domeſtici falaciſſimi ſunt,præſertim albi.Mus item pro circũſpecto,& prudẽte accipitur.Ada. Mus non vni fidit antro.Nihil hodie eſt decãtatius apud vulgus, quàm cum murem eſſe miſerũ cui non eſt niſi unus cauus. Locus erit Adagio ſi quem monebimus,ut non tantum tribuat fortunæ, quin ad Muſas poſſit recurrere. Mus denique pro minimè longæuo uſurpator. Adag. Muris interitus. Aelianus tradit murem minimè uiuacem eſſe.Conuenit adagium hominib. imbecillę valetudinis. Aut iis, qui paulatim extabeſcunt. Verisimile eſt mures ſic emori, quemadmodum naſcuntur in Aegypto, ut aliqua pars ſit uiuus mus:altera nihil niſi limus.
Muſca modo pro ſcurra aſciſcitur alienum cibum captante.Aduolat.n. hoc inſectum ad cibum alienum,& ęgrè poteſt abigi.Modo pro ſolitudine hominũ capitur. Hyperbole.Adag.Ne muſca quidem. Vibius Criſpus rogatus ecquis eſſet cum Cæſare in cõclaui, reſpondit ne muſcam quidem intus eſſe.
Muſſis pro diligentia exquiſita uetere adagio. Ad amuſſim. Hoc eſt,exactiſſima cura.Ad

unguem,eúdem habet ſenſum.Hoc à marmorarijs ſumptum eſt, qui ſuperinducto ungui marmor explorant,illud autem adagium à fabris lignarijs,qui funiculo illo regulati operis æqualitatem explorant.

Muſtella pro re inauſpicata. Adag. Muſtellam habes. In eum quadrat cui omnia ſint inauſpicata. Cui hoc adagium eſt ſimillimum, equum habes Scianum. Quia & uulgata, & prolixa eſt utriuſque animantis hiſtoria, unde nata ſint hæc adagia, malo enim hoc loco fortè deſiderari, quàm terminos, & fines tranſire prouitatis.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Malum punicũ Næui eſt ſymboluin. Vt.n.nullũ in eo fructuum gñe reperitur, in quo nõ ſit aliqd granũ putre: ita homo nullus ſine Næuo inuenitur,uel aĩ,uel corporis. Exprimitur itẽ per malũ punicũ populi Hieroglyphicum. Ea de cauſſa,q grana illa folliculis alia alijs ſegregentur prouinciarumque limites quoſdam prę ſe ferre uideantur.

Malus hieroglyphicũ eſt amoris. Arbor.n.hęc fructus fert aureos, & rubicũdos,q itẽ pallotis quaſi erubeſcentię habẽt ſigna. Quare germana uĩ i ea arbore amoris facies. Atq; olim hæc in Numiſmate effingebatur,cum pomum Veneri dicatum oſtenderetur.

Metus hieroglyphicè per leporem oſtẽditur. Eſt.n. lepus omnium quadrupedum timidiſſimus. Inde Cornificius milites degeneres ſolet galeatos lepores uocitare.

Mercurius ſymbolũ eſt eloquẽtiæ. Effingiturque hęc mõ. Iuuenis caput hñs armatũ galea, utrinq; alis munita, talos alatos, cęterũ corpore ex anteriori parte nudũ, poſt tergũ penula exiguè reflexa, dextra caprũ tenens cornib. apprehenſũ, unà cũ marſupio auro referto: læua caduceũ geſtans geminis anguib inuolutũ, quorſũ? nihil eſt in facultate dicendi, cuius non ceruantur in Mercurij imagine uelati quaſi quidam igniculi. Nã quę attributa ſex de eloquentia traduntur ab Ariſtot. Definitio, origo, partes, officiũ, utilitas, ac denique probatio: illa omnia ſole clarius in hæc una eluceſcunt imagine. Quorſum igitur Mercurius? latet in noſtris inuolucris definitio Rhetoricæ artis. Mercuri⁹.n. Græce Hermes dr, à uerbo Græco ἐρέω. hoc eſt, dico. Nemo aũt dicit, ſi uerbũ ad unum reſecare uelimus, niſi qui aptè ornatèq; dicit, cũ dicere ſit ex arte, loqui à natura. Quare Mercurij nomen ueram germanamq, artis oratoriæ habet defenſionẽ. Quid caput armatũ galea geminis alis, mutum? originẽ monet eloquẽtię, quæ partim manat ex doctrina, partim ex animi integritate. Atq; idcirco orator definitur à Ci. uir bonus, dicendi peritus. Nã rerũ peritia, & eruditio, ſi bene attẽdimus, uerè eſt capitis, aut rationis potius armatura. Quid alę, ſiue pẽnæ? penna æquitatis, ut uidere eſt in ſacris Aegyptiorũ litteris eſt Hieroglyphicũ, atq; integritatis ẽt. Nã ita amat integritatẽ penna, ut auulſa poſſit renaſci, integra non poſſit recreſcere. Quare ſi Mercurij galeã, hoc eſt, ſi eloquentiæ originem ſpectemus, nihil eſt eloquentia, niſi quaſi ioquẽs ſapientia. Cur Mercurius nudus ex anteriori parte, à tergo tectus penula? Duę ſunt partes artis oratoriæ potiſſimũ, Ars, & Natura. Illa ut tegatur docet penula: hæc ut lõgè latèq, enudetur monet reliquũ corporis. Quãobrẽ iuuenis, ut cũ iuuenis dicatur à iuuando, intelligamus nullo publicę adminiſtrationis officio magis iuuari rẽpub. quã eloquẽtiæ p̃ſidio. Neque.n. ipe belli magnopere accidit opus eſſe legib. Neque ipe pacis, & otij, armis, utroq; uero tẽpore reſp. q̃ ſumma ſint ſalutis, & cõis uitæ auxilia mutuatur ab eloquẽtia. Quid dextra pręſus caper cornibus? Quid læuã caduceũ geſtans anguib. inuolutũ? ſalſe notatur utilitas artis oratoriæ. Cuius duplex eſt ratio: Vna in frenandis, mortalibus ipe ociũ à luxuria, & cupiditate, qđ per caprũ oſtẽditur, qui cõtinenter diffluit libidine. Altera belli ipe in hoſtibus arcendis, & ſuperandis, ut per geminos ſerpentes monſtrat caduceus à cadendo dictus, q elocutiæ aduẽtu, aduerſa oĩa cadant? Quãobrẽ tali alarũ? probationis oratoriæ è Græcis uocantur ἄτεχνοι, & ἔντεχνοι. Hoc eſt, artis expertes: & artis participes. Sunt autem illę, ut leges, teſtes, pacta, quæſtiones, & iuſiurandum. Quæ omnes per talum notantur, cuius ſine arte imprimitur veſtigiũ. hę uero ſunt, ut ἦθικαι, παθητικαι, λόγικαι, quę per alas docte notantur.

Miluus ſimulachrũ cõſtituitur locupletis hominis. Volans quippè is ſpacioſa aeris inter uallą aberrãs prędã inueſtigat. Diues, aiũt, aut improbus, aut improbi hęres. Mas in miluorũ genere, ut Aelianus putat, non reperitur, fœmina ex auſtro concipit. Effœminatè multis etiã morborũ generib. obnoxius uiuit diues. Molliter volat miluus: latet hibernis menſibus, & podagra ſolſtitijs afficitur.

Minotaurus hieroglyphicum eſt ſilentij apud Ro. inter inſignia militaria. Minotauri effigies tũc extollebatur, cũ in ſecreto, & tacitè rẽ gerẽdã admonebatur. Oñdebat.n. hieroglyphicũ cõſilia nõ min⁹ occulta eſſe dẽre, quam fuit Minotauri ſedes, quippè labyrinthus; Quare Imper. Q. Cecilius Metellus Macedonicus, percõtantib. tribunis quonã exercitum huc illuc agitaret: ſi putarẽ iñdit, tunicã meam meorum eſſe cõſiliorum conſciam, repente diſciſſam igni darem.

Motus Prudentię eſt ſymbolũ. Quod ultima arborũ metu prunæ floreat & prima omniũ, ne æſtus lędat feruore, fructus pariat.

Mulus ſimulachrum eſt laſciuientis hominis, non prolis cã, ſed uoluptatis, ubi aut mulus cum equa, aut mula cum equo effingitur.

Mula Hieroglyphicũ eſt hoĩs, q alieniſſimus eſt ab amore. Mula quippè cõtra amorẽ tãtæ eſt efficacię, ut pulueretem, in quo ſe uolutauerit corpori inſperſum, mitigare amoris ardorem tradant Magi. Symbolum itẽ eſt ſterilitatis. Nam eius partus eſt præt. nat.

Muſca ſymbolũ eſt rei cominus geſtæ. Muſca aliqñ in laconum Clypeis inſigne fuit, cauſſam quærenti, ſignũ eſt, rñdit, me tã proximè ad hoſtes accedere, ut muſca ab eis internoſci poſſit. Muſca itẽ imago effingitur in docilitatis. Nullum enim aliũ animalium animalium minus docile exiſtimatur, neq; minoris intellectus: Sola quippè humano gaudẽs conuictu, ut ait Plutarchus, nunquã mãſueſcit. Eſt deniq; Muſca pertinaciæ typus, q licet ab omnibus ſolita ſit abigi, pertinax tamen perſeuerat, redire, & inſeſtare abigentem.

Mus imbecillitatis eſt pigmentũ, ſi exanimatus effingatur. Nullo quaſi negocio interit. Nam quaſi uiuum ſit cadauer ſpiretq; hæc animans tanquã mortua, eo laborat natura uitio, ut etiam uiuus contabeſcat. Atque idcirco dicitur ſorex, quaſi ſἰων, hoc eſt, putridum, q mortui eſt proximum. Mus uiuus ſymbolũ eſt detrimenti. Is enim dies nocte ſq; ſemper aliquid rodit, ac omnia, quæ rodit inquinat, & inutilia reddit.

Muſtella, ut ait, Horus Aegyptiacus pro ſimulachro effingitur uirginis, q oſſeo genitali ſit prædita. Infortunij item muſtella apud ueteres erat imago, quod animal hoc inauſpicatum, infauſtumque perhibetur. Inſidiatur enim domeſticis animalibus.

SVASIO XII.

Suaſionis expoſitio ea eſſe dẽt, ut in eius artificio, oño efflorẽſcat ſententijs, atq; appoſitarũ rerũ redundet exẽplis. Prudenti.n. facilè fidẽ hẽmus, neq; beneuolo niſi coacti reſiſtimus. Quare ſuadẽtis eſt nõ ſolũ illa, quæ in uerborum tegumentis latent, quæque in artis, & ingenij quaſi quibuſdam latibulis deliteſcunt in apertũ deducere, atq; uerbis honeſtare: ſed ẽt eorũ mẽtẽ, quibuſcũ agit, ſuæ uirtutis beneuolẽtia imbuere. Hẽt ſuaſio nõ ſolũ ſegetẽ, & materiã, ſed ẽt anſam ſæpe orationis, & epiſtolæ. Laudatur in hoc orationis ſilo, humile genus dicendi, modo tñ nihil, quod iacens putidumq, ſit oleat. Nã orationis tenuitas niſi arte corrigatur, facilè fœdida puerilique reddit. Quare dẽt hoc orationis genus eſſe ſubtile, non languidũ, & exile attenuatum, non exãgue, & aridum. i. dẽt eſſe plenum acuminis, nec ornamenti uacuum. Quantum autem hęc ars habeat ad oẽs res facilitatis, unus euidentiſſimo Carneades docet exemplo, qui nullam unquã rẽ in diſceptationibus, neq; defendit, quam non probarit, neque oppugnam, quam nõ euerterit, Cic. in Epiſt. Fam. lib. 3. epiſt. 18. officium meum. li. 4. epiſt. 1. Cnæus Trebatius, lib. 5. epiſt. 21. gratiæ mihi, lib. 6. Epiſt. 8. Cum eſſet mecum epiſt. 12.

VERBA NATIVA.

Nanus, νάνος Latinè pumilio.

Narciſſus, flos, νάρκισσος, à νάρκη, ſtupor, tam eius odore ſtupeſcunt ſenſus.

Naſus, à νάω, fluo, quod per nares purgetur cerebrum.

Naufragium, ναυάγιον.

Nauis, ναῦς.

Nauo, id eſt, ſtrenuè ago.

Nauſea, ναυτία, à uerbo ναυτιάω, i. nauſeo.

Nauta, ναύτης.

Nauticus, ναυτικός.

Nauus, à nauiũ celeritate, i. celer, & ſtrenuus.

Ne, μή.

Nebula, νέφος.

Nebulo, à nube, q qualis ſit uix intelligi poſſit. Propter frontis nubeculas. i. ſimulationum, & diſſimulationum tegumenta.

Necem, νέκυες, mortuum dicunt Græci.

Nectar, νέκταρ.

Negligo, à ne & lego, quaſi non lego.

Nego, à non & ago.

Negocium, quaſi negans ocium.

Nemo, quaſi non homo.

Nemus, νέμος, à νέμω, id eſt, paſcendo.

Neo, νέω.

Nepos, quaſi natus poſt quæritur.n. poſt filium.

Neptunus, à nando.

Nequam quaſi ne quicquam. i. nullius precij.

Nereo, νέρω, id eſt, aqua.

Neruus, νεῦρα. (piens.

Neſtor à νη, ſanè ἴστωρ, ſapiens, quaſi ualde ſa-

Neuter, quaſi non uterque.

Nicomachus, νικόμαχος.

Niger, quaſi nubiger, quia non ſereno, ſed fuſco coopertus eſt.

Nihil a non & hilum componitur, quod grano fabæ adhæret.

Nimbus è nube dictus.

Ningo, νίφω.

Nitrum νίτρον.

Nix à νίφω, nouum.

Nodus, à neo.

Noceo, νόσος, morbus, à nocendo.

Noe, ceſſatio, uel requies.

Nomen, ὄνομα.

Nonæ, νῶναι.

Non, νή.

Noſco, γνόω.

Notus ventus, νότος.

Nothus, νόθος, ſpurius.

Nouerca, quaſi noua uxor dicta.

Nouo, νέω.

Nox, νύξ. eſt autem nox umbra terræ, & a nocendo dicitur, quia nocet oculis.

Noxa culpa.

Noxia, à nocendo.

Nubes, a νέφος, priuatione lucis.

Nugæ, à non & ago.

Nullus, quaſi non ullus.

Numẽ à nuo, quod ueteres pro uolo dicebãt.

Numus, νόμισμα.

Nunc,

Nunc.νῦν,ν in ι commutato, & in fine addita littera c.
Nuper,quasi nou iper.
Nuptiæ a nubendo,id est, tegendo, quod capite velato virgines viro traderentur.
Nutus,νεῦσις.
Nux,a nocendo.
Nyctricorax,νυκτικόραξ.
Nympha,νύμφη,sponsa.

MODIFICATA TRANSLATE.

Nasus pro ira. Fumantem nasum vrsi ne tentaueris. Prouerbij vim habet apud Martialem, Admonet non esse tentandos, qui possint nocere. Hac parte corporis icta potissimum vrsos irritari docent bestiarij.
Nasturtiũ socordię notã veteri adagio inurit. Ede Nasturtiũ. in socordẽ dr & ignauum. Nam huic efficaciam inesse olim credebant erucę contrariam, quæ vim vigoremque aĩ fulcitaret, vnde & nomen apud Græcos habere videtur κάρδαμον, quasi cor domans.
Nauis pro vitiorũ officina. Adag. i nauib. educatus. In eum conuenit, qui rudis sit, & ĉ alienus à moribus liberalib. Pro sene item vsurpatur. Nauis annosa haud quaquam nauigabit per mare. Congruit in eum, qui ob ętatis imbecillitatem, ad res arduas obeundas, sustinendaque pericula parum est idoneus.
Neruus laboris, & studij habet interpretationem. Omnibus neruis, id est, summa vi, summoque studio. Nam robur iuxta philosophos in neruis situm est.
Nihil, pro doctrina inani. Adag, cape nihil, & serua bene. Congruet in doctrinam inutilem & falsam; eorum præsertim, qui cum doceant friuola, tamen iubẽt auditores meminisse.
Niobe, calamitosi habet significationẽ. Ada. Niobes mala. De misero, & infelice dicebatur. Erat Niobe filia Tãtali, vxor Amphionis, quæ filios hẽbat sex, totidẽ puellas, eius successu insolens contempsit Latonam, quæ non nisi duorum mater esset, Apollinis, & Dianæ. Hæc, vt est in fabulis, post occisos liberos, in saxum præ nimio dolore dirignit.
Nodus amicitiæ loco ponitur. Ada. Herculeus nodus, quo arctissimam, atq; indissolubilẽ amicitiã significamus. In caduceo Mercurij duo sunt serpentes masculus, & fœmina, qui medio corporũ cõplexu nodũ efficiunt Herculanũ. Seneca syllogismũ indissolubilem Herculanum nodum vocat. Vẽdicatur item pro vitio Ada. Malo nodo malus quærẽdus cuneus. Id est, malũ vitiũ malo pellitur supplicio. Sumitur denique pro quæstione. Nodũ in scirpo quæris. In eos conuenit. Adag. qui difficillimas qõnes de rebus ijs mouent, de quib. nihil est dubitandum.
Nomen, pro memoria, tamquã meum nomẽ, tamquam meos digitos teneo. Prouerbiales hyperbolę sunt, si quando promptam certamque memoriam significare volumus.
Nouaculam, pro inimico. Nouacula in cotem. Quadrat Adag. in eum qui cũ studet alium lędere, ab eodem lædit, siquidem nouacula, si in molle quippiam inciderit, illud desecat, sin in cotem, retunditur.
Nox deliberationis significationem habet. In nocte consilium. Admonet Adagium non esse prĉipitandum cõsilium, neque statim ad primos animi impetus quiddam agendum, sed dudum de eo esse deliberandum, quod semel est statuendum.
Nucleus interpretatur, pro commodo. Qui ẽ nuce nucleum esse vult, frangat nucẽ. Hoc est, nemo ante commodi fit particeps, quam patiens esse cœperit incommodi. Adag. ex sententia Plauti natum.
Nudus pro paupere. Nudus tamquam ex matre. Hyperbole de eo, qui omni laborat rerũ egestate. Nudissimi enim nascimur, quod non item cæteris animantibus accidit.
Numerus pro hoie minimè frugi. Hora. Nos numerus sumus, & fruges consumere nati. Adag. à calculis sumptum, qui ad rem aliã nullam sunt vsui, quam ad numerum.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Nidus patrimonij est symbolum. Aegyptij sacerdotes simulachrũ patrimonij exprimere volẽtes, Nidum hirundineum cõficiebant, Hieroglyphico inde desumpto, quod ab auium nulla, nidus tanto labore, tanto studio, tam diuturnus, & posteris quoque vsui futurus ędificetur, Nam si parentes intereant, eam adeunt hæreditatem filij.
Nigror symbolũ est terræ: terra publicæ vtilitatis. Hic autẽ color in perillustri Abduensium imagine tantam habet commẽdationem gloriæ, quanta sunt erga mortales munera terrę: quę elementorum oĩum est vtilissima, quęq; in medio mari sita, quas & maris, & cœli mutuatur vtilitates, eas oẽs ministrat hoibus. Quorsũ? perillustris Abduensiũ familia numquã fuit nõ mortalib. vtilissima. Mitto amplissimi Comitis Constantini merita. Nemo.n. non intelligit, qui cũ virũ vidit, verũ se exẽplar vidisse pristinæ virtutis, eximiumque præsidium vtilitatis publicæ, & salutis. Atque eo fuit beatior, quo plurib. Illustris. suæ coniugis Blanchæ Abduensis virtutib. sui noĩs, & fame gloriã locupletauit. Nam quid dicam de illius matronæ in oi negocio constãtia, de summa vi tæ integritate, de liberalitate, mode ratione in rebus priuatis, splendore in publicis? Nullũ est, aut bonũ animi, aut formæ decus, aut fortunæ commodum, quo nõ frui visus est talis tantusque viri in clarissima coniuge. Vt merito etiam iam non tam de patre, quã de patris integerrima coniuge, gloriari possit perillustris Comes Franciscus Abduensis, a qua omnia a puero ornamenta virtutum vĩ esse mutuatus. Nam cum hic iuuenis domesticæ virtutis exẽplo ad gloriam, atque dignitatem sit educatus, tũ ita est instructus, vt nemo hoc adolescente, nobilitate, nemo præceptorũ peritia, nemo plurium artium studio, nemo vitę innocẽtia illo sit pstãtior.
Nilus Hieroglyphicũ tẽperantię constituitur ab ægyptijs sacerdotibus. Est Nilus ægypti fluuius, qui vt contrahit plurimũ limi, quo arua fœcũdat; ita temperãtia etsi apud mortales vĩ fordescere, parit tñ plurimum vtilitatis. Temperantiæ partes sunt tres, abstinentia in cibis, sobrietas in potu, castitas in Venere. Cibi & potus esse habendam rationem monet suo nomine: nam qui Nilus dicitur, Geon alio nomine vocatur à γῆ terra, quod incremento suæ inundationis terram ægypti irrigare ad victum non vitium consueuerit. Alit Crocodilum, hominis hostem capitalem. Admonet Hieroglyphicum neminem ante castitatem satis posse seruarẽ, quam dissentiat à sui amore.
Noctua hieroglyphice uim habet odij. Ægyptij igit sacerdotes mutui odij simulachrũ fingere volentes, Noctuam, & Cornicẽ pingebant. Cornix.n. interdiu oua noctuę rapit, absumitque: noctua nocte oua cornicis inuadit: altera altero ipe potentior. Est item noctua symbolum mortis, q; noctis sit ales hæc domina, lucemq; qua viuimus, fugiat. Fit deniq; noctua simulachrum sapientiæ. In Antucho numo sculptus cernebatur leo, humi quasi procumbens, cuius in humeris inhærebat noctua. Quo symbolo mõstrabatur vires cedere sapientię. Leo enim roboris, Noctua Minerue habet significationẽ, & sapientię, quippe quæ videt in tenebris.
Nox cędis est symbolum, quam effingere veteres cum uellent, Nucem persicam omni carne denudatam pingebant quod in testa, & osseo tegumento signa telorum omnũ, quę punctim, cæsimque feriant, conspiciuntur expressa.
Nyctricorax Hieroglyphicum pingitur tyranni. In aliena vitia coniectos habet tyrannus oculos, quos non potest bonis spoliare, emudat, detrahendo famæ, & noĩ. Nec denique mortui sunt tuti ab eius scelere. Hoc hieroglyphicè nyctricorax: hoc est, noctis coruus. Nã quæ scelera in obscuro latent nõ solum deuorat, sed etiã lucro habet. Dicitur q; alio noĩe noctua, quasi noctu intuens. quæ vt lucẽ ferre non potest, sic nec tyrannus lumen patitur alienæ virtutis quid? contemnat aliorum vitia Tyrannus: virtutem cõprobat: Illam vt extorqueat pecuniam: hanc, vt caueat sui sceleris pericula. Omnib. maledicit, officitque bonis vniuersis. Id apẽtè hieroglyphicum. Nam Nyctricoracis vox grauis est auibus vniuersis, & horribilis. Colũbis aduersatur & cornicibus, eorumq; ouа frangit. Idest, & pietatis, & doctrinæ hostis est Tyrannus. Cur denique nec mortui tuti à Tyranno? Nyctricorax ruinis delectatur in ijsque nidificat, atque in sepulchris mortuorum nidum ponit.

DISSVASIO XIII.

Dissuasionis explicatio ea corã effingi debet, quę non tam verbis & argumentis, quam ore, & vultu repræsentetur. Vt.n. res oratione, ita oratio vera ne, an ficta sit, fronte, & supercilijs, tãquã euidentissimis signis ostenditur. Quare si coram agitur, in pronunciatione maxime vis eius inuoluta tenetur, sin per litteras exprimitur, inuectione, & elocutione exhilarata, plus in his habet, quàm in vultu vitiũ. Cic. in epist. Fam. lib. 5. epist. 4. li. 6. epist. 19. Maculam affricio. epist. 23. non ea res. lib. 8. epi. 5. quanta tu cura. li. 10. epist. 6. quæ locutus est. Dicitur dissuadeo per interpretationẽ à voluntate abduco, per Etymologiam, quasi diuersum suadeo. Ponderantur autem per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Obolus, ὀβολός.
Obscœnũ, a κοινῶ, inquino, hinc cœnum lutũ.
Obnoxius, qui alicui ob noxam est datus, quasi nexus culpæ datus.
Obscurum a cura, quod tenebrę curam nobis injiciant.
Obsecro, quasi ob sacra peto.
Obsonium, ὀψώνιον.
Obtestatio est cũ Deus testis in meliorem partem vocatur, detestatio, cum in deteriorem.
Obtrector, quasi contra sententiam tractor.
Occasio, opportunitas ipsis, casu proueniens.
Occisus, a cædendo, necatus fine ictu.
Oceanus, celeriter fluens. ὠκεῖα, celerem vocant, ῥέω, fluo.
Ocrea ab ob & crus.
Octo, ὀκτώ.
October, ὀκτόβριος.
Officium, ab officiẽdo per antiphrasim, quod nemini efficiat, prosit plurimis.
Oleat, ἔλαια, καὶ ἐλαία. (oleat.
Oletũ stercus humanum ab olendo, q; pessimè
Oleum, ἔλαιον, Græcè bonum.
Olor, quasi totus albus, ὅλος, i. totus, εἰρεσιος, pulcher siue albus.
Olympia, ὀλύμπια.
Olympus totum fulgens, ὀλύμπιος.
Omen quasi oremen.
Onager, ὀναγρος, Ital, asino saluatico.
Opilio custos ouium, quasi ouilio.
Oppidum, ab oppositione murorum.
Opportunitas ab ob & portus.
Optimum, quasi optatissimum.
Optio, quasi optatio.
Oraculum ab orando, locus in quo oratur.
Orare, antiqui dixerunt pro agere. Hinc Oratores, qui peragunt mandata reip.
Orbus, ὀρφός.
Orcus ab vrgendo dictus c, enim pro g, sæpe ponebant antiqui.
Oręstes, ὀρέστης.
Organum, ὄργανον.
Orion, ὠρίων.

Om, quasi ore ago.
Orphanus, ὀρφανὸς.
Orpheus, ὀρφεύς.
Orthodoxus, ὀρθὸς, ἐκ, recta gloria, ὀρθὸς, recte δὲ λέξα, gloria.
Orthographia, ὀρθογραφία.
Os, quasi ostium corporis.
Ouum, ᾠόν.
Oxyporum, ὀξύπορον, falsa.

MODIFICATA TRANSLATE.

Obolus, p pecunia, ne obolū hēr vnde restim emat. In eos, q maxima rei inopia laborant.
Oculus, nūc prodūce capitur. Adag. in occipitio oculos gerit. Dī de prudentib. qui et in silentio audiunt, & nō videntes vident. Nunc pro hoste. Adag. oculis magis habenda fides, quam auribus. Hoc est, testi oculari, quā aurito. Itē multæ rēpū funditantes, & oculi. Hoc est, exploratores. Nunc prælagii loco ponitur. Oculus dexter mihi salit, vbi prælagū est visuros nos lætum quippiā, & vehemēter exoptatū. Quale est, quod refertur Plinius, vulgō quandoq; creditū fuisse, vt qui laudarentur absentes, eis dextra niniret auris, qui vituperarentur sinistra. Nunc denique præ ipso aspectu oculus sumitur. Adag. pudor in oculis. Horum nos pudet, quæ in aspectu sunt. Vnde fit, vt pueri cū pudescunt, oculos tegant. Et apud Platonē Socrates dictatus, de amore ob pudorem oculos tegit; hic & poetæ cupidinem, q̄ sit improbissimus, cæcum fingunt. Quare, vt ait Cic. videmus eos, qui oculis capti sunt, a verecundia plurimum abesse.
Oedipus diuinatoris habet interpretationem Dauus sum, non Oedipus.
Oestrū pro cupiditate. Oestro petitus ingenti cupiditate commotus. Oestrū n. est insecti genus horrendo strepitu, quo audito Iuno Vaccā Io in furorē egit. Quare & poetæ diuino correpti furore œstro cōciti dicuntur.
Oleū modo pro adulterino, & exitiali capitur remedio. Ada. oleo incendiū restinguere. ineum dr, qui ea adhibet remedia, quæ malū magis, ac magis exacerbent. Modo vsurpatur pro hoc minimē iracundo. Adag. oleo trāquillior. Hyperbole, quod eo liquore nihil, sit neq; lene magis, neq; tacitum magis. Est n, vsq; eo olei natura trāquilla, vt mare quoq; rem oīum sæuissimam tranquillet. Atq; ob id naugātes, aiūt oleū ore spargere, q̄ mitiget elemēti naturā asperā, lucēq; apportet. Modo deniq; sumit pro tēperata arte tegendi. Adag. oleum & falem oportet emere. Refert, Adag. hoc Arist. Rhet. libr. 2. quo admonemur īterdū opus esse cōtrariis remediis, nunc acrimonia, nunc lenitate, sal n. mordet, & siccat. oleū lenit, ac humectat.
Olla pro re sordida. Adag. Ollas oblentare, est rem per se ridiculam, ac sordidam petinde vt maximam efferre,
Opera, pro artificio nouo. Adag. Dedali opera. De iis quæ nouo artificio fabricata sunt, & admirando. Hinc natum, quod Dedalus formas animalium fingeret ceu sibi participes, & ita scitè, vt spectantibus viuere, atq; ingredi viderentur.
Opes, pro re caduca. Adag. Figuli opes. Id est, fictiles diuitiæ de rebus incertis, fragilibus ac neutiquam duraturis.
Orbus siue Orus vecordem hominem cōmuni prouerbio significat. Orum, Asionem Latini nominant.
Ouis, pro seruo. Ouium nullus vsus, nisi pastor adsit. Admonet adagium à seruis nihil recte fieri, si abest herus. Inutiles discipulos quoties abest præceptor.
Ouum vsurpatur pro simili. Adag. Non tam ouum ouo simile. De rebus dicitur indifferæ similitudinis. Ité non tam lac lacti simile, non tam aqua similis aquæ pro abstemio capitur. Adag. Nocturnum ouum. De iis qui à vino abhorrent. Nam si infantes vt sentit Philostratus, prius quam vinum gustarint, ouū huiusmodi hauserint, haurient simul vini odium, & adeo. vt in omnem vitam, quam maximè sobrii sint futuri.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Oculus symbolum amoris effingitur. Inde fere aliquem in oculis, est vehementer amare. Sedes n. oculus est amoris, queque cernitur in eo imago, cē fetur esse cupido. Atq. amorem notat. Tauri effictus potissimum oculus, quod amor gaudeat torositate aspectus, vt est in Tauris. iustitiæ item simulachrum effingitur patens oculus.
Olea Typus est viri misericordis. Quare sunt nonnulli qui misericordiæ causſa Deorum simulachra fabricari olī ex olea consueuisse contendant. Oleo quippè constat contra furorem tantam inesse vim, vt effusum in perturbatos vesanientis maris fluctus, tempestatem efficacissimè tranquillet. est item olea pacis Hieroglyphicum usurpatū in sacris literas à cōlumba cum olivæ surculo in aream Noe reuersa, quo sensit Diluuij vim tranquillam, & placatam esse. Symbolum item spei olea constituitur. Cū propter continuam viriditatem, & temperantiæ, & prudentiæ passim habet significationem.
Oleum symbolum est studij, & laboris. Hoc est, vniuersi Gymnasij. Nec enim solū solet oleum ad corporis vires referri, sed etiam ad mētis labores, & vigilias. Vnde dictitari solet de sapientibus eos olei plus, quam vini sumpsisse: & ea lucernam olere, quæ magno studio sint factitata. Est item oleum condonationis, & venæ signum, & imago. Idque cum auctoritate Hebræorum tum naturæ. Interimit n. oleum omnia insecta, omniūque vlcerum ex eo confectum vnguentum est etiam remedium.
Olor sapientissimi viri typus est & imago. Sacer n. est Apollini, quem Deum Poetæ fecerunt sapientiæ. Nec sine causſa. Nam vt testatur M. Tullius in Tusculanis quæstionibus, quasi præuidens quid in morte boni non sit, cum cantu, & voluptate olor, qui cygnus à canendo est Græcè appellatus, mostrat. Quæ res in perillustri Filodonorum familia magnā hēt cōmendationem cœlestis, & diuinæ sapiētiæ, atque eius virtutis, cuius adminiculis bene beataq; gubernacula administrātur reip. Nam quorsum in ea gēte Cygnus? testatur Socrates, qui per quietem aliquē eū existimaret nouellū se Cygni pullum tutet genua tenere, qui plumis repente sumptis in sublime euolarit, aetemque omnē suauissimo clangore cōpulerit: postridie Platonem ab Aristone patre ei commendatū, vt vidit, statim Socrates exclamasse fertur Platonem eum esse Cygnum, cuius imago nocte proxima sibi per somnum fuerat oblata. Magna vero ex ea alitis imagine apud Filodonos commendatio virtutis, & gloriæ, quorum multi, vt Plato in Philosophia, ita in administratione ciuili cæteros mortales superarunt æquitate, & iustitia. Quos vt omittā, vnus pro centum oīb. viget virtute, magnus ac Regius in Mediolanensi prouincia Cācellarius Daneſius Filodonus, qui quēadmodū Cygnus naugantibus cursum felicem præsagit, ita ipse in publici muneris, & officij sui administratione, tam fausta, tam secunda, & optata semper omnia præstiterit, vt facile princeps sit sui ordinis. Nam cū et summus ab omnibus honor habetur, tum tanti fit à Rege Regum Philippo, vt nihil vniuersi Magistratus in feudis alienandis simul possint, quod vnus ille, solusque pro animi sui voluntate non possit exequi. Atque eius fide, integritate, incredibili que doctrina perspecta, & cognita, homini tantum tribuit, vt in eius ore, & iudicio planè consueuerit acquiescere.
Opulentiæ symbolum tam apud Aegyptios, quam aruspices est formica, Indicē. n. formicæ aurum cumulant. Mydæ igitur Phrygi cum puer esset, dormienti formicæ in os grana tritici vbi congererent, diuissimum illum futurum prædictum est, vt euenit.
Ostrū humani generis Hieroglyphicū fecit Plato, vt intelligeremus, puto, animi vim, in corporis carcerem, & tenebras intercludi.
Ouis symbolum est stulti hominis. Animal enim hoc, q uod scit, nescire videtur. Animantes enim cæteras cursus velocitate superat, quod tamen dissimulat.
Ouum Noctuæ, Abstemij hominis est Typus. Quod datum ebriosis etiam vini tædium, affert, eosque abstemios reddit.
Orix sobrietatis est symbolum. Est. n. animal perpetuo sitiens, & tamen plurimum aduersus sitim affert præsidij. In corpore enim eius inueniuntur vesicæ liquore salubemmaplenæ, e quib. etiam si latrones Getuli contra sitim vtuntur, quando per deserta aut via diuagantur. Per hoc animal item pictum, aut sculptum Mathematicum hominem Hieroglyphicē intelligebant Aegyptij. Cuius in facultate ita præcellit in hoc Treuerensi Gymnasio vir summæ doctrinæ, & virtutis F. Philippus Ferratus, eximius & singularis Theologus, vt Betolo Astronomo, nunquam ab Athenienſibus tantus honor sit habitus, a quibus ei in Gymnasio statua ænea est posita, quanto honore his nostris temporibus videretur ille dignus.

DIALECTVM XIIII.

Explanabitur iudicij vis, si illud demonstrabitur esse eiusmodi, quo nihil sit, cum in omni genere scientiarum, tum in oratoriæ facultate laudabilius. Quod in eo argumēta sint delibata, melius tuentia, amplificatio constans sit, & eminens. Iudicij quadripartita est ratio. Vna ex fontibus proficiscitur, quæ est Brutorum: altera huic proxima ex opinione manans, quę imperitæ est multitudinis. tertia nititur ratione, & est Philosophorum. vltima auctoritate corroborata, quæ Iurisconsultorum est propria. Habet iudicium apud Cic. orationis argumentū. Pro P. Quinto. Pro A. Cluentio, pro C. Rabirio Flacco, pro P. Sylla. Post expositionem ponderantur per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Pagina, a pangendo, quod in ea pangantur scripta.
Pagus, à πηγὴ, fonte.
Palæstra, ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι τὸ σῶμα, id est, corporis agitatione.
Palinodia, à verbo παλινῳδεῖν, retracto. Inde canere palinodiam.
Palinurus, quasi iterum meiens, πάλιν, iterū οὖρος, vrina.
Palma, à pando.
Palpebra, à palpitando.
Pandectæ, à πᾶν, id est, omne, δέχομαι, capio, quod omne ius capiant.
Panis, à pascendo.
Panthera, à πᾶν, & θὴρ, fera, quasi tota fera.
Papę, βάβαι.
Parco, quasi parum tango.
Paralogismus, παραλογισμός, παραλογίζομαι, id est, falso vtor argumento.
Paradisus, παράδεισος.
Parasitus, à παρὰ τοῦ σιτεῖν, à cibo tot⁹ pēdis.
Parenthesis, a παρεντίθημι, interpono.
Parabola, ἀπὸ τοῦ παραβάλλειν, i. comparare.
Paracletus, παράκλητος, consolator.
Paralyticus, à παρὰ, id est, sine λύειν, id est, labore: quasi infirmis.
Parochus, παροχὸς à παρέχειν, præbendo.
Pars, quasi à tota parta.
Parthenope, παρθένος, virgo ὄψις, facies, quasi virginalis facies.
Pascha, πάσχα, pati Hebraicè transitiua.
Pasiphae omnibus apparens, πᾶσι, id est, omnibus, & φαίνομαι apparco.

Paro-

Paroxysmus,à παροξύνω incito.
Patrimonium.πατρωνύμιον.
Pax,à pactione.
Peccare,quasi pellicare.
Pecto,πέκω.
Pecunia,à pecude dicta.
Pelagus,quasi πόλε τῆι γῆι, i.procul a terra.
Pellex,παλλακὴ.
Penetrare,quasi penitus intrare.
Penelope,πηνέλοψ.
Pēnę ex Græco:Nā πέλωρα vocant volucria.
Pentecosse,πεντηκοστὴ.
Pes,πούς.
Pentu,πένης,Græcè nutritio.
Perennis,quasi perpetuus annus.
Pertidus,quasi perdens fidem.
Periurus,qui perperam iurat.
Peripateticus,à περιπατέω,ambulo.
Petra,πέτρα. (mera.
Peristromata,περιστρώματα,fornimento di ca
Pica,κίττα.
Piger,quasi pedum æger.
Pilus,a pelle dictus.
Pinus,πίναξ iudex.
Piper,πίπερι.
Pirata,πειρασὴς,πειρᾶν,transire.
Piscis,a pascendo.
Phaeton,φάεθον φαοῦς,lux, & αἴθω, uro.
Phalanx,φάλαγξ.
Phantasia,φαντασία.
Phaselus,gondula,φάσηλος.
Phœnix,φοίνιξ,i.singulare, lingua Hebraica.
Phiala φιαλὴ.
Phlegma,φλέγμα.
Philippus,φίλιππος.
Philomela,à φίλος,amicus, & μέλος, cantus.
Phonascus,φωνάσκος,magistro di musica.
Phyca,φύσις,natura.
Plagiator,ἀπὸ τοῦ πλαγίου, idest, obliquus quod non certa via gradiatur.
Planeta,ἀπὸ τοῦ πλάνης,aberrare.
Platanus,ἀπὸ τοῦ πλατοῦ,idest, latitudine.
Platea,πλατεῖα.
Plato,πλατύς,formo.
Pleuritis,πλευρίτης, inflammatio.
Plicatus,πλίκτος.
Plus,πλείων.
Plutarchus,πλουτάρχης,i.diuitiarum princeps
Pluma,quasi pilus auium.
Poculum,ποτήριον.
Podagra,ποδάγρα.
Pœna,ποινὴ.
Poeta,ποιητὴς.
Politia,πολίτεια.
Polus,πῶλος.
Polypus,πολύπους.
Polluo,per antiphrasim,quasi porro lauo.
Polyphemus, idest, multi nominis, & famæ πολὺς,multus,φημὴ.
Pompa,πομπὴ.
Popinę,à popa pinguedo.
Porcus,quasi porcus.
Porphyrius,πορφύριος.
Porta,à portando dicta.
Priamus emptor. πρίαμαι, emere.
Præsides a præ & capio.
Prodigia, quasi prędicia, ꝙ prędicant futura.
Pruina,à perurendo dicta.
Pulmo,πνεύμων,à πνεῦμα, à spiritu, qui in eo agitatur.
Pugil,πυκτὴς.
Pupillus, quasi pusillus.
Pupilla,quasi pusilla,quod in ea omnes pusilli videantur.
Plus,πολύς.
Pygmeus,πυγμαῖος.
Pyrrha,πύῤῥα.
Pyrrhus,πυῤῥός.Rufus.

MODIFICATA TRANSLATE.

Pactum,pro perfidia.Locrense pactum De fœdifragis dictum, eiusmodi quondam Locrenses sunt habiti, qui fœdere prodito; quod cum Peloponnesijs inierant,ad Heraclidarum partes defecerint. Huc pertinet, Phœniceum pacta.

Palea laboris habet significationem.Adag.ex multis paleis,paulum fructus collegi. Hoc est,ex multo labore, non multum consecutus sum emolumenti, translatio sumpta ab excussoribus tritici.

Palinodia pro inficiente sententia.Adag.Palinodiam canere. Est diuersum ab his, quæ prius dixeris,dicere,atque in contrariā vertere sentētiam. Translatum à Theocori Lyrici poetæ facto.Is cum Helenam Carmine vituperasset, oculis orbatus est, intelligens autem id factum esse Helenæ iōssu, protinus Polinodiam cecinit.

Palma, pro victoria.Adagium:palmam ferre aut palmam tribuere.

Panis capitur loco amicitiæ. Adag.panem ne frāgito Idest,ne,amicitiā dirimas.Alitur.n. eōs vitę societas tamquam pane, amicitia.

Pānus pro homine sordido,& abiecto. Pānus lacer. Adag.sumptū à veste longo vsu detrita,atque ob id reiecta,cū nona fuerat in precio.Sunt.n.qui functo munere,amicos non amplius curant, quam vestes, quarum nullus amplius vsus est, eosque relinquant.

Pardus,pro astuto, & versipelle.Adag. Pardi exuuium induere. Est enim variis maculis distincta pardi pellis.

Parnus significationē veteri prouerbio habet infesti hois.Parni scaphula conuenit in eos qui ob res minutulas multū litium, & querelarum mouent. Sumptum adagium est à ramo quopiam,qui ob nauiculam ereptam, populo molestissimus fuisse legitur.

Paterfamilias pro homine honesto.Qui semel scurra,numquam paterfamilias. Significat adagium eum,quem semel depnduerit,vix vmquam ad bonam frugem redire. Scurra gaudet alieno cibo:paterfamilias parat vnde domi viuat.

Pectus,pro mente.Adag.corpus sine pectore, hoc est,sine mente.Nam sapientiam, & ingenium o lim in pectore,atque in corde cōstituebant, vnde & cordatos appellamus prudentes,excordes,stolidos.

Pecunia pro paupere arrogante.Adag. Theagenis pecuniæ.Quadrat in eos,qui pauperes cum sint,tamen diuites haberi volunt.Quo morbo notatus est Theagenes.

Pedes vim habent excogitatę rationis.Pedib. in sententiam discedere. Translatum Ada.à veteri consuetudine, quę seruabatur quoties ingens erat turba suffragia ferentium.

Peluis,pro Nausea Adag. porrigite mihi peluim.Vbi quid vehemēter molestū esset,peluim sibi porrigi iubebāt veteres, quasi præbite nauseaq; & fastidio rerum vomituri.

Pegasus,pro veloci.Pegaso velocius.Hyperbole puerbialis. Nota ē fabula de equo alato.

Pensum officij loco capitur.Adag.pensum soluere,translatum à lanificio muliebri.

Perca pro bono.Adag. pro perca scorpiū. Vbi quis optima quęrens, pessima capit. Nam perca piscis est, vel maximē laudatus, scorpius lethalis.Quadrat i ingratos,quale hoc item Ada.pro beneficentia Agamemnonē vlti sunt Achiui.Hoc.n.tot exhaustis laboribus in expugnanda Troia,domum reuersus veste inexplicabili inuolutus,à Clytēestra interfectus est, auxiliāte Aegisto adultero.

Pes nunc capitur pro hoīe.Adag. pedē vbi ponat non habet. Idest,ne tantillum agri possideat in quo possit consistere.Nunc pro conditione vsurpatur.Ada.tuo te pede metire. Monet ne quis se dilaret vltra conditionem suam.Translatū ab ijs,qui corporis humani modum pedum numero ęstimant.Porro iusta cuiusque hoīs mensura septem ipsius pedibus constat,si quid statuarijs,& pictoribus credimus. Modo pro ipso accessu vendicatur.Adag.dij lancos habēt pedes,hoc est,ad scelerū vltionem clandestinus,& inopinatus sit Deiacessus: Modo pro eo,qui senio est confectus.Ada.Alterum pedem in cymba Charōtis habere. Nota est de Charonte fabula.Modo denique pro viribus vsu patur.Ne supra pedem calceus.Hoc est,ne maiora viribus suscipias,aut ne magnificentius te geras,quam pro tua conditione.

Pica,pro hoc nomine ihepto,& garrulo.Ada.pica Sirenem imitans.Quid.n.consoni habet obstrepera pica,cum arguta Sirenum voce.

Phalaris,pro tyranno.Phalaridis imperiū.Ortū adagiū à phalaride Agrigētinorū tyrāno quem sua crudelitas nobilitauit, vt taurator æneus ille taurus Perilli:quo subiecto igne mortales uiui sic exurebātur,vt pro eiulatu humano mugitum ederent morientes.

Phœnix,pro re rara.Ada.Phœnicerarior.Phœnicis raritas proverbio fecit locum. Quale est illud, Cornuo quoq; rarior albo.Negant enim Phœnicem esse nisi vnam,si qua fides est scriptoribus.

Pilus cū prouerbio periculi habet interpretationem.Ada. de pilo pendet. De re vehemēter periculosa. Videtur natum adagium ab Historia illa Dionysii Tyranni propter gladium de pilo in caput impendentem.

Pinus pro re omnino perdita,quęque resarciri non potest. Pinus in morem. Negant enim pinum succisam subpullulascere.

Piscis nūc capitur pro iniuria.Pythagoras à piscibus abstinēto.Hoc est,ab iniuria.Solus.n. piscis inter brutas aiantes sæuit in suam speciem.Caret piscis corde, & voce,ab ijs desistendum est,qui neque intelligentia,neque virtute nitūtur.Nūc pro muto sumitur Magis mutus, quam piscis. Cum,n.non spiret, nec vocem habere potest.Nūc pro homine sumitur stolido,Prouerbiale Anigma, Nullus malus magnus piscis.Dicitur i homines prægrandi quidem corpore,cæterum ingenio nullo.Qui enim multū non potest prodesse, minimum potest obesse. Nunc demique vendicatur pro eo, cuius consuetudo non potest esse diuturna. Piscis nequam est nisi recens.Dicitur in eum,qui primo aduētu non ingratus est, ceterum ante triduum exactum pedorem, & nauseam parit.

Pisander, pro timido. Adag.Timidior Pisandro.Aūt Pisandum fuisse tam prodigiosæ timiditatis, vt animus esset, ne suā ipsius animā videret alicubi,quæ se vitiū reliquisset.

Pithon Adulationis capit interpretationem. Adag.Pithon formosus. Conuenit vbi quis per adulationem falso laudatur.Videtur.n. Pithon esse diminutiuum huius dictionis πίθηκος,quasi micat simiolus.

Plutus pro diuite. Adag. Timidus Plutus Quadrat in diuites.Nā opibus oēs tendunt insidias. Latrones,sycophātæ,nec solum inimici,sed etiam sępe familiares,& intimi.Metuit tempestates,propter frumenta,quæ hēt in agris propter merces, quas habet in mari: Inde natum Adag. quod Aristophanes introducit Plutum omnia formidantem, nullique fidentem.

Polypus,pro eo,qui nisi ex pena redditur emēdatior.Bis septem plagis Polypus contusus. Inde natum adagium,ꝙ polypus ante nimiē sit elui accommodatus, quam pluribus verberibus sit cæsus,& contusus.Habet itē prudentis significationē. Adag.polypi mentem obtine.Quo iubemur pro tempore cōsilium mutare, quod in Vlysse videtur Homerus laudare,qui eum πολύτροπον,appellat.Hoc est,moribus versatilib. Qualem vulgo hominem appellant omnium horarum. Nam ea natura est Polypi, vt earum rerum colores omnes induat,quibus afflictit.

Pollex fauoris,& studij loco vendicatur Ada. premere pollicem: cōuertere pollicem. Nā qui fauebat, pollicem premebat,qui minus fauebat,pollicem conuertebat. Qui gestus in prouerbium abierunt.

MODIFICATA TRANLATE.

Ianua, pro ingenio Apertis Musarum ianuis, hoc adagio commendatur is, qui facili prō ptuque est ingenio, atque in percipiēdo optimis disciplinis celeri & expedito, è diuerso, qui tardiores sunt, claudis Musarum ianuis dici possunt.

Ignis, pro homine irato. Ada. ignē ne gladio confodito, hoc est, ne ira incēsum lacessas. Irritando enim magis inflammatur.

Imber, pro utilitate. Ada. terra amat imbrem, hoc est quisq. suum amat commodum, ut infirmus medicum. Mulier virum.

Incus nunc pro correctione sumit' Ada. incudi reddere. Horat. est refingere. Ac mutare. Hor. male tornatos incudi reddere uersus. Nunc ꝓ opera solerti accipitur. Adag. eandem tundere incudem, est operā acriter nauare. Metaphora dicta a fabris, crebris ictibus incudem ferientibus. Nunc deniq. pro excelso animo vendicatur. Adag. Incus maxima non metuit strepitus. Hoc est excelsus animus non commouetur minis, & fortunę sæuientis procellis. Fabrorum enim incus etsi tunditur crebris malleorum ictibus, tamen haud quaquam loco mouetur.

Inguen pro re turpi. Adag. Nescit capitis & inguinis discrimen. In eū dī, qui eo impudentiæ deuenit, ut nullum prorsus faciat discrimen inter honestum, & turpe. Nam inter honesta corporis membra, caput primū obtinet locum ac proinde rectè nudatur, quæ uero sub ventre sunt, ut inhonesta tegūtur.

Iniquum, pro re magna. Adag. Iniquum petēdum, ut equum feras. Hoc est, magna sunt petenda, ut mediocria obtineas, a negotiatoribus ductum adagium. Qui callide longe minoris licentur, & multo plurис iudicant, quam pro dignitate, quo pretium saltem mediocre, & tolerabile accipiant.

Ipse pro viro summæ auctoritatis. Adag. Ipse dixit. a Pythagora natum, quoties tantam esse cuiuspiam auctoritatem significamus, ut ea, vel citra rationem, ad quiduis probādum sufficiat.

Iupiter pro quouis uiro. Ada. Ne Iupiter quidem omnibus placet. Hodie vulgo dicunt, neminem inueniri qui satisfaciat omnibus.

Ius pro iniuria. Adag. summum ius, summa iniuria, cum de verbis iuris contenditur, neque spectatur, quid senserit is, qui scripserit. M. Tul. in actione pro Muræna. Ter. verum illuc Chreme dicunt, ius summum sępe summa iniuria.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Iaspis, symbolū est gratiæ, sumptum ab eius vi, quod olim mortalib. persuasum est, gemma ea hominum gratiam conciliari eam gestantib. Atq. quemadmodū, ut refert Alb. Mag. Iaspis sistit fluxum sanguinis, & menstrua, negat conceptum, & iuuat partū, atque se gestātem a luxuria prohibet, ita tria hæc sunt gratiarum monimenta, vnum in corpore, ne aut amittat, quod est salutare, aut contrahat id quod acerbum est, & letale. Alterum in bouis fortunę, i. ut quę parta sunt aliorum studio, & opera, possideat tāquam propria. Summū deniq. est in animo quo quis cauet ne contaminetur dedecore, & vitio: Neque. n. iaspis est vnius coloris, sed multorum, neq. gratia vnius beneficij, sed plurium. Quarquā tū inter decem iaspidis differentias melior est viridis, trāslucens, sub rubras habens venulas *ieeris*, quippe Latinè viridis gemma interpretatur.

Ibis symbolum ingrati animi effingitur cū basiliſco ex eius ouo nato. Siquidē cum apud Aegyptios sit capitale. Ibī occidere, accidit vt occidat eos, a quib. per leges seruata est, interimatq. suscepto ex se basiliſco Simulacrum item incolumitatis constituunt per Ibim tostri aduncitate ea parte se proluentem, qua reddi solent ciborum onera. Nam Clysteris vſus primūm ab ea alite, ad Aegyptios, deinde ab Aegyptijs ad alios peruenit.

Ieiuni hominis symbolum effingebant Aegyptij per Cephalum. Is. n. non nisi mucore vescitur suo. Quāmobrem, ipse semper piscis est ieiunus. κεφαλος Graecè dictus est a capitis magnitudine, quasi validi multique consilij quod nulla cibi angi possit penuria & ieiunio vtatur procibo. Admonēre videtur hieroglyphicum, cibum temperantiæ, & virtutis esse ieiunium. Vt. n. salua ieiuni hominis serpentē interimit, ita ieiunio parum intermoritur vitiorum libido, vt vetus fert Adagium. Sine Cerere & Baccho friget Venus. Partim vis exacuitur ingenij, inflammaturq. virtutis amor.

Ignari hominis Hieroglyphicum cōstituitur ab Aegyptijs, per hominem asinicaput habentem læua in cælum porrecta, atq. astra indice notantem. Quorsum? non capit mēs rudis, & ignari hominis res humanas, nec eius sensus res diuinas. Abutiturque ratione ad intelligendum, atque ipso corpore ad agendum.

Imperatoris imaginē sacerdotes Aegyptij cōstituebant per Anguem in spiram collectū. Admonet Hieroglyphicum Romanorum Imperatorem orbis terræ esse dominū. Anguis. n. partim in terris, partim in aquis agit, atq. vt videre est apud Aristide hist. anim. Cica Aethiopiam volare narratur. Hoc est mundum elementarem cæteris animantib. formidolosus anguis occupat, quid est? Romanorum Imperator mundi dominus cum licet non possideat. Neq. n. ses est possidentis, sed possidere debentis. Quæ res ad Moyriorum familiā nō minimum apportat glorię. Nam gentis eius insigne anguibus geminis nexu implicatis decorat' impice, quo videntur admonere quēadmodum duplex est mundus, elementaris, & cęlestis, ita duobus se principibus semper operam dedisse: quorum vnus est, rerum omnium Imperator Deus: alter in hoc terrarum orbe Dei alumnus, quod singulari vitæ integritate, & sūma ingenij acie sic Ticini Adolescēs Alphonsus Moyrus nuper comprobauit, vt nihil sit incultū obsequio iuris aut diuini, aut humani, q. & ab eo non sit sperandum.

Impudētiæ simulachrū pīgitur hō audus, cetuice canina: qui sinistrā pudēdis hēt admotam: dextra florē velut porrigens. Impudētiæ triplex est ratio, vna non vereri: beneficia aperte palamq. maleficio cōpensare, flos radicem, a qua ortum accepit, omni spoliat vultate, & gloria, sitq. idcirco, vt quæ radices sunt ad medicinam vtiles, si planta efflorruerit, respuantur a medicis tanquā noxiæ, & inutiles. Altera est neq. gulæ neq. libidini vitio erubescere, ex quibus quæ summa est manat vitæ turpitudo. Gulæ nomen habet canis caput, natura redeuntis ad vomitum. Docet Hieroglyphicū, vix quicquam esse aut in terris, aut in aquis, aut in cæteris elementis tā obscænum, q. ab hominis gula sit satis tutum. Nā sinistra pene admota iccirco effingitur, q. solus hō dextram, rectāque viam deserat Veneris, atq. eius flagitio iura omnia poluat honestatis. vltima deniq. impudentię ratio est in vitiorum turpitudine inani gestire gloria. Hoc nudū hominis corpus. Neq. a. vllum est morbi genus, q. alijs mō accidat animantib. cui nō sit obnoxiū, neq. tū in tota rei calamitate ulla magis, q. hominis figura ad gloriam accommodata. Hæc est igitur impudentiæ simulachrū Cynocephali imago. Sunt. n. Cynocephali nō homines, sed ferę i Aethiopia, canina habētes capita, reliquum corporis ad speciē humanā. Quasi impudens nihil habeat cū homine, præter nomen & corpus commune: vitam vero agat monstruosæ belluę.

Italiæ, Bouē veteres fecerunt simulachrū. Atque, vt est ex Sex Pompei Festi de verborū significatione sūia, eo Italia dicta est, quod magnos Italos, hoc est Boues haberet, atq. item Timæus, & Varro a bob. Italiā vocatā dixerūt, qm boues Graeca veteri lingua, Itali vocati sint a quorum vtilitatis magnitudine, & pulchritudine Italiam nominarūt quo notarent, vt opinor quemadmodū nulli animantium Bos concedit virium robore oēs ēt vincit, & superat, quasi quadam corporis dignitate, & vtilitatis magnitudine, ita Italia præstet cęteris vniuersis regionib. omni rerum vtilitate, & præclarissimarum virtutum copia. Italia. n. viris, fœminis, ducib. militib. artium subtilitate, ingeniorum summa acritate, situ, salubritate cœli, facili accessu cunctarum gentium, litorib. portuosis, benigno vētorum afflatu, aquarum copia, ne morū salubritat, soli fertilitate: pabuli vbertate, ita cæteras omnes superat regiones, vt videatur terrarum omnium alma, atq. artium omnium parens: quæ sparsa congreget. imperia, quę molliat efferatarū gentium ritus, easq. linguarū varietate dissociatas, latino sermone quasi reconciliet. Hæc & maiora quidem Bos *hieroglyphice* loquitur de Italia. Quare cum Bos insigne adhuc remaneat Patriciorum Mediolanēsium, quia Boue Bossi i sunt nominati, existimo ab ea familia patrię non minus accedere gloriæ, quam ad eam familiam ab vniuersa Italia manat nominis, & famę. Res est gloriosa gentis eius imago: virtus tā admirabilis, vt vix quisquam mortalium ab vlla virtute possit laudari, cuius gloria Bossiæ genti non videatur singularis, & ꝓpria, inter cæteros: SIMONEM Bossium Senatorē Mediol. non possum ēt nihil dicendo præterire, qui vnus tot effloruit in hoc ampliss. Senatu virtutib. quot quasi commendabantur apud Romanos reipub. principes vniuersi; neq. n. a fide, vt M. Atilius Regulus: neq. a constantia, vt Appius Claudius, nec ab integritate aū vt Scipio, nec deniq. a liberalitate, vt Fabius Maximus erit laudādus solū: sed quasi vnus instar omnium ab his omnibus simul virtutibus coli debet, & obseruari, quas omnes tanta auxit religione, & sapientia, vt hominis nomen vincat quasi quadam diuinitate.

Ingenij Hieroglyphicum per Aquilam cōstituit Pindarus, quod prædā etiā valde procul distantem mira velocitate assequatur; tantumq. sensu polleat oculorum, vt Solis splendorem intuendo suo superet lumine. Magna vero humani ingenij laus, quo nihil est tam ingens, & immensum in rebus humanis, nihil tam admirabile, quod non videatur superari, non oppetit aquila senio, vel ęgritudine, sed fame. Crescit ēt ingenium cum disciplina, & ætate: perit que solum si studio tanquam optimo alimento destituatur. Atq. vt aquila regina omnium alitum, ita scientiarum omnium imperatrix est ingenij acies.

Ingrati animi symbolū, Aegyptij sacerdotes p columbi pullū fecerunt. Hæc. n. nota est columbarum generi, qd in pullis mas tā validior factus, patrē rostro impetit, & a matris consortio abigit; quo mater sibi subigatur.

Iugum Hieroglyphicum legis esse statuunt. Nam qui legib. paret, similitudine quadam collum subdere vī, atq. potentiorum arbitrio subijci. Inde opinor effectum, quod q animantes collo sunt interceptæ, omnes statim videantur vagandi libertatem amittere, atq. ēt exiguo vinculo patere effingebantur iter iugum ab Admeto, cōstans ex apro & leone pro simulacro humanæ vitę, quod constet ex sensibus, & ratione. Nam in apro sensuum obscænitas, in leone rationis vehui quædam cernitur imago.

CON-

CONSOLATIO X.

Consolationis expositio multum sæpè habet adiumenti: Nam cum simulatq; in hanc lucem sumus editi, omnibus fortunæ telis proposita est vita nostra, nec vllum propriè tempus pòt reperiri angoribus et molestijs vacuũ nihil bono viro appetendum est magis, quã vt si minus suo præsidio, at consolatione afflictos, & iacentes excitet. Hęc.n. est consolationis vis, & virtus, quæ pòt mœrorẽ, ac sordes ex hominũ animis abstergere. Quęque homines aduerso casu quoq; casu affectos atq; afflictos erigere atq; cõformare potest. Consolandi rõ quattuor cõtinetur sedibus, Vna est commiserationis, qua ad consolandum impellimur. Hic primum licet dolorẽ nostrum scindere. qui.n. iacet in mœrore, excitatur dolore amici: eiusq; morte illius angor intermoritur. Doloris nostri faces inde accendimus, q̃ non sit amicus, qui amici nõ doleat incommodo: q̃ uos non lateat, quanta cum acerbitate rei eius iacturam fecerit, quam nemo possedendi sine incredibili quadam iucunditate, q̃ in tanta re non angi & cruciari stultitiæ sit, non hominis. Præsertim qñ ea lege homines in lucem sint editi, vt eorum sensus necessario, & doloris, & voluptatis comitatu circumsepti teneantur. Deinde docebimus nullos esse acriores dolorũ aculeos, quam qui in aduersis amicorũ casibus sentiuntur, q̃ virtutis sit iniuriæ suæ vulnera ferre: æquo animo, crudelitatis verò amici. incommoda posse pati. Nos iccirco ita angi, ita premi dolore, vt ab alijs magis debeamus consolatione leuari, quã alios cõsolati. Verũ quia difficile est tacere simul, & dolere, pollicebimur nos quid dolor, q̃d rõ nobis minuitur breuiter dicturos. altera consolandi sedes est, mœror eius, quem dolore si minus liberare possumus, leuare studemus, in hac sede duæ ratiocinationis quadã trutina perpenduntur. Primũ personæ eius cõditio, quę iacet in angore, & molestia: deinde molestiæ, & angoris causa. Nam alia persona, alia consolatione est confirmanda: cuiq; tñ hoc conuenit, vt eius mitigemus affectus, quæ affligitur, & pfligatur, q̃ faciemus si ei persuadebimus infortunio impro bis materiam afferre calamitatis: probis hominibus, virtutiseo nihil esse infelicius, cui nihil accidit aduersi, q̃ fortuna secũda mortales fallat, erudiat aduersa. Proinde dicemus sapiẽtis esse aduersa oĩa lucro habere. Causa vero angoris, & tristitia cum sit aut in morte, aut in detrimento, aut in aliquo iniuriæ vulnere posita, hęc omnia quãtum in nobis erit attenuabimus: Quemadmodũ si dicamus non quærendum esse de iniuria si illa sit facientis non patientis, non mortẽ esse perhorrescẽdam, quod hęc anteactę vitę contineat præmium, non exilium metuẽdum, quod Socratis, Themistoclis, & sapiẽtissimorum sæpè fuerit domicilium. Nihil demũ in eo esse dolendũ, cuius ex patiẽtia virtutẽ augemus, & gloriã. Tertia consolãdi sedes in attributis & rerum, & personarũ est posita, ex quibus conuincemus nihil minus esse viri, dixi, quasi virtutis, quam mœrorem non aspernari, nedum mœrore frangi. Dicemus igitur nos non iccirco velle illum consolari, quia eius virtus indigeat consolatione, sed quoniam cupimus ei studium nostrum nauare, fatebimur iterea miserũ esse dolorem eũ, qui inops sit consilij, animum contra consilio firmum dolore non capi, q̃ tale vnumquodq; sit, quale cuiq; vĩ. Homini igitur forti nihil posse videri aduersi, qa glorioſum putat esse, quæ aduersa sunt fortiter pati, nihil sapienti, quia nullum præter id quod turpe est, malũ esse iudicat. Neminem deniq; iure præter stultum queri proferemus, qñ ijs fortunæ calibus est proposita vita nostra, vt non tam miserum sit pati, quã nescire pati, nullaq; sit tãta calamitatis moles, quæ leuis non fiat ferendo. Vltima deniq; consolandi sedes est, qua spem ostẽdimus status melioris, cũ dicimus ex laborioso, & calamitoso principio præclarissima quæque ortum habuisse ostendimusque sicuti ex voluptate calamitates, ita ex calamitatibus nasci voluptatem. Ignauos solum iacere in mœrore, fortes alacriter exurgere non succumbere dolori, sed in dolore reuiriscere. Quare quid commodi cõsequatur mœrorem deponẽdo aperiemus, pollicebimurque eius rei recordationem aliquando iucũdam fore, vbi sentiet dolorem prosterni virtute, non virtutem dolore. Quam nostram sententiam, ab exemplis, a similibus, & huius generis locis augebimus. Reipsa docet hoc Cic. in epist. fam. li. 4. epi. 5. vehemẽter se esse sollicitum, epist. 5. posteaquam mihi, epist. 13. Quærenti mihi lib. 5. epist. 14. si vales bene est. l. 6. epist. 1. Et si ea perturbatio. Est expositio consolationis vniuersę orationis. Interpretatione per etymologiam explicãtur.

VERBA NATIVA.

Lac ἀπὸ τοῦ λάκκος, Græcè album dicitur.
Labyrinthus, λαβύρινθος, locus multis viarum ambagibus inflexus.
Lachryma δάκρυον.
Lachrymor, δακρύω.
Lactuca a lacte dicta.
Lacus, quasi aquarum locus.
Læua manus, λαιὸς.
Lagena, ἀπὸ λάγυνος.
Lambo, λάπτω.
Lampas λαμπάς, λάμπω, splendeo.
Lana a lauando. Hinc lanij.
Lancea λόγχη.
Languor, a luo, & lugeo, quòd vitam luat, id est, soluat.
Latex, à lateo q̃ aqua in venis terræ lateat.
Lateo λανθάνω, i. colo olim in bonam partẽ accipiebatur, vel a latere viarum obsidendo.
Latus, πλάτος.
Laus, λάος. i. populus, quod sit in ore populi.
Lautia, λαύτια, i. legatorum munera.
Lebes, λέβης.
Lectus a legendo more auium, quę pennis nidum sternunt, vel à Græco λέκτρον.
Lecythus, λήκυθος, vrna olei.
Legatus, quod legatur publicè, i. mittitur.
Lenio, λαίνω.
Leno, quòd delinendo ad stuprum imprudentes seducat.
Leo, λέων.
Lepra, λέπρα.
Lepus, quasi leuipes, quod nulla alia sit animans plantas pedis habens pilis obsitas.
Lethargus, λήθαργος, inexpugnabilis pene sõni necessitas.
Letum, λήθη, obliuio.
Leuis. λεῖος.
Leuitas, λειότης.
Lex, quod legatur. Est enim ius scriptum, æquitas ius non scriptum.
Libanus. λίβανος.
Libya, Λιβύη.
Lichen, λειχὴν. i. hepar.
Ligna a legendo, quòd legantur.
Ligo, onis, quod a radicibus, quæ sub terra sũt ligetur.
Ligurio λίγυρον. i. suaue.
Ligur, λίγυς.
Lingua, a ligando, quòd cibum liget.
Lis, à λύω solvo, quod quæstiones soluat & dirimat.
Lito, as λίτης, deprecatio.
Litania, λιτανεία.
Litus λίθος, i. lapis.
Lixatum a lixa. i. aqua.
Lucerna, λύχνος.
Lucius, a licio, quod pisces ore alliciat.
Lumbus a libidine. In eo voluptas est viris: In vmbilico fœminis.
Lupa meretrix a rapacitate vocata.
Luscinia, quòd lugendo canat.
Luscus, quod lucem ex parte cernat.
Lux, quod tenebras luat, vel Græco λύχνος.
Lycaon, λύκος, lupus,
Lychnuchus, λυχνοῦχος, portalanterna.
Lycurgus, λυκοῦργος.
Lyra, λύρα.
Lytrum λύτρον, vulgo ranzone.

MODIFICATA TRANSLATE.

Labor, pro opera inani Adag. laborem serere πόνον σπείρειν, Hoc est veteri prouerbio operam perdere. Inde forte natum, quod laboriosus est brachio inanem iactasse manũ quam semine referam. Qui sic? qua inani iactura brachium quasi acriùs conuellitur, cuip ei nihil renitatur, & tanquam arcus sine telo excussus rumpitur.
Labrax pro stolido, & auido Adagium labrax Milesius. Est enim labrax piscis genus, lato oris rictu, vnde escam totam vnà cũ ære corripit. Apud Plautũ inde lenoni labracis est nomen apud Milesium prægrandes nascuntur. Quidam hunc piscem esse putant, qui latinè lupus dicitur.
Labiũ pro ipso homine Adag. Similes habent labra lactucas. Vbi similia similibus delectãtur. Vt discipulus rudis, indocto præceptore. Cliens contumelioſus, patrono petulanti, & maledico. Natum adagium ab Asino cardnos pascente.
Laconicè, pro parcè, breuiter. Adag. laconicè cœnat.
Lac pro re inuentu rara Adag. lac gallinaceũ. In eos conuenit, qui nihil appetunt frustra. Nulla enim animans cui para lac habet.
Lamia pro vmbra. Adag. vti nutrices lamias quasdam imagines mimas, ad terrendum solum comparatas, ignoscere volumus, perterrere quidem solent nutrices pueros lamiæ aduentum narrantes.
Lana, pro quæstione futili. Ada. de lana caprina, a disceptatione quorum natum, vtrum lanas habet caper an setas.
Lapis pro experientia. Ada. oẽm mouere lapidem. Hoc est omnia experiri, & nihil intentatum relinquere. metaphora ab ijs sumpta qui cancros venantur in litore, Nã hi vt plurimum sub saxis latitant. modo itẽ pro acri iudicio vsurpatur. Adag. Lydius lapis, siue Heraclius lapis. Hic.n. suo attritu aurum & argentum arguit cuiusmodi sit. modo vẽdicatur pro homine indocili. Ada. verberare lapidẽ. Plautus noli, inquit verberare lapidẽ ne manum lædas. Aperte dicitur vbi quis animaduerit in eos qui non possunt spirare sine scelere. Nũc accipitur pro periculo imminenti. Tãtali lapis. Ada. sumptũ a fabula Tantali, quẽ quidã fingũt apud inferos hoc genus supplicij pati, vt ingens saxum sic immineat eius capiti vt iam casurum videatur. Pro homine deniq; conuitiatore, & maloſo, tetigit lapidem a cane morsum. Plinius tanta vis est veneni i cane rabido, vt vrina quoque calcata noceat maximè hulcus habentibus. minus hoc miretur, qui contigerit lapidem a cane rabioso morsum, reddi iracundiorem, & ad diffidia in primis propẽrum.
Lar auaritiæ vulgato prouerbio habet notam Lari sacrificant. In tenaces dicitur. qui de suis nemini quicquam impertiunt. Nam olim religioſum erat ex ijs, quæ laribus immolabantur, aliquid foras efferre.
Larus pro deſunctis. Ada. cum Laruis luctari ijs accommodatur, qui vita defunctos incesto ore, & maledictis lacerant, quique mordentur, vt aiunt, ingulare, mortuos.
Larus, pro auido, & rapaci Adag. larus hians, dicebatur vbi quis auidus in hiaret prædæ, est enim larus auis auida & vorax.
Laqueus, pro fallacia. Adag. omnes laqueos effugere, a venatu sumptum in eo quę sic undique

dique ſepiuntur exitus, vt neceſſe ſit ferā in aliquas inſidias incurrere, pro fallacia item accipitur Adag. in quempiam, vt iam nullum ſit effugium, qui nos fuit Socrati Platonico ſuis illis argumentationculis.

Laurus, defenſionis, & præſidij induit ſignificationem. Adag. laureum baculum geſto. Nam laurus, vt creditum eſt, dicebatur aduerſus venena plurimum virium habere, nec minimum aduerſus fulmina, atq; iccirco Cæſar Tiberius nunquam nō geſtauit capite coronam lauream.

Leberides, p paupere. Ada. Nudior Leberide de homine vehemēter inope. Leberis enim ſerpentis exuuium ſignificat, quo nihil poteſt eſſe inanius. Item pro inhumano. Adagium per Hyperbolen. Aſperior Liberide.

Leo, viri fortis vſurpat interpretationē. Ada. Leonem larua terres. Cōuenit de minis inanibus, & periculis irridēdis. Leōnem enim rotarum orbes circūacti curruſque inanes territant: gallinaceorum criſta cantuſq; etiā magis terrent, ſed maximè ignis pro potentiore item capitur Adag. Leonis catulum nē alas, admonet ænigma non eſſe vſque eo alteri fauendum, vt poſſit nos deinceps de iure noſtro detrudere, atque pro ſua voluntate opprimere ſignificationem deniq; induit hominis eruditi. Adag. ſenecta leonis, præſtantior hinnulorum inuenta. Hoc eſt ingenium & eruditio ſenis præſtat iuuenili robore, quod ſua ſæpè infringuntur temeritate.

Lepus nunc hominis habet ſignificationē, qui ſit auerſus & aduerſus, impudicus. Adag. tu te lepus es, & pulpamētum quæris. Nota eſt magis, q̄ pudica animantis natura, nūc pro ſimulatore, & diſſimulatore ſumit. Ada. lepus dormiens. Quadrat in eū, qui quod non facit id facere ſe ſimulat, aut id quod facit id ſeſe facere diſſimulat. Nā lepus parentib. oculis, & dormit, & vigilat pro eo item accipitur, quem alij vtilitatis ſuæ cauſſa inuidia proſequuntur. Ada. lepus pro carnibus. Subandi periclitatur. In eos dicitur, qui ꝓpter aliquam vtilitatē ab alijs in diſcrimen vocātur. Nam leporē non inſectamur, ꝙ noceat, ſed quod pulpamentum habeat. Pro nūc ꝓ commodo vendicatur. Ada. Duos loquēs lepores, neutrum capit, hoc eſt, qui ſimul duplex capta commodum vtroq; fruſtratur.

Lerna pro omni malorū genere. Adag. lerna malorum. Natum ab Hydra lernæa ab Hercule interempta, quòd vicinæ omni regioni nunquam non eſſet infeſta.

Limen, Rudē hominē vulgatio adagij exprimit, a limine ſalutare, a limine Rhetoricā ſalutaſſe dr, is, q̄ vix rudimēta eius deguſtarit. Translatū a vulgarib. amicis, qui non admittuntur in penetralia, ſed ꝓcul atq; a limine ſalutāt, huic affine eſt primoris labijs deguſtare, aut extremis digitis attingere.

Linea exordij habet explanationem. Adag. a linea incipere. In eos dicitur, qui ab ipſo rei exordio ſumunt initium a repagulis, ſiue a cardinibus eandem habet ſententiam.

Lignum ingenij ſumit interpretationem. Ada. Non è quouis ligno fit Mercurius, hoc eſt non omnium ingenia ſunt accommodata ſcientijs, ſumpta eſt allegoria a fabris, qui opus, materia refragante, reſpuunt.

Lingua pro oratione. Adag. quod in corde ſobrij, id eſt in lingua ebrij.

Lippus, pro populo. Adag. Notum lippis, & tonſoribus, de eo dicitur, quod in ora vulgi abijt omniumque ſermone pererebuit. Olim. n. in tonſtrinarum confeſſionibus omnes rumores narrari conſueuerunt.

Litigare pro eo, quod eſt ineptè agere, ſurdaſter cum ſurdaſtro litigabo: Iudex erat vtroque ſurdior.

Litigium pro matrimonio. Adag. Qui nō litigat cælebs eſt. Indicat Adagium rixoſum eſſe omne coniugium. Nec eſſe tranquillam vitam niſi in cælibatu.

Locuſta pro re minimè expectanda. Vetus Adagium priùs locuſta bouem pariet.

Lolium peccati vſurpat ſignificationē. Adag. Iolio victitant, In obcæcatos improbitate dictitari ſolitum.

Lotum ſceleris habitum cōi ſermonis prouerbio ſignificat, Lotum guſtauit. In eos non incōcinnè quadrat, qui ſimul atq; ſemel voluptatem inhoneſtam deguſtarint, ad priſtina ſtudia reuocari non queunt. Inde ductū Adagium, ꝙ Vlyſſis ſocij guſtata apud Lotophagos populos herba Loto, redire ad nauem noluerint, niſi verberibus adacti. Lotus. n. aiunt, eſt arbor, cuius fructus comeſtus aduenis patriæ obliuionem inducit.

Lucerna nunc rē meditatam ſignificat. Adag. olet lucernā, de re meditata multoq; ſtudio elucubrata. Inde ductum, ꝙ ſtudioſi ad lucernam vigilātes ſoleant elaborare, ſi quid accuratius velint excutere. Nunc rem alieniſſimo tempore factam arguit. Ada. lucernam adhibes in meridie. Ortum a ridiculo Diogenis facto, qui adhibita interdiu lucerna, rogatus quidnam ſibi vellet reſpondit, ἄνθρωπον ζητῶ. Hoc eſt, hominem quæro. Nunc deniq; vſurpatur pro luce. Adag. ſublata lucerna nihil intereſt inter mulieres, ſēt Adagium, nullam mulierem non eſſe impudicā, ſi detur facultas peccādi ſine teſte.

Luſcinia pro ſolerti homine, & diligenti veteri prouerbio vſurpatur. Nec quātum luſcinia dormit. In eum qui parciſſimi eſt ſomni. Itē pro vehementer erudito viro ſumitur, Luſcinia Muſarum.

Ludus improbitatis capit expoſitionē. Ada. in eodem ludo docti, de ijs dr, qui ſimilibus laborant vitijs, pariq. gaudent improbitate.

Luna modo accipitur pro viro forti & prudente. Ada. quarta luna nati, hac. n. luna fertur natus fuiſſe Hercules, qui res omnes humanas ſuperauit ingenio, & virtute. Modo aſciſcitur pro opera inutili: Adag. Lunę radijs non matureſcit botrus. Cōuenit in eos, qui conantur, quod ob defectum viriū non perficere poſſunt.

Lupus interdum vēdicatur pro neceſſario malo. Adag. auribus lupum teneo. Nec. n. facile teneri pōt, quod eas habeat, ꝓ corpore breuiores: nec item demitti ſine periculo. Interdum pro eo dicitur, de quo clāculū agitur. Adag. lupus eſt in fabula. Interdum pro ſui conſcio. Adagium, lupus ante clamorem. Vbi quis admiſſi conſcius vitro timet priuſquam acculetur. Sumitur deniq; pro periculo ineuitabili. Lupus aquilam fugit. aquilam enim alata cum ſit fruſtra fugit lupus.

Lutū pro ignobili trito prouerbio. Lutea progenies. Quaſi è luto prognati quales ſūt terræ filij. Item pro labore capitur. Ada. lutum niſi tundatur, non fit vtili. Hoc eſt citra laborem, nullus euadit in virum abſolutum.

Lynceus hominis prudentis communi prouerbio habet ſignificationem Lynceo perſpicacior. Inde natum: quod cum Lynceus primus, aiūt, reperit fodinas metallorum æris, argenti, & auri, creditus ſit, quæ ſub terra eſſent, videre.

Modificata Hieroglyphice.

Latrocinij Hieroglyphicū effingūt Aegyptij ſacerdotes per Crocodillū. Negotiatoribus. n. aſſiduè inſidiatur: eſtq; eius tam immēſa rapacitas, & vorago, vt expleri, & ſatiari minimè poſſit. impune tamē inter eos enatat, ꝙ ſe ex animātis eius adipe perunxerit. Nocētu piſcibus in aquis, interdiu terreſtrib. animātibus, bobus maximè & hoībus inſidiatur. Nec hominem tamē ante interimit quā eū deploratū, ꝙ dentibus lacerat, nūquā ſanatur. Hoc animal, vt ait Plin. amiſſo corde aliquādiu viuit, Lingua & auribus caret. Ex ouo non maius anſerino fœtus excuſſus ad quindecim cubita creſcit. Quorsū? viuit latro ſine corde hoc eſt, ſine mente, & rōne, non auribus caret, ſed diſciplina, non lingua, ſed veritate orationis. Nec quicquā ad maiores opes citius exereſcit, quam auiditas, & rapina. Omnia, & in aquis & in terris depopulatur crocodilus: nec ei vnquam ſatis eſt, quo intelligamus nihil eſſe, neque egentius, neque rapacius eo hominum genere, qui latrocinio ſunt dediti, & rapinę.

Latus, ſymbolum eſt ſobolis. Aegyptij ſacerdotes vbi maſculam prolem deſcribere vellēt, Taurum ab inceſſione in dextram partē ſe demittentem figurābant, ſi vero fœmineā ſobolem exprimere voluiſſent, eum in lęuā auertentem ſe pingebant. Compertum. n. eſt taurum a conceptu diſcedētem, ſi deflexerit in dextram matrem eſſe genitum, ſi ab lęua abſceſſerit fœmineum eſſe ferum.

Laurus eſt artis poeticæ Hieroglyphicū, atq; ex lauro, & Hedera corona cōtexta detorquebantur poetę. Nam laurus, quæ ſacra eſt Apollini ſignificationem hēt doctrinę. Hedera, quæ nō accolitur ſine rerum alianum admiculis, oſtentum præ ſe fert induſtriæ, quaſi poeta totus ſit concretus, ex ſcientiārū varietate, & artium omnium induſtria. Non eſt, aiūt, poeta ſine furore, hoc eſt, ſine cœleſti quodam afflatu. conſtat id per laurum. Nam magorum ſuperſtitio promittit lauri folia ſi noctu puluinari ſubijciātur, varietatem ſomniorum conciliare. Conducit ſcientijs omnibus ars poetices nullis non infirmitatibus corporis, quaſi nō occurrit laurus. Sola arborum, aiunt, fulmine nō icitur, ars poetices verborum fulminibus etiam re creatur. Viret ſemp laurus. Viget ſemper, & in tabulis veritas apud poetas. Aliud enim eſt mentiri, aliud figuratè loqui.

Leo Hieroglyphicum ex ſententia Baſilij, cōſtituitur Imperij, quod plurimum Roscio RVM imagini affert gloriæ. Atque ſola hæc animans imperiū exerceat in omni quadrupedum genere. Sunt autem impetrandi virtutes ſeptem quib. princeps cæteros mortales debeat anteire Religio, Prudētia, Patiētia, Iuſtitia, Fortitudo, Temperantia, Solertia. Quid ita? Quia boni eſt principis nō ſolum bonum ſe virū præſtare, ſed ēt alios viros bonos reddere. Vt autem Princeps vir ſit bonus, primum debet Deū colere, quod eſt religionis, deinde nō ſenſus, ſed rationē ſequi ducem, quod eſt prudentiæ. Atque deinceps omnibus impedimētis occurrere, quod eſt ſolertiæ. Nam Patientia, quæ ars eſſe definitur patiendi, & ſcientia, has virtutes omnes difficillimas, facillimas reddit, quos autem ad virtutem informat Princeps aut ſubditi ſunt, aut hoſtes. Illi arte inſtituūtur & exemplis. Sunt autem iura æquitatis & iuſtitiæ exempla temperantiæ. Hoſtium autem vna eſt magiſtra, & domina fortitudo, ſiue bellicæ virtutis diſciplina. Quarum virtutum monimenta omnia cum reſideāt in Leone, qui inſigne eſt Roſciæ Genus, nihil eſt in Principatu cōmunis ſalutis, & vitæ, tam glorioſum, tamque optabile, quod naturæ hoc teſtimonium non videatur vniuerſis mortalibus, per eam gentem permittere. Taceo cœleſtem diuinamque virtutē ILLVSTRISSIMI CARDINALIS HIPPOLYTI ROSCII: qui maiorem affinitatem habet cum Deo immortali, quam cum humano genere, quid loquatur per illuſtris familiæ eius inſigne non poſſum tacere. Nā qd vnus leo in cęruleo albo? eſt vnitas veluti Dei typus. Vnus Deus, vna fides, vna veritas, vna religio. Quid leo? vix miniſtrantur ſacra ſine igne, leonis oſſa præter naturam cæterarum animantium, adeo ſunt ſolida, vt colliſa ſi fuerint, ex ijs tanquam ex ferro, & ſilice decutiatur ignis qui res vniuerſas omni abſtergit contagione, nec polluī, & contaminari poteſt, quod proprium

eſt,ſi ad animum referas, verę religionis. Cur pedes illi duo anteriores in cælum elati? Symbolum eſt prudentię, quæ duo hęc corpus,& animum ſic debet tegere, vt homini nō graue ſit in cœlum proficiſci. Duo quippe ſunt conſules in ciuitate, duæ leges, vna diuina, altera humana, duo præcepta charitatis,amor Dei,& amor proximi, duo oculi,duę aures optimæ ſcientiarum miniſtræ,ad duo denique natus eſt homo,ad intelligendum,& agendum,in quibus vis omnis conſumitur prudentiæ, cuius interpretationem habet leo. Nam ſolus, vt ait Democritus, inter vngulis armatas quadrupedes, naſcitur leo oculis apertis, ijſque dormit minimè clauſis. Quorſum? vt intelligamus Roſciam gentem videre etiam in tenebris, atque ita paſſim præfortibus fanorum,quaſi ad tutelam Eccleſiæ effingun tur leones aut ex ære,aut ex marmore,vt videatur ipſa Eccleſia prudentia Roſciæ gentis ad ſui conſeruationem,& tutelam anhelare. Quorſum leonis ille candor? color eſt virtutis,quæ neſcit ociari,& quieſcere. Neque aliam ob rem Ægyptij ſacerdotes,cæteique ſapientes olim albis conſueuerunt vti veſtibus, quam vt ſolertiam in cælum, cuius candorem ſuſpicimus, docerent ſibi curæ eſſe, quę virtus Roſciæ gentis, vt loquitur imago, eſt propria. Quare leonis pes ſiniſter in orbe cęruleo preſſus? patientię eſt veluti quędam nota. Nam quod ſiniſter eſt veluti aduerſi quiddam ſignificat,quod vere vno pede vniuerſam molem ſuſtinet corporis,rem oſtēdit plenam difficultatis. Eſt enim patientia aduerſarum, & difficilium rerum tolerandarum ars,& ſcientia. Quid? leo mortem pati poteſt. Iniuriam pati non poteſt, mauult enim dum conflictatur in periculis mori pugnando, quam turpiter vitæ fuga conſulere. præclara certè quidem Roſciæ gentis in patientia commendatio, quæ in publicæ adminiſtrationis difficultate,& onere,nihil operoſum,& difficile eſſe cogitat, q cōiūctum modo ſit cū honeſtate. quid iuba illa leonis? vt ſcena caret iuba,eſtq; hæc maris propria: ita iuſtitia viri eſt virtus,nō fęminę. Quę idcirco in foro nec iis,nec cām pōt dicere. Magnū certè iuſtitiæ in leone exemplū. Nam cū in iuſtoē in commutatione, & diſtributione cōſiſtat,ſic vtrāque obſeruat, vt guttu videatur hīre iuſtitiæ. Nam cum in cōmutationę hoc ſit maximum par pari reddere, ad eam leo ſic eſt propenſus, vt quæ acceperit,commoda illa velit ēt maiori quadā mēſura reddere,vt patet hoc exemplo. Androcles quidā ſeruus fugitiuus p deſertiſſimas Africæ regiones peragrans,in leonem incidit, cuius pertrajectus erat ſagitta. Hic vbi conſpexit leonē: vulnusq; abdo ſibi oſtentari,blandē do cępit pedem eius enter tractare,atq; inde ſenſim ſpiculum auellere. Quid? paucis poſt diebus copulati leo. Seruus verò aliquibus poſt annis deprehenſus Romā mittitur: iudicij reus fit, quo feris obijciatur. Interea leo ille Lybicus capitur, in theatrū cum Pardo immittitur ad ferarum laceran-dum. Recognoſcit repēte Androclē leo, ei ſe proſternit,quem vt a Pardi laniatu delēderet,ſtatim Pardum impetū aduerſus hominem facientem lacerauit. Iuſtitiæ aūt diſtributiuæ, quæ in expiādis ſceleribus potiſſimum locū habet,gradatē in leone extat teſtimoniū. Fuit vt refert Eudemius certo cuidam iuueni ferarū curatori aliqn canis,vrſa,& leo: qui intēr ſe pacem primum oē in commutatione, & diſtributione cōſiſtat,ſic vtrāque obſeruat, vt guttu videatur hīre iuſtitiæ. Nam cum in cōmutationę hoc ſit maximum par pari reddere, ad eam leo ſic eſt propenſus, vt quæ acceperit,commoda illa velit ēt maiori quadā mēſura reddere,vt patet hoc exemplo. Androcles quidā ſeruus fugitiuus p deſertiſſimas Africæ regiones peragrans,in leonem incidit, cuius pertrajectus erat ſagitta. Hic vbi conſpexit leonē: vulnusq; abdo ſibi oſtentari,blandē do cępit pedem eius enter tractare,atq; inde ſenſim ſpiculum auellere. Quid? paucis poſt diebus copulati leo. Seruus verò aliquibus poſt annis deprehenſus Romā mittitur: iudicij reus fit, quo feris obijciatur. Interea leo ille Lybicus capitur, in theatrū cum Pardo immittitur ad ferarum laceran-dum. Recognoſcit repēte Androclē leo, ei ſe proſternit,quem vt a Pardi laniatu delēderet,ſtatim Pardum impetū aduerſus hominem facientem lacerauit. Iuſtitiæ aūt diſtributiuæ, quæ in expiādis ſceleribus potiſſimum locū habet,gradatē in leone extat teſtimoniū. Fuit vt refert Eudemius certo cuidam iuueni ferarū curatori aliqn canis,vrſa,& leo: qui intēr ſe pacem primum

iuſtitiæ patrocinio, quod non ſit vniuerſæ Eccleſiæ Romanæ expectandū ab Ampliſſimo Cardinali HIPPOLYTO Roſcio. Quorſum in albo ille color cęruleus. Specimē habet cæleſtis virtutis,id eſt,temperantiæ,qua humana deſpicimus,diuinaq; amoris,quaſi quorūdā incendio colimus. eſt aūt temperātia eo dicta,quod maximas temperet voluptates,quas ſuo lenocinio pariunt duæ improbiſſimę dominę,gula,& libido. Nec exigua eſt virtutis eius a natura per leonē cōmendatio, quippe qui ſic gulæ aduerſatur vitio, vt rarus ſit in potu, triduum ēt ferat inediā quiq; ſic a libidine abhorret,vt leænæ cum Pardo commiſſum adulterij mortis expiare conſueuerit ſupplicio. Quid? leo magis admonere videtur,quam ego dicere Temperātiam virtutem eſſe propriā,& ſingularem tanti Pontificis, cuius vita, omnīū eſt inſtructio,& diſciplina. Quāobrē denique os apertum leonis? facies, quaſi quædā eſt fortitudinis. Id cum norant Phyſiognomi, tum naturales item Philoſophi. Nā leo fugit cum tanta ferarum trepidatione,ſicuti referunt Ambroſius,& Baſilius, vt multa animalia,q ei⁹ impetū fuga aut dolo euaſerint audita eius voce,ita cadāt viribus interq; metu, vt nullo non ab hoībus capiantur negotio. Grāde vero in leone argumētum fortitudinis,cuius ne vocem quidem fetu belluæ poſſunt ſine horrore ſuſtinere. Quo, vt docuimus,monet natura inſigne Roſciorum verā eſſe,& ſalutarem imperij imaginē. Nam vt conſuevit ille è numero ſeptem ſapientum dicere Pittacus, Beatas tunc futura eſt reſpu. cum Princeps ita omnes afficiet, vt timeatur ab omnibus: ipſe autem timeat neminem.

Lęna ſymbolum eſt apud Aegyptios mulieris,quę vnius tantum filij mater ſit. Nam vt ijs placet, atque itē Herodoto ſemel tātum in vita lęna parit. Hoc ipſum Æſopicus cōfirmat apologus, in quo cum vulpes lęnæ fęcunditatem ſuam obijceret. Probro ei tribuens, quod ſemel in vita tantum pareret: lęna reſpōdiſſe fertur ſe quidem ſemel parere,ac leonem tamen. Hoc ob id accidere creditur,quod catuli in vtero matris,vngui bus matricem diſcindant, & lacerent.

Lepus ſacerdotib. Aegyptijs ſimulacrum cōſtituitur vigilantiæ. Cauſam ponit Herus, quod oculos inter dormiendum apertos oſtentet. Vnde & Adagiū Leporinus ſomnus quoties vigilantiā eius propohimus,qui nūquam niſi in ſenſib. rōni acquieſcit. Atque inde dictus eſt lepus ἀπὸ τοῦ λεύειν, hoc eſt aſpicere, multa quippe ēt in tenebris videt homo prudēs,& vigilans, quæ res cū multum gloriæ afferat ei familiæ, quæ a lepore Lenera eſt nominata,tū ita eſt R. Fabricij Lenerę ſolertiæ,& vigilijs conſentanea,vt nulla ſit laus virtutis & vigilantiæ,quam ei non putem tribui oportere. Eſt item lepus apud Aegyptios auditus Hieroglyphicum qui ſenſus vnus miniſter eſt virtutis,& doctrinæ. In qua animi pulcritudo eſt poſita. Hoc illi olim per leporem. Nam veteri ſuperſtitione creditū eſt eos formoſos fore, qui leporē eſitaſſent. Quid? nihil eſt rarius virtute. Adeo ſolitudine gaudet lepus, vt nunquam duos, pluresve lepores in eodem cubili reperias. Tot ſunt virtutum monimēta in lepore,vt veteres nihil ſint veriti,quēadmodū videre eſt in Hadriani Numis,lepore ſymbolum facere Hiſpaniæ. Quod etiam teſtatur Pierius Valerianus li. 13. Eſt aūt Hiſpania maxima Europę regio; nullis poſt habenda frugum copia, ſiue ſoli vbertatē, ſiue agriculturam ſpectes: omni materia affluit, quęcunque aut precio cara eſſe poſſint,& vſu neceſſaria,adeo,vt nō ſibi ſolum,ſed multis etiam exteris prouincijs ad abundantiam ſufficiat. argentum, gemmas & aurū parit. nihil otioſum in ea eſt, nihil ſterile, non coquunt ibi ſales, ſed effodiunt. Non violento ſole torretur, ut Africa, neq; aſſiduis ventis, vt Gallia fatigatur. Salubritas cęli per omnem regionem æqualis, atque ab equorum pernicitate olim maximè commendata, q ibi a uento equos concipi memoriæ proditum eſt. Magna eſt Hiſpaniæ gloria, non mediocris Leuretæ gētis, q illa imaginem,hæc nomen capiat a lepore, quod idcirco accidiſſe opinor, quia nihil eſt Hiſpania fertilius. Namlepus Hieroglyphicum eſt fęcunditatis. Animal quippe eſt rei venereæ deditiſſimum,& fœminę nullum gerendi in vtero facit interuallū. Mas verò præter id,quod more marium progenerat, fetum ipſe quoque concipit & excludit pariterque vt fœmina educat.

Lilium ſpei cōſtituitur. Hieroglyphicū. Inde in Nūmo Imp. Alexandri PII Aug. ab altera facie Dea dextra filium prætendit: cum inſcriptione ſpes publica. Flos quippe iuuenis dicitur, vt qui ex ei⁹ lacte ſit primogenitus cū ſubiecto eā Herculi vbera admouiſſet: guttas, aiunt, lactis aliquodan tetram decidiſſe, ex quib. mox lilia pullularit, meritoq. flos regius a Iunone regia appellatur. Admonet Hieroglyphicū nihil a ſummo Principe RAINVTIO Farneſio, quod ſit aut ī honoris vocabulo, aut in virtutis præmio, non eſſe ſperādum. Nam ab inuictiſſimo Duce eius parente Alexandro Farneſio plura vniuerſa Chriſtianorum reſpub. accepit, quam ab vllo vnquam mortalium ſperare potuit. Hic autem quantum ſui generis,& ſeminis imago ſaluti pub icæ promittit tantum nūquam ceſſant etiam cum ſummo diſcrimine vitæ, in tot, tantisq; bellorum incendijs nauare, & efficere. Promittit autem plurimum. Nam quorſum ſex illa lilia, ſiue ipſa lilij ſex folia? eorum honorum, qui maximi ſunt, typus eſt hic numerus, Sex hominis notantur generationes. Prima ab Adam ad Noe: hanc vocant inſtitutionem, & lapſum; ſecunda a Noe ab Abraham, hāc diluuium,& renouationem dicūt: tertia vſq; ad Dauidem, quæ circūciſionis & legis eſt: quarta vſque ad tranſmigrationem Babylonis legū & prophetarū nomine: quinta ad aduentum vſq; Chriſti captiuitas,& liberatio, ſexta abraduētu Chriſti in cōſummationem ſæculi ſpiritualis, redēptio. Sex in elementis qualitates, acuitas, raritas, motus, obtuſitas, denſitas, quies. Sex poſitionis differētiæ, ſurſum, deorſum, ante, retro, dextrorſum, ſiniſtrorſum. Sed denique mille annis mundi æternitatem plenq; ſic diſtributam habent in ternum (vt eſt gentis eius imago) ordinem, ut millenus binarius primus ſit ſine lege, ſecūdus cum lege, tertius cū gratia. Magna uerò imaginis gentis eius dignitas, quæ quantum humani gēnis adminiſtratio quantū mundus, quantū uniuerſus rerū cardo, ac denique ętas oīs virtutis pōt capere, tantum hęc illa generis imago videatur neſcio quomodo anhelare. Probarunt id cum multi Principes & Cardinales, tum diuus ſummusq; ille Pontifex Paulus III. qui morū ſanctitate, ſumma animi ſapientia, atq; mentis ſui diuinitate tot res, tam admirabiles geſſit, ut gloriæ ſuę magnitudinē, cęli, ac terræ regionibus videat terminaſſe. Nā cur gentis eius cærulea ſex illa lilia, quemadmodum ex lilijs, qui flores ſunt Iunonis, ita ex cæruleo eorum colore, quia a cælo nomen accepit, nemini obſcurum ſit ſummi Parmenſis Principis Raynutij genus, & ſemen de cęlo manaſſe, atque generis eius, & fęminis ſobolem (q res aperte palamq; loquitur) cęleſtis & humanæ virtutis eſſe hæredē. Quod ego a doctiſſimo uiro, & curiæ Leodienſis aduocato, Iacobo Farnetio patre meo, cum a puero intelligerem, ſtatim cępi

de

de Italia cogitare? cuius me item deſiderio inflãmauit ſæpe Illuſtriſs.Card. Gherardus Grousbech,eẽs quondam Leodienſis,gentis eius,quæ viget ĩ Italia,incredibilem gloriam ſummis laudibꝰ cælum tollẽdo. Nec vlla quidem ſunt gloriæ monimenta,quę liliorum naturæ.i.familię eius ſimulacro nõ videantur quaſi diuinitus reſpondere.Quæ enim boni principis quinq; ſunt attributa, illa oĩa, natura magiſtra, quæ minimè poteſt errare, elucefcũt in Liliorum imagine. Honor,obſequium,amor,integritas, & clemẽtia.Quid honor? quia cũ nemo debeat aliis imperare,qui non iis ſit melior,quibus imperat,Princeps vir optimus cum ſit ſummus ei honor debetur.Hoc natura pet lilĩũ. Nã vt virtus, ſic qui hoc ſummus eſt, in actione cõſiſtit.talij aũt tam incredibilis eſt virtus, tãta agendi vis, vt haſta eius effoſſa, tanquã vitis propagetur, quotq; ſint haſtæ nodi,tot inde ad paucos dies oriri germina cernantur,& bulbi.Si mõ nec haſtæ flos adhuc ſit apertus,nec a radicib.haſta ipſa auulſa. Magnũ verò ĩ principe monimentũ glorię,virtutem ſuam longè,latèq; propagare. Cui principi debetur obſequiũ,quia vim & numen Dei Opt.Max.princeps obtinet, appellaturq; vulgò eius Vicarius.Hoc monere videtur cęleſtis ille,vt diximꝰ lilij color,aſſerete, eius radix cõſtãs, vt aliũ ex plurimis bulbis,quaſi oĩum ſimul ſtudiũ nihil aliud eſſe debeat,quam qđ debetur Principi obſequiũ. Quare qui ſummus eſt amor debetur Principi, quia quantũ tribuimus Deo,quãtum parentibus,quantum patriæ,id nulla re euidentius,quã per amorẽ & obſeruãtiã in Principem poſſumus declarare.Id natura p lilium.Nam cum amoris obiectũ ſit bonũ. Hic flos ſuauis eſt odore : medicina vtilis : aſpectu honeſtus : quo admoneri per Lilij ſymbolũ videmur,nihil melius, nihil inter mortales amabilius eſſe Pricipe. Quare vir integer princeps? quia non minus ſui ipſius, quàm aliorũ dẽt eſſe dominus.Cõtra.n.ius eſt,eũ alijs imperare.qui improbiſſimæ dominę cupiditati cogitur ſeruire. Quod docet Lilij natura.Nam eius flos quamdiu eſt integer ſuauem ſpirat odorem : putridum fractus,& colliſus.Quamobrem deniq;clemens eſſe debet Princeps: quia ſatius eſt ex improbis bonos viros reddere, quam ipſos improbos perdere. Hoc loquitur,niſi planè hebeſcimus, per lilium natura. Illud enim vt eſt apud medicos, dolorũ acerbitates lenit:facilẽ nauis & ſordibus abſtergit:veneni vim tollit,ac deniq; vulnera ſanat, vt nihil ſit aut in expectatione boni, aut in euitatione mali,qđ ex ſummo Pricipe Ranutio, & ex iuſtiſſimo Duce Alexãdro Farneſio patre,ñ liceat mortalib.vniuerſis expectare.

Locuſta intẽperãtiæ ſymbolũ ab Aegyptijs ſacerdotib. cõſtituitur, cum locuſta nũquam pariat ſine interitu,inde deteſtatio colligat intemperãtiæ. Hęc.n.peros vermem parit qui matrem ex repẽtino interimit. Locuſta nec perfectũ hẽt gteſſum,nec perfectũ volatum,ſed primo dat ſaltũ & quo lõgius ꝓuehatur,addit motum alarum. Intemperãs neq; palati,neq; voluptatis verum ſenſum habet,ſq; quo magis anheiat,eo in grauiores morbos incurrit. Quid? vnum ſolum inteſtinũ hẽt locuſta, tãq; iatũ, vt quaſi tota ſit in ventre, & nunquam non eſuriat.In ventre habitat animus intemperantis,eiuſq; cõſilĩũ & rationes oẽs gula abſorbet, nec expleri, & ſatiari intemperans vnquã poteſt.

Luna imaginem hẽt pietatis,q̃ effingere cum vellẽt Aegyptij ſacerdotes,lunam cum elephanto in flumine ſe abſtergente pingebãt Nam noua apparente Luna limpido ſe flumine abluunt elephanti.Si morbis infeſtãtur ſiderum quaſi auxilium implorant.herbas coelum verſus tendentes. Sermonẽ patrium intelligunt, honores ambiunt atque mortem infamiæ præferunt.

Lupa Hieroglyphicum eſt meretriciæ improbitatis,ab animantis rapacitate deſumptũ. Natum enim eſt meretrices lupas appellari, & inde lupanaria dici. Tanta enim eſt animantis eius rapacitas,vt vbi cauſas intrauerit non ſolum interficiat, quod ſatis eſt ad ventrem ſed totum gregem paſſim ingulet.

Lupus ſymbolũ eſt furacis & auidi hoĩs,vt teſtantur Ægyptij,& Socrates in Phædone, q̃ rapacem & furacem hominẽ poſt vitã, vt autumat,tradit in lupũ abire, atq; vt refert Alb.Magnꝰ,Lupus eſt animal ferox,& doloſum:fur item & vi nititur,& inſidijs.Lupi hęc eſt,ait,natura,vt ſi quẽ prius viderit, is ei vocem auferat,ſin ante ipſe videtur ſtatim audaciã amittat,ſed ille vocem recuperat,ſi amictum ſoluerit.Quorſum? periculoſus eſt furis ſenſus : animo. n.denorat q̃cqd videt.ſi deprehenditur animũ ſtatim amittit.Chordę.ex viſcerib.ouiũ, cũ chordis ex lupi viſcerib.permiſtæ in teſtitudine aut lyra,non ſonãt.Nec lupi cauda ad boum præſepe ſuſpenſa permittit,aiunt,comedere boues. Quid? eſt etiam, docet ſymbolũ, auidi & rapacis hominis ſocietas ſemper inutilis, & nunquam non ſuſpecta & formidoloſa.

Luſcinia ſimulacrũ lucubrationis efficitur, q̃ vernis temporibus noctem omnẽ quaſi fallat modulãdo.Hãc alitem Græci Philomelam vocãt,quod cantus adeo ſit ſtudioſa, vt cum alijs in certamen veniat modulãdi.Victa morte ſępè finit vitam, ſpiritu priũs deficiente,quam cãtu.Durat hęc argutia quindecim diebus, quæ in tantillo corpore, tam varij eſt concentus, vt ne ars hominum tot exquiſitis tibiarum tormentis,eum poſſit vlla modulatione exequare.

Lynx imaginẽ habet hominis acerrimi viſus. Nam quadrupedum omnium clariſſimè videt.Beſtia eſt habens maculis diſtincta terga, vt pardus, ſed ſimilis lupo. Quare lynx quaſi λύκος,hoc eſt lupus vocatus.

Disputatio xi.

Quæſtio diſputando explanabitur, ſi diſputationis laqueis ingenij vis & doctrinę ratio oĩtẽdet teneri,cõſtricta,& ita teneri,vt ars omnis & doctrina ſine neruis diſputãdi,& robore imbecillis ſit & ĩfirma. Quid.n.eſt in omni gne & varietate ſcientiarum,q̃ nõ poſſit aut ſuſtineri, aut ĩfringi artis eius ꝓſidio? ſed illud omitto,nõ minus ſæpè habet ipſa quæſtio ſalis, quam ipſa diſputatio acuminis. Vt eſt apud Gellium. De reo ſeptem iudices cognoſcant : eaq; ſententia ſit rata q̃ plures ex eo numero dixerint.Cum ſeptem iudices cognouiſſent, duo cenſuerunt reũ exilio mulctãdũ: duo alit pecunia, reliqui tres capite puniendum.Quęritur capitis pęna necne ſit puniendus reus, quia vtrinque æque vrget ratio ἄπορον, vocatur. Certum quippe eſt non æque vtrinque valere ſentẽtiam,ſed æque in ambiguo iacere,atq;idcirco nullam ratam eſſe oportere, quia nullus aptus iudicum numerus in vnam ſententiã conueniat.Ex iis minimũ quatuor ſentiunt iudices.Sunt diſtractę eorum ſententiæ, nec ſatis approbãt reliqui tres, quia illis numero sũt inferiores.Specula & propugnaculũ iuris in differendi reſidet ratione, omneſq; in ea proſeminatę ſunt quæſtiones & cõtrouerſiæ. In diſputatione veluti ĩ aliquo vberrimo ingeniorũ prædio,ars facile ſuccreſcit dicẽdi,generis huius colores. Amplificatione omnes fere tractantur. Amplificationis quadripartita eſt rõ.Fit.n.aut incremento, aut congerie,aut ratiocinatione, aut cõparatione. Incrementum ſiue αὔξησις, eſt cũ ex minoribꝰ.exaggeratis relinquit cõiecturam de multo maioribꝰ.Quorum grauitas animo magis eſt moderanda,quã verbis expri mẽda,qñ quod maius eſt ſupra modum effertur,vt turpe eſt a rẽo accipere ſcelus, ab accuſatore,quid dicã ab vtroq;itẽ vbi ſemper aliquid inſequit pro re maius.Hic pecuniã honorẽ,regnũ,uitam,patriç deniq;charitatem cõtempſit.Hic ſingulç voces incrementi vim habent. Cuius vicem etiã obtinet in vna voce ſuperlatio,vt ſi improb.latro:taciturnus mutus,tardus,ſtipes,& truncus vocet,aut Philoſophia tĩctus,Plato,vel Ariſ. nominet. Cõparatio forma eſt ãplificandi,incremento fere contraria. Incremẽtum.n.tendit ad ſuperiora,cõparatio a maioribꝰ.dilabit ad inferiora.Ci. in Catilinam ſerui mehercule mei ſi me iſto pacto metuerent,vt te metuunt omnes tui:domum meã relinquendam mihi putarem. Dialectici hunc locum vocant a minori ad maius. In quo neceſſe eſt cum inferius augeatur, etiã ſuperius augeri. Rõcinatio eſt,cũ coniecturã ſumpta ab aliquo,eorum q̃ pęne fidẽ excedũt,amplificare ſtudemus vt Zeno ĩ mõtem Aethnam pro honore ſe præcipitẽ dedit.Ex hoc loco rõcinari licet,quanti honorem fecerit,qui maluerit inanẽ honoris auram ſine vita, q̃ vitã ſine *cultu eo, & honore* Cõgeries eſt, vt plurimũ,res diuerſas ſignificantium enumeratio.Ci.quid eſt in Antonio præter libidinem? crudelitatẽ? petulantiã? audaciã? nihil eſt in eo ingenuum,nihil moderatũ,nihil prudẽs,nihil pudicũ. Hęc apertius Epi.fam.apud Ci. vt lib.7. epi. 23.

Verba Nativa.

Macarius, beatus μακάριος.
Macedonus,μακεδνός,excelſus.
Machina,μηχανὴ a verbo μηχανεύω,i.machinor.
Mactra, μάκτρα, inſtrumentum in quo panis pinſitur.
Mœnia,quaſi munia.
Magia,a verbo μαγεύω.i.magicã artẽ exerceo
Magnum, μέγα.
Magis, μᾶλλον.
Magiſter,id eſt,maior in ſtatione.Nam ἀρχὴ, græce ſtatio dicitur.
Magnetes, μαγνῆτις.
Magus perſico vocabulo.i. ſapiens.
Malacia, μαλακία, id eſt,abſurda prægnantis appetentia.
Malitioſus,deterior eſt malo,quia frequenter eſt malus.
Malleus,a molliendo res duras.
Malua, μαλαχή.
Malus quaſi μέλας. nigrum.
Mamma, quaſi malum rotundum.
Mania μανία. furorem Græci appellant.
Mancipium, quaſi manu captum.
Mane,a manando qđ de ſole propriè dicitur.
Mancus,quaſi manus-ncus.i.caſſus.
Manifeſtum, quaſi in manu prompum.
Manna μάννα.
Manſuetus, quaſi manu aſſuetum.
Manus,quaſi munus.
Mare, a meo, as.
Mars,quaſi mas.
Martha, μάρθας. peccatum.
Mater μήτηρ. matertera, quaſi mater altera.
Martyr, μάρτυρ. teſtis.
Martyrium,μαρτύριον.i. teſtimonium.
Maſtigo,μαστίγω.
Mater quaſi malum patiens ter. in parturiente partum, & poſt.
Matthæus ματθαῖος μαθών.i. gnarus ſum.
Mathematicus. μάθημα. i. diſciplina.
Mauri.μαυρὸν.i.nigrum.
Medea,conſilio polleus,μήδος.i. conſilium.
Medeon,μηλέα.
Media,μηδία,regio Aſiæ.
Medius, μέσος.
Medulla,quod in oſſibus ſit media.
Medus,a verbo μήδω.curo, impero.
Megera inuidia,μισγέρα. inuideo.
Mel, μέλι.
Melancholia.i. nigrum fel.

Melanthon.i.flos niger,μέλαν.nigrum αὐθος. flos. pronici ſi hominis nomen.
Melodia μελῳδία.
Memoria,μνήμη.
Meninges ,μήνυγγες cerebri tela.
Menſa a mandendo dicta.
Menſis Græce luna.
Mentior a mente,mendaciũ a mẽda eſt dictũ.
Meretrix,quod pretium libidinis mereatur.
Merum antiqui dicebant ſolum.
Meſpilum,μέσπιλον.
Milium a multitudine granorum.
Miniſter,i.minor in ſtatione.Nam στήρ.Græce ſtatio dicitur.
Myrtus a mari,quod in litore naſcatur.
Miſericors , quaſi pro aliena calamitate miſerum cor habens.
Mitis quaſi munitus ad iniuriã ſuſtinendam.
Mœchia,μοῖχον,adulterium.
Moleſtia,a mole dicta.
Momus,inquiſitor a μωμῶ.inquiro.
Monachus,μόναχος,a μοναζω,i.ſolus dego.
Monarcha,μονάρχης.
Monaſterium,μοναστήριον.i.ſolitudo.
Monimentum,μονῆμα.
Mora μαῦρον.i.nigrum.
Morbus,quaſi mors.
Morio,a morte,eo,quod nõ vigeat intellectu.
Mors a morbo μῶρος.
Mos a modo .
Mulceo, quaſi molliceo.
Mulier ,quaſi mollior.
Mulio,a mulis:in quibus agendis vitam agit.
Municipia,a capiendo munere.
Murus a muniendo.
Mus μῦς.
Muſę,μῶσαι,ſtudio inquirere.
Mutus a mugiendo .
Myropola μυροπώλης,vulgo profumiero.
Myſtagogus,μυσταγωγὸς chi moſtra le reliquie.
Myſterium, μυστήριον.

MODIFICATA TRANSLATE.

Machinamẽtum Doli loco veteri Ada ſumit. Megaricum machinamentum Olim.n.Megarenſes vulgo malè audiebant tanq; ſubdoli & veteratores,quod aliud in pectore clauſum, aliud in ore promptum haberent.
Machina pro auxilio,quod alieniſſimo ſit tempore.Machinas poſt bellum afferre.
Magiſtratus prouerbialiter , p quouis officio vendicatur.Magiſtratus virũ indicat . Vita .n.hoĩs,vix ſatis perſpici põt, niſi ab euẽtis, qui apertè declarant ex officio, & munere.
Mala munerũ habẽt interpretationem. Ada. Malis ferire. In eos dr , qui munuſculis ad id aſpirant,quod non poſſunt aſſequi virtute.Ductum Adag.à Fabula Atalantæ, quam Hippomenes curſu non ſuperauit,ſed arte. Proiectis .n. inter currendum malis aureis, in quibus ſublegendis , puella ſubinde moraretur,ſic præceſſit , ac vicit iuuenis.
Malleus & incus vicẽ habent angoris, & acerbitatis . Adag. inter malleum & incudem. Quadrat in eos,qui ingentibus malis conficiuntur, à fabris ducta allegoria , qui ferri duritiem crebris vincunt ictibus.
Malum nunc vxoris habet ſignificationem. Ada.Neq; cũ malis,neque ſine malis.Notum eſt illud Catonis , quod cum vxoribus incõmodè viuitur, at ſine illis omninò non viuitur.Nunc boni interpretationem . Exiguum malum ingens bonum . Admonet adagium ex puſillo labore,maxima cõmoda colligi. Si quid enim feceris honeſtum, cum labore,laborabit , honeſtum remanet.
Mandrabulus,pro hoĩe in dies ſe deterius gerente.Mandrabuli more.Inde natũm Ada. q Mandrabulus quidam cum theſaurũ reperiſſet,primũ auream ouem poſuit Iunoni Samiæ,proximo anno argẽteã, tertio eream.
Mãdragora negligentiæ occupat locum.Ada. Bibere mandragoram. In eos dictitari ſolitum,qui obdormiunt tempori . Nam tanta vis ſomnifera ineſt mãdragoræ,vt detur ſecandis aduerſus intolerabilem cruciatum.
Mantica vitij loco ſumitur.Adag.Non videmus manticæ,quod in tergo eſt. Finxit Aeſopus ſingulos mortales binas habere manticas,hoc eſt,peras,alteram ante pectus, alteram in ſcapulis,tergoque propendentem: ſed in priorem,inquit,aliena vitia immittimus,in poſteriorem noſtra.
Manus modo ſumitur pro auxilio.Ada.multę manus onus leuius,reddunt.Significat prouerbium,q difficile eſt vni, id plurium auxilio facilè reddi.Modo vendicatur pro cupiditate Atticus porrigit manum.Huic adagio locũ fecit Athenienſis,qui in munerib. captandis,& aucupandis lucris ẽt expirans erat intentus . Nunc capitur pro modo. Adag.Manu ferendũ non Thylaco.Nã manu ferentem vti oportet , nõ autẽ tota corbe .i. modus in oĩ re eſt ſeruandus, & pedetẽtim ab alijs ad alia tranſcundum. Nunc vſurpatur pro hoĩe Manus manum fricat. Monet Adag.hoiem hoĩ eſſe natum . Nunc pro liberalitate accerſitur,plena manu dare. Natum Adag.ab ijs,qui non minutim , ſed cumulatè largiuntur. Cic.quam plena manu, quam ornatè noſtras laudes in aſtra ſuſtulit. Nunc deniq; pro ſtudio, & opera captatur. Adag.Manũ admouenti fortuna eſt imploranda, admonet adagiũ ſtrenuè,& viriliter agendo, ita fidẽdum eſſe diuino auxilio,vt à nobis abſit deſidiæ culpa. Reſpuuntur.n. à ſuperis inertium , & deſidioſorum vota.
Mare negocij habet interpretationem. Adag. Mare cœlo miſcere.Hoc eſt,omnia perturbare,nihil non facere .
Mars pro ingenio.Adag.Nro marte.Vbi nullis auxilijs adiuti,nro ingenio quiddã peragere dicimur.Translatum ab imperatorib. qui ſuis auſpicijs bellum ſuſtinent,vel quod ingenium in armis maximè requiritur.
Maxilla,cibum communi prouerbio ſignificat.Viro ſeni maxillæ baculus.De ijs dici ſolitum,qui ob defectas ætate vires,lautiore, & copioſiore victu cogũtur vti , vt quod ſenecta deſerit farciant cibo.
Medicus,pro maledico,aliorum medicus ipſe vlceribus ſcatens.Torquetur in petulantem hominem,& procacem , qui errata inceſſit aliena,innumerabilibus vitijs ipſe madens.
Mel cõmodi loco ponitur.Neque mel, neque apes.In eos dici ſolitũ ,qui recuſant icõmodum ferre,q fit cum commodo,& vtilitate.
Mendicus, auari & cupidi hominis ſumit interpretationem.Adag.Mendicorum loculi ſemper inanes.
Menſa,pro victu.Adag.Sybaritica menſa. De conuiuio dicebatur nimium apparato. Natum à gentis eius morib. Sybaritarum.n.luxus eo proceſſerat , vt quicquid effœminatum , quicquid molle , quicquid accurata, atque ambitioſa luxuria paratum eſſet , id vulgo Sybariticum diceretur . Huc item pertinet Syracuſana mẽſa Syracuſani enim vt erant olim opibus florentiſſimi, ita & voluptatibus,ac delicijs addictiſſimi.
Menta,pro timore.Adag.Mentã belli ipe neque ferito,neq; edito. Inde natũ adagium, q menta corpori frigus adducat , cuius rei argumentũ eſt,quia ſemẽ genitale minuit: frigus autem aduerſatur fortitudini , atque audaciæ. Nã ; qui natura ſunt frigidi,nulla quaſi re,metu trepidant,qui contra ſunt calidi,omnes feruent,ferunturque audacia.
Mercurius,hominis indiſerti ſignificationem obtinet.Adag.Mercurius infans Ironia prouerbialis,vbi quis fingit ſe rudem artis eius, cuius eſt callentiſſimus.
Metra, pro incõſtante. Adag. Mutabilior metra Erifichthonis.In eum cõgruit , qui ſecũ nõ conſtat.Erifichthon ad extremam deuenerat inopiam. Metram filiam vbi proſtituiſſet,adoleſcentes, qui conuocabantur ad illã,ſic amorem eius mercari ſtudebant ,vt ei alius equũ, bouem alius,atq; alij alia munera afferrent.Quare Theſſali per iocũ dicebant Metram i omnia munera conuerti.
Midas,pro diuite.Ada.Mida locupletior.huic proximum eſt,Tantali talenta.
Momus procacis hominis vicem hẽt.Hyperbole adagium . Momo ſatisfacere μώμος, Græcè reprehenſionem ſignificat.Nota nõ minus,quam prolixa eſt Momi fabula.
Mons,pro re grãdi ſumitur . Hyperbole.Ada. Aureos montes polliceri.De ijs,qui immenſa promittunt , ſpeſque ampliſſimas oſtentant , à Perſarum arrogantia ducta metaphora , qui propter auri venas,montes aureos tactitabant.
Mopſus pro homine indigno. Adag. Mopſo Niſa datur.Cum præter omnium ſpem, res præclara contingit cuipiam prorſus indigno . Erat enim Niſa puella inſigni forma, Mopſus abiectiſſimus paſtor.
Morſus pro obtrectatione . Non ineſt remedium aduerſus Sycophantæ morſum. Nam eius calumnia non ſolùm pernicioſiſſima, ſed etiam ineuitabilis.
Mugil hominis eius ſignificationem habet communi prouerbio, cui etiam deſit,quod edat.Mugilis vitam degere.
Mulier pro ſummo malo.Adag.Mulierũ exitia de his,qui miſerabiliter perierũt. Mulieres.n.olim ferè calamitatum procreatrices vitis fuerũt.teſtis Pandora,Heſiodi, Bellũ Troianum,Hercules a Deianira , Danaidũ fabula.Lamiarũ mulierũ Hiſtoria:Cleopatra:ſumitur item prouerbialiter mulier pro homine inepto.Adag. Ne gladiũ tollas mulier.i.ne ſuſcipias.negocij molẽ , quam nequeas ſuſtinere,aut ne laceſſas inimicũ , cũ laceſſitum nõ queat profligare. Pro formidoloſo homine deniq; veteri adagio vſurpatur mulier : Mulier imperator , & mulier miles.Quoties totum negociũ ignauis commiſſum eſt , cunique & ij , qui præſunt, & ij,qui parent,pariter ſunt formidoloſi.
Mus interpretationem habet inanis promiſſi. Ada. Murem oſtendit pro leone. In eos dictitari conſuetum,qui cum grandia ſint polliciti,ad res minimas ineptiſſimè dilabuntur.Huic adagio affine eſt culicem pro elephãto. Vſurpatur itẽ mus pro eo , qui quod facit ſuo didicit periculo.Adag. Mus piperis guſtans. Conuenit adagiũ in eos,qui ex audacib.periculo guſtato fiunt timidiores.In eos quadrat,quib. experientia patũ ceſſit, ſi quidem mus imperitus ſi qñ in piperis incideriit,aut perit , aut vix eluctatur, atque inde periculi memor eam inetur attingere.
Mus albus impuri,& flagitioſi hoĩs hẽt ſignificationẽ : Nã mures domeſtici falaciſſimi ſunt,præſertim albi.Mus item pro circũſpecto,& prudẽte accipitur.Ada. mus non vni fidit antro.Nihil hodie eſt decãtatius apud vulgus , quàm eum murem eſſe miſerũ cui non eſt niſi unus cauus . Locus erit Adagio ſi quem monebimus,ut non tantum tribuat fortunæ , quin ad Muſas poſſit recurrere. Mus denique pro minimè longæuo vſurpatur. Adag. Muris interitus. Aelianus tradit murem minimè uiuacem eſſe.Conuenit adagium hominib. imbecillę valetudinis . Aut iis, qui paulatim extabeſcunt . Verſimile eſt mures ſic emori , quemadmodum naſcuntur in Aegypto, ut aliqua pars ſit uiuus mus:altera nihil niſi limus.
Muſca modo pro ſcurra aſciſcitur alienum cibum captante.Aduolat.n. hoc inſectum ad cibum alienum,& ęgrè poteſt abigi.Modo pro ſolitudine hominũ capitur . Hyperbole.Adag.Ne muſca quidem.Vibius Criſpus rogatus ecquis eſſet cum Cæſare in cõclaui, reſpondit ne muſcam quidem intus eſſe.
Muſſis pro diligentia exquiſita ueteri adagio. Ad amuſſim. Hoc eſt,exactiſſima cura.Ad

C un-

ungueem,eũdem habet ſenſum.Hoc à marmorarijs ſumptum eſt, qui ſuperinducto ungui marmor explorant,illud autem adagium à fabris lignarijs,qui funiculo illo regulati operis æqualitatem explorant.

Muſtella pro re inauſpicata.Adag.Muſtellam habes.In eum quadrat cui omnia ſunt inauſpicata. Cui hoc adagium eſt ſimillimum, equum habes Seianum. Quia & uulgata, & prolixa eſt utriuſque animantis hiſtoria, unde nata ſint hæc adagia, malo eam hoc loco fortè deſiderari, quàm terminos, & fines tranſire breuitatis.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Malum punicũ Næui eſt ſymbolum.Vt.n.nullũ in eo fructuum gñe reperitur, in quo nõ ſit aliqd granũ putre: ita homo nullus ſine Næuo inuenitur,uel aĩ,uel corporis.Exprimitur itẽ per malũ punicũ populi Hieroglyphicum. Ea de cauſſa,ꝙ grana illa folliculis alia alijs ſegregentur prouinciarumque limites quoſdam prę ſe ferre uideantur.

Malus hieroglyphicũ eſt amoris.Arbor.n.hęc fructus fert aureos,& rubicũdos,q itẽ palloris quaſi erubeſcentię habẽt ſigna.Quare germana uĩ ĩ ea arbore amoris facies. Atq; olim hæc in Numiſmate effingebatur,cum pomum Veneri dicatum oſtenderetur.

Metus hieroglyphicè per leporem oſtẽditur, Eſt.n. lepus omnium quadrupedum timidiſſimus. Inde Cornificius milites degeneres ſolet galeatos lepores uocitare.

Mercurius ſymbolũ eſt eloquẽtiæ.Effingiturque hoc mõ. Iuuenis caput hũs armatũ galea, utrinq; alis munita,talos alatos, cęterũ corpore ex anteriori parte nudº,poſt tergũ penula exiguè reflexa, dextra caprũ tenens cornib. apprehenſũ, unà cũ marſupio auro referto; læua caduceũ geſtans geminis anguib inuolutũ,quorsũ nihil eſt in facultate dicendi, cuius non ceruantur in Mercurij imagine uelati quaſi quidam igniculi. Nãque attributa ſex de eloquentia traduntur ab Ariſtot.Definitio,origo, partes,officiũ, utilitas,ac denique probatio. Illa omnia ſole clarius in hac una elucęſcunt imagine. Quorſum igitur Mercurius? latet in nois eius inuolucris definitio Rhetoricæ artis. Mercuriº.n.Græce Hermes dr̃ à uerbo Græco ἑρμω.hoc eſt,dico.Nemo aũt dicit, ſi uerbũ ad mutum relegare uelimus,niſi qui aptè ornatęq; dicit,cũ dicere ſit ex arte, loqui à natura.Quare Mercurij nomen ueram germanamq, artis oratoriæ habet defenſionẽ. Quid caput armatũ galea geminis alis,mutum? originẽ monet eloquẽtię,quæ partim manat ex doctrina, partim ex animi integritate.Atq; idcirco orator definitur à Ci. uir bonus,dicendi peritus.Nã rerũ peritia,& eruditio,ſi bene attẽdimus,verè eſt capitis,aut rationis potius armatura. Quid alę,ſiue pẽnæ? penna æquitatis,ut uidere eſt in ſacris Aegyptiorũ litteris eſt Hieroglyphicũ,atq; integritatis ẽt.Nã ita amat integritatẽ penna,ut auulſa poſſit renaſci,inſecta non poſſit recreſcere.Quare ſi Mercurij galeã,hoc eſt, ſi eloquentiæ originem ſpectemus,nihil eſt eloquentia,niſi quaſi loquẽs ſapientia. Cur Mercurius nudus ex anteriori parte, à tergo tectus penula? Duę ſunt partes artis oratoriæ potiſſimũ,Ars,& Natura.Illa ut tegatur docet penula:hæc ut lõgè latèq, enudetur monet reliquũ corporis.Quãobrẽ iuuenis,ut cũ iuuenis dicatur à iuuando, intelligamus nullo publicę adminiſtrationis officio magis iuuari rẽpub. quã eloquẽtiæ ꝓſidio. Neque.n.ipe belli magnopere accidit oppus eſſe legib.Neque ipe pacis,& otij,armis, utroq; uero tẽpore reſp.q̃ ſumma ſunt ſalutis,& cõis uitæ auxilia mutuatur ab eloquẽtia.Quid dextra prę ſe gaper cornibus? Quid læuã caduceũ geſtans anguib. inuolutũ ſtatim notatur utilitas artis oratoriæ. Cuius duplex eſt ratio:Voa in ſęnandis,mortalibus ipe ocij à luxuria, & cupiditate, qđ per caprũ oſtẽditur, qui cõtinenter diffluit libidine.Altera belli ipe in hoſtibus arcendis,& ſuperandis,ut per geminos ſerpentes monſtrat caduceus à cadendo dictus,ꝙ eloquentiæ aduẽtu,aduerſa oĩa cadant? Quãobrẽ tali alati? probationis oratoriæ è Græcis uocantur ἄτεχνοι, & ἔντεχνοι. Hoc eſt, artis expertes: & artis participes, Sunt autem illę,ut leges, teſtes, pacta, quæſtiones, & iuſiurandum.Quæ omnes per talum notantur,cuius ſine arte imprimitur ueſtigiũ, hę uero ſunt,ut ἦθικαί, παθητικαί, λόγικαί, quę per alas docte notantur.

Miluus ſimulachrũ eõſtituitur locupletis hominis.Volans quippè is ſpacioſa aeris inter ualla aberrãs prędã inueſtigat. Diues, aiũt, aut improbus,aut ĩprobi hęres.Mas in miluorũ genere,ut Aelianus putat,non reperitur,fœmina ex auſtro concipit. Effœminatè multis etiã morborũ generib. obnoxius uiuit diues.Molliter uolat miluus;latet hiber nis menſibus,& podagra ſolſtitijs afficitur.

Minotaurus hieroglyphicum eſt ſilentij apud Ro.inter inſignia militaria.Minotauri effigies tũc extollebatur,cũ in ſecreto,& tacitè rẽ gerẽdã admonebatur. Oñdebat.n.hiero glyphicũ cõſilia nõ minº occulta eſſe dẽre, quam fuit Minotauri ſedes,quippè labyrinthus; Quare Imper. Q. Cecilius Metellus Macedonicus,percõtantib.tribunis quonã exercitum huc illuc agitaret; ſi putatẽ rñdit, tunicã meam meorum eſſe cõſiliorum conſciam,repente diſcinſſam igni darem.

Motus Prudentię eſt ſymbolũ. Quod ultima arborũ metu primæ floreat & prima omniũ, ne æſtus lædat feruore,fructus pariat.

Mulus ſimulachrum eſt laſciuientis hominis, non prolis cã,ſed uoluptatis, ubi aut mulus cum equa,aut mula cum equo effingitur.

Mula Hieroglyphicũ eſt hois,q alieniſſimus eſt ab amore.Mula quippè cõtra amorẽ tãtæ eſt efficacię, ut puluerem,in quo ſe uolutauerit corpori,in ſperſum,mitigare amoris ardorem tradant Magi. Symbolum itẽ eſt ſterilitatis.Nam eius partus eſt præt.nat.

Muſca ſymbolũ eſt rei cominus,geſtæ. Muſca aliqñ in Iaconum Clypeis inſigne fuit,cauſam quærenti, ſignũ eſt,rñdit,me tã proximè ad hoſtes accedere,ut muſca ab eis iternoſci poſſit. Muſca itẽ imago effingitur in docilitatis.Nullum enim otium animalium minus docile exiſtimatur, neq; minoris intellectus: Sola quippè humano gaudẽs conuictu,ut ait Plutarchus, nunquã mãſueſcit. Eſt deniq; Muſca pertinaciæ typus, ꝙ licet ab omnibus ſolita ſit abigi, pertinax tamen perſeuerat redire, & infeſtare abigentem.

Mus imbecillitatis eſt pigmentũ,ſi exanimatus effingatur. Nullo quaſi negocio interit, Nam quaſi uiuum ſit cadauer ſpiretq; hæc animans tanquã mortua, eo laborat natura uitio,ut etiam uiuens contabeſcat. Atque idcirco dicitur ſorix,quaſi σόος,hoc eſt,putridum,ꝙ morti eſt proximum. Mus uinus ſymbolũ eſt detrimenti. Is enim dies nocte ſq; ſemper aliquid rodit,ac omnia, quæ rodit inquinat,& inutilia reddit.

Muſtella,ut ait,Horus Aegyptiacus pro ſimulachro effingitur uirginis, ꝙ oſſeo genitali ſit prædita. Inſeruntur item muſtellæ apud ueteres etat imago,quod animal hoc inauſpicatum, infauſtumque perhibetur. Inſidiatur enim domeſticis animalibus.

SVASIO XII.

Suaſionis expoſitio ea eſſe dẽt,ut in eius artificio,oſo efflorescat ſententijs,atq; appoſitarũ rerũ redundet exẽplis.Prudenti.n.facilè fidẽ hẽmus,neq; benęuolo niſi coacti reſiſtimus.Quare ſuadẽtis eſt nõ ſolũ illa, quæ in uerborum tegumentis latent, quæque in artis, & ingenij quaſi quibuſdam latebulis deliteſcunt in apertũ deducere, atq; uerbis honeſtare:ſed ẽt eorũ mẽtẽ,quibuſcũ agit, ſuæ uirtutis benęuolẽtia imbuere.Hẽt ſuaſio nõ ſolũ ſegetẽ,& materiã, ſed ẽt anſam ſæpe orationis,& epiſtolæ.Laudatur in hoc orationis filo,humile genus dicendi,modo tñ nihil, quod iacens pundumq, ſit oleat. Nã orationis tenuitas niſi arte corrigatur, facilè fatidida puerilisque redditur. Quæ dẽt hoc orationis genus eſſe ſubtile,non languidũ,& exile:attenuatum,non exãgue,& aridum,i.dẽt eſſe plenum acuminis,nec ornamenti uacuum.Quantum autem hęc ars habeat ad oẽs res facilitatis,unus euidentiſſimo Carneades docet exemplo,qui nullam unquã tẽ in diſceptationibus, neq; defendit, quam non probarit,neque oppugnarit, quam nõ euerterit,Cic.in Epiſt. Fam.lib.5. epiſt.18. officium meum. li.4. epiſt.1. Cnæus Trebatius,lib.5.epiſt.21.gratiæ mihi,lib.6. Epiſt.8.Cum eſſet mecum epiſt.12.

VERBA NATIVA.

Nanus,νᾶνος Latinè pumilio.

Narciſſus,flos,νάρκισσος,à νάρκη, ſtupor, tum eius odore ſtupeſcunt ſenſus.

Naſus,à νάω, fluo, quod per nares purgetur cerebrum.

Naufragium,ναυάγιον.

Naus,ναῦς.

Nauo,id eſt,ſtrenuè ago.

Nauſea,ναυτία,à uerbo ναυτιάω,i.nauſeo.

Nauta,ναύτης.

Nauticus,ναυτικός.

Nauus,à nauiũ celeritate,i,celer, & ſtrenuus.

Ne,μή.

Nebula,νέφος.

Nebulo,à nube, ꝙ qualis ſit *vix intelligi* poſſit. Propter frontis nubeculas,i. ſimulationum,& diſſimulationum tegumenta.

Necem,νέκρος,mortuum dicunt Græci.

Nectar,νέκταρ.

Negligo,à ne & lego,quaſi non lego.

Nego,à non & ago.

Negocium,quaſi negans ocium.

Nemo,quaſi non homo.

Nemus,νέμος,à νέμω,id eſt,paſcendo.

Neo,νέω.

Nepos,quaſi natus poſt noſcitur.n.poſt filium

Neptunus,à nando.

Nequam quaſi ne quicquam.i. nullius precij.

Nero,νέρος,id eſt,aqua.

Neruus,νεῦρα. (piens.

Neſtor à νη,ſanè ἴστωρ,ſapiens, quaſi ualde ſa-

Neuter,quaſi non uterque.

Nicomachus,νικόμαχος.

Niger,quaſi nubiger,quia non ſatis,ſed ſco coopertus eſt.

Nihil a non & hilum componitur, quodgano fabæ adhæret.

Nimbus è nube dictus.

Ningo,νίζω.

Nitrum νίτρον.

Nix à νίπτω, nouum.

Nodus,à neo.

Noceo,νόσος,morbus,à nocendo.

Noe,ceſſatio,uel requies.

Nomen,ὄνομα.

Nopæ,ναπαί.

Non,οὐ.

Noſco,γνόω.

Notus ventus,νότος.

Nothus,νόθος, ſpurius.

Nouerca,quaſi noua uxor dicta.

Nouo,νέω.

Nox,νύξ. eſt autem nox umbra terræ,& nocendo dicitur,quia nocet oculis.

Noxa culpa.

Noxia,à nocendo.

Nubes,à νέφος,priuatione lucis.

Nugæ,à non & ago.

Nullus,quaſi non ullus.

Numẽ à nuo, quod ueteres pro uolo dicebãt.

Numus,νόμισμα.

Nunc,

Nunc.νῦν,in u commutato, & in fine addita littera c.
Nuper,quasi nouiper.
Nuptiæ a nubendo,id est, tegendo, quod capite velato virgines viro traderentur.
Nurus,γυνὴ.
Nux,a nocendo.
Nycticorax,νυκτικόραξ.
Nympha,νύμφη,sponsa.

MODIFICATA TRANSLATE.

Nasus pro ira. Fumantem nasum vrsi ne tentaueris. Prouerbij vim habet apud Martialem,Admonet non esse tentandos,qui possint nocere. Hac parte corporis icta potissimum vrsos irritari docent bestiarij.
Nasturtiũ socordiæ notã veteri adagio inuitit. Ede Nasturtiũ. in socordẽ dr & ignauum. Nam huic efficaciam inesse olim credebant eruçe contrariam, quæ vim vigoremque aĩ fulciraret,vnde & nomen apud Græcos habere videtur καρδαμον, quasi cor domans.
Nauis pro vitiorũ officina. Adag.ĩ nauib.educatus.In eum conuenit,qui rudis sit, & alienus à moribus liberalib. Pro sene item vsurpatur. Nauis annosa haud quaquam nauigabit per mare. Congruit in eum,qui ob ætatis imbecillitatem,ad res arduas obeundas,sustinendaque pericula parum est idoneus.
Neruus laboris, & studij habet interpretationem. Omnibus neruis,id est, summa vi, summoque studio. Nam robur iuxta philosophos in neruis situm est.
Nihil,pro doctrina inani. Adag.cape nihil,& serua bene. Congruet in doctrinam inutilem & falsam; eorum presertim, qui cum doceant friuola, tamen iubẽt auditores meminisse.
Niobe, calamitosi habet significationẽ. Ada. Niobes mala. De misero,& infelice dicebatur. Erat Niobe filia Tãtali,vxor Amphionis,quæ filios hẽbat sex, totidẽ puellas,eius successu insolens contempsit Latonam,quæ non nisi duorum mater esset, Apollinis, & Dianæ. Hæc,vt est in fabulis,post occisos liberos,in saxum præ nimio dolore diriguit.
Nodus amicitiæ loco ponitur. Ada. Herculeus nodus,quo arctissimam, atq; indissolubilẽ amicitiã significamus. In caduceo Mercurij duo sunt serpentes masculus,& fœmina, qui medio corporũ cõplexu nodũ efficiunt Herculanũ. Seneca syllogismũ indissolubilem Herculanum nodum vocat. Vẽdicatur item pro vitio Ada. Malo nodo malus quærẽdus cuneus. Id est,malũ vitiũ malo pellitur supplicio. Sumitur denique pro quæstione. Nodũ in scirpo quæris. In eos conuenit. Adag. qui difficillimas qõnes de rebus iis mouent, de quib.nihil est dubitandum.
Nomen,pro memoria, tamquã meum nomẽ, tamquam meos digitos teneo. Prouerbiales hyperbolę sunt, si quando promptam certamque memoriam significare volumus.
Nouaculam,pro inimico. Nouacula in cotem. Quadrat Adag. in eum qui cũ studet alium lædere, ab eodem læditur, siquidem nouacula,si in molle quippiam inciderit, illud desecat,sin in cotem,retunditur.
Nox deliberationis significationem habet. In nocte consilium. Admonet Adagium non esse precipitandum cõsilium,neque statim ad primos animi impetus quiddam agendum,sed dudum de eo esse deliberandum, quod semel est statuendum.
Nucleus interpretatur,pro commodo. Qui è nuce nucleum esse vult,frangat nucẽ. Hoc est,nemo ante commodi fit particeps,quam patiens esse cœperit incommodi. Adag. ex sententia Plauti natum.
Nudus pro paupere Nudus tamquam ex matre. Hyperbole de eo,qui omni laborat rerũ egestate. Nudissimi enim nascimur, quod non item cæteris animantibus accidit.
Numerus pro hoste minimè frugi. Hora. Nos numerus sumus, & fruges consumere nati. Adag. à calculis sumptum, quiad rem aliã nullam sunt vsui,quam ad numerum.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Nidus patrimonij est symbolum. Aegyptij sacerdotes simulachrũ patrimonij exprimere volẽtes,Nidum hirundineum cõficiebant, Hieroglyphico inde desumpto, quod ab auium nulla,nidus tanto labore, tanto studio,tam diuturnus,& posteris quoque vsui futurus ędificetur, Nam si parentes intereant,eam adeunt hæreditatem filij.
Nigror symbolũ est terræ:terra publicæ vtilitatis. Hic autẽ color in perillustri Abduensium imagine tantam habet commẽdationem gloriæ, quanta sunt erga mortales munera terrę: quę elementorum oĩum est vtilissima, quęq; in medio mari sita, quas & maris, & cœli mutuatur vtilitates, eas oẽs ministrat hoĩbus. Quorsũ? perillustris Abduensiũ familia numquã fuit nõ mortalib. vtilissima. Mitto amplissimi Comitis Constantini merita. Nemo.n. non intelligit,qui cũ virũ vidit,verũ se exẽplar vidisse pristinæ virtutis,eximiumque præsidium vtilitatis publicæ,& salutis. Atque eo fuit beatior, quo plurib. Illustriss. suæ coniugis Blanchæ Abduensis virtutib. sui nois,& fame gloriã locupletauit. Nam quid dicam de illius matronæ in oĩ negocio constãtia, de summa vitæ integritate, de liberalitate, moderatione in rebus priuatis, splendore in publicis? Nullũ est,aut bonũ animi,aut formæ decus,aut fortunæ commodum, quo nõ frui visus est talis tantusque viri in clarissima coniuge. Vt merito etiam iam non tam de patre,quã de patris integerrima coniuge, gloriari possit perillustris Comes Franciscus Abduensis,a qua omnia a puero ornamenta virtutum vĩ esse mutuatus. Nam cum hic iuuenis domesticæ virtutis ex emplo ad gloriam,atque dignitatem sit educatus, tũ ita est instructus, vt nemo hoc adolescente, nobilitate,nemo præceptorũ peritia, nemo plurium artium studio,nemo vitę innocẽtia illo sit pstãtior.
Nilus Hieroglyphicũ tẽperantię constituitur ab Ægyptijs sacerdotibus. Est Nilus Ægypti fluuius,qui vt contrahit plurimũ limi, quo arua fœcũdat; ita temperãtia etsi apud mortales vĩ fordescere, parit tñ plurimum vtilitatis. Temperantiæ partes sunt tres, abstinentia in cibis, sobrietas in potu, castitas in Venere. Cibi & potus esse habendam rationem monet suo nomine: nam qui Nilus dicitur, Geon alio nomine vocatur à γῆ terra, quod incremento suæ inundationis terram Ægypti irrigare ad victum non vitium consueuerit. Alit Crocodilum,hominis hostem capitalem. Admonet Hieroglyphicum neminem ante castitatem satis posse seruarè, quam dissentiat à sui amore.
Noctua hieroglyphice uim habet odij. Ægyptij igit sacerdotes mutui odij simulachrũ fingere volentes,Noctuam, & Cornicẽ pingebant. Cornix.n. interdiu ouа noctuę rapit,absumitque: noctua nocte ouа cornicis inuadit:altera altero tpe potentior. Est item noctua symbolum mortis, q, noctis sit ales hæc domina,lucemq; qua viuimus,fugiat. Fit deniq; noctua simulachrum sapientiæ. In Anticho numo sculptus cernebatur leo, humi quasi procumbens, cuius in humeris inhærebat noctua. Quo symbolo mõstrabatur vires cedere sapientię. Leo enim roboris, Noctua Minerue habet significationẽ, & sapientię,quippe quæ videt in tenebris.
Nox cędis est symbolum,quam effingere veteres cum uellent, Nucem persicam omni carne denudatam pingebant quod in testa, & osseo tegumento signa telorum omniũ, quę punctim,cæsimque feriant,conspiciuntur expressa.
Nycticorax Hieroglyphicum pingitur tyranni. In aliena vitia coniectos habet tyrannus oculos,quos non potest bonis spoliare,emudat,detrahendo famæ,& noĩ. Nec denique mortui sunt tuti ab eius scelere. Hoc hieroglyphicè nycticorax: hoc est,noctis coruus. Nã quæ scelera in obscuro latent nõ solum deuorat,sed etiã lucro habet. Dicitur; alio noie noctua,quasi noctu intuens. quæ vt lucẽ ferre non potest, sic nec tyrannus lumen patitur alienæ virtutis quid? condemnat aliorum vitia Tyrannus: virtutem cõprobat: Illam vt extorqueat pecuniam: hanc, vt caueat sui sceleris pericula. Omnib. maledicit,officitque bonis vniuersis. Id aperiè hieroglyphicum. Nam Nycticoracis vox grauis est auibus vniuersis,& horribilis. Colũbis aduersatur & cornicibus,eorumq; ouа frangit. Idest,& pietatis,& doctrinæ hostis est Tyrannus. Cur denique nec mortui tuti à Tyranno? Nycticorax ruinis delectatur in iisque nidificat,atque in sepulchris mortuorum nidum ponit.

DISSVASIO. XIII.

Dissuasionis explicatio ea corã effingi debet, quę non tam verbis & argumentis, quam ore,& vultu repræsentetur. Vt.n. res oratione, ita oratio vera ne, an ficta sit, fronte,& supercilijs,tãquã euidentissimis signis ostenditur. Quare si coram agitur, in pronunciatione maximè vis eius inuoluta tenetur, sin per litteras exprimitur, in uẽtione,& elocutione exhibitata, plus in his habet,quàm in vultu vitiũ. Cic. in epist. Fam. lib. 5. epist. 4. li. 6. epist. 19. Maculam afficio. epist. 23. non ea res. lib. 8. epi. 5. quanta tu cura. li. 10. epist. 6. quæ locutus est. Dicitur dissuadeo per interpretationẽ à voluntate abduco, per Etymologiam, quasi diuersum suadeo. Ponderantur autem per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Obolus,ὀβολός.
Obscœnũ,a κοίνω,inquino,hinc cœnum lutũ.
Obnoxius,qui alicui ob noxam est datus, qua si nexus culpæ datus.
Obscuum a cura,quod tenebrę curam nobis injiciant.
Obsecro,quasi ob sacra peto.
Obsonium,ὀψώνιον.
Obtestatio est cũ Deus testis in meliorem partem vocatur,detestatio,cum in deteriorem.
Obtrector,quasi contra sententiam tractor.
Occasio, opportunitas tpis, casu proueniens.
Occisus,a cædendo,necatus sine ictu.
Oceanus, celeritet fluens.ὠκεανὸς, celerem vocant,ἀεὶ ῥέω,fluo.
Ocrea ab ob & crus.
Octo,ὀκτώ.
Octobet,ὀκτώβριος.
Officium,ab officiẽdo per antiphrasim,quod nemini efficiat,prosit pluribus.
Oleat,ἔλαια,καὶ ἔλαα. [oleat.
Oletũ stercus humanum ab olendo,q, pessimè
Oleum,ἔλαι,Græcè bonum.
Olor,quasi totus albus,ὅλος,i.totus,εἴρειος,pulcher siue albus.
Olympia,ὀλύμπια.
Olympus totum fulgens,ὀλόλαμπρος.
Omen quasi oremen.
Onager,ὄναγρος,Ital.asino saluatico.
Opilio custos ouium,quasi ouilio.
Oppidum,ab oppositione murorum.
Opportunitas ab ob & portus.
Optimum,quasi optatissimum.
Optio,quasi optatio.
Oraculum ab orando, locus in quo oratur.
Orare,antiqui dixerunt pro agere. Hinc Oratores,qui peragunt mandata reip.
Orbus,ὄρφνος.
Orcus ab vrgendo dictus c, enim pro g, sæpe ponebant antiqui.
Oryctes,ὀρύκτης.
Organum,ὄργανον.
Orion,ὠρίων.

Oro, quasi ore ago.
Orphanus, ὀρφανός.
Orpheus, ὀρφεύς.
Orthodoxus, ὀρθόδοξος, i. recta gloria, ὀρθὸς, rectè, δόξα, gloria.
Orthographia, ὀρθογραφία.
Os, quasi ostium corporis.
Ouum, ᾠόν.
Oxyporum, ὀξύπορον, falsa.

MODIFICATA TRANSLATE.

Obolus, p pecunia. ne obolũ hẽt vnde restim emat. In eos, q maxima rei inopia laborant.
Oculus, nũc prodire capitur. Adag. in occipitio oculos gerit. Dr de prudentib. qui et in silentio audiunt, & non videntes vident. Nunc pro hole. Adag. oculis magis habenda fides, quam auribus. Hoc est, testi oculari, quã aurito. Itẽ multæ regũ fortunæ, & oculi. Hoc est, exploratores. Nunc præfigii loco ponitur. Oculus dexter mihi salit, vbi præsagũ est visuros nos tarum quippiã, & vehemẽter exoptatũ. Qualis est, quod testatur Plinius, vulgò quandoq; creditũ fuisse, vt qui laudarentur absentes, eis dextra tinniret auris, qui vituperarentur sinistra. Nunc denique prorsus ipso aspectu oculus sumitur. Adag. pudor in oculis. Horum n. nos pudet, quæ in aspectu sunt. Vnde fit, vt pueri cũ pudet sunt, oculos tegant. Et apud Platonẽ Socrates Lysidamum, de amore ob pudorem oculos tegentem hic & poetæ cupidinem, q sit improbissimus, cæcum fingunt. Quare, vt ait Cic. velemus eos, qui oculis capti sunt, a verecundia plurimum abesse.
Oedipus diuinatoris habet interpretationem. Dauus sum, non Oedipus.
Oestrũ pro cupiditate. Oestro percitus, impotenti cupiditate commotus. Oestrũ n. est insecti genus horrendo strepitu, quo audito Iuno Vaccã Io in furorẽ egit. Quare & poetæ diuino correpti furore æstro cõciti dicuntur.
Oleũ modo pro adulterino, & exitiali capitur remedio. Ado. oleo incendiũ restinguere. in eum dr, qui ea adhibet remedia, quæ malũ magis, ac magis exacerbent. Modo vsurpatur pro hoie minimè iracundo. Adag. oleo trãquillior. Hyperbole, quod eo liquore nihil, sit neq; lene magis, neq; tacitum magis. Est. n. vsq; eo olei natura trãquilla, vt mare quoq; rem oĩum sæuissimam tranquillet. Atq; ob id naugãtes, aiũt oleũ ore spargere, q mitiget elemẽti naturã asperã, lucẽq; apportet. Modo deniq; sumit pro tẽperata arte tegendi. Adag. oleum & falem oportet emere. Refert, Adag. hoc Arist. Rhet. libr. 2. quo admonemur interdũ opus esse cõtrariis remediis, nunc acrimonia, nunc lenitate, sal. n. mordet, & siccat. oleũ lenit, ac humectat.
Olla pro re sordida. Adag. Ollas ostentare, est rem per se ridiculam, ac sordidam petinde vt maximam efferre.
Opera, pro artificio nouo. Adag. Dedali opera. De iis quæ nouo artificio fabricata sunt, & admirando. Hinc natum, quod Dedalus formas animalium fingeret sensũ participes, & ita scitè, vt spectantibus viuere, atq; ingredi viderentur.
Opes, pro re caduca. Adag. Figuli opes. Idest, fictiles diuitiæ de rebus incertis, fragilibus ac neutiquam duraturis.
Othus siue Otus vecordem hominem cõmuni prouerbio significat. Otum, Asionem Latini nominant.
Ouis, pro seruo. Ouium nullus vsus, nisi pastor adsit. Admonet adagium à seruis nihil recte fieri, si abest herus. Inutiles discipulos quoties abest præceptor.
Ouum vsurpatur pro simili. Adag. Non tam ouum ouo simile. De rebus dictum indifferæ similitudinis. Itẽ non tam lac lacti simile, non tam aqua similis aquæ pro abitemio capitur. Adag. Nocturnorum ouum. De iis qui à vino abhorrent. Nam si infantes vt sentit Philostratus, prius quam vinum gustarint, ouũ huiusmodi hauserint, haurient simul vini odium, & adeo, vt in omnem vitam, quam maximè sobrii sint futuri.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Oculus symbolum amoris effingitur. Inde fere aliquem in oculis, est vehementer amare. Sedes. n. oculus est amoris, queque cernitur in eo imago, cẽ fetur esse cupido. Atq. amorem notat. Tauri effictus potissimum oculus, quod amor gaudeat torua tate aspectus, vt est in Tauris. iustitiæ item simulachrum effingitur patens oculus.
Olea Typus est viti misericordis. Quare sunt nonnulli qui misericordiæ caussa Deorum simulachra fabricari oli ex olea consueuisse contendant. Oleo quippè constat contra furorem tantam inesse vim, vt effusum in pertarbatos vesanientis maris fluctus, tempestatem efficacissimè tranquillet. est item olea pacis Hieroglyphicum. Sus impũ in sacris litteris à cõlumba cum oliuæ surculo in arcam Noe reuersa, quo sensit Diluuij vim tranquillam, & pacatam esse. Symbolum item spei olea constituitur. Cũ propter continuum viriditatem, & temperantiæ, & prudentiæ passim habet significationem.
Oleum symbolum est studij, & laboris. Hoc est, vniuersi Gymnasij. Nec enim solũ solet oleum ad corporis vires referri, sed etiam ad mẽtis labores, & vigilias. Vnde dicebatur solet de sapientibus eos olere plus, quam vini sumpsisse: & ea lucernam olere, quæ magno studio sint facilitata. Est item oleum condonationis, & veniæ signum. & imago. Idque cum auctoritate Hebræorum tum naturæ. Interimit. n. oleum omnia insecta, omniũque vlcerum ex eo confectum vnguentum est etiam remedium.
Olor sapientissimi viri typus est & imago. Sacer. n. est Apollini, quem Deum Poetæ fecerunt sapientiæ. Nec sine caussa. Nam vt testatur M. Tullius in Tusculanis quæstionibus, quasi præuidens quid in morte boni non sit, cum cantu, & voluptate olor, qui cygnus à canendo est Græcè appellatus, moritur. Quæ res in perillustri Filodonorum familia magnã hẽt cõmendationem cœlestis, & diuinæ sapiẽtiæ, atque eius virtutis, cuius adminiculis bene beataq; gubernacula administrãtur reip. Nam quorsum in ea gẽte Cygnus? testatur Socrates, qui per quietem aliquã eũ existimaret nouellũ se Cygni pullum inter genua tenere, qui plumis repente sumptis in sublime euolarit, aeremque omnẽ suauissimo clangore cõpulerit: postridie Platonem ab Aristone patre ei commendatũ, vt vidit, statim Socrates exclamasse fertur Platonem eum esse Cygnum, cuius imago nocte proxima sibi per somnium fuerat obiata. Magna vero ex ea alitis imagine apud Filodonos commendatio virtutis, & gloriæ, quorum multi, vt Plato in Philosophia, ita in administratione ciuili cæteros mortales superarunt æquitate, & iustitia. Quos vt omittã, vnus pro centum oĩb. viget virtute, magnus ac Regius in Mediolanensi prouincia Cãcellarius Dantiscus Filodonus, qui quẽ admodũ Cygnus naugantibus cursum felicem præsignat, ita ipse in publici muneris, & officij sui administratione, tam fausta, tam secunda, & optata semper omnia præstiterit, vt facile princeps sit sui ordinis. Nam cũ ei summus ab omnibus honor haberetur, tum tanti fit à Rege Regum Philippo, vt nihil vniuersi Magistratus in feudis alienandis simul possint, quod vnus ille, solusque pro animi sui voluntate non possit exequi. Atque eius fide, integritate, incredibili quæ doctrina perspecta, & cognita, hominem tantum tribuit, vt in eius ore, & iudicio planè consueuerit acquiescere.
Opulentiæ symbolum tam apud Aegyptios, quam aruspices est formica, Indicẽ. n. formicæ aurum cumulant. Mydæ igitur Phrygi cum puer esset, dormienti formicæ in os grana tritici vbi congererent, ditissimum illum futurum prædictum est, vt euenit.
Ostrũ humani generis Hieroglyphicũ fecit Plato, vt intelligeremus, puto, animi vim, in corporis carcerem, & tenebras intercludi.
Ouis symbolum est stulti hominis. Animal enim hoc, q uod scit, nescire videtur. Animantes enim cæteras cursus velocitate superat, quod tamen dissimulat.
Ouum Noctuæ, Abstemij hominis est Typus. Quod dirum ebriosis etiam vini tædium, affert, eosque abstemios reddit.
Ouis sobrietatis est symbolum. Est. n. animal perpetuo sitiens, & tamen plurimum aduersus sitim affert præsidij. In corpore enim eius inueniuntur vesicæ liquore salubertimo plenæ, e quib. etiam q si latrones Getuli contra sitim vtuntur, quãdo per deserta alia diuagantur. Per hoc animal item pictum, aut sculptum Mathematicum hominem Hieroglyphicè intelligebant Aegyptij. Cuius in facultate ita excelluit in hoc Tridentini Gymnasio vir summæ doctrinæ, & virtutis F. Philippus Feretius, eximus & singularis Theologus, vt Betolo Astronomo, nunquam ab Atheniensibus tantus honor sit habitus, a quibus ei in Gymnasio statua ænea est posita, quanto honore his nostris temporibus videtur ille dignus.

INDICIVM XIIII.

Explanabitur iudicij vis, si illud demonstrabitur esse eiusmodi, quo nihil sit, cum in omni genere scientiarum, tum in oratoria facultate laudabilius. Quod in eo argumẽta sint dilectãta, inclusa auctoritas, amplificatio continens sit, & eminens. Iudicij quadripartita est ratio. Vna ex sensibus profecta, quæ est Brutorum: altera huic proxima ex opinione manans, quę imperitæ est multitudinis. tertia nititur ratione, & est Philosophorum. vltima auctoritate corroborata, quæ Iurisconsultorum est propria. Habet iudicium apud Cic. orationis argumentũ. Pro P. Quincio. Pro A. Cluentio, pro C. Rabirio Flacco, pro P. Sylla. Post expositionem ponderantur per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Pagina, a pangendo, quod in ea pangantur scripta.
Pagus, à πηγὴ, fonte.
Palæstra, ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι τὸ σῶμα, idest, corporis agitatione.
Palinodia, à verbo παλινῳδέω, retrahere. Inde canere palinodiam.
Palinurus, quasi iterum meiens, πάλιν, iterũ οὖρει, vrina.
Palma, à pando.
Palpebra, à palpitando.
Pandectæ, à πᾶν, idest, omne, δεξόμενα, pro, quod omnes ea capiant.
Panis, à pascendo.
Panthera, à πᾶν, & θὴρ, fera, quasi tota fera.
Papæ, βάβαι.
Parco, quasi parum tango.
Paralogismus, παραλογισμὸς, παραλογίζω, id est, falso vtor argumento.
Paradisus, παράδεισος.
Parasitus, à παρὰ τοῦ σιτίου, à cibo tot⁹ pẽdes.
Parenthetis, a παρεντίθημι, interpono.
Parabola, ἀπὸ τοῦ παραβάλλειν, i. comparare.
Paracletus, παράκλητος, consolator.
Paralyticus, à παρὰ, idest, sine λύειν, idest, honor: quasi infirmus.
Parochus, παροίκος, a παρέχω, præbendo.
Pars, quasi à toto parta.
Parthenope, παρθένος, virgo ὤψ, facies, quasi virginalis facies.
Pascha, πάσχα, pari Hebraicè transitus.
Pasiphae omnibus apparens, πᾶσι, idest, omnibus, & φαίνομαι apparẽo.

Paro-

Parœmiacus, à παροιμία incito.
Patrimonium. πατρογόμιον.
Pax, à pactione.
Peccare, quasi pellicare.
Pecto, πέκω.
Pecunia, à pecude dicta.
Pelagus, quasi πόλαι τῆς γῆς, i. procul a terra.
Pellex, παλλακὴ.
Penetrare, quasi penitus intrare.
Penelope, πηνελόπη.
Pēnę ex Græcis Nā πτῆνα vocant volucria.
Pentecosse, πεντηκοστὴ.
Pes, πούς.
Penu, πῆνος, Græcè nutritio.
Perennis, quasi perpetuus annus.
Pertidus, quasi perdens fidem.
Periurus, qui perperam iurat.
Peripateticus, à περιπατέω, ambulo.
Petra, πέτρα. (mera.
Peristromata, περιστρώματα, sornimento di ca
Pica, κίττα.
Piger, quasi pedum æger.
Pilus, a pelle dictus.
Pinus, πίναξ iudex.
Piper, πίπερι.
Pirata, πειρατὴς, πειρᾶν, transire.
Piscis, a pascendo.
Phaeton, φάεθον φαεῦς, lux, & αἴθω, uro.
Phalanx, φάλαγξ.
Phantasia, φαντασία.
Phaselus, gondula, φάσηλος.
Phœnix, φοῖνιξ, i. singulare, lingua Hebraica.
Phiala φιαλὴ.
Phlegma, φλέγμα.
Philippus, φίλιππος.
Philomela, à φίλος, amicus, & μέλος, cantus.
Phonascus, φωνάσκος, magister di musica.
Phyca, φύσις, natura.
Plagiator, ἀπὸ τοῦ πλαγίου, ideſt, obliquus quod non certa via gradiatur.
Planeta, ἀπὸ τοῦ πλάνης, aberrare.
Platanus, ἀπὸ τοῦ πλατοῦ, ideſt, latitudine.
Platea, πλατεῖα.
Plato, πλατὼν, formo.
Pleuritis, πλευρίτης, inflammatio.
Plicatus, πλίκος.
Plus, πλεῖον.
Plutarchus, πλουτάρχος, i. diuitiarum princeps
Pluma, quasi pilus anium.
Poculum, ποτήριον.
Podagra, ποδάγρα.
Pœna, ποινὴ.
Poeta, ποιητὴς.
Politia, πολίτεια.
Polus, πῶλος.
Polypus, πολυπούς.
Polluo, per antiphrasim, quasi porro lauo.
Polyphemus, ideſt, multi nominis, & famæ πολὺς, multus, φημὴ.
Pompa, πομπὴ.
Popinę, à popa pinguedo.
Porcus, quasi porcus.
Porphyrius, πορφύριος.
Porta, à portando dicta.
Priamus emptor. πρίαμαι, emere.
Præsedes a præ & capio.
Prodigia, quasi prędicia, q. prędicant futura.
Pruina, à perurendo dicta.
Pulmo, πνεύμων, à πνεῦμα, à spiritu, qui in eo agitatur.
Pugil, πυγμάτης.
Pupillus, quasi pusillus.
Pupilla, quasi pusilla, quod in ea omnes pusilli videantur.
Plus, πολύς.
Pygmeus, πυγμαῖος.
Pyrrha, πύῤῥα.
Pyrrhus, πύῤῥος. Rufus.

MODIFICATA TRANSLATE.

Pactum, pro perfidia. Locrense pactum De fœdifragis dictum, cuiusmodi quondam Locrenses sint habiti, qui fœdere prodito; quod cum Peloponnesijs inierant, ad Here-clidarum partes defecerint. Huc pertinet, Phœnicum pacta.

Palea laboris haber significationem. Adag. ex multis paleis, paulum fructus collegi. Hoc est, ex multo labore, non multum consecutus sum emolumenti, translatio sumpta ab excussoribus tritici.

Palinodia pro inficiente sententia. Adag. Palinodiam canere. Est diuersum ab his, quæ prius dixeris, dicere, atque in contrariā vertere sentētiam. Translatum à Thencori Lyrici poetæ facto. Is cum Helenam Carmine vituperasset, oculis orbatus est, intelligens autem id factum esse Helenæ iussu, protinus Polinodiam cecinit.

Palma, pro victoria. Adagium: palmam ferre aut palmam tribuere.

Panis capitur loco amicitiæ. Adag. panem ne frāgito Ideſt, ne, amicitiā dirimas. Alitur. n. ois vitę societas tamquam pane, amicitia.

Pānus pro homine sordido, & abiecto. Pānus lacer. Adag. sumptū à veste longo vsu detrita, atque ob id reiecta, cū nota fuerat in precio. Sunt. n. qui functo munere, amicos non amplius curant, quam vestes, quarum nullus amplius vsus est, eosque relinquant.

Pardus, pro astuto, & versipelle. Adag. Pardi exuuium induere. Est enim variis maculis distincta pardi pellis.

Parnus significationē veteri prouerbio habet infesti hois. Parni scaphula conuenit in eos qui ob res minutulas multū litium, & querelarum mouent. Sumptum adagium est à rarno quopiam, qui ob nauiculam ereptam, populo molestissimus fuisse legitur.

Paterfamilias pro homine honesto. Qui semel scurra, numquam paterfamilias. Significat adagium eum, quem semel depnduerit, vix vnquam ad bonam frugem redire. Scurra gaudet alieno cibo: paterfamilias parat vnde domi viuat.

Pectus, pro mente. Adag. corpus sine pectore, hoc est, sine mente. Nam sapientiam, & ingenium olim in pectore, atque in corde cōstituebant, vnde & cordatos appellamus prudentes, excordes, stolidos.

Pecunia pro paupere arrogante. Adag. Theagenis pecuniæ. Quadrat in eos, qui pauperes cum sint, tamen diuites haberi volunt. Quo morbo notatus est Theagenes.

Pedes vim habent excogitatę rationis. Pedib. in sententiam discedere. Translatum Ada. à veteri consuetudine, quę seruabatur quoties ingens erat turba suffragia ferentium.

Peluis, pro Nausea Adag. porrigite mihi peluim. Vbi quid vehemēter molestū esset, peluim sibi porrigi iubebāt veteres, quasi præbile nauseaq; & fastidio rerum vomituri.

Pegasus, pro veloci. Pegaso velocius. Hyperbole puerbialis. Nota ē fabula de equo alato.

Pensum officij loco capitur. Adag. pensum soluere, translatum à lanificio muliebri.

Perca pro bono. Adag. pro perca scorpiū. Vbi quis optima quęrens, pessima capit. Nam perca piscis est, vel maximè laudatus, scorpius lethalis. Quadrat i ingratos, quale hoc item Ada. pro beneficentia Agamemnonē vlti sunt Achiui. Hoc. n. tot exhaustis laboribus in expugnanda Troia, domum reuersus veste inexplicabili inuolutus, à Clytēnestra interfectus est, auxiliāte Aegisto adultero.

Pes nunc capitur pro hoīe. Adag. pedē vbi ponat non habet. Ideſt, ne tantillum agri possideat in quo possit consistere. Nunc pro conditione vsurpatur. Ada. tuo te pede metire. Monet ne quis se dilaret vltra conditionem suam. Translatū ab ijs, qui corporis humani modum pedum numero ęstimant. Porro iusta cuiusque hois mensura septem ipsius pedibus constat, si quid statuarijs, & pictoribus credimus. Modo pro ipso accessu vendicatur. Adag. dij laneos habēt pedes, hoc est, ad scelerū vltionem clandestinus, & inopinatus sit Deiaccessus: Modo pro eo, qui senio est confectus. Ada. Alterum pedem in cymba Charōtis habere. Nota est de Charonte fabula. Modo denique pro viribus vsui patur. Ne supra pedem calceus. Hoc est, ne maiora viribus suscipias, aut ne magnificentius te geras, quam pro tua conditione.

Pica, pro hoarine liepto, & garrulo. Ada. pica Sirenem imitans. Quid. n. consoni habet obstrepera pica, cum arguta Sirenum voce.

Phalaris, pro tyranno. Phalaridis imperiū. Ortū adagiū à Phalaride Agrigētinorū tyrāno quem sua crudelitas nobilitauit, vt taurator æneus ille taurus Perilli: quo subiecto igne mortales uiui sic exurebātur, vt pro emulatu humano mugitum ederent morientes.

Phœnix, pro re rara. Ada. Phœnicerarior. Phœnicis raritas prouerbio fecit locum. Quale est illud, Cotuo quoq; rarior albo. Negant enim Phœnicem esse nisi vnam, si qua fides est scriptoribus.

Pilus cōi prouerbio periculi habet interpretationem. Ada. de pilo pendet. De re vehemēter periculosa. Videtur natum adagium ab Historia illa Dionysij Tyranni propter gladium de pilo in caput impendentem.

Pinus pro re omnino perdita, quęque refarciri non potest. Pinus in morem. Negant enim pinum succisam subpullulascere.

Piscis nūc capitur pro iniuria. Pythagoras à piscibus abstinēto. Hoc est, ab iniuria. Solus. n. piscis inter brutas aīantes sæuit in suam speciem. Caret piscis corde, & voce, ab ijs desistendum est, qui neque intelligentia, neque virtute nitūtur. Nūc pro muto sumitur Magis mutus, quam piscis. Cum, n. non spiret, nec vocem habere potest. Nūc pro homine sumitur stolido, Prouerbiale ænigma, Nullus malus magnus piscis. Dicitur ī homines prægrandi quidem corpore, cæterum ingenio nullo. Qui enim multū non potest prodesse, minimum potest obesse. Nunc demique vendicatur pro eo, cuius consuetudo non potest esse diuturna. Piscis nequam est nisi recens. Dicitur in eum, qui primo aduētu non ingratus est, ceterum ante triduum exactum pedorem, & nauseam parit.

Pisander, pro timido. Adag. Timidior Pisandro. Aiūt Pisandum fuisse tam prodigiosæ timiditatis, vt anxius esset, ne suā ipsius animā videret alicubi, quæ se vnū reliquisset.

Pithon Adulationis capit interpretationem. Adag. Pithon formosius. Conuenit vbi quis per adulationem falso laudatur. Videtur. n. Pithon esse diminutiuum huius dictionis πίθηκος, quasi nicat simiolus.

Plutus pro diuite. Adag. Timidus Plutus Quadrat in diuites. Nā opibus oēs tendunt insidias. Latrones, sycophātæ, nec solum inimici, sed etiam sępe familiares, & intimi. Metuit tempestates, propter frumenta, quæ hēt in agris propter merces, quas habet in mari: Inde natum Adag. quod Aristophanes in ducit Plutum omnia formidantem, nullique fidentem.

Polypus, pro eo, qui nisi ex pœna redditur emēdatior. Bis septem plagis Polypus contusus. Inde natum adagium, q. polypus ante natū nē sit eius accommodatus, quam pluribus verberibus sit cæsus, & contusus. Habet nē prudentis significationē. Adag. polypi mentem obtine. Quo iubemur pro tempore cōsilium mutare, quod in Vlysse videtur Homerus laudare, qui eum πολύτροπον, appellat. Hoc est, morib. versatilib. Qualem vulgo hominem appellant omnium horarum. Nam ea natura est Polypi, vt earum rerum colores omnes induat, quibus assistit.

Pollex fauoris, & studij loco vendicatur Ada. premere pollicem: cōuertere pollicem. Nā qui fauebat, pollicem premebat, qui minus fauebat, pollicem conuertebat. Quæ gesta in prouerbium abierunt.

Porcus, pro stulto. Ada. porcum immola. Plautus in Menæchmis, porcum sincerum, & sacrum immolare iubet eum, quem mente captum significat.

Portus pro rei ingressu. Adag. in portu impingere. Pro eo, quod est statim in ipso operis ingressu peccare. Huic proximum est in limine deficere, aut offendere. Translatum ab iis, qui domum egressuri statim in limine pedem offendunt.

Præmansum pro nimia facilitate disciplinæ. Ada. præmãsum in os inferere. Pro eo, quod est rem in docendo nimis enucleate, nimisque frustatim tradere. Quod adagium sumptum est à nutricibus.

Præda pro dignitate Adag. contigit, & ignauis à venatu præda. Dī, vbi quid fœliciter obtigit immerenti, quodq; fortunæ magis, quã virtutis industriæ sit acceptum referendum.

Prandiũ abstemij habet interpretationem. Prãdium caninum. In quo nihil vini potatur. Quoniam canis vino caret.

Principium pro dimidio. Adag. Principium dimidium totius. Nam maxima difficultatis pars in aggrediendo negocio est sita. Recte quippe incipere, non minoris sæpe est negocij, quam quod in opere sit reliqui.

Prora & puppis. Cõsilij locũ hãt. Ci. mihi prora & puppis, vt Græcorum prouerbium est fuit à me tui dimittendi, vt rõnes meas explicares. Prora itaq; & puppi summam consilij nri significamus. Nam à prora & puppi tamquã à capite, & calce pendet tota nauis.

Proteus pro vafro, & veteratore. Adag. Proteo mutabilior. Nam Proteus, vt est in fabulis, in omnigenam speciem se versat, atque variat.

Prouincia pro negocio onetis pleno. Adag. capere prouinciam. Tradere prouinciam. Capiunt n. prouinciam, qui rei curandæ onus in se recipiunt; tradunt, qui negocium aliquod curandum committunt. Metaphora sumpta à consuetudine Romanorum, apud quos, qui magistratum gerebant, prouincias alias alij sortiebantur.

Psapho pro ostentatore, & superbo homine. Adag. Psaphonis aues. In eum quadrat, qui malis artibus inanem auram aucupatur gloriæ. Psapho enim quam plurimas aues cæpit vocales, & humani sermonis dociles, quę hanc vocem redderent, μεγαν θεον ψαφων, atque ita doctas emisit in montes ratus fore vt tandem pro Deo coleretur.

Puella naturę habet interpretationem. Parit puella etiam si male adiit viro. Admonet adagium naturam valere plus sine arte, quã artem sine natura. Puella enim propter ætatis fœlicitatem facile gerit vterum etiam si cum viro, non admodum viro rem habuerit. Nõ item anus, immo bis virum acquirit ætas affecta muliebris.

Pullus Martis, pro bellicoso homine. Ada. sumptum à gallo gallinaceo, qui omnium animũ est pugnacissimus. Quare & cristis, & calcaribus armatus est, Marti sacer.

Pulmo pro homine stolido, & rationis mentisque parum compote. Pulmonis vitam vivere. Est autem pulmo marinum Zoophyton, quasi plantamen dicas, mixtæ inter frutices, & animãtia naturæ, suapte spõte proueniens. Nunc pro tardo capitur. Adag. pulmo prius venisset. Pulmonis enim est cum perpetuò se moueat, numquam tamen loco se mouere. Nunc denique vendicatur pro animo arroganti. De pulmone reuellere. Pro eo, quod est stultã, & arrogantem opinionem animo eximere. Tumorẽ enim fastumque animi in pulmone collocant.

Pumex auaro habet expositionem. Ada. aquã è pumice postulas. Nihil quippe est auidius pumice, nihil spoliatius auaro. In eum igitur quadrat, qui ab auaro pecunias petunt. Cui finitimum est ex arena funiculum nectere, mortuo verba facere, Surdo fabulam narrare, in cœlum inculari, Delphinum caudã ligare. quod ob caudę eius tum & robur omnino fieri posse negant.

Punctus pro comprobatione. Adag. omne tulit punctum, qui miscuit vtile dulci. Horatius pro eo, quod est omnium comprobationem accepit. Trãslatum à consuetudine comitiorum, vbi tabella circumferri consueuit, in qua puncto apposito significabãt cui candidatorum suffragarentur.

Purpura pro re ancipiti, & dubia. Adag. purpura noxa purpuram diiudicanda. Nam certissimum iudicium ex collatione eorum, quæ sunt eiusdem generis nascitur. Pro voracE item capitur. Voracior purpura, natũ inde Ada. Quod quicquid nacta fuerit purpura, retinet & deuorat.

Pyrausta eius habet interpretationem, qui mortis suæ causa fuit. Adag. Pyraustæ interitus. ait enim Herodotus Pyraustam insectum esse, quod lucernis aduolet, atque ita exustis alis concidat, & pereat.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Palma simulachrum est iustitiæ. Nã incorrupta est palmæ materies, ac propemodum senij nescia, fructumque reddit pari cum foliis æquilibrio.

Palumbus symbolum est medicinæ, vbi effingitur ore tenens lauri ramusculum. Ales enim hęc, quoties ægrotare cœperit, lauri folio decerpto sibi medetur.

Pan. Hieroglyphicum est vniuersæ mundi machinæ erat Panis figura capripes, humana reliquum corporis effigie. Huic libido nunquam satiata tribuitur. Mundus siquidem assiduè rerũ species generat, Pãque dicitur, quasi vniuersi natura. Cornua portendunt duo cœli lumina, solem & lunam. Nã pars inferior est hirsuta, ac pilosa, hircinaque, q̃ terræ asperitati conuenit superior vero pars hois est, quod in æthere sit, ἀγνωστικὸν, mundi. Cur Pan dictus? quia extra mundum si nihil est, vniuersa mundus complectatur oportet. Quare Pan in desertis effingitur dominari, & solitarijs locis? quia vnicus cũ sit tũ mundus, solus sit oportet. Cur Pastoralis? quia omne pascit. Quæres ad perillustrẽ Faunorũ familiam plurimum apportat gloriæ. Nam Pan, vt Seruius, inquit, Faunus quoque suo more appellatur μὴν, hoc est, oẽ dF, quod nihil non sit mundus complexus: Faunus vero, quod etiam rebus faueat vniuersis. Quot sunt, quantum Poetæ olim Fauno tribuerunt, tantum Illustriss ac Reuer. Episcopus Aquensis Petrus Paulus summa cælestique virtute, numquam cessauit cum in omni grauissimaque publici muneris, & officij administratione, tum in his amplissimi Senatus gubernaculis tractandis communis salutis, & vitæ onera sustinere, & ita, vt quæ bona sunt in summo pastore generis humani, ea tandem aliquando videantur ab eo, qui etiamnum Faunus, hoc est, pastor mundi vocatur, esse expectanda.

Panthera Hieroglyphicũ est ebriositatis, sunt enim Panthere adeo vini auidæ, vt à venatoribus plerumque capiantur fonub. quo potatum eunt suauissimo perueteri, potentiq vino medicatis. Eius item sit symbolum hominis, qui sit insatiabilis, & rerum omniũ appetens. Nec aliud Græcè Panthera significat, nisi omniferam feritatem.

Papauer typus habetur humani capitis. Nullus enim est olerum fœtus insigniore capitis honore conspicuus, quam papaueris fructus, regis corona redimitus, maiestatem quamdam præ se ferens.

Passer symbolum effingitur salacitatis. Passer enim vel septies in vna hora fœminam salit, numquam egens genitura. Quare ad languescentem venerem excitandam passeres in cibo, vel eorum oua medici propinant.

Pauo Iunonis est Hieroglyphicum. Est enim auis gloriosa: eauda eius quotannis fluxa, & labilis, quod Junonis bonis non tam liceat gloriari, quam metui.

Pellicanus. Symbolum patriæ pietatis effingitur per Pellicanum, qui ne flammas quidẽ perhorrescit pro salute pullorum, atque vbi pullos suos necatos videt à serpentibus latus sibi fodit rostro, eductoque sanguine vitam restituit mortuis, quid? ex pectore debet deducere non sanguinem, sed virtutem, & disciplinam, qua detracta liberis vitijs tãquam venenatis serpentum morsibus intereunt. Nam prolis susceptio, & educatio homini communis est cum ferus animantibus.

Pellis, Hieroglyphice veteres conatum cum dolo significare cum vellent, vulpinam pellem assuebant leoninæ, quarum altera vires, altera fraudes indicaret. Inde Lysander consuetum dicere leonis spolio vulpeculæ pellẽ adiuendam, quod enim vi & armis effici nõ potest, perficit sæpe dolus.

Penna. Symbolum perseuerantiæ per Gruis pennas solent Ægyptij indicare. Reliquarum enim auium pennæ per ætatem fere omnes mutantur, solę autem gruum eodem semper colore perseuerant.

Perdix Incestus symbolum Ægyptij significare cum vellent, perdices duas pingere sunt soliti. ipsæ enim coniuge viduatæ inuicem pugnant inter se de coitu: nec aliud pugnæ est præmium, nisi victum a victore poliri victoriisque venerem sequi. Præcox item est proiectus symbolum ouum, ex cuius dimidio perdicis pullus emergit. More enim imparies ita caput deducit, reliquo adhuc adhærente cortice.

Peregrini simulachrum per hirundinẽ constituitur. Solers debet esse peregrinus, prudẽs in periculis vitandis, memorq; patriæ. Tãta est in hirundine solertia, vt ne palearum quidem vnquam nisi inter volandũm. Tã prudens, vt nequę sit obnoxia cæteranum volucrium rapinis, & tẽpestates præuideat, quarũ præsagũ sit, si iuxta aquã volitet, ipsamque penna sæpe percutiat. Nã de memoria quid attinet dicere cum nec cicuran possit patriæ desiderio, & longinquissima ad proximas sedes transuolans conficiat itinera?

Persicus fructus symbolum ab Ægyptijs sacerdotibus constituitur. Fructum is habet hæc arbos cordi, folium linguę simile. Quæ significare oratio sedem in corde habet, quam in lingua soleat habere. Hoc n. inter stultũ & sapientem interest, quod veteri adagio stultus cor in lingua, sapiens linguam habeat in corde.

Plea gaudiatis est Hieroglyphicum Bacchio dicatur. Dicacitate enim plerumque ebrij vellem, Hor. fœcundi calices quem non fecere disertum: nullum tormentum ad eruendam veritatem est vino efficacius.

Pileus nobilitatis est symbolum. Vt nihil est pileo honorificentius, nihil est pileo honorificentius, fuitque is apud Græcos nobilitatis indicium. Eaque de causa Vlyssis caput pileatum, ac Mercurijs fieri solitum animaduert.

Pinna immaturæ veneris est symbolũ. In concha. n. conclusæ gratiæ antequam excludantur inter se quam primum coire dicuntur. Quare concha veneri est dicata, eamque ex concha veteres genitam fabulantur.

Pinnus Hieroglyphicum est morus, quod excisa minime solet suppullulascere. Hæc arbor nõ floret, folia habet capillata. Crescit etiam mortuis capillis firmissima est arbor fusca carnem & cruentam. Omnia corredantur, mors corrodi ea non potest. Excisa nanque semel radice non remittit soboles, sed prorsus emoritur, Nec mortuus vnquam renascitur.

Pisces Hieroglyphicũ est odij. Sæuit. n. in suã speciẽ. Collocant pisces: moritur in aere, gignitur deniq; aliis & pedib. Quotsunt, tot sunt odij genera. Difficilius cũ rõne possit regi potest odium. Difficilius cũ rõne pot habuare: omnium vero difficillimũ est odio

uiã virtutis,aut humanæ,aut diuinæ tenere.

Porcus ſymbolum eſt obſcenæ orationis. Hic vt demonſtrarẽt Aegyptij a bonis viris vitandam,elephantum porci aſpectum fugiẽtẽ affigebant. Elephas.n.porci audito grunnitu repente in fugam ſe conijcit,quod Megarenſes cum intelligerent,porcos pice oblitos,& igne inflammatos in Antipatri elephantos immiſerunt,eoſque fugarunt.

Pomum pingitur per ficum adhærente folio tantum pro veritatis ſymbolo: quippe quod ea ſpecies linguam cordi cõiunctam oſtẽdit,ac perinde cordis penetralia ipſius aperiat.

Prodigus pauonis imagine notatur. Cauda.n. ampla aliter conſpicitur,vitæ pulchritudinis,verum ea nec ad volandum,nec ad motum eſt vtilis.

Productoris Hieroglyphicũ effingebat homo fiſtula paſturalis canẽs cerno. Tãta enim ex eius fontu pfunditur ſuauitate,vt ſui oblitus nullo negocio capiatur:nec vlla fraus ẽ tã pernicioſa,quã quę maximè delectat.

Pſittacus Typus eſt oratoris. Vocem humanã articulatim nouit exprimere. Pſaphon Libyeus enutriuit,& inſtituit magnũ numerum eorum alitum canere μεγας θεὸς ἔφυς, quo improbitatis commento,templa ſacraque illi fuerunt inſtituta.

DOLOR XV.

Doloris explanatio ſit,cũ res grauis,& aduerſa cũ indignatione proponitur:in eius mortẽ,& acerbitate oſo lenis,& remiſſa ad cõmiſerationem debet eſſe, ſæpe tamen offenſionis commemoratione ad indignationẽ acris,intenta,& vehemens. In amicis cõdolendo doloris rõ vſu venit vt voluptas congratulando. Vtraque eſt ingenij,neq; indiſerti: germanæ aũt beneuolentiæ,cũ & in reb.aduerſis dolendi,& in ſecundis gratulãdi opifex optimus ſit magiſter amor. Quare in hoc officij genere cum multi ſint,tum vnus non minus frequens,quam sẽper grauis,& elegans eſt Alphonſus Dianus,vir cũ omni diſciplina inſtructus,tum iure ciuili tantaque dicendi facultate ornatus,vt nemo ſit,qui non perfundatur ex eius oratione ſingulari quadã ſuauitate. Doloris exempla ſunt apud Ci.li.14.fam.ep.1.2.& 3. dicitur pro etymologiam dolor a dolando.

MODIFICATA VERBA.

Quadratum pro ordine. In quadratũ redigere dixit M.Tullius,pro eo quod eſt in ordinem aptamque ſtructuram concinnare.

Quercus pro eo,qui continẽtur rogatur. Ada. aliam quercum excute. In eos conuenit,qui capto beneficio iterũ ab eodẽ petũt. metaphora a quercu,quę ante Cererem glandes ad paſtum hominum producebat. item pro difficultate vẽteri Adagio vſurpatur. Multis ictib. deijcitur quercus,hoc eſt,plurimo labore rerum ſuperatus difficultas. Vnus ictus enim nihil afferre momenti videtur ad deijciendam molem querni roboris,verum ea crebris ictibus facilè proſternitur.

Querimonię & luctus ſymbolũ effingitur per hirundinẽ,nulla.n.ales, ut teſtatur Proclus nouit dolore affecta canere una Hirũdine excepta præterea nõ canete,ſed ingemiſcere,& vociferare videtur.

QVERIMONIA. XVI.

In querimonię ratione explicanda & ratio & ars quędam reſidet. Nam qui volunt de alijs conqueri ita debent affici,vt neq.lãguore,& eiulatu effeminati,neq. ira & furore agitati videantur,ſed iure optimo in eos inuehi,in quos uolunt dicere. Mollis namque & remiſſa oratio ſignificationẽ hẽt fracti & abiecti animi: procax & maledica offenſionis,& iniuriæ. Quare aculeatis verbis licet in querimonia vti,& in ipſorũ vſu multa,cur mites & benigni videamur,afferre. Locus expoſtulandi per litteras erit non inu

donetis,ſi oſtendemus nos recordatione noſtrorum erga amicos ſtudiorũ admoneri,illius,q̃ cũ expoſtulamus,deſerti aut potius violati officij. In hoc genere duæ ſũt perſonæ: vna expoſtulamus altera eius q̃ expoſtulatione vapulat. Illa primum quia offenſione læſa eſt,queritur,& ne amicitiam fũditus dirimat,offenſionem deinceps leuitate orationis permulcet. Primus igitur locꝰ eſt ab offenſione quæ cauſam habet doloris,cuius æuo grauior eſt culpa,eo grauius dicemus nos cõpungi doloris eius aculeis. Alter locus eſt a perſona quæ læſit,cuius læſionẽ cum admiratione ijs ſententijs augebimus, quæ plurimum habent acrimoniæ. In leuioribus noxis falſe expoſtulationem temperabimus diſſimulatione,ioco,dicacitate,facetijs,laudatione earum rerum,quas in eo,q̃ cum expoſtulamus dicimus nos deſiderare Cic.in ep.fam.li.8.ep.12.pudet me confiteri.li.1.ep 6.7 8.li.2.ep. 1.15.17.l.3.ep.1.2.9.7.8.9.& 10.11.12.13.li.3.ep.1.2.3.5.7 8.ponderantur per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Rabies a rapio.

Rabula,quaſi raula,hoc eſt,rabioſus,aut veluti ad radẽdum,rapiendumq.imminens.

Radix a radijs,q̃ in modum radiorũ fũdãtur.

Raua vox eſt rauca,parum liquida,proximè canum latratum ſonans.

Raphael.i.medicina Dei.

Raphanus,ῥαφανος.

Raſtrum a raritate dentium.

Ratio quod rara ſit omnibus.

Raucus,quaſi rauus.

Reciprocare pro vitro,citroque poſcere,nam procare eſt poſcere.

Recordari.i.ad cor rurſus dari.

Rhea,ῥέα.

Rhenes,a ῥέω,fluo.

Rhetor,ῥήτωρ,qui artem oratoriam docet.

Reliquiæ,quicquid relictum eſt.

Religioſus a relegẽdo,vt diligendo a diligẽs.

Repo,ἕρπω.

Repetundo a repetendo.

Reſipiſcens, quod mentem quaſi poſt Infamiam recipiant.

Reus a re de qua obnoxius eſt.

Rictus,ῥίγχος,roſtrum.

Rigeo,ῥιγόω.

Rigor ῥῖγος.

Ringo,a ῥὶν,i.naris,quaſi ringi ſit varie angi.

Rhinoceros,ῥὶν,i.naris,κέρας,cornu.

Ripa,quod aquarum inundatio in ea rumpatur,vel a ῥυπάω,i.lordeo.

Riuus,ῥύαξ.

Rixoſus a rictu canum dictus.

Rhodus,ῥόδος.

Rogus a rogando,quod manus in eo rogant.

Roſtrum a rodo.

Rupes a rumpendo.

Rus,quod in eo quotannis rurſus eadẽ fiant.

MODIFICATA TRANSLATE.

Radere pro illudere. Leonem radere dicũtur qui feroces,& prepotentes arte tractant,& illudunt magno ſuo periculo. Agni enim citra periculum tondentur, vellunturq. leo nullo modo tractari vult.

Rhadamanthus ꝓ iudice incorruptibili. Ad. Rhadamanthi iudicium. Quadrat in iudicem incorruptum. Rhadamanthus.n. manium iudex neque muneribus, neque gratia flectitur,quo minus ſeuere iudicet.

Rana nũc pro muro homine. Ada. Rana. Seriphia. Nam Seriphię Ranæ in Scyrũ deportatæ non edebant vocem. Nunc ꝓ incruditato homine. Ranus vinum pministrat. Quadrat quoties quis apud indoctos multa de philoſophia differit. Ranis.n.nihil opus eſt vino,aqua paluſtri magis gaudentib Nunc denique capitur pro obtrectatore. Adag. minus de iſtis laboro, quam de ranis paluſtribus. Rectè dicitur in obtrectatores, quo

rum obloquutiones docemus nos fortiter contemnere.

Remigium pro homine noquam,& voluptati addicto. Ada. Vlyſſis remigium. Hac prouerbiali figura vſus eſt Horatius in epiſtolis ꝓ ſceleratis, vt qui nec a Circes poculis temperarint,nec a Lotophagis auelli potuerint,nec a ſolis bobus abſtinuerint. Non diſſimili figura dixeris, ſponſus Penelopes.

Rima ꝓ exitu,& effugio. Ada. reperire rimam Nautus,aliquam reperietis rimam in tergiuerſatores, qui nulla in cauſſa tot fidei vinculis adſtringi poſſunt,quin aliquid inueniant quo elabantur.

Riſus pro exitiali gaudio, Ada. Aiacis riſus. quadrat in eos,qui in ijs reb.geſtiunt, quarũ mox pœnas ſunt daturi. Natum adagiũ ex hiſtoria Aiacis, qui ſuibus duobus lanatis pro Agamemnone & Vlyſſe,quorum alteri vt iudici, alteri vt victori erat iratus a ſummo riſu, quem vna cum maledictis fundebat,ſtatim se reſipuiſſe cępit,ſibi mortẽ cõſciuit. Pro indignatione item riſus ſumitur. Adag. Riſus Sardonius. De riſu amarulento aut inſano.

Romanus, ꝓ prudente. Ada. Romanus ſedendo vincit. In eos,qui non viribus,ſed arte tẽgerũt. Ex hiſtoria Fabij cunctatoris natum adagium qui Hannibalẽ iuuenliter exultantem prudentia, non ferro fregit.

Roſa, ꝓ optimo viro. Roſam cum Anemona confers, vbi quis probum virum cum minus probo confert. Roſa priſcis temporib. in pretio fuit. Anemona eſt papaueris genus, cuius flos ſpecie quidem roſam imitatur, cæterum nulla odoris gratia.

Rubus ꝓ homine inexorabili. Ada. Rubo are facto pfractior. Refert a Suida ſimul & a Zenodoro a rubo ductũ,qui ſimul ac exaruit, rumpi poteſt, flecti nequaquam.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Rana ſymbolum eſt imperfecti hominis. Videre eſt enim plerunq. generis huius animalia in limo,vbi procreantur,altera parte ranam, altera vero terram ipſam indiſtinctam,viuentique particulę iunctam.

Rapum ſolis effigiem Hieroglyphicum. Cępe Lunæ, quę ut multiplicitate tunicarũ varietates lunæ oſtendit, ita corpus ſolidũ rapi imitationem ſolis refert effigiem.

Reſipiſcentiæ ſymbolũ conſtituitur p Hirundinẽ habens oculos acu trãsfixos. ea.n. vulneratis oculis ſi obcęcata fuerit, oculos tñ, & lucem recuperare fertur quod accidit, quia natura pullis non omnem vim ſimul videndi ijs cõicat,ſed aliquid, ſi quid fortuito accidat, reſeruat reliquis. Atque iccirco in adultis non ſit a priuatione regreſſus.

Rhinoceros Hieroglyphicũ eſt iræ efferatæ Nã in eo cõueniũt auctores magna Rhinocerotẽ indigere irritatione,ſed vbi iraſci cęperit ferociſſimam. Latinè vnicornis dr Beſtia eſt validiſſima,nec ingenio vllo põt capi: at puella virgo in deſertis locis venienti unicorni ꝓponitur,cuius ſinu,& gremio,feritate omni depoſita, ſtatim acquieſcit,atque hoc modo facile a uenatoribus opprimitur.

Roſa ſymbolum eſt gratię. Roſę.n.purpureũ colorem Veneris eſſe ſanguinem Poetę dixerunt: qui ex icto eius pede fluxit,& roſã quæ ante alba erat, aſperſet.

Roſtrum lupi remedij ſymbolũ eſt aduerſus. Veneficium. Nã Aegyptiis perſuaſum erat id ſi portis prefixum fuiſſet,veneficia ei nõ ob eſſe familię, quæ ædes illas inhabitaret.

Rubus odij habet monimentum. Aſperum quippe adeo ei ineſt uirgultum,ut ne manibus quidem attrectari poſſit.

IRA. XVIII.

Iræ & ſtomachi ſit commonſtratio cum aliquid a nobis,quod contra ius faſque aduerſus nos, vel alios patratũ eſt,ponitur, & ita proponitur, vt in vniuerſa oratione, noſtra

in alios merita, aliorū in nos emineant mor
ſus omni imbuti petulantia: Facimuſq. artificioſa quadam indignatione, ut illi, apud quos ſtomachamur, fiant noſtri doloris ac iniuriæ participes, atq. eum in quem inuehimur, grauate ferant, nō quia male audit, ſed qm̄ hæc ex intimis ſenſibus iudicāt, hominem eum tanquam fœdiſſimum monſtrum in ſumma ſe flagitia, ac omnes turpitudinum notas ingurgitaſſe. Hoc dicendi genus contumelioſa, flagrantiq. fertur oratione. Vtumque in quem aduerſarius inuehitur, non exſtrictis flagitiorum terminis, ſed ex ſordidiſſimis ſcelerum omnium ſpatijs in odium, & dedecus infamiæ rapit. Eſt huius generis non ſolum ſceleratorum vitia inceſto ore & maledictis lacerare, ſed ēt aduerſus illorum maledicta, & procacitatē acerrimæ defenſionis mucronem diſtringere: & ita diſtringere, vt illos ſuo, vt aiunt, iugulemus gladio. Conſtat autem hæc dicendi ratio, ex duobus potiſſimum cauſſarum generibus. Nam turpitudinis nota, & ſcelerum macula generis eſt demonſtratiui. Accuſatuo, qua actor propter rei turpitudinē tumultuari & inſanire videtur, vt rationis finibus tergiuerſantem intercludat, iudicialis eſt generis. In quibus poſtquam aduerſarius ſuis moribus fuerit nudatus, locus erit reticentiæ. Cum dicetur, multa, quæ de eo honeſte dici non poſſunt, conſulto prætermitti, duæ ſunt reticentiæ huius cauſę, vna cum dicitur aduerſarij facta eſſe tam obſcęna atque vetanda, vt ab homine verecundo ne cogitari quidem debeant. Altera, cū dicimus nos non ſolum fugere vitium procacitatis, ſed etiam eius ſuſpicionem, ideo nos ex innumeris eius flagitijs, vnum atque alterum duntaxat voluiſſe commemorare quæ in fallaciarum tegumentis deliteſcūt, neque ſatis honeſtatis cauſſa poſſe aperiri, ita vt par eſt, tacere. Huius generis ſunt Aeſchinis, & Demoſthenis contrariæ orationes, Salluſtij in Cicer. & Ciceronis in Salluſtium. Cicer. in epiſt. fam. lib. 5. epiſt. 1. ſi vales bene eſt li. 12. epiſt. 3. auget furorem, epiſtol. 23. Nos hic cum homine. Ira interpretatio eſt indignatio, ſtomachus, dolor etymologia ab eundo quod a ſe homines ire, id eſt, a ratione faciat. Per etymologiam ponderantur.

VERBA NATIVA.

Sabbatum requies ſiue ceſſatio.
Sabbatum a cultu religionis, ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι.
Sacrilegium a lego, & ſacrum.
Saxa a ſagire. i. ſentire.
Sagum, σάγος genus veſtis, quo tempore belli vtebantur Romani.
Sal, ἅλς.
Salomon, pacificus, ſiue perfectus.
Salerium, quaſi ſal neceſſarium.
Salamandra, σαλαμάνδρα.
Salix a ſaliendo, quod etiam caſu terræ compacta ſtatim ſalit.
Samuel poſtulatus Deo.
Saltus a ſaliendo dictus.
Salus a ſale nouem accepiſſe putatur.
Sapientia quaſi ſapida ſcientia.
Sarra, domina, vel princeps, vxor Abrahæ.
Sarcophagus, σαρκοφάγος, ſaxū, quod ſupponitur ſepulturæ.
Scamnum, σκαμνίτης.
Scandalum, σκάνδαλον.
Scapha, σκαφὴ ἀπὸ τοῦ σκάπτειν, excauare.
Scæuola, σκαιός, ſiniſtra.
Scheda, σχέδη.
Schema σχῆμα, figura.
Scintilla, quod ex igne ſcindatur.
Schiſma, σχίσμα, a σχίζω. i. Scindo, diuido.
Schola a σχολάζω, vaco.
Scopulus, σκοπιὰ, ſpeculor.
Scorpius, σκορπίος.
Scurra, quaſi iocando ſcrutans turpia.
Scutū, ἀπὸ τοῦ σκυτοῦ. i. a corio quo obtegitur
Scyphus, σκύφος.
Seculum a ſenectute, quod ſenectutis ſit tempus longiſſimum.
Secretus, ἀκέστος.
Seditio, quaſi ſeorſum itio.
Sedulus, quaſi ſine dolo.
Seges a ſeco, as.
Segnis, quaſi ſine igne.
Semen a ſerendo.
Semita, quaſi ſeminita.
Senatus a ſinendo.
Septem. ἑπτὰ.
Senex, quaſi ſeminex.
Sepultus, quaſi ſine pulſu.
Serpo, ἑρπύζω, ſerpens, ἕρπων.
Seuerus, quaſi ſatis vetus.
Sæuus, ſiniſter & peruerſus.
Sex, ἕξ.
Sextus, ἕκτος.
Siccus quaſi ſuccus per antiphraſim.
Silex, quod ſilentem ignem in ſe contineat.
Simia, ζῆμια, damnum, vel quod ſit ſimus.
Similis, quaſi ſimulis.
Simon, audiens, vel obediens.
Sinapi, σίναπι.
Siniſtra, a ſinendo.
Sin σὰν.
Siren σειρήν. i. catena. Monſtrum marinum.
Smaragdus σμαράγδος.
Sobrini, quaſi ſororipi.
Solers, tanquam ſolus ex arte.
Soleciſmus, σολοικισμός. ſtus.
Solicitus, quaſi ſolers, & citus, atque irrequiſi-
Solemnis, quaſi ſolis annis.
Solon, oſcorum lingua, i. totum, vnde ſolus.
Solſtitium, quaſi ſolis ſtatio.
Somnum, ὕπνος.
Sons, cui culpa ſonat.
Sophiſta, σοφιστής.
Soſpes, σῶος.
Spaſmus, σπασμὸς, a σπάω, conuello.
Spatiū a paudendo, locus aut tempus patens.
Sperma, σπέρμα.
Sphæra, σφαῖρα.
Specus a ſpecio antiquo verbo.
Spina ad ſimilitudinem ſpicæ.
Spira, σπεῖρα,
Splen, σπλήν.
Spondæus, σπονδεῖος.
Spongia, σπόγγος.
Spuo, πτύω.
Stadium, στάδιον.
Stagnum a ſtando, quod ſtent, in eo aquæ.
Stephanus, i. coronatus, στέφανος, corona.
Stercus quod abſtergatur.
Stimulus, a στίζω. i. pungo.
Stipes, στύπος.
Stipulator, id eſt promiſſor, ſtipulari enim eſt polliceri.
Stola, στόλη, στέλλεσθαι.
Stomachus, στόμαχος.
Strangulo, στραγγαλίω.
Studeo, σπεύδω, σπουδάζω, inde σπουδή, ſtudium.
Stultus, quaſi ſtolidus.
Subulcus paſtor porcorum, vt boū, bubulcus.
Sudes a ſuendo, quia vinibus fuitur.
Sudor ab ὕδωρ, aqua.
Sudus, quaſi ſine vdo.
Suffectus, quaſi ſuffactus, id eſt, in loco alterius ſuppoſitus.
Suggeſtus, quia ſedentem ſurſum gerit.
Super, ὑπὲρ.
Super quaſi ſuper eo.
Supplico, quod plicari veteres rogando conſuetum.
Sura, a ſuo, quod aſſuta ſit cruri.
Surculus a ſurgendo, i. creſcendo.
Sus a ſuendo, quod eorum ſetis ſuantur calcei Græco σῦς.
Sybilla, σιβύλλα
Syllaba, συλλαβή.
Sylua, ὕλη. i. materia.
Symbolum, σύμβολον ἀπὸ συμβάλλω, confero.
Symphonia, i. vocum conſonantia.
Synagoga, id eſt, coadunatio, ſiue congregatio, συναγωγή.
Synodus, σύνοδος.
Syrupus, σιρόπιον.

MODIFICATA TRANSLATE.

Sal nunc capitur pro iuſtitia Ada. ſalem appono, hoc eſt, iuſtitiam eā adhibe negotio. Sal enim quicquid occupant ſeruat, & ex reb. puriſſimis conſtat aqua, & mari, nunc pro conuictu ſumitur. Adag. Neminis fidas niſi cum quo prius modium ſalis abſumpſeris. Significat hominis ingenium non poſſe perſpici, niſi diuturno, conuictu, longoque commercio. Nunc pro vrbanitate, in tanto corpore nulla eſt mica ſalis. Hoc eſt, nihil eſt iudicij & vrbanitatis: Nunc deniq. vſurpatur pro parſimonia. Salem lingere in eos dictitari ſolitum, qui per quam tenuiter victitant, natum adagium ab apophthegmate Diogenis, dicentis malle ſe ſalem Athenis lingere quam apud Craterum prædauitem opiparis menſis frui.

Saliua guſtus veteri adagio habet interpretationem ſaliuam imbibere. Sūpta metaphora ab infantibus, quibus præmaſtum cibū nutrices in os inſerunt, non ſine ſaliua, cui cum aſſueuerint, nihil iam illis ſapit, qd ab illius primæ ſaliuæ guſtu deſertum ſit. Hoc loquitur adagium, omnino curandum vt optimis aſſueſcamus. Nam vt illud eſt Horatij. Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorē teſta diu. Huic adagio nū ē diſſimile. Periculoſum eſt canē inteſtina guſtaſſe.

Salamandra nocentiſſimum hominis eſt ſimulachrum, huic enim animanti tam pernicioſa eſt vis, vt arboribus quas irrepſerit poma omnia inficiat veneno: Hoc admirabile, qd traditur ab Æliano, ſues Salamandra impune veſci. Verum ſi quis earum carnes guſtet ex repentino cum interimi.

Samum ſtulti, & inepti hominis veteri prouerbio, habet notam. Qui ſe non hēt. Samū habere poſtulat, in eos cōuenit, qui impudenter quippiam poſtulant, aut qui minora curant, maiora negligentes. Athienenſes vrbe victori tradita poſtularunt, vt Samum dūtaxat ſibi relinqueret. Atq. is reſpondit cum veſtri non ſitis, alios habere poſtulatis?

Satio, pro opportunitate. Ada. Matura ſatio ſępe decipit: Sera ſemper mala eſt. id Columella de re ruſtica, admonet adagium in omni negotio opportune eſſe agendum.

Saxum, laboris, & ſtudij mutilus habet ſignificationem. Ada. Saxum voluere, in eos conuenit, qui inexhauſto quodā atq; inutili labore fatigant. Tractū a Siſyphi fabula, ſaxū apud inferos ſurſum ac deorſū voluentis.

Scarabeus loco inſidioſi hominis communi prouerbio ſumitur. Scarabeus Aquilam quærit item pro homine abiectiſſimo. Abominandus Scarabeus.

Scutica cām prouerbialiter ſignificat vnā ſcutica oēs impellit in eos dī, quos eademcā aut amor, aut ſpes, aut odium vel ſimile qd dam vrget, & ſolicitat, ſumptum adagium ab aurigis ἑμία μάστιξ πάντας ἐλαύνει.

Scipio inconſideratæ ſpei locum veteri adagio vſurpat. Scipioni arūdineo inniti, de eo dictum ſolitum, qui ſpem ſuam in his fixit, quæ non ſolum non poſſunt eſſe præſidio, verum etiam nocent deſtituto. Arundineus enim Scipio non modo non ſuſtinet innitentem, verum etiam penetrat, ac vulnera manum. Huc fere pertinet in caducum parietem inclinare, quæ ruit cum inclinantis interitu.

Scythia pro homine minimāte. Ada. Scytharū oratio, pro eo, quod ſæuum, immane, & barbarum in alium funditur. Quidam inde natum exiſtimant, quod Scythæ Dario Regi

nihil aliud responderint, quam κλαῦσον, i. vt ploraret; quæ quidem ipsa etiam vox in prouerbium abijt, vt plorare iubeamus, quibus male minis nostris ominamur.

Scorpio calumniatoris, & maledici habet interpretationem. Sub omni lapide Scorpius dormit. notat adagium, cauendum esse ne quis apud calūnioſos temere loquatur. mor fus enim calūniatoris sub quouis latet verbo, v scorpio, sub quouis saxo.

Stella pro fide lubrica. Adag. Duab. sedere sellis. Est ancipiti fide esse, & incertarum partium ambobusque satisfacere velle: elegãs Ciceronis i Labienum Minium dicterium huic proximum est. Duos parietes eadē dealbare fidelia. His simile vulgō etiã effertur. vnica filia, duos parare generos, vbi quis idem beneficium duobus pollicetur.

Senex nunc temperantis habet interpretationem. Adag. mature fias senex, si diu vis esse senex. Nihil enim est tam cōsentaneum ætati, quam temperantia, nunc ingrati hominis habet significationem. Ada. in senem ne collocaris beneficium. hoc est. in eum, qui memoria destituitur: qui alio nomine ingratus appellatur.

Serpens pro rapace, & truculento homine Ada. serpens nisi edat serpentem. Draco non fiet. i. homo sua commoda nisi augeat hominum incommodis non fiet diues.

Seruus modo improbi hominis loco vsurpatur. Nullum ocium seruis. Non inelegãs adagium in improbos, quorum ingenium ita vitijs occupatur, vt non possint egregias artes perdiscere. nec rei bene gerendæ vnquam causam nancisci videantur, modo hostis significationem assumit. Adag. quot seruos habemus totidem habemus hostes. admonet adagium, ne quid fidamus illis, neve ex animo amicos nobis arbitremur qui nos metu colunt.

Sæuum pro re optata. Mustelæ sæuum. sub audiendum fugeris. in eum conuenit, qui ea alteri ministrat, quæ auidissime cupit. Nam sęuo mustela mire delectatur.

Siculissare pro seuere, & crudeliter agere. adagium ab eius gentis moribus sumptum.

Simia nunc pro homine astuto sumitur. Ada. simia non capitur laqueo, de ijs dicitur, qui callidi sunt, & terguersatores. Item Anus simia sero quidem. Subaudiendum capitur. vbi vertutus aliquis qui dia elusit, tandem dat pœnas. Nunc pro nequissimo vsurpatur homine. Simiarum pulcherrima deformis est, hoc est, optimus latro pessimus. Nunc pro eo, qui etsi est in honore, improbus est tamen. Ada. Tragica simia. Simiam quippe appellant homūcionem, vix hominem. Tragicum addunt propter ioculatæ strepitum. Modo pro homine ridiculo veteri puerolo. Simia barbara. Est enim hoc animal ridiculum. Nec i alium vsū videtur natum dum nec valeat ad esum, vt oues, nec ad ædium custodiam, vt canes, nec ad onera gestãda, vt equi. Modo pro deformi muliere, fucata tamen. Simia fucata, modo denique vendicatur pro homine. alicuius loci, & ordinis, turpi tamen & sordido. Adag. simia in purpura, in varios vsus potest adhiberi paræmia. Qui enim gestant honores sunt multi, ratus verus honor. Huic adagio, & hoc est finitimum simia, simia est, etiam si aurea gestet insignia.

Sinapi, pro angoribus, & molestia, Ada. sinapio victitare. Tristes ac supra modum tetrici sinapi victitare dicuntur. Nam huius est vis ciere lachrymas, eoque Ennius apud Macrobium Triste vocat sinapi.

Smaragdus pro Amico. Smaragdus in luce obscurus. Non cognoscitur nisi in obscuritate rerum & fortunæ tenebris verus amicus.

Sol nunc pro sapiente capitur. Adag. sol nō inridet vesperi, hoc est qui in aliquo artificio præcellit cæteris, nihil derogatū suę existimationi putat, si tenuibus aliqd ex arte sua accedat lucelli. Nūc pro veritate. Aduersus solam ne merito, i. aduersus veritatē noli notas, & sordes tuæ imbecillitatis obijcere. solem. n. qui sapiunt ex vrina, quo infirmus laboret morbo deprehēdere. Item lumen soli mutuas, i. mutuum das, in eum cadi, q̄ erudit doctissimum, modo capitur pro claritate. Adag. caligare in sole, hoc est in re clarissima cæcutire, lippientibus enim lumen pro tenebris est, modo pro iuuene plures adorant solem orientem quam occidentem, hoc est, iuueni magis adhæretur, quã seni. Plutarchus scribit, Pompeium hoc adagio minatum Cinnę.

Somnium inanis opinionis habet significationem. Adag. Qui amant ipsi sibi somnia fingunt, hoc est opinione, non rei natura, quæ est affinis vero omnia definiunt.

Sorex pro verboso. Ada. suo ipsius iudicio perijt sorex. Metaphora inde ducta, quod rodendo frivola dum strepit, agnoscitur a felibus & laceratur.

Sparta pro viro iusto. Adag. Pecuniarum cupiditas Spartam capiet. præterea nihil de ijs qui sola pectora possint expugnari, alioquin inuicti. Natum Adag. ab oraculo, quo responsum est, tum demum vincendos esse Lacedęmones cum aurum, & argentum in pretio haberent.

Spina, pro sceleratо Adag. Ne spina quidem vulnerabit bonos. Nemo molestus fuerit innocenti. spina enim non pungit nisi attrectantem.

Speculum pro re euidente. Adag. tanquam in speculo tanquam in tabula de re vehementer perspicua.

Sphæra facilitatis habet expositionem. Adag. spęra per precipitium, in eos cadit, qui vitæ genus aliquod nacti sunt, ad quod videntur esse natura propensi.

Squilla pro doctore, aut parente, e squilla non nascitur rosa. Admonet Adagium aut ex indocto præceptore doctum non fieri discipulum: aut ex improbo parente, probū non nasci filium, est autem squilla herbæ genus non dissimile aloe. (nis.

Stabulum loco capitur inquinatissimi homi-

Stenis. Adag. Augię stabulum repurgare. inde ductum Adagium, quod eius stabulum tãtum habuerit congesti fimi, quantū tot mille boues pluribus annis reddere potuerunt.

Statera æquitatis locum occupat. Adag. statetam ne transgrediaris, hoc est; ne quid facias præter æquum.

Sterquilinum, pro patria. Gallus in suo sterquilinio plurimum potest.

Stimulus pro ineuitabili malo. Ada. contra stimulum calcitare.

Stipula pro coniectura. Adag. contra stipulā cognoscere metaphora a segetibus.

Suber, pro ijs, qui nesciunt dissimulare tãquã subēr. Ada. tractum a natura ligni, quod nescit mergi & occulti. pro leui item & inconstante homine. Adag. subere leuius prouerbialis hyperbole in homines inconstantes, & lubrica fide.

Suffragiū pro iudicio incorrupto; Pauidis suffragium: ait Paridem Hesiodum Homero prætulisse. Huc pertinet Midæ suffragia, qui Panis agrestē cantionem antepositit Apollinis Musicæ. In genere conuenit i iudicia vulgi. cui fere semper pro optimis pessima placuerunt.

Sus modo vendicatur pro stupido. Adage sus cōmessatur. locus Adagij erit, vbi stupidus affectat videri elegãs, aut durus, & agrestis festiuus. Modo p munere, vel minimè grato Veneri suem immolauit. Adag. vbi quis munus affert minimè gratum. Est. n. sus inuisus veneri: propter Adonidem illius amasium apri dente peremptum, aut contra, cū quis alium in gratiam alterius lędit quemadmodum caper mactatur Libero: non quia gratus sit, sed quia nocet. Nunc asciscitur sus, pro homine inepto, fortunato tñ Adag. anulus aureus in naribus suis, ut si stulto contingant opes, fatuę formę: genus ignauo: eloquentia improbo. Hinc confine est in eburnea vagina plumbeus gladius. Nunc denique sus capitur cōi prouerbio pro indocto & indocili. Hyperbole, sus Minervam subaudiendum docet. nihil. n. est inter animantes siue neque sordidus, neque indocile magis, ei accommodabitur, qui ventri, & abdomini suo cum sit natus, fęda omnia tã quam sus stercus habet in delicijs.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Sacerdotij symbolum effingitur per alas Accipitris, quem dictabant Ægyptij librum olim puniceis litteris perscriptum Thebas ad sacerdotes detulisse: in quo cultus, & religionis perscripta erat ratio.

Sal amicitiæ symbolum statuitur duratiemis gratia, corpora enim solidiora facit, & diutissimè conseruat.

Salix temperantiæ habet symbolum. Nam folia eius arboris, ut aium, contrita & pota in temperantiæ libidinis efficaciter frenant, fępius verò sumpta penitus vsum veneris auferunt.

Salamandra constantiam Hieroglyphicè significat. Quod animal hoc in igni medio qui omnia domat non solum gestit & viuit, sed etiam ignem si Nazianzeno credimus, omnino restinguit.

Salubritas Hieroglyphicè effingitur, per columbam. Nam morbosa, & pestilenti tempestate, eum aiunt, qui non alijs, quam columbarum carnibus vescatur, contagione eiusmodi non contaminari.

Salum, quem alij Aegyptum vocant odij habet momentum, præsertim si iostro asini viscera exanans pingitur, tam atrox enim est eorum odium, vt vtriusque sanguis cum mixtus sponte excurrat, seque subducat ac separetur.

Scarabeus Hieroglyphicum constituitur generationi. Nã ex aquis in lucem prodeunt Scarabei, veluti rerum omnium generationem ab aquis esse autumant Philosophi.

Scorpio mutuæ cædis sit Hieroglyphicum, vbi pingitur cum Crocodilo. siquidem in tanto odij inter se æstuant incendio, vt simulatque alter alterum conspexerit, mox hauriat oculis, amboque pariter in ipso intuitu concidant mortui, quod tamen de marino scorpione intelligendum est.

Senectutis symbolum per cetuum constituitur, datum enim est illi a natura, vt quã diutissimè viuat, quod cum sacerdotes ostendere vellent, ei cornua maximè remota faciebant.

Sæpia in aquæ summum exiliens imminentis procellæ est symbolum. Hæc. n. cum neq. pelle neq. testa, neq. squāmis sit munita frigus perhorrescens attentat a mari exilire. Est item sæpia symbolum coniugalis amoris in eo. n. genere si fœmina tridente fuerit percussa a piscatore accurrit mascupem allaturus, fœminæq. quantum potest auxiliari nititur, sin mas ictus fuerit, fœmina sui cãtum sollicita aufugit. Hoc symbolo notatur viri amor in mulierem infidam.

Serpens Hieroglyphicū est remedij infortunio adhibiti cum quę pingere consueuerūt nihi furculo circumuolutum anguē capite deorsum deiectum: caude superne sit. Nam ex milio panis pręlumptus incolumem sospitemq. aiunt. præstat a veneno, furoris nē implacabilis symbolum est serpens volumnibus implicatus, qui linguam inferet, ore trisulca serpens. item est salutis Hieroglyphicum ab eo. n. multa in hominum genus manant remedia apud Lactātiū legas rectā

vipe-

viperino, præsens admodũ esse remedium viperam exustam,& incinerem redactam.

Silentij Hieroglyphicum fit per indicem,qui ori apponitur.

Simia Hieroglyphicũ est sibi in febri medẽtis,vbi sic effingitur,vt aleone conspiciatur vora rari. Nam compertum est Leonem ex simiæ pastu statim febri leuari, aut potius funditus liberari. Fit item symbolum hęre dis instituti,si adulta cum simiola pingatur duos enim eodem enixu parit,quorum alterum negligit, alterum nimio pastu occidit.

Sinapi intelligentiæ est typus,& imago,quod simul ac semen id ori ingestum est,acutissimi fit saporis, omnemq. reliquorum saporum fatuitatem temperat, temperatamq. commendat, atq. capitis pituitam purgat.

Sobrietatis typus,& imago oryx effingitur,p fert enim perpetuam sitim, atque ex natura loci, potu omnino caret, remedia tamen aduersus sitim,qui liquor residet i eius corpore,affert mortalibus validissima.

Solitudinis hieroglyphicum nunc per leporẽ ostenditur, qui ita est solitarius, vt nunquã duob.plures in eodẽ cubili cernantur, nũc per Pelicanum constituitur, qui non luce, sed tenebris vitæ perquirit necessaria, quo non animantes modo, sed etiam lucem ipsam viret.

Smaragdus virginitatis fit symbolum. Nam in pattranda re venerea,aiunt,lapidem eum sponte frangi.

Sphinx apud Aegyptios sacerdotes Hieroglyphicum est arcanorum,tegendorum. Sacrę enim litteræ per ænigmatum nodos a profana multitudine seruantur incolumes.

Spica symbolũ,est cereris. Videre enim est Iuliæ nummum i cuius altera facie imago est leua conto innixa,dextra spicam gerens:ca lato ante pedes posito: cuius inscripto est. Quarto casu Cereri. Quę ex re iure. Fr. Cenchius Rosanus, theologus insignis ordinis Car.gloriari potest,ex imagine sui generis, & seminis.

Spolium Leoninũ symbolum est virtutis. Ea quę de causa Hercules dicatur, quẽ pro virtute veteres celebrarũt. Idemque Diogenes conspiciens quendam cultu ornatu turgẽtem exclamauit: ecquid virtutis indumentũ vituperas?

Stella,apud Horum Hieroglyphicũ legit esse Dei:refertq.hoc ipsum Pierius Valerianus, Sicuti.o.stellæ dict a stando,quæ semper fixæ stãt in cęlo;ita nihil est stabilius Deo cuius nutu stare, regiq.vniuersa intelligimus. Quæ res ad gubernanda Romanæ Ecclesi. Albanis optimi faustissimiq. est ominis. Nam quorsum tres in Albanorum imagine illæ stellę? vt stella interpretationem Hieroglyphicę habet numinis,sic tenarius numerus, symbolum videtur sanctæ præq. administrationis. Tria Mosi fuerunt in principio vniuersi. Deus,cælum,& terra triplex mundi rõ,super cœlestis,cœlestis, & elemẽtaris Tres sunt,qui testimoniũ dant in cœlo, Pater,Filius,& Spiritus sanctus Trina sub denominatione dici voluit Deus Abraham, Deus Isaac,Deus Iacob. Quorsum? nihil est insigne Albanorum nisi veluti quoddã vexillum religionis,pietatis, & sanctimoniæ, qđ satis duo illa publicæ salutis lumina probare videtur. Illustr. Card. Albanvs,& Io. Baptista filius,Patriarcha Alexandrinus. Quorum cęlestis atq. diuina virtus in omni rerum caligine, tanquam in obscurissima nocte cernitur non iam vt stella, sed veluti numen quoddam collucere.

Struthiocameli penna æquitatis constituitur Hieroglyphicum. Est enim præter naturam aliarum par & æqualis cum cæteris omnibus eius animantis pennis. Est item hoc animal Hypocritę symbolum. Parit enim ova, verum,neque illa incubatu fouet, neq. pullos nutrit. Hypocrita mauult bonus videri, quam esse. Hæretici item habet notam, qđ videtur is habere sapientiæ pennas,at volare nescit.

Stupor Hieroglyphicè per ceruum, & puniceas pennas notatur. Has enim non aliter pauet atque elephas colorem album: taurus phœniceum ac rubicundum.

Sus improbissimi hominis Hieroglyphicè habet expositionem,idq.cum auctoritate Aegyptiorum tum rationis testimonio. Est animal admodum vitio deditum, nec pruritu patiens, Luna maximè deficiente. Constat pariter eorum corpora vitiari lepraque, & putida scabie contaminari, qui lac,aut cerebrum eius comederint.

Sydus ex Aruspicum quondam obseruationibus colligitur signum esse prosperitatis ac læti in rebus gerendis euentus. Quod cũ Iulius Cæsar olim apertè in numismatũ monumentis sit testatus stella scilicet impressa in eo numo cuius inscriptio est. Cæsar Augustus,ab altera facie D. Iulius,tum hac nostra ętate, res apertè eluescit ex perillustris Tabernæ familiæ monimẽtis,cuius nõ tam imago,quam summa diuinaque virtus fulget vt clarissimum sydus. Atque pristinæ Gentis eius gloria quam cœli terræque regionibus olim terminarunt sapientissimi viri facile sustinet vnus iã perillustr. Comes Matthevs Taberna, qui splendor est suiord inis:eximium patrię decus,ornamentũ nobilitatis,ac deniq. exẽplar antiq̃ virtutis.

Accvsatio XVIII.

Accusationis mucro in aduersarium distringetur non ineptè, si ita afficiemur accusando, vt neque oratio in nobis remollescere, neq. nos in oratione diuelli videamur asperitate doloris a ratione. sed dolore tamen, vt qui communem naturæ sensum in offensione atque turpitudine non possimus repudiare. Quare in primo nostræ accusationis ingressu & vestibulo, leni magis, & vrbano sermone,quàm acri,& acerbo vti debemus,atque dare operam,ne dicẽdo videamur velle potius inferre,quam propulsare iniuriam quod fiet commodè,si ex animi quadam lenitate proficiscens paulatim turpia recensendo ingraueſcet cum rei turpitudine oratio, quippe quæ neque immanitatem in accusando, neque in ferendo stuporẽ animi debet ostendere. Quattuor autem sunt accusatoris partes Debet enim ostendere, quæ sit actoris indignatio, quod sit rei crimen, quæ testis seueritas, qui denique sensus debet esse iudicis, prima pars est indignationis,quæ nos impellit ad accusandum, iccirco principia solent fere sumi ab abrupto, vt videre est apud Cicero. in Catilinam,siquidem nec ira,nec perturbatio, nec dolor denique,modum,& modestiam patitur. Quare principium acre sit oportet & vehemens exclamatione, dubitatione, interrogatione ad detestationem tanti facinoris concitatũ, & bonorum omnium admiratione instructum,eo tamen nõ vtemur nisi id ferat res atrocitas. Est enim nõ accusatoris,sed tabulæ,in morsu,vt aiunt publicis exclamare,& in ipso digitorum crepitu, veluti in extremo conflictu Deum inuocare. Quare in leuiori crimine nihil accidit opus esse petulãti,& feruido orationis genere vti. indignationis nostræ caussas molliter aperiemus & quod contra leges, æquitatem ac officium factum sit. rem dicemus esse eiusmodi, vt nõ possit sine nausea, & stomachi ferro,tãti facinoris vulnera nos nõ refricare, quod auctorem velimus in odiũ rapere,sed quoniam de eo rauci sunt rumores, nec oculi possunt,iccirco nos illa nõ prętierite,ne deinceps pergat æquitatis re pagula,perfringere,non velle infamiam sui sceleris inurere, sed cupere nos eius libidinem, & audaciã rescecare. Altera pars est per quem scelus ipsum,quod in criminationem adducitur,sua turpitudine enudamus. Quod luculentet fiet,si per amplificationem, & indignationem:si iura violata,religionem contemptã hominum fidem in eo crimine ostẽdemus esse comminutam. Neq. tantum in eo esse mali, quantum periculi,ne id consuetudinis vim & naturam induat exempli. Dicemus præterea,non esse viri boni,sed stolidi tantum facinus dissimulare,& suaue esse nomen mãsuetudinis: dum infamia modo,& periculo non sit imbutum. Nullum maius esse scelus, quàm eos ferre, qui pascuntur scelere, nihil esse fœdius, quam pati,vt vnius delicto virtus communis salutis,& vitæ quatiatur iniuria: illum sępe & multum in eo crimine esse inuolutatũ, grauius peccare, qui sæpius peccat, quod peccatum ex peccato nascatur, nec vulnus multoties renouatum posse curari. Tertia pars cum in accusationis seueritate,quę modum,ac formam quamdam continet. reprehensionis constitutio quippe,vt vocant Rhetores,ita hi est nisi certa quædam accusandi facies, quę ois est coniecturalis, vel legitima, vel iurisdicialis in quibus conditionibus,præsidia sunt omnia,& accusandi,& defendendi. Vlti ma pars est, quæ iudicis partes continet,quęq.ad indignationem iudicem excitat. Vt cum dicimus neminem debere esse mitiorem lege,illum qui punit iniustos,prohibere ne bonis fiat iniuria: Nihil impunitate esse periculosius,quod si non solum peccantes,sed etiam peccare volentes puniendi sint,quanto dignus sit is supplicio,q̃ scelus cumulauit scelere,atque deorum reprehensione,pudore,expectatione,rogatione, promissis,& pollicitationibus eorum deducemus,vt iudex existimet ignominiosum sibi fore,si crimen id non studeat grauissimo supplicio expiare. Cic. in epist. fam. lib.3.epi.10. Tu vide quam lib.3.epist.9. cum meum factum,lib.8.epist.3. Hominis importunissimi,li.8.epi.15.si quando tu hominem, li. 16.epi.26. verberatum te ab expositione ad interpretationem solemus descendere,quæ per Etymologiam exponuntur.

Verba Nativa.

Taciturnus,quasi in tacendo diurnus.

Talentum, τάλαντον.

Tantalus,quasi ταλάιπωρος, i. miserrimus.

Tapetum, σπάρτιον.

Tartarus,à verbo, ταράττω, contubo. focus profundissimus inferorum.

Taurus, ταῦρος.

Tectum,a tegendo.

Telum, a τῆλε, longè,quod longè mittatur.

Theatrum,a θεάω, specto.

Thema, θέμα.

Theologia, θεολογία.

Theriaca θηριακὰ ἀπὸ τῶν θηρίων, hoc est,a venenatis bestijs, ex quibus componitur.

Thesaurus,a θέω, pono. & ἴρω, custodio.

Temerarius, quasi temulentus.

Temetum,quod tenter,& labefactet mentẽ.

Templum a templor,quod in eo Dei fiat contemplatio.

Modificata Translati.

Talpa pro cæco. Hyperbole. Talpa cæcior.

Tantalus auari hominis habet veteri adagio interpretationem. Tantali pœnæ. De ijs dicendum, quibus adsunt quidem bona, verum his frui negatum est, a Tantali fabula sumptum adagium.

Taxillus placitorum loco vsurpatur. Adag. semper fæliciter cadunt Iouis.

Tela,nunc pro labore capitur ingenij,& inutili. Ada. Arancorum telas texere. Huc item fere pertinet. Aethiopẽ lauare,arare linus, arenæ mandare femina. Nunc pro negocio sumitur. Adag. ea tela texitur. Pro eo quod est eiusmodi negociũ in manib.est. Transla-

tio

ſatio ſumpta a textoribus M.Tullius in extremo de oratore li. quâquã ea tela texitur, & ex incitatur ĩ ciuitate ratio viuendi.Planeus,exordiri telam,pro incipere negocium.
Telum neceſſitatis loco ponitur. Adag. ingẽs telum neceſſitas. Aduerſus.n. neceſſitatem veteri prouerbio, ne dij quidem reſiſtunt.
Tellus pro ætate. Adag.nõ omnis fert omnia tellus.Non quiduis a quauis ætate eſt petẽdum. Nam alia ætas alios mores poſtulat.
Tempus pro opportunitate, γνῶθι καιρόν, noſce tempus. Tantã enim vim habet opportunitatis,vt ex honeſto inhoneſtum, ex dãno lucrum,ex beneficio maleficium faciat, & contra breuiterque rerum omnium naturam permutet.
Tęmulentia,pro ira,aut arrogantia. Adag. citra vinum temulentia. In eos dicitur, q̃ nõ rationem, ſed quo vocat omnis animi perturbatio,& impetus ſequuntur.
Teſtis pro oſtentatione. Adag.Domeſticus teſtis,vbi quis ipſe ſeſe laudat, quaſi domi teſtem habeat,non aliunde adductum. Huic teſtium generi, quam minima fides haberi ſolet,ac legibus,vt ſuſpecti reijciuntur.
Teſtudo modo pro pecunia capitur. Ada.virtutem & ſapientiã vincunt teſtudines. Innuit hoc velut ænigma,pecuniã longè plus poſſe, quam aut virtutem, aut ſapientiam. Antiquitus.n. Peloponneſiorum numiſma, χελώνη.i.teſtudinis figuram gerebat.Modo ſumitur pro homine inſuperabili. Adag. Quam curat teſtudo muſcas. Agumemnon minoris faciebat Tharſitæ maledicentiam, quàm teſtudo muſcæ.Prouerbium inde natũ,quod teſtudini nihil nocere poſſunt muſcæ propter teſtam, qua tunicata eſt. Modo denique vſurpatur pro opera. Adag. oportet teſtudinis carnes,aut edere, aut nõ edere, diciturin eos, qui oſcitanter, & frigidè operam ſuam amicis impertiunt. Inde natum adagium,quod ſi teſtudinis carnes modicè edantur,ventris tormina faciant:ſi copioſè, leniant.Res transferuntur, quæ ſi fiant acriter iuuant, ſin ignauiter officiunt, vtin armis,& litteris patet.
Terra nunc vendicatur pro alieniſſimo munere.Ada. Delphini ĩ terra vires admonemur hoc adagio in alieniſſimo doctrinæ genere robur,& vires infringi ſgenij.Eſt enim delphinus in mari velociſſimus, in terra vero impotens, citoq. expirans.Nunc pro patria capitur.Adag.Terram pro terra,In exules, & errones incertis ſedibus vagantes,dici ſolitum.Item quæuis terra pro patria. Admonet. Adagium virum ſapientem, ac bonum vbicunque gentium vixerit,felicem eſſe. Nunc denique ſumitur pro re incredibili. Terra volat.
Tibia pro voce.Adag. apertis tibijs. Trãslatũ a Tibicinibus, qui quædã obturatis tibiarũ foraminibus,tenuiore ſono canunt, quędam apertis tibijs craſſiore ſonitu.
Tithonus,pro ſene.Adag.Tithoni ſenecta, p̃ vehemẽter ſene. Item cornicibus vtacior. Neſtorea ſenectus.Vltra penſum viuit.hoc eſt, vixit vltra fatalem diem. Alluſum ad Parcarum fuſos, quibus ævum mortalium euolui fabulantur poetæ.
Tuba pro periculo. Adag. ante tubam trepidas. Hoc eſt, animo conſternaris priuſquã appareat periculum. ab ignauis militibus ſumptum adagium, qui pauitant priuſquã bellicum canatur.
Tuſſis p̃ ſimulatione & diſſimulatione. Ada. Hæſitanta cantoris tuſſis. Adagium quoties non ſuppetit quod dicamus, idque velut aliud agentes diſſimulamus. Velut apud Platonem Ariſtophanes, ne diceret in conuiuio ſingultum tinxit.
Turtur verboſi, & loquacis hominis vicõoccupat. Ada. Turture loquacior. Hęc auis nõ ore tantum; ſed etiam poſtica corporis parte clamare fertur.
Tydeus pro homine puſillæ ſtaturæ. Ada. Tydeus corpore:animo Hercules Tydeus puſillus erat at bellator ſtrenuus. Vnde nomẽ habuit.Nam τύδεον puſillum ſignificat.
Thyeſtes pro hoſpite truculento. Adag. Thyeſtea cæna.Nota eſt fabula de Thyeſte Pelopis filio, cui Atreus frater epulandos ſuos ipſius liberos appoſuit.

MODIFICATA HIEROGLYPHICE.

Talpa eſt acerrimi auditus Hieroglyphicum, quod plurimum eo ſenſu vigeat.
Taranta aſtutiæ eſt ſymbolum, quod colores vt Chamæleon inducit aliorum corporum.
Tarditatis ſimulachrum effingitur teſtudo,aiũt enim pedem teſtudinis nauigijs impoſitum tarditatem nauigationis inferre.
Taurus Hieroglyphicũ obſequij ponitur genu dextro illigatus.eũ.n.ſi dextro genu alligaueris, manſueſci, & vincula ſequentem aiunt reddi.Eſt igitur ſymbolum eius q̃ omni ferocitate depoſita,aḍ alterius nutum viuat id Romæ aliquando cum Græculus q̃dam effeciſſet per vrbem ſæpius Magi nomen apud imperitos aſſecutus eſt.
Temperantię Typus eſt cubitus. Nam veteri Ada. eodem cubitu; hoc eſt eadem regula, & menſura. Nec quicquam eſt temperãtia niſi earum rerum,quæ fiunt,dicuntur,menſura & virtutum omnium domina. Quare quod nudus in præclariſſima imagine Contenniorum cernitur cubitus,id ijs tantũ apportat gloriæ: quantum tribuitur virtuti vniuerſæ.Probat vnus inſtar omnium Ioan. Petrus Contennius, eo animi robore ea virtute, ea cõtinentia, vt quaſi nomen vincat doctoris & doctrinæ ſumma quadam virę integritate.
Teſtudo ſymbolũm eſt modo tarditatis: modo petulantiæ, & mordacitatis. Nam ore robuſtiſſimo,quia quicquid dentibus apprehenderit, vel lapidem etiam perfringit, & deuorat.
Tergus Typus eius eſt,qui ſit inferior.Victoriæ duo cõſtituunt tergora inſuta ab Aegyptijs.Vnum Pantheræ,Hyenæ alterũ ſiquidem compertum eſt, ita inter ſe diſſentire vt ſi ſimul exuantur,Pantheræ pili decidãt. Hyenæ verò nullo detrimento afficiantur. Cum tamen hyena animal ſit aſpectu fædũ Panthera & odoris fragrantia, & colorum varietate maximè inſignita.
Timidi hominis ſymbolum effingitur lupus cum homine geminis manibus lapides concutiente. Nam lapidis contactu ſtrepituq. lupus perterreri ſolet. Quare Aegyptij ſacerdotes ſi quem vanis rumoribus conſternatum indicare vellẽt, hieroglyphicũ hoc facere conſueuerunt.
Turdus ſimulachrum eſt eius,qui ſuis inuẽtis perit. Præſertim ſi turdus viſcatæ implicatus ſit virgulæ.Nam turdus viſcum,quo capitur,cacat.
Turtur Hieroglyphicum eſt continentiſſimæ viduitatis: quam exprimere cũ vellent Aegyptij ſacerdotes, turturem in arido ramo pingebant inſidentem.ea enim coniuge vita functo in perpetuo degit cęlibatu, ſola volat,nec in frondenti ramo inſidet,omniaque facit, quæ ad luctum ſpectare maximè videntur.
Tyranni ſimulacrũ Aegyptij ſacerdotes effingebant,per Polypum,& locuſtam. tanto.n. terrori Polypus eſt locuſtæ,vt ſi locuſta Polypum in ijſdem retibus eſſe ſenſerint, præmetu exanimetur.

VARIETAS XIX.

Varietas & copia dicendi ex omni genere effloreſcit ſcientiarum, atq. maximè ex earũ rerum cognitione,quę ad vſum ciuilem pertinent,quas omnes tam admirabili ingenio ac ſingulari ſtudio Antonius Ayala deuorauit, vt in eo cum eximia quadam rerum intelligentia,ſeges,& materia dicendi videat habitare Nec hoc quidem iudicio quis tẽ eam poteſt non male effutire,quã bene nequam dicit,quare breuis, & compendiaria eſt ad vbertatem,& copiam dicendi via earũ rerum,quę fiunt, quæq. intelliguntur inſtitutio,& diſciplina, in argumẽti autem varietate extant. Cice.epi.fam.l.11.epi.15. Et ſi mihi tua. lib.11.epiſt.ita ne præter lib. 25.epiſt.1. Noli putare In quibus examinãtur deinceps per Etymologiam.

VERBA NATIVA.

Vinum εἶνος,quaſi ſine mente.
Vira virtute. Vis ἶς.
Vita βίος.
Vitis a vinciendo.
Vitium a vitando.
Vitupero, quaſi vitio do.
Vix,quaſi cum vi, & difficultate.
Vlcus,ἕλκος, ἑλκόω, vulnero.
Vlna cubitus,græce ὠλένη,cubitus.
Vmbra ὄμβρος, imber.
Vnguis ὄνυξ, incuruum.
Vnde ὅθεν.
Vox, βοάω, vocifero.
Voluptas a voto, & opto,quod ea maximè appetatur.
Vrbs ab vrno,id eſt,ſulco. Nam ambitus vrbium aratro deſignabatur.
Vrina ab οὖρος,i.mico.
Vſura, quaſi vſus rapina.
Vtilis,ab vtendo.
Vulgus a voluendo dictum putatur.
Vxor ab vngendo limine, quod ſic arceri mala putarent.

MODIFICATA TRANSLATE.

Vaſ pro ſigno, conclamare vaſa, eſt ſignũ caſtra mouendi dare. Nã tũ quiſque cogebat colligere vaſa ſua itinerique ſe accingere.
Vellere,communi adagio iacturam ſignificat operæ Clauum vellis, velut ſi quis a paupere conetur extorquere pecuniam,aut ab indocto litteraturam.
Velum pro ſententia. Adag. Vertere vela.eſt in diuerſum mutare ſententiam, vitæque inſtitutum, ſumpta metaphora a nauigantibus, qui curſus erroremque verſis velis corrigunt.
Ventus,nunc pro ſapiente capitur. Ada.perẽdinum ventum prædicere. in eos quadrat, qui coniecturis, quod multo poſt futurum ſit colligunt, veluti ſapientes,pro ancipiti, & dubia deliberatione.Ada.Ventus neque manere ſinit, neque nauigare.vſus erit, vt quando quis in eas rerum anguſtias inciderit,vt nec relinquere negotium ſit integrũ, nec abſoluendi ſit facultas.ſumptum Adagium a ſæuiſſima ventorum tempeſtate.
Venter nũc pro vitio gulæ,trito ſermone proverbio capitur. Venter auribus caret. Nihil quippe eſt alienius quã minimè ſobrio eſt eruditio & diſciplina.nunc pro neceſſitate. Adag.moleſtus interpellator venter, id ad egeſtatem torqueri poteſt,quæ mortales ad omnia tum facienda,tum ferenda ſolet cõpellere. Nam venter non ſinit quemquam ſui oblituſci.
Veſpa pro inerudito. Adag. Veſpa cicadæ obſtrepens, quadrabit in eum, qui certat longe impari diſciplina cum eruditiore.itẽ picа cum luſcinia certat Epopa cum cygnis.
Ver pro rei ſumma. Ada. ver ex anno tollere, in eos conuenit,qui ex negotio, quod ſummum eſt, tollunt.
Veſpertilio eius habet interpretationẽ, q̃ ere preſſus alieno lucem vitat,neq. pedem,niſi noctu effert domo, metu nea creditoribus compellatur.
Veſtis pro ſeditioſo & diſcordias ferẽte. Ada. ardens veſtis, natum e veſte Neſſi Centauri ſanguine infecta, quam a Deianira miſſã cum induiſſet Hercules, incenſus igni ſacro periit ἀθυμάχλος.

Via

VOCABOLARIO
VOLGARE,
ET LATINO

NON SOLAMENTE DI TVTTE LE VOCI ITALIANE
ma ancora de i nomi moderni, & antichi, delle Prouincie, Città, Monti,
& Fiumi di tutte le parti del Mondo, tratti da Plinio,
Tolomeo, Strabone, & altri buoni Scrittori.

Et anco infinite eleganZe, ſcritte da Cicerone, poſte nel ſignificato del verbo, dalquale naſcono.

Vi ſono anco i nomi de i ſemplici, de i peſci, & d'altre coſe notabili, & degne da ſaperſi.

NVOVAMENTE CORRETTO, ET ACCRESCIVTO DI MOLTI
Vocaboli, che ſaranno notati con queſto ſegno †

A, è prepoſitione, laquale ſerue al terzo caſo, & ſi dice latinamente. Ad, che poi ſerue al quarto come ſe diceſſi, a caſa mia, ad me. Ben che aggiunta al nome di Chieſa di qualche Santo, ſi mette il nome di Santo nel genitiuo, & ſi laſcia la voce Chieſa, come ſi diria, alla Chieſa, o nella Chieſa di Sant'Antonio. ad diui Antonij, coſi ad Telluris, ad Opis, ad Apollinis, a parola per parola, ad verbum. A bel ſtudio. Dedita opera, a buon'hora. Tempeſtiuè, a caſo fortuito, obiter.

Abachiſta, & abachiere, chi ſà maneggiare libri di cõto, & chi inſegna far conto] Ratiocinator, & con voce Græca, Logiſta, & calculator appreſſo Martiale, & peritus ſubducendæ rationis. . .

Abaco, arte di ſaper tener conto.] Logiſtice.

Abada, ſignifica tardamente, ſenza fretta, cõ dimora] cunctanter, cum mora.

Abadare, val ſtar a bada, & tardare] ceſſo, moror.

Abbacinare, Abbagliare, & Abbarbagliare, vagliono il medeſimo, cioè togliere la viſta, ingannarſi, & prendere errore] cæcutio, hallucinor, fallor, decipior.

†Abbacinato) obcæcatus.

Abbadeſſa, & Badeſſa.] Abbatiſſa, voce non Latina, & Antiſtita, che vale miniſtra, & guardiana.

Abbadia, luogo dove ſtanno li monachi, & le monache, è deriuato dal nome Sirio Abba, che ſignifica padre.) Abbatia, & voce vſata da moderni.

Abbagliare, vale togliere la viſta, & prender errore.) cæcutire, perſtringere oculos, & aciei oculorum tenebras obducere.

Abbagliamento.] hallucinatio. aberratio. lucis alienatio.

†Abbaglio & Abbagliore] abbagliamento.

†Abbaiamento] Latratus.

Abbaiare, val far la voce del cane] baubere, latrare, oblatrare:

Abbaiare ad alcuno, ſi dice per metafora, per dir ingiurie ad alcuno] oblatrare alicui.

Abbaiatore.] Latrator. abbaiato participio, latratus, & queſto è anco nome, che ſignifica l'abbaiar de cani.

Abbandonare, laſciare, mettere in abbãdono) Deſero, deſtituo, linquo, relinquo, derelinquo, habeo pro derelicto. Tu abbandoni te ſteſſo, & l'vtil tuo. Tu laſci la cura di te ſteſſo, & delle coſe tue. Tu chiudi gli occhi a l'vtil tuo. Te ipſum deſtitutis. De te ipſo, tuiſq; rebus non laboras. Tua negligis. Ratio rerum tuarum quid poſtulet, minimè cogitas. Diſcedis à teipſo, deficis, deſciſcis. Tuas res habes derelictui. Abbandonar la vita. Relinquere animam, vitã, L'impreſa, ſtudia. Abbandonar vno per accoſtarſi à vn'altro. Deſciſcere ab vno ad alium.

†Abbandonamento) Deſtitutio.

†Abbandonatamente) miſerè, ſine conſilio.

†Abbandonatore.] Deſertor.

Abbandono.] Deſtitutio, & abbandonato, deſtitutus, deſertus, derelictus.

Abbarbagliare, & abbarbaglio, vedi di ſopra abbacinare, & abbagliare.

†Abbarbicare) Radices agere.

†Abbarrare, metter ſbarra) Viam obſepire.

Abbaſſare, mandar in giù, & piegarſi.] Deprimo, deijcio, inclino, vires remitto. Queſto verbo s'aggiugne à molti nomi, come faria à dire, abbaſſare il volto. Deijcere vultum. abbaſſare l'audacia d'alcuno, comprimere alicuius audaciam, furorem. Il prezzo, precium ſubmittere, le forze d'alcuno. Deprimere vires, infirmare vires.

abbaſſarſi, humiliarſi.] ſubmittere ſe, & da queſto viene abbaſſamento, ſubmiſſio, deiectio.

abbate, dignità Eccleſiaſtica) Abbas, da Abba nome Soriano, che ſignifica padre.

abbattere, vincere, mandar a terra, & mettere in diſordine.] Sterno, proſterno. Et per ruinare. euerto, deſtruo, populor, vaſto, & per incontrare, occurro, occurſo. Et intoppare, & imbattere, Incido. abbatterſi in alcuno ſfacendato, aliquẽ ocioſum nanciſci.

abbatimento, deſtruttione.) Euerſio. Vale anco combattimento. prælium, certamen, pugna.

abbozzamento, diſegno, & ſchizzo.] Forma, adumbratio, delineatio.

abbellire, ornare, far bello, & polito.) Orno, expolio, limo.

†Abbendare) Faſcia ligare.

† Abbeuerare, dar bere] Adaquare, potum dare.

† Abbeuerato] potus, vini plenus.

† Abbeueratoia] Aquarium, lacus.

† Abboccare, riſcontrarſi) Congredi, colloqui.

† Abboccamento) congreſſus.

† Abbonacciare.) Tranquillum reddere. far bonaccia.

abbonire, ſignifica maturarſi, & farſi buono.) Matureſco, ad frugem maturitatemque perducor, abſoluor, perficior.

abbracciare) amplecti, & per metafora, ſi dice abbracciare alcuno col penſiero, complecti aliquem cogitatione, & tutto il mondo. complecti terrarum orbem. abbracciarſi inſieme. amplexari inter ſe. abbracciato, complexus, amplexus.

abbracciamento] complexus, amplexus, complexio.

† Abbrancare, tener forte) Vnguibus attrepere.

abbreuiare, ſminuire, ſcorciare] Diminuo, imminuo, breuefacio.

† Abbreuiamento] Abbreuiatio.

† Abbreuiatura] nota, ſcriptura compendioſa.

abbruſciamento.] Incendium, aduſtio, combuſtio.

abbruſciare] aduro, vro, comburo, exuro, deuro, cremo, cõcremo, conflagro. Per metafora ſi dice abbruſciare d'amore, conflagrare flamma amoris. Abbruſciar fortemente. Deflagrare. Abbruſciare vna perſona, comburere hominem. Vn luogo. Incendere locum. abbruſciato, vſtus, combuſtus.

abeto, arbore] abies, d'abiete, abiegnus.

abhorrire, ſprezzare, hauer ſchiffo] abhorreo, io ho à ſchiffo il vitio dell'ingratitudine. Ingrati animi crimen horreo.

abia, città.] Agra.

abilà] Abula.

abiſſo, ſignifica luogo profondo, & è nome Greco] abyſſus.

abominare, ſprezzare, ne degnarſi di guardare vna coſa] abominor, auerſor, & indi, abominatione, abominatio, auerſio.

abominevole, maledetto.] Deteſtabilis, execrabilis, ſignifica anco puzzolente. Fœtidus.

† Abbominevolmente] Turpiter, indecore.

abondante, copioſo, fertile, pieno, ricco) abundans, fertilis, fœcundus, vber, dapſilis, copioſus, beatus, fortunatus, diues.

abondantemente, copioſamente, in abondanza, ſuperfluamente) abundè, fertiliter, fœcundè, plus, ſatis, nimis.

abondanza.] Vbertas, copia, abundantia, opulentia, exuberantia, fertilitas, affluentia, fecundi-

cundus, magna vis.

Abondare, hauer abondanza, esser abõdante) abundo, affluo, exubero.

Abondare alcuno, aumentare, instruere, come se dirai, ho abõdato il mõdo d'vn buon libro) auxi orbem bono libro, & gli huomini della copia della lingua Latina, auxi homines copia Latinæ linguæ.

† Abbondeuole, abondante] Copiosus, affluens.

† Abortiuo) Abortus.

Abottinarsi) seditionem facere.

Abbottinatore) seditiosus.

Abrotano herba) abrotanum.

Abruzzesi, populi.) Bruttij, Sabini, Equicolæ, Marsi, Pregutij, Vestini, Marrucini, Peligni, & Ferentani.

Abruzzo) Abrutium, pars Regni Napolitani in Italia.

† Accademia) Academia.

Abuso, mal'vso) abusus, & male vsare, abuti

Accadere, vale auenire.) Euenit, accidit, contingit, obtigit, incidit. S'accaderà, ch'io ti possa seruire, se verrà occasione, se occorrerà, se mi farà offerta occasione, se il tempo porterà. Si accidet, vt opera mea tibi esse vtilis possit: si vsu veniet, si res, si tempus, si occasio feret, postulabit, poscet, si tempus accidet, vt operam meam nauare tibi possim.

Accampare, mettere il campo) castrametor, pono, facio, loco habeo. Mettere il cãpo sotto Parma, apud Parmam castra ponere, cõstituere, copijs, & exercitu Parmam sepire.

Accarezzare, accogliere, far carezze) alludere, amplecti. Colui accarezza qualunque và a visitarlo. Ille complectitur, quisquis eum it salutatum, & perhumaniter excipit, accarezzare vna donna] alludere ad mulierem.

Accarezzamenti, lusinghe) blanditiæ, inescationes, allectamenta.

† Accasare.] Domicilium ponere.

Accattare, significa torre in presto) Mutuor, vrẽdũ sumo. Et accattare p l'amor di Dio, Mendico. Et per trouare, Inuenio, reperio.

Accecare, orbare, toglier la vista] cæco, excæco, lucem eripio, obcæco, caligo, exorbo, voce vsata da Columella.

† Accessare, proprio delle bestie] Dentibus arripere.

Accelerare, & affrettare significano il medesimo.] Festino, accelero. accelerare il camino, magis itineribus contendere.

Accendere, vale far fuoco, & infiammare.] accendo, flagro. Far fuoco, accendere ignem. Far adirare alcuno. Incendere aliquem ira. accendersi, exardescere, flagrare.

Accendimento] ardor, incendium, exustio,

† Accenditore.] Incensor.

† Accennamento] Nutus, indicium.

Accennare, dar segno con gli occhi.] Innuo, nicto, annuo.

Accento suono che significa il leuare, o abbassare la sillaba] accentus, significa canto, & consonanza, cantus, harmonia.

Accertare, confermare, chiarire, & certificare.] confirmo, affero.

† Acceso.] Inflammatus, Incensus.

Accetta, manara, cetta] securis.

Accettare, ricogliere, riceuere.] accipio, admitto.

Accettare nella città, abscribere in ciuitatem. accettare la scusa, accipere excusationem, causam, satisfactionem. accettare nella sua fede. Recipere in fidem suam. accettare per testimonio, Attestari.

Accettatore, chi accetta] acceptor.

accetto, caro, & grato.] Iucundus, charus, gratus.

acchetare, pacificare] Sedo, tranquillo. Acchetare il tumulto. Sedare tumultum. Il furor delli soldati. Impetum militum reprimere.

Acchetarsi in qualche cosa. Cõquiescere in aliqua re, cõsidere, quiescere.

acciaro, acciaio.] Chalybs & così anco si dice l'acciaino, cioè il ferro, con il quale si batte il fuoco, auẽga che Plinio lo chiama Ignatiũ.

accidente, caso, cagione.] Euẽtus, casus, exitus. Accidenti, casi, disgratie. Casus, euẽtus. Gli huomini sono sottoposti à mille accidenti. Imminent hominibus plures casus, casus innumerabiles homines manent, innumeris fortunæ telis exposita est hominũ vita

accidentalmente, a caso) fortuito, obiter fortè.

† Accidia] Acidia, Pigritia.

† Accinto, cinto intorno] Precinctus.

acciò. Vt, accioche in niun tempo.) Nequãdo. Accioche da niun luogo. Necunde. Acciochè no, ne.

accoçcare, ingannare, attaccare] Decipio, in fraudem impello, circumuenio, impono, fallo. Significa anco accogliere, ferire. Percutio, peto, ferio.

accoccatore, affrontatore, & ingannatore.) impostor.

accoglienza, abbracciamento.] Amplexus.

accogliere, riceuere benignamente.] Suscipio, excipio.

accommodare, adattare, & acconciare] cõmodo, accommodo. Accommodare alcuno di vna camera, dargli cõmodità d'vna camera, dargli luogo. Accommodare de cubiculo concedere cubiculũ, finere vti cubiculo. accõmodare gli suoi studij ad arbitrio d'altri. Conferre studia ad alterius arbitrium. Accommodato, appositus, aptus. Accommodatamente, aptè, appositè.

accommiatare, è dar licenza) Dimittere, præbere facultatem, missum facere.

accõmunare, far cõmune] cõmunico, participẽ facio, impertio, participio, & in cẽe confero.

accompagnare, far compagnia.] comitor. Accompagnar le essequie. Funus prosequi. Accompagnare alcuno per conto d'honore. Deducere aliquem. Io t'accompagnerò del continuo, & ti satò sempre à canto. Te perpetuo comitabor. Tibi comes ero. Assiduũ me comitem habebis. Hærebo latere tuo. A latere tuo numquam discedam.

† Acconciamento) Accommodatio. Acconciatura] Idem.

acconciare, polire, & ornare.] Expolio, orno. Accommodare, accommodo. Acconciare le pelli. Perficere pelles. Acconcio, comptus, expolitus, ornatus. Acconcio in salamora. Muriaticus. significa etiamdio. accõcio tanto, quanto commodità, vtile, & bene, commodum, emolumentum, bonum, vtilitas. Et l'auuerbio acconciatamente, aptè, compositè, accommodatè.

† cconcio, adiett.] Aptus, concinnus.

† Acconsentimento.) Assensus.

cconsentire, vale consentire] assentio, & assentior, & consentio.

accontare, quando significa contare, si dice Numero, quando significa conoscere, & practicare, si dice Noui, percipio, verbor in re aliqua, tracto.

accontentare, essere contento] Contẽtus sum, congruit inter nos.

accoppiare, adunare, & cõgiungere insieme.] Congiungo, cogo. Accoppiare gli buoi, iungere tauros. Quando significa adunare, si dice, congero, in vnum redigo, colligo, congrego, & conglobo.

accorare, è dar affanno] ango, affligo, crucio.

accorciare, è far curto, & accurtare.] Cõtraho, breue facio, decurto.

accordare è mettere d'accordo.] Paco, concordo. Siamo d'accordo, cõuenit inter nos. concordi animo sumus. Accordarsi, cioè far pace, ferire fœdus. Accordarsi con i creditori. Expedire nomina.

accordatore si dice colui, che accorda.) Pacificator, pactor.

accordo, patto, cõcordia] Cõuentio cõpositio,

accorgere è auisar alcuno di qualche cosa] Moneo. Accorgersi è auedersi, video, intelligo perspicio, odoror, præsentio, sentio.

accorgimento) Perspicacia, perspicacitas, & perspicientia. Significa anco accortezza d'intelletto Subtilitas, acumen ingenij, solertia.

accortamente, significa diligentemente, accuratè, & sutilmente, scitè.

accortezza) acumẽ ingenij, solertia, sagacitas.

accorto, sagace, prudente.) sagax, cautus, vafer, astutus, prouidus.

accostamento] adhæsio, appulsus.

accostare, è auicinare, & far appresso] appropinquo, applico me.

accostare l'vna cosa, & l'altra] admoueo, accostarsi, hæreo, adnitor, cohæreo, innitor, hæreo, aspiro. accostarsi al parer d'altri, adiungere se ad aliorum rationes. Accostarsi piano à qualche cosa, adrepo

† Accostumare, ammaestrare] Assuescere, & suetieri.

accozzarsi, vale azzuffarsi, & cõtendere] Concerto.

accrescere, moltiplicare, aumẽtare] augeo, accresco, augeo, amplifico. Cesare accrebbe lo Imperio Romano, fece assai maggiore, allongò i termini. Cæsar valde auxit, amplificauit Imperium Romanum, produxit, protulit, procendit Imper. Ro. terminos, multum addidit, adiunxit ad Imperium Rom. accrebbe le forze sue. Magna accessio facta est. accrescere la dignità ad alcuno, adiungere dignitatem alicui accrescere beneficij & amoreuolezza verso alcuno, augere beneficia, & beneuolentiam in aliquem. Accrescere dignità. Amplificare dignitatem. Accrescere dolore. Augere dolorem.

Accrescimento, aumento.] Auctio, accessio, auctus, accessus, incrementum, additamentum, amplificatio, cumulus.

accumulare, ammassare] Coacerno, cumulo, congrego.

accusa, accusatio, querela, noïs delato, postulatio

accusare, incolpare.] Accuso, incuso, insimulo, criminor, in iudicium adduco, rerum facio, appello postulo, in discrimen voco. Accusare vn'huomo alla giustitia. Deferre nomen alicuius apud iudicẽ. Catone fu accusato cinquãta volte, fu chiamato in giudicio, fu reo. Cato quinquagies accusatus est. In iudicium vocatus est, ei dicta dies est, subijt iudicium, reus fuit. Iudicũ tribunal adiit. Crasso fu accusato d'auaritia, fu incolpato, notato, tassato del vitio dell'auaritia. Crassus auaritiæ nomine male audiuit. Magistratuit, laborauit infamia auaritiæ, ei auaritiæ nota iniusta est, accusatus est, vt in auaritia prosior. accusatore, accusator, delator.

† Accusatore] Accusator.

accusatore, quale toccaua la quarta parte de i beni confiscati, si dice latinamente, Quadruplator.

acerbamente, aspramẽte, crudelmente.] acerbè, asperè, atrociter, crudeliter, ferè.

acerbare, far aspro] acerbo, exacerbo.

acerbità] acerbitas, asperitas, amaritudo.

acerbo, non maturo] acerbus, immaturus, crudus, asper.

acero, arbore] acer. Di acero. Aceruus.

aceto, si dice, il vino forte] acetum.

acerosa herba] oxylapathum, Oxalis.

aceto, & agro) acetosus, acidus.

ach.] aquisgranum, cuius Germaniæ.

acheloo fiume, achelous.

a che? & perche? sono l'istesso.) Cur? quare? quid ita.

a che proposito? a che fine?) Quorsum? a che effetto queste cose? quorsum hæc?

aco, ago, instromento da cucire.] acus. aco di pomolo acicula.

Acon città.) Ptolomais.

acopende.] Olbia.

acqua] aqua, vnda, lympha, fons. Di

quens.acqua morta,lacuna,ſtagnum.acqua agghiacciara che ſtiá pẽdente,ſtiria,acqua che ſi può paſſar à guazzo, vedum acqua corrente, profluens. acqua da fabri,acqua ferraria.acqua roſa,acqua roſacea.
acqua d'accia,nel paeſe di Roma]aqua Appia
† Acquaiuolo,acquatico]Aquatilis,aquaticus.
acquapendente città] Aucula.
acquarella,diminutiuo d'acqua) aquula.
acquedotto,condotto di acque) aquæductus, rubus.
acquietare è pacificare.]Sedo,paco,trãquillo. acquietarſi , acquieſco , & conquieſco . acquietato, ſedatus, pacatus.
acquiſtare,è far acquiſto, & guadagno]acquiro,adipiſcor,conſequor,nanciſcor,paro,invenio , quęro . acquiſtare amici finti , inire falſam gratiam . acquiſtar gli honori della virtù,inſignia virtutis conſequi. acquiſtare gloria,cõſequi gloriam. acquiſtarſi il fauor del ſenato , conſequi ſtudiũ Senatus,acquiſtare nome di perſona giuſta,conſequi laudem integritatis,acquiſtare la gratia di Tirio,inire a Tirio gratiam.acquiſto, conquiſto,adeptio, comparatio, fructus.
† acquiſto,l'acquiſtare] Acquiſitio.
† acquoſo,aqueo] Aquoſus,aqueus.
acume , & acutezza d'ingegno) acies acume de gli occhi,acies oculorum,acumen.
acutamente]acutè, ſubuliter.
acutezza.) Perſpicacitas,perſpicacia,acutezza d'ingegno, acrimonia , acumen,acies.
acutezza ſignifica ponta]acumen.onde ſottile in ponta,ſi dice acutus.
acuto,pontuto]acutus,acuminatus,aculeatus, acuto,ingegnoſo,acutus, perſpicax.
adacquare,inaffiare,inacquare] adaquo,rigo, irrigo,adacquare il vino.diluere merum in fuſcare vinum.adacquato, cioè temperato, dilutus,adacquato,inacquato,irrigatus.
adagiare,vale accommodare.) Commodo,accommodo, apto.
adagio,auuerbio]Cõmode,apte,incõueniẽter
addarſi,ſignifica auederſi) Compeno, cerno, animaduerto, perſpicio.
† adaſprare,far apparire aſpro.) Exaſperare.
† adattare,accommodar.) Aptare , accommodare.
addeſtarſi) apto.
† addittare,moſtrar col ditto) Digito moſtrare .
† addobbare , ornare]Exornare.
addolcire) Dulceſco,placo addolcire con belle parole,placare,delinire , lenire lenocinis verborum.
addolorare,dar dolore]Excrucio,torqueo,afficio dolore.
addoppiare,è far doppio]adduplico,gemino, conduplico.
addormentare, far dormire.]Sopire, ſoporare,foporem inducere.quietem conciliare.
addormẽtarſi,è pigliar il ſonno) addormito.
† addormire , addormentarſi]Obdormire.
† addoſſare , porſi addoſſo .] Humeris imponere.
† addoſſo auerb.] Supra humeros.
† addottrinare, ammaeſtrare) Inſtruere , erudire.
addurre, vale condurre]adduco. addurre p teſtimonio,è chiamar p teſtimonio) Teſtor
adeguare,ſignifica agguagliare]æquo,exequo
adempire,copire,forme]adimplẽo , perficio.
aden)Arabiæ Emporium.
adena]adana.
adena peſce)attilus,appreſſo Plinio.
adeſcare,ineſcare) Illicio Ineſco. Induco.
adeſſo,hora,al preſente) Nunc,modo, hoc tẽpore .
adeſſo piu che mai) Nunc,ut cum maxime.
adiſe fiume di Verona) Athefis.
a Dio, cioè ſtà in pace.) Vale.
adirare, cioè incitare]Irrito,aditarſi,iraſci. Succenſere,adirato,iratus,inſenſus.
adiratamente,con colera.]Irate .
a diſpetto di te) Te inuito,te nolente.
adito, ſignifica entrata,ingreſſo]aditus,introitus.
adinuenire , vale accadere, auuenire)accidit, fit, vſuuenit,euenit,incidit.
admittere,cõcedere,& accettare]admitto,cõcedo.
adocchiare ſottilmẽte guardare]Perſpicio,attente,infigo oculos,adijcio oculos,cõijcio.
adombrare, far ombra & ombreggiare] Inũbro,obumbro.
adombrare,mettere paura.) Timorẽ incutio.
adombrarſi,tremar di paura.] Horreo.
adoperare,fare,vſare]Vtor. adoperar gl'amici in ogni coſa, valerſi, ſeruirſi de gli amici. Vti amicis ad omnia , vti opera amicorum, amicis ſe committere , tradere . adoperarſi per lo amico; præſtare operam amico.
adorare,riuerire]adoro,colo, veneror.
adornamento,ornamento.] Ornatus,expolitio , ornamentum.
adornamenti di caualli) Phaleræ , di ſoldati, armillæ.
adornare,è ornare)orno,exorno,concinno,decoro,expolio.
adornatamẽte.)Ornatè,perornatè, concinnè.
adorno,ornato) Ornatus,decorus, concinnus.
adorno di gemme)Gemmatus.
† Adottamento,l'adottare] Adoptio.
adottare vn figliuolo, vale torlo per figliuolo) adopto,arrogo.
adottatione]adoptatio,adpptio'.
adottatore)adoptator. ſi dice colui , che ſi toglie vno per figliuolo.
adottino è colui ch'è ſtato tolto per figliuolo.]adoptiuus.
† Aduggiare , far vggia] Inumbrare vmbras inducere.
adulare,cõpiacere,far piacere,metterſi in gratia,andar a verſo.Adulari,aſſentari,auribus alicuius dare , gratiam aucupare , loqui ad voluntatem,auribus inſeruire, aſſentatione vti, fictè loq; ad colligendã alicuius gratiã.
adulatione]adulatio,aſſentatio.
adulatore] adulator , aſſentator . Adulatrice, adulatrix.
adultera]Pellex,adultera.
Adulterio]adulterium,ſtuprum.
adultero adulter,mæchus.
Adulterare,vale giacerſi con donna maritata] adultero,mæchor.
† Adulterino] Adulterinus.
adulto creſciuto , & fuori della fanciulezza .) adultus,qui exceſſit ex ephebis , qui paulatim ætate proceſſit,progreſſus eſt.
adunanza,è moltitudine d'huomini in luogo raccolta]Conuenticulum.
† Adunata,adunanza.] Congregatio.
Adunare,è congregare]Congrego, congero, conglobo,colligo.
Aduncо , torto , piegato]aduncus. curuus, incuruus.
aduncare,vale torcere, & piegare.]Torqueo, flecto.
adunque,& dunque, vagliono ecco hora) Itaque ergo,ita,igitur.
ad vn tratto , incontinente]Subito , repente.
aduſare,è aſſuefare)aſſuefacio.
aere,aria]aer,æther,Iupiter,celũ, diũ,diuum, inane, ſignifica alcuna volta la ciera,& l'aſpetto,aſpectus,preſentia. D'aria,aereus.
af tto,totalmente]Protſus, penitus , omnino.
affabile,piacevole,nel parlare)affabilis, lenis, comis,gratus.
affabilità, piacevolezza , & dolcezza nel parla re)affabilitas,comitas.
† Affaccendato,chi ha molte facende)Negotioſus.
affamar,hauer fame,& deſiderio di cibo)Eſurio.Affamato ſi dice colui,che ha fame;eſuriens,famelicus, morto di fame', & di ſete, ſitiæ fame enectus.
affangare,è imbrattare di fango,) Cœno , vel limo inficere,fedare.
affannare,affligere,dar affanno.)Solicito,ango,crucio,premo,affligo.
affannato,anſio.]Solicitus , affectus, afflictus, anxius,æger.
affanno,malinconia,angoſcia)Solicitudo moleſtia,angor,cruciatus , mœror.Il padre ha graue affanno p la morte del figliuolo,gran cordoglio prendẽ,fiera doglia patiſce,molto ſi affligе. Dolorem plurimum haurit pater,accipit,fert ex morte filij: magna ſolicitudine afficitur vexatur,opprimitur. Summam ſentit acerbitatem , extincto filio grauiter afficitur.
† Affannoſo,pien d'affanno] Anxius.
affare,facenda.] Negocium,munus, opus , res geſtæ.
affatato ſi dice vno che non ſi può ferire] Inuiolabilis.
affatigare.) Laſſo, defatio , laboro . Affaticarſi grandemente . Elaborare,allaborare ſenza cagione,laborare ſine can. Affatigarſi nelle virtù , laborare in virtutibus comparandis.
† Affaticheuole,affaticante) Laborioſus.
† Affatto,in tutto per tutto)Omnino,prorſus.
affaturare,ſtregare,incantare,fat malie.] Fatino,incanto.
affermare,per confirmare,ſi dice affero,affirmo,aſſeuero,cõprobo,confirmo,pothibeo.
affermare con giuramento,ſacramento cõteſtari.Affermare oſtinatamente , obfirmo.
affermatamente)eſſeuerato,aſſeueranter.
afferrare,ſignifica pigliare.]Prehendo, apprehendo.
affettionato]Studioſus,cupidus,animatus erga aliquem.
affettatione,amore,benevolenzia.]Benevolentia, voluntas,ſtudium.
affetto]affectus,affectio, ppenſio,cõſus animi.
affibbiare,allacciare]fibulo,infibulo .
affidare,ſignifica aſſicurare]Fidem facere,recipere in fidem.
affigere,vale ficcare.]Figo,immitto,affigo,infigo.
affilare,ſignifica dar'il filo,aguzzare]acuo.
affinarè,ridurre a perfettione]abſoluo, perficio,expurgo.
affiſſare,ſignifica guardare fiſſo]aſpicio,cõſpicor.
affiſſarſi,ſtar fermo] Pendeo,reſideo,nitor.
affittare,dar a pigione] Loco,eloco , abloco.
affitto] Locatio.
affligere,tormentare]affligo,excrucio , diuexo,exulcero.
affligerſi molto.)Seſe affligere, di dolore,angi dolore,per male d'altri , laborare malis alienis.
afflittione,travaglio,tormẽto]afflictatio, afflictio.Mi trouo in grãde afflittione,con l'animo afflitto,in grã malinconia,di peſſima voglia,& ſimili:Iaceo in mœrore,ac ſordib.langueo animus afflictus . mœrore iacet,vexor, cõficior triſtiſſimis curis,mœrore cõtabeſco
afflitto,travagliato,tormentato]Solicitus, afflictus,excruciatus.
affocare,infocare]accendo,inflammo,incendo,aduro.
affocarſi,Flagro,æſtuo,vror,candeo.
affocato,infiammato) Ignitus,accenſus,inflãmatus.
affogare,ſommergere,annegare,ſtrangolare] demergo,ſuffoco,ſtrangulo,affocarſi in mare.perire in mari.
affondare,ſommergere,& annegare) Submergo.
affondare le nauj) Deprimere naues.
affrappare ſignifica tagliar in pezzi]Cedo.
affrenare,refrenare.]Freno,refrico, reprimo.
Affrettare,acceleratе,& ſolicitare]appropero accelero, feſtino, propero, maturo,affrettarſi,Inſtare operi.
Affrontare,azzuffarſi,)Congredior,inuado.Ire per incontrare,occurro . Affrontare alcuno di danari.Impono,impoſturam alcui facio

nummorum.Affrontatore,Impostore.
Affumare,affumicare.)Fumico,Fumifico.Affumato,fumosus.
Africa,terza parte del mondo.)Africa,d'Africa,Afer.
Africa,città)Aphrodisium.
Agata.)Cespatim.
Agarico,medicamento noto]Agaricum.
Ageuole,facile,& trattabile.)Facilis.
Ageuolezza]Facilitas.
Ageuolmente.)Facilimodè,aptè,sine labore.
agghiacciare,gelare)Congelo,gelo,glacio,cõgiacio,algeo.
Agghiacciarsi per troppo ocio]Cõgelari ocio.
Agghiacciato)algosus.
Aggiornarsi,è farsi giorno]Lucescit.
Aggirare,circondare)Volvo,ambio,circũdo.
Aggirare per andar vagabondo.]Vagor,pervagor.
Aggiugnere,per arriuar alcuna persona)assequor,consequor.
Aggiugnere ad alcuna cosa)Aspiro.Tu hai potuto aggiungere alla somma gloria,ad summam aspirare gloriam potuisti.Et per accrescere,adicio.Addo.Et del suo,Addere de suo,aggiungere aliquid de suo.Aggiungere insieme,cr[illegible].
Aggiunta,accrescio,adiectio,adiectus,additamentum,accensio.
Aggobbato,gobbo)Gibber,gibbus,gibbosus.
Aggradire,piacere]Cordi est,gratũ est,placeo
Aggrappasi,vale attaccarsi]adrepo,irrepo.
aggratiatamente)Lepidè,cioè con gratia.
aggratiato,piacevole]Lepidus.
aggrauare,caricare.)Grauo,aggrauo,prægratio,onero,pondus impono.
aggrauarsi,per diuenir graue.]Grauesco.
aggrauato,trauagliato)Vexatus,affectus.
aggregare,congregare]Congrego,colligo.
aggroppare,annodare)Necto,nexo.
aggroppato)Nexus,nexilis.
aggualiãza]æqualitas,æquabilitas,equatio.
aggualiare,far vguale]æquo,coequo,exequo.
agiato,atto,& commodato]aacommodus cõmodus.Et ricco,affluens,opulentus.diues copiosus.
agile,destro)agilis,leuis.
agio,commodità)Commoditas,tempus,commodum,otium.
agitare,è commouere)agito.
agliata,fauore fatto con aglio]alliatum.
aglio)allium
agna,& agnella)agna.
agnello)agnus,agnellus,agnello d'vn'anno,agnus horus.
ago,& ago da pomolo.]leggi Aco.
agobbio città.]Eugubium.
agognare,è bramare]aueo,cupio.
agomitolare,vale ingemmar il filo.]Glomero.
agone,era luogo in Roma,doue si combatteua]Palæstra.
agone,luogo si dice Piazza nauona dal volgo.
agosto,vno de mesi dell'anno]Augustus,Sextilis.
A gran pena.)Vix.
Agresta,vua non matura]Vua acris,acerba.
agresta,per lo sugo dell'vua acerba.]Omphacium.
agrezza,cioè asprezza ne' frutti non maturi.Acritudo.
agria città]Vimundria,Pannoniæ superioris.
agricoltore,lauoratore di terra]agricola,agricultor.
agricoltura,il lauorar di campi)agricolatio,agricultura.
agro,brusco,acerbo,crudele)acer,austerus,asper.
agrume,amaritudine,& acerbità)acritudo,acrimonia.
aguato,insidie,inganno]Dolus,insidiæ,fraus.
Aguglia pietra larga in fondo,& sottile in cima.]Pyramis,& obeliscus.Come se ne vedono molte in Roma.

aguto,chiodo]Clauus,chiodo picciolo,clauus.
aguzzare)Acuo,peracuo.Et aguzzare battendo,procudo,& aguzzare la ponta,Spiculo.
aguzzato]acutus,& acuminatus.
ah,è interiettione,che significa dolore]ah.Et ah voce per risponder.Hem,& eheu.si fa cosi.Eia haud sic decet.
ahi,voce di dolore,& di lamento]Heu,eheu.
a huomo,per huomo.]Virium.
aiazo.)Vicinum.
Ailor,nome proprio di luogo]Ælath.
ahime,& ohime sono voci di lamento.Heu mihi,heu me miserum.
aia)area,luogo nel qual si batte il grano.
aitone,vccello rapace.]Erodius.
aita,soccorso,& aiuto]auxilium,subsidium,adminiculum,fulcrum.
aitare,& aiutare,porgere aiuto)auxilior,adiuuo,opitulor.Lodeuole cosa è l'aiutare,porgere aiuto,souuenire,& soccorrere al bisogno de gli amici nelle disgratie loro.laborãtibus amicis opẽ ferre,auxilio esse,presto esse,adesse,subsidio esse,nondeesse,laudabile est.Aiutar la patria,che và in ruina.Opem ferre patriæ occidenti,excipere cadentẽ patriam,auxilio esse labenti patriæ.
Aitatore,& aiutatore)adiutor.
aix]Aquæ sextiæ.Ciuitas prouinciæ prouinciarum,Galliæ.
al,pro allo]ad,prepositio.
Al termine ordinato]ad diem constitutum.
ala de gli vccelli]ala.
alabastro,marmo fino & trasparente]Alabastrites.vaso d'alabastro,alabaster,alabastrũ
alada.]Amissa.
alato che ha le ale.]Alatus.
alba del giorno]aurora Matuta.Diluculum.
alba Città in Monferrato.]Alba Pompeia.
alba Iulia.)Vlpianum.Transiluaniæ vrbs.
albania,prouincia]Epirus,Taulantij,d'Albania,Epirota.
albano terra nel Latio]Alba.
albarello vaso di terra.]Alueolus.
albasequia.]Ampsalis.
albenga,nella riuiera di Genoua.]Albingaunum.
albergare,vale alloggiare)Hospitor,diuersor.
albergatore,colui ch'alloggia & hoste.]Hospes,diuersor,receptator.
albergo,alloggiamento.)Diuersorium,hospitium,diuerticulum.
albin.)Heluij.
albiria]Birtha.
albon]Aluona.
albio da porci)Aqualiculus.
albio,pesce.)Alburnus.
albore & albero,con la seconda breue)arbor,albore che non produce frutto.]arbor infelix.Crescere come albore,assurgere in arborem.Albore di naue,malus,pesce,erythinus.
albore,con la secõda longa,vale bianchezza.albor,candor.
alboretto,significa boscaglia d'alberi]arboretum.
alcala de Enares]Complutũ.Hispaniæ vrbs.
alcala la horta]Jarcilacis.
alcaniz,)Ergauica,terra d'Aragona ĩ Spagna.
alcantar]Norba Cæsarea.
alcazar,città d'Aragona in Spagna)Origia,alcuni dicono Orcia per c,ma è errore.
alchimia]Alchymia,Calchymia.
Alchimisti]Alchymistæ,Calchymistæ.
alchria.]Dolicha.
alcipo]Actiũ promõtoriũ,Octauij Augusti,& Antonij triumuirorum pugna celebre.
Alcolo]cal lops magnus.
alcudia.]Tenios longa.
alcuno)aliquis,nonnullus.
alcuna volta]aliquando.Nonnunquã,quandoque,vnquam.

aldino,città.]Altinum.
Al dritto,cioe per la dritta via)Rectà.
al far del giorno)Diluculo.
alefiume,Celdius.
alemagna,Germania,prouincia ampliſſima.
alepanto,regione della Grecia)Ætolia.
Alepo]Antiochia ad Taurum montẽ,vel Hierapolis,quæ dicta est Callinice.
alere,città nella Corsica)Alalia.
alessare,lessare.)Lixo ebullio.
alesso,lesso]Elixus,lixus,ebullitus.
alessio]Lixus.
alfeo,fiume)alpheus.
alfiere]Signifer,vexillarius.
alganbẽ,finis terræ)Celticũ promontorium.
algeri]Iulia Cæsarea,prius,Iulia regia,Africa vrbs.
algiro]Dianę fanum.
Albana]attigis.
Alicata,città di Sicilia]Gela.
alicante)Alonę.
alice,pesce salato.]Halec,Halecula,Belgna nota.
alicorno,Lincorno)Monoceros,Vnicornis.
alicur,Isola)Ericodes,vel Ericusa.
alienare]alieno,emancipo.
alienatione)alienatio.
alieno,di altri]alienus.
Alier,fiume]Elauer.
alieno)alumnus.
alife,città)Alifa.
aliga,herba marina)alga,æ.illissima herba.
alimento,nodrimento]alimentum,nutrimẽtum,alimonium.
All'impresa)properè,properanter.
all'improuiso.)Inopinanter,ex improuiso.
All'incontro,contro,& dirimpetto.]E conspectu.
alito,il fiato,& spirito,& vento]Halitus.
alla giornata.)In diem.
alla mal'hora]In malam rem.Inauspicato.
alla sprouueduta.]Præter expectationem,præter spem,præter opinionem.
alla non pensata]Inopinanter.
alla scoperta]Palam.
alla riuersa]præposterè.
allacciare,legare)Illaqueo,obstringo,nodo,nexo,innodo.
allacciato]Illaqueatus obstrictus.
allagare,inondare]affundo,inundo.
allargare,ampliare,dilatare)ampico,dilato,relaxo.
allargarsi,significa diuenir largo]Lateſco.
al lato,val appresso]apud,con l'accusatiuo,come si diria al lato a me]apud me.
allattamento,& lattamento]Lactatus.
allattare,& lattare,val dar il latte)Lacto,lac præbeo.
allegamento de'dẽti)Stupor dentiũ,emodia.
allegare i denti]adstringere dentes.Obstupescere.
allegare,citare autorità]adduco,cito,affero
allegare qualche mancamento]aliquid vitijdicere.
allegerire)Leuo,collcuo.allegerire gl'affanni.Leuare molestias.Il dolore,leuare,& lenire dolorem.
alleggiamento,leuamento)Leuamen,leuatio,alleuatio.
alle mani.)Præ manibus,in manibus.
allegoria,è sentenza oscura,& difficile]ænigma.
allegramente)Hilariter.læta fronte.
allegrare,cioè dar allegrezza.)Hilaro,exhilaro,gaudium affero,gaudẽ affero.
allegrarsi.)Gaudeo,Letor.allegrarsi grandemente,Efferri incredibili gaudio,lætari ad alcuno.Gratulari alicui.De le honorate opere d'alcuno.Lętari præclaris operibus alicuius.
allegrezza)Gaudiũ,lætitia,gratulatio,plausus.
Ricenere allegrezza)Lætitiã capere,accipere.

allegro]Lætus,hilaris.
allentare,rallentare,tardare]laxo,soluo.
allentare le doglie]Remittere dolores.
allettare,far lusinghe,& adescare]allecto,allicio, blandior,illicio.
Allettamento,adescamẽto,lusinghe)Illectus, blanditiè,
alleuare,nodrire]Educo,nutrio,alo.
alleuiare,leggerire)Leuo.Onde si dice.
alleuiare l'animo d'affanni.]Molestijs leuare animum.
alleuiare le miserie]Subleuare miserias.
Allhor, & allora]Tunc, tum,id temporis.
allodola,& lodola vccello]a lauda.
Alloggiamento,albergo) Hospitium, Diuersorium.
Alloggiamenti di soldati)Castra.
alloggiare,albergare.]Hospitor,Hospitio accipio.
alloggiar un'essercito in qualche luogo] collocare in aliquo loco exercitum.
alloggiere,locare,& mettere in luogo] Colloco,condo,repono,recondo.
allõtanare,separare]Semoueo,seiũgo,seduco
alloro,& lauro,albore)Laurus.
alludere,accarezzare]alludo.
alluminare]Illumino,illustro,lumen affero.
all'vn e altro luogo)Vtroque.
allongare,prolongare,menar in longa] Protraho, prorogo, produco. Il litigante cerca di allongare,condur più oltre,tener sospeso,trattenere,differire la cosa,mettere indugio,ritardare l'effetto:id agit litigator,vt rẽ extrahat,ducat, differat, in aliud tempus reijciat,vt rem sustineat,rei moram faciat, rei exitum moretur,moram iniiciat.
Allongare da dì in dì)Crastino,procrastino.
A longo andare,dopò longo tempo]Olim.
Alma,significa l'anima,& l'animo)aia,anim*
Alma,cosa che nutrisce)animus,& ciò s'attribuisce alla natura, la quale è, alma parens rerum.
almacharana,regno)Manambis,regio.
almeno,al manco)Saltem.
almeria]Abdare.
almiza]Pegantium.
alno,albore)alnus.
aloẽ]aloe,medicamenti genus amarissimum.
aloer)areæ regis.
alosa,pesce)Clupea.
alpa,& arpa. stromento musico]Barbitos, fides.
alpe,& alpi mõti]Alpes,Italiæ munimenntũ.
alpestro,vale asper)asper,austerus,significa anco crudele,crudelis.
al più)ad summum.
Al presente)In præsentia,In presenti.
alquanti,& alquãte]aliquot,aliqui,nonnulli.
Alquanto,auuerbio,vn poco,aliquantulũ,aliquantusper,nonnihil,aliquantulum.
alquanto,adiettiuo)aliquantus.
Altamura]Petiglia.
altare]ara,altare.
altamente,in alto,]Elatè,altè,
Alteiola,terra nella riuiera di Genoua] Altilia.
Alte loco]Colophon.
Alterare]conturbo.
Alterarsi.]conturbor,
Alteratione,significa mouimento)Motus,cõturbatio.
altezza,superbia]Elatio,fastus,tumor.
Alteratione,contesa di parole]Contentio,altercatio,controuersia.
alternare, mutare,& operar l'vno dopò l'altro.Muto alterno.
altezza]altitudo,summitas,eminentia.
altieramente,Superbè,elatè.
altiero,superbo,)supbus,Imperiosus,inflatus.
altiero sei per superbia che hai,non per le tue qualità)Tux te efferunt diuitiæ,tuæ,proprie virtutes:Insolentia tua,arrogantia,superbia,non ex ingenij tui præstantia,sed ex opibus tuis manat:Elationem,spiritus immoderatos in te parit nõ vlla tua præcipua facultas,sed copiæ,diuitiæ,opes,res domesticæ,& facultatum abundantia.
altissimo.]Summus,supremus,altissimus.
altitonante,epiteto di Giouc)altitonans.
alto]celsus altus,sublimis,turritus.
Alto bosco)Colophon.
Altramente, & altrimenti]aliter secus alioqui secius.
altra volta]aliàs, alio tempore olim, quondã.
altretanti.]Totidem.
altretanto.]Tantumdem.
altretanto,& la metà di più)Sesqui.
altresì,cioè similmente]Pariter,similiter,etiã iterum.
altro]alius,aliter.
altro che,eccetto che.]Præter.
Altronde,d'altro luogo)aliunde, altrinsecus.
altroue)alio,& quãdo significa il luogo.Vbi.
al tutto.Omnino,penitus.
Aluergna)Aruesni,Galliæ populi.
aluo,ventre,matrice)aluus,vterus.
alume di piuma)alumen liquidum.
alume di rocca)alumen scissile.
aluta,fiume)Aluta.
alzare,& inalzare]Eleuo,extollo.
amabile,degno d'esser amato,chi ha parti, cõditioni,qualità,che lo rẽdono amabile,che lo fanno degno d'amore)amabilis.Dignus est,q̃ diligat.Est q̃ amet amore,dignus.Sũt in eo,q̃ amorẽ concilient, possidet, quæ ad colligendam benevolentiam valent,ad alli ciendas voluntates,ad animos adiungẽdos, ad comparanda hominum studia.
amaccare.]Conculco,comprimo,contero.
Amalarsi]ægroto.
amalarsi da febre per fatica]In febrim ex labore incidere.
amalato]ægrotus.
amalfi.]Picentini.
aman,porto]Mysicatus portus.
aman,regno.]Maraba,Mariaba.
a man giunte.]Iunctis manibus, supplicibus manibus.
a man piene.]Plenis manibus.
a man salua.]Impune.
amãte,innamorato]amator,amans,amasius.
amaramente)amare.
amaranto,herba)amaranthus.
amare,esser'innamorato]amo amar chi ama. Redamo.
amare con honore] colo.amate fortemente. adamo.
amare di cuore.) Amplector.amare cordialmente. Mirificè diligo. amare molto.Fero in oculis.amare più alcuno. Pluris facere. amare poco.Parum amoris in aliquo erga aliquem residere.
amaretto,vale alquanto amaro.]Subamarus.
amaritudine] amaritudo, amaror,amaricies. Pieno d'amaritudine] amarulentus.
amaro)amarus,grauis,tristis.
amato)amatus,charus,gratus,acceptus.
amatore,innamorato]amator,amans.
ambascia,noia,& tormento]angor, dolor,ærumna.
ambasciaria,& imbasciaria,vfficio dell'ambasciatore.) Legatio.
ambasciata,& imbasciata.]Nuncius.
ambasciatore.) Legatus,Orator.
ambena.) Pylæ.
ambiguità,dubbio]ambiguitas.
ambiguo, che si può intendere à più modi.] ambiguus.
ambitione]ambitio.
ambitiosamente)ambitiosè,iactanter.
ambitioso]ambitiosus.
ambro,gemma,& mistura.]Succinum.
ambrun.)Ebrodunum.
amenduc,& l'vno,& l'altro) ambo, ambæ, ambo.
amenità]amœnitas.
ameno,dilettevole,giocondo)amœnus.
a mente.)Memoriter.
amica,amorosa)amica,amata.
amichetta,diminutiuo]amicula.
amicheuole)amicabilis.
amicitia,beneuolẽza,& familiarità]amicitia amor,coniunctio, & necessitudo,consuetudo,commercium.
amicla città.]Amiclæ,arum.
amico,amico stretto.)Necessarius.
amiens]amiani.
a minuto]Cæsim,minutatim.
amistà)amicitiæ.
amit.]ammea.
ammaestramento.]Documentum.
ammaestrare] Docere, erudire,condocere, edocere.
ammaestrato.)Eruditus,peritus.
ammascherarsi.]Incedo personatus.
ammascherato.)Personatus,Laruatus.
ammassare, accumulare, mettere insieme) coaceruo,accumulo,cogo,conglobo.
ammattonato.]Solum, Pauimẽtum lapideũ.
ammazzamento.]Cædes,strages,occisio, laniena.
ammazzare,vccidere,priuar di vita.]Interficio,occido,interimo,neco,macto,interfico,vita exuo, priuo.mortem affero, morte afficio. ammazzar se stesso. Sibi mortem consciscere,inferre fim,manus.
ammendatione,correttione.]Emendatio.
ammẽdare,vale correggere]Emendo,corrigo.
amministrare,reggere]administro.
amministrare vn Magistrato.]Gero magistratum
amministratione]administratio procuratio.
ammirabile,marauiglioso]admirandus mirificus.
ammiraglio,capitano dell'armata.] Præfectus maris.
ammirare,marauigliarsi]admiror,miror.
ammiratione,meraviglia]admiratio.
ammollire,far molle.]Macero,emollio,mulceo,permulceo.
ammollirsi,intenerirsi.]Macerescо,remollio.
ammonire,riprendere, & auisare.) Moneo, admoneo,commoneo,commonefacio,Certiorem facio.
ammonire prima.]Prœmoneo.
ammonitione)admonitio, hortatus, monitus.
ammorbare]Tabesco.ammorbato,morbidus
ammorbidire,significa ammollire.] mollio.
ammorzare,spegnere.)Extinguo, restinguo.
ammutire, farsi muto]Emutio, Obmutesco.
amo da pescare.]Hamus. Fattor d'ami da pescare Hamarius.
amomo,pianta odorifera]amomum.
amore]amor. l'amor mio verso di te è singolare,& a niũ cedo in amarti,& l'affettione, che io ti porto è peruenuta al sommo, amor in te meus is est,ita accumulatus est vt addi nihil possit.Sic te diligo,vt neminẽ magis, cum te multi diligant, oẽs tamen in amore vinco: primas partes mihi vindico; principem locum obtineo.fero te in oculis heres mihi in animo, in medullis, in intimis sensibus; singulari fum in te benevolẽtia.Amor scambievole, amor mutuus. L'amor nostro scambievole? Noi ci amiamo l'vn l'altro parimente,vgualmente.di pare amore Mutuo amamus inter nos, pariter, æque,similiter,vicissim,amore mutuo, pari. Par voluntas ab vtroque nostrum accipitur,ac redditur.
amoreuole.]Benevolus,benevolens.
amoreuolezza.]Benevolentia,amabilitas.
amoreuolmente]amabiliter,amanter.
amoroso,pieno d'amore]amatorius.
amphisibena serpe]amphisibæna.
Amphissa città.] Amphissa, & derivato è amphissenus.
ampiamente,abondantemente, copiosamente, ampiè,abundè, copiosè.
ampiare,vale accrescere]amplio.
ampiezza,larghezza]amplitudo,latitudo.

ampio,largo]amplus,latus,diffusus,luculẽtus.
amplificare]amplifico,exaggero.
amplificatione]amplificatio, exaggeratio.
ampolla,vaso di vetro]ampulla.
analogia,vale proportione,& comparatione.) Comparatio,proportio,
anatoria.]Tanagra.
ancisa,città.)Axima.
ancopa città]Ancon.Ancona,
anchora,ferro da naue]anchora.
anchorato,maestro di anchore,oueto, chi ne tiene cura in naue]anchorarius.
anchora,per consequente.) Etiam, & iterum adhuc,porro,quoque.
ancudino,& incudine,è sopra il quale si batue il ferro)Incus,
andaluiza.]Turditania.Turduli,
andare,gire,]Eo.adeo,vado,proficiscor,commeo,contendo.
andar a chiamare]accerso.
andar ad alto)Scãdo.andare ad habitar,Trãsmigro,andar da Cesare, Iter habere ad Cæsarẽ.Petere,cõferre se,recipere se; eius iter est ad aliquem versus. andar alla guerra, Ire in aciẽ.andar a caccia.Venari, andare a fare,Facesso, andar a marito, Innubo a mercaci,Scortari.andar appresso, Sequor.andar a vedere, Viso. andar cõ prestrezza ad alcuno,Aduolare ad aliquẽ. Di luogo,in luoge,Demigro.andare di portante, Tolutim incedere. Di trotto,Successo.in fretta,Propero.inãzi,Præco.al conspetto d'alcuno,Subire vultũ alicuius.Intorno, Circumeo.Per tempo, Maturo. Per bordelli, Lustror.Supra,Superscando,Sotto, Subeo.Spesso,frequenter eo,Vagabõdo,Peruagor. Velocemente,peruolo.Via.Secedo.Zoppo, Claudico.andar dentro, Ire intro,Intro ire,a lungo andare.Olim tandem.
andata]aditus,gressus,aditio,ingressus,incessus,ingressio.
anderido]anderædum.
andrenopoli.]Adrinopolis.
Andro,Isola.)Andros,andrus.
androna]Cloaca, Latrina.
anello]anulus.
anelletto,diminutiuo d'anello]anulus.
anello della catena]anfula.
aneto,herba]anethum.
anetra]anas.
anettella,diminutiuo d'anetra]anaticula.
anfora, vaso da vino,& grano]amphora.
angareggiare]angario,vrgeo,extorqueo.
angaria,estorsione]angaria.
angelo]Angelus.
angers]Iulomagus,andes.
angio,andegauenses.
angalia]albion.
angolesme.]Bituriges.
angolo,cantone]angulus.
angoscia,affanno]angor.
angoscioso.]Mœstus,tristis.
anguilla pesce]anguilla,Fluræ.
anguillara, terra vicina a Roma.)Amnilara.
anguinaglia.]Inguen,angula, Psyllium.
anguisigolo pesce)acus,ci.
angustia,affanno]angustiæ,arum.
angusto,stretto]angustus,arctus.
anima]anima.anime infernali.Manes.anime delle noci,& mandole. Nucleus.anime de' morti. Vmbræ,Manes.anime dannate, Lemures.
animale]animal,animans.
animato]animatus,animabilis.
anime'se interiori.)Lactes.
animetta]animula.
animo,cuore,petto, pensiero, coraggio,ardire]animus.

Cicerone sapeua particolarmente l'animo di tutti verso di se, qual fusse l'animo di ciascuno,come fusse disposto ciascheduno verso se.)Cicero sciebat quo quisq. in se animo esset; Vt quisque erga se esset animatus, affectus, qui cuiusq; erga se animus, qui sensus,quæ voluntas,notat, callebat, cuiusque sensum.

aio dubbioso, irresoluto, sospeso]animi pendeo. Incertus animi sum, pendet animus, inclinat huc illuc,fluctuat, iactatur incertus,explicare consilium non possum.
animo grande. La grandezza dell'animo l'altezza,l'eccellenza,il valore, le forze.) Magnitudo animi, firmitas, constantia,vis,robur,fortitudo,excellentia, præstantia, altitudo,sublimitas, excelsitas.
animo picciolo,basso.)animus humilis, abiectus,pusillus,exilis,ieiunus,angustus.
animo ripigliato,rassicurato, discacciato il timore.)Excitatus,recreatus ad fortitudinem reuocatus,animum recipere,colligere.
animo riposato,tranquilo.]Aequus, tranquillus,quietus.
animo sincero,schietto, aperto non simulato) Simplex,directus,apertus,nulla simulatione tectus.
animosamente,con gran cuore.)Fortiter, animosè,acriter.
animosità]ãius,animi pœtia. animi fortitudo.
animoso,coraggioso)animosus,fortis.
a niũ modo)Minimè gẽtiũ, neq; neutiquam.
annali, Croniche delle cose fatte d'anno in anno)annales.
annasare,odorare.)Olfacio,odorot.
annebbiare)Obnubilo,obscuro.
annegare.)Submergo,absumo.
annidare,farsi nido.) Nidifico. Et dimorare, Moror,maneo.
annitrire,voce di cauallo.) Hinnio, adhinnio.
anno,tempo di dodeci mesi]annus.
annodare, vale aggroppare.) Necto, Nodo. aggroppare insieme.) Connecto.
annoiare, è dar fastidio,affligo, afficio molestia.
annottare,è farsi notte.]Vesperascit.
annumerare.] Numero, adnumero, connumero.
annumerare alcuno tra gl'altri.) Referre aliquem in alios.
annale]annalis.
annunciare,auisare,]Nuncio, annuncio.
annunciatione.]Nunciatio.
annunciatore.]Nunciator, Nuncius.
a nome per nome.]Nominatim.
anon.]Anaunium.
anatomia,anatome]anatomia, dissectio corporum.
ansamento]anhelitus,anhelatio,spiritus.
ansare,vale tirar il fiato,con difficoltà]anhelo,colui che patisce ciò,si dice,anhelus.
ansio,& ansiolo.]Anxius,sollicitus.
antandro,Isola)antandrus.
antecessore, predecessore]antecessor, maiores,superiores.
antenna da naue.)antenna.
anteporre]antepono,præpono,antefero,præfero.
anteriore,più auanti]anterior, prior.
antiuedere]præuideo, prospicio, antiuedere dalla lunga. Prospicio longè in posterum.
anticamente]antiquitus,olim,antiquè.
antiquità, vecchiezza]antiquitas, vetustas.
anticipare]præoccupo,antecipo, præuenio.
anticipatione)anticipatio.
antico, vecchio)antiquus, priscus, vetus,vetustus.
antimillo.]Eleusin.
antinilo,Isola.) Thesa.
antiochia)Antiochia.
antiopia.]Samulis.
antipario.]Præpesinthus.
antipodi, che caminano al contratio di noi.] antipodes.
Antistite,presidente,o rettore]antistes.
Antiuari.]antibarum.
antopatra]anton.
antro,cauerna]antrum,Specus.
Anuersa.)Antuerpia.
anzi.]Etiam,immo, iam vero,quin,adeo,

anzi che]prius quàm,antequam, anzi piu. verum.
a-oncia,a oncia]vnciatim.
a ogni guisa,a ogni modo]omnino.
a passo,a passo]pedetentum,gradatim.
ape,ajale,che fa il miele]apes,apis,apicula.
a pena.]Vix.
a penello]affabrè.
apertamente]apertè,palam, manifestè.
aperto,manifesto]apertus,patens,patulus.
apertura]apertio,apertura.
a pezzo,cioè a minuto.]Cæsim,a pezzo a pezzo.Frustatim.
a pieno,a sufficienza]satis,abundè.
a poco,a poco.]Paulatim, sensim.
Apolline, tenuto Dio da gl'antichi.]Apollo, Phœbus,
apolline,città.]Apollonia.
apologia,scusa,difesa]apologia.
a porta per porta)Ostiatim.
a posta,a bello studio]Consulto.dedita opera.
apostema]abscessus.
apostemarsi.]Suppuro.
aposticcio,fatto a mano.]Factitius.
Apostolo]Apostolus.
appagare,sodisfare]Satisfacio,psoluo, soluo.
appalesare, diuolgare.) Diuulgo, in apertum pro fero, foras do, in lucem edo, patefacio.
appannare,è coprire.) Velo, operio, tego,obduco.
apparecchiamento, apparecchio]apparatus, apparatio,
apparecchiare,far apparecchio.]Paro, appăro,instruo,exorno.
apprecchiarsi, mettersi in punto) accingo,apparecchiarsi ad vna opera, accingere se operi.
apparecchiato)apparatus, promptus, instructus,ornatus.
apparecchio,]apparatus. Con grande apparecchio,apparatè.
apparecchiare,agguagliare)æquo, æquipăro, comparo.
apparente.) bellõ)Speciosus,bellus, pulcher.
apparenza, inditia, della quale si dilettano i giouanetti.) Species qua capitur adolescentia,oblectatur,gaudet,lætatur,Forma.
apparenza di virtù ne i putti.]Indoles.
apparire, dimostrarsi,appareo. Non apparire in luogo alcuno, Nusquam appareo.
apparisc ente,apparente)Speciosus,formosus, pulcher,bellus.
apparitione,fintione]Simulatio.
appartiene)Interest,refert, pertinet, attinet, partes meæ sunt.
apparteniente,parente)Consanguineus.Genere proximus.
appellare,chiamare,parlare,nominare]appello,voco,nuncupo.
appellarsi da vn giudice ad vn'altro)Prouoco.
appendere, attaccare) appendo, annecto,suspendo.
appeggionare,affittare, & dar ad affitto.)Loco.
appetibile,cosa desiderabile.)Optabilis,expetendus.
appetire, bramare,desiare.]Cupio, appeto,opto,expeto.
appetito]appetitus,apperitio, appetentia, appetito disordinato.Libido effrænata,appetentia.
appiacere,diletto,et cõsolatione.] Leggi piacere.
appianare,e far yguale]æquo,complano,adæquo.
appiattare,nascondere.)Occulto,celo,abscõdo,velo.
appiccamento,l'appiccarsi)Suspendium.
appicare, & impicare)Suspendo, appendo.
appiccato, & impiccato)Sulpẽs', suspẽdios'.
appio,herba)apium.
applaudere, battere le mani per allegrezza. applaudo,applodo.
applaudere ad alcuno.]Dare aliquid auribus alicuius.

applauſo,il battere le mani in ſegno,di piacere]applauſus.
applicare] applico. La ſua volontà a qualche coſa, aggregare ſuam voluntatem ad aliquid.applicarſi a qualche ſtudio, applicare ſe ad aliquod ſtudium.applicarſi ad vna parte. Petere partem.
appo,appreſſo]ad,apud,iuxta,propè.
appoggiare, auicinare, accoſtare] admoueo, applico.Appoggiarſi, Hæreo, adhæreo,incumbo,nitor.
appoggiato.) Nixus,adhæreſcens,hærens.
appoggio,ſoccorſo.]Subſidium,auxilium,appoggio,ſoſtegno.Suſtentaculum,fulcimẽtum,fulcrum. (do.
apponere,incolpare]obijcio, incuſo,reprehẽ-
apportare, portare]apporto, apportar conſolatione,afferre cõſolationem.Solatium. Solor,ſolaris.
appoſtare,ſtare alla poſta]Speculor.
apprehendere,pigliare]apprehendo. Et imparare,concipio,percipio,diſco.Et vnire,Coagulo,cogo.
appreſentare,far preſenti.]Largior,& rappreſentare,exponо,explano.
appreſſare,auicinare]appropinquo.
appreſſo,accoſto,al lato.]Iuxta, apud, prope. Vale anco,dipoi,poſtea,prẽterea.
apprezzare,ſtimare]æſtimo,facio magni,parui,plurimi,tanti,quanti,nihili.
approbare]approbo,aſſentio.
approbare,giouare.]Profum.
appropinquare, approſſimarſi] appropinquo, propinquo.
appropriare,farſi proprio]vſurpo,vendico mihi, aſciſco, ſumo,adſcribo.
approſſimarſi ad vno luogo) aduentare ad aliquem locum.
approuare, confermare]Comprobo, aſſero, approbo.Et per far proua, expetior, tento, periculum facio.
appuntare,ferinare.]Maneo, confiſto. Et far la puntaAcuõ,exacuo. Vnto,appuntato,acuminatus.
appuzzare,fare puzzolente.] Fœteo.
aprio]apẽ colendi.
aprico,di poſto al ſole.]apricus,apertus ad Solem.
Aprile nome di meſe]Aprilis.
aprire Patefacio, aperio, recludo, reſero. aprire le lettere.Reſignare.aprirſi,Deniſcere.
aprir la bocca. Hiſco.
apritura]apertio, feneſtra.
apũto,a pelo che niẽte vi manchi]ad vnguẽ.
a poco a poco.]Paulatim,pedetentim.
acqua morta] Roſſæ marinæ.
a quel tempo] Tunc,tum.
a quel luogo)Illo, illuc.
a queſt'hora]Modo.
a queſta volta.]Nunc tantum.
a queſto modo.] Ita hoc modo,hũc in modũ.
aquila,vccello ſacro a Gioue]aquila Iouis armiger,ſatelles.
aquila città in Abruzzo)amiternum.
aquilegia città)Aquileia.
aquilino, di aquila]aquilinus.
aquilone vento)aquilo.
aquilone peſce noto in Roma) Aquila.
aquiſgrana)Batauodurum.
arabia petrea) Nabathæa.
arach città) Ediſſa.Et,Petra in Arabia.
aragno,& ragno)araneus. (ribeti.
aragona Tarracon Regno d'Arragona.) Celarmato.)armatus.Armato di lãcia, Lanceatus.
araldi da guerra, che denonciano la guerra.] Fœciales.
arancio, & narancio & mellarancio arbore.] Malus medica.quando ſignifica il frutto, ſi dice.Malum medicum.
araphid città] Arrade.
arare,coltiuare)aro, inaro ſarculo. arare d'ogni parte.Perare,aratione, aratio.
aratiuo)arabilis.
aratore)arator.
arbe Scardona)Inſula.
arben)arbor felix.
arbenga)albingauum.
arb) Arba.
arbitrio)facultas.
arbitrio,giudice)arbiter.
arbuſcello, albero picciolo]arbuſcula.
arbuy] Arbua.
arca,caſſa)arca.
arcadia,regione)arcadia.
arcani)aſporus,aboni mœnia.
archetto)arculus,archetto della lira. Plectrũ.
archipendolo.)Perpendiculum.
architetto)architectus.
architettura)architectura,architectonice.
arcieri.)Sagittarij.
arcione della ſella)Ephippij.
arcipelago] Aegæum mare.
arco]arcus. arco celeſte.Iris.argo volto. Teſtudo,fornix,conuexum,camera.
arcola,o filatoio, aſpo da filo, o da lana.) alabrum.
arda prouincia)aria.
ardere,abbruſciare]ardeo,cõflagro,vro,exardeſco.
ardire,ardimento.]audacia,ardire,verbo per hauer ardimento.audeo,confido, non dubito.
arditamente] audenter, audacter, impauidè.
ardito,audace]audax,audiens, impauidus.
arditello]audaculus.
ardore,calore]ardor,calor.
arduo, difficile]arduus, laboriоſus, difficilis.
aregano, & origano herba.]Origanum.
arena,ſabbia]arena, ſabulum.
arenga,peſce]Halec,lecis.
Areta città.] Petra.
Arezzo città in Toſcana]aretiũ,ondearetin°.
argano,machina da tirare]Geranon.
argentato,coperto d'argento]argentatus, inargentatus.
Argentina,città.] Argentoratum.
Argento,metallo.]argentũ. Miniera d'argento,argenti fodina,d'argento.Argenteus.
argento viuo.]Argentum viuum.
argento fiume.]Argenteus.
argine riparo.] Agger.
Argo città.]Argos,& Argi in plurali.
argomentare,è dire ragione per prouare.]argumentor.
argomento.]Argumentum,materia.
argutia,ſottigliezza.]argutiæ,arum.
arguto,ſottile,ingegnoſo.]argutus,ſubtilis.
arguamẽte.]argute,& il contrario Inargute.
Ari,città.) Atria,Adria.
aria,ſere.) Aer.Buona aria,cælum ſalubre.Celi, clementia. Cattiua aria, Cœli grauitas. aria groſſa.aer craſſus.Aria nuuoloſa,Nubilus aer. Fatto di aria. Aerius. Coſa che viue nell'aria,aereus,aethereus.
aridità,ſecura.] Aridudo,ariditas.
arido,ſecco.]Aridus,dal verbo areo, che ſignifica ſeccarſi.
ariete.]Oſiculum.
arimetica, arte di numerare.] Arithmetica ors,& arithemeticè.
Arli,città in Francia.) Arelatia.
armagno.) Ardotium.
armario, luogo da tener armi.]armarium armamentarium.
armare.]armo.
armatura] armatura. Et armatura alla leggiera, Leuis armatura, Et il ſuo contrario,è grauis.
arme.]Arma,orum,arme da lanciare, Miſſile,iaculum.
armé delle famiglie,o ſcudi.]Stemmata, inſignia.
armellino albaro.] Armeniaca malus.Il frutto, Armeniacum.
Armea,città] amarynthus.
armento,cõpagnia d'animali groſſi.]armentum.Cuſtode d'armento.armentarius.
armigero,bellicoſo,)Bellicoſus.
armignaci.] artomici populi Galliæ.
Armiro città della Grecia.]Argos.
Arno fiume.] Arnus,Florẽtiam prẽterfluens.
Arnes città.]Areopolis.
a rouerſcio,cioè ſteſo col vẽtre ĩ sù.]Supinus
a rouerſciare,voltare al roverſo.)Supino.
arpegare, vale tompere l'herbe della terra.]
arra,caparra.)arrha,arrhabo. (Occo.
arragona città di Spagna.]Tarraco.
arriandellare,è lanciare.]Iaculor.
Arras città)Rigiacum,Alexia alijs Attrebates alijs.
arrecare, portare.)affero, arrecato, portato, allatus. (Horat.
arrichire,far ricco.)Dito,Locupleto,Opulẽto
arrichire con doni.]Munifico,arrichirſi,Ditesco.
arriſchiare,arriſegare, mettere in riſchio, in pericolo,in dubio) adduco in diſcrimen,in dubium,periclitor,in dubium voco, In periculum venire,in diſcrimen.
arriuãre,è aggiugnere]aduenio,peruenio,applico, arriuare al fine, peruenire ad finem. arriuare à qualche coſa, aſpirare, come ſi direbbe, arriuare à Cicerone, aſpirare Ciceroni, vel ad Ciceronem. Arriuare vno, aggiugnerlo.] Aſſequor.arriuo in porto, appello.
arrogante,inſolente,prosontuoſo] arrogans, inſolens.
alquanto arrogante.] Subarrogans.
arrogantemente.] inſolenter,arroganter.
arroganza, è il troppo ſtimarſi,tenerſi in pregio,piacere à ſe ſteſſio.) arrogantia,inſolentia.Nimiũ ſibi tribuere,arrogare,aſſumere.
arroncigliare, vale rampinare.Rapio.
arroſſire,far roſſo.] Rubefacio, arroſſirſi, diuenir roſſo.] Rubeo,rubeſco.
arroſtire,cuocere à roſto.] Torreo,torrefacio, aſſo.
arroſtito.]Aſſus,inaſſatus,torridus.
arroſto.]Caro toſta,aſſum.
arrotare,aguzzare] acuto.
arruginirſi,pigliar ruggine.) Rubigino.
arſafiume.]Nefactum.
arſenale .]Nauale.
arſenico)arſenicum,auripigmentum.
arſia.) Tarſatica.
arſura,ardore.] ardor,ambuſtio.
arte) ars.Sẽz'arte.Iners.arte magica.Magice.
arte oratoria)Rhetorice. Maeſtro d'arte oratoria,Rhetor.
arte ſignifica meſtiero)ars,artificium.
arteria.)arteria.aſpera arteria,per la quale ſpiramo.
artificiale fatto con artificio)artificioſus, artificialis.
artificio)artificium.Senz'artificio,infabre.
artificioſamente fatto con artificio) affabre. artificioſe.
artificioſo, fatto con ingegno]artificioſus,arte confectus.
artegiano artefice)artifex,opifex.
artigli.vngi de gli vccelli.) Vngues.Et per tẽtationem ſignifica i legami,& inganni,Vinculum, dolus,fraus.
artigliaria) Tormentum murale. Il Pontano dice.Bombarda.
artimone.vela maggior della naue.]artemon.
artois.)artebates.
arze,)arſenaria coloria.
arzenta Iſola.]Laguſa.
arzen.)araca.
arzilla.)Zilia,Zilis,Zelis.
arzua)ara ducta.
aſcella,ſcaglia)ala,axilla.
aſambaſa fiume.)Peneus.
aſcendere,mõtare)Scãdo,aſcẽdo,conſcendo.
aſceſa,ſalita,)aſcenſio,Conſcenſio.

aſcia. ſtromento da maeſtri di legname.] Aſcia,dolabra.
aſciare,vale pianare le tauole] aſcio,Dolo,
aſciugare.]Sicco,exſicco.
aſciugatoio,pãno per ſciugar il viſo]Sudariũ.
aſciuto] ſiccus,exſiccatus,
aſcole)arpi.
aſcoltare,vdire,dar orecchia)audio,auſculto, aures patent ad ſermonẽ alicuius, præbere
aſcoltatore)auditor, auſcultator. (aures.
aſcondere,naſcondere.)Condo,abſcondo,occulto,
aſconderſi.) Obliteſco,aſconderſi in qualche luogo,abdere ſe in aliquem locum.
aſcoſamente,occultamente] abſcondite,clam latenter,
aſcoſo,naſcoſto)Occultus,abſcõditus,abditus
aſcriuere,attribuire)adſcribo,attribuo.
aſdot.]azorus.
aſina]aſina.
aſinato,che guida gli aſini]agaſo,
aſinella]aſella.
aſinello]aſellus.
aſinino]aſininus,
aſino)aſinus,
aſino ſaluatico,]Onager,
aſma,difficultà di reſpirare]aſthma,anhelatio
aſmatico]anhelator.
aſna.]Syene Senenedech.Hebraicè,
aſola terra.) aſula.
a ſolco,a ſolco.]Liratim.Colum.
aſopo fiume]aſopus.
aſpe,aſpide,ſerpente]aſpis. (rior.
aſpettare,indugiarſi) Expecto, moror, oppe-
aſpettar a poſta.]Præſtolor.
aſpettato.)Expectatus. Non aſpettato. Inexpectatus.
aſpettatione.)Expectatio.
aſpetto, pſenza)aſpectus. Buon'aſpetto,ciera, preſenza di giouine. Indoles adoleſcentis.
aſpirare ad alcuna coſa)aſpiro, tendo ad rem aliquam,
aſpo,naſpo,arcolaio) alabrum. (ride.
aſpramẽte.)Inclemẽter,duriter,ſeuere, hor-
aſprezza,crudeltà,durezza) acerbitas, inclementia, aſperitas, duritia, virus,acrimonia.
aſpro,agro,iozo) aſper, horridus, Viuere aſpro,victus aſper : poco grato , inſuauis, aſpro nel toccare.ſcaber,ſcabioſus.
Aſpropiti città.Cyrrha,Apollini ſacra.
Aſpuola città nella Macedonia.) Abdera.
Aſſaggiare, guſtare.]Delibo,degusto , aſſaggiare con le labra ,libo. aſſaggiare il vino a poco,a poco, pauſſo. (plures.
Aſſai,molto.] Satis multũ. aſſai, molti multi,
Aſſaiſſimo nome , Plurimi,& auerbio , Pluri-mum,
Aſſaiuolo vccello ſimile alla ciuetta.) Otis.
Aſſalire,aſſaltare,dar aſſalto,]aggredior.adorior,inuado,peto.Gli aſſaſſini aſſaliſcono di naſcoſto i viandanti,ſi auentano à viandanti,corrono con impeto,& vanno cõtra. Latrones ex inſidijs,ſubito,improuiſo,nec opinato impetu viatores aggrediuntur , adoriuntur,inuadunt:In viatores irruunt, impetum faciunt; Seſe,inferũt,injciunt,immittunt,impreſſionem faciunt.
Aſſaltare , vale aſſalire, aſſaltare con impeto) Ingruo.
Aſſaltare intorno.)Circumuado,con furia, Irruo.
Aſſalto)aggreſſio , impetus. aſſalto di guerra, Impetilio.
Aſſaſſinamento.)Graſſatio,
aſſaſſinare.]Craſſor, Spolio, ſignifica tradire, far tradimento,& con inſidie ruinare alcuno . Inſidias facere , inſidioſe inferre vim, damna,ignominiam:Inſidijs petere,prodere ab aliquo deficere;Inſidioſe aliquem tractare.
Aſſaſſino, rubbatore.) Prædo, prædonis ,prædator,latro.
Aſſaſſino da ſtrada,) Graſſator,

Aſſe,& tauola vagliono l'iſteſſo)aſſer, tabula.
Aſſedere.]Sedere,appreſſo.aſſideo.
Aſſediare vna città.]Obſideo,aſſediare intorno , circumſideo, aſſediato, participio,Obſeſſus.
Aſſedio.)Obſidio,obſidium.Cicerone liberò Roma dall'aſſedio de congiurati, miſſe in libertà roma , leuò i congiurati da Roma. Cicero vrbem Romam obſidione coniuratorum exemit,liberauit, ab obſidione vendicauit,ex obſidione eripuit,ſaluam , incolumemque reddidit,ſeruauit.
Aſſegnare,attribuire.]aſſigno,attribuo,adſcribo,delego.
Aſſegnare,per ſentenza)adiudico.
Aſſeguire,vale acquiſtare.)acquiro,comparo, paro,lucror.
aſſembrare,val aſſomigliare]æquiparo , ſimilis ſum,
Aſſentare,ſedere)aſſideo,ſedeo.
Aſſentarſi,lontanarſi)abſum, aſſente , abſens,
Aſſentio herba)abſynthium.
aſſentire,cõſentio,& aſſentio,& aſſentior,concedo,probo.
aſsẽtire col capo]innuo.& il cõtrario,Renuo.
aſſenza,lontananaa]abſentia,deſiderium.
Aſſera città di Macedonia.)aſſorus.
aſſertiuamẽte,affirmatiuamẽte]aſſeueranter
Aſſetato chi ha gran ſete.) Siticuloſus,ſiti enectus. (deo.
Aſſentarſi,porſi à ſedere.)aſſideo,conſideo, ſe
Aſſetare,acconciare.]Cõcinno,inſtruo,accingo,apparo.
Aſſettare per pacificare.] Sedo , placo.
Aſſetto) promptus,expeditus. (cula.
Aſſicella, tauoletta diminutiuo di aſſe.)aſſer-
Aſſicurare,accertare]affirmo,ratum facio.
Aſſiduo, continuo)aſſiduus,frequens.
aſſiduità,continuatione]aſſiduitas,ſtudium, continens.
Aſſimiglianza,ſimilitudine.]Similitudo.
Aſſimigliante,ſimilis.
Aſſimigliare,paragonare.]aſſimilo, comparo,
Aſſiſa] Aſſiſium.
Aſſo città.]Sutium.
Aſſoldare,e far ſoldati.) authoro,habere delectum,copias conſcribere , colligere milites exercitum ſcribere.
Aſſoluere,per liberare,]Abſoluo,libero,noxæ eximo.
aſſolutione.) Abſolutio , aſſoluto participio, abſolutus.
aſſolutoria,coſa pertinente all'aſſolutione]abſolutorius,ſalutaris.
Aſſolutamente,compitamente,]abſolute,planè,perfectè.
Aſſordare,far ſordo.]Exſurdo.
aſſordirſi,diuenir ſordo.]Obſurdeſco.
Aſſociare,accompagnare.]Comitor,cõiungo,
Aſſottigliare.]attenuo,extenuo.Aſſottigliar battendo,& col martello.Procudo.
Aſſuefare,auezzare.)Aſſuefacio,conſuefacio, Aſſuefare,aſſueſco.
aſſuefatto.]aſſuetus,aſſuefactus.Ben'aſſuefatto alle fatiche,compitamente auezzo,à baſtanza vſato,interamente eſſercitato . omnino laboribus aſſuefactus,aſſuetus , qui labores ferre planè conſueuit, labores experitus. In laboribus verſatus , exercitatus . Famultatis mihi eſt labor:Nõ ſum rudis, non ſum inſolens in laboribus.
aſtaco città.]Aſtacus.
Aſtago città.] Bium vel Boium apud Plin. & Strab.
aſtenerſi,ritenerſi.) Abſtineo.Aſtenerſi,& ritirarſi dalle armi,armis abſtinere.
Aſti città.]Aſtia.
Aſtinenza.]abſtinentia cibi.Ieiunitas.
Aſtinentemente,con aſtinenza.]Abſtinenter,
Aſtore vccello.]Aſturco,accipiter.
Aſtoga città.]Aſturia Auguſta.
Aſtregnere.)Adſtringo.
Aſtretto di petto.]Orthopnœa.

Aſturia.)Aſtures.
Aſturamente]Callide,aſtute.
Aſtutia,accortezza.]Calliditas , aſtutia. Io ho in odio le aſtutie,l'arte del ſimulare gl'artificioſi inganni,le ſimulate maniere. Odi aſtutias, Aſtutiæ mihi non placent, non probantur;aſtus non amo,fraudem artificioſe-ctam,fucum , fallacias odio proſequor.
aſtuto,accorto,malitioſo.] aſtutus , callidus, veterator,vafer.Più aſtuto di tutti,callidiſſimus omnium , vaferrimus , aſtutiſſimus, Calliditate,aſtutiis,aſtu,arte, vincere omnes.Non aſtuto, Incallidus.
a ſuo diſpetto.) Inuitus.
Atene città della Grecia.]Athenæ.
atentoni.] Senſim.
a tempo,]Opportune , in tempore.
aterno città .]Adranum.
atino città.) Atinium.
atizzare,incitare]Impello,incito,irrito,acuo,
atomo coſa minuta,che non ſi può diuidere,] Atomus.
attaccare)appendo,ſubnecto,annecto,Attaccarſi per accoſtarſi.Hæreo , inhæreſco, inhæreo.
attediare , rincreſcere altrui. Tædio afficio, vel moleſtus ſum.
attegiare,far atti.] Geſticulor.
attegnere,vale cauare , come vino, o acqua,] Haurio.
attemparſi,diuenire vecchio]Senſco,grate ingraueſco .
attempato,] Longæuus,ſenex , grandis natu.
attendere,uale porre le tẽde, & accampare.] Caſtra metor.
attendere, ſignifica dar opera] Vaco,incũbo. Et mantenere,obſeruo,ſeruo.Er attendere le promeſſe.Promiſſis ſtare.L'ignorãte nõ attende punto all'vtil ſuo,non mira,nõ ha riguardo al ben ſuo,non ſi cura, non fa ſtima.Nullam utilitatis ſuæ rationem inſcius habet,nullam ſuis rationib.dat operam,de vtilitate nõ laborat,utilitatem non ſpectat, non curat, non quærit,non ſequitur.
attendere alla promeſſa , dar effetto alla promeſſa oſſeruare le ſue parole,la ſua fede nõ mancare) Repræſtare,exequi, efficere, reconfirmare, præſtare fidẽ,ſoluere fidẽ,ueri,ſeruare, probare, vt verba ies confirmet.
attenere,mantenere.]Mandata curare.
attenerſi,tenerſi fermo.]Niter,adhæreo,adhæreſco.
attentamente,ſolicitamente.)Attente.
attentare,ardire.)audeo.
attentione)attentio.
attento.)attentus.
attenuare,diminuire.) Extenuo,attenuo.
attentuato.) Extenuatus,macie confectus, macilentus,gracilis.
atterrare,buttar à terra.) Sterno , proculco,
atteſo che.) Quandoquidem. (proſterno.
attina,peſce.]attulus.
atti,cioè coſtumi.) Mores.
attilato,galante.)compoſitus.
attione,operatione.]actus,actione ridiculoſe.
attitudine) accommodatio,& per metaforam dexteritatem. Dexteritas.
attizzare,incitare,perſuadere.) Impello,incito,acuo,cohortor.
atto.]Actus. Atto degno.Geſtus,atto della comedia,actus.
atto,val accommodato) aptus,appoſitus,idoneus, habilis . Eſſere naturalmente atto ad ogni coſa,par ei eſſere nato a ſaper far ogni coſa. Nature munere aptus ad omnia.Ingenium a natura acceptimus ad omnes res accõmodatum, natus ad omnia , habere hoc à natura,vt quicquid aggrediaris , egregiè conficias, vt excellas . Non atto,Inhabilis, ineptus,non appoſitus non idoneus. (dus.
attonito,ſtupefatto.)attonitus,ſtupidus , bar-
attorcere,uale torcere.) Torqueo,flecto. (no.
attoſſicare,auelenare.) Veneno, Inficio veneAttrahere

Attrare,adescare.]allicio,lacto,illicio.
Attrauersare, vale trauersare.] Transuerto, transuerto.
Attribuire.]adscribo,attribuo, adiudico,adsciſco.
Attribuirſi per vſurparſi]adsciſco, Vendico. Attribuire per ſentenza, adiudico. Attribuirſi più del douere,arrogo.
Attriſtare,affligere.)ſolicito,ango, exercio.
Attriſtarſi,hauer affanno.)Mœreo,angor,crucior.
attuffarſi,ficcarſi ſotto l'acqua.) Mergo, ſubmergo.
atturare, ſerrare, & chiudere.] Obſtruo obturo,claudo.
auacciare,affrettarſi.)accelero,propero,feſtino.
auaccio,toſto,] Quamprimum, ſtatim, ſine mora.
auãparſi, infiammarſi]accendor,inflammor, vror,
auantaggiare,vincere,auanzare.] Vinco, ſupero,præſto.
auantaggio.]Prærogatiua. D'auantaggio, ſatis,ſuperque.
auantarſi,iacto,oſtento.L'auantarſi,iactantia.
auanti,inanzi,prima.]ante,præ,prius, antea.
auanti,per auanti.)ante,antea. Auanti longo tempo,longè ante. Correre auanti, & andar auanti.Præcurro.
auanzare,ſuperare.] Vinco, ſupero, ſuperior ſum.Auanzare,eſſer da più.Præſto,præcello, antecello,excello.
auanzo, & auanzature.) Reliquiæ. Significa anco guadagno. Lucrum.
auaramente,auare,auariter apud Plautum.
auaritia,vitio che partoriſce molti mali,]Auaritia parit multa mala.Ex qua exiſtunt, naſcuntur,proueniunt, proficiſcuntur, emanant,effluunt,exoriuntur, multa mala,multorum malorum cauſſa, fons, origo & radix eſt auaritia. L'auaritia hora è i colmo. Nunc latiſſimè patet auaritia, dominatur, viget,regnat maximè,omnium animos occupauit,in animos omnium irrepſit,infecti ſunt omnes hac labe.
auaro.)auarus. Tenax,auidus ad rem, parcus, immunificus.
audace,arditò,& profontuoſo]audax,audẽs.
audacemente, vale arditamente.) audaciter, audaciter.
audácia,præſontione, & ardire.]audacia,confidentia.
audienza,& odienza) audientia.
auditore,chi ode,chi aſcolta.]auditor, auſcultator.
auditorio,luogo di odienza.] auditorium voce di Quintil.
auedersi,accorgersi.) aduerto, animaduerto, video,ſentio, intelligo.
auedimento,accortezza.] Prudentia,aſtus,ſagacitas.
aueduto,accorto.]Sagax,aſtutus,calidus, vafer.
Auellino città.) Vulturnum, Campanorum oppidum fuit.
auello,ſepoltura, & il luogo dode ſi ſepeliſcono i morti.] Buſtum, ſepulchrum, monumentum.
auelenare,intoſſicare.] Inficio veneno, neco veneno,& véneno.
auenche.] auanticum.
auentore, che frequenta vna bottega.] Aduentor oris.
auentura,ſorte.)Sors,fortuna, caſus.
auenturiero ſoldato ettraordinario.] Miles conducticius, gregarius.
auenturoſamente con ventura.]Fortunatè,auſpicato.
auenturoſo,fortunato,aſſortato.]Fortunatus, felix.
aueo.] Abidus.
auerſa città preſſo Napoli.] Atella, æ.
auerſatia,contraria.] aduerſatrix.
auerſario.]aduerſarius, aduerſator,aduerſus, hoſtis.
auerſità,diſgratia,miſeria.]aduerſum,ærumna,calamitas.
auertimento,ammonitione.]Monitum, monitio, obſeruatio.
auertire per attendere,attendo] auertire con diligenza. Diligenter attendere. Auertire per ammonire.Moneo.
auezzare,aſſuefare,]aſſuefacio, conſuefacio.
auezzarſi,aſſuefarſi]aſſuefio, Sueſco.
auezzo]aſſuetus,aſſuefactus.
Augata città.Augæa,Antigonea.
augello & vccello]auis. Volucer.
augmentare]augmento. Vedi aumentare.
augurale]auguralis,auſpicalis,& auſpicale.
augurare,indouinare]auguro, auſpicor, auguror.
augure,indouino]augur,auſpex,& auiſpex.
augurio,incontro buono,o triſto.]Omen augurium. Pigliar augurio, & far augurio. Ominor, auguror.
Auguſta Rauracorum. Heluetiorum ciuitas Baſilea appellata.
Auguſta.] Megara.
Auguſta in Sauoia]Auguſta prætoria.
auguſta in Germania)Auguſta Vindelicorũ.
auguſto.] Auguſtus.
auiarſi metterſi in camino.) Iter facio in viã medo.
auicenda)Viciſſim inuicem.
auicinare,appropinquare.]Propinquo. Auicinarſi,aduento.
auido,deſideroſo]auidus, cupidus.
auidità.]Cupiditas,auiditas.
auidamente] auide.
auignone città.]Volſci,Auenniorũ colonia.
auilire,valer poco.)Negligo,floccifaccio.
auiluppare,intricare.) Inuoluo,implico. Inuiluppare in una rete.Irretio, obretio. Inuiluppato, inuolutus.
auinchiare,legare.]Vincio,ligo, conſtringo.
auiſare, far intendere.] Significo, certiorem facio.
auiſar alcuno di tutto l'eſſer tuo, & di tutti i tuoi penſieri,dargli auiſo,ragguaglio,contezza,notitia.fargli noto,fargli ſapere,notificargli,dimoſtrargli,paleſargli,riponergli lo ſtato tuo.]Facere certiorem aliquem de toto ſtatu tuo. Reddere certiorem de omnibus conſilijs exponere, aperire, explicare,perſpicuè demonſtrare,qui ſit omnium tuarum rerum ſtatus, qui tuus animus,qui ſenſus,quæ conſilia ſint : Facere, vt de tuis rebus conſilijſque aliquis cognoſcat,intelligat:Ex tuis literis erudiatur,inſtruatur literis oſtendere.
auiſare per ſtimare,credere,accorgerſi:)Exiſtimo, arbitror.
Auiſo per l'ammonitione]Monitũ. Auiſo giudicio,opinione,& penſiero,Opinio,exiſtimatio. Auiſo per la noua,Nũcius. Auiſi cattiui,poco buoni,ſiniſtre nouelle. Rumores, duriores,nuncij triſtes,aduerſi,infauſti,parum commodi.grauior fama,duriora,graniora quedam iactantur.
Auitichiarſi,attaccarſi,a modo di vite.]Vicio, illigo.
Auiuare,far viuo.]Viuifico.
Aumentare,accreſcere.]augeo, adaugeo, accreſco.
Aumentarſi,creſcere.] augeſco, coaleſco Aumentato,auctus. Aumentato di honori,auctus honoribus.
Aumẽtatore.]auctor. Aumentatrice. auctrix.
Aumento,accreſcimento.]Incrementum auctus.
Auna,città.] Thracona.
A vno,a vno, a vn per volta.] Singuli.
Auo,nonno.) Auus.
Auocato]Patronus,aduocatus. Cicerõ è ſtato il miglior auocato del mondo, non fù mai il più ſofficiente auocato di lui,nelle coſe del palazo,ne giuditij,nelle cauſe,nelle liti nõ fù pari alcuno a Cicero,di lingua,humanità & fede.In agendis cauſis Cic.omnibus antecelluit,præſtitit,vicit omnes,anteiuit. anteceſſit:l'atronus Ciceroni conferendus nemo fuit, neque eloquentia, nec ſtudio,neq; fide. In iudicijs, in foro,in forẽſibus cauſis, in forenſi munere, in tractandis cauſis, in cauſarum patrocinijs,par. Cic.nemo fuit.
auogaſia)Fortia mœnia.
auola,città in Sicilia.]Hybla.
auolgimento.Inuiluppo.Involucrum.] implicatio.
auolgere,inuiluppare.]Implico, involuo.
auolo,& auo,il padre di tuo padre,o della tua madre.) Auus.
Auorio,]Ebur.D'auorio,Eburnus,Eburneus. Coperto d'auorio,Eburatus, Elephantinus,
auoſtma.]almantia.
aupep in Arabia.]Heraclea.
aura,venticello.]aura.
aura propitia,aura facilis.
aurora,l'alba del dì.]aurora Matutà.
auſpicio]Diuinatio,auſpicium,augurium,omen.
auſtria,prouincia]Noricum.
auſtro,vento oſtro.)auſter,notus.
auſtunth.]Auguſtodunũ,Galliæ vrbs Heductum.
autore,inuentore.]Auctor.
autorità, auctoritas.Dare auttorità.Tribuere auctoritatem.vſare autorità. Adhibere auctoritatem.
autun,populi in Gallia]Hedui.
autunno parte dell'anno,che ſegue all'eſtate) Autumnus.
auuenimento, riuſcimento di qualche coſa.) Euentus ſucceſſus.Spero che l'auuenimẽto ſerà,quale io deſidero.Spero che la coſa riuſcirà,come ſi deſidera.Exitum res habebit, vt mea quidem ſpes fert,exoptatum,felicẽ, qualem volumus, optamus. Res ex animi noſtri ſententia ſuccedet:Res eo,quo volumus ſucceſſu concludetur.terminabitur,optatis fortuna reſpondebit: Rem conſequetur exitus,& finis optatus.
auuenire,ſuccedere,riuſcire.]Euenit, accidit. Auenne,fuor d'opinione,ch'io perdei la lite.Occorſe,interuenne,ſegui,riuſcì la coſa. Euenit,obuenit,contigit,obtigit,accidit,factum eſt, vt cauſa ceciderim. Caſu factum eſt,fortuna tulit,fecit,Fortunæ placuit.
auuouare,far voto.]Voueo.
auſpurgo.]Auguſta.
axar.]Cæſarea prope Anazarbum.
azo.]Gaza.
azaſi,monte]Solis mons.
azamor,porto.) Ruſibis portus.
azenara mare.]Myrtoum mare.
azimo.]Azymus.
azzuffare, aſſaltare.) Congredior, confligo, prælior.
azuro colore.]Cæruleus, Cæruleus, Craneus.

B

Babuino,è vna ſorte di ſimia.)Sphix,ſphingis,vel ſpingos.
Bacche frutti, come di lauro, & altri alberi.) Bacchæ.
Bacchetta.) Virga,ferula,Bacchetta regia,ſceptrum.
Bacile,& Baccino,vaſo da lauar le mani.Pollubrum,Pelluuium,Peluis.
Bacco,dio vel vino,& delle imbriachezze appreſſo gli antichi.) Bacchus Liber Lencus, Bromius,Iacchus,Dignyſius.Euantioneus. Feſte di Bacco,& giochi dedicati alli piaceri &;honori di Bacco.Bacchanalia.
Baco fiume di Spagna) Bacchus.
Bacello,faua nouella,Siliqua fabacea, Scapus fabaceus.

bachau,città d'Albania,) Albana Ciuitas.
bada, dimora,] Mora, cunctatio. Star a bada morari, feriari.
badare,vale attẽdere ad alcuna cosa,& indugiare.) Moror cunctor,
badon.) Abiecta.
baena.] Iulia myrtilis.
baza.] Biarra.
bagader,] Biblen.
bagaglie dell'essercito.] impedimenta.
bagatelliere,maestro da bagattelle.) Præstigiator,oculator.
Bagatino,moneta vilissima] Teruncium,obolus,denariolus.
bagelat;Barlita.
bagnamento.] Mador oris.
bagnar,lauare.) madefacio,alluo,humecto,intingo,proluo.
bagnarsi.) Madeo, madesco. Bagnato, Madidus vdus.
Bagno) Balneum, Balneæ. Luogo da bagni. Balnearium.
bagordo gioco militare.) Ludus iaculatorum.
bagordare,far bagordi.) Ludo,
baia,I sola vicina a Napoli) Baiæ,arum.
baia città, & porto.) Baiorum portus.
baie,ciancie,& ciancerie) Nugæ.
baieux) Ballocassij,populi.
Baieux città.] Rothomagus,Normandiæ Metropolis.
baio, colore.) Balius, Badius, spadiceus Spadix.
baiona città] Aquæ Augustę.
balancia,stadera,stromento da pesare.] Trutina,libra,statera.
balano sorte di pesce.) Balanus,Plau.Pli.Balascio,pietra pretiosa.) Balanites.
balbettare,balbutire.) Balbutio,lingua hęsito,
balbo] Balbus Blęsus.
balbutimento,] Hæsitantia,titubatio.
balcone,& pogiuolo.) Podium, voce vsata da Suetonio.
balcone,finestra.) Fenestra.
baldach,) Susa Mœsnonia.
baldanza,ardire.) Animus robur,
baldanzosamente.] Intrepide,licenter,immoderate.
baldanzoso) Confidens,audax,liber,
balena.] Cetus,balęna,pistrix.
balenare,lampeggiare) Fulguro,
baleno,lampo.] Fulgur,fulgor,
balestra.) balista.
balestriere.] Sagittarius.
balia nottice nena.] Nutrix altrix.
balio,nottritore.] altor,nutritius Salario della nottrice. Nuttitia,nutritionum.
balice,doue si mettono i vestimenti,leggi Valigia.
balla,& palla.) Pila.
ballare,& danzare.) Salto,tripudio,
ballare a tempo.] Ludo in numerum.
ballarina] Saltatrix.
ballarino,Saltator,Pyrrhycarius.
ballo,dãza.) Chorea, Saltatio, saltatus. Menar il ballo. Choreas duco, Ductare rectum.
ballo dedicato a Bacco.] Thyasus.
balloni da giuocare,) Follis.
ballotta in fauore.) suffragium.
balloccare,tardare.) Cesso.
balocco,menchione,dormiglione) Oscitans.
balordo sciocco.] Stultus, fatuus,amens, ineptus.
balordamente.) Inepte.
balsamo.) Balsamum. Di balsamo, Balsaminus.
balze,luogi precipitosi.) Rupes.
bambace) Gossipium. Vesti di bambace, Gossipina.
bambina] puella.
bumbino.] Puer puellus,infans.
bamberg.) Deuana.
Banchetto,picciolo banco,] Scabellum,Banchetto per il pasto, conuiuium,epmeſtatio, compotatio, Far banchetti, & far conuiti. Conuiuor.
bãchiere,chi cambia denari] Argentarius mẽsarius, numularius, trapezita, collybista. Il suo diminutiuo,numulariolus.
banco,& banca,stagno] Scamnum.
banco del banchiere.) Argentaria,taberna numularia.
bãco di datiari,doue si portano i tributi.] Telonium.
banda per il lato,) Locus,pars.
bande delle porte,) Antę, valuę,fores.
bandiera.) Vexillum, signum.
bandiera reale, più nobile delle altre] Labarum.
bandiera contra il nemico.] Infesta signa.
banderale,alfiero,] Signifer,Vexillifer.
bandire,publicare a suono di trombe) Edico.
bandire alcuno,mandar in essilio. Emãdo,expello,exilio multo.
bandito,dannato,mandato in essilio,) exul,relegatus,
banditore;colui, che fa la grida,) Præco.
bando la grida,] præconium,edictum. Bãdo, confinatione,Exilium, proscriptio.
bangella,) Baracura emporium.
baniana.] Biniana.
banit, vedi baba,] Iulia campestris.
bara, cataletto.] Feretrum.
bara città.) Balaria.
baratro,profundità.] baratrum.
barrattare,cambiare.) Commuto, permuto.
barratteria,luogo publico,doue si giuoca.] Forum aleatorium.
barattiero, giuocatore,) Aleator.
baratto,cambio,] Permutatio, commutatio.
barbazio,cioè il fratello del padre,o della madre) Patruus, auunculus.
barba,dell'huomo,] Barba. Chi rade la barba, Barbier.chi porta la barba, barbiger, senza barba, Imberbis. Nodrire la barba, Alere barbam, Pascere, barbam. Barba di capra. Aruncus.
barbagiani,vccello) bubo,
barbaria,parte dell'Africa.) Numidia Africæ.
barbaro,di strana natione,& lingua.] Barbarus.
barbarie.] Barbaries, Alla barba, Barbato.
barbaria,bottega di Barbiero,] Tonstrina.
barbarosso,huomo che ha la barba rossa.) Aenobarbus,
barbarozzolo,barbarozzo.] Mentum.
barbiera, donna che tosa.] Tonstrix.
barbiero.) Tonsor.
barbo pesce.) Barbus,
barbone pesce.] Mullus.
barbota.] Malao emporium.
barbuto,che ha la barba.] Barbatus.
barca picciola da nauicare.] Cymba.
barca della guardia.) Catascopium.
barca d'vn legno picciola,& leggiera.] Lembus,
barcaiuolo,barcaruolo,che passa la gẽte d'vn luogo all'altro) Portitmęus.
barcellona,città di Spagna.) Barcino.
barchetta) Cymbula.
bardassa) Pathicus, Catamitus, Cynędus.
barde coperte, & ornamenti di caualli.) Phaleræ.
bardato.] Phaleratus.
barigello, capitano di zaffi, & sbirri.] circitor.
barri,città in Puglia,] Barium,Iapyge,gesaria.) balaris.
barile, vaso.) Cadus.
barilotto,bariletto, bottazzo. Cantharus.
barilotto da fichi,& vua seca.] Orca,æ.
barletta,terra in Puglia,) Cannæ,arum,
baroni.] Proceres,Heroes.
barra.] Feretrum.
barito.] Berytus,Felix Iulia.
baruffola,rozzola,stromento tondo da giuocare.) Trochus.

basciamento.) oscultatio,suauiatio,
basciare.) oscutor,suauior,bascio, do oscula.
basciare ne gli occhi.) Dissuauiari oculos.
bascio.) oscultum,basium,suauium.
bascietto.] Suauiolum.
base,il capitello della colonna.] basis.
basilea,] Rauraci, Augusta Rauracorum.
basilicata,regione in Italia,] Lucania,Lucani.
basilico,herba odorata,) Ozimum.
basilisco,velenosissimo animale] basiliscus.
bassare,& abbassare) Deprimo, obtero, conculco.
bassamente) Humiliter,demissè.
basseduc,regione della Francia.) Aduatici.
bassezza,] Humilitas,demissio.
basso, di bassa conditione, huomo abietto,] Humilis,abiectus.
basso profundo.) Imus,depressus.
bastaio, facchino,) baiulus.
bastardo.) Spurius,nothus.
bastare,essere a sufficienza.] Sufficit,fat est.
a Bastanza.) Abundè, copiosè,satis largè,Abũdanter.
bastione,ripato.] Propugnaculum,agger.
basto da muli,& asini.) Clitellæ, arum.
bastonare, dar bastonate,male trattare, male accõciare col bastone. Far sentire,assaggiare, & prouare il bastone,) Fustę mulctare, malè accipere,percutere. Fustem impingere, Fustus ictus experiri, gustare,sustinere, ferre ac pati. Essere bastonato, Vapulo,Flagris cædor,fustę percutior.
bastonata.] Verber,& verbera.
bastone,mazza.) baculus, & baculum. Fustis.
bastoncello diminutiuo.) bacillum.
bastone pastorale.) Pedum.
bara,città.] herbis.
bare] aquæ calidę.
barhynias,fiume,) Barhenius.
battaglia fatto d'arme) Pugna,prælium, certamen,conflictus.
battaglia maritima.) Nauimachia.
battagliare,combattere.] Prælior, con flictor, pugno.
battello,picciolo,legno maritimo.) Scapha.
battere,bastonare.) Verbero,flagello,conuerbero.
battere,picchiare,& bussare,) Pulso.
battere moneta.) Cudo, signo argentum, æcudo.
battere la palla] Mittere pilam.
battere,come si dice da cosa batte, qui,) Res hic agitur.
battere il grano in l'aia.) Trituo.
battesimo, nome ecclesiastico greco) Baptisma, tismatis. Pila da battezzare, baptisterium,
battezzare.] baptizo.
batticuore,cordoglio) Horror, angor animi percussio.
battiluro) brachiarius bracteator.
battitore della porta.) Rhopalum.
battitura,percossa.) Verbera,Flagra.
battocchio della campana,) Rhopalum.
batteria Isola.) bactra,trę.
baua schiuma,che esce dalla bocca.) Saliua, spuma.
bauiera,prouincia) Boij.
bauiera,visiera della celata,) buccula.
bazza] Lixa.
be,dimmi,che è stato poi) Quid tum postea.
beatamente,felicemente.) beatè.
beatitudine,felicità] beatitudo, beatitas.
beato,fortunato,felice) Felix,beatus,Fortunatus. Molto beato.) Perbeatus.
beatificare,far beato,] beo.
beauuoys] bellouaci.
beaule.) Bibracte.
beccafico) Ficedula.
beccaio,beccaro,macellaro.] Lanius, Carnarius Macellarius.
Beccamorto,che porta i morti alla sepoltura) Vespillo.

beccaria,& macello.] Laniena,macellum.
becchino,di becco.) Hircinus.
becco,caprone.] hircus.becco picciolo hircu lus,Chi da odore di becco.Hircosus,
becco di moglie,comuto)Corruca.
becco,mostaccio delli vccelli.)Rostrum.
beccare,pungere col becco.Rostro, rostras.
becsangiac,regione nella Natolia.]Pontus & bithynia.
bedag nell'Austria]Bedacum,
bede)Bleta,
beffa,burla,scherno.)Derisio,Irrisio, derisui.
beffare,schernire.)illudo,deludo,irrideo, ludifico.
beffato,schernito.)Irrisus,derisus,
beffeggiatore.]Derisor,irrisor.
beffeggiamento]Irrisio.Farsi beffe,Negligo.
beiar.)Bigerra.
beiza.)Berga.
belgrado in Ongaria.) Alba Græca, Tauru-qum.
Belia.]Iulia.
belina.]Cæsarea,Paniæ,Abida.
belitri.)Velitræ.
belletto,che adoprano le donne.]Pigmẽtum, Fucus.
belletto,aggratiato.)Formulosus,venustulus,
bellezza,bellà.) forma, decor, pulchritudo, Venustas.
bellicoso huomo di guerra.)Pugnax, bellicosus,belliger,Non bellicoso, Imbecillis.
bello.)Pulcher,formosus, decorus, venustus, speciosus. Molto bello, perbellus, Forma præstans.
bellona,dea della guerra.)Bellona.
bellà.]Pulchritudo.
beluedere,herba per far bella vista.]Scopa regia.
beluedere,Isola.) Lesbos.
ben be,)at at,
benafro,Venafrum.
benche,ancor che.)Etsi,quamquam. tametsi, quamuis.
benda del capo,per ligar i capelli.] Capital.
benda,fascia,che si porta al capo,) Vitta.
bendellare,vacillare.) Titubo.
benè,il bene.)bonum.Priuare de beni,exuere bonis.
bene auuerbio.]bene,recte.Dir bene, cõmẽdo. Far bene, & giustamente,] æqui bonique facto.
Far bene.)benefacio.
Far bene,per giouare,beneficio,afficio.
ben per tempo,) bene mane.
benedire,per dar la benedittione,]benedico, benepreco.
beneficenza,liberalità.]beneficentia.
benefico,che volentiere fa seruigi]beneficus. Munificus.
beneficio,piacere,seruigio,]Meritum,beneficium, officium.Far quanti benefici si può. Operar con ogni suo studio, & ogni industria.Far a beneficio d'alcuno, non prætermittere, non lasciar a dietro, non mancare di fare per giouare.Conferre in aliquem officia merita, quæ possumus. Quantũ in me fuit,quantum efficere,& cõsequi potui pro meo studio,in eaq; industria,complecti aliquẽ,afficere,ornare,augere officijs, Nullũ officij genus,aut studij. nullã omnino rem omisi,prætermisi,ifectã reliqui.Far beneficio a chi lo merita,beneficium bene locare, Chi ha riceuuto beneficio, beneficiatus.
beneficio ecclesiastico.] Sacerdotium.
beneuento.) Beneuentus.
ben fatto,cosa ben fatta]benefactum.
benignamente,gratiosamente.]Humanè,humaniter,benignè.
benignità,cortesia]benignitas, humanitas.
benigno,cortese.]benignus,humanus,comes.
benissimo molto bene.]Probè,optimè.
beniuolenza, amoreuolezza.) beneuolentia, amor.
beneuolo,amoreuole] beneuolus,benevolẽs. Molto beneuolo]beneuolentissimus.
ben meritare]bene mereor.
bentetien,Isola.)Parthenope insula.
berbesul.)Berbesula.
bere,& beuere,] bibo, poto. O beui, o partiti. Aut bibe,aut abi: Bere alla Greca, Bibere more Græco,bere a fatto. Obbibò bere bene. Perbibo,bere insieme.Combibo, cõpoto.bere fuor di modo.Superbibo. Compagno a bere,Compotor,Combibo, Compotrix.Chi non beue vino,abstemius.Ogni cosa buona da bere,Poculẽtus,come ogni cosa da mangiare,Esculentus.
berettino colore.] Color Venetus, cineritius color.
bergamo in Asia, patria di Galeno.] Pergamum.
bergamo in Italia.]Bergomum, & da questo nome Bergomates,li Bergamaschi.
bergantino,legno marittimo]phaselus,aphractum,
bergas città.]Berguſa.
berguſa.]bergula.
bertagna.]Gallia Lugdunensis:Bertagna tutta,armoricę ciuitates.
berlina, ferro, nel quale si mette il collo del malfattore.] Hæc Collaria Vox.Plaut.
beretta,coperta della testa.]Capitium, Pileolus.
Berteggiare,beffare,]Illudo,Ludos alicui reddere.
bertinor,terra in Romagna]Forum Troenti norum.
beruich.]Beruicum.
beruich in confini della Scotia.]Bertuicia.
besanzone.) Vesuntio,onis.
besies.]Betere.
beson.]Bætulon.
beste.)Hyrium.
bestia.]bellua,bestia,fera.
bestiale,senza ragione, insensato, forsennato. Bizarro.) Vesanus,insanus.Fatuus,vecors.
bestialmente,]Indignè,impurè,tetre,stultè.
bestialità,]feritas,indignitas.
bestiame,& multitudine di bestie.] Pecus,pecoris.
bestiame senza corna.]Pecus mutilum.Da sacrificio,Victima.
bestice castello in Puglia.]Vectice,ces.
bestione,grossolano,animalaccio] nebulo.
betania.)Gerenia.
betta.)prætonicum.
betomea herba.)Cestrum,Serratula.
beuagna patria di Propertio nell'Vmbria.] Meuania. Da Beuagna, Meuanas, Meuanatis.
beuanda.] Potus, Poculum', Potio. beuanda di saluia. di Columella, Saluiatum,beuanda, che induce amore. Amoris poculum, Philtrum.
beuitore.] Potor, oris,bibax.Beuitor di vino. Vinipotor.
beuitorello, diminutiuo di beuitore, bibaculus. Gran beuitore. Multubibus. Beuitor di latte,Galactopola.
biacca,vnguento bianco noto.]Cerussa.
biada,città,] Vades regia.
biada in campagna.) Seges, Biada da caualli, fruges.
biancheggiare,Inbianchare.]Dealbo.
bianchetto,alquanto bianco.]Albidus.
bianchetto, che fa bianca la faccia alle donne.)Cerussa.
bianchezza.]Candor,albor,albitudo,albedo.
bianchezza, qñ l'huomo è canuto.] Canities.
bianchigna,biancheggiante.)Exalbidus.
bianco.) Albus, candidus.candore præstans.
bianco alquanto)albidus, cãdidulus, Albulus dimi.apud Catul.Diuentar bianco,exalbesco,inalbesco.
bianco,da imbiancare il muro.]Albarium,Fidelia.
bianco dell'occhio. Albugo, dell'ouo, Albumen dell'ongia. Onyx,onycis.
bianco margiare,di Plin.]Leucophagum.
biasimare, vituperare,riprendere.)Improbo, vitio verto,criminor, accuso, detraho,alicui crimini do,vitupero.
biasimo, vituperio, ignominia.) Impuritas. Grã biasimo,vergogna,infamia,cosa brutta, vergognosa,dishonorata. Turpissimum est, Maximè dedecet,Indecorum est.Infamię,ignominiæ,dedecori est; Dedecus affert, Infamiam parit.Turpem famam opinionem minimè commodam parit, Vitio vertitur, datur, assignatur, tribuitur.Cosa biasimata, & vituperata publicamente Res palam exagitatur, damnatur, acerbi notatur. Sermones de ea re parum honesti dissipantur.
biastema.)Detestatio,execratio.
biastemare.]Detestor,execror.
biastemeuole.]Execrabilis.Detestabilis.
bibona,città.)Ippo,Vium.
bibraoh.]Bibriacum.
bicheri,città dell'Egitto.]Canopum.
bicchiere, goto da bere.] Ciathus,Poculum, Scyphus.
bicorna Mynoa.)Cyparissi.
bieta,& bietola,herba nota.]beta.
biella]Gaumellum.
biforcato,che ha due forconi.]bicornis,bifurcus.
bifolco,boaro.]bubulcus.
bigati,vermi della seta.]bombyx.
bigio,colore]Leucophæus.Thalassicus.
bigoncio,misura.]Congius.
bilancia.)bilanx.Lanx.
bilbao.]Flauiobriga.
bilico,& bonigolo.]Vmbilicus.
bilingue,di due lengue.]bilinguis.
bilogrod.)Arpis.
bindimir,fiume.)Bagrada,in Africa.
biondeggiare,& biondeggiarsi.)Faueo, Flauesco.
biondo)Flauus,Auricomus.
bienne scure,accetta.]bipennis securis.
birro,sbirro,zaffo.]Satelles,lictor,speculator.
bisaccia,bolgia.)Mantica,pera,bulga.
bisauolo,padre dell'auo.)Proauus.
bisbigliare,mormorare.)Susurro, bisbigliare insieme, consusurro, bisbiglio, mormorio, Susurrus.
biscaia,prouincia.)Cantabri,aut Celtiberi.
biscaino,secondo alcuni si dice.] Celtiber.
bischizzo.]Agnominatio,Paronomasia.
biscia,serpe.]Anguis.Coluber.
biscotto,pane)Panis nauticus, panis totus panis arreptitius.
biscotello)Crustulum.
biserta,città.) Vtica.
bisies,città in Guascogna.)Betere, tes.
bisignano.) beretta.
biso,pisello,legume.) Pisum.
bisognare, hauer bisogno, esser bisognoso.) Desum,deficio. Fa dibisogno,è bisogno,si richiede. Opus est, Nauare operâ oportet, Tui muneris,tui officij, tuarum partiũ est. Non ho bisogno de tuoi ricordi, Sono soueri chi tuoi ricordi, sono poco vtili a me non bisognano. Non egeo tuis præceptis, admonitionibus,consiliis, superuacanea sunt,parum vtilia,minimè necessaria,locũ apud me non habent tua præcepta.
bisogno,necessità.]Inopia, egestas,indigentia.
bisognoso,pouero,)Inops,egenus, indignus. Hauer bisogno.] Egeo. Indigeo.
bistento,stento.)Labor,sollicitudo,molestia.
bitume,)bitumen.Di bitume, bitumineus.
biuona,città nell'Italia.)Vibo, in Lucanis.
bizzaro fantastico.]Cerebrosus,& matto, Vecors.bizaria,matteria.) Phrenesis.
blanes.) Blanda.
blygiza.]Cyrius.

blaia.)Sanctonum promontorium.
boca,peſce famigliare a Roma.]box, bocis.
bocca.]os,bucca.Di gran bucca,bucculentus.
bocca del pozzo)Crepido,del forno,Præfurnium.
bocca di fiume)Oſtia,oſtiorum.
bocchino,bocca picciola,)Oſcillũ, buccula.
bocca dello ſtomacho.]æſophagus.Sẽza bocca.Inorus,
boccale,vaſo.]Vrceus,boccale da gettar l'acqua alle mani. Gutturnium. boccale d'oglio,Lecythus.
boccata,liſcia.)Lixiuium,lixiuia.
boccelato, ſorte di pane di fanciulli.] collira.
boccone) bolus, buccea, bocconcino, bucella.
bochir.)Canopus.
bodman.]Voliba.
boia,manigoldo,)Carnifex,lictor,tortor.
boldone,ſanguinaccio,)botulus.
bolgia,biſaccia.]bulga.Corycium, Vidulus.
bolla.]bulla,bolla,che naſce nelle mani,Puſtula.
bollare, ſegnare, ſigillare.] Signo,ſigillo,imprimo.Obſigno,bollare monetam,ſignare argentum.
bollo,ſigillo] Signum, ſigillum. Vn ſegno di ferro,ſtigma.
bollettino per paſſare vn porto.] Inſcriptum.
bollire, & eſſere bollente, ò bogliente.)Ferueo bullio,æſtuo,inæſtuo,inferueo.
Far bollir.)Ferue facio, bollire molto, Feruefacio,bollire,un poccheto .Sufferueo.
bollore,& bollimento.]Feruor,æſtus.
bolegna.]Bononia,Feſina.
bolſena.)Volſinium.
bombarda.)Tormentum,inſtrumentum bellicum.
bombardiere.)Libator.
bona,città.]Hippon regia.
bonaccia di mare.)Malacia,tranquillitas,Pelagia.
bonandria.]Apollonia.
bondaniza.]Scarphea.
bone,fiume.)Logia.
bonifacio, in Corſica.) Syracuſanus portus.
bonigoſo.)Vmbilicus.
bontà.)bonitas,integritas,virtus,probitas.Pochi ſi curano della bõtà. Pochi l'appretiano.Ne fanno poca ſtima.Probitas,integritas, probati mores, vita ex virtute a paucis probatur, colitur, amatur: Pauci ſunt, qui probitate delectentur: Probitatem ſequantur: Parui eſt hodie probitas.
botaſo ſaldatura che adoprano gli Orefici.) Chryſocolla.
borbottare,parlar baſſo.]Murmuro, muſſito.
bordelliere,che prattica ne bordelli.) Ganeo.
bordello,chiaſſo.]Ganeum,lupanar,luſtrum.
bordegaleſi.)Bituriges,populi in Gallia.
bordone, l'aſta del pelegrino per viaggio.)
borea vento.)Boreas Aquilo.) Dolon,haſta.
borgia.)belſinum.
borgie da caualli,d'attacar al morſo.)bulla,
borgio della città.) Vicus,ſuburbium,Villa.
borgo di ſan Sepolcro,città.)Biturgia.
borgogna prouincia di Gallia.] Burgundia.
borgognoni., Burgundi, e ſecondo alcuni, Sequani.
boragine,herba nota.]bugloſſus, bugloſſum.
boricco,ſorte di veſte.)Induſium, & intuſiũ.
boſſa da tener danari.] Loculus, crumena, marſupium.
borzachino.] Calceus, cothurnus, calzato di borzachini.cothurnatus.
boſco,ſelua,foreſta.]Nemus, ſilua,lucus,ſaltus.
boſire,porto.) Cherſonęſus parua.
boſſeduc.)Aduarici.
bõſtach.]Boſtra regio.
boſſo albero.]buxus,& buxum.Di boſſo,buxeus,luogo piantato di boſſi,buxetum.
boſſolo.]Pixis,boſſoletto. Pixidicula.
boſſolo da nauiganti.]Verſoria,æ.
botta,per il corpo,che ſi dà.]ictus.
botta, roſpo, animale venenoſo.]buſo.
bottacio. Cantharus.
bottaio,acconciatore di botte.)Victor.
botte,vaſo di vino.)Dolium,cupa,cadus.
botte,Iſola.) Pandatoria inſula.
bottega,doue ſi lauora.]Officina.
bottega,dotte ſi vende ogni ſotte di mercantia.)Taberna,
bottega da Medico.]Medicinæ, arum. Plau.
bottega di maeſtro di legname.]Fabrica.
bottegaio.) Tabernarius.
botticinio,botte picciola.]Doliolum.
bottigliere,guardiano della cancua.)) Oenochilax.
bottino,preda.]Præda,ſpolium,rapina.
bottone da zollare.)Nodus, Globulus.
bottone per sbolzenata.]Scomma, dicteriũ, dicacitas.
boue,animal notiſſimo.)bos.
boue marino.] Phoca.
Carne di boue.)caro bubula.
bouino,pertinente a buoi.) bubulus.
bouolo,lumacha.)Limax, Cochlea.
bouf.] Forum Segusianorum.
bozagar.)Exopolis.
bozzo,baſtardo.) Nothus,degener.
brabanti.]Tongri.Hoggi ſi dice Brabantia.
bracciale,armatura delle braccia.) brachiale
braccialetti,manini delle donne.) Armillæ.
bracciano,città.)Brigianum.
braccio.]brachium.Miſura d'vn braccio.cubitus. Vlna.
braca.)bracha, ę, ſubligaculum.
brachetta delle calze.] Perizoma, Vidulum.
brachiero.) Faſcia.
braga,metropoli di Portogallo.] Brecara Augusta.
bragia di fuoco, carboni acceſi) Prunę.
brago, fango) Lutum.
brama,deſiderio.] Auiditas, cupiditas.
bramare,deſiderare.) Cupio,auco.
bramo di maritarmi.) Cupio nuptias.
bramo di combattere.) Cupio pugnare.
bramoſamente,] Cupidè, auidè.
bramoſo,deſideroſo.]Cupidus,auidus,appetens.
branca de gli animali.] Vngula.
brancata.)Manipulus.
branche de gambari.] Chelę.
branco,multitudine.)Numerus,multitudo.
branco di animali.] Grex.
brandizzo città.] Brundiſium.
braunſchuuig.) Tuliſurgium hodie Brunſuuiga,ciuitas Saxonię.
braſtouia.) Prętoria Auguſta.
brata.)barathia.
brauo.)Ferox,brauetto. Feroculus.
brax.) bibrax.
brazza.) Tragurium.
bregentz.]Brigantium.
brenta,fiume di Padoa.)Medoacus, vel Meduacus.
breſcia città di Lombardia.) Briſcia. Venet.
breſſe.] Segusiani, populi Galliæ.
breſſemburg.) Viſcenum, ciuitas Vngariæ.
breue,corto.]brevis,compendiarius,curtus.
breue parlar.)breuiloquentia,breuiloquium.
breuemente.)breuiter, breui, ſtrictim.
breuiature.] Nota compendiaria.
breuità.)brevitas,compendium. Per dirci la coſa con breuità.Per vſar breuità,per eſſer breue,per reſtringere la coſa. Quid plura, quid pluribus? quid multa? Ne te multis moret, ne te multis tenean. Quid opus eſt multis? ut paucis concludam,ut ſummatim exponam,ut brevitate vtar.
per breuità.] brevitatis cauſſa.
briachezza,& imbriachezza.)Ebrietas,brioſitas.
briaco,& imbriaco.]Ebrius,vinolentus.
briga,lite,controuerſia.)Rixa.
brigata,compagnia.) Turba, ſocij.
briglia del cauallo.)Habena,æ.
Allentare la briglia.) Laxas habenas dare.
brillar,giubilare.]Exulto, lætor, iubilo.
brina,rugiada,congelata.) Pruina.
brindes.]brecena,brintum.
brindiſi, città.] Brundiſium.
briſch.)Via.
briſighella,terra in Lombardia.]Brexillum.
briſtoun.] Ventus.
briueſca.) Viueſca.
brocca,vaſo di terra.)Lagena.
broccato,ricchio ſopra ricco)baſilicum.
brocchiere,targa.]Parma,pelta.
broccole,cimole delle caule.) Cima,æ.Protomus.
brod.) Cibalis.
broderto.]Iuſculum.
brodo.)Ius brodo lardiero.Ius lardariũ. Pieno di brodo. Iurulentus.
broffola, & broffoletta.) Puſtula. Pieno di broffole,puſtulatus.
brodogud città.) Bytila.
broglio,pratica per hauer vna dignità.Prænſatio. Far broglio,prenſo.
bronco, peſce coſi chiamato.) Congrus.
bronco, ramo ò tronco d'albero.) Truncus.
brõzo,metallo.]Aes,di bronzo,æneus,æreus. Coſa fatta di bronzo, æramentum.
brozza,broffola.) Puſtula.
bruco,ſorte di peſce. Paſtinaca.
brughi,animali che fanno la ſeta.) bombices.
brugi città in Belgio.] Geſoris.
brump.] hreucomagus.
brunetto,diminutiuo di bruno.)Subfuſculus.
bruno,non del tutto nero.] Fuſcus, furuus.
bruſſel.]Bruxella, Brabantiæ ciuitas.
bruſſello.) Bruxellum.
bruſciare.) aduro, comburo,flagro.bruſciare di ogni parte, amburo.
bruſciolo,carboncello.]Carbunculus,furunculus.
bruſco,garbo.]Acer, acris, acre.
bruttamente.)Fædè,deformiter.
bruttare,imbrattare.]Inquino,polluo,fædo.
bruttezza.)Deformitas,turpitudo, fœditas.
brutto,ſporco,laido.] Fœdus, turpis, illuuis, indecorus.
brutto di viſo.] Deformis. Far brutto,deformo.
bruttura, ſporcitia.] Sordes, illuuies, proluuies.
buca,o buco.) Foramen,cauum,cauus, foratus.
buca,o foſſa da piantar gli arboti.]Scrobs.
Buchi del naſo.]Nares.
buco del culo.]Podex.
buco della linguella della bilancia.) Anguna,æ.
bucata per la liſcia.] Lixiuium, & per piena di buchi, fiſtuloſus, Foraminulentus.
buccarizzo. Veſcera.
buda,regia d'Ongaria.)Cuna.
buda.] Sicambria.
budelli.)Exta,viſcera, inteſtina.
budello gentile.]Omaſum.
budua.] bufua.
bue animale noto.]bos,taurus.
Mezo bue,& mezo huomo.] Semibos, ſemiuir.
bufalo.] bubalus.
buffone.]Scurra,morio,mimus,geſticulator.
buffonaria,) Scurrilitas.
Da buffone,buffoneſcamente.]Scurriliter.
buffoneſca,da buffone.) Scurrilis.Far il buffone. Scurror.
buganza,male di calcagni per lo freddo.Pernio, pernionis.
buganzetta,diminutiuo di buganza.]Pernio culus.
buges fiume.] Bvcus.
bugia città.)Salda,colonia.
bugia, menzogna.] Mendacium, fallacia. Da

Dir bugie, Mentior.
bugiardo.] Mendax, Vaniloquus.
bugloſsa,herba]bugloſsum,lingua bouina.
bugnola,camera, caneua, & vaſo da grano.) Camera.
buia,Iſola)Tragurium inſula.
bulgaria.] Myſia ſuperior.
bulucho] Modiana.
buono, & da bene.] Probus, bonus, virtute præditus.
Molto buono.] Approbus.buono da mangiare.Veſcus.
buono da ſeminare.] Satiuus.
burgag fiume.] Sala flumen.
buratto.) Multitia,orum,Tunicę multitiæ,Incerniculum.
burattare,tamiſare la farina.) Incerno.
burbon.] Boij.
burchio da nauigare.] Linter, aphractus, aphractum.
Burdeaux città]Burdegala, Galliæ ciuitas.
burges.]Bituriges.
burgos.) brauum.
burgo,facetia.]Facetiæ,arum.Ridiculum,locus,ſales,lepos.
burla bocca del Nilo.]Pineptimi, pſeudoſtomum.
burlare,beffare,motteggiare.]Cauillor,colludo, derideo.
burlare con alcuno) Iocari cum aliquo.
burliero, faceto] Facetus,lepidus.
Burſa città appreſſo al monte olimpo) Pruſa.
burſia, regione.]Myſia.
buſcare, acquiſtarſi)aucupari.
buſſare,picchiare.]Pulſo,percutio.
buſſe,percoſſe, & baſtonate) Verbera, flagra.
buſto, corpo ſenza capo.] Truncus.
butera)buera extrema.
butrinto.]Buthrotum.
buttare, per gittar a terra.)Deijcio, eijcio.
buttare via ciò che reſta.) Proijcere reliquias
buttar in occhio.)Exprobro, obijcio.
buttare la ſorte.)Sortior.
buttarſi a piedi d'alcuno.] Abijcere ſe ad pedes.
buttarſi dopo le ſpalle.] Eijcere poſt terga.
buttato per terra.) Status.
buturo, burro, & butiro ſignificano l'iſteſſo, cioè l'vnto ſottile.]Butyrum.

C

CAbezon, città nel Regno d'Aragona.) Congium.
Cabulo.]Galilea.
Cacare,andar del corpo.)Excerno,egero, detraho confectum cibum.
Cacarella.)Foriolus,orum.Liquidior alvus.
Chi ha cacarella.) Foriollus.
Cacatoio,il ceſſo.) Latrina,Scaphicum.
cacchioni, primi peli,che naſcono a gli vccelli]Lanugo,inis.
Caccia d'animali.] Venatio, Venatus.
Coſa da caccia.) Venaticus.
Caccia nel giuoco di palla.] Nota luſoria.
Cacciare,andar a caccia.]Venor, paris, & per ſcacciare, Prępulſo, extrudo, expello, eijcio.
Cacciatore]Venator.
Cacciatrice]Venatrix.
Cacciare in prigione.]Compingere in carcerem.
Cacciar di confini]Extermino.
Cacciar con fiſchi.) Explodo,exſibilo.
Cacciare dentro,) Intrudo,cacciar giù,Detrudo.
Cacciar in dietro.] Reijcio.
Cacciare i porci al paſcolo.]Exigere ſues paſtum.
Cacciare la fame]compeſcere famem.
Cacciare il male]Depellere morbum.
Cacciato, ſpinto fuori] Expulſus. Il cacciare fuori, expulſio, colui che caccia,expulſor, colei,expultrix.
Cacciato dalla patria,bandito) extorris.
Cacoberio]chimo vicus.
Cadauero corpo morto]cadauer.
cadenazzo,ouer catenazzo.]vectis, peſſulus, obex.
Capedoga]cęme,es.
Cadere,caſcare]cado,excido,ruo.
Caduco,mortale,& fragile)Fragilis,mortalis caducus.
Caduta, caſo) Caſus, lapſus, lapſio.caduta per la diſtruttione,excidium.
caerdulia)caturactonium.
Caermardem.]Maridunum.
Caforchio,paſſo ſtretto.) Angiportus.
Cafracata)catamana.
Cagione,cauſa]cauſa.L'ambitione è cagione d'ogni male, da lei naſcono tutti i mali,da lei deriuano.L'ambitione produce, accende tutti i mali. Ambitio malorum omniũ eſt cauſa, fons, origo: ipſa omnium malorum faces incendit,omnium malorum initium affert: ab illa fluxerunt mala omnia: Incommoda,calamitates,damna,detrimẽta,pernicies, exitium,retum euerſio: Mala omnia vni ambitioni accepta referre debemus.
Caligari città di Sardigna)calaris.
Cagna)canis,catula.
Cagneſco,canibo]canarius,caninus.
Cagniola,cagna picciola)catella.
cagnoletto)catulus,catellus.
Cahorle]caprulas.
Cahors)cadurcenſes.
Caieres.) Geræa.
Caici fiume)caiſter.
Caim] Altha.
Caiogna)calindæa.
Cairo città dell'Egitto] memphis. Babylon, caitachi]Sabææ aræ.
Calabria, prouincia] Calabria, l'alta ſi dice, Brutij,la baſſa,Magna Gręcia.
Calais) Seius portus.
Calamaro,peſce]Loligo.Il diminutiuo,Loliguneuli.
Calamita,pietra] Magnes, lapis Herculeus.
calamità, miſeria, diſgratia,] calamitas, clades.
Calamitoſo)miſer.
Calamo,Iſola)claros,ſacra Apollini.
Calandra,vccello noto)acredula,acdon.
Calap.) Auzura.
Calataind Città di Spagoa.)Bibilis.
Calatraua città di Spagna.) Oreton.Germanorum arca.
Calaurita]Helice,ces.
Calca,folla,pilta)frequentia magna,uis.
Calcagno del piede]calx calcaneus.
Calcare,premere]calco,premo,exculco.
Calco adoſſo con piedi)peſſundo, protero.
Calcare sù.) Supercalco.
Calcato.]Preſſus.
Calcidonia pietra)Onix,onychis.
Fatto di Calcidonia]Onychinus.
Calcina,& calce]calx.
Calcinaccio,calcina ſtemperata con l'arena.] Arenatum.
Calcio]calx.
Calcole,ſtromento,nel quale i teſſitori tengono i piedi, facendo la tela]inſilia,lium.
Calculare,far conti]ſuppuro, Rationem ſubduco.
Caldaia.]Ahenum.Caldarium.
Cardellino,vcello noto.]Carduelis.
Caldezza,calore)calor,ardor,æſtus.
Caldo,calore, & caldezza, vagliono l'iſteſſo) calor,oris.
Chi non può ſoffrire il caldo,]impatiens caloris.
Pieno di caldo) eſtuoſus. Giorni caldiſſimi, dies æſtuoſiſſimi.
caldo,adiettiuo]calidus, feruidus.
Eſſer caldo.) Caleo, Diuenir caldo, Calefco.
Calecut,regno.)Cottiara,metropolis.
Calendario da conoſcere le feſte, & gli altri giorni)Faſti,Faſtorum.
Cales città)Calere,in Belgio.Gallorum vrbs.
Cales d'Angleſi.]Geſoriacum nauale.
Calice, vaſo da bere.] Calix,cyathus,poculũ.
Calicut.)Camatres.
Caligaro,calzolaio.]Sutor, Calceolarius cerdo.
Caligare,far caligine,& oſcurare]caligo,as.
Caligine,oſcurità)caligo,caliginis.
Calix.]Erythręa,Gaditura Corynuſa.
Calixene,vna bocca del Nilo.) Taniticum,oſtium Nili.
Callare,ſcendere) Deſcendere.
Callata,ſceſa.) Deſcenſus.
Callare,per ingannare]Fallo,decipio,circumuenio.
Callare,valer meno.) Vendi vilius.
Calle,via,ſtrada.)Callis,Semita,via.
Caller.]Carallis.
Callo,durezza di carne.)Callum,Callus,Gemurſa.
Far il callo,)Calleo,Occalleo,Obduro, Concalleo.
Caloiaro.]Cherſoneſus extrema.
Calore, caldo] Calor, feruor,æſtus, Caldo,apud Varronem.
Calorio, fiume nella Marca Triuigiana.]Varianus.
Calpeſtro, ſtrepito, che ſi fà con i piedi.]Pedum ſonitus.
Calpeſtrare con i piedi.] Protero, Peſſundo, ſupercalco.
Calpurt.]Colchis.
Caltichea.] Zadris.
Caluezza] Caluitium.
Calui città in Corſica,)Calicula.
Calunnia,falſa infamia) calumnia.
Calunniare] calumnior.
Calumniatore]calumniator.
Caluo)Caluus.
Diuenir caluo]caluęſco. Eſſere caluo, calueo.
Calza.]Tibiale.
Calzare.)calceo.Il calzare, & veſtire. Amictus.
Calzatoio)calcearium.
Calzetta.] Tibiale, is.
Calzolaio,& caligaro)calcearius.Sutor.
Calzolaria, bottega di calzolaio)Sutrina.
Camangiare, companatico)Obſonium.
Comprare companatico.)Obſonor,aris.
Camaran.)cardamine.
Camarana in Sicilia.)Camerina.
Camarata,Camarum.
Cambiare) Permutare,commutare.
Cambiatore di moneta.]Argentarius,menſarius, collybiſta.
Cambio,ſcambio.) Permutatio, Mutatio.
Rendere il cambio]Par pari referre, Gratia referre.Remunerari, rentribuere.
Cambraia tela ſottiliſſima)Syndon.
Cambrai.)Cameracum.
Cambraſia]Corycos promont.
Camelo, animale]Camelus.
Camera)cubiculum.Camera di ſpoſa,Thalamus.
Camariere]cubiculatius.
Camebrig.]cantabriga.
Camerino Città della Marca d'Ancona) Camerinum.
Caminach.]curcum.
Caminare.) Ambulo gradior. caminar al Sole.ambulare in Sole, caminar col ventre per terra, Serpo.caminar inſieme, Iungere gradus. caminare pompoſamente, Incedo.caminar a piedi, Iter pedibus conficere.caminare in poſta,Magnis itineribus cõfendere: Vti ad celeritatem equis commutatis.
Camino,ſtrada,viaggio,via) Iter,via.

Non

Non ti mettere in camino,non entrar in viaggio.non andar in volta,] Iter ne fuscipias. Ne te viæ committas; Nè te in viam des: Itineris consilium abijce, omitte, dimitte. Il Camino non è sicuro,Iter tutum non est. camino d'un giorno, iter diei.
Camino del fuoco)caminus,Vaporarium.
Camiscia]Indusium, Subucula.
Chi fa camiscie]Indusiarius.
Camiscietto] Subucula.
Camise fiume] Motychanus.
Camorra, vestimento da donna in fin'a piedi. Palla.
Camoscio corame) Aluta.
Caniozya,daino)Dorcas,adis,Dama.
Campagna.] Vessones.
Campagna di Roma] Latini.
Campagne di campi)campestria, arua,agri.
Campagne] campagnia.
Campanelle, sorte di herbe] cõuoluulus.
Campicello,picciolo campo) Agellus.
Campidona.]Drusomagus, ciuitas inferioris Germaniæ.
Campidoglio.) Capitolium Romæ notissimum.
Campione,il combattente] Gladiator.
Campo,territorio) Ager,aruum,campus.
Campo lasciato senza lauorarlo.] cessata arua.
Campo zappato.]Pastinatum.
Cosa appartenente a campi.] Agrarius.
Campo,per l'essercito]castra, orum.
Camur.) Caripraca.
Cana Galilee]Capitolias.
Canal di Constantinopoli.]Propontis, idis.
Canale per condurre l'acqua.] Incile, Euripus.
Canale,legno canato,per ilquale l'acqua scorre) canalis. canaletto canaliculus.
Canape)cannabis,cannabum.Di canape,cannabaceus.
Canauaccio, tela) cannabina tela.
Cancaro,infermità)Cancer,carcinoma.
Cancelli fatti come le gelosie] cancelli.
Cancellare,cessare]Deleo,dispungo,oblitero, induco.
Che facilmente si può cancellare.]Delebilis, bile.
Cancellaria,luogo doue si cõseruano gli scritti publici] Grammatophylacium, tabulatium.
Cancelliere)Scriba.
Candela]candela. candela di seuo. Sebacea. Di cera,cerea.
Candeliere] candelabrum.
Candia,Isola notissima]Creta, vini generosissimi ferax.di Candia, Cretensis.
Candiotto)Cretensis, Creticus.
Candia città)Cyteum, Candicum.
Candido,bianco]candidus, canus, albus.
Candore,bianchezza) candor.
Cane]canis.I cani sono fideli custodi. canum fida custodia.
Di cane] caninus.
Cane pesce)canis marinus.
Cane stella)canis, canicula.
Cane da pecore.]Molossus. Da caccia, venaticus.
Cane per cauar i denti] Forfex, forficis.
Canella,cinamomo]cinamomum.
Cang fiume]Chersinus flu.
Canta]cydon.
Canestro,paniero,cesto)canistrum, cista,calathus.
Canestrello)cistula,cistellula.
Canigriza] Ofenus.
Canola da cauar il uino dal vaso,o l'acqua dal fonte]Epistomium, Fistula.
Canna.]Arundo,canna cãna sottile,calamus. canna della gola,Guttur.
Canale de gli organi)cantes, cantium.
Canneto,luogo doue nascono canne]Cannetum.Arundinetum, Arundifer locus.
Canneua,cantina]cella vinaria,apotheca.
Cannina,regione]Chaonia.
Canone di fontana.] Tubus.
Cano fiume.]'Adonius.
Canone,regola,canon, nome Greco.
Canonizare,vale mettere nel numero de'santi.)In diuorum numerum referre.
Canoro, sonoro]canorus.
Canosa,città della Puglia)Canusium. Di canosa]Canusius.
Canosa pesce,così detto a Roma] Scymnus.
Cansare,credere,dar luogo]cedo, locum do.
Cantare]cano,canto.
Cantare al contratto di prima] Recanto.
Cantare in compagnia)concino.
Cantare inanzi]Præcino. Cantare per ragione,Incino.
Cantharella,animale)cantharis.
Canterbery)cantuarium,in Anglia.
Cantimbanco)circulator.
Cantina,caneua] cella vinaria.
Cantinella, tauoletta di legno per coprire le case.)Scandula.
Canto]cantus.canto pastorale, cantus pastoralis.
Canto figurato.]concentus musicus. Funerale,Nenia.
Cantatore,]cantor.
Cantone di casa)Angulus,cantoncino,Angulus diminutiuum.Di più cantoni.Angulosus.Di molti cantoni, Multangulus.
Cantone de l'occhio.]Hirquus.
Cantore]cantator, cantor.
Canutezza]canities.
Canuto)canus,Incanus.
Canzone]cantilena,cantus.
Caros.]Cadurci.
Capacità,grandezza)captus capacitas.
Capace ampio,grande)capax.
Capanna,casa)Tugurium, Mapalia, Teges.
Cappane,casuppole]Attegiæ.
Caparra,ara)Arrhabo,Arrha.
Caparra,città]Capara.
Capegli] capillus,crinis. capegli sparsi, Passi crines.
Capegli ricci) cincinnus,Coma calamistrata. con capegli ricci]cincinnatus.
Capigliata, Zazzera)capillamentum.
Capiluenere.)Bryon.
Capella,luogo dedicato a Dio)Delubrum.Larium.
Capellato,che fà capelli)Pilearius.
Capello per coprir la testa,)Pileus,galerus,petasus.
Capello da sole]causia.
Capestro,laccio]capestrum.
Capestrare,incauezzare]capistro,capistras.
Capezzale da letto]ceruical.
Capoa,città.]Theodosia,in Taurica Chersoneso.
Capharnao)carpaeton.
Capidolgio pesce)Balena.
Capi di vite)Flagella,lorum.
Capi fuochi,o Capitoni.]Alaria, orum. Hippopyrium.
Capire]capio.Percipio.
Capis,città]Tachapa.
Capitale)capitalis,le.
Capitolo.) caput. Et luogo doue si radunano molti a ragionare,Exedra.
Capitano] Dux capitano di bandiera, Antesignanus. Di Corsali, Archipirata, di diece huomini,Decurio,di cento,Centurio.di ducento,Ducenarius.
Capitano generale]Imperator exercitus.
Capitano dell'armata.) Dux classis maritimæ.
Capitano, cõduttiere de genti,& gouernatore di esserciti eccellente.) Ductor copiarum præstantissimus,Rector exercituum, Dux. Imperator.
Capitello, parte sopra la colonna)capitellum Epistilium.
Capitello della terra.]Papilla.
Capitio,città.)Capytium.
Capitone,pesce.)Capito,Mugil.
Capo, per la guida.] Dux. Et per la testa, caput.
Capo di vecchio.)caputanile.
Capo d'Istria.]Iustinopolis,Capraria.
Capo di latte.)colostrum.
Capo vaccaro.]Magister pecoris.
Capo boco.)Lilybeum promontorium.
Capo buon di Tunes.)Marturium prom.
Capo buon vulgo.)Hermæa extrema,vel Mercurij prom.
Capo borsano.]Zephyrium prom.
Capo campana,)Populonium prom.
Capo canestro.]Canestrum prom.
Capo cercelli.]Circeum prom.
Capo chio.)Cnidus ciuitas,& prom.
Capo Itar.)Cenæum prom.
Capo comari.]Bamala.
Capo Dardanello.)Rium,quod prius Drepanum dicebatur.
Capo dell'arme.)Leucopetra prom.
Capo di chiarenza.)Araxus extrema.
Capo di Cazasa,)Metagonites prom.
Capo de colonne,]Lacinium prom.
Capo delle colõne in Grecia,)Sunium prom.
Capo crocece.]Aphrodisium prom.
Capo di crota.]Troni ciuitas,& extrema.
Capo della Foresta.)Pixuntum prom.
Capo di Gallo.]Acritæ extrema.
Capo di Gatta.)Charidemi prom.
Capo di Giudecca.)Trietorum prom.
Capo della licosa.]Velia prom.
Capo di Maina.)Tenaria prom.
Capo di monte Argento.)Telamon.prom.
Capo di monte Santo.)Athos prom.
Capo d'Oro.)caphareus prom.
Capo di Perales.)Scombraria prom.
Capo Porino.)Sithyniæ prom.
Capo di Roxatimi.]Chersonesus magna.
Capo Santa Anna.)Thyamis prom.
Capo di Santo Andrea.]Clides extrema.
Capo di Santa Maria.)Iapygum prom.cæpe extremum.
Capo di San Matteo.]Gobeum prom.
Capo di sorta.)Hippi extrema.
capo della Torre del faro.]Pelorus prom.
capo di tres forcas,]Sextiaria extrema.
capo Figallo.)Leucas prom.
capo Figo.)Actium prom.
capo Guardafune.) Elephas mons.
capo Guer.]Vsadium.prom.
capo Lemano.)Tiristis.prom.
capo Lucho.]Ceteonium prom.
capo Matapan.)Tenaria prom.
capo Mantello.]Leonum prom.
capo Minerua.]Minervium prom.
capo Miseno.)Misenum prom.
Capo monastier.)Sepias extrema.
capo Pagu.)Gyrnum prom.
capo Palemudo.]Palinurum prom.
capo Passaro.)pachynus prom.
capo Rameda.]Ardanis prom.
capo Rasalgati.)corodomum prom.
capo Sacalt.)Syagros extrema.
capo Samon.)Samonium prom.
capo Sant'Andrea.]Artemisium prom.
capo San Giorgio.)Magnesia prom.
capo San Vincenzo.]Sacrum prom.
capo smera.)Pseudocelis.
capo saiglio.)scylleum prom.
capo spada.)Gyamum prom.
capo spartiuento.]Herculeum prom.
capo stello.]Carcinum prom.
capo Teiones.)Boreum prom.
capo Tenes)Apollinis prom.
capo Torne.)chelonitis prom.
capo Venti.]Lunæ prom.
capo Verlieno.]Magnesia extrema.
caponero,vccello.)Atricapilla.
capocchia del membro uirile.)Præputium.
cappa,mantello.]Pallium.

Cappa di velo nero, quale portano le donne in testa,come si vsa in Venetia.]Cyclas.
Cappa,pesce con guscia dura]Concha.
Cappa di San Iacomo.]Pectunculus.
Cappa lunga,pesce.]Dactylus.
Cappari.]Capparis.
Cappetta.]Palliolum.
Cappio, quale lascia nell'allacciare le strighe per potersi sciogliere.Nodus,laxus.
Cappone animal notissimo.] capus, capo.
Cappone,pesce.)cuculus,Miluus.
Capra animale.]Capra.
Capra saluatica.) caprea. Stalla da capre, caprile.]Di capra,caprinus,caprillus.
Mezo capra.]Semicaper.
Capraria, Isola nel mare di Genoua.] Capratia,Aegilos.
Caprera,Isola.] Thiganusa.
Capri,Isola.)Caprea insula.
Capretta,capra picciola]capella.
Capretto,animale noto.)Hædus.
Capriccio, fantasia.) Animi impetus, Animi motus.
Capricorno animale.]capricornus.
Caprifoglio herba.)periclimenus.
Caprigno,di capra.)Caprigenus, caprinus.
Capriolo animale saluatico.Capreolus.
Caprone.]Hircus,caper.
Capronizo.]Visuntium.
Capsi.)carpudæmum.
Capua, città in terra di Lauoro.) Capua. Archiepiscopalis sedes.
Capuccio d'vna cappa,]cucullus.
Car,porto,& città) Tretos,Portus.
Caracnit.] Zorigo.
Caraffa,vaso di vetro.)phiala.
Caramente.]carè.
Carattere,segno,forma.)character.
Carauagio.]carraca.
Carbona,città)Rusazus.
Carbonaio,fatto da carbone.)Carbonarius.
Carbonaia,luogo,doue si fa carbone.)carbonaria.
Carbonchio, pietra pretiosa.] carbunculus, pyropus.
Carboncello,infirmità.]Anthrax,Carbunculus.
Carbone acceso.)Pruna.Smorzato,carbo.
Carca,soma,fardello,]Sarcina, onus, pondus, Da carca. Onerarius.
Carcala.)calliterræ.
Carcata,città appresso Inglesi.)Salesterie.
Carcare,& caricare.]Onero,caricar l'arco.contendo arcum.
Carcare il populo di taglioni.]Onerare populum vectigalibus.
Carcato.]Onustus,Oneratus.
Carco.]Onus,sarcina,pondus.
Dar vn carco.] imponere onus, Pigliarlo, suscipere.
Carcere, pregione, pregionia.) carcer. Guardiano della carcere.Ianitor carceris. Essere messo in carcere. In carcerem conjci, de[illegible]in,dejci.
C[illegible]rcasso, turcasso da riponere le frezze.]Pha[illegible]
C[illegible]na)Carcasso.
Car[illegible]sia.)Chaicia.
Car[illegible]carciocchio.)Cinara, Italorum
Care[illegible]sacherisis præsidium.
Card[illegible]ardassare la lana)carmino.
Cardenn[illegible]s.cardello,vccello.) carduelis.
Cardinale.)C[illegible]malis,purpuratus.
Cardo[illegible]ta.)Carduus.
Care[illegible])Carystus.
Carestia.] Penuria. La carestia è cosi grande, che ogn'vno è constretto a patir molti disagi. Ita cara est annona, ita grauis penuria, ea caritas, ea rerum omnium difficultas, ea sunt angustiæ, ita caté tenent res omnes, tanti sunt, vt incommodis multis afficiat, premat, laborare, angi, vexari omnes cogantur.
Carezzare,& accarezzare.)Blandior,illicio.
Carezze.)Illecebræ,Blanditiæ.
Caridia,]Melas.
Carino.]Carinium.
Carinthia.)Noricum, prouincia Austriacorũ principum.
Cariola,]cales.
Camelo monte.)Carmelus.
Carmila terra non molto lontana da Capua.) Calenum.
Carmon.]Ammæa.
Carnaio,doue si repone la carne]Carnarium.
Carne,]caro.Diuorator di carne, carniuorus.
Carne fritta.cremium.
Carne di boue salata.)bubula salita.
Carnicina,diminutiuo di carne.]caruncula.
Carniere,Scarsella.)pera.
Caro,grato.)Carus,gratus,iucundus.
Carogna, cosa puzzolente.] Res putris, malè olens.
Carolla,ballo.]Chorea,Saltatiõ.
Carota,frutto.]Sifer.
Carota,bugia.]commentum,Mendacium,fictio, figmentum, commentitia fictilisque res.
Carpi in Africa.]Carpis.
Carpino,alboro.]carpinus.
Carpione,pesce.]Carpus,carpio.
Carpire.)Decerpo.
Carpire,per salire,& montare.)Ascendo,conscendo.
Caretta.]Carpentum,Rheda.
Caretta da quattro caualli.)Quadriga.
Caretta da due caualli.]Biga,æ,arum.
Carettiere che guida i caualli.] Rhedarius.
Carriola da contadino, per condurre via le sporcitie.]Veles.
Carro.)carrus,carrum,currus,plaustrũ, vehiculum.
Carro da tre caualli.]Triga.
Carro da guerra per fracassare vn'essercito.] conuinus.
Carro da vettura.)Sarracum.
Carro trionfale.]currus triumphalis.
Carro di tramontana,& della notte.] Bootes.
Carro del sole,& d'Amore.] Currus, Solis, & Amoris.
Carrozza,& carretta da portar legne, & altre cose.)Onerarium.
Carruccola,& girella.]Trochlea.
Carta da scriuere.) carta, Papyrus. Di carta, cartaceus.
Carta d'vn libro.)Pagina,Picciola, carta, pagella.
Carta da stracci.)charta emporetica.
Carta imperiale.]Hieratica charta.
Carta pecorina.)Membrana.
Carta reale.)Macrocolon.
Carta sciuga,che sorbe.)charta bibula.
Cartagine)Carthago noua.
cartaro,fattor di carta.)Chartarius.
carte da giuocare.) chartæ lusoriæ. Giocatore di carte,chartarum lusor.
cartato.]catabathmus magnus.
cartoccio,scartoccio.]cucullus.
cartres,città.]Austrium,in Gallia.
cartres populi.] Carnutes, vicini Parisiensibus.
casa.)Domus, ædes, habitatio. Casa spianata. Domus æquata solo. Di casa, cioè familiare,Domesticus.
casetta dim.nutio di casa.]casula.
La casa di Cesare era molto polita,& molto vaga, era di bella vista, & gentilmente acconcia. Domus Cæsaris erat cũ primis lauta,& perelegans. Eæ Cæsaris ædes erant, in quibus neque lautitiam, neque elegantiam desiderares. Erat in Cæsaris ædibus lautitiæ multum, atque elegantiæ.
cassandra.)Cassandrea ciuitas.
cascare, cadere.) cado, concido, corruo, excido.
cascarete a poco a poco.] Laberis sensim, vel pedetentim, vel delaberis successiuo.
Cascare in errore.) Labi. Cascare nel medesimo proposito, Eodem delabi. Cascare in giù, decido. Cascar con empito, prorno. Cascare di sotto, Succumbo. Cascare sopra) superincido.
cascare in miserie.) Incidere in erumnas.
cascata,caduta.)casus, Lapsus,collapsus.
cascio, formagio.] Caseus, Cascio di vacca, Caseus bubulus. Cascio fresco, caseus recens.
casi.Isola.]Casi.
cassona città di Spagna.] Castulon.
caso, sorte, auuenimento.]casus, fors, euentus.
a caso.)Fortuito.Ciò che accade per caso.Fortuitus. Per caso,casu, Forte fortuna.
casuccia,& casuppola.)Tugurium,Tugurio, lum.
cassa arca.)capsa, capsula, Arca.
cassa da lasciar i drappi quãdo si và in stuffa.) Apodyterium.
cassa da morti.]Feretrum.Loculus.
cassam città.) Europus, Rhaga.
cassare, scancellare,annullare]Deleo,induco.
cassetta dim.di cassa.]Arcula.
cassetta doue i pittori tengono i colori.Arcula pictoria.
cassetta d'incenso.)Acerra.
cassetta da gouernar i vasi.]Abacus.
cassia.)calia.
cassiere,guardiano di casse.)capsarius.
cassiere di banchi,)collybista,
casso di niun valore.] cassus.
casso,sorte di busto da donna.]Thorax.
castagna,frutto,& albero.]Castanea,æ.
castagnetto, luogo piantato di castagni.] Castanetum.
castamente, puramente,) castè, pudicè, integrè.
casteaubryant.] Cadetes.
castellano, guardiano del castello.) Castellanus.
castello,rocca,forte.]castellum.Il diminutiuo di castrum.
castel a mare, rimpetto a Napoli.] Stabiæ, arum.
castel amare.]Cetaria. Castel peregrino in Soria.) Dora.
castel rampam.)Bandina,Castel vetrano,Entelia.
castel dell'ouo a canto Napoli.) Megaris.
castellano.]Castellanus.
castellucio.) Casilinum.
castigare,con parole, & fatti.)castigo, punio, animaduerto.
castigatione,punitione.) castigatio, censura, animaduersio.
castiglia, prouincia.) Hispania vlterior, castella.
castità.]castimonia, castitas. Segni di castità. signa castitatis.
casto non contaminato,puro.)castus,pudicus integer purus.
castore, animale.] Castor. Di castore, castoreus.
castore,fiume.)Lydius, flumen.
castrare,per tagliar i genitali)castrare, euirare.Eunuchum facere, incidere testes.
castrato.) castratus, euiratus, castrato di natura, spado. castrato da giouane. Eunuchus.
castrato,animale noto.]Veruex. Di castrato, Veruecinus.
castrone,vale castrato.)Veruex.
casualmente, a caso, per sorte.] casu fortuito. forte.
cataletto Bara con la quale si portano i morti alla sepoltura.)Feretrum, Capulus,Sandapila,Sarcophagus.
catalogna,prouincia in Spagna.)Hispania vlterior.

Nòn ti mettete in camino,non entrar in viag gio,non andar in volta,] Iter ne fu ſcipias. Ne te viæ committas; Nè te in viam des: Itineris conſilium abijce, omitte, dimitte. Il Camino non è ſicuro, Iter tutum non eſt. camino d'un giorno, iter diei.
Camino del fuoco)caminus, Vaporarium.
Camiſcia]Induſium, Subucula.
Chi fa camiſcie]Induſiarius.
Camiſciotto] Subucula.
Camiſe fiume) Morychanus.
Camorra, veſtimento da donna in fin'a piedi. Palla.
Camoſcio corame) Aluta.
Camozza,daino)Dorcas,adis,Dama.
Campagna.] Veſſones.
Campagna di Roma] Latini.
Campagne di campi)campeſtria, arua,agri.
Campagne] campagnia.
Campanelle, ſorte di herbe] cõuoluulus.
Campicello,picciolo campo) Agellus.
Campidona.]Druſomagus, ciuitas inferioris Germaniæ.
Campidoglio.) Capitolium Romæ notiſſimum.
Campione,il combattente] Gladiator.
Campo,territorio) Ager,aruum,campus.
Campo laſciato ſenza lauorarlo.] ceſſata arua.
Campo zappato.]Paſtinatum.
Coſa appartenente a campi.) Agrarius.
Campo,per l'eſſercito]caſtra, orum.
Camur.) Caripraca.
Cana Galilee)Capitolias.
Canal di Conſtantinopoli.]Propontis, idis.
Canale per condurre l'acqua.] Incile, Euripus.
Canale,legno cauato,per ilquale l'acqua ſcorre) canalis. canaletto canaliculus.
Canape)cannabis,cannabum.Di canape,cannabaceus.
Canauaccio, tela) cannabina tela.
Cancaro,infermità)Cancer,carcinoma.
Cancelli fatti come le geloſie] cancelli.
Cancellare,ceſſare]Deleo,diſpungo,oblitero, induco.
Che facilmente ſi può cancellare.]Delebilis, bile.
Cancellaria,luogo doue ſi cõſeruano gli ſcritti publici) Grammatophylacium, tabularium.
Cancelliere)Scriba.
Candela]candela. candela di ſeuo. Sebacea. Di cera,cerea.
Candeliere] candelabrum.
Candia,Iſola notiſſima]Creta, vini generoſiſſimi ferax.di Candia, Cretenſis.
Candiotto)Cretenſis, Creticus.
Candia città)Cyteum, Candicum.
Candido,bianco]candidus, canus, albus.
Candore,bianchezza) candor.
Cane]canis.I cani ſono fideli cuſtodi. canum fida cuſtodia.
Di cane] caninus.
Cane peſce)canis marinus.
Cane ſtella)canis, canicula.
Cane da pecore.) Moloſſus. Da caccia, venaticus.
Cane per cauar i denti] Forfex, forficis.
Canella,cinamomo]cinamomum.
Cang fiume.]Cherſinus flu.
Canta]cydon.
Caneſtro,paniero,ceſto)caniſtrum, ciſta,calathus.
Caneſtrello)ciſtula,ciſtellula.
Canigriza] Oſenus.
Canola da cauar il uino dal vaſo, o l'acqua dal fonte]Epiſtomium, Fiſtula.
Canna.]Arundo,canna cãna ſottile,calamus. canna della gola,Guttur.
Canale de gli organi)cantes, cantium.
Canneto,luogo doue naſcono canne]Canne-tum.Arundinetum, Arundifer locus.
Canneua,cantina]cella vinaria,apotheca.
Cannino,regione]Chaonia.
Canone di fontana.] Tubus.
Cano fiume.]Adonius.
Canone,regola]canon, nome Greco.
Canonizare,vale mettere nel numero de'ſanti.)In diuorum numerum referre.
Canoro,ſonoro]canorus.
Canoſa,città della Puglia)Canuſium.
Di canoſa]Canuſius.
Canoſa peſce,coſi detto a Roma] Scymnus.
Canſare,credere,dar luogo]cedo, locum do.
Cantare]cano,canto.
Cantare al contratto di prima] Recanto.
Cantare in compagnia]concino.
Cantare inanzi]Præcino. Cantare per ragione,Incino.
Cantharella,animale)cantharis.
Canterbery)cantuarium,in Anglia.
Cantimbanco)circulator.
Cantina,caneua] cella vinaria.
Cantinella, tauoletta di legno per coprire le caſe.)Scandula.
Canto]cantus.canto paſtorale, cantus paſtoralis.
Canto figurato.]concentus muſicus. Funerale,Nenia.
Cantatore,]cantor.
Cantone di caſa) Angulus,cantoncino,Angulus diminutiuum.Di più cantoni.Angoloſus.Di molti cantoni, Multangulus.
Cantone de l'occhio.]Hirquus.
Cantore]cantator, cantor.
Canutezza]canities.
Canuto]canus,Incanus.
Canzone]cantilena,cantus.
Caros.]Cadurci.
Capacità,grandezza)capus capacitas.
Capace ampio,grande)capax.
Capanna,caſa)Tugurium, Mapalia, Teges.
Cappane,caſuppole)Attegiæ,
Caparra,ara)Arrhabo,Arrha.
Caparra,città]Capara.
Capegli] capillus,crinis. capegli ſparſi, Paſſi crines.
Capegli ricci) cincinnus,Coma calamiſtrata. con capegli ricci]cincinnatus.
Capiglrata,Zazzera)capillamentum.
Capiluenere.)Bryon.
Capella,luogo dedicato a Dio)Delubrum.Lararium.
Capellaro,che fà capelli)Pilearius.
Capello per coprir la teſta,)Pileus,galerus,petaſus.
Capello da ſole]cauſia.
Capeſtro,laccio]capeſtrum.
Capeſtrare,incauezzare]capiſtro,capiſtras.
Capezzale da letto]ceruical.
Capoa,città.]Theodoſia,in Taurica Cherſoneſo.
Capharnao)carpaſion.
Capidolgio peſce) Balena.
Capi di vite)Flagella,lorum.
Capi ſuochi,o Capitoni.]Alaria, orum. Hippopyrium.
Capire]capio.Percipio.
Capis,città]Tachapa.
Capitale)capitalis,le.
Capitolo.) caput. Et luogo doue ſi radunano molti a ragionare,Exedra.
Capitano] Dux capitano di bandiera, Anteſignanus. Di Corſali, Archipirata, di diece huomini,Decurio,di cento,Centurio.di ducento,Ducenarius.
Capitano generale]Imperator exercitus.
Capitano dell'armata.) Dux claſſis maritimæ.
Capitano, cõdutiere de genti,& gouernatore di eſſerciti eccellente.)Ductor copiarum præſtantiſſimus,Rector exercituum, Dux. Imperator.
Capitello, parte ſopra la colonna)capitellum Epiſtilium.
Capitello della terra.]Papilla.
Capitio,città.)Capytium.
Capitone,peſce.)Capito,Mugil.
Capo, per la guida.] Dux. Et per la teſta, caput.
Capo di vecchio.)caput anile.
Capo d'Iſtria.]Iuſtinopolis,Capraria.
Capo di latte.)coloſtrum.
Capo vaccaro.]Magiſter pecoris.
Capo boco.)Lilybeum promontorium.
Capo buon di Tunes.)Matturium prom.
Capo buon vulgo.)Hermæa extrema, vel Mercurij prom.
Capo borſano.]Zephyrium prom.
Capo campana,)Populonium prom.
Capo caneſtro.]Caneſtrum prom.
Capo cercelli.]Circeum prom.
Capo chio.)Cnidus ciuitas,& prom.
Capo Itar.)Cenæum prom.
Capo comari.]Batnala.
Capo Dardanello.)Rium,quod prius Drepanum dicebatur.
Capo dell'arme.)Leucopetra prom.
Capo di chiarenza.)Araxus extrema.
Capo di Cazaſa,)Metagonites prom.
Capo de colonne,]Lacinium prom.
Capo delle colõne in Grecia.)Sunium prom.
Capo crocece.]Aphrodiſium prom.
Capo di crota.]Troni ciuitas,& extrema.
Capo della Foreſta.)Pixuntum prom.
Capo di Gallo.]Acritæ extrema.
Capo di Gatta.)Charidemi prom.
Capo di Giudecca.)Trierorum prom.
Capo della licoſa.]Velia prom.
Capo di Maina.]Tenaria prom.
Capo di monte Argento.)Telamon.prom.
Capo di monte Santo.)Athos prom.
Capo d'Oro.)caphareus prom.
Capo di Perales.)Scombraria prom.
Capo Potino.)Sithyniæ prom.
Capo di Roxatimi.]Cherſoneſus magna.
Capo Santa Anna.)Thyamis prom.
Capo di Santo Andrea.]Clides extrema.
Capo di Santa Maria.)Iapygium prom. cang extremum.
Capo di San Matteo.]Gobeum prom.
Capo di ſorta.)Hippi extrema.
capo della Torre del faro.]Pelorus prom.
capo di tres forcas.)Sextiaria extrema.
capo Figallo.)Leucas prom.
capo Figo.]Actium prom.
capo Guardafume.)Mephatmons.
capo Guer.]Vſadium.prom.
capo Lemano.)Tiriſtris.prom.
capo Lucho.]Cetronium prom.
capo Matapan.)Tenaria prom.
capo Mantello.]Leonum prom.
capo Minerua.]Minervium prom.
capo Miſeno.)Miſenum prom.
Capo monaſtier.)Sepias extrema.
capo Pagu.)Gyrtium prom.
capo Paſemudo.]Palinurum prom.
capo Paſſaro.)pachynus prom.
capo Rameda.]Ardanis prom.
capo Raſalgari.)corodonium prom.
capo Sacalt.)Syagros extrema.
capo Samon.)Samonium prom.
capo Sant'Andrea.]Antitrium prom.
capo San Giorgio.)Magneſia prom.
capo San Vincenzo.]Sacrum prom.
capo ſmera.)Pſeudocelis.
capo ſaiglio.)ſcylleum prom.
capo ſpada.)Gyarium prom.
capo ſpartiuento.]Herculeum prom.
capo ſtello.]Carcinum prom.
capo Teiones.)Boteum prom.
capo Tenes]Apollinis prom.
capo Torne.)chelonitis prom.
capo Venti.]Lunæ prom.
capo Verlieno.]Magneſia extrema.
caponero,vccello.)Atricapilla.
capocchia del membro uirile.)Præputium.
cappa,mantello.]Pallium.

cappa

Cappa di velo nero, quale portano le donne in testa,come si vsa in Venetia.)Cyclas.
Cappa,pesce con guscia dura.]Concha.
Cappa di San Iacomo.]Pectunculus.
Cappa lunga,pesce.)Dactylus.
Cappari.]Capparis.
Cappetta.)Pallidum.
Cappio, quale lascia nell'allacciare le stringhe per poterle sciogliere.Nodus,laxus.
Cappone animal notissimo.] capus, capo.
Cappone,pesce.)cuculus,Miluus.
Capra animale.)Capra.
Capra saluatica.) caprea. Stalla da capre, caprile.]Di capra,caprinus,caprillus.
Mezo capra.]Semicaper.
Capraria, Isola nel mare di Genoua.] Capratia,Aegilos.
Caprera,Isola.] Thiganusa.
Capri,Isola.)Caprea insula.
Capretta,capra picciola]capella.
Capretto,animale noto.)Hædus.
Capriccio, fantasia.) Animi impetus, Animi motus.
Capricorno animale.]capricornus.
Capri foglio herba.)periclimenus.
Caprigno,di capra.)Caprigenus, caprinus.
Capriolo animale saluatico.Capreolus.
Caprone.]Hircus,caper.
Capronza.] Visuntium.
Capsia.]carpudæmum.
Capua, città in terra di Lauoro.) Capua. Archiepiscopalis sedes.
Capuccio d'vna cappa,]cucullus.
Car,porto,& città] Tretos,Portus.
Caracnit.]Zorigo.
Caraffa,vaso de vetro.)phiala.
Caramente.]carè.
Carattere,segno,forma.)charactet.
Carauagio.]carraca.
Carbona,città)Rusazus.
Carbonaio,fatto da carbone.)Carbonarius.
Carbonaia,luogo,doue si fa carbone.)carbonaria.
Carbonchio, pietra pretiosa.] carbunculus, pyropus.
Carboncello,infirmità.]Anthrax,Carbunculus.
Carbone acceso.)Pruna.Smorzato,carbo.
Carca,soma,fardello,]Sarcina, onus, pondus, Da carca.Oneratus.
Carcala.)calliterræ.
Carcara,città appresso Inglesi.)Salesterie.
Carcare,& caricare.]Onero,caricar l'arco.contendo arcum.
Carcare il populo di taglioni.]Onerare populum vectigalibus.
Carcato.]Onustus,Oneratus.
Carco.]Onus,sarcina,pondus.
Dar vn carco.] imponere onus, Pigliarlo, sustinere.
Carcere, pregione, pregionia.) carcer. Guardiano della carcere.Ianitor carceris. Essere messo in carcere. In carcerem conjci, detrudi,dejci.
Carcasso,turcasso da riponere le frezze.]Pharetra
Carcassona.)Carcaso.
Carcidonia.)Chalcia.
Carciofo,& artichiocco.)Cinara, Italorum carduus.
Carcere.)Cracherisis præsidium.
Cardare,& cardassare la lana)carmino.
Cardellino,& cardello,vccello.) carduelis.
Cardinale.]Cardinalis,purpuratus.
Cardo,herba nota.]Carduus.
Carestio.)Carytus.
Carestia.] Penuria. La carestia è cosi grande, che ogn'vno è constretto a patir molti disagi. Ita cara est annona, ita grauis penuria, ea caritas, ea rerum omnium difficultas, ea sunt angustiæ, ita carè uenerunt res omnes, tanti sunt, vt incommodis multis ficiat, premi, laborare, angi, vexari omnes cogantur.
Carezzare,& accarezzare.)Blandior,illicio.
Carezze.)Illecebræ,Blanditiæ.
Caridia,]Melas.
Carino.]Carinium.
Carinthia.)Noricum, prouincia Austriacorũ principum.
Cariola,]cales.
Camelo monte.)Carmelus.
Carmila terra non molto lontana da Capua.) Calenum.
Carmon.]Ammæa.
Carnaio,doue si repone la carne]Carnarium.
Carne,]caro.Diuorator di carne,carniuorus.
Carne fritta.cremium.
Carne di boue salata.)bubula salita.
Carnicina,diminutiuo di carne.]caruncula.
Carniere,Scarsella.)pera.
Caro,grato.)Carus,gratus,iucundus.
Carogna, cosa puzzolente.] Res putris, malè olens.
Carolla,ballo.]Chorea,Saltatiõ.
Carota,frutto.]Siser.
Carota,bugia.]commentum,Mendacium,fictio, figmentum, commentitia fictilisque res.
Carpi in Africa.]Carpis.
Carpino,alboro.]carpinus.
Carpione,pesce.]Carpus,carpio.
Carpire.)Decerpo.
Carpire,per salire,& montare.) Ascendo,conscendo.
Caretta.]Carpentum,Rheda.
Caretta da quattro caualli.)Quadriga.
Caretta da due caualli.]Bigæ,arum.
Carettiere che guida i caualli.] Rhedarius.
Carriola da contadino, per condurre via le sporcitie.]Veles.
Carro.)carrus,carrum,currus,plaustrũ, vehiculum.
Carro da tre caualli.]Triga.
Carro da guerra per fracassare vn'essercito.] conuinus.
Carro da vettura.)Sarracum.
Carro trionfale.]currus triumphalis.
Carro di tramontana,& della notte.] Bootes.
Carro del sole,& d'Amore.] Currus, Solis, & Amoris.
Carrozza,& carretta da portar legne, & altre cose.)Onerarium.
Carruccola,& girella.]Trochlea.
Carta da scriuere.) carta, Papyrus. Di carta, cartaceus.
Carta d'vn libro.)Pagina,Picciola, carta, pagella.
Carta da stracci.)charta emporetica.
Carta imperiale.]Hieratica charta.
Carta pecorina.)Membrana.
Carta reale.)Macrocolon.
Carta sciuga,che sorbe.)charta bibula.
Cartagine)Carthago noua.
cartaio,fattor di carta.)Chartarius.
carte da giuocare.) chartæ lusoriæ. Giocatore di carte,chartarum lusor.
carto.]catabathmus magnus.
cartoccio,scartoccio.]cucullus.
cartres città.]Austrum,in Gallia.
cartres populi.] Carnutes, vicini Parisiensibus.
casa.)Domus, ædes, habitatio. Casa spianata. Domus equata solo. Di casa, cioè familiare,Domesticus.
casetta diminutio di casa.]casula.
La casa di Cesare era molto polita,& molto vaga, era di bella vista, & gentilmente acconcia. Domus Cæsaris erat cũ primis lauta,& perelegans. Eæ Cæsaris ædes erant, in quibus neque lautitiam,neque elegantiam desiderares. Erat in Cæsaris ædibus lautitiç multum,atque elegantiæ.
cassandra.)Cassandrea ciuitas.
cascare, cadere.) cado, concido, corruo, excido.
cascarete a poco a poco.] Laberis sensim, vel pedetentim,vel delaberis successiuo.
Cascare in errore.] Labi. Cascare nel medesimo proposito, Eodemdelabi. Cascare in giù, decido. Cascar con empito, prorno. Cascare di sotto, Succumbo. Cascare sopra) superincido.
cascare in miserie.) Incidere in ærumnas.
cascata,caduta.)casus Lapsus,collapsus.
cascio, formagio.] Caseus, Cascio di vacca, Caseus bubulus. Cascio fresco, caseus recens.
casi.Isola.]Casi.
cassona città di Spagna.] Castulon.
caso, sorte, auuenimento.]casus, fors, euentus.
a caso.)Fortuito.Ciò che accade per caso.Fortuitus.Per caso,casu, Forte fortuna.
casuccia,& casuppola.)Tugurium,Tugurio, lum.
cassa arca.)capsa, capsula, Arca.
cassa da lasciar i drappi quãdo si và in stuffa.) Apodyterium.
cassa da morti.)Feretrum.Loculus.
cassam città.) Europus, Rhaga.
cassare, scancellare,annullare]Deleo,induco.
cassetta dim.di cassa.]Arcula.
cassetta doue i pittori tengono i colori.Arcula pictoria.
cassetta d'incenso.) Acerra.
cassetta da gouernar i vasi.] Abacus.
cassia.)calia.
cassiere,guardiano di casse.)capsarius.
cassiere di banchi,)collybista,
casso di niun valore.] cassus.
casso,sorte di busto da donna.]Thorax.
castagna,frutto,& albero.]Castanea,eę.
castagnetto, luogo piantato di castagni.] Castanetum.
castamente, puramente,) castè, pudicè, integrè.
casteaubryant.] Cadetes.
castellano, guardiano del castello.) Castellanus.
castello,rocca,forte.]castellum.Il diminutiuo di castrum.
castel a mare, rimpetto a Napoli.] Stabiæ, arum.
castel amare.]Cetaria. Castel peregrino in Soria.) Dora.
castel rampam.)Bandina,Castel vetrano,Entelia.
castel dell'ouo a canto Napoli.) Megaris.
castellano.]Castellanus.
castellucio.) Casilinum.
castigare,con parole, & fatti.)castigo, punio, animaduerto.
castigatione,punitione.) castigatio, censura, animaduersio.
castiglia, prouincia.) Hispania vlterior, castella.
castità.]castimonia, castitas. Segni di castità. signa castitatis.
casto non contaminato,puro.)castus,pudicus integer purus.
castore, animale.] Castor. Di castore, castoreus.
castore,fiume.)Lydies, flumen.
castrare,per tagliar i genitali)castrare, euirare.Eunuchum facere, incidere testes.
castrato.) castratus, eutratus, castrato di natura, spado. castrato da giouane. Eunuchus.
castrato,animale noto.]Veruex. Di castrato, Veruecinus.
castrone,vale castrato.)Veruex.
casualmente, a caso, per sorte.] casu fortuito. forte.
cataletto Bara con la qual si portano i morti alla sepoltura.]Feretrum, Capulus,Sandapila,Sarcophagus.
catalogna,prouincia in Spagna.]Hispania citerior.

catalogo, ruotolo de nomi.) Catalogus, Index.
catania,città di Sicilia.]Catane, es.
catato,città.]aſeriuium. Venetorum.
catarro,infirmità.]catarrhus,pituita, diſtillatio.
catarroſo.) Pituitoſus.
catena.]catena,catena picciola,catenula. Anelli di catena. Anſula.
catenaccio, ſtromento da ſerrare porte, o fineſtre) Vectis.
catenato, & incatenato.] catenatus.
catino,conca.)catinus, catinum.
cattiuamente.) Nequiter, malitioſè, aſtutè.
cattiuello,alquanto cattiuo.]Improbulus.
cattiuità, ſeruitù.] captiuitas. Significa anco malitia,& peccato,ſcelus.
cattiuo,triſto,ſcelerato.]Prauus,malus,improbus.
caua,cauerna,grotta.]cauea,ſpecus.
Di molte caue.) multicauatus.
caua da piantare alberi, ò viti,]Scrobs.
cauailon.)cabelliorum colonia.
caualcare.)Equitar.caualcar intorno,obequitare,circumequito,Perequito.
caualcare in mezo ad altri,] Interequitare.
caualcatura,] Iumentum.
cauallaro,che porta lettere.] Tabellarius.
caualleria, gente a cauallo.) Equitatus, equitum turma. Equitum manus. La caualleria vale aſſai,& nella guerra è molto valoroſa. Equites equitum turma multum in prælio valet, firm eſt, multum roboris, multum neruorum habet: Equitum manu nihil acriùs, aut pugnacius eſt.
caualette,animali]Locuſtæ.
caualletto della litiera.)Fulcrum.
caualli marini.] Hippopotamus.
caualliere.]Eques.caualliere di muraglia,baſtione. Vallum.
caualliua,picciola caualla.) Equula.
cauallino,picciolo cauallo.) Equulus.
cauallo.]Equus,cauallo corſiero,equus curſorius. Portante, graduarius, che va di trotto. ſiccuſſor, che non porta in groppa, excuſſor. Da poſta, veredus. Caſtrato, Cantherius. Da baſto.Caballus,Saluatico,equiferus. Di cauallo, caballinus. Mandra di caualli, Equitium. ſpronai il cauallo alla volta de nemici per ſaluarmi. Vt euaderem, ut vitæ conſulerem, ut periculum vitarem, ad hoſtes equum miſi, admiſi, immiſi incitaui, Laxatis habenis hoſtes verſus impuli.
cauamento]Foſſio.
cauare.)cauo,excauo,Fodio,confodio.
cauate dalle mani.) Auello,abduco.
cauate la terra per trouar argento.] Fodere argentum.
cauar fuori.Eximo. Cauar fuori arando, exaro.
cauare le herbe.] Eruncо. cauar l'oſſa, Exoſſo.
cauare le budelle.] Exentero.
cauar ſangue.) Mittere ſanguinem.
cauar un occhio ad alcuno.Extrahere, eruere oculum.
cauarſi la beretta.] aperire caput.
cauato.)cauus,luogo cauato, cauus,cauum.
cauerna,giotta.] cauerna, ſpecus, latibulum, ſpelunca.
cauezza del cauallo.) capiſtrum.
cauiale,o cauiaro,liquore ſalato di peſce.)Garum.
cauicchio della gamba.]Vertebra.
cauillare, contendere, ingannare.] cauillor, fraudo.
cauilloſo,contentioſo.]Frico,friconis,Amans litium.
caul.] Muziris emporium.
cauolo,ò verza.)Braſſica,caulis,cauolo capuccio, caulis Sabellicus.

cauſa,cagione.)cauſa.
cauſa occulta.) cauſa abdita, cauſa picciola, cauſula.
cauſare,]cauſor, oriot. Il tuo peccato ha cauſato queſto.Id ortum ex tuo ſcelere eſt.cauſare la ſua morte, contrahere ſibi cauſam mortis.
cautamente,accortamente.)cautè, cautim.
cautela.]cautio,cautela.
cauterio,ferro caldo.) cauterium.
cautione, ſegurtà.] cautio.
cauto, accorto.] cautus. Fù Marcello più di tutti animoſo,ma nõ molto cauto nelle battaglie.conſilij non ſatis habebat Marcellus ad vitanda, effugienda, declinanda pericula, animo quidem in pugnis excellebat. Forti animo prælia tractabat, rem gerebat in pugnis.
caux.]caletes.
cayl.)contra coſſyla.
caziano.] compſa.
cazzuola da muratore.] Trulla.
cece,legume)Cicer.
cecino.) cyteotum.
cecità.) cæcitas.
cedere, dar luogo, permettere,) cedere loco, cedere.locum concedere,locum dare. Dar luogo ad alcuno, & cedergli. Primas alicui concedere, primas ad aliquem partes deferre,primo loco ſtatuere,cedere al tempo.Seguire lo ſtato de tempi. Tempori cedere,rationem temporis habere,conſulere, ſeruire temporibus,conformare ſe ad temporis rationem.
cedro alboro]Malus citrea.Il frutto, Malum citreum.
cedula di carta.] Scheda, Schedula diminutiuum.
cefalo peſce.]cephalus,capito,capitonis.
cefalonia,Iſola.]cephalene. Populi Cephalenes.
cephali.] cephalædis.
ceffo,muſo d'animali.)Rictus.
celano, terra in Abruzzo.) celæna, celenę, arum.
celare,naſcondere,tener ſecreto.]celo,occulo occulto,celar il nome dell'autore,celare auctorem.
celato, elmo.) Galea, chi ha la celata, Galeatus,Metterſi la celata. Hirtio dice, galeare.
celatamente, naſcoſtamente,) clam, occultè.
celato, occulto, naſcoſto.] Abditus, recondi-tus.
celebrare,eſſaltare,magnificare.]celebro,decanto.
celebrato,) celebris, celebratus, nominatus. Non celebrato.) Incelebris, ignotus.
celebre,& famoſo.) celebris, celeber, clarus.
celeſte,dal ciclo.)cęleſtis.
celeſtiale,)Olympius æthereus, celeſtis.
cella,ricetto, albergo.) Receptaculum.
cembalo,ſtromento muſico.)cymbalum cruſma, tympanum.
cena.)cęna. La cena magnifica, & ſontuoſa. Lautiſſima cæna, opiparè parata.
Dar cena ad alcuno.]Excipere cęna aliquem.
Senza cena.]Incænis, Incænatus.
cenare.) cæno, Luogo da cenare, cęnatio.
Luoghetto da cenare.)cęnatiuncula, cenaculum.Bramo di cenare,cænaturio.
cenar ſpeſſo.) cęnito.
cenaprio colore.) cinnabaris.
cenchri ſerpe velenoſa.) cenchris.
ceneda,città.)Acedum. Venetorum.
cennare,far cẽno con gli occhi.)Innuo,nicto, nictor, aris.
cenere.]cinis, cineris.
cenno che ſi fa con l'occhio.] Nutus, nictatio, Far cenno col capo, dicendo di nò.)

Abnuo.
cenſore,riformatore, & correttore di coſtumi.] cenſor, magiſter morum.
cenſura,officio del cenſore.cenſura.
centa,centura.] Zona,cingulum.
centa,fiume nel Genoueſe.)Merula,læ.
centaurea,herba.]centaurea,centaurion.
centauri populi di Theſſalia.)centauri.
cento,numero indeclinabile.)centum. A cento. centeno, centeni.
cento volte,]centies.
centochio,herba.]clematis.
cento piedi, peſce.] Hecatompus,ſcolopendra.
cento piedi, verme.)centipeda.
centinodia herba.) centinodia.
centro,il profondo della terra,) centrum. Di centro, centralis.
centura,centa,]Zona, cingulum.
centurione,capitano di cento fanti.)centurio. compagnia di cento ſoldati ſotto un centurione,centuria.Del Centurione viene centuriatus.
cepiana, città.)Piana.
ceppi da piede,iquali ſi pongono a prigionieri.]Pedica, cę, compedes,cippus.
Mettere in ceppi,)compedio,as.
ceppo,zocco,troncone d'alboro tagliato.]Stipes.
ceppo,caſata, famiglia,ſtirpe.) Genus,ſtirps. origo.
cera.) Hæc cera. Cera roſſa, Cera miniatula.
Fatto di cera.) cereus. Lauoratore di cera,cerarius.
ceramento,& inceramento.)ceratura.
ceraſciuolo, vino, tra bianco,& vermiglio] Heluolum uinum.
cercare,inueſtigare.) Quæro,indago, inueſtigo.
cercare con diligenza.) Perquiro, exquiro, ſcrutor.conquiro.] Perſcrutor.
cercar con anſietà. Affecto.
cercare d'intendere, & informarſi.) Sciſcitor.
cercar alcuno per mare,& per terra,) conquirere aliquem terra,marique.
cercare con arte la gratia d'alcuno.] Aucupari alicuius gratiam.cercare ripoſo, dopò le occupationi. Quærere quietem ex occupationibus. cerere cercò longamente Proſerpina ſua figlia, rubatale da Plutone, Re dell'inferno, come dicono i poeti. Vt poetarum fabulę narrent,diu, ac multum Proſerpinam filiam,quam inferorum deus Pluto ſurripuerat, ceres perquiſiuit. Multum ſtudij poſuit, valde vigilauit ceres in filia perquirenda. Oia loca permeauit,perluſtrauit,mueſtigauit,quo non adiuit,non acceſſit,ut filiam ceres repetiret?
cercare,per procacciare,& mettere ſtudio.cercherò di moſtrarmiti grato in tutte le coſe infin che viuerò.]Dum viuam, quoad viuam,Donec hac lucis vſura perfruar, dabo operam id agam omni ſtudio, curabo,enitar, contendam in id ſtudium, in illam curam incubam,Eo curæ, cogitationeſq; meę referentur,intendentur, ut me tibi memorem,gratum, probem. parem ut gratiam, par pari ut referam.
certezza, ſicurtà, cognitione.]Notitia,cognitio.
Non ho mai dubitato,non ſono ſtato in dubio.Non m'è mai caduta nell'animo dubitatione, Non m'è venuto in penſiero di dubitare.Nunquam mihi fuit dubium. Ambiguum mihi nunquam fuit; nunquam mihi uenit in mentem dubitare,ambigere,ſuſpicari.Nunquam mihi fuit obſcurum,aut parum apertum.
cercamento.]Inquiſitio,Indagatio,Scrutatio, Perueſtigatio.
cerbero cane di Plutone.] Cerberus triceps, ianitor

ianitor Orci.ex fabulis poetarum,
cerbiatri,cerui giouani.] Subulones.
Cerca,fiume.]Titius.
cercamento.]Inquisitio,indagatio, scrutatio, perquestigatio.
cercare, inuestigare.] Quæro,indago, inuestigo.
cercare con diligẽza.]Perquiro,exquiro,scrutor,conquiro,perscrutor.
cercar con ansietà.]Affecto.
cercar d'intendere,& informarsi.]Scisciror.
cercare alcuno per mare,& per terra.] Conquirere aliquem terra,marique.
cercar con arte la gratia d'alcuno.] Aueu pari alicuius gratiam.cercare riposo,dopo le occupationi.Quærere quietem ex occupationibus. Cerere cercò lungamente Proserpina sua figlia,rubatale da Plutone Rè dell'inferno,come dicono i poeti. Vt poetarum fabulę narrant, diu, ac multum Proserpinam filiam,quam inferorum Deus, Pluto surripuerat, Ceres perquisiuit : Multum studii posuit, valdè vigilauit Ceres in filia perquirenda:Omnia loca permeauit,perlustrauit, inuestigauit,quo nõ adiuit, non accessit, vt filiam Ceres reperiret ?
cercare, per procacciare, & mettere studio,] Cercherò de mostrarmiti grato in tutte le cose in fin che viuerò. Dum viuam,quoad viuam,donec hac lucis vsura perfruar, dabo operam,id agam, omni studio curabo, enitar,contendam, in id studium,in illam curam incumbam, eo curę,cogitationesq. meæ referentur,intendentur,vt me tibi memorem,gratumque probem,parem vt gratiam,par pari vt referam.
cercatore diligente.] Scrutator,indagator,inquisitor.
Cercegli.]Circæum promontorium.
cerchiare, circuire, fasciare.] cingo, sepio, stipo.
cerchio.]circulus,circus,orbis.
Mezo cerchio.]Semicirculus,Hemicyclus.
cerchio celeste,nel qual sono i segni celesti,] Zodiacus, signifer orbis.
cerchio da far il formaggio.]Forma.
cerchio d'huomini.]corona.
Cerere,dea del grano.]Ceres.
ciò che appartiene à Cerere.]Cerealis.
Ceri,terra.]ceræ.
cerigo.] cythera.
cerimonie,solemnità ne i sacrificij.]cærimoniæ.
cerimonie di parole]circumitio,circũlocutio
cerna,pesce in Sicilia.]Orphas,phæ.
cernere per burattare,& tamisare.] Incerno.
cereo,ouer Torcio.]Hic cereus.Pax,cis.
ceroto,impiastro.]ceratum.
cerro sorte d'alboro.]cerras.Di cerro,cerreus, cerrinus.
cerro,mirmola pesce.]Boca,cæ.
certaldo,città.]Certaldum.
certamente, veramente, senza fallo, ad ogni modo.] certè quidem, re vera, certò, profectò, sine dubio, planè, ommno, sanè.sanè,quam, quidem, Certamente così. Ita sanè.
certezza, sicurtà, cognitione.] Notitia, cognitio.
Non hò mai dubitato, non sono stato in dubio,Non m'è mai caduto nel animo dubitatione.Non m'è venuto in pensiero di dubitare.]Nunquam mihi fuit dubium, Ambiguum mihi nunquam fuit: nunquam mihi venit in mentem dubitare,ambigere,suspicari. Nunquam mihi fuit obscurum,aut parum apertum.
certificare.]confirmo,affirmo.
certo.]certus,indubitatus.
certo auuerbio.]certo.Certosi,Verè.
ceruellino,fantastico.]Cerebrosus.
ceruello.]cerebrum.Ellere in ceruello,sapio. costui non è punto in ceruello.]Hic planè nihil sapit.
Ceruere,terra) Sanitium.
ceruo animale noto.]cervus. La cerua, cerua.
Di ceruo.]ceruinus,vt ceruinum cornu,ceruinus color.
ceruosa,beuanda.)cereuisia,apud Pli.nota populis septentrionalibus, & præcipuè Belgis, ac Saxonibus.
Cesena,città in Romagna.]Cesena.
cespito,cespuglio di terra, herba.]cespes, itis.
cessamento, mancamento.]cessatio.
cessare,mancare]Desino,cesso,Desisto.
cessare di guerreggiare.]Desistere bello.
cessare di bollire.] Deferueo.
cessare di piangere.] Facere lugendi modum.
cessata è la nausea.]Abijt nausea.
cesso,luogo da scaricare il ventre.]Latrina.
cesta,cesto,panero.]cista,canistrum,calathus.
cetera, stromento musico.)cithara,Sonator di cetera,citharœdus,citharista.Donna che sona la cetera,citharistria.
cetronella herba,che ha odore di cedro.]Melissa.
cetriuolo,cocomero.]cucumis.
cetta,manarino,& manara,]Securis.
cettarella, diminutiuo di cetta,] Securicula.
Ceua, città nelle Langhe.)Sabata.
ceuta,]Exilissa.
cezimbra,]cantobrix.
chachel.] chaberis.
charentia]Sicyonia, Mycone.
charità, amore tra gli huomini.] charitas, amor.
Charean neuff.]Auaricum.
Cheroga.]charonium.
Cherlo Isola. Crespa insula.
Cherza.] Gella in Sicilia.
cheseria.]Heraclia finitica.
chestre,]oxellum.
che,accioche.]Vt,quo.
che non.]Neu,Quin.
che,cioè,che cosa,Quid?
chi. Quis,quisnam. Chi me domanda? quis me vult?
chi ti par ch'io sia.] Quis tibi videor.
chi è quel huomo ?]Quisnam homo est. Dichi.)cuias.
Chiallon.] Chabillunum,vrbs Ducatus Burgundiæ.
chiamare.]Voco,Accio,excio,cioè,arcesso.
chiamare altroue.] Auoco, chiamar a se, aduoco.
chiamar da banda.)Seuoco, chiamar dentro. Introuoco.
chiamar in aiuto.] Inuoco, chiamar auanti il podestà,vocare in ius.chiamar il senato, cõ uocare Senatum. Andar a chiamare, Accerso.
chiamarsi.]Vocor,come ti chiami,Quo nomine vocaris.Non chiamato, Inuocatus.
chiara,ouero bianco dell'ouo.]Albumen.
chiaramente,manifestamente.]clarè, apertè, dilucidè.
Chiaramente,città in Francia.]Gergobia.
Chiaramonte in Sicilia]Acreæ, arum.
Chiarenza città.]Elæa,cyllenę nauale.
chiarezza,splendore,lucidezza]claritas,claritudo.
chiarezza,per sicurtà.] Fides, planum facere.
chiarire alcuno di qualche cosa.]Planum aliquid facere,patefacere,elucidare.
chiarirsi d'alcuna cosa.] certum aliquid scire.
chiaro,lucido,manifesto]Clarus,illustris,apertus,dilucidus,Limpidus, Luculentus, perspicuus, perlucidus.Se l'huomo si porta bene in qualche vfficio,si fa più chiara,& più manifesta la sua virtù, si scuopre meglio il suo valore. Si munus suum quispiam cum laude administrat, gerit,curat, si in aliquo munere se cum laude gerit,expressior,& illustrior eius est virtus,suus virtus patet,illustrius extat nomen,apertiùs: Magis, quam antea, patefiunt, certiusque cognoscuntur animi sui bona : Se ita probabit, vt antea nunquam.
chiassetto,& chiasso,sono vie strette,& calle.) callis,angiportus.
chiauaro,magnano,che fa le chiaui.]claustrarius.
chiauatura,serratura.]Sera.
chiauare,serrare,& inchiauare.]claudo,occludo,obsero.
chiaue]clauis.
Chiauenna città di Sauoia.] Clauenna.
chiazzare,schiazzare,rompere]Rumpo, frango,perfringo.
chiauigia, scolatoio d'vna città.] Cloaca,fotica.
chiauistello,stromento da serrare la porta]Vectis,repagulum.
Chichestre.)Næomagus.
chiedere,domandare.]Peto,rogo,postulo,posco.
chiedere aiuto.) Rogare auxilium. Chiedere mercede,Supplicare.
chieppa,pesce così in molti luoghi nominato.] Clupea,ę.
chiesa tempio.]Templum,ædes,fanum,delubrum.
La Chiesa,città]Isunium.
chilana]cachura.
chilia.]Axium.
chimera città nella Macedonia.]Amantia vel Orestis.
Chimi]Cęla.
chinare,& chinarsi]Inclino,chinar il capo,cõquinisco.
chinato.]Pronus.
chinea,cauallo.)Asturco.
chino,pendente)Decliuis,deuexus,cernus.
chioccia, gallina, che ha i pulicini) Glociens gallina.
chiodo)clauus.
Chioggia città.]Clodia,Fossa Clodia.Venetorum.
chioma.capigliera)coma.
Chiobelich,fiume]Arzus.
Chiores.]Abea.
chiorlich)cabyx.
chiosa,espositione.) Glossa.
chiosare,esporre.]Expono,interpretor.
chiosatori.Glossographi.
chiostro)claustrum.chiostro de frati,Peristylium.
Chipiona.) Suca.
Chirasco)Cemeneleum, nunc Clarascum.
chiudere,serrare)claudo,occludo,obturo.
chiudere con siepe.Sepio. chiudere vna lettera,claudere,obsignare epistolam.
chiudere alcuno in mezo.)Intercludere.
chiunque,& qualunque.)Quicunque.
Chiusi città in Toscana)Clusium.
chiusura con siepe.)Sepimentum.
Chrau,)Colarina.
chrisolito,pietra)chrysolitus.
Chrisopoli.)Amphipolis.
Chuchina.]Colchi.
chur.]Curia.Rhetorum Metropolis ciuitas.
ciabattino,ciabbattaro.]cerdo.
ciaffo,turaglio di botte.]Operculum.
cimarra, Zimarra, sopraueste.] Epitogium Lacerna.Hiberna vestis.
ciambellotto,drappo.]cimatile. Veste di ciãbelloto.Vndulata vestis.
ciambetta,pesce.]Zygena.
cianciare.]Nugor.
cianciatore,ciancione.]Nugax.Verbosus,garro,garrulus.
ciancie,chiacchiare.]Nugæ.
Portator di ciancię. Nugigerulus.
Venditor di ciancie.]Nugiuendulus.
cianciume.]Garrulitas.
ciaramella,stromento musico.]Monaulus.
ciaramiglia,sorte di pano da fanciulli, col-

[ya.
ciarlare,cicalare.]Garrire.
ciarlatano,cantimbanco.] circulator.
ciarlone,cicalone,]Loquax.Garrulus.
ciascheduno,] Vnusquisque, vnaquæque vnumquodque.
ciascuno]omnis.Quisque,Vnusquisibet.
ciascuno,secondo la sua possanza,] Quisque pro suis viribus.
ciascuno da per se.]Singuli,
ciauariare,variare,essere inconstante.]Vacillare,titubare,hallucinari.
ciauariamento] Vacillatio.
cibare,nodrire,pascere.] Alere,cibare, nutrire.Alimenta suppeditare.
cibi delicati.]Cupedia.
cibi per ogni viuanda.]Cibus,esca,
cibo,reficiamento,nodrimento,]cibatus,tus;
cicala,animale.]Cicada.
ciale,cioè ciarliera.]Garrula,
cicalare,ciarlare.]Garrire.
cicalone,ciarlone.] Loquax,garrulus.
cicerchia,legume.]Cicercula.
ciegrigo,]Epla,Aegiala,Pithulsa,
cicogna,vccello.]Ciconia.
cocometo,Anguria.] Cucumis,cucumer,
cicoria,radicchio.]Cichorium,cichoria,
cicuta,herba.]cicuta,venenosa herba.
cida,riso.] Oene.
cidrone,citruolo,cocomero.] citrinus,cucumis,
cieco,orbo,chi hà perso la luce,]cæcus, capt* oculis.
Nato cieco]cæci genus,apud Lucretium
ciecare,accieçare.]Obcæco.Lucem eripio.
cielo.]cœlum.Dal cielo,cælitus.
cielo del letto.]Peripetasma.
cifalo,] cephalædis,
cifolare,subbiare,fischiare.]Sibilare.
cifolare dietro alcuno.]sibilare,consectari aliquem.
cifolo,subbio,fischio Sibilus,
ciglio di supra l'occhio.] cilium,supercilium
cigna da caualli.]cingula,lę.
cignare,& cęgere.]cingo,incingo,præcingo,
cigno,vccello bianchissimo,& noto.] cygnus, olor,cantu fatali,& candore celebris.
cialabro,fiume.]chabrius fluuius.
ciliano.]Abstrum,
cilij.]Zelia.
cilesto,azurro.)cærulus,cæruleus,
cilicio,veste di sete d'animali.]cilicium,
cima,sommità di qualche cosa.)cacumen fastigium,culmen,coronis.
cima del muro.)Pinna.
cima,il più tenero di cauoli.)cyma,mę.
cimice,animale notissimo.)cimex.
cimiero,la cresta dell'elmo.)conus,crista.
cimole del cauolo,& verze.)cima.
cinchio.) Pignontium.
cingere.circoire,fasciare.)cingere,succingere
cinghiale.) Aper,sus siluaticus.
cingio,cerchio,)circuitus,orbis,gyrus.
Cingoli,città nella Marca.)cingulum.
cinguettare,cianciare,cicalare.)Effutio,
cinquanta,numero indeclinabile.]Quinquaginta.
cinquanta volte.] Quinquagies, a cinquanta a cinquanta. Quinquagenī.
cinque,numero indeclinabile.] Quinque.
cinque volte.)quinques A cinque.)Quini.
Spatio di cinque anni.) Quinquennium.
Cinque chiese,città) Teuroburgium Vngarię
cinque foglie,herba.) Quinque folium.
cinta,cinto,cintura,cintola.) Zona,cingulum.
cintola è l'istesso,che cinta.
cinta,vale cinta.)cinctus.
cintura da spada.)Balteus.Subcingulum.
cinturetta, diminutiuo di cintura) cincticulus.
ciò, per tal cosa di questo di quello)id ei*, ei.
ciocco,zocco,ceppo.) Truncus, stipes.
cioè.)hoc est,id est,videlicet.
cionco,mezo,accorrato.) Mutilus, Mancus, decurtatus.
ciottolo,pietra viua rotonda, & fluuiale,] calculus,
ciparisi.)Parisia.
cipolla,frutto noto.)cæpe,æ.Hoc cæpe,indeclinabile,.
cipresso,arbore noto.)cypressus,cupressus, & cyparissus.
Di cipresso,cupressinus.Luogo piantato di cipressi,)cupressetum.
circa.)circiter, præpositio quarto casui seruiens,
circa il mezo dì)circiter meridiem.
circa,significa causa,& si dice.) De circa le cose mie.De rebus meis.
Cirbino,città.)Cytenium.
circulo,cerchio.) circulus, orbis, circus, gyrus.
circonscssione,si dice da Latantio Fir. Circumcisio,actus circumcidendi.
circoncidere.)circumcidere.
circondare, attorniare,girare intorno,& chiudere.)circundo,circulo sepio,obsepio consepio.
circondare con steccato.) Obuallo, vallo, las.
circondato.)circundatus,ambitus,septus, obualatus.
circonferenza,Extremitas,circumferentia.
circonlocutione, è quando con più parole si dice, quando con vna, ò poche si può far l'istesso.)Periphrasis Græcè, circuitio,
circonscriuere.)circumscribere.
circuire,attormare.)circinare.
circuito,giro,)circuitus,gyrus.
ciregia,ciraſa,frutto.)cerasum,cerasium.
ciregio,alboro.) cerasus,
circumandel.)caticardama,
cirre.) Lamplacus.
cirugico,medico di piaghe.]chirurgus.
cirugia,arte del cirugico.) chirurgia,
cisamo.)cisamus.
cissi.)scisse.
cisterna, raunanza d'acqua piouana) cisterna.
cisto,pianta,che nasce fra i sassi.)cistus.
Citacola,città.)Symilla.
citare,chiamar a corte.)cito, dicm dico.
citera,Isola)cithera,orum.
ciuſio.pianta.)cytisus.
Città.]ciuitas,vrbs,oppidum.
città libera.] Respublica.
città di Chieti.)Theatea,
città noua.)Heraclea,
città Castellana.) Trifernum,
città della fortezza.]rocca,Arx.
cittadinanza.)Munus,ciuile,Vrbanitas.
cittadino.]ciuis.Municeps.in Romani faceuano cittadini, non i più ricchi, ma i più virtuosi, accettauano fra i cittadini, metteuano nel numero di cittadini, dauano la cittadinanza.Non diuitiæ, sed virtus aditum patefaciebat ad ciuitatem Romanam. Nõ opes, sed virtus ciuitatem Rom, dabat. Patebat Romana ciuitas virtuti.Ius Rom. ciuitatis consequebatur. Ad ciuium numerũ ascribebatur virtute præditus.
ciuetta,vccello notturno.] Noctua.
ciuffo,parte dinanzi de'capegli.]Frons capillata.
ciuffo che vsano i facchini per posarui sopra il carico.]cestricillus.
ciuile.]Vrbanus,ciuilis,& politicus.
Non ciuile]Inurbanus,infacetus.
ciuilità.]ciuilitas.vrbanitas.
ciuilmente,con ciuilità.] Vrbanè ciuiliter.
ciuita,porto.)Sybota portus.
ciuità reale.]ciuitua colonia.
Ciuital del Belluno.]Virunus.
Ciuital di Friuli.]Ciuitas Fori Iulij.
Clanceos,città]Crusa.
clemente,benigno,humano,]clemens, mitis.
clementemente,con clemenza,]clementer.
clemenza,piacteuolezza, benignità.]clementia.
cleppero.)Asenca.
cletemburg]Zeugma.
cliente,che si raccomanda à vno auocato,& lo defenda,]cliens.
clientela,protettione.]clientela.
clima,il partimento della sfera.]clima, plaga.
Cloit città.]Nouius.
cloit fiume.]Nouium.
cobelenz]confluentia, ciuitas Germaniæ.
cocchiere,colui,che guida il cocchio. Auriga
cocchio caretta] carpentum, pilentum, rhedum Britannis.
cocodrilo,animale venoso.) cocodrilus.
Di cocodrilo.]cocodrilinus.
cocole d'ellera.] corymbus.
cocomo, ramina, vaso da scaldar l'acqua.]cucuma.
cocomero,)cucumis.
cocone della botte)Operculum dolij.
coda.)cauda Menar la coda)iactare caudam.
coda tremula,vccello.) Motacilla.
codardo,da poco,vile.)sordidus,abiectus,vulgaris,vilis,piger.
coffino, corba) cophinus, è cesto fatto di vimini.
cogliere,raccogliere,)colligo,lego.
cogliere, cioè giũgere alcuno all'improuiso.) Deprehendo.
coglione,testicolo dell'huomo.)Testis,testiculus.
cognata,moglie del fratello.)Fratria,Glos.
cognato.)Affinis.Leuir,Sororius.
cogni.)Ieonium,regia Caramanorum.
cognitione,cognoscenza.) cognitio, notitia.
cohino,per sfendere legne.)cuneus.
cognome,& sopranome,)cognomen.
cosat.)Sophtha.
coito,deletto carnale)concubitus, complexus venereus.
colare,stillare)colare,percolare liquorem.
colatoio,)colum.
colcarsi,porsi a giacere.)Iaceo.
colcarsi con la moglie, ò con altra.)concumbere cum vxore,vel alia.
colcetra, letto di piuma.) culcitra colcetrera culcitula.
colera,stizza.)Bilis,iracundia.Tu mi fai colera se ben io non son colerico per natura.Mi fai entrar in colera, mi fai adirare, mi fai corrucciare.Stomachum mihi facis, bilem cómoues.Inducis me, impellis, incitas ad iram. Facis,vt irascar,vt ira commouear, afficiar,corripiar,vt excandescam,vt exardeam, vt ira flagrem, etsi non sim natura iracundus,non procliuis, non pronus,propensus,inclinatus ad iram, non ira dedius non facilè ad iram labar.
colerico,inchinato a colera)Iracundus,stomachosus.
colisano,(Alesa.
colita.)Teos.
colla, materia tenace] Gluten, glutinum. Colla.
colla di pesce)Ichthyocolla.
collana, che si porta al collo,)Torques, vel Torquis.
Chi hà collana al collo.) Torquatus.
collare da camiscie.) collaria,æ,collare,ris.
collare con le ninfe,)collare rugatum.
collare da cani.) stillus,millum,collare.
collatione,pasto auanti desinare.) Ientaculi. Far collatione.)Ientо.
Colle della croce.)Segusium.
colle monticello,)collis.
collegio.)Collegium,Conuentus,Cõcilium.
collina.)clinus.collina picciola.clinulus,colliculus.
collo,parte del corpo.)collum,cervix.
collo bianco,come auorio.)Ebuineum collum lacteum.

Por

Pofgiù il collo.]Decollo,las.
collocare,porre in luogo.]Locare,collocare.
colmo,cima,sommità.]culmen,fastigium.
Fuggire al colmo della casa,alla cima,al sõmo, alle supreme parti, alla sommità del tetto.]Fuga se abripere,fuga euadere,effugere ad ædium summa, ad summas ædes, ad fastigium, ad culmen, ad superiores ædium partes. Abdere se in summas ædes.
Colonia,città libera)colonia Agrippina Vbio rum Metropolis, ad Rhenum sita, Imper. libera ciuitas, partium solum dulce mihi H.F.
colochia,nella morea.]Tenthrona.Gythion.
coloda.]Carpis.
colombaia,ridotto da colombi.]colũbarium, & con parola Græca Varrone dice.Peristerotrophium.
colombaz.]Tricornium.
colombo,vccello noto.]columbus, & columba.
Di colombo.]columbarr.
colombo saluatico.]Palunbes, Palumbus.
colombino,colombo giouane,piccione.]columbulus.
Cologna,città.]Colonia,eadem quę supra ciuitas.Vbiorum Metropolis.
Colon,città,& regno.]Cunia.
colonia, gente mandata ad habitar qualche terra.]colonia.
colõna.]columna, pila.
colonne d'Hercole,Calpe,&Auila.]columnæ Herculis,Auila in Afrra, Calpe in Europa.
colonella,dimin.di colonna.]columnella.
colorare,dar colore.]coloro,oloré induco.
colore.]color.Pigliare colorecolorem accipere.
Di due colori.]Bicolor.Di molti colori.Multicolor.
D'vn colore.]Vnicolor.D'vnmedesimo colore, concolor.
coloza.]Parca.
colpa,mancamento,difetto,errore.]culpa.
La colpa non è mia.Io non ho errato,e nõ almeno tu mi accusi,non ho ommesso difetto,peccato,errore.Sono inolpato senza ragione. Accusas me innocentem, immerentem,insontem,nullo meo merito, iniuria, inique,contra ius, & æquum. Hæc in me fine causa confingitur culpa.Mihi adscribenda, assignanda, attribuenda culpa non est,culpa vaco,careo,longè alsum a culpa. Procul absit a me culpa. Commettere vna colpa.Facere crimen.Perdonare. Noxiam remittere.
colpeuole.]Noxius,sons.Obnoxius crimini, soggetto ad alcuna colpa.
colpeuole,sostantiuo.]Reus. Esser colpeuole.Culpa teneri.
colpire,dare colpo.]Feio, percutio, peto, cædo.
colpo,bota,percossa.]ictus.Riceuere vn colpo.Ictum accipere.
coltello,per spada.]Gladius, altrimente si dice,culter,cultellus.
Far alle coltellate.]Digladior.
coltiuare,attendere alla terra.]colo,agrum colo,terram,exerceo.
colto, & luogo coltiuato.]Ager, Aruũ.Ager cultus.
coltura,coltiuatione.]cultura,agricultura.
colui]Ille,illa,illud,is,ipse.colui che,ille qui.
Coluri,città & isola.]Samis.
comandamento.]Mandatum, Imperium. Iussus.
comandare.]Iubeo,mando,impero,edico.
comandare che si taci,Imperare silentium
Comãdare gli ostaggi.Imperare obsides.
Comandato. Iussus. Noxcomandato,iniussus.
comania.]Cnema.

combattere,far battaglia, venire a battaglia, far giornata far fatto d'arme. Contendere con l'armi.]Pugno,certo, decerto, Prælior, Prælio decreto. Acie confligo.Manus confero.
combattere chi dice meglio.]Bene dictis certare.
combattere in squadra.]Dimicare acie.
combattere a bandiere spiegate.]Depugnare collatis signis.
combattere con colpo a colpo.]conserere manus cominus.
combattimento, battaglia, fatto d'arme,giornata,conflitto,contesa.]Pugna, certamen, prælium,acies, decretatio, conflictus,contentio.
combattitore,& combattente.]Pugnator,bellator,miles.
come.]Vt,velut,vtpote, sicut, tamquam.
come si voglia.]Vt,vt.
comea.]corine.
comedia.]comœdia,fabula.
Ripresentatori di comedie.]Actores. Recitatori di comedie.Comœdi.Histriones.
comenolitani,regione.]Thessalia,Thessali.
cometa,stella,]cometa,cometes.
comich.]Curcum.
comico,compositore di comedie.]comicus.
comiato,& combiato,licenza.]Venia, Facultas.
Comidia,città della Bithinia.]Nicomedia.
cominciare,incominciare.)Incipio,ordior,incheo.
cominciar a combattere.)Inire certamen.
cominciare dal principio vna cosa.)Repetere initium alicuius rei. Cominciar hauer speranza.Venire in spem.
cominciare,qualche cosa più lontano.)Altius repetere.
cominciar ad hauer barba.]Pubescere.
cominciamento]exordium, exorsus,initium.
comino,herba,& seme.)cominum,cyminum.
comito di galea.]Portisculus.Remigium,hortator.
commare.]commater.
commemorare,raccontare.]commemoro, recenseo.
commento,vn trouato.]commentum.
commercio, affare insieme.)commercium, conuictus.
commettere, dar commissione.)Mando.iungo,iubeo.
commettere qualche cosa ad alcuno.)Dare, mandata alicui de re aliqua.
commettere alla fede d'alcuno.)credo, concredo.
commettere adulterio.]Adultero.
commissione.)Mandatum.
commissura, giuntura.)commissura.
commistione, mescolanza.)commistio.
commodare.)commodo.
commodità)commodum,commoditas temporis.
commodo,atto, opportuno.]commodus, aptus,idoneus.
commosso, eccitato, prouocato.)commotus, percitus.
commouere,prouocare,eccitare.)commoueo, concito,excito.
commune.)communis.Strada commune.Publica via. Questo monte è commune tra noi,è di amendue noi, è tuo, & mio, incominciando onde l'acqua scende. Hic inter nos communis est mons,diuisus aquarum diuortiis. Particeps vterque nostrum huiusce montis est. Mons hic pertinet ad vtrumque nostrum. Ius habemus vterque in hoc monte.
communemente.]communiter,in commune.
cõmunicare,far parte]cõmunico,impercio. Io cõmunicherò volẽtieri teco quelle poche sostanze,ch'io mi trouo hauere. Ti facò partecipe della mia poca robba. Cõmunicabo tibi,impertiã tibi rem meam.Communis,inter nos erit mea res. Rei meæ particeps eris. Stemus communi iure, par potestate in mea re. meam rem communicabis. Communem habebis.
communicatione, parlamento con alcuno.]communicatio.
communione.]communio.
communità.]Respublica.
commutare,cambiare.]Muto commuto.
Como,città.]Comum.Novum comum.
compagneuole.]Sociabilis,Socialis.
compagnia.]Societas,Socialitas.
Di cõpagnia,di brigata,insieme.]Vna,simul.
compagnia di gente d'arme.]cohors.
compagnia di soldati.]Turma.
compagnia a tauola.]Sodalitas.
compagno.]Socius.La compagna, socia.
compagno in viaggio.]comes itineris.
compagno in magistrato.]collega.
companatico.]Obsonium. Preparatione di companatico.Obsonatus, tus. Proueditore di companatico.Obsonator.Prouedere, & comprar companatico.Obsonor.
comparatione,paragone.]comparatio,collatio,contentio.
compare,& compadre.]compater, fusceptor.
comparire, demonstrarsi.]compareo. Non comparisce, ò non si troua il conto del danaro.Non comparet argenti ratio.Comparire al giorno della mostra de soldati. Respondere ad nomina.
compassare,misurare.]circino.
compassione,misericordia.]Misericordia,miseratio.
Hauer compassione.]Misereor,Miseror,Misereresco.
compassioneuole,chi hà compassione.]Misericors.
compassioneuolmente.]Miserabiliter.
compasso,sesto, geometrico stromento.]circinus.
compatriota, d'vna medesima patria.]conciuis popularis.
compensare,rimunerare.]compenso.
competente,cõueneuole.]competens, aptus.
competenza.]competentia,voce di Gellio.
competere,chiedere quello,che vn'altro chiede.]competo.
competitore.]competitor.
compiacenza, & compiacere.]Obsequium, Indulgentia.
compiacere, far piacere, intrar in gratia, acquistare la gratia d'alcuno.]Obsequor, morigeror, indulgeo, Obsecundo. Inire gratiam,Aucupari gratiam. Largiri alicui. Dare auribus, Auribus inseruire. Loqui ad voluntatem,Grauficari. Gratum facere alicui.
compire,porre fine.]Compleo,expleo, finio, perago.
compire la vita]Peragere vitam, idest,morire.
compimento.]Perfectio,explementum. Voce di Seneca.
compito,finito.]Peractus, expletus, completus.
compiutamẽte.]Perfectè,absolutè.Archimede fu compiutamente dotto di Geometria Hebbe cõpiuta scièza di Geometria. Seppe quanto si può sapere.Intese perfettamente.Archimedes fuit geometricis litteris perfectè eruditus, penitus cognouit geometriam, tenuit omnino geometriam, excelluit in geometria. Vicit omnes, nemini secundus fuit, parem habuit in geometri neminem.
compleßionato.]constitutus. Ben compleßionato. Benè constitutus.
Mal compleßionato.]Malè constitutus.Non optimè valens.
cõpleßione,dispositione, & stato del corpo.]Habitudo,corporis cõstitutio. Cattiua cõpleßione,mal cõpleßionato, assai mal con-

ditionato. Infirma valetudo, haud satis firma, paulo infirmior, imbecilla, nõ robusta satis affecta, satis ad morbos propensa. Minùs bellè se habere. Non omnino valere. Esse valetudine infirmiore. Viribus parum firmis. Farai miglior complessione. Valetudinem confirmabis. Valetudine meliore vteris, firmior, ac validior fies. Ad perfectã valetudinem quotidie propius accedes.

componimento, scritti, libri, opere.] Scripta, libri, opera.

comporre, & componere.] compono, comporre a lume di lucerna. Lucubro. Opera composta a lume di Lucerna. Lucubratum opus.

comporre con misura.) Modulor. comporre lettere di parole, che ogni dì s'vsano. Texere epistolas quotidianis verbis.

comportare, patire.] Fero. Non comportare gli vitij. Viti a non ferre.

compositione, componimento.] compositio, scriptum.

compositione fatta a lume di lucerna.] Elucubratio.

composstella, città doue è S. Giacopo di Galitia.] Flauium Brigantium. Iamsum appellauit Pomp. Mela.

comprare, comparare.] Emo, coemo, mercor, commercor.

compiato.] emptus. Non comprato, Inemptus.

comprendere, conoscere, giudicare.] comprehendo, conijcio.

conosco Facilmente ho compreso. Leggiermente ho conosciuto, facil cosa m'è stata da vedere, facilmente ho veduto. Facilè cognoui, intellexi, sensi, coniecì, iudicaui, facilè noui, coniectura consequutus sum. Comprendere in breuità, vale ridurre in breuità. Perstringere, vel complecti paucis.

comprimere, restringere, chiudere.] comprimo.

compromesso, il rimettersi in arbitri.] compromissum.

Far compromesso, & rimettersi in arbitri.] compromitto.

computare, calculare, far conto.] computo, supputo.

contare sopra li diti.] computare digitis.

commune, fiume.] Tasobris flumen.

con, prepositione, che serue al sesto caso.] cum.

con attentione] cum cura, con prudenza. Prouidè.

con dispiacere.] Grauatè. cõ spesa. Impendio.

conca, vaso.] Pelus, concha.

concauo, cauato.] concauus, alueatus.

concedere, affermare, dare.] concedo, permitto, do.

concento, consonanza, concordanza.] concentu, concentio. Harmonia, Symphonia.

concettione.] conceptio, conceptus.

concha, città.] Valeria.

conchiglia, pesce.] conchile, conchilium.

conchiudere, concludere.) concludo, termino.

conchiudere qualche cosa di commun parere, concludere aliquid. Statuere communi sententia.

conchiudere l'oratione.] Perorare.

conclusione.] conclusio, summa, peroratio.

concordanza, & consonanza.) vedi concento.

concordare.) concordo, conuenio.

concorde, conforme.] concors.

concordia, accordo. Concordia, veritas.

concordia, città.) Concordia, Veneti iuris.

concorrere, correre insieme.] concurro.

concorrere insieme.] confluo. Concorrere al parer d'altri. Descendere pedibus in sententiam. concorrere in vna medesima sentenza. Vti pari consilio. concorrere nell'opinione d'alcuno. Ire in sententiam alicuius.

concorso.] concursus, conspiratio, concursio. Frequentia.

concubina, donna tenuta a posta.] concubina, amica.

concubina d'huomo maritato.] Pellex, cis.

conculcare, calpestrare, porre sotto i piedi.] conculco.

concupiscentia.] Libido, luxuries, intemperantia.

concupiscibile.] Intemperans, libidinosum.

condannagione.] Mulcta, mulctatio.

Scosso per condannagione.] Mulctatitius.

condannare, dannare, sententiare.) condemno, mulcto.

cõdannare per cõmun parere de giudici colleghi.] condemnare de consilij sententia.

condannare a spese, danni, & interessi.] Aestimare litem. Aestimare nomina.

condannato.] Damnatus, condemnatus.

Chi condanna.] condemnator.

Non condannato.] Indemnatus.

condannato per ladrone] Furti condemnatus.

condescendere.] descendere.

condensare, ispessire.] Denso, constipo, condenso.

conditionate.] Fortuno, Beo, as, prospero.

cõditione, stato, qualità, patto.] conditio. Esaminare la conditione d'alcuno. Excutere conditionem alicuius.

Non stare a patti fatti.] Fugere a conditionibus.

conditionale.] conditionalis.

conditione.] conditio, ordo, status.

condotta.] ductus.

condottiero.] capitano, ductor, dux.

condotto, canale.) Aquæductus, Aquægnum.

condotto, scolar acque.) Emissarium.

condotto, cioè latrina publica.) Fornica.

condotto a fine, participio.) Actus.

condurre, menare.) duco, perduco. condurre in pericolo, In discrimen perducere. Adduco.

condurre a fine.) Ad exitum perducere. condurre altroue. Aucho. condurre al basso. Deduco. Sotto subduco.

conchiare, terra.) Conchianum.

confarsi, conuenire.) congruo, conuenio, consentio. Questo non si confà con quello, che tu hai scritto. Non est hoc tuis literis consentaneum. Non conuenit cum tuis literis, non consentit, non congruit. Discrepat a tuis literis. Dissentit, non quadrat. Abhorret a tuis literis.

confederati, congiurati.) Fœderati.

conferire, essere vtile.) confert. conferire per parlare insieme di qualche cosa, communico.

confermare.) confirmo, confermare l'amicitia. Facere amicitiam firmiorem. cõfermare qualche cosa. Comprobare.

confermatione.) confirmatio, comprobatio.

confessare.) confiteor, fateor. Confessar il ricenuto. Acceptum ferre. Confessarsi de peccati. De peccatis confiteri.

confessione.) confessio. Per confessione di quella età. Confessione illius ætatis.

confettioni.) Bellaria. Tragemata.

conficcare, ficcare.) Figo, configo. conficcare tauole vna all'altra. configere tabulas inter se.

conficcato. Participio.) confixus, adactus.

confidarsi, fidarsi.) Fido, confido. confidar in se stesso. Statuere in seipso omnia, collocare, ponere. Omnes in seipso situs, & locatas rationes & spes habere. Seipsum spectare, suis nuti viribus. Nihil aliunde expectare, è seipso omnia præsidia, constituere in seipso omnia.

confidenza, assicurarza.) Fiducia, confidentia.

confinare, & mettere cor fini.) Termino. confinare con vn luogo. Attingere locum. confinare in qualche luogo, cioè bandire. Relegare. Deportare.

confine, termine.) confinium, confine.

confinanti, chi confina con noi.) conterminus, confinis.

confiscare.) Publico, confisco, confiscato, confiscatus.

confiscatione.) Publicatio.

confonda, città.) Ambe, es.

conflitto, battaglia.) certamen, prælium, conflictus.

confondere, perturbare) confundo, perturbo.

conformare, formare qualche cosa.) conformo.

conformarsi all'altrui volontà.) conformare se ad alicuius voluntatem. Adhærere alicuius voluntati.

conforme, vguale, simile.) concors, cõformis.

conformità de membri.) conformatio.

confortare, dar conforto, & cõsolatione.) consolor. Afferre, præbere consolationem, solatio est, recreare, reficere, leuare, vendicare a dolore, liberare sollicitudine, eximere dolore, abducere a cura, auocare a molestia, euellere a mœrore. Afflictum mœrore animum, languentem, iacentem, erigere, excitare. Affectum dolore animum sanare.

confortare, per esfortare, incitare a qualche cosa.) Hortor. Auctor sum, impello, incito, adduco, dare consilium, consulere, vti cohortatione.

confortare.) consolabr.

conforto, consolatione.) consolatio, solatium. Non è conforto, che possa alleggerire questo affanno: Vincit omnem consolatio nem hic dolor.

confortino, pane dimiele, farina, & canella, come vsano nodo a Milano.) Lobum.

con frode, con inganno.) Fraudulenter, Cautumella.

confusamente.) confusè. confusamente parlare. confusè loqui.

confusione, disordine.) confusio, Græcè, chaos.

confuso, turbato confusus, perturbatus. Indistinctus.

confutatione, riprensione.) confutatio.

congedo, commiato, licenza.) commeatus, potestas, facultas.

congelare, geloti per saldare. consolido, as.

congelarsi, aggiacciarsi.) congelasco, congelatio.

congettura, coniectura, coniectatio, suspicio. Intendere per congettura) coniectura consequi.

Ciò che si fa per cõgettura.) cõiectabilis, le. Far cõgettura) coniecto. frequentat. conijcio. congetturare.) conijcio, coniecto, coniectura informo.

congiongimento, & congiontione.) coniunctio, copulatio, copula.

congiongimenti di due fiumi.) confluens, entis.

congiõgere, congiognere.) coniungo, coniugo, coagmento, adigo, copulo, contexo, ferrumino, glutino.

congiognersi, vnirsi insieme.) coeo.

congiuntamente.) Iunctim, copulatè, mà simul.

congiunto, accoppiato) copulatus. Parente per matrimonio. Affinis.

congiura.] coniuratio, consensio, conspiratio factio.

congiurare, far congiura.) conspiro, coniuro, consentio.

Congratularsi, allegrarsi insieme.) Gratulor, congratulor.

congratulatione.) Gratulatio, congratulatio.

congregare, adunare.) congrego. Aggrego.

congregatione.) coetus, congregatio. congregatione di tutto il popolo, ò parte, per consultare. conuentus.

coniglio, animale timido, & noto) cuniculus.

conio, impressione di moneta.) Forma, imprecu-

pteſſio.
coniare,battere moneta.]cudo,obſigno.
connizza.]chinna oppidum.
conno,natura della donna.]cunnus, vulua.
conocchia ,rocca per filare.]colus. filare tutta la conocchia.Plenas exonerare colos , dicit Ouid.
conoſcenza.]cognitio,agnitio,notitia,notio.
conoſcere.]cognoſco,noſco,dignoſco , agnoſco.
conoſcere perfettamente.]Penitus cognoſcere. Alcuno da putto. Aliquem a teneris vnguiculis,a puero,ab ineunte ætate.conoſcere il grande amore,che vno porta ad vn'altro , perſpicere alicuius pietatẽ in aliquem. La ſottigliezza dell'ingegno . Aciem ingenij. L'opinione d'alcuno . Alicuius ſententiam perſpicere. conoſcere per proua la beneuolenza d'alcuno . Experiri alicuius beneuolentiam . Io lo conoſco beniſſimo. So molto bene chi egli è,ho compiuta notitia de fatti ſuoi.Probe hominẽ noui , pulchrè, præclarè,perfectè, planè , penitus . Senſus eius egregiè teneo.Habeo illum omnino cognitum , qui ſit, quo animo præditus , optimè noui. Intus & in cute mihi notus eſt.
conoſcitore.]cognitor.
conquaſſare,crollare]quatio,cõcutio , quaſſo.
conquaſſatione.)concuſſio.
conquiſo, ſupeiato.]Fractus , ſuperatus , victus.
cõquiſtare,ſuperare,vincere.)Supero , vinco.
conquiſto,vittoria.)Victoria,palma.
conſacrare , ſacrare , dedicare.]Sacro,conſacro,dedico,conſecrato,dedicatus,conſecratus.
conſecratione,dedicatione.]conſecratio.
conſapeuole.]conſcius .
conſcienza.]conſcientia,religio,animus conſcius . La mia conſcienza mi è teſtimonio, che animo io habbia ſempre hauuto verſo di te . Qui fuerim ſemper in te animo, qui meus fuerit erga te animus , quo ſenſu in te fuerim , teſtis ipſe mihi ſum, teſte vti me ipſo poſſum , teſtem habeo conſcientiã . Teſte licet vti mea conſcientia.Conſcius ipſe mihi ſum.
conſegliare, dar conſiglio.]Conſulo , do conſilium.cõſigliarſi con alcuno.conſulere aliquem. In conſilium aliquem adhibere . Petere ab aliquo conſilium.Adire ad aliquem conſilij,cauſſa . Ti conſeglio a fare queſto. Hoc tibi conſilij do, Te hortor . cohortor, ſuadeo.Auctor tibi ſum,hoc eſt meum conſilium, mea hæc ſententia.Ita cenſeo, mihi videtur,placet,probatur.Si me audies , hoc facies,aggredieris,ſuſcipies.
conſegliere.]Conſiliarius , conſiliator, a conſilijs.
conſeglio.]conſilium . Il conſeglio de vecchi è buono, & rare volte è cattiuo . L'opinione de vecchi è per l'ordinario buona . Sapienter ferè conſulit ſenilis ætas . Senum conſilia non ſæpè inutilia ſunt,inania , ſtulta,abſurda , optimis rationibus ferè nititur ſenum ſententia , opinio ,ſapienter conſulunt ſenes.Senza conſeglio,imprudentemẽte,inconſultè.
conſegnare.]Attribuo. Conſegnare lettere ad alcuno ſenza pericolo . Litteras alicui rectè dare.
conſeguire.Adempire,obtenere . Conſequor, adipiſcor.
conſequente.]Conſequenter.
conſequenza.)conſequentia.
conſentaneo , atto conueniente.] Conſentaneus.
conſentimento.]conſenſus,Conſenſio,Aſſenſio . La coſa fù fatta di conſentimento vniuerſale,per commune giudicio . Communi conſenſu. Omnium conſenſione , omnium iudicio , approbatione , ſententia, conſentientibus cunctis.Nulla cuiuſquam diſcrepante ſententia acta res eſt , geſta, adminiſtrata.
conſentire,eſſere d'vn parere.]Conſentio,Aſſentio,aſſentior,accedo, adſtipulor . Conſentirò che tu faccia queſto . Aſſentiar tibi . Probabo tuum conſilium , meam ſententiam ad tuam aggregabo , meum iudicium cum tuo coniungam, ſentiam quod tu ſentis.Non conſentire. Diſſentio.
conſerua,diſpenſa.]cuſtodia,cella.
conſeruare,ſaluare,ſerua la robba che tuo padre ti hà laſciato . Rem tibi a parente traditam ſerua, cuſtodi. non imminue , tuere. Nihil de patrimonio detrahe . Patrimoniũ in eodem ſtatu retine.
conſeruatione.]conſeruatio.Conſeruato,conſeruatus.
conſeruatore.] conſeruator , Conſeruatrice, ſeruatrix.
conſeruo,ſeruitore inſieme.]conſeruus.
conſiderare, penſare bene vna coſa.] conſidero,animaduerto,expendo,pondero, examino,trutino,libro.
conſiderar con diligenza]perpendo . conſiderar inanzi,præmeditor.
conſiderar la varietà della fortuna .]Animo voluo , mente animoq; conſidero , mecum ipſe perpendo, examino , pondero varietatem,leuitatem, inconſtantiam fortunæ. Ad fortunæ varietatem ſpecto,intueor.
conſideratione.] Animaduerſio , conſideratio.
Senza conſideratione.]Inconſideratè.
conſideratamente,penſatamẽte.]conſideratè.
conſolate,per confortare.] Solor,conſolor.cõ queſto penſiero , coſi penſando , ti conſolerai grandemente , allegerirai la tua pena , ti porgerà gran conforto . Hęc te non parum cogitatio confirmabit . Hæc ſi tibi proponas , apud animum tuum proponas , animo agitabis,animo ſpectabis , leuabis tuum luctum.Leuabis te luctu,ægritudine,ſolicitudine,cura.
conſolatione,conſortio.]conſolatio,ſolatium.
conſolatione , piacere , ſpaſſo.] voluptas,ſolamen.
Senza cõſolatione,ſconſolatamente.]Inſolabiliter.
conſolatore , & confortatore, vale l'iſteſſo.] conſolator.
conſolato,l'officio de conſoli.] Cõſulatus,tus.
conſole,Magiſtrato honoratiſſimo in Roma. Conſul.
Ch'è ſtato conſole.] Conſularis.
conſonanza,accordo di voci.] concentus.
conſonare .] conſono . conſonante nel ſuono, conſonans.
Conſtanza,città.]Gannodurum,Concilio,celebre.
conſueto,ſolito,auezzo.] Aſſuetus , conſuetus.
Non conſueto]inſolitus,inſolens,inaſſuetus.
conſuetudine,coſtume , vſanza.]conſuetudo vſus,mos.
conſulta, domanda di conſiglio] conſultatio.
conſultare,domandar conſiglio.]conſulo.
conſultore,chi conſulta , & domanda conſiglio.]conſultor.
conſumare, mandar a male , ridurre a nulla,] cõſumo,contero,detero,diſperdo, diſſipo . conſumare il tempo in darno. Fruſtra tempus terere.conſumare abbruſciando.Peruro.Cõſumare fregando,Perfrico.Conſumare malamente Dilapido. conſumare quanto ſi guadagna.conterere quæſtum . conſumare in paſto,Ligurio,Abligurio,Helluor, conſumar rodẽdo,corrodo,dis.conſumar ſi di dolore.confici dolore. conſumarſi piangendo,Effleo.Il dolore mi conſuma.Dolore contabeſco , conſumor, perimor, exanimor præ dolore. Me dolor interimit , perdit. Tu conſumi la robba inutilmente. rem diſſipas . In res inutiles, inanes, leues , erogas,conſumis perdis,malè perdis.
conſumatione.]conſumptio,conſumato, conſumptus.
conſumatore.] conſumptor.
cõtadino,villano] Ruſticus,villicus,agricola.
contado,villa.]Rus,villa.
contado di Pargnano.]Terraconenſis Hiſpania.
contagioſo,che è atto ad infettar altri.] contagioſus,peſtifer,peſtilens.
cõtaminare,ſporcare]cõtamino,fædo,inficio.
contaminato.] contaminatus.Non contaminato,incontaminatus.
cõtanti,danari contanti] Numerata pecunia.
cõtare,numerare,far cõto.Numero,ſupputo.
conte,dignità,Signor di contado.]Comes.
contegno,grauità.]Grauitas,arrogantia.
contegnoſo,che ſtà in contegno.]grauis,arrogans.
contemplare,mirare con attentione.]contemplor.Speculor.
contẽplatione,conſideratione.] cõtemplatio.
cõtemplatore, conſideratore.] contemplator.
contendere, contraſtare , oppoſi.]contendo, certo,pugno, depugno, iurgo,diſcepto,rixor,decreto. contendere con certe conditioni, Diſceptare conditionibus . Non è da contendere con più gagliardi , da venir in conteſa,in contraſto,venir alle mani,& venir in queſtione.Altercari cum valentioribus non debemus: Aduerſus firmiores, robuſtiores, paratiores viribus, ſuſcipienda contentio non eſt .
contenere.] continco,complector,concludo, cohibeo.
continente,che contiene.] continens.
continenza,& aſtinenza.]continentia,temperantia.
contenerſi,raffrenarſi .]compeſco,contenerſi di lagrimare.Temperare lachrimis.
cõtẽtare,per piacere.]Placeo.I tuoi portamẽti mi contentano.Tui mores mihi placent.
contentare,per ſodisfare.] Satisfacio.
contentarſi,eſſere contento.] contentus ſum, acquieſco.
Io mi contento del mio ſtato, non mi dolgo dello ſtato mio.)contentus ſum rerũ mearum ſtatu. Sufficit, ſatis eſt, abundè eſt, qd habeo . Acquieſco rebus meis, maiora non peto, plus a fortuna non poſtulo . Animus meus non prolabitur, non excurrit , non ſe longiùs effert non ſe tollit altiùs.
contentezza, conforto, gran piacere.) Voluptas,oblectatio, iucunditas. La tua venuta mi farà di molta contentezza , allegrezza, gran piacere. Tuus mihi aduentus magnæ voluptate erit ; afficiet me voluptate,afferet mihi voluptatem , pariet gaudium, iucunditatem , oblectationem , hilaritatem. Hauriam è tuo aduentu voluptatem , ſumam,percipiam,colligam.
contento.] Voti compos.
contentione,contraſto, conteſa.] contentio, certamen.
contentioſo) Iurgioſus,moleſtus,cauillator .
contento,ſoddisfatto.]contentus.
cõtenuto,patticipio,) contentus,a contineor.
conteſa,cõtentione.]contentio,certatio, controuerſia,altercatio,diſceptatio,iurgium.
conteſſa,moglie del conte.) Comes femina.
conteſtabile,come in Francia.]Magiſter equitum, præfectus equitum.
continuamẽte,del continuo,]ſemper.Iugiter, perpetuo,indefinenter,aſſiduè, perpetuo.
continuare , perdurare.] Duro , permaneo . Perſeuerare.Perſeuero,perpetuo, frequento , Le guerre non continuerannno. Bella , non durabunt , permanebunt. perpetua diuturna,fixa erunt.Finientur,terminabuntur,ad exitum perducentur.
continuatione.] cõtinuatio,frequentatio perpetuatio,ſequela.
continuatione di guerre]aſſiduitas bellorum.
continuo,ſollicito.] aſſiduus,continuus, frequens,

quens,iugis.
conto,calculo.]Ratio.Far conto, inire rationem,colligere rationem.al conto che io fac cio,vt ex ratione conijcio,vt ratini ex ratione liquet,liquidò patet,planè constat.conto, vale stima Aestimatio,farsi conto, æstimo . Far gran conto,magnificare ,pluris, plurimi.
contorbi,città in Sicilia]centurbię.
contra,propositione.]contra,aduersum.
contra il debito.]contra officium , contra ius, & æquum.
contra l'editto .]Aduersus edictum . Contra natura,contra naturam.
contra sua voglia.]Inuitus,inuitè.
contracambio,ricompensa.]Grates, gratiam referre , in vicem talionis aliquid præstare.
contrada,calle,paese.]Vicus,regio.
contradire,contendere,opporsi.]contradico, repugno.
contradire al parer d'alcuno.] Reclamare orationi alicuius.
contradittione,contrasto.]repugnantia, contradictio.
contrafare,& per rappresentare.]Ago , & per far il mattacino . Agere sannionem , & per far contra la volontà d'alcuno . Repugno.
contrafare il caminar d'altri .]Incessum alicuius exprimere.
contrafare la lettera d'alcuno.] Alterius chirographum imitari.
contra lettera , dice il Budæo , che si chiama antapocha,æ.
contramina.]contrarius cuniculus.
contrapeso.]Libramen.Halter, ris.
contrapeso giusto.]Aequi pondo, æquilibriũ.
contrapesare.]Libro.
contraporsi,resistere.]repugno , aduersor,inhibeo.
contraposition.] Repugnantia.
contraposto.]Aduersus, contrapositus.
contraria,aduersaria]Aduersatrix.
contrariare,repugnare,ouuiar.] aduersor , repugno, obsisto,obnitor,reluctor.
contrarietà,repugnanza.] Repugnantia.
cõtrarietà di natura, cõplessione. Antipathia.
cõtrario,aduersario]aduersator, aduersarius, contrarius , infensus , repugnans,aduersus. Tu mi sei troppo contrario , mi fai troppo gran contrasto. Nimium grauiter me oppugnas,aduersus nos pugnas , nobis aduersaris,nimium te acerbum habemus, nimium nobis infensus es. Quelle cose sono contrarie all'honor tuo. Offendono l'honor tuo. Haec bono tuo, dignitati tuæ , laudi aduersantur,aduersa sunt,nocent , officiunt,labẽ inferunt,maculas inijciunt,tenebras offundunt,damno sunt, iacturam afferunt.
Al contrario,per contra.]Contrariè.
contrario, per nociuo]Infestus.
contrastare, contendere di parole.]cõtrouersor,altercor.
contrastare,chi dice meglio.] Benedictis certare.
contrasto,contesa di parole.]Altercatio , certamen.
cõtrastarsi,scõsolarsi.hauer affanno.] Mereo, angor,excrucior,mœrore cõficior,affligor.
Controuersia,]Lis,controuersia,litigium.
contumace, chi sprezza il superiore.] Contumax.
Bue contumace , che non stima lo stimulo.] Bos contumax.
contumacia , il dispreggio di superiori.]contumacia.
conturbare,turbare.]Conturbo , vexo, agito.
conturbamento.]Conturbatio.
cõturbato.]Turbidus , conturbatus, vexatus.
con tutto che,benche.] Quanquam, etsi,licet quamuis.
conueneuole, degno, honesto.]Decens, conueniens.
conuenięza,accordo]conuenięntia,congruentia,decentia, condecentia munus,officium.
conueneuolmente, propriamente.]Decenter, condecenter.
conueniente,atto.]Idoneus,decens,aptus:habilis.
conueniente all'amico.] Amicabilis,le.
cõuenientemẽte]Decẽter.aptè,accõmodatè.
conuenire,essere d'accordo.]Conuenio,congruo.
cõuenire,essere a proposito.]Decet,condecet
conuentione,patto,accordo.]Conuentio, conuentum,fœdus,pactio,pactum. Far patto ,e conuentione,ferire fœdus.
conuento ,come habitatione de frati.] Conuentus.
conuersatione,prattica]Consuetudo,conuersatio.
conuersare,pratticar,cõ alcune.]Versor, aris.
conuertirsi, mutarsi.] Conuerto, reciproco.
conuertire vno in bestia.]Conuertere,in belluam.
conuertirsi in herba.]Herbesco.
conuertirsi in latte.]Lactesco . Conuertirsi in marcia,suppuro,in pietra,Lapidesco.
conuincere.]Conuinco,confuto,Refello.
conuito,pasto,banchetto]Conuiuiũ. Conuiti ristretti,Arcta conuiuia. Farsi conuiti , l'vn l'altro.Mutua conuiuia inter se curare.
conuito di nozze.]Cœna nuptialis.
cõuitare,far conuiti] conuiuor . conuitare del denaro del publico . Conuiuari de publico.
conuiuatore,colui che conuita.]Conuiuator
conuocare chiamare molti insieme]conuoco,concio.
conza,città.]Clusium.
coo,Isola nel mare Egeo]Cos,coos, coum , in Aegeo. Hippocratis Archiatri patria.
copa,nome proprio di terra,ò città .]Mapeta,
coperchiare,coprire.]Operio operculo , cooperio,tego.
coperchio.] Operculum , Cooperculum.Coperchio della padella. Testus.
coperta del letto.]Stragulum, lodix , & il suo dim.lodicula.
coperta di caualli.]Instratum.Stragulum,dorsuale.
coperta delle castagne .]Echinus . Coperta di naue,Stega.
coperto.]Copertus , velatus , partic.a velor, aris.
coperto d'auorio.]Eburatus . Coperto de selice. Delapidatus.
cophino,cesto,corba.]Corbis , cophanus,cophinetto,corbula.
copia,abondanza,]Copia,vis,abundantia,prouentus.
copia d'vna scrittura.Exemplum.
copiare,transcriuere, far copia.]Exaro.
copiosamente,abundantemente.]Copiosè,affatim.vbertim,opiparè.
Più copiosamẽte.] vberius,copiosius,largius, prolixius.
copioso,abondante,ricco]copiosus,opiparus, affluens, cumulatus.
città copiosa,& ben populata.]Vrbs celebris, & copiosa.
copioso nel parlare , cioè eloquente.] Facundus,disertus.
coppa,parte della testa.]Ceruix.
coppa,vaso da bere.]Calix,crater,scyphus, patera ,poculum.
coppia.Paro , hoc par . Vn paio d'amici.Par amicorum.
coppiere,seruitore che dà da bere] Pincerna, pocillator.
coppo , tegola da coprir la casa.] Imbrex,tegula.Imbricum.
coprimento .] Tegmen , operimentum , integumentum.
coprire.]Cooperio,tego,contego,obduco,obnubo,velo.
coprire ,per difendere.]Protego . Coprire di coppi.Imbrico.
coprire dauanti.] Prætelo . coprir d'ombra. præumbro, [illegible]
coprire d'ogni banda.] Pertego. Coprire intorno.circumtego.
coprire di terra.]Humo Coprire sotto terra, obruo.
corraggio,gran cuore,animosità.]cor.
corraggiosamente.]cordatè,animosè,audenter.
corraggioso,di grã cuore. Animosus,audẽs , audax.
corallo,pietra di color rosso.] coralium, Gorgonia.
corazza,armatura del corpo.]Thorax. Armato di corazza , o corazzina.) Thoracatus.
corba,cesto fatto di vinchi.] Corbis , cophinus.
corbezzolo,corbo, pelosa albero.] Arbutus. Il suo frutto.] Arbutum. Fatto di corbezzolo.]Arbuteus.
corbo,& coruo,vccello.]corvus. Voce di corvo,crocitatus. Far la voce di corbo.]crocito.
corda,fune.]Funis. testis. Corda grossa,& di naue,rudens , camelus.
chi camina su la corda . Funambulus.
cordaro,colui che fa le corde.] Restio, onis.
corda d'istromenti.] Neruia,Neruium.
corda da sonare.]Fides,chorda.
cordella da tormentare.]Fidicula,æ.
cordella da capo,leggi.Benda.
cordicella.]Funiculus,resticula.
cordone , come sono quelle delle camiscie .] Funiculus, & si v'aggiunge.Lineus,vel laneus.
cordoglio,mal inconia,dolore.] Mœror,æquitudo.Cordolium.
cordoua, città di Spagna.]Corduba.
corfù,Isola.] Corcyra,Venetorum propugnaculum insigne maritimum.
corgno,cornalaro,arboro.] cornus . Il frutto. cornum. Vir.2. Lapidosaque corna.
coria,città di Macedonia.]Horina.
coria in Spagna.]Caurium.
corrigo.]Porphyris.
corintho,città della Grœcia.] Corinthus bimaris.
Cormes,]Claudiomerium .
corso , val trottolo, stromento da giuocare . Trochus,puerorum oblectamentum.
cornacchia vccello.] cornix. cornacchia che gracchia troppo.cornix improba.
cornacchietta.] cornicula . Far il suo verso. Cornicor.
cornamuso,stromento musico.Fistula.
cornauale.]curiosolites.
corneual,città d'Inghilterra.]Cornubia.
cornice , souaza , legnami a torno le camere, per ornamento di quelle.] coronę ,arum.
cornetto,città di Toscana,] Corythus.
cornetto,castello.]castrum nouum.
cornetto, stromento musico]Buccinum,Buccina.
Suonar di cornetto.]Buccino.
Suonator di cornetto.] Buccinator. Cornicẽ.
cornetto, pesce così detto a Genoua.] Murex muricis.
cornito,regione.]Chersonesus.
corno.]cornu indeclinabile.D'vn corno, vni cornis.
Da dua corni]Bicornis.
corno da chiamare gli animali]Buccina.
cornuto,chi ha li corni,& li porta.] cornutus, corniger.
cornuto di moglie.]cornucca.
coro,compagnia.]chorus.
coron,Isola.]corone,nes.
cotona,città)coronea,ciuitas Epyri.
corona per mettere in capo.) corona.
Corona ornata di gemme.) Insignis gemmis corona.
chi fà corone.)coronarius.

coronare,dar la corona.)coronare,redimere. Imponere coronam.
coronetta,picciola corona.) corolla, & coronula.
coronia).Alæsa.
coronum.)callithoe.
coros.)clypea clupea.
corpo,corpus, corpo picciolo. corpusculum. corpo morto)cadauer.
chi non ha corpo.)Incorporeus. di due corpi, Bicorpor.
corpulento,camuto.) corpulentus.
corporale,pertinente al corpo.)corporalis.
corporatura,statura.) corporatura . Corporatio.
corporeo,corporale.) corporeus, corporatus.
correggere,emendare.)corrigo.
correggia, il petto.) crepitus ventris . Et per la cinta,Zona,cingulum, & per scorteggia ta,corrigia,orum.
correggitore,riformatore.)censor, corrector.
correndo tosto in fretta.)curriculo,cursim.
correre,)curro,corri per la via,currere viam.
correre ad aiutare.)currere subsidio, correre quà, & là,curso , cursito. correre contra ad alcuno . Incurro,is. correre contra la ponta d'vna spada.In mucronem incurrere, correre la lancia. Incurrere hastis aduersis.correre sopra alcuno co'piedi, & pugni.Incursare aliquem pugnis , & calcibus.correre il cauallo,cioè maneggiarlo, agitare equum. correre innanzi. Præcurro.In diuerse parti. Discurro.Hac illàc circumcurso.correre le poste .cursitare dispositis , vel commutatis ad celeritatem equis.Correre intorno.Circumcurro.Spesso.Curso. Velocemente.Per volo,correre vnitamente , & all'incontro a qualche cosa, Accurro.
correria di soldati) Incursus.Far correrie . Incursionem facere.
corrispondenza , proportione.) Responsus. Symmetria.
correttione,emendatione.)correctio, censura,censio.
corriero,messo che porta letere.)Tabellarius.
corriere,per corritore si dice.)cursor.
corroborarsi,prendere forza.)Inualesco.
corrociarsi,adirarsi.)Irascor,succenseo.
corrocciarsi alquanto.) Subiratscor, Grandemente,incandesco,excandesco . corrocciato.Iratus.
Si corrociò grandemente ,andò in grandissima colera. Adirossi fieramente .) Exarsit iracundia vehementi.Excanduit vehementer.commotus est ,incensus est ,inflammatus ira vehementi , furere cœpit, Furor illum inuasit.
corrocio,val dispetto.)Stomachus, ira , indignatio.
corrocioso,che si sdegna facilmente.)Stomachosus.
corrumpere,guastare,contaminate.)corrumpo,vitio,depraua.
corrompere innanzi.)Præcorrumpo.
corrompersi,marcirsi,guastarsi.) Tabesco.
corrottela,corruptela, significa guastamẽto.
corruttione)corruptio,depratiatio.
corrottione,per putrefattione.) Tabes, tabis.
corrottamente)corruptè.
corrotto,guasto.)corruptus,deprauatus,tabidus .
corrottore,guastatore.)corruptor , depratiator,infector,destructor.
corsa di caualli.)Hippodromus.
corsale di mare.)Pirata , prædo . Arte di corsale.Piratica.
corsaletto,armatura.) Aegis,ægidos.
corsesca,arma da lanciare.)Pilum.
corsia della galera, in luogo di mezo.) Fori, fororum.
Corsica,Isola nel mare di Genoua ,)Cyrnus,
Corsica,insula,vini nobilis feracissima.
corsiero,cauallo corridore.) Equus cursorius.
corso,di corsica)Cyrneus.
corso,atto del correre.)cursus.
corte , doue si consultano le cose publiche.) Curia.
Di corte in corte.)curiatim.
corte di prencipe.)aula,corte della casa,atriũ.
corteccia,scorza.)cortex,corticis.
cortemiglia,terra sul Genouese.]Albium. Intemelium.
corteggiano.] Aulicus, Nomen ab aula ductum,apud Suetonium.
cortese,benigno,liberale.]Humanus munificus , liberalis . Oltre molte altre tue virtù, sei il più cortese huomo del mondo . Præter multas,quibus flores,quibus enites virtutes,quæ in te vigent,ea es humanitate, vt nihil supra possit , vt nemo tecum sit conferendus.
cortesemẽte,] Humanè,munificè,liberaliter.
cortesia,gentilezza,benignità.] Humanitas, liberalitas,munificentia, beneficentia. Tu hai fatto molte cortesie nella prouincia. Latè patuit in prouincia liberalitas tua. Tua excelluit humanitas,nemo est a te non liberaliter tractatus. Liberalitatem in te nemo desiderauit.
cortile.] Atrium . Luogo nella casa,l'istesso che corte.
corticella,luogo nella casa .]Atriolum.
corto,picciolo.]breuis,curtus.
Cortona,città in Toscana.]Cortona.
corno di pesce,]cornacinus.
cosa.]Res Alcuna cosa. Aliquid.cosarella.cosuccia. Recula.Le cose tue fouo salue come prima.Res tibi adhuc integræ sunt , saluę , incolumes,nullam iacturam tulerunt nihil detractum est de rebus tuis. Io t'ho dato il gouerno delle cose mie senza intrigo. Res meas tibi tradidi explicatas,expeditas, optimè constitutas,nullis difficultatibus implicatas . Tutte le cose tue mi saranno a cuore,come si conuiene . Ego tuas res, pro eo, vt debeo tua negotia,diligenter agam, curabo . La cosa non si forni , ma vi mancò poco . Subiata res tota non est , sed magna tamen ex parte profligata. Eo res processit, vt ab exitu non longè abfuerit .Parum abest,quin ad exitum peruenerit, penè finem attigerit.
coscia,la parte di sopra della gamba]coxa,xæ.
coscino,guanciale.]Puluinar.
Cosenza, città.]Consentia , ciuitas Calabriæ.
cosi,vale, in questa maniera , a questo modo] Sic.Sicine.Perinde,ita.
costa,& coste del corpo.]costæ.
costa,lato,banda.]pars,regio.
costa,montagna.]cliuus.
costa d'Amalfi.]Picentia,Picentini incolæ.
constante,fermo.]constans,ratus,stabilis.
constantemente,con costanza.]constanter.
Costantinopoli,città della Tracia.]Byzantiũ, Ottomanorum nunc regia sedes.
constanza,fermezza.]constantia.
costanza d'animo.]Fortitudo.
costare, valere,]consto.
costeggiare , andare adietro le coste.] oram, vel littora obire.
costei,questa.]Hæc,ista.
costi.]istic.
constituere,ordinare] constituo,statuo.
constitutio.]constitutio decretum.
constitutore.]constitutor.
costo, herba.]costus,vel costum.
costo,prezzo, & pagamento.]Pretium.
costoro,questi.] Hi, ij,isti.
costringere.]cogo,cohibeo,coercereo.
costui,questo.]Hic,iste.
costumare,per vsare,pratticare.]versor. vtor.
costumatamẽte.]ingenuè,simpliciter ,liberè.
costumato.] Moratus,vrbanus , ingenuus.
Mal costumato.]malè moratus.
Ben costumato.] Benè moratus.
costume, vsanza.[Mos,vsus,ritus, institutum, cõsuetudo. E costume vniuersale che ogni vno si difenda contra chi vole offendere.Mos hic omnium est.Consuetudo est.Institutum est . Mos obtinuit , inualuit.Ita fert omnium consuetudo,nemo non ita consuuit,omnibus est a natura tributum,ita instituti à natura oẽs sumus , vt vim vi repellamus cattiui.Perditi mores,improbi,impuri. ciò che appartiene a costumi . Moralis.
cote,pietra da aguzzare.]cos, cotis.
cotenna , toteccia,& pelle piccola] cuticula,
cotesto,costui.) Iste.
Cote,Belmeluch.]Ozène,regia.Tiascani.
cotogna,pomo.]Malũ cydonium,cotoneum.
cotogno,cibo fatto di cotogni,] cydonites.
cotonea,herba.]Halus,li.
cotto.]coctus,cosa cotta.coctilis.Mezo cotto, Semicoctus.
cotto con brodo.] Iurolentus. cotto dal vino. cioè pieno di vino,& imbriaco.Vinolentus.
cotone.] Gossipium.Xilon,Xilinum.
cotturnice, vccello.]coturnix.
couare]Fouco, refouco . gallinarum insessus.
Comba, città,]Lancobriga.
cozzone di caualli.]Equiso, equisonis.
cracouia.]Carrodunum , Polonorum Regia.
cranio,l'osso della testa.]cranium.
crapax,monte.]crapatus mons.
crapola]crapula,cibi nimia ingurgitatio.
Craps,fiume.]Triton.flum.
creato,ciuile, accostumato . Vrbanus, & per generato,creatus.
creatione.]creatio.
creare,generare,dar l'essere.]creo.
creatore.]creator,creatrice, creatrix.
credenza,credulità.] Fides, credulitas.
credenza,armario.]Abacus.
credenza che si fa a i Principi.]Prægustatio. Far la credenza,cioè il saggio.]Prægusto.
credenciere,chi fa la credenza,& saggio.Prægustator.
credere,præstar fede , dar fede.]credo,reor, autumno,& existimo,iudico,censeo,exploratum habeo.
credere leggiermente.]Temerè credere.
Facile à credere.]Credulus.
cosa da credere.) credibilis, le.
credere certamẽte,fermamente,& di certo.] Ita mihil persuasi , in animum induxi, pro certo habeo, minimè dubito . Planè credo, prorsus,omnino, pro certo.
credibilmente.]credibiliter.
credito,lealtà,fede.Fides,ti ha pso il credito.] Fides concidit, intercidit, euanuit.
credito per quello, che altri ne deuono dare, creditum.
creditore, è colui al quale noi deuemo dare.] creditor,
creditrice.]creditrix.
credulo,che facilmente crede.]credulus.
Cremona,città.]Cremona , Insubrum Ciuitas.
Cremuch.] Lubium.
crepare ,] crepo.E crepato per mezo , medius crepuit,vt Iudas Christi traditor.
crescenza della Luna.]Plenilunium.
crescente,parue.che cresce,] crescens.
crescenza del fiume.]Affluuio,onis.inũdatio.
crescere.]cresco,adolesco,grandesco, glisco, ciò che cresce,diuiene maggiore,si fa maggiore . Quicquid crescit , maius atque amplius fit . Quamcumq; ad rem fit accessio, aliquid accedit,accrescit , amplificatur augetur . Le discordie sono cresciute molto piu , che non erano prima.Longius,quam prius, ciuilis discordia manauit,processit, progressa est, grauior est facta,inualuit,incrementa sumpsit.
crescere di numero,] Glisccre numero, cresce l'età, Aetas adolescit.cresce l'amore . Adolescit amor,crescere in alto,Excresco. Crescere insieme concresco.crescere di nuouo, vn'altra volta.Recresco.

Nòn ti mettere in camino,non entrar in viaggio.non andar in volta,] Iter ne fuscipias. Ne te viæ committas; Nè te in viam des: Itineris consilium abijce, omitte, dimitte. Il Camino non è ſicuro, Iter tutum non eſt. camino d'un giorno, iter diei.
Camino del fuoco)caminus, Vaporarium.
Camiſcia] Induſium, Subucula.
Chi fa camiſcie] Induſiarius.
Camiſciotto] Subucula.
Camiſe fiume) Morychanus.
Camorra, veſtimento da donna in fin'a piedi. Palla.
Camoſcio cotame) Aluta.
Camozza,daino)Dorcas,adis,Dama.
Campagna.] Veſſones.
Campagna di Roma] Latini.
Campagne di campi)campeſtria, arua,agri.
Campagne] campagnia.
Campanelle, ſorte di herbe] cõuoluulus.
Campicello,picciolo campo) Agellus.
Campidona.] Druſomagus, ciuitas inferioris Germaniæ.
Campidoglio.) Capitolium Romæ notiſſimum.
Campione,il combattente] Gladiator.
Campo,territorio)Ager,aruum,campus.
Campo laſciato ſenza lauorarlo.] ceſſata arua.
Campo zappato.] Paſtinatum.
Coſa appartenente a campi.] Agrarius.
Campo,per l'eſſercito]caſtra, orum.
Camur.) Caripraca.
Cana Galilee]Capitolias.
Canal di Conſtantinopoli.]Propontis, idis.
Canale per condurre l'acqua.] Incile, Euripus.
Canale,legno cauato,per ilquale l'acqua ſcorre) canalis. canaletto canaliculus.
Canape)cannabis,cannabum.Di canape,cannabaceus.
Canauaccio, tela) cannabina tela.
Cancaro,infermità)Cancer,carcinoma.
Cancelli fatti come le geloſie] cancelli.
Cancellate,ceſſare]Deleo,diſpungo,oblitero, induco.
Che facilmente ſi può cancellare.]Delebilis, bile.
Cancellaria,luogo doue ſi cõſeruano gli ſcritti publici) Grammatophylacium, tabulatium.
Cancelliere)Scriba.
Candela]candela. candela di ſeuo. Sebacea. Di cera,cerea.
Candeliere] candelabrum.
Candia,Iſola notiſſima]Creta, vini generoſiſſimi ferax.di Candia, Cretenſis.
Candiotto)Cretenſis, Creticus.
Candia città)Cyteum, Candicum.
Candido,bianco]candidus, canus, albus.
Candore,bianchezza) candor.
Cane]canis.I cani ſono fideli cuſtodi. canum fida cuſtodia.
Di cane] caninus.
Cane peſce)canis marinus.
Cane ſtella)canis, canicula.
Cane da pecore.] Moloſſus. Da caccia, venaticus.
Cane per canar i denti] Forfex, forficis.
Canella,cinamomo]cinamomum.
Cang fiume]Cherſinus flu.
Canta]cydon.
Caneſtro,paniero,ceſto)caniſtrum, ciſta,calathus.
Caneſtrello)ciſtula,ciſtellula.
Canigriza] Oſcnus.
Canola da cauar il uino dal vaſo, o l'acqua dal fonte]Epiſtomium, Fiſtula.
Canna.]Arundo,canna cãna ſottile,calamus. canna della gola,Guttur.
Canale de gli organi)cantes, cantium.
Canneto,luogo done naſcono canne]Canne-tum.Arundinetum, Arundifer locus.
Canneua,cantina]cella vinaria,apotheca.
Canniuo,regione]Chaonia.
Canone di fontana.] Tubus.
Cano fiume.]Adonius.
Canone,regola,canon, nome Greco.
Canonizare,vale mettere nel numero de'ſanti.)In diuorum numerum referre.
Canoro, ſonoro]canorus.
Canoſa,città della Puglia)Canuſium.
Di canoſa]Canuſius.
Canoſa peſce,coſi detto a Roma] Scymnus.
Canſare,credere,dar luogo]credo, locum do.
Cantare]cano,canto.
Cantare al contratto di prima] Recanto.
Cantare in compagnia]concino.
Cantare inanzi]Præcino. Cantare per ragione,Incino.
Cantharella,animale)cantharis.
Canterbery)cantuarium,in Anglia.
Cantimbanco)circulator.
Cantina,caneua] cella vinaria.
Cantinella, tauoletta di legno per coprire le caſe.)Scandula.
Canto]cantus.canto paſtorale, cantus paſtoralis.
Canto figurato.]concentus muſicus. Funerale,Nenia.
Cantatore,]cantor.
Cantone di caſa) Angulus,cantoncino,Angulus diminutiuum.Di più cantoni.Angulo-ſus.Di molti cantoni, Multangulus.
Cantone de l'occhio.]Hirquus.
Cantore]cantator, cantor.
Canutezza]canities.
Canuto)canus,Incanus.
Canzone]cantilena,cantus.
Caros.]Cadurci.
Capacità,grandezza)captus capacitas.
Capace ampio,grande)capax.
Capanna,caſa)Tugurium, Mapalia, Teges.
Cappane,caſuppole]Attegiæ,
Caparra,ara)Arrhabo,Arrha.
Caparra,città]Capata.
Capegli] capillus,crinis. capegli ſparſi, Paſſi crines.
Capegli ricci) cincinnus,Coma calamiſtrata. con capegli ricci]cincinnatus.
Capigliata,Zazzera)capillamentum.
Capiluenere.)Bryon.
Capella,luogo dedicato a Dio)Delubrum.Larium.
Capellato,che fà capelli)Pilearius.
Capello per coprir la teſta,)Pileus,galerus,petaſus.
Capello da ſole]cauſia.
Capeſtro,laccio]capeſtrum.
Capeſtrare,incauezzare]capiſtro,capiſtras.
Capezzale da letto]cervical.
Capea,città.]Theodoſia, in Taurica Cherſoneſo.
Caphamao)carpaction.
Capidolgio peſce) Balena.
Capi di vite)Flagella,lorum.
Capi ſuochi,o Capitoni.]Alaria, orum. Hippopyrium.
Capire]capio.Percipio.
Capis,città]Tachapa.
Capitale)capitalis,le.
Capitolo.) caput. Et luogo doue ſi radunano molti a ragionare,Exedra.
Capitano] Dux capitano di bandiera, Anteſignanus. Di Corſali, Archipirata, di diece huomini,Decurio,di cento,Centurio.di du cento,Ducenarius.
Capitano generale]Imperator exercitus.
Capitano dell'armata.) Dux claſſis maritimæ.
Capitano, cõduttiere de genti,& gouernatore di eſſercito eccellente.)Ductor copiarum præſtantiſſimus,Rector exercituum, Dux. Imperator.
Capitello, parte ſopra la colonna)capitellum Epiſtilium.
Capitello della terra.]Papilla.
Capitio,città.)Capytium.
Capitone,peſce.)Capito,Mugil.
Capo, per la guida.] Dux. Et per la teſta, caput.
Capo di vecchio.)caputanile.
Capo d'Iſtria.]Iuſtinopolis,Captaria.
Capo di latte.)coloſtrum.
Capo vaccaro.)Magiſter pecoris.
Capo boco.)Lilybeum promontorium.
Capo buon di Tunes.)Marturium prom.
Capo buon vulgo.)Hermæa extrema, vel Mercurij prom.
Capo borſano.]Zephyrium prom.
Capo campana,)Populonium prom.
Capo caneſtro.]Caneſtrum prom.
Capo cercelli.]Circeum prom.
Capo chio.)Cnidus ciuitas,& prom.
Capo Itar.)Cenæum prom.
Capo comari.]Bamala.
Capo Dardanello.)Rium,quod prius Drepanum dicebatur.
Capo dell'arme.)Leucopetra prom.
Capo di chiarenza.)Araxus extrema.
Capo di Cazaſa,)Metagonites prom.
Capo de colonne,]Lacinium prom.
Capo delle colõne in Grecia,)Sunium prom.
Capo crocete.]Aphrodiſium prom.
Capo di crota.]Troni ciuitas,& extrema.
Capo della Foreſta.)Pixuntum prom.
Capo di Gallo.]Acritæ extrema.
Capo di Gatta.)Charidemi prom.
Capo di Giudecca.)Trierorum prom.
Capo della licoſa.]Velia prom.
Capo di Maina.]Tenaria prom.
Capo di monte Argento.)Telamon.prom.
Capo di monte Santo.)Athos prom.
Capo d'Oro.)caphareus prom.
Capo di Perales.)Scombraria prom.
Capo Potimo.)Sithyniæ prom.
Capo di Roxatimi.]Cherſoneſus magna.
Capo Santa Anna.)Thyamis prom.
Capo di Santo Andrea.]Clides extrema.
Capo di Santa Maria.)Iapygium prom. cang extremum.
Capo di San Matteo.]Gobeum prom.
Capo di ſorta.)Hippi extrema.
capo della Torre del faro.]Pelorus prom.
capo di tres forcas,)Sextiaria extrema.
capo Figallo.)Leucas prom.
capo Figo.]Actium prom.
capo Guardafume.) Elephas mons.
capo Guer.]Vſadium.prom.
capo Lemano.)Tiriſtris.prom.
capo Lucho.]Cetonium prom.
capo Matapan.)Tenaria prom.
capo Mantello.]Leonum prom.
capo Minerua.]Minervium prom.
capo Miſeno,)Miſenum prom.
Capo monaſtier.)Sepias extrema.
capo Pagu.]Gythium prom.
capo Palemudo.]Palinurum prom.
capo Paſſaro.)pachynus prom.
capo Rameda.]Ardanis prom.
capo Raſalgari.)corodomum prom.
capo Sacalt.)Syagros extrema.
capo Samon.)Samonium prom.
capo Sant'Andrea.]Antitrium prom.
capo San Giorgio.)Magneſia prom.
capo San Vincenzo.]Sacrum prom.
capo ſinera.)Pſeudocelis.
capo ſaiglio.)ſcylleum prom.
capo ſpada.)Gyanium prom.
capo ſpartiuento.]Herculeum prom.
capo ſtello.]Carcinium prom.
capo Teiones.)Boreum prom.
capo Tenes]Apollinis prom.
capo Torne)chelonitis prom.
capo Venti.]Lunæ prom.
capo Verlieno.]Magneſia extrema.
caponero,vccello.)Atricapilla.
capocchia del membro uirile.)Preputium.
cappa,mantello.]Pallium.

cappa

Cappa di velo nero, quale portano le donne in testa, come si vsa in Venetia.) Cyclas.
Cappa, pesce con guscia dura.] Concha.
Cappa di San Iacomo.] Pectunculus.
Cappa lunga, pesce.) Dactylus.
Cappari.] Capparis.
Cappetta.) Palliolum.
Cappio, quale lascia nell'allacciare le strinche per poterle sciogliere. Nodus, laxus.
Cappone animal notissimo.] capus, capo.
Cappone, pesce.) cuculus, Miluus.
Capra animale.) Capra.
Capra saluatica.) captea. Stalla da capre, caprile.] Di capra, caprinus, caprillus.
Mezo capra.] Semicaper.
Capraria, Isola nel mare di Genoua.] Capraria, Aegilos.
Caprera, Isola.] Thiganusa.
Capri, Isola.) Caprea insula.
Capretta, capra picciola] capella.
Capretto, animale noto.) Hædus.
Capriccio, fantasia.) Animi impetus, Animi motus.
Capricorno animale.] capricornus.
Caprifoglio herba.) periclimenus.
Caprigno, di capra.) Caprigenus, captinus.
Capriolo animale saluatico. Capreolus.
Caprone.] Hircus, caper.
Capronza.] Viluntium.
Capsi.] carpudæmum.
Capua, città in terra di Lauoro.) Capua. Archiepiscopalis sedes.
Capuccio d'vna cappa,] cucullus.
Car, porto, & città] Tretos, Portus.
Caracnit.] Zorigo.
Caraffa, vaso de vetro.) phiala.
Caramente.] carè.
Carattere, segno, forma.) character.
Carauagio.] carraca.
Carbona, città) Rusazus.
Carbonaio, fatto da carbone.) Carbonarius.
Carbonaia, luogo, doue si fa carbone.) carbonaria.
Carbonchio, pietra pretiosa.] carbunculus, pyropus.
Carboncello, infirmità.] Anthrax, Carbunculus.
Carbone acceso.) Pruna. Smorzato, carbo.
Carca, soma, fardello,] Sarcina, onus, pondus, Da carca. Onerarius.
Carcala.) calliterræ.
Carcara, città appresso Inglesi.) Salesterie.
Carcare, & caricare.] Onero, caricar l'arco. contendo arcum.
Carcare il populo di taglioni.] Onerare populum vectigalibus.
Carcato.] Onustus, Oneratus.
Carco.] Onus, sarcina, pondus.
Dar vn carco.] imponere onus, Pigliarlo, suscipere.
Carcere, pregione, pregionia.) carcer. Guardiano della carcere. Ianitor carceris. Essere messo in carcere. In carcerem conijci, detrudi, dejci.
Carcasso, turcasso da riponere le frezze.] Pharetra
Carcassona.) Carcaso.
Carc[illegible]ola.) Chalcia.
Carc[illegible] articchiocco.) Cinara, Italorum
[illegible]
Carcer.) Diacherfis præsidium.
Cardare, & cardassare la lana) carmino.
Cardellino, & cardello, vccello.) carduelis.
Cardinale.) Cardinalis, purpuratus.
Cardo, herba nota.) Carduus.
Carestia.) Carystus.
Carestia.] Penuria. La carestia è così grande, che ogn'vno è constretto a patir molti disagi. Ita cara est annona, ita grauis penuria, ea caritas, ea rerum omnium difficultas, ea sunt angustiæ, ita carè ueneunt res omnes, tanti sunt, vt incommodis multis ici, premi, laborare, angi, vexari omnes eogantur.
Carezzare, & accarezzare.) Blandior, illicio.
Carezze.) Illecebræ, Blanditiæ.
Caridia,] Melas.
Carino.] Carinium.
Carinthia.) Noricum, prouincia Austriacorũ principum.
Cariola,] cales.
Camelo monte.) Carmelus.
Carmila terra non molto lontana da Capua.) Calenum.
Carnion.) Ammæa.
Carnaio, doue si repone la carne] Carnarium.
Carne,] caro. Diuorator di carne, carniuorus.
Carne fritta. cremium.
Carne di boue salata.) bubula salita.
Carnicina, diminutiuo di carne.] caruncula.
Carniere, Scarsella.) pera.
Caro, grato.) Carus, gratus, iucundus.
Carogna, cosa puzzolente.] Res putris, malè olens.
Carolla, ballo.] Chorea, Saltatio.
Carota, frutto.] Siser.
Carota, bugia.] commentum, Mendacium, fictio, figmentum, commentitia fictilisque res.
Carpi in Africa.] Carpis.
Carpino, alboro.] carpinus.
Carpione, pesce.] Carpus, carpio.
Carpire.) Decerpo.
Carpire, per salire, & montare.) Ascendo, conscendo.
Caretta.] Carpentum, Rheda.
Caretta da quattro caualli.) Quadriga.
Caretta da due caualli.] Bigæ, arum.
Carettiere che guida i caualli.] Rhedarius.
Carriola da contadino, per condurre via le sporcitie.] Veles.
Carro.) carrus, carrum, currus, plaustrũ, vehiculum.
Carro da tre caualli.] Triga.
Carro da guerra per fracassare vn'essercito.] conuinus.
Carro da vettura.) Sarracum.
Carro trionfale.] currus triumphalis.
Carro di tramontana, & della notte.] Bootes.
Carro del sole, & d'Amore.] Currus, Solis, & Amoris.
Carrozza, & carretta da portar legne, & altre cose.) Onerarium.
Curruccola, & girella.] Trochlea.
Carta da scriuere.) carta, Papyrus. Di carta, cartaceus.
Carta d'vn libro.) Pagina, Picciola, carta, pagella.
Carta da stracci.) charta emporetica.
Carta imperiale.] Hieratica charta.
Carta pecorina.) Membrana.
Carta reale.) Macrocolon.
Carta sciuga, che sorbe.) charta bibula.
Cartagine) Carthago noua.
cartaro, fattor di carta.) Chartarius.
carte da giuocare.) chartæ lusoriæ. Giocatore di carte, chartarum lusor.
carto.] catabathmus magnus.
cartoccio, scartoccio.] cucullus.
cartres città.] Austrum, in Gallia.
cartres populi.] Carnutes, vicini Parisiensibus.
casa.) Domus, ædes, habitatio. Casa spianata. Domus equata solo. Di casa, cioè familiare, Domesticus.
casetta diminutio di casa.] casula.
La casa di Cesare era molto polita, & molto vaga, era di bella vista, & gentilmente acconcia. Domus Cæsaris erat cũ primis lauta, & pereiegans. Ex Cæsaris ædes erant, in quibus neque lautitiam, neque elegantiam desiderares. Erat in Cęsaris ædibus lautitię multum, atque elegantiæ.
cassandra.) Cassandrea ciuitas.
cascare, cadere.) cado, concido, corruo, excido.
cascarete a poco a poco.] Laberis sensim, vel pedetentim, vel delaberis successiuo.
Cascare in errore.] Labi. Cascare nel medesimo proposito, Eodem recidere. Cascare in giù, decido. Cascar con empito, prorno. Cascare di sotto, Succumbo. Cascare sopra) superincido.
cascare in miserie.) Incidere in erumnas.
cascata, caduta.) casus. Lapsus, collapsus.
cascio, formagio.] Caseus, Cascio di vacca, Caseus bubulus. Cascio fresco, caseus recens.
casi. Isola.] Casi.
cassona città di Spagna.] Castulon.
caso, sorte, auuenimento.] casus, sors, euentus.
a caso.) Fortuito. Ciò che accade per caso. Fortuitus. Per caso, casu, Forte fortuna.
casuccia, & casuppola.) Tugurium, Tugurio lum.
cassa arca.] capsa, capsula, Arca.
cassa da lasciar i drappi quãdo si và in stuffa.) Apodyterium.
cassa da morti.] Feretrum. Loculus.
cassam città.) Europus, Rhaga.
cassare, scancellare, annullare] Deleo, indico.
cassetta dim. di cassa.] Arcula.
cassetta doue i pittori tengono i colori. Arcula pictoria.
cassetta d'incenso.) Acerra.
cassetta da gouernar i vasi.] Abacus.
cassia.) calia.
cassiere, guardiano di casse.) capsarius.
cassiere di banchi,) collybista,
casso di niun valore.] cassus.
casso, sorte di busto da donna.] Thorax.
castagna, frutto, & albero.] Castanea, æ.
castagnetto, luogo piantato di castagni.] Castanetum.
castamente, puramente,) castè, pudicè, integrè.
casteaubryant.] Cadetes.
castellano, guardiano del castello.) Castellanus.
castello, rocca, forte.] castellum. Il diminutiuo di castrum.
castel a mare, rimpetto a Napoli.] Stabiæ, arum.
castel amare.] Cetaria. Castel peregrino in Soria.) Dora.
castel rampam.) Bandina, Castel vetrano, Entelia.
castel dell'ouo a canto Napoli.) Megaris.
castellano.] Castellanus.
castellucio.) Castilinum.
castigare, con parole, & fatti.) castigo, punio, animaduerto.
castigatione, punitione.) castigatio, censura, animadversio.
castiglia, prouincia.) Hispania vlterior, castella.
castità.] castimonia, castitas. Segni di castità. signa castitatis.
casto non contaminato, puro.) castus, pudicus integer purus.
castore, animale.] Castor. Di castore, castoreus.
castore, fiume.) Lydius, flumen.
castrare, per tagliar i genitali) castrare, euirare. Eunuchum facere, incidere testes.
castrato.) castratus, euiratus, castrato di natura, spado. castrato da giouane. Eunuchus.
castrato, animale noto.] Veruex. Di castrato, Veruecinus.
castrone, vale castrato.) Veruex.
casualmente, a caso, per sorte.] casu fortuito, forte.
cataletto Bara con la qual si portano i morti alla sepoltura.] Ferretrum, Capulus, Sandapila, Sarcophagus.
catalogna, prouincia in Spagna.] Hispania citerior.

catalog,

catalogo, ruotolo de nomi.) Catalogus, Index.
catania,città di Sicilia.]Catane, es.
cataro,città.]aſcriuium. Venetorum.
catarro,infirmità.]catarrhus,pituita, diſtillatio.
catarroſo.) Pituitoſus.
catena.]catena,catena picciola,catenula. Anelli di catena. Anſula.
catenaccio, ſtromento da ſerrare porte, o fineſtre) Vectis.
catenato, & incatenato.] catenatus.
catino,conca.)catinus, catinum.
cattiuamente.) Nequiter, malitioſè, aſtutè.
cattiuello,alquanto cattiuo.]Improbulus.
cattiuità, ſeruitù.] captiuitas. Significa anco malitia,& peccato,ſcelus.
cattiuo,triſto,ſcelerato.]Prauus,malus,improbus.
caua,cauerna,grotta.]cauea,ſpecus.
Di molte caue.) multicauatus.
caua da piantare albori, ò viti,]Scrobs.
cauaiion.)cabelliorum colonia.
caualcare.)Equitar.caualcar intorno,obequitare,circumequito,Perequito.
caualcare in mezo ad altri,] Interequitare.
caualcatura,] Iumentum.
caualiaro,che porta lettere.] Tabellarius.
caualleria, gente a cauallo.) Equitatus, equitum turma. Equitum manus. La caualleria vale aſſai,& nella guerra è molto valoroſa. Equites equitum turma multum in prælio valet, firm eſt, multum roboris, multum neruorum habet: Equitum manu nihil acriùs, aut pugnacius eſt.
caualette,animali] Locuſtæ.
caualletto della litiera.)Fulcrum.
caualli marini.] Hippopotamus.
caualliere.]Eques.caualliere di muraglia,baſtione. Vallum.
caualliua,picciola caualla.) Equula.
caualliuo,picciolo cauallo.) Equulus.
cauallo.]Equus,cauallo corſiero,equus curſorius. Portante, graduarius, che va di trotto. ſiccuſſor, che non porta in groppa, excuſſor. Da poſta, veredus. Caſtrato, Cantherius. Da baſto. Caballus,Saluatico,equiferus. Di cauallo, caballinus. Mandra di caualli, Equitium. ſpronai il cauallo alla volta de nemici per ſaluarmi. Vt euaderem, ut vitæ conſulerem, ut periculum vitarem, ad hoſtes equum miſi, admiſi, immiſi incitaui, Laxatis habenis hoſtes verſus impuli.
cauamento]Foſſio.
cauare.)cauo,excauo,Fodio,confodio.
cauare dalle mani.)Auello,abduco.
cauare la terra per trouar argento.] Fodere argentum.
cauar fuori.Eximo. Cauar fuori arando, exaro.
cauare le herbe.] Erunco. cauar l'oſſa, Exoſſo.
cauare le budelle.] Exentero.
cauar ſangue.) Mittere ſanguinem.
cauar un occhio ad alcuno.Extrahere, eruere oculum.
cauarſi la beretta.] aperire caput.
cauato.)cauus,luogo cauato, cauus,cauum.
cauerna,giotta.] cauerna, ſpecus, latibulum, ſpelunca.
cauezza del cauallo.) capiſtrum.
cauiale,o cauiaro,liquore ſalato di peſce.)Garum.
cauicchio della gamba.]Vertebra.
cauillare, contendere, ingannare.] cauillor, fraudo.
cauilloſo,contentioſo.]Frico,friconis,Amans litium.
cauli,] Muzinis emporium.
cauolo,ò verza.)Bſaſſica,caulis,cauolo capuccio, caulis Sabellicus.

cauſa,cagione.)cauſa.
cauſa occulta.) cauſa abdita, cauſa picciola, cauſula.
cauſare,]cauſor, orior. Il tuo peccato ha cauſato queſto. Id ortum ex tuo ſcelere eſt. cauſare la ſua morte, contrahere ſibi cauſam mortis.
cautamente,accortamente.)cautè, cautim.
cautela.]cautio,cautela.
cauterio,ferro caldo.) cauterium.
cautione, ſegurtà.] cautio.
cauto, accorto.] cautus. Fù Marcello più di tutti animoſo,ma nõ molto cauto nelle battaglie.conſilij non ſatis habebat Marcellus ad vitanda, effugienda, declinanda pericula, animo quidem in pugnis excellebat. Forti animo prælia tractabat, rem gerebat in pugnis.
caux.]caletes.
cayl.)contra coſſyla.
caziano.] compſa.
cazzuola da muratore.] Trulla.
cece,legume)Cicer.
cecino.) cyteorum.
cecità.) cæcitas.
cedere, dar luogo, permettere,) cedere loco, cedere.locum concedere,locum dare. Dar luogo ad alcuno, & cedergli. Primas alicui concedere, primas ad aliquem partes deferre,primo loco ſtatuere,cedere al tempo. Seguite lo ſtato de tempi. Tempori cedere,rationem temporis habere,conſulere, ſeruire temporibus,conformare ſe ad temporis rationem.
cedro alboro]Malus citrea. Il frutto, Malum citreum.
cedula di carta.] Scheda, Schedula diminutiuum.
cefalo peſce.]cephalus,capito,capitonis.
cefalonia,Iſola.]cephalene. Populi Cephalenes.
cephali.] cephalædis.
ceffo,muſo d'animali.)Rictus.
celano, terra in Abruzzo.) celæna, celęnę, arum.
celare,naſcondere,tener ſecreto.]celo,occulo occulto,celar il nome dell'autore,celare auctorem.
celato, elmo.) Galea, chi ha la celata, Galeatus,Metterſi la celata. Hirtio dice, galeare.
celaramente, naſcoſtamente,) clam, occultè.
celato, occulto, naſcoſto.]Abditus, reconditus.
celebrare,eſſaltare,magnificare.]celebro,decanto.
celebrato,) celebris, celebratus, nominatus. Non celebrato.) Incelebris, ignotus.
celebre,& famoſo.) celebris, celeber, clarus.
celeſte,dal cielo.)cęleſtis.
celeſtiale,]Olympius ætherius, celeſtis.
cella,ricetto, albergo.) Receptaculum.
cembalo,ſtromento muſico.)cymbalum cruſma, tympanum.
cena.)cęna. La cena magnifica, & ſontuoſa. Lautiſſima cæna, opiparè parata.
Dar cena ad alcuno.]Excipere cęna aliquem.
Senza cena.]Incænis, Incænatus.
cenare.) cæno, Luogo da cenare, cęnatio.
Luoghetto da cenare.)cęnatiuncula, cenaculum. Bramo di cenare,cænaturio.
cenar ſpeſſo.) cęnito.
cenaprio colore.) cinnabaris.
cenchri ſerpe velenoſa.) cenchris.
ceneda,città.) Acedum. Venetorum.
cennare,far cẽno con gli occhi.) Innuo,nicto, nictor, aris.
cenere.]cinis, cineris.
cenno che ſi fa con l'occhio.] Nutus, nictatio, Far cenno col capo, dicendo di nò.)

Abnuo.
cenſore,riformatore, & correttore di coſtumi.] cenſor, magiſter morum.
cenſura,officio del cenſore.cenſura.
centa,centura.] Zona,cingulum.
centa,fiume nel Genoueſe.)Merula,læ.
centaurea,herba.]centaurea,centaurion.
centauri populi di Theſſalia.)centauri.
cento,numero indeclinabile.)centum. A cento. centeno, centeni.
cento volte,]centies.
centochio,herba.]clematis.
cento piedi, peſce.] Hecatompus, ſcolopendra.
cento piedi, verme.)centipeda.
centinodia herba.) centinodia.
centro,il profondo della terra.) centrum. Di centro, centralis.
centura,centa,] Zona, cingulum.
centurione,capitano di cento fanti.)centurio. compagnia di cento ſoldati ſotto un centurione,centuria. Del Centurione viene centuriatus.
cepiana, città.)Piana.
ceppi da piede,iquali ſi pongono a prigionieri.]Pedica, cę, compedes,cippus.
Mettere in ceppi,)compedio,as.
ceppo,zocco,troncone d'alboro tagliato]Stipes.
ceppo,caſata, famiglia,ſtirpe.) Genus, ſtirps. origo.
cera.) Hæc cera. Cera roſſa, Cera miniatula.
Fatto di cera.) cereus. Lauoratore di cera,cerarius.
ceramento,& inceramento.)ceratura.
ceraſciuolo, vino, tra bianco, & vermiglio] Heluolum uinum.
cercare,inueſtigare.) Quæro,indago, inueſtigo.
cercare con diligenza.) Perquiro, exquiro, ſcrutor,conquiro.] Perſcrutor.
cercar con anſietà. Affecto.
cercare d'intendere, & informarſi.) Sciſcitor.
cercar alcuno per mare,& per terra,) conquirere aliquem terra,marique.
cercare con arte la gratia d'alcuno.) Aucupari alicuius gratiam.cercar e ripoſo, dopò le occupationi. Quærere quietem ex occupationibus. cerere cerè ò longamente Proſerpina ſua figlia, rubatale da Plutone, Re dell'inferno, come diconoi poeti. Vt poetarum fabulę narrent,diu, ac multum Proſerpinam filiam,quam inferorum deus Pluto furtipuerat, ceres perquiſiuit. Multum ſtudij poſuit, valde vigilauit ceres in filia perquirenda. Oĩa loca permeauit,perluſtrauit,inueſtigauit,quo non adiuit,non acceſſit,ut filiam ceres reperiret?
cercare,per procacciare,& mettere ſtudio,cercherò di moſtrarmiti grato in tutte le coſe infin che viuerò.]Dum viuam, quo ad viuam,Donec hac lucis vſura perfruar, dabo operam id agam omni ſtudio, curabo,enitar, contendam in id ſtudium, in illam curam incubam,Eo curæ, cogitationeſq; meę referentur,intendentur, ut me tibi memorem,gratum; probem. parem in gratiam, par pari ut referam.
certezza, ſicurtà, cognitione.]Notitia,cognitio.
Non ho mai dubitato,non ſono ſtato in dubio. Non m'è mai caduta nell'animo dubitatione, Non m'è venuto in penſiero, di dubitare. Nunquam mihi fuit dubium. Ambiguum mihi nunquam fuit; nunquam mihi uenit in mentem dubitare, ambigere, ſuſpicari. Nunquam mihi fuit obſcurum, aut parum apertum.
cercamento.]Inquiſitio,Indagatio,Scrutatio, Perueſtigatio.
cerbero cane di Plutone.] Cerberus triceps, tanitor

inimbor Orci.ex fabulis poetarum.
cerbiatri,cerui giouani.] Subulones.
Cerca,fiume.] Titius.
cercamento.]Inquiſitio,indagatio, ſcrutatio, perueſtigatio.
cercare, inueſtigare.] Quæro,indago, inueſtigo.
cercare con diligẽza.]Perquiro,exquiro,ſcrutor,conquiro,perſcrutor.
cercar con anſietà.]Affecto.
cercar d'intendere,& informarſi.]Scifcitor.
cercare alcuno per mare,& per terra.] Conquirere aliquem terra,marique.
cercar con arte la gratia d'alcuno.] Aueu pari alicuius gratiam.cercare ripoſo,dopo le occupationi.Quærere quietem ex occupationibus. Cerere cercò lungamente Proſerpina ſua figlia,rubatale da Plutone Rè dell'inferno,come dicono i poeti. Vt poetarum fabulę narrant, diu, ac multum Proſerpinam filiam,quam inferorum Deus, Pluto furripuerat, Ceres perquiſiuit : Multum ſtudii poſuit, valdè vigilauit Ceres in filia perquirenda:Omnia loca permeauit,perluſtrauit, inueſtigauit,quo nõ adiuit, non acceſſit,vt filiam Ceres reperiret ?
cercare, per procacciare, & mettere ſtudio,] Cercherò de moſtrarmiti grato in tutte le coſe in ſin che viuerò . Dum viuam,quoad viuam,donec hac lucis vſura perfruar, dabo operam,id agam, omni ſtudio curabo , enitar,contendam, in id ſtudium,in illam curam incumbam , eo curę,cogitationeſq. meæ referentur,intendentur,vt me tibi memorem,gratumque probem,patem vt gratiam,par pari vt referam.
cercatore diligente.] Scrutator,indagator,inquiſitor.
Cercegli.]Circæum promontorium.
cerchiare, circuire, faſciare.] cingo, ſepio, ſtipo.
cerchio.]circulus,circus,orbis.
Mezo cerchio.]Semicirculus,Hemicyclus.
cerchio celeſte,nel qual ſono i ſegni celeſti.] Zodiacus, ſignifer orbis.
cerchio da far il formaggio.]Forma.
cerchio d'huomini.]corona.
Cerere,dea del grano.]Ceres.
ciò che appartiene à Cerere.]Cerealis.
Ceri,terra.]ceræ.
cerigo.] cythera.
cerimonie,ſolemnità ne i ſacrificij.]cærimoniæ.
cerimonie di parole]circumitio,circũlocutio
cerna,peſce in Sicilia.]Orphas,phæ.
cernere per burattare,& tamiſare.] Incerno.
cerco,ouer Torcio]Hic cereus.Fax,cis.
cerotto,impiaſtro.]ceratum.
cerro ſorte d'alboro.]cerrus.Di cerro,cerreus, cerrinus.
cerro,mormola peſce.] Boca,cæ.
certaldo,città.]Certaldum.
certamente, veramente, ſenza fallo, ad ogni modo.] certè quidem, re vera, certò, profectò, ſine dubio, planè, omnino, ſanè.ſanè,quam, quidem, Certamente coſi . Ita ſanè.
certezza, ſicurtà, cognitione.] Notitia, cognitio.
Non hò mai dubitato, non ſono ſtato in dubio,Non m'è mai caduto nel animo dubitatione.Non m'è venuto in penſiero di dubitare.]Nunquam mihi fuit dubium, Ambiguum mihi nunquam fuit: nunquam mihi venit in mentem dubitare,ambigere,ſuſpicari. Nunquam mihi fuit obſcurum,aut parum apertum.
certificare.]confirmo,affirmo.
certo.]certus,indubitatus,
certo auuerbio.]certo.Certoſi,Verè.
ceruellino,fantaſtico.]Cerebroſus.
ceruello.]cerebrum.Eſſere in ceruello,ſapio.
coſtui non è punto in ceruello.]Hic planè nihil ſapit.
Ceruere,terra) Sanitium.
ceruo animale noto.]cervus . La cerua, cerua.
Di ceruo.]ceruinus,vt ceruinum cornu,ceruinus color.
ceruoſa,bettanda.)cereuiſia,apud Pli.nota populis ſeptentrionalibus, & præcipuè Belgis, ac Saxonibus.
Ceſena,città in Romagna.]Ceſena.
ceſpito,ceſpuglio di terra , herba.]ceſpes, itis.
ceſſamento, mancamento.]ceſſatio.
ceſſare,mancare]Deſino,ceſſo,Deſiſto.
ceſſare di guerreggiare.]Deſiſtere bello.
ceſſare di bollire.] Defervео.
ceſſare di piangere.] Facere lugendi modum.
ceſſata è la nauſea.]Abijt nauſea.
ceſſo,luogo da ſcaricare il ventre.]Latrina.
ceſta,ceſto,panero.]ciſta,caniſtrum,calathus.
cetera, ſtromento muſico.)cithara,Sonator di cetera,citharœdus,cithariſta.Donna che ſona la cetera, cithariſtria.
cetronella herba,che ha odore di cedro.]Meliſſa.
cetriuolo,cocomero.]cucumis.
cetta,manarino,& manara,]Securis.
cettarella, diminutiuo di cetta,] Securicula.
Ceuta, città nelle Langhe.)Sabata.
ceuta,]Exiliſſa.
cezimbra,]cantebrix.
chachel.] chaberis.
charentia]Sicyonia, Mycone.
charità, amore tra gli huomini .] charitas, amor.
Charean neuff.]Auaricum.
Cheroga.]charonium.
Cherſo Iſola. Creſpa inſula.
Cherza.] Gella in Sicilia.
cheſeria.]Heraclia finitica.
cheſtre,]oxellum.
che,accioche.]Vt,quo.
che non.]Neu,Quin.
che,cioè,che coſa,Quid?
chi. Quis,quiſnam . Chi me domanda? quis me vult?
chi ti par ch'io ſia.] Quis tibi videor.
chi è quel huomo ?]Quiſnam homo eſt . Dichi.)cuias.
Chiallon.] Chabillunum,vrbs Ducatus Burgundiæ.
chiamare.]Voco,Accio,excio,cioè,arceſſo.
chiamare altroue.] Auoco, chiamar a ſe, aduoco.
chiamar da banda.)Seuoco, chiamar dentro. Introuoco.
chiamar in aiuto.] Inuoco, chiamar auanti il podeſtà,vocare in ius.chiamar il ſenato, cõuocare Senatum . Andar a chiamare, Accerſo.
chiamarſi.]Vocor,come ti chiami,Quo nomine vocaris.Non chiamato, Inuocatus.
chiara,ouero bianco dell'ouo.]Albumen.
chiaramente,manifeſtamente.]clarè, aperè, dilucidè.
Chiaramente,città in Francia.]Gergobia.
Chiaramonte in Sicilia] Acreæ, arum.
Chiarenza città.]Elea,cyllenę nauale.
chiarezza,ſplendore,lucidezza]claritas,claritudo.
chiarezza,per ſicurtà.] Fides , planum facere.
chiarire alcuno di qualche coſa.]Planum aliquid facere,patefacere,elucidare.
chiarirſi d'alcuna coſa.]certum aliquid ſcire.
chiaro,lucido,manifeſto]Clarus,illuſtris,apertus,dilucidus,Limpidus, Luculentus, perſpicuus, perlucidus.Se l'huomo ſi porta bene in qualche vfficio,ſi fa più chiara,& più manifeſta la ſua virtù, ſi ſcuopre meglio il ſuo valore . Si munus ſuum quiſpiam cum laude adminiſtrat, gerit,curat, ſi in aliquo munere ſe cum laude gerit,expreſſior,& illuſtrior eius eſt virtus,eius virtus patet,illuſtrius extat nomen,apertiùs: Magis, quam antea, patefiunt , certiuſque cõgnoſcuntur animi ſui bona : Sc ita probabit, vt antea nunquam.
chiaſſetto,& chiaſſo,ſono vie ſtrette,& calle.) callis,angiportus.
chiauaro,magnano,che fa le chiaui.]clauſtrarius.
chiauatura,ſerratura.]Sera.
chiauare,ſerrare,& inchiauare.]claudo,occludo,obſero.
chiaue]clauis .
Chiauenna città di Sauoia.] Clauenna.
chiazzare,ſchiazzare,rompere]Rumpo, frango,perfringo.
chiauigia, ſcolatoio d'vna città.] Cloaca,forica.
chiauiſtello,ſtromento da ſerrare la porta]Vectis,repagulum.
Chicheſtre.) Næomagus.
chiedere,domandare.]Peto,rogo,poſtulo,poſco.
chiedere aiuto.) Rogare auxilium. Chiedere mercede,Supplicare.
chieppa,peſce coſi in molti luoghi nominato.] Clupea,ę.
chieſa tempio.]Templum,ædes,fanum,delubrum.
La Chieſa,città]Iſurium.
chilana]cachura.
chilia.]Axium.
chimera città nella Macedonia.]Amantia vel Oreſtis.
Chimi]Cęla.
chinare,& chinarſi]Inclino,chinar il capo,cõquiniſco.
chinato.]Pronus.
chinea,cauallo.) Aſturco.
chino,pendẽte)Decliuis,deuexus,cernus.
chioccia, gallina, che ha i pulicini) Glociens gallina.
chiodo)clauus.
Chioggia città.]Clodia,Foſſa Clodia.Venetorum.
chioma,capigliera)coma.
Chiobelich,fiume]Arzus.
Chiores.] Abea.
chiorlich)cabyx.
chioſa,eſpoſitione.) Gloſſa.
chioſare,eſporre.]Expono,interpretor.
chioſatori.Gloſſographi.
chioſtro)clauſtrum.chioſtro de frati,Periſtylium.
Chipiona.) Suca.
Chiraſco)Cemeneleum , nunc Claraſcum.
chiudere,ſerrare)claudo,occludo,obturo.
chiudere con ſiepe.Sepio. chiudere vna lettera,claudere,obſignare epiſtolam.
chiudere alcuno in mezo.)Intercludere.
chiunque,& qualunque.) Quicumque.
Chiuſi città in Toſcana)Clufium.
chiuſura con ſiepe.)Septimentum.
Chrau,)Colarina.
chriſolito,pietra)chryſolitus.
Chriſopoli.) Amphipolis.
Chuchina.]Colchi.
chur.]Curia.Rhetorum Metropolis ciuitas.
ciabattino,ciabbattaro.]cerdo.
ciaffo,turaglio di botte.]Operculum.
ciamarra, Zimarra, ſopraueſte.] Epitogium Lacerna.Hiberna veſtis.
ciambellotto,drappo.]cimatile. Veſte di ciãbelloto.Vndulata veſtis.
ciambetta,peſce.]Zygena.
cianciare.]Nugor.
cianciatore,ciancione.]Nugax.Verbofus,garro,garrulus.
ciancie,chiacchiare.]Nugæ.
Portator di ciancie. Nugigerulus.
Venditor di ciancie.]Nugiuendulus.
cianciume.]Garrulitas.
ciaramella,ſtromento muſico.]Monaulus.
ciaramiglia,ſorte di pano da fanciulli, collyra.

lyre.
ciarlare,cigalare.]Garrire.
ciarlatano,cantimbanco.] circulator.
ciarlone,cicalone,]Loquax,Garrulus.
ciascheduno,] Vnusquisque, vnaquæque vnumquodque.
ciascuno]omnis.Quisque,Vnusquilibet.
ciascuno,secondo la sua possanza,] Quisque pro suis viribus.
ciaſcuno da per se.]Singuli,
ciauariare,variare,essere inconstante.]Vacillare,titubare,hallucinari.
ciauariamento] Vacillatio.
cibare,nodrire,pascere.] Alere,cibare, nutrire.Alimenta suppeditare,
cibi delicati.]Cupedia.
cibi per ogni viuanda.]Cibus,esca.
cibo,reficiamento,nodrimento,]cibatus,ius;
cicala,animale.]Cicada.
ciale,cioè ciarliera.]Garrula,
cicalare,ciarlare.]Garrire.
cicalone,ciarlone.] Loquax,garrulus,
cicerchia,legume.]Cicercula.
ciuetigo,]Epla,Aegiala,Pithulsa.
cicogna,vccello.]Ciconia.
cocomero,Anguria.] Cucumis,cucumer,
cicoria,radicchio.]Cichorium,cichoria,
cicuta,herba.]cicuta,venenosa herba.
cida,riso,] Oene.
cidrone,citruolo,cocomero,] citrinus,cucumis,
cieco,orbo,chi hà perso la luce,]cæcus, capt oculis.
Nato cieco]cæci genus,apud Lucretium
ciecare,accieçare.]Obcæco.Lucem eripio,
cielo.]cœlum.Dal cielo,cælitus.
cielo del letto.]Peripetasma.
cifalo,) cephalædis,
cifolare,subbiare,fischiare.]Sibilare.
cifolare dietro alcuno.]sibilare,consectari aliquem.
cifolo,subbio,fischio Sibilus,
ciglio di sopra l'occhio,] cilium,supercilium
cigna da caualli.,cinguia,lę.
cignare,& cęgere.]cingo,incingo,præcingo.
cigno,vccello bianchissimo,& noto.] cygnus, olor,cantu fatali,& candore celebris.
cialabro,fiume.]chabrus fluuius,
ciliano.]Abstrum,
cilij.]Zelia.
cilesto,azurro.)cærulus,cæruleus,
cilicio,veste di pelo d'animali,cilicium,
cima,sommità di qualche cosa.)cacumen fastigium,culmen,coronis.
cima del muro.)Pinna.
cima,il più tenero di cauoli.)cyma,mę.
cimice,animale notissimo.)cimex.
cimiero,la cresta dell'elmo.)conus,crista.
cimole del cauolo,& verze.)cima.
cinchio.) Pignontium.
cingere.circoire,falciare.)cingere,succingere
cinghiale.) Aper,sus siluaticus.
cingio,cerchio,)circuitus,orbis,gyrus.
Cingoli,città nella Marca.)cingulum,
cinguettare,cianciare,cicalare.) Effutio.
cinquanta,numero indeclinabile.]Quinquaginta.
cinquanta volte.] Quinquagies,a cinquanta a cinquanta. Quinquagenę.
cinque,numero indeclinabile,] Quinque.
cinque volte.)quinques A cinque.) Quini,
Spatio di cinque anni.) Quinquennium.
Cinque chiese,città] Teuroburgium Vngatię
cinque foglie,herba.) Quinque folium.
cinta,cinto,cintura,cintola.) Zona,cingulum.
cintola è l'istesso,che cinta.
cinta,vale cinta.)cinctus.
cintura da spada.)Balteus,Subcingulum.
cinturetta,diminutiuo di cintura) cinctulus.
ciò,per tal cosa di questo di quello)id ei,eius,eo,hoc,ei,ęi,ęo,eppo.) Tum,ea,ibi.
hoc est,ię cii,videlicet.

cionco,mezo,accorrato.) Mutilus, Mancus,decurtatus.
ciottolo,pietra viua rotonda, & fluuiale,) calculus.
ciparisi.)Parisia.
cipolla,frutto noto.)cæpe,æ.Hoc cæpe,indeclinabile,
cipresso,arbore noto.)cypressus,cupressus, & cyparissus.
Di cipresso,cupressinus.Luogo piantato di cipressi,)cupressetum.
circa.)circiter, præpositio quarto casui seruiens,
circa il mezo di)circiter meridiem.
circa,significa causa,& si dice.) De circa le cose mie.De rebus meis.
Circino,città.)Cytenium.
circulo,cerchio.) circulus, orbis, circus, gyrus.
circoncisione,si dice da Latantio Fir. Circumcisio,actus circumcidendi.
circoncidere.)circumcidere.
circondare, attorniare,girare intorno,& chiudere.)circundo,circulo sepio,obsepio consepio.
circondare con steccato.) Obuallo, vallo, las.
circondato.)circundatus,ambitus,sepius, obualiatus.
circonferenza.Extremitas,circumferentia.
circonlocutione, è quando con più parole si dice, quando con vna, ò poche si può far l'istesso.)Periphrasis Græcè, circuitio,
circonscriuere.)circumscribere.
circuire,attormare.)circinare.
circuito,giro,)circuitus,gyrus.
ciregia,ciraſa,frutto.)cerasum,cerasium.
ciregio,alboro.) cerasus.
circumandel.)caticardama,
cirre.) Lamplacus.
cirugico,medico di piaghe.]chirurgus.
cirugia,arte del cirugico.) chirurgia,
cisamo.)cisamus.
cissi.)scisse.
cisterna, raunanza d'acqua piouana) cisterna.
cisto,pianta,che nasce fra i sassi.)cistus.
Citacola,città.)Symilla.
citare,chiamar a corte.)cito, dicm dico.
citera,Isola)cithera,orum.
citiſio,pianta.)cytisus,
Città.]ciuitas, vrbs,oppidum.
città libera.) Respublica.
città di Chigi.)Theatea.
città noua.)Heraclea.
citta Castellana.) Trifernum,
città della fortezza.]rocca,Arx,
cittadinanza.)Munus ciuile,Vrbanitas.
cittadino.]ciuis.Municeps.in Romani facevano cittadini, non i più ricchi, ma i più virtuosi, accettauano fra i cittadini, metteuano nel numero di cittadini, dauano la cittadinanza.Non diuitiæ, sed virtus aditum patefaciebat ad ciuitatem Romanam. Nõ opes, sed virtus ciuitatem Rom, dabat. Patebat Romana ciuitas virtuti.Ius Rom. ciuitatis consequebatur. Ad ciuium numerũ asscribebatur virtute præditus.
ciuetta,vccello notturno.]Noctua.
ciuffo,parte dinanzi de'capegli.] Frons capillata.
ciuffo,che vsano i fachini per posarsi sopra il carico.]cestricillus.
ciuile.]Vrbanus,ciuilis,& politicus.
Non ciuile]Iourbanus,infacetus.
ciuilità.,ciuilitas.vrbanitas.
ciuilmente,con ciuiltà.] Vrbanè ciuiliter.
ciuita,porto.)Sybota portus.
ciuità reale.)Colonia.
Ciuital del Belluno.]Virunus.
Ciuital di Friuli.]Ciuitas Fori Iulij.
Ciuiteos,città]Cuila.
clemente,benigno,humano,]clemens, mitis.
clementemente,con clemenza,]clementer.

clemenza,piacuolezza,benignità.]clementia.
cleppero.)Asenca.
cleremburg]Zeugma.
cliente,che si raccõmanda à vno auocato,che lo defenda,]cliens.
clientela,protettione.]clientela.
clima,il partimento della sfera.]clima, plaga.
Cloit città.]Nouius.
cloit fiume.]Nouium.
cobelenz]confluentia, ciuitas Germaniæ.
cocchiere,colui,che guida il cocchio. Auriga
cocchio caretta] carpentum, pilentum, cisdum Britannis.
cocodrilo,animale venoso.) cocodrilus.
Di cocodrilo.]cocodrilinus.
cocole d'ellera.] corymbus.
cocomo, ramina, vaso da scaldar l'acqua.]cucuma.
cocomero,)cucumis.
cocone della botte.)Operculum dolij.
coda.)cauda Menar la coda)iactare caudam.
coda tremula,vccello.) Motacilla.
codardo,da poco,vile.)sordidus,abiectus,vulgaris,vilis,piger.
coffino, corba) cophinus, è cesto fatto di vimini.
cogliere,raccogliere.)colligo,lego.
cogliere, cioè giũgere alcuno all'improuiso.) Deprehendo.
coglione,testicolo dell'huomo.)Testis,testiculus.
cognata,moglie del fratello.)Fratria,Glos.
cognato.) Affinis.Leuir,Sororius.
cogni.)leonium,regia Caramanorum.
cognitione,cognoscenza.) cognitio, notitia.
cohno,per sfendere legne.)cuneus.
cognome,& sopranome.)cognomen.
coiat.)Sophtha.
coito,delitto carnale)concubitus, complexus venereus.
colare,stillare)colare,percolare liquorem.
colatoio,)colum.
colcarsi,porsi a giacere.)Iacco.
colcarsi con la moglie, ò con altra.)concumbere cum vxore,vel alia.
colcetra, letto di piuma.) culcitra colcetretta culcitula.
colera,stizza.) Bilis,iracundia.Tu mi fai colera se ben io non son colerico per natura.Mi fai entrar in colera, mi fai adirare, mi fai corrucciare.Stomachum mihi facis, bilem cõmoues.Inducis me, impellis, incitas ad iram. Facis, vt irascar, vt ira commoueor, afficiar,corripiar,vt excandescam, vt exardeam, vt ira flagrem, etsi non sim natura iracundus,non procliuis, non pronus,propensus,inclinatus ad iram, non ire deditus non facilè ad iram labar.
colerico,inchinato a colera)Iracundus,stomachosus.
colisano.(Alesa.
colita.)Tenos.
colla, materia tenace.] Gluten, glutinum.
Colla.
colla di pesce)Ichthyocolla.
collana, che si porta al collo.)Torques, vel Torquis.
Chi hà collana al collo.) Torquatus.
collare da camiscie.) collaria,æ,collare, ris.
collare con le ninfe.)collare rugatum.
collare da cani.)Mullus,mullum,collare.
collatione,pasto auanti desinare.) Ientaculi.
Far collatione.)Iento.
Colle della croce.)Segusium.
colle monticello,)collis.
collegio.)Collegium,Conuentus,Cõcilium.
collina.)clivus.collina picciola.clivulus,colliculus.
collo,parte del corpo.)collum,cervix.
collo bianco,come auorio.)Eburneum collũ, lacteum.

Per giù il collo.]Decollo,las.
collocare,porre in luogo.]Locare,collocare.
colmo,cima,sommità.]culmen,fastigium.
Fuggire al colmo della casa,alla cima,al sõmo, alle supreme parti, alla sommità del tetto.]Fuga se abripere,fuga euadere,effugere ad ædium summa,ad summas ędes, ad fastigium, ad culmen,ad superiores ædium partes. Abdere se in summas ædes.
Colonia,città libera)colonia Agrippina Vbiorum Metropolis,ad Rhenum sita, Imper. libera ciuitas, partium solum dulce mihi H.F.
colochia,nella morea.]Teuthrona.Gythion.
coloda.]Carpis.
colombaia,ridotto da colombi.]colũbarium, & con parola Græca Varrone dice.Peristerotrophium.
colombaz.]Tricornium.
colombo,vccello noto.]columbus, & columba.
Di colombo.]columbarꝰ.
colombo saluatico.]Palumbes, Palumbus.
colombino,colombo giouane,piccione.]columbulus.
Cologna,città.]Colonia,eadem quę supra ciuitas.Vbiorum Metropolis.
Colon,città,& regno.]Cunla.
colonia, gente mandata al habitar qualche terra.]colonia.
colõnna.]columna, pila.
colonne d'Hercole,Calpe,&Auila.]columnæ Herculis,Auila in Africa, Calpe in Europa.
colonella,dimin.di colonna.]columnella.
colorare,dar colore.]coloro.colorẽ induco.
colore.]color.Pigliare colorecolorem accipere.
Di due colori.]Bicolor.Di molti colori.Multicolor.
D'vn colore.]Vnicolor,D'vnmedesimo colore, concolor.
colozа.]Parca.
colpa,mancamento,difetto,errore.]culpa.
La colpa non è mia.Io non ho errato,e nõdimeno tu mi accusi,non ho ommesso difetto,peccato,errore.Sono inolpato senza ragione. Accusas me innocentem, immerentem,insontem,nullo meo merito, iniuria, inique,contra ius,& æquum. Hæc in me sine causa conferuntur culpa.Mihi adscribenda,assignanda, attribuenda culpa non est.culpa vaco,careo,longè absum a culpa. Procul absit a me culpa. Commettere vna colpa.Facere crimen.Perdonare. Noxiam remittere.]
colpeuole.]Noxius,sons.Obnoxius crimini, soggetto ad alcuna colpa.
colpeuole,sostantiuo.]Reus. Essere colpeuole.Culpa teneri.
colpire,dare colpo.]Ferio, percutio, peto, cædo.
colpo,bota,percossa.]ictus.Ricevere vn colpo.Ictum accipere.
coltello,per spada.]Gladius, altrimente si dice,culter,cultellus.
Far alle coltellate.]Digladior.
coltiuare,attendere alla terra.]colo,agrum colo,terram,exerceo.
colto, & luogo coltiuato.]Ager, Aruũ.Ager cultus.
coltura,coltiuatione.]cultura,agricultura.
colui]Ille,illa,illud,is,ise.colui che,ille qui.
Coluri,città & isola.]Samis.
comandamento.]Mandatum, Imperium. Iussus.
comandare.]Iubeo,mando,impero,edico.
comandare che si tacia,Imperare silentium
Comãdare gli ostaggi.]Imperare obsides.
Comandato.Iussus. Nocomandato,iniussus.
comania.]Cnema.

combattere,far battaglia, venire a battaglia, far giornata far fatto d'arme. Contendere con l'armi.]Pugno,certo,decerto, Prælior, Prælio decreto. Acie confligo.Manus confero.
combattere chi dice meglio.]Bene dictis certare.
combattere in squadra.]Dimicare acie.
combattere a bandiere spiegate.]Depugnare collatis signis.
combattere con colpo a colpo.]conferere manus cominus.
combattimento, battaglia, fatto d'arme,giornata,conflitto,contesa.]Pugna, certamen, prælium,acies, decretatio, conflictus,contentio.
combattitore,& combattente.]Pugnator,bellator,miles.
come.]Vt,velut,vtpote, sicut, tamquam.
come si voglia.]Vt,vt.
comea.]corine.
comedia.]comœdia,fabula.
Ripresentatori di comedie.]Actores. Recitatori di comedie.Comedi.Histriones.
comenolitari,regione.]Thessalia,Thessali.
cometa,stella,]cometa,cometes.
comich.]Curcum.
comico,compositore di comedie.]comicus.
comiato,& combiato,licenza.]Venia, Facultas.
Comidia,città della Bithinia.]Nicomedia.
cominciare,incominciare.)Incipio,ordior,inchoo.
cominciar a combattere.)Inire certamen.
cominciare dal principio vna cosa.)Repetere initium alicuius rei. Cominciar hauer speranza.Venire in spem.
cominciare,qualche cosa più lontano.)Altius repetere.
cominciar ad hauer barba.]Pubescere.
cominciamento]exordium, exorsus,initium.
comino,herba,& seme.)cominum,cyminum.
comito di galea.]Portisculus.Remigium,hortator.
commare.]commater.
commemorare,raccontare.]commemoro, recenseo.
commento,vn trouato.]commentum.
commercio, affare insieme.)commercium, conuictus.
commettere, dar commissione.)Mando.iungo,iubeo.
commettere qualche cosa ad alcuno.)Dare, mandata alicui de re aliqua.
commettere alla fede d'alcuno.)credo, concredo.
commettere adulterio.]Adultero.
commissione.)Mandatum.
commissura, giuntura.)commissura.
commistione, mescolanza.)commistio.
commodare.)commodo.
commodità.)commodum,commoditas temporis.
commodo,atto, opportuno.]commodus, aptus,idoneus.
commosso, eccitato, prouocato.)commotus, percitus.
commouere,prouocare,eccitare.)commoueo, concito,excito.
commune.)communis.Strada commune.Publica via. Questo monte è commune tra noi,è di amendue noi, è tuo, & mio, incominciando onde l'acqua scende. Hic inter nos communis est mons,diuisus aquarum diuortiis. Particeps vterque nostrum huiusce montis est. Mons hic pertinet ad vtrumque nostrum. Ius habemus vterque in hoc monte.
communemente.]communiter,in commune.
cõmunicare,far parte]cõmunico,impercio. Io cõmunicherò volẽtieri teco quelle poche sostanze,ch'io mi trouo hauere. Ti farò partecipe della mia poca robba. Cõmunicabo tibi,impertiã tibi rem meam.Communis,inter nos erit mea res. Rei meæ particeps eris. Stemus communi iure, par potestate in mea re. mecum rem meam communicabis. Communem habebis.
communicatione, parlamento con alcuno.]communicatio.
communione.]communio.
communità.]Respublica.
commutare,cambiare.]Muto commuto.
Como,città.]Comum.Novum comum.
compagneuole.]Sociabilis,Socialis.
compagnia.]Societas,Socialitas.
Di cõpagnia,di brigata,insieme.]Vna,simul.
compagnia di gente d'arme.]cohors.
compagnia di soldati.]Turma.
compagnia a tauola.]Sodalitas.
compagno.]Socius.La compagna, socia.
compagno in viaggio.]comes itineris.
compagno in magistrato.]collega.
companatico.]Obsonium. Preparatione di companatico.Obsonatus, tus. Proueditore di companatico.Obsonator.Prouedere, & comprar companatico.Obsonor.
comparatione,paragone.]comparatio,collatio,contentio.
compare,& compadre.]compater, susceptor.
comparire, demonstrarsi.]compareo. Non comparisce, ò non si troua il conto del danaro.Non comparet argenti ratio.Comparire al giorno della mostra de soldati. Respondere ad nomina.
compassare,misurare.]circino.
compassione,misericordia.]Misericordia,miseratio.
Hauer compassione.]Misereor,Miseror,Miserescо.
compassioneuole,chi hà compassione.]Misericors.
compassioneuolmente.]Miserabiliter.
compasso,sesto, geometrico stromento.]circinus.
compatriota, d'vna medesima patria.]conciuis popularis.
compensare,rimunerare.]compenso.
competente,cõueneuole.]competens, aptus.
competenza.]competentia,voce di Gellio.
competere,chiedere quello,che vn'altro chiede.]competo.
competitore.]competitor.
compiacenza, & compiacere.]Obsequium, Indulgentia.
compiacere, far piacere, intrar in gratia, acquistare la gratia d'alcuno.]Obsequor, morigeror, indulgeo, Obsecundo. Inire gratiam,Aucupari gratiam. Largiri alicui. Dare auribus, Auribus inseruire. Loqui ad voluntatem,Gratificari. Gratum facere alicui.
compire,porre fine.]Compleo,expleo, finio, perago.
compire la vita]Peragere vitam, idest,mori.
compimento.]Perfectio,explementum. Voce di Seneca.
compito,finito.]Peractus, expletus, completus.
compiutamẽte.]Perfectè,absolutè.Archimede fu compiutamente dotto di Geometria Hebbe cõpiuta scienza di Geometria. Seppe quanto si può sapere.Intese perfettamente.Archimedes fuit geometricis litteris perfectè eruditus, penitus cognouit geometriam, tenuit omnino geometriam, excelluit in geometria. Vicit omnes, nemini secundus fuit, parem habuit in geometri neminem.
complessionato.]constitutus. Ben complessionato. Benè constitutus.
Mal complessionato.]Malè constitutus.Non optimè valens.
cõplessione,dispositione, & stato del corpo.]Habitudo,corporis cõstitutio. Cattiua cõplessione,mal cõplessionato, assai mal con-

ditionato. Infirma valetudo, haud satis firma, paulo infirmior, imbecilla, nõ robusta satis affecta, satis ad morbos propensa. Minùs bellè se habere. Non omnino valere. Esse vale tudine infirmiore. Viribus parum firmis. Farai miglior complessione. Valetudinem confirmabis. Valetudine meliore vteris, firmior, ac validior fies. Ad perfectã valetudinem quotidie propius accedes.

componimento, scritti, libri, opere.] Scripta, libri, opera.

comporre, & componere.] compono, comporre a lume di lucerna. Lucubro. Opera composta a lume di Lucerna. Lucubratum opus.

comporre con misura.) Modulor. comporre lettere di parole, che ogni di s'vsano. Texere epistolas quotidianis verbis.

comportare, patire.] Fero. Non comportare gli vitij. Vitia non ferre.

compositione, componimento.] compositio, scriptum.

compositione fatta a lume di lucerna.] Elucubratio.

compostella, città doue è S. Giacopo di Galitia.] Flauium Brigantium, Iuanium appellant Pomp. Mela.

comprare, comparare.] Emo, coemo, mercor, commercor.

compiato.] emptus. Non comprato, Inemptus.

comprendere, conoscere, giudicare.] comprehendo, conijcio.

conosco Facilmente ho compreso. Leggiermente ho conosciuto, facil cosa m'è stata da vedere, facilmente ho veduto. Facilè cognoui, intellexi, sensi, conieci, iudicaui, facilè noui, coniectura consequutus sum. Comprendere in breuità, vale ridurre in breuità. Perstringere, vel complecti paucis.

comprimere, restringere, chiudere,] comprimo.

compromesso, il rimettersi in arbitri.] compromissum.

Far compromesso, & rimettersi in arbitri.] compromitto.

computare, calculare, far conto,] computo, supputo.

contare sopra li diti.] computare digitis.

communcy, fiume.] Tasobris flumen.

con, prepositione, che serue al sesto caso.] cum.

con attentione] cum cura, con prudenza. Prouidè.

con dispiacere.] Grauatè, cõ spesa. Impendio.

conca, vaso.] Pelus, concha.

concauo, cauato.] concauus, alueatus.

concedere, affermare, dare.] concedo, permitto, do.

concento, consonanza, concordanza.] concentus, concentio. Harmonia, Symphonia.

concettione.] conceptio, conceptus.

concha, città.] Valetia.

conchiglia, pesce.] conchile, conchilium.

conchiudere, concludere] concludo, termino.

conchiudere qualche cosa di commun parere, concludere aliquid. Statuere communi sententia.

conchiudere l'oratione.] Perorare.

conclusione.] conclusio, summa, peroratio.

concordanza, & consonanza.) vedi concento.

concordare.) concordo, conuenio.

concorde, conforme.] concors.

concordia, accordo,] concordia, veritas.

concordia, città.) Concordia, Veneti iuris.

concorrere, correre insieme.] concurro.

concorrere insieme.] confluo. Concorrere al parer d'altri. Descendere pedibus in sententiam. concorrere in vna medesima sentenza. Vti pari consilio. concorrere nell'opinione d'alcuno. Ire in sententiam alicuius.

concorso.] concursus, conspiratio, concursio. Frequentia.

concubina, donna tenuta a posta.] concubina, amica.

concubina d'huomo maritato.] Pellex, cis.

conculcare, calpestrare, porre sotto i piedi.] conculco.

concupiscentia.] Libido, luxuries, intemperantia.

concupiscibile.] Intemperans, libidinosum.

condannagione.] Mulcta, mulctatio.

Scosso per condannagione.] Mulctatitius.

condannare, dannare, sententiare) condemno, mulcto.

cõdannare per cõmun parere de giudici colleghi.] condemnare de consilij sententia.

condannare a spese, danni, & interessi.] Aestimare litem. Aestimare nomina.

condannato.] Damnatus, condemnatus.

Chi condanna.] condemnator.

Non condannato.] Indemnatus.

condannato per ladrone] Furti condemnatus.

condescendere.] descendere.

condensare, ispessire.] Denso, constipo, condenso.

conditionare.] Fortuno, Beo, as, prospero.

cõditione, stato, qualità, patto.] conditio. Esaminare la conditione d'alcuno. Excutere conditionem alicuius.

Non stare a patti fatti.] Fugere a conditionibus.

conditionale.] conditionalis.

conditione,] conditio, ordo, status.

condotta.] ductus.

condottiero.] capitano, ductor, dux.

condotto, canale.) Aquæductus, Aquagium.

condotto, scolar acque.) Emissarium.

condotto, cioè latrina publica.) Forica.

condotto a fine, participio) Actus.

condurre, menare.) duco, perduco. condurre in pericolo, In discrimen perducere. Adduco.

condurre a fine.) Ad exitum perducere. condurre altroue. Ancho. condurre al basso. Deduco. Sotto subduco.

conchiano, terra.) Conchianum.

confarsi, conuenire, congruo, conuenio, consentio. Questo non si confà con quello, che tu hai scritto. Non est hoc tuis litteris consentaneum. Non conuenit cum tuis litteris, non consentit, non congruit. Discrepat a tuis litteris. Dissentit, non quadrat. Abhorret a tuis litteris.

confederati, congiurati.) Fœderati.

conferire, essere vtile.) confert. conferire per parlare insieme di qualche cosa, communico.

confermare.) confirmo, confermare l'amicitia. Facere amicitiam firmiorem. cõfermare qualche cosa. Comprobare.

confermatione.) confirmatio, comprobatio.

confessare.) confiteor, fateor. Confessar il riceuuto. Acceptum ferre. Confessarsi de peccati. De peccatis confiteri.

confessione.) confessio. Per confessione di quella età. Confessione illius ætui.

confettioni.) Bellaria. Tragemata.

conficcare, ficcare.) Figo, configo. conficcare tauole vna all'altra. configere tabulas inter se.

conficcato. Participio.) confixus, adactus.

confidarsi, fida si.) Fido, confido. confidar in se stesso. Statuere in seipso omnia, collocare, ponere. Omnes in seipso sitas, & locatas rationes & spes habere. Seipsum spectare, suis nitj viribus. Nihil aliunde expectare, è seipso omnia præsidia, constituere in seipso omnia.

confidenza, sicurtà.) Fiducia, confidentia.

confinare, & mettere confini.) Termino. confinare con vn luogo. Attingere locum. confinare in qualche luogo, cioè bandire, Relegare. Deportare.

confine, termine.) confinium, confine.

confinanti, chi confina con noi.) conterminus, confinis.

confiscare.) Publico, confisco, confiscato, confiscatus.

confiscatione.) Publicatio.

confonda, città.) Ambe, es.

conflitto, battaglia) certamen, prælium, conflictus.

confondere, perturbare) confundo, perturbo.

conformare, formare qualche cosa.) conformo.

conformarsi all'altrui volontà.) conformare se ad alicnius voluntatem. Adhærere alicuius voluntati.

conforme, vguale, simile) concors, cõformis.

conformità de membri.) conformatio.

confortare, dar conforto, & cõsolatione) consolor. Afferre, præbere consolationem, solatio est, recreare, reficere, leuare, vendicare a dolore, liberare sollicitudine, eximere dolore, abducere a cura, auocare a molestia, auellere a mœrore. Afflictum mœrore animum, languentem, iacentem, erigere, excitare. Affectum dolore animum sanare.

confortare, per essortare, incitare a qualche cosa.) Hortor. Auctor sum, impello, incito, adduco, dare consilium, consulere, vti cohortatione.

confortare.) consolor.

conforto, consolatione.) consolatio, solatium. Non è conforto, che possa allegerire questo affanno. Vincit omnem consolatio nem hic dolor.

confortino, pane dmisele, farina, & canella, come vsano nolo a Milano.) Libum.

con frode, con ingano.) Fraudulenter, Cautelle.

confusamente.) confusè. confusamente parlare. confusè loqui.

confusione, disordine.) confusio, Græcè, chaos.

confuso, turbato) confusus, perturbatus. Indistinctus.

confutatione, scrittura) confutatio.

congedo, commiato, licenza.) commeatus, potestas, facultas.

congelare, geloźt per saldare. consolido, as.

congelarsi, agghiacciarsi.) congelasco, congelatio.

congettura, coniectura, coniectatio, suspicio. Intendere per congettura) coniectura consequi.

Ciò che si fa per cõgettura.) cõiectarius. Far cõgettura) coniecto. frequentat. conijcio.

congetturare.) conijcio, coniecto, coniectura informo.

congiongimento, & congiontione.) coniunctio, copulatio, copula.

congiongimenti di due fiumi.) confluens, entis.

congiõgere, congiognere.) coniungo, coniugo, coagmento, adigo, copulo, contexo, ferrumino, giutino.

congiognersi, vnirsi insieme.) coeo.

congiuntamente.) Iunctim, copulatè, mà simul.

congiunto, accoppiato) copulatus. Parente per mariaggio. Affinis.

congiura.) coniuratio, consensio, conspiratio factio.

congiurare, far congiura.) conspiro, coniuro, consentio.

Congratularsi, allegrarsi insieme.) Gratulor, congratulor.

congratulatione.) Gratulatio, congratulatio.

congregare, adunare.) congrego. Aggrego.

congregatione.) coniectus, congregatio. congregatione di tutto il popolo, ò parte, per consultare. omnium.

coniglio, animale timido, & noto) cuniculus.

conio, impressione di moneta.) Forma, impres-

pteſſio.
coniare,battere moneta.]cudo,obſigno.
connizza.]chinna oppidum.
conno,natura della donna.]cunnus, vulua.
conocchia ,rocca per filare.]colus. filare tutta la conocchia.Plenas exonerare colos , dicit Ouid.
conoſcenza.]cognitio,agnitio,notitia,notio.
conoſcere.]cognoſco,noſco,dignoſco , agnoſco.
conoſcere perfettamente.]Penitus cognoſcere. Alcuno da putto. Aliquem a teneris vnguiculis,a puero,ab ineunte ætate.conoſcere il grande amore,che vno porta ad vn'altro , perſpicere alicuius pietatē in aliquem. La ſottigliezza dell'ingegno . Aciem ingenij. L'opinione d'alcuno . Alicuius ſententiam perſpicere. conoſcere per proua la beneuolenza d'alcuno . Experiri alicuius beneuolentiam . Io lo conoſco beniſſimo. So molto bene chi egli è,ho compiuta notitia de fatti ſuoi.Probe hominē noui , pulchrè, præclarè,perfectè, planè , penitus . Senſus eius egregiè teneo.Habeo illum omnino cognitum , qui ſit, quo animo præditus , optimè noui. Intus & in cute mihi notus eſt.
conoſcitore.]cognitor.
conquaſſare,crollare]quatio,cōcutio , quaſſo.
conquaſſatione.)concuſſio.
conquiſo, ſuperato.]Fractus , ſuperatus , victus.
cōquiſtare,ſuperare,vincere.)Supero , vinco.
conquiſto,vittoria.)Victoria,palma.
conſacrare , ſacrare , dedicare.]Sacro,conſacro,dedico,conſecrato,dedicatus,conſecratus.
conſecratione,dedicatione.]conſecratio.
conſapeuole.]conſcius .
conſcienza.]conſcientia,religio,animus conſcius. La mia conſcienza mi è teſtimonio, che animo io habbia ſempre hauuto verſo di te . Qui fuerim ſemper in te animo, qui meus fuerit erga te animus , quo ſenſu in te fuerim , teſtis ipſe mihi ſum, teſte vti me ipſo poſſum , teſtem habeo conſcientiā. Teſte licet vti mea conſcientia.Conſcius ipſe mihi ſum.
conſegliare, dar conſiglio.]Conſulo , do conſilium.cōſigliarſi con alcuno.conſulere aliquem.In conſilium aliquem adhibere . Petere ab aliquo conſilium.Adire ad aliquem
conſilij,cauſſa . Ti conſeglio a fare queſto. Hoc tibi conſilij do, Te hortor . cohortor, ſuadeo.Auctor tibi ſum,hoc eſt meum conſilium, mea hæc ſententia.Ita cenſeo, mihi videtur,placet,probatur.Si me audies , hoc facies,aggredieris,ſuſcipies.
conſegliere.]Conſiliarius , conſiliator, a conſilijs.
conſeglio.]conſilium . Il conſeglio de vecchi è buono, & rare volte è cattiuo . L'opinione de vecchi è per l'ordinario buona . Sapienter ferè conſulit ſenilis ætas . Senum conſilia non ſæpè inutilia ſunt,inania , ſtulta,abſurda , optimis rationibus ferè nititur ſenum ſententia , opinio ,ſapienter conſulunt ſenes.Senza conſeglio, imprudentemēte,inconſultè.
conſegnare.]Attribuo. Conſegnare lettere ad alcuno ſenza pericolo . Litteras alicui rectè dare.
conſeguire.Adempire,obtenere . Conſequor, adipiſcor.
conſequente.]Conſequenter.
conſequenza.)conſequentia.
conſentaneo , atto conueniente.] Conſentaneus.
conſentimento.]conſenſus,Conſenſio,Aſſenſio . La coſa fù fatta di conſentimento vniuerſale,per commune giudicio . Communi conſenſu. Omnium conſenſione , omnium iudicio , approbatione , ſententia, conſentientibus cunctis.Nulla cuiuſquam diſcrepante ſententia acta res eſt , geſta, adminiſtrata.
conſentire,eſſere d'vn parere.]Conſentio,Aſſentio,aſſentior,accedo, adſtipulor . Conſentirò che tu faccia queſto . Aſſentiar tibi. Probabo tuum conſilium , meam ſententiam ad tuam aggregabo , meum iudicium cum tuo coniungam, ſentiam quod tu ſentis.Non conſentire. Diſſentio.
conſerua,diſpenſa.]cuſtodia,cella.
conſeruare,ſaluare,ſerua la robba che tuo padre ti hà laſciato . Rem tibi a patente traditam ſerua, cuſtodi. non imminue , tuere. Nihil de patrimonio detrahe . Patrimoniū in eodem ſtatu retine.
conſeruatione.]conſeruatio.Conſeruato,conſeruatus.
conſeruatore.]conſeruator . Conſeruatrice, ſeruatrix.
conſeruo,ſeruitore inſieme.]conſeruus.
conſiderare, penſare bene vna coſa.] conſidero,animaduerto,expendo,pondero, examino,trutino,libro.
conſiderar con diligenza]perpendo . conſiderar inanzi,præmeditor.
conſiderar la varietà della fortuna .]Animo voluo , mente animoq; conſidero , mecum ipſe perpendo, examino , pondero varietatem,leuitatem, inconſtantiam fortunæ. Ad fortunæ varietatem ſpecto,intueor.
conſideratione.]Animaduerſio , conſideratio.
Senza conſideratione.]Inconſideratè.
conſideratamente,penſatamēte.]conſideratè.
conſolare,per confortare.] Solor,conſolor.cō queſto penſiero , coſi penſando , ti conſolerai grandemente , allegerirai la tua pena , ti porgerà gran conforto . Hęc te non parum cogitatio confirmabit. Hæc ſi tibi proponas , apud animum tuum proponas , animo agitabis,animo ſpectabis , leuabis tuum luctum.Leuabis te luctu,ægritudine,ſolicitudine,cura.
conſolatione,conſortio.]conſolatio,ſolatium.
conſolatione , piacere , ſpaſſo.] voluptas,ſolamen.
Senza cōſolatione,ſconſolatamente.]Inſolabiliter.
conſolatore , & confortatore, vale l'iſteſſo.] conſolator.
conſolato,l'officio,de conſoli.] Cōſulatus,tus.
conſole,Magiſtrato honoratiſſimo in Roma, Conſul.
Ch'è ſtato conſole.] Conſularis.
conſonanza,accordo di voci.] concentus.
conſonare .] conſono . conſonante nel ſuono, conſonans.
Conſtanza,città.]Gannodurum,Concilio,celebre.
conſueto,ſolito,auezzo.] Aſſuetus , conſuetus.
Non conſueto]inſolitus,inſolens,inaſſuetus.
conſuetudine,coſtume , vſanza.]conſuetudo vſus,mos.
conſulta, domanda di conſiglio] conſultatio.
conſultare,domandar conſiglio.]conſulo.
conſultore,chi conſulta , & domanda conſiglio.]conſultor.
conſumare, mandar a male , ridurre a nulla,] cōſumo,contero,detero,diſperdo, diſſipo . conſumare il tempo in darno. Fruſtra tempus terere.conſumare abbruſciando.Peruro.Cōſumare fregando,Perfrico.Conſumare malamente Dilapido. conſumare quanto ſi guadagna.conterere quæſtum . conſumare in paſto,Ligurio,Abligurio.Helluor, conſumar rodēdo,corrodo,dis.conſumar ſi di dolore.confici dolore, conſumarſi piangendo.Effleo.Il dolore mi conſuma.Dolore contabeſco , conſumor, perimor, exanimor præ dolore. Me dolor interimit , perdit.Tu conſumi la robba inutilmente. rem diſſipas . In res inutiles, inanes, leues , erogas,conſumis perdis,malè perdis.
conſumatione.]conſumptio,conſumato, conſumptus.
conſumatore.] conſumptor.
cōtadino,villano]Ruſticus,villicus,agricola.
contado,villa .]Rus,villa.
contado di Pargnano.]Tetraconenſis Hiſpania.
contagioſo,che è atto ad infettar altri.] contagioſus,peſtifer,peſtilens.
cōtaminare,ſporcare]cōtamino,fœdo,inficio.
contaminato.] contaminatus.Non contaminato,incontaminatus.
cōtanti,danari contanti]Numerata pecunia.
cōtare,numerare,far cōto.Numero,ſupputo.
conte,dignità,Signor di contado.]Comes.
contegno,grauità.]Grauitas,arrogantia.
contegnoſo,che ſtà in contegno.]grauis,arrogans.
contemplare,mirare con attentione.]contemplor.Speculor.
contēplatione,conſideratione.] cōtemplatio.
cōtemplatore, conſideratore.]contemplator.
contendere, contraſtare , opporſi.]contendo, certo,pugno, depugno, iurgo,diſcepto,rixor,decreto. contendere con certe conditioni, Diſceptare conditionibus . Non è da contendere con più gagliardi , da venir in conteſa,in contraſto,venir alle mani,& venir in queſtione.Altercari cum valentioribus non debemus: Aduerſus firmiores, robuſtiores, patatiores viribus, ſuſcipienda contentio non eſt.
contenere.] continco,complector,concludo, cohibeo.
continente,che contiene.] continens.
continenza,& aſtinenza.]continentia,temperantia.
contenerſi,taffrenarſi.]compeſco,contenerſi di lagrimare.Temperare lachrimis.
cōtētare,per piacere.]Placeo.I tuoi portamēti mi contentano.Tui mores mihi placent.
contentare,per ſodisfare.] Satisfacio.
contentarſi,eſſere contento.] contentus ſum, acquieſco.
Io mi contento del mio ſtato. non mi dolgo dello ſtato mio.)contentus ſum rerū mearum ſtatu. Sufficit, ſatis eſt, abundè eſt, qd habeo . Acquieſco rebus meis, maiora non peto, plus a fortuna non poſtulo . Animus meus non prolabitur, non excurrit , non ſe longiùs effert non ſe tollit altiùs.
contentezza, conforto, gran piacere.) Voluptas,oblectatio, iucunditas. La tua venuta mi ſarà di molta contentezza , allegrezza, gran piacere. Tuus mihi aduentus magnæ voluptate erit ; afficiet me voluptate,afferet mihi voluptatem , pariet gaudium, iucunditatem , oblectationem , hilaritatem. Hauriam è tuo aduentu voluptatem , ſummam,percipiam,colligam.
contento.] Voti compos.
contentione,contraſto, conteſa.] contentio, certamen.
contentioſo) Iurgioſus,moleſtus,cauillator.
contento,ſoddisfatto.]contentus.
cōtenuto,participio,) contentus,a contineor.
conteſa,cōtentione.]contentio,certatio, controuerſia,altercatio,diſceptatio,iurgium.
conteſſa,moglie del conte.) Comes femina.
conteſtabile,come in Francia.]Magiſter equitum, præfectus equitum.
continuamēte,del continuo,]ſemper.Iugiter, perpetuo,indefinenter,aſſiduè, perpetuo.
continuare , perdurare.] Duro , permaneo. Perſeuerare.Perſeuero,perpetuo, frequento . Le guerre non continuaranno . Bella, non durabunt , permanebunt . perpetua diuturna,fixa erunt.Finientur,terminabuntur,ad exitum perducentur.
continuatione.] cōtinuatio,frequentatio perpetuatio,ſequela.
continuatione di guerre]aſſiduitas bellorum.
continuo,ſollicito.] aſſiduus,continuus, frequens,

quena,iugis.
conto,calculo.]Ratio.Far conto, inire rationem,colligere rationem.al conto che io fac cio,vt ex ratione conijcio,vt ibini ex ratione liquet,liquidò patet,planè constat.conto, vale stima Aestimatio,farsi conto, æstimo . Far gran conto,magnificere,pluris, plurimi.
contorbi,città in Sicilia]centurbię.
contra,propositione.]contra,aduersum.
contra il debito.]contra officium, contra ius, & æquum.
contra l'editto.]Aduersus edictum. Contra natura,contra naturam.
contra sua voglia.]Inuitus,inuitè.
contracambio,ricompensa.]Grates, gratiam referre, in vicem talionis aliquid præstare.
contrada,calle,paese.]Vicus,regio.
contradire,contendere,opporsi.]contradico, repugno.
contradire al parer d'alcuno.] Reclamare orationi alicuius.
contraditione,contrasto.]repugnantia, contradictio.
contrafare,& per rappresentare.]Ago, & per far il mattacino. Agere sannionem, & per far contra la volontà d'alcuno. Repugno.
contrafare il caminar d'altri.]Incessum alicuius exprimere.
contrafare la lettera d'alcuno.] Alterius chirographum imitari.
contra lettera, dice il Budæo, che si chiama antapocha,æ.
contramina.]contrarius cuniculus.
contrapeso.]Libramen.Halter, ris.
contrapeso giusto.]Aequi pondo, æquilibriũ.
contrapesare.]Libro.
contraporsi,resistere.]repugno, aduersor,inhibeo.
contraposition.] Repugnantia.
contraposto.]Aduersus, contrapositus.
contraria,aduersaria]Aduersatrix.
contrariare,repugnare,ouuiar.]aduersor, repugno,obsisto,obnitor,reluctor.
contrarietà,repugnanza.] Repugnantia.
cõtrarietà di natura, cõplessione. Antipathia.
cõtrario,aduersario]aduersator, aduersarius, contrarius, infensus, repugnans,aduersus. Tu mi sei troppo contrario, mi fai troppo gran contrasto. Nimium grauiter me oppugnas,aduersus nos pugnas, nobis aduersaris,nimium te acerbum habemus, nimium nobis infensus es. Queste cose sono contrarie all'honor tuo. Offendono l'honor tuo. Hæc bono tuo, dignitati tuæ, laudi aduersantur,aduersa sunt,nocent, officiunt,labẽ inferunt,maculas injiciunt,tenebras offundunt,damno sunt, iacturam afferunt.
Al contrario,per contra.]Contrariè.
contrario, per nociuo]Infestus.
contrastare, contendere di parole.]cõtrouersor,altercor.
contrastare,chi dice meglio.] Benedictis certare.
contrasto,contesa di parole.]Altercatio, certamen.
cõtrastarsi,scõsolarsi hauer affanno.] Mereo, angor,excrucior,mærore cõficior,affligor.
Controuersia,]Lis,controuersia,litigium.
contumace, chi sprezza il superiore.] Contumax.
Bue contumace, che non stima lo stimulo.] Bos contumax.
contumacia, il dispreggio di superiori.]contumacia.
conturbare,turbare.]Conturbo, vexo, agito.
conturbamento.]Conturbatio.
cõturbato.]Turbidus, conturbatus, vexatus.
con tutto che,benche.] Quanquam, etsi,licet quamuis.
conueneuole, degno, honesto.]Decens, conueniens.
conuenięza,accordo]conuenięntia,congruentia,decentia, condecentia,munus,officium.
conueneuolmente, propriamente.]Decenter, condecenter.
conueniente,atto.]Idoneus,decens,aptus:habilis.
conueniente all'amico.] Amicabilis,le.
cõuenientemẽte]Decẽter,aptè,accõmodatè.
conuenire,essere d'accordo.]Conuenio,conuenio.
cõuenire,essere a proposito.]Decet,condecet
conuentione,patto,accordo.]Conuentio, conuentum,fœdus,pactio,pactum. Far patto,e conuentione,ferire fœdus.
conuento,come habitatione de frati.] Conuentus.
conuersatione,prattica]Consuetudo,conuersatio.
conuersare,prattican,cõ alcune.]Versor, aris.
conuertirsi, mutarsi.] Conuerto,reciproco.
conuertire vno in bestia.]Conuertere,in belluam.
conuertirsi in herba.]Herbesco.
conuertirsi in latte.]Lactesco. Conuertirsi in marcia,suppuro,in pietra,Lapidesco.
conuincere.]Conuinco,consuto,Resello.
conuito,pasto,banchetto]Conuiuiũ. Conuiti ristretti,Arcta conuiuia. Farsi conuiti, l'vn l'altro.Mutua conuiuia inter se curare.
conuito di nozze.]Cæna nuptialis.
cõuitare,far conuiti] conuiuor . conuitare del denato del publico . Conuinari de publico.
conuiuatore,colui che conuita.]Conuiuator
conuocare chiamare molti insieme]conuoco,concio.
conza,città.]Clusium.
coo,Isola nel mare Egeo]Cos,coos, coum, in Aegeo. Hippocratis Archiatri patria.
copa,nome proprio di terra,ò città.]Mapeta,
coperchiare,coprire.]Operio operculo, cooperio,tego.
coperchio.] Operculum, Cooperculum.Coperchio della padella. Testus.
coperta del letto.]Stragulum, lodix, & il suo dim.lodicula.
coperta di caualli.]Instratum.Stragulum,dorsuale.
coperta delle castagne.]Echinus. Coperta di naue,Stega.
coperto.]Copertus, velatus, partic.a velor, aris.
coperto d'auorio.]Eburatus . Coperto de selice. Delapidatus.
cophino,cesto,corba.]Corbis, cophanus,cophinetto,corbula.
copia,abondanza,]Copia,vis,abundantia,prouentus.
copia d'vna scrittura.Exemplum.
copiare,transcriuere, far copia.]Exaro.
copiosamente,abundantemente.]Copiosè,affatim.vbertim,opiatè.
Più copiosamẽte.]vberius,copiosius,largius, prolixius.
copioso,abondante,ricco]copiosus,opiparus, affluens, cumulatus.
città copiosa,& ben populata.]Vrbs celebris, & copiosa.
copioso nel parlare, cioè eloquente.] Facundus,disertus.
coppa,parte della testa.]Ceruix.
coppa,vaso da bere.]Calix,crater,scyphus, patera ,poculum.
coppia.Paro, hoc par. Vn paio d'amici.Par amicorum.
coppiere,seruitore che dà da bere] Pincerna, pocillator.
coppo, tegola da coprir la casa.] Imbrex,tegula.Imbricum.
coprimento.] Tegmen, operimentum, integumentum.
coprire.]Coopertio,tego,contego,obduco,obnubo,velo.
coprire,per difendere.]Protego. Coprire di coppi.Imbrico.
coprire dauanti.] Præuelo. coprir d'ombra. prœumbro.
coprire d'ogni banda.] Pertego. Coprire intorno.circumtego.
coprire di terra.]Humo Coprire sotto terra, obruo.
corraggio,gran cuore,animosità.]cor.
corraggiosamente.]cordatè,animosè,audenter.
corraggioso,di grã cuore. Animosus,audax, audax.
corallo,pietra di color rosso.] corallium, Gorgonia.
corazza,armatura del corpo.]Thorax. Armato di corazza, o corazzina.] Thoracatus.
corba,cesto fatto di vinchi.] Corbis, cophinus.
corbezzolo,corbo, peloso albero.] Arbutus. Il suo frutto.] Arbutum. Fatto di corbezzolo.]Arbuteus.
corbo,& coruo,vccello.]coruus. Voce di coruo,crocitatus.
Far la uoce di corbo.]crocito.
corda,fune.]Funis. testis. Corda grossa,& di naue, rudens, camelus.
chi camina su la corda. Funambulus.
cordaro,colui che fa le corde.] Restio, onis.
corda d'istromenti.] Nerua,Neruum.
corda da sonare.]Fides,chorda.
cordella da tormentare.]Fidicula,æ.
cordella da capo,leggi. Benda.
cordicella.]Funiculus,resticula.
cordone, come sono quelle delle camiscie.] Funiculus, & si v'aggiunge.Lineus,vel laneus.
cordoglio,mal inconia,dolore.] Mœror,ægritudo.Cordolium.
cordoua, città di Spagna.]Corduba.
corfù,Isola.] Corcyra,Venetorum propugnaculum insigne maritimum.
corgno,cornalaro,arboro.] cornus . Il frutto. cornum.Vir.2.Lapidosaque corna.
coria,città di Macedonia.]Horina.
coria in Spagna.]Caurium.
corrigo.]Porphyris.
corintho,città della Grœcia.] Corinthus Imaris.
Cornes,]Claudiomerium.
corlo, val trottolo, strumento da giuocare. Trochus,puerorum oblectamentum.
cornacchia vccello.] cornix. cornacchia che gracchia troppo.cornix improba.
cornacchietta.] cornicula . Far il suo verso. Cornicor.
cornamuso,stromento musico.Fistula.
cornauale.]curiosolites.
corneual,città d'Inghilterra.]Cornubia.
cornice, fouaza, legnami a torno le camere, per ornamento di quelle.] coronę, arum.
cornetto,città di Toscana,] Corythus.
cornetto,castello.]castrum nouum.
cornetto, stromento musico]Buccinum,Buccina.
Suonar di cornetto.]Buccino.
Suonator di cornetto.] Buccinator. Cornicẽ.
cornetto, pesce così detto a Genoua.] Murex muricis.
cornito,regione.]Chersonesus.
corno.]cornu indeclinabile.D'vn corno, vni cornis.
Da dua corni]Bicornis.
corno da chiamare gli animali.]Buccina.
cornuto,chi ha li corni,& li porta.] cornutus corniger.
cornuto di moglie.]cornucca.
coro,compagnia.]chorus.
coron,Isola,]corone,nes.
corona,città]coronea,ciuitas Epyri.
corona per mettere in capo.] corona.
Corona ornata di gemme.] Insignis gemmis corona.
chi fà corone.]coronarius.

coronar,ſtar là corona.)coronare,redimere. Imponere coronam.
coronetta,picciola corona.) corolla, & coronula.
coronia).Alaſa.
coronum.)callithoe.
coros.)clypea clupea.
corpo,corpus, corpo picciolo. corpuſculum. corpo morto)cadauer.
chi non ha corpo.)Incorporeus. di due corpi, Bicorpor.
corpulento,carnuto.) corpulentus.
corporale,pertinente al corpo.)corporalis.
corporatura,ſtatura.) corpotatura. Corporatio.
corporeo,corporale.) corporeus, corporatus.
correggere,emendare.)corrigo.
correggia, il petto.) crepitus ventris. Et per la cinta,Zona,cingulum, & per ſcorreggia ta,corrigia,orum.
correggitore,riformatore.)cenſor, corrector.
correndo toſto in fretta.)curriculo,curſim.
correre,)curro,corri per la via,currere viam.
correre ad aiutare.)currere ſubſidio, correre quà, & là,curſo, curſito. correre contra ad alcuno. Incurro,is. correre contra la ponta d'vna ſpada.In mucronem incurrere, correre la lancia. Incurrere haſtis aduerſis.correre ſopra alcuno co'piedi, & pugni.Incurſare aliquem pugnis, & calcibus.correre il cauallo,cioè maneggiarlo, agitare equum. correre innanzi. Præcurro. In diuerſe parti. Diſcurro. Hac illac circumcurſo.correre le poſte .curſitare diſpoſitis, vel commutatis ad celeritatem equis.Correre intorno.Circumcurro.Speſſo.Curſo. Velocemente. Per volo,correre vnitamente, & all'incontro a qualche coſa, Accurro.
correria di ſoldati) Incurſus.Far correrie. Incurſionem facere.
corriſpondenza, proportione.) Reſponſus. Symmetria.
correttione,emendatione.)correctio, cenſura,cenſio.
corriero,meſſo che porta letere.)Tabellarius.
corriere,per corritore ſi dice.)curſor.
corroborarſi,prendere forza.)Inualeſco.
corrociarſi,ad irarſi.) Iraſcor,ſuccenſeo.
corrocciarſi alquanto.) Subiraſcor, Grandemente,incandeſco,excandeſco. corrocciato.Iratus.
Si corrociò grandemente ,andò in grandiſſima colera. Adiroſſi fieramente .) Exarſit iracundia vehementi.Excanduit vehementer.commotus eſt, incenſus eſt ,inflammatus ira vehementi, furere cœpit, Furor illum inuaſit.
corrocio,val diſpetto.)Stomachus, ira, indighatio.
corrocioſo,che ſi ſdegna facilmente.)Stomachoſus.
corrumpere,guaſtare,contaminate.)corrumpo,vitio,depraua.
corrompere innanzi.)Præcorrumpo.
corrompeſſi,marcirſi,guaſtarſi.) Tabeſco.
corrotteia,corruptela, ſignifica guaſtamẽto.
corruttione)corruptio,depraua tio.
corrottione,per putrefattione./ Tabes, tabis.
corrottamente)corruptè.
corrotto,guaſto.)corruptus,depraua tus,tabidus.
corrottore,guaſtatore.)corruptor, depraua tor,infector,deſtructor.
corſa di caualli.)Hippodromus.
corſale di mare.) Pirata, prædo. Arte di corſale.Piratica.
corſaletto,armatura.) Aegis,ægidos.
corſeſca,arma da lanciare.)Pilum.
corſia della galera, in luogo di mezo.) Fori, fororum.
Corſica,Iſola nel mare di Genoua ,)Cyrnus,
Corſica,inſula,vini nobilis feraciſſima.
corſiero,cauallo corridore.) Equus curſorius.
corſo,di corſica)Cyrneus.
corſo,atto del correre.)curſus.
corte, doue ſi conſultano le coſe publiche.) Curia.
Di corte in corte.)curiatim.
corte di prencipe.)aula,corte della caſa,atriũ.
corteccia,ſcorza.)cortex,corticis.
cortemiglia,terra ſul Genoueſe.]Albium. Intemelium.
corteggiano.] Aulicus, Nomen ab aula ductum,apud Suetonium.
corteſe,benigno,liberale.]Humanus munificus, liberalis. Oltre molte altre tue virtù, ſei il più corteſe huomo del mondo. Præter multas,quibus flores,quibus enites virtutes,quæ in te vigent,ea es humanitate, vt nihil ſupra poſſit, vt nemo tecum ſit conferendus.
corteſemẽte,] Humanè,munificè,liberaliter.
corteſia,gentilezza,benignità.] Humanitas, liberalitas,munificentia, beneficentia. Tu hai fatto molte corteſie nella prouincia. Latè patuit in prouincia liberalitas tua. Tua excelluit humanitas,nemo eſt a te non liberaliter tractatus. Liberalitatem in te nemo deſiderauit.
cortile.] Atrium. Luogo nella caſa,l'iſteſſo che corte.
corticella,luogo nella caſa .]Atriolum.
corto,picciolo.]breuis,curtus.
Cortona,città in Toſcana.]Cortona.
corno di peſce,]cornacinus.
coſa.]Res Alcuna coſa. Aliquid.coſarella.coſuccia. Recula. Le coſe tue ſouo ſalue come prima. Res tibi adhuc integræ ſunt, ſaluę, incolumes,nullam iacturam tulerunt nihil detractum eſt de rebus tuis. Io t'ho dato il gouerno delle coſe mie ſenza intrigo. Res meas tibi tradidi explicatas,expeditas, optimè conſtitutas,nullis difficultatibus implicatas. Tutte le coſe tue mi ſaranno a cuore,come ſi conuiene. Ego tuas res, pro eo, vt debeo tua negotia,diligenter agam, curabo. La coſa non ſi forni, ma vi mancò poco. Sublata res tota non eſt, ſed magna tamen ex parte profligata. Eo res proceſſit, vt ab exitu non longè abfuerit .Parum abeſt,quin ad exitum peruenerit, penè finem attigerit.
coſcia,la parte di ſopra della gamba]coxa,xæ.
coſcino,guanciale.]Puluinar.
Coſenza, città.)Conſentia ,ciuitas Calabriæ.
coſi,vale, in queſta maniera, a queſto modo] Sic.Siccine.Perinde,ita.
coſta,& coſte del corpo.]coſtæ.
coſta,lato,banda.]pars,regio.
coſta,montagna.]cliuus.
coſta d'Amalfi.]Picentia,Picentini incolæ.
conſtante,fermo.]conſtans,ratus,ſtabilis.
conſtantemente,con coſtanza.]conſtanter.
Cõſtantinopoli,città della Tracia.]Byzantiũ, Ottomanorum nunc regia ſedes.
conſtanza,fermezza.]conſtantia.
coſtanza d'animo.]Fortitudo.
coſtare,valere,]conſto.
coſteggiare, andare adietro le coſte.] oram, vel littora obire.
coſtei,queſta.]Hæc,iſta.
coſti.]iſtic.
conſtituere,ordinare] conſtituo,ſtatuo.
conſtitutio.]conſtitutio decretum.
conſtitutore.]conſtitutor.
coſto, herba.]coſtus,vel coſtum.
coſto,prezzo, & pagamento.]Pretium.
coſtoro,queſti.] Hi, ij,iſti.
coſtringere.]cogo,cohibeo,coercereo.
coſtui,queſto.]Hic,iſte.
coſtumare,per vſare,pratticare.]verſor. vtor.
coſtumatamẽte.]ingenuè,ſimpliciter ,liberè.
coſtumato.] Moratus,vrbanus, ingenuus.
Mal coſtumato.]malè moratus.
Ben coſtumato.] Benè moratus.
coſtume, vſanza.[Mos,vſus,ritus, inſtitutum, cõſuetudo. E coſtume vniuerſale che ogni vno ſi difenda contra chi vole offendere. Mos hic omnium eſt.Conſuetudo eſt. Inſtitutum eſt. Mos obtinuit, intraluit.Ita fert omnium conſuetudo,nemo non ita conſueuit,omnibus eſt a natura tributum,ita inſtituti à natura oẽs ſumus, vt vim vi repellamus cattiui.Perditi mores,improbi, impuri. ciò che appartiene a coſtumi. Moralis.
cote,pietra da aguzzare.] cos, cotis.
cotenna, coteccia.& pelle piccola] cuticula.
coteſto,coſtui.) Iſte.
Core,Belmeluch.]Ozẽne,regia. Tiaſcani.
cotognata,cibo fatto di cotogni,] cydonites.
cotogno,pomo.]Malũ cydonium,cotoneum.
cotonea,herba.]Halus,li.
cotto.]coctus,coſa cotta.coctilis.Mezo cotto, Semicoctus.
cotto con brodo.] Iurulentus. cotto dal vino. cioè pieno di vino,& imbriaco. Vinolentus.
cottone.] Goſſipium.Xilon,Xilinum.
cotturnice, vccello.]coturnix.
couare]Foueo, refoueo. gallinarum inſeſſus.
Comba, città,]Lancobriga.
cozzone di caualli.]Equiſo, equiſonis.
cracouia.]Carrodunum, Polonorum Regia.
cranio,l'oſſo della teſta.]cranium.
crapax,monte.]crapatus mons.
crapola]crapula,cibi nimia ingurgitatio.
Craps,fiume.]Triton.flum.
creato,ciuile, accoſtumato. Vrbanus, & per generato,creatus.
creatione.]creatio.
creare,generare,dar l'eſſere.]creo.
creatore.]creator,creatrice, creatrix.
credenza,credulità.] Fides, credulitas.
credenza,armario.]Abacus.
credenza che ſi fa a i Principi.]Præguſtatio. Far la credenza,cioè il ſaggio.]Prægusto.
credenciere,chi fa la credenza,& ſaggio.Prægustator.
credere,præſtar fede, dar fede.]credo,reor, autumno,& exiſtimo,iudico,cenſeo,exploratum habeo.
credere leggiermente.]Temerè credere.
Facile à credere.]Credulus.
coſa da credere.] credibilis, le.
credere certamẽte,fermamenete,& di certo.] Ita mihil perſuaſi, in animum induxi, pro certo habeo, minimè dubito. Planè credo, prorſus,omnino, pro certo.
credibilmente.]credibiliter.
credito,lealtà,fede.Fides,ti ha pſo il credito.] Fides concidit, intercidit, euanuit.
credito per quello, che altri ne deuono dare, creditum.
creditore, è colui al quale noi deuemo dare.] creditor.
creditrice.]creditrix.
credulo,che facilmente crede.]credulus.
Cremona,città.]Cremona, Inſubrum Ciuitas.
Cremuch.] Lubium.
crepare ,] crepo.E crepato per mezo, medius crepuit,vt Iudas Chriſti traditor.
creſcenza della Luna.]Plenilunium.
creſcente,partic.che creſce,] creſcens.
creſcenza del fiume.]Affluuio,onis.inũdatio.
creſcere,]creſco,adoleſco,grandeſco, gliſco, ciò che creſce,diuiene maggiore,ſi fa maggiore. Quicquid creſcit, manus atque amplius fit. Quamcumq; ad rem fit acceſſio, aliquid accedit,accreſcit, amplificatur augetur. Le diſcordie ſono creſciute molto piu, che non erano prima.Longius,quam prius, ciuilis diſcordia manauit,proceſſit, progreſſa eſt, grauior eſt facta,inualuit,incrementa ſumpſit.
creſcere di numero,]Gliſcere numero, creſce l'età,Aetas adoleſcit.creſce l'amore. Adoleſcit amor,creſcere in alto,Excreſco. Creſcere inſieme concreſco.creſcere di nuouo, vn'altra volta.Recreſco.

Creſcimento,allettato,]adultus,ætate progreſſus.
Creſpa,grinza,che viene per l'età.]Ruga vetularum.
Creſpare la pelle.]corrugo,as.
Creſpare la fronte.]capero, criſpo.
Creſpo.]criſpus.Alquanto crepſo, criſpulus.
Creſta.]criſta.creſta picciola,criſtula.
Creſte,cioè maroelle,che vengono alla ſede) Mariſca,ſcæ,ficus,fici.
Creſtoſo.]ficoſo,
Creta ſorte di terra.]Creta,Argilla.Di creta, cretaceus.
Cretoſo, pieno di creta.]cretoſus, argillioſus.
Crine,cioè capelli.]crinis,capillamentum.crini che dependono dal collo de'cauallí, Juba,bę.
Criſpigno,herba.]Sonchus.
Criſſo.]Andariſſus.
Criſtallo.Cryſtallus.Di criſtallo,cryſtallinus.
Chriſtiana,Iſola.] Letoa,inſula.
Criſtiere,ſemitiale]Clyſter,clyſteris,enema.
Criſtopo.i.]Oeſypne,mes,
Criuellare.] Cribro,ventilo,euentilo.
Criuello.]Cribrum,vannus, ventilabrum.
Croatia.& Boſſena.] Illyris.
Croce.]Crux.
Croia,regia.]Eribea.
Crollare,ſquaſſare,far tremare vna coſa.Quatio,concutio, decutio, quaſſo, quatefacio, conquaſſo.vibro.
Crollo,ſquaſſo, crollamento.]conquaſſatio, quaſſus,ſus.
Croo, città.]Vlpia Traiana.
Cronenſtat.]Pleſſouia, ciuitas Poloniæ.
Cronica.]chronica,corum, pl.num. Libri di Cronica,Chronici libri.
Croſta.]Cruſta,Croſtetta,cruſtula.Far croſta, Incruſto.
Croſta,broia che viene ſul corpo.]Papula.
Crotone,città.]crotō.Di crotona,Crotoniata.
Crucifigere, inchiodare in croce.]Crucifigo. In crucem tollo.
Crucifiſſo,fitto in croce.]Crucifixus.
Crudele,aſpro,crudo.]Crudelis,dirus,efferus, Immanis,impius,inhumanus, teter, immitis,truculentus, atrox.
Crudelmente.] Crudeliter,atrociter,inhumanè,tyrannicè.
Crudeltà,aſprezza.]Crudelitas,feritas,immanitas,impietas.
Crudo,val crudele.]Immanis,ferus,immitis, dirus.
Crudo,cioè,non cotto.]Crudus, mezo crudo, Semicrudus.
Cruna dell'aco.]Foramen acus,
Cruſca,ſe mola.]Furfur,ris.
Cubels.]Subur,vrbs.
Cubiculario,camariere.]cubicularius.
Cucchiaro,cocchiaro,ſcudeliere]cochlear,is.
Cuchina.] Badara,vrbs.
Cucina.] Coquina,culina,popina.
Ciò che pertiene à cucina.]Coquinarius.
Cucinare,far la cucina.]Coquinor,coquo.
Cucinar ſpeſſo.]Coquito.
Cuciniera.] Coquinaria.
Cuculo,cucco,vccello notturno.]Cuculus.
Cuffia, ſcuffia.]capillare, ris.
Cuffia da donna.]Calantica, cæ.
Cuffia fatta in modo di rete.]Reticulum.
Cugina.]Conſobrina.
Cugino,germano.]Conſobrinus, ſobrinus.
Cuſpia,città.]Curubis,curubis.
Culla,letto di bambini.]Cunæ,arum, Cunabulum.
Culo,parte di ſotto, donde ſi purga il ventre. Anus,ni.
Buco del culo.]podex.
Culto diuino.]Cultus.
Cultiuare il terreno.]Colo.
Cumulo,maſſa.]cumulus,acervus,
Cuna,vale culla.]Cunæ,arum.
Cuocere]Coquo,concoquo,cuocere in oglio, coquere ex oleo.

Cuocere à leſſo.] Elixo.
Cuocere bene.] Percoquo,cuocere dentro.Incoquo.
Cuocere molto.] Excoquo.Facile da cuocere, coctibilis,
Cuoco.] coquus.
Cuoiaro,acconciatore di coio,& pelli.]Alutarius.
Cuoio, pelle di beſtia.]corium,
Cuore,] cor,di cuore,ex animo,verè.
Stupor di cuore.] Stupor cordis.
Cuore picciolo, corticino.] corculum.
Barramento di cuore.] Horror.
Cupidigia,auaritia.] Auiditas,cupiditas,ſitis, cupido.
Cupidine,Dio dell'amore,]cupido,pidinis.
Cupidità,deſiderio,voglia,brama.]cupiditas, libido.
Cupido,auaro]cupidus,appetens.Et volontarioſo,cupidus.
Cuppo, caſſa, pella quale le api fanno il miele.]Alueare,alueus,alucarium.
Cura,penſiero.]cura,ſtudium,ſolicitudo.Hauer cura,curo,curor, ſtudeo, operam do: Id ago,id mihi curæ eſt.
Curadente.] Dentiſcalpium.
Curare,hauer cura.]curo,curare diligentemente.Accuro.
Poco mi curo di te.]Minimè mihi curæ eſt, nullo apud me loco es, minimum te curo, minimum de te laboro, nullam tui curam gero,in minimis te pono.
Curatione.]curatio.
Curatore,chi ha carico.]curator.
Curiale.]Oraculum Dianę.
Curioſamẽte,diligentemẽte,cõ cura.]curioſè
Curioſità.]curioſitas,
Curioſo,diligente.]curioſus.
Curzola.]Corcyra,quæ nigra cognominatur.
Cuſcire.]Suo,inſuo. cuſcire inſieme, conſuo.
Cuſcire veſte.]Sarcio,
Cuſcito.]Sutilis.
Cuſcitura.]Sutura,
Cuſtode,guardiano.]cuſtos.
Cuſtode dell'armento.] Armentarius. (cura.
Cuſtodia, guardia, cura,gouerno.] cuſtodia,
Cuſtodire, val guardare]cuſtodio.Aduerto,ſeruo,tueor,
Cute.]cutis,corium,cuticula.
Curicagna, vale lo iſteſſo che cute.
Cudna.]Calliterræ, vrbs Macedoniæ.
Cuzolari,Iſole.]Echinades inſulę,Epiro adiacentes,quę Thoæ dictæ ſunt nunc Salię.

D

DA,a.]Ab,abs.Eſſere da te, dalla tua banda,ſum abs te ſignifica appreſſo. apud & per,& de.Ho vdito queſto da te,De te hoc audiui.
Da che,poi che,poſcia,]poſtquam,vbi, ſimul atque.
Da banda ſiniſtra.]Siniſtrorſum.
Dalla deſtra.]dextrorſum.
Da bene,buono.]Probus,bonus,integer, innocens.
Da buffone.] Scurriliter.
Da buon mercato,& derrata.]Vilis, & vile.
Da burla,da ſcherzo]Ioco,iocosè,ioculariter.
D'accordo,d'vn'iſteſſa volontà.] Concors.
Da ciaſcun luogo]Vndecunq; Vndequaq,
Da fanciullo]à puerilia,ab initio ætatis,à primo ætatis exordio,à prima ætate,ab ineunte ætate,à puero,à primis temporibus, iam inde à puero, à primis annis, à teneris vt Græci dicunt vnguiculis, à quo die natus ſum,ex quo ingreſſus in vitam ſum, ex quo lucis vſura frui cœpi,ex quo vitæ limen attigi,animum ducere cœpi.
Da hora innanzi,per l'auenire.]Poſt hac,deinceps.
Da douero,da ſenno]Serius,da douero.Serio.
Da do,cõ cui ſi giuoca.]Teſſera,talus,taxillus.
Daga,coltella,& daghetta.]Sica,cæ.
Dagno.]Thermidana.

Daino animale.]dama,dorcas.Cacciar daini, Agitare damas.
Dalle radici.]Radicitus.
Dalli fondamenti.]Funditus.
D'altra maniera,altramente.]Aliter,ſecus.
D'altro luogo,altronde.]Aliundè.
Da lungi,da lontano.]Procul,eminus.
Non lungi da qui.]Non procul hinc.
Dalmatia.]dalmatia.dalmatæ,incolæ.
Da mano,in mano.]Per manus.
Damala, città della Grecia.]Mycenæ,arum.
Damaſco,panno di ſeda.]Vndulata veſtis,Polymitum.
Damaſco,città della Soria.] Damaſcus.
Di damaſco.]damaſcenus.
Damiata,città dell'Egitto.]Peluſium.
Damiata,bocca del Nilo.]Peluſianum oſtium.
Dan.]Cæſarea Philippi.
Dania,& Danimarch.]Cimbrica Cherſoneſus,quæ Dacia dicit,Regnũ Septẽtrionale.
Danaro,leggi denaro,al ſuo luogo.
Dannare,biaſimare.]Improbo, damno. dannare per hauer fatto ingiuria ad alcuno, damnare iniuriarum.
Dannare a morte,comediriano i Poeti) damnare caput Orco.
Dannato a morte.] damnatus morti.
Dannatione.] damnatio, condemnatio.
Danneggiare,far danno.]damnifico,lacuſi affero,lactura afficio,danneggiare alcuno. Macto,eſpone Nonio.
Danno,perdita,male.]damnum, iactura, detrimentum, diſpendium, incommodum, interitimentum,incommodatio.
Dar dãno,val l'iſteſſo,che danneggiare.]Damnum do.Senza danno,Indemnis,cioè, che non ha patito danno.
Dannoſo,nociuo,di danno.]damnoſus,incõmodus,inutilis.
Danzica.]Gedanũ.Pruſſiæ metropolis, vrbs opulenta, & Septẽtrionis nobile emporiũ.
Danubio,fiume. Danubius,Iſter.
Danza,ballo.]Chorea.
Danzare,menar la danza.] ducere choreas.
Da ogni parte,& da ogni banda.]Vndique.
Da parte,da banda,appartatamente.]Seorſi.
Da paſſo,in paſſo.]paſſim,
Dapocagine.Ignauia,inertia,deſidia,ſegnities vel ſegnitia.Si credeua,ch'egli l'haueſſe fatto per dapocagine. Hoc illi tribuebatur ignauiæ:Commiſſum hoc ex ignauia homines interpretabantur: Cauſſam huiuſce facti in ignauiam conferebant:Hoc ad ignauiam, deſidiam,inertiam,languorem referebant: Ignaui eſſe hominis aiebant: Hoc ignauię adſcribebant.
Da poco,che non s'intromette in coſa alcuna. ignauus,iners.
Dapoi.]Poſtea, deinceps,poſt.
D'appreſſo,da vicino.] Cominus,propè.
Da qualche luogo.] Alicunde, da qual luogo tu vuoi.Vndenis.
Da quel iſteſſo luogo dal medeſimo luogo] Ex eodem loco,indidem.
Da queſto tempo auanti.] Ab hinc. da qui adietro,per l'auenire.Poſthac.
Daran.]diena.
Darbon,fiume.] Alpheus fluuius,amnis Elidis.
Dardane,ſelua,] Arduenna ſilua, Eburonum in Belgio.
Dardanello.]dardanum.
Dardaſſi in Grecia] Arniſa.
Dardarſi,in Candia.]Deboma.
Dare.]do,das,præbeo,trado,tribuo.
Dar ad affitto.] Loco,dare,] intendere, Perſuadeo.
Dare ad vſura.]Fœnero, dar affanno, facello negocium.
Dare aiuto.]Adiuuo,auxilior,opitulor.
Dare a facco.]dare diripiendum.
Dare allegrezza.] Voluptatem afferre.
Dare auiſo di qualche coſa] Significo aliquid alicui.

Dare autorità.] Tribuere authoritatem.
dare beneficio.] Cõferre beneficiũ in aliquẽ.
dar un bolfetto.] Infligere colaphum.
dare carico ad alcuno. Imponere onus alicui.
dare cattiuo augurio.] Obscæno.
dar colore.] Colorare.
dar commissioni.] dare mandata.
dare da bere.] Propino. dare da cena, dare examen.
dare da desinare.] dare prandium alicui.
dare denari à saluo.] Credere alicui pecuniã.
dare delle botte.] Verbero, infligo plagas, cædere dicto.] Afferre delectationem: (do.
dar di penna, cassare.] deleo, expungo, obliterro, induco.
dare fastidio.] Afferre molestiam. Afferre molestia.
dare fede ad alcuno.] Credere alicui.
dare fuori, dare in luce] In lucẽ profero, edo.
dare il guasto.] Vasto. Dare il latte, Lacto.
dar il suo fauore ad alcuno.] Præstare studiũ alicui, conferre studium suum in aliquem.
dare credenza] Credo. dar in dote, dare doté.
dare in saluo.] Credo. dare in scritto il nome della tribu, Tribus edere. dare in pegno, Pignoro, oppignoro, in hypothecam do.
dare in prestito.] Commodo, do mutuum, uel mutuo.
dare in publico.] Exinbeo.
dar insieme.] contribuo.
dare la berta.] Illudo, irrideo.
dar la corda.] Torqueo.
dare la libertà ad alcuno.] Manumittere aliquem.
dar mercede delle fatiche.] Tribuere mercedem laborum.
dare la morte.] occido, mortem affero.
dare larga licenza alli errori de figliuoli.] Indulgere peccatis filiorum.
dare la uoce in fauore.] Suffragari. darla contra. Refragari.
dare legge. Ferre leges. Dare licenza. Facere facultatẽ, potestatem, facere liberum alicui.
dare licenza, per dar comiato.] dimitto. dar la spinta, præcipito.
dare lettere, che siano portate ad altri.] dare litteras alicui ad aliquem.
dare il nome, cioè nominare.] denomino.
dar luogo.] Cedo.
dare il uoto nella causa] dicere sententiam de causa.
dar materia.] dare ansam. Dare noia, afferre curam alicui.
dare opera, attendere.] Vaco, incumbo, operam do, inuigilo, studeo.
dare piacere, delecto, afficio voluptate, lætitia.
dare per caparra.] dare arrhabonem.
dar per compagno.] Adiungere aliquem, dar principio, Exordior.
dare recapito. Excipio aliquem. Dare memoria dell'amicitia sua a discendenti, Præbere memoriam amicitiæ posteris.
dare pieggiaria, ò sicurtà,] Caueo. Dare speranza. Dare spem.
dare sospetto. moueo, do, porto suspicionem.
darsi, cioè tendersi ad alcuno.] dedo, deditionem facio.
darsi alli studij da putto] dare se studijs à puericia.
darsi all'amicitia d'alcuno.] Conferre se ad amicitiam alicuius.
darsi affanno di qualche cosa.] Pati aliquid iniquo animo.
darsi alla dapocagine.] dedere se languori.
darsi alla malinconia, & pianto.] Tradere se mæstitiæ, luctuique.
darsi al riposo.] Tradere se quieti. Darsi alla lussuria, libidinor.
darsi alle delitie.] Luxurio. Darsi al mangiare, Pergræcor.
darsi in præda al uincitore.] Committere se victori.
darsi la fede, toccarsi la mano.] dextram dextræ committere.
darsi danari, & farsi gente.] Habere delectũ militum.
darsi per vassallo. Conferre se in clientelam.
darsi in tutto.] Trado.
darsi piacere.] Frui voluptatibus.
da se stesso, spontaneamente.] Sponte.
datiero, gabelliero.] Publicanus, Magister scripturæ.
dazio, val gabella.] Vectigal. Soprastante a dazio, Rettore, & gouernatore della gabella. Scripturæ præest. Vectigalibus præest. princeps publicanorum est. Ei maximè sùt commissa vectigalia. Vnus præcipuè vectigalium curam gerit, sustinet. Vectigalia præcipuo quodam iure, summo quodam iure exercet.
dato chè fosse.] Fac esse, Fac velle, Esto.
dattilo, albero.] dactylis, idis. dattilo frutto, dactylus.
dattilo, pesce.] Balanus. dattilo piede poetico, Dactylus.
dauanti, per auanti.] Ante, antea.
dauachal, monte.] Atlas mons Mauritaniæ.
dauero.] Serio, & cosa graue. serius, seria, serium.
de, & di] de prepositione, che si aggiunge all'ablatiuo.
dea] Dea, Deæ.
debito, quel che si deue.] æs alienum, debito, debitum. debito, il douere. Officium, munus. Tu dei honorare il Prętore, debes Prętorem colere, præstare Prætori honorem. Tui muneris; tibi officij, tuarum partium. Hoc tibi continet, ad te pertinet, a te postulatur, ut prętorem colas, obserues, præcipuo amore prosequaris.
Fare debiti.] Contrahere æs alienum.
Leuarsi de' debiti.] dissoluere æs alienum.
debitore.] debitor. Ti sono debitore di questa fidelità, debeo tibi hanc fidem. Essere debitore, debeo.
Colui è mio debitore di gran somma di danari.] Magnam mihi pecuniæ vim ille debet: Magno mihi ære obstrictus est. Est in meis nominibus ex pecunia satis multa.
debole, frale.] debilis, infirmus, imbecillis, inualidus.
Il fratello di Cicerone era di debole complessione.] Frater Ciceronis erat tenui uale tudine, infirma, imbecilla, corpore infirmiore, viribus imbecillioribus, valetudine vtebatur infirma.
Essere debole.] Langueo, es.
Alquanto debole.] Subdebilitatus.
debolezza, mãcamẽto di forze.] debilitas, imbecillitas, impotẽtia, infirmitas, inualentia.
debolmente.] Imbecilliter, infirmè.
decima.] decimę, marum.
decimo.] Decimus. La decima volta, decimũ.
decina.] decas. Decina de migliaia, Myrias.
declinare.] declino.
decreto, ordinatione.] decretũ, scitũ, iussum.
dedicare, consecrare.] dico, dedico.
dedicatione, consecratione.] dedicatio. (catus.
dedicato, appropriato, sacrato.] dedicatus, dedicare una opera ad alcuno.] Nuncupo, Apparere opus in alicuius nomine.
deè, fiume d'Ibernia.] dea flumen.
defrodare, ingãnare.] Frustro, fallo, decipio, In fraudem impello.
Il defrodare.] Frustratio, deceptio.
degenerare, nõ seguire i costumi de' suoi maggiori.] degenero.
Chi degenera da suoi passati.] degener.
degnamente.] dignè.
degnità, autorità.] dignitas.
degno, che merita.] dignus, honestus. Stimar degno, dignor. l'huomo indotto non è degno d'essere amato, Indignus est amore, ac benevolentia imperitus, indoctus, insciens, rudis. Indignus est qui ametur: Nihil est in imperito, quod homines ad illum amandum alliciat. Nihil in illo est, quare diligatur. Tu non sei degno di tanto beneficio. Tanto merito indignus es, non is es, in quem tanta gratia conferatur, non ita meritus es, non ea tua merita sunt, non is est animus tuus, ut affici tanto beneficio debeas.
Dei celesti.] Cęlites, Dei famigliari, Penates.
deiser.] Dordomana.
del cõtinuo, di cõtinuo.] Iugiter, continenter.
del tutto, totalmente.] Omnino, penitus.
delfi.] delphos. Vnde delphicum Apollinis oraculum.
delfinato prouincia.] Allobroges.
delfino sorte di pesce.] delphinus, delphini.
delfino, nelli Scacchi.] Centaurus.
de li, & de là.] Inde, illinc, aduerb. de loco.
deliberare, vale consultare, come l'huomo si deue gouernare.] Constituo, delibero, statuo, decerno. Certum consilium capio, Planè animum induco, deliberatum est, constitutum, iudicatum, captum consilium.
deliberatione, ordinatione.] decretum, deliberatio.
deliberatione del Senato.] Senatusconsultum.
delitto, mancamento.] delictũ, crimen, scelus.
denaro, & danaro. Nũmus, pecunia, argentũ.
denaro falso.] Nummus adulterinus. denari contati. Pecunia numerata. danari presi, ò dati ad vsura. Pecunia vsuaria. denaroso. Pecuniosus, nũmosus. Vn auaro ha di molti denari, è molto denaroso. Bene nummatus est quarus, bene peculiatus, bene paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis. Pecuniam non desiderat, multum habet in arca. Refertus est pecunijs. Illi pecuniæ multum est.
denia.] dianium,
denonshire.] Cannonij prouincia.
denso, spesso.] densus, spissus.
dentato, chi ha i denti.] dentatus.
dentale, sorte di pesce] dentex, synodus.
dente.] dens. Cauatura di denti. Cauadentium.
denti mascellari.] Genuini dentes.
Fare i denti.] dentio.
Fatto à denti.] denticulatus.
dente dauanti.] Gelasinus.
dente del pettine.] Radius.
dentro, & entro.] Intus, intrò, Intrò, intus.
Per dentro, & di dentro.] Intrinsecus.
depositare il denaro in man d'alcuno.] deponere apud aliquem pecuniam.
deprimere, abbassare.] deprimo.
det.] Duraba.
derbogliza.] Thalame.
deschetto, banco picciolo.] Scabelum.
desco, banco.] Scamnum.
desiderare, dessare, bramare.] Cupio, opto, appeto, exopto, aueo, expeto, ardeo, flagro cupiditate.
desiderar grandemente.] Exopto, percupio.
desiderare honori di souerchio.] Concupisco honores.
desiderare male] Malè opto.
desiderato.] optatus, cupitus, exoptatus.
desiderio, voglia, brama.] Cupiditas, voluntas, appetitio.
Ho desiderio d'esser nella città.] Sum in vrbe desiderio, desiderium me tenet vrbis, Vrbis cupiditate flagro, Animus meus in vrbe est, Vrbem spectat.
Con desiderio.] appetenter.
desideroso, bramoso.] Cupidus, auidus, appetens.
Conosco quanto sei desideroso di lode. Omnes tuos ad laudem impetus noui. Quam sis ad laudem propensus. Quanti sit apud te laus. Quam labores se laude. Quam vehementer ad laudem incumbas. Quam laudi studeas.
desideroso di donne.] Mulierosus.
desinare.] Prandeo, es. Il desinare, Prandium.
Il desinare senza vino.] Prandium abitemũ.

Pre-

Picciolo definare.)Prandiolum,
Desio.vedi desiderio di sopra.
Desire,l'istesso,che desio,& desiderio.
Destarsi,suegliarsi.)Expergiscor.
destare,suegliare)Expergefacio,Excito.
destato.)Expergefactus Expergefactus.
destinare.)Addico.Destinato alla galea, Addictus triremi.
destinato Dedicato,votato.)deuotus.
destino,sorte.)Fatum,fors.
desto,vigilante,sagace.) Cautus, vigilans, sagax,solers.
destrezza,altitudine.) Agilitas. Con destrezza,agillimè.
destriero,cauallo)Sonipes, equus.
destro,habile,disposto del corpo. Agilis, habilis,aptus.
destro,cacatoio,cesso.) Latrina,scaphium.
determinare, val deliberare.) Constituo, decerno.
determinare, vale limitare, & porre fine.)determino,præfinio,terminum.
determinato.) Præfinitus,determinatus.
detale, instromento, che s'vsa tener in deto cúfendo.)digitale.
deto della mano.) digitus. deto grosso, Pollex,deto à lato al grosso,Index,deto di mezo, Medius digitus. deto à lato al picciolo. Annularis digitus.Il picciolo, Auricularis.
dettare,dire ò pronunciare,accioche altri notino.)dicto,ctas,
detto,motto,ò sentenza.) dictum.Motti belli, Bona dicta.
deuelto.)Deuelsus.
deuellin.Eblana,Hyberniæ Metropolis.
deuonschire.)deuonia.
deuotamente,con deuotione.)Religiosè, deuotè.
deuoto, religioso.) Pius, religiosus, qui Deo seruit:Deum aõ spectat, pietatẽ colit:Honorem Deo præstat,qui pius est in Deum.
deuotione,diligenza di seruir à Dio.) Pietas, religio.
Con deuotione)Religiosè,piè.
di,& de.)de.
di,& per il giorno.dies.Vedi, giorno.
diadema, corona, & insegna, che portano i Rè in capo.diadema.
dialogo, parlamẽto insieme, di due, ò più persone.)dialogus.
diamante,pietra pretiosa.) Adamas, antis.
diamantino,duro come diamante. Adamantæus.Adamantinus.
diana,dea della caccia.) Diana, Hecate.
dianato.)Daulia.
dianoro.) Alotus.
diascillo.)dascileum.
diaspro,pietra pretiosa.)Iaspis.
diauolo,demonio)diabolus,dæmonium,Pluto inferi.
dibattere,scrollare.)discutio,cõcutio, quasso.
dibotto,subito,incontinente.) Illico.
di buona voglia)Lubens,Libenter.
dicce.)infit,verbo defectiuo.
diceẽbre,& Decẽbre,nome di mese.)Decẽber.
diecenoue,numero.) Decem,& nouem,vnde viginti.
diecenoue volte.) Nouies decies, vndeuicies.
A diecenoue,a dicenoue.)Noueni,& deni. Vndeuiceni.
diecisette,num.)decem,& septem.Diecisette volte,Septemdecies.
à diecisette,à diecesette)Septemdeni,næ, na.
dichiarare,manifestare,aprire.)dilucido, explico,declaro,explano, demonstro, interpretor.enodo,aperio.
Dichiaratione.)declaratio,explicatio,explanatio.
Diciotto,& decidotto.decem & octo,duodeviginti.
Deciotto volte) Octies, & decies, duodeuicies.A diciotto à diciotto.)octoni,& deni duodeuiceni.

di corto.) Propediem, Iam iam.
dicce,numero.)decem.dicce volte,decies.
A dicce,à dicce.)deni.
didascalo Isola.Astergia.
diermatting nell'Austria.)Bidaium.
dieta,val astinenza di cibo. Inedia,dieta,ieiunium.
dieta,congregatione di persone.)Concilium, conuentus. Comitia.
di fatto,val subito.)Illico,statim,actutum.
difendere.)defendo,tueor,tutor,Suspicio defensionem.
difendere spesso.) defenso, defensito, defendere,così in fatti, come in parole, Patrocinor.difendere la causa, Dicere,agere causam.Io defenderò l'honor tuo, Honorem tuum defendam, tuebor.Honoris tui defensionem,contentionem,certamen suscipiam: Pro honore tuo pugnabo, contendam,certabo: Honorem tuum defendendum,tuendumque suscipiam.
difesa, protettione.) defensio, patrocinium, tutela, apologia.
difeso,)defensus,Non difeso,Indefensus,Im protectus.
difensore.)defensor, protector.
difetto, mancamento.) Culpa, vitium, deliquium, erratum.
Commettere difetto.) Offendo, erro, pecco, labor, committo culpam, incidere in culpam, Esse affinem culpæ.
differire,prolungare.)differo, protraho, prolato,produco,prolongo.
differire da dì in dì.)Procrastino,cunctor.
differenza.)discrimen,differentia. E gran differenza trà le cose tue, & mie Dissimillima, & diuersa in primis rerum nostrarum ratio est: Meæ rationes admodum a tuis differunt: Multũ inter res nostras interest. E gran differenza da te,a tuo padre,Patris tui dissimilis es,Patrem non refers,non imitaris, Pater tuus in te non agnoscitur.
differente.)differens.Essere differente.Disto, Interest.Senza differenza,cioè indifferentemente.Indifferenter.
difficile,malageuole,difficultoso.) difficilis, arduus,laboriosus.La cosa è difficile,& ha in se molta difficultà,difficilis res est,laboriosa, difficultatis habet, negotij, laboris plurimum. Non paruo negotio, non exiguo opere effici potest. Huomo difficile, cioè strano, difficilis homo.
difficilmente.)difficulter,ægrè, vix.
difficultà,malageuolezza.) difficultas, scrupulus.
difficultoso,l'istesso, che difficile.) Laboriosus difficilis.
difficultà)difficultas,labor, moles.
diffidarsi,discõfidarsi.)diffido.in dubio sum
diffidenza,disconfidenza)diffidentia.
con diffidenza, senza speranza.) diffidenter.
diffinire,vale terminare.) Definio, determino, termino.
diffinitione)definitio, Rei explanatio.
difformare,diffigurare, guastare la forma.) deformo.
difforme,brutto.)deformis.Fœdus,da,dum.
difformità,bruttezza.)deformitas,turpitudo
digerire,& cuocere il cibo in stomacho. con coquo, conficio.
digiunare, vale far astinenza.) Ieiuno,a cibis abstineo.
digiuno,astinenza.) Ieiunium. digiuno si dice anco chi non ha mangiato. Ieiunus. A digiuno.Ieiunè.
dignità, reputatione acquistata con operi lodeuoli.)dignitas, decus.
dignarsi. vedi sopra degnarsi.
di gratia,& per amor mio.) Amabo,amabo te.
disgradare, discendere di grado in grado. gradatim descendo, per gradus descendo.

dilatare,stendere,differire.)dilato,prolato.
dilatarsi,diuenire largo. Lateſco, fcis.
dilatato,differito,prolungato) Prolatus, dilatus. Guerra dilatata.) Bellum prolatum.
dilatione,prolungamento.) Prolatio,dilatio, mora.
dileggiare, schernire, beffeggiare.) Irrideo, illudo,subsanno,insulto,ludifico,ludificor
dileggiamento,irrisione.)irrisio,illusio,sãna.
dileggiato.)irrisus.
dileguarsi, andar in niente, & consumarsi.) Abfumor, dissipor.
dilettare,dar diletto, & piacere) delecto, obtecto,afferre delectationem, afficere iucũditate,& voluptate. L'otio della villa molto mi diletta,Otium, & quies rustica mirũ in modo me delectat, recreat, reficit, capit; Delectationem, voluptatem mihi affert, rus animo meo iucundissimum est,rure, rusticque otio delector, mirè placor; Otio rustico libentissimè fruor.
dilettatione,piacere.) delectatio, obtectatio, iucunditas.
dilettenole, ameno, che da piacere.) Iucundus, amœnus.
diletto,dilettatione.) Voluptas, obtectamen, obtectamentum.
Con diletto.)Iucundè.
dilicatamente,cõ dilicatezza.)delicatè,lautè.
dilicato.)delicatus,lautus,mollis.
dilicato,scarmo.) Gracilis.
dilicatezza.)delicię, delicium, cij, appresso a Martiale.
diligente, sollecito.) diligens, sedulus, solers, nauus, gnauus.
diligente nello scriuere.)diligentiam,curam, studium,operam, industriam,in scribendo ponere,locare,consumere:diligentiam adscribendum conferre:Operam nauare maiore studio in scribendo.
Ciceron fù superiore à tutti di diligẽza,vinse ogn'uno con diligenza.) Cicero erat maximè omnium diligentissimus.Vicit,superauit, anteiuit, antecessit omnes, præstitit omnibus,antecellebat omnes diligẽtia, illi comparandus, conferendus in diligentia nemo fuit.Essere diligente nelle cose sue, Satagere rerum suarum.
diligentemente,sollecitamente, con diligenza.)diligenter,sedulò,impigrè,gnauiter.
diligentia,sollicitudine,)diligentia,sedulitas, gnauitas,cura,studium.
Mettere diligenza.) Adhibere diligentiam.
di lontano.)Procul,Eminus.
dilungarsi,allontanarsi.)discedo,Abeo,longè,proficiscor.
diluuio, inondatione d'acque.) diluuium, diluuies,inundatio,ablumium.
dimagrire, & simagrire, & diuenir magro.) Emacro,macresco,
di mala uoglia,mal contento.)Tristis,mœstus
di mal pelo,cattiuo,malitioso.)Vetterator,malitiosus,callidus.
di mano in mano, val di passo in passo.)passim.
dimenare,val mouere.) Quatio, quasso,concutio.
dimenticanza,obliuione.)Obliuio,silentium.
dimenticarsi, scordarsi.) Obliuiscor, ex animo effluit,excidit.L'huomo si deue dimenticare le passate disgratie. Debet quisque suos casus obliuiscì,ex animo,ex mente delere, euellere, suorum temporum memoriam omittere,deponere,abijcere,obliuione contendere.dimenticato,oblitus.
dimesso,messo giù.)demissus,submissus.
diminuire,sminuire,scemare) diminuo, imminuo,teseco,decurto.
diminuito, sminuito, scemato.)Imminutus, diminutus.
diminutione.)Imminutio.
dimitrida,città.)Demetrias.
dimora, demoranza, & tardanza.) Mora, dimoran-

morante, morans.
dimorare,tardare.)Moror, tardo.
dimorare, per habitar in qualche luogo.) Habito.
dimostrare,narrare,manifestare,aprire.] demonstro,ostendo,doceo, dimostrare l'animo,quãdo verrà l'occasione,Indicare animum, patefacere, significare, declarare, aperire, testificari, probare alicui,vbi res, feret, cum occasio postulabit. dimostrarsi prode,& valẽte nelle guerre, In bellis ostẽdere,se probare,præbere, præstare, acrem, ac fortem virum,fortem,ac strenuam operam nauare:Rem bellicam fortiter,ac strenuè tractare, gerere, administrare. dimostrare amore ad alcuno, declarare benevolentiam.dimostrare compassione d'animo. Adhibere doloré animo. dimostrarsi ricordeuole d'alcuno, probare se memorem.
dimostratione.]demõstratio,index,probatio.
di improuiso, alla sprouista.] de improuiso, Ex tempore.
di nascosto, secretamente.] Clam.
dinegare.] denego, Abnego renuo,nego.
dinonciare,annonciare.]denuncio,indico,significo.
denonciare la guerra.] indicere bellum.
di nouo.]denuo, de integro, Ab integro,iterum.
Dio, & Iddio.] Deus. Dio ha somma bontà, somma giustitia,clementia,& podestà. Bonitas in Deo,iustitia,clementia,potestas tãta est,quanta potest esse maxima.Deus bonitate est incredibili,singulari iustitia, immensa clementia, infinita potestate.
Ricorrere a Dio ne'suoi pensieri.] Suas cogitationes ad Deum adhibere:Confugere ad Deum suas cogitationibus: Sua consilia ad Deum referre.
Dio ha compassione a gli afflitti.] Afflictos diuina pietas excitat,profugium habemus ad Deum nostris in calamitatibus. Præsto est, adest, opem fert, subuenit Deus calamitosis.
Dio ti salui]Salue,Saluus sis, Saluete a Deo.
Dio voglia.]Vtinam, Dio lo faccia, Deus faxit.
dipartire,partire, & diuidere. diduco, discrimino,diuido.
Dipengere.]pingo, depingo.
depegnere vna cosa con parole,] Rem verbis depingere.
dependente.]dependeo.
dipinto]depictus, pictus, picturatus.
dipintore.]Pictor, dipentore di rilieuo, Statuarius.
dipoi.] dehinc.
diporre,porre giù. depono, diporre l'officio. Abdicare se magistratu, abire magistratu.
diportante.] Tolutim.Andar diportante, Tolutim incedere.
diportarsi,andar a solazzo.] deambulo, ambulo.
diporto,spasso,solazzo. Recreatio, solatium.
diposítare, vale deposítare, perciò vedilo al suo luogo.
diputare, committere qualche cariço ad alcuno] delego.
diradicare,a cauare le radici. Extirpo, euello, extraho.
diramare, vale leuare i rami de gli arbori.] Ramos decerpo.
dire,fauellare,ragionare,narrare,contare.]dico,narro, loquor.
dire bene,lodare.]Commendo, laudibus orno, celebro, laudo.
dire bene d'alcuno.]Benedicere alicui,Honorificè loqui. Laudes in aliquem conferre, offerre,l'ornare,afficere laudibus.
dire breuemente.]Conferre in pauca, Breue facere,Paucis complecti.
dire cose sciocche.] Ineptio, Diceſi, dicitur, Fertur. Volgarmente si dice. Vulgò fertur
dire cõ la carta in mano, dicere de scripto.
dire il suo parere.)Dicere sententiam.dire da douere,Remoto ioco dicere. dire la sua opinione;Exponere consilium suum.
dire villania.]Conuitior. Non stà bene a dire villania ad alcuno. Malè cuiquam dicere non decet.Conuitium cuiquam facere,dicere conuicium,facere conuicium,conferte conuicium in quemquam nõ debemus: Vexare, afficere conuitijs, exagitare, iactare,turpe est.
dire p la burla.] Ludere, aliquid ioco dicere.
dire male.]Male dicere. Ogn'vno dice molto male di te, Pessimè tibi omnes dicunt. turpissimè,atque acerbissimè de te loquuntur, Turpia quædam in te conferunt. Valdè te exagitant,insectantur,vituperant,accusant,carpunt, vellicant: omnes tibi grauissimè obtrectant. De tua existimatione. multũ detrahere conãtur. Inuehunturin te
dire molto.] Prolixa oratio, longior, vberior, Longiorem sermonem habere, plura verba facere. Longius oratione progredi.
diredare, vale priuare dell'heredità.]abdico, exhæredo.
diretano, & deretano, vale vltimo.] Extremus, vltimus, postremus.
dirimpetto di rincontro.] Contra, aduersus. ex aduerso.
diritto,vale in piedi.]Rectus,irretortus,directus.
dirittamente,]Rectà,rectè,recta via,directè
dirittura vale bontà, lealtà.] Bonitas, probitas, integritas.
diriuare.] Deriuo. Diriuare in diuerse parti, Dimano.
diriuatione,& diriuamento.]Deriuatio.
direpare,precipitare.] Præcipito, Ago præcipitem.
disagio,difetto,bisogno.] Incommodũ, inopia,angustia rei familiaris.Condurre i soldati a grandissimi disagi. Copias in summas angustias compellere,in maximas omnium rerum difficultates conijcere,eo redigere, ut omnium rerum penuria laborent,inopia premantur,conficiantur,pessimè accipiantur.
disarmare, vale leuar le arme.] Inermo, as.
disarmato,senza arme.] Inermis.
disuantaggio,disuguaglianza.] Inæqualitas.
disaueduto,non accorto.Imprudente.]incautus, imprudens.
disauedutamente,imprudentemente.] Incautè,imprudenter.
discacciare.]Expello, exturbo, ejicio.
discacciatrice.]expultrix.
discalzare, scalzare.] discalceo.
discapigliato.] Passis crinibus.
discapellato.] Verpus.
di scarlato,di porpora.] Purpureus.
discarnare, leuar la carne.] Macrum reddo, macrefacio.
discaro,noioso.] Aeger,ærumnosus, afflictus.
discendenti,successori.]Posteri, posteritas,nepotes.
discendere,smontare.]descendere,decurrere desilire.
discesa.]descensio,descensus.
discepolo,Scolare.]discipulus,scholaris.
discernere,separare.]discerno, dispicio, Seligo.
discinto.]discinctus.
disciogliere.]dissoluo.
disciplina,regola,norma,disciplina,ĩstitutio.
discollare.]deglutino.
discolorare,scolorare.]decoloro.
discolorito,senza colore.]dècolor.
disconciamente,male à proposito.] Incõmodè. Inconditè.
disconcio,mal adagiato senza gratia.]Inconcinnus. Inconditus,indecens.
disconcio per il disagio.] Incommodum. Far cosa alcuna senza disconcio, senza disagio, senza incommodo.] Facere aliquid sine incommodo. Ne tibi incommodes, ne incommodo tibi sis, ne contra tuum commodum sit: Ne tuo commodo aduersetur; Quod commodo tuo facere possis,quod sine molestia tua fiat.
disconueneuole.]Incongruens.
disconuenire.]dedecet.
discoprire.]detego,Retego.
discordante.]Absonus,dissonus, dissidens.
discordanza dissensione,discordia.]discrepãtia,dissidentia.
discordanza in suono.]dissonantia.
discordare,essere differente.] discrepo, dissideo,discordo.
Essere discordanti d'opinione.]discrepãt sententiæ nostræ. Opinione dissentimus. Nostræ sententiæ non congruunt: Non idem sensus est idem iudicium: Opinionum est inter nos dissimilitudo, diuersa sentimus.
discordia, inimicitia, rissa.] discordia, seditio dissensio, dissimilitudo. Le discordie ciuili rouinano le republiche. Ciuiles discordiæ, domesticæ seditiones, intestina bella, controuersiæ inter ciues, partium contentiones multas Respublicas perdunt, perniciem afferunt.
discortesemente.]Inhumanè, Inhumaniter.
discortesia.]Inhumanitas.
discortese.] Inhumanus. Non ho veduto mai huomo più discortese di lui. Neminem,qui tam longè ab humanitate absit, tam esset longè ab humanitate, tam expers humanitatis,in quo minus esset humanitatis,vnquam vidi:Officium negligit, nihil de humanitate,liberalitateque laborat.
discostare,rimouere.]Amoueo.
discostante, discosto.] Alienus. non è discrepante dal nostro amore, ab amore nostro non est alienum.
discretione.]Modestia,Prudentia.
discreto,modesto,gentile.]Modestus.
discucire.]dissuo,resuo.
dissegnoso,Colerico.]Iracundus.
disdire.]Reuoco. Disdire ad alcuno,Dissentire ab aliquo.
disegnare, vale lineare.]designo,delineo.
disegnare per deliberare.]Statuo,decerno.
disegno.]Studium.
disegno,schizzo.Graphis. forma,
Io ho vn gran disegno nell'animo)Magnum quiddam specto, magni momenti, magni ponderis rem in animo voluo: Præclara quædam animus meus cogitat,suscipit.
Questo è stato il mio disegno.] Consilium meũ hoc fuit,hoc spectauit, hoc volui, id egi,ad hoc retuli mea consilia, meas cogitationes,huc animum intendi,mentem direxi,consilia contuli.
disfare,ruinare.]demolior.
disfare quel ch'è tessuto.] Retexto, disfar l'amicitia,dirimere coniunctionem.Disfatto,sciolto,Solutus.
disfauorire vale dare la voce cõtra.Refragor.
disfibbiare,vale sfibbiare, sfacciare. diffibulo.
disfidare.]Prouoco, Lacesso. Disfidare a battaglia,Prouocare ad pugnam.disfidar con scritti.Lacesso scriptis.
disformare disfigurare, guastare la forma.] deformo.
disghiacciare,cauare il freddo.]Egelido,as.
disgiungere,separare.]disiũgo,seiũgo,seiungo.
disgiunto,separato.]Seiunctus,disiunctus,distinctus.
disgratia,vale incontro]infortuniũ,calamitas.
disgratia,vale odio,& inuidia.E caduto in disgratia grandissima appresso tutti.] In summam omnium inuidiam incidit: Inuidiosus apud omnes factus est: Odio illum oẽs habent:Premitur odio multorum. Inuidiæ est,in odio est:Inuidiæ est atque odio.
La mia disgratia è maggior d'ogn'altra. Præcipua, propria mea fortuna est, singular

ſum fato.longè alia conditione ego ſum,ac ceteri.
Diſgratiatamente,infelicemente.]infeliciter.
Diſgratiato, mal'auenturato.] Infortunatus, infelix.
diſgrauidarſi,diſperdere.] abortio, abortum patior.
Dishoneſto.]Turpis. Inhoneſtus.
Dishoneſtà.) Turpitudo,deformitas.
Dishoneſtamente,vituperoſamente.] Turpiter, inhoneſtè.
Dishonorare,infamare.]deformare,dehoneſtare.
Dishonorato,ſenza honore.] Inhonoratus,& inhonorus.
Dishonore,vergogna.]dedecus,infamia,Opprobrium.
Sarà dishonore conſumare la tua robba in coſe vane.]Si tuam rem malè diſſipaueris,perdideris,conſumpſeris,in res inanes erogaueris,conieceris,dedecori tibi erit, infamiæ, ignominiæ, turpe tibi erit,infamia te conſequetur.
Diſimparate quanto s'ha imparato.] dediſco, dediſcis.
Diſlegamento.] Solutio.
Diſlegare.Soluo, diſſoluo, exſoluo.
Diſlocato,ſnodato,ſmoſſo da luogo]eluxatus.
Diſlombato.]delumbis.
Diſlombare,rompere in ſchena.] delumbo.
Diſmembrare,ſmembrare.] deartuo,as.
Diſmembrato, ſmembrato.] deartuatus, ta, tum.
Diſmettere,laſciare.]Relinquo,depono, diſmettere vna fabrica, ò reſtar di fabricare. Fabricationem abijcere, vel deponere.
Diſobligare.] Exauctoro.
Di ſopra,aggettiuo.] Superus, ſupernus.
di ſopra,prepoſitione.]Super,ſupra.
Di ſopra,auuerbio.]ſurſum, inſuper.
diſordinatamente, ſenza ordine.] inconditè, indigeſtè, inordinatè.
Diſordinato, ſenza ordine.] Inordinatus, inconditus, indigeſtus.
Diſordinato,mal'acconcio,ſconcio.] Inornatus.
Di ſotte,cioè coſi,la onde.] Ita.
Di ſotto,da baſſo,aggettiuo.] inferus, di ſotto propoſitione, infra.
Diſpaio,diſuguale,che non è vguale.] diſpar, diſparilis.
Diſpartire,diuidere,diuido,diſpartir il carico diuidere onus cum aliquo.
Diſpartitione,partimento,diuiſione,diſtributione.]diuiſio,partitio.
Diſparte,in diſparte.]Seorſum,ſeparatim, ſecreto.
Diſpenſa,luogo da riporre molte coſe.] Promptuarium. Penus.
Diſpenſare,diſporre,ordinare,]diſpenſo,colloco.
Diſpenſatore,colui che diſpenſa]diſpenſator.
Diſpenſiero, che hà in guardia le viuande.] Promus, condus.
Diſperarſi,nõ hauer ſperanza.]deſpero,ſpem abijcio,animo concido.
Diſperarſi affatto.]Oẽm planè ſpem abijcere. Ab omni ſpe animũ abducere. Ad deſperationẽ adduci,redigi. Nulla ſpe niti,ſuſtẽtari,fulciri. Se planè deſerere,& deſtituere.
Deſperatione, deſperatio.
Diſperato,chi hà perduto ogni ſperanza.] deſperatus.
Diſperdere, è non far la creatura a tempo, Abortio, abortior.
Diſperſo,nato inanti il tempo,] Abortiuus.
Diſpergere,guaſtare,rõpere]diſſipo,diſiicio.
Diſpettuoſe, & diſpettoſo.] Moleſtus,iniurioſus,iniquus.
Diſpetto,val onta.] Ignominia,incõmodum, contumelia.
Al ſuo diſpetto.)Inuitus, & al diſpetto di te. Te inuito,te renitente.

Diſpiacere,val ſpiacere.] diſpliceo, offendo, lædo.
Diſpiacere,nome)diſplicentia,moleſtia,iniuria.La tua littera, mi ha dato gran diſpiacere. Magno me dolore affecerunt literæ tuę, valde me perturbarunt,affixerunt,commouerunt. Magnum mihi dolorem, grauem ſolicitudinem, acerbitatis multum attulit, peperit epiſtola tua,legi magno cum dolore literas tuas.
Diſpiacenole.] Moroſus, difficilis.
Diſpiccare,ſpiccare]Suſpẽſũ ſoluere,religare.
Diſpiegare,ſuolgere,allargare.] Explico.
Diſpietato,empio,crudele.]Immanis,impius.
Diſpiombare.] Replumbo.
Diſponere,ordinare.]diſpono. Non poſſo diſpormi a parlare cõ nemici. Vt inimicorum vultum ſubeam, imperare mihi non potero. Impetrare a me non potero,adduci nũquam potero: ipſe mihi perſuadere, animũ inducere, nequeo.
Diſpoſitione,p cõpleſſione.] habitudo. Et per la diſpoſitione dell'animo. Inductio animi.
Diſpoſtezza del corpo,leggierezza.] Agilitas.
Diſpoſto,aconcio,atto.) Pronus,procliuis,deditus,aptus.
Diſpregiare,val prezzare,non curarſi.] Sperno,deſpicio,vilipendo, contemno.
Diſpregiatore,& beffatore.]Irriſor,cõtẽptor.
Diſpregio, beffe.] Contemptus,diſpicientia, contemptio.
Diſputa de ſcholari.] commiſſio diſputatio.
Diſputare,nome.]diſputatio,diſputare verbo diſputo, diſputationem habeo.
Diſputatore,) diſputator.
Diſregolato,ſenza regola.] Abnomis.
Diſſacrare.]deſacro,quod barbarè dicitur degradare.
Diſſegnar,]delineo,lineo, as. Exprimo.
Diſſegno)Lineamentũ,tẽpus Formigraphia.
Diſſimile,diuerſo,)diſſimilis,diſſimile.
Diſſimulare,fingere.]diſſimulo, Fingo.
Diſſimulatione.] diſſimulatio.
Diſſimulatore.] diſſimulator.
Diſſipare,guaſtare] diſſipo, as, at.
Diſſipatione, conſumamento,] diſſipatio.
Diſſoluere,diſfare,diſciogliere.]Soluo,exoluo.
Diſſolutione,vale diſordine.] Immoderatio, intemperantia.
Diſſomigliare,non ſomigliare.]Abludo.
Diſſonante,diffe rente,diſcordãte,]diſſiduus, diſſentiens, diſcors.
Diſſuadere.]diſſuadeo,da qualche coſa,deter rere ab aliqua re;
Diſtaccare.] Refigo. Reuello.
Diſtante,lontano]diſtans, diſſitus. Luoghi diſtanti, loci diſtantes.
Diſtanza,lontananza.] diſtantia. Interſtitiũ.
Diſtemperanza] Intemperies.
Diſtendere.]diſtendo, obtendo, conſterno.
Diſtẽdere i pẽſieri.]diſtẽdere curas hominũ.
Diſtendere ſottilmente intorno.] Obliuio.
Diſtendere ſopra.] Inſterno.
Diſtendere ſotto.] Subſterno.
Diſtendere le vele,cioè ſpiegarle.]Velifico.
diſteſo,& ſteſo.] Stratus, paſſus, expanſus.
Diſteſſere.] Retexo.
Diſtillare,deſtillare.] diſtillo.
Diſtillatione,giocciamento.] diſtillatio ſpecies catarrhi.
Diſtinguere,ſeparare, diſtintamente.]diſtinguo. Interſtinguo.
Diſtintamente.] diſtincte.
Diſtinto)diſtinctus. Nõ diſtinto indiſtinctus.
Di ſtoccata,di ponta.) Punctim.
Diſtogliere,diſuiare rimouere.) Amoueo,auoco,abduco.
Diſtoglierſi dalli piaceri alle letere.)ad literarum ſtudia a voluptatibus ſe abducere,
Diſtorcere, torcere.) diſtorqueo.
Diſtorto.) diſtortus.
Diſtribuire,diuidere.) diſtribuo.

diſtributione, partimento.]diſtributio, diuiſio,partitio.
diſtruggere,cõſummare,ſtruggere.]deſtruo, populor,euerto,perimo.
diſtruggitore,chi guaſta.]Euerſor,exinctor, vaſtator,populator.
diſtruttione,rouina,ſtruggimento.] Populatio.
diſturbare, dar noia, diſconciare.] Interturbo,turbo,vexo.
di ſua poſta.]Sponte.
diſubidiente.]Inobſequens.Cõtumax,Refractarius.
diſubidientemente.]Contumaciter.
diſubidire.]Repugno,dicto audiens nõ ſum.
diſubidire alcuno.] defugere auctoritatẽ alicuius.
di ſubito, auuerbio.) Actutum,illicò, ſtatim, continuò,repente.
diſuguagliare,far ineguale.)denormo,as.
diſuguale.)Inæqualis,& inæquale.
diſuguaglianza.)Inæqualitas.
diſugualmente.)Inæqualiter.
diſuſare,diſtoglierſe.)abduco,abhorreo.
diſuiluppare,sbrigare.) Explico,expedio, extrico,enodo.
diſuiticchiare, vale ſtaccare.)expedio,libero.
diſunire,ſeparare.)diſtiguo,diſtũgo,diſparo.
di ſuo capo,val oſtinato.)Capito,pertinax,cetticoſus,cerebroſus,proteruus.
diſuſanza,mutatione di coſtume.)deſuetudo.
diſuſare,non piu vſare.)deſuefacio,deſuefco.
diſuſarſi,non eſſer più in vſo.)obſoleſco.
diſuſato, non più in vſo) deſuetus. Obſoletus, inſuetus.
diſutile,non vtile,che non gioua.)Inutilis,iners,ineptus,nauci,flocci,nihili.
di taglio.)Cæſim,come di pũta ſi dice,punctĩ.
dittamo,herba odorifera.) dictamum, Crẽtæ herba.
dittione, vna parola.)dictio,vox,vocabulum.
diu,Iſola nel colfo Cãtiolpho dell'India.)Barace,es.
diuenire.)Fiõ.Diuenir auaro. Fieri auarum.
diuenir furioſo.) Rapi amentia. Furere, inſanire.
diuentare.) Euadio fio. diuentar amico. Conferre ſe ad amicitiam alicuius.
diuerſamente,in diuerſe parti) diuerſè, variè.
diuerſità,varietà.) Varietas,diuerſitas.
diuerſo,cangiato.)Mutatus, varius, diuerſus.
diuerture,rimouere.)diuerto,amoueo.
diuſar, villa nella quale l'anno del 624. Mahomet fece l'Alcorano Methalt.
diuidere,ſpartire.)diuido,ſecerno,partior,diſtribuo,diſcerpo,diſcrimino, diſtinguo.
diuidere in due parti.)Bipertio,vel bipertior.
diuieto,prohibitione)interdictũ, interdictio.
diuinamente)diuinitus, diuinè.
diuinità.)diuinitas,numen.
diuino,pertinente a Dio)diuinus,dius, diuus.
diuiſamente.) Interruptè, ſepatatè, ſeparatim.
diuiſibile,ſeparabile.)diuiduus,diuiſibilis.
diuiſione, ſeparatione.) diuiſio, diſtributio, partitio.
diuiſo,ſeparato,partito.)diuiſus,ſeiunctus,interciſus.
diuiſare,contare.)Narro,explico,expono.
diuiſare,ſomigliare, parere.) Videor,videris.
diuiſare,per variare.) Vario,diſtinguo.
diuiſe, foggie, forme, maniere, modi.)varietas,forma,ſpecies, diuiſa dell'inſegna.)Inſigne.
diuitie,& couitia,val abondanza.) Copia, diuitiæ,affluentia,abundantia.
diuitioſo,& abondante,ricco)dives,copioſus vber,fortunatus.
diuo,val diuino.)dius,diuinus,diuus,cæleſtis Cæliſtes.
diuolgare, publicare.)Vulgo, diuulgo, celebro,prædico canto.
diuulgare,mala fama)diffamor.
diuolgarſi, permetterſi in vſo, Pererebeſco, per-

permano,effluo,quano.
Diuorare, val consummare. Voro, deuoro, Helluor,glutio,ligurio.
diuoramento,il diuorare.)Voratio,hellinatio.
diuoratore,trãgugiatore,pacchione,) helluo, vorax.
diuoratore di carne.)Carniuorus.
diportio, separatione tra marito, & moglie.] diuortium,tori maritalis dissolutio.
diuotione,& diuoto, leggi deuotione, & deuoto.
dobranima.)Tediastrum.
dobietto, guarnello, habito bianco,)Galbanus,Galbanum.
doccione e tannone de fontane.)Tubus, Tubulus,canalis subterraneus aquæ ductus.
Docono.)Adulis, Adultiosi apud Plinium.
dodici,numero)duodecim,dodici volte,duo decies.A dodeci duodeni.
dogana,luogo doue si pongono le mercantie. Telonium.
dogana,gabella,che si paga.)Vectigal.
doganiero,daciaro.) Publicanus Vectigalis.
doglia,dolore,noia]dolor,aegor,mœror,enciatus,acerbitas.
Placare la doglia.)Lenire dolorem.
doglia de fianchi.)Lagonopsonon.
Chi patisce doglie de fianchi.)Lagonopus.
doglio, vaso da vino,ò oglio.)doliarium, dolium.
doglioso,dolente.]Aeger,afflictus,tristis,maestus.
d'ogn'intorno.)Vsquequaque.
d'ogn'hora,sempremai.)Sempre, perpetuo.
d'ogn'parte,d'ogni bãda)Vtrinque, vndique.
doi,dua,due,do,duo,duæ,duo. Vnus,& alter.
doi volte.)bis,iterum.
A doi,a doi.)bini.
dolce.)dulcis,suauis,iucundus.
Chi dà dolci parole,)Suaviloquens.
dolcemente.)dulciter,dulcè, suauiter.
dolcetto,diminutiuo.)dulciculus.
dolcezza,suauità,)dulcedo, dulcitudo, suauitas.
dolcezza poetica.)Melos.
dolète, val da poco,& da niẽte.)Segnis iners.
dolente,che si duole.)dolens,merens.
dolentemente,con affanno,& molestia.) dolenter.
dolersi,hauer dolore.)doleo,perdoleo,idoleo
dolersi il capo per stare al Sole,)dolet ex Sole ca part.
dolersi,pentirsi.)Pœnitet Non mi dogliche hauere studiato la Filosofia. Non me pœnitet vixisse philosophiæ.
dolore,doglia.)dolor.Pigliar dolore. Capere dolorem.
dolore d'animo.)Aegritudo.
dolore longo,& diuturno di capo.)Cephalea.
dolore di cuore.)Cordolium.
doloroto mal contento.)Mœstus, miserabilis, æger.
dolzore,& dolcezza.)dulcitudo,dulcedo,suauitas.
domandare,& diromandare.Chiedere,far vna domanda.)Peto,postulo,posco,quæro, interrogo,rogito.
domãda a uno fratello.)Roga fratrem tuum. Interroga fratrem.Quære de fratre, scisciatare,cognoscere,Fratris tui sententiam,voluntatem.inuicem exquirè.
Io ti domando questa gratia con molta instãza.)Singulari studio,quam possum studiosissimè, valdè hoc ex animo a te contendo. Hoc à te ita postulo, peto, vt nihil possim studiosius,maiore studio,diligentius.
domandare termine d'vn giorno.)Rogare de die.
domandare instantemente.)Contendo, efflagito,expostulo.
domãdare in gratia qualche cosa.) Petere ab aliquo officiosè.
domãdare perdono a dio.Poscere Deũ veniã.
domandare aiuto.) Implorare auxilium.
domandare chi deue dare.)Admonere debitores.
domandare la sua mercede.)Petere fructum, laborum fuorum.
domandatore,chi domanda.)Postulator.
Chi domanda conseglio.) Consultor.
Chi domanda territorij.) Agripeta.
domani.]Cras,crastino.Il dì de domani.Crastinus dies.
domare,sottomettere.) Domo, Edomo.
domare,nome.)Hic domitus,tus, hæc domitura.
Chi non si può domare.)Indomabilis, Intractabilis.
domato,partic.)domitus,edomitus.
domatore,chi doma)domitor,domatrix.
domattina.)Cras mane,postridie.
domesticamẽte,familiarmẽte.)Familiariter.
domesticare.)Mansuefacio,condocefacio.
Chi domestica le bestie.)Mansuetarius.
domesticarsi,far amicitia.)Ad amicitiam alicuius se adiungere.) Vti aliquo familiariter, vti consuetudine alicuius.
domestichezza, familiarità, conuersatione.) Familiaritas,vsus,consuetudo.Hauere domestichezza, & familiarità con alcuno di molti anni. Multos annos vti aliquo familiariter.Magna mihi tum illo familiaritas, vsus consuetudo intercedit.Mihi cum familiaritate cõiunctissimus.Eo sic vtor, vt nec familiarius illo,nec libentius.Quotidiana mihi cum eo cõsuetudo est.Ita mihi familiaris est,vt nihil esse possit cõmodius.Magno mihi familiaritatis vsu obstrictus est.
domestico, familiare di casa.) Intimus,domesticus, familiaris.
domestico,mansueto,trattabile.) Mansuetus.
domichi,m. Vedi sotto.) Pyramis.
dominio,Signoria,) Dominium, dominatio, dominatus, ditio.
domochi.) Lamia.
domonare.) Pyramis.
donare,far dono,presentare) dono, largior, munero,donare do.
donare gradi,& honore ad alcuno,) deferre honorem alicui.) Munus afferre cuiquam. Dono quempiam afficere. Donare quempiam conferre. Liberalis in quempiam esse.
Non fei solito donare ad alcuno.) liberalitate vti non soles,non consuesti.
Vno mio amico donaffat poco.) Parcus est in cõferendis numeribus amicis.Vnus Augusta est eius liberalitas, benignus valdè non est. Largitur tenuiter. Data modum potius,quàm supra modum,largè non dat. Non est valdè prolixa, eius liberalitas, aut ampla.
donde,val per la qualcosa.)Quare,,qua propter, quamobrem.
donde,val onde,di qual luogo.) Vnde.
donna,femina.)Mulier,fœmina,val antico moglie, vxor.
donnescamente,da donna.)Fœminarum more, muliebriter.
donnesco,da donna.)Muliebris.
donno,& Don,significa Sig.)dominus,herus.
donnola,animaletto noto.) Mustela.
dono, presente.) donum, munus, munusculum.
dono offerto a Dio.) Donarium.
dono Imperiale è d'un Prencipe al popolo.) Congiarium.
donorigza,) Tyriffa.
donzella,damigella.]Virgo, puella.
donzello, seruitore.) Apparitor.
dopo,dapoi.) Post.
dopoi,) Posteà,posthac, posthinc,postmodũ.
dopoi che.)Postquam.
dopo molto tempo.) Vix tandem.
dopo mezo giorno.) Pomeridianus.
Passeggiamẽto dopo mezo giorno.) Pomeridiana deambulatio.
doppiamente.)dupliciter,& bipartito.
doppiamento.)Geminatio,conduplicatio.
doppiare.)duplico, gemino, conduplico.
doppiato.)Geminatus, conduplicatus.
doppiero,torchio.) Fax, funale.
doppio.)duplum.doppio, aggettiuo, duplex, a,um,duplex, cis.
A cento doppie.) centuplex.
Di quattro doppie.) Quadruplex.
Di tre doppie.) Triplex,triplus.
doppio,non semplice, ne sincero, come a dire huomo doppio.) Versipellis veterator, vafer.
dorare,indorare.)Inauro,as,at.
dorato,indorato.) Auratus. Inauratus.
doratura,indoratura.) Hæc auratura.
dorcestre.)Counium.
dorchestor.)dorcestria, ciuitas Angliæ.
dorkinga.]Dunum.
dorta,fiume nel Piemonte.]Duria.
dormiente partic.]dormiens.
dormigliolo.]Sõniculosus,somnolentus,dormitator.
dormire, riposare, posare, giacere.] dormio, cubo,somnum duco.Obdormio,dormisco.
dormire sicuramente,& senza pensieri.]dormire in vtramuis aurem.
dormire la imbriachezza.] edormire crapulam.
dormire con femine,]concubare,& concumbere.
dormire dopo mezo giorno.] Meridior.
dormire,cioè essere negligente in qualche cosa.]indormio,negligo.
dosso,è parte posteriore della parte dell'huomo.)dorsum,tergus.
dotale di dote.]dotalis,dotale.
dotè,ciò che si dà alla dõna nel maritaggio.] dos.
dote di beltà.] Formæ dos.dar in dote. dicere doti.
dotare.]doto.dare doti.dicere doti.dotato,dotatus.
dotta,& paura sono l'istesso.]Pauor,formido, metus,timor.
dottamente,]doctè,peritè,scitè
dottanza,paura,come dotta. Vedi di sopra.
dottare hauere paura.] Timeo, metuo,paueo, formido.
dotto,savio, erudito, perito, ammaestrato, esperto.)doctus,peritus,gnarus,scitus, intelligens.
Essere dotto.]Scio,intelligo.
Essere dotto in lingua Latina, & Greca)Scire Græcè,& Latinè.Græcis, & Latinis litteris eruditus.
Mezo dotto.]Semidoctus.
dotto in medicina,& ben intendente.] Benedoctus,instructus,medica scientia,medendi arte,medicis litteris.Sciens in primis est, intelligens,gnarus medicinę.Lõgè processit in medicinæ scientia.Nouit penitus medicinam, tenet possidet, callet. Medicinæ scientia, valet,floret, præstat,excellit.Medicinæ scientiam planè complexus est, comparauit. Ingenio sibi aperuit. Colui è poco dotto, & sà poche lettere. Litteras vix attigit. Litteras planè non nouit, parum in via litterarum processit. Litteras vix a limine salutauit.Litteris est mediocriter, vel breuiter eruditus.
dottore,che insegna]doctor,magister,præceptor.
dottor di leggi]Iurisconsultus, Iurisperitus.
dottrina,scienza.)doctrina,scientia,ars.
doue,in luogo.) Vbi,doue stai?vbi manes? Quando significa moto ad vn luogo,vnde. Per luogo,quà.d'vn luogo,vnde. Verso d'vn luogo.quorsum.intin'ad vn luogo.quousque.
doue, in qual parte.] Vbi gentium, vbi terrarum.

Doue

Donere,ciò che ciaſcuno deue.]Officiũ, ius, fas, decus.
Non far il ſuo douere.] Officio deeſſe.
Far ogni ſuo douere.]Retinere officia.
douere, verbo, eſſere conueneuole, & eſſere debitore.]decet,oportet,conuenit.
donere danari ad alcuno,] debere pecuniam alicui.
douunque,in qualunque luogo,] Vbicunque vtubi,vbiuis.
douuto, conueneuole.] debitus, a, um, Non douuto, indebitus.
doux,fiume.]Alduasdubis, in Sequanis, Viſontionem alluens.
dragone,animale veneno ſo.]draco.
dragoni volanti appreſſo Val.Flacco.] Aligeri dracones.
dragonceilo,herba.]dracontiũ,dracunculus.
dramma.]drachma.
draua,fiume.]Drauus, fluuius Pannoniæ.
drina.] dulce.
drino fiume.]drilonis Fl.
drittamente,ragioneuolmente]Rectè,bene.
dritto,cioè ragione.] Ius.
dritto,aggettiuo.]Rectus.
Al dritto.]Rectè,directè,recta via.
Man dritta.]dextra, dextera.
dritto,& mancino.] Ambidexter.
driuaſto.]doclea.
drogag.]Vinderium.
drizzare,drizzare.]dirigo,erigo, intendo.
dromedario,animale, camelo.]dromas, adis.
dromo,Iſola.] Lycus, unde Lycius.
drudo,val amante,]Amator, amans.
dubio,dubioſo,incerto.]dubius,a,um, dubiofus,anceps,incertus, ambiguus.
dubio, per dubitatione]dubium,dubij. Heſitatio,ambiguitas,ſcrupulus.
Eſſere dubio, & coſa dubbioſa.] dubium eſt. dubitari poteſt,in dubio eſt,res affert dubitationẽ.Eſt cur dubitetur. In dubio verſatur,in ambiguo,in ancipiti eſt,planè nõ cõſtat,non patet,non liquet, apertum nõ eſt, dilucidè non patet. Explioratum non eſt.
Mi trouo in gran dubio.] Anceps valdè ſum.
In ancipiti cura verſor, Conſilium non explico. Variè diſtrahor.
Senza dubio] Sine dubio.
Con dubio.] dubitanter.
dubioſamẽte,incertamente.]dubiè,ambiguè.
dubioſità,dubio.] Ambiguitas, dubitatio.
dubioſo,pieno di dubio.] Anceps,ambiguus, incertus.
dubitanter,chi dubita.] dubitans.
dubitare,ſtar dubioſo]dubito,hæſito, in ambiguo verſor.
dubitare con alcuno.]Ambigere cum aliquo.
dubitare alquanto.]Addubito, ſubdubito.
dubitatione.]dubitatio,ambiguitas,hęſitatio.
dubitator,che ſtà con ſoſpetto,& dubio]hæſitator.
Duca, che ha Ducato.] Dux.
Ducato di Spoleto.]Vmbria.Quelli del ducato.] Vmbri.
Ducheſſa.]Dux fœmina.
duello in ſteccato.]duellum,monomachia.
duenas.) El dana.
duero,fiume di Spagna.]Duria,vel Durias.
dugento numero,]ducenti,dugento volte,ducenties.
A dugento,a dugento]ducenteni.
dugento peſi,] ducenaria pondera.
dugenteſimo.],ducenteſimus.
Dulcigno.]Vlconium, vel Vlcinium Dalmatię ciuitas.
Dulcinda.] Carmana metropolis.
duma.] Idumæa.
dumbor.]Varar æſtuarium.
dunque,adunque.]igitur, itaque, ergò, ideò.
duolo,dolor.]dolor.
duoro.] Durias flumen.
duramente,rozzamente.] duriter, durè.
durare, indurire.] duro.
durare,per continuare.] Permaneo, rẽſideo, perſiſto.
durar fatica.]Laboro, laborem ſuſtineo.
durar molti anni.) Perenno.
Durazzo,città nell'Epiro.]Epidamnius,Dyrracchium, bello ciuili notum Pompeiano.
Durazzino,da Durazzo.)Epidamnius,Dyrracinus.
Durazzano,città,) Duraganum.
duretto,alquanto duro.) duriuſculus.
durezz.]durities,duritia,duritas.Inclemẽtia.
duro, aſpro.] durus, præfractus, inclemens, aſper.
diuenire duro.)dureſco, indureſco.
Far duro.]Induro,ras,duro, ſolido.

E

E,Et,vagliono l'iſteſſo,& ſono congiuntione,& atque,ac,item,itemque.
E certamente.]Et certè.Etenim.
Et ancora.)Et etiam,atque etiam.
Ebano,& ebeno, legno nero noto.] Ebenus, ebenum.
Ebdani.] Biani.
Ebrezza,ebrietà.] Ebrietas.
Ebro,fiume di Spagna.]Iberus.Et per imbria co Ebrius.
Ebroux.] Eburonices.
Ebuda.]Hæbudes inſulæ.
Ebulo,herba.]Ebulum,ebulus, inflationi teſtium conducens.
Eccelẽte,ſingolare)Eximius,egregius,ſtãs.
Eccellente beltà.]Eximia forma.
Eccellente d'ingegno.) Prædans ingenio.
Eccellentemente,ſingolarmente.) Eximiè egregiè.
Eccellenza,dignità,grandezza.)Excellentia, præſtantia.
Eccelſiuamente,fuori d'ordine.) Immodicè, nimium.
Eccelſiuo,fuori di miſura.)Immodius,nimius.
Eccelſo,peccato,fallo,mancamento.]delictũ erratum, crimen.
Eccettione.]Exceptio.
Eccetto,che,fuorche]Præter prętерquam, q
Eccettuare.] Excipio, eximio.
Eccettuato da gli altri, non come gli altri.] Eximius.
Eccitare,monere alcuno.)excito, ſuſcito.
Eccitare alcuno ad amar la prudenza,)excitare alicui prudentiæ amorem.
E che coſa?)ecquid.
E chi?)ecquis,ecquę, ecquod.
Eccliſſi,mancamento,come del Sole,& della Luna.] defectio, defectus.
Ecco,auuerbio demonſtratiuo.]ecce, en.
Echo,voce che riſponda.]echo,huius echus.
Ecya.] Aſtigis.
Edembrug.] Sempronium.
Edemburg,in Scotia.]Alata caſtra.
Edificare,vel fabricare.]ædifico,ſtruo,fabrico, & fabricor.
Edificare d'intorno.)Circumſtruo.
Edificare in volta.]Camero,ras. Fornico,cas.
Edificare dauanti.] Præſtruo.
Edificatore,fabricatore.]ædificator,ſtructor.
Edificio,fabrica.]ędificium,ædificatio, ſtructum, fabricatio.
Edificio in volta.Fornicatio.
Edificietto.] ædificiuncula.
Edificio,doue ſtanno molte colonne.]Pycnoſtylon.
Effeminare,far pdere le forze,& indebolire.] Enervo,vas.
Effetto.]Reſ ipſa.Si trattò lungamente, ma l'effetto non ſeguì, & non ſi conduſſe ad efeto,non venne a fine diu conſultatum, actum,deliberatum eſt,perfecta tamen,cõfecta, abſoluta, ad finem perducta res non eſt,Exitum res non habuit, Ad exitum nõ venit, perducta non eſt.
Non è ſeguito effetto conforme al mio deſiderio.] Non accidit ut optabam, præter meam voluntatem,contra quam volebam evenit: exitum res habuit alienum a voluntate, minimè cum voluntate congruentẽ: Cupiditatem fortuna fruſtrata eſt,fefellit, deluſit,irritam fecit:Optatum exitum conſequuta res non eſt.
Deue eſſere ſeguito qualche effetto a queſta hora.]Puto rem, aut iam eſſe aliquam,aut appropinquare,aut confectum iam aliquid aut inibi eſſe arbitror,ut opinor,res non ab eſt longiùs.
Efficace, potente ad una impreſa.] efficax.
Efficacemente,con effetto.]efficaciter.
Efficacia,virtù,forza.)efficacia, efficacitas.
Effigiare,formare,figurare,] Figuro, formo, induco, exprimo.
Effigie,formà,figura,imagine.]effigies,ſimulachrum, Icon, Iconis.
Chi non ha effigie,ne ſomiglianza.]Ineffigiatus.
Egli,eſſo,lui.Ille,is,hic,iſte.eglino.Illi,hi,iſti.
Egitto prouincia.]Aegyptus, d'Egitto Aegyptius.
Egregio,ſcielto,eccellẽte.)egregius eximius.
Egregiamente.] egregiè.
Egroto,infermo.]Aeger,ægrotus, infirmus.
eguale,& vguale.) Aequalis,æquabilis.
Egualmente,& vgualmente]Aequè, æqualiter pariter.
Ei ſignifica,egli,& eſſo.]Ille,iſte,hic.
Ehingen.) dracuina.
Eialia.)Helicon mons,Muſis ſacer.
Elada ſagui.)elyma. daulis.
Elanda,fiume.)Lamia, Flu.
Elb,fiume]Albis flu.Saxoniæ.
Elba,iſola nel mar Toſcano.) Ilba, flu.
Elce,albero ſimile alla quercia.)Ilex.
D'elce.)Illiceus.
Elefante,animal noto.)elephas,elephantus
Barrus.Voce d'elefante.)Barritus.
Fare uoce d'elefante.]Barrio,ris.
Elegante,ornato di beltà,& gratia,gramito.] elegans.
Non elegante,non ornato.]Inelegans,incõditus, incompoſitus, incomptus.
Elegantemente,con gratia.) eleganter, graphicè.
Eleganza.]elegantia.Senza eleganza,Inelegans,tis.
Eleggere,ſciogliere.]eligo,deligo.
Eleggere nel collegio)Coopto.
Eleggere ambaſciatore ad alcuno.]Decernere Legatos alicui.
Elegie,verſo miſerabile.] elegia.
Elemento,come aria, fuoco, aqua, & terra.) elementum.
Elemoſina.) eleemoſyna.
Domandare elemoſina.] Mẽdico, ſtipẽ peto.
Eletta.ſcelta.]electio, delectus.
Elettione,ſcelta.)delectus, electio,electus.
Far elettione,]eligo. Habere delectum.
Elettione,ſigna,volõtà,& giudicio]Iudicium.
Il figliuolo ama il padre, & per obligo,& p elettione.)Diligit patrem filius proucausa quidem eius beneficio, ſed ſtudio etiam in citatus ſuo.Filij in parentem amor,ex iudicio fluxit.
Far buona elettione,& cõſigliarſi bene.Optimã partẽ eligere, ſapienter viti inſtituere, rectum curſum capere optimo iudicio viti.
Hò fatto elettione di ciò.) Statui, decreui, hæc mihi propoſui, hoc deliberaui,conſilium hoc cœpi.
Elletto,ſcelto.)electus,delectus.
Elettore.]elector.
Eleuare,alzare] extollo, eucho.
Elitropia di colore verde.) Heliotropium.
Ellera,herba nota.) hedera, æ.
D'ellera.) hederaceus.
Ellopia.]cerinthus.
Elmachane,] Scepſis vetus.
Elmetto, armatura del capo,) caſſis,caſſidis, galea, æ.

Imetto col penacchio.]cristata galea.
Chi ha l'elmetto in capo]galeatus.
Eloquente,ben parlante.]eloquens,facundus, disertus.
eloquentemente,con eloquenza.]facundè,di sertè,eloquenter.
eloquenza,bel parlare.]eloquentia,facundia. Senza eloquenza.]Indisertus.
elsa,fiume in Toscana.)elsa,æ.
elza, parte del manico della spada.] Capulus capulum gladij.
è manifesto.]liquet,cõstat, pater, planum est.
emaus,castello.]Emaus,Nicopolis.
embrice, coppo, o tegola da coprire la casa.] imbrex,tegula.
emenda,correttione.]emendatio,correctio.
emendare,correggere.]emendo, corrigo.
Che non si può emendare.] inemendabilis.
emendatione,correttione.]emendatio,correctio.
eminente,che soprastà.]eminens.
eminenza.]eminentia.
emolo.]æmulus.
empiastro.]empiastrum.
empiastro mollitiuo.]Malagma.
empiastrare.]cataplasma superaddere.
empio,crudele.)dirus, impius crudelis sæuus.
empire.)impleo,adimpleo,refercio; infercio.
empire di parole.)infarcire verba.
empire pienamente.)compleo.
empire quanto partiene all'animo.)imbuo,is.
empito, & empeto, val assalto vehemenza.) impetus.
empetuoso.)impetuosus.
empurias.)emporiç.
ems,fiume.]amasus.flu.Cõstãriensis diœcesis.
endiuia,herba nota.]endiuia.
ender.]addi.
enfiato,gonfiato.]tamefactum.
enfiarsi,gõfiarsi.]tumeo.tumesco,inumesco.
enfiato,gonfiato.]tumidus,inflatus.
enfiatura,gonfiatura.]tumor,inflatio.
Engia,isola della Græcia.]ægina.
enigma,sentenza oscura.]ænigma.
ennió città nella Macedonia.]ænus.
Etna nella Sicilia.Aethna, mons igniuomus.
enorme,sẽza ordine,& modo.]enormis, mens.]ἀναρεacum.
entrare in qualche luogo.]ingredior,intro,introco.
entrar alla difesa d'vna città.]inuadere in arcem vrbis.
entrar dentro.]ingredior,inco.
entrar con forza.]irrumpo, irrumpo, prorumpo.
entrare nel forte de nemici per forza.]irrumpere in castra.
entrar facilmente ad alcuno.] Habere faciles aditus.
entrare in mare per nauigare.]conscendo nauem.
entrare nella compagnia d'alcuno.] conferre se ad societatem alicuius.
entrare in speranza.)in spem venire.
entrare in pensiero,val pensare.]cogito.
entrare in gratia.) inire gratiam.
entrata,cioè l'entrare.]ing essus, introitus,ingressio.
entrata impetuosa.]irruptio,dal verbo,irrumpo.
entrata.per rendita.)prouentus, fructus.
Entrichi, città di Germania.] Salzburgium.
Entro,dentro.) intro, intra.
Eolo, reputato da Poeti Rè de'venti.)Eolus.
Epaminonda,Tebano,huomo valoroso.)Epaminundas.
Epafo,figliuolo di Gioue, & d'Io.] Epaphus.
Epicuro, filosofo, autore della sua setta. Epicurus.
epistola,lettera,che si scriue.]epistola.
epistoletta.)epistolũ, diminutiuo d'epistola.
epitafio di sepoltura.]epitaphium,epigrãma.
eguale,& vguale.)equalis,æquabilis.
equalità di peso.]Aequipondiũ, æquilibritas.
equinottio, quando la notte è vguale al dì.] Aequinoctium.
equità,cosa di ragione, & iustitia.]equitas æquum,æqui.
era,fiume in Germania.]Era,æ.
eres.]Olpia.
Eremita.]Eremita.
eringe,herba spinosa.)eryngc,ges.
Eremo,luogo deserto.]eremus,mi.
errante, vagabondo.]erro,erronis.
errare,fallare.)erro.Oberro,ras.
errare,andar errando,& vagabondo.]Inerro
errare,intorno.)Pererro.
errore,fallo.]error,errario,menda,erratum. Commettere errore,& difetto.) errare, labi, offendere,cadere in offensioné,casum errorem timere.sapienter statuere,rectè iudicare, optimam rationem inire Contrarium. Io ho preso errore. Opinione sum deceptus. Falsa me spes aluit. Falsa iactatur opinio. Spes me fefellit.
Ersech,regione.]Picensij.
erto,luogo,che si và alzãdo]accliuis,procliuis
erzil Zuzuro.
esalare,spirare,mãdar fuori,]exhalo, expiro.
esalare il vino, & l'imbriachezzo.) exhalare crapulam.
esalatione.)exhalatio.
esasperare, prouocare a sdegno.] exaspero.
esca,cibo,vmanda.]esca,cibus.
esca,materia d'accendere il fuoco.]Fomes,fomitis.
eschenal.)Vallis oculorum.
escludere,ributtare,non voler riceue.e.)excludo,exigo.
escluso,cacciato fuori.)excluſus.
excusare, val allegare per sua scusa.) excuso. causam affero.
escusarsi.)Causor,aris.
escusatione,escusa,)excusatio,causa defensio.
esequon.)esbuta.
Esena,Isola nella Grecia.)Salamis.
essente,franco.)Immunis,& munune,Nõ vectigalis.
essentione.)Immunitas.
esheredare, priuare il figliuolo dè beni.] Abdico.
esistimare,voce latina,val pensare, iudicare.) existimo,arbitror,pendo,pendis.
eso rdio,principio.) exordium principium.
espedire,& ispedire,)expedio.
espeditamente.)expedite.
espeditione.)expeditio.
espediente,& spediente.)expedit, conuenit.
espedito,come espedito,& spacciato]actũ est
espedito, libero, nõ intricato expeditus liber.
esperienza, proua, saggio.) Periculum, experientia. Far esperienza,& proua.]experior,facio periculum.
esperimentare,far proua.] Facere periculum, experiri.
esperimento, val l'istesso che experienza.
esperto,prouato.]expertus.
esplanare,dichiarare.]explano, explico.
esplanatione,esposittone.]explanatio,explicatio.
esplica, far intendere.) explico,interpretor.
esporre,val dichiarare.]expono,explano.
esposittone,)expositio,explanatio,explicatio.
esposto,dichiarato.] expositus, explanatus.
espost o al Sol.]apricus.
espressione.]expressio.
esprimere, proferire,pronunciare.) exprimo. enuncio,esprimere,esporre,& dimostrare. Non posso con parole esprimere,pienamẽte esporre la mente mia. Mentis cogitata,cõsilia animi,sensa,sensus intimos, non est, vt possim enũciare,proloqui verbis,oratione, sermone depromere, explicare,esplanare, e primendis animi sentibus impar oratio est. Mentẽ oratio non assequitur,nõ æquat.
espugnare, vincere,rompere.) expugno.
espugnatione.) expugnatio.
espugnarsi.)expugnare se.
espurgatione,& purgamento.]expurgatio.
esquisito, val con considerattone.) exquisitus.
essaltare,magnificare.]exalto,magnifico.
essaminare,inquirere cõ diligenza.)examino, pensito,expendo.
essangue,senza sangue.]exanguis,exangue.
essaudeuole,piacuole,benigno.)clemens, facilis.
essaudo.)exaudio.
essebon.)Godora.
essecutione.)executio.
essecutore.)exequutor.
essempio.)exemplum,exemplar,specimen.
essequie.)Funus,exequiæ,iusta, funebria, parentalia. Far essequie assai honorate.)Funus amplum faciendum curare.Funere satis amplo,satis magnifico,satis honorifico prosequi aliquẽ exequijs cohonestare, exequijs honorificis afficere.
essequire,mettere in effetto.)exequor, conficio,perficio.
essercitare.)exerceo,exercito.
essercitarsi a qualche cosa, exercere se ad aliquid.
essercitatione.)exercitatio.
essercitato,vsato.)exercitatus.Non essercitato Inexercitatus.
essercitio,mestiero,arte.)ars, artificium.
essercitio per lo studio.)Studium.
essercito, campo della militia.) exercitus.copiæ,arum.
essercito a cauallo.)equitatus.
essercito a piedi.) Peditatus.
L'essercito dell'Imperatore era valoroso, mà non grande.)Generositate potius,quàm numero firmum exercitum habebat Cæsar. Frequentes admodum Cesaris copiæ non erant,sed fortitudine præstabant,erat in castris Cæsaris virtus,multitudo non erat.Nõ militum copia,frequentia,numero,sed eorum virtute,robore,corporis viribus animi præstantia valebat Cæsar.
essere,cioè lo stato.]Status.
essere,verbo.]Sum,existo.
essere in casa.)esse domi.essere mio grãde amico,esse i meis intimis.essere d'accordo.Cõuenir.
essere dalla parte tua.)esse abs te.essere da più presto.
essere diligente curioso.)Satago.essere debitore.Debeo.
essere buono per alcuno.] esse in rem alicuius.
essergli fatto buon partito.) conditionem honestissimam accipere ab aliquo.
essere soldato d'alcuno.] merere sub aliquo.
essere soldato a piedi.]merere pedibus.
essere dietro a qualche cosa.)Moliri aliquid.
essex.]essexia.
essilio, val bando.]exilium. Andare in essilio.]in exilium proficisci.
essere in essilio.cioè essere bandito.] exulo.
esso,& essa.)Ipse,hic,is.
essortare, incitar a qualche cosa.)hortor, exhortor.
essortar alcuno a questo effetto.) hortari aliquẽ, vt hoc faciat. Sum auctor alicui huius cõsilij.Rationibus ad hoc impello.)cohortatione vtor, suadeo.
essortatione,conforto.] cohortatio, hortatus, exhortatio.
essortatorio,che val ad essortare.) suasorius.
està,ò estate, vna parte dell'anno.)æstas, æstatis.
estate calda,& ardente.) Aestas calida,& fervens.
estendere.]extendo,explico,dilato.
estendersi troppo in parlare.) Labi longius, quàm par sit.
estenuare.siminuire.)extenuo,eleuo,diminuo
esterminare.)exterminio.

Douere,ciò che ciaſcuno deue.]Officiũ, ius, fas, decus.
Non far il ſuo douere.] Officio deeſſe.
Far ogni ſuo douere.]Retinere officia.
douere, verbo, eſſere conuenеuole, & eſſere debitore.]decet,oportet,conuenit.
douere danari ad alcuno,] debere pecuniam alicui.
douunque,in qualunque luogo,] Vbicunque vtubi,vbiuis.
douuto, conueneuole.] debitus, a, um, Non douuto, indebitus.
doux,fiume.]Alduaſdubis, in Sequanis, Viſontionem alluens.
dragone,animale veneноſo.]draco.
dragoni volanti appreſſo Val.Flacco.] Aligeri dracones.
dragoncello,herba.]dracontiũ,dracunculus.
dramma.]drachma.
draua,fiume.]Drauus, fluuius Pannoniæ.
drina.] dulce.
drino fiume.]drilonis Fl.
drittamente,ragioneuolmente]Rectè,bene.
dritto,cioè ragione.] Ius.
dritto,aggettiuo.]Rectus.
Al dritto.]Rectè,directè,recta via.
Man dritta.]dextra, dextera.
dritto,& mancino.] Ambidexter.
driuaſto.]doclea.
drogag.]Vinderium.
drizzare,drizzare.]dirigo,erigo, intendo.
dromedario,animale, camelo.]dromas, adis.
dromo,Iſola.] Lycus, unde Lycius.
drudo,val amante,]Amator, amans.
dubio,dubioſo,incerto.]dubius,a,um, dubioſus,anceps,incertus, ambiguus.
dubio, per dubitatione]dubium,dubij. Hęſitatio,ambiguitas,ſcrupulus.
Eſſere dubio, & coſa dubbioſa.] dubium eſt. dubitari poteſt,in dubio eſt,res affert dubitationẽ.Eſt cur dubitetur. In dubio verſatur,in ambiguo,in ancipiti eſt,planè nõ cõſtat,non patet,non liquet, apertum nõ eſt, dilucidè non patet. Explicatum non eſt.
Mi trouo in gran dubio.] Anceps valdè ſum. In ancipiti cura verſor, Conſilium non explico. Variè diſtrahor.
Senza dubio] Sine dubio.
Con dubio.] dubitanter.
dubioſamẽte,incertamente.]dubiè,ambiguè.
dubioſità dubio.] Ambiguitas, dubitatio.
dubioſo,pieno di dubio.] Anceps,ambiguus, incertus.
dubitanter,chi dubita.] dubitans.
dubitare,ſtar dubioſo]dubito,hæſito, in ambiguo verſor.
dubitare con alcuno.]Ambigere cum aliquo.
dubitare alquanto.]Addubito, ſubdubito.
dubitatione.]dubitatio,ambiguitas,hęſitatio.
dubitator,che ſtà con ſoſpetto,& dubbio]hæſitator.
Duca, che ha Ducato.] Dux.
Ducato di Spoleto.]Vmbria.Quelli del ducato.] Vmbri.
Ducheſſa.]Dux fœmina.
duello in ſteccato.]duellum,monomachia.
duenas.) Eldana.
duero,fiume di Spagna.]Duria,vel Durias.
dugento numero.]ducenti,dugento volte,ducenties.
A dugento,a dugento]ducenteni.
dugento peſi,] ducenaria pondera.
dugenteſimo.]ducenteſimus.
Dulcigno.]Vlconium, vel Vlcinium Dalmatię ciuitas.
Dulcinda.] Carmana metropolis.
duma.] Idumæa.
dumbor.]Varar æſtuarium.
dunque,adunque.]igitur, itaque, ergò, ideò.
duolo,dolor.]dolor.
duoro.] Durias flumen.
duramente,rozzamente.]duriter, durè.
durare, indurire.] duro.
durare,per continuare.] Permaneo, resideo, perſiſto.
durar fatica.]Laboro, laborem ſuſtineo.
durar molti anni.) Perenno.
Durazzo,città nell'Epiro.]Epidamnius,Dyrracchium, bello ciuili notum Pompeiano.
Durazzino,da Durazzo.)Epidamnius,Dyrracinus.
Durazzano,città,) Duraganum.
duretto,alquanto duro.) durinſculus.
durezza.]durities,duritia,duritas.Inclemẽtia.
duro, aſpro.] durus, præfractus, inclemens, aſper.
diuenire duro.)duteſco, indureſco.
Far duro.]Induro,ras,duro, ſolido.

E

E,Et,vagliono l'iſteſſo,& ſono congiuntione,& atque,ac,item,itemque,que.
E certamente.]Et certè.Etenim.
Et ancora.)Et etiam,atque etiam.
Ebano,& ebeno, legno nero noto.] Ebenus, ebenum.
Ebdani.] Biani.
Ebrezza,ebrietà.] Ebrietas.
Ebro,fiume di Spagna.]Iberus.Et per imbria co Ebrius.
Ebroux.] Eburonices.
Ebuda.]Hæbudes inſulæ.
Ebulo,herba.]Ebulum,ebulus, inflationi teſtium conducens.
Eccelliẽte,ſingolare)Eximius,egregius,ſtãs.
Eccellente beltà.]Eximia forma.
Eccellente d'ingegno.)Prædans ingenio.
Eccellentemente,ſingolarmente.) Eximiè egregiè.
Eccellenza,dignità,grandezza.)Excellentia, præſtantia.
Eceeſſivamente,fuori d'ordine.) Immodicè, nimium.
Eceeſſiuo,fuori di miſura.)Immodius,nimius.
Eccesſo,peccato,fallo,mancamento.]delictũ erratum, crimen.
Eccettione.]Exceptio.
Eccetto,che,fuorche]Præter,præterquam, &c
Eccettuare.] Excipio, eximio.
Eccettuato da gli altri, non come gli altri.] Eximius.
Eccitare,mouere alcuno.]excito, ſuſcito.
Eccitare alcuno ad amar la prudenza]excitare alicui prudentiæ amorem.
E che coſa?]ecquid.
E chi?)ecquis,ecquę, ecquod.
Eclliſſi,mancamento,come del Sole,& della Luna.] defectio, defectus.
Ecco,auuerbio demonſtratiuo.]ecce, en.
Echo,voce che riſponda.]echo,huius echus.
Ecya.] Aſtigis.
Edembrug.] Sempronium.
Edemburg,in Scotia.]Alata caſtra.
Edificare,vel fabricare.]ædifico,ſtruo,fabrico, & fabricor.
Edificare d'intorno.)Circumſtruo.
Edificare in volta.]Camero,ras. Fornico,cas.
Edificare dauanti.] Præſtruo.
Edificatore,fabricatore.]ædificator,ſtructor.
Edificio,fabrica.]ędificium,ædificatio, ſtructura, fabricatio.
Edificio in volta.Fornicatio.
Edificietto.] ædificiuncula.
Edificio,doue ſtanno molte colonne.]Pycnoſtylon.
Effeminare,far perdere le forze,& indebolire.] Eneruo,vas.
Effetto.]Res ipſa.Si trattò lungamente, ma l'effetto non ſeguì, & non ſi conduſſe ad efeto,non venne a fine diu conſultatum, actum,deliberatum eſt,perfecta tamen,cõfecta, abſoluta, ad finem perducta res non eſt,Exitum res non habuit, Ad exitum nõ venit, perducta non eſt.
Non è ſeguito effetto conforme al mio deſiderio.] Non accidit ut optabam, præter meam voluntatem,contra quam volebam euenit: exitum res habuit alienum a voluntate, minimè cum voluntate congruentẽ: Cupiditatem fortuna fruſtrata eſt,fefellit, delusit,irritam fecit:Optatum exitum conſequuta res non eſt.
Deue eſſere ſeguito qualche effetto a queſta hora.]Puto tem, aut iam eſſe aliquam,aut appropinquare,aut confectum iam aliquid aut inibi eſſe arbitror,ut opinor,res non ab eſt longiùs.
Efficace, potente ad una impreſa.] efficax.
Efficacemente,con effetto.]efficaciter.
Efficacia,virtù,forza.)efficacia, efficacitas.
Effigiare,formare,figurare,] Figuro, formã induco, exprimo.
Effigie,formà,figura,imagine.]effigies,ſima lachrum, Icon, Iconis.
Chi non ha effigie,ne ſomiglianza.]Ineffigiatus.
Egli,eſſo,lui.Ille,is,hic,iſte.eglino.Illi,hi,iſti.
Egitto prouincia.]Aegyptus, d'Egitto Aegyptius.
Egregio,ſcielto,eccellẽte.]egregius eximius.
Egregiamente.] egregiè.
Egroto,infermo.)Aeger,ægrotus, infirmus.
eguale,& vguale.) Aequalis,æquabilis.
Egualmente,& vgualmente]Aequè, æqualiter pariter.
Ei ſignifica,egli,& eſſo.]Ille,iſte,hic.
Ehingen.) dracuina.
Eialia.)Helicon mons,Muſis ſacer.
Elada ſagni.)elyma. daulis.
Elanda,fiume.)Lavia, Flu.
Elb,fiume]Albis flu.Saxoniæ.
Elba,iſola nel mar Toſcano.) Ilba, ſlu.
Elce,alboro ſimile alla quercia.)Ilex.
D'elce.)Illiceus.
Elefante,animal noto.)elephas,elephantus Barrus. Voce d'elefante.)Barritus.
Fare voce d'elefante.]Barrio,ris.
Elegante,ornato di beltà,& gratia,gramito.] elegans.
Non elegante,non ornato.]Inelegans,incõditus, incompoſitus, incomptus.
Elegantemente,con gratia.) eleganter, graphicè.
Eleganza.]elegantia.Senza eleganza,]Inelegans,tis.
Eleggere,ſcioglicre.]eligo,deligo.
Eleggere nel collegio)Coopto.
Eleggere ambaſciatore ad alcuno.)Decernere Legatos alicui.
Elegie,verſo miſerabile.] elegia.
Elemento,come aria, fuoco, aqua, & terra.] elementum.
Elemoſina.) eleemoſyna.
Domandare elemoſina.]Mẽdico, ſtipẽ peto.
Eletta,ſcelta.]electio, delectus.
Elettione,ſcelta.)delectus, electio,electus.
Far elettione,]eligo. Habere delectum.
Elettione,ſigna,volõtà,& giudicio]Iudicio.
Il figliuolo ama il padre, & per obligo, & per elettione.)Diligit patrem filius prouocatus quidem eius beneficio, ſed ſtudio etiam incitatus ſuo.Filij in parentem amore,et iudicio fluxit.
Far buona elettione,&cõſigliarſi bene.Optimã partẽ eligere, ſapienter viti inſtituere, rectum curſum capere optimo iudicio vti.
Hò fatto elettione di ciò.) Statui, decreui, hæc mihi propoſui, hoc deliberaui,conſilium hoc cœpi.
Eletto,ſcelto.)electus,delectus.
Elettore.]elector.
Eleuate,alzare] extollo, euecho.
Elitropia di colore verde.) Heliotropium.
Ellera,herba nota.) hedera, æ.
D'ellera. hederaceus.
Ellopia.] cerinthus.
Elmachane,] Scepſis vetus.
Elmetto, armatura del capo,) caſſis, caſſidis, galea, æ.

Imetto col penacchio.]criſtata galea.
Chi ha l'elmetto in capo]galeatus.
Eloquente,ben parlante.]eloquens,facundus, diſertus.
eloquentemente,con eloquenza.]facundè,diſertè,eloquenter.
eloquenza,bel parlare.]eloquentia,facundia.
Senza eloquenza.]Indiſertus.
elſa,fiume in Toſcana.)elſa,æ.
elza, parte del trabico della ſpada.] Capulus capulum gladij.
è manifeſto.]liquet,cõſtat, patet, planum eſt.
emaus,caſtello.]Emaus,Nicopolis.
embrice, coppo, o regola da coprire la caſa.] imbrex,tegula.
emenda,correttione.]emendatio,correctio.
emendare,correggere.]emendo, corrigo.
Che non ſi può emendare.] inemendabilis.
emendatione,correttione.]emendatio,correctio.
eminente,che ſopraſtà.]eminens.
eminenza.]eminentia.
emolo.]æmulus.
empiaſtro.]emplaſtrum.
empiaſtro mollitivo.]Malagma.
empiaſtrare.]cataplaſma ſuperaddere.
empio,crudele.)dirus, impius crudelis ſæuus.
empire.)impleo,adimpleo,refercio; infercio.
empire di parole.)infarcire verba.
empire pienamente.)compleo.
empire quanto pattiene all'animo.)imbuo,is.
empito, & empeto, val aſſalto vehemenza.) impetus.
empetuoſo.)impetuoſus.
emptias.)emporiç.
ems,fiume.]amaſus.flu.Cõſtãtienſis diœceſis.
endiuia,herba nota.]endiuia.
ender.]adeſt.
enfiato,gõfiato.]tamefactum.
enfiarſi,gõfiarſi]tumeo.tumeſco,intumeſco.
enfiato,gonfiato.]tumidus,inflatus.
enfiatura,gonfiatura.]tumor,inflatio.
Engia,iſola della Græcia.]ægina.
enigma,ſentenza oſcura.]ænigma.
ennio città nella Macedonia.]ænus.
Etna nella Sicilia.Aehna, mons igniuomus.
enorme,ſẽza ordine,& modo.)enormis, me.
ens.]Lareacum.
entrare in qualche luogo.]ingredior,intro,introco.
entrar alla difeſa d'vna città.]inuadere in arcem vrbis.
entrar dentro.]ingredior,ineo.
entrar con forza.)irrumpo, irrumpo, prorumpo.
entrare nel forte de nemici per forza.]irrumpere in caſtra.
entrar facilmente ad alcuno.] Habere faciles aditus.
entrare in mare per nauigare.]conſcendo nauem.
entrare nella compagnia d'alcuno.] conferre ſe ad ſocietatem alicuius.
entrare in ſperanza.)in ſpem venire.
entrare in penſiero,val penſare.]cogito.
entrare in gratia.) inire gratiam.
entrata,cioè l'entrare.]ing eſſus, introitus,ingreſſio.
entrata impetuoſa.]irruptio,dal verbo,irrumpo.
entrata.per rendita.)prouentus, fructus.
Entrichi, città di Germania.] Salzburgium.
Entro,dentro) intro, intra.
Eolo, reputato da Poeti Rè de'venti.)Eolus.
Epaminonda,Tebano,huomo valoroſo.)Epaminundas.
Epafo,figliuolo di Gioue, & d'Io] Epaphus.
Epicuro, filoſofo, autore della ſua ſetta. Epicurus.
epiſtola,lettera,che ſi ſcriue.]epiſtola.
epiſtoletta.)epiſtolium, diminutiuo d'epiſtola.
epitafio di ſepoltura.)epitaphium,epigrãma.
equale,& vguale.)equalis,æquabilis.
equalità di peſo.]Aequipondiũ, æquilibritas.
equinottio, quando la notte è vguale al dì.] Aequinoctium.
equità,coſa di ragione, & iuſtitia.]equitas æquum,æqui.
era,fiume in Germania.]Era,æ.
eres.]Olpia.
Eremita.]Eremita.
eringe,herba ſpinoſa.)eryngge,ges.
Eremo,luogo deſerto.]eremus,mi.
errante, vagabondo.]erro,erronis.
errare,fallare.)erro.Oberro,ras.
errare,andar errando,& vagabondo.]Inerro
errare,intorno.)Pererro.
errore,fallo.]error,errario,menda,erratum.
Commettere errore,& difetto.) errare, labi, offendere,cadere in offenſionẽ,caſum erroremtimere.ſapienter ſtatuere,rectè iudicare, optimam rationem inire Contrarium.
Io ho preſo errore. Opinione ſum deceptus. Falſa me ſpes aluit. Falſa iactatur opinio. Spes me fefellit.
Erſech,regione.]Picenſij.
erto,luogo,che ſi và alzãdo]acclivis,procliuis
erzil Zuzuro.
eſalare,ſpirare,mãdar fuori,]exhalo, expiro.
eſalare il vino, & l'imbriachezzo.) exhalare crapulam.
eſalatione) exhalatio.
eſaſperare, prouocare a ſdegno.] exaſpero.
eſca,cibo,vmanda.]eſca,cibus.
eſca,materia d'accendere il fuoco]Fomes,fomitis.
eſchental.)Vallis oculorum.
eſcludere,ributtare,non voler ricevere.)excludo,exigo.
eſcluſo,cacciato fuori)excluſus.
excuſare, val allegare per ſua ſcuſa.) excuſo. cauſam affero.
eſcuſarſi.)Cauſor,aris.
eſcuſatione,eſcuſa,)excuſatio,cauſa defenſio.
eſequon)esbuta.
Eſena,Iſola nella Grecia) Salamis.
eſſente,franco.)Immunis,& munune,Nõ vectigalis.
eſſentione.)Immunitas.
eſcredare, priuare il figliuolo dè beni.] Abdico.
eſiſtimare,voce latina,val penſare, iudicare.) exiſtimo,arbitror,pendo,pendis.
eſordio,principio.) exordium principium.
eſpedire,& iſpedire,)expedio.
eſpeditamente.)expedite.
eſpeditione.)expeditio.
eſpediente,& ſpediente.)expedit, conuenit.
eſpedito,come eſpedito,& ſpacciato]actũ eſt
eſpedito, libero, nõ intricato expeditus liber.
eſperienza, proua, ſaggio.) Periculum, experientia.
Far eſperienza,& proua]experior,facio periculum.
eſperimentare,far proua.] Facere periculum, experiri.
eſperimento, val l'iſteſſo che experienza.
eſperto,prouato.]expertus.
eſplanare,dichiarare.]explano, explico.
eſplanatione,eſpoſitione,]explanatio,explicatio.
eſplica, fa intendere.) explico,interpretor.
eſporre, val dichiarare.]expono,explano.
eſpoſitione,)expoſitio,explanatio,explicatio.
eſpoſto,dichiarato.] expoſitus, explanatus.
eſpoſt al Sole,]apricus.
eſpreſſione.]expreſſio.
eſprimere, proferire, pronunciare.) exprimo. enuncio,eſprimere,eſporre,& dimoſtrare.
Non poſſo con parole eſprimere,pienamẽte eſporre la mente mia. mentis cogitata,cõfiſſa animi,ſenſa,ſenſus intimos, non eſt,vt poſſim enũciare,proloqui verbis,oratione, ſermone depromere, explicare,eſplanare, e primendis animi ſenſibus impar oratio eſt.Mentẽ oratio non æquiparat,nõ æquat.
eſpugnare, vincere,rompere.) expugno.
eſpugnatione.) expugnatio.
eſpugnarſi.)expugnare ſe.
eſpurgatione,& purgamento.]expurgatio.
eſquiſito,val con conſideratione.) exquiſitus.
eſſaltare,magnificare.]exalto,magnifico.
eſſaminare,inquirere cõ diligenza.)examino, penſito,expendo.
eſſangue,ſenza ſangue.]exanguis,exangue.
eſſaudeuole,piacevole,benigno)clemens, facilis.
eſſaudo.)exaudio.
eſſebon.)Godota.
eſſecutione.)executio.
eſſecutore.)exequutor.
eſſempio)exemplum,exemplar,ſpecimen.
eſſequie.)Funus,exequiæ,iuſta, funebria, parentalia.
Far eſſequie aſſai honorate.)Funus amplum faciendum curare.Funere ſatis amplo,ſatis magnifico,ſatis honorifico proſequi aliquẽ exequijs coloneſtare, exequijs honorificis afficere.
eſſequire,mettere in effetto.)exequor, conficio,perficio.
eſſercitare]exerceo,exercito.
eſſercitarſi a qualche coſa, exercere ſe ad aliquid.
eſſercitatione.)exercitatio.
eſſercitato,vſato.)exercitatus.Non eſſercitato Inexercitatus.
eſſercitio,meſtiero,arte.)ars, artificium.
eſſercitio per lo ſtudio.)Studium.
eſſercito, campo della militia.) exercitus.copiæ,arum.
eſſercito a cauallo)equitatus.
eſſercito a piedi.) Peditatus.
L'eſſercito dell'Imperatore era valoroſo, mà non grande]Generoſitate potius,quàm numero firmum exercitum habebat Cæſar. Frequentes admodum Cæſaris copiæ non erant,ſed fortitudine præſtabant,erat in caſtris Cæſaris virtus,multitudo non erat.Nõ militum copia,frequentia,numero,ſed eorum virtute,robore,corporis viribus animi præſtantia valebat Cæſar.
eſſere,cioè lo ſtato.]Status.
eſſere,verbo.]Sum,exiſto.
eſſere in caſa.]eſſe domi.eſſere mio grãde amico,eſſe i meis intimis.eſſere d'accordo.Cõuenir.
eſſere dalla parte tua.)eſſe abs te.eſſere da più preſto.
eſſere diligente curioſo.)Satago.eſſere debitore.Debeo.
eſſere buono per alcuno] eſſe in rem alicuius.
eſſergli fatto buon partito.) conditionem honeſtiſſimam accipere ab aliquo.
eſſere ſoldato d'alcuno.] merere ſub aliquo.
eſſere ſoldato a piedi]merere pedibus.
eſſere dietro a qualche coſa.) Moliri aliquid.
eſſex.]eſſexia.
eſſilio, val bando.]exilium.
Andare in eſſilio.]in exilium proficiſci.
eſſere in eſſilio,cioè eſſere bandito.] exulo.
eſſo,& eſſa.) Ipſe,hic,is.
eſſortare, incitar a qualche coſa.)hortor, exhortor.
eſſortar alcuno a queſto effetto.) hortari aliquẽ, vt hoc faciat. Sum auctor alicui huius cõſilij:Rationibus ad hoc impello.]cohortatione vtor,ſuadeo.
eſſortatione,conforto.] cohortatio, hortatus, exhortatio.
eſſortatorio,che val ad eſſortare.) ſuaſorius.
eſtà,ò eſtate, vna parte dell'anno.)eſtas, æſtatis.
eſtate calda,& ardente.) Æſtas æſtiua,& feruens.
eſtendere]extendo,explico,dilato.
eſtenderſi troppo in parlare.) Labi longius, quàm par ſit.
eſtenuare,ſminuire,)extenuo,eleuo,diminuo
eſterminare.)exterminio.

Eſte.

Eſtocaſtello.]Areſte,ſtes, Venetorũ oppidũ.
Eſtimar,ſtimare,ò conto.]Aeſtimo,cẽſeo.
Eſtimar grãdemẽte)magnifacio,magnipẽdo.
Eſtimar molto.] Multifacio.
Eſtimar niente.) Nihil facio Nihili pendo.
Eſtimar poco.)paruifacio, paruipendo.
Eſtimatione,pẽſiero.) Aeſtimatio, iudicium, ſententia,opinio,opinatio.
Eſtinguere,annullare,rouinare)extinguo,reſtinguo.
Eſtinto,morto.)extinctus, mortuus.
Eſtirpare, cauare, ſueilere.) extirpo. Runco, eradico.
Eſtiuo,di ſtate.)Aeſtiuus.
Eſtranio , ſtrano . foreſtiero) exterus, extraneus,peregrinus.
eſtratto breue d'vna opera)epitome,cõpẽdiũ.
Eſtremità.)extremitas,extremum.
Eſtremità d'vna veſte,l'orlo.)Ora, oræ.
Eſtremo,vltimo)vltimus,extrem*,poſtrem*.
Eſtrò, animale più grande dell'ape.) Oeſtrũ, Aſylum.
Eſtrinſeco di fuori.) extrinſecus,foriſecus. & congiuntione.)Et,atq;,quæ,ac, ité, itéque.
età, &c etade.) Aetas, æuum. Io ſono di età di quaranta anni.) Annos quadraginta natus ſum. Quadrageſimum ætatis annum ago, ętas, mihi eſt quadraginta annorum. Quadrageſimum ætatis,annum non exceſſi.
Io ſono di età robuſta.)ętate polleo.Integra, firma, valida ætate ſum,ætate vigeo,valeo, validus ſum,firmus ſum.
Nella età di noſtri maggiori.) Maiorum noſtrorum ętate,tempeſtate, temporibus memoria quo ſæculo maiores noſtri vixerũt.
Fior dell'età.)Flos ætatis,vigor, robur.
Età picciola.) Aetatula.
Di molta età.]Grandæuus,extremè ſenex ſenio grauis, annoſus.
D'vna iſteſſa età)Coæuus,æquæuus.
età longa.]Aeuum,Sæculum. Series longa tẽporum.
Di longa età) Longæuus.
età di fanciulli.) Infantia.
eternalmente,in eterno.)Aeternum, Perẽne.
eternità perpetuità.) Perennitas,æternitas.
eterno , immortale, perpetuo.) Aeternus perennis , immortalis.
euacuare,voce Latina,val votare,]euacuo.
euangelio buona nuoua.)euangelium.
euello.] elatea.
eufrate fiume)Euphrates flu. Meſopotamiæ.
euidente,manifeſto.)euidens.perſpicuus,dilucidus , clarus, manifeſtus.
euidẽtemente.)euidenter,planè,apertè, dilucidè .
euiza.)ebulus.
eunuco,caſtrato da giouane.) eunuchus, chi.
Europa.la terza parte del mondo.) Europa.
Eurota,fiume di Licaonia.) Eurotas, tæ.
Exceſtre,città d'Inghilterra)Iſca,cę.

F

FA biſogno.)Oportet,opus eſt.
Fabrica,edificio,)Fabricatio, ædificatio.
Fabrica di marmore.]Marmoratio.
Fabrica in volta.]Teſtudo,
Fabricare,edificare.] Ædificare.ędifico, fabricor,ſtruo,molior,extruo.
fabricar compitamente,]exędifico.
Materia da fabricare.)Tignum,vel tignus.
fabricatore,muratore,]Cæmentarius.
fabrile,coſa pertinente al fabro.]fabulis, & fabrile.Fabro.faber.
fachino,baltaſo,portatore.]Baiulus, gerulus.
faccia,viſo,volto.]Vultus, facies.
faccia bollata.]facies inſcripta.
faccia bella.]facies liberalis,pulchra,formoſa,quę amorem conciliet.
Chi muta faccia,]Vertipellis.
Quanto ſi può comprendere dalla faccia,dal volto,dal viſo,dalla fróte, da gl'occhi, dal ſembiante.] Quod ex facię, ex vultu, ex oculis,ex fronte poſſimus colligere,cognitare, re , ſuſpicari. Vt poſſimus de vultu , qui eſt index, & imago,animi coniectura facere. Ex ea ſignificatione , quam vultus dat, vt vultus ſignificat,oſtendit,vt ſigna,quæ animum in vultu coarguunt, patefaciunt , exprimunt,nobis demonſtrant.
Face,val torchio.]fax.teda.
Facella,il diminutiuo di face)fiscula.
Facenda.]Negocium.
Facendetta,picciolo negocio.]Negociolum.
Facetia,motteggiando.]Dicterium.
Facetia da ridere]Ridiculum.
Facetie.]Ioci,ſales,facetię.
Pieno di facetie.)facetoſus.
Faceto,piacevole,burlieto.)facetus, feſtiuus. Non faceto.Infacetus , velut quidam vult, Inficetus.
Vn mio amico è tanto faceto,che fa ridere ad ogni parola.]Dicta dicit eiuſmodi meus ne ceſſarius , ijs vtitur dictis,ita facetijs valet, ſcitè,venuſtè,argutè,ingenioſè,feſtiuè, lepidè iocatur, vt ſingulis verbis riſum excitet , commoueat. Eius dictis,facetijs, iocationibus mirè omnes capiuntur.
Fachis.)Taphura,vel Taphra.
Facile,ageuole.]Facilis.
Facil danno da ſopportare.]facilis iactura.
Facilità,ageuolezza.)facilitas,comitas,humanitas.
Facilmẽte,ageuolmẽte.]facilè,expeditè,]nullo negocio,ſine labore,facilmẽte,ſenza fatica, ſenza pena , l'huomo prudente reſiſte a colpi di fortuna.facile , nõ difficulter,nõ laborioſè,paruo negocio,ſatis leuiter,prudens fortunæ telis reſiſtit. Sapiẽti facile eſt operoſum non eſt,negocij nihil eſt,difficilis operæ nõ eſt , impetũ fortunæ ſuſtinere.
facõdamente,con eloquẽza,) facundè,difertè
Facondia,eloquenza.]facundia,dicẽdi copia.
facondo,che parla bene,) facundus, diſertus.
facoltà.] facultas.
facoltà, per robba.] Res familiaris , res, bona fortunæ . Cicerone acquiſtò la facoltà honoratamente.Cicero opes,diuitias, rẽ, bonis artibus,honeſtis rationibus , laudabiliter,honeſtè bona quæſiuit,collegit.
Faenza, città in Romagna.]Faventia, Pontificij iuris.
faentino.)Faventius.
faganello vccello.]Linaria.
faggio, alboro noto] fagus. Di faggio , faganus, fagineus.
fagiano, vccello.]Phaſianus, Italis notus.
fagiuolo,legume notiſſimo.) Phaſeolus.
falce,ſtromento da ſegare.] falx.
falcitor,di falce.]falcarius.
falcetta,picciola falce.]falcula.
falciare, val mietere la biada.) Meto, meſſui, meſſum,
falciatore,mietitore.]Meſſor,meſſoris.
falciatore di fieno]famifex,famifector.
falconaria,Iſola.] cimolis.
falcone,vccello di rapina.]Accipiter.
falda, vale lembo.) Ruga.
fa legname, cioè marangone,& maſtro di legname.] Lignarius.
fallace,frodolente.)fallax.
fallacia,inganno.]fallacia,fraus,falſimoniũ, voce di Plauto.
faliare,errare,& mancare.] Erro, pecco , delinquo. (error.
fallimento, errore, mancamento.] fruſtratio,
fallimento,per il fallire in denari.)Decoctio.
fallire,errare,fallare.]Erro, pecco, delinquo, deliro.
fallire in danari.] Decoquo .
fallire per imprudenza.]Labi imprudentia.
fallito in danari.) Decoctor.
fallo,errore.)Crimen,peccatum , erratum.
S'i gli è nottro fallo . Si nEm eſt peccatum.
fare un fallo.]Facere crimen.
Senza fallo , ſenza dubbio.] Sine dubio , ſine controuerſia.

Falſamente.)falſo,falsè.
Falſare,contrafare.)deprauo,adultero.
Falſare la fede.)Fidem exuere. Frangere.
Falſificare,val l'iſteſſo,che falſare,falſificato. Adulterinum.
Falſità,ciò che non ſi deue credere.) falſitas, vanitas,fraus.
Falſo,val bugiardo.)fals*, van*, mendax.inanis,falſo , per coſa falſa,come ſaria ciò che dici è falſo,non è vero. Quicquid dicis falſum eſt,minimè verum,alienũ,ſeiunctum a veritate,abeſt a vero, aduerſatur veritati, mendacium eſt,falſa tua eſt oratio.
Fama,nuoua di qualche coſa,gran nome.)Fama,rumor.
Buona fama.]Secunda fama.
Hauere buona fama.)Bene audire.
Hauer cattiua fama.)male audire.
Seminator di fama.)Famigerator.
Ogn'vno deue deſiderare d'acquiſtarſi buona fama. Eſt vnicuique optandum, vt bene audiat bene vt ei dicatur, honeſtam famã, egregium nomen, bonam apud hoies opinionem conſequatur. Vt eius nomen fama diuulget, per oibẽ terrarũ diſſiper, ad vltimas terras perueha t. Acquiſtare lodeuole fama. Optimam conſequitur famam, optimã hoium exiſtimationem , præmiũ feres famã. Per conto di valore, & di grandezza d'aõ niuno fu più famoſo di Ceſare. Virtute , & magnitudine animi Cæſaris nihil fuit nobilius . Singularis in Cęſarẽ laus ob virtutem, atque animi præſtãtia collata eſt. maiorem , aut virtutis,aut præſtantis animi opinionẽ apud hoies, plus famę conſequutus eſt nemo. La fama di Pompeo ſarà eterna. Pompeij fama erit æterna , ppetua, immortalis,nũquã deficiet, c nſeneſcet,peribit, obſcurabitur , & delebitur. Nulla dies Pompeij famam terminabit , nullũ tẽporis ſpacium circumſcribet, nulla vetuſtas corrumpet,nulla vmquam delebit obliuio.
Famagoſta,citta di Cipro.)Salamis,cẽchrea, a Turcis occupata.
Famaſtro.]amaſtri.
Fame,appetito,& voglia di mãgiare.)fames, eſuries.
Hauer fame,& voglia di mãgiare) eſurio,is.
Fameglia,famiglia.) familia honorata.Honeſtus , clarus non obſcurus ,ſummo loco natus,familiæ ſplendor,nobilitas.
Nato di famiglia honorata,) claris parentibus natus, ex nobili familia clara ſurpe,quã familię nobilitas commendat. Egregia, nobili ,præclara,illuſtri domo natus.
Famegliare di caſa.]familiaris,domeſticus,intimus.
Famegliazzo,ſeruitore da ſtrapazzo,ſguanto.]Mediaſtinus.
Fameglio,fante,ſeruidore.)famulus .
Fameglio della corte.)Strator, viator.
Famigliare, val l'iſteſſo,che domeſtico)domeſticus, familiaris.colui è molto mio domeſtico,& famigliare. Ho con lui molta familiarità.Summus mihi cum eo intercedu vſus , ſumma familiaritas , arctiſſima neceſſitudine coniuncti ſumus, vinculis arctiſſimæ familiaritatis adſtricti ſumus. Vter eo, is me viciſſim, valde familiariter.
Familiarità, domeſtichezza.)Familiaritas,cõſuetudo.
familiarmente,domeſticamẽte, familiariter. Parlar familiarmente a vn'huomo non conoſciuto.)Ignotum familiariter compellare,alloqui,affari.
fameſo,honorato,di grã fama.) Clarus egregius,illuſtris,celebris,vel celeber. Nobilis. Prouincia famoſa.Illuſtris prouincia.
fanal.)Cherſoneſus.
Fanari.]Aſinę.
fãciulla,putta.]puella. di fãciulla,puellaris.
Fanciulleſco,coſa d'fanciullo.]Puerilis, le.
Fanciullezza.]Puerilia, puerilitas.

Fan

ficco alle ose sciocamẽte in fanciullezza & fico fr fanciullo.] Multa leuiter, imani quodã itu fico no, temere in puericia cõmitti, in prima eta fico, primis annis, teneris annis, primis tempo fic bis ętatis, à puero, ab ineunte ætate, primo fi tatis in tio.

fanciullo, putino.) Puerulus.

fanciulio, putto.] Puer, pupillus.

il più galante fanciullo del mondo.] Nihil est eo puero festiuius, nihil lepidꝰ, lepore, festiuitate, elegantia morũ conferendus cum illo puero, nemo est.

fango, luto.) Cœnum. Limus, Lutum.

Di fango.] Luetus.

Infangato.] Lutulentus.

Senza fango.] Illimis.

Fangoso.) Cœnosus. Lutuosus.

Fano, città.) Fanum. Fortunæ. Colonia. Fanestris.

Fantasia, intentione.] Mens, animus, opinio.

Far fantasia, deliberare, determinare.] Statuto.

Fantasima, uisione.] Phantasma, uisum.

Fantasticare.] Animo agitare, uoluere, cogito.

Fantastico, bizarro.) Cerebrosus.

Fante, leggi. Fantesca.

Fante à piedi, soldato à piedi.) Pedes, peditis.

fantesca, fante, massara.) Ancilla, famula, seruo.

Fanum, isola.) Coronus.

Fanzara.) Banasa.

fara.) Phara.

faramida.) Rhinocorum.

fardello. Sarcina. Fascis, fasciculus.

fardelletto.] Sarcinula.

far uerbo. Facio, ago efficio, gero, molior.

far aguati.] Insidior. Insidias paro, struo, facio.

fare alle coltellate.) Digladior.

fare à tozzi.] Arieto, tas.

fare à senno d'alcuno.] Morem gero.

far alle braccia.] Luctor.

far aspettare alcuno.) Remorari aliquem.

far à chi più può farsi seruigi.] Beneficijs certare.

far à uolontà d'altri.] Obsequor.

† far parole, parlare] face e verbum.

† fare honore, honorare] honorem facere.

† far fede testimoniare.] testari, testimonium perhibere.

† far nido, annidarsi] ædificare, construere.

† far sembiante, fingere] simulare, fingere.

† farsi sicuro, assicurarsi) confidere, audere.

† fare strida, stridere] stridare, reddere.

† far grida, gridare] clamores facere.

† farsi discorde, discordare] discordare, dissentire.

† far noia, noiare] molestia, afficere.

† fare aiuto, aiutare] opem ferre.

† fare martiri, martirizare] discruciare.

† far consolatione, consolare) consolationem adhibere.

† far foce, sboccare) egerere.

† far mentione, mentouare) mentionem facere.

† far uista, fingere, simulare.

† far luogo, cedere) locum dare.

† far uela, uela facere.

† far fedeltà, cioè giurarla] giuramento fidem suam obstringere.

† far popolo, adunarsi popolarmente] populũ colligere.

† far testa, riunirsi unitamente contra'l nimico) contra hostem in unum conuenire.

† far faccia, cioè non si vergognare) pudori nunciam remittere.

† fare i pampani, la foglia, e simili, cioè coglire, pampinare, pampinos decerpere.

far battaglia.) Pugno, obire pugnas.

far bene. far beneficio.) Benefacio. Nõ mi hai fatto beneficio alcuno d'importãza.] Nõ valde de me meritus es. Nõ magna ĩ me beneficia contulisti. Grauia nõ sunt, exigui momẽti, parui põderis ea, quæ mea causa fecisti. Exigua sunt, quæ apud me beneficia collocasti.

far piacere, & far cosa grata.] Gratũ facere, gratificor. Quod placet, satisfacit. Inire gratiã.

Far brinnelli.] Propino.

far broglio, & prattica per hauer un'magistrato.] Prensio, as.

far buono partito.) Proponere honestam cõditionem.

far buono per te, cioè promettere.) Spondeo nomine tuo.

far caldo grande.) Vehementissimum esse æstum.

far carezze.) Amplector, blandior.

far correre il cauallo.] Agitare equum.

far danno.) Dare damnum.

far differenza delle persone.] Habere hominũ delectum.

far disperdere una grauida.) Abigere fœtum.

far dispetto.] Incommodo.

far facende.] Negotior, ris.

far frutto, & profitto.) Proficio, progressus facio.

far guerra.) Gerere bellum.

far il calle.) Calleo, occalleo, occalesco, obduro. Mi sono fatti li calli alle mani.) Manus mihi occalluerunt.

far il pane.] Pinso, sis.

far il tratto, ò star in transito.) Agere animum. Laborare in extremis.

far imbasciata.) Obire legationem.

far la schiaranza.] Saltare pyrrhica.

far la credenza.) Prægusto.

far una oratione.) Habere orationem.

far mal contento alcuno.) Reddere hominem commotum.

far mentione.] Facere mentionem. Memini.

far parte.] Impertio. Participium facio.

far pasti.) Conuiuor.

far paura.] Terreo, metum incutio.

far quadri ne'giardini.] Deformare, areas.

far quadriglia.] Facere manum.

far ragioni, & conti.] Ratiocinor.

far ribuffi.) Iurgo, gas.

far scommessa.] Facere sponsionem.

far scoppio, cioè scoppiare.] Crepo.

far seruigi ad alcuno.] Conferre in aliquem beneficia.

far similitudine.) Conferre similitudinem.

far uenir fizza.] Mouere stomachum. Irritare.

far uita aspra.] Duram uitam uiuere, ducere.

far uita d'Eremita.) Eremitam uiuere.

farsi beffe.] Irrideo, negligo.

farsi debit.] Aes alienum contrahere.

farsi di.) Lucescit, illucescit.

farsi per me.) Esse in rem meam.

farla bene] Præclare nobiscum agitur. Così farla male, si dice. Male & pessime agitur.

Andare à fare.) Facesso.

faretra, turcasso, & carcasso da frezze.) Pharetra.

faretrato, fornito di carcasso.] Pharetratus.

farfalla, uermicello alato, come la mosca) Papilio

farina.] Hæc farina, farinaceus.

Luogo da tener farina.] Farinarium.

farina di fue.] Lometum.

farinata, polenta.] Polenta.

farinata, orzo.) Prissana.

farnetica, uacillare della mente.) Insanio, furo.

farnetico.] Phrenetieus. Insanus.

faro di Messina.) Charybdis.

farro, biada.) Far farris.

Farsa, narratione piacuole.] Acroama.

Fasa.] Pharsalum.

fascello, cassa, doue le api fanno il miele.] Alueare.

Fascetta, picciola fascia.] Fasciola.

Fascia, lista, che si mette à torno, le uesti.] Limbus.

fascia da fanciullo, ouer da capo.) Fascia.

fascia, con la quale le dõne si legano le tette.] Mammillare, ris.

fasciare, & infasciare.) Fascio, as. fasciis obduco.

fasciato, & infasciato.) Fasciatus.

fascio di più cose legate insieme.) Fascis.

fascio, picciolo, fascetto.) Fasciculus.

facio di spighe.) Merges, mergitis.

fasso, fiume, & città.] Phasis fluu. & ciuitas.

fastello, ual l'istesso, che fascio. Fascis.

fastidiare, dar fatietà.) Statio. La carne mi fastidia. Satiat me caro.

Satietas carnis me tenet.

fastidiare, & infastidire, dar fastidio.] Afficio molestia.

Fastidio.] Affero molestiam. Molestus sum.

Fastidio, noia.) Fastidiũ, molestia. ho grã fastidio per la tua malatia. Tuus me morbus valde solicitat. Solicitũ hẽt. graui afficit solicitudine. grauiter ãgit, afficit, affligit, acerbe nexat. Molestissimus mihi tuus est morbus. valde grauis, uehemẽter acerbus. amarus in primis sũmę molestiæ, solicitudinis, acerbitatis, curæ, doloris angoris mihi tua aduersa valetudo ẽ. Sũmã ex tuo morbo molestiã capio, sumo, haurio.] Io mi trouo sẽza fastidio. Vacuus molestiis sũ. sine molestia, cura, solicitudine, procul absum à molestiis. extra molestiã sum. Tranquille satis ago; non angor curis. nulla uexor solicitudine. Nulla meũ animum grauis molesta afficit, uexat cogitatio.

fastidioso, difficile.] Morosus, importunus, fastidiosus.

fastidiosamente.] Fastidiosè, morosè.

fastigio. latina parola, ual sõmità, & cima] Fastigium.

fatica, trauaglio.] Labor.

Ogni fatica è perduta.) Omnis labor effusus opera omnis periit.

fatica de corpo trauagliosa.] Aerumna, nę.

fato senza fatica.] Illaboratus.

Durerai molta fatica.] Feres laboris plurimũ, rẽ difficilem, grauẽ, laboriosam, operosam sentes, experieris, cognosces. Valde tibi erit laborandum. Magnus in te labor, graue onus incumbit.

faticare, trauagliare, stancare.] Fatigo.

Io molto mi affatico nelli studii.) Nimis elaboro, inuigilo, insudo, exerceo me nimis immoderate, supra modum, intemperanter in studijs. Tracto nimiũ laboriosè studia, colo, exerceo.

faticosamente.] Laboriose.

faticoso. chi si prende fatica.) Laboriosus.

fato, destino.) Fatum, necessitas.

fattezza, disposition della persona.) Forma, effigies, species.

fatti, imprese.] è gesti. Facinor, res gestæ, gesta. I tuoi honorati fatti. Tua præclara facta actiones egregiæ, tuę res gestę. ea, q̃ gessisti. Laudabilia facinora.

fattione, setta.) Factio.

fatto, participio.] Factus, actus, gestus. Mezo fatto, semifactus.

fatto non ci, cioè cosa fatta.] Hoc factũ, hic gestus. Fuc

nius. e.] Prælium, pugna.

Crescíuto,allenato,]adultus,ætate progressus.
Crespa,grinza,che viene per l'età]Ruga vetularum,
Crespare la pelle.]contrugo,as.
Crespare la fronte.]capero, crispo.
Crespo.]crispus.Alquanto crepso, crispulus.
Cresta.]crista.cresta picciola,cristula.
Creste,cioè marolle,che vengono alla fode] Marisca,scæ,ficus,fici.
Crestoso.]ficoso,
Creta sorte di terra.]Creta,Argilla.Di creta, cretaceus.
Cretoso, pieno di creta.]cretosus, argillosus.
Crine,cioè capelli.]crinis,capillamentum.crini che dependono dal collo de'caualli. Juba,bę.
Crispigno,herba.]Sonchus,
Crisso.]Andarissus.
Cristallo.Crystallus.Di cristallo,crystallinus.
Christiana,Isola.] Letoa,insula.
Cristiere,seruitiale]Clyster,clysteris,enema.
Cristopoli.]Oesyme,mes,
Criuellare.] Cribro,ventilo,euentilo.
Criuello.]Cribrum,vannus, ventilabrum.
Croatia,& Bossena,] Illyris.
Croce.]Crux.
Croia,regia.]Eribęa.
Crollare,squassare,far tremare vna cosa.Quatio,concutio, decutio, quasso, quatefacio, conquasso,vibro.
Crollo,squasso, crollamento,]conquassatio, quassus,sus.
Crou, città.]Vlpia Traiana.
Cronenstat.]Plessouia, ciuitas Poloniæ.
Cronica.]chronica,corum, pl.num. Libri di Cronica,Chronici libri.
Crosta.]Crusta.Crostetta,crustula.Far crosta, Incrusto.
Croste,broia che viene sul corpo.]Papula,
Crotone,città.]crotó.Di crotona,Crotoniata.
Crucifigere, inchiodare in croce.]Crucifigo. In crucem tollo.
Crucifisso,fitto in croce.]Crucifixus.
Crudele,aspro,crudo.]Crudelis,dirus,ferus, Immanis,impius,inhumanus, tetęr, immitis,truculentus, atrox.
Crudelmente.] Crudeliter,atrociter,inhumanè,tyrannicè.
Crudeltà,asprezza.]Crudelitas,feritas,immanitas,impietas.
Crudo,val crudele.]Immanis,ferus,immitis, dirus.
Crudo,cioè,non cotto.]Crudus, mezo crudo, Semicrudus.
Cruna dell'ago.]Foramen acus.
Crusca ,semola.]Furfur,ris.
Cubels.]Subur,vrbs.
Cubiculario, camariere.]cubicularius.
Cucchiaro,cocchiaro,scudeliere]cochlear,is.
Cuchina.] Badara,vrbs.
Cucina.] Coquina,culina,popina.
Ciò che pertiene à cucina.]Coquinarius.
Cucinare,far la cucina.]Coquinor,coquo.
Cucinar spesso.]Coquito.
Cucinicra.] Coquinaria.
Cuculo,cucco,vccello notturno.]Cuculus.
Cuffia, scuffia.]capillare, ris.
Cuffia da donna]Calantica, cæ.
Cuffia fatta in modo di rete.]Reticulum.
Cugina.]Consobrina.
Cugino,germano.]Consobrinus, sobrinus.
Culpia,città.]Curubis,curubis.
Culla,letto di bambini.]Cunæ,arum, Cunabulum.
Culo,parte di sotto, donde si purga il ventre. Anus,ni.
Buco del culo.]podex.
Culto diuino.]Cultus.
Cultiuare il [illegible].]Colo.
Cumulo,massa.]cumulus,acervus,
Cuna,vale culla.]Cunæ,narum.
Cuocere]Coquo,concoquo.cuocere in oglio, coquere ex oleo,

Cuocere à lesso.] Elixo.
Cuocere bene.] Percoquo,cuocere dentro.Incoquo.
Cuocere molto.] Excoquo.Facile da cuocere, coctibilis ,
Cuoco.] coquus.
Cuoiaro,acconciatore di coio,& pelli.]Alutarius.
Cuoio, pelle di bestia.]corium.
Cuore.] cor,di cuore,ex animo,verè,
Stupor di cuore.] Stupor cordis.
Cuore picciolo, corticino.] corculum.
Barramento di cuore.] Horror.
Cupidigia,auaritia.] Auiditas,cupiditas,sitis, cupido.
Cupidine,Dio dell'amore,]cupido,pidinis.
Cupidità,desiderio,voglia,brama.]cupiditas, libido.
Cupido,auaro]cupidus,appetens.Et volontarioso,cupidus.
Cuppo, cassa , nella quale le api fanno il miele.]Alueare,alueus,aluearium.
Cura,pensiero.]cura,studium,solicitudo.Hauer cura,curo,curor , studeo, operam do: Id ago,id mihi curæ est.
Curadente.] Dentiscalpium.
Curare,hauer cura.]curo,curar diligentemente.Accuro.
Poco mi curo di te.]Minimè mihi curæ est, nullo apud me loco es, minimum te curo, minimum de te laboro , nullam tui curam gero,in minimis te pono.
Curatione.]curatio.
Curatore,chi ha carico,]curator.
Curiale.]Oraculum Dianę.
Curiosamẽte,diligentemẽte,cõ cura.]curiosè
Curiosità.]curiositas,
Curioso,diligente.]curiosus.
Curzola.]Corcyra,quæ nigra cognominatur.
Cuscire.]Suo,insuo. cuscire insieme , consuo.
Cuscire veste.]Sarcio,
Cuscito.]Sutilis.
Cuscitura.]Sutura,
Custode,guardiano.]custos.
Custode dell'armento.] Armentarius. (cura.
Custodia, guardia, cura,gouerno.] custodia,
Custodire, val guardare]custodio.Aduerto,seruo,tueor,
Cute.]cutis,corium,cuticula.
Cuticagna,vale lo istesso che cute.
Cudna.]Calliterræ, vrbs Macedoniæ.
Cuzolari,Isole.]Echinades insulę,Epiro adiacentes,quę Thoæ dictæ sunt nunc Salię.

D

DA,a.]Ab,abs.Essere da te , dalla tua banda,sum abs te significa appresso. apud & per,& de.Ho vdito questo da te,De te hoc audiui.
Da che,poi che,poscia,]postquam,vbi , simul atque.
Da banda sinistra.]Sinistrorsum.
Dalla destra.]dextrorsum.
Da bene,buono.]Probus,bonus,integer, innocens.
Da buffone.] Scurriliter,
Da buon mercato,& derrata.]Vilis, & vile.
Da burla,da schertzo]Ioco,iocosè,ioculariter.
D'accordo,d'vn'istessa volontà.] Concors.
Da ciascun luogo]Vndecunq; Vndequaq,
Da fanciullo]à puerilia,ab initio ætatis,à primo ætatis exordio,à prima ætate,ab ineunte ætate,à puero,à primis temporibus , iam inde à puero , à primis annis , à teneris vt Græci dicunt vnguiculis , à quo die natus sum,ex quo ingressus in vitam sum, ex quo lucis vsura frui cœpi,ex quo vitæ limen attigi,animum ducere cœpi.
Da hora innanzi,per l'auenire.]Post hac,deinceps.
Da douero,da senno]Serius,da douero.Serio.
Da do,cõ cui si giuoca.]Tessera,talus,taxillus.
Daga,coltella,& daghetta.]Sica,cæ.
Dagno.]Thermidana.

Daino animale.]dama,dorcas.Cacciar daini. Agitare damas.
Dalle radici.]Radicitus.
Dalli fondamenti.]Funditus.
D'altra maniera,altramente.]Aliter,secus.
D'altro luogo,altronde.]Alibidè.
Da lungi,da lontano.]Procul,eminus.
Non lungi da qui.]Non procul hinc.
Dalmatia]dalmatia,dalmatæ,incolæ.
Da mano,in mano.]Per manus.
Damala , città della Grecia.]Mycenæ,arum.
Damasco,panno di seda.]Vndulata vestis,Polymitum,
Damasco,città della Soria.] Damascus.
Di damasco.]damascenus,
Damiata,città dell'Egitto.]Pelusium.
Damiata,bocca del Nilo.]Pelusianum ostii,
Dan.]Cęsarea Philippi.
Dania, & Danimarch.]Cimbrica Chersonesus,quæ Dacia dicit,Regnũ Septẽtrionale.
Danaro,leggi denaro,al suo luogo.
Dannare,biasimare.]Improbo , damno. dannare per hauer fatto ingiuria ad alcuno, damnare iniuriarum.
Dannare a morte,come diriano i Poeti]damnare caput Orco.
Dannato a morte.] damnatus morti.
Dannatione.] damnatio, condemnatio.
Danneggiare, far danno]damnifico,luctũ affero, luctura afficio,danneggiare alcuno. Macto,espone Nonio.
Danno,perdita,male.]damnum, iactura, detrimentum, dispendium, incommodum, interitrimentum,incommodatio.
Dar dãno,val l'istesso,che danneggiare.]Dãnum do.Senza danno,Indemnis,cioè, che non ha patito danno.
Dannoso,nocivo,di danno.]damnosus,incõmodus,inutilis.
Danzica.]Gedanũ.Prussiæ metropolis , vrbs opulenta , & Septẽtrionis nobile emporiũ.
Danubio,fiume. Danubius,Ister.
Danza,ballo.]Chorea.
Danzare,menar la danza.] ducere choreas.
Da ogni parte,& da ogni banda.]Vndique.
Da parte,da banda,appartatamente.]Seorsũ.
Da passo,in passo.]passim.
Dapocagine.Ignauia,inertia,desidia,segnities vel segnitia.Si credeua,ch'egli l'hauesse fatto per dapocagine . Hoc illi tribuebatur ignauiæ:Commissum hoc ex ignauia homines interpretabantur: Causam huiusce facti in ignauiam conferebant:Hoc ad ignauiam, desidiam,inertiam,languorem referebant: Ignaui esse hominis aiebant: Hoc ignauię ad scribebant.
Da poco,che non s'intromette in cosa alcuna. ignauus,iners.
Dapoi]Postea, deinceps,post.
D'appresso,da vicino.] Cominus,propè.
Da qualche luogo.) Alicunde, da qual luogo tu vuoi. Vndelibet.
Da quel istesso luogo dal medesimo luogo) Ex eodem loco,indidem.
Da questo tempo auanti) Ab hinc. da qui adietro,per l'auenire.Posthac.
Daran.)diuina.
Darbon,fiume.) Alpheus fluuius,amnis Elidis.
Dardiane,selua.) Ardiuenna silua, Eburonum in Belgio.
Dardanello.) dardanum.
Dardassi in Grecia) Amisia.
Dardarsi,in Candia.)Deboma.
Dare.)do,das,præbeo,trado,tribuo.
Dar ad affitto.) Loco.dare ad intendere , Persuadeo .
Dare ad vsura.)Fœneto , dar affanno, faccio negocium.
Dare aiuto) Adiuuo,auxilior,opitulor.
Dare a sacco.)dare diripiendum.
Dare allegrezza) Voluptatem afferre.
Dare auiso di qualche cosa)Significo aliquid alicui.

Dare

Dare autorità.] Tribuere authoritatem.
dare beneficio.] Cõferre beneficiũ in aliquẽ.
dar un bofetto.] Infligere colaphum.
dare carico ad alcuno. Imponere onus alicui.
dare cattiuo augurio.] Obscæno.
dar colore.] Colorare.
dar commissioni.] dare mandata.
dare da bere.] Propino. dare da cena, dare cænam.
dare da desinare.] dare prandium alicui.
dare denari i saluo.] Credere alicui pecuniã.
dare delle botte.] Verbero, infligo plagas, cædere.
dare diletto.] Afferre delectationem. (do.
dar di penna, cassare.] deleo, expungo, oblitero, induco.
dare fastidio.] Afferre molestiam. Afferre molestia.
dare fede ad alcuno.] Credere alicui.
dare fuori, dare in luce] In lucẽ profero, edo.
dare il guasto.] Vasto. Dare il latte, Lacto.
dar il suo fauore ad alcuno.] Præstare studiũ alicui, conferre studium suum in aliquem.
dare credenza] Credo. dar in dote, dare dotẽ.
dare in saluo.] Credo. dare in scritto il nome della tribu, Tribus edere. dare in pegno, Pignoro, oppignoro, in hypothecam do.
dare in prestito.] Commodo, do mutuum, uel mutuo.
dare in publico.] Exhibeo.
dar insieme.] contribuo.
dare la berta.] Illudo, irrideo.
dar la corda.] Torqueo.
dare la libertà ad alcuno.] Manumittere aliquem.
dar mercede delle fatiche.] Tribuere mercedem laborum.
dare la morte.] occido, mortem affero.
dare larga licenza alli errori de figliuoli.] Indulgere peccatis filiorum.
dare la uoce in fauore.] Suffragari. darla contra. Refragari.
dare legge. Ferre leges. Dare licenza. Facere facultatẽ, potestatem, facere liberum alicui.
dare licenza, per dar comiato.] dimitto. dar la spinta, præcipito.
dare lettere, che siano portate ad altri.] dare litteras alicui ad aliquem.
dare il nome, cioè nominare.] denomino.
dar luogo.] Cedo.
dare il uoto nella causa] dicere sententiam de causa.
dar materia.] dare ansam. Dare noia, afferre curam alicui.
dare opera, attendere.] Vaco, incumbo, operam do, inuigilo, studeo.
dare piacere, delecto, afficio voluptate, lætitia.
dare per caparra.] dare arrhabonem.
dar per compagno.] Adiungere aliquem, dar principio, Exordior.
dare recapito. Excipio aliquem. Dare memoria dell'amicitia sua a discendenti, Præbere memoriam amicitiæ posteris.
dare pieggiaria, ò sicurtà,] Caueo. Dare speranza. Dare spem.
dare sospetto, mouco, do, porto suspitionem.
darsi, cioè rendersi ad alcuno.] dedo, deditionem facio.
darsi alli studij da putto] dare se studijs à puerilia.
darsi all'amicitia d'alcuno.] Conferre se ad amicitiam alicuius.
darsi affanno di qualche cosa.] Pati aliquid iniquo animo.
darsi alla dapocaggine.] Iacere se languori.
darsi alla malinconia, & pianto.] Tradere se mæstitiæ, luctuique.
darsi al riposo.] Tradere se quieti. Darsi alla lussuria, libidinor.
darsi alle delitie.] Luxurio. Darsi al mangiare, Pergræcor.
darsi in præda al uincitore.] Committere se victori.
darsi la fede, toccarsi la mano.] dextram dextræ committere.
darsi danari, & farsi gente.] Habere delectũ militum.
darsi per uassallo. Conferre se in clientelam.
darsi in tutto.] Trado.
darsi piacere.] Frui uoluptatibus.
da se stesso, spontaneamente.] Sponte.
datiero, gabelliero.] Publicanus, Magister scripturæ.
datio, val gabella.] Vectigal. Soprastante a datio, Rettore, & gouernatore della gabella. Scripturæ præest. Vectigalibus præest. princeps publicanorum est. Et maximè sũt commissa vectigalia. Vnus præcipuè vectigalium curam gerit, sustinet, Vectigalia præcipuo quodam iure, summo quodam iure exercet.
dato che fosse.] Fac esse, Fac velle, Esto.
dattilo, alboro.] dactylus, idis. dattilo frutto, dactylus.
dattilo, pesce.] Balanus. dattilo piede poetico, Dactylus.
dauanti, per auanti.] Ante, antea.
dauachal, monte.] Atlas mons Mauritaniæ.
dauero.] Serio, & cosa graue. serius, seria, serium.
de, & di] de præpositione, che si aggiunge all'ablatiuo.
dea] Dea, Deæ.
debito, quel che si deue.] æs alienum, debito, debitum. debito, il douere. Officium, munus. Tu debi honorare il Pretore, debes Prætorem colere, præstare Prætori honorem. Tui muneris, tibi officij, tuarum partium. Hoc tibi conuenit, ad te pertinet, a te postulatur, ut prætorem colas, obserues, præcipuo amore prosequaris.
Fare debiti.] Contrahere æs alienum.
Leuarsi de' debiti.] dissoluere æs alienum.
debitore.] debitor. Ti sono debitore di questa fidelità, debeo tibi hanc fidem. Essere debitore, debeo.
Colui è mio debitore di gran somma di danari.] Magnam mihi pecuniæ vim ille debet; Magno mihi ære obstrictus est. Est in meis nominibus ex pecunia satis multa.
debole, frale.] debilis, infirmus, imbecillis, inualidus.
Il fratello di Cicerone era di debole complessione.] Frater Ciceronis erat tenui tuletudine, infirma, imbecilla, corpore mãmiore, viribus imbecillioribus, valetudine vtebatur infirma.
Essere debole.] Langueo, es.
Alquanto debole.] Subdebilitatus.
debolezza, mãcamẽto di forze.] debilitas, imbecillitas, impotẽtia, infirmitas, inualentia.
debolmente.] Imbecilliter, infirmè.
decima.] decimæ, marum.
decimo.] Decimus. La decima volta, decimũ.
decina, idecas. Decina de migliaia, Myrias.
declinare.] declino.
decreto, ordinatione.] decretũ, scitũ, iussum.
dedicare, consecrare.] dico, dedico.
dedicatione, consecratione.] dedicatio. (catus.
dedicato, appropriato, sacrato.] dedicatus, dedicare una opera ad alcuno.] Nuncupo, Apparere opus in alicuius nomine.
deè, fiume d'Ibernia.] dea flumen.
defrodare, ingãnare.] Frustro, fallo, decipio, In fraudem impello.
Il defrodare.] Frustratio, deceptio.
degenerare, nõ seguite i costumi de' suoi maggiori.] degenero.
Chi degenera da suoi passati.] degener.
degnamente.] dignè.
degnità, autorità.] dignitas.
degno, che merita.] dignus, honestus Stimar degno, dignor. l'huomo indotto non è degno d'essere amato, Indignus est amore, ac benevolentia imperitus, indoctus, insciens, rudis. Indignus est qui ametur. Nihil est in imperito, quod homines ad illum amandum alliciat. Nihil in illo est, quare diligatur. Tu non sei degno di tanto beneficio. Tanto merito indignus es, non is es, in quem tanta gratia conferatur, non ita meritus es, non ea tua merita sunt, non is est animus tuus, vt affici tanto beneficio debeas.
Dei celesti.] Cœlites, Dei famigliari, Penates.
deisce.] Dordomana.
del cõtinuo, di cõtinuo.] Iugiter, continenter.
del tutto, totalmente.] Omnino, penitus.
delfi.] delphos. Vnde delphicum Apollinis oraculum.
delfinato prouincia.] Allobroges.
delfino sorte di pesce.] delphinus, delphini.
delfino, nelli Scacchi.] Centaurus.
de li, & de là.] Inde, illinc, aduerb. de loco.
deliberare, vale consultare, come l'huomo si deue gouernare.] Constituo, delibero, statuo, decerno. Certum consilium capio, Planè animum induco, deliberatum est, constitutum, iudicatum, captum consilium.
deliberatione, ordinatione.] decretum, deliberatio.
deliberatione del Senato.] Senatusconsultum.
delitto, mancamento.] delictũ, crimen, scelus.
denaro, & danaro. Nũmus, pecunia, argentũ.
denaro falso.] Nummus adulterinus. denari contati. Pecunia numerata. danari presi, ò dati ad vsura. Pecunia vsuaria. denaroso. Pecuniosus, nũmosus. Vn auaro ha di molti denari, è molto denaroso. Bene nummatus est quarus, bene peculiatus, bene paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis Pecuniam non desiderat, multum habet in arca. Refertus est pecunijs. Illi pecuniæ multum est.
denia.] dianium,
denonshirè.] Cannonij prouincia.
denso, spesso.] densus, spissus.
dentato, chi ha i denti.] dentatus.
dentale, sorte di pesce] dentex, synodus.
dente.] dens. Cauatura di denti. Cauadentum.
denti mascellari. Genuini dentes.
Fare i denti.] dentio.
Fatto à denti.] denticulatus.
dente dauanti.] Gelasinus.
dente del pettine.] Radius.
dentro, & entro.] Intus, intrò, Intrò, intus.
Per dentro, & di dentro.] Intrinsecus.
depositare il denaro in man d'alcuno.] deponere apud aliquem pecuniam.
deprimere, abbassare.] deprimo.
der.] Duraba.
der bogliza.] Thalame.
deschetto, banco picciolo.] Scabelum.
desco, banco.] Scamnum.
desiderare, destare, bramare.] Cupio, opto, appeto, exopto, aueo, expeto, ardeo, flagro cupiditate.
desiderar grandemente.] Exopto, percupio.
desiderare honori di touerchio.] Concupisco honores.
desiderare male] Malè opto.
desiderato.] optatus, cupitus, exoptatus.
desiderio, voglia, brama.] Cupiditas, voluntas, appetitio.
Ho desiderio d'esser nella città.] Sum in vrbe desiderio, desiderium me tenet vrbis, Vrbis cupiditate flagro, Animus meus in vrbe est, Vrbem spectat.
Con desiderio.] appetenter.
desideroso, bramoso.] Cupidus, auidus, appetens.
Conosco quanto sei desideroso di lode. Omnes tuos ad laudem impetus noui. Quam sis ad laudem propensus. Quanti sit, quæ te laus. Quam labores, ſe laude. Quam vehementer ad laudem incumbas. Quam laudi studeas.
desideroso di donne.] Mulierosus.
desinare.] Prandeo, es. Il desinare. Prandium.
Il desinare senza vino.] Pradium abstemiũ.

Pa-

Picciolo definare.) Prandiolum,
Desio.vedi desiderio di sopra.
Desire,l'istesso,che desio,& desiderio.
Destarsi,sueghiarsi.) Expergiscor.
destare,sueghiare) Expergefacio, Excito.
destato.) Expergefactus Expergefactus.
destinare.) Addico. Destinato alla galea, Addictus triremi.
destinato Dedicato,votato.) deuotus.
destino,sorte.) Fatum,fors.
desto,vigilante,sagace.) Cautus, vigilans, sagax,solers.
destrezza,altitudine.) Agilitas. Con destrezza,agillimè.
destriero,cauallo) Sonipes, equus.
destro,habile,disposto del corpo. Agilis, habilis,aptus,
destro,cacatoio,cesso.) Latrina,scaphium.
determinare, val deliberare.) Constituo, decerno.
determinare, vale limitare, & porre fine.) determino,præfinio,terminum.
determinato.) Præfinitus,determinatus.
detale, instromento, che s'vsa tener in deto cũfendo.) digitale.
deto della mano.) digitus. deto grosso, Pollex,deto à lato al grosso,Index,deto di mezo, Medius digitus. deto à lato al picciolo. Annularis digitus. Il picciolo, Auricularis.
dettare,dire ò pronunciare,accioche altri notino.) dicto,ctas,
detto, moto, ò sentenza.) dictum. Mod belli, Bona dicta.
deuelto.) Deuelsus.
deuellin.Eblana,Hyberniæ Metropolis.
deuonschite.) deuonia.
deuotamente,con deuotione.) Religiosè, deuotè.
deuoto, religioso.) Pius, religiosus, qui Deo seruit: Deum aõ spectat, pietatẽ colit: Honorem Deo præstat,qui pius est in Deum.
deuotione,diligenza di seruir à Dio.) Pietas, religio.
Con deuotione) Religiosè,piè.
di,& de.) de.
di,& per il giorno.dies. Vedi, giorno.
diadema, corona, & insegna, che portano i Rè in capo,diadema.
dialogo, parlamẽto insieme, di due, ò più persone.) dialogus.
diamante,pietra pretiosa.) Adamas, antis.
diamantino,duro come diamante. Adamantæus. Adamantinus.
diana,dea della caccia.) Diana, Hecate.
dianato.) Daulia.
dianoro.) Alotus.
diascillo.) dascileum.
diaspro,pietra pretiosa.) Iaspis.
diauolo,demonio.) diabolus,dæmonium,Pluto inferi.
dibattere,crollare.) discutiõ, cõcutio, quasso.
dibotto,subito,incontinente.) Illico.
di buona voglia) Lubens,Libenter.
dice.) infit,verbo defectiuo.
dicẽbre,& Decẽbre,nome di mese.) Decẽber.
diecenoue,numero.) Decem,& nouem,vnde viginti.
diecenoue volte.) Nouies decies, vndeuicies. A diecenoue,a dicenoue.) Noueni,& deni. Vndeuiceni.
diecisette,num.) decem,& septem. Diecisette volte,Septemdecies.
à diecisette,à diecesette) Septemdeni,næ, na.
dichiarare,manifestare,aprire.) dilucido, explico,declaro,explano, demonstro, interpretor,enodo,aperio.
Dichiaratione.) declaratio,explicatio,explanatio.
Diciotto,& decidotto.decem & octo,duodeviginti.
Deciotto volte) Octies, & decies, duodeuicies. A diciotto à diciotto.) octoni,& deni duodeuiceni.
di corto.) Propediem, Iam iam.
dicce,numero.) decem.dicce volte, decies.
A diece,à diece.) deni.
didascalo Isola.Astergia.
diermarting nell'Austria.) Bidaium.
dieta,val astinenza di cibo. Inedia, dieta, ieiunium.
dieta,congregatione di persone.) Concilium, conuentus. Comitia.
di fatto, val subito.) Illico, statim, actutum.
difendere.) defendo,tueor,tutor,Suspicio defensionem.
difendere spesso.) defenso, defensito, defendere,così in fatti, come in parole, Patrocinor.difendere la causa, Dicere, agere causam.Io defenderò l'honor tuo, Honorem tuum defendam, tuebor; Honoris tui defensionem,contentionem,certamen suscipiam: Pro honore tuo pugnabo, contendam,certabo: Honorem tuum defendendum,tuendumque suscipiam.
difesa, protettione.) defensio, patrocinium, tutela, apologia.
difeso,) defensus,Non difeso,Indefensus,Im protectus.
difensore.) defensor, protector.
difetto, mancamento.) Culpa, vitium, deliquium, erratum.
Commettere difetto.) Offendo, erro, pecco, labor, committo culpam, incidere in culpam, Esse affinem culpæ.
differire,prolungare.) differo, protraho, prolato,produco,prolongo.
differire da dì in dì.) Procrastino,cunctor.
differenza.) discrimen,differentia, E gran differenza trà le cose tue, & mie Dissimillima, & diuersa in primis rerum nostrarum ratio est: Meæ rationes admodum a tuis differunt: Multũ inter res nostras interest. E gran differenza da te,a tuo padre,Patris tui dissimilis es,Patrem non refers,non imitaris, Pater tuus in te non agnoscitur.
differente.) differens. Essere differente. Disto, Interest. Senza differenza,cioè indifferentemente. Indifferenter.
difficile,malageuole,difficultoso.) difficilis, arduus,laboriosus. La cosa è difficile,& ha in se molta difficultà,difficilis res est,laboriosa, difficultatis habet, negotij, laboris plurimum. Non paruo negotio, non exiguo opere effici potest. Huomo difficile, cioè strano, difficilis homo.
difficilmente.) difficulter,ægrè, vix.
difficultà,malageuolezza.) difficultas, scrupulus.
difficultoso,l'istesso, che difficile.) Laboriosus difficilis.
difficultà) difficultas,labor, moles.
diffidarsi,discõfidarsi.) diffido.in dubio sum
diffidenza,disconfidenza) diffidentia.
con diffidenza, senza speranza.) diffidenter.
diffinire, vale tẽminare.) Definio, determino, termino.
diffinitione) definitio, Rei explanatio.
difformare,diffigurare, guastare la forma.) deformo.
difforme,brutto.) deformis. Fœdus,da,dum.
difformità,bruttezza.) deformitas,turpitudo
digerire,& cuocere il cibo in stomacho. con coquo, conficio.
digiunare, vale far astinenza.) Ieiuno,a cibis abstineo.
digiuno,astinenza.) Ieiunium. digiuno si dice anco chi non ha mangiato. Ieiunus. A digiuno.Ieiunè.
dignità, reputatione acquistata con operi lodeuoli.) dignitas, decus.
dignarsi. vedi sopra degnarsi.
di gratia,& per amor mio.) Amabo,amabo te.
disgradare, discendere di grado in grado. gradatim descendo, per gradus descendo.
dilatare,stendere,differire.) dilato,prolato.
dilatarsi,diuenire largo. Latesco, scis.
dilatato,differito,prolungato) Prolatus, dilatus. Guerra dilatata.) Bellum prolatum.
dilatione,prolungamento.) Prolatio,dilatio, mora.
dileggiare, schernire, beffeggiare.) Irrideo, illudo,subsanno,insulto,ludifico,ludificor
dileggiamento,irrisione.) irrisio,illusio,sãna,
dileggiato.) irrisus.
dileguarsi, andar in niente, & consumarsi.) Abfumor, dissipor.
dilettare,dar diletto, & piacere) delecto,oblecto,afferre delectationem, afficere iucũditate,& voluptate. L'otio della villa molto mi diletta, Otium, & quies rustica mirũ in modo me delectat, recreat, reficit, capit; Delectationem, voluptatem mihi affert, rus animo meo iucundissimum est, rure, rusticque otio delector, mirè pascor; Otio rustico libentissimè fruor.
dilettatione,piacere.) delectatio, oblectatio, iucunditas;
dilettenole, ameno, che da piacere.) Iucundus, amœnus.
diletto,dilettatione.) Voluptas, oblectamen, oblectamentum.
Con diletto.) Iucundè.
dilicatamente,cõ dilicatezza.) delicatè,lautè.
dilicato.) delicatus,laurus, mollis.
dilicato,scarmo.) Gracilis.
dilicatezza.) delicię, delicium, cij, appresso Martiale.
diligente, sollecito.) diligens, sedulus, solers, nauus, gnauus.
diligente nello scriuere.) diligentiam,curam, studium,operam, industriam,in scribendo ponere,locare,consumere: diligentiam adscribendum conferre: Operam nauare maiore studio in scribendo.
Cicerone fù superiore à tutti di diligẽza, vinse ogn'uno con diligenza.) Ciceto etat maximè omnium diligentissimus. Vicit, superauit, anteiuit, antecessit omnes, præstitit omnibus,antecellebat omnes diligẽtia, illi comparandus, conferendus in diligentia nemo fuit. Essere diligente nelle cose sue, Satagere rerum suarum.
diligentemente, sollecitamente, con diligenza.) diligenter,sedulò,impigrè,gnauiter.
diligentia, sollicitudine.) diligentia,sedulitas, gnauitas,cura,studium.
Mettere diligenza.) Adhibere diligentiam.
di lontano.) Procul,Eminus.
dilungarsi,allontanarsi.) discedo,Abiumlongè,proficiscor.
diluuio, inondatione d'acque.) diluuium, diluuies,inundatio,ablumium.
dimagrire, & smagrire, & diuenir magro.) Emacro,macresco.
di mala uoglia,mal contento.) Tristis,mœstus
di mal pelo,cattiuo,malitioso.) Veterator,malitiosus,callidus.
di mano in mano, val di passo in passo.) passim.
dimenare,val mouere.) Quatio, quasso, concutio.
dimenticanza,obliuione.) Oblinio,silentium.
dimenticarsi, scordarsi.) Obliuiscor, ex animo effluit,excidit. L'huomo si deue dimenticare le passate disgratie. Debet quisque suos casus obliuiscì,ex animo,ex mente delere, euellere, suorum temporum memoriam omittere,deponere,abijcere,oblimone contendere.dimenticato,oblitus.
dimesso,messo giù.) demissus,submissus.
diminuire,sminuire,scemare) diminuo, imminuo,reseco,decurto.
diminuito, sminuito, scemato.) Imminutus, diminutus.
diminutione.) Imminutio.
dimitrida,città.) Demetrias.
dimora, demoranza, & tardanza.) Mora, dimoran-

motante, morans.
dimorare,tardare.]Moror, tardo.
dimorare, per habitar in qualche luogo.] Habito.
dimostrare,narrare,manifestare,aptire.] demonstro,ostendo,doceo, dimostrare l'animo,quãdo verrà l'occasione,Indicare animum, patefacere, significare, declarare, aperire, testificari, probare alicui,vbi res, feret, cum occasio postulabit. dimostrarsi prode,& valẽte nelle guerre, In bellis ostẽdere,se probare,præbere, præstare, acrem, ac fortem virum,fortem,ac strenuam operam nauare:Rem bellicam fortiter,ac strenuè tractare, gerere, administrare. dimostrare amore ad alcuno, declarare benevolentiam.dimostrare compassione d'animo. Adhibere dolorẽ animo. dimostrarsi ricordeuole d'alcuno, probare se memorem.
dimostratione.]demõstratio,index,probatio.
di improuiso, alla sprouista.] de improuiso, Ex tempore.
di nascosto, secretamente.] Clam.
dinegare.] denego, Abnego renuo,nego.
dinonciare,annonciare.]denuncio,indico,significo.
denonciare la guerra.] indicere bellum.
di nouo.]denuo, de integro, Ab integro,itetum.
Dio, & Iddio.] Deus. Dio ha somma bontà, somma giustitia,clementia,& podestà. Bonitas in Deo,iustitia,clementia,potestas tãta est,quanta potest esse maxima.Deus bonitate est incredibili,singulari iustitia, immensa clementia, infinita potestate.
Ricorrere a Dio ne'suoi pensieri.] Suas cogitationes ad Deum adhibere:Confugere ad Deum sum in cogitationibus: Sua consilia ad Deum referre.
Dio ha compassione a gli afflitti.] Afflictos diuina pietas excitat,profugium habemus ad Deum nostris in calamitatibus. Præsto est, adest, opem fert, subuenit Deus calamitosis.
Dio ti salui]Salue,Saluus sis, Saluete a Deo.
Dio voglia.]Vtinam, Dio lo faccia, Deus faxit.
dipartire,partire, & diuidere. diduco, discrimino,diuido.
Dipengere.]pingo, depingo.
depegnere vna cosa con parole,] Rem verbis depingere.
dependente.]dependeo.
dipinto]depictus, pictus, picturatus.
dipintore.]Pictor, dipentore di rilieuo, Statuarius.
dipoi.] dehinc.
diporre,porre giù. depono, diporre l'officio. Abdicare se magistratu, abire magistratu.
diportante.]Tolutum.Andar diportante, Tolutim incedere.
diportarsi,andar a solazzo.] deambulo, ambulo.
diporto,spasso,solazzo.Recreatio, solatium.
diposítare, vale deposítare, perciò vedilo al suo luogo.
diputare, committere qualche carico ad alcuno] delego.
diradicare,cauare le radici.Extirpo, euello, extraho.
diramare, vale leuare i rami de gli arbori.] Ramos decerpo.
dire,fauellare,ragionare,narrare,contare.]dico,narro, loquor.
dire bene,lodare.]Commendo, laudibus orno, celebro, laudo.
dire bene d'alcuno.]Benedicere alicui,Honorificè loqui. Laudes in aliquem conferre, offerre,ornare,afficere laudibus.
dire breuemente.]Conferre in pauca, Breue facere,Paucis complecti.
dire cose sciocche.] Ineptio, Diceſi, dicitur, Fertur, Volgarmente si dice. Vulgò fertur
dire cõ la carta in mano, dicere de scripto.
dire il suo parere.)Dicere sententiam.dire da douere,Remoto ioco dicere.dire la sua opinione;Exponere consilium suum.
dire villania.]Conuitior.Non stà bene a dire villania ad alcuno. Malè cuiquam dicere non decet.Conuitium cuiquam facere,dicere conuicium,facere conuicium,conferre conuicium in quemquam nõ debemus: Vexare, afficere conuitijs, exagitare, iactare,turpe est.
dire p la burla.] Ludere, aliquid ioco dicere.
dire male.]Male dicere. Ogn'vno dice molto male di te, Pessimè tibi omnes dicunt. turpissimè,atque acerbissimè de te loquuntur, Turpia quædam in te conferunt. Valdè te exagitant,insectantur,vituperant.accusant,carpunt, vellicant: omnes tibi grauissimè obtrectant. De tua existimatione. multũ detrahere conãtur. Inuehunturin te
dire molto.] Prolixa oratio, longior, vberior, Longiorem sermonem habere, plura verba facere. Longius oratione progredi.
diredare,vale priuare dell'heredità.]abdico, exhæredo.
diretano, & deretano, vale vltimo.] Extremus,vltimus,postremus.
dirimpetto di rincontro.] Contra, aduersus. ex aduerso.
diritto,vale in piedi.]Rectus,irretortus,directus.
dirittamente,]Rectà,rectè,recta via,directè
dirittura vale bontà, lealtà.] Bonitas, probitas, integritas.
diriuare.] Deriuo. Diriuare in diuerse parti, Dimano.
diriuatione,& diriuamento.]Deriuatio.
direpare,precipitare.] Præcipito, Ago præcipitem.
disagio,disetto,bisogno.] Incommodũ, inopia,angustia rei familiaris.Condurre i soldati a grandissimi disagi. Copias in summas angustias compellere,in maximas omnium rerum difficultates conijcere,eo redigere, ut omnium rerum penuria laborent,inopia premantur,conficiantur,pessimè accipiantur.
disarmare,vale lenar le arme.] Inermo, as.
disarmato,senza arme.] Inermis.
disuantaggio,disuguaglianza.] Inęqualitas.
disaueduto,non accorto.Imprudente.]incautus, imprudens.
disauedutamente,imprudentemente.] Incautè,imprudenter.
discacciare.]Expello, exturbo, eijcio.
discacciatrice.]expultrix.
discalzare, scalzare.] discalceo.
discapigliato.] Passis crinibus.
discapellato.] Verpus.
di sca lato,di porpora.] Purpureus.
discarnare, leuar la carne.] Macrum reddo, macrefacio.
discaro,noioso.] Aeger,ærumnosus,afflictus.
discendenti,successori.]Posteri,posteritas,nepotes.
discendere,smontare.]descendere,decurrere desilire.
discesa,]descensio,descensus.
discepolo,Scolare.]discipulus,scholaris.
discernere,separare.]discerno, dispicio, Seligo.
discinto.]discinctus.
discioglere.]dissoluo.
disciplina,regola,norma,disciplina,istitutio.
discollare.]deglutino.
discolorare,scoloare.]decoloro.
discolorito,senza colore.]décolor.
disconciamente,male à proposito.] Incõmodè.Inconditè.
disconcio,mal adagiato senza gratia.]Inconcinnus.Inconditus,indecens.
disconcio per il disagio.] Incommodum. Far cosa alcuna senza disconcio, senza disagio, senza incommodo.] Facere aliquid sine incommodo.Ne tibi incommodes, ne incommodo tibi sis, ne contra tuum commodum sit: Ne tuo commodo aduersetur; Quod commodo tuo facere possis,quod sine molestia tua fiat.
disconueneuole.]Incongruens.
disconuenire.]dedecet.
discoprire.]detego,Retego.
discordante.]Absonus,dissonus, dissidens.
discordanza dissensione,discordia.]discrepãtia,dissidentia.
discordanza in suono.]dissonantia.
discordare,essere differente.] discrepo, dissideo,discordo.
Essere discordanti d'opinione.]discrepãt sententiæ nostræ. Opinione dissentimus. Nostræ sententiæ non congruunt: Non idem sensus est, idem iudicium: Opinionum est inter nos dissimilitudo, diuersa sentimus.
discordia, inimicitia, rissa.] discordia, seditio dissensio, dissimilitudo. Le discordie ciuili rouinano le republiche. Ciuiles discordiæ, domesticæ seditiones, intestina bella, controuersiæ inter ciues, partium contentiones multas Respublicas perdunt, perniciem afferunt.
discortesemente.]Inhumanè, Inhumaniter.
discortesia.]Inhumanitas.
discortese.] Inhumanus.Non ho veduto mai huomo più discortese di lui.Neminem,qui tam longè ab humanitate abest, tam esset longè ab humanitate, tam expers humanitatis,in quo minus esset humanitatis,vnquam vidi:Officium negligit, nihil de humanitate liberalitateque laborat.
discostare,remouere.]Amoueo.
discostante, discosto.] Alienus. non è discrepante dal nostro amore, ab amore nostro non est alienum.
discretione.]Modestia,Prudentia.
discreto,modesto,gentile.]Modestus.
discucire.]dissuo,resuo.
dissegnoso,Colerico.]Iracundus.
disdire.]Reuoco.Disdire ad alcuno,Dissentire ab aliquo.
disegnare, vale lineare.]designo,delineo.
disegnare per deliberare.]Statuo,decerno.
disegno.]Studium.
disegno,schizzo.Graphis. forma,
Io ho vn gran disegno nell'animo)Magnum quiddam specto, magni momenti, magni ponderis rem in animo voluo: Præclara quædam animus meus cogitat,suscipit.
Questo è stato il mio disegno.] Consilium meũ hoc fuit,hoc spectauit, hoc volui, id egi,ad hoc retuli mea consilia, meas cogitationes,huc animum intendi,mentem direxi,consilia contuli.
disfare,ruinare.]demolior.
disfare quel ch'è tessuto.] Retexto, disfar l'amicitia,dirimere coniunctionem.Disfatto,sciolto,Solutus.
disfauorire ual dare la voce cõtra.Refragor.
disfibbiare,ual sfibbiare, sfacciare. diffibulo.
disfidare.]Prouoco, Lacesso. Disfidare à battaglia,Prouocare ad pugnam.disfidar con scritti.Lacesso scriptis.
disformare disfigurare, guastare la forma.] deformo.
disghiacciare,cauare il freddo.]Egelido,as.
disgiungere,separare.]disiũgo,seiũgo,seiugo.
disgiunto,separato.]Seiunctus,disiunctus,distinctus.
disgratia,ual incontro]infortuniũ,calamitas.
disgratia,ual odio,& inuidia.È caduto in disgratia grandissima appresso tutti.] In summam omnium inuidiam incidit: Inuidiosus apud omnes factus est: Odio illum oẽs habent:Premitur odio multorum. Inuidiæ est,in odio est:Inuidię est,atque odio.
La mia disgratia è maggior d'ogn'altra.Præcipua, propria mea fortuna est, singular

ſum fato.longè alia conditione ego ſum,ac ceteri.
Diſgratiatamente,infelicemente.]infeliciter.
Diſgratiato, mal'auenturato.] Infortunatus, infelix.
diſgranidarſi,diſperdere.] abortio, abortum patior.
Dishoneſto.]Turpis. Inhoneſtus.
Dishoneſtà.) Turpitudo,deformitas.
Dishoneſtamente,vituperoſamente.] Turpiter, inhoneſtè.
Dishonorare,infamare.]deformare,dehoneſtare.
Dishonorato,ſenza honore.] Inhonoratus,& inhonorus.
Dishonore, vergogna.]dedecus,infamia,Opprobrium.
Sarà dishonore conſumare la tua robba in coſe vane.]Si tuam rem malè diſſipaueris,perdideris,conſumpſeris,in res inanes erogaueris,conieceris, dedecori tibi erit, infamiæ, ignominiæ, turpe tibi erit,infamia te conſequetur.
Diſimparare quanto s'ha imparato.] dediſco, dediſcis.
Dislegamento.] Solutio.
Dislegare.Soluo, diſſoluo, exſoluo.
Dislocato,ſnodato,ſmoſſo da luogo]eluxatus.
Dislombato.]delumbis.
Dislombare,rompere in ſchena.] delumbo.
Diſmembrare,ſmembrare.] deartuo,as.
Diſmembrato, ſmembrato.] deartuatus, tatum.
Diſmettere,laſciare.]Relinquo,depono, diſmettere vna fabrica, ò reſtar di fabricare. Fabricationem abijcere, vel deponere.
Diſobligare.] Exauctoro.
Di ſopra,aggettiuo.] Superus, ſupernus.
di ſopra,prepoſitione.]Super,ſupra.
Di ſopra,auuerbio.]ſurſum, inſuper.
diſordinatamente, ſenza ordine.] incondità, indigeſtè, inordinatè.
Diſordinato, ſenza ordine.] Inordinatus, inconditus, indigeſtus.
Diſordinato,mal'acconcio,ſconcio.] Inornatus.
Di ſorte,cioè coſi,la onde.] Ita.
Di ſotto,da baſſo,aggettiuo.] inferus, di ſotto propoſitione, infra.
Diſparo,diſuguale,che non è vguale.] diſpar, diſparilis.
Diſpartire,diuidere,diuido,diſpartir il carico diuidere onus cum aliquo.
Diſpartitione,partimento,diuiſione,diſtributione.]diuiſio,partitio.
Diſparte,in diſparte.]Seorſum,ſeparatim, ſecreto.
Diſpenſa,luogo da riporre molte coſe.] Promptuarium. Penus.
Diſpenſare,diſporre,ordinare,]diſpenſo,collocco.
Diſpenſatore,colui che diſpenſa]diſpenſator.
Diſpenſiero, che hà in guardia le viuande.] Promus, condus.
Diſperarſi,nò hauer ſperanza.]deſpero,ſpem abijcio,animo concido.
Diſperarſi affatto.]Oém planè ſpem abijcere. Ab omni ſpe animũ abducere. Ad deſperationẽ adduci,redigi. Nulla ſpe niti,ſuſtẽtari,fulciri. Se planè deſerere,& deſtituere.
Deſperatione, deſperatio.
Diſperato,chi hà perduto ogni ſperanza.] deſperatus.
Diſperdere, è non far la creatura a tempo, Abortio, abortior.
Diſperſo,nato inanti il tempo,] Abortiuus.
Diſpergere,guaſtare,rõpere]diſſipo,diſijcio.
Diſpetteuole, & diſpettoſo.] Moleſtus,iniurioſus,iniquus.
Diſpetto,val onta.] Ignominia,incõmodum, contumelia.
Al ſuo diſpetto.) Inuitus, & al diſpetto di te. Te inuito,te renitente.

Diſpiacere,val ſpiacere.] diſpliceo, offendo, ledo.
Diſpiacere,nome)diſplicentia,moleſtia,iniuria. La tua littera, mi ha dato gran diſpiacere. Magno me dolore affecerunt literæ tuæ, valde me perturbarunt,affixerunt,commouerunt. Magnum mihi dolorem, grauem ſolicitudinem, acerbitatis multum attulit, peperit epiſtola tua,legi magno cum dolore literas tuas.
Diſpiacenole.] Moroſus, difficilis.
Diſpiccare,ſpiccare)Suſpẽſũ ſoluere,religare.
Diſpiegare,ſuolgere,allargare.] Explico.
Diſpietato,empio,crudele.]Immanis,impius.
Diſpiombare.] Replumbo.
Diſponere,ordinare.]diſpono. Non poſſo diſpormi a parlare cõ nemici. Vt inimicorum vultum ſubeam, imperare mihi non potero. Impetrare a me non potero,adduci nũquam potero: ipſe mihi perſuadere, animũ inducere, nequeo.
Diſpoſitione,p cõpleſſione.] Habitudo.Et per la diſpoſitione dell'animo. Inductio animi.
Diſpoſtezza del corpo,leggierezza.]Agilitas.
Diſpoſto,acconcio,atto.) Pronus,procliuis,deditus,aptus.
Diſpregiare,val prezzare,non curarſi.] Sperno,deſpicio,vilipendo, contemno.
Diſpregiatore,& beffatore.]Irriſor,cõtẽptor.
Diſpregio, beffe.] Contemptus,diſpicientia, contemptio.
Diſputa de ſcholari.] commiſſio diſputatio.
Diſputare,nome.]diſputatio,diſputare verbo diſputo, diſputationem habeo.
Diſputatore,) diſputator.
Diſregolato,ſenza regola.]Abnomis.
Diſſacrare.]deſacro,quod barbarè dicitur degradare.
Diſſegnar,]delineo,lineo, as. Exprimo.
Diſſegno)Lineamentũ,tẽpus Formigraphia.
Diſſimile,diuerſo,)diſſimilis,diſſimile.
Diſſimulare,fingere.]diſſimulo, Fingo.
Diſſimulatione.] diſſimulatio.
Diſſimulatore.] diſſimulator.
Diſſipare,guaſtare] diſſipo, as, at.
Diſſipatione, conſumamento,] diſſipatio.
Diſſoluere,diſfare,diſciogliere.]Soluo,exoluo.
Diſſolutione,vale diſordine.] Immoderatio, intemperantia.
Diſſomigliare,non ſomigliare.]Abludo.
Diſſonante,diffe.ente,diſcordãte,]diſſiduus, diſſentiens, diſcors.
Diſſuadere.]diſſuadeo,da qualche coſa,deterrere ab aliqua re.
Diſtaccare.] Refigo.Reuello.
Diſtante,lontano]diſtans, diſſitus.Luoghi diſtanti, loci diſtantes.
Diſtanza,lontananza.] diſtantia. Interſtitiũ.
Diſtemperanza] Intemperies.
Diſtendere.]diſtendo, obtendo, conſterno.
Diſtẽdere i pẽſieri.]diſtẽdere curas hominũ.
Diſtendere ſottilmente intorno.] Obliuio.
Diſtendere ſopra.] Inſterno.
Diſtendere ſotto.] Subſterno.
Diſtendere le vele,cioè ſpiegarle.]Velifico.
diſteſo,& ſteſo.] Stratus, paſſus, expanſus.
Diſteſſere.] Retexo.
Diſtillare,deſtillare.] diſtillo.
Diſtillatione,giocciamento.] diſtillatio ſpecies catarrhi.
Diſtinguere,ſeparare, diſtintamente.]diſtinguo. Interſtinguo.
Diſtintamente.] diſtinctè.
Diſtinto)diſtinctus. Nõ diſtinto indiſtinctus.
Di ſtoccata,di ponta.) Punctim.
Diſtogliere,diſuiare rimouere.)Amoueo,auoco,abduco.
Diſtoglierſi dalli piaceri alle letere.)ad literarum ſtudia a voluptatibus ſe abducere.
Diſtorcere, torcere.) diſtorqueo.
Diſtorto.) diſtortus.
Diſtribuire,diuidere.)diſtribuo.

diſtributione, partimento.]diſtributio,diuiſio,partitio.
diſtruggere,cõſummare,ſtruggere.]deſtruo, populor,euerto,perimo.
diſtruggitore,chi guaſta.]Euerſor,eximctor, vaſtator,populator.
diſtruttione,rouina,ſtruggimento.] Populatio.
diſturbare, dar noia, diſconciare.] Interturbo,turbo,vexo.
di ſua poſta.]Sponte.
diſubidiente.]Inobſequens.Cõtumax,Refractarius.
diſubidientemente.]Contumaciter.
diſubidire.]Repugno,dicto audiens nõ ſum.
diſubidire alcuno.] defugere auctoritatẽ alicuius.
di ſubito, auuerbio.) Actutum,illicò, ſtatim, continuò,repente.
diſuguagliare,far ineguale.)denormo,as.
diſuguale.) Inæqualis,& inæquale.
diſuguaglianza.) Inæqualitas.
diſugualmente.) Inæqualiter.
diſuſare,diſtogliere.)abduco,abhorreo.
diſuiluppare,sbrigare.) Explico,expedio, extrico,enodo.
diſuiricchiare, vale ſtaccare.) expedio,libero.
diſunire,ſeparare.)diſtinguo,diſtũgo,diſparo.
di ſuo capo, val oſtinato.) Capito,pertinax,certuicolus,cerebroſus,proteruus.
diſuſanza,mutatione di coſtume.)deſuetudo.
diſuſare,non più vſare)deſuefacio,deſuefco.
diſuſarſi,non eſſer più in vſo.)obſoleſco.
diſuſato, non più in vſo) deſuetus. Obſoletus, inſuetus.
diſutile,non vtile,che non giova.)Inutilis,iners,ineptus,nauci,flocci,nihili.
di taglio.)Cæſim,come di pũta ſi dice,punctim.
dittamo,herba odorifera.) dictamum, Cretæ herba.
dittione, vna parola.)dictio, vox, vocabulum.
diu,Iſola nel colfo Cãtiolpho dell'Indi.)Barace,es.
diuenire.)Fiẽ.Diuenir auaro. Fieri auarum.
diuenir furioſo.) Rapi amentia. Furere, inſanire.
diuentare.) Euadio fio. diuentar amico. Conferre ſe ad amicitiam alicuius.
diuerſamente,in diuerſe parti) diuerſè, variè.
diuerſità,varietà.) Varietas,diuerſitas.
diuerſo,cangiato.) Mutatus, varius, diuerſus.
diuertire,rimouere.)diuerto,amoueo.
diuſar, villa nella quale l'anno del 614. Mahomet fece l'Alcorano Methaft.
diuidere,ſpartire.)diuido,ſecerno,partior,diſtribuo,diſcerpo,diſcrimino, diſtinguo.
diuidere in due parti.)Bipertio,vel bipertior.
diuieto,prohibitione)interdictũ, interdictio.
diuinamente)diuinitus, diuinè.
diuinità.)diuinitas,numen.
diuino,pertinente a Dio)diuinus,dius, diuus.
diuiſamente.) Interruptè, ſeparatè, ſeparatim.
diuiſibile,ſeparabile.)diuiduus,diuiſibilis.
diuiſione, ſeparatione.) diuiſio, diſtributio, partitio.
diuiſo,ſeparato,partito.)diuiſus,ſeiunctus,intercluſus.
diuiſare,contare.)Narro,explico,expono.
diuiſare,ſomigliare, parere.) Videor,videris.
diuiſare,per variare.) Vario,diſtinguo.
diuiſe, foggie, forme, maniere,modi.) varietas,forma,ſpecies, diuiſa dell'inſegna.) Inſigne.
diuitia,& couitia,val abondanza.) Copia, diuitiæ,affluentia,abundantia.
diuitioſo,& abondante,ricco)dives,copioſus vber,fortunatus.
diuino,val diuino.)dius,diuinus,diuus,cæleſtis Caliſtes.
diuolgare, publicare.) Vulgo, diuulgo, celebro,prædico canto.
diuolgare,mala fama)diffamor.
diuolgarſi, permetterſi in vſo, Pererebeſco, per-

permano,effluo,prario.
Diuorare, val consummare. Voro, deuoro, Helluor,glutio,ligurio.
diuoramento,il diuorare.)Voratio,helluatio.
diuoratore,trägugiatore,pacchione,) helluo, vorax.
diuoratore di carne.)Carniuorus.
diuortio, separatione tra marito, & moglie.] diuortium,tori maritalis dissolutio.
dinotione,& diuoto, leggi deuotione, & deuoto.
dobranima.)Tediastrum.
dobietto, guarnello, habito bianco,)Galbanus,Galbanum.
doccione ecannone de fontane.)Tubus, Tubulus,canalis subterraneus aquæ ductus.
Docotto.)Adulis, Adultrosi apud Plinium.
dodici,numero)duodecim,dodici volte,duodecies:A dodeci duodeni.
dogana,luogo doue si pongono le mercantie. Telonium.
dogana,gabella,che si paga.)Vectigal.
doganiero,daciaro.) Publicanus Vectigalis.
doglia,dolore,noia,)dolor,angor,mœror,cruciatus,acerbitas.
Placare la doglia.)Lenire dolorem.
doglia de fianchi.)Lagonopanon.
Chi pasce doglie di fianchi.)Lagonopus.
doglio, vaso da vino,ò oglio.)doliarium, dolium.
doglioso,dolente.]Aeger,afflictus,tristis,mœstus.
d'ogn'intorno.)Vsquequaque.
d'ogn'hora,sempremai.)Sempre, perpetuo.
d'ogn'parte,d'ogni bãda)Vtrinque, vndique.
doi,duadue,do,duo,duæ,duo.Vnus,& alter.
doi volte.)bis,iterum.
A doi,a doi.)bini.
dolce.)dulcis,suauis,iucundus.
Che dà dolci parole.)Suauiloquens.
dolcemente.)dulciter,dulcè, suauiter.
dolcetto,diminutiuo.)dulciculus.
dolcezza,suauità,)dulcedo, dulcitudo, suauitas.
dolcezza poetica.)Melos.
dolète, val da poco,& da niẽte.)Segnis iners.
dolente,che si duole.)dolens,mœrens.
dolentemente,con affanno,& molestia.) dolenter.
dolersi,hauer dolore.)doleo,perdoleo,idoleo
dolersi il capo per stare al Sole.)dolet ex Sole caput.
dolersi,pentirsi.)Pœnitet Non mi dogliohauere studiato la Filosofia. Non me pœnitet vixisse philosophiæ.
dolore,doglia.)dolor.Pigliar dolore. Capere dolorem.
dolore d'animo.)Aegritudo.
dolore longo,& continuo di capo.)Cephalea.
dolore di cuore.)Cardolium.
doloroso mal contento.)Mœstus, miserabilis, æger.
dolzore,& dolcezza.)dulcitudo,dulcedo,suauitas.
domandare,& dimandare.Chiedere,far vna domanda.)Peto,postulo,posco, quæro, interrogo,rogito.
domanda a tuo frätello.)Roga fratrem tuum. Interroga fratrem.Quære de fratre, scisciare,cognosce,Fratris tui sententiam,voluntatem.iudicium exquire.
Io ti domando questa gratia con molta instãza.)Singulari studio,quam possum studiosissimè, valdè hoc ex animo a te contendo. Hoc à te ita postulo, peto, vt nihil possim studiosius,maiore studio,diligentius.
domandare termine d'vn giorno.)Rogare de die.
domandare instantemente.)Contendo,efflagito,expostulo.
domãdare in gratia qualche cosa.) Petere ab aliquo officiosè.
domãdare perdono a dio.Poscere Deũ veniã.
domandare aiuto.) Implorare auxilium.
domandare chi deue dare.)Admonere debitores.
domandare la sua mercede.)Petere fructum laborum suorum.
domandatore,chi domanda.)Postulator.
Chi domanda conseglio.) Consultor.
Chi domanda territorij.) Agripeta.
domani.]Cras,crastino.Il dì de domani.Crastinus dies.
domare,sottomettere.)Domo, Edomo.
domare,nome.)Hic domitus,tus, hæc domitura.
Chi non si può domare)Indomabilis, Intractabilis.
domato,partic.)domitus,edomitus.
domatore,chi doma)domitor,domatrix.
domattina.)Cras mane,postridie.
domesticamẽte,familiarmẽte.)Familiariter.
domesticare.)Mansuefacio,condocefacio.
Chi domestica le bestie.)Mansuearius.
domesticarsi,far amicitia.)Ad amicitiam alicuius se adiungere.) Vti aliquo familiariter, vti consuetudine alicuius.
domestichezza, familiarità, conuersatione.) Familiaritas,vsus,consuetudo.Hauere domestichezza, & familiarità con alcuno di molti anni. Multos annos vti aliquo familiariter.Magna mihi tum illo familiaritas, vsus consuetudo intercedit.Mihi est familiaritate cõiunctissimus.Eo sic vtor, vt nec familiarius vllo,nec libentius.Quotidiana mihi cum eo cõsuetudo est.Ita mihi familiaris est,vt nihil esse possit cõmunius.Magno mihi familiaritatis vsu obstrictus est.
domestico, familiare di casa.) Intimus,domesticus, familiaris.
domestico,mansueto,trattabile.) Mansuetus.
domichi,mal nessibia.) Pyduium.
dominio,Signoria,) Dominium, dominatus, dominatus, ditio.
domochi.) Lanista.
domonare.)Pytha.
donare,far dono,presentare,) dono, largior, muneror,dono do.
donare gradi,& honoread alcuno,) deferre honorem alicui,) Munus afferre cuiquam. Donis quempiam allicere.Donare quempiam conferre. Liberalis in quempiam esse.
Non si è solito donare ad alcuno.)liberalitate vti non soles,non consuesti.
Vno mio amico dona assai poco.) Parcus est in cõferendis muneribus amicus meus.Angusta est eius liberalitas, benignus valdè non est. Largitur tenuiter. Iusta modum potius,quam supra modum,largè non dat. Non est valdè prolixa, eius liberalitas, aut ampla.
donde,val per la qual cosa.)Quare, qua propter, quamobrem.
donde,val onde,di qual luogo.)Vnde.
donna,femina.)Mulier,fœmina,val anco moglie, vxor.
donnescamente,da donna.)Fœminarum more, muliebriter.
donnesco,da donna.)Muliebris.
donno,& Don,significa Sig.)dominus,herus.
donnola,animaletto noto.) Mustela.
dono, presente.) donum, munus, munusculum.
dono offerto a Dio.) Donarium.
dono Imperiale è d'un Prencipe al popolo.) Congiarium.
donorigia,) Tyriffa.
donzella,damigella.]Virgo, puella.
donzello, seruitore.) Apparitor.
dopo,dapoi.) Post.
dopoi,) Postea,posthac, posthinc,postmodũ.
dopoi che.) Postquam.
dopo molto tempo.) Vix tandem.
dopo mezo giorno.) Pomeridianus.
Passeggiamẽto dopo mezo giorno.) Pomeridiana deambulatio.
doppiamente.)dupliciter,& bipartito.
doppiamento.)Geminatio,conduplicatio.
doppiare.)duplico, gemino, conduplico.
doppiato.)Geminatus, conduplicatus.
doppiero,torchio.) Fax, funale.
doppio.)duplum.doppio, aggettiuo, duplus, a,um,duplex, cis.
A cento doppie.) centuplex.
Di quattro doppie.) Quadruplex.
Di tre doppie.) Triplex,triplus.
doppio,non semplice, ne sincero, come a dire huomo doppio.) Versipellis veterator, vafer.
dorare,indorare.)Inauro,as,at.
dorato,indorato.) Auratus, Inauratus.
doratura,indoratura.) Hęc auratura.
dorcestre.)Counium.
dorchestor.)dorcestria, ciuitas Angliæ.
dorkinga.]Dunum.
doria,fiume nel Piemonte.]Duria.
dormiente partic.]dormiens.
dormigliolo.]Sõniculosus,somnolentus,dormitator.
dormire, riposare, posare, giacere.] dormio, cubo,somnum capio. Obdormio,dormisco.
dormire sicuramente,& senza pensieri.]dormire in vtramuis aurem.
dormire la imbriachezza.] edormire crapulam.
dormire con femine,]concubare,& concumbere.
dormire dopo mezo giorno.] Meridior.
dormire,cioè essere negligente in qualche cosa.]indormio,negligo.
dosso,è parte posteriore della parte dell'huomo.]dorsum,tergus.
dotale di dote.]dotalis,dotale.
dote,ciò che si dà alla dõna nel maritaggio.] dos.
dote di beltà.] Formæ dos.dar in dote. dicere doti.
dotare.]doto.dare doti.dicere doti.dotato,dotatus.
dotta,& paura sono l'istesso.]Pauor,formido, metus,timor.
dottamente,]doctè,peritè,scitè.
dottanza,paura,come dotta. Vedi di sopra.
dottare,hauere paura.] Timeo, metuo,paueo, formido.
dotto,savio, erudito, perito, ammaestrato, esperto.]doctus,peritus,gnarus,scitus, intelligens.
Essere dotto.]Scio,intelligo.
Essere dotto in lingua Latina, & Greca)Scire Græcè,& Latinè.Græcis, & Latinis litteris eruditus.
Mezo dotto.]Semidoctus.
dotto in medicina,& ben intendente.] Benedoctus,instructus,medica scientia,medendi arte,medicis litteris.Sciens in primis est, intelligens,gnarus medicinę.Lõgè processit in medicinæ scientia.Nouit penitus medicinam, tenet possidet, callet. Medicinæ scientia, valet,floret,præstat,excellit.Medicinæ scientiam planè complexus est, comparauit. Ingenio sibi aperuit. Colui è poco dotto, & sà poche lettere. Litteras vix attigit. Litteras planè non nouit, parum in via litterarum processit. Litteras vix a limine salutauit.Litteris est mediocriter, vel breuiter eruditus.
dottore,che insegna]doctor,magister,præceptor.
dottor di leggi]Iurisconsultus, Iurisperitus.
dottrina,scienza.)doctrina,scientia,ars.
doue,in luogo.] Vbi,doue stai?vbi manes? Quando significa moto ad vn luogo,vnde. Per luogo,qua.d'vn luogo,vnde. Verso d'vn luogo.quorsum.intin'ad vn luogo.quousque.
doue, in qual parte.] Vbi gentium, vbi terrarum.

Doue

ſum fato.longè alia conditione ego ſum,ac ceteri.
Diſgratiatamente,infelicemente.]infeliciter.
Diſgratiato, mal'auenturato.] Infortunatus, infelix.
diſgrauidarſi,diſperdere.] abortio, abortum patior.
Dishoneſto.]Turpis. Inhoneſtus.
Dishoneſtà.) Turpitudo,deformitas.
Dishoneſtamente,vituperoſamente.] Turpiter, inhoneſtè.
Dishonorare,infamare.]deformare,dehoneſtare.
Dishonorato,ſenza honore.] Inhonoratus,& inhonorus.
Dishonore,vergogna.]dedecus,infamia,Opprobrium.
Sarà dishonore conſumare la tua robba in coſe vane.]Si tuam rem malè diſſipaueris,perdideris,conſumpſeris,in res inanes erogaueris,conieceris,dedecori tibi erit, infamiæ, ignominiæ, turpe tibi erit,infamia te conſequetur.
Diſimparare quanto s'ha imparato.] dediſco, dediſcis.
Diſlegamento.] Solutio.
Diſlegare.Soluo, diſſoluo, exſoluo.
Diſlocato,ſnodato,ſmoſſo da luogo]eluxatus.
Diſlombato.]delumbis.
Diſlombare,rompere in ſchena.] delumbo.
Diſmembrare,ſmembrare.] deartuo,as.
Diſmembrato, ſmembrato.] deartuatus, tatum.
Diſmettere,laſciare.]Relinquo,depono, diſmettere vna fabrica, ò teſtar di fabricare. Fabricationem abijcere, vel deponere.
Diſobligare.] Exauctoro.
Di ſopra,aggettiuo.] Superus, ſupernus.
di ſopra,prepoſitione.]Super,ſupra.
Di ſopra,auuerbio.]ſurſum, inſuper.
diſordinatamente, ſenza ordine.] inconditè, indigeſtè, inordinatè.
Diſordinato, ſenza ordine.] Inordinatus, inconditus, indigeſtus.
Diſordinato,mal'acconcio,ſconcio.] Inornatus.
Di ſorte,cioè coſi,la onde.]Ita.
Di ſotto,da baſſo,aggettiuo.] inferus, di ſotto propoſitione, infra.
Diſparo,diſuguale,che non è vguale.] diſpar, diſparilis.
Diſpartire,diuidere,diuido,diſpartir il carico diuidere onus cum aliquo.
Diſpartitione,partimento,diuiſione,diſtributione.]diuiſio,partitio.
Diſparte,in diſparte.]Seorſum,ſeparatim, ſecreto.
Diſpenſa,luogo da riporre molte coſe.] Promptuarium. Penus.
Diſpenſare,diſporre,ordinare,]diſpenſo,colloco.
Diſpenſatore,colui che diſpenſa]diſpenſator.
Diſpenſiero, che hà in guardia le viuande.] Promus, condus.
Diſperarſi,nõ hauer ſperanza.]deſpero,ſpem abijcio,animo concido.
Diſperarſi affatto.]Oẽm planè ſpem abijcere. Ab omni ſpe animũ abducere. Ad deſperationẽ adduci,redigi. Nulla ſpe niti, ſuſtẽtari,fulciri. Se planè deſerere,& deſtituere.
Deſperatione, deſperatio.
Diſperato,chi hà perduto ogni ſperanza.] deſperatus.
Diſperdere, è non far la creatura a tempo. Abortio, abortior.
Diſperſo,nato inanti il tempo,] Abortiuus.
Diſpergere,guaſtare,rõpere]diſſipo,diſijcio.
Diſpetteuole, & diſpettoſo.] Moleſtus,iniurioſus,iniquus.
Diſpetto,val onta.] Ignominia,incõmodum, contumelia.
Al ſuo diſpetto.)Inuitus, & al diſpetto di te. Te inuito,te tenitente.

Diſpiacere,val ſpiacere.] diſpliceo, offendo, lædo.
Diſpiacere,nome)diſplicentia,moleſtia,iniuria. La tua littera, mi ha dato gran diſpiacere. Magno me dolore affecerunt literæ tuę, valde me perturbarunt,affixerunt,commouerunt. Magnum mihi dolorem, grauem ſolicitudinem, acerbitatis multum attulit, peperit epiſtola tua,legi magno cum dolore literas tuas.
Diſpiacenole.] Moroſus, difficilis.
Diſpiccare,ſpiccare]Suſpẽſũ ſoluere,religare.
Diſpiegare,ſuolgere,allargare.] Explico.
Diſpietato,empio,crudele.]Immanis,impius.
Diſpiombare.] Replumbo.
Diſponere,ordinare.]diſpono. Non poſſo diſpormi a parlare cõ nemici. Vt inimicorum vultum ſubeam, imperare mihi non potero. Impetrare a me non potero,adduci nũquam potero: ipſe mihi perſuadere, animũ inducere, nequeo.
Diſpoſitione,p cõpleſſione.] habitudo. Et per la diſpoſitione dell'animo. Inductio animi.
Diſpoſtezza del corpo,leggietezza.] Agilitas.
Diſpoſto,acconcio,atto.) Pronus,procliuis,deditus,aptus.
Diſpregiare,val prezzare,non curarſi.] Sperno,deſpicio,vilipendo, contemno.
Diſpregiatore,& beffatore.]Irriſor,cõtẽptor.
Diſpregio, beffe.] Contemptus,diſpicientia, contemptio.
Diſputa de ſcholari.] commiſſio diſputatio.
Diſputare,nome.]diſputatio,diſputare verbo diſputo, diſputationem habeo.
Diſputatore,) diſputator.
Diſregolato,ſenza regola.]Abnomis.
Diſſacrare.]deſacro,quod barbarè dicitur degradare.
Diſſegnar,]delineo,lineo, as. Exprimo.
Diſſegno,Lineamentũ,tẽpus Formigraphia.
Diſſimile,diuerſo,)diſſimilis,diſſimile.
Diſſimulare,fingere.]diſſimulo, Fingo.
Diſſimulatione.] diſſimulatio.
Diſſimulatore.] diſſimulator.
Diſſipare,guaſtare] diſſipo, as, at.
Diſſipatione, conſumamento,] diſſipatio.
Diſſoluere,disfare,diſciogliere.]Soluo,exoluo.
Diſſolutione,vale diſordine.] Immoderatio, intemperantia.
Diſſomigliare,non ſomigliare.]Abludo.
Diſſonante,differente,diſcordãte,]diſſiduus, diſſentiens, diſcors.
Diſſuadere.]diſſuadeo,da qualche coſa,deterrere ab aliqua re.
Diſtaccare.] Refigo. Reuello.
Diſtante,lontano]diſtans, diſſitus.Luoghi diſtanti, loci diſtantes.
Diſtanza,lontananza.] diſtantia. Interſtitiũ.
Diſtemperanza] Intemperies.
Diſtendere.]diſtendo, obtendo, conſterno.
Diſtẽdere i pẽſieri.]diſtẽdere curas hominũ.
Diſtendere ſottilmente intorno.] Obliuio.
Diſtendere ſopra.] Inſterno.
Diſtendere ſotto.] Subſterno.
Diſtendere le vele,cioè ſpiegarle.]Velifico,
diſteſo,& ſteſo.] Stratus, paſſus, expanſus.
Diſteſſere.] Retexo.
Diſtillare,deſtillare.] diſtillo.
Diſtillatione,giocciamento.] diſtillatio ſpecies catarrhi.
Diſtinguere,ſeparare, diſtintamente.]diſtinguo. Interſtinguo.
Diſtintamente.] diſtincte.
Diſtinto)diſtinctus.Nõ diſtinto indiſtinctus.
Di ſtoccata,di ponta.) Punctim.
Diſtogliere,diſuiare rimouere.) Amoueo,auoco,abduco.
Diſtoglierſi dalli piaceri alle lettere.)ad literarum ſtudia a voluptatibus ſe abducere.
Diſtorcere, torcere.) diſtorqueo.
Diſtorto.) diſtortus.
Diſtribuire,diuidere.)diſtribuo.

diſtributione, partimento.]diſtributio, diuiſio,partitio.
diſtruggere,cõſummare,ſtruggere.]deſtruo, populor,euerto,perimo.
diſtruggitore,chi guaſta.]Euerſor,exinctor, vaſtator,populator.
diſtruttione,rouina,ſtruggimento.] Populatio.
diſturbare, dar noia, diſconciare.] Interturbo,turbo,vexo.
di ſua poſta.]Sponte.
diſubidiente.]Inobſequens.Cõtumax,Refractarius.
diſubidientemente.]Contumaciter.
diſubidire.]Repugno,dicto audiens nõ ſum.
diſubidire alcuno.] defugere auctoritatẽ alicuius.
di ſubito, auuerbio.) Actutum,illicò, ſtatim, continuò,repente.
diſuguagliare,far ineguale.)denormo,as.
diſuguale.) Inæqualis,& inæquale.
diſuguaglianza.) Inæqualitas.
diſugualmente.) Inæqualiter.
diſuſare,diſtoglierſe.)abduco,abhorreo.
diſuiluppare,sbrigare.) Explico,expedio, extrico,enodo.
diſuitichiare, vale ſtaccare.)expedio,libero.
diſunire,ſeparare.)diſtinguo,diſiũgo,diſpato.
di ſuo capo,val oſtinato.)Capito,pertinax,ceruicoſus,cerebroſus,proteruus.
diſuſanza,mutatione di coſtume.)deſuetudo.
diſuſare,non più vſare)deſuefacio,deſuefco.
diſuſarſi,non eſſer più in vſo.)obſoleſco.
diſuſato, non più in vſo) deſuetus. Obſoletus, inſuetus.
diſutile,non vtile,che non gioua.)Inutilis,iners,ineptus,nauci,flocci,nihili.
di taglio.)Cæſim,come di pũta ſi dice,punctĩ.
dittamo,herba odorifera.) dictamum, Cretæ herba.
dittione, vna parola.)dictio,vox,vocabulum.
diu,Iſola nel colfo Cãtiolpho dell'India.)Barace,es.
diuenire.)Fiõ.Diuenit auaro. Fieri auarum.
diuenir furioſo.) Rapi amentia. Furere, inſanire.
diuentare.) Euadio fio. diuentar amico. Conferre ſe ad amicitiam alicuius.
diuerſamente,in diuerſe parti) diuerſè, variè.
diuerſità,varietà.) Varietas,diuerſitas.
diuerſo,cangiato.) Mutatus, varius, diuerſus.
diuertire,rimouere.)diuerto,amoueo.
diuſar, villa nella quale l'anno del 624. Mahomet fece l'Alcorano Methalt.
diuidere,ſpartire.)diuido,ſecerno,partior,diſtribuo,diſcerpo,diſcrimino, diſtinguo.
diuidere in due parti.)Bipertio,vel bipertior.
diuieto,prohibitione)interdictũ, interdictio.
diuinamente)diuinitus, diuinè.
diuinità.)diuinitas,numen.
diuino,pertinente a Dio)diuinus,dius, diuus.
diuiſamente.) Interruptè, ſeparatè, ſeparatim.
diuiſibile,ſeparabile.)diuiduus,diuiſibilis.
diuiſione, ſeparatione.) diuiſio, diſtributio, partitio.
diuiſo,ſeparato,partito.)diuiſus,ſeiunctus,intercifus.
diuiſare,contare.)Narro,explico,expono.
diuiſare,ſomigliare, parere.) Videor,videris.
diuiſare,per variare.) Vario,diſtinguo.
diuiſe, foggie, forme, maniere,modi.)varietas,forma,ſpecies, diuiſa dell'inſegna.) Inſigne.
diuitia,& couitia,val abondanza.) Copia, diuitiæ,affluentia,abundantia.
diuitioſo,& abondante,ricco)dives,copioſus vber,fortunatus.
diuin,val diuino.)dius,diuinus,diuus,cæleſtis Cæliſtes.
diuolgare, publicare.)Vulgo, diuulgo, celebro,prædico canto.
diuolgare,mala fama)diffamor.
diuolgarſi, permetterſi in vſo, Pererebeſco, per-

permano,effluo,fluo.
Diuotare, val consummare. Voto, deuoto, Helluor,glutio,ligurio.
diuoramento,il diuorare.)Voratio,hellnatio.
diuoratore,trãgugiatore,pacchione,) helluo, vorax.
diuoratore di carne.)Carniuorus.
diportio, separatione tra marito, & moglie.] diuortium,tori maritalis dissolutio.
diuotione,& diuoto, leggi deuotione, & deuoto.
dobranima.)Tediastrum.
dobietto, guarnello, habito bianco,)Galbanus,Galbanum.
doccione ecannone de fontane.)Tubus, Tubulus,canalis subterraneus aquæ ductus.
Decono.)Adulis, Adultiosi apud Plinium.
dodici,numero)duodecim,dodici volte,duodecies.A dodeci duodeni.
dogana,luogo doue si pongono le mercantie. Telonium.
dogana,gabella,che si paga.)Vectigal.
doganiero,daciaro.) Publicanus Vectigalis.
doglia,dolore,noia)dolor,angor,mœror,enciatus,acerbitas.
Placare la doglia.)Lenire dolorem.
doglia de fianchi.)Lagonopanon.
Chi pate doglie di fianchi.)Lagonopus.
doglio, vaso da vino,ò oglio.)doliarium, dolium.
doglioso,dolente.)Aeger,afflictus,tristis,mœstus.
d'ogn'intorno.)Vsquequaque.
d'ogn'hora,sempremai.)Sempre, perpetuo.
d'ogn'parte,d'ogni bãda)Vtrinque, vndique.
doi,dua,due,do,duo,duæ,duo.Vnus,& alter.
doi volte.)bis,iterum.
A doi,a doi.)bini.
dolce.)dulcis,suauis,iucundus.
Che dà dolci parole.)Suauiloquens.
dolcemente.)dulciter,dulcè, suauiter.
dolcetto,diminutiuo.)dulciculus.
dolcezza,suauità,)dulcedo, dulcitudo, suauitas.
dolcezza poetica.)Melos.
dolẽte, val da poco,& da niẽte.)Segnis iners.
dolente,che si duole.)dolens,merens.
dolentemente,con affanno,& molestia.) dolenter.
dolersi,hauer dolore.)doleo,perdoleo,ídoleo
dolersi il capo per stare al Sole.)dolet ex Sole caput.
dolersi,pentirsi.)Pœnitet. Non mi dogliohauere studiato la Filosofia. Non me pœnitet vixisse philosophiæ.
dolore,doglia.)dolor.Pigliar dolore. Capere dolorem.
dolore d'animo.)Aegritudo.
dolore longo,& aiutorio di capo.)Cephalea.
dolore di cuore.)Cordolium.
doloroso,tal contento.)Mœstus, miserabilis, æger.
dolzore,& dolcezza.)dulcitudo,dulcedo,suauitas.
domandare,& dimandare.Chiedere,far vna domanda.)Peto,postulo,posco, quæro, interrogo,rogito.
domãda a uno fratello.)Roga fratrem tuum. Interroga fratrem.Quære de fratre, scisciare,cognosce.Fratris tui sententiam,voluntatem.Inde ium exquire.
Io ti domando questa gratia con molta instãza.)Singulari studio,quam possum studiosissimè, valdè hoc ex animo a te contendo. Hoc à te ita postulo, peto, vt nihil possim studiosius,maiore studio,diligentius.
domandare termine d'vn giorno.)Rogare de die.
domandare instantemente.)Contendo,efflagito,expostulo.
domãdare in gratia qualche cosa.) Petere ab aliquo officiosè.
domãdare perdono a dio.Poscere Deũ veniã.
domandare aiuto.) Implorare auxilium.
domandare chi deue dare.)Admonere debitores.
domandare la sua mercede.)Petere fructum, laborum suorum.
domandatore,chi domanda.)Postulator.
Chi domanda conseglio.) Consultor.
Chi domanda territorij.) Agripeta.
domani.)Cras,crastino.Il dì de domani.Crastinus dies.
domare,sottomettere.)Domo, Edomo.
domare,nome.)Hic domitus,tus, hæc domitura.
Chi non si può domare.)Indomabilis, Intractabilis.
domato,partic.)domitus,edomitus.
domatore,chi doma)domitor,domatrix.
domattina.)Cras mane,postridie.
domesticamẽte,familiarmẽte.)Familiariter.
domesticare.)Mansuefacio,condocefacio.
Chi domestica le bestie.)Mansuetarius.
domesticarsi,far amicitia.)Ad amicitiam alicuius se adiungere.) Vti aliquo familiariter, vti consuetudine alicuius.
domestichezza, familiarità, conuersatione.) Familiaritas,vsus,consuetudo.Hauere domestichezza, & familiarità con alcuno di molti anni. Multos annos vti aliquo familiariter.Magna mihi cum illo familiaritas, vsus consuetudo intercedit.Mihi est familiaritate cõiunctissimus.Eo sic vtor, vt nec familiarius illo,nec libentius.Quotidiana mihi cum eo cõsuetudo est.Ita mihi familiaris est,vt nihil esse possit cõiunctius.Magno mihi familiaritatis vsu obstrictus est.
domestico, familiare di casa.) Intimus, domesticus, familiaris.
domestico,mansueto,trattabile.) Mansuetus.
domichi,in Hebreo.) Pyrrha.
dominio,Signoria,) Dominium, dominatio, dominatus, ditio.
domochi.) Lamia.
domonare.) Pyrrha.
donare,far dono,presentare,) dono, largior, muneror,dono do.
donare gradi,& honore ad alcuno,) deferre honorem alicui,) Munus afferre cuiquam. Donis quemquam allicere. Dona in quemquam conferre. Liberalis in quemquam esse.
Non è solito donare ad alcuno.) liberalitate vti non soles,non consuetus.
Vno mio amico dona assai poco.) Parcus est in cõferendis muneribus amicis meus. Angusta est eius liberalitas, benignus valdè non est. Largitur temperate. Infra modum potiùs,quàm supra modum,largè non dat. Non est valdè profusa, eius liberalitas, aut ampla.
donde,val per la qual cosa.)Quare,qua propter, quamobrem.
donde,val onde,di qual luogo.) Vnde.
donna,femina.)Mulier,fœmina, val anco moglie, vxor.
donnescamente,da donna.) Feminarum more, muliebriter.
donnesco,da donna.) Muliebris.
donno,& Don,significa Sig.)dominus,herus.
donnola,animaletto noto.) Mustela.
dono, presente.) donum, munus, munusculum.
dono offerto a Dio.) Donarium.
dono Imperiale è d'un Prencipe al popolo.) Congiarium.
donorigiza,) Tyriffa.
donzella,damigella.] Virgo, puella.
donzello, seruitore.) Apparitor.
dopo,dapoi.) Post.
dopoi,) Postea,posthac, posthinc,postmodũ.
dopoi che.) Postquam.
dopo molto tempo.) Vix tandem.
dopo mezo giorno.) Pomeridianus.
Passeggiamẽto dopo mezo giorno.) Pomeridiana deambulatio.
doppiamente.)dupliciter,& bipartito.
doppiamento.)Geminatio,conduplicatio.
doppiare.)duplico, gemino, conduplico.
doppiato.)Geminatus, conduplicatus.
doppiero,torchio.) Fax, funale.
doppio.)duplum.doppio, aggettiuo, duplex, a,um,duplex, icis.
A cento doppie.) centuplex.
Di quattro doppie.) Quadruplex.
Di tre doppie.) Triplex,triplus.
doppio,non semplice, ne sincero, come a dire huomo doppio.) Versipellis veterator, vafer.
dorare,indorare.)Inauro,as,at.
dorato,indorato.) Auratus, Inauratus.
doratura,indoratura.) Hæc auratura.
dorcestre.)Counium.
dorchestor.)dorcestria, ciuitas Angliæ.
dorkinga.]Dunum.
doria,fiume nel Piemonte.]Duria.
dormiente partic.]dormiens.
dormigliosо.]Sõniculosus,somnolentus,dormitator.
dormire, riposare, posare, giacere.) dormio, cubo,somnum duco.Obdormio,dormisco.
dormire sicuramente,& senza pensieri.]dormire in vtramuis aurem.
dormire la imbriachezza.] edormire crapulam.
dormire con femine,]concubare,& concumbere.
dormire dopo mezo giorno.] Meridior.
dormire,cioè essere negligente in qualche cosa.]indormio,negligo.
dosso,è parte posteriore della parte dell'huomo.]dorsum,tergus.
dotale di dote.]dotalis,dotale.
dotè,ciò che si dà alla dõna nel maritaggio.] dos.
dote di beltà.] Formæ dos.dar in dote. dicere doti.
dotare.]doto.dare doti.dicere doti.dotato,dotatus.
dotta,& paura sono l'istesso.]Pauor,formido, metus,timor.
dottamente,]doctè,peritè,scitè.
dottanza,paura,come dotta. Vedi di sopra.
dottare.hauere paura.) Timeo, metuo,paueo, formido.
dotto,savio, erudito, perito, ammaestrato, esperto.]doctus,peritus, gnarus,scitus, intelligens.
Essere dotto.]Scio,intelligo.
Essere dotto in lingua Latina, & Greca)Scire Græcè,& Latinè.Græcis, & Latinis litteris eruditus.
Mezo dotto.]Semidoctus.
dotto in medicina,& ben intendente.] Benedoctus,instructus,medica scientia,medendi arte,medicis litteris.Sciens in primis est, intelligens,gnarus medicinę.Lõgè processit in medicinæ scientia.Nouit penitus medicinam, tenet possidet, callet. Medicinæ scientia, valet,floret,præstat,excellit.Medicinæ scientiam planè complexus est, comparauit. Ingenio sibi aperuit. Colui è poco dotto, & sà poche lettere. Litteras vix attigit. Litteras planè non nouit, parum in via litterarum processit. Litteras vix a limine salutauit.Litteris est mediocriter, vel breuiter eruditus.
dottore,che insegna]doctor,magister,præceptor.
dottor di(leggi]Iurisconsultus, Iurisperitus.
dottrina,scienza.]doctrina,scientia,ars,
doue,in luogo.] Vbi,doue stai? vbi manes? Quando significa moto ad vn luogo, vnde. Per luogo,qua.d'vn luogo,vnde. Verso d'vn luogo.quorsum,in lin'ad vn luogo.quousque.
doue, in qual parte.] Vbi gentium, vbi terrarum.

Doue

Douere,ciò che ciaſcuno deue.]Officiũ, ius, fas, decus.
Non far il ſuo douere.] Officio deeſſe.
Far ogni ſuo douere.]Retinere officia.
douere, verbo, eſſere conueneuole, & eſſere debitore.]decet,oportet,conuenit.
douere danari ad alcuno.] debere pecuniam alicui.
douunque,in qualunque luogo,] Vbicunque vtubi,vbiuis.
douuto, conueneuole.] debitus, a, um, Non douuto, indebitus.
doux,fiume.]Alduaſdubis, in Sequanis, Viſontionem alluens.
dragone,animale venenoſo.]draco.
dragoni volanti appreſſo Val.Flacco.] Aligeri dracones.
dragoncello,herba.]dracontiũ,dracunculus.
dramma.]drachma.
draua,fiume.]Drauus, fluuius Pannoniæ.
drina.] dulce.
drino fiume.]drilonis Fl.
drittamente,ragioneuolmente]Rectè,bene.
dritto,cioè ragione.] Ius.
dritto,aggettiuo.]Rectus.
Al dritto.]Rectè,directè,recta via.
Man dritta.]dextra, dextera.
dritto,& mancino.] Ambidexter.
driuaſto.]doclea.
drogag.]Vinderium.
drizzare,drizzare.]dirigo,erigo, intendo.
dromedario,animale, camelo.]dromas, adis.
dromo,Iſola.] Lycus, unde Lycius.
drudo,val amante,]Amator, amans.
dubio,dubioſo,incerto.]dubius,a,um, dubioſus,anceps,incertus, ambiguus.
dubio, per dubitatione]dubium,dubij. Heſitatio,ambiguitas,ſcrupulus.
Eſſere dubio, & coſa dubbioſa.] dubium eſt. dubitari poteſt,in dubio eſt,res affert dubitationẽ.Eſt cur dubitetur. In dubio verſatur,in ambiguo,in ancipiti eſt,planè nõ cõſtat,non patet,non liquet, apertum nõ eſt, dilucidè non patet. Exploratum non eſt.
Mi trouo in gran dubio.] Anceps valdè ſum.
In ancipiti cura verſor, Conſilium non explico. Variè diſtrahor.
Senza dubio] Sine dubio.
Con dubio.] dubitanter.
dubioſamẽte,incertamente.]dubiè,ambiguè.
dubioſità dubio.] Ambiguitas, dubitatio.
dubioſo,pieno di dubio.] Anceps,ambiguus, incertus.
dubitanter,chi dubita.] dubitans.
dubitare,ſtar dubioſo]dubito,hæſito, in ambiguo verſor.
dubitare con alcuno.]Ambigere cum aliquo.
dubitare alquanto.]Addubito, ſubdubito.
dubitatione.]dubitatio,ambiguitas,hęſitatio.
dubitator,che ſtà con ſoſpetto,& dubbio]hæſitator.
Duca, che ha Ducato.] Dux.
Ducato di Spoleto.]Vmbria.Quelli del ducato.] Vmbri.
Ducheſſa.]Dux fœmina.
duello in ſteccato.]duellum,monomachia.
duenas.) Eldana.
duero,fiume di Spagna.]Duria,vel Durias.
dugento numero,]ducenti,dugento volte,ducenties.
A dugento,a dugento]ducenteni.
dugento peſi,] ducenaria pondera.
dugenteſimo.] ducenteſimus.
Dulcigno.]Vlconium, vel Vlcinium Dalmatię ciuitas.
Dulcinda.] Carmana metropolis.
duma.] Idumæa.
dumbor.]Varar æſtuarium.
dunque,adunque.]igitur, itaque, ergò, ideò.
duolo,dolor.]dolor.
duoro.] Durias flumen.
duramente,rozzamente.] duriter, durè.
durare, indurire.] duro.
durare,per continuare.] Permaneo, rẽſideo, perſiſto.
durar fatica.]Laboro, laborem ſuſtineo.
durar molti anni.]Perenno.
Durazzo,città nell'Epiro.]Epidamnius,Dyrracchium, bello ciuili notum Pompeiano.
Durazzino,da Durazzo.)Epidamnius,Dyrracinus.
Durazzano,città,) Duraganum.
duretto,alquanto duro.) duriuſculus.
durezza.]durities,duritia,duritas.Inclemẽtia.
duro, aſpro.] durus, præfractus, inclemens, aſper.
diuenire duro.]dureſco, indureſco.
Far duro.]Induro,ras,duro, ſolido.

E

E,Et,vagliono l'iſteſſo,& ſono congiuntione,& atque,ac,item,itemque,que.
E certamente.]Et certè.Etenim.
Et ancora.)Et etiam,atque etiam.
Ebano,& ebeno, legno nero noto.] Ebenus, ebenum.
Ebdani.] Biani.
Ebrezza,ebrietà.] Ebrietas.
Ebro,fiume di Spagna.]Iberus.Et per imbria co Ebrius.
Ebroux.) Eburionices.
Ebuda.]Hæbudes inſulæ.
Ebulo,herba.]Ebulum,ebulus, inflationi teſtium conducens.
Eccelliẽte,ſingolare)Eximius,egregius,pſtãs.
Eccellente beltà.]Eximia forma.
Eccellente d'ingegno.) Prædans ingenio.
Eccellentemente,ſingolarmente.) Eximiè egregiè.
Eccellenza,dignità,grandezza.)Excellentia, præſtantia.
Eccelſiuamente,fuori d'ordine.) Immodicè, nimium.
Eccelſiuo,fuori di miſura.)Immodius,nimius.
Eccelſo,peccato,fallo,mancamento,]delictũ erratum, crimen.
Eccettione.]Exceptio.
Eccetto,che,fuorche]Præter preterquam, q
Eccettuare.] Excipio, eximo.
Eccettuato da gli altri, non come gli altri.] Eximius.
Eccitare,mouere alcuno.)excito, ſuſcito.
Eccitare alcuno ad amar la prudenza)excitare alicui prudentiæ amorem.
E che coſa?)ecquid.
E chi?)ecquis,ecquę, ecquod.
Eccliſſi,mancamento,come del Sole,& della Luna.] defectio, defectus.
Ecco,auuerbio demonſtratiuo.]ecce, en.
Echo,voce che riſponda.]echo,huius echus.
Ecya.] Aſtigis.
Edembrug.] Sempronium.
Edemburg,in Scotia.]Alata caſtra.
Edificare,vel fabricare.]ædifico,ſtruo,fabricõ, & fabricor.
Edificare d'intorno.)Circumſtruo.
Edificare in volta.]Camero,ras. Fornico,cas.
Edificare dauanti.] Præſtruo.
Edificatore,fabricatore.]ædificator,ſtructor.
Edificio, fabrica.]ędificium,ædificatio, ſtructura, fabricatio.
Edificio in volta.Fornicatio.
Edificietto.) ædificiuncula.
Edificio,doue ſtanno molte colonne.]Pycnoſtylon.
Effeminate,far pdere le forze,& indebolire.] Enervo,vas.
Effetto.]Reſipſa.Si trattò lungamente, ma l'effetto non ſeguì, & non ſi conduſſe ad efeto,non venne a fine diu conſultatum, actum,deliberatum eſt,perfecta tamẽ,cõfecta, abſoluta, ad finem perducta res non eſt,Exitum res non habuit, Ad exitum nõ venit, perducta non eſt.
Non è ſeguito effetto conforme al mio deſiderio.] Non accidit ut optabam, præter meam voluntatem,contra quam volebam euenit: exitum res habuit alienum a voluntate, minimè cum voluntate congruentẽ: Cupiditatem fortuna fruſtrata eſt,fefellit, deluſit,irritam fecit:Optatum exitum conſequuta res non eſt.
Deue eſſere ſeguito qualche effetto a queſta hora.]Puto rem, aut iam eſſe aliquam,aut appropinquare,aut confectum iam aliquid aut inibi eſſe arbitror,ut opinor,res non ab eſt longiùs.
Efficace, potente ad una impreſa.] efficax.
Efficacemente,con effetto.]efficaciter.
Efficacia,virtù,forza.)efficacia, efficacie.
Effigiare,formare,figurare,] Figuro, formã indueo, exprimo.
Effigie,forma,figura,imagine.]effigies,ſimulachrum, Icon, Iconis.
Chi non ha effigie,ne ſomiglianza]Ineffigiatus.
Egli,eſſo,lui.Ille,is,hic,iſte.eglino.Illi,hi,iſti.
Egitto prouincia.]Aegyptus, d'Egitto Aegyptius.
Egregio,ſcielto,eccellẽte.]egregius eximius.
Egregiamente.] egregiè.
Egroto,infermo.)Aeger,ægrotus, infirmus.
eguale,& vguale.) Aequalis,æquabilis.
Egualmente,& vgualmente]Aequè, æqualiter pariter.
Ei ſignifica,egli,& eſſo.]Ille,iſte,hic.
Ehingen.) dracuina.
Eialia.)Helicon mons,Muſis ſacer.
Elada ſagni.)elyma. daulis.
Elanda,fiume.)Lamia, Flu.
Elb,fiume]Albis flu.Saxoniæ.
Elba,iſola nel mar Toſcano.) Ilba, Inſ.
Elce,alboro ſimile alla quercia.)Ilex.
D'elce.)Illiceus.
Elefante,animal noto.)elephas,elephantus.
Barrus.Voce d'elefante.)Barritus.
Fare uoce d'elefante.]Barrito,ris.
Elegante,ornato di beltà,& gratia,gramito.] elegans.
Non elegante,non ornato.]Inelegans,incõditus, incompoſitus, incomptus.
Elegantemente,con gratia.) eleganter, graphicè.
Eleganza.]elegantia.Senza eleganza,]inelegans,tis.
Eleggere,ſcioglliere.]eligo,deligo.
Eleggere nel collegio)Coopto.
Eleggere ambaſciatore,ad alcuno.]Deligere Legatos alicui.
Elegie,verſo miſerabile.] elegia.
Elemento,come aria, fuoco, aqua, & terra] elementum.
Elemoſina.) eleemoſyna.
Domandare elemoſina.]Mẽdico, dipẽpem.
Eletta,ſcelta.]electio, delectus.
Elettione,ſcelta.)delectus, electio,electus.
Far elettione,]eligo. Habere delectum.
Elettione,ſigna,volõtà,& giudicio]Iudicii. Il figliuolo ama il padre, & per obligo, & p elettione.)Diligit patrem filius prouocatus quidem eius beneficio, ſed ſtudio etiam incitatus ſuo.Filij in parentem amor,ex iudicio fluxit.
Far buona elettione,& cõſigliarſi bene.Optimã partẽ eligere, ſapienter vitã inſtituere, rectum curſum capere optimo iudicio vitæ.
Hò fatto elettione di ciò.) Statui, decreui, hæc mihi propoſui, hoc deliberaui,conſilium hoc cœpi.
Eletto,ſcelto.)electus,delectus.
Elettore.]elector.
Eleuare,alzare] extollo, eucho.
Elitropia di colore verde.) Heliotropium.
Ellera,herba nota.) hedera, æ.
D'ellera. hederaceus.
Ellopia.] cerinthus.
Elmachane,] Scepſis vetus.
Elmetto, armatura del capo,) caſſis,caſſidis, galea, æ.

Imetto col penacchio.]cristata galea.
Chi ha l'elmetto in capo]galeatus.
Eloquente,ben parlante.]eloquens,facundus, disertus.
eloquentemente,con eloquenza.]facundè,di sertè,eloquenter.
eloquenza,bel parlare.]eloquentia,facundia.
Senza eloquenza.]Indisertus.
elsa,fiume in Toscana.)elsa,æ.
elza, parte del manico della spada.] Capulus capulum gladij.
è manifesto.]liquet,cõstat, patet, planum est.
emaus,castello.]Emaus,Nicopolis.
embrice, coppo, o regola da coprire la casa.] imbrex,tegula.
emenda,correttione.]emendatio,correctio.
emendare,correggere.]emendo, corrigo.
Che non si può emendare.] inemendabilis.
emendatione,correttione.]emendatio,correctio.
eminente,che soprastà.]eminens.
eminenza.]eminentia.
emolo.]æmulus.
empiastro.]emplastrum.
empiastro mollitiuo.]Malagma.
empiastrare.]cataplasma superaddere.
empio,crudele.)dirus, impius crudelis sæuus.
empire.)impleo,adimpleo,refercio, infercio.
empire di parole.)infarcire verba.
empire pienamente.)compleo.
empire quanto partiene all'animo.)imbuo,is.
empito, & empeto, val assalto vehemenza.) impetus.
empetuoso.)impetuosus.
empurias.)emporiç.
ems,fiume.]amasus.flu.Cõstãtiensis diœcesis.
endiuia,herba nota.]endiuia.
ender.]addo.
enfiato,gõfiato.]tamefactum.
enfiarsi,gõfiarsi.]tumeo.tumesco,intumesco.
enfiato,gonfiato.]tumidus,inflatus.
enfiatura,gonfiatura.]tumor,inflatio.
Engua,isola della Græcia.]ægina.
enigma,sentenza oscura.]ænigma.
ennio città nella Macedonia.]æmus.
Etna nella Sicilia.Aehna, mons ignitomus.
enorme,sẽza ordine,& modo.]enormis, me.
ens.]Lateracum.
entrare in qualche luogo.]ingredior,intro,introeo.
entrar alla difesa d'vna città.]inuadere in arcem vrbis.
entrar dentro.]ingredior,ineo.
entrar con forza.]irrumpo, irrumpo, prorumpo.
entrare nel forte de nemici per forza.]irrumpere in castra.
entrar facilmente ad alcuno.] Habere faciles aditus.
entrare in mare per nauigare.]conscendo nauem.
entrare nella compagnia d'alcuno.] conferre se ad societatem alicuius.
entrare in speranza.)in spem venire.
entrare in pensiero,val pensare.]cogito.
entrare in gratia.) intre gratiam.
entrata,cioè l'entrare.]ing essus, introitus,ingressio.
entrata impetuosa.]irruptio,dal verbo,irrumpo.
entrata.per rendita.)prouentus, fructus.
Entrichi, città di Germania.] Salzburgium.
Entro,dentro.) intro, intra.
Eolo, reputato da Poeti Rè de'venti.)Eolus.
Epaminonda,Tebano,huomo valoroso.] Epaminundas.
Epafo,figliuolo di Gioue, & d'Io.] Epaphus.
Epicuro, filosofo, autore della sua setta. Epicurus.
epistola,lettera,che si scriue.]epistola.
epistoletta.]epistolũ, diminutiuo d'epistola.
epitafio di sepoltura.]epitaphium,epigrãma.
equale,& vguale.)equalis,æquabilis.
equalità di peso.]Aequipondiũ, æquilibritas.
equinottio, quando la notte è vguale al dì.] Aequinoctium.
equità,cosa di ragione, & iustitia.]æquitas æquum,æqui.
era,fiume in Germania.]Era,æ.
eres.]Olpia.
Eremita.]Eremita.
eringe,herba spinosa.)eryngc,ges.
Eremo,luogo deserto.]eremus,mi.
errante, vagabondo.]erro,erronis.
errare,fallare.)erro.Oberro,ras.
errare,andar errando,& vagabondo.]Inerro
errare,intorno.)Pererro.
errore,fallo.]error,errarium,menda,erratum.
Commettere errore,& difetto.) errare, labi, offendere,cadere in offensionẽ,casum erroremtimere.sapienter statuere,rectè iudicare, optimam rationem inire Contrarium.
Io ho preso errore. Opinione sum deceptus. Falsa me spes aluit. Falsa iactatur opinio. Spes me fefellit.
Ersech,regione.]Picensij.
erto,luogo,che si và alzãdo]acclinis,proclinis
ertil Zuzuro.
esalare,spirare,mãdar fuori,]exhalo, expiro.
esalare il vino, & l'imbriachezzo.) exhalare crapulam.
esalatione.)exhalatio.
esasperare, prouocare a sdegno.] exaspero.
esca,cibo,vmanda.]esca,cibus.
esca,materia d'accendere il fuoco.]Fomes,fomitis.
eschental.)Vallis oculorum.
escludere,ributtare,non voler ricevere.)excludo,exigo.
escluso,cacciato fuori.)excluſus.
excusare, val allegare per sua scusa.) excuso. causam affero.
escusarsi.)Causor,aris.
escusatione,escusa,)excusatio,causa defensio.
esequon.)esbuta.
Esena,Isola nella Grecia.)Salamis.
essente,franco.)Immunis,& immune,Nõ vectigalis.
essentione.)Immunitas.
esheredare, priuare il figliuolo dè beni.] Abdico.
esistimare,voce latina,val pensare, iudicare.) existimo,arbitror,pendo,pendis.
esordio,principio.) exordium principium.
espedire,& ispedire,)expedio.
espeditamente.)expedite.
espeditione.)expeditio.
espediente,& spediente.)expedit, conuenit.
espedito,come espedito,& spacciato]actũ est
espedito, libero, nõ intricato expeditus liber.
esperienza, proua, saggio.) Periculum, experientia.
Far esperienza,& proua.]experior,facio periculum.
esperimentare,far proua.] Facere periculum, experiri.
esperimento, val l'istesso che experienza.
esperto,prouato.]expertus.
esplanare,dichiarare.]explano, explico.
esplanatione,esposittione,]explanatio,explicatio.
esplica, far intendere.) explico,interpretor.
esporre, val dichiarare.]expono,explano.
esposittione,)expositio,explanatio,explicatio.
esposto,dichiarato.] expositus, explanatus.
esposto al Sole, Japricus
espressione.]expressio.
esprimere, proferire, pronunciare.) exprimo. enuncio,esprimere,esporre,& dimostrare.
Non posso con parole esprimere,pienamẽte esporre la mente mia. Mentis cogitata,cõsilia animi,sensa,sensus intimos, non est,vt possim enũciare,proloqui verbis,oratione, sermone depromere, explicare,esplanare, exprimendis animi sensibus impar oratio est. Mentẽ oratio non assequitur,nõ aequat.
espugnare, vincere,rompere.) expugno.
espugnatione.) expugnatio.
espugnarsi.)expugnare se.
espurgatione,& purgamento.]expurgatio.
esquisito,val con consideratione.) exquisitus.
essaltare,magnificare.]exalto,magnifico.
essaminare,inquirere cõ diligenza.)examino, pensito,expendo.
essangue,senza sangue.]exanguis,exangue.
essaudeuole,piacevole,benigno.)clemens, facilis.
essaudo.)exaudio.
essebon.)Godota.
essecutione.)executio.
essecutore.)exequutor.
essempio.)exemplum,exemplar,specimen.
esseque.)Funus,exequiæ,iusta, funebria, parentalia.
Far esseque assai honorate.)Funus amplum faciendum curare.Funere satis amplo,satis magnifico,satis honorifico prosequi aliquẽ exequijs cohonestare, exequijs honorificis afficere.
essequire,mettere in effetto.)exequor, conficio,perficio.
essercitare.)exerceo,exercito.
essercitarsi a qualche cosa, exercere se ad aliquid.
essercitatione.)exercitatio.
essercitato,vsato.)exercitatus.Non essercitato Inexercitatus.
essercitio,mestiero,arte.)ars, artificium.
essercitio per lo studio.)Studium.
essercito, campo della militia.) exercitus.copiæ,arum.
essercito a cauallo.)equitatus.
essercito a piedi.)Peditatus.
L'essercito dell'Imperatore era valoroso, mà non grande)Generositate potius,quàm numero firmum exercitum habebat Cæsar. Frequentes admodum Cesaris copiæ non erant,sed fortitudine præstabant,erat in castris Cæsaris virtus,multitudo non erat.Nõ militum copia,frequentia,numero,sed eorum virtute,robore,corporis viribus animi præstantia valebat Cæsar.
essere,cioè lo stato.]Status.
essere,verbo.]Sum,existo.
essere in casa.]esse domi.essere mio grãde amico,esse i meis intimis.essere d'accordo.Cõuenit.
essere dalla parte tua.)esse abs te.essere da più presto.
essere diligente curioso.)Satago.essere debitore.Debeo.
essere buono per alcuno] esse in rem alicuius.
essergli fatto buon partito.] conditionem honestissimam accipere ab aliquo.
essere soldato d'alcuno.] merere sub aliquo.
essere soldato a piedi.]merere pedibus.
essere dietro a qualche cosa.)Moliri aliquid.
essex.]essexia.
essilio, val bando.]exilium.
Andare in essilio.]in exilium proficisci.
essere in essilio,cioè essere bandito.] exulo.
esso,& essa.) Ipse,hic,is.
essortare, incitare a qualche cosa.)hortor, exhortor.
essortar alcuno a questo effetto.) hortari aliquẽ, vt hoc faciat. Sum auctor alicui huius cõsilij.Rationibus ad hoc impello.)cohortatione vtor,suadeo.
essortatione,conforto.] cohortatio, hortatus, exhortatio.
essortatorio,che val ad essortare.] suasorius.
està,ò estate, vna parte dell'anno.)æstas, æstatis.
estate calda,& ardente.) Aestas callida,& feruens.
estendere.]extendo,explico,dilato.
estendersi troppo in parlare.) Labi longius, quàm par sit.
estenuare,sminuire,)extenuo,eleuo,diminuo
esterminare.)extermino.

Este.

Eſtar (ſtello.) Aeſtas, tus, Veneto tũ oppidũ.
Eſtimar, (ſi ſtima ò conto.) Aeſtimo, cẽſeo.
Eſtimar grãdemẽte) magnifacio, magnipẽdo.
Eſtimar molto.) Multifacio.
Eſtimar niente.) Nihil facio. Nihili pendo.
Eſtimar poco.) paruifacio, paruipendo.
Eſtimatione, pẽſiero.) Aeſtimatio, iudicium, ſententia, opinio, opinatio.
Eſtinguere, annullare, rouinare) extinguo, reſtinguo.
Eſtinto, morto.) extinctus, mortuus.
Eſtirpare, cauare, ſuellere.) exturpo. Runco, eradico.
Eſtiuo, di ſtate.) Aeſtiuus.
Eſtranio, ſtrano. foreſtiero) exterus, extraneus, peregrinus.
eſtratto breue d'vna opera) epitome, cõpẽdiũ.
Eſtremità.) extremitas, extremum.
Eſtremità d'vna veſte, l'orlo.) Ora, oræ.
Eſtremo, vltimo) vltimus, extremus, poſtremus.
Eſtrò, animale più grande dell'ape.) Oeſtrũ, Aſylum.
Eſtrinſeco di fuori.) extrinſecus, foriſecus. & congiuntione.) Et, atq;, quæ, ac, itẽ, itẽque.
età, & etade.) Aetas, æuum. Io ſono di età di quaranta anni.) Annos quadraginta natus ſum. Quadrageſimum ætatis annum ago, ætas, mihi eſt quadraginta annorum. Quadrageſimum ætatis, annum non exceſſi.
Io ſono di età robuſta.) ætate polleo. Integra, firma, valida ætate ſum, ætate vigeo, valeo, validus ſum, firmus ſum.
Nella età di noſtri maggiori.) Maiorum noſtrorum ætate, tempeſtate, temporibus memoria quo ſæculo maiores noſtri vixerũt.
Fior dell'età.) Flos ætatis, vigor, robur.
Età picciola.) Aetatula.
Di molta età.) Grandæuus, extremè ſenex ſenio grauis, annoſus.
D'vna iſteſſa età) Coæuus, æquæuus.
età longa.) Aeuum, Sæculum. Series longa tẽporum.
Di longa età.) Longæuus.
età di fanciulli.) Infantia.
eternalmente, in eterno.) Aeternum, Perẽne.
eternità perpetuità.) Perennitas, æternitas.
eterno, immortale, perpetuo.) Aeternus perennis, immortalis.
euacuare, voce Latina, val votare,) euacuo.
euangelio buona nuoua.) euangelium.
euclio.) elatea.
eufrate fiume) Euphrates flu. Meſopotamiæ.
euidente, manifeſto.) euidens. perſpicuus, dilucidus, clarus, manifeſtus.
euidẽtemente.) euidenter, planè, apertè, dilucidè.
euiza.) ebulus.
eunuco, caſtrato da giouane.) eunuchus, chi.
Europa, la terza parte del mondo.) Europa.
Eurota, fiume di Licaonia.) Eurotas, tæ.
Exceſtre, città d'Inghilterra.) Iſca, cę.

F

FA biſogno.) Oportet, opus eſt.
Frabrica, edificio.) Fabricatio, ædificatio.
Fabrica di marmore.) Marmoratio.
Fabrica in volta.) Teſtudo.
Fabricare, edificare.) Ædificare, ędifico, fabricor, ſtruo, molior, extruo.
fabricar compiutamente,) exędifico.
Materia da fabricare.) Tignum, vel tignus.
fabricatore, muratore,) Cæmentarius.
fabrile, coſa pertinente al fabro.) fabrilis, & fabrile. Fabro. faber.
fachino, baſtaſo, portatore.) Baiulus, gerulus.
faccia, viſo, volto.) Vultus, facies.
faccia bollata.) facies inſcripta.
faccia bella.) facies liberalis, pulchra, formoſa, quę amorem conciliet.
Chi muta faccia,) Verſipellis.
Quanto ſi può comprendere dalla faccia, dal volto, dal viſo, dalla frõte, da gl'occhi, dal ſembiante.) Quod ex facię, ex vultu, ex oculis, ex fronte poſſimus cõligere, & nitere, ſuſpicari. Vt poſſimus de vultu, qui eſt index, & imago, animi coniecturã facere. Ex ea ſignificatione, quam vultus dat, vt vultus ſignificat, oſtendit, vt ſigna, quæ animum in vultu coarguunt, patefaciunt, exprimunt, nobis demonſtrant.
Face, val torchio.) fax. teda.
Facella, il diminutiuo di face) facula.
Facenda.) Negocium.
Facendetta, picciolo negocio.) Negociolum.
Facetia, motteggiando.) Dicterium.
Facetia da ridere) Ridiculum.
Facetie.) Ioci, ſales, facetię.
Pieno di facetie.) facetoſus.
Faceto, piaceuole, burliero.) facetus, feſtiuus.
Non faceto. Infacetus, velut quidam vult, Inficetus.
Vn mio amico è tanto faceto, che fa ridere ad ogni parola.) Dicta dicit eiuſmodi meus ne ceſſatius, ijs vtitur dictis, ita facetijs valet, ſcitè, venuſtè, argutè, ingeniosè, feſtiuè, lepidè iocatur, vt ſingulis verbis riſum excitet, commoueat. Eius dictis, facetijs, iocationibus mirè omnes capiuntur.
Fachis.) Taphura, vel Taphra.
Facile, ageuole.) Facilis.
Facil danno da ſopportare.) facilis iactura.
Facilità, ageuolezza.) facilitas, comitas, humanitas.
Facilmẽte, ageuolmẽte.) facilè, expeditè, nullo negocio, ſine labore, facilmẽte, ſenza fatica, ſenza pena, l'huomo prudente reſiſte a colpi di fortuna. facile, nõ difficulter, nõ laboriosè, paruo negocio, ſatis leuiter, prudens fortunæ telis reſiſtit. Sapiãti facile eſt operoſum non eſt, negocij nihil eſt, difficilis operæ nõ eſt, impetũ fortunæ ſuſtinere.
facõdamente, con eloquẽza.) facundè, diſertè
Facondia, eloquenza.) facundia, dicẽ di copia.
facondo, che parla bene.) facundus, diſertus.
facoltà.) facultas.
facoltà, per robba.) Res familiaris, res, bona fortunæ. Cicerone acquiſtò la facoltà honoratamente. Cicero opes, diuitias, rẽ, bonis artibus, honeſtis rationibus, laudabiliter, honeſtè bona quæſiuit, collegit.
Faenza, città in Romagna.) Fauentia, Pontificij iuris.
faentino.) Fauentius.
faganello vccello.) Linaria.
faggio, alboro noto) fagus. Di faggio, fagaeus, fagineus.
fagiano, vccello.) Phaſianus, Italis notus.
fagiuolo, legume notiſſimo.) Phaſeolus.
falce, ſtromento da ſegare.) falx.
falcitor, di falce.) falcarius.
falcetta, picciola falce.) falcula.
falciare, val mietere la biada.) Meto, meſſui, meſſum.
falciatore, mietitore.) Meſſor, meſſoris.
falciatore di fieno) famifex, famifector.
falconaria, Iſola.) cimolis.
falcone, vccello di rapina.) Accipiter.
falda, vale lembo.) Ruga.
fa legname, cioè marangone, & maſtro di legname.) Lignarius.
fallace, frodolente.) fallax.
fallacia, inganno.) fallacia, fraus, falſimoniũ, voce di Plauto.
fallare, errare, & mancare.) Erro, pecco, delinquo. (error.
fallimento, errore, mancamento.) fruſtratio,
fallimento, per il fallire in denari.) Decoctio.
fallire, errare, fallare.) Erro, pecco, delinquo, deliro.
fallire in danari.) Decoquo.
fallire per imprudenza.) Labi imprudentia.
fallito in danari.) Decoctor.
fallo, errore.) Crimen, peccatum, errarum.
S'i gli è noſtro fallo. Si nFm eſt peccatum.
fare un fallo.) Facere crimen.
Senza fallo, ſenza dubbio.) Sine dubio, ſine controuerſia.

Falſamente.) falſo, falsè.
Falſare, contra fare.) deprauo, adultero.
Falſare la fede.) Fidem exuere. Frangere.
Falſificare, val l'iſteſſo, che falſare, falſificato. Adulterinum.
Falſità, ciò che non ſi deue credere.) falſitas, vanitas, fraus.
Falſo, val bugiardo.) falsus, vanus, mendax. inanis, falſo, per coſa falſa, come faria ciò che dici è falſo, non è vero. Quicquid dicis falſum eſt, minimè verum, alienũ, ſeiunctum a veritate, abeſt a vero, aduerſatur veritati, mendacium eſt, falſa tua eſt oratio.
Fama, nuoua di qualche coſa, gran nome.) Fama, rumor.
Buona fama.) Secunda fama.
Hauere buona fama.) Bene audire.
Hauer cattiua fama.) male audire.
Seminator di fama.) Famigerator.
Ogn'vno deue deſiderare d'acquiſtarſi buona fama. Eſt vnicuique optandum, vt bene audiat bene vt ei dicatur, honeſtam famã, egregium nomen, bonam apud hoĩes opinionem conſequatur. Vt eius nomen fama diuulget, per orbẽ terrarũ diſſiper, ad vltimas terras perueĥat. Acquiſtare lodeuole fama. Optimam conſequitur famam, optimã hoĩum exiſtimationem, præmiũ ferens famã. Per conto di valore, & di grandezza d'aĩo niuno fu più famoſo di Ceſare. Virtute, & magnitudine animi Cæſaris nihil fuit nobilius. Singularis in Cęſarẽ laus ob virtutem, atque animi præſtãtia collata eſt. maiorem, aut virtutis, aut præſtantis animi opinionẽ apud hoĩes, plus famę conſequutus eſt nemo. La fama di Pompeo ſarà eterna. Pompeij fama erit æterna, ppetua, immortalis, nũquã deficiet, c nſenęſcet, peribit, obſcurabitur, & delebitur. Nulla dies Pompeij famam terminabit, nullũ tẽporis ſpacium circumſcribet, nulla vetuſtas corrumpet, nulla vnquam delebit obliuio.
Famagoſta, città di Cipro.) Salamis, cẽchrea, a Turcis occupata.
Famaſtro.) mastri.
Fame, appetito, & voglia di mãgiare.) fames, eſuries.
Hauer fame, & voglia di mãgiare) eſurio, is.
Fameglia, famiglia.) familia honorata. Honeſtus, clarus non obſcuru, ſummo loco natus, familiæ ſplendor, nobilitas.
Nato di famiglia honorata.) claris parentibus natus, ex nobili familia clara ſtirpe, quã familię nobilitas commendat. Egregia, nobili, præclara, illuſtri domo natus.
Famegliare di caſa.) familiaris, domeſticus, intimus.
Famegliazzo, ſeruitore da ſtrapazzo, ſguattero.) Mediaſtinus.
Fameglio, fante, ſeruidore.) famulus.
Fameglio della corte.) Strator, viator.
Famigliare, val l'iſteſſo, che domeſtico) domeſticus, familiaris. colui è molto mio domeſtico, & famigliare. Ho con lui molta familiarità. Summus mihi cum eo intercedit vſus, ſumma familiaritas, arctiſſima neceſſitudine coniuncti ſumus, vinculis arctiſſimæ familiaritatis adſtricti ſumus. Vtor eo, is me viciſſim, valde familiariter.
Familiarità, domeſtichezza.) Familiaritas, cõſuetudo.
familiarmente, domeſticamẽte, familiariter. Parlar familiarmente a vn'huomo non conoſciuto.) Ignotum familiariter compellare, alloqui, affari.
fameſo, honorato, di grã fama.) Clarus egregius, illuſtris, celebris, vel celeber. Nobilis. Prouincia famoſa. Illuſtris prouincia.
fanal.) Cherſoneſus.
Fanari.) Aſinę.
fanciulla, putta.) puella. di fanciulla. puellaris, re.
Fanciulleſco, coſa di fanciullo.) Puerilis, le.
Fanciullezza.) Pueritia, puerilitas.

Fan

olte,ose scioccamẽte in fanciullezza &
fanciullo.] Multa leuiter,mani quodã ritu
o,tenere in pueritia cõmittu,in prima eta
,primis annis,teneris annis,primis tempo
bus etatis,à puero,ab ineunte ætate,primo
atis in tuo.
nciullo,putino.) Puerulus.
anciulio,putto.] Puer,pupillus.
l più galante fanciullo del mondo.]Nihil est eo puero festiuius,nihil lepidi⁹,lepore,festi uitate,elegantia morũ conferendus cum illo puero,nemo est.
ango,luto.)Cœnum.Limus,Lutum.
Di fango.]Luetus.
Infangato.,Lutulentus.
Senza fango.]Illimis.
Fangoso.)Cœnosus. Lutuosus.
Fano, città.) Fanum.Fortunæ. Colonia. Fanestris.
Fantasia , intentione.] Mens , animus, opinio.
Far fantasia ,deliberare , determinare.]Statuto.
Fantasma,uisione.]Phantasma, uisum.
Fantasticare.] Animo agitare , uoluero , cogito.
Fantastico,bizarro.)Cerebrosus.
Fante,leggi.Fanteſca.
Fante à piedi , soldato à piedi .) Pedes , pedites.
fanteſca, fante,massara.) Ancilla,famula, seruo.
Fanum,Isola.)Coronus.
Fanzara.)Banasa.
fara.)Phara.
faramida.)Rhinocotum.
fardello.Sarcina.Fascis,fasciculus.
fardelluo.]Sarcinula.
far uerbo.Facio,ago efficio,gero, molior.
far aguati.] Insidior .Insidias paro,struo , facio.
fare alle coltellate.)Digladior.
fare à tozzi.] Arieto,tas.
fare à senno d'alcuno.]Morem gero.
far alle braccia.]Luctor.
far aspettare alcuno.) Remorari aliquem.
far à chi più può farsi seruigi.]Beneficijs certare.
far à uolontà d'altri.]Obsequor.
† far parole, parlare] face e verbum.
† fare honore,honorare]honorem facere.
† far fede testimoniare.]testari , testimonium perhibere.
† far nido,annidarsi]ædificare,construere.
† far sembiante,fingere]simulare , fingere.
† farsi sicuro , assicurarsi) confidere , audere.
† fare strida,stridere] stridare,reddere.
† far grida,gridare] clamores facere.
† farsi discorde,discordare]discordare,dissentire .
† far noia,noiare]molestia,afficere.
† fare aiuto,aiutare]opem ferre.
† fare martiri,martirizare] discruciare.
† far consolatione,consolare) consolationem adhibere.
† far foce,sboccare,) egerere.
† far mentione,mentouare)mentionem facere .
† far uista,fingere,simulare.
† far luogo,cedere]locum dare.
† far uela)ucla facere.
† far fedeltà,cioè giurarla]giuramento fidem suam obstringere.
† far popolo, adunarsi popolarmente] populũ colligere.
† far testa , riunirsi unitamente contra'l nimico) contra hostem in unum conuenire.
† far faccia , cioè non si vergognare) pudori nunciam remittere .
† fare i pampani,la foglia,e simili,cioè cogliere,pampinare,pampinos decerpere.

far battaglia.)Pugno, obire pugnas.
far bene:far beneficio.)Benefacio.Nõ mi hai fatto beneficio alcuno d'importãza.]Nõ uallde de me meritus es.Nõ magna ĩ me beneficia contulisti.Grauia nõ sunt,exigui momẽti,parui põderis ea,quæ mea causa fecisti.Exigua sunt , quæ apud me beneficia collocasti .
far piacere,& far cosa grata.)Gratũ facere,gratificor.Quod placet,satisfacit. Inire gratiã.
Far brinnelli.]Propino.
far broglio,& prattica per hauer un'magistrato.]Prensio,as.
far buono partito.)Proponere honestam cõditionem.
far buono per te,cioè promettere.) Spondeo nomine tuo .
far caldo grande .) Vehementissimum esse æstum.
far carezze,)Amplector,blandior.
far correre il cauallo.] Agitare equum.
far danno.)Dare damnum.
far differenza delle persone.]Habere hominũ delectum.
far disperdere una grauida .) Abigere fœtum.
far dispetto.]Incommodo.
far facende.]Negotior,ris.
far frutto,& prontto.) Proficio , progressus facio.
far guerra.)Gerere bellum.
far il calio)Calleo,occalleo,occalesco,obduro.
Mi sono fatti li calli alle mani.)Manus mihi occalluerunt.
far il pane.]Pinso,sis.
far il tratto,ò star in transito.)Agere animum. Laborare in extremis.
far imbasciata.)Obire legationem.
far la schiaranza.]Saltare pyrrhica .
far la credenza.)Prægusto.
far una oratione.) Habere orationem.
far mal contento alcuno.)Reddere hominem commotum.
far mentione .] Facere mentionem . Memini.
far parte.]Impertio.Participium facio.
far pasti.)Conuiuor.
far paura.]Terreo,metum incutio.
far quadri ne'giardini.]Deformare,areas.
far quadriglia.] Facere manum.
far ragioni,& conti.]Ratiocinor.
far ribuffi)Iurgo,gas.
far scommessa]Facere sponsionem.
far scoppio,cioè scoppiare.]Crepo.
far seruigiad alcuno.] Conferre in aliquem beneficii.
far similitudine) Conferre similitudinem.
far uenir fizza.] Mouere stomachum . Irritare.
far uita aspra .] Duram uitam uiuere , ducere.
far uita d'Eremita)Eremitam uiuere.
farsi beffe]Irrideo,negligo.
farsi debit]Aes alienum contrahere.
farsi dì.)Lucescit,illucescit.
farsi per me.)Esse in rem meam.
farla bene]Præclare nobiscum agitur . Così farla male , si dice . Male & pessime agitur.
Andare : fare.)Facesso.
faretra,turcasso,& carcasso da frezze.)Pharetra.
faretrato , fornito di carcasso .] Pharetratus.
farfalla , uermicello alato , come la mosca) Papilio
farina.]Hæc farina,farinaceus.
Luogo da tener farina.] Farinarium.
farina di fue.]Lometum.
farinata,polenta.)Polenta.
farinata dorzo.)Pultana.
farneticar , uacillare della mente.) Insanio, fatuo.

farnetcio.]Phrenetieus. Insanus.
faro di Messina.) Charybdis.
farro,biada.)Far farris.
Farsa,narratione piacevole.]Acroama.
Fasa.]Pharsalum.
fascello,cassa,doue le api fanno il miele.] Alueare.
Fascetta,picciola fascia,]Fasciola.
Fascia,lista,che si mette à torno,le uesti.]Limbus.
fascia da fanciullo , ouer da capo .) Fascia.
fascia,con la quale le dõne si legano le tette.] Mammillare,ris.
fasciare , & infasciare.) Fascio,as.fasciis obduco.
fasciato,& infasciato.)Fasciatus.
fascio di più cose legate insieme.)Fascis.
fascio,picciolo,fascetto.)Fasciculus.
facio di spighe.)Merges, mergitis.
fasso,fiume, & città.]Phasis fluu.& ciuitas.
fastello,ual l'istesso,che fascio.Fascis.
fastidiare,dar satietà.)Statio.La carne mi fastidia.Satiat me caro.
Satietas carnis me tenet.
fastidiare, & infastidire,dar fastidio.]Afficio molestia.
Fastidio .] Affero molestiam . Molestus sum.
Fastidio,noia.)Fastidiũ,molestia.Ho grã fastidio per la tua malatia. Tuus me morbus valde solicitat Solicitũ hẽt.graui afficit solicitudine. graviter ãgit,afficit,affligit,acerbe nexat.Molestissimus mihi tuus est morbus. valde grauis,uehemẽter acerbus,amarus in primis sũmę molestiæ,solicitudinis,acerbitatis, curæ,doloris angoris mihi tua aduersa valetudo ẽ .Sũmã ex tuo morbo molestiã capio, sumo,haurio.] Io mi trouo sẽza fastidio. Vacuus molestiis sũ.sine molestia,cura,solicitudine, procul absum à molestiis.extra molestiã sum.Tranquille satis ago;non angor curis.nulla uexor solicitudine.Nulla meũ animum grauis molesta afficit , uexat cogitatio.
fastidioso,difficile.] Morosus,importunus,fastidiosus.
fastidiosamente.] Fastidiosè,morosè.
fastigio. latina parola,ual sõmità,& cima]Fastigium.
fatica,trauaglio.]Labor.
Ogni fatica è perduta.) Omnis labor effusus opera omnis periit.
fatica de corpo trauagliosa .]Aerumna, nę.
fato senza fatica.] Illaboratus.
Durerai molta fatica.] Feres laboris plurimũ, rẽ difficilem, grauẽ, laboriosam,operosam senties,experieris,cognosces.Valde tibi erit laborandum . Magnus in te labor, graue onus incumbit.
faticare,trauagliare,stancare.] Fatigo.
Io molto mi affatico nelli studii.) Nimis elaboro,inuigilo,insudo, exerceo me nimis immoderate,supra modum,intemperanter in studijs.Tracto nimiũ laboriosè studia,colo,exerceo .
faticosamente.]Laboriose.
faticoso . chi si prende fatica .) Laboriosus.
fato,destino.) Fatum,necessitas.
fattezza, dispositione della persona.) Forma, effigies, species.
fatti,imprese,è gesti. Facinor,res gestę,gesta.I tuoi honorati fatti.Tua præclara facta actiones egregiæ,tuę res gestę.ea,q̃ gessisti.Laudabilia facinora.
fattione,setta.) Factio.
fatto,participio.] Factus , actus , gestus.Mezo fatto,semifactus.
fatto non[illegible]cioè cosa fatta.]Hoc factũ,hic gestus.
[illegible]e.]Prælium,pugna.

fa· fatto d'arme.] Confligo.
fattore,che fa facende d'altri,] Procurator,
fattor di mercatante.]Institor.
fattore,autore,fondatore.)Conditor,actor,
fattore d'imagini di rilieuo.] Fictor.
fattore, di sparuieri da letto.] Muscarius,
fattore di carta pecorina.Membranarius.
fattura,Stregaria.) Fascinatio, fascinum.
fava,legume notissimo.] Faba,
fava piccola.] Fabula.
fava franta.)Faua fresca.
Il nero della fava.]Hilum, Fauaro,luogo di fave,fabale,is.
favegnana,Isola.]Aegusa,uel arthusa.
favegnana,Isola uicino a Sicilia.)Aponiana,
favella,parlare.]Loquela.
favellare,parlare,ragionare.]Loquor.Compello alloquor.
favilla,scintilla,]Fauilla,lę.Scintilla,læ.
favola.) Fabula.
favoleggiare,dir favole.)Fabulor,
favolosamente.) Fabulosè.
favoloso.]Fabularis,fabulosus,
favona.] Philonii portus.
favorabile,cosa che porta favore.]Fauorabilis
favore.]Favor, gratia ho perduto il favor del populo.Populi studium,gratiã beneuolentiã amisi,perdidi.è studio,gratia populi excidi.Populus mihi non fauet,mei studiosus non est.bene in me animatus non est.Le ricchezze sono hoggidi favorite.Ea temporũ ratio est,ut qui plus opibus ualẽt,magis excellẽti gratia gratiosiores sint.Ditioribus omnes fauent,student,suffragantur, T'farò ogni favore.Omnia tibi studia præstabo.Mea studia non desiderabis,mea in te studia cõferam.
favorire,tal dar la noce, ò pallota in favore.) Suffragor.Fauco,aspiro,præsto.
favorire l'opinione d'alcuno.) Fauere sententiæ alicuius.
favorito appresso alcuno.) Gratiosus, ualere gratia.
favore,che favorisce.) Fautor,suffragator.
fazzoletto, mocchichino.) Linteolum, sudarium, rica.
febraio, & febraro, uno de dodici mesi.) Februarius.
febre, febris.Febre quartana. Quartana,tertiana,quotidiana.
febre che uiene à certi giorni.) Frata febris,
Cacciar la febre.)Abigere febrim.
Hauer febre.)Habere febrim opprimi febre.
Patir di febre.) Febricito,Febri actor.
Febretta]febricula.
feccia,lordura,bruttura]fex,fimus.
Pieno di feccia]fæculentus.
Leuar la feccia.]Defæco.
feccia de l'oglio.]Amurca,fæces olei,
feccia del vino]flores vini.
feccia della cera.]Metis,idis,
feccioso,lordo,brutto.) Inquinatus,sordidus, sordidatus.
fecondare, rendere fertile] fœcundo, fœcundus.
fecondità,abondanza,fertilità)fœcũditas,fertilitas,
fecondo, fertile, abondante,fœcundus,vber, fertilis.
fede,fè,fidáza.fides]fallare la fede.fidẽ exuere.
Senza fede.]Infidelis.
fedel constante in fede)fidelis.Animo fedele. Animus fidelis.
fedelmente]fide,fideliter.
fedeltà,fede,affectuanza,fidẽitas,fides.
fegadello.)Iecusculum.
fegato.)Iecur,hepar.
fegato di porco nutrito con fichi.)Sycoten.
fegatoso, chi ha dolore di fegato)Hepaticus.
felce, herba)filix.
felice,auenturato]felix,fortunatus.
felicemente,auenturosamente,fe-

natè, prosperè.
felicità, prosperità.)felicitas.Niuno gode vna perpetua felicità.Nemo fortuna vtit ppetuo bona. Nemini res ad volũtatẽ semp fluunt. Nemo est,cui prosperè omnia succedant.
Niuna felicità e superiore della tua] Tuas fortunas nemo superat.
felicitate,præferri,anteferri,ppori nemo põt, Ea fortuna vteris,quę potest esse, maxima.
felicitare,prosperare,condurre a buõ porto,] fortuno,prospero.
felicul,Isola.]Phœnicussa,insula.
fello,periurio.]Perfidus.
fellon,il medesimo,che fellon.)Pessimus.
feltre,città nella Marca Trauigiana,]Feltrum Venetorum oppidum.
feltro,habito per la pioggia,& caualcare.] Endromis,
femina,donna)fœmina,mulier.
Cosa da femina.mulier.
Desideroso di femine.]Mulierosus.
femina,che ha il marchese al suo tempo.]Aculenta fœmina.
femina, che ha hauuto due marit.i] Bigama.
femina,che tiene dell'huomo,] Virago.
femina degna,& honorata)Matrona,
femina maritata.)Materfamilias,
femina di parto,) Puerpera.
feminella,donnicciola,] Mulierecula.
femminiere,dedito a femine.]Mulierarius.
femminilmente, a modo di femina)Muliebriter.
fenaiuolo, che taglia il fieno)fœnifer,fœniseca.
fendere,spartire,diuidere)findo,scindo,proscindo,
Che si può fendere,ò facile da fendere)Scissilis,& scissile.
fendere per mezo.)Interscindo.
fengere,contrafare.)Simulo,fingo, comminiscor,assimilo,
fingere di non vedere.)Conniueo.
il fingere nõ cõuiene all'huomo da bene.)Virũ bonũ simulatio non decet.Nõ cadit in virũ bonũ simulatio.Abest simulandi studio vir bonus longè abest.Non decet simulare. figmenta in viro bono non probantur.
fenice,vccello solo noto per fama) Phœnix,cis.
fenile,luogo na fieno) fœnile,lis.
fentamente)fictè,simulatè.
fittione,simulatione.)Simulatio, fictio.
fento,contrafatto)fictus,commentitius.
feranich.] Aphroditias.
ferale,lanterna,Colui porta il lume nel ferale) Inclusum in cornu Vulcanum gerit.
ferie,vacanza, giorni feriali)feriæ,feriarum.
Far ferie,cessar dallo studio)ferio,ferias.
ferire)ferio,feris,Saucio,consaucio,vulnero, contulnero. Ico,icis.fu ferito vio grauemente. Grauiter vulneratus est,percussus est. Graue vulnus accepit,tulit,plagam accepit,graui vulnere affectus est. Non guarirà di tal ferita. Ex hoc vulnere non conualescet. Vulnus sanari non potest. Spes salutis nulla supersest.Medicinæ non est locus.
ferita,piaga.)Vulnus,plaga.
ferita d'auanti.]Vulnus aduersum.
ferita di dietro.)Vulnus auersum,
ferita, fierezza)feritatis.
ferito,val impiagato.] Seucius,vulneratus.
Non ferito.]Inuulneratus.
fermamente,constantemẽte) firmefirmiter,
fermamente,per certamente.]Vtique.
fermare,stabilire,cõfermare)firmopbfirmo.
fermare intorno.] Circumfirmo,Cstabilio,
fermare il piede,) figere pedem.
fermarsi.,Consisto,insisto,immoro,
far fermare.) Intercorgo.
Fermenia,Isola.]Rhena.
fermezza,stabilità,) firmitas,stabilitas,firmamentum,firmitudo,robur.
fermo, stabile)firmus,stabilis, solidus, constans.
Fermo,città) Firmum,vnde Firmani.
Fermo,città nella Marca.)Emporia.
feroce,fiero,viuace]ferox,ferus,fero
ferocemente,fieramente]ferociter.
ferocità,fierezza)ferocitas,feritas,fer
ferramula terra sul Genouese)famula,l
Farrara città)Forraria forũ Arij,olim Augustum Principum sedes,nunc iuris Pontifi
ferraro,magnano] faber ferrarius,
ferrata di fenestra]Transenna.
ferrato)ferratus.
ferrato in ponta.]Præferratus.
ferriere,forniero.)Antecursor.
ferrigno,di color di ferro,ferrugineus,
ferri da piedi,ceppi.)Pedica,compedes,
ferro,metallo notissimo]ferrum,ferri.
ferro da cauallo.)Solea,soleæ.
ferro da increspare i capegli.Calamistrum.
ferro della saetta,)Spiculum,li.
ferro da conciar il cuoio.]Scalprum.
fertile,abondante,copioso,fertilis,fœcundus, vber.
fertilità,abondanza] fœcunditas,fertilitas.
fertilmente,abondantemente)fertiliter,abundè,copiosè,
fossa regia.)Volubilis.
fesso,val non vnito)fissus,scissus.
fesso in molte parti.]Multifissus.
fesso per fendimento, & fenditura.)fissus,fissio.
fessura,fenditura.]Scissura, fissura.
fessura per crepatura.]Rima,mæ.
fessura picciola.]Rimula,lę.
festa]festus dies. Et per il piacere,& sguazzo, voluptas,gaudium. vnde far festa. Iubilo gestio.
festa,spettacolo publico) Spectaculũ,ludus.
feste di viliani.] Paganalia,orum.
festa delle anime di morti)feralis dies.
feste mobili] feriæ conceptiuæ.
festante,giocondo) festiuus.
festo.] Phœnice.
fetido,puzzolente]fœtidus.
fetore,val puzza] fœtor.
fetta d'pane,Buccella,læ.
fiaccare,straccare.)Debilito,tas.
fiacco,debole,fessus,debilis,languidus,imbecillus,flaccidus.
Diuenir fiacco)flaccesco.
fiacco di corpo)Delumbis.
fiaccola,facchia) Fax,facula.
fiacchezza,debilità,)Languor.
Fiamma di fuoco)flamma.
fiamma picciola)flammula.
Di color di fiamma,flammeus.
Fiammeggiante]flammeus.
fianchi.]Ilia,ilium,ij.
Ansciare per doglia de'fianchi]Ilia trahens.
Chi ha mal de'fianchi.)Iliosus.
fianco,cioe costato.)Latus.
Fiandra,prouincia] Fiandra,Belgium,Morini,Sicambri.
Fiendreb. pleumosij.
Fianona. Flauona.
Fiasco,vaso da vino.)Oenophorum.
fiatare,respirare.Respiro,halo,exhalo,ihalo.
fiato,spirito ch'esce di bocca.Animal,halitus.
Ritener il fiato,comprimere animam.
Tutto in vn fiato Vno spiritu.
Mandar fuori il fiato.Effo spiritum.
fiato,che puzza. Grauis odor,tetri spiritus, odor grauis.
fibbia, ornamento con che s'allaccia le vesti, fibula,læ.
fica,natura delle donne. Vulua,cunnus.
ficaia,albero che produce i fichi,ficus,ficus.
ficaia saluatica,Caprificus.
ficarete,luogo piantato a fichi.ficetum.
ficcare,mettere figo,defigo.
ficcar dentro)infigo.
ficcar inanti,prefigo.
ficcar in terra,Defigo.

fico

fico albero, l'istesso, che ficaia) ficus, fici.
fico frutto) ficus, ficus.
fico non maturo] grossus.
fico secco, carica.
fico primiero) prima ficus.
fidanza, assicuranza) fiducia, æ.
fidare, commettere) credo, committo.
fidarsi] fido, fidarsi d'alcuno. Credere alicui.
Nõ è da fidarsi d'alcuno, ancor che sia molto amico.] Nemini summa necessitudine conjuncta habenda fides est. Nusquam tuta fides est. Cauendum est ne cuiusquam fidei nos credamus, res nostras committamus. Cautionis est nemini so credere. Nullius in fide omnia statuere.
fidare lettere a chi si voglia.] Litteras temerè committere. Credere.
fidato, che si fida, cõfiso, & assicurato.] Certº.
fiducia, fidanza) fiducia.
fiele,) fel. Di fiele. felleus.
fieno, herba nota] fœnum. Di fieno, fœnarius.
† Ricolta di fieno.) Fœnisecium.
fieno Greco) fœnum Græcum.
fiera, bestia saluatica] fera. Cacciar fiere. Agitare feras.
fiera, cioè mercato publico,] Mercatus. Nundinæ, arum.
fierezza, crudeltà] feritas.
fiero, arrogante] ferus, ferox, cis.
Fiesole] fesulæ.
Fetore, puzza) fœtor, grauedolentia.
figari] fisera.
Figena) Ephesus.
Figna] Ortygia. Prælea.
figliastra.] Priuigna.
figliuolare.] Soboleſco.
figliuoli.] Liberi, nati, filii, soboles.
figliuola, & figlia) filia, nata.
figliuolina) filiola.
figliuolino) filiolus.
figliuolo, & figlio) filius, natus, gnatus.
Hebbe di lei molti figliuoli.] Multos ex ea filios genuit, suscepit, tulit. Complures ex ea filii nati sunt. filios ei peperit multos.
figliuoli costumati danno gran contento al padre.) Magnam voluptatem probatis moribus filiorum pater suscipit. Magna voluptate patrem afficiunt benè morati liberi. Capit ex honestis filiorum moribus voluptatem, & lætitiam summam, pater.
figura, val forma, imagine, aspetto) figura, forma.
† Figurare, cioè formare, dar la forma.] Figuro, ras.
figuramento) figuratio.
Figuratore, cioè formatore) figurator.
filare, verbo pertinente alle donne.) Neo, nes.
filari, vltimi delle viti.] Antes, anuum.
filatrice, donna che fila] Netrix.
filatoio, ouer molinello da filar lana) Rhõbº.
Filea città,) Phinopolis.
filigine, negrura causata dal fumo] fuligo, nis.
Filippo città in Thessalia] Philippi, orum.
Filippopoli, città] Philippopolis.
filo, accia.) Filum, stamen.
Filo tagliente, come di spada.) acies, aciei.
fin'ad alcuna parte, & certa misura.] Aliquatenus.
fin'à tanto.] Eatenus.
finalmente, al fine.] Tandẽ. Denique. postremò.
finche, in finche.) Donec, dum, vsquequo.
fine, cioè estremità di qualche cosa,) finis, terminus.
fine per successo, & riuscimento.] Exitus, eũtus.
fine della vita.) Peractio, victio vitæ.
fine d'vna epistola.) Summa epistolæ.
Senza fine) Infinitus.
Al fine, cioè finalmente.) Tandem, denique.
Se al principio resp. corrà al fine) Vtram res a principio non dissentiat, non discrepet, futurum ne sit, vt extrema cum primis contexãtur, extrema primis respondeant.

Non ho hauuto altro fine.) Nihil aliud quæsiui, curaui, secutus sum, spectaui.
Io farò fine di scriuere) finem scribendi faciã. Epistolã cõcludã. Epistolæ clausula hæc erit.
finestra, balcone] fenestra, specula.
finestra picciola, finestrella) fenestrella.
far vna finestra) fenestro, ras.
finica) Antipellus.
finire, compire) finio, compleo, perficio, termino, expedio.
finire il reggimento.) Absoluere, conficere iurisdictionem.
finire il parlamento, & li commandamenti.] Exhaurire sermonem mandataque.
finire la guerra.) Conficere bellum.
finito, compito.] Actus, finitus, cõpletus, perfectus.
finocchio, herba nota] fœniculum, marathrũ.
Vino con finocchio.] Marathrites vinum.
fin qui, cioè ad hora.) Adhuc, Hactenus.
fin tanto, val l'istesso, come fin qui.) Adhuc.
fioccare, per neuigare.] Ningit, ningebat.
fiocchi, nappe, che pẽdono da qualche cosa.) Lemnisci.
Guernito con fiocchi.] Lemniscatus.
fiocco di lana, ò d'altro) floccus.
fiocco picciolo] flocculus.
fiocco, cioè rauco.] Raucus.
Diuenir fiocco.] Rauceſco.
Fonda città] Pythiusa.
fionba, cioè frombola, da tirar sassi] funda.
fiore.] flos, fiore de' poeti. flos poetarum.
fiore picciolo] flosculus.
Di fiore] floreus.
Pieno di fiori] floridus.
Cogliere fiori] florilegus.
fiordel reame.] Pleguma.
fiore farina.] Pollen, pollinis.
fiore di maligrana.] Balaustium.
fiorire] floreſco.
fiorezza] fidentia.
fiorire, cioè essere in fiore] floreo.
fiorito & fior di latte] colostrum.
fiorito floridus.
Firenze città principale di Toscana. Florẽtia.
firri, fune] Loxa.
fischio, zuffolare, subbiare.] Sibilo, exsibilo.
fischia dietro alcuno.] Sibilo consectari aliquem.
fischio, solo, subbio.] Sibilus.
fisoleratica picciola, & veloce.] Celox, cis.
fissura, fessura vagliono l'istesso.] Rima.
Pieno fissure.] Rimosus, rimarum plenus.
fistula, de incurabile,] fistula.
fiteleo.] Scelum.
fitileo.] Scelia.
fittitio] fatto a mano, & nõ da natura. factitiº.
fisico, mico d'orina.) Medicus.
fiumara] torrens.
fiume] flumen, nis, fluuius.
Di fiume) fluuialis, Fluuiatilis amnicus.
Acqui fiume) fluminea aqua.
Bagnar nel fiume] fluuiatus.
Chi hita appresso il fiume.] Amnicola.
fiume pondo) Altus amnis.
fiume infernale.] Orcus.
fiumicel picciolo fiume) fluentum.
fiume fuor nome di fiume, che partiua l'Italia dalla Gallia al tẽpo di Romani] Rubicon.
flagellar val battere) flagello, las.
flauto, mento musico.] Tibia, monaulos.
flemma è catarro.] Pituita.
flemma, pituitoso) Pituitosus.
flessibile, facile da piegare.) Lentus, flexibilis.
flora, tea Dea da Romani] Flora.
Festa la Dea flora] floralia.
Florentino, terra) ferentinum, vnde ferentinates, ferentini.
fiorifero di fiori.) Floridus.
Diuentar fiorito) floreſco.
flusso, & corso dell'aqua] fluxio, onis.
flusso, o di ventre) fluxus. Celoly via.
fluttuare, ondeggiare, fluctuo. Vado, vadas.

fluttuoso, pieno di onde] fluctuosus, vndosus.
fluuiale, val di fiume] fluuialis.
focaccia, schizzata.] Placenta, sphærica, cocta.
focaccia cotta sotto la cenere.) Coliphium.
focaccia di formaggio, & altre cose] Libũ, bi.
foce, & canale della gola) fauces.
focelli.] Erythron, locus Cyrenaicæ regionis.
focile, acciarino per battere fuoco.) Igniariũ.
foco, elemento. Vedi fuoco.
focolare del fuoco] focus. Il diminutiuo, è foculus.
fodero di spada, ò guaina.] Vagina, theca.
foggia, guisa, maniera.] Ritus, mos, similitudo, forma.
foglia, per fronde] folium.
Gittare le foglie.) Exire in folia.
Pieno di foglie] folioſus, frondoſus.
foglia, fiume.] Isaurus. Doue finisce la Marca d'Ancona.
foglia vecchia in Grecia.] Phocis.
foglia molla, cioè bietola herba.] Beta.
foglio d'oro, ò d'argento.] Bractea, æ.
Picciolo foglio d'oro, o d'argẽto] Bracteola.
Foiano, terra in Toscana] fluuianum.
foia, prurito.) Virgo, virginis.
foica.) Philius, vntis.
foligno) forum Flaminij.
folgorare, lampeggiare) fulguro, ras.
folgorato tocco dal folgore.) Fulguratus, fulmine ictus.
folgore, baleno, lampo] fulgur, fulgetrum, fulmen, nis.
folica, vccello aquatico] fulica.
folla, moltitudine, calca] Magna hominũ vis, summa frequentia.
folle, vano, pazzo.] Vanus, vesanus, insanus, vecors.
folletto, si dice essere spirito aereo.] Aereus dæmon.
follia, pazzia.) Amentia, demẽtia, insania, stultitia.
fomillan.] forum bibalorum.
fondaco, bottega grossa.] Taberna.
fondamento) fundamentum. Far i fondamenti. facere fundamenta.
Dal fondamento) funditus, vt a cœlo, cælitus, & a radice, radicitus, a fundo, funditus.
fondare, gettar il fondamento.) fundo, as. vnde, fundatus.
fondello per mettere in tauola sotto i boccali.] Basis.
fondere, per disfare) fundo, fundis. Liquo, liquefacio.
fondersi.] Liqueo, liques, liqueſco.
fondi, città a Gaieta.] Fundi, orum.
fondo, per profondo.] Fundum, profundum.
Da fondo fin'al fondo] funditus.
fondo, per possessione, & podere) fundus.
fonghino, di fongo) funginus, gina, ginum.
fongo] fungus. Boletum, ti.
fontana, & fonte) fons. Di fontana. Fontanus, na, num.
fontanella picciola fontana] fonticulus.
fonte, val l'istesso che fontana] fons, fontis.
fonte puro, senza fango.] Illimis fons.
fora, fuore, & fuora, & fuori. significano l'istesso,] Extra, foras.
forame, pertuso, buco.] foramẽ, nis, Foratº, tus.
forare, far buco) foro, in foro, esforo, terebro.
forbice, stromẽto da tagliare) forfex, forficis.
forficetta] forficula.
forbire, nettare, far polito.) Extergo, Pertergo.
forbito, netto] Expolitus, purgatus, exercitus.
forca da lungi branchi, per ammucchiare.] Merga, gæ.
forca per appiccare i malfattori.] Furca, crux.
forca per sostenere qualche cosa] furca.
forca di ferro) Pattinum, ni.
forchetta, ò pirone per adoperare a tauola,) furcula, læ.
forcina, picciola forca] furcinula.
forcola, doue si posa il remo per vogare] Scalmus.

foreſta negra.)Bacenis ſilua.
foreſtiere,di ſtrano paeſe.]Hoſpes,aduena,peregrinus,alienigena, Extraneus, externus, exterus,extrarius,
foreſtano,cõtadino. Villano,huomo di villa. Villicus.
forfice,val l'iſteſſo che forbice. Vedi di ſopra.
forfora nel capo,val ruffola]furfur.
Forli,città in Romagna.) Forum Liuij.
forma,effigie,imagine,fattezze,] forma, facies,habitus.
Di due forme)Biformis.Sẽza forma,]informis.
forma di formaggio.]Meta lactis,
forme delle ſcarpe.] Miſtricola,
formaggea,ſtanza da farui il formaggio.]Caſeale, lis.
formaggio,caſcio.)Caſeus.Formaggio freſco. caſeus,tecens.
formare,far forma,& coprire,]formo conformo,figuro.
formato. formatus,fictus.
Ben formato,cioè bello] Formoſus, forma præſtans,
formento,grano)frumentum,triticum.
Raccolta di formento]frumentatio,nis,
formica animal noto]formica,
Di formica]formicinus.
Mal della formica)formicatio,
formidabile,ſpauentoſo,horribile,] formidabilis.
Formoſo,val l'iſteſſo che bello.]Pulcher, formoſus.
Fornace,]fornax,acis.Fornace picciola,fornacula.
fornace da calcina.)Calcaria,æ.Calcatorium, rii,
fornacciaro,chi cuoce la calcina nella fornace,)calcarius.
fornaçi,porto.)Carbonaria,
Fornaia,che cuoce il pane.] Piſtrix,cis,
Fornaio, piſtore che fa, & cuoce il pane] Piſtor. Furnarius.
Di fornaio,& pertinẽte a fornaio.]Piſtorius,
Arte del fornaio)fornaria,riç.
fornimenti di caualli.) Phalere,rarum.
fornire,guarnire,& ornare.) Orno,munio,exorno.
fornire,& finire,per cõpire)finio,cõpleo, perficio. Colui nõ ſa come fornire il ſuo ragionamẽto. Qui poſſit inſtituꝛe orationi finem imponere. Quemadmodum expediat inſtitutam orationem, Quo fine otationem ſuã claudere,abſoluere,pficere poſſit,ille ignorat.Biſogna attẽdere a fornire la guerra. In eam curam incumbendum eſt,ne qua belli ſcintilla relinquatur, vel belli extrema deleas. Vt belli reliquias proſequare, Vt bellũ conficias,profliges,abſoluas. Io ho fornito l'anno del mio regimento.Munus annuum cõfeçi,abſolui.Annuo munere ſum perfunctus. Abſoluta eſt annua adminiſtratio, abiit annus imperii mei.
fornitamẽte,cõpitamente.) Perfectè, finitè.
fornito,& finito.]Perfectus.Fornito viaggio, finita via.
forno,doue ſi cuoce il pane]furnus.Clibanus.
Pertinente al forno] furnaceus.
foro,forame,& pertuſo)foramen,foratus.
Forſe,per caſo, per ventura] forſitan, forſan, forſè.
forte,cioè ad alta voce.]Summa voce,
forte,cioè poſſente,& gagliardo.) fortis,ſtrenuus,robuſtus, validus.
La mia conſcienza mi fa forte cõtra tutti gli accidenti humani.)Ego ad humana oĩa,ad eos omnes caſus, qui humanæ vitę impendent,quibus humana vita ſubiecta eſt, propoſita eſt, expoſita eſt,patet,fort.s ſũ .Contra fortunam paratus,armatus, validus,firmiſſimis cõſcientiæ præſidijs, munitus ſũ. Niuno ho conoſciuto più forte, ne piu gagliardo di me. neminem cognoui fortiorẽ, aut validiorem me. In quo plus roboris,firmitatis,virium ineſſet,qui me firmior eſſet viribus,qui virium firmitate præſtaret.
forte,vale aceto ſo.] Acidus, acer,acris,acre.
Diuenire forte come aceto]Aceo,aces,aceſco
forte,per difficile.) Arduus,difficilis.
forte,d'vna città,& fortezza. Ager,tis. Vallũ, valli.
Fortezza, cittadella.]Arx,arcis.
Fortemente,coraggioſamente,animoſamẽte] fortiter,viriliter.
Fortezza)fortitudo, Robur. Fortezza d'vna città. Vallum,Arx,Vallus.
Forticello,alquanto forte)forticulus,li.
Fortificamẽto]Muninẽ,munitio,munimẽtũ
Fortificare.] Munio. fortifico,dixit,Plau. Fulcio,permunio.
fortificar,per dar forza.]Roboro, cortoboro.
Fortificare intorno.)Communio.
Fortificato.)Munitus.Nõ fortificato,Immunis
Fortuna,ſorte]fortuna,fors,ſors,tis.
Chi ha la fortuna proſpera, nõ gli mancano amici.]In proſpera, ſecũda,cõmoda, optima fortuna, florentiſſimis, proſperis,optimis reb.ſi fortuna ſuffragatur,fauet, facilis eſt,facilem ſe ac benignam prẽbet, amicorum copia non deſideratur. floret quiſpiam copia amicorum, amicos non requirit.
Fortuna contraria.]fortuna aduerſa.
Fortuna di mare.] Tempeſtas,tis. Aeſtus,tus
Fortunato,felice,auenturato]fortunat⁹,felix
Forza,poſſanza.) Vis,vires.Conatus,conamen.
Adopero tutte le mie forze i q̃ſta impreſa. In ſummã cauſam totus inuadam.In arcem huius cauſæ omni vi, toto pectore incũbã, agã pro mea virili parte,p viribus,omnib. neruis,omni meo ſtudio,quantũ eſt in me.
Forza ſubitana di venti con acqua.] Procella.
Con ogni forza.)Obnixè.
Forziero,caſſa) Arca,Scrinium.
Forzare.) Vim adhibere,extorquere.
Forzare a dire la verità.]Extorquere veritatẽ.
Foſco,color nero, oſcuro, bruno]fuſcus,fullus, nubilus,li.
Far foſco]Infuſco,ſcas.
Foſſa,& foſſo]foſſa,fouea,æ.
Foſſa per piantare alberi,o vite.] Scrobs bis.
Foſſa da tener grano)Syri,fyrorum.
Foſſambruno,città del Duca d'Vrbino.)Forũ Sempronij.
Foſſa noua,città.] Forum Appij.
Foſſo d'vna città.) Agger, tis.
Foſſatello,picciolo foſſo)riuus.
foſſi intorno alli cãpi, per portar via l'acqua] Elicęſcum,tene.
Foſſicella,picciola foſſa) foſſula,læ.
Foſſo,& foſſa)fouea,foſſa,foſſo da cauar oro]Arrugia,æ.
Foueſſand.) Lucentionum.
Fra,è ꝓpoſitione,che vale Tra,& ſi dice.Inter,
Fra le mani) Inter manus.
Fra il cenare,]Inter cœnam.
Fra due,val nel mezo.]Intermedius,a,um.
Fra queſto mezo,tra tanto.) Interea, interim.
Fracaſſare, rompere,rouinare.]Elido,ſbtero, refringo,
Fracaſſo,rouina.]Ruino.
Fracido,marcio.]Putridus,Putris,& putre.
Fragra,città.] Gallica ſlauia.
Fragola,frutto noto ſraga,fragorum.
Fragata,legno marittimo.)Celox,lembus,cataſcopium.
Fragile,val caduco.)Caducus, fragilis
Fragilità]fragilitas,imbecillitas.
Fragolino,peſce in Roma]Erythinus.
Frale,l'iſteſſo che fragile]fragilis,le.
Framento,pezzo]fragmen, fragmentum.
Franca villa,città)feretana. vnde Ferentanus,
Franceſe,& franzeſe,& francioſo.)Gallus, li,
Francforte) Viſpetes.Hodie Franfordia,ciuitas libera Germaniæ mercatu nobili nundinarum.
Franchezza,gagliardia]valetudo,virt⁹,robur
Franchezza,per l'eſſentuose.]Immunitas.
Franchitia,vale eſſentione,& franchezza]immunitas.
franchitia, luogo franco, & ſicuro.]Aſylum.
francia,Prouincia.] Gallia,Di Frãcia, Gallus.
frãcia,o franza,orlo di veſte]fimbria,lacinia.
franciato,fregiato)fimbriatus.
franco,eſſente,libero.) Liber,immunis.
francolino,vccello.]Attagen,attagenis.
frangere,val rompere,ſpezzare.]frango, illido, effringo,interfringo, comminuo.
frangere,& rompere con i dẽti]frendeo,des.
frangozo,porto.] Portus Traianus.
franto,ſotto)freſus.
frappare, parlar troppo, & vantarſi)iacto,tas.
frappare,ingannare alcunõ.) Dare verba.
frappatore,cicalone,vantatore,) Iactator,loquax,blatero,hic Lingula.
fraſcata,città]Tuſculũ. Romanę vrbi vicinũ.
fraſcata, ombramento.] Vmbraculum.
fraſca,ramicello d'albore,o bracco] Ramulus, ſurculus,li.
friſche,baie,ciancie,fauole)Nugę,nugamentum,fabulæ.
faſcherie, il medeſimo che fraſche.] Nugæ.
faſchetta,come ſi ſuol dire a puti.]Tintillinũ
faſchetto, fiſchio che adopera il Comito di galea.] Fiſtula nautica.
faſchia.]Dium promontorium.
fraſſino, albero noto.) Fraxinus. Di fraſſino, fraxineus.
frate, come fratello, & vn religioſo.] Frater.
fratellanza.]Fraternitas,Germanitas.
fratellino,picciolo fratello.) Fraterculus.
fratello)Frater germanus.
fratello,cugino.] Patruelis.
fratello di latte.)Collactaneus.
fratello giurato) conuiuratus.
fratello del marito.]Leuir, leuiri.
Da fratello,fraternalmente.] Fraterne.
fraternale,da fratello.]Fraternè.
fraternalmente il medeſimo.) Fraternè.
fraternità)Germanitas.
fratesco colore,bigiaccio, bardiglio.) Leucopeus.
fratta,ſiepe che ſi fa alle vigne,& cãpi)Sepes.
fraudare,& defraudare, & ingannare)Fraudo, defraudo.
fraude,ſiode,inganno.) Dolus,fraus,rechus, machinatio,captiuncula.
fraudolente,ingannatore,)Doloſus,fraudulẽtus,captioſus.
fraudolẽtemẽte,cõ inganno)dolose, captioſè.
frauolino,peſce colorito in Roma.) Rubellio, onis.
freddamente,ſenza gratia)Frigidè.
freddo, ſoſtantiuo.] Frigus,algor.
freddo picciolo.)Friguſculum.
Patir freddo) Algeo.Hauer freddo. Frigeo.
Hauer gran freddo.) Perfrigeo.
Prender freddo da luogo freſco) colligere frigus,captare,haurire.
freddo,aggettiuo)frigidus, algidus, gelidus.
Diuenir freddo,& raffreddarſi.] Frigeſco.
freddigioſo,& agghiacciato.] Alſioſus.
ſregamento)Fricto,fricatio,fricata,pfrictio.
fregare,val ſtroppicciar forte.] Frico,perfrico,refrico,infrico.
fregare intorno.)Circumfrico.
fregi,ornamenti, che ſi mettono intorno alle veſti]fimbria,æ
fregiato,franciato]fimbriatus.
fregio,legno d'vna piaga)Cicatrix,cis.
fregola di pane,o d'altra coſa.)Mica,æ.
fregola,& frega,val voglia.]Libido,nis.
fregolare, & sfregolare,minuzzare)frigo,as.
fremere,come fanno i leoni)fremo,is, cõfremito]fremitus.
frenare,& raffrenare.]Compeſco, fræno, infræno, refræno.
freneſia,infermità,quando vn vacilla.]Phreneſis.
freneticò.]Phreneticus.
frenguello,vccello noto]fringilla,læ.

freno,

freno,come di cauallo]frænum,fræni.
Mettere il freno.]Infræno.
Tirar il freno.]Ducere frænum.
Prendere il freno co'denti)Mordere frenũ.
frequentare,continuare]frequento,tas.
frequẽtato, celebre]frequẽs celebris, celebre.
frequentatione, continuatione. frequentatio.
frequẽte,continuo,assiduo] assidu*,frequens.
frequentemente , assiduamente] frequenter, assiduè.
frequenza)frequentia.
fresco,val freddo)frigus,frigoris.
fresco,di nuouo,fatto nuouamente.] Recens.
Di fresco,di nuouo,auerbio.]Recens.
fresco,cioè sano.]Integer,sanus, saluus.
fresone,panno così detto.] Amphinulia,æ.
fressora,padella.] ' artago,patella.
fretta,prescia.)Properatio, festinatio.
Hauer fretta.] Propero,festino , accelero.
frettolosamente,con fretta] festinanter , propere,celeriter.
frettoloso]Properans, properus,præpropertus.
frezza)Sagitta,iaculum,spicula.
frigere]frigo,gis.frigere insieme,infrigo,gis.
frisolone) frusinũ.da frisolone. frusinas , aris.
frittata.)Placenta de ouis.
fritella,frittola) Artolaganum.
fritto]frixus,frictus.
Friuli regione.]Carni,orum.forum Iulij.Venetorum imperio , & Austriacorum Principum sceptris subiacens prouincia.
friuolo,da niente)frutilis,friuolus.
frode,leggi fraude]fraus,dolus.
Con frode] fraudulenter.
frodare, significa ingannare] fallo , decipio, fraudo.
frodolente gabbatore)fallax, perfidus.
frodolentemente)captiosè,perfidè, fallaciter.
frombola , stromento per tirare sassi] funda.
fronde d'albero)frons,frondis.
Produrre frondi.]frondeo , frondesco.
Di fronde]frondeus.
Che produce frondi)frondifer.
frondoso,pieno di frondi]frondosus.
Essere frondoso]frondeo,es.
frontale , che si pone alla bocca del cauallo.) frontale,lis.
frõte,parte superiore della testa]frõs,frontis.
Di gran fronte]fronto,frontonis.
Di due fronti.] Bifrons,bifrontis,Epiteto di Iano,primo Re d'Italia .
fronteggiare, dar alle frontiere) Propugno, oppugno.
frontiera,riparo,bastione,] Propugnaculum.
frotta,moltitudine) Turba, caterua,cætus.
In frotta.]Cateruatim.
frottola,versi di nozze,le[ciui]cantio,cantilena, Thalasio,onis.
fruire,godere]fruor.
Frumentaria.] Ophiusa.
frumento,& formento]frumentum tritici m.
frusta,scorreggiata]flagrũ , flagellũ. scutica.
frustare,scorreggiare.]Virgis cædere , verberare,flagellare.
frustato]Virgis cæsus,flagellatus.
fruttarolo,vendidor di frutti.)Pomarius,fructuendulus.
frutti della terra , delli quali noi si nodriamo.] fruges.
fruttifero]frugifer,fructifer.
frutto]fructus,tus.far frutto,o profitto. proficio.
fruttuale,& fruttuario,chè gode il frutto.)fructuarius.
fruttuoso,vtile,profittevole)fructuos*, fertilis.
fuga, il fuggire)fuga,gę. Mettere in fuga.fugo,fugas.
Mettersi in fuga,& fuggire]fugio , fugis, fugæ se mandare.
fuga a gli nemici)Transfugium.
Che fugge a gli nemici.)Transfuga,gæ.
fugace,che presto & facilmẽte fugge,fugax, cis.
fuggire,scampare)fugio,effugio,fugere se commettere,dare,tradere,conferre se in fugam, conijcere se in fugam.
fuggire altroue]aufugio. In diuerse parti fuggire lontano.Profugio.
fuggire i tribaldi]cauere improbos.
fuggire alli nemici.) Transfugere ad hostes.
fuggire di nascosto da'cõpagni) Subduco,is.
sono fuggiti li nemici) Hostes in fugam se coniecerunt.fugam arripuerunt.fuga salutem petiuerunt.fugati sunt , fuga sibi consulere cederunt,fuga distracti sunt.dissipauit eos fuga.
fuggitiuo)fuggitiuus.Refuga,gę.
fuggitiuo alla banda de'nemici]perfuga,tãf fuga.
fuligine)fuligo. Vedi filigine.
Fuligno,città)Fulgina,æ.in Vmbria , Pontificij iuris.
Da Fuligno.)Fulgineus,Plinio.
fulminare,saettare.)fulmino,nas.
Le Chiese spesse volte sono fulminate)Templa , delubra , ædes sacræ fulmine sępe percutiuntur , feriuntur . Fulminis ictum sentiunt, de cœlo tanguntur.
fulmine,lampo,baleno,)fulmen,fulminis.
fulmini, che predichino qualche cosa)fulmina præsaga.
fulminato,toccato dal cielo.)Tactus,fulmine ictus.
fumante,chi fuma)fumans,antis.
fumare,far fumo)fumo,as.
fumicare,affumicare , suffumicare] fumigo, fumifico.
fumicato,affumicato] fumidus,suffitus.
fumo , vapor nero , ch'esce dal fuoco)fumus.
far fumo]fumo,fumas.
fumosità,come del vino.]Acor,acoris.
fumoso,che hà fumo in se] fumosus, fumifer.
fumoterra,herba nota)Capnos, Capnon.
funaro,che fa fune, o corde)funarius , restio.
fune,corda)funis, restis.
fune grossa di naui.]Rudens , Camelus.
fune di sparto non lauorato.]Tomex,cis.
funi da rete con le maglie.]Epidromes,mum.
fune di più sarmenti di viti)funetum,ti.
funicella,fune picciola]funiculus , resticula.
funebre,funerale,mortoro]funebris.Conuito funerale.funebre epulum.
funereo,il medesimo che funebre) funereus, a,um.
fuocatello , picciolo fuoco.) Ignieulus.
fuoco,elemento noto.) Ignis . Che porta fuoco,ignifer.
Arte da indiuinar dal fuoco .]Ignispicium .
Di fuoco.]Igneus.Diuenir di fuoco.Igneſco.
Chi porta fuoco a piedi]Ignipes.
Accendere il fuoco.]Subijcere ignem,incendere ignem.
fuoco di S.Antonio]Ignis sacer,pustula,morbi species.
L'andar al fuoco mi nuoce.]) Igne vti,fine valetudinis dãno mihi nõ licet.Obest valetudini,si ad ignem accedo,fit cũ valetudinis detrimẽto. Lęditur valetudo, damnũ fit.
fuocone,vaso da portar carboni.) Focus ,prunarium.
fuora,fuori,val di fuori p di fuori)foris,foras.
Egli è fuori]foris est. Va fuori,foras it . exit.
fuori,prepositione.]Extra,serue a l'accusatiuo.
fuor di pericolo.Extra piculũ ,expers periculi.
fuor che , eccetto che.]Præter , præterquam.
fuor di mente.]Demens,amens.
fuor di misura,& fuor di modo] Immodicus. immodicè.
fuor di paese, val in strano paese.]Peregre.
fuor di proposito.) Præter rem,importunus.
fuor di se.]Mente captus,insipiens,stolidus.
fuor di strada, senza via, doue non si può andare)Inuius.
fuor d'hora,& di tempo.) Importunus,intempestiuus.
fuor d'hora,o stagione,auuerbio]importunè .
fuor d'vsanza,che nõ s'accostuma] inusitatè.
fuor d'vsanza , auuerbialmente] inusitatè.
fuoruscito,bandito della sua patria.]Exteris patria fugatus,exul,exilio multatus.
furace,inclinato a rubbare]furax,cis.
furare,rubbare.)Surripio , furor.Clepo,pis.
furfante.] Ciclicus. (uis.
furia,calca,prescia] frequentia, turba, magna
furia da furore] furia,furiæ.
Pieno di furia]furibundus.
furiare grandemente]perfurio,ris.
furiare per imbriachezza.] Debacchor , aris.
furibondo,pieno di furia)furibundus.
furie infernali) furię Eumenides.
furiosamente,da furioso)furenter,furiosè, furialiter .
furioso,forsennato) furiosus, furens,furiatus.
furore]furor.
furore,ch'affligge i caualli l'estate]Oestrum.
furtarca]Pessium.
furtiuamente,di nascosto]furtiuè,clam.
furtiuo]furtiuus,furto,ladroneccio , furtum.
Chi suole far furto)furtificus.
furto d'animali.) Abigeatus.
furto publico,rubbamento di danari del Prẽcipe] Peculatus.
fusaiuolo,che põgono le dõne al fuso per meglio torcere] Haspax,verticillũ,verticillus.
fusaro, che fa fusi]fusarius .
fuso,instromento con che si fila]fusus.
fusta,legno maritimo minore della galea.)Biremis.
fusta da Corsaro,)Myoparo.Myoparones sono li Corsari.
fusto del formẽto, gãba della biaua] culmus.
fusto,val tanco tronco.)Truncus.
futuro,val tempo a uenire] futurus , ra, rum , consequens.Quod reliquum est.

G

GAbbamento,val inganno,& l'ingannare] Deceptio,captio,circumuentio.
gabbano,mantello da pioggia.]Penula.
gabbare,ingannare]fallo, decipio,& beffare, & schernire,iocor,irrideo.
Gabbatore,ingannatore,Deceptore.
Gabbia da vccelli)cauea.
Gabbia della naue.)Carcheſſum,ij.
Gabbia da pigliar sorzi.Muscipula.
Gabella,città]Narona.
Gabella,datio.] Vectigal,lis.
Antonio serue nella gabella con poco guadagno.] Tenui mercede Antonius dat operas in telonio. Operam nauatij ,qui vectigalia tractant,qui vectigalibus præsunt.
gabelliere,riscottuore del dato] Vectigalis, exactor Publicanus.
Gagliardamente,cõ gagliardezza) Herculeè, strenuè,acriter,vehemẽter,præsenti animo. acri.
gagliardia,& gagliardezza, possanza] Vigor, strenuitas.
Gagliardo,forte,possente)fortis,strenuus, vegetus,firmus, validus,robustus.Habere virium,roboris,neruorum plurium.
Non gagliardo)infirmus,infirmus.
Gaglioffo,poltrone,& da poco]Ignau*,iners.
gaglioffone,& poltroncione.]Impurissimus , nebulo. (gannio.
gagnolare,val parlar trà denti.]Gannio ob-
Gaieta,città in terra di Lauoro.]Caieta,tæ.
Gaio,allegro,piaceuole.]Alacer,lętus,hilaris.
galante, piaceuole,aggratiato.)Lepidus,venustus,bellus,elegans,placidus.
galãt'huomo in ogni cosa.]Apprimus ad omnes res Nemo est illo comodior,aut aptior. In omni re elegantissimus est . Summa est in illo ingenij suauitas , epores habet, elegãtiam, venustatem in omni re.Nihil agit nõ eleganter,non venustè,non lepidè,factus a natura ad res omnes,natus ad omnia.
Galantemente,con gratia,con galanteria. Venustè,lepidè bellè,elegantèr,concinnè.
Galanteria, buona gratia.)Venustas,decor.
Galantino.]Bellatulus.

galea,legno marittimo.)Triremis,
Galeazza, cioè galea grãde da carco.]Quinq; remis.
Galeone.]Myoparo,onis.
Galeotto,& vogatore.]Remex,igis.
Galera,fiume.]Ceretanus fluuius.
galipoli.)gallipolis,ciuitas Regni Neapo, maritima munitiſſima,
gallicia regione di Spagna,]gallecia,& gallecciorum incolę.
galla, è frutto della Quercia]galla,læ.
Gallicano,città]gabii,gabiorum.
gallina,animale noto]gallina,nę.
Gallina nana,ouero pepola)gallina pumilis.
gallina di razza]gallina Medica.
gallina d'India.]Meleagrides.Di gallina,gallinaceus.
†Far verſo di gallina,che coua)glocio,cis,
gallinaio,che nodriſce galline]gallinarius,& gallinaria,
gallinaio,per il luogo doue ſtanno le galline, gallinarium.
gallo]gallus,& gallinaceus.
galletto,picciolo gallo.] Pullus gallinaceus.
gallopare,andare di galoppo) gradatim curro,
galoppo)gradarius curſus.
galta,vale guancia)gena,mala.
gamba, dal ginocchio al piede.)Crus,
Mettersi in gambe.) Conijcere ſe in pedes.
gambe di vite.)Crus vitis.
Chi hà le gambe ſtorte.] Loripes,loripedis,
gamba di formento.]Culmus.
Oſſo della gamba.]Tibia,æ.
gãbaro,ſorte di peſce noto.]Cãcer,Gãmarus,
gambaro groſſo di mare.) Locuſta,ſtæ.
gambiera,armatura da gambe.)Ocrea,eę.
gambo,tronco,che creſce in alto.)Caulis.
Ganaforda città.]Vadix, arum.
Gand,città in Fiandra.] Gandauum, Caroli, Vt Caſa is patria.
gangar,ganganorum promontorium.
Gange,fiume)gãges,gis.Indiæ flumẽ maximũ
Ganghero delle porte.]Cardo,nis.
gangrena è carne morta in vna piaga]gãgrena,morbus igni to ferro curabilis.
gantois]gorduni.
ganzer,germanum.
gara,briga,cõtẽtione,lite.)Cõtentio, lis,rixa.
A garra]certatim,
garbello.)Ruſſocurum.
garbino,vento)Africus,
garbuglio,conteſa tra piu perſone.) Turba,
gardica.]Lariſſa,Achillis patria,
gardich.] Bura.
gargara.)Ida mons,
Gargarizare,gargagliare]gargarizo.
gargarizamento]gargarizatus,tus, gargariza tio,nis,
gargatore,verme,che rode il grano]gurgulio,onis.
Garigliano, fiume in terra di Lauoro) Liris.
Garignano,)Vallis regia.
Garippo.)Gallorum ciuitas.
Garofano,fiore roſſo,& bianco di odore ſuaue.]Leucoion.
garofano delle ſpecierie]garyophyllon.
Garõna, fiume nella Guaſcogna) garũna, nę.
Garoza.] Bertæa.
Garrire,cãtare come fanno gli vccelli]garrio
garrulo,ciarlone]garrulus,aretalogus.
garzo,herba ſpinoſa)gnæphos,
garzone,fameglio,fante.]Puer,famulus,
garzõcello] Adoleſcentulus, admodũ adoleſcens.
gaſtaldo.)Villicus,
gaſtigare,riprendere.]Caſtigo,gas,
gaſtigo,gaſtigamẽto,gaſtigatione.) Caſtigatio,onis,
gattigno,di gatto.]Felinus.
gatto,animale noto.)Felis,catus,elurus,
Gatto maimone)Cercopithecus,
Gatto,che fa il Zibetto.)Mus odorifer.
gaudio, val allegrezza.] Gaudium, lętitia, exultatio.
Gazola, città.) Tamuſia.
Gazza,gazzuola,vccello noto.]Pica,cæ.
gazzo, che ha gli occhi torti, che pare, che

cenni)Petus,ti.
Gezad, città in Polonia.]Lugionem.
gelare,congelare,& aggelare.)Gelo,las.congelo,las,glacio.
gelarſi,per agghiacciarſi,]gelaſco,ſcis,
gelamento,congelamẽto)gelatio,congelatio.
gelatamente)gelidè.
gelata, brina, gielo.) Pruina,glacies,gelatio, gelu.
gelatione,alligamento di denti] Hemodia,æ.
gelatina,condimento fatto di brodo,aceto,& ſpecie.)Oxizonium.
gelato,congelato.gelatus,participiũ. gelidus,
gelato intorno.]Circumgelatus.
geloſia,che ſi tiene dauanti la fineſtra.] Transenna,næ,Cancelli.
A foggia di geloſia.) Cancellatim.
Fatto in geloſia.)Cancellatus.
geloſia in amore.)Zelotypia.
geloſo. zelotypus,
gelſa,ſignifica Mora,frutto.]Morum,ri.
gelſo, moraro, albore, che produce le more. Morus,ri,
gemelli,nati ad vn parto.]gemellis fratres.
Che partoriſce gemelli.]gemellipara,tæ.
gemere,lamentarſi,dolerſi.gemo,ingemo,ingemiſco.lamentor.
gemere inſieme]congemo,congemiſco.
gemino,doppio.]geminus,duplex.
geminato,doppiato.]geminatus,duplicatus.
† gemito,piãto.]Hic gemitus,plãctus,ploratº
gemma,pietra pretioſa.] gemma. Di gemma. gemmeus.
guarnito di gemme.]gemmatus.
gennaio,Meſe.]Ianuarius.
genealogia,parentado.]genealogia,ſeries natalium.
Geneura,città] Geneua Allobrogum,nunc receptaculum impiiſſimæ ſectæ Caluinianæ.
geneuro,albore.]Iuniperus,
generale,vniuerſale,generalis,le.vniuerſale.
generalmente.generaliter,vniuerſè,in vniuerſum.
generare,creare.] gigno, genero, progigno, procreo.
generare nome:) genitura, conceptio.
generatione,]geneſis generatio,genitura.
generatione per la ſucceſſione di parentado.) Progenies,ſoboles,ſucceſſio liberorum.
generato, & ingenerato.]Editus, prognatus, genitus,procreatus.
generatore,chi genera.] generator,procreator,pater.
generatrice,] generatrix,procreatrix, mater
genere,ſignifica ſorte, maniera.]genus.
genero.]gener,ri.
generoſo di cuore.]nobilis, generoſus, ingenuus.
generoſamente,nobilmente.) generosè, ingenuè.
generoſità.]Ingenuitas.
†Geneura, città] Gebenna,næ.
gengeuo,ſpecie nota.] Gingiber,beris,Zingiber.
gengiua,nella quale ſtanno i denti,]gingiua.
gen[illegible]ale, coſa pertinente al genio .] genialis, geniale.
genio,Dio della natura d'alcuno.genus,ge[illegible]
genitale,cioè natio,) genitalis, & genitale
genitore,padre.]genitor, parens.
genitrice, madre.) genitrix.
genus,vale genere.] genus.
genoua,città.)Genua,ciuitas, Liguriæ metropolis.Ianua Latinis dicta Reſpublica, mercimonijs clarũ emporium maris Liguſtici.
genouese.) Ligur,is.
Riuiera di Genoua.]Liguria,æ.
gentaccia,canagliaccia.)Peſſimum genus hominum.Fex plebis.
gente,natione.]gens.
D'vna gente)gentilitius.
gentiana,herba.]gentiana.
gentile,corteſe,liberale.]Liberalis,ingenuus, facilis.
gentil'huomo,]Vir nobilis,Patricius,

Da gentil'huomo.]Patriciè.
Non da gentil'huomo.]illiberaliter.
gentilezza,amorcuolezza, humanità, cortesia) Liberalitas.
Spinto da gentilezza.)Humanitate adductus. Benignitate impulſus, ſtudio liberalitatis incitatus. Adduxit te naturę facilitas, ad benignitatem propenſio. Dediſti hoc humanitati tuæ.Agnoſco humanitatem tuam. Fructus hic tuæ eſt humanitatis, beneuolentię, liberalitatis.
geometria, ſcientia del miſurare la terra.geometria.
Libri di geometria .] Geometrica, conum, in plur.numero.
Per geometria.]geometricè.
geometra,miſurator di terra.] Geometra, vel geometres.
Gergeſa.città.]gerasa.
germano, fratello, generato del medeſimo germe.]germanus.
germano vccello, che viue in terra, & in acqua.]Querquerula.
germe, cioè germoglio, che getta l'arbore.] germen.Surculus.
germinatione,quando germinano gli arbori.] germinatio.
germinare,pullulare, germolare.germino, pullulo.
germogliare,è l'iſteſſo,che germinare.]Egermino.
germoglio,vale il medeſimo,che germe.germen,nis.
geſſo,materia bianca.]gypſum.
geſſare,& ingeſſare.]gypſo,sas.
geſſato,& ingeſſato.) gypſatus. Vnde gypſatiſſimus,bianchiſſimo.
geſſamino, fiore odorato, & noto.)Leucanthemum.
geſti, cioè fatti degni d'alcuno.) Res geſtæ. geſta,ſtorum.Facta heroica, egregia,generoſa.
geſti,maniera della perſona.] Geſtus, geſtus.
getti, legami di piedi di ſparauieri.Reunaculum,li.
gettare,nome.]Iniectus.Iactus.
gettare,lanciare,tirare.]Iacio,conijcio,vibro, torqueo.
gettare,per fondere.)Fundo,fundis.
gettare a baſſo.]Deijcio,cis.
gettare a baſſo con violenza.) Stramb[illegible]. Deturbo, bas.
† gettare à terra.)Sterno, proſterno, profligo, decutio.
gettare a terra ſoffiando.]Buffio,flas.
gettar via per diſprezzo alcuna coſa.]Abijcio.
gettar dentro.]Inijcio,infundo,dis.
gettar fra qualche coſa . Interijcio,intorno, offundo innanzi.Preijcio . Inſieme, conijcio.In diuerſe parti.Diſijcio.In fundamento.Fundo, fundas.
gettar ſopra.Superinijcio.Intorno,Circumijcio,cis.
[illegible]zzacollo.] Dare ſe præcipitem.
[illegible]cido.gettarſi d'auanti[illegible]
[illegible]do,accidis.
[illegible]ectus,ti.
[illegible]infacciato)Exprobratus.
[illegible]fonditore d'oro,ò d'argento.Fusor, oris.
gheller,& Cleues.Menapij,& Sicambri.
ghiacciare,congelare.)Glacio, gelo,congelo.
ghiacciarſi,congelarſi.)Obrigeo,rigeo,gelaſco.
ghiaccio,acqua congelata.)glacies,ei.
Di ghiaccio.)glacialis.
ghianda,frutto della quercia.glans, glandis. cibus porcinus.
ghiandola picciola.)glandula.
Che produce ghiande.) glandifer,ra,rum.
Di ghianda.)glandarius,ria,rium.
ghiandaia,vccello noto.]Pica,cæ.
ghiara materia piu groſſa della ſabbia,glarea.

Ghiaroſo,pieno di ghiara.]glareoſus,i.
Ghignare,ſorridere.]Subrideo,es.
Ghiotto, vaſo dou'e cade il graſſo del roſto.) Pinguarium,rij.
Ghiotto,cioè goloſo,pachione.Lurco,helluo.
Ghiotto,per ſcaltrito.)Vafer,veterator.
Ghiottone,vale il medeſimo.Callidus,aſtut⁹.
Ghiottoneria,goloſità.]Helluatio,nis.
Ghiottoneria,per ribaldaria,]Scelus,ſceleris.
Ghirlanda.]Sertum,ti.
Ghirlandato.)Sertus,conſertus.
Ghiro,animale ſonacchioſo]glis,gliris.
Luogo da nutrir i ghiri.]gliarium,rij.
Già,auuerbio,che ſignifica tempo.]Iam.
Già buon pezzo di tempo.]Iamdudum.
Già lungo tempo.]Pridem.
Già mai.]Nunquam.
Già molto.]Iampridem.
Già molto tempo.]Iamdiu.
Già tẽpo]Iampridem.Già tempo fa. Pridem.
Giacco di maglia.]Lorica,cæ.
Giaccato, & ingiaccato, armato di giacco.] Loricatus.
Giacere,ſtar a giacere,eſſere ſteſo in terra.] Iaceo,cubo,decumbo.
giacere con la faccia in giù.)Iacere in faciem.
giacere appreſſo.)Accubo,as, giacere d'auanti.Obiaceo.
giacere intorno.] Circumiaceo.Giacere vicino. Adiaceo,aces.
giacimento,il giacere.]Accubitus,cubitus.
giacitura,per l'atto venereo.] Concubitus.
giallo,colore noto.)Croceus.Giluus,crocatus.
giacinto, ſorte di gioia.Hyacinthus. Vale anco per il fiore,coſi detto,la cui herba ſi chiama Apollinaris ſaluatica.
giannetto,cauallo.)Alturco,onis.
giardinetto,picciolo giardino.Hortulus,li.
giardiniero.)Viridarius hortulanus,i.
giardino,horto dilettenole.] Hortus, pomarium.Viridarium,rij.
giarra,vaſo da due maniche.]Diota,tæ.
gioci,città.)Gabala,æ.
gobellina,città.) Bellabeæ,carum.
gobelterra,città.)Calpe,pes.
gielo,ghiaccio,)gelu,gelu.
gigante.)Gigas,antis.
giglio, fiore bianco, & pauonazzo.Lilium, lij.
Luogo doue naſcono gigli)Lilietum,ti.
giglio, Iſola nel mar Toſcano . illuuium, uij.
ginebro,albero noto, Iuniperus.
ginestra, virgulto che ſa fiori gialli.]genista, ſtæ.
ginocchio)genu, in plu. fa. genua, genuum, genibus.
ginoſa,in Candia.]Gnoſſus,vel Gnoſius città.
giocondamente,con diletto.]Iucunde, hilariter.
giocondità, piacere, diletto.) Iucunditas,atis.
giocondo,dilettenole.]Iucundus, periucundus,di.
giogolino,colore]gilaus,ui.
giogo de buoi.]Iugum,gi.
Accoppiati ſott'vn giogo.Bi[illegible]
giognere per accoppiare.Iun[illegible]
giognere,per arriuare.Aduen[illegible] as.
gioia,pietra pretioſa,gemma.] Il diminutiuo gemmula, æ.
Lucente come vna gioia.)Gemmas,gemmantis.
Fatto di gioie,]gemmeus,ei.
guarnito di gioie,gemmatus,ti.
Che porta gioie.)gemmifer,ri.
gioielliere,)gemmarius,ij.
gioia,per l'allegrezza,diletto,& giubilo. Lætitia,æ,gaudium,ij,exultatio,onis.
gioioſo,dilettenole,allegro.)Iucundus,lætus, lepidus,di.
gioire d'allegrezza.)Exulto,geſtio.
gioncho,herba.]Iuncus.

Luogo doue naſcono i gionchi.]Iuncetum.
Pieno di gionchi.]Iuncoſus.
Di gioncho.]Iunceus.
giõta,aumento,accreſcimento.Acceſſio,onis.
gionta,venuta,arriuata.]Aduentus.
gionta, quando s'aggiugne qualche coſa ad vna opera.] Appendix,& il diminut. Appendicula.
gionta,che ſi da oltre il giuſto peſo,ò miſura, quando ſi vende.]Auctarium,rij.
giontamente,cioè inſieme.]Iunctim.
gionto,accoppiato,]iunctus, coniunctus.
giontura,accoppiamento.]iunctura,æ.
giontura,per la congiontione.) Commiſſura.
giontura per lo nodo.)Articulus,li.
Per le giunture.]Articulatim,articulatè.
Pieno di giunture.)Articuloſus,ſi.
Giordane,fiume.]Iordanis, & Iordanus.
Giornale,il memoriale.]Anniuerſaria,orum. Ephemerides.
giornata, l'opera d'vn giorno.] Vnius diei opus.
E viaggio d'vn giorno.)iter vnius diei, & il fatto d'arme, conflictus, & far giornata confligo.prælio,Decreto, Conflictor, aris, conflicto.
Giornea, veſte faldata, & frappata ſenza maniche che vſano i ſoldati.]Lacerna, næ.
giorno,il dì.]Dies,ei.
Giorno chiaro.)innubis dies.Giorno di feſta. Dies feſtus.
Giorno di lauorare.)Dies profeſtus.
Al far del giorno.]Diluculo.
L'alba del giorno.]Diluculum,li.
Di giorno.] Diurnus. Et quãdo è auuerbio, Interdiu.
Alla giornata ſi viue]in diem viuitur.
Si fa giorno,& viene la luce.luceſcit, albeſcit dies.Dies appetit,aduentat, adeſt. Crepuſculum matutinum adeſt.Sol exoritur.Nocti ſuccedit dies. Lux apparet. Dies aduenit.
Giorno,determinato.]Dies conſtituta, præfixa,præſcripta.
Giorno,quando ſignifica il tempo.]Dies, tempus,oris.
Verrà pur quel giorno.Erit aliquãdo illa dies. Lucebit illic dies,veniet illud tempus.lucem illam aliquãdo videbimus.Erit aliquando.
Giorno ſequente.]Poſtridie.
Giorno auanti.) Pridie.
Del giorno auanti.) Pridianus.
Gioſtra,val torniamento.] Belli ſimulacrum.
Gioſtrare.Concertare.Haſtis concurrere inter ſe.li cauallieri gioſtrano inſieme.]Concurrunt inter ſe equites.
Giouamento,aiuto.]Adiumentũ,iuuamentũ. piglierai gran giouamento, ſe legerai queſto libro.Hunc librum ſi leges,emolumenti,vtilitatis,commodi plurimum, præſtantem fructum capies, ſumes, colliges. Valde erit ẽ re tua,tuis rationibus vehemẽter conducet. Tibi vehementer erit fructuoſum.
Giouane ſopra dodeci anni.] Adoleſcens.
[illegible]uane.]iuuenis. Più giouane.iunior.
[illegible]ſi giouane.] iuueneſcere.
[illegible]anetta.]Adoleſcentula,æ.
[illegible]anetto di prima barba.)impubes,bis, vel impuber,beris.
Giouanetto ſenza barba.]Ephebus,bi.
Giouanezza,giouentù.Adoleſcentia,æ,iuuentus,tutis.
Giouare,per far bene.]Iuuo,as,proſum.
Giouare,per dilettare.) Iuuat,iuuabat.
gioue Re de gli Dei antichi.)Iuppiter, Iouis.
Sacerdote di gioue.)Flamen,nis, Dialis.
Feſte di gioue.)Iouilia,lorum,Iuſta.
Giouedì.)Dies Iouis.
Giuuenca,vacca.]iuuenca,cæ.
Giouenco, manzo non atto a lauorar la terra) iuuencus,ci.
Giouenile,da giouane,iuuenilis, & hoc iuuenile. Età giouenile, il primo fiore dell'età.

Aetas, quæ valet viribus. Aetas quę intra iuuentutis annos verſatur. Tanquam in verè ætatis eſſe.in ętatis flore eſſe,ætate floreati eſſe.
giouentù,& giouanezza.iuuẽtus,adoleſcẽtia.
giraffa,animale ſimile al camelo.)Camelo pardalis.
girandole, parlari dubioſi)Ambages,ambagi.
girandola,più raggi poſti in giro inſieme.Turbo igneus.
girare, circondare, & attorniare.)Circumdo, das, atis.
girare,per andar intorno.] Circumeo.
girare,per andar vagabondo quà & là)Vagor.
girare ſottoſopra,& voltar ſottoſopra.Euerto, tis.
girafole,che alcuni chiamano radicchio.]leggi Cicoria.
girgenta città.)Murina,æ.
girgẽti in Sicilia.)Agrigẽtũ ciuitas Trinactię,
gritalco,vccello di rapina.]Falco,conis.
girmaſti,fiume.]Caicus.
giro,torcimento.]Girus. Giro di parole. Ambages.
girona,città]Girunda.
giù,di giù,all'ingiù.)Deorſum.
giubba,veſte lunga]Chirodota,dotæ.
giubbarello,picciolo giubbone.]Centũculus.
giubbonaro, colui che fa giubboni.) Cẽtonarius.
giubbone,ſorte di veſte ſottana.)Cento, cẽtonis.
giubilare, far feſta di piacere.]iubilo,geſtio, exulto.
giubilo,feſta,& allegrezza.]lætitia,gaudium.
giudicare,per diſcernere.)iudico,cenſeo,exiſtimo, arbitror. iudicia obire. Eſſere ſolito giudicare coſe grandi. Magnatũ rerũ obire iudicia conſueuiſſe. Niuna coſa giudico più lodeuole, che l'eloquẽza. Nihil ſtatuo,iudico,duco,cẽſeo laudabilius eloquẽtia,vt ego q̃dẽ arbitror,exiſtimo,opinor,puto,vt mea fert opinio,vt mihi ſuadet rõ,niſi fallor,niſi iudicio fallor,niſi rudis planè ſim, nihil ẽ præſtantius,ad laudẽ illuſtrius,eloquentia.
giudicar degno.)Dignor, aris. Giudicar diſtintamente. Diiudico. Giudicare il falſo. Accipere falſam de aliquo opinionem.Giudicar qualche coſa.Sentire aliquid.
giudicato.iudicatus,dijudicatus. Nõ giudicato,iniudicatus. Coſa giudicata.iudicatũ,ti.
giudice.)iudex,arbiter,cauſſæ diſceptator.
giudice del maleficio.Latrũculator.Vlpiano.
giudice di beltà.] Formæ arbiter, qualis erat Paris Troianus in monte Ida.
giudice inchinato a fauorire contra giuſtitia.) iudex obnoxius gratię.
giudiciale, coſa pertinente a giudicio.) iudicialis,& hoc iudiciale.
giudiciario.)Decretarius, apud Senecam.
giudicio.]iudicium, exiſtimatio. il giudicio procede ò dalla natura, ò dalla diſciplina. iudicium aut naturæ munere, aut diſciplinæ beneficijs contingit.Iudicij præſtantia, excellentia,iuris ſubtilitas,aut a natura,aut ab arte proficiſcitur,ac manat. Naturę priuilegio conceditur, aut ab arte eſt ac diſciplina petendum,qui iudicio valet,id hauſit a ſtudio, vel a natura.
giudicio,doue ſi tratta della libertà d'alcuno. Liberale iudicium.
giuggiola,zizola,frutto noto.]Ziziphum,phi
Giuggiolo,albero.)Hęc Ziziphus,phi.
giugnere,per accoppiare.]iungo,iũgis,iunxi.
giugnere,per arriuare.)Aduento,as, aduenio.
giugnere a porto]Appello, is.
giugnere alcuno per arriuare.)Conſequi,aſſequi aliquem.
giugno,meſe.]Iunius.
giugno,meſe.] Iulius, vel Quinctilis, a Iulio Cæſare Dictatore denominatus.
giulio,moneta.]Drachma,Iulius argenteus.
Giumba città.)Gentiana.
giumento,beſtia.)Iumentum,ti.

Giunone,Dea appresso gli antichi.] Iuno,nis. Hera,ræ.
Giuocare.]Ludo,dis. Obludo,dis.
Giuocare a dadi. Ludere talis,vel tesseris.
Giuocare alla mora.) Mico,cas.
†giuocare al giuoco di ventura.] Ludere alea.
†Giuocare alla palla.]Ludere pila palmaria.
Giuocare al pallone.]Ludere folle, Vel pila volubili,inflata.
giuocare alli scacchi.]Ludere latrunculis.
giuocare di mano ad alcuno.] Inferre manus alicui.
giuocatore.] Iusor,oris,a ludo, ludis, lusi, lusum,verbale.
Giuocatore a giuochi di ventura. Aleator,oris
Giuoco di ventura,come di carte,ò dadi.]Iudus foliorum. Alea,aleæ.
giuoco. Ludus,lus,sus,ui.
Pertinente a giuoco.]Lusorius,ii.
Giuochi publichi per ricreare li populi. Ludi, ludorum,quales erant Circenses cursoti.
Giuoco,& festa per vna vittoria]Epinicii,cii.
Luogo da giuocar alla palla. Spheristerium.
Giuoco di comedia.]Gesticularia,riæ.
giuocare.] Iusito,tas. Gesticulor,aris.
giuocolatore,& chi fa le bagatelle.]Gesticulator.
Gioculator,præstigiator,& præstigiatrix.
Giuoco, pieno di giuochi, & piacevolezze.] Iocosus.
Giuphar,città.]Rhagiana ciuitas.
Giuramento.)Iusiurandum, iuramentum.
Giuramento falso.]Periurium.
Giurare,& sacramentare) iuro,eiuro, adiuro.
Giurar con efficacia.]adiuro, giurar falso. Periuro.
giurar falsamente, & con gran sacramento, Deiuro,deiero.
Ti giuro,chela cosa stà cosi.]iuteiurando tibi affirmo.iuratus tibi polliceor,atq; cõfirmo,eiusmodi rem esse,ita mihi optata contingant.ita mihi a Deo prospera contingãt omnia.ita mihi bene sit.ita viuam.
Giurato]iuratus.Chi non ha iurato,iniuratus, Chi hà giurato falso.)Periurus,ri.
Giuratore.)iurato ,ris.
Giuridico, cioè che determina con ragione.) iuridicus.
giurisdittione.]iurisdictio,onis.
Giurista.Dottor di legge.) Iuriconsultus , iurisperitus,ti.
giustamente,)iustè,æquè.
Giustitia,vna delle quattro virtù principali,] iustitia,æquitas,ius. La giustitia contiene in se tutte le virtù.]Iustitia virtutes oẽs continentur,cõprehenduntur. Omnes insunt in vna iustitia virtutes, omnes ad vnã iustitiã virtutes referuntur,ab vna iustitia pendẽt. Nel governar la Rep. si deue attendere solamente alla giustitia. in Repub. gerenda, administranda,gubernanda,tractanda, solum spectare debemus,quid iustitia postulet,quid sit iustitiæ consentaneum, quid cũ iustitia , rationeque congruat, conueniat, consentiat,concordet.
Non molti hoggidi amministrano giustitia.] Hac ætate,his tẽporib.pauci sũt,quib. iustitia curæ sit,qui iustitiã colãt,curẽt,tuẽtur, qui de iustitia laborent, apud quos iustitia locum habeat, apud quos iustitiæ locus sit.
Giustificarsi.) Purgare suũ factum. Voglio ad ogni modo giustificarmi,& mostrar le mie ragioni.]Omnino cõstitui,decreui, meũ factũ purgare,probare,rõnib. tueri. Certum est,vt rationẽ reddã consilij mei. Agere,defendere, sustinere meam caussam prorsus volo. Quod feci, defendere volo iure factũ.
giusto,tagliente,vero, dritto.) iustus , æquus,rectus.
Ciò ch'è giusto,è lecito.]Fas .Ciò che non è lecito. Nefas,indeclinabile.
Non giusto,cioè ingiusto.] iniustus,iniquus.
Gladiolo,herba.)Gladiolus,Item appellata.

Glarys,città.)Clarona,æ.
Gloria.)hæc gloria,æ.la gloria accõpagna sempre la virtù. Virtutis comes semper est gloria. Gloria comitatur virtutem, est cum virtute cõiuncta,oritur ex virtute. Virtus gloriam parit,affert, largitur.
Li studij rendono gloria a l'huomo anco appresso a i posteri.) Studia litterarum etiam apud posteros decorant homines gloria,æterna gloria homines donant ,nomen immortalitati commendant, ab hominum oblitione,ab interitu vindicant. Nominis famam in omnia sæcula diffundunt. Posteritati tradunt.
gloria piccjola) Gloriola,senza gloria ,inglorius,& inglorius.
gloria della vittoria]Adorea,eæ.
gloriarsi,vantarsi.)Glorior,aris.
gloriosamente]Gloriosè.
glorioso,pieno di gloria, degno di laude, famoso,huomo eccellente.)Gloriosus, inclytus.Che si gloria. Gloriabundus.
gloucestræ,città)Corinium. Claudiana castra Angliæ.
gnocchi,maccaroni stiraginati] hæ lixulæ, larum.
gnocco,sciocco,balordo.]Fatuus, ineptus.
gò,pesce]gobio,& gobi*, Venetis notissimus.
gobbo.]Gibbus,gibbosus, & gibber. Vn certo gobbo ha volto di Simia, est gibbosus quidam qui Simiolus videtur.
goccia.]Gutta,stilla, A goccia, a goccia.Guttatim,Spatio di goccie. Guttatus.
gocciamento.]Stillatio.
goccio.] Stillo,las.Perfluo.
goccio sopra.]Instillo,las. Che goccia,Stillãs, lantis.
goccio de gli vccelli.)Ingluuies,ei.
gocciola,& goccia,vale l'istesso.)Gutta,stilla.
goccia,infermità)morb.attonitus. Apoplexia.
gocciolare,buttar goccie.)Stillo,las.
goccioletta,goccia picciola.) Guttula.
gocciolone, grossolano.)hebes, hebetis,rustícus.
gocciuto, che hà la gola grossa.) Gutturosus.
godere, hauer il godimento di qualche cosa. Potior.Fruor,vtor.Godere lungamente.Per fruor.
godimento,cioè giocondità,& piacere]iucunditas,tatis.
goffo,sciocco,senza gratia.]insulsus , ineptus, teres,impolitus.
goffamẽte)ineptè,insulsè, impolitè, imperitè. Parlar goffamente.]Blatero,blateras.
goffaria,sciochezza.)ineptia,insulsitas, impolitia.
gola.]Gula,Guttur,jugulum.
Tagliar la gola.]iugulo, ingulas.
Canna della gola.]Guttur,gutturis.
gollano,vccello giallo.) Galgulus, icterus.
goliatina de buoi, significa quella pelle, che pende dalla gola de buoi.]Paleatia,learum pluraliter declinatur.
golfo di mare.]Sinus.
golfo di Arimino.)Pelasgicus,sinus.
golfo di Biscaglia.]Cantabricus sinus.
golfo di Buttrinto.] Buthrotonicus sinus.
golfo di Carida.] Melanus sinus.
golfo di Cataro.]Rizonicus sinus.
golfo di Comatoque.] Pelodes, vel Cœnosus sinus.
golfo di Contessa.] Strymonicus sinus.
golfo di Colochina.]Laconicus sinus.
golfo di Coron.] Messenicus sinus.
golfo di Engia.]Saronicus sinus.
golfo di Larta.) Ambracius sinus.
golfo delia Iazza.) Illicus sinus.
golfo di Lione.)insanum mare.
golfo di Monte Santo.] Singiticus sinus.
golfo di Napoli,nella Morea) Argolic* sinus.
golfo di Napoli in Italia.) Baianus sinus.
golfo di Negroponte.)Oetæus sinus.
golfo di Patrasso.)Coroneus sinus.

golfo di Policastro.]Talanus sinus.
golfo di Rampa.) Toronaici sinus intimus.
golfo di Salonichi.)Thermaicus sinus.
golfo di Santa Eufemia.)Ipponiacus sinus.
golfo di Schi'aci)Scylaceus sinus.
golfo di Stora.)Oleachites sinus.
golfo di Taranto.]Tarentinus sinus.
golfo di Venetia.]Adriaticus sinus. Mare superum.
golfo di Volio.Pelasgicus sinus.
golfoso.) Sinuosus.
golosità,ingordigia.]Ingluuies.
goloso,ghiotto, lecardo.) Lurco,edax, helluo, edo,edonis.
gombine,è cuoio,cõ cui si legano li correggiati che si batte il grano.)Lorum,ri.
gombito,doue si piega il braccio.)Cubitus,ti. Vel cubitum,ti, alto un gõbito. Hic & hæc cubitalis,& hoc cubitale.Cosa d'un gombito.Hoc cubitale,lis.
gomiera,città.) Abyla.
Gomitolo,ò giemo di filo.]Hic glomus,glomi, uel hoc glomus, glomeris.
Aggomitolare di filo)Glomero,ras.Vnde glomeratio,uale l'aggomitolare.
Gomma.]Gummi,indeclinabile. Et,hæc gummis,huius gummis.pieno di gomme.Gummosus.
Gondola,barca usata à Vinetia)Cymba,Cymbula.
gonfalonier,chi porta lo stendardo.)Vexillarius.Signifer.
gonfiamento.)Tuber tuberis.Inflatio.
gonfiare,enfiare.]Tumefacio,inflo.
gonfiarsi.]Tumeo. Intumesco. Turgeo.Turgesco.
gonfiato.]Tumidus.Turgidus.Inflatus.
gonfiatura.]Tumor.Tuber.Gonfiatura piccola. Tuberculum.
gonfio.& gonfiato.]Tumidus. Essere gonfio. Tumeo. Turgeo.
gongola, sorte di pesce.] Conchula. pectunculus.
goniga,città,]Gonnus,uel Gunus.
gonna,è uesta lunga,]palla,læ.
gonella,veste di donna.] palla Gallica.
gorgo,copia d'acqua)Gurges,tis.
gorgoliria, vergulto, che fa le radici dolci. adipsos,glycirrhyza,radice dolce.
gorgiera.) Fascia.
Gorides,città.]Azatha.
gortyn, città. Gortyna.
gortua,città.) Iuuum Carnicum Carinthiæ metropolis.
gorza,città.]Gordonia.
gota,la guancia]gena,genæ.Mala,læ.
gotardo,monte.]Summæ alpes.
gotta, infermità, che suole venire a mani, & piedi.) Chiragra, & Podagra intolerabile malum,podagra,morbus articularis.
gottoso,chi pate di gotta.)podagricus,arthriticus.
gotto, cioè bicchiero da bere.)cyathus, scyphus,calix,vitreus.
Governare, per reggere.)guberno,moderor, rego, gubernare la comãda d'alcuno. Gubernare petitionem alicuius . gouernare Repub.Vas prouincia.Administrare prouinciam.
Governarsi per suo consiglio.]Vti cõsilio suo.
gouernare,p maneggiare, & trattare, & amministrare,)Gero,tracto,administro.Se Ciceronе hauesse maneggiato sempre le cose sue,gli saria bonorato sorte felicemente.Res Ciceronis essent,si eas ipse semper gessisset,administrasset,tractasset.Cæsar si duas ipse prouincias fuisset, & per se gessisset, minus in eas suam curam penes alios esset, minus in eos suis accidisset [illegible]
Governatore delle Morea.] Peloponnesi [illegible]
[illegible] Lacia

Diuersa è la maniera del gouernare la prouincia dell'vno,& dell'altro.] Differentiæ in regendo prouincia. In administratione prouinciæ diuersa est vtriusque ratio. Non eadem sunt vtriusque instituta.

Gouernatore.] Gubernator,Moderator,Rector,Curator.

gouernator., cioè podestà, chi ha gouerno. Prætor.

Gouernatrice) gubernatrix, moderatrix, rectrix,curatrix.

Gouerno]Gubernatio,moderatio,regimẽ,administratio. Io ho finito l'anno del mio gouerno. Confeci annum administrationis meæ, tempus absolui, decurri, perfunctus sum annuo munere. Annui imperij finẽ attigi. Pompeo hebbe grandissimi gouerni, gessit Pompeius, maxima imperia, sustinuit, administrauit maximas res. Summis rebus præfuit. Summa Pompeio commissa sunt imperia concredita, mandata. Magno sæpè cum imperio præfuit.

Gozzo della gola.)Iugulum,li.

Gozza,isola vicina a Malta.]Gaudos.

Gracchiare, far la voce della cornacchia.) Cornicor,caris.

Gracidare, è far la voce delle rane.) Coaxo, xas.

Gradella,è graticola da cuocere i pesci.]Craticula.

Gradare, hauer grado, ò dignità.) Afficior dignitate, & significa estimare, & prezzare. Magni facio, pluris facio, multum tribuo.

Grado,significa passo.]Gradus,dus.

Per lo scalino.] Gradus. Di grado in grado,gradatim.

Fatto di gradi.]Gradarius.

Grado,per dignità,& officio]Dignitas,locus, & gradus per metaphorã. Io sò che grado egli habbia appresso di te. Noui locũ quem tenet apud te. Quo sit apud te loco. Quanti eum facias. Le buone arti non sono in quel grado, che douerebbono. Non vt deberent honestæ sunt bonæ artes. Non quãti deberent, æstimantur. Non quo æquum esset sunt loco, Bonis artibus honos nõ est, honor non tribuitur.

Hauer a grado,cioè hauerne obligo.] Habere gratiam. (cero.

Graffiar, stracciarsi coll'vnghie. Scalpo, lacero.

Graffio. Vncino da cauar qualche cosa caduta nel pozzo.] Lupus,pi.

Gragniuola, è pioggia minuta ghiacciata.] grando,nis.

Abondante di gragniuola.]grandinosus.

Gramaglia,veste da lutto.]Pulla prætexta.

Gramegna,herba nocissima.]Gramen,inis.

Di gramegna.)Gramineus.

Pieno di gramegna.)Graminosus.

Grammatica vna delle sette arti liberali.)Grãmatica,cæ.

Grammaticale.)grammaticus,ca,cum.

Grammatico,maestro di grammatica.]grammaticus literator.

Alquanto grammatico.)grammatista.

Gramo,meschino.)Miser,infelix.

Gramolare il pane.)Depso,depsis.

Gramolatore.]Depsiticus.

†Gran,Città in Austria.)Vasina.

Gran scarlatto.)Coccum, coccinum. Di grana,Coccineus.

Vestito di grana.)Coccinatus.

Granaio, luogo doue si ripone il grano.] granarium,horreum.

Granata regione della Spagna.]Bethica, Iliberis.

Di Granata,ouero Granatino.)Bethicus.

Granata,capo del suo regno.] Lacippo.

Granata,pietra preciosa.] hic Amethystus.

Granato, che ha molti grani.) granatus,ta, tum.

Granato, pomo, melagrana.]Malum punicũ, & Granatum.

Granceola,granchio grande,copioso a Venetia.)Maia.

Gran contestabile,dignità.]comes militum.

Granciporo,granchio così detto,]Pagurus,ri.

Grande di corpo.] Magnus, vastus, immensus.

Grande di età.]grandis,& hoc grande.

Molto grande.]Ingens.Si grande, Tantus.

Più grande.]Maior,& maius.

Diuenir grande.]grandesco. Ingrandesco.

Grandemente) Magnopere,maximopere,ad modum,multum.Impendio. Vehementer. Impensè,valdè,multopere.

Dicesi,che i giganti sono grandissimi di corpo fuori di misura.] Maximi inter cæteros homines feruntur esse gigantes. Immensa magnitudine,inusitata. Vastissima sunt gigantum corpora.

Grandissima lode hai riportato.) Summam laudem,eximiam,egregiam,miram, mirificam, insignem, immensam, singularem, incredibilem laudem,præstantissimam,amplissimam, æternam, non vulgarem consequutus es,adeptus es,obtinuisti, tulisti, tibi peperisti.

Grandetta,& grandetto.)grandiusculus,maiusculus.

Grandezza.] Magnitudo, immensitas, granditas.

Grandicello.] grandiusculus, & maiusculus.

Grandinare, vale tempestare.) grandinat, abat.

Grandine, tempesta, & gragniuola.) grando, inis.

Grandissimamente.]Maximoperè, summè.

Grandissimo.]Maximus.

Granello,il diminutiuo di grano.]acinum, acini.

Granello,è di molti grani.)granosus,sa,sum.

Grani città in Ongheria.]Vallina, næ.Strigonium.

Grano,& granello,cioè acino.) Acinus,& acinum.

Pieno di grani.)Acinosus, granosus, granatus.

Grano,ò acino d'incenso.]Condros.

Grano, per il formento.) Frumentum. Triticum.

Gragnobile,città.]Gratianopolis& Accursorum Colonia,vrbs Galliæ Delphinatus metropolis.

Gran tempo fa.) Iam diu.

Grappolo, graspolo d'vua.] Racemus. Botrus.

Graspo, il medesimo, che grappolo. Racemus.

Pieno di graspi.)Racemosus.

Grascio,ouero grasso.]Aruina,adeps,pinguedo.

Grassa, vale abondanza]Annona, rerum copia.

Grassezza.]Pinguedo,dinis. Obesitas.

Grasso,cioè songia.]Adeps. Abdomẽ.

Grasso,cioè lardo]Aruina, næ, laridum.

Grasso come il brodo.) Adiposus, adipatus.

Grasso,cioè fertile.) Pinguis, Opimus. Vber, vberis.

Grasso,cioè di molta carne,& corpo.) Corpulentus.Obesus.Pinguis.

Diuenir grasso,& ingrassarsi.] Pinguesco, scis.

L'essere grasso oltra modo in un lettore,è segno che non si può hauer molto ingegno. Obesus est. Pinguedine deffluit extra modum,quod hebetis,tardi,stupidi ingenij in doctore est signum. Quod ingenii tarditatem arguit. In tanto abdomine, in tam nasta corporis mole, qui potest ingenio, aut ipenti locus esse? in illo homine preclaræ cogitationes,nobiles, elegantes minimè excitantur.

Gratia,ricompensa)gratia,æ.

Di gratia,cioè ti prego.] Amabo. Quæso.

Gratia,per l'auenenza.) Venustas.

Senza gratia,cioè non gratiato] Inuenustus.

Senza gratia,auerbialmente.) Inuenustè.

Bella gratia.]Venus,eris.

Buona gratia,& ciera in vn fanciullo.]indoles egregia.

Ritornare in gratia,cioè pacificare]Concilio,Reconcilio.

Hauer la gratia d'alcuna cosa.]Assequor,obtineo,impetro.

Gratiato,cioè di buona gratia.]Venustus.Lepidus.

Gratiatamente, con buona gratia.] Lepidè. Venustè.

Graticcio di legni,ò ferro.]Crates,tis.

Coprire di graticci.)Cratio,cratis.Pli.

Fatto di graticci.)Craticius.

Graticola,ò gradella.)Craticula ferrea.

Gratie sono tre, Aglaia, Thalia,& Eufrosine, figliuole di Venere, & Bacco.) Hæ Charites.harum Charitum.

Gratificare,far piacere,& cosa grata.]gratificor.Io desidero di gratificare non solo a te, ma a qualunque è da te amato) Cupio non solum tua,verum etiam eorum,qui a te diliguntur causa. Volo gratificari,gratum facere non solum tibi, verum etiam amicis tuis.seruire voluntati,& commodo non solum tuo,sed etiam amicorum tuorũ. Quod tibi, amicisq. tuis gratum sit præstare aliquid,valde velim.

Gratiosamente.) Venustè. Lepidè.

Gratioso,& grato.) Venustus, liberalis, lepidus, gratiosus.

Gratis,vale gratia, & amore, & senza ricompensa,senza premio,)gratuitus, gratis,gratuito.

Gratitudine.) gratus animus. Tu conoscerai in ogni tempo la mia gratitudine, & ch'io non sono ingrato,& che non mi scordo de' beneficij da te riceuuti. Nulla apud me delebit obliuio beneficia,officia, merita erga me tua. Numquam obliuiscar:memoria retinebor. Tuebor mente atque animo tua in me merita. Memorem me tibi, quæcumq; se occasio dederit,obtulerit, præbebo, gratum me tibi,memoremq; præstabo, gratũ me nullo non loco,nullo non tempore senties, cognosces, grati animi laudes in me, non desiderabis. In vitium ingrati animi, non incidam. Non committam,ut quis mihi turpis,& ingrati animi moram posset inurere.

Grato, caro, & riconoscente del beneficio riceuuto.)gratus.

Grattacascio, stromento da grattar il formaggio.] Tyrochestis.

Grattare per prorito,ò rogna.)Scalpo,pis.Scabo, bis.

Grauare,far carico.)grauo, uas.

Grauato,carico.) grauatus.

Grauato di ferite.) grauatus vulneribus.

Graue,cioè ponderoso.)grauis,& graue. Questa cosa è molto graue.]Hæc res admodum grauis est, grauitatis, ponderis in se habet plurimum:minimè leuis est. Inest in hac re grauitatis, ponderisque multum.

Diuenir graue.] graueseo. L'infermità si fa graue. Valetudo grauescit, vel ingrauescit.

Alquanto graue] grauiusculus.

Graue,cioè importante.)Serius, ferenus.

Graue,in significatione di lode.]grauis.Catone fu sempre conosciuto per huomo graue,& veridico,& di matura leggiadrezza.Catonem grauem, veracem,minime mendacem,studiosum veritatis semper homines cognouerunt,experti sunt. Nihil in Catone leuitatis,aut inconstantiæ, nihil inane, varium,mutabile,inconstans compertum est. Nullam animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem, nullam consilij mutationem in eo quisquam deprehendit. Cato

magna

magna præditus grauitate ſemper fuit.
Graue,cioè moleſto,& fattidioſo,& importti no. Niuna ingiuria ho mai ſopportato più grauemente, che quella che mi voleua far vn certo gobbo. Ex omnibus iniurijs, nulla mihi fuit grauior, nulla me grauius affecit, grauiorem nullam ſenſi. grauius nullam tuli, quam eam, qua me afficere gibboſus neſcio, quis conabatur, quam in metum dedecus, ignominiam, per ſummam iniuriam gibboſus quærebat, machinabatur.
Grauemente,con grauità.]grauiter.
Grauezza,peſo.]grauitas.
Grauezza,angaria,taglione.]Angaria.
grauicembalo,ſtromento muſico]Clauicymbalum.
Grauida,pregna)grauidus,da,dũ.Prægnans. Fœtum gerens.
Grauidezza,ingroſſamento.] prægnatio.
Grauità,cioè authorità.)Grauitas,auctoritas, ſeueritas.
Che parla con gravità.]grauiloquus.
Graulo,vccello giallo.)galbula. Ictcrus.
Grauoſo,peſo,carico.)Pondus,deris.
Grauoſamente.)grauatè.
Greco.)græcus,ca,cum.Graius.Achiuus,Argiuus,Argolicus.
Alla greca.]Græcè.
Greco leuante,vento.)Aquilo.
Gregge,multitudine d'animali minuti,come pecore,capre,& ſimili.)grex pecuaria,orũ, & de li grandi ſi dice armentum.
Di gregge.)gregarius.
d'alcuna vſella gregge,]gregalis,& gregale.
A greggi.] gregatim.
Gremio,ſeno)gremium,ſinus.
Gremioie,al gremiale delle donne,& d'artegiani.)Cinctum,ſuccinctorium.
Greppo,luogo di monte diroccato.] Rupes prærupta.
Gretz,città nella Stiria.]Sauoria.Gretium.
Gricſh,città nella Boemia.]Vocarium,uel Sacerbantia.
Gridi,& ſtridi.) Clamor,oris.
Grida,per la contesa di parole.Iurgium,gij.
Grida,per la reprensione.)Reprehenſio,onis.
Gridare,contendere inſieme di parole.) Iurgo,& iurgor.
Gridare,& ſgridare,per riprendere.] Arguo, is. Accuſo,Reprehendo.
Gridare per mandar fuori un grido.) Clamo, acclamo.
Gridar forte.)Vocifero,gridar innanzi, Præclamo.
Gridar inſieme.)Conclamo.
Chi grida.) Clamans,tis.
Grido,& grida.)Clamor. Vociferatio.
Grido,vniforme di marinari.]Celeuſma,matis.
Grieue,vedi graue, di ſopra.
Griffo,& griffone,animale c'ha le penne] gryphis.
Grifo ò grugno,e commune a gl'huomini,& alle beſtie.) Rictus,tus.
Grilare,e ſaltare d'allegrezza]geſtio. Exulto.
Grillo,animaletto)gryllus.Acrida,dæ.
Grinza,creſpa.) Ruga,gæ.
Grinzoſo,pieno di grinze,& greſpe.]Rugoſus,ſa,ſum.
Griſoni,populi.]Rhæti,orum.
Terra de griſoni.] Rhætia,æ.
Griffo,città.]Colone,nes.
Grogno,città.] Nabriſa,ſeu Nebriſſa.
Gronda,ò peglio.)Supercilium.
Grondaggia,eſtremità de coppi delle caſe) Subgrunda,dæ,Subgrundia,orum,Stillicidium,dij.
Gropoli.) Grumentum.
Groppa,parte di dietro del cauallo,ò d'altro animale.] Clunis.
Groppetto,picciolo groppo.) Nodulus.
Groppiera del cauallo.]Postilena,næ.
Groppo,nodo.] Nodus.
Groppoſo,& groppoloſo,pieno di groppi.) Nodoſus.
Groſſamente.]Craſſe.
Groſſechana,città.] Tiriſcum.
Groſſezza.)Craſſitudo. Groſſezza d'ingegno. Fatuitas, Ruditas, Stupiditas. Hebetudo, craſſum ingenium, hebes.
Groſſo,ſorte di moneta.] Nummus argenteus.
Groſſo,rozo,ſciocchо.]Rudis,Hebes.
Groſſo,cioe di grande quantità]Craſſus,magnus.
Groſſolanamente.] Pingui Minerua, vel craſſa.
Groſſolano,balordo,ſciocco,macarone.]Tardus,infuſſus,plumbeus, hebes.
Grotta,ſpelonca,cauerna.] Antrum, Specus, Spelunca, Caverna.
Grue,vccello,aſſai noto.)grus,gruis.
Far il verſo della grue.)gruo, gruis,gruere.
Grugnire,cioè far il uerſo del porco.) grunio, grunis.
Grugnimento,il uerſo del porco] grunnitus, nitus.
Grugato,vale l'iſteſſo,che grifo.] Rictus.
Guardachibir,fiume di Spagna.)Bætis,tis.
Guadagnare)lucror,lucrifacio,ĩro,demereo.
Guadagnarſi il viuere.) Queritare victum.
Per guadagnare molti ſi fanno auocati.] In forum multi veniunt, ut lucrum faciant, ut lucrentur plurimum. Vt queſtus maximos faciant. Lucri cupiditate adducti. Lucrum ſpectantes. Lucri ſpe, lucrum ſequuti.
Guadagno.]Lucrum. Stimar guadagno. In lucro deputare.
Vn mio amico fece gran guadagni, mà per vie poco honorate.
Maximos queſtus, ſed turpiſſimos amicus meus fecit. Rem fecit turpiſſime. Diuitias queſiuit malis artibus. Cum dedecore lucratus eſt, cum infamia turpi, cum fama infami.
Guadagno picciolo.) Lucellum,li.
Far guadagno.)Lucrifacio,is.
Che fà,ò porta guadagno.] Lucroſus. Quæſtuoſus.
Guadare,paſſare a ſguazzo.]Vado,vadas.
Guadelona.]Eleuſis.
Guadix,città in Spagna.] Acci,olim Acti.
Guadiana,fiume in Spagna,che diuide la Granata da Portogallo.) Anas,Anę.
Guado,acqua,che ſi può paſſare.] Vadum,di.
Guado,herba per tentori.) glaſtum.
Guai,lamenti.] Querela, gemitus. Guai a te. Væ tibi.
Guaina,fodero di ſpada,ò coltelli.] Vagina, & il ſuo diminutiuo è guainetta. Vaginula.
Guaiare,piangere come fanno i fanciulli.] vagio, uagis.
Guallata,rottura,& crepatura.) Enterocele, les.
Guallaroſo,rotto,& crepato,) Enterocelicus.
Guancia,gota,gaita.)gena,næ. Mala,læ.
Guanciale,cuſcino]ceruical,puluinus,& puluinar.
Guanciata,moſtaccione,boffetto.]Alapa,pæ. Colaphus,phi.
Guanſer,monte.)Zalacus mons.
Guardalaiara,città.]Gaiacea.
guantaio,maeſtro de guanti.) Alutarius.
Guanto.Chirotheca,cæ.Manica,cæ.
Guardare per conſeruare,gouernare) Seruo, uas. Cuſtodio.
Guardare per conſiderare,riguardare,auertire,porre a mente)cauco,video,ſtudiũ adhibeo.conſilio vtor.diligenter animaduerto, attendo.
Guardare,per vedere,come ſi diria,guardar il cielo,per mirar al cielo,& inalzar gli occhi al cielo.] Cælum intueri, ſuſcipere, aſpectare,ad cælum ſuſcipere,ſpectare, oculos tollere,intendere.
†guardare,ſignifica mirare]intueor,aſpicio, contueor.
†Guaretura,guardatura.] Obtutus,aſpectus, intuitus.
Guardare,per conſiderare)Video,conſidero, meditor.
Guardare per liberare,& ſcampare. Prohibeo.
Dio di male ci guardi.] Deus mala prohibeat.
Guardar contra il ſole.] Solem aduerſum intueri.
Guardar a dietro.]Reſpicio,reſpecto.
Guardar in giù.)Deſpicio.
Guardar con diligenza.)Inſpecto.
Guardar dentro.)Introſpicio.
Guardar intorno.]Circumſpicio.
Guardar fiſſo]Contueor.Aſpecto,ctas.
Guardar in sù.]Suſpicio.Suſpecto.
Guardar ſpeſſo.]Specto.
Guardarſi,ſchifare,per auertire,fuggire.)Vito,abſtineo.
Guardati da vitij.] Abſtine a vitijs. Caueto,a vitijs.
Guardati da ladri.)caue tibi a furibus,& caue fures.
Guardatura,riguardamento)Intuitus.
Guardadonna,alleuatrice delle donne.]obſtetrix.
Guardia di notte,ſentinella.]Excubiæ,excubiarum.far la guardia.]Excubo,bas.
Guardiano.]Cuſtos,odis.
Guardiana di caſa.]caſaria,riæ.Feſto.
Guardiano,cuſtode.]Cuſtos.
Guardiano di campi.]Saltuarius.
Guardiano di colombi.)Columbarius.
Guardiano di boſco.)Nemophylax,cis.
Guardiano delle coſe ſacre.Hierophylax,cis.
Guardiano di Anetre.)Anatarius.
Guardato,val riſeruato.) Cautus,non temerarius.
Guardo,vale l'iſteſſo,che ſguardo.) Obtutus, aſpectus.
Guari,cioè molto.)Multum,valde,adeo,quã perquam.
Guarire,ſanarſi,rihauerſi,pigliarſi forza.]Conualeo,Conualeſco.
Facile da guarire.]Sanabilis,& il contrario. Inſanabilis,difficile da guarire.
Guarire,per eſſo guarire notte.Sanatio.
Guarnacia,ſorte di veſte.]Barnacida.
Guarnello,cioè fuſtagno.) galbanus,vel galbanum.
Guarnello,veſte villeſchа da donna.] Tunica,cę.
Guarnigione,guardia che ſi mettan vna città.]Præſidium,dij.
Guarnimento,cioè fornimento.) Munimen, munimentum.
Guarnire,per fornire,& fortificare. Munio, nis.
Guarnito.]Munitus.
Guaſcogna,regione della Frãcia.] Aquitania, niæ.
Guaſcogne,della Guaſcogna.)Aquitanus.
Guaſtamento,rouina,deſtruttione.)Vaſtatio, nis.
Guaſtamento d'honore.) Dehoneſtamentum,ti.
guaſtare,corrompere,rouinare.] Corrumpo, vaſto,violo,vitio.
guaſtare i diſegni d'alcuno.Studia alicuius impedire.
guaſtarſi,amuffirſi,rãcirſi.]flacceo,flaccesco, putreo.
guaſtatore,diſtruttore.)Vaſtator,oris.
guaſto,corrotto,muffito,marcio,rancido.Corruptus, puttis, putrefactus, tabidus, rancidus.
Non guaſto,non contaminato,ne corrotto.) Illibatus.
guaſto,val deſtrutto,rotto,& rouinato.] vaſtatus,deuaſtatus.
guaſto,città.]Hiltonium,nij.

Gua-

guattaro di cucina.]Mediastinus,ni.
guatto,nascosto.]Celatus,occultus, rectus.
guazza,rosaccia,che cade alla mattina.] Ros, roris.
guazzarone,habito da donna di lino.)Suppa-rus, & si pratum.
guazzetto, sorte di minestra.) iusculentus li-quor. Embamma.
guazzoso,bagnato,& pieno di guazza.) Ma-didus, humefactus.
guerenda,monte.)garaphi montes.
guercio,lesco,che guarda storto. Strabo,onis.
guerra.]Bellum,duellum. Mouer guerra. In-ferre bellum.
Cosa da guerra) Militaris, & hoc militare.
guerra nauale. Naumachia, Pugna nauālis.
Arte della guerra,) Militiam colere.
La guerra fa di molti,& graui danni.) Multa dāna, eaq. grauia bellum creat,infert,im-portat. Multis & grauibus damnis bellum mortales afficit. Bellum regiones vehemen ter vastat, affligit, corrumpit, deiicit,pro-sternit,opprimit. perdit bellum regiones.
Incominciare la guerra.) Bellum suscipere, inire, inferre, mouere ad bellum,aggredi, arma capere, ire ad arma. finire la guerra. Belli extrema delere. Bello finem impone-re,finem facere. Belli reliquias auferre,cō-ficere,delere.
Renouare la guerra) Renouare bellū,redin-tegrare,suscitare iam extinctum,inflamma re iam restinctum, rursus excitare, denuo commouere.
S'aspetta una gran guerra in Ongheria.] In Pannonia magni belli timor impendet, res ad arma spectat. graue bellum in metu est. Versantur Pannones in metu magni belli. Aduentare,appropinquare,adesse iam gra-ue bellum videtur.
guerreggiare,far guerra.)Decerto,bello, pu-gno,belligero.
guerriera, femina combattente.) Bella-trix.
guerriero, combattente.) Bellator, pugna-tor.
guesca,ouero Huesca,città di Spagna. Oscha.
guffo,vccello notturno) Bubo,onis.
guida,scorta,capo.) Dux.
guidare,menare, hauere cura) Duco, addu-co.
guidare in diuerse parti.) Deduco,cis.
guidare carro, o carretta.) Aurigor,aris.
guiderdone, premio, remuneratione.] præ-mium,mij.
guiderdonare, vale premiare.) Remuneror, retribuere,præmiis afficere.
guienne,regione della Francia.) Aquitania.
guisa,forma,modo,maniera.) Ritus, mos,ta-cus,modus.
A guisa,cioè per modo.] Instar, velut,uti.
In guisa che vale,talche.] Adeo ut,ita ut,ideo, quamobrem.
guinzaglio,fuono di annelli, che si pongono a collari de'cani.]Copula, læ.
guizzare,vale fuggire come di pesci.]Elabor, is.
guizzo è il moto del pesce nell'aqua. Lapsus.
gulich.]Iuliacum,Menapiorum oppidum.
guscia, come de legumi,) volubilis,li.
guscie di noci.) Culeola,culeolorum,in num. plur.
guscia del formento.) gluma, mę.
guscio,cioè,scorza.)Cortex, icis.
guscio dell'ouo.) Testa,tæ.
guscio di Lumaca.] Testa limacis.
gustar,assaggiare.]gusto, degusto.
Che non può gustare.]Ingustabilis, de bile.
Non gustato.]Ingustatus. Illibatus.
gustare a poco a poco il uino.)Pitisso, sas.
gustare vn liquore sopra i labri.) Libo, bas.
gusto, val esso gustare, & è uno de cinque sensi, lquale è in bocca.gustus,& gustatus, tus.

H

HA, voce da riprendere, & è interiettio-ne,che vale a riprendere, vsata da Plau-to,& Terentio. Ha.
Habile, atto, accommodato. Aptus,idoneus,habilis.
Habilità.)Habilitas, atis.
Habitaculo,habitatione.]Domicilium,lij.
Habitante da vicino.) Accola, læ.
Habitare,stantiare.] Incolo,habito, colo,in-colo, inhabito. Andar ad habitar altroue, & cambiar alloggiamento. Migro, commi gro, Transmigro.
Che non si può habitare.]Inhabitabilis, & le.
Habitar vicino.]Accolo,lis. Adhabito.
Habitatione,stanza.)habitatio.
Habitatione di longo tempo.] Domicilium.
Habitatione del pretore.] Prætorium.
Habitatore.)habitator Colonus.
Habitator del cielo.]Cælicola, læ.
Habitator del castello.]Castellanus.
Habito,qualità,& forma della persona]habi-tus.
Habito, vestimento, o portamento.]Vestitus, vestimentum, vestis,habitus.
Habitudine, val dispositione, & complessio-ne.)habitudo, nis.
Halberstat, citta Pheugarum, ciuitas Ger-maniæ.
Halito,significa fiato.] Halitus.
Haime, e interiettione,che significa dolore.) heu,hei mihi.
Hamo,è stromento di ferro da pescare,] ha-mus,mi.
Hamo picciolo.hamulus.
Pieno,& fornito di hami.]hamatus.
Giunto insieme con hami.) Consertus ha-mis.
Cosa, che si pesca con hamo,) hamatilis, & hamatile.
Harmonia,cōcordanza di canto,ò di cose dif ferenti.) Concentus,harmonia.
Harpa,stromento musico.) Barbitos,bii.
Harpie,animali brutti,appresso a Virg.]Har-pyiæ, arum.
Hasemburg,città.)Dittatium.
Hasta.)hasta,stę.
Con hasta.] hastatus.
Hasta di vna gianetta.]hastile,lis.
Hasta lunga di marinari, per tastar il fondo dell'acqua. Contus.
Hauer,come significa robba,possibiltà.] Fa-cultates,diuitiæ,bona.
Hauere,verbo]habeo,teneo, est mihi. I mer-canti hanno molta robba. Mercatores be-ne magnam rem possident, amplissimam, vbertimam,copiosam in primis. Diuitias te nent summas,re affluunt, abundant copiis, diuitiis,opib. Diuites oppido sunt. locuple-tes,opulenti,copiosi, a re parati, instructi, firmi. Ampla res est,copiosa,pulixa, mini-mè angusta.
Hauer à male.] Grauor. Il gobbo ha à male vedermi cosi honorato nella Repub. & ne sente dispiacere, & molestia. gibbum meus in hac Rep. splendor offendit, lædit,pūgit, angit,solicitat,afficit,vrit,dolore,cura, mo lestia,solicitudine afficit. Flotere me digni tate,existimatione, honore, molestę fert, grauiter,acerbè,ęgrè,iniquo animo.
Hauer alcuno per persona di buona conscien za æqui bonique,seruantissimum aliquem exi stimare.
Hauer à sdegno, & schiffo) Molestè fero,abo minor.
Hauer ardire.) Audeo, des.
Hauer calli.]Occalleo,occalesco.
Hauer carico di qualche impresa.] Præsum negotio.
Hauer buono animo,& speranza.) Confidere animo,& spe.
Hauer cura,& pensiero di qualche cosa.)Cu ro,curam gero.
Hauer debitori) Habere pecuniam in nomi-nibus.
Hauer fame.)Esurio.
Hauer freddo.]Frigeo,algeo.
Hauer paura.]Timeo,reformido.
Hauer gli occhi da dietro. Esse oculatum à tergo.
Hauerlo in punta della lingua.)hærere in pri-moribus labris laborare.
Hauer le gotte,] Laborare ex pedibus, quod Barbari dicunt podagra.
Hauer buon nome.] Bene audire, & contra. Male audire,esser infame.
Hauer misericordia,& pietà.)Misereor, Mi-sereseo.
Hauer male à gli occhi.] Valetudine oculo-rum impediri,lippum esse,ophtalmia labo-rare.
Hauer per scuso.)Ignosco.Excusationem ac-cipio.
Hauer piacere,cioè dilettarsi.]Delector.
hauer sapore,o gusto.]Sapio.
Hauer sete.]Sitio.
Hauer dell'asino.) Sapere asinum, disse Plauto.
Hauer intentione] Esse in animo.
Hauer alcuno per raccommandato.]Commē datum habere.
Hauer da far con alcuno.) Commercium ha-bere cum aliquo.
Hauer fastidio, & dolore.] Trahere mole-stiam.
Hauer venti anni.]Natum esse annos viginti, vel agere annum vigesimum.
Hauer segurtà,o piegiaria,]Cauere. Nō ti pa-gherò, se prima non haverò da te segurtà. Non soluam,nisi prius abs te mihi cautum fuerit.
Hauer alcuno alle coste.] Aliquem affixum habere.
Hauer pensiero di qualche cosa.] Intendere curam alicui rei.
Haueme la miglior parte.]superiorem disce-dere.
Hauerne la peggior parte,)inferiorem discē-dere.
Hauer sonno.]Dormito,tas.
Hauer sospetto,ò sospettare,& dubitare,)Su-spicor.
Hauer speranza.) Spero, Spem habeo. In spe sum,spe alor,ducor, vivo.
Hauer uscita di corpo.]Laborare alui profiu-uio.
Hauuto part.) habitus, ta, tum, ab habeor, eris.
Hauuto per sospetto,)Suspectus,cta,ctum.
Hay,città nella Palestina.)Archelais.
Hebro,fiume in Croacia.]Hebrus,bri.
Heidelberg, città del Conte Palatino]Budo-ris.
Hellera,herba notissima.)hedera,ræ.
Di hellera.)hederaceus.
Helleboro,herba nota.) Veratrum. helleborum.
Heliotropio,herba.]heliotropium.
Herba, cioè ogni sorte d'herba) herba, her-bæ.
Fatto d'herba,]herbaceus,cea,ceum.
Di color d'herba.)herbaceus,a,um.
Pertinente ad herba.]herbarius, ria, rium.
Produrre herba.]herbasco,scis.
Diuenir d'herba.]herbesco,scis.
Herba di tre foglie.) Medica, cæ. Trifo-lium.
Herba da mangiare.] Olus, oleris. Lacha-non,ni.
Herba stella.]Coronopus,pi.
Herbena, & verbena, è sorte d'herba. Ver-bena.
Herbetta,picciola herba.)herbula,læ.

Herbette da mangiare.]Olusc̃la.
Herbolaio,che conosce la virtù delle herbe.) herbarius,rij.
Herboso, pieno di herbe. herbosus, herbidus.
Herede,si dice colui,che heredita.]hæres,hęredis.
Herede insieme,che heredita insieme.) Cohæres,edis.
Heredità]hereditas,tis.
Heredità paterna.]Patrimonium.
Priuar d'heredità,cioè eseredare.]Abdico, cas.
Hereditario,cioè che viene per heredità.]hęreditarius,ria,rium.
Heresia.)hęresis.
Heretico.)hæreticus.
Hermestat, città.] Cibinium, Transilmanię.
Heremo,luogo solitario.]Eremus.
Chi habita l'eremo.]Eremita,tæ.
Heroe,homo famoso,& di singular virtù,sopra gli altri,]heros,ois.
Heroico,pertinente ad huomo di virtù singulare.]heroicus.
Hiacinto, pietra pretiosa, & fiore,] hyacinthus,thi.
Hiato,apertura,]hiatus,tus,tui.
Hibernia.]hybernia, niæ.Prouincia insularis Angliæ adiacens.
Hibero fiume di Spagna.)Iberus,dal quale la Spagna si chiama Iberia.
Hidra, serpente con sette teste.] Hydra, dręmonstrum ab Hercule necatum.
Hidropisia, infirmità.) hydropisis, hydrops, aqua inter cutem.
Hidropico,chi patisse simile infirmità.] Hydropicus.
Hieri, significa il dì passato. heri hesterno die.
Di hieri.] hesternus. hieri mattina. heri mane.
Hiersera.)heri vesperi.
Hierusalem, città della Palæstina. Hierosolyma, mæ.
Himno,laude.]hymnus.Oda.
Hipocrisia, simulatione, fintione, Hypocrisis.
Hippocrito, simulatore, fengitore. hypocrita.
Hirsuto,aspro di pelo.]hirsutus.
Historia, vera narratione.)historia, riæ.
Historico, scrittore d'historie.) historicus.
Histrice,animale detto da alcuni porco spinoso.]histrix,icis.
Histrione,representator di comedie.)histrio, nis.
Arte dell'histrione.]histrionica.
Histre, fiume.] Ister, qui & Danubius dicitur.
Hoggi,cioè in questo giorno.]hodie.
Di hoggi.)hodiernus.
Hollanda,regione di Fiandra.)Batauia.
Homero è voce Latina,& significa la spalla.] humerus,armus,scapula,
Homicida,& micidiale.)homicida,dæ.
Homicidio.]homicidium.
Honestà.)honestas.
Honestamente.)honestè.
Honesto,laudabile di virtù.)honestus.
Ciò ch'è honesto.]honestum,sti.
L'honesto si deue stimare più,che l'vtile.] honestum vtili præferendum est, præponendum, anteponendum. Spectare honestum,colere, curare,sequi magis debemus, quam vtile,pluris quam vtile æstimare,pẽdere, putare, ducere. De honesto potius quàm de vtili laborare,cogitare,curam gerere. Propositum habere honesti potius, quàm vtilis.Spectare honestus potius, quã vtile.
Non è honesto, è ragioneuole,che tu abandoni gli amici.) Deitrui,deseri a te amicos

minime honestum est, haud æquum est, haud par est,non decet,non conuenit, non oportet, ius non est, fas non est, iniquum est,flagitium est,criminis est, turpe est. Vt amicos deseras,ratio non concedit,nó permittit.
†Honfleu,città.]Iuliobona.
Honorabile, degno d'honore.] Honorabilis, & honorabile.
Honorare, far honore] honoro, honesto,cohonesto, tenereor. Veneror, colo, obsertuo. Honorar piu tosto i virtuosi, che i ricchi. Colere, vereri, obseruate,in honore habere, honore, & obseruantia colere,honorem habere, tribuere, præstare, qui virtute potius, quam diuitijs abundant, excellant, eminent, valent, qui sunt a virtute paratiores,quã a diuitijs, quos virtus potius,quam diuitiæ commendat,qui virtute magis,quam fortunę bonis nituntur.
Honorare perfettamente.) l'ercolo.
Honoratamente,con honore,& riputatione.] honoratè.
Honorato,riuerito.] honoratus, honore affectus,veneratus.
Honore,cioè premio di virtù.]honor,honos.
Honore acquistato con fatica.)Decus,decoris.
Senza honore.]inhonorus.
Degno d'honore]Veneradus,honorabilis, venerabilis.
Che fa honore.)honorificus.
Con honore, honoreuolmente.) honorificè.
Far honore,cohonesto.]Condecoro.
Io procacciarò l'honor tuo con quanti modi potrò.]A me omnia in te ornamenta proficiscentur. Nullũ in te ornando,honestando, colendo, locum, aut tempus, nullum studij genus, officij, obseruantiæ prętermittam. fauebo tuæ dignitati,existimationi,honori, nullo non loco, nullo non tempore,quibuscumque rebus potero. Conferam,referam,intendam ad honorem,ac dignitatem tuam, omnia mea studia, officia, omnem industriam,curam,operam,diligẽtiam. Augebitur meo studio tua dignitas. Meum studium honori tuo,nullo loco deerit.
Mi duole,che sia offeso l'honor tuo)dignitatem tuã violari,imminui,offendi,lędi, oppugnari,iniurias pati,detrahi de tua dignitate, iacturam fieri tuæ dignitatis, iniquè patior.
Io sono diuenuto in maggior honore,& più honorato.) Magnæ dignitatis accessiones mihi sunt factæ, multum ad dignitatem meam accessit,additum est.Creuit mea dignitas.Mea est dignitas illustrior. Honore magis quam antea, floreo.
Habbia cura dell'honore in tutte le cose) Refer omnia ad dignitatem. Propositum tibi sit decus ante omnia.dignitati serui.dignitatem spectare,sequere. dignitatis habe rationem. Nihil cogites a dignitate seiunctum. Tuarum cogitationum,tuorum consiliorum terminus,& finis,sit honos.Præcipua,prima,antiquissima sit tibi cura dignitatis.
In questa Repub. i uirtuosi ottengono i primi honori.) In hac Repub.omnia,quæ sunt in ea amplissima, uirtuti tribuuntur. Præmium ferunt uiri boni suæ uirtutis eximios honores. Ad summos honores,ad ea, quæ summa sunt in Repub. uirtus uiros effert, extollit. Virtus aditum ad maximos honores aperit.
Quà la pouertà non impedisce hauer de gli honori.) Hic non prohibet inopia,quin honores consequi liceat. Non submouet ab honoribus rei familiaris inopia. Impedimẽto egestas non est, quo minus ad ea, quę sunt in ciuitate amplissima,liceat peruenire. Aditum ad honores non intercludit rei

domesticæ difficultas. Etiam inopiæ honores in hac optima Rep. patent.
Honoreuole,degno d'honore.)honestus,magnificus.
Honoreuolmente,con honore.]honestè,honorificè,magnificè.
Hora,adesso, al presente, mò.) Nunc modo.
Hora afferma, hora niega.) Modo ait, modo negat.
Hora, per il tempo] hora,ræ. Più d'un'hora. hora amplius.
A quest'hora, vale l'istesso, che adesso.) Modo.
A buon'hora, per tempo.] Tempestiuè.
Alla mala hora.)inauspicato.
D'hora in hora.]in horam.
Mez'hora.] Semihora.
Hor hora.]Iam iam, hormai. iam.
Hor fra tre anni.]Ab hinc tres annos,vel trienium.
Horologio,& Oriuolo,che batte le hore.) horologium.
Horizonte,cioè termine del Cielo.] horizon, ontis.
Hormino,vna sorte di herba.]orminum, ni.
Horrendo, spauenteuole.] horrendus, da, dum.
Horribile,spauenteuole.]horribilis,terribilis.
Horrido,aspro,rozzo,senza gratia.)horridus.
Horrore, quando si trema di spauento,] horror,horroris.
Horsù, voce per confortare, & incitar l'animo.)Eia,age, agedum.
Horsù fà,se tu vuoi.] Age si vis.
Horticello,horto picciolo.] hortulus.
Horto,giardino.)hortus.Ciò che nasce in horto,hortensis.
Hortolano]Olitor, leggi Ortolano.
Hospitale.) Xenodochium. Vedi Spedale.
Hospidaliero] Xenodochus. leggi Spedaliere.
Hostaggio,vale statico,che si dà per segurtà.) Obses,idis.
Hoste, quel che alberga, tauernico.)caupo, is.
Cosa che pertiene a l'hoste.]Cauponius.
Hosteria.]Diuersorium,caupona.
Hosteria picciola.) cauponula.
Fare hosteria.]Cauponor, aris.
Hostiere,il medesimo,che hoste.]Hospes,capo.
†Hotta,il medesimo,che hora,]hora,ræ.
Huescar,città in Spagna.]Osca,cæ.
Humanamente,benignamente,cortesemente.humanè,comiter.
Humanità,cortesia,piacenolezza]humanitas, comitas.
L'humanità è virtù più propria dell'huomo, che niun'altra.) Ex omnib. virtutib. nulla est,quæ magis hominem deceat,magis homini conueniat,in hominem cadat,ad hominem pertineat, homini magis propria sit, quam humanitas, cum omnes virtutes, tum una in primis homini colenda humanitas est. Præter cęteras virtutes hominem plectenda est humanitas. Inter omnes virtutes vna maximè lucet,eminet,excellit humanitas.
Humano,cortese,benigno,piacenole.]humanus,comis,mitis.Non hò conosciuto più humano del Siluio.) Qui plus habeat, possideat,ostendat humanitatis,in quo plus humanitatis, plus officij sit, qui sit Siluio humanitate præferendus, magis ad humanitatem propendat,humanitatis laude sit Siluio præstantior. Illum humanitate vincat,ei præstet,ad hunc cognoui neminem. Nemo est Siluio maiore officio, humaniore sensu, in officio diligentior, officij studiosior.
Humber,fiume.) Abus fluuius totius Angliæ maximus.
Humidire, & inhumidire.]humecto, tas.

Humi-

Humidità.) Mador,oris,humor,oris.
Humidito,& inhumidito.]humectus,humectatus.
Humido, naturale della terra.) Vligo, vligi-nis.
Humido adiettiuo.]humidus. Vdus. Fluidus.
Diuenir humido.)humesco. Esser humido.humeo,es.
Humile, basso, di bassa conditione.] humilis, infimus, submissus.
Humiliare,abassare,far humile deprimo,mis.
Humilmente,bassamente.)humiliter,demissè, submissè.
Humiltà, bassezza.) Humilitas,
Humore.)humor.
Hungaria.]Pannonia,Hungari.Pannones.
Huomiciuolo,huomo picciolo.]homũcio,homunculus, homuleus, pigmeus.
Huomo,]homo,vir.Niun huomo,Nemo.
Huomo da niente.]Nauci homo.Nebulo,nequam,futilis, vilis, abiectus.
Huomo di buona vita.) Integer vitæ,scelerisque purus.
Huomo da bastone.) Verbero, verberonis.
Huomo di poco prezzo.] Semissis homo.
Huomo illustre,& di singolar virtù.)heros herois.
Huomo non maritato.] Cælebs,cælibis.
Huomo per huomo.) Viritim.
Huomo vile.)Infimus homo,plebeius,ex face populi natus.
Huopo,& vopo,profitto,& vtile.]Opus,commodum, vtile.

I

Iacania,città nella Missia.]Niconium.
Iaco,Città nella Macedonia.) Iolcos.
Iaen, città in Spagna.) Mentisa.
Iaiassa città della Cilicia,] Issus.
Ialea,città nell'Asia.]Elea.
Iamboli regione,)Chalcidica.
Iano,città in Cilicia.) Iamus.
Ianixi,città in Beotia.] Thisbe.
Ianizzeri.]Sigeum promontorium.
Ianna, regione.]Epirus.
Iattanza, vantamento,vanto.) Iactantia, iactatio,Con iattanza.)Iactanter.
Iattura,cioè perdita,danno.)Iactura.
Ibero,fiume nobile della Spagna.]Iberus.
Idaspè,fiume dell'India.) Hydaspes.
Idemburg.] Virunum.
Iddio,& Dio] Deus.
Idioma,parlar proprio.]Idioma, matis.
Idiota,da poco,priuato,plebeio.] Idiota. Illiteratus.
Idolo,imagine di qualche cosa.] Idolum,li.
Adoratione d'Idoli.)Idolatria, triæ.
Adorator d'Idoli.)Idolatra,træ.
Idoneo,conueneuole a qualche cosa,atto]Idoneus,aptus.
Iex, Hecatompolis, regia Parthorum.
Igaria,Isola,]Igaria, rię.
Ignobile,senza fama,non famoso, & di bassa conditione,& di vil sangue.]Ignobilis,ignobili loco natus.
Molti ignobili s'inalzano con la virtù.) Multos humillimæ sortis,obscuri loci, nulla maiorum laude commendatos, obscuro loco natos, infimo genere editos, extulit, atque illustrauit virtus, multis generis ignobilitate iacentes virtus erexit, multi genere ignobiles,& obscuri, virtute nobilitantur,atque honestantur.
Ignobiltà.) Ignobilitas.
Ignominia,dishonore,vergogna.] Dedecus. ignominia,probrum.
Ignorantemente,da ignorante.]inscienter,indoctè, imperitè.
Ignoranza.]Ignorantia, insciti, imperitia,ignoratio.
Ignoranza, ne fà spesso peccare. Insciti fa- sæpè labamur. Qui est imperitus, in-
scius,rudis,qui nihil nouit,omnium rerum ignarus est, nullam partem doctrinæ tenet, sępè peccat.
L'ignoranza delle cose della patria, apporta gran vergogna. Turpe imprimis est, dedecus est, in patria peregrinari, hospitem esse in ijs rebus,quæ ad patriam pertinent,ea nõ tenere,scientia non comprehendere,in quibus aguntur res patriæ.
Ignoto,incognito,non conosciuto.)Ignotus.
Ilcheltre.]Ilchalis.
Ilio,castello di Troia.]Ilium, ilij.
Ilialtre,città.] Velia.
Illecito,vietato.] Illicitus.
Illecitamente.] Illicitè.
Illiberalità,villania.] Illiberalitas.
Illora,citta di Spagna.]Illurgis.
Illuminare,dar chiarezza.) Illumino, as,at.
Illustremente.]clarè,præclarè.
Illustramento,val ornamento.]Illustramentum, ti.
Illustrare,dar lume, illustrare.] Illustro.
Illustre,chiaro,di gran nome,& famoso.)Illustris,inclytus,insignis, præsignis.
Illustrissimo.]Illustris.quo vsus est A Gell.
Imaginarsi, pensare, considerare.) Arbitror, puto,meditor,cogito.
Io mi sono imaginato queste cose.) Hęc mihi in mentem venerunt.
Imaginato.]Excogitatus. Il contrario Inexcogitatus.
Imaginatione.]Imaginatio. Pli.Excogitatio.
Imagine, similitudine di qualche cosa.]imago species, simulachrum.
Pieno d'imagine.)imaginosus.
Fattor d'imagini.)Statuarius.
Imbarcarsi per nauigare.] Nauim ascendere.
Imbasciaria officio dell'imbasciatore.] Legatio.
Imbasciata.]Nuntium, tij.
Imbasciatore, & ambasciatore. Legatus orator.
Imbattersi, incontrare a caso. casu interuenire.
Imbecille,debole,stanco.]imbecillis, & imbecillus.
Imbecillità,debolezza,fiacchezza.] imbecillitas, tis.
Imbellettare,farsi bello, come fanno le donne.]Fuco,infucare.
Imbellettato.) fucatus. fucosus, sa, sum.
Imbellire,ornare.]Condecoro,illustro,orno, honesto, as.
Imbiaccato,coperto di biacca.] cerussatus, ta, tum.
Imbiancare,biancheggiare.] dealbo, candefacio.
Imbiancato.) Dealbatus.
Imbiancato di gesso.]Gypsatus,a, um.
Imbianchirsi,diuenir biancho.] albesco.
Imboccare,porre il cibo in bocca]in os ĩdere.
Imbolare,ouero inuolare,rubbare.) Furor, cõpilo, eripio.
Imborsare, porre in borsa] inijcere in marsupium.
Imboschire.) silvesco.
Imboscare.] Insidias colloco,paro,struo.
Imbottare,porre il uino in le botte.)infundo, dis.
Imbottatoio,ò piria,per imbottar il uino,] infundibulum.
Imbottonare,impire.) Farcio,cis.
Imbottonatura,impitura, & pieno.]Fartura, rę.
Imbrattamento, ò lordamento.] Inquinatio, contaminatio.
Imbrattare,sporcare.]Inquino,fædo, polluo, spurco.
Imbrattato, lordo, sporco.) Sordidus, pollutus,inquinatus.
Imbrigliare,mettere la briglia.) Freno,nas.
Imbrigliato come vn cauallo.) frenatus, ta, tum.
Imbriacare.) inebrio, imbriacarsi, inebriari. Bacchari.
Imbriachezza.Ebrietas,bacchatio,ebriositas.
Imbriaca,& imbriaco.]ebrius,bria,brium.
Alquanto imbriaco.)ebriosus.
Imbroccato,riccio,o sopratiriccio,o broccato. Balicum,ci.
Imbrogliato,intricato.) inextricabilis,& inextricabile.
Imitabile,che è facile da imitare.] imitabilis.
Imitare,fare come fãno altri)imitor,æmulor.
Imitar la gentilezza d'alcuno.] Subsequi humanitatem alicuius.
Imitatione.]imitatio,& poeticè imitamen, is.
Imitatione per inuidia.]Aemulatio.
Imitatore,chi imita.]imitator,oris.
Imitator per inuidia.]Aemulator,oris.
Immacchiarsi,ascondersi in macchia.]Occulto, occulo.
Immacchiato,nascosto in vna macchia.) occultus.
Immaculato,nõ corrotto.Castus, ĩcorruptus
Imagrirsi,diuenir magro.]macreo,macresco.
Immantinente,incõtinente,subito.)Subinde.
Immediate che,subito che.) Vbi primum, cũ primum,Illico vt.
Immergere,voce Latina,val sõmergere.]immergo,gis,submergo,gis.
Immeritevolmente, cioè senza hauer merito.]immerenter.
Imminente,soprastante.]imminens, entis.
Immobile,che nõ si muoue.]immobilis,motu vacans.
Immoderatione,& immoderanza.)immoderatio,incontinentia.
Immoderatamente.) immoderatè,immodicè.
Immoderato,senza modo.]intemperans,immodestus.
Immodestamente,senza modo,) immodestè, immoderatè.
Immodestia.]immodestia,æ.
Immodesto,insolente]insolens,immodestus.
Immonditia,sporchezza.]impuritas, spurcitia,immunditiæ,arum.
Immondo,sporco,lordo.) impurus, immundus,illotus.
immortale, che non more mai.) immortalis sempiternus,a,um.
immortalità.] Aeternitas,immortalitas.
immoto, cioè non mosso.] immotus,stabilis.
immutabile, che non si muta,stabile.]immutabilis,stabilis.
imola,città nella Romagna.] Forum Cornelium,lij.
impacciarsi,cioè hauer da fare) Rem habere.
impacciarsi,per hauere cura.)curo,ras.
impaccio,cioè impresa,ò carico.)Negotium, tij.
impaccio,per il disturbo, & trauaglio.)Molestia,stiæ.
Mi è dispiaciuto,che Polifemo ti dia impaccio.) Valde sum commotus,cum Polyphæmum audiui negotiũ tibi facere. Solicitudinem inferre,vexari te a Cyclope,iniurias accipere,affici molestia.
Cosa di grande impacio.) Magni negotij res. Admodum operosa, curam diligentiamque non mediocrem postulat.
impadronirsi, farsi padrone d'alcuna cosa.] Potior,iris.
impalare le viti,mettere i pali.) Pedo,das.Palo,las.
impalamento,quando si mette il palo alle vite.) Pedatio,onis.
impalato.)Pedatus,ta,tum.
impallidirsi, diuenir pallido. Palleo, pallesco.
imparare.) Discо.Molte cose s'imparano dall'esperienza. Multa percipiuntur, discũtur ab experientia.Multarum rerum cognitio, scientia,intelligentia,doctrina,capitur,ducitur,hauritur,ab experientia,& vsu.Mul

tarum

tarum rerum magiſter eſt vſus. Multa docet,oſtendit,patefacit. Viam aperit vſus ad multarum rerum ſcientiam.

Imparar a mente.)Ediſco, ſcis. Mandare memoriæ.

imparar bene.) Addiſco, ſcis.

Imparar a ſonar la trõbetta.]Addiſcere tubas.

imparar a ſpeſe d'altri.)ſacere periculum alio rum ſumptibus, & expenſis.

impartire,è far parte.] impartio,impertior.

impaſtato,come ſi dice delle galline, ò capo ni.]Altilis.

impaſtato,come il pane.) Subactus.

impaſtare,ridurre in paſta.) Subigo, gis.

impatiente, che non può patire.] impatiens, intolerans.

impatientemente)ſmpatienter, intoleranter.

impatienza.] intolerantia, impatientia.

impaurire,mettere paura, ſpauentare,far pau ra.)Terreo,territo. Terrefacio,deterreo,per terreo.

impaurirſi,hauer paura.)timeo,formido,horreo.

impaurito,ſpauentato.]Territus, perterritus, deterritus.

Gli huomini vili s'impauriſcono p qual ſi uo gl a accidente. Puſilli,infirmiq; animi homines,ad omnes caſus extimeſcunt,timent metuunt, timore commouentur,metu perturbantur. Me quilibet caſus terret, metu afficit,perturbat,in timorem conjicit,ad timorem impellit, perterrefacit, deterret.

Impazzire,diuenir pazzo.)inſanio, nis.

Impazzire per troppa allegrezza.]Deſipere ni mio gaudio.

Far impazzir.]infatuo,as.

impazzì talmente, per il dolore, che mai più ripigliò il ſenno) ita inſanijt ut doloris, ut rectum animi ſenſum,mentem, rectam rationem nunquam receperit, ad ſanitatem nunquam redierit. Inſaniæ morbo ita eſt affectus, ut nunquam poſtea conualuerit. Vt furorem nunquam depoſuerit.

impeciare,imbrattar di pece.]Oppico,cas,pico, picas.

impeciato.) Picatus.

impedimento,diſturbo.)Impedimentum,impeditio, interceſſio.

impedire,diſturbare.)impedio,præpedio.

impedito, ſturbato.) impeditus. Io ſono ſi impedito dalle viſite delli amici,che mi manca il tempo di ſtudiare. Crebræ amicorũ ſalutationes ita me interpellãt, ut prorſus me à ſtudijs abducãt,auocent,abſtrahant,abripiãt. Oẽm colendi ſtudia facultatẽ,frequẽtes amicorum ſalutationes eripiunt. Nullã mihi ſtudiorum copiam, nullum liberum tempus relinquunt ad tractandas litteras, vacuam horam nullam largiuntur.

impegnare,dar in pegno.) Oppignero, ras.

impegolare,ſignifica l'iſteſſo, che impeciare. pico,cas.

impegolato, l'iſteſſo che impeciato.) Picatus.

impeiare,cominciar a mettere peli.]Pubeſco, ſcis.

impenata,fineſtra di carta, o tela.] ſpeculare, ris.

impenſatamente,ſenza penſarui.)inconſulto, inopinato, inconſiderato.

impenſabile,che non ſi può penſare,che auẽga.] inopinabilis.

impenſato, che non ſi penſa.] inopinatus.

imperatore.]Imperator.

L'Imperadore ha rimoſſo il penſiero del tutto dalle guerre.) Omnia conſilia, omnem cogitationem,mentem prorſus omnem a bellis auocauit,abduxitq; Imperator.

imperatrice.]Imperatrix.

imperfetto,non perfetto,) imperfectus, mancus,inchoatus.

imperiale, perminente all'Imperatore.) Imperatorius.

impero,dominio ſopra gli altri.)imperium,

rij.Molti paeſi vẽnero in poco tempo ſotto l'Imperio Romano.) Romanum Imperiũ multis regionib.breui auctum eſt. Multarũ regionum acceſſio facta eſt ad Imperiũ Romanum. Multæ regiones venerunt in ditionem, in poteſtatem redactæ ſunt, ſubactę ſunt, ad imperium acceſſerunt.

impeto,& empito.] impetus, furor.

Entrar con empito.]irrumpo,pis.

impetrabile,che facilmente ſi può impetrare. impetrabilis.

impetrare,ottenere.)impetro,exoro. Laſciami impetrar queſto da te. Sine te hoc exorem. Terentius.

impetratione.]impetratio, onis.

impetuoſe, impetuoſũs, voce di Plinio.

impiagare.]vlcero, exulcero.

impiagato.]vlceroſus,exulceratus.

impiaſtricciare,imbrattare, ſporcare con coſa,che attachi]Fœdo,conſpurco,coinquino.

impiaſtro, & empiaſtrato.)Cataplaſma, emplaſtrum, malagma,

impiccare,& appicare.) Suſpendo, appendo, cruces,frango.

impiagare,ſueſtigare.)implico,pono,colloco.

impietà.)impietas, tatis.

impegrire, diuenir pigro.] Pigror, pigreſco, obſtupeſco.

impilliciare,coprire con pelle.) pelliculo,las.

impillicciato,coperto, ò veſtito di pelle.]pellitus, ta, tum.

impio,crudele.)impius,immitis, crudelis.

impiombare.)Plumbo, bas.

impiombatura, per la ſaldatura con piombo. Plumbatura.

impire,& empire.)impleo,oppleo,expleo,diſfercio, infercio.

implacabile,che non ſi placa.)implacabilis,inexorabilis.

implacabilmente.] implacabiliter.

impolitamente.] impolitè, infabrè.

impolla. Vedi ampolla.) Ampulla.

importe,dar commiſſione.) Mando, præmando, præcipio.

Vn mio amico m'impone coſe troppo graui, & le quali malamẽte poſſo ſoſtenere. Solet mihi imponere amicus meus,quæ ſuſtinere vix poſſum,ea imperat,præcipit,iubet,mandat,committit, quæ vires meas exuperant, quæ præſtare,perficere, exequi vix poſſum, magni negotij eſt,operæ non exiguę ad exitum ea perducere, quę ab illo in mandatis habeo.

importe,per porre ſopra.)impono,nis.

importante,d'importanza,coſa graue]Serius, ria,rium.

importanza.] Res. Queſta è tutta l'importanza. Hoc rem continet. In hoc tota res agitur. In hoc omnia ſita ſunt,poſita,collocata,cõſtituta,ex hoc omnia pendent. hoc tanti eſt, ut omnia complectatur. comprehendat.

importare,vale rileuare. Refert,referebat,retulit. Queſto à me importa molto. Hoc mea multum intereſt,ad me valde pertinet,mea res agitur maximè. Hoc ad res meas valet, in omnes partes multum refert,multum habet ponderis,multum intereſt.

importunità.]Proteruitas. Importunitas.

importuno,profontuoſo. Moleſtus, importunus.

impreſa.)Facinus. Metterſi a grande impreſa. Egregiũ facinus aggredi. Ad res præclaras animum adiicere,adiungere, ſe applicare, ſua ſtudia cõferre. Præclaris in rebus induſtriam ſuam exercere,operam ponere, magna ſuſcipere,ad res egregias,nobiles, præclaras, eximias aggredi. Præclara conari. Ad ſummam gloriam ſuę vitæ curſum dirigere, ſumma petere, ad ſumma contendere.

Vedi a che grande impreſa ti metta. Etiam atque etiam vide quãtum facinus ſuſcipias. Animaduerte quid ſuſcipias. Quam graue

ſubeas onus. Quãtum tibi oneris imponat. Quãtam rem in eas. Io metterò tutte le forze mie in queſta impreſa: In arcem huius cauſſæ inuadam, totis viribus,toto pectore contendam.

impreſſione,vale impronto)impreſſio,typus.

impregionare, o mettere in prigione.] In carcerem conijcio.

improntare,vale imprimere]imprimo,cudo, ſigno.

improuerare. Rinfacciare,buttar in occhi.] Exprobro,impropero.

improuiſo,& all'improuiſo,a la ſprouiſta.improuiſus,imparatus.

All'improuiſo,all'improuiſta]De improuiſo, imparatè.

imprudente,non prudente.]imprudens,dentis.

imprudentemente.]imprudenter.

imprudenza,nell'operare.) imprudentia.

impudicamente.]impurè,impudicè.

impudicitia.]impudicia,tię.

impudico,diſhoneſto,] impudicus, inhoneſtus.

impulſore,diceſi colui,che induce a far qualche coſa.]impulſor.

impunito,non punito]impunitus,ta,tum.

imputare,val attribuire. Adſcribo,imputo,tribuo,aſſigno.

in,è propoſitione,che ſerue all'Ablatiuo,& al l'Accuſatiuo. In dubio.]In ambiguo. In queſto giorno. In hunc diem.

in abandono, cioè in arbitrio di fortuna.] Fortunæ arbitrio.

inacerbire, diuenir acerbo.] Exacerbeſco, ſcis.

inacetire, diuentar aceto.] Acreſco,acco, coaceſco.

†inacerbito,diuenuto acerbo. Exacerbatus.

inacquare, & adacquare.)Rigo,irrigo,aſpergo.

inacquare il vino,temperare.) Diluo,infuſco vinum.

inaffiare.)irrigo,gas.

in alcun luogo.)Vſquam. Alicubi.

in altro luogo.]Alibi, aliubi.

inalzare,leuar in alto.]Tollo,extollo,attollo, ſubucho.

inalzar le coſe baſſe, & dar lume alle oſcure.] Humilia tollere,ea,quæ iacere videntur,excitare, atque erigere. Obſcuris lucem dare ſplendorem afferre,obſcura illuſtrare.

inalzare il ſuo nome con la liberalità.]Nomẽ liberalitate extollere, efferre. Laudẽ excelſo loco in illuſtri quadam ſpecula liberalitatis conſtituere, ad ſummam laudem, ad ſumma,duce liberalitate peruenire.

inalzare alcuno con laude.] Omare aliquem laudibus.

inalzare le mani.]Extollere manus.

inamicare,far amico.)Concilio. Il parlar fa amico l'huomo a l'huomo.]Oratio cõciliat in ſe hominem.

inanimire, dar animo.]Animo,mas.

†inanimato. Eſaminato, ſenza anima. Inanimarus,inanimus.

inanti,& inanzi.)Ante,vedi ananti.

inanti a gli altri.) Ante alios.

inanti che]Antequam.

in arbitrio,in poteſtà.]In manu.

inargentato,]inargentatus.

inaſprire,inerudelire.)Exaſpero. Effero, ras.

in aſſetto in ordine.]Appoſitè,compoſitè.

inauerterza, imprudenza.) Temeritas, imprudentia.

imbalgiare,mettere in balice.]Incuſo.

in breue,in breuità,breuemẽte]Breui,breuiter.

imbriaglione.) Temo,onis

incalzare,ſtimolare.)Inſto,ſtas. Inſtigo, gas.

incalzamento,ſtimolatione.)Inſtigatio,onis.

incalzare,ſtimolare.]Stimulo,las.

incalcinare,intonicare.)Incruſto,ſtas.

incalcinamento)Tectorium.

incalmare.)Inſero,ris.

Incan-

incantatione.]Insitio,insitionis.
incantamento,incantesimo.Incantatio,veneficium.
incantare.)Incanto,excanto.Canto.
incantatore,che incanta.)Veneficus.
incantatrice.]Venefica,saga.
incanto,incantatura.)Veneficium.
incantare beni,a chi più promette,cioè vendere all'incanto.Auctionor,aris. Auctionẽ facere.
incapestrare,legar col capestro,capistro,stras.
incapriciarsi,ostinarsi.)Obstinare animum.
incappare,incorrere.)Incido,dis.
incarco di testa,cioè pesamẽto,grauedo,dinis.
incarco,& incarca,peso,somma.Onus,oneris.
incarnato,colore.]helvus.
incauare,cauare sotto.]Suffodio,dis. Incauo, incauas.
incauezzate,mettere la cauezza.)Capistro, stras.
incautamente,scioccamente.]improvidè,imprudenter.
incauto,cioè poco accorto.)incautus,improvidus,imprudens.
incendio,abruciamento.)incensio,incendiũ. E stato grande incẽdio.]Non mediocre excitatum est incendium.)Vehemẽs ignis est accensus.Aedes multæ conflagrarunt combustę sunt:igni corruptæ sunt,assumptę,cõsumptæ sunt.
incenso,gomma odorata.]Thus,thuris. D'incenso.Thureus.
inceramento.]inceratura.Ceratura,ræ.
incerare.)Cero,ras.
incerato)inceratus. Ceratus. vt tabula cerata.
incerto,dubio.]incertus.
incesto,congiontione carnale illecita con parenti,ò religiosi.]incestus,& hoc incestum.
in che luogo,cioè doue.)Vbi.
inchiappare.)Offendo,dis.
inchiauare,chiudere,o serrare con chiaue.) Claudo,dis,
inchinare.]Inclino,nas.Reclino,nas. Il Sol s'acchina.Inclinat se sol.
inclinatione.]inclinatio.Propensio.Clinamẽto,apud Lucret.
inclinato)inclinatus.
inclinato al brutto vitio dell'auaritia.]inclinatus,natura propensus ad turpissimum vitium auaritiæ. Ad auaritiæ vitium natura propendẽs. Duci ad auaritiam natura. Naturali quodam studio ad auaritiam inclinare,sequi auaritiam.
inchinato a l'ingiu.)Procliuis,Decliuis.
inchinato grandemente.)Propensus.
inclinato molto alli piaceri.) Propensior ad voluptatem.
inchiodare.]Coacto,ctas.
inchiodato.]Coactus,Clauatus.
inchiostro, con cui si scriue.]Atramentum,ti.
inciampare]intopicare,offendo,dis. Chi non inciampa,& non intopa? Quis est qui non offendat,non labatur? Cui timenda offensio non est?Cui nam vitare offensionem licet,quisad offensionẽ præstare,sibi quicquam possit?
inciampatura.]Offensio.
incino,vncino,rampino,harpago,harpagonis.
incino di mare,pesce detto Riccio,Echinus. Herinaceus.
incitamento,incitatione.]incitatio,incitamẽtum.
incitare,prouocare,]incito,Lacesso. Impello. Prouoco.
incitar colui,che da se corre,incitare currentem,
incitar ad ira.]Ad iram impellere.
incitar sdegno ad alcuno.) Alicui stomachũ facere.
incitatamente.]incitatè.
incitatione,l'istesso,che incitamento.] incitatio,incitamentum.
incitatione al vomito.)Nausea,æ.
incitato,prouocato,& mosso.]impulsus,incitatus.
incitatore,che incita a far qualche cosa.] impulsor,oris.
inciuile,senza ciuiltà,rustico)inurbanus.
inciuilmente,rusticamente.]inurbane.
inclinato.)Vedi,inchinato.
inclito,famoso,di gran nome.] inclytus,clarus.
inclemente,rigoroso)inclemens,entis.
incognito,voce Latina,non conosciuto,)ignotus incognitus.
incollamento.)glutinamentum. Conglutinatio.
incollare.)Glutino,nas,Conglutino,nas.
incollato.]Glutinosus,
incollatore.)glutinator.
incolpare dar la colpa.]Criminor,arguo,insimulo.
inculpare a torto alcuno.Accusare,culpare immerentem,expertem culpæ,vacuũ a culpa, remotum a culpa. In iudicium vocare,reũ facere.Persequi. Fraudi dare innocẽtiæ,qui culpam nõ commisit,infamiã inurere.
incolpare alcuno.) Cõferre culpã in aliquem. Dare culpæ,dare crimini,vitio alicui. Essere incolpato.)Venire in crimen.
incominciamento.)incæptio,initium,principium,exordium,incœptum.
incominciare,principiare,dar principio.)incipio,exordior,inchoo,as.
incominciare l'opera,& lasciar la imperfetta. Opus inchoatum,ac rude relinquere.in ipsis pene principijs consistere,hærere.vix opus instituere,vix aggredi. Operis initium facere,a fine longe distare,rem habere institutam,sed propositionem requiri.
incominciare a dire la sua opinione.) ingredi ad explicandam suam orationem.
incominciare l'amicitia con alcuno.) Instituere amicitiam cum aliquo.
incommodamente,cioè male à proposito.]Incommodè.
incommodità,scommodità,]incommodum, incommoditas,incommodatio.
incommodo,cioè dannoso,& nociuo.)incommodus,da,dum.
in compagnia,insieme.)Simul,vna.
incomparabile,senza parangone.] incomparabilis.
incomparabile. Non ferendus.Sostenere,dolore incomparabile,& insopportabile. Tãtũ doloris,solicitudinis,acerbitatis sustinere,quantum ferri vix possit,ferendũ dolore non esse. Imparẽ dolori esse. Vim doloris non sustinere. Tam grauem acerbitatẽ perpeti non posse.
incon.sideratamente,senza consideratione.) inconsiderate,temere.
inconsideratione.]inconsiderantia,temeritas, incogitantia.
inconsiderato,chi non considera quel che fa. inconsideratus,temerarius.
inconsideratus. Imprudens,expers consilij, inops rationis.
Troppo inconsiderato fu Clodio.) Clodius fuit nimium inconsideratus,expers consilij,auersus a ratione,propensus ad temeritatem,immoderati sensus,præcipitis consilij,nimis in agendo præceps,insipiens,stultus,expers rationis.
incontinente,subito.] Actutum,confestim, extemplo,continuo,illico.
incontinente,senza continenza.) intemperatus,incontinens.
incontinentemente,senza continenza.]incontinenter.
incontinenza.]intemperantia,incontinentia.
incontrare,scontrar,andar incontro.]Obuiã eo,occurro,occurso.
Andar ad incontrarlo.]Obuiam ire,obviam procedere occurrere.
Ciò,che incontrarno.]Obuius,obuia,obuium.
incontrare,cioè auuenire.)Euenio,nis. Accidit,ebat.
incontrare,cioè vrtare.) Offendo.
incontro,& incontra,auerbialmente.) Obviam eo.
Andar incontro.) Occurro.
incontro,l'atto dell'incontrare.] Occursus, concursus.
incontro,cioè dirimpetto,per mezo. E contra spectu.
incontro,come l'incõtro de nemici.]incursus.
incontro,cioè vrtamento.)offensio,onis.
inconueniente,sconueneuole.] Absonus. Absurdus,indecorus.
inconuenientemente,sconieneuolmente.) Absurde,indecore.
incorazzato,armato di corazza.)Loricatus.
incoronare,ornare di corone.)Corono,nas.
incoronato.]coronatus,serris redimitus.
incorporare,ridurre più cose in un corpo.]Concorporo.
incorrere,cadere,intoppare,)incido,dis.
incorrotto,schietto,intiero.] integer,intactus.
incorruptus,inuiolatus.
incortare,accorciare.) Breuiare.
incortare,per ritirare.) Contraho,his.
incortato,ritirato.]Contractus.
inconstante,mutabile.instabile.] inconstans, instabilis.
inconstantemente.]inconstanter.
inconstanza,leggierezza,]inconstantia,instabilitas.
Io non temo il nome dell'inconstantia.) Non puto mihi famã inconstantiæ pertimescendam: Non vereor,ne quis mihi tribuat,adscribat,assignet,inconstantiã,leuitatem,ne quis in me inconstantis animi,leuis,mobilis,instabilis,parum firmi,vitium conferat, ne quis mihi notã inurat inconstantiæ. Ne inconstantiæ nomine male audiam.
in cotesto luogo,cioè doue sei tu,costi.) istic. Incredibile,parimente in Latino si dice.
Non è cosa credibile.)credibile non est. Credendũ non est. Nõ est,ut credatur,ut credi possit,ut habenda fides uideatur,uerisimile non est,mendacium præsefert,veritatis imaginem nullam ostendit,fide caret,à veritate est alienum,remotum.
incredibilmente,sopra il nostro credere.]incredibiliter.
incredibilità.)incredulitas,tatis.
incredulo,che non crede facilmente.] incredulus.
increscere,dolersi,rincrescere.]Tædet,piget, ebat.
increscere,per venir a noia.) Esse molestum. Affici molestia.
Questo non m'incresce ancora.) Adhuc hoc non molestum est.
M'incresce d'essere uuo,uitæ me tædet,uitã fastidio,uitam mihi acerbam puto.Acerbe viuo. Vita mihi amara,molesta,grauis prorsus est.Misere viuo.
incretato,imbrattato di creta.cretatus,ta,tũ.
incrocicchiare formare in croce. Decussio,sas. cussatim.
incrostare,far crosta.)Crusto. Inctusto,stas.
incrostamento.] incrustatio.
incrudelire,prouocare a crudeltà.]Effero,exaspero.
incrudelirsi,diuenir crudele.Crudesco,scruio.
Medea s'incrudelì uerso i figliuoli.)Medea sæuijt in filios.Sæuitiam aduersus filios exercuit.]Crudeliter egit cum filiis.Crudelis in liberos fuit. Medeę crudelitatem eius liberi expetti sunt.
incrudire,diuenir crudo.]Crudesco,scis.
incudine,incugine,doue si batte il ferro] Incus,is cudus.

incul-

inculto,non acconcio,non coltiuato,Incultus.
incurabile,che non può guarire.] insanabilis, & insanabile.
indarno,in vano.)Frustra,incassum.
Io mi sono affaticato indarno, per quanto mi ueggio. Nunc me sentio frustra elaborasse, inanem laborem suscepisse. Spes meas infirmis fundamentis esse nixas. Imprudentiam consilij mei exitus rei mihi declarat. Spe sum deceptus, laterem laui. Operam male posui, Oleum, & operam perdidi.
indebitato,pieno di debiti.]Obæratus.
indebolire,leuar le forze.)infirmo,mas. Enervo.debilito.
indebolirsi per fame.)Confici fame.
Le forze del corpo s'indeboliscono p viuere poco regolato. Vires corporis minuit,infirmat,debilitat,adimit,aufert,affligit vitę ratio minime moderata,intemperātia,nequitia,luxu libidine, vita incontinenter,immo derate,intemperanter, dissolute, nequiter, sine modo tractata.
indebolito.)Debilitatus,infirmus.
indegnamente]indigne.
Indegnità.)indignitas.
†indegnamente,degno,ira]indignatio.
indegno.]Indignus. Indegno di laude. Illaudabilis,laude indignus: Indignum te laude præbuisti. Non eum te præbuisti, præstitisti,probasti,non ita gessisti,non ea vitæ tuę ratio fuit, vt afficiendus,ornandus, decorādus, honestandus, efferendus laude sis. Vt laus in te conueniat,tibi debeatur.
Indi,cioe di là.]Inde.
indice,tabula d'un libro.]Index,icis.
indifferente.]indifferens.
indifferentemente, indifferenter,indiscriminatim.
indigestione.]Cruditas,atis. Periscono molti giouani per l'indigestione. Multos adolescēres conficit, perdit, immatura morte afficit,cruditas,crapula, dissoluta victus ratio. Adolescentibus immaturæ mortis causſam sæpe attulit,cruditas,largior,vberior cibus.
indigesto.)Crudus,incoctus.
indirizzare,drizzare.]Dirigo,gis.
indiscreto, poco discreto.] Immodestus. Per essere huomo indiscreto,non riuscì nella republica. Locum in Republica nō habuit, locus,et non fuit ob immodestiam,imprudentiam,immoderatam vitę rationem. Modestia,moderatione nō vtitur, longè abest a modestia. Parum modestis est moribus. De molestia nihil laborat,nullū ei modestiæ studium est,expers est modestiæ, quia incōsultus est,immoderatus,immodestus.
in disparte,appartatamente.]Seorsum.
indisposizione, mala disposizione. Infirmitas imbecillitas.
indisposizione del tempo.)Intemperies.
indisposto)infirmo,imbecillus,& imbecillis.
indissolubile,che non si può dissoluere]indissolubilis.
indizio,segno.]Indicium, signum, argumentum.
in diuerse maniere.]Multifariam,multifariè, in diuerse parti.]Diuersè.
indiuia,sorte d'herba.)Intybus.
indiuiduo, che non si può diuidere] indiuiduus.
indiuisibile,inseparabile.)Indiuiduus.
†diuinaglia,sciocco ideminamēto.diuinatio.
indiuiso,non separato)indiuisus.
indolcire,addolcire.]Mollio,mitigo,gas.
indolcito.]Mollitus,lenitus.
in due dì)Biduo,in due modi.Bifariam.
indomato,non domato] indomitus, ferus.
indomito, che nō si può domare]indomitus, immansuetus.
indorare]inauro,ras,indorato, inauratus.
indotata, senza dote] indotata.
indotto,ignorāte]indoctus,imperitus,rudis.
indouinare il filo.]Glomero,tas.
indouinare,predire le cose future) diuino, as.
indiuino. Auguro,augutor. Præsagio,prædiuino,vaticinor, hariolor. cose, che non si possono indouinare,ne antiuedere. Res, quæ positæ non sunt in coniectura, minimè a coniectura pendent,a coniectura procul absunt. Quas coniectura ante capere,percipere,prospicere,prouidere, assequi, conijcere diuinare,augurari non licet, de quib. difficilis admodum coniectura, incerta obscuraque diuinatio est.
indouinamento.] Diuinatio, hariolatio.
indouinatione, vale il medesimo,che indouinamento.
indouinatrice.]Haruspica,hariolatrix.
indouinante, è colui che indouina.)Diuinās, antis.Cic.
indouinatore, l'istesso che indouino.) Haruspex.
indouino.] Hariolus,li. Haruspex', Præsagus. Arte d'indouinare.) Hauspicina.
indouinare per la mano.] Chiromantia.
indouino per la fronte.]Metoposcopus.
indouino per la mano.] Chiromanticus.
indouino per sogni .) Coniector somniorum.
indouino per volato, o canto d'vccelli.) Augur.
indietro]Retrorsus, retrorsum.
Chiamare indietro.]Reuoco, cas.
Lasciar indietro.) Omitto,tis.
indugiare,tardare.]Moror, cunctor, commoror,cesso,tardo.
indugiar molto.) Demoror. Nō posso piu indugiare. Procrastinare,differre, diem ducere, morari diutius, moram facere, moram interponere, rem proferre, extrahere, in aliud tempus referre,reseruare non possum.
indugiato,tardato.] Moratus,ta, tum.
indugiatore,lento.]Cessator,cunctator,morator,toris.
indugio,tardanza,dimora,) Mora,cunctatio, cessatio.
Senza indugio mi porrò all'impresa .) Rem aggrediar sine mora,statim, confestim,eue stigio, nulla mora facta.
indurare, & indurire.]Duro, eduro, induro.
indurire la carne. Adstringere carnem.
indurirsi.]Durescо Obdureo,obdurescо.
indurirsi per il freddo.] Obtigeo.
indurito,& indurato.)Duratus,ta,tum.
indurre,val persuadere] induco, suadeo.
Io non potrò mai indurmi.]Adduci numquā potero.impetrare a me non potero. Persuadere mihi ipse non potero. Neque adduci mea sponte, neque vlla impelli ratione, ad id potero.
industria,diligenza) industria etiam Lat.
industriosamente,con industria)industriè.
industrioso.]Gnauus,industrius,solers.
inebriare, voce Latina, val imbriacare.) inebrio,brias.
ineffabile, che non si può dire] ineffabilis, & ineffabile.
in effetto,certamente] Planè,quidem.
inelegante,non elegante]inelegans, inscitus.
inelegantemente]ineleganter.
ineloquente,senza eloquenza]indisertus.
inerme, voce Latina,disarmato) inermis, & inerme.
inescare,adescare,attrahere]inesco, scas, illicio,illicis,allecto,as,irretio,is.
inescamento]illecebra,brarum,illectus,ctus, illicium,cij.
inescato,adescato)illectus irretitus.
inescusabile,che non si può scusare]inescusabilis.Ouid.
inflorabile]inexorabilis.
inesperto,che non ha esperienza)Inexpertus.
inestamento,incalmatura.]Insitio,onis. Insitus,tus.
inestare,incalmare.]Insero,ris.
inestatore]insitor.
inestato,incalmato]insitiuus.
inestimabile,che non si può stimare.] Inestimabile.
in eterno,eternamente.)Aeternum, æternè.
inettamente,sciocamente.]Insulsè, inepte.
inettitudine,goffaria.)Ineptia.Insulsitas.
inetto,sciocco.)Ineptus,insulsus.
infacendato.] Solitus. Hauer tutti i seruidori infacendati,omnes seruos solicitos habere.
infaldare.)Rugo,rugas.
infallibile.]Certum,indubitatum.
infamare, vituperare.]Infamem facere. Spoliare fama,notam inurere, male existimare de aliquo: Dedecoro,ras.
infamato)Notatus,fama spoliatus.
infame,di trista fama.] Infamis, ignominiosus.
infamia,vituperio.] Infamia,dedec⁹ ignominia. Vn certo hometto cerca di pormi infamia grande. Vehementer studet homuncio quidam de mea fama detrahere,meam famā lædere,nocere,officere, obesse famæ meæ. Id agit, vt æternas mihi *infamiæ* notas inurat. Vt ijs meum *nomen* sordibus, ijs maculis afficiat, *inquinet*,inspergat, eas meo nomini sordes, eas maculas injciat, inspergat, inferat, quas nulla dies, nulla ætas possit eluere, abstergere, auferre, delere. Vt me in perpetuum infamem reddat, infamia notet, infamię tradat, vt perpetuo male audiam, æterna vt infamia flagrem, ut in sordibus infamiæ nunquam non iacam.
Con infamia.)Ignominiosè.
infangare,imbrattare di fango)Oblimo,mas. Delito,tas.
†infantare.Partorire.]parturia.
infante,fanciullo.]infans,puerilis.
†infantilitade. La prima età dell'huomo] infantia.
† infaretrato, che ha la faretra] pharetratos.
infastidire, cioè dar fastidio.] Afficio molestia,affero molestiam.
infedele]Infidelis,infidus.Perfidus.
infedeltà,mancamento di fede.]Perfidia,infidelitas.
infelice, sfortunato, mal'auenturato.] Infortunatus,infelix.
I poueri si pensano d'essere infelici.] Qui laborant inopia, qui egestate premuntur in summa se credunt infelicitate versari, constitutos esse, pessime fortunatos esse afflicta penitus fortuna esse,miserrime cōditionis esse,omnibus malis affligi,omnibus miserijs opprimi, prorsus infeliciter, miserrime, pessime, secum agi, suas rationes, suas fortunas pessimo loco esse,afflictas,euersas perditas esse.
Clodio nacque per esser sempre infelice. Fuit hoc Clodij f tū, vt miserrima quęq; sustineret. Hęc illi nascenti dicta lex est, vt amarissimam fortunam in vita degustaret. Nihil vt boni videret in vita,ea videtur conditione natus, nihil vt mali non subiret.
infelicemente,sfortunatamente.]Misere,infeliciter,improspere,infauste.
infelicità,mala auentura.]Infelicitas,miseria infortunium.
infelicissimo, infelice, infelicissimus.
†infeminire. Effeminare effœminatus.
inferior, da manco) inferior.
inferire,voler dire.) Significo,cas. Eo,is. Io nō sapeua ciò che tu volesti inferire. Nesciebā quorsum res, quorsū oratio tua euaderet.
infermaria,luogo doue stanno gl'infermi.)valetudinarium, rij.
infermarsi,ammalarsi.] Aegroto, tas, ægresco, morbo afficior.
infermità,malatia)valetudo,ægritudo,ægrotatio,invaletudo,infirmitas.
† infermicio. Alquanto infermo. gracilis.

†infir-

†infermo,amalato,)Aeger,ægrotus,infirmus.
Cadere in graue infermità.In grauem morbũ incidere.
Morbo affici difficillimo,ægrotare periculosè,dubia vitæ spe laborare.
Morbus, qui vitam in discrimen adduxit, in quo de vita prorsus ageretur, vita veniret in dubium.
infernale dell'inferno,]Tartareus,infernalis. Stygius.
inferno)Inferi,iferorum.Tartara,torum.Orcus.Erebus.Styx.
infestamento.Vedi noia.
infestare,molestare.Dar noia.)Molestare,afficere molestia.
†infestatore,che infesta.infestator.
†infestissimo. infestissimus.
infettare,corrompere,guastare.) Inficio,infecis.
infettato,amorbato.) Morbidus,corruptus.
† infettione,corruttione)contages, corruptio.
† infusione] infusio.
infiacchire,indebolire.) Debilito, tas.
infiaggione,gonfiamento.) Inflatio,tumor.
infiammatione.]inflãmatio.Et quando significa ira & sdegno,si dice,Excandescentia,tię.
infiammare,accendere.]inflammo, incendo, succendo.
infiare, & enfiare,gonfiare col fiato.]inflo.
infiare & gonfiare.) Tumefacio.
infiarsi,& gonfiarsi.] Tumeo.Intumesco.
infiato,gonfiato.]inflatus.
inficcare,val ficcar dentro]infigo,suffigo,gis, xi,xum.
infidele,infidelmente,& infidelità. Vedi di sopra.Infedele.
infimo,di bàssa cõditione]infimus.
in fine,cioè finalmente.)Prorsus. Tandem.
infingardo.]iners,inertis.
infinitamẽte,senza fine.]infinitè,infinitò.
infinito,senza fine.]infinitus,interminatus.
infinità.]infinitas, infinitum.
infiorare,& ornarsi di fiori.] Ornо floribus.
influentia.Lues,luis.
infondere.]in fundo, dis.
informare,dar cognitione di ciò,che nõ si sà.] Doceo,erudio,instruo.
informarsi,cercar informatione.) Cognosco. Inquiro.
informarsi de'fatti d'alcuno.) Cognoscere de actis alicuius.
informatione.] Notio, notitia prænotio,scia.
informato.Edoctus,eruditus,sciens.
ĩfornare,e mettere in forno.]in furnũ inijcio.
infoscare,oscurare.]ĩfusco, tenebras obduco, obnubilo,obuello,obtenebro.
infoscarsi la luce de gli occhi.)Caligo, gas.
infoscarsi gli occhi nel Sole]Caligare ex Sole.
infoscatione.)Caligatio.
infoscato)Caliginosus.
infra,intra,]infra le mani. Inter manus.
infrà il cenare.]Inter cenam.
infragidare,sturbare,rompere il capo con parole.]Obtundo,dis.
infragidarsi, marcire.]Fraceo,Fracesco.
infragidito,mufito,rãcido.)Fracidus,da, dũ.
infrangere,pestare.]Tundo,tundis,tutudi,tusum,& tunsum.
infretta,cioè frettolosamente.]Festinanter,rapim fcit nè.
infrettarsi.) Accelero,ras.
infrondare,e mettere le frondi.)Frondeo,Frõdesco,scis.
in frotta.)Cateruatim, confertim.
infruttuoso,che nõ rẽde frutto.)Infructuosus
infocare.)Excandefacio,excandesco.
infocato.]ignitus, igni candens.
Diuenire infocato.)Incandesco.
in fuor che,eccetto che.)Præter, extra.
infuriare,diuenir furioso.]Furio,furias, furiui
infuriato,fuor di se.)Furiatus,ta, tum.
infuriato grandemente.)furibundus.
infuso bagnato,]Madidus.
ingagliardirsi,pigliar vigore.]Eualeo,Eualesco.
ingannare.)Decipio,defraudo, fallo, seduco. Do verba.
Cicerone s'auuide essere ingannato.] Cicero se fraudatum in fraudem adductũ,fraude circumuentum,irretitum,captum,decẽtum fictis verbis inductum.fallacijs a veritate abductum sensit.
ingannare l'opinione d'alcuno.] Fallere opinionem alicuius.
ingannare con lusinghe.]Pellicio,pellicis,pellexi.
ingannarsi,pigliar errore.]hallucinor,aris.
ingannato.]Circumuentus,deceptus, fraudatus,seductus.
ingannatore.)Fraudator,deceptor,fallax,subdolus.
ingãno,fraude)fallacia,fraus,dolus, deceptio circumuentuo.Non dei credere,ch'io sia persona da far inganno ò frode.Nihil in me insidiosum,aut fallax debes agnoscere.Abesse me ab omni dolo,omnique fraude,minimè dolosum,astutum,insidiosum,fraudulẽtum, nectendis fraudibus, parandis dolis, struendis insidijs aptum.Sinceri sum animi apertæ voluntatis.
Con inganno.]fallaciter.
Picciolo inganno.)Captiuncula.
ingegnarsi,cercare,sforzarsi.)Studeo,do operã intendo ingenium.Adhibeo,huc confero intendo aciem ingenij.Acuo ingenium.
ingegno,discorso naturale.)Ingeniũ,iduſtria.
Cesare fù iudicato di grande ingegno,& tale,che maggiore nõ si potesse ritrouare. De ingenij Cæsaris præstantia,vi,ingenij,ita statutum legimus, neminem ei anteferri potuisse,paucos admodum conferri.Excelluisse Cæsarem ingenio,præstitisse,floruisse,valuisse,vel omnibus excelluisse,vel certè nemini cõcessisse, iudicatum est,acutissimam illius fuisse aciem ingenij.Egregio illum à natura instructum ingenio.Ingenium in illo fuisse summum.eximium,nõ mediocre, non vulgare,exquisitum,singulare,præstãs, planè diuinum.
Senza ingegno.)Hebes,hebetis,stupidus.
Bel ingegno.] Ingenij præstantia.
ingegnosamẽte,con ingegno,Sottilmẽte.]Ingeniosè,subtiliter.
ingegnoso]Ingeniosus. Industrius.
ingemmare il filo.) Agglomero,ras.
ingemmare, mandar fuori gli occhi della vite.] Gemmo,mas.
ingẽmato,cioè adorno di gemme.) Gẽmatus.
ingenerare.] Ingenero, ras. Ingigno,gnis.
ingentilire,cioè annobilire.]Nobilito, tas.
ingerire.] ingero,ris.
ingessare.]Gypso, sas.
ingessato.) Cypsatus,ta,tum.
inghilterra, regno.)Anglia, Britannia.Albia.
inghiottire.Glutio,tis, deglutio,tis.
inghistara, & anghistara,caraffa.]Phiala, læ.
ingmocchiarsi.)Congenulo,las.Procumbo ad genua.
ingiocondamente,) Iniucundè.
ingiocõdo,nõ giocondo]iniucũdus,insuauis.
ingiouenirsi,ringiouenire]Iuuenesco, scis.
ingiù,& all'ingiù.] Deorsum.
ingiuria,torto.]Ingiuria,riæ.
io ti ho fatto ingiuria.] ipse tecũ iniquius me gessi.iniquior tibi fui.iniurius fui. Iniurios in te fui.iniuriã tibi feci,intuli,imposui, obtuli.Affecci te iniuria.Me iniquum, grauem,aduersum tuis commodis,infensum tibi sensisti,cognouisti,expertus es.Tuis commodis obfui.Es a me prouocatus, commotus lacessitus,iniuria.
Sono huomo da rendermi le ingiurie]facile tibi reponam,is sum qui referre iniuriã facile possim, par pari referre,æq. te tractare. Vlciscar iniurias tuas,iniuria tua multa nõ relinquetur,impune tibi non erit,quod me iniuria affeceris.
ingiuria di parole.]contumelia, liæ. Conuitium.
iniuriare,far ingiuria]facere iniuriam.Afficere iniuriam.
Afferre iniuriam.)Onerare iniurijs.
Essere ingiuriato,]Accipere iniuriam.
ingiuriosamente,con ingiuria]iniuriosè,contumeliosè.
ingiustamente]iniustè,iniquè.
ingiustitia.]iniustitia,iniquitas.
ingiusto)iniustus,iniquus.
inglese,cioè d'Inghilterra]Anglicus,Britãnus Britannicus.Albiensis.
ignominia,infamia)ignominia,dedecus,probrum.
ingobbire,piegare,storcere.]Sinuo,sinuas.
ingolare,cioè transgottire, senza masticare.] Voro,deuoro,ingurgito.
ingombrare,occupare.)Occupo,pas.
ingordigia, brama.] Auiditas,Ingluuies,ei.
ingordo, troppo volonteroso.] Cupidus, auidus,edax,cis.
fanciulli per natura sono troppo ingordi. Puerorum hoc est,auidius appetere.Vt ad appetendum procliuiores sint.) In appetẽdo nimis efferantur, vt minimè sibi temperent.
ingrandire,far grande.)Illustro,stras.
† ingrato, che vsa ingratitudine) ingratus.
† ingratiato,gradito) carus, gratus.
ingrassamento.] Pinguedo,inis. Pinguitudo, inis.
ingrassamento d'animali.]Saginatio.
ingrassare vna bestia.)Sagino,nas.
Chi nõ si tempera nel viuere,troppo ingrassa.]Qui cibo non parcit,a cibo nõ abstinet, cibum non minuit,de cibo nõ detrahit,qui parcè non vtitur cibo,pinguior euadit, quã satis est,nimiũ pinguescit,nimiam pinguedinem induit.]Nimia pinguedine laborat, obesior fit.
Luogo doue s'ingrassano le bestie.)Saginarium,rij.
ingrassare il terreno.) Stercoro,ras.]Ingrassato,stercoratus.
ingrassare,per far grasso]Pinguefacio.opimo, mas.
ingrassarsi,diuenir grasso.]Pinguesco.]
ingrassato.]Pinguefactus,saginatus.
ingratitudiue.]ingratus animus. L'huomo da bene ha molto in odio il vitio dell'ingratitudine.Vitium ingrati animi vir probus perosè odit. nullum odiosius crimen est bono viro ingrati animi culpa. Nullum hominũ genus acerbius odit vir bonus, pius, odit, acerbiore insectatur odio,quàm qui gratiã bene meritis non fecerunt.
Tu ti porti ingratamente.) Gratiam nõ reddis, officium non præstas, ingratè agis. Ingratum te præbes.Officium in te requiro. Gratiam à te non fero.
ingratamente.]Ingratè.
ingrato,chi nõ riconosce i seruigi riceuuti.]ingratus.
ingrauidare,impregnare.)Grauido das.
ingroppare,cioè legare insieme)implico,innecto.
ingroppato)Implicatus.Implicitus,Innexus.
ingrossare,ingrossarsi,& diuenir grosso.)Grassesco,augesco.
† ingrossatrice,che fa ingrossare.) hebetatrix.
inguinaglia.)Inguen,inguinis.
in guisa,cioè a modo.) Instar,ad instar.
ingustabile,che non si può gustar)inguſtabile
inhabile non habile,non atto.]Inhabilis.
inhabitabile,che non può habitare.)inhabitabilis.
inhonestamente,dishonestamente.] inhonestè,indecorè.
inhonesto, dishonesto]inhonestus, indecorus.

Inhumanamente.] inhumanè, inhumaniter.
Inhumanità, crudeltà.] inhumanitas.
inhumano, senza humanità.) inhumanus. Expers humanitatis.
Falaride fù il più inhumano huomo del mõdo.
Phalaris fuit omnis officij, & humanitatis expers. Longè aberat ab officijs, & humanitate ignorauit prorsus humanitatẽ. Fuit ab humanitate remotissimus. Minimè omniũ humanitatem coluit, dilexit, exercuit.
inhumidire) Humecto, ãs.
inhumidirsi, bagnarsi. Humeo, humesco, madesco, madefio.
inhumidire) Humectus, madefactus.
inimicare, far inimico, nimico, cas. Voce di oratio.
inimicarsi, diuentar inimico,] inimicor, aris.
inimicamente.) inimicè hostiliter.
inimicitia & nemicitia) inimicitia, hostilitas.
Se tu offenderai Polifemo, intrerai in grande inimicitia.] Polyphemũ si lædes, graues suscipies inimicitias subibis, adibis, veniesad inimicitias, graue odium aduersus te cõcitabis. Odium subibis acerbissimum, incurres odium.
Habbiamo lasciato l'inimicitia inimicitias deposuimus. in gratiam redijmus, reconciliati sumus. odia deposuimus, abiecimus.
inimico, & nemico] inimicus hostis. Polifemo non mi era troppo amico. Acquissimus mihi non erat Polyphemus: paulo iniquior in me fuit, iniquiori animo erga me, non satis æquo in me animo.
inimico, cioè da nimico.] inimicus, ica, cum. Hosticus, hostilis.
iniquamente, con iniquità.] iniquè.
iniquità, maluagità.) iniquitas, improbitas.
iniquissimamente, malamente.] Malè.
iniquo, ingiusto, maligno] iniquus, iniurius.
†inlacciare dar ne lacci] illaqueari.
†inlaudabile. Non laudabile.] illaudatus, illaudabilis.
†inleggiadrito. Diuenuto leggiadro) venustior factus.
†inlicito. Non lecito] illicitus.
†inlitterato. Non letterato, idiota, illiteratus, indoctus.
inliuidirsi, hauer liuore.] Liueo, Liuesco.
in luogo, in scambio.) Pro, prepositio ablatiui casus seruiens.
in mal'hora, in mal punto.] Malis auibus.
in mano) in manu.
immantinente, tosto.) Repente, De repẽte, statim.
in modo, talmente.] ita.
innamoramento.] Amor.
innamorare.] inflammo, mas. Amore accendo.
innamorarsi.] Amore capi, ardere.
innamorato, amoroso.) Amans. Amasius.
innamorato insieme, cioè chiama vna donna da vn'altro amata.] Riualis.
innanzi, & innanzi che. Vedi inanti.
innascere, nascere dentro] innascor, sceris.
innato.) innatus, ta, tum.
innaspare.] inuoluo.
innauigabile, che non si può nauigare.] innauigabilis.
inestare, & infitare. infero, ris.] Vedi infitare.
in niun luogo, ò niuna parte.) Nusquam, nullibi, ĩ niun luogo da Latini scrittori. Nusquã latinorum scriptorum.
in niun modo.) Nullarenus, nullo modo.
innocente che non nuoce, non colpeuole.] Innocens, innocuus.
io sono innocente.] Culpa vaco. Expers culpæ sum, affinis culpę non sum, absum a culpa.
innocentemente, senza nuocere. innocenter.
innocenza) innocentia, integritas.
innumerabile, che non si può numerare.] innumerabilis, innumerus.
innumerabilmẽte, senza numero.] innumerabiliter.
innumerabilità.] innumerabilitas.
inobediente, disubediente.] inobsequẽs, entis.
inodito, non odito.] inauditus.
in ogni luogo, per tutto. Vbique, omnibus in locis, nusquam non.
inondare, allagare.] inundo, das.
inondatione, allagamento.] inundatio.
inopia, pouertà.] inopia, paupertas, egestas.
in ordine.) Paratus.
inornatamente, senza ornamento.] incultè.
inornato, non ornato.] incultus, inexcultus.
in palese, publicamente.] palam, propalam.
in potestà, in potere.] in manibus.
in presenza.] Coram.
in prima, principalmente] primò, primùm, in primis.
in pronto.] præ manibus, in promptu.
in qualche luogo.] Alicubi, vspiam.
in qual modo, come.] Quomodo.
in qual modo si voglia.] Quomodocũq. Vt ut.
in quanto.) Quoad, quanto s'appartiene a me, non ho mancato di sollicitudine, & amorevolezza. Quod ad me attinet, nullum a me studit, nullum amoris officium defuit. (tit.
in quãto fusà possibile.] Quoad eius fieri potest.
in quattro dì.) Quatriduo.
in quattro notti.] Quatrinoctio.
in quello, in quel'istante.] Tunc.
in quell'istesso luogo.) ibidem, vel eodẽ loco.
in quel luogo) ibi, illic. Vel, eo, illuc.
in questo luogo.] Hic, quando significa moto, si dice, huc.
in questo mezo.) interim, interea.
inquietare, molesto.] perturbo, sollicito.
inquieto, senza riposo.) inquietus.
inquietudine.] inquietudo. Voce di Senecn.
inquirere, cercar diligentemente.] indago, inquiro.
inquisitione.] inquisitio, indagatio.
inquisitore.] inquisitor, indagator.
inquisitor di malefici.) Quæsitor.
insaccare, porre nel sacco. infarcio, inculco.
insalare, mettere nel sale.) Salio, salis.
insalata d'herbe.) Acetarium.
insalato.] Salitus, salsus.
insanguinare, ĩbrattare di sãgne,] Cruẽto, tas.
insanguinato. Cruentatus. Occhi insanguinati, Oculi cruenti. (ctus.
Alquanto insanguinato.) Sãguinealiquotin
insano, stolto, pazzo.) insanus.
insatiabile, che non si può satiare.) insatiabilis, inexplebilis, gurges helluo.
insatiabile, che nõ si può saziare) insaturabilis.
inscrittione.] inscriptio.
insegna, bandiera, stendardo.] Vexillum.
insegnare, ammaestrare. Doceo, edoceo.
Cicerone insegnò a suo figliuolo ad esser simile à lui.] Cicero filium imitatione sui eru
dijt. Isdem studijs, quibus ipse excellebat, imbuendum filium curauit.
insegnare con diligenza.) Edoceo, edoces.
insegnare a parlar ad vn fanciullo.) Figurare os pueri.
insegne, cioè armi, o scudi di casate) insignia, insignium, plur.
insellato. Instratus, ephippiatus.
insensato, ò fuor di senno.] insanus, insaniens. Esser insensato.] insanire.
insensibile, che nõ ha sentimẽto.] insensibilis.
inseparabile.) indiscretus.
insepolto, non sepolto] insepultus, inhumatus.
insertare, & innestare ad occhi, inoculo, las.
insertatione, ad occhi.] inoculatio.
insertator ad occhi.] inoculator.
insidiatore.] insidiator, insidiosus.
insidiare, porre agguati.] insidior, insidiaris col loco, pono, facio.
insidie, tradimenti.] insidiæ, arum.
Apparecchiar insidie ad alcuno.) insidias alicui struere.
insieme. Simul, vnà. Vnitì insieme, cuco, cois.
insignorirsi, impadronirsi) potior, tiris. insignorirsi d'vno regno. Regno potiri.
insigno, & fino, & in fino) Vsque. infina a or' Vsque adhuc, infin da fanciulli. Vsq. à pueris.
insipido, senza sapore.] insipidus, da, dum.
insitamento, inestamento.) insitio, onis, insitus, tus, tui.
insitare, & inestare] insero, is, seris, iseruì, insitũ.
insito, & insita.) insitus, ta, tum.
insitatore, & inestatore.] insitor, insitoris.
insitato, & inestato.] insitus, ta, tum.
insogna, assogna, soniza.] Adeps, adipis. Abdomen, inis.
insognare, & sognare.] Somnio, nias.
insogno, & sogno.) Somnium, insomnium.
insolente, arrogante.) insolens, entis.
insolentemente, arrogantemente) insolenter.
insolenza, arroganza) insolentia, arrogantia.
insolito, non solito) insolitus, insuetus, insolẽs.
in somma, in conclusione.] Ad summum.
insopportabile, che non si può sopportare.] Intolerabilis.
insopportabilmente.] intolerabiliter.
inspessare, inspissire.] Spisso, sas condenso, sas.
inspessirsi.) Spisseseo.
inspira e.) Inspiro, ras.
inspiratione diuina) afflatus. Afflatus, tus, tui.
inspret K.) Nutrium, Oenipons, Tirolensium metropolis.
instabile, senza stabilità,] instabilis, incõstans, mutabilis.
instabilità, incõstãza] instabilitas, inconstãtia.
instanza.) Studium, contentio.
Far la maggior instãza del mõdo) ita contendere, vt nihil magis. Domãdar cõ grãde instãza. Singulari studio cõtendere ab aliquo.
Mio figliuolo dapoi fece ogni instanza.) Filii postea mira contentio est consequuta. Quo maximè potuit, filius studio incubuit, enixus est, elaborauit.
instante.) instans, antis.
instare, affrettare con instanza.] insto, instas.
instigare, stigare, stimulare] instigo, gas.
instigatione, incitamento] instigatio, onis.
instillare, gocciare sopra.] instillo, las.
instituire, ordinare] instituo, tuis.
institutione, instruttione.) institutio, onis.
instinto, & istinto] instinctus, ctus.
instruire, & istruire, ammaestrare.) Erudio, docco.
insu, all'insù.) Sursum.
insuaue, poco grato) insuauis, ingratus, inuscũdus.
†insufficientemente. Senza sufficienza. ineptè, imperitè.
insultare, far insulto] insulto, tas.
insulto, assalto, empito] impetus, tus.
insuperabile, inuincibile.] insuperabilis, inuictus, inexuperabilis.
insuperbirsi.) Superbire, insuperbirsi d'allegrezza. Efferre se lætitia.
intabarrato, vestito di tabarro] penulatus.
intagliare, scolpire.] Cælo, las. incido, dis.
intagliamento.) Cælatura. incisio, incisura.
intagliatore, scultore.] Cælator, oris.
intagliatore d'imagini.] Statuarius.
intaglio.) Cælamen, Cælatura. incisio, incisura
intagliato, scolpito.) Cælatus, incisus.
in tal guisa) ita, sic.
in tal maniera, in tal modo.) Sic, isto modo.
in tanto, in questo mentre] interea, interim.
intargato, armato di targa) peltatus, clypeatus.
intarsiamento, è vna sorte di pittura.] Cetostrotum, ti.
intatto, voce Latina, non tocco) intactus.
intauolare, significa congiugnere molte tauole insieme.) Asso, Contabulo. Tabulo. (to.
intauolatura, coassatio. Tabulatio, contabulatio.
integnere, tegnere.) Tango, gis, xi, ctum.
integrità, bontà) integritas, innocentia.
intelletto, conoscenza,] indicium, ci) Intellectus, ratio.
intelligenza, conoscenza] intelligentia, æ.

intemperanza)intemperantia,incontinentia.
intemperatamente,ſenza miſura.]Intemperãter,incontinenter.
intemperato,immoderato)intemperatus, intemperans. nimius.
intendente,conoſcente)intelligens,ſciens.
intenderla.)Sapio.Mi pare,che tu l'intenda. Videre mihi ſapere.
Cercare d'intendere.)Sciſcitor.
Far intendere.)Significo,certiorem facio.
Ho inteſo quel che tu hai detto di me.) Perlatus eſt ad me tuus de me ſermo.Delat⁹ eſt.
Ho inteſo.)Allatum ad me.
intendimento, diſegno.) Conſilium. Queſto è ſtato il mio diſegno. Conſilium meum hoc fuit.Hoc volui,egi,ſpectaui.
Intenditore,& buon intendente.)Sapiens. A buon intenditore poche parole baſtano.] Sapienti pauca.
† Intenebrare,offuſcare,oſcurare, tenebros offundere, obſcurare.
intenerire.)Macero,ras.
intenerirſi,diuenir tenero] tenereſco. macereſco.
intenerito.)Maceratus.
intentamente,attentamente]intentè.
intentione,volontà)Voluntas,conſilium,propoſitum.
intento,attento.) Intentus.
intepidire,far tepido]Tepefacio,tepido,as.
intepidirſi,diuentar tepido.) Tepeo, tepeſco.
intercedere, pregar per alcuno) intercedo,is. Deprecatorem ſe prębere.
interceſſore,colui ch'intercede] deprecator,
interceſſione.)Deprecatio,nis.
interdetto,& interdittione,prohibitione] interdictio,interdictum.
interdire,prohibire]interdico,vето.
interditto,vietato.]Interdictus,ta,tum.
interditto, per ſcommunicato.] abominatus, ta,tum,anathemate percuſſus.
intereſſe, vtile.) Res.Si tratta del tuo intereſſe, & honore] Res tua agitur, de tuo honore agitur,honor tuus in diſcrimen adducitur. De re,& de honore periclitaris.
interiore,piu dentro] interior,& interius,intimus,a,um.
interiore,cioè,quel ch'è dentro nel corpo.]Extra extorum,inteſtina,inteſtinorum.Viſcus, viſceris.
interlaſciare,tralaſciare, ceſſar di fare) intermitto.Differo.
interlaſciato,tralaſciato)intermiſſus. Deſitus.
interme.meſſo.l'iſteſſo che tralaſciato.
intermettere,tralaſciare]intermitto.
intermettere lo ſcriuere.] Scribendi intercapedinem facere.
intermiſſione,ceſſamẽto)intermiſſio,ceſſatio.
† Intermiſſione. Intermettimento] intermiſſus,us.
† Interponimento)interpoſitus.
interporre,interponimento, interpoſitione.] interpoſitio,interiectio.
interporre,verbo,intramettere]interpono,interiicio,interſero.
interpoſitione] interiectio,interpoſitio.
interpoſto,intermeſſo] inſertus, interpoſitus.
iuterpretare,dichiarare]interpretor,explico, explano.
interpretatione,dichiaratione] interpretatio, explanatio.
interprete)interpres.
interrogare,domandare]interrogo,gas.
interrogare alcuno diligentemente) percunctari aliquem.
interrogatione]interrogatio,percunctatio.
interrompere, diſturbare] interrumpo, obturbo, interpello.
interrompere il parlar d'alcuno.] Obloquor.
interrompere vna coſa incominciata .] Rem ſuſceptam deſerere.
interrottamente]interrupte.
interrotto] interruptus.
interrompimento di parlare] interpellatio.
intertenere alcuno] tenere aliquem,detinere
intertenirſi,ritardarſi)Motor,cũctor(morari.
interuallo,diſtanza] interuallum,intercapedo,inis.
Senza interuallo)Continuus,nua,nuũ.(nio.
interuenire,accadere,auenire] euenio,obue-
interuenire,occorrere)intercedo.Non ci è interuenuto,ne corſo danari.Non interceſſit precium.
interzare.]Tertio,tias.
inteſtino,budello,ch'è nel corpo.inteſtinũ,ni-
inteſſere,congiongere.] Intexo,xis.
inteſſimento d'arbori,come di boſſo, & mirtelle.] Topiarium,rij.
inteſſitore di arbori.)Topiarius.
intiero,non rotto, non guaſto) integer,incorruptus,ſincerus.
intieramente]integrè,ſincerè.
intimare, vale denonciare)intimo,mas.
intitolar vna opera.)Nuncupo, inſcribo opus apparere in alicuius nomine.
Eſſer intitolato] inſcribor. Queſto libro è intitolato prontuario.Hic liber promptuariũ inſcribitur.
intolerabile, che non ſi può ſopportare]intolerabilis.
intolerabilmente, impatientemente]intoleranter,intoleraбiliter.
intonare,riſonare, rimbombare) intono, nas.
intonar il canto.]Præcino, præcinis.
L'intonar del canto.)Præcentio,onis.
intonator del canto.] Præcentor, oris.
intonicare vn muro) incruſto,ſtas.
intonicato] incruſtatus. Et intonicatura del muro,incruſtatio.
intoppare, ſcontrare, imbattere.] Occurro, Occurſo.
intoppare,per vrtare.) Offendo,dis.
intoppo,incontro,vrtamento.)Offenſio, nis.
intoppo, per l'impedimento.) Obſtaculum, impedimentum.
intorcere,torcere.]Sinuo,as,Flecto, ctis.
intorcetta,torcia picciola.) Facula,læ.
intorcia,torcia.]Fax, facis.
intorcicchiato,attorchiato] flexuoſus,ſa,ſum.
intorchiamento,& torcimento)flexus,flexus, flexu.
intornare,circondare.]Circumeo,circumdo.
intorniato,attorniato]Circumdatus, ta, tum.
intorno,d'intorno.]Circa,circum.
intorno, intorno.)Circumcirca.
Andar intorno.)Circumeo.
intoſſicare,far ſtizzare]Mouere ſtomachum.
intoſſicare,auelenare.] Veneno,nas.
intoſſicato,auelenato]venenatus,a, um.
infra,fra,tra)inter.intra le mani,inter manus.
intra il cenare] inter cœnam.
intralaſciare,diſmettere, ceſſar di fare] intermitto.
intramettere] intercedo,interpono.
intrametterſi a parlare]interfari.
intramezzare] interſepio, pis.
intraponimento]interpoſitio,interpoſitus,us.
intraporre,intramettere]interpono, nis.
intrapoſto, intrameſſo)interpoſitus.
intrare,& entrare) introeo,ineo,ingredior.
intrar cõ empito,& forza]irrũpo, perrumpo.
intrata,& entrata] aditus, ingreſſus.
intrata con empito)irruptio,onis.
intrata, cioè rendita] Cenſus, Prouentus,annui redditus.
intrattenere, ritenere.] Detineo,Moror.
intrauagliare,travagliare,& affaticarſi in qual che coſa.) Laboro,tas.
intrauagliare,per affliggere.)Sollicito, tas.
intrauegnente,ſoprauegnente]interuentor,is.
intrauenimento] interuentus, tus.
intrauenire,& interuenire.]Occurro,ris.
intrauerſare,& attrauerſare]Tranſuerto,is.
intrauerſarſi)inhæreo.Vna ſpina m'è intrauerſata nella gola, faucibus mihi ſpina inhæſit.
intrauerſo,attrauerſato.) Tranſuerſus.
in tre dì.)Triduo.
in tre modi.) Trifariam.
intrepido, che pũto nõ teme) intrepidus,a,ũ.
intricamenti intrichi.] Trica,tricarum.
intricare,inuiluppare]intrico, implico,inglomero.
intricamente] implicitè.
intricato,inuiluppato,] implicitus, implexus, perplexus.
intrico,& intricamẽto]implicatio, implexus,
intrinſecamente]intrinſecus, intimè. (us.
intrinſechezza,domeſtichezza.]Familiaritas. Neceſſitudo.
intrinſeco, domeſtico] intimus, domeſticus, neceſſarius.
introdurre) introduco,induco,cis.
introduttione) Introductio.
introdutto]introductus, admiſſus.
intromeſſo, l'iſteſſo, che introdutto.
intromeſſo,mezzano, che accorda l'altrui differenze.)Sequeſter.
intronare , rompere la teſta .) Obtundo,obtudi,obtuſum.
intoppicare,intoppare.) Ceſpito, tas. Offendo,dis.
intopicato.]Offenſio,ceſpitatio.
in tutto.]Penitus.omnino. (re.
inualigiare,mettere in valigia.Vedi ibaligia-
in vano,in darno) fruſtra,incaſſum, nequicquam.
in vece,in luogo, in ſcambio . Vedi in ſcambio.
inuecchiamento] inueteratio,onis.
inuecchiare,& inuecchiarſi]Seneſco,cõficior, ſenio,veteraſco,vetero.
inuecchiare,cioè diſuſare,& non eſſere piu in vſo.)Obſoleſco,ſcis.
inuecchiato,diuenuto vecchio.)Senio confectus,Inueteratus.
inuecchiato,non piu in vſo.) Obſoletus,ta,tũ.
inuentario.] Repertorium apud Iuriſperitos, & inuentariũ . Index librorum apud alios.
inuentione) inuentio,onis.
inuentione ſottile.] Machinatio,onis.
inuentore] inuentor,Repertor.
inuentrice]inuentrix,icis.
in vero , certamente] Sanè, ſanè quam,equidem,quippe.
inuernale,da inuerno.) Hiemalis, & hiemale.
inuernare , far inuerno , & paſſar il verno in qualche luogo.)Hiberno,nas. Hiemo,mas.
inuernicato.] Sandarachatus.
inuerno,& inuernata.]Hiems. D'inuerno.] Hibernus.
inuerſo,verſo,prepoſitione.] Verſus.
inuerſo , coſtà) iſtorſum.inuerſo quà . Horsũ.
inueſtigare, vale cercar con diligenza.) Veſtigo,inueſtigo,perueſtigo, indago , inquiro, diſquiro.
inueſtigatione] inueſtigatio , indagatio,onis.
inueſtigatore]inueſtigator.Quæſitor,oris.
inuiare,mandare] Deſtino, Mitto.
inuiare verſo alcuno] ablegare ad aliquem.
inuidia.] Liuor,inuidia,inuidentia,æ. Hauer inuidia) inuideo , conflagro inuidia.
inuidiare, & hauer inuidia] inuideo. Colui ſi ſtrugge d'inuidia,ille diſrumpitur inuidia. Gl'inuidioſi mi danno grãde impaccio. Val de me exercent inuidia . Mihi multum eſt cum inuidis negocij.
inuidiato,a chi s'ha inuidia]inuidioſus.
inuidioſamente)inuidioſè.
inuidioſo,che porta inuidia]inuidus.
inuilire,cioè vẽdere buon mercato] Vili vendere.
inuiluppare,auiluppare)implico,inuolio.
inuiluppato) perplexus , inuolutus , irretitus.
inuiluppatamente)perplexè.
inuincibile,che non ſi può vincere)inuictus, inſuperabilis.
inuiolato, inuiero,non corrotto) intemeratus, inuiolatus.
inuiſcare.]Viſco viſcare.

inuisibile,non veduto . inuisus,sa,sum.
in vista,in aspetto.) Visu.
inuitare] inuito,tas,inuitare a cena, polliceri cenam alicui.
inuitare alcuno,cioè prouocarlo.] Lacesso.
inuitamento]inuitamentum.
inuito,inuitamento)inuitatio,inuitamentum. inuitatus,tus.
inuito, che non si può vincere]inuictus.
in vn inuitante.)Subito,illico statim.
in vn momento, significa il medesimo,che in vn'istante.
inuitiare] vitio,tias.
inuitiato]vitiosus.
inuocare,chiamare per aiuto]inuoco, cas.
inuolare, rubbare di nascosto]inuolo, furor, aris.
inuolgere]inuoluo,Obuoluo,uis.
inuolto]obuolutus,inuolutus,implexus.
inurea città nel Ducato di Sauoia.) Eporedia.
inusitato,che non è in vso]inconsuetus, inusitatus, insuetus,a,um.
inutile,che non gioua]inutilis.
Inutilità]inutilitas.
inutilmente,senza vtilità]inutiliter.
†inzaffirare.)Sapphirus.
†inzuppare,pigliar il liquore)humectare.
io.]Ego.
io da me stesso)egomet.
io proprio,& io stesso)egomet,Ego ipse.Idem ego.
iozzo , sorte di pesce così detto a Roma) cortus,ti.
iopozelli,Isola)ostendes,insula.
†ipocrisia,Hypocrisis.
ips,nell'Austria]Gessodunum.
ipsola)Cypsella,æ.
ira,sdegno,collera)Ira,iracundia, indignatio.
iracondo,colerico,stizzoso.)Iracundus,a,um.
irato,sdegnato,corrocciato.]Iratus,a,um.
Irlanda] Iuernia, vel Ibernia , insula Angliæ contermina.
irrationale, senza ragione .) Expers rationis, vacans ratione.
irreligioso,che non stima la religione] irreligiosus,a,um.
irresoluto,senza resolutione] incertus.
irriuerente,senza riuerenza) Contemptor,tris.
irriuerenza) irreuerentia.
irrenocabile , che non si può reuocare] irrenocabilis.
irrigare,inacquare,inaffiare]irrigo,as.
irrisione,dileggiamento,scherno]irrisio,onis. Subsannatio.
irritare,inciare,attizzare)irrito,prouoco.
irritatione,attizzamento.)Irritamentum,irritatio,onis.
irritato,incitato)irritatus.
irrochimento) Rancitas, Raucedo.
irrochire.]Rauceſco,Rauceo,ces.
irrugiadato,bagnato di ruggiada.]Roscidus, da,dum.
ischia,isola.]Pithecusa,Aenaria,æ.
iscacciare,discacciare.]Expello,lis.
isconcio,sconcio.]Immoderatus, inhonestus, indecorus,a,um.
iscotere,scotere,scrollare.]Excutio,concutio.
iscusare,& scusare .) Excuso . s'io dico troppo mal di alcuni,le lor qualità mi scuseranno. Si paulo liberius in quosdam inuehor, vindicabit me personarum turpitudo.
isdruscire,scuscire]Diffuo,diffluis.
isfiorare.]cuar il fiore]Defloro, ras.
isfiorirsi,perdere il fiore,]Defloresco.
islandia] Thyle,les,insula Septentrionis.Plin.
isnello,destro,disposto di corpo.] Agilis.
ismene , fiume appresso a Thebe in Grecia.] Ismenus.
isola] insula,læ.Chiesa in Isola.insularis.Plin.
isole de l'Arcipelago,Cycladesinsulæ.
ispedire,spedire) expedio,dis.Extrico,cas.
ispedire i Conti.] Explicare rationes.
ispedire la facenda] conficere negocium.

ispedito,spedito,] Expeditus,a,um.
isperienza, visus.Huomo di grande isperienza.Homo in rebus admodũ versatus.Magno rerum vsu,in rebus agendis,valde exercitatus.
ispessire) spisso,sas.Condenso,sas.
ispirare,inspiro,as.
ispiratione diuina] instinctus,afflatus diuinus.
isprimere] Exprimo,Enuncio,cias.
isprucк]Oenipons,metropolis Comitatus Tirolis.
isquartare,squartare] Dilanio,dilacero, discerpo,lacero,as.
istante,& istantemente:Vedi instante,& instantemente.
istello,io stesso] egomet.
istima,stima) Aestimatio, onis.
istimare,& stimare.) Aestimo,mas.
istimatione,stimatione.]Aestimatio,onis.
istituire,instituire)instruo,intituo,erudio,doceo.
istitutione,institutione)institutio, onis.
istoria.Vedi Historia.
istria,prouincia) Istria,Iapygia.Liburnia.
istria,città di Corsica) Alista,æ.
istrice,animale spinoso.)Hystrix,icis.
istruire.Vedi instruire.
istrumento,& stromento) instrumentum.
isuegliare, risuegliare,)Excito, expergefacio.
isuiato,distolto.]Abductus,seductus.
isuiato,senza via]auius,aua,auium.
Italia,regione dell'Europa,) Italia,Hesperia, Ausonia.
italiano]Italus,a,um.
itro, terra vicina a Caieta.] Lamutaum,tai.
iubaldo,monte.)Eugdubeda.
iuemburg] Vxellum.
iui.)Vedi quiui.
iumento,leggi Giumento.
Iuzi,città della Numidia]Giguæ.

K

KArianthabe.]Hebron.
Kempten,città) Campidona.Drusomagus, ciuitates vna Germaniæ,altera Belgii.
Kent,in Inghilterra.Cantui, vbi cantuaria ciuitas,quæ vulgo,Canterbury dicitur.
Kirebi, città di Bertagna.]Olicana,æ.
Krichhormuuel] Vxella,læ.
Kriechischoureyffemburg,in Ongaria.]Taurunum a Plinio dicitur, Alba Græca, nunc Belgradum a Turcis occupatum prima incursione Vngariæ.

L

LA,li,a quel luogo] illic, quando significa in loco, ma quando significa ad locum si dice illuc,illo,eò.
Laonde,la doue,significa per la qual cosa]qua propter,quare,qua de re,quamobrem, itaque,ergo,ideo.
labari,fiume d'Istria]Nauportus.
Labile,labilis.
labina,luogo tra Cremona,& Verona .] Bebricium , seu Bebryacum, ci. apud Cornel. Tacit.
Laborioso,che si prende gran fatica .) Laboriosus.
labretto,diminutiuo di labro] labellum, li.
labrum]labrum,labium.
labro de gli asini]labrum,labii.
Laccia,sorte di pesce) Alosa,æ.Trissa,æ.
laccio,& laccinolo) laqueus,ei.
laccio da pigliar vccelli) pedica,cæ.
Laccio della beretta, che si lega sotto la gola. Offendix.
Lacerare,stracciare,smembrare]cõscindo,lacero.
Lacerto,è parte del braccio] lacertus,ti.
Lacerto,o scobro pesce] lacertus,scõbrus,bri.
laco.Vedi lago.
Lacouischio città) Myeza.
ladona,pesce.]Atulus,li.
ladano,gomma)laudanum,ni.
ladro,& ladra) Fur.
Ladro di notte.]Fur nocturnus.

Mercato di ladri.]Furnum furum.
Ladroncello) furunculus,latrunculus.
Ladrone,assassino di strada]latro,prædo,grassator.
Ladroneccio,rubbaria)latrocinium.
†La entro)Illic, intus.
Laggio,alaggio , che si dà o piglia a cambio oro,& argento.)Collybus,bi.Cic.3.Ver.
lagno,affanno]languor,oris.
Lagnare,dolersi,lamentarsi.)Conqueror.
Lago,& lacc) Lacus,lacus,lacui, & lacus,laci.
Lago picciolo]lacuscula.
lago d'Agnano,tra Napoli,& Pozzolo] Acherusia,siæ.
Lago di vico] Lacus cimintus.
Lago di Como] Larius lacus.
†Lago di Garda.Benacus,lacus.
Lago di Genoua) Lemanus lacus.
lago di Perosa] Sumenus lacus.
Lago maggior vicino a Milano]verban'lacus
Lago d'Iseo) Sebinus lacus.
Lago d'Orbitello] Aprilenus lacus.
Lago di Fedeluco)lacus Velinus.
lago Stinio]Copas lacus.
lagrima)lachruma.lachrima.
le lagrime mi tormẽtano troppo amaramẽte. Conficior lachrimis sic, vt ferre nõ possim.
Lagrimabile)lachrimabilis,le.
Lagrimante,che lagrima.) Lachrimans,antis.
Lagrimare, gittar lagrime .) lachrimor, & lachrimo.
Lagrimatione,il lagrimare]lachrimatio,dellachrimatio.
Lagrimatione d'occhi] lachrimatio.
Lagrimetta,picciola lagrima)lachrimula,æ.
Lagrimeuole)lachrimabilis,le.
Lagrimoso, abõdãte di lagrime)lachrimosus.
Lagrimosamente) lachrimosè.
Lagusa città)Calinda.
Laido,sporco] Deformis,fœdus,indecorus,inhonestus.
Laidamente]indecorè,fœdè.
Laidezza,bruttezza) Fœditas,deformitas.
Lalicata città di Cicilia,Gela,læ.
L'altrieri,già tre giorni.]Nodiustertius.Et sic Nodius quartus, già quattro giorni . Nodiusquintus,già cinque giorni,&c.
Lama di ferro,o d'altro metallo soda,] Lamina,næ.
Lambiccare,stillare) instillo,las.
Lambicco,& lambiccamento.Instillatio.
Lambrusca,vite saluatica)Labrusca,cæ.
Lamego] lacus murgi .
Lamentarsi,querela. si.]Queror,conqueror.
Lamentarsi con alcuno.Deferre querelam ad aliquem.
Lamentarsi d'ingiuria riceuuta)Expostulo,as.
lamentarsi piangendo.) Deploro,ras.
lamentarsi sbattendo le mani .) Lamentor, aris .
lamentatione] lamentatio , querela, questus, querimonia .
lamenteuole , pieno di lamento.] Querulus, queribundus.
lamento , il lamentare.) Questus,Lamentum.
lamia,pesce così detto in Sicilia) Mæna,æ.
Lamia città di Tessaglia] Lamia,æ.
Lamia città in Tessaglia) Hominæ,arum.
Lampach città.] Ouilabis.
lamone,fiume nella Romagna) Anemo,Anemonis.
lampada) lampas, adis . Hæc lampada,adæ. Virgil.
lampare,& lampeggiare]Fulguro,ras.
lampeggiare,notte) Coruscatio,onis.
lampeggiare verbo) coruscо,cas.Fulguro,as.
lampo,baleno,) Fulgur,fulguris.
lampreda, pesce,] Lambricus , & lampetra, træ.
lana.]lana,næ.
lana nlata al molino,vien detta da Vipiano. lana anserina.
Di lana. Laneus,nea,neum.

Chi fila lana.]Lanificus.
Coperto di lana.]Lanatus,a,um,
Lana ſuccida]Oeſypum,pi.Lana ſuccida.
Lanaiuolo,chi lauora la lana]Lanarius,rij.
† lance,bilancia]Lanx, libra.
† lancella, dim. di lance] Libella.
Lancetta da ſalaſſare)Phlebotomũ,Scalprum chirurgicum.
Lancia) Lancea,haſta,fariſſa.
Armato di lancia] Haſtatus,Lanceatus.
Lanciano città) Anſanum, ni.Alcuni ſcriuono Anxanum,vel anxium.
Di Lanciano.) Anſanenſis.
Vogliono che Lancianeſi ſiano Ferentani.
Lanciamento,gettamento.) Iactus, Iaculatio, onis.
Lanciare,tirare)iaculor,aris.iacio,vibro.
Lanciato,parricipio]Vibratus,ta,tum.
Lanciatore]iaculator,oris.
Lanciarſi ſopra alcuno con furore') impetum facere in aliquem.
Lancione,picca lunga] Dolo,dolõnis.
Landraniti,città della Miſia maggiore.]Adramytium.
Languidamente.]Languidè,imbecilliter.
Languido,debole.imbecillis,languidus,di.
Diuenir languido.]Langueſco,ſcis.
Landrigen, in Bertagna]Oſiſſimi.
Langiſtio città]Neapolis.
Lango,Iſola.]Cos.
Langres città] Andromatunum,ciuitas Campaniæ Gallorum.
Langres popoli.]Lingones.
Languire,perdere le forze.) Langueo,Languesco,Flacceſco.
languore,mancamento di forze) lãguor,oris.
lanificio,arte di lana.) Lanificium,lanicium.
laniſſa] Lariſſa,vnde lariſſæus Achilles.
lanoſo,& lanuto)lanatus,lanoſus,lanaris.
lanterna,ferale) lanterna,næ.
lanternare,che porta il ferale] Lanternarius.
lanugine,primi peli della barba.) lanugo,ginis.
lapidamento) lapidatio,onis.
lapidare)lapido,das. Conijcere lapides in aliquem.
Lapola,città nel principato di Melfi.]Potentia.
lappola,& lappa herba)lappa,Perſonata.
Lapriſa,fiume] Ipſa,Ipſæ.
Lampſico, città nell'Aſia] lampſacus.
Lar città.] Alexandria,Aracia.
Larbia,fiume in Toſcana] Almo,almonis.
Lardo di porco) laridum,lardum.
Laretta,fiume) Teria flu.
largamẽte,ampiamente] Fuse,largè,largiter.
Donar largamente) largior,iris.
Larghezza] largitas,largitudo.
largheꝛza,per la prodigalità,nel donare] largitio,onis.
largo,ampio] amplus,latus.
largo, cioè liberale]largus,ga,gum.
Larſo,iſola]Lariſſa, æ.
Lart.] Apis,ciuitas.
Larta,prouincia,& città nell'Epiro.) Abracia, ciæ.
Laſagna] laganum,ni,vt ait Acron in Horat.
laſciare,& laſſare.]Relinquo,defero, deſiſto, deſino.
laſciar andar alcuna coſa) Deponere aliquid.
laciar da parte)omitto,tis.
laſciami in pace]mitte me.
† Laſciamento.Il laſciare]omiſſio.
† Laſciare. relinquere.
laſcia i penſieri]omitte ſolicitudinis.
laſciar dire]Sino,nis.laſciar andare. Sino.
laſciar entrare]intromitto,tis.
laſciar il gouerno di qualche coſa.] Recedere à gubernaculo alicuius rei.
laſciar indietro qualche coſa]omitto,tis.
laſcia la ſua opinione] deponere ſenſum ſuũ.
Sono ſtato sforzato laſciare quella mia opinione per i pellimi offici di coſtoro] iſtorũ maleuolentiſſimis obtrectationibus de mea ſententia depulſus ſum.
Laſciar il pianto) Elugeo,ges.
Laſciar in pericolo]Deſtituo, is.
Laſciar per morto]Diuerberare vſq; ad necẽ.
Laſciarſi patire] fraudare genium.
Laſciar ſcritto dapoi di ſe)litteris prodere.
Laſciato,il participio.] Deſtitutus, relictus.
Laſcieta,& laſſo,per il teſtamento.)legatũ, ti.
Laſciuia,luſſuria] laſciuia, uiæ.
laſciuo,luſſurioſo)laſcivus, petulans.
†Laſezza,ſtracchezza,ſtanchezza]laſſitudo, defatigatio.
laſſo,molle,allentato]laxatus.
Laſſo,ſtanco] laſſus,feſſus.
Diuenir laſſo,& ſtanco] laſſeſco,ſcis.
laſtregata,via fatta di laſtre) Delapidata ,delapidatorum.
Latebra,naſcondimento]latebra,bræ.
Latinamente)latinè.
Latinare)conficere latinam compoſitionem.
Latinità] latinitas.Mala latinità.Nulla latinitas potiuſque mala.
Latino,di paeſe del Latio] latinus.
Latino,che da il maeſtro à ſuoi ſcolari) dictata,dictatorum.
Lato,fianco]latus,lateris.
Lato,largo,ſpacioſo)amplus,latus,lata,latum.
Latona,madre d'Apolline,& di Diana) Latona,næ.
Lattare,abbaiar come il cane.]latro,tras.Baubor,aris.
Latro,leggi ladro,& ladrone) Fur,latro.
latrocinio] latrocinium.
Lattare,allattare,dar il latte]lacto,lactas.
Lattamento]lactatus,tus.
latte)lac,lactis.
Latte di donna)lac humanum.
latte di mandola]lac amygdalinum.
Di latte) lacteus.
latterino, peſce coſi detto in[Roma)Antherino,vel Antherina,næ.
Lattuario] Electuarium. Voce vſata da Plin.
lattuga,herba]Lactuca, cæ.
Lattuga picciola) lactucula,æ.
lattuga ſaluatica]Hyeratia,tiæ.
lattuga creſpa) lactuca ſeſſilis.
lauamento)lauatio,onis,lotio,lottura.
Lauanda,ſpigo]nardus,di.
lauandaia donna che laua li panni.) lauatrix, icis,lotrix,icis.
lauania,fiume di Sicilia]Entella,læ.
Lauanzo Iſola]Phorbantia inſula.
lauare.]Elauo,lauo,abluo,colluo, diluo,proluo.
lauarſi denti,che dogliono.] Dentium dolores colluere.
lauar le mani , mentre ſi fa qualche coſa]Interluere manus.
lauato,netto con acqua)lotus,ablutus.
lauatoio,doue ſi laua]lauacrum.
lauatura delli piedi)pelluuiæ,arum.
lauda, hinno] Hymnus,ni.
laudare,& lodare) probo,laudo,approbo, Aſſicio laudo.Dare alicui laudi.
laudare l'opinione d'alcuno.] Aſſentire alicui.
laudato,& lodato) laudatus , probatus, ſpectatus.
laudatore, chi loda]laudator,oris, & laudatrix,icis.
laudabile,degno di laude) laudabilis, & laudabile.
laudabilmente) laudabiliter.
laude,& lode] laus,laudatio,onis.
lauello,città in Puglia)labellum,li.
lauezzo.]Hic lebes,etis.
launiza fiume]Tyre flu.
lauorare il terreno.)Colo,colis.
lauorare,per trauagliare]laboro,ras.
lauorare per altri] operam ſuam alicui locare.
lauorare al torno) Torno,nas.Detorno,nas.
lauoratore,operario)operatius,rij.
lauoratore à mezo] partiarius,rij.
lauoratore di terra]Agricola, læ.
lauoro,& lauorio] Opus,operis , opera,ræ.
lautana,città in Schiauonia]Blanona.
laurea,corona,o ghirlanda]laurea ,reæ.
laureto,luogo piantato di lauri] lauretum; ti.
laurino,nel principato di Melfi]Vici.
lauro,& alloro,alboro notiſſimo]laurus,ri.
Foglia di lauro]laurea,reæ.
Ghirlanda di lauro)laureola,læ.
Di lauro)laureus,rea,reum.
lauſſoys,città)Alexia.
laybach,città.]Nouidunum.
lazaruolo, frutto.) Hypomelis , idis. Trigonum,ni.
leale,& reale) fidus,veridicus,fidelis.
lealtà,& leanza,fidelrà] fides.
leardo,rotato)Equus ſcutulatus.
lebra,forte di male)lepra, elephantiaſis.
lebroſo,leproſo)leproſus,ſa,ſum.
lec,terra) Leucum.
lecca piatti,goloſo]catillo,catillonis.
leccare) lambo,lingo,gis.Delingo,gis.
leccar i taglieri]catillo,las.
leccar intorno) circumlambo,lambis.
leccardo,ghiottone)helluo,onis.Popino,onis.
leccia,città] Lupiæ,lupiarum.
Da leccie) Lupienſis.
lecchia,ſorte di peſce a Roma) Armia,armiæ.
lecchiane palude.) Dana palus,udis.
lecito,coſa lecita.) Fas indeclinabile. In Nominatiuo , Accuſatiuo, & Vocatiuo,ſolum inuenitur.Eſſer lecito,licet,licebat,verbum impersonale.
lecora,vccello) liguris,ficedula.
lega,accordo,o conditione della pace] Fœdus, fœderis.
Far lega]inire fœdus.Ferire,percutere fœdus.
lega d'oro,o d'argento] qualitas, perfectio.
Legaccio]ligamen,inis.
Legame)vinculum,copula.
Legame del matrimonio) Iugale vinculum.
Legamento]ligamentum,vinculum.
Legare) Vincio,ligo,deuincio,illigo.
Legare di dietro] Reuincio.
Legare inſieme,innecto,connecto.
Legare intorno]Circumligo.
Legare ſopra] Superalligo,ſuperilligo.
Legare il collo) intendere vincula collo.Virgilio.
Legare i prigioni]Vincula adhibere captiuis.
Legare i libri.]Conglutino,nas.
Legato,luogotenente]legatus,ti.
Legato,cioè laſſo per teſtamento] legatum,ti.
Legato,annodato.) Vinctus,deuinctus,illigatus.
Legato in reti)irretitus.
Legato,come il libro)Conglutinatus.
Legator di libri) Agglutinator,cõpaginator.
Legatura] Nexus,xus,ligamen,inis.
Legatura di viti)Capiſtrum.
Legatura di libri)conglutinatio.
Legatura del capo delle donne.) Redimiculum.
Legge]lex,legis.
Dotto in leggi.] leguleius,iuris peritus.
Pertinente a leggi) legalis, Quint.
Legge del matrimonio)Connubium.
Leggere,verbo]lego,legis.
Leggere inanzi ad alcuno)prælego,gis.
Leggere ſpeſſo] lectito,tas.
Leggere la norma] recenſere tabulas delatorias.
Leggiadramente,con gratia)Scitè,venuſtè.
Leggiadria) Venus, Venuſtas.
Leggiadro,gratiato) Venuſtus.
Leggierezza)leuitas,tis.Io nõ penſaua che vn certo mio amico fuſſe di tanta leggierezza. Non ita flexibilem eſſe amici cuiuſdam mei voluntatem putabam.
Leggiermente)leuiter.
Leggiero,di poco peſo,di poco valore)leuis.
Alquanto leggiero]Leuiculus.

Leggiena,città della Grecia) Aegina.
Leggina Isola] Aenigia.æ.
Legione vna banda di soldati]legio,onis.
Capo di legione]legionarius,ij.
Legislatore,chi fa legge] legislator.
Legista,dottor di legge] Iurisperitus,Iurisconsultus.
Legitimamente,secondo le legi) legitimè.
Legitimo,secondo la legge)legitimus.
Legnaggio,stirpe,linea di parentado]Progenies,prosapia,series maiorum.
Legnato,catasta di legne)ligni cælis
Legnaiolo,fa legname,marangone.)Faber lignarius.
Bottega di lennaiuolo)Fabrica,cę.
Legna secca,che non fa fumo] Aeapua,orum.
Legno,& legne]Lignum.
Di legno]Ligneus
Far legne, & andar à pigliar legne.] lignor, aris.
Legno,done si lega il cauallo alla mangiatoia. Vacerra,ræ.Columella.
Legume]legumen,inis.
Lei,lui,loro]ipse,ipsa,ipsum.
Leita,fiume]Lutis.
Lemaus] Vindinum.
Lembo,orlo,e lista a piedi della veste] limbus, limbi.
Lembo,Isola.]Imbrus.
Lemone, frutto noto]malum citreum.
Lemosina,vedi limosina.
Lena,forza,possanza]robur,roboris.
Lendine,animale,che sta nel capo] lens,dis.
Lendinoso,pieno di lendini]lendinosus,sa,sum.
Lengua,vedi lingua.
Lenguadoca]Narbonensis Gallia.
Lenguaggio,vedi linguaggio.
Lenguatola,pesce così chiamato)Solea,lę.
† Lenificare,addolcire,rammorbidare.]lenire,mulcere.
Lenigo]Lychnidus.
Lenno Isola]Lemnos.
Lentamente,tardamente)Tardè,lente.
Lentato)lento,tas.
Lente,legume noto.]Lens,lentis.
Lenticchia,il medesimo,che lente.
Lentigine,macchie picciole nella facia.] lentigo,lenticula.
Lentiginoso,pieno di lentigine]lentiginosus,
Lentisco,arboscello) Lentiscus.
Di lentisco] Lenticinus,na,num,pen,cor.
Lento,molle,pigro,tardo]lentus.
Alquanto lento.]Lentulus.
Lenusar Isola nella Grecia]Pherę.
Lenzuolo,che si pone nel letto]linteum,tei.
Di lenzuola]linteus,a,um.
Lenzuolo picciolo] linteolum.
Leonfante,animal noto. Vedi elefante.
Leon città di Spagna]Legio Germanica,
Leone animale] Leo,leonis.
Di leone]leoninus.
Leone pesce così detto in Roma) astacus,ci.
Leondar,Elis.
Leondri.) Tympania.
Leonessa)lea,leæna.
Leontine) Leontium.
Leondul in Bertagna] diablittes.
Leondul) Neodunum.
Leopardo) pardus,leopardus.
Lepanto città)naupactum.
Lepre animal noto] Lepus,leporis.
Cosa di lepre]leporinus.
Lepretino,picciolo lepre)lepusculus.
Lerida città di Spagna.] Ilerda, si dice anco Leyda.
Lere fiume] Ligeris.Gallię fluuius.
Lero città] Lerus.
Lesbierd.leggio secunda Augusta.
Lesena città di Schiauonia] pharia insula, & ciuitas.
† Lesina,ferro appuntatissimo,e sottile)subula.
† Lesione,offesa,danno]læsio.

Lessare,& alessare)Elixo,xas.Lixo,xas.
Lesso,& alesso]Elixus,xa,xum.
Lesteiecori nella Morea)Lachæum nauale.
Lestercori in Macedonia.) Tirida prope Pharsalum.
Lestorocori nell'istessa prouincia.)Gasorus.
Letame] Fimus,vedi litame.
Letania,preghi fatti à Dio]supplicatio.
Letargirio schiuma d'argento) lithargyrium.
Letroso,& retroso,fastidioso.)Morosus.
letargo,infermità che induce troppo sono.] Veternus.
Letitia,allegrezza) letitia,gaudium,hilaritas.
Letta città in Macedonia) Lete.
Lettera missiua, ouero scienza contenuta ne' libri)hæ litteræ litterarum.
Le tue lettere sono pienissime d'amore) litteræ tuę multo sunt officio referię, multis insignis amoris notis.
Io ho veduto chiaramente l'amor che tu mi porti nelle tue lettere.) Ois amor tuus, ex oib.se partibus ostendit in tuis litteris,amorē tuū, beneuolētiā tuæ litteræ p̄ se ferunt.
Il Siluio ha ogni sorte di lettere,che a gentilhuomo si conuengono.)Siluius est omni liberali doctrina politissimus.
Colui non mi diede la lettera à tempo.)Epistolam mihi nō loco reddidit. Tempus epistolę reddendæ parum commodè cępit.
Le tue lettere gli hanno recato gran piacere.) litteræ tuæ ei perjucundę fuerunt. Summā voluptatem,incredibilem lętitiam, mirificum gaudium, singularem iucunditatem attulerunt; Summa voluptate tuæ litteræ animę affecerunt,perfuderunt.
Infin da giouane io fui dotto nelle lettere humane.] A pueritia florui artibus ijs, quæ ab humanitate nomen acceperunt.
Le mie lettere sono di tanta importanza,che non ardisco di darle ad ogni vno]Non eius generis meæ litteræ sunt,vt eas audeam temerè committere omnibus.
Ti manderò piu lunghe lettere, quando haurò alquanto di tempo.) Cum ocij paululum nactus ero, vberiores à me litteras expectato,pluribus verbis ad te scribam.
Tu mi scriui rare volte] Rarasa te accipio litteras.
letterina,diminutiuo di lettera]litterula.
lettera,cioè carattere,come A,B.C.) Hæc littera,litteræ.
A lettere di scatola] apertis tibijs,Pingui Minerua.
letteratamente,dottamente)litteratè.
letterato,dotto) litteratus.
letteratura]Doctrina,litteratura.
letticello,letto picciolo.]Lectulus, Grabatus, cubiculum.
lettiera di letto]Fulcrum,cri.
lettiga) lectica.
Portator di lettiga]lecticarius,rij.
lettiga portata da sei serui.] Hexaphorum, ri.
lettione,ouer lettura]lectio,onis.
letto,participio dal verbo leggere.]lectus, lecta,lectum.
letto su il qual si dorme.)lectus, lecti, cubile, torus.
letto da giardino] puluinus,ni.
letto da sederui,per mangiare)lectus,lecti.
lettore,chi legge]lector,oris.
lettura)lectio,lectionis.
leuante, vento che soffia d' Oriente.] Eurus. Subsolanus.
leuante,cioè oriente) oriens.
Leuamacchie,ouero cauamacchie] Fullo ,fullonis.
leuanzo.) Phorbantia insula.
leuare ,rimuouere, tor via] Aufero,amoueo, remoueo.
Clodio leuò via quel bello essempio di punir gli huomini,che cercano le discordie ciuili. Præclarum exemplum vindicandę seditionis Clodius de Rep.sustulit.

leuar in alto,inalzare]tollo,extollo,attollo.
leuar alcuno fin'al cielo.] Tollere quempiam in cęlum.
leuar alcuno ad honore.] Erigere aliquem.
leuar via il naso]denaso,sas.
leuar la feccia) defæco, cas.
leuar il velo]deuelo,las.
leuar la legge.] Abrogare legem.
leuar la paura ad alcuno.) Abstergere metum alicui.
leuar le macchie.] Emaculo, las.
leuar la scorza d'vn'alboro) delibro,bras.
lauar la scorza di legumi]piso,pisis, & pisas.
leuar via] Semoueo,Demo, mis.
leuar al vino il cattiuo odore.] Deteriorem odorem vini demere.
leuarsi,rizzarsi dal letto.]Surgo,gis.
leuarsi dritto in alto,& in piedi.)Surgo, surgis.
leuarsi nascosto di alcuno] furtim ex aliqui.
leuarsi cōtra alcuno)Erigi in aliquē,insurgo.
leuarsi da debiti.)Aes alienum dissoluere.
leuarsi la beretta] Aperire caput, vedi canarsi.
leuarsi,far honore.) Assurgo, gis.
leuarsi d'vna malatia, & nhauersi]Assurgere ex morbo.
leuarsi insieme.]Consurgo.
leuar via)Apage,Apagesis.
leuata dello schermitore) Præludiū, præludio.
leuato,tolto via)Ablatus,Dimotus.
leuato per forza.) Abreptus.
leuato per sentenza) Abiudicatus.
leuato come il pane]Fermentatus,ta,tum.
leuato con cui si fa il pane) Fermentum.
leuita,Isola nel mare di Mandria.) Begalis,in mari Myrto.
lezzi,terra in Puglia) Aletium,tij.
lezzo , puzza di sudore ne'corpi viui.]Fetor, oris.
lì ,in quel luogo] Ibi, Illic.
liberale] liberalis,munificus.
Non liberale.]Iliberalis,immunificus.
liberalmēte,largamēte]munificè,liberaliter.
liberalissimo] munificentissimus.
liberalità]liberalitas,Munificentia, Benignitas.
Colui non è liberale,nè ricco.] Neque benignitas,neque copiæ apud illum sunt.
liberalmente,alla libera] liberè.
liberare, mettere in libertà) libero,ras.
liberare,saluare,scampare]libero, ras.
liberatione) liberatio.
liberatore,chi mette in libertà)liberator,liberatoris.
libero,non soggetto]liber, ingenuus.
libero da pericolo.) Tutus.
libertà , franchezza di fare, & dire a sua voglia)libertas.
S'io fossi in libertà compitamente.) Si mihi integra omnia,& libera essent,si essent omnia solutissima.
libidine,appetito lasciuo) libido,inis.
libidinoso, soggetto a lussuria]libidinosus.
libra,peso di dodeci oncie]libra,æ,æris.
D'vna libra.] hic & hæc libralis, & hoc librale.
Peso di due libre.]Bilibra,bræ.
Di due libre) Bilibris,& bilibre.
Meza libra, Selibra,bræ.
libra fatta.] Herculis fanum.
libraria.)Bibliotheca.
la mia libraria val assai.) Multorum nummorum est mea bibliotheca.
libraria,bottega di libraro)libraria,taberna.
libraro.] Bibliopola,librarius.
libretto,& libraciuolo) libellus.
libro) liber.
Colui hà hauuto in gouerno i miei libri) Tractauit meam bibliothecam.
libri d'agricoltura.) Georgica, orum.
libri di Geometria) Geometricorum.
libri che trattano di pesci.)
libri di ricordi,giornale) Adversaria

libro ſcritto di propria mano,] Idiographus, liber, Autographus.
licci,fili da trama)licium,cij.
licentiare,dar combiato]Dimitto,miſſum,& miſſos facio.
Licentiar il conſeglio.]Dimittere concilium.
Licentiar l'eſſercito]dimittere exercitum.
Licentioſamente,con troppo licenza]licenter.
Licentioſo,che vſa troppo licenza]licentioſus.
Troppo licentioſo] licentior,quam par eſt.
Licenza,permiſſione di fare,o dire]licentia.
licenza,combiato) Venia,niæ.
Dar licenza, vale l'iſteſſo,che licentiare.
Dar licenza,& poteſtà. Vedi dare.
Licentiato.]Dimiſſus,particip.
Lico,fiume.]Rydacus.
Licore,& liquore)liquor,oris.
Licoſtomo città)Scotuſa.
Lidda città,]Lyda.
Lido,& lito,doue batte il mare)littus,littoris, & litus.
Liege città.)Leodiũ,Eburonum Metropolis.
Liepre. Vedi lepre.
Lieſena,fubbia di calzolaio]Subula,ſubulæ.
lietamente]lætè,hilarè,hilariter.
lieto,giocondo,allegro]lætus,læta,lętum,Hilaris.
Alquanto lieto.]Hilarius.
lieua,ſtromento,con cui ſi carica la baleſtra.] Baliſta.
Lieuatrice,commadre]Obſtetrix.
Lieuarſi il pane]Fermenteſco,ſcis.
Far lieuar la paſta]Fermento,ras.
lieue,leggiere,& anco per inconſtante] leuis.
Lieueto,& leuato da far lieuare la paſta.]Fermentum.
Ligia, città) Lyſimachia.
ligoritia. Vedi Gorgonia.
Liguſtro,fiore bianco, & odorifero)liguſtrũ, liguſtri.
lima, ſtromento da fabri]lima,mæ.
Lima città.) Ithar ciuitas.
limare,come il ferro,o altra coſa]lime,elimo, elimas.
Limato limatus,limatulus.
Limatura) Scobs,ſcobis,limatura,ræ.
†limbicco,vaſo da ſtillare)turbo,clibanus.
Limino,fiume nella Marca Triuigiana.]Alſa, alſę.
Limitale,ſcalino della porta) limen, liminis.
Limitare] limito,tas.
limo,leggi Fango) Cænum,lutum, limus.
limone, lemone,frutto noto) malum maſſilicum.
Albero del limone)malus Maſſilica.
Limiſo)Curium,ciuitas.
Limoges. Ratiaſtum.
limoſina,ciò che ſi dà a poueri.)Eleemoſyna, Eleemoſynæ.
Limouſini.) Lemouices,populi Galliç , Arto phagi.
limpide,chiaro,& lucente)limpidus.
Linaruolo]Linarius,rij.
Linceo fiume) Lynceſtis.
Linconia città,Lindum.
Linea.]Hæc linea,neæ.
Tirare vna linea]lineam ducere.
Linea della mano)incifura,ræ.
Lineamenti,figure tirate a linea]lineamentũ, lineamenti.
Lineare,tirar linee,lineo,lineas.
Lingua,lingua.
Il Siluio è dottiſſimo nella Latina, & nella Greca lingua.) Præclarè enet,& quæ a græcis, & quę a noſtris prodita ſunt, Siluius.
Vnus optimè nouit non noſtra ſolum, ſed etiam Græciæ monimenta omnia.
Vn certo gobbo non sà nè la Greca,nè la Latina lingua.) Gibbus neſcio quis,& Græcæ, & Latinæ linguæ imperitus.
Tagliar la lingua]Elinguo,guas.
Lingua d'oca,pronuncia]Gallia Narbonenſis.
Lingua di cane,herba] Cynogloſſa.
Lingua bouina,herba]Buglоſſa.
Linguacciuto,cicalone]Linguax,acis,loquax, loquacis.
linguacciuta]lingulaca,pen.prod.
Linguaggio) Idioma,tis.
Linguetta,diminutiuo di lingua)lingula.
linguetta della bilancia]linguile,lis,examen, minis.
linia,fiume]Linius.
Lino,filo di lino]linum,ni.
Di lino]lineus,neum.
Teſſitore di panni di lino]linteo,onis.
Linterno,fiume di Campagna] linternus,ni.
Lintz città nell'Auſtria) Aredate.
Liocorno,& alicorno)Rhinoceros,tis. Monoceros, otis , quamuis differant plurimum, aliud enim eſt Rhinoceros a Monocerote.
Liombon]Phœnicum,oppidum.
Lionfante. Vedi Elefante.
Lion. Vedi Leone.
Far la voce di lione]Rugio,gis.
Lioneſſa,vedi leoneſſa]lea,leæna.
Lione città in Francia]Lugdunum,ni,mercatu celebre.
†Lionino di Leone)Leoninus.
Lionato,colore)Spadix color.
Lipari,Iſola della Sicilia]Lipara,ræ.
Lipari,fiume della Cilicia)liparis,tis.
Lipiſma,Iſola]Pythiuſa.
†Lippitudine.ciſpoſità.
lippa]lizifis.
Lippo,a chi lagrimano gli occhi]lippus,lippa, pum.
Liquefare,diſtemperare] liquo,liquefacio.
Liquefarſi,farſi liquido) liqueo, liqueſco,liquor,liqueris.
Liquido,diſtemperato) liquidus,da,dum.
Farſi liquido)liqueo.
Diuenir liquido) liqueſco.Deliqueo.
Liquore,& licore)liquor,oris.
†Lira,moneta,che val venti ſoldi)Libra.
Lira,ſtromento muſico]lyra,ræ.
Sonatore di lira)lyricen,nis,lyriſtes,ſtæ.
Chi canta alla lira)lyricus,ca,cum.
Lisbona città] Olyſippum, Portugalliæ,ſeu Luſitaniæ Metropolis.
Liſciato,polito)Expolitus.
Liſciare,ſtriſciare,sbellettare] Fuco,fucas.
Liſciato,ſtriſciato]Fucatus,fucoſus,ſa,ſum.
Liſcio,& ſtriſcio,belletto.] Fucus , pigmentum.
Liſera,fiume]Hiſara,ræ.
Liſeux] lezubi.
Liſonzo,fiume nella Marca Triuigiana.)Natiſo,Natiſonis.
Liſpo. Atalantes. Neſium.
Liſſa Iſola) Iſſa,Iſſæ.
Litamaio,luogo da ſcarcar letame]Fimetum, fimeti.
litamare,dar litame alla terra.) Stercoro,ras.
Litamato. Stercoratus,ta,tum.
Litame,ſterco di beſtiame,) Fimus,ſtercus.
Lite,piato. lis,litis,litigium,gij.
Far lite)litigo,gas.
Due fratelli fanno lite inſieme.)iudiciis turpibus fratres conflictantur.
Linterno città,] Linternum.
Litigante,che litiga]litigator,oris.
Litigare,far lite,piatire]litigo,gas.
litigare con alcuno.) Cauſam in aliquem habere.
Litigio,contentione,lite)Controuerſia,ſiæ.
litigioſo,contentioſo]litigioſus,controuerſioſus.
Lito. Vedi lido.
Liuadia,regione della Grecia,) Achaia.
Liuenza,fiume in Friul) liquentia,tię.
liurea, diuiſa] Varius cultus.
liuriero, veltro da caccia) Verragus.
liuido,& liuidura)liuor,oris,liuedo,inis. Vibex,icis.
liuido,con liuidura] liuidus, da,dum.
Liuorno)liburnus portus . Vel ligurinus portus,Hetruriæ magno duci parens.
liuto,ſtromento muſico.]Fides,fidis,teſtudonis.
Sonator di liuto.] Fidicen,inis.
lixeux.lezouij.
lobregat fiume] Rubricatus.
locare,riporre]loco,cas,repono,nis.
locatione,affitto) locatio,onis.
loccarino, vccello,gardellino,leggi cardello.
locco.]Achæa,vicus.
lodare,laudare) laudo,collaudo,commendo.
Io ti loderò ſempre per lo beneficio che mi hai fatto) Tuum beneficium omnibus meis ſermonibus illuſtrabo,efferam,exaltabo.
Bruto è lodato)Brutus laudibus ornatur , effertur : laudibus in cœlum tollitur. In cælũ effertur . Laudibus illuſtratur , celebratur. Bruto laus tribuitur.laudi datur.In Brutum laudes conferuntur.
Catone lodò grandemẽte quel che Ciceronehauea fatto.] Cato res Ciceronis diuinis ornauit laudibus.
Ogniuno loda Cicerone ſommamente .Omnes Ciceronem ſummis laud.bus extollũt, efferunt.
Io loderò ſempre la tua corteſia]Iſtam tuam liberalitatem ſemper in ore,animoque habebo.
Cicerone lodaua la pace più di tutti gli altri.] Pacis auctor pter cæteros erat Cicero.
Catone lodaua il parere di Cicerone]Conſilium Ciceronis Catoni probabatur.
Il padre ſi reputa a gloria grandiſſima , che ſuo figliuolo ſia molto lodato.] Patere gloria filium , ſummæ ſibi gloriæ pater ducit.
Eſſendo lodato da te , mi reputo felice) Ex tua laude omnia me cõſequutum exiſtimo.
lodarſi d'alcuno ad altri.laciare ſe apud alios.
Io mi lodo di te a tutti) Ago gratias tibi apud omnes.
lodarſi d'alcuno] Fateri aliquem eſſe benemeritum de me.
lodarſi di coſa inanimata]Iacto, oſtento.
Polifemo ſi loda della ſua ſcienza.) Iactat ſuã ſcientiam.
Lodi città)Laudum Inſubrum.
lode,& laude]laus,laudatio,onis.
E gran lode,il perſeuerare in vna buona opinione] Si quis in recta ſententia ſibi cõſtat, ei magna laus debetur.
Dallo ſtudio delle lettere naſce ſõma lode] E ſtudio literarum laus emanat,effluit.
lodeue,Nauert.]Gabelli.
lodeuole,degno di lode]laudabilis & bile.
lodeuolmente,con lode) laudabiliter.
Lodi città di Lombardia) Laus Pompeia,quæ ſupra Ludum dicitur Mediolano vicina.
lodola,vccello]Alauda,Galerita, Caſſita.
Lodrin,fiume) Drilo,ſlu.
Lofanto,fiume.]Aufidus.
loggetta,picciola loggia] ligellum,li.
loggia.Xyſtus,ſti,Ambulacrum,cri.
loggia da mangiatui.] Diæta,tæ.
logica,ſcienza) logica ars,logice,ces.
loglia,herba)lolium,lolij.
logoro,è ſegno del paſto, che ſi moſtra al falcone,quando è in aere per farlo ſcendere. , illecebra,eſcæ.
lograre,conſumare)Contero,conſumo.
logro,conſumato.]Contritus,conſumptus.
Logronio città , Iuliobriga.
Loire,fiume.)Ligeris fluuius Galliæ Aurelianenſis alluens.
Lombardia,prouincia.] Gallia Ciſalpina,Inſubria.
lombardo) Inſuber.
lombo,parte del corpo]lumbus,bi.
lombrico,verme di terra,Lumbricus.
londam città)Lyſias.
Londra città in Inghilterra,Londinum,londini,Metropolis Angliæ.

Lorganico,città in Grecia) Olympia,Piſa,celebris propter Olympica certamina in Iouis honorem inſtituta.
lontananza,aſſenza] Abſentia,tiæ.
lontananza di luoghi] longinquitas.
E molta lontananza tra noi.) Magno locorum interuallo diſiuncti ſumus.
lontanarſi,& allontanarſi,eſſere lontano.] Abſum,abes.
lontano,aſſente.) Abſens,longinquus.
Il Re è tanto lontano,che non può intendere niuna coſa, ſe non tardi.] in iis locis eſt Rex,quò propter longitudinem tardiſſimè omnia perferuntur.
Di lontano] Procul.
Non lontano di qui.]Non procul hinc.
Eſſere lontano,] Abſum.
Li Spagnuoli ſono lontani da noi due, o tre giornate.) Hiſpani a nobis bidui,vel tridui abſunt.Subauditur ſpacio, vel itinere.
lontra,animale che viue in terra,& in acqua.) Lutra,træ.
†Loppa.Lolla,pulla)gloma.
†Loquace,che parla aſſai]loquax.
lequela,fauella) loquela,læ.
lordamente,ſporcamente] Spurcè, ſordidè.
lordare,ſporcare]ſeedo,das,contamino,as.
lordo,ſporco)Spurcus, immundus, ſordidus.
lordura,ſporchezza] ſpurcitia,tiæ.
Lorena.)Lotharingia,Leuci populi olim Galliæ,nunc libero ſub principe degẽtes,bellicoſi,& audaces.
loreo] lorens apud Pli.Orcus.
loro,pronome,cioè eſſi)ipſi,ipſę,ipſa.
loſchetto,cioè di occhi torti, volubili) Pætus,
loſco, che ha cattiua viſta] luſcus.
Far loſco)Eluſco,ſcas.
loſengare,tirare con loſenghe.]Blandior,adulor,aris.
loſengamento.) Blandimentum,blandimẽti.
loſenghe,carezze] Blanditiæ,arum.
Vſar loſenghe] adhibere blanditias,
loſenghieuole] Blandiloquus,
loſenghieuolmente] Blande.
loto,fango)lutum,cœnum.
lotoſo. fangoſo.] Cœnoſus, lutulentus, lutoſus.
lotta,giuoco delle braccie] Lucta, Paleſtra.
Coſa da lotta] paleſtricus, palæſtrica, palæſtricum.
A foggia di lotta] paleſtricè.
†Giuocar alla lotta.]Luctor,aris.
lottamento] luctamen, luctaminis, luctatio, luctationis.
lottare,giuocare alla lotta] luctor,aris.
lottar all'incontro)obluctor,aris.
lottatore,giuocatore alla lotta] luctator, paleſtricus.
louagna.]Grudij.
Louen città.) Louaniũ Belgij vniuerſitate famoſiſſima celebre.
Louino,città d'Italia] Varronia, niæ.
Lubiana città]Siſcia,labiatum.
lubrico,lubricoſo,che sbruſcia)lubricus,lubrica,lubricum.
lucanica,ſalciccia) lucanica. Farcimen,inis.
lucanigaro,trippaio)Cupedinarius.
Lucca città di Toſcana) Luca,Lucæ,libera ciuitas & Reſpublica.
luccio peſce marino] Studis.
lucciola animaletto,che luce la notte.)Cicindela.
lucciola de l'occhio] pupilla,læ, pupula.
luce,ſplendore]lux,ſplendor.
luce per la lucerna)lucerna,næ.
Prender gran luce) Praluceo.
lucegnolo della lucerna,panno,ſtopino.]Linamentum Elychnium.
Lucerna città] Illicias. Heluetiorum.
lucente,che rende luce)lucens,lucidus.
Lucerna città d'Italia) Luceria.
lucerna] lychnus,lucerna.
lucerna con molti lucegni.) Polymixos,polymixi.

lucerna di due pezzi] Dimixos,xi.
lucernale,lumiero] lychnus,ni.
lucerta animale] lacerta,vel lacertus,ti.
luchmenter monte] lucomonis mons.
lucho] Antipyrgus.
†Lucido,lucente.) Perſpicuus,lucidus,pellucidus.
lucifero,ſtella) lucifer,ri.
lucire,& lucere,ſplendere)luceo,eluceo.
lucire tra le altre coſe) Interniteo, es.
Ludai città] Alidda.
luglio,& Giulio meſe dell'anno] Iulius Quinctilis,a Cæſare Dictatore appellatus.
lugubre,dolente per la morte d'alcuno] lugubris,mœſtus.
lui,& lei)ille,illa,illud.
lui ſteſſo]ipſe,ipſemet.
Con lui.]Secum.
lumaca] Limax,acis.
lumaca di mare) Squilla,læ.
lume,luce] lumen, inis.
Far lume ad alcuno) Prælucere alicui.
lumiera,& luminare] Luminare,ris.Lychnus, lychni.
lume di rocca,alume] Alumen, minis.
luminoſo) luminoſus,ſa,ſum.
luna)luna,æ.
Congiontione della luna] Lunæ ortus.
A modo di Luna]Lunatus,ta,tum.
Pertinente alla luna] Lunaris & lunare.
lunedì] Dies lunæ vel primus dies.
lunetta,luna picciola] Lunula,læ.
lungamente,longo tempo] Diu,prolixè.
lungezza) longitudo.
lunghetto,alquanto lungo]longulus,la,lum.
lungiſſimamente]longiſſimè.
lungiſſimo)longiſſimus.
lungo)longus,oblongus,prolixus,
In lungo)pluribus verbis.
Vn poco più lungo]longiuſculus.
lunigiana prouincia) Ager lunenſis.
l'vno di due) Alter.
luoghetto,dim.di luogo)loculus,li.
luogo]locus, plur.hi loci, vel hæc loca locorum.
luogo doue ſi mangia) Triclinium.
luogo aſpro,aſpretum, ti.
luogo alto da vedere]Specula.
luogo che ſi paſſa a guazzo] Vadum,di.
luogo ombroſo] vmbraculum,li.
luogo rimoto]Receſſus,ſus.Seceſſus,ſus.
luogo pieno di verdura) Vireta,torum.
luogo ſecreto,occulto) Abditum,ti.
luogo di artiglieria.] Baliſtarium, rij.
Andar da luogo in luogo]Demigro,gras.
Menar da luogo a luogo] Traduco,cis.
Ad alcun luogo, Quopiam,aliquò.
A qualunque luogo]Quoquò.
A l'vno,& l'altro luogo) Vtroque.
A quel luogo]Illuc,illò, eò.
In quel luogo.]Illic,ibi.
Di quel luogo) Illinc.
In ogni altro luogo] vbiuis gentium.
Dar luogo]Concedo,dis.
Luogo ſaſſoſo) Saxetum,ti.
Luogo ſolitario) Eremus,Solitudo.
In luogo,a ſcambio.] Pro.
luogotenente in vn officio) Vicarius,rij.
luogotenẽte in vn'eſſercito] Præfectus exercitus,vicegerens imperatoris militię.
lupa animal noto]lupa,pæ.
lupidi,fiume]Pindacus flu.
lupino,legume noto]lupinum,ni.
lupo,animale]lupus, pi. Di lupo.lupinus,na,num.
lupo ceruiere]lynx,lyncis. Hic vel hęc.
luſingare. Vedi loſengare.
lupetta,vccello) Vupa,pæ.
Luſſeu,città in Borgogna) Alexia,æ.
luſſuria) luxuria, luxuriæ. laſciuia, Salacitas.
luſſuriare] laſciuio,uis.

luſſuriosamente)libidinoſè,laſciuè.
luſſurioſo) libidinoſus,libidinoſa,libidinoſum. Salax,acis.
luſtica l'iſola)Enonimus,mi.
luſtro ,ſpacio di cinque anni) luſtrum,ſtri.
luſtro participio, vale ſplendente.] Nitidus, da,dum.
luſtrore,ſplendore]nitor,ris, vide luce.
lutta,ſcintilla di fuoco) Scintilla,læ.
†Luttare,rammaricarſi,lamentarſi]lugere,lamentari.
Luttich città.) Leodium Ebutonum metropolis.
lutto,pianto) luctus.
†Luttoſo,pien di lutto,lagrimabile]luctuoſus.
Caſo degno di pianto)Caſus luctuoſus.
Luza città nella Soria] Lydia,diæ.
Luza nella terra ſanta] Bethel.
Luzen,di Portogallo) Licinana.

M

MA,congiontione.]Sed,verum,at.
Ma poi) verò.
Má pur.) Sed enim.
Ma quanto al reſto. Cæterum.
Ma ſe) Sin.
Mabra città] Aphrodiſium,colonia.
macarmeda città.] Herpis.
macarello, peſce coſi detto a Roma.) Scombrus.
maccherone,viuanda di paſta] Paſtillus eſculentus.
maccherone,minchione) Nebulo,onis.
macchia, bruttezza, & per metaphora ſignifica nota, infamia.] Labes,labis, macula, maculæ. Nota infamia.
†Leuar le macchie] Emaculo,las.
macchia luogo ſpinoſo.)Rubetum,senticetũ, centiceti.
macchiare,ſporcare. Vedi imbrattare.
macchiato, pieno di macchie,o tacche]maculoſus,ſordidus, ſqualidus.
macchione,fratta,macchia)Rubetum,ti.
†Macchioſo.pien di macchie)maculoſus.
Macedonia regione)Macedonia,niæ.
macellaro,beccaro]Lanius,lanij.
macello,becaria]macellum.Laniena.
macerare, ammollire nell'acqua) macero, ras.
macerarſi)macereſco.
macero,& macerato) maceratus,ta,tum.
machellèr città)Mediolanum.
machina, ſtromento, o ingegno mecanico.) machina.
machina,ogni coſa grande)moles,molis.
machinare,trouare qualche ingegno)machinor, machinaris,molior.
machinar qualche inganno, o aſtutia]machinor,aris.
machinatore,chi machina] machinator,oris.
macigno,pietra dura da far mole) molaris lapis.
macilento, forte, magro) macilentus, lenta, tum.
macilenza,magrezza)macies, ciei.
macina ſtromento di molino, che macina il grano)mola,læ.
Macina città) Myrhinuſa.
macinare)uolo,las.Vnde macinato,Molitus, ta,tum.
macinatura.) Pitura,ræ,Molimen,ę.
maciulla,ſtromento con cui ſi frange il lino) lintopta,pæ.
Macres città nell'Africa.] macedama.
Macri in Sicilia.) Panormus portus, & ciuitas.
macronisi.) Elena inſula.
macuf,fiume.Moſæus,ſi.
macula,macchia)macula,læ.
maculare,macchiare)macilo,las.
madaglio della campana,battocchio) Ropalium,li.
madama,cioè mia dama)Domina,Hera.
Madaque città.) Harmopolis.

Mader.) Dorath vrbs.
†Madia.) Rhuſpina,vrbs.
Madia ſtromento da far il pane]mactra,ctræ.
Madonna,cioè mia donna.) Domina.
Madre] mater.
Madre,& matrice della donna.) Vterus,ri.
Madril città di Spagna.] Madrita, ſedes Regia.
Maeſtà & maeſtade)maieſtas, atis.
Maeſtra]magiſtra.
Maeſtro)magiſter,& Dux,auctor,moderator.
Maeſtro di ſcuola) ludimagiſter, Gymnaſiarcha, ludimoderator.
Maeſtro di ſtalla) ſtabularius.
Maeſtro delle poſte.) Veredarius.
maeſtro uento] Corus Circius.
mafaro di botte,cocone]operculum,li.
magagna,difetto)labes defectus,vitium.
magagnare,guaſtare.)Inficio,
magapara città)Melange emporium.
magazino]doue ſi ripongono le mercantie.] Promptuarium.
magazino da vino]Oenopolium.
magazino da grano]Frumenti apotheca.
maggio,vno delli dodeci meſi dell'anno.]Maius.
maggiorana herba odorifera] Amaracus, & Amaracum.
Fatto di maggiorana]Amaracinus.
maggiore,più grande) maior , comparatiuus a magnus.
maggiori,anteceſſori)maiores.
maggioretta , alquanto maggiore) maiuſcula, læ.
magiarab,regia]maocoſmos metropolis.
magica,atte]magice,ces,& ars magica.
†magiinare.]magiinare)imaginari.
Pertinente ad atte magica] magicus , magica,magicum.
magion luogo doue ſi ritira qualche coſa) receptaculum.
magiſtero)magiſterium.
magiſtrato vfficio]magiſtratus,tus.
Queſto magiſtrato honorò grandemente mio fratello] Frater meus eximiam ex hoc magiſtratu laudẽ tulit, cepit, collegit, adeptus eſt,conſecutus eſt, præclarè frater hũc honorem geſſit.Egregiè frater in hoc munere ſe tractauit.
Mangiano] manliana.
Maglia,& maglietta)Anſa,anſæ.
Magna , cioè Alemagna , regione] Germania,ię .
Della magna]Germanus,na,num.
Magnanimita.] magnanimitas , magnus animus,magnitudo animi.
Magnanimo, grande d'animo] magnanimus vir magno animo,excelſo,claro.
Magnano , che fa le chiaui .] Clauſtrarius. ri].
Magnauacca, luogo doue sbocca il Pò.) Caſſia,Capreſſa.
Porto di magnauacca.]Sagis portus.
magnificamente] magnifice,liberaliter.
magnificenza in fatti,& in parola]magnificẽtia,tiæ
Magnifico , honoreuole] magnificus , ca, cum.
Più magnifico]magnificentior.
Molto più magnifico) magnificentiſſimus.
Magnii.] Taphus, peninſula in Sicilia.
Mago incantatore) magus , magi.
Magoncia città.]Magontia,tiæ,Magunciacũ Electoralis ſedes primi principis Imperij Romani ſeptemuirum .
† Magnano , q'egli che fa le toppe,e le chiaui)faber clauilis.
Magra,fiume nella riuiera di Genoua)macra, cræ.
Magrezza] macies,ei,macritudo, gracilitas.
Magro,ſcarno,ſecco,macer,gracilis.
Forte magro] macilentus.
Diuenir magro]macreſco, gracileſco.

Mai]Nunquam.Non fù mai coſa di maggior lode.Poſt hominum memoriam , poſt homines natos , ex omni memoria nihil fuit glorioſius.
Maieſe , mageſe) Nouale,lis.
Maina] Leuctrum . Vnde pugna Leuctrica.
Maiorana . Leggi Maggiorana.
Maiordomo , maſtro di caſa .) Oeconomus, mi.
Maiorica,& minorica,Iſole) Baleares inſulæ Hiſpanicæ ditionis .
Maiorcheſe,di maiorica) Balearius, Balearis.
Mala diſpoſitione,& indiſpoſitione.] infirmitas,imbecillitas,mala affectio.
Mala diſpoſitione del tempo) Intemperies,Intempeſtas.
Malaca città) Malaca Africæ.
Malacaſa città) micaleſeus.
Maledetto,iniquo) iniquus, & peruerſus.
Mala operatione] maleficentia , tiæ.
Malageuole,difficile] Arduus, difficilis.
Malageuolezza , difficoltà) Difficultas.
Malageuolmente.) Vix, difficulter, ægrè.
Malanoa,regno)aurea Cherſoneſus, chryſe.
Malamente]male perperam,praue.
Malamocco,porto.]malamaucum,portus Venetorum.
Malandrino,aſſaſſino di ſtrada]graſſator , latro.
Malanno,malincantro] infortunium.
Malarda,vccello della ſorte di anetre,che tiuono in terra,& in acqua .) Querquetula, querquetulæ.
Malatia,infermità)morbus, ęgritudo.
Malata, città nella Soria.] Marathus.
Malato,& amalato. Vedi infermo.
Mala ventura,auerſità miſeria , rię.
Mal attaccaticcio.]Contagium,gij.
Mal caduco.]Sacer,morbus,comitialis, Apoplexia.
Mal compoſto,diſordinato]Inconditus,incõcinnus,ſordidus.
Mal contento,dolente]Triſtis , mœſtus.
Mal creato.)Inurbanus,na,num.
Mal deſtro.]Ineptus,pta, ptum.
Maledetto,maledittione]maledictum, cti.
Maledicente,maledico] maledicus, ca, cum. Dicax,acis,loquax.
Mal diſpoſto]malè affectus,& affectus. Vedi indiſpoſto.
Mal di tiſico) Tabes,bis.
Mal della pietra.)Calculus,Lithiaſis.
Male]malum , li.
Male,malatia]morbus,ægrimonia,ęgritudo.
Maledico, maledicente] maledicus.
Maledire.) Exector, Deteſtor , aris.
Maledittione) maledictum, Execratio.
Mal fare) malefacio.
Mal fatto]malefactum,& iniurioſus,iniurioſa, iniurioſum.
Malfattore,colpeuole]Sons,ſontis,reus,rei.
Malfi città .] Amalpha , phæ , ciuitas Regni Neapolitani.
Malga città di Spagna.]Malaca , cę.
Malgrado,cioè a onta ,& diſpetto) vi,præter voluntatem.
Malgrado città di Spagna]maliaca , cæ.
Malia ſtregaria.]Faſcinum,ni. Veneficium.
Maliare,& amaliare.) Faſcinare.
Maliardo,& maliarda] Veneficus,venefica.
Malignità]malignitas, malęuolentia.
Maligno,ſcelerato,cattiuo)malęuolus,Improbus,praus.
Malignamente] malignè.
Maliconia,dolore]mœſtitia,meror,ægritudo.
Malinconico]mœſtus, illætabilis , apud Vir.
Maliſcalco,gouernator de gli eſſerciti.) Præfectus.
Malitia) Nequitia,malitia,verſutia.
Malitioſamente) malitioſè,verſutè, aſſutè.
Malitioſo,cattiuo.) Verſutus,callidus.
Maliuoglienza)malęuolentia,tiæ.
Maliuolo)malęuolus,malignus.

Malleuadore , chi promette peraltri .) prędis.
Mal netto,ſporco. Vedi lordo.
Malpertuſo,fiume) Monalus.
Mal ſano,ammalato,infermo. Vedi infermo
Mal ſecuro.]Inſanus.
Mal ſottile,infermità)Phthiſis,phthiſios.
Malta,Iſola]Melita,tæ, Turcarum oppugnatione famoſa,Rhodiorum inſula.
Malteſe,di malta)melitenſis.
Malta fiume, che corre nel lago di Bolſena.) martha.
Maltire il cibo.)Concoquo,quis.
Il maltire il cibo)concoctio,onis.
Malua,& malba,herba nota]malua,uæ,malachoches.
Di malua]maluaceus,cea,ceum.
Maluagio,porto,& città nella Morea) Nouebaſia,Epidaurus.
Maluagia vino notiſſimo .) Vinum Creticum.
Maluagiamente , ſceleratamente] Nequiter, flagitioſè.
Maluagio,ſcelerato)Prauus,malus,malignus, flagitioſus,peruerſus.
Io ho laſciato la mia antica opinione per gli officij di queſti maluagi) Iſtorum maleuolentiſſimis obtrectationibus de vetere illa mea ſententia depulſus ſum,detruſus,deiectus.
Maluagità , ſceleragine.] Improbitas, flagitium .
Vincerai con la tua prudenza l'altrui maluagità .) Hominum improbitatem infringẽt conſilia tua.
Maluaueſca , herba.) Hybiſcum, Althæa, althęę.
Mal volentieri contra voglia]Aegrè. inuitè.
Mamma,l'iſteſſo che madre)mater.
Mammella,poccia,tetta]mamma,mamilla.
Mammana.)Obſtetrix,icis.
Man.]mona inſula.
Manara,acetta.)Securis,ris.
Manarino,acetta picciola]Securicula,læ.
Mancamento,difetto] Vitium,culpa.
Mancamento di cuore]Syncopis.Plin.
Mancanza , mancamento] Defectio , defectus.
Mancanza della Luna.)deliquium,quij,defectus lunę.
Mancare,eſſerne priuo.]Careo,cares.
Mancare ad alcuno) Deſum , deficio,abſum, abes.
Che coſa mãca a coſtui)quid deeſt huic?q d quæritꝰ?
Tu manchi verſo di me del debito tuo]Officiũ in te requito,deſidero, Egrederis officium .
Mancarſi,venirſi meno) Deficere dolore.
Mancator di fede]perfidus,Fœdifragus.
Mancia,buona mano)Strena,næ.
Mancino,ſiniſtro,zanco]mancus,læuus.
Mancino , & dritto , che vſa ambe le mani.) ambidexter.
Mancipare]mancipo,pas.
Mancipato]mancipatus,ta,tum.
Manco,& meno]minus,ſecius.
Senza manco]Sedulo.
Più o manco) Plus,minusve.
Mandare]mitto,mittis,miſi,miſſum.
Mandare a dire.]Nuncio,cias.
Mandare ad effetto.] Exequor , eris , efficio , perpetro.
Mandare lettere ad alcuno) dare litteras ad aliquem.
Mandar lettere per alcuno.) Dare litteras alicui.
Mandar ad alcun luogo per ambaſciatore ,] Ablego,gas.
Mandar altroue] Amando ,das.
Mandar a giorni alcuno) Exercere aliquem.
Mandar ambaſciatori.]Lego,legas. Vnde legatus,legati.

Madrena-

Longanico,città in Grecia) Olympia,Pisa,celebris propter Olympica certamina in Iouis honorem instituta.
Lontananza,assenza) Absentia,tiæ.
Lontananza di luoghi) longinquitas.
E molta lontananza tra noi.) Magno locorum interuallo disiuncti sumus.
Lontanarsi,& allontanarsi,essere lontano.) Absum,abes.
Lontano,assente.) Absens,longinquus.
Il Re è tanto lontano,che non può intendere niuna cosa, se non tardi.) in tjs locis est Rex,quò propter longitudinem tardissimè omnia perferuntur.
Di lontano) Procul.
Non lontano di qui.) Non procul hinc.
Essere lontano,) Absum.
Li Spagnuoli sono lontani da noi due, o tre giornate.) Hispani a nobis biduj, vel triduj absunt. Subauditur spacio, vel itinere.
Lontra,animale che viue in terra,& in acqua.) Lutta,træ.
†Loppa. Lolla,pulla) gluma.
†Loquace,che parla assai) loquax.
Lequela,fauella) loquela,læ.
Lordamente,sporcamente) Spurcè, sordidè.
Lordare,sporcare) fœdo,das,contamino,as.
Lordo,sporco) Spurcus, immundus, sordidus.
Lordura,sporchezza) spurcitia,tiæ.
Lorena.) Lotharingia, Leuci populi olim Galliæ. nunc libero sub principe degẽtes, bellicosi,& audaces.
Loreo) lorens apud Pli. Orcus.
Loro,pronome,cioè essi) ipsi,ipsę,ipsa.
Loschetto,cioè di occhi torti, volubili) Pætus.
Losco, che ha cuitta vista) luscus.
Far losco) Eluscо,scas.
Losengare,tirare con losenghe.) Blandior,adulor,aris.
Losengamento.) Blandimentum,blandimẽti,
Losenghe,carezze) Blanditiæ,arum.
Vsar losenghe) adhibere blanditias,
Losenghevole) Blandiloquus,
Losenghevolmente) Blandè.
Loto,fango) lutum,cœnum.
Lotoso, fangoso.) Cœnosus, lutulentus, lutosus.
Lotta,giuoco delle braccie) Lucta, Palæstra.
Cosa da lotta) palęstricus, palæstrica, palæstricum.
A foggia di lotta) palęstricè.
†Giuocar alla lotta.) Luctor,aris.
Lottamento) luctamen, luctaminis, luctatio, luctationis.
Lottare,giuocare alla lotta) luctor,aris.
Lottar all'incontro) obluctor,aris.
Lottatore,giuocatore alla lotta) luctator, palęstricus.
Louagna.) Grudij.
Louen città.) Louanium Belgij vniuersitate famosissima celebre.
Louino,città d'Italia) Varronia, niæ.
Lublana città) Siscia,labiatum.
Lubrico,lubricoso,che sbuscia) lubricus,lubrica,lubricum.
Lucanica,salciccia) lucanica. Farcimen,inis.
Lucanigaro,trippaio) Cupedinarius.
Lucca città di Toscana) Luca,Lucæ,libera ciuitas & Respublica.
Luccio pesce marino) Studis.
Lucciola animaletto,che luce la notte.) Cicindela.
Lucciola de l'occhio) pupilla,læ, pupula.
Luce,splendore) lux,splendor.
Luce per la lucerna) lucerna,næ.
Prender gran luce) Præluceo.
Lucegnolo della lucerna,panero,stopino.) Linamentum Elychnium.
Lucerna città) Ilicias. Helueticrum.
Lucente,che rende luce) lucens,lucidus.
Lucerna città d'Italia) Luceria.
Lucerna) lychnus,lucerna.
Lucerna con molti lucegni) Polymixos,polymixi.

Lucerna di due pezzi) Dimixos,xi.
Lucernale,lumiero) lychnus,ni.
Lucerta animale) lacerta, vel lacertus,ti.
Luchmenier monte) Lucomonis mons.
Lucho) Antipyrgus.
†Lucido,lucente.) Perspicuus,lucidus,pellucidus.
Lucifero,stella) lucifer,ri.
Lucire,& lucere,splendere) luceo,eluceo.
Lucire tra le altre cose) Interniteo, es.
Ludai città) Alidda.
Luglio,& Giulio mese dell'anno) Iulius Quinctilis,a Cæsare Dictatore appellatus.
Lugubre,dolente per la morte d'alcuno) lugubris,mœstus.
Lui,& lei) ille,illa,illud.
Lui stesso) ipse,ipsemet.
Con lui.) Secum.
Lumaca) Limax,acis.
lumaca di mare) Squilla,læ.
Lume,luce) lumen, inis.
Far lume ad alcuno) Prælucere alicui.
Lumiera,& luminare) luminare,ris. Lychnus, lychni.
lume di rocca,alume) Alumen, minis.
luminoso) luminosus,sa,sum.
luna) luna,æ.
Congiontione della luna) Lunę ortus.
A modo di Luna) Lunatus,ta,tum.
Pertinente alla luna) Lunaris & lunare.
lunedì) Dies lunæ vel primus dies.
lunetta,luna picciola) Lunula,lę.
lungamente,longo tempo) Diu,prolixè.
lungezza) longitudo.
lunghetto,alquanto lungo) longulus,la,lum.
lungissimamente) longissimè.
lungissimo) longissimus.
lungo) longus,oblongus,prolixus,
In lungo) pluribus verbis.
Vn poco più lungo) longiusculus.
lunigiana prouincia) Ager lunensis.
l'vno di due) Alter.
luoghetto,dim. di luogo) loculus,li.
luogo) locus, plur. hi loci, vel hæc loca locorum.
luogo doue si mangia) Triclinium.
luogo aspro) aspretum, ti.
luogo alto da vedere) Specula.
luogo che si passa a guazzo) Vadum,di.
luogo ombroso) vmbraculum,li.
luogo rimoto) Recessus,sus. Secessus,sus.
luogo pieno di verdura) Vireta,torum.
luogo secreto,occulto) Abditum,ti.
luogo di artigliaria.) Balistarium, rij.
Andar da luogo in luogo) Demigro,gras,
Menar da luogo a luogo) Traduco,cis.
Ad alcun luogo, Quopiam,aliquò.
A qualunque luogo) Quoquò.
A l'vno,& l'altro luogo) Vtroque.
A quel luogo) Illuc,illò, eò.
In quel luogo.) Illic, ibi.
Di quel luogo) Illinc.
In ogni altro luogo) vbiuis gentium.
Dar luogo) Concedo,dis.
Luogo sassoso) Saxetum,ti.
Luogo solitario) Eremus,Solitudo.
In luogo,a scambio.) Pro.
luogotenente in vn officio) Vicarius,rij.
luogotenẽte in vn'esserecito) Præfectus exercitus,vicegerens imperatoris militię.
lupa animal noto) lupa,pæ.
lupidi,fiume) Pindacus flu.
lupino,legume noto) lupinum,ni.
lupo,animale) lupus, pi. Di lupo. lupinus,na,num.
lupo ceruiere) lynx,lyncis. Hic vel hęc.
lusingare. Vedi losengare.
lupeca,vccello) Vpupa,pæ.
Lussen,città in Borgogna) Alexia,ę.
lussuria) luxuria, luxuriæ. lasciuia. Salacitas.
lussuriare) lasciuio,uis.

lussuriosamente) libidinosè. lasciuè.
lussurioso) libidinosus,libidinosa,libidinosum. Salax,acis.
lustica l'isola) Euonimus,mi.
lustro, spacio di cinque anni) lustrum,stri.
lustro participio, vale splendente.) Nitidus, da,dum.
lustrore,splendore) nitor,ris, vide luce.
lutta,scintilla di fuoco) Scintilla,læ.
†Luttare,rammaricarsi,lamentarsi) lugere,lamentari.
Luttich città.) Leodium Eburonum metropolis.
lutto,pianto) luctus.
†Luttoso,pien di lutto,lagrimabile) luctuosus.
Caso degno di pianto) Casus luctuosus.
Luza città nella Soria) Lydia,diæ.
Luza nella terra santa) Bethel.
Luzen,di Portogallo) Licuniana.

M

MA,congiontione.) Sed, verum,æ.
Ma poi) verò.
Ma pur.) Sed enim.
Ma quanto al resto. Cæterum.
Ma se) Sin.
Mabra città) Aphrodisium,colonia.
macarmeda città.) Herpis.
macarello, pesce così detto a Roma.) Scombrus.
maccherone,viuanda di pasta) Pasillus esculentus.
maccherone,minchione) Nebulo,onis.
macchia, bruttezza, & per metaphora significa nota, infamia.) Labes, labis, macula, maculæ. Nota infamia.
†Leuar le macchie) Emaculo,las.
macchia luogo spinoso.) Rubetum,senticetũ, centiceti.
macchiare,sporcare. Vedi imbrattare.
macchiato, pieno di macchie, di tacche) maculosus,sordidus, squalidus.
macchione,fratta,macchia) Rubetum,ti.
†Macchioso pien di macchie) maculosus.
Macedonia regione) Macedonia,niæ.
macellaro,beccaro) Lanius,lanij.
macello,becaria) macellum. Laniena.
macerare, ammollire nell'acqua) macero, ras.
macerarsi) macerescо.
macero,& macerato) maceratus,ta,tum.
machester città) Mediolanum.
machina, strumento, o ingegno mecanico.) machina.
machina,ogni cosa grande) moles,molis.
machinare,trouare qualche ingegno) machinor, machinaris,molior.
machinar qualche inganno, o astutia) machinor,aris.
machinatore,chi machina) machinator,oris.
macigno,pietra dura da far mole) molaris lapis.
macilento, forte, magro) macilentus, lenta, tum.
macilenza,magrezza) macies, ciei.
macina strumento di molino, che macina il grano) mola,læ.
Macina città) Myrhinusa.
macinare) molo,lis. Vnde macinato, Molitus, ta,tum.
macinatura.) Pistura,ræ, Molitura,ę.
maciulla,stromento con cui si frange il lino) Intopta,ptæ.
Macres città nell'Africa.) Macodama.
Macri in Sicilia.) Panormus portus, & ciuitas.
macronisi.) Elena insula.
macuf,fiume. Mosæus,si.
macula,macchia) macula,læ.
maculare,macchiare) macero, las.
madaglio della campana,battocchio) Ropalium,li.
madama,cioè mia dama) Domina,Hera.
Madaque città) Harmopetis.

Mader.) Dorath vrbs.
†Madia.) Rhuſpina,vrbs.
Madia ſtromento da far il pane]mactra,ctræ.
Madonna,cioè mia donna.) Domina.
Madre] mater.
Madre,& matrice della donna.) Vterus,ri.
Madril città di Spagna.] Madrita, ſedes Regia.
Maeſtà & maeſtade)maieſtas, atis.
Maeſtra]magiſtra.
Maeſtro)magiſter,& Dux,auctor,moderator.
Maeſtro di ſcuola) ludimagiſter, Gymnaſiarcha, ludimoderator.
Maeſtro di ſtalla) ſtabularius.
Maeſtro delle poſte.) Veredarius.
maeſtro uento] Corus Circius.
mafaro di botte,cocone]operculum,li.
magagna,difetto)labes defectus,vitium.
magagnare,guaſtare.)Inficio.
magapara città)Melange emporium.
magazino]doue ſi ripongono le mercantie.] Promptuarium.
magazino da vino]Oenopolium.
magazino da grano]Frumenti apotheca.
maggio,vno delli dodeci meſi dell'anno.]Maius.
maggiorana herba odorifera.] Amaracus, & Amaracum.
Fatto di maggiorana]Amaracinus.
maggiore,più grande) maior, comparatiuus a magnus.
maggiori,anteceſſori)maiores.
maggioretta, alquanto maggiore) maiuſcula, læ.
magiarab,regia]maocoſmos metropolis.
magica,arte]magice,ces,& ars magica.
†maginare.Imaginare)imaginari.
Pertinente ad arte magica] magicus, magica,magicum.
magione luogo doue ſi ritira qualche coſa) receptaculum.
magiſtero)magiſterium.
magiſtrato vfficio)magiſtratus,tus.
Quello magiſtrato honorò grandemente mio fratello] Frater meus eximiam ex hoc magiſtratu laudẽ tulit, cepit, collegit, adeptus eſt,confecutus eſt, præclarè frater hũc honorem geſſit.Egregiè frater in hoc munere ſe tractauit.
Mangiano] manliana.
Maglia,& maglietta)Anſa,anſæ.
Magna, cioè Alemagna, regione] Germania,iæ.
Della magna]Germanus,na,num.
Magnanimita.] magnanimitas, magnus animus,magnitudo animi.
Magnanimo, grande d'animo] magnanimus vir magno animo,excelſo,claro.
Magnano, che fa le chiaui.) Clauſtrarius. rij.
Magnanacca, luogo doue sbocca il Pò.) Caſſia,Capreſſa.
Porto di magnanacca.]Sagis portus.
magnificamente] magnifice,liberaliter.
magnificenza in fatti,& in parola]magnificẽtia,tiæ
Magnifico, honoreuole] magnificus, ca, cum.
Più magnifico]magnificentior.
Molto più magnifico)magnificentiſſimus.
Magniti.] Tapſus, peninſula in Sicilia.
Mago incantatore) magus, magi.
Magoncia città.]Maguntia,tiæ.Magunciacũ Electoralis ſedes primi principis Imperij Romani ſeptemuirum.
† Magnano. quegli che fa le troppe,e le chiaui)faber clauilis.
Magra,fiume nella riuiera di Genoua)macra, ræ.
Magrezza] macies,ei,macritudo, gracilitas.
Magro,ſcarno,ſecco,macer,gracilis.
Forte magro] macilentus.
Diuenir magro]macreſco, gracileſco.

Mai]Nunquam.Non fù mai coſa di maggior lode.Poſt hominum memoriam, poſt homines natos, ex omni memoria nihil fuit glorioſius.
Maieſe, mageſe) Nouale,lis.
Maina] Leuctrum. Vnde pugna Leuctrica.
Maiorana. Leggi Maggiorana.
Maiordomo, maſtro di caſa.) Oeconomus, mi.
Maiorica,& minorica,Iſole) Baleares inſulæ Hiſpanicæ ditionis.
Maiorcheſe,di maiorica) Balearius, Baleatis.
Mala diſpoſitione,& indiſpoſitione.] infirmitas,imbecillitas,mala affectio.
Mala diſpoſitione del tempo)Intemperies,Intempeſtas.
Malaca città) Malaca Africæ.
Malacaſa città) micaleſeus.
Maledetto,iniquo) iniquus, & peruerſus.
Mala operatione] maleficentia, tiæ.
Malageuole,difficile] Arduus, difficilis.
Malageuolezza, difficoltà) Difficultas.
Malageuolmente.) Vix, difficulter, ægrè.
Malanoa,regno)aurea Cherſoneſus, chryſe.
Malamente]male perperam,praue.
Malamocco,porto.]malamaucum,portus Venetorum.
Malandrino,aſſaſſino di ſtrada]graſſator, latro.
Malanno,malincantro] infortunium.
Malarda,vccello della ſorte di anetre,che uiuono in terra,& in acqua.) Querquetula, querquetulæ.
Malatia,infermità)morbus, ægritudo.
Malata, città nella Soria.] Marathus.
Malato,& amalato. Vedi infermo.
Mala ventura,auerſità miſetia, riæ.
Mal attaccaticcio.)Contagium,gij.
Mal caduco.]Sacer,morbus,comitialis, Apoplexia.
Mal compoſto,diſordinato]Inconditus,incõcinnus,ſordidus.
Mal contento,dolente]Triſtis, mœſtus.
Mal creato.)Inurbanus,na,num.
Mal deſtro.]Ineptus,pta, ptum.
Maledetto,maledittione]maledictum, cti.
Maledicente,maledico] maledicus, ca, cum. Dicax,acis,loquax.
Mal diſpoſto]malè affectus,& affectus. Vedi indiſpoſto.
Mal di tutico) Tabes,bis.
Mal della pietra.)Calculus,Lithiaſis.
Male]malum, li.
Male,malatia]morbus,ægrimonia,ægritudo.
Maledico, maledicente] maledicus.
Maledire.)Exector, Deteſtor, aris.
Maledittione)maledictum, Execratio.
Mal fare) malefacio.
Mal fatto]malefactum,& iniurioſus,iniurioſa, iniurioſum.
Malfattore,colpeuole]Sons,ſontis,reus,rei.
Malfi città.] Amalpha, phæ, ciuitas Regni Neapolitani.
Malga città di Spagna.]Malaca, cę.
Malgrado,cioè a onta, & diſpetto) vi,prẽter voluntatem.
Malgrado città di Spagna]maliaca, cæ.
Malia ſtregaria.]Faſcinum,ni. Veneficium.
Maliare,& amaliare.) Faſcinare.
Maliardo,& maliarda] Veneficus,venefica.
Malignità]malignitas,maleuolentia.
Maligno,ſcelerato,cattiuo)maleuolus,Improbus,praauus.
Malignamente] malignè.
Maliconia,dolore]mœſtitia,meror,ægritudo.
Malinconico]mœſtus, illætabilis, apud Vir.
Maliſcalco,gouernator de gli eſſerciti.)Præfectus.
Malitia)Nequitia,malitia,verſutia.
Malitioſamente)malitioſè,verſutè, aſtutè.
Malitioſo,cattiuo.)Verſutus,callidus.
Maluoglienza)maleuolentia,tiæ.
Maluoglio)maleuolus,malignus.

Malleuadore, chi promette peraltri.) prẽs, dis.
Mal netto,ſporco. Vedi lordo.
Malpertuſo,fiume) Monalus.
Mal ſano,ammalato,infermo. Vedi infermo
Mal ſecuro.]Intutus.
Mal ſottile,infermità)Phthiſis,phthiſios.
Malta,Iſola]Melita,tæ, Turcarum oppugnatione famoſa,Rhodiorum inſula.
Malteſe,di malta)meliten ſis.
Malta fiume, che corre nel lago di Bolſena.) martha.
Maltire il cibo.)Concoquo,quis.
Il maltire il cibo)concoctio,onis.
Malua,& malba,herba nota]malua,uæ,malachoches.
Di malua]maluaceus,cea,ceum.
Maluagio,porto,& città nella Morea)Nouẽbaſia,Epidaurus.
Maluagia vino notiſſimo.) Vinum Creticum.
Maluagiamente, ſceleratamente] Nequiter, flagitioſè.
Maluagio,ſcelerato)Prauus,malus,malignus, flagitioſus,peruerſus.
Io ho laſciato la mia antica opinione per gli officij di queſti maluagi) Iſtorum maleuolentiſſimis obtrectationibus de vetere illa mea ſententia depulſus ſum,detruſus,deiectus.
Maluagità, ſceleragine.] Improbitas, flagitium.
Vincerai con la tua prudenza l'altrui maluagità.) Hominum improbitatem infringẽt conſilia tua.
Maluaueſca, herba.) Hybiſcum, Althæa, althęę.
Mal volentieri contra voglia]Aegrè. inuitè.
Mamma,l'iſteſſo che madre)mater.
Mammella,poccia,tetta]mamma,mamilla.
Mammana.)Obſtetrix,icis.
Man.]mona inſula.
Manara,acetta.)Securis,ris.
Manarino,acetta picciola]Securicula,læ.
Mancamento,difetto]Vitium,culpa.
Mancamento di cuore]Syncopis.Plin.
Mancanza, mancamento] Defectio, defectus.
Mancanza della Luna.)deliquium,quij,defectus lunę.
Mancare,eſſerne primo.)Careo,cares.
Mancare ad alcuno) Deſum, deficio,abſum, abes.
Che coſa mãca a coſtui)quid deeſt huic?q̃d quærit?
Tu manchi verſo di me del debito tuo]Officiũ in te requiro,deſidero, Egrederis officium.
Mancarſi,venirſi meno) Deficere dolore.
Mancator di fede]perfidus,Fœdifragus.
Mancia,buona mano]Strena,næ.
Mancino,ſiniſtro,zanco]mancus,læuus.
Mancino, & dritto, che vſa ambe le mani.) ambidexter.
Mancipare]mancipo,pas.
Mancipato]mancipatus,ta,tum.
Manco,& meno]minus,ſecius.
Senza manco]Sedulo.
Più o manco) Plus,minusve.
Mandare]mitto,mittis,miſi,miſſum.
Mandare a dire.]Nuncio,cias.
Mandare ad effetto.] Exequor, eris, efficio, perpetro.
Mandare lettere ad alcuno) dare litteras ad aliquem.
Mandar lettere per alcuno.) Dare litteras alicui.
Mandar ad alcun luogo per ambaſciatore.] Ablego,gas.
Mandar altroue] Amando,das.
Mandare a giorni alcuno) Exercere aliquem.
Mandar ambaſciatori.]Lego,legas. Vide legatus,legati.

Mandare per alcuna priuata facenda.) Ablegare aliquem.
Mandare fuori,mettere in luce) Edo, edis.
Mandar fuori,mettere fuori.]Emitto,tis.
Mandar fuori,scacciare]Excludo,dis.
Mandar la caualleria contra nemici]Emittere in hostem equos.
Mandar fuori il fiato.]Expiro,Spiritũ emitto.
Mandare in galea] Destinare triremi.
Mandare male,per consumare) Perdo,dis.
Mandare fuori le spiche]Spico,cas.
Mandar fuori odore) Exhalo,las.Halo,las.
Mandar a chiamar.) Accerso,sis.
Mandar da alto a basso.) Demitto,tis.
Mandar in diuerse parti, & in quà e là.] Dimitto,di mitto.
Mandar spesso]missito,tas.
Mandar nome, il mandar)missio,onis.
Mandato,participio) missus,sa,sum.
Mandato in soccorso]missus subsidio.
Mandola,e mandorla,frutto noto.) Amygdalum,li. Amygdala,læ. Fatto di mandole, Amygdalinus.
Mandorlo,mandolaro,alboro.]Hæc amygdalus,li.
Mandria,Isola.]Mynia insula.
Mandria,& mandra]mandra,dræ.
Mandria di bue]Bouile,lis,Bubile,lis.
Mandria di capretti.)Hædile,lis.
Mandria di caualli.) Equitum,tij.
Mandria di pecore)Ouile,is.
Manecchia dell'aratro.]Stiua,uæ.
Maneggiamento.) Tractatio,attrectatus, contrectatio.
Maneggiamento d'arme) Tractatio armorũ.
Maneggiare, toccare con la mano.] Contrecto,tracto,attrecto,pertracto.
Maneggiare il cauallo) Flectere equum.
Maneggiare vna facenda) Administrare negocium.
Facile da maneggiare.]Tractabilis,le.
Maneggiato]Contrectatus,ta,tum.
Non maneggiato]Intractatus,ta,tum.
Maneggio,maneggiamento) Attrectatus,tus. Contrectatus.
Maneggio,traffico]negociatio,mercatio,is.
Manetta di ferro per legar le mani]manica,æ.
Manfredonia]Apenestæ,ciuitas regni Neapolitani.
Mangiare,manciare) Edo,es,vel edis,Comedo,Vescor,sceris,Exedo,manduco.
Io non mangio troppo.]Nõ multũ cibi sum, minime sum edax. Tenui cibo vtor.
Mangiar l'ossa ad vno, consumarlo) Exedo, dis.
Mangiare insieme,& far vita insieme.) Conuiuo,uiuis.
Buon da mãgiare] Vescus,sca,scum. Et Edilis. Gel.
Mangiare,& bere]Victus,victus,ctui.
molti giouani periscono,per mangiar troppo, Cruditas multos conficit adolescentes.
mangiato]Adesus,Comestus,Exesus.
mezo mangiato]Semesus,sa,sum.
mangiato da amendue le bande) Ambesus,sa,sum.
mangiatoia,doue mangiano gli animali) Præsepe,is.
mangiatore, & manciatore) Edax, edacis.
Gran mangiatore,si dice da Plauto)manduco,manduconis.
mangione, diuoratore, pacchione] Edo,nis, Helluo,onis.
mangalar città dell'India]mangadora.
manica,come di veste]manica,æ.
manicato, chi ha maniche]manicatus,a,um.
manico d'ogni stromento]manubrium, brij.
manico picciolo, & manichetto) manubriolum,li.
manico de l'aratro]Bura,ræ,Ansa,sæ.
maniera,modo,usãza,Ritus,vsus,mos,moris.
maniera di vita.]Vitæ cursus.
Non mi piace la tua maniera d'operare.] Hæc mihi ratio rei gerendæ non probatur.
Questa maniera del tuo viuer dispiace a gli amici.] Hic tuę vitæ cursus offendit amicos tuos.
manifattura,& fattura,come d'vna veste] opera,operæ.
manifestamente,apertamente]manifestè, apertè,euidenter.
manifestare,publicare]Indico,patefacio, explano,pando,promulgo,aperio,refero,vulgo,publico.
manifestatione) Indicium,cij.
manifestato, publicato] Publicatus, patefactus.
manifesto,chiaro,aperto.]Promptus, manifestus,euidens,clarus,apertus,patefactus.
Le rare qualità del gobbo,hora sono manifeste a tutti]Nunc summæ gibbosi laudes excelso,& illustri loco sunt.
L'animo mio ti farà più manifesto.] Notior & illustrior meus in te animus erit.
manifesto con solennità) Indictus,a,um.
E manifesto]Constat,Liquet,patet.
E manifesto a tutti, Patet, omnibus constat.
maniglie,& manini.]Armilla, armillæ, brachiale,lis.
manigoldo,ladroncello] Latrunculus,li, nebulo.
manigoldo,boia]Carnifex,icis.
maninconia. Vedi malinconia.
manipolo, brancata, cioè quanto piglia vna mano)manipulus.
manipolo,stromento da giocar alla palla. Leggi Racchetta.
manna) manna,næ.
mano]Manus.
mano destra]dextra.
mano manca,sinistra,mancina,stanca,zanca) Læua,uę,sinistra,træ.
Andar a man manca) Leuam petere.
A man piene) Plenis manibus.
A man gionte) Palmis supplicibus.
Alle mani]Præ manibus.
Di mano in mano]Successiuè.
Di cento mani]Centimanus.
D'vna mano) Vnimanus.
A questa mano) Ad hanc manum.
Cauar dalle mani.) Vedi Cauare.
mettere nelle mani qualche cosa.] Vedi mettere.
manso, mansueto, piacevole] mansuetus, mitis, Lenis,benignus,humanus.
mansuefare,domesticare]mansuefacio.
mansuefarsi,domesticarsi) mansuesco, mansuetio.
mansuetamente) Leniter,mansuetè.
mansuero,piacevole] mitis, mansuetus,lenis.
Non mansueto.) Immansuetus.
mansuetudine]mansuetudo, Lenitas.
mansul città] Punda.
manta peloſa, Gausapina,næ.
manta,peloſa da tutte due le bãde,che si chiama Sbernia]Amphitapa,pæ.
mantelletto,mantello picciolo]Palliolum, li.
mantello,veste che si porta sopra le altre]Pallium,& immantellato, Lacerna,amictus.
mantellato]Lacernatus, Pentulatus.
mantenere,defendere]Sustento,defendo.
mantenere,osseruare,attẽdere)obseruo,seruo.
mantenere la promessa] Stare promissis.
mantice stromento da soffiar il fuoco]follis, is.
mantice picciolo]Folliculus, li.
mantile per la tauola.) mantile, lis. Mantellum, li.
manto,sopraueste) Amictus,ctus. Mantellum, li,apud Pli.
mantoa città) Mantua,æ,Italiæ ciuitas nobilis.
manuale,chi con esercitio di mano si procaciano il uiuere.] Ii Gasterochyres,horum Gasterochyrum.
manza,giouenca]Iuuenca, cæ,
manza innamorata] Amasia,siæ,
manzo giouenco,non atto a lauorare la terra) Iuuencus, ci.
marano città in Corsica) Mariana ciuitas.
marangone,fa legname,legnaiuolo.]Faber lignarius.
marasca,frutto noto]Laurocerasum.
marasso,monte in Sardegna) Hermeus,mei.
marasso,sorte di serpente] Vipera,æ.
maratona, luogo nella Grecia famoso per il fatto d'arme de gli Atenesi contra i Persiani)Marathon,onis.
marauiglia,& meraviglia) admiratio, miratio. Cosa degna di marauiglia. Admirandus,mirandus, da, dum.
Pieno di marauiglia)mirabundus,da,dum.
marauigliarsi, & marauigliare.) Admiror,aris,Miror.
marauigliarsi forte)Demiror,aris.
marauigliosamente con marauiglia]mirificè, admirabiliter.
marauiglioso) mirificus,admirandus,admirabilis,mirus.
molto marauiglioso) mirificissimus. Terentio.
marca d'Ancona.) Picentum,& hinc Picentes Picentini.
marca Triuigiana.] Venetia,tiæ,Flaminia, Emilia,Caini.
marcha nell'Austria] Adrabæ campi.
marchese,nome di dignità si potria dire.]Demarchus,chi.
marchese che viene alle dõne ogni mese, quãdo si purgano)menstrua,menstruorũ. Ménstruæ mulierum purgationes.
Femina che fa il marchese.]menstrualis uxor.
marchiare, marcare con ferro caldo.] Inuro, vris.
marchio,bollo,ferro caldo da marchiare)cauterium,rij. Stigmata,tiæ.
marchio della stadera.) Sacoma, sacomatis.
marci città] Marcia prius Valetia dicta.
marcia,sangue corrotto]sanies,saniei,pus,puris.
marchiare, caminare dell'essercito) progredior,deris. Cæsar.
marcio, come il doppio] geminatio sponsionis.
marcio,corrotto.] Tabidus, marcidus, putris, & putre.
marcire,marcirsi,& putrefarsi)Tabesco,marceo, marcesco.
mare.]Hoc mare, maris, pelagus,gi, æquor, pontus,salum,profundum.
mare Adriatico,mare di Venetia]mare Adriaticum,mare superum,sinus Adriaticus.
mare d'Albania) mare Ionium.
mare di Candia]mare Creticum.
mare di Constantinopoli]mare Hellespontiacum.
mare di Barbaria]mare Libycum.
mare di Genoua] mare Ligusticum.
mare di Maiorica, & Minorica]mare Baleaticum.
mare Rosso) mare Rubrum, Erythræum, sinus Arabicus.
mare di Sicilia]mare Siculum.
mare di Spagna] mare Ibericum.
mare della Tana]mare Euxinum.
mare di Tartaria)mare Sarmaticum, vel Scythicum.
mare di Toscana] mare Tyrrhenum.
mare d'Africa,o di Spagna) Oceanus Atlanticus.
mare di China) magnus sinus.
mare maggiore] Pontus Euxinus.
mare di Mandria]mare myrtoum.
mare di Marmora) Propontis mare.
mare tra l'Italia,& la Morea]Ionium.
mare di Nicaria) Icarium mare.
mare di Scarpanto] Carpathium mare.
mare di terra Todesca, Oceanus Germanicus.

Di là dal mare] Transmarinus, na, num.
marecchia fiume] marida flu.
mareggiare, ondeggiare] fluctuo, as.
maremma di Siena] Littus Tyrrhenum.
mareſcalco, che ferra caualli.] Ferramentarius.
maretamo] Sacra inſula, Hiera. Therasia.
margine, eſtremità di qualche coſa) margo, marginis.
Di gran margine) marginatus, ta, tum.
margarita, perla, & pietra preciosa] margarita, tæ.
marina, riua del mare] Litus, litoris, Acta, actę
marinaro, nocchiero) Nauta, nauita, tæ.
Di marinaro, nocchiero) Nauticus, ca, cum.
marino, cioè di mare.) Aequoreus, marinus, pelagicus.
marino, terra uicina a Roma] marinum, uel mariana uilla, illust. familię Columnẽsium.
maritaggio, sponsalitio) Connubia, Nuptius, tus. Sponsalia, liorum.
maritare] Do nuptui, mario. Do in matrimonium, & colloco.
maritarsi, pigliar marito] Nubo, denubo, innubo.
maritata) Nupta, ptę.
maritato] Nuptus, nupti, apud Plaut.
Non maritata] Innupta.
marittimo di mare, ò vicino al mare.] maritimus, ma, mum.
marito] maritus, uir, coniux.
Andar a marito) Innubo, bis.
Da marito, è da maritarsi.] Nubilis.
mariuolare, tagliar borscie, e rubbare) manticulor, laris.
mariuolo, taglia borse] manticularius.
mariuolaria] manticulatio.
mariza, fiume della Tracia) Hebrus.
marmo) marmor, oris.
Di marmo) marmoreus, rea, reum.
Coperto di marmo] marmoratus, ta, tum.
Simile a marmo] marmoroſus, ſa, ſum.
Fabrica di marmo) marmoratio, onis.
marmora, fiume) Chabrius flu.
marmora, Isola.) Præconesus, insula.
marne) Matrona, fiumen in Gallia.
maroelle, morrhoide.] marisca, scę, Haemorrhois, idis, Ficus, fici.
marogna città) Marona, Clazomene.
marra, vanghetto, stromento rustico] Marrha. Ligo, onis.
marrazù città) Marriche.
marrobio, herba) marrubium, bij.
marsa città) Maxilla, lę.
marsala promontorio della Sicilia. Lilybęum.
marsacubi, porto d'Orano] magnus portus.
marseglia città] Massilia. di Marseglia, Massiliensis.
marsia, fiume) marsya, syæ.
marte, Dio della guerra, appresso gli antichi.) Mars, Mauors, Gradiuus.
marta, fiume) Masseus flu.
martedì giorno della settimana] Dies tertius.
martellare, battere col martello,) malleo, as.
martellato, battuto col martello] malleatus, ta, tum.
martellino, picciolo martello] malleolus.
martello, stromento fabrile] malleus, lei.
martello del magnano) marculus, li.
Dar martello, appassionar alcuno] Vrere aliquem.
martiale, pertinente a marte.] Martius, tia, tium.
martin pescatore, pesce così detto in Roma.] Piscatrix, icis. Marina, næ.
martire, affittione] Cruciatus, cruciamentũ.
martire, santo) Hic & hæc martyr, martyris.
martora, & martorella, animale,] martes, martis.
martoriare, tormentare) Torqueo, crucio.
martorio, & martirio] Tormentum, supplicium, cruciatus.
maruth città] Rhuda.

marzapane, Torta di marzapane,] Placenta ex amygdalinis nucleis, saccharoque confecta.
marzo, uno delli dodeci mesi] Martius.
Primo giorno di Marzo) Martiæ Calendæ.
masaquillir.) Fretum magnum.
mascalzone, poltrone] Nebulo, onis.
mascara, faccia contrafatta) Persona, næ.
mascararsi, trauestirsi) Incedere personatum.
mascarato) Personatus.
mascella doue stanno i denti) Mala, maxilla.
maschio) mas, maris masculus, li.
Di maschio) masculinus.
Diuentar maschio) Masculesco, scis. Plin.
macon città) Mausco, Galliæ ciuitas Lugdunen. uicina.
maschi] gentium terminus.
masiria.) Serapias, adis.
massa, ouer pastone] massa, sæ.
massa, mucchio] Aceruus, ui.
massa di legne.] Strues lignorum.
massa d'oro) Palacra, cræ.
massara, Fantesca.) Ancilla, leggi Fantesca.
massaro, gastaldo.] Epistates, tæ.
massaritia di casa.] Supellex, supellectilis.
massiccio, intiero.] Solidus, da, dum. Densus, sa, sum.
massimamente, specialmente.] Præsertim.
mastello, tinacciuolo.] Labellum, li.
masticare tra i denti.) mando, manduco, commanduco.
masticare bene, rimasticare, come fanno i buoi. Rumino, as.
mastica.) Mastix.
mastrich, nome proprio di città.) Traiectũ superius Belgij ciuitas.
mastro di campo.] Tribunus militum.
mastro d'intagli.] Statuarius, rij.
mastro di stalla.) Stabularius, rij.
mastro di scuola.] Ludimagister.
mastro di strada.) Ædilis.
matagia, città.) Messene.
matarazzo, stramazzo.) Anaclinterium, rij.
materra, terra in Puglia.) mateola, lę.
materia, soggetto] materia, & materies.
materia d'un trattato.) Argumentum, ti.
materno, di madre.] maternus, na, num.
mathematico.) mathematicus, ci.
matre, & matrice della donna.) Vterus, ri.
matregna.) Nouerca, cę.
Di Matregna.] Nouercalis, & nouercale.
matrico.a, nella quale si scriuono i nomi de studenti, de soldati, & d'altri.) Album, bi.
materselua, herba.] Periclymenus, ni.
matrimoniale, pertinente a matrimonio.) Cõiugalis, le.
matrimonio.] Coniugium, matrimonium.
matrona, donna.] matrona, næ.
mattamente, pazzamente.] Stultè.
mattera, stromento da far il pane.) mactra, træ.
mattezza, pazzia.] Amentia, stultitia, dementia.
mattina la mattina.] mane.
La mattina, matutinum, ni.
Di mattina.) matutinus, na, num.
Nel far del giorno.] Prima, luce, summo mane, diluculo. Cũ lucesceret, albescente die in ortu Solis, Oriente Sole.
matto, pazzo.) Amens, demens, stultus, insanus, ineptus.
mattonaio, che fa mattoni.] Laterarius, rij.
mattone.] Later, tris.
mattone picciolo.) Laterculus.
Luogo da far mattoni.] Lateraria, riæ.
Fatto di mattoni,) Lateritius, tia, tium.
Mattonare le strade.] Sternere vias lateribus.
mattonato, fatto di mattoni.] Lateritius, tia, tium.
mattonato, si può anco pigliare per il terrazzo di casa.
Mattocello, picciolo mattone.] Laterculus, li.

mattutino, tempo vicino al giorno.] matutinum, ni. Apulejo lo chiama Gallicinium, dal cantar del Gallo.
maturare.) Facere maturum.
maturarsi, diuenir maturo.) matureſco, scis.
maturità.] maturitas.
maturo.) maturus. Non maturo, Immaturus.
maui, città) Bara, ræ.
maure Isola.] Leucophrea.
mazza, mazzoca.] Claua, uæ.
menare alla mazza, ingannare.] Allicere in fraudem.
mazzare, nome di città.) Selinis vrbs.
mazzarino, città nella Sicilia] macharina, næ.
mazziero.) Clauarius, rij.
mazzo di fiori.] Stemma, matis.
mazzo di carte da giuocare, si può dire.] Fasciculus foliorum lusoriorum.
mazzone, sorte di pesce.] mugil, mugilis.
mazzuolo, mazzoccola, mazza picciola) Clauicula.
meaulx, città nella Gallia.) Iatinum, ni.
me, & mi, particole personali) Ego, mei, mihi, me.
meccanico, di arte vile.] mechanicus.
mecca regione.] Saba, Sabæ, Arabum prouincia.
mecha, luogho sacrato a Mahometto nell'Arabia] Læana, Hebraicè Elat.
mechel,] mechlinia vrbs Belgij vicina Antuerpiæ.
meco, con me.) mecum.
medoah, luogo nella Arabia Petrea] medaua.
medaglia, ritratto intagliato, o sculto in metallo, ò pietra.] Toreuma, matis, & Toreumatum, ti.
medesimamente, parimente.) Item, itidem, pariter.
medesimo.] Idem, eadem, idem, eiusdem, eidem, eundem.
In vn medesimo tempo.) Vno eodemq. tempore.
medicamento.] medicamentum, enti, medicamen, medicatio.
medicare.] medicor, aris, medeor, eris.
Che si può medicare.) medicabilis, le.
Che nõ si può medicare.) Immedicabilis, le.
medicina.) medicina, ne.
medicina per aiutar la digestione.) Peptica, arum.
medicina in beuanda.) Potio, onis.
Chi fa medicine.) medicamentarius.
Chi vende medicine.] Pharmacopola.
medicinale.) medicinalis, le, medicamentoſus, ſa, ſum.
medico, chi medica.) medicus, ci.
medico d'orina.) Clinicus, ci.
medico che caua pietre.) Lithotomus, mi.
medicina cali.) mædolium, lij, vrbs Hispaniæ.
medina di Taluabo, doue è sepolto mahometto) municipiates.
mediocre, tra grande, & picciolo.) mediocris, & mediocre.
mediocre grandezza.) mediocris statura.
mediocremente, con mediocrità.) mediocriter.
mediocrità, ne troppo, ne poco.] mediocritas, tis.
medolla.) leggi midolla.
meglio, sorte di biada.) milium, lij.
meglio.) melius aduerbium comparandi a bene.
Vn puoco meglio.) meliusculè.
meglior, & meglione, nome) meglior, potior, & potius.
megera, città in Beotia.) megara, æ.
mela, ponne, frutto noto.) malum, li, pomum.
mela grana, pomo granato.) mali punicum.
mela grano, alboro.) malus Punica.
melarancia, rancia, narancia.) malum medicum.
melarancio, alboro.) malus medica.

Melasso

Mettere a vendere.)Proscribo.
mettere a monte.]missum facio.
mettere da banda. Depono,Seponio.
mettere dentro.]Immitto,admitto.
mettere diligenza.] Adhibere diligentiam:
mettere il chiauistello a l'vscio.)Obdere pessulum foribus.
mettere il freno.) infreno.
mettere inanti.)Obiecto,ctas.Obijcio, cis.
mettere fuoco ad vna casa) Facere incēdium.
mettere in fuga,far fuggire.)Fugo,gas.
mettere in memoria.]memoro,tas.
mettere insieme.)Compono, nis.
mettere intorno.)Circumpono.
mettere paura, far paura.] Terreo, timorem incutio,inicio.
mettere per ricetto.] Acceptum referre.
mettere sotto.) Suppono, nis, subijcio, subijcis.
mettere qualche cosa nelle mani ad alcuno.] Committo,tis,trado,do.
mettere sotto sopra ogni cosa.) Perturbare omnia.
mettere vna pulce nell'orecchia ad vno, come si dice uolgarmente.) Injicere scrupulum.
mettere in ordinanza.]instruo,is.
mettere in galea.]Destinare triremi.
mettere in rotta i nemici.] Dissipare hostes,disrumpere vires hostium, fugare hostes.
mettere mano a qualche cosa)aliquid īcipere.
mettere le mani in seno ad alcuno.) inferre, manum in sinum alicui inferere.
mettere fuori a vendere.)Produco,cis.
mettere la vita a pericolo.] adire periculū capitis.
mettersi in via.)instituere cursum,committere se viæ.in viam se dare.
mettersi la ua tra le gambe.) Conijcere se in pedes.
mettersi in spalla la cappa.] onerare humerū pallio,imponere pallium humeris.
mettersi con furia in qualche luogo.)irruo,is.
mettersi a fare.]Aggredior,deris.
mettersi in fuga.)dare, committere se fugæ.
mettersi in fantasia.) indūcere in animum.
mettersi nelle braccia d'alcuno.) Dedere se alicui.
mettersi la mano al petto.]Colligere se.
mettersi all'impresa.)accingor,geris.
mense,fiume.)nosa Fluuius.
metz, città.] Mediomatrices, olim imperij, nunc Gallici iuris.
mezdagna,città.)molochath,mulelacha.
mezzua.) Oppidum nouum, colonia.
mezana,è la vela di mezo della naue.)Epidromum.
mezano, mediocre.) mediocris,& mediocre.
mezano,che s'intramette tra l'vno, e l'altro.) Tertius,tia,tium.internuncius,cij.
Essere mezano.)intercedo,dis.
mezo,metà di qualche cosa.) Dimidium, dij.
Mezo,che è nel mezo,]medius,dia,dium.
mezo dì.)meridies,diei.
meza notte.) Noctis silentium.
mezo maturo.) Præcoquus,qua, quum.
Mi,& io.] Vedi. io.
miana,città.)Apamia,iæ.
micena,città nella Grecia.]micenæ,narum.
micidiale,che amazza huomini.] homicida, dæ.
micidiale della madre.] matricida, dę.
micidiale del padre.)Parricida,dæ.
micidio,homicidio.) Homicidium, dij.
micidio di madre)matricidiū.Di padre, Parricidium.
micone isola.]micon,onis.
micone isola,vicino Delo]micone,nes.
midolla,che sta nell'osso.)medulla, lę.
midolla dell'albore)matrix,icis.
miele, liquore dolcissimo.) mel,mellis.
Di miele)melleus, mellinicus. melligenus, na,num.
Far miele) mellifico,cas.
Artificio di far miele]mellificium,cij.
mietere,tagliar le biade]meto,tis.
Tempo di mietere.)messis,sis.
mietitore)messor, ris.
migliaccio.] Tyrotarichus,chi.
migliare)milliarium,rij.
miglio,spatio di mille passi]milliarium,mille passus.
miglioramento ne gl'infermi)Bona valetudo
migliorare nell'infermo.)Conualesco.
migliorare,accrescere,) augeo,ges.
migliorare vna cosa.) Facere meliorem.
migliore]melior,melius.Potior,potius.
Alquanto migliore]melioriculus.
Diuenir migliore.] melior fio,vel vt ait Pli. melioresco.
mignatta)sanguisuga Hirudo, hirudinis.
migno,città.) Minius.
migrare, significa andar ad habitar altroue.] migro,gras.
migro) mendesium ostium Nili.
milano, Città in Lombardia) mediolanum.
milanese,il paese di Milano]insubres,& insubria.
milel,fiume.) Lathonis fluminis ostia.
milielo in Sicilia.) Hybla,blæ.
militare,far l'arte della guerra]milito,tas.
militia,arte della guerra)militia,tiæ.
mille,numero)mille in sing. & millia, in plu.
mille huomini]mille hominum.
Due millia huomini]Duo hominum millia.
mille volte)milles.
A mille a mille) milleni.
millesimo.]millesimus,ma,mum.
millofaes,città.]Cyphanta.
milo,isola)melos.
milonia,fiume)malua, Fluuius.
milopotamo, città) Pantomatrium.
milza,mèlza.] Lien,Splen.
mimo,chi contrafà i gesti altrui]mimus,mimina sotto terra.]Cuniculus,li.
Contramina) Contrarius cuniculus.
minacciamento)minatio,onis.
minacciando,con minaccie] minaciter, minātēr.
minacciāte.]minax,acis.Minitabūd*,da,dū.
minacciare)minor,aris.minitor, aris.
minacciare qualche grā male)interminor,ris.
minacciare ad alcuno] minis aliquem insequi.
Minaccie.)minæ minarum.minaciæ,arum.
Minchione maccarone.]Nebulo,onis.
Minera.)fodina,næ,vel metalli, vel salis fossilis.
Minera d'argento.) Argenti fodina.
Minera di ferro.]Ferraria, rię.
Minera d'oro.) Auraria fodina.
Minera di minio.]miniaria,rię.
Minerua,Pallade)Minerua, Tritonia, Pallas, dis.
Miniare,depegnere con minio)minio,as.
Miniatore.]miniator,miniculator,oris.
Minimo,picciolissimo.)minimus,ma,mum.
Alla minima per lo meno.]minimum,ad minimum.
Minio)minium, nij.
Di minio.)miniarius,ria, rium.
Ministrare,seruire]ministro, Comministro.
Ministro.]minister,stri.Administer,stri.
Minore,più picciolo] minor,minus,minoris
Minor di età) minor natu.
Minoretto,alquanto minore.)munusculus,la, lum.
Minotauro,mostro che fu in Candia.] minotaurus.
Minuire,sminuire) minuo,comminuo,imminuo.
Minutamente]minutim, minutatim.
Minuto,tritto,sottile.)minutus,ta, tum.
Minuzzare,far in pezzi.]Diminuo,is.
Minuzzaria, & pezzi minuti.) minutia, æ, Scio.
Mio)meus,mea, meum.
Mira della balestra.ò d'altro.]Dioptra,træ.
Mirabello,città in Candia.]Heraclium,Heraclea.
Mirabile,marauiglioso,)mirificus, mirabilis, mirabile
Mirabilmente.]mirabiliter, mirificè.
Miracolo,cosa marauigliosa.]miraculum,li.
Miracoloso]Admirandus,da,dum, mirus,rum.
Miraglio, & Ammiraglio del mare.) Praefectus maris,thalassiarcha,qualis erat in Gallia Conlingius maiestatis reus.
Mirando, & degno di ammiratione.] mirandus,mirus,admirandus, mirificus.
Mirare,guardare.]Aspicio,conspicio,cis.
Mirlea,città della Galitia]Appamea, eę.
Mirrha.)myrrha, rhæ.
Di Mirra.]myrrheus,rea,reum.
Mirto,albero)myrtus,ti.
Di Mirto.]myrteus.
Luogo piantato di mirti.]mirtetum,ti.
Mischiare, & mescolare.]misceo, admisceo, sces.
Misciare l'acqua col uino.miscere aquā vino.
Miserabile.)miserandus, miser, ra, rum.
Miserabilmente,]miserè, miserabiliter.
Miseria,auersità.]Calamitas,miseria.
Misericordia,pietà,compassione.)misericordia,miseratio,pietas.
Hauer misericordia d'alcuno.misereor eris, cum Dativo, & genitiuo, & miseror, aris, cum Accusatiuo,Commiseresco.
Misericordioso.)misericors,cordis. Pius, pia, pium.
Non misericordioso]immisericors, cordis.
Misero,infelice.)infelix,icis,miser,ra,rum.In fortunatus.
Misero,auaro.)Tenax,acis.Sordidus, da, dū.
Miseria,città nella Morea.)nesena, nę.
Misfatto,maifatto.)malefactum,ēti.
Misine, città.)Drusipara.
Misitra città nella Morea.) Lacedæmon.
Misleale,disleale,senza fede.)infidus, da, dū.
Misterio,secreto,circa le cose diuine.)mysterium, rij.
Misura.]mensura,modus,modulus.
Misura di musica.]modulatio,onis.
Con misura.)modulatè.
Tenere misura] Habere modum.
Oltra misura.]Extra modum.
Fatto con misura) modulatus, ta,tum.
Senza misura.) Proterrè.
Misura d'un boccale.]Sextarius, rij.
Misura di mezo boccale) Hemina, nę.
misurare a peso.]Expendo, dis.
misurare con ragione.) Demetior, iris.
misuratore]mensor,oris.
misuretta,picciola misura]modulus.
mitigare,placare.) Lenio,placo,mitigo,cōmitigo.
mitigatione)mitigatio,onis.
mitigatiui di dolori.) Anodina, orum.
mitigato] Lenitus,ta,tum.
mitra che portano li Vescoui. Vedi metria.
mo,hora,adesso) modò, nunc.
mobile, che si muoue facilmente.)mobilis, bile.
mobile,per li beni mobili.) Supellex,ctilis.
mocci del naso,]mucus, muci.
moccichino, fazzoletto] Sudarium, Linteolum, li.
†moccione,scioccone.]Nebulo,onis.
mocolo, candela in parte arsa.) Candela semiusta.
modello]modulus.Archetypus,formæ.
modena,città in Italia]Mutina,næ,Ducis Cęsaris Aestini regia.
modenese,di Modena)Mutinensis.
modestanzia,temperanza,moderatio,onis.modestia.
moderare,governare)moderor, aris.
moderarsi) cohibere,ic. Colligere se.ad modum

Mormorare.)murmuro,ras,ſuſurro,as.
mormorator re.) murmurator,ſuſurro, onis.
mormorio,ſtrepito dell'acqua)murmur, ris.
moro,nero.)maurus.
morroide,vedi matoelle)hæmorrhois.
morſa, moraglia, che ſi mette al naſo al Caualo per farlo ſtar fermo.)paſtomis, Paſtomidis.
morſicare,mordere.] mordeo, commordeo.
morſicato,morſo]morſus, ſa, ſum.
morſicatura,morditura.]morſus,ſus.
morſo,& morſicatura.)morſus,ſus.
morſo del cauallo.] lupus, pi. Lupatum, ti, Orea,oreæ.
mortaio,& mortaro)mortarium,pila marmorea.
mortale.]mortalis, & mortale,lethalis,lethifer.
mortalità.)mortalitas,atis.
mortalità, vccisione di genti.]ſtrages,gis.
mortalmente, in pericolo di morire.] lethaliter.
morte, ultimo fine, & priuatione della vita.] mors,lethum,nex,interitus,obitus,occaſus, ſus,fatum.
La morte è commune a tutte le coſe create.] Hæc omnia lege creata ſunt, vt morte deleantur,extinguantur,intereant, pereant.
mortella,mirto,albero.)myrtus, myrti.
Di mortella.)myrteus, tea, teum.
mortelletto,luogo,piãto di mortella.]myrtetum,ti.
mortifero,mortale.)lethifer,mortifer, lethalis.
morto,corpo morto.]Cadauer,eris.
morto participio.)mortuus,tua,tuum.
morto da per ſe, nõ ammazzato.)morticinus, na,num,
morto da paura.)metu exanimatus.
mezo morto.]Semimortuus, ſemianimis.
Laſciar per morto.)leggi, laſciare.
Parlar a vn morto,cioè perdere il tẽpo.]Verba fiunt mortuo.
mortorio,eſſequie.]funus,eris.
moſca.]muſca, ſcæ.
Cacciar le moſche.]abigere muſcas.
Di moſca.)muſcarius,ria,rium.
moſcatello.)Vua Appiana.
moſcardino,peſce, detto coſi a Roma.O ſimillus,o ſimilli.
moſcio,talmente intenerito, che ha perduto le forze.)Vietus.
moſcione,animaletto,che volentieri va al vino.)Culex,culicis.
moſcolo,parte del corpo.)muſculus, li.
moſeniga,città.]Philelea.
moſſa, luoco donde ſi parte per correre il palio.)Carceres, rum.
moſſo,participio dal verbo moueor,]Motus, ta,tum.
moſtaccio,viſo,faccia.)Vultus, tus.
moſtaccione,guanciata.)Colaphus, phi.
moſtar, città.)Andecrinum.
moſtarda.) ſinapium,pij.
moſtena,città.]moſthene,nes.
Moſto, vino nuouo.] muſtum, ſti. vinum nouum.
moſtolon città.)Cytinium,nij.
moſtolo,)muſteus,ſtea,ſteum.
moſtra de ſoldati,) Recenſus,ſus.
Far la moſtra de ſoldati,far la riſegna.]Recẽſeo,ſes,examino,as.
Io ho fatto la moſtra delle mie genti.]copias meas luſtraui.
moſtrare.]oſtendo,mõſtro,indico,cõmoſtro.
Non mi moſtri quell'animo,che douereſti.] Non præſtas mihi eum animum,quem deberes.
moſtrare d'eſſere huomo.] ſe virum oſtendere.
moſtrar con vanagloria qualche coſa.] oſtento,tas.
moſtrar affettione.Nauare benevolentiam.
moſtrarſi ricordeuole d'alcuno.)Præbere ſe memorem alicuius.
Moſtrarſi piaceuole.]Dare ſe ad lenitatem.
moſtro.]monſtrum,oſtentum, portentum.
Moſtruoſo.)monſtruoſus, monſtrificus.
Moſtruoſamente]monſtruoſè.
Moto,mouimento.]motus,tus.
Motore.)motor, oris.
Motteggeuole.)iocans,iocantis.
Motteggiando da ſcherzo.)iocoſè,ioco,ioculariter.
Motteggiare,burlare.) Iocor, iocaris.
Motto,detto piaceuole. Iocus,ci.
Motto piaceuole.)Dicterium,rij.
Far motto ad alcuno.)alloqui aliquem.
Senza far motto.) inſalutato hoſpite.
Mozzare,troncare.] Trũco,ſcindo, reſcindo, mutilo.
Mozzo,troncato.]mutilus, mutilatus.
Mozzatura,tagliatura.) Reſciſſio,Reſegmen, minis.
Mucchio,monticello,cataſta.] acerus,cumulus.
Mucchio di legne per abbrugiar vn corpo morto.) Pyra,ræ,rogus,gi.
Muda,& muta,luogo doue gl'vccelli mutano le penne.)auiarius locus.
Mudatataba, nome proprio di città.) mulierum portus.
Mudi,città nella Grecia,patria di Polibio hiſtorico.]megalopolis.
muffa,come viene al pane.]mucor,coris.
muffarſi, diuenir muffo,) mucco, ces, mucęſco,ſcis.
muffito,rancido)mucidus,mucoſus,fracidus.
muffo,ammuffato,l'iſteſſo che muffito.) mucidus.
mugghiare, & muggire.) mugio,gis.Immugio,is.
muggire all'incontro.]Remugio.
mughito,& muggito.] mugitus, tus.
mugnere,cauar il latte.]mulgeo, immulgeo, ges,xi,vel mulſi,mulctum.
Vaſo da mugnere il latte.] mulctra, ctræ.
mugnaio,molinaio) Piſtor,oris,molitor, ris.
mugnone,fiume in Toſcana.]minio,onis.
mula animale noto]mula,læ.
mulattiero,colui che conduce muli]mulio,is.
mulattiero,che và a legne.]lignator,oris.
mulattieresco.)mulionius,ia,ium.
mulino,leggi molino.
mulo animale, che naſce di caualla, & di aſino.]mulus.
Pertinente a mulo.]mularis, & hoc mulare.
mulpa città.]mæpa,pæ.
muniaca, frutto.]malum armeniacum.
mundi,città nella morea.]mantinea, Antigonia
munitione di gente. Vettouaglia.]Commeatus,tus.
munitione, fortificamento.] munitio, munimentum.
mouere,rimouere.]remoueo,es.
mouere alcuno dal ſuo luoco.] mouere loco aliquem.
mouere di luogo.]Demoueo.
mouere grandemente.]Permoueo,es.
mouerſi a compaſſione.]miſereſco,ſcis.
mouimento.]motus,motio, onis.
muraglia.)Vedi muro.
muraglia della città.]mœnia, mœnium,mœnib.
murano,vicino a Venetia.)murianum,ni.
murare,fabricare)Fabrico,cas. ędifico, cas.
muratore,chi mura.]Fabricator,oris,Cæmentarius,rij.
murechi,luogo.]muriola,lę.
murcia città nel regno d'Aragona] murgis.
murcia,nel regno di Valenza,mentaria,riæ.
muro,muraglia.)murus,ri.
muro della caſa.)paries,parietis.
muro a ſecco ſenza calcina.] macries, riei.
Queſto muro ſi fende.)Hic paries vitium facit, rimam ducit, rimam agit,labem facit, labefactatur.
murſa,città]Murſia colonia.
mus,città nell'Armenia maggiore.) matuſtana,næ.
muſa.) Muſæ, ſę. Le muſe ſono finte noue da poeti.
Calliope, dalla bontà della voce coſi detta.
Clio,dalla gloria delle coſe fatte, che canta.
Erato, perche il canto da tutti è deſiderato.
Thalia,dal piacere, & laſciuia del canto.
Melpomene dal cantare.
Terſicore,per la dilettatione.
Euterpe,dalla ſuauità del canto.
Polimnia,dalla moltitudine de'verſi.
Vrania,dal canto delle coſe celeſti.
muſaico,opra di muſaico)emblema,atis.
muſco materia odorifera.]Muſcus,ſci.
Di muſco)muſcoſus,ſa,ſum.
muſicato.]muſicus,ua,uum.
muſicatore.)muſicuarius,rij.
muſica,ſcienza del canto.]Muſica,cę,muſicæ, es.
muſicalmente,]Muſicè.
muſico,che inſegna muſica)muſicus,ci.
muſo,moſtaccio.)Rictus,ctus.
Muſo di cane.]Roſtrum canis.
muſo di boccale.]Naſus,ſi.
muſſelo,peſce]Spondylus,li.
muſtaccione,leggi moſtaccione.
muſtela,voce Latina,Donnola,muſtela, læ.
mutabile,inconſtante)mutabilis,le.
mutabilità inconſtanza,)mutabilitas,atis.
mutãde,quali ſi mettono alle parti vergognoſe.]Campeſtre,campeſtris.
mutamento,& mutatione]mutatio,onis.
mutare, tramutare.) muto, immuto, commuto.
mutare luoco.]Vertere ſolum.
mutar propoſito.]mutare conſilium.
Io non poſſo credere, che ſi ſia tanto mutato. Adduci non poſſum, vt te a tua conſuetudine tam longe diſceſſiſſe exiſtimem.
mutatione.) mutatio,onis.Gran mutatione di volontà,magnus animi motus,immutatio, viciſſitudo.
Nõ far mutatione intorno alla coſa del gobbo, infin'al mio ritorno.] Integrum tibi dere gibbi ad meum reditum reſerua.
mutigliana terra nella Romagna)mutilum,li.
mutire,diuenir mutulo.] emutio, emutis.
muto,& mutulo,priuo di loquela,]mutus, ta, tum.

N

NAcara, & Gnacara,ſtromento muſico.] Crotalum,li.
naccare,peſce coſi detto.) Pinna,næ.
nardin,città.)Nardinum,ni.
nagari ziachi città.]Nauaris.
naira città.]Oenunia.
namphio città.]Anaphę.
nano,nanino]Pomilio,onis pigmeus.
nanci città in Lorena]Nanſerum.
nantes,città nella Francia)Condiuincum.
nanti che,auanti che.]Priuſquam.
napoli, città gentile, & famoſa.) Parthenope Neapolis,Regia regni Neapolitani.
napoli di Romania.]Nauplium,lij.
napoli vecchio nella Morea.) Nauplia, nauale.
napolitano di Napoli.] Neapolitanus, nã, num.
Nappo, vaſo da bere.) Obba, obbæ, pocullum,li.
nappe, fiocchi pendenti dalle corone] lemniſci,corum.
Vna palma con le nappe.]Palma lemniſcata.
narbona.) Narbo martius, Narbona,næ.
narciſſo,herba & fiore. narciſſus,ſi.
nardo,città.]Neritum,ti.
nardo herba,] nardus,& nardum,di.
nare fiume.]nar,naris.

Nion, città.]Neomagus.
Niora città.]Helice,ces.
Nipote. Vedi, nepote.
Nequitoso, pieno d'ira.) iracundus,da, dum.
Nisa,città.] Nisus,si.
Nisaro,Isola.)Caria,riæ.
Nisita,Isola vicina a Napoli)Nesis,idis.
Niuno.Leggi nessuno.
Nizza, città.]Nicea,ceæ.Sabaudiæ Duci parens,portus maritimus.
No.Leggi,non.
Nobile,gentile.]nobilis,illustris, præclarus, ra,rum.
Nobile,cioè d'honorata famiglia.)honesto loco natus,ex honesta familia.Primarius.Honestus,honoratus, optimę inter ciues conditionis.
Far nobile,annobilire.)nobilito, tas.
Nobili della città,cioè i principali, chè la gouernano.]Primates,optimates,tum.
Nobilitare,& annobilire.]nobilito,as.
Nobilmente.)nobiliter, egregiè.
Nobiltà,& nobilità.] nobilitas,tatis.
Nocchiero,marinaro.]nauta,tę,nauclerus,ri, nauita,tę.
Nocciuola,nocella,nocchia.)auellana,næ.
Nocciuolo,albero che fa le nocelle] corylus, li.
Noce,albero che fa le noci.]nux,cis. iuglans, iuglandis.
Noce,il frutto della noce.) nux,iuglans.
Noce picciola,]nucula,læ.
Noce conciata,]nux melliata.
Noce moscata.]nux mystica.
Noce della balestra,cioè l'osso che tiene la corda quando l'arco è carco]astragalus, li.
Noce del collo.] astragalus, li.
Nocella,& nociuola,frutto.]Leggi,nociuola.
Nocello,albero] Corylus,li.
Nocéte,colpeuole.]Sós,sontis,nocês, noxius.
Nocentemente,con nocimento]nocenter.
Nocera città d'Italia)nuceria,riæ. Pauli Iouij historiei episcopatu memorabilis Ciuitas.
Nocere. Vedi,nuocere.
Nodicoso, di molti nodi) multinodus,da,dũ.
Nodetto, picciolo nodo]nodulus,li.
Nodo, groppo)nodus, di.
Nodo delle dita]articulus,li,condylus.
Nodoso pieno di nodi.)nodosus,sa,sum.
Nodrimento.]alimentum,nutrimentum,alimonia,æ.
Nodrire,nutricare,alleuare.]nutrio,nutrico, alo.
Nodrire appresso.) adnutrio,tris.
Noi.] nos,nostrum,vel nostri.
Noi medesimi) nosmet , nosipsi, nosmetipsi .
Noia,città] nonium,nij.
Noiare,dar noia.] Vexo, Afficio molestia,affero molestiam.molestus sum.
†noia,fastidio.]Angor,molestia.
Noion,città.] nouiodunum.
Noioso,molesto.]infestus,molestus.
Noia,città,)noia, læ.
Nomare,nominare,]nomino,nas.Appello,las.
Nomen.) nomen,inis.
Nome per nome.]nominatim.
Mettere nome.]nomino,nas.ĩponere nomen.
Chiamar per nome.)noĩe aliquẽ appellare.
Chiamato per suo nome.]nominatus,tá,tum.
Nominare)nomino,nas,nuncupo,appello,las.
Nominato,chiamato)nominatus,ta, tum.
Non è particula negatiua) non , haud, neque , minimè, nequaquam.
Non mi conosci.]non me nosti.
Non senza causa.] non iniuria.
Non che]non quod.
Non so chi.)nescio quis.
Non per nulla.] nihil minus.
Non per Dio.nihil Hercle.
Non purè.]nè quidem.
Non mai]numquam.
Non ancora.)nondum.
Non a punto]nihil tamen,
nondimento.)Tamen,nihilominus,attamen.
nona,hora canonica]nona, nę.
nona,città]Enona, vel Aconà.
nonno,auo,auolo]auus,aui.
nono,numerale)nonus,na,num.
norcia,terra sopra Spoleto.]Nursia,siæ.
Da Norcia.)nursinus,na,num.
noremberg.]Segodunum. Germaniæ ciuitas.
norma,regula]norma, mæ.
normandia) Gallia Lugdunensis,Biducenses, Neustrij.
nosco,con noi) nobiscum.
nostro,di noi.]noster,nostra,nostrum.
nota,segno.] signum,nota,notæ.
notatione.)notatio,onis.
notabile,che si deue notare,come cosa maraviglioſa] notabilis,le.
notaio,& notaro]Tabellio,onis.Scriba,bæ,notarius,rij.
notare,porre ben mente] noto,tas.
notingam,città) Ragæ,arum,in Anglia.
noto,città in Cilicia] Neetum,ti.
noto,conosciuto)notus,ta,tum.
Far noto , dar a conoscere]notifico,cas.
Farsi noto , uenir in cognitione) Innótesco, notesco,scis.
notitia,conoscenza) notitia,tię,notio,onis.
notte]nox, noctis.
notte senza lume della luna]nox illunis.Plin.
Vagabondo di notte]noctiuagus,ga,gum.
Di notte)noctu.
Giuocar tutta la notte]nocti æquare ludum.
Giuoco , che dura tutta la notte]alea pnox.
Far notte] noctesco,scis.
nottola,pipistrello) Vespertilio,onis.
notturno della notte)nocturnus,na,num.
noua.)Vedi noua.
nouanta numero]nonaginta.
nouanta volte]nonagies.
A nouanta,a nouanta]nonageni.
nouara,città di Lombardia]nouaria.
noue numero] nouem.
noue volte]nouies.
A noue,a noue)noueni.
nouecento,numero.] nongenti, tæ,ta, torum, vel nouies centum.
nouecento volte]nongenties, vel nouies centies.A nouecento,a nouecento]nongeneni, vel nouies centeni.
nouella,fauola,] fabula,læ.
nouella,cioè cosa nuoua]nouum,ui.
nouellamente,da nuouo]noviter.
nouellare, dir nouelle]fabulor,aris.
nouello,]nouellus,la,lum.
nouembre,mese]November,bris.
nouegrado,città in Schiauonia) Argyrutũ,ti.
nouibazar,città) Arribantium.
nouigrado,città in Macedonia)Iorum.
nouissimo)nouissimus,ma,mum.
nouità)nouitas.
Quell'amico cerca nouità) Ille res nouas quærit.Cupidus est rerum nouarum . Hic ſtatʼ illum minimè delectat, nouitatẽ amat,nouitati studet, fauet.
nouitio,tutto nuouo)nouitius,tia,tium.
nozze) nuptiæ,arum.
Giorno destinato p farle nozze)nuptijs dictꝰ dies,hic nuptijs destinus addictus est dies.
Di nozze)nuptialis,le.
Conuitto di nozze) nuptialis cœna.
nube,& nuuola)nubes,nubis.
nudare,scoprire] nudo,denudo, cõnudo,das.
nudezza,& nudità) nuditas,tis.
nudo,ignudo) nudus,da , dum.
nulla,niente] nihil.
Mezo nudo] Seminudus,da,dum.
Da nulla) Futilis,le.
nullo.Leggi niuno]nullus.
numerabile,che si può numerare.)numerabilis,le.
numerare,annouerare,contare,)numero computo.
numerare alcuno in qualche cosa.]Admittere aliquem ad aliquid.
numeratamente]numeratò.
numeratione)numeratio, onis.
numeratione de fuochi.)Recensus,sus.
numerato , contato.) Recensitus,ta,tum.numeratus,ta,tum.
numero] numerus, ri.
Di gran numero] numerosus.
Il numero de i cattiui è molto maggiore, che de i buoni. Improbi multis partib.plures sunt, quàm boni.
nuntiare, & auisare)nuncio,cias . Facere certiorem.
nuntio , messaggiero,che porta nouue.] nuncius,cij.
nuocimento,offesa.]Læsio,onis.
nuocimento, danno, perdita.] Detrimẽtum, ti.
nuocere,offendere.]nocco, obsum,officio,incommodo,das.
Che non nuoce ad alcuno.] Innocuus, Innoxius,xia,xium.
Le mie opinioni ti nocciono.] Sententiæ meæ minus è re tua sunt.
nuociuo che da danno.)Noxius,xia,xium,nocuus,a,um.
nolo di naue.]naulum,li.
Pigliar a nolo.)Conduco,cis.
nuora,la moglie di mio figliuolo,] nurus,rus.
nuotare, & notar nell'acqua .] nato,innato , no,nas,nauí.
nuotare all'incontro.]obnato,tas.
nuotare insieme.)Connato,tas.
nuotare oltre,)transnato,tas.
nuotare sott'acqua.) Inurino,nas. Columella.
Che nuota .]notabilis,& notabile.
nuoua.]nuncius,cij .
nuouamente,non è molto tempo.]nuper.
nuouo,non più vdito.]Inauditus,ta,tum.
nuouo,fresco,fatto di nuouo.] nouus,recens, nuperus.
Far di nuouo,renouar.]Ianouo,as.
Di nuouo,da capo.]denuo,deintegro,iterum.
nutricare,& nodrire.)nutrio , nutrico, nutricor,alo,pasco.
nutrice,nena,balia.]nutrix,cis,altrix,icis.
nutritiuo.]Altilis,& altile.
nutritura,& nodrimento.]Alitura.Gel.
nuuola,& nuuolo.] nebula , læ.Nubes, bis.
nuuola picciola.]nubecula,læ.
Generato di nuuola.]nubigena,æ.
Senza nuuola.] innubis,be. Serenus,na,num.
nuuolare,quando fa nuuolo.]nubilo,las.
nuuoletta.] nubecula, læ.
nuuolosità.]nubilum,li.
nuuoloso , pieno di nuuole.] nubilus,nubilosus,

O

O Vero.]Aut,vel.
O auuerbio,vocatiuo.]Heus.
Obarella,città nell'India.) Balonga,metropolis ciuitas.
Obbrobrio.parola ingiuriosa)opprobrium,ij.
Obediente.]obsequens,inobediẽs,morigerus, ra,rum.
Obedientemente.) obedienter, obsequenter.
Obedienza.] obtemperatio,obedientia,obsequium,obsequela.
Con l'obediẽza,l'istesso che è obediẽtemẽte.
Obedire,& vbidire.)obedio , obtempero, pareo,obsequor.
Obietto,opposto .] Obiectus,ta,tum.
Oblianza,oblio.]Obliuio,onis,obliuium,vij.
Obliuiare,scordarsi.] obliuiscor,ris.dare oblitioni.
Obligo,) Deuincio,cis.obstringo,gis.
Io sono obligato ad amarti oltra modo, & a far i seruitio tuo quanto mi possa.]Ieredui lem tibi quendam amorem: & omnia in te summa,ac singularia studia debeo.

Tu vedi quanto io ti sia obligato.] Videsquãtum officij sustineam.
Io ti sono obligato della vita.) Pro te mori possum.
Colui m'è forte obligato, ne però sodisfà al debito suo.] Magna mihi debet ille beneficia, nec soluit.
obligarsi ad alcuno con piaceri.] Demereor & Demereo, tes.
obligare tutti i suoi beni per pegno. Obligare omnia bona sua pignori.
obligarsi, promettere.] Polliceor, ceris. Promitto, tis.
obligatione, & obligo.] Officium, cij. Obligatio, nis.
obligatione, che si fà per far alcuna cosa.] Authoramentum, ti.
obligato.] Deuinctus, obligatus,
Essere obligato.) Debeo, habeo gratiam,
obligato per prezzo.] Authoratus.
Io ti sarò molto più obligato, che non sono. Magnus ad tua pristina erga me studia cumulus accedet.
Io potrò malamente sodisfare all'obligo, che ho teco.] Tantum me tibi debere existimo, quantum persoluere difficile est.
S'io non posso sodisfare con gli effetti a l'obligo mio, non è conueniẽte sodisfargli cõ parole.] cui vix referre gratiam possum ei verbis non putatur res satisfieri.
Io gli sono nõ solamente obligato, ma obligatissimo) Magna eius in me non dico officia, sed merita.
oblio, scordamento.) obliuio, onis.
obliquo, trauerso, obliquus, qua, quum.
obliuione, oblianza.) Obliuio, onis.
obliquor, trauerso. Obliquus, qua, quum.
obliuione, oblio, oblianza.) Obliuio, onis.
obriouazzo, terra di Schiauonia.] Ouporũ, ri.
oca.] anser, ris.
oca giouane, pauaro.] anserculus, pullus anserinus.
Di oca.) anserinus, na, num.
Far il verso dell'oca.] Gingrio, gris. Fest.
occare, rompere le zappe de terra, o pegare.] occo, cas.
occatore, chi occa.) occator, oris.
occatura, arpegamento] Occatio, onis.
occasione, opportunità.) occasio, tempus, facultas, opportunitas.
Picciola occasione.] occasiuncula, læ.
Cercare l'occasione.] occasionem capiare.
Seruirsi dell'occasione.] Vigere occasionem.
Parmi d'hauer occasione di dolermi di te.] Locus videtur esse tecum expostulãdi, querendi de te, tui accusandi.
L'occasione è perduta.] elapsa de manibus est occasio, praeterijt, fugit, euanuit, nulla iam est prorsus, perijt occasio, tempus, opportunitas.
occaso, il ponente.] occasus, sus.
occhiale.] specillum, li. Conspicillum, li.
occhiata, per fede.] mejanutus, ti.
occhietto, picciolo occhio.) ocellus, li,
occhio, & occhi.) oculus, li.
Cauar gli occhi.] Fodere oculos, eruere.
Medico da occhi.) ocularius medicus.
Patir male a gli occhi.) Lippio, pis.
occhio del tetto, luminale.) Impluuium, vij.
occhio della vite.) Gemma, mæ.
occhiuto.) oculatus, ta, tum. Oculeus, ea, eum.
occidẽtale, di ponẽte.] occidentalis, occiduus.
occidente, ponente.] occidens, occasus.
occidere. Vedi, Vccidere.
occisione. Leggi Vccisione.
Occorrenza.] Omne casus, tes fert.
Non troverai nelle tue occorrenze, nè il più ardito, nè il più amoreuole amico.] Neminem habebis cum tes tuæ poscit labor, neq; præstantiorem animi, neque maioris in te benevolentiæ.
occultamente, secretamente.] occulte, latẽter.
Alcuni hanno cõtra di me mal'animo, ma occultamente.) Nõnulli sunt in me obscuriùs iniqui.

occultare, nascõdere.) occulto, tas. Occulo, lis.
occultarsi nascondersi.) latco, tes. Deliteo, es.
occulto, nascosto.] abditus, occultus, occultatus, tus,
occupare, impedire.) Occupo, pas.
occupare prima vn luogo.] Occupare locum.
occupatione, impedimento.] occupatio, onis.
occupato, impedito.] occupatus, distentus, impeditus, detentus.
Il gobbo è occupatissimo.) Gibbosus grauissimis rerum susceptarum oneribus premitur, est præpeditus.
ocio, riposo.] otium, otij.
Stare in ocio.) In otio esse,
Hauer ocio assai.) abundare otio.
ociosamente senza far cosa alcuna.) otiosè,
ocioso.] ociosus, sa, sum. Deses, desidis.
occida, città.] Horma, mæ.
odiare, portar odio.) odi, odisti, odit. odio habeo.
odiato.] inuisus, sa, sum. Osus, sa, sum.
Chi è colui che non sia mai odiato.] Quis est quem nulla vnquam attingat inuidia.
odio.] odium, dij.
Hauer in odio] odi. Hauuto in odio, Odiosus, si.
Tu non porti odio ad alcuno.) Animus tuus nulla in quemquam est malcuolentia fucatus.
odiosamente, con odio.) odiosè.
Odioso, molesto, noioso.] odiosus, infensus, inimicus.
odire, & vdire.] audio, dis. Dare aures alicui, Vedi vdire.
odorare, dar buono odore a qualche cosa.] odoro, ras.
odorare, sentire odore, odoror, aris, olfacio, is.
odoramento.) odoratus, tus. Odoratio, olfactus, ctus.
odorato, pieno d'odori.] odoratus, ta, tum.
odorato, vno de' cinque sentimenti del corpo. odoratus, tus, olfactus, ctus.
odore.] odor.
odore del rosto.] nidor, oris.
Rendere cattiuo odore.] oboleo, les.
Rendere odore.] Redoleo,
Che ha grande odore.] odorus, ra, rum.
Che ha odore così buono, come tristo.] Olidus, dum.
Che ha tristo odore.] Graueolens, lentis.
Senza odore.] inodorus, ra, rum.
odorifero, che rende buono odore.] Fragrans, odorifer.
odoroso, pieno d'odori.] odoratus, ta, tum.
offendere, nuocere ad alcuno) Lædo, offendo, obtrudo.
offendere l'amicitia, violare nec sinistrum.
offendere la fama d'altri] lædere famam alterius.
offendere alquanto.] Suboffendo, dis.
Non ho fatto mai cosa, onde pensi di offendere l'honor tuo.] Nihil vnquam feci, quod contrà tuam existimationem esse vellem.
offendere il padre, è la maggior scelerità del mondo.) Patri vim afferre, grauissimum est piaculum.
offesione, offesa.] Læsio, onis, offensio, onis.
offenso, offeso] læsus.
offerire, promettere.] Polliceor, ceris.
offerire quãto si hà.) Vniuersa bona deferre.
offerire aiuto, & soccorso,] offerre auxilium.
Io mi offerisco d'operar per te, quanto potrò.) A me oia in te studia, atq; officia, quę quidẽ ego præstare potero, velim expectes.
Io mi ti offerisco a tutte le cose, senza alcun risparmio.) Polliceor tibi studium meũ, operam sine vlla exceptione, aut laboris, aut occupationis, aut temporis.
Io ti mi offerisco di ciò che posso.] Quidquid valeo, tibi valeo: Vniuersum studium meũ & beneuolentiam ad te refero.
offerire prezzo, come all'incanto.] licitor, aris,

liceor, eris.
offerta, promessa.) Promissio, onis.
offerta, come si fa all'altare oblatio, onis, donum.
offerta sopra qualche cosa, che si vende.] licitatio, onis.
offesa, & offensione.) offensa, sa, offensio, nis. Læsio, onis.
offesa picciola.] offensiuncula, læ,
offesa.) Læsus, offensus, oblatus.
officiale & vfficiale.) magistratus, tus.
officio.) vfficium, cij. Vedi, Vfficio.
efficio, dell'officiale.] magisterium, rij.
officio de' morti.] Parentalia, lium.
Dir l'officio de' morti.] Parentare.
offuscare, oscurare.) offusco, tenebras obduco,
offuscare gli occhi] offundere caliginẽ oculis.
offuscatione,] caligo, ginis.
offuscatione de gl'occhi] offuscatio oculorum.
offuscato.] caliginosus, sa, sum.
oggetto, & obietto.) obiectus, ctus.
oggetto per il fine & disegno.] consiliũ, mês.
Questo è stato il mio disegno.] consilium hoc meum fuit, hoc spectau, hoc volui, hoc sequutus sum, id egi, eò mentem intendi.
oggi, Vedi Hoggi.) Hodie.
oglato, chi fà ò vende oglio.) olearius.
ogliaruolo, vaso da oglio.) Lecythus, thi.
oglio, & olio.) oleum, olei.
oglio d'amandole.] æopum, pi.
oglio di noce.) carynon.
oglio mescolato con acqua.] hydroleum.
oglio rosato.) Rhodinum, oleum.
ogni ciascuno.) omnis, omne. Quisquis.
ogni cosa.) omnia.
ogni dì.) In dies singulos, quotidie.
ogn'hora, sempre.) Semper.
ogn'hor più.) Magis, atque magis.
ogn'anno.] Quotannis.
ogn'età dè.) omnibus ætatibus.
A ogni modo.] omnifariam.
ogn'vno, ciascuno.] uis, Quisq; vnusquisque.
ogni volta che.) quotiescunque, quoties.
ogn'vno, città di Spagna.] Vgia, æ.
oh ah, ch, significa vn monumento per qualche nouità.] ehem, hem, ehe, eh.
oi voce di dolore.) Hei, heu.
Forse lo stesso, che ohimè, ma differente in persona) heu se.
oime.) hei mihi, heu me.
olita, città in Tessaglia.) Phæstus, ti.
oleastro, città di Spagna.) oleastrum, stri.
oleno, città nella Morea.) olenus, ni.
olezzare, dar odore.] odoro, ras, odoror, aris.
olibano, incenso.) thus.
olimach, terra in Vngheria.) olimacum, ci.
olimpia, città nella Morea, doue era il tempio di Gioue olimpico, & dove si faceuano ogni cinque anni giuochi Olimpici, cõ grandissimo concorso della Grecia.] Olympia, piæ.
olimpico, d'olimpia, come corona olimpica, che si faceua d'oliuastro al vincitore, & dio olimpico, & altre cose simili.] olympicus, ca, cum.
olio, & oglio.] oleum, lei.
olit città di Spagna.] olibo, bę.
oliua, città nel Regno d'Aragona.] Leonica, æ.
oliua, frutto dell'oliuo.) olea, olæ, oliua, uæ.
Tempo di cogliere le oliue.] olitatus, olcitas.
oliua saluatica.) oleastrum, stri.
oliua, conciata, salata.] colymbas, adis.
oliueto, luogo piantato di oliue.] oliuetum, ti.
oliuien, fiume.] elicon, onis.
oliuo, albero, che produce l'oliue] olea, oliua, uæ.
Simile all'oliuo.] oleaceus, cea, ceum.
Di oliuo.] oleaginus, na, num.
Che serue all'oliuo.] olearius, ria, rium.
olmo albero noto.] vlmus, mi.
olmo ombroso, co' rami sparsi,] vlmus, pauli opaca ramis.

Di

Di olmo.) vlmeus,ea,um.
olmutz , regia della Morauia.] Eburum , ri.
oloron.) Lugdunum colonia.
oltra di questo.] Præterea , insuper,adhęc.
oltra.) vltra,trans.
oltra misura , fuor di misura.] immensus , sa, sum.
oltra modo grandemente.] admodum.
oltraggiare , iniuriare.] afficere contumelia.
oltraggiare alcuno di parole in colera.) inuehor,heris.
oltraggiato.) offensus,partic.
oltraggio]Iniuria,riæ.offensio, onis.
oluca , & Lugo , città di Spagna) lucus Aug. Plin.Aras Sextianas,Mela vero Augusti turrim nominat.
o l'vno,o l'altro.) Alteruter,alterutrius.
olira,città in Macedonia.] ossa,sę.
omanagda , regno.) omanum emporium.
omara,Iotebatis ciuitas.
ombe. ¿ne ombe halo tu inteso ? Intellexin.
ombe cotesto propria non è niente di pericolo.)atque istuc ipsum nihil periculi est.
ombe,che è poi?) Quid tum.
ombe voi tu altro da noi?) Nunquid nos vis?
ombra.] Hæc vmbra,bręuis.
Fatto a l'ombra.] vmbratilis,le.
ombrare, & ombreggiare.] vmbro,inumbro, bras.
omb eggiare.]Inopaco,cas.
ombria,luogo ombroso da starui l'estate.Aestiua,æstiuorum.
ombrina pesce,cosi chiamato in Roma) Scideus,dei.
ombrone fiume in Toscana.]Osa ,sæ.
ombroso pieno d'ombra.]opacus , vmbrosus, vmbrifer.
Bosco ombroso.] nemus vmbriferum.
ombroso,sospettoso.] suspicios us,sa,sum.
omgauli.) Mosylon promontorium. Mossilicus.
oncia la duodecima parte della libra.) Vncia, cię.
Che pesa vn'oncia.] vncilis,le.
A once ,a oncia.)vnciatim.
Due oncie.] Sextans,sextantis.
Tre oncie.] quadrans,antis.
Quattro oncie.]Triens,entis.
Cinque oncie] quincunx,cuncis.
Sei oncie.] semissis.
Sette oncie.] septunx,uncis.
otto oncie.) Bes,bessis.
Noue oncie.] Dodrans,dodrantis.
Diece oncie.] Dextans,antis.
Vndeci vncie.) Deunx,deuncis.
Dodeci oncie.]as,assis.
oncietta,oncia picciola.] vnciola,lę.
oncino , rampino.] vncus , ci.Leggi, vncino.
onda.) vnda,dæ Fluctus,ctus.
A feggia di onda.) vndatim.Plin.
Fatto a onde.] vndatus,ta,tum.
Pieno di onde.] vndosus, sa,sum.
onde,di onde,donde.) vnde.
onde per la qual cosa.] quare, quamobrem.
ondeggiamento.] Fluctuatio,onis.
ondeggiante.] vndas,vndantis.Fluctuans,tis.
ondeggiare.) Fluctuo.vndo,das.
ondeggiare sopra l'acqua.) Fluito,tas.
ongaria orientale) Iazyges,Metanastæ.
ongaria occidentale.] Pannonia inferior. Leggi Vngaria.
ongere. Leggi,Vngere.
onghia,& ongia.]Vnguis.
ongia picciola.) vnguiculus,li.
onghia dell'animale]vngula,lę.
onta,dispetto.leggi dispetto.
ontione.]vnctio, onis.
onto.]vnctus,ctu,ctum.
onto, vnguento.]vnguentum,ti.
onusto,voce Latina,carco.)onustus,sta , stum.
†orbaca,frutto d'alloro,d'arcipresso,di mortella,e simili]bacca.
†orbato,accecato)obcæcatus.

opaco,ombroso.] opacus,ca,cum.
opera,fatica.] opera,ræ.
opra che si compone.) opus,operis.
operaio,che lauora per salario.) mercenarius.
operare,fare.] Ago.gis.
Non mi piace , che tu operi in questo modo. Hæc mihi ratio rei gerendæ non probatur.
Non agis,atque ego agendum censeo:Aliter agis,atque ego agendum existimo.
Io non hò operato,se non honoratamente.]in omnibus rebus maximè dignitatem spectaui:Nihil feci,nisi spe concepta amplissimæ dignitatis.In omnibus meis factis proposita mihi dignitas fuit: Gloria mihi semper prima fuit,antiquissima fuit.
Colui hà parlato acerbissimamente cõtra l'honor tuo.) aduersus tuam dignitatem acerba nimis eius oratio fuit: Inhoneste admodum de te locutus est:Grauissimè tuam dignitatem oppugnauit : locutus est in te sic, vt acerbius non potuerit.
operarò per te , quanto potrò.] nullum prorsus laborem,nullum onus,aut officium recusabo:Nihil non agam tui causa: Subibo omnia tua causa:Nemos omnes,vbi res tuæ postulabunt,intendam.
operatione.) actio,onis.operatio, onis.
operatore, chi opera,& fa.)actor,oris.Factor, factoris.
operetta,picciola opera.) opusculum,li.
ophanto,fiume di Puglia.] Aufidus, di.
opimo,grasso.] opimus,ma,mum.
opin,città .]ompone.Emporium,rij.
opinione,stima,giudicio.)opinio,nis,sentẽtia.
Esser d'opinione]opinionem habere.
Hauer opinione.]opinor,aris.
Questa opinione non se mi può leuare.] Ab hac sententia deduci non possum:Hanc deponere, & aliam suscipere opinionem,vix, ægrè,nullo modo,nulla ratione possum.
Che causa mi stringe a mutar opinione?) Quid est,quod aliam in partem traducere me debeat : Cur hunc deponam sensum ? Cur ab hac sententia desciscam?
E cosa difficile lasciar vna buona opinione.) Non facilè adducor,vt sententiam mutem. Sensum rectum deponere difficile est.A recta sententia desciscere vix possum.
Farò che loderai la mia opinione.)probabo tibi meam sententiam . Ostendam hoc, cur meam sententiam probes . Cur acquiescas meę sententię.
Già gran tempo s'haueua questa opinione,& si credeua così.)Erat hæc in animis hominũ inueterata opinio,Peruetus,diuturna, in animis hominum penitus insederat.
Tu non ti sei portato verso me,secondo l'opinione,ch'io haueua di te.) Fefellisti opinionem meam.Non eum in me,quem te putabam,præstitisti : Expectationi meæ non respondisti . Prorsus te alium , atque arbitrabar,sum expertus.
Habbiamo vna medesima opinione.)Consentiunt sententiæ nostræ : Coniunctũ est meũ consilium cũ tuo.Nihil a tua mea distat,dissentit, discrepat opinio.Idem sentimus.
Tu sei mutato d'opinione.) In sua non permansisti.Sensum mutasti.Aliter existimas.A pristina sententia desciuisti.A te dissentis.
La opinione tua è molto stimata dalli intelligenti.) magnum apud eos , qui rectè iudicant,tua sentẽtia pondus habet.magni ęstimatur,magni pendimus,auctoritatis habet plurimum.
Tutti sono d'vna medesima opinione.] Vnus omnium bonorum est sensus. Idem omnibus probatur.Eodem concurrunt omnium sententiæ.Sequuntur idem oẽs,idẽ spectãt, probant.opinionum nulla varietas.Eadem est omnium sine vlla varietate opinio.
opio,sugo di papauero.)opium , pij, soporiferum medicamentum.
opio,albero.]Populus,li.

D'opio) Populeus,lea,leum.
Luogo piantato di opi) Populetum,ti.
opporre,contraporre.) oppono,obijcio.
opporsi alla podestà) Auctoritati intercedere.
opportunamente.] In tempore opportuno.
opportuno,conueniente, a pũto)opportunus, na,num.
opportunità,occasione.] Facultas,occasio,opportunitas,tempus.
opposition e,contrarietà.] Repugnantia , tiæ.
opposto,contraposto.)obiectus, oppositus.
oppressione,violenza.]oppressio,nis,vis.
oppresso,aggrauato.]oppressus,sa,sum.
opprimere,aggrauare.]opprimo,mis.
oppugnare,contrariare.)Repugno,oppugno.
opra.Leggi opera.
opra intarsiata di musaico.]Emblema, matis.
opra trista.]maleficium,cij.
oprire,& aprire.]Aperio, ris.
opra.Leggi opra.
oracolo.)oraculum,fors,vaticinatio,onis.
oran , Regno.] Vuiza,Colonia.
orare,pregare.]oro,ras . Rogo, gas , obsecro, obtestor,aris.
orata , far vna oratione.] Habere orationem, orare causam.
orata,sorte di pesce.) Aurata,tæ,Veterata, tæ.
oratione.)oratio,onis.
oratione degna di laude.] Magna , Honesta oratio dignissima laude.
oratore.]orator,oris.
Come si conuiene ad oratore,]oratoriè.
Pertinente ad oratore.]oratorius,ria, rium.
oratorio,capella.) Sacrarium,rij . Lararium,rij.
orbare , priuare di qualche cosa cara.] orbo, exorbo.
orbe.Vedi ombe.
†orbitello,terra in Toscana.] Cossa, sæ.
orbo,cieco,che ha perduto luce.]Cæcus . orbus,captus oculis.
orca,pesce marino,nemico delle balene.] Orca,cæ.
orcha,città.)Orchoe,vrchoa,æ.
orco,fiume in Lombardia.]Mergus,gi.
† orco,chimera,o bestia immaginaria] manducus.
orcio,& orciolo,vaso)Vrceus,cei.
orciuolo, orcio picciolo.] Vrceolus,li.
orcomeno, citta in Boetia) Orchomenum,ni.
Di Orcomeno.] Orchomenius,nia,nium.
or così.) Benè,rectè.
ordegno,istrom ento d'ogni sorte per qualunque maneggio.) Instrumentum,ti.
ordinanza.)Ordinatio,onis.
ordinanza di soldati.) Acies,ei. Phalanx , angis.
Mettere in ordinanza. Instruo,struis.
ordinare,commandare.)Præcipio,pis. Mando,das.
ordinare le cose della guerra] Rem militarẽ constituere,collocare,componere , optimè gerere.
ordinare,disporre.) Instruo,instituo,struo,ordino.
ordinare, deliberare.] Decerno, statuo , constituo,is.
ordinare la cena.] Apparare cœnam.
ordinare nelle cose sacre.) Initio, initias.
ordinare li corrieri.] Instituere tabellarios.
ordinario]Ordinarius, ria,rium.
Conseglì ordinarij] ordinaria consilia.
ordinatamente , per ordine.) ordinatè , ordinatim.
ordinatio.] Instructio,ordinatio,onis.
ordinatione,determinatione.] Decretum,ti.
ordinatione,cõmandamento]Præceptum, ti.
ordinato,determinato.]Decretus,ta,tum.Constitutus.
ordinato,regolato) instructus,ordinatus.
ordinato,commesso,commendato) Mandatus,ta, tum.
ordinato à sacri ordini.] Initiatus,ta, tum.
ordine,commissione.) Mandatum,ti.

ordine,regola,módo.]Ordo,dinis,modus norma,series,ei.institutum,ti.
ordine ſacro,come del ſacerdote] Initia,orũ.
ordine alla miuerſcia] ordo præpoſterus.
ordine delle viti.) Antes,antium.
ordine,religione.]Religio,onis.
Eſſere in ordine.)Præſto eſſe.
Mettere per ordine) ponere.
ordinare,cominciare) ordior,iris.Exordior,iris.
ordire la tela]ordiri telam.
orecchini.Leggi pendente da orecchi.
orecchio.] Auris.
orecchio, deſideroſo di vdire.) Auris auida.
Auricular l'orecchio.) Admouere aurem.
Senza orecchi.] Inauritus,ta,tum.
orecchiuto chi ha giãd'orecchi.]auritꝰ,ta,tũ.
orefice,chi lauora d'oro] aurifex,icis.
orfano, priuo di padre, & di madre] orbus, Exorbatus,ta,tum.
organo,inſtromento muſico] organum,ni.
Sonator d'organo) organicus,ci.
orgoglio,ſuperbia]ſuperbia,biæ.
orgoglioſamente) ſuperbè.
orgoglioſo, ſuperbo.] Elatus, ſuperbus,bi.
Parlare orgoglioſo) ſuperbiloquentia,tiæ.
orientale,d'Oriente.) Eous,ea,um.
oriente) oriens,ortus,tis.
origano,herba) origanum,ni.Cunila,læ.
originale,da onde ſi copia la ſcrittura.)Exemplar,exemplari.
origine,hauer origine.]Genus,deris.
origine,principio) origo,inis.
Che ha origine da qualche luogo)oriundus,da,dum.
orina,piſcio.] Vrina,næ.Lotium,tij.
orinale, vaſo doue ſi orina dentro.)Matula, matella,matellio,onis.
orinare,piſciare.]Mingo,gis Meio,meis,minxi,mictum.
Difficoltà d'orinare.] Lotium ægrè it.Vrina difficilis.
Orina.) Patura,ciuitas.
Orizonte,ſegno che parte il Cielo in due parti Horizon,ontis,
Orleãs,città.] Mediolanum Genebũ. Galliæ.
Orleans,prouincia.]Aurelia,æ.
Orlo,eſtremità d'vna veſte)ora,oræ. Peniculamentum,ti,
orma,pedata] veſtigium,gij,
Ormo,città,]Armuza,zæ, in ſinu Perſico.
Ornamento,& adornamento.)ornatus, ornamentum,ti.
ornamento, acconciamento.] Comptus,ptus. Concinnitas,tatis.
ornare,adornare) orno,nas.Exorno, nas,Condecoro,as.
Ornare,acconciare.) Como,comis,compſi.
Ornatamente]ornatè,concinnè.
Ornato,& adornato) ornatus,exornatus, comptus,a,um.
Ornato di gioie.] Gemmatus,ta,tum.
Non ornato] Inornatus.Incomptus,ta,tum.
Orno,alboro.) Hęc ornus,ni.
Oro]Aurum,ri.
Oro affinato, & purgato più volte nel fuoco.) Aurum obrizum,zi.
Oro lauorato.] Aurum factum.
Coſa fatta d'oro] Aureus,rea,reum.
Di color d'oro.] Flauus,ua, um.
Minera di cauar oro]aurifodina,æ.
Orroſpeda, monte] Orroſpeda mons.
Orſa città.)Carræ,arum . Craſſi, & Romani exercitus cæde nobilitatę, Parthorum inſultu.
Orpimento) auripigmentum, ti,
Orſa,animal noto.]Vrſa,ſæ.
Orſan,città ; Ritium,tij.
Orſetto,orſo piccolo]Vrſulus,li,
Orſo,animale] vrſus,ſi,
Di orſo]vrſinus,na,num,
orsù.) Age,agite.
Orsù non ne parliamo più.)Age hæc miſſa faciamus.
orsù,orsù]Age,age.
orsù col nome di Dio.]Age.
orti,città in Toſcana,ortanũ,ni.Vel orta,tæ.
ortica,herba] vrtica,cæ.
orto,giardino,)Hortus,ti.
orticello,picciolo orto.) Hortulus,li,
ortolano.]horticola.
ortolano,vccello.) Miliaria,miliariæ,
ortona,città d'Italia] ortonn,onis.generoſo vino nobilis ciuitas.
orza,corda che lega l'antenna a man ſiniſtra. Lyrum,ri.
†orzaiuole,bollicina,che niene tra i nepitelli degli occhi]hordeolum.
†orzata ,beranda fatta de orzo cotto] piſana.
orzo, biada nota.] Hordeum,dei.
D'orzo) Hordeaceus,cea,ceum.
orzo ſcorzato) praſina,næ. hordeum mundatum.Acqua d'orzo Zythum,thi.
oſare,ardire,hauer ardimento,audeo,des.
oſaio Iſola]abſoros , inſula.
oſca] oſcentes, populi.
oſcurare,far oſcuro) obſcuro', obumbro.Inobſcuro.
oſcuramente]obſcurè.
oſcuretto,brunetto]ſubaquilus,la,lum.
oſcuratione , oſcuramento)obſcuratio , onis.
oſcurità) obſcuritas,tatis. Tenebræ , brarum.
oſcurità d'occhi.]Caligo,iginis.
oſcuro,tenebroſo.) Tenebricoſus, obſcurus, ater,nubilus.
oſimo , città nella Marca d'Ancona] Auximum,mi.
oſmes città,]vxama, Argelæ.
oſolare,ſpiare,) obſeruo,uas.
oſop,fiume,] Aſopus flu.
oſſeruanza,riuerenza]obſeruantia,tiæ.
oſſeruare, hauer cura di qualche coſa.]obſeruo,obſeruas.
oſſeruatione,riguardo]obſeruatio,onis.
oſſetto,oſſicello,oſſo picciolo)oſſiculum,li.
oſſo)os,oſſis.
Di oſſo]oſſeus,ea,eum.
Rimettere vn oſſo ſlogato.] Reponere os motum.
oſſo del capo.)Caluo,Caluaria,riæ.
oſſi,d'oliue.]Nuclei oliuarum.Sanſa,ſæ.
oſtacolo,impedimento]obex,obicis,obſtaculum,li.
oſtaggio,ſtaggio] obſes,obſidis.
oſtare,impedire,reſiſtere à qualche coſa] obſto,obſtas.
Oſtia,città in Italia.)Oſtia,Tiberina, Romæ vicina.
Oſtia,città in Boetia.)Copę parum.
oſteria, tauerna. Vedi Hoſteria.
oſtinarſi,fermarſi in vn propoſito] obſtirmare animum.
oſtinatamente]obſtirmatè,pertinaciter.
oſtinatione pertinacia) peruicacia,ciæ.
oſtinato, di ſua teſta.) Pertinax,peruicax, obſtirmatus.
oſtrega , peſce con guſcia dura.] oſtreum, & oſtrea,æ. Veneris incentiuum conchilium.
oſtro,luogo da farui ſcarlato]oſtrum,ſtri.
oſtro,vento)auſter,ſtri.Notus,ti.
oſtro garbino vento,] Euro auſter,libonotus, libonoti.
oſtro,ſirocco,vento.]Euronotus,ti.
Oraſach,in Schiauonia)arucia Libirnorum.
Orero del regno in Spagna]occellum,li.
otio,ripoſo] ociũm,quies.Vedi ocio.
otioſamente. Vedi ocioſamente,
otioſo. Vedi ocioſo.
otro,pelle da porui vino,o oglio] vter, vtris.
Otranto città,Hydrus,Hydruntis,& Hydrũtum,ti.Ciuitas regni Neapolitani.
Otrantino d'Otranto] Hydruntinus,na,num.
ottanta,numero indeclinabile]octoginta,
ottanta volte]octoges.
ottanta,à,ottanta]octogeni,næ,na.
ottanta millia]octoginta millia.
ottauo]octauus,ua,uum.
L'ottaua volta]octauum.
ottenere,impetrare,obtineo,inpetro.
Io ſon certo di poter ottenere quel luogo.] Exploratum hábeo , poſſe me illo loco potiri , locum illum obtinere.
Credo,ch'io otterrò il mio deſiderio.) Spero fore,vt rem ex ſententia geram ,feliciter,proſperè,ex ſententia,ex animi ſententia,vt animus fert.
ottimamente, perfettamente]optimè.
ottimo,perfetto]optimus,ma,mum.
otto numero] octo.
otto volte] octies.
A otto,à otto]octoni.
Di otto piedi] octipes,octipedis.
Di otto doppie]octuplus, pla,plum.
Ottobre,vno de'dodici meſi dell'anno]October,Octobris.
ottocẽto,numero)octingẽti,vel octies centũ.
ottocẽto volte)octingenties,vel octies,cẽties.
A ottocento , a ottocento] octingenteni,vel octingenteni.
otto millia.)Octo mille,Vel octo millia.
otto millia volte)octies millies.
A otto miglia,à otto miglia] octies milleni.
ottone,metallo]orichalchum,chi.
ottuſo, groſſolano.] Hebes,hebetis,ſtupidus, bardus,plumbeus.
Eſſere ottuſo.]Hebeo,bes.
oue. Vedi doue.
onero,] Vel,aut,ſiue.
ouer che]Siue.
† Ouer che nò.]Neue.
Ouiedo,città.]Brigæcium,tii.
ouile,ſtalla di pecore) ouile,lis.
ouo)ouũm,ui.
ouo, non buono à far pulcini .) Ouum vitiatum.
ouo freſco] ouum ſorbile,vel recens.
ouo ſtato,ſediticcio)ouum inquietum.
Fatto in forma di ouo]ouatus,a,um.
ouunque,auuerbio.) Vbicumque. Vbiuis.
Oxonio,città.)Oxonia,æ.
Oxtrode,città] Oxonia,& Calcua
Oxia,città]Axiga,gæ.

P

PAcchiare,diuorare) helluor,aris.
Pacchione,mangione]Helluo,onis.
Pace,& baiadoz,città di Portogallo.]Pax Iulia.
Pace)pax,pacis.
pace certa,& ſicura]pax explorata.
pace,con patto,o tregua,)Fœdus,eris.
Che porta pace]pacifer.
patienza. Vedi patienza.
pachſa,Iſola nell'Epiro.]Ericoſa . è anco Ericuſa,ouero Ericodes in Sicilia, che hora ſi chiama Alicur.
pacificare,reconciliare] pacifico,concilio,as.
pacificato)pacatus,conciliatus,placatus.
pacificamento)pacificatio,onis.
pacificatore, chi fa la pace tra alcuni) pacificator,conciliator.
pacifico,quieto) pacificus,ca,cum.
padella,treſſora da frigere.]Sartago,ginis.Patella,læ.
padiglione da letto.] Conopeum,pei.
padiglione , o tenda da guerra] Tabernaculum,Tentorium.
padire,digerire)Concoquo,quis. Digero,ris. Cic.4.ad Att.
Il padire,la digeſtione]Concoctio,onis.
padito,digeſto) Concoctus,cta,ctum.
padoua città famoſa]Patauium,ij , Venetorũ.
padre) pater,genitor,parens.
padre di famiglia,paterfamilias.
Di padre)] aternus,na, num. Patrius,ia,um.
Aſſomigliarſi al padre] patriſſo,ſas.
padre,& madre,parens,entis.
padreguo,marito di ma madre] Vitricus,ci.

padri,i primi cento huomini elett̃i da Romulo,per gouernare lo ſtato col cõſiglio loro] Patres, patrũ, Senatores Patres conſcripti. Quelli che diſcẽdero da quelli cento] Patricij,ũrum.

padrona) Hera,ræ. Domina,æ.

padrona di caſa) materfamilias.

padrone, Herus,ri. Dominus,ni.

padrone di naue) Nauarchus,chi.

padule, & palude, radunanza d'acqua morta] palus,udis.

paduloſo) paludoſus,paluſter,paluſtris, paluſtre.

paeſano, d'vna iſteſſa patria.] Ciuis, Cõterraneꝰ. Pl. Cõpatriota, Sympatrida, Popularis.

paeſe, regione] regio,onis. Ora,ræ.

Io vedo tutto quel paeſe) tota mihi illa regio nota eſt, in conſpectu eſt, ante oculos eſt in oculis, ſefe oculis offert, ante oculos verſatur.

Di altro paeſe.) Exterus,ra,rum. externus.

paga, mercede] merces,cedis.

paga, ſtipendio di ſoldati) ſtipendium,dij.

pagamento] ſolutio,onis.

Senza pagamento) gratuito.

pagano, infedele.] Ethnicus,ca,cum.

pagare) ſoluo, perſoluo.

Voglio, che tu mi paghi di quel, che m'hai promeſſo per lui] illius promiſſa tu præſtabis, pro illo ſolues. Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti, illius promiſſio ſolutio tua erit.

Non può pagare) ſoluendo non eſt. Non eſt, vt poſſit ſoluere. Non habet vnde ſoluat. Non ſuppetit, vnde creditoribus ſatisfaciat.

pagare il debito ſoluere, diſſoluere. Es alienũ.

pagare, o contentare per alcuno) ſoluere pecuniam pro aliquo.

Ti pagarò per Pompeio] pecuniam tibi à Põpeio debitam ſoluam, dabo, numerabo.

pagare vno, cioè caſtigare] Vicifcor.

pagato] ſolutus,a,um. Depenſus,ſa,ſum.

paggio] puer ſti. Armiger, meꝰ.

pagna, fiume.] Alia,liæ.

paglia del grano) palea,leæ.

pagliaio, montone di paglia) palearium,rij.

pagliariccio, ſaccone) ſtramentum,ti.

pagliariccio. Vedi Montezza.

pagola, Iſola di Schiauonia] curicta inſula.

Pago, città nell'Iſola Pago.) Curicum,ci.

paio & paro, copia) par, paris.

paiuolo, caldaia] Ahenum,ni. Cacabus,bi.

pala] pala,læ.

pala da infornare il pane) infumibulum,li. pala,læ. (Mar.

palafreniere, ſtaffiero] ante ambulo, lonis.

palamito, peſce più picciolo del tonno.) Palamis,idis.

Palamoſa, Iſola] palmos.

Palanza, città nella riuiera di Genoua) Polentia,tiæ.

palaſcherno, forcola doue ſi legano, & poſano i remi per vogare) Hic ſcalmus,mi.

palatara, herba. Vedi vitriolo.

Palatia, città.] Heraclea,cleæ.

palatino, vno de' ſette mõti di Roma] palatinus mons.

Coſa pertinente al monte palatino.] palatinus,na,num.

palato della bocca) palatum,ti.

palazzo, & palaggio, ſtanza honorata.] palatium,tij.

palazzo reale] Regia,regiæ.

palazzo di Conſeglio) Curia. Conaculum,li.

Palazzuolo, città) Patiorus,ri.

palco, & balco) Contignatio,onis.

Palentia, città) palentia,tiæ.

Palermo, città) Panormus,mi. Siciliæ regia.

paleo, vna palla di legno, con cui giuocano i fanciulli] Turbo,inis.

Pales, Dea delli Paſtori appreſſo gli antichi.] Pales,lis.

Feſte della Dea Pales, che ſi faceuano alli 21. d'Aprile, nel qual giorno Romolo fondò Roma] palilia,lium.

paleſare, manifeſtare) profeto, profers. Indico,cas.

paleſe, manifeſto] publicus,ca,cum. manifeſtus,ſta,ſtum.

paleſemente, publicamente] palam, publicè.

Paliano, terra nella campagna di Roma.] Pullanum,ni.

palificata, fondamento con palificationi) palatio,onis.

palio, premio di gioſtra, & d'altri giochi] brauium,uij.

palletta del fuoco] battilum,li.

pallade, Dea tenuta da gli antichi.) Pallas, Tritonia, Minerua.

palladio, ſtatua di pallade] palladium,dij.

pallidetto, alquanto pallido] ſubluridus, ſubluidus,da,dum.

pallidezza, color pallido] pallor, oris. Litor, oris.

pallido, ſcolorito) pallidus,da,dum. Decolor, oris.

Eſſere pallido) palleo,les.

Diuenir pallido] palleſco,ſcis,paluſ.

pallone, palla da vento per giuocare.] Hic follis.

pallore, pallidezza) pallor, oris.

pallota, & ballotta, che ſi dà à crear il magiſtrato] ſuffragium, gij.

palma della mano) Vola,læ.

palma, alboro] palma,mæ. Et queſta voce per translatione ſi piglia per la vittoria.

Di palma] palmeus,mea,meum.

Che produce palma) palmifer,ra,rum.

Luogo piantato di palme] palmetum, ti.

Palmarola, Iſoletta nel mar Toſcano] palmaria, palmariæ.

palmo, miſura che ſi fa cõ la mano) palmꝰ, mi.

palo da ficcare in terra, per ſoſtenimẽto delle viti) palus,li. Pedamentũ, ti. pedamen,nis.

palo picciolo) paxillus,li.

palo da legarui caualli alla mangiatoia.) Vacerra.

palo fitto in acqua, per fabricarui ſopra vn ponte] ſublicium.

palo di ferro] Vectis,ctis.

palocaſtro.) Itamus ciuitas.

palombaio, & colombaio. Leggi Colombaia.

palõbo, & colõbo) Cõlũbus,bi. Columba,bæ.

palõbo ſaluatico) palumbus,bi. palumba,bæ.

Di palombo ſaluatico) palumbinus,na,num.

palpare, taſtare) palpo,pas, & palpor,aris.

Il palpare, nome. palpatio,onis.

palpebre de gli occhi] hę palpebræ, brarum.

palpitare, muouerſi ſpeſſo, & leuamente) palpito,tas.

palude. Leggi padule.

paludamento, è veſte imperatoria, & da capitano dà gli antichi vſata) paludamentũ,ti.

pampalo, peſce) pampilus,li.

pampalona, città capo del regno di Nauarra.) pampelo, pampelopolis,lis.

pampano di vite) pampinus,ni.

Chi ha pampini] pampinaceus, pampineus, pampinea,eum.

Cauar i pampani, acciochè la vite ſia aperta al ſole] pampinus,nas.

panace, herba) panax,acis, panacea,ceæ.

panaria, Iſola) Hicea.

panata, & pappa] panis madefactus aqua, & decoctus.

pancella. Vedi panni delli bambini.

pancia, parte del corpo) venter,tris.

pane) panis.

pane biãco) panis primarius, panis ſiligineus.

pane bruno) panis ſecũdarius, cibarius panis.

pane che ſi cuoce preſto) ſpẽſticus panis.

pane di rauiſcuolo, o tritello) ſyphaceꝰ panis.

pane cernuto groſſamente] ſetanius panis.

pane cotto ſotto la cenere) focarius panis.

pane gramolato] depſticus panis.

pane muffito) fœdus panis.

pane di faue] fomentum, ti.

pane fatto con tutta la ſemola) autopyrus, ri.

pane pepato] panis dulciarius.

panattiera, donna che fa il pane] piſtrix, icis.

panattiere, fornaio, piſtore) piſtor, oris. Artopeus, pei.

Bottega di panattiere) piſtrina,næ.

pania, è vna bacchetta inuiſchiata] calamꝰ, mi.

panico, ſorte di biada) panicum, ci.

paniere, caneſtro] calathus, caniſtrũ, ciſta, ſtæ.

paniero di venchi] Qualum, li.

panieretto] ciſtello, ciſtellula, læ.

panirido nel mare di Conſtantinopoli) pactya, tiæ.

panatecchia apoſtema delle vnghie) paronychia, chiæ.

pannicello, picciolo drappo) panniculus, li.

pannicolo del ceruello) menynx, menyngis.

panni delli bambini, come faſcie, panicelle, & ſimili) Crepundia, dorum.

panni, & panno] pannus, ni.

Cauarſi i panni] Detrahere ſibi veſtem.

pãno, che ſi barbiere pone intorno à coloro, che ſi fanno toſare.) Hoc inuolucrũ, inuolucris.

panno di razza) Aulęum, læi.

panno accottonato] pannus villatus.

panno di lino) linteum, tei.

Di panno] panniceus, cea, ceum.

pezza di panno] panniculus, li.

pantalena, peſce. Leggi patella.

pantano, acqua che non corre per lo fango) ſtagnum, gni.

pantalocra, Iſola in Sicilia.] Paconia, niæ.

pantellaria, Iſola vicino Sicilia] Coſyra, ræ.

panthera, animale maculoſo) pardus, pãther, panthera, pantheræ.

pantio, città) Perinthus, ſiue Heraclea.

pantofola, pianella co' fugato) crepida, dæ.

pantofola picciola) crepidula, læ.

panziera, pettorale, armatura del petto.) Thorax, thoracis.

panzone, chi ha gran panza) ventricoſus, ventricoſa, ventricoſum.

paonazzo, colore. Vedi pauonazzo.

papa, Pontefice) Summus Pontifex, icis.

papadatos, città.) Epicaria, riæ.

papagallo, vccello noto] Pſittacus, ci.

papato, pontificato] Pontificatus, tus.

Papauero, herba che induce ſonno. papauer, papaueris. Vnde ſoporiferũ papauer Vergilius vocat.

Di papauero] papauereus, rea, reum.

paparo, ocha giouane] pullus anſerinus.

paparello, picciolo paparo) anſerculus, li.

papiro della candella. Leggi Lucegnuolo.

pappa, & papparotta de' bambini. Pulticula, læ.

pappare, pacchiare. Heluor, aris.

pappone, mangione] Edax, acis. Helluo, nis.

parabole, remoglie] ambages, ambagum.

parabolano, ciarlone] loquax. Dicax, acis.

paradiſo] Paradiſus, ſi.

paraggità, vgualità] Aequalitas, tatis.

paragonare, miſurare, comparare] confero aequiparo, ras, comparo.

paragonare vna coſa con l'altra] conferre aliquid cum re aliqua.

Il paragonare, l'aſſimigliare] collatio, onis.

paragone, pietra del tocco, per far ſaggio del l'oro.) Hinc index, icis. Heraclius lapis Cuticula, curiculæ.

paragone, proua] periculum, li.

paralitico) paralyticus, ca, cum.

paramoſche, vetaglio per cacciar le moſche.] Muſcarium, rij.

parapetto, pettorale] Thorax, acis.

paraſito, chi frequenta le tauole altrui) paraſitus, ti.

Imitator de' paraſiti) paraſitaſter, ſtri.

parcamente, ſcarſamente] parcè.

parco, ſcarſo) parcus,ca,cum.

pardo, & Leopardo, animale velociſſimo nel

corso] pardus.
pare, vguale, simile] par, compar, æqualis, & æquale.
parecchi, molti) plerique, pleræque, pleraque, Quamplurimi.
parecchiarsi. Vedi apparechiarsi.
pareggiare, & paragonare.) Æquiparo, ras.
parentado, cioè schiatta) Genus, eris.
Nato di tal parentado, & tanto generoso.] tali genere, atque animo natus. Terent. Adel.
parentado, & parentela) Cognatio, agnatio] consanguinitas.
parentado, per matrimonio) Affinitas, tatis.
parentela, & parentado, l'istesso.] Agnatio, affinitas.
Io ho ottima speranza di questa parentela.) Optimam de hac coniunctione spē habeo. De hac coniunctione spero optimè. Spes me tenet optima, Sustentat, alit, pascit. Spero hanc nobis coniunctionem voluptati fore.
Hai gran parentela.] A propinquis optimè paratus es. propinquis, & affinibus polles, propinquis abundas. Copia flores propinquorum.
Non dei rompere la parentela. Non debes coniunctionem dirimere, discindere, dissuere, disiungere, delere, extinguere.
parente) cognatus. Consanguineus.
parente per matrimonio] Affinis, nis.
parentesi, interpositione di parole.) parenthesis, sis.
Parenzo città.) Parentium, tij. Illyrij Venetorum.
parere, giudicio, volontà] sententia, sententiæ. Consilium, lij.
Io lodo il parer tuo.] Consilium mihi tuum probatur. Idem sentio, quod tu. Meus sensus cum tuo congruit. Assentior, tuam sequens sententiam.
parere, verbo.] Videor, eris.
parere vno, somigliare] Assimilor, aris.
paretaria, herba di muro. Vedi Vitriolo.
Parga, porto nell'Epiro.) Elex portus.
Parigi, città famosa in Francia) Lutetia, tiæ. Parisij. Parisiorum.
pariglio, somiglia'te, vguale) parilis, & parile.
parimente, egualmente] pariter, æquè, itidem.
paris, Isola) Paros.
Parisa, città della Misia] Parum, rij.
parlamento, ragionamento] sermo, onis.
parlante, chi parla] Loquens, entis.
Bel parlante] Disertus, ta, tum.
parlare, il ragionare, nome.) oratio, onis. Sermo, onis.
Il parlare Latino] Latinitas, sermo Latinus.
parlare, verbo) loquor. Alloquor. Fatis, fare, fatur.
parlare lungamente] Multa verba facere. Prolixè loqui. Longum habere sermonē. Multis verbis agere. Longam habere orationē. Fuit mihi cum aliquo vberrima oratio.
parlar poco] pluribus agendum non est. Longiorem orationem hæc res non expectat, nō patitur, non fert, non postulat.
Intramettersi a parlare] interfari.
parlare apertamente] Eloquor, queris.
parlare elegantemente] Eloquenter, loqui Latinè, elegantèr loqui.
parlar argutamente) Argutor, aris. Plau.
parlare con timore, & tra i denti) Mutio, tis.
parlar alla presenza con alcuno.) coram loqui cum aliquo. Agere cum aliquo de re aliqua.
parlare goffamente. Blatero, ras.
parlar con alcuno con parole plebeie.] agere cum aliquo plebeio sermone.
parlare a compiacēza) Loqui ad voluntatem. Subblandiri alicui.
parlare ad alcuno importantemente] appellare aliquem.
parlar a voglia d'altrui) adulor, laris.
parlare da leggiero] Effutio, tis.
parlare di nascosto, usurpo, ras.
parlare inanzi] præfari.
parlar in voce arrogante) Intono, nas.
parlar insieme] Colloquor, queris.
parlar del fatto d'alcuno.) Habere sermonem de aliquo.
parlar di qualche cosa) Habere de re aliqua sermonem.
parlar molto] Loquitor, taris. Plaut.
parlar tra denti.] Mussio, mussas.
parlar familiarmente d'alcuno con vn'altro.] Communicare de aliquo cum altero.
parlar Latino.) Latinè loqui.
parlare ad vn morto, cioè perdere tempo) verba facere mortuo.
parlator] locutor, toris.
parma, città in Lombardia] Parma, mæ. Farnesiæ gentis Ciuitas.
Di Parma, Parmensis, & Parmense.
parmatola, Isola] Pandana, insula.
parnasso, monte celebrato da poeti) Parnassus, mons.
paro, vguale, simile) par, paris. Mutuus, tua, tuum.
paro, e disparo] par, impar.
parochia] parochia, chiæ.
parochiano] Tribulis.
parola) Verbum.
parole vane) affaniæ, arum. Plaut.
Con molte parole] Verbosè.
paroletta, parolina, paroluccia] Verbulum, li.
paroline dolci) Verba phalerata.
parpignano, città] Rosinum, ni.
parte, portione) pars, partis.
Senza parte] Expers.
parte, fattione, banda) Factio, onis.
parte rata] Symbolum, li.
parte, paese] Ora, oræ. Regio, onis.
parte, in parte) partim, tum, cum.
parte vinto dalle ingiurie, parte mosso a compassione] partim victus iniurijs, partim motus compassione.
Da mia parte] Meo nomine, meis verbis.
Far parte] Impertio, impertis, impertior, iris.
parti vergognose dell'huomo) Virilia, virilium.
participare, far partecipe] participo, pas.
Non mi voler participar poco del tuo amore.) Ne patiaris me partem amoris tui minimam ferre. Noli committere, vt partem exiguam tui amoris capiam, vt exiguū fructū ab amore tuo feram, colligam, sumam, percipiam, vt fructum amoris tui velis esse non mediocrem, non vulgarem.
participe) particeps. Non sono stato partecipe di questo male. Non huius sceleris cōscius, vel particeps fui.
partegiano, partiale) Factiosus, sa, sum.
partenza, partita] profectio, onis. Discessus, sus.
parti, popoli.] Parthi, orum. Cassiæ de famosi.
parthia, prouincia, vicina alla Media, Hircania, & ad altre prouincie) Parthia, thiæ.
partiale, il medesimo che partegiano.
particella, picciola parte) particula, læ.
particolare, proprio) peculiaris, priuatus, proprius.
particolarmente] priuatim, propriè, peculiariter.
particolarità] proprietas.
hauer alcuno per particolare] singulare familiarem aliquem habere, familiariter vti.
partimento, diuisione] partitio. Diuisio, nis.
partire, spartire, diuidere.) Diuido, partior, distribuo.
partirsi, andarsene] Discedo, decedo, abeo, proficiscor.
Io penso di partirmi] Mihi est ī animo discedere, digredi, abire, proficisci, locum mutare. De discessu cogito. Discessum cogito, specto, in animo habeo, meditor. Animus est in discessu.
partirsi al tempo determinato.) Discedere ad constitutum diem.
partirsi da vn luogo con prestezza.] Euolare ex aliquo loco, raptim discedere.
partirsi da alcuno] abire ab aliquo, digredi, discedere, proficiscisci.
partirsi dalla ragione] Delino, ras.
partitamente, per parte] partitè.
partito-diuiso in parte] partitus, diuisus, sa, sū.
partito in due parte] Dimidiatus, ta, tum.
partito, deliberatione.) Consilium, determinatio.
Io non sò prendere partito] Difficilis deliberatio est. Lubricus ad deliberandum locus. Valde hæreo. Capere consilium nescio. Explicare nihil queo. Inops consilij sum. Expedire me nequeo.
Io ho paura, che il partito preso non haverà buon effetto.) Metuo, ne id cōsilij ceperim, quod explicare non facilè possim. Exitum consilij mei extimesco. Timeo, vt consilio meo respondeat exitus. Vereor, ne non optimè, quod deliberaui, succedat, procedat. Meum consilium, quo sit euasurum, timeo. Quam fæliciter mihi euenturum sit meum consilium, planè non video. Timeo mei cōsilij futurum exitum.
partito, cioè patto] Conditio, onis. pactum, ti.
partitore, chi diuide] partitor, oris. Diuisor.
parto, il partire] partus, tus.
Di primo parto] primipara, ræ.
Dopo del parto] puerperium, rij.
partorire figliuoli] parere filios.
Donna che partorisce] parturiens, entis.
partorito] partus, in lucem editus, susceptus.
† parunificare, appicolire, contrario d'aggrandire) imminuere, extenuare.
† parunifico, illiberalis.
pascere] pasco, & pascor.
pascere con gli altri] Compasco, scis.
pascere dentro] Impasco, scis.
pasciuto, pascolato] pastus, sta, stum.
Non pasciuto] Impastus, a, um.
pascolare, & pascere] pasco, pabulor, aris.
pascolatore, chi và a pascolare] pabulator, tis.
pascolo, pastura.] pabuli, pabulatio, pascua, pascuorum.
passaggio, † Transitus, tus.
passamento, il passare] Transitio, onis.
passaria, fiume.) Chronis flu. Ostia.
passare, nome il passare.] Transitus, transitio, onis.
passare, verbo, che significa mouimento per vn luogo] Transeo, is. Permeo, as. transmeo, transgredior.
passare oltra alcuno.] Traijcio, cis.
Il giorno è passato] Transijt dies.
passare a guazzo.] Vado, das.
passare oltra notando] Trano, nas.
passare forate da vn canto all'altro.) Transigo, gis.
passare piu oltra, ch'vn altro) transgredior, ris.
passare il tempo] traducere tempus.
passare qualche cosa con silentio.) Aliquid silentio prætermitto.
passare, morire] Obeo, obis. Ex hac vita migrare. Exire è vita.
passare la vita nelle selue] exigere vitā in siluis
passare vn luogo] prætergredi. Trāsgredi locū.
passare la carta] penetrare chartam.
passare, seguire, riuscire, come si dirà. Le mie cose passano bene) Mea bene se habent.
passare, mancare, andar via) decedo, dis.
passare auanti a cauallo] præterequito, tas.
passar velocemente senza fermarsi] pretermitto, as.
passare auanti ad alcuno, & auanzarlo di cammino.) Anteuertere aliquem.
passar alcuno per buono] probare aliquē pro bono
passato tempo) Abortatio, onis.
passato] præteritus, a, um. Exactus, transactus.
passato oltre.) Traiectus, cta, ctum.
La passata lettione] Superior pars

Per il paſſato.]Olim.
Alli giorni paſſati) ſuperioribus diebus.
paſſeggiamento)deambulatio,nis,ambulatio.
paſſeggiamento picciolo]ambulatiuncula,læ.
paſſeggiare) ambulo,las. deambulo,inãbulo.
paſſeggiare al Sole) ambulare in ſole.
paſſeggiatoio, luogo da paſſeggiarui] deambulatorium.
Paſſera città) Poſidium,dij.
paſſera,vccello.)Hic & hæc paſſer,eris.
paſſere ſolitario, vccello ſimile al merlo,]paſſer ſolitarius.
paſſere peſce)paſſer,ſeris.notus Belgis & Venetis.
paſſerino,picciolo paſſere)paſſerculus,li.(tio.
paſſione dell'animo]affect⁹, affectio,perturba-
†paſſibile,atto à patire. patibilis, paſſibilis.
†paſſino,ſi potrebbe dire in lat. tricubitus.
Tu non giudichi a paſſione) a certo & uero ſenſu iudicas. Tuę mentis oculos liuor non obducit. Rectũ animi sẽſum in iudicãdo ſequeris. Tuũ iudiciũ ratio dirigit,ac moderatur. Id iudicas,ꝙ ratio præſcribit,ac probat.
Io ſono ſenza paſſione.] Aequo animo, tranquillo, quieto , ab omni cura vacuus ſum. Omni vaco perturbatione. Omnis ſum expers curæ. Tranquillè agit animus meus: Nulla eſt animi mei perturbatio. animus meus nulla cura fluctuat,iactatur,agitatur.
paſſo,che ſi fa con i piedi] paſſus,ſus.Gradus,dus.
Affrettare il paſſo)Celerare gradum.
A paſſo a paſſo] Gradatim,Pedetentim.
paſſo,luogo)locus,ci.
paſſo,per paſſaggio.) Aditus tranſitus.
Il monte Apennino ha ſtretti, & ſtrani paſſi. Impeditus eſt ad iter faciendũ mons Apenninus. In alpibus Apenninis magnæ ſunt ad modumque difficiles locorum anguſtiæ. Labori eſt maximus per montem Apenninum iter habentibus.
Il paſſo è vietato] Non patet aditus. Intercluſa via,tranſitus interdictus eſt.
Paſſouia,città) Carus,ri.
paſta, & paſtone) maſſa, ſæ.
paſta d'ambro.) Magma, magmatis.
paſteggiare, far paſti) Conuiuor,aris.
paſtello)paſtellus,li.
paſtinare,piantare]Conſero,ris.
paſticcio,torta di carne) artocrea,creę.
paſticciere,che fa paſticci) Fartor,toris.
paſtinaca) paſtinaca,cę.
paſtinaca roſſa.Leggi Carotta.
paſtinaca ſaluatica) ſtaphilinus,ni.
paſto,cibo)Cibus,bi.Esca,ſcę.
paſto,conuitto] Conuiuium,uij.
Far paſti.) conuiuor,aris.
Dar paſto ad alcuno , tenerlo in ſperanza .] Lactare aliquem.
paſtora , legame che ſi mette alli piedi di caualli alla paſtura) Hæ Numellæ, larum.
paſtorale,da paſtore)paſtoralis,le.
paſtore, guardiano di beſtie]paſtor,oris.
Di paſtore)paſtoritius, paſtorius.
Paſtrana,città] Paterniana,næ.
paſtriccione,ſcioccone) Edo,edonis.
paſtura, paſcolo] paſtus , paſtio, paſcua , paſcuorum,pabulum,li.
paſturare , guardare le beſtie alla paſtura.] paſco,ſcis.
patalemes,luogo] patelenes,Cherſoneſi dor- (ſũ.
Pataula città] Bœodorum,ri.
patella,peſce]lopas,adis.patella,læ.
patente,aperto] patens, patulus,la,lum.
paterno,di padre) paternus,na,num.
patiente] patiens, entis.
patientemente) Aequo animo,patienter.
patienza, ſofferenza)patientia,tiæ.
patire,ſoffrire]patior,eris,tolero,ſuffero.
patire vna diſgratia) ſubire caſum.
patire alcuna coſa per alcuno)aliquid pro aliquo ferre,perpeti,tolerare.
patire danno) damno affici.
patir freddo)algeo,ges.
patito,chi ha patito]paſſus,ſa,ſum.Perpeſſus.
Patras,città nella Morea)Patræ,arũ,machia.
patregno.Leggi padregno.] Vitricus.
patria , luogo doue ciaſcuno è nato) patria, triæ.
Di che patria]Cuias,cuiatis.
patriarca] hic patriarcha, chæ.
patricida , che ha amazzato il padre .] patricida,dæ.
patrimonio, beni laſciati dal padre al figliuolo.] patrimonium,nij.
patricij,gentil'huomini. (Hi patricii, orum.
patrio,di padre] patrius,tria,trium.
patron,città della Soria) Botrys,vel botrus.
patteggiare,far patto,pattuire) paciſcor, ſceris.
patto,accordo) pactũ,pactio,cõuentio fœdus.
Rompere il patto] Rompere fœdus.
Chi rompe i patti,) Fœdifragus,ga,gum.
pattolo,fiume della Lidi]pactolus auriferus.
pattouire,patteggiare]paciſcor,ſceris.
pauentoſo,paurоſo]paurdus,da,dum.
pauero della lucerna.Leggi lucegnuolo.
pauese,ſorte di targa,che ſi vſaua] clype⁹,pei.
pauia,città famoſa,& ſedia regale.] Ticinũ,ni.
pauimento,terrazzo)pauimentum,ti.
pauonazzo,colore.] color puniceus.
pauonazzo di grana) Hyacinthinus,na , num.
pauonazzo,cupo) Ferrugineus,nea,neum.
pauone,vccello noto]pauo,onis , & pauus,ui.
Di pauone) pauonius , & pauoninus, na,nũ.
pauca,città della Corſica]pauonia, niæ.
paura,timore.) Metus,timor,terror,formido, pauor,oris.
Ti voglio leuar la paura] volo animi tuime tum abſtergere . leuare te metu , abducere, metum,expellere.eijcere,auferre,animum tuum confirmare.
Far paura] Terrere , terrefacere , afferre metum.perterrere.
Hauer paura]Metuo,timeo, formido,das.
Io ho paura di biaſimo]Metuo crimen.
Io ho paura di cadere) Timeo caſum.
Ho paura,che non ti auenga qualche male.) Timeo tibi.
Che non ha paura)interritus,impauidus,imperterritus,ta,tum.
paurоſamente , con paura]Timidè,pauidè.
paurоſo.] Timidus, Formidoloſus ,meticuloſus,pauidus,da,dum.
pauſa,ripoſo]pauſa,ſæ.Plaut.Lucret.
pauſare,ripoſare] pauſo, ſas.
Chi moſtra con parole , & cenni,quando ſi deue pauſare] gauſarius, rij.
pazzi,città della Tracia]Aphrodiſia,ſiæ.
pazzachione] Morio,morionis.
pazzarello,il diminutiuo di pazzo] ineptulus, la, lum.
pazzeſcamẽte,& pazzamẽte] ſtultè,demẽter.
†pazzamente,con pazzia)inſane.
pazzia] inſania,ſtultitia, dementia, vecordia, amentia.
pazzia d'amore) Rabies amoris.
pazzo, matto, ſciocco, ſtorto, forſennato, priuo di mente, di ſenno, d'intelletto, di ragione, del ſenſo commune] ſtultus , deſipiens, delirus,demens,inſanus, amens,excors,vecors,veſanus,a rõne auerſus,omni carens ratione,deſertus,a mente, deſtitutus a mente. Quem ratio reliquit , qui mentem amiſit, mẽte captus,mẽtis lumine obcæcatus ,mentis nõ compos,mentis inops ,mentis expers.
Eſſere pazzo] deſipio,inſanio,deliro,ras.
peccare ,nome) peccatum ,ti.Delictum , cti. Crimen, inis.
peccare,fallire,errare]pecco,cas,delinquo,ꝙs
Chi non pecca] Impeccabilis, le.Gel.
peccare per imprudẽza) peccare ſimplicitate.
peccare per malitia]peccare ſciẽter,obſtinatè.
Tu pecchi grauemẽte) Grauiter peccas,ſceleratè a gis Summum dedecus admittis,magno te ſceleri obſtringis , culpam grauem committis,iniquiſſimè facis.
Non ho fatto ꝙſto peccato] hãc ego nunquã attigi culpã. Hoc me numquã crimine cõtaminaui,inquinaui,infeci,polluit nanc culpa numquam ſubiui. Vacaui ſemper iſta culpa.
peccato, fallo errore] peccatum,crimen, delictum.
Non è peccato che hoggi non ſi cõmetta]Incurrunt homines in omnem iniquitatem. In omnem culpam prolabuntur. Nulla culpa eſt,quæ non hodie ſubeatur,omnem improbitatem hodie plerique amant. Nullum hodie flagitium prætermittitur ,ignoratur, non committitur.
peccatore, ribaldo , pien di peccati]ſceleſtus. ſceleroſus.
pecchia,ape] apes,apis.
pece,pegola] pix picis.
pece,liquefatto]palimpiſſa,ſæ.
Impegolato) picatus,ta, tum.
Pecelli,Iſola.) Oſteo,nis,inſula.
perghiton:) Forum Diguntorum.
pecora animale noto)Ouis,ouis.
Di pecora)Ouillus,la,lum.Ouinus,na,num.
pecoraggine,beſtialità]Indignitas ,tatis.
pecoraro] Opilio,onis.Ouium cuſtos. Vpilio.
pecorella,pecora] Ouicula,læ.
pecorile]Ouile, lis.
pecorino,di pecora.] Ouillus,la,lum. Ouinus, na,num.
pecorone,groſſo,rozzo] hebes,hebetis,bard⁹.
peculio, danari , & ricchezze acquiſtate,)peculium,lij.
pecunia,danari] pecunia,nię.
pecunia p̃ſa,o data ad vſura] pecunia vſuraria.
pedagogo, voce Greca) pedagogus, gi.
pedali di lino,ſcarpette]vdo ,vdonis Mart.
pedante,chi ha cura di condurre , & a ſeruire gli fanciulli)pedagogus, gi.
pedata,orma]Veſtigium,gij.
pedicino de l'vtre , da donde ſi caua il vino,o l'oglio.) Amicinum,ni.
pedone,fante a piedi)pedes,litis.
pedota,& peota,guida marittima)ductor , ductoris.
pedrazza della fiera , città nel regno di Toledo]Mentercoſa.
peggiore,piu che cattiuo]peior , peius.
peggiorare , andar di mal in pegio.] In peius ruere. Deteriorem fieri.
peggiorare nell'infermo]Ingraueſco,ſcis.
peglia , e quella prima guſcia pungente della caſtagna]Echinus,ni.
peglio,gronda)ſupercilium,lij.
pegno,che ſi mette giuocãdo,& ſopra il quale ſi vien dato qualche coſa)pignus,pignoris.
Dar in pegno,impegnare.) pignoro, ras. Pipignori opponere.
pegnorare,impegnare]pignoro, ras.
pelagniſi, Iſola.)Aloneſus, inſula.
pelago , profondità , & metaforicamente , il mare.]pelagus, gi.
palamide,peſce. Leggi palamito.
pelare,leuari peli]Glabro,bras.Deglabro, Depilo,las.
pelar i porci.]Glabrare ſues.
pelarella,cadimento di capelli,o barba.) Alopecia,cię.
pelato , ſenza peli)glaber,bra,brũ. Depilis,lis.
paleſtrina , città del Latio) Præneſte , ſtis.Et præneſtis,ſtis.
Da Peleſtrina)præneſtinus ,na,num.
pelicano,vccello vinco] pellicanus,ni.
pella nella Macedonia]Apollonia,niæ.
pelle,nella Macedonia,patria di Filippo Re.] Pella,lę.
pelle coio de gli animali] pellis,lis.
pelle picciola)pellicula, læ.
pelle che cuopre la cima del membro virile.] præputium, tij.
pelle del daino] nebris,nebridis.
pelle di pecora] pellina,nę.pellis pecorina.
Coprir con pelle) pelliculo,las.

Coperto di pelle]pellitus,ta,tum,
Di pelle]pelliceus,cea,ceum,
pellegrinaggio] peregrinatio,onis,
pellegrinare, andar per lo mondo] peregrinor,aris.
pellegrino,forestiero] peregrinus,na,num,
pelliccia) vestis pellicea. Hic rheno,nis,
pelliciaro,varotaro]pellio,onis.
pellicione,& pellicia il medesimo] rheno, is.
pellicione di pelle grossa, da villano.) Scorteum,ei.
pelo)pilus,li.
peli,che nascono sotto il naso] vibrissa,sæ.
peli,che nascono sotto il bellico]grandeballi, lorum.
Essere senza pelli]glabreo,bres.
Senza pelo.]Depilis, Glaber,bra,brum.
Di peli grossi.] Hispidus, da,dum.
Di peli duri,come il porco,]Hirsutus,ta,tũ.
peloso] pilosus,sa,sum. Villosus,sa,sum.
pena, punitione]pœna,næ.multa,tæ. Supplicium,cij.
Nõ sostẽne la pena, & nõ fu punito] elapsus est,pœnã effugit,impunè illi fuit]impunitatẽ est assecutus, Pœnã nullã tulit, sustinuit, ppessus est. Euasit ex indicio. Absolutus est.
penare,indugiare,tardare] Cunctor,aris. Moror,aris,
Pendarachi,città.)Diopolis.
pendente,chino che pẽde] pendulus,pensilis.
pendenti da orecchi,orecchioni.) Inauris,ris.
pendere]pendeo,des.propendeo, des.
pendere,deriuare.derivo,uas.Dependeo,des.
perdere, nel poco,o nel troppo) esse nimium in vtramque partem,
pẽdice,spõda di fiume,o di mõti,o d'altra cosa che sia aggiũta ad vn'altra]appendix,cis,
pendinoso,che ascẽde] procliuis,& procliue,
pene dell'inferno] cruciatus,tus,
peneo,fiume di Tessaglia)peneus,nei,
penetrare,entrar dentro]pengtro.
penetrabile,che penetra per tutto) penetrabilis,læ.
Non penetrabile,che non penetra] impenetrabilis,
penitenza,pentimento] pœnitentia,tiæ.Plin,
Far la penitenza.]Non impune habere.
penna,come delle ale de gli vccelli] penna,næ,
penna piccola] pennula,læ.
Chi ha penne] pennatus,ta,tum.
Senza penne) deplumis, & deplume.
penna da scriuere] calamus, mi.
penna da sonare] pecten,pectinis.
pennacchio] crista,stæ.
pennaiuolo] theca pẽnaria.Graphiarium,rij;
pẽnacchio de lino,o lana,che si pone su la rocca per filare] pensum,si,
pennello stromento da dipingere]penicillus, li.peniculus,li,& hoc peniculum,li.
A pennello, a punto, molto bene] graphicè, scite
Fatto col pennello,cioè benissimo il medesimo] graphicè.
pennetta,penna picciola]pennula,læ.
pennuto,che ha grosse,& molte penne] pennatus,ta,tum.
pẽnoso,afflitto) anxius,xia,xiũ, afflictus,a,ũ.
pensamento,il pensare.] Cogitatio,onis. Cogitatum,ti.Opinio,nis.
pensare) cogito,arbitror,opinor,existimo,duco,censeo.
pensare attẽtamẽte) animũ intendere.Meditari accuratius,diligentius animaduertere, Versare i animo. Diligẽter animo tractare. Agitare animo diligẽter. Studiosè cogitare, attẽtius examinare , põderare,perpendere.
pensa questo.] Hoc mẽtem intende. Hoc tibi ante oculos propone, pone,statue,cõstitue, ad aĩum refer . Hoc spectet animus tuus. Dirige tua cõsilia,tuas cogitationes ad hoc Mẽtis aciẽ hoc intẽde.Hoc tibi propositũ sit.
Io penso sempre di te, & delle cose tue] nullum a me tempus prætermittitur de te,tuisque rebus cogitandi. Numquam de te non cogito . Numquam mihi ex animo effluis. Excubo animo tua , tuarumque rerũ caussa. In te tuisque rebus animus meus perpetuo est. Meæ curæ omnes in te sunt. Te semper spectat animus meus.
Io penso del continuo all'vtile tuo,& all'honore.) Toto animo de tuis cõmodis,ornamẽtisque cogito . Semper laboro de tuis commodis,& ornamẽtis Mihi tuus honos,tuæque fortunæ etiam atque etiam curæ sunt . Io nõ pẽso ad altro , che ad insegnar la virtù alli giouani.) Omnem meam cogitationem in erudiẽda adolescẽtib. virtute fixi , & locaui in tradẽda adolescẽtibus virtute sum totus. Hoc voũ mea spectat industria , thesauros virtutis adolescentulis , vt aperiam, & tradã, Versor in hoc studio totus,vt adolescentes omnem virtute , vt ad virtutem me duce perueniant . Id veri est pædagogi officium.
pensare di qualche cosa.] Adhibere aliquid in consilium.Cogitare de re aliqua.
pensare ad altre cose.] Alias res agere.
pensare,& ripensare]magis,magisq; cogitare.
pensare fra se.) Cogitare secum.
pensare d'vna cosa in vn'altra .) aliam rem ex alia cogitare.
pensare d'andara Padoua] cogitare Patauium.
pensar male d'alcuno) cogitare male de aliquo.
Dar da pensar ad alcuno.) Commouere aliquem.
pensatamẽte] cogitare,cogitato,prẽmeditato.
pensato.) Cogitatus,ta,tum.
pensiero,affanno,fastidio.]Cura,ræ.Solicitudo,inis.
pensiero,discorso.]Cogitatio.
I miei pensieri ti sono del tutto manifesti.] Mea cõsilia tibi planè nota sunt. Tenes animum meum,meos sensus,mea consilia.Cognitum habes , ac perspectum animũ meũ. Qui sit meus sensus,probe nosti.
Io sono intrato in gran pensiero.) Grauẽ curam suscepi . Grauis in me incubuit solicitudo . Acerba me inuasit solicitudo , grauis me excepit cura.
Di vn picciolo pẽsiero sono entrato in vn grãdissimo]a minore cura maximã ad solicitudinem traductus sum.Coram equidem antea sustinebam ferendam tamen,nunc solicitudine premor earquæ ferri non possit
Io lascio volõtieri ogni pensiero di vẽdetta] vltionis oẽ libenter consilium abijcio,depono,omitto . Oẽm acceptæ iniuriæ memoriã ex animo deleo.de vltione nihil planè cogito) animus meus ad vltionem non spectat.
Far pensiero,cioè ordinare) statuo,is.
Senza pensiero.]Otiosus,a,um.
Al mio pẽsiero non è seguito l'effetto.] Spes me frustrata est Aliter , atque euenit. Non is,quem volebam est exitu cõsecutus . Successit præter sententiam , præter voluntatem,secus atque opinabar.
Il gobbo hebbe pensiero di offendermi con quelle poche forze , che gli erano rimase.) Fractã illam & debilitatamvim suam in me ille contulit. Vires oẽs, quæ illi reliquæ erãt imbecillę , ad me opprimendum, euertendum, affligendum contulit,ad exitium, ad perniciem meam ,
pensione] pensio,onis.
pensoso,pien di pensieri.) Cogitabundus , da,dum.
Pentina,città d'Abruzzo.] Confinium, nij.
pentirse)pœnitet,ebat.
pentola,leggi pignatta,
†pentolino,dim di pentola,e dicesi in genere masc.non in fem.olla,auxilla.
†penultimo, innanzi all'vltimo communemente si dice in lat.penultimus.
pentolino,leggi pignatello.
penuria,carestia) penuria,næ.annonæ caritas.
pepe & pepere.] Hoc piper, piperis.
per prepositione)per,ob,propter.
pera,città in Galatia,era vicina Bisantio,
per adietro,per il passato.)Olim.
per alcun tempo,giamai.] Vnquam.
perama,città] Thurium,rij.
per amor tuo,o mio.]Tua caussa , mea caussa,
per amor tuo mi doglio]tua caussa doleo.Dolor meus a te est,pertinet, manat fluit. Tu paris dolori mẽũ. tua caussa fit,vt doleam.
per l'amor,che tu mi porti ,] amabo te , si me amas.
per amor, cioè senza ricompensa.) Gratuitus, ta,tum.
per auentura,per caso.)Forte, fortasse,forsan, forsitan.
per cagione.)Ob.
perche,) Nam,quia,quoniam,
perche.)Cur?quare,quid ita?
perche conto?)Quapropter.
perche nò?)Cur non?Quid ni?
perche luogo?] Qua.
percherons popoli.) Vnelli,lorum.
perchia,sorte di pesce)perca,percæ.
perciò,per tanto.)Ideo,idcirco.
perciochè.]Nam,etenim.
per così fatta sorte.]Sic.
per Dio]Hercle,Mehercle.
per inanzi,per l'auenire.]Deinceps , posthac,
per la qual cosa.) Quare, quamobrem , qua de re,quapropter,qua de causa.
per conseguente,altresì, finalmente.] Consequenter.
percossa.]Ictus,ctus.
Ricevere vna percossa.]Ictum accipere.
percosso.]Ictus,cta,ctum.
percotere,& percuotere]percutio,tis.
percotere grandemente] diuerbero,ras.
percotere insieme]allido,dis.Collido, dis.
perdere) perdo,dis.Amitto,tis.
perdere il credito.]Decoquo, quis.
perdere il ranno,& il sapone , significa affaticarsi in vano) perdere oleum,& operam.
perdere il fauor d'alcuno]Effundere gratiam alicuius.
Questo ha perduto il fauore per colpa non sua, ma de suoi.)Extinxit,perdidit,gratiam omnẽ apud eẽs deleuit , non sua, sed suorũ culpa.factum est,non suo , sed suorũ vitio, vt qua florebat gratia,eã amitteret . Periit, quod habebat gratiæ suorũ culpa, non sua. Vt amitteret hominum studia,vt ex animis hominum efflueret, excideret , factum est per suos potius , quam per seipsum.
Fa quãto puoi , per non perdere l'honor tuo. Confer huc omnes tuas vires . Omni industria cõrende,omni studio,toto pectore incumbe.Enitere quantum in te est,quam potes maximè , cunctis viribus , ac neruis , ne tuæ dignitatis iacturam facias,ne de tua dignitate detrahatur, ne quid aduersi dignitas tua patiatur,ne tua dignitas violetur,ne quid feras detrimenti , ne qua labes aspergatur,effundatur honori tuo,ne quam existimatio tua iacturam patiatur.
perdere l'animo,animi magnitudinem inflectere. Animum demittere . Animo cadere. Animum imminuere. Animus alicuius demissus,humilis,abiectus,humi iacet.
Ho perduto la robba.) Actum est de fortunis meis , prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi bona omnia . Naufragium feci rei familiaris afflictæ sunt , profligatæ , extinctę,euersę meæ res, fortunæ omnes.
Infin quà nõ hai perduto mẽte,]integræ sunt adhuc res tuæ.Salua sunt apud te omnia.Illatus idẽ est, qui antè fuit rerum motus, eodem loco sunt , quo antea fortunæ tuę . Nihil detractum est de fortunis tuis . Fortuna nihil eripuit,abstulit,ademit, nullam partẽ desideras fortunarum tuarũ . Nullã rem tuæ iacturam facere, nullum damnum tulere.
perdere la fatica) ludere operam.

Per-

Perdere la lite. Cadere cauſſa, uel de cauſſa. Amittere cauſſam. Perdere litem.
perdere la riputatione.) recedere a conditione.
perdere qualche coſa] alicuius rei iacturam facere.
perdere la vergogna]perfricare frontem.
perderſi d'animo] Cadere animo. Demittere animum, puſillanimum ſeſe oſtendere.
per di quà,cioè per queſta via,luogo,o parte) Hac.
perdita,danno.)Iactura,ræ.Amiſſio, onis.
perditione, diſtruttione, rouina] pernicies, ciei.
perdonanza,perdono)venia,niæ.Indulgentia, tiæ.
Domandar perdonanza) petere,poſcere, veniam.
perdonare]parco,ignoſco,ſcis.
perdonare al ſcriuer breue d'alcuno]ignoſcere breuitate litterarum alicuius.
perdonare ad alcuno qualche coſa]cõdono,as
Chi facilmente perdona.]Ignoſcens, entis.
perdono,perdonanza.]Venia,niæ.
Non meritevole di perdono] Carere venia.
Chieder perdono ad alcuno] ſupplicare alicui.
perduto, perſo) amiſſus, ſa, ſum, perditus, ta, tum.
peregrinare. Vedi pellegrinare.
peregrino. Vedi pellegrino.
peregrinaggio. Leggi pellegrinaggio.
per far piacere] Gratiæ cauſſa.
Io vorrei che lodaſſi il mio libro,ſe non per iudicio tuo,almeno per farmi piacere)meo libro velim,ſi minus ex animo potes gratiç ſaltem cauſſa ſuffragare. Meis libris, ſi minus iudicij, at gratiæ ſaltem cauſa faucas. Quod veritati non potes, amori tribue, vt meis ſcripta tuo teſtimonio ſubleues, tua commendatione exornes.
perfettamente,intieramente)perfectè,ad vnguem.
Far perfettamẽte]perficio,cis.Abſoluo,uis.
perfettione)perfectio,onis.Abſolutio,onis.
perfetto]perfectus,abſolutus.
perfettiſſimo) Abſolutiſſimus, omnibus numeris abſolutus.
perfidia,infedeltà]perfidia,diæ.
perfidioſamente] perfidiosè.
perfidioſo, pieno di perfidia. perfidioſus, ſa, ſum.
perfido,mancator di fede)perfidus, da, dum.
perfumo, & profumo] Odoramentum. Vedi profumo.
pergamo da predicare.) pulpitum, ti, ſuggeſtum, ſti.
Pergamo città nell'Aſia minore.)Pergamum & Pergamus Galeni archiatri patriæ.
†Pergel,fiume) Rubo,onis.
† Pergiuro, ſpergiuro) periurium.
pergola di vite]pergulum,li.Tabulatum,ti.
pergoletto,ombramento di rami, o fogli]vmbraculum, li.
pergolo,& pergamo)pulpitum, ti.
pergula città.]Pertia, tiæ.
† pericolante,che pericola]periclitans.
pericolare,capitar male)pereo,ris.
pericolo,& periglio] periculum, li. diſcrimen, nis.
Andar a pericolo,eſſer in pericolo]periclitor.
poſto in pericolo)periclitatus,ta,tum.
Eſſere nel medeſimo pericolo] In eadem eſſe naui. Eodem in diſcrimine verſari. Eadem imminet calamitas, æquè periclitari. In eiſdem nauigare fluctibus. Eodem iacta ri vento. Eadem procella perturbari. Pari eſſe conditione.
pericoloſamente, con pericolo) periculosè.
pericoloſo]periculoſus,ſa,ſum.Incommodus, da,dum.
periglio,il medeſimo,che pericolo]Diſcrimẽ.
perigliolo,il medeſimo, che pericoloſo.
perigort, città nella parte della Gallia, che ſi chiama Limoſina) Veſſuna, næ.
per il paſſato) Olim, quondam.
perire,morire)pereo,peris.
perir a fatto,andar in rouina)diſpereo,ris.
perita città.)Euporia, riæ.
peritamente,da huomo eſperto] peritè.
perito,eſperto.]Gnarus,peritus, ta, tum.
perla,gemma.]Margarita,tæ.Vnio,onis.
Venditor di perle.]Margaritarius.
per l'auenire)deinceps, poſthac.
Perloc,città]Partiſcum, ſci.
permettere,concedere)ſino,nis,permitto,tis.
permeſſo,conceſſo)permiſſus,ſa,ſum.
Non permeſſo.]Impermiſſus,ſa, ſum.
permiſſione,conceſſione)permiſſio,onis.permiſſus, ſus.
per mezo.]Dimidiatus, ta, tum.
per mezo,come,per mezo di miei amici) per amicos meos.
per molti modi] multifariam.
permutare,cambiare]permuto, tas.
permutatione) permutatio, onis, viciſſitudo, nis.
perna, peſce coſi detto a Napoli] pinna, næ.
pernau,città)Teurina, næ.
pernice,vccello)pernix,cis,nobilium deliciæ.
perniciosamente)peſtiferè, perniciosè.
pernicioſo,dannoſo]perniciosus, pernicialis.
per niente. In modo alcuno] Nequaquam. Nullo pacto, nulla tenus.
pernottare,albergar di notte]pernocto,tas.
però,& perciò]Ideo,idcirco,proinde, proin.
pero,& perato,albero noto.]Hæc pyrus,pyri.
pero,frutto)pyrum, pyri.
pero giacchioſo]pyrum cruſtuminum.
pero moſcatello] pyrum moſcatulum.
pero groſſo]pyrum decumanum.
pero tardivo) pyrum ſerotinum.
pero zuccolo) pyrum cucurbitinum.
perpetuamente] perpetuò, æternum perenniter.
perpetuare,continouare]continuo,as, perpetuo,tuas,perſeuero.
perpetuità)petennitas,tatis.perpetuitas, tatis.
perpetuo,continouo)perennis, perpetuus, æternus.
perpignano,prouincia.]Ruſcino, nonis.
per poco,quaſi)penè,ferè, quaſi.
per qualche luogo.) Aliquà.
per quel luogo,per là.)Illac.
per queſto.]Idcirco,ideo.
perſa,herba]marum, ri.
perſecutione]inſectatio,onis.perſecutio,onis.
perſecutore]inſectator,oris.Inſecutor,oris.
perſeguitare.]Inſequor, Perſequor,Inſector, inſectaris.
perſeueratamente,conſtantemente] perſeueranter.
perſeueranza,conſtanza) perſeuerantia, conſtantia.
perſeuerante,conſtante]conſtans,antis.
perſeuerare,continouare,)perſiſto,perſeuero, perſto, conſto.
perſeuerante in vna buona opinione]In recta ſtnia ſibi conſtare. Tueri conſtantiã in recta ſtnia,pergere permanere,perſeuerare in recta ſtnia. Tueri acriter rectum conſilium.
perſeuerare nella ſua humanità) conſtare ſuæ humanitati.
perſeuerare nel ſuo propoſto.] Permanere in incœpto.
perſia,prouincia)Perſia,ſiç. Perſis, idis.
Di Perſia]Perſicus,ca,cum.Et Perſa,ſę.
perſico,albero noto.]Hæc perſicus,ci.
perſico,frutto)perſicum, ci.
perſico, che non ſi ſpicca dall'oſſo] perſicum duraceum.
perſo,perduto) perditus,ta, tum Amiſſus, ſa, ſum.
perſo nella luſſuria.)Luxu perditus.
perſona]perſona,næ.
perſonaggio,huomo di grand'affare.]Heros, heroïs.
per ſorte,per ventura.]Forè, Fortuitò.
perſpicace,acuto.]Acer,acutus,perſpicax,cis.
perſpicacità,prontezza d'ingegno] perſpicacia,acies,perſpicacitas.
perſuadere,far credere qualche coſa ad alcuno.)Suadeo, Induco,cis. Perſuadeo, des.
perſuaderti, che la coſa ſia coſi.] Inducas animum, vel in animum, ita eſſe. Perſuade tibi pro certo habeto, planè credas exploratum habeas, pro compertо habeas, ſit hoc apud te minimè dubium.
perſuadere alcuno al noſtro volere]adducere aliquem ad arbitrium noſtrum.
perſuadere,darſi ad intendere]perſuadere ſibi.
perſuaſione,credenza)perſuatio, onis.
perſuaſore,chi perſuade]ſuaſor, oris.
Coſa,che perſuade)ſuaſorius,ria, rium.
per tanto.)Proinde, proin.
per tanto,cioè per tanto precio.]Tanti Et per quanto, Quanti.
per tempo]matutè.Molto per tempo.Maturiſſimè.
pertica,ramo d'alboro lungo)pertica, cæ.
pertica lunga]longurius,ri].
pertica lunga, vſata da marinari, per taſtare il fondo dell'acqua) contus, ti.
pertica da vccellare)ames,ametis.
pertinace,oſtinato]pertinax, acis.
pertinacemente,oſtinatamente] pertinaciter.
pertinacia,oſtinatione)pertinacia,obſtinatio, nis.
pertuſare,forare]Foro,ras. Terebro,bras. Exterebro,bras.
pertuſo,& pertuggio. Vedi Buco, & Buca.
perturbare,conturbare)perturbo,commouco, ues, conturbo.
perturbatione, conturbamento] perturbatio, conturbatio, onis.
perturbato, turbato]perturbatus, commotus, ta,tum.
per tutto,in ogni luogo.]Vbique, nuſquã nõ. Omnibus in locis.
per vanagloria]iactanter.
† peruenire,arriuare.)Peruenio, nis.
peruerſamente)peruersè.
peruerſità,malignità]peruerſitas, tatis.
peruerſo)peruerſus, ſa, ſum.
perugia,città di Toſcana]Peruſia, ſiæ.
Di Perugia,Perugino]Peruſinus,na,num.
peſante,che peſa molto)ponderoſus,ſa,ſum.
peſare]pondero,ras.penſo,ſas,penſito,tas.
peſare oro,o danari.) Appendere aurum, aut pecunias.
peſare,per eſſere di peſo)pendeo, des, & pendo, dis.
peſare più]propendeo,des.
peſare manco.) Dependeo, des.
peſato.]Expenſus, ſa, ſum.
Oro peſato.) Aurum appenſum.
peſatore, chi peſa) penſator, oris.penſitator, oris.
peſaro città d'Italia.] Piſaurum, ri. Vrbinatis Ducis.
peſcagione,il peſcare)piſcatus,tus.
peſcata,Iſola.) Arime, ſeu Inarime.
peſcata,fiume in Abruzzo) Aternus, ni.
peſcare)piſcor,caris.Expiſcor, aris.
Hamo da peſcare.] Hamus piſcarius.
peſcaria,luogo doue ſi vẽde il peſce)piſcaria, riæ. Forum piſcarium.Ichthyopolium,lij.
peſcatore]piſcator,oris, piſcarius.
pertinente a peſcatore)piſcatorius.
peſcatrice]piſcatrix, icis.
peſcatrice,peſce coſi detto a Napoli]marina, næ.
† peſce, nome generale di tutti gli animali, che naſcono,e viuon nell'acqua]piſcis.
peſce,ſegno celeſte)piſcis,ſcis.
peſce,animal acquatico]piſcis, ſcis.
peſce picciolo] piſciculus, li.
peſce calamaro)loligo, ginis.
peſce cane]Canicula, læ.canis marinus.

Coperto di pelle]pellitus,ta,tum,
Di pelle] pelliceus,cea,ceum.
pellegrinaggio] peregrinatio,onis.
pellegrinare, andar per lo mondo] peregrinor,aris.
pellegrino,forestiero] peregrinus,na,num.
pelliccia) vestis pellicea. Hic rheno,nis.
pelliciato,varotato]pellio,onis.
pellicione,& pellicia il medesimo] rheno, is.
pelliclone di pelle grossa, da villano.) Scorteum,ci.
pelo)pilus,li.
peli,che nascono sotto il naso] vibrissa,æ.
peli,che nascono sotto il bellico]grandeballi, lorum.
Essere senza peli]glabreo,brea.
Senza peli.)Depilis, Glaber,bra,brum.
Di peli grossi,] Hispidus, da,dum.
Di peli duri,come il porco,]Hirsutus,ta,tũ.
peloso] pilosus,sa,sum. Villosus,sa,sum.
pena,punitione]pœna,næ.multa,tæ. Supplicium,cij.
Nõ sostẽne la pena, & nõ fu punito] elapsus est,pœnã effugit,impunè illi fuit]impunitatẽ est assecutus, Pœnã nullã tulit, sustinuit, ppessus est. Euasit ex indicio. Absolutus est.
penare,indugiare,tardare] Cunctor,aris. Mor tor,aris,
Pendutachi,città.)Diopolis.
pendente,chino che pẽde] pendulus,pensilis.
pendenti da orecchi,orecchioni.) Inauris,ris.
pendere]pendeo,des.propendeo, des.
pendere,deriuare.derivo,uas.Dependeo,des.
perdere, nel poco,o nel troppo) esse nimium in vtramque partem,
pẽdice,spõda di fiume,o di mõti,o d'altra cosa che sia aggiũta ad vn'altra]appendix,cis,
pendinoso,che ascẽde] procliuis,& procliue,
pene dell'inferno] cruciatus,tus,
peneo,fiume di Tessaglia)peneus,nei,
penetrare,entrar dentro]penetro.
penetrabile,che penetra per tutto) penetrabilis,læ.
Non penetrabile,che non penetra] impenetrabilis,
penitenza,pentimento] pœnitentia,tiæ.Plin.
Far la penitenza.)Non impune habere.
penna,come delle ale de gli vccelli] penna,æ,
penna piccipla] pennula,læ.
Chi ha penne) pennatus,ta,tum.
Senza penne) deplumis, & deplume.
penna da scriuere] calamus, mi.
penna da sonare] pecten,pectinis.
pennacchio] crista,stæ.
pennaiuolo] theca pẽnaria.Graphiarium,rij.
pẽnacchio de lino,o lana,che si pone su la rocca per filare] pensum,si.
pennello stromento da dipingere)penicillus, li.peniculus,li,& hoc peniculum,li.
A pennello, a punto, molto bene] graphicè, scite.
Fatto col pennello,cioè beniſſimo il medesimo] graphicè.
pennetta,penna picciola]penula,lę.
pennuto,che ha grosse,& molte penne] pennatus,ta,tum.
pẽnoso,afflitto) anxius,xia,xiũ, afflictus,a,ũ.
pensamento,il pensare.] Cogitatio,onis. Cogitatum,ti.Opinio,nis.
pensare) cogito,arbitror,opinor,existimo,duco,censeo.
pensare attẽtamẽte) animũ intendere.Meditari accuratius,diligentius animaduertere, Versare i animo. Diligẽter animo tractare, Agitare animo diligẽter.Studiosè cogitare, attẽtius examinare , põderare,perpendere.
pensa questo.] Huc mẽtem intende.Hoc tibi ante oculos propone, pone,statue,cõstitue, ad aĩum refer . Huc spectet aĩus tuus. Dirige tua cõsilia,tuas cogitationes ad hoc Mẽtus aciẽs hoc intẽde.Hoc tibi propositũ sit.
Io penso sempre di te,& delle cose tue] nullum a me tempus prætermittitur de te,tuisque rebus cogitandi. Numquam de te non cogito . Numquam mihi ex animo effluis. Excubo animo tua , tuarumque rerũ caussa. In te tuisque rebus animus meus perpetuo est. Meæ curæ omnes in te sunt. Te semper spectat animus meus.
Io penso del continuo all'vtile tuo,& all'honore.) Toto animo de tuis cõmodis,ornamẽtisque cogito . Semper laboro de tuis commodis,& ornamẽtis Mihi tuus honos,tuæque fortunæ etiam atque etiam curæ sunt .
Io nõ pẽso ad altro , che ad insegnar la virtù alli giouani.) Oẽm meam cogitationem in estẽdẽda adolescẽtib.virtute fixi , & locaui in tradẽdia adolescẽtibus virtute sum totus. Hoc vnũ mea spectat industria , the sauros virtutis adolescentulis , vt aperiam, & tradã, Versor in hoc studio totus,vt adolescentes omnem virtute , vt ad virtutem me duce perueniant . Id veri est prædagogi officium.
pensare di qualche cosa.] Adhibere aliquid in consilium.Cogitare de re aliqua.
pensare ad altre cose.] Alias res agere.
pensare,& ripensare]magis,magisq; cogitare.
pensare fra se.) Cogitare secum.
pensare d'vna cosa in vn'altra .) aliam rem ex alia cogitare.
pensare d'andara Padoua] cogitare Patauium.
pensar male d'alcuno) cogitare male de aliquo.
Dar da pensar ad alcuno.) Commouere aliquem.
pensatamẽte] cogitare,cogitato,prẽmeditato.
pensato.) Cogitatus,ta,tum.
pensiero,affanno,fastidio.]Cura,ræ.Solicitudo,inis.
pensiero,discorso.]Cogitatio.
I miei pensieri ti sono del tutto manifesti.] Mea cõsilia tibi planè nota sunt. Tenes animum meum,meos sensus,mea consilia.Cognitum habes , ac perspectum animũ meũ. Qui sit meus sensus,probe nosti.
Io sono intrato in gran pensiero.) Grauẽ curam suscepi , Grauis in me inculsit solicitudo , Acerba me inuasit solicitudo , grauis me excepit cura.
Di vn picciolo pẽsiero sono entrato in vn grãdissimo]a minore cura maximã ad solicitudinem traductus sum.Curam equidem antea sustinebam ferendam tamen,nunc solicitudine premor ea,quæ ferri non possit
Io lascio volõtieri ogni pensiero di vẽdetta] vltionis oẽ libenter consilium abijcio,depono,omitto . Oẽm acceptę iniuriæ memoriã ex animo deleo.de vltione nihil planè cogito) animus meus ad vltionem non spectat.
Far pensiero,ciẽ è ordinare) statuo,as.
Senza pensiero.) Otiosus,a,um.
Al mio pẽsiero non è seguito l'effetto.] Spes me frustrata est Aliter , atque euenit. Non is,quem volebam est exitu cõsecutus . Successit præter sententiam , præter voluntatem,secus atque opinabar.
Il gobbo hebbe pensiero di offendermi con quelle poche forze , che gli erano rimase.) Fractã illam & debilitatam vim suam in me ille contulit. Vires oẽs, quę illi reliquæ erãt imbecillę , ad me opprimendum, euertendum, affligendum contulit, ad exitium, ad perniciem meam .
pensione] pensio,onis.
pensoso,pien di pensieri.) Cogitabundus , dadum.
Pentina,città d'Abruzzo.] Confinium, nij.
pentirse)pœnitet,ebat.
pentola,leggi pignatta.
†pentolino,dim di pentola,e dicesi in genere masc.non in fem.olla,auxilla.
†penultimo, innanzi all'vltimo diminuendo si dice in lat.penultimus.
pentolino,leggi pignatello.
penuria,carestia)penuria,riæ.annonæ caritas.

pepe & pepere.] Hoc piper, piperis.
per preposition]per,ob,propter.
pera,città in Galatia,era vicina Bisantio.
per adietro,per il passato.)Olim.
per alcun tempo,giamai.] Vmquam.
perama,città] Thurium,rij.
per amor tuo,o mio.]Tua caussa , mea caussa.
per amor tuo mi doglio]tua caussa doleo.Dolor meus a te est,peruenit, manat fluit. Tu paris dolorẽ meũ.tua caussa fit,vt doleam.
per l'amor,che tu mi porti ,] amabo te , si me amas.
per amor, cioè senza ricompensa.) Gratuitus, ta,tum.
per auentura,per caso.)Forte, fortasse,fortan, forsitan.
per cagione.)Ob.
perche,) Nam,quia,quoniam,
perche.)Cur? quare,quid ita?
perche conto?)Quapropter.
perche nò?)Cur non? Quid ni?
perche luogo?) Qua.
percherons popoli.) Vnelli,lorum.
perchia,sorte di pesce)perca,percæ.
perciò,per tanto.)Ideo,idcirco.
perciochè.]Nam,etenim.
per così fatta sorte.]Sic.
per Dio.]Hercle,Mehercle.
per inanzi,per l'auenire.]Deinceps , posthac,
per la qual cosa.) Quare, quamobrem , qua de re,quapropter,qua de causa.
per conseguente,altresì, finalmente.] Consequenter.
percossa.]Ictus,ctus.
Riceuere vna percossa.]Ictum accipere.
percosso.]Ictus,cta,ctum.
percotere,& percuotere]percutio,tis.
percotere grandemente] diuerbero,ras.
percotere insieme]allido,dis.Collido , dis.
perdere) perdo,dis.Amitto,tis.
perdere il credito.] Decoquo, quis.
perdere il ranno,& il sapone , significa officacissi in vano) perdere oleum,& operam.
perdere il fauor d'alcuno]Effundere gratiam alicuius.
Questo ha perduto il fauore per colpa non sua, ma de suoi.]Extinxit,perdidit,gratiam omnẽ apud oẽs deleuit , non sua, sed suorũ culpa.factum est, non suo , sed suorũ vitio, vt qua florebat gratia,eã amitteret . Perijt, quod habebat gratiæ suorũ culpa, non sua. Vt amitteret hominum studia,vt ex animis hominum effluere, excidere . factum est per suos potius , quam per ipsum.
Fa quãto puoi , per non perdere l'honor tuo. Conter huc omnes tuas vires . Omni industria cõtende,omni studio,toto pectore incumbe.Enitere quantum in te est,quam potes maximè , cunctis viribus , ac nervis , ne tuæ dignitatis iacturam facias,ne de tua dignitate detrahatur, ne quid aduersi dignitas tua patiatur,ne tua dignitas violetur,ne quid feras detrimenti , ne qua labes aspergatur,effundatur honori tuo,ne quam existimatio tua iacturam patiatur.
perdere l'animo,animi magnitudinem inflectere. Animum demittere . Animo cadere. Animum imminuere. Animus alicuius demissus,humilis,abiectus,homi iacet.
Ho perduto la robba.) Actum est de fortunis meis , prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi bona omnia . Naufragium feci rei familiaris afflictæ sunt , profligatæ , extinctę,euersę meæ res, fortunæ omnes.
Infin quà nõ hai perduto mẽte,]integræ sunt adhuc res tuæ.Salua sunt apud te omnia.Illatus idẽ est, qui ante fuit rerum omnium, eodem loco sunt ; quo antea fortunæ tuę. Nihil dictum est de fortunis tuis. Fortuna nihil eripuit,abstulit,ademit,nullam partẽ desideras fortunarum tuarũ . Nullã res tuæ iacturam fecere, nullum damnum tulere.
perdere la fatica, ludere operam.

Per-

Perdere la lite. Cadere cauſſa, vel de cauſſa. Amittere cauſſam. Perdere litem.
perdere la riputatione.) recedere a conditione.
perdere qualche coſa] alicuius rei iacturam facere.
perdere la vergogna]perfricare frontem.
perderſi d'animo] Cadere animo. Demittere animum, puſillanimum ſeſe oſtendere.
per di quà,cioè per queſta via,luogo,o parte) Hac.
perdita,danno.)Iactura,ræ.Amiſſio, onis.
perditione, diſtruttione, rouina] pernicies, ciei.
perdonanza,perdono)venia,niæ.Indulgentia, tiæ.
Domandar perdonanza) petere,poſcere, veniam.
perdonare]parco,ignoſco,ſcis.
perdonare al ſcriuer breue d'alcuno]ignoſcere breuitate litterarum alicuius.
perdonare ad alcuno qualche coſa]cõdono,as
Chi facilmente perdona.]Ignoſcens, entis.
perdono,perdonanza.]Venia,niæ.
Non meritevole di perdono] Carere venia.
Chieder perdono ad alcuno] ſupplicare alicui.
perduto, perſo) amiſſus, ſa, ſum. perditus, ta, tum.
peregrinare. Vedi pellegrinare.
peregrino. Vedi pellegrino.
peregrinaggio. Leggi pellegrinaggio.
per far piacere] Gratiæ cauſſa.
Io vorrei che lodaſſi il mio libro,ſe non per iudicio tuo,almeno per farmi piacere)meo libro velim,ſi minus ex animo potes gratię ſaltem cauſſa ſuffragare. Meis libris, ſi minus iudicij, at gratiæ ſaltem cauſa faueas. Quod veritati non potes, amoti tribue, vt meis ſcripta tuo teſtimonio ſubleues, tua commendatione exornes.
perfettamente,intieramente)perfectè,ad vnguem.
Far perfettamẽte]perficio,cis.Abſoluo,uis.
perfettione)perfectio,onis.Abſolutio,onis.
perfetto]perfectus,abſolutus.
perfettiſſimo) Abſolutiſſimus, omnibus numeris abſolutus.
perfidia,infedeltà]perfidia,diæ.
perfidioſamente] perfidiosè.
perfidioſo, pieno di perfidia. perfidioſus, ſa, ſum.
perfido,mancator di fede)perfidus, da, dum.
perfumo, & profumo] Odoramentum. Vedi profumo.
pergamo da predicare.) pulpitum, ti, ſuggeſtum, ſti.
Pergamo città nell'Aſia minore.)Pergamum & Pergamus Galeni archiatri patriæ
†Pergel,fiume) Rubo,onis.
† Pergiuro, ſpergiuro) periurium.
pergola di vite]pergulum,li.Tabulatum,ti.
pergoletto,ombramento di rami, o fogli)vmbraculum, li.
pergolo,& pergamo)pulpitum, ti.
pergula città.]Pertia, tiæ.
†pericolante,che pericola]periclitans.
pericolare,capitar male)pereo,ris.
pericolo,& periglio] periculum, li. diſcrimen, inis.
Andar a pericolo,eſſer in pericolo]periclitor.
poſto in pericol)periclitatus,ta,tum.
Eſſere nel medeſimo pericolo] In eadem eſſe naui. Eodem in diſcrimine verſari. Eadem imminet calamitas, æquè periclitari. In eiſdem nauigare fluctibus. Eodem iacta ri vento. Eadem procella perturbari. Pari eſſe conditione.
pericoloſamente, con pericolo) periculosè.
pericoloſo]periculoſus,ſa,ſum.Incommodus, da,dum.
periglio,il medeſimo,che pericolo]Diſcrimẽ.
periglioſo,il medeſimo, che pericoloſo.
perigort, cinà nella parte della Gallia, che ſi chiama Limoſina) Veſſuna, næ.
per il paſſato)Olim, quondam.
perire,morire)pereo,peris.
perir a fatto,andar in rouina)diſpereo,ris.
petita città.)Euporia, riæ.
peritamente,da huomo eſperto] peritè.
perito,eſperto.)Gnarus,peritus, ta, tum.
perla,gemma.]Margarita,tæ.Vnio,onis.
Venditor di perle.]Margaritarius.
per l'auenire)deinceps, poſthac.
Perloc,città]Partiſcum, ſci.
permettere,concedere)ſino,nis,permitto,tis.
permeſſo,conceſſo)permiſſus,ſa,ſum.
Non permeſſo.]Impermiſſus,ſa,ſum.
permiſſione,conceſſione]permiſſio,onis.permiſſus,ſus.
per mezo.]Dimidiatus, ta, tum.
per mezo,come,per mezo di miei amici) per amicos meos.
per molti modi] multifariam.
permutare,cambiare]permuto,tas.
permutatione) permutatio, onis, viciſſitudo, nis.
perna, peſce coſi detto a Napoli] pinna, næ.
pernau,città) Teurina, næ.
pernice,vccello)pernix,cis,nobilium deliciæ.
perniciosamente)peſtiferè, perniciosè.
pernicioſo,dannoſo)pernicioſus, pernicialis.
per niente. In modo alcuno] Nequaquam. Nullo pacto, nulla tenus.
pernottare,albergar di notte]pernocto,ctas.
però,& perciò]Ideo,idcirco,proinde, proin.
pero,& perato,alboro noto.]Hęc pyrus,pyri.
pero,frutto)pyrum, pyri.
pero giacchioſo]pyrum cruſtuminum.
pero moſcatello] pyrum moſcatulum.
pero groſſo]pyrum decumanum.
pero tardiuo) pyrum ſerotinum.
pero zuccolo) pyrum cucurbitinum.
perpetuamente] perpetuò, æternum perenniter.
perpetuare,continouare]continuo,as, perpetuo,tuas,perſeuero.
perpetuità)perennitas,tatis.perpetuitas, tatis.
perpetuo,continouo)perennis, perpetuus, æternus.
perpignano,prouincia.]Ruſcino, nonis.
per poco,quaſi)penè,ferè, quaſi.
per qualche luogo.) Aliquà.
per quel luogo,per là.) Illac.
per queſto.] Idcirco,ideo.
perſa,herba]marum, ri.
perſecutione]inſectatio,onis.perſecutio,onis.
perſecutore]inſectator,oris.Inſecutor,oris.
perſeguitare.]Inſequor, Perſequor,Inſector, inſectaris.
perſeueratamente,conſtantemente] perſeueranter.
perſeueranza,conſtanza) perſeuerantia, conſtantia.
perſeuerante,conſtante]conſtans,antis.
perſeuerare,continouare,]perſiſto,perſeuero, perſto, conſto.
perſeuerante in vna buona opinione]In recta ſtia ſibi conſtare. Tueri conſtantiã in recta ſtia,pergere permanere,perſeuerare in recta ſtia. Tueri acriter rectum conſilium.
perſeuerare nella ſua humanità) conſtare ſuæ humanitati.
perſeuerare nel ſuo propoſto.] Permanere in incœpto.
perſia,prouincia)Perſia,ſię. Perſis, idis.
Di Perſia]Perſicus,ca,cum.Et Perſa,ſę.
perſico,alboro noto.]Hæc perſicus,ci.
perſico,frutto)perſicum, ci.
perſico,che non ſi ſpicca dall'oſſo] perſicum duraceum.
perſo,perduto) perditus,ta, tum Amiſſus, ſa, ſum.
perſo nella luſſuria.) Luxu perditus.
perſona]perſona,næ.
perſonaggio,huomo di grand'affare.]Heros, herois.
per ſorte,per ventura.]Forte, Fortuitò.
perſpicace,acuto.]Acer,acutus,perſpicax,cis.
perſpicacità,prontezza d'ingegno] perſpicacia,acies,perſpicacitas.
perſuadere,far credere qualche coſa ad alcuno.)Suadeo,Induco,cis. Perſuadeo, des.
perſuaderſi, che la coſa ſia coſi.] Inducere animum, vel in animum,ita eſſe. Perſuadere ſibi pro certo habere, planè credas exploratum habeas,pro comperto habeas, ſit hoc apud te minimè dubium.
perſuadere alcuno al noſtro volere]adducere aliquem ad arbitrium noſtrum.
perſuadere,darſi ad intendere]perſuadere ſibi.
perſuaſione,credenza)perſuaſio, onis.
perſuaſore,chi perſuade]ſuaſor, oris.
Coſa,che perſuade)ſuaſorius,ria, rium.
per tanto.)Proinde, proin.
per tanto,cioè per tanto precio.]Tanti Et per quanto, Quanti.
per tempo]maturè.Molto per tempo.Maturiſſimè.
pertica,ramo d'alboro lungo)pertica, cæ.
pertica lunga]longurius,rij.
pertica lunga, vſata da marinari, per taſtare il fondo dell'acqua) contus, ti.
pertica da vccellare)ames,ametis.
pertinace,oſtinato]pertinax, acis.
pertinacemente,oſtinatamente] pertinaciter.
pertinacia,oſtinatione)pertinacia,obſtinatio, nis.
pertuſare,forare]Foro,ras.Terebro,bras. Exterebro,bras.
pertuſo,& pertuggio. Vedi Buco, & Buca.
perturbare,conturbare)perturbo,commouco, ues, conturbo.
perturbatione, conturbamento] perturbatio, conturbatio, onis.
perturbato, turbato]perturbatus, commotus, ta,tum.
per tutto,in ogni luogo.]Vbique, nuſquã nõ. Omnibus in locis.
per vanagloria]iactanter.
† peruenire,arriuare.)Peruenio, nis.
peruerſamente)peruerſè.
peruerſità,malignità]peruerſitas, tatis.
peruerſo)peruerſus, ſa, ſum.
perugia,città di Toſcana]Perufia, fiæ.
Di Perugia,Perugino]Perufinus,na,num.
peſante,che peſa molto)ponderoſus,ſa,ſum.
peſare]pondero,ras.penſo,ſas,penſito,tas.
peſare oro,o danari.) Appendere aurum, aut pecunias.
peſare,per eſſere di peſo)pendeo, des, & pendo, dis.
peſare più]propendeo,des.
peſare manco.) Dependeo, des.
peſato.]Expenſus, ſa, ſum.
Oro peſato.) Aurum appenſum.
peſatore, chi peſa) penſator, oris.penſitator, oris.
peſaro città d'Italia.] Piſaurum, ri. Vrbinatis Ducis.
peſcagione,il peſcare)piſcatus,tus.
peſcata,Iſola.) Arime, ſeu Inarime.
peſcata,fiume in Abruzzo) Aternus, ni.
peſcare)piſcor,caris.Expiſcor, aris.
Hamo da peſcare.] Hamus piſcarius.
peſcaria,luogo doue ſi vẽde il peſce,piſcaria, riæ. Forum piſcarium.Ichthiopolium,lij.
peſcatore]piſcator,oris, piſcarius.
pertinente a peſcatore]piſcatorius.
peſcatrice]piſcatrix, icis.
peſcatrice,peſce coſi detto a Napoli]marina, næ.
† peſce, nome generale di tutti gli animali, che naſcono,e viuon nell'acqua]piſcis.
peſce,ſegno celeſte)piſcis,ſcis.
peſce,animal acquatico]piſcis, ſcis.
peſce picciolo] piſciculus, li.
peſce calamaro]loligo, ginis.
peſce cane]Canicula,læ.canis marinus.

pesce ignudo così detto in Roma)apua æ.
pesce porco così detto in Roma)aper,pri.
pesce prete.)Vranoscopus,pi.
pesce S.Pietro a Roma)Calchis,dis,Zeus,
pesce spada.)Gladius,dij.Viphias,phiæ.
pesce incanella.]Onyx, onychis.
pesce palombo.)Læuis mustellus,li,
pesce rondine.)Hirundo, dinis.
pesce papagallo)pauo,onis.Vel pauus, ui.
pesce pescator,così detto a Genoua]marina,æ.
pesce tarantola]Saurus,ri. Ita Romæ dicitur.
pesca vanga.)Squatinoraia, raiæ.
peschiera,città,o fortezza]Pescaria, riæ.
peschiera, & piscina, luogo doue stanno i pesci)piscina, næ. Chi ha peschiera da pesce) piscinarius, rij.
pesceo lino,picciol pesce)piscículus, li.
pisciuendolo,chi vende pesce)Cetarius,rij.
pesca,& pesco alboro, & frutto,il medesimo che persico.
peso d'una lidra) pondo, indeclinabile.
peso picciolo)pondúsculum, li.
peso di lana.)Lanipondium, dij.
Di peso eguale.)Aequilibris,& æquilibre.
† pesolo, pesolone)perdulus.
† pesalone,penzolo,addidi peso) pendulus.
pessimamente]pessimè.
pessimo)pessimus,ma, mum.
pessimonte,città di Frigia da onde i Romani fecero condurre a Roma la statua della madre de gli Dei)pessimus, pessimuntis.
pesta,pedata, orma)vestigium, gij.
pestacchio,frutto noto)pistacium, cij.
pestare, tritare, rompere)tundo, dis, contundo, dis.
pestare in mortaio)pinso,sis.
pestato,tritato]contusus,sa,sum,a contundor.
pestato in un mortaio)pistus,ta,tum.
pestatoio,ouer pestello)pistillum,li,pilum,li.
peste]pestis,Lues, luis.
pestello,pestatoio,& pestone]pistillum, li.
pestilenza)pestilentia,tiæ.
Pesto,città in Abruzzo.)Possidonia,niæ.
peteggiare,far peti, farcorreggia]crepito,as, pedo,dis,ventris crepitum emittere.
pero,correggia]crepitus, ventris crepitus.
Petonia,città)Etouium, uij.
Petra bianca,città.) Albanopolis.
petra Larobo, città.]Callops parius.
petra Sarubo,città.)Vzicath.
petronina,città.)Prætorium,rij.
petrosello, herba)petroselinum,ni.
petinale,o petinecchio, parte doue nascono i peli)pecten,inis,Femen,inis.
petrinare]pecto,ctis.
petrinar la lana]carmino, nas.
pettinare diligentemente)depecto,ctis.
pettinato)pectitus,ta,tum,pexus, xa,xum.
Non pettinato]impexus,xa, xum.
pettine da pettinare i capelli)pecten,pectinis
pettine d'auoglio)pecten eburneus.
pettine da tessere)pecten, inis.
pettenecchio. Vedi pettinale.
petto,parte del corpo]pectus,oris.
petto picciolo)pectúsculum.
A petto, parangone.)Præ.
A petto a noi sei beato)præ nobis es beatus.
pettoncolo, pesce che si lancia nell'acqua]pectunculus, li.
pettorale, armatura del petto)Thorax, acis, Pectorale, lis.
pettorale del cauallo]antilena,næ, Helcium, cij.
petorina con lardo)lardum,di.
pettorosso,vccello)Erithacus,ci.
petoruto,che ha giade, & largo petto]pectoroſus,sa, sum.
petulante)petulans,antis,procax, cacis.
petulantemente,sfacciatamente]petulanter.
petulanza,sfacciataggine]petulantia, tiæ.
pevere. Leggi pepe]piper, ris.
peculato,città]præclasium, sij.
pesieri,città)p.alia, siæ.

pezzente, chi và chiedendo elemosina]mendicus, ci.
pezzire, domandar per l'amor di Dio)mendico, mendicas.
pezzo,come di pane,carne,& simili]frustum, sti.
pezzo picciolo.]Frustulum,li.
pezzo di terra]iugerum, ri.
pezzo di cascio.]Vedi Forma.
pezzo di rosto]assatura,ræ.
pezzo rotto.]Fragmen, inis.
pezzetto,pezzo picciolo.] Frustulum, li.
A pezzo,a pezzo in pezzi.) Frustatim.
pezzi minuti)minutia, tiæ.
In pezzi piccioli]minutè, Minutim.
pfeuers,città]Fabarium,rij.
phesco,città] Phusia, sciæ.
phoica,città)Phlius,Phliuntis.
piacenza,città in Italia.]Placentia,tiæ,Farnesiorum Ducum Regia.
piacere,seruigio]officium,cij,Beneficium,cij Meritum, ti.
Far piacere,& seruigio.]Gratificor, caris.
piacere,diletto)voluptas,gaudium, solatium, tij.
Il piacere conduce gli huomini a cose men che honeste]voluptas ad ea,quę minus honesta sunt homines allicit:Illecti voluptate,blanditiis voluptatum,dulcedine voluntatis, in fortuna subeunt calamitates adeũt in miserias incurrunt: Hominibus malorũ esca voluptas est : Ducem sequentes voluptatem grauiter offendunt.
Hauer piacere, riceuere piacere.]affici voluptate,perfundi.
piacere,sodisfare.)placeo, ces.
piacere molto)perplaceo,ces.
piacere sommamente]complaceo, ces.
piacere ad altri)arridco, des.
piacevole, benigno)lepidus, festiuus, mitis, placidus,iocosus,comis,iucundus,lenis.
Non piacevole]perblandus,da,dum,percomis.
piacevolezza,benignità)lenitas,festiuitas,iucunditas.
Senza piacevolezza.)Illepidus,da, dum.
piacevolissimo)lepidissimus,ma, mum, festiuissimus, ma, mum.
piacevolmente.]Leuiter, Lepidè.
piaga,ferita]vulnus,neris,plaga,gæ.
piaga nata da per se)vlcus, vlceris.
piaga picciola]vlcúsculum, li.
piagato,pieno di piaghe)vlcerosus,sa,sum.
piaggia,& spiaggia]procliuitas, tatis.
piaggia di mare.]Litus,litoris.
pialla,stromento da marangone)dolabra, ræ.
piallare,appianare]adæquo, quas, quo, quas
pian piano]placidè,pedetentim,lento gradu.
pianamente,chetamente)submissè.
pianella,pantofola.)crepida,dæ, Bazeæ, xearum.
Chi ha le pianelle.)Crepidatus, ta, tum.
pianel a da donna.)Sandalium,lij.
pianellaio,maestro da far pianelle) crepidarius crepidarij.
pianelletta,pianella picciola.]Crepidula,læ.
pianeta,i quali sono sette)planeta, tæ.
pianezza]planicies, ei.
pianezza dell'anello,testa dell'anello.) pala, palæ.
piangere.)Fleo,defleo,lachrimo,lugeo,plango,ploro,deploro.
Ciceron piangeua troppo amaramente, quãdo era bandito.]Cum exularet Cicero, conficiebatur lachrimis,sic,ut ferre non posset Luctu consumebatur, contabescebat, modum lugendi nullum faciebat: Finem lachrimis non imponebat: Vberrimus erat ipsius fletus,perennes eius erant lachrimę: nunquam non lugebat.
Ciceron piangeua le sciagure della Republica)lugebat Reipub.tempora,a publicis ma

lis fletus exiebat,exoriebatur,manabat. Lugendi causam afferebat aduersa fortuna Reip. Calamitas publica: Publica thalamum ad fletum impellebant.
piangere insieme.)Comploro, ras.
piangere alcuno) lugere aliquem.
piangere le miserie di questa vita] deplorare vitæ calamitates, miserias.
piangolare,piangere,come fanno i fanciulli) Vagio,gis.
piano,pianura)planicies, ei.
piano,cioè chiaro]planus,na, num.
piano,ben eguale.]Aequus,planus, æqualis.
piano,pianamente) submissè.
pianta d'alboro,d'herba] planta, tæ, Plantarium, rij.
pianta,ramo da piantare)Talea, leæ.
pianta del piede)planta, tæ, Solum,li.
piantagine,herba.)plantago, ginis,notissima planta.
piantagione,piantamento)plantatio, plantationis,Satus,tus.
piantamento,il medesimo, che piantagione.
piantare,come gl'arbori.)planto, sero, insero, consero.
piantare viti)obserere uites.
piantare fra le altre cose)Interfero, ris.
Piantare alberi per sostegno delle viti.] Arbusto,stas.
piantato]satus,ta,tum.
pianto, il piangere] luctus,tus,fletus,planctus gemitus,tus,Ploratus, tus.
pieno di pianto]luctuosus.
piantato da fanciulli piccioli.) Vagitus, tus.
pianura,il piano,campagna]planicies, planũ, ni. Liu.
piastra d'ogni metallo)lamina, næ.
piatari,città.]Calleactæ.i.pulchrum litus.
piatire,litigare]litigo,gas,In iudicio esse.
piato,lite]lis,litis,litigium,gij. Res, rei.
piatoso,misericordioso]misericors, cordis.
piatella da porui le viuande)patina,næ.
piatto,il medesimo,che piatello)patina, læ, Paropsis, idis.
piatti di peltro.)Incoctilia, lium.
piatto da portar la carne in tauola) maponomum,mi.
piatto ascoso)abditus,ta,tum,Cælatus,ta,tum.
piatto spianato,scacciato)planus,na,num.
piattonata,hauer delle piattonate.] Cædi lato gladio.
piaue,fiume.] Anaxus,xi.
piazza,luogo doue concorre il popolo]platea, Forum, ri.
piazza di mercanti, da farci il mercato) forum, ri.
piazza doue si vende il vino.) Forum vinarium.
piazza di villa.] Area,areæ.
pica,ouer gazzuola)pica,cę.
pica,lancia,forte d'arma lunga)fariſſa,sæ,dolo,onis.
piccardia.)Galliæ Belgicæ pars.
picchiare,battere ad vn vscio)pulso, sas.
picchio,vccello]picus,ci.
piccino. Leggi piccolino.
piccolezza)paruitas,tatis,Exiguitas, tatis.
piccoli,bagatini,moneta di poco valore.) Hærioli. Hic Teruncius,cij,& hoc Teruncium, cij.
piccione, colombo giouane) pipio,onis.Pullus columbinus.
piccioletto, piccinino. Leggi piccolino.
piccolino] paruulus, le, lum. Pusillus, la, lum.
picciolo]paruus,ua,uum. Exiguus, ua,uum, Tenuis,tenue.
picciola entrata]census tenuis.
picciola speranza)Exigua spes.
piccolo, stromento da giuocare. Che anco si dice trottoio.]Turbo, turbinis
piccone, stromento di ferro da rompere sassi) scalprum, pri.

picciocolo delli frutti,ouero vigna]pediculus pediculi.
pidanemo,città della Grecia]Pydna,næ.
pidocchieria,miseria,viltà.]Sordes,sordis.
pidocchio]pediculus,li.pes, pedis.
pidocchioloſo]pediculosus, sa, sum.
piedé con cui si camina]pes,pedis.
piede picciolo]pediculus,li.
Misura d'vn piede]pes, pedis.
punta del piede]pedis acumen.
D'vn piede]pedalis,& pedale,pedaneus,pedanea,pedaneum.
Di misura d'un piede]palmipedalis.
Chi ha due piedi]Bipes, bipedis.
Di due piedi lungo.]Bipedalis, & bipedale.
Di otto piedi]Octipes,octipedis.
Mezo piede di misura] semipes, semipedis.
Che tiene la misura di mezo piede]semipedalis, le.
piede della colonna.]Basis,basis.
piede del grano.]Calamus, mi.
piede del banco]climopodium, dij.
piega,crespa]Ruga, gæ.
piega,piegatura]flexio,flexus,xus,flexum.
Di molte pieghe]multiplex, icis.
piegare,torcere,inchinare.]flecto,curuo, deflecto.
piegare insieme]complico,cas.
piegare,come vna veste,plico, cas.
piegarsi,indolcirsi.Mollior, liris.
piegato,torto]flexilis, le.
piegato,inarcato]Curuus,ua,uum.
Non piegato.]Indeflexus,xa,uum.
piegatura,inchinatura,tortura]flexura, ræ.
piegatura,inarcatura]Curuamen,inis.Curuatio,onis.
piegatura d'vna veste]plicatura,ræ.
piegatura della gamba sotto il ginocchio.]poples, plitis.
pieghevole,facile da piegare.]Flexilis,le.
pienamente]plenè.
pienezza]plenitudo, inis.
pienezza,satietà]satietas,tatis.
pieno,colmo]plenus, na,num.
Mezo pieno]semiplenus,na,num.
pieno,satollo,satio]satur,ra,rum.
pieno come di galline, & pollastri]Fartus, ræ.
pieno,imbottonato]Fartus,ta,tum.
pieno di febre]Febriculosus,sa,sum.
pieno di feccia.]Fæculentus,ta, tum.
pieno di gloria.]Glorioſus, sa, sum.
pieno d'inganni.]Fallacioſus,sa,sum.
pietà, & pietade]pietas,tatis. Misericordia.
Hauer pietà d'alcuno.]Misereor, reris.
pietoſo,misericordioſo]pius,pia,pium.Misericors, cordis.
pietra,sasso]lapis, idis. Saxum,xi.
pietra picciola. Vedi petruccia.
Di pietra]lapideus,dea,deum.
pieno di pietre.]Leggi pietroſo.
Diuenir di pietra]Lapidesco, scis.
Luogo donde si cauano le pietre.]lapidicina, næ.
pietra da arotare,da aguzzare]cos, cotis.
pietra focaia.]Silex,licis.
Di pietra focaia.]Siliceus,ea,eum.
pietra che nasce nella vesica dell'huomo]calculus,li.
pietroſo,sassoſo]lapidoſus,sa,sum.Saxoſus,sa, sum.
pietruccia,pietricina,picciola pietra,]lapillus, calculus,sculpulus.
pietra S. città]Fanum Feroniæ, Cæsoromanum,ni.
pifara,stromento da sonare]Tibia,biæ.
piferetta, suono da ballare]concentus tibiarum.
pigliamosche, vccelletto]Muscicapa, pæ.
pigliare,prendere]sumo,mis.Capio,pis.Accipio, suscipio.
pigliar alcuno.]Rapere aliquem.
pigliar altronde]trahsumo, mis.
pigliar ad imprestito]mutuor, aris.
pigliar ad interesse]facere vsuram.
pigliar ad vsura]fœneror, raris.
pigliar ad affitto]conduco,cis.
pigliar a vetura.]Conuoco,cis.
pigliar con violenza]carpo,pis.
pigliar altrimenti che]aliorsum accipere, ac.
pigliar a questo fine.]in hanc partē accipere.
pigliar alcuno in viaggio con lettere]intercipere aliquem cum litteris.
pigliar forza,ristorarsi]confirmare se.
pigliar fresco]captare auram.
pigliar a difendere alcuno.]recipere alicuius in re aliqua patrocinium,tutelam,defensionem.
pigliar a defendere l'honor d'alcuno]suscipere propugnationé pro ornamentis alicuius.
pigliare inanzi]præripio, pis.
pigliar allegrezza di qualche cosa]capere lętitiam ex re aliqua.
pigliare dolore]haurire dolorem.Sic luctum & voluptates.
pigliar con fuga]rapio,pis.
pigliar con la rete]irretio,tis.Pigliato nella rete.Irretitus,ta,tum.
pigliar fastidio di qualche cosa.]trahere ex re aliqua molestiam.
pigliar frutto]capere fructum ex re aliqua.
pigliar l'amicitia]inire amicitiam.
pigliar gli inimici]capere hostes.
pigliare gli alloggiamenti]capere castra.
pigliar il partito]inire consilium.
pigliar in buona parte]Aequi,bonique facere.
Boni consulo,in bonam partem accipio.
pigliar il consiglio d'alcuno.]Capere consilium alicuius.
pigliar la cosa sopra di se]rem in se recipere.
pigliar in mala parte]in peiorem partem accipere.
pigliare le arme contra d'alcuno.]ferre arma in aliquem.
pigliar arme per alcuno]sumere arma pro aliquo.
pigliarla per qualcuno]contendere pro aliquo.
pigliarla con qualcuno]sumere inimicitias cū aliquo.
pigliar marito,maritarsi]nubo, bis.
pigliare maestro]capere magistrum.
pigliare parere con alcuno]capere consilium cum aliquo.
pigliar piacere di qualche cosa]capere ex re aliqua voluptatem. Affici voluptate ex re aliqua.
pigliarsi piacere d'alcuno.]Ludere aliquem.
pigliar porto.]Tenere portum.
pigliare prestamente]deripio, pis.
pigliar qualche cosa per burla]aliquid per iocum accipere.
pigliar il tempo]anticipo,pas.
pigliar vna gran bastonata]accipere magnā plagam.
pigliar un'affare]obire munus.
pigliar luogo all'improuiso]improuiso aduentu locum capere.
pigliar un per figliuolo]adoptare aliquem.
pigliar un maneggio]suscipere negocium.
pigliar la via]capere viam.
pigliar il parlare ad altro senso,che non si dice]vim verbi in aliud atque decet, accipere.
pigliar uno per mezo]Medium arripere.
pigliar uno per i capelli]inuolare in alicuius capillos.
pigliar uno in collo di peso]rapere aliquem sublimem.
pigliar uno per compagno a far qualche cosa.]Appetchendere aliquem collegam.
pigliar un assunto di qualche cosa]sumere sibi aliquid.
pigliar vtilità da qualche cosa.]capere ex re aliqua fructum.
pigliato,preso]captus, ta, tum. sumptus, ta, tum.
pigna,frutto del pigno]conus, ni.
pignatta,pentola,olla,ollæ.
pignatta con piedi]chytropus, podis.
pignattaro,chi fa pignatte]ollarius,rij. Figulus,figuli.
pignattella,picciola pignatta]ollula, læ.
pignoccato è chiamato da Hermolao Barbaro.]Pineus sacchareus, & pastillus pugillaris ex nucleis, & sacchato.
pigramente]pigrè, ignauè.
pigrissimo]ignauissimus, inertissimus, mum.
pigritia]desidia, diæ. Ignauia, uiæ, pigritia, tiæ.
pigro,lento,tardo,negligente]piger,ignauus, iners,socors,hebes,segnis,tardus, stupidus, & bardus.
Diuenire pigro]pigresco, scis.
Non pigro,non negligente.]indefes, indefessus,Gel.
piguento,città]Piguentum, ti.
pila vaso dall'acqua santa]pila, læ.
pila d'vna fontana]crater,eris.
pilastri della porta,che sono quadri.]parastadę, darum.
pilis città.Ermione,nes.
pillola]pillula, læ.
pillola,medicamento]catapotium,tij.
pillota & pedota,chi guida la naue.]ductor, oris.
pimpinella,herba]pimpinella, læ.
pincione,vccello. Vedi frenguello.
pingere,depingere]pingo, gis.
Appelle pinse eccellentemente il capo di Venere,& la sommità del petto.]Apelles Veneris caput, & summa pectoris politissima arte perfecit,mirè pinxit, singulari expressit,atque ornauit artificio:Egregijs picturæ coloribus illustrauit.Egregiè perpoliuit.
pino,arboro]pinus,pini.
pino,il frutto del pino]strobilus.
Di pino]pineus, nea, neum.
Luogo piantato di pini]pinetum,ti.
pio,religioso]pius,pia, pium.
pioggia,pioua]pluuia,uiæ.Imber, imbris.
pioggia continoua.]Imber continuus.
pioggia fredda]Imber gelidus.
pioggia subita,che viene all'improuiso.]nimbus.
piombare,quando il muratore drizza col piombino]perpendio,dis.
piombaruola, pallotta di piombo]plumbata, tę.
piombino, archipenzolo, stromento per aggiustare]perpendiculum,li.
piombino della stadera.]Sacoma,matis.
piombino,città in Toscana.]Populonia,niæ.
piombo,metallo notissimo]plumbum,bi.
Di piombo]plumbeus,bea,beum.
piouano, prelato, che hà cura della pieue]antistes,stitis,plebanus, parochus.
pioua,il medesimo,che pioggia]pluuia, uiæ.
piouere,verbo]pluit,pluebat, pluit.
piouoso]pluuioſus,pluuialis,imbrifer,imbrifera,imbriferum.
piperna, herba]piperitis,tis.
piperno,città]Priuernum, ni.
pipire,far il verso di polcino]pipio,pipis.
pipistrello,nottola,vccello notturno.]Vespertilio, vespertilionis.
pira, rogo, montone di legne accese, sopra il quale gli antichi bruciauano i corpi]pyra, pyræ,rogus, gi.
piranu città]Agathyrium, rij.
piramide,aguglia]pyramis, idis.
A foggia di piramide]pyramidatus,ta,tum.
pirato,corsaro,ladro di mare]pyrata, tæ.
pirenei, monti che diuidono la Francia dalla Spagna.]Montes Pyrenęi.
pireo,porto d'Atene]piræus, ręi.
piretro,herba]pyretrum,tri.
pirreger,città.]Petragorij,orum.

Piria,

piria,imbottatoio)infundibulum,li.
pirlo, trottolo,) Trochus, trochi, col quale giocano i fanciulli.
pisa,città di Toscana.)Pisæ,Pisarum,vniuersitate clara ciuitas.
pisara,Isola nell'Asia.]Laruina,næ.
pisciare,orinare.)Mingo,gis.Meio,meis,minxi,mictum.
pisciatoio,boccale da pisciare]matula,matellio,onis,matella.
piscopia,città)Popolopria,seu Thelos.
Pisello,biso,legume]pisum,pisi.
pisidi,popoli della Pisidia,nell'Asia minore.]Pisidi,dorum.
pissatello,fiume.]Rubico,conis.
pistacchio,l'istesso,che pestacchio)pistacium,cij.
pistello da mortaro)pistillum,li.
pistoia,città in Toscana.]Pistorium,rij,& Pistoria,pistoriæ.
pistorese,di pistoia]Pistoriensis,se.
pistolese,sorte d'arma.]Sica,cæ.
pistore,panettiere)pistor,oris. Artopeus, pei.
Pertinente a pistore]pistorius, ria, rium.
pitale,zangola Scaphium,phij.Lesanum,ni.
pitesech,città.)Paloda,dæ.
pittocheria, mendicamento] mendicatio, nis.
pittocco,mendico,che cerca elemosina)mendicus,ca,cum.
pittore,dipentore)pictor,oris,a pingo,gis,verbale.
più, Hæc plus,pluris.Pluraliter hi, & hæ plures,s,& hæc pleta.
più auuerbio.) Magis,amplius.
Essere di più,prætto,stas.Excello,lis.
più abondantemente]Vberius,copiosius,prolixius.
più a dentro)intetior,& interius.
più agiolmente.)Expeditius.
più adesso,che mai.) Leggi adesso.
più che si pensi) Vltra famam.
più chiaramente) apertius, planius, euidentius.
più caro prezzo)carius.
più giouane)iunior,minor natu.
più d'vna volta.]Iterum.
più presto,più in fretta]citius.
più presto,più tosto)potius,potissimum.
più tardo.) Serius.
più tempo assai)tantidum,vix.
più volte.) Sæpe numero,sæpius.
più,o manco.)plus,minusve.
piuma,penna picciola d'vccello,)pluma,mæ.
Di piuma.]plumeus,mea,meum.
Letto di piuma,coltetra.)Culcitra,træ.
piumaccietto,picciolo piumaccio.] puluinulus,li.
piumaccio di letto.]puluinus,ni.
pizza,focaccia.)placenta,tæ.
pizzicare.) Vellico,cas.
pizzicarolo,che vende carne salata,formaggi & altre cose simili.]Cupidinarius, rij.
pizzicata,& pizzico.) Vellicatio,onis.
pizzicata di sale.)grumus,mi.
pizzicore,pizza,prurito,) pruritus, prurigo.
Hauer pizzicore,pizza.)prurio,ris.
placa,regione,)Elymotæ,tarum.
placare, mitigare.)placo, cas, complaco, demitio,demulceo,placo,cas.
placato.)placatus,ta,tum.
Non placato) implacatus, implacatus, ta, tum.
placare con sacrificij.) Lito,tas. Libo,bas.
placida,Isola.)pontica.
placidamente, piacevolmente.] Sedatè, placidè.
placido,piacevole.]placidus,da,dum.
platan città]pidna,næ.
platano,albero.]Platanus,ni.
platano da stare sotto all'ombra.) platanus genialis.
Di platano.]plataninus,na,num.
Luogo piantato di platani.]platanetum, ti.
plaustro, vna sorte di carro aperto da ogni banda.)Plaustrum.
plazza,città.)pluria,riæ.
plebe la più vil parte del popolo.)plebs, bis.
plebei,huomini di bassa conditione.)infimates,rum,est contrarium eius summates.
plebeo,huomo vile,)plebeius,ia,ium.
pleda,città nella Grecia, vicina ad Argo.Cleone,Cleones.
plettro,archetto della Lira,& la penna,có la qual si suona la cetera.]plectrum, cri.
po, fiume celebre, detto da poeti Re de'fiumi. Padus,Eridanus, Ferrariam alluens.
pozza,tetta.)Mamma,mæ.
pochi,& poche.] pauci,paucæ, pauca.
pocchetto,vn pochetto] parumper, paulisper, pauxillum,aliquantulum.
pocchezza.]paucitas,tatis.
pochino.)paululum.
pocchino,aggettiuo.)pauxillus,la, lum, pauculus,la,lum.
poco,aggettiuo.] paucus, ca, cum, Modicus, ca,cum.
Di poco,fresco,nuouo.]Recens,entis.
poco auerbio, parum, paululum, modicum, paulo.
Offendere poco alcuno.)parcè, & molliter lædere aliquem. Non grauiter offendere: Leuiter commouere.Non acerbè vexare.
Ben poco.)paululum.
Molto poco,)Perpaulum.
A poco a poco,)paulatim.
poco dapoi.]paulo post.
poco fà,non è molto tempo.]dudum, modo, nuper.
Vn poco di tempo.)paulisper.
poco tempo auanti.]pridem.
poco auanti.)iamdudum.
poco importare.)paululum interesse.
poco giouare.)parum prodesse.
podagra, gotta.] podagra, Morbus articularis.
podagroso,gottoso.]podagricus, Arthriticus, podagrius.
podere lo hauere.]Facultas,tatis.
podere, possessione,] fundus, di, prædium, dij.
poderetto,possessioncella.)prædiolum,li.
podestà,& podestà autorità.]potestas,atis.
In podestà,in podere.] In manu.
podestà di Dio]numen, inis.
podesta,magistrato.]prætor,oris.
podestaria,officio del podestà.)prætura,ræ.
palazzo del podestà.]prætorium,rij.
poema compositione d'vn poeta.]poema, tis.
poesia arte da poeti.)poesis, sis.
Vorrei,che tu tornassi alla poesia,) Vellem te ad mansuetiores musas retetres, Vellem intermissa poeticæ studia repeteres, Vellem redires cum Musis in gratiam.
poeta.]poeta, tæ.
Di poeta.]poeticus,ca,cum.
poetessa,donna che compone uersi.) poetria, riæ.
poetica,l'arte del comporre in poema.) poetica, cę.
poggia,e quella corda, che lega il capo dell'antenna da man dritta.)podia,diæ.
poggio, colle,monte.) collis, lis. Mons, montis.
poggiolo, è luoco eminente, posto in fuori della casa.]podium, dij.
poi.) post postea.
Di poi.) postea.
Di poi.] Deinde.
poiche,perche.) Quandoquidem.
poiche, dapoiche.) postquam.
poiche,subito che.) Vbi, vbi primum, siquidem.
poicton.]pictonium promont.
ponent,in Francia.] Pictones qui & piccardi dicti sunt num. plu.
pola,città.)Pola,læ.Illyrij Venetorum.
pola vccello detto monarchia.) monedula, læ.
pollaio,& pollaro,stanza da galline.) Gallinarium, pullarium.
pollastra.]pullastra, stræ. Varro de re rust.
pollastrello,polcino.)pullus,li.
poledra caualla giouane.)Equula, læ.
poledro caualio giouane.) Equulus, li. Manus,ni.
polenta sorte di viuanda.)polenta,tæ,plus, pultus.
polenzo,città anticamente, hora solamente picciolo castello nel contado di Asti.]polentia,tæ.
pollezuolo herba.)pulegium,gij, ratum in aceratis Venetorum.
policandro,Isola.)polycegos,insula.
policastro,nel regno di Napoli. Buxentum,ti. Di policastro.)Buxentinus,na,num.
policastro,città nella Morea.) Fanum Iononis Corinthia,æ.
polina fiume nella Macedonia.] Apsus, si.
polliue,città nella Mesia.] Apollonia.
pollino nell'Arcipelago.) pelocandri.
pollino,pidocchio che nasce alle galline.]pulix, is.
polire,ornare, nettare.) polio, polis, Expolio, lis. Depolio, lis.
polire,cioè pianare intorno.)Circumdolo,as.
polire,cioè piantare.)dolo,las, ecio,as, izuigo, gas.
polire perfettamente.] Edolo,las.
polire,cioè lisciare,)pumico,cas.
polistilo, città, patria di Democrito filosofo.] Abdera,ræ.
politamente,ornamente. politè, ornatè, expolitè,munditer,exquisitè,egregiè.
politamente,cioè forte,bene.)Graphicè.
politezza nettezza] Nitor, oris, Munditia, mundities.
Senza politezza.)inelegans,gantis.
polito ornato,)politus,ta,tum,expolitus, elegans.
polito,netto.]mundus,da,dum.
Non polito,non netto,lordo,sporco.)Immundus, da, dum.
polizzi,città]politumum, ni.
pollacco,di Polonia.] Sarmata,tæ.Sarmaticus, ca,cum,libertalitate passim notus.
poliza.)Schedula,læ,schedæ.
polliza,scritto obligatorio.)Syngrapha,æ.
polliza scritto di propria mano.] Chirographum, charographi.
polliza del debitore al creditore.] Anapocha,chæ. Vlpiano.
polliza sottoscritta de testimonij.] Idiochiron, ri.
pollizetta.]Schedula,læ.
pollo ouer pollastro.)pullaster,stri, pullus gallinaceus.
pollonia,regione)Sarmatia,æ, septentrionalis tegio.
polla,città.)phora,ræ.
polimen,città]parauium in Bithynia.
polmone,parte dell'interiore del corpo.)pulmo,pulmonis.
Infermo del pulmone) pulmonarius, ria, rium.
polo,cardine del cielo, sono due,artico, cioè boreale, & antartico, cioè australe.]polus,li.
pollo,città della Corsica.]Palla,la.
polpa,carne senza osso,]pulpa, pæ.
polpa della gamba.]Sura, ræ.
polpa dell'oliua.] melior pars olei.
polpetta, compositione fatta di carne battuta in guisa di pomo.)pulpula, læ.
polpo,ouer scolpo,pesce.]polypus, pi.
polso delle arterie.)pulsus, sus.
poltiglia.)Offa, offæ.
poltrire, & poltroneggiare in letto.]ftero, is.

Poltrone,vil d'animo, da poco.)Ignauus, segnis,focors.
poltroneria,dapocagine.) ignauia, inertia segnitia.
poltronerie,cioè ribalderie.)flagitium,scelus, eris.
poltroneggiare,far il poltrone.) indulgere ignauiæ.
poluere,& polue.)puluis,eris.
Di poluere)puluereus,rea,reum.
pieno di poluere.)puluerulentus,ta, tum.
Ridurre in poluere.]Dispulueto,ras.
Scorlare la poluere.] Excutere pluerem.
poluere di Cipro]puluis Cyprius, Diapasma, matis.
poluerino,picciola poluere.]Puluiculus,i.
poluerino,stromento da tener la poluere dentro.] Theca pulueraria nota scriptoribus.
poluerizare,fare in poluere.]Pulueto,ras. Dispulueto.
poluerolo, pieno di poluere.] Puluerulentus, pulueruleuta,tum.
polcella, fanciulla vergine.)virgo,virginis.
pomaro, albero che fa le mele.)malus,li. Pomus,mi.
pomelato,picchiato.]Guttatus,a,um.
pomice,pietra.] Pumex,icis,pedibus purgandis aptus lapis spumosus.
pomo nani.)melimelum,li.
pomo,melo]Pomum,mi.Melum,meli.
pomo cotogno.]Malum cotoneum.
pomo appiolo.)Malum appianum.
pomo granato.]Malum punicum.
pomo rancino narancio.) Malum aurantium.
pomo di Paradiso.) Melimelum,li.
pomo tancio,albero.]malus aurea.
pompa,solennità.)pompa,æ.
pompa funebre.]Pōpa funeralis, lusta,iustorum. Exequiæ,arum.
pompa,cioè superbia.]Fastus,stus.
pomposo, superbo,) Lautus , splendidus , dadum .
pomposamente.) Lautè,splendidè.
Andar pomposamente.) Incedere pōpaticè.
ponderare,essaminare.]Perpendo,dis,pondero,ras,expendo.
ponderare i seruigi d'alcuno.]ponderare officia alcuius.
ponderatamente.]perpensè.
ponderoso graue,pesante.) Grauis , ponderosus,onerosus.
ponente occidente.)Occasus,us.Occidens,tis.
ponente,vento.]Chelidonius,nij.
ponente maestro,vento.)Corus,ri.
ponere,& porre.)Leggi porre.
ponzolo,ponzello,ponzetto.)Aculeus , lei.
pongolo delle api. Jaculeus,apis.
pompa,ouer ponza.Isola vicino Ischia.]pontia,æ.
ponta del ferro.)Cuspis,dis.Leggi punta.
pontal della stringa.)acicula,æ.
pontare,far la punta.)acuo,cuis,cuspido.
pontare,taffare.)Taxo,as.
ponte da passar fiumi]pons pontis.
ponte molle,sopra il Teuere.)pons miluius.
ponte di S.Angelo a Roma]pons Aelius.
ponte Sisto in Roma.]pons ianicularis.
ponte quattro capi l'uno si diceua]pōs Fabricius. L'altro pons Cestius.
ponte di Santa Maria in Roma]pons Senatorius,vel Palatinus.
ponte sublicio del quale sono alcuni vestigi in mezo il Teuere.]pons sublicius.
ponte corno , terra in campagna .) Fregellæ , rum.
ponte cotto,fiume.)eluthetius,rii.
pontellare premere)fulcio,cis.
pontelliato ,fultus,ta,tum.
pontello,sostentamento.) fulcrum sustētaculum trabs.
pontefice, Papa, suprema dignità , & grado.) Pontifex.
Da Pontefice.)Pontificalis,& pontificale,pō tificus,cia,cium.
pontificato,dignità del Pontefice.) Pontificatus,tus.
pontone , fabrica da passar vn fiume.) ponto, nis.
pontremoli,città nota.] Appua, æ.
pontuto,aguzzo.) Acuminatus, cuspidatus.
ponzello,& ponzetto.) Aculeus,lei.
pōzello di Bifolchi,per pungere i boui.]Acena,næ.
popolo,gente,natione.]Hic populus,li.
popolo picciolo.]popellus,li.
per consentimento del popolo .] populariter .
poppa della naue.) puppis, pis.
poppa,tetta.]mamma,mæ.
poppare,tettare.]Lacto,tas.
poppare,pigliar la poppa.]Lac sumo.
poppa,& poppatella.) pupa,pæ.
popponе,melone.]pepo,onis.
porca,scrofa,)porca,cæ,scrofa,fæ.
porcacchia , porcellana , herba .) portulaca , cæ.
porcaro , custode di porci.] subulcus , porcarius,carij.
porcella,porchetta.]Sucula,læ.
porcellana,herba]portulaca.
porcello,porco picciolo.]porcellus,li.
porcheria,lordura.]Sordes,dium.
porchetta.]Leggi porcella.
purco animal noto.) Sus,suis, porcus,ci.
Di porco .) Suillus , la , lum ; porcinus , na , num.
Di porco.]Suatim.
porco castrato]Maialis,lis.
Far il verso,del porco.]Grunnio,nis.
Il verso,& voce del porco.]Grunitus,tus.
Merda di porco.)Succerda,dæ.
porco cignale,ò saluatico.) Aper,apri.
Di porco cignale.) Aprinus,na,num.
Cacciagione di porco cignale.) Aprina,næ.
porfido,marmo durissimo]porphyrites, itis.
Di porfido)porphyreticus,ca,cum.
porgere,estendere)porrigo,gis.Extendo, dis.
porgere aiuto.)Opitulor,laris.Ferre opem.
porgere inanzi)protendo , dis.
porgere le mani.]Tendere manus, porrigere manum.
porgere la mano appresso a qualche cosa]manibus aliquid appetere .
porgere soccorso,soccorrere.]Succurro, ris.
porpora,scarlato)purpura,ræ.
Di porpora)purpureus,rea,reum.
porporino , di porpora .] purpureus , rea , reum.
Color porporino.)purpureus color.
Far color porporino.)purpuro,ras.
Vestito con habito di color porporino.)purpuratus,ta, tum, quales sunt Romę Cardinales.
porre,ponere,mettere.)pono,nis, loco, cas.
porre aguati.]Insidior,aris,locare insidias,parare,facere, statuere.
porre a vendere.)proscribo,bis.
porre cāpo in qualche luogo .] Locare castra in aliquem locum.
por cura,hauer cura.)Curo,ras.
Hauer cura di casa) Curare ædes.
por da canto , mettere da banda .]Depono , nis .
por diligenza.) Adhibere, vel conferre diligētiam.
por giù il desiderio di combattere.] Abiicere certandi cupiditatem.
por giù il dolore.)Abijcere dolorem.
porre giù la prattica di qualche cosa.] Deponere vsum rei.
porre in mezo alcuno .] Circumuenire aliquem.
por giù l'odio,)Deponere simultatem.
porre in mezo ad vtilità di tutti .] Conferre aliquid in commune.
porre in ordine.]paro,ras.
porre il suo pensiero , & operare qualche cosa.)Conferre cutam , & operam suam ad aliquid.
porre i termini,limitare.) Determino, nas.
porre in luce qualche cosa degna di se.)Emittere aliquid dignum suo nomine .
porre la poluere nella lettera.] Litteras arena conspergere , puluisculo inspergere .
porre le sue forze.) Conferre vires ad aliquid.
porre leggi.]Dicere leges.
porre in sbaraglio]Fundo, dis.
porre in effettione quello che tu dici.) Conferre verba ad rem.
porre sottosopra ogni cosa.] Omnia agitare.
por la tauola.] Sternere mensam.
por la sella al cauallo.] Sternere equum.
por vn bel detto nel'quinterno .) Apophtegma in commentariolum referre .
porsi a fuggire .) Mandare se fugæ.
porsi a scriuere.) Appellere manum ad scribēdum .
porsi a periculo) Offerre se periculo.
porsi in viaggio]Committere se viæ.
porro herba,& pianta nota.]porrum , ri.
Luogo piantato di porri.]porrina, næ.
porro,che nasce nelle mani]Verruca, cæ.
Chi è pieno di porri.]Verrucosus,sa,sum.
porroncо,crette,infermità.]Ficus, fici.
porta,vscio , entrata della càsa.] porta , ianua.
Ostium, fores, forium.
A porta a porta.] Ostiatim.
porta che s'apre in fuori.]Fores, forium.
porta delle Chiese.]Valuę, valuarum.
porta di dietro.]postīcum,ci.
porta di Santa Agnesa in Roma.)porta Viminalis.
porta salaria in Roma.] porta Collina.
porta di San Pancratio in Roma.) porta Aurelia.
porta di Santa Croce in Roma.) porta Neuia.
porta Pinciana in Roma.]porta Collatina.
porta di San Giouanni in Roma)porta Cęlimontana .
porta di San Lorenzo in Roma.) porta Exquilina.
porta di S. Sebastiano in Roma.) porta Capena .
porta di San Paulo', per la quale vscirono i tre fratelli Oratij,a combattere con Curiatij.) porta Trigemina.
porta del popolo in Roma.) porta Flaminia.
portalettere,corriero.)Tabellarius,rij.Stator, ris.
portamento,foggia di vestire.]vestitus,habitus,gestamen.
portamento,& apportamento,costume.]Mos, moris.
portare.)porto,as. Fero,fers,Affero,gero,ris.
portare alcuna cosa di nouo .) Noui aliquid afferre.
portare da un luogo ad vn altro.] Asporto, tas .
portar dentro) Importo,ingero,intro fero.
portar fuori.]Effero, exporto.
portare allegrezza grande.] Afferre lætitiam incredibilem.
portar intorno.]Circumgesto,tas.
portar lettere ad alcuno .) perferre litteras ad aliquem.
portar via per forza.) Abduco, cis.
portar sotto)Supporto, tas.
portar su le spalle.]Baiulo, las.
portar per acqua,ò per terra.] veho, his.
portar da vn luogo a l'altro.] Deueho , his.
portar via,] Aufero,fers, adimo, mis.
portar un di peso in casa .) Arripere aliquem intrò .
portar un corpo a sepelire.) Efferre cadauer.
portar un ne gli occhi.) Habere aliquem in oculis . Gestare aliquem in sinu.
portare un fanciullo in collo.) Gestare puerum in manibus.
portare un plico di lettere.) Perferre fasciculum

lum litteratum.
portarsi bene in qualche cosa.) Gerere se bene in aliquo munere. Gerere aliquid summa cum laude. Nihil facere non egregiè.
portarsi bene in un gouerno.) Gerere se egregiè in magistratu.
portarsi scortesemente] fieri aliquid ab aliquo duriter.
portatile.]Gestatorius, ria, rium.
portato.]Allatus,ta,tum.
portato con naue,cauallo,o carro.]Aductus, ta, tum.
portato per forza.]Abductus, cta, ctum.
portatore,facchino.]Baiulus.
portatore,colui che porta) Lator,ris.Gestator, ris.
portator di ciancie.)Nugigerulus.
portator di pace]pacifer, ra, rum.
portator di pioggia.)Nimbifer,ra, rum.
portator di lettiche.)Lecticarius, rij.
portator di fama.)Famigerator, oris.
portatura,conduttura.) Aductio, onis.
porticella,picciola porta,ostiolum,li. Foricula, læ.
portico)porticus.Xystus, sti.
portiere, portinaro, che ha cura della porta.) Janitor, oris.
portinaio, il medesimo, che portiero.]Ostiarius,ianitor.
portinaio,che passa il porto)portitor, oris.
portinara,donna che ha cura della porta.] Janitrix, cis.
portione,parte)portio, onis.
portioncella, picciola portione] portiuncula, læ.
porto di mar,ò di fiume)portus,tus.
Senza porto.) Importunosus,sa,sum.
Esser in porto,in sicuro) in portu nauigo,in vado sum.
portogallo,Regno.) Lusitania, niæ.
portogallese di portogallo.] Lusitanus,a,um.
porto Betto)Gazeorum portus.
porto buono.] Bonus portus.
porto delle botte.) Cyphanta portus.
porto di Sabia.) Aræ Phitenorum.
porto gabof.)Claudii Gaudos. Plin.
porto di Gotti.) Ostia plena.
porto Ercule) portus Herculis.
porto Lion.) Munichæ portus.
porto di Malamocco) portus Meduacus, vel Metamaucum, portus Venetorum.
portuneuth.) Magnus portus.
porto Panormo.] Panormus.
porto Pali.] Odyssea portus.
porto Ragusco.)Amantia)tis.
porto Santi quaranta.]Onchesinus portus.
porto Settine.] Athenienssium portus.
porto di Tripoli di Barbaria) Gaiaphæ.
porto Venere.)Eryces portus.
Entrar in porto.)portum tenere,port, inireū.
La forza del vento mi regittò dal porto.) Vētus ips a portu repulit,ac reiecit: Ne portum obtineremus, ventus effecit.
portuoso, che ha molti porti.] portuosus, sa, sum.
posa,riposo)quies,quietis. Animi tranquillitas.
posare,riposare.) Quiesco, scis.
poscia,dapoi]postea,deinde,dein, deinceps.
poscia mane,doppo mane,doppo dimane) perendie.
prosegna,città.)Bassana, næ.
positione,situatione) positus, tus.
dolitore) positor, oris.
† positor di nomi.Nomenclator,oris.
posporre, mettere dopo) posthabeo, postpono, postponis.
possa,forza,possanza.] Vis, vires, robur, oris, conatus, us.
possa morire,giuramento)Moriar.Ne viuam.
possanza,il medesimo,che possa,& forza.
possedere, hauer il dominio di qualche cosa.) possideo, des.
possedere qualche cosa.) possidere, tenere aliquid.
possessore,possessore]possessor, oris.
possente, & potente,forte,gagliardo.) Fortis. Vedi forte.
possente,ricco.) Diues. Locuples. Opulentus, Fortunatus,
possente in guerra.)Bellipotens,tis.
possessione,heredità.)possessio,onis.
possessione, vn podere.) prædium, dij. Fundus,di.
possessio il medesimo,che possessione.possessio,possessionis.
Essere al possesso. Esse in bonis,frui bonis,tenere bona,possidere,fructus capere.
possessore,& possedutore.]possessor,oris.
possibile, & impossibile, quel che si può fare ò non fare. Quod fieri potest, vel non potest.
possibilità,il potere.facultas,tatis,copia, piæ.
posta,la posta,corriero.]Tabellarius,rij. Veredarius,rij.
per le poste,come venir per le poste.)Commutatis ad celeritatem æquis vti.
A posta,a bel studio) Dedita opera, Consulto,studio.
A tua posta,a tua requisitione,) Vbi vis, tuo arbitratu.
Messo a posta.)Certus nuncius.
postema,infermità nota.]abscessus,sus.Suppuratio,onis.
posterità,descendenza.]posteritas,tatis.
postero, che viene dopo noi.] posterus, ra, rum.
posthumo,si chiama,chi è nato doppo la morte del padre.]posthumus,mi.
postilla,breue scrittura,& esposition.]Scholium, lij.
posto participio,messo.)positus,ta,tum.
posto appresso) Appositus,ta,tum.
posto incontro.)Oppositus,ta,tum.
posto in ordine.)Instructus,cta,ctum.
potare,& tagliare delle viti, & arbori le cose soverchie.)puto,tas.Amputo,opputo.
potator.]putator,oris.
potator d'alberi.) Arborator,oris.
potente,possente.]Fortis.
potente nell'armi]Armipotens.
potentia,potenza, possanza.]potentia,potentatus.
Questa repub,hà grandissima potenza.]Hęc resp.opibus,& potentia valet,polleț,viget, præstat,excellit,affluit,diuitijs,opes nō desiderat.
Di molta potenza)Multipotens, tentis.
potenza del vino.) Vini firmitas, tis, energia.
potenza,castello nella Marca d'Ancona,)potentia.
Di molta potenza.) Multipotens, tentis.
potenza del vino.) Vini firmitas, tis, epergia.
potenza,castello nella Marca d'Ancona.)potentia.
potere,nome.Vedi forza.
O potere di Dio)proh Deum fidem.
potere per la facoltà)Facultates,tum.
potere,verbo.]possum,valeo,queo,polleo.
La Virtù può ogni cosa.]virtus habet in omnes res imperium,omnia sunt in virtutis potestate. Rerum omnium est regina virtus. Virtus tenet omnia.]Omnia suo iure ac potestate complectitur.]Rerum omnium dominatur. Vna regnat.
potere appresso alcuno qualche cosa.] valere apud aliquem re aliqua.
poter d'autorità.)Valere auctoritate.
poter dire d'hauerlo veduto.) Obiectare id oculis vidisse.
poter promettere di qualche cosa.)posse polliceri de re aliqua
potestà,& podestà.]Facultas.
Non è in mia potestà il prendere consiglio. Integra mihi res non est ad consulendum.
Non est mihi libera expedita, soluta, deliberatio. Liberam non habeo expediendi consilij facultatem. Mea expedite consilia non possum.
poueramente,infelicemente.)Miserè,miserabiliter.
poueramente,con pouertà.)Tenuiter,mendicè,angustè.
pouerello, poueretto, pouerino.) Miser, ra, rum.
poueretello,molto bisognoso.)pauperculus,la, lum.
pouerissimo.]pauperrimus,ma,mum.
poueto,bisognoso.] pauper, eris. Egenus, na, num.
poueto senza aiuto.)inops, inopis.
pouertà,pouertade,] paupertas, pauperies, egestas,inopia.
pouuesland,Città)Luentium,tij.
pozza,fossa,o adunatione di poca acqua,) fossula, læ.
pozzaro,fattor di pozzi.] puteanus, nij.
pozzo.]puteus,ei.
Di pozzo.]puteanus,na,num.) Putealis, puteale.
pozzolana,arena da mescolare con la calcina.: pulvis puteolanus.
puzzolo,terra vicino a Napoli.)Puteoli,lorū. Dicæarchia,chię.
Da pozzolo.)puteolanus,na,num.
praga regia di Boemia.) Casurgis,gis, modo sedes Cæsarea Austriacorum Imperatorū.
pranzare,desinare.]prandeo, des.
pranzo il desinare.prandium, prandij.
pratello, prato picciolo.)pratulum,li.
prattica,conuersatione.]consuetudo,inis.
Hauer prattica con vna.) Habere rem cum aliqua.
prattica per hauer magistrati.]prensatio, prensium.
Tu fai prattiche.]Ambis, prensas. Nullum in prensando studium prætermittis.
prattcare,conuersare. Versor, aris.
prattcare nelli studij.]Versari in studijs.
prattico, esperto.]Exercitatus, expertus.
Colui non è prattico.]Rudis est,Ab vsu rerū imperitus, vsum rerum ignorat, non est in tractandis rebus versatus.
prato doue nasce l'herba.]pratum,ti.
Di prato]pratensis, sis.
prato,terra in Toscana.)pratum, ti.
prauità,maluagità.)prauitas, peruersitas.
prauo,maluagio.)prauus,ua,uum.
precedere andar innanti) Anteeo, præcedo, antecedo.
precetto,commandamento] præceptum, ti. iussus, sus.
precettore,maestro che instruisce]præceptor, doctor,ris.
precidere,tagliare.]præcido,præcidis.
precipitare,trabocchiare,)præcipito,tas.
precipitare,a scauezzacollo.)præceps, itis.
Gettarsi scauezzacollo.) Dare se præcipitem.
precipitio.) præcipitium,tij.
precipuo,proprio,singolare,præcipuus,a,um.
precisamente, a punto) Amussim, ad amussim.
preda,furto,bottino.)præda,dæ.
predare,rubbare.prædor, aris.
predatore, rubbatore, prædator, oris, prædonis.
predecessori,i nostri passati morti,] Maiores, rum.
predica.)Concio,onis
predicabile, da esser celebrato. prædicabilis, le.
predicamento, il predicare.]prædicatio,onis.
predicare,celebrare.)prædico,cas.
predicare,far la predica. Habere concionem.
predicatore. Concionator, oris. prædicator, orator,buccinator.
predire,profetizare, auuertire di qualche cosa,prima che venga.prædico,cis.

Prefatione)præfatio,onis.
Prefetto proposto a qualche vfficio.] præfectus,cti.
pregare.)Oro,rogo,precor.
Vi prego per la nostra amicitia, quanto più posso.]precibus tecum ago quã possum diligentissimis. A te maximopere pro nostra summa coniunctione peto, & quæso. Rogo te quam studiosissimè possum.
Ti prego con ogni humiltà. Tuam fidem imploro. Supplicitet tecum ago. Rogo te quã supplicitet possum.
pregar con scongiuri. Obtestor,aris.
pregare alcuno,che non ci faccia ingiuria. Deprecari iniuriam ab aliquo.
pregare per alcuno. Rogare de aliquo.
pregare, grandemente, Obsecro. Deprecor, caris.
pregate più volte.]Repreco, cas.
pregar riuerentemente.) Depreco,cas.
pregatore,colui che prega.) Rogator, precator, precatoris.
preghe,& preghi.)preces, precum.
Con preghi.]precibus.
preghiera,& preghi.)precatio,rogatio,rogatus, tus.
preghiare,stimare,tiputare.] Aestimo, mas.
pregio,honore. Honor. Existimatio, onis.
pregio,prezzo,valuta.)pretium, tij.
pregione, & pregioni,la prigionia.] Carcer, carceris: custodia, diæ.
pregione, colui ch'è in pregione.) Captiuus, ui.
preiudicare,far pregiudicio,nuocere.) præiudico, cas.
preludicare, far giudicio di una cosa prima che la conosca.) præiudico, cas.
pregiudicio,danno.]præiudicium, cij.
pregnezza,grauidanza.)Grauitas, tatis. prægnatio, onis.
pregno, & pregna, grauida.] Grauida, prægnans,antis. Fœtus, ta, tum.
pregustare,gustare prima.]prægusto,stas,prælibo,bas.
prelato, persona posta ĩ dignità ecclesiastica] præsul,antistes.
premere,aggrauare.]Premo,Comprimo.
premere col piè.]Calco,cas.
premeditare,pensare prima.) præmeditor, aris. Excogito,tas.
premeditatione, pensamento.]præmeditatio, nis.
premeditato.)Excogitatus,ta,tum.
Non premeditato.] Inexcogitatus, ta, tum.
premiare, dar premij.] Afficere præmijs aliquem.
premio,guidardone.]prœmium,mij. Merces, dis. Fructus,ctus.
Senza premio.)Gratis.
premuto,stretto.)pressus,sa,sum,a verbo,premor, eris.
prencipe,& principe.]Princeps,pis.
prencipale)principalis,& principale.
prencipato signoria del principe.] principatus,tus.
prendere, pigliare.) Sumo, assumo, desumo, prehendo.
prendere per la mano.) prehendo dexteram.
prendere arbitrio.]Sumere arbitrium.
prendere aumento,crescere.]Increscõ,scis.
prendere alcuno in guerra.] Capere aliquam bello.
prendere trauaglio per alcuno.) Laborare de aliquo.
prenestina,città.]Præneste, stis, & prænestis, stis.
preoccupare, occupar auanti,]anticipio, præuenio,occupo.
preoccupatione.] preoccupatio, onis.
preparare,porre in ordine.)paro, ras, apparo, præparo.
preparatione,apparecchio)præparatio, onis.
Con preparatione.] præparate.
præpórre, & præponere,] præpono, antepono.
preputio,pelle che cuopre la sommità del membro virile.) præputium, tij.
prerogatiua,auantaggio.)prærogatiua, uæ.
presa,cattura.)Captura,ræ.
presaggio l'indouinare.)præsagium, gij.
presaglia,presa.]Captura,ræ.
presago,indouino.)Vates, vatis.
presago, che fà indouinare,] præsagus, ga, gum.
prescritto,præfinito.præscriptus,ta,tum.
prescriuere, prefinire, por fine,) præscribo, bis.
presentare, rappresentare.] præsento,tas.
presentare i suoi conti.] Exhibere rationes.
presentare,far presente,donare.]dono,donas, largior.
presente,dono,munus,muneris. Donum, doni.
presente,il tempo, ch'è adesso. præsens, entis.
Al presente.] In præsentia.
Essere presente.) adsum, intersum, assisto, stis.
presenza,aspetto. Aspectus, conspectus, præsentia.
presentire,sentire prima.)præsentio, tis.
presepio, mangiatoia d'animale.) præsepe, epis.
presidente.)præses, idis.
Essere presidente.)præsideo, des.
preso,pigliato.) Captus, ta, tum. Sumptus, ta, tum.
preso in la rete.]Irretitus,ta,tum.
preso,pregione.]Captiuus,ua,uum.
presuntione,arrogãza.) Arrogantia, insolentia, temeritas.
presuntuosamente.) Arroganter, audaciter, insolenter.
presuntuoso,arrogante.) Arrogans, audax, insolens imprudens.
presa,città.) Abdera, æ.
pressa,fretta.)Celeritas, festinatio, onis.
presto, auuerbio, cioe appresso.) Apud, prope.
prestamente,in fretta,presto.] Ciò, festinanter, celeriter, curriculo.
prestanza,imprestito.]Mutuum, tui. Mutuatio,onis.
prestare,imprestare. Commodo,das,de rebus quæ eadem redduntur.
prestare cose, che non si rendono le medesime, come denari, oglio, vino.] mutuo,as, Dare mutuo.
prestare ad vsura.]Fœnero,ras.
prestare fede ad alcuno.) Habere fidem alicui.
prestare,per dare.)præsto,stas.
presta,città.]Abea, Abeę.
prestezza, velocità,presteza.)Celeritas, festinatio.
presto,il medesimo, che pronto, & sollecito. promptus, solers, lertis.
presto,cioè tosto.]Confestim,citò,mox.
presto,cioè di corto,in breue.) propediem.
presto,presto.]iamdudum.
Molto presto.]Ocyus,ocyssime, citius, citissime.
piu presto,più tosto.)potius.
presumere,pensare.) Arbitror,aris.
presumere,ardire.) Audeo,des.
presumersi,attribuirsi.) Assumo,mis. Arrogo, gas. Vendico, cas.
presuntione,presuntuosamente,& prosuntuoso. Vedi,prosuntione.
prete,Sacerdote,Religioso.]Sacerdos,Presbyter,ri.
preterito,passato.) Transactus,cta,ctum. Præteritus, ta, tum.
pretermettere,lasciare di fare,o dire.] pretermitto,tis.
pretio,& prezzo.]Leggi, pregio.
pretioso,di gran prezzo.]pretiosus,sa,sum. La mia libraria è pretiosa.) Multorum nummorum est mea bibliotheca, magni pretij est, magnæ æstimationis.
pretiosamente.] pretiosè.
pretore,il Podestà.)prætor,ris.
pretorio,il palagio del podestà.) Prætorium, rij.
pretura,l'vfficio del pretore,)prætura, ræ.
preualere,essere di maggior stima,)præualeo, les.
preuaricare, e far vista di far vna cosa, & fa l'altra.)præuaricor, aris.
preuaricatore.]præuaricator, oris.
prendere,auuedere.)præuideo,des,prospicio,prospicis.
prendere vna cosa con un'altra.) præripere aliquid in re aliqua.
preuenire,venir dauanti.) Anteuenio,nis,præuenio, nis.
preuesa,città.) Nicopolis, lis.
prezzare,prezzo,leggi pregiare,& pregio.
pria,il medesimo,che prima. Ante prius.
priapo,fù riputato Dio de gli orti.)priapus,pi.
pregio,& preghiera,vedi,preghi, & preghiera.
pregio,segurtà,che si fà ad alcuno,)præs, prædis. Leggi segurtà.
prigione,& pregionere. Vedi pregione.
prilepo,città in Macedonia.) Albanopolis,lis.
prima.]prius, ante.
prima,primieramente.] primum.
In prima.] In primis.
Da primo.]prima.
Quanto prima.) Quam primum.
Di prima giunta.]primo accessu.
† primieramente.]primum,principio.
primario,& primiero.]primarius, ria, rium.
primara, bocca del Pò.] Spineticum, ci.
primier,porro,]Caprefiæ, arum.
primieramente,primiero,& primiera. Leggi primario.
primipilo, era il Capitano della prima banda. primipilus, li.
primitie, sono i primi frutti, che si raccogliono.)primitiæ,arum.
primitiuo,primitiuus,ua,uum.
primo, primiero, principale.] primus, princeps.
primo in età.]primæuus, ua, uum.
primo giorno del mese.] Kalendæ, darum.
primo innanzi tutti.] Apprimus, ma, mum.
primo di due.)prior, prius, prioris.
primogenito.)primogenitus,antegenitus.
principale, primo, & maggiore.) primus, primarius.
principalmente.] primùm principio.
principalmente, massimamente.) præsertim, præcipuè.
prencipato,prencipe,principessa. Leggi prencipato.
principiare,incominciare) Incipio, ordior,is.
principio,incominciamẽto.]Initium,tij. Principium,pij. Exordium,dij. Origo,ginis.
Da principio, da prima.] primo,& principio.
Dar principio all'honor suo.) Iacere fundamẽta suæ dignitatis. Ingredi in laudes suas.
Tu sei stato principio dell'honor mio.] Dignitati meæ præfuisti. Honor meus a te primum fluxit, manauit, ortus est. Tu meæ laudis origo, principium, & fons fuisti.
priore, il superiore ne i Frati, si potria dire.) prior, prioris.
prisco,antico.)priscus,sca,scum.
priuare,spoglare.] Viduo, duas. Priuo, spolio, orbo, dispolio, lias.
priuare alcuno del magistrato.] priuare magistratu.
priuare de beni in vita.]Abdico,cas.
priuarsi di magistrato.] abdicare se magistratu.
priuatamẽte,particolarmente.)priuatim, priuatè.

Priua-

proporre qualche cosa.] proponere aliquid.
proporre vna legge.] Ferre legem.
proportione, misura.) proportio,onis.
proposition e,proposta.]propositio,onis.Propositum,ti.
propositione,intentione.] Consilium sententia.Voluntas,deliberatio.
proposito,cagione.] Causa,æ.
Al proposito.] Ad rem.
Tornar al proposito.] Ad rem redire.
Vscire di proposito.] Turbo,bas.
Al proposito,cioè atto,cómodo.) Opportunus,a,um.
Più al proposito.] Commodius.
proposto della chiesa,si può dire.) præpositus,ti.
proprietà,proprie.Leggi,proprio,& proprietà.
prora,la parte anteriore della naue]prora,æ.
prorito,pizzicore,pizza.]pruritus,tus.
prosa il parlare,o scriuere non in verso.]Soluta oratio.
prosapia,stirpe.) prosapia. Leggi,progenie.
prosciutto,e cosa di porco salata.petaso,sonis. Perna,næ.
prosciutto picciolo.) petasunculus,li.
prosperamente. Fortunatè,prosperè,felicitèr.
prosperare,dar prosperità.] Fortuno,nas.Prospero,ras.
prosperenole,che porta prosperità.) prosper, ra,rum.
prosperità,& prosperitade.) Felicitas,prosperitas,tatis.res secundæ.
prospero,felice.) Felix,icis.Prosper,secundus, fortunatus.
prosperosamente, con prosperità.) prosperè. Fortunatè.
prosperoso,sano,& robusto.) Vegetus,ta,tum.
prospetto,il riguardare.)prospectus,ctus.
prossimare,auuicinare.) Admoueo,ues.
Prossimarsi.] Appropinquo,quas.Aduèto,tas.
Prossimo, vicino,propinquo.)proximus, propinquus.
prostituire, voce latina, mettere il suo corpo in podestà d'altrui.) prostituo,is.
proteruo,peruerso.) proteruus,peruersus,sa,sum.
protesto,coperta,colore.) prætextus,tus.
protestare ad vno.) Edico,cis.
protettione,difesa)patrocinium,clientela,læ.
Essere in protettione d'alcuno.) Esse in clientela alicuius.
protettore,difensore in giudicio] patronus,ni.
protocollo,libro nel quale i Notari breuemente,scriuono gli instrumenti.) protocollum,li.
proua,& prona,sperienza.)periculum,experimentum, experientia,probatio.
Far pruoua. Facere periculum.
proua, che si fa, prima che s'entri in qualche impresa.]prolusio,onis,come sono le recercate ne gli stromenti musici. Si dice anco proludium,dij.
prouare,spetimentare.]Experior,iris. Facere periculum.
prouasi prima, che s'entri a qualche impresa, proludo,dis.
prouatura,sorte di formaggio. Caseus bubalus.Romæ notus.
prouedere,far prouisione.] prospicio,prouideo,consulo,cauco.
prouedere a fatti suoi.prospicere, consulere, prouidere suis rationibus suscipere se. Respicere fortunas suas. Curam suscipere rerum suarum.
prouedere,che alcuno non riceua danno.Cauere alicui.
prouedere per testamento.Cauere testamento.
prouedere di denari.] procurare numos.
prouedersi d'alcuna cosa.Aliquid quærere.
prouedersi da viuere.Quærere sibi victum.

prouedimento, prouisione.) prouidentia,tiæ. prouisio,onis.
prouenza) Gallia Narbonensis.
prouerbio, sentenza che è in bocca di tutti.) prouerbium, adagium.
prouidenza, il medesimo che prouedimento. Leggi di sopra.
Con prouidenza.] prouidenter.
prouidamente, da huomo sauio.) prouidè.
prouido,diligente, & accorto.]prouidus,da,dum.
prouinca,herba.] Vinca,cæ.
prouincia,regione.) Prouincia,cię.
prouinciale,cosa di prouincia.Prouincialis,le.
prouins,città.) Agendicum,ci.
prouisione.) prouisio, onis.
prouisore,chi prouede.]prouisor,oris.
prouocamento.] irritatio,onis.prouocatio, irritamentum,ti.
prouocare,incitare.)lacesso,prouoco,irrito,as.
prouocare alcuno con lettere. Lacessere aliquem epistolis.
prouocatione. Leggi prouocamento.
pruch,città) prædicum,ci.
prudente,sagace.Cautus,prudens,maturus,ra,rum.
prudentemente.] Prudenter, cautè, maturè. consultè.
prudentissimo.)prudentissimus,cautissimus, ma,mum.
prudenza,& prudentia.]Prudentia,tiæ.Maturitas,tatis.
La prudẽza molte volte non è ne i più animosi.Non sæpè fit, vt animi magnitudinem comitetur prudentia. Sæpè accidit, vt in magno animo præditis, prudentia requiratur, desideretur.
prugno,fuccino,sofinato, alboro.] Hæc prunus, ni.
prugno,faccino, sofino,frutto.]prunum, ni.
prugnuolo,prugno saluatico.]Spinus,ni.
pruina,brina.)pruina,næ.
pruni sono virgulti spinosi.]Dumus,mi. Sentis, tis.
prusa,pesce così chiamato a Genoua,) Asilus, li.
Pfara,Isola.Pfyra,ræ.
publicare,diuolgare.) Diuulgo,gas. Publico. cas.Edo,edis. Promulgo, gas. In apertum profero.
publicare le feste.)Inducere ferias.
publicare qualche cosa,]pronunciare,diuulgare aliquid.
publicamente)publicè palam, apertè.
publicatione.Editio.promulgatio.Euulgatio.
publicato.] promulgatus, editus. diuulgatus.
publico,palese,manifesto.)publicum, apertũ, publica vtilità.) Bonum publicũ.Publica causa. Publicæ rationes. Quod reipub. rationibus conducit,expedit,vtile est. Quod reipub. commoda postulant.
pudicitia,castità.)Castitas,castimonia. Pudicitia.
pudicamente,castamente.) Castè,pudicè.
pudico,& pudica,) Castus,sta,stum. Pudicus, pudica, pudicum.
puerile,da putto.] Puerilis, & puerile.
puerilmente.] pueriliter.
pueritia,fanciullezza.] puerilitas, pueritia.
puglia.) Apuleia,liæ,prouincia Regni Neapolitani.
pugliese,di puglia.) Apulus,la,lum.
pugna,combattimẽto.)pugna,certamen prælium,conflictus,congressus,contentio, nis.
pugnare,combattere]pugno,prælior,decerto.
pugnatore, cõbattitore.]prælior, pugnator.
pugnale,arma.)pugio, onis.
pugnaletto,picciolo pugnale, pugiunculus,li.
pugnetto,il dimin.di pugno.]pugillus, li.
pugno.) pugnus,gni.
Fare alli pugni.)Certare pugnis.
pulce,& pulice.)pulex,icis.
pieno di pulci.] pulicosus, sa, sum.

Mettere vn pulce nell'orecchio,cioè dar. pensare. Iniicere scrupulum homini.
pulcino nato dalla gallina.]pullus, li.
pullulare,germinare.]Pullulo,las.Germino, nas.
pulpito, pergamo da predicare.)pulpitum, ti. Suggestum,sti.
†pulzella.Leggi,pulzella.
pungente,acuto.) Acutus, ta, tum. pungens, entis.
pungere,& pungere.Stimulo,las. pungo, gis. Compungo,gis.
pungimento.] stimulatio,onis.
punire,castigare.] Castigo,gas.punio, onis. Vindico,cas,animaduerto,tis.
punire alcuno.] Pœna afficere aliquem.
Cicerone cercaua di punir Vatinio per via di ragione.] Cicero pœnas à Vatinio iudicio persequebatur. Id agebat Cicero,vt pœnas a Vatinio debitas iudicio exigeret.
Bisogna punire i cattiui.]Iusta est in homines impios animaduersio. Animaduertendum est in homines nocẽtes. Animaduersione vindicandi sunt improbi oportet.Improbi afficiendi sunt pœna. Debitum supplicium nefarij homines persoluant, luant pœnas.
punitione,castigamento.Castigatio,onis. punitio,onis,pœna.
Supplicium,cij.Animaduersio, onis.
Senza punitione) Impunè.
punitore,castigatore.] Vindex,icis.punitor,animaduersor, oris.
punittice,femina che punisce. Vltrix,icis.
punta di coltello,ò saetta.]cuspis,dis,acies,mucro,acumen.
Far la punta à qualche cosa,dice Plin.] Cuspido,as.
Di punta.]punctim,come di taglio.)Cæsum.
punta di piede.)pedis acumen.
In punta di piedi.] Suspenso gradu.
punta,& puntura,infermità.) pleuritis, tidis, morbus lateralis acutus.
puntale della stringa,feretto della stringa. Acicula,culæ.
puntalmente, a punto.]Appositè,ad vnguem.
puntellare,fermare,fortificare.) Fulcio,cis.fi.lsi,fultum.
puntello,sostegno.Fulcimentum,ti.Sustentaculum,li.
punto,quando significa tempo.]punctum, & punctus temporis.
In quel punto.) In ipso articulo.
punto,come nello scriuere.] punctus, puncti, punctum,cti.
punto alle volte significa niente.] Nihil.
punto,beccato,part.) punctus,cta, ctum.
puntura, beccatura]punctio, onis. punctus, ctus.
puntura picciola.] punctiuncula,læ.
pimecchiare, vrtare.] Fodio, dis. pungo,gis. Stimulando pungo.
punzello,stimolo,]stimulus,li.
punzello,come quello delle api] Aculeus,lei.
punzone,percossa del pugno.]pugnus,gni.tis.
pupilla,parte dell'occhio.] pupilla,læ. pupula,
pupillo, & pupilla, minore di quattordeci anni,& senza padre.) pupillus, li. pupilla,læ.
puramente,sinceramente.) simpliciter, purè, sincerè.
pur,& pur,nientedimeno.]Tamen.
pure,cioè finalmente) demum. Tamdem.
pure,solamente.) Tantummodo.
purchè.] dummodo,modo.
pur hora.] nuper,dudum,iamiam.
pur via,più oltra.) Vlterius.
Non pure]nedum, nequidem.
purgare,nettare.)purgo,gas.Depurgo,gas.
purgamento del vino.] Flores, florum,floribus.
purgatione)purgatio,onis.
purgatore di panni,follatore,] Fullo,onis.
Bottega del purgatore.] Fullonia,niæ.
purificare.] purifico,cas.

corſo] pardus.
pare, vguale, ſimile] par, compar, æqualis, & æquale,
parecchi, molti) plerique, pleræque, pleraque, Quamplurimi,
parecchiarſi. Vedi apparecchiarſi.
paragiare, & paragonare.) Aequiparo, ras,
parentado, cioe ſchiatta) Genus, eris,
Nato di tal parentado, & tanto generoſo.] tali genere, atque animo natus, Terent. Adel.
parentado, & parentela) Cognatio, agnatio] conſanguinitas.
parentado, per matrimonio) Affinitas, tatis,
parentela, & parentado, l'iſteſſo.] Agnatio, affinitas.
Io ho ottima ſperanza di queſta parentela.) Optimam de hac coniunctione ſpẽ habeo. De hac coniunctione ſpero optimè. Spes me tenet optima, Suſtentat, alit, paſcit. Spero hanc nobis coniunctionem voluptati fore.
Hai gran parentela.] A propinquis optimè paratus es. propinquis, & affinibus polles, propinquis abundas, Copia flores propinquorum.
Non dei rompere la parentela, Non debes coniunctionem dirimere, diſcindere, diſſuere, diſſungere, delere, extinguere,
parente) cognatus, Conſanguineus,
parente per matrimonio] Affinis, nis,
parenteſi, interpoſitione di parole.) parenthefis, fis.
Parenzo città.) Parentium, tij. Illyrij Venetorum.
parere, giudicio, volontà] ſententia, ſententiæ, Conſilium, lij.
Io lodo il parer tuo.] Conſilium mihi tuum probatur. Idem ſentio, quod tu. Meus ſenſus cum tuo congruit, Aſſentior, tuam ſequens ſententiam,
parere, verbo.) Videor, eris.
parere vno, ſomigliare] Aſſimilor, aris.
paretaria, herba di muro. Vedi Vitriolo,
Parga, porto nell'Epiro.] Elex portus.
Parigi, città famoſa in Francia) Lutetia, tiæ, Pariſij, Pariſiorum,
parigliо, ſomiglиte, vguale) parilis, & parile,
parimente, egualmente] pariter, æquè, itidem,
paris, Iſola) Paros.
Pariſa, città della miſia] Parum, rij.
parlamento, ragionamento] ſermo, onis.
parlante, chi parla] Loquens, entis.
Bel parlante] Diſertus, ta, tum,
parlare, il ragionare, nome.) oratio, onis. Sermo, onis.
Il parlare Latino] Latinitas, ſermo Latinus.
parlare, verbo) loquor. Alloquor. Faris, fare, fatur.
parlare lungamẽte] Multa verba facere. Prolixè loqui. Longum habere ſermonẽ. Multis verbis agere. Longam habere orationẽ. Fuit mihi cum aliquo vberrima oratio,
parlar poco] pluribus agendum non eſt. Longiorem orationem hæc res non expectat, nõ patitur, non fert, non poſtulat,
Intrametterſi a parlare] interfari.
parlare apertamente] Eloquor, queris.
parlare elegantemente) Eloquenter, loqui Latinè, eleganter, loqui.
parlar argutamente) Argutor, aris. Plau.
parlare con timore, & tra i denti) Mutio, tis.
parlar alla preſenza con alcuno,) coram loqui cum aliquo. Agere cum aliquo de re aliqua.
parlare goffamente.) Blatero, ras.
parlar con alcuno con parole plebeie.] agere cum aliquo plebeio ſermone.
parlare a compiacẽza) Loqui ad voluntatem. Subblandiri alicui.
parlare ad alcuno importantemente] appellare aliquem,
parlar a voglia d'altrui) adulor, laris,
parlare da leggiero] Effutio, tis.

parlare di naſcoſto, ſuſurro, ras,
parlare inanzi] præfari.
parlar in voce arrogante) Intono, nas,
parlar inſieme] Colloquor, queris,
parlar del fatto d'alcuno.) Habero ſermonem de aliquo,
parlar di qualche coſa) Habere de re aliqua ſermonem.
parlar molto] Loquitor, taris. Plaut.
parlar tra denti.) Muſſo, muſſas.
parlar familiarmente d'alcuno con vn'altro.] Communicare de aliquo cum altero,
parlar Latino.) Latinè loqui.
parlare ad vn morto, cioè perdere tempo) verba facere mortuo,
parlator] locutor, toris,
parma, città in Lombardia] Parma, mæ. Farneſiæ gentis Ciuitas,
Di Parma, Parmenſis, & Parmenſe.
parmarola, Iſola] Pandana, inſula.
parnaſſo, monte celebrato da poeti) Parnaſſus, mons.
paro, vguale, ſimile) par, paris. Mutuus, tua, tuum,
paro, e diſparo] par, impar,
parochia] parochia, chiæ.
parochiano] Tribulis.
parola) Verbum.
parole vane) affaniæ, arum. Plaut.
Con molte parole] Verboſè.
paroletta, parolina, paroluccia] Verbulum, li.
paroline dolci) Verba phalerata.
parpignano, città] Roſcinum, ni.
parte, portione) pars, partis.
Senza parte] Expers,
parte, fattione, banda) Factio, onis,
parte tata] ſymbolum, li.
parte, paeſe] Ora, oræ. Regio, onis,
parte, in parte) partim, tum, cum.
parte vinto dalle ingiurie, parte moſſo a compaſſione] partim victus iniurijs, partim motus compaſſione.
Da mia parte, Meo nomine, meis verbis.
Far parte] Impertio, impertis, impertior, iris,
parti vergognoſe dell'huomo) Virilia, virilium.
participare, far partecipe] participo, pas.
Non mi voler participar poco del tuo amore.) Ne patiaris me partem amoris tui minimam ferre. Noli committere, vt partem exiguam tui amoris capiam, vt exiguũ fructũ ab amore tuo feram, colligam, lumam, percipiam, vt fructum amoris tui velis eſſe non mediocrem, non vulgarem.
partícipe) particeps. Non ſono ſtato partecipe di queſto male. Non huius ſceleris cõſcius, vel particeps fui.
partegiano, partiale) Factioſus, ſa, ſum.
partenza, partita] profectio, onis. Diſceſſus, ſus.
parti, popoli.] Parthi, orum. Craſſicæ de famoſi,
parthia, prouincia, vicina alla Media, Hircania, & ad altre prouincie) Parthia, thiæ.
partiale, il medeſimo che partegiano.
particella, picciola parte] particula, læ.
particolare, proprio) peculiaris, priuatus, proprius.
particolarmente] priuatim, propriè, peculiariter.
particolarità] proprietas.
hauer alcuno per particolare] ſingulariter familiarem aliquem habere, familiariter vti.
partimento, diuiſione] partitio. Diuiſio, nis.
partire, ſpartire, diuidere.) Diuido, partior, diſtribuo.
partirſi, andarſene] Diſcedo, decedo, abeo, proficiſcor.
Io penſo di partirmi] Mihi eſt in animo diſcedere, digredi, abire, proficiſci, locum mutare. De diſceſſu cogito. Diſceſſum cogito, ſpecto, in animo habeo, meditor. Animus eſt in diſceſſu.
partirſi al tempo determinato.) Diſcedere ad

conſtitutum tẽpus.
partirſi da vn luogo con preſtezza.] Euolare ex aliquo loco, raptim diſcedere.
partirſi da alcuno] abire ab aliquo, digredi, diſcedere, proficiſci.
partirſi dalla ragione] Deliro, ras.
partitamente, per parte] partiẽ.
partito, diuiſo in parte] partitus, diuiſus, ſa, ſum.
partito in due parte] Dimidiatus, ta, tum.
partito, deliberatione.) Conſilium, determinatio,
Io non sò prendere partito] Difficilis deliberatio eſt. Lubricus ad deliberandum locus. Valde hæreo. Capere conſilium neſcio. Explicare nihil queo. Inops conſilij ſum. Expedire me nequeo.
Io ho paura, che il partito preſo non haueri buon effetto.] Metuo, ne id cõſilij ceperim, quod explicare non facilè poſſim. Exitum conſilij mei extimeſco. Timeo, vt conſilio meo reſpondeat exitus. Vereor, ne non optimè, quod deliberaui, ſuccedat, procedat. Meum conſilium, quo ſit euentum, timeo. Quam fæliciter mihi euenturum ſit meum conſilium, planè non video. Timeo mei cõſilij futurum exitum.
partito, cioè patto] Conditio, onis, pactum, cti,
partitore, chi diuide) partitor, oris. Diuiſor,
parto, il partorire] partus, tus. (oris.
Di primo parto] primipara, ræ,
Dopo del parto] puerperium, rij.
partorire figliuoli] parere filios.
Donna che partorisce) parturiens, entis.
partorito) partus, in lucem editus, ſuſceptus.
† paruificare, appicolire, contrario d'aggrandire) imminuere, extenuare.
† paruifico, illiberalis.
paſcere] paſco, & paſcor.
paſcere con gli altri) Compaſco, ſcis.
paſcere dentro] Impaſco, ſcis.
paſciuto, paſcolato] paſtus, ſta, ſtum.
Non paſciuto) Impaſtus, a, um.
paſcolare, & paſcere) paſco, pabulor, aris.
paſcolatore, chi và a paſcolare] pabulator, tis.
paſcolo, paſtura.] pabulũ, pabulatio, paſcua, paſcuorum.
paſſaggio,] Tranſitus, tus.
paſſamento, il paſſare] Tranſitio, onis.
paſſaria, fiume.) Chronis flu. Oſtia.
paſſare, nome il paſſare.] Tranſitus, tranſitio, onis.
paſſare, verbo, che ſignifica mouimento per vn luogo] Tranſeo, ſis. Permeo, as, tranſmeo, tranſgredior.
paſſare oltra alcuno.] Traijcio, cis.
Il giorno è paſſato.] Tranſijt dies.
paſſare a guazzo.] Vado, das.
paſſare oltra notando] Trano, nas.
paſſare forate da vn canto all'altro.) Tranſigo, gis.
paſſare piu oltra, ch'vn altro) trãſgreditor, ris.
paſſare il tempo] traducere tempus.
paſſare qualche coſa con ſilentio.) Aliquid ſilentio præterire.
paſſare, morire] Obeo, obis. Ex hac vita migrare. Exire è vita.
paſſare la vita nelle ſelue] exigere vitã in ſiluis
paſſare vn luogo] prætergredi. Trãſgredi locũ.
paſſare la carta] penetrare chartam.
paſſare, ſeguire, riuſcire, come ſi dice. Le mie coſe paſſano bene) Mea bene ſe habent.
paſſare, mancare, andar via) decedo, das.
paſſare auanti a cauallo] præterequito, tas.
paſſar velocemente ſenza fermarſi) prætervolo, las.
paſſare auanti ad alcuno, & mutarlo di camino,) Antevertere aliquem.
paſſar alcuno per buono] probare aliquẽ pro bono
paſſato tempo) Abortatio, onis.
paſſato] præteritus, a, um. Exactus, ta,
paſſato oltre.) Traiectus, cta, ctum.
La paſſata lettione] Superior enarra-

Per il passato.]Olim.
Alli giorni passati)superioribus diebus.
passeggiamento)deambulatio,nis,ambulatio.
passeggiamento picciolo]ambulatiuncula,læ.
passeggiare) ambulo,las. deambulo,inábulo.
passeggiare al Sole) ambulare in sole.
passeggiatoio, luogo da passeggiarui] deambulatorium.
Passera città) Posidium,dij.
passera,vccello.)Hic & hæc passer,eris.
passere solitario, vccello simile al merlo,]passer solitarius.
passere pesce)passer,seris.notus Belgis & Venetis .
passerino,picciolo passere)passerculus,li.(rio.
passione dell'animo]affect⁹, affectio,perturba-
†passibile,atto à patire. patibilis, passibilis.
†passino,si potrebbe dire in lat. tricubitus.
Tu non giudichi a passione) a certo & uero sensu iudicas. Tuę mentis oculos liuor non obducit. Rectũ animi sẽsum in iudicãdo sequeris. Tuũ iudiciũ ratio dirigit,ac modera tur. Id iudicas,q̃ ratio præscribit,ac probat.
Io sono senza passione.] Aequo animo, tranquillo, quieto , ab omni cura vacuus sum. Omni vaco perturbatione. Omnis sum expers curæ . Tranquillè agit animus meus : Nulla est animi mei perturbatio. animus meus nulla cura fluctuat,iactatur,agitatur.
passo,che si fa con i piedi] passus,sus. Gradus, dus.
Affrettare il passo)Celerare gradum.
A passo a passo] Gradatim,Pedetentim.
passo,luogo)locus,ci.
passo,per passaggio.) Aditus transitus.
Il monte Apennino ha stretti, & strani passi. Impeditus est ad iter faciendũ mons Apenninus. In alpibus Apenninis magnæ sunt ad modumque difficiles locorum angustiæ. Labori est maximus per montem Apenninum iter habentibus.
Il passo è vietato] Non patet aditus. Intercluſa via,transitus interdictus est.
Passouia,città) Carus,ri.
pasta, & pastone) massa, sæ.
pasta d'ambro.) Magma, magmatis.
pasteggiare, far pasti) Conuiuor,aris.
pastello)pastellus,li.
pastinare,piantare]Confero,ris.
pasticcio,torta di carne) artocrea,creę.
pasticciere,che fa pasticci) Fartor,toris.
pastinaca) pastinaca,cę.
pastinaca rossa.Leggi Carotta.
pastinaca saluatica) staphilinus,ni.
pasto,cibo)Cibus,bi.Esca,scę.
pasto,conuitto] Conuiuium,uij.
Far pasti.) conuiuor,aris.
Dar pasto ad alcuno , tenerlo in speranza .] Lactare aliquem .
pastora , legame che li mette alli piedi di caualli alla pastura) Hæ Numellæ, larum.
pastorale,da pastore)pastoralis,le.
pattore, guardiano di bestie]pastor,oris.
Di pastore)pastoritius, pastorius.
Pastrana,città] Paterniana,næ.
pastriccione,scioccone) Edo,edonis.
pastura, pascolo] pastus , pastio, pascua , pascuorum,pabulum,li.
pasturare , guardare le bestie alla pastura.] pasco,scis. (sũ .
patalemes,luogo] patelenes,Chersonesi dor-
Patauia città] Bœodorum,ri.
patella,pesce]lopas,adis.patella,læ.
patente,aperto] patens,patulus,la,lum.
paterno,di padre) paternus,na,num.
patiente] patiens, entis.
patientemente) Aequo animo,patienter.
patienza, sofferenza)patientia,tiæ.
patire,soffrire)patior,eris,tolero,suffero.
patire vna disgratia) subire casum.
patire alcuna cosa per alcuno)aliquid pro aliquo ferre,perpeti,tolerare.
patire danno) damno affici.
patir freddo)algeo,ges.
patito,chi ha patito)passus,sa,sum.Perpessus.
Patras,città nella Morea) Patræ,arũ,machia.
patregno. Leggi padregno.] Vitricus.
patria , luogo doue ciascuno è nato) patria, triæ.
Di che patria]Cuias,cuiatis.
patriarca] hic patriarcha, chæ.
patricida , che ha amazzato il padre .] patricida,dæ.
patrimonio, beni lasciati dal padre al figliuolo.] patrimonium,nij.
patricij,gentil'huomini. (] Hi patricii, orum.
patrio,di padre] patrius,tria,trium.
patron,città della Soria) Botrys,vel botrus.
patteggiare,far patto,pattuire) paciscor, sceris.
patto,accordo) pactũ,pactio,cõuentio fœdus.
Rompere il patto] Rompere fœdus.
Chi rompe i patti,) Fœdifragus,ga,gum.
pattolo,fiume della Lidi]pactolus auriferus.
pattouire,patteggiare]paciscor,sceris.
pauentoso,pauuroso]paurdus,da,dum.
pauero della lucerna. Leggi lucegnuolo.
paueſe,forte di targa,che si vsaua] clype⁹,pei.
pauia,città famosa,& sedia regale.]Ticinũ,ni.
pauimento,terrazzo) pauimentum,ti.
pauonazzo,colore.] color puniceus.
pauonazzo di grana) Hyacinthinus,na , num.
pauonazzo,cupo) Ferrugineus,nea,neum.
pauone,vccello noto]pauo,onis , & pauus,ui.
Di pauone) pauonius , & pauoninus, na,nũ.
pauca,città della Corsica]pauonia, niæ.
paura,timore.) Metus,timor,terror,formido, pauor,oris.
Ti voglio leuar la paura] volo animi tuime tum abstergere . leuare te metu , abducere, metum,expellere.eijcere,auferre,animum tuum confirmare.
Far paura] Terrere , terrefacere , afferre metum.perterrere.
Hauer paura]Metuo,timeo, formido,das.
Io ho paura di biasimo]Metuo crimen.
Io ho paura di cadere) Timeo casum.
Ho paura,che non ti auenga qualche male.) Timeo tibi.
Che non ha paura)interritus,impauidus,imperterritus,ta,tum.
paurosamente , con paura]Timidè, pauidè.
pauroso.] Timidus, Formidolosus ,meticulosus,pauidus,da,dum.
pausa,riposo]pausa,sæ. Plaut. Lucret.
pausare,riposare] pauso, sas.
Chi mostra con parole , & cenni,quando si deue pausare] gausarius, rij.
pazzi,città della Tracia]Aphrodisia,siæ.
pazzachione] Morio,morionis.
pazzarello,il diminutiuo di pazzo] inepulus, la, lum.
pazzescamẽte,& pazzamẽte] stultè,demẽter.
†pazzamente,con pazzia)insane.
pazzia] insania,stultitia, dementia, vecordia, amentia.
pazzia d'amore) Rabies amoris.
pazzo, matto, sciocco, storto,forsennato, privo di mente,di senno,d'intelletto,di ragione,del senso commune] stultus , desipiens, delirus,demens,insanus, amens,excors,vecors,vesanus,a rõne auersus,omni carens ratione,desertus,a mente, destitutus a mente. Quem ratio reliquit , qui mentem amisit, mẽte captus,mẽtis lumine obcæcatus ,mentis nõ compos,mentis inops ,mentis expers.
Essere pazzo] desipio,insanio,deliro,ras.
peccare ,nome) peccatum ,ti.Delictum , cti. Crimen, inis.
peccare,fallire,errare]pecco,cas,delinquo,quis
Chi non pecca] Impeccabilis, le.Gel.
peccare per imprudẽza) peccare simplicitate.
peccare per malitia]peccare sciẽter, obstinatè,
Tu pecchi grauemẽte) Grauiter peccas,sceleratè a gis Summum dedecus admittis,magno te sceleri obstringis , culpam grauem committis,iniquissimè facis.
Non ho fatto q̃sto peccato] hãc ego nunquã attigi culpã. Hoc me numquã crimine cõmmaui,inquinaui,infeci,polluit nanc culpa numquam subiui. Vacaui semper ista culpa.
peccato,fallo errore] peccatum,crimen, delictum.
[Non è peccato che hoggi non si cõmetta] Incurrunt homines in omnem iniquitatem. In omnem culpam prolabuntur. Nulla culpa est,quæ non hodie subeatur,omnem improbitatem hodie plerique amant. Nullum hodie flagitium prætermittitur ,ignoratur, non committitur.
peccatore, ribaldo , pien di peccati]sceleſtus. scelerosus.
pecchia,ape] apes,apis.
pece,pegola] pix picis.
pece,liquefatto]palimpissa,sæ.
Impegolato) picatus,ta, tum.
Pecelli,Isola.) Osteo,nis,insula.
perghiton.] Forum Digantorum.
pecora animale noto)Ouis,ouis.
Di pecora)Ouillus,la,lum.Ouinus,na,num.
pecoraggine,bestialità]Indignitas , tatis.
pecoraro] Opilio,onis.Ouium custos. Vpilio.
pecorella,pecora] Ouicula,læ.
pecorile]Ouile, lis.
pecorino,di pecora.] Ouillus,la,lum. Ouinus, na,num.
pecorone,grosso,rozzo] hebes,hebetis,bard⁹.
peculio , danari , & ricchezze acquistate,)peculium,lij.
pecunia,danari] pecunia,nię.
pecunia p̃sa,o data ad vsura] pecunia vsuraria.
pedagogo, voce Greca) pędagogus, gi.
pedali di lino,scarpette]vdo , vdonis Mart.
pedante,chi ha cura di condurre , & a seruire gli fanciulli)pędagogus, gi.
pedata,orma]Vestigium,gij.
pedicino de l'vtre , da donde si caua il vino,o l'oglio.) Amicinum,ni.
pedone,fante a piedi)pedes,litis.
pedota,& peota,guida marittima)ductor , ductoris.
pedrazza della fiera , città nel regno di Toledo]Mentercosa.
peggiore,piu che cattiuo]peior , peius.
peggiorare , andar di mal in pegio.] In peius ruere. Deteriorem fieri.
peggiorare nell'infermo]Ingraueſco,scis.
peglia , e quella prima guscia pungente della castagna]Echinus,ni.
peglio,gronda) supercilium,lij.
pegno,che si mette giuocãdo,& sopra il quale ci vien dato qualche cosa]pignus,pignoris.
Dar in pegno,impegnare.) pignoro, tas. Pipignori opponere.
pegnorare,impegnare]pignoro, tas.
pelagnisi, Isola.)Aloneſus, insula.
pelago , profondità , & metaforicamente , il mare.]pelagus, gi.
palamide,pesce. Leggi palamito.
pelare,leuari peli]Glabro,bras.Deglabro, Depilo,las.
pelar i porci.]Glabrare sues.
pelarella,cadimento di capelli,o barba.)Alopecia,ciæ.
pelato , senza peli)glaber,bra,brũ. Depilis,lis.
paleſtrina , città del Latio) Præneste , stis.Et prænestis,stis.
Da Pęleſtrina]prænestinus ,na,num,
pelicano,vccello vinco] pellicanus,ni.
pella nella Macedonia]Apollonia,niæ.
pelle,nella Macedonia,patria di Filippo Re.] Pella,lę.
pelle coio de gli animali] pellis,lis.
pelle picciola)pellicula, læ.
pelle che cuopre la cima del membro virile.] præputium, tij.
pelle del daino] nebris,nebridis.
pelle di pecora] pellina,nę.pellis pecorina.
Coprir con pelle) pelliculo,las.

Coperto di pelle]pellitus,ta,tum,
Di pelle] pelliceus,cea,ceum,
pellegrinaggio] peregrinatio,onis,
pellegrinare, andar per lo mondo] peregrinor,aris.
pellegrino,forestiero] peregrinus,na,num.
pelliccia) vestis pellicea. Hic rheno,nis.
pelliciaro, varotaro]pellio,onis.
pellicione,& pellicia il medesimo] rheno, is.
pellicione di pelle grossa, da villano.] Scorteum,ei.
pelo)pilus,li.
peli,che nascono sotto il naso] vibrissa,se.
peli,che nascono sotto il pelliço]grandeballi, lorum.
Essere senza pelli]glabreo,bres.
Senza peli.]Depilis, Glaber,bra,brum.
Di peli grossi.] Hispidus, da,dum.
Di peli duri,come il porco.]Hirsutus,ta,tum.
peloso] pilosus,sa,sum. Villosus,sa,sum.
pena,punitione]pœna,næ.multa,tæ. Supplicium,cij.
Nõ sostẽne la pena, & nõ fu punito] elapsus est,pœnã effugit,impunè illi fuit]impunitatẽ est assecutus, Pœnã nullã tulit, sustinuit, ppessus est. Euasit ex indicio. Absolutus est.
penare,indugiare,tardare] Cunctor,aris. Moror,aris,
Pendarachi,città.)Diopolis.
pendente,chino che pẽde] pendulus,pensilis.
pendenti da orecchi,orecchioni.) Inauris,tis.
pendere]pendeo,des.propendeo, des.
pendere,derivare.derivo,vas.Dependeo,des.
perdere, nel poco,o nel troppo) esse nimium in vtramque partem,
pẽdice,spõda di fiume,o di mõti,o d'altra cosa che sia aggiũta ad vn'altra]appendix,cis,
pendinoso,che ascẽde] procliuis,& procliue,
pene dell'inferno] cruciatus,tus,
peneo,fiume di Tessaglia) peneus,nei,
penetrare,entrar dentro]penetro.
penetrabile,che penetra per tutto) penetrabilis,læ.
Non penetrabile,che non penetra] impenetrabilis.
penitenza,pentimento] pœnitentia,tiæ.Plin,
Far la penitenza.)Non impune habere.
penna,come delle ale de gli vccelli) penna,æ,
penna picciola] pennula,læ.
Chi ha penne) pennatus,ta,tum,
Senza penne) deplumis, & deplume.
penna da scriuere) calamus, mi.
penna da sonare] pecten,pectinis.
pennacchio] crista,stæ.
pennaiuolo) theca pẽnaria.Graphiarium,rij,
pẽnacchio de lino,o lana,che si pone su la rocca per filare] pensum,si.
pennello stromento da dipingere]penicillus, li.penicilus,li,& hoc peniculum,li.
A pennello, a punto, molto bene] graphicè , scite
Fatto col pennello,cioè benissimo il medesimo] graphicè.
pennetta,penna picciola]penula,lę.
pennuto,che ha grosse,& molte penne] pennatus,ta,tum.
pẽnoso,afflitto) anxius,xia,xiũ, afflictus,a,ũ.
pensamento,il pensare.] Cogitatio,onis. Cogitatum,ti. Opinio,nis,
pensare) cogito,arbitror,opinor,existimo,duco,censeo.
pensare attẽtamẽte) animũ intendere. Meditari accuratius,diligentius animaduertere. Versare in animo,Diligẽter animo tractare. Agitare animo,diligẽter.Studiosè cogitare, attẽtius examinare , põderare,perpendere.
pensa questo.] Huc mẽtem intende.Hoc tibi ante oculos propone, pone,statue,cõstitue, ad animũ refer. Huc spectet animus tuus. Dirige tua cõsilia,tuas cogitationes ad hoc Mẽtis acie huc intẽde.Hoc tibi propositũ sit,
Io penso sempre di te,& delle cose tue] nullum a me tempus prætermittitur de te,tuisque rebus cogitandi. Numquam de te non cogito . Numquam mihi ex animo effluis. Excubo animo tua , tuaremque rerũ caussa. In te tuisque rebus animus meus perpetuo est. Meæ curæ omnes in te sunt. Te semper spectat animus meus.
Io penso del continuo all'vtile tuo,& all'honore.) Toto animo de tuis cõmodis,ornamẽtisque cogito . Semper laboro de tuis commodis,& ornamẽtis Mihi tuus honos,tuæque fortunæ etiam atque etiam curæ sunt .
Io nõ pẽso ad altro , che ad insegnar la virtù alli giouani.) Oẽm meam cogitationem in eſtẽdẽda adolescẽtib. virtute fixi , & locaui in tradẽdis adolescẽtibus virtute sum totus. Hoc vnũ mea spectat industria , thesauros virtutis adolescentulis , vt aperiam, & tradã, Versor in hoc studio totus,vt adolescentes ornem virtute , vt ad virtutem me duce perueniant . Id veri est pædagogi officium.
pensare di qualche cosa.] Adhibere aliquid in consilium.Cogitare de re aliqua.
pensare ad altre cose.] Alias res agere.
pensare,& ripensare] magis,magisq; cogitare.
pensare fra se.) Cogitare secum.
pensare d'vna cosa in vn'altra .) aliam rem ex alia cogitare.
pensare d'andara Padoua] cogitare Patauium.
pensar male d'alcuno) cogitare male de aliquo.
Dar da pensar ad alcuno.) Commouere aliquem.
pensatamẽte] cogitare, cogitato, prẽmeditatq.
pensato.) Cogitatus,ta,tum.
pensiero,affanno,fastidio.]Cura,ræ.Solicitudo,inis.
pensiero,discorso.]Cogitatio.
I miei pensieri ti sono del tutto manifesti.] Mea cõsilia tibi planè nota sunt. Tenes animum meum,meos sensus,mea consilia.Cognitum habes , ac perspectum animũ meũ. Qui sit meus sensus,probe nosti.
Io sono intrato in gran pensiero.] Grauẽ curam suscepi . Grauis in me incubuit solicitudo . Acerba me inuasit solicitudo , grauis me excepit cura.
Di vn picciolo pẽsiero sono entrato in vn grãdissimo]a minore cura maximã ad solicitudinem traductus sum.Curam equidem antea sustinebam ferendam tamen,nunc solicitudine premor eaquæ ferri non possit
Io lascio volõtieri ogni pensiero di vẽdetta] vltionis cõ libenter consilium abjecto,depono,omitto . Oẽm acceptę iniuriæ memoriã ex animo deleo.de vltione nihil planè cogito) animus meus ad vltionem non spectat.
Far pensiero,cioè ordinare) statuo,as.
Senza pensiero.]Otiosus,a,um.
Al mio pẽsiero non è seguito l'effetto.] Spes me frustrata est Aliter , atque euenit . Non is,quem volebam est exitu cõsecutus . Successit præter sententiam , præter voluntatem,secus atque opinabar.
Il gobbo hebbe pensiero di offendermi con quelle poche forze , che gli erano rimase.) Fractã illam & debilitatamvim suam in me alle contulit. Vires oẽs, quę illi reliquæ erãt imbecillę , ad me opprimendum, euertendum, affligendum contulit,ad exitium, ad perniciem meam .
pensione] pensio,onis.
pensoso,pien di pensieri) Cogitabundus , dus, dum.
Pentina,città d'Abruzzo.] Confinium, nij.
pentirse)pœnitet,ebat.
pentola,leggi pignatta.
†pentolino,dim. di pentola,e diceſi in genere masc.non in femminella,auxilla.
†penultimo, innanzi all'vltimo communemente si dice in lat.penultimus.
pentolino,leggi pignatello.
penuria, carestia)penuria,riæ.annonæ caritas.

pepe & peuere.] Hoc piper, piperis.
per preposition]per,ob,propter.
pera,città in Galatia,era vicina Bisantio,
per adietto,per il passato.)Olim.
per alcun tempo,giamai.] Vnquam.
perama,città] Thurium,rij.
per amor tuo,o mio.]Tua caussa , mea caussa,
per amor tuo mi doglio]tua caussa doleo.Dolor meus a te est,peruenit, manat fluit . Tu paris dolorẽ meũ.tua caussa fit,vt doleam.
per l'amor,che tu mi porti ,] amabo te , si me amas.
per amor, cioè senza ricompensa.) Gratuitus, ta,tum.
per auentura,per caso.)Forte, Fortasse,forsan, forsitan.
per cagione.)Ob.
perche.) Nam,quia,quoniam,
perche.]Cur? quare,quid ita?
perche conto?)Quapropter.
perche nò?)Cur non?Quid ni?
perche luogo?) Qua.
percherons popoli.) Vnelli,lorum.
perchia,sorte di pesce)perca,perca.
perciò,per tanto.)Ideo,idcirco.
percioche.]Nam,etenim.
per così fatta sorte.]Sic.
per Dio.]Hercle,Mehercle.
per inanzi,per l'auenire.]Deinceps , posthac,
per la qual cosa.) Quare, quamobrem, qua de re,quapropter,qua de causa.
per conseguente,altresì, finalmente.] Consequenter.
percossa.]Ictus,ctus.
Riceuere vna percossa.]Ictum accipere.
percosso.]Ictus,cta,ctum,
percotere,& percuotere]percutio,tis.
percotere grandemente] diuerbero,ras.
percotere insieme]allido,dis.Collido, dis.
perdere) perdo,dis.Amitto,tis.
perdere il credito.]Decoquo, quis.
perdere,il ranno,& il sapone , significa affaticarsi in vano) perdere oleum,& operam.
perdere il fauor d'alcuno]Effundere gratiam alicuius.
Questo ha perduto il fauore per colpa non sua, ma de suoi.)Extinxit,perdidit,gratiam omnẽ apud eẽs deleuit , non sua, sed suorũ culpa.factum est, non suo , sed suorũ vitio, vt qua florebat gratia,eã amitteret. Periit, quod habebat gratiæ suorũ culpa, non sua. Vt amitteret hominum studia,vt ex animis hominum effluere, excidere , factum est per suos potius , quam per seipsum.
Fa quãto puoi , per non perdere l'honor tuo. Confer huc omnes tuas vires . Omni industria cõtende,omni studio,toto pectore incumbe,Enitere quantum in te est,quam potes maximè , cunctis viribus , ac neruis , ne tuæ dignitatis iacturam facias,ne de tua dignitate detrahatur, ne quid aduersi dignitas tua patiatur,ne tua dignitas violetur,ne quid feras detrimenti , ne qua labes aspergatur,effundatur honori tuo,ne quam existimatio tua iacturam patiatur.
perdere l'animo)animi magnitudinem infiectere. Animum demittere . Animo cadere. Animum imminuere. Animus alicuius demissus,humilis,abiectus,humi iacet.
Ho perduto la robba.) Actum est de fortunis meis , prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi bona omnia . Naufragium feci rei familiaris afflictæ sunt , profligatæ , extinctę,euersę meæ res, fortunæ omnes.
Infin quà nõ hai perduto mẽte, integræ sunt adhuc res tuæ.Salua sunt apud te omnia.Status idẽ est, qui ante fuit rerum omnium, eodem loco sunt , quo antea fortunæ tuę . Nihil detractum est de fortunis tuis . Fortuna nihil eripuit,abstulit,ademit,nullam partẽ desideras fortunarum tuarũ . Nullã res tuã iacturam facere, nullam damnum tulere.
perdere la fatica) ludere operam.

Perdere la lite. Cadere causſa, uel de causſa. Amittere causſam. Perdere litem.
perdere la riputatione.) recedere a conditione.
perdere qualche coſa] alicuius rei iacturam facere.
perdere la vergogna] perfricare frontem.
perderſi d'animo] Cadere animo. Demittere animum, pusillanimum ſeſe ostendere.
per di quà, cioè per queſta via, luogo, o parte) Hac.
perdita, danno.) Iactura, ræ. Amiſſio, onis.
perditione, diſtruttione, rouina] pernicies, ciei.
perdonanza, perdono) venia, niæ. Indulgentia, tiæ.
Domandar perdonanza) petere, poſcere, veniam.
perdonare] parco, ignoſco, ſcis.
perdonare al ſcriuer breue d'alcuno] ignoſcere breuitate litterarum alicuius.
perdonare ad alcuno qualche coſa] cõdono, as
Chi facilmente perdona.] Ignoſcens, entis.
perdono, perdonanza.] Venia, niæ.
Non meritеuole di perdono] Carere venia.
Chieder perdono ad alcuno] ſupplicare alicui.
perduto, perſo) amiſſus, ſa, ſum. perditus, ta, tum.
peregrinare. Vedi pellegrinare.
peregrino. Vedi pellegrino.
peregrinaggio. Leggi pellegrinaggio.
per far piacere] Gratiæ causſa.
Io vorrei che lodaſſi il mio libro, ſe non per iudicio tuo, almeno per farmi piacere) meo libro velim, ſi minus ex animo potes gratię ſaltem causſa ſuffragare. Meis libris, ſi minus iudicij, at gratiæ ſaltem causa faueas. Quod veritati non potes, amori tribue, vt meis ſcripta tuo teſtimonio ſubleues, tua commendatione exornes.
perfettamente, intieramente) perfectè, ad vnguem.
Far perfettamẽte] perficio, cis. Abſoluo, uis.
perfettione) perfectio, onis. Abſoluuo, onis.
perfetto] perfectus, abſolutus.
perfettiſſimo) Abſolutiſſimus, omnibus numeris abſolutus.
perfidia, infedeltà] perfidia, diæ.
perfidioſamente] perfidiosè.
perfidioſo, pieno di perfidia. perfidioſus, ſa, ſum.
perfido, mancator di fede) perfidus, da, dum.
perfumo, & profumo] Odoramentum. Vedi profumo.
pergamo da predicare.) pulpitum, ti, ſuggeſtum, ſti.
Pergamo città nell'Aſia minore.) Pergamum & Pergamus Galeni archiatri patria.
†Pergel, fiume) Rubo, onis.
†Pergiuro, ſpergiuro) periurium.
pergola di vite] pergulum, li. Tabulatum, ti.
pergoletto, ombramento di rami, o fogli) vmbraculum, li.
pergolo, & pergamo) pulpitum, ti.
pergula città.] Pertia, tiæ.
†pericolante, che pericola] periclitans.
pericolare, capitar male) pereo, ris.
pericolo, & periglio] periculum, li. diſcrimen, nis.
Andar a pericolo, eſſer in pericolo] periclitor.
poſto in pericolo) periculatus, ta, tum.
Eſſere nel medeſimo pericolo] In eadem eſſe naui. Eodem in diſcrimine verſari. Eadem imminet calamitas, æquè periclitari. In eiſdem nauigare fluctibus. Eodem iacta ri vento. Eadem procella perturbari. Pari eſſe conditione.
pericoloſamente, con pericolo) periculosè.
pericoloſo] periculoſus, ſa, ſum. Inconmodus, da, dum.
Periglio, il medeſimo, che pericolo] Diſcrimẽ.
Perigliоſo, il medeſimo, che pericoloſo.

perigon, città nella parte della Gallia, che ſi chiama Limoſina) Veſuna, næ.
per il paſſato) Olim, quondam.
perire, morire) pereo, peris.
perir a fatto, andar in rouina) diſpereo, ris.
perita città.) Eupotia, tiæ.
peritamente, da huomo eſperto] peritè.
perito, eſperto.) Gnarus, peritus, ta, tum.
perla, gemma.] Margarita, tæ. Vnio, onis.
Venditor di perle.] Margaritarius.
per l'auenire) deinceps, poſthac.
Perloc, città] Parriſcum, ſci.
permettere, concedere) ſino, nis, permitto, tis.
permeſſo, conceſſo) permiſſus, ſa, ſum.
Non permeſſo.] Impermiſſus, ſa, ſum.
permiſſione, conceſſione] permiſſio, onis. permiſſus, ſus.
per mezo.] Dimidiatus, ta, tum.
per mezo, come, per mezo di miei amici) per amicos meos.
per molti modi] multifariam.
permutare, cambiare] permuto, tas.
permutatione) permutatio, onis, viciſſitudo, nis.
perna, peſce coſi detto a Napoli] pinna, næ.
pernau, città) Teurina, næ.
pernice, vecello] pernix, cis, nobilium delicię.
pernicioſamente) peſtiferè, perniciosè.
pernicioſo, dannoſo) perniciоſus, pernicialis.
per niente. In modo alcuno.] Nequaquam. Nullo pacto, nulla tenus.
pernottare, albergar di notte] pernocto, ctas.
però, & perciò] Ideo, idcirco, proinde, proin.
pero, & perato, alboro noto.] Hęc pyrus, pyri.
pero, frutto) pyrum, pyri.
pero giacchioſo] pyrum cruſtuminum.
pero moſcatello] pyrum moſcatulum.
pero groſſo] pyrum decumanum.
pero tardino) pyrum ſerotinum.
pero zuccolo) pyrum cucurbitinum.
perpetuamente] perpetuò, æternum perenniter.
perpetuare, continouare] continuo, as, perpetuo, tuas, perſeuero.
perpetuità) perennitas, tatis-perpetuitas, tatis.
perpetuo, continouo) perennis, perpetuus, æternus.
perpignano, prouincia.] Ruſcino, nonis.
per poco, quaſi, penè, ferè, quaſi.
per qualche luogo.) Aliquà.
per quel luogo, per là) Illac.
per queſto.] Ideirco, ideo.
perſa, herba] marum, ri.
perſecutione] inſectatio, onis. perſecutio, onis.
perſecutore] inſectator, oris. Inſecutor, oris.
perſeguitare.] Inſequor, Perſequor, Inſector, inſectaris.
perſeueratamente, conſtantemente] perſeueranter.
perſeueranza, conſtanza) perſeuerantia, conſtantia.
perſeuerante, conſtante] conſtans, antis.
perſeuerare, continouare,) perſiſtò, perſeuero, perſito, conſto.
perſeuerante in vna buona opinione] In recta ſtia ſibi conſtare. Tueri conſtantiã in recta ſtia, pergere permanere, perſeuerare in recta ſtia. Tueri acriter rectum conſilium.
perſeuerare nella ſua humanità) conſtare ſuæ humanitati.
perſeuerare nel ſuo propoſto.] Permanere in incœpto.
perſia, prouincia) Perſia, ſię. Perſis, idis.
Di Perſia] Perſicus, ca, cum. Et Perſa, ſę.
perſico, alboro noto.] Hæc perſicus, ci.
perſico, frutto) perſicum, ci.
perſico, che non ſi ſpicca dall'oſſo] perſicum duraceum.
perſo, perduto) perditus, ta, tum Amiſſus, ſa, ſum.
perſo nella luſſuria.) Luxu perditus.
perſona] perſona, næ.
perſonaggio, huomo di grand'affare.] Heros, herois.
per ſorte, per ventura.] Fortè, Fortuitò.
perſpicace, acuto.] Acer, acutus, perſpicax, cis.
perſpicacità, prontezza d'ingegno] perſpicacia, acies, perſpicacitas.
perſuadere, far credere qualche coſa ad alcuno.) Suadeo, Induco, cis. Perſuadeo, des.
perſuaderti, che la coſa ſia coſi.] Inducani, vel in animum, ita eſſe. Perſuade tibi pro certo habeto, planè credas exploratum habeas, pro comperto habeas, ſit hoc apud te minimè dubium.
perſuadere alcuno al noſtro volere] adducere aliquem ad arbitrium noſtrum.
perſuadere, darſi ad intendere] perſuadere ſibi.
perſuaſione, credenza] perſuaſio, onis.
perſuaſore, chi perſuade] ſuaſor, oris.
Coſa, che perſuade) ſuaſorius, ria, rium.
per tanto.] Proinde, proin.
per tanto, cioè per tanto precio.] Tanti Et per quanto, Quanti.
per tempo] maturè. Molto per tempo. Maturiſſimè.
pertica, ramo d'alboro lungo) pertica, cæ.
pertica lunga] longurius, ri.
pertica lunga, vſata da marinari, per taſtare il fondo dell'acqua) contus, ti.
pertica da vccellare) ames, ametis.
pertinace, oſtinato] pertinax, acis.
pertinacemente, oſtinatamente] pertinaciter.
pertinacia, oſtinatione) pertinacia, obſtinatio, nis.
pertuſare, forare] Foto, tas. Terebro, bras. Exterebro, bras.
pertuſo, & pertuggio. Vedi Buco, & Buca.
perturbare, conturbare) perturbo, commoueo, ues, conturbo.
perturbatione, conturbamento] perturbatio, conturbatio, onis.
perturbato, turbato] perturbatus, commotus, ta, tum.
per tutto, in ogni luogo.] Vbique, nuſquã nõ. Omnibus in locis.
per vanagloria] inanter.
† peruenire, arriuare.) Peruenio, nis.
peruerſamente) peruersè.
peruerſità, malignità] peruerſitas, tatis.
peruerſo) peruerſus, ſa, ſum.
perugia, città di Toſcana] Perusia, ſiæ.
Di Perugia, Perugino] Perusinus, na, num.
peſante, che peſa molto) ponderoſus, ſa, ſum.
peſare] pondero, ras. penſo, ſas, penſito, tas.
peſare oro, o danari.) Appendere aurum, aut pecunias.
peſare, per eſſere di peſo) pendeo, des, & pendo, dis.
peſare più] propendeo, des.
peſare manco.) Dependeo, des.
peſato.] Expenſus, ſa, ſum.
Oro peſato.) Aurum appenſum.
peſatore, chi peſa) penſator, oris. penſitator, oris.
peſaro città d'Italia.] Piſaurum, ri. Vibinatis Ducis.
peſcagione, il peſcare) piſcatus, tus.
peſcata, Iſola.) Arime, ſeu Inarime.
peſcata, fiume in Abruzzo) Aternus, ni.
peſcare) piſcor, caris. Expiſcor, aris.
Hamo da peſcare.] Hamus piſcarius.
peſcaria, luogo doue ſi vẽde il peſce, piſcariæ. Forum piſcarium. Ichthiopolium, lij.
peſcatore] piſcator, oris, piſcarius.
pertinente a peſcatore] piſcatorius.
peſcatrice] piſcatrix, icis.
peſcatrice, peſce coſi detto a Napoli] marinæ.
† peſce, nome generale di tutti gli animali, che naſcono, e viuon nell'acqua] piſcis.
peſce, segno celeſte) piſcis, ſcis.
peſce, animal acquatico] piſcis, ſcis.
peſce picciolo] piſciculus, li.
peſce calamaro] loligo, ginis.
peſce cane] Canicula, læ. canis marinus.

pesce ignudo cosi detto in Roma)apua æ.
pesce porco cosi detto in Roma)aper,pri.
pesce prete.)Vranoscopus,pi.
pesce S.Pietro a Roma)Calchis,dis,Zeus.
pesce spada.)Gladius,dij.Viphias,phiæ.
pesce incanella.]Onyx, onychis.
pesce palombo.]Læuis mustellus,li.
pesce rondine.)Hirundo, dinis.
pesce papagallo)pauo,onis.Vel pauus, ui.
pesce pescator,cosi detto a Genoua]marina,æ.
pesce tarantola]Saurus,ri. Ita Romæ dicitur.
pesca vanga.)Squatinoraia, raiæ.
peschiera,città,o fortezza]Pescatia, tiæ.
peschiera, & piscina, luogo doue stanno i pesci)piscina, næ. Chi ha peschiera da pesce) piscinarius, rij.
pesceo lino,picciol pesce)pisciculus, li.
pisciuendolo,chi vende pesce)Cetarius,rij.
pesca,& pesco albero, & frutto,il medesimo che persico.
peso d'una lidra) pondo, indeclinabile.
peso picciolo)pondusculum, li.
peso di lana.)Lanipondium, dij.
Di peso eguale.)Aequilibris,& æquilibre.
† pesolo, pesolone)perdulus.
† pesalone,penzolo,addidi peso) pendulus.
pessimamente]pessimè.
pessimo)pessimus,ma, mum.
pessimonte,città di Frigia da onde i Romani fecero condurre a Roma la statua della madre de gli Dei]pessinus, pessimuntis.
pesta,pedata, orma)vestigium, gij.
pestacchio,frutto noto)pistacium, cij.
pestare, tritare, rompere)tundo, dis, contundo, dis.
pestare in mortaio)pinso,sis.
pestato,tritato]contusus,sa,sum,a contundor.
pestato in un mortaio)pistus,ta,tum.
pestaroio,ouer pestello)pistillum,li,pilum,li.
peste]pestis,Lues, luis.
pestello,pestatoio,& pestone]pistillum, li.
pestilenza)pestilentia, tiæ.
Pesto,città in Abruzzo.]Possidonia,niæ.
peteggiare,far peti, far correggia]crepito,as, pedo,dis,ventris crepitum emittere.
pero,correggia]crepitus, ventris crepitus.
Petonia,città)Etoutum, uij.
Petra bianca,città.) Albanopolis.
petra Larobo, città.]Callops paruus.
petra Sarubo,città.)Vzicath.
petrouina,città.)Prætorium,rij.
petroselio, herba]petroselinum,ni.
petinale,o petinecchio, parte doue nascono i peli)pecten,inis,Femen,inis.
pettinare]pecto,ctis.
pettinar la lana]carmino, nas.
pettinare diligentemente)depecto,ctis.
pettinato)pectitus,ta,tum,pexus, xa,xum.
Non pettinato]impexus,xa, xum.
pettine da pettinare i capelli)pecten,pectinis
pettine d'auoglio)pecten eburneus.
pettine da tessere)pecten, inis.
pettenecchio. Vedi pettinale.
petto,parte del corpo]pectus,oris.
petto picciolo)pectusculum.
A petto, parangone.)Præ.
A petto a noi sei beato)præ nobis ■ beatus.
pettoncolo, pesce che si lancia nell'acqua]pectunculus, li.
pettorale, armatura del petto)Thorax, acis, Pectorale, lis.
pettorale del cauallo]antilena,næ, Helcium, cij.
petorina con lardo)lardum,di.
pettorosso,vccello)Erithacus,ci.
petoruto,chi ha grãde, & largo petto]pectorosus,sa, sum.
petulante)petulans,antis procax, cacis.
petulantemente,sfacciatamente]petulanter.
petulanza,sfacciataggine]petulantia, tiæ.
peuere. Leggi pepe]piper, eris.
peulalo,città]præciafium, sij.
pesicri,città)Pesaria, siæ.
pezzente,chi và chiedendo elemosina]mendicus, ci.
pezzire, domandar per l'amor di Dio)mendico, mendicas.
pezzo,come di pane,carne,& simili]frustum, sti.
pezzo picciolo.]Frustulum,li.
pezzo di terra]iugerum, ri.
pezzo di cascio.]Vedi Forma.
pezzo di rosto]assatura,ræ.
pezzo rotto.]Fragmen, inis.
pezzetto,pezzo picciolo.] Frustulum, li.
A pezzo,a pezzo in pezzi.) Frustatim.
pezzi minuti]minutia, tiæ.
In pezzi piccioli]minutè, Minutim.
pfeuers, città]Fabarium,rij.
phesco,città] Phuscia, scæ.
phoica,città) Phlius,Phliuntis.
piacenza,città in Italia.]Placentia,tiæ,Farnesiorum Ducum Regia.
piacere,seruigio]officium,cij,Beneficium,cij Meritum, ti.
Far piacere,& seruigio.]Gratificor, caris.
piacere,diletto) voluptas,gaudium, solatium, tij.
Il piacere conduce gli huomini a cose men che honeste]voluptas ad ea,quę minus honesta sunt homines allicit:Illecti voluptate,blanditiis voluptatum,dulcedine voluntatis, in fortuna subeunt calamitates adeũt in miserias incurrunt: Hominibus malorũ esca voluptas est : Ducem sequentes voluptatem grauiter offendunt.
Hauer piacere,riceuere piacere.]affici voluptate,perfundi.
piacere,sodisfare.)placeo, ces.
piacere molto)perplaceo,ces.
piacere sommamente]complaceo, ces.
piacere ad altri)arrideo, des.
piaceuole, benigno)lepidus, festiuus, mitis, placidus,iocosus,comis,iucundus,lenis.
Non piaceuole]perblandus,da,dum,percomis.
piaceuolezza,benignità)lenitas,festiuitas,iucunditas.
Senza piaceuolezza.]Illepidus,da, dum.
piaceuolissimo)lepidissimus,ma, mum, festiuissimus, ma, mum.
piaceuolmente.]Leniter, Lepidè.
piaga,ferita]vulnus,neris,plaga,gæ.
piaga nata da per se)vlcus, vlceris.
piaga picciola]vlcusculum, li.
piagato,pieno di piaghe)vlcerosus,sa,sum.
piaggia,& spiaggia]procliuitas, tatis.
piaggia di mare.]Litus,litoris.
pialla,stromento da marangone)dolabra, ræ.
piallare,appianare]adæquo, quas, equo, quas lætugo,gas.
pian piano]placidè,pedetentim,lento gradu.
pianamente,chetamente)submissè.
pianella,pantofola.)crepida,dæ, Bazeæ, xearum.
Chi ha le pianelle.)Crepidatus, ta, tum.
pianel a da donna.)Sandalium,lij.
pianellaio ,maestro da far pianelle) crepidarius crepidarij.
pianelletta,pianella picciola.]Crepidula,læ.
pianeta,i quali sono lette)planeta, tæ,
pianezza]planicies, ei.
pianezza dell'anello,testa dell'anello.) pala, palæ.
piangere.)Fleo,defleo,lachrimo,lugeo,plango,ploro,deploro.
Cicerone piangeua troppo amaramente, quãdo era bandito.]Cum exularet Cicero, conficiebatur lachrimis,sic,ut ferre non posset Luctu consumebatur, contabescebat, modum lugendi nullum faciebat: Finem lachrimis non imponebat: Vberrimus erat ipsius fletus,perennes eius erant lachrimę: nunquam non lugebat.
Ciceron. piangeua le sciagure della Republica)lugebat Reipub.tempora,a publicis ma lis flentem excitabat,exoriebatur,manebat.Lugentia causam afferebat aduersa fortuna Reip. Calamitas publica: Publica mala ad fletum impellebant.
piangere insieme.)Comploro, ras.
piangere alcuno.) lugere aliquem.
piangere le miserie di questa vita.] deplorare vitæ calamitates, miserias.
piangolare,piangere,come fanno i fanciulli) Vagio,gis.
piano,pianura)planicies, ei.
piano,cioè chiaro]planus,na, num.
piano,ben eguale.]Aequus,planus, æquus.
piano,pianamente) submissè.
pianta d'albero,d'herba] planta, tę, Plantarium, rij.
pianta,ramo da piantare)Talea, leę.
pianta del piede)planta, tæ, Solum,li.
piantagine,herba.)plantago, ginis, notissima planta.
piantagione,piantamento)plantatio, plantationis,Satus,tus.
piantamento,il medesimo, che piantagione.
piantare,come gl'arbori.)planto, fero, infero, consero.
piantare viti]obserere uites.
piantare fra le altre cose]Interfero, ris.
piantare alberi per sostegno delle viti.] Arbusto,stas.
piantato]satus,ta,tum.
pianto, il piangere] luctus,tus,fletus,planctus gemitus,tus,Ploratus, tus.
Pieno di pianto)luctuosus.
piantato da fanciulli piccioli.) Vagitus, tus.
pianura,il piano,campagna]planicies, planũ, ni. Liu.
piastra d'ogni metallo]lamina, næ.
piatari,città.)Calleactæ.i.pulchrum litus.
piatire,litigare]litigo,gas,In iudicio esse.
piato,lite]lis,litis,Litigium,gij, Res, rei.
piatoso,misericordioso]misericors, cordis.
piatella da porui le viuande)patina,næ.
piatto,il medesimo,che piatello)patina, lanx, Paropsis, idis.
piatti di peltro.)Incoctilia, lium.
piatto da portar la carne in tauola) maponomum,mi.
piatto ascoso)abditus,ta,tum,Cælatus,ta,tum.
piatto spianato,scacciato)planus,na,num.
piattonata,hauer delle piattonate.] Cædi lato gladio.
piaue,fiume.] Anaxus,xi.
piazza,luogo doue concorre il popolo]platea tæ, Forum, ri.
piazza di mercanti, da farci il mercato) forum, ri.
piazza doue si vende il vino.) Forum vinarium.
piazza di villa.] Area,areæ.
pica,ouer gazzuola)pica,cę.
pica,lancia,sorte d'arma lunga)sarissa,sæ,dolo,onis.
piccardia.)Galliæ Belgicæ pars.
picchiare,battere ad vn vscio)pulso, sas.
picchio,vccello]picus,ci.
piccino. Leggi piccolino.
piaceuolezza)paruitas,tatis,Exiguitas, tatis.
piccoli,bagatini,moneta di poco valore.) Hiærioli. Hic Teruncius,cij,& hoc Teruncium, cij.
piccione, colombo giouane) pipio,onis.Pullus columbinus.
piccioletto, piccinino. Leggi piccolino.
piccolino] paruulus, le, lum. Pusillus, la, lum.
picciolo]paruus,ua,uum. Exiguus, ua,uum, Tenuis,tenue.
picciola entrata]census tenuis.
picciola speranza)Exigua spes.
piccolo, stromento da giuocare. Che anco si dice trottolo.]Turbo, turbinis.
piccone,stromento di ferro da rompere sassi) scalprum, pri.

picciocolo delli frutti,ouero vigna]pediculus pediculi.
pidanemo,città della Grecia]Pydna,næ.
pidocchieria,miseria,viltà.]Sordes,sordis.
pidocchio]pediculus,li.pes, pedis.
pidocchioso]pediculosus,sa,sum.
piede con cui si camina]pes,pedis.
piede picciolo)pediculus,li.
Misura d'vn piede)pes, pedis.
punta del piede)pedis acumen.
D'vn piede,pedalis,& pedale,pedaneus,pedanea,pedaneum.
Di misura d'un piede]palmipedalis.
Chi ha due piedi]Bipes, bipedis.
Di due piedi lungo.)Bipedalis, & bipedale.
Di otto piedi)Octipes,octipedis.
Mezo piede di misura) semipes, semipedis.
Che tiene la misura di mezo piede)semipedalis, le.
piede della colonna.)Basis,basis.
piede del grano.)Calamus, mi.
piede del banco]climopodium, dij.
piega,crespa)Ruga, gæ.
piega,piegatura)flexio,flexus,xus,flexum.
Di molte pieghe]multiplex, icis.
piegare,torcere,inchinare.)flecto,curuo, deflecto.
piegare insieme]complico,cas.
piegare,come vna veste,plico, cas.
piegarsi,indolcirsi.Mollior, iris.
piegato,torto)flexilis, le.
piegato,inarcato)Curuus,ua,uum.
Non piegato.)Indeflexus,xa,uum.
piegatura,inchinatura,tortura)flexura, ræ.
piegatura,inarcatura)Curuamen,inis.Curuatio,onis.
piegatura d'vna veste)plicatura,ræ.
piegatura della gamba sotto il ginocchio.) popies, plitis.
piegheuole,facile da piegare.)Flexilis,le.
pienamente]plenè.
pienezza)plenitudo, inis.
pienezza,satietà]satietas,tatis.
pieno,colmo]plenus,na,num.
Mezo pieno]semiplenus,na,num.
pieno,satollo,sazio]satur,ra,rum.
pieno come di galume, & pollastri] Fartus, ræ.
pieno,imbottonato]Fartus,ta,tum.
pieno di rebbe)Febriculosus,sa,sum.
pieno di feccia.)Fæculentus,ta,tum.
pieno di gloria.]Gloriosus, sa, sum.
pieno d'inganni.]Fallaciosus,sa,sum.
pietà, & pietade]pietas,tatis. Misericordia.
Hauer pietà d'alcuno.]Misereor, reris.
pietoso,misericordioso]pius,pia,pium.Misericors, cordis.
pietra,sasso]lapis, idis. Saxum,xi.
pietra picciola. Vedi petruccia.
Di pietra]lapideus,dea,deum.
pieno di pietre.]Leggi pietroso.
Diuenir di pietra)Lapidesco, scis.
Luogo donde si cauano le pietre.) lapidicina, næ.
pietra da arotare,da aguzzare)cos, cotis.
pietra focaia.)Silex,licis.
Di pietra focaia.)Siliceus,ea,eum.
pietra che nasce nella vesica dell'huomo] calculus,li.
pietroso,sassoso]lapidosus,sa,sum.Saxosus,sa,sum.
pietruccia,pietricina,picciola pietra,]lapillus, calculus,sculpulus.
pietra S. città) Fanum Feroniæ, Casorommanum,ni.
pifara,stromento da sonare)Tibia,biæ.
piferetta, suono da ballare] concentus tibiarum.
pigliamosche, vccelletto]Muscicapa, pæ.
pigliare,prendere]Emo,mis.Capio,pis.Accipio, suscipio.
pigliar alcuno.)Rapere aliquem.
pigliar altronde]tra nsumo, mis.
pigliar ad impresto)mutuor, aris.
pigliar ad interesse) facere vsuram.
piglia: ad vsura)fœneror, raris.
pigliar ad affitto)conduco,cis.
pigliar a vetura.)Conuoco,cis.
pigliar con violenza)carpo,pis.
pigliar altrimenti che]aliorsum accipere, ac.
pigliar a questo fine.) in hanc partẽ accipere.
pigliar alcuno in viaggio con lettere)intercipere aliquem cum litteris.
pigliar forza,ristorarsi)confirmare se.
pigliar fresco)captare auram.
pigliar a difendere alcuno.) recipere alicuius in re aliqua patrocinium,tutelam,defensionem.
pigliar a defendere l'honor d'alcuno)suscipere propugnationẽ pro ornamentis alicuius.
pigliare inanzi)præripio, pis.
pigliar allegrezza di qualche cosa) capere lętitiam ex re aliqua.
pigliare dolore) Haurire dolorem.Sic luctum & voluptates.
pigliar con fuga]rapio,pis.
pigliar con la rete)irretio,tis.Pigliato nella rete.Irretitus,ta,tum.
pigliar fastidio di qualche cosa.]trahere ex re aliqua molestiam.
pigliar frutto]capere fructum ex re aliqua.
pigliar l'amicitia] inire amicitiam.
pigliar gli inimici) capere hostes.
pigliare gli alloggiamenti) capere castra.
pigliar il partito] inire consilium.
pigliar in buona parte]Aequi,bonique facere.
Boni consulo,in bonam partem accipio.
pigliar il consiglio d'alcuno.) Capere consilium alicuius.
pigliar la cosa sopra di se]rem in se recipere.
pigliar in mala parte)in peiorem partem accipere.
pigliare le arme contra d'alcuno.] ferre arma in aliquem.
pigliar arme per alcuno)sumere arma pro aliquo.
pigliarla per qualcuno] contendere pro aliquo.
pigliarla con qualcuno)sumere inimicitias cũ aliquo.
pigliar marito,maritarsi]nubo, bis.
pigliare maestro) capere magistrum.
pigliare parere con alcuno] capere consilium cum aliquo.
pigliar piacere di qualche cosa] capere ex re aliqua voluptatem. Affici voluptate ex re aliqua.
pigliarsi piacere d'alcuno.] Ludere aliquem.
pigliar porto.) Tenere portum.
pigliare prestamente)deripio, pis.
pigliar qualche cosa per burla)aliquid per iocum accipere.
pigliar il tempo)anticipo,pas.
pigliar vna gran bastonata] accipere magnã plagam.
pigliar un'affare)obire munus.
pigliar luogo all'improuiso]impromiso aduentu locum capere.
pigliar un per suo gliuolo]adoptare aliquem.
pigliar un maneggio]suscipere negocium.
pigliar la via)capere viam.
pigliar il parlare ad altro senso,che non si dice]vim verbo in aliud atque decet, accipere.
pigliar uno per mezo) Medium arripere.
pigliar uno per i capelli] inuolare in alicuius capillos.
Pigliar uno in collo di peso] rapere aliquem sublimem.
pigliar uno per compagno a far qualche cosa.) Appichendere aliquem collegam.
pigliar un assonto di qualche cosa,]sumere sibi aliquid.
pigliar vtilità da qualche cosa.) capere ex re aliqua fructum.
pigliato,preso) captus, ta, tum. sumptus, ta, tum.
pigna,frutto del pigno]conus, ni.
pignatta,pentola)olla,llæ.
pignatta con piedi]chytropus, podis.
pignattaro,chi fa pignatte.)ollarius,rij. Figulus,figuli.
pignattella,picciola pignatta]ollula, le.
pignoccato è chiamato da Hermolao Barbaro.)Pineus succhareus, & pastillus pugillaris ex nucleis, & sacchato.
pigramente]pigrè, ignauè.
pigrissimo] ignauissimus, iactissimus, mum.
pigritia]desidia, diæ. Ignauia, uiæ, pigritia, tiæ.
pigro,lento,tardo,negligente)piger,ignauus, iners,socors,hebes,segnis,tardus, stupidus, & bardus.
Diuenire pigro] pigresco, scis.
Non pigro,non negligente.)indefessus, indefessa,Gel.
piguento,città]Piguentum, ti.
pila vaso dall'acqua santa)pila, læ.
pila d'vna fontana]crater,eris.
pilastri della porta,che sono quadri.] parastidę, darum.
pilis città.Ermione,nes.
pillola)pillula, le.
pillola,medicamento)catapotium,tij.
pillota & pedota,chi guida la naue.] doctor, oris.
pimpinella,herba)pimpinella, le.
pincione, vccello. Vedi frenguello.
pingere, depingere]pingo, gis.
Appelle pinse eccellentemente il capo di Venere,& la sommità del petto.] Apelles Veneris caput, & summa pectoris politissima arte perfecit,mirè pinxit, singulari expressit,atque ornauit artificio:Egregijs picturæ coloribus illustrauit.Egregiè perpolluit.
pino,arboro]pinus,pini.
pino,il frutto del pino] strobilus.
Di pino]pineus, nea, neum.
Luogo piantato di pini]pinetum,ti.
pio,religioso)pius,pia, pium.
pioggia,pioua]pluuia,uiæ.Imber, imbris.
pioggia continoua.]Imber continuus.
pioggia fredda]Imber gelidus.
pioggia subita,che viene all'improuiso.]nimbus.
piombare,quando il muratore drizza col piõbino]perpendio,dis.
piombaruola, pallotta di piombo]plumbata, tę.
piombino, archipendolo, stromento per aggiustare]perpendiculum,li.
piombino della stadera.]Sacoma,matis.
piombino,città in Toscana.]Populonia,niæ.
piombo,metallo notissimo)plumbum,bi.
Di piombo]plumbeus,bea,beum.
piouano, prelato, che hà cura della pieue)antistes,stitis,plebanus, parochus.
pioua,il medesimo,che pioggia/pluuia, uiæ.
piouere, verbo]pluit,pluebat, pluit.
piouoso]pluuiosus,pluuialis,imbrifer,imbrifera,imbriferum.
piperna, herba]piperitis,tis.
piperno,città]Priuernum, ni.
pipire,far il verso di polcino]pipio,pipis.
pipistrello,nottola,vccello notturno.]Vespertilio, vespertilionis.
pira, rogo, montone di legne accese, sopra il quale gli antichi bruciauano i corpi] pyra, pyræ,rogus, gi.
piramo città) Agathyrium, rij.
piramide,aguglia]pyramis, idis.
A foggia di piramide)pyramidatus,ta,tum.
pirato,corsaro,ladro di mare)pyrata, tæ.
pirenei, monti che diuidono la Francia dalla Spagna.] Montes Pyrenęi.
pireo,porto d'Atene)piræus, ęi.
piretro,herba)pyrethrum,tri.
pirreger,città.]Petragonij,orum.

Piria,

piria,imbottatoio)infundibulum,li.
pirlo, trottolo.) Trochus, trochi, col quale giocano i fanciulli.
pisa,città di Toscana.)Pisæ,Pisarum,vniuersitate clara ciuitas.
pisara,Isola nell'Asia.]Laruina,næ.
pisciare,orinare.)Mingo,gis.Meio,meis,minxi,mictum.
pisciatoio,boccale da pisciare]matula,matellio,onis,matella.
piscopia,città)Popolopria,seu Thelos.
Pisello,biso,legume]pisum,pisi.
pisidi,popoli della Pisidia,nell'Asia minore.]Pisidi,dorum.
pissatello,fiume.]Rubico,conis.
pistacchio,l'istesso,che pestacchio]pistacium,cij.
pistello da mortaro)pistillum,li.
pistoia,città in Toscana.]Pistorium,rij,& Pistoria,pistoriæ.
pistorese,di pistoia]Pistoriensis,se.
pistolese,sorte d'arma.]Sica,cæ.
pistore,panettiere)pistor,oris. Artopeius, pei.
Pertinente a pistore]pistorius, ria, rium.
pitale,zangola Scaphium,phij.Lesanum,ni.
pitesech,città.)Paloda,dæ.
pittocheria, mendicamento] mendicatio, nis.
pittocco,mendico,che cerca elemosina)mendicus,ca,cum.
pittore,dipentore)pictor,oris,a pingo,gis,verbale.
più,Hæc plus,pluris.Pluraliter hi, & hæ plures,& hæc pleta.
più auanti.)Magis,amplius.
Essere di più,præsto,stas.Excello,lis.
più abondantemente]Vberius,copiosius,prolixius.
più a dentro)intetior,& interius.
più ageuolmente.)Expeditius.
più adesso,che mai.)Leggi adesso.
più che si pensa)Vltra famam.
più chiaramente)apertius, planius, euidentius.
più caro prezzo)carius.
più giouane)iunior,minor natu.
più d'vna volta.]Iterum.
più presto,più in fretta]citius.
più presto,più tosto]potius,potissimum.
più tardo.)Serius.
più tempo assai)tantidem,vix.
più volte.)Sæpe numero,sæpius.
più,o manco.)plus,minusve.
piuma,penna picciola d'vccello,)pluma,mæ.
Di piuma.]plùmeus,mea,meum.
Letto di piuma,coltra.)Culcitra,træ.
piumaccietto,picciolo piumaccio.]puluinulus,li.
piumaccio di letto.]puluinus,ni.
pizza,focaccia.)placenta,tæ.
pizzicare.)Vellico,cas.
pizzicaruolo,che vende carne salata,formaggi & altre cose simili.]Cupidinarius, rij.
pizzicata,& pizzico.) Vellicatio,onis.
pizzicata di sale.)grumus,mi.
pizzicore,pizza,prurito,) prurigo, prurigo.
Hauer pizzicore,pizza.)prurio,rio.
placa,regione,)Elymotæ,tarum.
placare, mitigare.)placo, cas, complaco, denio,demulceo,placo,cas.
placato.)placatus,ta,tum.
Non placato.) implacatus, implacatus, ta, tum.
placare con sacrificij.)Lito,tas. Libo,bas.
placida,Isola.)panaica.
placidamente, piacevolmente.] Sedatè, placidè.
placido,piacevole.)placidus,da,dum.
platan città)pidna,næ.
platano,albero.)Platanus,ni.
platano da stare sotto all'ombra.) platanus genialis.
Di platano.)plataninus,na,num.

Luogo piantato di platani.] platanetum, ti.
plaustro, vna sorte di carro aperto da ogni bãda.)Plaustrum.
plazza,città.)plutia,tiæ.
plebe la più uil parte del popolo.)plebs, bis.
plebei,huomini di bassa conditione.)infimates,rum,est contrarium eius summates.
plebeo,huomo vile,)plebeius,ia,ium.
pleda,città nella Grecia,vicina ad Argo.Cleone,Cleones.
plettro,archetto della Lira,& la penna,cõ laqual si suona la cetera.]plectrum, cri.
po, fiume celebre, detto da poeti Re de'fiumi.)Padus,Eridanus, Ferrariam alluens.
pozza,tetta.)Mamma,mæ.
pochi,& poche.] pauci,paucæ, pauca.
pocchetto, vn pochetto] parumper, paulisper, pauxillum,aliquantulum.
pocchezza.]paucitas,tatis.
pochino.)paululum.
pocchino,aggettiuo.)pauxillus,la,lum, pauculus,la,lum.
poco, aggettiuo.] paucus, ca, cum, Modicus, ca,cum.
Di poco,fresco,nuouo.]Recens,entis.
poco auerbio, parum, paululum, modicum, paulo.
Offendere poco alcuno.)parcè, & molliter lædere aliquem. Non grauiter offendere: Leuiter commouere.Non acerbè vexare.
Ben poco.)paululum.
Molto poco,)Perpaulum.
A poco a poco,)paulatim.
poco dapoi.]paulo post.
poco fà,non è molto tempo.]dudum, modo, nuper.
Vn poco di tempo.)paulisper.
poco tempo auanti.]pridem.
poco auanti.)iamdudum.
poco importare.)paululum interesse.
poco giouare.)parum prodesse.
podagra, gotta.] podagra, Morbus articularis.
podagroso,gottoso.]podagricus, Arthriticus, podagrosus.
podere lo hauere.]Facultas,tatis.
podere, possessione,] fundus, di, prædium, dij.
poderetto,possessioncella.)prædiolum,li.
podestà,& podestà autorità.]potestas,atis.
In podestà,in podere.] In manu.
podestà di Dio]numen, inis.
podestà,magistrato.]prætor,oris.
podestaria,officio del podestà.)prætura,ræ.
palazzo del podestà.]prætorium,rij.
poema compositione d'vn poeta.)poema, tis.
poesia arte da poeti.)poesis, sis.
Vorrei,che tu tornassi alla poesia.)Vellem te ad mãsuetiores musas referres, Vellem intermissa poeticæ studia repeteres, Vellem redires cum Musis in gratiam.
poeta.]poeta, tæ.
Di poeta.)poeticus,ca,cum.
poetessa,donna che compose uersi.) poetria, triæ.
poetica,l'arte del componere un poema.) poetica, cæ.
poggia,è quella corda, che lega il capo dell'antenna da man dritta.)podia, diæ.
poggio, colle,monte.) collis, lis. Mons, montis.
poggiolo, è luogo eminente, fuori in fuori della casa.]podium, dij.
poi.) post postea.
Di poi.) postea.
Di poi.] Deinde.
poiche,perche.) Quandoquidem.
poiche, dapoiche.) postquam.
poiche,subito che.) Vbi, vbi primum, siquidem.
poicton.]pictonium promont.
poitiers,in Francia.] Pictones qui & piccardi dicti sunt num. plu.

pola,città.)Pola,læ,Illyrij Venetorum.
pola vccello detto monarchia.) monedola, læ.
pollaio,& pollaro,stanza da galline.) Gallinarium, pullarium.
pollastra.]pullastra,stræ. Varro de re rust.
pollastrello,polcino.)pullus,li.
poledra caualla giouane.)Equula, læ.
poledro caualle giouane.) Equulus, li. Mannus,ni.
polenta sorte di viuanda.)polenta,tæ,plus, pultis.
polenzo,città anticamente, hora solamente picciolo castello nel contado di Asti.]polentia,æ.
pollezzuolo herba.)pòlegium,gij, gratum in acetariis Venetorum.
policandro,Isola.)polyeges,insula.
policastro,nel regno di Napoli.)Buxentum,i. Di policastro.)Buxentinus,na,num.
policastro,città nella Morea.) Fanum Innonis Coriochiæ.
polina fiume nella Macedonia.] Apsus, si.
polliue,città nella Mesia.] Apollonia.
pollino nell'Arcipelago.) pelocandri.
pollino,pidocchio che nasce alle galline.]pulix, is.
polire,ornare, nettare.) polio, polis, Expolio, lis. Depolio, lis.
polire,cioè pianare intorno.)Circumdolo,as.
polire,cioè piantare.)dolo,las, ecio,as, ieungo, gas.
polire perfettamente.] Edolo,las.
polire,cioè lisciare.)pumico,cas.
polistilo, città, patria di Democrito filosofo.] Abdera,ræ.
politamente,ornamente politè, ornatè, expolitè,munditer,exquisitè,egregiè.
politamente,cioè forte,bene.)Graphicè.
politezza nettezza] Nitor, oris, Mundus, mundities.
Senza politezza.)inelegans,gantis.
polito ornato,)politus,ta,tum,expolitus, elegans.
polito,netto.]mundus,da,dum.
Non polito,non netto,lordo,sporco.)Immundus,da, dum.
polizzi,città)politanum, ni.
pollacco,di Polonia.] Sarmata,tæ.Sarmaticus, ca,cum,liberalitate pallim notus.
poliza.)Schedula,læ.
polliza,scritto obligatorio.)Syngrapha,æ.
polliza scritto di propria mano.] Chirographum, chirographi.
polliza del debitore al creditore.] Antipocha,chæ. Vlpiano.
polliza sottoscritta de testimonij.] Idiochirographi.
pollizetta.]Schedula,læ.
pollo ouer pollastro.)pullaster,stri, pullus gallinaceus.
pollonia,regione)Sarmatia,æ, septentrionalis regio.
polla,città.)phora,ræ.
polmen,città)parauium in Bithynia.
polmone,parte dell'interiore del corpo.)pulmo,pulmonis.
Infermo del pulmone) pulmonarius, ria, rium.
polo,cardine del cielo, sono due,artico,cioè boreale, & antartico, cioè australe.)polus,li.
pollo,città della Corsica.]Palla,la.
polpa,carne senza osso,)pulpa, pæ.
polpa della gamba.]Sura, ræ.
polpa dell'oliua.] melior pars olei.
polpetta, compositione fatta di carne battuta in guisa di pomo.)pulpula, læ.
polpo,over scolpo,pesce.)polypus, pi.
pollo delle atterie.)pulsus, sus.
polteglia.)Offa, offæ.
poltrire, & poltroneggiare in letto.]Iacto, as.

Poltrone,vil d'animo, da poco.)Ignauus,ſegnis,focors.
poltroneria,dapocagine.) ignauia, inertia ſegnitia.
poltronerie,cioè ribalderie.)flagitium,ſcelus,ris.
poltroneggiare,far'il poltrone.) indulgere ignauiæ.
poluere,& polue.)puluis,eris.
Di poluere)puluereus,rea,reum.
pieno di poluere.)puluerulentus,ta, tum.
Ridurre in poluere.]Diſpulueto,ras.
Scorlare la poluere.] Excutere puluerem.
poluere di Cipro]puluis Cyprius, Diapaſma, matis.
poluerino,picciola poluere.]Puluiſculus,i.
poluerino,itromento da tener la poluere dentro.] Theca puluearia nota ſcriptoribus.
poluerizare,fare in poluere.]Puluero,ras. Diſpuluero.
poluerolo, pieno di poluere.] Puluerulentus, pulmentulenta,tum.
polcella, fanciulla vergine.)virgo,virginis.
pomaro, albero che fa le mele.)malus, li. Pomus,mi.
pomeriato,picchiato.]Guttatus,a,um.
pomice,pietra.] Pumex,icis,pedibus purgandis aptus lapis ſpumoſus.
pomo nani.)melimelum,li.
pomo,melo]Pomum,mi.Melum,meli.
pomo cotogno.]Malum cotoneum.
pomo appiolo.)Malum appianum.
pomo granato.]Malum punicum.
pomo rancino narancio.) Malum aurantium.
pomo di Paradiſo.) Melimelum,li.
pomo tancio,albero.]malus aurea.
pompa,ſolennità.)pompa,æ.
pompa funebre.]Pompa funeralis, luſta,iuſtorum. Exequiæ,arum.
pompa,cioè ſuperbia.]Faſtus,ſtus.
pompoſo, ſuperbo.) Lautus, ſplendidus, dus.
pompoſamente.) Lautè,ſplendidè.
Andar pompoſamente.) Incedere põpaticè.
ponderare,eſaminare.]Perpendo,dis,ponderaui,ras,expendo.
ponderare i ſeruigi d'alcuno.]ponderare officia alicuius.
ponderatamente.]perpensè.
ponderoſo graue,peſante.) Grauis, ponderoſus,oneroſus.
ponente occidente.)Occaſus,us.Occidens,tis.
ponente,vento.]Chelidonius,nij.
ponente maeſtro,vento.)Corus,ri.
ponere,& porre.) Leggi porre.
ponzolo,ponzello,ponzetto.) Aculeus, lei.
pongolo delle api. Jaculeus,apis.
pompa,ouer ponza.Iſola vicino Iſchia.]pontia,æ.
ponta del ferro.)Cuſpis,dis.Leggi punta.
pontal della ſtringa.)acicula,æ.
pontare,far la punta.)acuo,cuis,cuſpido.
pontare,taſſare.]Taxo,as.
ponte da paſſar fiumi]pons pontis.
ponte molle,ſopra il Teuere.]pons miluius.
ponte di S.Angelo a Roma]pons Aelius.
ponte Sisto in Roma.]pons ianiculans.
ponte quattro capi l'uno ſi diceua]pós Fabricius. L'altro pons Ceſtius.
ponte di Santa Maria in Roma]pons Senatorius,vel Triumphalis.
ponte ſublicio del quale ſono alcuni veſtigi in mezo il Teuere.]pons ſublicius.
ponte corno, terra in campagna.) Fregellæ, rum.
ponte cotto,fiume.)elutherius,rii.
pontellare premere)fulcio,cis.
pontellato,fultus,ta,tum.
pontello,ſoſtentamento.) fulcrum ſuſtẽtaculum trabs.
pontefice, Papa, ſuprema dignità, & grado.) Pontifex.
Da Pontefice.)Pontificalis,& pontificale,põtificius,cia,cium.
pontificato,dignità del Pontefice.) Pontificatus,tus.
pontone, fabrica da paſſar vn fiume.) ponto, nis.
pontremoli,città nota.] Appua, puæ.
pontuto,aguzzo.) Acuminatus, cuſpidatus.
ponzello,& ponzetto.) Aculeus,lei.
pózello di Bifolchi,per pungere i boui.] Acena,næ.
popolo,gente,natione.]Hic populus,li.
popolo picciolo.]popellus,li.
per conſentimento del popolo.] populariter.
poppa della naue.) puppis, pis.
poppa,tetta.]mamma,mæ.
poppare,tettare.]Lacto,ctas.
poppare,pigliar la poppa.]Lac ſumo.
poppa,& poppatella.)pupa,pæ.
poppone,melone.]pepo,onis.
porca,ſcrofa,)porca,cæ,ſcrofa,fæ.
porcacchia, porcellana, herba.) portulaca, cæ.
porcaro, cuſtode di porci.] ſubulcus, porcarius,carij.
porcella,porchetta.]Sucula,læ.
porcellana,herba]portulaca.
porcello,porco picciolo.]porcellus,li.
porcheria,lordura.]Sordes,dium.
porcheria.]Leggi porcella.
purco animal noto.) Sus,ſuis, porcus,ci.
Di porco.) Suillus, la, lum; porcinus, na, num.
Di porco.]Suatim.
porco caſtrato]Maiulis,lis.
Far il verſo,del porco.]Grunnio,nis.
Il verſo,& voce del porco.]Grunitus,tus.
Merda di porco.)Succerda,dæ.
porco cignale,ò ſaluatico.) Aper,apri.
Di porco cignale.) Aprinus,na,num.
Cacciagione di porco cignale.) Aprina,næ.
porfido,marmo duriſſimo]porphyrites, tris.
Di porfido.)porphyreticus,ca,cum.
porgere,eſtendere)porrigo,gis.Extendo, dis.
porgere aiuto.)Opitulor,laris.Ferre opem.
porgere inanzi)protendo, dis.
porgere le mani.]Tendere manus, porrigere manum.
porgere la mano appreſſo a qualche coſa]manibus aliquid appetere.
porgere ſoccorſo,ſoccorrere.]Succurro, ris.
porpora,ſcarlato)purpura,ræ.
Di porpora)purpureus,rea,reum.
porporino, di porpora.] purpureus, rea, reum.
Color porporino.)purpureus color.
Far color porporino.)purpuro,ras.
Veſtito con habito di color porporino.) purpuratus,ta, tum, quales ſunt Romę Cardinales.
porre,ponere,mettere.)pono,nis, poſui, poſitum.
porre aguati.]Inſidior,aris,locare inſidias,parare,facere,ſtatuere.
porre a vendere.)proſcribo,bis.
porre cãpo in qualche luogo.] Locare caſtra in aliquem locum.
por cura,hauer cura.)Curo,ras.
Hauer cura di caſa)Curare ædes.
por da canto, mettere da banda.]Depono, nis.
por diligenza.)Adhibere,vel conferre diligẽtiam.
por giù il deſiderio di combattere.] Abiicere certandi cupiditatem.
por giù il dolore.)Abijcere dolorem.
porre giù la prattica di qualche coſa.] Deponere vſum rei.
porre in mezo alcuno.] Circumuenire aliquem.
por giù l'odio,)Deponere ſimultatem.
porre in mezo ad vtilità di tutti.] Conferre aliquid in commune.
porre in ordine.]paro,ras.
porre il ſuo penſiero, & opera a qualche coſa.)Conferre curam, & operam ſuam ad aliquid.
porre i termini,limitare.) Determino, nas.
porre in luce qualche coſa degna di ſe.)Edere aliquid dignum ſuo nomine.
porre la poluere nella lettera.] Litteras arena conſpergere, puluiſculo inſpergere.
porre le ſue forze.) Conferre vires ad aliquid.
porre leggi.]Dicere leges.
porre in ſbaraglio]Fundo,dis.
porre in effettione quello che tu dici.) Conferre verba ad rem.
porre ſottoſopra ogni coſa.] Omnia agitare.
por la tauola.] Sternere menſam.
por la ſella al cauallo.] Sternere equum.
por vn bel detto nel quinterno.)Apophtegma in commentariolum referre.
porſi a fuggire.) Mandare ſe fugæ.
porſi a ſcriuere.)Appellere manum ad ſcribẽdum.
porſi a pericolo.) Offerre ſe periculo.
porſi in viaggio]Committere ſe viæ.
porro herba,& pianta nota.]porrum, ri.
Luogo piantato di porri.]porrina, næ.
porro,che naſce nelle mani.]Verruca, cæ.
Chi è pieno di porri.]Verrucoſus,ſa,ſum.
porroſco,creſce,infermità.]Ficus, fici.
porta, vſcio, entrata della caſa.] porta, ianua. Oſtium, fores, forium.
A porta a porta.] Oſtiatim.
porta che s'apre in fuori.]Fores, forium.
porta delle Chieſe.]Valuę, valuarum.
porta di dietro.]poſticum,ci.
porta di Santa Agneſa in Roma.)porta Viminalis.
porta ſalaria in Roma.] porta Collina.
porta di San Pancratio in Roma.) porta Aurelia.
porta di Santa Croce in Roma.) porta Neuia.
porta Pinciana in Roma.]porta Collatina.
porta di San Giouanni in Roma)porta Cęlimontana.
porta di San Lorenzo in Roma.) porta Exquilina.
porta di S. Sebaſtiano in Roma.) porta Capena.
porta di San Paulo, per la quale vſcirono i tre fratelli Oratij,a combattere con Curiatij.) porta Trigemina.
porta del popolo in Roma.) porta Flaminia.
portalettere,corriero.) Tabellarius,rij.Stator, ris.
portamento,foggia di veſtire.]veſtitus,habitus,geſtamen.
portamento,& apportamento,coſtume.]Mos, moris.
portare.)porto,as. Fero,fers, Affero,gero,ris.
portare alcuna coſa di nuouo.) Noui aliquid afferre.
portare da un luogo ad vn altro.] Aſporto, tas.
portar dentro) Importo,ingero,intro fero.
portar fuori.]Effero, exporto.
portare allegrezza grande.] Afferre lætitiam incredibilem.
portar intorno.]Circumgeſto,ſtas.
portar lettere ad alcuno.) perferre litteras ad aliquem.
portar via per forza.) Abduco, cis.
portar ſotto) Supporto, tas.
portar ſu le ſpalle.)Baulo, las.
portar per acqua,ò per terra.) veho, his.
portar da vn luogo a l'altro.] Deueho, his.
portar via,) Aufero,fers, adimo, mis.
portar un di peſo in caſa.) Arripere aliquem intrò.
portar un corpo a ſepelire,) Efferre cadauer.
portar un ne gli occhi,)Habere aliquem in oculis. Gettare aliquem in liui.
portare un fardello in collo.) Geſtare ſuper humeros.
portare in mandibus..
portare un plico di lettere.) Perferre

lum litteratum.
portarsi bene in qualche cosa.) Gerere se bene in aliquo munere. Gerere aliquid summa cum laude. Nihil facere non egregiè.
portarsi bene in un gouerno.) Gerere se egregiè in magistratu.
portarsi scortesemente] fieri aliquid ab aliquo duriter.
portatile.)Gestatorius, ria, rium.
portato.)Allatus,ta,tum.
portato con naue,cauallo, o carro.)Aductus, ta, tum.
portato per forza.)Abductus, cta, ctum.
portatore,facchino.)Baiulus.
portatore,colui che porta) Lator,ris.Gestator, ris.
portator di ciancie.)Nugigerulus.
portator di pace)pacifer, ra, rum.
portator di pioggia.)Nimbifer,ra, rum.
portator di lettiche.)Lecticarius, rij.
portator di fama.)Famigerator, oris.
portatura,conduttura.)Aductio, onis.
porticella,picciola porta)ostiolum,li. Foricula, læ.
portico)porticus.Xystus, sti.
portiere, portinaio, che ha cura della porta.) Ianitor, oris.
portinaio, il medesimo, che portiero.)Ostiarius,ianitor.
portinaio,che passa il porto)portitor, oris.
portinara,donna che ha cura della porta.) Ianitrix, cis.
portione,parte)portio, onis.
portioncella, picciola portione] portiuncula, læ.
porto di mar,ò di fiume)portus,tus.
Senza porto.)Importuosus,sa,sum.
Esser in porto,in sicuro) in portu nauigo,in vado sum.
portogallo,Regno.) Lusitania, niæ.
portogallese di Portogallo.) Lusitanus,a,um.
porto Betto)Gazeorum portus.
porto buono.) Bonus portus.
porto delle botte.) Cyphanta portus.
porto di Sabia.) Ancon Chelenorum.
portogaboso.)Claudus Gaudos. Plin.
porto di Gotti.) Ostia plena.
porto Ercole) portus Herculis.
porto Lion.) Munichæ portus.
porto di Malamocco) portus Meduacus, vel Metamaucum, portus Venetorum.
portolmonth.) Magnus portus.
porto Panormo.) Panormus.
porto Pali.) Odyssea portus.
porto Ragusco.)Amantia)tis.
porto Santi quaranta.) Onchesinus portus.
porto Settine.) Athenienssium portus.
porto di Tripoli di Barbaria) Gatapha.
porto Venere.)Eryeis portus.
Entrar in porto.)portum tenere,port, inireū.
La forza del vento mi regittò dal porto.) Vētus ips a portu repulit,ac reiecit: Ne portum obtineremus, ventus effecit.
portuoso, che ha molti porti.) portuosus, sa, sum.
posa,riposo)quies,quietis. Animi tranquillitas.
posare,riposare.)Quiesco, scis.
poscia,dapoi)postea,deinde,dein, deinceps.
poscia mane,doppo mane,doppo dimane)perendie.
proscgna,città.)Bassana, næ.
positione,situatione) positus, tus.
dolitore)positor, oris.
† positor di nomi.Nomenclator,oris.
posporre, mettere dopo) posthabeo, postpono, postponis.
possa,forza,possanza.] Vis, vires, robur, oris, conatus, us.
possa morire,giuramento)Moriar.Ne viuam.
possanza,il medesimo,che possa,& forza.
possedere, hauer il dominio di qualche cosa.) possideo, des.

possedere qualche cosa.) possidere, tenere aliquid.
possessore,possessore]possessor, oris.
possente, & potente,forte,gagliardo.) Fortis. Vedi forte.
possente,ricco.) Dives. Locuples. Opulentus, Fortunatus.
possente in guerra.)Bellipotens,tis.
possessione,heredità.)possessio,onis.
possessione, vn podere.) prædium, dij. Fundus,di.
possessio il medesimo,che possessione.possessio,possessionis.
Essere al possesso. Esse in bonis,frui bonis,tenere bona,possidere,fructus capere.
possessore,& possedutore.]possessor,oris.
possibile, & impossibile, quel che si può fare ò non fare. Quod fieri potest, vel non potest.
possibilità,il potere.facultas,tatis,copia, piæ.
posta,la posta,corriero.) Tabellarius,rij. Veredarius,rij.
per le poste,come venir per le poste.) Commutatis ad celeritatem aquis vti.
A posta,a bel studio) Dedita opera, Consulto,studio.
A tua posta,a tua requisitione,) Vbi vis, tuo arbitratu.
Messo a posta.)Certus nuncius.
postema,infermità nota.]abscessus,sus.Suppuratio,onis.
posterità,descendenza.]posteritas,tatis.
posteri, che viene dopo noi.] posteri, rum.
posthumo,si chiama,chi è nato doppo la morte del padre.]posthumus,mi.
postilla,breue scrittura,& espositione.]Scholium, lij.
posto participio,messo.)positus,ta,tum.
posto appresso) Appositus,ta,tum.
posto incontro.) Oppositus,ta,tum.
posto in ordine.)Instructus,cta,ctum.
potare,& tagliare delle viti, & arbori le cose soverchie.)puto,tas.Amputo,opputo.
potator.]putator,oris.
potator d'albori.) Arborator,oris.
potente,possente.]Fortis.
potente nell'armi]Armipotens.
potentia,potenza, possanza.]potentia,potentatus.
Questa repub.hà grandissima potenza.)Hęc resp.opibus,& potentia valet,polleț,viget, præstat,excellit,affluit,diuitijs,opes nō desiderat.
Di molta potenza)Multipotens, tentis.
potenza del vino.) Vini firmitas, tis, energia.
potenza,castello nella Marca d'Ancona,)potentia.
Di molta potenza.) Multipotens, tentis.
potenza del vino.) Vini firmitas,tis,energia.
potenza,castello nella Marca d'Ancona.)potentia.
potere,nome. Vedi forza.
O potere di Dio)proh Deum fidem.
potere per la facoltà) Facultates,tum.
potere,verbo.)possum, valeo,queo,polleo.
La Virtù può ogni cosa.)virtus habet in omnes res imperium,omnia sunt in virtutis potestate. Rerum omnium est regina virtus. Virtus tenet omnia.]Omnia suo iure ac potesta.e complectitur.]Rerum omnium dominatur. Vna regnat.
potere appresso alcuno qualche cosa.] valere apud aliquem re aliqua.
poter d'autorità.)Valere auctoritate.
poter dire d'hauerlo veduto.) Obiectare id oculis vidisse.
poter promettere di qualche cosa.)posse polliceri de re aliqua
potestà,& podestà.]Facultas.
Non è in mia potestà il prendere consiglio. Integra mihi res non est ad consulendum.

Non est mihi libera expedita, soluta, deliberatio. Liberam non habeo expediendi consilii facultatem. Mea expedire consilia non possum.
poueramente,infelicemente.)Miserè,miserabiliter.
poueramente,con pouertà.)Tenuiter,mendicè,angustè.
pouerello, poueretto, poueretino.) Miser, ra, rum.
pouerello,molto bisognoso.)pauperculus,la, lum.
poueriſſimo.]pauperrimus,ma,mum.
pouero,bisognoso.] pauper, eris. Egenus, na, num.
pouero senza aiuto.)inops, inopis.
pouertà,pouertade,] paupertas, pauperies, egestas,inopia.
pounesland,Città)Luentium,tij.
pozza,fossa,o adunatione di poca acqua,) fossula, læ.
pozzaro,fattor di pozzi.] putearius, rij.
pozzo.)puteus,ei.
Di pozzo.]puteanus,na,num.) Putealis, puteale.
pozzolana,arena da mescolare con la calcina. pulvis puteolanus.
puzzolo,terra vicino a Napoli.)Puteoli,lorū. Dicæarchia,chię.
Da pozzolo.)puteolanus,na,num.
praga regia di Boemia.) Casurgis, gis, modo sedes Cæsarea Austriacorum Imperatorū.
pranzare,desinare.]prandeo, des.
pranzo il desinare.prandium, prandij.
pratello, prato picciolo.)pratulum,li.
prattica,conuersatione.]consuetudo,inis.
Hauer prattica con vna.) Habere rem cum aliqua.
prattica per hauer magistrati,]prensatio, studium.
Tu fai prattiche.]Ambis, prensas. Nullum in prensando studium prætermittis.
prattecare,conuersare. Versor, aris.
prattecare nelli studij.] Versari in studijs.
prattico,esperto.]Exercitatus, expertus.
Colui non è prattico.]Rudis est,Ab vsu rerū imperitus, vsum rerum ignorat, non est in tractandis rebus versatus.
prato doue nasce l'herba.]pratum,ti.
Di prato]pratensis, sis.
prato,terra in Toscana.)pratum,ti.
prauità,maluagità.)prauitas, peruersitas.
prauo,maluagio.)prauus,ua,uum.
precedere andar innanti) Anteeo, præcedo, antecedo.
precetto,commandamento] præceptum, ti. iussus, sus.
precettore,maestro che instruisce]præceptor, doctor,ris.
precidere,tagliare.]præcido.præcidis.
precipitare,trabocchiare,)præcipito,tas.
precipitare,a scapezzacollo.)præceps, itis.
Gettarsi scapezzacollo.) Dare se præcipitem.
precipitio.) præcipitium,tij.
precipuo,proprio,singolare,præcipuus,a,um.
precisamente, a punto) Amussim, ad amussim.
preda,furto,bottino.)pręda,dæ.
predare,rubbare.prædor, aris.
predatore, rubbatore, prædator, oris, prædonis.
predecessori,i nostri passati morti,] Maiores, rum.
predica.)Concio,onis
predicabile, da esser celebrato. predicabilis,le.
predicamento, il predicare.]prædicatio,onis.
predicare,celebrare.)prędico,cas.
predicare,far la predica. Habere concionem.
predicatore. Concionator, oris. prædicator, orator,buccinator.
predire,profetizare, auuertire di qualche cosa,ptima che venga.prædico,cis.

Prefa-

Prefatione)præfatio,onis.
prafetto propoſto a qualche vfficio.] præfectus,cti.
pregare.)Oro,rogo,precor.
Vi prego per la noſtra amicitia, quanto più poſſo.)precibus tecum ago quã poſſum diligentiſſimis. A te maximopere pro noſtra ſumma coniunctione peto, & quæſo. Rogote quam ſtudioſiſſimè poſſum.
Ti prego con ogni humiltà. Tuam fidem imploro. Supplicitet tecum ago. Rogo te quã ſupplicitet poſſum.
pregar con ſcongiuri. Obteſtor,aris.
pregare alcuno,che non ci faccia ingiuria. Deprecari iniuriam ab aliquo.
pregare per alcuno. Rogare de aliquo.
pregare, grandemente, Obſecro. Deprecor, caris.
pregate più uolte.]Repreco, cas.
pregar riuerentemente.)Depreco,cas.
pregatore,colui che prega.) Rogator, precator, precatoris.
preghe,& preghi.)preces, precum.
Con preghi.]precibus.
preghiera,& preghi.)precatio,rogatio,rogatus, tus.
preghiare,ſtimare,riputare.] Aeſtimo, mas.
pregio,honore. Honor. Exiſtimatio, onis.
pregio,prezzo,valuta.)pretium, tij.
pregione, & pregioni,la prigionia] Carcer, carceris: cuſtodia, diæ.
pregione, colui ch'è in pregione.) Captiuus, ui.
preiudicare,far pregiudicio,nuocere.) præiudico, cas.
preſudicare, far giudicio di una coſa prima che la conoſca.) præiudico, cas.
pregiudicio,danno.]præiudicium, cij.
pregnezza,grauidanza.) Grauitas, tatis. prægnatio, onis.
pregno, & pregna, grauida.] Grauida, prægnans,antis. Fœtus, ta, tum.
preguſtare,guſtare prima.]pręguſto,ſtas,pręlibo,bas.
prelato, perſona poſta ĩ dignità eccleſiaſtica] præſul,antiſtes.
premere,aggrauare.]Premo,Comprimo.
premere col piè.]Calco,cas.
premeditare,penſare prima.) præmeditor, aris. Excogito,tas.
premeditatione, penſamento.]præmeditatio, nis.
premeditato.)Excogitatus,ta,tum.
Non premeditato.] Inexcogitatus, ta, tum.
premiare, dar premij.] Afficere præmijs aliquem.
premio,guidardone.]pręmium,mij. Merces, dis. Fructus,ctus.
Senza premio.)Gratis.
premuto,ſtretto.)preſſus,ſa,ſum,a verbo,premor, eris.
prencipe,& principe.]Princeps,pis.
prencipale]principalis,& principale.
prencipato ſignoria del principe.] principatus,tus.
prendere, pigliare.) Sumo, aſſumo, deſumo, prehendo.
prendere per la mano.) prehendo dexteram.
prendere arbitrio.]Sumere arbitrium.
prendere aumento,creſcere.]Increſco,ſcis.
prendere alcuno in guerra.] Capere aliquam bello.
prendere trauaglio per alcuno.) Laborare de aliquo.
preneſtina,città.]Præneſte, ſtis, & præneſtis, ſtis.
preoccupare,occupar auanti,]anticipio, præuenio,occupo.
preoccupatione.] preoccupatio, onis.
preparare,porre in ordine.)paro, ras, apparo, præparo.
preparatione,apparecchio)preparatio, onis.
Con preparatione.] pręparate.

prapórre, & præponere,] præpono, antepono.
preputio,pelle che cuopre la ſommità del mẽbro virile.) pręputium, tij.
prerogatiua,auantaggio.)prærogatiua, uæ.
preſa,cattura.)Captura,ræ.
preſaggio l'indouinare.)præſagium, gij.
preſaglia,preſa.]Captura,ræ.
preſago,indouino.)Vates, vatis.
preſago, che fà indouinare,] preſagus, ga, gum.
preſcritto,præfinito.præſcriptus,ta,tum.
preſcriuere, prefinire, por fine,) præſcribo, bis.
preſentare, rappreſentare.] pręſento,tas.
preſentare i ſuoi conti.] Exhibere rationes.
preſentare,far preſente,donare.]dono,donas, largior.
preſente,dono,munus,muneris. Donum, doni.
preſente,il tempo, ch'è adeſſo. præſens, entis.
Al preſente.] In præſentia.
Eſſere preſente.) adſum, interſum, aſſiſto, ſtis.
preſenza,aſpetto. Aſpectus, conſpectus, præſentia.
preſentire,ſentire prima.)pręſentio, tis.
preſepio, mangiatoia d'animale.) præſepe, epis.
preſidente.)præſes, idis.
Eſſere preſidente.)præſideo, des.
preſo,pigliato.) Captus, ta, tum. Sumptus, ta, tum.
preſo in ſa rete.]Irretitus,ta,tum.
preſo,pregione.]Captiuus,ua,uum.
preſtitutione,arroganza.) Arrogantia, inſolentia, temeritas.
preſontuoſamente.) Arroganter, audaciter, inſolenter.
preſontuoſo,arrogante.) Arrogans, audax, inſolens imprudens.
preſa,città.) Abtatus, li.
preſſa,fretta.)Celeritas,feſtinatio, onis.
preſſo, auuerbio, cioe appreſſo.) Apud, prope.
preſtamente,in fretta,preſto.] Citò, feſtinanter, celeriter, curriculo.
preſtanza,impreſtito.]Mutuum, tui. Mutuatio, onis.
preſtare,impreſtare. Commodo,das, de rebus quæ eadem reddũtur.
preſtare coſe, che non ſi rendono le medeſime, come denari, oglio, vino.] mutuo,as, Dare mutuo.
preſtare ad vſura.]Fœnero,ras.
preſtare fede ad alcuno.) Habere fidem alicui.
preſtare,per dare.)præſto,ſtas.
preſta,città.]Abea, Abeę.
preſtezza, velocità, preſcia.)Celeritas, feſtinatio.
preſto,il medeſimo, che pronto, & ſollecito. promptus, ſolers, lertis.
preſto,cioè toſto.]Confeſtim,citò,mox.
preſto,cioè di corto,in breue.) propediem.
preſto,preſto.]iamdudum.
Molto preſto.]Ocyus,ocyſſime, citius, citiſſime.
più preſto,più toſto.)potius.
preſumere,penſare.) Arbitror,aris.
preſumere,ardire.)Audeo,des.
preſumerſi,attribuirſi.) Aſſumo,mis. Arrogo, gas. Vendico, cas.
preſontione,preſontuoſamente,& proſontuoſo. Vedi,proſontione.
prete,Sacerdote,Religioſo.]Sacerdos, Presbyter,ri.
preterito,paſſato.) Tranſactus,cta,ctum. Præteritus, ta, tum.
pretermettere,laſciare di fare,o dire.] prętermitto,tis.
pretio,& prezzo.]Leggi. pregio.

pretioſo,di gran prezzo.]pretioſus,ſa,ſum. La mia libraria è pretiola.) Multorum nummorum eſt mea bibliotheca, magni pretij eſt, magnę æſtimationis.
pretioſamente.] pretioſè.
pretore,il Podeſtà.)pręt or,ris.
pretorio,il palagio del podeſtà.) Prętorium, rij.
pretura,l'vfficio del pretore.)prætura, ræ.
preualere,eſſere di maggior ſtima,pręualeo, les.
preuaricare, e far viſta di far vna coſa, & far l'altra.)præuaricor, aris.
preuaricatore.]præuaricator, oris.
prendere,antiuedere.)præuideo,des,proſpicio,proſpicis.
prendere vna coſa con un'altra.) præripere aliquid in re aliqua.
preuenire,uenir dauanti.) Anteuenio,nis,pręuenio, nis.
preueſa,città.) Nicopolis, lis.
prezzare,prezzo,leggi pregiare,& pregio.
pria,il medeſimo,che prima. Ante prius.
priapo,fù riputato Dio de gli orti.)priapus,pi.
pregio,& preghiera, vedi,preghi, & preghiera.
pregio,ſegurtà,che ſi fà ad alcuno,)præs, prædis. Leggi ſegurtà.
prigione,& pregionere. Vedi pregione.
prilepo,città in Macedonia.) Albanopolis,lis.
prima.]prius, ante.
prima,primieramente.] primum.
In prima.] In primis.
Da primo.]prima.
Quanto prima.) Quam primum.
Di prima giunta.]primo acceſſu.
† primieramente.]primum,principio.
primario,& primiero.]primarius, ria, rium.
primara, bocca del Pò.] Spinaticum, ci.
primier,porto,]Capreſiæ, arum.
primieramente,primiero,& primiera. Leggi primario.
primipilo, era il Capitano della prima banda. primipilus, li.
primitie, ſono i primi frutti, che ſi raccoglieno.]primitiæ,arum.
primitiuo,primitiuus,ua,uum.
primo, primiero, principale.] primus, princeps.
primo in età.]primæuus, ua, uum.
primo giorno del meſe.] Kalendæ, darum.
primo innanzi tutti.]Apprimus, ma, mum.
primo di due.)prior, prius, prioris.
primogenito.)primogenitus,antegenitus.
principale, primo, & maggiore.) primus, primarius.
principalmente.]primùm principio.
principalmente, maſſimamente.) præſertim, præcipuè.
prencipato,prencipe,principeſſa. Leggi prencipato.
principiare,incominciare) Incipio, ordior,iris.
principio,incominciamẽto.]Initium,tij. Principium,pij. Exordium,dij. Origo,ginis.
Da principio, da prima.] primo, & principio.
Dar principio all'honor ſuo.) Iacere fundamẽta ſuæ dignitatis. Ingredi in laudes ſuas.
Tu ſei ſtato principio dell'honor mio.] Dignitati meæ pręfuiſti. Honor meus a te primum fluxit, manauit, ortus eſt. Tu meæ laudis origo, principium, & fons fuiſti.
priore, il ſuperiore ne i Frati, ſi potria dire.) prior, prioris.
priſco,antico.)priſcus,ſca,ſcum.
priuare,ſpogliare] Viduo, duas. Priuo, ſpolio, orbo, diſpolio, lias.
priuare alcuno del magiſtrato.] priuare magiſtratu.
priuare de beni in vita.]Abdico,cas.
priuarſi di magiſtrato.] abdicare ſe magiſtratu.
priuatamẽte,particolarmente.)priuatim, priuatè.

Priua-

priuatione.]priuatio,ſpoliatio,onis.
priuato,a chi è ſtata tolta qualche coſa.] Extutus,priuatus,ta, tum.
priuilegiare, dar priuilegio.] Ornare priuilegio,concedere priuilegium.
priuilegio,conceſſione.]priuilegium,gij.Diploma,tis.
priuo, & priuato. Expers, ertis. Leggi, priuato.
pro,il medeſimo che vtile,& guadagno.]Luctum,cri.Vtilitas,tatis.
Far pro.] profum, prodes.
Far mal pro.] Male verterę. Iliche ti faccia mal pro.Que res tibi male vertat.Ter.
probabile,che ſi può prouare.] probabilis, & probabile,lis.
probare,& prouare,lodar qualche coſa.]probo,bas.
probato,tenuto in ſtima,& conoſciuto per lũgo tempo.)probatus,ta, tum, & Cognitus, ta, tum,
problema,propoſitione dubbioſa.]problema, tis,
procacciare,cercare, procurare.) quæro,procuro, ras.
procacciarſi da viuere.) queritare ſibi victui neceſſaria.
procacciarſi alcuna coſa.] Aliquid ſibi parare.
procaccio,porta lettere,corriero.) Tabellarius, rij.
procedere,derivare.)orior, iris. Venio, nis.
procedere,caminare auanti,progredior, procedo,dis.
procedere,portarſi.]Gero, ris. Tractare ſe.
procedere,realmente.Sedulo facere, ſine dolo, & culpa.
procedere alla sfacciata.)profequi imprudenter.
procedere alla domeſtica con alcuno.)Agere familiariter cum aliquo.
procella,uento impetuoſo con pioggia.] procella,læ.
procelloſo,pieno di procella.]procelloſus, ſa, ſum. Fluctuoſus,ſa,ſum.
proceſſione.]Supplicatio,onis.Rogatio,onis.
proceſſo,ſpatio di tempo.]ſpacium,ſpacij,progreſſus, ſus,
proceſſo, criminale.) capitis iudicium.
prochi,ſi chiamano quelli,che cercano una iſteſſa donna.]procus,ci. Riualis, lis,
procida,Iſola.) Prochyte,inſula.
procura,commiſſione.]Mandatum, ti.
procura,cura,gouerno.)procuratio, onis.
procurare,ſollicitare.]procuro,ras,
procurare le facende d'alcuno.)procurare negocia alicuius.
procurare d'hauere alcuna coſa.) Intendere animum ad aliquid.
procuratore, colui che gouerna le noſtre facende.] procurator.
proda,& prora,parte dinanzi della naue.]Prora,ræ.
proda,ſignifica anco la riua.)Ripa,pæ.
prodanich,citta.] Prætorium, rij.
prodo,il medeſimo che prò.
prodeno Iſola.) Prote, tes.
prodezza,gagliarda.]Fortitudo,inis,
prodigalità.)profuſio bonorum.Prodigalitas, atis.
prodigamente.) prodigè.
prodigio, ſegno d'alcuna coſa futura.) prodigium,gij.Ostentum,ti.Portentum,ti.Monſtrum, ſtri.
prodigio.]prodigioſus,ſa,ſum.
prodigo.)prodigus,gi.Nepos,tis.Aſotus,ti.
prodire, & prodere,hauer prurito.] prurio, ris.
producere,& produrre] Genero, ras. Produco, cis. Fero.
Felice città, che hà produtto tali huomini.) Felix vrbs, quæ tales viros tulit.
produrre,& producere il medeſimo.) produr re teſtimonij.] Edere teſtes.
produrre i ſemi.)Semento,tas.
produr,cauar fuori.]Exhibeo,bes.
Caua fuori gobbo quel tuo ſquarciafoglio.) exhibe Sexte Clodi librarium illud tuum.
proemio, principio.]proemiũ,proœmij.præfatio,onis.
profanamento,ſcommunicatione.)prophanatio,prophanationis.
profanare,diſſacrare.]prophano,nas.
profano,non ſacro.]prophanus,na,num,
proferire,offerire.] Offero, offers. Polliceor, eris.promitto,tis.
proferire,pronunciare, & dar fuori.] Enuncio,cias.depromo,mis.promo,mis,profero, profetas.
Proferire il ſuo parere.] Dicere ſententiam ſuam.
profetta,offerta.]pollicitum,ti.Oblatio, onis.
profeſſione.)profeſſio,onis.Studium, dij.
Far profeſſione.] profiteor.
profeſſore, che inſegna qualche arte.]profeſſor,profeſſoris.
profeta,che predice le coſe future.)propheta, tæ.Hariolus,
profeteſſa,donna che prędice le coſe d'auenire.)Prophetis,idis.
profetia,indouinatione.)prædictio, onis.Hariolatio,onis.
profetizare,indouinare.]prædico,cis.Diuino, as.Hariolo,aris,prophetizo.
profetizare le coſe future.) Prædicere futura.
profillare,dirizzare.)Dirigo, gis,
profilo,drizzamento.) Directio,onis.
profilo di bel viſo.)Forma,mæ.
profilo,cioè filetto, che ſi pone a torno la veſte.) Limbus,bi.
profitto vtile.)Fructus,ctus,profectus,ctus.
Far profitto) proficio, cis. Facere progreſſus.
profittenole,fruttuoſo.)Fructuoſus,ſa,ſum.
profondamente)profundè, Altè.
profondità.)Abyſſus,ſi.Barathrum,thri.
profondità del mare.) Altitudo maris.
profondità dell'inferno.] Tartarus,ri, & hæc Tartara, rorum.
profundo.]profundus, da, dum. Imus, ima, imum. Altus,ta, tum.
profondo in ſcienza.]perdoctus,cta,ctum.
profumare con odori.)Suffio,ſuffis.Inodoro, ras.
profumarſi.) Olere vnguenta.
profumamento.]Suffitus,tus. Suffimen,ſuffiminis.
profumato.) Odoratus, ta, tum. Suffitus, ta, tum. Vnctus.
profumeria.]Myropolium,lij.
profumiere.)Myropola, læ. Odorarius,rij.
profumo.] Odoramentum, ti, & ſuffimentum,ti. Vnguentum, ti.
progenie,ſtirpe.)progenies,ei.Stirps, pis. Soboles,lis,propago,ginis.Genus,eris, proſapia,piæ.
progreſſo, l'andar auanti.) progreſſio, onis. progreſſu,, ſus.
prohibire,) veto, tas, prohibeo, bes.Interdico, is.
prohibitione.]Interdictio,onis.interdictum, cti.
prohibito,vietato.) Vetitus, interdictus, prohibitus.
prole,progenie.]proles,lis.Soboles, lis.
prologo, prefatione d'vn libro] prologus,gi.
prolongamento, prolunga.)prorogatio,dilatio,prolatio.
prolungare,differire.) Differo, dilato, produco,prorogo, protraho, prolato, prolongo, gas.
prolungare di dì,in dì.]procraſtino, confero in diem,protrahere,reijcere.
prolungare il tempo) ſpatium producere,die proferre, tempus prorogare.
prolungare il meſe.]Conferre in mẽſem.
Prolungare il parere in altro tempo.) Amplio, as.
prolungatione,dilatione.)Dilatio, onis.
prolungatione della ſentenza in giudicio per miglior informatione, o altra cauſa.] Ampliatio.
prolungato,differito.] prolatus,dilatus, dilatatus.
promeſſa & promeſſione.]promiſſum,ſi,promiſſio,onis,pollicitatio,onis.Sponſio,onis.
Attendere la promeſſa.) præſtare fidem perſoluere,promiſſum,quæ pollicitus ſum,ea tu præſtare. Soluere fidem datam. Tueri fidem ſuam. Stare promiſſis. Fidem non fallere.
promettere,proferire.]promitto,ſpõdeo,polliceor.Firmare fidem,adſtringere.
Io ti prometto quanto potrò in tuo ſeruigio. A me omnia in te ſtudia,atque officia, quæ quidẽ ego præſtare potero, velim expectes. Mea omnia ſtudia atque officia tibi polliceor.Si quid valebo,valebo tibi.Hoc cõfirmo,nullũ me ſtudij genus,aut officij,quod in rem tuam ſit,prætermiſſurum.
promettere il beueraggio,) toporre præmia.
promettere vna per moglie.)Deſpondeo, des,
promettere in vano ad alcuno d'un'altro.] Recipere fruſtra alicui de aliquo.
promettere la fede ad alcuno.)Dare alicui fidem ſuam.
promettere per altri,eſſere ſegurtà.) Appromitto,tis.
promettitore,chi promette.) Promiſſor, ris. Sponſor, oris.
promiſſione,promeſſa.)Promiſſio,onis. Promiſſum, ſi.
promolgare, publicare.)Promolgo,gas.
promolgatione, publicatione.) promulgatio, nis.
pronoſticare,indouinare.) Auſpicor,atis. Augurior,aris.
pronoſticare.]Augurator, ris.Aruſpex,icis,& Aruſpex.
pronoſtico,indouinatione.)Augurium,auſpicium,augurario.
Far cattiuo pronoſtico,]Triſtius,aliquid dicere.
Malis ominibus rem proſequi. Malè ominari.
prontezza.] Alacritas, tatis.
pronto, apparecchiato, ſollecito.) promptus, paratus,expeditus.
pronto, cioè profontuoſo.) Impudens, dentis.
Non pronto,non diſpoſto, nè apparecchiato.Impromptus.
In prompto.] In promptu. Præmanibus. In manibus.
pronunciare.)pronuncio,cias.Enuncio, cias.
pronunciatione.]pronunciatio, onis.
pronunçatorę,chi pronuncia]pronunciator, ris.
propaginare.]propago,gas.
propagine.)propagatio,onis.
propinquo,uicino.]propinquus, qua, quum. Vicinus,na,num.
propinquo, parente)propinquus.Conſanguineus,nea,neum.
propio, & proprio.) proprius, peculiaris, priuatus, ta, priuatum.
propiamẽte.] propriè, peculiariter.
propietà, pertinente a ciaſcuno.) proprietas. Natura, ræ.
propietà del parlare.] Idioma,atis.
proponere, ponere auanti. Leggi proporre.
proponimento,determinatione.)Deliberatio, ſententia, conſilium.
proporre, & proponere, mettere auanti)præfero, præpono, nis.
Proporre qualche coſa.] proponere aliquid
Proporre vna legge.]Ferre legem.

..portre qualche cosa.] proponere aliquid.
proporre vna legge.] Ferre legem.
proportione, misura.) proportio,onis.
propositione,proposta.]propositio,onis.Propositum,ti.
propositione,intentione.] Consilium sententia.Voluntas,deliberatio.
proposito,cagione.] Causa,æ.
Al proposito.]Ad rem.
Tornar al proposito.] Ad rem redire.
Vscire di proposito.]Turbo,bas.
Al proposito,cioè atto,commodo.) Opportunus,a,um.
Più al proposito.] Commodius.
proposto della chiesa,si può dire .) præpositus,ti.
proprietà,proprie.Leggi,proprio,& proprietà.
prora,la parte anteriore della naue]prora, ræ.
prorito,pizzicore,pizza.]pruritus,tus.
prosa il parlare,o scriuere non in verso.]Soluta oratio.
prosapia,stirpe.) prosapia. Leggi,progenie.
prosciutto,e cosa di porco salata.petaso,sonis. Perna,næ.
prosciutto picciolo.) petasunculus,li.
prosperamente . Fortunatè,prosperè,felicitèr.
prosperare,dar prosperità.] Fortuno,nas.Prospero,ras.
prosperevole,che porta prosperità.) prosper, ra,rum.
prosperità,& prosperitade.) Felicitas,prosperitas,tatis.res fecundæ.
prospero,felice.)Felix,icis.Prosper,fecundus, fortunatus.
prosperosamente, con prosperità.) prosperè. Fortunatè.
prosperoso,sano,& robusto.)Vegetus,ta,tum.
prospetto,il riguardare.)prospectus,ctus.
prossimare,auuicinare.) Admoueo,ues.
Prossimarsi.] Appropinquo,quas.Aduēto, tas.
Prossimo, vicino,propinquo.)proximus, propinquus.
prostituire, voce latina, mettere il suo corpo in podestà d'altrui.) prostituo, is.
proteruo,peruerso.) proterus, peruersus,sa, sum.
protesto,coperta,colore.)prætextus,tus.
protestare ad vno.)Edico,cis.
protettione,difesa)patrocinium,clientela,læ, Essere in protettione d'alcuno.)Esse in clientela alicuius.
protettore,difensore in giudicio] patronus, ni.
protocollo,libro nel quale i Notari brevemente,scriuono gli instrumenti.) protocolum, li.
proua,& prona,sperienza.)periculum,experimentum, experientia,probatio.
Far proua. Facere periculum.
proua, che si fa, prima che s'entri in qualche impresa.]prolusio,onis,come sono le recercate ne gli stromenti musici. Si dice anco proludium,dij.
prouare,sperimentare.]Experior,iris. Facere periculum.
prouasi prima, che s'entri a qualche impresa, proludo,dis.
prouatura,sorte di formaggio. Caseus bubalus. Romæ notus.
prouedere,far prouisione.] prospicio,prouideo,consulo,caueo.
prouedere a fatti suoi.prospicere, consulere, prouidere suis rationibus suscipere se. Respicere fortunas suas. Curam suscipere rerum suarum.
prouedere,che alcuno non riceua danno.Cauere alicui.
prouedere per testamento.Cauere testamento.
prouedere di denari.] procurare numos.
prouedersi d'alcuna cosa.Aliquid quærere.
prouedersi da viuere.Quærere sibi victum.

prouedimento, prouisione.) prouidentia,tiæ. prouisio,onis.
prouenza.) Gallia Narbonensis.
prouerbio, sentenza che è in bocca' di tutti.) prouerbium, adagium.
prouidenza, il medesimo che prouedimento. Leggi di sopra.
Con prouidenza.] prouidenter.
prouidamente, da huomo sauio.) prouidè.
prouido,diligente, & accorto.]prouidus,da,dum.
prouinca,herba.] Vinca,cæ.
prouincia,regione.) Prouincia,cię.
prouinciale,cosa di prouincia.Prouincialis,le.
prouins,città.)Agendicum,ci.
prouisione.) prouisio, onis.
prouisore,chi prouede.]prouisor,oris.
prouocamento.] irritatio,onis,prouocatio, irritamentum,ti.
prouocare,incitare.]lacesso,prouoco,irrito,as.
prouocare alcuno con lettere. Lacessere aliquem epistolis.
prouocatione.Leggi prouocamento.
pruch,città) prædicum,ci.
prudente,sagace.Cautus,prudens,maturus,ra, rum.
prudentemente.] Prudenter, cautè, maturè. consultè.
prudentissimo.)prudentissimus,cautissimus, ma,mum.
prudenza,& prudentia.]Prudentia,tiæ.Maturitas,tatis.
La prudēza molte volte non è ne i più animosi.Non sæpè fit, vt animi magnitudinem comitetur prudentia. Sæpè accidit, vt in magno animo præditis, prudentia requiratur, desideretur.
prugno,succino,sosinaro, albero.]Hæc prunus, ni.
prugno, succino, sosino,frutto.]prunum, ni.
prugnuolo,prugno saluatico.]Spinus,m.
pruina,brina.)pruina,næ.
pruni sono virgulti spinosi.]Dumus,mi. Sentis, tis.
prusa,pesce così chiamato a Genoua,) Afilus, li.
Psara,Isola.Psyra,ræ.
publicare,diuolgare.)Diuulgo,gas, Publico. cas.Edo,edis. Promulgo, gas. In apertum profero.
publicare le feste.)Inducere ferias.
publicare qualche cosa,]pronunciare,diuulgare aliquid.
publicamente)publicè palam, apertè.
publicatione.Editio.promulgatio.Euulgatio.
publicato.] promulgatus, editus. diuulgatus.
publico,palese,manifesto.)publicum, apertū.
publica vtilità.) Bonum publicū.Publica causa. Publicæ rationes. Quod reipub. rationibus conducit,expedit,vtile est.Quod reipubl. commoda postulant.
pudicitia,castità.)Castitas,castimonia. Pudicitia.
pudicamente,castamente.) Castè,pudicè.
pudico,& pudica,] Castus,sta, stum. Pudicus, pudica, pudicum.
puerile,da putto.] Puerilis,& puerile.
puerilmente.] puerilitèr.
pueritia,fanciullezza.] puerilitas, pueritia.
puglia.)Apuleia,liæ,prouincia Regni Neapolitani.
puglieſe,di puglia.) Apulus,la,lum.
pugna,combattimēto.]pugna,certamen prælium,conflictus,congressus,contentio, nis.
pugnare,combattere]pugno,prælior,decerto.
pugnatore, cōbattitore.]præliator, pugnator.
pugnale,arma.]pugio, onis.
pugnaletto,picciolo pugnale,pugiunculus,li.
pugnetto,il dimin.di pugno.]pugillus, li.
pugno.) pugnus,gni.
Fare alli pugni.)Certare pugnis.
pulce,& pulice.)pulex,icis.
pieno di pulci.] pulicosus, sa, sum.

Mettere vn pulce nell'orecchio, cioè dar sospetto. Iniicere scrupulum homini.
pulcino nato dalla gallina.]pullus,li.
pullulare,germinare.]Pullulo,las.Germino, nas.
pulpito, pergamo da predicare.)pulpitum, ti. Suggestum,sti.
†pulzella.Leggi,pulzella.
pungente,acuto.) Acutus, ta, tum. pungens, entis.
pungere,& pungere.Stimulo,las. pungo, gis. Compungo,gis.
punginiento.] stimulatio,onis.
punire, castigare.] Castigo,gas.punio, onis. Vindico,cas,animaduerto,tis.
punire alcuno.] Pœna afficere aliquem.
Cicerone cercaua di punir Vatinio per via di ragione.] Cicero pœnas à Vatinio iudicio persequebatur. Id agebat Ciceto,vt pœnas a Vatinio debitas iudicio exigeret.
Bisogna punire i cattiui.]Iusta est in homines impios animaduersio. Animaduertendum est in homines nocētes. Animaduersione vti aduersus improbos oportet. Improbi afficiendi sunt pœna. Debitum supplicium nefarij homines persoluant, Luant pœnas.
punitione,castigamento.Castigatio,onis. punitio,onis,pœna.
Supplicium,cij.Animaduersio, onis.
Senza punitione) Impunè.
punitore,castigatore.]Vindex,icis.punitor,animaduersor, oris.
punitrice,femina che punisce. Vltrix,icis.
punta di coltello,ò saetta.]cuspis,dis,acies,mucro,acumen.
Far la punta à qualche cosa,dice Plin.] Cuspido,as.
Di punta.]punctim,come di taglio.)Cæsim,
punta di piede.)pedis acumen.
In punta di piedi.] Suspenso gradu.
punta,& puntura,infermità.) pleuritis, tidis, morbus lateralis acutus.
puntale della stringa,feretto della stringa. Aciecula,culæ.
puntalmente, a punto.]Appositè,ad vnguem.
puntellare,fermare,fortificare.)Fulcio,cis.fulsi,fultum.
puntello,sostegno.Fulcimentum,ti.Sustentaculum,li.
punto,quando significa tempo.]punctum, & punctus temporis.
In quel punto.) In ipso articulo.
punto,come nello scriuere.] punctus, punctum,cti.
punto alle volte significa niente.] Nihil.
punto,beccato,part.) punctus,cta, ctum.
puntura, beccatura]punctio, onis. punctus, ctus.
puntura picciola.] punctiuncula,læ.
puntecchiare, vrtare.] Fodio, dis. pungo,gis. Stimulando pungo.
punzello,stimolo,]stimulus,li.
punzello,come quello delle api] Aculeus,lei.
punzone,percossa del pugno.]pugnus,gni.
pupilla,parte dell'occhio.] pupilla,lę. pupula,
pupillo, & pupilla, minore di quattordeci anni,& senza padre.) pupillus, li. pupilla,lę.
puramente,sinceramente.) simpliciter, purè, sincerè.
pur,& pur,nientedimeno.]Tamen.
pure,cioè finalmente.) demum. Tandem.
pure,solamente.) Tantummodo.
purche.] dummodo,modo.
pur hora.] nuper,dudum,iamiam.
pur via,più oltra.) Vlterius.
Non pure]nedum, nequidem.
purgare,nettare.)purgo,gas.Depurgo,gas.
purgamento del vino.] Flores, florum,floribus.
purgatione]purgatio,onis.
purgatore di panni,follatore,] Fullo,onis.
Bottega del purgatore.] Fullonia,niæ.
purificare.] purifico,cas.

rificato.) Defæcatus,ta,tum.
purità,& purità de.]puritas,animi candor,simplicitas,nitor.
puro,mondo,netto,semplice,] purus,merus, sincerus.
puro,come il vino.]meracus,ca,cum.
purpureo,di porpora,di scarlato.]purpureus, rea,reum.
pusillanimo,vile d'animo,]pusilli animi,pusillanimis,me.
pusillanimità,)pusillus animus,
putire,puzzare.]puteo,tes.Fœteo,tes.
putrefare,marcire.)putrefacio,cis.
putrefarsi,marcirsi.)putrefacio,cis.Marcesco, puteo.
putrefattione,corrottione.]Corruptela,putredo,putredinis.
putrefatto,corrotto,marcio,]putrefactus, putridus,tabidus,da,dum.
putrido,fracido,che putrefatto.]putris,& putre.
putta,fanciulla.]puella,læ.
puttana,donna che per prezzo vende l'honor suo.]Meretrix,icis.Scortum,ti.Lupa,pæ.
puttaneggiare.] Scortor,aris.
puttanella.]Meretricula,læ,
puttaniere,]Scortator,oris.
puttanescamente.)Meretriciè.
puttanesco,]meretricius,cia,cium.
puttanesimo,atto di puttana.]meretriciũ,cij.
putto,fanciullo,bambino]puer,eri.
Cosa da putto.)puerilis,& hoc puerile.
puzza,spezza.)Fœtor,oris,Putor, tis.Graueolentia,tiæ.
puzzare,putire.)puteo,tes.Feteo,tes.
puzzente,il medesimo,che puzza.]Fœtor,oris,
puzzore di denti.] Oris,fœtor.
puzzolente,che puzza]fœtidus,putidus, graueolens.
Pydarus fiume.)Athyra flu.

Q

QVà,è auerbio locale,quãdo significa stato in luogo,si dice) Hic,quando mouimento ad vn luogo, Huc.
Quando passare per vn luogo,)Hac.
Quà,e là,) Vltro,citroque.
Quaderna,città dell'Italia.]Citernæ,narum.
Quadragesimo, quarantesimo.) Quadragesimus,ma,mum.
Quadrangolo,figura di quattro cantoni]quadrangulus,li.
Quadrante la quarta parte d'vna libra.) quadrans,quadrantis.
Quadrare,accordare.)Cohæreo,quadro,dras,
Quadrato.)quadratus,ta,tum.
Quadratura.]Tetragonismos,nij, Plaut.
Quadrello,mattone]Later,lateris.
Quadripartito,diuiso in quattro parti.)quadripartitus.
Quadro,& quadri,tagliero.) Quadra,dræ.
Quadro,che ha quattro cantoni .]quadratus, ta,tum.Angularis & angulare.
Quadrupede,che ha quattro piedi.) Quadrupes,dis.
Quaglia,vccello,]Coturnix,icis.
Quagliare,far vnire insieme)Coagulo,las.
Quaglio,)Coagulum,li.
Qualche volta.]Quandoque. Aliquando,interdum.
Qualche cosa.) Aliquid.
Qualcuno.) Aliquis,aliqua,aliquod.Quidam, aliquispiam, quispiam,vllus,nonnullus.
Qual di due.) Vter,vtrum.
Qual tu vuoi di due.] Vter,trius. Vterlibet.
Qual tu vuoi di piu di due.)quilibet,quinis.
Qualhor,cioè qualche volta,& quãdo.) quotiescunque.
Quale,di che sorte.)qualis,& quale.
Quale,chi]qui,quæ,quod.
Qualità,& qualitade.)qualitas.
Qualità per costumi,& modi,& virtù,come si dirìa.E per fama di molte qualità:]Honestus grauis,plenus officij,bonus planè vir, Cum virtutibus, tum etiam fortuna satis ampla ornatus,animi bonis abundat. Animi bona multa possidet.
Le qualità di Ciserone lo rendeuano amabile.) Amandus erat Cicero propter multas suauitates ingenij,officij,humanitatis.Ciceronis virtutes amorem hominum sibi conciliabant,adiungebant hominũ studia gratiam comparabant.
qualità,alcuna volta si piglia per forma.)Forma,mæ.
qualità,per la conditione.]Conditio,nis.
qualità della persona,)habitus,tus.habitudo, nis.
qualmente,come.)qualiter.
qual si voglia,]quiuis,quæuis,quoduis, cuiusuis.
qualunque,ciascuno.)quicunque, quæcunque,quodcunque.
qualunque volta che.Ogni volta che,] quotiescunque.
quando.) Cum,vbi,quando.
quando in luogo di all'hora] Tum,tunc.
quante volte.)quoties.
quanti.] quot.
quantità.)quantitas,tatis.
quantità del corpo]corporatura,ræ.
quanto, ouer quanto grande.) quantus, ta, tum.
quanto picciolo.)quantulus,la,lum.
quanto,auerbio.)quantum, quam.
quanto presto.]quam cito.
quanto prima.)quamprimum,
quanto tu sia.]quantus quantus es.
quanto,quando significa prezzo.)quanti.
quanto hai comprato il libro.) quanti librum emisti?
quanto il comparatiuo.]quo,vel quanto.
quanto alcuno è più dotto,tanto più è cortese. quo quisque est doctior, eo est humanior, benignior.
In quanto.]quod,quoad.
quanto à questo.) quod.
quanto più.)quo magis,quanto magis.
quanto tempo.) quamdiu,
quantunque,benche] Etsi,quamquam, quamuis.
quaranta, numero indeclinabile.), quadraginta.
quaranta volte.) quadragies,
A quaranta,a quarantà.]quadrigeni,orum.
quarnario,è il golfo del mare Adriatico,i cui lidi fond i termini dell'Italia.) Sinus Adriaticus quarnarius.
quarta,& quarto, misura] quadrans, antis, quartarius.
quarto,numero]quartus,ta,tum.
La quarta volta.] quartum.
quartodecimo.] quartusdecimus.
quasi.] Ferme, quasi. Propemodum,petinde.
quattordeci] quatuordecim.
quattordeci volte.] quatuordecies.
A quattordeci,a quattuordeci.)quattuordeni,quattuordenorum.
quatto,ouer guatto. Leggi,Guatto.
Quattrino,moneta.] quadrans,antis.
Quattro, numero indeclinabile.) quatuor.
Quattro volte.) quater.
A quattro,a quattro.) quaterni,orum.
Quattrocento, quadringenti, tæ, ta, torum.
Quattrocento volte.) quadringenties, quatercenties.
A quattrocento a quattrocento,]quadringenteni, norum.
Quattro giorni,il spatio di quattro dì.]quatriduum.
†Quattro giorni prima.]quatriduo.
Quattro modi,in quattro modi] quadrifariã.
Spatio di quattro anni,) quadriennium, nij.
Di quattro anni,]quadrimus,ma,mum.
Età di quattro anni)quadrimatus, tus.

Quattro oncie.)Triens, entis.
Quattro notti,quadrinoctium, ctij.
Que,in scambio di quei,& quelli.] Ille,illa,illud.
Quegli,in luogo di quello,)Ille,illa, illud.
Quei, quegli] Illi,illæ,illa,in plur.
Quei,in luogo di colui. Nel singolar,ille.
Quel, & quello,nel neutro]illud.
Quel,& quello,per colui.] ille.
Quella.)Illa.
Quello,colui.) Ille.
Quello,quella cosa.)Illud.
Quell'istesso,) Idem,
Quell'altro.)Ille alter.
Quel medesimo.] Idem,
Quercia albero]quercus,cus.Robur, roboris.
Di quercia.] quercinus,na,num,quercus,roboreus.
Luogo piantato di querce]quercetum,ti.
Querela,lamento) querimonia,niæ, querela, læ,questus,ũs.
Querelarsi,lamentarsi]queror, conqueror,teris.
Querimonia,querela]querela,læ.
Querulo,lamenteuole)queribundus,da,dum. querulus,la,lum.
Questa,Hæc,ista.
Questa mattina,) Hodie mane.
Questa sera)Hodie vesperi.
Questa volta, per questa volta)nunc tandùm.
Queste, in luogo di costoro,) Hæ.
Questi,costui.]Hic,& nel plurale, Hi.
Questione,contendere.) Certo,concerto. Litigo,gas.
Questione,lite)Lis,litis.Concertatio,onis.Controuersia,siæ.
Questione, per dubbio, ò disputa.) quæstio, onis.
Questioncella)quæstiuncula,læ.
Questo,per questa cosa) Hoc, id.
Questo,costui)Hic,hæc,id.
Per questo,per questo effetto)Eo, ideo.
Quetare,pacificare]Placo,as. Placo, Lenio.Sedo,das.
Queto,chi tace.Leggi,cheto.) Tacitus.
Qui quando significa in luogo.)Hic:Quando moto,Huc ; Quando passare per vn luogo, Hac.
†Quici,lo stesso,che Qui.
Qui quando significa moto di luogo a luogo.] Huc.
Quietamente, pacificamente.) quietè, sedatè.
†Quietare. Vedi quetare.
Quete,riposo) quies,quietis.
Queto,pacifico]mitis,& mite.
Quinci,di qui.]Hinc.
Quindi,di là,o da quel luogo)illinc.
Quindeci,numero indeclinabile) quindecim.
Quindeci volte.) quindecies.
A quindeci a quindeci)quinideni.
†Quindici.nome numerale,composto di cinque,e dieci] quindecim.
Quinole,città) Cimosus.
Quintadecima,crescenza della Luna)plenilunium, nij.
Quinto numero)quintus,ta,tum.
La quinta volta] quintum,quinto.
Quisa,fiume] Cisa,sæ, flu.
Quitãza,che si fa,essendo sodisfatto]Acceptilatio, onis.
Quiui in quel luogo] Ibi, illic.

R

RAb. fiume nella Pannonia superiore.Arabon,vel Narabon.
Rab,città ouero fortezza detta Iauarino sotto il Danubio] Bregatium,tij.
Rabbat,città nella Arabia Petrea]Rhabbathom.
Rabbia] Rabies,rabiei.
Rabbia,infermità del cane, quando è rabioso) Rabies, rabiei.

Rabbia, infermità del cane, quando diuenta rabioso] Rabies rabiei.
Rabbiare & arrabbiare] Rabio, bis.
Rabbiosamente. Rabidè, rabiosè.
Rabbioso pieno di rabbia) Rabiosus, sa, sum. rabidus.
Rabbioserto, non troppo rabbioso.] Rabiosulus, la, lum.
Rabbracciare, abbracciar di nouo,] Iterum amplector.
Rabuffare, far rabuffi.) Iurgo, gas. Iurgor, aris.
Rabuffo] Iurgium, gij.
Raccendere. Accendo, dis. Incendo, dis.
Racchetare, racquetare.] Placo, cas. Sedo, das.
Racchetta, strumento a modo di rete, per giucare alla palla] Reticulum, li.
Raccogliere, radunare) Compono, colligo, recolligo, gis.
Raccolto, radunato) Collectus, cta, ctum. Lectus, cta, ctum.
Raccolta, il tempo di raccogliere il grano.) Messis, sis.
Raccolta di frumento] Frumentatio, onis.
Raccolta di ghiande) Glandatio, onis.
Sonar a raccolta de soldati] Receptui canere.
Raccomandare) Commendo, das.
Raccomandare caldamente, & affettuosamẽte.] Sic commendare, vt maiore cura, studio, sollicitudine animi, commendare non possis, vt nihil maiore studio facias, vt nihil magis ex animo efficias. Commendare aliquam ea commendatione, quę potest esse diligentissima.
Raccomandare alcuno a bocca.] Præsens aliquem commendare. Coram commendare.
Raccomandare di buono inchiostro.) De meliore nota commendare aliquem.
Raccomandarsi grandemente ad alcuno.] Cõfe rre se in fidem alicuius.
Raccommandatione] Commendatio, onis.
Raccommandato.] Commendatus, ta, tum. Hauer per raccomandato,) commendatum habere.
Racconciare, acconciare.) Interpolo, las.
Racconciatore) Interpolator, oris, & Interpolatrix, interpolatricis.
Racconsolare, & consolare] Consolor, laris. Solor, aris.
Racconsolare alcuno.] Releuare animum alicui.
Raccontare, ridire.] Commemoro, narro, renarro.
Che non si può raccontare.] Inenarrabilis, inenarrabile.
Raccortare, & accortare. Leggi, abbreuiare.
Raccorre. Vedi, Raccogliere.
Raccorre il fiato] Respiro, ras. Ducere animã.
Racemo, grappolo d'vua.] Racemus, mi. Botrus, tri.
Racono, animal alquanto più grande della lucerna) Lacertus, ti.
Racquetare, & racchettare.] Sedo, das. Paco, cas. Placo, cas.
Racquistare, acquistare di nuouo] Adipiscor, ris. Acquiro, ris.
Metterò studio per racquistarmi l'amicitia tua.] Operam dabo, vt tua mihi voluntas reconcilietur. Contendam, vt gratiam mihi tuam restituas, vt amissam recolligam benevolentiam tuam. Vt animus tuus, qui erat antea, idem in posterum erga me sit.
Racquisto, & acquisto] Adeptio, onis.
Raddolcire, indolcire) Dulcesco. Leggi, Adolcire.
Raddoppiare, addoppiare.] Gemino, as. Duplico, cas. Conduplico.
Raddoppiare l'allegrezza.) Duplicare gaudium.
Raddoppiare affanni) duplicare solicitudinẽ.
Raddoppiamento) conduplicatio, onis.
Radere] Rado, dis. Erado, dis. Abrado, dis.
Radere intorno] Circumrado. Interrado, dis.
Rade volte, di rarò] raro, rarè.
Radicare, far radici.) radices agere, radicare.
Radicchio, cicorea.] Cichorea, reę. Cichoriũ, rij.
Radice,) radix, icis.
Che ha molte radici] radicosus, sa, sum.
Radice picciola. Radicula, læ.
Radimadia, rasparuola da far il pane) radula, læ.
Raditora, legno da radere la misura del grano) Hostorium, rij. Radius, dij.
Raditura, rassatura.] Scobs, scobis.
Rado di rado. Leggi, rade volte.
Radunanza, adunanza. Coacernatio, onis.
Radunare, & ammassare.] Contraho, coacervo, coaddo, dis.
Radunare il Senato.) Cogere Senatum.
Raffardellare. Suffarcino, nas.
Raffardellato. Suffarcinatus, ta, tum.
Raffermare, confermare.] Affirmo, confirmo.
Raffigurare.] Effingo, gis.
Raffinare, val cessare) Desino, nis.
Raffio, rampino. Vedi, Graffio.
Raffreddare, & affreddare] Perfrigero, refrigero.
Raffreddarsi. Frigeo, ges. Frigesco, scis. Et per metafora, vale far niente, & dicesi. Frigere.
Raffrenare, ritenere.) refræno, cohibeo, comprimo, compesco, coerceo.
Raffrontare, & affrontare. Leggi incontrare.
Raffrontarsi, assomigliarsi) Conuenio, nis.
Ragno, animaletto a modo di lucerta,) Lacerta viridis.
Ragazzo, garzone) Famulus, li. Puer, ri.
Ragazzo, di meretrici) Aquariolus, li.
Raggelare, & gelare. Gelo, las.
Ragghiare, come fanno gli asini.] rudo, dis.
Raggia, sorte di pesce. Leggi razza.
Raggio. Radius, dij.
Mandar fuori i raggi.] radio, dias.
Pieno di raggi] radiosus, sa, sum.
Raggio de la rota.) radius, dij.
Raggiugnere, arriuare alcuno: Assequor, eris.
Ragguagliar alcuno di qualche cosa, cioè auisarlo] Facere aliquem certiorem. Commonefacere.
Ragionamento. Sermo, rumor.
Ragionamenti vani, & senza certezza] rumores sine auctore, sine capite. Sermones incerti, inanes, dissipatio sine causa, auctore nullo iactatu sermonibus incertis. Sermones dissipati in quibus non sit pondus.
Ragionare, parlare,) Loquor, alloquor, colloquor.
Ragionare con alcuno. Conferre sermonem cum aliquo. Habere sermonem cũ aliquo.
Ragionar da piacere. Fabulor, laris.
Incominciare di lontano a ragionare.] Altius repetere orationem. Longinqua repetere. Longè repetere sermonis initium.
Ragione.] Caussa, ratio, onis.
Senza ragione. Temerè.
Ragione, giustitia, magistrato.] Ius, iuris.
Ragione per la prudenza. Prudentia, tiæ.
Ragione per il douere.) Ius.
Adirarsi con ragione. Iure irasci.
Dire la sua ragione. Caussam dicere.
Ragioneuole, giusto.] Æquus, qua, quum. Rectus, cta, ctum.
Ragioneuolmente.] Iure, rectè, non iniuria, meritò.
Ragna, rete da pigliar vccelli) reticulum, plaga, rete, tis.
Ragni, città.] Antipolis.
Ragno, animal noto. Araneus, ei. Aranea, neæ.
Ragnetto, ragno picciolo,) Aranceola, læ.
Tela di ragno.] Aranea, neæ.
Ragno pesce così chiamato in molti luoghi.] Dracunculus, li.
Ragosta, gambaro grosso di mare. Locusta, tæ.
Ragunare, & radunare. Vedi radunare.
Ragunare amici. Comparare sibi amicos.
Ragusa città. Epidaurus, ri. Dalmatiæ ciuitas.
Raguseo.] Epidaurius, ria, rium.
Raina, pesce.] Cyprinus, ni.
Rains, populi. Rhemi, orum, Galliæ populi.
Rallegrare, & allegrare vno.] Exhilaro, tas. Afficio, gaudio, lætitia.
Rallegrarsi.) Gaudeo, lętor, aris.
Rallegrarsi con alcuno.) Gratulor, aris.
Io mi sono rallegrato grandemente per l'auiso ch'è venuto della tua dignità.) Recens hic de tua dignitate nuncius allatus, me extulit lætitia, affecit, perfudit lętitia, compleuit, cumulauit. Cœpi lætitiam, sumpsi, hausi, lætitia sum affectus, lætatus sum, gauisus sum.
Vorrei rallegrarmi alquanto.) Vellẽ animum relaxare, animum à molestijs paruimper abducere, aliquid iucunditatis degustare, aliqua frui iucunditate.] Animum reficere, recreare. Vt animus paruimper a cuius requiescat. Vt animum curis distractum, recolligam.
Rallentamento, allentamento. Laxitas, atis.
Rallentare, allentare.] Laxo, xas. Et alle volte per minuire. Diminuo, is. Minuo, is.
Rallentare la fatica.) Remittere labores.
Rallustrare.) Illustro, stras. Nitido, das.
Ramaglietto.] Ramulus, li.
Ramanuola, mescola.] Tudicula, læ.
Ramaricamento, dolore, cordoglio. Questus, stus. Conquestus, stus. Conquestio, dolor, expostulatio.
Ramaricat, dolersi.) Angor, conficior curis, queror.
Ramaricarsi con alcuno di qualche cosa. Expostulare aliquid cum aliquo.
Ramaricheuole, doloroso. Mœstus, sta, stum.
Rame, metallo. Æs, æris.
Rammemorare. Cõmemoro, ras. Memoro, ras.
Rammemorarsi, ricordarsi.) Reminisci, recordari.
Rammemoratione, ricordanza delle cose passate.] recordatio, onis. Commemoratio, onis.
Ramerino, rosmarino.] rosmarinus, ni.
Ramentare, ridurre a memoria.) Commemoro, ras.
Rametto, picciolo ramo. Leggi, ramicello.
Ramicello, d'alboro,) ramulus, li.
Ramo d'alboro.) ramus, mi.
Ramo di palma.] Spadix, icis.
Ramo della vite.) Duramentum, ti.
Ramo inutile tagliato. Ramale, lis.
Ramoraccio, radice nota.] Armoracium, cij.
Rampare, rampeccare.) repo, pis.
Rampazzo, grappolo d'vua,) racemus, mi.
Rampecare. Vedi rampare.
Rampegone, stromento di ferro, vedi Graffio.
Rampinato, pieno di rampini.) Aduncus, ca, cum. Vncinatus, ta, tum. Vncus, ca, cum.
Rampino, oncino.) Vncus, ci.
Ramponzolo, herba nota.) rampunculus, li.
Rana, animale noto.] rana, næ. Ranæ coaxant.
Rancio, color giallo.] Croceus, cea, ceum.
Rancio, & rancido.] Rancidus, da, dum. Fracidus, da, dum.
Alquanto rancido.) Rancidulus, la, lum.
Rancore, cordoglio. Animi perturbatio, angor, affectus.
Randazzo, città di Sicilia.] Tricola, læ.
Ranocchia, rana.) rana, næ. Barrachus, chi.
Ranocchia, cantarella.) calamitę, arum.
Rapa, frutto della terra noto.) rapum, pi.
Rapace, dato alle rapine. rapax, acis.
Rapacità.] rapacitas, tatis.
Rapalli.) Ericies sinus intima.
Rapezzare, racconciare,) resarcio, cis.

Rapezzatore di panni,]refarcinator,oris.
Rapidamente,velocemente)rapidè.
Rapido,ſpedito,veloce.]Celer.Rapidus, da, dum.
Rapimento.]raptio,onis.Ereptio,onis.
Rapina)raptus,ptus. Rapina,næ.Raptū, pti. raptio,nis.
Rapire,tor per forza,)rapio,ſurripio.
Rapire,& tor per forza.)Extorqueo,ques.
Rapido,tolto a forza)Subreptus.Ereptus.
Rapitore,raptor,oris.Ereptor,oris.
Rappa del viſo,grinza.)ruga,gæ.
Rappacificare,far pace di nuouo.Concilio,re concilio.
Colui s'è rappacificato con ſuoi nimici.)Rediit cum inimicis in gratiam, reconciliatus eſt. Inimicitias, ſimultates, odia depoſuit, abiecit. Veterum iniuriarum memoriam ex animo deleuit.
Rappacificare alcuni.) Componere gratiam inter aliquos.
Rappacificato.)reconciliatus,ta,tum. Conciliatus,ta,tum.
Rapportare.) Defero,defers,refero,refers,retuli.
Rappreſentare,moſtrare.)Exhibeo,bes.
Rappreſentare i ſuoi conti.] Exhibere rationes.
Rappreſentare, raſſomigliare.) repræſento, tas.
Rato,di rato,di rado.)ratò,ratè.
Rato,aggiettiuo.)ratus,ta,rum.
Diuenire rato,]ratesco,scis.
Rarità,)raritas,ratis.
Raſare,ouero radere,raſito,tas.Vedi, radere.
Raſcamento, ſputare con difficultà)Screatus, tus.
Raſciatura,limatura.)Scobs,ſcobis.
Raſciugare.)Sicco,cas.
Raſè città in Meſopotamia. Edeſſa,ſæ.Abiſſinorum regum ſedes olim Regia.
Raſa,graſſo,& humore dell'albero.) Alburnum,ni.
Raſemplare,copiare.]exemplum.
Raſo,drappamento di ſeda.)Sericum,raſum.
Raſo,raſato.)raſus,ſa,ſum.
Mezo raſo.)Semiraſus,ſa,ſum.
Raſoio. Nouacula,læ.
Raſmo,o lima.)Scobina,næ.
Raſpare,grattare.]Scalpo,pis.
Raſparuola,raſſaruola.) rapula,læ.
Raſſatura.)Scobs,obis.
Raſſembiare,parere.Leggi,rappreſentare.
Raſſerenare,ſchiarire.)Sereno,nas.Clarifico, cas.
Raſſicurare,aſſicurare.] Securum reddere, facere.
Raſſicurarſi.Tutum eſſe.Securè verſari.
Raſtelli,che ſi tengono auanti la porta.Tranſenna,næ.
Raſtello,ſtromento villeſco.] Hoc raſtrum, ſtri.
Plural ter,hi raſtri,ſtrorum.
Ratificare,confermare.]ratum habere.
Ratificare la dote.Firmare dotem.
Ratemperare,& ratemperarſi,aſtenerſi.] Abſtineo,nes.
Ratezza,ſalita.]Aſcenſus, ſus.
Ratto, in luogo di alto.] Arduus, altus.
Ratto,preſto.]raptim.
Rattore,& rapitore.raptor,oris.
Rauano,& rauanello.]raphanus,ni.
Rauarino,gardellino.Acredula,læ.
Rauchare,& irrochire.]rànceo,ces.rauceſco, cis.
Raucità della voce.]Rauca,tas.
Rauco,& raucco.]raucus,ca,cum.
Raueder...raccorgere.]Animaduerto, tis.
Rauenna...retea,& rex.
Rauenna città.]Rauenna,næ, iuris Pontificij.
Di Rauenna.) Rauennas, atis.
Rauarſi,& metterſi in via.) Ingredi viam.
Rauensburg,città) Ratisbona,næ.Bauariæ.

Rauicinare,& auicinare.Leggi Auicinare.
Raunare, ragunare.Vedi radunare.
Raunamento.Vedi radunanza.
Rauuiamento.] Inuolutio,onis.
Rauuiluppare,circondare.)Inuolio,lis.reuolio, circumuolio.
Rauuiluppo,inuoluppo.)Inuolucrum,cri,
Rauuolto,attorniato.]Inuolutus,ta,tum.
Rauza,città.) Apis.
Razzelas,porto.] Greaſgoni, ſeu Vetulæ portus.
Razza,peſce.] Squartina.
Razza,natione]Genus,eris.
Razza d'huomo.] Grex hominum. Coſtui è di quella razza, Hic de grege illa eſt. Che razza di huomo? Quid hominis.
Razzi, panni di razza, tapezzarie.) Aulæum, læi.
Re,prencipe,ſignore]rex,regis
Re d'Vccelli.]regulus,li.Trochilus,li.regalolus,li.
Reale,pertinente a Re.]regius,gia,gium.Regalis.Regificus,baſilicus,ca, cum.
Real pompa]regificus luxus.Virg.
Realmente,da Re] regiè.
Realmente,puramente]ſincerè.
Reame,regno]regnum,gni.
Reatino,vccello noto)regulus.
Rebellarſi,& rebello.Leggi ribellarſi,& ribello.
Rebellione.)Defectio,onis.rebellio,onis.
Rebuffare,& rebuffi. Leggi rabuffare, & rabuffi.
Recamare,& recamatore Leggi ricamare.
Recare,portare,dare.) Affero, affers, reddo. dis.
Recare in luogo di pigliare,come recarſelo in braccio)Capio,pis.Accipio, pis.
Recarſi in ſe ſteſſo] intendere animum ſuum Secum conſulere.Inire conſilium cum animo ſuo. Cogitare, attendere, examinare, perpendere. Cum ratione diligenter æſtimare.
Recatiere, chi compra robbe per riuenderle. Propola,læ.
Recente,freſco,di nuouo]recens, entis.
Recettacolo]receptaculum,li.
Recetto,Leggi ricetto.
Recidere,tagliare)recido,dis.
Recitare,leggere in alta voce]recito,tas.
Recitare le lettioni a mente,) reddere prælectionem,vel pronunciare memoriter.
Recitare vn'oratione in qualche luogo.)Habere,declamare orationem.
Reciproco,corriſpondente.]Mutuus,a,um,reciprocus.
Reclamare,contradire)reclamo,mas.
Recopiare.Vedi ricopiare.
Recreare.Vedi ricreare.
Recuſare.Leggi ricuſare.
Redarguire,riprendere]reprehendo,& redarguo.
Rede,herede, ſucceſſore.] hæres, hæredis.
Redentione]redemptio,onis.
Redine della briglia del cauallo) Habena,næ.
Redine,fiume della Tracia.] Strymon,onis.
Redificare, edificar di nuouo] reædifico,cas.
Refe,il filo da cocire.] Filum,li.
Referire,rapportare)refero, refers. Defero.
Refinare,ceſſare] Definio,nis.
Refiutare.Leggi rifiutare.
Refrigerio,conforto,)Solatium,tij.refrigeratio,nis.
Refrigeratorio) refrigeratorius,ria,rium.
Refugio,& rifugio]refugium,gij. Profugiū, gij.Aſylum.
Regale, da Re)regius.Leggi reale.
Regalmente)regiè.
Regere,gouernare)Guberno, regno, moderor.
Reggerſi a modo d'altrui.] Auferri in alienū conſilia.Alieno abduci conſilio.Alienæ conſilia ſequi. Non adhibere ſeipſum in conſilium. Alieno vti conſilio. Non eſſe ipſius ſibi ducem,ſed alios ſequi. Non ſibi obſequi, vel obtemperare.
Regger la carretta,o cocchio.) Aurigo,gas.
Reggere la ſpeſa, cioè ſopportare] Tolerare ſumptus.
Non reggerſi dritto in piedi] Titubo,bas.
Regia è l'habitatione del Re]regia,giæ. Aula,læ.
Reggimento,gouerno]regimen,inis.Gubernatio,onis.
Reggio,& rezzo,città in Lombardia] regiū Lepidi. Ateſtinorum principum imperio ſubditum.
Reggio,città in Calabria) Rhegium,rhegij, & da qui ſi fa rheginus,na,num.
Reggitore,& rettore]rector, moderator, gubernator. præfectus.
Reggitrice]Gubernatrix,moderatrix,rectrix, cis.
regina,& reina) regina,næ.
Regillo, lago nel contado Toſcolano] regillus,li.
Regione)regio,onis.
Regnare, gouernare, & amminiſtrare il regno. Regno, gnas.
Regno,& reame) regnum,gni.
Regno d'Aragona]Hiſpania citerior.
Regoglio,arroganza) Arrogantia,æ.
Regola,ordine)Norma,mæ.regula,læ.
Senza regola) Abnormis,& abnorme,mis.
Regolare,reggere] rego,gis. Ordino, moderor,ris.
Regolato,temperato]Moderatus,ta,tū.Temperatus,ta,tum.
Regolatamente,regolarmente)regulariter.
Reſſillo, ſcrocciolo, Re delli vccelli] regulus.
Reina. Vedi regina.
Reims, theoni, vel rhemenſes, populi Galliæ.
Relaſſare qualche coſa.)remittere aliquid alicui.
Relatione,rapportamento]relatio,onis Relatus.
Religione]religio, onis.
Religioſamente)religiosè.
Religioſo]religioſus,ſa,ſum.
reliquie.Leggi ramaſuglie] reliquiæ,arum.
Remaſticare,maſticar di nuouo]remaſtico,cas. Supermando.
Remaſuglie, la carzatura) Hæreliquiæ,arum.
Remengo,vagabondo,ſolo.]Vagus,vagabundus,da,dum.
Reminiſcenza,ricordanza]recordatio,onis.
Remiſſione, perdono.) Venia,niæ. remiſſio, onis.
Remiſurare)remetior,iris.
Remo,ſtromento nauale)remus,mi.
Remunerare,ricompenſare.)remunero,rationem refero.
Rems città,) Deucotorum.
Rena,& arena)Arena,næ.
Renaglie,parabole)Ambages,gum.
Rendere,reſtituire]reſtituo,is.reddo,dis.
Io te la rendero; Tibi idem reponam.Parem gratiam referam. Pari te munere remunerabor.Par pari referam. Merita meritis cõpenſabo.
Rendere conto ad alcuno di qualche coſa.]referre alicui rei rationem alicui.
Rendere bene per male)Beneficium pro maleficio reddere.
Rendere il cambio]referre gratiam,vel referre parem gratiam.
Rendere il guiderdone]remunerari aliquem.
Rendere gratia,ringratiare]Agere gratias.
Rendere lettere)Litteras alicui reddere.
Rendere buono odore]redoleo,oles.
Rendere honore,honorare)Honoro,ras.
Rendere pane per focaccia] Par pari referre.

Rendere,frutare,come li diria. La mia poſſeſſione mi rende cento botte di vino.]Exigo ex meo prædio centum vini dolia.
Rendita,entrata]Cenſus,ſus. Prouentus, tus.
Renditore,quel che rende)reſtitutor, oris.
Renes in la Gallia] populi Britanniæ continentis.
Renga, il luogo doue ſi fa renga) Concio,nis.
Rengatore,colui che rẽga)Concionator, oris.
Rengare,mõtar in renga]Aſcendere in roſtra ad concionandum.
Reni,parte della ſchena]ren,renis,
hauer male di reni] Laborare è renibus,
Renempurg città.)Catrodunum,ni.
Reno,fiume) Rhenus, vel Flumen rhenum.
Renſo,tela)ſubtilis,Byſſus, ſi.
Renunciare,rifiutare}recuſo,ſas,renũcio,cias.
Renunciar vna prouincia.] recuſare prouinciam.
Renunciare l'vfficio)Abdicare ſe magiſtratu.
Reo, ſoſtantiuo] reus,rei,
Reo, aggettiuo, triſto, & colpeuole]Improbus,nocens,entis.
Repentinamente, ſubitamente) repentino.
Repentino,ſubito]repentinus,na,num.
Repetitore,ſottomaſtro) Hypodidaſcalus.
Replicare,repetere] Itero,ras.repeto,tis.replico,cas.
Replicare da capo) rem capite arceſſere.
Per non replicar da capo] Ne longè abeam.
Replicatione] repetitio,onis.replicatio, is.
Reprimere,raffrenare)Cohibeo,bẽs.reprimo, mis.
reprimere il furore del popolo) Populi impetum reprimere.
Republica)reſpublica,reipublicæ.Politia,tiq.
Deue ogn'vno attendere, & giouare alla republica.] Debet vnuſquiſq. ſuam voluntatem ad publicam cauſam aggregare,rem publicam curare, & reip. rationem habere, reip. rationibus conſulere.
Repugnante,chi repugna) Aduerſus, ſa, ſum, repugnans.
Repugnare,& ripugnare]repugno,gnas.
Repugnantia,contrarietà) repugnantia,tiæ.
Repulſa]repulſa,ſę.reiectio, onis.
repulſare,rifiutare) repudio,dias,repello,lis.
Repurgare,purgar di nuouo)repurgo, gas.
Reputare,& riputare) Æſtimo,mas.
Ruputarſi da più de gli altri,) Præponere ſe aliis.
Reputatione,& riputatione]Aeſtimatio,auctoritas,& dignitas.
Requie,ripoſo]requies, quiei.
Requiſitione,inſtanza)Petitio,onis.
Reſcriuere) reſcribo,bis.
Reſegna de ſoldati,)Luſtratio,onis. recenſio, nis.
Reſeminare)refero,ris.
Reſido città) Deborus,ri.
Reſiduo,reſtante] reliquus, qua, quum,reſiduus,dua,duum.
Reſiſtere] repugno,gnas.reſiſto,ſtis, ſtiti.
Reſiſtenza,repugnanza]Oppugno,onis,repugnantia,tiæ.
Far reſiſtenza al mal'vagio deſiderio d'alcuno.] Improbam alicuius cupiditatem refutare,reprimere,retundere,frangere. Opponere ſe cupiditati, libidini alicuius.Occurre,obuiam ire, impedimento eſſe ,impedimenta obijcere, modum ſtatuere.
Reſpingere,& ſpingere)retundo, dis.
Reſpirare , mandar fuori il fiato)reſpiro,ras.
Reſpiratione]reſpiratus,tus.reſpiratio,onis.
Reſpondere. Leggi riſpondere.
Reſta,come d'aglio,o cipolle]reſtis, ſtis.
Reſtante,il reſto)reliquus,qua,quum.
reſtare,rimanere]remaneo,nes,reſto,ſtas ,maneo.
Reſtare,ceſſare]Deſino,nis.Ceſſo, ſas.
Reſtare,mancare] reſto, ſtas.
Reſtar prigione.)Deuenire in manum victoris.
reſtare in alcuno l'amor verſo vn'altro) reſidere amorem in aliquo erga alium.
Reſtar in qualche luogo.]Subſidere in aliquo loco.
Reſtar voto in mezo]Interuaco , cas.
Reſtar di far qualche coſa) Sto, ſtas.
Per me non reſta) per me non ſtat.
Reſticciuolo, come di danari,) Pauxillulũ nũmorum.
Reſtio , caualle che non vuole andar auanti, nè per ſperoni , nè per battiure.]reſes, reſidis.
Reſto,il reſtante)reliquus,qua,quum.
Reſtoppia. Vedi Stoppia.
,eſtregnere,& riſtregnere.Leggi reſtringere.
Reſurrettione] reſurrectio,onis.
Retardare.Leggi ritardare.
Rete da pigliar vccelli,& da peſcare)rete, tis. Caſſis, caſſidis.
Rete da pigliar animali ſaluatichi)plaga, gę.
Rete da peſcare) Verriculum , li.
Rete da teſta]reticulum, li.
Fatto a modo di rete]reticulatus, ta, tum.
Preſo con rete] Irretitus,ta,tum.
Fattor di rete]Qui retícula conficit . reticularius.
Reticella,rete picciola] reticulum, li.
Retelois,oltre Tornay in Gallia]Eſſui,orum.
Retimo città.)Rithymna.Cretæ oppidum Venetorum.
Retore,che inſegna retorica)rhetor,oris.
Retorica)rhetorica, ars rhetorica.
Libro di retorica] rhetorica , rhetoricorum.
Retoricamente, da retorico]rhetoricè.
Retorico,aggiettiuo. rhetoricus,ca,cum.
Retrocamera.]Conclaue,uis.
Retroſo,faſtidioſo] Moroſus,difficilis.
Rettore , gouernatore] Gubernator , præfectus,ctı.
Il gobbo fu lodato rettore] prouinciã rexit præclarè,egregiè adminiſtrauit. Magna virtutis,& innocentiæ fama prouincię præfuit. In gerenda prouincia ſe geſſit egregiè,Sũma ſecum laude tractauit.
Retzuus città] Rhętium,tij.
reuendere ,& reuenditore . Leggi riuendere, riuenditore.
Reuerendo,venerabile.Leggi riuerendo,& riuerenza.
reuma , catarro] rheuma, tis. Diſtillatio,onis.
reumoſo . rheumaticus,ca , cum.Graue dinoſus,ſa,ſum.
Rezzo,città in Toſcana) Aretium,tij.
Rezzo,città in Lombardia,& nel regno. Vedi Reggio.
Rezzola , rete da teſta per le donne.] reticulum,li.
Reno,o Rheno,che diuide la Germania dalla Francia. Rhenum,ni.
Reno,fiume verſo Piſtoia]Rhenus,ni.
Rhodano , fiume della Francia.] Rhodanus, ni,
Rhodi Iſola,&città] Rhodus,di.
Riamare,amare,chi ama] redamo,mas.
Riaſſumere,ripiglia.repeto,aſſumo.
Riauolo,ſtromento,col qual ſi tirano fuora le coſe dal forno, & anco le braghie]rotabulum,li.
Ribaldaria.)Flagitium , improbitas , ſcelus, nequitia.
Ribaldello]improbulus,bula,bulum.
Ribaldo,ſcelerato.] Improbus,nefandus,ſceleſtus,ſceleroſus.
Ribaltare la naue.] Euerto,tis. Euertere nauim.
Ribalzo,il ſecondo balzo,che fa la palla]Saltus ſecundus.
ribandire , rihauere il bando) Reuocare ab exilio.
Ribattere,ripercuotere) repercutio,tis.
ribattere,ributtare] Repercurio,tis.
Ribattere alcuno contendendo.) Abijcere aliquem contentione.
Ribellare,ribellarſi,) Deſciſco , ſcis.rebello, las.Reficio,cis.
Ribellare di nouo]Iterum,deficere a fide.Ad eumdem defectum fidei datæ redire.Iterũ a fide , & priſtina mente diſceſſit,deſciuit, abductus quiſpiam eſt.
Ribellione.]Defectio ,onis.
Ribello] Rebellis.Defector.Rebellator,oris.
Ribombbre,riſonare)reſono,reboo,as.
Rimbombante,riſonante] reſonans,antis.Sonorus,ra,rum.
Ribombo,riſuono)Sonitus,tus.
Ribombo delle api.Bombus, bi.
Ributtare,ſpingere indietro)reijcio,cis.
Ributtare il nemico con vittoria.]Hoſtem feliciter reiicere,fugare.
Ricadere]recido,dis.
Ricaduto]recidiuus,dua,duum.
Ricalcitrare,trar di calci]recalcitro, tras.
ricamare] pingere acu, variate acu. Inſignire acu.Prygiatuui opus facere.
Ricamato)acu inſignitus.Phrygiatus,ta,tum.
Ricamatore] Phrygio,onis.Plumarius,rii.
Ricamo] opus Phrygium.
Ricambiare,ricompenſare) remunerare merita.reſpondere beneficijs.Beneficia beneficis compenſare.
Ricantare)recino,nis.Recãto,tas.palinodiam cano.
Ricaſcare , ricadere)recido,dis. (tes.
Ricchezza,& ricchezze]diuitiæ,opes,facultaLe ricchezze ſi poſſono perdere facilmẽte] diuitiarum poſſeſſio admodum incerta,inſtabilis,dubia, infirma eſt . Diuitias perpetuas eſſe præſtare nemo poteſt . Quę nobis fortuna largitur detrahi eripi,adimi,auferri,mutari facilè poſſunt.
Riccio,animal noto)Herinaceus, cei.
Riccio ſorte di peſce , detto da altri oncino.) Herinaceus.
Riccio,coperta ſpinoſa delle caſtagne.)Echinus,ni.
Riccio,chi ha capelli torti]Criſpus, pa,pum.
ricciuto alquanto riccio.]Criſpulus , ſubcriſpus.
ricco.)Diues,Locuples,lautus, opulentus,fortunatus.Firmus ab opibus . Fortunæ bonis affluens , abundans . Qui opibus pollet. Cui res familiaris copioſa eſt. Cui multum fortuna largita eſt , de ſuis bonis impertiuit,communicauit , qui tantum poſsidet diuitiarum.
Il gobbo non è mõlto ricco.) Non eſt ſatis diuitijs inſtructus gibbus, vel munitus, vel paratus re. Res nõ eſt ei familiaris ſatis ampla.Eſt ei anguſta res domeſtica . Non ſatis valet opibus.
Ricercare,richi)edere poſtulo,las.Peto,tis.
Ricercare,inueſtigare.] Quæro,ris.Perquiro, perueſtigo.
Ricercare ſeruigi d'alcuno.)Deſiderare officia ab aliquo.
Ricercare da alcuno,)Quæreree x aliquo,vel de aliquo.
Ricercare il conſiglio d'alcuno)Exquirere cõſilium alicuius.
Ricercare lettere d'alcuno.) Ab aliquo litteras acquirere . (dij.
Ricercare nel ſonare,Proluſio,onis.Proludiũ,
Ricettare,riceuere]recipio, pis.Excipio,pis.
Ricetto,ricettacolo)receptaculum,li.
Ricetto di ſporcitie] Sterquilinium,nii.
Riceuere,nome,il riceuere) Acceptio,onis.
Ricenere,verbo]Accipio,excipio,pis.
Riceuere in dietro) recipio,pis.
Riceuere danno) Accipere detrimentum.
Riceuere dentro]Intromitto,tis.
Riceuere lettere d'alcuno)accipere litteras ab aliquo.
Riceuere oltraggio.Accipere iniuriam.
Ricenere ſpeſſo. recepto,tas.
Riceuitore]Acceptor,oris.Receptor, oris.
riceuitrice,donna che riceue)Acceptatrix.Receptrix,

ceptrix,icis.
riceuuto.]Acceptus,pta,ptum.Recept*, pta, ptum,
riceuuto per cittadino]receptus in ciuitatem.
richiamare,chiamar di nuouo)reuoco, repeto, is,
richiamare vno,citarlo]Vocare in ius.
richiedere)postulo,las.Peto,tis.Efflagito,tas. reposco,scis,
richiedere,ricercare,essere lecito] Fero,fers.
richiedere,essere conueniente] Decet,conuenit, par est,
richiesta] repetitio,onis.
richiudere,& rinchiudere)Includo,dis.Claudo,dis.
richiudere il passo)Includere viam.
richiuder l'entrata]Claudere aditus,
ricolta,& raccolta]Messis,fis.Vindemia.arũ.
ricompensare]rependo,dis.Remuneror,aris. Ti ricompensarò amplamente de i tuoi benefici.] Qui tibi ex me fructus debentur, eos vberrimos feres.
ricompensatione, ricompensa]remuneratio, retributio,onis.
ricompensa,l'istesso,che ricompensatione.
ricominciare,incominciare di nuouo.] Exordior,iris.
ricompera,riscatto] redemptio,onis.
ricomperare,riscattare]redimo,mis,restituo, tuis.
riconciare,& racconciare] Instauro,tas. reconcinno,nas.
riconciliare,pacificare]reconcilio,lias.Concilio,lias.
riconciliare vno con vn'altro] placare alicui aliquem.
riconciliatione,accordo.]Conciliatio,reconciliatio
riconciliatrice,donna che mette pace]reconciliatrix,icis,
riconciliato,pacificato] conciliatus. ta, tum.
riconciliatore,che mette pace tra alcuni] cõciliator,oris.
riconoscenza)recognitio,onis.Agnitio, onis.
riconoscenza,ricordanza.] memoria, recordatio.
riconoscenza,ricompensa]remuneratio,onis.
riconoscimento,la ricompensa]remuneratio, remunerationis.
riconoscere]recognosco,agnosco,cognosco.
riconoscere li soldati,& la gente d'armi]recẽseo,es,& recognoscere equitum turmas.
ricontare,& raccontare]Narro,ras.Leggi raccontare.
ricoperchiare,coprire di nuouo]Coopero, is.
ricopiare,riscriuere]Exaro,ras.Describo,bis.
ricoprire]cooperio,ris.Calo,las,vedi coprire.
ricordanza]recordatio,onis.Memoria,riæ.
ricordare ad altri,ridurre in memoria) Memoro,memoras.
ricordare alcuno di qualche cosa]Monere aliquem de re aliqua.Redigere aliquid in memoriam alicui.
ricordare,& sollicitare vna cosa)Agere rem aliquam.
ricordarsi,ramẽtarsi]recordor,reminiscor memini.Venire in memoria. Tenere memoria] Habere in memoria.
ricordarsi della virtù d'alcuno)Memorem esse virtutis alicuius.
ricordatione,ricordanza) recordatio,memoria,commemoratio.
ricordeuole,chi si ricorda) Memor,memoris,
ricordo,& ricordanza.Leggi ricordanza.
ricordo, auertimento] monitum,ti. Monitio,onis.
ricorrere, fuggire, & domandar soccorso ad alcuno)confugio.
ricorrere a te] Ad te confugio,
ricorrere in luogo di ritornare] reuertor, tus, & reuertitus,tis.
ricotto di nuouo,recotto,ta,tum.
ricrearе,ristorare) reficio,cis,feci,fectum,
ricrearsi] Relaxare animum.
ricreatione]relaxatio,relaxationis. Remissio animorum.
ricreatione dello spirito]refocillatio,onis. Per ricreatione,per spasso]Animi causa.
ricrescere,crescere di nuouo]recrescо,scis.crescо,scis.
ricocere]resuo,is,
ricuocere]recoquo, quis,
ricuperabile]recuperatorius,ria,rium,
ricuperatore)redẽptor, oris.recuperator,oris.
ricuperatione,riscossa]recuperatio,onis.
ricuperare il suo honore)recuperare dignitatem suam.
ricuperare l'autorità]recuperare auctoritatẽ.
ricuruo,ripiegato]recuruus, ua,uum. Incuruus,ua,uum,
ricusare,rifutare)Refugio,gis.Recuso,sas.
ricusare vn'officio.) Delugere munus,recusare.
ricusare d'obedire a'commandamenti]recusare iussa.
ricusare vn'impresa]recusare negocium.
ricusare,accennando col capo]renuo,is.
ridda,è vn ballo tondo,vsato in Toscana]chorea circularis,
ridere,il ridere nome]risus,sus.Risio,onis,
ridere,verbo)rideo,des,
ridere,di cosa che piaccia]arrideo,des.
ridere dileggiando],derideo,des.
ridere con dolcezza]Subrideo,des,
ridere immoderatamente]cachinnor,aris,
ridicolo,cosa da ridere]ridiculum,li.
ridicolo,di cui si ride]ridiculus,la,lum.
ridicolosamente)ridiculè.
†ridicoloso,ridicolo.)ridiculus,la,lum,
ridire,referire]refero,ers,
ridomandare,domãdar in dietro]repeto, tis.
ridomandatore]repetitor,oris.
ridotto,& ridutto, adunanza, di più persone in vn luogo)conuentus,tus,
ridotto,albergo]Hospitium,tii.
ridotto,participio]reductus,cta,ctum.
ridotto a niente] Irritus,ta,tum,
ridotto in cenere. Cinefactus,cta,ctum.
riducere.] Leggi ridurre.
riducimento]reductio,nis,
ridurre,riceuere,] reduco,cis.Redigo,gis.
ridurre insieme,& ad vno)Colligo,gis.
ridurre in breuità]complector.breue facio.
ridurre la cosa a poche parole] reducere ad pauca,
ridursi in qualche luogo]conferre se aliquo,
ridursi a casa]domum se conferre,
ridursi in compagnia]congredior,ederis.
ridursi a tale] In eum locum deductum esse. Eò deuenire.In eas cõiectum esse angustias. Eò miseriarum redactum esse.Eò cecidisse,
ridursi in vltima miseria]Eò redactum esse,vt actum prorsus de aliquo sit. Vt de fortunis, de salute actum sit. Vt spem habere melioris fortunæ nullam possit. Vt ipsa illum salus seruare non possit,
riempire,empire di nuouo] repleo,ples.
rientrare,di nuouo entrare] Ingredior, deris.
rifare,far di nuouo.) redintegro,reficio, instauro,
rifare i letti]Sternere lectos.
rifare i dãni d'alcuno)refarcire dãna alicuius.
rifare l'vsura del tempo] farcire vsuram temporis,
rifare nuoua amicitia) nouam conciliare cõiunctionem.
rifatto,fatto di nuouo] Instauratus, ta, tum. Refectus, ta,tum.
Rifei,monti della Scithia]Riphæi,orum.
riferire,rapportare] Refero,enarro, renũcio.
riferire di qualche cosa] Referre de re aliqua.
rifiatare,ripigliar fiato]respiro,ras.Halo, las.
rificiare,ricreare)reficio,cis.
rifigliare,far figliuoli di nuouo.) Soboleſco, scis.
rifinare,cessare) desino.Leggi refinare.
rifiutare,ricusare]repudio,as.Recuso,sas.respuo,spuis.Excludo,dis,refuto,tas. Improbo,bas.Detrecto,ctas.Renuncio,cias.
rifiuto,rifiutatione] repudiatio,onis. repudium,dij.
riflettere,riuerberare)repercutio, repercuis.
riflettere,riuerberare]repercutio,repercuus. reflecto,ctis,
rifondere]refundo,dis,
riforzare,ristorare)reficio,cis.
riforzato,ristorato]refectus,cta,ctum.
rifrenare,& raffrenare]comprimo,mis,refreno,nas.
rifrescare,& refrescate]refrigero,ras.
rifrigerio,& refrigerio,cõforto)Solatium,ij.
rifugio, ricorso.) refugium, gij. Portus,us. Asylum,li.
rifuggire,ritirarsi) Refugio,gis.
rifulgere,risplendere)refulgeo,ges.
riga,linea diritta, cõ la quale si riga la carta.) Regula,læ.Amussis,sis,
riga è anco la linea del libro) Versiculus,li.
rigare,segnare la carta)Signo,gnas.
Rigare,inaffiare,adacquare] rigo.gas, irrigo, gas.
rigidamente,seueramente) Asperè,rigidè.
rigidezza,rigore)rigor,oris.Asperitas,atis.
rigido,aspro.)Asper,ra,rũ,rigidus,da,dum.
rigore, seuerità] Seueritas,tatis.rigor,oris.
rigorosamente.)Seuerè.
rigorosità) Seueritatis,tatis.
rigoroso, rigido, seuero] Seuerus, ra,rum,rigidus,da,dum.
riguardamento, riguardo) Inspectio, onis.
riguardare, guardare,mirare.) aspicio, cis. Specto, ctas.
Riguardare la comedia) Spectare comẽdiam.
riguardare,cõsiderare) Considero. Animaduerto,tis.
riguardare al beneficio di qualche cosa) Incumbere in rem aliquam.
riguardare al suo commodo) Ducere sui cõmodi rationem.
riguardare, hauere rispetto) Habere rationem alicuius.
riguardatore. Inspector,oris.
riguardeuole honoreuole) Spectabilis,le.
riguardo,rispetto.) ratio.
Hauerò riguardo all'honor tuo.] Habebo rationem dignitatis tuæ: Mihi tua dignitas ante oculos erit : Meæ cogitationes tuam laudem spectabunt. Animus meus in honore tuo fixus erit : In omnibus, quid honoris tuus postulet,quid ferat,attendam : Proposita mihi semper erit dignitas tua.
rihauer)redhibeo,bes.
rihauere, risuscitare alcuno.) Reddere animum alicui.
rilassare,lasciar di nuouo] relinquo, quis.
rilassatione) Animorum remissio.
rilauare,lauar di nuouo.) reluo,luis, relaui, uas.
rilegger,legger di nuouo] relego,gis.
rileuare,leuar di nuouo) Releuo,uas.
Rileuare, importare,) refert ; referebat, remlit.
Rileua nulla]Nihil refert.
rileuo,intagli di rileuo) Anaglyptũ,ti. Anaglyphum.
Intagliatore di rileuo) Anaglyptes,tæ.
Arte di far rileuo) Anaglyptices,es.
Rileuo,auãzatura di tauola]Analecta, ctorũ.
religione. Leggi religiane, religiosamente,& religioso.
rilucente,splendente)Nitidus,da,dum.
Rilucere,risplẽdere]Splẽdeo,des.Eluceo,es.
rima,la desinenza al fine del verso]rithmus, mi.
Composto in rima) rithmicus,ca,cum.
rimandare,mandare in dietro] remitto, tis.
rimanente,restante] reliquus,qua,quum.
Rimanente,sostentatiuo] reliquæ,arum.

Rimanere,restare.)Remansio,nis.Resto,manco.
Rimanere priuo di figliuoli]amittere liberos, perdere filios.
Rimanere con Dio) Valeo,vales.Vale,valere.
Rimasuglie del mangiare] Analecta,ctorum.
Rimaritare,di nuouo maritare.) Iterum dare nuptui.
Rimaritarsi) Transire ad secundas nuptias.
Rimbābire,diuenir bābino.] repueraico, scis.
Rimbeccare,ribattere.] repello,lis.
Rimbōbare,risonare) resono,nas.Roboo,as.
Rimbombo) Bombus,bi.
Rimediare,) Prospicio,cis.Consulo,lis.Prouideo,des.
Rimedio,riparo] Salus,lutis. rimedium,dij.
Rimedio contra veneno.) Hæc antidotus,& hoc antidotum.
Rimembranza,recordanza] recordatio, memoria.
Rimēbrare,ricordarsi]recordor,aris,Memini
Rimenare,riconducere,] reduco,cis.
Rimeritare alcuno) referre gratiā alicui.Leggi rimunerare.
Rimescolamento.]Confusio,onis. Perturbatio,nis.
Rimescolare,] Commisceo,sces. Confundo, dis. Permrbo,bas.
Rimessamente,humilmente) remissè.
Rimettere,riponere] repono,nis.
Rimettere,perdonare)Condonare alicui.parcere,remittere.
Rimettere l'offesa] Ignosco,scis.
Rimettere alcuno nella sua giurisditione)reijcere aliquem in suam diœcesim.
rimettere alcuno nel suo luogo) restituere aliquem in locum.
Rimettere qualche cosa ad alcuno) Deferre aliquid ad aliquem.
Rimettere ogni cosa in vno.]Omnia vni permittere.
Rimettere qualche cosa nella fede d'vno.)vnius fidei aliquid mandare.
Rimettere nel suo primo stato.] Reparo,ras.
Rimetterſi ad vno che lo difenda) Cōmittere se in tutelam alicuius.
Rimettersi tutto nelle mani d'altri. Tradere se totum alicui.
Rimino città nella Vmbria.) Ariminum,ni, Pontificij iuris.
Remissione,perdono] remissio, onis.
Rimirare,guardare)inspicio,is. vedi guardare
Rimisurare] Rementior,iris.
Rimondare,scorzare] Decortico,cas.
Rimondo,scorzato.) Decorticatus. Detractus, cortex.
Rimontare, mōtar di nuouo] Iterū ascēdo,is.
Rimorchiare la naue)remulco,cas.
Rimordere) remordeo,des ,Compungo, gis.
Rimordimento, rimorso.]Compunctio,onis, vel morsus conscientiæ.
Rimore. Vedi romore] rumor,oris.
Rimoto,lōtano,separato.remotus.Lōginquus.
Rimouimento] Amotio,onis.Remotio,onis.
Rimouere, & remouere) Auerto, tis. remoueo,Amoueo,ues.Depello,lis.
Io non remouo mai l'animo da gli studij] Nunquam a studijs animum, mentem,cogitationem abduco: Nunquam de studijs non cogito, hærent in animo meo studia litterarum.
Rimouere l'animo da i pensieri) Auocare animum a solicitudinibus.
Rimouersi dal magistrato.) Abdicare se magistratui.
Rimouersi dalla sua opinione.) Depelli de sua sententia.
Rimotione, rimouimento] Amotio,onis. remotio,onis.
Rimpalmare. Leggi,spalmare.
Rimpetto,dirimpetto, incontro,per mezo,) E conspectu ex aduerso, contra.
Rimpetto,in comparatione) præ.
Rimprouerare,rinfacciare) Exprobo, Impropero,ras.
Rimprouerio,rinfacciamento]Exprobratio, onis.
Rimuggiare] rimugio, gis.
Rimunerare ricompensare)remuneror,aris.& remunero,ras. Retribuo,is.refero gratiam.
Non potrò mai rimunerarti, Nullam vnquam tuorum meritorum partem assequar: Numquam beneficium referenda gratia consequar :Nunquam tibi eadem mensura reddam, qua abs te accepi. Parem tibi gratiam referre nunquam potero.
Rimuneratione,ricōpensa]rimuneratio,onis.
Rimurchiare) remulco,cas.
Rinascere)renascor ,sceris.
Rinauigare) renauigo,gas.
Ricalzare,rettringere]Coerceo,cohibeo,bes.
Rinchiare,torcere la bocca ,come sdegnato.) Ringo,gis,& Ringor,geris.
Rinchiudimento) inclusio, onis.
Rinchiudere,serrare.Includo,dis,introcludo, dis.
Rinchiuso,riserrato) Inclusus,sa,sum.
Rincorare far animo.]Excito,tas,animo,mas.
Rincrescere alcuno.) Affícere tædio aliquem.
Rincrescere ad alcuno.]Tædet, ebat. Pertæsum est,vel tæduit.
Rincrescevole, noioso) Molestus, morosus, importunus.
Rincrescimento] Tædium, dij , Molestia, tiæ.
Rincrespare,intricciare.]Crispo,pas.
Riculatsi andat indietro ,) retrogradior . retroco.
Rinculandosi.]retrorsum, & retrorsus.
Rinfacciamento.)Exprobatio,onis.
Rinfacciare,buttar in occhio.) Exprobro, bras,impropero, ras.
Rinfermarsi,infermarsi di nuouo.] Incidere de nouo in morbum.
Rinforzare)roboro, ras.
Rinforzarsi,pigliar forze]Sumere vires.
Rinfrescarsi,pigliar fresco]refrigero, ras.
Rinfrescamento)refrigeratio,onis.
Rinfrescatiuo)refrigeratorius,ria,rium.
Rinfrescatoio vaso da tener in fresco le cose. Fripidarium,rij.
Ringa fiume di Spagna]Ringa,gæ.
Ringiouenire,farli giouane.Inuenesco,scis.repubesco, scis.
Ringratiamento] Gratiarum actio.
Ringratiare, rendere gratie.) Ago gratias, Habeo gratiam.
Rinouare)renouo,nas.instauro,ras.reficio,cis
Rinouare il dolore)refricare dolorem . Excitare sopitum dolorem.
Rinouare la guerra) renouare , redintegrare, reparare bellum.
Rinouamento] renouatio. Instauratio.
Rinouaméto d'Amore. Amoris redintegratio
Rinouatione,il medesimo,che rinouamento.
Rinouellare,rinouare)renouello,las.
Rinsanire,tornar al suo bō sēno)resipisco,cis.
Rintenerirsi,mollificarsi) rimollesco,scis.
Rintenerirse,amollire bene)remollio, lis.
Rintuzzare,ribattere] refundo,dis.
Ingenio rintuzzato,grosso] ingenium obtusum,retusum, hebes.
Rinualersi ricuperar la sanità] reualesco . Inualesco. Inualco,les.
Rinuerdire)reuiresco, scis.
Rinuigorire,dar vigore] Vegeto,tas.
Rinuoltare] prouoluo,uis,reuoluo , uis.
Rio,in luogo di rino}riuus,ui.
Rio, cattiuo, tristo)malus,la,lum. Improbus, ba,bum.
Riobarbaro, medicamento nobile)thacoma, tis,thaba,barum, ri.
Ripa,& riua.] ripa,pæ.
Ripa bianca città.)Leucogæum.
Riparare , riducere.]recipio,pis.
Riparare,prouedere , rimediare.] prospicio, consulo,lis.
Riparlare , parlar di nuouo.] Iterum loquor.
Ripartransona ,città nella Marca d'Ancona. Cuptamontana ,& Ripartrefon , come nel Calepino a suoi luoghi.
Riparo,rimedio]remedium,dij.Salus, tis.
Riparo,per la difesa) Propugnaculu,li , Propugnatio,onis, Defensio , onis.
Riparo,per il bastione] Vallum,li, Agger,ris.
Riparo di fiume.)Septum,pti. Agger,aggeris
Ripaze città.) Atucia,ciæ.
Ripensare,pensar di nuouo]recolo, lis . recogito tas. Animo repeto : Animo voluto.
ripercuotere.)repercutio,tis.
Ripercossa,ripercussione]repercussus, sus.
Ripescare,pescar di nuouo.)Expiscor, aris.
Repetere,replicare.]replico,cas.repeto, tis.
Repetitione,replica.]Iteratio,onis , repetitio, onis. (cis.
Ripezzare,racconciare vesti]sarcio, resarcio,
Ripezzatore.) Sarcinator,oris , resarcinator, oris.
Ripezzator di scarpe , Ciabbatino.) Cerdo, donis . Sutor veteramentarius , apud Suetonium.
Ripezzatrice,donna che ripezza i panni.)Sarcinatrix,icis.
Ripiantare,riseminare)replanto,resero,ris.
Ripieno) repletus.Expletus,ta,tum.
Ripigliare,pigliar di nuouo]resumo , mis.
Ripigliar l'animo,la lena) recipere animum.
Ripigliar le forze) renouare vires.
Riplicare.Leggi ripetere.
Riponere , & riporre , rimettere]repono,nis. Colloco,cas.
Riportare.] refero,reporto, tas.
Riportare parole] perferre sermonem . Deferre,significare,aperire, narrare verba.
Riportarne vtile] Fructum ferre.
Riportare honore da vn luogo] Decus deportare ex aliquo loco.
Riportare lode da vna vittoria de nimici. Ex hostibus laudem reportare.
Riportarsi a quel che vn vuole) conformare se ad alicuius voluntatem.
Riposare,star in riposo.) Quiesco . Conquiesco, acquiesco. (scere.
Riposarsi in alcuna cosa] in aliqua re acquie-
Riposato) Trāquillus,la,lum.Quietus,ta ,tum.
Riposo,quiete) requies,ei. Quies , quietis.
Io farò,che viuerai in riposo]Efficiā,vt quiete fruaris.Præstabo tibi otium.Efficiam, vt quietè viuas , quietè agas , quietam vitam ducas,vt summa sit rerum tuarum trāquillitas , vt otio tibi frui liceat, vt summa sit animi tui quies.
Che non ha riposo.] Irrequietus,ta,tum.
Riposticro,dispensiero) Cellarius,rij.
Riposto,saluarobba)Cellarium,rij.
Ripregare)repreco,cas.Leggi pregare.
Riprendere,ripigliare,)resumo,mis.
Riprendere,ammonire]reprehendo dis.Moneo , nes , arguo, is. Increpo,pas.Coarguo, guis.Carpopis,redarguo,is.
Riprendere il consiglio d'alcuno) Improbare consilium alicuius.
Riprendere l'officio d'alcuno.) Accusare alicuius officium.
Riprendere qualche cosa.] Malè accipere aliquid,Exagitari, insectari,conuitijs.vigere, carpere.Mi riprendono alcuni.) Vitio mihi dant,vitio vertunt ,fraudi tribuunt.Hoc in me conferunt,hoc mihi adscribunt,hæc me culpa condemnant , huius mihi culpæ notam inurunt quidam.
Il gobbo sarà piu biasimato di me.] Id maiori illi fraudi,quam mihi erit :Hoc illi plus, inferet infamiæ quā mihi ;Plus ille subibit infamiæ quàm ego:Hoc illi magis vitio tribuetur.
Riprensione) obiurgatio , onis.Reprehensio, onis,Castigatio,onis.
Riprensore , chi riprende)reprehensor,oris.

Ripreſo] Admonitus,ta,tum,Reprehenſus,ſa,ſum.
Riprouare,prouar di nuouo] Experior,ris.
Ripudiare,rifiutare]repudio,as.Recuſo,as.
Ripudiare la moglie]Vxori nuncũ remittere
Ripudio,rifiuto]repudiũ,ij. Repudiatio,nis.
Ripugnante,reſiſtente) Aduerſus,ſa,ſum.Repugnans,tis.
Ripugnanza,reſiſtenza) Repugnantia,tiæ.
Ripugnare,reſiſtere.] Repugno,as,obſiſto, aduerſor,tefragor,aris.
Ripullulare,germinare di nouo)repullulo,as
Ripulſa,& ripulſare, leggi, ripulſa, & repulſare.
Riputare,& riputatione,Leggi reputare,& reputatione.
Riſaldare,far appigliare]Solido,das,
Riſaldarſi,] Solideſco,ſcis.
Riſalutare,rendere il ſaluto]reſaluto,tas.
Riſanarſi guarire.] Conualeſco, conſeneſco, conualeſco.
Io non ſono ancora intieramente riſanato.) Valetudinem nondum ſatis recuperaui,recepi, reuocaui; Nondum vires colligere potui: Nondum ſatis firmo ſum corpore: Nondum priſtina mihi reſtituta valetudo eſt:Nondum planè conualui; Confirmatus a morbo nondum omnino ſum. Aliquanto deterius,quam ſolebam,valeo:Priſtinas vires quadam ex parte deſidero. Nondum vtor priſtina valetudine.
Riſapere,ſapor di nuouo]reſciſco,ſcis.
Il gobbo ha riſaputo il tutto) Gibbus reſciuit omnem rem.
Riſca,ſcaglia di peſce]Acus,aceris.
Riſcaldamento)Aeſtus,ſtus,Calefactus,tus.
Riſcaldare.ſcaldare]Calefacio.Concalefacio, cis.
Riſcaldarſi,diuenir caldo]Caleo,les.Calefio.
Riſcattare,ricuotere]redimo, mis.
Riſcatto,il riſcuotere]redemptio,onis.
Riſchiarare,far chiaro]Clarifico,cas.
Riſchiararſi come l'aria farſi chiara) Sereno, nas.
Riſchio, pericolo) Periculũ. Leggi, pericolo.
Riſciacquare,lauare di nuouo)relauo,vas.
Reſerrare vna coſa ferita]teſcribo,bis.
Riſcuotimento,riſcattamento]Exactio, onis.
Riſcuotere, riſcattare,]redimo,mis.Exigo,is.
Riſcuotere i ſuoi debiti)Exigere nomina.
Riſcuotere i tributi) Exigere tributa.
Riſcuotitore) Exactor,oris.Redemptor,oris.
Riſecco] Adultus,ſta,ſtum.
Riſedere)reſideo,des. (do, dis.
Riſerrare,richiudere)Includo,dis.Introclu-
Riſguardare,& riguardare,Intueor,inſpicio.
Riſguardare,hauer riguardo]habere rõnem.
Riſguardo,riſpetto]ratio,onis.
Riſino,città] Riſinium, ni.
Riſipila,infermità) Eryſipelas,atis.
Riſo,il ridere]riſus,ſus.
Riſo diſſoluto.Cachinnus,ni]Cachinnatio,is.
Morir di riſo]Emori riſu.
Riſoluere,diſciogliere]Diſſoluo,uis,reſoluo, uis,
Riſoluerſi in poluere]puluereſco,ſcis.
Riſoluerſi in fumo)incaſſum cadere.
Ogni coſa ſi riſolue in fumo.) Incaſſum cadunt omnia.
Riſoluere qualche coſa ad alcuno.] Extricare aliquem de re aliqua.
Riſoluerſi di qualche coſa,diffinire.] Statuo, decerno,delibero.
Riſolutamente]Certo,
Riſonanza,conſonanza]Concentus, tus,
Riſonare] Reſono,nas.
Riſomigliare,aſomigliare] Compara, tas. aſſimilo,las.
Riſorbire)reſorbeo,bes.
Riſorgere,di nuouo ſorgere)reſurgo,gis,
Riſouenire,ridur a memoria. Vedi ricordare.
Riſpargere,ſpargere quà,& là] reſpergo,is.
Riſparmiare,ſparagnare,parco,cis.
Attendere a riſparmiare) Seruire rei.
Riſparmio] Parſimonia,æ.
Riſpegnere,ardor tolto di nouo)reſtinguo,is.
Riſpettare,hauer riſpetto. Habere rationem.
Riſpetto,riguardo]ratio,onis.
Non hauer riſpetto.] Non vereri.Contemnere. nihili facere,aſpernari, nullo loco habere, nullius ducere, habere in poſtremis, nullam ducere rationem,vel habere.
Senza riſpetto,alla libera) Audacter.
Riſpettoſamente,con vergogna) Verecundè.
Riſpettoſo,modeſto] Verecundus,da,dum. Pudens.
Riſpiare ripigliar lena) reſpiro,ras.
Reſpiratione] reſpiratio,onis.
Riſplendente) Nitidus, fulgidus,lucidus,micans,antis.
Riſplendere, luſtrare] ſplendeo, des. Niteo, fulgeo,luceo,reſplendeo,des,coiluceo,ces, rutilo, las
Riſplendere a guiſa di baleno) Corniſco, ſcas.
Riſplendere in mezo] intermico,cas.
Riſpondente,chi riſponde] reſponſor,oris.
Riſpondente,corriſpondente)Correſpõdens, entis.
Riſpondere dar riſpoſta.)reſpondeo,es.
Riſpondere nell'amore] redamo,mas.
Riſpondere alle lettere d'alcuno di parte in parte] reſpondere litteris alicuius ordine.
Riſpondere a qualche coſa.) Accommodare litteras ſuas ad aliquid.
Riſpõdere come biſogna) Subſcribere verbis.
Riſponditore.]reſponſor, oris.
Riſpoſta]reſponſio,onis, Reſponſum,ſi.
Riſſa,contentione.] Iurgium,gij. Rixa,xæ.
Riſſo,nella Cappadocia; Rhizus pomus.
Riſſoſo pieno di riſſe.] Rixoſus,ſa, ſum.
Riſtituire,) reſtituo,is. Reddo, dis.
Riſtorare, rendere il cambio] referre gratiã.
Riſtorare,rinouare)Inſtauro, ras.
La virtù riſtora il danno, che fa la fortuna.] Quod a fortuna damnum accipitur, refarcit, & compenſat virtus; Medetur virtus fortunæ malis.
Riſtorare i danni] Sarcire damna.
Riſtorarſi,ricrearſi.] recreari, confirmare ſe.
Riſtoro,conforto) Solamen,minis,
riſtoro,vtile] Fructus,ctus.
Riſtregnere)Cohibeo,bes.Coerceo,ces.
Riſtregnere in più parole.] pluribus verbis amplecti.
Riſtringimento.]Cohibitio, onis,
Riſuegliare,deſtare.) Excito,tas.
Riſuegliarſi) Expergiſcor,Euigilo,las.
Riſultare, tornar in vtile, Iuuo, Orior,ris, redundo,
Riſuſcitare) reuiuiſco,ſcis,Reſurgo,gis.(tuis.
Riſuſcitare alcuno.]Excitare aliquem a mortua,& riuiera.) Ripa,pæ Maritima,orum.
Ritagliare) reſeco, cas.
Ritagliato,come i giudei) Verpus,pa,pum,& recutitus.
Ritaglio,tagliatura) reſegmen,inis,
Ritaglio,pezzo.]Fruſtum, ſti,
Ritacere.] Reticeo,ces.
Ritardãza,indugio.) Mora,ræ,Cũctatio,onis.
Ritardare,dimorare] Cunctor,cunctaris,Moror,retardo.
Ritardare alcuno dallo ſcriuere]retardare aliquem a ſcribendo.
Ritardatore,che ritarda.) Cunctator, oris.
Ritegno,coſa che ritiene] retinaculum,li.
Retinere,fermare)retineo, nes.
Ritenere,impedire,che non ſi faccia qualche coſa]detineo,nes,reprimo,mis,refræno, as.
Retinere i ſoſpiri.)Continere gemitus.
Ritenerſi)reprimere ſe.
Ritenimento]retentio,onis,
Ritentare tentare di nuouo.]retento,tas.
Ritirare a dietro) retrahio,his.
Ritirare alcuno al male) Abducere aliquem a nequitia,
Ritirarſi a qualche arte) ad aliquam artem ſe referre.
Ritirato]retractus,cta,ctum; Abductus, abductus,ctum.
Rito,coſtume, vſanza.] ritus,tus.Mos,moris.
Ricogliere,pigliare]Reſumo,mis,recipio,pis. Aufero.
Ritondare,compaſſare)Circino, circinas,rotundo,las, (tas, tatis.
Rotondità)orbis,bis. Orbiculus,li, rotundi-
Rotõdità della ruota,Orbile,lis.Orbis rotarũ
Rotondità della Luna,Orbita Lunæ.
Ritondamente,]ritondè.
Ritondo,rotũdus,da,dũ. Orbiculatus,a,um,
Ritorcere) retorqueo,ques.
Ritornare,tornare in luogo)redeo,dis,regredior,eris,
Ritornare nella patria . Reuerti in patriam, recipere ſe ad ſuos Lares,ad patriæ incunabula,ad patrias ſedes.
Ritornare alla ſua prima ſlãza] remigro,gras.
Ritornar alla ſua natura,far come prima]Redire ad ingenium.
Ritornare a vedere] Reuiſo,ſis.
Ritornare in qualche luogo.) refertre ſe ad aliquem locum.
Ritornare da qualche luogo.] recipere ſe ab aliquo loco.
Ritornar in gratia cõ alcuno.]Redire in gratiam cum aliquo,
Ritornare la riſpoſta]renuncio,cias.
Ritornare in ſe]redire ad ſe .
Ritornar al ben fare] redire in viam.
Ritornata.Leggi ritorno.
ritorno,& ritornata]regreſſus, ſus . Reditus,tus,reditio,onis. (;
Ritorre,come ſtroppe,corde,& ſimili)viculu
Ricerto,ripiegato]recurtus,ua,uum . Recurtuatus,ta,tum.
Ritratto,ritirare] retrahio,his.
Ritrarre alcuno da gli affanni.]Abducere aliquem à moleſtijs.
Ritrarſi,& ritrarſi]referre pedẽ.Recipere ſe.
Ritrarſi dalle occupationi.) Laxare ſe occupationibus.
Ritrarſi à qualche arte] referre ſe ad aliquam artem.
Ritrarre,ſignifica anco formare la ſomiglianza d'alcuno.] Effingo,gis.
Ritrattare,reprobare] reprobo,bas,Reuoco,as.
ritratto,ſembiante,imagine] Effigies,giei.Imago,gines.
Ritrolo,ſdegnoſo,faſtidioſo,ſuperbo . Leggi retroſo.
Ritrouare,trouare) reperio,ris. Inuenio,nis.
Ritrouare fine del ſuo affanno]repetere finem ſolicitudinis ſuę.
Ritrouarſi in vn luogo.] Sum,es,eſt.
Ritrouarſi ad vn fatto.]Interſum.
Ritto.Leggi Diritto,
Volentieri conuerſo nelle ritiere.) Maritima loca cum voluptate frequẽto.Iucundè verſor in maritimis:In maritimis facillimè ſũ. In ora marina verſari iucundum eſt: Maritima ſedes me capit,oblectat, tenet : Facior maritimæ regionis aſpectu.
Riualere,riſanarſi) reualeſco, ſcis.
riuale è il cõcorrẽte in amore)riualis,proc',ri
riuedere,veder di nuouo) reuiſo,ſis.
Riuelare,manifeſtare]reuelo,las.Publico,cas Palam facio.
riuelatione) reuelatio,onis.Oraculum,li.
Riuendere) reuendo,dis.
Riuenditore) propola,læ.
Riuenire,ritornare] reuenio,nis.Leggi ritornare.
Riuenuto,come ſe foſſe morto) redimitus,redimiua,redimitum.
Riuerberare,ripercuotere]repercutio,reuerbero,reuerberas.
Riuerberatione)repercuſſio , onis , repercuſſus,his.
Riuerdire,& riuerdeggiare]reuireſco,ſcis.
Riuerendo,degno d'honore.) Venerandus,ve

nerabilis.
Riuerente,chi porta honor.)obſeruans,antis.
Riuerentemente, con riuerenza] reuerenter Pli. Veneranter, Apul.
Riuerenza.]Obſeruantia,tiæ. Reuerentia,tiæ.
Riuerire,portar honore] reuereor,eris. Veneror,obſeruo,colo.
Riuerire alcuno.]Colere aliquem.
Riuerſamento.]Inuerſio,onis.
Riuerſare,come voltare vna veſte)inuerto,tis.
Riuerſare,ſpandere.)Fundo,dis. Effundo,dis.
Riuerſato,come vn panno.)Inuerſus,ſa,ſum.
Riuerſato,ſpãto.)Fuſus,ſa,ſum. Effuſus,ſa,ſũ.
riueſtire,veſtire di nuouo]Amico,cis. Iterum veſtio.
Riuiera,ſpiaggia di mare]ora,ræ. Vedi Riua.
Riuiera di Genoua.)Ora Liguriæ,vel Ligu ſti (ca.
Riuiſitare.)Reuiſito,tas.
Riuiuere) reuiuiſco,ſcis.
Riuo,& rio]riuus,ui.
Riuocare,richiamare)reuoco,cas.
riuolare,volare à dietro)reuolo,las.
Riuolere.] Rurſus velle.
Riuolgere,riuoltare] reuoluo,prouoluo. Conuerto,tis.
riuolgerò ogni mio fauor all'honor tuo,)omnia mea ſtudia ad tuã dignitatem tuendam conuertã, conferam, in tua dignitate figam, locabo ſtatuã, ponam, tuæ dignitati dicabo.
Riuolgimento] reuolutio,onis.
Riuolta d'occhi,cenno)Nutus,tus.
Riuoltare,riuerſciare]reuoluo,uis,inuerto,is.
Riuoltarſi col corpo in sù]reſupino,nas.
Riuoltarſi contra colui,che ti dà] reſero,ris.
riuolto.) inuolutus.
Riuomitare,vomitar di nuouo]reuomo,mis.
riuſcimento.) Euentus,tus. Euentum,ti. Succeſſus,ſus, Exitus.
Riuſcire,ſuccedere,auuenire]Euenio, ſuccedo.
Il Gobbo non rieſce come ſi aſpettaua] rerũ illius euentus ab hominum expectatione diſſentit: Alius, atque expectabatur, exiſtit: Expectationem, quam concitauit, ille nec ſuſtinet, nec tuetur. Expectationi hominũ non reſpondet.
Riuſcire col ragionare.) Euado,dis.
Riuſcire,vſcire.]Exeo,exis.
Riuſcita. Leggi riuſcimento.
rizzoppare)reſartio,ris.
Rizzare,dirizzare.) Erigo,gis.
Rizzarſi,leuarſi in piede.]Surgo,gis.
Rizzarſi,per honorar alcuno.)Aſſurgo,gis.
Roan, città nella Gallia.) Rothomagus, gis. Normandiæ metropolis.
Roan popoli della Gallia.]Aulerci.
Roan colore tanè lionato.)Fuluus,ua,uum.
Robba,la facoltà] res,rei. Facultates,opes,diuitiæ.
Robba,che laſcia il padre]patrimonium,nij.
Non penſar ad altro che alla robba] præter diuitias nihil ſpectare: In re familiari angẽ da totum eſſe: Omne ſtudium in quærendis opibus locare, conſumere, conſtituere.
Perdere la robba,]adimi de fortuna detrahi. Fortunam cõminui. Fortunę iacturã fieri.
Queſto l'ottiene con la robba.) Copiarum hoc eſt: In opibus ſitum eſt: Facit hoc copia diuitiarum: Præſtant hoc diuitiæ. Pendet hoc à diuitijs.
Andare à male la robba.) Fortunam diſſipari, rem familiarem diſperdi, deuicit, imminui, diſtrahi.
robbia,herba da tegnere)rubia,biæ.
Robicondo,roſſeggiante,molto roſſo)rubicũdus,da,dum.
Robicone,fiume celebre tra Rimino,& Ceſena) Rubicon,onis.
Róbino pietra preciosa.)Chryſolythus,thi. Pyropos,pyropi.
Robone,ſorte di veſtimento.)Læna,næ.
Robrica,con la quale ſi notano i tuoli de libri. rubrica,cæ.
robuſto,forte) robuſtus,ſta,ſtum.
Rocca contrada,terra nella Marca d'Ancona.
Rocca cõtrada. Rocchæ contrata, come nel Calepino al ſuo luogo.
Rocca,fortezza,caſtello.]Arx,cis. Caſtrũ,tri.
rocca,che vſano le donne à filare.)Colus,li,& colus,coli.
Rocca di Papa, terra nel Latio. Algidum,di.
Roccella nella Calabria,città. Locri.
Rocchetto,veſte ſoprana de Cardinali,& Veſcoui.) Amictus,ctus.
Rocchio nel ginocchio di ſcacchi.) Turricula latrunculorum, Cyclops,opis, Elephas.
Roco,rauco della voce]raucus,ca,cum.
Alquanto roco) ſubraucus,ca,cum.
†Rocella città.]Locri,orum.
Rochella)Sanctorum portus munitiſsimus.
Rochemburg città.) Bragodurum.
Rocheſter, Roffenſis ciuitas apud Anglos. Io. Fiſcheri Martyris Chriſti Archiepiſcopalis ſedes.
Rocchio città.)Eretria,triæ.
Rodomele)mulſa,ſæ.
Rodano,ouero Rhodano,fiume della Frãcia. rhodanus,ni.
Rodere,roſicare) rodo,dis, Erodo,dis, Corrodo,dis, Obedo,dis.
Rodere intorno.)Circumedo,dis.
Roderſi di ſtizza.]Crucior,aris.
Rodes città.)Segodunum,ni.
Rodes popoli.) Rhuteni,norum.
Rodi città,& Iſola. Rhodus,di.
Roditore,diuoratore.)Edax,cis Helluo,is.
Rodona,fiume nel Genoueſe.) Rutuba,bæ.
Rodeſto città.)Biſancha,ſeu Reduſtum,ſti.
Rodrigo città di Spagna) Ruſticana,næ.
Roelburg città] Ruconium,nij.
Rogelia città) Ropicum,ci.
Roggio,roſſegno,che tẽde al giallo,rufus,ſa,
Rogna,ſcabbia.)Scabies,ei. (ſum.
Rognoſo,ſcabioſo.]Scabioſus,ſa,ſum.
Rognoni,& reni]ren,renis.
Rogo, montone di legne acceſo, come faceua no gli antichi, quando bruciauano i corpi morti]rogus,gi, Pyra,ræ.
Rollo doue ſi ſeriuono i ſoldati.) Album,bi.
Roma città principale dell'Italia, & reina,& capo delle città.] Roma,mæ, Pontificia ſede illuſtri.
Romagna,regione nell'Italia.] Aemilia, Aemiliæ. Flaminia,niæ,
Romania,prouincia in Europa) Thracia,ciæ.
Di Romania] Thrax,cis. Threiſſa,ſæ. Donna di Thracia.
Romanzone, ciarlatano, canta in banco.]Circulator,oris.
rombo,peſce]rhombus,bi.
Rombola,frombola.)Funda,dæ.
Chi uſa frombola.]Funditor,oris.
Rominare,& ruminare,rimãgiare]rumino,as
Romitaggio,eremo)Eremus,mi.
romito,chi ſtà all'eremo.)Eremita,tæ.
Romice,herba]rumex,icis.
Romore,ſtrepito.] Tumultus,tus, Fremitus, tus, Strepitus,tus.
romore,cioè fama]rumor, Fama,mæ.
Rompere,ſpezzare,] rumpo,pis, Frango,gis, Confringo, gis. Effringo, Obtrumpo, pis. Prorumpo,pis. Abrumpo,pis, Perfringo,gis.
Rompere à forza,]Dirumpo,pis.
Rompere grandemente.]Infringo,gis.
Rompere vna armata.]Quaſſare claſſem.
Rompere il conſiglio d'alcuno)Frangere conſilium alicuius.
Rompere l'amicitia vecchia.]Diſtimere veterem coniunctionem.
Rompere la prigione.)Expugnare carcerem.
Rompere vn membro.]Frangere membrum.
Rõpere un ponte] rũpere pontẽ, interrũpere.
Rompere la teſta ad alcuno cõ lettere)obtrudere alicui litteris. Obtundere aliquẽ litteris, moleſtum eſſe litterarum frequentia.
Romperé il parlare d'alcuno.) Retundere ſermonem alicuius.
Rompere in mare.] Frangere nauim. Naufragium facere, pati.
Rompere la teſta ad alcuno, faſtidirlo.]Obtũdo,dis.
Ronca,arma haſtata.) Sparus,ri, vel Spatũ,ti.
Ronca ſtromento vileſco, col quale ſi tagliano le ſpine, & altre coſe] runcina,næ.
Roncare,ſtirpare)runco,cas. Eruncoras.
Il roncare] runcatio,onis.
Roncatore,chi ronca)runcator,oris.
Ronchetta, picciola ronca, da tagliar le viti] Scirpicula,læ.
Roncheggiamento il ronfare dormendo]rõchus,ci.
Rócheggiare,ronfare,ſterto,tis,rhõchiſo,ſas.
Ronciglio,rampino,vncino.]Vncus,ci.
Ronciglione caſtello vicino Viterbo.]Ruſcino,ruſcionis.
Ronciſualle.]Vallis roſida. Pyrenæi montes.
Rondine,& rondinella.]Hirundo,inis.
Rondone vccello.)Cypſelus,li.
Ronfare,roncheggiare.]Sterto,tis.
Ronfeggiamento)rhonchus,ci.
Roncino,cauallo.)Equus gregarius.
Ropegara,& arpegara)Occa,cæ.
Ropegare,& arpegare.]Occo,cas.
Roſa,fiore]roſa,ſæ.
Di roſe,roſaceus,cea,ceum.
Di color di roſe)roſeus,ea,eum.
Roſa damaſchina, o moſcatella]roſa moſcata.
Roſaio,luogo piantato di roſe.)roſarium, rij, Roſetum, ti.
Roſes città.) Rhoda,dæ.
Roſicare]rodo,dis.
Roſicato,roſo.) Exeſus. Leggi roſo.
Roſignuolo,vccello] philomela,læ. Luſcinia, luſciniæ.
Roſmarino,herba]roſmarinus. Libanotis,dis.
Roſmarino fiume.)Chyda,dæ.
Roſne,il rodano.] Rhodanus fluuius Galliæ celeberrimus.
Roſpo.)Bufo,onis.
Roſſa,& la roſſa città.)Caunus,ni.
Roſſardo]rubicundus,da,dum.
Roſſeggiante,molto roſſo)rubicundus,a,um.
Roſſeggiare,diuenir roſſo.) Rubeſco,ſcis.
Roſſetto,alquanto roſſo]rubellus,la,lum. Subrutilus,la,lum.
Roſſetto,col quale ſi fanno roſſe le dõne]purpuriſſum, ſi.
Roſſezza,& roſſore]rubor,oris.
Roſſia città] rubellæ,larum.
Roſſo)ruber,bra,brum.
Eſſer roſſo) rubeo,bes.
Diuenir roſſo] rubeſco,ſcis.
Far roſſo)rubefacio,cis.
Farſi roſſo]Irubeo,bes.
Roſſo dell'ouo.]Vitellus,li.
Roſſore,& roſſezza.)rubor,oris.
Roſta,ventaglio,paramoſche.)Flabellum, li.
Roſtire. Leggi Arroſtire.
roſtizzana,braſuola,pezza di carne da roſtire ſopra la craticola.] Offella,offellæ.
roſto. Leggi arroſto.
rota, & ruota]rota,tæ. Leggi ruota.
rotare. Leggi ruotare.
rotella,brocchiero) parma,mæ.
rotelletta]parmula,læ.
rotemburg città.] Thuberum,ri. Germaniæ ciuitas.
rotondamente)rotundè.
rotondità)rotunditas,tatis. Orbis,dis.
rotondo)rotundus,da,dum. Orbiculatus, ta, tum.
rotta d'vn'eſſercito. Leggi ſconfitta.
rotta di mare.]Naufragium,gij.
rottare,far rotti) ructo,ctas.
Chi rotta)ructator,oris.
Donna che rotta]ructatrix,icis.
rotteggiare,ruttare]ructo,eructo.

Rotto,

rotto,& rutto di bocca) ructus,ctus.
rotto participio] rupt us, ta , tum. Abruptus.
rotto posto in sbaraglio , & fracasso] Profligatus,ta,tum.
Esser rotto hauer vna rotta] recipere cladem.
rottura,rompimento.) Fractura , ræ, ruptio, onis,infractio.
rottura,crepatura.] Hernia,niæ,scroti, vel intestinali.
rouaio,vento da Tramontana.) Boreas , ræ.
rouẽre,infiãmato,ardẽte.) Feruens,feruidis.
rouere,alboro.] Quercus,cus,robur , oris.
Fatto di rouere) roboreus,rea,reum.
rouerscio,ò rouerso) inuersus,sa, sum.
rouerściare) inuerto,inuertis.
rouiglione,infermità. Leggi Varole.
rouina.]Exitium,tij,Ruina,næ.Excidium,dij
rouinare) ruo,ruis,euerto,tis.Exscindo,dis.
Hai rouinato i tuoi.) Tuos perdidisti . Tuos euertisti fortunis omnibus.Tuis exitium pepersti.Perniciem tuis attulisti . Calamitatem ac pestem importasti.
Inanti la rouina.)Saluis rebus.Nondum perditis rebus,ante casum Reip.stante Reip.
rouinare vn paese]Vastare regionem.
rouinare vna casa.) Diruere domum.
rouinevole)perditus,ta,tum.
rouinoso,che minaccia rouina)ruinosus,sa,sũ.
roxemburg città] ripa alta,
roxetto) Nauctaticũ, Canopicum Nili ostiũ.
rozzamente,grossamente.] Inculte,impolitè, indoctè.
rozzezza,goffezza) ruditas.Insulsitas, impolitia.
rozzo,goffo,goffo d'ingegno]rudis,incultus impolitus,inelegans,inconcultus,inornatus, vix minimè doctus,ab humanarum longe remotus,nunquam hominis,planè peregrinus, ignatus,imperitus,usus expers,nullius experientiæ.
rozzola. Leggi Bruttola.
rozzone [illegible]llo di poco precio.] Equus admissarius.
rubare,furare.] Furor,furripior,latrocinor,clepo,expilo.
rubare di nascosto.] Subripio,is,subripuo, is.
rubato,cosa rubata.)Furtiuus,ua , uum . Abreptus,ta, tum.
rubatore, ladro.] Latro,onis.
rubator di bestiami.)Abactor, oris.
ruberia,furto,rapina.) Furtũ , latrocinii,nij.
rubellare,rubello,rubellione. Leggi ribello, & ribellare.
rubicone. Leggi Robicone,fiume.
rubrica,è cosa scritta,ò segnata di rosso]rubrica,cæ.
rudine città)Rizana,næ.
ruffiana.] Lena, næ.
ruffianare,ruffianeggiare.]Lenocinor,aris.
ruffianello.] Lenunculus,li. Lenulus,li.
ruffianesmo,ruffianeccio.] Lenocinium, ij.
russiano.) Leno,nonis.
ruffiano di bordello.]Ganeo,onis.
Cosa di ruffiano.) Lenonius,nia,nium.
ruga,verme che mangia i cauli.]Eruca,cæ.
ruga,grinza che viene sul viso] ruga , gæ.
ruggiare, & ruggire . Voce di Leoni.]Rugio, gis,Irrugio,gis.
ruggine) rubigo,ginis.Ferrugo,ginis , erugo, ginis.
rugginezza, il medesimo che ruggine.
ruggin oso,& ruggin ito)Rubiginosus , Ferrugineus,æruginosus.
ruggito,mugghito di Leoni.] Rugitus , tus.
rugiada,] Ros, roris.
Che porta rugiada) rorifer,ra,ferum.
rugiadato , bagnato di rugiada.) Rorulentus, ta,tum.
rugiadoso,pieno di rugiada.] Roscidus,a,um.
rugoso,pieno di crespe,& grinze.]Rugosus,a, sum.
rumare,& ruminare, rimasticare.] Rumino , nas.remando,dis.

ruota.] Rota,rotæ.
ruota picciola,]Rotula , læ,
ruotare,far la ruota.) Roto,tas.
ruotare,per aguzzare] Acuo,acuis.
rupe,l'altezza di monti.] Rupes,pis.
rus,fiume.]Vrsa,vrsæ,fluuius.
ruscello, canaletto di acqua corrente) Riuus, Riuulus,li.
rusticheto,alquanto rustico.) Subrusticus,ca, cum.
rusticamente,villanamente)rusticè.
rusticheza,rusticità.) Rusticitas,atis.
rusticità,rusticheza.) Rusticitas.
rustico,villano.) Rusticus,ci.
rustico,scortese.) Inurbanus . Rusticus,ca,cũ.
ruta,herba) ruta, tæ.
rutarida , tù città della Macedonia.) Amphaxis.
ruuido,rozzo,aspro.] Rigidus,da,dum.
ruuidamente,aspramente.) Rigidè.
ruzzamenti, scherzi.) Lusus,sus.
ruzzare,scherzare.]Iocor,aris.
ruzzetto,vccello detto Re de gli vccelli.] Reguius,li. Trochilus,li. Regaliolus, li.

S

SAba,città dell'Etiopia.) Saba,bæ.
Sabaria,città dell'India) Sabar.
Sabare , Regno nell'Arabia Felice.] Sabatha, Metropolis.
Sabar città nella Pannonia]Sallis.
sabbato, giorno della Settimana.] Sabbatum, vel septimus dies.
Sabbia) sabulum,li. Arena, næ.
Sabbione,il medesimo che sabbia,] sabulo,lonis.
Sabrani città]Cubina, næ.
Saccaria,regione.) Argia,giæ.
Saccente,sufficiente]sagax,acis,prouidus,da, dum.
Saccheggiare,mettere in preda l'altrui robba] spolior,ris. Depopulor , aris . Deprædor,aris.
Saccheggiare vn luogo.) Diripere locum.
Saccheggiare vn paese.) Prouinciam vastare exhaurire , rapinis lacescere, prædas agere è prouincia.
Saccheggiamento.]Depopulatio , onis.
Saccheggiatore.] Prædator,oris, depãdator,is.
Sacchetto]sacculus,li.
Sacco da portar grano,ò altro) saccus, ci.
Sacco di cuoio.)Culeus,lei,& Culeum,lei.
Sacco,saccheggiamento.] Direptio,Depopulatio,onis.
Sacco ne,pagliariccio.] Stramentum , ti, strumen,nis.
Sacerdote)sacerdos,dotis.
Sacerdotessa] sacerdotissa,sæ,Gell.
Sacerdotio]Sacerdotium,ij.
Sacramento,giuramento] Iusiurandum,iurisiurandi.
Sacramento della Chiesa.] Sacramentum , ti.
Sacrare,consacrare]sacro,cras.
Sacrestano.)Aeditruus,tui.vel Aeditimus,mi.
Sacrestia) sacrarium, rij.
Sacrificare]sacrifico,cas,Immolo,las , vt immolare Deo.
Sacrificio) immolatio,nis,sacrificium,cij.Victima,mę,
Far sacrificio.)Rem diuinam facere.
Chi fà sacrificio.Immolator,is,sacrificus.
Sacrilegio,ruberie di cose sacre,]sacrilegiũ,ij.
Sacrilego,colui che robba le cose sacre]sacrilegus,gi.
Sacro dedicato à Dio.]Sacer,cra, crum.
Sacron,regione] Phrygia,gię.
Saetta,frezza] sagitta,tę.Iaculum,li.
Saetta,che vien dal cielo,] Fulmen, minis.
Saettare,tirar saette.)Iaculor, laris.
Saettar dal cielo.] Fulmino,nas.
Saetta,legno marittimo,à guisa di fusta.]Catascopium.
Saffiro,pietra pretiosa]saphyrus, ri.
Sagace,astuto,prudente)sagax,perspicax,acis
Sagacemente.)Callidè, sagaciter, prudenter.

Sagacità,astutia,bontà d'ingegno]sagacitas, Prudentia,solertia.
Saggio,sauio.) Sapiens,entis,Prudens,entis.
Saggio,la proua.)Experimẽtum,experientia.
Saggio,mostra di sonar,ò altro]prælusio,is.
Sagina,sorte di biada)sagina,næ.
Sagittario,arciere,balestriero)sagittarius,ij.
Sagittario,segno celeste)sagittarius,rij.
Sagona,fiume celebre di Spagna.]Sagũtum.
Sagonto città di Spagna.) Saguntus,ti.
Sacra consacratione della Chiesa]consecratio, Dedicatio.
Sacramentare.) Eiuro,ras.
Saiete città) Bibius , bii.
Saiãtonge,populi della Gallia]Santones,nũ. pluraliter,vicini Parisiensibus.
Saia sorte di vestimento] sagum,gi.
Saietto,saio picciolo,corto) sagulum,li.
Saione,il medesimo che saio) sagum,gi.
Saiotto,città famosa della Fenicia) Sidõ,onis.
Saitron populi nel paese di Liege.) Centrones,num,plura.
Sala città.] Sala,læ.
Sala,habitatione maggiore nel palazzo) Aula, læ.
Saladanch città] salis,lis.
Salamancha città di Spagna)Salamantica,cæ.
Salamandra animale) salamandra,dræ.
Salame,ogni carne,ò pesce salata,] salsamentum,ti.
Salamina Isola nel mar Euboico)Sala vina,næ.
Salamina città.]Salamin,minis,vel Salamina, næ.Cypri insulæ.
Salamuoia]Muria,riæ. Acconcio in salamuoia. Muriaticus,ca,cum.
Salanadnach,città di Schiauonia.] Sidrona, scustidona,næ.
Salanga] sacrum promontorium.
Salario.]Merces,cedis.Salarium,ij.apud Plin. & Suet.
Salario,che si dà alli maestri di scuola.] mercedale,lis.
Salare,& insalare]salio,salis,salsi,salsum.
Salasso di vene) phlebotomia,miæ. Venæsectio
Salata,& in salata.] Acetaria,riorum.
Salato,& insalato] solitus,ta,tũ, salsus,sa,sum.
Salce,& salice,alboro noto)salix,cis.
Luogo piantato de salici)salicetum , ti, salicum,ci.
Salciccia. Vedi salsiccia,& salsiccione.
Saldamente, fortemente.]Fortiter,solidè.
saldamento. Vedi saldezza.
Saldare,fermare) solido,das . Consolido, das.
Saldar metalli] Ferrumino,nas.
Saldarsi,solidesco,scis.
Saldatura,legamẽto di metalli)Ferrumẽ,inis. Ferruminatio.
Saldezza,fermezza.] Firmitudo, inis. Firmitas,firmitatis.
Saldo , forte , fermo]solidus, firmus,stabilis, constans,antis.
Sale]sal,salis.
Senza sale] Insulsus,sa, sum.
†Salemi, luogo copioso di palme.]selinis.
Salerno,città.] Salernum,ni,nel regno di Napoli.
Saletta,& saliera.Leggi saliera.
Salganico,città.]Salganeus, nei.
Salice,& salce]salix,salicis.
Di salice] salignus,gna,gnum.Alij dicunt,Saligneus,ea,eum.
Saliera , vaso da tener il sale in tauola.) salinum,ni.
Salinetto,salina picciola]salillum,li.
Salina,luogo doue si fa il sale) salina,næ.
Saline,città.]Salinę, Salinarum apud Sequanos iuris Hispanici ciuitas.
Salini,Isola:) Didumo insula.
saliscende , stromento , col quale si serrano le porte) repagulum,li.
Salire,montare) Ascendo, dis.
Salire sopra qualche cosa.) Insceudo,dis.
Salita,montata.] Ascensus,sus.

sali.

Salito, montato.] Ascensus,sa,sum.
Saliua,sputa] Salina,næ.
Gettar saliua) salmo,uas.
Chi ha gusto di saliua] saliuosus,sa,sum.
Salma,soma,carca.] Onus,neris.Sarcina,næ.
Salmace, fonte in Caria.] Salmacis,cis.
Salminco,terra d'Arcadia.] Tegea,geæ.
† Salmo,canto à Dio.] Psalmus,mi.Ode,odes.
Salmone, pesce.] salmo,monis,Basileæ notissimus, & palato gratus piscis pretiosissimus.
Salnich, fiume.) Locus,slu.
Salnitro) Nitrum,tri.
Di salnitro.] Nitrosus,sa,sum.
Salonichi,città.] Thessalonica,cæ.
Salpa,pesce] salpa,pæ.
Salpare,leuar le ancore.] Vellere anchoram.
Salsa,sapore così detto) meretum,ti.intinctus, ti.Intinctus,tus.
Salsiccia,Luganica.) Farcimen,minis.
Salsicciero,luganicaro.) Fartor,fartoris.
Salsiccione,& salsicciotto.] Lucanica,cæ.
Salso,salato) salitus,ta,tum,salsus,sa,sum.
Salso, fiume.] Himera flu.
saltambarco,vestito espedito) sagum,gi.
Saltare) salio,lis, salto,tas.
Saltare in sù) resulto,tas.
saltare fuori] Exilio,lis.prosilio, lis.
Saltar di alto a basso.] Desilio,lis.
Saltar dentro.) Insilio,lis.
Saltar in diuerse parti.] Dissulto,tas.
Saltar in dietro] resilio,lis.
Saltar oltre.) Transilio,lis.
Saltar d'allegrezza.] Exilire gaudio.
Saltellare, far salti senza misura) saltito,tas.
Salto,& salti) saltus, tus.Saltatio,onis,
Far vn salto] saltum dare.
Saltatore) saltator, oris.
Saltzburg,città.) Gesodunũ , ni , Archiepiscopalis sedes opulentissima Germaniæ.
Saltzpurg nell'Austria.] Iuuanium,nij.
Salua,città vicina al Danubio.] Salua, uæ.
Saluamento,saluatione] salus,lutis.Incolumitas,tatis.
Saluamente,sicuramente.) Tuto,tutè.
Saluare,custodire.) Custodio, dis. Seruo , tas.
Saluar qualche cosa per se. Aliquid sibi habe-
saluarsi] esse in tuto. (re.
Saluarobba , stanza da saluar le cose di casa.] Cellarium,rij.
Saluatione,& saluamento.] Incolumitas.
Ho portato la saluatione alla patria.] patriam seruaui , patriam ab excidio vindicaui , patriæ incendium extinxi . Patriæ salutem attuli,peperi,dedi . Opera mea patria stat.
Saluatore,Dio] seruator,oris.
Saluatichetto,dispiaceuole) Rusticus,ca , cũ. Difficilis.
Saluatichezza] rusticitas,tatis. (rum.
Saluatico, non domestico) siluestris.Ferus , ra,
Mezo saluatico) semiferus,ra,rum.
Salubre,salutifero) salubre , salubris , salubre, salutaris.
Saluezza,& saluatione. Vedi saluamento.
Saluia,herba nota.] Saluia, uiæ.
Medicina di saluia) saluiatum, ti.
Saluo,aggettiuo] saluus,ua, uum . Incolumis. Securus,ra,rum.
Saluo che,eccetto che] preterquam.
Saluocondotto.] Fides publica.
Salutare,nome salutifero) salutaris , & hoc salutare.
Salutare verbo,dar saluo) saluto, tas . Saluum dico.Salutem impertio .
Salutare alcuno da parte d'vn'altro.) Nunciare salutem alicui verbis alterius,vel nomine alterius.
Salutar insieme.) Consaluto, tas.
Salutar ogn'vno per nome] persaluto , tas.
Salute,saluamẽto] salus,lutis.Incolumitas,tis.
Salutifero,che dona salute) salutaris , saluber.
Saluto,& salute) salus,lutis.Saluatio , onis.
Saluzzo,città capo del Marchesato di Saluzzo.) Salinæ,narum.Gallici iuris quondam,

nunc Allobrogum Duci parens.
Samandria,città.] Sigidinum, ni.
Samandrachi,Isola.] Samothracia insula.
Samaria,città,& regione posta trà la Giudea, & la Galilea.) Samaria,riæ.
Sambre,città nella Caramania.] Sabis.
Sambrusa,Isola,] Hydusa insula.
Sambuco,albero noto) sambucus,ci.
Di sambuco) sambuceus,cea, ceum.
Samilon,città d'Armenia.] Siauana , næ.
Samilon,città nel la Mesopotamia,doue il fiume Tigre con l'Eufrate si cõgiunge] fuma, mæ.
Samito. Leggi sciamito.
Samo Isola, & città nel mare Nicario.] Cyparissia,siæ.Iunonis credita patria
Samo Isola nell'Arcipelago) Samos,Dardania.
Sampogna,stromento musico.) Fistula, læ.
Sana,città.) Sapho metropolis.
Sanamente,con sanità] salubriter , salutariter.
Sanare,& risanare,guarire) sano,nas.curo,tas.
Sanar perfettamente.] Persano , nas . Percuro.
Sanarsi, guarire] sanesco, scis.
Atto a sanarsi.) Sanabilis,sanabile.
Che non si può sanare.] Insanabilis.
Sandola,città.] Subritum,ti.
Sandunich,città.] Sandicis ci.
Sangue,progenie] sanguis,nis.
Sangue che esce d'vna ferita.] Cruor, oris.
Sangue naturale) sanguis.
Sangue corrotto) sanies,ei.
Senza sangue.] Exanguis, guis.
Sanguigno , pieno di sangue] sanguineus,ea,
Sanguigno, fiume) fluuius. (eum.
Sanguinolento , sanguinoso) sanguinolentus, ta,tum.Cruentus,ta,tum.
Sanguinoso,il medesimo,che sanguinolento.
Sanguinaccio,boldone] Botulus,li.Botell',li.
Sanguinaria , herba che messa nelle narici, fa uscire il sangue] sanguinaria,riæ.Herba sanguinalis.
Sanguisuga,sanguetola , che succia il sangue) Hirudo,rudinis.Medicis ontissima.
Sanir,monte] Hermon.
Sanità] sanitas , tatis. Salus,incolumitas,bona valetudo.
Sanne , sono i denti maggiori dell'animale] dentes maiores.
Sano) sanus,na , num. Valens ,entis. Vegetus, ta,tum.
Io sono sano.) Bene valeo , bene me habeo, satis belle habeo. Mihi satis commode est. Commode valeo. vtor bona valetudine. Vtribus vtor firmis.
Sano,& saluo.) Incolumis,sospes,sospitis.
Sanson,città in Soria.] Sauara,ræ.
Santo Albano città.) Salinæ,narum.
† Santa Amansa.) Graiuiacum promontorium.
Santo Angelo) Boa,ciuitas.
Santo Angelo monte in Puglia.) Garganus,ni.
Santo Burien.) Bolerium,rij. (mons.
Santo Burien in Cornoual.) Antiuestæum,æi.
Santo Claudio.) Iura mons.
Santa Copa] paræcopolis , Macedoniæ caput.
Santo Erini] Los,insula.
San Florio.) Velaunij,& Ruessium.
San Filippo d'Argirone.) Argua,æ.
San Firenzo.) Casalus,sinus.
San Giorgio.] Pirane,nes.
† santa Maria di Casoppo.] Cassiope,pes.
Sãta Maria di Guadalupe] Cæcilia.Gemellina
Santa maria di Loreto.) potentia,tiæ.
Santa Maria de finibus terræ.) Nerium promontorium.
Santa Maria di Tremiti.] Diomedea,eæ.
Santa Maura.) Leucas,insula.
San Mauritio.) Veragri,grorum.
San Nicolò) Nisira,iæ.
San Paolo.) Salocanes portus.
Santi Quaranta.) Pirane,nes.
Santa Reparata.) Vibium,bij.
San Sebastiano.) Vaso,onis.
Santa Seuerina nel Lario.) Aisium,sij.

San Seuerino.) septempeda,dæ.
San Tomaso.] Iasonium promontorium.
Santamente,da santo) sanctè.
Santi del Paradiso.) Cælites,tum.
† santimonia,santità.) sanctimonia , niæ.
Santità] sanctitas,tatis.Sanctimonia,niæ.
Santo] sanctus,sancta,ctum.Diuus,ua,uum.
Santuario,luogo santo) sanctuarium, rij.
Sanza.Vedi senza.
Sapa vin cotto.] Passum,si.sapa, pæ.
Sapere,il sapere nome] sapientia,tiæ.scientia,
Sapere,verbo) scio,noui,cognitum habeo,pro be teneo , mihi constat,exploratum habeo, mihi dubium non est,obscurum nõ est. nõ me fugit,latet,præterit . non ignoro.
Saper bene.] Calleo. Il gobbo sà bene tutte le scienze egualmente] æquè omnes disciplinas callet.
Saper certo.] Certo scire.
Non sapere.] Nescire.
Far sapere,dar ragguaglio) significo,
Sapere,cioè hauer sapore] sapio,pis.
Saper buono.] Oleo,oles.Redoleo,les.
Saper di tristo,puzzare.] Male oleo.
Saper male d'vna cosa,dolersene.) Piget,ebat.
Sapiente, sauio] sapiens , entis. Prudens,entis.
Vn sapiente, come sei tu,deu giudicare , che la vera laude sia posta nella sola virtù) Tua sapientiæ est , veram laudem in vna virtute positam existimare. Pertinet ad sapientiam tuam , est eius sapientiæ , quæ in te elucet, qua tu excellis. Tuum est qui sapiens haberis , qui sapientia præstas , in quo sapientiæ plurimum est . Virum sapientem, qualis tu es,decet,animum inducere, veram laudem ab vna virtute manare.
Sapientemente] sapienter, graniter.
Sapienza,sauiezza] sapientia,prudentia,scientia.
Sapone] sapo,onis.
Sapone moscato.) Moschus sapo.
Sapore,& sauore,sorte di salsa.) Embamma, matis.
Sapore,il gusto) sapor,oris.
saporito,di buono sapore] sapidus,da,dum. ,
Che non ha sapore,o cattiuo sapore.] Insipidus,da,dum.
Saporosamente] sapidè.
Saporoso,pieno di sapore] sapidus,da,dum.
Sapri fiume.] Laus flu.
Saputamẽte,accortamẽte] scitè,peritè,sciẽter.
Saputo,accorto.] Peritus,scitus, prudens.
Sara.) Cæsi ciuitas, Cesos insula est in Carpathio pelago.
Saracca, vn pesce salato] sarda , salita.
Saracca, città nell'Arabia Felice.] Saraca , cæ.
Saracino,moro.] Aethiops,pis.
Saragossa , città di Spagna.) Cesarea Augusta.
Saraquino,Isola.] Paxethus, thi.
Sarchiare,zappare) sarrio,ris.Sarculo,las.
Sarchiollo, il romẽto da sarchiare.) sarculũ,li.
Sarda pesce.) Trichia,chiæ,sarda,dæ.
Sardanapalo,fu vn Re de gli Assirij , huomo lussurioso,& da poco] Sardanapalus,li.vltimus Assyriorum Rex.
Sardegna, Isola nella quale sono molte città.) Sardinia,niæ.Hispanici iuris.
Sardo,di Sardegna.) Sardus,da, dum.
Sargo,pesce così chiamato in Roma) sargus,gi.
Saria Isola nel mare Carpathio.) Casos ,si.
Sarmento di viti] Sarmentum,ti.
Sarno, castello, & fiume in terra di Lauoro .] Sarnus , ni.
Sarte sono le corde,che tengono legata la vela all'antenna.] Rudens,dentis.
Sarturana , terra nel contado di Pauia] Ira, ræ.
Sarto,sarrore] sarcinator,oris. Sutor,oris.
Sassoferrato,terra ne'cõfini della Marca] Sẽtinum,ni.Patria Bartoli iurisciuilis coriphæi.
Sassao,Isola nel mar Iosho vicino la Macedonia.) Sasio.
Sassetto,piccolo sasso) saxulum,li. Lapillus,li.
Sasso) saxum,xi.Lapis,idis.

Sas-

ſaſſoſo pieno di ſaſſi) ſaxoſus, ſa, ſum. Lapidoſus, ſa, ſum.
Sataglia regia città.] Attalia, liæ.
ſatanaſſo, auuerſario] ſathan, ſathanis. Dæmon.
ſaterno, fiume che ſcorre nel Pò] Vatrenus, ni.
ſatiabile, che ſatia) ſatiabilis, & ſatiabile.
ſatiare, ſatollare, ſsamare] ſatio, ſaturo, expleo.
Il gobbo non ſi ſatia mai di ſtudiare.] Numquam illum explent ſtudia. Numquam illius ſatiatur ſtudiorum ſitis. Nimius eſt in ſtudiis. Nimia ſtudiorum cupiditate flagrat. Amor ſtudiorum illum nimius tenet.
Che non ſi può ſatiare.) Inſaturabilis, & le.
ſatietà, & pienezza) ſatietas, tatis. Saturitas, tatis.
ſatieuole, che ſi ſatia) ſatiabilis, & ſatiabile.
ſatio, ſatollo] ſatur, ra, rum.
ſatira, ſorte di poeſia, nella quale ſi riprendono i vitij] ſatyra, ræ. Vnde ſatyricamente, ſatyricè.
ſatiro, era ſtimato huomo, & beſtia.] ſatyrus, ri.
ſatisfare, & ſodisfare, contentare) ſatisfacio, cis.
ſatisfarai a tutto con ciò. Nemini non ſatisfacies. Omnibus approbantibus hoc facies. Hoc tuum factum nemo non probabit, nemo reprehendet, nemo arguet.
Satiua, fiume di Spagna.) Satabis, bis.
ſatolla, vna corpacciata] ſaturitas, tatis.
ſatollare, ſatiare) Expleo, exples, ſaturo, ras.
ſatollo, ſatur, ra, rum. ſatiatus, ſaturatus.
ſatrapo, prefetto, o gouernator d'vna prouincia) ſatrapa, pæ. Vel ſatrapes, pę.
ſatureia, ſorte d'herba] ſatureia, eiæ.
ſaturità, ſatietà) ſaritas, tatis.
ſaturno, Dio appreſſo gli antichi] Saturnus, ni.
ſaua, fiume.] Sauus, ui. Pannoniæ flu.
ſauerne, città] Sabrina, næ.
ſauiamente.) ſapienter, prudenter.
Sauiezza, ſapienza] ſapientia, tiæ. Hoc ſapere.
Sauio, & ſaggio] ſapiens, intelligens.
Colui certo non è ſauio] Ille plane nihil ſapit.
Sauio, fiume vicino a Ceſena] ſapis, pis.
Sauoia.) Allobroges, gum.
Sauore, & ſapore, ſalſa.] Embamma, tis.
Sauore, guſto) ſapor, oris.
†Sauona, città.) Sauonia, niæ. Sabatiũ, tij. Genuenſium colonia.
ſauorra, ſabbia da porre nella ſentina delle nauj, acciochè ſtiano ferme) ſaburra, ræ.
Saxabes, città nella Felice Arabia] ſabatha, thę.
Sbadagliamento, & sbadacchiamento] Oſcitatio, onis.
Sbadagliare, & sbadacchiare) Oſcito, oſcitas. Hio, hias.
Sbalzare.) Profilio, lis.
Sbalzare vno, & mandarli fuori in fretta.) Eijcio, cis.
Sbalzi, & sbalze, luoghi periculoſi da cader da alto a baſſo] Præcipitium, tij.
Sbalzo, che fa la palla, quando ſi giuoca] ſaltus, reſiltus, tus.
Sbalzo, che portano le donne in capo.] corona, næ.
Sbandeggiare. Leggi sbandire.
Sbandeggiamento.] Exilium, lij. Relegatio, onis.
sbandire, & bandire) relego, gas. Eijcio in exilium.
Sbandito, & bandito] Exul, vlis. Relegatus, ta, tum.
Sbarbagliare.) Profundo, dis.
Sbarbagliatore] profuſor, ris. prodigus, gi.
Sbarbare, ſuellere, cauare] euello, lis. euello, lij.

Sbarbato, & ſenza barba) imberbis. Ephebus, bi.
Sbarearſi) Exire è naui.
Sbardellato, che fa tutto ſenza penſarui) incogitans, antis, improuidus.
Sbarra, ſtanga, che attrauerſa la porta.) Repagulum, li.
Sbarrare, ſtangare.) Clatro, tras.
Sbattere, percuotere.) Percutio, tis. Concutio, tis.
Sbattere le mani per allegrezza.) Plaudo, dis.
Sbattere la terra co'piedi) ſupplodo, dis.
Sbattere, per ributtare.) Reijcio, cis.
Sbattimento.) Percuſſio, onis.
Sbattimento di piedi in terra] ſupploſio, onis.
Sbattimento, che fa il gallo con le ale, quando vuole cantare.] Plauſus, ſus.
sbatturo, ſpento.) Excuſsus, ſa, ſum.
Sbeffamento, ſcherno.] Deridiculum, li. Deriſus, ſus. Irriſio, onis.
Sbeffare, ſchernire alcuno.] Irrideo, des. Derideo, des. Subſannio, nas.
Sbeffatore.] Deriſor, oris. Irriſor, oris.
Sbellettare, imbellettare.) Fuco, cas. sbellettato. Fucatus, ta, tum.
Sbeuazzare, beuere immoderatamente.] Poto, tas. vino me ingurgito.
Sbiadato, colore come di paglia) ſubalbus, ba, bum.
Sbiancheggiare, far bianco.] Dealbo, bas.
Sbigottire, impaurire] Deterreo, exanimo, cõſterno, nas.
Sbigottito.) Exanimatus, ta, tum. Perterritus, ta, tum.
Non punto sbigottito.] Imperterritus, ta, tum.
Sbirro, zaffo.] Lictor, oris. Leggi Birro.
Sboccato.] Procax, acis, impudentis, oris, homo.
Sbollare, ſlegare.) Reſigno, gnas.
Sborrare.] Euomo, mis.
Sborſare il danaro] ſoluere pecuniam.
Sboccare, tagliar i rami della ſelua.] colluco, cas.
Sbranare, ſmembrare] diſcerpo, dilanio, lanio, as.
Sbranato, ſ magliato in pezzi.) Diſcerptus, ta, tum.
Sbrancare, diſtricare) Eximo, mis.
Sbrigarſi, leuar di briga.) Libero, ras.
Sbriſciare, ſdrucciolare) labor, laberis, prolabor.
Sbuffare, ſoffiare.] Proflo, flas. Suffio, ſufflas.
Sbuffare, ſpruzzare.] Aſpergo, gis. proſpergo, gis.
Sbucare, sbuſare, forare.] Efforo, ras, perforo.
Sbudellare, cauar le budella.] Euiſcero, ras.
Sbuſare. Leggi sbucare.
ſcabbia, rogna] ſcabies, biei.
Scabbioſo, rognoſo) ſcabbioſus, ſa, ſum.
Scabello, banco picciolo) ſcabellum, li.
Scabroſo, rozzo] ſcaber, bra, brum. ſcabroſus, ſa, ſum.
Scabroſo, difficile] Arduus, dua, duum. Difficilis.
Scacchi da giocare.) Latrunculus, li.
Scacchiero da giocarui ſopra.] Calculus, li.
Scacciamento.) Expulſio, onis.
Scacciamento per forza.) Abactus, ctus.
Scacciare, diſcacciare.] Pello, lis, expello, propello, proturbo, exturbo, repello.
Scacciare in diuerſe parti.) Diſpello, lis.
Scaccia lontano] Propello, lis.
Scacciare coſe nociue.) Abigo, gis.
Scacciata, focaccia.] Placẽta, tæ. Sphærica, cę.
Scacciato, & diſcacciato.] Expulſus, ſa, ſum.
Scadere, ſuccedere.) Obuenio, nis.
ſcafa, ouer battello.] Scapha, phę.
ſcafa, ſecchiaro, oue in cucina ſi lauano le ſcudelle.) Aquarium, rij. Vrnarium, rij.
ſcaglia, pezzo di ſaſſo.] Hic rudus, ruderis.
ſcaglia di peſce] ſquama, mæ.
Pieno di ſcaglie) ſquameus, ea, eum.

ſcaglia, città in Calabria.] Tempſa, æ.
ſcagliare, leuar le ſcaglie al peſce) deſquamo, mas.
ſcagliare, in luogo di lanciare.] Iacio, cis.
ſcaglioſo, pieno di ſcaglie.) ſquamoſus, ſquameus.
ſcaglioni, gradi delle ſcale.) Gradus, dus.
ſcala] ſcalæ, ſcalarum.
ſcala a lumaca.] Cochlea, eæ.
ſcala di corda, di naue] ſcala reſtilis.
ſcalco, & ſiniſcalco.] Architriclinus, ni.
ſcaldaletto.] Thermoclinium, nij.
ſcaldare, & riſcaldare.) Calefacio, cis.
ſcaldare ſpeſſo] Calefacto, ctas.
ſcaldarſi.) Caleſco, incaleſco. Caleo, les.
ſcalda viuande, ſtromento coſi detto] Focus, li, ignitabulum.
ſcalino, grado delle ſcale.] Gradus, dus.
ſcalogna, frutto noto.] Bulbus, bi. Aſcalonis, niæ.
ſcalona, città.) Aſcalon, onis.
ſcalpellare, ſcolpire.] Exſculpo, pis.
ſcalpello, ſtromento da intagliare.) Cœlum, cœli. Quinctil.
ſcalpeſtrare, & calpeſtrare) calco, cas, conculco, cas.
ſcalpiccio, ſtrepito delli piedi) ſonus pedum.
† Scaltrire, far accorto.] Reddere callidum prudentem.
ſcaltrito, accorto, auedato,) Callidus, Cautus, Prudens.
Scaltritamente, auedutamente) Callidè, aſtutè.
ſcalzadenti, curadenti.) Dentiſcalpium, pij.
ſcalzare, & diſcalzare.) Excalceo, ceas. Diſcalceo, ceas.
ſcalzo, ſenza ſcarpe, & calze.] Nudus pedum.
ſcambiare, mutare.) Permuto, commuto, muto, tas.
ſcambieuolmente.] Viciſſim, mutuo, inuicem.
ſcambio, & ſcambiamento.] permutatio, viciſſitudo,
ſcambio, in ſcambio, & in luogo) inuicem, & vice.
In ſcambio di piedi.) Vice pedum.
ſcammonea, medicamento] ſcammonea, eæ, vel ſcammonium, nij.
ſcampare, viuere) viuo, vis. Leggi viuere.
ſcampare per liberare, & ſaluare) libero, abſoluo.
ſcampare, per fuggire.) Aufugio, aufugis.
ſcampare da vn luogo] profugere ex, aliquo loco.
ſcampare vna vergogna.) Fugere infamiam.
ſcampare vn male.) Deuitare malum.
ſcampo, il viuere] ſalus, ſaluis.
ſcampo, ſoccorſo.] Effugium, gij.
ſcancellare, dipennare.] Deleo, les. Aboleo, les.
ſcancia, ripoſto di vaſi.] Vaſarium, rij.
ſcandagliare.) Libro, libras.
ſcandagliare.) Librator, oris.
ſcandaglio, da ſuellare d'acqua.] Dioptra, træ.
ſcandalizare, dar ſcandolo.) Offendo, dis.
Scander, città) Zaliſſa, ſæ.
ſcandere, voce Latina, vale ſalire, montare.] Aſcendo, dis. Scando, dis.
Scandalo.) offenſio, onis.
Scandaloſo.) ſeditioſus, ſa, ſum. Turbulentus mali exempli.
Scannare, tagliar la gola.] Iugulo, las.
Scannelo, picciolo ſcanno.) ſcabellum, li.
Scanno, banco da ſedere.] Scannum, ni.
Scanſarſi, farſi da canto] Concedo, dis.
Scantonato, non intiero.] Mutilus, la, lum.
Scapeſtrare cauar il capeſtro] eximere capeſtrum.
Scapeſtrato, ſenza modo.) Immoderatus, immodeſtus.
Scapigliare, ſconciar i capegli, exturbare comam.

Scapigliato,chi ha i capegli ſparſi.] Incõptus, ta,tum.
†Scapigliare.Scompigliare i capelli alle donne,ſparpagliandogliele]comam turbare.
†Scapitamento,(o ſcapitare) damnum.
†Scapitare.Perdere,e metter del capitale] ſummam imminuere.
Scapitare è perdere in qualche coſa.] Accipere detrimentum.
Scapucciare,intoppare.] Ceſpito,tas.
Scapuccio,intoppo.)ceſpitatio, onis.
Scappare,fuggire.] Aufugio, gis.
Scapullare,capuccio da frate.] capucium, cij.
Scaramuccia, combattimento.) Pugna, gnæ. Prœliolum, li. leuis congreſſus militaris.
Scaramucciare, combattere. Pugno, gnas. Leggi combattere.
Scarancia, infermità] Angina, næ.Synanche, ches.
Scarafaggio,animal picciolo]ſcarabeus, bei.
Scarcare.Exonero,ras.Leggi,ſcaricare.
Scarco,& ſcarico]Exoneratus, ta, tum.
Scardalana, che pettina la lana.] carminator, oris.
Scardaſſi, pettini da lana.] Pecten lanarius.
Scardaſſare,pettinare la lana.]carmino. nas.
Scardaſſiere, il medeſimo, che ſcardalana.] carminarius, carminator.
Scardo, monte.] Scardus.
Scardona,Iſola.]Scardona, næ.
ſcardola, peſce minuto,& ſquamoſo.) ſcardula, læ.
Scaricamento,ſcarco.] Leuamen, inis.
Scaricare,& ſcarcare.)exonero, ras.
Scarcar la conſcienza.] Exoluere religione.
Scaricare l'arco.) remittere arcum.
†Scarificare.] ſcarnare, incarnare.
Scarlatino,di color di porpora) Oſtrinus, na, num.
Scarlato,color di grana.] Purpura. Coccum, Oſtrum.
Di Scarlato]Purpureus,coccineus,coccinus, na, num.
Scarlino,terra in Toſcana.) Scatonum, ni.
Scarmo,magro.]gracilis, li.
Scarmo,peſce detto anco Merluzo.] Aſellus, li.peſce molle Venetis.
Scarnare. Extenuo, as.
Scarpa.]calceus, cei.
La ſcarpa mi fa male.]Calceus me vrget.
Scarpa ruſticana di cuoio crudo)pero,onis.
Scarpa del muro.]Anteris,antēridis.Vitruu.
Scarpa di lana,ouero ſcalfarotto.] ſculponea, neę.
Scarpanto Iſola.)Carpathus.
Mare di Scarpanto.] Carpathium mare.
Scarpetta picciola ſcarpetta.]calceolus,li.
Scarpette,pedali di lino.) Vdo, vdonis.
Scarpelletto,]ſcalpellum, li.ſcalpellus,li.
Scarpellino,taglia pietra.) lapicida, dæ. Latomus,mi.
Scarpello da intagliare, & ſcolpire.]Scalper, vel ſcalprum.
Scarpini. Leggi,pedali di lino.
†Scarpione.Animal noto) ſcorpio.
Scarpire,cauare.)Euello,lis.
Scarſamente, parcamente.] parcè, tenuiter.
Scarſella,borſa,taſca.)pera, rę.
Scarſeletta,taſchetta.] perula, læ.
Scarſezza.ſcarſità.]parcitas,tatis.
Scarſità.) parcitas.
Scarſo.]parcus,ca, cum. Deparcus.
Scarſo in luogo corto.]breuis,breue.
Scartoccio di carta]cucullus, li.
Scatola)cotula, læ. Vel cotyla, læ. capſula,læ.
Scaturire,vſcir fuori,come l'acqua.] ſcaturio, ris.
Scauezzare, rompere.) Rumpo pis. Frango, is.
Scauezzarſi il collo.)Dare ſe præcipitem.
A ſcauezzacollo.]Præceps, itis.Præcipitãter, dixit Lucretius.

†Sceda Beffe, ſcherno] irriſio.
Scegliere,eleggere.)Eligo,ligis.Seligo, deligo,lego,habere delectum.
Sceleragine, ſcelerità)ſcelus, facinus, flagitium.
Non è la maggior ſceleraggine,che far violenza al padre.] ſcelus nullum grauius, deteſtabilius, quàm patri manus afferre, vim inferre.Graue piaculum admiſit, maximo ſe adſtringit ſceleri, qui parentem violat, lædit.
Sceleratamente.) praue, perperam, ſceleſtè. Scelerate.Flagitioſe.
Scelerato,ribaldo.)ſceleſtus,ſceleratus,flagitioſus,impurus,facinoroſus,ſa,ſum.
Scelta,elettione.]Selectio, Electio, onis.
Far la ſcelta.]ſeligo,gis.
Scelto,eletto.]Delectus, ſelectus, electus.
Scelto,per eccellente.)egregius,gia,gium,
Scemare,diminuire]deno,imminuo,minuo.
Scemare in luogo di mancare. Leggi, mancare.
†Scemante, che ſcema] minuens.
Scemamento) diminutio, onis. Imminutio, nis.
Scemato. Diminutus Imminutus,ta,tum,
Scemo,& ſcemato.]Diminutus.
Scempiare,affligere.)crucio,cias.
Scempio,val ſtracio.] cruciatus, tus.
Scempio,leggiero,di poco ingegno)Ineptus, ta, tum.
† Scempio,& ſimplice,non doppio,)ſimplex, icis.
Scena,l'apparato della comedia)ſcena,næ.
Scenico,coſa di Scena.Scenicus,ca,cum.
Scendere,il diſcendere,nome.)Deſcenſus,ſus.
Scendere,ſmontare.]deſcendo,dis.
Scendere di luogo alto.]Deuenio,nis.
Scernere,conoſcere.]Diſcerno,nis.
Sceſa,& diſceſa.)Deſcenſus,ſus.
ſceſa d'humori, catarro.) catarrhus, rheuma, atis.
Scettro,baſton regale.)ſceptrum,tri.
†ſceuerare,ſeparare]ſecernere,ſeparare.
Scheggia,ſtecca.)Fractura, ræ.
Scheggiare,ſpezzare.]Frango,gis.
Schelde,fiume.]Tabuda,dæ.In flandria.Scaldis alluens Antuerpiam.
Schelmo,e quel legno al quale gli barcaruoli legano i remi per vogare]ſcalmus,mi. Leggi, Forcola.
Schepey.Counos,inſula Islandiæ.
Scherma, & ſchirma,arte di ſchermire.) Ars gladiatoria.
Schermire.]Digladior,aris.
Schermitore.]Lanifta,ſtæ. Gladiator, oris.
Scherneuole, beffardo.) Irriſor, deriſor, oris.
Schernimento,beffa.Irriſus, ſus. Deriſus, ſus. Irriſio,onis.
†Scherano,di mal'affare,aſſaſſino]latro,facinoroſus.
Schernire, dilegiare.] Irrideo, des. Illudo, dis.Derideo,des.Habere aliquem ludibrio.
Eſſer ſchernito.) contemnor, irrideor, derideor.
Degno d'eſſer beffato.Deridiculus,la,lum.
Schernitore.)Deriſor,oris.
Scherzare,burlare,]Iocor,aris.Ludo,dis. Abludo, dis.
Scherzare con lettere.)Iocari per litteras cum aliquo.
Scherzo,burla] Iocus,ci.
Coſa da ſcherzo]Iocularius, ria, rium.
Schiacciare,amaccare) contundo, dis.
Schiacciata,focaccia.)placenta, tæ.ſphærica, cæ.
Schiacciata cotta ſotto la cenere, coliphium, phij.
Schiacciata,come il naſo ammaccato, ſimus, a,um.
Schiaffeggiare,dar delli ſchiaffi.] depalmo, mas.Colaphos infligo.

Schiaffo,guanciata.] colaphus, phi.
ſchiamazzo,grido.)exclamatio,onis.
ſchiamazzare, gridare.]Exclamo, mas.
ſchiantare,rompere.)ſcindo,dis,conſcindo.
ſchiappare,fendere.]Findo,dis. ſcindo, dis.
ſchiappatura, fenditura.] riſſio, onis. ſciſſura,ræ.
Schiappato, feſſo] ſciſſus,ſa, ſum. Fiſſus, ſa, ſum.
ſchiappeuole,fendibile)fiſſilis, & hoc fiſſile.
ſchiarire,far chiaro.)claro,ras.clarifico.
ſchiarirſi,farſi chiaro.]clareſco, luceſco.
ſchiati,Iſola,& città nell'Arcipelago.]Schiathus,& inſula,& ciuitas in mari Aegæo.
Schiatta, progenie.]Genus,ris.progenies, ſoboles.
ſchiauare,diſchiauare)reſero,ras.recludo,dis.
ſchiauina coperta da letto.)gauſapina,næ.Tuges,getis.
ſchiauo,]ſeruus,ui Mancipium, pij.
ſchiauone,di Schiauonia.] Dalmata, tæ.
† Schiauonesco)Dalmaticus, ci. Illyricus,ca, cum.
† Schiauonia regione)Illyricum, ci. Dalmatia, tię.
ſchiauonia maritima.)Liburnia,niæ.
ſchiauonia mediterranea.]Sauia,Pannonia.
ſchidone,ſpedo da roſtire.) veru, veru.
ſchiena parte di dietro del corpo.] Terguus, dorſum,ſi.
ſchiera, moltitudine, che và per ordinanza] Acies,ei.
ſchiera d'api,ſciame d'api.)Examen,inis.
ſchierati, ordinati in ſchiera.] in acie conſtituti.
ſchietto,puro,netto] purus,ra,rum,ſyncerus, ra,rum.
†Schifamente,con iſchifezza]ſordidè.
ſchifamento.)Euitatio,onis. deuitatio, onis.
Schifare, guardarſi] caueo,ues,vito, tas, euito, as.
ſchifare il colpo.]effugere plagam, ictum.
ſchifare i coſtumi d'alcuno.)abhorrere amoribus alicuius.
ſchifare banchetti.) Vitare Symposia.
† Schifare. Scanſare, ſfuggire] euitare, effugere.
Che non ſi può ſchifare.]ineuitabilis, & ineuitabile,lis.
ſchiffo,battello,] ſcapha, phæ. nauigij genus minimi.
ſchiffo,& ſchiuo,ſdegnoſo,]Odioſus,Iracundus,da,dum.
ſchiffo,ſporco]horridus,da,dum.Inhoneſtus, ſta,ſtum.
ſchilacci,]ſcyllatium ciuitas in Calabria.
ſchiodare, cauar i chiodi.] Extrahere clauos.
ſchirazzo,città nell'Hircania.) Sorba,bæ.
ſchiudere,aprire.]aperio,ris.Leggi,aprire.
†Schiudere,contrario di chiudere, aprire,recludere,reſerare.
ſchiuma.]ſpuma,mæ.
Far ſchiuma,)ſpumo,mas.
ſchiumare,torna la ſchiuma.]deſpumo,mas. Exſpumo.
ſchiumoſo, pieno di ſchiuma.) ſpumeus, ea, eum,ſpumoſus.
†Schiuſo,da ſchiudere]reclusus,reſeratus.
ſchizzo,macchia picciola.)nota cænoſa.
ſchizzo,diſſegno,che fa il dipintore]graphis, idis.Informatio,onis.
ſciagura,diſgratia]calamitas,infortunium,infelicitas,aduerſa fortuna,miſeria,angor,ris
ſciagurato,diſgratiato.]miſer,infelix,infortunatus.
ſciaguratiſſimo)ſceleratiſſimus, ma, mum.
ſcialaquare,mandare à male.]profundo,dis.
ſcialaquamento,ſpezzamento.]profuſum,ſi.
†Scialaquamento, lo ſcialaquare) prodigentia,prodigitas.
ſcialamatore.]pſyllus,li.
ſciamito, ſpecie di ſeta non fina] ſubſericum, ci.

Sciancato,zoppo.]claudus,da,dum.
Sciatica, infermità] iſciatica, cæ. lumborum dolor.
Scielta. Leggi,ſcelta.
Sciemare, ſcemo. Leggi, ſcemare, & ſcemo.
Sciente,intelligente.]ſciens,ſcientis.
Scientemente.]ſcienter,affabre.
Scienza,& ſcientia]ſcientia,tię.cognitio,nis.
Scilenguare,balbettare,balbutio,tis.
Scilenguato,balbo.) balbus, ba,bum. Blæſus, blæſa,blæſum.
Scilla,ſcoglio nel mar Siciliano.]Scylla, læ.
Scilla fu anco figliuola di Niſo,cõuerſa in vn vccello.]ſcylla,læ.
Scimia,& ſimie,animal noto.ſimia,& ſimius.
Scimietta picciola,ſimiolus,li.
Scimitara,ſorte di ſpada.]machæra,træ,armatura Turcica.
Scingere,& diſcingere.]diſcingo,gis.
Scintilla.)ſcintilla,læ.
Scintillamento.)ſcintillatio,onis.
Scintillare,fauellare,)ſcintillo,las.
Scintilletta,fauilluzza.)ſcintillula,læ.
Scinto,)diſcinctus,cta,ctum.
Scioccamente,mattamente]ſtultè,ineptè,imprudenter.
Sciocchezza,goffezza.]Ineptia,tiæ.
Sciocheggiare, matteggiare.] ineptio, ineptis.
Sciocco, balordo.]Ineptus, ta, tum. Inſipiens.
Sciogliere,ſlegare.)ſoluo,uis.Exoluo,uis.
Sciogliere dal giogo.)abiugo,gas.
Che non ſi può ſciogliere]inſolubilis,le.
Sciolto,ſlegato,]ſolutus,abſolutus,exſolutus.
Scioperato,ſenza penſiero.)Ignauus,ua,um.
†Sciorre. Leuare i legami,disfare le legature, contrario di legare]ſoluere,diſſoluere.
Scirato.Leggi ſciuriattolo.
Sciro iſola nell'Arcipelago.)ſcyros,in Aegeo mari.
Scithia,prouincia grandiſſima.]ſcythia,thię. Tartaria dicta.
Sciugamento, fazzuolo da ſciugare le mani. Mantile,lis,manutergium,gij.
Sciugare,& aſciugare.)ſicco,cas.
Sciutto,& aſciutto.]ſiccus,ca,cum.
Sch leſtat, città non molto longi da Baſilea.] Elcebus, bi. Seleſtadium Beati Rhenani patria.
Sciſſa,città di Schiauonia.] Lopſica Ioſpica. Plin.
Scoccare, mandar fuori da parola di bocca.) Emittere verbum. Vocem mittere.
Scoccare l'arco.)Emittere ſagittam,extendere neruum.
Scodella,vaſo,)ſcutella,læ.
Scodella,caua.)Garbaria,rię.
Scodellaio.Leggi,ſcudellaio.
Scoglio,)ſcopulus,li.
Scogliolo,pieno di ſcogli)ſcopuloſus,ſa,ſum.
†Scaglia, la pelle, che getta ogni anno la ſerpe)ſpolium.
†Scagliato, ſenza coglioni]ſpado,onis.
Scola, & ſcuola) ludus litterarius. Gymnaſium,ij.
Scolare,& ſcuolare]diſcipulus, li. Scholaſticus, ci.
Scolare,diſcolare.]percolo,las.
Scolare,per condotti,votare.)Eriuo, uas.
Scolatione di reni)ſtrialis, lis. Gonorrhea.
Scolatione d'occhi.)Epiphora, ræ.
†Scollato,ſenza collo)decollatus.
Scolocaſtri,nell'Achaia, parte della Morea. Aegyra,ræ.
Scoloramento] Decoloratio, onis.
Scolorare.] Decoloro, ras.
Scolorarſi.) Expalleo,les. Palleo, les.
Scolorato.) Decoloratus,ta, tum.
Scolorito,impallidito.]Pallidus,da,dum. Decolor,oris.
† Scolorito,ſenza colore) decolor.

Scolpare,diſcolpare.]tollere culpam,auferre culpam.
Scolpire,intagliare,]ſculpo,pis. Cælo,las. Exculpo, pis.
Scolpito, intagliato.]cælatus, ta, tum, ſculptus, ta,tum.
Scoltore,& ſcultore,cælator,oris,ſculptor,ris.
Scóltura,intaglio.)Cælatura, cælamen, ſculptura.
Scombauare ſcoprire di baue]cooperire longa ſaliua.
Scombigliare, & ſcopigliare.]proſterno,nis. perturbo,bas.
Scombiglio,& ſcompiglio)perturbatio,nis.
Scombro,peſce)ſcomber,bri. Scombrus,bri.
Scomeſſa]ſponſio,onis.
Fare vna ſcomeſſa) facere ſponſionem.
Scommettere i denti con pugni.) labefactare dentes alicui.
Scommodare,danneggiare]incommodo,das.
Scommodità]incommoditas, tatis.
Scommodo, agettiuo nociuo.] incommodus, da,dum.
Scompagnare,diſcompagnare.]diſſocio,cias.
Scompagnato)incomitatus,ta,tum.
Scompignare.]Vedi ſcombigliare.
Scommunica)anathema,atis.
Scommunicare)anathematizo,apud Eccleſiaſticos.
Sconcio,fuor di miſura,) præter modum.
Sconciamente]incommodè.
Sconciare,ſmouerſi qualche membro,) luxo, xas.
Sconciare, guaſtare]Euerto,tis.Perturbo, bas.
Sconciarſi,diſperdere,] facere abortum. Abortio,tis.
Sconciato,ſmoſſo,ſnodato]luxatus,ta,tum.
Sconciato,ſcompigliato]perturbatus,ta,tum.
Sconciatura,quando la donna diſperde.) Abortus,tus.
Sconcio,diſordinato,)immoderatus, indecorus,inconditus.
Sconcio,brutto) Turpis.
Sconcio per il diſordine]hoc incommodum, incommodi.
Sconficcare,diſconficcare)refigo,gis.
Sconfitto,ſchiodato)refixus,xa,xum.
Sconfondere, rouinare] perdo,dis. Dare exitium.
Sconfortare,diſconfortare)diſſuadeo,delhortor,deterreo.
Sconforto)diſſuaſio,onis.
Sconfortatore,chi diſconforta]diſſuaſor,oris.
Scongiuramento)periurium, rij.
Scongiurare]adiuro,periuro,ras.
Scongiurare,pregar vno ſcongiurando.]Obſecro.
†Scongiuramento,lo ſcongiurare]obteſtatio.
Sconoſcente,ingrato)immemor, oris. Ingratus,ta,tum.
Sconoſciuto,incognito] incognitus, ta, tum. Ignotus,ta, tum.
Sconſideratagine]imprudentia,ſeuerias.
Sconſideratamente)imprudenter, temere.
Sconſiderato]imprudens.Incogitans, ſcoops.
Scopſigliare.) Diſſuadeo,des. Dehortor,aris.
Sconfigliato,ſconfortato)Diſſuaſus,ſa, ſum.
Sconſigliato,ſenza conſiglio]conſilij indigẽs.
Sconſolato,afflitto.]Mœſtus,ſta,ſtum, Triſtis.
Scontrare, & incontrare alcuno)fieri obuiam alicui.offerre ſe alicui,occurſo,ſas.
Scontrare,per auenire. Leggi incontrare.
Scontro. Leggi incontro.
Scontrare alcuna cosa a ſuo ſalario)a ſua mercede aliquid deducere.
Sconueneuole.inconueniens,entis.Indecens, tis.
Sconueneuolmente]indecenter.
Sconuenire,& diſconuenire)dedecet.
†Sconuolto, trauolto]inuerſus.
ſcopa) ſcopę, parum, domui verrendæ deſtinatæ.
Scopare]verro,ris.Euerro,cõuerro, deuerro.

Scopare,fruſtare]flagello,las. Virgis cædere.
Scopatore, chi ſcopa la caſa) conuerritor, oris.
Scopazze,ſcopazzature.]Quiſquiliæ,arum.
Scopazzara, luogo doue ſi portano le ſcopazze,)finientum,ti.
Scoperchiare,ſcoprire)detego,gis.
†Scopertamente,contrario di copertamente, alla ſcoperta)palam.
Scoperta,ſcoglio da netrar i panni) pannicilus,li.Scopę,parum.
Scopia città.)Scopi,orum.
†Scopiata. Verbale.
Scopolo, Iſola nell'Arcipelago,& città.]Scopelos,ſcopeli.
Scopolo,città nella Polonia, vicino al fiume Vordano]Scopulus.
Scoppiare,crepare.)rumpor, eris.Diſrumpor, ris.
Scoppio,& ſcioppo,]ſclopus,pi.Sonitus,tus.
Scoprire,diſcoprire,]detego, gis.Retego,gis. Deuelo,las.
Scoperto)Apertus,ta,tum.Derectus,ta,tum. Alla ſcoperta)palam.
Scordarſi,& diſcordarſi,dimenticarſi.) Obliuiſcor.
Non mi ſcorderò mai di te.]Numquam me tui capiet obliuio. Meam erga te memoriã nulla vmquam delebit obliuio.
Scordamento)obliuio,onis.Obliuium,uij.
Scordato, vſcito di memoria.) Oblitus, ta, tum.
Scordeuole,che ſubito ſi ſcorda.]Obliuioſus, ſa,ſum.
Scorreggiata,sferza)ferula,læ.Scutica,cæ.
Scorfanello,peſce coſi detto in Roma)ſcorpena,ſcorpenæ.
Scorfano,altro peſce coſi chiamato)ſcorpius, pij.
Scorgere, vedere perfettamente]perſpicio, cis.
Scorgere,guidare,& condurre)duco, cis.
Scorlare,& ſcrollare)quaſſo,ſas,quatefacio.
Scorlato)quaſſatus,ta,tum.
Scornare,far ſcorno)facere contumeliam alicui.
Tu l'hai ſcornato)affectus abs te eſt ignominia. Tulit a te ignominiam. Ignominioſe eſt a te tractatus, attuliſti, intuliſti ei ignominiam.
Scornato,reſtar ſcornato.)Pudet,Verecũdor, ris.Erubeſco.
Scorno,vergogna,)Probrum,bri. Infamia,ignominia.
Scorpione,animal velenoſo]ſcorpio,onis.Vel ſcorpius,pij.cauda inficiens.
Scorpione ſegno celeſte]ſcorpius,pij.
Scorrere,& traſcorrere]excurro, ris. Percurro,Illabor,beris.
Scorrere,colare]fluo,is,influo,defluo,is,perfluo.
Scorrere di continouo.) Fluito, tas.
Scorrere di mezo)interfluo,is.
Scorrere in più parti,)diffluo,is.
Scorrere intorno)circumfluo,fluis.
Scorrere vicino]præterfluo,fluis.
Scorrere) decurſio,onis. Excurſio,onis.
Per ſcorrere di nemici eſſere danneggiato il paeſe.)hoſtium decurſionibus regionum vaſtari loca,diripi.Excurrere hoſtes,& loca diripere. Incurrere hoſtes in regionem, eamque rapinis exhaurire.
Scorretto,non corretto,]Incmendatus, ta,tũ. Incorrectus,ta, tum.
Scorretto di coſtumi.] Immodeſtus,ta, tum.
Scorta,guida,dux, ducis.
Scortare,abbreuiare,)diminuo, is. Leggiabbreuiare.
Scortare la viſta,)hebetare aciem oculorum.
Scorteſe,)inhumanus,na,num.Illiberalis,le.
Scortesemente,(enza corteſia]inhumanè,inhumaniter.
Scortesia]inhumanitas,tatis.

Scor-

Scottieare,leuar la pelle]glubo,bis,deglubo, bis.Boni paſtoris eſt,pecus tondere,non deglubere.
Scorto,accorto]cautus,ta,tum.Prudens,tis.
Scorzo dell'alboro]cortex,icis.Liber,libri.
Scorze, guſcie di noci]culeola,culeolorum.
Scorze,guſcie d'ouo)ouorum putamina.
Scorzo di pomo granato)malicorium,rij.
Scorza di ſerpe.)Venatio,onis.
Scorzare,leuar la ſcorza,) Deglubo,bis.
Scorzar vn'alboro)delibro, bras.
Scorzetta,ſcorza picciola]corticula,læ.
Scorzoſo,pieno di ſcorze]corticoſus,ſa,ſum.
Scoſſare,ſcuotere.)Excutio,tis.
Scoſſatoio,tamiſo da farina)cribrum,excuſſorium.
Scoſſo,liberato]liberatus,ta,tum.
Scoſſo,rouina,]conquaſſatio,onis.Concuſſus, ſus.
Scoſtare,diſcoſtare.]Amoueo,es.
Scoſtarſi,tirarſi da parte)ſecedo,dis.
Scoſtarſi vn poco.]Concedere paululum.
Scoſtumato,& diſcoſtumato.]Inurbanus,ma le moratus.
Scotia,prouincia.] Scotia, tiæ.Septentionalis inſula,vel peninſula.
Scotollare,& ſcrollare]quatio,tis.Excutio,is.
Scottare.]Amburo,ris.
Scottato)amburtus,ſta,ſtum.adurſtus,ta, tum.
Scottatura,]amburtio,onis.Adurſtio, onis.
Scotto,il pagamento,che ſi fa all'hoſte,quando molti hanno mãgiato inſieme.) ſymbolum,li.& ſymbola,læ.
Sconolo da battere i panni] panniculus, ſcopę,parum.
Scricciolo,vccello,Rè de gli vccelli]regulus, li.
Scrigno,ripoſto di ſcritture, caſſetta] ſcrinium, nij.
Scrimaglia,ſcrima.]Gladiatura,ræ.
Scrimitore.]Gladiator, oris.
Scriminale, aco col quale ſi ſeparano i capegli nella fronte le donne)diſcetriculum,li.
Scritto,& ſcrittura.]ſcriptum,pti.
Scritto di propria mano)chirographum,phi.
Scritto,aggettiuo)ſcriptus,pta,ptum.
Scrittore,ſcriuano.]ſcriptor,ris.Librarius,rii.
Scrittura, ſcritto, ſcritta,] ſcriptura, ſcripio, ſcriptum.
Scriuano.]ſcriba,be,ſcriptor,oris.
Scriuere)ſcribo,bis.
Tu ſcriui di rado.]Infrequens es in officio ſcribendi.Raraa te litteras accipio.Minus ſæpe ad me ſcribis.Officium litterarum abs te requiro.Vellẽ crebrius ad me ſcriberes. Calamo parcis.
Scriuere inanti giorno)ſcribere ante lucem.
Scriuere con preſtezza]ſcribere cum propertatione.
Scriuere con riſpetto)ſcribere cũ verecundia.
Scriuere inconſideratamente) ſcribere temerè,leuiter,immediatè.
Scriuere lettere ad alcuno di ſua mano)mittere ad aliquem litteras ſua manu ſcriptas.
Scriuere lettere ad vn medeſimo modo.) dare litteras eodem exemplo,ad aliquem mittere epiſtolas eiſdem verbis.
Scriuere molte coſe ad vn medeſimo modo. Scribere plura in vnam ſententiam.
Scriuere più diligentemente.) ſcribere accuratiùs.
Scriuere ſenza adulatione.) ſcribere ſine aſſentatione.
Scriuere ſpeſſo.]ſcriptito,tas.
Scriuia,fiume di Lombardia) Ieria, riæ.
Scroccone,chi và ſcroccando)prandipeta,tæ. A ſymbolus,li,parafitus,parafiti.
Scrofa,porca)ſcrofa,fæ.porca,cæ.
Scrofano peſce]ſcropius,pij.
Scrofetta,ſcrofa piccola.]ſcrofula,læ.
Scrofola,infermità della gola.]ſtruma, mæ.
Scrollare,iſcrollare.]Excutio, concutio, quatio,tis.
Scropolo,dubio.]ſcrupulus, li.
Scropoloſo,dubioſo.]ſcrupuloſus,ſa, ſum.
Scroſtare,leuar la croſta.Emargino,nas.
Scudellaio,colui che fa ſcudelle.)Figulus, li.
Scudiero, copiere.] pincerna, næ. pocillator, oris.
Scudiero, che fa ſcudi, ò brocchieri,) ſcutarius, rij.
Scudo, brocchiero, targa) ſcutum, ti. Clypeus, ei.
Scudo,moneta d'oro.] Numus aureus.
Scuffia da donna.]Calantica, cæ.
Sculpire.Leggi ſcolpire.
Scultore,intagliatore.) cœlator,oris.ſculptor, oris.
Scneiare, leuar la pelle.) decortico, cas. Glubo,is.
Scuotere,sbattere]Excutio,is.quatefacio, is.
Scuotere, & riſcuotere vn pegno)repignoro, ras.
Scurare,& oſcurare]obſcuro, ras,obtenebro, bras.
Scurato,& oſcurato] obſcuratus,tenebris obductus.
Scute,aceta.]ſcuris,ris.
Scuriatolo,ſchiauetto,animale noto)ſciurus,ri.
Scuro,& oſcuro,buio]obſcurus,ra,rum.
†Scuſa,& iſcuſa.]Excuſatio, nis.Purgatio, is.
Scuſabile,che ſi può ſcuſare.)Excuſabilis,le.
Scuſare,& iſcuſare.]excuſo,ſas.purgo,gas.
Scuſarſi con alcuno.]purgare ſe alicui.
Scutara città in Liburnia.)ſcodra,dræ.
Scyut, fiume di Scotia.]Stuccia,ciæ.
Sdebitarſi]ſoluere æs alienum,liberare ſe,ære alieno.
Sdegnarſi,hauer ſdegno)indignor,aris,moleſtè ferę.
Sdegnarſi,per non degnarſi.) Gratior, aris.
Sdegnarſi,corrucciarſi)iraſcor, iram colligo.
Sdegnato)ira incenſus, inflammatus, iracundus.
Sdegno,diſdegno.)indignatio,onis,iracũdia, ę.Ira,ræ.
Sdegnoſamente.]iracundè.
Sdegnoſo,diſdegnoſo]iracundus,da,dum.
Sdentare, rompere, o cauar i denti) edento, tas.
Sdentato,ſenza denti.]edentulus,la,lum.
Sdiles Iſola) Delos, in qua Diana & Apollo a Latona in lucem editi ſunt.
Sdogliare.)dedoleo,les.
Sdrigna città di Schiauonia,patria di S. Hieronimo.]Stridonia,niæ.
Sdrucciolare,ſlicciare]labor,eris.Illabor,prolabor.
Sdrucciolo,sbriſciamento,ſliccio] lapſus, ſus.
Sdruſcire,& iſdruſcire]diffuo, fluis.
Sdruſcito,iſdruſcito,]diffutus,ta,tum.
Se,loro pronome)genitiuo ſui: Datiuo, ſibi.
Se,in luogo di ſi,congiontione.)ſi.
Se alcun'altro]ſi quis alius.
Se alcuna coſa]ſi quid.
Se di qualche luogo)ſicunde.
Se in qualche luogo,)ſicubi.
Se bene.)Etſi,quamquam,quamuis.
Se non,ſe non che.)Niſi,ſi non.
Se qualche volta)ſiquando.
Sebaſte città nella Paleſtina.]Samaria Ecthenias.
Sebenico città in Schiauonia.] Sicum,ci. Sibinicum,ci. Veneti iuris.
Sebetto,fiumicello fuor delle mura di Napoli.]ſebethus,thi.
Secare,troncare. Leggi,ſegare.
Secca di mare. Leggi ſeccagine.
Seccagine,ſeccura)ficcitas,tatis.
Seccagine di mare,]ſyrtes,tis.
Seccamente] ſiccè.
Seccare,ſciugare.)ſicco,cas.Torreo,res.Torrefacio,cis.
Seccare al fumo.]Infumo,mas.
Seccare al Sole.)inſolo, las.
Seccarſi.)Areo,ares.Arefco,Inareſco,Torreſco,is.
Seccato,aggetiuo]Exſiccatus,ta,tum.Aridus, da,dum.
Seccato al ſole]inſolatus,ta,tum.
Secchezza,ſeccura]ficcitas,tatis.
Secchia nella quale ſi mongie il latte.) mulctra, træ.
Secchia,zangola da farui il ſuo biſogno.]ſcaphium,phij.
Secchiaro, ſcafa da tenerui i ſecchi] vaſarium,rij.
Secchio di rame per cauar acqua)vrna,næ,ſitula,læ,Hydria,driæ,Antlia, antliæ.
Secco,aſciutto]ſiccus,ca,cum.Aridus, da,dũ.
Secco,non graſſo] Gracilis,& gracile.
Seco,con lui] ſecum.
Seco,tra ſe,tra loro] inter ſe.
Secolo,età,tempo) ſæculum, li.
Secundare,ſeguitare)ſecundo,das.Obſecundo, das.
Secundare,per proſperare] fortuno, nas. Secundo .
Secondariamente.)ſecundò.
Secondo,doppo il primo]ſecundus,da, dum.
Secondo,felice,proſpero)ſecundus,da, dum.
Secondo che, ſi come,) quemadmodum.
Secondo ho potuto comprendere] quantum conijcere licuit. Vt potui coniectura aſſequi.
Secondo il ſuo deſiderio]ex ſententia.Ad votum,ut lubet, placet.
Secondo il tempo.] pro tempore.
Secretamente.Leggi, ſegretamente] ſecretò.
Seculo,età.Leggi,ſecolo.
Secure,certa, acetta]ſecuris.
Securamente,& ſecuro.Leggi,ſicuramente, & ſicuro.
Sedici numero]ſexdecim.
Sedici uolte] ſexdecies.
A ſedeci a ſedeci.)ſexdeni, ſeni, deni.
Sedere]ſedeo,des,reſideo, aſſideo.
Sedere a porto]aſſidere apud portum.
Sedere a tauola] Accumbo, bis. diſcumbo.
Sedere inſieme] Conſideo, des.
Sedere otioſo] Deſideo,des.
Sedere ſopra qualche coſa)Inſideo, des.
Porſi a ſedere.] Aſſideo,des, reſideo, des.
Sedia da ſedere, ſella,læ.Sedes,dis.Cathedra.
Sedia regale.]ſolium, lij, thronus,ni.
Sedia picciola.) ſedicula,læ.
Sedia da poggio)ſella reclinatoria.
Seditione)ſeditio, onis.
Seditioſamente.) ſeditioſè.
Seditioſo]ſeditioſus,ſa,ſum.
Sega)ſerra, ræ.
A modo di ſega]ſerratus,ta, tum.
Segare,diuidere con la ſega.)ſerro,ras. Conſeco,cas.
Segala,biada.)ſecale,lis.Siligo,ginis.
Segato,& raſegato.)ſerratus,ta, tum.
Segatore di fieno]Fœnifex,icis.
Segatura,tagliatura.]ſectura,ræ.
Segedin città in Vngaria.]Peſtium, ij.
Segedin,ſotto il Danubio.] ſilua, uæ.
Segeſta,fu città della Sicilia] ſegeſta, ſtę.
Segeſta,Dea delle biade] ſegeſta, ſtę.
Seggio,luogo da ſedere]ſedile, lis.
Seggio luogo coperto ad vſo comunune) Cauedium, dij.
Seghetta]ſerrula,lę.
Segna,città]ſenia,niæ.
Segnacolo)ſignaculum,li.
Segnale,ſegno.]ſignum,gni.Nota,tæ.
Segnalato)egregius,gia,gium. Inſignis.
Seguare.]ſigno,gnas.
Segnare con ferro caldo.]Inuro,ris.
Segni da far conti.) Abaculi,lorum.
Segno,dimoſtratione]ſignum,gni,indicium, cij.
Segno celeſte.)ſidus,eris.
Segno che dimoſtra le hore)Gnomon,nis.Index,icis.
Segno della percoſſa]vibex,icis.

Segno della ferita] Cicatrix, icis.
Segno, per il termine, doue si tira] scopus, pi.
Seuo, del quale si fanno le candele] seuum, ui. sebum, bi.
Pieno di seuo] seuosus, sa, sum.
Simile al seuo] seuosus, sa, sum.
Segobe, città di Spagna] segobriga, gę.
Segre, fiume di Spagna] sicoris, ris.
Segresto, ò sestri, terra nella Riuiera di Genoua.) segesta, stę.
Segretamente.] secretò, tacitè, arcanè, abditè.
Segretario.] a secretis.
Segreto, sostantiuo,) arcanum, ni. Abditum, ti. Occultum, ti.
Segreto, aggettiuo.) Abditus, ta, tum. Tacitus, ta, tum. Occultus, ta, tum.
Tenere segreto qualche cosa.] aliquid operire.
Seguace, chi segue facilmente.] sequax, acis.
Seguente, chi seguita] sequens, entis.
Il dì seguente) postridie.
seguire.] sequor, eris.
seguitare] sector, sectaris.
seguitare à dietro] insequor, eris.
seguitar auidamente) consector, aris.
seguitare di fatto.) Consequor, eris.
seguitare cosa incominciata) prosequor, eris.
seguitare la parte d'alcuno.] sequi sectam alicuius.
seguitare, è il seguitare.) Progressus, sus.
seguito.] progressus, sus.
seguito, nome sostantiuo, la compagnia] Comitatus, tus.
segurtà, pieggiaria] cautio, onis. fideiussio, nis.
Segurtà, colui che fa la segurtà.] prę, ædis.
sei, numero indeclinabile] sex.
sei volte] sexies.
A sei à sei] seni.
Seicento, numero] sexceni, vel sexies centum.
Seicento volte] sexcenties, vel sexies centies.
A sei cento, a sei cento] sexceni, sexies centeni.
Sel, porto] Tutta portus.
Selatina, città] siparuntum, ti.
Selce, pietra dura] silex, icis.
Seleiata, lastricata] Delapidata, tę.
Selenca, città] seleucia aspecta, Syriæ.
Sella, nome di Città] Sala, læ.
Sella che si pone sopra il cauallo) Ephippium, pij.
Sellare, por la sella al cauallo) sterno, nis.
Sellaro, maestro che fa selle) Ephippiarius, rij.
Selibrcya, città) sellambina, nę.
Selimbria, Isola.] selymbria, ę.
Selua, & selue] silua, uæ, saltus, tus. Nemus, oris.
Selua picciola) siluula, læ.
Chi habita in selua) silucola, lę.
Di selua. siluaticus, ca, cum.
Selua d'Ardenna] arduenna silua Eburonum.
Selua da tagliare) silua cædua.
Seluaggio] siluaticus, ca, cum. siluestris, & hoc siluestre.
Seluoso, pieno di selue) siluosus, sa, sum.
Semastrella, herba] Herba trallis.
Semans populi) Cenomani, norum, Galliæ.
Semar, populi] Ambari, rorum.
Sembiante, simile, conforme) similis, æqualis.
Sębiāte, fēta.] Fictio, onis. Demōstratio fallax.
Sembiante, in luogo di sembiāza] vultus, frōs.
Sembiāza, apparenza.] Effigies, ei. Imago, nis.
Sembola, semola.) Furfur, furfuris.
Sembrare, parere.] Videor, eris.
Seme, & semenza.) semen, inis, sementum, ti.
Come haurai gettata la semenza, così raccoglierai.] Vt sementem feceris, ita & mete.
Semenza, & semente. Leggi seme.
Far semenza,] Semento, tas.
Da semenza.] seminalis.
†Semenzaio. Luogo, doue si semina) seminarium.
†semencire. far seme, produr seme) semen producere.
Semidei, heroi, baroni.] Heros, herois.
Seminare, spargere il seme in terra.) semino, nas, sero, ris. Confero. Insero, ris.
Buono da seminare.) satiuus, ua, uum.
Che non si semina) Insatiuus, ua, uum.
Seminar appresso) Assero, ris.
Seminare fra le altre cose) Interfero, ris.
Seminato, il seminato) satus, tus.
Seminato, aggettiuo.) satus, ta, tum.
Vscir di seminato, partirsi dal douere.] Deliro, ras.
Seminatore, colui che semina] sator, oris. seminator, oris.
Semischasach, città nell'Arabia deserta appresso alla Mesopotamia) Sabe, bes. Est etiã alia in Moroe insula, vnde Regina ad Salomonem sapientissimũ regem est profecta.
Sempiamente. Leggi semplicemente.
Sempio, non doppio, semplice,] simplex simplicis, minimè callidus & versutus.
Sempiterno, perpetuo.) Aeternus, sempiternus, perpetuus.
†Sempiternare, far sempiterno.] Perpetuo, as, facere perpetuum.
Semplice, il contrario di doppio) simplex, is.
Semplice, goffo) Ignarus, ta, rum. Rudis.
Semplice, puro) purus, ra, rum.
Semplicemente, simpliciter, purè.
Semplicissimo.) Valde simplex.
Semplicità.) simplicitas, tatis.
Sępre, d'ogni hora] sęper, nũquã nõ, assiduè.
Sempreuiua herba nota] sedum, di. sempertiuum, ui.
Senna, o Somna, fiume della Francia.] Sequana, næ.
Senape, herba nota) sinapis, pis. & sinape, & sinapi indeclinabile.
Senario, numero.) senarius, ria, rium.
Senato] senatus, tus.
Adunare il senato] Cogere senatum.
Senatore) Senator, oris.
Cosa da Senatore) Senatorius, ria, rium.
Senatusconsulto, deliberatione del Senato) Senatusconsultum, a Latina vox est.
Senogaglia, città tra Pesaro, & Ancona. Leggi Sinigaglia.) Vrbinatium Ducis Ciuitas.
Seneftrare, snodare.] Luxo, xas.
Senile, voce Latina, cosa da vecchio) senilis, le.
Senno, il sapere,] Prudentia, tiæ. Ingenij, nij.
Di poco senno.) secors, cordis.
Seno, il grembo,] sinus, nus. Gremium, mij.
Seno per il golfo) sinus, nus.
Se non.) nisi.
Se non piglio errore] nisi me animus fallit.
Se non che, eccetto che] Præter quam quod.
Sens populi] Senones. Galli Lutetiæ proximi.
Sensale ò sensaro.) Proxeneta, tæ.
Sensibile, facile da sentire.] sensibilis, & hoc sensibile.
Senso, & sentimento] Hic sensus, sus, & hoc sensum, si.
Il senso non resta nel corpo doppo la morte. Nullus in mortuo residet sensus. Mortui sensu carent. Nullus sensus mortuis inest. Sensus a mortuis abest.
Sensualità carnale) Illecebræ, brarum.
Sentare, sedere. Leggi sedere.
Sententiare, determinare.] Dicere, vel ferre sententiam. Decerno, nis. Adiũdico, cas.
Sententiare per cõdannare) Damno, nas. Cõdemno, nas.
Sentenza, & sententia) sententia, tiæ.
Sentenza arbitraria] Arbitrium, trij.
Sentenza, detto breue, & acuto) Apophthegma, Dictorium.
Sentiero, calle, trozo) Trames, itis. Semita, tæ.
Sentimento. Leggi senso.
Sentina della naue.) sentina, næ.
Sentina si piglia anco per il ricettacolo d'huomini tristi. Et anco per la plebe infima. Sentina vrbis.
Sentina città nel Ponto) Xylina, næ.

Sentinella, che fanno i soldati] vigilia, ę. præsidium, dij.
Sentire, intendere] sentio, tis. Intelligo, audio,
Sentire affanno.) Trahere ex re aliqua molestiam.
Sentire vn medesimo dolore] Affici pari molestia.
Senza, & senza] sine, absque.
Seon popoli.] Seduni, orum.
Separabile, facile da separare,) Diuiduus, a, um, separabilis.
Separare, spartire] secerno, sepato, segrego, disiungo, discludo.
Separatamente.] Interruptè, distinctè, separatim, seorsum.
Separatione] discretio, diuisio, separatio, scrimen.
Separato.] Discretus, disiunctus, separatus, ta, tum.
Non separato.] Indiscretus, ta, tum.
Sepey, Isola d'Islanda.] Counos, ni.
Sepelire, sotterrare.] Humo, mas. sepelio, lis, Tumulo, las.
Sepelito] sepultus, humatus, funeratus.
Non sepelito] insepultus inhumatus, ta, tum.
Sepheto, città di Soria, propinqua ad Alepo. Singa, gæ.
Sepolcro, auello, sepoltura] sepulchrum, bustum, tumulus, li.
Sepolto. Leggi sepelito.
Mezo sepolto] semisepultus, ta, tum.
Sepoltura] sepultura, ræ.
Seppia, pesce noto) sepia, sepiæ.
Seppietta] sepiola, lę.
Se pur, congiuntione) si quidem.
Se pur una volta.) si quando.
Se qualche volta] si quando.
Sepulueda, città di Spagna] Serubia, biæ.
Sequolum, colui appresso il quale è deposta la cosa, che è in lite] sequester, sequestra, strũ.
Sera.] Vespera, ræ. Vesper, ris.
A sera) sero. Vesperi.
Di sera) Vespertinus, na, num.
Farsi sera) Aduesperascit. Vespertinum, crepusculum adest, nox aduentat. lucem tenebræ pellunt. Cedit iam nocti dies.
Serbare, & seruare.) Custodio, dis. Serro, ras.
Serchio, fiume vicino a Lucca.) auser, ris. Is claudit, clusi. Dicitur a Strabone.
Sere, & siere, dignità) Dominus, ni.
Serenare, far l'aria serena) sereno, nas.
Serenezza, chiarezza] Serenitas, tãquillitas.
Serenità, l'istesso che serenezza.
sereno, chiaro) innubilus, la, lũ. Serenus, a, um.
Sergente, ministro di magistrato) stator, oris.
Seriffo, Isola nell'Arcipelago) Seriphus, phi.
Sermolino, & serpollo herba) serpyllum, li.
Sermona, città patria d'Ouidio) Sulmo, onis.
Sermone, il parlare) sermo, onis.
Serpe, & serpēte] serpēs, anguis. coluber, bri.
Serpe di mare, pesce) serpens, entis.
Serpente, leggi serpe.] Hydrus, dri.
Serpentello, serpe picciolo] anguiculus, li.
Serpentino, pietra durissima] ophytes, tæ.
Serpollo herba nota) serpyllum, li.
Seraglio, chiusura.) Cõseptũ, septum, pti.
Serrare, chiudere] obsero, claudo, obstruo, ob
Serrare) abstrudo, dis.
Serrare di dentro] includo, dis.
Serrare d'intorno.] Circumcludo, dis.
Serrare fuori.] Excludo, dis.
Serrare il passo] intercludo, dis.
Serrare la bocca) obserare palatum.
Serrare la porta contra alcuno) præcludo, dis.
Serrarsi nel suo studio. Iabdere se in suam bibliothecam.
Serrato, chiuso.] Clausus, sa, sum. Occlusus, sa, sum.
Serratura, chiauatura] sera, ræ.
Serua, massara, fantesca] ancilla, læ.
Seruare, mantenere] seruo, nas.
Seruare, cõseruare.] Custodio, dis. seruo, nas.
Seruare la promessa) stare promissis.
Seruatore, conseruatore] Seruator, oris.

Seruiente,cioè seruo,ò serua)seruiens, obtemperans.
Seruitiale,cristero,bottetta]Clyster, eris. Oenema.
Seruitrice,seruiète]ancilla,æ.pedissequa,quę.
Sessa,città.]Arunca,cæ.
Sessanta numero indeclinabile)sexaginta.
Sessia fiume che và nel Pò;Sessites,tis.
Sesto,compasso. Leggi compasso.
Setazzo,tamiso] subcerniculum, li.
Settanta numero indeclinabile] septuaginta.
Seuerità]seueritas,atis.
Sezze,terra vicino a Terracina] Setia,tiæ.
S'io foßi di tanta sfacciataggine,come tu.] Si tuum os haberem.Si tuam imitarer impudentiam. Si essem æquè ac tu impudens.
Sfacciatamente.) impudenter.
Sfacciatissimo.] impudentissimus,impurissimus.
Sfacciato.]impudens,entis.Inuerecundus,inuerecunda,dum.
Tu sei sfacciato.)Non te pudor retinet.verecundiæ fines transis. Abes procul a pudore.
Sfaccendato,)otiosus,sa,sum.
Sfaccimento,rouina.]Demolitio,onis. Vastatio,onis.
Sfare,disfare.]Deleo,demolior, deturbo, absumo.
Sfaueliare.)Obloquor,eris.
Sfauillare,risplendere.Leggi.Risplendere.
Sfendere,diuidere)findo,scindo,conscindo, discindo.
Sfendere la terra con l'aratro.]Proscindo,dis.
Sfera.) sphera, ræ.
Sfera del fuoco.) Aether, ris.
Sferare, liberare dal ferro.]soluo , uis.
Sferza,staffile.]Perula,læ.Scutica , cæ.
Sfesso,spartito.)sciſsus,sa, sum . Consciſsus,sa, sum.
Sfessura.)sciſsura,ræ.
Sfessura,per la crepatura.]Rima,mæ.
Sfidare,prouocare.)prouoco,cas.
Sfidarsi,diffidarsi.)Diffido, dis.
Sfidato,prouocato.)prouocatus,ta,tum.
Sfidatore,chi sfida.)prouocator , oris.
Sfilacci di tela per le ferite)lineamenta,orum.
Sfiorare,leuar il fiore.)Defloro,ras.
Sfiorirsi,perdere il fiore.]Defloresco, scis.
Sfoderare.]Nudo, das.
Sfoderare la spada,)nudare,vel stringere gladium.
Sfogare,sborare.]Euomo,mis.
Sfogliare,leuar le foglie.]Frondo,das.
Sfoglio,pesce.]solea,leæ piscis latus,& oblongus notus Romanis,& Venetis.
Sfondare,rompere)Defringo,gis Infringo,is.
Sformare,disfigurare.]Deformio, mas.
Sformato,senza forma.]deformatus,ta,tum . Informis,& informe.
Sfornire.) Exuo, exuis.
Sfortunato,sgratiato.) Infortunatus , ta , tum, Infelix .
Sforzare)perpello,compello,cogo.
Sforzarsi,]nitor,eris,connitor,adnitor,conor.
Sforzarti quanto puoi.) Da operam diligenter. Conare omni studio.Contende omnibus viribus . Elabora quantum in te est. Studium adhibe quantum potes.
Sforzarsi all'incontro.]Obnitor, eris.
Sforzarsi di qualche cosa.) connitor,eris.
Sforzo,forza,che si mette ad alcuna operatione.) Conatus,tus.Conamentum, ti.
Sfrangere,consumare.]Tero,ris.
Sfrantumare,rompere minutamente.]Contero,ris.
Sfratarsi,dice Cipriano.]Apostato,tas.
Sfratato.] Apostata, tæ.
Sfregiare, far un sfregio.]Cicatrico, cas.
Sfregio.) Cicatrix , icis.
Sfrenata voglia.)Libido, inis.
Sfrenato,senza freno.)-Frænatus , indomitus.
Sfrontatamente,sfacciatamente.]Impudenter.
Sfrontato,sfacciato.)Inuerecundus, da, dum.
Impudens. Qui perfrieuit frontem.
Sfrondare,tagliar le frondi.] Frondo,das.
Sgagliardire, leuar la gagliardezza.] Adimere vires.
Sgannare,leuar d'inganno.)à dolo liberare.
Sgargarizare, & gargarizare.)Gargarizo, zas.
Sgherro.] Gerro,gerronis.
Sgombramento,vuotamento.]eliminatio,nis.
Sgombrare,vuotare.) Elimino, nas.
Sgombro,pesce.)scombrus, bri.
Sgomentare,sbigottire.]Exanimo , mas.
Sgonfiamento,inflatura.)Tumor,oris.
Sgonfiare,disgonfiare.)detumesco, cis.
Sgonfiarsi.] Detumeo,mes.Deturgeo , ges.
Sgorgare,mandar fuori.]egurgito, tas.
Sgratiato,sfortunato.] miser,ra,rum.Infelix, infortunatus.
Sgratiato,senza gratia.] Illepidus,da,dum .
Sgrauamento,alleggerimento.]Leuamen,nis Leuatio,onis.
Sgrauare,allegerire.]Leuo,vas.Alleuo,uas.
Sgridare,riprendere con romore.]Obiurgo, gas.
Sgroppare,& disgroppare.]Enodo,das.Abnodo,as.
sgroppato,sciolto.]Enodatus,ta,tum.
sgroppato,senza groppo.]sine clunibus.
sguanciata,& guanciata.)Colaphus,phi.
sguardare,& guardare.aspicio,cis.
sguardo,fermo guardare.]Obtutus,tus.
sguazzare,godere qualche cosa)Potior,potiris,potitus.
sguazzare,trionfare.) Triumpho,phas,Indulgere,genio.
sguizzare,& guizzare è proprio de pesci.)Elabor,eris.
Sguizzati popoli.)Heluetii,orum.
si,auuerbio,affirmatiuo.] Maximè,ita,etiam
si tanto.)adeo,tam.
si altrimenti.)sin secus.
si dico.)si inquam.
Si che,di modo che.) Ita,vt,Tum.
sia come si voglia.) Vtcunque,vt,vti.
sibacha, luogho vicino alle ritti.)isphoris,is.
sibilare,fischiare.)sibilo,las.Exsibilo,las.
Sibilla,indouina.]Sibilla,læ,vaticinatrix.
sibilo,subbio.) sibillus,li.
Sicando,Isola in Leuante.) sicantia,tiæ.
siccità,seccura.)siccitas,atis.riditas,atis.
si che) quocirca.
Sichino città dell'Isola di Delo)Cythnus,ni.
Sichina terra in Candia,)Psychium,chii.
Sicciba città della Tracia.) Cabyla, Calyba, Straboni.
Sicilia,Isola celebratissima del mar Tirreno . Sicilia,liæ.
Siciliano.)Siculus,la,lum.
si come,secondo che.)quemadmodum,velut, sicut æquè.
sicomoro albero.)sycomorus,ri.
sicuramente.) Tuto, Tutè.
sicuranza)securitas,atis.
sicurare far sicuro.]securum facere,satisdare.
sicuro.] Tutus,ta,tum.securus,ra,rum.
Le virtù ne fa sicuri contra la fortuna.)fortunæ vim virtus vincit: Virtutis præsidiis aduersus fortunæ impetus septi sumus,protegit nos virtus, tuetur, ne fortuna nobis obsit,noceat,incommodet.
sicurtà, sicuranza.Leggi sicuranza.
sicurtà,fede,& fidanza.] Fiducia,ciæ.Fidentia,tiæ.
Sidarisso,Isola in Leuante.)Gerenia,niæ.
Sidro calamo città in Thessaglia . Phæræ,rarum .
Siena città famosa in Toscana.)Senæ, narum
Siepe,& sieue,luogo,pieno di spine)sepes,pis.
Siera , Morena in Spagna.) Marianus saltus, Castulonensis.
si fatto,si fattamente,in tal modo.)adeo.
sigillare,bollare.)signo,gnas.
sigillo,& sugello.)sigillum,li.
significare,dimostrar,quel che sia da venire.] portendo.
significatione.)significatio,onis , significatus, (tus.
significato, val significatione.
signora,val padrona.] Domina,næ.Hera , ræ.
signore.]Dominus,Herus.
Egli è signore a bacchetta. penes eum omnis) potestas est,omnia sunt in eius potestate, est imperandi ius, est in omnes imperium, arbitratu suo cuncta moderatur.
Colui era signore, & hora è seruo.] libertate seruitute commutauit , sedebat in puppi, nunc ei vix est in sentina locus.
signoreggiare.Dominari,Potiri regno.
signoreggiatrice.) Dominatrix.
signoria, dominio.) Dominatio, onis.Dominatus,tus.Ditio,onis.
Distruggere le signorie] Delere summos principatus.Euertere opulentissima regna, summos dominatus fortuna tollit,euertit,extinguit,labefacit.demolitur,destruit. pessumdat.
sigurtà.Leggi,sicurtà.
signozzo .)singultus,tus.
Far signozzo.)singultio, tis.
silaro,fiume]silarus,ri,agri Taruisini fluuius.
sile, fiume in Triuigiana.)silis,lis.
silentio,il tacere.)silentium,tij.
silio,alboro,ò serpe.)siler,ris.
Silistra,città,) Axiopolis , Seu chilia.
sillaba.)syllaba,bæ.
Per sillabe.)syllabatim.
sillogismo,argomento sottile.syllogismus,mi. Ratiocinatio .
sillogizare, argomentare.)argumentor,aris.
siluano,Dio delle selue]siluanus,ni.
Siluera,città.)Ossonaba,bæ.
siluestro,di selua.)siluester,siluestris,siluestre. Siluaticus,ca,cum.
simigliante,simile.)similis æqualis.
simigliare,& somigliare.) Assimilo, las.
simiglieuole,simile.)similis.
simile,conforme.) similis,assimilis cõsimilis, æqualis.
similitudine.)similitudo. Aequalitas , atis.
similmente.]similiter, itẽ,itidem,cõsimiliter.
simiso,città.)Amisus. & Themiscyra in Põto.
simocres fiume di Troia.)Scamander, dri.
simonia , uendita delle cose della Chiesa.] simonia,æ.
simolacro,imagine,effigie.]simulachrũ,chri.
simolare,fingere.)fingo,gis.simulo,as.
simolatamente.)simulatè.
simolatione,fentione.)simulatio,onis . Dissimulantia, tiæ.
Con la simulatione si copre l'intrinseco dell'animo.)Vultu simulatio sustinetur. Non congruit animus cum vultu. Animi sensũ , vultus occultat.Aliud vultu significatur, aliud in animo latet.
simulatore,chi fenge.]simulator , oris.
simultà,odio coperto.)simultas , tatis.
sinai , monte altissimo sopra l'Arabia.) Mons Sinai.
sinceramente.]syncerè.
sincerità,purità)sinceritas, tatis.
Io uado con la sincerità d'animo .] simplex homo sum.Simplex mihi animus est,apertus nulla simulatione tectus.Purus a fraude a labe,a dolo,ab astu.
sincero,puro,netto,schietto.)syncerus,purus, ra , rum.
Non sincero.)Insyncerus,ra, rum.
sindico,che ha ufficio di difendere le cose del publico.) syndicus.
singolare,unico]singularis,vnicus,præcipuus, pua,puum.
singolarmente.]præcipuè,singulariter,vnicè.
singoltire,far signozzi.]singultio,tis.
singolto.)eggi signozzo.
sinigaglia,& Senegaglia città.]senogallia,iæ. Vrbinatium Ducis.
sinischalco,il maestro di casa]: rchitriclinus,ni.
sinistra in luogo della mano,)sinistra,ræ.

Sinistro,mancino,zinco.] læuus,ua,uum.
Sinistro,contrario.] sinister,stra,strum.
Sino,& infino. Leggi infino.
Sino alla bocca.] Os tenus.
Sino a che tempo.] Quousque.
Sin'qui.] hactenus,adhuc.
Sio,Isola.] Chios.
Sion,monte.] Sion.
Siphano Isola.] Acies quæ & Merope dicitur.
Siponto città.] Sipinum,pi. Et Sipus,Sipuntis.
Siracusa città della Sicilia, la più grande,più bella & più forte di tutta quella Isola.] Syracusæ,sarum. Dionysij quondam tyranni regia.
Siracusano.] Syracusanus,na,num. Syracusius, a,um.
Sirbis fiume di Troia.] Xanthus,thi.
Sirena,mostro marino.] siren,enis.
Sirphano Isola.] siphini,orum.
Sirsia,regione.] Troglodytæ,arum.
Sirisonda città.] Hermionalia,æ.
Sirmion città nella Pannonia.] Sirmium,mij.
Sirma Isola.] scyrus,vel scyros,i.
Sirocchia. Leggi sorocchia.
Sirocco,vento humido & meridionale.] Notus,ti.
Sciroppo.] syrupus,pi. Serapium,serapij medicis vsitatum.
Sisc città nell'Vmbria] Assisium patria S. Francisci confessoris.
Sissopoli città.] Apollonia,niæ.
Sitia città.] Cytæum,tæi.
Sito. Leggi situatione.
Situare,porre,mettere.]Colloco,cas,pono,nis. Constituo.
Situatione.] situs,tus. Positus.
Siuiglia città di Spagna.] Hispalis,lis.
Slanceuole,che si può slanciare.] Missilis,& hoc missile,lis.
Slanciare,lanciare,tirare.] Iacio,cis, Iaculor, aris.
Slargare,allargare.] laxo,xas. Relaxo,xas. Prolato,tas.
Slattare gli agnelli] lac agnis subducere.
Siegare, sciogliere.] soluo, uis. Absoluo,uis. Exoluo,dissoluo,uis.
Che non si può siegare.] indissolubilis.
Slicciccare.] labe cere,leggi,sdrucciolare.
Slongare,differire.]protogo,gas,produco,cis. Extraho,protendo,dis, protraho, his,prolongo,gas.
Slongare il tempo.] Tempus protogare, producere,extendere,protendere.
Slontanare.] segrego, gis.
Slontanato.] segregatus, ta,tum.
Smaccare.]Comprimo, mis, Oppimo, mis. Conculco,cas.
Smagliare,rompere le maglie.] Dilorico, cas.
Smagrare,& smagrire.] Extenuo,as.
Smagrimento.] Extenuatio,onis.
Smagrirsi,diuenir magro.] Macreo,creas. Macresco,scis.
Smagrito.] Extenuatus,ta,tum.
Smaltire,padire.] Concoquo, quis. Digero,is.
Smaltito.] Digestus,ta,tum. concoctus,ta,tũ.
Smalto,materia atta a dipingere.encaustũ,sti.
Smaniare.] insanio,nis Furio,rias.
Smania.] Furor,oris, Insania,niæ.
Smantellare,leuar il mantello.] Expallio,lias.
Smarginare,leuar le margine.]emargino, as.
Smarrimento,paura.] pauor,terror,formido, inis.
Smarrire, perdere.] amitto,tis.
Smarrire,errare.] Erro,ras.
Smarrire,indebolire.] Infirmo,mas. Debilito, tas.
Smarrire,per spaurire.] Terreo,res.
Smarrirsi,perdersi d'animo.] pauco, es,pauesco,scis.
Smarrito,pieno di paura.] pauidus,pauitãs ter ritus.
Smembrare,sbranare.] Deartuo, tuas.
Smembrare,guastare.] Cõtamino,nas. Terẽt.

Smemoraggine, dimenticanza] obliuio,nis.
Smemorato, che si scorda.] obliuiosus,sa,sum.
Smemoratezza,scordamento.] obliuio,onis. obliuium,uij.
Smentirsi.] obliuiscor,eris.
Smentito.] obliuius,ta,tum.
Smeraldo,pietra preciosa] smaragdus,di.
Smeraldo,pietra preciosa] smaragdus,di.
Smerdare, imbrattare di merda.] stercoro, ras,inficere,stercore.
Smergo,uccello.] Mergus,gi.
Smeriglio uccello specie di sparuiere.]nisus,si
Smilza. Leggi Melza.] Lien,enis. Splen,enis.
Sminuire, & diminuire.]minuo,is. Diminuo.
Sminuire,gl'affanni] Leuare molestias alicui.
Sminuire il dolore.] minuere dolorem.
Sminuire la fatica.] Detrahere labori alicui.
Sminuire l'esercito.] imminuere exercitum.
Sminuzzare,far in pezzi minuti.] diminuo,as.
Smirne,Isola]Smirna,næ.
Smisuratamente,fuor di misura.]Immodicè.
Smisurato,eccessiuo.]Immoderatus,immensus.
Smoccare,& smoccolare.] Emungo, gis.
Smocatoio della candella.] Emunctorium, rij.
Smoccolare la candela.]Emungere candelam.
Smoccolarsi il naso.]Emungere,nares.
Smoderatamente, senza modo.] immoderatè. Immodicè.
Smontare.]Descendo,dis.
Smontare da cauallo.]Desilire ad pedes. Desilire equo.
Smorsare,leuar il morso.] Defræno,nas.
Smorto,pallido.] pallidus, da,dum.
Smorto,estinto.]restinctus,extinctus,cta, ctũ.
Smorzare,spegnere]extinguo,guis,restinguo, is.
Smouere,remouere.]remoueo, ues.
Smouimento,rimouimento.]remotio,onis.
Smozzare,tagliare.] obtrunco,cas.
Smuccire,sbiccecare.] labor, beris.
Snello,& isnello,destro.]Agilis,agile. Leuis, leue,leuis.
Snernare.]Eneruo,nas.
Sneruato senza nerui.] Eneruis, eneruus, vacuum.
Snidare,uscir del nido.]e nido exire.
Snodare,& disnodare.] soluo,dissoluo,exsoluo,exsoluis.
Snodare vn braccio.]luxo,xas.
Snodato,disfocato.] luxatus,ta, tum.
Soana,fiume nell'Isola Sumatra,]Soana in Taprobana insula.
Soani,popoli nella Tapobrana.] Snauij.
Soaue,dolce,giocõdo.] Suauis, Iucundus,da, dum.
Non soaue.] Insuauis,Iniucundus.
Soauemente.]suauiter.
Soauità.]suauitas,tatis.
Sobrime,alto,eleuato.]sublimis,me. Altus, Turritus,ta, tum.
Soblimità,altezza.]sublimitas,tatis.
Sobriamente,temperatamente.] sobriè.
Sobrio,il contrario d'imbriaco,sobrius,a,um.
Soccorrere, dare aiuto.] succurro,ris.Subuenio,opitulor.
Soccorrere all'affanno d'alcuno.]subuenire solicitudini alicuius.
Soccorso,aiuto.]subsidium,dij. Porgere soccorso, Ferre opem.
Socrate, Filosofo sapientissimo Athenienſe.] Socrates,tis.
Sodalitio,voce latina,val compagnia.]sodalitium,tij.
Sodoma città della Siria Palestina.] Sodoma, mæ.
Sodotto,ingannato.]Circumuentus,deceptus fefellus.
Sodisfacimento.] satisfactio, onis.
Sodisfare,contentare.]satisfacio, cis.

Non potero sodisfare à parte alcuna delli meriti tuoi.] Nullam vnquam meritorum tuorum partem ab quo potero,ne minima quidem parte meritis tuis satisfacere potero, officia nusquam reperiere.
Sodisfare alcuno nello scriuere.]Explere aliquem scribendo.
Sodisfare all'opinione d'alcuno.]seruire voluntati alicuius.
Sodisfattione,contento.]satisfactio,onis. Obsequium, quij.
Sodo,saldo,fermo.]solidus,da,dum.
Sofferẽza,toleraza]tolerantia,tiæ. Patientia,æ.
Soffetire. Ferro,patior,tolerõ,perfero.
Soffiamento.] sufflatio, onis. sufflatus,tus. Sufflamen.
Soffiare.]Efflo,flas.
Soffiare all'incontro.]Reflo,flas.
Soffiare insieme.] Conflo,flas.
Soffiare intorno.]Circumflo,flas.
Soffiare per tutto.]perflo,flas.
Soffiarsi il naso.]Emungere,nares.
Sofficiente,atto.] Idoneus, ea,eum.
Sofficientemente.] Idoneè.
Sofficienza,dottrina.]Peritia,tiæ.
Soffietto,mantice,folle.] Follis,is.
Soffio,& soffiamento.]Flatus,tus.
Soffiato.] Contignatio, laqueare,Laquear,is.
Soffogamento.]suffocatio, nis.
Soffogare,affogare.] sufloco,cas.
Soffogatione, & soffogamento. suffocatio, onis.
Soffocare,sustentare.] Fulcio,cis. Suffulcio,is.
Soffrire. Leggi sofferire.
Soffumigare, affumare.] Fumigo,sufumigo, fumifico.
Sofia,città.]Oeteus, Tribali, Triballorum.
Soggettione]subiectio,nis. Subiectus,tus.
Soggetto,per la materia.]Materia,riæ. Argumentum,ti.
Soggetto,subdito.]subiectus,cta,ctum. subditus,ta, tum.
Sogghinar,sorridere.)subrideo,des.
Soggiacere,star sottoposto.]subiaceo, ces.
Soggiugare,sottomettere.]subiugo,gas.
Soggiornare,stantiare.]Colo,lis.
Soggiornare,indugiare.]Cunctor,ris. Cesso, sas.
Soggiugnere.]subiungo,gis, Addo,dis.
Soglia superiore della porta.] Limen,inis.
Soglia di sopra della porta.] superliminare, is.
Sogliardo,schernitore.] Derisor,oris.
Sogliare,beffare.] Derideo,des. Irrideo,des.
Sognare,& insognare.]somnio,nias.
Sogno,& insogno.]somnium,nii.
Soissons,popoli della Gallia.]suessiones,num.
Solaio,fatto di tauole.]tabulatum,ti.
Solaio della casa.]Contignatio,onis. Pauimentum,ti.
Solamente.] solum,solummodo, tantummodo,dumtaxat.
Non solamente.]Non solum. Non modo.
Solanto,città.]Oiulis,solensis,ensis.
Solaro. Leggi,solaio.
Solari,che si portano nelle processioni.]Feretrum,tri.
Solazzo,piacere,dilettatione.]solatium,tij.
Solcare,far solchi.]sulco,cas. Lito,tas.
Solcare il mare,e nauigare.]nauigo,gas.
Solco che fa l'aratro.]sulcus,culus,cra,ra.
Solchi da cõdur via l'acqua.]Deliquiæ,arum. A solchi.] sulcatim,liratim.
Altezza lenato tra due solchi.] scamnum,ni.
Soldato.]Miles,itis.
Soldati valenti.] Milites virtute præstantes. Egregia militum manus fortitudine excellens. Flos exercitus.
Soldato che ha doppia paga.] Miles duplicarius,ri.
Soldato,nouitio,bisogno.]tyro,onis.
Soldo,la paga di soldati.]stipendium,dij.
Soldi,città nella Soria]Seleucia Pieria.

Soldi,città nella Soria.) Seleucia Pieria.
Sole.] Sol, Phœbus, Titan. Apollo, inis.
Da sole.] solaris.
Solecito, diligente.) solers, solertis, Accuratus, ta, tum.
Solenne, celebre.) solemnis, solemne.
Solennemente.) solemniter.
Solennità.] solemnitas, tatis. Solemnia, solemnium.
Solere, essere solito.) soleo, les.
Solerte, accorto.] solers, ertis, industrius, diligens.
Soletto, solitario.) solus, la, lum. Solitarius, ria, rium.
Solfaria, luogo dove si fa il solfo.] sulfuraria, riæ
Solfanello, & solfarino.] sulphuratum, ti.
Solfo, materia combustibile.] sulphur, furis.
Solphorato, chi ha di solfo] sulphuratus, ta, tũ.
Solidare, & consolidare.) solido, das. Persolido, das.
Solingo) leggi, solitario.
Solio, voce latina, è la sedia regale] solium, lij.
Solitario, & solingo.) solitarius, ria, rium.
Solito, che suole.) solitus, ta, tum.
Solitudine.] solitudo, inis.
Solazzare, darsi piacere.) Oblector, aris.
Solazzeuole.) Festiuus, iucundus, placidus, a, um.
Sollicitare, molestare.) solicito, tas.
Sollecitare, spronare] Hortor, aris.
Sollecitare vna causa.] Ago, agis. Curo, ras.
Sollecitar alcuno di qualche cosa] Moneo, es.
Sollecitare ad vna impresa.) Insto, instas.
Sollecitare, vsar diligenza) Insto, stas.
Sollecitamente.] solerter, sedulo.
Sollecitamente, con trauaglio) sollicitè,
Sollecitatore] sollicitator, oris.
Sollecitator de liti] pragmaticus, ci. Quinctil.
Sollicito, & sollecito] leggi, sollecito.
Sollecito, afflitto) anxius, solicitus.
Sollecitudine] Sedulitas, tatis. Solertia, tiæ.
Sollecitudine, affanno] solicitudo, angor, ægritudo.
Sollennizare, far festa] agere diem festum.
Solleuare, alzare.] Subleuo, sustollo.
Solleuare alcuno di miseria.) leuare aliquem miserijs.
Solleuare le disgratie con qualche cosa.) sustẽtare casus in re aliqua.
Solo, purche) Modo.
Solo, solamente.] solum, tantum.
Solo, & sola) solus, la, lum. Vnicus, ca, cum.
Vn solo figliuolo.] Gnatus vnicus.
Solstitiale] solstitialis, le.
Solstitio quando il sole non và più oltre, ma incomincia a tornar a dietro) solstitiũ, tii.
Soluere disfare, rompere.) soluo, vis. Vasto, stas.
Soluere, per liberare.) soluo, exoluo, libero.
Solutione, assolutione,] solutio, nis. Absolutio, absolutionis.
Soma, carca, Salma] onus, eris, sarcina, næ.
Somato, che porta la soma, asino.] Asinus, ni.
Somerset, città, sompsetus, ti. Angliæ ciuitas.
Somiglianza, & similitudine) similitudo, nis. Effigies, ei.
E somiglianza tra le tue cose, & le mie.) Rerum mearum imaginem video in reb. tuis. Tuis in rebus meas agnosco, similima rerum nostrarum ratio est.
Somigliare alcuno] similem esse alicui.
Somma, conclusione] summa, mæ.
Somma, città] Suessium, ssij.
Sommamente] summè.
Sommariamente] summatim.
Sommario, abbreuiatione, di qualche cosa.] summa, mę.
Sommata, viuanda di panza di scrofa, poiche ha partorito) fumen, inis.
Sommergere, affondare] submergo, gis.
Sommesso, humile, & basso] submissus, sa, sũ.
Sommessamente] submissè.
Sommettere] submitto, tis.
Sommissione, humiltà] submissio, onis.
Sommità, altezza) summitas, fastigium, vertex, cacumen, inis.
Sommità delle muraglie.] pinnæ, narum.
Sommo) summus, ma, mum.
Sommo bene] summum bonũ, quod est Deus.
Sommouere] submoueo, ues.
Sona, fiume della Francia] Arar, aris, fluuius Ducatus Burgundiæ.
Sonaglio, campanella) tintinnabulum, li.
Sonagli, che fa l'acqua quando pioue.) bulla, læ.
Sonare, & suonare) sono, nas Insono, nas.
Sonare toccandosi) pulso, sas.
Sonar d'instromento) Canere fidibus.
Sona bene di liuto] scitè fidibus canere.
Sonar con la bocca) flo, flas.
Sonar di cornetto) buccino, nas.
Sonar di tamburo) tympanizo, zas.
Sonar grandemente] personо, nas.
Sonatore d'arpa.) Cytharista, stæ. Cornicen, inis.
Sonatore di flauti) tibicen, inis.
Sonatore di lira] lyricen, inis.
Sonator di piffaro) tibicen, inis.
Sonator di tamburo) tympanista, stæ.
Sonator di viola) Cytharista, tæ.
Songia, & assongia] adeps, adipis. Axũgia, giæ.
Songia di porco) adeps suillus, vel porcinus.
Sonacchioso, pieno di sonno,] Somniculosus, sa, sum.
Sonno) somnus, ni. sopor, oris.
Che fa sonno) somnifer, ra, rum.
Hauer sonno] Dormito, tas.
Pieno di sonno,] somnolentus, ta, tum.
Sonnolento, dormiglione.) somniculosus, sa, sum.
Sonoro, risonante) Canorus, ra, rum.
Sontuosamente] sumptuosè opipare, lautè.
Sontuoso) sumptuosus. opiparus, lautus.
Sontuosità] lauritia, tiæ.
Soperchiare, auanzare] superfum, superes. Exubero, tas.
Superchio, & souerchio.) superuacaneus, ea, eum, superfluus.
Soperchiamente] superuacuè, superuacaneè.
Soperstitione.) Leggi, superstitione.
Sopito, addormentato,) sopitus, ta, tum.
Soppa. Leggi, soppa.
Sopplicare.] Vedi, supplicare.
Sopplire] suppleo, pes. Compleo, ples.
Sopplimento, compimento a ciò che manca, supplementum, ti.
Sopporre. Leggi, sottoporre.
Sopportare, patire.] Fero, patior, perpetior. perfero.
Sopportare, dispiacere. Agere sustinere. non facile ferre, haud satis æquo animo ferre.
Sopportare la prosperità] Ferre secundã fortunam.
Soppressare. Leggi, Calcare.
Sopra & soura] super, supra.
Soprabondante,) Exuberãs, antis. Superfluẽs, tis.
Soprabondare, soprauanzare.] Leggi, soperchiare.
Sopracielo, pesce così detto a Roma] chana, næ.
Sopradetto) prędictus, cta, ctum.
Soprafabricar] superstruo, is.
Sopragiudicare, perfettamẽte giudicare] perfectè iudico.
Sopragiungere, giungere all'improuiso. Deprehendo, dis.
Sopragiungere, arriuare] interuenio, nis.
Sopramettere] superinduco, cis.
Sopranotare, natar di sopra) supernato.
Sopriano, & sourano] supremus, supernus, superus, ra, rum.
Sopranome.] Cognomen, inis. Cognomentum, ti.
Soprapendere, pendere di sopra] soprapendo, des.
Sopraporre, sopramettere] superinduco, superpono. Impono, nis.
Soprapendere. Leggi, sopragiungere.
Soprapendimento) deprehensio, onis.
Soprascritta. Inscriptio, onis.
Soprascriuere) inscribo, bis.
Soprasedere) supersedeo, sedeo, morã necto.
Sopraslare] immineo, nes. Impendeo, des. Superemineo, nes.
Sopraslante, vno che sia proposto a qualche vfficio. præfectus, cti.
Sopra tutto, & sopra ogn'altra cosa, potissimum.
Sopravanzare esser da più] præsto, stas Excello, excellis.
Sopravenire.) supervenio, nis. Intervenio, is.
Sopravenimento) interuentus, tus. supervenitus, tus.
Sopraventura, il medesimo che sopravenimento.
Sopravesle, che si mette sopra le altre.) Amictus, tus.
Sora città dell'Italia. Sora, ræ. Regni Neapolitani.
Sorbimento, & sorbitione) sorbitio, onis.
Sobile, da sorbire) sorbilis, ouo da sorbire, sorbile ouum.
Sorbire, sorbeo, bes. Exsorbeo, bes.
Sorbire, a poco, a poco) sorbillo, las.
Sorbitioncella.) sorbitiuncula, læ. sorbillum, li.
Sorbitione,) sorbitio, onis.
Sorba, & sorbola] sorbum, bi. fructus notissimus.
Sorbo, albero,) Hæc sorbus, bi.
Sorbola) sorbum, bi.
Surcetto, il diminutiuo di sorce) musculus, li.
Sorce, & topo.] mus, muris. sores, soricis.
Sordido, lordo, sordidus, da, dum.
Sordità) surditas, tatis.
Sordo] surdus, da, dum.
Alquanto sordo.) surdaster, stri.
Diuenir sordo) obsurdesco, scis.
Essere sordo] surdeo, des.
Sorella.) soror, oris. Germana, næ.
Di sorella] sororius, ria, rium.
Sorenti terra in costa di Melfi, surmentum, ti.
Sorgere, & surgere, come delle acque] scaturio, ris. Emergo, gis.
Sorgozzone, schiaffo.) Colaphus, phi.
Soria città di Spagna.) numantia, tiæ.
Soria regione dell'Asia.] Syria, riæ.
Di Soria) syrius, ria, rium. Syrus, ri.
Sorechia, & sorella) soror, germana, nę.
Sorrettitio.) subreptitius, tia, tium.
Sorridere, ghignare] subrideo, des.
Sorto, beuere in vn fiato.] Haustus, stus.
Sorte, fortuna] sortis. Fortuna, næ.
Per sorte] sortito.
Sorte, conditione, qualità.] Genus, eris.
Di che sorte.] quales.
Di questa sorte.) huiusmodi, huius generis,
Sorteggiare, gettar le sorte) sortior, iris.
Sortimento] sortitio, onis. Sortitus, tus.
Sortire, destinare.) sortior, iris.
Sortitamente, per sorte.] sortito.
Sortitione] sortitio, onis, sortitus, tus.
Sortiua, è propria delle acque. scatebra, æ. scaturigo, inis.
Sospendere, differire,] suspendo, dis.
Sospendere, inalzare. Appendo, dis.
Sospeso, dubioso.) suspensus, sa, sum. Ambiguus, ambigua, um.
Sospettare, sospicare.) suspicor, aris. Venio in suspitionem.
Si sospetta, che'l gobbo non sia di buona fede Venit in suspicionem infidelitatis, parum bonę fidei, parum syncere, rectæ. Eius fides in suspicionem adducitur.) In dubium venit. In dubium uocatur.
Sospettione, & sospetto.) suspicio, onis.
Sospetto] suspectus, ctus.
Sospettosamente.] suspiciosè.

†Soſpettoſo.)ſuſpicioſus,ſa,ſium, quales ſunt Teutones.
Soſpicare.Leggi ſoſpettare.
Soſpingere,ſpegnere] induco,cis.impello, is.
Soſpirare.) ſuſpiro,ras,anhelo,
Suſpiro,il ſoſpirare.)ſuſpirium,rij . Suſpiratus,tus.
Soſtanza.) ſubſtantia,tiæ.Eſſentia,tiæ.
†Soſtegno,& ſoſtentamento.)adminiculũ,li. Fulcimentum,ti,fulcrum,fulcri.
Soſtenere,& ſoſtentare.) ſuſtineo,nes.
Soſtenere gran peſo.] ſuſtinere onus magnũ.
Soſtenere,per patire.]fero patior,perfero,perpetior,tolero.
Soſtenimento.)adminiculum,li.
Soſtentaculo,palo di viti,ò alberi.]pedamentum,perdamenti,
Soſtentare,& ſoſtenere.]ſuſtineo,es.
Soſtentare la pouertà d'alcuno con la ſua poca facoltà.] ſuſtentare tenuitatem alicuius ex ſuis angustiis.
Soſtentato,appoggiato.]Nixus,xa,xum.
Soſtituire,mettere in luogo d'un'altro]ſubrogo,ſubrogas,ſubſtituo,is.
Soſtitutione.)ſubſtitutio,onis.
Soſtituto,meſſo in luogo d'vn'altro] ſubrogatus,ſubſtitutus.
Soſtituto di curatore,o commiſſario.)ſubcurator,oris.
Soſtituto,in guardia)ſubcuſtos,odis.
Sott'entrare,entrar ſotto.)ſubeo,bis.
Sotterraneo, di ſotto terra) ſubterraneus, ea, eum).
Sotterrare,ſepelire)Humo,mas.Sepelio, lis.
Sotterrato,ſepolto.]Humatus,ta, tum. Sepultus,ta,tum.
Non ſotterrato.Inhumatus,ta,tum.
Sottigliare,ſminuire,Extenuo,as. Tenuo,as.
Sottigliezza)ſubtilitas,tatis.
†Sottigliezza d'ingegno.)perſpicacia, æ,acrimonia,acumen ingenii.
Sottigliezza,delicatezza]tenuitas,gracilitas.
Sottile.)ſubtilis,tenuis,exilis.
Sottile d'ingegno.)argutus,pſpicax,acis, acutus.
Sottiletto.)tenuiculus, la,lum.
Sottilità.) Subtilitas,tatis.
Sottilmente]ſubtiliter,tenuiter.
Sotto,& di ſotto.)ſub,ſuper,ſubter.
Sottocegnere.]ſubcingo,gis.
Sotto diſtendere,]ſubſterno, nis.
Sottofuggire . Ritirarſi di naſcoſto) ſubterduco,ſubterducis.
Sottogiacere]ſubiaceo,ces.
Sottogiungere.)ſubjcio,cis.
Sottolegare.]ſubligo,gas.
Sottomettere,ſottopotre.]ſubdo,dis.Submitto,tis.ſubigo,gis,ſubjcio,cis.
Sottomettersi a gran pericolo.)Adire periculum.
Sottomettersi alla fortuna.) ſuccumbere fortunæ.
Sottonaſcere.)ſuborior,oris.
Sotto ornare.] ſuborno, nas.
Sottopiantare.)ſubſero,ris.
Sottoſcrittione]ſubſcriptio,onis.
Sottoſopra,alla riuerſa)inuerſus, ſa,ſum,ſubuerſus.
Mettere ſottoſopra.) perturbo,bas.
Sottraggere, rimouere.] ſubtraho,his.
Sottraggere,liberare.)libero,ras.
Sottraggere il cibo.) Subducere cibum.
Souazza.Leggi cornice.
Souenimento,aiuto. Adminiculum,li.
Souenire , aiutare , ſoccorrere .] ſuccurro, ris. Subuenio,nis.
Souenire a gli afflitti.] Afflictos excitare. Egẽ tibus opem ferre,miſeros ſubleuare. Laborantibus ſubſidio. eſſe.
Souenire,venire a memoria)Occurro,ris.
Souenire,ſpeſſe uolte.]ſæpè,aſſiduè , ſæpenumero.
Souerchiare.Leggi ſuperchiare,
Souerchio,ſuperabondante.) ſuperuacaneus, Vn medico ignorante è ſouerchio, & dauãzo.] inſcius,imperitus,iners medicus , ſuperuacaneus , ſuperfluensque eſt.
Souero,alboro.]ſuber,eris.
Di ſouero.)ſubereus,ea,eum.
Souertire , riuoltar ſotto ſopra.]ſubuerto,tis.
Sozzamente, lordamente,) ſordidè,obſcenè, turpiter.
Sozzo,ſporco, ſordido.] ſordidus , turpis,immundus,da,dum.
Sozzura,lordura]ſpurcitia,tiẽ.Surditudo,nis.
Spaccare,fendere.]Findo,dis.
Spaccato.)Fiſſus,ſa,ſum,ſpacato,con ogni.Diſcuneatus,ta,tum.
Spacciare,ſpedire.)Expedio,dis.
Il gobbo è ſpacciato,ſpedito.]de gibbo actũ eſt.
Spacciatamente , preſto)ſtatim,illico,confeſtim .
Spacio,iſpeditione]Expeditio,onis.
Spada]Gladius,dij.Enſis,cis. Machera,rę.
Cingerſi la ſpada.] Enſem lateri accommodare.
Spada di due tagli)Anceps mucro.
Spada,peſce coſi detto)Gladius,gladij.
Spadaro,che fa ſpade) Macheropæus , pæi.
Spadarino,& ſpadaccino]ſicarius,rij.
Spadetta)Gladiolus,li.Enſiculus, li.
Spaghetto,ſpago picciolo]Funiculus, li.
Spagna,& Iſpagna,prouincia nobiliſſima]Hiſpania,Hiſpaniæ.Iberia,riæ.
Di Spagna , Spagnuolo.) Hiſpanus,na,num. Iberus,ra,rum.
Spago,filo groſſo)Funiculus, li.
Spalancare,aprir forte] Dehiſco,ſcis.
Spalato città]Epetium,tij.
Spalla,parte del corpo)Humerus , ri . Armus, mi,ſcapulæ,arum.
Metterſi in ſpalla)Onerare humerum.
Spalluto,di ſpalle alte]Humeroſus,ſa,ſum.
Spalmare,vngere le naui nel fondo col ſeuo.] Vngo,gis.
Spalpe terra in Puglia]Salapia, pię.
Spampinare,leuar le foglie alle vite) pampino,pampinas.
Spampinatione]pampinatio, onis.
Spampinatore] pampinator,oris.
Spandere,ſpargere] ſpargo , effundo , expando.
Spanderſi,verſarſi]Effluo,is.
Spandimento]Effluentia,tię.
Spanna]palmus,mi.
Spatafurno città in Sicilia]Menæ , arum.
Sparago,herba nota)Aſparagus , gi.
Spara gnare,ſparmiare)parco,cis.
Sparare,cacciar fuori l'interiori]exentero,as.
Sparare, come le artegliarie.) Emittere bombos.
Spargere,ſpandere]ſpargo,gis.Inſpargo,is.
Spargere in parti]Diffundo,dis.
Spargere largamente)perfundo,dis.
Spargere fuori)Effluo,is.
Spartire,riuſcire in niente]Euaneſco, ſcis.
Sparlare,parlare contra alcuno] obloquor,is.
Sparlatore)oblocutor,ris.
Sparo,peſce coſi detto in Roma]ſparus,ri.
Sparſamente)ſparſim,ſpatsè.Fusè.
Sparſo,ſparſa) fuſus,ſa, ſum . Profuſus, ſparſus.
†Spartire,diuidere]Diuido,dis.Separo,ſegrego,diſpertio.
Spartire vna battaglia)ſegregare pugnam.
Spartito,diuiſo) Diuiſus , ſegregatus, ta,tum.
Spatauiere , vccello noto di rapina.] Accipiter, tris.
Spaſimare di dolore]pereo,ris.
Spaſimo,dolore grandiſſimo.]Cõuulſio,onis. Spaſmus.
Spaſſo,ſteſo]paſſus,ſa,ſum.
Capelli ſparſi] Capilli paſſi.
Spaſſare il faſtidio ad alcuno.)Oblectare aliquem.
Spaſſarſi,ſolazzarſi) oblectare ſe.
Spaſſa tempo) animi ſolatium.
ſpaſſeggiamẽto)ambulatio,onis. Deambulatio,onis.
Spaſſeggiare,paſſeggiare)ambulo,las. Deambulo, las.
Spaſſeggiata,& ſpaſſeggiatella.)ambulatiuncula,læ.
Spaſſeggiatore) ambulator,ris.Deambulator, ris.
Spaſſo,ſolazzo)ſolatium,tij.ſolamen,inis.
Andar a ſpaſſo] ſpatior,aris.
Pigliar ſpaſſo.]Capere voluptatem.Affici voluptate .
Per ſpaſſo] animi cauſſa.
Spatio di ſtanza)ſpacium, cij.Interuallum,li. Intercapedo,inis.
Spatio di cinque anni]Luſtrum,ſtri.
Spatio di due anni] Biennium, nij.
Spatio di due dì) Biduum,dui.
Spatio di terra , che in vn giorno s'ara con vn para di buoi) Iugerum,ri.
Spatio tra le mura, & le foſſe della città,doue non ſi può fabricare) pomerium,rij.
Spauenteuole) Horrendus , da , dum.Horribilis.
Terrificus,terribilis.
Spauento,paura)terror,oris.Leggi paura.
Spauentoſo.] Horribilis.
Spaurire,far paura)terréo, perterreo, terrefacio.
Spaurirſi.]Extimeſco,ſcis.
Spazzacamino]Mundator caminorum.
Spazzare,nettare,)Verro , ris. Deuerro, conuerro, euerro.
Spazzature,ſcopazze)Quiſquiliæ, arum.
Spazzo,iſpeditione]Expeditio , onis.
Specchio)ſpeculum,li.
Specchio per l'eſſempio)Exemplum, pli.
Speciale,proprio] peculiaris , proprius,a,um.
Specialmente]præſertim, maximè , præcipuè, peculiariter.
Specie.Leggi ſpesie.
Specie,terra nella riuiera di Genoua.] Tigullia,liæ.
Porto delle ſpecie) Ericis portus.
Speciaria,& ſpeciale.leggi ſpeciaria,& ſpeciale.
Specificare,dichiarare cõ lingua]nũcupo, as.
Il venditore è tenuto di quelli difetti,che non ha ſpecificato] Ea vitia venditor præſtare debet,quę lingua non ſunt nuncupata.
Speculare,per contemplare)ſpeculor, laris.
Speculare con diligenza)perſpeculor, laris.
Speculatione,contemplatione] ſpeculatio,nis. Speculatus,tus.Contemplatio, onis.
Speculatore , contemplatore]ſpeculator,oris. Contemplator.
Speculatrice)ſpecularrix,icis.
Spedale & hoſpitale]xenodochium,chii.
Spedale doue ſi gettano i putti ad allenare.) Brephotrophium,phij.
Spedaliere,che ha cura del ſpedale.)xenodochus,xenodochi.
Spedetto,picciolo ſpedo] Verunculum,li.
Spedire,& iſpedire,sbrigare)Expedio,dis.
Spedire preſto.) Effectum date.
Speditione,& iſpeditione]Expeditio,onis.
Spedito,& iſpedito) Expeditus,ta,tum.
Spedo,& ſpedone per far roſto.] Veru,& in plur.verua.
Spegnere,& ſpengere) trudo,dis.Extrudo,is.
Spegnere a far qualche coſa)impello,lis.
Spegnere,per ſmorzare) Extinguo,guis.
Spegnere il reſto dell'eſſercito .) Delere reliquias exercitus.
Spelare,& pelare)pilo, pilas.Depilo,las.Glabro,bras.
Spelato,ſenza peli] Glaber,bra,brum
Spedo,terra nel Ducato di Spoleti]Spoliũ,lii.
Spelonca,& ſpilonca]antrum,tri. ſpecus,ſpelunca.
Spelta,ſorte di biada) Zea,æ.Alica,cæ.

Spon-

Spendere) impendo,dis. Insumo. Facere sumptum.
Spenditore) obsonator, oris. Dispensator, ris.
Spendolare] suspendo,dis.
Spenacchiare leuar le penne] Dispenno, dispēnas. Plaut.
Spennacchiato) Deplumis, & deplume.
Spennare) Displumo, mas.
Spennato) Deplumis.
Spensierato, senza pensieri] Expers curarum.
Spento, commosso) Incitatus, ta, tum.
Spento, come la spada) adactus, cta, ctum.
Spento, smorzato) Extinctus, a, um.
Spera) sphæra, æ. Globus, bi. Orbis, orbis.
Speranza, speme] spes, spei.
Con speranza] cum spe.
Falsa speranza] falsa spes.
Hauer ottima speranza) optimam spem habere, optima spe niti. Optimè sperare.
La speráza me è andata fallata.) spes me fefellit, decepit, frustrata est, delusit. Nō, successit, vt sperabam. Non processit ex animi sententia. Aliter ac sperabam, contigit.
Hanno perduto la speranza] De spe deturbati, eiecti, depulsi, iacent, ex omni spe deciderunt, spem abiecerunt.
Leuar ogni speranza. Eripere omnem spem.
Mancar di speranza) Carere spe.
Ripigliar speranza.] spem redintegrare.
Non veggio la cagione della tua speranza.) Non video, cur speres) qua ratione adductus, quo impulsus argumento speres. Spei tuæ causſa me præterit, me fugit.
Senza speranza.] Insperans, antis. Spei expers.
Speranzetta] specula, lę.
Sperare, hauer speranza) spero, ras. Habere spem.
Sperare gran premij.] Niti magna præmiorū spe. Egregia præmia expectare. Magna præmia sperare.
Sperare vittoria.] Spem victoriæ habeo. Victoriam spero.
Sperduto, fuori della via) Auius, uia, uium.
Spergiurare, giurar il falso) peiero, as.
Spergiuro, giuramento falso] periurium, rij.
Spergiuro, si dice colui, che ha giurato falso) periurus.
Spergolo dell'acqua santa.) Aspergillum, li.
Sperienza, & esperienza, proua] Periculū, experientia, tiæ.
Sperimentare, prouare.) Experior, iris. Facere periculum.
Sperimentato, prouato.] Expertus, ta, tum.
†Sperimento. Leggi sperienza.) periculum, li.
Sperlonga, terra vicino à Gaieta) spelunca, æ.
Sperme, seme, voce Greca) sperma, atis. semē, seminis.
Speronaglia, buganza, che viene à calcagni] Pernio, nis.
Sperone da far caminar il caualo] Calcar, ris.
Sperone nelle galline] Calcaria in gallinis.
Sperone delle naui] Rostrum, stri.
Speronare il cauallo.) subdere calcaria equo. Leggi spronare.
Sperto, esperto, prouato) Expertus, a, um.
Sperto, intendente) Gnarus, ra, rum.
Spesa] Impensa, sæ. Expensa, sumptus. Dispendium, dij.
Resistere alla spesa) sustinere sumptum. Ferendo sumptui esse, sustinere impensam.] Ferre sumptum.
Spesa, che si fà in viaggio.] Viaticum, ci.
Senza spesa] sine impendio. Con spesa. Impendio.
Chi fa molta spesa] Impendiosus, sa, sum.
Speso, & spesa, participio] Expensus, sa, sum.
Spesseggiare, & frequentare] Frequento, as.
Spessezza] Densitas, atis.
Spessire, ispessire) Denso, sas. Condenso, sas. Conspisso, sas.
Spessirsi, spissesco, is.
Spetticare.) Increbesco, scis. La pioggia spessica. Increbuit pluuia. Ita etiam Ventus.
Spessissime volte) sæpissimè.
Spesso] sæpe, frequenter, sæpenumero.
Spesso nome] Creber, bra, brum. Densus, sa, sum. Frequenter.
Speciale, & Spiciale) Pharmacopola, lę. Aromatarius, rij.
Speciaria, bottega di speciale.) officina aromataria.
Spetie] Aromata, tum.
Spetie, forma) species, ei. Forma, mæ Idea, æ.
Speto d'andar a caccia] Venabulum, li.
Speto da far rosto) Veru in singulari, & Verua in plur.
Speto picciolo] Veruculum, li.
Spettabile, degno d'esser guardato) spectabilis, & spectabile.
Spettacolo] spectaculum, li.
Spettatore) spectator, oris.
Spezzare, rompere.] Frango, gis. Confcindo. Confringo.
Spezzare in più parti] Diffringo, gis.
Spezzato, rotto, fracassato] Infractus, a, um. fractus, confcissus. Ruptus, confractus.
Spia, spione) Explorator, oris. Speculator, ris.
Spiacere, & dispiacere) Displiceo, ces.
Spiaceuole, & dispiaceuole) Morosus, difficilis, rusticus.
Spiaceuolmente] rusticè.
Spiaceuolezza.] rusticitas, tatis. Inurbanitas, tatis.
Spiaggia, & piaggia) proclivitas, atis.
Spiaggia di mare) statio, onis.
Spianare, appianare] Complano, nas. æquo, as. Explano, as.
Spianare, dichiarire) explano, nas. declaro, ras.
Spianare, atterrare] demolior, ris, deturbo, as.
Spianamento, rouina] Demolitio, onis.
Spiantare, & dispiantare.] Explanto, tas. Deplanto, tas.
Spiare, cercare perfettamente) scisciror, aris. Indago, gas.
Spiccare, & dispiccare) refigo, gis.
Spiccare vno che sia appiccato) Depono, nis.
Spiedo, da caccia] Venabulum, li.
Spiegare, dispiegare) explico, cas. Displico, as.
Spienza, milza) splen, enis. Lien, enis.
Spietato, crudele, empio] Impius, a, um.
Spiga, Isola della Misia] Cyzicus, ci.
Spiga del grano) arista, tæ. Spica, cæ.
Spiga senza grani] arista ieiuna.
Spiga senza barbe] spica nautica.
Chi ha spighe) spicatus, a, um.
Fatto di spighe] spiceus, a, um.
Spigo, herba) Nardus, di.
Di spigo] Nardinus, a, um.
Spigola, pesce così detto in Roma] Lupus, pi.
Spigolare, raccogliere le spighe] Facere spicilegium, spicas legere.
Spillo & spilletto, aco del pomolo) Acicula, læ.
Spina) spina, næ. Vepres, rium. Sentis, tis. Dumus, mi.
Di spine) spineus, ea, eum.
Spinace, herba) Blitum, ti.
Spinetta, picciola spina] Veprecula, læ.
Spinetto, luogo piantato, & coperto di spine] spinetum, ti. Senticetum, ti. Dumetum, ti. Vepretum, ti.
Spignere, & spegnere.) Impello, lis. Impingo, gis.
Spingere indietro) retrudo, dis.
Spingere per forza] Contrudo, dis.
Spino, rubo] Dumus, mi.
Spino, rubo) Dorsum, si. Spina, næ.
Spinoso, pieno di spine] spinosus, senticosus. Dumosus, sa, sum.
Spinta, & spenta] Impulsus, sus.
Spione] Leggi spia.
Spira città di Germania.) Nemetes, metum, spira, ræ, vbi est supremum iudicium Imperiale.
Spiraglio, & spiracolo] spiraculum, li. spiramen, inis.
Spiramento] spiramentum, ti.
Spirare, per soffiare] Flo, flas. Affio, flas.
Spirare, per rispirare) spiro, as. inspiro, respiro.
Spirare per mandar odore.] Halo, las. Exhalo, as.
Spiratione, inspiratione) Inflatus, tus. Afflatus, tus.
Spirato, & inspirato.] Afflatus, ta, tum. Inflatus, ta, tum.
Spirito, & spirto celeste] spiritus, tus.
Spirito, per il fiato) anima, halitus, spiritus.
Spirito infernale] Manes, manium. Laruę, Lemures.
Spiritato] Lymphatus, ta, tū. Fanaticus, Lymphaticus.
Spiranza, fiume] panyasus fluuius.
Spiritarsi.] Lymphor, aris.
Spizzicare, & pizzicare.) Vellico, cas.
Splendente.) Fulgidus, da, dum. Nitidus. Fulgens.
Splendere.) splendeo, des. Niteo, tes. Fulgeo, ges.
Splendere intorno) Circumfulgeo, ges.
Splendidamente, magnificamente] splendidè lautè, basilicè.
Splendido, lauto, magnifico) splendidus, da, dum, lautus.
Splendore.] Nitor, oris. Splendor, oris. Fulgor, oris.
Splendore del sole.) Iubar, aris.
Spoglia, veste) Vestis, stis.
Spogliamento) spoliatio, onis.
Spogliare, suestire) Exuo, is. Spolio, spolias. Denudo, das.
Spogliare gli nemici] Denudare hostes.
Spogliarsi della sua naturale inclinatione] Exuere hominem ex homine.
Spogliatoio, luogo doue le genti si dispogliano] spoliarium, rij.
Spogliatore] spoliator, oris.
Spogliatrice, donna che spoglia] spoliatrix, cis.
Spoglie, bottini, & prede de soldati.) Exuiæ, arum.
Spongia, & sponga] Spongia, æ.
Spola, stromento da volgere il filo] Panus, ni.
Spoletini.) Vmbri, brorum.
Spoleto, città nell'Vmbria) Spoletum, ti.
Di Spoleto.) Spoletinus, na, um.
Spolpare, leuar la carne da dosso) Euellere pulpam.
Spoluerizare, ridurre in poluere] tundo, dis.
Sponda del letto, ò d'altro) sponda, dæ.
Sponda del fiume) Ripa, pę.
Spondolo, sorte di pesce, che si dice Mussulo.) spondylus, li.
Sponga, pesce così chiamato) spongia, giæ.
Spongare, nettare con la sponga] spōgio, gias.
Spongoso, simile alla sponga.] spongiosus, sa, sum.
Sponsalitio] sponsalia, lium.
Spontaneamente, di sua volontà) spōtè, vltrò.
Spontaneo, volontario] libens, entis. Voluntarius, ria, rium.
Spontone, arma hastata) Mucro hastatus, hasta. Verutum, ti.
Sporcamente, lordamente) spurcè, obscœnè. Fœdè.
Sporcare) sporco. Fœdo, das. Conspurco, cas. inquino, nas.
Sporcare di sceleraggine) Conscelero, ras.
Sporcaria) sordes, dis. Obscœnitas, tatis. Immūditia illuuies.
Sporchezza] spurcitia, tię. sordes, dium. Immunditia, tię.
Sporchezzo dell'orecchie) sordes aurium.
Sporcitia) spurcitia, tiæ. leggi sporcaria.
Sporco] Immundus, obscœnus, sordidus, inhonestus, impurus.
Scorgere, porgere in fuori] Exporrigo, gis.
Sporta, cestella] sporta, tę. Et il suo diminutiuo, sportula, læ.
Sportiglione, nottola) Vespertilio, onis.

Sportonello,picciolo ſportone]Ciſtellula,læ.
Sportone, ceſta) ciſta,ſtæ,
Sportone coperto di cuoio] Riſcus,ſci.
Spoſa ,nouizza) Sponſa , ſæ.Nupta,æ. Nympha,nymphæ.
Spoſare) ſponſo,ſas.Deſpondeo,des.
†Spoſo,nouizzo] Nuptus,ti.Sponſus,
Sprecare,mandare male,conſumare.) Profundo,dis.
Spreçamento,conſumamento di beni.] profuſio,onis. Proluuium,uij.
Spregionare,cauar di pregione)ſoluere è carcere.
Spregnare ,ſconciarſi , diſperdere) Abortior, iris. Abortum facere.
Spremere) Exprimo,mis.
Sprezzamento,diſpreggio.) Cõtemptio,onis. Deſpectus, ctus.Deſpicientia,tiæ,Contemptus,tus.
Sprezzare,diſprezzare] ſperno , nis.Contemno , nis.Negligo , is, Aſperno,nis. Temno, nis.
Sprezzare ricchezze]diuitias minimi putare. Opes in minimis ponere. Rem familiarem parui reputare,ducere, æſtimare , pendere.
Sprezzato ,diſprezzato.) Cõtemptus,ta,tum. Spretus,a,um.
Colui ſi vede ſprezzato da tutti) Planè deſertum eſſe ſe , atque abiectum ille intelligit , nullo iam loco eſt.Reijcitur , ac contemnitur ab omnibus. Nullius iam precij eſt. Habetur in poſtremis. Deſpectus eſt.
Sprofondare) perdo, dis.
Sprolungare,differire.) Differo,fers.
Sprolungamento.] Dilatio,onis.
Spronare,pungere cõ ſproni] ſtimulo,las.Exſtimulo,las.
Spronare,per eſſortare) Hortor,aris.
Sprone,& ſperone) Calcar,aris.
Sprouueduto , all'improuiſo.] Imparatus , ta, tum.
Sprouedutamente) Inſperatè. Improuiſo.
Spruzzare,& ſbruffare. Inſpergo , gis.Aſpergo,gis.
Spruzzo,ſpruzzamento,) Aſpergo,ginis.
Spugna,leggi ſpogna,) ſpongię.
Spuma,& ſchiuma) ſpuma,mæ.
Spumare.leggi ſchiumare,& coſi ſchiumoſo.
Spuntare,per vſcir fuori) Exeo,exis.
Spuntare,leuar la punta.) Retundo,dis.
Spuntato.)Retuſus, ſa,tum. Obtuſus,ſa, tum.
Spurgarſi,chiarirſi.) Excreo,creas.
Sputare,& ſpudare) ſpuo,is.Sputo,tas.
Sputare in giù] Deſpuo, is.
Sputare,ſchiarendoſi] ſcreo,as.
Sputare ſopra qualche coſa] inſpuo,is.
Sputanza) ſaliua, uæ.
Sputo) ſputum,ti.Salina,uæ.
Sputatore,chi ſputa) ſputator,oris,
Spuzza,] leggi puzza.
Spuzzare] Puteo,tes.fœteo,res.
Spuzzolente,& puzzolente.)Putridus,da,dũ. Fœtidus,da,dum.
Spuzzore,puzza] Fœtor,oris. Putor,oris.
Squadernare, guastare.) Diſſoluo,uis.
Squadernare,per moſtrare,& paleſare.]Patefacio, cis.
Squadra,ſchiera di ſoldati]acies,ei,agmẽ,nis.
Squadrare,drizzare.)Quadro,dras.
Squadro,& ſquadra.) Anuſſis,ſis. Norma , æ.
Squadrone,& ſquadra)turma , mæ. Agmen , nis.Acies,ei.
Squagliare,colare]Fundo,dis.Conflo , flas.
Squagliatura.)Conflatura,ræ.
Squagliato,gettato]Fuſus,a, um.
Squaglio,peſce) ſqualus, li.
Squalido,macilente]ſqualidus,a, um.
Squalore] ſqualor,oris.
Squama,& ſquaglia di peſce)ſquama, mæ.
Squarciare,rompere con furia]laceto, tas.Diſcindo,dis.
Squarciato.]Lacer,a,um.Dilaniatus, ta, tum. Depreſſus,ſa,ſum.

Squarcina ſorte d'arma come la ſpada] ſica, cæ.
Squartare,far in quarti,lanio,as.Dilacero, diuido.Lacero,ras.
Squaſſacoda, vccello noto) Motacilla,læ.
Squaſſare, & ſquaſſato.) Leggi ſcrollare , & ſcrollato.
Squinantia, infermità , che viene alla gola.] Angina,næ. ſuffocans morbus.
Squitato,ſenza penſieri,pigro) Deſes,idis.Lętus,a,um.Incuriоſus.
Sta,in luogo di queſta,come ſta mane, ſta notte]hoc mane,hac nocte.
Stabile,fermo]ſtabilis,ſtabile,ſtatus,ſtata,ſtatum.
Stabile,cioè l'hauere , la robba , i beni.)Bona ſtabilia,quibus opponuntur mobilia.
Stabilire,fermare] confirmo,mas. Stabilio,is,
Stabilità,fermezza)ſtabilitas, tatis.
Stadia città nel mare di Rhodi) Lotyma,mæ. vel Larumna, næ.
Stadiera,peſo)ſtatera,æ. Trutina,næ . Libra,æ. Ferro dal quale pende la mazza della ſtadiera.] Angina,næ.
Stadio,ſpacio di cento venticinque paſſi.)ſtadium,stadij.
Staffa,per montare à cauallo]ſtaffa,fæ.Stapes, ſtapedis.
Staffetta,per la poſta.) Leggi Poſta.
Staffiero,che và alla ſtaffa.)Circumpedes,dis.
†Staffilate,battiture) Verbera, verberum.
Staffile,ſcorreggiata] Lorum,ri. Scutica , cæ. Verber,eris.
Staggio , & oſtaggio , che ſi da per ſegurtà.] Obſes,idis.
Stagioncella,picciola ſtagione]Statiũcula, læ.
Stagione,il tempo]tempus,oris.
La ſtagione non è al propoſito) Anni tempus non ſert. Alienum eſt anni tempus, non aptum,aduerſum. Pugnat cum hac re tẽporis ratio.
Stagnare , tener l'acqua chinſa)ſtagno , gnas.
Staguare il ſangue]ſiſtere,repellere ſanguinẽ.
Stagno,acqua morta,che ſtà)ſtagnum,gni.
Stagno,metallo notiſſimo)ſtannum,ni.
ſtaio,ſorte di miſura]ſextarius,rij. Modius, ij.
Stalemne,Iſola]Lemnos.Di ſtalemne.Lémius, a,um.
Stalla,ſtanza d'animali)ſtabulum, li.
Stalla di buoi.) Bouile,is.
Stalla di capre,Capile,is.Di capretti.Hædile.
Stalla di caualli] Equile, lis .
Stalla di pecore.]Ouile,lis.
Stallaggio] ſtabulatio,onis.
Stallario)ſtabularius,rij.
Stallone,cauallo da razza.] Equus admiſſarius.
Stalloneggio,mercede,che ſi da per lo ſtallone.] Equimentum,ti.
Sta mane,ſta mattina] Hodie mane.
Stame,lino,ò lana poſta ſu la rocca per filare. ſtamen,nis.
Stame,l'ordimento per far tela]ſtamen , inis.
Staniegna,ſtromẽto da cernere la farina.]Cribrum,bri.
Stampa,forma)typus,pi.
Mettere in ſtampa] Depromere typis.
Stamparia Iſola,& città) Aſtypalæa,æ.
Stampare,formare, & ſegnare.) Imprimo,is.
Stampatore) impreſſor,oris.
Stampita,ſtanchezza]Laſſitudo,inis.
Stãcare,& ſtancarſi]Laſſo,ſas.Delaſſo,ſas.Defatigo,gas.
Stanchezza,Laſſitudo,inis. Defatigatio , nis.
Stanco,ſtracco]Laſſus,ſa,sũ.Defeſſus,ſa,ſum.
Stanga,vna mazza lunga,& groſſa)Pertica,æ.
Stanga da ſerrare le porte] Peſſulus, li.
Stanga da condurre peſi,ſottomettẽdola) Vectis,ctis.
Stangare, mettere la ſtanga alla porta] Clathro,as. Obdere peſſulum oſtio.
Stanghe da facchini) phalangę , garum.
Stanghetta,che s'attrauerſa alla porta.] Repagulum,li.

Stanza, habitatione) domus,mi.domicilium, lij.
Stanza auanti la ſtuffa , doue ſi ſpoglia]Apodyterium,rij.
Stanza doue ſi mangia)triclinium,nij.
Stanzare, & ſtantiare,habitare.)Habito,tas. Colo,colis.
Sta bene,ſtà beniſſimo)optimè eſt.
Sta in pace] Vale.
Stampida, Iſola]Coraſſia,inſula.
Stare .)ſto,ſtas. Maneo,nes.
Stare al bene,& al male]toletare bona,malaque.
Stare alla villa) Ruſticor,aris.
Star al ſole) Aprico,aris.
Star al ſoldo d'alcuno]Merere ſub aliquo.
Stare attento , & ſopra di ſe .) Adeſſe animo. Attendere.
Stare appoggiato) Adhæreo,res.
Stare à vedere)ſpecto, tas.
Star bene per conuenirſi]decet,condecet,par eſt.
Stare coſi. La coſa ſtà coſi.) Ita res eſt.
Stare con la bocca aperta,Hio,hias.
Star con altri] ſeruio, uis. Famulor, aris.
Star di buona voglia) bono eſſe animo.
Star di mala voglia.]Mœreo,res.Merore cõficior.
Star fermo in piedi]Aſtõ,ſtas.
Star ritto in piedi)ſto, ſtas.
Star fuori della patria)Carere patria.
Stare il fatto. Qui ſtà il fatto.) Hîc hæc res eſt.
Stare in aguati per ſoccorrere)Eſſe ſuccẽturus, ro, inſidijs.
Star innamorato d'vna dõna]Ardere mulierẽ.
Star in arme] Eſſe in armis.
Stare in ceruello) Eſſe apud ſe. Star inſieme. Eſſe vnà.
Stare intorno.]Circũſto,ſtas.Eſſe circũ aliquẽ.
Star male,eſſere amalato.] Ægroto, tas. Male eſſe animo.
Stai ſenza far nulla.)Eſſe in ocio.Otiari. Ceſſare.
Star ſopra]ſuperbo, bas. Star ſotto, ſubſideo, des.
Star vicino] Aſtõ,ſtas.Star ſano.Valeo,les.
Star vigilante) Aduigilo,las.Star poco.Paulum ceſſare.
Starna vccello, è detto da alcuni]Auis externa.
Starnutare]ſternuto, tas.
Starnuto, & ſtranuto,ſternutatio ,onis. Sternutamentum,ti.
Stasera,queſta ſera.]Hodie veſperi.
State,& eſtate) Æſtas,æſtatis.
Statico,& ſtaggio.)Obſes,obſidis.
Stato,imperio, dominio)Imperium,rij.
Stato,qualità d'una coſa)ſtatus,tus.
Stato auuerſo]triſtiſſimum tempus. Aduerſa fortuna grauis,misera, planè deſperata.miſerrimus ſtatus. Infeſta fortuna.
Tale è lo ſtato della coſa)In hoc ſtatu res eſt.
Resta ſe habet. Hoc loco res eſt. hæc in re ſunt.
Trouarſi in altro ſtato ,cioè conditione.) Aliâ eſſe rationem diuerſam. Meas res alio loco eſſe. Aliter ſe habere res meas.
Eſſere in ſtato più honorato] Florere,illuſtiorem eſſe laudem conſequutus. Plus conſequi dignitatis.Maiorem obtinere æſtimationem.Præſtantiorem eſſe.
Statua,imagine]ſtatua,uæ.Simulachrũ,chri.
Statua d'eſtrema altezza] Coloſſus,ſi.
Fattor di ſtatue] ſtatuarius, rij.
Statuire,ordinare]ſtatuo,is. Decerno,nis.
Statura,grandezza) ſtatura,ræ.
Statuto,ordinatione) Conſtitutio,nis. Decretum,ti.
Stazzo,ſtatione]ſtatio,onis.
Stazzonare,maneggiare) ſubigito,tas.
Stecca,& ſtecche,che fà il legnaiuolo]ſtamẽta,orum.
Steccato,riparo) Vallum,li.Septum, pti.

Stella)ſidus,deris.Stella,læ. Aſtrum,ſtri.
Stella,che ſorge dopo il tramõtare del Sole.) Veſper,ris.
Stella per il deſtino.)Fatum,ti.
Leuarſi alle ſtelle.) Efferre ſe ſe ad aſtra.
Stella,un peſce coſi detto) ſtella,lę.
Stellar città della Ionia.) Clazomene,nes.
Stellato,pieno di ſtelle) ſtellatus,ta,tum.
Stellifero] ſtellifer, ra, rum.
Stenamos città della Tracia]Tonzos,zi.
Stemperare,liquefare)liquefacio,cis. macero, as.
Stendardo,bandiera)Vexillum,li.
Stendere,diſtendere]tendo,dis.Extendo,dis.
Stenoſa Iſola,vicino Delo.]Gyaros,ri.
Stentare,patire] Patior,eris.Laboro,ras.
Stentini,budelli ſottili]Lactes,lactium.
Stento,fatica]moleſtia,tiæ.Labor,oris.Solicitudo,inis.
Sterco,feccia)ſtercus,coris.
Sterco di topi.)ſtercus murium.
Sterco liquido.]Foria,foriorum.
Sterco di porco) ſuccerda, dæ.
Sterile,ſenza frutto]ſterilis,infecũdus,da,dũ.
Diuenir ſterile)ſterileſco, ſcis.
Sterilità] ſterilitas,tatis.
Stemere,diſternere.] Leggi Diſtendere.
Sterpone, & ſterpe) Radix,icis.
Steſo.)Extenſus,ſa,ſum.Expanſus,ſa,ſum.Extentus,ta,tum.
ſteſſo,(ſteſſo,medeſimo') met, vt Egomet, tumet,mihimet,&c.
Stiamizapo,città in Teſſaglia.] Soſtiaenis.
Stimes,città altre volte nobiliſſima in Beotia. Thebæ Bœotię.
Stige,palude infernale .') ſtyx, ygis.
Stile,il dire.]ſtylus,li.
Stile,coſtume,vſanza.) Ritus,tus,mos, oris.
Stile con cui ſi ſegna)ſtylus,li.
Stilla,gocciola dell'acqua)ſtilla,læ.
Stillare,gocciare] ſtillo,las. Exſtillo,las.
Stillano, città della Calabria). Sturni , orum.
ſtima,conto,pregio.) Aeſtimatio,onis.
Per la ſtima ch'io faccio di te.]Pro eo,quanti te facio, Quanti es apud me. Quantum tibi tribuo,pro mea de te opinione.
ſtimare,apprezzare.] Aeſtimo,mas.
Eſſere ſtimato,apprezzato.] Liceo,ces.
ſtimato,tenuto in ſtima.] Æſtimatus , ta, tum.
Eſſere molto ſtimato nella ſua patria. Valere auctoritate, apud ſuos ciues , magni fieri a ſuis ciuib. multũ ſibi a ſuis ciuibus deferri.
ſtimatore,chi ſtima.] Aeſtimator,oris.
ſtimolare,inſtigare.) Inſtigo,gas.Stimulo,as. Agito,tas.
ſtimolatione,ſtimulo.) ſtimulatio,onis.
ſtimolo) ſtimulus,li.
ſtimolatore.) ſtimulator,oris.
ſtimolatrice.] ſtimulatrix,icis.
ſtinco marino,peſce coſi detto.] ſchincus,ci.
ſtinga,fiume.) Pitane,nes.
ſtinguere,ſmorzare.] Extinguo,guis.
ſtipendio,ſalario, che ſi dà a ſoldati.) ſtipendium,dij.
ſtiria,regione.) Latobicia,ciæ.
ſtirpare,cauar le radici.) Exſtirpo , pas.Euello, lis.
ſtirpate a forza.) Auello,lis.
ſtirpare di mezo.)Inuellello , lis.
ſtirpare le herbe.]Erunco,cas.Exherbo , bas.
ſtirpe,progenie , razza.) ſtirps , pis. Propago, progenies.
ſtittico,reſtringente.]ſtypticus,ca,cum.
ſtiua,nella quale ſi tẽgono i caponi.] caua,æ.
ſtiualaio,che fa ſtiuali.)Ocrearius,rij.
ſtiualato,& inſtiualato.]Ocreatus,ta,tum.
ſtiuale.) Ocrea, ocreæ.
ſtiuali da viaggio.)Ocreæ itinerariæ.
ſtiuale,Iſole vicine alla Morea,dette anco Li ſtriuales doue ſtauano le Harpie.] ſtrophades,dum.Plotæ.
ſtizza,collera,ſdegno.] Bilis, lis. Iracundia, Ira,ræ.
ſtizzarſi,corrocciarſi.)Iraſcor,ſceris.colligere iram.
ſtizzo,tizzone.] Torris, ris.
ſtizzoſamente.)Iracundè.Iratè.
ſtizzoſo,colerico,pieno di ſtizza] Iracundus, da,dum.
ſtocco,ſpada da huomo d'arme.Leggi,ſpada. Di ſtoccata,]Punctim.
ſtoia di gionchi.Leggi ſtuoia.
ſtoici Filoſofi.)ſtoici,orum.
ſtoicamente,da ſtoico.)ſtoicè.
ſtola,faſcia che ſi pone il ſacerdote al collo,& anco quella che ſi porta di panno a Venetia.) ſtola, æ.
ſtolar , Iſola & città nel mare Icario , patria della Sibilla]Erithrea Erythreę, vel Erythræa.
ſtoltamente,da ſtolto.) ſtultè,temerè. Parlar ſtoltamente.]Debiatero, ras.
ſtoltitia,pazzia.] ſtultitia.Inſania, Dementia, tiæ.
ſtolto,pazzo.] ſtultus, ta, tum.demens, inſanus.
ſtomaco,parte del corpo.]ſtomachus,chi.
ſtare male dello ſtomacho.] ſtomachus languet,infirmus eſt.male ſe habet, ſtomachi virtus iacet,languet,debilitata eſt. Lãguente ſtomacho non optimè vti,ſtomachus laborat, ſtomacho eſſe malè conſtituto.
ſtromboli,Iſola nella Sicilia.) ſtrongyle,inſula.
ſtoppa di lino,ò di canepo.) ſtupa,pæ. Di ſtoppa.]ſtupeus,pea,peum.
ſtoppaci, ſtoppa groſſa.] Tomentum, ti.
ſtoppare,& ſtipare.)ſtipo, pas.
ſtoppia,feſtuco di paglia,che reſtano dopò il tagliare de grani ne i campi.]ſtipula,læ.
ſtoppia di fana.) Fabilia , lium.
ſtoppino.Leggi,lucegnolo della Lucerna.
ſtorace,liquore.) ſtorax,acis.
ſtorcere,piegare.] Torqueo,ques.
ſtordire,rompere il ceruello, offendere l'vdito.) Obtundo,dis.
ſtordire alcuno.] Hebetem aliquem reddere.
ſtordirſi.]Obſurdeſco, ſcis.
ſtordito,balordo]Hebes,etis. Obtuſus,a,um.
ſtorione peſce celebre.)ſyturus,ri.Lupus, pi.
ſtornello,ſtorno vccello noto.)ſturnus, ni. Far la voce di ſtornello.]Piſito, tas.
ſtorre,diſtorre. Leggi diſtorre.
ſtorre vno di qualche coſa.] Expellere aliquẽ a re aliqua.
ſtorto,torto)Cõtortus,ta,tum. Leggi,torto.
ſtouamo,città di Tracia.)Oſtaphos, phi.
ſtrabat,fiume dell'Aſia celebre p l'arena meſcolata d'oro.]Hermus,mi.
ſtraboccamento,precipitio.)præcipitium, tij. Locus præceps.
ſtrabocchcuole.]Præceps, præcipitis.
ſtrabocchcuolmente.)Præcipitanter.
ſtraccare,ſtancare.)Delaſſo,ſas. Defatigo,as. Che non ſi ſtracca.) Infatigabilis,infatigabile.
ſtracci,panni rotti.)fruſta,torum.
ſtracciare,rompere.) lacero,ras.Dilacero,ras. Lanio,nias.Conſcindo,dis.
ſtracciare l'epiſtole.] Conſcindere epiſtolas.
ſtracciato,rotto in pezzi.] Lacer,ra,rum.
ſtracciato,mal veſtito.]Pannis obſitus .Panoſus,a,um.
ſtracciaruola,repezzatrice) ſarcinatrix,icis.
ſtracciaruola.] ſarcinator,oris.
ſtracco,laſſo]laſſus,ſa,ſum. Defeſſus, ſa , ſum. Alquanto laſſo.]laſſulus, a,um.
ſtracchezza.]laſſitudo,inis.
ſtrachiamare) Vocito,tas.
ſtracuraggine.]Incuria,riæ. Inconſideratia, tiæ.
ſtracuratamente.]Incuriosè,negligenter.
ſtracutato, ſenza diligenza.] Inconſideratus. Incurioſus.
ſtrada,via.)Via,ę. Iter,itineris.
ſtrada, che guida in più luoghi.] Via anceps. incerta,dubia.
ſtrada ſenza vſcita.]Angiportus,ti.
ſtrada maeſtra.]Via regia.
ſtrada cattiua.]Via difficilis,incommoda,impedita,abrupta,iter habentibus odioſa.
ſtradella diminutiuo di ſtrada.]Callis,li.
ſtradeſiderare , deſiderare auidamente.] Diſcupio,pis.
ſtrage,mortalità]ſtrages,gis.occiſio,clades.
ſtragioni,città nella Grecia) Oſtracine,hodie Latiſſo.
ſtrale,ſaetta.]ſagitta,tæ.
ſtralunare,guardar p ſtorto.] torue aſpicere.
ſtramazzo.Leggi,Matarazzo.
ſtrambo.Leggi,Guercio.
†ſtrambe , legamifatti di gionchi) ſpartum, ti.
ſtrame,fieno, ò paglia pet far letti a caualli.) ſtramen,inis. Di ſtrame.) ſtramineus,nea,neum.
ſtramortire.)Intercido , dis.
ſtramortito.)ſopitus,ta,tum.
ſtrampoli,zanche]Graię,arum.Chelæ,arum.
ſtrangolamento] ſtrangulatus,tus.Strangulatio,onis.
ſtrangolare.) ſtrangulo,las.
ſtrangoglione,infermità,che viene alla gola] Tonſillæ,larum.
ſtrangugiare.]Profundo,dis.
ſtraniere,foreſtiero.)Extraneus,ea,eum.
ſtranieza.]Peruerſitas,tatis. E gran ſtranieza ne gl'huomini]ſumma eſt hominum peruerſitas.Peruerſi ſunt hominũ mores.Ingenio ſunt homines peruerſo, duro,a ratione auerſo difficili.
ſtranio,& ſtrano.] Peruerſus,difficilis,aſper, acerbus,durus. Qui abeſt ab omni ſuauitate,odioſus.
ſtranutare, & ſtranuto. Leggi ſtranutare, & ſtarnuto.
ſtraparlare.) Obloquor,eris . Parum conſideratè loqui , turpiter aliquid dicere , minus honeſte . Temere, contra quam deceat,ſecus quam conueniat, quam ratio præſcribit.
ſtrappiouere.) Impluo,is.
ſtrappare,cauare di mano.]Euello,lis.
ſtrappeuole,ſtraboccheuole.]Præruptus,a,ũ.
ſtrasburg.) Argentina. Argentoratum,ti. ad Rhenum Germaniæ munitiſſima ciuitas,
ſtraſcinare.]Traho, his.
ſtratagema, aſtutia militare)ſtratagema , tis.
ſtratiare, far ſtratio)ſolicito,tas. defatigo, gas.
ſtratiare,cioè berteggiare.)Derideo . Ludifico, & Ludificor.
Eſſere ſtratiato,cioè berteggiato.] Irrideor, eris.
ſtratio,& ſcherno.) ludibrium,brii.
ſtrau,città d'Albania]Getara ciuitas,vel Cangara,ræ.
ſtrauico,città nella Miſia inferiore.)iſtropolis,lis.
†ſtrauico città della Macedonia) Anchialus, li.
ſtrauolare. Volito,tas.
ſtrauoltarſi,voltarſi ſpeſſo quà & là) voluto, tas.
ſtrega,& ſtregha.) lamia, æ. Strix,ſtrigis, faſcinatrix.
ſtregamento.)Faſcinatio,onis.
ſtregare,amaliare.]Faſcino, nas.
ſtregaria.]Faſcinum,ni. Faſcinatio, onis.
ſtreggia , ſtromento da nettare i cauali) ſtrigilis,ſtrigilis.
ſtreghiare i cauali.)ſtringo,gis.
ſtrengere.Leggi,ſtringere.
ſtremità,eſtremità.]Extremitas,tatis . Extremum,extremi.
ſtremo,& eſtremo, vltimo .] Vltimus,a,um. Extremus,a,um.
ſtrenga, ò ſtringa decoio.) Aluta, tæ. Ligula coriacea.
ſtrenga di ſeta.) Ligula ſerica.

ſtrengaio che fa le ſtrenghe.) Aluterius,rij.
ſtrepito,romore] ſtrepitus,tus. Fremitus, tus. Sonitus,tus.
ſtrepito ,che fa ciò che ſi frange.] Fragor,ris.
Far ſtrepito) ſtrepito,pitas. Crepo,pas, Concrepo,pas.
Far ſtrepito incontro a qualch'vno.) obſtrepo,pis,
ſtrepitoſo , chi fa gran ſtrepito.) ſonorus , ra, rum,
ſtretta di petto,aſma.) Aſma , anhelatio,onis.
ſtretta amicitia)] Neceſſitas,atis.
ſtrettamente.] Arctè, preſsò , anguſtè,ſtrictè.
ſtrettezza.) Anguſtia, æ.
ſtrettezza di paſſi.) Locorum anguſtiæ.
ſtretto,aggettiuo.] Anguſtus , a , um, Arctus, a,um.
ſtretto partic.) Aſtrictus , conſtrictus , a , um.
ſtretto della Caſſa) Boſphorus Cimmericus,
ſtretto di Coſtantinopoli.) Boſphorus Thracius,
ſtretto di Gallipoli.) Helleſpontus,
ſtretto di Gibilterra.] Gaditanum fretum.
ſtretto d'Hormo.) Anguſtiæ ſinus Perſici ,
ſtrettoio.) Torcular ,aris. Prælum , li. Torculum,li,
ſtridere,gridar forte) ſtrideo,des,& ſtrido,is,
ſtridore.] ſtridor,oris,
ſtriga. Leggi,ſtrega.
ſtrillare , il medeſimo , che ſtridere.) ſtrideo.
ſtringare,& ſtrengare] ſtringo,is,aſtringo,is.
ſtringere ſtrettamente.] Diſtringo,gis.
ſtringere a ſacramento.) Obſtringo,gis,
ſtriſciare,liſciare,& polire.) lęuigo,gas.
ſtriſciare ,imbellettare.] Fuco,cas. Mulierum Italarum proprium , præcipuè Venetarum,
ſtriſciato,imbellettato,] Fucatus, a,um,
ſtriſcio,liſcio,belletto,) Fucus,ci. Figmentum, ti,
ſtrofinaccio da lauar le ſcudelle.) Fenĭculum,li.
ſtrologia,& aſtrologia,] Aſtrologia,gię.
ſtrologo,& aſtrologo.] Aſtrologus,gi.
ſtromboli,Iſola di Sicilia.]Strongylis,lis,
ſtromento.] Inſtrumentum,ti.
Stropicciare,fregare leggiermente]Frico,cas. Confrico,cas.
ſtropicciarſi gl'occhi.)Tegere oculos.
ſtropiccio,fregamento.] Fricatio,nis. Fricti, onis. Fricatus,tus.
ſtroppa, con la quale ſi legano le viti, & altre coſe.) Vimen,inis.
ſtroppiato,attratto.) Mancus,ca,cum.
ſtrozza, canale dalla bocca al polmone, doue viene il fiato.) Iugulum,li.
ſtrozzare,ſtringere la gola , che nõ poſſi tirar il fiato,& ſtaffoghi.) ſtrangulo,las, Vedi, ſtrangolare.
ſtruga città.) Scampes,pę.
ſtruggere,diſfare]Cõſumo, mis . Diſſoluo, is.
ſtruggerſi piangendo.) Conficĭ lachrimis.
ſtrumento. Leggi ſtromento.
ſtrumona, fiume di Macedonia) ſtrymon,is.
ſtruzzo,animale noto]ſtruthiocamelus,li.
ſtucchio,doue ſi tengono i pettini)theca pectinaria.
ſtuco è compoſitione di varie coſe , che vien puriſſima.] Plaſtis,tis.
ſtudiare,dar opera alle lettere.]ſtudio,des, litteris dare operam.
Il Gobbo ſtudia quanti libri può.) Ille numquá non legit . Aſſiduè omnibus horis, diu noctuque ſeruus librorum eſt. Illius ſitis legendi numquam extinguitur . Totus eſt in ſtudijs. Numquam ſtudia intermittit.
Colui non ſtudia ſe non Ariſtotele]vni Ariſtoteli ſummum ſtudium dicauit . Ad vnũ Ariſtotelem operam ſuam contulit.
Egli ha atteſo a queſto ſtudio in ſin da fanciullo.] Huic ſe doctrinæ a puero dedit, hanc ſtudiorum rationem , hoc ſtudiorum genus,ab inuante ætate ſecutus eſt.
Colui ſtudia ogni dì più) Huic ſtudium quotidie magis ingraueſcit , cupiditate ſtudiorum quotidie magis incenditur.
ſtudio delle lettere.) ſtudium,dij. Studium litterarum.
ſtudio per la diligenza,& ſollecitudine.] ſtudium. Diligentia.
A bel ſtudio,a poſta.] Dedita opera. Conſultò,ſtudioſè.
ſtudiolo,armario di libri.) Puteolus,li.
ſtudioſamente,con diligenza.) ſtudioſè,accuratè.
ſtudioſo,] ſtudioſus, ſa,ſum , vir ſtudioſus litterarum.
ſtufa,luogo doue gl'huomini ſi lauano,] thermæ,marum. Balneum , ei. Vaporarium,rij.
ſtufaiuolo,& ſtufaruolo.) Balneator,oris.
Stuligen,città appreſſo il capo del Reno]Taugetium,tij.
ſtuola di gionco , ò d'altro.) ſtorea , reæ. Matra,ræ.
ſtupefattione. Leggi , marauiglia. Admiratio, onis.
ſtupefatto,attonito.) ſtupidus,da ,dum. Attonitus, a,um.
ſtupefare.] ſtupefacio ,cis. Obſtupefacio , cis.
ſtupido, marauiglioſo.] ſtupidus,a,um.
ſtupire,ſtar ſtupido] ſtupeo , es. ſtupeſco,ſcis.
ſtupro,congiungimento carnale , vietato dalle leggi.) ſtuprum,pri. virginis vel viduę honeſtæ.
ſtupratore, violator di donne] ſtuprator , ris.
ſturione. Leggi, ſtorione. piſcis eſt delicati ſaporis,
ſtuzzicare,ſtimolare.] inſtigo,gas.
ſu,& ſuſo] ſuper,ſupra,
ſù,cioè in alto.] ſurſum,ſupernè,
ſu,via,preſto) Properè.
ſuadere ,& perſuadere.) ſuadeo , des. Perſuadeo, des.
ſuanire, riuſcire in niente.] Euaneſco,ſcis.
ſuanito.) Euanidus,a,um.
ſuaro,peſce coſi detto in Roma,] Lacertus,lacertæ
ſuaue,dolce.) ſuauis,& ſuaue.
ſuauemente.& ſoauemente.) ſuauiter.
ſuauità,& ſoauità , dolcezza.) ſuauitas , tatis.
ſubbia, & lieſena , ſtromento col quale il calzolaio fora la ſcarpa per cuſirla.] ſubula, læ.
ſubbiare,fiſchiare.] ſibilo,las,
ſubbio,fiſchio,ciſolo.) ſibilus,li,
ſubbio,ſtromento, ſopra il quale ſi volge il filo,per teſſere la tela.) Iugum,gi.
ſubietto,& ſuggetto,materia) materia,tiæ, & materies,ei.
ſubitamente,incontinente.) Confeſtim. E veſtigio,quam primum,ſtatim,actutum , primo quoque tempore , illico,ſine mora,ſine cunctatione, nulla facta mora , omni prorſus abiecta mora , nulla interpoſita mora, ne minimo quidem ſpacio temporis interiecto.
ſubito,di ſubito,ſubitamente.) Illico , ſtatim, confeſtim.
ſubito,che.] Vbi primum,Illicò vt.
ſubito , nome aggettiuo.] ſubitus,ta,tum. Repentinus,na,num.
ſublime, elevato.] ſublimis , & hoc ſublime, mis .
ſuccedere,per accadere.) Euenit,ebat,
E ſucceſſo,come deſideraua]Euenit ex ſententia,vt in votis erat,vt optabam.
Spero che la coſa mi ſuccederà bene.) Puto fore , vt rem geram ex ſententia , feliciter expediam, conficiam,efficiam ,opinor rem optimè ſucceſſuram. Vt exitum res habeat qualem optamus,ſpero.
Deſidero , che ti ſucceda felicemente] Deus faxit vt id , quod actũ eſt felix , fauſtumq; ſit , optimè ſuccedat , proſperum habeat euentum , felicem ad exitum perducatur.
Succedere , per eſſere poſto in luogo d'vn'altro.) ſuccedo,dis.
Succedere,per hereditare.) ſuccedo, dis.
Succeſſione,parentado,posterità]ſoboles,ĭi.
Succeſſione,il ſuccedere d'alcuno.) ſucceſſio, onis.
Succeſſiuamente.] Deinceps.
Succeſſiuo.) ſubſecundarius,ria,rium.
Succeſſo,riuſcita.) Euentus,tus. Succeſſus,ſus.
Succeſſore.) ſucceſſor,oris. Succedaneus,ei.
Succeſſore,herede.) Heres,dis.
Succhiare,& ſugare.] Exugo,gis.
Succhiellare,triuellare,forare) Terebro,bras.
Succhiello,triuello. Terebra,ræ. terebellũ,li.
Succidume,ſporchezzo, che viene per non ſi tener netto,& per lo ſudore.)Illuuies,ei.
Vn aſpro petto per il ſuccidume .) Pectus illuuie ſcabioſum.
Succido,lordo. Leggi ſporco.
Succino,& ſuſino. Leggi, ſuſino,
Succinto,abbreuiato,corto]Compendiarius, ria, rium,
Succintamente.]Compendiariè.
Succo. Leggi,ſugo.
Sucona,fiume della Miſia.]Ciamber,bri.
Suda,Iſola.]Sucla, vel Hera.
Golfo di Suda.] Amphimalis ſinus.
Sudamento) ſudatio , onis.
Sudare.)ſudo,das. Conſudo,das.
Sudar grandemente.)Deſudo,das.
Sudare prima)Præſudo,das.
Suddito,ſoggetto]ſubditus,ta,tum. ſubiectus, cta,ctum.
Sudore.)ſudor,oris.
Suegghiare.& ſuegliare, deſtare.)Excito,tas. Expergefacio,
Suegliarſi,& deſtarſi.] Expergiſcor,ſceris.
Suegghiato,& ſuegliato) Expergefactus,cta,ctũ,
Sueglìato,per ſollecito. Vedi Diligente.
Suegghiatoio,horologio da ſuegliare.horologiũ excitatoriũ,ad excitandũ accõmodatũ.
Suelare,ſcoprire.]reuelo,las. Detego,gis.
Suellere, ſtirpare.]Vello,lis. Euello, lis.
Suenire,ſmarrirſi , venirſi meno. ,Exanimo, aris.
Suentolare.]Euentilo,las. Euanno,nas.
Suenterare,cauar i budelli.)Euiſcero,ras. Exenthero,ras.
Suentura,ſciagura.) Infortunium,calamitas, calamitatis.
Suenturatamẽte,diſgratiatamẽte.)Misere. Infeliciter,infauſtè, improſperè infortunatè.
Suenturato,diſgratiato.] Infortunatus. Infelix,miſer,cuius eſt miſerrima conditio, qui in ſummis verſatur infelicitate. Omnibus vexatur,perturbatur , exagitatur, infortunijs,calamitatibus,miſerijs,malis.
Suerginare,togliere la virginità.) Vitio,tias. ſtupro, pras.
Suerginata.)Compreſſa,violata,corrupta.
Suergognare,vituperare]Dedecoro,ras. Infamo,infamas.
Suergognato,ſenza vergogna. Imprudens,entis. Ignominioſus.
Suernare , paſſar il verno in qualche luogo. Hiemo,mas,
Sueſtire,ſpogliare.)ſpolio,lias. Denudo,das.
Sueui,popoli bellicoſiſſimi.)ſueui,uorum populi Germaniæ,
Sugare. Leggi ſeccare.
Suggellare,& ſigillare.]ſigno,gnas. Obſigno, nas,
Suggellatura,è ſegno d'vn boſſo.]ſtigma,tis.
Suggello,& ſigillo.)ſignum,gni. Sigillum,li.
Sughero, & ſouero, albero noto.)ſuber,eris.
Sugo,ſucco.] ſuccus,ci.
Sugo di balſamo.)Opobalſamum,mi.
Suggetto. Leggi,ſoggetto.
Suiare,leuar della via,diſtorre.) Abduco,cis. Amoueo,ues. Deuio,as.
Suiato,diſuiato , leuato della via.] Deuius,a, um. Abductus,a,um.
Suiluppare,diſtricare.)Expedio , dis. Diſſoluo,uis. Extrico,cas. enodo,das.

Sui-

Suiluppare l'animo.) Expedire animum.
ſuiſare,guaſtare il viſo.) Deturpare faciem.
ſuiſcerare,aprire l'interiori.] Exſcindo, ſcidi, ſciſum. Exſcindo, ſcis, ſcidi, ſciſum. Exſcindo, ſcis, ſcidi, ſciſum.
ſuitz,& ſuizzeri popoli Germaniè bellicoſi.] Heluetij,orum.
ſuizzeria, regione di Suizzeri.) Heluetia,tię.
†ſuizzeri,populi.]Heluetij,orum.
ſulamino,città.) Oropus,pi.
ſumachia,città edificata da Ciro Rè.] Cyropolis. Cytebata.
ſumar,città nella Arabia felice.]Thebæ,arũ.
ſumatra,regione.]Taprobana,næ.
ſumminiſtrare)ſuppedito,tas.
ſungoi,popoli.]Sequani,orum.
ſuntuoſità,ò nel viuere, ò nel veſtire.]luxus, xus.
ſuntuoſamẽte)ſumptuosè, opipare, profusè.
ſuntuoſo.]ſumptuoſus,profuſus,ſa, ſum.Opiparus,ra,rum.
ſuo,ſua,ſuoi) ſuus,ſua,ſuum.
ſuocera,la madre di tua moglie.) ſocrus, crus.
ſuocero,il padre di tua moglie,ò di tuo marito.)ſocer,eri.
ſuogliare,tor la voglia.) ſatio,tias. Expleo, es.
ſuogliato,ſatiato.)ſatur,ra,rum.
ſuola,Iſola celebre per l'hellebero.] Anticyra,anticyræ.
ſolare,& ſolaio.Leggi ſolaro.
ſuolere, & ſolere,eſſere ſolito.) ſoleo,ſoles,ſolitus ſum.
ſuolazzare.]Volito,tas.
ſuolgere, val ſtriccare.)Explico,cas.Expedio, dis.
ſuola,la terra.]ſolum,li.
ſuola delle ſcarpe.) ſolea,leæ.
ſuolo la ſuperficie della terra.)ſolum, li.
ſuolſi,verbo impersonale.]ſolet,ſolebat. ſolitum eſt.
ſuonare,ſonare.Leggi,ſonare.
ſuolo.)ſonus,ni.Sonitus,tus.
Senza ſuono.] inſonus,na,num.
Chi ha ſono terribile.) Horriſonus, na, num.
ſuono delle trombe.)Clangor, oris.
ſuora,la monaca.)ſoror, oris. Virgo veſtalis, virgo Deo ſacrata.
ſuperare,auanzare.)ſupero, ras. Vinco, cis.
ſuperare, tutti di felicità.] ſuperare fortunam omnium.
ſuperbamente.)ſuperbè,iactanter.
ſuperbia,orgoglio.] ſuperbia,elatio, inſolentia,iactantia.
ſuperbo,altiero)ſuperbus,ba, bum.
Polifemo era troppo ſuperbo.)Nimis elatus erat Polyphemus, nimirum ſibi placebat, plus, quam decet ſibi arrogabant,ipſe ſe extollebat, efferebatur nimium, intumeſcebat, erat eius ſuperbia prorſus non ferenda.Parem ſibi eſſe neminem volebat.Ita ſupe; bè agebat, vt ferri non poſſet,vt toleari nequiret.
ſuperficie] ſuperficies,ciei.
ſuperficiario,è colui, che edifica ſu quel d'altrui con licenza del padrone, pagandogli certo vtile)ſuperficiarius.
ſuperfluità] ſuperfluitas,tatis. Redundantia, tiæ.
ſuperchio,ſouerchio] ſuperfluus,flua,fluum.
Eſſere ſuperfluo]ſuperſum,ſupereſt.
ſuperiori.] Maiores, orum.
ſuperno,di ſopra) ſupernus, na,num.
ſuperſtitione)ſuperſtitio, onis.
ſuperſtitioſamente)ſuperſtitioſè.
ſuperſtitioſo)ſuperſtitioſus,ſa,ſum.
ſuperuacuo,ſouerchio.) ſuperuacaneus, nea, neum.
ſupino, ſteſo col ventre in sù) ſupinus, na, num.
ſuppa,& ſoppa fatta in vino.]Panis vino madefactus.Et di pane ammollito.Offa, Offæ.
ſupplica, & ſuppliche.) Tabella ſupplex, & libellus ſupplex.
Colui ha dato la ſupplica.) ſupplices tabellas obtulit,ſupplicem ſe per libellum exhibuit.
ſupplicare,pregare] ſupplico,cas.
ſupplicatione) ſupplicatio,onis.
ſupplicheuole]ſupplex, icis.
ſupplicheuolmente, humilmente) ſupplicitèr, Demiſsè.
ſupplicio,pena]pœna,næ.ſupplicium, cij.
ſupplimento, aggiunta) ſupplementum, ti. additamentum.
ſupplire,& ſopplire] ſuppleo,ples.
ſupremo,più alto) ſupremus,ma,mum.
ſur,città nobiliſſima.) Tyrus,ri.
ſurgere,& ſorgere,leuarſi sù) ſurgo,gis.
ſuſa,nobiliſſima città di Perſia)Suſæ,ſuſarum. in plur.Regia olim perſici regni.
ſuſa, città nell'Africa.)Sigul.
ſuſa,nel Ducato di Sauoia.) Oſcella,læ.
ſuſana,città in Spagna.)Lucentum, ti.
†ſuſcitare,ſuegliare]ſuſcito, tas.
ſuſcitamento) ſuſcitabulum,li.
ſuſcitare guerra.) Conflare,ſuſcitare bellum.
ſuſo,sù.ſopra) ſuper.ſupra,ſurſum.
ſuſpettare,& ſoſpettare)ſuſpicor,caris.
ſuſpetto.Leggi ſoſpetto.
ſuſpettoſamente, & ſoſpettoſamente,] ſuſpiciosè.
ſuſpettoſo)ſuſpicioſus,ſa,ſum.
ſuſpitione,ſoſpetto)ſuſpicio,onis.
ſuſſequente,chi vien di dietro.] Poſterus,ra,rum.
ſuſſidio,aiuto,ſoccorſo) ſubſidium,dii.
ſuſino,& ſuccino, prugno, albero.) Prunus, ni.
ſuſino,frutto.) Prunum,ni.
ſuſino ſaluatico)ſpinus,ni.
ſuſtantia.Leggi ſoſtanza.
ſuſurrare,mormorare]ſuſurro, ras.
ſuſurrone,mormoratore) ſuſurro, onis.
ſuſtituere, mettere in luogo d'vn'altro) ſuffitio,cis.ſubrogo,gas.ſubſtituo,ſtituis.
ſuſtituere alcuno in luogo d'vn'altro]ſufficere aliquem in alicuius locum.
ſutri,città dell'Italia.]Sutrium,trij.
ſuuiz,città di Suizzeri.]Forum Tiberii.

T

TAbada,città nella Taurica Cherſoneſo,] Tabana.
tabarro, veſtimento che ſi porta ſopra le altre veſti.) Penula,læ.Vnde penulatus. Veſtito di tabarro.
Tabaſſi, popoli dell'India,vicini al fiume Indo.]Tabaſi.Magorum gens.
tabernacolo doue ſi pongono le reliquie.] Tenſa,ſæ.
tabarcha,città in Africa.) Tabraca colonia.
taccagnare,ingannare ſcherzando.]cauillor, aris.
tacer le coſe di vergogna.] Obticeo, ces.
taciturnità,ſilentio]taciturnitas.Reticentia.
taciturno,che parla poco] taciturnus, na, nũ.
tadino,città in Macedonia.) Arethuſa,ſæ.
tafanello fiume] Thaluda in Mauritania, Tingitana.
tafetana porto in Mauritania tingitana.]Herculis portus,vel ſinus.
tafano, & tauano, animale più grande delle api,noioſo al beſtiame.)Aſilus,li.Oeſtrum, ſtri.
tagli per ſimilitudine)ſimilitudo,inis.
taglia,legno tagliato in due pezzi,per ſegnarui i numeri.) teſſera,ræ, piſtoribus Germanis nota.
tagliaborſe,mariuolo.]Manticularius,rij.
tagliacantoni,braui,& bulli] tricones,num.
tagliacozzo,città dell'Italia]Regni Neapolitani.Caſſioli,lorum.
taglia legne]ſector,oris.
tagliamento] ſegmen,inis.ſegmentum,ti.
tagliamento fiume nel Friuli) tyleuentus, ti.
tagliapietra,ſcalpellino)Lapicida,dæ.
tagliare,] Incido,ſeco,decido,abſcindo,recido.
tagliar intorno.) Amputo,tas. Circumſeco.
tagliar à pezzi] trucido,das.
tagliar la cima.) Decacumino,nas.
tagliar fin ſul viuo.)Reſecare ad viuum.
tagliar la teſta.] Obtruncо,cas.Decollo, las.
tagliar di mezo.]Intercido,dis.
tagliare i nodi de gl'arbori.]Abnodo,das.
tagliar minutamente.]Concido, dis.
tagliar ſotto.)Succido,dis.tagliar via.Exſeco, cas.
tagliar vn boſco.)Excidere lucum.
tagliare vna ſentenza d'alcuno)infringere ſententiam alicuius.
tagliarſi le vnghie. Demere vngues.
tagliatura,taglio.]Inciſio,onis. Inciſura,ræ. Cæſura,ę.
tagliere doue ſi taglia la carne.]Quadra, drę. Orbis ligneus.
taglio,tagliatura.)Cæſio, onis.
taglio delle arme.]Acies,ciei.
taglio della penna.]Cœna, næ.
tago,fiume di Spagna]Tagus,gi, fluuius auri ferisarenis olim clarus, vt apud Lydos Pactolus.
tai,tal,tale)talis,tale.
talamone porto] Thalamon portus.
talandri, città nella Beotia) Tanagra, græ, græa,Homero.
talandi, nella medeſima Beotia.]. Anthedon.
talauera,città nel regno di Toledo.) Libora, ræ.
tale,& tal]talis,& tale,lis.
talche,di modo che,)Ita vt,
talhor,alcuna volta.]Aliquando.
talentare,piacere.]ſatisfacio,cis.
talento,volontà]libido,inis. Voluntas,atis.
talento moneta antica,che valeua ſeicento ſcudi)talentum, ti.
talmente,per tal modo.] Ita,taliter,adeo.
tallone)talus,li.
talpa, topinara)talpa, pæ. animal oculis captum.
tamariſo,alboro) tamarice,ces. Tamatix,cis. myrica,cæ.
tamburo,ſtromento bellico,noto)tympanum, pani.
Suonare di tamburo] tympanizo.
Il ſonatore del tamburo]tympaniſta,æ.
tamigi, fiume di Lódra) Tamarus,ri.Angliæ fluuius celebris Londinum alluens.
tamigiare,cernere la farina.) Incerno,nis.
tamigio,ſtromento di tamigliare.]Incernaculum,li.
tamoriza,città della Macedonia,vicino S.Copa,cioè Parecopolis,, ch'è il capo di quella prouincia.) Triſtolus,li.
tamoriza,regione.] Taulantii,orum.
tana,cauerna,doue ſtanno le fiere]luſtrum.
tanai,fiume della Scithia.] Tanais, is.
Tanerſtor,città in la prouncia Deuonia.) Tamare,res.
tanger, città in Tingitana.] Tingis Cæſarea.
tantolo figliuolo di Gioue, & Plote.)Tantalus,li.Quærit aquas in aquis tantalus.
tanti,aggettiuo.]Tot,cui reſpondet,Quot.
tantino)tantulus,la,lum.
tanto,aggettiuo) tantus,a,um.
tanto,auuerbio]tantum.
tanto che.] Adeo vt.
tanto,& quanto]tam,& quam.
tanto,& quanto col comparatiuo.]Eò,& quò. tantò,quantò.
tanto più, tanto meno.) Eò magis,eò minus.
tanto preſto)tam cito.
tanto tempo.) Iam diu.
tanto longo tempo)tantiſper.
taormina,città della Sicilia.) Tauromenium, colonia.
tapeto]tapes,etis, tapete, tis. tapetum,ti.

Tapezzarie.) Peripetasma, tis, Peristroma, tis.
tapinare, andar peregrinando per il mondo, Peregrinor, aris.
tapino, misero] miser, a, um.
taprobana, [ola.] Taprobane, nes.
taracon, città in Giuscogna.) Tauscum, sci.
tarantello, pesce.] Abdomen tynnorum.
taranto, città di Calabria.) Tarentum, ti.
tarantola, serpente simile alla lucerta,) Stelio, stellionis.
Tarazona, città di Spagna ne' Celtiberi.] Turiasso, onis.
tarbe città.] Tarballi, orum.
tardamente) tardè, sere.
tardanza, dimora] tarditas, tarditatis, mora, morae.
tardare.] Moror, aris. Cunctor, aris. Tardo, as.
Non è punto da tardare.) Differendum non est, cunctandum non est, producenda res non est, proferenda, proroganda, extrahenda longiùs ducenda, prolonganda, extendenda.
tardare in qualche luogo.) Commorari in aliquo loco, moram trahere alicubi.
tardetto, alquanto tardo.] tardiusculus, la, lum.
tardità. Leggi tardanza.
tardo, auuerbio, al tardo.] Serò.
tardo, aggettiuo, pigro. lento] segnis, tardus, lentus, serus.
tarentasia città.) Forum Claudij.
tarentasia, in Sauoia.] Centrones, num.
targa, città nella Tingitana.] Igath.
targa, arma difensiua, come lo scudo] Parma, mae. Pelta, tę.
targhetta, picciola targa.] Parmula, lae. pellula, lae.
targone, l'istesso che targa.
Tarsia, citta nell'Isola Cea.] Cartheia, iae.
tarlo, animale, che rode il legno vecchio.] Caries, ei.
tarma, ouer tignuola.] tinea, neae. Blatta, blattae.
tarma, che rode il legno] thryps, thrypis.
tarmoso pieno di tarme) tineosus, sa, sum.
tarpeio, monte di Roma) Tarpeius mons, Capitolinus.
tarquemada, città di Spagna.] Porta Augusta.
Tarquinio superbo, vltimo Re de' Romani.] Tarquinius exactus à Bruto libertatis vindice.
Tarquinio Prisco, anco egli Re de' Romani.
tarso, città dell'Achaia.) Pellene, nes.
Tarso, città della Cicilia patria di San Paolo,) Tarsos.
tarsia, tarsiamento.) Cerostrotum, ti.
tartaria, regione.) Scythia, thiae.
tartaglione,) Blaesus, sa, sum.
tartaruga, testudine, caiandra) testudo, nis.
tartaruga d'acqua) lutaria, riae
tartaro, ouer talo delle botte.) Ercara, rę.
tartufola) tuber, ris.
tasca, scarsella.) Crumena, nę. Pera, rae.
tassare, mettere il prezzo à qualche cosa] taxo, xas.
tassato.) Argutus, ta, tum.
tasso animale) taxus, xi. Melis, lis.
tasso, Isola dell'Arcipelago.) Thalassia in Aegeo mari.
tasta da metter nelle piaghe) turunda, dae. Pānus, ni.
tastare, col tocco esperimentare.) Palpo, pas.
tasto, stromento chirurgico.) Specillum, li.
tasto, mostra, o proua di qualche cosa.] Specimen, nis.
tatto, & toccamento) tactus, ctus, tactio, nis.
tauano. Leggi Tafano.
tauella, tegola, scorze della fana.) Siliqua, quae.
tauerna) taberna, nę. Caupona, nae.
tauerniere, colui che prattica alla tauerna) tauernarius, ri.
Tauila, città di Portogallo.] Balsa, sae.
tauola, asse) tabula, lę. Asser, ris.
tauola doue si mangia) mensa, sę.
tauola d'vn piede.) Monopodium, dij.
tauola ingessata.) Album, bi.
tauolaccio, vn targone fatto di tauole) Scutum ligneum.
tauolato, scrittura fatta di tauole.] tabulatum, ti.
tauole da giuocare.) Orbiculi, lorum.
tauoletta) assula, lae. tabella, lę.
tauolette incerate, sopra le quali scriueuano gli antichi) Pugillares, rium.
tauogliere da giuocare.) alueolus, li. Fritillus, li.
Tauris, regia del Sophi.] Ecbatana, nae, occupata à Turcis nouiter. Regia Persarum.
Tauro, segno celeste) taurus, ri.
tauro, il toro) taurus, ri.
tauro monte nell'Asia) taurus, ri.
tazza, vaso da bere.) Patera, rae. Crater, ris.
tazzetta) Pocillum, li.
te, & ti pronome) tu, tui, tibi.
teatro, doue si congregaua il popolo à giuochi publici) theatrum, tri circus, circi.
teco, con te] tecum, & ita, mecum, secum, vobiscum, nobiscum.
teculet, fiume della Tingitana.) Diur.
tedia, città in Tracia] Terra, rae.
tedesco, & todesco.] Germanus, ni. Libertatis patriae defensores inuicti.
tedio, molestia) taedium, dij, molestia, tiae.
tefelfet, città di Tingitana.) Tamusida, dae.
tega di fana, fasciuoli, & simili) siliqua, quę.
tegghia, vaso di terra da cucina.] Clibanus, ni.
tegdemet, città nella Mauritania Cesariense] Vagae, arum.
teglia, arboscello noto] tilia, liae.
tegnere, & tengere) tingo, gis. Inficio, cis.
tegnere, del colore violetto) tingere cōchylio.
tegola, coppo] Imbrex, icis. tegula, lę. domus opertorum.
tela) tela, lę.
tela di ragno) aranearum inuolucrum.
tela da giostrare) Meta, tę.
tela sottile) Sutela, lae. Apud Plautum.
telaro, nel qual si tesse la tela) textrina, nę.
telo, per il dardo] telum, li. iaculum, li.
teilina, pesce così detto in Roma) tellinae, narum.
teltz fiume.) Hierasus flu.
tema, paura, timore) timor, formido, metus.
temalo, pesce così detto] thymalus, li.
temenza, paura, tema) metus, tus. timor, oris. Leuar ogni temenza.) Omnem metum abstergere, eximere, omni metu liberare. Facere vt omnis timor deponatur.
temerario, arrogante] temerarius, ria, tiū. Impudicus, ca, cum. leuis, & leue.
temere, hauer paura,] timeo, mes, metuo, is. formido, das.
temere che nò] Vereri ne.
temere forte.] Formido, das. Reformido, das. Pauito, tas.
temerità] temeritas, tatis.
temesuad, città & fiume in Transiluania.] Tibiscum, ci. Turcici iuris.
Temeo, città della Misia, vicino al Danubio.) Trimis.
temone, & timone della naue) temo, nis. Clauus, ui. Gubernaculum, li.
temoroso, pieno di timore. Leggi panroso.
tempera, come serra di ferro, o d'azzale.) temperatura, rae.
temperamento] temperatio, onis. temperamentum, ti.
temperanza) temperantia, tiae. temperies, ei.
temperare] tempero, ras. moderor, aris.
temperare, come vna penna da scriuere.] Appaio, tas.
temperare il vino.] Diluo, uis.
temperatamente.] temperate, moderatè, abstinenter,
temperato, moderato) moderatus, ta, tum. Temperatus, ta, tum.
temperatoio, per temperare le penne.] Scalprum librarium.
temperatura, quando alcune qualità potenti mescolandosi, si riducono ad vna mediocre] temperatura, temperamę.
tempesta, gragnuola.] Grando, inis.
tempesta, fortuna di mare.] Procella, tempestas.
tempestare] Grandinat, grandinabat.
tempestoso, pieno di tempesta.) Grandinosus, sa, sum.
tempia, & tempie.] tempus, oris, capitis pars.
tempio, Chiesa) templum, pli. delubrum, edes, fanum.
tempo, stagione) tempus, temporis.
Se haurò tempo ti scriuerò) Si quid otij nactus ero, litteras ad te dabo. Si per occupationes licebit. Si permittent curae. Si quid habuero vacui temporis. Si quid erit spacij.
tempo lungo.] Dies, temporis longinquitas, vetustas.
tempi prosperi.] Secunda tempora. Prospera fortuna, secunda, laeta. Secundę res. Optima tempora.
tempi miseri.] Aduersa fortuna. Aduersae fortunae fluctus, miseri temporum status, tempora dura, tristia, aduersa, iniqua, infausta.
tempo contrario] Alienum tempus.
Allungar il tempo.] Producere tempus, proferre diem, prorogare, protrahere, extrahere, protendere, protrudere, in aliud tempus reijcere.
tempo verrà.) Veniet tempus. Erit tēpus. Erit illa dies. Illucescet illa dies aliquando.
Gouernarsi, secondo il tempo,] Obsequi tempori, Patere tempori, Ad rationem temporis consilia accommodare. Habenda tempestatis ratio est.
A tempo.] Opportunè, in tempore. Optimè.
Per tempo.) maturè, maturissimè.
Il tempo breue.) Paulo momento.
Durar tanto tempo.] Permanere tamdiu.
torre tempo ad vna cosa.] Sumere tempus in re.
Al tempo di guerra, & di pace.] In bello, & otio, & regnante Marte, & Musis.
temuto, essere temuto] metuor, eris.
tenace che tien forte) tenax, acis.
tenacità, risparmio] tenacitas, atis. Parsimonia, Parsimoniae.
tenaglia, stromento da fabro.) Forceps, ipis.
tenca, pesce noto) tinca, chae, limosus piscis stagnorum.
tenda, trabacca, & padiglione] tentorium, rij.
Tenda delle naui.) Carbasus, si.
Tendaro, città in Sicilia.] Tyndarium, rij.
Tendere, distendere] tendo, dis. extendo, dis.
Tendere lacci ad vno] struere insidias alicui.
Tendere l'orecchi.) Arrigere aures.
Tenebre, oscurità] Tenebrę, brarum.
Tenebroso, pieno di tenebre) tenebricosus. Obscurus, ra, rum.
Tenedo, Isola incontro à Troia.] Tenedus, di.
Tenere, ritenere) teneo, nes, retineo, retines.
Tenere, per riputare.] Iudico, cas. Aestimo, as.
Tenere, preseruare] seruo, uas.
Tenere compagnia.) Comitari aliquem.
Tenere la casa affittata.] Aedes conductas habere.
Tener caldo.) Foueo, ues.
Tener celata qualche cosa ad alcuno.] Celare aliquam rem, vel de re aliqua.
tener cō vno, cioè seguir la fattione di colui.) Esse cum aliquo, sequi aliquem, stare ab alicuius partibus.
Tener ragione.) Agere rectum. Dicere ius, litigantes

gantes audire,res iudicare, cauſſas cognoſcere . Diſceptare de controuerſijs.
Tenere vna per ſorella.)Dilicere ſororem.
Tener caro]Charum habere.
Tener il ſuo grado.)Retinere dignitatem.
Tener alcuno ſoggetto .]Imperio aliquem coercere.
Tener le mani a ſe.)Abſtinere manus,vel cõtinere.
Tener gli occhi baſſi.] Intueri terram.
Tenere il ſuo vſato coſtume] tenere inſtitutum ſuum.
Teneramente) tenerè, delicatè.
Tenerello]tenellus, la, lum.
Tenerezza]teneritas,taus,teneritudo, dinis.
Tenerezza del padre verſo i figliuoli]Pietas, atis.
Tenero.)tener,ra , rum.Mollis.Per tener, ra, rum.
Tenere,città della Mauritania Ceſarienſe]tepaſa ,ſæ.
Teno, Iſola nella Islanda] toliapis.
Tenore,nel canto.]tenor , oris.
Tentamento,& tentatione.)tentamentum,ti. tentatio, onis.
Tentare,ſperimentare,prouare.]tento, tas.
Tentare ſe riescono le promeſſe .] tentare fidem policiti.
Tentar bene.]Perlento,tas.
Tentare inanzi.Pregento , tas.
Tentatione,proua.)tentatio,onis. Tentamentum , ti.
Tento,& tinto)tinctus, cta, ctum.
Tentone,& attentone.]Senſim.Pedetentim.
Tenzone ,conteſa.,Contentio,onis.
Tentore, chi tegne i panni.)Infector,oris.
Tentore di pauonazzo.)Violarius, rij.
Tentura.]tinctura, ræ. Infectus.
Tenue,ſottile,minuto.)tenuis,exilis,gracilis.
Diuenire tenue.)Gracileſco , ſcis.
Tenuità ,ſottilità] tenuitas , tatis. Gracilitas, tatis.
Tenuto,come eſſere tenuto.]Debeo,bes. Teneor, eris.
Tepidezza,& tepidità .]tepor, oris.
Tepido,temperato.)tepidus,da,dum.
Farſi tepido.tepefico,fis Tepefacio, cis.
Deuenire tepido)tepefio , fis.
Teraſſa,città della Cicilia,patria di San Paolo.] tarſus.
Terzodecimo.] tertiusdecimus.
Tergo,la ſpalla)tergum , gi.
Tergo eſta,città nella Dacia.]triphulum,li.
Terminare,determinare,definio,nis.Termino, as.
Termine,fine.]terminus,ni.Finis,nis.
Termine de i miei penſieri.] terminus finis, quo intenduntur cogitationes meæ. Meta, quo perueniam.Huc ſpectat animus meus
Termine,per lo ſtato de le coſe.]ſtatus , tus.
Senza termine.)Interminatus,ta,tum.
Porre i termini,determino,nas. regere fines.
Termine, città della Sicilia)therma Himere.
Terni,città nell'Vmbria.)Interamna, næ.
Terouanna , città della Fiandra.) Teruapna , næ.
Terra,elemento)terra,ræ. tellus, luris. Humus, hûmi.
Di terra]terreus,ea,eum,& terreſtris, & terreſtre.
Generato di terra]terrigenus,na, num.
Terra,per la città.)Oppidum,di.
Terra di Lauoro, regione dell'Italia, Campania,Campaniæ. hortus Europę, & delicię mundi.
Di terra di Lauoro.]Campanus, na, num.
Terra d'Otranto.)ſalentini,orum. prouincia Regni Neapolitani.
Terra nuoua,città, & Ducato di terra Nuoua,Heraclea,æ, Sicilię principatus.
Terra ferma.)Continens, entis.
Terracio,ouer terrazzo.) Pauimentum,ti.
Terracina,città in Italia.]Terracina,ęque prius Anxur dicebatur.
Terrandola,vccello ſimile alla lodola.) Terrancola , læ.
Terrazano,chi habita nella terra,o città.]Cõterraneus,nea, neum.
Terremoto, & tremoto]terræmotus,tus.
Terremoto,luogo nell'Attica,vicino al monte Etna) thermopylæ.
Terreno di terra]terrenus,na,num, terreſtris, terreſtre.
Terreno,ſoſtantiuo,il terreno)terrenum, ni.
Terreſtre,di terra)terreſtris,& terreſtre.
Terribile,ſpauenteuole]terribilis, horribilis, le.
Terrigeno , generato di terra]terrigenus, na, num.
Territorio.)Ager,agri,territorium, rij.
Terrore,ſpauento)terror, oris.
Terſo,polito,elegante)terſus,ſa, ſum.
Terza, hora]Hora tertia .
Meza terza, hora]Hora ſemitertia .
Terzana,la meza a ouer terzanuola, vela minore della naue.]Epidromum,mi.
Terzano)tertianus,na,num.
Terzo)tertius, tia, tium.
La terza volta]tertio , vel tertium.
Teſino,& ticino,fiume di Pauia,città nobiliſſima.]Ticinus, ni.
Teſſere,far la tela]texo,xis.
Teſſere appreſſo) Attexo, xis.
Teſſere inſieme.)Contexo.
Teſſere intorno.)Obtexo , xis.
Teſſere dentro , & tra qualche coſa.) Intexo,xis.
Teſſimento , & teſſitura,atto del teſſere[textus,tus.
Teſſitore & teſſaro] textor , oris.
Teſſitore di lenzuoli.)Linearius , rij.
Teſſitore di damaſco.]Polymitarius,rii.
Teſſitore di pani di ſeta.)Sericarius , rii.
Teſſitore di tela)linteo, onis.
Teſſitrice, & teſſera, donna che teſſe)textrix, is.
Teſſuto, coſa teſſuta]textilis, li.
Teſta,il capo.)Caput , itis.
Parte di dietro della teſta.) Occiput , itis.
Teſte di chiodi groſſi,che ſi ficcano nelle porte.)Bulla, læ.
Teſtamento,coſa pertinente a teſtamenti]teſtamentarius, ria, rium.
Teſtamento)teſtamentum, ti. Legatum,ti.
Laſciar per teſtamento) teſtamento relinquere .
Far teſtamento) teſtor,aris.
Chi fà teſtamento]teſtatus , ta, tum.
Senza far teſtamento.]Abinteſtato.
Teſtatione)teſtatio,onis.
teſtatore,chi fà teſtamento]teſtator , oris.
teſtatrice , donna che fa teſtamento .] teſtatrix,cis.
teſte hora,mò,adeſſo)Nunc modo,in preſentia.
Teſte,città de i Parthi.]Teſtache,ches.
Teſticciuola , diminutiuo di teſta] Capitulum,li.
Teſtificare,rendere teſtimoniãza]teſtor,aris, teſtificor,aris,teſtimonium fero.
teſtimonianza, certezza , teſtificatione)teſtimonium,nij.
Teſtimoniare,rendere,o addurre teſtimonio. teſtor,aris.
Teſtimonio]teſtis,ſtis.
Teſto, è vaſo di terra cotta.] teſta, ſtę, vas figulo.
Teſto per l'originale] textus, tus. Contextus, tus.
teſtore,& teſtrice. Vedi teſſitore,& teſſitrice.
Teſtudine. Leggi tartaruga, teſtudo tardigradum animal,domi porta alijs dicta.
Tetro, maluagio, puzzolente]teter,tra, trum.
Tetta,pozzia.) Mamma,mæ.
Tettare.]Lacto,lactas.
Dar la tetta.]Lacto,ctas.
Tettina]Mammula,læ.
Tetto,il coperchio della caſa)tectum,cti.
Teuere,& teuero fiume celebre,che paſſa per Roma]tiberis. Albula, læ.
Teuerone fiume vicino a Tiuoli.]Anio,nis.
Tezza,luogo doue ſi mette il grano mezo battuto per paura di pioggia.) Nubilariũ, rij.
Tezza,caſa ruſticana]teges,tis.
Thalete Mileſio,vno de'ſette ſauij della Grecia.]Thales Mileſius.
Thamis,Roteſtre,fiume vicino a Londra.]Iameſa,æſtuarium.
Theatro.Leggi teatro.
Thebe , città famoſa di Boetia) Thebes, bes. Vel Thebæ , barum. centum potius claræ olim.
Thedeſchi Leggi Todeſco]Germani,peratores inclyti.
Thema,il ſoggetto]thema,atis.
Themiſtocle Atenieſe huomo illuſtre) Themiſtocles,lis.
Theologia , ſcienza diuina,o delle coſe diuine.]Theologia,giæ.
Theologo,profeſſore di Theologia.) Theologus,gi.
Theſifone,vna delle tre furie infernali,ſorella di Aletto,& Megera.) Theſiphone , nes.
theſoriero) Præfectus ærario.
theſoro]theſaurus,ri.
Theſſaglia,prouincia.]Theſſalia, liæ.Aemonia,æ.
Thile,Iſola del mar Oceano,tra il Settentrione & l'Occidente , oltra la Britannia, & le Orcade.]Thule,les.
Thuia, città famoſa in Grecia, & in Egitto.] Thebe,barum.
Toſcana parte belliſſima d'Italia .] Hetruria,æ.
Della tracia.] thrax, acis. Threicius, thraicius,cia,cium.
Thucidide , hiſtorico nobiliſſimo]Thucydides,dæ,& dis.
Tiano,città in campagna.]Theanum, ni.
Tibi, luogo nell'Arabia Felice] neogilla naualc.
Tibia ſtromento muſico,piffaro,piuetta.]Tibia,biæ.
Tibiſco,ouero tiſſa,fiume di Tranſiluania)tibiſcus,tibiſci.
Tiepidetto,alquanto tepido)tepidulus, la,lũ.
Tiepidezza.Leggi tepidezza.
Tiepido.Leggi tepido.
Tiglia,ſterpe nota]tilia.
Tigna,infermità che viene ſopra il capo) Impetigo,ginis.Porrigo,ginis.Alopecia, cię.
Tignere.Leggi tegnere]tingo,inficio , cis.
Tignuola.Leggi tarma.
Tignuola , è animaletto che rode il grano,) curculio,onis.
Tigre,animale velociſſimo nel corſo.]Tigris, gridis.
Tigre,fiume dell'Armenia]tigris, idis.
Timao,fiume appreſſo Aquileia.) Timauus, ui. Virg.& fonte ſuperare Timaui 1. Aeneid.
Timidità) timiditas, tatis, timor,oris.Pauor, ris.
Timido,di poco animo,timidus,da,dum. Pauidus,da,dum.Exigui animi, puſilli, infirmi, imbecilli.Qui animo iacet,qui facilè concidit animo.Qui animo non viget.
Timo,herba]thymus,mi,vel thymum,mi.
Timone della naue]Clauus,ui.Gubernaculũ, naculi.
Timone di carro)temo,onis.
Timore,paura.Leggi paura.
timoroſo,paurolo) Meticuloſus, Formidoloſus.
Timpano, ſtromento bellico,moreſco.] tympanum,ni.
Tina,& tinazzo.]Lacus,cus.
Tine Iſola , & città nell'Arcipelago .) tenos, vel ophiuſa.
Tinello,& tinacciuolo,vaſo di legno da lauare ſi.

ſi.] labellum,li.
Tingere,leggi tengere.]Inficio,cis.
Timito,città nella Tracia] terra,rę.
Tintino,un certo ſuono picciolo)tinnitus,tus.
Tintoria,luogo doue ſi tengono i panni.)Fullonica, cæ.
Tiphis,città dell'Armenia.] Arſarata, tæ.
Tiques,città della Miſia ſuperiore)Tiracum, naci.
Tirannia,ſignoria violente]tyrannis,idis.
Tirannesćamente,da tiranno]tyrannicè.
Tirannico,da tiranno)tyrannicus,ca,cum.
Tirannide,)tyrannis,idis.
Tiranno, vſurpatore della libertà]tyrānus,ni.
Chi amazza il tiranno) tyrannicida, tyrannoctonus,ni.
Tirare,gettare.)Iacio,cis. Iaculor, aris.
Tirar per cauare acqua.] Haurire aquam.
Tirar a filo]lineo, neas.
Tirar da alto a baſſo.)Deduco,cis.
Tirar auanti.]Protraho,in dietro.Retraho.
Tirar in parte.)Seduco, cis.
Tirarſi in diuerſi parti.)Diſtraho, his.
Tirare di calci.) Calcitro, tras.
Tirare un petto.)Emittere crepitum ventris.
Tirare con luſinghe alcuno]allicere aliquem.
Tirar fuori di propoſito alcuno.]Detrudere aliquem de ſua ſententia.
Tirare dritto con l'arco)arcu tela dirigere.
Tirarſi da canto.]Concedere paululum.
Tiratore,lanciatore)Iaculator,oris.
Tiro,tratto di mano.) Iactus,ctus. Ictus, ctus.
Tirone,ſoldato nouello] tyro, onis.
Tiſichezza,infermità]tabes, bis. Marcor, ris.
Tiſico]tabidus, da, dum.
Titolo,ſopraſcrittione) titulus,li.
Tiuole,terra nel Latio.] Tibur, ris.
Tizzo,& tizzone]titio,onis.torris, ris.
Toalba,città nella Numidia.) Adrumentum colonia. (gis.
Toccare.]tango,gis. Attingo, gis. Contingo,
Toccare la mano.) Interiungere, contingere dextras.
Toccare breuemente qualche coſa.)aſpergere aliquid.
Toccare col dito.)Attingere digito.
Toccare ſul uiuo] mordere.
Toccare una diſhoneſtamente.]Comprimere vitiare aliquam.
Toccare,per appartenere.) Attinet, pertinet, ſpectat.
Toccare gentilmente,& piacenolmente.]Demulceo,ces.
Toccamento]tactus,ctus. Titio, onis.
Toccato,& tocco)tactus,ctus,tactio,onis.
Toccato,& tocco]tactus,a,um.
Non toccato.] Intactus.
Tochinolitan,città della Teſſaglia]Gyrto, onis Gyrona,næ.
Todi città nell'Vmbria.]Tuder,tis, & Tuder tum,ti. Vnde Tudertus,tum.
Tofo]tofus,li.Aliqui ſcribunt,tophus,phi.
Toga,veſte appo Romani)toga, gæ.
Togato, veſtito di toga, o di lungo) togatus, ta,tum.
Togliere,& torre,pigliare.)Sumo,mis. Accipio,pis.Capio, pis.
Togliere altronde]conſumo, mis.
Togliere di naſcoſſo.) Surripio, pis. togliere per forza,Eripio,pis.
Togliere di mezo qualche coſa.) Intercipere aliquid.
Togliere il trionfo d'alcuno.] Eripere alicui triumphum.
Togliere via con aſtutia.) Interuerto, tis.
Togliere i nomi in ſcritto.)Facere nomina.
Togliere il boccone di bocca ad vno.]Eripere bolum alicui.
Togliere le decime.)Decimo,mas.
†Togliere in ſe la cauſa d'alcuno.] Suſcipere cauſam alicuius.
Togliere per ſtima vna poſſeſſione]Accipere prædium ad æſtimationem.
togliere la fatica ad alcuno.]leuare aliquem onere.
Togliere giù d'alcuna coſa.]Deponere aliquid.
Tolta,città in Lorena.]Tullum,li.
Toledo,città di Spagna.]Toletum,ti.
Regno di Toledo.)Carpetani, norum.
Tolerare,ſoffrire.]Fero,fers.Tolero,as.
Tolerare in fin al fine)Pertolero,as.Perfero.
Tolerato. Leggi Sofferito.
Da non eſſere tolerato.]Non ferendus.Intolerandus.
Toloſa,città nelli confini di Guaſcogna.)Toloſa,ſæ.
Di Toloſa.)Toloſanus,na,num.
Tolgich,città.]Thoſpia, æ.
Tolon, città.)Teuroentium, tij.
Tolna,città.]Alcinium,nij.
Tolometa,nell'Egitto.]Ptolemais,idis.
Tolto.]Sumptus, a, um. Tolto per forza.Ereptus,a,um.
Tomacella in alcuni luoghi mortadella] tomacula,læ.
tomba luogo oſcuro,& la ſepoltura.]Sepultura,ſepulturæ.
tomare far vn tomo.]Vertere ſe in caput.
tomo,e parte d'opera]tomus,mi. Pars, is.
tonare,& tonare)tono,nas,tonui, tonitum.
tondare.Leggi toſare.
tondare la barba]tondere barbam.
tonditore,che tondiſce]tonſor,oris.
tonditrice]tonſtrix,tonſtricis.
tonditura)tonſura,ræ.
tondo.]Circulus,li.Orbis,bis.
tondo,ſorte di piatto)lanx,lancis.
tondo di ſtagno.]Incoctilia,incoctilium.
tondo,aggettiuo]rotundus,da,dum.Orbiculatus.
tondino, fondello, doue ſi poſano le caraffe, ouer boccali.)Baſis,ſis.
tone fiume di Bertagna]tamarus,ri.
tongra,città nella Gallia Belgica,)Tongri.
†tonicella.]tunicula,læ.
tonica)tunica,cæ. (dria,æ.
tonnina, cibo fatto di tonno peſce.] Melontonno, peſce grande marino] thunnus,ni,& thynnus,ni.
topazzo,pietra preciosa)topazius,zij.
topazzo, Iſola nel mar roſſo)topacia,ciæ.
topinara, animal che ſtà ſotto terra]talpa,æ.
topliza regione] triconeſij, orum.
topo,ſorce]Mus,muris,leggi ſorce.
topolino,il diminutiuo di topo.]Muſculus, li.
toprit,città di Tracia)Topiris,ris.
torbia,& Orbia,luogo nella riuiera di Genoua.] Trophea Auguſta.
torbidare,& turbidare.)Miſceo,ſces.Confundo,dis,Conturbo,bas.
torbido,& turbido)turbidus, da, dum.
torbulento]turbulentus,ta,tum.
torcello, quel cerchio di panno di lino,che le donne ſi mettono in capo per meglio portar il peſo.)Ceſticulus,li.Aticulus,li.
torcello,Iſola vicino a Vinegia] Torcellum, li. Altinum, ni.
torcere,& ſtorcere]Flecto,ctis.Deflecto.Curuo, incuruo.
torcere forte.)Obtorqueo, ques.
torchio,doppiere.)Cereus,rei.Funale,lis.
torchio,& torcolo.]Prælum, li. Torcular,ris.
torcetta,torcia picciola)facula, læ.
†torcia.)Cereus,rei.Funale,lis.
torcolo. Leggi torchio.
tordeſillas,città di Spagna.) Segiſima Iulia.
tordo,vccello noto]turdus, di.
tordo,peſce marino]turdus, di.
toribolo, ſtromento per dar l'incenſo]thuribulum, li.
torlo dell'ouo,il roſſo dell'ouo]Vitellus,oui.
torma,moltitudine,& ſquadra di ſoldati] turma,mæ.
tormentare,affliggere.]Crucio, cias.Affligo, gis.Angо,gis.Quæſtioni ſubijcio.
tormentare per ſaper il uero.] Extorquere veritatem cruciatu.
tormento,& cruc.e d'animo)angor, oris.
tormento,tortura]tormentum,ti. Cruciatus, us.Quæſtio Iuriſperitis.
tornai,città nella Fiandra]tornacum,ci.
tornare,& ritornare.) Redeo, dis. Reuertor, eris.Regredior, eris.
L'ardire m'è tornato.)Redit mihi animus.
tornare di dietro.) Retrogradior,eris.
tornare alla ſua natura)redire ad ingenium.
tornare in villa.) Rǒpetere rus, referre ſe ad rus.
tornare in amicitia.]Redire in gratiam, recǒciliari.
tornare a uedere.)Reuiſo, ſis.
tornare in uita.]Reuiuiſco,ſcis.
tornare al propoſito] Redire ad rem.
Non mi torna bene.] Non vſus facto eſt mihi,Rebus meis minimè conuenit.
tornata, & ritornata.) Reditus, tus. Reditio, nis.
torniamento, gioſtra.] Belli ſimulachrum, conflictio, equeſtris lucta, uel congreſſus.
torniare,circondare. Leggi circondare.
torniare,polire col torno,torno,nas. (tij.
torridore,che lauora col torno.) Vaſcularius,
toro,animal noto) taurus,ri.
Di toro)taurinus,na, num.
toro, città in Spagna, uicino Valledolit.) Octiduruum,ri.
torpore,adormentamento di membri]torpor oris, torpedo,dinis.
torqueſta,Regno nella tartaria. Aria,riæ.
torre,& torri]turris, ris. Pyrgus,gi.
torre del Greco,terra uicino Napoli.) Herculanum,ni.
torre d'Hercole, nella regione Cirenaica.) Herculis turris.
torre amare,città d'Italia)thurium,rii.
torrente,fiume)torrens,tis. Fluentum, ti.
torricella,picciola torre)turricula, læ.
torta,& tortello.) Pulmentum,teſtaceũ,ſcribilita.
torto,ſtorto]tortilis,tortuoſus,obliquus,curuus,incuruus,contortus, ta, tum.
torto,ingiuria)iniuria,riæ.
tu mi hai fatto torto.) iniuriosè me tractaſti, inique mecum egiſti. Iniuria me affeciſti, iniurius mihi fuiſti.Laſiſti me immeritè nullius affinem culpæ.
Lamentarſi a torto,Queri immerito. Queri iniuria. Præter rationem conqueri.
tortona,città in Lombardia.] Derto, onis, & Dertona, næ. Ciuitas Mediolano contermina.
tortora,vccello noto]turtur,ris.auis ſolitaria.
tortoſa, città nel regno d'Aragona.] Dertoſa,ſæ.
tortoſa,città della Soria.) Orthoſa, ſæ. Antaradum,di.
tortoſa, Iſola aggiunta alla Soria.)Aradus,di.
tortuoſamente)torte.
tortuoſità)tortus, tus.
tortuoſo]tortuoſus,ſa,ſum.Aduncus,ca,cum.
tortura,piegatura.]Flexura, ræ.
tortura,tormento,corda,che ſi dà ſi reo.)tormentum,quæſtio.
toſare,tagliare i capegli, o peli] tondeo, des. Detondeo,des.
toſatura,& tonſura)tonſura,ræ.
toſcanella,terra uicino a Viterbo]ruſcia,ciæ.
toſcana,prouincia famoſa.]Hetruria,riæ.ruſcia,ſciæ.
toſcano,di toſcana.)Hetruſcus,ca,cum.
toſco,ueleno) Venenum,ni. toxicum, ci.
toſſe,infermità nota)tuſſis,ſis,tuſſicula,diminutiuum.
toſſere,& toſſire] tuſſio, ſis.
toſſere,& ſputar fuori.]Extuſſio, ſis.
toſſicare,& toſſicato.Leggi Auelenare,& auelenato.

Toſſi-

Toffico,& toſco,uelęno.]Venenum,ni.
Fattor di toffico.]Venenarius,rii.
Toſto,ſubito.]Repente,quamprimũ,ſtatim, ſubito.
Totalmente, in tutto]Penitus, prorſus, omnino.
Touaglia da ſugar le mani. Leggi ſciugamano.
touaglia da parecchiar la tauola.]Mappa,pæ. Mantile,lis.
Touaglioli da nettar le mani a tauola,)Mappula,lę.
Tours popoli della Gallia.)Turones,num.
Tra,& fra.Intorno.
Tra il cenare.]Inter cœnam.
Tra le mani.]Inter manus.
Tra tanto,in quello mezo]Interea, Interim, obiter.
Trabacche,tende militari]tentoria,orum.
Trabiſonda, città della Cappadocia, metropoli della prouincia Senech. Trapezus,untis. Vel Trapezuntia,tiæ.olim Imperium nũc Tarcici iuris.
Traboccare,verſare.]Effluo,is.
Traboccare cadere da luogo alto) præcipito, tas.
Traboccho,machina da batter muri in guerra.]Aries,etis.
Traboccho, porto.] Barrachus portus.
Tracano,Iſola.]Latoa inſula.
Tracia,pedata) Veſtigium,gij.
Tracia,prouincia.Leggi Thracia,cuius metropolis eſt Bizantium.
Tracorſo,& tracorſa.Leggi traſcorſo.
Traſcuraggine,traſcuraggine, poca cura.]Incuria,riæ,neglectus,ctus.
Tracurato,traſcurato, inauertente.]Incuriosus,ſa,ſum,
Tracuratamente,ſenza cura.)Incuriosè.
Tradimento) Proditio,onis. traditio,onis,
Tradire.]Prodo,dis,trado,dis.
Traditore]proditor,oris.
Tradurre, traſportare da vn ſuogo ad vn'altro)traduco,cis,tranſduco,cis.
Tradurre,è ridurre vn libro da vna lingua in vn'altra]transfero,fers,interpretor,aris.
Trafficare, far facende, mercantare.]Negocior,aris Habere negocia. Gerere negocia, mercaturam exercere, res agere, negocia tractare.
traffico,maneggio]Negociatio,onis,Cõmercium,cij.
Traffichino, che ſi intromette in ogni coſa) Negocioſus,ſa,ſum.
Trafigere,paſſar dentro)tranfigo,gis.
Trafitto,punto]transfixus,xa,xum.
Tragedia,poeſia alta]tragędia,dię.
Comporre tragedie.]Facere tragœdias.
tragedo,rappreſentatore di tragedie.)tragœdus,di.
Tragico, che appartiene alla tragedia) tragicus,ca,cum.
Traghettare,paſſare da vna riua all'altra)trajicio,cis.
Traghetto,& traghetto]traiectus,ctus.traiectio,nis.
Traianopoli,città nella Miſia maggiore.]traianopolis.
Traianopoli,città di Thracia] Adrianopolis, lis.
Traiette, caſtello in terra di Lauoro) Minturnæ,narum.
Trairu,città di Ponto]Tarrum, vel Pariũ, rij.
Tralaſciare,& intralaſciare]Prætermitto,tis. Intermitto.
Tralaſciare gli ſtudi.) Feriari a ſtudiis.Studia deponere intermittere,ſuſpendere.
Tralaſciare il ſuo debito] Officium prætermittere.
Tralaſciare di ſcriuere ad alcuno.]Intermittere officium litterarum ad aliquem.
Tralci,i getti delle viti.)Palmes,itis.

Tralucere,traſparire]transluceo,ces.
Tranna,inganno,fintione]techna,nę.
trama il filo,che ſi trahe per l'ordimento) ſubtegmen,inis.
tramare,machinare.)machinor,aris.
tramettere,Intramettere.) interpono, nis. Interſero,ris.
Tramezana, chiuſura con ſiepe.] Sepimentum, ti.
tramontana,vento.]Aquilo,onis.
tramontare del Sole.]Solis occaſus.
tramortito, quaſi morto) exanimatus,ta,tum. exanimis,mę.
Colui è tramortito.]Illum animus defecit,reliquit, deſtituit. Ille intermortuus eſt, animo concidit.
tramortirſi.] Intermori.Concedere animo,deficere animo.
tranſiluania]Dacia,ciæ.
trapani,città di Sicilia.]Drepanum,ni.
trapaſſare ſcorrendo]Præterfluo,is,
trapaſſare volando]Preteruolo,las.
trapaſſato, paſſato a trauerſo.] transfuerberatus perfixus.
trapiouere.)Perpluo,is.
trapola,ſtromento da pigliar ſorzi] Muſcipula,læ.
trapugnere,lauorare d'ago)Acu pingere.
trapunto,lauorieto d'ago]Opus Phrygium.
trare,leuare,liberare.) Leuo,uas.
trare,tirare]traho,his.
trare,lanzare.] Iaculor,laris. torqueo, ques,
trar di calci,Calcitro,tras.Recalcitro,tras.
trar fuori.]Extraho,his.
trar fuori la ſpada.) Exerere enſem. Educere gladium.Denudare gladium.
traſcina,peſce coſi detto i Roma]araneus,ei.
traſcolorare,mutar colore.]Pallęſco,ſcis.
traſcorrere,paſſar via leggiermente.)tranſcurro,ris.
traſcorrere leggendo.]translego,gis.
traſcorſo,paſſato.)Tranſactus,cta,ctum.
traſcuragine,traſcurato. Leggi, traſcutagine. Incuria,rię.
Traſcriuere,ricopiare,] deſcribo,bis.Exaro, ras.
trasferire)transfero,fers.Abduco,cis.
trasfigurare, cãbiar d'vna forma in vn'altra. transfiguro,tas.
trasfiguratione]transfigutatio,onis.
trasformare.transformo,mas.
transfuga,chi fugge dalli noſtri,alli nemici,) transfuga,gæ.
trasfuggire, e fuggir da i noſtri alli nemici.) tranfugio,& gis.
traſgredire,trapaſſare.]tranſgredior,eris.
tranſmutare,& tramutare.]tranſmuto, tas.
traſone, nome proprio, & perſona comica.] thraſo,nis.
traſparente, che traluce. translucidus, dum.
traſparere)Eluceo,ces.
traſporre,trasferire.)tranſmitto, tis.
traſportare,portare oltre)traduco,cis,tranſporto,tas.transfero,fers.
traſti della barca.] tranſtra,ſtrorum.
traſtullare,ſcherzare.)Oblector,aris.
traſtullo,ſolazzo] Oblectamentum, oblectamenti.Oblectatio,onis.
traſuerſo,trauerſo.]Obliquus, qua,quum.
traſuolare,volare oltre.)tranſuolo,las.
trattare,operare qualche coſa.]tracto,tas.
trattare,negociare.]ago,gis.
trattare vna cauſa difficile.) Cauſam difficilẽ tractare.
trattare honoratamente alcuno.]tractare honorifice aliquem.
trattare male.]Male accipere aliquem.
trattare bene.]Bene aliquem accipere.
trattare con le baſtonate.] Excipere verberibus.
trattenere.]ſuſtineo,nes.Suſpendo,dis.
trattieni la coſa quanto poi. Rem ſuſtine, ſuſpende,mõtam rei impone,rem ducãquoaq licet.
tratteuole,maneghieuole.)tractabilis, tractabile.
tratti delle putane.) ars meretricia.
tratti di corda.] Ictus fidicularum.
tratto,tirato.]tractus,cta,ctum.
tratto,ſoſtantiuo.] Tractus,ctus.
tratto in un tratto.) De repente.
Vn tratto finalmente.) tandem.
Trau,città.)Tragurium.Adiacet Dalmatiæ.
Trauagliare,e riuoltare con l'animo,]Negotior,aris.
Trauagliare alcuno.]Aliquem vexare,exagitare,iactare,ſolicitare.]Alicui negotium exhibere, moleſtia aliquem afficere.
trauagliato.]Vexatus,ta,tum. Agitatus, Exagitatus.
trauaglio,& trauagliamento,]Cura, ræ, ſollicitudo, nis.
Cauare di trauaglio.]Extrahere erumnis.
trauagliare,& trapaſſare.tranſgredior,deris.
trauagliatore, traſgreſſore] tranſgreſſor, ris. Prævaricator,oris.
trauaſare, mutar il uino d'un vaſo in un'altro]transfundo, dis.
trauaſamento]transfuſio,onis.
trauerſa tonda,che portano le donne.) ſupparus, ri.
trauerſare, andar per trauerſo] tranſgredior, tranſgredieris.
trauerſato,& attrauerſato)tranſuerſus,ſa,ſum.
trauerſo, & attrauerſo. Obliquus,a,um. Limus,ma,mum.
Guardare a trauerſo] Limis ſpectare.
Trauicello,traue picciolo,)tigillus,li. Vel tegillum,li.vel trabecula, æ.
traue.]trabs,bis. Tignus,gni. Tignum, gni.
Trauolgere,riuoltare)Contoluo,uis.
trauolare,volare oltra.]tranſuolo,las.
Trauolto,ſmarrito. Leggi ſmarrito.
tre,numero)Hi,& hę tres,& hęc tria, horum trium.
A tre,a tre.]terni,næ,na.
Tre volte.)ter.
tre di.] Triduum.
Tre anni.]Triennium, nij.
A tre modi.]Tripartiam.
treccia,capigliata.]Coma.mæ.
Trecena peſce,)Trechina,nę.
trecento,numero.)trecenti,tæ,ta. Vel trecentum.
A trecento,a trecento.)trecẽti,vel trecẽte,ni.
trecento uolte.] trecenties.
Tredeci,numero,tredecim,tredeci volte,tredecies.
tredeci,a tredeci.tredeni,næ, na.
Tregia,vna ſorte di carretta.]trahę, hæ.
treglia,peſce.)Mullus,li. Et Mullulus, luli.
tregua,& triegua,patto di non offenderſi.Induciæ,arum. Belli quies.
Far tregua.]Inire inducias. Paciſci inducias.
Tremando di paura.]Trepidanter.
tremante,chi trema.) tremulus, la, lum. tremebundus,da,dum.tremefactus.
tremare.]tremo,mis.contremo,mis.Intremo, mis.
tremare di paura, trepido,das.
Tremazzo,]tremor,oris.
tremendo,pieno di ſpauento.] tremendus formidabilis.
Tremolante, orpello che tremola.]Bractea, ę. Auri lamina.
tremuli,luogo nella Puglia,Buba,bæ. Vel Buca,cę.
tremolo,peſce.) Torpedo, inis.
tremore,il treniare,)tremor,oris.horror,oris.
Tremoto,& terremoto.]terræmotus, tus
trenta numero indeclinabile.)triginta.
A trenta,a trenta.]tricẽi,nę,na.
trenta volte.) tricies.
Trento,città.]Tridentum,ti.Di Trento, Tridentinus.

Tre-

Trepie,& trepiede,ſtromento da cucina.] Tripes,dis.
Treſca,danza.]tripudium,dij.
Treſcare,danzare.)tripudio,dias.Ducere choreas.
Treſpolo, ſtromento da ſoſtenere la tauola.] tripes,pedis.
Treue, città nella Scotia.) trimontium. Vel Andrianopolis.
Treuer,populi nella Germania.]treuiri,rorũ.
Treuigi, città nella Marca triuigiana] tarullium,lij. Veneti iuris.
Triaca,medicamento nobile contra i veleni. theriaca, cæ.
Triadizza,città mediterranea della thracia.) ſardica,cæ.
Triangolo,figura di tre cãtoni,triangulus, li.
Tribo, & tribu, la trenteſimaquinta parte del popolo Romano. Et la duodecima di quella d'Iſrael.] tribus, bus.
Della medeſima tribu] tribulis & contribulis,lis.
Di tribo, in tribo.] tributim.
Tribolatione,affanno.)ſolicitudo,luctus,acerbitas, calamitas tempeſtas, uix malorum, iniquitas fortunæ.
tribolato.)ſolicitus,ta,tum.Anxius,xia,xium.
Tribolo. Leggi trifolo.
Tribunale,luogo doue il giudice ſiede.) tribunal,lis.
Tribunato, il magiſtrato del tribuno.) tribunatus, tus.
Tribuno,magiſtrato Romano.)tribunus,ni.
Tributario,chi paga tributo.)tributarius, ria, rium. Fructuarius, ria, rium.
Poſſeſſioni tributarie,che pagano grauezza.] Agri tributarii. Non immunes,vectigales.
Tributo,cenſo.)tributum,ti.
Pagare tributo.) tributa alicui ferre.
Tridente,forcina di tridenti.)tridens, entis.
Trieſte,terra in Schiauonia.]tergeſtum. Colonia.
Trieue,terra in Vmbria.)trebula,le.
Trifolio,ſorte d'herba.]trifolium,lij.
Triuogiſta, città nella Miſia ſuperiore. ſanatis, tis.
Trilingue,chi ha tre lingue.]trilinguis,gui
Trimegiſto,coſi vien detto Mercurio.)trimegiſtus,ſti, quod eſt ter maximus.
Trincato,accorto.]Vafer. Veterator.
Trincata,donna ſcaltrita.]Veteratrix,icis.vafra.
Trinchetto della naue.]Dolo,lonis.
Trinciare,frappare.]Lancino,nas.
Trinci,frappe.)Laciniæ,arum.
Veſte trinciata.) Veſtis laciniata.
Trionfale, conueniente a trionfo.)triumphális, le.
Trionfante.)Quans, antis.
Trionfare,darſi piacere)triumpho, phas.
Trionfare con gloria in qualche coſa.]triumphare glorioſe in aliquo loco.
Trionfatore colui che trionfa.) Triumphator,oris.
Trionfo, ſolennità, che faceuano i Capitani Romani, riportando uittoria di nemici.] triumphus,phi.
Tripleuen,populi triumpilini, norum.
Tripoli,città della Fenicia.)Tripolis,lis.
Tripoli di Barbaria. Garaphæ portus. Alij vocant Leptim magnam. Alij Neapolim,eamque regiam eſſe.
Tripoli città in Ponto)theutraniæ,niæ.
Tripoli in Cappadocia] Iſchopolis,lis.
Trippa,panza,ventre. Leggi panza.
Trippone,che ha gran trippa]Vētricoſus,ſa,ſum.
Tripudio,ballo,danza]tripudium,dij.
Triſtamente,malamente.)Improbe,peruerſe.
Triſtarello, alquanto triſto.) improbulus, la, lum.
Triſtitia,ſcelerità. Improbitas,atis.Scelus ſtigitium,tij.
Triſtitia, malinconia. Mœror,oris. Mæſtitia, tiæ.
Triſto,malcontento. Mœſtus,a,um,triſtis, te.
Triſto, infermo] languidus, da,dum.Inualidus,da,dum.
Triſto,ribaldo. Iarprobus,ba,bum. Sceleſtus, ta,tum.
Tritare,minuzzare.tero,ris.Intero, ris.
Tritare ſottilmente.]Diſtero,ris.
Triuellare,forare col triuello.]terebro,bras.
Triuellino,ſtromento fabrile]terebellum,li.
Triuello,ſtromento da forare.)tetebra,bræ.
Triuengotto,città dell'India. Salus emporiũ.
Triuio,luogo,che ha tre vie.) triuium, uij.
triumuirato,fu magiſtrato de Romani.]triũuiratus,tus.
Triuolo,cardo,ſpinoſo.)tribulus,li.
Troia,ſcrofa,porca.]porca,cę,ſcrofa,fæ.
Troia città nobile, & famoſa nella Frigia.] Troia,iæ.
Troiano,di Troia.]Troianus,na,num.Pergamus,a,um. Iliacus,ca,cum. Troius,ia,ium.
Tromba,ſtromento da ſonare.]tuba,bæ.Buccina,næ.
Suono di tromba.)Clangor tubarum.
Trombetta, chi ſuona di tromba.] tubicem, inis.
Trombettare,ſonare di tromba.] Clango, gis.
Trombettiere. Leggi trombetta.
Troncare,tagliare.]Amputo,tas.Contronco, cas.
Tronco,& troncone,fuſto dell'alboro]ſtipes, itis. truncus,ci.
Tronfo,gonfiato.]tumidus,da,dum.
Tronco,fiume nella Marca d'Ancona)truentus,ti.
Trochata,città nella Cirenaica regione.]Arſione,quæ & teuchira dicta eſt.
Trofeo, ſpoglie de nemici, poſte in moſtra.) trophæum,phæi.
Troppo,auuerbio.]Nimius.Nimium.
Troppo,aggettiuo.]Nimius, mia,mium.
Trotta,& trutta peſce.]trotta,tæ.turtur,tis.
Trottare,andar di trotto.]ſuccuſſo, ſas. ſuccutio,tis,inceſſus equi gradiui.
trugillo,città di Portogallo,)Scalabiſcus, vel ſcalabia.
Tuono,l'accento.)tonus,ni.
Turare,& arturare.]Obturo,as.Occludo,dis.
Turare la bocca ad alcuno.] reprimere aliquem.
Turba,moltitudine,calca.)turba,bæ.
Turbamento,turbatione.)perturbatio, onis.
Turbare,ſturbare.]turbo,bas.Conturbo, perturbo,commoueo,ues.Exagito,tas.
Turbarſi di qualche coſa.]Commoueri re aliqua.
Turbatione,turbamento.)perturbatio, onis.
Turbato.] turbatus, ta, tum turbulentus, ta, tum.
Turbatamente.]turbulenter,turbate.
Turbatore,chi perturba.)turbator,oris.
Turbo e vento grande che raggira la poluere nell'aria.)turbo,binis.
Turbido,& turbo.)turbidus,da,dum.
Turcaſſo,& carcaſſo.]pharetra,træ.
Turchi,populi.)turcæ,carum.
Turchina, & turcheſe, gemma nota.] Cyrneus,nei.
Turia,fiume di Spagna.]turolis fluuius.
Turino,città in Piamonte.)Turinum, ni. Augusta Taurinorum Regia Pedemontij Allobrogum ducis Ciuitas.
Turpe,brutto. Fœdus,leggi,Brutto.
Turribolo,da dar l'incenſo.] Acerra,ræ.
Tutela,difenſione.) Tutela læ.
Tutore,difenſore del pupillo. Tutor,oris.
Dare il tutore.)dare tutorem.
Tuttauia,continuamente)iugiter,ſemper, aſſidue.
Tutto,tutta,tutti.)totus, ta, tũ. Omnis,omne.
Ho inteſo il tutto.]Habeo omnem rem. Noui rem omnem.
Al tutto.)Omnino,pòſitus.
Per tutto.] Vbique. Omnibus in locis. Nuſquam non.
Tuuede, fiume in confini della Scotia.] tueſis,ſis.
tuy,città in Galliciana.]turuptiana,næ,& truitana,næ.
Tyde,città in Gallicia.)tudæ.darum.
Tynem, eſtuario lagrana nei cõfini di Scotia.] uſtuatium,tij.

V

V, in luogo di doue.] Vbi.
V,in luogo di quiui]Ibi,hic,hoc in loco]
Vacare,attendere.]Dare operam.
Incumbere,cum præpoſitione ad, vel in, in accuſat.
Vacare,ceſſar,far vacatione.]Habere vacationem
Vacanza,& vacatione.)Intermiſſio,onis.Vacatio,onis,inducię,arum.
Eſſere vacanza.Quietem eſſe negotii s,quieſcere negotia.
Vacca,animal notiſſimo)Vacca,cæ. Iuuenca, iuuenca,cæ.
Vacca pregna.)Forda,dæ.
Vacca ſterile.)vacca ſterilis,taura,ræ.
Vacca,fiume di Spagna.)Vacca,cæ.
Vaccarella, vacchetta.]vaccula,læ.
Vaccaro, chi gouerna le vacche.] Bubulcus, ci.
Vaccino,di vacca.)vaccinus,na,num.
Vacillare,errare.]titubo,bas.Vacillo, las.
Vacillamento.] vacillatio,onis.
Vacuare, votar del tutto.) Exinanio, nis, euacuo.
Vacuamento.)Exinanitio, onis,euacuatio.
Vacuità.]inanitas, tatis.
Vacuo,& vuoto.]vacuus,cua,cuum.
Vadare,& varcare.]vado,das.
Vaderi, doue ſi allacciano i bottoni. Leggi, occhieti.
Vado,il varco.]vadum, di.
Vagabondo,errante.) vagus,a,um. Errabundus,a,um.
Andar vagabondo.) vagor, aris. Diuagor, aris.
Vagare,andar vagabondo.] Euagor,aris.
Vagheggiare, contemplare.] contemplor, aris.
Vagheggiatore, colui che vagheggia la coſa amata.)contemplator,oris Inſpector,oris.
Vaghezza, venuſtà,gratia.]Venuſtas, tatis.
Vagliare,criuellare col vaglio.)vanno,nas.
Vaglio,criuello da nettar il formento.]Vannus,ni.Interni culum,li.
Vago,vagabondo.) vagus,ga,gum.
Vago,bello,gratioſo.]venuſtus,ta, tum.
vago, deſideroſo,come vago da gloria.]Inflamatus ad gloriam. Gloriæ ſtudio, atque amore flagrans. Cui eſt gloria in amoribus in deliciis.
Valacchia,& Moldauia,prouincia.) Myſia inferior.
Valania,fiume.)Eleutherus,fluuius.
Valente,gagliardo.]Fortus,potens,valens,entis.
Valenza,città di Spagna.]Valentia,tię.
Il Regno di Valenza.) Tarraconenſis Hiſpania.
Valere,per potere.)poſſum, vales, pollo.
Valere,per giouare.)Iuuo,uis. Prodeſſum, prodes.
Non valere,a dire.)Frustra dicere.
Valere nulla.]Nihil eſſe.
Valere,ſeruirſi,vti.Come valerſi d'alcuno,uti opera alicuius.
Valere,come per la facultà.) Hę facultates, um.
Valeria,regione.]Oſeria,riæ.
Valcompare.Iſola,patria d'Vliſſe.)Ithaca,cæ.

Val Liuadin parte della Grecia.]Dores, rum.
Val di Mona.]Menapij, orum.
Val di Moriana.]Brannonices, cum.
Val di Noto in Sicilia.]Segestani, & Syracusij.
Val di sessia,nel Nouarese.]Sessitani populi.
Valesiani.] Octoduri.
Valigia,fardello,doue si pongono i vestimenti,quando si caualca.) Bulga, gæ. Hippopera,ræ.
Valiza,monte.]Rhodope,pes.
Valladolid,città di Spagna.]Pintia,pintiæ.vallisoletana.
Vallare,circondare, fortificare)vallo,las.
Valle,luogo posto tra due monti,o poggi]vallis,vallis.
Valle Beneuentana.]Beneuentum,ti.
Valletta,picciola valle)vallecula,lę.
Valletto,ragazzo)puer,eri.
Vallifer,populi in Gallia]Valesij.
Vallona,città nell'Epiro]Apollonia,niæ. Aulorum nauale.
Valmontone,terra in Toscana)Lauicanū, ni.
valore,prezzo,]pretium,tij.
valore,forza.]vultus,strenuitas.
valoroso,pieno di valore.)Strenuus, a, um.
Valorosamente.)Strenue,fortiter.
Volpa,città di Ongaria.)Cornacum, ci.
Vampa,fiamma.)Flamma,mæ.
Vanamente.]Inaniter.
Valeggiare,andar errando)vanesco,scis.
Vanes,populi nella Gallia Celtica.] Veneti, orum.
Vanes,città di detti popoli.]Dariorigum,gi.
Vanga,stromento villesco.]Ligo,gonis.
Vangelio.Leggi Euangelio.
Vanire,& suanire.]Vanesco,Euanesco,scis.
Vanità,& vanitade.)Vanitas,tatis.
Chi attende a vanità.]Qui suum studium rebus leuibus dat. Cui placent leuitates, qui amat inania.
Vano)vanus,na,num.Inanis,ne.Irritus,ta,tū.
Io non vidi mai huomo più vano di colui quando trionfa.]Vantorem,inaniorem,leuiorem,dementiorem illo homine vidi neminem.Nihil est in eo grauitatis.Nihil est illo inanius,vento est leuior.
Vantaggio,accrescimento,vtilità]vtilitas,accessio,onis.Augmentum,ti.
Vantarsi, gloriarsi.) Iacto, ctas. ostento, tas. Glorior,aris.
Vantatore,che si vanta.]Iactator,oris.Ostentator.
Vanto,& vantamento.]Iactantia,tiæ. Ostentatio,onis. Iactatio,onis.
vanto,laude, honore.)Laus,dis.
Vapore,eshalatione.) vapor, oris. Exhalatio, onis.
Varare,è quando alcun legno maritimo fatto di nuouo, si spenge nell'acqua] Deducere nauim è naubus.
Varcare,passare.) Profilio,lis.
Varco.]Transitus,tus.
Vardaro,fiume.)Exius,exij.
Vari pelle per fodrare vesti)Varia pellis.
Variabile,mutabile.] Mutabilis, mutabile.
Variamente.]Variè, Multifariam, Diuersè.
variamento. Leggi varietà.
Variare,]vario,rias.
Variatione]Variatio,onis.
Variato]varius,ria,rium. Inde & hoc mutabilis,& hoc mutabile.
Varietà,diuersità]varietas,tatis.variatio,onis.
Vario,diuerso,dissimile)varius,diuersus,dissimilis.
Varna,città della Misia inferiore]Odessus,si.
Varoje, quer rouiglione, infermità.)Pustulę, larum.
Varo,fiume)varus,ri.
Vasca,tina.]Labrum,bri.
Vase.Leggi vaso.
Vasellaro,maestro da vasi)figulus,li.
Vascello,vaso)vas,vasis.

Vascello legno marituno]uauigium,gij.
Vasetto,picciolo vaso)vasculum,li.
Vasilica,città dell'Acaia.]Sycion,onis.Mecona,næ.
Vasilipotamo fiume del Peloponneso famoso]Eurota,tæ.
Vaso)vas,vasis Vaso da bere.Carchesium, sij.
Vaso da tener il vino in fresca.)Frigidarium,ij.
Vaso da due manichi.]Diota,tæ.
Vaso da portare acqua.)Aquiminarius, rij.
Vaso d'alabastro.]Alabaster, & alabastrum, stri.
Vaso di terra cotta.] Testa,tæ.
Vaso da lauar le mani]malluuium,uij.
Vaso da lauar i piedi]pelluuium,uij.
Vassallo, suddito del signore] subditus, ta, tum.
Vate,città mediterranea in Colchide.] Saraces,ces.
Vatia,città di Tessaglia)Erethria,riæ.
Vandonia, città del Peloponneso.) Pfophis, vel Pfothis.
Vbeda,citta di Spagna.]Vlia,vel Iulia.
Vberlingen,città in Alemagna] Vlmę vicina in Sueuia.
Vbertà,abondanza.]vbertas, vbertatis. Prouentus,tus. Fœtus.
Vbertà del dire.) Vberras dicendi, & copia.
Vbedire,& obedire.] Obedio,obsequor, pareo.Obtempero, audio.
Vbidire alli commandamenti del Senato.] Parere mandatis Senatus. Exequi mandata. Parere voluntati amplissimi ordinis.
Vbidiente, & obediente] obsequens, Obediens,Morigerus,ra, rum.
Vbidientemente) obedienter. Obsequenter, obtemperanter.
Vbidientia] Obedientia, tię.
Vbligarsi. Leggi, Obligarsi.
Vbriaco.Leggi, Imbriaco.
Vccellagione,& vccellare.] Aucupium, pij.
Vccellare,pigliar vccelli.]Aucupor, aris.
Vccellare, dar la baia.) Irrideo, des. Illudo, dis.
Vccellatore) Auceps, cupis.
Da vccellatore) Aucupatorius,ria, rium.
Vccellatore di vccelletti) Auicularius, rij.
Vccelliere, colui che ha cura de gli vccelli.] Auiarius,rii.
Vccelletto) Auicula,læ.
Vccellino,il medesimo,che vccelletto.] Auicula, lę.
Vccello)auis,vis.Volucris,cris.
Vccidere,ammazzare.]Neco,cas.Occido,is. Interimo, is. Interficio, cis. Perimo, mis. Eneco,cas.
Vcciditore.] Interfector,oris. Percussor,ris.
Vccisione, ammazzamento.)Occisio,occisionis,Cædes, dis.
Vccisо, & occisо) Cæsus, sa,sum.Occisus, sa, sum.
Vccisore del padre)parricida, dæ.
Vccisore del fratello]Fratricida, dæ.
Vdagrada,città d'Albania] Scampes, pis.
Vdene città di Friuli.] Vtinum, ni. Venetorum.
Vderzo,terra sul Triuigiano.) Opitergium, gij,olim amplissima Ciuitas.
Vdienza,& audienza.) Audientia,tiæ. Auditio, nis.
Vdire.] Audio,dis. Ausculto, tas. Accipio auribus.
Vdito,)auditus, tus.
Vdito,vdita,participio]Auditus,ta,tum.
Vditore, & oditore) Auditor, ris. Auscultator, ris.
Vditorio,luogo di audienza]auditorium,tij.
Ve,in luogo di voi) vos vestrum, vel vestri, vobis.
Ve,in luogo di vedi. video, des.
Vecchia,& vecchia]Anus,nus. vetula, læ.
Vecchiaia,vecchiezza)Senecta,ctę.Senectus, tutis.Senium,nij.

I figliuoli sostentano la vecchiaia de'padri] parentum senectutem fulcit,ac sustentat filiorum adolescentia.Senio parentum subueniunt filii. Parentum ætas ingrauescens filiorum in adolescentia conquiescit.
Vecchiarella,diminutiuo di Vecchia]anicula, lę.
Vecchiarello,vecchietto] vetulus,la,lum.
Vecchio.]Senex, grandæuus, ętate cõfectus, exacta ætate.
Colui è tanto vecchio, che poco più di uita gli resta.) Iamad uitæ exitum natura ipsa illum penè perduxit. Aetati satis, superque vixit. Cursus illi vitæ iam penè confectus est. Decursum iam illi propè vitæ spatium est.
Cosa da vecchio]Senilis, & hoc senile,lis.
Più vecchio]Senior,Natu maior,ætate grãdior.
Vecchio marino, pesce) Vitulus marinus.
Veccia,sorte di biada)vicia,ciæ.
Vece,& in vece,in cambio,in luogo. Pro.
Vedello. Leggi, vitello.
Vedere,guardare,mirare.] Aspicio, aspicis, Video, des.
Io vedo tutto quel paese.)Tota illa regio mihi est in conspectu,est ante oculos, est sub oculis,se ostendit,patet, aperitur, exponitur ad oculos, occurrit.
Vedere poco]Cæcutio, tis.
Veder molto) multum prospicio.
Farsi vedere.) Facere sui copiam.
Vedere perfettamente,peruideo,des.
Vedere nome]visus,sus.Aspectus,tus. Obtutus, tus.
Vedoua, è colei, ch'è priua del marito.] vidua, æ.
Vedouo,colui a chi è morta la moglie]vidus, dui.
Vedouanza)viduitas,tatis.
Vedouile, viduus,dua,duum.
Veduta,notitia]Intelligentia,notitia,tiæ.
Veduta,in luogo alto,per vedere lõtano)Specula,læ.
Vegghia,vigilanza)vigilãtia,tiæ.Vigilia,liæ, peruigilium,lij.
Vegghiare,& vegliare]vigilo,las.inuigilo,as.
Vegghiar su qualche cosa)Elucubro,bras.
Vegghiar tutt'hora fin'al fine)pernigilo, as.
Vegghiare bona parte della notte] vigilare ad multam noctem.
Vegghie,& guardie di notte.Excubiæ,arum.
Vegth,& vuyth. Isola d'Islanda.) Vectis,is.
Vehemente)vehemens,entis.
Vehementemente]vehementer.
Vehemenza)vehementia,tię.
Veia,Isola.]vetia insula.
Vela,& vele delle naui]velum,veli.
Far vela,naugare) velifico.
Vela maggior della naue]Acarium, rij.
Vela di mezo] Epidromum, mi.
Vela minore, trinchetto]Dõlo,onis.
Velame, coperta]velamentum, ti.
Velare,coprire) velo,las.Conuelo, las.
Velato,coperto.]velatus,ta,um. Tectus, cta, ctum.
Velaye,popoli]Velauni, & Telauni, norum.
Velenare,tossicare.venenas.
Velenato,intossicato]venenatus,ta, tum.
Velenatione]veneficium, cii.
Veleno,tossico)venenum,ni. Toxicum, ci.Aconitum,ti.Virus,viri.
Veletta,& vedetta,luogo eminente.)Specula, lę.
Velettaro,chi vende,& fa veletti.)Flammearius,rii.
Veletto da donne)Flammeolum, li.
Velino,vicino Capua]Abella,lę.
Vellette,città vicino Roma.)Velitræ,trarum.
Vellus,voce latina,è la lana delle pecore.)Vellus,ris.
Velluto,drappo di seta,noto)Holosericũ villosum,Holosericum gausapinum.

Velo,che portano le donne in capo)velum,li.
Velo, col quale le donne coprono il petto.] Mammillare,ris. Martial.
Leuar il uelo]Deuelo, las.
Veloce.)uelox,ocis, celer, celeris, celere. Citus,ta,tum. Rapidus, da, dum.
Più ueloce,]Ocyor,ocyus.
Molto ueloce) perceler.
Velocemente.)Celeriter,raptim, velociter.
Velocità.]celeritas, tatis. velocitas, properatio, onis.
Vellona. Leggi, Vallona.
Veltro, cane da caccia) venaticus canis.
Vena,per la quale corre il sangue.]vena, næ.
Vena d'acqua. Subterranei aquarum meatus.
†Vena di metalli) uena metallica.
Vena di dire,stile]vena,modus,stylus dicendi.
Venale, da vendere, che si uende]venalis, & le.
Venafri, terra nel Regno di Napoli] venafrum, fri.
Venatione,voce latina,caccia]venatio, onis.
Vemburg, città in Ongaria.] Claudonium, nii.
Venchi,strappe da legar le botte,& simili]uimen, minis.
Di uenchi)vimineus,ea, eum.
Vencere,superare.)Supero,ras. Vinco, cis.
Vencere alla lotta.)Eluctor, aris.
Vencere in guerra. Debello, las.
Vencere per forza.)Expugno, gnas.
Vencere se stesso)vincere animum.
Vincibile,che si può vencere)uincibilis, le.
Vencitore]victor, oris, vencitrice, victrix, icis.
Vendemia,raccolto dell'uua]vindemia,miæ. Il suo diminutivo.] vindemiola, læ.
Vendemiare,raccogliere l'uua]vindemio,as.
Vendemiatore]vindemiator, oris.
Vendere]vendo,dis.vendito, ras.
Vendere a quello,& quello) Diuendo,dis.
Vendere all'hosteria.)Caupono, aris.
Vendere al mercato.]Nundinor,aris.
Vendere all'incanto.]Auctionar,aris. Vendere subbasta. Subiicere res uoci præconis.
Dare a uendere.) Dare uenum.
Tener a uendere.] Habere uenale.
Esser uenduto)ueneo,nis, uenii.
Da uendere)huc, & hæc venalis, & hoc uenale.
Vendibile, che facilmente si può uendere.) uendibilis,le.
Vēdetta]vltio,onis.vindicta,cte, vindicatio, onis.
Vendicar, far uendetta)vlciscor,eris, vindico, as.
Vendicatore.)vitor,oris.uindex, icis.
Vendicatrice,dōna che fa la uendetta]vltrix, vltricis.
Vendita,uenditio,onis.
Vendita all'incanto)Auctio,nis.
Venditore,uenditor, oris.
Venditor di belletto]pigmentarius, rii.
Venditor di ueleno.]Venenarius, rii.
Venditor di commestibile.)Macellarius,rii.
Venditor d'oglio.)Oleatius, rii.
Venditor di pesce,Cetarius, rii.
Venditor di uno a minuto) Tabernarius, rii.
Veneficio,incantesimo,ueneficium,cij.
Venenare,ueneno. Leggi uelenare, & uelēno.
Venerabile,degno d'honore)uenerabilis,le.
Venerando juo,erandus,da, dum.
Venerdi,giorno della settimana.]dies Veneris.
Venere Dea dell'amore.]Venus, eris.
Venereo,lussurioso)uenereus,rea,reum.
Venire)Venio,nis.Eo,is.Peruenio,nis.
Venire all'improuisa] Superuenio,nis.
Venire alle mani]Conferere manus.
Venire in luce.]Appareo,res.
Venire fuori con empito)Erumpo,pis.
Venire incontro.]Obuia uenire.
Venire al fatto.]In rem irrumpere.
Venire al suo.]Peruenire ad suum.
venire sopra il fatto.) In rem præsentē venire.
venire il tempo.)Cedit dies.
Non è venuto ancora il tempo.]Nondū cessit dies.
venire eclatamente all'improuiso.] Obrepo, pis.
venire da rado alla città.] Raro in vrbem cōmeare.
venire in maggior età.)Corroborare se.
venire per tempo)venire in tempore.
Venire tardo.)Serò venire.
venire in fretta.)properans uenio.
Venire subito doppo pranso.) Mox a prandio præsto esse.
venire in soccorso.) venire ad ferendum suppetias alicui.
venire innanzi.)præuenio,nis.
venire li punti de' dadi.)Cadere puncta.
venire quanto più presto si può] venire ocyssime.
Venir fatto]Succedo,dis.
venir à noia.)Molestum esse.
venire dietro ad alcuno.] Sequi aliquem.
venir in consideratione di qualche cosa.]Incidere in rei alicuius considerationem.
Venire ad alcuno.) Accedere aliquem.
venire in questa fantasia.) Hanc in opinionē descendere.
venire in luogo d'altri)Succedere alicui.
venosa terra in Puglia] Venusia,siæ.
Ventaglio,ventolo,paramosche] Flabellū, li.
ventare, far vento.]Concitare ventum.
Ventesimo,& vigesimo.) vigesimus, ma,mū.
uicessimus.
venti,numero]Viginti.
A uenti, à uenti.) Viceni,næ,na.
venti uolte)uicies.
venticello]uentulus,li.
vento.]ventus, ti.
vento contrario] ventus aduersus, venti vis aduersa,ventus restans.
vento prospero,ventus secundus.
vento settentrionale)Boreas.
vento di Leuante)Eurus, ri.
vento da l'Oltre)Auster,stri.
Vento da terra] Altanus,ni.
ventolare,& suentare]uentilo, las.
ventolo il medesimo che è ventaglio,strom̄eto da far uento] Flabellum, li.
ventoso, pieno di uento] uentosus, sa, sum. Nimbosus, sa, sum.
ventosa, cornetto, il quale vsano i chirurgi per trarre sangue.) Cucurbitula, læ, æneca, uel uitrea.
ventre)Venter,tri.uenter,ttis.
Dolor di uentre.]Tormina, num. uermina, num.
ventricello]uentriculus,li.
ventricchio delli uccelli)Ingluuies,ei.
ventroso,che ha gran uentre.) Ventricosus, sa, sum.
ventura, buona sorte, buona fortuna] Felix euentus.
venusta, & uenustade,buona gratia.) Venustas,atis,pulchritudo,elegantia.
venusto)uenustus,sta,stum.
venuta, gionta, arriuata] Aduentus, tus. Accessus, sus.
ver,& uerso,præpositione.]Erga, versus.
verace,pieno di verità]verus, ra, rum, verax, cis.
veracità,uerità]ueracitas,tatis.
veracemente,veramente.]Verè.
verata,fiume.]Echedorus, ri.
verbena herba)Verbena,næ.
verbo,parola,moto.] Verbum, bi.
vercelli città nel Principato di Piemonte.) Vercellæ,larum.
verde,come d'herbe, & foglie) herbeus, ea, eum.
verde di colore.]Viridis,uiride,dis.
verde scuro.)Vulgus,lea,leum.
verdeggiante)hic, & hæc viridis, & hoc viride.
verdeggiare, esser verde.] Vireſco, scis. vireo,res.
verdone,vccello noto in Roma]Vireo, onis.
verdone città in Lorena.]Verodunum, ni.
verdone città su la Soma)Viradunum,ni.
vérdogna città.) Tympanee,nes.
verdugo,spada ritorta]Semispathium, thij.
verdura,& verzura)Viriditas,tatis.
Luogo pieno di verdura.)Viretum, ti.
verga,bacchetta]Virga,gæ.
verga,scettro reale]Sceptrum, tri.
verghetta,verga picciola)Virgula,læ.
†vergine.) Virgo,ginis.
Di uergine.)Virginalis.
verginella.il diminutiuo]virguncula, læ.
vergineo,virginale.)Virgineus,nea, neum.
verginità]virginitas,atis.
vergogna,verecundia.]Pudor, oris.
vergogna,disonore,infamia]Ignominia,dedecus, opprobrium,infamia.
vergognarsi.Pudet, pudebat, verecundor, ris.
Impedior verecundia,] ne te rogem. Cioè,mi vergogno pregarti.
vergognosamente]verecundē,pudenter.
Vergognoso,pieno di vergogna]uerecundus, da,dum. Pudens, entis. Pudibundus, da, dum.
vergouegna città della Libia.] Adrotum, tij.
verídico,che dice il uero]ueridicus,ca,cum.
verificare.)Comprobare veritatē.
verisimile,che s'assomiglia al uero]uerisimilis,& hoc verisimile, consentaneum, cōpicuum ratione consentiens,non alienum a ratione,credibile,simile veri.
verità,& verande]ueritas,tatis. verum, ri.
verinandois popoli.) Veromandui, orū. Galliæ populi.
verme,& uermo,]uermis,mis.
Far vermi] Vermiculor,aris.
Hauer uermi.] Vermino,nas.
Pieno di uermi.] Vermunosus,sa,sum.
vermicello, diminutiuo di uerme]uermiculus, li.
vermiglio colore.]Purpureus,rea,reum.
vernare,& inuernare.]Hiemo,as.luberno,as.
vernice.)Sandaracha, cæ.
verno,& inuerno.)Hiems, hiemis.
E stato vn brutto verno.] Tetrrima hiems fuit,Hieme vsi sumus fœdissima,in iucunda,ac tristi. Nihil fuit hieme fœdius, nihil horribilius.
verno, che rende l'huomo pigro.)Hiemsignaua.
vero per la verità] Verum,ri,ueritas,tatis.
vero aggiettiuo,) Verus,ra, rum.
verona, città nobilissima.]Verona, næ.
verro,porco maschio)Verres,ris.
Di uerro.] Verrinus,na,num.
verrone, luogo eleuato nella casa, & sporto in fuori.) Mœniana, orum.
versaglio,& bersaglio.) Scopos,pi.
versare, spandere) Effundo, is. Leggi Spandere.
versare,pratticare.)Versor,aris.
versificare, far uersi.)Facere uersus, fundere uersus, & edere versus.
verso, nome sostantiuo.) Carmen, minis. Versus,sus.
†verso l'ordine,mis sus,sus.
verso, propositione.) Versus.
verso noi.] Versus nos.
verso altroue.) Aliorsum.
verso costesto luogo.]Horsum.
verso dentro.) Introrsum.
verso man destra.]Dextrorsum.
verso man sinistra.)Sinistrorsum.
verso doue.) Quorsum.
vertigine,infermità] Vertigo,is,scotomia,æ.

Vertù,& uertude.]Virtus,tis.
Vertuno,Dio dell'anno.]Vertumnus,ni.
Veruno, nissuno.]Nullus,la,lum. Nemo,nis.
Verzi,cauli.] Leggi,Cauli.
Verzolino, uccello noto in Roma.]Coloris, idis.
Verzolo,terra uicino monte Vesulo) Vintiũ, tij.
Vescouo.)Episcopus, pi. Antistes, stitis.
Vespa,animale noto)Vespa, pæ.
Vesprin,città d'Austria)Rhuspia, piæ.
Vespro.)vesper, ris.
Vesica.]uesica, cæ.
Vesighetta.]uesicula,læ.
Vesicaria,herba.]Solanum,ni. Halicacabum, bi.
Vessillo,bandiera,stendardo.)Vexillum,li.signum, signi.
Veste] uestis,uestimentum,ti. Vestitus,tus.
Veste da donna.]Palla,læ.
Veste di seta.] vestis holosericæ.
Veste lunga.] Toga, gæ.
Veste con maniche.) Tunica manicata.
Veste di bruno.]Vestis lugubris.
Vestibolo,l'entrata della casa.)vestibulum,li.
Vestice,terra in Puglia.)Hyrium,rij.
Vestigio,orma,pedata.]vestigium,gij.
Vestimento,uestito,habito.] vestimentũ,ti. Indumentum, ti. Amictus,tus.
Vestire] vestio,tis. Induco,is Amicio,is.velo, as.
Vestire intorno.) Circumuestio, stis.
Vestito.)vestitus. Amictus,ta,tum. Indutus,ta, tum.
Vestito alla Francese.]Ornatu Gallico. Gallorum more indutus,more Gallico.
Vestito di bianco.]Albatus,ta,tum.
Vestito di nero.)pullatus, ta, tum. Atratus, ta, tum.
Vestito di seta.)Sericatus,ta,tum.
Vestito poueramente,stracciato.) Panosus, sa, sum.
Vestito alla schiauonesca.) Dalmaticatus, ta, tum.
Vesuuio,monte uicino a Napoli.)Vesceus,ui.
Veterano,uecchio, antico.] veteranus,a, um, emeritus,miles,oppositus tyroni.
Vetralla,terra in Toscana.]Forum Cassij.
Vetrana, città in terra d'Otranto.]Veretrum, tri.
Vetro,& uetri.]uitrum,tri.
Di vetro.) vitreus,a,um.
Vetraro, artefice di uetri.]uitriarius,rij.
Vettouaglia,per andar à viaggio.)viaticũ, ci.
Vettouaglia d'un'ãno d'ogni cosa]annona,æ.
Vettura,& uetture.) uectura,ræ.
Pigliar à vettura.]Conduco,cis.
Dare à vettura.] Loco,cas.
Vetusto,uecchio.)uetus,vetustus,ta,tum.
Vezza sorte di biada.]uicia,ciæ.gallinarum cibo dicata.
Vezzo,ornamento da collo.]uitiola,læ.
Vezzo per il uitio,costume.]uitium,tij.
Vezzo,& uezzi,carezze.)Blanditiæ,arũ. Deliciæ,arum.
Vezzosamente,con uezzi.)Blandè.
Vezzoso,& uezzosa.]Blandus, da, dum.
Vfficialẽ della corte,sbirro,zaffo.Leggi sbirro.
Vfficio,& officio.]Officium,cij.
Vfficio per la dignità.]Magistratus,tus.
Vffici pessimi d'alcuni.]Maleuolæ tissimæ obtrectationes quorumdam. Improbi mores. Iniqua opera.
Essere l'ufficio d'alcuno.] Esse etiam hoc alicuius munus. Hoc ab aliquo expectari,exigi, requiri Hoc ad aliquem pertinere, spectare,attinere.
Vfficioso,chi fà uolontieri seruigio.]Officiosus,sa,sum.
Vgenti,città in terra d'Otranto.]Vxentum,ti.
Vguaglianza.)Æqualitas,æquabilitas, atis.
Vguagliare.]Æquo quas. Adæquo,quas.
Vguale,& eguale.) Æqualis, æquus, æquabilis. Compar,ris.

Vgualmente,parimente.] Æquè, pariter,æqualiter.
Vgualità.)Æqualitas,taris. Æquabilitas,is.
Vguanno,questo anno.]Hoc anno.
Vi,in luogo di uoi.]uos.uestrum,uobis.
Via,strada.)uia,uiæ.Callis,lis.
Senza via.]Inuius,uia,uium.
Via per trauerso.) Limes,itis.
Via senza capo.]Angiportus,tus,vel ti.
Via,cioè oltra]præpositione,ultra.
Andar uia.]Secedo,dis.
Viaggio,camino.) Iter, itineris.
Viaggio d'un giorno.) Iter diei.
Mettersi in uiaggio]committere se uiæ.Dare se in uiam.
Viandante.]uiator,oris.
Viaroheo città regia di Triuigiana.] Bocanũ hemerum.
Viarone città in Bery in Francia.)Auaricũ,ci.
Vibrare,uoce Latina.Lanciare ò mouere con fretta un dardo,ò simile cosa.] Vibro, bras.
Vicatio, Luogotenente,in un officio)uicarius, rij.
Vicario del Papa.) Qui Pontificiũ munus sustinet. Pontificis agit partes,Pontificis personam gerit.
Vicenda.]uici,uicem,ce,uices,uicibus.
A uicenda.]uicissim. Mutuo in uicem.
Vicenza, città famosa.] Vicentia, tiæ. Venetorum.
Vicerè, in luogo di Rè.) Protex. Interrex, gis.
Vich, & uique, città di Spagna.] Aquæ calidę.
Vicinanza,la uicinità]uicinitas,is.uicinia,æ.
Vicinità,uicinanza.]uicinitas,atis.
Vicino,vicina.]uicinus,ni.Conterminus,ni.
Vicino,aggettiuo]uicinus,na,num.Conterminus,na,num. Propinquus, qua,quum. Finitimus, ma, mum.
Da uicino,auuerbio.]propè.
Vicouaro,terra nel Latio.) Vicus, Varronis.
Vittoria, città in Biscaglia.)Vellica,cę Vadinia,æ.
Vienna, città famosa in Austria.) Vienna, æ. Iuliobona, Vindobona. Vindomana. Flauiana.
Vietare, prohibire.] ueto, tas. Prohibeo, bes. Inhibeo,bes.Interdico,cis.
La pouertà uieta molte uolte,che non si habbino de gli honori.] Inopia ad honores sępè aditum intercludit,iam impedit, cursum moratur. Sæpè facit inopia,impedimẽto est, ne ad honores liceat peruenire.
Vietato.)Interdictum, cti.
Vieta,picciola uia. Callis,lis. Semita, tę.
Vigesimo,uentesimo.) uigesimus, ma, mum.
Vigilante,che non dorme.]uigil,lis, uigilans.
Vigilantemente.] Vigilanter.
Vigilanza.]uigilantia,tiæ.
Vigilare,& vegghiare.]uigilo, las.pervigilo.
Vigilare tutta la notte.)Noctem insomnẽ ducere.Spaciũ noctis uniuersum pervigilare. Quietem nunquam datam esse.Omnes noctis partes vacuas somno fuisse.
Io ho vigilato tutta la notte.] Somnum hac nocte oculis non vidi,somnum capere nunquam potui.Perpetua vigilia sum vexatus.
Vigilia.]vigilia, lię.
Vigliaccaria,dishonestà.)Indignitas,tatis.Ruslicitas,tatis.
Vigna.]uinea,neæ. vinetum,ti.
Di uigna.]uinealis,& hoc vineale,lis.vinearius,ria,rium.
Vignaruolo, colui che gouerna la uigna.]uinitor, oris.
Vigore,possanza,gagliardia.) vigor, oris.
Vigoreggiare, esser nel suo vigore] uigeo, ges.
Vigorosamente.]Fortiter,viriliter, constanter.
Vigorosità]uigor, oris.
Vigoroso]uegetus,ta,tum.Fortis,alacer,alacris, acre.
Vil, & vile, di poco prezzo.) vilis,abiectus, vulgaris.
Conuersare con un'huomo vilissimo) uti consuetudine hominis teterrimi, & sordidissimi, cuius infima conditio est, qui sit humillimi loci.obscuri loci, nullius pretij, ordinis,loci,hominis despecti,abiecti,contempti, terræ filii, inopis, prorsus ab omni existimatione remoti.
Vilimento sprezzamento]Abiectio,onis.
Villa,& ville]rus,ruris. Pagus, gi. villa,læ.
Di villa.]Paganicus,ca,cum.
Feste di villa.]Paganalia, liorum.
Di villa,in villa.) Pagatim.
Stare in villa.]Ruri esse,rus colere,rusticari, in agris esse, rusticam uitam agere. Cum rusticis esse.
Villaco,città nella Carinthia.)Vacorium,rii.
Villafranca uicino Nizza di Prouenza.] Herculis portus,Subaudiæ.Ducis imperio parens.
Villafranca,uicino Lanciano.)Larinum,ni.
Villanoua,in Lorena.]Villanodunum, ni.
Vilalon, città di Spagna]Auia, uiæ. vel Liuia,æ.
Villanamènte,da villano.]Rusticè,indignè.
Villanello)subrusticus.ci. Semipaganus, ni.
Villania di parole.)Contumelia, liæ. Conuitium, tii.
Villaneggiare,dir oltraggio)opprobro,bras.
Villaneggiare alcuno senza sua colpa.]Immerentem conuitio iactare, exagitare, vexare,male accipere. Ignominiam immerenti inferre. Ignominia afficere quempiam,nullo suo merito.
Villano,contadino.)Rusticus,ci.Paganus,ni.
Villano di villa.]Rusticus,ca,cum.
Villesco]rusticanus,na,num.Agrestis,te.
Villeggiare,habitar in villa]rusticor, aris.
Viltà.]Ignobilitas. Vilitas, tatis.
Viltà d'animo.) Animi humilitas, demissio, abiectio,infirmitas,imbecillitas, tenuitas, angustię.Homo exigui animi,demissi,abiecti,infirmi,peranguști,depressi, vilis.
Viluppo, fagotto.) Fascis scis. Fasciculus, li.
Vimini,venchi grossi.]uimen,inis.
Vinaiuolo.) uinearius, rij.
Vincitore.)uictor,oris.
Vincitrice.)victrix,icis.
Vincere,superare)uinco,cis.Supero, ras.
Vincere l'uno & l'altro con poca fatica]vtrũque facilè frangere,atque dejcere. Nullo negotio retundere, vterq. mihi uictus cessit,uictoriam ex vtroque tuli.
Vincere in battaglia]pugnare,superare,frangere.Acie uincere,fundere,fugare, copias alicuius profligare.
†Vincere vna causa.)Obtinere causam.
†Vincolo,legame.]vinculum,li.
Vindicare,far uendetta.]Ulciscor, sceris.
Colui ha fatto le nostre uendette contra di se stesso.]Nostra uice ultus est,ipse sese,vltor fuit, ac punitor doloris nostri. Iniurias nostras in se ipso uindicauit.
Vindemia. Leggi, uendemia.
Vinegia, città nobile, famosa, & principale eterna stanza della libertà,& nobiltà.]Venetię, arum.
Vinetiano, territorio.] Venetię,arum.
Di Vinegia.]Venetus, ta, tum.
Vinetto,uino picciolo]uinum lumbi.
Vin,& uino.]uinum, ni.
Vino adacquato.] uinum dilutum.
Vino cera fuolo.)uinum helluolum.
Vino cotto.) Sapa, pæ.
Vino gagliardo.]uinum firmissimum.
Vino leggiero.]Lora,ræ.
Vino melato.]uinum mulsum.
Vino nouo.]Mustum,sti.
Vino puro.]Merum, ri.
Vino suanito.)vappa, pæ.

Vino potente.] uinum firmum.
Vinti,numero. Leggi uenti.
Vintimiglia,terra nello ſtato di Genoua.] Intimelium.
Vinto,ſuperato,] victus,cta,ctum. Deuictus, a,um.
Viola,ſtromento muſico.) Lyra,træ. Chelys.
Viola,fiore] viola, læ.
Violabile,che ſi può uiolare) uiolabilis,le.
Violare,guaſtare,maculare) uiolo,las.
violare alcuna) Stuprare aliquam.
Violare per forza) uiolare per uim.
violato,luogo di viole) violarium,rij.
Violatione) uiolatio,onis.
Violato, colore] uiolaceus color.
violato,oltraggiato] violarus,ta,tum.
Violatore, corruttore.) uiolator, corruptoris.
Violento,impetuoſo) violentus,ta,tum.
Violentemente) uiolenter.
Violenza,sforzo.) violentia,tię. Impetus,tus, uis.
Violare l'amico.) Amicum uiolare. Amico vim afferre, manus afferre. Iniuriam facere, inferre.
Far uiolenza) facere uim.
Viottola,uia a traverſo.] Diuerticulum, li.
Vipera,ſorte di ſerpe) uipera, ræ
Vipeſtrelle,vccello notturno] ueſpertilio,nis.
Virgilio prencipe di poeti) Virgilius,lii.
Di Virgilio) Virgilianus,na,num.
Virginea,donna Romana,caſtiſſima figliuola di Virgineo Plebeio] Virginia, niæ.
Virginale,da vergine) uirginalis, & uirginale.
Virginità,& uerginità) uirginitas, tis.
Virgulti. virgultum,ti.
Virile,da huomo) uirilis, le.
Virilità, gagliardia] virilitas,atis.
Virilmente.) uiriliter.
Virtù,& uirtude] uirtus,tutis.
La uera lode è poſta nella virtù] uera laus in una uirtute poſita, locata, conſtituta eſt. In virtute conſiſtit, ab vna virtute fluit, pendet, naſcitur, manat, proficiſcitur.
La virtù regge ogni coſa] virtus regit omnia Summa uirtutis eſt poteſtas, temperat omnia, moderatur, adminiſtrat. Imperium habet in omnes res, rerum omnium eſt domina.
La uirtù gioua grandemente.] Maximus ex uirtute fructus capitur, percipitur, colligitur, virtus vberrimos fructus affert.
Virtuoſo, pieno di virtù] virtute prędius.
Colui è diuentato uirtuoſo) uirtutem ſibi peperit, comparauit, parauit, cõſequutus eſt. Ille, vt virtute floreat, polleat, excellat, præſtet, ſuis uigiliis eſt conſequutus.
virtuoſamente, con virtù.] Cum virtute, officiosè.
Viſcaglia, ouero Biſcaglia prouincia in Spagna) Celtiberia,rię.
Viſchiato,& inuiſchiato] viſcatus, ta, tum.
Viſchio,& uiſco] uiſcum,ſci.& uiſcus,ſci.
Viſcoſo,tenace) viſcoſus,ſa,ſum.
viſeo, citta di Spagna.) Viſontium, tij.
viſerga, fiume di Germania. Viſurgis,gis.
viſetto,picciolo uiſo] vulticulus, li.
viſibile,che ſi può vedere.] Aſpectabilis,le. uiſibilis, le.
uiſibilmente,apertamente.) Euidenter, apertè.
viſiera dell'elmo.] Bucula,læ.
viſione,chi uiene nel dormire] uiſio, onis. uiſum,ſi.
viſita,& uiſitatione.) uiſitatio, onis.
viſitare) uiſito,tas. Viſo,lis.
viſo,ſenſo.] uiſus. Aſpectus,ctus.
viſo,uolto.) vultus,tus. Facies,ei.
Il uiſo inganna.) Fallit vultus. Fraudem facit.
Dal ſentit animus, a vultu.
vista,preſenza,aſpetto.] aſpectus,ctus.
viſta, cioè la uirtù uiſiua.) Aculeus, Visus,ſus.
viſta,per la ueduta. Leggi ueduta.
viſta da un luogo ſuperiore ad vno inferiore. Deſpectus,ctus.
viſtoſo,bello.) Formoſus. vedi Bello.
vita.] uita,tæ.
La vita deue eſſer cara a tutti.) Omnium rerum uita debet cuique prima, chariſſima, antiquiſſima eſſe. Nihil eſſe debet uita prius, potius, antiquius. Primas ſibi partes vita uendicet.
Biſogna hauer riguardo alla vita.] Saluti cõſulendum. Ducenda eſt ratio ſalutis. Quærenda ſalus eſt.
Biſogna far buon principio della vita. Sapiẽter vita inſtituenda eſt. Optimus curſus eſt capiendus.
viuere in uita quieta.] quietè viuere. Quietã vitam ducere. Tranquille agere vitam, omni cura uacuam, ab omni cura alienam, ab omni moleſtia remotam uitam ducere.
vitale,che ha vita.) uitalis, & hoc uitale.
vite, & uiti, alboro,che produce l'vua.) uitis, vitis.
Piantatore di uiti.] uitiſator,oris.
Potatore de viti.) uitis putator,oris.
Occhio della uite.] Gemma,mæ.
Capriolo della uite, col quale ella s'attacca, uenticulum, li.
Vitella. vitula,læ.
Vitella,& vedello.) vitulus,li. Vitellus,li.
Carne di vitello.] uitulina caro.
Vitello,città nel Golfo di Colochina.] Cene, nes. Cines in ſinu Laconico.
Viterbo,città in Toſcana.] Viterbium, bij, & vetulonium,nij,iuris Pontificij.
Vitiare,guaſtare,corrompere.] vitio,tias.
Viticella,picciola vite.) Viticula,læ.
Vitio,il contrario della virtù.) vitium,tij.
Vitioſo,pieno di vitij.) uitioſus,ſa,ſum.
Vitioſamente.) vitioſè.
Vitriola, herba che naſce ne'muri.) Helxine nes. Parietaria, muralis herba. Perdicium, cij.
Vittima,animale da ſacrificio.) Victima, mæ. Hoſtia,ſtiæ.
Vitto,per lo viuere.] victus,ctus.
Vitto,ſuperato.] victus,cta,ctum.
Vittore,uincitore] Victor,oris.
Vittoria.) palma,mæ. Victoria,rię.
Vittorioſo.] victorioſus,ſa,ſum.
Vituperare,infamare] vitupero, as. Improbo, bas. vitio dare, afficere opprobrio.
Vituperato.] Infamis. Ignominioſus,ſa,ſum.
Vituperatore.) uituperator,oris.
Vituperio.) ignominia. Opprobriũ, probrum, infamia,miæ. Vituperatio,onis.
Vituperevole, vituperoſo.] vituperio affectus.
Vituperoſamente, con vergogna.] Contumelioſè, ignominioſè, probroſè.
Vituperoſo.] Vituperabilis, probro affectus.
viuace,vigoroſo.) uiuax,acis.
Viuacità.] uiuacitas, atis.
Viuagno,è l'orlo che ſi pone intorno alle veſti. Leggi,orlo.
Viuaio, luogo da nodrirui animali. viuariũ, rij.
Viuanda.) Dapes,dapum. Epulæ, larum. Ferculum,li. Cupedia,diæ.
Viuandiere.] Cupedinarius,rij.
Viuere,nome,il viuere,] victus,ctus.
Viuere,verbo.] Viuo,uis. peruiuo, Aduiuo.
Viuere lungamente.] Diu uiuere. Diuturnã, uitam ducere. Diu vitam agere. Diuturna lucis vſura frui. Diu inter homines agere. In terris morari.
Hauer viuuto aſſai,] Satis din uixiſſe, uitæ ſatis feciſſe ætate. Satis longum vitæ ſpatium peregiſſe.
Polifemo viſſe i miſeria.) Miſerè vixit, vitã uixit infelicem. Miſerias in vita ſuſtinuit.
Viuere alla giornata.) Viuere in diem.
Viuere il reſto della ſua vita.] exigere reliquã uitam.
viuere d'una arte. Exercere vitam ſtudio.
viuere poueramente.) Agere vitam parcè.
viuere a ſuo modo.] viuere ſuo arbitratu.
viuere altroue.) Agere extra vbi uis gentium.
vino.) Viuus,ua,uum. Inextinctus, cta, ctum.
Mezo uino.] Semiuiuus, ua, uum.
vizza,creſpa.] Rugoſus,ſa.
vizzoſo,creſpo.] Rugoſus,ſa, ſum.
vlisbona,città famoſa.) Olyſippo, Saletia, Vlyſica metropolis Regni Lusitaniæ.
Vliſſe fu huomo accortiſſimo.) Vlyſſes, ſis.
vliua,frutto dell'vliuo,] oliua,uæ. Olea, æ. Tempo di cogliere le olive.) Oliuitas,atis.
vliua ſaluatica.) Oleaſtrum, ſtri.
Vliua conciata.) Colymbas,adis.
vliueto,luogo piantato d'vliui.] oliuetum, ti.
Vliuo,alboro.) Olea,æ. Oliua,uę.
vliuo,ſaluatico.) Oleaſter, ſtri.
vltima città.) Alcimœnis,nis. ciuitas Sueuię in Germania ad Danubium ſita.
vltimamente.] poſtremè.
vlula,vccello. Barbagiani,) Ulo. Ulula,læ.
vlulare,& vrlare.) Vlulo, las.
vn,& uno.) vnus, na, num.
vn'altra uolta.] Iterum. Denuo.
Vna uolta.] Semel.
Vn'altro.] Alius,alia,aliud. Genitiuo,alius.
vn batter d'occhi.] Nictus,ctus.
Vn certo.] Quidam.
vncino,rampino.] Vncus, ci.
Vncino da pozzi.) Lupus,pi.
Vncino da legar le naui inſieme nella guerra. Harpago,ginis.
Vncino di fil di ferro. Vncinuli, lorum.
Vndeci,numero indeclinabile.] vndecim.
A vndeci a vndeci) vndeni,næ,na.
Vndeci volte] vndecies.
Vndecimo) vndecimus,ma,mum.
Vn di auanti.) Pridie.
Vn dì dapoi.] Poſtridie.
Vngere di pece.] Pico, cas, Impico. Compico.
Vngheria,& Vngaria) Pannonia, niæ. Leggi Ongharia.
Vnghia,& onghia.) vnguis,guis.
Vnghia dell'animale.] vngula,læ.
Vnghietta.] vnguiculus,li.
Vnguento,& onguento.) vnguentum,ti, vnguen,guinis.
Vnguento roſato) vnguentum Rhodinum.
Chi fa, o vende vnguenti,] vnguentarius, rij.
Vnico,ſingulare.) voicus, ca, cum. Singularis, lare.
vnicamente,ſingularmente.) vnicè.
Vnigenito,figliuolo ſolo.] vnigenitus, ti.
vnire,congiongere.) Congiungo, gis.
vnirſi inſieme.] Conſpirare.
vniſo,congionto.) Coniunctus, cta, ctum.
vniuerſalmente,generalmente.) vniuerſe, cõmuniter, in uniuerſum.
vniuerſo,tutto] vniuerſus,ſa,ſum.
vniuerſo,il mondo.) vniuerſum, terrarum orbis.
vniuerſità.] uniuerſitas, atis.
vno,& una.) unus,na,num.
vno di due) Alter, era, erum.
vno per uno) Singuli, læ, la.
vno & un'altro.) Vterque, vtraque, vtrumque.
Hor l'uno, hor l'altro.) vnus, item alter.
vna uolta l'anno, o ogni vna uolta.) Anniuerſarius,ria,rium.
vnqua,& vnque,alcuna uolta.] vnquam.
vnquanco,ancor mai.] unquam.
vntione,& ontione.] vnctio, onis.
vnto,& vnto,junctus, cta, ctum.
vnto di mele.] melle litus.
vntume,ſucidume ſporcitia.] ſpurcitia,tiæ.
Vo,uado.) Eo, uado, proficiſco, gradior.

Vo lo di lui.]Adeo ad eum.
Vo,per u.,fuos.
Vocabolo,dittione,voce,]Vocabulum,li
Vocale,chi ha voce,risonante.]Vocalis.Sonorus,ra,rum.
Vocatiuo,un de casi.]Vocatiuus,ui.
Voce]uox,cis.
Voce,per il suono)uox,cis.
Vociferare,gridare.]Clamo,mas,vociferor, aris.
Vocina,diminutiuo di uoce]uocula,læ.
Vogare,il tirar de remi)Remigare.
Voghera,terra [illegible] vicus Ieriæ.
Voglier,monte.]Adriaticus.
Voglia,volontà]Voluntas,tatis.
Voglia sfrenata.]Libido,nis.
Voglia Dio.]Iutinam.
Contra voglia.)Inuitus,ta,tum.
Di mala voglia.)Tristis.
Star di buona voglia.)Esse bono animo.
Star di mala voglia.)Esse tristem.
Vogliosо,desideroso.)Cupidus,da,dum.Auidus,da,dum.
Voi]vos.
Volamento,il [illegible]]volatus,tus.
Volane,porto.)Alarie portus.
Volare]volo,las.
volare ad alcuna parte]Aduolo,las.
Volare all'ingiù.]Deuolo,las.
Volare altroue.]Auolo.
Volare di sopra.]Supervolo.
Volare fuori.]Euolo,las.
Volare innanzi.]Præuolo,las.
Volare adietro.]Postulo,las.
Volare insieme.)Conuolo,las.
Volare intorno.]Circumuolo.
volare oltra]prouolo,las.
Volar più alto.]Altius euolare.
volatica,infermità.)Impetigo,ginis.Fetigo, inis.
Volatile,che uola.)uolatilis,& hoc volatile.
volato,il volare.)volatus,tus.
volatiuo)uolatilis,& uolatile.
volcano,fu tenuto Dio del fuoco.]Vulcanus, ni.
volentiere.)Libenter.
Ti concedo volentiere)Libentissime tibi largior.Per libentet concedo.vtraque manu do.
volere.]uolo,uis.
Che volete più)Quid vultis amplius.
Non volere.)Nolo,non vis.
volere più tosto.]Malo,mauis,mauult.
voler bene,cioè portar affettione)Diligo,is.
voler male.)Male cupio.
volerla con qualch'vno.)Litigo,gas.
volere,nome]voluntas,cupiditas,atis.
Volgare,commune.]vulgaris,& hoc vulgare.
Parlar volgare.]Lingua vernacula loqui.
volgarizare.]Inuernaculum linguam transferre.
volgarmente,communemente.]vulgo,vulgariter.
volgere.]uoluo,uis.
†Volgere.]uoluo,cis.
volgere a'troue.]Auerto,tis.
volgere contra.)Obuerto,tis.
volgere d'ogni banda.]Peruoluo,is.
volgere in [illegible]
volgere il [illegible]Intorno.]Circumuoluo.
volgo,& vulgo,la plebe)vulgus,gi.
volo,nome,il uolare]uolatus,tus.
volontà,& volontade.]Voluntas.Arbitrium, trij.
volontà de Dio]Numen,inis.
Volontà o uoglia sfrenata.)Libido,inis.
Volontariamente.]Sponte,vltro.
Volontario.]volontarius,a,um.Libens,entis.
Volteroso,uogliosо.]cupidus,da,dum.Auidus,da,dum.

Volpe,animale.]Vulpes,pis.
Far voce di volpe.]Gannio,nis.
Volpe marina,pesce.]Vulpecula,læ.
Volpino,da volpe.]vulpinus,na,num.
Far la volpe]vulpinor,aris.
Volta,la cella,o caneua.Leggi caneua.
Volte,fiate,si congiugne con una,due tre,più spesse.]Semel,bis,ter,sæpe,sæpius,sæpenumero sæpissimè.
Tante volte)Toties.
Quante volte.]Quoties.
Qualche volta.]Interdum.
Il più delle volte]plerumque.
La prima volta.]Primum.
La seconda.]secundo,iterum.
Voltar,volgere.]voluo,uis.Verto,tis.
Voltar le spalle.)Tergiuerſor,aris.
Voltar sotto sopra)peruerto,tis.
Voltarsi in qualche luogo]Respicere aliquo, huc,illuc.
Voltarsi a man destra)ire ad dexteram.
Voltar l'animo a qualche cosa.)Appellere animum ad aliquid.
Volterra,città.]volaterra,ræ.
Voltarsi,& uoltarsi)peruoluo,uis.
Volto,il viso)vultus,tus.
Volto,uoltato.]tortus,ta,tum.
Voltore,vccello rapace.)vultur,turis.
Di voltore.)vulturinus,na,num.
Volturno,fiume che corre presso Capua.) Vulturnus,ni.
Volubilmente]inconstanter,volubiliter,mobiliter.
Volubilità.]uolubilitas,tatis.
volume,parte d'un libro.)uolumen,inis.
Volontà.)Leggi volontà.
Voluttà,piacere.)voluptas,tatis.
Voluttuoso,pieno di piaceri.)voluptuosus,sa, sum,voluptuarius,ria,rium.
Vomere,che fende la terra arando.]uomer, eris.
Vomitare.]vomo,mis.
Vomitar spesso.]vomito,tas.
Hauer voglia di vomitare)Nauseo,as.
Vomito,vomitio,nis,fœditas,tis.nausea,sæ.
Voragine,profondità senza fine.)uorago,ginis.
Vormacia,città di Germania.]Borbetomagus,gi.
Popoli di Vormacia.)Vangiones,num.
Vostanza,città della Macedonia)Andaristis, stis.
Voltica,città dell'Acaia.)Bura,ræ.
Voico,con voi.]vobiscum.
Votarsi,& auotarsi,far voto)uoueo,ues.deuoueo,ues.
Voto,promessa fatta a Dio]votum,ti.
Voto,uacuo.)uacuus,cua,cuum.Inanis.
Vourez,città d'Inghilterra.]Eboracum,vnde Eboracensis metropolis.
Vouo,& uoua.)Ouum,oui.Leggi ouo.
Vozzacchio,vccello simile al sparuiero.]Buteo,teonis.
Vratislauia,capo della Schlesia.]Budorgis, gis.
Vrbanamente,ciuilmente.]urbanè.
Vrbanità,ciuiltà,]urbanitas,tatis.
Vrbano,ciuile.]urbanus,na,num.
Vrbino,città nell'Vmbria,Vrbinum,ni.sede regia Ducis Feltrij Roueretani.
Vren,populi nella Dacia.)Tauriſci,scorum.
Vrgere,spegnere.]urgeo,ges.
Vrinare.]Leggi orinare.
Vrlare,far la uoce del lupo)vlulo,las.
Vrlo,& urlamento.]ululatus,tus.
Vrtato,spento.)Impulsus,sa,sum.
Vrtica,& ortica,herba,urtica,cæ.punctoria planta.
† Vrto,vrtamento.]impulsus,sus.
Vsanza,]Mos,ritus,consuetudo,inis.
Essere vsanza.]In more positum esse. More comparatum,vsitatù.Mos obtinuit,mos inualuit.Consuetudo ita fert,vius,ferr.

Vsare,costumare.)assuefacio,cis.
Vsare,adoperare,seruirsi.)vtor,eris.
Vsare autorità.]adhibere auctoritatem.
Vsare diligenza.]Incumbere in rem aliquam.
Vsar con diletto.]Fruor,eris.
Vsar male.)Abutor,eris.
Vsar il suo costume.]vti consuetudine sua.
Vsar sp.sso vna cosa]vsurpo,pas.
Vsare,esser solito]soleo,les.
Vsarsi,auuezzarsi.]Assuesco,scis.
Non vsato)Insuetus,ta,tum.
Vsbergo,armatura del petto)Thorax,acis.
Vscio,porta.]Ostium.
Vscio di dreto.)Posticum,ci.
Vscinolo,diminutiuo d'vscio.)Ostiolum,li.
Vscire,andar fuori.)Egredior,deris.
Non vscir mai di camera.)Nunquam egredi cubiculo.Pedem ex limine cubiculi nunquam efferre.
Io son vscito di fatica di scriuere questo libro.Perfunctus sum labore,grauissimo hunc librum conscribendo.Laborem hunc feci.Laborem terminaui,ad finem,ad exitum perduxi.
Vscita,successo,fine.)Euentus,tus.Exitus,tus. Successus,sus.
Vscita per l'vscire.)Egressus,sus.Egressio,nis.
Vso,vsanza.]Leggi vsanza.
Vsto città d'Inghilterra)Rotostabium,bij.
Vstica.]Isola della Sicilia.]Vstica,cæ.
Vsufrutto.]vsusfructus.
Vsufruttuario,chi hà l'vsufrutto.]Vsufructuarius,ctuarij.
Vsuale,cosa per il nostro vso]vsualis,le.Vsuale di Martiale.
Vsura.)Fœnus fœneris.Fœneratio,onis.
Torre ad vsura.)Fœnus facere.Dare Fœneror,aris.
Con vsura auuenturalmente.]Fœneratò.
Vsuraio,& vsuraro.Fœnerator,tis.Vsuratius, rij.
Vsuraio,aggettiuo.]Fœneratorius,ria,rium. Vsuratus,ria,rium.
Vsurpare,pigliar l'altrui senza ragione.vsurpo,pas.Occupo,pas.
Vtero,il ventre.)Leggi ventre.
Vtica,città in Africa,doue s'ammazzò Catone.)Vtica,cæ.
Vtile per l'vtilità.]Vtilitas,commodum,fructus,tus.
Vtile,aggettiuo)vtilis.
Se ti è vtile,fa.)Si vtilitas tua ita fert,facito, suadet vtilitas,si è re tua est,ex vsu tuo,si ratio rerum tuarum ita postulat,fructuosum est,si expedit.
L'eloquẽza è molto vtile alle Republiche.]Eloquentia summo emolumento est rebus pub.parit commoda cuique,quæque,fructum magnum fert,comparat,magnũ ex eloquentia fructum respublicæ perspiciũt, consequuntur,nanciscuntur,capiunt.
Non è cosa più vtile dello studio.Nihil est fructuosius,conducibilius,ad vtilitatẽ piæ stantius,studio litterarum.
Le lettere sempre sono vtili.]Litteræ semper fructum afferunt.Te semper commodis afficiunt,nunquam non vtiles sunt.
Vtilità.]Vtilitas,tis.Commodum,di.Emolumentum,ti.
Vtilmente.]Vtiliter.Compendiosè,ter,m.
Vtre,& otre,pelle di bestia fatta in modo di sacco per porui uino,ò oglio.)vter,tris.
Vtrech,città della Fiandra.]Vltraiectũ,vel Lugodinum.
Vua.)Vua,uæ.
Vua gialla.)Heluola vua.
Vua moscatella.)Vua Appiana.
Vua passa.)Vua passa.Acinaphis,idis.
Vua spina.)Cynacantha,thæ.
Vuichestre,città in Inghilterra.)Cenomolanum.
Vurtzburg,città in Germania.]Herbipolis, Episcopalis sedes præpotens,& principis Episco-

Episcopi Regia.
Vuith, Isola d'Islanda.] Vectis.
Vuittembergo, città di Germania.] Colegia, giæ.
Vulcanetto. Isola] Euonymus, mi.
Vulcano, Isola di Sicilia/Vulcania, niæ.
Vulcano, tenuto Dio del fuoco.] Vulcanus, ni.
Vulgare, & volgare.] Vulgaris, vulgare.
Vulgo.] Leggi, volgo.
Vuogare, tirare il remo.] Remigo, gas.
Vuotare, scemare.] Leggi votare.
Vuoto.] Leggi voto.
Vzas, popoli.] Nitiobrigenum.
Vzzi, città dell'Elide, & fiume d'Arcadia.] Stymphalus, li.

X

Xacà, città di Sicilia.] Heraclea, cleæ.
Xantho fiume di Troia] Xanthus, thi.
Xativa, città nel regno di Valenza.] Satabis, bis.
Xenuosa, città di Tessaglia.] Heraclea, eæ.
Xerica città nel regno d'Aragona.] Arsi, ordi.
Xetafe, città nel regno di Toledo.] Tituacia, ciæ.
Xironia, città di Spagna.] Sætabicula, læ.

Z

Zabache, città dell'Arabia felice] Agmauisphe, phe.
Zaberia, città della Croatia] Sisopa, pæ.
Zabergalead, città della Soria.] Dium, dij.
Zaccare, & zacchere, sporchezze nell'estremità delle vesti, che si fanno nel caminare cõ i piedi. Lutamentum, ti.
Zacchieroso, pieno di zacchere.] Lutosus, sa, sum.
Zadra città nella Cirenaica regione.] Ausigeda, dæ.
Zael, terra delle Indie dentro del Gange.] Sobara emporium.
Zafferano, & zaffarano] Crocum, ci. & Crocus, ci.
Di color di zafferano.] Croceus, cea, ceũ. Crocinus, na, num.
Zaffarana, Isola] Screpha, phæ.
Zaffo, città della Palestina.] Ioppe, pes.
Zaffo, sbirro.] Leggi sbirro, & birro.
Zagare, fiume della Bitinia.] Sangarius, rij.
Zamarra, veste.] penula, læ.
Zamarrato, vestito di zamarra.] Penulatus, ta, tum.
Zamorra città in Portogallo.] Sarabis, bis.
Zamorra, città in Spagna, in la Manza.] Sisapon, onis.
Zampa, & zanca, la branca dell'animale.] Leggi Branca.
Zamara, porto nella regione Cirenaica.] Diara portus.
Zanzare, & zanzatore.] Leggi cianciare, & cianciatore.
Zangola, vaso da votar il uentre] Leggi petale.
Zania, città nella Palestina.] Iamnicia, ciæ.
Zante, Isola] zacynthos, thi. Venetorum,
Zanzala, animaletto noto.] Culex, icis.
Zappa, stromento villesco.] Ligo, onis. Sarculum.
Zappamento, l'atto del zappare.] Sarritio, nis. Sarritum, tæ.
Zappare.] Fodio, dis. Sarrio, ris. Sarculo, las. Pastino, nas.
Zappatore.] Fossor, oris. Sarritor, pastinator, oris.
Zara, città di Schiauonia.] Iadra, træ. Vel Iadera, ræ,
Zara, è anco il giuoco di dadi] Alea, Aleæ.
Zaralasi, luogo nel golfo di Napoli nella Morea] zarex, gis,
Zarsi, città nell'Arabia felice] Iambia, æ. Alcuni dicono che è terra, & che si chiama Iambia Vicus.
Zattera, legni, ò tauole messe insieme, che si traiano per acqua.] Ratis, tis.
Zauia, terra nella Tingitana.] Vobrix, icis.
Zauorra, & sauorra, sabbione, che si pone nella sentina della naue.] Saburra, ræ.
Zazzera, capigliera] Cæsaries, ei. Coma, mæ.
Zazzerino, il medesimo, che zazzera] Comæ.
Zazzeruto.] Comatus, ta, tũ. Cæsariatus. Plaut.
Zegzad, città nella Pannonia.] Serbinum, ni.
Zecca] Aedes monetaria] Officina argẽtaria.
zefiro, uento] zephyrus, ri. Fauonius, nij.
zelan, città nel regno de' Nubi] Analites, emporium in Aethiopia Aegypti.
zelron Città] Cenco, onis.
zelia città nell'Asia.] Cyzicus, ci.
zelo, affetto, amore] Amor, oris.
zendalo, panno di seta.] Subsericum, ci.
zenobia, nome proprio di Regina bellatrice potentissima, dotta il trionfo de Aureliano Imperadore.] Zenobia, æ.
zenone filosofo, autore delli Stoici] zeno, nis.
zenziuere] zinziber, ris. Gingiber, eris.
zebba, cespuglio di terra] Gleba, bæ.
Pieno di zebbe.] Glebosus, sa, sum.
zeruiza, città in Liburnia.] Salonia, niæ.
zero, niente.] Nihil.
zez, città in Pannonia] Iuollum, li.
zia, Isola.] Zea, vel zeos.

zia amica da canto di padre.] Amita, tæ.
zia da canto [illegible] Matertera, ræ.
zibellino animale noto.] Mus ponticus, pellibus nobilibus, & ricordato.
zibetto, il barbaro il chiamò.] zapetium, tij.
zibit, regno nell'Arabia felice.] Sabe regia.
zimara, Isola. Arcesione insula, in Mittoo mari.
zio, barba da canto di padre] Patruus, ui.
zio, dal canto della madre.] Auunculus, li.
zitella, fanciulla.] Puella, læ. virga ron nupta
zitello, fanciullo.] Puellus, li. Puer, ri.
ziton, città di Egitto] Thebæ Phthiotidis, vel Thebæ Thessalicæ,
zizania, discordia] Dissidium, dij.
zizola, frutto noto.] Leggi zeggola.
zocco, & ciocco] stipes, tis. Truncus, ci.
zoccolo, pianelle di legno.] Calopodium, dij.
zodiaco, cerchio celeste, dove si pongono le segni celesti.] Zodiacus ci. Signifer orbis.
zolla di terra.] Leggi zeppa.
zoltamia, città della Media] Meracia, Achalis, dis.
zominicho, città nella Liuonia.] Asteria, æ.
zongrad, città in Dacia.] Partiscara, ræ.
zonichia, città di Messenia in Grecia, patria di Nestore, & suo regno.] Pylus, li.
zoppicamẽto, l'andar zoppo.] Claudicatio, nis.
zoppicare, andar zoppo.] Claudico, cas.
zoppo, & zotto.] Claudus, da, dum.
zorma, luogo nell'Arabia felice. Rhamathi pagus.
zoticamente, rusticamente.] Rustice, imperitè, indoctè.
zotico, & rozo, rustico.] Agrestis, rudis, & rudis.
zotto, zoppo.] Vedi zoppo.
zucca, frutto noto.] Cucurbita, tæ. esculenti Italorum non ingratum.
zucca marina.] Cucurbita ferotina.
zucca grossa di pergolo.] Cucurbita Lagenalata.
zuccato, luogo doue sonno semenate, ò piantate le zucche.] Cucurbitarium, rij.
zuccheria] Cucurbitula, læ.
zucchero de gli antichi.] Saccharum, ri. delle cui mentione Plinio.
zuffa, contentione, contrasto.] Leggi contentione.
zuffolo, stromento musico, pastorale] Fistula, læ.
zuffolo, il fischio.] fibilus, li.
zuppa.] Leggi suppa.
zurich, luogo in terra di Suizzeri. Tigurinus pagus, ingeniosorum hominum ferax.
zur popoli della Carmania.] zuthi, orum.
zucca, città dell'Arabia felice.] Gerra ciuitas.

IL FINE.

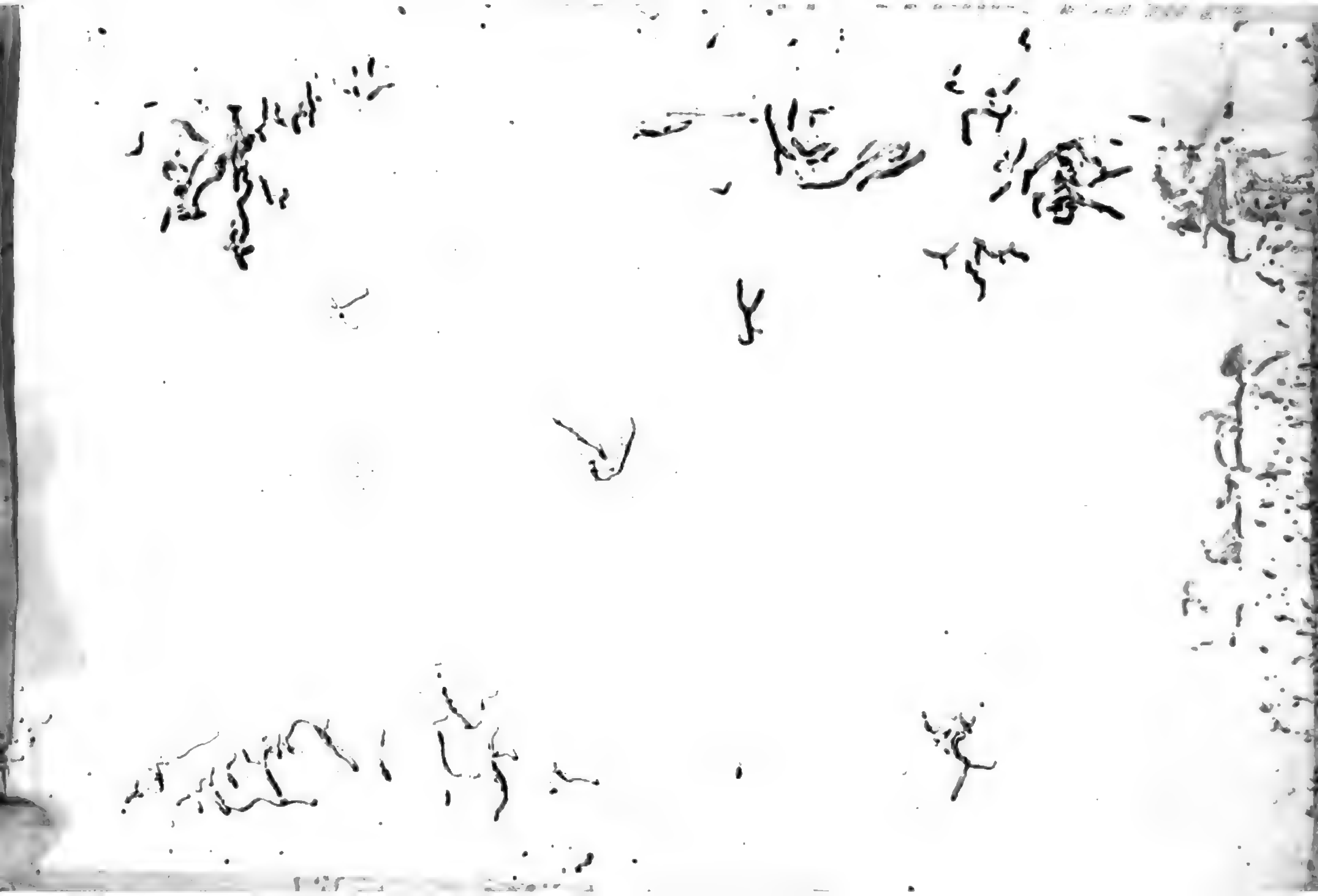

Episcopi Regia.
Vuith, Isola d'Islanda.] Vectis.
Vuittemberg, città di Germania.] Colegia, gix.
Vulcanetto. Isola] Euonymus, mi.
Vulcano, Isola di Sicilia) Vulcania, nię.
Vulcano, tenuto Dio del fuoco.] Vulcanus, ni.
Vulgare, & volgare.] Vulgaris, vulgare.
Vulgo.) Leggi, volgo.
Vuogare, tirare il remo.) Remigo, gas.
Vuotare, scemare.) Leggi votare.
Vuoto.] Leggi voto.
Vzas, popoli.] Nannobrigenum.
Vzzi, città dell'Elide, & fiume d'Arcadia.] Stymphalus, li.

X

Xacca, città di Sicilia.) Heraclea, cleæ.
Xanto fiume di Troia) Xanthus, thi.
Xativa, città nel regno di Valenza.] Satabis, bis.
Xenuosa, città di Tessaglia.) Heraclea, cę.
Xerica città nel regno d'Aragona.] Arsi, ord.
Xetafe, città nel regno di Toledo.) Titiacia, ciæ.
Xixonia, città di Spagna.] Sætabicula, læ.

Z

Zabache, città dell'Arabia felice] Agmani sphe, phe.
Zaduria, città della Croatia] Siscia, æ.
Zabergatead, città della Soria.] Dium, dij.
Zaccare, & zacchere, sporchezze nell'estremità delle vesti, che si fanno nel caminare cō i piedi. Lutamentum, ti.
Zaccheroso, pieno di zacchere.) Lutosus, sa, sum.
Zadra città nella Cirenaica regione.] Anfigeda, dæ.
Zael, terra delle Indie dentro del Gange.] Sobota emporium.
Zafferano, & zaffarano] Crocum, ci. & Crocus, ci.
Di color di zafferano.] Croceus, cea, ceū. Crocinus, a, num.
Zaffarane, Isola) Serepha, phæ.
Zaffo, città della Palestina.] Ioppe, pes.
Zaffo, sbirro.) Leggi sbirro, & birro.
Zagare, fiume della Bitinia.) Sangarius, rij.
Zamarra, veste.) penula, læ.
Zamarra, vestito di zamarra.] Penulatus, ta, tum.
Zamorra città in Portogallo.) Sarabis, bis.
Zamorra, città in Spagna, in la Manza.] Sisapon, onis.
Zampa, & zanca, la brancha dell'animale.] Leggi Branca.
Zanara, porta nella regione Cirenaica.] Diana portus.
Zanzare, & zanzatore.] Leggi cianciare, & cianciatore.
Zangola, vaso da votar il uentre] Leggi petale.
Zania, città nella Palestina.] Iamnicia, ciæ.
Zante, Isola) zacynthos, thi. Venetorum,
Zanzala, animaletto noto.] Culex, icis.
Zappa, stromento villesco.] Ligo, onis. Sarculum,
Zappamento, l'atto del zappare.) Sarritio, nis. Sarritura, ræ.
Zappare.] Fodio, dis. Sarrio, ris. Sarculo, las. Pastino, nas.
Zappatore.] Fossor, oris. Sarritor, pastinator, oris.
Zara, città di Schiauonia.) Iadra, ræ. Vel Iadera, ræ.
Zará, è anco il giuoco di dadi) Alea, Aleæ.
Zaralasi, luogo nel golfo di Napoli nella Morea) zatex, gis.
Zarsi, città nell'Arabia felice) Iambia, æ. Alcuni dicono che è terra, & che si chiama Iambia Vicus.
Zattera, legni, ò tauole messe insieme, che si tirano per acqua.) Ratis, tis.
Zauia, terra nella Tingitana.] Volubrix, icis.
Zauorra, & sauorra, fabbione, che si pone nella sentina della naue.) Saburra, ræ.
Zazzera, capiglieta] Cæsaries, ei. Coma, mę.
Zazzerino, il medesimo, che zazzera) Coma, mæ.
Zazzeruto.] Comatus, ta, tū. Cæsariatus. Plaut.
Zegzad, città nella Pannonia.) Serbinum, ni.
Zecca] Aedes monetaria] Officina argētaria.
zefiro, uento] zephyrus, ri. Fauonius, nij.
zelan, città nel regno de' Nubi) Analites, emporium in Aethiopia Aegypti.
zeiron Città) Cenco, onis.
zelia città nell'Asia.) Cyzicus, ci.
zelo, affetto, amore) Amor, oris.
zendalo, panno di seta.) subsericum, ci.
zenobia, nome proprio di Regina bellatrice potentissima, dotta il trionfo de Aureliano Imperadore.] Zenobia, æ.
zenone filosofo, autore delli Stoici) zeno, nis.
zenziuere] zinziber, ris. Gingiber, eris.
zebba, cespuglio di terra) Gleba, bæ.
Pieno di zebbe.) Glebosus, sa, sum.
zeruiza, città in Liburnia.] Salonia, niæ.
zero, niente.] Nihil.
zez, città in Pannonia) Iuollum, li.
zia, Isola.] Zea, vel zeos.

zia amita da canto di padre.) Amita, tæ.
zia da canto di madre.) Matertera, ræ.
zibellino, animale noto.] Mus ponticus, pellibus nobilibus, ac dotatus.
zibetto, il basilisco da chiamā.) zapetium, tij.
zibit, regno nell'Arabia felice.) Sabe regia.
zimara, Isola. Arcesione insula, in Mittoo mari.
zio, barba da canto di padre) Patruus, ui.
zio, dal canto della madre.] Auunculus, li.
zitella, fanciulla.) Puella, læ. virga non nupta.
zitello, fanciullo.) Puellus, li. Puer, ri.
zitun, città di Tessaglia.] Cabe Thessalicæ, vel Thebæ Phthiotidis.
zizania, discordia.) Dissidium, dij.
zizola, frutto noto.) Leggi ceggola.
zocco, & diocco) stipes, tis. Truncus, ci.
zoccolo, pianelle di legno.) Calopodium, dij.
zodiaco, cerchio celeste, dove si pongono i segni celesti.] Zodiacus ci. Signifer orbis.
zolla di terra.] Leggi zeppa.
zoltamid, città della Media) Meraclea, Achaïdis, dis.
zominicho, città nella Liburnia.] Albefia, siæ.
zongrad, città in Dacia.] Cariodara, ræ.
zonichia, città di Messenij in Grecia, patria di Nestore, & suo regno.] Pylus, li.
zoppicamēto, l'andar zoppo.] claudicatio, nis.
zoppicare, andar zoppo.] Claudico, cas.
zoppo, & zotto.] Claudus, da, dum.
zorma, luogo nell'Arabia felice. Rhamathi pagus.
zoticamente, rusticamente.] Rustice, imperitè, indoctè.
zotico, & rozo, rustico.) Agrestis, rudis, & rudis.
zotto, zoppo.] Vedi zoppo.
zucca, frutto noto.) Cucurbita, tæ. esculenti Italorum non ingratum.
zucca marina.) Cucurbita ferotina.
zucca grossa di pergolo.) Cucurbita Lagenaria lata.
zuccato, luogo doue sonno seminate, ò piante le zucche.) Cucurbitarium, rij.
zuccherta] Cucurbitula, læ.
zucchero de gli antichi.] Saccharum, ri. delle quali fa mentione Plinio.
zuffa, contentione, contrasto.] Leggi contentione.
zuffolo, stromento musico, pastorale) Fistula, læ.
zuffolo, il fischio.] fibilus, li.
zuppa.) Leggi suppa.
zurich, luogo in terra di Suizzeri. Tigurinus pagus, ingeniosorum hominum ferax.
zur popoli della Carmania.] zuthi, orum.
zucca, città dell'Arabia felice.] Gerra ciuitas.

IL FINE.

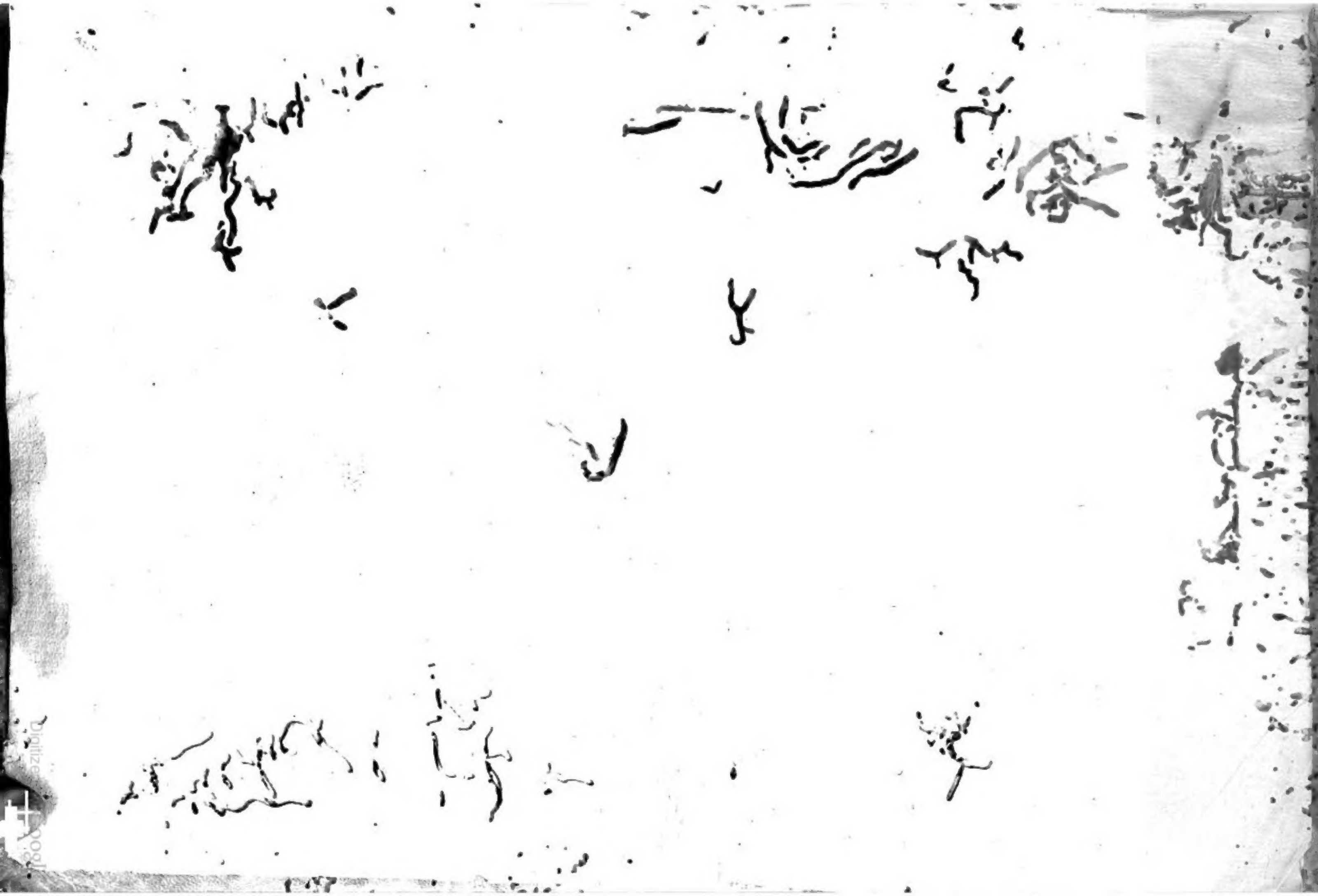

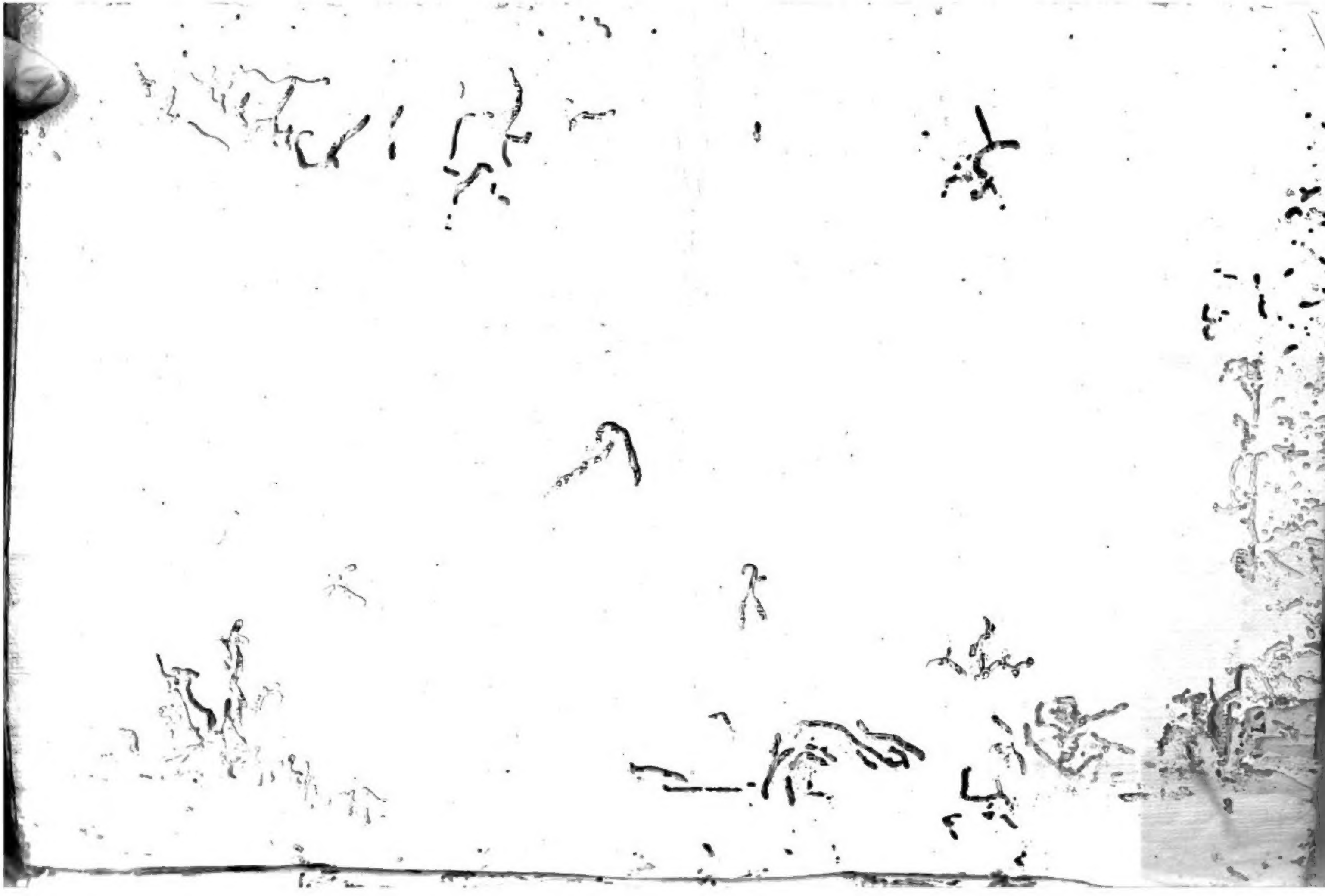

Digitized by Google

Digitized by Google